N12<516153063 021

ubTÜBINGEN

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ
മലയാളം—ഇംഗ്ലീഷ്
നിഘണ്ടു

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ

മലയാളം—ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു

ആമുഖ പഠനം

പ്രൊഫ. സ്കറിയ സക്കറിയ

ഡി. സി. ബുക്സ് കോട്ടയം

1991

വില 125.00

33 A 11412

(Malayalam)

A Malayalam and English Dictionary

by Dr. Hermann Gundert, D. Ph.

with Critical Introduction

by Prof. Scaria Zacharia

UNIV.BIBL. TÜBINGEN

St. Berchman's College, Changanasseri
First Published 1872
by Basel Mission Press, Mangalore
Reprint 1970 by Biblio Verlag, Osnabruck (Germanry)
First DCB Edition October 7-1991
Rights Reserved
Cover design :Asok
Printed at D.C.Offset Printers, Kottayam
Publishers :
D.C. BOOKS, KOTTAYAM-686 001
Kerala State, India
Distributors:
CURRENT BOOKS
Kottayam, Thiruvananthapuram, Kollam, Pathanamthitta, Alappuzha,
Eranakulam, Aluva, Kozhikode, Palakkad, Thalassery, Kalpetta

Rs. 125.00 ($ 20.00)

58/91-92 S.No.1822 DCB 1287 BPM 16 MPL-2000-1091

HGS

HERMANN GUNDERT SERIES

Band 1 A Malayalam and English Dictionary
Band 2 Grammatische Werke
Band 3 Quellen zu seinem Leben und Werk
(*3.1* Deutsch, *3.2* Englisch, *3.3* Malayalam)
Band 4 Geschichtliche und literarische Werke
Band 5 Christliche Literatur
Band 6 Malayalam-Bibel

herausgegeben
von
Albrecht Frenz
und
Scaria Zacharia

Gesamtherstellung der Malayalam-Werke
D. C. Books Kottayam, Kerala, Indien

In Verbindung mit der
Dr. Hermann-Gundert-Konferenz Stuttgart
19.-23. Mai 1993

HGS (Hermann Gundert Series)

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥപരമ്പര

വാല്യം 1 മലയാളം - ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു

വാല്യം 2 മലയാള ഭാഷാ വ്യാകരണം

വാല്യം 3 ഡോ. ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ജീവചരിത്രം

I ജർമൻ ഭാഷയിൽ : Hermann Gundert—Quellen zu seinem Leben und Werk

II ഇംഗ്ലീഷിൽ : Dr. Hermann Gundert and Malayalam Language

III മലയാളത്തിൽ : ഡോ. ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് - പറുദീസയിലെ ഭാഷാപണ്ഡിതൻ

വാല്യം 4 ചരിത്രകൃതികൾ, സാഹിത്യരചനകൾ, പഴഞ്ചൊല്ലുകൾ

വാല്യം 5 ക്രൈസ്തവ രചനകൾ

വാല്യം 6 മലയാളം ബൈബിൾ

എഡിറ്റർമാർ

ഡോ. ആൽബ്രഷ്ട് ഫ്രൻസ്

പ്രൊഫ. സ്കറിയാ സക്കറിയ

പ്രസാധകർ

മലയാളം : ഡി. സി. ബുക്സ്, കോട്ടയം

ജർമൻ : Sueddeutsche Verlagsgeseelschaft, Ulm

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്

മലയാളത്തിന്റെ ആചാര്യന്മാരെന്നു പറയാവുന്ന ചുരുക്കം ചില മഹാന്മാരിൽപെട്ട ഡോ. ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ 100-ാം ചരമ വാർഷികം ആഘോഷിക്കയാണ്, 1993-ൽ. ഇതിനുവേണ്ട ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞവർഷം തന്നെ ജർമനിയിൽ ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഈ ആഘോഷങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ഒരു ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥപരമ്പര മലയാളത്തിലും ജർമൻ ഭാഷയിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അതിലെ ഒന്നാമത്തെ പുസ്തകമെന്ന നിലയിലാണ് ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്റെ പുതിയൊരു പതിപ്പ് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഗുണ്ടർട്ട് കേരളത്തിൽ നിന്നു സ്വദേശമായ ജർമനിയിലേക്കു മടങ്ങിയത് 132 വർഷം മുമ്പാണ്. പതിനെട്ട് ഭാഷകളിൽ പരിജ്ഞാനം നേടിയിരുന്ന ഗുണ്ടർട്ട് മലയാളത്തിൽ അമ്പത് പുസ്തകങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജർമൻ ഭാഷയിൽ അതിലധികവും. കേരളീയർക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം തയ്യാറാക്കിയ പുസ്തകങ്ങളിൽ ഏറെ പ്രസിദ്ധമായത് മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടുവത്രെ. മലയാളക്കരയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഇരുപതു വർഷത്തെ പഠനവും ഗവേഷണവും മാത്രമല്ല സ്വന്തം നാട്ടിൽ പത്ത് വർഷം കൂടി ഇക്കാര്യത്തിനുവേണ്ടി വിനിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1872-ൽ മംഗലാപുരത്തെ ബാസൽ മിഷൻ പ്രസ്സിൽ നിന്നു നിഘണ്ടു പുറത്തു വന്നു.

പിന്നെ 90 വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് ഈ നിഘണ്ടുവിന്റെ പുതിയൊരു പതിപ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്. 1962

ഒക്ടോബറിൽ സാഹിത്യ പ്രവർത്തക സഹകരണ സംഘമാണ്, ഈ മഹാ കൃത്യം നിർവഹിച്ചതെന്ന കാര്യം ഇവിടെ അനുസ്മരിക്കട്ടെ. ഇതിന്റെ പ്രകാശനത്തിൽ അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു പങ്ക് എനിക്കുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ജർമനിയിലെ ഗുണ്ടർട്ട് ശതാബ്ദിയാഘോഷ കമ്മറ്റിയുമായി സഹകരിച്ച് ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്റെ കൂടുതൽ മെച്ചമായ ഒരു പതിപ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താനുള്ള ഭാഗ്യവും എനിക്കു കൈവന്നിരിക്കുന്നു.

സാ.പ്ര.സ. സംഘം പതിപ്പിനു ശേഷം നിഘണ്ടുവിന്റെ മറ്റു ചില പതിപ്പുകൾ കേരളത്തിൽ തന്നെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും അവയിൽ പല പിശകുകളും കടന്നുകൂടിയിരുന്നു. ദൽഹിയിൽ നിന്നു പുറത്തുവന്ന മറ്റൊരു പതിപ്പിന്റെ കാര്യവും ഇവിടെ വിസ്മരിച്ചുകൂടാ. എങ്കിലും ഏറ്റവും പ്രധാനമായത്, 1970-ൽ ജർമനിയിലെ ഓസ്നാം ബ്രൂക്കിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ പതിപ്പാണ്. (310 വർഷം മുമ്പ്, അർണോസ്പാതിരി ജനിച്ച സ്ഥലമാണിത്). ഈ പതിപ്പിന്റെ ശരിക്കുള്ള പുനർമുദ്രണമാണ് ഡി.സി. ബുക്സ് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

1986 ഒക്ടോബർ ആദ്യം ബർലിനിൽ നടന്ന മലയാള മഹാസമ്മേളനത്തിൽ ഞങ്ങളോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന പ്രൊഫ. സ്കറിയാ സക്കറിയ, രണ്ടു മൂന്നാഴ്ചക്കാലം ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയുടെ ഗ്രന്ഥാലയത്തിൽ ചെറിയൊരു ഗവേഷണം നടത്തിയതിനിടയിൽ തന്നെ മലയാളഭാഷയെയും സാഹിത്യത്തെയും മാത്രമല്ല കേരള ചരിത്രത്തെയും സംബന്ധിക്കുന്ന ഒട്ടു വളരെ രേഖകൾ കണ്ടെടുത്തിരുന്നു. അതിനുശേഷം 1990-91 കാലത്ത് ട്യൂബിങ്ങനിലും ഗുണ്ടർട്ടിനോടു ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റു കേന്ദ്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം നടത്തിയ ഗവേഷണം കൂടുതൽ വെളിച്ചം വീശുന്നവയായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം തയ്യാറാക്കിയ സമഗ്രമായ പഠനം ഈ പതിപ്പിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ഇതു തന്നെയാണ് ഈ ഡി.സി. ബി. പതിപ്പിന്റെ സവിശേഷതയും. ഇത്, ഗുണ്ടർട്ടിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ

പഠിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് അത്യധികം പ്രയോജന കരമായിരിക്കും.

ഏതാണ്ട്, അരനൂറ്റാണ്ടു മുമ്പ് ഉള്ളൂരും ഹരിശർമയും മറ്റും നല്കിയ വിവരങ്ങൾമാത്രമാണ്, ഗുണ്ടർട്ടിനെ സംബന്ധിച്ചു നമുക്കു ലഭിച്ചിരുന്നത്. അതിലെ വിവരങ്ങൾ അപൂർണവും കുറച്ചൊക്കെ സത്യവിരുദ്ധവുമായിരുന്നു. ഇനിയും കൂടുതൽ ഗവേഷണങ്ങൾ ഇക്കാര്യത്തിൽ ആവശ്യമാണ്. അത്, പ്രശസ്ത ഇൻഡോളജിസ്റ്റും ശതാബ്ദിയാഘോഷക്കമ്മറ്റിയുടെ കൺവീനറുമായ ഡോ. ആൽബ്രഷ്ട് ഫ്രൻസിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജർമനിയിൽ നടന്നു വരുന്നുണ്ട്.

ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥപരമ്പരയിൽ നാലു പുസ്തകങ്ങളാണ് ഇന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത് - നിഘണ്ടു, വ്യാകരണം, ജീവചരിത്രം (മലയാളവും ജർമനും). ഇതിൽ ജർമനിലുള്ള ജീവചരിത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത് ജർമനിയിലെ സ്യൂസ്ഡോയിച്ചെ ഫെർലാഗ്സ് ഗെസൽഷാഫ്റ്റ് (ഉൽമ്) ആണ്. മറ്റു മൂന്നും ഡി.സി. ബുക്സും. 1992-ലും 93-ലും ഡി. സി. ബുക്സ് ഈ പരമ്പരയിൽ കൂടുതൽ പുസ്തകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങളോടു സഹകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജർമനിയിലെ സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനങ്ങളോടു ഞങ്ങൾ കൃതജ്ഞരാണ്. ഡോ. ഫ്രൻസിനോടും പ്രൊഫ. സ്കറിയാ സക്കറിയയോടും ഞങ്ങൾക്കുള്ള കടപ്പാട് വാക്കുകളിൽ ഒതുക്കാവുന്നതല്ല.

കോട്ടയം
ഒക്ടോബർ 7- 1991

ഡി. സി. കിഴക്കെമുറി

● ഗുണ്ടർട്ട് തിരുവനന്തപുരത്ത് ആദ്യമായി കാലുകുത്തിയത് 1838 ഒക്. 7-നാണ്. അതിന്റെ 153-ാം വാർഷിക ദിനത്തിൽ ഈ പുസ്തകങ്ങൾ തിരുവനന്തപുരത്തു വച്ച് പ്രകാശനം ചെയ്യുന്നു.

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്

1814 ഫെബ്രുവരി 4-ന് ജർമനിയിലെ ബാദൻവ്യൂട്ടൻബർഗു രാജ്യത്തു സ്റ്റുട്ഗാർട് നഗരത്തിൽ ജനിച്ചു. മരിച്ചതും ജർമനിയിൽ തന്നെ-1893 ഏപ്രിൽ 25-ന് സ്റ്റുട്ഗാർട്ടിനു സമീപമുള്ള കാൽവ് എന്ന കൊച്ചു പട്ടണത്തിൽ. ഇതിനിടയിൽ ഇരുപത്തി മൂന്നു വർഷം (1836-1859) ദക്ഷിണ ഭാരതത്തിൽ ക്രിസ്തുമത പ്രചാരകനായി പ്രവർത്തിച്ചു. ഇതിൽ ഇരുപതു വർഷം (12.4.1839 - 11.4.1859) തലശ്ശേരി, ചിറയ്ക്കൽ എന്നിവിടങ്ങളിലായിരുന്നു താമസം. അതു മലയാളത്തിന്റെ ഭാഗ്യമായി.

മലയാളഭാഷയുടെ കരുത്തും വഴക്കങ്ങളും വെളിവാക്കുന്ന വ്യാകരണവും (1851) നിഘണ്ടുവും (1872) അദ്ദേഹം വിരചിച്ചു. കരുത്തുറ്റ ഈ ഭാഷാശാസ്ത്രരചനകൾ ഭാരതീയ ഭാഷാമണ്ഡലത്തിലെ മുൻനിരയിലേക്കു കൈരളിയെ കൈപിടിച്ചു കയറ്റി നിർത്തി. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ അമ്പതോളം മലയാളകൃതികളിൽ കേരളോൽപത്തി, കേരളപ്പഴമ, പഴഞ്ചൊൽമാലകൾ, ബൈബിൾ തുടങ്ങിയവ കാലംകൊണ്ടു നിറം കെടാത്തവയാണ്.

കേരളത്തിൽ രാജസദസ്സുകൾ മുതൽ പണിശാലകൾ വരെ കയറിയിറങ്ങി നടന്നു ഗുണ്ടർട്ട് ശേഖരിച്ച മലയാള കൃതികൾ ഗവേഷകർക്കു നിധികുംഭമാണ്. അവ ഗുണ്ടർട്ടു ഗ്രന്ഥശേഖരമായി ജർമനിയിലെ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. പയ്യന്നൂർപ്പാട്ട്, തലശ്ശേരി രേഖകൾ എന്നിങ്ങനെ മറ്റൊരിടത്തും ലഭ്യമല്ലാത്ത കൈയെഴുത്തുകൾ പലതുണ്ട് ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥശേഖരത്തിൽ.

ജർമനിയിലെ പ്രശസ്തങ്ങളായ വിദ്യാശാലകളിലായിരുന്നു വിദ്യാഭ്യാസം. മൗൾബ്രോണിൽ സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം. പ്രശസ്തമായ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയിൽ നിന്ന് ഡോക്ടർ ബിരുദം നേടി. മലബാറിലെ വിദ്യാഭ്യാസ പുരോഗതിക്ക് ഗുണ്ടർട്ട് സാരമായ സംഭാവനകൾ നൽകി. പുതിയ പാഠപുസ്തകങ്ങളും പാഠ്യപദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി. മലബാറിലെ ആദ്യത്തെ സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടറായി അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചു.

സ്വിസ് വംശജയും ഫ്രഞ്ചുകാരിയുമായ ജൂലിയായിരുന്നു ഭാര്യ. ഗുണ്ടർട്ട് ദമ്പതികളുടെ മക്കളെല്ലാം കേരളത്തിൽ ജനിച്ചവരാണ്. പുത്രി മാരിയുടെ മകനാണ് വിശ്രുത സാഹിത്യകാരനും നോബൽ സമ്മാന ജേതാവുമായ ഹെർമൻ ഹെസ്സെ.

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്
1814-1893

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ പുത്രി മാറി, വിശ്രുത ജർമൻ സാഹിത്യകാരനും നോബൽ സമ്മാന ജേതാവുമായ ഹെർമൻ ഹെസ്സേയുടെ അമ്മ, 1870

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് പുത്രന്മാരായ സാമുവേൽ, ഡേവിഡ്, ഫ്രീഡറിക്, ഹെർമൻ, പൗൽ എന്നിവരോടൊപ്പം, 1859

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ടും ജൂലി ഗുണ്ടർട്ടും, 1840

കാൽവിൽ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ശവകുടീരം

മുഖവുര

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളും ജീവചരിത്രവും ഒരു പരമ്പരയായി അവതരിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്നതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്. ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്ന പട്ടികയിൽ കാണാത്ത ചില കൃതികൾ കൂടി പരമ്പരയുടെ ഭാഗമായി യൂറോപ്പിലോ ഇന്ത്യയിലോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചേക്കാം.

ശതാബ്ദിവത്സരമായ 1993-നു മുമ്പ് ഇങ്ങനെ ഒരു പരമ്പര പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സാധിച്ചതു ജർമനിയിലും കേരളത്തിലുമുള്ള സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തകരുടെയും സമ്പൂർണ സഹകരണം കൊണ്ടാണ്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ഗ്രന്ഥശേഖരം ഭംഗിയായി സൂക്ഷിക്കുന്ന ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാല, മാർബഹനയിലെ ഷില്ലർ സ്മാരക ജർമൻ സാഹിത്യ മ്യൂസിയം, സിറ്റ്സർലണ്ടിലെ ബാസൽമിഷൻ കേന്ദ്രം, പ്രൊഫ. സ്കറിയാ സക്കറിയായെ ഗവേഷണ പഠനത്തിനായി ജർമനിയിലേക്കു ക്ഷണിച്ച അലക്സാണ്ടർ ഫോൺ ഹുമ്പോൾട്ട് ഫൗണ്ടേഷൻ, ഇൻഡോ ജർമൻ സൊസൈറ്റി, ജർമനിയിലെ ശതാബ്ദിയാഘോഷങ്ങൾക്കു പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന ബാദൽ വ്യുർട്ടൻബർഗ് സംസ്ഥാന ഗവൺമെൻറ് എന്നിങ്ങനെ അനേകം സ്ഥാപനങ്ങളോടു ഞങ്ങൾ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇത്തരമൊരു പരമ്പരയുടെ പ്രസാധനം ലാഭകരമല്ല എന്ന് അറിഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ ചുമതല ഏറ്റെടുത്ത ഡി. സി. കിഴക്കെമുറിയെ നന്ദിപൂർവം ഓർമിക്കുന്നു. ജർമനിയിലും ഒരു പ്രസാധക സംഘം സൗമനസ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു—സ്യുഡ് ഡോയിച്ചെ ഫെർലാഗ്സ് ഗെസൽഷാഫ്റ്റ്.

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥപരമ്പരയിലെ ഒന്നാം വാല്യമാണ് മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു. നിഘണ്ടു നിർമാണത്തിനു ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ച മൗലിക രേഖകൾ പരിശോധിച്ചു പ്രൊഫ. സ്കറിയാ സക്കറിയ എഴുതിയ ആമുഖ പഠനമാണ് ശതാബ്ദിപ്പതിപ്പിന്റെ സവിശേഷത. ഈ ഗ്രന്ഥം വായനക്കാർക്കു സമർപ്പിക്കുന്നു.

എല്ലാവർക്കും നന്ദി നിറഞ്ഞ കൂപ്പുകൈ.

ആൽബ്രഷ്ട് ഫ്രൻസ്

53 Rottenberg Str
7000 Stuttgart 1
Germany

ജൂൺ 19, 1991

ആമുഖ പഠനം

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് മലയാള ഭാഷയ്ക്കു നൽകിയ ഏറ്റവും വിലപ്പെട്ട സംഭാവന എന്താണ്? *A Malayalam and English Dictionary* എന്നായിരിക്കും എല്ലാവരുടെയും ഉത്തരം. ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത ഭാഷാ പഠനസഹായി എന്ന പദവിയിൽ ഒന്നൊന്നര നൂറ്റാണ്ടായി ഈ കൃതി വിരാജിക്കുന്നു. മലയാളം ലക്സിക്കൺ (കേരള സർവകലാശാല) പൂർത്തിയാകും വരെയെങ്കിലും മലയാള ഭാഷയെക്കുറിച്ചുള്ള ആധികാരിക പരാമർശങ്ങൾക്കെല്ലാം അവലംബം ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവായിരിക്കും.

മലയാള ഭാഷയിലെ ആദ്യ നിഘണ്ടു രചിച്ച മഹാൻ എന്ന് ഗുണ്ടർട്ടിനെ പലരും വിശേഷിപ്പിച്ചു കാണാറുണ്ട്. അനർഹമായ ഈ ബഹുമതി അദ്ദേഹത്തിന് ആവശ്യമില്ല. മലയാള ഭാഷയുടെ ആദ്യത്തെ അച്ചടിച്ച നിഘണ്ടു ബഞ്ചമിൻ ബയിലിയുടേതാണ്. 1846-ൽ കോട്ടയത്ത് അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച *A Dictionary of High and Colloquial Malayalim and English.* 1849-ൽ മറെറാരു ദ്വിഭാഷാ നിഘണ്ടു കൂടി ബയിലി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. *Dictionary, English and Malayalim.* 1867-ൽ റിച്ചാർഡ് കൊളിൻസ് സായ്പിൻെറ ശുദ്ധ മലയാള നിഘണ്ടു പ്രകാശിതമായി— *മലയാണ്മ നിഘണ്ടു.* 1856-ൽ കോട്ടയത്തു മറെറാരു ദ്വിഭാഷാ നിഘണ്ടു അച്ചടിച്ചു. ഗ്രന്ഥകർത്താവ് കൊച്ചിയിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ചർച്ച് ഓഫ് സ്കോട്ലണ്ട് മിഷണറി ഇ. ലാസറോണാണ്. ആദ്യത്തെ 138 പുറങ്ങളിൽ *മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു;* പിന്നെ 104 പുറങ്ങളിൽ *ഇംഗ്ലീഷ്-മലയാളം നിഘണ്ടു.* അവസാനത്തെ ഒമ്പതു പുറങ്ങളിൽ ക്രിയാവിവരണം. ഒന്നോ രണ്ടോ വാക്കുകളിൽ വ്യക്തമായി അർഥം പറയുന്ന നിഘണ്ടു എന്ന നിലയിൽ ഇതു വിദ്യാർഥികൾക്കു പ്രയോജനപ്പെട്ടിരിക്കും. 1870-ൽ മംഗലാപുരത്തുനിന്നു ബാസൽ മിഷൻ രണ്ടു *സ്കൂൾ നിഘണ്ടുക്കൾ* പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു— *മലയാളം ഇംഗ്ലീഷ ഭാഷകളുടെ അകാരാദി* (373 പുറം). *ഇംഗ്ലീഷ മലയാള ഭാഷകളുടെ അകാരാദി* (365 പുറം) ഇത്രയേറെ അച്ചടിച്ച നിഘണ്ടുക്കൾ ഉണ്ടായശേഷമാണ് ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിൻെറ ആഗമനം.

അച്ചടിച്ച നിഘണ്ടുക്കളുടെ കാര്യംമാത്രമാണ് ഇതുവരെ എഴുതിയത്. കൈയെഴുത്തിൽ മാത്രം നിലനിന്നിരുന്ന കൃതിയാണ് അർണോസ് പാതിരിയുടെ *മലയാളം പോർത്തുഗീസ് നിഘണ്ടു.* ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷയോടുകൂടി ഈ കൃതി അച്ചടിപ്പിച്ചു. ഇതിൻെറ ഇരട്ടിയോളം വലിപ്പമുള്ള ഒരു *മലയാളം - പോർത്തുഗീസ് നിഘണ്ടു* 1745-ൽ പൂർത്തിയാക്കി വരാപ്പുഴയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിനു മുമ്പു കത്തോലിക്ക മിഷണറിമാർ തയ്യാറാക്കിയ മറ്റു ചില നിഘണ്ടുക്കൾ കൂടി ലോകത്തിൻെറ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലുള്ള ഗ്രന്ഥശേഖരങ്ങളിൽ

കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. (കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക് *മലയാള സാഹിത്യവും ക്രിസ്ത്യാനികളും*, ഡിസിബി. പതിപ്പ്, 1989 : 386-402 നോക്കുക). സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലെ ബാസൽ മിഷൻ രേഖാലയത്തിൽ 1184 പേജുകളുള്ള ഒരു *മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു* കൈയെഴുത്തായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1862-ൽ പൂർത്തിയാക്കിയ ഈ ബൃഹത്നിഘണ്ടുവിന്റെ പുറംചട്ടയിൽ ഒരിടത്തു ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ സഹകാരിയായിരുന്ന ഇറിയോൺ എന്ന മിഷണറിയുടെ പേരു കാണുന്നു. ഗ്രന്ഥകർത്താവിനെക്കുറിച്ചു കൃത്യമായ വിവരങ്ങളൊന്നും ലഭ്യമല്ല. മേല്പറഞ്ഞ നിഘണ്ടുക്കൾക്കൊന്നും അവകാശപ്പെടാനാവാത്ത സ്ഥാനം മലയാള ഭാഷയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടു നേടിയെടുത്തു. നിഘണ്ടുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ ശാസ്ത്രഭദ്രമായ പ്രതിപാദനം കൊണ്ട് മലയാള ഭാഷയെ ഹനൂമാൻ ചാട്ടത്താൽ ഭാരതീയ ഭാഷകളിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനത്തെത്തിക്കാൻ ഗുണ്ടർട്ടിനു കഴിഞ്ഞു.

മലയാള ഭാഷാ ഗവേഷണത്തിൽ താല്പര്യം വർധിക്കുംതോറും ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്റെ പ്രസക്തി ഏറിവരുന്നു. 1872-ലെ മംഗലാപുരം പതിപ്പിനുശേഷം 90 വർഷം കഴിഞ്ഞ് എൻ.ബി.എസ്. പതിപ്പ് അച്ചടിച്ചു. 1972-ൽ കോട്ടയത്തു നിന്നു മറെറാരു പതിപ്പുണ്ടായി. 1982- ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു പുതിയൊരു പതിപ്പ് അച്ചടിച്ചു. ഡൽഹിയിൽ നിന്ന് ഇക്കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടു ഫോട്ടോ പകർപ്പായി വിതരണം ചെയ്യുന്നു. ഇതിനിടയിൽ 1970-ൽ ജർമനിയിലെ ഓസ്നാംബ്രൂക്കിൽ (ഇതാണ് അർണോസ് പാതിരിയുടെ ജന്മദേശം) രണ്ടു വാല്യമായി ഒരു പതിപ്പ് അച്ചടിച്ചു. അച്ചടിയുടെ സാങ്കേതിക മേന്മകൊണ്ട് ശ്രദ്ധേയമാണ് ജർമൻ പതിപ്പ്. ഇത് മംഗലാപുരം പതിപ്പിന്റെ പകർപ്പു തന്നെ. സാങ്കേതിക മേന്മയുള്ള ജർമൻ പതിപ്പിന്റെ പകർപ്പാണ് ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥപരമ്പരയുടെ ഭാഗമായി ഡി.സി.ബുക്സ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ചില പതിപ്പുകളിൽ രസകരമായ പല പരിഷ്കാരങ്ങളും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു പ്രസാധകൻ നിഘണ്ടുവിനു ശാസ്ത്രീയതയും ആധികാരികതവും നൽകുന്ന ഉദ്ധരണികളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിനെ മൂന്നാംകിട സ്കൂൾ നിഘണ്ടുവാക്കി അവതരിപ്പിച്ചു!

ഡി സി ബി പതിപ്പിൽ മാററങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. 1872-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച രൂപത്തിൽത്തന്നെ നിഘണ്ടു നിങ്ങളുടെ കയ്യിൽ എത്തുന്നു. ഇതൊരു മേന്മയായിട്ടൊന്നും എടുത്തു പറയുകയല്ല. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന 33 പേജുള്ള അനുബന്ധമെങ്കിലും യഥാസ്ഥാനം ചേർക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ! ഇതിനു തുനിഞ്ഞിറങ്ങിയാൽ സംഭവിക്കാവുന്ന പ്രമാദങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടിട്ടാണ് ഫോട്ടോ പകർപ്പായി അച്ചടി നടത്തുന്നത്. അച്ചടിയുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ നിശ്ചയമുള്ളവർക്ക് ഗ്രന്ഥത്തിലെ ലിപിവിന്യാസത്തിലേക്കു കണ്ണു തിരിക്കുമ്പോൾ പ്രശ്നത്തിന്റെ ഗൗരവം

മനസ്സിലാകും.വാക്കുകളുടെ ലിപ്യന്തരണം, ചിഹ്നം, ചുരുക്കെഴുത്തുകൾ, പ്രാചീന ലിപികൾ എന്നിങ്ങനെ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പലതാണ്. ഇതെല്ലാം കാണുമ്പോൾ നൂറിരുപതോളം വർഷം മുമ്പ് അതിമനോഹരമായി നിഘണ്ടു അച്ചടിച്ച മംഗലാപുരം ബാസൽമിഷൻ പ്രസ്സുകാരെ അത്ഭുതാദരപൂർവം നമിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ടിനു പുറമേ റവ. ഡീസും സ്റ്റോൾസും ഇക്കാര്യത്തിൽ മലയാളികളുടെ കൃതജ്ഞതാദരങ്ങൾ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്.

നിഘണ്ടുവിന്റെ ശതാബ്ദിപ്പതിപ്പ് ഗ്രന്ഥകർത്താവു നൽകിയ തിരുത്തലുകളോടുകൂടി പുനസ്സംവിധാനം ചെയ്യാൻ പരമ്പരയുടെ എഡിറ്ററന്മാർ നിർബന്ധം കാട്ടാതിരുന്നതിനു മറെറാരു കാരണം കൂടി ഉണ്ട്: മംഗലാപുരം പതിപ്പ് അച്ചടിച്ചതിനുശേഷവും ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ മനസ്സ് മലയാള നിഘണ്ടുവിൽ നിന്നു മാറിപ്പോയിരുന്നില്ല. കേരളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം ശേഖരിച്ചിരുന്നു. അത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് സഹപ്രവർത്തകർക്ക് അദ്ദേഹം അയച്ച കത്തുകൾ ധാരാളമുണ്ട്. അങ്ങനെ ജർമനിയിൽ എത്തിച്ചേർന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലാ ലൈബ്രറിയിൽ കാണാം. കൈയിൽകിട്ടുന്ന മലയാള പുസ്തകങ്ങൾ ആദ്യവസാനം വായിച്ചുനോക്കി തന്റെ നിഘണ്ടുവിൽ ഉൾപ്പെടുത്താത്ത പദങ്ങളോ ശൈലികളോ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവയെല്ലാം പ്രത്യേകം കുറിച്ചിടുന്ന പതിവ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. 1877-ൽ കോഴിക്കോടു വിദ്യാവിലാസം പ്രസ്സിൽ അച്ചടിച്ച കുന്ദലതയുടെ പകർപ്പിൽ നിന്ന് പാലുത്തരം, പുണ്യപുരം തുടങ്ങിയ പത്തു വാക്കുകൾ പ്രത്യേകം കുറിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. 1890-ൽ കോഴിക്കോടു സ്പെക്ടേട്ടർ അച്ചുകൂടത്തിൽ അച്ചടിച്ച ഇന്ദുലേഖയുടെ പകർപ്പിൽ പതിനേഴു വാക്കുകൾ കണ്ടെത്തി. അവ പേജുനമ്പറുകളോടുകൂടി ഒരു പട്ടികയായി പുസ്തകാരംഭത്തിൽ കുറിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ നിന്നു വെളിവാകുന്നത് മരിക്കുന്നതിനു രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷം മുമ്പു വരെ— അതായതു നിഘണ്ടു പ്രസീദ്ധീകരിച്ച് പതിനെട്ടു വർഷത്തിനു ശേഷവും — ഗുണ്ടർട്ട് മലയാള നിഘണ്ടുവിന്റെ പൂർത്തീകരണത്തിനു വേണ്ടി യത്നിക്കയായിരുന്നു എന്നാണ്. സാമ്പത്തിക നേട്ടത്തിനോ പ്രശസ്തിക്കോ ഉപകരിക്കാത്ത ഇത്തരമൊരു യത്നത്തിൽ ആമരണം വ്യാപൃതനായ ഗുണ്ടർട്ടിനെ വിദ്യാവ്യസനി എന്നേ വിശേഷിപ്പിക്കാനാവൂ. പരിപൂർണത തേടുന്ന മനസ്സ് ലാഭചിന്തകളില്ലാതെ കർമങ്ങളിൽ മുഴുകിപ്പോകുന്നു. 1872 മുതൽ ശേഖരിച്ച പദങ്ങൾ താൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന അച്ചടിപ്പകർപ്പിൽ അദ്ദേഹം കുറിച്ചിട്ടു. അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിച്ചിരുന്ന പല സുഹൃത്തുക്കളും ഈ പകർപ്പിനെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന് ഇനിയൊരു പതിപ്പുണ്ടാകുന്നെങ്കിൽ ഇവയെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്തേ അത് അച്ചടിക്കാവൂ എന്ന് ഈ നൂറാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ബാസൽമിഷൻ മാസികയിൽ

പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു കുറിപ്പിൽ കാണുന്നു. ബാസൽ മിഷൻകാർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിലും ഈ പരാമർശം കാണാം. മലയാള ഭാഷാ പണ്ഡിതനും ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ വിശ്വസ്ത സുഹൃത്തുമായിരുന്ന ഫ്രോൺമേയർ (Frohnmeyer) ഈ പകർപ്പ് ഉപയോഗിച്ചതായി തെളിവുകളുണ്ട്. മലയാള ഭാഷാ ഗവേഷണത്തിനു വമ്പിച്ച മുതൽക്കൂട്ടായിത്തീരാവുന്ന ഈ പകർപ്പു തേടിയാണ് 1986-ൽ ഞാൻ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്. അന്നുമുതൽ ഇന്നോളം ഡോ.ആൽബ്രഷ്ട് ഫ്രൻസും ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലാ ലൈബ്രറിയിലെ ഭാരതീയ പഠന വിഭാഗവും ഈ അന്വേഷണത്തിൽ സഹകാരികളായിരുന്നു. യൂറോപ്പിലെ അനേകം ലൈബ്രറികളിലും രേഖാലയങ്ങളിലും അന്വേഷണം നടത്തിയെങ്കിലും ആ ഗ്രന്ഥം കണ്ടെത്താനായില്ല. ഇതു വല്ലാത്ത അപൂർണതാ ബോധം ഞങ്ങളിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അന്വേഷണം തുടരുകയാണ്. ലോകത്തിന്റെ ഏതെങ്കിലും കോണിൽ നിന്ന് ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ അതു കണ്ടുകിട്ടിയെന്നു വരാം. അന്നാകട്ടെ നിഘണ്ടുവിന്റെ പുനസ്സംവിധാനം എന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ചിന്ത.

കൗതുകകരമായ ഒരു കാര്യം കൂടി ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ജർമനിയിലും സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലും കണ്ടെത്തിയ കേരളീയ രേഖകളുടെ തോതും തരവും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്ന നിഘണ്ടുവിന്റെ പകർപ്പ് കണ്ടെത്താനാവും എന്ന വിശ്വാസം വർധിക്കയാണ്. അവിടത്തെ സ്ഥാപനങ്ങളിലും വ്യക്തികളുടെ സ്വകാര്യ ഗ്രന്ഥശേഖരങ്ങളിലും എത്തിപ്പെടുന്ന രേഖകൾ നഷ്ടപ്പെടുക സാധാരണമല്ല. വ്യക്തികൾക്ക് സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയാത്തവ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൈമാറുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് സ്റ്റുട്ഗാർട്ടിന് സമീപം മാർബഹായിലുള്ള ഷില്ലർ സ്മാരക ജർമൻ സാഹിത്യ മ്യൂസിയത്തിലാണ് ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കത്തുകൾ ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്. എഴുത്തുകാരുടെ കൈയെഴുത്തുകളെല്ലാം ഭാവി തലമുറയ്ക്കുവേണ്ടി സംരക്ഷിക്കാനും ഗവേഷകർക്ക് ലഭ്യമാക്കാനും ഇവിടെ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഏർപ്പാടുകൾ അനുകരണീയമാണ്. പ്രമുഖ പ്രസിദ്ധീകരണ ശാലകളിൽ നിന്നെല്ലാം ഇവർക്ക് കൈയെഴുത്തുകൾ ലഭിക്കുന്നു. അവ തരംതിരിച്ചു ശേഖരിക്കാൻ ശാസ്ത്രീയ സംവിധാനമുണ്ട്. ഇവിടത്തെ രേഖാസമുച്ചയം ഉപയോഗിക്കാൻ ദിനംപ്രതി നൂറുകണക്കിനു യുവഗവേഷകർ എത്തുന്നു. രണ്ടു മഹായുദ്ധങ്ങളിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട രേഖകളെക്കുറിച്ച് ജർമൻ പണ്ഡിതന്മാർ അത്യന്ത വ്യസനത്തോടെ സംസാരിച്ചു കേൾക്കാറുണ്ട്. ഹാംബുർഗിലും സ്റ്റുട്ഗാർട്ടിലും ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ പുത്രന്മാർ താമസിച്ചിരുന്ന വീടുകൾ രണ്ടാം ലോക മഹായുദ്ധകാലത്തു കത്തിപ്പോയി. ആ ഘട്ടത്തിൽ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കത്തുകളെല്ലാം മറെറാരു ബന്ധുവിന്റെ വീട്ടിലായിരുന്നു.

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു കരുതാവുന്ന മിക്ക രേഖകളും ട്യൂബിങ്ങൻ, ബാസൽ, കാൽവ്, സ്റ്റുട്ഗാർട്ട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഇന്ന് കാണാവുന്നതാണ്. അക്കൂട്ടത്തിൽനിന്ന് മാറിപ്പോയ നിഘണ്ടുവിന്റെ പകർപ്പും നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കില്ല!

ഉപാദാനങ്ങൾ

ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്റെ ഉപാദാനങ്ങൾ ചുരുക്കെഴുത്തു (Abbreviations) പട്ടികയിൽ നിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. ഇവയെല്ലാം ഇന്നു കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തര കാലത്തു നമ്മുടെ സർവകലാശാലകളിലും മറ്റു സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഭാഷാ സാഹിത്യഗവേഷണം ഊർജിതമായതോടെ അനേകം രേഖകൾ വെളിച്ചത്തു വന്നു. കേരള സർവകലാശാലയുടെയും കോഴിക്കോടു സർവകലാശാലയുടെയും ഹസ്തലിഖിത ഗ്രന്ഥപ്പുരകളിൽ വിലമതിക്കാനാവാത്ത അനേകം കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ട്. എന്നാൽ ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിൽ സുവിശദമായി പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളും രേഖാസമുച്ചയങ്ങളും കേരളക്കരയിൽ ഒരിടത്തും കണ്ടെത്താനായില്ല. *പയ്യന്നൂർപ്പാട്ട്*, *തലശ്ശേരിരേഖകൾ* തുടങ്ങിയവ ഈ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടും.

ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിൽ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും കേരളത്തിലെ പഴയ ഗ്രന്ഥപ്പുരകളിൽ ലഭ്യമാണ്. കെ. എം. ഗോവിയും എ. കെ. പണിക്കരും ചേർന്നു കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമിക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ *ഗ്രന്ഥസൂചി* ഇവയുടെ ലഭ്യതയെക്കുറിച്ചു കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ ഗവേഷകർക്കു നൽകുന്നു. അവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലാത്തതും ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ചതുമായ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മാത്രമാണ് കണ്ടുകിട്ടാനുണ്ടായിരുന്നത്.

1986-ൽ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയിൽ ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് ഗ്രന്ഥശേഖരം കണ്ടെത്തിയതോടെ അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ച അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഗവേഷകരുടെ ദൃഷ്ടി പഥത്തിലായി. 1991-ൽ കാൽവിലെ സ്റ്റേറയിൻ ഹൗസിൽ നിന്നു പതിനാറു താളിയോലക്കെട്ടുകൾ കൂടി ലഭിച്ചു. ഇതോടെ കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പട്ടിക പൂർത്തിയായി. മഹാഭാരതം, പഞ്ചതന്ത്രം തുടങ്ങിയവയുടെ ഒന്നിലേറെ പകർപ്പുകൾ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കൈവശത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഓലയിലും കടലാസിലുമായുള്ള കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന അച്ചടിപ്പകർപ്പുകളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തി പഠിക്കാവുന്നതാണ്. കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പട്ടിക ജീവചരിത്രത്തിൽ (ഡിസിബി. 1991) ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ഗുണ്ടർട്ടുപയോഗിച്ച . അച്ചടി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സിംഹഭാഗവും ട്യൂബിങ്ങനിൽ തന്നെയുണ്ട്. അവയിൽ അങ്ങിങ്ങ്

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ തിരുത്തലുകളും ചേർപ്പുകളും കാണാം. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ കേരളത്തിൽ അച്ചടിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ട്യൂബിങ്ങനിലുണ്ട് എന്നു സാമാന്യമായി പറയാം. അവയിൽ ഫുൽമോനിയുടെ കഥയും മറ്റും അവിടെയല്ലാതെ മറ്റെവിടത്തും ഉള്ളതായി അറിവില്ല. സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലെ ബാസൽ മിഷൻ രേഖാലയത്തിലാണ് മറ്റു ചില മലയാള ഗ്രന്ഥങ്ങളുള്ളത്. അവിടത്തെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സിംഹഭാഗവും പഴയ സ്കൂൾ പാഠപുസ്തകങ്ങളാണ്. പഴയ മലയാള പാഠപുസ്തകങ്ങളുടെ ഇത്ര വലിയ ഒരു ശേഖരം കേരളത്തിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഉള്ളതായി അറിവില്ല.

ഗുണ്ടർട്ടിനു വളരെയേറെ പ്രയോജനപ്പെട്ട *തലശ്ശേരി രേഖകളെ* (TR) ക്കുറിച്ചു അല്പം വിശദമായ പരാമർശം ആവശ്യമാണ്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഉത്തമമലയാള ഗദ്യ (The best Malayalam Prose) മാതൃകകളാണ് തലശ്ശേരി രേഖകൾ. മലയാള ഭാഷയിലെ മലബാർ തനിമ കണ്ടെത്താൻ ഈ രേഖകൾ അദ്ദേഹത്തിന് ഉപകരിച്ചു. സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ ജീവിതം, സംസ്കാര പാരമ്പര്യങ്ങൾ, നാടോടിപ്പഴമകൾ എന്നിങ്ങനെ മലബാറിനെ സംബന്ധിച്ച ഒട്ടേറെ കാര്യങ്ങൾ നിഘണ്ടുവിലേക്കു കടന്നുവന്നത് ഈ കൈയെഴുത്തുകളിലൂടെയാണ്.

ഇന്നത്തെ നിലയിൽ നോക്കിയാൽ മറ്റു പല കാരണങ്ങളാലും ഈ രേഖാസമുച്ചയം പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഉത്തരമലബാറിൽ പിടിമുറുക്കിയ കാലത്തെ (1796-1800) സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ ബലപരീക്ഷകൾ കത്തിടപാടുകളുടെ രൂപത്തിൽ ഇവിടെ ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിനു പഴശ്ശി സമരത്തെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നവർക്ക് ഇതു രത്നഖനിയാണ്. ഭരണഭാഷ എന്ന നിലയിൽ മലയാളത്തിന് അക്കാലത്തു മലബാറിലുണ്ടായിരുന്ന പ്രാപ്തി തലശ്ശേരി രേഖകൾ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. അയ്യായിരത്തോളം പേജിൽ പന്ത്രണ്ടു വാല്യമായി ഗുണ്ടർട്ട് ശേഖരിച്ചു സൂക്ഷിച്ച ഈ കത്തിടപാടുകൾ നിഘണ്ടുവിന്റെ ആധികാരികതം വർധിപ്പിക്കുന്നതിൽ നല്ല പങ്കു വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. (കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക് *മലയാള സാഹിത്യവും ക്രിസ്ത്യാനികളും* ഡിസിബി. പതിപ്പ് 1989 : 398 - 401 നോക്കുക)

*പയ്യന്നൂർപ്പാട്ടാ*ണ് ട്യൂബിങ്ങനിലുള്ള മറ്റൊരു വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥം. സർവകലാശാലയ്ക്കു ഗുണ്ടർട്ടു സംഭാവന ചെയ്ത ഒരു ഓലക്കെട്ടിൽ 104 പാട്ടുകൾ കാണുന്നു. മലയാളികൾക്ക് എന്നെന്നേക്കുമായി നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി എന്നു കരുതിയിരുന്ന അമൂല്യഗ്രന്ഥം ഇപ്പോൾ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാല കാട്ടിത്തരുന്നു. മാപ്പിളപ്പാട്ടുകൾ, ഓണപ്പാട്ടുകൾ, തച്ചോളിപ്പാട്ടുകൾ എന്നിങ്ങനെ ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ച നാടോടി സാഹിത്യം മുഴുവൻ ട്യൂബിങ്ങനിൽ കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞു.

കാൽ നൂറ്റാണ്ടിലേറെ

മലബാറിൽ എത്തിയ ഉടൻ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ മനസ്സിൽ ഉദിച്ച സ്വപ്നങ്ങളിലൊന്നായിരുന്നു മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു. മലയാളഭാഷ പഠിച്ചു തുടങ്ങിയതു മുതൽ വ്യാകരണത്തിനും നിഘണ്ടുവിനും വേണ്ട ഉപാദാനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു തുടങ്ങി. 1841-ലെ ബാസൽ മിഷൻ റിപ്പോർട്ടിൽ:

'കഴിഞ്ഞ വർഷം ഉൽപത്തി പുസ്തകത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു ലഘുലേഖ മലയാള മിഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പൂർവപിതാക്കന്മാരുടെ കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാഗം അച്ചടിക്കു തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞു. മലയാള ഭാഷാ വിദ്യാർഥികൾക്ക് കൂടിയേ തീരൂ എന്നുള്ള മലയാളം ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.'

ഗുണ്ടർട്ടാണ് നിഘണ്ടു തയ്യാറാക്കുന്നത് എന്ന് ഇവിടെ പറയുന്നില്ല. എങ്കിലും സാഹചര്യങ്ങൾകൊണ്ട് ഗുണ്ടർട്ടാണ് ഈ സംരംഭത്തിന്റെ പിന്നിലെന്ന് ഊഹിക്കാം. അന്നത്തെ നിലയിൽ മലയാള ഭാഷയുടെ കാര്യത്തിൽ ഇത്രത്തോളം ശ്രദ്ധവയ്ക്കാൻ മറ്റൊരു ബാസൽമിഷണറിക്കും സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. പോരെങ്കിൽ, നിഘണ്ടു നിർമാണ രംഗത്തു തമിഴ്നാട്ടിൽ അല്പസ്വല്പം പരിചയം നേടിയിട്ടാണ് അദ്ദേഹം മലയാളക്കരയിൽ എത്തിയത്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ തമിഴ് കൃതികളിൽ *ഗ്രീക്ക്-തമിഴ് നിഘണ്ടുവും ഹീബ്രു-തമിഴ് നിഘണ്ടുവും* ഉൾപ്പെടുന്നു. അവ അച്ചടിപ്പിക്കാൻ നാഗർകോവിലിൽ ഏല്പിച്ചിട്ടാണ് (1838 ഒക്ടോബർ) ഗുണ്ടർട്ട് കേരളം വഴി മംഗലാപുരത്തേക്കു പോയത്.

സംസ്കൃതം, ബംഗാളി, തമിഴ്, തെലുങ്ക്, കന്നഡ തുടങ്ങിയ ഭാരതീയ ഭാഷകൾ പഠിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഭാഗമായി അതതു ഭാഷകളിലെ ശബ്ദകോശങ്ങളുമായി അദ്ദേഹം പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നു. മലബാറിൽ എത്തിയതു മുതൽ അത്തരം ശബ്ദാവലികൾ മിഷനുവേണ്ടി ശേഖരിക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹം ജാഗരൂകനായി. സ്വന്തം നിലയിൽ വലിയ വിലകൊടുത്തു ശബ്ദകോശങ്ങൾ അദ്ദേഹം വാങ്ങിയിരുന്നു. ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലയിലും കാൽവിലെ ഗുണ്ടർട്ട് ഭവനത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരെഴുതിയ പഴയ ശബ്ദകോശങ്ങൾ കാണാം. സ്വന്തം പകർപ്പുകളിൽ പേനകൊണ്ടു തിരുത്തലുകൾ വരുത്താനും കുറിപ്പുകളെഴുതാനും അദ്ദേഹം മടിച്ചിരുന്നില്ല. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ഭാഷാ പാണ്ഡിത്യം മനസ്സിലാക്കാൻ ഇത്തരം ലിഖിതങ്ങൾ ഉപകരിക്കും.

ശബ്ദകോശങ്ങൾ

മലയാള നിഘണ്ടുവിന്റെ രചനയിൽ ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ച ശബ്ദകോശങ്ങൾ ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലാ ലൈബ്രറിയിൽ അടുത്ത കാലത്തു കണ്ടെത്തി. അവയെക്കുറിച്ചുള്ള ചില പരാമർശങ്ങൾ കൗതുകകരമായിരിക്കുമല്ലോ.

ഗുണ്ടർട്ടിന് ഏറ്റവും പ്രയോജനപ്പെട്ടത് വരാപ്പുഴ മിഷണറിമാർ പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ തയ്യാറാക്കിയ രണ്ടു കൈയെഴുത്തു നിഘണ്ടുക്കളാണ്. V1, V2 എന്നീ ചുരുക്കെഴുത്തുകൾ കൊണ്ട് ഗുണ്ടർട്ടുനിഘണ്ടുവിൽ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന ഈ കൃതികൾ ജനകീയ ഭാഷയോടുള്ള അടുപ്പം കൊണ്ടായിരിക്കണം ശ്രദ്ധേയമായിത്തീർന്നത്. സാഹിത്യ കൃതികളിൽ കാണാത്ത പദങ്ങളും പ്രയോഗവിശേഷങ്ങളും ഗുണ്ടർട്ട് ഇവയിൽ നിന്നു ശേഖരിച്ചു.

*മലയാളം-പോർത്തുഗീസ് നിഘണ്ടു*വാണ് V1. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ കേരള തീരത്ത് ആധിപത്യമുറപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ച പോർത്തുഗീസുകാരുടെ തണലിൽ മിഷണറി പ്രവർത്തനം നടത്തിയ പാശ്ചാത്യ കത്തോലിക്ക മിഷണറിമാരുടെ സംഭാവനയാണ് ഈ ദ്വിഭാഷാ നിഘണ്ടു. ഗുണ്ടർട്ടിനു ബോംബെയിൽ വച്ചാണ് ഇതിന്റെ പകർപ്പു ലഭിച്ചത്. ഇക്കാര്യങ്ങൾ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ (ഡിസിബുക്സ്, 1991) വിശദമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൂന്നു വാല്യമായി 890 പേജുള്ള നിഘണ്ടുവാണിത്. ഓരോ പേജിലും ശരാശരി മുപ്പതു വാക്കു വീതം കാണുന്നു. ഇതിൽ അപൂർണമായ ഇംഗ്ലീഷ് തർജമയും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

*പോർത്തുഗീസ്-മലയാളം നിഘണ്ടു*വാണ് V2. മൊത്തം ഇരുനൂറ്റിത്തൊണ്ണൂറു പേജ്. ഒരു പേജിൽ ഏറിയാൽ മുപ്പതു വാക്ക്. മലയാളം-പോർത്തുഗീസ് നിഘണ്ടുവിനോടു താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ചെറുതാണ് V2. മലയാളത്തിൽ, ഒറ്റവാക്കിൽ മാത്രമല്ല അർഥം പറയുന്നത്. ചിലപ്പോൾ വാക്യശകലങ്ങളും ശൈലികളും ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇവയെല്ലാം ഭാഷാ ചരിത്രവിദ്യാർഥിക്കു വിലപ്പെട്ട ഉപാദാനങ്ങളാണല്ലോ. സാഹിത്യ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലില്ലാത്ത അനേകം പദങ്ങളും ശൈലികളും വരാപ്പുഴ നിഘണ്ടുക്കളിൽ കാണാം. മധ്യകേരളത്തിലെ വ്യവഹാര ഭാഷയുടെ തനിമ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന അനേകം വാക്കുകൾ വരാപ്പുഴ നിഘണ്ടുക്കളിൽ നിന്നു ഗുണ്ടർട്ട് സ്വീകരിച്ചു. ഇങ്ങനെ കടംകൊണ്ട വാക്കുകൾ V1, V2 എന്നിങ്ങനെ വേർതിരിച്ച് അടയാളപ്പെടുത്തി യിരിക്കുന്നു.

ബഞ്ചമിൻ ബയിലിയുടെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു (1846) വും *ഇംഗ്ലീഷ്-മലയാളം നിഘണ്ടു* (1849)വും ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ഗ്രന്ഥശേഖരത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ ഇംഗ്ലീഷ്-മലയാളം നിഘണ്ടു അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി തോന്നുന്നില്ല. മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടുവിന്റെ പകർപ്പിൽ പല സ്ഥലത്തും തിരുത്തലുകളും കുറിപ്പുകളും കാണാം. കോട്ടയത്തും പരിസരത്തും പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ദേശ്യപദങ്ങൾ ബയിലിയുടെ നിഘണ്ടുവിൽ നിന്നാണ് ഗുണ്ടർട്ട് ശേഖരിച്ചത്. ബയിലി വേണ്ടതിലേറെ സംസ്കൃത പദങ്ങൾക്കു നിഘണ്ടുവിൽ സ്ഥാനം നൽകി എന്നാണു പൊതുവെയുള്ള പരാതി. മലയാളികൾക്ക് ആദ്യം അച്ചടിച്ചു കിട്ടിയ നിഘണ്ടുവാണ് ഇതെന്ന കാര്യം വീണ്ടും ഓർമിപ്പിക്കട്ടെ. മലയാളികൾക്കു

കൊഴിവാൾ, ളിൻറെ. *s.* A kind of short sword used by fencers to play with. കൊഴിവാളെറിയുന്നു. To throw up such a sword.

കൊഴു, വിൻറെ. *s.* 1. A plough-share, coulter. 2. culture.

കൊഴുക്കുന്നു, ത്തു, പ്പാൻ. *v. n.* 1. To be or grow fat, to grow thick. 2. to become stiff by boiling. 3. to be presumptuous, arrogant, proud, to be insolent.

കൊഴുന്ന, ിൻറെ. *s.* A fragrant plant, the thorny Trichilia, *Trichilia spinosa.*

കൊഴുപ്പ, ിൻറെ. *s.* 1. Fatness, the fat, particularly the omentum. 2. thickness, stoutness. 3. pride, arrogance, presumption.

കൊഴുപ്പ, യുടെ. *s.* The name of a potherb, cress, *Achyranthus triandra.*

കൊഴുപ്പിക്കുന്നു, ച്ചു, പ്പാൻ. *v. a.* 1. To fatten, to make fat. 2. to thicken, to make stiff.

കൊഴുമുതലായ്മ, യുടെ. *s.* The law of agriculture, civil law.

കൊഴുമൂ, യുടെ. *s.* Iron beaten out for the purpose of making plough-shares.

കൊഴുമൊര, ിൻറെ. *s.* Butter-milk, in which medicines have been infused.

കൊഴുലാഭം, ത്തിൻറെ. *s.* The owner's profit or portion of the produce of a field after deducting the expense of cultivation and the portion due to the government.

കൊഴുവൻ, ൻറെ. *s.* A renter of land, a tenant.

കൊഴുവാ, യുടെ. *s.* 1. The name of a fish. 2. a potherb.

കൊഴുവിറക്കുന്നു, ക്കി, വാൻ. *v. a.* To commence ploughing or cultivation.

കൊഴുവിറങ്ങുന്നു, ങ്ങി, വാൻ. *v. n.* To plough, to cultivate.

കൊഴുവെക്കുന്നു, ച്ചു, പ്പാൻ. *v. a.* 1. To leave or resign a farm. 2. to fasten on a plough-share.

കൊഴുവെപ്പിക്കുന്നു, ച്ചു, പ്പാൻ. *v. c.* To cause to fasten on a plough-share.

കൊറി, യുടെ. *s.* Eating grains one by one, nibbling as a mouse.

കൊറിക്കുന്നു, ച്ചു, പ്പാൻ. *v. a.* To eat grains one by one, to nibble as a mouse.

കൊറ്റം, കൊറ, ിൻറെ. *s.* Victuals, food. കൊറ്റംകഴിക്കുന്നു. To live upon, to take victuals.

കൊറ്റക്കുട, യുടെ. *s.* A kind of large white umbrella, or parasol.

കൊറ്റൻ, ൻറെ. *s.* 1. A ram. 2. a boar.

കൊറ്റുവൻ, ൻറെ. *s.* A chief person, a head man.

കൊറ്റി, യുടെ. *s.* 1. The name of a bird, a stork. 2. an ewe.

കൊ

കൊ. A syllabic or compound letter, —ൊ pronounced long.

കൊകനമരുവി, യുടെ. *s.* Red, the colour, or of that colour. ചുവപ്പുനിറം.

കൊകനദം, ത്തിൻറെ. *s.* 1. The red lotus. ചുവന്നതാമര. 2. the red water lily. ചുവന്ന ആമ്പൽ.

കൊകം, ത്തിൻറെ. *s.* 1. A ruddy goose. ചക്രവാകപക്ഷി. 2. a wolf. ചെന്നാ.

കൊക്കിലം, ത്തിൻറെ. *s.* The *Cocil*, the black or Indian Cuckoo. കുയിൽ.

കൊകിലാക്ഷം, ത്തിൻറെ. *s.* A shrub, or plant bearing a dark black flower, *Capparis spinosa:* it is also applied to *Barleria longifolia.* വയൽമുള്ളി.

കൊക്കട്ടിൽ, ലിൻറെ. *s.* A cot, or couch strung with rope.

കൊക്കിറി, യുടെ. *s.* Pouting with the lips, mimicing. കൊക്കിറികാട്ടുന്നു. To pout at one, to mimic.

കൊക്കൊട്ട, ിൻറെ. *s.* 1. A short stick used in making holes for transplanting plants, or planting seed. 2. a crow-bar.

കൊങ്കണ്ണ, ിൻറെ. *s.* A squint-eye.

കൊങ്കണ്ണൻ, ൻറെ. *s.* One who is squint eyed.

കൊങ്കണ്ണി, യുടെ. *s.* A squint eyed woman.

കൊങ്കാൽ, ലിൻറെ. *s.* A wooden pillar placed at the corner of a house.

കൊച്ചൽ, or കൊച്ച, ിൻറെ. *s.* Contraction of the muscles in spasm, &c.

കൊച്ചിൽ, ലിൻറെ. *s.* 1. Straw. 2. a stalk or branch without leaves.

കൊച്ചുന്നു, ച്ചി, വാൻ. *v. n.* To be contracted as the muscles in spasm or convulsion, to shudder.

കൊഞ്ഞാട്ട, യുടെ *s.* The webbed covering at the stem of the Cocoa-nut tree leaves.

കൊട, ിൻറെ. *s.* An end, a corner.

കൊട, യുടെ. *s.* 1. West. 2. coolness, or the cool west wind.

കൊടക്കാറ, ിൻറെ. *s.* A cool wind.

കൊടങ്കി, യുടെ. *s.* A buffoon, an harlequin.

കൊടപ്പുറം, ത്തിൻറെ. *s.* The western side, the west quarter.

കൊടമഴ, യുടെ. *s.* Rain from the West.

കൊടർം, ത്തിൻറെ. *s.* The hollow of a tree. മരപ്പൊത്ത.

കൊടൽ, ലിൻറെ. *s.* Crookedness, curvity, slantingness.

m. ಕಂಟಿಣಿಗ, ಕಂಟಿಣಿಗಾರ s. n. A whore-master.

c. ಕಂಟಿನು, ಕಂಟಿವನು s. n. A cripple. ಕಂಟಿನಿಗಿವಂದುಬ್ಬೇಷ್ಟೆಕುರುದನಿಗಿನಾನಾಬ್ಬೇಷ್ಟೆ a lame man has one antick and a blind man many.

c. ಕಂಟಿಗಿ s. n. A weeding machine. ಕಂಟಿಗಿಮೊಳೆ the angular iron teeth of the weeding machine. ಕಂಟಿಗಿಮಂಜಣಾ a large iron knife at the bottom of the weeding machine.

c. ಕಂಟ್ಟು adj. Lame, halt, crippled. v. n. to limp, to be lame. ಕಂಟುಕಾಲು a lame leg. ಕಂಟುಗ್ಯೋಲು a cripple's crutch. ಕಂಟುಕೊಳ್ಳು, ಕಂಟುಬೀಳು to be lame. ಕಂಟುಮಾಡು, ಕಂಟಿಸು to lame.

c. ಕಂಟಿ s. n. 1. An instrument for levelling ploughed land. 2. a weeding machine. 3. a pool, large tank, or pond. 4. the web beam in a loom. ಕಂಟಿಶೆಕ್ಕಿಸು to wind the web round the beam. ಕಂಟ್ಯೇಕಲ್ಲು the teeth of a web beam. ಕಂಟ್ಯೇದಿಂಡು, ಕಂಟ್ಯೇಕೊರಡು, ಕಂಟಿಬುರುಡ that part of it which consists of a large block of wood. ಕಂಟ್ಯೇಪಾಳ the iron part of it, which juts out from the wooden block, leaving an open interstice between them. ಕಂಟ್ಯೇಕಾಳು the two pieces of wood which connect the front iron-piece with the wooden block.

c. ಕಂಟ್ಯೇಟು s. n. A random or bad shot.

c. ಕಂಟಿಮರ s. n. An instrument used for levelling ploughed fields.

c. ಕಂಟಿಕುರುಗು, ಕಂಟಿಕೊಡೆಯು v. a. 1. To weed standing corn. 2. to level ploughed land.

s. ಕಂಠ s. n. 1. Lazy, indolent. 2. blunt.

s. ಕಂಡ, ಕಂಡಕ s. n. 1. An adulterine. 2. an earthen pot. 3. a pot for receiving and preserving consecrated fires. ಕಂಡ an adulterine born during his father's life.

s. ಕಂಡಲ s. n. 1. An earring. 2. a mark for false writing. ಕಂಡಲಪಂಡಿತೆ a scholar wearing badges of honor in his ears.

s. ಕಂಡಲಿ s. n. A snake or serpent. ಕಂಡಲಿಕರ್ತ the chief of serpents. ಕಂಡಲಿಶಯನ *Vishnoo*, sleeping on a serpent. ಕಂಡಲೀನಗರ a city so called.

s. ಕಂಡಳಿ adj. Round, circular.

s. ಕಂಡಿಕೆ, ಕಂಡಿಗೆ s. n. A hermit's vessel with a spout.

s. ಕಂಡಿನಪಟ್ಟಣ s. n. The name of a city.

c. ಕಂಡು s. n. 1. The sting of a scorpion. 2. the bite of a serpent.

c. ಕಂಡುಗುಂಡಿ s. n. The bench on which a weaver sits when working his loom.

c. ಕಂಡೆ, ಕಂಡೆಗಿಂಡೆ s. n. The buttock or posterior. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಬಡಿಗಮಕ್ಕಳ ಕಂಡೆಕೆಲಿದ the unemployed carpenter pared the posteriors of his children, that is, he who has no employment gets into mischief. ಕಂಡೆಯಿಲ್ಲದ ಪಾತ್ರೆ a vessel without a flat bottom.

c. ಕಂಡೆಕಾಯಿ s. n. The bone immediately above the buttock.

c. ಕಂಡೆಕಡಕ s. n. A catamite.

s. ಕಂತ s. n. A spear or lance. ಕಂತಗೈಯ್ಯ, ಕಂತಿದವ 1. A spearman. 2. *Niroottu*.

s. ಕಂತಲ s. n. Hair. ಕಟಿಲಕಂತಳೆ a woman with curled hair.

വില്യം റീവിൻെറ കന്നഡ ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു, 1832; ഗുണ്ടർട്ടിൻെറ കോപ്പി,
Tübingen University Library

* அகசியம் ; *see* ஆசியம்.

* அகசு ; *sub.* day, in opposition to night.
Wils. S. D. p. 74. AHAN.

* அகடம், *or*

* அகடனம் ; *sub.* 1. that which cannot or ought not to be done: (*in opposition to* கடனம், that which can be done;)
2. hurt, mischief.

அகடவிகடம் ; *see* விகடம்.

அகடனாகடனசாமர்த்தியம் ; omnipotence ; superior ability.

அகடு ; *sub.* 1. the inside;
2. the middle;
3. deceit, fraud, contempt, ignominy;
4. the belly; *Sat.*
அகடுநினைக்கிறது ; to meditate deceit.
அகடுபண்ணுகிறது, *or*
அகடுசெய்கிறது, to tease, to vex, to ridicule *with the Accusative.*
அகடன், அகடுளளவன் ; m.
அகடி, அகடுளளவள் ; *fem.* a deceiver, a cheat, an impostor.
அகடடுகிறது ; *incorrectly for* அகற்றுகிறது ; *see* அகலுகிறது.

அகணி ; *sub.* 1. ground fit for the cultivation of Paddy, ground so cultivated; *Sat.*
2. (*in opposition to* புறணி,) the inside of any thing, the inner bark of a tree ; hence : கடுகோபிலகணி நஞ்சு சுக்கிலப்புறணிநஞ்சு ; the inside of the fruit Kadukkay, and the outside of dried Ginger are poisonous. *Sat.*

* அகணிதம் ; *sub.* innumerable; *see* கணிதம். *Sat.*

* அகண்டம் ; *sub.* all, entireness: *see* கண்டம். *and*
Wils. S. D. p. 5. ACHANDA.
அகண்டமாய ; far and wide, entirely,
அகண்டாகண்டன் ; all in all, God. *Sat.*

அகண்டி ; *sub.* a species of Musical instruments. *Sat.*

* அகண்டிதம் ; *sub.* immensity.

* அகஸ்தியன், அகத்தியன் ; *p. sub.* the name of a certain Muni or Rishi.
Wils. S. D. p. 5. AGASTI and AGASTJA.
அகஸ்தியர்குழம்பு ; a medicine compounded of *ten* ingredients, used for many diseases, these ingredients are:
பெருங்காயம், assafœtida. கடுகு, mustard.
இந்துப்பு, rocksalt. ரசம், quicksilver.
வெங்காரம், borax. மனோசிலை, a kind of arsenic.
அரிதாரம், another kind of arsenic. நேர்வாளம், tiglia.
ஓமம், ammi verum. கருஞ்சீர்கம், nigella.

அகதி ; *sub. T.* 1. *see* வேல் ; *a tree,* Memosa *L.*
S. 2. a poor man, one without friends or connexions.
அகதியையடித்துப்பகுதிகேட்கிறது ; to beat a poor man asking tribute of him, *Prov.*

அகத்தாறுபகை ; *see* அகம், the mind.

* அகத்தி ; *sub. a leguminous tree,* the leaves of which are dressed and eaten:
Coronilla grandiflora *L.*
சிறகத்தி ; *a shrub* used in medicine.
Cassiae spec. C. cuspidata *L.*
செவ்வகத்தி ; *a small tree,* the leaves of which are esculent, with red flowers.
Coronilla Coccinea.
சாழையகத்தி ; another kind bearing a pleasant fruit.

அகத்திடுதல் ; *see* அகத்திடுகிறது, *under* அகம், the inside.

அகத்தினை ; *see* அகம், the mind.

* அகத்தியம் ; *sub.* 1. necessity, urgency:
2. grammatical rules composed by அகஸ்தியர்.

* அகத்தியன ; *p. sub. see* அகஸ்தியன்.

* அகத்தீசர்றுகு ; *sub. commonly; but properly* அகஸ்தியேசர்றுகு, a grass: *see* சிற்றறுகம்புல்.

அகத்துரைப்போன் ; *see* அகம், the inside.

அகத்துறுப்பு ; *see* அகம், the inside.

அகத்தெண்பகை ; *see* அகம், the mind.

அகநிலாமணிவட்டம் ; *see* அகம், a house.

அகநிலை ; *see* அகம், the inside.

* அகந்தை ; *sub.* vanity, presumption, arrogance, pride.
அகந்தையாயிருக்கிறது ; to be proud,
அகந்தையுளளவன், *or*
அகந்தைக்காரன் ; a proud or arrogant man.

அகப்படுகிறது ; *see* அகம், the inside.

அகப்பத்தியம் ; *see* அகம், a house.

அகப்பரம் ; *sub.* a raised area for sitting on: *Sat.*

அகப்பா ; *sub.* 1. *the same as* மதிலுணமேடை, a raised area within a fortification or on the inner side of a wall.
2. a ditch.
3. a rampart.
4. a fence, hedge, or wall.

ஜெ. பி. ரோட்ஸ்ரூடை தமிழ்-ஐஃஸ்ரீஷ் நிஹண்டு, 1834; Tübingen University Library

वर्तुं विचते). ⁴ The wheel of a cart; e. g. *Rigv.*: प्राता रथो नमो योजि सस्चित्तुर्वणस्चिक्रय: सप्तरश्मि:। दमारिध: &c. *Sây.*: दमारिध: । दमचक्र: — which is probably to be substituted for दमचक्र: in *Müller's* ed. II. 18. 1. —; for another interpretation see ll. 19 ff.). ⁵ A Soma-vessel (see II. 2. 1.). E. ऋ, kṛit aff. रथ *(Pâṇini, Vopadeva)*. The regular accent of the word is the udátta on the second syllable; in the ed. of the Atharvav. the word occurs also with the udátta on the first syllable.

II. Tatpur. 1. m. f. n. (-च:-चा-चम्) (ved.) Protecting from enemies; e. g. *Mahidh.*, in the verse अक्षावराधो दमास°, has, besides the gloss above adverted to (p. 479 *b*, l. 38), also the following: दमां गृहाणामरिचा: । रक्षका: । नावा-मिव वेणिपाता: । अरिभक्षायले ऽरिचा: — where, according to this comm., there would be an equivocation between अरिच in the sense stated, and अरिच "*oar*".

2. m. (-च:) ¹ A sacrificial vessel, one especially for taking the Soma-juice with; e. g. in his comm. on the *Rigv.*-verse प्राता &c., see above, ll. 1. 2, *Sâyaṇa* says that रथ: may be also rendered यज्ञ:, when दमारिध: would mean "having ten Graha-vessels": अरिभ: पापेभ्यक्षायत्न रक्षिचा ग्रहा: । दशसंख्याका ग्रहा यक्ष स तादृश: । चमसा-ध्वर्युभिप्राचं वा; for his other interpretation, which is more plausible, see above l. 3); or *Śatapathabr.*: नौर्ह वा एष स्वर्गा । यद्वहिष्पवमानं तस्मा ऋत्विज स्त्यावारिचाय स्वर्गं लोकं संपारचा:. (where अरिचा: conveys an allusion to अरिच "oar" as above, see l. 14 ff.). ² The proper name of a personage and of the place where he lived (Gaṇa to *Pâṇ.* IV. 2. 116.; *Gaṇaratnam.*: अरिचस्य निवासो ऽण्यरिच:). See आरिचिक. E. अरि and च. In meaning 2. 1. the word may perhaps belong to I., a sacrificial vessel allowing, as it were, the sacrifice "to proceed".

अरिचगाध Tatpur. m. f. n. (-ध:-धा-धम्) Oar-deep, as deep as an oar goes, shallow; e. g. *Kâśikâ*, &c. (on *Pâṇ.* VI. 2. 4.): अरिचगाधमुदकम्. (The accent of the word is the udátta on the second syllable; see s. v. गाध). E. अरिच and गाध.

अरिचपरच [m.] f. [n.] (-[च:]-ची-[चम्]) (ved.) Crossing by means of oars (as a ship); e. g. *Rigv.*: मन्ना ऋतुर्भ धिय चा तनुर्भ नावमरिचपरचीं ऋतुर्भम् (*Sây.*: अरिच-परचीं वर्षवादिरूपेवारिचेव पारयितवाम् । नावं चयणा-ख्यान् । ऋतुर्भम् । कृतुर्भम्). E. अरिच and परच.

अरिदान्त Tatpur. m. (-न्त:) The proper name of a prince belonging to the family of the Vṛishṇi-Andhaka; *Hariv.*: .... अरिदान्ते वृहद्भूमें चक्रे सत्वते पृथौ । वृष्ण्यन्धेषु चान्धेषु सुरेषु मधुभूदृन्. । वृष्णस्याञ्च तं भारं यथौ हारवती प्रति; (*Langlois* has, instead of *Aridânta*, the reading *Atidânta*, which, he thinks, is the same as *Abhidânta*. See s. v. अभिदान्त). E. अरि and दान्त.

अरिधायस् Bahuvr. m. f. n. (-या:-या:-य:) (ved.) That which can be possessed by lords (only), that which is costly either from its quality or from its quantity; very valuable or very numerous; e. g. *Rigv.*: पूर्वमनु प्रयतिमा-ददे वस्त्रीनुषा वष्टारधिधायसो गा: (*Sây.*: अरिधायस: । अरिभिरीश्वरैर्धारणीया यज्ञमूका चर्यन्ताता:). E. अरि and धायस्.

अरिण् n. (-रि) A wheel; (*Hemach.*: अरि चक्रम्; *Vallabhagaṇi*: अरि । व्रज्ञनलात: । क्रीवलिङ्ग: । अरिणी । अरीणि इत्यादि; which gloss shows, beyond a doubt, that the base of the word is अरिण्, not अरि; *Hemach.*'s own gloss must be read, therefore: अरा: सन्त्यस्मिन्नरि, not °न्नरि: — the correctness of the latter word having been justly doubted by the European editors of the first portion of Hemach.; the reading of the Calc. ed. of the *Trikând.*: .... चक्रं स्त्रि: स्तुतम्, is corrected in the Bombay ed. which has: चक्रं स्त्रि स्तुतम्). ² A discus (as one of the attributes of Vishṇu); e. g. *Bhâskara's Lîlâvatî*: पाञ्चाङ्कुशाद्रि°; see s. v. अन्योन्यहतकाक्षित. E. अर, taddh. aff. इणि.

अरिणन्दन Tatpur. m. f. n. (-न:-ना-नम्) Gratifying an enemy; e. g. *Hitopad.*: चिरत्साहं चिरानन्दं चिर्वीर्यमरि-नन्दनम्। माचा सीमन्तिनी चाचिज्जनयेत्पुचमीदृशम्. E. अरि and नन्दन.

अरिनिपात Tatpur. m. (-त:) An invasion made by enemies, an inroad; e. g. *Hitopad.*: कर्मणामारम्भोपाय: पुरुषद्रव्य-संपदेशकालविभागो ऽरिनिपातप्रतीकार: कार्यसिद्धिरिति पञ्चाङ्गो मन्त्र: (thus ed. *Wilkins*; the readings of the other edd. are less good; edd. *Seramp.*, *Calc.* and *Bombay*: पुरु-षलि द्रव्य° °भागो ऽरिनिपात: प्रती°; *Lassen* and *Schlegel*: पुरुषद्रव्य° °भागो विणिपातप्रतीकार:; ed. *Johnson*: पुरुष° °भागो णिपातप्रतीकार:). E. अरि and निपात.

अरिनुत Tatpur. m. f. n. (-त:-ता-तम्) Praised (even) by enemies; e. g. *Bhaṭṭik.*: निरन्तदभय: पुरुषरिपुपुराम्नरपति-परची नवितुमरिनुती (scil. विभीषण:; *Jayam.*: नरपतिच-रची । रामच पादौ । चरिभिरपि नुती सूरत्वात्). Comp. अरिहुत. E. अरि and नुत.

अरिन्दम Tatpur. m. (-म:) ¹ A subduer of enemies, a vanquisher of foes; an epithet frequently applied, in poetry, especially to renowned kings; e. g. *Râmây. Bâlak.*: (राम:) महीरक्षो महिषाको मूढबुद्धिरिन्दम:; or *ibid.*: एवमुक्ता धनुर्गृह्य वक्षा मुष्टिमरिन्दम: (scil. Râma) &c.; or *Mahâbh. Âdip.* (Duryodhana addressing Karṇa): दुर्हृदां कुरु सर्वेषां मूर्ध्नि पादमरिन्दम; or *ibid. Vanap.* (Vaiśampâyana addressing Janamejaya): विजहुरिन्द्रप्रतिमा: कैचिन्नालमरि-न्दम; or *ibid. Udyogap.*: रामच मम तेजस्वी दिव्यास्त्रविद्-रिन्दम:. ² The proper name of a personage named in the Aitâreya Brâhmaṇa amongst several others who received and propagated the knowledge of the ceremony of the सोमभच (q. v.), described in the seventh Pentad of this Brâhmaṇa. *Arindama* was taught this ceremony by *Sanâśruta*, and himself taught it to *Kratuvid*; *Aitareyabr.*: एतमु हैव प्रोवाच तुर: कावषेयो जनमेजयाय पारिचिताय .... एतमु हैव प्रोवाचापि: सनश्रुताथारिन्दमाय क्रतुविदे जा-नकये .... (*Sây.*: एवं पूर्वोक्तमेव भचं कवषस्य पुचसुरनामको महर्षि: परिचित्युपाय जनमेजयसंज्ञाय प्रोवाच । अयमेक: संप्रदाय:। .... तथैतमेव भचमपिनामको महर्षि: सनश्रुताय प्रोवाच । सनश्रुतश्चारिन्दमाय प्रोवाच । अरिन्दमश्च क्रतुविदे प्रोवाच । क्रतुविच जानकये प्रोवाच । चयं तृतीय: संप्रदाय:. These words do not yield, therefore, the inference which has been drawn from them, that Arindama was the *father* of Sanaśruta). ³ The name of a Muni (fabled about) in the *Kathâsaritsâgara*: तथारिन्दमनामानं स (scil. पाण्डु:) मुनिं मृगरूपेण सभार्यं सुरतस्थितम्. ⁴ A name

വിൽസൺന്റെ സംസ്കൃതം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു, 1856; Tübingen University Library

[illegible] defumarse	to smoke
[illegible] Idem	idem
[illegible] defumadura	Smoke
[illegible] defumar, prefumar	to smoke, to perfume (effect. Verb)
[illegible] tabaco de folha	Tobacco
[illegible] Chupar ou tomar tabaco de fumo	to smoke tobacco, or to chew tobacco
[illegible] humid^e do chão humido e bem p^a secavar	humidity; water in a field on ground purposely irrigated
[illegible] o chão esta humido e bom p^a se louvar	any field on ground saturated with water; (literally) it is watered on humid
[illegible] o amanhecer Item modo de vida [illegible] Cohabitação das cazados	Day Break — also a mode or manner of living also Cohabitation of married people
[illegible] dar modo de parar a vida fazer viver a outrem na terra ou na caza ajuntando u. g o rey aos vassalos o home a mulher deos as creaturas	to make a provision or maintenance for any inferiors or others, as a King to his Subjects, Man to his wife; God to his Creatures
[illegible] viver vida de cazados cohabitar	to cohabit together, to live in a state of marriage
[illegible] amanhecer, viver bem ter modo de devida [illegible] Cohabitação	to become day break; to live properly to adopt a mode of living uprightly cohabitation
[illegible] de madrugada	at Day Break
[illegible] gr: alteraçao do Corpo	alteration in the Body or System horripilation
[illegible]	
[illegible] vid [illegible] Casta baixa	A Poothian or low Cast Hindoo
[illegible] Genero masculino	Masculine Gender of any Animal &c
[illegible] Tigre	A Tiger
[illegible] Pulpito.	A Pulpit
[illegible] Erva e junco	Grass
[illegible] Juncar a Igregia	to cover or thatch a Church
[illegible] Rostadura	A weeding
[illegible] Rostar erva	to weed, grass &c
[illegible] Cortar erva, vento do chão rapar	to cut grass

Ma I 792-3

മലയാളം-പോർത്തുഗീസ് നിഘണ്ടു, 1745; ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ച ഇംഗ്ലീഷ് തർജമയോടുകൂടിയ പകർപ്പ്, Tübingen University Library

choose. നാടുവൻ ഒരുത്തനെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു (Ital.)

ഇഷ്ടപ്രകാരം സ്വീകരിച്ചിരുവാൻ (Sl. Rus.) marry

രാജ്യം സമ്പാദിക്കുക. (arb.) to conquer.

സ്വേച്ഛ S. (സ്വ.) volontariness, selfwilledness.

സ്വേച്ഛാധീനൻ selfwilled

സ്വേച്ഛാധീനവാഴ്ച (chan.)

സ്വേദം S. (sudor) perspiration, sweat

pl. സ്വേദങ്ങൾ (ചെറിയ വിയർപ്പുതുള്ളികൾ) (eccl.)

സ്വേദാംഡജന്തുക്കൾ (ecc.)

സ്വേദജം engendered by heat & moisture (as insects.)

സ്വേദനീ frying pan (Tel.)

സ്വേദിക്കുംപോലെ (Tel.)

സ്വൈരം S. (സ്വ, ഇര. go.) following one's own inclination health, quiet, rest

സ്വൈരമായിരിക്കുന്നതുപോലെ (Ital.)

adv. സ്വൈരം സ്വൈരമായിരിക്കുന്നു. (Ital.

സ്വൈരഗതി. സ്വൈരമായുള്ള ഗതി (Tel.)

സ്വൈരിണി. adulteress - harlot.

കുടുംബസ്ത്രീ സ്വൈരിണിയായിട്ടുകൂടാതെയും കുടുംബസ്ത്രീ (V. ch.)

സ്വൈരിണിമാരായ സ്വർഗ്ഗനാരിമാർ (Ital.) of heavenly courtezans

സ്വൈരക്കേട് (Tel.) disappointment

സ്വൈരക്കേടു പറ്റുക - എന്തോ ഒന്നിനെപ്പറ്റി (Tel.)

ഹംസം S. (Tdbh. അന്നം.) goose, swan

രാജഹംസം stork or swan (red beak & feet.) അന്നയാനം.

ഹംസതരണിപ്രകാശം (അങ്കക്കാരിൽപ്പാൻപാ.

ൽഹംസൻ (ചില N.) a degree of Sanyasi

പരമഹംസൻ the highest degree.

ഹിക്ക (ar. just, true. ഒന്നിനെ

ഹക്കൽ (ar. intellect wisdom] = വിവേകം

ഹകീം. (ar.] physician

ഹജ്ജാം. (ar.] barber.

ഹിജ്ജർ. (ar. Royal presence] Principal Collectors office.

ഹാജി (ar.] Hajji, one who visits Mecca.

from. ഹജ്ജ് (Tdbh. അന്യ) pilgrimage duty of one visiting Mecca

ഹിജ്ര (ar. flight] the Muhammadan era

ഹിടം S. market, fair ചന്ത & ഹിടം.

ഹിംസ S. violence - ഹിംസാൽ on a sudden (Tel.)

ഹിംസയോഗം severe rigid devotion

ഹനിക്ക S. strike, hurt, kill.

ഹൊവിനെഹനിക്കയാൽ (Sl. Rus.)

ഹതം smitten, killed, dead.

met. ശൊകഹതമാനസ (Tel.)

ഹതാശൻ despairing (Tel.)

ഹത killing,

ഹത്യാഹിതം) ഹത്യാശീലം murderous

ഹതബുദ്ധി bereft of sense (Tel.)

ഹതപ്രായൻ almost killed (Tel.)

ഹന്ത murderer

ഹന്തനീ ചെയ്വാൻ ഹന്തവ്യൻ (Tel.) deserving of death - so also

ഹന്തൻ - worthy of execution, rogue.

DICTIONARY.

TELOOGOO AND ENGLISH.

అ The first letter of the Teloogoo Alphabet. In Teloogoo, it is often used before words beginning with a consonant, for the long ఆ, (the indeclinable adjective pronoun *that;)* in which case, the following consonant is doubled; thus, ఆకాలము is often written అక్కాలము *that time.* Prefixed to nouns of Sanscrit derivation beginning with a consonant, it implies negation; thus, శూరుఁడు a *brave man,* అశూరుఁడు a *coward;* before words of the same derivation commencing with vowels, it is used in the same sense, but between it and the vowel, the consonant వ్ is inserted, to prevent hiatus.

T. అంకణము s. n. The space between two beams, or pillars.

S. అంకపాళి s. n. A kind or amorous embrace.

S. అంకము s. n. (from the root s. అక్ *to mark)* 1. A mark or spot. 2. a numeral figure. 3. the inside of the thigh. 4. the side above the hip. 5. *in theatrical language,* an act or scene; a canto or chapter. 6. vicinity.

T. అంకము s. n. War; battle.

T. అంకిమ్మ..... } s. n. The name of a village
T. అంకాళమ్మ } Goddess.

S. అంకితము &c. adj. Marked; numbered; paged. అంకితము చేయు v. a. To dedicate a book; as ఆగ్రంథము రాజు పేరిట అంకితము చేసినాఁడు he dedicated that work to the King.

T. అంకు s. n. An obstacle; impediment.

S. అంకురము s. n. A germ; a sprout; a bud.

S. అంకురార్పణ s. n. (from s. అంకుర *a germ* and s. అర్పణ *placing)* A preliminary ceremony performed in Hindoo temples, at the beginning of a feast.

കാമ്പ്ബെല്ലിന്റെ തെലുങ്ക് - ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു, 1821; Tübingen University Library

അടിവാരം. *s.* The bottom or foot of a mountain.
അടിസ്ഥാനം. *s.* A foundation. അടിസ്ഥാനമിടുന്നു. To lay a foundation.
അടുകടുക്കായി. *adv.* In rows.
അടുകൽ. *post pos.* Near. To, with.
അടുകള. *s.* A cook room.
അടുകളക്കാരൻ. *s.* A cook.
അടുകളകുരികിൽ. *s.* A house sparrow.
അടുകളപ്രവൃത്തി. *s.* Cookery.
അടുക്കുന്നു. *v. n.* To approach. To draw near to a place.
അടുക്കുന്നു. *v. a.* To put in rows.
അടുക്കുവത. *s.* A right due to the proprietor of ground by the purchasers.
അടുത്ത. *adj.* Near. അടുത്തനാൾ. The next day: To-morrow.
അടുപ്പ *s.* A fire place. Hearth.
അടുപ്പം. *s.* Nearness. Affiance of blood. Intimacy.
അടെക്കാ *s.* The betelnut.
അടെക്കാക്കത്തി. *s.* The scissors used for cutting betlenut.
അടെക്കാമണിയൻ. *s.* A plant, Indian Sphaeranthus.
അടെക്കാമരം. *s.* The betelnut tree.
അടെക്കുന്നു. *v. a. & n.* To shut.
അടെപ്പ. *s.* A stopper. A cover.
അടെപ്പിക്കുന്നു. *v. c.* To cause to stop up.
അട്ട. *s.* A leech.
അട്ടഹാസം. *s.* A shouting.
അട്ടഹാസിക്കുന്നു. *v. n.* To shout.
അട്ടി. *s.* A row. Pile. അട്ടികെട്ടുന്നു To put in rows.
അട്ടിപ്പെറ *s.* Free hold property.
അട്ടിപ്പെറ്റൊല *s.* Title deeds of free hold property.
അണ. *s.* The side of the face.
അണപ്പല്ല. *s.* A grinder, or double tooth
അണലി. *s.* A viper. An adder.
അണാ. *s.* An ana. The sixteenth part of a Rupee.
അണി. *s.* A file of soldiers. A row. അണിയിടുന്നു. To rank soldiers. To array.
അണിയം. *s.* The fore part of a ship.
അണിയറ. *s.* A dressing room.
അണിയുന്നു *v. n.* To adorn. To wear.
അണിവിരൽ. *s.* The ring finger.
അണു. *s.* An atom. Any thing extremely small.
അണെക്കുന്നു. *v. n.* To breathe strongly. To pant.
അണ്ടി *s.* A nut. A kernel.
അണ്ണൻ. *s.* An elder brother.
അണ്ണാക്ക *s.* The soft palate or uvula of the mouth.
അണ്ണാൻ. *s.* A small squirrel.
അത. *pron.* It, that. അതുമുതൽ. Since that. അതുവരെ. As far as that. അതുകൂടാതെ. Besides that.
അതാ. *interj.* Lo! Behold! There it is.
അതി. A sanscrit particle denoting over, excess, very much.
അതിക്രമം. *s.* Transgression. Offence.
അതിക്രമക്കാരൻ *s.* A transgressor.
അതിക്രമിക്കുന്നു. *v. a.* To go beyond. To transgress.
അതിഥിസല്ക്കാരം. *s.* Hospitality.
അതിദുഷ്ടൻ. *s.* Most wicked or wretched
അതിൻവണ്ണം. *adv.* According to. In like manner.
അതിഭക്ഷണം *s.* Gluttony.
അതിമൊഷ്ടൻ. *s.* A great fool.
അതിമധുരം. *s.* Licorice.
അതിമാനുഷൻ. *s.* A superhuman being
അതിലൂടെ. Through that.
അതിവെഗം. *s.* Swiftness.
അതിവെദന. *s.* Excessive pain. Agony
അതിശയം. *s.* A wonder. A miracle.
അതിശയപ്പെടുന്നു. *v. n.* To wonder. To be astonished.
അതിസാരം. *s.* Dysentery. *adj.* very important.
അതൃത്തി. A boundary. Limit.
അതെ *adv.* Yes: yea.
അതെന്തെന്നാൽ. *adv.* Namely. For.
അത്തം. *s.* The thirteenth lunar asterism.
അത്താഴം. *s.* Supper.
അത്തി. *s.* The glomerous fig tree.
അത്തിപ്പഴം. *s.* A ripe fig.
അത്ഭുതം. *s.* Wonder. Surprise.
അത്ഭുതപ്പെടുന്നു. *v. n.* To wonder. To marvel.
അത്യല്പം. *adj.* Very small.
അത്യാഗ്രഹം. *s.* Covetousness.
അത്യാഗ്രഹി *s* A covetous man.
അത്യാവശ്യം. *s.* Urgent necessity.
അത്യുച്ചം *adj.* very high.
അത്യുന്നതം. *adj.* Most high. Highest.
അത്ര So. So many.
അത്രയും. *adv.* Completely. Wholly. (*adj.*) All.
അത്രയുമല്ല. *adv.* Moreover. Besides.
അത്രെടം. *adv.* So far. Thus far.

ലാസറോണിന്റെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു, 1856; . Tübingen University Library

Ref.: Amarasimha

അമരെശം മൂലം

മൂന്ന വ്യാഖ്യാനം

ക്രട്ടിനൊക്കി

അച്ചടിച്ചത.

കൊട്ടയത്ത

ചർച്ച മിശിയൊൻ അച്ചുക്രൂട്ടത്തിൽ അച്ചടികപ്പെട്ടത

മിശിഹാ സംവത്സരം

൧൮൪൯.

COTTAYAM:

PRINTED AT THE CHURCH MISSION PRESS.

1849.

രണ്ടാം അച്ചടിപ്പ.

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ കോപ്പി, Tübingen University Library

സുപരിചിതമല്ലാത്തതും സാഹിത്യകൃതികളിലും മറ്റും അങ്ങിങ്ങു കടന്നു വരാവുന്നതുമായ ചില സംസ്കൃത പദങ്ങൾ ബയിലിയുടെ നിഘണ്ടുവിൽ കാണാം. അത്തരം വാക്കുകൾക്ക് ഇംഗ്ലീഷിൽ മാത്രമല്ല, മലയാളത്തിലും അദ്ദേഹം അർഥം നൽകുന്നുണ്ട്. ആദ്യത്തെ മുപ്പത്തിരണ്ടു പേജു കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് ഈ പതിവ് ആരംഭിക്കുന്നത്. മലയാള ഭാഷാ പഠനത്തിൽ തന്റെ നിഘണ്ടു പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടണം എന്ന നിർബന്ധബുദ്ധിയായിരിക്കാം നയവ്യതിയാനത്തിനു കാരണം. മലയാളവും സംസ്കൃതവും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ബയിലി വകവയ്ക്കുന്നില്ല എന്നാണ് ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ആക്ഷേപം. ആഗമിക ബന്ധങ്ങളും പ്രചാരത്തിന്റെ തോതും പരിഗണിച്ചിട്ടു വേണം ഓരോ പദത്തിനും നിഘണ്ടുവിൽ പ്രവേശനം അനുവദിക്കാൻ എന്ന് ഗുണ്ടർട്ട് വിശ്വസിച്ചു. ആധുനിക നിഘണ്ടു നിർമാതാക്കൾ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ അഭിപ്രായത്തോടാവും യോജിക്കുക. എങ്കിലും പഥപ്രദർശകൻ എന്ന നിലയിൽ ബയിലിക്കുള്ള പ്രാധാന്യം അനുസ്മരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു (കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്ക്: *മലയാള സാഹിത്യവും ക്രിസ്ത്യാനികളും*, ഡി.സി.ബി. പതിപ്പ് 1989 : 395-396).

സംസ്കൃത പദങ്ങളുടെ അർഥനിർണയനത്തിൽ ബയിലിക്കും ഗുണ്ടർട്ടിനും മുഖ്യാവലംബമായിരുന്നത് രണ്ടു ശബ്ദകോശങ്ങളാണ്.— പ്രൊഫസർ എച്ച്. എച്ച്. വിൽസൺന്റെ *സംസ്കൃതം ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടുവും അമരേശവും*. എന്നാൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ താൻ ബയിലിയെക്കാൾ മുന്നോട്ടു പോയിരിക്കുന്നു എന്നാണ് ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ അവകാശവാദം. വിൽസൺന്റെ നിഘണ്ടുവിന് 1856-ൽ ലണ്ടനിലെ സംസ്കൃത പ്രൊഫസറായിരുന്ന തിയോഡോർ ഗോൾഡ് സ്റ്റ്യൂക്കർ വലിയ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി. ഈ വിപുലീകരിച്ച പതിപ്പാണ് ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ചത്. അതായിരിക്കണം അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെടുന്ന മേന്മ. മാത്രമല്ല, രണ്ടു ദശകത്തിനിടയിൽ സംസ്കൃത ഭാഷാ പഠനത്തിൽ യൂറോപ്യൻ സമൂഹത്തിൽ മൊത്തത്തിലുണ്ടായ പുരോഗതികൂടി ഭാഷാമർമജ്ഞനായ ഗുണ്ടർട്ട് പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിരിക്കാം.

തമിഴ് പദങ്ങൾക്ക് അർഥം പറയുമ്പോൾ ബയിലിയും ഗുണ്ടർട്ടും ഉദ്ധരിക്കുന്നത് റവ. ജെ. പി. റോട്ലറെയാണ്. 1834-ൽ റോട്ലർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങിയ തമിഴ്-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷമാണ് പൂർണമാക്കിയത്. റോട്ലർക്കു വഴികാട്ടിയായതു ബെസ്ചിയുടെ *ശതുരകാരാദി* (1819)യാണ്. ഇതാണ് യൂറോപ്യൻ മാതൃകയിലുണ്ടായ പ്രഥമ തമിഴ് നിഘണ്ടു. ബെസ്ചിയുടെ ശതുരകാരാദി ഗുണ്ടർട്ട് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു.

ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലാ ലൈബ്രറിയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന വില്യം റീവിന്റെ *കന്നഡ-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു*(1832)വിൽ ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും ഗുണ്ടർട്ട് എഴുതിയ കുറിപ്പുകൾ കാണാം. ഗുണ്ടർട്ട്

ഉപയോഗിച്ച മറെറാരു നിഘണ്ടുവിലും ഇത്രയേറെ കുറിപ്പുകളില്ല. പദസംവിധാനത്തിലും മുദ്രണ ശൈലിയിലും റീവിന്റെറ കൃതിയോടു സാമ്യമുണ്ട് ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്. 1468 പുറങ്ങളുള്ള ഈ ബൃഹത് നിഘണ്ടുവിൽ എന്തൊക്കെയോ പുതുമകൾ ഗുണ്ടർട്ട് ദർശിച്ചിരുന്നു. തെലുങ്കു ഭാഷയെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശങ്ങൾക്ക് ഗുണ്ടർട്ടിന് അവലംബം കാമ്പ്ബെല്ലിന്റെറ *തെലുങ്ക്-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു* (1821)വായിരിക്കണം. (ഗുണ്ടർട്ടുപയോഗിച്ച തെലുങ്കു നിഘണ്ടു ഇതെഴുതുന്നയാൾ കണ്ടിട്ടില്ല).

ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടുവിന്റെറ കൈയെഴുത്തു പ്രതി മൂന്നുവാല്യമായി ട്യൂബിങ്ങൻ സർവകലാശാലാ ലൈബ്രറിയിൽ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. മംഗലാപുരത്ത് അച്ചടിക്കുപയോഗിച്ചത് ഈ പകർപ്പുകളാണോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല.

മൂന്നു വാല്യങ്ങളിലായി 2214 (768 + 674 + 772) പുറങ്ങളുള്ള കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥത്തിൽ പുതിയ പുതിയ പദങ്ങൾ എഴുതിച്ചേർക്കുന്നതും ധാതുരൂപങ്ങൾ ക്രമമായി പരിഷ്കരിക്കുന്നതും കാണാം.

ഡീസും ഗുണ്ടർട്ടും

നിഘണ്ടു പൂർത്തിയാക്കി ഇന്ത്യയിലേക്ക് അയച്ചെങ്കിലും വീണ്ടും മിനുക്കുപണികൾ നടന്നതായി ഊഹിക്കാം. 1870 നവംബർ 27-ന്, അന്ന് പാലക്കാട്ടു മിഷണറിയായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ഏണസ്റ്റ് ഡീസ് ഗുണ്ടർട്ടിനയച്ച കത്ത് ട്യൂബിങ്ങനിൽ കാണാം. കൈയെഴുത്തു ഗ്രന്ഥം പരിശോധിച്ച ഡീസിന്റെറ നിർദേശങ്ങളാണ് കത്തിലെ ഉള്ളടക്കം. അനേകം പുതിയ പദങ്ങളും പ്രയോഗ വിശേഷങ്ങളും അർഥങ്ങളും ഉദ്ധരണികളും ഡീസിന്റെറ കുറിപ്പിൽ കാണുന്നു. ഇവ മിക്കവയും അച്ചടിച്ച ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടുവിൽ സ്ഥാനം നേടി.

ബാസൽ മിഷൻ പ്രവർത്തകരായി വന്ന് കൈരളിക്കു നിസ്തുല സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചവരിൽ ഗുണ്ടർട്ടിനോടൊപ്പം അനുസ്മരിക്കേണ്ട വ്യക്തിയാണ് ഏണസ്റ്റ് ഡീസ്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെറ മലയാള ഭാഷാ വ്യാകരണവും നിഘണ്ടുവും ഇന്നു നാം കാണുന്ന നിലയിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചെടുത്ത ഡീസിനെ മാതൃകാ എഡിറ്റർ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാം. മലയാള ഭാഷാ പഠനത്തിൽ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെറ ശിഷ്യനാകാനുള്ള ഭാഗ്യം അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചു. 1826 ഡിസംബർ 24-ന് ജർമനിയിലെ ഹൈൽബ്രോണിൽ ജനിച്ച ഡീസ് ചെറുപ്പത്തിൽ ജർമൻ സാഹിത്യത്തിൽ സജീവ താല്പര്യം കാണിച്ചിരുന്നു. 1851-ൽ ബാസൽ മിഷനിലെ അംഗമായി അദ്ദേഹം കണ്ണൂരിലെത്തി. അവിടെ പ്രശസ്തരായ രണ്ടു മിഷണറിമാർ അദ്ദേഹത്തിനു മാർഗദർശനം നൽകി—റവ. ഹേബിക്കും റവ. ഗുണ്ടർട്ടും. പുണ്യപുരുഷനായിരുന്ന ഹേബിക്കിന്റെറ ആജ്ഞാശക്തിയും

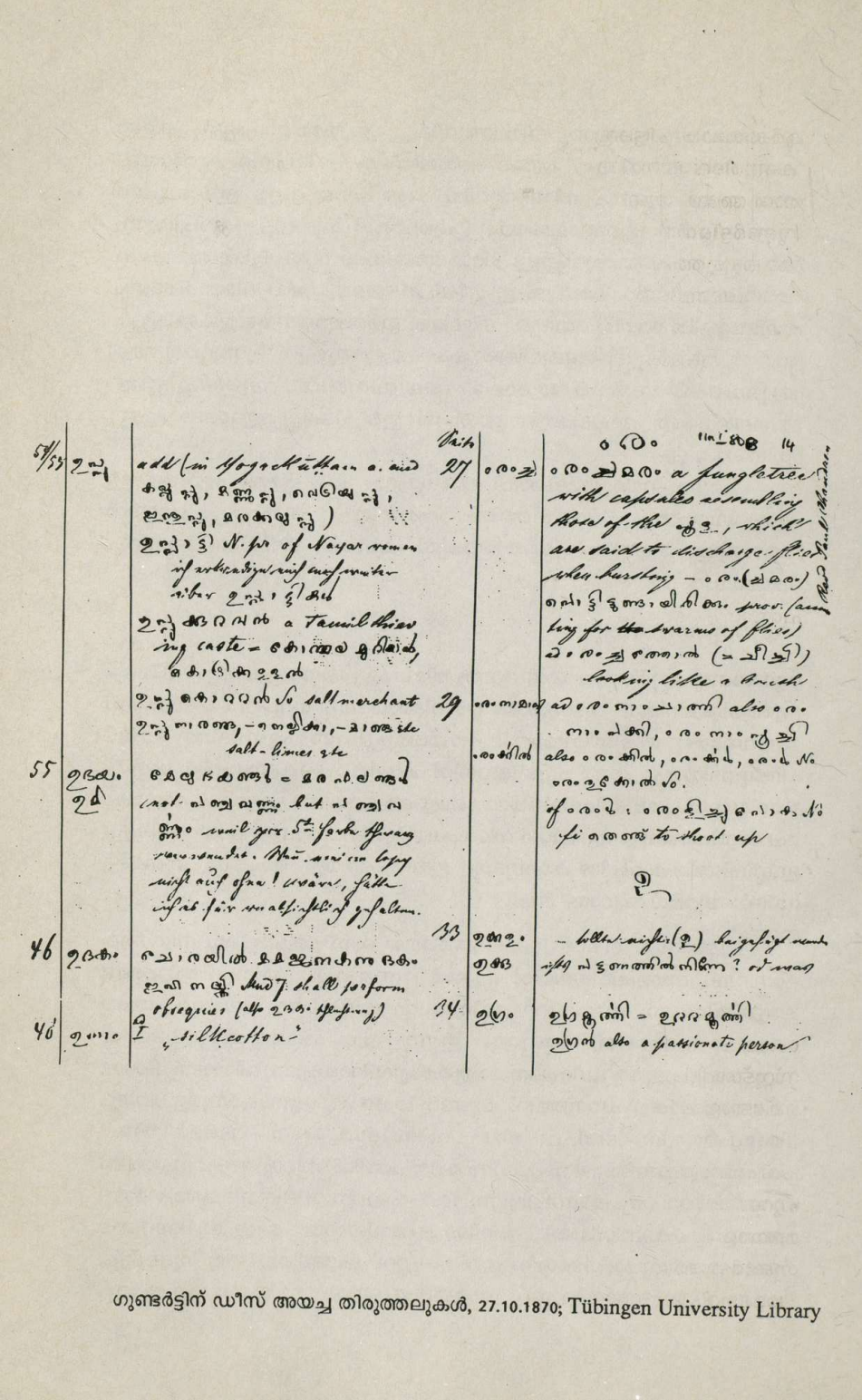

ഗുണ്ടർട്ടിന് ഡീസ് അയച്ച തിരുത്തലുകൾ, 27.10.1870; Tübingen University Library

കർക്കശമായ ചിട്ടകളും യുവാവായ ഡീസിക്കിനെ പരിഭ്രാന്തനാക്കി. 'കണ്ണൂരിലെ പ്രവാചകൻ' സൃഷ്ടിച്ചിരുന്ന ഇടിമുഴക്കത്തിലും മിന്നലിലും താൻ അഭയം തേടി ഓടിയെത്തിയിരുന്നത് പണ്ഡിതനും ദയാലുവുമായ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ നിഴലിലായിരുന്നു എന്നു വാർധക്യത്തിൽ ഡീസ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഗുണ്ടർട്ടുകുടുംബത്തിൽ ഒരംഗത്തെപ്പോലെ കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന എലിസബത്ത് ബ്ലാൻസ്ഫോർഡിനെ 1856-ൽ ഡീസ് വിവാഹം കഴിച്ചു. അനുഗൃഹീതമായ ആ ദാമ്പത്യബന്ധം ഗുണ്ടർട്ടുമായുള്ള അടുപ്പം ദൃഢതരമാക്കി. പാലക്കാട്ടാണ് ഡീസ് ദീർഘകാലം (1862-1876) സേവനമനുഷ്ഠിച്ചത്. നിഘണ്ടുവിന്റെയും വ്യാകരണത്തിന്റെയും ജോലികൾ അദ്ദേഹം ഏറെറടുത്തു നടത്തിയത് അവിടെവച്ചാണ്. പിന്നീട് പത്തു വർഷത്തോളം (1880-1890) മംഗലാപുരം സെമിനാരിയിൽ അധ്യാപകനായി ജോലി ചെയ്തു.

ഗുണ്ടർട്ട്, അബ്രഹാം മൂളിയിൽ എന്നിവരിൽ നിന്നു മലയാളം പഠിച്ച ഡീസ് പ്രാചീന സാഹിത്യകൃതികളിലും ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലും അവഗാഹം നേടി. മലയാളത്തനിമയുള്ള വാക്കുകൾ തേടിപ്പിടിച്ചു പയോഗിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൈലി പലർക്കും അരോചകമായിരുന്നു.

പാലക്കാട്ടു മിഷണറിയായി ജോലി ചെയ്യുമ്പോഴാണ് ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ വ്യാകരണം ഗ്രന്ഥകർത്താവു നൽകിയ കുറിപ്പുകൾ ഉപയോഗിച്ച് അദ്ദേഹം പൂർത്തിയാക്കിയത്. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഗുരുവിനു ശിഷ്യനെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്ന മതിപ്പും ഗുണ്ടർട്ട് വ്യാകരണം എങ്ങനെയും പൂർത്തിയാക്കി അച്ചടിപ്പിക്കുന്നതിൽ ശിഷ്യനുണ്ടായിരുന്ന ഉത്സാഹവും വെളിവാകുന്നു. 1851-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗുണ്ടർട്ട് വ്യാകരണത്തിന്റെ അപൂർണമായ പതിപ്പ് മലയാളത്തിലായിരുന്നല്ലോ. മംഗലാപുരം പതിപ്പിലാണ് ഇന്നു കാണുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് ശീർഷകങ്ങൾ കടന്നു വരുന്നത്. അവ എഴുതിച്ചേർക്കണമെന്ന് ഡീസ് നിർദേശിച്ചു. ആ ജോലി ഏറെറടുത്തു നടത്തിയതും അദ്ദേഹം തന്നെ.

1891 മുതൽ കേരളത്തിൽ നിന്നു മടങ്ങിപ്പോകുന്നതുവരെ കാസർഗോഡായിരുന്നു കർമ മണ്ഡലം, നാല്പത്തെട്ടു വർഷം ഇന്ത്യയിൽ ജോലി ചെയ്തശേഷം. 1899 ഏപ്രിലിൽ ജന്മദേശത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി സ്റ്റുട്ഗാർട്ടിനടുത്ത് കാൻസ്റ്ററാറിൽ താമസമുറപ്പിച്ച ഡീസ് ആ വർഷം ഒക്ടോബർ 22-ന് ക്യാൻസർ ബാധിച്ചു മരണമടഞ്ഞു. ബാസൽ മിഷൻ റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ചരമക്കുറിപ്പിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാപരിശ്രമങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രത്യേക പരാമർശം കാണുന്നുണ്ട്. മലയാളത്തിനു പുറമേ തമിഴും ഹിന്ദിയും കന്നഡവും അദ്ദേഹത്തിനു വശമായിരുന്നു. മലയാള ഭാഷാ പാണ്ഡിത്യം പരിഗണിച്ചാൽ ബാസൽ മിഷണറിമാരിൽ ഗുണ്ടർട്ടു മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തെ അതിശയിച്ചിരുന്നത് എന്നു ചരമക്കുറിപ്പിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

അച്ചടി

നിഘണ്ടുവിന്റെ അച്ചടി താരതമ്യേന ദുഷ്കരമായ കാര്യമാണ്. മംഗലാപുരത്തെ അച്ചടിശാലക്കാരുമായി ഇതെക്കുറിച്ചു ഗുണ്ടർട്ട് പലവട്ടം ചർച്ച നടത്തി. ജോർജ് പ്ലബ്സ്റ്റ് എന്ന മിഷണറിയായിരുന്നു ഇക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വിദഗ്ദ്ധോപദേശം നൽകിയിരുന്നത്. നല്ല സാങ്കേതിക വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു പ്ലബ്സ്റ്റ്. ഇദ്ദേഹമാണ് മംഗലാപുരത്ത് ആദ്യം ഓടുഫാക്ടറി നിർമിച്ചത്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ഇളയ സഹോദരി എമ്മായായിരുന്നു പ്ലബ്സ്റ്റിന്റെ ധർമ പത്നി. 1863 നവംബർ 7-ന് ഗുണ്ടർട്ട് കാൽവിൽ നിന്ന് പ്ലബ്സ്റ്റിനയച്ച കത്ത്:

നിഘണ്ടു 4° സൈസിൽ അച്ചടിക്കണം. ഒക്ടാവ് സൈസിൽ സാധ്യമാകയില്ല. ഗാർത്ത്വെയിറ്റ് നിർദേശിച്ചതുപോലെ ഓരോ വാക്കും മലയാള ലിപിയിൽ ചേർത്തു കഴിഞ്ഞ് റോമൻ ലിപി ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് എനിക്ക് എതിരില്ല. അതു ചെയ്യുന്നതു ശ്രദ്ധാപൂർവം വേണമെന്നു മാത്രം. ഏതായാലും മുഖ്യപദത്തിനു മാത്രം മതി ലിപ്യന്തരണം. പിന്നീടുള്ള വ്യുൽപന്നപദങ്ങൾ മലയാള ലിപിയിൽ മതി. ഉദാഹരണത്തിന് അഗ്രം (Agram); എന്നാൽ അഗ്രജൻ മലയാള ലിപിയിലേ വേണ്ടൂ. അതിനുംകൂടി റോമൻലിപി ഉപയോഗിച്ചാൽ ഏറെ സ്ഥലം വേണ്ടിവരും.

ലെപ്സിയൂസിന്റെ ലിപിമാല—ഭാരതീയ ഭാഷകൾക്കു പൊതുലിപി

മലയാളം വാക്കുകൾ റോമൻലിപിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഗുണ്ടർട്ട് വിശദമായ ചർച്ചകൾ നടത്തിയിരുന്നു. ഭാരതീയ ഭാഷകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന വ്യത്യസ്ത ലിപിമാലകൾ ഭാഷകളുടെ വികാസത്തിനും വിജ്ഞാന സംക്രമണത്തിനും തടസ്സം നിൽക്കുന്നു എന്ന ധാരണ അന്നും ഇന്നും പലർക്കുമുണ്ടല്ലോ. ഭാരതീയ ഭാഷകൾക്ക് പൊതുലിപി ഉണ്ടാകണം എന്നു ശക്തമായി വാദിച്ചിരുന്നവരിൽ പ്രമുഖനാണ് ബർലിനിലെ കാൾ റിച്ചാർഡ് ലെപ്സിയൂസ് (1810-1884) എന്ന പൗരസ്ത്യ വിജ്ഞാനി. മിഷണറിമാർ മനസ്സു വച്ചാൽ റോമൻ ലിപി ഭാരതീയ ഭാഷകൾക്കുള്ള പൊതുലിപിയാക്കി മാറ്റാം എന്ന വിശ്വാസക്കാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. *Standard Alphabet for Reducing Unwritten language and foreign Graphic Systems to Uniform orthography in European Letters* (London, 1863) എന്ന പ്രസിദ്ധ കൃതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദേശങ്ങൾ കാണാം. ജോർജ് പ്ലബ്സ്റ്റിനയച്ച കത്തിൽ ഗുണ്ടർട്ട് എഴുതുന്നു:

Standard Alphabet-ന്റെ പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പിനെക്കുറിച്ചാലോചിക്കാൻ ലെപ്സിയൂസ് വന്നിരുന്നു. എനിക്ക് ഇക്കാര്യത്തിൽ പല അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങളുമുണ്ട്. ഇവ ഞാൻ എഴുതി അറിയിക്കേണ്ടിവന്നു. ആ പുസ്തകം പുതിയ അനുബന്ധം കൂടി ചേർത്തു വീണ്ടും

അച്ചടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനും ഞാൻ തിരുത്തലുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എല്ലാം എങ്ങനെ കലാശിക്കും എന്നു തീർച്ചയില്ല. ദന്ത്യവർത്സ്യനകാരങ്ങൾ വേർതിരിച്ചു കാണിക്കാൻ ലെപ്സിയൂസിന്റെ പട്ടികയിൽ ലിപികളുണ്ടായിരുന്നില്ല. അത്തരം പരിമിതികൾ ഗുണ്ടർട്ട് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. മാത്രമല്ല, യഥേഷ്ടം തള്ളാനും കൊള്ളാനും കഴിയുന്ന തരത്തിലല്ല ഭാഷയും ലിപിയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എന്നു ഗുണ്ടർട്ട് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. കേരളത്തിലെ പ്രാചീന ലിപികളെക്കുറിച്ചു സമഗ്രപഠനം നടത്തിയ അദ്ദേഹം ഭാഷയുടെ തനിമയുമായി ലിപിമാലയ്ക്കുള്ള ബന്ധം കണ്ടെത്തി. നിഘണ്ടുവിലെ ശീർഷകപദങ്ങൾ ആദ്യം മലയാള ലിപിയിൽ തന്നെ വേണം എന്ന നിർബന്ധത്തിന്റെ പ്രസക്തി ഇത്രയും വിവരിച്ചതിൽ നിന്നു വെളിവാകുന്നുണ്ടല്ലോ. പാശ്ചാത്യ മിഷണറിമാർക്കുവേണ്ടി ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിച്ച വ്യാകരണത്തിൽ പോലും മലയാള ലിപിയിലാണ് അദ്ദേഹം ഉദാഹരണങ്ങൾ എഴുതി ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഇക്കാര്യത്തിൽ ജർമൻ മിഷണറിമാരെല്ലാം ഏറെക്കുറെ സമാനാഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നിരിക്കണം. കേരളത്തിൽ വച്ചു സംസ്കൃതം പഠിച്ച പൗലിനോസും മലയാള ലിപിയിലാണ് സംസ്കൃതം എഴുതുന്നത്. പൗലിനോസിന്റെ (1748-1806) പണ്ഡിതോചിതങ്ങളായ അനേകം പ്രബന്ധങ്ങളിൽ മലയാള ലിപികളുടെ കഞ്ചുകമണിഞ്ഞ് സംസ്കൃതം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. മറ്റ് ഇൻഡോളജിസ്റ്റുകളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ മഹാനായ പൗലിനോസ് രണ്ടാം തരക്കാരനായിപ്പോയത് ലിപിപരമായ ഈ പരിമിതികൊണ്ടു കൂടിയാണ്.

ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടുവിൽ റോമൻ ലിപിയിൽ ശീർഷകപദങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നിടത്തെല്ലാം ലെപ്സിയൂസിന്റെ നിർദേശങ്ങളാണ് അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നത്. Transliteration എന്ന ശീർഷകത്തിൽ ഈ കടപ്പാട് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിദേശികൾക്കു കൂടി ഗുണ്ടർട്ടുനിഘണ്ടു പ്രയോജനപ്പെടാൻ ലിപ്യന്തരണം ഉപകരിച്ചു.

അച്ചടിയുടെ എല്ലാ വിശദാംശങ്ങളിലേക്കും ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞിരുന്നു. പ്ലബ്സ്റ്ററിന് അയച്ച ഒരു കത്തിൽ കടലാസിന്റെ ഗുണനിലവാരം, ഓരോ പേജിലും ഉൾക്കൊള്ളിക്കാവുന്ന കോളങ്ങൾ, പല വലിപ്പത്തിലുള്ള ലിപികൾ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത എന്നിവയെല്ലാം അദ്ദേഹം ചർച്ച ചെയ്യുന്നു. GM 20.9.91

പ്രസാധനം

നിഘണ്ടുവിന്റെ പ്രസ് കോപ്പി തയ്യാറാക്കിയപ്പോൾ യ കാരത്തിലാണ് തുടങ്ങിയത്. ഇത് ഇന്ത്യയിലയച്ച് അച്ചടിപ്പിച്ചു നോക്കിയിട്ട് മുദ്രണ ശൈലി തീരുമാനിച്ചു. ഗുണ്ടർട്ട് എഴുതുന്നു:

മാതൃകാ അച്ചടിക്കു ഞാൻ യ കാരത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന ഭാഗം തിരഞ്ഞെടുത്തു. ആദ്യക്ഷരമായ അകാരത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന അനേകം

സംസ്കൃതവാക്കുകളുള്ളതിനാൽ ആ ഗണത്തിൽ വളരെയേറെ വാക്കുകളുണ്ടാകും.

1871-ൽ നിഘണ്ടുവിന്റെ മാതൃകാ പേജുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി *പ്രോസ്പെക്ടസ്* പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രീ-പബ്ലിക്കേഷൻ പരസ്യത്തിനു പുറമേ ആമുഖ പഠനവും ഈ ലഘുലേഖയിലുണ്ട്. സ്വരാദിയായ പദങ്ങളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്ന ഒന്നാംഭാഗം ആ വർഷം തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ബാക്കിയുള്ളത് നാലു ഭാഗമായി അച്ചടിച്ചു വായനക്കാർക്ക് എത്തിച്ചു കൊടുത്തു. വലിയ പുസ്തകങ്ങൾ പല വാല്യങ്ങളായി അച്ചടിച്ചു കൊടുക്കുന്ന ഏർപ്പാട് ജർമനിയിൽ സാധാരണമാണ്. പുസ്തകം ബയൻറ് ചെയ്തെടുക്കാനുള്ള പുറംചട്ടകൂടി അവസാന വാല്യത്തോടൊപ്പം നൽകുന്നു. 1872-ൽ നിഘണ്ടുവിന്റെ അവസാന വാല്യത്തോടൊപ്പം പഴയ ആമുഖഭാഗം റദ്ദാക്കി പുതിയ ആമുഖം ചേർക്കുന്നതായി അറിയിച്ചു. ഇപ്പോൾ നിഘണ്ടുവിൽ കാണുന്ന ആദ്യത്തെ പതിനെട്ടു പേജ് 1872-ലാണ് ചേർത്തത്. 1871-ൽ ചേർത്തിരുന്ന Introductory Remarks മാറ്റമൊന്നും വരുത്താതെ Preface എന്ന ശീർഷകത്തിലാക്കി. പ്രസാധകക്കുറിപ്പിലും മാറ്റമൊന്നും കാണുന്നില്ല. Transliteration എന്ന ഭാഗമാകട്ടെ ഇന്നു കാണുന്ന തരത്തിൽ വിശദമായി ചേർത്തത് 1872-ലാണ്. Abbreviations-ന്റെ എണ്ണം ഒരു വർഷത്തിനിടയിൽ ഇരുപത്തഞ്ചു ശതമാനം വർധിച്ചു. നിഘണ്ടു അച്ചടിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ മനസ്സ് എത്രത്തോളം ആ കൃതിയിൽ സർഗാത്മകമായി വ്യാപരിച്ചിരുന്നു എന്നു കാണിക്കാനാണ് ഇക്കാര്യം വിസ്തരിച്ചത്. നിഘണ്ടു പൂർത്തിയായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മുപ്പത്തിനാലു പേജുള്ള അനുബന്ധം കൂടി ചേർക്കേണ്ടിവന്നു. ഇതു വെറും ശുദ്ധിപത്രമല്ല. അച്ചടി നടക്കുന്നകാലത്ത് ഗ്രന്ഥകർത്താവിനു ലഭിച്ച പുതിയ അറിവുകളാണ് അനുബന്ധത്തിന്റെ സിംഹഭാഗം! പരിപൂർണത അസാധ്യമായ ലക്ഷ്യമാണെന്ന് അറിഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ അതിനുവേണ്ടി യത്നിക്കുന്ന സാഹസികത ഇവിടെ പ്രകടമാകുന്നു. ആമുഖത്തിലെ പന്ത്രണ്ടാം ഖണ്ഡിക ശ്രദ്ധിക്കുക. താൻ ചെയ്യുന്ന ജോലി പരിപൂർണതയിലെത്തും എന്ന വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിനില്ല. എങ്കിലും ചെയ്യുന്നതു കഴിയുന്ത്ര ഭംഗിയായി ചെയ്യുക, ബാക്കിയെല്ലാം വരുംതലമുറകൾ ഏറെറടുത്തു നടത്തട്ടെ എന്ന ആരോഗ്യകരമായ സമീപനമാണ് അദ്ദേഹത്തിനുള്ളത്. നിഘണ്ടുവിന്റെ കൈയെഴുത്തു പകർപ്പുകളിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ അനുഭവവേദ്യമാകുന്ന ഈ സത്യം ഇവിടെ നിർബന്ധപൂർവം രേഖപ്പെടുത്തുകയാണ്. പരിപൂർണത തേടുന്ന മനസ്സ്—അതാണ് ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ അസാധാരണ മഹിമ. നിഘണ്ടുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉപാദാനശേഖരണം മുതൽ പ്രൂഫ് പരിശോധന വരെയുള്ള ഘട്ടങ്ങളിൽ ഈ വ്യഗ്രത പ്രകടമായിരുന്നു.

ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിന്റെ മുദ്രണം *ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ഏററവും മികച്ച അച്ചടിശാല* എന്ന പ്രശസ്തി മംഗലാപുരം പ്രസ്സിന്

ഉറപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. ഒന്നാംലോക മഹായുദ്ധകാലത്ത് ബ്രിട്ടീഷുകാർ ബലമായി അടപ്പിച്ചു മുദ്രവയ്ക്കുന്നതുവരെ ഈ പദവി നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്തു. ഉള്ളടക്കം കൊണ്ടുമാത്രമല്ല, അച്ചടിയുടെ ഭംഗികൊണ്ടും മലയാളഭാഷയെ അന്തർദേശീയ നിലവാരത്തിലെത്തിക്കാൻ ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവിനു കഴിഞ്ഞു.

പിറവിക്കു മുമ്പുതന്നെ കീർത്തിപെട്ടവൻ

ഗുണ്ടർട്ടുനിഘണ്ടു, പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു മുമ്പു തന്നെ പ്രശസ്തിയാർജിച്ചിരുന്നു. 1870-ൽ മംഗലാപുരത്തു നിന്നു ബാസൽമിഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച *A Malayalam and English School Dictionary: മലയാളം ഇങ്ലിഷ ഭാഷകളുടെ* അകാരാദിയിൽ മുഖവുരയായി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

മലയാളം ഇങ്ലിഷ ഭാഷകളുടെ അകാരാദി എന്നത്രെ എന്റെ പേർ. എന്നാൽ എന്നെപ്പോലെ ഒരു ചെറുക്കനിൽ ഈ ഭാഷകളുടെ സകല പദങ്ങളും കാണും എന്നു ബുദ്ധിമാന്മാർ ആരും വിചാരിക്കുന്നില്ലല്ലോ; എങ്കിലും ബാല്യക്കാർക്കു വേണ്ടുന്നത് മിക്കതും ഉണ്ടു എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. എന്റെ മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ എന്ന ഒരു ഒരുവൻ, ഉണ്ടു. മഹാ കേമനും വിദ്വാനും ബഹുസമർഥനും, പിറവിക്കു മുമ്പെ തന്നെ കീർത്തിപെട്ടവൻ. ആയവൻ എത്തിയാൽ, മലയാള ഭാഷയിലുള്ള മിക്ക പദങ്ങളുടെ ധാതുക്കളെ ചൊല്ലി വിവരിച്ചു ജ്ഞാനികൾക്കും വിദ്വാന്മാർക്കും സ്നേഹിതനായി വാഴും. ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്ന ജ്യേഷ്ഠൻ ആരെന്നു വ്യക്തമല്ലേ? 'പിറവിക്കു മുമ്പെ കീർത്തിപ്പെട്ടവനും' 'ജ്ഞാനികൾക്കും വിദ്വാന്മാർക്കും സ്നേഹിതനായി വാഴും' എന്നു പ്രവചിക്കപ്പെട്ടവനുമായ കൃതി ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടുവാണ്.

നിഘണ്ടുവിന്റെ അച്ചടി തുടങ്ങിയപ്പോൾ പ്രീ-പബ്ലിക്കേഷൻ പരസ്യങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലും യൂറോപ്പിലും ഉണ്ടായി. പ്രോസ്പെക്ടസ് എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നിഘണ്ടുവിന്റെ ആമുഖവും ഏതാനും പേജുകളും പരസ്യത്തോടൊപ്പം അയച്ചുകൊടുത്തു. ബാസലിൽ നിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ജർമൻ ഭാഷയിലുള്ള പരസ്യത്തിന്റെ തർജമ:

ബാസൽ,
ഡിസംബർ, 1871

കല്പനയനുസരിച്ച്

കിഴക്കെ ഇന്ത്യ (Ostindien)യിൽ മംഗലാപുരത്തു ഞങ്ങളുടെ പ്രസ്സിൽ റവ. ഹെ. ഗുണ്ടർട്ട് പിഎച്ച് ..ഡി.രചിച്ച മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടുവിന്റെ ഒന്നാം വാല്യം അച്ചടിച്ചിരിക്കുന്ന വാർത്ത അറിയിക്കാൻ സന്തോഷമുണ്ട്.

ഈ വാല്യത്തിൽ സ്വരങ്ങളാണുള്ളത്. ശേഷിക്കുന്ന മൂന്നോ നാലോ വാല്യങ്ങൾ നിശ്ചിത സമയത്തിനുള്ളിൽ ക്രമമായി പ്രസിദ്ധീകരി

ക്കുന്നതാണ്. 1872 അവസാനത്തിനകം പൂർത്തിയാകുന്ന നിഘണ്ടുവിന് ഉദ്ദേശം 1100 പുറങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. വലിപ്പം റോയൽ 8°.

ഇന്ത്യയിലെ ജീവൽഭാഷകളിൽ യൂറോപ്യൻ ശാസ്ത്രകാരന്മാർക്കു വർധിച്ചു വരുന്ന താല്പര്യം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദ്രാവിഡ ഭാഷാഭേദത്തിന്റെ സമ്പൂർണ പദശേഖരം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കൃതിക്കു നല്ല സ്വീകരണം ലഭിക്കും എന്നു ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. ഓരോ വാല്യത്തിന്റെയും വില, വരിക്കാർക്ക്: സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിൽ 10 സ്വിസ് ഫ്രാങ്ക്, തെക്കൻ ജർമനിയിൽ 5 ഗുൽഡൻ, വടക്കൻ ജർമനിയിൽ 3 റൈക്സ് താലർ. സമ്പൂർണ കൃതിക്ക് യഥാക്രമം 50-60 ഫ്രാങ്ക്, 25-30 ഗുൽഡൻ, 15-18 റൈക്സ് താലർ. പ്രസിദ്ധീകരണം പൂർത്തിയാകുമ്പോൾ വില വർധിക്കും. ഓരോ വാല്യവും വെവ്വേറെ വിൽക്കുന്നതല്ല.

പ്രോസ്പെക്ടസും മാതൃകാ പേജുകളും കൊണ്ട് തൃപ്തിവരാത്തവർക്ക് ഒന്നാം വാല്യം പരിശോധനയ്ക്ക് അയച്ചു തരുന്നതാണ്.

നിങ്ങളുടെ ഓർഡർ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് പ്രോസ്പെക്ടസ് അയയ്ക്കുന്നു. വരിയോല ഒപ്പിട്ട് അയയ്ക്കുമല്ലോ.

ആദരപൂർവം

മിഷ്യൻ ഓഫീസ്

ഇന്ത്യയിലെ പരസ്യം മംഗലാപുരത്തുനിന്ന് ഇംഗ്ലീഷിലായിരുന്നു. അതിന്റെ പകർപ്പ് ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു

Notice.

A Dictionary of the Malayalam Language by Dr. H. Gundert is in course of printing.

The work, which will be issued in parts, will consist of about 1000 pp. Royal 8°. The nature of the work is described in the annexed Remarks by the Author.

Part I, comprising the vowels, is now ready. A specimen of the print is herewith submitted for inspection.

It is calculated that the work will be complete in five parts, and be finished by the end of 1872.

Price to subscribers, registering their names for the entire work— Rs. 12. 8. 0, or per each part Rs. 2. 8. 0. Single parts will not be sold.

A higher rate will be charged to non-subscribers.

Thirteen copies will be given to parties subscribing for twelve.

Subscriptions will be registered by the Publisher at Mangalore and at the Stations of the Basel German Mission in Malabar, viz: Cannanore, Tellicherry, Chombala, Calicut, Codacal, Palghaut.

Mangalore,
March 1871.

C. Stolz,
Publisher.

ഭാരതീയ ഭാഷകളിലെ നിഘണ്ടു നിർമാണ ശൈലി മാറ്റിമറിച്ച കൃതിയാണ് ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടു. ഇക്കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് ജീവചരിത്രത്തിൽ ചില പരാമർശങ്ങൾ ചേർത്തിട്ടുള്ളതു ശ്രദ്ധിക്കുമല്ലോ. സഗോത്ര ഭാഷകളിൽ നിന്നുള്ള സമാന്തരപദങ്ങൾ, ധാതുനിർണയനം, പദനിഷ്പത്തിവിചാരം, ശബ്ദപരിണാമ നയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സൂചന എന്നിങ്ങനെ എടുത്തു പറയാവുന്ന പല പുതുമകളും ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടു പ്രചാരത്തിലാക്കി. നിഘണ്ടു പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട കാലത്തു തന്നെ ചിലരെല്ലാം ഈ കൃതിയുടെ ചരിത്ര പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കി. 18974-ലെ *The Indian Evangelical Review* (383-385)ൽ യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടെത്തിയ പുസ്തകനിരൂപണം ശ്രദ്ധേയമായിത്തോന്നി. ഗുണ്ടർട്ടു നിഘണ്ടുവിനെക്കുറിച്ച് ഇത്രത്തോളം മർമസ്പർശിയായ മറ്റൊരു നിരൂപണം അക്കാലത്തോ പിന്നീടോ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആ പഠനം ഇവിടെ പൂർണമായി ഉദ്ധരിക്കുന്നു. ലേഖന കർത്താവിന്റെ പേരു വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. ആരായിരിക്കാം ഈ നിരൂപകൻ എന്നു ലേഖനത്തിലൂടെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ വായനക്കാർ സ്വയം ചോദിക്കുന്നതു രസകരമായിരിക്കും.

ART X—BOOK NOTICES

A Malayalam-English Dictionary; by the Rev. Dr. H. Gundert. Mangalore; Basel Mission Press. 1872. pp xviii, 1116, royal 8vo.

It is always pleasant to see real acquisitions to our scanty stock of philological knowledge, and especially of the Indian dialects, respecting which so much has been written that is but a repetition of old erros and vain speculation on an uncertain basis of facts. In the case of Dr. Gundert's work we have more than this, for besides a most careful record of new fact, he has contributed new light to Dravidian comparative philology. His work is probably the best Dictionary of an Indian Vernacular that we have. Mr. C. P. Brown's Telugu Dictionary was the first based on not only a collection of words actually used in different districts, but also on a complete analysis of every written document that could be found; it however failed in the element of comparative philology, which its very learned author considered a dream. Mr. Brown's standard was, however, a very high one and based on the best models, then existing of Latin and Greek Dictionaries, and by his quotation of authorities he surpassed even Molesworth. It is greatly to the credit of the Madras Presidency that it has now produced a second similar, but better work. It is still more creditable to German perseverance and scholarship

that this large and expensive book has been written and published at the risk of a small missionary society. We can only hope that the Basel Mission will not lose heavily, for no pains have been spared to bring out this book as should be done.

Malayalam is a South Indian or Dravidian language, and is most closely allied to Tamil, of which, about a thousand years ago, it was, at best, a dialect. Now its position is very different, for it has (except in the South Canara and Laccadive dialects) entirely lost all the distinctions of person and sex which mark the personal terminations of the Dravidian verbs, and the meanings of words originally the same have become often entirely distinct in Tamil and Malayalam. Again the literatures possessed by the two languages are entirely distinct. The Tamil grammar was much studied about the 10th century by native writers; the first Malayalam Grammar was written by Europeans. South Western India has always been, as far back as the time of the Greek traders who came by way of Egypt, a part of India much visited by foreigners. For more than a thousand years there have been flourishing settlements there of Mesopotamian Persians, Jews and Arabs. Tamil has always been a more or less conservative language, and till the last three centuries the Tamil country was but little visited by strangers. Its literature has also preserved it comparatively free from variation. In Malabar the exclusiveness of the Brahman, which always was, and still is, greater than in any other part of India, allowed no Hindu literature till the 17th century, when a low caste man made the translation of the Sanskrit epics which are so highly esteemed by the inferior castes. The Māppilas (Mahammadans) and Syrians formed distinct communities with songs of their own. The Malayalam language thus forms an instance of great value to philologists, as showing the influence of the circumstances of the past history of the race on the development of their language; for instances of this kind are exceedingly rare out of Europe. Dr. Gundert has seen the importance of this point, and has carefully collected and marked words which occur in the dialects of the different classes and in different localities.

Again, this work is also a Comparative Dictionary of all the Dravidain langauages, and by far the most complete in this respect of all the Indian Vernacular Dictionaries that we know. Dravidian Comparative Philology originated with the late F.W. Elli a Madras Civilian, and was continued by Dr. Stevenson (at Bombay); about twenty years ago Dr.

Caldwell brought out his Comparative Grammar, which is chiefly devoted to a consideration of the inflections of words. It is no disparagement to that useful work to say that Dr. Gundert's Dictionary proves that we want a new and revised edition of it, and we trust that its learned author will see that great changes are now necessary in it.

The number of names of plants and animals given by Dr. Gundert is also a new feature in an Indian Dictionary. Owing to the deservedly high repute of Rheede's Hortus Malabaricus and Buchanan's works, many of these Malayalam names have contributed terms to European botanical and zoological science, but in a very incorrect form. As the identity of species is always a difficult question. Dr. Gundert's Dictionary will be of value in this way to naturalists.

The transcription of each Malayalam word according to Lepsius' system is another useful feature. Modern linguistic science requires a knowledge of the mode of production of sounds and distrusts the more or less imperfect alphabetic systems in use for writing languages; Lepsius' system is one of the best for expressing accurately the delicate shades of quality which are not given by the usual orthography, but which are indispensable to comparative philologists.

It will then be evident that Dr.Gundert has not only performed a most laborious task, but also that he has done it in a manner every way corresponding to the requirements of modern linguistic science, with the latest results of which he is perfectly at home.

It is difficult to make any suggestions to the author; we will however venture on one or two. The Puttanpana (i.e. "new song") which he often quotes is not a Syrian but a Roman Catholic poem; Dr. Gundert has been misled by the mutilated edition printed at Cottayam. The original has only been printed quite recently; it was written by a German Jesuit—Ernest Hanxleden and as the introduction mentions Don Anthony (i.e. Pimental) as Archbishop of Cranganore, it must have been composed after 1721. Hanxleden died in 1732. Max Müller mentions him as an excellent Sanskritist, and under the name of Father Arnos he is the most popular author among the Syrians of Cochin and Travancore. He and the more famous Father Beschi came out to India at the same time.

Again Dr. Gundert takes the word cangādam, a raft, to be a Portuguese word, which cannot be the case as it occurs in the Periplus of the Red Sea (3rd century A.D.) in precisely the same sense, and is used

in speaking of the South West Coast of India.

Lastly, we may be allowed to express a wish that the abbreviations were fewer and less preplexing. We think an improvement might be made in this respect without seriously increasing the bulk of the work.

പുസ്തക നിരൂപണം വായിച്ച ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ പ്രതികരണം ഒരു കത്തിൽ (17 മാർച്ച്, 1874) രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു: *ഡീസിനു വേണ്ടി ഞാൻ എഴുതിയ കുറിപ്പ് ഇവിടെ ചേർക്കുകയാണ്:*

മലയാളം നിഘണ്ടുവിന്റെ റിവ്യു കാൽഡ്വൽ എഴുതിയതായിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേരണയിൽ വന്നതായിരിക്കും.

ഇന്ത്യാ ഒറിയന്റാലിസ് ക്രിസ്റ്റ്യാനയിൽനിന്ന് (ഇതു മംഗലാപുരത്തു മസ്ക്രീനാസിന്റെ കയ്യിൽ ഉണ്ട്) മിശിഹാടെ പാന ഹാങ്സിൽഡൺ രചിച്ചതാണെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. അതു പുത്തൻപാന തന്നെ എന്നു എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. (അങ്ങനെയുള്ളവ അച്ചടിക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് അയച്ചുതരണം). ഈ വിമർശനപരമായ ഭാഗം വായിക്കുമ്പോൾ റിവ്യൂ കാൽഡ്വൽ എഴുതിയതല്ലെന്നു തോന്നിപ്പോകും. ഈ ഗീതം സുറിയാനിക്കാരുടേതല്ല, റോമൻ കത്തോലിക്കരുടേതാണ് എന്ന അഭിപ്രായം പണ്ഡിതമ്മന്യതയുടെ ലക്ഷണമാണ്. ഏതോ ആംഗ്ലിക്കൻ സുറിയാനി പുരോഹിതന്റെ പ്രസ്താവമാണിത്. എന്തടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സുറിയാനിക്കാരുടെയും സുറിയാനി കത്തോലിക്കരുടെയും ഭാഷാഭേദങ്ങൾ കൃത്യമായി വേർതിരിക്കുക എന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

അത്തരം വിഭാഗീയതകളിൽ കഴിഞ്ഞു കൂടുന്നവർ അവയെല്ലാം വേർതിരിച്ചു കാണുന്നു. തെക്കൻ ക്രൈസ്തവ പ്രയോഗങ്ങൾ പൊതുവെ Nasr. എന്നാണ് ഞാൻ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ഡീസ്, ഈ കുറിപ്പ് പ്രസാധകനോ നിരൂപകനോ നിശ്ചയമുണ്ടെങ്കിൽ അയാൾക്കോ അയച്ചു കൊടുക്കട്ടെ, ഏതായാലും ഇത് അച്ചടിക്കാനല്ല.

കാൽഡ്വലിനെക്കുറിച്ച് ഗുണ്ടർട്ടിനുണ്ടായിരുന്ന മതിപ്പ് ഇവിടെ പ്രതിഫലിക്കുന്നു. അവർ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചു കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ജീവചരിത്രത്തിലും മലയാള ഭാഷാ വ്യാകരണത്തിന്റെ ആമുഖ പഠനത്തിലും (ഡി സി ബി 1991) കാണാം.

ഗുണ്ടർട്ട് നിഘണ്ടു ഇന്നും അനുപേക്ഷണീയമായ ഒരു ഭാഷാപഠന സഹായിയായി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അത് അന്യൂനമാണെന്നു ധരിക്കയില്ലല്ലോ. സാഹിത്യകൃതികളിൽനിന്നു പദങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അർഥനിർണയനം നടത്തുന്നതിൽ ചില വീഴ്ചകൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടുകാർക്കു സുപരിചിതങ്ങളായ ചില പാരമ്പര്യങ്ങളും ഉത്സവങ്ങളും

ഗുണ്ടർട്ട് തെറ്റായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം ഉദാഹരണമാണ്. ഇത്തരം തെറ്റുകൾ ശേഖരിച്ചവതരിപ്പിച്ച അപ്പൻ തമ്പുരാൻ എഴുതുന്നു: *ഭാഷാ നിഘണ്ടുക്കൾ പഴയ വകയും പുതിയ വകയുമായി ഇപ്പോൾ നടപ്പിലുള്ളവയെ പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ ഗവേഷണക്ലേശം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതും കേരള ഭാഷയുടെ കരൾ കണ്ടിട്ടുള്ളതും മലയാണ്മയ്ക്കു മതിക്കുന്നതുമായ ഒരു നിഘണ്ടു മഹാനുഭാവനായ ഗുണ്ടർട്ടുസായ്പിൻറേതാണെന്നു വിധിക്കുവാൻ ഭാഷാ പണ്ഡിതന്മാരിൽ ആരും മടിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.*

മഹാകവി ഉള്ളൂരിൻറെ (കേരള സാഹിത്യ ചരിത്രം 1964: 165-166) അഭിപ്രായം കൂടി ഉദ്ധരിച്ച് ആമുഖപഠനം സമാപിപ്പിക്കാം:

ഭാഷാ ശബ്ദങ്ങൾക്കു സംസ്കൃത ശബ്ദങ്ങളെക്കാൾ പ്രാധാന്യം നൽകി, ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരങ്ങളായ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളെ മാത്രം ഉൾപ്പെടുത്തി, പ്രാചീന കാലത്തേയും മധ്യകാലത്തേയും ഭാഷാകൃതികളിൽ നിന്ന് അന്നു നടപ്പിലിരുന്നവയും ഇന്നു പ്രചാരലുപ്തങ്ങളുമായ ശബ്ദങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം തിരഞ്ഞെടുത്ത്, നാടോടി ശബ്ദങ്ങൾക്കും വിദേശീയ ഭാഷകളിൽനിന്നു കടന്നു കൂടിയിട്ടുള്ള ശബ്ദങ്ങൾക്കും പ്രവേശനം അനുവദിച്ച്, ഓരോ ശബ്ദത്തിൻറെയും ആഗമം നിർദേശിച്ചു, വിവിധ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നും മറ്റും അവയുടെ അർഥാവബോധത്തിനുതകുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളുദ്ധരിച്ചു, പഴഞ്ചൊല്ലുകളും ശൈലികളും അവസരോചിതമായി എടുത്തുകാണിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസ്തുത നിഘണ്ടുവിൻറെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ വാചാമഗോചരങ്ങളെന്നേ ചുരുക്കത്തിൽ പറയുവാൻ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

സ്കറിയാ സക്കറിയ

A

MALAYALAM AND ENGLISH

DICTIONARY

BY

Rev. H. GUNDERT, D. Ph.

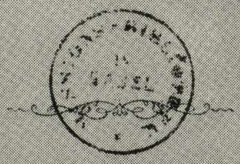

MANGALORE
PUBLISHED BY C. STOLZ
BASEL MISSION BOOK & TRACT DEPOSITORY
1872.

LONDON
TRÜBNER & Co.

BASEL
MISSIONSHAUS

ആദ്യപതിപ്പിന്റെ (1872) സോഫ്റ്റ് കോപ്പി

PREFACE.

The *materials* for this work have been collected during more than twenty-five years' study of the language. The words have been taken from all available sources, from the lips of speakers of all ranks, castes and occupations, from the letters and records of many different districts, and from the writers in prose and poetry of every age. A list necessarily imperfect of the literature which has been ransacked for contributions, will be subjoined under the head of Abbreviations.

2. It has been found difficult to draw the line of demarcation between *Malayāḷam* and *Tamil* words. These two languages of old differed rather as dialects of the same member of the Dravidian family, than as separate languages; in consequence many Tamil words occur still in local usage (e. g. അമ്പം, അട in some of its senses) or in time-honored phrases and formulas (e. g. അനുപ്പുക, അമൈയുക, പുരാൻ), which have long ceased to be used in colloquial speech. A considerable number of such have been received and marked as aM. (ancient Malayāḷam). They cannot be dispensed with, if the Dictionary is to give a true representation of the history of the language. This history commences for us (if we except a few inscriptions on copper and stone) with the Rāma Charitam, in which we probably have the oldest Malayāḷam poem still in existence, composed as it was before the introduction of the Sanscrit alphabet and deserving of the particular attention of the scholar, as it exhibits the earliest phase of the language, perhaps centuries before the arrival of the Portuguese. For several antiquated words (such as അഴുക, അറം, II. അങ്കി) this poem is the only authority. The bulk of the other great poems, the Bhāratam, Rāmāya-

ṇam, and the versions of the Purāṇas were composed within the two or three last centuries. As these constitute the popular literature of all Malayāḷam readers, no *Dravidian* word found in them has been excluded. On the other hand there are many Malayāḷam compositions of later date, especially such as are current among the Vēdāntists, which evidently affect Tamil modes of expression. These have been excluded if not supported by other evidence.

3. To determine the amount of *Sanscrit* words to be received into a Malayāḷam Dictionary has been a task of even greater difficulty. As this Dictionary is *not* intended for the use of *Sanscrit students*, the rule followed in compiling it has been to include only those words and meanings that were found in *bonâ fide* Malayāḷam productions; to sift and reduce the enormous mass of mythological and botanical names and synonyms, many of which are confessedly very doubtful; to record merely the principal signification of words confined to poetical usage; and to devote particular attention only to those terms which are generally accepted as fairly "domiciled" in Malayāḷam and which have in the course of naturalization received various applications not to be met with in pure Sanscrit (e. g. അന്യായം, അവസരം).

4. The idioms and significations peculiar to Southern Kērala or *Travancore*, have been carefully collected both from the productions of the Cottayam Press, and from the very valuable Dictionaries compiled by the Portuguese and Italian Missionaries of Verapoli; works which, although completed in 1746, rest upon materials accumulated in the 17th, perhaps even 16th century, and rank as the oldest monument extant of the study of Indian languages by Europeans. (They are marked in the Dictionary V1. & V2.). Still greater care has been bestowed upon the language of Northern Kērala or *Malabar proper* (with the Bēkal Talook of Canara); and explanations of the historical names, castes and dynasties (comp. അകത്തൂട്ട, അടിയോടി, അമ്മാമൻ, അല്ലൻ, അവരോധം, അസ്ഥിക്കൊച്ചി) and of the institutions, usages and traditions, by which this province differs so singularly from the surrounding countries (see for instance, അങ്കം, അടിമ, അനുഭവം, അവരോധം) have been drawn from every trustworthy source. Amongst

the sources for this kind of information I would particularly point out the old Tellicherry Records (TR.) as conveying a mass of instruction in the best prose of the language.

5. The object being to present a faithful picture of the whole Malayāḷam tongue, the writer has not felt at liberty to exclude the *foreign words* which have of necessity crept into the language. The Arabic, Persian, Hindustani, Portuguese and even English terms, which the commerce of centuries and the conquest of foreign creeds and arms with new laws and arts have introduced along this coast, cannot be proscribed, whatever regret their prevalence may excite in the purist. They do not, of course, claim the same minute investigation and treatment, which belong to words, whose birthright and position in the language are indisputable. (See for Ar. അള്ള, അമാനം, അമീർ, അമ്പർ, അലുവ; for P. അങ്കാമി, അജിമാശി; for H. അമാർ, അമൽ, അമ്പാരി; for Port. അനനാസ്; for E. അഫീൽ).

6. It is for the same reason, that *provincialisms* and *vulgarisms* have not been rejected, though they are pointed out as such (f.i. അംസരം, അനവാസം under അവസരം, അനവാദം). To discard coarse and even obscene modes of speech, has not been thought advisable, however much their existence and currency may be regretted. They are marked "obsc.", as was done by the fathers of Verapoli in their day, that they may be avoided. Under all these heads (§ 2—6) the student will of course have room for candid allowance concerning omissions and superfluities.

7. The writer has throughout endeavoured to trace the *origin* of each word; and particular attention has been paid to the *comparison* of the cognate *Dravidian languages*. He has not been successful in every instance (e.g. അത്താൻ); sometimes the unimportance of the word, as in the case of provincialisms, prevented him from prosecuting his search to the end.

8. The *arrangement* chosen has been, to point out as far as possible the root and origin of each word, to give first its primitive sense and to add the figurative and free senses in a rational order; lastly to illustrate them by examples taken from reliable authorities. The

different constructions in which the same word occurs (e.g. അലങ്കരിക്കു), its various applications (e.g. അടങ്ങുക), allusions to the traditions and superstitions of the people (അട്ട, അരണ), standing phrases (അടക്കം, അവസ്ഥ) and proverbial expressions (അട്ടം, അതിമൂഢി, അത്യാശ, അൻപു, അന്ധാഴം, അശിനി, അള), these points have been especially considered in selecting the illustrations. The Compounds and Derivatives are arranged under each leading word in alphabetical order, but are not treated at the length that appeared necessary in the case of the parent words.

9. The *orthography* of each word is fixed at the head of the article which treats of it, but in the illustrations deviations are allowed, when they exhibit a current pronunciation (e.g. അടപ്പു, അടപ്പു), or are borne out by the constant usage of some locality or caste (അമ്മ, അമ്മേ), or when, as in the case of the numerous Tadbhavams, it is caused by the inequalities of the Sanscrit and Dravidian alphabets (e.g. അത്തം, അത്തി).

10. It cannot be expected that the work should be compressed within the same compass as the Rev. Mr. Bailey's Dictionary. Not that the latter will always be found the more concise of the two. It is one of the chief defects of that, otherwise valuable, work, that it does not discriminate between Malayāḷam and Sanscrit terms and leaves the student completely in the dark, both as regards the etymology and the proportional importance of words. For it concedes to unknown and useless words (e.g. അജഗ്രംഗി, അമുണാളം) as well as to those that are comparatively unimportant (as ഇതി, ചാ) more space, than to words of the genuine native stock that occur frequently in idioms of daily current use (e.g. അടുക്കന, അല്ല). In consequence it will be found, that the Sanscrit part of the present work (see for instance the compounds with അന, അപ, അഭി) occupies less space than was the case in the former Dictionary, and this without any detriment to the subject matter. The progress made in the study of Sanscrit subsequent to the appearance of Dr. Wilson's Dictionary (on which the Sanscrit portion of Mr. Bailey's work is based) has enabled the writer to throw new light even on this part of his task.

On the other hand he has endeavored to condense the matter presented into the *shortest possible space.* What is obvious has been omitted, many *secondary* words are but slightly noticed and a liberal use has been made of abbreviations. By these means it is possible to publish the whole work in one portable volume; smaller than Rottler's Tamil or Reeve's Canarese Dictionary.

11. The student may at the beginning be embarassed by some of the *abbreviations* adopted (for instance √ for root;+plus as in അവൻ, which is composed of അ+അൻ; the figures (2) (3) which point to that signification of the parent word from which the derivative is deducible, (as അകക്കരാ (3) to അകം 3., the mind). Also the absence of the common signs s., adj. may startle him at first sight. They have been deliberately abandoned. What, for instance, is the use of calling അപരാ an adj., which indeed it is in Sanscrit, when the example subjoined ചരാചരങ്ങൾ shows that in Malayāḷam it is used as a noun? Or why should അകൃതം be called an adj. and അകൃത്യം a subst., whilst in S. both are equally adjectives and in Malayāḷam strictly speaking both are nouns, though poetical usage may treat them more or less as adjectives. Can the indefinite Numerals, such as അനേകം, അസാരം be called adjectives, or have composition-cases like അകതേ a claim to that name? It seems to be of more moment to show by examples, how the words are applied, than to pretend to classify them by the utterly incongruous nomenclature of the grammar of European languages. Where doubts might arise, the gender, which in most cases is recognizable by the termination, will be found marked, as അമ്പലവാസി m.,—സിനി f.; അഴകൻ m., അഴകി f. But since Malayāḷam grammar acknowledges only the distinctions of Nouns, Verbs and Indeclinables, the Verb seems to be the only part of speech which requires specifying marks. This has been amply done by the abbreviations a. v.=active verb, n. v.=neuter verb, CV.=Causal Verb, denV.= denominative Verb, defV.=defective Verb, (for instance ഉള്ളൂ), adj. V.= adjectival Verb (as അരു, ഇല്ല), aux. V.=auxiliary Verb (f. i. ഇടുക), as also by marking its parts (past, 1st and 2nd fut., inf., conditional, adj. and adv. participle, VN.=Verbal Noun, etc.).

12. An undertaking of this magnitude cannot lay claim to anything like perfection as regards either completeness or correctness. But the writer conceives, that a publication of the kind is a desideratum in Malabar, and that this attempt at supplying it will be found serviceable to the cause of education in that province. Should it one day be superseded by a work approaching nearer to the standard he has had in view, he hopes that he will be found to have at least furnished a stock of valuable materials, that will under all circumstances render to his successors a not unwelcome assistance in *their* toilsome task, in the same way that he in *his* has received aid from the accumulated labours of his predecessors.

NOTES BY THE PUBLISHER.

1. ***The Transliteration,*** adopted for the *leading* words upon Dr. Lepsius's system, is mainly given to assist European students of the language, who may feel the need of such a help. This system follows the pronunciation and is fully explained under the head "Transliteration". *Foreign* words are usually transliterated in their *original* shape.

2. ***Sanscrit Roots.*** It is necessary to make a few remarks regarding the form of the Sanscrit roots and words which are given in this Dictionary. In the South of India the Grammar of Pāṇini is alone studied, and it is indeed the greatest work on Sanscrit Grammar, but roots and words are not always given here in the forms which a student of Pāṇini would expect. In every grammar it is necessary to adopt some conventional way of indicating the changes that roots and words formed from them undergo, and for this purpose there is in Pāṇini's Grammar an elaborate apparatus of letters added to roots, and which are called anubandha, and even letters which form part of the root itself are arbitrarily changed. So we find in the Dhātu-pāṭha (or list of roots) ṣṭhā for sthā, and hṛṅ for hṛ. The Grammars of Vopadēva, śākaṭāyana etc. have a totally different set of such letters. Philologists in Europe have found that it is an improvement to change the Indian system in some respects, and the authors of the St. Petersburg Dictionary * of Sanscrit, which is by far the best and most complete, have adopted this view. Philologists have come to the conclusion that the vowels ṛ, ṝ and ḷi are not primitive, so in this Dictionary Dr. Gundert generally gives words according to this view as adopted by the authors of the St. Petersburg Dictionary. The roots which end in the above vowels will here be found ending in r, *e.g.* dṛ is given as dar; dhṛ as dhar; hṛ as har. So also the numerous nouns signifying an agent which end in ṛ would here be given as ending in ar; *e.g.* kartṛ as kartar. So also diphthongs which terminate roots in the dhātupāṭha are considered as secondary, and thus instead of gai we find gā; and sā instead of sō. Natives of India who consult Dr. Gundert's work must not be led away by the idea that the only right or possible ways of representing Sanscrit roots and words are those which Indian Grammarians have found convenient. A little experience will convince them that the contrary is the case.

3. ***The Dravidian element in Sanscrit.*** A number of words apparently of Sanscrit origin have, on closer examination, turned out to be merely Sanscritized Dravidian words. The author of this Dictionary, in a German paper on this subject, has pointed out * many such words *e.g.* kēyūram, putraṅ, markaḍam, viraḷam, etc. Their reception and especially that of puttaγam into Sanscrit may, as the author observed, be considered a strong proof of a once flourishing literary period in the Deccan, whenever that time may have been. — Sometimes the words or roots of both languages coincide, without however justi-

* Sanscrit Wörterbuch von Böhtlingk & Roth.

* See also an article by the Rev. F. Kittel in the Indian Antiquary, August 1872. p. 235.

fying the *prima facie* conclusion that the one has borrowed from the other. Further, words commonly taken as Dravidian, will be found to have been imported; doubts regarding the origin of others are still entertained. The study and comparison of the Dravidian tongues, though at present carried on by a very few only, will, it is hoped, result in throwing more light on this interesting subject.

4. In the ***arrangement of the Alphabet*** a slight but rational deviation, affecting the sequence of 2 letters, has been found necessary, viz: *a)* ക്ഷ, being a compound letter (= ക + ഷ) and consequently akin to ക്ര etc., has been placed under and at the end of ക. — *b)* ഠ follows half r (ർ), which partakes of the ര & ഠ sounds, comp. ചേർതിരിക്ക, വേത്തിരിക്ക, പേരുതിരിക്ക.

5. ***The long vowels*** ē (േ) and ō (ോ — ൊ) have been used consistently throughout the Dictionary in order to put an end to doubt and vagueness. Their general introduction into writing and printing is highly desirable.

6. Regarding the ***doubling of consonants*** in Malayāḷam composition, some difficulties were experienced.

a) In Malayāḷam Compound *Nouns*, as a rule, the consonant is doubled after the long vowels ā, ī, ū, ē, ei, palatal a, i, full u, the final consonants r, l, ḷ, ḻ, after m dropped in Mal. or Sanscr. Nouns (മരത്തോപ്പു M., ഭസ്മക്കൊട്ട S. and M.). It occurs often after short pure a, seldom after u, fluctuates with i, *e.g.* ചഴിക്കേട്ട and ചഴികേട്ട (മുനിപ്പെരുമാൾ, ബുദ്ധിതിരക്ക S. and M.) even after dropped m, *e.g.* അകത്താർ, is often optional after final consonants, *e.g.* തട്ടിന്മേൽ കളി, മുൾചെടി etc., not observed in കൈകായ്യം etc.

b) In *Compounds* of Nouns and Verbs, *e.g.* മതിപോരുക, കൈതൊഴുക, reduplication is not required; it may however occur after Accusatives; with some adverbial participles as *e.g.* തങ്ങളെകൊണ്ടു, എന്നെച്ചൊല്ലി etc. it cannot be spared.

c) In *Compounds* of Verbs with Verbs reduplication is necessary after the Infinitive, *e.g.* വെളിക്കത്തേച്ചു and the past tense in i, *e.g.* തിക്കിത്തിരക്കി etc. In the case of ആയി the metre decides it, *e.g.* p. 127 ഉണ്ണിതപമായിക്കഴിയും, p. 153 ഉഴരായിചെന്നു(=യ്. യ്യു) etc.

These rules and their exceptions, as set forth by the author of this Dictionary in his Malayāḷam Grammar (see Sandhi § 87, Samāsarūpam §§ 162 – 169) and sanctioned by the language, have, in all doubtful cases, been the guides of the readers of the proofs who are acquainted with North & South Malayāḷam.

7. A complete list of ***Abbreviations*** of grammatical and technical terms, works of reference, etc. is given separately. Besides these recourse has been had to 4 modes of shortening words in quotations, viz:

a) A fullstop after the *first* syllable implies the *whole* word which, in this case, is not affected by affixes, Sandhi, etc., *e.g.* ബുദ്ധി മോ.(ശം), ന.(ടപ്പു)കുടിയാന്മാർ, ശ.(ക്തി)ക്കുടത്ത, വാ.(യു)വിന്റെ, വ.(ടിവു)മാനാൻ, വി.(ത്തു)ടയ, വ.(രിക)യില്ല etc.

b) An *apostrophe* (') after the *first* syllable points to the omission of one or more letters in the body of the word, *e.g.* മോ'(ക്ഷ)ത്തെ, മോ'(ക്ഷ)ങ്ങൾ, അ'(ഭ്യാസ)വും, വി'(ശ്രമി)ച്ചാൻ, വീ'(ഴ്)വാൻ, വേ'(ർവിട്ടു)ന്നില്ല, വി'(ശൈക)നാഥൻ etc.

c) The *dash* (—) marks the omission of either the first member of a compound, *e.g.* പഞ്ചി: — കരു = പഞ്ചികരു, or of the last one, *e.g.* പാല: ദേവ — = ദേവപാല etc.

d) A dash (—), hyphen (-) or ellipsis (...) in a quotation shows that a word or words have been omitted.

8. The Virāma (്) indicates:

a) That the consonant over which it is placed is to be pronounced without any vowel

after it, *e.g.* കീഴ്, ശ്ശ്. It is used also to indicate an arbitrary division of words in a sentence which would otherwise be written continuously, *e.g.* തരളം p. 432 പരബ്രഹ്മത്തോട് ഒന്നിച്ച് അദ്വൈതമായി reads: പരബ്രഹ്മത്തോടൊന്നിച്ചദ്വൈതമായി. This is done for the convenience of the reader.

b) To show the real and accurate pronunciation of the half u as u̯. It is used also where by the ordinary orthography this is improperly written as a, *e.g.* where അവക്ക ിnstead of അവക്ക is found, we write അവക്ക്.

9. The mark of ***quotation*** (" ") either points to a literal meaning, *f.i.* p. 991 വേതാണ്ഡം "bather", or to a word received into English, *f.i.* "godown" fr. കിടങ്ങു etc.

10. The different ***species*** of animals, plants etc. which come under the same genus in Malayāḷam are mostly to be found under the leading word, see *f.i.* II. മാൻ, ചിറാക, താളി, വഞ്ചി, വസൂരി, etc. Some of these for linguistic or other reasons may appear under the qualifying word which forms the first member of the compound, *f.i.* വെള്ളപ്പച്ച.

Parts of plants etc. are enumerated under their respective leading words, see *f.i.* വാഴ, തുലാം etc., and are besides to be found separately.

Certain *Compounds*, which are not to be found under the *first* word, should be looked for under the second, *f.i.* സൂചിമെതിയടി is to be found under മെതിയടി, ചിത്രാരംഗം under അരംഗം, ഉപവീതം under വീതം etc. — Moreover less common Sanscrit words compounded with one or more prefixes may be found under the simpler words: അവ്യൂഹിതം under വ്യൂഹിതം, അതിസമ്മോദം under സമ്മദം, സവിസ്മിതം under വിസ്മിതം, സുപ്രതികൻ under പ്രതികൻ, etc. Again regarding a number of Sanscrit compounds, *f.i.* വി-ശ്രമം, വി-പ്ര-ലംഭം etc. additional information may be gathered by referring to the simple word.

11. It need scarcely be said that, in seeking for certain compounds under their leading words, care must be taken to find out the proper one, *f.i.* whether മനശ്ശില belongs to മനസ്സു, മന, or മനം, വെള്ളെഴുത്തു to വെള്ളം or വെള്ള, ആട്ടുകൊറ്റൻ to ആട്ട or ആട്ടു etc.

In fact every leading article should be read through whenever the Dictionary is consulted. By doing this the student will soon be able to find each word in its appointed place, *f.i.* VN. വെപ്പു and CV. വെപ്പിക്ക under വെക്ക, the v.a കഴിക്ക and അടെക്ക under കഴിയുക and അടയുക, നിറെക്ക under നിറ etc., the v.n. നിറക്ക under നിറം, നിറയുക under നിറ etc. Matter, which may be omitted in the alphabetical list subjoined to leaders will be found under their definition. This way of using the Dictionary recommends itself also on other grounds.

Hints thrown out here and there in the Dictionary are intended to foster a spirit of enquiry.

12. The ***Appendix*** furnishes supplementary matter in alphabetical order.

Though the Publisher as well as the Editor, the Rev. E. Diez, Palghaut, and their respective native assistants have spared no pains to render the book as correct as possible, yet on account of the complicated nature of the work, the typographical difficulties, the distance of the Editor from the Press, and the delay in obtaining information from the author, now in Germany, on doubtful points, a number of errors have crept into the print, which have also been noticed in the Appendix, for the most part from notes furnished by the author.

TRANSLITERATION

following Lepsius's Standard Alphabet, 2nd Edition 1863, 2nd postscript.

a. Vowels. (§ § 10 — 35)[1]

അ	a	as a in about
ആ	ā	„ a „ far
ഇ	i	„ i „ pin
ഈ	ī	„ i „ police
ഉ	u[2]	„ u „ full
ഊ	ū	„ u „ rule
ഋ	ṛ	vocalized r
ൠ	ṝ	do. ṛ lengthened
ഌ	ḷi	vocalized l
ൡ	ḷī	do. l lengthened
എ	e	as ea in head
ഏ	ē	„ ea „ swear
ഐ	ei, ai	M. as ei in height
	ai, ei	S. as ai in kaiser
ഒ	o	as o in collect
ഓ	ō	„ o „ vote
ഔ	au	„ ou „ house
അം	aṃ	„ um „ fulcrum
അഃ	aḥ, aḥ	vocalized h

b. Consonants. (§ § 36 — 68)

1. *a.* Initial.[3]

ക	ka	as ka in kalendar
ഖ	kha	the same aspirated
ഗ	ga	as ga in gallon
ഘ	gha	the same aspirated
ങ	ṅa	as ṅg in singing
ച	ča	as cha in chapter
ഛ	čha	the same aspirated
ജ	ja	as ja in Japan
ഝ	jh	the same aspirated
ഞ	ṅa	as nya in banyan
ട	ṭa	the cerebral ta
ഠ	ṭha	the same aspirated
ഡ	ḍa	the cerebral da
ഢ	ḍha	the same aspirated
ണ	ṇa	the cerebral na
ത	ta	the true dental ta
ഥ	tha	the same aspirated
ദ	da	the true dental da
ധ	dha	the same aspirated
ന	na	the true dental na
പ	pa	as pa in paternal
ഫ	pha	the same aspirated
ബ	ba	as ba in balloon
ഭ	bha	the same aspirated
മ	ma	as ma in maternal
യ	ya	as ya in yahoo (German j)
ര	ra	a palatal r
റ	ṙa	a cerebral r (German r)
ല	la	as la in laborious
വ	va	„ va in variety (soft English v)
ശ	ś̌a	a palatal sh
ഷ	š̌a	a cerebral sh (English sh)
സ	sa	as sa in salute
ഹ	ha	„ ha in harangue
ള	ḷa	a cerebral l
ഴ	ḻa	a cerebro-palatal l

1) The §§ refer to Dr. Gundert's large Malayāḷam Grammar, Mangalore 1868.

2) [ụ marks final half u in most Dravidian words, many foreign words & Tadbhavas (difft. is e.g. ന്യൂ) § 17].

3) See the remarks on each letter. c — e refer chiefly to the 5 Vargas ക ച ട ത പ; the 6th Varga (ഠ) is treated farther on. From a — e ക ച ട ത പ are pronounced as surd explosives.

b. Final.

ക് k ൺ ṇ ൻ ṅ മ്=ം m യ് y ർ r ൽ l ൾ ḷ ഴ് l̤[1]

c. Followed by a Consonant.

ക്ത	kta	ക്വ	kva	ക്ഷ	kša	ഗ്ന	gna	ഗ്ധ	gdha
ച്യ	čya	ച്ഛ	ččhra	ച്ഛ	čča	ജ്ഞ	ǰńa	ജ്ഝ	ǰǰha
ത്ഥ	ttha	ത്ഥ്യ	tthya	ത്ന	tna	ദ്ധ	ddha	ധ്ന	dhna
പ്ത	pta	പ്ല	pla	ബ്ദ	bda	ബ്ര	bra		
ല്ബ	lba	ശ്ച	šča	സ്ക	ska	ഷ്ക	ška etc.		

[യ്ക്ക yka ൾക്ക ḷka ഴ്ക്ക l̤ka (യ്ക്ക yɣ ല്ക്ക lɣa ൾക്ക ḷɣa ഴ്ക്ക l̤ɣa).]

d. Doubled.

[2]ക്ക	kka	ങ്ങ	ṅṅa		
ച്ച	čča	ജ്ജ	ǰǰa	ഞ്ഞ	ńńa
ട്ട	ṭṭa	ഡ്ഡ	ḍḍa	ണ്ണ	ṇṇa
ത്ത	tta	ദ്ദ	dda	ന്ന	nna & ṅṅa[3]
പ്പ	ppa	ബ്ബ	bba	മ്മ	mma etc.[4]

e. Following r (ˈ).[5]

ക്ക്	rka	ഗ്ഗ്	rga	ച്ച്	rča	ജ്ജ്	rǰa	ണ്ണ്	rṇa
ത്ത്	rta	ദ്ദ്	rda	ന്ന്	rna	പ്പ്	rpa	ബ്ബ്	rba etc.

2. Combined with Nasals. (§ § 83, 84)[6]

ങ്ക	ṅga	(ംഖ	ṅkha)	ംഗ	ṅġa	ഞ്ച	ńǰ	(ഞ്ഛ	ńčha)
ഞ്ജ	ńǰ	ണ്ട	ṇḍa	ണ്ഡ	ṇḍa	ന്ത	nda		
ന്ദ	nďa	ന്ബ	mba	ൻപ	ṅba	ംബ	mb̆a		

3. Between 2 Vowels. (§ § 36—48)[7]

ക	ɣa	ഗ	ġa	ച	ǰa (ša)	ജ	ǰa	ട	ḍa	ഡ	ḍa
ത	δa	ദ	ďa	പ	ba	ബ	b̆a				
കൃ	ɣṛ	ഗൃ	ġṛ	ജൃ	ǰṛ	തൃ	δṛ	ദൃ	ďṛ	പൃ	bṛ	ബൃ	b̆ṛ

---

1) For final ം see § § 33, 84, 85; for ൻ & ൽ see farther on.

2) Where ക്ക, ച്ച, ത്ത, പ്പ have originated from euphony (§ 87), they are represented as single letters, f.i. ചവക്കായ് čava-kāy; (different is അപ്പുറം etc.).

3) For the difference of nna & ṅṅa see farther on.

4) Final സ്സു (സ്സ്) is often rendered s.

5) These, under the influence of r, are pronounced somewhat harder than initials, yet the single consonant suffices for transcription. (Comp. Sanscr. അക് etc.; exceptions e. g. കാൎത്തിക etc.).

6) ക ച ട ത പ are pronounced here as sonant explosives &:

7) As fricatives. About the Dravidian n (ൻ) see foll. b.

4. Peculiarities.

a. ൽ, besides expressing final l, serves also for Sanscrit ത് t, which in Malayāḷam is pronounced l, f.i. in ഉൽ, തൽ, മൽ etc.; അത്ഭുതം, ഉത്സാഹം, താൽപര്യം, ചമൽക്കാരം, ഗദ്ഗദം, etc. (These are in Sanscrit čamat-kāra, gadgaḍa, etc.).

b. ന & ൻ. The Malayāḷam has two different n, viz: the true dental ന (4th Varga) and the Dravidian (dento-gingival) ൻ (6th Varga, page 523). The distinct pronunciation of both is still in use, but not nowadays, (as is the case with the Tamil), the consistent writing of the characters representing it.

The *dental* ന (n) occurring as *initial* and *combining* with the *Dentals* (nd, nth, nḍ, ndh) is *unmarked;* but *dental* ന്ന (originating from ൻ+ഒ, see 523, & ന) is *marked* by a *grave accent* (ǹn). Both have *dental* pronunciation.[1]

The *Dravidian* ൻ (ṉ), besides being *final* (ṉ), combines with ഒ in ൺഒ ṉḍ̀e (Gen. Sing.), sometimes with ബ in ൻബ (also written മ്ബ) ṉba, with മ in (Plur.) ന്മാർ ṉmār (=ൻമാർ), or it results from the phonetic change of ൽ(ല് & ത്) before മ 523, and, in contradistinction to n combining with Dentals, *this* n is *marked* by a *grave* accent and pronounced dento-gingivally.

As this ൻ preponderates between *vowels* it has been left *unmarked* in transcription; all such n & nn (*without* the grave accent) point therefore to ൻ, ൻൻ and are pronounced accordingly.[2]

c. ഒ (6th Varga) has three different pronunciations.[3]

1. ഒ doubled (ഒഒ) is marked ṯṯa (resembling tt in utter),
2. combined with ൻ (ൻഒ) is marked ṉḍa (resembling nd in binder),
3. initial and medial ഒ is marked ṙ.

---

1) So the pres. (§ 204) and ഋ, ന, ന്ന past tense (§§ 217—221) of Verbs (നിന്ന Abl. Sing. & Plur.) and the corresponding adj. participles.

2) So Dat. & Acc. of രാജ § 113 ff.

3) "The pronunciation of the letter ഒ" in ഒഒ & ൻഒ "contains so little of the r-sound, that "we now prefer, with Dr. Gundert, to give to these new sounds a new diacritical sign, preserving "the necessary basis of t & d, and to write ṯ & ḏ." (Lepsius, 318). ഒഒ has semi-dental, ൻഒ dento-gingival pronunciation.

ABBREVIATIONS.

ab.	above.
Abl.	Ablative (case).
abr.	abridged.
abs.	the case absolute, or in an absolute manner.
abstr. N.	abstract Noun.
aC.	ancient Canarese.
acc.	according to.
Acc.	Accusative (case).
A. D.	Anno Domini (the Christian era).
adj.	adjective.
adj. P.	do. Participle.
adv., advl.	adverb, adverbial.
adv. P.	adverbial Participle.
Adw.	Adwaitam.
Adw. S.	Adwaita Shatakam.
AK.	Agnāna Kuṭhāram. (Cottayam).
al.	alias, otherwise, elsewhere.
a M.	ancient Malayāḷam.
Amara S. (K.)	Amara Simham (Kōśam).
a. med.	ancient Medical Treatises in prose.
Anach.	Anāchāram.
Anj.	Anjaḍi (poem).
a N. pr.	Nomen proprium, a proper name.
App.	Appendix.
AR.	Adhyātma Rāmāyaṇam.
Ar.	Arabic (tongue).
Arb.	Arbuthnot A. J., Selections. Cottayam 1851.
Arch.	Architecture.
arith.	arithmetic, arithmetical.
Asht.	Aṣṭāṅga Hṛdayam.
astrol.	astrology.
astr(on.).	astronomy.
aT.	ancient Tamil.
auxV.	auxiliary Verb.
B.	Bailey B.: Mal.-Engl. Dict. 1846. (& Scripture Transl.).
bef.	before.
bel.	below.
Beng.	Bengali (tongue).
BhadrD. Bh. D.	Bhadra Dīpam, or Bhadra Dīpa-pratiṣṭha.
Bhg.	Bhāgavatam.
BhgV.	Bhāgavata Vyākhyānam.
Bhr.	Mahābhāratam.
BR. (BalR.)	Bāla Rāmāyaṇam.
Brhm P.	Brahmāṇḍa Purāṇam.
Buch.	Buchanan J: a journey through Mysore, etc. London 1807, 3 Vol.
C.	Canarese (tongue).
c.	case.
Cal.	Calicut.
Cal. KU.	Calicut Kēraḷa Utpatti.
Can.	Cannanore.
Carṇāmṛ.	Kṛṣṇa-, or Rāma-Karṇāmṛtam.
CartV.	Kārtavīryārjuna Katha.
CatR.	Catechismus romanus, Rome.
caus.	causal.
CC., (CCh.)	Cṛṣṇa Charitam.
cfr.	confer = compare.
CG.	Cṛṣṇa Gāthe.
Cher.	Chēra-nāḍu.
Chin.	Chinese (tongue).
Chintar.	Chintā-ratnam.
Chint. R. (ChR.)	Chintāmani Ratnam.
Chir. doc.	Chiracal documents.
Christ.	Christian.
ChS.	Chalana Shāstram.
ChVr.	Chaturdaśa Vṛttam.
Coch KM.	Cochi Kēraḷa Māhātmyam.
Co. KN.	Cōlattiri Kēraḷa Nāṭakam.
Col.	Cōḷa-nāḍu.
coll. T.	colloquial Tamil.
com.	commonly.
comp.	compare, comparison.
Compr.	Comparative.
Cond.	Conditional.
contr.	contracted.
corr.	corrupted, corruption.

ABBREVIATIONS.

correl.	correlative.
Cpds.	Compounds.
CrArj.	Cr̤s̤ṇārjuna Yuddham.
CrP.	Cr̤si Pāṭṭu (about agriculture).
CS.	Kaṇacku Sāram.
Cur.	Curian G.: an Essay on the Mal. Syr. Church etc., Cottayam 1872.
CV.	Causal Verb. [Madras 1863.
D.	Day F, the Land of the Perumals,
Dakh.	Dakhāni (tongue).
Dat.	Dative (case).
def V.	defective Verb.
denV.	denominative Verb.
der.	derivative.
desid.	desiderative (verb etc.)
dict.	dictionary.
difft.	different.
dim.	diminutive (noun).
distr.	distributive.
DM.	Dēvi Māhātmyam.
DN.	Damayantī Nāṭakam.
doc.	document, documental.
Drav.	Dravidian.
E.	English; East (region).
EM.	Ēkādaśi Māhātmyam.
emph.	emphatic, emphatically.
EP.	Eli Pāṭṭu (about cats & rats).
epist.	epistolary (style).
Er.	Er̤a-nāḍu.
esp.	especially.
Esthn.	Esthonian (tongue).
euph.	euphemistic.
Eur.	Europe, European.
ex.	example.
expl.	an expletive or expletively.
f.	feminine gender.
f. i.	for instance.
fig.	figuratively.
Finn.	Finnic (languages).
finV.	finite Verb.
foll.	following.
Fr.	French (tongue).
fr.	from.
freq V.	frequentative Verb.
fut.	future tense.
G.	Greek (tongue).
Gan.	Ganita Shāstram.
Ge.	German (tongue).
gen.	generally.
Gen.	Genitive (case).
Genov.	Genovefa (Rom. Cath. poem).
Ger.	Gerund (gram.).
GnP.	Gnāna-pāna.
Gōṇḍ	(a Dravidian language).
Govt.	Government.
GP.	Guṇa-pāṭham, Cottayam.
gram.(m).	grammar, grammatical term.
H.	Hindustāni (tongue).
Heb.	Hebrew (tongue). [pany.
H. C.	The Honorable East India Com-
HNK. (HK.)	Harināma Kīrtanam.
hon.	honorary, honorific.
Hor. (HV.)	Hōrā Vyāḳhyānam.
Hung.	Hungarian (tongue).
huntg.	hunting.
Hyd.	Hyder Ali.
id.	idem = the same.
i. e.	id est = that is.
imit.	imitative (sound).
imp. (impers.)	impersonal.
Imper.	Imperative.
indef.	indefinite.
Inf.	Infinitive.
Interj.	Interjection.
inscr.	inscription.
Instr.	Instrumental (case).
Intens.	Intensive.
inter.	interrogative.
intr.	intransitive.
i. q.	id quod = the same as.
J.	Jerdon C. T.: the Birds of India Calcutta 1862, 2 Vol.
Jew. Doc.	Jewish Documents.
jud.	judicial papers.

ABBREVIATIONS.

Kaḍ.	Kaḍattuwa-nāḍu.
KeiN.	Keivalya Navanītam.
KM.	Kēraḷa Māhātmyam.
KN.	Kēraḷa Nāṭakam. [ki's Rām.).
KR.	Kēraḷa Varma Rāmāyaṇam (Vālmī-
KU.	Kēraḷa Utpatti.
KumK.	Kumāraharaṇa Katha.
L.	Latin (tongue).
lit.	literally.
loc.	local, local usage.
Loc.	Locative (case).
LPS.	Laxmī Pārvatī Samwādam.
M.	Malayāḷam (tongue).
m.	masculine gender.
Mahr.	Mahrathi (tongue).
Mal.	Malabar (country).
Malap.	Malapuṟam (place).
Malay.	Malayan (tongue).
Mantr.	A collection of Mantrams.
math.	mathematics.
MC.	Mṛga Charitam (Cottayam).
med.	medical, medicinal.
met.	metaphorically.
milit.	military. [mams.
MM.	Marmamaṇy, old treatise on Mar-
mod.	modern. [Day.)
Mo. Pra.	Mōxadāyaka Prakaraṇam. (Mox.
Mpl. (Mapl.)	Mappiḷḷās, Malabar Mohammedans.
MP. (Matsy.).	Matsya Purāṇam. (1856.)
MR.	Collet Ch., Malayāḷam Reader.
MS., MSS.	Manuscript, Manuscripts. [tram).
Mud.	Mudrarāxasam (Chāṇakya Sū-
myth.	mythology, mythological.
Nal.	Naḷa Charitam.
Nasr.	Nasrāṇis.
N.	Name, Noun, North.
n.	neuter gender; negative.
neg.	negative.
Neg V.	Negative Verb.
Nid.	Nidānam, Cottayam.
N. N.	Name and surname.
No., NoM.	North, North Malabar.
Nom.	Nominativo (case).
NS.	Nyāya Shāstram.
obj.	objective.
obl.	oblique case.
obs.	obsolete.
obsc.	obscene.
Onap.	Ōṇa Pāṭṭu.
Onomat.	Onomatopœia (Imitation of sound).
opp.	opposite.
orig.	originally.
P.	Persian (tongue).
Palg.	Palghaut (district).
Palg. exh.	do. exhibition 1867.
part.	participle.
pass.	passive.
Pat R.	Pāṭāḷa Rāmāyaṇam.
Pay.	Payanūr Pāṭṭu.
phil.	philosophy.
pl.	plural (number).
pleon.	pleonastic.
Plin.	Pliny.
po.	poetic usage.
Port.	Portugueso (tongue).
pos.	positive (opp. negative; degree).
p. p.	participle of the perfect passive(S.).
PP.	Puttan Pāna, Cottayam 1844.
PR.	Prasna Rīti.
PrC.	Prahlāda Charitam.
prec.	preceding.
prep.	preposition.
pres.	present tense.
prh.	perhaps.
prob.	probably.
pron.	pronoun.
prov.	proverbs, proverbial.
PT.	Panchatantram, in 2 versions.
Ptol.	Ptolomy.
q. v.	quod vide = which see.
RamK.	Rāma Katha.
RC.	Rāma Charitam.
Rel. Part., Pron.	Relative Participle, Pronoun.
rev., Rev.	revenue papers, revenue term.

ABBREVIATIONS.

Rh.	Rheede's hortus malabaricus, 1689.
Rom. Cath.	Roman Catholic.
RS.	Rāmāyaṇa Saṅkīrtanam.
S.	Sanscrit; South (region).
Sah.	Sahadēva Vākyam.
SahM.	Sahya Māhātmyam.
Sancr.	Saṅkrānti Māhātmyam.
Sank. Ach.	Shankara Āchārya's history (prose).
Scr.	Scriptural (Bible).
SG.	Santāna Gōpālam (2 versions).
ShV.	Shabari Vākyam. [etc.).
sic	=thus (so met with in Granthams
SidD.	Siddhānta Dīpika.
Sil.	Shīlāvati Pāṭṭu. [prefixes.
simpl.	simple, i. e. Verb or Noun without
sing.	singular (number).
SiPu. (SP.)	Shiva Purāṇam.
SiR.	Shiva-rātri Māhātmyam.
SitVij.	Sītā Vijayam.
Sit Vṛtt.	Sītā Vṛttam.
Sk.	Skāndam Purāṇam.
Soc.	Social (case).
So. Can.	South Canara.
So. & So M.	South, South Malabar.
Som.	Sōmavāra-Pāṭṭu.
Som. Mah.	Sōmavāra Māhātmyam.
SSh.	Shilātāmra Shāsanaṅgal.
Stuti	different Stutis of Gods.
Such. Mah.	Shuchīndra Māhātmyam.
Superl.	Superlative.
superst.	superstition.
Sv., Swarg.	several Swargārōhaṇam.
Swarg Kaly.	Swargārōhaṇa Kalyāṇam.
Syr.	Syrian (tongue).
T.	Tamil (tongue).
t.	tense.
Talip.	Taliparambu (district).
Tantr.	Tantra-sangraham.
Tatw.	Tattwa-gnānam.
Tdbh.	Tadbhavam.
Te.	Telugu (tongue).
Tell.	Tellicherry (district).
temp.	temporal.
Ti.	Tippu Katha.
TP.	Tachōḷi Pāṭṭu.
TR.	Tellicherry Records (chiefly A. D. 1796-1799).
tr.	transitive.
Trav.	Travancore (country).
TrP.	Tiruwanantapura Panchāngam.
Tu.	Tuḷu (tongue).
Turk.	Turkish (tongue).
UmV.	Umēśāna Vṛttam.
UR.	Uttara Rāmāyaṇam.
v.	verb.
v. a.	active verb.
v. i.	intransitive verb.
v. int.	intensive verb.
v. iter.	iterative verb.
v. n.	neuter verb.
V. part.	Verbal participle.
v. t.	transitive verb.
V.	Verapoly dictionaries.
V1.	the 1st part, Mal. & Port.
V2.	the 2nd part, Port. & Mal.
VCh.	Veirāgya Chandrōdayam.
Ved.	the Vedic language.
Ved (t). D.	Vēdānta Darśanam.
Vedut.	Vēdānta treatise.
VetC. (VC.)	Vētāḷa Charitam. [ers).
VeY.	Vēḍāyuddham (a poem about hunt-
VilvP.	Vilva Purāṇam.
VivR.	Vivāda Ratnākaram.
VN.	Verbal Noun.
Voc.	Vocative (case).
vu.	vulgar.
VyM.	Vyavahāra Māla.
VyP.	Vyākaraṇa Pravēśam.
W.	Wilson's Vocabulary of Indian terms; West (region).
Wett.	Weṭṭattu-nāḍu.
Winsl.	Winslow. Tam.-Engl. Dict. (1862).
5.	the five Dravidian languages: Tamil, Telugu, Canarese, Tuḷu and Malayāḷam.
4.	four of id. (with the exception of the one given).
√	Root.
·|·	repetition of the preceding word.

Numbers after *words* refer to the pages of the Dictionary.

A

MALAYALAM AND ENGLISH

DICTIONARY.

അ

A

അ a. Found in Tdbh's before initial ര, ല, as അരക്കൻ, അരങ്ങു; — passes easily into the sound of എ, as ചെടയൻ from ജട, തെഹമി = ദശമി. The final അ has often the character of a palatal vowel and corresponds with T. ഐ, C. എ. f. i. തല, തലയിൽ, തലൈക്കു; പറ, പറെഞ്ഞു.

I. **അ a** 5. pron. That, yonder. (The corresponding pron. signifies this, as in അതഃ, അത്ര.) Hence: അവൻ, അത്; അക്കര, അപ്പുറം, അപ്പോലെ (and അതുപോലെ). Before vowels അയ്യാൾ that man, അവ്വിടം that place. It is also used for the second person as അദ്ദേഹം that person, you (comp. അങ്ങു).

II. **അ a** S. negative particle, before vowels അൻ (G. an — L. in — E. un —) as അഫലം fruitless, അന്യതമം than which there is no better.

അം am 5. (obs.) = അ, അതു; hence അങ്ങു.

അംശം amšam S. 1. Share, part. മൂന്നിൽ ഒർ അംശം $\frac{1}{3}$ TR. അംശപത്രം deed of partition. 2. part of a Talook, formerly called ഹൊബിളി, greater than a തറ, hence അംശം അധികാരി, അംശം മേനോൻ MR. 3. emanation or incarnation of a god. തന്നുടെ അംശങ്ങളാൽ അവതാരങ്ങൾ ചെയ്തു Bhg. 1. ഭവൻറെ അംശം = മൂത്തി. King Udaya Varma is called ആദിത്യാംശം KM. അംശാവതരണങ്ങൾ Bhr. 1. 4. hence glory. നരപതി അംശത്തോടു വാണുകൊൾക KU. അംശമുള്ളോൻ, അംശക്കാരൻ person of noble descent V1. അംശം കെട്ടവൻ fallen from his rank V1. അംശക്കുറു dignity V1.

അംശകം amšayam S. (അംശം) The fourth part of a day. ഒരു രാശി = $2\frac{1}{4}$ നാൾ = ൻ അംശകം TP. Hence a denom. V. അംശകിക്ക f. i. ഗ്രഹം ഒമ്പതു രാശിയിലും അംശകിക്കും TP.

അംശിക്ക amšikka (അംശം) To divide, portion.

അംശു amšu S. (അംശം) Ray (po.) അംശുജാലം പരന്ന CG. അംശുമാൻ sun (po.)

അംസം amsam S. 1. Shoulder; അംസളം strong (po.)

അംസരം amsaram Vu. = അവസരം TR.

അംഹസ്സ് amhassu S. (L. ango) Anxiety, (throttler) sin = അഘം.

അക aya (C. Tu. അഗെ) and അവ Germ, bud, shoot; അകെക്ക to bud (T. to burst) f. i. a grafted tree V1. കാട്ട വെട്ടിയാൽ അകെച്ചീട്ടും — വാചാ വെട്ടി മുറിച്ചാൽ അകച്ചീടാ PT. അടവി വെട്ടിയാൽ അകെച്ചീട്ടും Bhr. 3. will bud again.

I. **അകം ayam** S. (അ + കം joy) Pain, sin (po.)

II. **അകം ayam** T. M. Te. (Tu. അം.) 1. Inside; often adv. കാടകം, നെഞ്ചകം in the jungle, heart (po.) — ആയിരത്തിൽ അഹം പണം TR. within 1000 fanam, less than. — അകവും പുറവും നോക്കുക examine closely. 2. abode,

house, room; hence കെട്ടകം, കോയിലകം, etc. — അവിടത്തെ അകവും പുരയും എല്ലാം കണ്ടാൽ vu. 3. the mind = ഉൾ. 4. holding (in names of trees, as ഇരിമ്പകം, ചെമ്പകം, പൊന്നകം).

Cpds: അകക്കരൾ, അകക്കാമ്പ്, അകക്കരുന്ന (3) heart, mind. അകക്കരുന്നേററം തെളിഞ്ഞു Mud.

അകക്കോട്ട citadel; ഭടസങ്കുലമകക്കോട്ട KR. 1.

അകങ്കാൽ sole of foot.

അകങ്കൈ palm of hand.

അകതാട്ട്, അകതളിർ, അകതാർ (3) heart, mind (po.) അകതാട്ടിൽ ഏറുംതോറും RC. അകതാട്ടിൽ ആനന്ദം Bhg.

അകത്ത് (= അകം 1.) a. within, in the house. പുരെക്കകത്തുനിന്നു TR. from within.

b. measure of time മുപ്പതു നാളികത്തു AR. esp. before noon (opp. തിരിഞ്ഞു) അകത്ത് ഒരടി, അയ്യടി MR.

c. whilst വീഴുന്നതിന്റെ അകത്തു കൊത്തി vu.

അകത്തമ്മമാർ, അകത്തവർ, അകത്താർ, Brahminichis as keeping within their houses (2).

അകത്താൻ, ൾ master, mistress of the house V1.

അകത്തഴി providing food (2). B. അകത്തഴി നടത്തുക.

അകത്തു ചാന്നവർ kindred (2). V1. lower Sūdras, serving in Brahmin houses.

അകത്തുട്ട. 1. innermost. 2. house surrounded with hedge or wall. 3. palace or mansion, as of the 4 branches of the Samuri family V1. മൂസ്സതിന്റെ അകത്തുട്ട് അടെച്ചു കെട്ടി ചുട്ട TR.

അകത്തുട്ടപരിക്ഷ (or ഉള്ളകത്തുനായർ) a class of Nāyer, considered as descendants of Samuri, also called കച്ചേരിനമ്പി.

അകത്തുട്ട പിറന്നവർ sons of slaves, as in Nasrāni houses V1.

അകത്തോട്ട (പട്ട) inwards.

അകത്തോൻ, ത്തോൾ 1. indoor servant V1. 2. അകത്തമ്മമാർ.

അകനിന്ദ (3) scorn.

അകപ്പറങ്കി venereal disease (med.)

അകപ്പാട്ട V. N. getting into, what is enclosed, f. i. in an account. — inside V1.

അകപ്പെടുക 1. to get into, be caught, f. i. കണ്ണിയിൽ അ. in a trap. കണ്ണിൽ അകപ്പെട്ട ശത്രുക്കൾ Bhr. and ദൃഷ്ടിക്ക് അകപ്പെട്ട PT. offered itself to the eye; വനേ വന്നു ഞാൻ അകപ്പെട്ട Nal. 3. തന്റെ ജാതിക്കകപ്പെട്ട PT. returned to her caste; കല്പനെക്കകപ്പെട്ട ഭൂമി TR. (= ഉൾപ്പെടുക) കളവും കയ്യുമായി അകപ്പെടുക KR. be seized in the very act. 2. to befall അതിൽ വിഷ്ണം അകപ്പെടും evil will befall it; അതിനു നിണക്ക് അകപ്പെട്ടതേ CG. this was a punishment for that.

C. V1. അകപ്പെടുക്ക (old) വാരിയകപ്പെട്ടുത്തരകൻ RC. 34. 2. vu. അകപ്പെടുത്തുക cause to be taken, catch, as കണ്ണിയിൽ. 3. അകപ്പെടുവിക്ക inflict. പരിഭവം ഞങ്ങൾക്ക് അകപ്പെടീച്ചതും Bhr. 8. വ മുറികൾ അകപ്പെടുവിച്ചു jud.

അകമടങ്ങുക (2) dwell retired മാനമയ്യാളയോടെ അകമടങ്ങി ഇരിക്കുന്ന സ്ത്രീ MR. (of a Mussulman woman).

അകമല valley, ground surrounded by hills.

അകമലർ (= അകതാർ) heart (po.)

അകമേ (= അകത്തു) അമ്പാടിക്കകമേ കടന്നു CC. chiefly temporal ന നാളകമേ മരിക്കും a. med. നാഴികെക്കകമേ vu.

അകമ്പടി (2) palace service, body-guard. രാജാവും രാ മൂത്തികൾക്ക് അകമ്പടി Nal. 3. satellites. അകമ്പടിക്കുക, നടക്ക the office of body-guards, to run with the king, attend on him.

അകമ്പടിജനം hon. title of Nāyers, especially at Calicut. അകമ്പടിജനത്തിൽ ഇളക്കരത്താവർ എഴുത്തു TR. letter of the faithful followers (of the Pychi Raja).

അകമ്പടിക്കായ്ക്കാരൻ general of body-guard, head of Raja's household.

അകമ്പുകക, ക്ക to enter.

അകമ്പുറം outside and inside, അകമ്പുറം തിരിയാത്തവൻ V1. clownish, illbred, ഇടത്തും വലത്തും അകമ്പുറം തിരിയാത്തവൻ V2. a complete fool. ഇതിൽ ഒരു അകമ്പുറം ചെയ്തിട്ടും ഇല്ല TR. no underhand dealings, no shuffling.

അകവില T. regulated price of grain — highest price (So. and Palg.)

അകട്ട ayaḍu (T. inside, deceit അകം) In അകട്ട വികട്ട C. Te. M. topsyturvy സകലവും അകട്ടവികടാക്കി vu. spoiled it all, also അകിടുപകിട.

അകണ്ടകം ayaṇḍayam S. Free from thorns and vexations; രാജ്യം അകണ്ടകമായ്ത്തന്നിതു Brhmd. ഭരതൻ രാജ്യം അകണ്ടകമായി പരിപാലിക്കുന്നു KR. without opposition.

അകത്തി ayatti PM. (അഗസ്തി) Sesbania grandiflora Rh. with edible leaves. ചിറകത്തി a med. Cassia.

അകത്തുക ayattuya (=അകറുക) To distend. കാൽ അകത്തി വെച്ചു stretch asunder.

അകഥ്യം ayathyam S. (കഥ) Not to be spoken (po.)

അകന്ത ayanda T. = അഹന്ത Pride.

അകപ്പം ayappam (അക) Stalk of grass, rice V1.

അകപ്പാൻ ayappāṅ (T. C. അകപ്പ from അകം) Ladle V1.

അകരം ayaram (Tdbh. അഗാരം.) A Brahmin house, So.

അകരുണൻ ayaruṇaṅ S. Unmerciful (po.)

അകർത്തവ്യം ayartavyam S. Impracticable, want of energy.

അകർമ്മകം ayarmayam S. Without object, intransitive; അകർമ്മക്രിയ intr. verb (gr.)

അകറുക ayaṯṯuya T. M. (trans. of അകലു) 1. To extend, open. 2. gen. to remove, put away (as പാപം, ഐയം). സമ്പർക്കം അകറുക dissolve a connection.

അകറിക്ക C. V. cause to remove.

അകലം ayalam 1. Breadth, width. 2. distance. ൨ കടി തമ്മിൽ ഒരു വിളിപ്പാട് അകലമേ ഉള്ളു.

അകലുക, ന്നു ayaluya TM. (Tu. C. Te. അഗൽ) 1. To become extended, distant. 2. to part, retire; വീരരും മണ്ടി അതിഭയത്തോട് അകന്നാർ UR. വിവശത അകലുവതിന്നതുണെക്കേണം help me of my distress; ധർമ്മകർമ്മവാക്കുകൾ KR. (=ഇല്ലാത്ത).

അകല, അകലേ Inf. far off, aside അകലേ നില്ക്ക, അകല പോയി തിരിഞ്ഞു withdrew. രാഗാദികളെ അകലേ കളക Ch. R. അകലേ പോന്നവനെ അരികേ വിളിച്ചാൽ prov.

അകലിച്ച in regular distances.

അകച്ച V. N. separation, distance, reserve. അകച്ച മൊഴുനോട്ട ചാണക്യനു പെരികേ ഉണ്ട Mud. much estranged.

അകൽ ayal T. M. 1. Round earthen lamp. 2. (?) anger V1.

അകസ്മാൽ ayasmāl S. (കസ്മാൽ whence) Without cause, unexpectedly, suddenly (po.)

അകാ, അകായി ayā, ayāyi (അകം 2.) = അകവായി Inside of house, room; അകായി കടന്നു, ഭക്ഷണം വെകുന്നതിന്റെ അകായിൽ കടന്നു TR.

അകായിലുള്ളവർ = അകത്തവർ.

അകായുള്ളതു (Coch.) = അകത്തമ്മ a Nambutiri woman.

അകാര്യം ayāmyam S. (കാര്യ) Undesirable (po.)

അകാരം ayāram S. The sound or letter അ. അകാരാദി alphabetical, a dictionary.

അകാരണം ayāraṇam S. What is without cause; അകാരണമായിട്ടു തള്ളുക Asht. (=അകസ്മാൽ) അകാരണമായി ലേക്ഷ്യപ്പെട്ട unprovokedly.

അകാര്യം S. not to be done.

അകാലം ayālam S. Untimely, out of season. അകാലമരണം, അകാലത്തിങ്കൽ ജനിച്ചു — അകാലമല്ലേ it is now too late, നേരം അകാലമായി പോയി MR.

അകിഞ്ചനൻ ayiñjanaṅ S. Having nothing at all (po.)

അകിട്ട a*y*i*d*u 1.=അകട്ട. 2. Udder (V1. also അകട്ടു) എരുമയുടെ അകിട് അറുത്തു Arb. അകിട്ടിൽ മുല നാല്വുണ്ടു. MC.

അകിറുക a*y*iruya (C. aguru=C. അഗിഴ്) To roar, bellow, children to cry V. N. അകിച്ചു Palg. B.

അകിൽ a*y*il TM. Tu. 1. (hence S. അഗരു Hebr. ahalim) aloe wood, "aguila" P. Aquilaria Agallocha GP. 76. ചന്ദനം അകിൽ തുടങ്ങിയുള്ള സുഗന്ധങ്ങളെ കൊണ്ടു ധൂപിക്ക Vy. M. മണം കിളന്നകിൽത്തടികൾ RC. 50. അകിലണിവാർ മുലയാൾ, അകിൽ ആരും വാർകൊങ്കകൾ RC. 147. 102. വെള്ള അകിൽ white cedarwood കാരകിൽ GP. 75. black agallocha. ചുവന്ന അകിൽ a cedrelacea. 2.=അകിൾ trench, Palg.

അകിഴ്, അകിൾ a*y*il, a*y*il So. M. (T. C. ditch, from അകഴ് to dig.) Dam, earth-wall, fence V1. 2. അകിഴ് കോരുക, മാടുക to entrench oneself V2.

അകീർത്തി a*y*īrti S. Want of fame.

അകുപ്പം a*y*urppam (loc.)=അപൂപ്പം S.

അകുലം, അകുലീനം a*y*ulam, a*y*ulīnam S. Ignoble KR.

അകുശലം a*y*u*š*alam S. Ill-luck (po.)

അകൂപാരം a*y*ūpāram S. (illimited) Ocean (po.)

അകൃതം a*y*ṛ*d*am S. Undone (po.) അകൃത്യം not to be done — wickedness. വല്ലതും ചെയ്യാം അകൃത്യം എന്നാകിലും Nal. 4.

അകൃത്രിമം a*y*ṛtrimam S. Not factitious, genuine, honest, conspicuous, lofty, V1.

അകൈക്ക, അകൈ a*y*ekka see അക.

അകൈശലം a*y*au*š*alam S. Inexpertness, unskilfulness; അകൈശലലക്ഷണം സാധനദൂഷ്യം (prov.) a bad workman blames his tools.

അക്ക akka 5. Elder sister (rare).

അക്കം akkam Tdbh. (അക്ഷം S. but in C. Tu. അങ്കെ=S. അങ്കം) 1. A numerical figure. അക്കം ഇടുക to count, അ. കൂട്ടുക to add up. കൊല്ലം അക്കം വെട്ടിയ വള MC. 2. a stop in writing, mark.

അക്കക്കെട്ട a symbolical mode of writing.

അക്കപ്പടം a talisman B.

അക്കവിട്ടം a figure used in mantras, thus:

1	4	1	4
3	2	3	2
4	1	4	1
2	3	2	3

അക്കപ്പൂ a waterplant V1.

അക്കനം akkanam =അക്ഷരം? or world? (in alph. songs) അക്കനങ്ങളിൽ ഒക്കയും ഉള്ള ഒരു തമ്പുരാനെ. Anj.

അക്കര akkara (അ+കര) that shore. adv. അക്കരെ beyond. അക്കരെകൊറി echo V2.

അക്കരം akkaram Tdbh. (അക്ഷരം) 1. Letter, hence അക്കരപ്പിഴ mistake, great fault, ill-luck. എന്തൊരു അക്കരപ്പിഴ വന്നു പോയപ്പാ (in lamenting). 2. T. So. a disease, aphthæ V1.

അക്കൽ akkal (Ar. ʾaqal.) Sharp sense (Mapl.)

അക്കൽക്കുറുവ, അക്കിൽക്കറ akkalkkaṟuwa, akkilkkaṟa A med. root, chewed for toothache (prh. Anthemis Pyrethrum S. അഗ്രഗാഹി).

അക്കാനി akkāni (loc.) Palmyra toddy.

അക്കാരം akkāram V1.=അക്കരം. 2. aphthæ അക്കാരപ്പൂള Rh. Drosera Ind.

അക്കി akki Tdbh. അഗ്നി. Fire, inflamed pimples V1. അകിത്തിരി=അഗ്നിഹോത്രി.

അക്കുളം akkuḷam (loc.) Armpit, tickling V1.

അക്രമം akramam S. Disorder, irregularity — crime. സാമാന്യേന ഈ അക്രമം നടത്തുന്നതു നിത്തേണം MR.

അക്രാന്തം not passed (po.)

അക്രാരിത്തേങ്ങ akrārittēṅṅa V2. Lodoicea sechelliana.

അക്രിയം akriyam S.=നിഷ്ക്രിയം f. i. ആകാശം അക്രിയം എന്നു പറയുന്നു Nal. (opp. സൽക്രിയം active).

അക്രൂരൻ akrūraṅ S. Not cruel, most cruel. അക്രൂരനല്ലവൻ ക്രൂരനത്രെ a double entendre (may also be read വൻക്രൂരൻ).

അക്രൊത്ത് akrottu (H. from S. അക്ഷോഡ) M. C. Tu. Wallnut.

അക്ഷം akšam S. (oc-ulus) 1. Eye, as in രുദ്രാക്ഷം. 2. mark on dice. 3. playing die. 4. axle tree (അച്ചു). 5. a weight of $37\frac{1}{2}$ fanam (= കഷം).

അക്ഷക്രീഡ gambling V. C. (അക്ഷങ്ങൾ പൊരുതീടും).

അക്ഷമാല necklace of Elæocarpus seeds.

അക്ഷണം akšaṇam S. Suddenly; അക്ഷണരായുള്ള യക്ഷന്മാർ CG.

അക്ഷതം akšaḍam S. 1. Unhurt, unwounded; അക്ഷതരായുള്ള രക്ഷികൾ CG. 2. whole grain fried (po.) 3. pigment of rice, saffron and lime for the sectarial mark on the forehead.

അക്ഷമ akšama S. Impatience; അക്ഷമം unable to bear, impatient.

അക്ഷയം akšayam S. Imperishable അക്ഷയകീർത്തി KR. അക്ഷയൻ the eternal.

അക്ഷരം akšaram S. (undecaying.) 1. A letter of the alphabet, syllable. 2. word ദിനാക്ഷരങ്ങൾ Nal. pathetic words. വാമാക്ഷരങ്ങൾ അരുൾചെയ്യ CC. refused; അ. ക്കൂട്ടി വായിക്ക to spell; അ. പിരളിക, പിണങ്ങുക, വീഴുക slip of the pen; എന്റെ കൈയക്ഷരം തന്നെ TR. my handwriting.

Cpds. അക്ഷരജീവി a clerk (po.)

അക്ഷരപരിജ്ഞാനം learning.

അക്ഷരമാല the alphabet.

അക്ഷരശ്ലോകം (ചൊല്ലി) alphabetical song.

അക്ഷരാഭ്യാസം learning letters, etc.

അക്ഷരാരംഭം setting a child to learn.

അക്ഷാന്തി akšānti S. = അക്ഷമ Impatience, envy; അക്ഷാന്തിമാൻ hasty, envious.

അക്ഷി akši S. = അക്ഷം 1. Eye. 2. trunk V1. ഭക്ഷിണമാകിനൊരക്ഷി ആടി CG. അക്ഷികൾ ആട്ടുന്ന ലക്ഷണം CG. അക്ഷിമണി (eyeball) ഉരുട്ടി Mudr.

അക്ഷിതം akšiḍam S. = അക്ഷയം f. i. അക്ഷിതസ്നേഹത്തോടെ PT.

അക്ഷീണം the same അക്ഷീണായുഷ്മരായി ever living, അക്ഷീണകീർത്തികളായുള്ളവർ KR.

അക്ഷുദ്രൻ akšudraṅ S. Not little, an important person V1.

അക്ഷോഭം akšōbham S. Without agitation, constancy; അക്ഷുബ്ധ കൃപാകലശാംബുധേ Kei. V2.

അക്ഷോഭ്യൻ immovable Bhr. V. den; അക്ഷോഭിച്ചു നില്ക്ക V1.

അക്ഷൗഹിണി akšauhiṇi S. (അക്ഷ + ഊഹിനി.) A complete army consisting of 21870 elephants, as many chariots, 65610 horses, 109350 infantry. (In the Bhārata war the Pāndavas have 7, their foes 11 akšauhiṇis. One elephant, 1 chariot, 3 horses and 5 footmen form a സേനാമുഖം; this tripled ഗുല്മം, tripled ഗണം, tripled വാഹിനി, പൃതന, ചമൂകം, അനീകിനി, തദ്ദശ ഗുണിതയാകുന്നതും അക്ഷൗഹിണി. Bhr.)

അഖണ്ഡം, അഖണ്ഡിതം akhaṇḍam, akhaṇḍiḍam S. Unbroken, whole; അഖണ്ഡാത്മസിദ്ധിയെ പ്രാപിപ്പാൻ ChR. അഖണ്ഡിതലക്ഷ്മിപ്രസന്നർ (in epistolary style) the most fortunate TR.

അഖിലം akhilam S. All, whole (po.) അഖിലഗുണഗണവും etc. അഖിലേശൻ lord of all.

അഗം agam S. (not going) Tree, mountain (po.)

അഗണിതം aganiḍam S. Innumerable, also അഗണ്യസൽഗുണം KR.

അഗതി, agaḍi S. 1. Being without means = വഴിയില്ലായ്മ, അഗതിപ്പെടുക fall into adverse circumstances V1. അഗതിക്ക് ആർ തരും who will help me in my poverty? 2. (= അഗതിമാൻ V1.) poor, forlorn, unprotected അഗതികൾ beggars.

അഗതിവേഷം പൂണ്ട Mud.

അഗതിത്വം poverty, stinginess V1.

അഗദം agaḍam S. Without disease — medicine (po.)

അഗമം agamam = അഗം. S. അഗമ്യ Inaccessible = സ്ത്രീയല്ലാത്തവൾ; അഗമ്യാഗമനം prohibited intercourse Bhr.

അഗരു agaru S. = അകിൽ (കാളാഗരുദ്രുമം Nal. = കാരകിൽ). അഗരുചന്ദനം എരിഞ്ഞ ധൂമം, അഗരുധൂപത്തിൻ പരിമളം KR.

അഗസ്ത്തി agasti S. 1.=അഗസ്ത്യൻ N. pr. A Rishi celebrated for passing the Vindhya mountains and leading the Brahmans into the Deccan. 2. the star Canopus. 3. അഗസ്ത്തിമരം(=അകത്തി) med. plant അഗസ്ത്തിപ്പൂ GP. 65.

അഗാധം agādham S. Bottomless, deep, obstruse=നിലയില്ലാത്ത.

അഗാരം agāram S. House (po.)

അഗുണം aguṇam S. Bad quality; ഗുണാഗുണജ്ഞൻ (po.) അഗുണി illnatured (po.)

അഗോചരം agōjaram S. Imperceptible, incomprehensible (phil.)

അഗോത്രം agōtram S. Of no family.

അഗൌകസ്സ് agauyassu S. (അഗ+ഓകസ്) Living on trees or hills (po.)

അഗ്നി agni S. (ignis L.) 1. Fire. 2. God of fire. 3. grief ഉള്ളത്തിൽ അഗ്നി പിടിച്ചു ഞങ്ങൾക്കു SiP. 3.— 4. digestive power; അഗ്നി വൎദ്ധിപ്പിക്ക, കെടുക്ക GP. അഗ്നിക്കു ബലം ഇല്ലാത്തോർ Nid. persons of weak digestion.

Cpds. അഗ്നികണം spark; അഗ്നികാൎയ്യം (S) kindling the holy fire KR.

അഗ്നികുണ്ഡം (1) hole to receive the holy fire.

അഗ്നികോണം (2) south-east; ചതുരശ്രത്തിന്റെ അഗ്നികോൺ Gan.

അഗ്നിക്കാറു (preceding) SE. wind.

അഗ്നിദൻ (1) incendiary Bhr.

അഗ്നിപ്രവേശം self-immolation (as of widows).

അഗ്നിബലം (4) digestion.

അഗ്നിമയം fiery.

അഗ്നിമാൻ who sustains the holy fire; അഗ്നിമാൻ ഉപാദ്ധ്യായൻ AR. 1.

അഗ്നിമാന്ദ്യം and അഗ്നിസാദം indigestion Nid. Asht.

അഗ്നിമൂല SE.=അഗ്നികോണം.

അഗ്നിഷ്ട Sk. Subrahmaṇya.

അഗ്നിശിഖ flame V2.=ജ്വാല.

അഗ്നിഷ്ടോമം (സ്തോമം) Agni's praise, a peculiar sacrifice KR. 1.

അഗ്നിസാക്ഷികം covenanted before Agni; അഗ്നിസാക്ഷികമായ സഖ്യം ചെയ്തു KR. 4.

അഗ്നിസാക്ഷിയുള്ള പത്നി VCh. the legal wife.

അഗ്നിഹോത്രം burnt offering maintaining the holy fire. The Brahman, who does it is called അഗ്നിഹോത്രി Tdbh. അക്കിത്തിരി.

അഗ്രം agram S. (akros G.) 1. Point, top, front. 2. first, principal.

അഗ്രഗണ്യൻ the chief (f. i. ധനജ്ഞന്മാരിൽ Kei. N. 2.)

അഗ്രജൻ, ൻ. ജ. 1. first-born, elder brother and sister. 2. Brahman (po.)

അഗ്രപൂജ honors paid to the principal persons. KR.

അഗ്രമാംസം heart (po.)

അഗ്രശാല a victualling house, cooking place in temples.

അഗ്രശാലപ്പുര a large measure So.

അഗ്രഹാരം land assigned to Brahmans, village of (foreign) Br's ഊണും കഴിപ്പിച്ചു അഗ്രഹാരങ്ങളിൽ Sil.

അഗ്രാശനം first meal, ceremony in temples (vu. അഗ്രായനം=പുത്തരി കഴിക്ക).

അഗ്രാസനം chief seat, as in Brahminical സഭ, also of kings അവന്റെ അഗ്രാസനം പിഴകി Mud.

അഗ്രിയൻ, അഗ്ര്യൻ first, elder brother (po.)

അഗ്രേ (loc. of അഗ്രം) in the first place, before; അഗ്രേസരൻ forerunner, leader (also അഗ്രഗൻ etc.)

അഗ്രീവൻ agrīvaṅ S. Neckless; അഗ്രീവനായുള്ളൊരു സുഗ്രീവൻ KR. 5.

അഘം agham S. (ayos G.=അംഹസ്) Sin, evil.

അഘമകലും ജഗൽപതി Bhr.

അഘമൎഷണം=ഊക്കുക, സ്നാനം

അഘോരം aghōram S. (not frightful) Dreadful; പനി അഘോരമായ്ത്തന്നെ the fever rages violently; അഘോരയുദ്ധം fierce battle.

I. **അങ്കം aṅgam** S. (√ അഞ്ച്.) 1. Lap, (also അങ്കതലം, അങ്കപീഠം po.) അങ്കസ്ഥൻ bosom friend; പിതാ—എന്നെ ഇരുത്തും അങ്കത്തിൽ KR.

അങ്കലാളനം കൊണ്ടു മനോരഞ്ജനം വരുത്തുവാൻ SiP. 2. numerical figure, mark (po.)

II. **അങ്കം aṅgam** 5. (Tdbh. of അംഗം? അങ്കം മറെക്ക V2. to shield oneself) 1. Fight, battle. 2. duel, challenge; അങ്കത്തിന്നു വിളിക്ക V2. അങ്കം പിടിക്ക to combat, wrestle; അങ്കം പൊരുക to fight; അതോട് അങ്കം പൊരുന്ന vying with it; മുഖത്തോട് അങ്കം തൊട്ടതിങ്കൽ CG. = emulating. 3. duel as the ordeal for Nāyers, a royal privilege, for which each combatant had to pay; sometimes fought by hired champions; അങ്കം കോലസപ്തരൂപത്തിന്നു KU. often അങ്കവും ചുങ്കവും കല്പിച്ചു KU. രാജാവു ഏറിയ അങ്കവും ചുങ്കവും വാങ്ങി demanded troops and taxes (vu.)

Cpds: അങ്കക്കളരി place for duel.

അങ്കക്കാരൻ a combatant.

അങ്കച്ചുങ്കം royal taxes V2.

അങ്കപ്പോർ public duel; മാമാങ്കത്തിൽ അങ്കപ്പോർ ഉണ്ടാക KU.

അങ്കമാലി 1. a public square. 2. N. pr. the old Syrian bishop's seat V1.

അങ്കവാൽ cock's tail B.

അങ്കനം aṅganam S. (I. അങ്കം 2.) Branding, as of criminals; അങ്കനം അംഗത്തിങ്കൽ KR. 5.

അങ്കലായ്ക്ക aṅgalāykka T. C. So. M. Lament, grieve B.

അങ്കാം aṅgām (P. hangām, season) and അങ്കാമി temporary appointment; അങ്കാം ഗുമസ്തൻ, അങ്കാമി ആമീൻ MR.

I. **അങ്കി aṅgi** TM. (Tdbh. അംഗിക) Dress that covers the limbs, gown, jacket; ഇരിമ്പങ്കി or അങ്കിപ്പാള V1. mailcoat.

II. **അങ്കി aṅgi** a. T. M. (Tdbh. അഗ്നി.) Fire അങ്കിപെട്ട അടവി പോലെ RC. 38. വരുണൻ അങ്കി അളകേശൻ RC. 67.

അങ്കിതം aṅgiḍam S. (അങ്കനം) Marked, spotted (po.)

അങ്കുരം aṅguram S. 1. Shoot, germ (= മുള). 2. a kind of piles Nid. 3. first sign of f. i. വൈരാങ്കുരാരംഭം Mud. symptoms of beginning enmity.

അങ്കുരിതം budded; അങ്കുരിതാരംഭചാരുസ്മനങ്ങളിം (po.)

Den. V. അങ്കുരിക്ക to bud, chiefly metaphor of love, pride Bhr. എന്ന് എന്നുള്ളതിൽ അങ്കുരിക്കുന്നു CG. (= തോന്നുന്നു).

C. V. അങ്കുരിപ്പിക്ക = ജനിപ്പിക്ക of shame, jealousy, etc. CG.

അങ്കുശം aṅguśam S. Iron goad (തോട്ടി). നന്നായി മുറുകും അങ്കുശങ്ങൾ (po.)

അങ്കോലം aṅgōlam S. TM. Alangium hexapetalum (= അഴിഞ്ഞിൽ), a counter-poison.

കാരങ്കോലം Alangium decapetalum.

അങ്കോലത്തൈലം tantr.

അങ്കോലച്ചാറിൽ അരെച്ചു tantr.

അങ്കി aṅgri loc. (C. അച്ചി) Pap, teat = കിങ്കു.

അംഗം aṅgam S. (ayyos) 1. Member, part. 2. body = സർവ്വാംഗം, അംഗം ചാർത്തുക to shave a Raja V1. അംഗം അണെക്ക (അംഗണെക്ക, അംഗണെപ്പു) to gird on a sword, quiver, etc. V1. 3. constituent part, branch; നാലംഗം ഒരു പോലെ സൌഭാഗ്യം KR. of Ráma and his 3 brothers. കോലസപ്തരൂപം @ അംഗമായി വിഭാഗിക്കപ്പെട്ടതു (Chiracal doc.) 5 branches = കൃഷ്ണ. നാലംഗം = ചതുരംഗം.

Cpds: അംഗഛേദം mutilation.

അംഗജം bodily (po.) അംഗജൻ Kāma.

അംഗദം bracelet of the upper arm = തോൾവള f. i. അംഗദകടകങ്ങൾ KR.

അംഗന well shaped woman (po.)

അംഗന്യാസം ceremony of touching the body, in Sakti worship.

അംഗപ്പട (3) distinct branch of an army, നാലംഗപ്പടയും വരുത്തി AR. 6 (= ചതുരംഗം).

അംഗഭംഗം 1. rupture, loss of limbs. 2. (vu.) quite a member; നീ കത്താവിന്റെ അംഗഭംഗമായിരിക്കയാൽ. (epist.)

അംഗഭംഗി beauty.

അംഗമർദ്ദനം rubbing the limbs.

അംഗരക്ഷ (Tdbh. അങ്കരക്ക V1.) 1. armour. 2. garment, jacket.

അംഗരാഗം cosmetics = കുറിക്കൂട്ടു.

അംഗവളപ്പൻ (vu. അങ്കാളപ്പൻ) a dangerous swelling of the body (med.) തീയങ്കാളപ്പൻ Erysipelas scrophulosa.

അംഗവികാരം slight disorder (f. i. from pregnancy; അംഗവികാരങ്ങൾ പൊങ്ങി CG.)

അംഗവിക്ഷേപം gesticulation, also അംഗഹാരം V1.

അംഗസംഗം embrace; അ. കൊണ്ടു കല്മഷം വേപ്പെട്ടു AR.

അംഗസ്ഥിതി (3) a particular conjunction in astrol. മാസംതോറുമുള്ള സൂര്യസങ്ക്രമവശാൽ ഉണ്ടാകുന്ന അംഗസ്ഥിതി ഫലങ്ങൾ Tr P.

അംഗഹീനൻ maimed.

അംഗണം, അങ്കണം aṅgaṇam, aṅgaṇam S. Court, yard, (also apartment ഈ കോവിലകത്ത് എത്ര അംഗണം ഉണ്ടു? V1.)

അംഗാരം aṅgāram S. Live coal, coal, അംഗാരവട്ടക (S. അംഗാരധാനി) portable grates V1.

അംഗാരകൻ the red planet, Mars.

അംഗാരകാരകന്റെ കാര്യം കാട്ടുക Bhr. do a collier's work, burn roots and branches.

അംഗിരസ്സ് aṅgirassu S. (G. aγγelos) A kind of demigods.

അംഗീകരണം, — കാരം aṅgīγaraṇam, — γāram S. (അംഗ yes) Consent, assent, admission.

അംഗീകരിക്ക 1. to consent, assent, approve. 2. receive, f. i. into caste; അന്യായം അംഗീകരിക്ക MR. receive a complaint. 3. to embrace (= ഭോഗിക്ക) ഗംഗാസമുദ്രങ്ങൾ തങ്ങളിൽ സംബന്ധം അംഗീകരിച്ചു Nal.

അംഗുലം aṅgulam S. 1. Finger, toe. 2. middle finger V1. also thumb (അംഗുലവിരൽ, അങ്ങിവിരൽ thumb V1.) 3. an inch (of 8 യവ); അംഗുലം തൊണ്ണൂററാറായുള്ളൊരു ശരീരം KR. 5. Rāma's height; നാല്പത്തെട്ടിരട്ടിച്ച ഒരംഗുലപ്രമാണമാം നല്ലുടൽ V. Ch.

അംഗുലി finger അംഗുലീയം finger-ring മൂന്ന അംഗുലീയപ്രമാണം ഗുദത്തിൽ നടത്തുക a. med. (= അംഗുലം.)

അംഗുഷ്ഠം S. thumb, അംഗുഷ്ഠതുല്യനായി reduced to the size of an inch AR. 5. പാദാംഗുഷ്ഠവും ഊന്നി Bhr. resting on the toes (a tapas).

അംഘ്രി aṅghri S. (അംഘ് to go) Foot, root (po.)

അങ്ങാടി aṅṅāḍi 5 (അങ്ങ് അംഗം + ആടുക) 1. Shop, in Mal. rather അങ്ങാടിപ്പീടിക. 2. market street, bazaar, town, village (in many N. pr. f. i. പുതിയങ്ങാടി, etc.)

Cpds. അങ്ങാടിക്കാരൻ shopkeeper.

അങ്ങാടിച്ചരക്കു or വാണിഭം merchandise; ആടറിയുമോ അ. (prov.)

അങ്ങാടിത്തോലിയം being tricked in buying or selling (prov.) CG.

അങ്ങാടിപ്പാട്ടു the talk of the town; കോട്ടയിൽ ഉപദേശം അങ്ങാടിപ്പാട്ടായ്പന്നു (prov.) CG.

അങ്ങാടിമരുന്നു drugs (opp. പച്ച മരുന്നു.)

അങ്ങില്ലാപ്പൊങ്ങ് aṅṅillāppoṅṅu An aquatic plant (wanting അംഗം or അംഘ്രി) അ-ങ്ങിന്റെ വേർ കിളെക്ക (prov.) doing what is neither required nor possible.

അങ്ങു aṅṅu (T. അങ്കു from അം) 1. There, thither; അങ്ങുപോയാൽ = after death. 2. you (opp. ഇങ്ങു) dat. അങ്ങേക്കു, അങ്ങേത്തൃക്കൈ KU. your Highness' hand; ഞങ്ങൾ അങ്ങല്ലൊ കേൾപ്പിക്കേണ്ടു TR.

Cpds. അങ്ങനെ, അങ്ങിനെ (അനെ) that way, thus; അങ്ങനെ എന്ന് അവളും ചൊന്നാൾ AR. 6. yes. കള്ളുകടിച്ചങ്ങനെ ചാഞ്ചാടുന്നു PT. 1. (= വെറുതെ) — അങ്ങനത്തേ such.

അങ്ങിട് there, അങ്ങിടിങ്ങിട് here and there.

അങ്ങുന്നു (നിന്നു) 1. thence, there; അങ്ങേപ്പുറം the other side. 2. you there (hon.) അങ്ങുന്നു ഞങ്ങളോടു കല്പിച്ചു TR. your majesty; അങ്ങുന്നരുളിച്ചെയ്തു also his majesty.

അങ്ങൂട്ടു, അങ്ങൊട്ടു (ഊട്ടു, ഒട്ടു) there; അന്വേഷിച്ചങ്ങൊടിങ്ങൊടന്യനാരികൾ AR.

അങ്ങേടം (ഇടം) that place.

അങ്ങേയവർ, അങ്ങോർ those, they.

അങ്ങോട്ട (പട്ട) thither. അപ്പോൾ അങ്ങോട്ട് ഉണർത്തിച്ചു informed the king KU. അങ്ങോട്ടേക്ക പറഞ്ഞയച്ചു TR. to your Highness. അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കുണ്ടായി TR. on both sides. ശപിച്ചതിന്ന് അങ്ങോട്ടും ശപിപ്പൻ Bhr. in return I curse thee.

അചഞ്ചലം, അചപലം **ajañjalam** S. Firm.

അചരം **ajaram** S. Not moving (in ചരാചരം).

അചലം **ajalam** S. Immoveable, mountain f. i. സഹ്യാചലം N. pr. the Western Ghauts.

അചിത്തം **ajittam** S. Without mind, disinclination V1.

അചിന്ത്യം **ajinðyam** S. Unimaginable; കർമ്മങ്ങൾ ഓരൊന്നാവൻ ചെയ്യുന്നും അചിന്ത്യങ്ങൾ KR.

അചിരം **ajiram** S. Not long. അചിരാൽ soon (po.)

അചേതനം **ajēðanam** S. Irrational, unconscious.

അച്, അച്ച് **aju, aċċu** S. A vowel (gram.)

അച്ചം **aċċam** TM. (√ അഞ്ചുക) Fear, dismay (loc.)

അച്ചടക്കം shyness, modesty (മെയ്യുക).

അച്ച **aċċa** (T. അതൈ) Mother; അച്ച തന്നെ മുല നല്കുണം VCh.

അച്ചൻ TM. (T. also അത്തൻ. C. Tu. അജ്ജൻ) 1. father, lord; used chiefly hon. അച്ചന്റെ പുരം Nal 3. my father's house. 2. title of males in royal families f. i. in Pālacādu കൊമ്പിയച്ചൻ TR. the minister of Calicut Rajah മങ്ങാട്ടച്ചൻ, of Cochin പാല്യത്തച്ചൻ, of Nayer chiefs കളക്കാട്ട നായർ അച്ചന്മാർ TR. (in Curumb.) of the 60 heads of Urāļer (Cal.); even of monkeys കരങ്ങച്ചൻ PT. അച്ചനപ്പേനേരാന് TP. oath.

അച്ചി C. Tu. M. 1. mother (= അച്ച) അച്ചി കട്ടിയിനെ രക്ഷിക്കും പ്രകാരം TR. 2. Nayer woman V1. 3. female of animals etc. അച്ചിത്തട the plantain stem surrounded by its offspring (കന്ന). അച്ചി കടിച്ച പല്ല കട്ടിയും കടിക്കും prov.

അച്ചാരം **aċċāram** T. M. Te. (C. Te. അച്ചു be indebted, pay money) Earnest money, advance given to ratify a bargain. മകളെ രാജാവിന്ന് അച്ചാരം വെച്ചു betrothed Ti.

അച്ചാറ് (P. achār) Pickles KU.

അച്ചി **aċċi** 1. see under അച്ച. 2. Atcheen; hence അച്ചിക്കുതിര or മട്ടക്കുതിര.

അച്ചിങ്ങ **aċċiṅṅa** 1. = അത്തിങ്ങ Green figs V1. 2. very young beans, also അച്ചിങ്ങ V2.

അച്ചിരി **aċċiri** 1. (Tdbh. അശ്രീ) Worthless, insubstantial V1. അച്ചിരിവഴി unlucky way = ഉരുദ്ധപം V2. അച്ചിരി പൂണ്ടു = മുഖവാട്ടത്തോടെ. 2. (from അച്ചം) അച്ചിരിപൂണുക to smile bashfully. കേട്ടിട്ടച്ചിരി വരുന്നാകിൽ Bhr. അച്ചിരീചിരിക്കയും Bhg. sneer.

അച്ചു **aċċu** 5. (Tdbh. അക്ഷം) 1. Sign, type. 2. mould, ഉണ്ട വാർക്കുന്ന അച്ചു for bullets, അച്ചു കൊത്തുക TR. for coining. അച്ചും നെല്ലും royal revenue. നായക്ക അച്ചും അരിയും കുലിച്ചേകവും കൊടുത്തു KU. 3. വണ്ടിയച്ചു axle tree, also അച്ചി (ൽ) ത്തടി. 4. weaver's reed or stay, ഞാൽ അടുപ്പിപ്പാൻ അച്ചു. 5. a mistake (= തെറ്റു). അക്ഷരശ്ലോകം ചൊല്ലിട്ട് അച്ചു കൊള്ളുക നിശ്ചയം (po.) 6. a little snail (T. നത്ത്, അചറു).

Cpds. അച്ചടി (1) printing. അച്ചടിക്കപ്പായങ്ങൾ chintzes Nal 3.

അച്ചടിക്ക 1. print, stamp. 2. to mould (= കരുപിടിക്ക.)

അച്ചടിക്കാരൻ printer.

അച്ചുകുത്തു type-cutting.

അച്ചുകോൽ ramrod (and അച്ചുകറി).

അച്ചുകൂടം printing-press Tr P. (= അച്ചടിയന്ത്രം.)

അച്ചിത്തടി (3) axle-tree; ഉരുളികൾ ആണികൾ പാരം ഉറെച്ചുള്ളൊരച്ചിത്തടികളും നേരെ മുറിച്ചു KR 3.

അച്ചുതണ്ടു axle-tree, axis. ആദിത്യരഥചക്രത്തിന്റെ അച്ചുതണ്ടു മേരുതന്നുകളിലും മാനസോത്തരഗിരിതന്മേലും കൂടയല്ലൊ. Bhg 5.

അച്ചോ accō (Voc. of അച്ചൻ?) Interj. of surprise, pain = അയ്യോ. അച്ചോ കേൾ VC. hear oh friend, also അച്ചോ VyM.

അച്യുതൻ ajyuṭaṅ S. (not falling) Vishṇu. അച്യുതി constancy V1.

അച്ഛം accham S. Dear, transparent, pure; അച്ഛമാം ഒരു പക്ഷി അച്ഛശീലന്മാരെ രക്ഷിക്കും Kei N 2.

അച്ഛൻ accha ṅ (= അച്ചൻ modern) 1. Father. അച്ഛൻ എന്ന് ഉണ്ണികൾ എന്നെ വിളിച്ചീടും SG. അച്ഛാ എന്നിങ്ങനെ ചൊല്ലി കേണ CG. (a child when flogged). 2. mother's brother V1. 3. Sir.

അച്ഛച്ഛൻ, അച്ഛമ്മ father's parents (Cann.) അച്ഛി = അച്ചി mother, lady V1.

അച്ഛോ = അച്ചോ f. i. അച്ഛോ എന്നെ കൊല്ലുന്നുവോ MR.

അഛിന്നം acchinnam S. Undivided; അഛിന്ന ഭക്ത്യാഭജിക്ക SiP 3.

I. അജം ajam S. Unborn, അജൻ Brahma.

II. അജം ajam f. അജ (ayos, leader S. അജ് ayു) Goat. അജഗരം S. a boa = പന്നഗം Bhg. അജമേധയാഗം sacrifice of goat MC. അജപാലൻ goat-herd. അജഗജാന്തരം (prov.) difference between goat and elephant.

അജയം ajayam S. = അപജയം Defeat. പിള്ളാടു കാണാം ജയവും അജയവും Bhr 7.

അജരം ajaram S. Never getting old (po.)

അജസ്രം ajasram S. Uninterruptedly; അജസ്രം കാമങ്ങൾ അനുഭവിക്ക KR.

അജാഗ്രത ajāgraṭa S. Carelessness.

അജിനം ajinam S. (II അജം) Hide used as seat (po.)

അജിരം ajiram S. (running √ അജ) Yard f. i. of houses, battle-field, അജിരം അടിച്ചു തളിച്ചു (po.)

അജിമാശി (P. āzmāish) Examination, rough calculation (of produce). അജിമാശികെ ചെന്നു ശോധന ചെയ്തു, പൈമാശികം അജിമാശിക്കും പോകുന്ന കായ്സ്ഥന്മാർ MR.

അജീർണ്ണം ajīrṇam S. (not worn out) Indigestion, also അജീർണ്ണത.

അജീവനി ajīvani S. Death. അജീവി dead V1.

അജേയൻ ajēyaṅ S. Invincible. വാനവരാലും അജേയൻ AR 6.

അജ്ഞൻ aj ñaṅ S. Ignorant. അജ്ഞത ignorance, അ. പോക്കിനാൻ വാക്കുകൊണ്ടേ CG.

അജ്ഞാതം unknown, അജ്ഞാതവാസം കഴിക്ക living incognito Bhr.

അജ്ഞാനം ignorance, chiefly religious.

അജ്ഞാനി ignorant, pagan.

അജ്ഞേയം not to be known (po.)

അഞ്ചം añjam A cup, small vessel (med.)

അഞ്ചലം añjalam S. (√ അഞ്ച് bend) End, border. ജിഹ്വാഞ്ചലേ (po.) = നാവിൻ അഗ്രത്തിൽ.

I. അഞ്ചൽ añjal 5. (a C. to divide = അംശം) Orig. a stage, relay; now letter-post. അഞ്ചൽ ഓട്ടക്ക to run post. അഞ്ചൽക്കൂലി postage. അഞ്ചൽ(ൽ)പ്പുര post-office, അഞ്ചൽപ്പാരൻ post-runner. അഞ്ചൽ വഴിക്കു കൊടുത്തയച്ച കത്തു, അഞ്ചലിൽ അറിയിക്കാൻ TR.

II. അഞ്ചൽ V. N. of അഞ്ചുക.

അഞ്ചിതം añjiṭam S. (√ അഞ്ച്) 1. Honored, revered. അഞ്ചിതമായുള്ള പുഞ്ചിരിതു കീട്ടു CG. 2. (as if from അഞ്ചുക) the feeling of awe. തിങ്കൾ ആ പുഞ്ചിരിത്തുമകൊണ്ട് അഞ്ചിതമായി CG. felt himself defeated. 3. adv. awfully. അന്യകൾ തന്മേൽ അഞ്ചിതം പൊഴിയപ്പൊഴിയ RC. 88.

അഞ്ച് añju M. (T. corruption of ഐന്തു, see ഐ) ആകന്നതഞ്ചും വിലക്കി ഞാനോ TP. remonstrated often enough.

അഞ്ചെട്ടാളുകൾ VyM. some persons.

Cpds. അഞ്ചടി a short (moral) song.

അഞ്ചമ്പൻ having 5 arrows, Kāma, also അഞ്ചലമ്പൻ (po.) അഞ്ചാംഫifth, അഞ്ചാമൻ, അഞ്ചാമത്തു.

അഞ്ചാംപനി measles, catarrh V1.

അഞ്ചാം പുര the 5th or additional room in a native house, used for stores and as prison. അഞ്ചാം പുരയിലാക്ക shut up in it, as a woman suspected; അഞ്ചാം പുരയിൽ കടന്നു TP.

അഞ്ചാൻ a measure (?) നെല്ല് അഞ്ചാനാൽ ഇടങ്ങാഴി ക്ക്00 എന്ന നിശ്ചയിച്ചു TR.

അഞ്ചുതെങ്ങ് Anjengo, fortified by the English in 1694 TR.

അഞ്ചുവണ്ണം N. pr. the seat of the original Jewish colony (Syr. Doc.) Pai.

അഞ്ചുക añjuya TM. (അഞ്ജു C. Tu. ജംഗ്ര Te.) 1. To fear, despair. അഞ്ചി ഓട്ടം യിധൌ Bhr 7. അഞ്ചാതെ വന്ന VetC. came without fear. 2. (po.) to concede superiority. പാലഞ്ചും പുഞ്ചിരി CG. പാലഞ്ചും മൊഴിയാളെ Vet C. കാറഞ്ചും വേഗമോടെ Bhr.

VN. അഞ്ചൽ and അച്ചം awe, fear q. v. നെഞ്ചിൽ തഞ്ചിന ഒർ അഞ്ചൽ ചഞ്ചലനം Gn P.

അഞ്ജനം añjanam S. (അഞ്ജ് anoint) Ointment, chiefly of eyes, lampblack, antimony (പുഷ്പാഞ്ജനം brass calx, രക്തഞ്ജനം, നീല അ. ഹേമ അ. a med. സ്രോതാഞ്ജനം GP. etc.)

അഞ്ജനക്കല്ല് antimony sulphurate GP 75. used med. and to discover thefts or treasure; hence അഞ്ജനം പാക്ക or കൈക്ക് അ. ഇട്ടിട്ടു നോക്കുക.

അഞ്ജനക്കാരൻ a conjuror.

അഞ്ജനവണ്ണൻ, അഞ്ജനവർണ്ണൻ Crishṇa, = കാവ്വർണ്ണൻ CG.

അഞ്ജലി añjali S. The cavity formed by putting the hollowed palms of both hands side by side (= തൊഴക്കൈ) chiefly for adoration. അ. കൂപ്പുക, പുഷ്പാഞ്ജലി (po.) അഞ്ജലിബന്ധം ചെയ്യ തൊഴുത KR. അ. ചേർത്തു നമസ്കരിച്ചു Bhr.

അഞ്ജസാ añjasā S. (by way of gliding) Straightway (po.)

അഞ്ഞായം = അന്യായം TR.

അഞ്ഞാഴി (അഞ്ച് = ഐം) **aññāḷi** 5 Nāṛi, $1\frac{1}{4}$ measures. അഞ്ഞാഴിയും പുല്പായും a fee on feast days (Trav.)

അഞ്ഞൂറു aññūṛu 500. അഞ്ഞൂറാൻ A subdivision of Nāyers TR. (in Iruwenāḍu). അഞ്ഞൂറുകാർ (and — റന്മാർ) Roman converts from Tier, Fisher and similar castes (Cochin).

അട aḍa 5. (√ അട്ട be con guous, close) What serves as a rest or bar. 1. a lamp. 2. a cake made of ഉഴുന്ന GP. 3. a lock V1. 4. incubation B.

Cpds. അടക്കല്ല്, അടോല, അടക്കോൽ V1. anvil of goldsmiths.

അടക്ക, അടെക്ക (കായ്) MC. Te. 1. betlenut, Port. "Areca" (the tree കമുങ്ങ്) ക്000 അടെക്കെക്ക് വ്വാ റെസ്സ് കണ്ട TR. (assessment of 1798). prepared betlenuts കളിയടക്ക, വെട്ടടക്ക. — അടക്ക ആകുമ്പോൾ മടിയിൽ വെക്കാം (opp. കഴങ്ങായാൽ) prov. 2. (loc.) testicle.

അടക്കാമണിയൻ (അടക്ക വാണിയൻ വേർ a med.) Sphæranthus Ind. GP. 61. kinds ചെറിയ — വെളുത്ത — Celosia argentea Rh. മഞ്ഞച്ച അ. Conyza Ind. Rh.

അടക്കളം T. SoM. Shelter, അ. കൊടുക്ക grant, protection V1.

അടക്കാവ് Shelter; അടക്കാപ്പക്ഷി the sparrow, fringilla domest. (a good omen); also a child may be called by its mother അടക്കാപ്പക്ഷി.

അടകൊതിയൻ കിഴങ്ങു aḍayoḍiyaṅ kiḻaṅṅu (or അടവതിയൻ പാല, അടപൊതിയൻ GP. 60.) Asclepias annularia, med. in eye-diseases.

അടപ്രഥമൻ a certain condiment B.

അടമരം Terminalia Cadappa Rh.

അടമഴ T. incessant rain (see അടൽമഴ).

അടമാറി 1. inequalities of ground (?) MR. 298 (in doc. style). 2. any small bit of ricefield, much used for rearing riceplants (Palgh.) = പൊറ, പള്ളിഞായൽ.

അടവഴി way between two hedges V1.

അടക്കം aḍakkam V. N. (അടങ്ങുക) 1. Being contained. എന്നിങ്ങനെ കവിയടക്കം KU. thus says the tradition. — 2. (old) all, the whole. നഗരം അടക്കം ചുട്ടുമുടിച്ചു, വീരർ തമ്മെയും ഒക്കടക്കം മുടിപ്പൻ RC. ചരക്ക് അടക്കം കൊണ്ട V1. purchased the whole of the goods. അന്നടക്കം അനന്ത്രവരെയും മുന്നിത്തി (doc. alias അന്നടുക്കം) with the consent of all then

living heirs. 3. possession, enjoyment; വീട്ടുമ്പെ കാരണോർ കാലം അടക്കം ചെയ്യോണ്ടിരിക്കുന്ന TR. മയ്യഴികമ്പഞ്ഞിക്കാരിൽ അടക്കമായ്യുന്ന, ഏകമാടി എപ്പേർപ്പെട്ടതും അടക്കമായി (doc.) ആൾ അറുതിവന്നാൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും അടക്കമത്രേ ആകുന്ന TR. in case of one branch dying out the other inherits. വയനാടടക്കം തമ്പുവൻ TP. നാടടക്കം സർക്കാരിലേക്കു; കോട്ടയെ അടക്കം ചെയ്തു KU. took possession of the fort. 4. self-control, modesty, chastity V1. secrecy. മനസ്സിന്നടക്കം VCh. അടക്കം ചേർമുനിവർ RC. the austere Rishi; അടക്കമുള്ള മങ്കയരിൽ മുമ്പുണ്ടിവൾക്കു RC 117. Sīta the most chaste.

അടക്കക്കാരൻ proprietor.

അടക്കു V1. = അടക്കം 4.

അടങ്ങുക aḍaṅṅuya 5. (√ അടു) v. n. 1. To be pressed down, enclosed, contained. ചോറടങ്ങി is swallowed. വാരിധികളിൽ അടങ്ങിയ ഭൂമി Mud. enclosed by the sea. കുടയിൽ അടങ്ങി took shelter under. മൂവർ ഒരു കുടക്കീഴ് അടങ്ങുമോ. 2. to submit, yield, be possessed, ruled. അവൾ അടങ്ങി yielded. കമ്പഞ്ഞിയിലേക്ക് അടങ്ങൊണ്ട ചുങ്കം TR. (= അടയുക). വസ്തുവകഭോഗപത്രത്തിൽ അടങ്ങി പോന്ന TR. പറമ്പടങ്ങുന്നില്ല does not yield. 3. be controlled, proportioned; കുടെക്ക് അടങ്ങിയ വടി (prov.) വെറിലെക്കടങ്ങാത്ത അടക്ക ഇല്ല. prov. 4. be allayed, calmed. എന്നാൽ ചൂര അടങ്ങും a med. (= ഇളെക്കും). നിന്നെ തിന്നാൽ വിശപ്പടങ്ങും UR. മന്ദം അടങ്ങുന്ന കോപം Mud. 5. to rest, cease, be silent; ശ്വാസം അടങ്ങി died. നിന്നുടെ രൂപം സൃഷ്ടിച്ചടങ്ങി പിതാമഹൻ എന്നതോന്നീടും KR. എന്നടങ്ങി, ഉരെത്തടങ്ങും; നീ എന്തടങ്ങിനില്ലുന്നു KR. why standest thou silent. കേട്ടടങ്ങിടേണം listen attentively. അധികാരം വെച്ചടങ്ങി പാക്കു Mud. live retired. വില്ലു വെച്ചടങ്ങിയാൻ Bhr. gave up the job. ആയുധങ്ങൾ അടങ്ങി വസിക്കുന്ന Nal. rust from peace. വാതിൽ അടങ്ങി ചാരികൊണ്ടു shut gently. അടങ്ങ Inf. (= അടക്കം 2.) അടങ്ങമുടിത്തു RC. made to cease entirely. അടങ്ങൽ, അടകൽ the whole contents (= അടക്കം 2.) അടങ്കൽ കാണ്ക form an estimate B. അടങ്ങാത്ത unmanageable, disobedient, etc. C. V. അടങ്ങിക്ക make to submit, enclose V1.

അടക്കുക, ക്കി 5. v. a. 1. To press down. വക്രത്തിലാക്കി അടക്കും AR 6. swallow. 2. subdue, possess, enjoy as property. നാടടക്കുന്ന കോയ്മ TR. the actual Government. നിലമ്പറമ്പടക്ക to secure, use the crops. കണ്ടും പറമ്പും കൊത്തി അടക്കിയതിനാൽ കഴിക്കുന്നവനായിരുന്ന lived from cultivation TR. ബ്രഹ്മസ്വം അടക്കി KU. usurped. കമ്പഞ്ഞിയിൽ അടക്ക TR. confiscate. പണം പിരിച്ചടക്കി TR. (= അടെച്ചു) ചത്തും കൊന്നും അടക്കിക്കൊൾക KU. conquer and rule. ജീവിതം അടക്കി കൊടുക്ക KU. pay up all his salary. 3. control, repress. മനസ്സടക്കുവാൻ കഴിവു കാണാഞ്ഞു KR. could not contain themselves. ചക്കുരാളികളെ, പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ അ. പ്രാണങ്ങളെ പ്രണവാന്തരേ ചേർത്തടക്കി Bhg. by mortification. കാളനെ, ഗ്രഹികനെ അ. to subject demons by mantras. ഒഴ്ശീലം അടക്കി വെപ്പാൻ CC. correct an unmannered child. ഒട്ടീയ്യും അടക്കുവാൻ AR 4. punish. ശാസിച്ചിട്ടാകിലും യാചിച്ചിട്ടാകിലും പാതിച്ച വണ്ണം അടക്കേണം നി CG. പറഞ്ഞടക്കുക Bhr. restrain. സങ്കടങ്ങൾ അടക്കി TR. suppressed our grievances. 4. to allay, quiet; നിന്മലം എല്ലാം അടക്കും UR. എനിക്കു വിശപ്പടക്കേണം ഭോന്മാരാൽ AR. must still my hunger with your flesh. പറഞ്ഞടക്കിനാൻ AR 4. comforted. CV. അടക്കിക്ക f. i. ഒരു കോല്ലടക്കിച്ചു KU. caused the country to be ruled by an equal sceptre.

അടച്ച് see under അടയുക.

അടനം aḍanam S. (√ അട്) Erring about (po.)

അടന്ത aḍanda T. M. a mode of beating time in music B. (see താളം) Bhg.

അടപ്പു see അടെപ്പു.

അടപ്പം, അടപ്പൻ aḍappam, aḍappaṅ 5. (C. ഹഡപം) 1. Betel purse, chunam pouch = കരണ്ടകം, ഒറിടുന്ന പാത്രം; hence അടപ്പുക്കാ

രർ KR. betel servants. അടപ്പുപ്പട്ടം a court charge V1. 2. a stopper, cork B. (=അടപ്പു). 3. barber's dressing case, also അമ്പട്ടൻ അടപ്പു (taxed).

അടമാനം aḍamānam T. So M. (അട) 1. Pawn, mortage. 2. അടമാനം തന്നു (=അടെച്ചു) gave in full.

അടമ്പു, അടുമ്പു aḍambu, aḍumbu T. M. Convolvulus pes caprœ or Lagerstroemia reginæ (ചുവന്ന) — വെള്ള — Conv. flagellif. Rh.

അടയാളം aḍayāḷam 5. Mark, sign. അടയാളം ഇടുക to mark. അടയാളപ്പെടുത്തയക്ക AR 6. dismiss the enemy with some mark, a wound etc. N. നായരെ അടയാളം the letter of Nāyer N. is as follows. രാമരും കണ്ണനും കൂടി കയ്യാൽ അ. joint letter of R. & C. (TR.)

അടയുക, ഞ്ഞു aḍayuγa T. M. C. (അട) n. v. 1. To be shut, shut up. മൂത്രദ്വാരം അടഞ്ഞു Nid. വാതിൽ അടഞ്ഞില്ല would not shut. ചെകിടടയും Bhr. the ear is stunned. 2. to be enclosed, get into, come into possession. എനിക്കു കടം, പൊലു etc. അടഞ്ഞു പോയി I have received. (=തന്നു ബോധിച്ചു), esp. of the collection of taxes. — നികിതി നേരായി വന്നടയും TR. ഗഡുവിന്നു (കിസ്തിന്ന്) അടയാത്ത പണം etc. (sometimes=അടങ്ങുക). 3. a. v. (T.) to obtain, രാജാവ് മഹത്തായുള്ള ധൎമ്മം അടഞ്ഞീടും KR. പിതാ ദൈവഗതി അടഞ്ഞു KR 2.

അടയ Inf. (=അടങ്ങ) all. അടയ സംഹരിച്ചു Bhr. ഉള്ള പൊരുൾ അടയ കൊണ്ടു Bhr.

അടയലർ T. a M. (unsubmitting) enemies. അടെയലൎക്കഞ്ചി RC 34. അടയലരുടൽ പൊടിച്ചെയ്തു RC 52.

V. N. **അടവു** T. M. C. (obtaining) 1. Regular custom=ആചാരം. 2. buying daily a stated portion on monthly account. നെല്ലു, പുല്ലു, വെണ്ണ അടവു കൊടുക്ക. 3. money that has come to hand; (=വസൂൽ) അ. കത്തുക to sum up an account B. 4. dexterity, acquirement. അടവുകൾ കാട്ടിയാൽ Bhr. അടവുകൾ പിഴെച്ചു he failed in examination. അടവറുക്ക be perfect in any art V1. അടവറുക്കപ്പെട്ടതു a perfect thing V1. 5. esp. instruction in playing or fencing V1. — den. V. അടവിക്ക to buy the whole, f. i. of a ship's goods; obtain the monopoly of selling tobacco etc. within a Rajas territory V1. 6. T. manner (=പ്രകാരം) ഇടിപൊടിയും അടവു Nal.

അടെക്ക, ച്ചു a. v. 1. To shut, obstruct, block up. വാതിലടെക്ക, അടെച്ചുറപ്പില്ല MR. no locked door. കുടിയിൽ അടെച്ചു കിടക്കാൻ അയക്കയില്ല TR. rioters leave us no night's rest. ദൃഷ്ടി അടച്ചു കിടക്കുന്ന ബാലൻ GS. dead; കണ്ണടെക്കാതെ പാൎത്തു looked into the sun. കണ്ണടച്ചു വിചാരിക്ക Nal. കുടികൾ അടെച്ചു കെട്ടി മുദ്രയിടുക TR. the houses of renitent subjects; വായി അ. കാൎയ്യം അ. etc. 2. to take in, receive, collect, put up. നികിതി എടുത്തടെക്ക, കച്ചേരിയിൽ അടെക്ക, എൻെറ കൈക്ക് ഏതാനും പണം അടെച്ചിട്ടുണ്ടു TR. collected for Government. 3. to pay down (as an instalment), put into a bank. മുതൽ അടെക്കുമ്പോഴും വാങ്ങുമ്പോഴും (doc.); to conclude an account V1. 4. v. n. to be shut, rendered impervious. ബാലി പോയ വഴിയും അടച്ചില്ല KR. the way which B. went is still open, I may kill thee as well as him. ഒച്ച അടെച്ചുപോം Nid. ഒച്ച അടെക്കുന്നതിന്നു മാഷാദി നെയി നന്നു a med. വെടി കൊണ്ടു ചെവി അടച്ചുപോയി stunned (=അടയുക). ദിഗ്ഗജങ്ങൾക്കു ചെവി അടെച്ചു Bhr. ഇരിനീർ അടെച്ചത് ഇളെക്കും a med. അവനുമായി മച്ചകം തന്നിൽ അടെച്ചു കൊണ്ടു CG. being shut up with him in the room. മഴ ഇരിട്ടടെച്ചു കൊണ്ടു വരുന്നു and ഇരിട്ടടച്ചിരിക്ക be very dark, be in the dark; ഇരിട്ടടച്ചീടിന പല വഴി VCh.

അടെച്ചു വാററി A vessel into which water is strained from the boiled rice.

അടച്ചൂററി (ഊററുക) Lid of a pot serving as strainer (also അടപ്പു, അടവാകും കലം).

അടെപ്പു, അടപ്പു V. N. 1. Obstruction, കല്ലടപ്പു gravel, ഒച്ചയടപ്പു hoarseness.

2. whatever stops, covers, closes a hole. വിസ്തീർണമായ ഉഹ ശിലകൊണ്ട് അടപ്പായതു KR., lid or cover of a pot, jar. 3. = അടപ്പം 2 and 3.

അടെപ്പിക്ക C.V. Cause to lock or shut; വിശേഷം ഇരിട്ടടപ്പിച്ചു CC. പണം എട്ടപ്പിച്ചടപ്പിക്കാറാക്കി TR. (from അടെക്ക 2.)

അടരുക, ന്നു vu. ന്നു. aḍaruya (C. to pounce, T. to grow thick Te. to shine — √ അട്ട) To burst, crack, slit off, fly open — അടരൊരു കൊമ്പു Bhr. അടർന്ന വേരോടെ Bhr. a tree. തോൽ അടർന്നു പോയി. കുമ്മായം അടർന്നു വീണു from a wall. പല്ലു് അടർന്നു, പാത്രത്തിന്റെ വക്കു് അടർന്നു, etc.

അടർ 1. = അടൽ war. 2. a splinter, as of wood, bone, stone.

അടർച്ച V. N. splitting, a crack. a. v. അടർക്കുക (old) അടർത്തുകൊണ്ടു പോന്നാൻ സൂര്യൻ കിരീടങ്ങൾ Bhr. tore off; അടർത്തചലങ്ങൾ, മരങ്ങൾ RC 9. കുന്നിൻ കൊടുമുടി അടർത്തെടുത്തു AR 6.

അടർത്തുക vu. അടരുക to split (ആന കൊമ്പുകളെ), tear off. മുറിഞ്ഞ അടർത്തി MC. opened an oyster.

അടൽ aḍal T. M. (C. Te. terror) from അടു. 1. Closing with combat, fight. കടലോടടൽ കരുതും ഒരു കടലോടു സമാനമായി Bhr. like a sea battling with a sea. അടൽ കൊലുമ്പോതു RC. അടൽത്തറ RC. അടല്കളം Bhr. battle-field; അടൽനിലത്തു വീണു RC. 2. emulation (= അങ്കം) അതിനോടടൽ പൊരുതല്വൽ grief comparable to. 3. incessant (of rain) സലിലധരനികരം അടലുഴ പൊഴിയുംവണ്ണം Bhr.

അടലാർ enemies. അടലാർകാലൻ, അടലാരപ്പോക്കളത്തിൽ ഒടുക്കുവൻ RC.

I. അടവി aḍavi S. Forest, jungle (C. Te. അഡവു T. അടർ close from അടു) മാനവാടവീടവ KR. thou consumer of the Asuras.

അടവികച്ചൂരം (or — കച്ചോലം) a Curcuma, ചണ്ഡകിഴങ്ങു.

II. അടവി (= അടവു 4. see അടയുക) dexterity, cleverness.

അടാന്ന aḍanna അടീ f. അടോ hon. T. M. interj. Calling persons of lower rank, better എടാ etc. വരികടോ CC. = എടോ.

അടാമ്പടി aḍāmbaḍi (അടവാംപടി) Orderly, successively B.

അടി aḍi T. M. C. Tu. (Te. അഡുഗു) √ അട്ട. What comes in contact. 1. bottom, base, beginning. മരത്തിൻറെ. മലയുടെ അടി foot. അതിൻറെ അടിക്കു വെച്ചതു (jud.) put under it, തേങ്ങ കൂട്ടിയതിൻറെ അടിക്കു (jud.) under a heap of nuts. കണ്ടം അടി ആറുക field to be well dried for sowing. അടിതുടര ഒക്ക പറഞ്ഞു all from the commencement. അടിയോളം നന്നല്ല prov. 2. sole of foot, footstep, measure of a foot. അടി പറിഞ്ഞു, മറിഞ്ഞു sprained ankle. അടി നോക്കി നടക്ക follow footsteps. അടിമുടിയോടിയിൽ അടികൊണ്ടു Mud. was beaten from head to foot. മൂന്നടി മണ്ണു യാചിച്ചു മൂന്നു ലോകം മൂന്നടിയായി അളന്നു AR 6. Vāmana. മൂലോകം മൂന്നടിയാക്കിയളന്നു CC. compassed the three worlds with 3 steps. മൂന്നാം അടി the 3rd time or turn. 3. foot, metre in അഞ്ചടി. 4. foot as object of adoration (see ചേവടി, നിന്തിരുവടി,) വേണാട്ടടികൾ the king of Vēṇāḍu, Trav. അടിയിൽ വീണുവണങ്ങി AR 5. and അടി പണിയുക, വണങ്ങുക, ചെന്നു് അടി കുമ്പിട്ടു Mud. 5. blow, stroke. പുറത്തു പൂരൽകൊണ്ടു ഫട അടി അടിച്ചു TR. എന്നെ അടി തുടങ്ങി, തമ്മിൽ അടി കൂടി, ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ അടിയും പിടിയുമായി came to blows. അടികൊണ്ടു was beaten. 6. sweeping the house അടിയും തളിയും KU.

Cpds. അടികലശൽ (5) assault, അവനെ അ. ചെയ്തു assaulted him MR.

അടികിടാവ് (1) first child V1.

അടിക്കടി (2) at each step, repeatedly (5) അ. കഴിക്ക retaliate, blow for blow.

അടിച്ചുരക്ക (1) ballast V1.

അടിച്ചുവർ (6) sweepings of a house.

അടിത്തിരി (4) a class of Brahmans, preservers of the holy fire.

അടിനാശം വന്ന PP. (1) lost his standing ground = അടിയറവു.

അടിപരത്തുക (2) to walk (hon. of Caymals) V1.

അടിപ്പടവു the bottom step, foundation.

അടിപ്പായൽ a certain game V1.

അടിപ്പിടി (5) quarrel.

അടിപ്പെടുക (1) to come down, fall. (= അടിയുക). വലയിലടിപ്പെട്ട PT. 2. ഇടിയൊലി അടിപെട ആത്തനൻ RC. roared louder than thunder.

അടിപ്രമാണം (1) prior deed (f. i. നിലത്തിന്റെ അ. TR.) = കീഴ്പ്രമാണം.

അടിഭാരം കയറുക (1) take ballast.

അടിമലർ (4) hon. foot അടിമലരിണ RC. also അടിത്തളിർ, അടിത്താർ.

അടിമുടികൾ മുഴുവൻ (2) from head to foot (po.)

അടിമുണ്ടു under-cloth.

അടിയന്തരം (2) 1. a fixed interval of time, term, feast, stated ceremonies. അ. കഴിക്ക, നടത്തുക TR. celebrate a marriage, feast (opp. മുടക്കുക). അടിയന്തരാളികൾ കഴിക്ക MR. നടക്കേണ്ടും അ. ഒക്കയും നല്ലവണ്ണം നടന്ന TR. coronation etc. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ TR. after the feast. അടിയന്തരം ചെലവു (opp. നേമം) extra expenses TR. 2. exigency, urgent, indispensable; ഊർപള്ളി അവകാശം അടിയന്തരമായി കീൾനാൾ നടന്ന വരുന്ന MR. undisputed, regularly. ഗ്രഹിപ്പിപ്പാൻ അടിയന്തരമായുന്ന TR. necessary. അടിയന്തരമായി എഴുതി കല്പിച്ചു TR. urgently.

അടിയറ (4) present given at an audience, fee on purchase of privileges. ഭരതൻ മാതുലന് അടിയറകളും കൊടുത്തു KR.

അടിയറവു (1) checkmate (= നില്പാൻ കള്ളിയില്ല). അടിയുക്ക give checkmate V2.

അടിയറവു (1) to the bottom, thoroughly, ചിറ അ. പൊളിച്ചു കളഞ്ഞു MR.

അടിയാധാരം = അടിപ്രമാണം, കീഴാധാരം.

അടിയിടുക (1) to commence.

അടിയിരുത്തുക (2) = അടിപരത്തുക.

അടിയില (4) leaf in which the king eats.

അടിയുറപ്പു firm basis (of undertakings).

അടിവാരം (1) foot of hill.

അടിവെക്ക (2) walk slowly.

അടിസ്ഥാനം, അടിത്താനം V1. foundation.

അടിക്ക aḍikka T. Te. M. (അടി 5) 1. To beat, strike. ചൂരൽകൊണ്ട് എന്നെ രണ്ട് അടിച്ചു TR. അച്ചടിക്ക, പണമടിക്ക coin. കാറടിക്ക to blow. ആട് അടിക്ക kill. മൂന്ന് അടിച്ചുപോയി 3 o'clock struck. മുഖത്തടിക്കുട്ടേ പയറിന്നടിക്കരുതു only no fine! സാരഥി തേരും തിരിച്ചടിച്ചു AR 6. drove. — as v. n. നിലത്തിങ്കൽ അടിച്ചു വീഴ്കിൽ KR. throw yourself on the ground. 2. M. Tu. to sweep the ground (അടി 6).

V.N. അടിച്ചൽ 1. beating. 2. (അടിയുക) a trap.

അടിപ്പു 1. printing, stamping, coining. 2. what is beaten, as metal, not cast.

C.V. അടിപ്പിക്ക f. i. പണം have coined രണ്ടടിപ്പിത്തം two kinds of coins.

അടിച്ചിപ്പാര, അടിച്ചാര aḍiccippāra, aḍiccāra The cotton of cocoanut leaves, ഓലയുടെ പുറമ്പൊളി, അരുപ്പാര, കൊച്ചാട്, etc. used for straining (and perhaps sweeping അടിക്ക 2), and torches.

അടിമ aḍima T. M. (അടി 1) 1. Slavery, അടിമയിൽ അകപ്പെടുക captivity V1. അടിമ വീണ്ടുകൊൾക redeem V1. അ. ഒഴിപ്പതിന്ന Bhr. to emancipate. 2. feudal dependency of a Nāyer upon his patron. 3. slave, ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയവൈശ്യക്കടിമ ചതുർന്മാർ KR. അടിമയായ്കുക മരുവും എങ്ങൾ CG. we your (bought) bondsmen, also അടിമ പൂമാറു RC. in order to serve. അ. പിടിക്ക TR. rob slaves (riotous Maplas) അടിമെക്കു കപ്പ prov.

Cpds. അടിമജന്മം 1. grant of land to an inferior, with reversion to the granter on failure of heirs to the grantee (Tell.) 2. also mortgage of land by a superior to a person of low caste W

അടിമപ്പണിചെയ്തു Bhr. 2. serve as slaves. അടിമയാപന immunity granted to slaves by their masters B.

അടിയൻ & അടിയേൻ adiyaṅ (അടി 1) I your servant, in obl. cases അടിയനെ TP. pl. അടിയങ്ങൾ, അടിയാർ, അടിയത്തങ്ങൾ ആറാളെ MR. six of us. In po. similarly അടിമയായ്വക്കൊരിവൻ CG.

അടിയം 1 = അടിയൻ f. i. ചൊല്ലുവാൻ ഇന്നടിയത്തിനാൽ അസാദ്ധ്യം Genov. I cannot. 2. = അടികൾ (4) No. കുഞ്ഞടിയനേ TP. oh my young Lord! (Voc.)

അടിയാൻ m.; — യാൾ, — യാത്തി B. — യാട്ടി V. f. slave, servant (pl. അടിയാർ and അടിവർ). അടിയാൻ കുടിപതികളെയും കടത്തി TR. removed all the inhabitants. അന്യായക്കാരന്റെ അടിയാൻ ഈ സാക്ഷി MR. his dependant.

അടിയാർ also 1. a low caste's wife. 2. low castes (opp. കുടിയാർ cultivators). 3. (from അടി 4.) landholders. അടിയാന്മാർ a class of lower Brahmans, servants of Bhagavati.

അടിയാർപണം an old tax, paid to Jenmis. അ. തരാത്തതിയരെ തടുക്കയും തക്കയും TR.

അടിയോടിമാർ a class of Nāyers, esp. in the Cadattuvanāḍu കടത്തുവനാട്ടടിയോടി, അടിയോടി മൂത്തങ്ങ് ഒരു തമ്പുരാനായി po. (അടി 4.)

അടിയുക, ഞ്ഞു adiyuya (അടി 1) 1. Fall to the ground, as rotten fruit. ഞാർ കെട്ടടിഞ്ഞു പോയി spoiled by rain. അരക്കർ കാകുത്തൻ കാലിണകീഴ് അടിഞ്ഞു വീണഴത് ഇരന്താർ RC 25. fell at Rāma's feet. വീണടിഞ്ഞു മുലകൾ RS. 2. drift on shore, കപ്പൽ അടിഞ്ഞു V1. ആ പൊടി തിരവായുടെ വന്നടിഞ്ഞു തീരത്തു Bhr. borne by the waves. മീൻ, കക്ക, etc. വന്നടിഞ്ഞു came in shoals. കടലിൽ ഉടനടൻ അടിയും തിരമാല RS. beat. 3. കൺ അ. the eye suffers from excessive secretion. കണ്ണടിയുന്നതിനു നന്നു a med. നീരടിയുന്നതും ചവർ അടിയുന്നതും med.

അടുക, ട്ടു aḍuya T. C. Tu. obs. (അണ്ടു C. Te. Tu.) 1. Come into contact, come to be close upon (അടൽ etc.) 2. to cook (അടുക്കള).

അടുമാറി = അടമാറി q. v.

അടുക്ക, ത്തു T. M. 1. to come nigh, approach, close, with Acc. എന്നെ അടുത്തു, Loc. അവരോട് അ. Dat. പുക്കു പുരിക്കടുത്തു Mud. Gen. പതിയുടെ അടുത്തുനിന്നു KR. ചിറയുടെ അടുത്തു നില്ക്കുന്നു MR. ഗൃഹത്തിന്റെ അടുത്തോളം Nid. (അടുത്തു treated as adverbial Noun) വാങ്ങാതെ അടുത്തു പോർ ചെയ്യും KR. in battle. യാത്ര അടുത്തു Mud. the time of departure. അസ്തമിപ്പതിന്നടുത്തു സൂര്യൻ Mud. നിൻതല പോവതിന്നടുത്തു is endangered. 2. to beseem, become, be proportionate to. അടുക്കും വണ്ണം in becoming manner RC. പെണ്ണുപിള്ളെക്കും അടുക്കും ആചാരം KU. ordinances for Nāyer women. അന്നടുക്കും അനന്തരവരെയും കൂട്ടി TR. with the consent of the apparent heirs, (also അന്നടുത്ത — MR.) അടുക്കുംമുതൽ fees, perquisites. അടുക്കുവതു rights retained by the original proprietor from the purchaser. എടുത്തതിന്നടുത്ത കൂലി pay according to the work done. ചോറുവെയിച്ചോണ്ടാൽ ഒരുത്തന് അടുത്തത് എടുക്കുന്ന് ആർ TP. who is to serve me at meals. ഒരുത്തിക്ക് അടുത്തതു കൊടുക്കരുതോ TP. better take a wife.

Neg. അടാവഴി impassable road V1.

അടാത്തതു പ്രവൃത്തിക്ക do what is wrong.

Inf. അടുക്കേ, അടുക്കൽ 1. near. തിരുമുമ്പിൽ or പാടത്തിങ്കൽ അടുക്കെ ചെല്ല Bhg. വീട്ടിന്നടുക്കൽ TP. രാമന്റെ അടുക്കെ നില്ക്കുന്നു KR. 2. soon, അടുക്കേ വരും, TR. come soon.

അടുക്കേ treated as noun. അച്ഛന്റെ അടുക്കേക്കായി വരുന്നു MR.

Adj. part. അടുത്ത 1. near, next. അടുത്ത നാൾ, അടുത്താൾ TR. next day. അടുത്ത പിറ്റെ നാൾ day after tomorrow. അടുത്തതു നിന്റെ ഭരതനല്ലയോ KR. the next heir. 2. becoming, അടുത്ത പോലെ as convenient. അടുത്തുണ് monthly support.

അടുത്തു = അടുക്കേ (with Gen. as under അടുക്ക) അടുത്തു ൧൨ ദിവസം തേക്ക daily for 12 days; a med.

അടുത്തവൻ, — ത്തോൻ 1. Relation, തടുത്തീടവല്ലാർ അടുത്തോരും ആരും CG. even the next relations cannot help. 2. washerman, barber of each caste, as necessary for many ceremonies.

അടുക്ക A row, pile, layer. ഒരടുക്ക വെററില, കണ്ണുകൾക്ക് @ അടുക്കായിട്ടുണ്ടു പടലങ്ങൾ Nid. hence

a. v. അടുക്കുക, ക്കി T. M. C. Te. to pack up, pile up, stow up. വിറകടുക്കി വെക്ക etc. CV. അടുക്കിക്ക.

അടുപ്പു 1. (അടുക) Hearth, fireplace. അടുപ്പുകല്ല് — അടുപ്പത്തിടുക പാത്രത്തെ 2. closely woven cloth (also അടിപ്പു). 3. nearness, connection, proportion. അടുപ്പില്ലാത്ത വിലപറക offer too low a price.

V. N. അടുപ്പം സമയത്തിന്റെ അ. nearness, ഇവരുടെയും അവരുടെയും അ. relationship.

C. V. അടുപ്പിക്ക bring near, മന്ത്രീശ്വരന്മാരെ എല്ലാം അ'ച്ചു Nal. ordered to come. കൈ പിടിച്ചടുപ്പിച്ചു Si P. drew her closer. കോല്ക്കാർ വിളിച്ചാറെ തോണി അടുപ്പിച്ചിട്ടില്ല TR. അടുപ്പിച്ച് ഏകം തുക summing up the whole. മൂന്നു ദിവസം അ'ച്ചു for 3 days.

അടുക്കള T. M. (അടുക) Kitchen, cookroom.

അഞ്ചാംപുരയിന്റടുക്കലയിൽ TP. [cook.

അടുക്കളക്കാരനായി PT. Bhīmasēna became

അടുക്കളക്കുരികിൽ sparrow (perh. അടുക്കളം = അടക്കളം, So V1.)

അടുക്കളവെപ്പു cooking, അ. വെക്കുന്ന ജനം നിന്നെ ഭക്ഷണത്തിന്നായി മുറിക്കും KR5.

അടുക്കള ശുദ്ധം ഇല്ല, അടുക്കള ദോഷം 1. menstruation. 2. forbidden intercourse of women.

അടെക്ക see under അടയുക.

അടോല, അടോലം aḍōla, — lam = അടകല്ല് anvil. അടോലമുട്ടുക.

തേനടോലം honey-comb.

അട്ട aṭṭa T. M. C. Tu. (√ അട്ട, അണ്ടു to stick to) Leech. അട്ടെക്കു പൊട്ടക്കുളം prov. അട്ട പിടിക്ക, അ. കൊളുത്തി a med. ദുഷ്ടന്മാർ മേനിയിൽ ചേർന്നുള്ളൊരട്ടകൾ CG. (in hell). It is considered as blind. അട്ടെക്കു കണ്ണു കൊടുത്താൽ (prov). അട്ടപ്പുഴക്കറ vault of leeches and worms (curse).

അട്ടം aṭṭam 5. (see അട) 1. What is across, transverse. — thwarting V1. അട്ടമുഖം cross face V1. (obs.) — 2. roof (also S.) used as store-room, lumber, അട്ടം പൊളിഞ്ഞാൽ അകത്തു prov. — അട്ടക്കരി soot. 3. scaffold on 4 poles. അട്ടകം പിടിക്ക to salute by folding and opening the hands across the chest (ബ്രഹ്മാഞ്ജലി).

അട്ടഹാസം S. (അട്ട excessive) violent laughter, derision, defiance. ചീളെന്നു വാളും എടുത്തട്ടഹാസവും ചെയ്തു Bhg. കൈ ഞെരിച്ചട്ടഹാസം ചെയ്തു ചൊന്നാൻ പരിഹാസപൂർവ്വകം UR. കപ്പചിൽ ജലാഘാതാട്ടഹാസം ഉഗ്രമായി KR. (metaph. of Ganga.)

V. den. അട്ടഹസിക്ക, പാരം അ'ച്ചു KR. and സംയുഗകാമികൾ അ'യും Bhr.

അട്ടാലം S. (= അട്ടം 2.) upstair room, turret സൌധസാലാട്ടാലഗോപുരം SiP3.

അട്ടാലപ്പട quay of river or seashore for bathing purposes (at Dwāraka).

അട്ടി aṭṭi (C. Te. T. Tu. stoppage) T. M. A pile, lump (= അട) in 1. അ. കെട്ടുക, അട്ടിക്ക് ഇടുക pile up, ram, pack close = അടുക്കി വെക്ക. 2. അട്ടിപ്പേറു complete purchase of a freehold, called അഴകിയ അട്ടിപ്പേറോല or — ക്കരണം title-deeds of freehold property. അട്ടിപ്പേർ നീർ TR. അട്ടിപ്പേർ നിരുദകമായി എഴുതിച്ചു കൊണ്ടാൻ MR. doc. പറമ്പിന്റെ അട്ടിക്കരണം, പറമ്പ് അട്ടിപ്പേറായി നീർ വാങ്ങി TR.

അണങ്ങുക aṇaṅṅuya (C. Te. Tu. stoop) TM. To shake = അനങ്ങുക V. N. അണക്കം a jerk V1.

അണ aṇa C. T. M. (√ അണ = അട്ട) 1. Support, pillow, തലയണ. 2. branch of fig tree V1. 3. dam, ചിറ മുറിഞ്ഞാൽ അണകെട്ടിയിട്ടെന്ത ഫലം KR. also channel (?) വെള്ളം വരുത്തുവാൻ അണ കെട്ടീടെണം KR. 4. yoke, pair (= ഇണ) അണപ്പുടവ, അണവസ്ത്രം uncut double cloth, as of Brahmans. 5. അണയിലേപ്പല്ല് (see അണൽ and അണെക്ക 2.)

അണയുക C. T. M. To approach, arrive. With Acc. കോകിയെ അണഞ്ഞു കോകവും KR. അവനെ ചെന്നണഞ്ഞു CG. തിരുമേനി അണഞ്ഞുനില്ക്കും കായ്ക്കാരൻ TP. the minister close by the king. With Soc. അവരോടണഞ്ഞു Mud. With Loc. കേരളത്തിൽ അണഞ്ഞു നാടഞ്ചു KU. the 5 border countries Pāṇḍi, Congu, Wayanāḍu, Tuḷu, Punnāḍu. ഓടി അണഞ്ഞു പിടിച്ചു CG. in war. കപ്പൽ അണഞ്ഞു near the shore; also temporal by പെരുനാൾ വന്നണഞ്ഞു KU. മരിപ്പാൻ നാൾ അണഞ്ഞാൽ a med.

Inf. അണയച്ചെന്നു RC. അണയത്തു near.

V. N. അണവ് arrival, closeness, love (= ചേച്ച്) അണവിൽ ചിന്തിപ്പാൻ RC 8.

a. v. അണെക്ക T.C.M. 1. to bring into contact, esp. embrace, hug. ചുംബനത്തിനു മുഖത്തെ അണെച്ചു CG. പാമ്പിനെ കഴുത്തിൽ അണെച്ചു Bhr. ഇറച്ചി എൻകയിൽതടത്തിൽ അണെത്തു RC 29. ഹസ്തം മാറ്റിൽ അണെച്ചു, മാറണെച്ചു തൊട്ടുക in reverencing; മെയ്യോടു മെയ്യും അണെച്ചു കൊണ്ടു. വേണുവെ വായോടണെച്ചു CG. put the flute to the lips. തോക്കണെച്ചു വെടിവെപ്പാൻ പുറപ്പെട്ടു TR. levelled the gun. കരെക്കണച്ചു cast anchor. ചൂരൽ അണെക്ക TP. give a beating. 2. whet, grind; വാൾ അണെച്ചു. — അണെക്കുന്ന കല്ല്, പലക whetting stone, board വെരിക്ക് അണെക്ക (see മെരു) to take the civet V1. 3. So. to pant V1.

V. N. അണച്ചൽ, അണെപ്പു sharpening, panting V1.

അണൽ aṇal C.M.T. (also palate, see അണ്ണം) Jaw, hinder part of mouth. ഉത്തനാളി പല്ലിന്റെ അണലിൽ അടുത്തുണ്ടാം a med.

അണ (ൽ) പല്ല് grinder, double tooth (opp. ഉമ്മരപ്പല്ല്) അണപ്പല്ലിന്റെ ഇടയിൽ എല്ലു തടഞ്ഞു Arb. also അണയിലേപ്പല്ല് V2. പെണ്ണയിൽ അണകടുപ്പല്ലുകൊണ്ടമക്കയും Nal 3. (from rage, whilst smiling with the front-teeth).

അണലി viper, and അണലിൽപാമ്പു V1.

അണ, അണാ aṇa H. $\frac{1}{16}$ Rupee.

അണി aṇi T. M. C. (√ അണ) 1. Row, line of soldiers; അണി പകുക്ക to set in array, അണി നില്ക്കുക stand in files. 2. decoration, ഛത്രം അണിമുടി മീതേ പിടിച്ചു KR. above the diadem. മുത്തണിമുലയാൾ Bhr. the breasts adorned with pearls, അണിമേനുലത്തടം, അണിമാമ്പിടം RC. അണിമലർക്കുഴലിമാർ RC. fine women. അണിമിഴികൾ Bhr. painted eyes. അണിമുറ്റം Nal 2. court decorated for a feast. അണിനൃത്തങ്ങൾ തുടങ്ങി CC. theatrical dance of serpent. അണിയറ, അണിയലപ്പുര dressing-room of players. അണിയലം കെട്ടിയ തേവരാവു prov. അണിയലക്കൊട്ട a basket to hold the dresses of idols, etc. അണിശയനം ചമെച്ചു (പുഷ്പം കൊണ്ടു) CC. a grand bed. അണിവിരൽ ring-finger (also little finger, little toe).

അണിയുക T. M. To wear (jewels, arms), decorate oneself; ഉടല്ലണിഞ്ഞിരുന്ന കവചം RC. മുലയിണയിലണിവതിനു മുത്തു Nal. പൊന്നണിഞ്ഞാനകൾ Mud. കസ്തൂരികലഭങ്ങളെ അണിഞ്ഞാലും KR 5. കേശത്തിൽ അണിഞ്ഞ പുഷ്പങ്ങൾ KR. മാലമാറിൽ അ. Mud. തോടകൾ കാതിൽ അ. CG. ചോര എടുത്തണിഞ്ഞു combatants. പൊടികൊണ്ടണിഞ്ഞു Bhr 11. mourning women, അവൾ പൊടി അണിഞ്ഞു കാണ്മാൻ Nal 3. അധരകുണ്ഡലമണിഞ്ഞശുണ്ഡം KR. (fig.)

V. N. അണിയൽ f. i. ആടാചാക്യാക്കണിയൽ പ്രധാനം (prov.)

അണിവു, മേനിക്കണിവായി നില്ക്കും CG.

C. V. അണിയിക്ക to dress, adorn. ആന അ. dress out an elephant for processions. തല മുടിയിലണികുസുമനികരമണിയിച്ചു Nal 2. മണിമകുടം അ. Mud.

അണിമ aṇima S. Power of reducing the body to an atom (അണു).

അണിയം aṇiyam T. M. (T. C. അണി first) Ship's head, prow. (opp. അമരം.)

അണീയാൻ aṇīyāṉ S. (അണു) More minute, അണുവിങ്കൽനിന്നണീയാൻ ഭവാൻ AR 6.

അണു aṇu S. 1. Atom, according to CS. $\frac{1}{45158400}$, dust; കുമികൾ അണുക്കളാക കൊണ്ടു കണ്ടുകൂടാ Nid. അണുപ്രമാണം as small as possible. 2. a very small fraction (21 അണു= 1 ഇമ്മി CS.); 3. a rice-grain. 4. the rib of a plantain leaf, വാഴയണു മുറിക്ക cutting a plantain string without hurting the nape on which it is laid. 5. small white fly.

അണു aṇu Drav. √ = അടു (hence അണ etc.)

അണുകുക, കി aṇuyuga T. a M. To approach, അണുകികൊണ്ടാർ pay.

അണുങ്ങു aṇuṅṅu A small flea (T. അണുക touch). see അണു 5.

അണ്ട aṇḍa (=അടട?) 1. A small lump, ഒരണ്ട കസ്തൂരി a bag of musk. 2. excrements of elephant Vi. (=പിണ്ടി). 3. testicle (obsc.)

അണ്ടം aṇḍam 1.=അണ്ട Vi. 2. Tdbb. അണ്ഡം world, അണ്ടം ഇളകുമ്പടി RC.

അണ്ടർ aṇḍar T. M. (from preceding or അണ്ടുക T. C. Tu. Te. to resort, or അണ്ണ above) The Gods. അണ്ടർകോൻ Nal 3. അണ്ടർനായകൻ Bhr. Indra. അണ്ടവില്ലോട്ട കുട്ടുടിയും Onap. divine bow?

അണ്ടി aṇḍi (C. root, origin) Kernel, stone of mango etc., nut; scrotum.

അണ്ടിയാട്ടം play with dice V2.

അണ്ഡം aṇḍam S. (see അണ്ട) 1. Egg. 2. = ബ്രഹ്മാണ്ഡം world, അണ്ഡകടാഹങ്ങൾ CG. the shells of the mundane egg. 3. testicle, കരഞ്ഞിന്റെ അണ്ഡം PT 1. അണ്ഡം കീറിതിരി എടുക്ക MC. to geld. അണ്ഡത്തിൻ പൂ കൊണ്ടു ടണ്ഡിക്കുന്ന CG.

അണ്ഡകോശം scrotum.

അണ്ഡജം oviparous.

അണ്ഡത്തോളി Cymbidium ovatum Rh.

അണ്ഡവാതം swelling of testicle V1.

അണ്ണ aṇṇa T. C. Upwards, above; hence perhaps അണ്ണയായി നടന്താൻ RC 26. അണ്ണയാക്കി അകമ്പനൻ മെയ്യെല്ലും RC 21. (prostrated so as to look upwards?)

അണ്ണൻ T. M. Tu. C. 1. Elder brother, അടിയോളം നന്നല്ല അണ്ണന്തമ്പി prov. 2. Royal predecessor, ancestor; തീപ്പെട്ട വലിയ അ. ചെറിയ അ. കോലത്തിരി അ. TR. അണ്ണന്മാർ കാലം നേടിയ പൊൻ TP. കീഴിൽ അണ്ണന്മാർ നടന്ന സ്ഥാനമയ്യാള പോലെ നാം നടന്നില്ല എങ്കിൽ TR.

അണ്ണം, അണ്ണാക്കു Palate, അ. ആറി പോയി mouth parched. അണ്ണാക്കിലേ തോൽ അശേഷം പോയാലും prov. മേലണ്ണാക്കു and കീഴണ്ണാക്കു V1. The uvula is അണ്ണാക്കിന്റെ ആണി (or ചെറുനാവ്) അണ്ണവായന് അപ്പം prov.

അണ്ണൽ aṇṇal a T. a M. 1. High, God, esp. Arhat. അണ്ണൽ നേരെഴും പാവകി RC 23. അ. തന്തിരുമെയ് 26. മതിക്കലജടെക്കണിയും അ. 53. (glory?) 2. squirrel.

അണ്ണാ aṇṇā Looking upwards, അണ്ണാ എന്ന വെള്ളം കുടിച്ചു (in the native way of drinking). അണ്ണാ എന്നാക to gape, also അണ്ണാന്ന നോക്കുക, കുടിക്ക and അണ്ണാക്കം നോക്ക. In pogen. അണ്ണാന്നനിന്ന കൊണ്ടോകാശം നോക്കീട്ട CG. in prayer and expectation, അണ്ണാന്ന നിന്ന ചകോരം (to drink the moon's rays), തോന്നു കൊണ്ടണ്ണാന്ന വായും പിളന്ന CG.

അണ്ണാടി aṇṇāḍi No M. (comp. അണ്ണം, അണ്ണി) Cheek-bone നിന്റെ അ. തല്ലി പറിച്ചു കളയും vu. also അണ്ണാടിയെല്ല=താടിയെല്ല. ? അണ്ണാടി കാണ്മാൻ കണ്ണാടി വേണ്ട prov.

അണ്ണാൻ, അണ്ണാക്കൊട്ടൻ, അണ്ണാക്കണ്ണൻ, അണിൽ aṇṇāṉ, aṇṇākkoṭṭaṉ Sciurus palmarum TC. squirrel. അണ്ണാക്കൊട്ടൻ തന്നാലാംവണ്ണം prov. AR. അണ്ണാക്കണ്ണന്റെ മാംസം വ്യക്ഷ്യം GP.

അണ്ണാർവാഴ, അണ്ണാക്കണ്ണൻവാഴ a tree and fruit, called monkey plantains V1.

മലയണ്ണാൻ, മലയണ്ണാക്കൊട്ടൻ jungle squirrel, considered as chief planter of cardamoms (വളർ) Sciurus maximus.

അണ്ണാവി aṇṇāvi T. a M. (അണ്ണൻ) Tutor, teacher, head of a company of actors; തന്നാ ലേത്താൻ കെട്ടാൽ അ. എന്തു ചെയ്യും prov.

അണ്ണി aṇṇi (see അണൽ) Inside of the cheek, joint of jaws; അണ്ണിയിൽ അമുക്കുക to masticate as toothless persons.

അതഃ aḍaḥ S. Hence (po.)

അതക്കുത aḍayuḍa (T. അതളി hurry)=ബ ദ്ധപ്പാട്. അതകുതയായി പോയി It has been over hurried.

അതക്കുക aḍakkuya T. M. C. (=അളുക്ക) To cram down, turn betel in the mouth V1.

അതകുനോക്കുക to lie in wait (P. atacar, E. attack.)

അതതു aḍaḍu T. M. (അതു) Each, several; അതതു കൊല്ലം TR.

അതക്കിതം aḍarkiḍam S. Undoubted V1.

അതലം aḍalam S. Bottomless, a hell Bhg.

അതളി aḍaḷi T. Noise, tumult V1.

അതാ aḍā (അതു) See that, behold there; അവൻ വന്ന് അതാ (po.) അതാതു=അതതു.

അതാവ് (A. atā'b); exertion, fatigue, disappointment ആശാവലിയോൻ അതാവു പെട്ടപോം prov.

I. അതി aḍi Tdbh. 1. (അസി) Sword, അതിയും ഒൺചിലയും അമ്പും RC 130. 2.=അധി (f.i. അതികാരം etc.)

II. അതി S. (√അ) Beyond, too much, very. നോവ് അതിയായുതും, അതിയായുങ്കെ, കടിക്ക Nid. അതിയായിട്ടൊരു താമസം TR. പരിതാപം അതിയായുണ്ട് എനിക്കു KR. ഒട്ടതിയായുള്ളൊരു ധനാഗമം Bhr 5. അതിയോളം ഓരൊ സല്ലൂമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്ക KR. അതിയല്ലാതെ വലഞ്ഞു തിരിച്ചു Cr Arj. pressed beyond endurance.

അതികരുണം aḍiyaruṇam S. Most kindly, AR. അ. പറയും Mud. so as to excite pity.

അതികായൻ aḍiyāyaṇ S. Giant, a N pr. RC.

അതികാരം aḍiyāram=അധികാരം TR.

അതികുമാരൻ aḍiyumāraṇ S. Very young, (അ. അഭിമന്യു Bhr.)

അതികൊട്ടപ്പം aḍiyoḍuppam അ'യി പോർ ചെയ്തു Bhr. fiercely.

അതിക്രമം aḍikramam S. Excess, outrage, assault; excessive punishment. കള്ളന്മാരുടെ അതിക്രമം മാറി TR.

അതിക്രമിക്ക go beyond. കാലം അതിക്രമിക്ക KR. let a set time pass by. കാട്ടം നാട്ടം എല്ലാം അ. Nal. pass through. വാക്കിനെ അ. KR. transgress an order, so കല്പന അ'ച്ചു നടക്ക TR. ഇപ്രകാരം അ'ച്ചു നടക്കുന്ന രാജ്യത്തു were such violence is in vogue. ആളോട് അ. TR. assault.

അതിഗുണവാൻ aḍiguṇavāṇ KR. Exceedingly gifted.

അതിഘോഷം aḍighōšam S. Very loud, ശങ്കനാദം അതിഘോഷിച്ചു കേൾക്കുന്നു Bhr 7.

അതിജവം aḍijavam S. Very quick (po.)

അതിതരാം aḍiḍarām S. Yet more, very much (po.)

അതിതാപം aḍiḍābam S. Great grief, deep [pity (po.)

അതിഥി aḍithi S. (√അത് wander) Guest. അ'പൂജ, — ധർമ്മം, — സേവ, — സല്ക്കാരം hospitality. ഇക്കി അവക്കു അതിഥിസല്ക്കാരം ചെയ്യു KR. അതിഥിപൂജ വേണം VCh.

അതിദയാപരൻ aḍiḍayāparaṇ S. Most bountiful AR 5.

അതിദിവ്യം aḍiḍivyam S. Most wonderful, [f.i. മാല Bhg.

അതിദൂരം aḍiḍūram S. Very far.

അതിദ്രുതം aḍiḍrutam S. Suddenly AR.

അതിനല്ലതു aḍinallaḍu ചൊല്ലെണം UR. The best.

അതിനിദ്ര aḍiniḍra S. Excessive sleep.

അതിനിഷ്ഠുരൻ aḍiniṣṭhuraṇ S. Most cruel AR.

അതിപാതം aḍibāḍam S. Letting pass the proper time V1.

അതിപാപം aḍibābam S. Deadly sin, അ'ത്തിങ്കൽ കൃതമതിയായി KR.

അതിപുകച്ചൽ aḍibuyaccal Inflammation, [a med.

അതിപ്രയോഗം aḍiprayōgam S. Many devices. അ. ഉള്ളമാത്മൻ Mud.

അതിപ്രാണപ്രിയം aḍiprāṇapriyam S. Dearer than life (po.)

അതിപ്രീതൻ adiprītaṅ S. Most contented BrP 26.

അതിബൊന്ധവൻ adibāndhavaṅ S. Most devoted AR 6.

അതിബുദ്ധി adibuddhi S. Being overwise, അതിബുദ്ധിക്ക് അല്പായുസ്സു (prov.)

അതിഭക്ഷണം,—ഭക്തി adibhakṣaṇam,—bhakti S. Gluttony. [Arj.

അതിഭീരുത adibhīrutha S. Cowardice, Cr.

അതിമധുരം adimadhuram S. Very sweet; licorice = ഇരട്ടിമധുരം. a med.

അതിമാത്രം adimātram S. Over much f. i. സ്തുതിച്ചു KR.

അതിമാനുഷൻ adimānuśaṅ S. Superhuman f. i. ഇരുവർ ഏറാടിമാർ KU. അതിമാനുഷകർമ്മാവ് Bhr. performer of miracles.

അതിമാന്യൻ adimānyaṅ S. Most honorable, ധന്യോഹം അതിമാന്യോഹം എന്ന (po.)

അതിമൈഥുനം adimaithunam S. Excess in Venere Nid.

അതിരഥൻ adirathaṅ S. Mighty champion on chariot KR. [(for women).

അതിരാഗം adirāgam S. Extreme passion

അതിരാത്രം adirātram S. Over night, the 3rd day of Aswamēdham KR.

അതിരിക്തം adiriktam S. Excessive, beyond (po.) — അതിരേകം excess (po.)

അതിരുക adiruya T. a M. Fear, tremble, അതിർവെടി rocket, a bomb V1.

അതിർ adir M. Tu. (അതുക C. Te. adjoin) Boundary, limit. നാട്ടതിർ KU. frontier. കല്ലുതിർ landmark. ഈരഴ (=നാല്) അതിക്കകത്തുള്ള നിലം MR. doc. അതിക്കു പുറത്തു കിഴിയരുതു TR. കുമ്പനാട്ടും പുഴവായെയും അതിക്കൽ TR. on the boundary of C. and P. തുകടിയിലേ അതിരുകളിൽ ഇരിക്കുന്ന ചുങ്കക്കാരന്മാർ TR. നമ്മുടെ അതിരിൽ പരിന്തിയസ്സു കവിഞ്ഞു വരുന്നു TR. encroach on the limits.

Cpds. അതിരിടുക to bound.

അതിർത്തല boundary, നാട്ടുകിഴക്കേ അ'ലെക്കു നില്ക്കുഞ്ഞാൽ TR. along the eastern border.

അതിർവാളം MR. quarrel about the boundary. കണ്ടത്തിന്നു തമ്മിൽ അ. ആയി MR. So. അതുപ്പിണക്കമല്ല വന്നതു RC 30.

അതിവണക്കം adivaṇakkam Great humility, വേണ്ടിച്ച് അ'ത്തോടും ക്രൂടെ. KR.

അതിവശൻ adivaśaṅ S. Excessively addicted AR.

അതിവാചകം adivājayam S. Mere phrases.

അതിവാസന adivāsana S. Fragrance; quick apprehension.

അതിവിടയം adiviḍayam (S. അതിവിക്ഷ) a med. root, Aconitum ferox? GP 75.

അതിവിസ്മയം adivismayam S. Very wonderful KR.

അതിവീരൻ adivīraṅ S. Mighty hero, അ. നീ Bhr 8. ironically.

അതിവൃഷ്ടി adivṛṣṭi S. Excess of rain.

അതിവേലം adivēlam S. Unlimited AR 2.

അതിശയം adiśayam S. 1. Preeminence, uncommon; നിന്നിൽ അതിശയസ്നേഹം Bhg 4. 2. marvel, wonder; സുന്ദരത്വം കൊണ്ടു അ. കാട്ടുവാൻ Nal.

അതിശയിക്ക 1. to excel V1. 2. to wonder, be surprised = അതിശയപ്പെടുക.

അതിശായനം Superlative (തമം) gr.

അതിശ്രൂരൻ adiśūraṅ S. Hero, അ. തനിക്കു താൻ ദൈവം KR.

അതിസങ്കടം adisaṅgaḍam S. Excessive distress, അ. വരും MR. എനിക്കു അ. സംഭവിപ്പാൻ SiP 4.

അതിസാരം adisāram S. (also very pithy) Diarrhœa, dysentery, (esp. രക്താതിസാരം).

den. V. അതിസരിക്ക to suffer from it (= അതിസാരം എടുക്ക) ഒന്നരണ്ടേറം അതിസരിച്ചീടുകിൽ VCh. ഛർദ്ദിക്ക അതിസരിക്ക a med.

അതിസുന്ദരം adisundaram S. Very fine.

അതിസ്തംഭൻ adistambhaṅ S. Hardened f. i. രാജ്യലോഭം കൊണ്ടു BrP 25.

അതീതം aδīδam S. (അതി + ഇതം) Gone by. അ. പറയുന്നത് എന്തു = കഴിഞ്ഞതു — കാലത്തിന്നതീതനാം ആത്മാവു, സുഖദുഃഖാതീതാത്മാവു Bhg. elevated above. [(po.)

അതീവ aδīva S. (അതി + ഇവ) Exceedingly

അതു aδu 5. (അ) 1. It, that (with ഉം അതും and അതുവും TR.) obl. case അതിൻ f. i. അതിൻ വണ്ണം thus. — അതേ just that, yes; അങ്ങിനെ തന്നെയല്ലേ — അതേ (opp. അല്ല) — അതോ 1. = അതാ lo! 2. as for that, — indeed! I now remember. — അതിലേയും ഇതിലേയും നടക്ക not settle down to one's work. 2. it is also used as adj. അതുകാലം, അതേപ്രകാരം, അതാതു ദിക്കിൽ, and in po. as a sort of article following the noun; വമ്പന്മാരതിൽ മുമ്പനതാകും ഉമ്പർകോൻ SG 2. Indra is *the* first among *the* great. Also mere expletive ഭൂപാലരുമതായി CG. (= ഉമായി).

അതുകൾ modern plural = അവ.

അതുക്കുക, ക്കി aδukkuka T. So M. Squeeze (= ചതുക്കുക) from v. n. അതുങ്ങുക V1.

അതുലം aδulam S. Unequalled, അതുലഭൂജബലൻ etc.

അതൃത്തി aδṛtti So. M. = അതിർ.

അതൃപ്തി aδṛpti S. Being unsatisfied.

I. **അത്തം attam** (Tdbh. അസ്തം) Evening, അത്തം ഉദിക്ക.

II. **അത്തം** (Tdbh. ഹസ്തം) 1. The 13th. constellation, Coma Berenices. അ. ശമിപ്പതിന്നു നന്നു KR. favourable for an expedition. 2. feast in Mīnam and Chingam month, അത്തം ചമയം a feast in Cochin, (with ആറാട്ടു and കൊടിയേററു). അത്തഞ്ഞാററുതലയും അരചർകോപവും ഒക്കുവോളം തീരാ prov.

അത്തരം attaram (തരം) thus അത്തരം പറഞ്ഞു TP.

അത്തർ (A. ātar) Essence of roses.

അത്തൽ attal (√ അൽ, അല്ലൽ for അല്ത്തൽ) Grief, horror; അത്തൽപെടുത്തു രോമങ്ങൾതോറും Bhr. horrified them all over. മത്സ്യങ്ങൾ അത്തൽപെടുന്നു ബലിശം ഗ്രഹിക്കയാൽ AR 6. come to grief. അത്തൽ എയ്യുനർ വിണ്ണുള്ളോർ RC 26. the gods were grieved. അവർക്കുണ്ടാകും അ. പറഞ്ഞാൽ ഒടുങ്ങുമോ SP 3. അ. പൂണ്ടു distressed, അ. എന്നിയെ joyfully, അ. അകന്നികൽ കിടപ്പിൻ RC.

അത്താണി attāṇi (T. throne) Porter's rest, അ. കണ്ടു കൂലിക്കാരനെ പോലെ prov.

അത്തായിത്തായി attāyittāyi Stammered, confuse words V1. 2.

അത്താറ് attār̀ A bamboo mat.

അത്താഴം attāḻam (√ അൽ, താഴം = തായം) Supper, (opp. മുത്താഴം.) അ. കഴിക്ക, ഉണ്ക to sup, അ'ം ഊണിന്നു കൊള്ളാം എനിക്കിവൻ PT 4. ഭൂപതിക്ക് അത്താഴഭോജനം വെപ്പാൻ Nal 4. അ'ം ചോററിന്ന് അരിവാങ്ങി TP. രാത്രിയിൽ അത്താഴം ഉണ്ടു കിടന്നു Bhr 7.

I. **അത്തി atti** T. M. C. (Tu. അൎത്തി) and അത്തിയാൽ Ficus racemosa. അത്തി ഇത്തി അരയാൽ പേരാൽ എന്നതിൻ തളിർ GP 65. പേയത്തി Ficus oppositifolia — അത്തിപ്പഴം ripe fig. അത്തിങ്ങ, അച്ചിങ്ങ green figs or plantains V1.

II. **അത്തി** 1. Tdbh. ഹസ്തി f. i. അത്തിതിപ്പലി Elephant pepper. 2. Tdbh. അസ്ഥി f. i. അത്തിസ്രാവം a med. അത്തിപ്പരം കെട്ടുക build a gibbet to preserve the ashes of the dead.

അത്തു attu = ഈങ്ങ Mimosa Inga used in bathing, അത്തിടും കിണ്ണത്തിൽ അത്തുമായി കളിപ്പാൻ പോയി TP. അ. തേച്ചു മുടകളഞ്ഞു TP.

അത്ഭുതം albhuδam S. (= അതിഭൂതം?) 1. Wonderful, വളരെ അ'മായിട്ടുള്ളതു MR. very strange. 2. wonder, admiration; അവരത്ഭുതത്തോടെ വാഴ്ത്തി KR 5. അത്ഭുതപ്പെട്ടു കാങ്കയില്ല Kei N.

അത്യന്തം aδyandam S. (അതി) Beyond the end, excessively, continually, അ. ദുഃഖിച്ചു jud. അത്യന്താഭാവം complete nonexistence (phil.)

അത്യയം atyayam S. Going beyond, danger, loss (po.) [ചിരിച്ചു Bhr.

അത്യൎത്ഥം atyartham S. Immoderately, അ.

അത്യല്പം atyalpam S. Very small.

അത്യാക്ഷേപം atyākšēbam (ആയ അസഭ്യ വാക്കുകൾ) MR. Violent abuse.

അത്യാഗ്രഹം, അത്യാശ atyāgraham, —āśa S. Overgreediness, അത്യാശെക്ക് അനർത്ഥം prov. den. V. ഏറനം അത്യാഗ്രഹിച്ചീടിനാൽ Bhg 4.

അത്യാവശ്യം atyāvašyam Very necessary, അ. പോലെ വേണ്ടുന്നവർ TR.

അത്യാസക്തി atyāsakti S. Extreme fondness or zeal.

അത്യാസന്നം atyāsannam S. Very near, the approach of death.

അത്യുക്തി atyukti S. Extravagant, unusual speech, അ'കൾ കേട്ടാൽ പൊറുത്തു കൊൾവാൻ AR 6. [best.

അത്യുത്തമം atyuttamam S. Superlative, very

അത്യുഷ്ണം atyušṇam S. Very hot or pungent.

I. അത്ര atra S. (അ) Here (po.)

II. അത്ര, old അത്തിര atra, attira (തിര) That mass, so much; അത്രയും ഇത്രയും ആകുന്നവോ can it be counted? അത്ര ആൾ so many people. വ്യ ഉദ്ദിക നികിതി കൊടുക്കുന്നത്ര നിലം ഉണ്ടു jud. അത്രേടം Gan. so much space, so far. അത്രോളം വരാം TR. so far, to your place, also അത്രോടം, അത്രത്തോളം.

അത്രയും all, wholly; ഇവൈക്കത്രയും, ഈജാതികൾക്കത്രെക്കും M. C. to all these classes. എന്നോട്ടുള്ളത്രയും jud. അത്രയും ഇല്ല ഇത്രയും ഇല്ല neither so much nor so little.

അത്രയല്ല, അത്രയുമല്ല moreover, besides.

അത്രേ only, but. അത്രേ ഉള്ളു that is all. ക്രൂരത്തിരെ പറയുന്നതു ഞാൻ KR. I speak but in love. നാട്ടിൽ പ്രഭുതപം നിനക്കില്ല എനിക്കത്രേ SiP 2. not thine, but mine. ചികിത്സ വേണ്ടാ മരിക്കുമത്രേ a med. the patient is sure to die. ആയവരത്രേ കിരിയത്തിൽ ഉള്ളവർ KU. these then are the K. Nāyers.

അഥ atha S. (അ) then, now, and (L. et) അഥ സകല നൃപതികൾ Nal 2. അറിഞ്ഞഥ ചെയ്തീടണം VCh.

അഥവാ S. or also, otherwise (= എന്നിയെ) — ചെയ്യ എങ്കിലും അഥവാ — ചെയ്യ എങ്കിലും MR. either — or in the other case.

അഥവ്വവേദം atharvavēdam S. The 4th Vēda.

അദനം adanam S. (√ അദ് edo) Eating, food (po.)

അദർശനം adaršanam S. Not seeing, disappearing. അദർശനമായി he vanished V1.

അദാലത്ത് (A. ādālat) Court of justice, civil court. അദാലത്ത് അന്യായം a civil case (jud.) അദാലത്തു പണ്ടിതർ the pundit of a court, അ. നമ്പൂരി another law officer TR.

അദിതി aditi S. (unbounded) Infinity, personified as mother of the Gods. അദിതി പെറ്റുണ്ടായി സൂര്യൻ Bhr. hence ആദിത്യൻ.

അദൃശ്യ adṛšya S. = ദൃശ്യമാകാതെ (po.) അദൃശ്യം Invisible.

അദൃഷ്ടം S. 1. unseen. 2. fortune, luck vu. അതിഷ്ടം, അദൃഷ്ടദോഷം ill-luck, influence of the evil eye.

അതിഷ്ടപ്പിഴ കാട്ടുക behave meanly V1.

അതിഷ്ടൻ, അതിഷ്ടതപം lucky V1.

അദൃഷ്ടി S. look of displeasure (po.)

അദ്യ adya S. (അ + ദ്യവി) today അദ്യാപി even now (po.) [ഹ്യാദി.

അദ്രി adri S. (stone) Mountain, ഹിമാദ്രി, സ

അദ്വയം advayam S. Single, unic. ആത്മാവ് നിത്യൻ അദ്വയൻ ChR. അ. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. = അദ്വൈതം. [Vēdāntism.

അദ്വൈതജ്ഞാനം knowing only one substance, അദ്വൈതക്കാരൻ a worshipper of Sakti.

അദ്വൈതശതകം a Sanscrit treatise with commentary Adw. S.

അധഃ adhaḥ S. Below, down, hence.

അധമം S. lowest, low, mean (opp. ഉത്തമം) fem. അധമ and — മി. അധമർണ്ണൻ (ഋണം) debtor VyM.

അധരം S. 1. lower (opp. ഉത്തരം) അധരീകരിക്ക to lower. 2. underlip, lip also

അധരപുടം അധരവും വിറെച്ചു RS. from rage. അധരാമൃതം nectar of lips (po.) അധരകുണ്ഡലം KR. (see അണിയുക). മധുരാധരി Bhr. etc.

അധഃപതനം downfall, ruin; ഇപ്പോൾ അ'ത്തിന്നു കാലം വന്നു Bhr. KU.

V. den. അൎത്ഥബന്ധനത്താൽ അധഃപതിച്ചു നശിക്കും Bhg.

അധസ്കരിക്ക to depress V1.

അധസ്താൽ below, underneath (po.)

അധൎമ്മം adharmam S. Lawlessness, injustice, ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങൾ Bhr.

അധൎമ്മൻ, അധൎമ്മി (m. and f.) അധാൎമ്മികൻ unrighteous, അധൎമ്മിഷ്ഠന്മാർ Bhr 12.

അധിadhi S. Above, upon, over (many Compds.)

അധികം adhiγam S. More, much, superior. In. comp. ഇവനിലും അധികനായ്പരും UR. superior to him. അതിലധികം പോകയില്ല TR. not beyond it. മുമ്പിലത്തേ ചാൎത്തിന്നധികമായി TR. amounted to more than. അരക്കർ അതികത്തിന്നു ചമയ്ത്താർ RC. prevailed.

അധികപ്പെടുക to surpass, increase.

അധികരണം adhiγaraṇam S. The subject matter, reference (in gr. f. i. സമാനാധികരണം congruence).

അധികരിക്ക 1. to have power. 2. put into [office (mod.)

അധികാരം S. rule, authority, government, official power. അ. വെച്ചു Mud. resigned his office. നാട്ടിലേ അധികാരത്തിന്നാക്കിയവർ TR. chief minister (നാംരാജ്യത്തേക്ക് അധികാരമാക്കി കല്പിച്ച ചന്തു TR.) മുതലിന്ന് അ. right of administering family-property.

അധികാരത the same വേദജ്ഞന്മാൎക്കേ അതിന്ന് അ. ഉള്ളു നിണക്കില്ലതിന്നധികാരം Bhr 12. right, claim.

അധികാരൻ a title of barons, f. i. ഇരികാലിക്കൽ അ. KU.

അധികാരി 1. officer, esp. magistrate; അംശം അ. (mod.) m. of parish. വടക്കേ അധികാരി TR. 1796 the m. of N. Mal. 2. owner, who has a claim, is qualified for. മോക്ഷധൎമ്മത്തെ കേൾപാൻ അ'കൾ ഇവർ Bhr 12. also fem. ഞാൻ ഇതിന്ന് ഒട്ടും അധികാരിണി അല്ല AR.

അധികാൎയ്യം office of അധികാരി f. i. വടക്കേ അ'മായിരിക്കുന്ന സാസ്പ, also വടക്കേ തുക്കുടിയിൽ മേലധികാൎയ്യത്വം TR.

അധിക്ഷേപം adhikšēbam S. Blame, censure, abuse. വളരെ അ'മായവാക്കുകൾ MR. അതിക്ഷേപങ്ങളായിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾ TR. ഇത്തരം അധിക്ഷേപവാക്കു KR. taunt.

V. den. അധിക്ഷേപിക്ക to censure, revile, affront. നരപതി കോപിച്ച് അ'ച്ചു Mud. അ'ച്ചു ഭത്സിക്ക Bhr. ഭടന്മാർ അ'ച്ചീടും KR. (if paid irregularly).

അധിഗമം adhiġamam S. Obtaining.

അധിഗതം acquired, ദാരാപഹരണം അവന്നധിഗതമായി Bhr. happened to him.

അധിദൂതൻ adhid̄ūδaṅ S. (Syr. R Cath.) Archangel V1.

അധിദേവത adhid̄ēvaδa S. Highest God, patron God.

അധിനാഥൻ adhināthaṅ S. Lord over f. i. ദേവാധിനാഥൻ Indra. ലോകാധിനായകന്മാർ Nal.

അധിപൻ, — പതി adhibaṅ, — baδi S. Lord, owner. ദാസികൾക്ക് അധിപയാക്കുവൻ KR. fem.

അധിമാംസം adhimāmsam S. An eye-dis- [ease Nid 25.

അധിരൂഢൻ adhirūḍhan S. Ascended, തുരഗാധിരൂഢനായി VCh.

അധിവസിക്ക adhivasikka S. To dwell on, [reside.

അധിവാസം stay, abode, f. i. of a demon in a person. സൎപ്പാധിവാസമായ ചന്ദനതരു KR. തരുണിമാർവീട്ടിൽ അ. ചെയ്യാൻ തുടങ്ങൊല്ല Tirun. Anj. live with harlots.

അധിഷ്ഠാനം adhišṭhānam S. 1. Residence, element in which one lives, practice. ലോകങ്ങൾക്ക് അ'മായ മുരരിപു Bhr. കാമക്രോധങ്ങൾക്ക് അ. ഇന്ദ്രിയം Bhg. 2. high station, sovereignty V1.

അധിഷ്ഠിതൻ fixed, incumbent, Lord V1.

അധിഷ്ഠിതം set up, tenanted, seat of God V1.

അധീതം adhīẗam S. Read.
അധീതൻ successful student (po.)

അധീനം adhīnam (അധി) 1. Subject to, dependant = വശം. ഞാൻ അവൾക്ക് അധീനനായി KR. കാര്യങ്ങൾ എല്ലാം രാജ്യചിന്തയും രാഷ്ട്രവാധീനമാക്കി KR. committed all to him. സ്വാധീനം opp. പരാധീനം, അന്യാധീനമാക്ക alienate. 2. power, charge ദൈവാധീനത്താൽ Som. (= ദൈവവശാൽ) ഒരംശപരാധീനം കൊണ്ടു KR. by destiny. അന്യന്മാരുടെ അധീനത്തിലാക Arb. (or സ്വാധീനത്തിൽ).
അധീനത dependence.

അധീശൻ adhīšaṅ S. Lord, പരമ്പിലധീശൻ Vy M.

അധുനാ adhunā S. Now (po.)

അധൃഷ്ടൻ adhṛšṭaṅ S. Modest. അധൃഷ്യം fierce. അത്യന്തമധൃഷ്യയാം കാന്തി KR 5.

അധോഗതി adhōgaẗi S. (അധഃ) Descent, sinking. ഉന്നതന്ന് അ. നിശ്ചയം ഉന്നതി പുനർ അധോഭ്രതനു ഭവിക്കും Nal 3. അപ്പന്ന് അ. വരട്ടെ hell.
അധോഭാഗം lower part.
അധോമുഖം looking down, downcast, so അധോവക്ത്രനായി P. T. of a hypocrite.
അധോലോകം, — ഭുവനം hell.
അധോവായു wind from behind.

അദ്ധ്യക്ഷം adʼdhyakšam S. Visible, dear to the eye. എനിക്ക് എതുയും അദ്ധ്യക്ഷൻ.
അദ്ധ്യക്ഷൻ overseer, in charge of. ധനാദ്ധ്യക്ഷന്മാർ KR. വാരണാദ്ധ്യക്ഷൻ Mud. master of the elephants.
അദ്ധ്യക്ഷത superintendence. കമ്മാളിക്ക് അദ്ധ്യക്ഷത എനിക്കു Bhr. (also അദ്ധ്യക്ഷത).

അദ്ധ്യയനം adʼdhyayanam S. (അധി+ഇ) Reading, esp. of the Vēdas, one of the ഷൾകമ്മം KU. — also den V. അദ്ധ്യയനിക്ക and അദ്ധ്യയനിപ്പിക്ക Vy M.

അദ്ധ്യവസായം adʼdhyavasāyam S. Firm resolution, perseverance.

അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനം adʼdhyāltmajñānam S. Vēdāntism.

അദ്ധ്യാത്മരാമായണം adʼdhyāltmarāmāyaṇam S. The spiritual R. — AR.

അദ്ധ്യാപനം adʼdhyābanam S. (caus. of അദ്ധ്യയനം) Teaching, esp. the Vēdas. KU.
അദ്ധ്യായം Lesson, chapter. സ്വാദ്ധ്യായതിവസം 20 days of the month, good for reading, അനദ്ധ്യായ തി. 10 inauspicious for students (the 1, 8, 13 — 15 of the lunar fortnight).

അദ്ധ്യാരോപം adʼdhyārōbam S. Imputation (as calling a rope a snake, phil.) അദ്ധ്യാരോപത്തിനാലും അപവാദത്തിനാലും Kei N.

അദ്ധ്വാ, അദ്ധ്വൻ adʼdhvā, adʼdhvaṅ S. Road, way. ശതം കാതം ഉണ്ട് അദ്ധ്വാവു Nal 4. — അദ്ധ്വനി Loc. വൃദ്ധനായുള്ള അദ്ധ്വാൻ CG. traveller, also അദ്ധ്വനീനൻ (po.)

അദ്ധ്വരം adʼdhvaram S. A ceremony f. i. the അശ്വമേധം; അദ്ധ്വരത്തിന്നായ്പ്പോന്നും കോപ്പുകൾ KR.
അദ്ധ്വര്യു officiating priest KR.

അദ്ധ്വാനം adʼdhvānam (in S. the Acc. of അദ്ധ്വൻ, in T. corrupt?) Great exertion, fatigue. അദ്ധ്വാനം ക്രൂരതെ easily.
അദ്ധ്വാനി So. diligent.
V. den. അദ്ധ്വാനിക്ക to labour, work hard, exert oneself. നടന്ന് അദ്ധ്വാനിപ്പാൻ ശക്തിപോരാ MR.

അന, അനവേ, അനേ ana, anavē, anē M. C. Te. Tu. = എന, Inf. of അൻ = എന്നുക in adv. Terminations ചെറുങ്ങന, നിട്ടന etc. ചിക്കനേ, പൊട്ടന്നനവേ, esp. after 1st adverbials പരന്നനേ, ദൂരന്നനേ.

അനകം anakam vu. 1. = അനഹം. അനകം വടക്കു നടക്കുന്ന TP. 2. = അനേകം TP.

അനഘം anagham S. Innocent, po.

അനങ്ങുക anaṅṅuya (അലങ്ങു T. Te. C. Tu.) To move, shake. അനങ്ങാതേ പാത്തു immoveable (jud.) അനങ്ങല്ലേ quiet! TP.
V. N. അനക്കം (C. അനകു watery) moving, shaking. കേട്ടാൽ അ. ഇല്ല മനകുരുന്നിൽ CC. heart not touched.
അനക്കുക, ക്കി v. a. to shake, fan, excite. അനക്കാതേ മനക്കാമ്പിൽ ധരിക്കാകെണം CG.

അനംഗൻ anaṅgaṅ S. (immaterial) Cāma. അവൾക്ക അനങ്കതുയർ കൊടുത്തു RC 117. made her love me.

hence അനംഗീകരിക്ക to love, consent (but അനംഗികാരം from അംഗി — discord) V1.

അനങ്ങാരം anaṅṅāram Tdbh. = അലങ്കാരം V1.

അനച്ച anačča = അനല്ച Heat, see foll. അ. പിടിക്ക to get warm.

അനത്തുക anattuya (T. അനറുക from അനൽ) To make warm or hot. കല്ല് അനത്തി Nid. The v. n. (in T. അനലുക) exists only in the past അനന്ന — VN. അനപ്പു. — CV. അനത്തിക്ക V1.

അനനാസ് (American through Port. Ananas) pineapple = കൈതച്ചക്ക.

അനന്തം ananδam S. Endless. അനന്തൻ the serpent 'Sēsha, hence അനന്തപടം = നാഗപട a neck-ornament. അനന്തമുടി V2. അനന്തോടി (കാതിലെ) a kind of earring. (formerly worn by men also TP.) ശ്രീ അനന്തം, തിരുവനന്തശയനം, അനന്തപുരം N. pr. Trevandram with the fane of Vishṇu resting on his serpent. അനന്തരൂപം multi-form.

അനന്തരം anaṅδaram S. Succeeding without interval. 1. immediately after. വന്നതിന്റെ അനന്തരം, വന്നൊരനന്തരം as soon as he had come. 2. succession, inheritance. അ. നേടുക, പുകുക; to inherit V1. അനന്തരവകാശത്തിൽ കിട്ടിയതു MR. also അനന്തരപ്പാട്ടിൽ കിട്ടി got by inheritance.

അനന്തരപ്പാട് 1. inheritance അ. ഏല്ക്ക V1. 2. അ. പറക, to bless and give orders as a dying person. എന്തൊരന്തരപ്പാട്ട കണ്ണാ TP. why such dying speeches, my Caṇṇa?

അനന്തരൻ, അനന്തരവൻ next relation, successor, heir, also അനന്തിരക്കാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. അനന്തരവസ്ഥാനം succession in a royal കുറു TR. 2. title of lower dignitaries (opp. കാരണവർ) TR.

അനന്തൽ anaṅδal T. So M. Light sleep V1.

അനന്യം ananyam S. 1. Identical, directed on no other object. അനന്യചിത്തരായി വരുന്നു ഞങ്ങൾ KR. fully resolved for one object. 2. union = ഐക്യത V1.

അനപത്യൻ anabatyaṅ S. Childless. അനപത്യരെ ശിയില്ല Bhr. അനപത്യതപം കൊണ്ടു പരിതാപം AR 1.

അനപരാധം anabarādham S. Faultless, innocent.

അനപേക്ഷൻ anapēkšaṅ S. Exempt from desire, as a Yōgi.

അനയം anayam S. Injustice, നയാനയങ്ങൾ (po.)

അനർഘം anargham S. Priceless, അനർഘമണികൾ KR.

അനർത്ഥം anartham S. 1. Senseless = അനർത്ഥകം. 2. calamity, ruin. അർത്ഥം അനർത്ഥം prov. riches ruin. അനർത്ഥങ്ങൾ ചെയ്തു commit outrages, രാജ്യത്തിങ്കൽ ഏറിയ അ'ങ്ങൾ അനുഭവിച്ച the land sustained great injuries രാജ്യത്ത് അ' കൂടാതെ ഇരിക്കേണ്ടതിന്നു TR. peaceably. പതിനഞ്ചനർത്ഥവും Bhg 15. dangers of അർത്ഥം wealth. അനർത്ഥപ്പെട്ടാം എന്ന ഭയം കൊണ്ടു RS. fearing they would be ruined.

അനലൻ analaṅ S. (√അൻ to breath, or അലം?) Fire Tdbh. അനൽ fire, heat, — hence അനല്ച, അനച്ച etc. അനല്പാട്ട grief CG.

അനവധ്യാനം anavadhānam S. Inadvertence V1.

അനവധി anavadhi S. Endless, innumerable.

അനവരതം anavaraδam S. Incessant, continually.

അനവസരം anavasaram S. Want of leisure.

അനവസ്ഥിതം anavasthiδam S. Unsettled അ'മാനസം po.

അനശനം anašanam S. Abstinence, fasting = ഭിക്ഷിക്ക. അ. ഭിക്ഷിച്ചു Bhr.

അനസ്സു anassu S. Cart (po.)

അനഹങ്കാരം anahaṅgāram S. Modesty.

അനാകാശം anāγāšam S. Dark. ആകാശം ഒക്ക അനാകാശമായിതു KR. (by arrow-rain).

അനാകുലം anāγulam S. Unperplexed, quietly

അനാഗതം anāgaδam S. Not yet come. അനാഗതവിധാതാവ് PT. who prepares himself beforehand.

അനാചാരം anājāram S. 1. Bad habit. 2. irregularity established by law. നൂര അനാചാരം കേരളത്തിൽ ഉണ്ടു പോൽ KU.

അനാജി H. ānāj Grain. കായ്കനികളും അനാജികളും നട്ടുണ്ടാക്കി Ti.

അനാജ്ഞാപ്തം anājñāptam (എന്നാകിലും AR 2.) S. Not commanded.

അനാത്മാവ് anāltmāvu S. Not spirit. ആത്മാവല്ലാതെ ഉള്ള കായ്മാം അനാത്മാവ് ChR. ആത്മാവും അ'വും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ആകാശം പൃഥിവിയും എന്നതു പോലെ ChR.

അനാഥം anātham S. Unprotected. രാജ്യം അ'മായി പോയി BrP 19. kingless, forlorn. ഝീപ്പുവിന്റെ പാളയം നാട്ടം വീട്ടം ക്ഷേത്രങ്ങളും അ'മാക്കി TR. desolated.

അനാഥൻ m. — ഥ f. forlorn, orphan, widow. ഹാ ഹാ അനാഥോസ്മി says R. after his father's death AR. ഈ അനാഥാസഹായസ്ഥലത്തു in this lonely out of the way place (vu.)

അനാദരം anāδaram S. Disregard. den V. ഒന്നിമിത്തങ്ങൾ അനാദരിച്ചു AR 6. (=അനാദൃത്യ) not minding.

അനാദി anāδi S. Without beginning. അനാതിതിരിശ MR. lying waste from times immemorial.

അനാപ്തി anāpti S. Not obtaining (po.)

അനാമയം anāmayam S. Welfare. ഇന്ന് അ. അല്ലീ Bhr. you are well today? = സൌഖ്യം.

അനായാസം anāyāsam S. Without trouble.

അനാരതം anāraδam S. = അനവരതം.

അനാര്യൻ anāryaṅ S. Ignoble (opp. ആര്യൻ Mud.)

അനാലസ്യം anālasyam S. Diligence. — സ്യൻ active V1.

അനാവശ്യം anāvašyam S. Not necessary. വെക്കുന്നത് അ' എന്നു തോന്നി, അ'മായി തുനിക MR. put himself forward without need.

അനാവൃഷ്ടി anāvṛšṭi S. Failure of rain KR.

അനാസ്തികൻ anāstiyaṅ S. No Atheist KR.

അനിത aniδa അനത (Syr.) Prayers for the dead, dirge. അനിതാവെള്ളം V2. holy water.

അനിത്യം anityam S. Temporary, inconstant. ചിത്തം അ. തരുണികൾക്ക് ഒക്കയും KR.

അനിന്ദിതം anindiδam L. Blameless.

അനിമിഷം, അനിമേഷം animišam, — mēšam S. Not closing the eyes Nal 2. അനിമിഷവർ the Gods.

അനിരുദ്ധൻ aniruddhaṅ S. Free — a N. pr. the morning star V1.

അനിർവ്വേദം anirvēdam S. Undauntedness, one of the 3 കായ്സിദ്ധികരങ്ങൾ KR 4.

അനിലൻ anilaṅ S. (√ അൻ breathe) 1. Wind 2. = അനലൻ f. i. അനിലവാതത്തിൽ സന്ധുകൾ ഒക്കച്ചുട്ടം a med.

അനിശം anišam S. Without night, eternal.

അനിശ്ചയം aniščayam S. Uncertain.

അനിഷ്ടം aništam S. Unpleasant, displeasure.

അനിഷ്ടകാരി offensive person.

അനിഴം anilam Tdbh. അനുഷം a med.

അനുഴം the 17th constellation (Lupus and scorpion's head).

അനീകം anīyam S. (√ അൻ) Face, front, army (po.)

അനീതി anīδi S. = അനയം Injustice.

അനീഹൻ anīhaṅ S. Free from wishes. അ. ആർ? P. T.

അനു anu S. prep. and adv. After, along, following, agreeing. തദനു Nal. after that. ദിവസമനുപൊരുതു Sit Vij. day by day, so അനുദിനം etc. അനുക്ഷണം ക്ഷ ബാണം എയ്തു Br P 7. every moment.

അനുകമ്പ anuyamba S. Pity. ഭവാൻ അ'യോടെന്നെ വീക്ഷിക്കെണം KR. ഭക്താനുകമ്പിയായ പരമേശ്വരൻ kind to his worshippers.

അനുകരണം anuyaraṇam S. 1. Imitation. ശബ്ദാനുകരണം onomatopoeia, gram. 2. mimicry, drollery.

den V. അനുകരിക്ക to imitate, serve, help. പ്രവൃത്തിക്ക് അ'ക്കുന്നതു ഭാര്യയത്രെ Bhr. ആപത്തിന്നായി അ'പ്പതു കമ്മം ഏതൽ (song).

അനുകാമം anuẏāmam S. According to wish.

അനുകാരം anuẏāram S. (= അനുകരിക്ക) Imitation; favor. — അനുകാരി imitating.

അനുകൂലം anuẏūlam (along the shore) 1. Favorable as wind അനുകൂലവായു (po.) പുല്ലു പറിച്ച് അ'മായ ശയനം ഉണ്ടാക്കി KR. a soft bed. ഇവൻ അവക്ക് അ. ആകുന്നു, അ. ഉണ്ടു MR. is in their favor. മൊയ്തീന്റെ ദേവാനുകൂലങ്ങൾ Mud. the divine favors which M. enjoys. വേണ്ടുംവണ്ണം ഗ്രഹിപ്പിച്ച് അ. ആക്കി തരും TR. 2. compliance, acting in concert. അതിന്ന് അ'മായി നിന്ന നടക്ക TR. act with every consideration for — അവന്റെ ഹിതപ്രകാരം അ. പറയുന്നു MR. speak as he dictates. 3. Success, ease, contentment. മനസ്സിൽ അ'ക്കേട remorse V2, കായ്വും അ. ആയി succeeded.

അനുകൂലത favor. അനുകൂലതയോട് ഉരചെയ്യ Bhr. compliantly.

അനുകൂലൻ favorer. പിതാവ് ചെയ്യുതിന്ന് അ'രായി പൌരന്മാർ KR.

അനുകൂലശത്രു false friend.

അനുകൂലപ്പെടുക to favor, help towards. അ. പ്പെട്ടന്നതല്ല MR.

den V. അനുകൂലിക്ക f. i. അതിന്ന് അനുകൂലിച്ചു നില്ലൂ MR. aid. സാക്ഷികൾ അതിന്ന് ഏകദേശം അ'ച്ചു പറഞ്ഞു gave similar evidence.

അനുക്കരിക്ക TP. = അനുഗ്രഹിക്ക.

അനുക്തം anuktam S. Unexpressed.

അനുക്രമം anukramam S. Succession, അനുക്രമാൽ one after the other (po.)

den V. അനുക്രമിക്ക f. i. ന്യാ ഘടിക — ഭാസ്കരൻ പ്രദക്ഷിണം ഒന്ന് അ — ന്നു Bhg 1. completes one revolution.

അനുക്രോശം anukrōšam S. Compassion. ഉള്ളിലുണ്ടായി അ. KR.

അനുഗൻ anuġan S. Follower.

അനുഗമനം following, esp. by dying after the husband = അവരുടെ അനുഗമനമൊ നല്ലു Mud. Ought I to die with my kings?

den V. അനുഗമിക്ക to follow, attend; with Acc. & Soc. നരവരനോട് അനുഗമിക്കയാ KR.

അനുഗുണം anuġuṇam S. 1. Conformable. 2. secondary qualities, described as fourfold KR 2.

അനുഗ്രഹം anuġraham S. 1. Favor, propitiousness. (opp. നിഗ്രഹം) ഈശ്വരാനുഗ്രഹം കൊണ്ടു ചാകാഞ്ഞതു Mud. 2. blessing. ശാപാനുഗ്രഹശക്തൻ Bhr. able to bless and curse effectually. അനുഗ്രഹവാക്കു ചൊല്ലി, അവക്ക് അ. ചെയ്തു BrP 26. എന്നും വർദ്ധിക്ക നന്നായ് എന്ന് അ. ചെയ്തു KR. a blessing described അവന്റെ ശിരസ്സിൽ കുസുമചന്ദനാക്ഷതങ്ങൾ കൂട്ടി കരങ്ങൾ രണ്ടും ചെച്ച് അ. ചെയ്താൾ KR.

den V. അനുഗ്രഹിക്ക 1. to grant ബോധിപ്പാൻ അ'ച്ചു Nal 2. granted her to discover. അന്തികേ നിപ്പാൻ അ. അതിനു ദേവകൾ അ'ക്കേണം KR. may the gods be propitious to it; to bless. എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചീടുക (po.)

അനുചരൻ m. rf. anuẏaraṅ—i S. Follower അനുചരന്മാരുമായി AR 1. with their train. അനുചരിയായിരിക്ക സ്വപ്നാ KR. follow the husband.

den V. അനുചരിക്ക to accompany, attend.

അനുചിതം anuẏiδam S. Unbecoming. അ'മായ സമ്മാനം Mud. an honor out of place.

അനുജൻ anuẏaṅ S. vu. അനിശൻ, അനിയൻ, fem. അനുജ, — ജത്തി after born, younger child, younger brother and sister.

അനുജന്മനക്ഷത്രം the 10th and 19th asterisms after the ജന്മനക്ഷത്രം Tr P.

അനുജീവി anuẏīvi S, Servant (po.)

അനുജ്ഞ anuẏña S. Permission, mandate, ആജ്ഞയും അനുജ്ഞയും KU. അ. കൊണ്ടുപോയാൻ Bhr. took leave.

അവനാൽ അനുജ്ഞാതനായി അയോദ്ധ്യയിൽ ഗമിക്കുന്നു KR. with his leave.

അനുതാപം anuδāpam S. Regret, repentance. ഭയമായതു ചിന്തിച്ച് അ. അരുതു Bhr.

den V. അനുതപിക്ക to regret etc.

അനുത്തമം anuttamam S. 1. Best = ഉത്തമോത്തമം f.i. അനുത്തമഗതി Bhg. 2. M. also bad.

അനുദിനം, അനുദിവസം anudinam, — vasam S. Daily.

അനുനന്ദിക്ക anunandikka S. To be comforted. അവളോട് അ'ച്ചു ചൊല്ലിനാൻ Bhr. kindly.

അനുനയം anunayam S. Consolation, respectful address. അനുനയത്തോടെ പറഞ്ഞു Bhr. complaisantly. അ. ചൊല്ലി തണുപ്പിച്ചു KR. consoled. നല്പത് അ. Bhr. patience is needed. C. V. to comfort, persuade. നന്നായി പറഞ്ഞനുനയിപ്പിച്ചവളെ കളിപ്പിച്ചു Bhg 4.

അനുനാസികം anunāsiyam S. Nasal, gram.

അനുപമം anubamam S. Unrivalled. അനുപമരണം കഴിച്ചു Cr Arj. അനുപമ കൊടി KU. king's flag. അനുപമപകഴി RC.

അനുപാതം anubādam S. Proportion. തുല്യാനുപാതകൌതുഹലം Bhg 6. being equally pleased with each other.

അനുപാനം anubānam S. Drinking after, vehicle of medicine.

അനുപ്പുക anuppuya T. a M. (അനു T. Te. C. to say, see അന) To send; in official style എഴുതി അനുപ്പിന കായ്പം എന്നാൽ TR.

അനുബന്ധം anubandham S. Connection, as of acts & consequences. ഭാവാനുബന്ധം ധരിക്കയാൽ Nal 1. seeing the bent of her mind. den V. ആപത്തോട് അനുബന്ധിച്ചീടുന്ന സമ്പത്ത് KR. misfortune coming out of happiness.

അനുഭവം anubhavam S. 1. Enjoyment, experience. പ്രത്യക്ഷ അനുഭവം ഉള്ള കോല്ക്കാർ MR. the peons who see it daily. നരകാനുഭവം suffering hell-punishment. 2. produce, all advantages arising from possession. ഏറിയ കാലം അനുഭവം പ്രമാണമാകകൊണ്ടു TR. as his possession is proved. വൃശ്ചികമാസം നെല്ല് അ. തുടങ്ങും TR. the rice harvest. കായനുഭവം the produce of a tree (one of the 4 ഉടയം) ഫലങ്ങൾ അനുഭവക്ഷയം വന്നാൽ MR. when they bear less. അ. ഏറേ ചെന്നതു tree in full bearing. 3. fruit tree. അനുഭവങ്ങൾ വെച്ചു MR. planted the parambu. 4. grant of a land at a pepper corn rent in reward of service, also symbolical present of a betel or cocoanut at the time of executing a deed W.

അനുഭവിക്ക 1. v. a. to enjoy or suffer, possess. മുറി ഏറത് ഏതുപ്രകാരം അനുഭവിച്ചു MR. how did you come by it? പണംപോലും കിട്ടി അനുഭവിപ്പാൻ സംഗതി വന്നില്ല TR. 2. v. n. മയ്യാദയായി വെച്ചിരുന്നത് ഒക്കയും നമുക്ക് അനുഭവിച്ചു വന്നു TR. enjoyed all the rights. അനുഭവിപ്പാറാക്കി തരേണം TR. put us into possession. നിയോഗം പാലിക്കുന്ന ജനത്തിനു നാശങ്ങൾ ഒന്നും അനുഭവിക്ക ഇല്ല Bhr. ജീവനു ഭയം വന്നനുഭവിച്ചീടും ChR.

C. V. അനേക സൌഖ്യങ്ങൾ അനുഭവിപ്പിച്ചു make to enjoy. പുരാ ചെയ്തതെല്ലാം അവനെ അനുഭവിപ്പിക്കും KR. render to, avenge on him.

അനുഭാവം anubhāvam S. 1. Symptom of mental states. ഭൂപനു മൌനാനുഭാവം വരുത്തി Nal 4. silenced his objections. 2. = പ്രഭാവം. മഹാനുഭാവൻ magnanimous, high dignitary.

അനുഭൂതി anubhūti S. = അനുഭവം f.i. സ്വർഗ്ഗാനുഭൂതി Heavenly enjoyment. വൈഷ്ണവം പലത് അനുഭൂതമായി PT 3. = അനുഭവിച്ചവനായി.

അനുഭോഗം anubhōgam M. (from S.) Enjoyment, usufruct (= അനുഭവം) കമ്പഞ്ഞിയുടെ അ'മല്ലൊ TR. it is the company's own. രാജ്യത്തെ കോയ്മയ്ക്കു കൂടയല്ലൊ അതിന്റെ അ. ആകുന്നതു TR. Government has the usufruct. അനുഭോഗപത്രം deed of hereditary grant (= അനുഭവം 4), also അനുഭോഗക്കൊഴ.

അനുഭോഗിക്ക to enjoy (also of coitus.)

അനുമതി anumadi S. Consent, leave. ഭവതിയുടെ മിഴികളിൽ ഒർ അ. കൊതിച്ച് Nal 2. an encouraging glance.

അനുമരണം anumaraṇam S. = അനുഗമനം. മാതാവ് അ. ചെയ്തു UR. Died with her husband.

അനുമാനം anumānam S. Inference, guess. den V. അനുമിക്ക f. i. അതിന്റെ പരിമാണത്തെ അനുമിക്കാം Gan. from this you may find the amount. എന്ത് അതിനോടു അനുമിപ്പതു RC 46. compare.

അനുമാൻ, അനുവാൻ anumāṅ, —vāṅ RC. Tdbh. Hanumān.

അനുമോദം anumōd'am S. Approval, joy. അത്തോട് ഉര ചെയ്തു AR. അ'മൊട് ആശ്ലേഷം ചെയ്തു Bhr.

അനുയാത്ര anuyātra S. ചെയ്ത Bhr 2. Accompany for a short way. അ. പോക V2. സ്ത്രീധനമായി പൊന്നും മുത്തും ഒട്ടേടം അനുയാത്ര ചെന്നയപ്പിച്ചു KR.

അനുയോഗം anuyōġam S. Question. den V. അ'ഗിക്ക to enquire V1.

അനുരക്തം anuraktam S. Attached. അവളിൽ അനുരക്തനായി VetC. enamoured.

അനുരഞ്ജന fondness. ജനങ്ങൾ അ. ആയി KR.

C. V. പ്രജകളെ അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു KR. gains their love.

അനുരാഗം tender love. തമ്മിൽ അ. KR. (brothers) പ്രജകൾക്കു നമ്മിൽ അ. Mud. are fond of us. ഗുണങ്ങൾ കണ്ടാൽ അതിന്ന് അ'വും വേണം VCh. desire for them.

നന്ദാനുരാഗികൾ Mud. the adherents of N.

അനുരൂപം anurūbam S. Conformity, corresponding with. കർമ്മാനുരൂപമായ്വരും ഫലം KR. അതിലേക്ക് അനുരൂപമായിട്ടു രണ്ടാം സാക്ഷിയും പറഞ്ഞു, വാദത്തിന്ന് അ'മായ വഴിക്കു MR. ഇച്ഛാനുരൂപം Nal 2. adv. — hence ആത്മാനുരൂപന്മാർ Bhr. those like himself. വാഞ്ഛാനുരൂപൻ CG.

അനുലേപം anulēbam S. Ointment, rubbing with sandal powder etc. ശുക്ലഗന്ധാനുലിപ്തൻ KR 5. രക്തമാല്യാംബരാനുലേപനൻ KR.

അനുലോമം anulōmam S. Going with the hair or grain, favorable.

അനുവദിക്ക anuvad'ikka S. To permit, allow. അതിനായിട്ട് അ'ക്കേണം VetC. ആം എന്ന് അ'ച്ചു consented. രാമനെ ഇരുന്നുകൊൾവാൻ അ'ക്കേണം KR. തമ്പുരാൻ നമ്പ്യാരെ വക അവന് അനുവദിച്ചുതന്നാൽ TR. grant.

അനുവാദം S. permission, leave. എനിക്ക് ഒക്കയും അ. PT. I give you free leave. വ്യദിവസത്തേ അനുവാസം (vu.) തരിക, വാങ്ങുക TR. മൂരുവാൻ അ. വരുത്തിക്ക TR. നിങ്ങൾക്കും അ. എങ്കിൽ KR. if you also agree. അവൻ അ. തന്നിട്ടത്രേ ഞങ്ങൾ എടുത്തതു TR. ആം എന്നന്ന'ം മൂളി TP. assent.

അനുവർത്തകൻ anuvartaγaṅ S. Follower, also രാമകോപാനുവർത്തിയാം ലക്ഷ്മണൻ KR 5. അനുവർത്തനം ചെയ്യൻ Bhr. I shall obey. അസ്ത്രം അനുവർത്തിച്ചു KR. submitted to the missile.

അനുവേലം anuvēlam S. Continually. അ. വിനോദിച്ചു AR.

അനുശയം anušayam S. Regret, also അനുശോകം.

അനുശാസിക്ക anušāsikka S. To advise, reprove gently.

അനുഷംഗം anušaṅġam S. (സംഗം) = അനുരാഗം.

അനുഷ്ഠാനം anušṭhanam S. (സ്ഥാ) Performance, esp. of rites. സന്ധ്യാനുഷ്ഠാനം = സന്ധ്യാകർമ്മം, വ്രതാനുഷ്ഠാനാദികൾ ചെയ്ത VCh.

അനുഷ്ഠിക്ക (p. part. അനുഷ്ഠിതം) perform, observe. ബൌദ്ധമാർഗ്ഗം എല്ലാടവും അനുഷ്ഠിക്കേണം KU. spread. രാജവാക്യം അ'ച്ചതും ഇല്ല KR 4.

C. V. അനുഷ്ഠിപ്പിക്ക as വ്രതം അ. UmV. (the spiritual guide).

അനുസന്ധാനം anusandhānam S. Investigation. തത്വാനുസന്ധാനം = ശ്രവണവും അർത്ഥചിന്തനവും മനനവും KeiN.

അനുസരം, — രണം anusaram, — raṇam S. Following, obedience. അനുസരം കൊണ്ടും പ്രിയവാക്യം കൊണ്ടും വശത്തിലാക്കി KR. by indulgence. അനുസരണവചനം Nal 2. conciliating word. അന്യായഭാഗം അ'ണമായി പറഞ്ഞു MR. spoke for the plaintiff.

അനുസരിക്ക to obey, acquiesce, imitate. നിങ്ങൾ കമ്പഞ്ഞിയിൽ അ'ച്ചു TR. കല്പനപോലെ അ'ച്ചു നില്ക്ക be subject. അവനെ അ'ച്ചു വെക്കേണം Mud. employ him according to his prayer. വിധിക്കുന്ന വിധിപ്രകാരം

അ'ച്ചുനില്ക്കു TR. acquiesce in the verdict. പെണ്ണു പിള്ള ദോഷപ്പെടുന്നതു കോയ്മസ്ഥാനം അറിഞ്ഞാൽ അ'ക്കുന്നതു മയ്യാദമല്ല TR. wink at it. തവ ഗതികളെ അ'പ്പാൻ ബലം ഉണ്ടോ KR. can I follow, imitate thy flights? C. V. f. i. തൽഗുണങ്ങളെ അനുസരിപ്പിച്ചീടും AR 3. make to follow.

അനുസാരം (Loc. — രേ) according to. ദൂതരെ അയച്ചാലും ധൎമ്മാനുസാരണമായി KR 5. let the ambassadors go as justice demands. അനുസാരി follower.

അനുസ്വാരം anusvāram S. The nasal sound represented by ം, gram.

അനൂപം anūbam S. (അനു + അപ്പ്) Watered land, moist country or climate.

അനൂരു anūru S. (thighless) Sun's charioteer, po.

അനൃതം anṛδam S. (ഋതം) Untrue.

അനേ anē see അന.

അനേകം anēγam S. More than one, many. അനേകധാ, അനേക വിധം manyfold. അനേകം അന്യേ മമ വീടു പുക്കാൻ CCh. quite alone. അനേകായിരം Bhr. many thousands. അനേകം അനേകം രാജാക്കന്മാർ KU. വീരർ അനേകം പാൎയ്യാർ RC.

plur. അനേകർ many persons.

അനൈവർ, n. അനൈത്തും aneivar, — ttum T. a C. a M. So many, all (= അത്രയും) syr. doc.

അന്തം anδam S. 1. End, limit. അന്തത്തെ പ്രാപിച്ചു CG. died. അ'മില്ലാതൊരു സേന unbounded. അന്തമില്ലാതൊരു സന്തോഷത്താൽ CG. immense joy. തപസ്സിന്നന്തം വരുത്തി Bhr. stopped. 2. T. Te. C. Tu. (= ചന്തം) beauty. അന്തം മറിക 1. a fencing trick, jumping back (?); to cut a sommerset അന്തവും മുമ്പും അറിഞ്ഞു, നിലയിന്ന് ഒർ അന്തം മറിഞ്ഞു TP. sign of joy, victory അ. മറിച്ചൽ; gymnastics അ. മ'ൽക്കാരൻ an accomplished gymnast. 2. (Tdbh. അന്ധം?) to be enraged, lose control over himself.

അന്തകൻ anδaγaṅ S. Destroyer, Yama. അന്തകാലയം Hades. അ'ത്തിന്നയക്ക kill, po. അന്തകന്തം പാഞ്ഞുപോയി vu. അന്തോന്തം died suddenly (by Yama's spear? or അന്തമന്തം to the very end).

അന്തണൻ anδaṇaṅ T.M. (beautiful, cool?) A Brahman. അന്തണോത്തമ SG. അന്തണന്മാരിൽ വിശ്വാസം Si P 3.

അന്തഃ, അന്തർ anδaḥ, anδar S. (Entos; intus) Inside, in comp. f. i. അന്തഃശുചാ AR. with inward grief.

അന്തഃകരണം 1. the inner organ, heart, mind (including മനഃബുദ്ധി അഹങ്കാരം ചിത്തം) അ'ത്തിന്നുണ്ടായി രണ്ടു നാമം viz. മനസ്സ്, ബുദ്ധി KeiN. അ'ത്തിൽ ചിന്തിച്ചാൻ Mud. അ'ത്തിൽ വരുത്തിക്ക consider അ'ത്തിൽ നിശ്ചയമായിട്ടു ബോധിക്കും TR. you will surely perceive (hon.) 2. favor. (= മനസ്സ്) ഗവൎണ്ണർ സാസ്പവർകളെ അ. വൎദ്ധിച്ചു വരെണം TR.

അന്തഃപുരം women's appartment in palace. അന്തഃപുരികമാർ females of the palace. അന്തഃപുരങ്ങളിൽ വിശ്വാസം Nal 4. faith in women.

അന്തരം anδaram S. 1. Interior, interval. അന്തരം കൊള്ളാം Mud. that's the moment. ദശാന്തരേ whilst, also വിലാപിക്കും അന്തരേ as he wailed (po.) തുടങ്ങുമാന്തരേ CC. whilst. 2. difference. തമ്മിൽ വളരെ അന്തരം, കീഴ്മാററും മേല്മാററും തങ്ങളിലുള്ള അന്തരം CS. ശിക്ഷ ചെയ്യുന്നതിന്ന് അ'വും ഇല്ല TR. shall be punished without fail. അതിന്ന് അ. വരിക ഇല്ല jud. shall be surely done. അ. എന്നിയേ doubtless.

അന്തരംഗം anδaraṅġam S. (അംഗം) Mind, secrecy.

അന്തരാ anδarā (Instr. of അന്തർ) Inside. അന്തരാവന്നു ഭവാൻ meanwhile. പൊയ്ക്കു തന്നിൽ അന്തരാ ചെന്നു Bhr. മരുന്നു മൂക്കിന്നന്തരാ പിഴിഞ്ഞാൻ RC 88. in the nose. അന്തരാ നിരൂപിച്ചു Mud. = ഉള്ളിൽ.

അന്തരാത്മാ anδarāltmā S. Heart. അ'വിന്ന് ഒരു ഖിന്നത വിശേഷിച്ചും ഉണ്ടു Si P 4. you have a deep grief.

അന്തരായം andarāyam S. Obstacle. — M. trick V1. അന്തരായക്കാരൻ crafty V1.

അന്തരാളം andarāḷam S. Intermediate space. പോയൊരു ദശാന്തരാളേ CC. (= ദശാന്തരേ) അന്തരാളത്തിൽ ഉള്ളവർ KN. castes placed between the 4 original ones (as അമ്പലവാസി etc.)

അന്തരിക്ക andarikka 1. (intereo) To die f. i. Brahmans, to disappear, fail. — അന്തരിതം dead. 2. to differ. നടേതേ പെരുക്കവും ഇതും തങ്ങളിൽ അന്തരിച്ച ശേഷം CS. the difference between that sum & this.

അന്തരീക്ഷം andarīkšam S. Sky. അ'ത്രാലേ വന്ന എന്നും പറന്ന വന്ന എന്നും വിചാരിച്ച Ti.

അന്തരീപം andarībam S. (=ദ്വീപം) Island. Nal.

അന്തരേ, (Loc.) അന്തരേണ andarē, — ēṇa S. (Instr. of അന്തരം q. v.) between.

അന്തർഗ്ഗതം andargadam S. 1. Entered, hidden f. i. a മൂലരോഗം = അകത്തിന്ന പുറപ്പെടാതെ ഇരിക്കും നോവു a med. 2. mental, thought.

അന്തർഗ്ഗൃഹം andargṛham S. = അന്തഃപുരം KR.

അന്തർജ്ജനം andarjanam A Brahminee (= അകത്തമ്മ) നമ്പൂതിരിയുടെ ഇല്ലത്ത് ഒർ അന്തർജ്ജനത്തിന്ന് അപരാധം ഉണ്ടായി TR.

അന്തർദ്ധാനം andardhānam S. Disappearance. അവൻ അന്തർദ്ധാനമായി Arb. ശിലയിൽ അ'വും ചെയ്തു Vil P. vanish, as Gods. അ. പ്രാപിച്ചു Brhmd.

അന്തർഭവിക്ക, andarbhavikka S. Be included, intervene. വിക്കാം അ. Bhr. will not enter.

അന്തർഭാഗം andarbhāgam S. Inside.

അന്തർമ്മുദാ andarmudā S. With inmost joy AR 4.

അന്തർയ്യാഗം andaryāgam അ'ത്തെ യാഗം Bhr. Inward sacrifice.

അന്തർയ്യാമി andaryāmi S. Inner guide, soul AR 2.

അന്തർവ്വതി, അന്തർവ്വതനി andarvaṭi, — vatni S. Pregnant (po.)

അന്തർവ്വാസം andarvāsam S. Living within.

അന്തർവ്വാഹകൻ andarvāhayaṅ S. (= അന്തര്യാമി) ഈശ്വരൻ അ. God AR 2.

അന്തസ്താപം andastābam S. Burning grief.

അന്തോവസായി andāvasāyi S. (അന്തം) Barber po.

അന്താഴം, അന്തായം andāḷam, — āyam 1. The cross plank in a jangāḍa. 2. bar, as before window. അ. ഇടുക to lay bars across V1. 2.

അന്താളം andāḷam (അന്ധം q. v.) Pride, high-mindedness. den V. — V1. അന്താളിക്ക.

അന്തി andi Tdbh. സന്ധ്യ, Evening, often called മൂവന്തി; both joined അന്തിയും മോന്തിയും ആകുമ്പോൾ പുരയിൽ അടങ്ങെണം vu. നേരം ഒട്ടന്തിമോന്തിയാവോളം TP. — പോയ നാൾ അന്തിക്ക Mud. അന്തിയോളം till eve, continually. അന്തിയായി it is late. അന്തതീരാത്ത പണികൊണ്ട് അന്തിയാകരുത് prov. do not continue the work beyond eve.

Cpds. അന്തിച്ചുവപ്പ് red sky. അ'പ്പായപൊങ്കരിയി CG. A golden plough.

അന്തിത്തിരി the evening light. അടിച്ചുതളിക്കും അ'ക്കും ഒരു മുട്ട വന്നില്ല marks of a well ordered household, however poor. The ancestors require the light.

അന്തിമലർ (S. സന്ധ്യാരാഗം) Tuberosa or Polianthes; അന്തിമലരി perh. the same, or Mirabilis Jalappa? Rh.

അന്തിമഹാകാളൻ KU. a Paradēvata.

അന്തിയാവള്ളിയൻ a med. plant (അ'ന്റെ വേർ a. med.)

അന്തിയുറക്ക night's rest. ഇന്നേത്തെ രാത്രിയിൽ അ'ക്കിന്ന വരട്ടേ TP.

അന്തിവിളക്ക വെക്ക TP. = അന്തിത്തിരി. അന്തിവിളക്കിന്ന നേരമായി TP.

അന്തികം andiyam S. 1. (അന്തി anti, opposite) Near esp. Loc. അന്തികേ, നിണക്ക് അന്തികേ വന്ന CG. = അടുക്കേ; ഞാൻ അണഞ്ഞാലും അന്തികേ (prayer) may I draw nigh!

2. (അന്തം) what reaches to the end. പ്രാണാന്തികമായ ദണ്ഡം KR. punishment that lasts till death. അന്തികമാളം അന്തകൻ CG.

അന്തിമം = അന്തികം 1. & 2.

അന്തൊനേശ്വരൻ andonēśvaraṅ Nasr. po. Eternal Lord.

അന്ത്യം andyam S. (അന്തം) Final, last. അന്ത്യകർമ്മം Bhr. burning the corpse.

അന്ത്യജൻ a low caste.

അന്ത്രം antram S. (= അന്തരം, G. enteron) Entrails, med. commonly ആന്ത്രം.

അന്തോളം andōḷam S. vu. അന്തോളം, ഐന്തോളം What swings, a litter. അ. ഏറി പുറപ്പെട്ട Nal 2. അന്തോളികവാഹകന്മാർ Bhg. the palankin bearers.

അന്തോളിതം S. swinging, agitated. അ'മായി തന്നേരം ആവഹം, അ'മായ്കമഞ്ഞു യുദ്ധം Bhr 7. waxed doubtful.

അന്ധം andham S. Blind, infatuated. അന്ധരവേഷന്മാരായി CG. also അന്ധകർ the blind.

അന്ധകനാഥൻ, — നായകൻ Camsa, the prince of the blind CG. — മിണ്ടാതെ അന്ധനായ്നിന്നു ചിന്തിച്ചു Mud. thunderstruck. — അന്ധത, അന്ധതാപം blindness. [യിൽ ഇട്ട Mud.

അന്ധകാരം S. darkness. അന്ധകാരകൂണ്ടറ

അന്ധതമസ്സ് S. great darkness (po.)

അന്ധതാമിസ്രം (perfectly dark) a hell. അ'സ്രസമാനമാം കൂണ്ടറ Mud.

അന്ധാളി (see അന്താളം) bewildered, fool, hence അന്ധാളിതാപം, അന്ധാളിച്ചു പോക, CV. അന്ധാളിപ്പിക്ക to bewilder. അന്ധാളിപ്പ് bewilderment. [Pasture, food, po.

അന്ധസ്സ് andhassu S. (G. anthos, Soma plant)

I. **അന്നം annam** S. (അദനം) 1. Eaten, food, boiled rice, livelihood. അന്നപാനം meat and drink (po. also അന്നരസം). അന്നവസ്ത്രം food and raiment. ഷഡ്ഭാഗം എന്നുള്ള അന്നം ഉജിച്ചീടേണം VCh. support of king.

അന്നപൂർണ്ണേശ്വരി a Bhagavati.

അന്നഭേദി green vitriol.

II. **അന്നം annam** (and അന്നൽ?) Tdbh. ഹംസം A swan or goose, hence അരയന്നം. It is celebrated for its walk & as being able to separate milk mixed with water. പാലിൽ കലന്നുള്ള നീരിനെ വേർതിട്ടു പാൽ കുടിച്ചീടുന്നൊരന്നം പോലെ CG. കാകൻ പറന്ന പുനർ അന്നങ്ങൾ പോയ വഴി പോകുന്നപ്പോലെ HK. I follow the great as crows the swan.

അന്നക്കൊടി the swan standard B.

അന്നനടക്കാരത്തി, അന്നം ഇടെന്ത മേന്നടയാൾ RC 109. = ഹംസഗാമിനി.

അന്നൽ annal (prh. = അന്നം II.) A bird of stately walk, അന്നൽനേർ നടയാൾ Bhr. — crying voice അന്നലേ നീ എന്തു സന്തതം കേഴുന്ന CG. — The 2 birds are distinguished in CG. അന്നങ്ങൾ പോലെ നടന്നതിൽ പിന്നാലെ അന്നലെപ്പോലെ കരഞ്ഞു പിന്നേ children imitating.

അന്നു annu M. (T. C. അൻറു from അ) That day, then കണ്ടന്നേ. Bhr 1. ever since I saw.

അന്നു പെറുമ്മഹം 1. the price it will then fetch (doc.) 2. a certain tenure.

അന്നന്നു day by day. അന്നന്നു പണിചെയ്തു by daily work. വേണ്ടുന്ന കായ്ത്തിന് അ. എഴുതി വരികയും വേണം TR. from time to time. അന്നന്നുള്ളത് the production of that day. അന്നേടേ ഉണ്ട തല്ലുനിക്കു CG. (ഇട) I shall at once be flogged.

അൻപു, അമ്പു anbu, ambu T. M. (C. Te. അൻക, Tu. അംഗ) 1. Love, affection. അമ്പോട്ട കൊടുത്താൽ അമ്പുള്ള (prov.) അമ്പററാൽ തുമ്പറു if love fails, the right fails also (of family connection, joint possession), hence അമ്പും തുമ്പും KU. അമ്പില്ലാത്ത മനുഷ്യരും കമ്പില്ലാത്ത കായലും VyM. 2. also trust, devotion. തൽപാദം അമ്പോട കുമ്പിടുന്നേൻ VilP. അമ്പാം ആഴിയിൽ മുങ്ങി KeiN. അമ്പലം പുക്ക് അ. പൊഴിഞ്ഞു വസിച്ചു CG. അമ്പിൽ എടുത്തു gladly.

hence അമ്പെഴും loving കമ്പന് അ. തമ്പി RC 24. ഒശുകനൻപേറിന മകൻ RC. dear child.

അൻപൻ 1. lover, friend. അമ്പരിൽ അൻപനും വമ്പരിൽ വമ്പനും Bhr 2. 2. husband മലമകൾക്കുൻപൻ RC 118.

അൻപുക (po.) to be fond of, connected with. വങ്കനിവൻപുന്ന പങ്കജലോചനൻ the very merciful. ചില്ലിയില്ലോട്ട കൺ കോണമാ

യൻപുമമ്പു CG. the arrow consisting in the glance. കഴൽ തൻതലം അൻപുക മമ ചേത സി CG. abide, dwell. കാഞ്ഞിരങ്ങാടമ്പും ശ ങ്കരരെ Anj. residing. പിഴയില്ലാതെ മതിയ മ്പിന വിഭീഷണൻ RC. (=ഉള്ള) പുലിവായിൽ നിന്നമ്പാതെ വീണ്ടുപോയി CG. quickly. അ ൻപിനാർ ഓരോരൊ വേലകൾ CG. were engaged in.

അന്യം anyam S. 1. Other, chiefly in S. compos. but also അന്യ ഒരുവൻ MR.=മറെറാ രുവൻ — അന്യന്മാർ others, strangers, also അന്യവർ V1. അന്യത diversity. 2. descent അന്യം നിന്നു പോക, അ. മുടിയുക the family to be extinct. (=അനവയം?)

അന്യജാതിക്കാരൻ of another caste.

അന്യത്ര elsewhere (po.)

അന്യഥാ otherwise അന്യഥാഭാവം, അന്യഥാക രണം change of mind, acting contrary to അന്യഥാഭാവം വചസ്സിന്നു വരാ KumK.= മാറാം. അന്യഥാഭാവം പറക to refuse. അന്യ ഥാ ഭവിക്കയില്ല is irrevocable (a curse). ചി ല്പതിതൻ കല്പന അന്യഥാവാക്കിക്കൂടാ KR5. cannot be altered or avoided.

അന്യഥാവൽ (അന്യഥാൽ) of different nature — അന്യഥാലുള്ളതു another man's.

അന്യദാ at another time, sometimes.

അന്യദാസ്യം Nal3. servitude to another.

അന്യദ്രവ്യം=പരദ്രവ്യം.

അന്യപ്പെടുത്തുക distinguish ആത്മാവിന്നു ജ ഡത്തെ അന്യപ്പെടുത്തുവതു (Tatw.)

അന്യരാജ്യക്കാർ MR. foreigners.

അന്യവശമാക്കു to transfer.

അന്യസ്ത്രീ=പരസ്ത്രീ.

അന്യാർത്ഥം for the sake of another.

അന്യായം anyāyam S. 1. Injustice അന്യായം അന്യായം എന്നു ഘോഷിച്ചു മന്നവൻ തളത്തിൽ കരേറിനാർ SiP 3. Brahmans demanding redress. (modern usually ന്യായരഹിതം). അ. നി ണക്കു വനവാസം Bhr. unlawful. 2. cause for complaint. ഇവക്ക് അന്യായം ഉണ്ടായിൽ (Syr. doc.) 3. M. complaint, suit. അ. വെക്ക, ചെ യ്ക, ചൊല്ക f.i. അവൻ നിന്നെറ മേൽ അ. ചെയ്യു (jud.) അവൻ ഇങ്ങനെ ചെയ്യു എന്ന എന്നെറ അ. ആകുന്നു; അമാലത്തിൽ അ. ചെച്ചു, അ. ചെച്ച പറമ്പു TR. the disputed land. അ വരുടെമേൽ ചെച്ച അ. തെളിയിച്ചു, ആ സങ്ക ടത്തിന്നു താല്കാലിക അ. ബോധിപ്പിച്ചു MR. ആ അവസ്ഥക്കു നിങ്ങളെകൊണ്ടു കോയ്മയിൽ അ. കേൾപിക്കാം, അ. പറയാം TR. shall prosecute you. 4. (mod.) the plaintiff=അന്യായക്കാരൻ f.i. അന്യായം രാമൻ the plaintiff R. അന്യാ യം പ്രതികൾ MR.

അന്യായപ്പെടുക=(അന്യായം 3.) to lodge a complaint. അതു വിചാരിക്കുന്നതിന്നു അ'ട്ട sued for consideration of his claim. അ'ട്ട പറമ്പു MR. the p. under litigation. അ'ട്ട് അപേക്ഷിച്ചു (pid.) അന്നിയായപ്പെട്ടാൽ KR.

അന്യൂനം anyūnam S. Not deficient. അന്യൂന ഭാജനം CG. unspotted. അന്യൂന രാശം പറഞ്ഞു Mud. most tenderly.

അന്യേ anyē (S. from അന്യം, or=എന്നിയേ) 1. Without അനേകം അന്യേ alone. 2. except മത്സ്യം അന്യേ മറൊരുവക ഇല്ല PT. 3.= അന്യ other, besides. അറിഞ്ഞതിൽ അന്യേ ഒരു കുറവു തെളിഞ്ഞു കണ്ടാൽ, അന്യേ ഒരു വക കുറവു TR.

അന്യോന്യം anyōnyam S. (അന്യഃ അന്യം) 1. One another, mutually. അന്യോന്യാശ്രയം mutual dependence. അന്യോന്യവിശ്വാസം TR. 2. friendship. അ. വരുത്തുക to be friend V1. ചാവടിക്കാർ കള്ളന്മാരെ അന്യോന്യമായി പാർപ്പിച്ചു TR. lived on good terms with. അ വരെ അ. ആക്കി gained over TR. 3. an ആ യുധാഭ്യാസം (=മുഷ്ടിയുദ്ധം) V1.

അന്യോന്യക്കേട് enmity V1. (2).

അനവയം anvayam S. (അനു+ഇ) 1. Lineage ഭരതാനവയത്തിങ്കൽ ഉണ്ടായ രാജാക്കൾ Bhr. 2. logical connection of words (=പരസ്പരസംബന്ധം) അനവയവാക്യം Tatw. the word with which it is constructed.

den V. അനവയിക്കു to construe (gram.) അഖിലജ്ഞാനശാസ്ത്രം അ'ച്ചറിഞ്ഞു KeiN. interpreted.

അന്വവേദങ്ങൾ (?) anvavēd'aññaḷ Bhr. Udyōg. explained as secondary sciences, viz. യജ്ഞം, ദാനം, അദ്ധ്യയനം, തപോനിഷ്ഠ (perh. അന്വയവേദം.) [ever.

അന്വഹം anvaham S. (അനു + അഹഃ) Daily,

അന്വിതം anviδam S. (അനു + ഇ) Connected with — രക്താന്വിതം bloody, etc.

അന്വീക്ഷ anvīkša S. (ഈക്ഷ) Philosophy, also അന്വിഷ്ടി V1.

അന്വിഷ്ടം & അന്വേഷിതം sought.

അന്വേഷം — ഷണം S. (അനു + ഇഷ) 1. looking after, search അംഗനാന്വേഷം ചെയ്തു KR 5. കാൎയ്യ അ. investigation (jud.) 2. care അവന് അതിന്മേൽ അ'ണമില്ല MR. does not mind it. തമ്പുരാന് രാജ്യ അ'മായി വന്നാൽ TR. if the government should be entrusted to the Rajah.

അന്വേഷിക്ക 1. to seek, inquire, investigate vu. അന്യേഷിക്ക. 2. to care for രാജകാൎയ്യവും നന്നായി അ'ച്ചിരുന്നു KR. നാം അ'ക്കുന്ന ദിക്കു TR. the country under my charge. കുഞ്ഞുകുട്ടിയെയും അ'ച്ചു രക്ഷിച്ചു കൊള്ളേണം TR.

അപ aba S. (G. apo — L. ab —) off —, frequently confounded with അവ. — Privation, inferiority, South (opp. ഉൽ).

അപകടം abaγaḍam (S. better അവകടം) Mischief, adventure. [cy Mud.

അപകരുണം abaγaruṇam S. Without mer-

അപകൎഷം abaγaršam S. Detraction, deterioration. denV. — ൎഷിക്ക to scorn V1.

അപകാരം abaγāram S. (& അപക്രിയ po.) Harm, opp. ഉപകാരം; ഉപകാരത്തിന്ന് അ. കാട്ടുക be ungrateful. സൎക്കാൎക്ക് അ. വരും TR. loss. ഉപകാരവിധാനയോഗ്യനാം ഞാൻ അ. തവ ഹന്ത ചെയ്തു പോയെൻ CCh.

അപകാരി injurious. — denV. — രിക്ക (V1.)

അപകീൎത്തി, അപഖ്യാതി abaγīrti, — khyāδi S. Infamy.

അപഗതം abaġaδam S. (ഗം) Departed അഭയാകുലം AR 5. boldly.

പഗത അപഗമിക്ക disappear, be lost V1.

അപചയം abaǰayam S. Loss. അപചിതം lost.

അപചാരം abaǰāram S. Mistake, affront.

അപചിക്കുരു abaǰikkuru S. & M. (പച്) Scrophulous swelling (= പഴുക്കാത്തതു).

അപജയം abaǰayam S. (better അവ —) Defeat, rout. പൊരുതു തങ്ങളിൽ അപജയപ്പെട്ടു മുറിയും പാരമായി Bhr 8. തോലി അ. കൊണ്ടറിഞ്ഞു MR. disappointment.

അപടു abaḍu S. (പടു) Weakly, sick (po.)

അപത്യം abatyam S. (അപ) Offspring. ഞാൻ അപത്യാൎത്ഥി Bhr. I wish for a child.

അപഥം abatham S. Wrong road = പിഴവഴി V2.

അപഥ്യം abathyam S. Not salutary, want of diet. അപത്തിയം ചെയ്യായ്ക a med. അപത്ഥ്യഭക്ഷണം ചെയ്ക Nid. [trick V1.

അപദേശം abad'ēšam S. Pretence, disguise,

അപനയം abanayam S. Removal; bad direction. യുദ്ധം അ'മായി ചമഞ്ഞു Bhr 8. (= അബദ്ധം). [Prevarication.

അപന്യായം abanyāyam M. അപഞ്ചായം

അപപ്രഥ abapratha S. Dishonor KR.

അപമാനം abamānam S. Disrespect, affront. നമ്മെ അ. വരുത്തിയാലും നമുക്കു ബഹുമാനമായി നിശ്ചയിച്ചു TR. I took your insult for an honor. ദേവബ്രാഹ്മണൎക്കും അപമാനക്കേടു വരുത്തി insulted. — denV. അപമാനിക്ക.

അപമൃത്യു abamṛtyu S. Violent or sudden death.

അപരം abaram S. (അപം) 1. Latter, following, other. അപരദിനം next day, അ'പക്ഷം the 2nd fortnight. അപരാഹ്ണം afternoon (opp. പൂൎവ്വം). 2. hinder, west. [vanquished.

അപരാജിതം abarāǰiδam S. (പരാജിതം) Un-

അപരാധം abarādham S. 1. Offence, guilt. കുമ്പഞ്ഞിയോട് ഏറിയ അ. ചെയ്തു TR. against the C. 2. esp. trespass that implies loss of caste. അവകാശത്തിന്നു വാചകം അപരാധത്തിന്നു മുക്കു in civil cases pleading, in criminal the ordeal. അന്തൎജ്ജനത്തിന്നു പുതുച്ചേരി മൂസ്സതിന്റെ അ. ഉണ്ടു TR. she

fell through P. M. ഓന്റെ അമരാതം ഓൾക്കു TP. — അപരാധസ്ത്രീ a fallen woman.

denV. അപരാധിക്ക to offend, ruin, debauch, with Acc. ഞാൻ അവളെ അ'ച്ചിട്ടില്ല TR. with Dat. അമ്മെക്ക് അ'ക്കാമോ prov. അന്തജ്ജനത്തിന്ന വൈധവ്യം വന്നത് അപരാധിക്കയാൽ TR. as she transgressed the rules of widowhood.

അപരിഛിന്നൻ abariĉhinnaṅ Bhg 9. അപരിച്ഛേദ്യൻ S. AR 3. Undefinable, incomprehensible.

അപരിമിതം abarimiδam S. Unmeasured. അപരിമിതാനന്ദവാരിധി Sid D. [scarce.

അപരൂപം abarūbam S. Monstrous, odd,

അപരോക്ഷം abarōkšam S. (പരോക്ഷം) Not unperceptible. അ'ക്ഷജ്ഞാനം knowledge of present or visible things KeiN.

അപവർഗ്ഗം abavarg'am S. Final emancipation. അപവർഗ്ഗസിദ്ധി = മോക്ഷം Tatw.

അപവാദം abavāδ'am S. Blame, calumny. അപവാദി calumniator V1.

അപവാരണം abavāraṇam S. Concealment.

അപശബ്ദം abašabδ'am S. Solecism. അ'മില്ലാതെ പുറപ്പെട്ടകയില്ല prov.

അപസവ്യം abasavyam S. Right, not left; from the left to the right. [പുലകളി.

അപസ്നാനം abasnānam S. Funeral bathing,

അപസ്മാരം abasmāram S. Delirium, epilepsy Nid. ഉപകാരം അപസ്മരിക്ക ഇല്ലൊരിക്കലും KR. forget. [Nid. febrifuge.

അപഹം abaham S. Expelling. ജ്വരാപഹം

അപഹരിക്ക abaharikka S. To rob, extort, purloin, വഹകൾ, നിലം ഉപായത്രപേണ അ. MR. acquire by fraud. മനസ്സിനെ അ. Bhr. steal the heart.

അപഹാരം S. taking away, robbery.

അപഹാസം abahāsam S. Derision. അ'ത്തോടെ തുടമേൽ കൊട്ടി Bhr. [കേട്ട.

അപാകം abāyam S. Raw, indigestion, പാക

അപാംഗം abāṅg'am S. (അപ) Outer corner of the eye. ചഞ്ചലാപാംഗഭംഗാവലിഭംഗിയും Nal 1. = കടക്കൺ.

അപാത്രം abātram S. Unworthy, unfit recipient. ധനം അപാത്രത്തിൽ കൊടുത്തു KR.

അപാദാനം abāδ'ānam S. Removal, ablative (gram.)

അപാനൻ abānaṅ S. (അപ + അൻ) Anus, wind from behind. [Ocean, po.

അപാമ്പതി abāmbaδi S. (അപ് water)

അപായം abāyam S. (അപ + ഇ) 1. Calamity, danger. അ'ങ്ങൾ വന്നാൽ ഉപായങ്ങൾ വേണം; വാരിധിതീരം അപായസ്ഥാനം PT 1. dangerous place. 2. loss, death. ഏറിയ അപായത്തോടും ഡീപ്പുപാഞ്ഞു TR. fled with great loss. അപമാനത്തോടും ക്രൂടെ ശിപ്പായ്ക്ക് അ. തട്ടി fell. വെടികൊണ്ട് അ. വന്നു were shot. ഏറാളെ അ. വരുത്തി TR. put to death.

അപാർത്ഥം abārtham S. Senseless. അ'വിശേഷം absurdity.

അപി abi S. 1. G. Epi = അടി, in comp. 2. moreover, also, and അപിച, അപിതു po.

അപിധാനം abidhānam S. (അപി) Covering.

അപുത്രത്വം abutratvam S. Being without a son. ഏകപുത്രത്വം അ'ത്തോട് ഒക്കുമല്ലോ Bhr.

അപൂപം abūbam S. Flour cake.

അപൂർവ്വം abūrvam S. Unprecedented, rare, uncommon, vu. അകൎവ്വം.

അപേക്ഷ abēkša S. (അപ + ഈക്ഷ) 1. Looking for, expectation. 2. M. desire, request. തരുവാൻ കമ്പഞ്ഞിയിൽ നാം അ. ചെയ്യുന്നു TR. I beg the H. C. also അപേക്ഷം f. i. നിങ്ങൾക്ക് അപേക്ഷത്തോടെ എഴുതി TR. entreated you by letter.

അപേക്ഷിക്ക 1. to expect. തെല്ല് അ'ച്ചാൽ PT 1. if you wait a little. 2. to entreat, beg, with Loc. & Acc. also പല്ലങ്കിന്ന് അപേക്ഷിച്ചു TR. സക്കാരിൽ അ'ച്ചു, കമ്പഞ്ഞിയിൽ പരിന്ത്രിസ്സ് വന്ന് അപേക്ഷിച്ചാൽ TR. if the French should once beg for peace. തന്നെ രക്ഷിക്കേണ്ടതിന്ന് അ'ക്കുന്നു MR.

അപോഹം abōham S. (അപ + ഊഹ) Ascertainment ഊഹാപോഹാദികളിൽ ചതുരഹൃദയനായി Bhr 5.

den V. അപോഹിക്ക to judge rashly V1.

അപൌരുഷേയം abauruṣēyam S. Not of human origin. അ'യതഃ ഉണ്ടിതിന്നു Bhr. (i. e. വേദങ്ങൾക്കു). [after യാഗം KR.

അപ്ത്യോയ്യാമം aptōryāmam S. A ceremony

അപ്പ, അപ്പു arpa, appu S. (pl. ആപഃ) Water അപ്പുകളെകൊണ്ടു ജീവധാരണം ചെയ്യു Nal. ഇക്ഷോണി അപ്പിൽനിന്നുണ്ടായി KeiN.

അപ്പ appa T. M. A common weed, Ageratum (So. കമ്പഞ്ഞിപ്പച്ച) GP 64. കാട്ടപ്പ GP 65. Ceanothus cærulea Rh. കടലപ്പ etc.

അപ്പം appam T. M. C. Te. (അപൂപം, അപ്പി?) Fried cake, bread. അച്ഛൻ നല്ലുവാൻ അപ്പങ്ങൾ നിമ്മിച്ചു CG. അപ്പം മലരവിൽ Si P. പാകത്തിൽ വെന്തപ്പം പായസവും അപ്പടയും തരിപ്പണവും BR. (for parrots).

അപ്പക്കാരൻ baker — അപ്പക്കുട്ട oven.

അപ്പടി appaḍi T. (പടി) Thus, Tatw.

അപ്പൻ appaṅ T. M. C. Te. (Tu. mother) 1. Father; also among Namburis, father's brother നമ്മുടെ ചെറിയപ്പൻ (& ചിറപ്പൻ) TR. പെണ്ണപ്പൻ & (loc.) അപ്പച്ഛൻ father-in-law, അപ്പച്ഛി mother Vi. അപ്പായി father's mother Vi. അപ്പുപ്പൻ (loc.) grandfather. 2. used honorif. f. i. a Sūdra tribe. അപ്പന്മാർ, Gods തളിപ്പറമ്പത്തപ്പൻ Siva തൃക്കാരിയൂരപ്പൻ KU. Brahma. — അപ്പൻവിരൽ thumb. 3. used interj. = ആണ f. i. അച്ചൻ അപ്പൻ ഞാൻ തരുവു. നമ്പിയാർ അ. (= ന. ആണ). — Voc. അപ്പ, അപ്പാ, അപ്പച്ചാ, അപ്പടാ അപ്പി (loc.) interj. of pain and surprise (comp. അച്ഛാ).

അപ്പാടേ appāḍē (പാട്) Thus CG.

അപ്പി appi (C. T. Te. അപ്പുക to clap on) 1. Plaster = തകഴി. 2. dirt, children's talk Vi. 3. urethra B.

അപ്പു appu 1. S. = അപ്പ്, അപ്പ്. 2. M. = അപ്പി 1. അപ്പു ഇളകിയിരിക്കയും MM. (of a breast-wound). 3. M. affectionate appellation of boys f. i. എന്റെ അപ്പുകുട്ടി & thus 4 Npr.

അപ്പുറം appuṟam M. T. (പുറം) That side, beyond. അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ without hesitation. 100 കാലം അപ്പുറം TR. more than 100 years ago.

അപ്പൊഴത്തു appoḻutu (po.) & അപ്പോൾ T. M. (പൊഴ്) That time, then. അപ്പപ്പോൾ at times. ഗുണമായാൽ അപ്പോഴേ കൂട്ടി അയക്കാം TR. as soon as he is better. അപ്പൊഴേ തുടങ്ങേണം Anj. at once, opp. നാളെ.

അപ്രകാശം aprakāśam S. Secret. — ശ്യം not to be manifested. [peerless acts KR.

അപ്രതികമ്മാവ് apraḍiyarmāvu S. Doing

അപ്രതികാര്യം apraḍiyāryam S. Incurable, of രോഗം PT.

അപ്രതിമം apraḍimam S. Incomparable.

അപ്രതിരഥൻ apraḍirathaṅ S. Without an opponent Bhr. [— ആക disappear.

അപ്രത്യക്ഷം apratyakṣam S. Imperceptible

അപ്രധാനം apradhānam S. Secondary, accessory.

അപ്രമാണം apramāṇam S. Of no consequence, falsehood. — അപ്രമാണികൻ liar.

അപ്രമേയം apramēyam S. Unfathomable. അ. പ്രഭാവം Bhr. അ. ശുഭം Nal 4.

അപ്രയത്നം aprayatnam S. Easy അ'നേന സാധിക്കും KR. so അപ്രയാസം.

അപ്രയോജനം aprayōjanam S. Useless.

അപ്രവക്തവ്യം apravaktavyam S. Not to be uttered AR.

അപ്രസംഗം aprasaṅgam S. Unconnected.

അപ്രസന്നം aprasannam S. Displeased, അ. നിന്മുഖം Brhm P. അതുകൊണ്ടു നമുക്കു ഏറിയ അപ്രസാദം തന്നെ ആകുന്നു TR. regret much.

അപ്രാണി aprāṇi S. Sickly, miserable (vu.)

അപ്രാപ്തം aprāptam S. 1. Unattained. അപ്രാപ്യകാലകളായവചനങ്ങൾ PT. illtimed — അപ്രാപ്യം Bhr. unattainable. 2. M. അപ്രാപ്തൻ incapable. സാധുവും അപ്രാപ്തനും MR. imbecile.

അപ്രിയം apriyam S. 1. Odious. നമുക്കു വളരെ അ. ആകുന്നു TR. 2. dislike അ. കാട്ടുക.

അപ്സരസ്സുകൾ apsarassuyaḷ S. Gandharwa women Bhg. and അപ്സരസ്ത്രീകൾ Bhr.

അഫലം aphalam S. Unfruitful. അഫലനായ സുരപതി KR. (castrated?) chiefly of barren fruit trees. പിലാവ് അഫലം ശിശു കഴിച്ചു TR. deducting barren and young jack trees. തെങ്ങു,

കഴഞ്ച etc. അഫലമായി പോയി MR. beyond bearing.

അഫീൽ E. Appeal അ.ബോധിപ്പിക്ക, അംഗീകരിക്ക MR.

അബദ്ധം abad'dham S. (unbound) 1. Irrelevant, mistake, misconduct. അയ്യോ ഞാൻ നിന്നോട് അ. പറഞ്ഞുപോയി SG. impertinently. എന്തിന്നീ അ. കാട്ടിയതു KU. കൈയബദ്ധം കൊണ്ടു തീ പിടിച്ചു by a slip of the hand. അബദ്ധമായി വെള്ളത്തിൽ മറിഞ്ഞു വീണ MR. by mishap. 2. untruth, falsehood. അപനെ അ. വരുത്തി deceived.

അബർ abar A. Character, respectability. അ. ഇല്ലാത്തവൻ (Mpl.)

അബലൻ abalaṅ S. Weak, silly.

അബല woman, po.

അബാലൻ abālaṅ S. No more a child. അറിവു കൊണ്ടവൻ അ.'നായതു KR.

അബ്ജം abjam S. (അപ്പ്) Waterborn, lotus.

അബ്ജൻ moon (po.) [soon, year (po.)

അബ്ദം abd'am S. Watergiving; cloud; mon-

അബ്ധി abdhi S. Water-holding, sea.

അഭംഗി abhaṅg'i What is unpleasing, ഭംഗികേടു അ'ക്കും എത്ര ഭേദമേ ഉള്ളു PT 1.

അഭയം abhayam S. 1. Security. അ. ഇരുന്നു വണങ്ങിനിന്നു CCh. പിന്നെ അ. ഉണ്ടും AR 1. 2. promise of protection or pardon. അ. തരികെന്നു കാല്മൽ വീണിരന്നു AR 6 begged for quarter. അഭയം എങ്കൽക്കു തന്നരുൾ എന്നിരന്തനർ RC 63. so അ. പറക, വീഴുക, പുകുക, കാല്മൽ അ. ചെന്നു, എന്നെ രക്ഷിക്കേണം എന്നു അ. പുക്കു AR. അ'മായി surrendered on discretion. അഭയദാനം, അ. കൊടുക്ക to save and protect. 3. in Mal. a sign of protection which Rājas gave with the hand dipped in oil and saffron V 1. [f. unfortunate.

അഭാഗ്യം abhāg'yam S. Misery — ശൻ m. — ശ്യ

അഭാവം abhāvam S. 1. Absence. അഗ്നിതന്ന ഭാവത്താൽ മറഞ്ഞു കണ്ടങ്ങളും Bhr. 2. destruction, death, nonexistence; negative, gram.

അഭാഷണം abhāṣaṇam S. Silence V 1. [for.

അഭി abhi S. (G. amphi, L. ob) Near, towards,

അഭിക്രമിക്ക abhikramikka S. To attack (po.)

അഭിഗമിക്ക abhig'amikka S. To approach, go to (po.)

അഭിജനം abhijanam S. Family, noble ancestors, also അഭിജനത്വം Bhr.

അഭിജാതൻ wellborn.

അഭിജിത്ത് abhijittu S. Victorious; a sacrifice, noon, zenith. അഭിജിത്തും വിശ്വജിത്തെന്നും യാഗം KR.

അഭിജ്ഞൻ abhijñaṅ S. Experienced, clever. രാജസേവാഭിജ്ഞത്വം PT 1.

അഭിജ്ഞാനം information, recognition, mark. നല്ലോർ അ.'ത്തെ നല്കി, അഴകുള്ള അ.'ത്തെ കണ്ടാൽ KR.

അഭിധാനം, — ധേയം abhidhānam, — dhēyam S. Appellation, name. [Delight.

അഭിനന്ദിക്ക abhinand'ikka S. = simpl. KR.

അഭിനയം abhinayam S. Pantomime, രംഗത്തിൽ നടനമാടി പിടിച്ചഭിനയം നടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ KR.

അഭിനിവേശം abhinivēśam S. Earnest application, persistence. കേകയീസ്ഥകായ്ത്തിലു ള്ളൊരഭിനിവേശത്താൽ KR.

den V. അ'ശിക്ക, അഭിനിവിഷ്ടൻ.

അഭിപൂജ abhipūja S. Reverence. ദേവകളാൽ അഭിപൂജിതൻ UR = simpl.

അഭിപ്രായം abhiprāyam S. (അഭി + പ്ര + ഇ) Aiming at, intention, meaning, wish. അവനിൽ അ.'മായിരിക്ക love him cordially. സൂത്രത്തിന്റെ അ. import. ഇതു നമ്മുടെ അ. TR. my advice. എന്ത് എനിക്ക് അ.'മുള്ളതു MR. I would suggest, that.

അഭിഭവം abhibhavam S. Overpowering. അ. നിന്റെ മകനു വരുന്നു KR.

അഭിമതം abhimatam S. Desired, chosen, നിന്റെ അ. ചൊല്ലുക state thy wish.

അഭിമന്ത്രണം abhimantraṇam S. Bespeaking blessing, enchanting, esp. of arms.

den V. ആയുധം അഭിമന്ത്രിക്ക bless or curse the weapon. നാരായണാസ്ത്രം എടുത്ത് അ.'ച്ചു പാരതയച്ചാൻ Bhr. അ.'ച്ച കലശങ്ങളാൽ അഭിഷേചിച്ചാർ KR. consecrated vessels.

അഭിമാനം abhimānam S. Keen feeling of honor, self-esteem, arrogance. അഭിമാനഹാനി കൈക്കൊണ്ടു AR 6. covered with shame. കുലാഭിമാനം pride of birth.

അഭിമാനി (അഭിമാനവാൻ Nal 2.) proud, haughty. അ'കൾ മുമ്പനഭ്യുനൻ Bhr.

അഭിമാനിതപം നമ്മിൽ അങ്കുരിച്ചു Bhr. self-conceit, ambition.

denV. അഭിമാനിക്ക 1. to make something a point of honor, feel oneself. ശകുനൻ എന്ന് അ'ച്ചു ദ്യൂതൻ ഭീമൻ Bhr 10. 2. to emulate, fight. അവരോട് അ'പ്പാൻ എന്തൊരു കാരണം Bhr. = മത്സരിക്ക. — 3. to honour, favour B.

അഭിമാന്യകേടു വരും vu. disgrace = തോല്ക്ക.

അഭിമുഖം abhimukham S. Having the face towards — അ.'മായി പറക face to face.

അഭിയുക്തൻ abhiyuktaṅ S. (beset, involved) Assaulting ഒടുക്കുവാൻ അഭ്യുക്തൻ (sic.) AR 4.

അഭിയോഗം onset — denV. അഭിയോഗിക്ക to attack, press hard the enemy (= ഇറുക്കുക, മുറുക്കുക) V1.

അഭിരതം abhiraδam S. (രം) Delighted.

അഭിരാമം charming വിശ്വാഭിരാമൻ delighting every one. നേത്രാഭിരാമം SiP. delightful to the eyes.

അഭിരുചി abhiruji S. Relish for ഒരുത്തന് അ. ഒന്നിങ്കൽ ചെല്ലും AR 6.

അഭിലാഷം abhilāšam S. Propensity, lust, wish. ചിത്താഭിലാഷം own free will — also fem. ആത്മശുദ്ധിയിൽ അ'ക്ഷയുള്ളവൻ Bhg. അ.'ക്കൾ നല്കും Bhr. കാണ്മതിന്നിച്ഛിക്കുണ്ട് അ.'ക്ഷയുള്ളിൽ KR.

അഭിലാഷി desirous.

അഭിലാഷിക്ക to long. കാണ്മാൻ അ.'ക്കുന്നു KR. also അഭിലഷിക്കുന്നു (പാരം എന്മനം) KR.

അവളിൽ അഭിലഷിതം ഉണ്ടാക VetC. affection, lust. [ക Greeting.

അഭിവന്ദനം abhivanδanam S. denV. — ന്ദി

അഭിവർഷിക്ക abhivaršikka S. To rain upon. അ'ച്ചീടും മുശ്രൂക്കൾ, അതിൽ കാളമേഘം അ'ക്കയില്ല KR.

അഭിവാദം, — ദനം, — ദ്യം abhivāδam, — δanam, — δyam S. Salutation, accosting. ശരംകൊണ്ട് അ'ദ്യം ചെയ്തു ഗുരുഭ്രതന്മാർക്കു Bhr 4. അ'ദ്യം പരിചൊട്ട ചെയ്തു പുറപ്പെട്ട KR. took farewell from his mother. പിതാവിനെ വന്ദിച്ച് അ'ദനം ചെയ്തു KR. (to one dead).

അഭിവാഞ്ഛിതം adhivāñčhiδam S. Wish ചൊല്ലുഭിവ. Bhr.

അഭിവൃദ്ധി abhivṛd'dhi S. Progress, thriving. കൃഷി നന്നായി അ. ചെയ്തിച്ചു Arb. നമുക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങളും അഭിവൃദ്ധിയും തങ്ങളെ കടാക്ഷം തന്നെ TR. all my prospects rest on your favor. [curse.

അഭിശാപം abhišābam S. False accusation,

അഭിഷംഗം abhišaṅgam S. Defeat, imprecation V1.

അഭിഷേകം abhišēyam S. Sprinkling with water, inauguration or consecration by pouring oil, ghee, rice, pearls, etc. on the head of idols, kings, etc. പട്ടാഭിഷേകം ഗുർഭിഷേകം etc. അ. ചെയ്തു മടിയാതെ KR. get thyself crowned. രണ്ടു രാജ്യത്തിങ്കലേക്കും അ. ചെയ്തിച്ചു Mud. crowned him king over both countries.

denV. അഭിഷേചിക്ക, to crown. മന്ത്രികൾ എന്നെ അ'ചിച്ചാർ KR 4. — to be crowned കല ശങ്ങളാൽ, രാജാവായി രാമൻ അഭിഷേചിപ്പാൻ ഒരുമ്പെട്ടന്നു KR.

അഭിഷിക്തൻ anointed.

also അഭിഷേകിക്ക (?) നെല്ലിൽ പുഴു അഭിഷേകിച്ചു the rice is blighted by insects V1.

അഭിഷ്യന്ദി abhišyanδi S. (trickling) Congestive അഭിഷ്യന്ദിചയകൂർ GP 52. അഭിഷ്യന്ദികൾ Nid 16.

അഭിസാരം abhisāram S. Rendezvous.

അഭിസാരിക a woman who keeps an assignation. മാരഭയാൽ അ'മാരായ നാരിമാർ CG. അഭിസാരികാവൃന്ദം Nal 2.

അഭിഹതം abhihaδam S. Stricken, subdued. മൂവരാലും അ'നായെൻ Bhr.

അഭീക്ഷ്ണം abhīkšṇam S. (അഭി, ക്ഷണം) Continually (po.) [Fearless.

അഭീതൻ, അഭീരു abhīδaṅ, abhīru S.

അഭീഷ്ടം abhīšṭam S. (അഭി + ഇഷ്ട) Wished for. അ. സാധിച്ചു the wish is obtained.

അഭേദം **abhēd'am** S. 1. Indifferent. പോർ ചെയ്യാൻ അഭേദമായി maintained an equal fight. 2. unchanged. നിന്നിൽ അ'മായ ഭക്തി AR 1. [impenetrable.

അഭേദ്യ (കവചം) UR2. not to be split,

അഭ്യംഗം, അഭ്യഞ്ജിക്ക **abhyaṅġam, — ṅjikka** S. Rubbing with oil. അഭ്യംഗസ്നാനം=തേച്ചുകുളി f. i. മഗ്നനായ്പന്നടൻ അ'ന്തന്നിലേ നഗ്നനായ്ക്കാണായി CG. (bad omen).

അഭ്യനുജ്ഞ **abhyanujña** S. Leave. സത്യജനങ്ങളാൽ അഭ്യനുജ്ഞാതനായി Br P23. with their permission. [internally.

അഭ്യന്തരം **abhyanδaram** S. Interval, — രേ

അഭ്യസനം, അഭ്യസിക്ക **abhyasanam, — asikka** S. (അസ്) To practise, exercise, study. അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ട് അ'ച്ചു CG. അസ്ത്രസഞ്ചയം രാമൻ മുനിതങ്കൽനിന്ന് അ'ച്ചു KR. CV. അഭ്യസിപ്പിക്ക 1. to teach, instruct. 2. to educate. അസ്ത്രശസ്ത്രാദികളെ പുത്രനെ അ'ച്ചു Mud. അവക്ക് അ. PT.

അഭ്യസിപ്പു VN. a lesson.

അഭ്യാസം 1. exercise, practice, study. അക്ഷരാ — ആയുധാ — etc. ചെയ്ത. — 2. ability, acquired thereby. പണിക്കർ വീണാലും അഭ്യാസം prov. a feat.

അഭ്യാസി a student, practiser. നിത്യാഭ്യാസി ആനയെ എടുക്കും, അഭ്യാസി കുടിലൻ prov.

അഭ്യാഗതൻ **abhyāġaδaṅ** S. Visitor. അതിഥികളും അ'ന്നും VCh.

അഭ്യുത്ഥാനം **abhyutthānam** S. Rising to salute a new comer. അഭ്യുത്ഥാനാദി സല്ക്കാരം Bhg.

അഭ്യുദയം **abhyud'ayam** S. Rise, prosperity, happy progress. ദേവകൾക്ക് അ'ത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടും ദേവാരികൾക്കു വിനാശത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടും DM. നന്ദനാഭ്യുദയങ്ങൾ AR1.

അഭ്യുപായം **abhyubāyam** S. Means. ഇതിന്ന് എങ്കലുണ്ട് അ. PT1.

അഭ്രം **abhram** S. (G. ἀphros) 1. Cloud, vapour. 2. sky അഭ്രലോകം V1. അഭ്രത്തിന്നുഴിയിൽ ഇറങ്ങിടിലും KeiN. ശബ്ദം അഭ്രദേശത്തോളം ഉല്പതിച്ചു AR. 3.=അഭ്രകം, talc, mica, said to fall from the sky, also called ചെമ്പാനം, med. in പ്രമേഹം etc. അപ്പിറകം a med.

അമ **ama** T. M. A reed Saccharum sara (ശര). അമവേർ med. GP.

അമംഗലം **amaṅġalam** S. Inauspicious.

അമച്ചർ **amaččar** T. a M. (=അമാത്യർ) RC.

അമട്ടുക **amaṭṭuya** T. So. M. (=അമർത്തുക) To repress, threaten.

അമട്ട് threat V1. [വര A bean.

അമര, അമരക്ക **amara, — kka** better അ

I. അമരം **amaram** S. 1. Immortal. അമരർ, അമരവർ Nal. അമരകൾ Bhr. the Gods അമരകളുലക Bhr. heaven. അമരകൾപകയർ RC. Asuras. അമരകൾപരൻ Indra, അമരാവതി his residence. 2. the S. dictionary of അമരസിംഹൻ also അമരകോഷം.

അമരത്വം divine nature അ'ത്വവും വാണു സുഖിക്കുന്ന കണ്ണൻ; അതു (the dung of a white ox) സേവിപ്പോക്ക് എല്ലാം അ. വരും Bhr.

II. അമരം **amaram** T. M. (√ അമർ) The stern of a vessel, elephant's hind part, abaft. അ. പിടിക്ക to steer.

അമരി, or അവരി **amari, avari** T. M. Indigofera tinctoria (S. നീലി) prh. √ അമർ. 2. a sort of slipper or sandal V1.

അമരുക, ന്നു **amaruya** 5. 1. To subside, settle. പതുക്കേ രോമങ്ങൾ അമരുമാറു തലോടി Bhg. stroked the deer. അമരതല്ലുക beat the ground even. 2. to be seated, rest on. ഗജസ്കന്ധം അമന്നു Bhr 7. വിമാനം അമന്നുനിന്നു AR 6. ചെല്ലൂർ അമന്നേഴും തമ്പുരാൻ Anj. the God residing at Perinchellur. മുട്ടുകുത്തി അ. cower down. 3. to be allayed (കാററു, ദീനം), calmed, quiet. വെടിവെക്കുവാൻ അ. be subdued.

അമന്നവൻ grave, sedate person.

അമരൽ VN. abating of wind, fire, peace.

അമർ (prh. Tdbh. സമരം?) also അമ്മ KR. fight, battle. മിനക്കെടാതമർ ചെയ്ത CCh. അവരോടമർ ചെയ്തു വിക്രമിച്ചു KR 5.

അമർക്കളം battle-field.

അമർക്കാർ warriors V1.

അമച്ച് VN. 1. Calmness, self-government. അ. വരിക ഇല്ല TR. peace will not be restored. 2. subjection, severity. കള്ളന്മാരെ അ. ചെയ്യാഞ്ഞാൽ, രാജാവിനെ അ. വരുത്തുവാൻ TR. put down. ഏറാങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിന്ന് അ'യും നിലയും ഉണ്ടായില്ല TR. അമച്ചയായ കല്പന strict orders, severe threat. കള്ളന്മാരുടെ ഉപദ്രവത്തിന്ന് അമച്കല്പന ഉണ്ടാവാൻ TR.

a. v. അമക്ക, ത്തു 1. To press down. അമത്തു പിടിക്ക grasp tightly. വായിലിട്ടമക്കയും SiP 4. swallow. ഭൂമിയെ അമത്തു KU. rendered firm. 2. to subdue. കോപം അമത്തുള്ളിൽ Mud. suppressed. പട കൊണ്ടു ചെന്ന് അമക്ക Mud. ദ്വീപുവിനെ അമത്തു TR. overcame. ശത്രുക്കളെ Arb. മല്ലരംകൊണ്ടു ഗാത്രങ്ങൾ Bhr. appease. CV. അമത്തുക mod. = അമക്ക f.i. കഴുത്തു പിടിച്ചമത്തി jud. (robbers).

CV. അമത്തിക്ക.

അമരേത്ത്, അമറേത്തു amarēttu, — rēttu (Tdbh. അളത്) King's meal, അമറേത്തു കഴിഞ്ഞു the king has dined. അമരേത്തു പക്കം കഴിയുന്നില്ല TP. see അളതം.

അമർത്യൻ amartyaṅ S. Immortal = അമരർ; അമർത്യജനങ്ങൾ, അമർത്യാളികൾ KR.

അമർഷം amarṣam S. also അമക്ക മുഴുത്തുവരും Bhg. Impatience അ'യോടു ചെറുത്തു തച്ച Bhg. rage — hence:

അമക്കണൻ, അമക്കി impatient, passionate.

അമറുക, റി amaṟuya To low (So. M. in 1. Sam. 6. B.) [f. Voc. AR.

അമലൻ amalaṅ S. Pure, saint. — അമലേ

അമലി amali (T. & S. അമല) Laxmi, hence abundance.

അമലിക്ക to abound, remain in store V1.

അമൽ 1. Ar. ămal. Collection of revenue.

അമല്ദാർ Amildār. 2. H. amal. intoxication.

കള്ളു കുടിച്ച് അമലായി തോക പറിച്ചു TR. den V. അമലിച്ചുപോക V1.

അമളി amaḷi T. M. 1. Bed (po. M.) അകത്തു പുക്കമളിതന്മേൽ അമിഴ്ത്തവൻ RC 44. നല്ലമളികമേൽ അണെത്തു പള്ളികൊണ്ടു RC 100. 2. tumult, affray; cry, wail.

അമളിക്ക be troubled. CV. അമളിപ്പിക്ക V1.

അമാത്യൻ amātyaṅ S. (അമാ at home) Minister, counsellor, also അമാത്യകൻ Mud. നാലമച്ചർ RC. — അമാത്യതം his office.

അമാത്യക്കാരൻ family adviser V1.

അമാനത്ത് (Ar. amānat) 1. vu. അമാനം Deposit അ. വെച്ച ഉരുപ്പിക TR. ചില വസ്തുക്കൾ ഒക്ക അ. വെച്ചു & നെല്ലു മൂന്നു അമാനമായി വെച്ചു സൂക്ഷിപ്പാൻ TR. അ. കൊടുക്ക pay a deposit into court, before commencing an action നൂറിന്ന് ഒന്നു പ്രകാരം അ'മായിവെക്ക TR. 2. N pr. Mpl.

അമാനുഷം amānuśam S. Superhuman എതും അ. നിന്നുടെ രൂപോല്ലക്ഷം Nal 3.

അമാന്തം amāndam So. Confusion = അമളി; No. frustration കായ്ം അ. ആക്കി brought to nought, അമാന്തപ്പെട്ട was confused (Act. 19, 32 B.) അമാന്തായിപോയി was disordered, frustrated.

അമാന്തക്കാരൻ mischievous.

അമാർ (P. amora) Mulberry tree, Morus Ind.

അമാവാസ്യ amāvāsya S. New moon അമാവാസിനാൾ Bhr.

അമിക്കയറു amikkayaṟu (see അമ്പ) The tie of a ploughyoke (also അമി —) കന്നിൻെറ അവിവള്ളി പെട്ടി അറുത്തു MR. [അമിക്ക.

അമിക്ക 1. to fasten the tie of a yoke V1. 2. see

അമിതം amidam S. Unmeasured, copious.

അമിത്രം amitram S. Enemy.

അമിഴ്ക, ഇ്ന്നു amiḻuya T. a M. To sink (= അമരുക), പോരിൽ അമിഴ്ന്നു കപിവീരർ RC 15. absorbed in. കണ്ണിലമിണ്ണചൊരി RC 43. നെറിയാം മുററത്തമിണ്ണുള്ള ലീല CG. dwelling on. പതതാരിൽ അമിഴ്ന്നവർ RC 54. threw themselves at his feet.

a. v. അമിഴ്ത്തുക To fix, set അഴകാർ കിരീടം അമിഴ്ത്തി RC. put on. രതനങ്ങൾ അമിഴ്ത്തിയ കൊടിമരം KR 5. (മുത്ത്) അമിഴ്ത്തീടിന കവചങ്ങൾ Bhr. [judge.

അമീൻ (Ar. amīn) Person in charge; native

അമീർ (Ar. amīr) Emir അമീറന്മാർ grandees Ti.

അമുങ്ങുക amuṅṅuya T. M. C. (= അമരുക)

To sink, settle, be squeezed, as hand in hand. കരു അമുങ്ങി = ചാഞ്ഞുപോയി.

a. v. അമുക്കുക, ക്കി To press down, squeeze, knead, turn food in the mouth. അമുക്കി നി റെക്ക V2. to stuff VN. അമുക്കം.

അമുക്കൻ a deep rogue.

അമുക്കിരം amukkiram GP 75. V1. & അമുക്കുരം TM. a Med. root, Physalis flexuosa (അശ്വഗന്ധ S.) a med. against cough.

അമുത്ര amutra S. (opp. ഇഹ) In yonder life.

അമുഴുക, = അമിഴ് q. v. **amuḻttuya** രത്നങ്ങൾ അമുഴ്ത്തിന വിഭ്രക്ഷണങ്ങൾ KR.

അമൂല്യം amūlyam S. Invaluable.

അമൃതം amṛtam S. 1. Immortal (G. ámbrotos) അമൃതന്മാരായിട്ടിരിക്കും മേലിൽ Sil2. 2. Ambrosia, Nectar അൻപൊട കൊടുത്താൽ അമൃതം prov. കഥാമൃതം the precious story Bhr. 3. different fluids, milk, water, etc. അച്ഛനു പാലമൃതു കൊണ്ടു പോകുന്നു TP. 4. food of kings. അമൃതത്ത് ആകുന്നു king is at meal V1. അ'ത്തിനു കാലം പാകമായി dinner time, also അമരെത്തു, q. v. അമൃതു ചെയ്തു B. 5. different plants, chiefly ചിറമൃതം Cocculus cordifolius, അമൃതിന്റെ ഫലം, രസം GP. — പെയ്യമൃതം Menispermum cordifol.

അമൃത്വ S. immortality.

അമേദ്ധ്യം amēd'dhyam S. Not to be sacrificed, excrements vu. Tdbh. അമെച്ചം dung of birds V1. രാജമാഗ്ഗത്തിൽ അ. ഇട്ടാൽ VyM.

അമേദ്ധ്യകൃമിയായി പിറന്നു Bhg.

അമെയുക, ഞ്ഞു ameyuya T. a M. To be subject, V1. agree.

VN. അമൈതി what is included ഇലങ്കമാനകർ അമെയിതി ഒക്കവർ മുഴക്കി RC107. the whole town (= അടക്കം 2).

a. v. അമൈക്ക 1. To subject, join തുരകങ്ങൾ കൊടമെത്ത തേർ മിചയേറി RC89. mounted the chariot to which the horses had been put. വെള്ളികൊടുപുള്ളികൾ അമൈത്തും RC135. silver spotted. മൂവെലിയൊടാമൊന്നാർ മാതെയും അമൈക്ക RC 116. 2. to rule, grant അമൈത്തരുളി Syr. doc.

അമോഘം amōgham S. Unfailing, effectual = സഫലം.

അമ്പ amba (T. അമ്പി) Thick, strong rope. അമ്പയിട്ടു വലിക്ക pull heavy loads, singing. അമ്പാപ്പാട്ടു rower's song (comp. ചമ്പാ & അമ്പിഗർ C. Tu. boatmen).

അമ്പട്ടൻ ambaṭṭaṉ Tdbh. അംബെഷ്ടൻ Barber.

അമ്പതു aṉbaḍu (ഐം) 50. അമ്പത്തൊരക്ഷരം ഓരോന്നതിൻ വഴിയെ അമ്പോടു ചേക്ക HK.

I. **അമ്പർ, അമ്പറ്** A. ánbar. Amber, med. പൊന്നമ്പർ (മീനമ്പർ Ambergris).

II. **അമ്പർ or അമ്പറ ambar** (loc.) The whole. അമ്പർ കടിച്ചു, ഒന്നും വെച്ചിട്ടില്ല, അമ്പറവാക്ക also some അമ്പറകൊടുത്തില്ല, അമ്പറനിലാണ്ടു വാന്നു vu. almost poured out.

അമ്പരക്ക, ന്നു ambarakka (a C. അംബു fade) To be confounded, perplexed. അമ്പരന്നു നില്ക്കും KeiN. 1. = വലഞ്ഞു; ചെമ്പരുത്തി അ'ന്നു പോകും Nal. will be ashamed, outdone in comparison with that lip.

അമ്പരപ്പു perplexity. അമ്പരപ്പാട്ടിന്റെ ഇടയിൽ Ti. in the midst of the tumult.

അമ്പലം ambalam T. M. Tu. (perh. അംബരം Tdbh.) 1. A place devoted for public use, assemblies, etc. വഴിയമ്പലം choultry (സത്രം S.) ചുറമ്പലം temple court (അഗ്രശാല S.) അമ്പലക്കാരൻ host, man in charge, chief of village V1. 2. a temple M. Tu. = ക്ഷേത്രം. അമ്പലം വിഴുങ്ങിക്കു വാതിലുലക പപ്പടം prov. അമ്പലപ്പടി ഊരായ്മ right of directing the ceremonies in a Pagoda, with the title to an elevated seat in it.

അമ്പലപ്പുഴ N pr. of a temple in Trav. (S. അംബരാപശാപുരം PT 3.)

നാലമ്പലം MR. a square temple.

അമ്പലവാസി, f. — സിനി, caste of temple-servants.

അമ്പഴം see **അമ്പാഴം**

അമ്പാടി ambāḍi (= ആയമ്പാടി cowpen CCh.) അമ്പാടി കോവിലകം TR. Samorin's palace.

അമ്പാരം (H. & P. anbār) Heap, cornstack.

അമ്പാരി (H. A. ámāri) Howdah on an elephant. അ. കെട്ടുക (Royal privilege).

അമ്പാഴം & അമ്പഴം ambāḻam (C. Tu. അമ്പട S. അംബക്ഷം comp. അളം) Hogplum, Spondias mangifera അമ്പാഴത്തിന്റെ കൊമ്പല്ല പിടിച്ചതു prov. a weak support. അമ്പഴങ്ങാതലോം നല്ല GP 68. വെളിത്ത അമ്പഴത്തിൻ തളിർ GP 65. കാട്ടമ്പാഴം.

അമ്പു ambu 5. (= അരുമ്പു bud?) Arrow, porcupine quill (comp. എയ്യൻ). തൊടുത്തു വലിച്ച് അമ്പിനെ അയച്ചു KR. ഒളിയമ്പ് എയ്തു Bhr. a treacherous arrow. വെടിയും അമ്പും ഉണ്ടായി TR. there was some fighting.

Cpds. അമ്പറ arsenal. വളഞ്ഞ മതിലെല്ലാം അമ്പറകൾ വേണം Bhr 12. depôts of arms.

അഞ്ചലർ അമ്പൻ CG. = പഞ്ചബാണൻ.

അമ്പിൻപാട്ട distance of a bowshot, ശരപ്പാട്ട.

അമ്പിളി (T. അമ്പുലി) moon അ'ത്തെല്ല Sil. its digit. അമ്പിളിക്കല പോലെ നേത്രാളതം SiP 4. അമ്പിളിബിംബം ഉളിക്കും Nal 4. (also അ'അമ്മാമൻ moon B.)

അമ്പുക്കൂട്ട, അമ്പിൻക്കൂട്ട, അമ്പുറ quiver (= പൂണി, ആവനാഴിക).

അമ്പുമാരി arrowshower.

അമ്പുക see അൻപു.

അമ്പുറു? ambuṟu എടങ്ങേറും ലോകരെ ഇടയിൽ അമ്പുറുകേട്ടും ഉണ്ടു TR. Vexation (Mpl.)

അമ്പൈ ambai (S. അംബ) interj. of wonder and joy. അമ്പൈ കേൾപിൻ Ah!

അംബ ambba (അമ്മ) & അംബിക Mother, Pārvati.

അംബരം ambaram S. (what environs) 1. Horizon, sky. കണ്ണനാം തിങ്കൾ യാമാവശംമാം അ'ംതന്നിൽ വിളങ്ങി CG. അ'ത്തോളം ഉയരം ഉണ്ടു AR 6. നല്ലമ്പരത്തിടേ വസിപ്പവർ RC. the Gods. അംബരചാരികൾ Bhr. — അംബരമണികുലജാതൻ KR. of the solar dynasty. 2. clothing.

അംബരി (celestial) title of Samorin's queen വലിയ തമ്പുരാട്ടി അംബരി കോയിലകം (= അമ്പാടി?)

അംബരേശൻ വൈശ്യൻ KU. Npr. a Chetty, to whom the building of Calicut is ascribed.

അംബെഷ്ഠൻ ambaṣṭhaṅ S. A certain tribe; barber & physician; elephantkeeper Mud.

അംബു & അംഭസ്സ് ambu & ambhassu S. Water, (അപ് G. ombros).

അംബുജം, അംഭോജം, അംഭോരുഹം lotus (in comp. മുഖാംബുജം etc.)

അംബുദം, അംഭോദം water-giving, cloud.

അംബുധി, അംഭോധി sea.

അമ്മയം watery = ആപ്യം po.

അമ്മ amma 5. (in Tu. father, S. അംബ) 1. Mother. Gen. അമ്മയുടെ & അമ്മാവിൻ (po.) മൂത്തമ്മ, ഇളയമ്മ & ചിറ്റമ്മ mother's sister. 2. hon. goddess, esp. Kāḷi അമ്മതമ്പുരാട്ടി & അമ്മതമ്പുരാൻ queen dowager. നാലുചീട്ടിൽ അമ്മസ്ഥാനം തരും KU. അമ്മയാർ matron, Patter female. 3. interj. എന്ത് അമ്മ I really don't know! അമ്മമ്മാ lamentation & doubt or perplexity, also അമ്മേ (like അപ്പാ).

hence: അമ്മക്കള്ളം (innate) sagacity & roguery.

അമ്മക്കള്ളൻ deep fellow V1.

അമ്മച്ഛൻ mother's father, അമ്മമ്മ her mother.

അമ്മയകം family house of a Brahman's wife. vu. അമ്മാത്തേ മുത്തച്ഛൻ maternal grandfather.

അമ്മാൻ = അമ്മാമൻ V1.; അമ്മാനപ്പൻ also അമ്മായപ്പൻ father in law, father's brother.

അമ്മായി, അമ്മായി 1. maternal aunt. 2. uncle's wife (also അമ്മാമ്മി V1.) 3. mother in law (Can. & Cal.) who is also called അമ്മായിയമ്മ V1. or അമ്മായ്മ loc.

അമ്മായിശാസ്ത്രം knowledge of old women, superstition lore.

അമ്മാവൻ, അമ്മാമൻ, അമ്മോൻ & അമ്മോമൻ 1. maternal uncle (S. മാതുലൻ) also അമ്മായച്ചൻ, കാരണവർ. എൻറമ്മോർ ആണ TP. I swear it by my uncles. 2. a Sūdra distinction, 16 അമ്മോന്മാർ direct the ആയുധാഭ്യാസം of the 350,000 Colatiri Nāyer KM. Ammons ruled once over Coorg. 3. like മാതുലൻ used for ഉമ്മത്തം med.

അമ്മരം ammaram Impudence, obscenity. അ. കാട്ടുക, പറക.

അമ്മരക്കാരൻ impudent fellow.

den V. അമ്മരിക്ക V1.

അമ്മാന & അമ്മാനം ammāna (m) T. M. Game of throwing & catching handballs. അമ്മാനകൾ എറിഞ്ഞു നടക്കുന്ന നാരിമാർ KR. അമ്മാനജ്ഞാനികൾ തുടങ്ങൊല്ലാ RC 30.

അമ്മാനക്കളി the same. Rāvaṇa കൈലാസത്തെ കുത്തി എടുത്തു കരങ്ങളിലാക്കി അമ്മാനക്കളിയാടി പത്തിരുപതു കുറി പൊക്കി എറിഞ്ഞു കരങ്ങളിൽ ഏററു CartV.

അമ്മാനയാടുക f. i. അമ്മാനയാടും ശാല KR 5. also വില്ലുകൊണ്ടമ്മാനമാടി Nal 2. അമ്മാനയാടുന്ന മന്നവൻ CG. (on seeing Rugmiṇi നൎത്തകൻ തന്നുടെ അമ്മാനയായി). met. അദ്രികളെ എടുത്തമ്മാനയാടുവൻ KR. play balls with them ചൂതുചതുരംഗം അമ്മാനാട്ടം ഇത്യാദി വജ്ജിക്കേണം KU.—അമ്മാനാടുക vu. V2.

അമ്മാശി N pr. A king or nation said to be overcome by Samorin KU.

അമ്മി ammi T. M. (see അമ്മു) Grinding stone. കുഞ്ഞന്റെ കണ്ണമ്മിയുടെ ഉള്ളിലും prov. ചെമ്മുള്ളോർ അമ്മിക്കല്ലങ്ങൊരു കോണത്തു CG.

അമ്മിക്കുട്ടി, അമ്മിപ്പിള്ള the cylindric stone used to grind with, also അമ്മിക്കുഴവി (അമ്മിക്കുഴവിയെ പോലെ Nid.)

അമ്മിഞ്ഞി ammiṅṅi M. (C. Tu. അമ്മണ്ണി, T. അമ്മം) 1. Nipple, from അമ്മ; children cry അമ്മിഞ്ഞിതാ CG. അമ്മിഞ്ഞിതന്നൊരുത്തി CCh. 2. interj. of pain, as of a child. അമ്മിഞ്ഞിമേലും കഴുത്തിലും കാണമ്മേ CG. oh mother look, what is on my body and neck.

അമ്മിണി (C. Te. affectionate appellation of mother) 1. So. affectionate appellation esp. of infants (cfr. T. അമ്മണം), sometimes of mother & wife. 2. a female name.

അമ്മിട്ടം ammiṭṭam (T. നമുടു Te. C. അവുടു) The lower lip (comp. അമ്മു) in അ. കടിക്ക mark of displeasure, perplexity, etc.

അമ്മു ammu T. M. (T. അമ്മുക=അമുങ്ങുക be reserved, close) 1. So. Expression of tenderness applied to girls by parents, etc. (ഓമനപേർ) എന്റെ അമ്മുകുട്ടി വാ. 2. interj. of doubt, caution, etc. അമ്മെന്നു പോയി vu.

അമ്മുമ്മത്തള്ളമാർ ammummattaḷḷamār So. M. Grandmothers (അമ്മ, ഉമ്മ, തള്ള).

അമ്മോച്ചൻ ammōččaṅ (=അമ്മോമൻ, അമ്മാമൻ, see under അമ്മാവൻ & അമ്പിളി). A slang name for lion or tiger അമോച്ചൻ നില്ക്കുന്നേടം അമ്മോച്ചനും പശു നില്ക്കുന്നേടം പശുവും നില്ക്കട്ടേ prov.

അമ്മോൻ see അമ്മാവൻ under അമ്മ.

അമ്ലം amlam S. Sour=പുളിരസം med. അമ്ലിക tamarind.

അമ്രം better ആമ്രം mango tree (po.)

അയ aya (T. അചൈ) moving. 1. Clothline, also അയക്ക, അയൽ; അയക്കയർ a rope of the loom. അയയുള്ളത് any thing light V1. 2. T. M. rumination അയവക്കുന്ന ജന്തു MC. അയവേക്കുക No. അയമക്കുക, അയമക്കം V2. (prh. അയവ് q. v.+അറുക്കുക or പറിക്ക).

അയം ayam S. 1. (√ അ) He, po. 2. (√ ഇ) good fortune, po.

അയക്ക, അയെക്ക aya(e)kka (T. അചൈ. C. Te. അസെ to move) 1. To send, forward ആളെ അയച്ചു ചോദിച്ചു sent to ask. കുമ്പഞ്ഞി കല്പനത്താൽ അയച്ചുവന്നവർ TR. those sent by the HC. അസ്ത്രം, അമ്പയക്ക Bhr. to shoot. 2. to let go, leave അവളുടെ കരാംബുജം അയച്ചുവോ, കൈത്തളിർ അയച്ചാലും Bhr. let her hand go. ചരടു, യന്ത്രം അയച്ചു or വിട്ടു Mud. let it fall. അല്ലാതകത്തയച്ചീടുകയില്ല PR. or they will not let in. അവളെ ഇങ്ങയക്കേണം leave her to me. നിങ്ങളെ അയച്ചൂടാം TR. (=ചുവി—) will let you go. മാനസം അവളുടെ മേനിയിൽ അയച്ചു CG. allowed his mind to dwell on (or 3. to be dissolved, absorbed in). 3. (=അഴെക്കുക) to slacken, loosen as യന്ത്രതോരണം.

VN. അയച്ചൽ being loose, untied.

അയപ്പു sending, slackening. ആട്ടവും പാട്ടും അയപ്പും തിരിപ്പുകൾ (Anj.) prh. fencing postures?

CV. അയപ്പിക്ക. 1. to make to send കല്പന അയപ്പിക്കുക വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു jud. നാട്ടുക്ക അ. TR. order back. 2. to get oneself dismissed, take leave അയപ്പിച്ചോണ്ടും കിഴിഞ്ഞുപോന്നു TP. സന്നിധാനത്തിങ്കൽനിന്നു ഞാൻ അയപ്പിച്ചു കോട്ടയകത്തു വന്നു TR. താതനോട് അ'ച്ചുകൊണ്ടു KR.

അയയുക (also അഴ) 1. To slacken. കാഞ്ചി അയഞ്ഞു CG. girdle grew loose. ചൂട്ടു കൊണ്ടയഞ്ഞ മാനസം RC 21. relaxed. അയഞ്ഞ മാനതകരുന്തിനോടെ RC 119. 2. to be watery. അയഞ്ഞ മലം പോക Nid.

അയക്കൂറ ayakkūṟa (T. അയം water, mud) A certain fish.

അയനം ayanam S. (√ഇ) Going, way; the course of the sun, ഉത്തരായണം northwards, ദക്ഷിണായനം southwards, each of 6 months; biography പരശുരാമായണം KM. the story of PR.

അയനിയൂൺ a meal before marriage B.

അയൻ ayaṅ T. M. (Tdbh. അജൻ) Brahma. അയന്തന്നോടറിവിച്ചാർ KR. told Br. അയന്തനയൻ തൻ ചൊല്ലിയന്നരുന്നു RC 88.

അയമോതകം (S. അജമോദ) Caraway seed, Carum Carvi.

അയക്ക ayarkka T. M. To swoon; also feel estranged, disagree V 1. ചന്ദ്രഗുപ്തനോടയത്തകറിക്കളവാനായി പ്രയത്നം ചെയ്തു Mud 3. from abhorrence of Ch. ഇത്ഥം അയത്തു പറഞ്ഞു RS. disgusted. തമ്മിൽ പറഞ്ഞയത്തിടിനാർ Bhg. spoke contemptuously.

CV. അയപ്പിക്ക to exasperate V 2.

അയർ, അയപ്പു T. So M. swoon, forgetfulness, discord V 1. [ber L.

അയല ayala T. M. A fish, Mackarel. Scomber L.

I. അയൽ ayal = അയ 1. Clothline. ഉടുപ്പാൻ ഇല്ലാത്തോൻ എങ്ങനെ അയലിന്മേൽ ഇടും prov.

II. അയൽ T. M. (& അചൽ) Neighbourhood. അഞ്ചു എരുമ കറക്കുന്നതു അയൽ അറിയും prov. അയലും പതിയും അറിക doc.

അയല്ലാരൻ neighbour, also അയൽനാടി & അയലോക്കരൻ Arb. (= അയലക്ക —) — അയല്ലക്കിക്കാർ MR. so അയലംശം MR.

അയൽദേശം, — നാടു neighbouring country അതിന്നയൽനാടു KU. നാട്ടിന്നയൽനാടുവാഴിയായുള്ള കാട്ടാളൻ Mud 2.

അയൽപക്ഷം, — ല്പക്കം, — ലപക്കം neighbourhood.

അയലോക്കത്തു Arb.

അയൽലോകം & — ലോകർ the neighbours.

അയൽപ്പുറം the neighbourhood.

അയൽവാഴി the ruler over (this and) the next lands.

അയലൂർ & അയത്രുക്കോവിൽ N pr. One of the 5 Cshatriya dynasties near Chēttuva KU.

അയവു ayavu VN. of അയയുക (comp. അയ 2) 1. അയവേക്കുക No. അയവിറക്കുക To chew the cud. 2. elasticity. പിന്നെ കാലുടെ അയവു വരുത്തായ്കിൽ മുടന്തുപോം MM. if it fail to make the wounded leg supple.

അയശസ്സു ayaśassu S. Ignominy. അ. ഉണ്ടാം Bhr 12. [magnet.

അയസ്സു ayassu S. (L. œs) Iron. അയസ്കാന്തം

അയി ayi S. interj. Oh! അയി സുമുഖ ചൊല്ലു ചൊൽ Mud.

അയിർ, അയിരം ayir(am) (അയസ്സു) Iron dust, any ore ഇരിമ്പയിർ MR. ഔഷധം ഉണ്ടാക്കുന്ന അയിർ (exhib.) അയിരുത്തു smelting of iron B. [അനന്തം Mpl.

അയിരാന്യത Ar. åyirānyat = അലമ്പൽ,

അയിരി see ഐരി.

അയുക്തം ayuktam S. Improper, unfit MR.

അയുതം ayuḍam S. A myriad, 10,000. അയിരം കിട്ടുമപ്പോഴുതും വേണം VCh.

അയേ ayē S. interj. Surprise. അയേ സഖേ PT.

അയോഗ്യം ayōgyam S. = അയുക്തം.

abstr. N. അയോഗ്യത impropriety. അപരനാം ഞാടി ഒരു രാജ്യത്തിരിപ്പാൻ ഏറ ഒർ അയോഗ്യത ഉണ്ടു TR. it is next to impossible for me.

അയോഘനം ayōghanam S. (അയസ്) Blacksmith's big hammer V 1.

അയോമയം of iron, ironlike, po.

അയോദ്ധ്യ ayōddhya S. (not to be overcome) Oude, Rāma's residence Tdbh. അയോത്തി RC.

അയ്യം ayyam M. (T. ഐയം) 1. Alms. അ. ഇരക്ക to beg. അ. ഏല്ക്കുന്നിലും ഏല്ക്കും Kei N. ഒ വ്യം കളഞ്ഞ് അ. തുടങ്ങുന്ന Nal 1. 2. doubt (po.) from അയ. 3. lamentation, grief. (അയ്യോ) അയ്യമകറ്റി അനുഗ്രഹം നല്കി po. അവൾ അയ്യംവിളി കൂട്ടി TP. വഴിയിന്ന പെണ്ണുങ്ങൾ അ. വിളിക്കുന്നതു, മാപ്പള അടിക്കുന്ന എന്ന് അവൻ അ. കൊടുത്തു TR. also അയ്യവും വിളിയും കേട്ട vu. alarm.

അയ്യൻ ayyaṅ 5. (see ഐയൻ) = അച്ചൻ? Father, lord. അയ്യാ O sir! also interj. of derision.

അയ്യൻ, അയ്യപ്പൻ Npr. the hunting Deity.

അയ്യൻവഴി the most honorable of the 6 modes of hunting (= കുറിച്ചുനായാട്ട).

അയ്യന്നി ayyanni (ഐ?) A field that yields two crops in a year, chief harvest in Magara (= മകരക്കണ്ടം).

അയ്യായിരം ayyāyiram 5000 (ഐ).

അയ്യോ, അയ്യയ്യോ ayyō, ayyayyō 5. Interj. of pain, grief, alas! അയ്യോ എന്നിങ്ങനെ കൂട്ടം തിണ്ണം CG. അയ്യോ എന്നുള്ളത്തിൽ തോന്ന മാറു po. അയ്യോപാപം what a pity! — ഇതു അ'ുള്ളവൻ such a compassionate person, also അയ്യോഭാവം compassion.

I. **അര ara** 5. (√ അര decrease) 1. Half. അരചൈന്ദ്രതിനേരെഴുകണ RC 133. an arrow shaped like a half moon. 2. the middle of the body, loins, waist (= ഇട, നട്ട) അരയും തലയും മറന്ന fainted; അരെക്ക കീൾ തക്കമാറില്ല. Bhr. അരയിൽ or അരെക്ക കയറിട്ട കൊണ്ടുപോയി Mud. led to execution. അരയിൽ ഉണ്ട I have it in the girdle.

Cpds. അരക്കാൽ $\frac{1}{8}$. അരക്കാൽ നാഴിക പോലും not even 4 minutes. അരക്കാൽ പലിശ $1\frac{1}{4}$ % interest.

അരക്കുപ്പായം, — ക്കുട്ട short garment V1.

അരക്കുഴൽ small box used as purse.

അരക്കെട്ട (2) 1. loins. അരക്കെട്ടിൽ നോവും Nid. 2. girdle. — അരക്കേശം Bubo.

അരക്ഷണം half a moment. അ. നില്ക്കാതെ.

അരഞ്ഞാൺ chain worn round the waist ഒരു ലരഞ്ഞാണം TR. അരഞ്ഞാണം പറികയും MM. symptom of delirium.

അരത്താലി (2), — മണി waist-ornament.

അരപ്പടം (2) leather-girdle V1.

അരപ്പണം half a fanam.

അരപ്പലം $\frac{1}{2}$ pound, in prov. അരപ്പലം തേഞ്ഞു പോകും, അ. ഒലിന്റെ കുഴക്ക.

അരപ്പൂട്ട (2) girdle with clasp V1.

അരമനസ്സായിരിക്ക to be undecided, reluctant.

അരമൻ stunted corn (Palg.)

അരമാ 1. a fraction $\frac{1}{40}$, അരമയുടെ പാതി കാണി — 2. a wooden bolt. അരമയും തഴുതും.

അരമാനം = അര 2. ഉടഞ്ഞാൺ തന്റെ അ. ചേർക്കുന്ന TP. put on his waist.

അരമാൽ (2) hips. അ.'ലിന്ന വെടികൊണ്ടു.

അരമുറുക്ക girdle. — അരമുറുകി Arb. girded himself for wrestling.

അരയര (ഉറുപ്പിക) TR. each half a Rupee.

അരരെച്ച by halves, as medicines.

അരവൈദ്യൻ (prov.) a tolerable physician.

II. **അര or അരയ്** (അരചു) Royal, in അര മന etc.

I. **അരം aram** T. M. C. (√ അര) 1. A file. അരംപൊടി, അരപൊടി filings. അരം കൊണ്ടു രാകിപ്പൊടിച്ചു Bhr. 2. edge of rice husk etc. sharpness. പെരുവഴിത്തുവെക്ക് അരമില്ല prov. അരമരമില്ലരം V1.

II. **അരം** S. (√ അർ = G. ἀιρω) Swift. 2. wheel's spoke (po.)

അരകല്ല് arayallu (അരയുക) Grinding stone.

അരക്കൻ arakkaṅ T.M. (Tdbh. രക്ഷസ്സ്) 1. A Rāxasa അരക്കർമണി KR. Rāvaṇa. 2. a miser; a kind of ant MC. (prh. from അരക്ക).

അരക്കു arakku T. M. C. (Tdbh. രാക്ഷാ, ലാക്ഷാ) 1. Gumlac, sealing-wax. അരക്കു തേൻ മാംസം ഇരിമ്പു പാഷാണം ഇവറിനെ വിറു കഢുംബരക്ഷ ചെയ്ത KR. mountaineers. — അരക്കു one

of the മലയനൃഭവങ്ങൾ TR. — of two kinds പച്ചരക്കു, കോലരക്കു GP 75. the latter also അരക്കുതിരി.

അരക്കില്ലം Bhr. the lac palace (ജതുഗൃഹം S.)

2. red അരക്കാമ്പൽ red Nymphæa അ.'നിറം crimson.

അരക്ഷണം arakšaṇam S. 1. Not preserving അരക്ഷിതാവായ രാജാവ് Bhr. 2. അര q. v. + ക്ഷണം half a moment.

അരക്ഷസം arakšasam S. (രക്ഷസ്സ്) ലോകം അ'മായീടും KR. The world will be freed from the Rākṣasas.

അരഗൻ araġaṅ (?) Eel MC.

അരങ്ങു araṅṅu T. M. (Tdbh. രംഗം) 1. A stage, scene, place for public exhibition (= കളിപ്പുര, കളരി) ക്ഷത്രരങ്ങത്തു Bhr. അടുക്കളയല്ല അരങ്ങത്രേ prov. not in a corner, publicly. അരങ്ങും അടുക്കളയും സംശയമുള്ളവർ KU. convicted or suspected of breach of caste. 2. the cloth with which puppet-players cover themselves അ. പിടിക്ക V1. to fix that cloth പിച്ചകമാല അ. തൂക്കി for a marriage (po.) 3. & അരങ്ങം Śrīraṅgam കണ്ടിക്ക മീത്തൽ അരിങ്കമാല TP. [adulteress.

Cpds. അരങ്ങഴിക്ക to disgrace publicly f. i. an അരങ്ങഴിയുക to disgrace oneself.

അരങ്ങിടുക to commence B.

അരങ്ങേറുക to exhibit publicly.

അരങ്ങേറ്റം public exhibition, a play; അ. കഴിക്ക to open the stage with the farces of the buffoon. അവൾക്ക് അ. കഴികയേണം TP. she may exhibit herself as an accomplished gymnast.

അരങ്ങേറു a drama. അ'റിന്ന 2000 ഉരുപ്പിക കഴിച്ചു, അ. നല്ലവണ്ണം മോഷിച്ചു കഴിഞ്ഞു TR.

അരങ്ങുക araṅṅuya T. M. (അരയുക) & v. a. അരക്കുക, ക്കി Bruising gently, to remove the husk by rubbing.

അരങ്ങൽ the socket on which a door turns, also അരങ്ങൽ തിരുകുറി V1.

അരചൻ arajaṅ T. M. C. Te. (രാജാ) King, also അരശൻ KR. അരയൻ vu, അരചൻ വീണാൽ പടയോ prov. after checkmate.

അരചവംശം, — മക്കൾ Royal family.

അരചം, അരചു 1. Royalty അരചാണ്ടു തുടങ്ങി Bhr. began to reign ഇളയരശായിട്ടഭിഷേകം KR. co-regency. അരചു ചൊല്ലു, ചെക്ക V1. give check. അരചുവാഴ്ച reign. 2. constitution അരചിടുക, വരുത്തുക to order, settle. അ. അഴിഞ്ഞു, ഒഴിഞ്ഞു to be without head or order V1. 3. അരചു = അരയാൽ, അരശപാടപം CCh. (hence പൂവരചു Hibiscus populneus). അരചിപ്പുല്ല് a grass (S. ശമ്പൽ).

അരഞ്ഞിൽ araññil The buttress tree (? = അഴിഞ്ഞിൽ).

അരടു araḍu Wooden axletree (opp. ശപേല) V1.

അരട്ടക see അരളക.

അരണ araṇa T. M. Tu. The green house-lizard, Lacerta interpunctula, said to be poisonous (അ. തൊട്ടാൽ ഉടനെ മരണം prov. & forgetful (അ'ക്കു മറതി); hence അ'യുടെ ബുദ്ധിക്കാരൻ forgetful. ആശിപ്പുഴത്തിന്നരണകൾ പോലവെ KR.

അരണി araṇi S. Wood kindled by attrition, Premna spin. fig. ഗുരുവായിരിക്കുന്നൊരരണി മേൽഭാഗത്തും ശിഷ്യാരണി കീഴ്ഭാഗത്തിലും രണ്ടും ഒന്നിച്ചുരുമ്മിട്ടുണ്ടായ വചനജ്ഞാനാഗ്നിയാൽ ശിഷ്യൻ ശുദ്ധനാം Bhg.

അരണിമരം = ചമത KU. അരണിയും അഗ്നിത്രിതയവും KR. in sacrifice.

അരണിക്കുരുന്ന a med.

അരൺ araṇ T. a M. Stronghold (അരണ്യം?) അരണിക്ക to be perverse; അരണിപ്പു being impregnable V1. — അരണിയൽ കിഴക്കിൻവാതിലൽ RC 13. at the eastern gate of the fort.

അരണ്യം araṇyam S. (അരണം far) Forest.

അരതി araḍi S. (അ) Uneasiness.

അരത്തം arattam (Tdbh. രക്തം) Red, an offering of chunam & saffron. കോലരത്തം കഴമ്പു a med. അരത്തവും തേവതാരവും ഉണക്കി MM. (prh. = അരത്ത).

അരത്ത T. M. Alpinia galanga, med. root. ചുവന്ന അ. & ചിറ്റരത്ത Alpin. gal. minor.

അരത്നി aratni S. (രത്നം) Cubit അ'ക്ക് ഒന്നി ന്നംഗുഷ്ഠം ഇരിപത്തുനാലു KR.

അരൻ aran̄ Tdbh. ഹരൻ Siva കൊന്ന ചൂട്ട മരൻ RC. അരൻ താൻ വരുവോളം എന്നെ കാത്തു രക്ഷിക്ക. Mantr.

അരമന aramana (II അര) T. M. C. Tu. King's house, palace, court. അരചരെ സല്ലരിച്ചിരുത്തുവാൻ ചിത്രമാമരമ KR. [bolt.

അരമ്മ aramma = അരമ 2. (അര) Wooden

അരയൻ arayaṅ (= അരചൻ) 1. Hereditary chief of Muckuwas. അരയന്മാരും മരക്കാന്മാരും TR. 2. a southern fishercaste (കായൽ അ. & കടൽ അ.) a chief, called ക്രൂളിമുറത്തരയൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കാവുകന്നാമത് തീണ്ടേണ്ടതു. chief of കായൽ അ'ർ is ചെമ്പിൽ അരയൻ or ചെമ്പിൽ പെരുമ്പൻ അരയർ in Chērtala, Trav. 3. a tribe of mountaineers; — fem. അരയി.

Cpds. അരയന്നം (രാജഹംസം) royal swan അ. പോലെ വെളുത്തു നരച്ചു KR.

അരയാൽ (അരചു) Ficus religiosa (അശ്വത്ഥം S.) ഗിരിച്ചാൻ അ'ലില പോലവെ Bhr 4. അ'ലിലകൾ പോലവേ തുലോം ആടൽപെട്ടം Bhg 7. — കല്ലരയാൽ a wild kind of fig tree.

അരയിരിക്കസ്ഥാനം KU. (T. അരചിരുക്കൈ) royal dominion.

അരയുക arayuya T. M. C. Tu. (√ അരു) To be bruised തോൽ അരഞ്ഞുപോയി (= ഉരഞ്ഞു, അടന്നു) കാലുകൾ ചെങ്ങിയരഞ്ഞു പാതിയായി CG. from fetters.

VN. അരവു grinding. അരവും ചേർത്തുവെക്ക add seasoning powder.

a. v. അരെക്ക To grind to powder. അരെച്ചത് ഇടിച്ചാൽ മുഖത്തു തെറിക്കും V1. അന്തിക്കരെപ്പാൻ തേങ്ങാ prov. അരെച്ചു തരുവാൻ പലതും ഉണ്ടു (to prepare & administer physic). കടിപ്പാന്താനേ ഉണ്ടാകും prov. അരെച്ചു തരിക also to instigate; തേക്കരെക്ക to ruminate.

VN. അരപ്പു powdering; herbs used to clean the head of oil V1.

അരവം aravam S. 1. Noiseless T. M. serpent, also അരവു, അരവണിയരചൻ RC 7. Siva as പന്നഗഭൂഷണൻ. 2. Tdbh. രവം loud noise.

അരവിന്ദം aravind'am T. Lotus, അരവിന്ദാക്ഷൻ lotus-eyed CCh.

അരശു see അരചു.

അരളുക, ണ്ടുപോക araḷuya T. M. C. (√ അരു) To shrink, also ആനഭയത്താൽ അരളി Cal. — met. തെണ്ടു അരണ്ടുപോയി vu. (cause of being bent & stunted).

a. v. അരുട്ടുക, ട്ടിക്കളക 1. To frighten, alarm കാമിനിമാരെ ആട്ടിഅരട്ടി നടന്നാൻ CG. — also അരളിച്ചു കളക Cal. — 2. അരട്ടിക്കുട്ടി (huntg.) to start, rouse game, scare up. CV. ക്രൂരിക്കാരെ പുറപ്പെടിക്കേണം എന്നു നന്നെ അരുട്ടിച്ചിരിക്കുന്ന TR. had them brought together by threats.

അരളി (willow B.) 1. Nerium, ചുവന്ന അ. N. odorum — വെളുത്ത അ. (see, അലരി). 2. loc. Plumieria acuminata.

അരളു S. = പെരുമരം Calosanthes ind.

അരാജകം arājayam S. 1. Kingless അ'മായപുരം രക്ഷിക്ക Mud. അ'മായിജനപദം എല്ലാം. 2. anarchy അരാജകത്വാടി അനർത്ഥങ്ങൾ. [അരി.

അരാതി arāḍi S. (disfavor) Enemy (po.) also

I. **അരി ari** S. 1. = അരാതി f. i. അരിന്ദമൻ Tamer of foes. 2. = ഹരി, Vishnu അരിയും അരനും (Anj.)

അരിവരൻ Hanuman AR 5. അരിവീരർ അട്ടത്താർ AR 6.

II. **അരി ari** T. M. (T. അരിചി G. oryza C. അകി) 1. Grain of rice, freed from chaff. നല്ല വരിനെല്ലു കുത്തി അരിയാക്കി Sil. — met. നെല്ലെന്ന പോലെ മുച്ചീടിനൊരെന്നെ മുലാ നല്ലരിപോലെയാക്കി ചമെച്ചു ഗുരുമൂർത്തേ Kei N 2. (by instruction). 2. rice given as payment, measure of rice (പത്തരി 10 Edangalis, of അരി not of നെല്ലു). അരിതിന്മാനേ ശേഷി ഉള്ളു TP. good for nothing but to draw pay. അരിയും ചെലവും കൊടുത്തു TP. to Nāyers for war. അവന്റെ അരിയും തണ്ണീരും എത്തീട്ടില്ല (or ഒത്തില്ല) he has not yet eaten the last, did not die. അരിയുടെ നീളം

കൊണ്ട് ഇക്കരെ വന്നു Ti. escaped because their lifetime was not yet spent. 3. any small grain: ചീരകത്തരി, തകരയരി etc. a med.

Cpds. അരിക്കാർ (2) royal servants, also അരിക്കാരന്മാർ TR. = ഹക്കാർ.

അരിക്കൊട്ട rice basket, & അരിവട്ടി.

അരിനെല്ലിക്ക (3) Cicca disticha.

അരിപ്പുൺ (3) വരിക granulation of a sore, if not = അരിമ്പുൺ.

അരിപ്പൊടി rice flour, also അരിമാവ്.

അരിപ്പൊതി bundle of rice Ar. അരിമൂടകടത്തുക TR. (for an army.)

അരിപ്രാവ് turtledove MC. (= കൊരുട്ടുപ്രാ.)

അരിപ്രിയം scarcity of grain.

അരിമണൽ (3) coarse sand.

അരിയളവു (2) തിന്നു TP. measuring out the allowances to bodyguards, etc.

അരിയാറു GP 75. the 6 spices. കടകപ്പാലയരി, കാക്കോകിലരി, ചെറുപ്പുന്നരി, വീഴാലരി, ഏലത്തരി, കൊത്തമ്പാലരി.

അരിയിട്ട വാഴ്ച coronation (by pouring പഴയരി on the head).

III. അരി, അരിം see അരു.

അരികത്ത്, അരികേ, അരികിൽ ariyattu, — ṟē, — ṟil (അരു) Near. മലയരികേ ഉറവു പണമരികേ ഞായം prov. അവന്റെ അരികത്ത് ഓല എഴുതി അയച്ചു TR. to him. തങ്ങളെ അരിയത്തേക്കു, രാജാവിന്റെ അരിയത്തുന്നു വന്നു TR. from the king. തന്നരികത്തു വിളിച്ചു Mud.

അരികവഴി way close by.

I. **അരിക്ക arikka** Tdbh. ഹരിക്ക To divide. മന്ദനെകൊണ്ടരിച്ചതു Bhadr D. divide by the number of Saturn.

II. **അരിക്ക** TM. (II. അരി 3.) 1. To sift, cleanse rice by washing, filter അരി അരിച്ചാൽ കല്ലു കഴികയില്ല TP. 2. to gnaw as vermin, itch. 3. അരിച്ചു നടക്ക to creep as snakes, worms V1. അരിക്കുന്നതു (1) a strainer, funnel.

CV. ആകരസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കനകരത്നങ്ങൾ അരിപ്പിക്ക KR 2. must search after gold (അരിപ്പ്).

VN. അരിപ്പു 1. sifting, straining അ. കയിൽ straining spoon. അ. തുണി or അ. പാത്രം sieve.

2. esp. gold wash (പൊന്നരിപ്പു) ആ മലയിൽ പൊന്നരിപ്പുണ്ടു, അരിപ്പുപാത്തി ൪, പാത്തി ഒന്നിനു തിങ്കൾ ഒന്നിനു വരവു അരിപ്പു പൊൻപണത്തൂക്കം ഓവു (rev.)

3. American wild sage, Lantana aculeata.

4. the webbed husk at the foot of a palm branch. (& അരുപ്പാര).

അരിങ്കമാല ariṅgamāla see അരഞ്ഞ 3. or അരു? A precious necklace. [dream.

അരിങ്കിനാവു ariṅgināvu TP. (അരു) A rare

അരിമ്പു arimbu (T.C. അരുമ്പു fr. അരു) Flower bud, first appearance of fruit, small shot. അരിമ്പാറ് & — ാര V. wart നാഭിന്മേൽ അരിമ്പാര നിറെച്ചു കണ്ടു MC.

അരിപ്പം (അരു) & അരിമ arippam, — ma Difficulty (= അരുമ) f. i. ഉരെപ്പതിന്നു അരിപ്പം എങ്ങളാൽ RC. അരിമയോടു പോരിന്നായി കോപ്പിട്ട Bhr.

അനന്തരം ഇതരുമപ്പെട്ടും RS. to tell, this would even embarrass A.

adj. അരിയ rare, uncommon. അരിയ ഭഃഖം, ഘോഷം Bhr. അരിയ ഭിക്ഷർ, വീരൻ Mud. അ. രാമൻ KR. അരിയൊരു ഹരി CG. അരിയോമം RC. extraordinary sacrifice. അരിയോർ superior men. 2. (= അരുതാത്ത) അറിവാനരിയജ്ഞാനപൊരുൾ RC. difficult to know.

അരിമാൻ arimāṉ (the preceding or അരി I.) A deer V1.

അരിയുക ariyuya T. M. C. (അരി II.?) 1. To mow, reap, act gently, പുല്ലരിയാൻ വന്നു MR. തകരയരി അരിഞ്ഞു കൊൾക a Med. നാവരിഞ്ഞീടുവൻ CG. cut off the tongue. മുടിയോടുകൂടെ അരിഞ്ഞു മകടവും Bhr. hair. അരിഞ്ഞു ചിറകുകൾ വഞ്ചുത്താൽ KR 5. wings. ശരങ്ങളാൽ ഉടൽ അരിന്തു RC 35. അരിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ട KR. mowing with the sword. 2. തെങ്ങരിയുക (& ചെത്തുക) to tap a palm tree. അരിയുന്ന തിയൻ TP.

അരിവാൾ 1. sickle, scythe, (also അരുവാൾ). 2. (loc.) hoe, spade.

അരിവാൾകത്തി No. = മച്ചുകത്തി.

അരിശം, അരിചം arišam, — jam V1. (T. pepper) Anger. Vu. വളരെ അരിശവും കോപവും, അ. വിഴുങ്ങിയാൽ അമ്മ prov. അരിശം നടിച്ചു കേളിച്ചു TP. he got angry. അരിചം കളയുന്നു RC. അ. തളരുക, കെടുക, V1. be appeased. Maplas oppose അരിശം to പിരിശം.

അരിഷ്ടം ariṣṭam S. 1. Ill luck, misery, pain. രോഗാരിഷ്ടം Tr P. അരിഷ്ടം കാണാം Nid. to see things black. 2. S. lying in chamber ഒരാറാം പുര (po.) 3. adj. അന്ത്യയാം അരിഷ്ടയാം ജര VCh. the last old age. — അരിഷ്ടൻ m. അരിഷ്ടത wretchedness.

den V. അരിഷ്ടിക്ക ബലാൽ അ'ച്ചു പോയി V2. was disappointed. അ'ച്ചുണ്ടാക്കി gained by incredible sacrifices or troubles.

I. **അരു, അരുവു aru (vu)** T. M. C. Tu. (Te. ഇരുകു) Brim, edge, margin. മലയരുവു vale; the Loc. അരുവിൽ = അരികിൽ.

അരുകുക, കി to diminish V1.

II. **അരു** 5. adj. √ (minute, little?) Rare, unusual, impossible. In comp.

അരിക്കിനാവ് q. v., അരുമ്പിനം RC. (& അരിയചിനം) etc.; bef. vowels അർ.

അരുകല (& അറുകല) cruel murder.

അരിമ്പുണ്ണ് proud flesh (see അരിപ്പുൺ).

അരിമ്പൊരുൾ inmost meaning.

അരുമറകൾ അരുമയോടു വകവകതിരിച്ചവൻ Bhr. the arranger of the Vēdas.

അരുവ (T. അരിവൈ) fine woman. ഓർ അരുവയോട്ട, അരുവൈമാർ RC. pl. അരുവയർ മേലിന്നിറങ്ങി പുക്കിയും Bhr. heavenly virgins.

അരുവലർ T. So. M. (not dear) foes.

VN. **അരുമ & അരിമ** 1. Importance, superiority. അതിന്റെ അ. പറഞ്ഞുകൂടാ. 2. difficulty. പറകിൽ അരുമയാം & ഉപമ പറവതിന്ന് അ. ഉണ്ട Bhr. difficult to tell.

അരുചി aruji S. No appetite Asht. അരിചി a med.

അരുണൻ aruṇaḥ S. 1. Purple coloured. 2. sun's charioteer. സന്ധ്യക്ക് അരുണയായി മിന്നന്ന ശിശിരകരകല Mud. ആനനം അരുണത പൂണ്ട മയങ്ങി KR. red from shame.

അരുണതരകലം Bhr. solar race.

അരുണസാരഥി വെളിപ്പെട്ടരുളിവാൻ ചമയും മുന്നേ RC. before dawn.

അരുണോദയം dayspring.

അരുണാധരി Bhr. woman with red lips.

den V. ആകാശം അരുണിച്ചു കാണും (at sunset).

അരുതു arudu T. M. (= അരിയതു neuter of II അരു) Old അരിതു "irregular, awful" f i. മഹാഭാഗമരുതു self-exaltation would be wrong. A defect. Neg. V. has been formed from it, signifying 1. what ought not to be. താമസിക്കരുതു പോരെണം CC. ഇതാക്കുമരുതു, സീതയെനിന്ദിക്കുന്നത് ഒട്ടുമേ അരുതിനി KR. So with Nouns, Infinitives & Dat. of person. ഞങ്ങൾക്കരുതു Bhr. would be wrong for us to do. ധാമ്മികന്മാരെ ദഹിക്കരുതഗ്നിക്കും Bhr. even A. must not consume the righteous. ഇവർ ഒക്കയും സാക്ഷിക്കരുതു VyM. must not be taken for a witness. Rarely with 2 advl. ആദിക്കു നിങ്ങൾക്കാവേശിപ്പതിന്നരുതു VilvP. — അരുതാത്തകായ്യം a wrong, forbidden thing. — Past നിപ്പതരുതാഞ്ഞു RC. വരരുതാഞ്ഞു vu. 2. impossibility; mostly with 2nd advl. മറപ്പാനരുതാതവണ്ണം in a way never to be forgotten. കടൽ കടപ്പാനരുതാഞ്ഞു KR. could not pass. അരുതു ജയിപ്പതിന്നിവനെ Bhr. — with Inf. കിടക്കരുതായ്ക (from wounds) MM. തൊട്ടാൽ അറിയരുതാതെ a med. — അരുതാഞ്ഞാൽ ആചാരം ഇല്ല prov.

അരുതായ്ക, — യ്മ 1. impropriety. 2. impossibility. അരക്കനോടു നിന്നുകൊൾവരുതായ്മയാൽ RC 57. കാണരുതായ്കയും ഇല്ലതാനും CG. you may however see him. 3. weakness. ഏറെ ഭജിച്ചുള്ളരുതായ്ക PT.

അരായ്ക old VN. കാണരായ്ക Mud. malice. ഇളക്കരായ്കപ്പെട്ടവർ TR. = ഇളക്കരുതാതവർ "the unshaken".

അരുപ്പാര (Cal.) = അരിപ്പു 4.

അരുമാടി arumāḍi (I. അരു) As parts of a ricefield are mentioned: അതിരും വരമ്പും ആണി അരുമാടി (or അരുമാടി) ങരിയും ങരിയിടയും MR. (doc.) either "bank" or superior plot used for nursery.

അരുമ്പ arumba (അരിമ്പ) A labiate flower, kind of തുമ്പ.

അരുവ aruva T. M. Woman, see അരു II.

അരുവി, അരിവി aru(i)vi T. M. (I. അരു) Waterfall, cascade. അരുവിയും നദിയും RC. ശിലൊച്ചയം കാണ്മാനരിവികളോടും KR. met. അരിവികൾ കണ്ണുനീർ ആക ഒലിക്കവെ KR 3. അരുവിയാറു the same അചലത്തിന്മേൽ അരുവിയാറെഴുന്ന പോലെ RC. (loc. അരുവഴിയാറു).

അരുസ്സ് arussu S. Wound, sore. അരുന്തുദം wounding, sharp, po.

അരുൾ arul T. M. (അരു II.) 1. Grace, favour. തിരുവടിയുടെ അരുളാം ഉലയാഴി KeiN 2. പുരാൻ തിരുവരുളിനാലെ RC 118. ജഗന്നാഥനരുളാൽ എങ്കിലോവധിപ്പൻ Bhr. 2. deigning, command. അ. ചെയ്യു, അരുളിച്ചെയ്യു to order, say (hon.) ഉരചെയ്യുതിന്നു ഗുരുവരുളാക ലോകളും അരുൾ ചെയ്യു may the blessing of Guru & Gods enable me to relate (po.) അരുളിച്ചെയ്യുയാൽ "by the king's command", heading of Royal letters TR.

അരുളുക, ളി 1. to deign, vouchsafe, grant കാണ്മാൻ വരമരുളേണം, നിണക്കു രാജ്യവും എനിക്കരണ്യവും അരുളിനാൻ KR. തൽകൃപ അടിയനരുളേണം SG 2. കൈവല്യം തൊഴുതീടുവോർക്കരുളീടുന്ന ദൈവം Bhr 10. 2. command, എങ്ങനെ ഭവാൻ അരുളീടുന്നു അങ്ങനെ തന്നെ KR. 3. Aux. V. കേട്ടരുൾ CC. please to hear. ഇരുന്നരുളി (doc.) seated, residing.

അരുളപ്പാടു 1. command of kings, etc. 2. oracle of Gods or demons through a possessed person. ഉണ്ണിയുടെ മെയ്യിൽ വന്നു — അ. പറയുന്നു TP. uttered the oracle.

അരൂത arūda Ruta, rue, a med. plant.

അരൂപം arūbam S. Unformed, formless. അരൂപി incorporeal, God.

അരെക്ക see under അരയുക.

അരേണുകം arēṇuyam (Tdbh. ഹരേണു, രേണുക) A bitter pungent grain GP 76.

അരോഗൻ arōgaṅ S. Healthy, sound.

അരോചകം arōjayam S. Nausea (=അരുചി), fever with vomiting V 1.

അർക്കം arkam S. (√ അർച്ച) 1. The sun. 2.= എരിക്കു.

അർക്കതേജസൻ Npr. a Cōlattiri Rāja KM.

അർഗ്ഗളം argaḷam S. Obstacle, bar, bolt. അർഗ്ഗളഭ്രജൻ Si P. king.

അർഘം arghaṁ S. (√ അർഹ) Estimation, price. അർഘനിർണ്ണയം Tr P. astrol. determination of cheap, dear & middling months.

അർഘ്യം estimable; honouring oblation (പൂജാദ്രവ്യം) to Gods & Brahmans, chiefly water. അർഘ്യപാദ്യങ്ങൾ washing water offered to guests.

അർച്ചിക്ക arčikka S. (to shine) To praise, adore. സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടും നാനാഭക്ഷ്യങ്ങളോടും കൂടിയ നിവേദ്യംകൊണ്ടും മാംസം മദ്യവുംകൊണ്ടും അർച്ചിപ്പു DM. അർച്ചിതം part. pass. അർച്ച, അർച്ചന, അർച്ചനം S. worship അർച്ചക PP. ലോകനെ അകംക്രുടി അർച്ചന ചെയ്യാൽ RC 96. ശിവാർച്ചനം Si P 4. വിധിധം അർച്ചന തുടങ്ങി CC.

അർച്ചിസ്സ് arčissu S. Flame (po.)

അർജ്ജി, ഹർജ്ജി (Ar. ʿarḍ) Petition. അവൻ എഴുതിയ അരിജിയുടെ പേർപ്പു TR.

അർജ്ജിക്ക arjikka S. (√ അർജ് G. 'oregō strive after) To acquire. അർത്ഥമർജ്ജിപ്പാൻ PT. part. അർജ്ജിതം f. i. താപസാർജ്ജിതലോകം KR. VN. അർജ്ജനം acquisition.

അർജ്ജുനം arjunam S. (√ രജ=അർച്ച) White. അർജ്ജുനവർണ്ണമാക്കേണം ജഗത്രയം കീർത്തികൊണ്ടു Bhr. to cover the world with their fame as with snow.

അർജ്ജുനൻ N pr. the 3rd of the Pāṇḍavas. അ'വഴി KU. = വിളിച്ചനായാട്ടു (see അയ്യപ്പൻ).

അണ്ണസ്സ്, അണ്ണവം arṇassu, — vam S. (√ അർ fluctuate) Sea, flood.

അണ്ണോജം lotus.

അൎത്ഥം artham S. (√ അർ) 1. Aim, scope. അൎത്ഥാൎത്ഥമായി for money's sake; adv. പരാൎത്ഥം Nal. for others. രാമകാൎയ്യാൎത്ഥം ഉണൎന്നിരിക്കുന്നു AR 4. attends to R.'s business. ആഗ്രഹാൎത്ഥങ്ങൾ വന്നു കൂടും Bhg 4. the desired objects. 2. gain, wealth, riches; chiefly money. അന്നു പെറും അറുത്തവില പൊൻകാണം കൊടുത്തു TR. doc. 3. meaning, sense. അ. പറക to explain. വേദശാസ്ത്രാൎത്ഥതത്വജ്ഞൻ Bhr. knowing the substantial meaning of V. & S. വാചകങ്ങൾ ഒന്നും നമുക്ക് അ'മാകുന്നില്ല TR. are not plain to me, not intelligible.

Derivatives: അൎത്ഥന (1) begging, petition.

അൎത്ഥകം (in comp.) having the meaning of —

അൎത്ഥക്കാരൻ, അൎത്ഥവാൻ rich V1.

അൎത്ഥപ്രയോഗം usury B.

അൎത്ഥം പുക്കവാറു a receipt for money.

അൎത്ഥസംഖ്യ sum of money.

അൎത്ഥാഗ്രഹം covetousness, അൎത്ഥാശ.

അൎത്ഥാൽ abl. in fact, meaning, viz.

അൎത്ഥി desirous, ശാപമോക്ഷാൎത്ഥിയായി KR. അൎത്ഥിക്കു പ്രസാദം വരുത്തുക Nal. to satisfy a beggar. അൎത്ഥി അൎത്ഥവാനായി വരും AR6. the beggar will become rich.

denV. അൎത്ഥിക്ക to desire, beg, f.i. മൂന്നു ലോകങ്ങളെ മഹാബലിയോടു UR.

part. അൎത്ഥിതം begged.

അൎത്ഥ്യം proper.

അൎദ്ദിക്ക ard'ikka S. To trouble, hurt.

അൎദ്ദിതം Tetanus or hemiplegia (po.)

അൎദ്ധം ardham S. Half. അൎദ്ധം താൻ അൎദ്ധം ദൈവം prov. Nal.

അൎദ്ധചന്ദ്രൻ half-moon, crescent.

അൎദ്ധനാരി Hermaphrodite.

അൎദ്ധപലിശ half the customary interest TR.

അൎദ്ധബ്രാഹ്മണർ KU. half Brahmans, castes which are regarded as having sunk from Br. rank to a level with Xatrias (f.i. നമ്പിടി, പൊതുവാൾ) KN.

അൎദ്ധരാത്രം S. അൎദ്ധരാത്രി vu. midnight = പാതിരാ. അൎദ്ധരാത്രിക്കു കട പിടിപ്പിക്കും prov.

അൎദ്ധാൎദ്ധം a quarter.

denV. അൎദ്ധിക്ക to divide in halves, അതിനെ അൎദ്ധിച്ചാൽ CS. Gan.

അൎദ്ധേന്ദു half-moon KR. (ഇന്ദു).

അൎപ്പണം arpaṇam S. (caus. of √ അർ) 1. Placing, f.i. പാദാൎപ്പണം putting the foot. ദൃഷ്ടിമാത്രം പോലും അ. ചെയ്തീല Nal 2. did not set his eyes on him. 2. entrusting, offering. മന്ത്രങ്ങൾ വിശ്വസിച്ച് അന്യോന്യം അൎപ്പണം ചെയ്തു Nal 4. confided to each other.

denV. അൎപ്പിക്ക = അൎപ്പണം ചെയ്ക, esp. to give to Gods & superiors.

part. അൎപ്പിതം, f.i. ചിത്രാൎപ്പിതങ്ങൾ fine oblations.

അൎബ്ബുദം arbud'am S. A very high number, 100 millions (in CS. മഹാകോടി) or 10000 millions (CS. മാശംഖ്). ൧൦൦൦ അൎബ്ബുദം AR 6. 2. different swellings, esp. cancer. അൎപ്പുതം വാഴക്ക പോലെ നീണ്ടിരിക്കും കവിൾ നന്നെ തുളഞ്ഞുവരും a med.

denV. അൎബ്ബുദിച്ചു ചമഞ്ഞാൽ Nid.

അൎഭകൻ arbhayaṅ S. (Ved. അൎഭ = അല്പ) Child, the young of animals.

അൎമ്മം armam S. (narrow?) A disease of the eye V1.

അൎയ്യൻ aryaṅ S. (അർ) Devoted, an Arya.

അൎയ്യമാവ് (Ved. friend) sun (po.)

അൎവ്വം arvam S. (അർ) Racer, horse (po.)

അൎവ്വാക് S. hitherwards.

അൎശ്ശസ്സ് arśassu S. Hœmorrhoids, vu. അൎയ്യസ്സ്, അൎശ്ശോരോഗം.

അൎഹൻ arhaṅ S. Deserving, worthy. രാജ്യത്തിന്ന് അൎഹൻ Arb. fit to rule.

അൎഹത = യോഗ്യത f.i. അ. പോലെ പൂജാദികളെ ചെയ്തു TrP.

I. **അറ aṙa** T. M. C. Te. (√ അറു) 1. A partition, room = മുറി f.i. ഉറങ്ങുമറ Mud. പള്ളിയറ royal sleeping closet. അറയിൽ എന്നു കേട്ടു Mud. അറെക്കും നിരെക്കും പായേണ്ടാ TP. don't run against wall & wainscot, take it quietly. 2. well secured rooms; magazines.

മുതലറ TR. treasury. വെളിത്തേടന്റെ അറ തുറന്നതുപോലെ prov. പാണ്ടാര അറ കത്തിപൊളിച്ചു TR. plundered the stores. നമ്മുടെ അറയിന്റെ മുമ്പിൽ കിഴിച്ചാൽ TR. land close to my vaults. അറയും തുറയും അടക്കി KU. forts & harbours. — jail അവനെ പിടിച്ച് അറയിൽ ഇട്ടു, പാപ്പിച്ചു, അറയിന്നു കിഴിച്ചു TR. അറയും തളയും തീക്ക KU. regulate the prisons; hence: കല്പറ, കണ്ടറ, നിലയറ.

Cpds. അറക്കൽ 1. at the palace. കോഴിക്കോട്ട് അറക്കൽ പാർക്കുന്ന ഇളമക്കപ്പിത്താൻ TR. 2. Npr. palace of the Cannanur Bībi TR.

അറപ്പക്ഷി sparrow (=അടുക്കളക്കുരികിൽ).

അറപ്പുലക the door of Samorin's sleeping room, in charge of Pāṟanambi KU.

അറപ്പുര closet, treasury.

അറമുറിയൻ burglar.

അറവാതിൽ അടെച്ചു കണ്ടു Mud. door of closet.

II. **അറ** Inf. of അറുക q. v.

III. **അറ** **aṟa** T. M. Blow. ഒരറ അറഞ്ഞു.

അറം **aṟam** T. a M. (√ അറു) Law = ധർമ്മം; അറങ്കൊൾ മൈതിലി RC 124. dutiful Sīta. അറം ഒന്നിനിൽ ഒന്നൊ പാപം മാറും 60. അറങ്ങളുടുത്തുള്ളോർ 63. = ധർമ്മിക്കർ or ഉരുക്കൾ. loc. അറവും വറവും കെട്ടവൻ impudent; but അവന് ഒർ അറവും ഇല്ല വറവും ഇല്ല he suffers no want (=അറുതി).

അറയുക **aṟayuya** T. C. a M. (√ അറ III.) 1. To beat hard, f. i. monkeys വാലെക്കമിഴ്ത്തടവി കൈകൾ അറഞ്ഞറഞ്ഞു ചെന്നാർ RC 15. നെല്ലറഞ്ഞ് എടുക്ക cleanse grain in harvest. അറഞ്ഞമഴ pelting rain. 2. to beat drums. മലത്തിനോടറെന്തലറിനാർ RC 28. കതിത്തറയും മട്ടളങ്ങൾ etc.

CV. അറയിക്ക V1.

അറവി (Ar. ʾarab) Arabia — arabic; also അറബുന്ന കപ്പൽ വന്ന TR.

അറാം (Ar. harām) Unlawful. അറാമ്പിറപ്പ് etc. whoreson.

അറായിച്ചുവെക്ക **aṟāyiccuvekka** A certain heathenish ceremony V1.

അറിക്യ (?) **aṟikya** Mackerel MC.

അറിയുക **aṟiyuya** T. M. C. Tu. (Te. എറുഗു) √ അറു 1. To know. അറിവൻ I know (Syr. doc.) part. അറിവൻ privy to a transaction (doc.) പലരും അറികേ Inf. notoriously. അറിയാതെ unobserved, suddenly, unwillingly. തന്നെത്താനറിയാതെ വീണാർ KR. swooned. Sometimes (like പൊറുക) with the Obj. in advl. part. പിരിഞ്ഞറിയുന്നില്ലൊരു നാളും Bhr. cannot live without him. 2. v. n. to be known എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, അറിയപ്പോകാ don't know, എനിക്ക് അറിഞ്ഞു I knew.

അറിയായ്മ, — യായ്ക, — വില്ലായ്ക, — യപ്പോകായ്ക ignorance.

CV. അറിവിക്ക, അറിയിക്ക to make known, വിശേഷം എന്നെ അ. also എന്നോട്, എനിക്ക് അര ചന്നറിയിക്ക RC. to report, notify.

VN. അറിയിപ്പു notice. സക്കാരിലേ അറിയിപ്പു proclamation.

2nd CV. കോവിലകത്തേക്ക അറിവിപ്പിച്ചാറെ, തങ്ങൾക്ക് അറിവിപ്പിക്കാൻ ഉണ്ട etc. TR.

അറിമുഖം acquaintance, familiarity. അ. ഉണ്ടാക്ക, വരുത്തുക to contract acquaintance.

അറിവാളൻ (=അറിവൻ) experienced, learned. അറിവാളർ എഴുതി PP.

VN. അറിവു knowledge. എന്തെല്ലാം അറിവുകൾ Mud. what tidings? പാണ്ടിയാല കൊട്ടത്ത അറിവും ഞങ്ങൾക്ക് ഇല്ല TR. we were not informed, that.... ചെയ്യുന്ന ഞങ്ങൾക്കറിവുണ്ട we are aware, that he did. അറിയുന്നില്ല ചെറും ഉപകാരം, അറിവുണ്ടെങ്കിൽ ഇങ്ങനെ ചെയ്യുമോ KR 4. gratitude.

അറിവുകാരൻ skilful, knowing.

അറുക, റു **aṟuya** T. M. C. Te. 1. To be severed, cut off, break. കൈകാൽ കഴുത്തിവ അറു Bhr. in battle വെട്ടുകൊണ്ടറു പിളർന്ന Mud. വേരും will be eradicated, തുളസി അറുവാൻ KU. കായ് അറുവീണ, ന്നൽ അറു. 2. to end, cease. സന്തതി അറുപോയി the line is extinct. സംബന്ധം അ. the claims are at an end. ഉഷ്ണം അടുപോളം Bhg. മമ സുകൃതം അഖിലം അറിതോ ചൈമേ Mud. ജനനം അറീടും

KR. will no more be born. 3. to be finished, resolved. തൈരാശികത്തിൽ അറുപൊരുകണക്ക CS. calculation by proportions. കായ്മ അറവാചിയായി V1. as good as settled.

Inf. അറ 1. off, in ചാമ്പറ, etc. 2. entirely അറവേ അവനെ അടക്കാം RC 32. ഇടർ അറക്കളെന്നു 50. ജ്ഞാനം ഒരൊന്നവറയറിവാൻ ഇച്ഛിച്ചീടും Bhg. clearly. 3. little അറയില്ല എന്നുവെച്ചാൽ (loc.) not even the least.

adj. part. അററ to which there is not. കാമ്മുകിൽ അറെറാരാകാശം KR. a cleared sky. നേരററകാന്തി CG. incomparable. വാട്ടമററ സുഖം VC. = ഇല്ലാത്ത.

a. v. അറുക്ക്, ത്തു (vu. അറക്ക) 1. To sever, cut off മൂരികളെ TR. എള്ള reap, കൊഴി kill, കയറ് pull as under, മരം saw. — met. പ്രണയം അറുത്തു Mud. betrayed our love. — അറുത്തകെട്ട the whole roof (f. i. തെങ്ങിൻെറ അ.) 2. to decide, അറുത്തു പറക peremptorily, അറാത്തവാക്കു V2. conditional promise, പണത്തിൻെറ അറുത്ത പലിശ എടുത്തു കൊൾവാൻ (doc.) fixed interest. വില അ. determine the price.

CV. അറുപ്പിക്ക. ശൂലമുനയാൽ കഴുത്തറുപ്പിച്ചു Bhg.

VN. അറുപ്പു 1. severing, sawing. 2. harvest. വിളഞ്ഞൊരു വയല്ക്കറുപ്പാറായി KR.

അറുപ്പുവാൾ, അറുക്കുവാൾ (1) V1. saw.

അറുപ്പുകാരൻ sawyer, reaper.

I. അറു aṟu (√ അറുക) 1. Severing, cutting. വിശിന വലെക്ക് അറുകണ്ണുണ്ടാം prov. torn part. 2. horrible (prh. = II അരു) അറുകല violent death, f. i. of king = പട്ടകല also അറകല (നമ്മെ അറകലകത്തിട്ടെ എങ്ങേനും പോയ്ക്കൊണ്ടാൻ CG.) അഖിലസുഹൃദറുകലകൾ ചെയ്യിപ്പാൻ Mud 7. by executing them. — അറവുല TP. അറുല (vu.) interj. O murder! (= അരുകല q. v.)

അറുത്തിച്ചി = മുറുത്തിച്ചി (loc.)

അറുമഴ, etc.

II. അറു In comp. for ആറു six.

അറുനൂറു 600; അറുനൂററൻ N pr. Nāyers of Porḷāṭiri's bodyguard KU. TR.

അറുപതു 60, അറുപതിററാണ്ടു 60 years, അറുപതിററഞ്ചു 60×5.

അറുപത്തുനാലു 64, the Brahman colonies in Kēraḷa (64 Grāmam), the singular institutions of the country (64 അനാചാരം), the number of rafters മുകന്തായം വളഞ്ഞാൽ നൂറു വളയും prov. (= കഴക്കോൽ).

അറുപത്തുനാലാം the 64th year (or കൊല്ലം ൽനൂറു, when Tippu introduced circumcision in Malabar).

അറുമുഖൻ (= ഷണ്മുഖൻ) Subrahmaṇya.

അറുവർ 6. അറുവരുടെ ശതി വരികിൽ Si P. സൂതർ അറുവരെയും നക്കി Bhg.

അറുക aṟuya T. (M. കറുക) Agrostis linearis V1. വെള്ളറുക a herb, like rosemary V1.

അറുക്കൽ aṟukkal T. So. M. (VN. അറുക്ക) A niche, ditch.

അറുതി aṟuḍi VN. അറുക, End. പുരികത്തിൻെറ അറുതിക്കൽ MM. ദേശത്തോ അറുതിതലയിൽ TR. at the utmost limit. അറുതിനിശ്ചയം വരുത്തുക VyM. fix the boundaries. അറുതി ചെയ്യു to finish. അ. ഇടുക establish V1. അ. പെക്ക fix the last term. അറുതിച്ചൊൽ decisive word.

അറുതിപെടുക to be extinguished കരുകലം അ'ട്ടും Bhr. ഭടപടലമറുതിപെടുമാകവേ Nal 2. CV. ശത്രുക്കളെ അറുതിപെടുത്തതും Bhr.

അറുതിവരിക to close പകൽ അ'ന്ന Bhr.

അറുത്തല aṟuttala = അറുതിതല q. v. നാട്ടു വടക്കേ അറുത്തലയിൽ TR.

അറുമാടി MR. doc. = അരുമാടി.

അറുമ്പു aṟumbu T. So. M. (√ അറു) Dearth. അറുമ്പൽ little remains, stunted fruits.

അറെക്ക aṟekka M. (I. അറു) To loathe, dislike, ഉരഗം ചവിട്ടിയ പോലെ അറെച്ചു പേടിച്ചു — ഒതുങ്ങിവാങ്ങി KR. എന്നെ പുണ്ണുവാൻ അറെച്ചു Bhr. ഞാൻ ഇവിടെ ഇരിക്കുക അല്ല അറെക്കുക ആകുന്നു TR. I shall not stop to it, I detest the whole proceeding. കലിവറച്ചു പോയി (Mpl.) I have changed my mind (കലിയു).

VN. അറെപ്പു qualm, aversion. അ. കെട്ടവൻ V1. daring. അറപ്പും അശുദ്ധിയും പെരിക ഉണ്ടായ്വരും Bhr.

CV. അറെപ്പിക്ക to make to loathe. മനസ്സിനി അറപ്പിച്ചീടേണം വിധിവശം എന്നറെച്ചു KR. teach myself resignation (വൈരാഗ്യം).

അറം aṟṟam VN. = അറുതി 1. Extremity, end. രോഗത്തിന്ന് അറം വരുന്നവാറില്ല PT. മുതല്ക്കുററം ഇല്ല KU. unbounded wealth. അററമില്ലാത സമ്പണം Bhr. അററമില്ലാതോളം ഉണ്ട നരകങ്ങൾ Bhg. innumerable. നിലമററമുള്ള ചുററളന്നാൽ CS. the circumference of a heap of rice at its base. അററം കണ്ട ബുദ്ധി thorough knowledge. 2. adv. as far as കഴുത്തററം തല മുടി ഉണ്ടു; കിഴക്കേ അതിക്കുന്നു N. പറമ്പററവും MR. (doc.) 3. evening അറമായി it is late. 4. a feint or pass അ. അടിക്കുന്നു ചോനകൻ, അ'ത്തിൽ പററി മടങ്ങി ചന്തു, അ'ത്തേകുററും വന്നു പോയി TP.

Cpds. (of അററം or adj. part. അററ).

അററകാലം death, Genov.

അററക്കുഴ rainwater standing in pools.

അററകുററം end, loss, damage. അവന് അ. വന്നു പോയി he is dead. അതിനെ അ. വരുത്തുക to injure. അ. കൂടാതെ രക്ഷിക്ക; അററകുററങ്ങളെ നോക്കുക to remedy, mend things. അ. നോക്കുക Trav. repair.

അററടക്കം right of succession to another branch of the family, when that has failed of descendants.

അററമററം കരേറുക V2. to be in a furious passion.

അല ala T. M. C. Te. (Tu. curdles) 1. Wave, obs. √ അലു obs. hence കന്നല hills & waves KU. compare ആൽ. 2. VN. of അലെക്ക, lamentation അവയും മുറയും.

Cpds. അലകടൽ po. the surging sea അലകടൽ നാലും KR. അരുണൻ അലകടൽ നടുവിൽ പുക്കു Bhr. sunset.

അലപൊരുക 1. to fight eternally as the bellows against the shore ഇവരോടലപൊരുവാൻ കഴികയില്ല, എന്നെ അലപൊരുവുന്നു you are a bore. 2. to vie കലശിലയോടും അല പൊരുതിട്ടും കണ്ടു ചില്ലികൾ KR.

അലയാഴി RC. = അലകടൽ.

അലകു alaṟu T. M. C. Te. Tu. (√ അലു) 1. Lath, splint, palm or bamboo leaf. അലക വാതിൽ MR. door of split bamboos, അലക നില closing an account on leaves (അവന്റെ അ. വന്നു പോയി his story is at an end), പാവാറുന്ന അലക weaver's staff. അലകലകായി പൊടിച്ചു, അരികളെ എയ്യുവകലകാക്കി RC. cut in slices; anything long, flat & thin. 2. blade of sword, knife, spear. — chain of elephant V1.

അലഞ്ഞുക alaññuya T. C. Te. Tu. = അലു & അനങ്ങുക; loc. അലഞ്ഞൽ Commotion.

a. v. അലക്കുക, ക്കി To wash clothes, by beating അലക്കിപ്പിഴിയുക, അലക്കി കഞ്ഞി മുക്കി ആറിക്കൊടുത്തു KU.

CV. അലക്കിക്ക.

അലക്കു washing, വെളുത്തേടൻ അ. മാറി കാശിക്കു പോവാൻ prov.

അലക്കുകാരൻ washerman. അലക്കുന്നോന്റെ കഴുത പോലെ prov.

അലം alam S. Enough. അലമലം Bhr. ആയാസം കൊണ്ടും അലം ചെയ്യുയില്ലെടോ Nal. = മതിയാക്ക to let suffice, leave off.

അലങ്കരിക്ക (to get ready) 1. To adorn, decorate oneself. തരുണിമാർ നന്നായി അ'ച്ചു നടന്നു KR. 2. to put on മാല അവന്റെ കഴുത്തിൽ അ'ച്ചു, ആഭ്രക്ഷണം ഭവാൻ അ'ക്കേണം Mud. ഇതൊക്കയും അ'ച്ചു നീ ശരിക്ക KR. also with Instr. ക്രയാലും മെയ്യിൽ അ'ച്ചു RC. 3. to adorn another. പ്രേതത്തെ വസ്ത്രാദി കൊണ്ടു അ'ക്ക KR.

CV. അലങ്കരിപ്പിക്ക f. i. സ്ത്രീകൾ അവളെ അ'ച്ചു Bhr. decked her out. ബാലിയെ വസ്ത്രാദികളാൽ അ. KR. സ്വയംശം അ'ച്ചു Mud. made him to adorn himself all over.

അലങ്കരണം S. ornament. ചമെത്ത അലങ്കരണങ്ങളാലും RC.

അലങ്കാരം S. decoration, embellishment, elegance, rhetorical figure. അലങ്കാരനാളത്തിന്റെ കോപ്പുകൾ TR. instruments for solemn occasions. — അലങ്കാരശാസ്ത്രം rhetoric.

അലക്ഷ്മി alakṣmi S. Misfortune അ. ഗൃഹങ്ങൾ ഉറഞ്ഞു KR. അ.'ചിഷ്ടവും ഭ്രാന്തും GP 51. spirit of melancholy.

അലക്ഷ്യം alakṣyam S. Undistinguishable. അ'മായ വാക്കു MR. unproved.

അലങ്കോലം alaṅgōlam T. So. M. Confusion (see അലങ്ങൽ) slovenliness V1. B.

അലചൽ V1. see അലശൽ; അലച്ചൽ from അലയുക.

അലട്ടുക alaṭṭuya T. M. (√ അല്വ) To importune അലട്ടി ചോദിക്ക.

അലതാരി (?) **alaṭāri** Preparation, articles required. സദ്യക്ക് അലതാരികൾ ഒന്നും ഇല്ല = കോപ്പു (loc.)

അലതി alaṭi So. M. Troublesome. അലതിപാകം (or ഭാഗം) misery. അലതിയായിരിക്ക to be tired with unpleasant work V1. 2.

അലപ്പു confusion, stir, fright V1. 2. [അല്വ).

അലപ്പാറുക V2. to refresh oneself (comp. അലപ്പറ molestation, fatigue V1. B.

അലമ്പു trouble വലിയ അ. vu.

അലമ്പുക T. C. Te. M. (= അലയു) be agitated, tired. അലമ്പിപോക spill, as a full plate. — shake clothes in water (Te. = അലക്കുക).

അലമ്പൽ vexation, trouble അ. ആക്ക to molest, tease — loc. അലമ്മൽ uproar.

അലബ്ധം alabdham S. Unobtained. അലഭ്യം unobtainable, irrecoverable.

അലംഭാവം alambhāvam S. (അലം) 1. The feeling "enough", contentment, also അലംബുദ്ധി. 2. having enough of it, vexation (= അലമ്പൽ) V1. അലംഭാവം അറിയായ്ക intemperance.

അലമ്മതി the same. ജന്മികൾക്കുണ്ടോ സുഖത്തിന്നലമ്മതി Nal 4.

അലയുക alayuya T. M. C. Te. (അല) 1. To fluctuate, be tossed. ക്രൂധനായി നടക്കുമ്പോൾ ധാത്രി ഒക്ക കലങ്ങിയലഞ്ഞിതു KR 4. 2. to roam, be wearied. കാട്ടതോറും അലഞ്ഞു നടന്നു KR. ഒന്നൊന്നായി ചമഞ്ഞലഞ്ഞിടുവാനരുതു Bhg 8. let me not thus pass thro' many births.

CV. അലയിക്ക (loc.) = വലെക്ക.

a. v. **അലെക്കുക** 1. To beat against, as waves on the shore. മൺമേവലെത്തനൻ RC. (from anger) അമ്മതന്മാരിൽ അലെച്ചു CG. (an infant, for milk) തിണ്ണം എന്മാരിൽ അലച്ചുണ്ണുക്കെ CG. കൈലാസമലെച്ചുള്ള രാവണൻ RC. യുദ്ധം ചെയ്യലച്ചു KR. 2. to beat the breast in grief. മാറത്തലച്ചും തൊഴിച്ചും നിലവിളിച്ചു, മുറയിട്ടലെച്ചീടും Bhr. കൈ അലച്ചീടിനാർ മെയ്യിൽ എങ്ങും CG.

അലച്ചൽ vexation, mourning.

അലെപ്പു (see അലപ്പു) VN. അലപ്പിനോട് ഉകൽ കൊട്ടുന്നു RC 15. with vehemence.

CV. അലെപ്പിക്ക f. i. ഭ്രുധരം അലെപ്പിച്ചു മഥിച്ചു Bhg 8.

അലർ alar T. M. C. Te. (C. Tu. അരൽ) 1. A blossom, opening flower = മലർ (അലർ യിരിയുന്നു). 2. the sharp point that runs into a padlock V1.

അലർശരൻ (1), തൂളലർബാണൻ, അമ്പലരമ്പൻ CG. Cāma.

അലരി A flower, willow? (= അരളി).

അലരുക, ന്നു 1. To open, as flowers. കണ്ണടെച്ചു സമാധിയുമലരേ മിഴിയിണ തുറന്നു നോക്കും KeiN 2. (= മലരുക). 2. to be hot & dry (T. Te. to shine as sun) = ഉലരുക to yearn, long. അമ്മ അലന്നു കണ്ണിനാൽ മകനെ യിലോകിച്ചു KR. with longing eye അലന്നാൽ അമ്മെക്ക് അപരാധിക്കാമൊ prov.

VN. അലവ് heat, lust ധനത്തോടലവ് covetousness — അലവ്കാരൻ = അന്യാഗ്രഹി vu. അലന്നവൻ.

അലറുക, റി alaṟuya M. T. (T. cry from fear, അലമ്പു C. terrific) To roar, bellow, cry, as elephant, tiger, woman in labour. ഉറക്കുവാ യിട്ടലറിനാർ KR. അലറിച്ചിരിക്കയും Bhg. Cāli. രാക്ഷസൻ പാരം അലറി അടുത്തു KR. അണ്ഡികൾ അലറുന്നതു പോലെ Bhr.

CV. വാദ്യം അലറിച്ചുകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടു Bhr.

അലവ് (loc.) roaring, etc. see under അലർ.

അലൽ ? alal (= അല or അല്ലൽ) അഴൽകൊണ്ടലപ്പെട്ടഴകുന്നു CG. [boaster (loc.)

അലവൻ alavaṉ T. M. C. Loquacious

അലസൻ alasaṅ S. Lazy. അലസമിഴി woman with languishing eye. അലസമിഴിയുടെ മനസി Nal 2.

അലസൽ, അലശൽ alasal, — śal 5. (അലയുക) Agitation, fatigue, disappointment. അവൻ അ'ലായി he is worn out.

V. N. അലസുക 1. to be tired. തണ്ണീർ കുടിച്ചലസാതെ നില്ലും Bhg 8. അലസാതെ ചോലിച്ചു Bhg 1. unwearied ly, forthwith. 2. to miscarry. ലോകിക്കലസി ശഭം CC.

CV. ശഭം അലസിച്ചു കളഞ്ഞു (jud.) caused abortion.

അലസിപ്പൂ peacock's pride, a flower used for പുഷ്പാഞ്ജലി. [യി (= നശിച്ചു).

അലാക്ക Ar. halāk, Ruin. അലാക്കായി പോ

അലി ali S. (see അലിയുക) Palmjuice V1.

അലി, അലിയാർ Ar. 'Ali.

അലിക്കത്ത് Ar. āliqat. The upper earring of Māplichis. ഉമ്മാന്റെ കാതിലേ അലുക്കത്തും കാതിലയും, മാപ്പിളിച്ചിന്റെ കാതുമ്മൽനിന്നു അലുക്കത്ത മുറിച്ചെടുത്തു TR.

അലിംഗം aliṅgam S. Without gender, gram.

അലിയുക aliyuga (C. = അലയുക, comp. അഴയു) n. v. To melt, dissolve (as salt, heart) കല്ലു എല്ലാം അലിഞ്ഞു വരുംവണ്ണം പാടി CG. അവരുടെ വിപ്രലാപം കേട്ടലിയും ശിലകളും UR. മലികകൾ ഒക്കയുമലിയവേ ചന്ദ്രനുദിച്ചു KR. dissolving in moonlight. അലിഞ്ഞമനക്കാണ്ണു RC. മാനസമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞാദ്രമായി Bhg 8. മാനസം നീരാഞ്ഞലിഞ്ഞിട്ട CG.

VN. അലിച്ചൽ, അലിവു melting, compassion അലിവോടുര ചെയ്യ Bhr. CG. kindly.

a. v. അലിക്ക to melt സീതാതനുടെ മാനസമലിപ്പാനായി വട്ടം പോന്നിടേണം KR 5.

CV. അലിയിക്ക the same.

അലിപുണ്ണു = കഴിഞ്ഞവ്രണം foul ulcer.

അലു alu 5. To shake. അലുക്ക, ത്തു T. M. to be worn out, grow lean.

VN. അലുപ്പു weariness, tiresomeness, അലുപ്പാക V1. 2. to rest (comp. അലപ്പു).

അലുങ്ങൽ stir.

അലുക്കുക, ക്കി V1. to agitate.

അലുക്ക SoM. a fringe (? Ar. ālaq hanging).

അലുക്കലുക്ക shudder. നിനാദം കേട്ടിട്ട് അ. പിടിച്ചു RS.

അലുബ്ധൻ alubdhaṅ S. Liberal.

അലുവ, ഹലുവ Ar. haluwā, Arabian sweetmeat. [(അലു).

അലുവൽ aluval T. M. Bustle, business

അലൊക്ക see അലയുക. [മഞ്ഞി.

അലൊമനി Germany, Allemagne, see അള

അലേഖം alēkham S. Blank leaf, unwritten cadjans.

അലേപഗൻ alēpagaṅ S. Indescribable, or all-pervading പരമാത്മാവ് or ജീവൻ ആകാശതുല്യൻ അ. AR 4.

അലോക്യം alōkyam (S. uncommon, improper) or √ അലു? Trouble, disturbance. അപരാധം offend. ഭവനകാരുടെ അലോഹ്യം സഹിയാഞ്ഞിട്ട (Chir. doc.) അലോക്യപ്പെടുത്തുക to trouble, tease, — also അല്ലോകിയം V1.

അലോസരം (C. അല്ലോലം) trouble, confusion. നാട്ടിൽവന്ന അലോസരം TR. the disturbances of war (= ബദ്ധപ്പാട്, കഴക്ക).

അലൌകികം alauyikyam S. Not current, disrespectful.

അല്ക്കിടം alkiḍam (T. അല്ക്കൽ from അൽ) Vulva = ഗുഹ്യപ്രദേശം also മാഴക്കൊരല്ക്കിടയോട്ട CG. & അല്ക്കിതമാകിനതേത്തടം CG. ചീത്തൊരല്ക്കിടം CG.

അല്പം alpam S. (= അഭം) 1. Little, small. അല്പമാകുന്നു എന്ന് ഉപേക്ഷിച്ചു TR. as too trifling. അല്പന്മാരായിരിക്കുന്നവർ വന്നു രാജ്യത്തു സാധുക്കളായിരിക്കുന്ന കുടിയാന്മാരെ ഹിംസിക്കുന്നതു TR. low castes. 2. a measure = $\frac{1}{30}$ തുടി Bhg 1.

Deriv. & Comp. അല്പകായ്യം a bagatelle.

അല്പജലം = ചെറുനീർ V1.

അല്പജ്ഞൻ simpleton, unlearned AR.

അല്പത littleness, meanness അ. കാട്ടി അപരാധം എന്തിനു KR.

അല്പബുദ്ധികൾ men of few ideas.

അല്പഭാഗ്യൻ rarely happy.

അല്പരസക്കാരൻ soon pleased & soon angry.

അല്പവൃത്തിയായി on a petty scale, in reduced proportion.

അല്പാചമനം making water (hon.)

അല്പായുസ്സു shortlived.

അല്പാത്മൻ (ആകാം നരൻ VyM.) poor.

അല്പിക്കും Superl. very little.

അല്പീയസ്സ് & അല്പതരം Compr. less.

അല്പേതരം much. അല്പേതരജ്ഞൻ Bhr. knowing much.

അത്തുതം see അത്.

അല്മനി almani Syr. Secular, layman V1.

അൽ al T. M. or അല്ല് (T. deficiency) Darkness, night (hence അത്തൽ, അത്താഴം) Mn. നല്ലും വന്നു RC. 3 nights. അല്ലിൽ എന്നാലും കിട്ടും KeiN 2. find by night. അല്ലെല്ലാം പോന്നു പരന്നനേരം CG. തിങ്കൾ അല്ലിനെ രാത്രിയിൽ പോക്കുമ്പോലെ CG. അല്ലിന്നള്ളിൽ ഭയം നല്ലും പൂങ്കുഴൽ very black hair. അല്ലിടയിന്ന ചായൽ RC 142. അല്ലാൽപൂങ്കുഴലി Bhg 8. also അല്ലാർപൂങ്കുഴലി Bhg.

അല്ലും തല്ലും പറഞ്ഞു grumbled, made a grievance of it (loc.)

I. അല്ല alla (T. അല്ലൈ, Te. C. അല്ലരി) Tumult, disturbance = തകറാർ, ശാഠ്യം Mpl. (see അല്ലിൽ).

II. അല്ല alla 5. Neg. verb (prh. negation of pronoun അ, which in C. Te. exists also in the form അൽ) 1. Is not that, not thus; neg. of ആകുക, as ഇല്ല of ഉണ്ടു f.i. നല്ലതെന്നാകിലും അല്ല എന്നാകിലും ഇല്ലയെന്ന വരാ ഏതും KR. no action whether good or the contrary will ever cease to be (can be undone). അല്ലൊന്നിരിക്കിലോ Bhg. if it be not the case. തനിക്കല്ലാത്തതു തുടങ്ങരുതേ prov. അല്ലാത്തോടത്തു ചെല്ലല്ല what does not concern thee. After Inf. ഉപ്പും പുളിയും സേവിക്കല്ല a med. do not! ശത്രുതോന്നല്ല മാനസേ KR. let there be no enmity. — after Fut. കർമ്മത്തിൻഫലം നീക്കാമല്ല VilvP. cannot be avoided. 2. is not that, but something else; അയ്യോ ഞാനതും ഓർത്തല്ല എന്നുടെ കളിയതു Bhr 1. not intentionally but in play. ചൂതല്ലിതു നല്ല പോർ Bhr. പശു ഇങ്ങനേ വേണ്ട മഹർഷിമാർക്കുവേണ്ടതല്ല KU. 3. not merely that, but ഒന്നും ഫലിച്ചീല അതേയല്ലവർക്കു വന്നിതു നാശവും Mud. തിരുവോണം ഊട്ടിതുടങ്ങി ഞാൻ എന്നല്ല ഹോമം പലതും ചെയ്തു SG. 4. but അല്ല ഞാൻ വന്നാൽ on the contrary, if I come.

അല്ലാതേ adv. part. 1. not thus മന്ദമല്ലാതെ Mud. not too slowly. സമീപസ്ഥരല്ലാതെ ദൂരസ്ഥന്മാർ എന്നു കാണുന്നു MR. 2. else. അല്ലാതെ മറെറാന്നല്ല Nal 4. nothing else. ശപ്തനെന്നല്ലാതെ ചൊല്ലുന്നില്ല PT. none called it otherwise but dog. 3. on the other hand. എന്നാൽ പറവൻ അല്ലാതെ പറഞ്ഞെന്തു ഫലം KR. in that case I shall tell, otherwise what's the use. ഒക്കലന്മാരെ കെട്ടിയിഴച്ചു കൊണ്ടുപോന്നീടുവിൻ അല്ലാതെ കണ്ടു ഒരംശരാമനുഗ്രഹം ചെന്ന കല്യാണശീലർ ഒരിതം ചെയ്താലും ചെന്നടക്കരുതു Bhg 6. 4. except. ഒരുത്തരും കാണാതിരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാതെ കള്ളന്മാർ കക്കുവാറില്ല except when they are unseen. ദീനം മാറിയല്ലാതെ പോകയില്ല TR. not till he be recovered. In So. even with Acc. മറാരും ഇല്ല ഭർത്താവു നിന്നെയല്ലാതെ KR 3. none besides thee.

അല്ലായ്കിൽ if not, or നിഗ്രഹിപ്പൻ അല്ലായ്കിലോ ബന്ധിപ്പൻ AR. കേൾ അല്ലായ്കിൽ നരകങ്ങൾ എത്രയും ഘനം VCh. so അല്ല എന്നാകിൽ Nal. അല്ലെന്നു വരികിൽ & the common Cond. അല്ലാഞ്ഞാൽ.

അല്ലയോ 1. at the end of a sentence: is it not? സൽസംഗം കൊണ്ടല്ലയോ നല്ലതു വന്നു Bhr. 2. in the beginning before names അല്ലയോ രാമ AR. O Rāma!

അല്ലോ = അല്ലയോ 1. കാല്ക്കൽ നീ പതിക്കേണ്ട മാനക്കുസ്ത്രീയല്ലോ ഞാൻ Nal 3. for I am but a woman. ആറല്ലോ ഗുണം വേണ്ട നാരിമാർക്കു DN. confessedly.

അല്ലേ 1. = അല്ലോ f.i. വന്നല്ലേ I came, you see. 2. do not! ചെയ്യല്ലേ.

അല്ലീ po. = അല്ലോ f.i. ഞാനല്ലല്ലീ but surely not I?

അല്ലാത്ത & the other parts of the Verb are similarly used. നേരായിട്ടുള്ള കായ്ത്തിനു തക്കമില്ല അല്ലാത്ത കായ്ത്തിനു ഉത്തരം കൊടുപ്പാൻ etc. TR. തക്കതല്ലാപ്രവൃത്തി Nid.

അല്ലൽ allal T. M. (T. Te. C. twisting) From അൽ sorrow, grief, diffidence. അല്ലലുള്ള പുലയിക്കു prov. distressed. ഞങ്ങളെ അല്ലലാക്കി, അല്ലൽ പെടുക്കുന്നു CG. grieved. കയിലൊച്ച കേട്ടാൽ ഉണ്ടാകും അല്ലൽ CC. melancholy feeling. അവനു വലിയ അല്ലലും ചിനയും പിടിച്ചു (vu.) very dejected.

den V. അല്ലലുക f. i. ചൊല്ലിനാൻ അല്ലലും ചായലാർ എല്ലാരോടും CG. said to all the distressed women.

അല്ലി alli T. M. (C. twist, also T. So. M. അല്ലാരി thin texture Vi.) 1. The pericarp of lotus with the surrounding filaments. അല്ലിത്താർമാതു CG. അല്ലിത്താർബാണൻ Cāma. അല്ലിത്താർബാണമാൽ CG. = മാരമാൽ. അല്ലിപ്പൂമകൾകാന്തൻ Bhg 8. Vishnu. അവൾ അല്ലിത്താർകുന്തൽ Bhr. fine hair. 2. anthers, stamen, കലയല്ലി palm blossom. വാഴക്കടപ്പന്റെ അല്ലി MC. also in the pith of മാതൾനാരങ്ങാ there is അല്ലി GP 67. 3. lotus, വെള്ളല്ലി = വെള്ളാമ്പൽ. [Vi.

അല്ലിയൻ (T. stray elephant) female elephant

അല്ലീ see under അല്ല.

അല്ലൂർ N. pr. Residence of the Perumāḷs at Coḍungalur, with the 4 തളി, also called അല്ലൽപെരിങ്കോയിലകം KU.

I. **അവ ava** T. M. 1. Plural of അതു those things; also അവകൾ (അവകളുടെ MR.) in books അവറു obl. case, which is now used chiefly referring to animals & low castes. അവറ പോയി those fellows went. തുറക്കിൻ എന്നു തീയരോടു പറഞ്ഞാറെ അവറിങ്ങൾ വാതിൽ തുറന്നു TR. 2. = അക bud, esp. the fruit-like sprout of Artocarpus. അവ ഇടുക to bud, as a jacktree in the 5th year അവെക്കുത്തതു (as of palm trees കലക്കുത്തതു).

v. i. അവെക്ക 1. = അകെക്ക To sprout = തഴെക്ക. 2. see അവെക്ക. p 63.

II. **അവ ava** S. Down, off, in vain. (see അവരം) Many Cpds.

അവകടം avaḍam S. Mischief, danger, ഈ അവകടത്തിൽ ചാട്ടന്നു KU.

അവകാശം avaśam S. 1. Space = ഇട, opportunity, leisure. മുന്നേതിന്നു അവകാശം ഉണ്ടു Mud. there is room for the first plan. ചെയ്വാൻ അ. occasion or cause for doing. യുദ്ധം കാണ്മാൻ ലബ്ധാവകാശൻ അല്ലാതെ ഭവിച്ചു Nal. I have no more any opportunity to see a war. അ. കൊടുക്ക, ലഭിക്ക etc. 2. title, claim, right. പോരിന്നു അ. ഇല്ല Nal. no just cause for war. നമുക്ക് അ'മുള്ളേടത്തോളം നാം അടക്കിവരെണം TR. hold what is mine. അ. ഉറപ്പിക്ക MR. confirm a claim. മാഴ്ത്തിലേ വിധി അ. പോലെ TR. according to the statutes of Mussulman law. ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്ക് ഒപ്പിന്നു അ. ഇല്ല TR.

അവകാശവിധി deciding on the title to property; settling about the possession before entering upon the merits of a suit.

അവകാശതീർ deed of purchasing any claim short of proprietary right to land.

അവകാശപത്രം deed of conveyance.

അവകാശപ്പെടുക to be entitled to.

അവകാശി owner, claimant, heir. ഭൂമിയവകാശികൾ the landlords. മാപ്പിളയുടെ അ. MR. his heir.

അവകൂലി avaḵūli An arbitrary tax on rice (3%) മൂന്നു നെല്ലു് അവകൂലി TR. [ദ്ധം.

അവകേടു avaḵēḍu T. M. Misfortune = അബ

അവഖ്യാതി avakhyāti S. Blame, dishonor. ഇതിന്റെ കീർത്തിയും അവഖ്യാതിയും മറാക്കില്ല TR. also അവിഖ്യാതി പറക vu.

അവഗതി avaġaḍi S. Knowledge. മല്ലിൽ നല്ലൊരു അവഗതി പോരുമാകിൽ RC 63. if you know to wrestle.

അവഗമിക്ക = അറിക. [സ്നാനം.

അവഗാഹനം avaġāhanam S. Immersion =

അവഗുണം avaġuṇam S. Bad nature, vice.

അവജ്ഞയം avaǰayam S. Defeat. പ്രതികൾക്ക് അ.വരുന്നു MR.

അവജ്ഞ avajña S. Contempt.
അവജ്ഞാതം despised. സ്വല്പരും അവജ്ഞേയന്മാരല്ല Bhr. not despicable.

അവഞ്ഞാട്ടു, അവഞ്ഞനാട്ടു N.pr. A district S. E. of Caḍattuvanāḍu.

അവടം avaḍam S. Pit, Mud. = കുഴി.

അവണം avaṇam T. M. 1. A weight or measure (T. of 20,000 betel-nuts). 2. a mason's rule or level (Cann.)

അവതന്ത്രം avaδantram S. A kind of Apasmāram, med.

അവതരണം avaδaraṇam (അ. ചെയ്ക AR.)
അവതരിക്ക S. To descend, നാരദൻ അ'ച്ചു AR. came down, chiefly God's appearing on earth.
അവതാരം descent, incarnation (thro' human parents) നാനാവിധാവതാരങ്ങളാൽ രക്ഷയും AR 6. ദശാവതാരം, രാമാവതാരം etc.
അവതാരിക preface B.

അവതാളം avaδāḷam S. Being out of time. അ. പിണയുക make a mistake.

അവദാതം avad'āδam S. Clean, white.

അവദാരണം avad'āraṇam S. Bursting; hoe.

അവദൂറു avad'ūru Slander, see ദൂറു.

അവദ്ധം = അബദ്ധം Tdbh.

അവധാനം avadhānam S. Attention.
അ.'നിക്ക to be attentive, learn by heart, revolve.
അവധാനി well versed in science.

അവധാരണം avadhāraṇam S. Exact determination.

അവധി avadhi S. 1. Limit അലകടൽ നാലും അവധിയായുള്ള അവനി KR. 2. term, fixed time (vu. അമതി തരിക) എഴുതി തന്ന അമതിയോളം jud. പടെക്ക് ഒർ അ. വെച്ചു Ti. armistice അ. ഇടുക determine the day, astrol. അ. വെക്ക, പറക, മുറിക fix a day. അ. കഴിഞ്ഞു, അഫീൽ അവധി കഴിച്ച് എന്നെ തോല്പിച്ചു MR. term to pass. അവധിപ്പെടുക V1. to be pressed.

അവധൂതൻ avadhūδaṅ S. Free from worldly ties, naked mendicant. അവധൂതവേഷരായി Bhg 6. അവധൂതരായരെ മുമ്പാകേ TR. N. pr. of a minister.

അവദ്ധ്യൻ avad'dhyaṅ S. Not to be killed.

അവനം avanam S. (G. ἀō, L. aveo) Favouring.
അവനവും ചെയ്തു Nal 2. protected, governed.

അവനതൻ avanaδaṅ S. (നമ) Bent, bowing down Bhr.

അവനി avani S. (river) Earth, also world
അവനി എഴു രണ്ടിനും ഞാനധിപതി RC 36.
അവനിപൻ, അവനിപതി king. Nal. AR.

അവന്തിരാജാവ് S. The king of Ujjāyini, a title of the Rāyar dynasty KU.

അവൻ, f. അവൾ, pl. അവർ avaṅ, — ḷ, — r (loc. അവലു, ഓലു TP.) = അ + അൻ He, that person. In many Comps. വെളുത്തേടത്തവൻ he of the washing place, തോട്ടത്തിലോർ he of Tōṭṭam.

അവന്ധ്യം avandhyam S. Fruit bearing.

അവബോധം avab'ōdham S. Insight ആത്മാവബോധം നമുക്കേററമായ്പരും SiP 3.

അവഭൃഥസ്നാനം avabhṛtasnānam S. The bath after sacrificing.

അവമതി avamaδi S. Contempt.
അവമന്തവ്യം contemptible.
അവമാനം = അപമാനം disrespect ദേവാവമാനന blasphemy V1.

അവയവം avayavam S. Member കരചരണാദ്യവയവം VilvP. അവയവസംഗം contact with another body = അംഗസംഗം.
അവയവി body. അവയവവും അവയവിയും fractions & units Gan. (നെല്ല് is അവയവി, ഉമിയും അരിയും അവയവങ്ങൾ, for ൫ നെല്ലിന്നു ൩ ഉമി ൨ അരി.)

അവര, അവരക്ക avara & — kka T. M. C. Tu. Country bean. അവരയും അപരാധവും കുറശ്ശേ മതി prov. അമരപ്പയറു രൂക്ഷം GP.
Kinds കപ്പൽഅവരക്ക French beans.
കാട്ടവര Dolichos virosus Rh.
പൊന്നവര = പൊന്നാവീരം? V1.
വെള്ളവര Dolichos Lablab.
വാളവരക്ക (& ങ്ങ) Dolichos ensiformis.

അവരം avaram S. (അവ) Lower, hinder.
അവമം lowest.
അവരജൻ = അനുജൻ.

അവരി see അമരി.

അവരൂപം avarūbam S. Deformed.

അവരോധം avarōdham S. 1. Blocking up;

harem. അവരോധഗൃഹം അട്ടത്തു KR. = അന്തഃപുരം also അവരോധനം f.i. പുഷ്പരാക്ഷികൾ വാഴും അവരോധനങ്ങളിം Bhr. women's apartments. 2. M. the office of തളിയാതിരി or president of a Brahman council. അവരോധംപുക്കു KU. is deputed as such, അവരോധിക്ക enter upon that office. അവരോധിപ്പിക്ക to depute, also വാലശ്ശേരികോട്ടയിൽ പട്ടരെ അവരോധിച്ചാക്കി TR. made a Pattar Vezier.

അവരോധനനമ്പി KU. title of some Half-Brahmans, whose ancestors are reputed to have been Raxapurushas.

അവരോഹം avarōham S. Descending. അരോഹാവരോഹങ്ങൾ MC. (in singing.)

അവർജ്ജിതം avarjiḍam S. Unforbidden.

അവർണ്ണം avarṇam S. Blame, indistinct speech.

അവലക്ഷണം avalakšaṇam Inauspicious, unbecoming, ugly. അ'ണൻ m. അ'ണി f.

അവലംബനം avalambanam S. Depending on; embrace a system = ആശ്രയിക്ക f.i. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം അവലംബിക്ക KN. നന്ദഗോപരുടെ പുത്രഭാവത്തെ അ.'ച്ചു Crishna acted the part of N.'s son.

അവൽ see **അവിൽ**. അവലി pomfret (loc.)

അവലോകനം avalōyanam S. Surveying, attention.

അവലോകിതം viewed Bhg.

അവശം avašam S. 1. Independent, disobedient. സ്വാവശരാക്കീടും അവശർ എങ്കിലും 2. no more controlling oneself = പരവശം f.i. കാലടേന്മാർ കെട്ടികൊണ്ടു പോയിട്ടവശപ്പെട്ടുതുടൻ Bhg. make helpless, miserable. അവശപ്പെട്ട Vi. undone.

അവശത പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ KR. in an ecstasy of grief.

അവശിഷ്ടം,—ശേഷം avašiṣṭam,—šēšam S. The rest, remnant.

അവശ്യം avašyam S. Needs, anyhow.

അവസരം avasaram S. 1. Opportunity, leisure. ചെയ്വാൻ അ. കരുതിപ്പാർക്കുന്നു Mud. waits anxiously for an opportunity. വരുവാൻ, അത്രാളം പാപ്പാൻ അവസരം ഇല്ല TR. could not. Often = സംഗതി f.i. കല്പിപ്പാൻ അ. ഉണ്ടായി TR. it was seasonable.

അവസരക്കേട് inconvenience, unseasonable. 2. necessary time, urgent occupation. (അവസരക്കാരൻ an occupied person, esp. petitioner KR.) often of court business, audience. തിരുമുഖം കാണ്മാൻ അ. ചോടിച്ചു, എല്ലാക്കും അ. കാണ്മാൻ കൊടുക്കുന്നില്ലയോ, അ. ചൊല്ലുന്നോർ കതവിങ്കൽവന്നു നിറഞ്ഞു KR. wait for audience at the palace gate.

അവസാനം avasānam S. (& po. അവസായം) End, conclusion. അവസാനകാലം death.

denV. അവസാനിക്ക v.n. 1. to end, cease. അവകാശം അ'ച്ചു jud. the claim ceased. — also 2. v. a. കക്ഷിക്കാക്ക കായ്യം അ'പ്പാൻ കഴിയും MR. more commonly അവസാനിപ്പിക്ക to bring to conclusion, f.i. സത്യത്തിന്മേൽ അ. MR. decide the case by an oath.

അവസ്കരം avaskaram S. To be concealed, fœces, privy parts.

അവസ്ഥ avastha S. 1. State, condition; there are 3 അവസ്ഥാഭേദം states of mind ജാഗ്രത്, സ്വപ്നം, സുഷുപ്തി Vedut. അവസ്ഥാചതുഷ്ടയം medical properties (രസം the 6 tastes, വീര്യം virtues, വിപാകം 3 aftertastes, പ്രഭാവം specific). 2. circumstance, case അങ്ങനെ അ. these are the facts. പ്രയത്നത്തിന്റെ അവസ്ഥപോലെ TR. according to the measure of your exertions. അയച്ചൊരവസ്ഥാന്തരേ AR 5. = ഒരവസ്ഥാന്തരേ, പോൾ 3. statement, contents of letters. വായിച്ചു അ. മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു; നൊമ്മെക്കൊണ്ടു ഇല്ലാത്ത അ'കൾ എഴുതി TR. reported untrue particulars about me. ചന്തു അറിയേണ്ടും അ. TR. (heading of letters) what I write to Ch. is as follows. 4. So M. calamity അ'പ്പെടുക to be distressed.

Dat. അവസ്ഥക്ക 1. as for പിലാവു ചാത്തുന്ന അ., ചെലവിന്റെ അ'ക്കും മറും; എന്നുള്ള അ. കാണ്മാൻ TR. to consider about the question. 2. because വ്യക്തമായ തെളിവായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥക്ക N. ന്റെ അവകാ

ശത്തെ കുറിച്ച് മനം വിചാരിപ്പാൻ ഇല്ല MR. considering the fact, seeing that.

അവസ്ഥാനം,—സ്ഥിതി avasthānam,—sthiði S. Stay, abode.

അവസ്വരം avasvaram S. Unmusical. സ്വര മുള്ളോരായും അവസ്വരരായും പിറക്കുന്നു KR.

അവാചി avāji 1. S. (അവാക് downwards) South. 2. S. (വാക്ക്)dumb, speechless. 3. Ar. abāzīr, afāzir അവാചികൾ spices = മസ്സാല.

അവാച്യം avāčyam S. Not fit to be spoken.

അവാപ്തി avāpti S. Obtaining, f. i. ധർമ്മാവാപ്തി KR.

അവാലത്ത് Ar. ḥavālat, Charge, trust, security. അവാലത്തെ കൊടുക്ക, ഉരുപ്പികെക്ക് അവനെ അവാലത്തി ആക്കി TR.

അവി avi 1. S. (L. ovis, G. 'ois) Sheep. അവിയാട്ട = കറിയാട്ട small sheep. 2. M. & അവിവള്ളി = അമി q. v. hence

അവിക്ക to yoke a bullock = അമിക്ക.

അവിക്ക, അവിച്ചൽ see **അവിയുക.**

അവിഖ്യാതി avikhyāði S. Infamy.

അവിഘ്നം avighnam S. Unobstructed.

അവിചാൽ avijāl (fr. Iblis?) A devil അവിചാലിന്റെ മുഖത്തു മരം മുളെച്ചു prov.

അവിടേ aviḍē T. M. (അ + ഇട) & **അവിടം** 1. There. അവിടേനിന്നു, അവിട്ടുന്ന thence. അവിടത്തെ മാനസം അറിയാതെ TR. your (= അങ്ങു). 2. house, home എൻറവിടേ, പട്ടരുടെ അവിടേ കടന്നു കവർന്നു TR. അവന്റെ അവിടേക്കു പോയി MR. വൈദ്യക്കാരന്റെ അവിടയാക്കി TR. also with adj. part. ഏട്ടന്മാർ ഇരിക്കുന്ന അവിടേ സഞ്ചരിക്ക, വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നവിടേ MR.

അവിട്ടം aviṭṭam T. M. (S. ശ്രവിഷ്ഠ) The 23rd asterism, Delphinus.

അവിദ്യ avidya S. Ignorance രാജസഗുണം തന്നെ അ. ആകുന്നതു KeiN. (haughtiness). അ. മോഹമാതാവ് AR 2. = മായ.

അവിധ avidha Apology, excuse വളരെ അവിധ പറഞ്ഞു (vu. Cooh.) also = സങ്കടം (loc.)

അവിനയം avinayam S. Intemperance, pride.

അവിപത്തി avibatti S. (safety) A medicine അ. കൊടുത്തിട്ടു വിരേചിപ്പിക്ക Nid 18.

അവിയുക aviyuya T. M. (C. Te. put close together, suppurate) 1. To rot, spoil as fruits laid on a heap. 2. boil on fire, be digested V1. വങ്കടലും വെന്തിതവിയുന്നു, വെന്തവിഞ്ഞു വെണ്ണീരായിമുടിന്തന RC. fig. ലയിച്ചു താനവി ഞ്ഞൊന്നാകും Bhg. absorbed.

അവിയൽ a peculiar curry (loc.)

VN. അവിച്ചൽ = ദഹനം.

a. v. അവിക്ക & അമിക്ക 1. to produce rotting (as of fruits for distillation). 2. to boil, digest, destroy V2.

അവിരതം aviraðam S. Uninterrupted. കൈക്കൊണ്ടവിരതം അറെന്തറെന്തു RC 34.

അവിൽ avil (a M. T. C. അവൽ) Rice bruised & dried.

അവിലുക (see അവിക്ക) to boil half, cook partly, loc.

Cpds. അവിലേ തൊലി a med.

അവില്പുഞ്ഞി closing dish of Tiyar marriage.

അവില്പുരി (Rh. അമിൽപൊരി, al. അകില്പുരി) Ophioxylon, (= അരത്ത) ചുവന്ന, വെളിത്ത അ. med.

ഒഴക്കവില്പുട്ട CC. lumps of avil.

പുത്തവിൽ TP. of new paddy = പുന്നെല്ലുവിൽ song.

അവില്പാർ P. see **ഹ—.**

അവിവേകം avivēkam S. Indiscretion കറഞ്ഞൊർ അ. കാട്ടി AR6.

എത്രയും അവിവേകി PT 1. imprudent.

അവിശ്വാം avišvam S. Halfhearted ഭക്തിശ്രദ്ധാലികൾ മുമുക്ഷുക്കൾ അ.'മായി ചെയ്യുവേണ്ടിയതു Sid D.

അവിശ്വാസം avišvāsam S. Distrust.

അവിശ്വാസ്യം not to be relied on; also ആ വാക്കു വളരെ അവിശ്വാസമാകുന്നു MR.

അവിശ്വാസി unbeliever.

അവിഹിതം avihiðam S. Improper MR.

അവിളംബം avilambam S. Without delay.

പൊരുക ഭവാൻ അ. CC.

അവിളി = അമിളി avili Tumult. Cooh.

അവിഴതം a med. = അവിക്ഷധം, ഔക്ഷധം.

അവീട്ടവൻ avīṭṭuvaṅ N. pr. A caste of ? like Tiyar, in N. Malabar (42 in Taḷiparambu).

അവീൻ Ar. afyūn, Opium. അ. സേവിക്ക, വലിക്ക etc. to eat, smoke opium.

അവീർ Ar. ábīr, Scented clay for painting the face.

അവൃഷ്യം avṛšyam S. Not stimulating GP.

അവെക്ക avekka (T. C. അവി Te. അവയു knock against) 1. v. a. To beat rice V1. അരി അ.=പെളിപ്പിക്ക also intr. അരി അവെഞ്ഞതു പോരാ not sufficiently pounded. 2. അവെച്ചുപോക a meeting to break up without effecting anything (loc.) 3. see I. അവ.

അവൈദികം avaidiyam S. Unscriptural, heresy. അ. ചൊല്ലി; അ'മതം അവലംബിച്ചു KR.

അവ്യക്തം avyaktam S. Not distinct, mysterious AR.

അവ്യയം avyayam S. 1. Unchangeable, AR. 2. indeclinable, gram.

അവ്യവസ്ഥ avyavastha S. Incoherence, വാക്യത്തിന്ന് അ. Nid. delirium.

അവ്യാകൃതം avyākṛtam S. Inexplicable. നീന്തനം അ'.മായതും AR 2.

അവ്യാജം avyājam S. Unfeigned. അവ്യാജതപസ്സു ചെയ്യാൻ UR 1. അ'ഭാവേന സേവചെയ്യ Nal. അവ്യാജഭക്തൻ AR. truly devoted.

അവ്വണ്ണം, അവ്വഴി, അവ്വിടം etc. അ+വ...

അശക്തൻ ašaktaṅ S. Weak.

അശക്തി weakness.

അശക്യം impracticable. എതുയും അ. ഇതു Bhr.

അശങ്കം, അശങ്കിതം ašaṅgam, — idam S. Fearless.

അശട്ട ašaḍu T. M. Meanness.

അശണ്ണ sweepings, dirt (loc.)

അശതി ašaδi T. SoM. (അയർ T.) Drowsiness, forgetfulness.

അശത്തുപോക V1. to forget oneself. [enemies.

അശത്രു ašatru അ'.ായിരുന്ന Bhr. Had no

അശനം ašanam S. Eating, food. എനിക്ക് അ.'മായിരിക്കുന്ന വസ്തു KR.

അശനേച്ഛ S. appetite.

denV. അശിക്ക to eat. part. അശിതം eaten. CV. വിക്ഷ്വോരശിപ്പിച്ചതു Bhr 7.

അശനി ašani S. Thunderbolt. അചെനിപെടുടവി പോലെ RC 38.

അശരീരി ašarīri S. Incorporeal. അശരീരിവാക്കു കേട്ടതുപോലെ MR. a voice from heaven, groundless report which cannot be traced. വിണ്ണിൽനിന്ന് അശരീരിതന്നുടെ വാക്യം Bhr. (personified).

അശിക്ക see **അശനം**.

അശിവം ašivam S. Unlucky.

അശു ašu 1. (C. Te. അസി) Thin, slender (loc.) 2. Ar. haj, pilgrimage, Mecca. അശുവിന്നു പോക KU. അശുവിങ്കൽ in Mecca.

അശുചി, അശുദ്ധം ašuji, — d'dham S. Unclean. അശുഭിഭോക്ഷം pollution KU. അശുചിതനായിരിക്കുന്ന മുനി KR.

അശുഭം ašubham S. Inauspicious, evil.

അശേഷം ašēšam S. Perfectly, all. അവകാശത്തെ അശേഷവും സമ്മതിക്കയില്ല MR. do not allow at all.

അശേഷരിപ്പുക be wholly destroyed V1.

അശോകം ašōkam S. (griefless) 1. Jonesia Asoca അശോകിന്റെ കൊമ്പു KR 5. വിടുയായചോക പൂത്തു വിളങ്ങുമ്പോലെ വിളങ്ങിനാർ RC. (bleeding heroes). 2. in So. Ind. prob. Uvaria longifolia അ'ത്തിന്റെ വേർ പന്തിരുപലം a med.

അശ്മൻ, അശ്മാവ് ašmaṅ, — āvu S. (G. ákmōn) Stone. അശ്മകൃത്തുകന്മാർ Nal 3. a kind of devotees. സാശ്മഗർഭവൽ Asht. as if a stone was in the womb.

അശ്മരി lithiasis = കല്ലടപ്പു, അ. ഇളെക്കും a med.

അശ്രം ašram S. Corner, hence ചതുരശ്രം, ത്രിശ്രം, അക്ഷാശ്രം Gan.

അശ്രദ്ധ ašraddha S. Neglect.

അശ്രമം ašramam S. Easy. പിന്നെ ജയം നമുക്ക് അ. Pat R. easily. അ. കൊന്നു AR 5.

അശ്രി ašri S. (= അശ്രം) Edge of sword, etc.

അശ്രു ašru S. (G. dakry) Tear. അ'കണങ്ങൾ വായ്തു AR. dropping tears. അശ്രുക്കൾ പൊ

ഴിക്ക Bhr. അശ്രുധാരാജലം Nal. stream of tears. മുലശ്രുക്കൾ KR. tears of joy.

അശ്വം aśvam S. (L. equus) Horse, cavalry. അശ്വകാരകൻ the chief of the horse Mud. അശ്വത്ഥം = അരയാൽ Ficus religiosa. അശ്വപതി 1. lord of horses, a title Vi. 2. കോലത്തിരി KU. (because of the horse trade at Cannanūr between Persia & the Rāyar's country). അശ്വപരീക്ഷ Bhr. knowledge of horses. അശ്വപാലൻ groom. അശ്വമേധം -sacrifice of horses KR. prov. the most meritorious act of a king. അശ്വവൈദ്യം veterinary art. അശ്വസാരജ്ഞൻ Nal. clever about horses. അശ്വി, അശ്വികൾ the 2 charioteers of Indra celebrated as Gods of light & helpers. അശ്വികൾ ആലരം പൂണ്ടു വന്നാർ CG. അശ്വിനിദേവന്മാർ വന്നാൽ സാധിക്കും the disease is too desperate for earthly physicians.

അശ്വതി aśvaḍi Tdbh. അശ്വിനി (see prec.) The 1st constellation, head of Aries.

അഷ്ടം, അഷ്ടൻ aṣṭam, — an S. (L. octo) Eight. അഷ്ടദിക്പാലകർ the guardians of the 8 points, അഷ്ടദിഗ്ഗജങ്ങൾ their 8 elephants. അഷ്ടദിക്കാകുക disperse to the 4 winds (vu. അഷ്ടാംശം ആകുക). അഷ്ടമം eighth. അഷ്ടമഭാവം, അഷ്ടമരാശി ക്രൂര, അഷ്ടമശനി a very dangerous time (astrol.) അഷ്ടമി 8th lunar day, quarter of the moon, inauspicious അ'രോഹിണിനോമ്പു Vet C. a feast in Chingam. അഷ്ടവർഗ്ഗം a medicine of 8 drugs. പ്രശ്നം പെച്ചു നിരൂപിച്ച് അ'വും ഇട്ട SG. അഷ്ടസിദ്ധി the 8 miraculous attainments, as അണിമ, മഹിമ etc. അഷ്ടാംഗം 1. the 8 members, f.i. hands, feet, knees, elbows (?) അഷ്ടാംഗപ്രണാമം, അഷ്ടാംഗാഭിവാദം perfect prostration or adoration. 2. 8 parts f.i. അഷ്ടാംഗയോഗം 8 kinds of meritorious exercises. (യമം, നിയമം, ആസനം, പ്രാണായാമം പ്രത്യാഹാരം, ധാരണ, ധ്യാനം, സമാധി). അഷ്ടാംഗഹൃദയം a famous medical work. അ. എന്ന വൈദ്യം; അ'ഹീനന്മാർ ചികിത്സിക്കും ചികിത്സയിൽ prov. അഷ്ടാക്ഷരം the famous mantram ഓംനമോ നാരായണായ; അത്യുത്തമമാക്ഷരം ജപിക്ക Bhg 6. അഷ്ടാക്ഷരിയെ ജപിക്ക, അഷ്ടവർണ്ണാഖ്യമന്ത്രം Vilv P. അഷ്ടാദശപുരാണം the 18 Purāṇas. അഷ്ടാവക്രൻ Bhr. a humpbacked Rishi, prov. അഷ്ടൈശ്വര്യം = അഷ്ടസിദ്ധി. അഷ്ടോത്തരം ശതം കാതം Nal. = 108.

അഷ്ടി aṣṭi S. (അശനം) Food. അ. കഴിക്ക to eat.

അഷ്ഠീല aṣṭhīla S. (അക്ഷി kernel) A hard tumor on the stomach. നാഭിക്കു നേരെ അക്ഷ്ഠീല പ്രത്യക്ഷീല വിലങ്ങി Nid 12.

അസഖ്യം asakhyam S. 1. Friendless; enmity Vi. 2. often for അസഹ്യം outrage. ആയുധക്കാരെ അസഖ്യം TR. the violence of the warriors. കടിയാന്മാരെ അസഖ്യമാക്കി, ആരെയും അസഖ്യപ്പെട്ടതരുതു TR. molest, trouble. ചില അസിഖ്യങ്ങൾ കാണിക്ക, വഴിക്കുള്ള അസിഖ്യത TR. insecurity of the road. അശക്യപ്പെടുക Vi. to be beside oneself from stupor or disgust (അശക്യം?)

അസംഖ്യം asankhyam S. Innumerable പൊന്നും പണവും കൊടുത്താൻ അ'മായി Mud.

അസംഗതി asaṅgaḍi S. Causeless; accident. അസംഗതിയായിട്ടുള്ള സാക്ഷി MR. worthless evidence. അസംഗതിയായി suddenly. അസംഗതം calamity അതങ്കതം തുടങ്ങുന്നെ RC 8. mockery Vi.

അസത്ത് asatti S. Not good, pl. അസത്തുക്കൾ fem. അസതി unchaste. അസതിയാംനിന്നെ സതി എന്ന ചൊല്ലി അറിയാതെ കണ്ടു വിവാഹം ചെയ്തു KR. mistook thee for a good wife. — In comp. അസൽഗ്രഹം ഇല്ല അസത്സംഗം ഇല്ല KR.

അസത്യം untrue, untruth, breaking of an oath അഭയം നല്കിനേൻ അതിനു നീ അ. ചൊല്ലുയില്ല KR. canst not advise a perjury. അസത്യവാദി liar.

അസനം, അസിക്ക asanam, asikka S. Throwing. [പറക.

അസഭ്യം asabhyam S. Vulgar, indecent അ. അസഭ്യത obscenity ഞങ്ങൾക്ക അ'മായിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ പറകയും TR. used foul language.

അസമം asamam S. Unequal, incomparable.

അസമയം asamayam S. Unseasonable.

അസമാനം asamānam S. Unequal; uncommon, improper.

അസമ്പ്രേക്ഷ്യകാരിത്വം asamprēkšya-yāritvam S. Acting uncautiously PT.

അസമ്മതി asammaði S. Disagreeing. ചെറുറും ഇല്ല അ. Nal 3. no objection.

അസംശയം asamšayam S. Doubtless.

അസഹായം asahāyam S. Isolation. ഒരുവൻ അസഹായൻ പെരുവഴി നടന്നാൽ ChVr.

അസഹ്യം asahyam S. 1. Intolerable, vexatious ജീവിതത്യാഗത്തിനേക്കാൾ അ'മാം SiP2. 2. molestation, outrage, disgust.

അസഹ്യപ്പെടുക to be troubled, disgusted, abhor (see അസഹ്യം 2).

അസഹിഷ്ണു impatient. ശബ്ദാസഹിഷ്ണുത Asht. = ഒച്ച കേൾക്കരുതായ്ക.

അസാധു asādhu S. Not good, not valid. സൂക്ഷ്മമല്ലിതസാധുവാം VyM. (of documents).

അസാദ്ധ്യം asāddhyam S. Impracticable, unattainable, incurable. അസാദ്ധ്യമജ്വരം Nid. വേഗത്തിൽ അ'മായ്തരും grow unmanageable.

അസാമാന്യം asāmānyam S. Unusual = അപൂർവ്വം V2.

അസാരം asāram S. 1. Sapless, worthless. താൻ മരിച്ച് ഒരുത്തനെ രക്ഷിക്കാം അസാരനാം Bhr. even a mean person. അസാരനെപോലെ കിടന്നഴലുന്നു KR. like an imbecile. അസാരവൃത്തി അവന് ഇല്ല KR. no meanness about him. 2. M. little, trifle. അസാരമേ ഉള്ളു; അസാരം കുറയ്മമായി TR. was somewhat deranged. പണം അസാരസാരം വാങ്ങി TR. by little = അസാരിച്ച.

അസി asi S. (L. ensis) Sword. അസിലതയും ഓങ്ങി Mud. the vibrating sword.

അസിതം asiðam S. Black. അസിതകേശം Nal. black hair.

അസു asu S. (√ അസ് to be) Life, spirits; generally pl. മേവുന്നൊരസുക്കൾ, അസുക്കൾ ഒക്കയും ഇവൻ KR. he is our whole life.

അസുരൻ S. (in Ved. living, spiritual) A Demon, ദേവകളും അസുരകളും Bhg. — A name given to monsters, tyrants ചോനകന്മാർ അസുരവംശം KU. അസുരൻ വാഴ TP. the fiendish baron.

അസൂയ S. (murmuring) Envy, malice. പരഗുണം ഓത്താൽ അരുതതിൽ അസൂയ ChVr. അ. പറക to slander. പാണ്ഡവന്മാരിൽ അസൂയാപരൻ ധാർത്തരാഷ്ട്രൻ Bhr. envious against them.

അസൂയതാ മൂർത്തികരിച്ചു KR. envy incarnate. den V. പെരുപ്പുള്ളവൻ എന്നാകിലും അസൂയിക്കും KR 5. envies.

അസൂക്ഷ്മണം asūkšaṇam S. Disrespect.

അസൃക് asṛk S. Blood. അസൃഗ്ധാര stream of blood.

അസൌ asau S. He.

അസൌഖ്യം asaukhyam S. Uneasiness, want of health. ഉറക്കത്തിന്ന് അസൌഖ്യത restlessness in sleep.

അസൌമ്യസ്വരം asaumyasvaram S. Dissonance, bad voice V2.

I. അസ്തം astam S. (√ അസ് to be) Ved. 1. Home, hence അസ്തം ശമിക്ക & അസ്തമിക്ക to go home, down, set. 2. evening. അസ്തം ഉദിച്ചു 11 നാഴിക രാത്രിയായിരിക്കും jud. അസ്തമം ഉദിപ്പോളം നോം a med. till evening.

II. അസ്തം astam S. (√ അസനം) Thrown, finished; in Compds. അസ്തഭീത്യാ AR. fearlessly. അസ്തസന്താപം സമാധയായി മരുവിനാൾ AR 1. she was comforted. എല്ലാം അസ്തമാക്കുവോൻ നീ CC.

അസ്തമയം astamayam S. (I. അസ്തം + √ ഇ to go) Evening, അസ്തമയസമയത്തിങ്കൽ AR.

അസ്തമാനം (fr. അസ്തമയനം) vu. nightfall. അ'ത്തോട്ട കൂടെ ഇവിടെ എത്തി TR.

അസ്തമിക്ക S. (see I. അസ്തം) to set (sun); disappear, end; stand speechless. അസ്തമിച്ചാൽ KU. at sunset. അസ്തമിച്ച ൭ നാഴിക രാച്ചെല്ലുമ്പോൾ TR. after sunset. (often superfluous ആ തിയ്യതി അസ്തമിച്ചു രാക്കുറിൽ പുലർകാലമായപ്പോൾ TR.) അസ്തമിപ്പാൻ ൪ നാഴികപ്പകലേ TR. before nightfall. — കാലം അസ്തമിച്ചീടും PT. — met. ഭാരിദ്ര്യഃഖങ്ങൾ അസ്തമിച്ചു CC. കായ്ബോധവും നേരും അ'ച്ചിതോ Nal 3. യൗവനം എന്നുള്ള സങ്കല്പിതം പോലും അ'ഞ്ഞീടുന്നു Nal 1. അസ്തമെക്കുമ്പോ, അസ്തമെച്ചു TR. [tain.

അസ്താചലം CG. the fictitious western moun-

അസ്താന്തരം TR. = ഹസ്താന്തരം.

അസ്തി asti S. (G. 'esti) Is. അസ്തിവാ നാസ്തിവാ = ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ.

അസ്തിത്വം existence V1. [ation.

അസ്തിവാരം astivāram T. C. So M. Found-

അസ്തു astu S. (G. 'estō) 1. Be it so, f. i. സുഖമസ്തു, നമോസ്തു etc. 2. അസ്തുവായിപ്പോക to become a beggar, be reduced to nothing (prh. അസ്തു).

അസ്ത്രം astram S. (അസനം) Missile weapon, opp. ശസ്ത്രം, arrow അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾ AR. all sorts of arms. — അസ്ത്രവൃഷ്ടി = അസ്ത്രമാരി arrowshower. — അസ്ത്രി archer.

അസ്ഥി asthi S. (G. 'osteon) Bone; the human body is said to have 360 bones, weighing 65 പലം Brhm P. അസ്ഥിയായിപ്പോക, അസ്ഥിമയം emaciation.

അസ്ഥിക്കുറച്ചി KN. a low Sūdra caste, performing funeral ceremonies for Nāyars, also അത്തിക്കുറച്ചി.

അസ്ഥികൂടം skeleton. — അസ്ഥിച്ചോര marrow.

അസ്ഥിസമ്പ്രണം or അസ്ഥി ഒഴുക്ക commit the bones of the dead to the Ganges or the sea (in a മങ്കലം).

അസ്ഥിസ്രാവം, also അ. ഉരുക്കൽ, അ. ചൂട gonorrhœa.

അസ്ഥിരം asthiram S. Unsteady. തീർപ്പ് അസ്ഥിരം ചെയ്ക MR. to cancel the decision.

അസ്പഷ്ടം, അസ്പുടം aspaṣṭam, asphuḍam S. Indistinct.

അസ്മൽ asmal S. (G. hëmōn) Of us. അസ്മജ്ജാതി vu. അസ്മാതി our caste. അസ്മാതിക്കാർ തന്നെ vu.

അസ്വതന്ത്രം asvaḍantram S. Not controlling oneself അസ്വതന്ത്രി = പരവശൻ V1. ചിത്തത്തിന്ന് അസ്വതന്ത്രത്വം ഭവിച്ചു AR 2. his mind is come to a state of irresponsibility.

അസ്വപ്നന്മാർ asvapnanmār S. (sleepless) The Gods.

അസ്വസ്ഥത, അസ്വാസ്ഥ്യം asvasthaḍa, asvāsthyam S. Feeling ill, indisposition MC. [Mpl.

അസ്സർ Ar. aśara. 10 അസ്സർപ്പു = പതിറടി

അസ്സൽ Ar. aṣal, Original, primary, first sort (അസ്സല്ലൂട്ടി etc. a fine child അസ്സലാക്കുക do it quite well) പകർപ്പും അസ്സലും പരുത്തിനോക്കി MR. original document = അസ്സലാധാരം.

അഹം aham S. (G. 'egōn) I. ധന്യോഹം Bhg. I am blessed!

അഹങ്കാരം 1. the feeling of self, self consciousness (phil.) 2. egotism, Vednt. 3. pride, selfconceit. — boisterousness, ഇങ്ങനെ ഉള്ള അഹങ്കാരസ്വഭാവം Nal 4. the whole pomp of a king's appearance. [ous.

അഹങ്കാരി, f. — രിണി. proud, presumptu-

അഹങ്കൃതൻ elated ഭ്രജിച്ച് അഹങ്കൃതരായി ഗാനം ചെയ്തു KU.

denV. അഹങ്കരിക്ക to be arrogant, presumptuous. എന്നോട് അ'ച്ചു flew out against me.

അഹന്ത selfishness, pride.

അഹംഭാവം = അഹങ്കാരം, ഞാൻ എന്ന ഭാവം insolence, selfconfidence ഞാൻ എന്നഹം. എങ്ങും തുടങ്ങോല SiPu.

denV. അഹംഭാവിച്ചുനന്തം തിമിർത്തഹങ്കരിച്ചാർ Bhg 8. ക്ഷോണീശൻ ഞാൻ എന്നഹംഭാവിച്ചു Mud 5. felt himself.

അഹമ്മതി selfconceit അ. വർദ്ധിക്കും TR. they will become overbearing.

അഹസ്സ് ahassu S. Day. പത്തഹസ്സ് 10 days. അഹസ്സിന്ന daily. അഹസ്സ് കഴിപ്പാൻ ഞെരുക്കം to live (to be hard up).

അഹരഹഃ daily അഹരഹരഹമഹമകലുവാൻ ചൊല്ലുന്നേൻ Bhr. day by day I recite.

അഹൎഗ്ഗണം a Calidate, astr.

അഹൎപ്പതി, അഹസ്പതി Sun.

അഹൎമ്മുഖം morning

അഹോരാത്രം, അഹൎന്നിശം = രാപ്പകൽ f. i. ആറുനാൾ അഹോരാത്രം വീതനിദ്രന്മാരായി KR. for 6 full days.

അഹോവൃത്തി daily subsistence, livelihood. പാലുകൊണ്ട് അ. കഴിക്ക MC. live upon milk. [KR. Bhr.

അഹഹ ahaha S. Interj. of pain & sorrow

അഹി ahi S. (G. 'ophis, 'echis) Snake.

അഹിനകുലഭാവം mortal enmity as between ichneumon & serpent.

അഹിഭയം dread of insidious persons.

അഹി തുണ്ഡികൻ a snakeplayer = കുറവൻ Mud.

അഹിംസ ahimsa S. Not killing, the first law of Buddhism Bhg. — harmlessness.

അഹിതം ahiδam S. 1. Unwelcome. അഹിതയായൊരു ജര വരുന്നു KR. 2. കാട്ടിയൊരഹിതം ഒക്ക മറക്കാം ChVr. wrongs.

അഹിമരശ്മി ahimarašmi S. Sun (having not cold rays) അ. അവനിയെ ഉണൎത്തുന്ന പോലെ KR. [Bhg.

അഹീനം ahīnam S. Perfect അഹീന കീൎത്തി

അഹൃദ്യം ahṛd'yam S. Not pleasant, med. GP.

അഹേതു ahēδu S. Unreasonable, ദണ്ഡം എന്നും ദീനം എന്നും മറേറാരോ അഹേതുക്കൾ എഴുതി അയക്ക TR. vain excuses. അഹേതുവായി പറഞ്ഞു പറിപ്പിക്ക TR take under false pretexts. അഹേതുവായിട്ടു വെട്ടിക്കൊന്നു TR. unprovoked, — also accidentally.

അഹോ ahō 1. S. Interj. of surprise അഹോധിക്ക KR. fie. അഹോബത Bhg. alas! 2. see അഹസ്സ് (അഹോരാത്രം, — വൃത്തി).

അഹ്ന anha S. = അഹസ്സ്; അഹ്നായ Soon, po.

അള aḷa T. M. (C. abdomen, √ അൾ) Hole in trees, in the ground. അളമുട്ടിയാൽ, അള ഏറകുത്തിയാൽ ചേരയും കടിക്കും prov. of snakes. അളമട hole of birds, rats V1.

അളമട കല്ലള 1. cave നരികല്ലളയിൽനിന്നു ചാടി MR. 2. prov. = കല്ലഴ.

അളം aḷam T. M. Tu. Salt marsh, saltpan V1.

അളകം aḷaγam S. (= അലക) Curl of hair കുറുൾനിര, ringlet അളകഭംഗി, നീലലോലാളകങ്ങൾ KR 5.

അളകാപുരി Cubēra's town, prov. for a rich city. അളകയിൽ Pay.

അളകേശൻ, അളകമന്നൻ RC. Cubēra.

അളക്കർ aḷakkar a T. (= അളം) Sea അളക്കവണ്ണൻ Crishṇa RC.

അളക്ക, ന്നു aḷakka T. M. C. Tu. (Te. ലാവു size) √ അൾ To measure. ഭൂമി അളന്നു കൊടുത്തു TR. measured the ground. ഒരംരേഴ ലോകം അളന്നോൻ CG. who measured, comprehended all worlds. എന്നെ അളന്നു നോക്കി measured, tried me.

CV. അളപ്പിക്ക get measured, നെല്ല് അ. TR.

VN. അളത്തം measurement. മുളക പറിപ്പിച്ച് അളത്തം കണ്ടു TR. measured the pepper. അളത്തക്കാരൻ the measurer (paid by 5 % in kind).

VN. അളവു 1. Measure, capacity അളവററ, അളവില്ലാത്ത, അളവുകെട്ട unbounded. അളവറുത്തു കൂടാത്ത സൈന്യങ്ങൾ Bhg. innumerable. അളവിടുക to measure, define. അളവുകോൽ measuring rod, weighing beam. ഇവ്വളവു, എവ്വളവു so much, how much. — അളവേ fully, all മുക്തിയും അവരവൎക്കളവെ വരുത്തുവാൻ KeiN. — ജളതപൂണ്ടളവേറപ്പറഞ്ഞതെല്ലാം CG. said too much. 2. measure of time. വരുമളവിൽ as he comes. വന്നളവിങ്കൽ when he came. അവ്വളവു RC. that moment. 3. till, as far as നിശിചരപുരിയളവും RC 9. = ഓളം. സൂൎയ്യനും ചന്ദ്രനും ഉള്ളളവും (doc.) as long as.

അളമാഞ്ചിക്കപ്പിത്താൻ TR. (see അലെമാനി) The German chief (M. Brown Esq.)

അളരുക ? aḷaruγa (a C. fear, alarm) അളരിക്കാളുന്നതിന്ന് എഴുതി കെട്ടുക mantr.

അളൎക്ക (= അലറുക?) to lament, cry പൊയത്തം പലതും അളൎക്കയും PT. (beggars).

VN. അളൎച്ച bellowing, അളപ്പു V1 shriek.

അളവൻ aḷavaṉ (see അളവു above) 1. Measurer V1. 2. boaster, exaggerator (comp. അലവൻ).

I. അളി aḷi S. (stinged) Bee അളിവൃന്ദം Nal.

II. അളി Secretion of eyelids, കണ്ണളി, പീള.

അളിയുക T. M. (=അടിയു, അഴി, അലി) to be overripe, decay കണ്ണളിഞ്ഞു പോക.

a. v. അളിക്ക (=അഴിക്ക).

VN. അളിച്ചൽ mellowness, decay. [പുറന്തിണ.

അളിന്ദം aḷinda'm S. Terrace before palace

അളിയൻ aḷiyaṉ M. C. (Te. അല്ലുഡു) S. സ്യാലൻ 1. Brother in law. നേരേ അളിയൻ TP. real br. in law, not husband of a cousin. മുത്തിന്നു മുണ്ടുനേരം അ. പിടികേണം കയർ prov. 2. hon. address f. i. of Pulcyas amongst each other. 3. a showy but inferior ricegrain.

അളിയുക loc. =അഴിയുക, അഴുകുക, ചീയുക.

അളീകം aḷīyam S. (opposite) Falsehood; forehead.

അളു, അളുക്കു aḷu, — kku (√ അൾ) Small box of horn. പുഴുക അളുക്കിൽ ആകി MC.

അളുക്കുക, ക്കി aḷukkuya (T. C. Te. quake = അൽ) To start, shrink, cramp of limbs = തിറമ്പിപോക. —

VN. അളുക്കം V1. awe, fear.

അളുമ്പുക aḷumbuya So M. C. To bruise, squeeze; (loc.) to swallow bad food അളുമ്പിക ളുക.

അൾ aḷ a T. Narrowness, whence അളു, അളവു, 2. a T. sharpness = വൾ. 3. T. M. C. Tu. termination of fem. (shortened from ആൾ).

അൾമാരി P. almeira, Wardrobe.

I. അള്ള Ar. allah, God അള്ളാണ, നൊടിയാണ Mpl. by God! അള്ളൻറെ TR.

II. അള്ളയായിപോക (അൾ 2.) Become very thin & sharp (=അലക).

അള്ളാൻ loc. = ഇതിരിമുള്ളൻ.

അള്ളുക alluya T. To take up with the hollow hand M. = അളുമ്പുക, So M. to claw, scratch. അള്ളുവൻ the armadillo, Myrmecophaga.

അള്ളെടം വാഴ്ച, അള്ളെടത്തു സ്വരൂപം N. pr. The Rājah of Nīleshvaram TR. hence: അള്ളെടത്തു നാട്ടു, അള്ളോൻ വാഴുന്ന നാടു KU.

അഴകു aḻayu T. M. Beauty (a C. അഴ fond; comp. അഴൽ) അഴകുള്ള ചക്കയിൽ ചുളയില്ല prov. മെയ്യഴകുള്ള കമാരന്മാർ Mud. നയവിനയവിപുലഗുണമഴകടയ രാക്ഷസൻ; അഴകോടു Bhg. അഴകാൽ nicely, fairly.

അഴകൻ m. — കി f. 1. handsome. 2. N. pr. of Ilavars. [V1.

അഴകം a mark put by females on their hand def. V. കാണുമാനഴകതില്ല RC 27.

adj. അഴകിയ fair പ്രകൃതിയും അഴകിയ പുരുഷനും (stuti) അഴകിയ വിധി VyM. അഴകിയ അട്ടിപ്പെറോല (doc.)

അഴയുക aḻayuya = അയയുക No. അഴഞ്ഞതയിർ Diluted curds, അ. മനസ്സ് relaxed.

അഴെക്ക To loosen, slacken, dissolve (opp. കൊഴുക്ക, മുഴുക്ക.)

അഴൽ aḻal T. M. Te. (Tu. അല് = എരി) 1. Heat, fire, heat of pepper. 2. brightness. വെണ്ണിലാവഴലെഴംവണ്ണം വിളങ്ങി Bhr. the moon shone most brightly. 3. inflammation, pimples caused by heat കണ്ണഴൽ, അഴൽ ചിരങ്ങു. 4. grief അഴൽ പിടിച്ചു പറയും, ഉള്ളഴൽ Bhr.

അഴലുക, ന്നു 1. to burn as a wound, the eye from pepper, be chafed; വയറഴലുക a med. (in രക്തപിത്തം). 2. to burn from grief അകതാർ അഴന്നു Bhr. ചിരതം അ. from envy പാരമഴന്നുള്ളൊരുള്ളുമായി CG. from lust മനസ്സഴന്ന നാരികൾ Bhg.

VN. അഴല്പു excessive heat, inflammation (=കത്തൽ, എരിപൊരിസഞ്ചാരം).

CV. അഴറുക, റി to burn, as with pepper; to afflict V1.

അഴി aḻi T. M. C. 1. = അഴിവു Expense വരവേറെറമായും അഴിചുരുക്കിയും KR. അകത്തഴി. q. v. 2. (T. കഴി) bar, rivermouth. 3. bars of bamboos, lattice, railing, trellis അഴിയിടുക, തട്ടുക TP.

Cpds. അഴി കണ്ണു (1) putrid inflammation of the eye അ. ഇളെക്കം a med.

അഴിനില (1) despair അ. പൂണ്ടു തൊഴുതു വീണു Bhr. quite undone. അ. തട്ടി the troops were broken, defeated.

അഴിപ്പുര (3) barred place, prison.

അഴിമതി (1) waste, lewdness, അ. കാണിക്ക So. to behave lewdly അ'ക്കാരൻ prodigal, profligate B. also ill breeding (loc.)

അഴിമുഖം (2) a seaport, river-harbour, (18 in Kēraḷa KU.) അ'ത്തു ചേരുക to come to the harbour.

അഴിയകം (V1. അഴിയം) site of a habitation, a ruin; a garden.

അഴിയപാടം lowland capable of irrigation W.

അഴിഞ്ഞിൽ aḻiñṉil T. M. Alangium decapetalum അങ്കോലം.

അഴിയുക aḻiyuya T. M. C. 1. To become loose, be untied as വേണി, നീവി CG. കന്തളം അഴിഞ്ഞു Nal. കട്ടമയും വസ്ത്രവും Mud. (in a scuffle) ധിരമേൽനിന്ന് അഴിഞ്ഞു വീണ (a ring) Mud. — കെട്ടഴിഞ്ഞുപോയി the connexion is severed. ശരീരം, മോഹം അ. pollutio nocturna V1. — the mind to become tender മാനസം, ചിത്തമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞു, മൈക്കണ്ണിമാരിൽ അ. Bhr. അവളിൽ അവന്റെ മനമഴികമൂലമായി Vet C. as he fell in love with her. കരുത്തഴിഞ്ഞു സംഭ്രമിച്ചു CG. ശീതം കേട്ട് അകതാരഴിഞ്ഞു UR. softened by music. അഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞു Bhr. spoke softened; begged pardon V1. 2. to go off, be sold, spent, destroyed പണമഴിഞ്ഞു; കോട്ടയഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു Bhr. lies in ruins. ശവം വീണഴിഞ്ഞ അസ്ഥി the bones to which the corpse is reduced. വെന്തഴിഞ്ഞു (a palace). ജാഗ്രം സ്വപ്നത്തിൽ അഴിയും Tatw. the waking state passes into the sleeping state. 3. to be current കീഴ് നാളിൽ അഴിഞ്ഞുപ്രകാരമല്ലാതെ TR. unprecedented. നാട്ടിൽ അഴിയുന്ന മര്യാദ KU. current customs. അവന്റെ വാക്ക് അഴിയുന്നു V1. deserves credit, passes for good.

VN. അഴിച്ചൽ expense, waste, custom, demand for. വിളെക്ക് ഏറ്റം അഴിച്ചൽ ഇല്ല, ചരക്കിന്ന് അ. ഇല്ല dull, heavy market.

അഴിവു 1. expense (esp. customary) ശാസ്ത്രികൾക്ക് അഴിയും ചെലവും നടത്തി KU. കഴകത്തഴിവു KU. (for an ordeal) അഴിവിടുക V1. to spend. 2. customary detraction, f. i. in paying for improvements under കഴിക്കാണം, when the Jenmi has not to pay for the 10th plant. 3. tenderness അഴിവോട്ട കരഞ്ഞു PT. bitterly. നിന്നിൽ ഒഴിഞ്ഞാരിലും എനിക്ക് ഒരഴിവില്ല RC 129. love. മനസ്സിന്റെ അഴിവു (=പഴുപ്പു) V1. repentance. അവനോട് അ. കാട്ടി showed contrition, begged pardon.

a. v. അഴിക്ക 1. To loose, കെട്ടഴിക്ക to untie. കോട്ടയഴിക്ക Bhr. to breach a fort. താലി അഴിച്ചു വെക്ക to put off the marriage string. വ്രതം അ. KR 4. to undo, solve a vow. പന്നി വെട്ടി അഴിപ്പാൻ MR. to cut up the hog. 2. to waste. ചെലവഴിക്ക to spend. സ്വത്തിച്ചു ഭരിച്ചു കാത്തഴിച്ചു Bhr. to destroy (as T.)

CV. അഴിപ്പിക്ക get to untie or dissolve. വ്രതം അ'ച്ചു ഒരു കന്യകയെ കൊടുത്തു KU. dispensed a Brahmāchāri from his vow.

അഴു, അഴുകു aḻu, aḻuṟu (see അഴവു) 1. High wall of irregular stones around an orchard കല്ലുകൊണ്ട് അഴു കെട്ടിച്ചു MR. also കല്ലഴുകു MR. (doc.) 2. (loc.)=കിള mud wall.

അഴുക, തു aḻuya T. Tu. C. a M. To weep, cry അഴുതിരന്താർ RC.

അഴുകുക, കി aḻuyuya T. M. C. 1. To rot, decay (=അഴി) കൈക്കാൽ അഴുകി പോയി (of a leper). 2. fire to grow low. തീ അഴുകുന്ന അട്ടപ്പുത്തു വെക്ക prov. cooking over a dying fire.

a. v. അഴുക്കുക, കി to putrify V1.

അഴുക്കു 1. dirt, filth അ'ളുണി=ഇഴുക്കു. അഴുക്കുക്ക to snuff a candle. 2. തീയുടെ അഴുക്കു embers, slight remains.

അഴുക്കു, അഴുക്കൽ (loc.) filth.

അഴുത്തു aḻuttu T. M. (അഴ depression, whence ആഴം) Full of dregs, strong texture, pregnant speech V1.

അഴുത്തുക=അമിഴ്ത്തുക.

അഴുവ aḻuva (prh.=അഴ) A swelling at the mouth of the stomach V1.

ആ

Ā

I. ആ ā 5. 1.=അ That, ആ രാജാവ് that king, ആയാൾ that person. — bef. Verbs ആ കിടന്നതിന്റെ പിറകേ TR. after lying thus. 2. interj. ah! ആ എന്നു പറഞ്ഞു MR. — അവനാ പായുന്നു (vu.) there he runs (=അതാ) 3. T. a M. interrogative ഇളമയും മൂപ്പും ഉണ്ടോ are their Highnesses here?

II. ആ ā T. a M. (C. Te. ആവു) Cow, in ആ നായർ cowherd, also ആയർ q. v.

III. ആ ā S. Hither, towards, till; in Cpds. as ആകണ്ഠം ഭുജിക്ക KR. up to the neck or throat (to eat one's fill) — ആകണ്ഠമഗ്നൻ UR.

ആക āya Inf. & VN. of ആകുക (q. v.) Altogether, sum total, ആകക്കൂടി & കൂടിയാകെ=ആക. f. i. ആകക്കറുത്ത മേനി Anj. black all over.

ആകപ്പാട്=ആകയുക sum total, f. i. എഴുത്തിൽ ആ കണക്ക് ആകപ്പാട് വെച്ചു TR. the whole account. ആകപ്പാട്ടു തെങ്ങു നോക്കി TR. the whole of the trees. ആകപ്പാട്ടു പണം TR. the whole sum. ആകപ്പാടേ altogether.

ആകമാനമായിട്ടു generally V2.

ആകം āyam a M. (T. body, or=ആഭം?) ആകം കിളർപവിഴങ്ങൾ RC117. Splendid corals.

ആകരം āyaram S. (ആ III. കർ) Accumulation=നികരം, mine സപ്ണാകരം; മുത്താകരം pearl-ground. കനകാദ്യാകരസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് അരിപ്പിക്ക KR 2.

ആകർണ്ണനം āyarṇanam S. (കർണ്ണം) Attending to, hearing (po.) ആകർണ്ണ po.=കേട്ടിട്ട.

ആകർഷണം āyarṣaṇam S. (കർഷ) Attraction, the art of summoning by enchantment.

denV. ആകർഷിക്ക to attract, f. i. a God from afar by mantrams.

ആകല്പം āyalpam S. (കല്പം) 1. To the end of a Calpa. 2. attiring, ornament (po.)

ആകസ്മികം āyasmiyam S. (ആകസ്മാൽ) Unforeseen. വന്ന മഹാപാപം ആകസ്മികം തന്നെ KRs.

ആകാ āyā Neg. V. (ആകുക esp. III) 1. Is not that. അതു പഴുതാകാ is not in vain. 2. ought not to be thus; ആകാത, ആകാത്ത adj. part. bad, താൻ ആകാഞ്ഞാൽ prov. ആകേ is it not good?

VN. ആകായ്ക wickedness, ആകായ്ക ഇണ്ടം ഉണ്ടു CrArj. I also shall be found fault with. ആകായ്ക നീക്കി നന്മ വരുത്തുക Anj. 3. is not serviceable. ഒന്നിനും ആകാ good for nothing. 4. cannot ഈ നാട്ടിൽ കുടിയിരിപ്പാൻ ആകാ prov.

ആകാംക്ഷ āyāmkṣa S. (കാംക്ഷ) Strong desire. ആ.യോടു ശ്രുതിക്കിച്ചാൽ Anj. zealously.

ആകാരം āyāram S. (ആ,കൃ) 1. The letter ആ, ആകാരാദി with initial ആ (gram.) 2. shape, figure; (in comp.)=മയം, സ്വരൂപം f.i. മംഗലാകാരൻ the blessed, or of happy form.

ആകാശം āyāšam S. (കാശ, light) Sky, air.

ആകാശം പൊളിഞ്ഞു തലയിൽ വീഴും prov.

ആകാശഗംഗ milky way Bhg 5.

ആകാശമാർഗ്ഗേ, ആകാശത്തൂടേ going through the air KU.

ആകാശംതാങ്ങി a bird (plover?).

ആകാശവള്ളി a parasite, Cassytha filiformis or Menyanthes cristata.

ആകുക, യി āyuya T. M. C. Tu. (Te. & a C. also അക, from pron. √ ആ).

I. The *Copula*: to be that. എവിടെ ആകുന്നു പാർപ്പു ന്നതു where does he live?=where is it that he lives? to become that. Auxiliary Verbs serve to distinguish the latter signification, f.i. വലിയ സങ്കടമായി പോകും TR. it will become a great grievance. കള്ളനെ പോലെ ആയ്തന്നു Mud. became like a thief. എന്താകുന്നു (vu. എന്താണ്) what is it? കുട്ടിക്ക് എന്തായേ MR. what has happened to the child? കമ്പഞ്ഞിക്കു രാജ്യം ആയതിന്റെ ശേഷം TR. devolved upon the C. — രണ്ടു വഴിക്കേ ആയി got separated.

Fut. ആകും, ആം, ആവു it will be thus, just so (=അതേ). വന്നാൽ മതി എങ്കിൽ അപ്രകാരവും ആം TR. Often with conditional എഴുതി അയക്കുകിലും ആം TR. I may write (or come in person).

ആവോ I cannot tell, indeed? very possible ആവോനമുക്കു തിരിയാ HNK. —

Inf. & VN. ആക 1. so as to be (=T.) ഒററിയാക എഴുതി കൊടുത്തു TR.=ആയി; മുമ്പാക, മുമ്പാകേ so as to be before, രണ്ടാകവകെന്താൻ RC. cut in two. N. സാക്ഷിയാകേ (doc.) in presence of witness N. 2. being. ആകകൊണ്ടു, ആകയാൽ since it is so, therefore. 3. altogether (also ആഹെ TR.), അതു നീ ആയി (=S. തത്ത്വമസി) ആക പദാൎത്ഥം മൂന്നു Tatw. these three meanings or words, viz. it, thou, art. (see ആക).

Opt. ആകട്ടേ, (vu. ആട്ടേ) 1. be it thus, well, probably, രാവിലേ ആകട്ടേ TR. be it in the morning. ആങ്ങനെ ആകിൽ അതങ്ങനേ ആകട്ടേ CG. if thus, be it so! 2. as for that (=S. ഹി, തു, വൈ) ആ പെരുമാൾ ആകട്ടേ KU. now as for that emperor, he — ഇന്ദ്രനും സുഖമായിട്ടിരിയാ പിന്നെ ആകട്ടേ നിന്നെ പോലെ ഉള്ളാഭാസന്മാർ KR5.(=പിന്നെയോ how much less). 3. either, or സൂൎയ്യനാകട്ടേ ചന്ദ്രനാകട്ടേ (=എങ്കിലും).

Cond. ആയാൽ, ആകിൽ if it be. ആയിൽ അവ്വണ്ണം എന്നു മൊഴിന്താൻ RC. "if so, be it so." അതിൽ ഒന്നു രണ്ടാകിലാം VCh. there may be one or two (generally ആകിലും ആം).

Concessive ആയാലും ആകിലും though it be. ഒന്നാകിലും one at least. ഏവരാകിലും whosoever. സത്താകിലും അസത്താകിലും whether good or bad.

ആൻ Cond. & Conc. (from T. ആയിൻ if it be) മററാൎക്കാൻ AR. to any one else. എന്തുവാൻ whatever it be. എന്നു ചൊല്ലീടാമോവാൻ CG. can one ever say?

ആനും (=ആകിലും) f. i. കോട്ടയിൽ എങ്ങാനും Bhr. somewhere about the fort. മണികൂടാതെ പോയാകിൽ വന്നാനും എന്നൊരു നിൎണ്ണയം ഉണ്ടെനിക്കു CG. (=വരികയായിരുന്നു). An incorrect adj. part. is formed from ആൻ f. i. എന്താണ്ടൊരുത്തൻ what sort of man?

adj. part. ആകുന്ന, ആയ (po. ആകിയ), ആം, ആവ് 1. he who is ചേരമാൻപെരുമാളാകുന്ന രാജാവ് KU. the king Ch P. Thus many appositions അധിപനാകിയ ദേവൻ, വൃദ്ധനായിട്ടുള്ള വൎത്തകൻ, മൂൎഖരാവൊരസുരർ, ശുഭമാംവണ്ണം, ഒന്നാം the first, etc. 2. ആയവൻ he, that one, ആയതു രണ്ടും those two. ആയവററിന്മദ്ധ്യേ Bhr. between them. ആയതു കൊണ്ടു therefore. 3. after nouns they serve as a kind of definite article കലിമൂൎഖനാമവൻ Bhr. the rogue Cali. ദുഷ്ടനായവൻ the wicked; esp. the neuter നമ്മുടെ പ്രാണങ്ങളായതോ പോയല്ലോ CG. as for our life, *that* is already gone. പിതാവും ജനനിയായതും രഘുവരൻ KR. Rāma is to me f. & m. രാജാവായതു തനിക്കീശ്വരൻ VC. the king is our Lord. 4. അവതു, ആവിതു (before a sentence) is as follows f. i. കണ്ണൻ കണ്ടു കാൎയ്യമാവതു (heading of letters) Caṇṇan is herewith addressed to the following purpose.

adv. part. ആയി 1. forms adverbs, as നന്നായി well. 2. as, രാമനായ്ക്കാണുന്നു കാണുന്നത് ഒക്കയും KR 3. all I see seems to me Rāma, I see him everywhere. അവരെ ദുഃഖിതന്മാരായി കണ്ടു Bhr. saw them grieved (=എന്നു) വേദജ്ഞന്മാരെ സഭാവാസികളായി കല്പിക്കേണം VyM. (=എന്നു, ആക്കി, so as to be). വേദങ്ങളെ നാലായി പകുത്തു Bhr. അരചനായി വാഴിച്ചു CG. ചെയ്യുതായി സമ്മതിച്ചു MR. (=എന്നു). 3. during പത്തു മാസമായി ജീവിച്ചു KR. അധികം കൊല്ലങ്ങളായി നടത്തുന്നു MR. 4. with (=ഉമായി f. i. അവളെ കുട്ടിയുമായി കണ്ടു) സാൎയ്യ നാമായി കണ്ടപ്പോൾ TR. when we met. 5. because ഒരു കാൎയ്യമായിട്ടു വേണാട്ടുകരെക്കു

പോയി TR. 6. often mere expletive നീ ളെ നടപ്പാനായി ആകുന്നതില്ല, ആണ്ങ്ങളാ യാവു നാം CG. (oh that we were men!) താതനോടായിട്ടും മാതാവോട്ടും CG.

With auxiliaries 1. ആയിട്ട=ആയി (but രാ ത്രിയായിട്ട കണ്ടില്ല KR. in a causal sense) ചെയ്യാനായിട്ട=ചെയ്യാൻ. 2. ആയ്ക്കൊണ്ട chiefly after Datives അവനായ്ക്കൊണ്ട for him.

II. The future has by itself the meaning of *possibility*, which is then transferred to the whole verb. ചെയ്യാം I will do, may do. ആം എങ്കിൽ if possible. ആമല്ല cannot. ആക്കും പൊറുക്കാവല്ല GP.; ആകംവണ്ണം, ആകുമ്പോലെ TR. ആകുന്നേടത്തോളം, ആവിടത്തോളം as far as possible. — in the past: കടക്കുമതിനായുതില്ല RC. could not pass. ഒരുവണ്ണം ആയതു ചെയ്തു ഞാൻ Bhr. did somehow whatever was possible. പേ പറഞ്ഞീടിനാൾ ആയവണ്ണം CG. — pres. ആകുന്നതാകിൽ CG. if possible. — chiefly with Dat. & 2nd adv. part. നമുക്കെടുക്കാം, we can take up, അവക്കെടുക്കാവോളം, വാഴ്ത്തുവാൻ ആ വോർ ഇല്ല, CG. none able to praise, ശേഷം ചൊലവാൻ പിന്നേ ആം Bhr. പറവതിനാക്കു മാമല്ല Bhr. (but also Nom. വെല്ലാം അവക്കു ള്ളം Bhr.)

ആവു, ആവതു are esp. used with the signification of power. പെണ്ണുങ്ങളോടേ നിനക്കി ന്നാവൂ CG. you can but conquer women. എന്നാൽ ആവതു ചെയ്തു I tried my best. ആ വതെന്തിപ്പോൾ po. what more can be done, how can it be helped? ആവതില്ലാഞ്ഞു ശേ ക്ഷം having been foiled. ആവതില്ല എന്നു വെക്ക അല്ലോ ഉള്ളു TR. no remedy for it. ആവതില്ലാത നില എന്നു നിരൂപിച്ചു നി ല്പാം TR. I shall resist it as an intolerable state of things. അതിനു ഞങ്ങൾക്ക് ആവ തില്ലല്ലോ TR. we can't do anything to it.

ആവോന്ന്=ആവതു f.i. ആക്കുമറിയാവോന്നു ല്ല CG. not to be known by any one.

III. to be the very thing (hence neg. ആകാ). ചോറായി the rice is what it ought to be, done, cooked (but ചോറായി പോയി the rice is consumed).

2nd fut. ആവു it will be right, ought to be. (=മതിയാവു) ഇറയേ വലിക്കാവു prov. pull merely the eaves! എന്നതേ പറയാവു Mud. എന്നേ പറയാവു it must be said, cannot but be confessed. — chiefly with the 1st adv. part. of Verbs വന്നേ ആവു he must come, വന്നാവു may he come, oh that he came! കണ്ടതാവു Anj. വന്നാവൂതെന്നു കൊതിച്ചു CG. wished that he might come; also with Inf. നല്ല മനസ്സിനെ കൈക്കൊൾകയാവു ള യാനിധേ PP. may you!

IV. It serves to form Compound Verbs:

1.) with Nouns യാത്രയാക to set out, ഭേദമാക to be healed etc. similar to the S. compounds with ഭവിക്ക (ചെയ്യു is similarly used, corresponding with S. കരിക്ക).

2.) with Verbs,

a.) rarely in the form of the Verbal Noun ending in അൽ (rather T.) കഥ ചൊല്ലുലാം RC. അറിഞ്ഞീടലാം PT. ഇരിക്കലാം KU. (only with ആം).

b.) in the form of the old Inf. ളജിക്കായി PT. came to eat, കാണാക be able to see, become visible കാണായ്വന്നു, ഇക്കാണായത് ഒക്കവേ Bhr. (chiefly in a passive sense, compare മാനവന്മാരാൽ കാണപ്പെട്ടന്നതും കേൾക്കായതും സ്മരിക്കപ്പെട്ടന്നതും ARs. what is heard, can be heard) with Dat. എല്ലാ വർക്കും കേൾക്കായി Bhr. Often in petitions ഞാൻ സന്തതം നാമകീർത്തനം ചെയ്യാകേ ണം, നമസ്മരിക്കായ്വന്നിടേണം AR. may I be enabled to praise, worship. — in blessings ജയിക്കായ്വരിക നീ Bhr. നിങ്ങൾക്ക് അവ രോടു ജയിക്കായ്വതും KU. കൊല്ലായ്വതും Bhr. (=കൊല്ലുവാൻ സംഗതിവരും). With potential meaning. എങ്കിൽ വരുത്തായിരുന്നു TR. in that case it might have been brought. നിങ്കനിവുണ്ടാകിൽ വങ്കൊതി തീർത്തു കൊ ള്ളായിരുന്നു CG. I might see this wish accomplished if —

c.) in the form of the modern Inf., esp. at the close of the sentence (mostly with ഉം, ആ ത്രേ etc.) ഞങ്ങൾ തന്നെ കട്ടത് എന്നു പറക ആയത്രേ TR. they confessed they were the thieves (= ചെയ്തു) പിരിഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു, സങ്കടപ്പെടുകയത്രേ ആയതു, തരികയുമാം.

d.) after the different tenses it stands with variously modified meanings. തരുന്നാകിലും തരുന്നില്ല എന്നാകിലും; പള്ളിയിൽ ഇരിക്കുന്നായിരുന്നു were sitting. — തന്നാകിൽ നന്നായി CG. കൊടുത്താകിൽ KR. (if you shall have given = if you give). എങ്ങാനും പോയായിരിക്കും he will have strayed somewhere. അവർ വെന്തുപെന്തായ്തുടി CG. എട്ടിക്കു നടുങ്ങുമാം അട്ടഹാസം CG. a laughter that might shake the globe. ചാകുമായിരിക്ക be in a dying state. തരുമാകിൽ etc. ഒന്നും കളവായിട്ടു ബോധിപ്പിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു I have told no untruth. തുടങ്ങിയിരുന്നു എങ്കിൽ ഇത്ര നഷ്ടം വരികയില്ലായിരുന്നു the loss would not have been so great.

With Neg. adv. പണം പിരിയാതെ ആയ്തു TR. it has become impossible to collect the revenue. [in stead of തരുന്നാകിൽ, തന്നാകിൽ etc. also the form of the part. Noun occurs in poetry ചൊല്ലിലും തരുന്നതാകിലും KR. (= തരികിലും), രത്നവും കണ്ടതായി ഉണ്മയും കേട്ടതായി അതുലും പോയിതായി എങ്ങൾക്കെല്ലാം CG. ഇരുന്നതാകിൽ Ch].

ആക്കുക, ക്കി V. act. of prec. 1. To make to be that, അവനെ രാജാവാക്കി made him king. (in So. also നിന്നെ രാജാവായാക്കി പോയി KR4.) ദാസിയാക്കി കൊണ്ടാൻ & ദാസിയായി കൊണ്ടാൻ made her his servant. സേനാപതിയാക്കി വെച്ചു & അധിപതിയായിട്ടു വെച്ചാൻ Bhr. രണ്ടാക്കി പകുത്തു (generally രണ്ടായി പകുത്തു), ചെയ്യാറാക്കുക get one to do; with Neg. വില്ലാതെ ആക്കി വെപ്പാൻ TR. prevent the sale. ഉപദ്രവം കൂടാതെ കണ്ടാക്കികൊടുക്ക, contracted രാജ്യത്ത് ഇരിക്കാണ്ടാക്കുന്നു TR. അവനെ ദാസ്യം ഇല്ലാതെ ആക്കേണം Bhr. also ഇല്ലാക്കുന്ന വീരൻ RC. destroying. 2. to place, put, employ. ആക്കികളിച്ചു appointed. (& ആയ്ക്കളിച്ചു) അവനെ പണിക്കാക്കി, കാട്ടിലാക്കി Nal. banished. നഖത്തിൽ ആക്കി ഞെക്കി PT1. നടവിലാക്കി, ഭഗവാനെ ചിത്തത്തിലാക്കി Bhg. let God dwell in his mind. വെള്ളം കടത്തിലാക്കി poured. 3. to do നീ എന്ത് ആക്കും TR. what can you do? 4. Compounds with Nouns, corresponding with those of ആകുക. f. i. ഉത്തനെ ചൊന്നയാത്രയാക്കീടിനാൻ CG. made to get out. ഭേദമാക്ക, നന്നാക്ക to heal, mend.

CV. ആക്കിക്ക cause to make V1. f. i. തടവിൽ അ'ച്ചു. [കരുൾ CC.)

ആകുഞ്ചിതം *āyuñjiδam* S. Bent, curled (as

ആകുതം *āyuδam* Tdbh. (S. ആകൃതം) Intention. ആ. വരുത്തുക to gratify. നിന്നാകുതഭാഗം വരുത്തുവാൻ AR. to disappoint thee.

ആകുലം *āyulam* S. (full) Confusion, perplexity, trouble. ചിന്താകുലാ മുഴുത്തു RC. ആകുലപ്പെട്ടിതു പുത്രൻ Bhr. was frightened. ഭേദത്തിന്ന് ആകുലീഭാവം വരുന്നു Nal. ആകുലമില്ല AR. no doubt.

ആകൃതം see **ആകുതം.**

ആകൃതി *āyṛδi* S. = ആകാരം Form, likeness.

ആകൃഷ്ടം *āyṛšṭam* S. part. of ആകർഷിക്ക Attracted; — a conjecture V1.

ആകോലി see **ആവോലി, Pomphlet.**

ആക്കം *ākkam* T. M. (√ ആകുക III) 1. What one puts (ആക്കുക 2.), layer രണ്ടാക്കം (= പട 3, local: resting steps in wells). മുന്നാക്കം forwards V1. 2. (T. prosperity) contentment, rest. ആക്കമേ വാണരുളുക rule happily. ആക്കം പൊട്ടിയവൻ discontented. അവരെ പക്കൽ പണ്ടത്തെ ആക്കപ്പെട്ടത്തു കൊടുക്കയും ചെയ്തു TR. made over her jewels to the chiefs, thus settling the case. 3. strength, persistency, continuance; also relief, as through medicine. ആക്കം കറഞ്ഞു വീണു Bhr. lost his balance & fell. ആക്കം തക ചിറ കെട്ടി RC. strong dam. ആക്കം കൂടാതെ നീ ചോദു തന്നാൽ Sil. negligently. ആക്കം കലർന്ന ശസ്ത്രം എടുത്തു Mud. determinately. ഉള്ളാക്കമില്ല no fixed purpose.

4. perhaps (=ആക) all, altogether. അടിപ്പല്ലവം തുടക്കവും ആക്കം നോക്കി RC. viewed her from the sole all over.

ആക്കുക see under ആകുക.

ആക്രന്ദം ākrand'am S. (ആ III.) Weeping. ആ. തുടങ്ങി Nal 3.

ആക്രമം ākramam S. Assault, invasion ആ. സഗരന്മാർ ചെയ്യുന്നു KR.

denV. ആക്രമിക്ക to attack, encroach, usurp ഇനി ഒരിക്കൽ ഭൂമിയെ നീ ആക്രമിക്കായ്ക KU. രാഹുകേതുക്കൾ വന്നാക്രമിച്ചീടും Nal 4. സ്ത്രീയെ, ബ്രഹ്മസ്വത്തെ etc. to seize on, force. ഒക്കയും ദൈവം തന്നേ ആക്രമിക്കുന്നീലോകം KR. fate subdues the world.

ആക്രാന്തം seized. ബഹുവ്യസനാക്രാന്തനായി Arb. (=വശൻ).

ആക്രോശം ākrōšam S. Crying against. ആക്രോശിച്ചാൾ Si P 4. she lamented.

ആക്ഷാരണ ākšāraṇa S. Imputation of fornication.

? **ആക്ഷി ākši** Continuance of an evil ഇത് എനിക്ക് ആക്ഷിയായിരിക്കട്ടേ V1. let it remain as it is!

ആക്ഷേപം ākšēbam S. Blame, reproach, objection അവരുടെ മേൽ കണ്ട തെററുകൾക്കു ചെയ്തു ആക്ഷേപം MR.

denV. ആക്ഷേപിക്ക (part. ആക്ഷിപ്തം) to reprove, confute, impugn, criticise അതിന്റെ ദുർബലത്തെ കുറിച്ച് അധികമായി ആക്ഷേപിക്ക MR. expose farther its invalidity.

ആഖണ്ഡലൻ ākhaṇḍalaṅ S. (breaker) Indra CG.

ആഖു ākhu S. (digger, √ഖൻ) Mouse, rat PT.

ആഖേടം ākhēḍam S. Hunting (po.)

ആഖ്യ ākhya S. (ആ III. √ഖ്യാ) Name; in comp. ആഖ്യൻ named.

ആഖ്യാനം 1.=ആഖ്യ. 2. story.

denV. ആഖ്യാനിക്ക to relate.

ആഖ്യാതം the finite verb (gram.)

ആഗതം āġaδam S. (√ഗമ) Arrived ആ. ചെയ്തു Sk. come; ആഗതനാക്കാം Sk.=വരുത്താം.

ആഗന്തുകം adventitious, not original (as diseases) ആഗന്തുകജ്വരം Nid. (opp. നിജം, സാമാന്യം).

ആഗന്തുകൻ one passing by, Kei N 1.

ആഗമനം arrival, approaching.

denV. നീ ആഗമിപ്പോളവും പാലിച്ചേൻ CG. till you returned.

CV. അവനെ ആഗമിപ്പിക്കെന്നയച്ചു PT 4.=വവരുത്തുക.

ആഗമം (S. arrival, news, doctrine) Vēdas & Shāstras. ആഗമക്കാതലായ നാഥൻ Bhg 8. Vishṇu, the marrow of all knowledge. He is also called ആഗമം തന്നുടെ കാതലിൽ പോയ്മറഞ്ഞു നില്പോൻ CG. ആഗമക്കാതലാം ശങ്കരാചാര്യൻ Viv R 1. ആഗമജ്ഞോത്തമൻ Bhr. most learned Brahman.

ആഗാമി, ആഗാമികം future. ഭൂതം ആഗാമികം AR 2. past & future.

ആഗസ്സ് offence, sin. മാതുരാഗസ്സ് Bhr.

ആഗളം āġaḷam S. (=ആകണ്ഠം see ആ III) ആഗളപൂരിതൻ മാനം കൊണ്ടു CG. Satiated with honour.

ആഗ്നേയം āġnēyam S. (അഗ്നി) Referring to fire, the Agnipurāṇam.

ആഗ്രയണം āġrayaṇam S. (അഗ്രം) First-fruit offering; =പുത്തരി.

ആഗ്രഹം āġraham S. (seizing) M. Eagerness, wish. അറികയിൽ ആഗ്രഹം ഉണ്ടു പാരം Bhr.

ആഗ്രഹി desirous.

denV. ആഗ്രഹിക്ക to wish, desire.

CV. ആഗ്രഹിപ്പിക്ക.

ആഘാതം āghāδam S. (√ഹൻ) A blow, hurt.

ആഘോഷം āghōšam S. (√ഘുഷ) Noise of a crowd, din of feast ആഘോഷമോടെ പുരപ്രവേശോത്സവം Nal 2. festival entrance. ആ. എന്നേ പറവാനുള്ളു Onap.

denV. ആഘോഷിക്ക to feast, parade V1.

ആഘ്രാണം āghrāṇam S. Smell.

denV. ആഘ്രാണിക്ക to smell.

ആങ്കാരം T. M.=അഹങ്കാരം.

ആങ്കോലം see അങ്കോലം.

ആംഗികം āṅg'iyam S. (അംഗം) **ആംഗ്യം, ആങ്ങ്യം**, Movement of the body, gesture, attitude—beck; ogling, coquetting. ആ. കാട്ടുക to beckon.

ആങ്ങൻ āṅṅaḷ & **ആങ്ങള** (hon. plur. of ആൺ) Brother, the term used by sisters (compare പെങ്ങൾ) ആങ്ങള തന്നെ വിളിച്ചു CG. she called her br. എൻറാങ്ങളാരേ TP. O my brothers! (hon. plur.)

ആചന്ദ്രകാലം āǰandrayāḷam S. (ആ III). As long as the moon exists, also ആചന്ദ്രാർക്കം, ആചന്ദ്രതാരകം വാഴ്ക നീ AR. rule as long as the world lasts.

ആചമനം āǰamanam S. (√ ചമ) Rinsing the mouth after meals ആ. ചെയ്യാറ്റു Bhr. ആചമനാദ്യനുഷ്ഠാനങ്ങൾ Bhr.

den V. ആചമിക്ക KR. ബ്രാഹ്മണർ കാൽ കഴുകി ആചമിച്ചു ശുദ്ധി വരുത്തേണ്ടി വരും KU.

ആചരണം, ആചരിക്ക āǰaraṇam S. To engage in a line of conduct, practise, perform, observe ആജ്ഞയെ ആചരിയാതവർ Mud. disobedient. ക്ഷത്രിയവീരരും ആചരിച്ചീടിനാർ AR 6. presented arms (= ആചാരം 2). യുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്തും ബദ്ധനായ്തീകയും ആചരിച്ചാൻ CG. used to war & get himself caught. അവനെ ഇല്ലായ്മ ആചരിപ്പാൻ CG. to annihilate (= ചെയ്ക).

ആചാരം S. (= walk) 1. Usage, established custom, chiefly of 5 kinds (ദേശാ —, ഗ്രാമാ —, ക്ഷേത്രാ —, സഭാ —, സാമ്യാചാരം) കലാചാരം caste laws. — Brahminical ആ. ഒമ്പതു (as ആമപ്പുലക etc.) KM. — Royal ordinances, as the 18 ആചാരം of Pōlanāḍu, observed at Cōḷiceḍu (നിയമപെടി, മുന്തളി etc.) KU. — ശാസ്ത്രാചാരം written laws, opp. to ലോകാചാരം practices now prevailing. — ആചാരമല്ല CG. that will not do, fie! shame! ആചാരക്കേടു ചെയ്താൽ ആപത്തു ടവിച്ചീടും KR 5. — ആചാരം തിരിയാതവൻ rude Vi. 2. civility, reverence. ആ. ചെയ്ക to bow. എഴുനീറ് ആ. ചെയ്തു TP. ആ. പറഞ്ഞു TP. saluted. ആചാരം മറഞ്ഞു നില്ലാ, ആ'ത്തിൻ വഴിനില്ലാ KU. Nāyer fashions of saluting. അവനെ കമ്പിട്ട് ആ. ചെയ്തു വാങ്ങിനിന്നു Mud. (in an audience). 3. customary gift പെങ്ങളെ ആചാരം കൊടുപ്പാൻ TR. to restore sister's dowry (Mpl.) എൻറെ കൈയിന്നു നികിതി ആ. വാങ്ങുവാൻ TR. the taxes. — honorary acknowledgement such as is given by the temples to those who pay a പ്രായശ്ചിത്തം TR. [trance Vi.

ആചാരവാതിൽ temple door, principal endenV. ആചാരിക്ക to observe good manners Vi.

ആചാര്യൻ (adeundus, or the man of observances, the one who is to be imitated). 1. teacher, esp. of Vēdas, Guru. 2. foncing-master, as ദ്രോണാചാര്യൻ. 3. schoolmaster, (T. M. Tdbh. ആചാൻ, ആശാൻ hence ആചാര്യസ്ഥാനം office of schoolmaster). 4. carpenter, vu. ആചാരി, ആശാരി.

ആചിതം āǰidam S. (√ ചി) Heaped up — a cartload (po.) [ആച്ചിമാർ CG. CC.

ആച്ചി āṧṧi T. M. (ആയൻ) Cowherd-woman. ആച്ചിയാർ = വൈശ്യത്തി Vi.

ആച്ചു āṧṧu (T. ആയ്തു? ആഞ്ഞുക) Fitting time, favorable direction or circumstances,—favorable tide (= തഞ്ചം) NoM.

ആച്ചുക, ച്ചി to lift, stretch. (= ഓങ്ങുക, പൊക്കുക) Vi. [prov.

ആച്ചൽ നോക്കിയേ കുട്ട (al. കുച്ചി) കെട്ടാവു VN. ആച്ചി a throw, hurl Vi.

ആഛാദിക്ക, ആഛാദനം āṧchād'anam S. (ഛദ) Covering, concealment. കായ്യാച്ഛാദനം disguising a matter.

ആച്ഛന്നം covered (part.) [milk, etc.

ആജം āǰam S. (അജം) What comes from goats, ആജകം flock of goats (po.)

ആജാനുബാഹു S. (ആ III) Arms reaching the knee, a രാജലക്ഷണം.

ആജി āǰi I. S. (√ അജ, G. agōn) War.

II. Ar. hāǰǰi, A pilgrim to Mecca TR. ഹാജിയാർ, ഹാഴിയാർ KU. ചേരമാൻ ആജിയാരായി Mpl.

ആജീവം āǰīvam S. Livelihood Vi.

ആജീവനാന്തം (ആ III.) to the end of life. ആ. ഉമ്പംവരാ RC.

ആജ്ഞ ā́ñā S. (ജ്ഞാ) Order, command (Tdbh. ആണ). — ന്യായമതിൽ കമ്പഞ്ഞി ആജ്ഞ വന്നു TR. government. ആ'ക്കൾപ്പെട്ട being under orders, obeying.

ആജ്ഞാകരൻ servant രാജാജ്ഞാകരനായ്വാണ Mud. first minister. ശങ്കരാജ്ഞാകരനായി UR. താവകാജ്ഞാകാരികൾ AR 4. thy obedient servants.

ആജ്ഞാപനം ആജ്ഞാപിക്ക to order, command; with Soc. അവനോട്ട, also ആജ്ഞയിച്ചീടെണം നല്ല വഴിക്ക് എന്നെ Anj. (den V.) lead me aright.

part. ആജ്ഞാതം, ആജ്ഞാപിതം (neg. അനാജ്ഞാപ്യം AR.) ordered.

ആജ്ഞാഭംഗം disobedience Mud.

ആജ്ഞാവഹൻ, — വശൻ (Bhr.) servant.

ആജ്യം ājyam S. (ആ + അഞ്ജ) Ghee (for sacrifice). [CC.

ആജ്യാതി = പയസ്യം. — പാലാജ്യഭോജ്യാദികം

ആഞ്ഞു Port. Anjo, angel ആ'കൾ Genov.

ആഞ്ഞുക āñjuya T. M. (C. Te. ആനു = ഊന്നു, T. ഏന്തു comp. ആച്ചുക) To bend for exertion, spring forward, lift for throwing, try by shaking. വേൽ എട്ടത്ത് ആഞ്ഞി (al. ആച്ചി) വേശേന ചാടി Bhr 7. മരത്തെ ആഞ്ഞി വലിക്ക — ആഞ്ഞിനോക്കി searching look.

ആഞ്ഞെലി āññali & **ആഞ്ഞിലി** SoM. = ആയിനി.

ആഞ്ഞലിക്കാതൽ prov. = പിലാവിൻ കാതൽ.

ആട āḍa T. M. (ആടുക what moves) Flowing garment, chiefly of women, children, idols ആട കവന്നു CC. ചിറ്റാട children's holiday garments. ചെറുവാടവഴിപാടുകൊണ്ടുവന്നു TP. (for idols); see പാവാട, വേളിയാട etc.

ആടകം āḍayam Tdbh. 1. = ആഢ്യകം. An oil measure, also ആടം T. SoM. 2. = ഹാടകം gold ആടകം കൊടുണ്ണിഞ്ഞമ്പു RC. gilt arrow.

ആടലോടകം āḍalōḍayam (T. ആടാതോട) Justicia adhatoda or bivalvis, ആ'ം വേർ, ആ'ത്തിൻ വേർ MM. med. in bilious fevers. ആ. കാസനാശനം GP. removing cough.

ആടൽ āḍal VN. (ആടുക) T. M. C. 1. Shaking, trembling ആ. അരയാലിലകൾ പോലെ Bhg 7. ആടൽപെടും trembles Bhg. 2. agitation, grief ആ. പൂണ്ടു, കലന്നു (po.) കേണോടിനാർ ആടലോടെ CC. ആടലോടു മുഖം കോട്ടുന്നു ചിലർ VCh. അവക്ക് ആടൽ ഉണ്ടായതു പോക്കി Mud. 3. SoM. dancing ആടലും പാടലും V 2.

ആടി āḍi T. M. (S. ആഷാഢം) The month കർക്കടം; height of rainy season ആടിക്കൊട്ടമേകം മുഴങ്കുന്നേർ അലറുന്നു RC, roars like the clouds in āḍi.

I. **ആടു** āḍu T. C. M. (Tu. ഏഡു) 1. Goat, sheep (lit. frisky, from ആടുക). 2. dewlap (from its perpetual motion). ആടു കരയുന്നു to bleat. പെണ്ണാടിനെ മേടിച്ചു PT.

Kinds കാട്ടാട് M. മലയാട് So. വരയാട് Palg. Ibex. കോലാട് & വെള്ളാട് goat. പള്ളാട് (Ex. 12,5) & ചെമ്മറിയാട് (ചെം) sheep.

ആടുമാടു cattle. [bracteata.

ആടുതിന്നാപാല, ആടുതൊടപ്പാല Aristolochia

ആട്ടിങ്കുട്ടി, കുഞ്ഞാട് kid, lamb.

ആട്ടിങ്കല്ല് bezoar V 2.

ആട്ടിൻപിഴുക്ക goats' dung V 1.

ആട്ടിറച്ചി mutton.

ആട്ടുകാരൻ shepherd.

ആട്ടുകൊറ്റൻ ram.

ആട്ടുകൊട്ടമ്പാല a plant "ram's horn."

II. **ആടു** = നാടു T. M. (perhaps from ആളുക, or അടുക) in വേണാടു Travancore, ഏറാടു or ഏറനാടു, പുറയാട്ടരനാടു TR.

III. **ആടുകാൽ** see ആടുക 2.

ആടുക, ടി āḍuya T. M. C. Te. Tu. 1. To wave, swing, rock. ആടിത്തുടങ്ങിനാൻ ഇങ്ങുമങ്ങും CG. (Chrshṇa with the ഉറി) — of ringing sound പൊട്ടിച്ചാടുന്ന വൃക്ഷധ്വനി CC. 2. to shake, totter, sink as hand from a blow ഒന്നു പെറാൽ പെണ്ണാടി, മട്ടൽ ഒടിഞ്ഞാൽ തെങ്ങാടി prov. വേപഥുശരീരനായി ആടുകാൽ! തുടങ്ങു Bhg 1. 3. to dance ആനന്ദിച്ചാടിപ്പാടി വണ Bhr 1. hence തിറയാടുക (= കെട്ടിയാട്ടം) etc. act a play ആടാചാക്യാർ, prov. 4. different playful or regular movements, f.i. നീരാടുക bathe (often merely ആടുക MC.) തീർത്ഥമാടുക visit

holy baths (ഗംഗയാട്ടുക Bhr.), നായാട്ടുക hunt, ആടിവിളിക്ക beckon, ദേവനെറ ശിരസ്സിൽ ആട്ടുക pour milk, oil, cow's urine, cocoanut milk on an idol.

CV. ആടിക്ക f.i. പാമ്പിനെ ആടിച്ചു Mud. a juggler made the snake to dance, ദേവനെ ആടിക്ക = ജലാഭിഷേകം (see ആട്ടുക 4.) ധർമ്മദൈവത്തെ ആടിച്ചു കൊള്ളാം SG. (a vow) theatrical play. വില്ല മുറിച്ചു കല്യാണമാടിച്ചാൻ AR. celebrated marriage.

Der. ആട്ടം, ആട്ട, ആട്ടുക etc.

ആടോപം āḍōbam S. 1. Being inflated, flatulency GP 69. 2. ostentation, pride നരപതികളിടെ കലബലവിഭവം ഒക്കവേ ആടോപമോടെ പറഞ്ഞു കേൾപിക്കെടോ Nal 2. 3. pomp ഏഴു ഏഴുരവാടോപം Nal. adv. ഉദ്ധതാടോപം ശമിച്ചു PT.

I. ആട്ട āṭṭa T. obl. case of ആണ്ട; ആട്ടക്കന്നി A cow that calves every year. ആട്ടപ്പിറന്നാൾ yearly birthday. ആട്ടവിശേഷം annual feast SoM. B. [ണ്ടുങ്ങ q. v.]

II. ആട്ട A bitter gourd ആട്ടങ്ങ med. (= ആ

III. ആട്ട C. Mahr. No. see സാട്ട.

ആട്ടം āṭṭam 5. VN. of ആടുക. Moving play, dance, comedy. പാട്ടും ആട്ടവും തുടങ്ങി, ഒരാട്ടവും അനക്കവും ഇല്ല perfect silence. ആട്ടം മുട്ടിയാൽ കൊട്ടത്തടത്തിൽ prov.

Cpds. ചക്കാട്ടം oil making.

നീരാട്ടം bathing, boating.

ആട്ടക്കാരൻ dancer, actor — N. pr. of a caste that play in temples. (17 in Taliparambu).

ആട്ട āṭṭu VN. of ആടുക 1. Swinging ആട്ടുകട്ടിൽ ആട്ടുക. 2. = ആട്ടം dance, play ആട്ടാല CC. 3. hooting രണ്ടാട്ടു കേൾക്കാം prov. അവനെ ആട്ടും പാട്ടും കൊടുത്തു പായിച്ചുകളഞ്ഞു drove him off by a sharp word. 4. hunting ആട്ടനായ് dog for chase. ആട്ടുകേട്ടു പന്നി prov.

act. V. **ആട്ടുക** (ആടുക) 1. To press oil ആട്ടുന്നവനെ നെയ്യാൻ ആക്കി prov. ആട്ടുകൽ a mill B. 2. to hunt ഒരു മൃഗത്തെ ആട്ടി VilvP. ആട്ടിക്കുടിയൻ hunting name of jackal. 3. to hoot ആട്ടിക്കൊട്ടുക drive off with abuse or ഹുങ്കാരം, എന്നെ ആട്ടി പുറത്താക്കി TR. 4. to drive away പശുക്കളെ ആട്ടിത്തെളിക്ക, പോത്തും മൂരിയും ആട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി TR. took our cattle.

ആഡംബരം āḍambaram S. (drum from ആടുക) 1. Pride, pomp, show. ദിഗംബരാഡംബരവേഷം Bhr. യൌവനാഡംബരം കൊണ്ടു ലൈവത്തെ ധിക്കരിച്ചു PT. 2. celebration, ഉണ്ടായുള്ളതും സ്വയംവരാഡംബരം, സ്വയംവരാഡംബരസ്ഥാനത്തു Nal. — parade; retinue V1.

ആഢകം āḍhayam S. A measure = 4 ഇടങ്ങഴി, a Marakāl CS.

ആഢകി S. Cajanus indicus (= തുവര).

ആഢ്യൻ āḍhyaṅ S. (√ അഹ്?) Opulent, rich, ബലാഢ്യൻ powerful.

ആഢ്യന്മാർ 1. the chiefs, f.i. in war. 2. title of a class of Brahmans, chiefly the അക്കൂഹക്കാർ, leaders in the old aristocracy of Malabar. ആഢ്യൻ നമ്പൂതിരിക്കു മേൽശാന്തി.

ആണ āṇa 5. (Tdbh. ആജ്ഞ) 1. Command. നമ്മുടെ ആണയും ആജ്ഞയും ലംഘിച്ചു, കമ്പഞ്ഞി ആണ തിക്കരിച്ചു TR. 2. oath, adjuration. വിശ്വാസം വരുവാൻ ആണ സത്യവും ചെയ്തരാം TR. പൊളിയാണ perjury.

ആണയിടുക 1. to swear പള്ളിയെ പിടിച്ച്, അപ്പനെ പിടിച്ച് ആണയിടുക V1. also with Acc. ഗുരുവിനെ ആണയിട്ടാൻ swore by.

CV. ആണയിടുവിക്ക to put on oath.

2. to adjure, also cite, arrest. കമ്പഞ്ഞിപേക്ക് ആണയിട്ടു തടുത്തത് അവർ ക്രൂദ്ധാക്കാതെ TR. അവനെറ മേൽ തിരുവാണയിടു (formula: വീരകേരളൻ പുറത്താണ, പൊന്തമ്പുരാനാണ etc.) 3. by, f.i. കണ്ണാണ, ഗുരുവാണ, എന്നാണ നിന്നാണ നേരാങ്ങളേ TP. തന്നാണ ഞാൻ എനിക്കു കണ്ണു രണ്ടാണ ന്യായാശനാക്കറിയിക്കയില്ല CC. നിങ്ങളാണ, ശിവൻതൻ പാതത്താണ CG. രാമപാലാജ്ഞയാണ AR 2. — often shortened നിന്നാണെനിക്കില്ല (po.) I swear by thee, I have it not.

ആണം āṇam T. M. 1. Broth, soup. കോഴിയാണം; a dish of Maplas ആ. വെക്ക. — 2. (C. ആണി burst) ആ. കീറുക a field to burst by the heat of the sun = ചെടി എടുത്തുപോക.

ആണത്വം āṇatwam (ആൺ q. v.) Manliness, also ആണത്തരം Mpl.

ആണി āṇi T. M. C. Te. (also S. from ആൺ) Peg, nail. ആ. മേടുക to strike it, തറെക്ക to drive in. തമരാണി, തിരിപ്പാണി, പിരിയാണി screw. വണ്ടിയാണി axlepin, കടയാണി nail with a head (opp. പാവാണി); also = എഴുത്താണി style.

2. what is like a nail or pin. പൊന്നാണി a sample to mark the മാററു Can S. ആണി ചാൽ irrigation channel V1. (ആണി also bed for 4 plantain trees) — കരുവിൻെറ ആണി (= കള്ളൻ) the last bit of matter in a boil, considered as its seed. — ആണി മേലൊക്ക comedones. — ആണിക്കണ്ണൻ a fish V2. — എല്ലിൻ ആണി head of bone.

3. the peg on which all depends, prime mover, ഇവൻ ഒർ ആണി എന്നറിക നൂററവൎക്ക Bhr 8. (said of Karṇa)

ആണിപ്പൊന്ന് എല്ലാമേ നാണിച്ചു പോം തൻ കാന്തി കണ്ടാൽ CG. finest gold.

ആണിക്കരം the choicest of any thing V1.

ആണിവേർ taproot.

ആൺ āṇ 5. (ആണി, അണ്ണൻ?) Male. — old pl. ആങ്ങൾ (q. v.) brother. — mod. pl. ആണങ്ങൽ f. i. ആണങ്ങൾ ആകിൽ പുറപ്പെടുക AR 6. (calling out the foe) നീ ആണും പെണ്ണും അല്ലാതെ പോകും a nondescript (abuse). Comp. ആണാടു ram.

ആണില്ലം house of bridegroom (of castes below Nāyers).

ആണില്ലക്കാർ bridegroom's relations.

ആങ്കിടാവ് boy, manly fellow.

ആങ്കുട്ടി, ആങ്കുട്ടി, ആൺപൈതൽ (song) male child.

ആൺകുതിര horse, stallion.

ആണ്പാടു 1. man's work. 2. male member V1.

ആൺപിറന്നവൻ = ആൺ man.

ആൺമത്തി etc.

ആണ്മരം male tree (so ആൺതെങ്ങ്, ആണ്പന, ആൺപപ്പായം etc.)

ആണ്മുറി the lower half of a cocoanut shell.

abstr. N. 1. ആണത്വം, manliness. അവർ വലിയ ആണത്തം ആക്കി TR. they took it much amiss. ആണത്തക്കാരൻ a hero (vu.) 2. ആണ്മ bravery. ആണ്മതിരണ്ടൊരു നാന്മുഖൻ CG.

I. **ആണ്ട āṇḍa** So. ആണ്ടാൽ (prh. ആൺ + തൈ) Young bamboo shoot കായലാണ്ട. ആ. പൊട്ടുക = മുള വരിക of any strong shoots.

II. **ആണ്ട** adj. part. of ആളുക.

ആണ്ടങ്ങ (fr. ആണ്ടു?) & **ആട്ടങ്ങ** (II. ആട്ട) Wild cucumber V2.

ആണ്ടി āṇḍi T. M. C. Religious mendicant, worshipper of Subramanya, a Paṇḍāram, also called പഴനിയാണ്ടി (a caste of Yōgis V1.) ആണ്ടിയാട്ടം a certain dance V1. — hence ചിലമ്പാണ്ടികൾ. ആണ്ടിയൂട്ട് feasting Paṇḍārams.

ആണ്ടു āṇḍu T. M. (T. യാണ്ടു Te. ഏഡു) 1. Year; prh. from ആഴുക comp. ആഴ്ച; ആണ്ടുമനുജാനാം = 365¼ days. Can S. ആണ്ടുവരേ, ആണ്ടൊന്നിനാൽ (doc.) yearly. ആണ്ടുതികഞ്ഞൊരു പുത്രൻ 1 year old, SiPu 2. ആണ്ടറുതി festival at the close of a year. Der. ആട്ട I. — 2. longer periods, a Jupiter cycle of 12 or 60 years രണ്ടാം ആണ്ടെക്കതിർ ന്ചന്ദ്രആം ആണ്ടു (Jew. doc.)

അതങ്കം āδaṅgam S. (ആ III തഞ്ച്) 1. Pain, grief; God is നിരാതങ്കൻ Bhr. അമ്പെല്ക്കയാൽ ആ. പൂണ്ടുസിംഹം CG. 2. offence, hindrance കോഴികൾ ആ. പെയ്തു തുടങ്ങി CG. by crowing unexpectedly. ചാണക്യൻ ആ. ആയി Mud. proved a curse to the innocent.

ആതഞ്ചനം S. What causes to coagulate, whey (po.)

ആതതായി āδaδāyi S. (ആതതം drawn bow) Threatening one's life, felon (= വധത്തിന്നടുത്തവൻ).

ആതപം āδabam S. (√ തപ്) Sunshine പൊടിക്കൂട്ടം ആ. മൂടി പരന്നു നിരക്കവേ SiPu.

ആതപത്രം Umbrella ഏകാതപത്രയായ്പന്നു ഭൂമി Bhr. subject to one's protection (=ഏക ഛത്രം). [ണിക്ക്രലി.

ആതരം ādaram S. (തര) Fare, freight=തോ

ആതി ādi 1. Duck (S. ആതി Turdus). 2. Tdbh. =ആദി.

ആതിത്ഥ്യം ādithyam S. (അതിഥി) Hospitality ആ. വഴിപോലെ ഇവൎക്കു ചെയ്യണം KR. പക്വാദികളാൽ ആ. ചെയ്തു AR3. ആതിത്ഥ്യ വേലയും ആചരിച്ചു CG. — met. നല്ക്കവൻ നല്ല യുദ്ധാതിത്ഥ്യം KR3.

ആതിര ādira T. M. & തിരുവാതിര (S. ആൎദ്രാ) The 6th Asterism, star in Gemini.

ആതുരം āduram S. (തുൎവ്) 1. Diseased. 2. agitated =പരവശം — സന്താപങ്ങളാൽ ആതുരപ്പെട്ടു കിടന്നുഴന്നു ഖേദിക്ക Si Pu4. കണ്ടാതുരയായി CC.

?ആതുളി ādulị (T. ആതാളി) Noise, buzz V1.

ആത്ത ātta 1. prob. Port. Anona squamosa & reticulosa (from America, in Hayti language Anon) ആത്തച്ചക്ക, ആത്തക്ക Custardapple.

ആത്തം āttam S. (ആ+ദത്തം) Taken, obtained; chiefly in adv. ആത്തമോദം Mud. cheerfully ആത്തവേഗം മണ്ടിനാർ CG. with all haste; ആത്തഗൎവ്വം deprived of pride.

?ആത്തരം (=ആതുരം? T. ആത്തിരം Te. ആത്രമു) Necessity of engaging in a work V1.

ആത്താനം V1. =ആസ്ഥാനം.

ആത്തി ātti prh. അകത്തി or മലയാത്തി.

ആത്തുക āttuya (=ആഴ്ത്തുക) പുഴയിൽ ഓളേ ആത്തിയൂട്ടുന്നു TP. (=വിട്ടു)

ആത്തോൾ āttōḷ (T. ആത്ത, ആത്താൾ mother) also ആത്തോൽ, — ലമ്മ, — ലന്മാർ Nambūtiri's wife (explained=അകത്തമ്മ, അകത്തേയവൾ). ശ്രീ ദേവി ആത്തേന്മാർ MR. (in Chāvacāḍu).

ആത്മാവ് āltmāvụ S. (√ അൻ, G. ȧtmos, Athem in German) 1. Breath, life; soul, spirit. പരമാത്മാവ് the universal, ജീവാത്മാവ് the individual spirit. ആത്മനികണ്ടു കണ്ടാത്മാനം ആത്മനാ AR 6. discover in the soul through the soul the one Soul of the world. ആത്മാവാത്മാവിനെ അറിയും prov. 2. heart, breast ആത്മാവുകൊണ്ടു വരിച്ചു ഞാൻ Nal. ആത്മാവിൽകരം വെച്ചു, ആത്മാവിനെ തൊട്ടു സത്യം ചെയ്തു KU. 3. self, chiefly in comp. hence: ആത്മകം (3) consisting in (=മയം) അനൃതജഡദുഃഖാത്മകമാം ദേഹം KeiN 2. ആദിത്യരഥത്തിന്നു ചക്രമാകുന്നതു ഓരോ സംവത്സരാത്മകമായിരിപ്പതു. Bhg.

ആത്മജൻ (3) son, ആത്മജ daughter.

ആത്മജ്ഞാനം, — ബോധം (1) metaphysical intuition.

ആത്മപ്രശംസ (3) boasting ആ. മരണാൽ പരം Bhr 1. worse than death.

ആത്മരക്ഷ (3) preserving oneself, ആ. ചെയ്തു കൊണ്ടമർ ചെയ്യിൻ KR 5.

ആത്മവിത്ത്, ആത്മജ്ഞൻ (1) knowing the universal soul.

ആത്മഹത്യ (3) suicide, vu. അ'ഹത്തി.

ആത്മാൎത്ഥം (3) for one's own sake.

?ആത്മികയായീടുന്ന പത്നി VCh. my own wife.

ആത്മീയം own (po.)

ആത്മ്യം personal ആത്മ്യശുദ്ധ്യാ Si Pu 3.

ആത്മോപദേശം metaphysics, explanation of ആത്മാ, അനാത്മാ & പരാത്മാ, the 3 constituents of existence (phil.)

ആദരം ādaram S. & ആദരവ് T. C. Te. 1. Respect, regard for. മല്ലാരിക്കാദരമില്ല SG. no favor. ആദരവോടെ CC. honorably. ആദരവിൽ പൂച്ചകൾക്കു നല്കി CG. kindly. ആദരവാൽ Anj. duly. 2. support, comfort എനിക്ക് ഒർ ആദരവില്ല=no protection. ആതരവതികം വന്നില്ല RC. no consolation (confounded with ആധാരം).

denV. ആദരിക്ക 1. to regard, ചൊന്നത് ആദരിയാതെ AR. not minding (=അനാദൃത്യ); ദുൎന്നിമിത്തങ്ങളെ ആദരിയാതെ UR. ആദരിച്ചിരുത്തി honorably. 2. to support, console. എളിയവരെ ആ. Arb. ആദരിച്ചീടിനവാൎത്ത ഓതി രോദനം പോക്കിനാൾ CG. comforted the child.

Part. ആദൃതം honored ആദൃതരായുള്ളൊരാരണർ CG.

ആദൎശം ādarśam S. Looking-glass.

ആദാനം ādānam S. (√ദാ) Taking to oneself. ആ. ചെയ്യുക to receive. രാമനാൽ ജലധിയോട് ആ. ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമി BrhmP. received from the sea.

ആദായം S. gain. ആളായപ്പെടുക to be advanced. അതുകൊണ്ട് ഒർ ആദായവും നഷ്ടവും ഇല്ല MR.

ആദായ നികിതി income tax.

ആദി S. 1. beginning, first — നമ്മുടെ കാരണോന്മാർ നാൾ ആദിയായിട്ട കൊള്ളക്കൊടുക്കകൾ TR. the transactions of this dynasty since the days of my ancestors. ആദിയായിട്ട മാറി TR. changed again. ആദിഒടുവിൽ from beginning to end. 2. in comp. et cetera f.i. ഇത്യാദി, മലമൂത്രാദികൾ (=മുതലായ, തുടങ്ങിയുള്ള).

hence: ആദികാരണം original cause.

ആദികാവ്യം first poem in schools (Rāmāyaṇam).

ആദിദേവൻ original God.

ആദിഭ്രതൻ the first ശില്പാദികൾക്കാദി ഭ്രതൻ അപ്പുരം തിത്താൻ KR 5.

ആദിരാജാവ് 1. first king. 2. the Māpiḷḷa ruler of Caṇṇanūr കണ്ണൂരിൽ രാജാ ബീബീ TR.

ആദിയേ again (=ആദിയായിട്ട) ആ. രണ്ടാമതു കോല്ലാരനെ അയച്ചു, ആ. പൈമാശി നോക്കിച്ചു TR.

ആദിവാചകം introduction (of a book) V1.

ആദിശേഷൻ the serpent Ananta.

ആദ്യന്തം 1. beginning & end. Vishnu ആദ്യന്തവസ്തുവായ്നിളങ്ങി KR. God is ആദ്യന്തരഹിതൻ, the Vēdas are called ആദ്യന്തശൂന്യങ്ങൾ CG. 2. from first to last കാരണം ചൊല്ലിനാൻ ആ. KR. മണകൂമ്പോൾ അംശം കളിക്കും ആ. KR. from head to foot.

ആദ്യം first. — adv. at first, at once; as at first, again (=ആദിയേ) ആദ്യമേ കല്പിച്ചു MR.

ആദ്യവസാനം=ആദ്യന്തം f.i. വിസ്താരത്തിൽ ആട്ടക്കി ആ. നടന്നിട്ടില്ല MR.

ആദിത്യൻ ādityan S. (അദിതി) 1. Son of Aditi (7 or 12). 2. Sun. ആ. ഉദിച്ചുയരുന്നതുപോലെ AR 1. ആദിച്ചതേവൻ RC. The circumference of the sun is computed at 95,100,000 Yōjana, Bhg. ആദിത്യഹൃദയം a mantram AR 6. ആദിത്യങ്കണ്ണിൽ നീരൊഴുക്കി TP. (a ceremony in drawing water).

ആദേശം ādēśam S. (√ദിശ്) 1. Order, command. — 2. substitute (gram.)

denV. ആദേശിക്ക V1. to command.

ആദ്യം ādyam S. see ആദി.

ആദ്രവിക്ക ādravikka S. (ദ്രു) Hasten towards, assault=ആപാതം V1.

ആധാനം ādhānam S. (ധാ) Placing, deposit ആ. ധരിച്ചിരിക്ക V1.

ആധാരം ādhāram S. (ധർ) 1. Support, prop, base ആ. പിടിക്ക V1. to take refuge. കഴിവാൻ ആ. ഇല്ല TR. the country is too insecure. ബോധിപ്പിപ്പാൻ ആധാരം ഇല്ല TR. we have not the means to pay. 2. the 6 or 12 chief regions of the human body, "location" of the വായു (=നില) ആ. ആറിന്റേറയുടെ വിളങ്ങും ജീവൻ Anj. 3. M. document, bond, deed (also ആധാരിക, പ്രമാണം, കണക്കോല) എന്റെ തെളിവ് ആധാരരൂപേണ ആകുന്നു MR. I prove my case altogether by documents. കീഴാധാരം, അടിയാധാരം documents of former transfer of property.

ആധി ādhi S. (ധ്യാ) 1. Care, anxiety, longing. നാട്ടാധിയായി homesick. ആധിയും വ്യാധിയും mental & bodily sufferings. 2. pawn VyM. ആധിതൻ suffering mentally.

ആധിക്യം ādhikyam S. (അധികം) Overabundance; pre-eminence, authority, power. ഭൂമിയിൽ അ'വും അടക്കവും നിങ്ങൾക്കായിരിക്കട്ടേ, കന്മങ്ങൾക്ക് ആ. ശേക്കിച്ചവക്ക KU. you have the right to rule, they to sacrifice.

ആധിപത്യം ādhibatyam S. (അധിപതി) Sovereignty, supreme authority മോധിപത്യം കൊടുക്കുന്നു Nal. (to heroes).

ആധീനം ādhīnam = അധീനം f.i. രാജ്യം സ്ത്രീകൾന്റെ ആധീനമായ്പോയി, നമ്പ്യാരെ ആധീനത്തിൽനിന്നിട്ട നാം TR. I as subject of N.

ആധ്മാനം ādhmānam S. (ധ്മാ) Flatulence.

I. **ആന āna** C. Tu. M. (T. യാന, Te. എന്ന ഗ, C. ആന = ഏന്ന to support) Elephant ആനക്കഴുത്തിൽ കരേറി, — കഴുത്തേറി AR. ആന ഇരുത്തുക, നമസ്കരിപ്പിക്ക (in temples). നാട്ടാന tame elephant (opp. കാട്ടാന) തോക്കു വലിപ്പാൻ പ ആന TR. Often in prov. ആനെക്ക മണി കെട്ടേണ്ട etc.

ആനകന്തി, — ഗ്രന്ഥി C. M. Ānagundi, residence of Cṛshna Rāyer KU.

ആനക്കളി children's play (എന്നുതുകേറി നിന്നാന കളിപ്പതിന്ന CG.)

ആനക്കാഞ്ഞുവ medic. plant, so also ആനക്കുറുന്തോട്ടി a Hedysarum etc.

ആനക്കാരൻ elephant-keeper ആനയുടെ പുറത്ത് ആ. ഇരിക്കുമ്പോൾ prov. ആനക്കാർ TR.

ആനക്കാൽ an instrument in making roads.

ആനക്കിടാം elephantiasis.

ആനക്കുഴി pit to catch elephants.

ആനക്കൊട്ടിൽ elephant's house.

ആനക്കൊമ്പു tusk, ivory.

ആനക്കോപ്പു elephant's trappings.

ആനക്കോൽ a measure of 4 kōl = 1 ടങ്കു.

ആനച്ചന്തം വെച്ചു നടക്ക stately walk.

ആനച്ചൊറിയൻ diseased with a scab (ആനത്തോൽ, ഗജചർമ്മം).

ആനത്തലയോളം വെണ്ണ തരാം (song) as much as an elephant's head.

ആനനടത്തവും കുതിരപ്പാച്ചലും ശരി prov.

ആനപ്പട, — പ്പടകൂടം elephant's pen, also ആനപ്പന്തി, — ശാല.

ആനപ്പാപ്പ് training an elephant — ആനപ്പാപ്പാൻ = ആനക്കാരൻ.

ആനപ്പിണ്ടി elephant's dung.

ആനമല N. pr. of the jungle behind Pālakāḍu.

ആനമുഖം വെക്ക TP. one of the 18 ആയുധാഭ്യാസം.

ആനമേൽ മണ്ണുനീർ the privilege of employing an elephant to convey earth, water (Syr. doc.)

ആനയടിവേർ, So. ആനച്ചുവടി (S. ഹസ്തിപാദം) Elephantopus scaber (med.)

ആനയടിവെച്ചതു the 5th stage of growth in a cocoanut palm, the stump 4 inches overground of the size of an elephant's foot ആനയടി വിരിഞ്ഞു, ആനടിത്തൈകൾ MR.

ആനയിരുത്തി, — വീഴ്ക, — മുൾ (Rh.) different plants.

ആനറായപ്പക്ഷി (= റാഞ്ചൻ) fabulous bird, an elephant-lifter. [Rh.

ആനവണങ്ങി or — വണക്കി Casearia ovata

II. **ആന** aM. T. = ആയിന, ആയ f. i. അവസ്ഥയാനതു തിരുവുള്ളത്തേറി KU.

ആനകം ānayam S. Drum. ആനകദുന്ദുഭി സൂനു CG. Cṛshna, son of Vasudēva.

ആനനം ānanam S. (√ അൻ) Mouth. ആനനശ്രീരത martial mien.

ആനന്ദം ānaṅdnam S. (√ നന്ദ) Joy, delight. There are 8 joys വിക്ഷയാ —, ബ്രഹ്മാ —, വാസനാ —, ആത്മാ —, മുഖ്യാ —, നിജാ —, അപ്രൈതാ —, ജ്ഞാനാനന്ദം KeiN 2. (phil.)

ആനന്ദബഹുലം VCh. = ഉപസ്ഥം.

ആനന്ദബാഷ്പം tears of joy.

ആനന്ദനം friendly reception V1.

den V. ആനന്ദിക്ക to rejoice. വെള്ളം (തൊട്ട്) ആ. a Nāyer custom, sprinkling every morning 7 times the water of their tank into the face. [bow.

ആനമനം ānamanam S. (നമ) Reverence,

ആനയനം ānayanam S. (നീ) Bringing.

ആസനം ആ. ചെയ്യു Sk. brought, took.

den V. ആനയിക്ക 1. = വരുത്തുക (part. ആനീതം) f. i. വസ്തും ആനയിച്ചീടുക Nal 2. to solve, find. തൈരാശികാനീതം Gan. found by the rule of three.

ആനായം S. Net വാപിയിൽ ആ. എല്ലാം നിരത്തിനാർ PT.

ആനായൻ ānāyaṅ (ആ II. ആൻ I.) Cowherd ആനായമാതർ, — പ്പിള്ളർ, — ച്ചേരി CG.

ആനാവ് young cow, ആനാവുക്കുറവൻ calf V1. 2.

ആനായത്തീട്ട KU. The document by which Brahmans appointed kings for a period of 12 years each. (derived from ആനായർ,

since the ഏറാടിമാർ, or cowherds are regarded as the ancestors of the Kōḻikōḍu dynasty).

ആനാഹം ānāham S. (നഹ) Constipation (med.)

ആനി=ആയിനി in N. pr. പൊന്നാനി, പന്ത [ലാനി etc.

ആനുകൂല്യം ānuγūlyam S. (അനുകൂലം) Favour ദൈവാനുകൂല്യം നമുക്കില്ല, രാജാവ് ജഗത്തിങ്കൽ ഏകാനുകൂല്യം നടത്തുന്നു Nal. rules impartially.

ആനുലോമ്യം ānulōmyam S. Natural order (opp. പ്രാതിലോമ്യം unequal marriages, etc.)

ആനൂപം ānūbam S. (അനൂപം) Marshy climate.

I. **ആൻ ān** T. So M.=ആ Ox or cow, hence ആനാവു young cow.

II. **ആൻ** T. M.= ആയിൻ Conditional of ആക [ക q. v.

ആന്ത ānδa (T. owl) A poisonous or unlucky animal മറുമരുന്നില്ലാത്ത ആന്തയും prov. (B.= chameleon V1.=ആമ).

ആന്തം ānδam So M. Spike to preserve fruit-trees from thieves.

ആന്തരം ānδaram S. (ആന്തഃ) Internal. ഇപ്രകാരം ആന്തരമായിട്ടുള്ള കാൎയ്യം ഗ്രഹിപ്പിച്ചു TR. the secret of the case. ആ. ഇല്ലാത്തവൻ superficial mind. ആ. ഉണ്ടു has courage, determination, resources.

ആന്തൂറ, ആന്തൂർ ānδuṙa N. pr. Fief under Calicut, from which are derived the ആന്തൂറ നായന്മാർ potters also ആന്ത്യൂൻ KU. കലം ഉണ്ടാക്കുന്ന ആന്തിയന്മാർ TR.

ആന്തൂക Fire to burn & rise (=ആലുക) V1.

ആന്ത്രം āntram S. (അന്തരം G. 'enteron) 1. Entrails ആന്ത്രനോവു, — കൊളുത്തു, — വായു. 2. M.=ആന്ത്രവൃദ്ധി, ആന്ത്രവീക്കം a rupture, ആന്തിറവിർത്തിക്കു നന്നു a med.

ആന്ദോളിക ānd'ōḷiγa S. (അന്ദോള) Swinging cot, litter=തൊട്ടിൽ.

ആന്ധ്യം āndhyam S. (അന്ധ) Blindness.

ആന്ധ്രം āndhram S. Telugu (Andhræ gens, Plin.)

ആന്യം ānyam T. M. (Tdbh. ആഹ്നികം) A day's work, day's hire or wages ഇനിയത്തേ ആനിയം തരിക (vu.)

ആന്യ ഊട്ടു daily meals given to Brahmans at the Mal. temples.

ആപഗ ābaġa S. (ആപഃ ocean or അപഗ) River. [അങ്ങാടി.

ആപണം ābaṇam S. (പൺ) Market, shop

ആപതനം ābaδanam S. (പത്) Falling on. denV. പാപം ആപതിക്കും CC.

ആപത്ത്, ആപത്തി ābattụ S. (പദ്) Mishap, ruin, danger. ആപത്തുകാലം opp. സമ്പത്തു prov. ആപത്തു വരും കാലം ആപത്തേ ഭവിച്ചീട്ടു KR. ആപല്ക്കാലത്തു ദുൎഗ്ഗയെ സേവിക്ക KU.

ആപന്നം (part.) afflicted, affected by.

ആപാദചൂഡം S. (ആ III) From head to foot ആ. അണിഞ്ഞ ആഭരണങ്ങൾ CC.

ആപാദമസ്തകം നോകം Nid. idem.

ആപാദിക്ക ābād'ikka S. (പദ) To obtain പാക്കും പഴക്കയും ആപാദിച്ചു CG.

ആപീനം ābīnam S. (പ്യാ) Udder, ചൊരുന്നൽ po.

ആപ്തം āptam S. (ആപ) part. Reached, obtained, attached, trustworthy. ആപ്തവാക്കു undoubted declaration, as of Gods, authentic speech. ആപ്തമന്ത്രി confident. തനിക്കുള്ളൊരാപ്തന്മാർ VCh. ഇവിടെ ആപ്തമായിട്ട് ഒരു ആളെ അയക്ക TR. നമ്മൾക്കു വളരെ ആപ്തൻ (=വിശ്വസ്തൻ). — സമീപം ആപ്തവാൻ CC. came nigh.

ആപ്തി S. 1. acquisition. അഭീഷ്ടാപ്തയെ Sit Vij. to gain my wish. നാകലോകാപ്തിയിൽ കാൎയ്യം ഇല്ലേതുമേ CG. what do I care about going to heaven. 2. trust V1.

ആപ്പ āppa Spoon, ladle V1. (T. അകപ്പ).

ആപ്പു āppụ T. M. C. 1. Wedge, plug, what stops a crevice. ആപ്പും തട്ടി കവാടം അടെച്ചു (po.) bolted the door. ആപ്പും ചീപ്പും ഇടുക vu. — (hence മേലാപ്പു, മാറാപ്പു) 2. wad of gun, also ആപ്പം V1.

ആപ്പൻ N. pr. of men.

ആപ്യം āpyam S. (അപ്പ്) Watery, പിത്തവും ശോണിതവും ശ്ലേഷ്മവും സേചനം വസ ആപ്യമായുള്ളതു VCh. — all drinkables, which digested produce മൂത്രം. രക്തം, പ്രാണൻ (med.)

ആപ്ലവം āplavam S. (പ്ലു) Bathing.

ആപ്സർ E. Officer ആപ്സരും ശിപ്പായ്മാരും TR. ആപ്പിസ്സ് = office.

ആഫീൽ, അഫീൽ MR. E. Appeal

ആബദ്ധം ābad'dham S. (ബന്ധ) Bound to, connected—tie of yoke; ആബദ്ധമോരനായി CG.

ആബാധ ābādha S. (ബാധ) Segment of a triangle's base. Gan.

ആബ്ദികം ābd'iyam S. (അബ്ദം) Yearly — a Brahman ceremony ആ. കഴിപ്പാൻ TR. (= ശ്രാദ്ധം).

ആഭ ābha S. (ഭാ) Light, brightness. ആഭ കലർന്ന രത്നങ്ങൾ Mud. മന്ദഹാസാഭ Nal.

ആഭരണം ābharaṇam S. (ഭർ) Decoration, ornaments. മെയ്യാഭരണം, നവ നല്ലാഭരണങ്ങൾ RC. originally they were forbidden in Kēraḷa; the most common are now: തോൾവള bracelet, കടകം wrist-ring. നെറിപ്പട്ടം frontlet, ശിഖാമണി hairpin, കാതില or കർണ്ണലം or കണ്ണക ear-ring, മൂക്കുത്തി nose-ring, മാല necklace, ഊർമ്മിക finger-ring, തള ankle-ring.

ആഭാഷണം ābhāšaṇam S. (ഭാഷ) Addressing. മനോഹരം ആബഭാഷേ CC. told his wish.

ആഭാസം ābhāsam S. (√ ഭാസ splendour, deceptive appearance). M. Low, vulgar സംസ്കൃതമൊഴിയുടെ ആഭാസം Arb. corruption (= തത്ഭവം) ആ. ആയപുര MR. mean building. സാക്ഷിക്കാർ ആഭാസന്മാർ MR. കലഹിനനായുള്ളോരാഭാസൻ എതിക്കാമോ Bhr. ആഭാസകലത്തിങ്കൽ ജനിച്ചു KR. — In phil. the individual soul is ആഭാസജീവൻ.

ആഭിചാരം ābhijāram S. (അഭി) Enchantment, sorcery (= മാരണമായുള്ളൊരാഭിചാരം ആചരിക്ക CG.) looking for omens to accomplish a sinister act. ആഭിചാരാദികൾ നന്നായി പഠിക്കും ദിവസം കഴിപ്പാനായി Mud. ആഭിചാരക്കാരൻ sorcerer.

ആഭിജാത്യം Noble birth Bhr. തൊപ്പിയിട്ടാൽ ജാതിക്ക് ആ. വന്നു, പന്നിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലേ ബ്രാഹ്മണർക്കു ആഭിജാത്യക്കുറവു വന്നു Anach.

ആഭിമുഖ്യം i. q. Simple ആ. ഭാവിച്ചു Nal. faced her. ഭാവിച്ചീടരുതവരോട് ആ. പോലും Bhr. ആ'ത്തോടു കൂടവേ സമ്മാനിക്കും Mud. in presence.

ആഭീരൻ ābhīraṅ 1. An ābhīra, people near the Sindhu (= Ophir). 2. cowherd ആഭീരമണ്ഡലം എല്ലാം ഒട്ടങ്ങി AR.

? ആഭോജനം ābhōjanam S. (ഭുജ) Water drunk by Brahmans out of their hands Vi.

ആമ āma T. M. C. (Tu. ഏമെ) Turtle of 3 kinds നാട്ടാമ (either കരയാമ, കാരാമ or വെള്ളാമ, the latter in fresh water.) കാട്ടാമ, കടലാമ. [യോടും med.)

ആമത്തോടു tortoise shell (ആനപ്പല്ലും ആമത്തോടുപോലെ (prov.) very soft.

ആമപറപ്പിക്ക to fly a kite.

ആമപ്പലക KU. seat of Brahmans, made of ചമത wood, in shape of a turtle (ക്രമ്മപീഠം).

ആമസഞ്ചി bag for betelnut, etc.

ആമം āmam S. 1. (G. 'ōmos) Raw, undressed, undigested. ആമാശയം stomach (opp. പക്വാശയം). 2. sickness, chiefly slimy stools. ആമജ്വരം diarrhœa with fever. 3. M. stocks for hands & feet തടുത്തു കൊണ്ടുപോയി ആമത്തിൽ ഇട്ട TR. (= തോളം).

ആമണക്ക് āmaṇakku T. M. (& ആവ— Te. ആമുഡം, C. അവുല്ല S. ആമണ്ഡം) Castor oil plant ആമണക്കില, — കിൻവേർ a med. [വെളുത്ത ആ.)

Kinds: ചിറ്റാ — Ricinus communis (the best പെരിയ ആ. Ric. inermis.

ചെമ്പാ — or പാണ്ടി ആ. Ric. africanus Rh. ചുവന്ന ആ. (whence lampoil).

മലയാ — Ric. Tanarus.

കടലാ, — കണ്ടലാ, — കാട്ടാ Jatropha Curcas.

കൊടിയാ — Tragia camelia.

ആമന്ത്രണം āmantraṇam S. (മന്ത്ര) Call, inviting ആ. ചെയ്തു തേരിൽ കരേറി Nal. bid farewell (with an invitation).

denV. to invite, summon അവനോട് ആമന്ത്രിച്ചു ജരായൌവനവിനിമയം Bhr. advised him to exchange.

ആമന്ദം āmand'am S. (മന്ദം) Slowly (ഇതു) ആ. പോന്നിങ്ങു വന്നു CG. by & by she became a woman.

ആമയം āmayam S. (ആമാ 2.) Sickness, hurt.

ആമലകം āmalayam S. 1. Phyllanthus emblica, നെല്ലി. 2. N. pr. a temple തിരുനെല്ലി Sab. ജയം കരതലാമലകമായ്തരും Mud. as easily held as a നെല്ലിക്ക in the hand.

ആമാട āmāḍa (also ആമോട) — Venetian or Moorish Zechin = വില്ല്യാശ്ശ V1. ഇല്ലാത്തവക്ക് ആമാടയും പൊന്നും prov.

ആമി āmi No M. (= കടെശ Rh.) A light timber tree, used for making yokes, the coals serve for gunpowder (= ഉതി Odina?)

ആമിഷം āmišam S. (ആമം) Flesh PT. ആമിക്കാശി flesheater.

ആമീൻ Ar. **āmīn**, Native police officer MR.

ആമീൽ Ar. **āmīl**, Collector അങ്കാമി ആമീൽ. TR.

ആമൂലാഗ്രം āmūlāg'ram S. (ആ III.) From top to bottom V1.

ആമോദം āmōd'am S. (മുദ) 1. Joy. ആമോദിച്ച് CG. cheerfully. 2. fragrancy മീനായവറ വന്നാമോദം ചെയ്യുമ നീ താനല്ലോ CG. smelled them out?

ആം ām i. = ആകം (see ആകുക) It will be, also in S. interj. of agreeing. ആം എന്നുള്ളവർ GnP. those who can. 2. interj. of grief V1.

ആമ്നായം āmnāyam S. (മ്നാ) Tradition, holy scripture, po.

ആമ്പൽ āmbal T. M. (ആം T. wetness) A water-lily, which opens after sunset ആ. വിരിഞ്ഞതായി CG. ആമ്പൽ കിഴങ്ങു, med. ആമ്പലിന്റെ അരി GP. എൻ ചിത്തമായുള്ളൊരാമ്പൽ CG. my mind seeks the moonlight of thy smiles. Chiefly:

രക്താമ്പൽ Nymphea Lotos.

വെള്ളാ — Nymph. alba.

ചിറ്റാ — Nymph. stellata.

ചെറുചിറ്റാ — Menyanthes cristata.

നെയ്യൽ — Men. Indica.

ഒട്ടല — Damasonium Indicum.

ആമ്രം āmram S. Mango tree, മാവ്.

ആമ്ലം āmlam S. (അമ്ല) Tamarind tree, പുളി.

I. **ആയം āyam** S. (ആ + ഇ) Income.

ആയവും വ്യയവും receipts & expenses ആയവെയങ്കൽ നോക്ക vu. — ആയങ്ങൾ വന്നടി പോലെ CG. revenues.

ആയകെട്ട T. Tu. C. M. Settlement of land, register of assessment W.

II. **ആയം** M. 1. Either the prec. in വന്നായം, ഭവിച്ചായം, f.i. ഇനിപ്പ്രാം എങ്ങനെ വന്നായം എന്നറിഞ്ഞില്ല PT. how things will go with me (or from ആയി, ആയു √ ആഴ്ക). — also in നാരായം, കാലായം q.v. 2. lightness ആ. വരുത്തുക alleviate, ആ. കൊടുക്ക make nimble V1.2. (B. slackness, comp. അഴ).

ആയതം āyaḍam S. (യമ) Stretched, long = നീണ്ട. ആയതമായ തോണി AR. ആയതമിഴിയാൾ Bhr. ആയത ചതുരശ്രം Gan. oblong.

ആയതി 1. length = ആയാമം. 2. futurity ആയതിക്ഷമൻ VCh. looking to future use.

ആയത്തം āyattam S. (യൽ) Dependant, tractable = ആധീനം; ആയത്തപ്പെടുക to be ready. (In So. ആസ്ഥപ്പാട്ട = ഒരുമ്പാട്ട V1.). Kings are described as സ്വായത്തസിദ്ധികൾ or സചിവായത്തസിദ്ധികൾ Mud. acting on their own conviction or on that of a minister.

ആയൻ āyaṅ T. M. (ആ 2.) Cowherd, Veishya f. ആയി or ആച്ചി. — ആയക്കലത്തിൽ പിറന്ന CC. ആയന്മാർക്കു നാഥൻ CG. — ആയർകോൻ 1. chief of cowherds CC. 2. Crshna Bhr.

ആയമ്പാടി, ഐമ്പാടി, അമ്പാടി 1. cowfold, village of herdsmen. 2. N. pr. of Tāmūri's palace, ആയമ്പാടി കോയിലകത്തു തമ്പ്രാട്ടി KU. chief lady in his establishment (see ഏറാടി).

ആയസം āyasam S. (അയസ്) Of iron f. i. ആ. ആയരൂപം Bhr. iron frame.

ആയാതം āyāḍam S. (യാ) Happened = ആഗതം f. i. ആയാതഭോഗസമൃദ്ധി Nal.

ആയാസം āyāsam S. (യസ) 1. Exertion. ആയാസം ഒന്നും തുടങ്ങാതിരിപ്പിൻ CG. CC. overwork. 2. fatigue, trouble. ഗമനായാസശമം വരുത്തി CC. refreshed themselves. ആയാസം പോക്കി CG. (=ആലസ്യം) — ആ. ആയൊരു തീയിലേ പായിച്ചു പെയായി പോകമാറാക്കൊല്ലാതേ CG. don't drive her into despair & madness. 3. (compare ആയം II, 2.) nimbleness, അഭ്യാസത്താൽ ആയാസം വരുത്തി by fencing obtained full power of limbs; — opportunity, പാങ്ങു.

ആയിനി T.M. āyini (T. ആചിനി core of tree) = ആഞ്ഞലി Artocarpus pubescens or hirsuta, a strong timber, കാട്ടുപിലാവ്.

പുളിയായിനി Webera corymbosa (its fruit കാട്ടുചക്ക.)

ആയിനിപ്പാട് 1. a mode of dunning, (prh. by sitting on a plank of Artocarpus wood, or from ആന്യം?) ആയിനി വിളമ്പുക to pay the expense of it. 2. meal given to bridegroom by bride's mother on marriage day (=പാച്ചോറു No.)

ആയിരം āyiram T.M. (C. സാവിരം S. സഹസ്രം) 1000. ആയിരം തേങ്ങകൊണ്ടു ഗണപതിഹോമം — ആയിരത്തൊന്നു നൽനമസ്കാരം S. G. ആയിരത്തെട്ടു കലശങ്ങൾ AR. for coronation. പാനൂർ പള്ളികാദിയാരും ആയിരവും കണ്ടു കാര്യം TR. letter to the chief men about P.

ആയിരക്കണ്ണി a dangerous ulcer.

ആയിരങ്കണ്ണൻ thousand eyed.

ആയിരക്കാൽ മണ്ഡപം hall of 1000 pillars, as at Kumbhakōṇam.

ആയിരന്നാവനും ആവതല്ലോതുവാൻ CG. thousand tongued.

ആയിരപ്പന്തം candlestick with 1000 lights V1.

ആയിരമ്പുത്തി prov. thousand witted.

ആയിരോൻ Lord over 1000 Nāyer, അള്ളടത്ത് ആ. KU. also ആയിരോനഞ്ഞൂറു നായർ 1500.

ആയിലിയം āyiliyam (Tdbh. ആശ്ലേഷം) The 9th asterism, forefeet of Leo, auspicious for Nāga worship.

ആയില്ലിയം a med.

ആയുധം āyudham S. (യുധ) 1. Weapon, arms (ഖഡ്ഗശൂലേഷു ചാപപ്രാസതോമരമുല്ഗരയഷ്ടിശക്തിച്ഛുരികാദികൾ AR 6.) ആയുധം എടുക്കത്തക്കവർ TR. the adult males. ബ്രാഹ്മണരെ കണ്ടാൽആ. വഴങ്ങെണം KU. present arms. ആയുധത്താണ Kum K. by my bow! 2. tool ആ. എടുക്കൽ installation by a sword conferred on each successive head of a family (also ഇണക്കു.)

ആയുധക്കത്തി Nāyer's war-knife കൈക്ക് ആ. കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞു TR. (ഏറാട്ടരക്കത്തി mod. മാപ്പിള്ളക്കത്തി.)

ആയുധക്കാരൻ sword-bearer, soldier.

ആയുധക്കോപ്പു armour, preparation for fight ആ'പ്പോടെ പോക TP.

ആയുധപാണി 1. fighting man. 2. title of the 36000 armed Brahmans, who performed Cshatria duty in Kēraḷa KU.

ആയുധപൂജ (=നവരാത്രി) feast in honour of the tools, which procure one's livelihood സരസ്വതിപൂജയും ആയുധം വെച്ചപൂജയും (8th Kanni) TR.

ആയുധശാല arsenal.

ആയുധാഭ്യാസം fencing exercise, taught by Paṇikkar (see കുറുപ്പു). Of 18 kinds (ഛവ്വവിദ്യ പഠിക്ക TP.) viz. 1. ഓതിരം 2. കടകം 3. ചട്ടലം 4. മണ്ഡലം 5. വൃത്തചക്രം 6. സുകങ്കാളം 7. വിജയം 8. വിശ്വമോഹനം 9. തിൎയ്യങ്മണ്ഡലം (അന്യോന്യം) 10. ഗദയാഖേടഗഹ്വരം 11. ശത്രുഞ്ജയം 12. സൌഭദ്രം 13. പടലം 14. പുരാജയം 15. കായവൃദ്ധി 16. ശിലാഖണ്ഡം 17. ഗദാശാസ്ത്രം 18. അനുത്തമം. Popular names are ആനമുകംവെച്ചും ചന്തംവെച്ചും കതിരമുകംവെച്ചും കൂന്തൽവെച്ചും etc. TP.

ആയുസ്സ് āyussu S. (ആയു, √ അൻ, G. āiōn) 1. Life, long life നിങ്ങളെ ആയുസ്സോടുകൂടെ പോണം TR. I shall let you escape with your lives. ആയുസ്സില്ലാത്തവരല്ലോ മരിച്ചു, ആയുസ്സററവൾ ജീവിപ്പില്ല Bhr. ആ. രണേകളയുന്ന ഭടന്മാർ KR. ആ. എടുക്ക, നീക്കിക്കളക TR. to execute one. ആയുസ്സിന്നു ബലം ഉണ്ടാം, ആയിത്തിന്നു നന്നു a med. 2. lifetime.

ആ. വഴിക്ക to live long, ആയുസ്സിന്നു കേട prov. ആ. ഖണ്ഡിക്ക to terminate one's life. V1. നിൻ അഖ്യായുസ്സു കൊടുത്താൽ Bhr. half thy destined lifetime ആ. എത്താത്തവൻ കൂത്തി ചീച്ചാലും ചാക ഇല്ല. vu.

ആയുരന്തം death. ആ'ത്തിൽ സഖ്യം പ്രാപിച്ചു KR. ആ'ത്തോളം Nal 4.

ആയുർബലം strong constitution.

ആയുർഭാവം (=അഷ്ടമഭാവം.) [cine).

ആയുർവ്വർദ്ധനം lengthening the life (f.i. medi-

ആയുർവിനാശകാലം death (ആ. ആഗതം AR.)

ആയുർവേദം medical science.

ആയുശ്ശേഷം rest of lifetime അവന്ന് അല്പം ആ. ഉണ്ടാകയാൽ PT.

ആയുഷ്ടോമം celebration of life, a sacrifice KR.

ആയുഷ്മാൻ (f. ഷ്മതി) long lived — ആയുഷ്മാനാക Bhr. a blessing.

ആയോധനം āyōdhanam S. (യുധ) Battle. ആ'ത്തിന്നു കോപ്പിട്ട Bhr. prepared to fight.

ആയ്യു, ഞ്ഞു āyya T. M. C. 1. To select, cull (hence ആരായ്യു) gather, array വിറക് ആഞ്ഞു വെക്ക heap up, കയിറു, ൽ ആ. coil up. കറുക ആഞ്ഞുവെക്ക put grass halms of equal length for a rite. 2. = അഞ്ചുക, to bend as for an exertion V1. പരിഘം ആഞ്ഞു AR 6. swung. തേർ ആഞ്ഞു പിടിച്ചു ശക്തികൊണ്ടിച്ചു Bhr. pulled up. പാടവം ഉടയവർ തമ്മിൽ നേരെ ആയ്യുടനറെഞ്ഞു RC. ഘടത്തിൽ ഒന്നാഞ്ഞു ടിച്ചാൻ PT. lifting up the arm. കപിമന്നൻ ആയ്യു പായ്യു RC. fled eagerly.

a. v. ആയ്യു to swing (2) വില്ലായിച്ചു തിരുമുടിയിൽ ഓങ്ങി അടിക്കും VeY.

ആരം āram 1. S. (Erz Ge.) Brass, also ആരകൂടം — ആര S. an awl. — ആരൻ S. Mars, G. ärës. 2. Tdbh. ഹാരം string of pearls; മാറത്തു ചേരുന്നൊരാരം CG. പളയാരമോതിരം Pay.

ആരടം āraḍam No M. = താവാട്ട (prh. ആരിടം from അരു; or = ആരുഢം.)

ആരട്ടം āraṭṭam S. N.pr. of a part of the Panjāb, famous for horses.

ആരണൻ āraṇan (T. ആരണം Vēdam, prob. from S. അരണൻ stranger) Brahman, perhaps the name, by which they called themselves when entering the peninsula. ആരണർ കുണ്ഡത്തിൽ അഗ്നികൾ CG. ആരണർ കോനായ നാരണൻ, ആരണാധീശനാം വാമികി E.M. also hon. plur. ആരണചക്രം അനുഗ്രഹം നല്കി CC.

ആരമാ āramā A Venetian, = 5 Rupees V1.

? ആരമ്പം ārambam No. = ഓമന. (ആർ III.)

ആരമ്പമായി വളർക്ക, പോറുക fondly.

ആരമ്പക്കളി or ആരമ്പം കളിക്ക children to coax parents.

ആച്ചിമാർ പോറിയൊർ ആരമ്പപ്പൈതൽ നീ (song) = ആരോമൽ. ആരമ്പക്കുട്ടി etc. darling

ആരംഭം ārambham S. (രഭ) Undertaking, beginning.

den V. ആരംഭിക്ക = തുടങ്ങുക, with Acc. പട ആരംഭിച്ചു വിളിച്ചു, ആരംഭിച്ച കർമ്മങ്ങൾ TR. വ്യവഹാരം ആ MR. with Dat. പ്രവൃത്തിക്ക് ആ. MR. took up the work.

part. ആരബ്ധം begun, വിചക്ഷണന്മാരാൽ ആരബ്ധമായുള്ള ശാസ്ത്രപദ്ധതികൾ Nal.

ആരഭ്യം to be taken in hand ആരഭ്യമായൊരു ബാണഗൃഹം CG.

ആരംഭണ alacrity V1.

ആരംഭി diligent; clever workman V1.

ആരൽ āral T. M. (T. also fire) 1. An eel (So M. ആരോൻ) Clitoria ternatea. 2. (T. ആര) Marsilea quadrifolia = നീരാരൽ; പുളിയാരൽ Oxalis (in GP. നീരാറൽ, പുളിയാറൽ).

ആരവം āravam ആരാവം S. (രു) Cry, noise യുദ്ധാരവം etc.

ആരവാരം T. M. Tu. clamorous multitude, (C. ആരാവാരം retinue, train, prh. from ആരുക) feastly pomp ആരവാരങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും Nal. വീരർ പോരിടെ ആ. മികച്ചു RC. warcry.

ആരവാർ see **ആരുക.**

ആരാട്ടുക, ആരാടിക്ക ārāṭṭuya No. (T. ആരാട്ട = ? contraction of താരാട്ട Winslow) കുട്ടിയെ ആ. To soothe or lull a child to sleep. see ആട്ടുക & ആർ III.

ആരാധനം ārādhanam S. (രാധ) 1. Gaining, performing. 2. (= ആരാധന) worship, esp. with flowers മാലയെ ആ. ചെയ്തു കുപ്പി Nal.

ആരാധനചെയ്യു & ആരാധിക്ക to worship. അവനെ ആ. ചെയ്യേ CartV. രാമൻ വില്ലിനെ ആരാധിച്ചു AR. (before using it).

ആരാമം ārāmam S. (രമ) Pleasure garden പൂങ്കാവു; ആ. എല്ലാമേ ആരാഞ്ഞഴന്ന CG. (a grove.)

ആരായ്ക, ഞു ārāyya T. M. C. Te. [Tu. to rake together.] (prob. ആയ്ക with Inf. ആര) To seek, search, examine ആരായ്ന്തു Syr. doc. നാരായണനെ ആരായണം CG. ക്രമം ആരാഞ്ഞു വന്നിടേണം Vet C. to get a turtle. ആരായ്വേണ്ട Bhr. വേദങ്ങൾ തന്നെപ്പണ്ടാരാഞ്ഞഴന്ന CG. ആരാഞ്ഞുനോക്ക to examine, — ? ആരായ്വുനോട്ടം a certain divination V1.

ആരാൽ ārāl S. (Ved. distant) Near ആ. വീണ AR.

ആരുക, ന്നു āruya (T. Te. to abound, have richly, prh. from √ അരു) C. Te. T. Tu. chiefly the Inf. ആര Richly, satisfactorily. കൈയ്യാരവണങ്ങി, കയ്യാരതൊഴുതു RC. (with both hands) ഒരാറിന്നെന്നും വയാര പിണം നല്കി RC. to vultures in battle — a belly-full for their offspring. ആരവാർമുല full breast, hence ആരവാർമുലയാൾ Bhr. ആരവാർമുല നല്കാൾ RC.

adj. part. past. മധുവാന്ത പൂവിടെ KU. (= പൂണ്ട, ഉള്ള.) നീടാന്ന് ആൾ CG. tall man. ഉണമാന്മവർ the good. മേരുനേരാന്തവൻ RC. as high as Mēru. മോടം ആന്നെഴം ഫലം the joy-giving fruit. ചേണാന്ന സമ്പത്തു overflowing wealth, ആന്ന (sic.) ചൊന്നാൻ CG. decidedly.

adj. part. fut. അകിലാരും കൊങ്ക, അഴകാരും നിൻവാചകം RC.

fin. v. അപായം ആന്ന CC. they died (= പ്രാപിച്ചു).

v. root in Comp. (= ആരും) താരാർമാതു Bhr. the Lotus-born lady Lacshmi വടിവാർ. വില്ലു RC. well shaped bow.

ആരുണ്യം āruṇyam S. = അരുണത, Of glowing anger മുഖം ആ. പൂണ്ടു ചമഞ്ഞു CG.

ആരൂഢം ārūḍham S. (part. രുഹ) 1. Ascended. അശ്വാരൂഢൻ mounted. ആരൂഢന്മാർ, ആരൂഢസമാധികൾ KeiN. perfect philosophers. ആരൂഢമോഹൽ Nal. (= ജാതം). 2. Mal. a ruined house or family = മുമ്പേ ഉള്ള തറവാട്ട.

ആരോഗ്യം ārōgyam S. (അരോഗം) Health, strength; also of trees കഴഞ്ഞിന്റെ ആ. പോലെ TR.

ആരോപം ārōpam S. (രുഹ caus.) Laying on, imputation, charge, also ആരോപണം, denV. ആരോപിക്ക = ചുമത്തുക to inflict; to allege. ഗുണം ആ. VCh. to attribute virtues. ദോഷം ആ. to charge with faults.

ആരോമൽ ārōmal (ആർ = അരു) 1. Darling ആരോമൽ പൈതൽ CG. 2. pleasantly, happily ആ. സുഖിച്ചരുളേണം PT. ആ. വന്ദനം ചെയ്തു etc. (po.)

ആരോഹം ārōham S. (രുഹ) Rising, ascent. പുരവരം ആ. ചെയ്യാൻ KR. went up into (see ആരൂഢം.)

ആരോഹണം ascending (f. i. സ്വർഗ്ഗാ — the death of kings KU.); rise in singing MC. denV. ആരോഹിക്ക to ascend രഥം ആ. BR.

I. ആർ ār T. M. (= യാർ) Who? pl. & indef. sing. ഈ എഴുത്ത് ആരെഴു (& ആരേഴു) TR. whose = ആരുടെ — അവരിൽ ആരാരുടെ ആടിക്ക് ആണ് മുറിഞ്ഞതു MR. (repeated with distributive signification). ആരും ഇല്ല there is none, I have no friend. ആരും മാരും (= ആവരും) ഇല്ലാത്തവൻ V1. left alone in the world.

ആരാൻ (fr. ആൻ, ആയിൻ see ആകുന്ന) ആരാനും whosoever, any one, the next best, ആർക്കാനും വേണ്ടാ none wants it; also declined ആരാനെറ, ആരാനോട KR. ആരാൻ ആരാൻ തന്നേ prov. the who is it remains a who is it.

Old forms ആരേനും (fr. എനിനും) & ആരേലും (ഏലിലും) ആരേലും വന്നു കണ്ടാകിലോ CG. — ഗൃഹം ആരുടെ വാൻ CC. whose can it be?

II. ആർ 1. (T. sharpness) Chip, splinter, as of bamboos മുളയാർ. വിരലിന്ന് ആരുകൾ പാച്ചി

drove splinters between finger & nail ആർ കന്തം, ആരിൻകന്തം spear of Areca wood; shaft of spear (= അലക) ആരിങ്കോൽ pointed stake. 2. (T. splendour) ആരേലും പൊന്നു CG. shining gold. (Comp. ആരുക).

III. ആർ = അരു (bef. Vowels) ആരുയിർ Bhr. The precious life, ആരഴൽ തീരുമാറു Bhg 6. love-sickness; prh. ആരോശ (കച്ച) Vl. contralto (?)

IV. ആർ = ആറു f. i. ഉച്ചത്തിലാമ്മാർ നിലവിളിച്ചു Mud. ആർചൂടും ഈശൻ Siva crowned with Ganga.

ആക്കുക, ത്തു ārkuya T. M. (T. also to fight comp. II ആർ) 1. To cry aloud, roar, shout. ആത്തുപറക to vociferate, മൂന്നനില ആത്തു (in solemnities). ആത്തുപുകഴ്ത്തിനാർ AR. shout of triumph. 2. prh. to blaze up, rise ആത്തെരിയുന്ന അഗ്നി (po.) or roaring fire?

VN. ആക്കൽ, ആപ്പു in ആ. വിളിക്ക, ആപ്പിടുക; also ആപ്പരിക്ക to halloo.

CV. ആപ്പിക്ക 1. make to shout. 2. പൊടി ആപ്പിച്ചു Bhr. stirred up, raised dust.

ആങ്ങോട്ട ārāṅṅōṭṭu (ആർ T. Bauhinia tree, ആർങ്ങകോട്ട its branch, symbol of the ചോഴ Rāja) N. pr. The Valḷuvar dynasty, which had to celebrate the Mahāmakham feast at Tirunāvāi, until dispossessed by the Tāmūri. ആങ്ങോട്ടസപ്തപം KU. ആങ്ങോട്ടപറക MR. by the A. measure.

ആജ്ജനം ārjanam S. (ഋജ) Acquiring. denV. നല്ല ഗുണങ്ങൾ ആജ്ജിക്കേണം PT.

ആജ്ജവം ārjavam S. (ഋജു) Straightness, sincerity, justice.

ആത്തം ārtam (ആ + ഋ) part. Afflicted അവൾ ആത്തയായി CG. suffered (in childbirth). ആത്തനായി Mud. despairing.

ആത്തനാദം shriek, groan, alarm, lament. ആത്തപരായണനായ നാരായണൻ N. the help of the distressed.

ആത്തി S. 1. affliction വിയോഗാത്തി Nal. ആത്തികളയുന്ന തീർത്ഥം KR. a saving water. — vu. ആത്തിയില്ല he is not poor. 2. chiefly thirst ആ. പിടിക്ക pant after water, etc. 3. (comp. ആക്ക) crying out.

ആത്തവം ārtavam S. (ഋതു) The menses. ആ. ചെറുകം, ആത്തവാലിലോകം Nid.

ആർദ്രം ārdram S. 1. Wet, moist ചേലകൾ ആർദ്രങ്ങളായി CG. by bathing. ഭൂമി ആർദ്രയായി (by moonlight) refreshed. ആർദ്രഗന്ധങ്ങളെ കൊണ്ടു തളിക്ക Nal. 2. soft, mellow, feeling അന്യനിൽ പ്രേമാർദ്രഭാവം ഭവിക്കുമോ SiPu 3. are strangers pitied. കരുണാർദ്രബുദ്ധ്യാ AR. from compassion.

ആർദ്ര compassion = ആർദ്രഭാവം, എന്തൊരു ദുഃഖം കണ്ടാൽ ആർദ്ര ഭവിക്കേണം Nal. കല്ലിനും ആ. ഉണ്ടാം Bhr. even a stone would melt.

ആര്യൻ āryam S. (ആര്യ Ved. faithful, or √ ആർ ploughman) 1. Belonging to the Āryas, the conquerors of India, (opp. ദസ്യു, ശൂദ്രൻ). ആര്യന്മാരുടെ മതം കൈക്കൊണ്ടു Mud. the mountain prince embraced Hinduism ആര്യനോടു പരുഷം ഉണ്ടോ പറയുന്നു Mud. a Brahman; but also Veishya, ആര്യൻ = ചെട്ടി loc. 2. Sanscrit ആര്യവാക്ക pure Sanscrit. ആര്യ എഴുത്തു the modern Mal. alphabet, as used for S. writing ആര്യത്തിൽ എങ്കിലും കണ്ണാടകത്തിൽ എങ്കിലും ഒരു കണക്ക TR. 3. suiting an Ārya, noble, respectable രാജാക്കൾ സംബന്ധംകൊണ്ടു എന്റെ വംശം ഏറ്റം ആര്യമാം KR. will be highly ennobled. പോറ്റിയ ആര്യ തത്ത TP. a noble parrot. ആര്യമതി Mud. magnanimous.

hence: ആര്യ Pārvati ആര്യയെ നോവിച്ചാർ CG. ആര്യക്കരനാടു KU.?

വടക്കു ആര്യനാടു KU. the Tuḷu country.

ആര്യപ്പട്ടർ & ആര്യംപട്ടർ a kind of foreign Brahmans.

ആര്യപ്പടികൾ palace entrance — N. pr. the residence at Cannanūr = അറക്കൽ KU.

ആര്യമാൻ the Gayal ox, mistaken for a deer.

ആര്യംവാൾ 1. a foreign medicine. 2. a royal attribute, ആ'ിം പട്ടപുടവയും KU.

ആര്യവേള Cleome viscosa. a med.

ആര്യാവർത്തം the gathering place of the Āryas; the country between Himālaya & Vindhya ആര്യാവർത്തമാം പുണ്യഭൂമണ്ഡലേ Si Pu 8. from whence the Kēraḷa Brahmans were introduced KU.

ആര്യാസുഖം Sanscrit language? പൈയൻകരണൻ എങ്കിൽ ആ. നമുക്ക് എത്രയും കൈരുകം Nal 4.

ആർഷം ārṣam S. (ഋഷി) What originates with Rishis — what is revealed, plain (opp. മാനുഷം invented, artificial).

ആർഹൻ ārhatar S. (അർഹത) Jainas (po.)

ആറു āṟu T. M. C. Te. (Tu. ആജി) VN. of ആറുക 1. Way=വഴി. ആറുവായ്, ആറുവാ V1. the cry by which the road is cleared before a nobleman. Hence ആറേ = വഴിയേ f.i. ചെയ്യുവാനേ, ചെയ്യുവാറേ after having done.

2. manner ഇവ്വാറു thus. അപ്പത്തിന്നു നല്ല ആർ ഉണ്ടു, നല്ല ആറെടുത്തു ചുട്ടതു well baked. — Esp. with adj. part. തോന്നുന്നവാറ് Bhr. the way it appears. ലഭിച്ചവാറെങ്ങനെ Mud. how did you get? കേട്ടവാറാക്കീല്ല TP. did as if he had not heard. ഉരിതങ്ങൾക്കു തക്കവാറു Sab. according to each one's sins. നാണമില്ലാതവാറെങ്ങനെ CG. how did you become so impudent? — Chiefly with future part. മരിപ്പാറായി was about to die. മംഗലമാമാറിരുന്നു lived happily. തപസ്സിന്നാമാറെഴുന്നള്ളി KU. retired for penances. കാമത്തീമാറുമാറെ Bhr. to quench the fire of love. — The form വരുമാറായി "was about to come" — is often contracted in വരാറായി; hence arises the semblance of an Inf. അവിടെ ആണ് ചെന്നു കിടക്കാറ് MR. there we use to sleep; (occasionally also the form of an Inf. തരികാറാകണം TR. may you be pleased to give). For particulars see grammar. — Many Cpds. പുകവാറ കൊണ്ടാറ് etc. explained by phrases like അങ്ങു ബോധിച്ചവാറായിട്ടു രശീതി കൊടുത്തു TR.

3. river T. M. (Te. ഏറു) ആറുനീരും, ആറിൽ ഇകവിലും prov. രക്തം ആറായി ഒഴുകി UR. ചെറിയ തോടുകൾ അനേകം ആറുകൾ അതാര KR. crossed rivers — ആറേ through the river (more in So M.; No. പുഴ.)

4. (=അറു) six T. M. C. Te. (Tu. ആജി) ആറാം sixth ആറാമൻ, — മവൻ. ആറായിരം 6000. ആറാറ് 6×6. & each 6. ആറും നാലും 6 Shāstras & 4 Vēdas, or 6 നയം & 4 ഉപായം.

Cpds. ആറാട്ടുക (3) v. n. to bathe CV. ആറ്റിക്ക f.i. an idol.

VN. ആറാട്ടു bath, esp. of idols with procession, ആനയില്ലാതെ ആറാട്ടോ prov. മൂരിയാറാട്ടു cattle-fair. ഭഗവതിന്റെ ആറാട്ടന്നാൾ അടുത്താൾ കൈമുറിഞ്ഞും ചോര വീഴരുതു TP. no blood to be shed on any account.

ആറാട്ടുകുളം idol's bathing-tank.

ആറാട്ടുതറ = വെടിക്കോട്ട.

VN. ആറാട്ടം bathing — met. തീട്ടം കൊണ്ടോട്ടം prov. = പിരളൽ.

ആറാം വാരി (4) the side near the ribs.

ആറ്റുഴ (4) ceremony for finding out a hidden thing ആ. വെക്ക V1. 2. = നക്ഷത്രം വെക്ക.

ആറുകാൽ (4) 1. insect = വണ്ടു. 2. like other names of the bee, the shrub കയ്യന്നി.

ആറാങ്കര = ആറിൻപുറം (3) bank of river.

ആറിങ്കൽ (3) N. pr. residence of Travancore queen.

ആറുകാൽ (3) river's channel.

ആറു തിരുത്തു (3) regulation of streams.

ആറുമേട് (3) sacrificial grass = കുശ.

ആറുനോറു പോക (3) to be under a vow to bathe & fast. ആറുനോറിങ്ങനെ ചെന്ന പാത്തു Nal. went my way governed by one single thought, unmindful of hunger, etc.

ആറുപുറം (3) towards the river തിരുവണ്ടാറുപുറം ചെന്ന TP.

ആറു വഴിവിചാരം (3) Tr P. superintendence of timber, floated from the jungles.

ആറുവായ് (1) = ആറുവായി.

ആറുവെളുപ്പു MR. land formed by river's sediment; superior ground for fruit-trees (opp. കരവെളുപ്പു).

ആറുക, റി āṟuya T. M. C. Te. (Tu. ആജ്ജു) √ അറു v. n. 1. To go off, be extinguished.

കാട്ടതീ ആറിയാൽ Bhr. ചൂടാറാത്ത ഭൂജിക്ക Nid. താപം ആറുന്നു, (also താപത്തിന്ന് ആറുന്നിതു CG.) കണ്ണുനീർ ആറുമോ Bhr. 2. esp. grow cool ചോറെല്ലാം ആറിച്ചമഞ്ഞു CG. dinner waits. കാമത്തീ (or കാമാത്തി) ആറുമാറു Bhr. to appease or satisfy the lust. 3. to dry up (ആറിയാൽ ഉരലിൽ ഇട്ടുക a med.) as land, washed hair, wounds പുണ്ണാറിവരിക. 4. to heal, be allayed, calmed ദുഃഖം ആ. = ശമിക്ക. ആറാത്ത incurable.

VN. ആറൽ. = തണുപ്പു ഉലപ്പ്. [ആറിടുക).

CV. ആറിക്ക, ആറീടുക (esp. of clothes മുണ്ട്

ആറുക, ററി v. a. 1. To cool, allay, calm. ആറാത്തുതാത ദുഃഖം RC. inconsolable. 2. to dry തലനാർ ആറി; birds to trim their plumage, മുണ്ടു തടവി ആറുക to smoothen king's cloth with hands instead of iron. 3. v. n. (? = ആതുക or T. ആൻറൽ ആലുക) to grow richly, thrive തലനാർ ആറി പോക.

VN. ആററൽ see foll.

CV. ആററിക്ക.

ആററാട്ടി a. A small bird, decoy-bird, sparrow Vi. 2. darling ആറപ്പൈതൽ, ആറേറ O my dear! കങ്കിക്ക് ഒർ ആറകൊപ്പം (= ശബ്ദം) ആയി, ഒർ ആറക്കിടാവേ ഉള്ളൂ TP. (see foll.)

ആറൽ VN. (ആറുക 3) 1. Growing; healthy, magnificent growth ആറലോട് കൂടി മകൾ ഉണ്ടായി Bhr. a big girl. ഉള്ളിൽ ആറലായമാരമൽ Anj. filling the soul. 2. activity, carefully looking after. 3. = ആറ f.i. ആറൽക്കിടാവിനെ CG.

ആറാം 1. Much മുകളേറി ആറാം പറന്നേക്കല്ലേ TP. don't fly too high. 2. (= വാച്ചുതം fr. വായ്ക്കു to thrive) something, somewhat തീയിലോ വെള്ളത്തിലോ ആറാം വീഴുമോ lest he fall in fire or water (or any other danger) നിനക്കാറാറിയുണ്ടോ TP. നീ ആറാം പോയൊ TP. did you perhaps go?

ആല āla T. M. C. Tu. (Tdbh. of ആലയം or ശാല) Shed as for sugar-mill, workshop, cowhouse. ആലെക്കൽനിന്നു പാൽകുടിച്ചാൽ prov. ഏഴാലക്കുനാം TP. the cows of 7 stables. ഡോരു ക്കൽ ആലെക്കലാമാറു ചെന്നു CG. in the evening. — oil-mill കോൽ ഉറച്ച ആലയും ചക്കും ഒക്കാനുള്ള prov. — workshop of blacksmith കൊല്ലൻ പണി എടുക്കുന്ന ആലയിൽ കടന്നു TR. ആലെക്കരേറുക Vi. go to shop or office. നരിയാല pit or shed to catch tigers.

ആലം ālam S. 1. Broad. 2. poison ആ. ഉണ്ടോരനെ ജഗന്നഥേ Bhg. poison swallowing Siva. വാളും ആലവും അഞ്ചുപൊരു കൊട്ടപ്പും RC. 3. M. (T. Dalbergia) a tree = പേഴ, used to make mortars. ആലത്തുരൽ ആലത്തിന്റെ കരുന്നു, ആലത്തിലയിൽ ഇട്ട a med. [Mpl. 4. Ar. 'ālam. world, ആലം പടെച്ചോൻ അള്ള ആലങ്ങാട്ട N. pr. (3).

ആലംബനം ālambanam S. (√ ലംബ) Depending on, support നമുക്ക് ഒർ ആലംബനം ഇല്ല AR 6. (lamentation of widows).

ആലംബം the same (= ആശ്രയം) ലോകവാസികൾക്ക് ആ' മായെഴും മൂലതായി CG. പുല്ലൊടിയുടെ അഗ്രം ആലംബമായ്നില്ക്കുന്ന Bhr 16. to stand on.

denV. ആലംബിക്ക. 1. rest on മരക്കൊമ്പാലാ ബിച്ചു നില്ക്കുന്നു KR 5. to hold to. 2. to assume a form (രൂപം ആ.), religion (മതം) seize ധൈര്യം ആലംബ്യ AR. = കൈക്കൊണ്ടു.

ആലംഭം ālambham S. (ലഭ) Seizing, killing; violent death.

ആലയം ālayam S. (ലീ) Dwelling house, f.i. ദേവാലയം, ബ്രഹ്മാലയം etc. കരുണാലയം merciful, etc.

ആലവട്ടം ālavaṭṭam T. M. C. Te. (S. ആലാവർത്തം from T. ആലുക to move = അല) 1. A fan in shape of umbrella, made of peacock's feathers വട്ടം ചുറ്റിടുന്ന ആ'വും തഴയും KR. ചൂറും ചുഴന്നീടും ആ'ങ്ങളും (Royal insignia & good omen). 2. a pankā.

ആലവാലം ālavālam S. (അൽ III) Watering bed round trees (തടം).

ആലശീല ālašīla M. (√ ആലുക T. to move) Disquietude, trouble, cares. ആ. അവന്നില്ല how happy he is. ആ'കൾ ഈ രാജ്യത്തു ഭാവികരുതു, രാജ്യത്തേക്ക് ഒർ ആ'കൾ കൂടാതെ കണ്ടു

രക്കിക്ക TR. disturbances, rebellious attempts. ഡിപ്പു(വി)ന്റെ പാളയം വന്ന നാട് ഒക്കയും ആ'യായ സമയത്തു TR. general consternation.

ആലസ്യം ālasyam S. (അലസ) 1. Weariness, fatigue. (നോമ്പോൾ ആലസ്യം a med. a symptom) കുഞ്ഞി കിടിക്കാത്തൊരാലസ്യം TP. being knocked up. പുലർന്ന ഉട നാഴിക ചെന്നപ്പോൾ കോലത്തിരിയണ്ണന്റെ ആലസ്യം വർദ്ധിച്ചു TR. his Highness died. 2. idleness, ആലസ്യവാൻ slothful V1.

ആലാത്തുക, ത്തി ālāttuya To bawl, halloo V1. (comp. ആലിക്ക).

ആലാപം ālābam S. (ലപ) Talk. അന്യാലാപം വേണ്ടാ VCh. let her not talk with strangers.

denV. ആലാപിക്ക 1. ആനന്ദഭൈരവി etc. രാഗം ആ. to hum a tune (Brahmans). 2. to speak. [ആലാത്ത് V1. No.

ആലാസ്സ് ālās Ar. lahās, A large cable, also

ആലി āli T. M. C. (ആൽ III) 1. = ആലിപ്പഴം Rain's fruit, hail. ആലിപ്പഴത്തിന്ന് അരണകൾ പോലവെ KR. like the thanks of lizards for hail, also ആലങ്കട്ട V1. 2. oyster NoM. — 3. Ar. ʾāli N. pr. (Mpl.)

ആലിക്ക ālikka a M. (T. ആവലിക്ക to huzza) General shout, as in war or feast V1.

ആലിംഗനം ālin̆ganam S. (ലിംഗ) Embrace. ആ. ചെയ്ക to embrace.

ആലിമികൾ Ar. ʾālim, Learned men (Mpl.)

ആലീഢം ālīḍham S. (ലിഹ) Attitude of shooting (po.)

ആലുക, ന്നു āluya 1. (T. M. C. to move = അല, spread = ആറൽ) v. n. തീ ആലുന്നു The fire spreads V1. = ആളുക. 2. to be spent, go to end, No. എണ്ണ, വിറക ആന്നു പോയി, നെയി ആലാത്ത വിളക്ക economical lamp. 3. ആന്നു ചൊന്നാൻ CG. = ആൻ (see ആരുക). 4. v. a. to heap up (past ആലി V1.) കൂട്ടി ആലുക, തൂറു ആ. to make a straw stack (Coch.)

ആലേപനം ālēbanam S. (ലിപ) Paint, perfume ആ'നാളികൾ കൊണ്ടലങ്കരിച്ചു UR.

ആലോകം ālōyam S. View, interview.

ആലോകനം looking at.

ആലോക്യ AR. having seen. അവനാൽ ആലോക്യൻ CG. to be looked upon by him.

ആലോചന Investigation, reflection (T. consultation).

denV. ആലോചിക്ക to consider. ഈ അവസ്ഥകൾ നോക്കി ആലോചിച്ചതിൽ MR. on considering these circumstances.

ആലോലം ālōlam S. (ലോല) Shaky ആ'മായിപോക = മരിപ്പാറാക No.

I. **ആൽ** āl T. M. (Tu. ലാ) = VN. ആകൽ "Being there", by, through, മൂവലാൽ ഒന്നു Bhr. one of. നാടാലും പാതി, മൂതലാലും പാതി TP. half of (see gram.)

II. **ആൽ** T. C. M. (ആലുക) Ficus Indica Perால, വടം S. The different kinds: അത്തിയാൽ Fic. glomerosa, അരയാൽ Fic. relig. ഇത്തിയാൽ Fic. Benjamina. കാട്ടാൽ Fic. citrifol. കല്ലാൽ Fic. maisorensis (or Hibiscus populneoides) ചിറാൽ, ചുവന്ന ആൽ Fic. infectoria (തവിട്ടാൽ black poplar tree V1.)

ആലൂഴി its falling roots (Palg.)

ആലങ്കായ്, ആലമ്പഴം its fruit.

ആലിൻപാൽ its milk.

ആൽത്തറ കെട്ടുക to wall in a large banian tree ആ'മേൽ അങ്ങിത്തന്നു CG. നികുംഭിലയിൽ ആ. AR 6.

III. **ആൽ** (waving = അല) a M. 1. Water കുന്നിന്നും ആലുക്കും അധിപതി KU. explanation of Tāmūri's title കുന്നലക്കോനാതിരി. 2. (= അല്ലൽ or അഴൽ) trouble. ആലിൽ വീണു, നിണക്ക് ആലും അഴലും ഇല്ലല്ലൊ No.

ആവണം āvaṇam T. (Tdbh. ആപണം) Market, street. (?)

ആവണക്കല്ല് (V1. — ണി —) a trough near a well (താളിപിഴിവാൻ).

ആവണപ്പലക KU. Brahman's stool. ക്രമാസനം (see ആമ).

ആവണക്കു see ആമണക്കു in CG. ആവിണക്കെണ്ണ നീ ആവോളം സേവിക്ക castor oil.

ആവണി āvaṇi C. T. Te. (= ശ്രാവണം) 5th month, ചിങ്ങം.

ആവണിവട്ടം KU. yearly change of the Brahminical string).

ആവതി āvaḍi SoM. (=ആവി) Breath, vapour. ആ. ഇട്ടക=ശ്വസിക്ക V1.

ആവതു see ആകുക II. (possibility).

ആവനാഴി āvanāḷi T. M. (T. also ആവം M. ആവനാഴിക) Quiver Sk.=തൂണി.

ആവരണം āvaraṇam S. (വർ) 1. Screening (=തിരോധാനം V1). 2. obstructing ആവരണം വിക്ഷേപം ഈ രണ്ടു ശക്തികളും HNK. താമസഗുണം ൨ ശക്തിയായ്നിരിഞ്ഞീടും KeiN. (namely ആവരണം & വിക്ഷേപം negative & positive activity).

ആവർത്തം āvartam S. (വൃത്ത) 1. Whirlpool. ജായകളായുള്ള ആ'ത്തിൽ പോയി ചെന്നടൻ ആണും കേണും VCh. falling in love. — haircurled ആവർത്തചക്രങ്ങൾ ൫൦ ഉണ്ടിവറെക്ക് Nal 4. (horses) — the navel is compared to ആ. CG. 2. gathering of men (ആയ്വാവർത്തം). ആവർത്തി returning ഒരാവർത്തിചെന്നു Nal. once more. (ആവൃത്തി better.) [regularly. ആവർത്തനം revolving, repeating, observing denV. എണ്ണ ആവർത്തിച്ചു കാച്ചെണം med. again. ആ'ച്ചു പറക to repeat. അന്നു തന്നെ ആവർത്തിക്ക നൃപൻ VyM. to revise the decree.

ആവലാതി āvalāḍi T. M. (So. — ടി & — ഡി) 1. Vexation ആ'പ്പെടുക V1. to be distressed. 2. grumbling, complaint ആവിലാതിക്ക ചെന്നാൽ PT. ആവിലാതി അഞ്ഞായങ്ങൾ കേൾപിപ്പാൻ, യജമാനന്മാക്ക ആ. എഴുതി അയക്ക, ആ. സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു തീർക്ക TR.

ആവലാതിക്കാരൻ So. plaintiff, No. a vexer.

ആവലി āvali S. Row, drove.

ആവൽ āval 1. (T. desire) hence ആവലാതി? 2. a large bat So. (T. ആവാലം) ആവല്ല ആവൽ വിരുന്നു വന്നാൽ prov. — flying fox=പാറാൻ (loc.) 3. a medic. tree (purgat.) ഓവൽ ആ. മയിലാഞ്ഞി KR 4. prh.=ആവിൽ.

ആവശ്യം āvaśyam S. (അവശ) 1. Necessity. ൫൨ ഉരുപ്പികെക്ക് ആ. ഉണ്ടായി vu. എന്നെ സൂരിക്ക നീ ആവശ്യകങ്ങളിൽ Si Pu 3. in straits (word of a God). ആ. പോക്കുക V1. to deliver. ംരം കായ്ത്തിൽ വിസ്തരിപ്പാൻ. ആ. കണ്ട എല്ലാവരും Arb. all who were deemed necessary for the enquiry. 2. needful, requisite അവന്റെ ആവശ്യം പ്രകാരം പറയെണം MR. speak as he dictates. — It often serves for "must", either with the Nom. of the thing required (കല്പന വരിക വളരെ ആവശ്യം TR. also with the old Inf. ആയതു താങ്കൾ അറിയുമാറു വളരെ ആ. understand: ആയിരിക്കുന്നു); or with the Dat. or 2nd Adv. (ചന്തുവിന്നു കൈക്കൊക്ക് ആ. ഉണ്ടായി TR. Ch. wanted coolies പിടിപ്പാൻ ആ. ഇല്ല MR. പോവാൻ നമുക്ക് ആ. വന്നു TR.) or with the addition of വേണം (in different forms: അയക്കേണ്ട ആവശ്യം ഇല്ല TR. കൊടുക്കെണം എന്നുള്ളതു നമുക്ക് ആ. ഇല്ല I don't want to give away. പറയേണ്ടത് ആ'മാകുന്നു MR.)

ആവശ്യക്കാരൻ mod.=മുട്ടുള്ളവൻ.

ആവശ്യപ്പെടുക mod. to want, wish for=വേണം.

ആവശ്യമായി (=വേണ്ടി for) കാലികൾക്കും വെള്ളം കുടിപ്പാനും ആ. കഴിപ്പിച്ചുകളും MR.

ആവസിക്ക āvasikka S. (വസ) To rest on as a God on a person (ഭ്രതാവാസം); dwell in, sojourn for a time വന്നാൽ ആ'പ്പതിന്നായി AR. ആവാസശാല കെട്ടി ഉണ്ടാക്കി Bhr 6. tents of army. ഭ്രപതിയുടെ ചുഴലവും ആവാസശാല കെട്ടി മരുവി Mud 7. bivouacked.

സ്വർലോകാവാസൻ (po.) the Deity (pantheistically viewed) as spread throughout the universe.

? ആവാട്ടുക, ടി āvāḍuya v. n. To be aired, ആവാട്ടുക v. a. to air V1. (ആവി).

ആവാഹനം āvāhanam S. (വഹ) Invitation; quickening an idol, stealing the presence of a God for a newbuilt temple. നീ ആവാഹിച്ചാൽ വേണ്ടും ദേവന്മാർ വരും Bhr. ഇന്ദ്രനെ ആ'ച്ചു; ഭ്രസുരന്മാരിൽ മഹാദേവനെ ഭ്രസുരസ്ത്രീകളിൽ പാർവ്വതിദേവിയെ ആവാഹനം ചെയ്തു Si Pu 3. worshipped Brahmans as if they were incarnations of the 2 Gods. ശ്രീഭഗവതിയെ ആവാഹിക്ക KU. to make to come. ആവാഹിച്ചു

ള്ളൊരു വെണ്മഴുവാൽ CG. on which he had invoked a Deity.

den V. ആവാഹിക്ക (see prec.), ആവഹിക്ക, to enter, possess, as a demon.

ആവി T. M. C. Te. 1. Breath, life. a M. ആവിതെളിന്തേകിനാൻ RC. granted life. ആവിയുൾക്കൊടിയൊരിടർ വന്നടുത്തായി RC. in the soul. ആവിക്കു തുമ്പം അവക്ക് ഏതും വരാ RC. ആവി ഇടുക to yawn, sigh (കോട്ടാവി see കോട്ടു).

2. vapour, steam ആവിക്കലം 1. ley of ashes ആ'ത്തിൽ മുക്കുക V2. to soak clothes in ley. (comp. ആവതി.) 2. steamer B.

3. T. M. tank (=ആഴി) ആവിയിൽ താമര.

4. =ആവിൽ. ആവിക്കുന്ന, ആവിയുടെ വേമ്മേലതൊലി ഉത്തമം GP.

ആവിയാട്ട=a kind of goat (കൊരിയാട്ട) ആവിയാട്ടിൻ പാൽ ഉഷ്ണം, നൈ തുലോം ലഘു GP.

ആവിക്ക a M. (T. Te. to gape) To desire V1. (see ആവൽ).

ആവിലം āvilam S. Foul ആ'മായ ജലം Brhmd.

ആവിൽ āvil Cœsalpinia bonducella ആ'ക്കുന്ന മരുന്നു നല്ല CG. ആവിലേത്തൊലി a med. (=ആവി 4.)

ആവിസ്സ് āvis, ആവിഃ S. (=ആവിൽ) Manifestly ആവിരാനന്ദം, ആവിമ്മൽ Bhg.

ആവിർഭവിക്ക to come to the light, appear അതു ചെയ്യാൻ ആ. നിൻ ചിത്തത്തിൽ Mud. (=തോന്നുക).

part. ആവിർഭൂതം; ആവിഷ്കൃതം from ആവിഷ്കരിക്ക to manifest, declare publicly. അവരുടെ മുന്നിൽ ആവിരാസീൽ CC.=പ്രത്യക്ഷമായി.

ആവിഷ്ടം āviṣṭam S. (ആവേശിക്ക q. v.)

ആവീരം āvīram M. Beng. (T. ആവിര C.) Cassia auriculata. പൊന്നാവീരം Cassia occidentalis, (So. പൊന്നാരവീരൻ) പൊന്നാവീരകം ഇടിച്ചു a med. [Ah!

ആവു āvu 1. 2nd fut. of ആകുക q. v. 2. interj.

ആവൃതം āvṛtam S. (ആവരണം) Covered ഇരുൾകൊണ്ടു ആ'നായി സൂര്യൻ KR.

ആവൃത്തി āvṛtti S. (ആവർത്തം) A turn, time ഹാരകത്തെ എത്ര ആവൃത്തി കളയാം Gan. as many times as. പതിമൂന്നിന്റെ ആ. ഇരുപത്താറു Gan. the double of.

ആവേശം āvēśam S. (വിശ) Entering, penetration, possession by spirits, (ആവേശപ്പെടുക to be possessed, inspired) engagedness of mind വീടുകമ്മങ്ങളിൽ അവൾക്ക് ആ. ആകയാൽ PT. നിന്നാമങ്ങൾ മാനിനിക്കു മന്മഥന്തന്നുടെ ആവേശമന്ത്രമായ്വന്ന ക്രൂടി CG. thy very names inspire her with love.

ആവേശക്കാരൻ demoniac.

denV. ആവേശിക്ക to enter, be occupied with മാനിൽ ആ'ച്ചിതു ചിത്തം സീതെക്കു Bhr. usurp. അട്ടിക്കു നിങ്ങൾക്ക ആ'പ്പതിന്നതുമ VilvP.

part. ആവിഷ്ടം 1. possessed, engrossed. 2.=ആവേശം; ഉൾപ്രാണം ഭ്രമിച്ചിതു കലിതൻ ആവിഷ്ടത്താൽ Bhr 3. [sure.

ആവേഷ്ടനം āvēṣṭanam S. (വേഷ്ട) Enclo-

ആവോലി āvōli So. ആകോലി No. ആവേലി V1. Pomfret; Stromateus P.

വെള്ള ആ. Str. candidus.

കാർ ആ. Str. niger.

ആശ āśa S. 1. (√ അശ reach) Quarter (=ദിക്ക) എട്ടാശപൊട്ടംവണ്ണം അട്ടഹാസംചെയ്യുAR. പത്താശാന്തവും നിറഞ്ഞു BhrmP 7. 2. ആശസ്സ് Ved.=ആശംസ). a.) hope വറെറാന്നും കൊട്ടാന്നും ആശ വിടാ prov. അതിന്ന് ആശ വിട്ടും TR. shall not hope for it. ഇന്ന നമ്മുടെ ആശ തീന്ന TR. I have lost all hope. കൊടുത്ത കൈക്ക് ആശയും കൊണ്ട കൈക്കു ഭീതിയും prov. സ്വപ്നത്തിൽപോലും ആശ കുറഞ്ഞൊരു കാന്തൽശ്നം Si'u. a hope hardly nourished in dreams. നാളയും ഉണ്ടാം എന്നുള്ളൊരാശ കോലേണ്ട CG. don't nourish the hope. പൂവ്വോപകാരിക്ക് ആശ പറഞ്ഞ ചതിപ്പുവൻ അധമാധമൻ KR. who deceives by raising false hopes. ആ. കൊട്ടക്കരുതു prov. b.) desire, longing പൊന്നാശ മണ്ണാശ, പെണ്ണാശ etc. വിത്തത്തിൽ ആശ പറവുക GnP. നിന്നാശ കണ്ടില്ലൊരുവക്കും അയ്യോ Anj. Alas none longs after thee. ആശ നിശ്ചയം നാശം വരുത്തും — with Loc. അതിൽ ആശ വെച്ച (also അതിന്ന്, അവളോട് — മുതല്പ്പാശ പെരുതു Anj.)

ആശപ്പെടുക to covet, fall in love.

ആശാപാശം കാട്ടുക, പറക to allure.
ആശാഭംഗം disappointment.
denV. ആശിക്ക to desire, hope.

ആശംസ āśśamsa S. = ആശ 2.
denV. ആശംസിക്ക to wish V1.

ആശങ്ക āśśanga S. (ശങ്ക) Misgiving V1.
denV. ആശങ്കിക്ക to suspect.

ആശയം āśśayam S. (ശീ) Receptacle, chiefly mind മേവനെ ആ'ത്തിൽ ചേർത്തു Bhr. (=ധ്യാനിച്ചു) ആശയേ ചിന്തിച്ചു PT.

ആശരൻ āśśaraṅ S. (voracious) Rāxasa ആ'നായി പന്തീരാണ്ടു വസിക്ക Si Pu.

ആശാൻ āśāṅ T. SoM. Schoolmaster (= ആചാര്യൻ q. v.)
ആശാരി T. M. carpenter, (fem. ആശാരിച്ചി) said to be of Brahm. offspring, sculptor of idols, also of stone. ആശാരിയുടെ ചേൽ ആടിയും ഒടുവും കഷ്ടം prov. also മേലായാരി TP.

ആശാളി So. Garden-cress, better അറുചാളി.

I. **ആശി** āśi S. Serpent's fang.
ആശീവിഷന്മാർ Bhr. serpents.

II. **ആശി** Tdbh. = ആശിസ്സ S. (ശാസ) Prayer, blessing. മിക്കാശികളും ക്രിനർ RC. ആശിയും ചൊല്ലി Bhr. വാഴ്ക എന്നാശി ചൊല്ലി AR. ഭേശികൻ നല്കിനൊരാശിയും പൂണ്ടു CG. ഉത്തമവചനങ്ങൾ ആചിക്രിനി RC.
ആശിസ്സ് & ആശീസ്സ S. അവളോടാശിസ്സു പരിഗ്രഹിച്ചു Bhr.
ആശീർവ്വാദം blessing (& ആശീർവ്വചനം) ആചാര്യനോട് ആ. വാങ്ങി ഭക്ഷിണ ചെയ്തു Bhr1. സത്തുക്കളുടെ ആ. കൈക്കൊണ്ടു KR. their thanks. അനേകം ആശീർവ്വാദം TR. (=സലാം) അവളിൽ കൈവെച്ച് ആ. ചൊല്ലി VilvP.
den V. ആശീർവ്വദിക്ക to bless. ഇത്തരം ആ'ച്ചൊന്നപ്പോൾ Mud. മുനി ആ'ച്ചയച്ചു KR.

ആശു āśśu S. (G. 'ōkos) 1. Quickly, soon. ആശുപോയീടിനാൻ. 2. = ആശുപ്രീഹി rice ripening during the monsoon. [VCh.
ആശുകാരി resolute; ആശുകാരിത്വം വേണം
ആശുഗം swift (arrow Sk. wind) ആശുഗവേശന Bhr. [impurity, പുല.

ആശൌചം āśśaujam S (ശുചി) Ceremonial

ആശ്ചര്യം āśčaryam S. (ചർ) 1. Wonderful, strange, welldone!
ആശ്ചര്യൻ a marvellous person.
2. wonder, admiration ആശ്ചര്യകരമായ തപസ്സ് KR. astonishing.
ആശ്ചര്യപ്പെടുക to wonder.

ആശ്രമം āśramam S. (ശ്രമ) 1. Hermitage, പർണ്ണശാല f. i. കാട്ടിൽ ആ. തീർത്തു പാർക്ക. 2. the 4 stages of Brahminical life, Brahmačāri, Gṛhasta, Vānaprastha, Sannyāsi ആ. ഭിക്ഷിക്ക KU. to observe the rules of each ആ.

ആശ്രയം āśrayam S. (ശ്രി) 1. Support, to what one leans, refuge, ആ. ഇല്ലാതവർക്ക് ഈശ്വരൻ ആ. prov. Mud. ആ. അവർക്ക് എന്തു AR. how are they to help themselves? ജ്യോതിശ്ചക്രങ്ങൾ എല്ലാറിനും ആ. ധ്രുവൻ Bhg. the centre round which the stars revolve, axis = തിരിക്കുറി. 2. protection & reliance രാജാവ് എന്നല്ലാതെ മറ്റ് ആ. അവർക്കില്ല KR. they rely altogether on the king. കമ്പഞ്ഞിയിൽ ആ'മായി നില്ക്ക TR. to stand under the Government of the HC. രാജാവിന്റെ ആ. പിടിച്ചു പുറമേ സഞ്ചരിക്കുന്നു TR. to remain abroad under the Rāja's protection. പലരും കമ്പഞ്ഞി ആ. പിടിച്ചു പന്തലിൽ വന്നു TR. resorted to the harbour under the HC.'s protection. 3. any dependence or relation, also adj. ആ മർമ്മം ഒന്നാശ്രയമായി MM. that vital spot is near the teeth; most of the മർമ്മം are അസ്ഥിആശ്രയങ്ങൾ etc. ബാഹുജന കർമ്മാശ്രയം തന്നേ ഉള്ളു Bhr. the Cshatrias' business is action.
denV. ആശ്രയിക്ക (part. ആശ്രയിച്ചു & ആശ്രിച്ചു) 1. to seek support, have recourse to നിൻപാദം ആശ്രയിച്ചു AR. താനും ശത്രുപക്ഷത്തെ ആശ്രിച്ചിതോ Mud. has he joined the enemy? ആശ്രയിച്ചുണ്ണുന്നവൻ PT1. living by service. 2. to trust, believe ബുദ്ധമുനീമതം ആശ്രിച്ചു Mud. adopted Buddhaism. 3. to have some connexion with ജ്ഞാനം ആശ്രിച്ചു ശോകം കളക AR. to expel grief through philosophy. ഇതിനെ ആശ്രയിച്ചുപറഞ്ഞു Bhr. = സംബന്ധിച്ചു, കരിച്ചു; രാജധർമ്മം

ആശ്രിച്ചു ഭീഷ്മർ അറിയിച്ചു Bhr. Bhîshma explained about a king's duties.

part. ആശ്രിതൻ dependant, client, believer ആശ്രിതവത്സലൻ loving his dependants (God, king) ആശ്രിതവാത്സല്യം Bhr.

CV. ആശ്രിതന്മാരെ ആശ്രയിപ്പിച്ചെഴും ഈശ്വരന്മാർ CG. make them feel secure, nourish their reliance.

ആശ്രവം āśravam S. (ശ്രു) Promise.

part. ആശ്രുതം promised.

denV. ആശ്രവിക്ക to engage V1.

ആശ്ലേഷം āśleśam S. (ശ്ലിഷ്) Embrace പാശാശ്ലേഷം വേഴ്പിട്ട PT. untied.

denV. തങ്ങളിൽ ആശ്ലേഷിച്ചു Bhr. ഗാഢം ആശ്ലിഷ്യ AR. —

part. ആശ്ലിഷ്ടം embraced.

ആശ്വയുജം, ആശ്വിനം āśvayujam S. The month കന്നി (അശ്വിനി).

ആശ്വസിക്ക āśvasikka S. (ശ്വസ) To breathe up, recover from a fit, be relieved, consoled, rest വേൽകൊണ്ടു തളർന്നാശ്വസിച്ചു AR. എന്നാശ്വസിച്ചു CC. flattered herself.

part. ആശ്വസിതം, ആശ്വസ്തം.

CV. ആശ്വസിപ്പിക്ക to refresh, comfort, soothe. ആശ്വസിപ്പിൻ എന്നെ ചൊല്ലി നിന്നാശ്വസിപ്പിച്ചു CG. മമ പിതാക്കന്മാരെ ആശ്വസിപ്പിക്ക നീ AR. console my bereaved parents.

ആശ്വാസം 1. relief, comfort ദീനം അസാരം ആ. ഉണ്ടു, പറഞ്ഞ് ആ. വരുത്തി TR. — also ആശ്വസ്തത. 2. time for breathing, section തൃതീയാശ്വാസം 3rd chapter.

ആഷാഢം āṣāḍham S. (അഷാഢ from സാഢം) Month കർക്കടകം or മിഥുനം.

ആസക്തൻ āsaktaṅ S. (സജ്ജ) Cleaving to, attached, devoted.

ആസക്തി attachment, zeal. രംഭയിൽ ആ. കൊണ്ടു രമിച്ചു പോയി KR.

ആസംശം 1. = ആസക്തി. 2. uninterrupted.

ആസനം āsanam S. (ആസ) 1. Seat, stool രാജാ —, സിംഹാ — throne. 2. fundament ആസനം മുട്ടിയാൽ, ആ'ത്തിൽ പുൺ prov. എരുമ് ആസനത്തിൻ കീഴിൽവെക്ക TR. (torture).

part. ആസീനൻ seated.

ആസന്നം āsannam S. (സദ്) Near. ആസന്നകാലം impending death.

ആസാദ്യം obtainable V1. പാതാളം ആസാദ്യ CC. going to Hades.

ആസാരം āsāram S. (സർ) Shower ആ. തുടങ്ങിടിനാൻ പാസവൻ Bhr. Indra rained.

ആസുരം āsuram S. (അസുര) Diabolical, savage (as marrying by purchase).

ആസുരി 1. surgery. 2. the 9th ഭാഗം of the human body = ഉപസ്ഥം VCh.

ആസ്കന്ദിതം āskandiṭam S. (സ്കന്ദ) Gallop. ആസ്കന്ദനം attack, assault.

ആസ്തരണം āstaraṇam S. (സ്തർ) Spreading mat, carpet പുഷ്പാസ്തരണതുല്യം AR.

denV. ആസ്തരിക്ക = വിരിക്ക V1.

ആസ്തി āsti 5. (from അസ്തി?) Property, substance, riches ആസ്തികൾ ക്ഷയിപ്പിക്ക, വർദ്ധിപ്പിക്ക (doc.); പടെക്ക് ആസ്തിവക TR. the financial means for war (opp. ആൾ, തോക്ക).

ആസ്തിക്കാരൻ wealthy.

ആസ്തികൻ S. (opp. നാസ്തികൻ) 1. believer in the reality of God & world. 2. M. = ആസ്തിക്കാരൻ, hence

ആസ്തിക്യം 1. faith ആ'മോടു ചൊല്ലു, ആ'മുള്ള ജനം ബഹുമാനിക്കും Bhr. 2. M. ആസ്തിക്യം. ഇല്ലായ്മ കാരണാൽ SiPu 3. from poverty.

ആസ്ത āstē P. āhistē, Gently, slowly.

ആസ്ഥ āstha S. (സ്ഥാ) 1. Regard for, care നാദനന്തന്നില്ലുള്ളാസ്ഥയാലേ CG. സജ്ജനാചാരത്തിൽ ആ. ഉണ്ടെങ്കിൽ SiPu. if you mind the laws of good breeding. 2. longing for ആസ്ഥയായുന്ന വഞ്ചിക്കുമ്പോൾ CG. if determined to cheat. ആസ്ഥതഴപ്പിച്ചു വാത്തയാൽ kindled the affection afresh.

ആസ്ഥപ്പാട So. disposition, provision for PP. hence ആസ്ഥമാക്കുക to prepare for, get ready V1. (= ആയത്തം) ആസ്ഥനായുള്ള വിരിഞ്ചൻ CG.

ആസ്ഥാനം Assembly; hall of audience ആസ്ഥാനവാസികൾ CG. ministers, courtiers, etc.

ആ. പുക്കു Bhr. ആ'ത്തിൽ നിന്നോടി വന്നു CG. (Brahma surprised); generally:

ആസ്ഥാനമണ്ഡപം (also ആസ്ഥാനമന്ദിരം CG.) Royal hall KU. ആ'പേ രത്നസിംഹാസനം പ്രാപിച്ചു Bhr. ആ. പുക്കു ജൈളിഞ്ഞു മരുവിനാൻ SiPu. (a conqueror).

ആസ്ഥാനി the same (V1. court-house).

ആസ്പദം āspaḍam S. (പദം+ആ) Seat, place (= സ്ഥാനം) സംശയത്തിന്ന് അല്പവും ആ. ഇല്ലാത്ത MR. exempt from the slightest suspicion. ആപത്തിന്നാസ്പദം Bhr. occasion for. — God is called മോക്ഷപദം കരുണാസ്പദം CG.

ആസ്യം āsyam S. (ആസ് L. os) Face, mouth ആസ്യം (sic.) കൊൾക to cast in the face, knock against one V1.

ആസ്വദിക്ക āsvaḍikka S. (സ്വദ്) To taste മുന്തിരിങ്ങ തൻ ഫലം ആ'ക്കുന്ന പോലെ SiPu.; met. സ്ത്രീയെ Bhr. തപ്നാമസങ്കീർത്തനം ആ. Anj. വായ്വലർ, മുല, തുടക്കാമ്പു etc. AR.

ആസ്സ് ās P. (ആച് V1.) Mill, ആസ്സുക്കൽ (ആചക്കല്ല് V1.) pair of millstones.

ആഹതം āhaḍam S. (ഹൻ) Beaten V1.

denV. ഭേരി ആഹനിക്ക to strike drum Bhr. മുട്ടി ഉരുട്ടിപ്പിടിച്ചു — അവൻ മേനിയിൽ ആഹനിച്ചാൻ CG.

ആഹരണം āharaṇam S. (ഹർ) Fetching.

denV. ആഹരിക്ക to fetch.

ആഹാരം (taking to one's self) Food പിലാവിൻെറ കായി കടിയാമാക്ക് ആ'ത്തിന്ന് ആകുന്നതു TR. ആഹാരങ്ങളും ഇല്ല നിദ്രയും ഇല്ല KR. no meals.

denV. ഫലമൂലം ആഹരിച്ചു AR 6. lived upon.

ആഹവം āhavam S. (ഹ്വ=ഹ്വാ) Calling out, battle, fight. Bhr.

ആഹുതി S. (ഹു) sacrifice മാംസാഹുതികളും ചെയ്യുന്ന Nal. ആ. ആക്ക to offer up. ഇന്നൊരാഹുതി ചെയ്യിന്നേൻ എൻ ഉടലംകൊണ്ടേ RC.

part. ആഹുതം sacrificed.

ആഹ്വതം called.

ആഹാ āhā interj. ആഹാ തൊഴിച്ചു കരഞ്ഞു ചൊന്നാൻ SG.

ആഹേയം āhēyam S. (അഹി) Snakish ആഹേയഹതയായാൾ Bhr. died from snakebite.

ആഹ്നികം ānhiyam S. (അഹൻ) What is done daily, in a day or by day (f. i. കർമ്മം), Tdbh. ആന്യം.

ആഹ്ലാദം āhlāḍam S. (ഹ്ലാദ) Gladness.

ആഹ്വാനം āhvānam S. (ഹ്വാ) Call, summons ആ. ചെയ്ക=വിളിക്ക. [called Rāma. ആഹ്വയം name. രാമാഹ്വയൻ the person

ആളാനം āḷānam S. Post to which elephants are tied കെട്ടുകുറ്റി; ആളാനബന്ധകരി HNK.

I. **ആളി āḷi** S. 1.=ആവലി Row ആളികെട്ടി നടക്ക to march in procession. 2. S. (ആൾ? female friend തൊഴി pl. ആളിമാർ, — ജനങ്ങൾ.

II. **ആളി** T. M. C. (ആളുക) Holder വില്ലാളി, തേരാളി, പടയാളി, നീരാളി etc.

I. **ആളുക, ളി āḷuya** No.=കാളുക To cry out, roar (C. ആലു SoM. ആലിക്ക).

ആളിപ്പു (loc.) an explosion.

II. **ആളുക, ണ്ടു** T. M. C. Tu. (Te. ഏലു) 1. To rule അരചാണ്ടു തുടങ്ങി Pay. നാടാളും ഇവൻ KR. പടയാണ്ടോർ RC. officers; to tend കാലികൾ ആണ്ടു നടന്നു Bhr.

2. to possess, have ഗുണമാണ്ടു=ഉള്ള; ബലമാളുമവൻ RC. കനിവാളുന്ന CG. gracious വാങ്കനിവാണ്ടു നല്കുവതിന്നു Swarg. to hold & show mercy. ജയമാണ്ടരുളുക; വിസ്താരമാണ്ടു KR. extensive. മയ്യഴിയിൽ ആണ്ട പുഴ TR. the river at Mahe. കയ്യാണ്ടവൻ he that has the power V1. തങ്ങളെ ആണ്ടോൻ CG. their lover (or Lord); with Acc. ഈ ഗുണങ്ങളെ ആളുന്ന പുത്രൻ CG.

— CV. in കയ്യാളിക്ക f.i. അവരുടെ പക്കൽ കയ്യാളിച്ചു PP. delivered up to them.

(Another modern ആണ്ട see under ആൻ in ആകുന്നു.)

ആൾ āḷ T. M. C. Tu. (in Tu. & Te. woman, hence the fem. term ആൾ, അൾ) comp. prec. 1. A person, പെണ്ണാൾ a female, മകൾ രണ്ടാൾ both sons, ആളും ആയുധവും നീത്തി TR.

garrisoned the forts. ആളെ അയക്ക to send. നാം ആളെ അയച്ചവനെ പിടിച്ചു TR. they seized my messenger. ഈ നമ്പ്യാന്മാർ ൧൦ ഇരുന്നൂറും ൧൦ മുന്നൂറും ആളും ഉണ്ടാകുന്ന ആൾ തന്നെ TR. ആളുവില കല്ലുവില prov. 2. an able person അവൻ ആളായി has become a man. താൻ ആളായി പുറപ്പെടുക V2. to undertake a responsibility. With Dat. & 2nd adv. able, നീ എന്നെ രക്ഷിപ്പാൻ ആളല്ല Lit. thou art not the wife to nurse me. ഇതു ചെയ്തീടുവാൻ ആളു ഞാൻ Mud. I shall do it. ഒക്കെക്കുമാൾ qualified for all. അതു സഹിപ്പാൻ ആളാകയില്ല TR. it will be intolerable.

ആളാക്ക to bring up well; to appoint to an office; to fit for.

3. servant, slave. ആൾ കൊള്ളുക to buy a slave V1. 4. measure of a man ഒരാൾവെള്ളം, രണ്ടാൾ പുറം വെള്ളം ഉണ്ടു MR. ആൾപുറം എകച്ചയായി; മൂവാൾക്കോ പതിററാൾക്കോ prov.

Comp. ആളടിമ (3) VyM. slave.

ആളക്കൊല്ലി money (mankiller).

ആളായ്മ (2) capacity, So.

ആളുമറ the wall surrounding a well.

ആളൊടി battlement of fort B.

ആൾക്കാട്ടി a mocking bird (B. Job.=hawk?)

ആൾക്കാർ (3) dependants ഉദയവർമ്മരും രാജവർമ്മരും ആൾക്കാരോടു കൂടി (doc.), ഒററുകാരൻ ആൾക്കാർ മുതലായവർ MR. hired servants.

ആൾക്കാശു a venetian V1. (a kind of ആമാട).

ആൾക്കുറിയൻ a bird in Trav.

ആൾക്കൂലി (3) slave's hire.

ആൾചിതം (2) fitting a man; proportions of a person.

ആൾപാട്ടം (3) rent of a slave lent out to another person.

ആൾമാററം disguising the person. ആ. വിദ്യ the art of assuming any form. ആ'മായി (or — ആലേ) മറഞ്ഞു പോയി TP. made herself invisible.

ആൾരൂപം image (of gold, silver) കാളിക്ക് ആ. ൧൬ തരുവൻ SG.

ആൾമാരി āḷmāri Port.=അൾമാറി Almeira.

ആൾവാർ āḷvār & ആഴുവാർ T. M. C. Te. ("the rulers" or "the humble") Title of the 12 Vishnu apostles. see ആഴുവാൻ.

ആഴക്കു āḻakku (T. C. ആഴാക്കു) A handful= പോങ്ങ (prh. from അര ഉഴക്കു) the $\frac{1}{8}$ of a നാഴി=5 ചകടു CS.

പഴങ്ങാഴക്കു a half āḻakku, $\frac{1}{16}$ Nāḻi.

ആഴം āḻam T. M. C. (√ അഴ in അഴങ്ങു) Depth, deep place. ആ. നോക്കുക to sound a place, sift a person or matter. — met. ആഴമുള്ളവൻ a deep man — ആ. പൂണ്ട മോദം CG. ആഴമുള്ള കുഴിക്കു etc. prov.

ആഴാതി So. a class of Pagoda attendants.

ആഴാന്തൽ So.=പലകപ്പയ്യാന Bignonia Indica.

ആഴി āḻi T. M. C. (ആഴുക) 1. The deep, ocean ആഴിയും ഊഴിയും sea & land, നാലാഴി ചുററിനൊർ ഊഴി KR. ആഴികൾ the 4 oceans, ആഴിയെ കടഞ്ഞു CG. (പാലാഴി etc.); ആഴിവർണ്ണൻ, ആഴിനേർവർണ്ണൻ Cṛshna, black as the sea. ആഴിമാനിനി, ആഴിമാതു Laxmi. ആഴിമാതാളുന്ന പൈതൽ CG. ആഴിപ്പെണ്ണാളുന്ന കാർവ്വർണ്ണൻ Laxmi's husband (or=ശ്രീമാൻ).

2. reservoir നീരാഴികൾ; പൊടിച്ചാഴിയിൽ ഇട്ടു Bhr. in a tank.

ആഴിയാറു N. pr. Coḍungulūr KU.

3. roundness (from 1. ആഴിയെക്കൊണ്ട് അരഞ്ഞാണിട്ടിരിക്കുന്ന ഊഴി PT.) ആഴി വില്ലു RC. round bow, So. പോരാഴി=ചക്രം disk, കണയാഴി ring. — ആഴി So. funeral pile.

4. ആഴിരാജാവ് KU. the "seeking", title of Arakkal, as ruler of the Lakkadīves (=ആദിരാജാവ് & Ali Rāja).

5. ആഴിക്കുഴിക്കാണം (prh.=അഴിവു) a kind of mortgage W.

ആഴുക, ണു āḻuya T. M. C. (Te. ലൊഗു) (√ അഴ) v. n. Sink=താഴുക; vu. ആണ്ടു sank to the bottom. ഭാരമോടാണു & ഭാരം കൊണ്ടു താണു Bhr 1. ആണ്ണുപോയെങ്ങേനും വീണൊരു നാഭി CG. (mark of pregnancy) ആനന്ദവാരിയിൽ ആണ്ണുകിടന്നു CG. ദുഃഖസമുദ്രത്തിൽ വീണാണു Vil.

Inf. ആഴ, ആഴേ deeply. ആഴക്കുഴിക്ക as for planting cocoanuts, അരവിരലാഴ മുറിച്ചാൽ MM.

VN. ആഴ്ച T. M. (T. കിഴമ the same) 1. a sunset, weekday തിങ്കളാഴ്ച etc. 2. = ആഴ്ചവട്ടം a week. ഒരാഴ്ചവട്ടത്തിൽ കൊണ്ടുപോന്നീടുവൻ RS.

ആഴ്ചമുറ daily or weekly duty; regular bath with oil on Wednesday & Saturday.

ആഴ്ത്തുക, ഴ്ത്തി v. a. to sink, immerse കൊന്നു നീരിൽ ആത്തികളകയും ചെയ്തു KU. വെള്ളത്തിൽ കെട്ടി ആഴ്ത്തുവാൻ ഭാവിച്ചു TR. a torture.

ആഴുവാഞ്ചേരി (ആഴ്വാൻ) N. pr. of a Brahman village, the head of which ആ. തമ്പ്രാക്കൾ is the leader of the പന്നിയൂർക്കൂറു (near Tirunāvāy, in Ādinātha) KU.

ഇ I

ഇ Found in Tdbh.'s: before initial ര, ല, ട as ഇരാശി, ഇലവംഗം, ഇടക്ക; — instead of ജ്ഞ as ഇടവം; — inserted, as കാരിയം, വരിഷം. In Dravidian words it changes with ഉ as in ഇരു, ഇരി — glides into എ before Cerebrals & Liquids, as ഇടം, എടം; ഇര, ഇറങ്ങു, ഇല, ഇളയ etc.

ഇ i 5. This, hence ഇവൻ, ഇതു. — The following Consonant is doubled: ഇക്കാലം this time. ഇച്ചെയ്തു (po.) this thing done. ഇന്നിങ്ങൾ (po.) you here. — It stands for the first person: ഇജ്ജനങ്ങളെ പാലിക്കേണം (po.) preserve us. ഇദ്ദേഹം I.

ഇകൽ iγal T. M. (T. ഇക, C. ഇക്ക put down, destroy) Fight. അങ്ങുചെന്നികൽ കിട്ടുവോമോ RC 4.

ഇകല്ക്കളം = പോർക്കളം, in RC. ഇകല്ക്കളംപുകുന്താൻ 34 ഇകല്ക്കളത്തിടേ 57. (also Mpl. song ഇകലിൽ പൊരുതു). [തമ്പുരാനെ).

ഇകറുക? = അകറുക (po. ദുഃഖം ഇകറുന്ന

ഇകക്ക, ത്തു T. aM. ഇകത്ത ദാശരഥി RC. the conquering Rāma.

ഇക്ക ikka Ar.? Uncle = കാരണവർ (Mpl.)

ഇക്കു ikku aM. (ഇക or ഇറുക്ക) = ആപത്ത്, തട in RC. ഇക്കുവില്ലവെന്നു said, there was no trouble. [ക്ക) — also V1.

ഇക്കട്ടു T. C. Tu. straits, difficulty (from ഇറു

ഇക്കളിക്ക (T. എക്ക) to draw in the stomach B.

ഇക്കിളി V2. = കിക്കിളി tickling.

ഇക്കിൾ S. ഹിക്ക (No. എക്കിട്ടു) & ഇക്കിട്ടം hickup V1. — ഇക്കിൾ @ പ്രകാരത്തിൽ Nid.

ഇക്കേറി C. Tu. M. The residence of the Bednur Lingaite kings — ഇക്കേറിസംസ്ഥാനം their kingdom — ഇക്കേറിപ്പണം, — വരാഹൻ their coins.

ഇക്കേറിയാൻ N. pr. the king, who subdued the North of Colanāḍu KU.

ഇക്ഷു ikšu S. Sugarcane (Te. ഇഞ്ചു from ഇൻ) ചക്കിൽ അകപ്പെട്ടൊർ ഇക്ഷുപോലെ CG.

ഇക്ഷ്വാകു 5. N. pr. First king of Ayōdhya Brhm P.

ഇങ്കിരീസ് iṅġirīsu Ar. (from Inglese) English (KU.) ഇങ്കിരിയസ്സ് കൊല്ലം the Christian era, A. D. (T. R.) [spark) Firefly B.

ഇംഗണം iṅġaṇam aC. (ഇൻ, കണം sweet

ഇംഗിതം iṅġiδam S. (ഇംഗ് to move) 1. Gesture, shrug, hint ഇംഗിതാകാരങ്ങളും ചേഷ്ടയും അറിയേണം VC. 2. intent, purpose (= ഹൃൽഗതഭാവം). ഇംഗിതം ഹിതം പറഞ്ഞു PT 3. gave the proper explanation. — ഇംഗിതം പോലെ ഭൂജിക്ക = യഥേഷ്ടം Sil.

ഇംഗിതജ്ഞൻ Sk. knowing one's thoughts, God.

ഇംഗിതജ്ഞന്മാർ AR 6. who know to take hints.

ഇംഗുദി iṅġudi S. a med. plant (Terminalia Catappa?) — ഇംഗുദി മരത്തിൻ നിഴലതിൽ ചെന്നു KR 2.

ഇങ്ങു iṅṅu T. M. (ഇം = ഇതു) 1. In this direction, here. 2. to me, to us. ഇങ്ങുകൊണ്ടത്താ TR.

bring me them here. പുത്രൻ ഇങ്ങേകൻ പോരും KR. (=എനിക്കു).

ഇങ്ങേയാൾ, ഇങ്ങോൻ our man.

ഇങ്ങനേ (അനേ), ഇങ്ങിനേ 1. thus (=ഇക്കണക്കു, ഇത്തരം) — ശത്രുസംഹാരത്തിന്ന് ഇ. എന്നില്ല Bhr. no rule as to how. 2. ഇങ്ങനേ ഭ്രമിതലേ ശയിച്ചു Nal 3. just (=വെറുതെ) without any preparations. ഇങ്ങനത്തേ such (ഇ. മഴ etc.)

ഇങ്ങിടേ, ഇങ്ങിട here, hither (po.)

ഇങ്ങുന്നു (നിന്നു) 1. from here, hence. 2. from me or us. — Often Abl. for Nom. ഇങ്ങുന്നു സമ്മതിക്ക ഇല്ല TR. we shall not agree. 3. also the 2nd person, with whom the speaker identifies himself ഇങ്ങുനിന്നയക്കേണം ശിക്ഷ്യരിൽ ചിലരെയും AR. please send (from here your) disciples. [വന്നു KU. to us.

ഇങ്ങോക്കി (നോക്കി) hither. അങ്ങുന്നിങ്ങോക്കി

ഇങ്ങോട്ട (പട്ട) 1. hither, this way. 2. the 1st person ഇങ്ങോട്ട ചോദിച്ചു TR. asked me. ഇങ്ങോട്ടവിരോധികളായവർ MR. my enemies. ഇങ്ങോട്ടേയും ഉപകരിയായ്ക KR. (=നമുക്കു). 3. the nearer of two parties ഇങ്ങോട്ട ചതിക്കുന്നവരെ അങ്ങോട്ട നശിപ്പിച്ചാൽ PT 3. അങ്ങോട്ട് അപകൃതി ചെയ്തില്ലെങ്കിലും ഇങ്ങോട്ട് ഉപദ്രവിക്കും ഒങ്ങുനം PT 2. പണം കൊടുത്താൽ ഉഭയം ഇങ്ങോട്ടു വിട്ട തരാൻ MR.

ഇച്ചിരി icciri = ഇത്തിരി Very little.

ഇച്ഛ icchа S. (√ ഇഷ് seek, wish) Wish, desire അവന്റെ ഇച്ഛപോലെ അവൾ നില്ക്കാതെ TR. ഇച്ഛയാചാടി PT 4. jumped lustily.

ഇച്ഛക്കാരൻ, ഇച്ഛാനുസാരി selfwilled = സേച്ഛക്കാരൻ. [one's wish.

ഇച്ഛാനുകൂലം, ഇച്ഛാനുരൂപം agreeable to

ഇച്ഛാപത്ഥ്യം diet according to the patient's liking (med.) [ഇഷ്ടം).

denV. ഇച്ഛിക്ക to desire, wish, will (part. ഇച്ഛ desirous (po.)

ഇജ്യ ijya S. (√ യജ്) Sacrifice (po.)

ഇഞ്ച iñja SoM. = ഠരംങ്ങ, അത്ത്, Acacia Intsia (√ ഇഞ്ചു T. ഇങ്ക C. Te. be soaked, dry up) — ഇഞ്ചക്കരുന്നു GP 65.

ഇഞ്ചി T. M. green ginger. Amomum Zingiber (S. ചിഞ്ചാടം? Zingiber = ചിഞ്ചിവേർ) — പച്ചിഞ്ചി, ഉണക്കിഞ്ചി or ചുക്ക. ഇഞ്ചിത്തൊലി a med. —

ഇഞ്ചിച്ചാറ് the juice of ginger. —

ഇഞ്ചിതിന്നവൻ very angry, silly. — (kinds: കാട്ടിഞ്ചി Zing. Zerumbet, മലയിഞ്ചി Alpinia Alleghas).

ഇഞ്ചീൽ, ഇഞ്ജീൽ Ar. iñjīl = Evangelium, the New Testament (Mpl.)

ഇഞ്ചിളിപ്പ് iñjiḷippu (loc.) Fear, awe, modesty. — ഇ. ഇല്ലാത്തവൻ who touches everything, a bore, impudent.

ഇട, എട iḍa 5. (√ ഇട്ട) 1. Place = ഇടം. hence അവിടേ, ഇവിടേ & the old Loc. നെഞ്ചിടേ തറെക്കും VC. in the heart, പൊഴിയുന്നവിടേ (po.) where it rained.

2. interval, place between വീരൻ ഇടേപ്പുക്കടുത്തു RS. rushed on. ഗോകണ്ണം കന്യാകുമാരിക്കിടചേരമാൻനാടു KU. കോലം തുടങ്ങി വേണാട്ടോടിടയിൽ KU. മരത്തിൻ ഇടയിൽ മറഞ്ഞു (KR.) മഴുത്തിൻ ഇടക്കിടേ PT 3. at intervals along the road. മുടിയോട് അടിയിടേ അലങ്കരിച്ചു Mud. അടിയോടു മുടിയോടിട Anj. ചുങ്കസ്ഥാനവും അറയുമായിട്ട് എത്ര ഇട പോരും TR. what distance.

3. interval of time — occasion, leisure കറയ ദിവസത്തേ ഇട ഉണ്ടായി TR. ൨ ദിവസത്തിൽ ഇട തരാം TR. അതിന്ന് ഇടയിൽ till then. നാലുമാസത്തേക്ക് ഇട വാങ്ങി MR. ൨ മാസത്തിൽ ഇടെക്ക within 2 months. ഇതിന്നിടേക്ക ദിവസത്തിലകത്തു within the last 10 days. ഈയിടേ somewhat before this. അശ്വമേധത്തിന്നടെ ഇടയിൽ ജ്യോതിഷ്ടോമം KR. after. അടിയന്തരം കഴിയുന്നതിൽ ഇടെക്ക TR. as long as the feast lasts. — ദാരിദ്ര്യത്തിന്ന് ഇട വരും, ഇടകൊടുത്തു, ഇടകൾപോം VCh. opportunities will be lost.

4. middle, waist. — what's internal പടയിലും ഇടയിലും at home & abroad. ഇടമുട്ടും പട മുട്ടും KU.

5. measure, chiefly weight. നെല്ലിട. a.) interstice of the size of a grain. b.) weight of a rice

grain; so എള്ളിട, പണമിട പത്തു കഴഞ്ച് CS. ഇടെക്കിട weight for weight, like for like (ഇടെക്കിട മാറുക to barter goods V1.) ശാജഹന്യത്തി നോടിടയൊത്തു വിളങ്ങും തുട KR 3.

Cpds. ഇടക്കട (4) middling; alternately (2).

ഇടകലരുക (2) v. n. to be mixed together, — v. a. to mix well. VN. ഇടകലച്ചു.

ഇടക്കട്ടി (5) equal weights.

ഇടക്കരി പിടിച്ചു (കണ്ടം) നടക്ക MR 215. an under-farm (?).

ഇടക്കാൽ (2) post of rails.

ഇടക്കാഴി (2) branch of river V1.

ഇടക്കിട=repeatedly, often.

ഇടക്കുടിയാൻ, ഇടക്കാണക്കാരൻ an under-tenant.

ഇടക്രൂട്ടുക (2). v. n. to mix with, intermingle, grow dense or full. മിന്നലും മഴക്കാറും വന്നി ടക്രൂടി Nal 3. ശരങ്ങൾ ഇടക്രൂടി AR 6. ബന്ധു ലോകം ഇടക്രൂടി നടന്നാർ CC. പെണ്ണുങ്ങളോ ട് ഇടക്രൂടി രസിക്ക SG. ജ്ഞാനം വന്നിടക്രൂ ടാ ChR. is not to be fully obtained. കടലോ ടിടക്രൂടിന ഭൂമി ChVr. encompassed by.

ഇടക്രൂട്ടുക to occasion ബോധിപ്പാൻ ഇ'ട്ടേണ മെ Genov. = സംഗതി വരുത്തുക.

ഇടകെട്ടു (4) a.) girdle = അരകെട്ടു. b.) enclosed passage B.

ഇടകേടു (3) unnecessary, indifferent.

ഇടകൊഴുവൻ (2) under-tenant B.

ഇടചുരുക് (2) a bit of gold between beads B.

ഇടചേരുക (2) v. n. to join, unite — v. a. ഇടചേക്ക to reconcile — ഇടചേച്ച് agreement.

ഇടച്ചേരി N. pr. barony in Cadattunāḍu TP. ഇടശ്ശേരി കമ്മൽ KU.

ഇടതൂക്കുക (2) to fill up closely.

ഇടത്തട്ട് (3) theft B.

ഇടത്തരം (4) middling, inferior ഇടത്തരത്തേങ്ങ = വന്നിങ്ങ —

ഇടത്തറക്കാരൻ of the common sort of men.

ഇടത്തൊണ്ട (4) ഇ. യിറെച്ചു ചൊന്നാൾ KR 5. choked.

ഇടനാഴി (2) passage between two rooms B.

ഇടനിര (2) a partition, middle wall.

ഇടനില്ക്കു (2) to be bail for one V1.

ഇടനീതി (loc.) = ചീട്ടോല.

ഇടനെഞ്ച് (4) (po.) heart.

ഇടനേരം (3) the afternoon.

ഇടപറക (2) to speak for one, intercede. പെൺകെട്ടിന്ന് ഇടപറക match making V1. 2.

ഇടപഴക്കം No. = കുറെ പഴക്കം slight acquaintance. So. experience.

ഇടപെടുക, ഇടപ്പെടുക (2) to be involved in an affair, fall in with. ആ കായ്ത്തിന്മേൽ ഒ ന്നും ഇടപെട്ടതും അല്ല TR. did not meddle with. എറിഞ്ഞതു നെഞ്ചോടിടപെട്ട RC 31. happened to strike. അവരെ പൊരുത് ഒ ഴിപ്പാൻ ഇടപെട്ടമ എല്ലാം RC 125. all he undertook. — യുദ്ധസംഗതി ഇടപെട്ട സഹാ യിക്കാം will help in war. — കായ്യം ഇടപ്പെ ട്ട വൈരം എല്ലാരിലും (po.) anger on account of business. ചേറനാട് ഏറനാട് എ ടപെട്ടിട്ടുള്ള ദിക്കുകളിലേ ലഹളകൾ TR.

ഇടപാട, ഇടവാട് 1. business, affair, transaction. കൊള്ളക്കൊടുക്ക ഇടവാടും ഇരി ക്കുന്നു (jud.) he trades also. കണക്കിട വാടു തീർക്ക settling accounts. 2. quarrel, contention. ഇടപാടുകൾ പറഞ്ഞു തീർത്തു TR. പണംകൊണ്ട് അവനുമായി ഇടവാ ട് ഉണ്ടോ TR. 3. intercourse, acquaintance, No. 4. final adjustment of a price or business V1.

ഇടവാടുകാരൻ a dealer, quarreller.

ഇടപോക്ക (2) acquaintance, experience B.

ഇടപോരുക (2) to be distant, of sufficient width. കാലവും ഇടപോരാ (3) the time is too short, Mud.

ഇടമുട്ട് (vu. എടോട്ട്) = ഇടവഴിമുട്ടുക.

ഇടമുറിയാതെ (2.) uninterruptedly. ഇരുമ്പുകൾ ഇടമുറിയാതെ പോക TrP.

ഇടയത്താഴം the first night of newly married Tiyar.

ഇടയായുധം gear, തോക്കിന്റെ ഇടയായുധ ങ്ങൾ TR.

ഇടയാൾ (2. 4) a middle person, intercessor അതിന്ന ഞാൻ ഒരു ഇടയാൾ അതേ TR.

ഇടയാട്ടം (2) So. doubt, also ഇടയിളക്കം.

ഇടയിട്ടക, ഇടവെക്ക (3) to discontinue — (2) to leave an interstice.

ഇടയിടേ (3) again & again, repeatedly.

ഇടയോട്, ഏടോട് potsherd put between the ricepot & the hearth.

ഇടവരമ്പ് narrow & low ridge in ricefields.

ഇടവഴി (2) midway, byway, lane, ditch between two walls. വീട്ടിന്റെ തെക്കേ ഇടവഴി MR.

ഇടവിട്ടക (2. 3) to be interrupted, stop, intermit. ആയുധം എടുത്തവർ കർമ്മം ഇടവിട്ടം KU. give up. — ഇടവിടാതേ, ഇടകഴിയാതേ incessantly. — ഇടവിടായ്ക continuation.

ഇടശരി Vl. ഇടസരി regular change, as of beads & gold. മണികനകം ഇടസരി കലർന്നുള്ള മാല Mud. (also called ഇടമണി).

ഇടം, ഏടം, ഏടകം *idam* 5. (√ ഇടു) 1. Place, spot. f.i. പാരിടം, മന്നിടം. ഇടം കൊടുക്ക to give room. — അപ്പിടത്തിൽ there, എന്നിടത്തിൽ in, with me. നിന്റെ ഏടം കഴിച്ചുകൊൾ mind thy station, duty. ഇണ്ടല്ക്കു നാം ഒരിടമായി RC 77. (= പാത്രം).

2. house, mansion of vassals, *Nāduvāḷis*. ഏടവും മാടവും തീത്തു KU. ഒരുവനെ കളഞ്ഞൊരിടം രക്ഷിക്കേണം Bhr. preserve a house by the sacrifice of one person. പുതൻ ഇടപ്പണി എടുപ്പിക്കുന്നു TP. to build a mansion. എടത്തിമ്പടി *Nāyer* house (loc. എടത്തുമ്പടി). Also said of supposed mansions of ghosts etc. = രാശി f.i. നാലാം ഇടം (= ഭൂതപ്രേതാദികൾ) കോപിച്ചു, നന്നാക്കി വെക്ക to undo evil influences (superst.)

3. measure, portion, also of time. അറിവുള്ളേടത്തോളം TR. as far as he knows. അറിഞ്ഞേടം പറയാം Mud. അവിടം ഒട്ടുപരപ്പിൽ പറയേണം Bhr 1. on this head I must enlarge. മൂന്നു ക്രാറിൽ ഒർ ഏടം കഴിച്ചു = $\frac{1}{3}$. നിന്നേടം കഴിക്ക pass thy days. ഇവിടം കഴിഞ്ഞിട്ടു വരാം TR. (= ഇട). കഴിഞ്ഞേടം കഥ Mud. the former part of the story (opp. പിന്നേടം = കഥെക്കിതിന്മേലേടം Mud.) — വപ്പാനെ കാണാതെടംകൊണ്ടു TR. during all the father's absence. ഉത്തരം എത്തുവിടത്തോളത്തേക്കു TR. till an answer arrives വന്നിടത്തു TR. എന്നിടത്തു (= പോൾ). — പറഞ്ഞു നില്ക്കാൻ ഇടം ഇല്ല TP.

4. left side = ഇടത്തുപുറം, — ഭാഗം. — ഇടത്തിട്ടു നാവു വലത്തിട്ടിട്ടില്ല did no more speak. ഇടത്തിട്ടുപോക f.i. when meeting a dog, woman (superst.) ഇടത്തോട്ടു തെറ്റി MR.

5. width, breadth. ഇടമുള്ളതു spacious ഒരു കോൽ നീളവും ഒരു കോൽ ഇടവും രു കോൽ കനവും CS. ഇടം എഴും മാറ്റിടം RC 26. broad chest. ഇടന്തകം ഒൺ കടൽ RC 104. broad sea.

Cpds. ഇടങ്കാൽ (4) left foot.

ഇടങ്കെട്ട very bad, as വഴി, വാക്കു Palg.

ഇടം കെട്ടവൻ (1) inconsistent — (5) narrow-minded.

ഇടങ്കേട്ട T. SoM. inconsistency — contrariety, harm. — ഇ. കാട്ടുക to oppose.

ഇടങ്കൈ, ഇടത്തു കൈ (4) the left hand. — ഇടങ്കൈ എന്നും വലങ്കൈ എന്നും രണ്ടു കൂട്ടക്കാർ ഉണ്ടു TR. two factions, chiefly of Tamil low castes. ഇടങ്കൈജാതി അന്യായം TR. the complaint of the left hand caste. — ഇടങ്കവംശം also ഇടങ്കർ *Chāliyars*, that worship only Bhagavati (opp. വലങ്കർ.)

ഇടത്തല left side. തോണി ഇടത്തല തെറ്റി went to the left.

ഇടത്തൻ left handed Vl. also ഇടങ്കൈക്കാരൻ, ഇടങ്കൈപാഞ്ഞുള്ളവൻ, ഇടമനക്കൈക്കാരൻ.

ഇടത്തേതു shield TP.

ഇടത്തുട് (4) left side. — the wife, as being the left hand of the husband. — opposition, what is inadmissible. — heresy Vl. ഇടത്തുട കാട്ടി മടക്കുക to confute V2.

ഇടത്തുട്ടുകാർ heretics (Nasr.)

ഇടത്തോൾ തെട്ടി KR. the left arm.

ഇടപ്പക്കം (2) meal of king's attendants B.

ഇടപ്പുറം left side അവളുടെ ഇടപ്പുറത്തു നില്ക്കുന്നു KR.

ഇടപ്പെടുക (5) to be wide. കൺ ഇടപ്പെടുറന്നു നോക്കി RC 56. (or ഇടപെടുക? see under

ഇട) — നീണ്ടിടംപെട്ടിരിക്കുന്ന നേത്രം DM. broad eyes.

ഇടപ്രഭു (2) a petty prince, of whom the KM. counts 1400 in Kērala (S. വീരാട) also ഇടവാഴി KU.

ഇടമിടർ (5) difficulty of speech from joy or grief B.

ഇടമ്പിരി (4. പുരി) a shell with the spiral turning from left to right. — also = ഇടവകം B.

ഇടവക 1. the principality of an ഇടപ്രഭു f. i. ചുഴലിസപ്തപഥം, നേപ്പെട്ടുക്കമ്മൾ the 2 chief vassals of Cōlatiri with 12 കാതം land, 300 Nāyer, 12,000 fanam yearly income KU. ചുഴലി ഇടവകയരെ കായ്യം TR. ആറ് ഇടവകയിൽ ക്ക കാരണവർ KU. 2. jurisdiction V1. parish (Nasr.)

ഇടവലം (4) both sides, neighbourhood, ഇടവലം പോലെ നമുക്ക ആക്കി തരേണം. ഇടവലം കൊട്ടക്കുപ്രകാരം TR. according to the taxes paid all around. — (also separated). ഇടത്തു വലത്ത് അഴിഞ്ഞ കഴിക്കാണം TR. the tenure as observed in the country. തൻറെ ഇടത്തും വലത്തുമായി പോവാൻ TP. to go with friends. തൻറെ ഇടത്തും വലത്തുമായി TP. with shield & sword. — adj. ഇടവലം രാജ്യങ്ങളിൽ TR.

ഇടവാഴി = ഇടപ്രഭു, who has ഇടവാഴ്ച KU.

ഇടവിതാനം (1) space, air V1.

I. ഇടക്ക idakka Tdbh. (ഡക്ക) A double drum ഇടക്കമളിം ഉടുക്കുശംഖവും KR.

II. ഇടക്ക, ന്തു aT. a M. To dig, split ഇടന്തവ അനേകം കൂട്ടം ഇട തുടന്തു RC 70. (said of arms).

III. ഇടക്ക, ക്കി (ഇടം 5) To widen a place V1.

ഇടങ്ങ് idaṅṅu C. T. Strait (= ഇട).

ഇടങ്ങാറ് (ഇടങ്ങ്) & ഇടങ്ങേറ് q. v.—difficulty, contrariety, oppression, want. ചെറിയ കായ്ത്തിന്ന് ഇങ്ങനെ ഇടങ്ങാറ് ആക്കിയാൽ TR. raise such difficulties about it.

ഇടങ്ങഴി, ഇടങ്ങനാഴി, ഇടങ്ങഴി (ഇടങ്ങ്, നാഴി) a measure, $2\frac{1}{4}$ വിരൽ deep, $5\frac{1}{2}$ broad, holding 4 Nāḻi, or 57,600 grains of കഴമനെല്ല് (its mark ന). The smaller kind ചെലവിടങ്ങഴി is used in houses, the പാട്ടിടങ്ങഴി, larger by 10 or 20 pct. serves to pay the പാട്ടം. വലിയ ഇടങ്ങാഴിക്കു നൂറു നെല്ല് TR. ക000 ഇടങ്ങാഴി നെല്ലിന്ന് രാ0 ഉറുപ്പിക വില കണ്ട TR. (in 1798).

ഇടങ്ങേറ് = ഇടങ്ങാറ് q. v.—(B. ഇടങ്കേട്?) — ഉത്തരം ഇടങ്ങേറില്ലാതെ കടമയിൽ കൊടുത്തയക്ക TR. without harassing delays. നമുക്കു പെരുത്ത് ഇടങ്ങേറുണ്ടു, നമ്മോട് ഇടങ്ങേറാക്കി TR. treated us harshly. എനിക്കിടങ്ങേറു ചെയ്യു RC 63. എന്നാൽ ഇടങ്ങേറുണ്ടാം CG.

[To walk with difficulty.

ഇടന്തുക, iḍanduya ഇടന്തി നടക്ക (ഇട 2)

ഇടപം see ഇടവം.

ഇടപ്പള്ളിനമ്പിയാതിരി N. pr. The chief of the 36,000 armed Brahmans, residing near Parūr, endowed with Paraśu Rāma's sword KM.

ഇടമ്പുക iḍambuya MC. 1. = ഇടന്തുക 2. To stumble, knock against, oppose.

ഇടമ്പൽ contrariety B.

ഇടയൻ iḍayaṅ (m. ഇടച്ചി f.) T. M. (ഇട 4) The middle caste of shepherds & cowherds, rather foreigners in Mal. കൊട്ടമലക്കാരൻ ഏടയൻ രാമൻ TR.

ഇടയുക, ഞ്ഞു iḍayuya T. M. Te. (ഇട 2) 1. To hit against, press against കലവും കടവും തങ്ങളിൽ ഇടഞ്ഞു V1. അഴിഞ്ഞു സേതുക്കൾ ഇടഞ്ഞു വെള്ളം CC. നടയിൽ ഇടയും ഒരു പട കളിടെ ഘോഷം Nal 2. 2. to fall out, quarrel, compete. മാരുതം ഇടയ നടന്തു RC 23. quicker than the wind. വാൾ ഇടഞ്ഞ കണ്ണാൾ RC 60. ഇടി ഇടയിന്ന ചൊൽ RC 63. — അവർ വേദം കൊണ്ട് ഇടഞ്ഞു disputed about religion KU. തമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു പോയി (vu.) ഇടയാതെ peaceably. 3. to converse V1. ഇടഞ്ഞറികു = പരിചയിക്ക V2. അവനോട് ഇടഞ്ഞില്ല had no intercourse with him V2.

VN. ഇടച്ചൽ 1. quarrel നമ്പ്യാരും താനുമായിന്നു കൊല്ലം ഇടച്ചലായി കഴിഞ്ഞു വരുന്നു MR. വാനവരോട് ഇടച്ചൽ ചെയ്വാൻ RC 93. to war. 2. family discord, separation ഇടച്ചൽ തീർക്ക to reunite. 3. intercourse V1.

CV. ഇടയിക്ക to disunite, separate, also ഇടെക്ക.

ഇടർ iḍar T. M. C. Te. (√ ഇട്ട) 1. Impediment, hindrance ഇടർ ഒഴിയ unhindered, unchecked AR 5. 2. trouble, grief (po.) അതിനാൽ ഇടരാറാർ Bhr 1. were troubled. കപികൾ ഇടരോട്ട പാഞ്ഞു പതിച്ചു (Sit Vij.) ഉലകത്തിനെ ഇടർ പോക്കിനാൻ RC 22. ഇ. മുട്ടി Bhg. perfectly satisfied.

ഇടറുക, റി iḍaṟuya T. M. C. (and ഇടരുക B.? see prec.) 1. To stumble, trip. നടന്നകാൽ ഇടറും (prov.) 2. to falter, hesitate. ഇടറീടുന്ന വാക്യവും VyM. തിരുമനസ്സ് ഇ'ം TP. to waver, doubt. 3. to quarrel V1.

VN. ഇടച്ച് 1. stumbling. മാഴ്ങ്ങൾക്കേതും ഇടച്ച് വരാ ഇപ്പാങ്ങൾക്കോ CG. 2. hesitation, blundering. നോക്കും വചനവും ഇടച്ചക്രടാതെ കണ്ടു. 3. quarrel മുതൽ ചൊല്ലി ഇടച്ച് VyM. disputes about money. തമ്മിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കിടച്ച് ഉണ്ടായി TR. ഇടച്ച് തീർക്ക to pacify V1.

ഇടറു stammering from grief? ഉള്ളമെറിഞ്ഞു വെന്നു പെരുത്തിടം ഇടറു തട്ടി പിയർക ളെക്രുവി RC 78.

ഇടല iḍala (ഇട്ട) A wood, burning very quickly ഇടല ചുടലെക്കാകം (prov.)

ഇടവം iḍavam T. M. Tdbh. (ൠഷഭം) 1. Taurus. 2.=ഇടവത്തായർ the 2nd month (May — June).

ഇടവപാതി KU. beginning of the monsoon, general armistice till തുലാപത്തു.

ഇടവകം (S. ൠഷഭം) the horn of the Himālaya bullock — a med. root. [പിചരൻ RC 41.

ഇടവൻ Tdbh. ൠഷഭൻ a hero. ഇടവനാം ക

?**ഇടവൽ iḍaval** A butterfly V1.

ഇടി iḍi T. M. C. Te. (√ ഇട്ട) 1. A stroke, blow, shock. കന്നുകൾ ഇടികടി (po. of animals) പത്ത് ഇടി, (f.i. in road making). 2. bruising, pounding. ഇടിപൊടിയും പ്രകാരം (po.) 3. thunderbolt ഇടിവെട്ടിട്ടു വൃക്ഷം പോയി പോയി MR. so ഇടിപൊട്ടക, കുറെക്ക, ഇടിമുഴങ്ങി it thundered CC. ഇടിപൊട്ടക്കനേ V1. suddenly. ഇടിപ്പെടുക V1. to happen suddenly. ഇടി തുടന്ന ചൊൽ RC 33.

ഇടികല്ല് (2) a betel pestle.

ഇടികഴൽ (2) a betel mortar, used by toothless persons. [GP 68.

ഇടിച്ചക്ക (2) young jackfruit hashed & fried

ഇടിത്തീ (3) flash of lightning,

ഇടിപൊടിയാക്കി reduced to dust, of furious combat, ruthless destruction.

ഇടിമരം (1) a rammer, gunrod.

ഇടിമിന്നൽ (3) flash of lightning.

ഇടിമുഴക്കം (3) thunder, ഇടിയൊലി RC 33.

ഇടിയപ്പം balls or cakes of ഇടിയുന്നി.

ഇടിയുണ്ണി a kind of cake (also ഇടിയുന്നി).

ഇടിയുന്നി a kind of vermicelli.

ഇടിയുരൽ mortar for husking rice, also a vermicelli-mould.

ഇടിവാൾ (3) fork of lightning.

ഇടിവാളം (3) the lump of gold, supposed to be contained in the thunderbolt, and found when it strikes into cowdung.

ഇടിവെട്ട് (3) clap of thunder.

ഇടിവേർ & ഇട്ടവേർ പൊട്ടുക the stone of a fruit to burst & emit roots.

ഇടിക, ഞ്ഞു iḍiya T. M. C. Te. (ഇടി) 1. To crumble, fall to pieces, be split as മതിൽ, ചിറ, കടലിന്റെ വിളുമ്പ — മട്ടൽ ഇടിഞ്ഞു of a cocoanut plant growing. — met. നെഞ്ചകം ഇടിഞ്ഞിടിഞ്ഞു Bhr. 2. to be powdered. മരുന്നിടിയുന്നില്ല (med.) 3. to fall, be reduced, as price (വില ഇടിഞ്ഞു) degraded — ഇടിഞ്ഞ ജാതി rather a low caste.

ഇടിക്ക v. a. 1. To beat, bruise അരി ഇടിക്ക to pound rice V1. മേഘങ്ങൾ ഇടിക്കും PT 2. അടിക്കയും തങ്ങളിൽ മുട്ടുകൊണ്ടിടിക്കയും മാന്തുകയും (po.) 2. to demolish, break down. കിളകൊത്തി ഇടിക്ക MR. വാതിൽ ഇടിച്ചു ഉറന്നു (robbers) TR. 3. to humble. ഇടിച്ചുപറക (po.)=താഴ്ത്തി പറക to abuse. 4. v. n. of palpitation നെഞ്ച് ഇടിക്കും a med. Nid.

VN. I. ഇടിച്ചൽ 1. demolition, ruins V1. 2. dejection. ഇസ്ലാമായവക്ക് ഒക്കയും ഇടിച്ചൽ ആയി Ti. (since Tippu's death).

II. ഇടിപ്പു ruination V1.

III. ഇടിവ് demolition, despondency, degradation. — (with ആക & ആക്ക).

ഇടിയ a piece of wood, to beat the ground, or to stop a passage.

ഇടിച്ചി (fem. of ഇടിയൻ) N.pr. in ഇടിച്ചിമല.

ഇടിഞ്ഞിൽ iḍiñṉil T. SoM. Small earthen lamp V2.

ഇടിയൻ iḍiyaṉ (ഇടിക്ക) A Canarese caste അവിൽ ഇടിക്കുന്ന കുടർ.

ഇട്ടക, ട്ട iḍuya T. M. C. Te. 1. To put, place, plant, wear. കവചം ഇട്ട Mud. put on, so ആഭരണം etc. — വെറിലകൊടി, വള്ളിയിട്ട planted MR. — ഇട്ടുകെട്ടുക to lay up. ഇട്ടെട്ടുണ്ട he trades without stock V1. 2. to cast, throw. ഇട്ടുകളക f. i. കടലിൽ to throw away TR. നാസ്സു ചോറിടുക to give. ഇട്ടുവിടുക to discharge, ഇട്ടേക്ക (വെക്കുക) to abandon. 3. action in general നീണ്ട കയറിട്ടു ഞാന്ന ചാവേൻ Pay. തോലിട്ട വാദ്യങ്ങൾ leather instruments. പങ്കിടുക to divide, ആണയിടുക to swear. അവളെ വയലിൽ ഇട്ട തച്ചു TR. (=വെച്ചു, നിന്ന). 4. aux. V. denoting a completed action. പോയിട്ട has gone; giving also active signification to a v.n. as ആറിടുക. — The part. ഇട്ട് strengthens the 1st adverbial, by emphasizing the power of the past tense. എന്നെ തടവിൽ ഇട്ടിട്ട് ൬ മാസത്തിൽ അകമായ്ചെന്ന TR. it is nearly 2 months that I have been placed in arrest; stands before Negatives ചെയ്യിട്ടില്ല and 2nd futures കൊടുത്തിട്ടേ ഉള്ളു; also with causal power ഇവിടെ കിടന്ന മരിച്ചിട്ട കായ്വും ഇല്ലല്ലോ TR.; പറഞ്ഞിട്ട നില്ക്കാൻ ഇടം ഇല്ല TP. cannot stop for conversation; becomes meaningless ആയിട്ട് = ആയ്.

CV. ഇടുവിക്ക, ഇടീക്ക to make to put etc., also ഇട്ടുക്കുക (old) f. i. പേറിടുത്തു RC 23.

Cpds. ഇട്ടകാട് burying place.

ഇട്ടകഴി a grave which sinks, supposed to cover a wicked person. — a trap-doorway B.

ഇട്ടപടി a gateway.

ഇട്ടുക്കു iḍukku T. M. C. (Te. ഇട്ടു, comp. ഇട, ഇടർ) 1. Narrow passage ഇട്ടുക്കുവഴി the space between two fingers V1. 2. straitness, difficulty, poverty, also ഇട്ടുക്കം. 3. claws of lobster.

ഇട്ടുങ്ങുക v. n. To be straitened, contracted, pinched. കണ്ണിന്റെ പോള ഇട്ടുങ്ങിയവൻ with swollen eyelids.

ഇട്ടുക്കുക, ക്കി v. a. to confine, press, pinch (as a crab).

ഇട്ടപ്പു iḍuppu T. SoM. (ഇട 4) The hip.

ഇട്ട iṭṭa Tdbh. ഴിക്കുin മൂക്കിട്ട Mucus of nose.

ഇട്ടം iṭṭam Tdbh. ഇക്കും, perhaps, hence: ഇട്ടരചൻ V2. and ഇക്കുരചൻ checkmate.

ഇട്ടറ iṭṭaṟa (ഇട്ട) No. Wooden block with a notch, used by carpenters to wedge in planks etc, in order to work them.

ഇട്ടലി iṭṭali T. M. (Te. C. ഇഡ്ഡെണ) A kind of [cake.

ഇട്ടൽ iṭṭal ഇട്ടപ്പുറം, ഇട്ടന്മേൽ The terrace around the houseyard. — also compound = വമുപ്പു. — ഇട്ടൽ നട്ടിരിക്കുന്ന (loc.) — ഇട്ടപ്പുറത്തേ ഒരു മാവും മറഞ്ഞുനിന്നു TR. also ഇട്ടക്കൊള്ള.

ഇട്ടി iṭṭi T. M. C. Tu. (Tdbh. യക്ടി) 1. Stick, spear വേലുകൾ, ഇട്ടികൾ Mud. മരമിട്ടി RC 28. കുന്തം മുറിച്ച് ഇട്ടിയാക്കരുതു (prov.) 2. a Brāhman girl B. 3. N. pr. of men So. & Palg.

ഇട്ടിക്കോമ്പിയച്ചൻ N. pr. The Rāja of Pālakāḍu TR. (ഇട്ടിക്കോമ്പി മന്നാവൻ PT.) — In a Pālakādu inscription of Collam 430 he is called the nephew of ഇട്ടിപ്പഞ്ഞിയച്ചൻ.

ഇട്ടിക iṭṭiya Tdbh. ഇക്കുക Brick.

ഇട്ടികക്കല്ല് laterite.

ഇട്ടുഴി, iṭṭuḷi ഇട്ട വീട്ടിയതു (ഇട്ട) Unreserved transfer of landed property KU. (= അട്ടിപ്പേർ).

ഇഡ iḍa S. & ഇളെ Praise of Gods—earth (po.)

ഇണ iṇa T. M. (C. Te. എണ) 1. Pair, couple. 2. clothes in one woof. — കാലിണ, കണ്ണിണ, കൈയിണ (po.) ഇണപെറ സഹജൻ KR. twin brother. ഇണയോടെ കുന്നിയാലപ്പട്ട്

എടുത്തു TP. 2. mate, companion, union ഇണയില്ല ഉണയില്ല (vu.) ഇണ തമ്മിൽ പിരിവതിൽ (Mpl. song) lovers' parting. ഇണ ഒത്ത അരക്ഷണം പിരിയാതെ VC. not leaving his mate for a moment. ഇണയില്ലാത്തവനോട് ഇണ ക്രൂടിയാൽ (prov.)

Cpds. ഇണചേരുക to pair, as birds MC., be matched ചക്രാസ്ത്രങ്ങൾ ഇണചേർന്നാൽ ഈ പ്രപഞ്ചം നാസ്തി Cr Arj. if two come together. ഇണ പിരിക to be separated ഇണ പിരിയാതെ നടന്നു ലക്ഷ്മണൻ KR.

ഇണമാനം slight difference in accounts V1. ഇണയാക്ക to match.

ഇണക്കം iṇakkam T. M. (ഇണങ്ങുക) 1. Concord, peace, union. ഇരുവരെയും ഇണക്കം വരുത്തി reunited them TR. പിണക്കം ഇല്ല ഇണക്കം ഉണ്ട Mud. ഇണക്കം പറഞ്ഞിട്ടും സമ്മതിക്കാതെ Ti. rejected his proposals for peace. 2. submission, tameness. ബുദ്ധിയിൽ അസാരം ഇണക്കം ഉണ്ട TR. his mind is somewhat broken, weakened.

ഇണക്ക് 1. Agreement. 2. certificates given by proprietor to mortgagee. പാട്ടത്തിനും കാണത്തിനും മുറിച്ച് ഇണക്കു വാങ്ങീട്ടുള്ള ഇണക്കുകൾ രണ്ടും MR. certificate from owner to lessee, that he has let his estate ഇണക്കുമുറി — deed of notice of sale to a 3rd party — authority to lessee to transfer his interest in the property ഇണക്കു ചീട്ടു W. — also counter-document given by occupant to the proprietor announcing his having transferred his interests in the property. കാണം വാങ്ങി നിലം ഒഴിഞ്ഞ് ഇണക്ക് അയക്ക (=Palg. ഒഴിവുമുറി) — ഇണക്കു പിടിച്ചു പാട്ടത്തിനു വാങ്ങി — ഇണക്കു തീർ തിരിച്ചു കൊടുത്തു — MR. transfer of the family sword to the heir apparent (loc. = ആയുധം എടുക്ക).

ഇണങ്ങുക 1. To agree കണ്ണിന്ന് ഇണങ്ങിയ കാന്തി CG. pleasing to the eyes. നന്നായിണങ്ങീല നാട്ടിൽ ഉള്ളോർ Mud. were not overcontented with the new ruler. കണ്ണിൽ ഇണങ്ങും ഉറക്കു CG. sleep so dear to the eyes. ഉള്ളിൽ ഇണങ്ങിനേൻ എന്നു നോക്കുന്നു CG. 2. to make peace, stand well with one രാജാവും ഇങ്ങ്രിസ്സുമായി ഇണങ്ങി Ti. തമ്മിൽ ഇണങ്ങി — ഇണങ്ങാതേ പിണങ്ങി ക്രൂടാ prov. ഗണികജനങ്ങളോടിണങ്ങി VC. 3. to grow mild or tame V1.

ഇണക്കുക, ക്കി v. a. 1. To pacify, reconcile, tame ഭാവനെ ചന്ദ്രഗുപ്തനോട് ഇണക്കീടുവാൻ Mud. കടിപ്പുക ഇണക്കുക TP. 2. to rehearse, teach a drama കളി ഇണക്കി = തരണിച്ചു V1.

ഇണങ്ങ് Relationship, those of the same caste. ഇണങ്ങിൽ കേൾപിച്ചു TR. complained to the caste. ദോഷം തട്ടി ഇണങ്ങും ഇല്ലാതാകും PT. to lose caste. അവനെ ഇണങ്ങിന്നു പുറത്തു വെക്ക to suspend (for a time) from caste privileges. ഇണങ്ങൻ, — ത്തി kinsman = ചാനവൻ.

ഇണയുക, ഞ്ഞു iṇayuya (ഇണ) 1. To agree well, suit. രാമണീയഗുണങ്ങൾ ഇണഞ്ഞു CC. 2. to subside = ഇളെക്ക, as rain V1.

ഇണൈക്ക v. a. 1. To unite, couple. രണ്ടു കാടുകളെ തമ്മിൽ ഇണച്ചിട്ടഗ്നിയെ ഉണ്ടാക്കി KR4. (for a sacred purpose). ഇണച്ചു ചേർക്ക, കെട്ടുക etc. 2. ഇണച്ചിരിക്ക to be equal V1.

ഇണർ iṇar (T. flower bunch) Fish-spawn (തരിയുള്ള ഇ. roe. തരിയില്ലാത്ത ഇ. milt.)

ഇണ്ട (T. garland, C. clot) A swarm. വണ്ടിണ്ട തങ്ങളിൽ ചേന്നു മണ്ടും, വണ്ടിണ്ടയാകും അകമ്പടിമണ്ടി CG. —

ഇണ്ടയിടുക to be thronged.

ഇണ്ടന്തിരി uproar അയ്യും വിളികൊണ്ട് ഒർ ഇണ്ടന്തിരി TP. ചെണ്ടുതാളംകൊണ്ട് ഇ. etc.

ഇണ്ടൽ (& ഇണ്ടർ ചെങ്കിന നയനങ്ങൾ RC 19.) vexation, sorrow. ഇണ്ടൽപെരുതായിരിവതും ഭ്രവിയിൽ വീഴ്ത്തുവാർ RC 15. ഇണ്ടലും പൂണ്ടു ചമഞ്ഞു CG. were affrighted. ഇണ്ടൽ നല്കും (po.) might make jealous. ഇണ്ടൽ ഉണ്ടാകും നുകരുക PT 1. we shall rue it.

ഇണ്ടൽവെച്ചു കാട്ടുക (loc.) To point at one with the middle finger bent (obsc.)

ഇതം idam S. (ഇ to go) Gone, reached (po.) 2. Tdbh. ഹിതം fit, pleasant. ഇതത്തിൽ പോക

നേൻ (po.) willingly. മാലോകക്കിതമുള്ള വചനം Mud. രാമന്നിതമായി KR. ഇതം കിളർതേർ RC. well fitted chariot. ഉറുമി എടുത്തിട്ട് ഇതം നോക്കുന്നു TP. tried whether the sword would fit him. ഇത് ഒത്ത ഉറുമി a suitable blade TP.

ഇതഃ iδaḥ S. (ഇദം) & അതഃ Hence (po.) ഇതഃപരം CC. thereafter.

ഇത iδa (T. new cultivation) 1. Sprout, shoot. 2. a small fence V1.

ഇതെക്ക, to sprout. അടവി ഇതെച്ചീട്ടും = Bhr 5. = അകെക്കും.

ഇതരം iδaram S. (pron.) Other, different, as in മന്ദേതരം quickly (po.) ഇതരജാതി low caste. ഇതരേതരം = പരസ്പരം.

ഇതവു iδavu s M. T. = ഇതം 2. Pleasantness മല്ലാരിക്കിതവിനോടുള്ളൊരു നാസാ VC. — adj. ഇതവിയ കാലാൾ RC 18. well appointed footsoldiers.

ഇതൾ iδaḷ T. ഇതഴ്, അതഴ് (S. ദളം?) Flower leaf, ovaria of fish. താമരപ്പൂവിന്റെ പതിനായിരം ഇതൾ Bhg 5. താമരയിതൾ പോലെ വിശാലമാം കോമളനയനങ്ങൾ KR 4.

ഇതാ iδā (T. ഇതോ from ഇതു) Behold here. തീ ഇതാ പറകുന്നു PT 1. (also ഇതു കാപുരുക്ഷൻ PP.)

ഇതി iδi S. (pron. ഇ) Thus. In quotations = എന്നു — ഇതി ദ്വിതീയതന്ത്രം thus ends the 2nd Tantram.

ഇതിഹാസം (ഇതി+ഹ+ആസ thus it happened) legend, tradition, history മഹാഭാരതം ഇതിഹാസം Bhr 1.

ഇതു iδu ഇത് 5. (ഇ) This thing. ഇതുവരേ hitherto. plur. ഇവ, also ഇതുകൾ (vu.)

ഇത്ത itta (loc.) Slaver = ഒരാത്ത.

ഇത്തരം ittaram (തരം) This kind, thus — ഇത്തരം പറഞ്ഞു PT. ഇത്തരം വാക്കു TP. (often ഇത്തൂരം vu.)

ഇത്തി itti ഇത്തിയാൽ T. M. 1. Waved leaved fig-tree, Ficus Venosa. ഇത്തിത്തോൽ മഞ്ഞും a med. അത്തി ഇത്തി അരയാലും പേരാലും KR 4. 2. a parasitical plant ഇത്തിക്കണ്ണി Loranthus coriaceus (= പുല്ലുന്നി). kinds: വലിയ ഇ. Lor. longiflorus.

പെളിത്ത ഇ. Lor. elasticus.

കനലിമേൽ ഇ. Lor. globosus (Rh.); see ഇത്തിൾ.

ഇത്തിര ittira (ഇ, തിര) So much, mod. ഇത്ര. എന്തിനിത്ര വളരെ പറയുന്നു GnP. ഇത്ര എളുപ്പമായി so easily.

ഇത്തിരി (vu. ഇച്ചിരി) very little — ഇത്തിരി നേരം ഇന്നും പൊരുതീടെണം Bhr.

ഇത്തിൾ ittiḷ 1. Oyster shells, used as lime, vu. ഉത്തിൾ. പല്ലു ഇത്തിളായി നാറുക Nid. 2. Cpds.

ഇത്തിൾക്കൊളി & ഇത്തിക്കൊളി Epidendron tesseloid. ഇത്തിൾക്കുടം, ഇത്തൂക്കുടം the same or another parasite (comp. ഇത്തി).

ഇത്തിൾപന്നി (1) an armadillo MC. [such.

ഇത്ഥം ittham S. = ഇതി Thus (po.) ഇത്ഥം ഭൂതം

ഇത്യ itya S. = പോയി VetC. (ഇ).

ഇത്യാദി ityādi S. (ഇതി, ആദി), ഇത്യാദികൾ = എന്നു തുടങ്ങിയുള്ളവ, മുതലായവ.

ഇത്ര itra (ഇത്തിര) So much, so many. ഇത്ര എല്ലാം പറയേണമോ AR 2. നീ ഇത്രെന്നു ആസത്യം പറഞ്ഞ എങ്കിൽ VyM. only so much. ഇത്ര എന്നല്ല innumerable. എങ്ങനെ നാം വളർന്നിത്രയായെന്നതും ഓരാതെ SiPu 2. — it is declined ഒന്നിന്റെ ഇത്രയാൽ ഒന്നു CS. a fraction of one by so much. ഇത്രത്തോളം until this time ഇത്രത്തോടും TR. [in each. repeated: ഓരോന്നിൽ ഇത്തിത്ര (jud.) so much

ഇത്വരി itvari S. (ഇ to go) Unchaste woman.

ഇദം id'am S. This (po.) ഇദാനീം now (po.)

ഇദ്ധം id'dham S. (ഇധ്) Kindled. ഇദ്ധസന്തോഷം Nal 2. adv. with flaming joy (po.)

ഇദ്ധ്മം S. small sticks for fuel (po.)

ഇന iṅa No. ഇനി So. Wing of building തെക്കിനപുര, കിഴക്കിനിയിൽ MR. (perhaps only a formation syllable as in ചെവ്വിന etc.) വടക്കിനയും പടിഞ്ഞാറയും ഉപുര ആകുന്നു MR.

ഇനം iṅam T. a M. 1. Class of animals ഈ പശ്വാദിനല്ല ഇനം V1. പുള്ളിനങ്ങൾ RC 22. കളിറിനം RC 38. 2. = ഇണ swarm, വണ്ടിനത്തെ ലീല CG.

ഇനൻ inaṉ S. (√ ഇൻ strenuous) Lord — sun (po.) ഇനകുലജാതന്മാർ KR.

ഇനാം Ar. (in'ām) Gift, present, grant; also ഇനാമത്തിന്നു വേണ്ടി MR.

ഇനി iṉi T. M. (√ ഇ, Tu. = ഇന്ന) Henceforth, hereafter, yet, still, more. (with future) എത്ര നാൾ ഇനി പാൎക്കും PT 3. ഇനി ഇല്ല TR. there is no more (to be given). ഇനി മേലൊട്ടു — ഇനി ഉണ്ടോ ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ പോകുന്നു KR. — ഇനി ഒരിക്കൽ once more. ഇനിയത്തെ ആഴ്ച next week. — ഇനിയും. 1. again. ശേഷം വൎത്തമാനം ഇനിയും ബോധിപ്പിക്കാം TR. — ഇനിയുള്ളവരെ പേർ TR. the names of the others. 2. not yet പുരിക്കു പോയവൻ ഇ. വന്നില്ല Bhr.

ഇനിക്ക് iṉikku = എനിക്ക്.

ഇനിയ iṉiya (5. ഇൻ sweet) ഇനിയ പൈമ്പാൽ, ഇനിയ ചൊൽനായികേ RC. ഇനിത്തനയൻ Sweet son. ഇനിയ പട Bhr. fine army. — neuter ഇന്നതായി RC 117.

ഇനിപ്പും (= ഇൻപം) കണ്ടാൽ ഒരിക്കവും ഇനിപ്പവും RC 37. — also ഇനിമ (അശസ്യനുടെ ഇനിമചേർ കഴൽ RC 126.)

ഇനിസ്സ് inissu (Ar. ജിനിസ്സ്, ദിനിസ്സ്) Kind, sort.

ഇന്തു indu Tdbh. (സിന്ധു.) [ന്ധുവം.)

ഇന്തുപ്പു rocksalt from Sinde (med. = സൈന്ധവം).

ഇന്തുജാതിക്കാർ = Hindus.

ഇന്തുസ്ഥാനം വാക്കിൽ TR. = Hindustani.

ഇന്ദിര indira S. = ലക്ഷ്മി. — ഇന്ദിരമണവാളൻ Vishnu (po.)

ഇന്ദീവരം indīvaram S. Blue lotus (po.) ഇന്ദീവരേക്ഷണേ Nal 4.

ഇന്ദു indu S. Moon.

ഇന്ദുകരങ്ങൾ moon-rays CC.

ഇന്ദുധരൻ Sk. Shiva.

ഇന്ദുമുഖിമാർ, ഇന്ദുനേർ ആനനമാർ CG. ഇന്ദുനേർ നടയാൾ Bhg 8. [KM.

ഇന്ദുശേഖരൻ Shiva. — N. pr. king of No. Mal.

ഇന്ദ്രൻ indran S. (= ഇനൻ) 1. The king of the Gods ദേവേന്ദ്രൻ; ഇന്ദ്രാണി his wife, ഇന്ദ്രത്വം, ഇന്ദ്രപദം his sovereignty. — ഇന്ദ്രനോട് ഒക്കും സ്വാമി PT 1. ഇന്ദ്രക്കാറു east-wind V1. 2. lord താപസേന്ദ്രൻ the great devotee, കാകേന്ദ്രനാർ PT. etc.

ഇന്ദ്രജാലം "Indra's net." — sorcery, superior juggling. ഇന്ദ്രജാലക്കാലക്കാരൻ എത്രയും Nal 4. ജഗത്തു മോഹിക്കും മഹേന്ദ്രജാലവും KR. (the grand deception of worldly lust.)

ഇന്ദ്രധനുസ്സ്, ഇന്ദ്രവില്ല് rainbow. [phire.

ഇന്ദ്രനീലനിറത്തിൽ KumK. sky-blue, sap-

ഇന്ദ്രലോകം (പ്രാപിച്ചു) the heaven of the Gods & heroes. [സോമവള്ളി.

ഇന്ദ്രവള്ളി Cissus pedata, used in Mal. for ഇന്ദ്രാണികൾ, ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ etc. KU.

ഇന്ദ്രിയം S. (ഇന്ദ്രൻ) 1. Male power, semen. മാനസമഴിഞ്ഞ് ഇന്ദ്രിയസ്ഖലനം വന്നു ബാലനു Bhr 1. = ഇന്ദ്രിയം വീഴുക (vu. ഒരാണും വീണു TP.) emissio seminis. 2. organ, sense. a.) ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം = ശ്രോത്രത്വക് ചക്ഷു ജിഹ്വാഘ്രാണം, their objects (വിഷയം) ശബ്ദസ്പർശരൂപ രസ ഗന്ധം. b.) കൎമ്മേന്ദ്രിയം organs of action വാക് പാണി പാദം ഗുഹ്യ ഗുദം, their objects വചനം ദാനം ഗമനം ആനന്ദം വിസൎഗ്ഗം c.) in Vēdânta 4 അന്തരിന്ദ്രിയം (മനസ് ബുദ്ധി അഹങ്കാരം ചിത്തം.)

ഇന്ദ്രിയഗ്രാമം ജയിക്കു AR 6. to subdue the whole of the senses and organs, ഇന്ദ്രിയജയം, നിഗ്രഹം.

ഇന്ദ്രിയജിതൻ, ഇന്ദ്രിയവശഗൻ sensual.

ഇന്ദ്രിയവൃത്തി (1) carnality V1. —

ഇന്ധനം indhanam S. (inflaming) = ഇദ്ധ്മം. also met. ഉൽകണ്ഠയാകിയൊരിന്ധനം CG.

ഇന്ന iṉṉa T. M. (C. ഇന്ത from ഇ) pron. This, such. ഇന്ന നാൾ ഇന്ന മാസം date & month as may be the case. — It is chiefly used for the indefinite what: ഭോജ്യങ്ങൾ ഇന്നതിൽ ഇന്നവ എന്നും അതിൽ ത്യാജ്യങ്ങൾ ഇന്നതിൽ ഇന്നവ എന്നും എല്ലാം അരുൾ ചെയ്തു Bhr. ഇന്ന നേരത്തെന്നും ഇന്നവരോട് എന്നും ഇന്നവണ്ണം വേണം ഇല്ലെന്നുമേ Bhr. (she does not care when, with whom, how, etc.)

ഇന്ന് innu T. M. C. Tu. (ഇ) This day. ഇന്നേക്കു പത്തു ദിവസമായി it's just 10 days MR.

ഇന്നേക്ക മൂന്നാം ദിവസം കണ്ടും Bhg. ഇന്നു തൊട്ട് ഇന്നിമേൽ Bhr 1. henceforth, for ever. — ഇന്നേത്തേ ചെലവിന്നു PT 1. for today's meal. ആ ദുഃഖം ഓർത്താൽ ഇന്നേടം സുഖമല്ലെ Bhr 3. the present time. ഇന്നേയളനേരവും KU. till now. — Also = ഇന്നി henceforth എഞ്ഞൊൽ ഒഴിഞ്ഞ് ഏളും കേൾക്കയില്ലിന്നിവൻ CG.

ഇന്നലേ (C. Te. നിന്ന) yesterday ഇന്നലേക്ക് (emph.) TR.

ഇന്നാ "here" (calling cows to feed, etc.)

ഇന്നാങ്കം iṅṅāṅgam T. M. (T. ഇന്നൽ = ഇണ്ടൽ) Vexation, trouble. കായ്ത്തിന് ഇന്നാങ്കം വെക്കാതെ കണ്ട് TR. without obstructing. ഇന്നാങ്കമായിട്ടിരിക്കുന്നു Nal 4. are with difficulty kept under control. [day.

ഇന്നാൾ innāḷ (നാൾ) 1. = ഇന്ന്. 2. The past

ഇന്നി iṅṅi = 1. ഇനി f.i. പരമളക്കേ നിൻ മനസ്സിൽ ഇന്നിയും കരുണയില്ലയോ KR 2. 2. = എന്നി f.i. വാട്ടമിന്നിയേ RC.

ഇൻപം iṅṅbam 5. (ഇനിയ) Pleasure, delight (chiefly of 2 kinds ചിററിമ്പം short pleasures, പേരിമ്പം bliss. po.) ചെവിക്ക് ഇമ്പം പറക V1.

ഇനവകകാൾ invayayaḷ Tdbh. ഇലവക S. 5 Stars in the head of Orion.

ഇപ്പടി ippaḍi T. M. (പടി) Thus ഇപ്പടിക്ക് അറിയും സാക്ഷി (doc.) also in letters ഇപടിക്ക് N. N. = എന്നിപ്രകാരം = I am yours etc.

ഇപ്പി ippi So. (ചിപ്പി) ഇപ്പിയും നാകണവും a med.

ഇപ്പിപ്പുടിൽ A pearl oyster V1.

ഇപ്പുറം ippuṟam T. M. (പുറം) 1. This side. 2. temporal ഇപ്രകാരം ഡീപ്പു ഇക്രിയസ്സുമായി സാവധാനമാക്കിയതിന്നെറ ഇപ്പുറം പടക്കോപ്പുകൾ ക്രട്ടിയതും ഇല്ല TR. never since the last peace. പത്തു കൊല്ലത്തേ ഇപ്പുറമുള്ള ചമയത്തിന്ന് MR.

ഇപ്പോലെ ചേതം വന്നാൽ TR. = ഇതു പോലെ.

ഇപ്പോൾ ippōḷ (പോഴ്) Now, just, soon (vu. ഇപ്പം) ഇപ്പോഴോ എന്നു ചോദിച്ചു CG. and how are you now?

ഇബൊദത്ത് Ar. 'ibādat. Service (of God) പടെച്ചോന്നു വേണ്ടി ഇബാദത്ത് ചെയ്യേണ്ടതിലേക്കുള്ള നിസ്സാരം Mpl.

ഇബിലിസ്സ് Ar. iblīs Devil, rogue. Mpl.

ഇഭം ibham S. Household. — elephant (in മത്തേഭം).

ഇഭ്യൻ wealthy person (po.)

ഇമ ima T. M. a C. (& ചിമ) Eyelash. — ഇമയവർ a M. Gods ഇമയവർ പകയവൻ RC 23. — ഇമയാട്ടുക to wink V1.

ഇമനിമീലിക smartness B.

ഇമെക്ക to blink, twinkle ചിരിച്ചും കണ്ണിമെച്ചും മിഴിയാതെ Bhr. ഇമെക്കുമുൻ RC. കണ്ണിമെക്കുന്ന മുമ്പെ KR. ഇമെപ്പൂവിൽ in a moment V1. [Pārvati.

ഇമം imam Tdbh. (ഹിമം) ഇമമലമങ്ക RC.

ഇമരുക imaruya (T. to sound, C. to evaporate) Of acute pain, toothache, etc. (loc.)

VN. ഇമച്ച്.

ഇമാൻ Ar. see ഒരുമാൻ, Faith, honor.

ഇമ്പാ imbā A hunting call ക്രയി ഇമ്പാ ഇമ്പാ (huntg.)

ഇമ്മി immi T. M. A fraction, = $\frac{1}{2^{1}_{1}}$ Aṇu (അണു) or $\frac{1}{494802}$ or $\frac{1}{2150400}$ CS.

ഇമ്മിണി No. ever so little = ഇത്തിരി ഇമ്മിനി പരിന്തൽ Pay.

ഇയ iya a T. a M. (= T. ഇചൈ) To agree, meet. ഇയമൊഴിമാർ RC 142. തോലി ഇയഞ്ഞു RC. were defeated, അടിത്തളം ഇയഞ്ഞു was well beaten RC.

ഇയങ്ങുക T. M. (C. എസഗു) to move steadily. In grammatical usage f.i. കവ്വൽ S. = ചെയ്യിയങ്ങുന്നതു — രക്ഷിച്ചിയങ്ങുന്നവൻ (po.) = പോരുന്നവൻ.

ഇയമ്പുക T. a M. sound എന്നത് ഒന്നിയമ്പിനാൻ RC 5. he said.

ഇയലുക, ന്നു T. a M. To agree, go fairly, be proper = ക്രടുക, ചേരുക. — ചൊല്ലിയലും famous CG. ശോകം, കതുകം അകതളിരിൽ ഇയന്നു PT. ആമോദം ഇയലവേ KR. joyfully. ചഞ്ചലം ഇയലാതേ VCh. ശോകങ്ങൾ പുകിയലാതേ GnP. ഭയം ഇയലുവോർ ChVr. those who fear.

ഇയൽ 1. = ഇയലുന്ന f.i. പടൻചൊല്ലിയൽ നികമ്പൻ RC. the far famed N. 2. what is

proper. ഇയൽ അറിയാത RC 7. വളകൾ ഇശലോട് ഇളകും Mpl. song.

ഇയറുക to cause, induce. ആനന്ദം ഉള്ളിൽ ഇയറും‌വണ്ണം, ഇങ്ങു ദുഃഖം ഇയറി CG. inflict. ബാണങ്ങൾ ഇയറി = പ്രയോഗിച്ചു CG. തോറാറം ഇയറ വല്ലും RC 4. ധർമ്മം എന്നിയെ ഉള്ളതിയറൊല്ല RC 30. do but what is lawful.

ഇയത്ത് iyattu S. So much (po.)

ഇയ്യിടയിൽ (ഇ + ഇട 3) Before this.

I. ഇര ira T. M. C. Te. 1. Food of birds, snakes, infants, met. of arms. അവനെ ഇരയാക്കി PT 3. ate him. തന്നിൽ എളിയതു തനിക്കിര (prov.) prey. വാൾക്കിരയാക്കി Bhr. തീക്കനല്ലിരയാകും PT. ശരനിരെക്ക് ഒർ ഇരയാക്കി RC 31. 2. livelihood. ഇരതെണ്ടി തന്നെ പകലും കഴിഞ്ഞു (Tir. Anj.) 3. bait, worms, Ascarides etc. ഇരയിടുക to bait. വലിയ ഇര = പാമ്പൻ. ഇരമുഴക്കം helminthiasis (med.) 4. see ഇരെക്ക II.

II. ഇര S. (= ഇഡ refreshment) also speech. — T. sound, whence ഇരെക്ക.

ഇരക്കുക, ന്നു irakkuya T. M. To beg, ഇരന്നണ്ടതു Pay. ഇരന്നു നടക്കുന്നു to ask alms; with Soc. രാജ്യം നിന്നോടിരന്നുകൊണ്ടു Bhr.; also Acc. നിന്നെ ഞാൻ വന്നിരക്കുന്നു KR. തൊഴുതിരക്കുന്നേൻ KR 2. to beg hard. യുദ്ധം ഇരന്നു CC. called out.

VN. ഇരപ്പ് 1. begging. ആ ദേശത്തിരപ്പില്ല. beggarly ഇരപ്പുകായ്യം. 2. bit of bridle (loc.) 3. see ഇരെക്ക.

ഇരപ്പൻ, ഇരപ്പാളി beggar ഇരപ്പാളിയായാൽ മഹാകഷ്ടം PT 2.

ഇരപ്പാളിത്തനം, — ളിത്വം mendicity. ഇരപ്പുത്തനം പോകയില്ല (prov.)

ഇരങ്കോൽ irangōl and ഉരങ്കോൽ Large stick (as of beggars?), club, distinct from ചൂരൽ കോൽ. ഒർ എരങ്കോൽവടി MR. 2. pole of boatmen. ഇരങ്കോൽ കത്തുക (loc.)

ഇരച്ചൽ VN. of ഇരെക്ക.

ഇരഞ്ഞി iraññi M. C. Tu. = ഇലഞ്ഞി f. i. ഇരഞ്ഞിത്തൊലി a med. ഇരഞ്ഞിമാമലർ RC 116.

ഇ'യും ചന്ദനവും മുറിക്ക TP. for burning a corpse. [ന്ന കാൽ ഇരട്ടം (prov.)

ഇരടുക iraḍuya (= ഇടറുക) To stumble നട

ഇരട്ട iraṭṭa T. M. (ഇരണ്ട്, ഇര) 1. Double. ഇരട്ട പെറുക, ഇരട്ട കുട്ടികൾ twins. ഇരട്ടപ്പല്ല് grinders MC. ഇരട്ട വാൾ two edged Vl. ഒരാം ഇരട്ടയായി CG. ഇരട്ടയടക്ക 2 betelnuts grown together. — ഇരട്ടത്തലച്ചി the paradise flycatcher MC. (= കൊണ്ടലാത്തി) — ഇരട്ടത്തലയൻ പാമ്പ് a certain viper. 2. odd (= യുഗ്മം) ഒറ്റയോ ഇരട്ടയോ Vl. ഇരട്ടപ്പെട്ടതു Gan.

ഇരട്ടി double, twice as much. (with Dat.) അതിന്ന് നാലിരട്ടി 4 times as much. (with Loc. ആ രാശിയിൽ ഇരട്ടിയായി Gan.) — വഞ്ചിച്ച പാൽതയിർവെണ്ണകൾക്കിരട്ടി കൊൾവിൻ CG. — adv. ഉപജീവിച്ചാൽ ഇരട്ടിനോക a med.

ഇരട്ടിക്ക v. a. & n. to double, multiply രണ്ടിനെ ഇരട്ടിച്ച നാലു Gan. ഒന്നു കൊടുത്താൽ ഇരട്ടിക്കും ഇക്കാലം (po.) ഒന്നുകൂ നാൽ ഇരട്ടിച്ചു തന്നു TR. paid four times the amount (= കണ്ടു). [MR.

VN. ഇരട്ടിപ്പു f. i. ചെലവ് ഇരട്ടിപ്പായി വരും

ഇരട്ടിമധുരം Glycorrhiza glabra. [teal.

ഇരണ്ട iraṇḍa ഇരണ്ടപ്പക്ഷി Wild duck,

ഇരതം iradam Tdbh. രസം Mercury. ഇരതം മുക്കഴഞ്ഞ് a med.

ഇരമ്പുക irambuya (II. ഇര) To bluster, be loud (loc.) — [breathing Vl.

ഇരമ്പൽ the roar of the sea, difficulty of

ഇരവതി iravaḍi Tdbh. രേവതി The 27th asterism. ഇ. പട്ട ദാനം KU. a ceremony.

I. ഇരവു iravu T. M. C. Te. (ഇരക്ക) A thing lent. ഇരവ് ഇരക്ക to borrow. ഇരവ് വാങ്ങി (loc.) of clothes, ornaments, etc. ഇരവുതലയാക്ക loc. to endanger one's head.

ഇരവൽ T. So. Palg. ഇ. വാങ്ങിച്ച ആഭരണം VyM. borrowed.

II. ഇരവു T. M. Te. ഒര Tu. ഇക്ക C. ഇരൽ (ഇതു II.) Night = ഇരാ, രാ. In po. ഇരവുപകൽ = രാപ്പകൽ PT 5. [Pay.

ഇരാശി irāši Tdbh. രാശി f. i. മേടമിരാശി doc.

ഇരാവുക irāvuya T. M. (=അരാവുക) To file, vu. രാകക.

ഇരിക്കുക, ഇരുന്നു irikkuya (√ ഇരു T. M. C. Te.) 1. To sit, remain, be in a place. ഇരുന്നു ഭക്ഷിച്ചു, ഇരുന്നുണ്ടവൻ രുചി അറിയാ, ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്ക കെടും (prov.) being unoccupied. — ഇരിക്കുന്നവൾ maidservant. ഇരിക്കുന്ന അമ്മമാരുടെ വാതിൽ പോലെ (prov.) unsteady. — ഇരുമൂന്നു ശാസ്ത്രം ഇരുന്നു പോയിതോ KR. are the 6 Shāstras abolished? — Neg. ഇരിയാതേ & ഇരാതേ (po.) 2. Aux. V. ഇരുന്നിരുന്നു was sitting; often contr. നിന്നിരുന്നു = നിന്നിരുന്നു, പോയിക്കുന്നു etc. കണ്ടിരിക്കവേ സ്വപ്നം കണ്ടീല എന്നായി even whilst looking at. —

Inf. & VN. ഇരിക്ക 1. being (നല്ലിരിക്ക etc.) ഇരിക്കക്കട്ടിൽ a couch. ഇരിക്കിടം = ഇരിപ്പിടം — ഇരിക്കത്തഴമ്പു callosity of the posteriors, as of monkeys MC. 2. ഇരിക്കവേ, — ക്കേ there being, whilst there is.

VN. ഇരിപ്പു 1. sitting, residence, position. ഓല പ്പെട്ടിയിൽ തറവാട്ടിൽ ഇരിപ്പുണ്ടു MR. ഇരിപ്പു പഞ്ഞികൊണ്ടിതത്തിൽ നിമ്മിച്ചു KR. a seat in the boat. 2. balance = നില്പു, ഇരിപ്പു മുതൽ, ഇരിപ്പുള്ളതു. 3. (loc.) മാംസത്തിൻ ഇരിപ്പുകൾ flakes (B. Job 41.)

ഇരിപ്പിടം residence, lodging. (from 2nd rel. part. fut. നിങ്ങൾ ഇരിപ്പേടത്തു TR. where you are) ചതുരംഗസേനെക്കു ഇരിപ്പിടം വേറെ KR. ഇരിപ്പിടം കെട്ടിയേ prov. അത്ഥം ആപത്തിന്നിരിപ്പിടം Bhg.

ഇരിങ്ങാടിക്കുടം, ഇരിങ്ങാണിക്കോട് N. pr. A Brahman Grāmam No. of Calicut TR. KU.

ഇരിണം iriṇam S. Desert, salt-soil ഇരിണഭൂമി KR.

ഇരിപ്പ = ഇരുപ്പ, ഇരിപ്പൂ GP 67.

ഇരിമ്പ്, ഇരുമ്പ് irimbu (ഇരു II.) T. M. C. Tu. (Te. ഇനുമു) Iron. — obl. case in ഇരിപ്പെഴുകെ പ്രയോഗിച്ചു Bhg 6. RC. iron club. — ഇരിമ്പാല blacksmith's shop. —

ഇരിമ്പകം an iron — wood (Hopea. Buch.) — ഇരിമ്പങ്കിയിലിട്ടും തൂക്കി TP. hanging the body of a criminal in chains & letting it rot therein without burial — a severe punishment in former days.

ഇരിമ്പുലക്കയുമായി RC 34. a pestle = മുസലം. — ഇരിമ്പുമരം a Sideroxylon. —

ഇരിമ്പുനാഴ്ത്തി (anchor = ചീനി).

ഇരിയുക, ഞ്ഞു iriyuya T. M. 1. To creep, മേലിൽനിന്ന് ഒക്കയും ഇരിയുന്ന crawling sensation. — No. പാമ്പ്, തേൾ, ചേരട്ട, ഇറുമ്പ് ഇ. = ഇഴയുക. 2. (T. ഇറു) to wrench off, twist off, pluck (as fruits, branches) ഓല ഇരിഞ്ഞു കളക, കായിരിക (a single plantain from the bunch) ചക്ക മുറിച്ചു ചുള ഇരിഞ്ഞു. — ഇരിഞ്ഞു വിടുത്തു നേരേ CG. (the mother, her infant from the breast). [picked.

ഇരിക്കായും കടിക്കായും fruit purloined or

VN. ഇരിച്ചൽ 1. prickling sensation. 2. plucking.

ഇരിഷ്ടിമാർ DN. Tdbh. ഋഷി.

I. ഇരു, ഇരി iru ഒരിർ before vowels, T. M. C. Tu. (Te. ഇനു) Two, whence ഇരണ്ടു, രണ്ടു. — ഇരുവർ two persons, പന്തിരുവർ 12. — many Compounds, as:

ഇരുകര both shores.

ഇരുകൂട്ടക്കാരും PT 3. both parties.

ഇരുചാൽ ploughing twice.

ഇരുതല മൂഖൻ = ഇരട്ടത്തല q. v.

ഇരുനാലിൽപ്പാട്ടം "two measures out of four" equal division of the crop between proprietor & tenant W.

ഇരുനൂറു 200. — ഇരുനൂറുക്കാർ in Coch. R. ഇരുപതു 20. [Cath. descendants of slaves.

ഇരുപരിക്കയും, ഇരുഭാഗക്കാർ MR.

ഇരുപാട്ടക്കാർ both parties.

ഇരുപുറം both sides.

ഇരുമണിപെറുക്ക B. gleaning.

ഇരുമാ $\frac{1}{10}$.

ഇരുമുന two-pointed, two-edged.

ഇരുവാൽ ചാത്തൻ Numidian crane (S. കരേട്ട).

ഇരുവഴിനാട്ടു, ഇരുവൈനാട് N. pr. the district SE. of Tellicherry once governed by Nambyār under Cōlattiri TR.

II. ഇരു To be dark.

VN. ഇരവു, രാ night.

ഇരുട്ട, ഇരിട്ട T. M. darkness, = ഇരുൾ. ക്രൂരിരിട്ട പാർ എല്ലാം പരന്ന CG.

ഇരുതി? iruδi (ഇരിക്ക) In the phrase നമുക്കുനാട്ടിൽ ഇരിതി പൊറുതിയാക്കി തരിക TR. allow me to reside unmolested.

ഇരുത്തം Sitting, staying. ഇരുത്തമായി he is settled there, also ഇരുത്തം.

ഇരുത്തി 1. a seat, bench. 2. = ഇരിക്കുന്നവൾ a maid ഇരുത്തിയെ പെച്ചതു പോലെ (prov.) 3. = ഋദ്ധി (med.)

ഇരുത്തുക CV. (of ഇരിക്ക) 1. To seat, place, detain, settle. ഞങ്ങളെ രാജ്യത്തു തന്നെ ഇരുത്തി രക്ഷിപ്പാൻ TR. (= ഇരിപ്പാറാക്കി) induce us to remain. രാജാവെ ഇരുത്തുവാൻ KR. ധനം വരുതിയാലും ഇരുത്തുവാൻ പണി KR. difficult to keep riches acquired. ആനയിരുത്തി KU. presented, gave. 2. v. n. to sink or settle as a load (loc.) — to walk (hon. loc.)

ഇരുത്തിക്ക 2nd CV. to cause to seat, present ആ ന തന്നെ ഇരുത്തിച്ചു കൊള്ളാം SG. (as vow to a temple). ഓളെ മറയിൽ ഇരുത്തിച്ചു TP.

ഇരുന്നൽ irunnal T. M. C. (II ഇരു) Charcoal of blacksmiths (= നീറിപ്പോകുന്ന കരി). ഇരുന്നല്ലൂരൻ collier V2.

ഇരുപ്പ iruppa T. M. (C. Te. ഇപ്പ) Bassia latifolia with an oilfruit ഇരിപ്പെടെ പൂവിൻനിറം KR 3. ഇരിപ്പയെണ്ണ GP. see ഇലിപ്പ.

ഇരുവി iruvi A drug (T. panicum).

ഇരുവിൾ iruviḷ vu. ഇരുൾ Dalbergia Sisu, red timber.

ഇരുളി a large spider.

ഇരുവേരി, — ലി iruvēri T. M. (Tdbh. ഹ്രീവേര?) Andropogon muricatum, med. root and perfume; prh. "double rooted." ഇരുവേലിയോട് അരച്ച ചന്ദനം Nid. GP 76.

ഇരുസാൽ, ഇരിസാൽ (Ar. irsāl) Remittance. ഇരുസാൽ അയക്ക, കഴിഞ്ഞ ഇരുസാൽ MR.

ഇരുൾ iruḷ 5. (II. ഇരു) Darkness, blackness. ഇരുൾനിറം brown (loc.) — ഇരുൾചായൽ ജാനകി, ഇരിളണികഴലാൾ RC. black haired. — ഇരുൾമയക്കം dusk. — obl. case ഇരുട്ട (= ൽ്ട്ട).

ഇരുൾക്ക, ങ്ങു to grow dark. ഇരുണ്ടകേശം KR. ഇരുൾച്ച cloudy weather = മങ്ങൽ. — കൺ ഇരുണ്ടു = കാഴ്ച പോയി V1.

ഇരുട്ടുക, to darken, obscure (loc.)

ഇരുളർ "the black" a caste of jungle dwellers; also agrestic slaves.

ഇരുളാൻ V1. a sparrow-hawk, see ഇറളൻ.

I. ഇരെക്ക irekka T. M. (II. ഇര) To pant, snore, bluster, roar as sea വാരിധികളും ഇരെച്ചു ഒക്കവെ കലങ്ങുന്ന Bhr 5. (before a storm).

ഇരച്ചൽ 1. noise as of sea, bowels, hum, buzz, murmuring, also ഇരെപ്പു. 2. the appearance of cracked, uneven wood (loc.)

II. ഇരെച്ചു കെട്ടുക No. 1. To bind two cocoanuts together (loc. = ഇരികു?) ചെകരി ഇരച്ചു തങ്ങളിൽ കെട്ടിയാൽ ഒർ ഇരത്തേങ്ങാ. 2. coition of dogs.

ഇറ ira T. M. (√ ഇറു) 1. The eaves of a house, also ഇറകാലി V2. ഇറയററം V1. — പീടികയുടെ അകത്തുന്ന് ഇറയത്തു വീണ (jud.) കിഴക്കേ ഇറയത്ത് ഇരുന്ന MR. ഇറ പാത്തു കേൾക്കുന്ന an eaves-dropper, ഇറ പാത്തു നിന്നാർ Mud. ഇറ അരിയുക (after thatching). 2. ഇറ = തിറ taxes, tribute (old). 3. a certain fee for land-tenure B.

Cpds. ഇറക്കല്ല്, ഇറങ്കൽ entrance stair.

ഇറക്കാരാണ്മ (3) freehold B. lands held by a small acknowledgement of superiority to a higher lord. ഇറക്കാരാണ്മയോല W.

ഇറച്ചില്ലുവെക്ക begin to thatch.

ഇറയകം, ഇറയം veranda കോലായ്.

ഇറയ ചെറുമർ a low caste near Pālakāḍu (allowed to draw near houses up to their eaves). [services So.

ഇറയലി (3) grant, as of gardens for certain

ഇറയുത്തരം, ഇറോത്രം the beam resting on the pillars of the veranda.

ഇറവരി 1. line of the eaves. 2. (3) royal taxes So. W.

ഇറവാരം veranda V1.

ഇറവെള്ളം വീഴ്ന്ന സ്ഥലം മാത്രം അവകാശം ഉള്ള MR. ഇറവെള്ളം എറുമ്പിന്നു സമുദ്രം prov.

ഇറക് irayu T. Te. M. 1. Wing, fin = ചിറക്. എന്റെ ഇറക് ഒടിഞ്ഞു പോയി (fig. my protection is gone). 2. Trav. one flap of the binding = പുസ്തകത്തിന്റെ അട്ട.

ഇറങ്ങുക irañṉuya T. M. (C. Te. to bow) VN. To descend, go down (കടലിൽ ഇറങ്ങുവാൻ PT 1.), disembark, be swallowed. പെണ്ണു തറവാട്ടിന്ന് ഇറങ്ങി TR. ഇല്ലത്തുനിന്നു പുറത്തിറങ്ങി MR. left the house. (നിലത്തിൽ) ഇറങ്ങി നടപ്പാൻ തക്കവണ്ണം ആകിതന്നു MR. permitted to cultivate a rice-field. തനിക്കിറങ്ങിയാൽ prov. when eaten. പാൽ പഴം നീർ ഇറങ്ങാത നാൾ (po. when dying). അമ്പിൽ ഇറങ്ങിയ രണ്ടു Gan. = ⅔. മനസ്സിറങ്ങായ്ക reluctancy V2.

VN. ഇറക്കം 1. Descending, slope, abatement, ebb (= വേലി ഇറക്കം). ഇ. വാരുക to ebb. ടീനം ഇറക്കം ചെച്ചു he is getting better. മനസ്സിൽ ഇറക്കം shaking of a resolution. 2. a disease beginning with headache & ending in boils etc.

VN. ഇറക്കു No. — ഒന്നു രണ്ടു ഇറക്ക് വെള്ളം a swallow of water.

I. a. v. ഇറക്കുക, ക്കി To put down, unlade (ചരക്ക്, ആൾ), to expel (പെണ്ണിനെ), to swallow (വിഷം) നീർ ഇറക്കുക a med. ബാലശാപം ഇറക്കിക്കൂടാ (prov.) ഇറക്കേണ്ട സമയം as long as I live. മരം മുറിച്ചു പുഴയിൽ ഇറക്കുക, വെള്ളക്കാരെ വെടിവെച്ചു ചൂരം ഇറക്കേണം TR. (drive down), അതിനെ താഴ്ത്തി ഇറക്കി PT 2. let it down. നിലങ്ങളിൽ വിത്തും വിളയും ഇറക്കി MR. planted. അവനെ ഇറക്കിക്കളഞ്ഞു dispossessed the tenant. അവളെ ഇറക്കി അയക്ക Anach. send out of the house. കാമലീലയിൽ മാനസം ഇറക്കിനാൻ Bhr 3. became absorbed in. ദൈവം ഇറക്കിയതു God's gifts. ഭൂമിയിൽ ഇറക്കുക VC. (a dying man. superst.)

2nd. CV. ഇറക്കിക്ക f. i. വിള ഇറക്കിച്ചു MR.

II. ഇറക്കുക, ന്നു irakkuya T. 1. To die — M. to become lean. നന്നായിറന്നു പോയി (loc.) 2. to burst, as flower, cocoanut bunch, breaking forth out of the spatha. = വിടരുക.

ഇറച്ചി iraṟṟi T. M. Te. (ഇര, in Te also ഇറ) Flesh, meat (ഇ. കൂട്ടുക). ഇറച്ചിക്കു പോയോൻ, ഇറച്ചി തിന്മാറുണ്ടു (prov.) [of Mpl.

ഇറമുളാൻ Ar. Ramaẓān, the fasting month

ഇറമ്പ് irambu = ഇറ Eaves, brow of hill, edge. പെള്ളത്തിന്റെ ഇറമ്പിൽ ഇരുന്ന Arb. close to the tank.

ഇറമ്പുക irambuya 1. To bluster = ഇരെക്കുക — ഇറമ്പൽ panting V1. 2. ഇറമ്പി കുടിക്ക to suck, sip (loc. — also ഇറുമ്പിക.)

ഇറയാൽ irayāl Port. Real, a dollar. തുണി റയാൽ Spanish dollar, also വെള്ളി ഇരയാൽ MR.

ഇറയുക irayuya (TC. to sprinkle, √ ഇറ.) ഇറെക്ക To bale out. ആഴി തന്നെ കരങ്കൊണ്ടി റച്ചിട്ടുഴി എങ്ങും ജലമയമാക്കുവൻ KR 4.

ഇറവ് (= ഇറക്കം) watershed.

ഇറവൻ, ഇറവാളർ hilltribe of basket-makers. ഇറവക്കളി KU. (= കുറവക്കളി).

ഇറവുള്ളാളൻ a hawk (also എറിവെള്ളാടൻ & ഉള്ളാടൻ) vu. ഇറളൻ MC.

ഇറാൻ, റാൻ irāṉ (T. ഇറയൻ king from ഇറ 2.) Sire, used in answering princes.

ഇറാൽവെള്ളം = ഇറവെള്ളം prov.

ഇറുക, റു iruya T. M. C. Te. 1. To drip, drop. ഇററിറു വീഴന്നൊരു കണ്ണുനീർ Bhr. അവന്നിററിറു ചോര വരുന്ന Bhr. in drops. 2. of splitting pain. ചെവി പാരം ഇറുന്നതു Nid 31. ചുണ്ടു രണ്ടും ഇറുന്നിട്ടു നൊന്തു കീറി Nid 34.

ഇററിക്ക (1) a. v. To dribble.

ഇറുകുക, കി iruyuya T. C. Te. ഇറുങ്ങിപോക M. To become tight, close.

ഇറുങ്ങടപ്പു sudden darkness.

ഇറുക്കം tightness (= മുറുക്കം), covetousness.

ഇറുക്കു 1. = ഇറക്കം 2. crab's claws = ഇടുക്കു.

ഇറുക്കുകാൽ, ഇറുക്കക്കാൽ 1. crab's claw MC 2. 2. a lobster.

ഇറുക്കാക്കോൽ a cleft stick for collecting the bones of a burnt corpse. — loc. also a stick bent into the shape of & used as fire-tongs.

ഇറുക്കുക, ക്കി 1. To tie tight, catch as a crab, കൊട്ടിൽ കൊണ്ടു ഇറുക്കുക. ചുണ്ടു കൊണ്ടു ഒരു മാംസം ഇറുക്കി കൊണ്ടുപോയി SiPu.

ഗരുഡൻ കൊമ്പെ ഒരു കാൽകൊണ്ടിറുക്കി എടുത്തു KR 3. കൈ ഇറുക്കിക്കൊൾക to be close fisted V1. 2. the river to have a narrow bed V1. ഇറുക്കിക denV. of ഇറുക്കം = ഒരംറിക്ക q. v.

ഇറുമ്പ് irumbu M. C. T. An ant, see ഉറുമ്പു, എ — ഏയിന്നിറുമ്പ (= ഇഴയുന്ന) TP.

ഇറുമ്മുക irummuya 1. പല്ലിറുമ്മുക To gnash teeth, also ഇറമ്പൽ V1. 2. to shiver B.

ഇററിക്ക see ഇറുക.

ഇററിക്കണ്ണി = ഇത്തിക്കണ്ണി (loc.)

ഇറു ittu 1. Past of ഇറുക q. v. 2. a particle (either from ഇൽ + ഉ, or ഇരു) f. i. അമ്പതിറുപത്തു = 50 × 10. ചാത്തിക്കണ്ടതിറാൽ പാതി കണ്ടു TR. half of the assessed produce.

ഇല ila T. M. C. Tu. ഏര (perhaps fr. ഇള) 1. Leaf of trees, plants = ചപ്പ്. the leaf that serves for a plate. (in Malabar the plantain leaf). ഇലയും പലയും വരിക TP. preparation for meal ഇലയിട്ടേടത്തു തിന്നുന്നവൻ (S. സ്വപ്നീനൻ who eats wherever he finds a meal, without caste scruples). 2. the betel leaf ഇലയമ്മതു KU. ഇലയമ്മതത്തു കൊള്ളുന്നു V1. the king chews betel. 3. spoke of wheel ചക്രത്തിൻ ഇല (see ഇല്ലി). 4. = അലക blade f. i. കത്തിയുടെ ഇല jud. No. [eating off. ഇലക്കണ്ടം a piece of a plantain leaf used for ഇലക്കറി curry of green vegetables. [plant. ഇലക്കള്ളി So. = തിരുക്കള്ളി the milk-hedge ഇലകുടിഞ്ഞിൽ a hermitage.

ഇലച്ചന signet ring B.

ഇലച്ചൽ a sprig B.

ഇലമുളച്ചി the airplant (loc.)

ഇലവാണിയൻ, — ച്ചി green-grocer B.

ഇലകുക ilayuya T. a M. To shine, twinkle. നലംഇലകും വാനരൻ, ചെഞ്ചിലകിനു തേർ RC.

ഇലക്കണം ilakkaṇam Tdbh. ലക്ഷണം 1. Symptom അതിന്നു ഇലക്കണം തണ്ണീർമോഹവും a med. 2. the higher grammatical dialect (loc.)

ഇലക്കിയൻ ilakkiyaṅ N. pr. A low caste that bring plantain leaves for plates into the temples (Talip.)

ഇലഞ്ഞി ilaññi T. M. ഇരഞ്ഞി C. Tu. Mimusops elengi (S. ബകുളം). ഇലഞ്ഞിപ്പൂ, ഇ'ക്കുരു GP. med.

ഇലന്ത ilanda T. M. C. Zizyphus jujuba (S. കർക്കന്ധു) നരിയിലന്ത a plant V1.

ഇലവം, ഇലവ് ilavam T. M. C. The silk-cotton tree, Bombax pentandra (= പൂള). — മുള്ളിലവ്, കുന്നിലവ് species of the same. — ഇലവമ്പഞ്ഞ് its cotton.

ഇലവങ്ങം ilavaṅṅam (Tdbh. ലവംഗം?) Wild cinnamon, Laurus Cassia ഇലവങ്കമ്പട്ട, ഇലമങ്ങത്തൊൽ (a med.) its bark GP.

ഇലാക്കു ilākku Tdbh. ലാക്ക, ലക്ഷം Aim ബാലിവായുരസ്സും ഇലാക്കായുടൻ KR.

ഇലാവുക ilāvuya = ഉലാവുക, To take a walk കല്ലെരിപ്പുറത്തുന്നെലാവുന്നതു TP.

ഇലി ili (T. nonexistence) $\frac{1}{21600}$. ഒർ ഇലി കൊണ്ടു ഗ്രണിച്ചാൽ, ഇലികളെ ഗ്രണിച്ചു Gan. — used for a reis ($\frac{1}{400}$ Rup.) or ധിനാഴിക (astr.)

ഇലിപ്പ ilippa = ഇരുപ്പ. ഇലിപ്പപ്പൂവിന്നണ്ണാം മട്ടും KR 5.

ഇല്മ് Ar. 'ilm Science ഇല്മും ദീനും കർമ്മവും ഒത്തിട്ട സുല്ലാൻ Ti. as clever & religious as energetic.

ഇൽ il 5. (√ = ഉൾ, to be in a place) 1. House, spot, in many Compounds as കോയിൽ, വാതിൽ. 2. Loc. എന്നിൽ in me, Cond. ചെയ്യിൽ in case of doing. [(med. against poison). Cpds. ഇല്ലട്ടം roof, — ഇല്ലട്ടക്കരി T. M. C. soot ഇല്ലറം = ഗൃഹധർമ്മം. ഇല്ലറക്കരി = ഇല്ലട്ടക്കരി.

ഇല്ല, ഈല illa T. M. C. (Tu. ഇജ്ജി = ഇല്ലു, Te. ലേ) neg. fut. of ഇൽ. Does not exist, there is not. — no, not. ഇല്ലാക്കുന്ന വീരൻ RC. destroying hero. — past ഇല്ലാഞ്ഞു. advl. ഇല്ലാതേ without. ഇല്ലാതാക്ക to annihilate. — rel. part. ഇല്ലാ (f. i. ഇല്ലാച്ചൊൽ aspersion, denial വെള്ളം ഇല്ലാട്ടിക്കു PT 1. = ഇല്ലാത), ഇല്ലാത (with വണ്ണം, വഴി etc.) ഇല്ലാത്ത. 1. which is not. ഇല്ലാത്ത വാക്കുകൾ, അവസ്ഥകൾ, ഇല്ലാത്ത ഓഞ്ഞായങ്ങൾ അറിവിച്ചു TR. false insinuations. ഇല്ലാത്ത ഛിദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി തീർക്ക TR. created wantonly new divisions. 2. in which there is not ബുദ്ധിഇല്ലാത്തദേഹം.

ഇല്ലയോ, ഒരുലയോ (question) 1. in conveying

blame etc. 2. in surprize: കേട്ടില്ലയോ ഭവാൻ Mud. ought you not have heard?! നീ അറിഞ്ഞീലയോ PT.

ഇല്ലല്ലോ, ഒരംലല്ലോ (അല്ല+ഓ) 1. strong negation. 2. negation implying regret, blame, etc. നീ വന്നീലല്ലോ KU. what a pity you did not then come.

ഇല്ലല്ലീ (അല്ല+ഒരം)=ഇല്ലയോ 2: മുള്ളു തറച്ചി ലല്ലീ CG. surely he cannot have run a thorn into his foot.

ഇല്ലേ 1=ഇല്ലയോ 1—2=ഇല്ലല്ലോ 1: ഞങ്ങൾ ഒന്നും പിഴച്ചില്ലേ Mud. oh, we have done no wrong.

VN. ഇല്ലായ്മ, ഇല്ലായ്ക, ഇല്ലായ്മ്മ o not existence, poverty, want (f.i. ഇക്കുമില്ലായ്ക, സ്നേഹമില്ലായ്ക Mud). ഇല്ലായ്മചെയ്ക=ഇല്ലാതാക്ക.

ഇല്ലം illam T. M. (=ഇൽ) House, പെണ്ണില്ലം bride's house. ഇല്ലവും കുലവും Esp. 1. Brahminical house, നമ്പൂരിയുടെ ഇല്ലം അടെച്ചു കെട്ടിച്ചട്ട TR. ഇല്ലം പുത്തനായി പണിയിക്ക PT 5. 2. title of a Sūdra distinction, the കിരിയത്തു നായർ (944 in Kēraḷa) or നാലാം വീട്ടു ശ്രുദ്ർ. 3. any of the 10 Pulayar classes. 4. Mukkuvas are നാലില്ലുക്കാർ.

Cpds. ഇല്ലക്രൂറ് W. ഇല്ലക്കുറിലേ വക TR. private property of a Rāja (opp. സ്വത്തുപക്കുറു), which on his promotion he assigns to his heir. ഇല്ലുന്നിറ എന്നതു കാലും കളിയും ഉള്ളവക്കേ വേണ്ടു (prov.) a ceremony in the month of Cancer, to prepare for a rich harvest.

ഇല്ലുപ്പേർ family-name.

ഇല്ലുവഴിക്കാർ distant relations.

ഇല്ലുക്കാർ do. (3) സംബന്ധം ഇല്ല ഒരു ഇല്ലുക്കാർ jud. not exactly a relation, only of the same lineage. Mpl.

ഇല്ലി illi (T. a leaf, prh. from ചില്ലി) 1. Bamboo, chiefly its small branches; the bamboos in shape of rays, which bear the roof of an umbrella; the spokes of weaver's wheel. ഇല്ലി ചുട്ട വെണ്ണീർ പോലെ ആക്ക=മൂലനാശം. 2. Saccharum sara ശര S. 3. a Goddess represented in the play of Malayers. ഇല്ലിയും മക്കളും കെട്ടിക്ക (med. for ശീതപനി).

Cpds. (1) ഇല്ലിക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ഇല്ലിക്കോൽ പെട്ടി MR. [cluster V1.

ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ=ഇല്ലിക്കൂട്ടം, ഇല്ലിക്കോട്ട bamboo ഇല്ലിക്കൂട്ടകി, ഇല്ലിവാതിൽ venetian blinds V1.

ഇവൻ ivaṅ m. ൾ f. ഇവർ pl. (ഇ) pron. dem. This.

ഇവ pl. n. (obl. case ഇവറ്; of this a vulgar Plural is formed: ഇവറുകൾ, അവറുകൾ So. ഒരുറിങ്ങൾ, ആയിറിങ്ങൾ No. Mpl. said of low castes & cattle); also vu. ഇതുകൾ.

ഇവിടം, ഇവിടേ (ഇടം, ഇട) 1. here ഇവിടേക്ക് hither, ഇവിടേനിന്ന്, ഇവിടുന്ന് hence. 2. also temporal (ഇടം 3) ഇവിടം കഴിഞ്ഞിട്ടു വരാം TR.

ഇവ്വണ്ണം, ഇവ്വാറ് (ആറ്), ഇവ്വഴി thus.

ഇവ iva S. As സമുദം ഇവ sealike (po.)

ഇശൽ iśal aM. (T. ഇചൽ) Resistance V1.=ഇയൽ.

ഇശെക്ക (=ഇയ) T. Te. aM. to join, as planks V1. [ചോഴിച്ചു Ti.

ഇശാരത്ത (Ar. ishārat) Sign. ഇചാരത്താക്കി

ഇശ്ശി iśśi ഇച്ചിരി vu. ഇശ്ശിനേരം പൊരുതേ കഴിയാവു Bhr. ബ്രഹ്മാവും ഇശ്ശിഭ്രവ്വ് എന്ന GnP. "he is but a low Brahmin കുറുനമ്പിടി". also emph.=many, much (loc.) [ങ്ങൾ).

ഇഷം išam S. Autumn ശരൽ (കന്നിതുലാമാസ

ഇഷു išu S. (√ഇക്ഷ് throw, G. 'ios) Arrow. ഇക്ഷുചാപാടി AR 6.

ഇക്ഷുധി quiver. —

ഇക്ഷിക reed (po.)

ഇഷ്ടക išṭaya S. (√യജ്) Brick, also ഇട്ടിക. ഇഷ്ടകൾ പക്ഷിന്യാകൃതി ചമെച്ചു (KR. for sacrifice).

ഇഷ്ടം išṭam S. (part. of ഇഷ് to wish) 1. Wished, acceptable, dear. ഇഷ്ടൻ m. ഇഷ്ട f. 2. wish, desire, love. ഇഷ്ടം ഇല്ലേതും എനിക്കു നാലാരെയും DN. — ഇഷ്ടം പറക to speak in order to please. — ഇഷ്ടമാടുക to flatter, be obsequious. പതിമാക്ക് ഇഷ്ടമാടുന്നവൻ SiPu. സുയോധനന് എതുയും ഇഷ്ടം ആടുന്ന വൃദ്ധൻ Bhg. to indulge, truckle. ഇഷ്ടമല്ലാപ്പെണ്ണു തൊട്ടതെല്ലാം

കാരം, ഇഷ്ടം മുറിപ്പാൻ അത്ഥം മഴ (prov.) ഇഷ്ടം വാഴുക to gain one's affections V1. (vu. ഇട്ടം.)

Cpds. ഇഷ്ടക്കാരൻ agreeable friend.

ഇഷ്ടക്കേട് displeasure. ഇ. വരുത്തുക to disgust.

ഇഷ്ടപ്രദൻ who grants your wish.

ഇഷ്ടാനിഷ്ടം liked & disliked, ഇഷ്ടാനിഷ്ടപ്രാപ്തികേ തുല്യൻ equal to good & bad fortune.

ഇഷ്ടാനുഭവം merriment V2.

ഇഷ്ടാനുസാരം according to wish.

ഇഷ്ടാർത്ഥം the desired object.

ഇഷ്ടി iṣṭi S. (യജ്). Sacrifice. നാട്ടിലേ വൃഷ്ടിക്ക് ഇഷ്ടി ചെയ്വതിന് ആട്ടിനെ കൊണ്ടു PT 3. ഇഷ്ടിശേഷത്തെ ഭുജിക്കുന്നേ യോഗ്യമല്ല ശ്രാണിച്ചും ഹോമിച്ചും കളവിൻ Bhg. [to iron.

ഇസ്തിരി (H. istrī) Smoothing iron. ഇ. ചെയ്യുക

ഇസ്ലാം (Ar. islām) 1. Islam. ഇസ്ലാമാമാർക്കത്തിൽ ഉള്ള മഴ്യാള TR. 2. the Mussulmans. ഇസ്ലാമായ ഉടപ്പിറപ്പിന്ന് ഒക്കയും ഗുണങ്ങൾ കാണും TR. പുതിയ ഇസ്ലാമാർ TR. converts (chiefly from the Mukkuvas).

ഇഹ iha S. Here. ഇഹലോകം, ഇഹകാലം, ഐഹികം, ഇഹം this world (opp. പരം) ഇഹപരങ്ങളിൽ in both worlds.

I. **ഇള** ila S. = ഇഡ Earth. ഇളയായ്മണ്ണുള്ളോരിളൻ Bhr 1. [Bhg 5.

ഇളാവൃതം the central continent (see വർഷം)

II. **ഇള** ila ṣ. (Te. ഏലു, Tu. ഇളി) adj. √ To be tender, young, weak. — also noun in ഇളകൊൾക, ഇളപ്പെടുക.

VN. ഇളപ്പ slightness, worthlessness, disgrace. ഇ. പറക to abuse. നമുക്കിളപ്പം തൂലോം ഉണ്ടു MR. (= ലഘുത്വം, താഴ്ച) പടെക്കിളപ്പാവന്നു Bhr. നമുക്കു വരുന്ന ഇളപ്പവും വലിപ്പവും TR. my reputation. — ഇളപ്പത്തിൽ basely.

VN. ഇളമ 1. youth, tender age. 2. junior Rāja, co-regent. ഇളമയിൽനിന്നു കല്പിച്ചു (= ഇളമപ്പട്ടം, ഇളങ്കൂറു), സുതനെ ഇളമയാക്കി KR 2. ഇളമക്കാരിൽ ഒരു സായ്പ്, ഇളമസായ്പ് കൾ TR. junior officer, assistant.

denV. ഇളമിച്ചു വരിക to grow again as a half broken branch (loc.) — എണ്ണ ഇ'ച്ചുപോയി a med. = തണുപ്പു പറ്റി the med. oil has lost its virtue No. & So.

adj. part. ഇളയവൻ young, younger. ഇളയതു n. 1. അവൻ എനിക്ക് എളയത് younger than I. ഇളതായി Bhg. Bhr. 2. lower class of Brahmans, who act as kings' cooks, Purōhitas for Sūdras etc. pl. ഇളതാന്മാർ V1. 3. the 2nd minister of state at Calicut. തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു KU.

Cpds. ഇളകൊള്ളുക 1. to sprout. എന്നമ്മ എൻ മനക്കുരുന്നു തന്നിൽ ഇളകൊള്ളും മൈതിലി RC 148. 2. = ഇളപ്പെടുക to be worsted. ധാവളത്തിലെ ഇളകൊള്ളും അരുവിനനയനാ, കരുതിക്കളികൊണ്ട് ഇളകൊണ്ടിതു കാന്തി തൂലോ RC.

ഇളങ്കതിർ young ears. ഇളങ്കായ് etc.

ഇളങ്കഴുകു പായ്വു RC 18.

ഇളങ്കാറു zephyr.

ഇളങ്കിളി൪ കൊങ്ക RC. [ഇളയ തമ്പുരാൻ.

ഇളങ്കൂറുവാഴ്ച the dignity of the 2nd prince,

ഇളയഞ്ഞൂട് lukewarm.

ഇളനീലം bluish.

ഇളന്തച്ചർ shipwrights (Pay.)

ഇളന്തല the thin end, as of timber, cadjan (opp. മൂത്ത തല).

ഇളന്തെങ്ങാ GP 69. ഇ. കരിക്കാകാ prov.

ഇളന്നീർ unripe cocoanut. ഇ. കടിക്ക. ഇളന്നീർ കഴമ്പു, ഇളന്നീർ തണ്ണിറ്റിൽ കടിക്ക a med. ഇളന്നീർ ശീതളം ഛർദ്ദിം GP.

ഇളപ്പെടുക to be brought low, be worsted, disgraced. സമ്പത്തു വിചാരിച്ചാൽ ഉമ്പർകോൻ ഇളപ്പെടും SP. ഇളപ്പെട്ട നീചനായ്തുരിക PT 1. [Shiva. Bhr.

ഇളമതി young moon ഇളമതി അണിഞ്ഞവർ

ഇളമധു fresh honey, Mud.

ഇളമാൻ കടവറിയാ (prov.)

ഇളമ്പക്ക bivalve shell, Mytilus. ഇളമ്പക്കത്തോട്ടിൽ നായ് കയറി (prov.)

ഇളമ്പനി = നീരൽ slight fever, feverish feeling.

ഇളമ്പാകം 1. the upper part of something fried. 2. = മെഴുപാകം.

ഇളമ്പുല്ലു മാനിന്ന് ഇഷ്ടം Nal 1. fresh grass.

ഇളമ്പ്രായം tender age, also of trees.
ഇളംബുദ്ധി, ഇളമനസ്സു fickleness.
ഇളമന്ദഹാസം imperceptible smile Nal.
ഇളയച്ചൻ, —പ്പൻ father's younger brother, younger aunt's husband.
ഇളയച്ഛൻ കല്യാണം Levirate marriage (loc.)
ഇളയമ്മ the wife of the above, younger aunt. എന്റെ എളെമ്മരെ മകൻ (Mpl.)
ഇളയരശ് co-regent. അവനെ ഇളയരശായിട്ട് അഭിഷേകം ചെയ്തു KR 2. [TP.
ഇളയുച്ച: നേരം ഇ. ആകുമ്പോളം almost noon
ഇളവൻകായ് young fruit, chiefly pumpkin.
ഇളവാപ്പ = ഇളയപ്പൻ Mpl.
ഇളവിത്ത് f. i. മാതളത്തിന്റെ ഇളവിത്തു KR 3.
ഇളവെയ്യിൽ opp. കടുംവെയ്യിൽ.
ഇളവേന്തൻ Laxmana RC 25. (ഇളമയും വമ്പും ഈടും ഇലക്കണൻ). [the monsoon.
ഇളവേർ പൊട്ടുക fresh roots shooting out in

ഇളകുക, കി iḷaguga (T. to grow soft, ഇള) n. v. To move, shake, fluctuate. ഇളകുന്നയും ഇളകാത്തയും മുതൽ (doc. = ചരാചരം). വയറിളകുക to have a motion (med.) ഹൃദയം ഇളകുക to be touched, feel inclined. പട ഇളകി മണ്ടിഫied Mud. മുയൽ ഇളകുമ്പോൾ prov. to start പന്നി ഇളകി ക്രൂടിയാൽ (huntg.) be roused.
VN. ഇളക്കം 1. shaking, fluctuation, irresolution. ഇളക്കം ഇല്ലാത്ത പ്രകാശം പോലെ Sid D. ഇളക്കത്താലി a necklace TR. 2. flux ചോര ഇളക്കം TR. 3. infringement കല്പനെക്ക് ഇളക്കമില്ല Bhr 1.
a. v. ഇളക്കുക, ക്കി 1. To move, shake, stir. അംഗങ്ങൾ ഒന്നും ഇളക്കുവാൻ ശക്തിയില്ല Nal 4. ഒന്നും ഇളക്കാതിരിക്ക Nal. to keep quiet. അവളെ കൈയും ഇളകി TR. let go. നന്നായി പറഞ്ഞു മനസ്സിളകി Nal. touched her. ആറു നയം കൊണ്ടു മനസ്സ് ഇളകി KU. persuaded. രാജ്യത്തെ പറഞ്ഞ് ഇളകി TR. seduced him. കോട്ട ഇളകി forced the fort. പണം ഇളക്കുക to take out the purse. അകമ്പടിജനത്തിൽ ഇളക്കരുതാതവർ TR. "the unshaken", title of faithful vassals. വടക്കേ പുറത്ത് ഇളക്കരുതാതേ കണ്ടവർ, ഈ നാട്ടിൽ ഇളക്കരായ്പ്പെട്ടവർ TR. chief inhabitants. 2. to disturb, interrupt തപസ്സ് ഇളക്കുക KR. (= വിഘ്നം വരുത്തുക). അവനൊന്നത് ഇളക്കരുതു Bhr 1. disobey കാണം ഒന്നിളക്കാത്ത ലോഭം Nal 3. not interrupted by any gift. — also to cast out: അവളെ എന്തിളക്കാത്തതു UmV. for caste-offences. 3. v. n. to stir. യാത്ര തുടങ്ങിതിളക്കി പെരുമ്പട Mud. (പാമ്പ്) ഇളകുമ്പോൾ കടിക്കും (prov.); even of plants തിരുൾ ഇളകി prov.
CV. ഇളക്കിക്ക to get into motion, set on f. i. a dog വയറ് ഇളക്കിച്ചു ordered a purgative, ഉയിർ ഇളക്കിച്ചൊട്ടക്കും RC 96.

ഇളപ്പം iḷappam VN. 1. Of ഇള q. v. 2. of ഇളക്ക turn അഞ്ചിളപ്പം പറഞ്ഞു 5 times (loc.)

ഇളവ് iḷavu VN. of ഇളെക്ക Remission, holiday B. കാൽക്കണം ഇളവില്ലാത്ത PP. unremitting.

ഇളി (T. C. = ഇള, ഇഴി) Contemptuous grin.
ഇളിക, ഞ്ഞു to fret, as children ഇളിഞ്ഞേററം ഉഴന്നു നിന്നോൻ Bhg 4. (words of a boy) to be in rage, No.; ഇളികിൽ അടികൊള്ളുക നിശ്ചയം (po.)
ഇളിയൻ — കളിയിൽ ഇ. പെങ്ങൾ പിടിയൻ prov. No. = തകരാക്കാരൻ a cross person.
VN. ഇളിച്ചൽ to be roused, as a lion.
ഇളിക്കു, ച്ചു 1. To grin, as dogs, monkeys. ജഗന്നായിളിച്ചു Bhr. ക്രുദ്ധനായിളിച്ചു കൊണ്ട് എത്തുവാൻ മടി വരാ VC. ഇളിച്ചു കാട്ടുക to show the teeth MC. 2. = ഇളിക.
ഇളിച്ചവായൻ (1) monkeylike, insolent, fool ഇളിച്ചവായനു അപ്പം കിട്ടിയ പോലെ (prov.)
VN. ഇളിപ്പു grinning, neighing, nonsensical talk. [മാവ്).

ഇളിഞ്ഞിൽ iḷiññil A certain tree (കളിർ

ഇളിഭ്യം iḷibhyam = ഇളിപ്പു; in V1. ഇളിപ്പിയം An affront. പാരം ഇളിഭ്യമാകുന്നിത് എല്ലാവർക്കും Bhg 4. all will mock. ഇളിഭ്യം കലർന്നാൻ Bhg 8. was offended. ഇളിഭ്യം കലർന്നു ഖിന്നനായി നിന്നു വിതുമ്പി Bhg. a cross child = ഇളിക.
ഇളിഭ്യൻ a fool = ഇളിച്ചവായൻ.

ഇളുമ്പു iḷumbu Fissure കല്ലിന്റെ ഇളുമ്പുകൾ, പുഴുവിന്റെ ഇളുമ്പിൽ ഇരിപ്പു MC. the centipede,

ഇളെക്കുക, ച്ചു iḷekkuγa T. M. C. ഇളി (√ ഇള) 1. v. n. To slacken, subside, abate കോപം, ദീനം; എന്നാൽ എല്ലാ വീക്കവും ഇളെക്കും a med. കൊഴുത്ത ദേഹം ഇളെച്ചു പോകുന്നു KR. to dwindle. നിരൂപിപ്പാൻ ഇളെക്കേണ്ട, കേൾപാൻ ചൊല്ലുവാൻ ഇളെക്കരുത് Mud. be not remiss, tired with. കിഞ്ചന നേരം ഇളെച്ചീടാതെ ചഞ്ചലമായ്തുന്ന തോൽതുരുത്തി Kei N. 2. v. a. to remit, make to rest. ദാഹം ഇളെച്ചു Mud 1. quenched it, also: bore it. ഉറക്കിളെക്കുക to keep down the sleep, as in vigils. യത്നം ഇളെച്ചാൻ slackened Bhr. കടം ഇളെച്ചു കൊടുക്ക to remit. കുറവു പറയുന്നതും ഇളെച്ചു RC 13. forgave. 3. നൂൽ ഇളെക്ക to wind up thread (T. ഇഴെക്ക). [ഇളവു q v.

VN. ഇളച്ചൽ weariness, ഇളപ്പാറുക to rest V1.

ഇഴ iḻa T. M. C. (ഇഴ to draw) A single thread നൂലിഴ, long hair ഒർ ഇഴമുടി TP. — plat of grass or straw, the line of a wound V1. ഇഴക്കോൽ knitting needle.

ഇഴപ്പണി trellis work.

ഇഴയുക, ഞ്ഞു 1. to trail, creep, crawl രക്തത്തിൽ വീണിഴയും കൊടിക്കൂറ Bhr. ഇഴഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ കല്ലിലും മുള്ളിലും പൂഴിയിലും CG. infants. താർക്ഷ്യൻ സംഭ്രമിച്ചിഴഞ്ഞു Bhg 8. വചസ്സുകൾ ഇഴഞ്ഞു പോകുന്നതുമില്ല KR. he does not drawl. 2. to draw together, rub as two branches V1.

ഇഴജാതി reptiles (ഇരിയുന്നു).

ഇഴെക്ക, ച്ചു T. M. C. 1. To drag, pull കാലൻ കെട്ടി ഇഴെക്കുന്നു VC. തലമുടി പിടിച്ചിഴെച്ചു കാനനത്തിലാക്കി Si Pu 4. ൧൦൦ കാതം എടുത്ത് അരക്കാതം ഇഴെക്കൊല്ല (prov.) make difficulties about. 2. to patch, mend = ഇഴെച്ചു കൂട്ടുക, as clothes, planks. ഇഴെച്ചു മുറുക്ക to brace. 3. രോമം ഇഴെച്ചു നില്ക്ക V2. (= കൊൾമയിർ horripilation).

VN. ഇഴച്ചൽ creeping.

VN. ഇഴപ്പ് propelling force of current etc.

CV. ഗോക്കളെകൊണ്ടു ചാട് ഇഴെപ്പിച്ചു = വലിപ്പിച്ചു PT 1.

ഇഴക്കം iḻakkam T. M. (ഇഴക്ക to lose) Loss in ഒപ്പിഴക്കം inadvertance.

ഇഴൽ V1. remissness, defect.

ഇഴിക, ഞ്ഞു iḻiγa T. M. C. To descend = കിഴിയുക. കുട എടുത്തീഞ്ഞപ്പോൾ (jud.) ഉലകിഴിഞ്ഞു = അവതരിച്ചു KU.

a. v. ഇഴിക്ക, ച്ചു To lower, ചരക്ക് ഇ. Pay. to land. ഇഴിച്ചു വെച്ചു took down a pot from fire etc.

ഇഴുക, കി iḻuγa (T. ഇഴുചു = എഴുതു) 1. To daub, rub. — മൈപൂച്ചാലിഴുകി RC 145. കുചമതിൽ ഇഴുകും കുങ്കുമം Nal 2. കൊങ്കയിൽ ഇഴുകിടും കളഭം Bhr. 2. to soil = ഇഴുങ്ങുക; എന്തിനിങ്ങിഴുകിയ വസനം ധരിക്കുന്നു Nal. 3. = ഇഴിക to fall, sink. കണ്ണുനീർ തിണ്ണം ഇഴത്തുടങ്ങി CG.

ഇഴുക iḻuγa the longer planks of a cot (loc.)

ഇഴുക്ക, ത്തു iḻukka T. M. C. ഒരംരു, ഒരംളു Te. ഇഗ്ഗു — To draw, take off clothes, see ഇഴ, ഇഴെക്ക.

ഇഴുങ്ങുക iḻuṅṅuγa ഇഴുക 2. വസ്ത്രം ഇഴുങ്ങി പോയി (മുഷിഞ്ഞു) Be soiled.

ഇഴുക്കുക, ക്കി 1. v. a. of ഇഴുക To solder B., make dirty No. ഇഴുക്കു, vu. ഈക്കു dirty clothes. 2. മുസലം ഇഴുക്കികളഞ്ഞു UR. avoided, warded off (?).

ഇഴുക്കം rubbing, polish B.

ഒരം Ī

ഒരം ī 1. T. M. C. Te. = ഇ This. ഒരംയാൾ this person. ഒരംയോളവും നേരം KU. still. 2. T. = ഒരംച്ച fly in ഒരംയാമ്പാററ moth. 3. interj. of pain. ഒരം എന്നു ചൊല്ലുന്നോർ ഇല്ലയാരും CG. — met. of disgust. ആരെക്കൊണ്ടു ഒരം എന്നു പറയിച്ചില്ല vu.

ഒരംക്കു = ഇഴുക്കു q. v.

ഒരംക്കുക = ഇഴിക്കുക.

ൊരുക്ഷണം ikšaṇam S. (ൊരുക്ഷ) Seeing, eye.
ൊരുക്ഷണികൻ seer, fortuneteller (ദൈവജ്ഞൻ).
ൊരുക്ഷിതം seen (po.) part.

ൊരുങ്ങ iṅṅa T. M. (ഇഞ്ച So. ചിഞ്ച) Mimosa Inga, Intsia, the bark of which is used in bathing (also അത്ത) ൊരുങ്ങപ്പുശകൊണ്ടു തേച്ചു Sil. [ട TP. being soiled.

ൊരുങ്ങുക = ഇഴങ്ങുക. ഉടുത്ത ഉടുപുട ൊരുങ്ങി

ൊരുച്ച ïčča (T. ൊര, Te. ൊരഗ) Fly. കാട്ടിച്ച gadfly. നങ്ങിച്ച No. = കണ്ണിച്ച. ബ്രഹ്മാവാടിയായി ഈച്ചയിരുമ്പോളം GnP.
ൊരുച്ചത്തൊൽ the fibres of a reed, brought back from feasts in jungle temples.
ൊരുച്ചമരം No. a jungle-tree (the capsules of which when bursting are said to discharge flies. — ൊര. പൊട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കും prov. accounting for swarms of flies).

ൊരുട്ട īḍu 5. (VN. of ഇടുക) Placing, hence പിന്നിട. 1. stability, durability, strong, close texture. ൊരുട്ടള്ളതേ വാങ്ങാവു KU. (opp. കൊടുപ്പള്ളതു). 2. pawn, equivalent. ൊരുട്ടകിട്ടു പന്നിയെ കൊടുത്തു So. barter. 3. what is equal, matches. 4. So. bank, natural or artificial.

Cpds. ൊരുടുക (3. 1) two parties to close. നായന്മാർ വന്നിടുത്തു TP.
ൊരുടറ (മണികൾ KR.) incomparable.
ൊരുടാറുക (1) to be solid, strong, fine. ൊരുടാർ പടക്കൊപ്പു RC. വീടുകൾ ൊരുടാന്ന തീക്ക, ൊരുടാന്ന ശോധന po. ൊരുടാന്ന നിന്നള്ള ലീല CG. capital story. [etc. V1.
ൊരുടിടുക (3) to fight as with fists, elbows,
ൊരുട്ടകൊടുക്ക (2) to pawn, compensate.
ൊരുട്ടകോറുക (4) to throw up a bank.
ൊരുട്ടചെല്ലുന്ന (1) to be durable as പുടവ V1.
ൊരുട്ടനില്ലു (1) to be durable, (2) stand security B.
ൊരുട്ടമാട (4) a bank B.
ൊരുട്ടുട്ട (1. 3) resistance, meeting of equal forces, encounter. തമ്മിൽ ൊര'ട്ടായി പോയി they fell out. ൊര'ട്ടായിട്ട വെടിവെച്ചു (as last resource). ൊര'ട്ടാക്കുക to drive into a corner. തമ്മലിൽ കണ്ട് ൊരുട്ടുട്ടി TP. they closed.

ൊരുട്ടപ്പെപ്പു treasury of state in Cochin.
ൊരുടെത്തുക (1) to last.
ൊരുടെഴും 1. = ൊരുടാന്ന f.i. കേടകന്നീടെഴും പൈതൽ CG. 2. comparable. ജനകപുരം ഇന്നടെഴും കല്യാണം Nal.
ൊരുടേറുക 1. to last. 2. to be happy.
ൊരുടേറാം (everlasting bliss T.) ഇപ്പാട്ട പാടിക്കളികുന്നോക്കും ൊരു. വാഴ്ംനെടമം ശലാ (or: for ever) Ram.

ൊരുട്ടക, ടി īḍuya (T. ൊരുണ്ടുക to join fr. ഇൺ) aux V. 1. v. n. To be അല്ലലിടി ഓടിനാർ RC. = ഉണ്ടായി, പുണ്ട. മന്നവക്കിടിനൊരാസനം CG. = ഉള്ള, ചന്ദനമിടിനകന്ന CG. = ചന്ദനകുന്ന. 2. v. a. to act. താളത്തിൽ ഈടിക്കളിച്ചു തുടങ്ങി CG. to do ചെയ്യിടിനാൻ = ചെയ്യാൻ (po.)
ൊരുട്ടം T. M. collection (= ഇണ്ട) ൊരു. കൂട്ടുക to heap up conically. ശ്ലേഷ്മം വർദ്ധിച്ചാൽ വായു അതിനെ നാഭിയുടെ ഇടത്തെ താൻ വലത്തുതാൻ ൊരുട്ടം കൂട്ടുമ്പോൾ Nid. accumulate.

ൊരുട്ടി īṭṭi 5. (Tdbh. യഷ്ടി?) Staff of spear — a pike. ഭിണ്ഡിപാലങ്കൾ ൊരുട്ടികൾ SitVij. (comp. ഇട്ടി; ൊരുളി).

ൊരുഡിതം īḍiδam S. (ൊരുഡ, ൊരൾ) Praised, po.

ൊരുണ്ണം īṇam 1. = ഇന്ദ്രിയം vu. — 2. So. A singing noise, also ൊരുണക്കം. 3. regularity B. (= ഇണ?).

ൊരുതി īδi S. Public calamity (6, അതിവൃഷ്ടി അനാവൃഷ്ടി മൂഷികം ശലഭം ശുകം ഭൂശ്രാസനം).

ൊരുത്തു īδu = വീതം in നൂറിത്തു etc. at the rate of 100.

I. ൊരുത്ത ītta So. ൊരുന്തൽ (ൊരുന്തു T. Te. ൊരുചൽ C. Tu.) Phoenix dactilifera. [prov.
ൊരുത്തപ്പഴം date GP. ൊരുത്തപ്പഴം പഴുക്കുമ്പോൾ
ൊരുന്തപ്പഴം V1. = ൊരുത്തപ്പഴം.
ൊരുന്തപ്പന B. a species of date-palm.
ചിറീന്ത Boswellia thurifera (മുര S.)
ൊരുന്തൽ = ൊരുത്ത, kinds: [പച്ചക്കായി GP.
ചിറീന്തൽ Phoenix farinifera. ചി'ലിന്റെ കാട്ടീന്തൽ Elate sylvestris Rh.
ൊരുന്തു (Tu. ഇന്ത്) a Cycas (Todda Pana of Rh.) ൊരുന്തങ്ങാമധുരം GP. ൊരുന്തിൻപട്ട its

branch or leaf. ഒരുത്തിൻപൊടി flour made from its fruit, food of the poor.

kinds: കാട്ടിഞ്ഞു, മലയിഞ്ഞു. [ഒരുത്തച്ചാട്ടം Nid.

II. ഒരുത്ത So. Spittle, also ഇത്ത (= കേഴൽ V1.)

ഒരുത്തു ittu C. ഒരുപു, ഇരസു S. ഒരുക്കം? prh. ഇഴത്തു) The pole or shaft of a plough No. = തണ്ടിക, ഏർകാൽ.

ഒരുദൃശം idṛśam S. (ഇദ + ദൃശ) Such (po.)

ഒരുന്നാമാനി ināmāni (ഇന്നാം? ഹീനം?) Mean, low.

ഒരുന്നാം ചാത്തി, ഒരുന്നാപക്കി, ഒരുന്നാപൂച്ചി ഒരുന്നാപേച്ചി So. an evil spirit.

ഒരുന്ത etc. see ഒരുത്ത.

ഒരുപ്സ ipsa S. (desid. of ആപ) Desire.

ഈപ്സിതം part. desired. [കഴിഞ്ഞുപോയി Mpl.

ഒരുമാൻ imān Ar. Faith, credit അവനെറ ഈ.

ഒരുമ്പുക imbuya (see ഇറമ്പുക T. ഇഴമ്പു sweetness C. ഒരുണ്ട drink) To suck, lick, sip. (f. i. മാങ്ങ, മുല, വിരൽ etc.). പലർ ഈമ്പും അണ്ടി തനിക്കെങ്കിൽ prov. anything very attractive.

ഈമ്പി = ലോഭി miser.

CV. ഈമ്പിക്ക.

ഒരുയം iyam T. M. (Tdbh. സീസം) Lead = കാരീയം, വെള്ളീയം being pewter. കാരീയം വെള്ളീയം എന്നിത്തരം KR. കറുത്ത ഒരുയം കണ്ണിന്നു നന്നു, വെളുത്തീയം വിരേചനകരം GP.

ഒരുയുക്കോൽ lead pencil.

ഒരുയാമ്പാറ iyāmpāṭṭa (ഒരു 2.) Moth, winged termite; also grasshopper. [കലം PT 2.

ഒരുയൽ (T. ഒരുചൽ) winged termite, ഒരുയൽ

ഒരുയിടെ iyiḍē (see ഇട 3) Quite lately.

ഒരുര ira 1. So. = അടിച്ചപാറ. 2. Cyperus Iria Rh.

ഒരുരു T. M. 1. Dirt, moisture, also ഒരുറം. 2. So. urinary passage ഒരുരപ്പാട്ട.

ഒരുരങ്കൊല്ലി, ഒരുരാങ്കൊല്ലി T. M. washerman.

ഒരുരിക്ക to grow damp V2.

ഒരുരവെങ്കായം T. Palg. (B. small red onions) & ഒരുരുള്ളി T. Palg. (B. onion) = നീരുള്ളി No. allium cepa.

ഒരുരൽ iral T. M. (Tdbh. യകൃൽ) Liver.

ഒരുരിതം iriḍam S. (ഒരുർ) Emitted, as word, po.

I. ഒരുർ ir T. M. C. Te. Two = ഇരു. ഒരുരഞ്ഞൂറും Bhr. 1000, ഒരുരണ്ടു by twos, ഒരുരായിരം 2000, ഒരുരാറു 6, ഒരുരാൾ 2 persons' depth, ഒരുരിഴയുള്ള ശീല double threaded etc. ഒരുരടിയായുള്ള Anj. [ഒരുച്ചവാൾ.

II. ഒരുർ Splitting, sawing T. M. ഒരുവ്വാൾ saw = ഒരുരുക 1. to saw, split, p. ഒരുന്നു f. i. ഒരുന്ന മരത്തിൻെറ കണ്ടി CS. അല്മീനിരിക്കുന്ന ഓരു PT 1. half sawn. ഒരുരുന്ന വാൾ കൊണ്ടു മെയ്യിലാണ്ടിരുമ്പോൾ CG. in hell. 2. p. ഒരുരി (C. ഒരുചു to comb out nits) to comb hair V1. വക്കു to card MC. നാർ to comb cocoanut fibres — CV. ഒരുരിക്ക.

VN. ഒരുച്ചു sawing ഒരുച്ചു തുടന്നു PT. [TR.

ഒരുച്ചുക്കാരൻ sawyer, ഒരു'ക്കാരും മഴക്കാരും

ഒരുച്ചുപൊടി sawdust.

ഒരുച്ചുവാൾ saw.

III. ഒരുർ T. M. C. Te. (also ഒരുളു C. Te. & ശീർ C.) Nit ഒരുർ എടുത്തങ്കിൽപേൻ കുലിയോ prov.

ഒരുങ്കൊല്ലി, ഒരുർപേലി, പേനീർപേലി a small comb.

ഒരുങ്കിൽ irkil T. M. (T. ഒരുങ്കു, വീങ്കു straw for picking teeth, Te. ഒരുരികലു bits) also ഒരുങ്കിൽ, ഒരുങ്കൽ, ഒരുൽ No. ഒരുളക്കോൽ So. Stalk of cocoanut leaf, mid-rib of any palm leaf, used നാവു വടിപ്പാൻ. മൃതപ്രാരത്തിൽ ഒരു. കടത്തുക a torture. ഒരു. കുപ്പിച്ചീച്ചയെ കഴപ്പോറി Sil.

ഒരുങ്കിലി = മാച്ചിൽ, broom (loc.)

ഒരുമ്മ irmam 1. S. (അരുസ്സു) Wound.

2. M. & ഒരുമ്മൻ (ഒരുരു) damp cloth ഒരുമ്മം മാറാതെ പോരുന്ന TP. without changing the cloth in which she bathed ഒരുമ്മനോട് അടുത്തു പോക (in ശൌക്രിയ) — also ഒരുമ്മൻ മുണ്ടു.

ഒരുഷ്യ irāya S. (ഇരസ്യ to be angry, L. ira) Envy, malice. അവന്നു എന്നോടുള്ള ഒരുഷ്യ, ഞങ്ങളുടെ നേരെ അവർക്കുള്ള ഒരുഷ്യത MR.

ഒരുഷ്യപ്പെടുക to envy.

ഒരുറം irām (T. M. ഒരുരു) 1. Moisture, dampness. 2. dirty as clothes ഒരുറമാക്കു to soil (comp. ഒരുങ്ക). 3. = ഒരുറൻ wet cloth, ഒരു. മാറുക to change it after bathing.

ഒരുറൻ wet cloth നനഞ്ഞുവസ്ത്രം ഈറനില്ലാതു നിഞ്ഞുവസ്ത്രം ദുഃഖം ഇല്ല prov. (V1. ഒരുറാൻ) = ഒരുമ്മൻ. [Elate palud.)

ഒരുറമ്പന Caryota urens (or marshy date tree, ഒരുറമ്പനി a cold fit, ശീതജ്വരം.

ഒരുറു ïṟu (T. end, fr. ഇറു) 1. So. ഒരുറ Anger, fury, from ചീറുക or ഒരുങ്ങ്യു (which in V1. is written ഒരുറിച്ച a M.) ഒരുറുകാട്ടുക to be spiteful, in rage V1. 2. splitting pain (v. n. ഇറുക 2). 3. ruin V1.

ഒരുറുക, ഒരുറിപ്പോക to be angry.

VN. ഒരുറൽ f.i. śūrpanakha ചെന്നിറലോടെത്തിപ്പിടിച്ചു KR 3.

ഒരുറിക്ക 1. to rage, be in a huff V2. 2. rice, plantations etc. to grow weakly V1.

CV. ഒരുറിപ്പിക്ക to provoke V2.

ഒരുറെക്ക So. (fr. ഒരുറ) to be angry.

ഒരുറാം 1. No. displeasure. 2. So. womb of animals.

ഒരുറാ ïṯṯa 1. (ഇറുക്ക, C. ഒരുത്തു to pull = ഇഴക്ക) Stinginess. 2. a miser.

ഒരുറാകോരൻ the avaricious Kōran.

ഒരുറാൻ, ഒരുറാമായൻ miser, also പണക്കാരൻ ഒരുറായൻ എന്നു prov.

3. So. a reed, ഒരുറാക്കാട്ട a jungle of such, also ഒരുറായഴി — ഒരുറാക്കുഴൽ a reed used as pipe.

denV. ഒരുറിക്ക to keep tenaciously, lay up. ഒരുറിച്ചു നേടും ധനം Anj. ഒരു'ച്ചും ഇറുക്കിച്ചും (മുതൽ) ഉണ്ടാക്ക prov.

ഒരുറാം ïṯṯam (from ഒരുന്നുക T. C. Te. to bring forth) The womb of animals.

ഒരുറപ്പുല So. = ഒരുറുപുല B.

ഒരുറപ്പുലി പോലെ വരുന്നത് എന്നു (Cochin, MC.) like a tiger with young (see foll.)

ഒരുറു T. M. 1. Bringing forth ഒരുറിനു വേണ്ടുന്ന പെണ്ണങ്ങൾ SG. 2. the infant, young of animals. [ളിരീറിനം (elephants).

ഒരുറിനം (2) RC. herd of young animals കൂ

ഒരുറില്ലം (1) the hut built near the house for lying in അമ്മുകൾ കൊണ്ടുവൻ ഈ. ഉണ്ടാക്കി SG. also ഒരുറുഗൃഹം പുക്ക. ഒരുറുശാലയിൽ പുക്ക id. (So. ഒരുറുപുര).

ഒരുറുകാരി So. nurse to a woman in childbed.

ഒരുറുനോവു (1) pains of childbirth, hence ഒരുറുവിളി, ഒരുറുവേദന.

ഒരുറുപാമ്പു = മുട്ടയിൽ പൊരുന്നിരിക്കുന്ന പാമ്പ്; ഒരുറുപുലി = പൊരുകിടക്കുന്ന പു. (comp. ഒരുറാം)(to exemplify ferociousness).

ഒരുറുപുല uncleanness after childbirth ഒരു'യിൽ അങ്കം ഇല്ല TP. (a Nāyer law).

ഒരുറുമന്ത്രം ഓതുകവേണം SG.

ഒരുറുവായിൽ os uteri (& ഒരുറാ—).

ഒരുറൊട്ടുക്ക 1, So. to be in labour B. 2. midwifery, the work of വേറി KU. ഒരുറൊടുപ്പാൻ ഇരുട്ട പൊറു prov. (said of physicians infected with the disease of their patient).

ഒരുറൊട്ടുക്കുന്നവൾ No. = ഒരുറുകാരി.

ഒരുല ïla = ഇല്ല often in po. & vu.

ഒരുശൻ ïśaṉ S. (ഒരുശ to possess, rule) 1. Lord. 2. God; Siva. 3. able ആർ കടപ്പാൻ ഈശനായി CCh.

ഒരുശക്കോൺ Gan. 1. = ഒരുശാനമൂല NE. 2. an angle (opp. നിർൃതിക്കോൺ) in geometry. Gan.

ഒരുശാനൻ (part.) ruler — ഒരുശാനമൂല the NE. point, guarded by Siva.

ഒരുശിത, ഒരുശിതാ supremacy, f.i. സുരേശതാ the rule over the Gods.

ഒരുശിതാവ് ruler (po.)

ഒരുശ്വരൻ 1. Potent, ഇച്ഛിച്ചതെല്ലാം വരുത്തുവാൻ ഒരുശ്വരൻ Nal 2. (able = ആൾ). 2. Lord, God; often interj. ഒരുശ്വരൻ എന്നേ ചൊല്ലുവല്ലു CG. I can but say: it's God's doing. കാണായിപ്പെട്ടുള്ള ഒരു'ന്മാർ the Brahmans. Often of idols ഒരു'ന്മാരെ കണ്ടാൽ KU. when visiting temples. 3. esp. Siva = മഹേശ്വരൻ; ഒരുശ്വരന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു KU. built and restored temples. [God's favour. hence: ഒരുശ്വരകടാക്ഷത്താൽ ജയിച്ചു TR. by

ഒരുശ്വരപരീക്ഷ ചെയ്യേണം PT 1. get evidence from God, ordeal. [new idols.

ഒരുശ്വരപ്രതിഷ്ഠാഴിക്ക TR. consecration of

ഒരുശ്വരപ്രാർത്ഥന prayer. എന്ന സാധുക്കൾ ഒരു. ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു TR.

ഒരംശ്വരമുല്ല (So. ഒരംശ്വരമൂലി) Helicteres Isora. Rh. (= കരളേകം).

ഒരംശ്വരസേവ divine (or Siva's) worship മതിലകത്തുനിന്നു കത്തി കൊടുപ്പിക്കയും മററും ചില ഒരം'യും കഴിപ്പിക്ക TR.

ഒരംശ്വരസങ്കല്പത്താൽ, ഒരംശ്വരാനുഗ്രഹം കൊണ്ടു, ഒരംശ്വരാജ്ഞയാൽ TR. by God's blessing or order, providentially.

ഒരംശ്വരാപ്പണം see അപ്പണം.

ഒരംശ്വരി Goddess, Kāḷi ഒരംശ്വരിമാരായ ദേവതമാർ CG.

ഒരംശ്വരോപാസനം worship of God.

ഒരംഷൽ īšal S. 1. Very little. ഒരംഷൽ ഒരംഷൽ by little & little, ഒരംഷദുഷ്ണം lukewarm, ഒരംഷദ്ദോഷം peccadillo. — അഹോരാത്രങ്ങൾക്ക് ഒരം'ഭേദം Bhg. days & nights nearly equal.

ഒരംഷല്ക്കാരൻ V1. stingy. 2. M. doubt, displeasure (comp. ഇഴൽ) ഒരംഷൽ എന്നിയെ Matsy. ഒരം. വിനാ VivR. എന്നതിന്നീഷൽ ഇല്ല KR 5. [Bhg. don't doubt.

denV. ആരും ഒന്നീഷലിച്ചീടായ്വിൻ ഏതുമേ

ഒരംഹ īha S. Longing, in നിരീഹൻ.

part. ഒരംഹിതം attempted, wished.

ഒരംള īḷa S. 1. = ഒരംഡ Praise. 2. T. So M. phlegm.

part. ഒരംളിതം praised.

ഒരംളി īḷi S. 1. A Turkish sword (C. a sickle) 2. a cudgel; burnisher (loc.)

ഈളിനാരകവുമ്മിഴനാരകം KR 4.

ഒരംളിച്ചു പോക (ഒരംൾ = ഒരംക്കിൽ) f.i. തെങ്ങ് etc. To shoot up & be slender No.

ഒരംഴക്കോൽ īḻakkōl So. (= S. ഒരംഷ) Shaft of plough V1. also ഒരംഴിക cartpole.

ഒരംഴം īḻam T. M. (Tdbh. of Pāli Sīhaḷa = Simhaḷa, ചിങ്ങളം) Ceylon. ഒരംഴം കണ്ടവർ ഇല്ലം കാണുക ഇല്ല prov.

ഒരംഴവൻ, f. ഒരംഴവത്തി (old ഒരംഴോത്തി) N. pr. a caste immigrated from Ceylon, whence they are said to have introduced the cocoanut tree (= തീവർ, ചേകവർ) KU.

ഒരംഴക്കരിമ്പു a red sugarcane.

ഒരംഴത്തെങ്ങ് a cocoanut tree with orange-coloured fruits.

ഒരംഴച്ചേമ്പു (vu. ഈഴേമ്പു V1.) a large yam.

ഒരംഴപ്പെരുമാൾ V1. a sovereign said to have come from Ceylon.

I. **ഒരംഴ്ക്കുക, ക്കി īḻkuγa** = ഇഴക്കുക 1. To put off clothes വീഴ്ക്കുക. 2. to soil clothes ഒരംക്കു.

II. **ഒരംഴ്ക്കുക, ഴ്ത്തു** = ഇഴക്ക C. M. To drag. തലമുടിപിടിച്ചു വലിച്ചതും ഒരംഴ്ത്തതും, ഒരംഴ്ത്തു സഭയിങ്കൽ Bhr.

ഉ U

Found in Tdbh's before ര, ല, as രൂപം ഉരുവം, ലോകം ഉലക, also റൂമി, ഉറുമി. Initial ഉ is sometimes lost, as ഉവാവു, വാവു; ഉലാവുക, ലാവുക. Before Cerebrals & Liquids, which are followed by അ, it glides into ഒ, as പുടവ poḍava, ഉറപ്പു orappu.

ഉ aT. aC. Tu. A demonstrative √, correlative with അ & ഇ (1. the middle between two. 2. what is above. 3. that, yonder). Perhaps surviving in the adj. part. fut. തൊഴുവതു, ആവൂതു, ചെയ്യൂതു & in the poet. forms of the finite Verb വന്നുതേ came, ചെയ്യിന്നുതാകിൽ RC. Hence ഉം.

ഉകമരം uγamaram (Dillenia speciosa) Careya arborea, പീലു. [ccana Rh.

മലയുക = S. ആക്ഷാടം old dict. Aleurites molu-

ഉകം uγam aM. T. = യുഗം World V1.

ഉകാരം uγāram 1. The letter ഉ. 2. = ഊ, ഹു interj. കരുത്തിന്നുകാരം ഗുരുത്വം crying hu, (prov.) [the nail V1.

ഉകിർ uγir T. Te. C. Tu. Nail, the flesh near

ഉക്ക ukka H. Ar. hukka. A pipe.

ഉക്കം ukkam T. M. (√ ഉ = നടു) 1. Middle, hip. ഉക്കത്തെടുക്ക SG. to carry a child. ഉക്കത്തു പുണ്ണുള്ളവനു prov. 2. side ആരാന്റെ ഉക്കത്തു പാക്ക sit under one's jutting roof.

ഉക്കച്ചോറി (1) carbuncle boil. [2. helpless.

ഉക്കറവൻ 1. hip-shot (thro' debauchery).

ഉക്കറിരിക്ക (loc.) to sit resting on the haunches (also ഉക്കിച്ചിരിക്ക).

ഉക്കൽ = ഉക്കം T. M. 1. ഉക്കൽ തന്മേൽ തട്ടിക്കൊണ്ടു Bhr. വലത്തേ, ഇടത്തേ ഉ. 2. ഉക്കലിൽ പൊട്ടിയതു stalks springing up from & near the root of some kinds of rice-plants & forming a കൂട്ട. [night patrol V1.

ഉക്കളം ukkaḷam T. Te. aM. Advanced guard,

ഉക്കഴുത്തു ukkaḻuttu (ഉ) Women's neck-ornament, gold collar V1. also ഉക്കെട്ടു So M. ഉക്കഴുത്തു കഴുത്തിൽ ഉറപ്പിപ്പാൻ മിക്കതും രു നാഴിക താമസം po.

ഉക്കു ukku (C. Te. steel, strength = ഊക്കു, ഉരിക്കു) പട്ടണത്തിൽനിന്നെ ഉക്കുസംഭാരം @ വലിയ തോക്കു വന്നു TR. (letter of Coḍagu rāja) Ammunitions?

ഉക്കുക, ക്കി ukkuya (C. Tu. to boil up. T. ഉകു to fall) 1. To start, lean to one side as one falling പഞ്ഞ് എട്ട് ഉക്കി പോയി (loc.) 2 V1. to rot in water as wood T. C. Tu.

ഉക്കുടി ukkuḍi (ഉ) Veranda or outside corner of a house. ഉ'യിൽ പാക്ക to live homeless on the bounty of others.

ഉക്തം uktam S. (part. വച്) Said, a saying. — ഇത്ഥം ഭൂമിനാൽ ഉക്തനായ രാമൻ Brhm P. addressed, spoken to. —

ഉക്തി word. ബൌദ്ധന്മാരുടെ ഉക്തി വീണു KU. the B. were defeated in argument.

ഉക്തവാൻ, ഊചിവാൻ po. having said.

ഉക്ഥം a Vedic sentence.

ഉക്ഷം ukšam S. & ഉക്ഷാവ് Bull.

ഉക്ഷിതം sprinkled രക്തത്തിനാൽ ഉക്ഷിതാംഗനായി PT.

ഉക്ഷ്യം KR. the 2nd day of Aśvamēdham.

ഉഖ ukha S. Pot, saucepan. — also ഉരൽ.

ഉഗ്രം ugram S. (ഉജ = വജ) 1. Vehement, passionate, as വാക്കു. — ഉഗ്രമൂർത്തി terrible. 2. heat of sun or pepper.

നാസി ഉഗ്രം a complaint of the nose V1.

ഉഗ്രത 1. vehemence. 2. intensity of heat, etc.

ഉഗ്രൻ Siva.

ഉഗ്രശൂല a certain colic. ഉ'ലെക്കു ലക്ഷണം പുളി തട്ടുമ്പോൾ ഏറേ നോക്ക a med.

ഉഗ്രാണം 1. loftiness, pride V1. ഉഗ്രാണിക്കു den V. (B. ഉക്രാണം crying from anger). 2. T. C. Te. Tu. storehouse, granary. ഊണിനും ഉഗ്രാണത്തിനും മുമ്പ prov. foremost in the matter of provender.

ഉങ്കു uṅgu So. = ഊക്കു Strength (C. Te. ഉക്കു). ഉങ്കൻ = ഊക്കൻ.

ഉങ്ങണം uṅguṇam S. = ഉൽകുണം Bug, louse.

ഉങ്ങു uṅṅu = പുങ്കു Bauhinia variegata, yields lampoil.

ഉചിതം ujiḍam S. (part. ഉച, wont, suiting) 1. Proper, suitable ഉചിതവരം തരുവൻ Nal 2. സുന്ദരീരത്നം ലഭിപ്പാൻ ഉചിതൻ deserving to get. തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുചിതന്മാർക്കു ശിഷ്യർ Bhr. ഉചിതക്കുട്ടി fine, strong child. 2. M. manly feeling of honour.

ഉചിതം കെട്ടവൻ a reprobate.

ഉചിതക്കാരൻ a man of honour V1.

ഉചിതം ചെയ്യു to retaliate ഉ. നടത്താതെ KU.

ഉചിതമുള്ള നായർ ഇന്ന് ഒന്നും ഇല്ല TP. നല്ല ഉയിതം കാട്ടി (vu.) ഉചിതത്തിന്നിളെച്ചീടൊല്ല (Anj.)

ഉച്ച uccha M. 1. (S. ഉച്ചം) Top. ഉച്ചയിൽ കട്ടമയും KU. (= ഉച്ചി) ഉച്ചന്തലെ crown of the head V1.

ഉച്ചെണ്ണ see ഉച്ചി. 2. height of sun, noon

ഉച്ചെക്കേത്തോറു ചെക്ക TP. to cook dinner.

ഉച്ചെക്കക്കുത്തു forenoon അതുമൂടി ഉ. exactly at noon. ഉച്ചതിരിഞ്ഞു afternoon. — also height of age, ഉച്ചയായി he is above 50 years.

ഉച്ചമലരി Pentapetes phoenicea, its flower ഉ'പ്പൂ GP.

ഉച്ചെലി a plant, also ഒച്ചെലി ഉച്ചെലിയിൻ തോൽ ഉഴിക TP. a home remedy.

ഉച്ചമാളൻ (മഹാകാളൻ) a Paradēvata.

ഉച്ച uccu (C. purging, Te. ഉരുചു) 1. In ഉച്ച പിടിക്ക also ഉത്തു പിടിക്ക to become mouldy or slippery as after rain B. 2. Palg. = ഉപ്പശി, ഊപ്പച്ച. 3. No. = ബുദ്ധിവരുമ്പു — ഉ. പിടിച്ചവൻ, ഉച്ചൻ a crack-brained man.

ഉച്ചം uccam S. (ഉൽ + അഞ്ച) High, height, ഉ'ത്തിൽ പഞ്ചഗ്രഹം നില്ക്കുന്ന കാലത്തിങ്കൽ

AR. zenith or meridian. Esp. of sounds ഉച്ച ത്തിൽ പാട്ടക, കരക, നിലവിളിച്ചു കേഴും CG. ഉ. ചിരിച്ചു Bhr. ഉച്ചനാളങ്ങൾ Brhm. ഉച്ച മായുള്ള ഘോഷം loud. — ഉച്ചനീചതലങ്ങളിൽ Nal. ups & downs.

ഉച്ചതലം (opp. നീചതലം) rising, superiority.

ഉച്ചണ്ഡം uccaṇḍam S. (ഉൽ+ചണ്ഡം) Rash.

ഉച്ചയം uccayam S. (ചി) Collecting, knot of gown കണക്കുത്തു.

den V. പുഷ്പങ്ങളിം ഉച്ചയിച്ചു CC.

ഉച്ചരിക്ക uccarikka S. (ചർ) **ഉച്ചാരണം** To utter, pronounce, as മന്ത്രം ഉച്ചരിയാതെ Bhr. So. വേദോച്ചാരണം, നാമോ, etc.

ഉച്ചാരം excrements (po.)

ഉച്ചാരൻ, ഉച്ചാരൽ, ഉച്ചാൽ Festival in honour of Bhūdēvi's menstruation on Mayara Sankrānti (end of Jan.); similar to the februations of the Romans. ഉ. വരഞ്ഞു നില്ക്ക to keep its 3 days of rest by abstinence from all work except hunting. ഉച്ചാൽ തൊട്ടു യിത്തു പോയി superst. (curse resting on work done during these days) ഉച്ചാര പിറന്നാൽ അശുഭവം എട്ടക്ക MR. യാതൊരു ഉച്ചാരല്ലു പണം തരുമ്പോൾ doc. (as on Quarter days). [spirits.

ഉച്ചാടനം uccāḍanam S. (ചട) Expelling evil

ഉച്ചി uṯṯi T. M. C. Te. = ഉച്ച 1. The crown of the head ഉച്ചിക്കുടുമയും KR. മണക്കുമ്പോൾ ഉച്ചി തണുക്കും KR. ഉച്ചി ഉറെക്ക B. to pour oil on the head of children. ഉച്ചെണ്ണ vu. oil poured on the head.

ഉച്ചിപ്പൂ flowerlike ornament for the crown of the head. ഉച്ചിയിൽ അണിയും പുഷ്പം Pay.

ഉച്ചൈഃ uccais S. (adv. instr. pl. ഉച്ചം) Aloud, also ഇച്ചൈസ്വരം louder.

ഉച്ഛിഷ്ടം uccʰiṣṭam S. (ശിക്ഷ) Leavings of meal ഭുക്തശേഷമായുള്ളതു ഉ. KR.

ഉച്ഛൃംഖലം uccʰṛṅkʰalam S. Unfettered.

ഉച്ഛ്രയം uccʰrayam S. (ശ്രി) Rising. height. ഉച്ഛ്രിതം high.

ഉച്ഛ്വസനം uccʰvasanam, ഉച്ഛ്വാസം S. Breathing up, sigh കോപവും ഉ'വും വേണ്ടാ KR. (rage.)

ഉജീനം ujīnam = ഉപജീവനം.

ഉജ്ജയിനി ujjayini S. (ജി) N. pr. Capital of Avanti, G. Ozënë, Vicramāditya's residence.

ഉജ്ജ്വലിക്ക ujjvalikka S. (ജ്വൽ) To flame up, shine forth ഉജ്ജ്വലവീര്യനായി വാഴുന്ന Mud. brilliant courage. ഉജ്ജ്വലിച്ചു ചൊല്ലി Bhr. broke forth in rage. ഉ'ച്ചിട്ടും വിയോഗാഗ്നി Nal. [break out.

CV. അടങ്ങുന്ന കോപം ഉ'പ്പിക്ക Mud. to let

ഉജ്ജഡിതം ujjhiḍam S. (part. ഉജ്ജഡ = ഉൽ+ഹാ) Left, forsaken. ഉജ്ജഡിതമാണ്ടുള്ളോരാനനം CG.

I. **ഉട uḍa** T. M. (ഉട്ട) 1. Belonging to; hence ഉടേ postpos. of Genitive. എന്നുടേ or എന്നുടെയ mine (see ഉടയ). 2. (C. ഉടിയ) cloth, dancer's pantaloons, esp. തിരുവുട royal or idol's garment.

ഉടയാട royal dress പുലിത്തോൽ ഉ'കളിം SiPu. തിരുവുടയാട ചാത്തുക daily dressing of idol KU.

ഉടവാൾ royal sword (prh. from ഉടൽ).

ഉടകലമാന തേർ RC 89. (കലം T. = ആഭരണം) ornamented or ornamental?

ഉടനീളം full height of a person, whole length of a house, beam, etc.

II. **ഉട** 1. Groin, വസ്തിപ്രദേശം (C. Te. ഉടി lap = ഒടി) ഉടെക്കു ചവിട്ടി കൊട്ടക്ക. 2. B. testicle of oxen.

III. **ഉട = ഉടവു** Breaking, castration.

ഉടങ്ങു uḍaṅṅu (C. Te. T. to be compressed).

ഉടക്ക 1. catch, latching, notch. അമ്പിൻ ഉ. incision in the arrow. 2. obstruction, dispute, dunning, quarrel. (= ബുദ്ധിമുട്ടു, നിബ്ബന്ധം) ഉ. കാട്ടുക V1. to insist on. ഉ. കൊണ്ടുകിട്ടും you may wring it from him. ഉടക്കുത്തരം ചെയ്തു മുക്കേണ്ടതു KU. (in ordeals). No. ഉടക്കുത്തരം പറക = തുതലപറക. 3. obstinacy, war. ഉടക്കിനായിരിപ്പു കെട്ട മനക്കാമ്പിനോടു RC. with a mind intent upon revenge. [MC. harpoon.

ഉടക്കുളി bearded dart. ഉ'യമ്പു, ഉ'കന്തം ചാട്ടി

ഉടക്കൻ troublesome, daring V2.

ഉടക്കുക, കി to catch hold of, resist, wrestle. തടുപ്പൻ എന്നുടക്കുവോർ ആർ RC. who

will dare me? ഉര ചെയ്യാൻ ഉടക്കിനതു RC. tried to relate. പോരുടക്കിട്ടക എന്നോട കൂടവേ KR. ഉടന്തടൻ അസ്ത്രം ഉടക്കി കുണ്ണനോടെ CC. [മ്മിച്ചു വസിക്ക KR.

ഉടജം uḍajam S. Hermitage, പണ്ണശാല ഉ. നി

ഉടഞ്ഞാൺ uḍaññāṇ (C. Te. odyāṇam) Gold chain round the loins (fr. ഉട or ഉടൽ) = തുടർ.

ഉടൻ uḍaṇ 5. (ഉട്ട) 1. Together with. 2. at once, forthwith നായാട്ടിന്ന് ഉദ്യോഗം ഉടൻ തുടന്താൻ CC. ഉടൻ തന്നെ വിചാരിച്ചു TR. ആ ഉടനേ MR. at that very moment. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ ഉടനേ TR. immediately after. — with adv. part. ചെയ്യുടൻ, & adj. part. ചെയ്യുടനേ.

ഉടന്തടൻ again & again.

Cpds. ഉടനടി So. at once.

ഉടഞ്ചാവു, ഉടന്തടി (or ഉടങ്കട്ട) ഏറുക widow to be burned with her husband. ഉടന്തടി കൂട്ടുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടാൾ VCh.

ഉടമ്പെടുക to agree SoM. T.

ഉടമ്പടി 5. agreement, contract ഇരുകക്ഷിക്കാരും ഉ. പ്രകാരം നടന്ത Arb.

ഉടന്ത V1. friendship; see ഉടമ.

ഉടപ്പം uḍappam So. (ഉട I) Relation, connexion, friendship ഉടപ്പം ഏറീട്ടും അവരുമായി Bhr. — ഉടപ്പമൊടെ 1. properly = ഉടമയോടെ. 2. (prh. fr. ഉടക്കുക) strongly. ഒട്ടുക്കേണം എന്ന് ഉടപ്പമൊട്ട പറഞ്ഞുറപ്പിച്ചു Bhr 1. contended that he must be killed.

ഉടപ്പിറപ്പു uḍappiṟappu (T. ഉടൻ a M. ഉടൽ) Uterine brothers (ഉടപ്പിറന്നവൻ) & sisters. ഉടപ്പിറന്നവൾക്ക പല്ലുതുത്തു RC. also ഉടപ്പിറവി B. brotherhood. [Moslems. ഇസ്സലാം ഉടപ്പിറപ്പു TR. the brotherhood of

ഉടമ uḍama 5. (ഉടI) 1. Property, jewels. 2. relation, friendship (= ഉടന്ത). 3. propriety. കടവടി ഉടമയോട് എടുത്തു Mud. ഭയമുടയവർ ഉ'യോടു പോരുവിൻ Bhr. quit only! 4. similarity. വീരനോട് ഉ. തേടുവാൻ അഭിപ്രായം Mud. wish to be like a hero.

hence: ഉടമക്കാരൻ 1. proprietor, owner, കടി ഉടമക്കാരൻ MR. 2. natural protector, next relation. ആ പെണ്ണുങ്ങടെ ഉടമക്കാർ TR.

ഉടമത്താനം (സ്ഥാനം) V1. relationship.

ഉടമസ്ഥൻ owner, as of house, etc. പറമ്പിന്റെ ഉ., കളം ഉ. MR.

ഉടമ്പു uḍambu T. M. (= ഉടൽ) 1. Body. ഉടമ്പു ചെറിയവൻ V1. of small stature. ഉടമ്പിനു തേക്ക MM. തിരുവുടമ്പുടയുമാറു RC. 2. anus ഉ. പുറത്തു വന്ന the rectum.

ഉടമ്പറ B. closet.

denV. ഉടമ്പിക്ക (loc.) = സചരുപിക്ക. ക്ഷ പണം ഉ'ച്ചു laid up. [ക്കടൻ PT. = ഉള്ള.

ഉടയ uḍaya 5. (ഉട I) Possessing മലയുടയ മ

ഉടയാൻ Lord, in ഉടയാർവള്ളി a medicinal creeper (a med.) = ആനച്ചുക്കര.

ഉടയവൻ 1. owner. With Nom. നയങ്ങൾ ആറും ഉ. KR. who has acquired the 6 N. എന്നതെ പേരുടയോനുമാക്കി Mud. With Acc. ഞങ്ങളെ ആർ ഉടയോർ AR. who is to protect us, since father is dead? 2. elder relations (see ഉറോർ) with Gen. പെണ്ണിനെൻ ഉടയവൻ = ഉടമക്കാരൻ. എനിക്കു വേറെ ഒരുവർ ഇല്ല TR. no protector. ഉ. ഒന്നു കരഞ്ഞാൽ മതി (opp. ബന്ധു). 3. God, also ഉടയതമ്പുരാൻ. — ഉടയോർ title of Maisūr & Coḍagu kings TR.

ഉടയതു 1. possessed നീ തന്നെ നമുക്ക് ഉടയതു TR. art mine. 2. possessing, owner, lord; with Acc. ആർ എന്നെ ഉടയതു, നിന്നെ ആർ ഉള്ള എന്നെ ഉടയതായി Brhm. no father! നിങ്ങൾ ഉടയതു തമ്പുരാനേ TP. I have thee only, O God, to look to; with Dative നമുടെ ഗുണത്തിനും ദോഷത്തിനും ഉടയതായ്തീരിക TR. share my lot.

ഉടയക്കാരൻ No. owner ചരക്കിന്റെ, പശുവിന്റെ ഉ. TR.

ഉടയത്തം (തപം) Lordship V2.

ഉടയുക, ഞു uḍayuya T. M. Tu. (C. Tu. ഒട comp. ഒടി) 1. To break as pottery, nuts, etc. ഉടഞ്ഞൊരു ചട്ടി SiPu. തേർ ഉടഞ്ഞിഴഞ്ഞു വീണ AR.; to be breached, കോട്ട ഉടഞ്ഞു Ti.; to be broken as enemy കടുമ്പകയാളി എല്ലുപോൽ ഉടഞ്ഞു പട തിരിഞ്ഞു മണ്ടി KR. 2. to break as sea. കടൽ ഉടഞ്ഞിങ്ങു വരുന്നതു പോലെ പടവരികിൽ KR. മുടുക ഉ. to become untwisted,

ശരീരം ഉ. emaciated. ഉറെച്ചുള്ള മനസ്സ് ഉണ്ടാകിലും ഉടഞ്ഞു പോം KR. broken mind. ഈ മതം ഉടയും will fall to pieces.

VN. ഉടവു (rare). = III ഉട.

a. v. ഉടെക്ക 1. To break in pieces. ചിരട്ട എങ്കിലും ഉടെക്കേണം prov. മുട്ടയെ കൊട്ടി ഉടെച്ചാൽ Bhr. കോട്ട ഉ. SitVij. to breach. മുതൽ സൂക്ഷിച്ചപെട്ടി തച്ചുടെച്ചു TR. chest was burst open. 2. met. മാനസത്തിൻ കാഠിന്യം ഇത് ഉടെക്കേണം CG. 3. So. to castrate. ഉടെച്ച മൂരി V2. = കാൽകെട്ടിയതു. ചാത്തനെ ഉടെച്ചാൽ MC. capon.

ഉടലം uḍalamaM. = ഉടൽ. ഉടലങ്ങൾ ശകലങ്ങളായി, വല്ലുടലം എങ്ങും ആരേണമാക്കിനാൻ RC.

ഉടൽ T.M.C. Te. (VN. ഉടുക) 1. body, also trunk. ഉടലിൽ ഒഴുകിന രുധിരജലമതു തുടെച്ചു Mud. on the tortured body. ഉടൽവടിവും അടല്പിടമകളും ഉടയ ഭീമൻ Bhr. ഉടലോടു ചേന്നാർ ചിതയിൽ Bhr. a Sati. 2. life. ഉടല്നാശം വരാതെ Bhg. ഊരും ഇല്ല ഉടലും ഇല്ല vu. neither influence nor security. 3. texture of clothes. 4. ഉടൽ പിറന്നുള്ള വൾ Bhr. prh. = ഉടൻ (see ഉടപ്പിറപ്പു).

I. ഉട്ട uḍu = ഉഡു Star? a kind of fish.

II. ഉട്ട (old √ to have on, hence ഉട, ഉടൽ). ഉട്ടുണി clothes ഉ'ക്കും കടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിന്നും മുടക്കം ഇല്ല has to live.

ഉട്ടപുടവ woman's garment. ഉട്ടത്ത ഉട്ടപുട TP.

a.v. ഉട്ടക്ക, ത്തു T. M. C To dress (also as v. n. അഴുനെ പോലെ ഉടുക്കുന്നേൻ CG.) put on, chiefly the lower garment തറുടുക്ക in the closer, വിട്ടുടുക്ക in the looser way. ഏകമാം വസ്ത്രംകൊണ്ടു ഉ പേക്ഷിം ഉട്ടുത്തു Nal 4. ഉടാത്തവൻ naked. ഒരു പെണ്ണിനു ഉട്ടപ്പാൻ കൊടുത്ത നായർ, ഉട്ടപ്പാൻ കൊടുക്കുന്നവൻ temporary husband. (ഉണ്ടാൻ കൊടുക്കുന്നവൻ the uncle). ഉട്ടപ്പാൻ തരട്ടേ ഞാൻ TP. may I marry you?

VN. ഉട്ടപ്പു dressing; clothes.

CV. ഉട്ടപ്പിക്ക (old ഉട്ടുത്തുക V1.) 1. to dress another. 2. to marry കെട്ടി ഉട്ടപ്പിച്ചു കൊണ്ടു വരിക No.

ഉട്ടകൽ uḍuval a M. A time, turn (ഉടി suddenly = പൊട്ടുക്കനേ, prh. crash, comp. ഉടയുക) നാൽ ഉ. 4 times. പലവുട്ടകൾ V1. 2. = ഉൗടേ.

ഉട്ടക്ക uḍukka T. M. (& ഉട്ടക്കി C. Tu.) A tabor, resembling an hourglass = തുടി. മട്ടളം ഉട്ടുക്കകൾ നൽതകിൽ മുരചുകൾ ഇവ കുത്തി എന്നിയേ ഉണ്ടോ VCh.

ഉട്ടുപ്പി, ഉട്ടുപ്പു (ഉഡുപ) uḍupi T. M. C. Tu. N.pr. Temple & മഠം in Canara.

ഉട്ടുമ്പു uḍumbu 5. 1. Iguana, Lacerta Monitor, used for wounds ചത്ത ഉട്ടുമ്പിൻെറ പണ്ടം MM. ഉ. വാതപിത്തഹരം GP. കൈക്കു നല്ലുട്ടുമ്പിന്തോൽ ഇട്ടു കെട്ടി KR. gloves? ഉട്ടുമ്പു നാവു medicinal against scorbute. — Two kinds: കാർ — (So. മണ്ണു, — മലയു —) & പൊന്നു — (So. ചിറു —). 2. the inner wooden bolt (തഴുതു, ഓടാമ്പൽ).

denV. ഉട്ടുമ്പിക്ക horripilation (loc.)

ഉടെക്ക uḍekka v. a. of ഉടയുക q. v.

ഉട്ടം എട്ടക്ക uṭṭam (Te. ഉട്ടു C. ഉണ്ടു bubble, Beng. ഉട് to rise up) The water to come up, as in well watered fields.

ഉട്ടുരുട്ടു uṭṭurūṭṭu All the articles in a house (prh. ഉട്ട = ഉടമ, ഉരുക്കുട്ടു).

ഉഡുപം uḍubam S. Raft, crescent.

ഉഡു star, ഉഡുപതി moon AR. [glomerata.

ഉഡുംബരം uḍumbaram S. (& ഉടു....) Ficus

ഉഡ്ഡീനം uḍḍīnam S. (ഡീ) Flying, soaring.

ഉണങ്ങുക uṇaṅṅuya T. M. Tu. C. (Te. ഒട്ടു) To dry, fade, heal as wound; also metaph. അന്ന് എനിക്കു തട്ടിയ മുറി എപ്പോൾ ഉണങ്ങും when shall I get over it! ഉണങ്ങിയ, ഉണങ്ങാത അടക്ക TR. betelnut dry & fresh.

VN. 1. ഉണങ്ങൽ in ഉണങ്ങലരി rice not boiled in the husk (also ഉണക്കലരി = പച്ചരി opp. പുഴുങ്ങലരി).

2. ഉണക്കം dryness ആ കരച്ചൽ കണ്ടാൽ ഉണക്കമരം പൊട്ടി പാൽ വരും TP. dry wood would be moved to tears.

3. ഉണക്കു dryness ഉണക്കിഞ്ഞിക്കഴഞ്ഞു a med. കാറാത്ത് ഉണക്കില പറക്കുമ്പോലേ TP. — ഉണക്കമീൻ (opp. പച്ചമീൻ). [ലവു (jud.)

CV. ഉണങ്ങിക്ക to heal മുറി ഉണങ്ങിപ്പാൻ ചെ

a. v. ഉണക്കുക, ക്കി T. M. to put to dry, air, dry (വസ്ത്രം, മത്സ്യം, ഓല etc.)

ഉണരുക, ന്നു uṇaruya T. M. (C. ഉണ്ടു to come forth) 1. To awake ഉറക്കം ഉണർന്നപോം ഗുരുവിനു Bhr. will be disturbed. മുന്നേപ്പോലെ ഉണർന്നു വന്നീടേണം Brhm. be resuscitated, ശബ്ദം ഉണർന്നു broke forth. 2. to watch, care രാമകായ്യാത്മം ഉണർന്നിരിക്ക AR. to be up for R. ഖിന്നനായുണർന്നടൻ ചൊല്ലിനാൻ KR. having collected himself. 3. to be conscious, perceive. God is തന്നിലേ ഉണരാൻ ഉണർന്നില്ലാറിനും മീതെ Bhr.

VN. 1. ഉണർച്ച watchfulness.

2. ഉണർവ്വ് intelligence, smartness ഉണർവ്വെഴും RC. lively (monkey). ഉൾക്കാമ്പിൽ ഉണർവ്വേറും ഉണ്ടു Bhg. ഉള്ളം നല്ലുണർവ്വുള്ളോർ ഇല്ലാതും AR.

a. v. ഉണർത്തുക 1. to awaken, rouse ഗായകന്മാർ പള്ളി ഉണർത്തി KR. ഉറക്കം ഉണർത്തി Bhg. എന്നടനെ നിദ്ര ഉണർത്തുവാൻ KR. 2. to inform ഒന്നുണർത്തീടുന്നേൻ KR. എന്ന് ഒരു വാർത്ത ഉണർത്തി CG. hinted that. എഴുന്നെൾവാൻ അവനോട് ഉണർത്തി KR. exhorted. നിന്തിരുവടിക്ക് ഒന്നുണർത്തുന്നു KR. with Dat. or Soc.

CV. ഉണർത്തിക്ക to inform a superior, with double Acc.; also Dat. ഇക്കാര്യത്തിന്ന് ഉ. ഇല്ല TR. The heading of letters from subjects to ministers: N. ഉണർത്തിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ TR.

ഉണിൽ unil (see C. ഉണ്ടു in prec.) Eruption, vesicle as of itch. — also = നുണിൽ. ഉ. നൊട്ടുക, കുത്തുക to squeeze it.

denV. ഉണിലിച്ചു വരിക a vesicle to form.

ഉണിത്തിരി uittiri & ഉണുത്തിരിമാർ (prob. ഉണ്ണി) N. pr. A caste of Ambalavāsis (82 in Taliparambu).

ഉണ്ട uṇḍa 5. (=ഉരുണ്ട? C. Te. Tu. also ഗുണ്ട) Ball, globe, clot, bullet. ഉ. ഉരുട്ടേണം TP. make balls. മുല്ലതൻ തേനുണ്ട CG. globule of nectar. ഉണ്ടയും മരുന്നും കെട്ടിച്ചു KU. (for war).

ഉണ്ടക്കൊൾ gunshot-wound.

ഉണ്ടനൂൽ good thread.

ഉണ്ടപ്പാച്ചൽ distance of gunshot.

ഉണ്ട മുറിക്ക, ഇടിക്ക to make bullets TP.

ഉണ്ടവല small fishing net. നമ്പൂരിക്ക് എന്തിനു ഉ. prov.

ഉണ്ടവില്ല pellet bow.

ഉണ്ട വെക്കുക to coagulate.

ഉണ്ടറുതി see under ഉണ്ണുക.

ഉണ്ടിക & ഹുണ്ടിക uṇḍiya H. huṇḍi 1. Bill of exchange. 2. stamp. ഉ. കുത്തുക to stamp V_1.

ഉണ്ടികക്കലം (Coch.) money bags sent to Collectors = മുടിപ്പു.

ഉണ്ടികക്കലശം So. treasure-box.

ഉണ്ടികപ്പണം So. money deposited.

ഉണ്ടു uṇḍu 5. (old fut. of ഉൾ) 1. There is, exists (opp. ഇല്ല). 2. is present വേണ്ടുന്നതിനു ഞാൻ ഉണ്ടു CG. സ്മൃതികളിൽ ഉണ്ടു it is written. 3. as aux Verb: a.) with VN. വരിക ഉണ്ടു I shall come. കാണേണ്ടുക ഉണ്ടു Bhr. we must see. ശിഷ്യൻ ആകയും ഉണ്ടു he is. — also part. Nouns പറഞ്ഞതും ചെയ്തതും ഉണ്ടു I certainly said & did. ചേരാൽ വരുന്നതുണ്ടു ഞാൻ VetC. അവനെ കിട്ടിയാൽ ഒട്ടും പാക്കാതേ കൊട്ടത്തയക്കുന്നതും ഉണ്ടു TR. we shall. വീഴുവതുണ്ടു CG. I shall fall. ചിന്തിപ്പൂതുണ്ടോ CG. will he remember. മുവാണ്ടുണ്ടു കാണാത്തു ഞാൻ Nal. I have not seen — കഴിക്കേണ്ടതുണ്ടു TR. — with VN. in അൽ. അവനെ കാണൽ ഉണ്ടോ TR. are you in the habit of seeing him? പെട്ടി തുറക്കലും എടുക്കാറും ഉണ്ടു. MR. b.) with finite Verb, often adverbially inserted പുകഴ്ത്താൻ ആശ ഉണ്ടുള്ളിൽ ഉണ്ടാകുന്നു EM. ഒന്നുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു, ഉണ്ടു വരുന്നു Mud. he comes already. ഒന്നുണ്ടു വേണ്ടു KU. കോഴിയെ ഉണ്ടു പിടിക്കുന്നു TR. it is the fowls they seize. എന്നു കേൾപുണ്ടു ഞാൻ, എന്നുണ്ടോ തോന്നി CG. did you really fancy? ഹേമന്തിനുണ്ടോ നിറക്കേടകപ്പെട്ട AR. In the past chiefly with ഇട്ടു: ഒക്കയേ പോയിട്ടുണ്ടു Bhr. 4. by a sort of ellipsis it stands in some phrases for the Copula; so in measuring distances: ഗിരിയുടെ ഔന്നത്യം ക്ഷ യോജന ഉണ്ടു KR. പറഞ്ഞതു ചേച്ച ഉണ്ടെതുയും Nal.; esp. after തുണ etc. അവൻ എനിക്കു തുണ ഉണ്ടു; ബന്ധു, കൂട്ടുണ്ടു ഞാൻ, ഒരംശവൻ സഹായം ഉണ്ടു etc.

v. n. ഉണ്ടാകുക, യി to come into existence, exist ഒരു പെങ്കുട്ടി ഉണ്ടായി TR. was born. ജീവൻ ഉണ്ടാം Bhg. The other combinations as in ഉണ്ടു f. i. അവനെ കാണുക തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല MR. ചെലവിന്നു തരലുണ്ടായിരുന്നു TR. used to grant an allowance. ഉണ്ടായത് ഒക്കയും ഉണ്ടായി TR. has happened (& is no more to be changed).

v. a. ഉണ്ടാക്കുക, ക്കി to bring into existence, create, make.

CV. ഉണ്ടാക്കിക്ക to get made, bring about കുമ്പഞ്ഞിക്ക എന്നോടു ദ്വേഷം ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR. ചെട്ടിയെ കൊണ്ടു പപ്പടം ഉണ്ടാക്കിച്ചു കൂട്ടിയാൽ Anach.

ഉണ്ണാക്ക uṇṇākku So. (ഉൾ) = അണ്ണാക്കു. so ഉണ്ണാടി വിറെക്കും CG. = ഉൾനാടി.

ഉണ്ണി uṇṇi 1. T. M. C. Tu. (ഉണ്ണുക eater) Tick on cows, dogs (നായുണ്ണി). പലയുണ്ണി large tick. പാലുണ്ണി pimples on the face of infants. പോത്തിന്മേൽ ഉണ്ണികടിച്ചതു prov. 2. suckling, young, infant. ൧൦, ൧൨ ആണ്ടുണ്ണിയായിട്ടും പോയി GnP.

അന്നുണ്ണി son of one day's connexion (vu.)

അന്നുണ്ണി ഫലങ്ങൾ annual vegetables (opp. നാല് അനുഭവം), for every day's consumption.

ഉണ്ണിക്കാലത്തു Anach. [darlings.

ഉണ്ണിക്കിടാങ്ങൾ ഉറങ്ങുന്ന നേരത്തു CG. the

ഉണ്ണിക്കുമാരനമ്പിയാർ KU. the first minister of Cōḻikōḍu. [Parappanāḍu.

ഉണ്ണിതമ്പാൻ (& കുഞ്ഞിത....) a prince f. i. in

ഉണ്ണിത്തണ്ടു = So. & Palg. = വാഴക്കാമ്പു No. വാഴപിണ്ടി So.

ഉണ്ണിതിരിക to assume the appearance of a babe. മാങ്ങ ഉണ്ണിതിരിഞ്ഞു the blossom has developed a fruit. പാൽ ഉണ്ണി തിരിഞ്ഞു milk spoiled (= പെരുക്ക).

ഉണ്ണിമാങ്ങ young mango.

(എൻ) ഉണ്ണിപൈതലേ endearing call.

ഉണ്ണിമാർ 1. Brahman boys. 2. a class of Nāyer in Travancore or "Ambalavāsis" (Coch.) 3. yolk of eggs. [Anj. infancy.

Abstr. N. ഉണ്ണിത്വമായി കഴിയും ആദികാലം

ഉണ്ണേക്കൻ (ഉണ്ണിചെക്കൻ) a weak slender man.

ഉണ്ണുക, ണ്ടു uṇṇuya T. M. C. Tu. (ഉൾ) 1. To eat പാൽ, മുല ഉണ്ണുക CG. to suck. ആയത്ത ഭോഗം ഉങ്കിൽ KeiN. enjoy. 2. chiefly to eat rice, ഉണ്ട ഉണ്ണി ഓടിക്കളിക്കും prov. ഉണ്ട വീട്ടിൽ etc. (see കണ്ടുകെട്ടുക). ഉണ്ടചോററിൽ കല്ലിടരുതു do not render evil for good. അവന്റെ ചോറുണ്ടുപോയി I am once indebted to him. കഞ്ഞിവാൎത്തുണ്ണുന്നതു prov. to make a meal on Canji. 100 പേൎക്കുമ്മാനായി Mud.

VN. ഊണ, ഊട്ടു (old ഉൺ in ഉണുതിരുക Pay.) eating, meal.

CV. ഉണ്ണിക്ക, ഊട്ടുക.

ഉണ്ടറുതി "end of enjoyment" deed of acquittance. ഉണ്ടറുതി ആധാരം MR. a mortgage, in which the mortgagee occupies the estate at a fixed rent, out of which he pays the amount of the interest on his loan, & such proportion of the principal, as shall liquidate it in a specified number of years W. ഉണ്ടറുതിപാട്ടം or കാണം a lease of grounds, paying the rent for all the years agreed to in advance.

ഉണ്ടറുതിപണയം deed assigning a property for a certain time, to enable the lender of money to pay himself the principal & interest from the usufruct.

ഉണ്മ uṇma T. M. (ഉൾ) Reality, truth. നിന്നുടെ ധൎമ്മത്തിൻ ഉണ്മയെ കാണ്മാനായി CG. to try the reality of thy justice. ഉണ്മയോടെ ധരിക്ക Bhr. to believe firmly. ബാലന്മാർ ചൊല്ലെല്ലാം ഉണ്മയായി വന്നീടാ CG. എങ്ങൾ കൊതിക്കുന്നത് ഉണ്മയാവു CC. be realized. ഉ. വരുത്തുക V1. to extract the truth.

ഉണ്മോർ uṇmōr (part. fut. of ഉണ്ണുക) ഉ'രേ ഭാഗ്യം prov. [ful question).

I. **ഉത uδa** S. (ഉ = ഉം) And, also; or? (doubt-

II. **ഉത** T. M. C. A kick, rebound.

ഉതയുക V1. ഉതെക്ക to kick, rebound, offend, cheat V1.

VN. ഉതപ്പു V1. striking against an offence.

ഉതം **uđam** Tdbh. ഉദം. Water ചോലയിൽ ഉതങ്ങൾ ചാടുമപ്പടി ചൊരിഞ്ഞു RC. like springs. — ബാലന്മതം കുറഞ്ഞീടിനാൻ Mud 3. = ഉക്ക (or ഇതം?)

ഉതകുക, കി **uđayuya** 5. 1. To serve, be at hand & of use, help, conduce എനിക്ക് ഉതകുന്നില്ല V1. does not suit. നടപ്പിന്നുതകാത്തത് എന്തു Bhr. ദുഃഖം തീർപ്പാൻ സ്വയ്യത ഉള്ളവർ ഉതകീടേണ്ടു CrArj. ഉതകിയവൻ protector. ഉതകിവെച്ചു കുറിക്കും KU. 2. (C. Te. ഒദവു) to prosper, thrive മനസിസുഖമുതകിന കളത്രംPT.

VN. I. ഉതക്കം help ഉതക്കത്തിന്ന് അയക്കേണം, ഉറപ്പും ഉതക്കവും ചെയ്തു Ti.

II. ഉതവി id. പടെച്ചവൻ ഉതവി ചെയ്തു Mpl. ഉതവികൾ ചെയ്തു SidD.

III. അള്ള ഉതെപ്പാട്ട തന്നു God helped (Mpl.)

ഉതറുക, റി **uđaṟuya** 5. 1. To be in hurry or confusion ഉതറിപറക V1. = തത്തുപ്പാട്ട. 2. to shake off തട്ടിയുണ്ടുതറിയും പെട്ടന്നു പോയി KR. (a struggling cow dragged away).

ഉതളം **uđaḷam** Cerbera odollam, with round poisonous fruit സുഖദുഃഖാദികൾ വെള്ളത്തിൽ ഇട്ട ഉതളങ്ങപോലെ prov. (always turning).

ഉതളി (also ഉതളിക) bladder ഊതി വീർപ്പിച്ച ഉതളി പോലെ Nid. = വസ്തി V2.

denV. ഉതളിക്ക to be inflated, puffed up.

ഉതി **uđi** better ഒതി Odina pinnata, planted near pagodas.

ഉതിക്ക So. (= ഊതു?) to hiss, as snakes.

VN. ഉതിക്കൽ = ചീറൽ V2.

ഉതിരുക, ന്നു **uđiruya** T. M. C. Tu. (Te. ഊചു) To fall, drop as fruits, leaves, moult as feathers, drip through a sieve. പല്ലുകൾ ഉതിർന്നപോം VCh. മലരടിയിൽനിന്നുതിരും പൊടികൾ KeiN.

VN. ഉതിച്ചു, (ഉതിമ്മ B.)

ഉതിമ്മണി grain dropped നിത്യം ഉ. പെറുക്കി കൊണ്ടു വൃത്തി കഴിച്ചു Bhr.

a. v. ഉതിക്ക 1. to cause to drop അവർക്കു പല്ലുതുത്തു RC. ദേവപാളപങ്കൾ പൂമലർ ഉതുത്തിയ Bhg. ഇറച്ചി എല്ലാം ഉതുത്തു കൊണ്ടു a med. (of a boiled fowl). 2. to shed tears T. ഉതുക്ക തുടങ്ങിനാൾ, അവൻ ചാരത്തു ചെന്നങ്ങുതുക്കത്തുടങ്ങിനാൻ CG.

CV. കണ്ണായിരത്തിലും ഉതിപ്പിച്ചു വാത്തു RS.

ഉതിർ **uđir** (= കുതിർ Te. ഉത്തരി low ridge) Little heaps of ground for planting rice in marshes.

ഉതിരം **uđiram** Tdbh. രുധിരം Blood. ഉ. കുടിപ്പാൻ TP. ഉധിരം കണക്കെ ഇട്ടിരിക്കും രക്തകുങ്കും, അതിന്നു കൊത്തി ഉധിരം കളക a med. to bleed. [with blood offerings.

ഉതിരകാളി a Maya worshipped by Nāyers

ഉതിരം വാച്ചു bloody flux.

ഉതിരക്കുറിച്ചേടം KU. a certain income of Rājas.

ഉതെക്ക see ഉത II. [—, ഉജ്ജു—).

ഉൽ, ഉദ് **ul, ud** S. Up, out (see ഉച്ച—, ഉത്തര

ഉൽകം S. longing for.

ഉൽകടം S. excessive, raging. ഉ'മായ പേമഴ, —കോപം, ഉ'നായ മാനവൻ CG.

ഉൽകണ്ഠ S. regretting (with raised neck) ഉ'യിനോടനാത്മം Mud. to mitigate the grief of separation.

ഉൽകർഷം S. excellence ഉ. വരുത്തുക to aggrandize V1. രുപോ, — ഗുണോ — Mud.

denV. ഉൽകർഷിക്ക to excel V2.

ഉൽകൃഷ്ടം eminent സാവ്വൽകൃഷ്ടന്മാർ എന്നേ പറയാവു KR 4. നികൃഷ്ടമായിനെ ഉ'മായിട്ടു വിചാരിക്ക Arb.

ഉൽക്രമം irregularity.

ഉൽക്ഷേപണം S. throwing up.

ഉൽഖാതം S. dug up, eradicated.

ഉൽഗതം S. come up.

ഉല്ഗിരിക്ക S. to drop forth. കഥാമൃതം വക്ത്രത്തിൽനിന്നു Brhm 1. [KR.

ഉൽഗാതാവ് priest that sings the Sāma Vēda

ഉത്തംസം **uttamsam** S. Head ornament കലോത്തംസൻ Mud. first of a tribe. അത്യുത്തമോത്തംസേ AR. (Voc. fem.)

ഉത്തമം **uttamam** S. (superl. of ഉദ) Highest, best, chief (opp. അധമം); virtuous.

ഉത്തമപുരുഷൻ 1. excellent man. ഉ'ശ്ലോത്തമസരത്നം AR. 2. first person (gram.)

ഉത്തമർണ്ണൻ (ഋണം) creditor VyM.

ഉത്തമാംഗം head.

ഉത്തമോത്തമം best of the best.

ഉത്തരം **uttaram** S. (comp. of ഉദ) 1. Higher. 2. left, northern. 3. later, subsequent. 4. answer = പ്രത്യുത്തരം f.i. എന്ന് ഉ. എഴുതി TP. wrote back. ഉത്തരവും പ്രതിയും prov. 5. command, letter. അയപ്പാന്തക്കവണ്ണം ഉ. വന്നു, also ബുദ്ധി ഉത്തരം, കല്പന ഉ. TR. 6. recompense, revenge. അതിൻ ഉത്തരം വീട്ടുവാൻ PP. also adv. നന്മെക്കുത്തരം സ്വീനന്മ നല്കും Nasr. po. 7. preponderance ഉത്തമാശനം മാംസോത്തരം, മദ്ധ്യമം ശോരസോത്തരം, അധമം ലവണോത്തരം Bhr. 8. additional അഷ്ടോത്തരം ശതം Nal. = 108. 9. beam, chiefly that which supports the lower roof (see ഇറ, ചുവർ, പാട്ട). 10. = ഉത്രം.

Cpds. ഉത്തരക്കല്ല് (9) the stones which bear the roof. (മച്ചിന്റെ) ഉത്തരക്കളിയിൽ (9) ചെല്ലു TP.

ഉത്തരക്രിയ (3) obsequies = ശേഷക്രിയ.

ഉത്തരഖണ്ഡം (2) the land from Cumbalam to Cōṭīśvara river KM. [ഭാഗം.

ഉത്തരഭാഗം (3) opp. പൂർവ്വഭാഗം; (2) ഒക്കിണ

ഉത്തരഭൂമി (2) North country, Tuḷu etc. KM.

ഉത്തരം ചെയ്ക (4. 6) 1. to answer for, make amends for, pay penalty, give satisfaction. ലോകലോകത്തിന്ന് ഉ. ചെയ്ക PP. to atone for. 2. revenge. കൊന്നതിന്ന് ഉ. ചെയ്വാൻ ഭാവിച്ചോണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ TR. വല്ലനാൾ അവൻ ഇതിന്ന് ഉ. ചെയ്കൊള്ളും KR.

ഉത്തരം ചോടിക്ക id. മുമ്പേ ഇപ്രകാരം ഉണ്ടായാൽ തമ്മിൽ തന്നെ ഉ. ചോടിപ്പാറാകുന്നു TR. used to fight it out among themselves.

ഉത്തരവാദം (4) responsibility, security.

ഉത്തരവാദി 1. defendant. 2. answerable for കണക്കിന്നു പ്രത്യേകം ഉ'മേനോൻ, ജന്മഭോഗത്തിന്നും നികുതിക്കും എന്നാൽ ഉ. ആവാൻ കഴിയുന്നതല്ല MR.

ഉത്തരവാദേപമായി നടത്തുക (doc.) be responsible for.

ഉത്തരവു C. T. (4. 5) command, leave.

ഉത്തരായണം (2) sun's progress towards north; the former half of the year (opp. ദക്ഷിണായണം).

ഉത്തരായണ പക്ഷി = ചക്രവാകം.

ഉത്തരിക്ക Vi. = ഉദ്ധരിക്ക & ഉത്തരം ചെയ്ക TR.

ഉത്തരീയം (1) upper garment ഉ'ങ്ങൾ നീക്കി ഭോജനം VCh.

ഉത്തരോത്തരം (1) more & more.

ഉത്തരണം **uttaraṇam** S. (തർ) Passing over. part. ഉത്തീർണ്ണം crossed. [മണി a med.

ഉത്തറാക്കം Tdbh. ദുരാക്ഷം f.i. ഉ'ത്തിന്റെ

ഉത്താനം **uttānam** S. (തൻ), Lying on the back. 2. met. M. ഉത്താനബുദ്ധികൾക്കുണ്ടോ വിവേകവും PT. supine, shallow-brained.

ഉത്താലം **uttālam** S. (താലം) Eminent, quick.

ഉത്താരം **uttāram** Tdbh. 1. T. = ഉത്തരവു Leave. 2. = ഉദ്ധാരം debt, chiefly without interest. പണം ഉ· ചെല്ലു തരേണം, ഉ. കൊടുക്ക TR. to advance a sum. ഉ. കൊടുപ്പിക്ക demand it back. 3. C. Tu. land given by Govt. at a favorable assessment.

ഉത്തിരി **uttiri** (ഉ) = ഇത്തിരി Vi.

ഉത്തുംഗം **uttuṅgam** S. High, tall.

ഉത്ഥാനം **uthānam** S. (സ്ഥാ) Rising. ഉ. ചെയ്ക Nal. (from bed), to get up (for fight), to pay respect to superiors.

ഉത്ഥാപനം raising.

ഉത്ഥാപ്യ AR. having raised.

ഉത്ഥിതം part. risen. ഉത്ഥിതം ഹോമധൂപം AR.

ഉത്തിഷ്ഠ (Imperative) arise!

ഉത്രം **utram, &** ഉത്തിരം (Tdbh. ഉത്തര ഫല്ഗുനി) 12th asterism, tail of Leo. ഉത്രമാം നക്ഷത്രം കൊണ്ടവർ വിവാഹം ചെയ്ക UR 1. ഉത്തിരനക്ഷത്രത്തിൽ ചെയ്കിക്ക വിവാഹം KR. ഉത്രാടം (S. ഉത്തരാഷാഢ) 21st asterism, shoulder of Sagittarius. [head of Andromeda.

ഉത്തട്ടാതി (S. ഉത്തരഭാദ്രപദം) 26th asterism,

ഉൽപതിക്ക **ulpaṭikka** S. (പത) To fly up, leap up, as monkeys KR. ശബ്ദം അണ്ഡകടാഹത്തോളം ഉ'ച്ചു AR. rose to the sky.

ഉൽപത്തി **ulpatti** S. (പദ) 1. Birth, origin. 2. history കേരളോല്പത്തി. 3. M. ricelands

(=വയൽ, ഉദയം) ക്ഷാ നെല്ലിന്റെ ഉല്പത്തി TP. അവർ ഉ'യും പറമ്പും ഒക്ക നടക്കയും ചെയ്യുന്നു TR. they cultivate low & high grounds. ഉ. വേണ്ടുവോളം വിളയും Bhr 1. രാജ്യത്ത് ഉ. നടക്കായ്കയാൽ TR. there being no cultivation. ഉ. ഉടയവൻ landlord V1.

ഉൽപന്നം (part.) arisen from, produced എന്നിൽ ഉ'ൻ ഇവൻ Bhr. my child. ഉല്പന്നമോദനായി joyful. ഉൽപന്നജാഗരയെങ്കിലും CG. tho' she was wide awake.

denV. ഉൽപന്നിപ്പിക്ക to impregnate V1.

ഉല്പലം ulpalam S. Lotus=ചെങ്കഴിനീർ കിഴങ്ങു; in comp. ഉല്പലമകൾ Bhg.=മലർമകൾ Laxmi, ഉല്പലരിപുകലകീഴ്ത്തി Bhr.=സോമവംശം ഉല്പലാക്ഷി blue eyed AR.

ഉല്പാതം ulpādam S. (ഉല്പതിക്ക) Jump, prodigy, portent കെല്പാന്ന ഉ. ഓരോന്നു വന്നു CG.

ഉല്പാദം ulpād'am S. (ഉൽപത്തി) Birth.

ഉൽപാദനം procreating പുത്രോല്പാദനം.

ഉൽപാദിക്ക v. a. 1. to engender മക്കളെ പരസ്ത്രീകളിൽ ഉൽപാദിച്ചാൻ Bhr. 2. v. n. to be born ശർവും ഉ'ച്ചു Bhr. (of conception).

CV. ഉൽപാദിപ്പിക്ക to engender പുത്രരെ ഓരോന്നിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ചു പത്തുപുത്രവൻ CG.

ഉൽപുളകാംഗം AR.=പുളകം q. v.

ഉൽപ്രേക്ഷ ulprēkša S. A simile.

ഉൽപ്ലുതം ulpluḍam S. Overflowing ഉ'കോപം KR. [കൾ CG.

ഉത്കടൻ ulbhaḍaṅ S. Excellent ഉ'രായ രക്ഷി

ഉത്ഭവം ulbhavam S. (ഭൂ) Coming into existence, birth. കേരളോത്ഭവം KU.=ഉൽപത്തി 2.

denV. ഉത്ഭവിക്ക to be conceived or born. (part. ഉത്ഭൂതം born, ഉത്ഭൂതയായി SiPu.)

CV. ഉത്ഭാവിപ്പിക്ക to engender. പുത്രരെ Bhr. സ്വാമിക്ക സങ്കടം ഉ. PT.

ഉത്ഭിത്ത് ulbhittu S. (ഭിദ്) Sprout.

ഉത്ഭ്രാന്തി ulbhrāndi S.=ഭ്രാന്തി Bhr.

ഉത്സംഗം ulsaṅgam S. Lap സീതയെ വാമോത്സംഗേ ചേർത്തു KU. ഉ'ത്തിൽ ചേർത്തു CG. (=മടിയിൽ).

ഉത്സജ്ജിക്ക ulsarjikka S. To dismiss, abandon. ഉത്സൃഷ്ടം part.=ത്യക്തം.

ഉത്സവം ulsavam S. (beginning) Feast day, also തമ്പുരാന്റെ ഉ. നാൾ TP. ഉ. ഘോഷിക്ക Bhr. to celebrate a feast. മത്സ്യങ്ങൾക്ക ഉ. ആക്കേണം (by an innundation). അവനെ മൃത്യുപുരം തന്നിൽ ഉ. ആകി CG.=killed him. നയനോത്സവം, കണ്ണോത്സവം etc. CCh.

ഉത്സാദനം ulsād'anam S. Clearing out, വംശോത്സാദനം വരുത്തുക PT. to destroy.

ഉത്സാഹം ulsāham S. 1. Energy ഉ. ഉണ്ടെങ്കിൽ അത്താഴം ഉണ്ണാം prov. 2. strenuous exertion നടക്കേണ്ടും കായ്ത്തിന്നു ഉ. ഉണ്ടാകും TR. ഉത്സാഹി zealous, persevering.

denV. ഉത്സാഹിക്ക to endeavour; to exert oneself ഉത്സാഹിക്കുമ്പോൾ കായ്വും സാധിക്കും KR 4.

CV. ഉത്സാഹിപ്പിക്ക to excite, encourage കായ്വും സാധിച്ചീടുവാൻ അവരെ ഉത്സഹിപ്പിക്കേണം (sic.) KR.

ഉത്സുകം ulsuyam S. (=ഉൽകം) Anxious about.

ഉത്സേകം ulsēyam S. Flowing over, arrogance.

ഉദക് ud'ak (ഉദ് + അഞ്ച്) Upwards, north.

ഉദഗയനം=ഉത്തരായണം.

ഉദകം ud'ayam S. (√ ഉദ to flow, wet) 1. Water ഉദകവാർ ചടയൻ RC. Siva. 2. obsequies ചോരയിൽ മമജനകന്നുദകം ഇഹനല്കി Mud. I shall perform. 3.=നീർ freehold ക്ഷേത്രത്തിന്ന് ഉ. ചെയ്യ നിലം TR. made over.

ഉദകദാനം 1. giving water to travellers. 2.=ഉദകക്രിയ obsequies. 3. ജന്മനീർ KM. (see ഏകോദകം). [യ്യ Bhr.

ഉദകക്രിയ=ഉ'ദാനം. ഗംഗയിൽനിന്ന് ഉ. ചെ

ഉദകപിണ്ഡം=ഉ'ദാനം. അവക്കുദകപിണ്ഡങ്ങൾ കഴിച്ചു Bhr. funeral ceremony for relations.

ഉദഗ്രം ud'agram S. (അഗ്രം) Prominent ഉദഗ്രയായുള്ള പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യ KR.

ഉദധി ud'adhi S. (ഉദം=ഉദകം) Sea.

ഉദന്തം ud'andam S. (to the end) Report=വൃത്താന്തം f.i. അജാമിളോദന്തം Bhg. story of A. ഉ. ഗ്രഹിച്ചാൽ CC.

ഉദയം ud'ayam S. (ഇ) Rise, as of stars & sun, of recollections or thoughts; getting on. ചിന്തിച്ച് ഉദയങ്ങൾ കാംക്ഷിച്ചു Mud. meditated

on saving plans. ഉപദേശസൂയ്മൻ ഉ. പ്രാപിച്ചു KeiN.

ഉദയകാലം morning.

ഉദയവർമ്മൻ N. pr. the first Cōlattiri Rāja.

der V. ഉദിക്ക (part. ഉദിതം) to rise. അന്നേദിനം ഉദിച്ചു KR. സൂയ്മൻ, ചന്ദ്രൻ etc. മകന്റെ രൂപം കണ്ണിൽ ഉദിച്ചു came up. മാനസത്തിൽ ചിന്ത ഉദിത്തിതു RC. നിൻ അകതാരിൽ ഉദിച്ചവാറെങ്ങനെ Bhg. നാവിൽ ഉദിക്ക സല്ലൂഢ Anj.

CV. ഉദിപ്പിക്ക f.i. ആനന്ദം ഉദിപ്പിപ്പതു RC. create joy. പാടലപതമം എന്നുള്ളിൽ ഉദിപ്പിച്ചേൻ Bhg. called up the image of.

ഉദരം ud'aram S. 1. Belly. 2. uterus (hence സഹോദരൻ). 3. dropsy. ഉ'ത്തിന്റെ ഉത്ഭവം Nid. = മഹോദരം.

ഉദരപൂത്തി = വയറു നിറെക്കുക.

ഉദരരോഗം disease of the stomach (& ഉ. 3).

ഉദരശൂല a med., a colic.

ഉദരാഗ്നി digestive power = ജഠരാഗ്നി.

ഉദാനൻ ud'ānaṅ S. (അൻ) One of the 3, 5 or 10 airs, വായു.

ഉദാരം ud'āram S. Excellent (ഉത് + അർ); generous, liberal. ഉദാരൻ. ഉള്ളിൽ തെളിഞ്ഞുണർവേണം ഉദാരമൂർത്തേ (prayer). — adv. സ്തുതി ചെയ്യുദാരം CCh.

ഉദാരത 1. excellency, esp. generosity, munificence. 2. M. negligence (= ഉദാസീനത) — vu. ഉ'ക്കേടു. ഉദാരതക്രൂരതേ V2. diligently. വലിയ ഉദാരതക്കാരൻ most careless. പണി ഉ'യാക്ക & ഉദാരത്താക്കുന്ന vu. neglects his work.

ഉദാവർത്തം ud'āvartam S. Obstruction of fluids, a class of diseases; also ഉദാവർത്തനം Nid.

ഉദാസീനൻ ud'āsīnaṅ S. (ആസ്.) Sitting aside, unconcerned, neutral ശത്രുമിത്രൌദാസീനഭേദം ഇല്ല Bhr 1. (in God).

ഉദാസീനത neutrality, carelessness, inattention. ജന്മികളുടെ ഉ. കൊണ്ടു നടത്താതെ തരിശായ്കിടക്ക MR. by the owner's indifference.

ഉദാഹരണം ud'āharaṇam S. Illustration, example.

ഉദാഹൃതം mentioned. —

denV. ഉദാഹരിച്ചു CCh. related.

ഉദിതം ud'idam S. 1. part. of വദ്, Spoken. 2. ഉദ് + ഇ see ഉദയം, ഉദിക്ക.

ഉദീച്യം ud'īčyam S. (ഉദക്) Northerly. ഉദീച്യന്മാർ KR. the Northerners.

ഉദീരിതം ud'īriδam S. (√ ഋരം) Spoken. പിന്നെ എന്തുദീരണം Nal. why talk more!

ഉദീർണ്ണം excited ഉദീർണ്ണകോപേന CC.

ഉദുംബരം (old) = **ഉഡുംബരം** (mod.) S. Ficus glom.

ഉദ്ദണ്ഡൻ uddaṇḍaṅ S. Whose stick is raised, tyrant ഉ'രായുള്ള രാജാക്കൾ.

ഉദ്ദീപനം uddīpanam S. Exciting.

ഉദ്ദേശം uddeśam S. 1. Pointing out, intention, aim. 2. ഉ. ഒരുലക്ഷം So. = ഏകദേശം.

denV. ഉദ്ദേശിക്ക to point or aim at, have in view. ഉ'ച്ചു പറഞ്ഞു hinted at, alluded to (part. ഉദ്ദിഷ്ടം).

ഉദ്ധതൻ uddhaδaṅ S. (ഹൻ) Arrogant, rude PT. also of Cṛshṇa ഉ'നായിട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിനാൻ CG. — [ലCC.

മിടുക്കൻ എന്നുള്ളൊരുദ്ധതതപം നടിക്കോ

ഉദ്ധരിക്ക uddharikka S. (ഹർ) ഉദ്ധരണം 1. To take out, get out ശല്യോദ്ധരണം ചെയ്തു AR. pulled the arrow out. 2. to rescue, save, extricate. ഉദ്ധരണാർത്ഥം Nal. in order to deliver. തൽഭിണിയെ ചെന്നുദ്ധരിക്കേണമേ CG. (from a forced marriage) — part. ഉദ്ധൃതം.

CV. ഉദ്ധരിപ്പിക്ക to effect the recovery, deliverance etc. പുണ്യക്ഷേത്രം ഉ'ച്ചു Brhm. get Paraśu Rāma to restore the inundated Gōcarṇa. അവളെ ഉ'ച്ചു Bhr. brought safely back.

ഉദ്ധരണി a small ladle. 1. of അഗ്നിഹോത്രി. 2. in śakti worship. [ത്താരം. —

ഉദ്ധാരം 1. = ഉദ്ധരണം. 2. a loan, see ഉ

ഉദ്ധാരണം = ഉദ്ധരണം f.i. ബ്രാഹ്മണക്ക ഉ. കറെക്ക KU. failed to protect duly the Brahman colonies.

ഉദ്ധവം uddhavam S. (ഹ) 1. Feast. 2. ഉ'ൻ N. pr. a Yādava ഉത്തമരായുള്ളൊരുദ്ധവർ, ഉ'ർ തന്നോടു കൂടി നിരൂപിച്ചു CG. 3. influential, rich man V1.

ഉദ്ധൂതം uddhūtam S. (ധൂ) Shaken up, fanned യുദ്ധകോലാഹലംകൊണ്ടു ജഗത്ത്രയം ഉ'മായി UR. ഉ'മായിത് ഉയ്യി AR.

ഉദ്യതം udyatam S. (യമ്) Raised; ready, zealous ചെയ്വാൻ അത്യന്തം ഉദ്യതയായി. ഉദ്യമം = ഉത്സാഹം; യുദ്ധോദ്യമം കണ്ടു AR.

ഉദ്യൽ udyal S. (ഉദിക) The rising sun. ഉദ്യൽ പ്രജാഗരം AR. rising with the sun.

ഉദ്യാനം udyānam S. (യാ) Going forth; park. ഉദ്യാനഭംഗം KR 5. destroying the royal garden, ഉദ്യാനവീഥി etc.

ഉദ്യുക്തൻ udyuktan S. (യുജ്) Endeavouring ഹിതം വകയും ഉ. AR. trying to advise. മരണോദ്യുക്തന്മാരായി KR. resolved to die.

ഉദ്യോഗം 1. S. exertion, industry നായാട്ടിന്ന് ഉ. തുടന്നാൻ CC. അതിന്ന് ഒർ ഉ. വളർന്നു Mud. ഉ. ഉണ്ടായാൽ അത്തഴം ഉണ്ണാം prov. 2. M. T. office, employment ഒരു ഉ. ചെയ്തു TR. to hold an office. ഉ. ആക്കി തരിക to appoint to an office. സ്വാധികായ്കാർ എനിക്ക് ഈ ഉ. കൊടുത്തു TR.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ (mod.) officer of Government.

ഉദ്യോഗി also ഉദ്യോഗശാലി Genov. active, zealous. [deavour.

denV. ഉദ്യോഗിക്ക to be strenuous, to en-

CV. ഉദ്യോഗിപ്പിക്ക to rouse, instigate.

ഉദ്യോതം udyōtam S. (better ഉദ്യോതം) Brightness. ഉദ്യോതശരീരൻ AR.

ഉദ്രം udram S. (ഉദം) Otter, നീർന്നായി.

ഉദ്വസിക്ക udvasikka S. (വസ്) To change abode.

CV. ഉദ്വസിപ്പിക്ക see പ്രസാദം 3. — നമസ്കാരവും ചെയ്തു ഉ'ച്ചു AR. dislodged, killed.

ഉദ്വഹൻ udvahan S. (വഹ്) Carrying on (the family), descendant സിന്ധുദ്വഹനാകും സിന്ധുക്കോൻ Mud.

denV. ഉദ്വഹിക്ക to marry.

ഉദ്വാഹം marriage = മേളി.

ഉദ്വേഗം udvēgam S. (വിജ്) Excitement, perplexity, care. — ഉദ്വിഗ്നൻ part.

ഉന്തി undi T. a M. (see foll.) Ravel ഉന്തിയിൽ എഴുന്നതെല്ലാം (huntg.)

ഉന്തുക undуa T. M. Tu. (compare ഉത) 1. v. n. To protrude, as proud flesh, ruptures. ഉന്തിയ കണ്ണു, പല്ലു V1. prominent. 2. v. a. to push, thrust, shove ഉന്തികയറിയാൽ prov. വാതിൽ ഉന്തിപിടിക്ക to press against. ഭിതിയെ ഉന്തി അകറു CG. ചന്തി ഇല്ലാത്തവൻ ഉന്തി നടക്കും prov.

VN. 1. അവർതമ്മിൽ ഉന്തലും തള്ളലും ആയി vu. 2. ഉന്തു a push, shove ഒഴകന്ന തോണിക്ക് ഒർ ഉന്തു prov. ഉന്തും തള്ളും ഉണ്ടായി TR. ഉന്തു കലങ്ങുക B. to be muddy.

CV. ഉന്തിക്ക to cause to push.

ഉന്ദുരു und'uru S. Mouse = എലി.

ഉന്നതം unnatam S. (ഉത് + നമ്) Elevated, high. ഉ. പെരിയശ്രുലം RC. ഉന്നതകായന്മാർ KR. giants. ഉന്നതസഭാവത്തെ ത്യജിച്ചു വിനീതനായി SiPu. ഉന്നതമായി കേണു KR. (= ഉച്ചത്തിൽ).

ഉന്നതി 1. height ഉ. പോരാഞ്ഞു CG. not being tall enough. ഉ. കെട്ടതോററിടിനാൻ Bhg. ഉന്നതീലുന്നതം Sk. the very highest. 2. advancement ഉന്നതിക്കായിട്ട പ്രയത്നം ചെയ്തു PT. (opp. അധോഗതി Nal.)

ഉന്നമിക്ക to bow = നമിക്ക.

I. ഉന്നം unnam (Te. ഉന്നി, Tdbh. ഊണ്ണം) Stuffing, the cotton of ഉന്ന മുരിക്കു or പൂളക്കായിൻ മജ്ജു (silk-cotton).

II. ഉന്നം (T. thought) So. Mark, butt.

ഉന്നുക T. M. (C. ഉത്തു, Tu ഉമെദി) 1. To think എന്നുണ്ണി RC. തന്നിൽ ഉന്നീടുക ഇല്ലതു നിർണ്ണയം Bhg 4. 2. to aim at, have in view. ഉന്നിപാർക്ക to consider steadily.

Freq. ഉന്നിക്ക 1. = ഉന്നുക; എന്നുടെ വമ്പിഴ ഉന്നിച്ചുകൊണ്ടു പൊറുക്കേണമെ CG. pardon me for (= വിചാരിച്ചു). ഉന്നിത്തു കൊള്ളരുതു മന്നവനെ RC. 2. to presume, doubt. ഞാൻ ഉന്നിക്കുന്നേ CG. I fancy, I may compare. ശമിപ്പാൻ ഉന്നിച്ചീടരുതിനി CC. ഉള്ളം മയ

ങ്ങി ഉന്നിച്ചു ചൊല്ലി CG. 3. = ഊനിക്ക to rise into existence മനക്കാണ്ണിൽ ഉന്നിച്ച മാരാത്തി SiPu. (= ഉളിക്ക, ഉണ്ടാക).

ഉന്നിദ്രം unnidram S. Sleepless. ഉന്നിദ്രനായൊരു മന്മഥൻ CG. ഉന്നിദ്രകാന്തി കലർന്ന രത്നം PrC. ലോകർ എല്ലാം ഉന്മാരായി മേവുന്നു CG.

ഉന്മത്തം unmattam S. (മദ്) 1. Mad, deranged; also ഉന്മച്ചം Vi. = ബുദ്ധിയിളക്കം. 2. (vu. ഉന്മത്തം) Datura.

ഉന്മദം, ഉന്മാദം madness, extravagance, presumptuousness. ഉന്മദം പൂണ്ടുള്ള നന്മൊഴിമാർ CG. ladies in the height of passion. ഉന്മാദം പറക Vi. talk madly, proudly.

den V. ഉന്മദിക്കയോ ഭവാൻ Nal.

ഉന്മനസ്സ് unmanassu S. Excited. പോവതിന്നുന്മനസ്സായി CG. (= ഉൽകം).

ഉന്മീലനം unmīlanam S. (മീൽ) The opening of eyes ചക്ഷുരുന്മീലിതകാലത്തു സൃഷ്ടിയും AR.

ഉന്മുകം unmuyam S. Firebrand. ഉ. ചെവികളിൽ കടക്കുന്നതു പോലെ Bhr. ഉജ്ജ്വലികും ഉ. ചെവി പൂകുന്നോ CG.

ഉന്മുഖം unmukham S. Looking up, expecting.

ഉന്മൂലനം unmūlanam S. Eradication.

ഉന്മൂലം unrooted. ജന്മസഞ്ചയത്തെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്തു KeiN. കലം ഉന്മൂലനാശം വരുത്തുക AR. Bhr.

ഉന്മേഷം unmēšam S. (മിഷ്) 1. Opening of eyes, twinkling. ഉന്മേഷനിമേഷങ്ങൾ, പങ്കജൻ തന്നുടെ ഉ. CG. (opp. സങ്കോചം). 2. cheerfulness = പ്രസാദം f. i. of bright prospects. അതിന്ന് ഉ. ഇല്ല the business does not look up. കൃതികളിൽ ഉ. കറഞ്ഞു Bhr. bad omen. വാക്കുകൊണ്ട് ഉള്ളത്തിൽ ഉ. പൊങ്ങിച്ചാൻ CG. gladdened her.

den V. ഉന്മിഷിക്ക f. i. വിഷ്ണുപുരാൻ നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉന്മിഷിച്ചീടുംവണ്ണം Bhg. to expand, shoot up.

mod. ഉന്മേഷിക്ക f. i. എന്മനം തന്നിലെ പണ്ടുന്മേഷിച്ചുള്ളവ ഉണ്മയോ CG. are my feelings of old truth? [etc. as ഉപകഥ episode.

ഉപ uba S. (G. ὑπο, L. sub) Towards, under,

ഉപകരണം ubakaraṇam S. Implements. ഉ'ങ്ങൾ തീർത്തു Bhr. all the accessories. സകല യാഗോപ'ങ്ങൾ KR. materials, tools. രാജോപകരണം royal insignia.

ഉപകരിക്ക 1. to favour, benefit. അപ്രകാരം ചെയ്യാൽ ഉ'ച്ചു എന്നെ വിചാരിക്കും TR. shall consider it as a favour. ഒരുത്തൻ ഏതാനും ഉ'ച്ചതിൻ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യാതെ KR. not rewarding for obligations conferred. — With Dat. പെറുവളർത്തിയ അമ്മെക്ക് ഉ'പ്പാൻ KR. to serve his mother (= ഉപകാരം ചെയ്യുക). 2. to be benefitted. എന്നാൽ ഉ'പ്പാൻ തരം വന്നില്ല KR. could draw no profit from me (= ഉപകാരമാക).

CV. (ശണിതത്തിന്ന്) ഉപകരിപ്പിക്ക MC. to make to serve, use it for. —

ഉപകാരം service, benefit, favour (opp. അപകാരം) ഉ. ഇല്ലാത്ത ഉലക്ക prov. useless. ഒന്നിന്നും ഉ. ഇല്ല of no use. നിങ്ങളെ കൊണ്ട് ഒർ ഉ. ഇല്ലാതെ പോയി TR. was left without any assistance from you.

ഉപകാരജ്ഞൻ grateful.

ഉപകാരസ്മരണം ingratitude.

ഉപകാരി benefactor.

ഉപകായ്യ royal tent, പടക്കുടി Vi.

ഉപകൃതി = ഉപകാരം. ഇങ്ങനെ ഉ. ചെയ്യുതിന്നു PT.

ഉപക്രമം ubakramam S. Taking in hand, setting about. ചൂതുകൊണ്ട് ഉ. ചെയ്കിക്ക Nal. stratagem, plan.

ഉപഗമം ubaġamam S. Acceding to.

ഉപഗ്രാമം ubagrāmam S. Suburb.

ഉപചയം ubajayam Accumulation — (part. ഉപചിതം collected).

ഉപചാരം ubajāram S. (Tdbh. ഒശാരം) 1. Drawing nigh, civility, salutation. ഷോഡശോപചാരങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂജിക്ക DM. 16 modes of honoring & worshipping. — ഉപചാരവാക്കു compliment, thanks. — ശീതോപചാരങ്ങൾ ഒന്നും തണുപ്പിന്നു ഹേതുവാകുന്നില്ല Nal. 2. practice, usage. — present, grant.

den V. ഉപചരിക്ക to honor, serve അവനെ

ശിപ്പുമാകമാറുപചരിച്ചീടിനാൾ PT. treated her guest well. കടിലന്മാരോടുപചരിച്ചാൽ ChVr. have courteous intercourse.

ഉപജീവനം ubajīvanam S. (vu. ഒാശിനം) 1. Livelihood, subsistence. ഉ. കഴിക്ക to support life. 2. food ഉപജീവനവസ്തു തൈലം VyM. (claims of അനന്തിരവർ). സ്നാനോപജീവനാനന്തരം Nal. after a bath & a meal. ഉപജീനം വേണ്ടായ്ക, ഉപജീനം അരുതാഅത ഇരിക്ക a med. no appetite. ഉള്ള അരികൊണ്ടേ ഉജീനം വെപ്പാൻ Mpl. song.

ഉപജീവി living upon.

denV. ഉപജീവിക്ക 1. v. n. to subsist on. 2. v. a. to take food. യാതൊന്നും ഉ'ച്ചാൽ അപ്പോഴേ ഉപജീവിക്കരുതു a med. have no appetite. ഫലം ഉ'ച്ചു Bhr. ate.

ഉപദംശം ubad'amśam S. Condiment. ശാഖോപദംശമോ മൂലോ'മോ Nal. (=കറി). മധുരോപ'ം CCh.

ഉപദേവത ubad'ēvaδa 1. Subordinate Deity. ഉ'മാർ ആകാശമാശ്ശേ പുകണ്ണു AR 6.

ഉപദേശം ubad'eśśam S. 1. Advice, ചെയ്യു നല്ലുപദേശം PT. തുവലിന്റെ ഉ. തിരിച്ചു കൊട്ടുത്തു KU. യന്ത്രത്തിന്റെ ഉ.; അതിന്റെ ഉ. പറഞ്ഞു showed him the secret & use of the contrivance. കോട്ടയിലെ ഉ.; ഫ000 ഉ. കാതിലേ ചൊല്ലു prov. അന്നേരം ഉ. ഉണ്ടായി ശോപസ്സീക്ക PT 1. she hit on a plan. 2. instruction, doctrine ജ്ഞാനോപദേശം etc.

denV. ഉപദേശിക്ക 1. to advise, അതിന്നൊരു മരുന്ന് ഉ. a med. to prescribe. 2. to inform, teach. പലവും അവനോട് ഉ'ച്ചു Mud.; with Dat. എനിക്ക മാശ്ശ് ഉ. Nal.

ഉപദിക്ഷും part. താപനോപദിക്ഷുമാം മന്ത്രം Si Pu. ളതോപദിക്ഷും.

ഉപദേക്ഷാവ് teacher, also ഉപദേശി (mod. christ. usage No. ഉപദേക്ഷാവ് = So. പട്ടക്കാരൻ ordained minister; ഉപദേശി catechist, reader).

ഉപദ്രവം ubadravam S. (ദ്ര) 1. Calamity, oppression, കടിയാന്മാക്ക് ഉ. ചെയ്തു TR. കള്ളന്മാരുടെ ഉ. TR. nuisance of robbers. ഉ. മാറുക to remedy it. 2. (vu. ഉപദ്രം, ഒാദ്രം V1.) = ദോഷോപദ്രവം possession by evil spirits. ഉപത്തിറ ദോഷം a med.

ഉപദ്രവക്കാരൻ, ഉപദ്രവി molester, oppressor.

denV. ഉപദ്രവിക്ക, vu. — ദ്രിക്ക to molest, annoy, persecute — (part. ഉപദ്രുതം).

ഉപധാനം ubadhānam S. Pillow. പട്ടുപ'ം KR. കാല്ക്കലും തലെക്കലും നല്ലുപ'ങ്ങൾ Nal. — ഉപധി fraud (po.) [ക്കോട്ട V2.

ഉപനഗരം ubanag̈aram S. Suburbs = പുറ

ഉപനയനം ubanayanam S. (bringing to the teacher) Investiture with the Brahm. string (8th — 16th year); also ഉപനയം f. i. നമ്മുടെ കുഞ്ഞിക്ക വരൾ ഉപനയത്തിന്നു (sic.) മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു TR.

denV. ഉപനയിക്ക, vu. ഉപനിക്ക (നീ √) to invest ഉപനിച്ചിതു താതൻ കുമാരനെ Bhg. ഉപനിച്ചിതു ബാലന്മാരെ AR.

(ഉപനീതൻ part.)

CV. ഉപനിപ്പിക്ക f. i. ഉപനിയാത ഉണ്ണിയെ ഉപനിപ്പിക്ക KU. royal custom of paying for the investiture of poor youths.

ഉപനിധി upanidhi S. Deposit.

ഉപനിഷത്ത് ubaniśattu S. (സദ്, sitting at the feet of another) 1. Esoterical doctrine മൊഴികൾ ഉ'ത്താകയാൽ Bhr. secret. 2. explanations of Vēdas മുപ്പത്തുരണ്ടുപനിഷത്തും Tatw.

ഉപപതി ubapaδi S. Paramour.

ഉപപത്നി concubine.

ഉപപത്തി ubapatti S. (പദ്) Coming to pass, convenience. ഇവിടേക്ക് ഉ. ആകുന്നതു വ്യാസം കൊണ്ടു വൃത്തം വരുത്തുവാൻ ചൊല്ലിയതു തന്നെ Gan. mathem. demonstration. [Venial sin.

ഉപപാതകം, — പാപം ubapāδayam S.

ഉപപ്ലവം ubaplavam S. (പ്ലു) Assault, calamity (as eclipse) — നിരുപപ്ലവൻ God CCh.

ഉപപ്ലവ്യം N. pr. capital of Matsyas. Bhr.

ഉപമ ubama S. (മാ) Resemblance, comparison, simile. — In Compounds അമരോപമൻ godlike, etc. [പ്രതിന്ന VetC. to compare. ഉപമാനം, ഉപമിതി the same. ഉപമിതി ധരി denV. ഉപമിക്ക to compare (part. അനുപമിതം VetC. incomparable).

ഉപമേയം comparable.

ഉപമാതാവ് ubamādāvu S. Wetnurse.

ഉപയോഗം ubayōgam S. (യുജ്) Adhibition, use. തെളിവിലേക്ക് ഉ'മായി MR. served for proving. വിളെക്ക് ആ വെള്ളം ഉപയോഗപ്പെട്ട MR. was used for.

denV. ഉപയോഗിക്ക 1. v. n. to be serviceable മുമ്പിലോപിന്നോവറിങ്കൽ ഉ'ക്കും Gan. the former species are of use in the later. തെളിവിലേക്ക് ഉ'ക്കുന്നതു MR. helped to sustain the plea. 2. v. a. = അനുഭവിക്ക f. i. നദീജലം ഉ'ച്ചു KR. (= സേവിച്ചു) drank.

ഉപരതി ubaraḍi S. (രമ്) Cessation (also ഉപരാമം). ഉ. വ്യവഹാരങ്ങളുടെ ലോപം Kei N. (philos.)

ഉപരാജാവ് ubarājāvu S. Viceroy.

ഉപരി ubari S. (Gr. ὑper, L. super) Over, above = മേൽ; നിറഞ്ഞ വാനവർ ഉപരി സപ്തരും Bhr. രാമോപരി ചെയ്ത ശപഥം AR. sworn by R. ഉപരി എന്തോ futurity (= ഭാവി).

ഉപരിക്രീഡാരതം KM. modus coeundi, also ഉപരിസംഭോഗം Anach.

ഉപരോധം ubarōdham S. (രുധ്) Obstruction വഴിയിൽ ഉ. എന്നിയേ പോക AR 5. ഉ. ചെയ്യാൻ UR. forced the virgin.

ഉപലം ubalam S. Stone.

ഉപവനം ubavanam S. Grove, park.

ഉപവസിക്ക ubavasikka S. To fast, also ഉപോഷിക്ക (√ വസ്). അട്ടിനം ഉപവസിച്ചു Bhg. ജലാഹാരനായി ഉ'ക്കുന്നു Nal. അഭിക്ഷേകത്തിന്നു നീ ഇന്ന് ഉ'ക്കേണം KR.

CV. ഉപവസിപ്പിച്ചു KR.

ഉപവാസം fasting, of 2 kinds മാസോപവാസം, മന്ത്രം'ം — നിത്യോപവാസേന ദേഹം ഉപേക്ഷിപ്പൻ AR.

ഉപവി, ഓപി ubavi V 1. 2. Love ഉപവിക്ക to love V 1. (see ഉവക്ക).

ഉപവീതം ubavīḍam S. (√ വ്യ) = പൂണൂൽ.

ഉപശമനം ubaśamanam S. Putting to rest. Partic. ഉപശമിതം f. i. കലം അഖിലം ഉപശമിതമാക്കി Nal. extinguished the race.

ഉപശാന്തി alleviation, antidote. അതിന്ന് ഉപശാന്തികമ്മങ്ങൾ തുടങ്ങി TR. to counteract the ജാതകഫലം.

ഉപശ്രുതി ubaśruḍi S. A word accepted as omen. നല്ല ഉ'കൾ കേട്ടാലും ഏറവും ശ്രുഭേം KU. കഷ്ടമായുപശ്രുതി കേട്ടിതു പലതരം Bhg.

ഉപസത്ത് ubasattu S. (സദ്) A part of the Jyotiṣṭōma sacrifice ഉ'ത്തിനെ ചെയ്തു Bhr 12.

ഉപസംഹൃതി PT. = സംഹൃതി.

ഉപസർഗ്ഗം ubasarġam S. Preposition, as പ്ര, ഉപ etc. (gram.)

ഉപസ്തരണം ubastaraṇam S. Sprinkling, strewing; condiments as ghee.

denV. ചന്ദനവും കൊടുത്തു ഇലയിൽ ഉപസ്തരിച്ചു KU. gave curry and ghee.

ഉപസ്ഥം ubastham S. (lap) Pudenda. ഉ. ഒഴികേ കന്യകാദാനം prov.

ഉപസ്ഥിതം ubasthiḍam S. (സ്ഥാ) Standing near. കാലം ഉ'മായി.

ഉപഹാരം ubahāram S. Offering to superiors (= പൂജാദ്രവ്യം) also ഉപഹൃതം V 2.

ഉപാകർമ്മം ubākarmam S. Preparation for Vedic study. ഉ. കേരളത്തിൽ ഇല്ല.

ഉപാഖ്യാനം ubākhyānam S. (ആഖ്യാനം) Episode Bhr.

ഉപാഗമം ubāġamam & — മനം S. Access.

ഉപാംഗം ubāṅġam S. 1. Appendix to അംഗം. — അംഗോപാംഗങ്ങൾ. ഉപാംഗ ശാഖാടികൾ Bhr 1. 2. sectarial mark.

ഉപാദാനം ubāḍānam S. 1. Appropriating a handful of rice given in charity ബ്രാഹ്മണൻ ഉ. എടുത്തു Arb. 2. cause കാണപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പദാർത്ഥങ്ങൾക്കു മനസ്സ് ഉ. Adw. S. (= കാരണം).

ഉപാധി ubāḍhi S. (= ഉപധി) 1. Fraud, condition, supposition. ഇങ്ങനേ ഉ. വശൽ പ്രമാണഫലങ്ങൾ അതതായിട്ടു കല്പിക്കാം Gan. according to the case put. — Acc. to Vēdāntists കായ്യോപാധി ആകുന്ന ജീവൻ, ധന്യകാരണോപാധി ഈശ്വരൻ KeiN. 2. Māyā, disguise of spirit, body കമ്പിതോപാധി പോയാൽ ജീവൻ ആത്മാവിൽ ചേരും KeiN.

God is നിരുപാധികൻ CC. സർവ്വോപാധി AR.

denV. മൂന്നു പാത്രത്തിൽ ഉ'ച്ചുചെച്ച ദ്രവ്യംകൊണ്ടു പൂജിക്ക Bhg.

ഉപാദ്ധ്യായൻ ubādhyāyaṅ S. Teacher വൃദ്ധനാം ഉ. KR. (= പുരോഹിതൻ) (hence വാത്തി (T) barber of Ilawers. Trav.)

ഉപാന്തം ubāndam S. Margin, near; also ഉപാന്തികേനിന്ന PT. near.

ഉപാന്ത്യം last but one ഉ. അന്ത്യത്തിന്ന് അടുത്ത കീഴേയു Gan.

ഉപായം ubāyam S. By what one reaches his aim, expedient, means, artifice. ഉപായങ്ങൾ കാണാതിരുന്ന AR. found no plan. നിവൃത്തികായി ഒർ ഉ. പ്രവൃത്തിച്ചു MR. tried a shift to remedy his case. വഹകൾ ഉപായത്രയേണ അപഹരിക്ക, ഉപായേന കൈവശമാക്കി MR. cunningly. ഒർ ഉ. പറഞ്ഞുകേണം TP. Chiefly the 4 arts of dealing with enemies (ശാമാനഭേദേണ്ഡം).

ഉപായക്കാരൻ, ഉപായി artful, schemer.

ഉപായനം coming near; gift നാനാവിധോപായനങ്ങൾ കാഴ്ചവെച്ചു AR.

ഉപാസന ubāsana S. Sitting near, waiting on, service; chiefly ദേവോപാസന worship.

ഉപാസനംid. ഇമ്മൂത്തികളുടെ ഉ. വെവ്വേറേ DM.

denV. ഉപാസിക്ക = സേവിക്ക f.i. മുനിമുഖ്യം AR. പരമാത്മാനം ഉപാസിച്ചേൻ Bhg. സ്വസ്ഥയും ഉ'ച്ചു KR. engaged in devotional exercises.

ഉപാസ്യൻ one to be served etc.

ഉപാസിതൻ part. attended upon, served, etc.

ഉപേക്ഷ ubēkṣa S. (ംരംക്ഷ്) Overlooking, disregard, neglect. ശിക്ഷാരക്ഷണത്തിങ്കൽ ഉപേക്ഷാഭാവം Nal. remissness. സക്കാർ കായ്ത്തിന്ന് ഉ. കാണിക്ക, സക്കാർക്ക കൊടുക്കേണ്ടതിന്ന ഉ. വരുത്തരുത് എന്ന TR. not to delay satisfying Gov's demands. അനുസരിക്കുന്നതിന് ഉ. വരികയില്ല shall not bestow in complying. കായ്ം തെളിവു കൊട്ടുപ്പാൻ ഉ. ചെയ്തു neglected to prove. — ഉപേക്ഷാലോഭമുള്ളേടം KU. a certain source of royal income.

denV. ഉപേക്ഷിക്ക 1. to disregard അത് ഉ'ച്ചു വഷ്ടിച്ചാൽ Nid. to spread, being neglected. 2. to reject, forsake, renounce അവളെ കെട്ടിട്ടുള്ളതിനെ ഉ. MR. to divorce her.

part. ഉപേക്ഷിതൻ Mud. forsaken.

CV. അമാത്യനെ മോഷ്ടനെ കൊണ്ട് ഉപേക്ഷിപ്പിച്ചു Mud. made the Ml. to dismiss him.

ഉപേതം ubēdam S. (ഇതം) Come near, furnished with. ധർമ്മോപേതൻ etc.

ഉപേന്ദ്രൻ ubēndraṅ S. (subordinate of Indra) Vishnu, N. pr of Brahmans. [വാസം.

ഉപോഷണം ubōšaṇam S. Fasting = ഉപവാസം denV. ഉപോഷിക്ക = നോല്ക്ക.

ഉപ്തം uptam S. part. (വപ്) Sown. [(Mpl.)

ഉപ്പാ uppā (Ar. abū?) Father മൂത്തയുപ്പാ uncle,

ഉപ്പു uppu 5. (√ ഉവ to swell) 1. Salt ഉപ്പു പുളിക്കുലും prov. പിടിച്ച മീനിന്ന് മണ്ണുപ്പും കല്ലുപ്പും ഇടുക to treat each in his way. Eight salts GP. etc. 1. കല്ലുപ്പു rocksalt, also ചവരുപ്പു and ഇന്തുപ്പു Sindh salt. 2. വിളയുപ്പു, വളയുപ്പു fel vitri. 3. തുവച്ചില ഉ. 4. കടലുപ്പു. 5. ഉവരുപ്പു. 6. കാരുപ്പു, നാട്ടുപ്പു. 7. മെരുപ്പു. 8. വെടിയുപ്പു or പൊടിയുപ്പു. (in Yōgakūṭṭam a med. കല്ലുപ്പു, മണ്ണുപ്പു, വെടിയുപ്പു, ഇന്തുപ്പു, മരകലയുപ്പു.) 2. saltness, one of the 6 tastes രസം. 3. condiment, food അവന്റെ ഉപ്പും വെള്ളവും എത്തീട്ടില്ല (= ആയുസ്സ്, അരിനീരും) vu. കമ്പഞ്ഞിന്റെ ഉപ്പിന്മേൽ നേരായി നടപ്പാൻ TR. be faithful to the C.'s salt.

hence: ഉപ്പൻ So. snakebird (ചകോരം). ഉപ്പന്റെ കണ്ണുപോലെ red.

ഉപ്പളം saltmarsh.

ഉപ്പാട്ടി N. pr. of Nāyer women. തച്ചോളിച്ചി ഉപ്പാട്ടികളും TP. servants? [fem. (prov.)

ഉപ്പുരൻ saltmaker. ഒട്ടും ഇല്ലാത്ത ഉപ്പാട്ടിക ഉപ്പിക a to be salty.

ഉപ്പിടുക to salt. അവനെ ഉപ്പിട്ടും (threat) = kill & eat; also ഉപ്പിലിടുക prov.

ഉപ്പിണിക്കായി C. pickles അച്ചാറ്.

ഉപ്പിറച്ചി saltmeat.

ഉപ്പില്ലാപ്പയ്യം disusing salt.

ഉപ്പുകത്തി, ഉപ്പില Avicennia tomentosa, the leaves preserve salt from damp.

ഉപ്പുകവൻ a Tamil thieving caste = കോന്ത ലുറിയൻ, കൊഴിക്കള്ളൻ.

ഉപ്പുകറി a salt measure; the heel, also ഉപ്പുറി Vi. = പിങ്കൻ മടമ്പു.

ഉപ്പുകൊറ്റൻ living upon salt manufacture, = വേട്ടുവൻ; (So. salt-merchant); also N. pr. of a famous low caste sage.

ഉപ്പുതന്ത B. salt-cat.

ഉപ്പുതെളി (ഉപ്പലിയൻ=ഉ. തെളിയൻ) Ruellia ringens, purifier of salt Rh. ഉപ്പു തെളിയൻ നീരിൽ a med.

ഉപ്പുനാരങ്ങ, — നെല്ലിക്ക, — മാങ്ങ pickles.

ഉപ്പുപടന്ന saltmarsh, saltpan.

ഉപ്പുമത്തി, — മത്സ്യം, — മീൻ saltfish.

ഉപ്പു വിളയുക salt to crystallize. ഉ. വിളയിക്ക to manufacture salt.

ഉപ്പേരി a curry of fruits fried in salt = ഉപ്പുകറി. ഉപ്പേരിപ്പറങ്കി Capsicum grossum.

ഉപ്പിളി uppiḷi (ഉപ്പുക T. C. ഉബ്ബു to swell, √ ഉ വ) Cuticle of snakes. ഉ. കഴിക്ക to slough it off.

ഉഭയം ubhayam S. (√ ഉഭ് to connect) 1. Both ഉഭയവാളികൾ സമ്മതിക്കുന്നു MR. both parties agree — ഉഭയസമ്മതം B. covenant. 2. So. (as far as Kŭttanāḍu towards the No.) ricefields = ഉല്പത്തി, consisting of several കണ്ടം Vi. ഉഭയങ്ങളെ നടത്തിക്കേണ്ടതിനു ചെറുമക്കൾ TR. ഉഭയത്തിൽ ഒരു കണ്ടം നീക്കി ശേഷമുള്ളതു; ചെലെരി ഉഭയം ൫൦ കണ്ടവും MR. 3. No. the 4 fruit trees തെങ്ങു, കവുങ്ങു, പിലാവു, വള്ളി (കൊടി the 5th) = അനുഭവം f.i. ഉഭയങ്കൾ വെച്ചു, പറമ്പത്തു ഉ. നിരത്തി, നമ്മുടെ ഉഭയം പറമ്പിലേ നികിതി TR. — മേല്പുഭയം = മരഫലങ്ങൾ. വീട്ടിലേ മേല്പം അടക്കി, മെല്പം ഒഴിച്ചു മുളക നോക്കി ചാത്തുക TR. fruit trees excepted.

I. ഉമ uma S. Pārvati; her representative in śakti worship. — ഉമാപതി Siva.

II. ഉമ So. = ചുമ Cough. [നു) Vi.

ഉമയുക to breathe heavily (തൊണ്ട ഉ. = കാറു

ഉമരി umari T. M. Salicornia (prh. = ഉവരി).

ഉമാർ Ar. **umar** Lifetime എന്റെ ഉ. ഇനിയും ശേഷിപ്പുണ്ടു Ti.

ഉമി umi 5. (what is spit out?) Husk, chaff, bran. ഉ. കത്തുക prov. [tooth-powder. ഉമിക്കരി burnt husks used for പല്ലുതേപ്പു & ഉമിയുക, ഞ്ഞു T. Te. M. (Tu. ഉബ്ബി = ഉഴപ്പു) to spit out, ഉമിഞ്ഞുകളക. വിഴുങ്ങും പിന്നേയും ഉമിഞ്ഞീടും Bhg. [into water (superst.)

ഉമിക്ക id. അപ്പികൾ ഉമിക്കയും VCh. to spit

ഉമി old, ഉമിഴ് spittle; ഉമിനീർ id.

ഉമിഴ്ക, ണ്ണു to spit, emit ഉമിണ്ണുചോരി RC. പുനൽ ഉമിഴ്ന്ന കണ്ണു weeping eye. എരിയുമിഴ് പകഴികൾ RC. fiery darts. — Of the Syamantaka jewel, which daily produced gold. പൊന്നുമിണ്ണീടുന്നതന്നേക്കൊണ്ടു കൊണ്ടു CG.

ഉമിൻ umin (loc.) The hair of the body.

ഉമേദവാർ P. ummēdvār Expectant (of office), candidate, volunteer MR.

ഉം T. M. a C. (C. Tu. ഊ, Te. ന) √ ഉ Above; also, and (also S. interrog. interj.) അവനും വന്നു he also, he even, അവനും ഞാനും he & I. രണ്ടുകണ്ണും both eyes, മക്കൾ പത്തും all *the* 10 sons. ഇരുനാളും Nal. all these many days. ഇത്തിരനേരവും TP. വന്നാറേയും, വന്നാലും, വരികിലും though. It marks also the finite Verb of a sentence വന്നുപോകയും ചെയ്തു, തീർത്തു ചെല്ലുയും വേണം. Rarely with Adj. participles: ഇളകുന്നയും ഇളകാത്തയും മുതൽ = ചരാചരം. In set phrases the 2nd ഉം is often left out നേരും ന്യായം പോലെ, വില്ലും ചരത്തോടെ TR. (from വില്ലും ചരവും).

ഉമ്പർ umbar T. M. (T. place between, height √ ഉ) Gods ഉമ്പർ എല്ലാരും തൊഴുച്ചാർ Bhr. ഉമ്പരോട്ട Bhg.

ഉമ്പർകോൻ Indra. ഉ'നാട്ടിലേ പോക CG. to die. ഉ. പൊരുതൻ AR. Angada; also ഉമ്പരിൽ മുമ്പൻ Bhr. ഉമ്പർപുരാൻ etc. ഉമ്പർ വേന്തരെ തമ്പി RC.

ഉമ്പർതടിനി AR. Ganga.

ഉമ്പർനാടു പുക്കു Bhr. went to heaven.

ഉമ്പർപുരം id. മറുപ്പോക്കു ഉ. യിരെന്തിടമാക്കും മാരുതി, ഉമ്പർതൻനിലയനം അടുത്തു കൊൾ RC.

I. ഉമ്മ Ar. umma 1. Mother ഒരു ഉമ്മ മകൻ MR. son of the same mother; also Syr. PP. ഉമ്മാന്റെ ഉമ്മ TR. grandmother. 2. a Māppiḷḷaṟṟi, generally ഉമ്മച്ചി Mpl. ഉമ്മ പോറാറിയ കേഴി prov. എൻറുമ്മച്ചികളെ TP. ഉമ്മാച്ചികൾ TR. (voc. ഉമ്മടീ). 3. the Cannanūr Bībi.

II. **ഉമ്മ umma** So. Kiss (=ചുംബ S. ഉമ്മു C.) ഉമ്മക്കം പൂട്ടുക No. to kiss.

ഉമ്മത്ത് Ar. ummat People, നബിന്റെ ഉമ്മത്തികൾ Mpl. those of the prophet's religion.

ഉമ്മൻ ummaṅ = ഊമൻ (ഉമ്മരിൽ നല്ലതു കൊണ്ടൻ CG.)

ഉമ്മം, ഉമ്മത്ത് ummattu (Tdbh. ഉന്മത്തം) 1. Datura metel. ഉമ്മത്തിൻകായി thorn-apple (S. മാതുല whence Metel). Kinds കരി — & നീല ഉമ്മത്തം Dat. fastuosa & പൊന്നുമ്മത്തം Dat. ferox. 2. golden fringe or tassel വീണചിത്രപ്പടവും ഉമ്മത്തവും Bhr.

ഉമ്മരം, ഉമ്മാരം ummaram M.C. (also S. ഉംബരം from ഉ + മരം threshold or വാരം?) Fore-port; esp. doorway, eastside, verandah in front of the house. ഉമ്മറത്തു കിടക്ക MR. കോവിൽ ഉമ്മാരത്തു നാട്ടി Tk.

ഉമ്മരപ്പടി threshold.

ഉമ്മരപ്പല്ലു foretooth (=മുമ്പല്ലു V2.) ഉ. കൊണ്ടു മെല്ലുവേ ചിരിക്ക Nal 3. also ഉമ്മത്തു രണ്ടു പല്ലും (jud.)

ഉമ്മരപ്പൂങ്കാവു garden before the palace. ഉ'ിൽ ഒർ ആലയം തീൎത്തു Bhr. a lodge in park.

ഉമ്മാൾ ummāḷ (loc.) Some days ago, = ഇന്നാൾ (√ ഉ pron.)

ഉമ്മിട്ടം ummiṭṭam (C. Tu. ubbe —) Difficult breathing, ഏങ്ങം കൊട്ടത്തിട്ടു ഉമ്മട്ടം വാങ്ങുക prov. — ഉ. മൂട്ടുക also sobbing of children = ഉ. എട്ടുക, ഉമ്മിട്ടപ്പാട്ട = വിമ്മുക — see ഉമ 2.

ഉമ്മിണി ummiṇi (√ ഉ, ഉം) 1. No. Much, opp. ഇമ്മിണി. 2. So. little (B. has also അമ്മാണി & ഉമ്മാണി bit) compare കുമ്മണി.

ഉയന്തുക uyanduya (loc.) To belch (ഉഴ—).

ഉയരുക, ൎന്ന uyaruya T.M. (√ ഉ high) 1. To rise, as kite, birds. മന്ദം മന്ദം ഉയൎന്നിടിനാൻ ചന്ദ്രൻ Bhr.; to raise oneself കണ്ടം എടുത്തുയൎന്നാൻ AR. 2. to be high, eminent, ഉയൎന്ന tall — Inf. ഉയര, ഉയരവേ also aloud. സാമവേദത്തെ ഉയരേ ജപിക്കയും PrC. 3. to be lost = പൊക്കം f. i. പേരോടു കൂടെ പറിഞ്ഞുയൎന്ന സന്താനവും Bhg 1.

VN. I. ഉയരം (vu. എകരം) height, tallness, pride V1.

II. ഉയൎച്ച elevation. പറമ്പു കളത്തിങ്കൽനിന്നു ക്രമേണ എകച്ചയാകും MR. level raised through irrigation.

a. v. I. ഉയൎക്ക rare. ശൂലം ഉയൎത്തെടുത്തവൻ RC. എന്റെ ഉയൎത്തു പിടിക്കും കട Pay.

II. mod. ഉയൎത്തുക to raise, lift up, exalt.

CV. തേരിൽ കൊടിമരം ഉയൎത്തിച്ചാൻ KR.

ഉയൎന്നിലം (2) elevated ground (opp. താണ).

ഉയിതം vu. = ഉചിതം Bravery.

ഉയിക്ക uyikka (T. ഉയ്യു to keep, see foll.) അവനെ ഉയിപ്പാനായി RC 32.

ഉയിർ uyir T. M. (ഉസിർ, സുയിർ C. Tu. Te. from ഉയ്യു T. to live, subsist, escape — vu. ഉശിർ). Life, breath. ഉയിരോടു വേറിടുത്തു RC. killed. ഉയിരറവാൻ died. പൂതന തന്നുയിർ ഊമ്പികൊണ്ടു CG. ഉയിർ കൊണ്ടാൻ Anj. killed. ചതിച്ചുയിർ കൊണ്ടിതു നിന്നെയും Bhr. killed thee. — ഉയിക്കുട്ടപ്പം a wiry constitution.

ഉയിൎക്ക to live, revive, survive. ഉയിൎക്കയിൽ ആശയില്ല RC. അവനിയിൽ മിക്കവേന്തർ ആർ ഉയിൎത്തോർ, പറന്തനർ ഉയിൎത്തുകൊൾവാൻ RC. fled for life.

VN. ഉയിൎപ്പു life, reanimation.

CV. ഉയിൎപ്പിക്ക to quicken, raise to life.

I. **ഉർ ura** T. M. C. (Te. ഉറ) Rubbing, a stroke വെള്ളിയും പൊന്നും ഉര അറിവോൻ Pay. touch of metals. — ഉരകല്ലു, ഉരവുകല്ലു touch-stone. — തമ്മിൽ ഉരനില്ല to resist, fight it out.

v. n. ഉരയുക, ഞ്ഞു T. M. C. Tu. to rub, as cows against a tree, wear by friction. കൈമണ്ണോടു ഉരെഞ്ഞു തോൽ പൊളിഞ്ഞു, വാരിക്ക് അല്പം ഉരഞ്ഞു പൊട്ടികണ്ടു MR.

ഉരവു VN. rubbing; touch (ഉ'കല്ലു).

ഉരെക്ക v. a. — q. v.

II. **ഉർ** T. M. C. (prh. from prec. articulation) 1. Expression, word. മാമുനിയുടെ ഉരയിനാലേ RC. by his command. 2. prose explanation V1. 3. fame, ഉരപൊങ്ങുക = ചൊല്ലെഴുക to be celebrated. ഉരയേറും പോർ, ഉരപെറ, ഉരമികം RC.

ഉരചെയ്ക to utter, speak, say; also ഉരെക്ക q. v. — പരമാത്മം ഒക്കവേ ഉരചെയ്ക Nal.

I. **ഉരം uram** T. M. C. Tu. (=ഉറപ്പു, ഊക്കു) Strength, firmness. കഴുത്തിന്നുരം ഇല്ല MC. പുഴ ഉ. പെരുന്നു V1. swells. പിന്നുരം V1. rear-guard. ഉരത്തോടു വിളിച്ചാൽ കേൾക്കും aloud. ഉരം ചെയ്ക to stand firm, fight V1.

denV. ഉരക്ക see below.

II. **ഉരം** Tdbh. **ഉരസ്സ്** S. Breast. ഉരത്തിന്റെ ര ണ്ടു പുറത്തു മർമ്മം MM. ഉരതലം നുറുങ്ങ, ഉരം ഉടയുമാറടിത്തു RC. ഉരത്തോടു പാഞ്ഞു തങ്ങളിൽ Bhr. ran fiercely breast against breast. ഉരശ്ശൂല — മൂലയോടു മൂലയിടയിൽ നോം a med.

ഉരക്ക, ത്തു urakka T. M. (ഉരം I.) 1. To be strong. ഉറിതങ്ങൾ ഉരത്തു VilvP. prevailed.

adj. ഉരത്തശീല coarse, ഉരത്തവില്ലു Bhr. strong. ഉരത്തകള്ളൻ a confirmed rogue. ഉരത്ത പാമ്പിന്ന് ഉരത്ത വടി prov.

ഉരത്തൻ (ഉരത്തവൻ) a strong man.

2.=ഉരെക്ക II. to speak നൃപതിയോടുരത്താൻ ഏവം എല്ലാം KR. ഉരത്താൾ Bhr.

ഉരഗം uragam S. (ഉരം II.) Reptile, serpent ഉരഗപെരുമാളെ മെത്ത ആക്കി CC. Ananta.

ഉരങ്കോൽ uraṅgōl =ഇര... Pole of boatmen (ഉരം I.).

ഉരണം uraṇam S. (വർ) Ram, — ഉര sheep.

ഉരപ്പൻ urappaṉ Currycomb (ഉരെക്ക)=ഖരാഗ.

ഉരമാനം uramānam (ഉര I.) Rubbing. ഉരമാനം ചേർത്തിട്ടുള്ള ന്യായം a word that appears harmless, but rubs & tries deeply.

ഉരമ്മുക urammuya 1. = ഉരമ്പുക (ഉര) To grumble, roar. പുലി ഉരമ്പുന്ന MC. also ഉറുമ്പുക V2. q. v. 2. ഉരുമ്മുക to rub against, graze, also ഉരത്തുക V1.

ഉരയുക see ഉര I.

ഉരൽ ural T. M. C. (Te. രോലു from ഉര) Wooden mortar for beating rice, also ചെമ്പുരൽ — ഉ. കീഴിൽ ഇരുന്നാൽ കുത്തുകൊള്ളും prov. ഉരലിന്മേൽ (കവിഴ്ത്തി) കിടത്തുക MR. a drowned person. ഉരൽക്കുഴി TP. servant's room, ഉരൽപ്പുര. ഉരൽക്കുറ്റി pivot, hinge. വാതിൽ ഉ. തെറ്റിക്കുന്നു TP. to unhinge the closed door.

ഉരസുക urasuya T. M. C. Tu. (ഉര) 1. To rub, come in contact. ഉരസിപ്പോക=അടുത്തു. ചന്ദനം ഉരസി (=തൊട്ടു) TP. 2. to contend. ഉരസി നോക്കി pressed against each other, ഉഡുപതിയോട് ഉരസുമടവു AR.; to vie ധനുസ്സിനോടുരസീടും പുരികം KR. മണികൊടികൾ ഉരസും നഭമാലകൾ CG. 3. v. a. to form into a pill.

VN. ഉരസൽ friction, contest. രാജ്യത്ത് ഉരസലായി പോയി TR. disturbances.

ഉരസ്സു urassu S. (ഉരം II. fr. ഉര) Breast ഉരസി സൈരവാസി CC. standing on the conquered foe.

ഉരസ്ത്രാണം breastplate.

ഉരി uri T. M. 1. Skin. 2. half a Nāḷi, or 2 ഉഴക്കു f.i. കുറുക്കി ഉരിയാമ്പോൾ വാങ്ങി MM. ഉരിയാഴക്കു $\frac{5}{8}$ Nāḷi. 3. (T. belonging to) word =ഉര II.

ഉരിയുക, ഞ്ഞു 1. v. n. to be stripped, skinned, chafed. 2. v. a. to strip off.

ഉരിക്ക v. a. to flay, skin a jackfruit, cocoanut പാമ്പുതോൾ ഉരിച്ചു etc. cast off the slough. VN. ഉരിപ്പു, — ച്ചൽ flaying; stripping.

ഉരിയാടുക to utter, speak = മിണ്ടുക, to give a sound. ഉരിയാടാതേ (Te. ഊരിക) = മിണ്ടാതെ കഴലിണതൊഴും എന്നോട് ഉരിയാടു RC. എന്തിട്ട് ഉരിയാടാത്തു TP. എന്നോട് ഇത്തരം ഉരിയാടരുതു Bhr. ഉരിയാടെട്ടോ etc. hunting calls to game.

VN. I. ഉരിയാട്ടം talk. ഉരിയാട്ടം ഇല്ല not on speaking terms. എന്നോട് ഒന്നും എനിക്കുരിയാട്ടം അരുതു RC. ഉരിയാട്ടവും മിണ്ടാട്ടവും prov. — തേട്ടവും ഉരിയാട്ടവും (huntg.) hunters slang.

II. ഉരിയാട്ട id. ബോധക്കേടായിട്ട് ഉ. കൂടാ TR.

ഉരിപ്പ് & ഉറുപ്പു urippu Hopea decandra, strong timber (ഉരിക്കു = ഉരുക്കു?) = ഇരിമ്പകം Cal.

ഉരിയൻ uriyaṉ a M. T. (ഉരി 3.)=തക്കവൻ. f. i. നടത്തുവാൻ ഉരിയനോ യാൻ RC. am I the proper person?

ഉരീ urī S.=അംശീ, ഉരരീ Assent.

I. **ഉരു uru** S. (വർ, Gr.'eyrys) Wide, large; Comp. ഉരുതരം, Superl. ഉരുതമതപോഞലം AR. ഉരുവായ മൊഴി കൊണ്ടു പുകണ്ണ CG. ഉരുകരുണയോടേ Mud. (=വലിയ).

II. **ഉരു, ഉരുവു** Tdbh. രൂപം 1. Form ആമയുരുക്കൊണ്ടു RC. Vishṇu. 2. substance, article, piece as of cattle (=എണ്ണം) ആക ഉരു പതിനെട്ടു in all 18 numbers. മന്ത്രത്തിൻെറ ഉരുപ്രകാരം tenor. 3. time പലവുരു repeatedly. അമ്പുരുപ്രാവ്ശ്ചു ഭർത്താരം ലേഹി Bhr. 4. vessels of any metal, chiefly വെങ്കലപാത്രങ്ങൾ. 5. vessel, ship ഇരുവരും ഒരു ഉരുവിൽ പോയി TR. നമ്മുടെ ഉരുക്കൾ വന്നാൽ TR. hence: ഉരുക്കഴിക്ക (3). B. to repeat

ഉരുക്കാരൻ (5) sailor.

ഉരുക്കൂട്ടുക (2) to collect, amass ക്രമപ്രകാരം മധു ഉരുക്കൂട്ടി Bhr. the bee gathered honey. സംഭാരങ്ങൾ ഉരുക്കൂട്ടി PT. packed together.

ഉരുത്തരം (2) component parts.

ഉരുത്തിരിയുക (1) v. n. to form itself. കർമ്മം വ്യാധിയായി ഉരുത്തിരണ്ടു ഭവിക്കും KR. sin shapes itself into disease.

ഉരുത്തികയുക (4 & 2) v. n. vessels & articles to be complete for sacrifice etc.

ഉരുത്തിരിയുക v. n. to be shaped, as child in womb, become distinguishable. v. a. ഉരുത്തിരിക്ക VN. ഉരുത്തിരിവു. —

ഉരുപ്പടി (2) articles.

ഉരുവഴിഞ്ഞു പോയി disappeared.

ഉരുവാക്കുക (1) v. a. to form.

ഉരുവിടുക (3) v. a. to repeat, rehearse.

CV. ഉരുവിടുവിക്ക to impress on the mind.

ഉരുവിലസുക=ഉരുവാക f. i. പുകഴ്ന്നുരുവിലസീടിന ശിവൻ Anj. assumed a form.

ഉരുവെത്തുക to assume a shape മനസ്സിൽ ഉരുവെത്തിപോയി an impression fixed in the mind.

ഉരുവോട്ടം (5) sailing.

ഉരുകുക, കി uruyuya T. M. (C. Te. Tu. ഉരി heat) To melt, dissolve, be softened മനസ്സു, കരൾ ഉ. KR. — impers. മുനി ക്രിനവ എനക്കു മനതഞ്ചിൽ ഇന്നം ഉരുകുന്നിതേ RC.

VN. ഉരുക്കം 1. melting എല്ലുരുക്കം=അസ്ഥിസ്രാവം. 2. anguish ഉള്ളുരുക്കം f. i. ഉ. കിട്ടി ചത്തു.

a. v. ഉരുക്കുക, ക്കി to melt ഉൾക്കാമ്പുരുക്കി ചമെക്കായ്ക AR. don't unman me.

VN. ഉരുക്കു 1. what is melted. ഉരുക്കുനെയി liquified butter. മഴവെള്ളം പോലത്തുരുക്കുനെയി വിളമ്പി TP. 2. fused metal. ഉരുക്കു പൊന്ന് bullion. ഉരുക്കുമണിക്കാതില ear-ring of cast gold. 3. T. M. C. Tu. steel മുരിക്കുരിക്കാം prov. ഉരിക്കുമുട്ടി steel to strike fire.

ഉരുങ്ങുക uruṅṅuya (ഉര) To rub, graze ഉണ്ട ഉരുങ്ങിപോയി the ball just touched in passing.

ഉരുട്ടു uruṭṭu T. M. C. (ഉരുൾ) 1. What is round. 2. fraud ഉരുട്ടൊഴിഞ്ഞില്ല ഒരുവനു Bhr. ഉരുട്ടും പിരട്ടും prov.

ഉരുട്ടൻ deceiver.

ഉരുട്ടുക v.a. 1. to roll. കഞ്ഞനെ ഉരുട്ടി ഉണർത്തി TP. ഉരുട്ടി വിളിക്ക to awaken by tossing. ഉരുട്ടിതിന്നുക to eat rice. ഉരുട്ടികൾ ഉരുട്ടിയും മുട്ടികൾ ചുരുട്ടിയും VCh. so: കണ്ണുരുട്ടി, അക്ഷിമണി ഉ. Mud. വെള്ളം ഉരുട്ടുക an art practised by Rishis' wives, നാളീകേരത്തെ ഉ. Tr P. a ceremony on Vishu. 2. to cheat V1.

ഉരുണി uruṇi Pan of bone (ഉരുൾ). കാൽ ഉരുണിയിൽനിന്നു തെറ്റി dislocated, sprained.

ഉരുതി uruḍi (Tdbh. രീതി) വാക്കുരുതി Elegant words V1.

ഉരുമ്മുക urummuya=ഉരുമ്മുക 1. To rub, touch Nid. മെയ്യോടു മെയ്യും ഉരുമ്മും വണ്ണം CG. കൊമ്പു കൊണ്ടൻപിൽകഴുത്തിൽ ഉരുമ്മി CG. a playful gazel. മേഘങ്ങൾ തമ്മിൽ ഉരുമ്മിടുമ്പോൾ ഉണ്ടായുന്ന ശിഖരാഗ്നി Bhr. 2.=ഉഴിയുക, കടാക്ഷിക്ക f.i. കടക്കൺകൊണ്ടുരുമ്മേണം CG. 3. to vie ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തോടുരുമ്മിടുന്ന രത്നമാടങ്ങൾ RS.

ഉരുവം uruvam Tdbh. രൂപം (=ഉരുവു) T. മൈതിലിതിരുവുരുവംRC. Form. ഉരുവം പകർന്നു Pay.

ഉരുസുക urusuya=ഉരസുക M. C. Tu. 1. To wear off, diminish; സത്യ ഉരുസിപോയി came off poorly. 2. to glide down, fail ശക്തം ഉരുസി=അലസി.

ഉരുസൽ 1. tumult, quarrel. 2. failure നല്ല ഉ. തന്നെ ആകുന്നു TR. all in confusion (see ഉരസൽ).

ഉരുൾ urul T. M. C. Tu. (ഉരു?) 1. Circular ഉരുൾ ഉട RC.. ഉരുണ്ടുഖം KR. ഉരുൾതടി log. 2. a wheel തേരുരുളിൻ ഘോഷം, ഉരുളൊലികളിം ജനങ്ങൾ കേൾക്കാം KR. 3. rolling wave. ഉരുളൻ കല്ലുകൊണ്ട് അഴകത്തി MR. bowlders, pebble.

ഉരുളുക, ണ്ട n. v. to roll (as തോണി), toss, revolve. പണിക്കർ വീണാലും രണ്ടുരുളും prov. കിടന്നുരുണ്ടാർ CC. playing boys. ഉരുണ്ടു പോയി rolled in the dust. ഉരുണ്ടു പിരണ്ടു പോയി കളക V2. to fly for life, tumble off anyhow. ആനന്ദമഗ്നനായി വീണുരുണ്ടാൻ AR. [Tr P.

adj. part. ഉരുണ്ട round, ഒരുണ്ടനാളീകേരം

Inf. ഉരുൾ 1. so as to revolve. ഉരുൾപ്പലിശ interest from interest; also ഉരുൾപലിശ VyM. 2. a ball, morsel ചോറുരുള Mud. സന്ന്യാസികൾക്കു നു. ഉ. ചോറു PT.

VN. ഉരുപ്പു rolling, roundness ഉ'യാസ്സുണ്ടെന്നു looks insecure (as promises).

ഉരുളി caldron to boil 4-5 measures of rice, pan കിണ്ടികൾ ഉരുളികൾ Nal. ഉരുളിയിൽ ഇട്ടു വറുത്തു a med. എണ്ണയുരുളി അടുപ്പത്താക്കി TP. (for ordeal) — വാലുരുളി ladle for sacrifice.

a. v. ഉരുട്ടുക q. v.

I. ഉരെക്ക urekka 5. (ഉര) 1. To rub, grate, polish, grind. 2. to try, assay metal.

II. ഉരെക്ക = ഉരക്ക 2. (ഉര II.) To speak, say. ഉൾകൊണ്ടുരെക്ക say to oneself. വേണ്ടാത്ത വാക്കുകൾ ഓരോന്നുരെക്ക; എന്നുരെപ്പു ജനം Bhr.

ഉർവ്വര urvara Fertile soil. [സഞ്ചരിച്ചു Nal 4.

ഉർവ്വി urvi S. (ഉര f.) Earth ഉർവീതലങ്ങളിൽ

ഉറ ura T. M. C. Tu. (ഉറു that which holds) 1. Sheath, case of pillows, thimble. നായക്കു വാളിനുറയില്ല Anach. വാൾ ഉറയൂരി Mud. drew sword. — നെല്ലുറ measure of 20 Para. കൈയുറ gloves. കാലുറ stocking. [maker = കിടാരൻ. ഉറവാൾ Royal sword V1. ഉറവാളൻ scabbard-

2. T. M. C. Te. power, sharpness; curd, what curdles കാച്ചിന പാലിൽ ഉറ വീഴ്ത്തിന കണക്കനേ VCh.

n. v. ഉറക്കുട്ടുക, തിരിക, പിടിക്ക milk to curdle. തൈർ ഉറക്കുടാതെ കൂട്ടുകിൽ രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാം GP.

a. v. ഉറക്കുട്ടുക, ഉറവീഴ്ത്തുക, പകരുക, etc.

v. n. ഉറയുക 1. T. To be firm in, to stay. കാലനുറവേടം, അന്തകൻ വീടുറവതിനുള്ള കാലം RC. share death's abode. ഗ്രഹങ്ങൾ ഒക്കയും അലക്ഷീനന്നായിട്ടുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. 2. to be possessed വെളിച്ചപ്പെട്ടുറയുക, ഉറഞ്ഞവർ Demoniacs. അവർ ഉറഞ്ഞു they got into a strange spirit, behaved madly.

VN. ഉറച്ചൽ 1. congelation. 2. devil's dance, frantic behaviour, inexplicable obstinacy. എനിക്കും ഉ. തട്ടി I was under the same delusion.

v. n. ഉറെക്ക To be firm, fixed, settled. നെഞ്ചുറച്ചിരുന്നാലും ചിന്ത എന്നിയേ ഭോഗി KR. be of good cheer! കാലയിലേ വായന കണ്ടുറച്ചു TP. understood the contents. ശ്ലോകം ഉ. ശാസ്ത്രാളികൾ പാഠം ചെയ്തുറച്ചിതു got by heart Bhr. പ്രതിയുടെമേൽ കുറ്റം ഉറെച്ചു charge is proved against. പോവാൻ മനസ്സിൽ ഉറെച്ചു Mud. it is decided. എൻമരണം ഉറെച്ചിതു CCh. എന്നുറെക്ക KR. believe me. എന്നുറച്ചാർ & എന്നവക്കുറെച്ചു CCh. മറന്നില്ല മതിയിൽ നന്നായിട്ടുറച്ചിരിക്കുന്നു KR. — ഒന്നിലും ഉറയാത ജനങ്ങൾ GP. — ഉറെച്ചുചരിക്ക to aspirate (as ഖ, ഛ etc.)

Inf. ഉറക്കേ (= ഉറച്ച്) strongly, firmly, aloud ഉറക്കേ വിളിച്ചു, ആഴി ഉറക്കേച്ചാടിപ്പോക KR. ഉറക്ക നീന്തുമ്പോൾ swam boldly. അവനെ കെട്ടിനാർ ഉറക്കവേ firmly.

VN. ഉറപ്പു. 1. firmness മരത്തിന്ന് ഉ. പോരാ not strong enough. നല്ല ഉറപ്പത്തോടെ കെട്ടി (Mpl.) ബുദ്ധിക്കുറപ്പില്ലാത്ത TR. too pliable. നമുക്ക് ഉ. പോരാ I don't venture. അത് അന്യായഭാഗത്തേക്ക് ഉ. MR. it speaks for the plaintiff. 2. stay, support വള്ളിക്കുറപ്പുമരം പിള്ളക്കുറപ്പു ജനനി Anj. 3. as-

surance. പിരിച്ചു വരുന്ന ഉറപ്പു കാണാതെ TR. without a sure prospect of realizing the collections. അവർ ക്കു ഉണ്ട എന്നൊരുറപ്പു Bhr. the comforting belief. യജമാനന്മാരെ ഉറപ്പു വേണം, സ്വാമ്യ പറഞ്ഞ ഉറപ്പുകൾ, ചില ഉറപ്പ് എഴുതി തന്നു TR. promises.

CV. ഉറപ്പിക്ക = ഉറപ്പാക്ക 1. to seize, hold firmly, make fast ചാപം കരത്തിൽ ഉ., സ്യന്ദനം ഉ'ച്ചു വാഹങ്ങൾ കൂട്ടിക്കെട്ടി get ready Nal. ഭൂമിയെ ഉ'ച്ചു KU. made firm. വലത്തു, ഇടത്ത് ഉ. KU. army to form on the right. സൂയ്ബിംബേ നേത്രം ഉ'ച്ചു Bhg. fixed. വേദശാസ്ത്രാദികളിം പാഠംചെയ്യുറപ്പിച്ചു Bhr. പഠിച്ചുറപ്പിച്ചു Si Pu. നന്നായി ഉറപ്പിച്ചിട്ടുക ChVr. to remain firmly seated. 2. to resolve ഇതുഹം നിരൂപിച്ചുറപ്പിച്ചു Nal. ചില രോട്ടു പറഞ്ഞുറ. Mud. 3. to assure, convince എന്നുറപ്പിപ്പാൻ, കുറവം ഉറ. MR. prove. സാക്ഷികളെ ഉറ., പറഞ്ഞുറപ്പിച്ച സഹായികൾ MR. to persuade, seduce.

ഉറക്ക, ന്നു **uṟakka** (Te. ഉറു leak, see ഊറുക) To spring, ooze out (ഉട്ടം) കണ്ണിൽ ഉറന്നവെള്ളമൊട്ടു Mud. with tears. മിഴിയിൽ ഉ. നീർ Mpl. വായിന്നു പുളിച്ചൊരു വെള്ളം ഉറക്കും a med. വെല്ലും എന്നു ചൊല്ലീടിൽ വെള്ളം ഉറന്നെഴും വായിൽ അപ്പോൾ CG. mouth to water. ഭൂമി ഉറന്നില്ല not saturated by the rains.

VN. ഉറവു 1. fountain, spring ഉറവ So. T. 2. superfluous water, ഉ. ചവിട്ടുക to remove it from ricefields. 3. originality അഭ്യാസമല്ല ഉ. തന്നെ.

ഉറവൻ (3) genius.

ഉറങ്ങുക **uṟaṅṅuya** T. M. (Tu. C. Te. to fall, die) To sleep √ ഉറു. — ഉറങ്ങിപോയി fell asleep. Nal.

VN. I. ഉറക്ക sleep ഉറക്കിന്നു പായി വേണ്ടോ prov. കണ്ണുറക്ക പറഞ്ഞ നേരം TP. fast asleep ഉ. ഒഴിയുക to awake, watch.

ഉറക്കറ bedroom TP. ഉ. തന്നിലങ്കെകമുക്ക VetC.

II. ഉറക്കം sleep. ഉറക്കത്ത് in sleep. ഉ. ഇളെക്ക, സഹിക്ക to keep awake. ബലഭദ്രർ ഉ. പുക്ക ശേഷാം Bhr. (opp. തെളിക). ഉ. തുക്കുക to dose.

a. v. ഉറക്കുക, ക്കി 1. to put to sleep എന്നെയും കാട്ടിൽ ഉറക്കി കിടത്തി നീ Nal 4. 2. to rock asleep, turn as the capstan V1.

ഉറക്കുത്തു **uṟakkuttu** Worm eaten, as ഉറക്കുത്തുള്ള മരം V2. from:

ഉറൽ (=ഉറക്ക?) what oozes out, dust of decaying tree, also ഉറപ്പൊടി.

ഉറുപ്പുഴ wood-worm (So. moth).

ഉറുത്തുക V2. = കുത്തുപിടിക്ക to be worm eaten.

ഉറവു **uṟavu** 1. & ഉറവ see ഉറക്ക. 2. T. aM. Nearness, relationship, VN. of ഉറു (ഇമയവനോട് ഉറവിനെ അണെത്തു RC 9.)

ഉറവൻ 1. see under ഉറക്ക. 2. (from ഉറൽ) a weevil B.

ഉറൽം **uṟaḷ** (=ഉറൽ?) Spark. ഉ. മുട്ടി കളക to snuff a candle, clear a torch (loc.)

ഉറി **uṟi** 5. (√ ഉറു) 1. Network for suspending pots = തുക്കുറി; ഉറിയിൽ കലം വെക്ക, ഉറിയും ചിരിക്കും prov. തുക്കിന നല്ലുറിതങ്കീഴിൽ ചെന്നു CG. 2. a running knot, loop, noose. ഉറിവല a kind of net V1. [=ഇറമ്പുക No.

ഉറിഞ്ഞുക **uṟiñjuya** So. (T. ഉറിയു) To sip, suck

ഉറു **uṟu** Ar. ruḥ, Spirit, life (Mpl.)

ഉറുക, റു **uṟuya** 5. 1. To be firm (=ഉറപ്പുക). 2. to be joined. അറിവുറും അരചൻ RC.

ഉറുകലി V1. 2. venomous spider (C. ഉക്കല്ല).

VN. ഉറുതി firmness; ഉ'കൾ ക്രിനാൻ RC. encouraged, comforted (=ഉറപ്പു). ഉറുതിമികവേറും (Mpl. song), ഉറുതിതങ്കിന Anj.

ഉറുക്കു (what fortifies) 1. amulet = രക്ഷ. 2. hollow gold or silver ornament round the waist, containing amulets. അരയിൽ കെട്ടുന്ന വെള്ളിയുറുക്കു TR. ഏലസ്സുറുക്കു, etc.

ഉറുപ്പ (പൈ bag) 1. large bag chiefly for clothes. വണ്ണാത്താൻ വീട്ടിൽ ഇല്ലെങ്കിൽ തുണിയുറുപ്പയിൽ വേണം prov. ഉറുപ്പയിൽ കള്ളും പുക്ക prov. 2. testicles ഉറുപ്പെക്ക വേദന. ഉറുപ്പച്ചൊറി. In VCh. ജര എന്നുള്ളൊരുറുപ്പയിൽ the womb.

ഉറുപ്പു 1. the breast with the shoulders. ഉറു

പ്പടക്കം seizing round the shoulders. 2. a heavy timber more durable than teak, Hopea decandra, (= ഉരിപ്പ).

ഉറുത്തുക uṟuttuya T. M. (C. ഉറുവളി) To chafe, terrify by fierce look B. [ല്ലാം PT.

ഉറുപ്പിക uṟuppiya H. rūpī പൊന്നുറുപ്പികയെ

ഉറുമാൽ P. **rūmāl,** Handkerchief, head-cloth.

ഉറുമാൻ A. **rummān,** Pomegranate ഉറുമാമ്പഴം. ഉറുമാമ്പുലി MC. tarantula.

ഉറുമി Ar. **rūmī** 1. Byzantine ഉറുമി രാജാവ് V2. Sultan of Turkey. 2. damascene blade തന്റെ ഉറുമിയും പലിശ എടുത്തു, ഉറുമിയലക TP. അത്തല ഉ. ഇത്തല മട്ടക്കണ (play).

ഉറുമ്പു uṟumbu = ഏറുമ്പ Ant. ഉറുമ്പരിക്ക, ഉറുമ്പുണ്ടെന്നു തോന്നുക Nid. Prickly feeling. Kinds: കട്ട —, കുനിയൻ; നെയ്യ —, നീരു (നീറു) —, പാമ്പ —, പുളിയ —, പ്രാന്തന്നു —, ശവംതിന്നിയു — MC. also ചോണൻ red ant. ഉറുമ്പുകൾ MC. eyes as of moles.

ഉറുമ്പുതീനി flycatcher.

ഉറുമ്പുക uṟumbuya (= ഉരമ്പുക 1). ഉറുമ്പൽ roar of tiger V2. (ഉറുമ്പു T. Te.)

ഉറെക്ക 1. see ഉറ. 2. So. to pour gently B.

ഉറൽ uṟṟal (see prec. & ഇറുക) A drop. മൂന്നുറൽ a med.

As verb തെളിഞ്ഞ നീർ ഉറിറി ക്കളഞ്ഞു a med. ഉറിറിക്ക to dribble = ഇറിറിക്ക.

ഉറു uṟṟu past of ഉറുക q.v. ഇനിപ്പമായി ഉരെക്കൽ ഉറാൻ RC. Began to speak. അറിവുറു നിന്മലമായി ChR. grew.

adv. part. near, closely. ഒച്ച കേട്ടുറുത്തിടി Bhr. ഉ. നോക്ക, കേൾക്ക; ഉറുതനിക്കൊത്ത ചങ്ങാതി. — in Compds. കീഴുറു ചുഴുറു ചെന്നോളം CG. cringe & fawn around them.

adj. part. ഉറ 1. close, dear. ഉറപുത്രൻ PT. ഉ. മാൻ Bhg. favourite. തൻ ഉറവരെ ചാരത്തുകൊണ്ടു CG. assembled his relations. ഉറേറാരും ഉടയോരും അടുത്തു SG. ഉറവരും ഉടയവരും ഇല്ലാത്ത V1. orphan. അറിവുറവർ vu. acquaintances. 2. = ഉള്ള in po. അറിവുറവ ജനങ്ങൾ, വന്നുറകാമൻ, മുമ്പുറ etc.

ഉല ula T. M. C. Tu. (√ ഉലു T. to agitate) 1. Furnace in forge. ഉലയിൽ ചുട്ട തീയെരിയും നാരാചം KR. കൊല്ലന്റെ ഉലക്ക ചവിട്ടി പൊളിച്ചു TR. 2. the bellows ഉലപൊന്തിച്ചുക V1. also ഉലത്തോൽ. 3. broth, gravy No.; ഉലക്കല്ല് currybroth V1.

ഉലകു ulaku T. M. = ഉലകം, ലോകം 1. World. (7 മേലു. 7 കീഴ.) — ഒരുരേഴുലകിന്നും ഒരുശൻ. 2. earth ഉലകിഴിയുക KU. = അവതരിക്ക. ഉലകിടേ on the earth.

ഉലക്ക ulakka T. M. C. (Te. രൊക്കലി fr. ഉരൽ, S. ഉലൂഖലം) Pestle for pounding rice, mostly of വീട്ടി, also ഇരിമ്പുലക്ക = മുസലം (ആനകൾ ഇ'യോടും അടുത്തു Brhm.). ഉ. കൊണ്ടു നു ആളെയും തച്ചു TR. ഉലക്കയോളം കാതൽ prov. measure of thickness.

ഉലക്കമീൻ MC. pike.

ഉലക്കുക, ന്നി ulakkuya (T. ഉലക്ക to become reduced) To shrink up V1.

ഉലയുക, ഞ്ഞു ulayuya T. M. C. Te. (see ഉല) 1. To be agitated, move, shake = കലയുക f.i. മരങ്ങൾ കാറിനാൽ ഉ. DN. ഉലകം കലഞ്ഞുലയും, പോത്തലാ ഉലയ RC. കാലംപോലെ ഉലയുന്നൊരു വാളിമായി Mud. flexible. കരങ്ങു ചാടിയാൽ ഉലയാത്തതു KU. a palm old enough not to be shaken by a monkey. ഉള്ളം ഉലയാനിഷ്ടിക്കപ്പാം KeiN. 2. to become loose, slack, tired വില്ലു. CCh. കന്തളം അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞു Nal. ഒട്ടഴിഞ്ഞുലഞ്ഞു കിഴിഞ്ഞു നിവ്ബന്ധം Bhr. her garment gave way. മുടിച്ചുരുൾ വീണുലഞ്ഞുഴിയും KR. വെയിൽ ഏറുലഞ്ഞു, തളർന്നുലഞ്ഞു CG. മുണ്ടുലഞ്ഞു പോയി became crumpled നാട് ഉ., കൈ ഉല. V1. to be impoverished, ruined.

v. a. ഉലക്കുക, ച്ചു 1. to agitate, bend, soften, crumple paper, clothes, etc. ഞാണി തന്നിട്ടുലക്കാതെ KR. without fail. 2. to destroy ഉലച്ചു കളയല്ല = മുകിപ്പിക്കൊല്ലാ — ലങ്കയെ ഉലെപ്പതരുതു RC.

VN. I. ഉലച്ചൽ 1. flexibility ഉ. പൊറ കപി വീരൻ RC. agile. 2. agitation, discontent, ruin ഉ. ഇല്ല രാജ്യത്തിൽ DN. [unshaken.

II. also ഉലമ്പു — ഉലമ്പില്ലാത മഴവാരണം RC.

III. ഉലപ്പു (So. ഉലെപ്പു agitation) softening. ഉലപ്പെണ്ണ king's bathing oil രാജാവ് ഉ. ചാത്തി KU. ഉ. വാങ്ങി തേച്ചോ TP.vu. ഒലിപ്പെണ്ണ.

ഉലരുക, ന്നു ularuya T.M. (? ഉല) n.v. To dry വായും ചിറിയും ഉലരും തൊണ്ട വറളും VyM. ഗ്രഹികയുടെ വെള്ളം ഉലന്നു; കറ ഉലന്നിട്ടു പീഴുക Nid.

VN. ഉലപ്പു dryness.

a. v. ഉലത്തുക (B. also ഉലക്കുക) to dry, air = ചിക്കുക, ഉണക്കുക; കന്തളം ചിക്കി ഉലത്തുന്നതു Bhr. to reduce on the fire to proper consistency.

ഉലാവുക ulāvuya T. M. (T. ഉലാ procession) v. n. 1. To take a walk മുട്ടെക്ക ഉ. a hen to seek where to lay. ചേണുറവുലാവുന്ന പീചികൾ CG. majestic wave. പാരുലാവിന നീരലാവലി CG. clouds passing over earth (No. also wrongly ഉലാത്തുക f. i. മീൻ വെള്ളത്തിൽ, ഉ'ത്തൻപോയി vu. has taken a walk). 2. to attain ചിനം കനമുലാവി, ചീരുലാവും മല, കാരുലാവിന ചായൽ RC. (= ഉള്ള). [etc.

v. a. ഉലാത്തുക to take for a walk f.i. children,

ഉലുവ uluva Ar. ḥûlba. Fenugreek, Trigonella foenum græc. ഉലുവത്രിഫല a med. പാലുലുവ = ധാതക S. [ഉ. പൂകെക്ക Mpl.

ഉലുവാൻ uluvāṅ Ar. lubān Frankincense

ഉലൂകം ulūyam S. (L. ulula) Owl PT.

ഉലൂഖലം ulūkhalam S. = ഉരൽ CC.

ഉലെ — see ഉലയു. —

ഉല്ക ulya S. Meteor, firebrand.

[for the other ഉല്ക — ഉല്യ — ഉല്പ see ഉൽ —]

ഉല്ലംഘനം ullaṅghanam S. (ഉൽ) Overstepping സത്യോല്ലംഘനം ചെയ്ക UR.

ഉല്ലാസം S. Exultation, ഉ'ങ്ങളും ഓടി ശരിച്ചു CrArj. his spirits forsook him. ഉല്ലാതചേർ മന്നവർ RC. gay; so: [cheerful. — ഉല്ലാസശാലി SiPu. ഉല്ലാസശാലിനി fem. Nal. denV. ഉല്ലസിക്ക to be delighted, expand. part. ഉല്ലസിതം.

ഉല്ലോലം S. Surge, wave.

ഉവക്ക, ന്നു uvakka 5. (√ ഉ.) 1. To jump up, exult കേട്ട മാമുനിവർ ഉവന്നു RC. 2. to love ഞങ്ങൾ ഉവന്നൊരു കേശവൻ CG. ഞങ്ങൾ ഉവന്നവൻ, തന്നെ ഉവന്നുള്ളോർ എല്ലാരും വിന്നരായി CG. his friends. അങ്ക തെന ഇന്തിരൻ ഉവന്താൻ RC. helped; with Acc. & Loc. ഇവങ്കൽ ഉവന്ന കൊങ്ക CG. എന്നെ ഉവപ്പൊന്ന് ഏതു Pay.

VN. ഉവപ്പു gladness, love B.

a. mal. ഉവവി (V1. ഉപവി q. v.): എങ്ങൾക്ക ഒന്നിലും ഉ. ചുരുങ്ങാ, ഉവവി എന്നുടലിൽ ഇല്ല RC. inclination.

ഉവർ uvar (= ഉപ്പു) vu. ഓർ T. M. (C. Te. Tu. ഒശർ) Salt taste, brackishness.

ഉവരി sea ഉവരിയിലുള്ള തിരമാല RC.

ഉവരുപ്പു GP. = മണ്ണുപ്പു.

ഉവർകാലി buffalo-cows that prefer to lie in salt water — ഓക്കാലിനെയി കടിക്ക.

ഉവർനിലം brackish, barren soil. [etc.

ഉവർമൺ soil impregnated with salt, urine,

ഉവർവെള്ളം salt water ഓർവെള്ളത്തിൻറെ ജാല തട്ടി MR. in ricefields, also കണ്ടം ഓർപ്പുളിയാൽ നടന്നാൽ MR. when infected by brackish water. [വാവു full moon.

ഉവാ uvā T. Fullness, M. ഉവാവു V1.2. mod.

ഉവ്വ uvva So. (Te. ഊ umph, well √ ഉ.) Yes, yea = No. അതേ f.i. അവിടെ ഉണ്ടോ — ഉവ്വ (opp. ഇല്ല).

ഉശനസ്സു് uśanas S. śukra, planet Venus.

ഉശീരം uśiram S. = രാമച്ചം Cuscus grass ഉശീരാടി ലേപനം VetC.

ഉഷ uśa, & ഉഷസ്സു് S. (√ ഉക്ഷ്; L. uro) Dawn. ഉക്ഷഃകാലത്തു, ഉക്കസി in the morning.

denV. ഉഷൊക്ക to dawn ഉഷൊക്കുമ്പോൾ, ഉഷൊക്കും വിധൌ Bhr. ഉഴെക്ക V1.

ഉഷിതം uśidam S. (വസ്) Fixed = നിശ്ചയം V1.

ഉഷ്ട്രം uśtram S. Camel (Ved. bull).

ഉഷ്ട്രപൌരസ്ത്യദേശങ്ങൾ KR. N. pr. of a people.

ഉഷ്ണം uṣṇam S. (ഉക്ഷ് burn) 1. Heat. 2. hot സൂര്യൻ എത്ര ഉഷ്ണകരനായിരുന്നാലും Arb. heating.

ഉഷ്ണനാഴിക see നവനാഴിക.

ഉഷ്ണപ്പണ്ട chancre.

denV. ഉഷ്ണിക്ക to be hot. ഉ'ച്ചു ചൊന്നാൻ വിനയം കൂടാതെ Mud. ഉ'ച്ചു നിന്ന ശാസനം Bhr.

ഉഷ്ണീഷം S. turban, diadem. ഉ. രുമ്പായ ഭൂഷണം CG. Bhr.

ഉളുക്കു uḷuṟu & ഉളുവു A chief guard, prime in ആയുധാഭ്യാസം Vl. warding off a blow. ഒരുകൈ വെട്ടിയാറെ കടകം വെട്ടി prov.

ഉളുയുക uḷuyuṟa (T. to suffer a dragging pain — Winsl.) വാഴ എന്നിവ ഉളയപ്പോയൊ RC.

ഉളുക്കു 1. (a T. sounding, writhing) കഴുകുചോരി ഉമിണ്ണുളയിത്തു RC. 2. to play at tennis Vl.

ഉളുകു, റി (& ന്ന) uḷuṟuṟa T. M. Babble, indistinct noise, as in stomach. [ഉളർ.

ഉളുവു uḷuvu 1. = ഉളുക. 2. VN. of ഉൾ = ഉളൻ,

ഉളി uḷi 5. (✓ ഉൾ? entering) Chisel, burin (see ഉടക്കുളി) കയ്യുളി broad ch., തിരുകുളി scoop, ചിപ്പുളി plane. ഉളികൊണ്ടു വടി ഉഴിഞ്ഞുകൊൾ Vl.

ഉളിയുക, ഞ്ഞു നോക്കുക So. to stoop, peep Vl. No. ചാമുണ്ഡി etc. കോലം ധരിച്ചവർ ഉ'ഞ്ഞു നോക്കുന്നു (= കൺമിഴിക്കു); പാമ്പിൻ പൊത്തിൽ etc.

ഉളിയന്നൂർ (T. ഉളിയം = കരടി) പെരിഞ്ചുൻ N. pr. a famous low caste sage called ഉളിഞ്ചുൻ KN.

ഉളുക്കു, ത്തു uḷukka (T. to writhe, Te. to start) To start, be unnerved ഉളുത്തുപോകു; ഉളുത്തു കയറുക = ഉടമ്പിക്കു.

ഉളുപ്പു 1. shamefacedness; ഉ. കെടുത്തുക = നാണം കെ.; ഉളുപ്പില്ലാത്ത impudent (:= ഉചിതമില്ല). 2. feeling; ഉ. കെട്ടുപോയി become callous. — ഉ'ക്കേടു loss of 1 & 2.

ഉളുക്കൽ T. M. C. Tu. a sprain.

ഉളുക്കുക ക്കി (T.) to be dislocated, അവൾക്കു ഏററം ചാപല്യം പൂണ്ടുളുക്കി ശരീരവും VetC. ഉളുക്കിഴെക്ക to set a dislocated joint.

ഉളുക്കു (T.) & ഉളുക്കം No. = ഉളുക്കൽ. [moth.

ഉളുമ്പു uḷumbu (T. ഉള wood-worm) No. A grain-

ഉൾ uḷ 5. (✓ ഉ.) To be within, be there, exist, whence ഉണ്ടു q. v.; ഉള്ള 2nd fut. f.i. അവൾ പെറുള്ള സാവ്ഭോമൻ Bhr. from her was born S.; Often with ഏ. — കേളിയേ ഉള്ള കണ്ടിട്ടില്ല Bhr. it is but a report. ചാവതേ ഉള്ള I shall surely die. കൊല്ലേ ഉള്ള TP. കമ്മംകൊണ്ടു ശുദ്ധി വരുത്തുകേ ഉള്ളു KU. must. നോക്കിയതേ ഉള്ളു I only looked. നിൻകനിവേശതി ഉള്ളു Nal.

adj. part. ഉള്ള (old ഉള f.i. തലയുളവറുത്തു RC.) 1. existing, true, real. ഉള്ളവണ്ണം according to truth. ഉള്ളതൊന്നും ഉള്ളതല്ല — ഉള്ളതിനു നാശമില്ല — ഉള്ളത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടൊരുള്ളതായൊരുള്ളതു phil. ഉള്ളതു പറഞ്ഞാൽ prov. ഉള്ളത് ഇല്ലാതാക്കും Bhr. ഉള്ളനും, ഉള്ളേടത്തോളം thro' life. 2. in which, to which there is. ബുദ്ധിയുള്ള sensible. പരമേശത്തുള്ള ബ്രാഹ്മണർ, പിതൃക്കൾക്കുള്ള കടം, മന്നവക്കു അവകാശമുള്ള നാട് അയക്ക Bhr. to give it up to those, who have a claim on it. 3. often auxiliary. ആയിരം മുത്തുകൾ കോത്തുള്ള ഛത്രം KR. സന്തതി ഇല്ലാഞ്ഞുള്ള സന്താപം, ചൊല്ലാതുള്ള കഥ Bhr. വരുത്തീട്ടുള്ള കാരണം, വരുവാനുള്ള സംഗതി; ജനനി ചത്താൽ ഉള്ളവസ്ഥ പോലെ Mud. as when a mother has died.

ഉളവോൻ fut. part. as: പ്രാണയം ഉളവോൻ ChVr. those in whom love arises.

ഉള്ളവൻ 1. relation, കാരണവൻ. 2. rich ഉ'ന്റെ പൊൻകപ്പാൻ ഇല്ലാത്തവന്റെ പാരവേണം prov.

VN. ഉളവു 1. coming into existence. ഉളവാക (also ഉളനാക, ഉളരാക Bhr.) to be born. അവനുളവായില്ല = തോന്നീട്ടില്ല. ഉളവാക്ക = ഉണ്ടാക്കു; വിശ്വങ്ങൾ എല്ലാം ഉളവാക്കിമുന്നം CC. 2. tier, turn, ആവുളവിൽ then V2. ഉളവും പാവും (= ഊട്ട woof) stones laid crossway above each other.

ഉള്ളു uḷḷu ഉൾ 5. 1. Inside (Tu. C. കൾ Te. ലൊ), whatever is inside. ഉള്ളാലുള്ളവണ്ണമുള്ള മുതൽ കൊടുത്തു TR. as much as they had. അവക്കുള്ളായിട്ടുള്ളതു ഗ്രഹിക്കുന്നതു TR. inmost thought. ഉള്ളൊഴിക്കുന്ന Anj. fascinating. ഉൾചേരും കാമുകന്മാർ CG. dear to the heart. ഭഗവാനെ ഉള്ളിൽ ആക്കി Bhg. made his heart God's abode, set it on him. 2. it serves as Loc. ശില കൈയുൾ ഏന്തി RC. കോട്ടകളിൽ കയറി. അഞ്ചു ദിവസത്തിൽ ഉള്ളിൽ within (= അകം) അതിനുള്ളേ.

ഉള്ളം (& ഉള്ളകം) 1. inside ഉ'വും പുറവും തിരിഞ്ഞു നിന്നു TP. turned right & left. 2. mind, esp. തിരുവുള്ളം king's heart. ഉ'ത്തിൽ ഏറുക or പറുക a thought to rise, think. ഉ'ത്തിൽ ഏറുക to convey a thought, speak.

Cpds. ഉണ്മോഹം CC. deep-seated lust.

ഉള്ളകം see under അകം.

ഉള്ളങ്കാൽ sole, ഉള്ളങ്കൈ palm.

ഉള്ളറ closet, division in a box.

ഉള്ളറിവു inward knowledge.

ഉള്ളാക്ക V1. roar of bear ഉ' കിടുക.

ഉള്ളാടൻ a hunter tribe at the base of the Cochin Ghauts. ഉ. ചേനന്റെ അവസ്ഥ prov. hence ഇറവുള്ളാടൻ a bird Scolopax.

ഉള്ളാളൻ 1. a caste of rice-measurers in Calicut, പള്ളിച്ചാന്മാർ. 2. = ഉള്ളാടൻ.

ഉള്ളുരുക്കം devouring grief. ഉ'ത്തിനു ചികിത്സ ഇല്ല prov. (= ഉള്ളഴൽ, ഉൾച്ചൂട് Bhr.)

ഉള്ളുള്ള ഭാവം Bhg. sincerity.

ഉള്ളുകൂ = ഉയിർകട്ടപ്പാം.

ഉള്ളുരി B. soft inner skin.

ഉൾക്കൺ eye of mind ഉൾക്കണ്കൊണ്മാറു KeiN.

ഉൾക്കനം courage = ഉൾക്കരുത്തു. ഉ. വിട്ടു കരഞ്ഞു Bhr.

ഉൾക്കരൾ Mud. ഉൾക്കാണ്മു, (& ഉൾക്കാമ്പ്) ഉൾക്കമലം, Bhr. mind.

ഉൾക്കാണം V1. ഉൾക്കോഴ B. bribe.

ഉൾക്കരുന്നു, ഉൾത്തളിർ mind.

ഉൾക്കൈ help. ഉ. കൊടുത്തു കള്ളനെ നിറുത്തിയാൽ TR. lent assistance.

ഉൾക്കൊൾക to put on, have, മോടം, ഭയം, ധൈര്യം ഉൾക്കൊണ്ടു.

ഉൾച്ചതി നിനെക്കയും Bhg. trick, feint.

ഉൾച്ചിരി mischievous joy.

ഉൾപക grudge, resentment.

ഉൾപുകുക to enter വീട്ടിൽ ഉൾപുക്കു PT.

ഉൾപൂ mind ഉൾപ്പൂവിൽ വിളങ്ങുവൻ Bhr.

ഉൾപ്പെടുക 5. (= അകപ്പെടുക) to get into, meddle with, partake in അതിൽ ഉ'ട്ട ജനങ്ങൾ TR. adherents. കവ്വയിൽ ഉ. was concerned in, ശിക്ഷയിൽ ഉ. MR. became liable. കളം നിലത്തേക്കുൾപെട്ടു MR. ഈ ഭൂമി നമ്മുടെ കല്പനെക്ക ഉൾപെട്ടതു TR. belongs to. നികിതിയിൽ ഉൾപെട്ട പുനം subject to taxation. അവന്റെ കായ്ങ്ങൾ ഒക്കയും ഇവിടെ ഉ'താകുന്നു TR. ഉൾപ്പെടെ, ഉൾപ്പടേ inclusively (doc.) മുതൽ ഉൾപ്പടേ including a sum.

ഉൾപ്പെടുത്തുക to cause to be in ശിക്ഷയിൽ ഉ'ത്താൻ MR. അവരെ ശിക്ഷെക്ക് ഉൾപെടുത്തതക്ക തെളിവില്ല jud. subject to punishment. അവനെ കൂടി അവകാശി എന്നു സമ്മതിച്ചു ഉൾപ്പെടുത്തിരിന്നു TR. managed the property with him.

ഉൾപ്പേടി പൂണ്ടു CG. alarmed.

ഉൾപ്പൊരുൾ hidden meaning.

ഉൾപ്പോർ grudge = ഉൾപക.

ഉൾബോധം consciousness; conviction.

ഉൾപെട്ട deceit.

ഉള്ളി uḷḷi 5. (√ ഉൾ) 1. Onion, ഒരുതരം ഉള്ളി (& ചീരു. V1.) also ചിറുള്ളി, നാട്ടു —; garlic വെള്ളുള്ളി Allium sativum. Other kinds നാനാ ഉ.; മണപ്പാടന്ന = നീരുള്ളി onion; കാട്ടുള്ളി, കാന്തങ്ങ ഉ. Pancratium ceylanicum. 2. a sand-piper.

ഉഴ uḻa T. 1. Place esp. about a king (√ ഉഴ?) 2. ഉഴവു q. v. [royalty.

ഉഴകലം V1. insignia & paraphernalia of

ഉഴവാതിൽ B. gate.

ഉഴമാൻ porcine deer = വ്യാഘ്രതം dict.

ഉഴം uḻam So. (ഉഴ) Hill-land, cultivated, or ഉഴത്തു.

ഉഴക്ക, ന്നു uḻakka T. M. To be wearied; despair എത്രനാൾ അഴപ്പാട്ടിൽ വീണങ്ങുഴക്കുന്നതെങ്ങൾ CG. കണ്ടാലും എങ്ങൾ ഉ'ന്നതിങ്ങനെ etc. (see ഉഴെക്ക & ഉഴലുക).

VN. ഉഴപ്പുണ്ടാകയില്ല no trouble.

ഉഴക്കു uḻakku T. M. ¼ Nāḻi, or 2 ആഴക്കു; 8 ഉഴക്കു = 3 ഉ. In boiling ഉഴക്കാഴക്കാക്കി MM. ഉഴക്കുഴന്നു a med. prh. from:

ഉഴങ്ങു V1. 2. Empty cocoanut, husk of cocoanut; box made from cocoanut shell.

ഉഴക്കൻവള V1. striped bracelet = ചിരിയൻ.

ഉഴമ see ഉഴ.

ഉഴമ്പുക, u.lambuya ഉഴപ്പുക (loc.) To hasten, hurry.

ഉഴയുക u.layuya (ഉഴ=ഉഴവു labor T.?) To labor മറകളിൽ ഉഴയും മുനിഗണങ്ങൾ RC 114. ഉഴക്ക T. 1. to work hard, labor. അവരെ പെലപാൻ അല്ല നീ ഉഴെപ്പതു, കപിമന്നർ ഉഴെത്താർ RC. 2. to roll on the ground (= ഉഴൽ). 3. to be inclined to vomit മനമ്പിരിച്ചൽ.

VN. ഉഴപ്പു 1. labour. 2. nausea.

ഉഴറുക, റി u.la.ruya (Te. ഉരടി) To be in hurry വാതിൽ ഉഴറി തുറക്ക SiPu. ആരും ഉഴറാസ്സിൻ Bhg. all quiet! ഉഴറിച്ചെന്ന Bhr. Ti. ഉഴറി അണവിൻ RC. ഉഴറിപറക to utter rapidly. എൻ ചെവികൾ ഇപ്പോൾ ഒന്നിന്നുഴറുന്ന Bhr. itch for something.

VN. ഉഴറു haste, agitation = ബദ്ധപ്പാട്ട, ഉഴറോട്ട കൂടെ അട്ടത്താൻ AR. ഉദ്ധരിച്ചുഴ ഉഴമ്പെപ്പടുക V1. to hurry. [റോടെ Bhr. ഉഴറുക 1. B. to urge on. 2. T. = ഉഴലിക്ക.

ഉഴലുക, ന്നു u.laluya T. M. Tu. 1. (= ചുഴൽ) To rove, ramble, err about. പേടിച്ചുഴന്നങ്ങും ഇങ്ങും വനേ Nal. ഭഗമാം തോണി നീന്തീട്ട് ഉഴലുന്നു KR. മൃഗത്തെ നീളത്തിരഞ്ഞുഴന്ന Bhr. ചിത്തം ഉഴന്നലഞ്ഞു Kei N. ചൊല്ലുകൾ ഉഴന്നപോം VCh. wandering. 2. to be fatigued, perplexed (=ഉഴക്ക) മുത്തിങ്കൾ എന്നോട് നീ ഉ'ന്നതു TP. nurse indefatigably. കണ്ണുകാണ്മാൻ വശമല്ലാഞ്ഞുഴന്ന Nal. അവൾ മാനസം ഉഴന്നനിന്ന CG. like a leaf in the breeze. എന്തിതിൻ കാരണം എന്നുഴന്നാൻ CG. asked himself doubtingly. ഗുരുവാക്യം ഉണ്മ എന്നറയാതെ ഉഴലും മനോഭാവം Kei N. definition of സംശയ ഉഴല circular flaw in timber. [ഭാവന.

VN. ഉഴല്ച f.i. ഉ'ക്കാരൻ B. vagabond.

CV. ഉഴലിക്ക to vex എന്നെ ഒട്ടുഴലിച്ചാൽ Brhm.

ഉഴവു see ഉഴ.

ഉഴി u.li (T. side, C. state) 1. Circumstances, in ഉഴികാണുക to inquire from the astrologer = പ്രശ്നം വെക്ക. 2. thin rafter of bamboos & Ka.lungu between the larger wood- & Te.nnu-rafters ഉഴിയും വാടയും ചേക്ക. 3. falling roots of fig tree B. — ആലുഴി Palg.

ഉഴിഞ്ഞ u.li.nna T. M. = ഇന്ദ്രവള്ളി, Used for Sōma sacrifices; Cissus pedata, Cardiospermum halicacabum or Sapindus laurifolius (see വക്കോ) Rh. ഉ'ക്കൊടി, ഉ'വേർ a med.

ഉഴിഞ്ഞൽ u.li.nnal V1. = ഊഞ്ഞൽ 1. A swing; also ഉഴിഞ്ഞാൽ. 2. swinging bed = തൊട്ടിൽ; compared with earrings പൊന്നുഴിഞ്ഞാൽ തൊഴം കുണ്ഡലം, പൊന്നുഴിഞ്ഞായലും കണ്ണമാടുന്നതും CC.

I. ഉഴിയുക u.liyuya T. M. 1. To rub, stroke, embrocate. വയറുഴിക KU. Tāmūri's shampooing. 2. to scrape; polish round bodies; വടി, വില്ലുഴിക KU. the work of Ambucollan. 3. to pass rice & other articles over the chest & throw it with the sins transferred to it into the കരുതി (superst.) ഉഴിഞ്ഞാട്ടുക, ഉഴിഞ്ഞു ചാട്ടുമ്പോൾ പെറുക്കേണ്ട prov. ജ്വരം പീലി ഉഴിഞ്ഞു ശമിപ്പിച്ചാൻ Mud. ഗോപുഷ്ടം ഉ. CG. as remedy. This ceremony is ഉഴിച്ചൽ met. ഞാൻ കല്പുഴിഞ്ഞു I have foresworn never to do etc. 4. to touch slightly, as wind, regard. ചെന്താമരപ്പൂവുഴിഞ്ഞാലും ആടീട്ട കാറേററു Bhr. ഒന്നുഴികെങ്കൽ നിന്തിരുമിഴിത്തെൽ കൊണ്ടു, എന്മേൽ ഒന്നുഴിയേണം അൻപോട്ട CG. കണ്ണുനകൊണ്ടുഴിഞ്ഞു CG. = കടാക്ഷിക്ക.

CV. ഉഴിയിക്ക = ഉഴിക്ക പിടിപ്പിക്ക.

II. ഉഴിയുക = ഉമിയുക (& ഉവിയുക), കലുകുഴിയുക To spit out after rinsing the mouth അച്ചോറുഴിഞ്ഞു TP.

ഉഴക, തു u.luya T. M. (C. Tu. ഉർ, ഉഴു) To plough, കരിവികൊണ്ടു കഴനിയിൽ ഉഴതു CG. ഉഴതുള്ള ജനം ഉഴാതെ KR. ഉണ്മോരെ ഭാഗ്യം ഉഴതേടം കാണാം prov. നിലം ഉഴതിട്ടകയും ചെയ്യു TR. വിള ഉഴതുകളഞ്ഞു MR. ploughed up the growing rice; metaph. മാതാവാം കണ്ടം പിതാവഞ്ഞുഴതു Anj. [വാളികയും TP.

CV. ഉഴവിക്ക (vu. ഉഴിയിക്ക) കണ്ടം ഉഴീക്കയും

VN. I. ഉഴ in ഉഴപ്പൊളി furrow, ഉഴപ്പൊളിയിടുക to plough V1. 2. — No. also ഉഴച്ചാൽ = ഉഴവു ചാൽ.

II. ഉഴത്തു in ഉഴത്തിടം.

III. ഉഴവു 1. tillage, also ഉഴമ V1.

ഉഴമക്കാരൻ V2. farmer. Also ഉഴയവൻ VyM. cultivator (opp. ഉടയവൻ landlord).

ഉഴവാക to be ploughed.

ഉഴവാക്ക, ഒഴാക്ക to prepare land for sowing. യിത്തിട്ടം ചാൽ ഉഴവാക്കി യിതെപ്പിച്ചു MR. 2. a piece of ground assigned for temporary use (പറമ്പു 3 years, കണ്ടം 1 year). The owner reserves to himself the right of planting the 4 ഉഭയം, leaving the ഉഴവുകാരൻ to make the best of it by sowing grains & അന്നണ്ണിഫലങ്ങൾ. The owner's share is called ഉഴവാരം & consists in $\frac{1}{8}$ of the rice crop (എട്ടൊന്നു) & some select fruits (തോട്ടക്കൂലി).

ഉഴന്നു uḻunnu (T. ഉഴുന്നു C. Te. Tu. ഉള്ത്) Phaseolus radiatus, kidney bean, used for പപ്പടം. ഉഴന്നു വിളയിട്ട MR. ഉഴന്നുപയർ GP. — കാട്ടുഴന്നു Phas. maximus, Rh. med. root GP.

ഉഴെക്ക see ഉഴയുക.

ഉൗ

ഊകാരം ūyāram S. The sound & letter ഊ (കരുത്തിന്നുകാരം ഗ്രന്ഥപ്രാപം prov. see ഉകാരം) in S. interj. [ൻ. see ഊഴ്.

ഊക്കാരൻ ūkkāraṅ No. കറി വെപ്പിക്കുന്നവ

ഊക്ക ūkku T. M. (T. Tu. C. height, fr. √ ഉ) = ഉക്ക 1. Strength, exertion ഊക്കറിയാതെ തുള്ളിയാൽ prov. ഊക്കോടുമണ്ടുന്നു, ഊക്കേറും രാക്ഷസൻ AR. ഊക്കുള്ള മന്നൻ Bhr. യാളവന്മാരിൽ തന്നുക്കിനെ കാട്ടി CG. used his force against the Y. ഊക്കു പൊഴിഞ്ഞൊരു വിസ്മയം CG. ഒരുക്കിന്നു, മൂന്നുക്കിന്നു മൂഴുക്കു ചന്ദനം ഉരസി TP. 2. iron point of a top V1.

ഊക്കം id. വെടിയുടെ ഊക്കുകൊണ്ടു കോട്ട ഉടഞ്ഞു Ti.

ഊക്കൻ strong ബന്ധുക്കളേക്കാൾ ഊ. CG. Kāma. ഊക്കർ പഴിയാതവാറു RC. so as not to be blamed by the brave.

ഊക്ക, ത്തു ūkka (T. C. ഉകുക്ക S. ഉക്ഷ) 1. To spill, shed ഇറങ്ങി കളിച്ചൂത്തു Bhg. an elephant. Chiefly of blood in battle പുനലൂത്തു RC. അവയവങ്ങൾ അറുക്കുന്ന ചോര ഒലിക്കുന്ന Bhr. 2. to perform the morning libation, vu. ഊക്കഴിക്ക; from Inf. ഊക്കാൻ ബ്രാഹ്മണന്റെ കരിയും ഊക്കയും കഴിപ്പിച്ചു KU. കാലേകളിച്ചൂത്തു KN. സന്ധ്യ എന്നോത്തവൻ ഊപ്പാൻ ജലം കോരി, ഊപ്പുതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു കോരി Bhr. — met. of the breeze പൊയ്കയിൽ ആമ്പൽ തൻ പൂമ്പൊടി ഊത്തു CG. 3. to vomit ഓക്കാനിച്ചോടി ഊക്കത്തുടങ്ങിനാർ ഉണ്ട ചോറും CG.

Ū

ഊചിവാൻ ūjivāṅ S. (വച്) = ഉക്തവാൻ Having said PT. [നീയും ഒരുച്ചല്ലോ (song).

ഊച്ച് ūṟṟu No. = ഇണ, ചങ്ങാതി — ഞാനും

ഊഞ്ചൽ ūñjal T. M. Te. ഊഞ്ഞാൽ V2. (= ഉഴിഞ്ഞാൽ) A swing, ഊഞ്ചൽ കട്ടിൽ swinging cot.

ഊഞ്ഞാവള്ളി Acacia digitata Rh.

ഊഞ്ചൽ ആട്ടുക to swing, old ഉയൽ (T. ഊചൽ) ആഴിയും വാനും ഊഴിയും ഉയലാട്ടും വഴി ഇളകുന്ന ചിറക RC. with Acc. അടല്ലൂളം ഊ'ട്ടും അകമ്പനൻ RC.

ഊട്ട ūḍu T. M. (ഉട്ട = ഉൾ) 1. Inside. ഊടറിഞ്ഞേ ഓല വായിക്കാവു V1. the drift. ഊടായി പറക, നോക്ക, കേൾക്ക to communicate a secret, watch, listen curiously. ഊടായി, ഊടിൻ വഴിയായി having a previous understanding. 2. place between, through. അങ്ങട്ട by that way, there; മുച്ചൂടും all over. 3. time, turn. രണ്ടൂട twice. [യും പാവും.

Hence: ഊട T. M. the woof, cross thread ഊട

ഊടേ adv. 1. inside. ഊടേ ശരം കൊണ്ടു KR. എന്നൂടേയും ഒരുങ്കൽ പത്ത്യാത്താപം ഉണ്ടായി Bhg. in my heart. ഊടേ തിരഞ്ഞു Bhr. to seek closely (or all over). ബോധം എന്നിയേ ധനം ഊടേ പറിക്ക VCh. secretly. 2. through. ആകാശമാഴ്ത്തുടെ KU. through the air. ഊടേപോക to pass through the house. കാട്ടിടേപായാം prov. ഉ മാഴ്ത്തിൽ ഊടേയും ചോര വന്നു Nid. ഊടേവിയക്കം AR. all over, thoroughly. അംഗങ്ങളുടെ ഇവ കഴി

ക്കാം നമുക്കെല്ലാം Bhr. we can pass these rings over our bodies, or the bodies through them. 3. time രണ്ടുമൂന്നുടേ Bhr. പലവൂടേ V2. ഊടേ ഊടേ കണ്ടിട്ടും Bhr. again & ഊടറിവു real, thorough knowledge. [again.

ഊടാടുക to pass through, as wind, waves; be loose, flabby. ആളൂടാടും കാടാകാ അരചൻ ഊ. നാടാകാ prov. അവന്റെ വീട്ടിൽ ഊടാടാത്തവൻ unacquainted with him.

കാറൂട — a draught; to be airy. [insight.

VN. ഊടാടും passing through, frequenting, ഊടാണി B. loose nail.

ഊടായി (loc.) = ആയുധക്കത്തി.

ഊടുനടക്ക to pierce, ബാണങ്ങൾ RC.

ഊടുപാടു 1. through അമ്പുകം കവിളിടെ നടുവേ തുളഞ്ഞിരിക്കും. ഊടുപാടു കാണാം a med. 2. all over ആന നീളത്തിമിത്തുടുപാടോ രേളിശി Bhg. സ്വാംശം ഊ. ഒരുപോലെ uniformly stout. 3. knowledge, practice.

ഊടുപാത So. & Palg. ഊടുവഴി M. (ഊടുപോക്ക) cross path, intricate bypath.

ഊട്ടു ūṭṭu T. M. C. (ഊൺ) 1. Giving rice, esp. to Brahmans ഊ. കേട്ട പട്ടർ prov. ഊട്ടിന്നു പുറപ്പെട്ട ക്ഷത്രം Si Pu. ഊട്ടു ശ്രമിച്ചു കഴിക്ക Mud. — a high officer's duty. ഇല്ലങ്ങൾ തോറും നടന്ന് ഊട്ടിലും ഉണ്ടു വസിക്ക Bhr. live on charity. 2. welding iron, degree of ignition required for steel; metaph. അവൻ നല്ല ഊട്ടിൽ തീന്ന born most auspiciously.

ഊട്ടുകാർ cooks.

ഊട്ടുപുര place where Brahmans are fed for 3 days etc. പട്ടന്മാർ ഊ. നോക്കി കയറും TP.

ഊട്ടുബ്രഹ്മസ്വം fund set apart for that charity.

ഊട്ടുക, ട്ടി T. M. 1. to feed, feast Gods & Brahmans; with Dat. ഏറിയൊരാൾക്കും ഊട്ടി TP. 2. to temper iron V1. = മുക്കുക; 3. No. to steel tools ആയുധങ്ങളെ ഊട്ടുവിൻ ChVr. for war.

CV. ഊട്ടിക്കുന്നവൻ the feast giver; ഊട്ടിപ്പാൻ വരിക feast at first menstruation.

VN. ഊൺ (ഉണ്ണുക) food, boiled rice, meal. ഊണും ഉറക്കും കഴിക്ക to leave off; met. വാൾക്കുണാക്കുക Bhr. (= ഇര).

ക്കുടിയൂൺ a feast of Brahmans when closing investigation into a breach of caste ദോക്ഷം കഴിച്ചുകൊൾവാൻ ക്ര. KN.

ചോറൂണടിയന്തരം first meal of an infant (jud.)

ഊണുകാരൻ, ഊണി great eater, ഊണികൾക്കു രണം എന്നു കേട്ടാൽ Bhr.

ഊഢം ūḍham S. (part. വഹ്) 1. Carried. In adv. ഊഢമോദം, ഊഢഖേദം AR. joyfully, mournfully. ഊഢാഭം ചേന്നറങ്ങും CG. ഊഢാപമാനമായ വചനം Bhr. a reproach.

2. married, ഊഢ a wife.

ഊതൽ ūdal (C. Te. ഊത = ഊന്നു) Wooden posts in a hedge for the passage of men ഊതൽ കടക്ക prov.

ഊതി ūdi S. (√അവ്) Enjoyment, exertion, സപൂമസ്സന്ധം തന്നിൽ ഊതികൾ ചൊല്ലപ്പെട്ടു Bhg7.

ഊതുക, തി ūduya 5. (Te. Tu. also ഊത) 1. To blow as fire, wind instrument ഊതും കഴൽ flute, മന്ത്രം ഊ., മന്ത്രിച്ചൂ., ജപിച്ചൂതുക to blow away diseases, hiss (വിഷത്തിനൂതുക etc.) (superst.) — ഊതിക്കഴിക്ക to refine, as തങ്കം Nal. ഊതി കഴിക്കുമ്പോഴുള്ള മാറു CS. (= ശോധിക്ക); also ഉരുക്കുവെള്ളിയും പത്താക്കും ഊതുന്നതിന്നു ചെലവു TR. to melt bullion. മീൻ ഊതുക (with നച്ചുകഴൽ by blowing pellets & small arrows). 2. to puff, be puffed up, swell.

ഊതുകട്ടി T. = മാറുള്ള വെള്ളി silver of the purest kind (Rs. 30 are said to contain Rs. 29 ഊ.)

ഊതൽനെറ ദിനം a swelling of children's bodies.

CV. ഊതിക്ക (മന്ത്രിച്ചൂതിക്ക etc.)

VN. ഊത്തു 1. blowing ഊത്തുകഴൽ pipe, tube (നച്ചുകഴൽ), blowpipe. ഊത്തിന്നു വായി. 2. hissing. ഊത്തിന്നു വായ്പിടിയൻ hunting name of snakes. 3. swelling greatness ഊ. കെട്ടുപോയി he is dishonored. ഊത്തുവയറൻ potbelly.

ഊത്താമ്പിടുക bladder &= ചൂത്തു. [So. 2. filth.

ഊത്ത ūtta T. M. 1. Fishing season (see ഊൺ) ഊത്തൽ a small fish V1.

ഊധസ്സ് ūdhassu S. (G. 'oūthar) Udder ഊധസ്സിനാൽപ്പുതമായി KR.

ഊനം ūnam S. 1. Insufficient ഗുരുഭക്തി ഊനമായി പോയി Anj. 2. want, defect ഊനങ്ങൾ വന്നാൽ ഉപായങ്ങൾ വേണം prov. ഊനം എന്നിയെ വരാം PT. without fail. കാര്യത്തിന്ന് ഊ. ക്രൂരതെ TR. without injury to the cause. നിങ്ങൾക്കു ഒർ ഊ. വരികയില്ല shall not suffer by it. കോട്ടകൾ ഊനമായ്തന്ന AR. defences crumbling under the siege. സേനാബലങ്ങൾ ഊനമായി ഭവിക്ക Sk. destroyed. 3. flaw as in timber, cloth, etc.

ഊനച്ചൊട്ട B. offensive language.

ഊനത maim, hurt, blemish, also ഊനമാനം. ഊ. തീക്ക No.=കേടുതീക്ക.

ഊനൻ maimed, lame.

ഊനപ്പെടുക to be hurt. ഞാൻ ലീലാപരഞ്ഞതിന്ന് ഊനപ്പെട്ട കേഴാമോ CG. wounded by a joke. [TR. blinded her.

ഊനം വരുത്തുക to hurt, destroy. കണ്ണ് ഊ. ത്തി ഊനഹിംശതി (L. undeviginti) 19. (po.)

ഊന്നിക്ക ūnikka=ഉന്നിക്ക 3. To arise, shoot, appear ചാണക്യനും ചന്ദ്രഗുപ്തനും തങ്ങളിൽ ഊന്നിച്ചിതു വൈരം Mud.

ഊൻ ūn (T. Te. all kind of flesh) 1. Gums ഊനിന്നു പുറത്തുള്ള പല്ലു prov. ഊൻ കുത്തുക toothache. ഊന്മേൽ മുളെച്ച കരു പോലെ CG. like a gumboil. 2. proud flesh B., roots of nails T. M.

ഊന്നുക ūnnuya Te. M. (T. ഊൻറു Tu. C. ഊരു) √ ഉറു. 1. To be fixed, firm വേരുന്നി ഇരിക്ക well rooted. ഊന്നി നോക്കുക, കേൾക്ക =ഉറു V2. കിഴങ്ങുന്നിവെക്ക to plant bulbs, രാമനിൽ മനമൂന്നും KR. love him alone. 2. to lean, rest, rely upon ഊന്നികൊൾക; കഴുക്കോൽ ഊന്നി കുത്തുക (boatmen), വടിയുമായി ഊന്നിഫിടിച്ചു, തള്ളവിരൽ ഊന്നി പോക walk on tiptoe. മന്നിൽ ഊന്നിന പാടങ്ങൾ CG. ഊന്നി നടക്ക to walk with a stick, or carefully. — Vishnu's തിരുമാറ്റിൽ ഊന്നും നിരാമയെ RC. Sīta. ഊന്നി വായിക്ക, വാക്ക് ഊന്നുക to spell through, read laboriously. ഊന്നി നിരൂപന V1. contemplation. തൻ പാദങ്ങളെ ഉൾക്കാമ്പിൽ ഊന്നി നിന്നു CG. meditated.

Inf. ഊന്ന കുത്തുക, വരെക്ക etc. to press hard with a style etc.=ഊന്നി. [buildings).

VN. ഊന്നൽ prop, stay. ഊ. കൊടുക്ക (to trees,

CV. ഊന്നിക്ക f.i. അതിന്മേൽ കാൽപിരൽ ഊന്നിച്ചു CG. put firmly.

ഊന്ന support, prop. തലെക്ക് ഊന്നും കൊടുത്തു Bhr. ഊന്ന കുലെക്കയില്ല prov. ഉലകുക്കുന്നാം, ഉലകങ്ങൾ മൂന്നിന്നും ഊന്നായിനൊരമലൻ RC. (Rāma) ഇതൊന്നും ഊന്നാക്കരുതു RC.

ഊന്നുകാരൻ B. boatman.

ഊന്നുകാൽ, — കുറി a fixed post, stake.

ഊന്നുകോൽ staff, stilts, crutches.

ഊപ്പു ūppu (T. ഊ=ഊൻ) Flesh, the 18 pieces into which sportsmen divide their game പതിനെട്ടുപ്പു huntg. കൈയ്യുപ്പു, കാലു., മുന്ത., പിന്ത. foreleg, hindleg, etc. ഊപ്പുടങ്ങേ പിടിച്ചു seized by the chest, disarmed. [children) So. ഊപ്പിടി കാട്ടുക V1. to frighten, threaten (as

ഊപ്പ B. a very small fish; ഊപ്പത്തിരി B. a trifle.

ഊമൻ ūmaṅ T. M. C. 1. Dumb, stupid= പൊട്ടൻ. ഊമരിൽ കൊഞ്ഞൻ സുജ്ഞൻ prov. — also ഊമ, which is likewise fem., as ഊമച്ചി. 2. (=കുമൻ, മൂകൻ) owl. 3. ഊമൻ മലർ parched rice, ഊ. വിക്ടംഭകൂൽ GP.

ഊമരി=ഉമരി.

ഊമ്പുക ūmbuya=ഈമ്പുക To suck, eat അവളുടെ ഉയിർ ഊമ്പികൊണ്ടു ജീവനം ഉണ്ടു Bhr. — loc. coitus.

ഊമ്പൽ a certain pollen or dust on fading flowers, ഊ. ഉറഞ്ഞിട്ടു കുമ്പി മയങ്ങുന്ന ആമ്പൽ CG. ആമ്പലേ നീ എന്തിനാമ്പലുറഞ്ഞു തുടങ്ങി contract at daybreak?

ഊയൽ ūyal=ഊഞ്ഞൽ RC.

ഊയി ūyi interj. of pain വെടികൊണ്ട് ഊയി എന്നു പറഞ്ഞു MR. ഊയി അറവുല TP.

ഊയികാരം, ഊയാരം loud noise, confused voices=കുറാരാരം.

ഊര ūra (S. ഊരു?) Hinder part of thigh, buttocks, ham. ഊപ്പും ഊരയും കിട്ടും (huntg.) ഇല്ലത്തെ പൂട്ടി ഉണ്ണിയുടെ ഊരകൊണ്ട് അറിയാം prov. ശൌചിക്കാഞ്ഞാൽ ഊരനാറുകേ ഉള്ളു.

ഊര കത്തി വീഴുക V2. animals to fall on their haunches.

ഊരക്കൊളുത്തു V1. joint of thighbone.

ഊരയാടിപക്ഷി = കതുക്കലുക്കി lapwing.

ഊരം, ūram ഊരൻ, ഊരകം (loosening? √ ഊരുക) 1. Several Malvaceae, So. ഊപ്പം, esp. Urena sinuata Rh. ചെറുവൂരം Melochia chorifolia, കാട്ടൂരം Sida cordifolia, വട്ടൂരം Sida rhomboidea; വെള്ളൂരൻ Sida populifolia, കാട്ടുവെ. Hibiscus vitifolius. 2. വെള്ളൂരം V2. a fish, carapaõ. [(fr. ഊരുക).

ഊരഴി ūraḻi Loose rails, ഊരാണി B. loose nail

ഊരി 1. see നീരൂരി. 2. S. = അംഗീ consent (ഊരീകരിക്ക). [ചാരുപാലങ്ങളിം Nal.

ഊരു ūru S. Thigh, loins ഊരുകാണ്ഡങ്ങളിം. ഊരുവ്യൻ, ഊരുജൻ the Vaiśya, born of Brahman's thigh.

ഊരുപ്രയോഗം sodomy.

ഊരുസ്തംഭം lameness, ഊരുത്തമ്പം a med.

I. ഊരുക, ന്നു ūruya T. a M. To creep as snake V1. ride. നാഗങ്ങളിൽ ഊന്നം പരന്നം പോന്നതുRC. Vishnu. ഊരുന്ന ജന്തുക്കൾ Vednt. reptiles. ഊരിപ്പ (T. ഊപ്പ) reptiles V1.

II. ഊരുക, രി 1. T. M. To glide down, slip, crawl ഉന്തിക്കയറിയാൽ ഊരിപോരും prov. ഊരി വീഴുന്ന ചിലമ്പു KR. ചെരിപ്പൂരിപോകും drop off. 2. (T. C. ഉരു) to draw off or out, unsheathe വാൾ ഉറയൂരി AR. ശരമൂരി പിടിച്ചു AR. ഗ്രന്ഥം പിടിച്ചൂരി KU. to take the leaves out of the string. മോതിരം വിരല്ലൂരിയിട്ട TP. slipped on. മേവുന്ന പുരെക്ക ഊരുന്ന കഴുക്കോൽ ആളായം prov. 3. (= ഉര, ഉരി) to strip off, flay, polish, വള ഊരി എടുക്ക, വടി ഊരുന്ന ചിപ്പുളി (= ഉഴിയുക). മരം പറിച്ചിലയൂരി ആയുധമാക്കി Bhr.

VN. ഊരൽ — also friction (= ഉര).

ഊച്ചമരം B. Palg. a sort of rake drawn by oxen. ഊച്ച പിടിക്ക to level the ricefield. ഊച്ചപ്പലക a similar implement.

ഊച്ചാംവഴി narrow path through jungle.

ഊരുൽ ūrul (prh. fr. ഊരം) A med. leaf ഊരുൽ മുറിവു തട്ടിട്ടുള്ളാത്തുമാക്കുണം GP 61. (or = ഊരുകിൽ if rubbed?)

ഊർ ūr 5. (√ ഊന്നു or ഊരുക) 1. Village, town, also = ഗ്രാമം (in കണ്ണനൂർ, ചിറൂർ etc.) 2. parish (= തറ) ഊരും ഗ്രാമവും state & church. ഊരായ മുട്ടുകൾ (in title-deeds) of the parish M. ഊർ അറിഞ്ഞവനേ ഓല വായിക്കാവു prov.

ഊരാളർ patrons or founders of temples (തന്ത്രി), proprietors or managers of fanes (4—8), representatives of village ദേവസ്വം ഊരാളൻ MR. ഊരാൾ യിട്ട മുക്കാൽ വട്ടത്തു prov. ഊരാളർ ദേവസ്വം a temple belonging to a village (Coch.)

ഊരാണ്മ, ഊരായ്മ their office, മതിലകത്തു ഊ. പറഞ്ഞു കൊൾവാൻ TR. duty of a Brahman Tangal, ദേവസ്വത്തിലേക്ക് ഊരായ്മക്കാരർ പ്ര നമ്പൂതിരിമാർ ആകുന്നു TR. പള്ളിയുടെ ഊരായ്മ V1. ownership of a church.

ഊരാളി, f. ഊരാളിച്ചി TP. 1. lower Sūdra caste (ഏരുമാൻ, കല്ലേരിനായർ No.) their work മണ്ണണി, കല്പണി. ഊരാളിക്കു വഴിതിരിച്ചതു പോലെ prov. 2. a forest tribe W. 3. = ഊരടി predial slaves W.

ഊരിലേ പരിഷ lower class of Brahmans in രാവണനാട്ടു, who serve Subrahmanya KU. (see മൂസ്സതു).

ഊക്കരികിൽ sparrow.

ഊപ്പന്നി tame pig.

ഊപ്പള്ളി privileged building for the hunters of a parish (ഊ'യിൽ പന്നിവെട്ടുന്നു MR.) to divide their game. ഈ തറവാട്ടിൽ ഊ. സ്ഥാനാവകാശം ഉണ്ടു hereditary guardianship of the same. നിങ്ങളെ ഊർപള്ളിപ്പന്നി വീണാൽ കൊന്നുള്ള നായക്കു മയ്യാള എന്താൻ TP. in your hunting district.

ഊർജ്ജിതം ūrjiδam S. (ഊർജ് = G. 'orgaõ) Vigorous ഊർജ്ജിതരുപൻ CG.

ഊർണ്ണം ūrṇam S. (√ വർ) Wool.

ഊർണ്ണനാഭം also ഊർണ്ണനാഭി Bhg. spider.

ഊർദ്ധ്വം ūrdhvam S. (വൃധ്) 1. High, tending upwards, as ഊർദ്ധ്വഗതി; ഊർദ്ധ്വസങ്കടം Nal. മനോരഥം ഊ'മാക്കിച്ചമെക്ക Sil. too high (= പൊക്കം). 2. met. beyond reach, success-

less ഊൎദ്ധ്വമായി മണ്ടിപ്പോരും PT. ഊൎദ്ധ്വമായിപ്പോയി So.=വെറുതേ. [head BrhmP.

ഊൎദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം perpendicular mark on fore-

ഊൎദ്ധ്വശ്വാസം, — ശ്വാസം last breath, f. i. ഊൎദ്ധ്വശ്വാ. വീഴ്ത്തുടൻ ഊൎദ്ധ്വലോകം ഗമിക്ക KR. also ഊൎദ്ധ്വം വലിക്ക PT. to expire. ഊൎദ്ധ്വനം (sic.) വന്ന വീക്കം നേരം Stuti.

ഊൎദ്ധ്വലോകം heaven. ഊൎക്ക പ്രാപ്തി etc. going to heaven.

ഊപ്പു **ūrpu** (ഊൎ or ഊപ്പു, ഉറുപ്പു?) Claim, right

ഊ. കൊടുക്കേണ്ടവൻ the chief person at a marriage, hunt.

ഊൎമ്മി **ūrmi** S. (വൎ to roll) Wave നീർ മേലേ മേന്മേലുള്ളൂൎമ്മികളിൽ പാഞ്ഞു CG. — ഊൎമ്മിക fingerring.

ഊറുക, റി **ūṟuya** 1. T. M. C. Te. ഉറവു, To spring, ooze വായ് ഊറുക the mouth to water =ഉറക്ക. 2. (C. Te. Tu. ഊറ്റു) to sink into, penetrate മാലേയച്ചാറൂറും മാവു, പാടീരച്ചാറൂറും കൊങ്ക CG. 3. (√ഉറു) to sink to the bottom, subside, settle ചുവട്ടിൽ ഊറി കിടക്കുന്ന, വെള്ളം ഊറി ഇരിക്കട്ടേ V1. let it settle.

ഊറ tanning matter ഊറകിട്ടുക (No. ക്കുറെ കിട്ടുക) & ഊറ ഇ. to tan.

ഊറൽ sediment, lees, dregs, precipitate പത്തു റൽ 10 consecutive starches, as of പാൽ മുതക്ക etc. med.

ഊറപ്പൊടി, ഊറകൊടി 1. M. അരി കഴുകിയ വെള്ളത്തിലേ ഊറൽ= കാടി 1. q. v. (കാച്ചി കീഴ് ജാതിക്കാർ കുടിക്കും). 2. So.=കോട So., ചുക്ക Palg., ചുക്കാനം No.

ഊറു, ഊറ്റു sediment etc.

ഊറാമ്പുലി tarantula B. [tressed.

ഊറു കെട്ടു പോയി he is unsettled, dis-

ഊറുവെള്ളം=കാടിവെള്ളം.

v. a. ഊറുക to pour out carefully, strain, filter. ചോറു. to take the water from the cooked rice.

ഊറ്റി ഉണ്ടാക്ക to make starch, arrowroot, etc.;

ഊറ്റി എടുക്ക to take butter out of buttermilk, oil from the water in which oilseeds were boiled. മാംസം പുഴുങ്ങി ഊറ്റീട്ട് എടുക്കുന്ന നൈവേദ്യ Nid.

ഊറ്റം **ūṯṯam** T. M. (ഊൻറു=ഊന്നു) 1. Strength, power കാറ്റിന്റെ ഊ. V2. gust of wind ഊ'മായ ഘോഷം KR. loud, — പിണക്കം hard struggle, — നൊമ്പലം SG., — ശീതം KR. ഊറ്റരോഗം Anj. ഊ'മുള്ളൊരു പെരിങ്കാറ്റു KR. ഊറ്റമായി പിശകി VCh. ഊ'ത്തിൽ ശബ്ദിച്ചു; also adv. ഊറ്റം വെയിക്ക Anj. to eat plenty. ഊറ്റം പിടിച്ചും കടിച്ചും Bhr. ഊറ്റത്തിലുള്ളൊരു യുദ്ധകോലാഹലം SiPu. ഊറ്റം പറക to boast, threaten. കറയ അടിയുറ്റം ഉണ്ടു TR. they feel themselves stronger, firmer. ഊറ്റം പെരുത്ത, ഊ. പെറ്റ, ഊ'മെഴും RC. mighty. Hence: ഊറ്റനാം ഹനുമാൻ KR 5. mighty.

ഊറ്റക്കാരൻ id. ഊറ്റക്കാരാം ഭീഷ്മാദികൾ Cr. Arj. ഊറ്റക്കാർ PT. the noble & wise, ഊറ്റക്കാരത്തി a clever lady.

ഊറ്റതപം (loc. ഊറ്റാണം) great power, specific attribute of a Paradēvata.

ഊവൽ **ūval** & **ഊഴൽ** ഇടുക To whistle (loc.)

ഊശൻ **ūšaṉ** (prh. ഊചി=സൂചി) 1. One who has a sparing beard. 2. simpleton.

ഊശയാക്കിക്കളക So.=നിസ്സാരനാക്ക, നാണിപ്പിക്ക.

ഊശാന്താടി short beard, as കോലാട്ടിന്ന MC. ഊശാന്താടിക്കാർ loc. the French.

ഊഷ്മം **ūšam**, **ഊഷ്മരം** S. (ഉഷ്) Saline soil ഊഷരസേചനേ വാപിക്ക Anj.=ഉവന്നിലത്തു വിതെക്ക a foolish attempt.

ഊഷരക്ഷേത്രം VilvP. a kind of temples to which higher efficacy is ascribed than to ബീജക്ഷേത്രം.

ഊഷരത്വം see ഊഴൻ.

ഊഷ്മാവ് **ūšmāvu** & **ഊഷ്മ** S. (ഉഷ്) 1. Heat ഊഷ്മക്ക നീക്കം വരുത്തല്ലാ Bhg. 2. ഊഷ്മാക്കൾ the sibilants (gram.) ശ, ഷ, സ, ഫ. Hence: ഭീമന്റെ ചിത്തം ഊഷ്മമായ്വന്ന CG.

ഊഷ്മത്വകൊഴുപ്പു CG.

ഊഷ്മൻ ardent നമൻ ഊ. Nal.

ഊഹം ūham S. (√ 1. to push. 2. to observe) Guess, conjecture. ഒർ ഊ. പോലെ പറയുന്നു MR. I merely suggest.

ഊഹന തോന്നുക V1. to suspect.

denV. ഊഹിക്ക to guess, infer. [able.

ഊഹിതം part. guessed; ഊഹ്യം Mud. guess-

CV. അതുകൊണ്ട — എന്നൂഹിപ്പിച്ചാൾ VetC. by that sign she indicated, led to infer.

ഊള ūḷa 1. T. M. C. (ഓളി, ചൂള) To howl ഊളയിടുക. 2. T. So. rottenness, mucus. 3. bristle =ഊശൻ. [wind.

ഊളൻ T. So. jackal, ഊളങ്കാററു cold blowing

?യോനി മേല്പട ഊളെക്കും Nid 43. to bend?

ഊളി എടുക്ക V1.=ഓളി howl of dog, jackal, chatter of monkey. കഴുത്തുളി എടുത്തു വെച്ചു മൂന്നുവിളിക്ക(huntg.)—പുഴയിൽ ആണ് ഊളിയിട്ടു V1. No. swam under water (=കൂളി; നീക്കോലി പോക, മുക്കുള ഇടുക).

ഊഴ് ūḻ (T.=ഉഴുവൽ destiny, old usage; C. Tu. Te.service)ഊഴ് ക്കാരൻ Undertaker of a lottery. —ഊഴ പറമ്പായി കിടക്കുന്നു MR. (=തരിശു).

ഊഴം 1. experience ഈ പണിക്ക് അവന് ഊഴം ഉണ്ടു V1. 2. turn of duty, ഊഴമിട്ടു വരാം PT. by turns. 3. term. ശശത്തിന്നൂഴം വന്നു PT. his turn came. കുറിവെപ്പിക്കുന്ന ഊഴം. ഊഴം മാറുക to change turns. ഈ ഊഴത്തിൽ നാണിഭം പിരിഞ്ഞു വരുന്നില്ല TR. (=ഗഡു). ഒരൂഴത്തിൽ കൊല്ലാം Mud. once. എത്ര ഊഴം how often, രണ്ടൂഴം V1. (=വട്ടം, കുറി).

ഊഴം കുത്തുക, ഊഴത്തരി No. see കൂഴം.

ഊഴൻ in So. M. chiefly servant of kings (doomed slave? fool?) ഊഴരായി ചെന്നു മാതാവിൻ ഗർഭത്തിൽ നൂഴൊല്ലാ നാം CG.

ഊഷത്വം (=ഊഴത്വം) folly, shame. നീവിയെ തന്നെയും ഊ. ആകാതെ താങ്ങി CG.

ഊഴൽ V1. dirt as of a plate (T. filth).

ഊഴലിടുക=ഊവൽ to whistle.

ഊഴി (T. lifetime; ഉഴി place) T. M. 1. earth ആഴിചൂഴും ഊഴിയിങ്കൽ KU. മണ്ണിന്നായൂഴി കഴിച്ച നേരം നിധി ലഭിച്ചു AR. ഊഴികലുങ്ങി ആഴി കലങ്ങി Bhr. ഊഴീശശാങ്ക Si Pu 3. O thou moonlike man!=ഭൂമിക്കു ചന്ദ്രപ്രായൻ. 2. world ഊഴി ഏഴിലും നിറെന്ത RC. 3.=ഉഴി 2 rafters of മുള & കഴുങ്ങ് placed between the stronger ones (loc.) ഊഴിയും വാരിയും പിടിച്ചു.

ഊഴിയം T. So M. Tu. C. (Te. ഊഡിയം) service. ഊഴിയക്കാരൻ T. So M. Palg.=വേലക്കാരൻ.

ഋ Ṛ

ഋ In S. Tdbh. replaced by ഇരു, ഇരി as വിരുത്തി, കിരിയം (വൃത്തി, ഗൃഹം); or dropped ഇടപം, ചങ്ങല (ഋഷഭം, ശൃംഖല). In M. മതൃത്തു, നൃത്തി for മധുരിത്തു, നിറുത്തി; അമറേത്തു= അമൃതു; കളൃത്ത CG.=കളുത്ത്.

ഋക്ക ṛkku, ഋച് S. Verse (√ അച്.) ഋഗ്വേദം the 1st Vēda.

ഋക്ഷം ṛkšam S. (G. árktos) 1. Bear, Ursa minor. 2. constellation in general ജന്മർക്ഷദിനം Bhg.

ഋജു ṛju S. Straight, whence ആർജ്ജവം; ഋജുദേഹം Bhr. ഗുരുശുശ്രൂഷയും ഋജുത്വം എന്നിവ KR. uprightness. [ഋണം ചുടാ prov.

ഋണം ṛṇam S. (L. reus) Debt പിണം ചുട്ടാലും

ഋണദാതാവ് creditor.

ഋണമോചനം payment of debts.

ഋതം ṛδam S. (L. ratus) Right, truth. ചെയ്യേണം മുറിവാങ്ങി വെച്ചവൻ ഋതം VyM.= സത്യം to swear.

ഋതു S. 1. season, esp. of 2 months ഋതു രാജൻ spring, സർവ്വർത്തു in all seasons AR. 2. menstruation. ഋതുവായ പെണ്ണു a girl of age. അവൾ ഋതുധർമ്മം പ്രാപിച്ചു Bhr.

ഋതുപകർച്ച influence of the different seasons on one's health.

ഋതേ besides, except. തമൃതേ Bhg. without him.

ഋത്വിക് (√ ഇജ) pl. hon. ഋത്വിക്കൾ KR. & ഋത്വിക്കുകൾ Bhg. family-priest.

ഋദ്ധി ṛddhi S. (അൎദ്ധ്) Prosperity, wealth.

ഋഭു ṛbhu S. (clever) 3 deified artists.

ഋഷഭം ṛšabham S. = വൃഷഭം 1. Bull, Taurus. 2. med. root ജീവകൎഷഭങ്ങൾ GP. (= ഇടവകം).

ഋഷി ṛši S. (ൠച്?) Singer, sage. In 4 classes ദേവൎഷി as Nārada, ബ്രഹ്മൎഷി, രാജൎഷി, മഹൎഷി. Ursa major is സപ്തൎഋഷികൾ Bhg 7. കാശ്യപൻ അത്രിവസിഷ്ഠൻ വിശ്വാമിത്രൻ ഗൌതമൻ ജമദഗ്നി ഭരദ്വാജനും ഇവർ സപ്തൎഋഷികളാകുന്നതു Bhg 8.

ഋഷിപ്രോക്തം an old saying.

ഋഷ്യാശ്രമം AR. hermitage.

ൠ Ṝ, ഌ Ḷ & ൡ Ḹ

are no Mal. letters. In alphabetical songs:

ൡഭോഷ്കൻ HNK. contemptible fool.

ൡസ്സാളി HNK. mantras such as ḷisma.

ൡകാരം HNK. a mantram.

എ E (YE)

Is found in Tdbh's for യ (എമൻ), changes with initial ഇ & ഉ (എറുമ്പു, ഇറുമ്പു, ഉറുമ്പു), rarely with അ (എന, അനേ).

എ ye 5. Interr. pron. എക്കാലം V1. When? എപ്പടി how? എപ്പോതും, എവ്വണ്ണം etc.

എകരം yeyaram = ഉയരം Height (vu.) C. Te.

എകിറു yeyiṟu T. M. (എയിറു). 1. Tooth, fang കൊടുപല്ലെകിറു RC. കൂത്തു മൂത്തറം വെളിത്തു വളഞ്ഞുള്ളൊരെകിറുകൾ, പട്ടത്താനയെകിറുനാലു KR. വമ്പിച്ചുനിന്ന വളഞ്ഞെകിറു CG. hence വച്ചിരവൈകിറൻ RC. 2. B. wing.

എക്കം ekkam T. Te. (to ascend) 1. Best time for buying, hitting = തക്കം; എണ്ണ വിലനാട്ടിൽ എക്കം പോലെ TR. എക്കപ്രകാരം = അന്നന്നുള്ള വിലപ്രകാരം. എക്കത്തിൽ വാങ്ങുക in the very nick of time. എ. നോക്കി വെടിവെച്ചു; എ. വെച്ചു V1. last stage of disease. 2. turning for fight. എക്കം ഇടുക to turn to charge again, as cocks V1.

എക്കിട്ട, എക്കിൽ see foll.

എക്കുക, ക്കി ekkuya 1. T. So. To come up, stand on tiptoe. 2. T. M. to contract the stomach. വയറും എക്കി കാട്ടി TP. showed an empty stomach. പശു എക്കികളഞ്ഞു will not give milk. 3. M. C. Te. T. to card cotton പരുത്തി എക്കുന്ന വില്ലു bow for cleaning cotton, also ഏക്കുന്ന വില്ലു MR. 4. (C. Te. എഴു) ഇറച്ചി, മീൻ എകിപോയി begin to smell.

VN. എക്കൽ (sand cast ashore by rivers W. T.)

എക്ക irregularly globular; sand V1. = എക്കൽ. [doubt.

എക്കച്ചക്കം & — ക്ക T. M. confusion,

എക്കിളിക്ക To hiccough.

എക്കിൾ, എക്കിട്ട 1. hiccough (M. Te. ഹിക്ക S.) ഏങ്ങലുകയും മോഹിക്കയും എക്കിട്ട എട്ടുകയും MM. എക്കിട്ട ഇട്ട ശ്വാസത്താലും Anj. sobbing. 2. = ഏക്കം last breath പായും മുട്ടും തപ്പുണം എക്കിട്ടയും VCh.

എങ്കിൽ eṅgil Cond. of എൻ.

എങ്ങൾ eṅṅaḷ T. M. = ഞങ്ങൾ, Our, we. Chiefly in obl. cases എന്നെങ്ങൾക്കു തോന്നുന്ന AR. കനിവാണ്ടെങ്ങൾ സങ്കടം തീൎക്ക CG.; also Nom. എങ്ങൾ ഇന്നെങ്ങനെ സങ്കടം തീൎക്കുന്നു CG.

എങ്ങു eṅṅu T. M. (√ എ correl. ഇങ്ങു, അങ്ങു) Where?

എങ്ങും anywhere, everywhere. അന്നാളിൽ എങ്ങും നീ വന്നില്ല TP. on none of those days.

എങ്ങാനും anywhere തറയിൽ എങ്ങാനും ഒരു സ്ഥലം ഒഴിപ്പിക്ക TR. നാട്ടിൽ എങ്ങാനും ഒരു ദേശം Mud. നാട്ട കടന്ന് എങ്ങാൻ പോകുന്നു TP. — mod. adj. എങ്ങാണ്ടൊരു വീട്ട.

എങ്ങനേ (അനേ) how? also rel. എങ്ങനെ ഞാൻ

എഴുതി അയക്കുന്ന അപ്രകാരം നടന്നാൽ TR. if you do as I advise. എങ്ങനെയും however, at all events.

എങ്ങനിന്ന, എങ്ങുന്ന whence?

എങ്ങുപട്ട, എങ്ങോട്ട whither?

എങ്ങേനും മണ്ടിനാൻ CG. = എങ്ങാനും.

എങ്ങോൻ = എങ്ങേയവൻ f. i. അവർ എങ്ങോർ Bhr. where at home?

എച്ചം eccam (T. remainder, √ എഞ്ചു) So. Excrements of lizards, flies. എച്ചത്തിലെപ്പുഴ V2. എച്ചവായ് anus V1.

എച്ചിൽ T. M. (C. എഞ്ചൽ Te. എംഗിൽ) remains & refuse of victuals. എ. എടുത്തു തളിക്ക to restore purity after meals. എ. എടുപ്പിച്ചടിച്ചുശുദ്ധി വരുത്തി Bhr. എച്ചിലാക്കുക to pollute by contact with the mouth, as hand etc. എച്ചിൽ ചോറു വാങ്ങുക KU. duty of Pāṇan. തേൻനകന്നുചിലായുള്ള പുഞ്ചും CG. the refuse of bees serves for idol worship. എച്ചിലും കപ്പയും ഇട്ട TR. gave the meanest food. എന്റെ വീട്ടിൽ എ. കപ്പയുമായി we are reduced to greatest poverty.

എച്ചിലത്തളിക്കുന്ന പശു TP. the cow with whose dung I daub the floor after meals.

എച്ചിൽകരുന്ന a med. plant. എ. ഇരിപിടി MM.

എച്ചിൽനക്കി eater of refuse (abuse).

എച്ചിൽപാട്ട a song after meals.

എച്ചിൽപാറുക = തളിക്ക.

എച്ചു eccu (C. ഹെച്ചു = പേത്തു) in എച്ചുകൂലിച്ചം V1. Increased pay.

എജമാനൻ yejamānaṅ Tdbh. യ — in പിട്ടെജമാനൻ Houselord.

എട, എടം, എടവം, (C. Tu. Te.) — see ഇ.

എടാ eḍā (C. എലാ, T. അടാ & ഏടാ friend!) Hey! addressing male inferiors (also എടൈ) contr. വാടാ come, fellow! f. എടി, എടീ, vu. വാടി, പോടി. — എടോ hon. for both genders വരികെടൊ po. എന്റെടോ TP. my friend! also for pl. കണ്ടുകൊൾകെടൊ നിങ്ങൾ Nal.

എട്ടക്ക, ത്തു eḍukka T. M. (C. Te. എത്തു) 1. To raise, lift, take up. വെള്ളം എടുത്തു കവിളിത്തുപ്പി പാലും എടുത്തു കുടിച്ചു TP. to take. ആയുധം എടാതേ KU. not taking arms. എടുത്തപേറിയെ മറക്കൊല്ലാ prov. the midwife. വായിൽനിന്നു വീണാൽ എടുത്തുടാ cannot be retracted. വായിൽ എ. to mention; vomit. നാവെടുക്ക to speak. Often to raise, build a house. വീടെടുത്തു TR. in pittoresk phrases nearly superfluous എടുത്തിടുക to put down. സപ്തമഞ്ഞെടുത്തിട്ടേൻ Bhr. എടുത്തു വെച്ചുകാൽ മടക്കി വാങ്ങാതെ KR. not stepping back an inch. എടുത്തു കൊടുക്ക KU. to hand over arms with a blessing (work of വാൾകൊല്ലൻ). പത്തുപണം എടുക്കക്കൊടുക്ക prov. കൈയും കാലും എടുത്തു നശിക്ക to work with hands & feet.

2. to assume, undertake, bear. തണ്ടെടുക്ക, ചുമടു etc. പണി എ. to do work. പാഷണ്ഡിമതം എടുത്തീടിനേൻ VCh. held heretical views. രക്ഷിക്ക നിങ്ങൾ ക്ഷാത്രധർമ്മത്തെ എടുത്തു KR. according to Cshatria fashion.

3. to take out, choose, buy. പറമ്പ് എ. to acquire a garden. പറമ്പു പറഞ്ഞു എടുത്തോളുകയും ചെയ്തു TR. resumed. നികിതി എടുത്തോണ്ടു (=കൊണ്ടു) പോന്നു to collect taxes. മുതൽ സംസ്ഥാനത്തേക്ക് എടുത്തു TR. confiscated.

4. v. n. to become raised, visible, prominent; often impers. ശരീരത്തിന്മേൽ എല്ലു എ. looks bony. നാടിനരമ്പും എടുക്കവേ KR. മേഘം എടുക്കുന്നു (=കാർ വെക്കുന്നു). തല എടുക്കുന്നു to come to a head. ചേമ്പൽ എ. it is very hot. ചെളിക്ക് എ. to become like gills, burst, etc. അപസ്മാരം, കുത്തൽ, പുകച്ചൽ, ചൂടുപ്പാച്ചൽ എ. to suffer from.

VN. I. old. എട്ട in എട്ടപെടുക to be taken.

II. എടുപ്പു 1. raising, taking up. എടുപ്പിനാൽ നിന്നിറങ്ങി RC. litter. അവന്റെ എ. എടുത്തു പോയി all that is portable of him = he is dead. 2. harvest, produce. സർക്കാരിലേക്ക് എടുക്കേണ്ടുന്ന മുതലെടുപ്പു TR. revenue. ഊഴ്ക്കാരന്റെ എ. gain. 3. time, turn ഇനിയും ഒർ എ. നി അവനെ ആശ്വമിപ്പിക്കേണം PT. once more.

CV. എടുപ്പിക്ക 1. to get to take up. എടുപ്പിച്ച

യച്ചാൽ MR. if you send me by palankin. എ'ച്ചിട്ടെങ്കിലും വരും TR. even if not able to walk. പതുക്കേ എ'ച്ചു കൊണ്ടു പോകണം let yourself be borne slowly. വാൾ എ. = ഉറുകയിൽനിന്നു ആയുധം മേടിക്ക. 2. to make to finish, get built, set to work. നമ്മളെകൊണ്ടു തച്ചെടുപ്പിക്കയില്ല. തോരണം എ'ച്ചു Mud. got up decorations. 3. to collect revenue, as Govt. പണം എ. TR. ദ്രവ്യങ്ങൾ കെട്ടി എ'ക്കയും ചിലർ VCh. princes.

എടുത്തുപടി vu. Nāyer-house, see ഇടം, ഏടം.

എട്ടിയാൻ eṭṭiyāṉ = ചെട്ടിയാൻ; മൂത്തെട്ടിയാൻ TR.

എട്ടു eṭṭu T.M.(C. എണ്ടു from എൺ = 5) Eight.

എട്ടാലൊന്നു $\frac{1}{8}$. തട്ടാൻ തൊട്ടാൽ എ. prov.

എട്ടടിമാൻ a fabulous animal of the Himālaya (എട്ടടിമൃഗങ്ങൾ Nal.) എ. എല്ലാം വട്ടത്തിൽ നിന്നുഴന്നു CG.

എട്ടാം, എട്ടാമൻ eighth. എട്ടാംഎഴുത്തു ജപിക്ക Anj. (ഓം നമോ നാരായണായ).

എട്ടിൽപെറ പൊട്ടൻ born in the 7th month, supposed to be perfect in body (എട്ടിലേതികഞ്ഞിട്ടും VCh.), but deficient in mind.

എട്ടുകാലൻ spider. എ'ന്റെ മട, വല V2. also എട്ടുകാലി.

എട്ടുക്കൊന്നുമുപ്പറ rate of tax levied in Travancore (3 in 10 out of riceland & 1 in 8 upon produce of gardenland) W.

എട്ടുകിക്ക = അഷ്ടുകിക്ക. [കൊട്ടുത്തു KU.

എട്ടുപതിനാറും offerings to Gods മേവക്ക എ.

എൺകയിൽ 8 spoonsful, a med.

എങ്കോൺ octangular.

എണ്ടിശ (ദിശ) the 8 points. Bhg. എണ്ടിചയും നോക്കി RC. looked everywhere for help.

എണ്ണാങ്ക 8 × 4. എണ്മൂന്നു 8 × 3.

എണ്ണായിരം 8000.

എണ്ണാഴി 8 Nāḻi. എണ്ണൂറു 800.

എണ്ണിരണ്ടായിരം 16000 (Anj.)

എണ്പതു eighty എണ്പതിരിക്കോൽ പുര prov.

എണ്പലം 8 palam (a med.)

എണ്മർ 8 persons. എണ്മർയോഗം the Royal council in Cōlanāḍu, 7 persons with the Rāja.

എൺ eṇ M. T. Number; thought. എണ്ണറ്റൊരു പരമാനന്ദം RS. very high.

എണ്ണ eṇṇa T. M. C. Tu. (എൾ, നെയ്) 1. Sesam oil, gen. നല്ലെണ്ണ; എള്ളിലുള്ള എണ്ണ കണക്കേ ലേഹങ്ങടെ ഉള്ളിലുള്ളിശ്വരൻ Anj. 2. oil. എ. കാച്ചുക, തേക്കുക.

എണ്ണക്കര N. pr. a tree. (No.)

എണ്ണക്കുടി a cake V1.

എണ്ണച്ചട്ടി frying pan.

എണ്ണപ്പാത്തി vessel for anointing the sick.

എണ്ണപ്പായിൽ (പഃശി) Rotala verticillaris. Rh.

എണ്ണം eṇṇam VN. of foll. 1. Number, counting. എ. നോക്കുക to count, എ. ഒപ്പിക്ക to settle an account. എ. ഇല്ലാതോളം, എ. അറ CG. innumerable. പിടി എ. പോകയില്ല stunted fruits are not counted. 2. number, piece, article, even of persons. ഇരിപത്തുരണ്ടെണ്ണം നായന്മാർ TP. ഉറായിട്ടുള്ള എ. പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി TR. proffered calumnies. നീരസം ഉണ്ടാവാൻ തക്കവണ്ണം ഒർ എണ്ണങ്ങൾ ഞാൻ നടന്നു പോയെന്നു TR. as if I had committed any thing to displease you. ചെയ്യേണ്ട എണ്ണങ്ങൾ duty. എണ്ണവണ്ണം particular account.

എണ്ണുക eṇṇuka 5. (Te. എന്നു √ എൺ) 1. To count, number എണ്ണിഎണ്ണി കുറുകുന്നിതായുസ്സും GnP. 2. to esteem. എണ്ണപ്പെട്ടവർ influential persons. എണ്ണപ്പെട്ട ആളുകൾ TR. (opp. സാധുക്കൾ). എണ്ണലർ enemies (po.) 3. to recount, relate എണ്ണിപറക to speak diffusely. എണ്ണുന്നിതു ചപലം ഇന്നു കേട്ടാൽ CCh. this sad tale.

എണ്ണിക്ക 1. CV. to get counted. 2. VN. എണ്ണിക്കകൊടുക്ക to account for, എ. നോക്കുക to take a list V1. (T. C.)

എണ്മണി eṇmaṇi = എൾമണി.

എണ്മർ, എണ്മൂന്നു see എട്ടു.

എത eda (C. Te. എദു to lie over against, ready for) 1. Boundary, limit എതെക്കെത്തു, നടുഎത, വടക്ക് എതയോളവും MR. 2. end, crisis എതെക്കു ചേക്ക = കത; പെയിലതേ എതയും Ti.

എതം eδam No. & So. = ഏൽ 2. 3, ആക്കം 2. 3. എതക്കേട്ട = ഏല്ലുകേട്ട.

എതിർ eδir (√ എട see എത) 1. Opposite, adverse. 2. match, comparable എനിക്കാർ എതിർ എന്നു ചോടിച്ചു KR. ഉടൽ മേരുവിന്നെതിർ മുഴുത്തു RC. like Mēru. കായാമിൻ മലർ നിരയോടെതിർ പേശുംകായം Bhg. to vie with. Hence: എതിരാളി opponent, rival; also എതിരി.

എതിരിട equivalent, copy.

എതിരിടുക to oppose, resist.

എതിരേറുക id. കരുതലരോട് എതിരേറും RC.

എതിരേല്ക്ക to advance to meet, oppose.

എതിക്കോൽ spike B.

എതിക്കൊൾക to come against അന്നു തന്നിക്കെതുകൊണ്ടൊരു നേരം RS.

എതിത്തല enemy.

എതിർ തരിക to meet in battle എതിർ തരവേണ്ടും, എതുതാനെൻ മുട്ടിക്ക, എതിർതാപോക്കെതുതാനെന്ന RC. [V1.

എതിർപെടുക to meet, oppose; to be opposed

എതിർപൊരുക to fight അവനോട് എതിർപൊരുതു Bhr.

എതിർമുഖം = എതിത്തപുറം V1.

എതിർമുള്ള breastbone.

എതിർമൊഴി = എതിർപറക V1.

എതിർവാക്കു പറകൊല്ല, എതിർപേശൊല്ല Anj.

എതിരുക, ന്നു (old) പോരാനിണക്കെതിരുന്നിവൻ എന്നറി KR. — Inf. എതിരവേ, എതിരേ 1. Against. അതിനെതിരേ വരുവാൻ അടുത്ത ദിനം Bhr. (= നേരേ) 2. early എതിരേയും അന്തിക്കും എഴുതുക, എതിരവേ സേവിക്ക a med. every morning (= പുലർകാലേ V1.)

എതിക്ക, ത്തു 1. to attack എതിത്തു ഞാനും ചെന്നു KR. എത്തിയെതുത്തുടൻ Mud. 2. to face, resist എതിത്തുനോക്കിക്കുടാ. — adv. എതിത്തേ straight, entirely. എതിത്തേ പച്ച നിറം Ti. quite green.

VN. എതിപ്പു opposition; what crosses one's way, phantom, bad omen V1.

എതു eδu (see എത) Limit? or end? ആ വഴിക്കെ വാങ്ങി എതു തീരായ്കൊണ്ടു വീണ (jud.) being too exhausted to reach home.

എത്തുക ettuya (T. അത്തു, C. T. എട്ടു, Te. എതു, √ എതു) 1. To stretch as far as, reach, arrive പീടികെക്ക് എത്തി, with Dat. അടിയിലേക്ക or അടിക്ക് എത്തി MR. dived to the bottom. മതിലിന്മേൽനിന്ന് എത്തിനോക്കി TR. peeped over. എത്താത്ത മരുന്നു prov. not to be found. ഇവരെ വിചാരം മുഴുവൻ എത്തുകയില്ല TR. will not be accomplished. അതിന്ന് എത്താഞ്ഞാൽ Bhr. if I fail to fulfil the vow. ഭരിപ്പാൻ എത്തുമോ സുകൃതിക്കല്ലാതേ KR. only a virtuous man can rule such a land (= കൂടുക). എത്തുക ഇല്ലെന്നറിഞ്ഞാർ Bhg. we shall not conquer. എനിക്ക് അവനെ കൊണ്ട് എത്തുകയില്ല no profit. ഇങ്ങനേയുള്ള പുത്രർ ആക്കുമേ എത്തിക്കുടാ CG. (= കിട്ടുക). എത്തീടാ ബാലമരണം SG. (= വരിക). 2. v. a. to reach, obtain. അവളെ എത്തിയില്ല യയാതിക്കും Bhr 1. could not come up with her. നിന്നെ ഇങ്ങെത്തിയതീശ്വരാനുഗ്രഹം Bhg. providentially I met thee. സ്ത്രീകളെ എത്തി പിടിപെട്ട Mud. (generally with Soc.) എന്നോട് എത്തുകയില്ല Bhr. shall not overtake me.

VN. I. എത്തം reach, length.

II. എത്തൽ, എത്തു 1. reaching. എത്തുപെട്ടപ്പോൾ Sah. when within reach. എത്തുതീരായ്കൊണ്ടു വീണ jud. fell before I could reach. ഒരു എത്തുപാടും ഇല്ല So. there is no getting at him. 2. halting.

CV. I. എത്തിക്ക 1. to make to reach. ആളെ കിട്ടിയാൽ സന്നിധാനത്തിങ്കൽ എത്തിക്കും TR. shall send up. അറിഞ്ഞു വന്നാൽ എത്തിക്കാം report. പട എ. to gather a host. നമസ്കാരം നേച്ചു എ. to perform, പണം എ. to spend. 2. freq. കാൽ എത്തിക്ക to walk with difficulty, halt, എത്തിച്ചു നടക്ക, എത്തിക്കൽ (= ഏന്തൽ).

II. എത്തിപ്പിക്ക id. എ'ക്കേങ്ങേടത്ത് എ'ക്കാം TR. ചരക്കു നഗരങ്ങളിൽ എ. to transport to.

എത്ര etra, old എത്തിർ (എ+തിർ) What quantity? how much, how many? എത്രച്ച, എത്തെത്ര (distributive) how much to each? എത്രശ്ശ പോരും what measure? എത്രേക്കു for how

much? എത്രോടം, എത്രത്തോളം how far? എത്രോട്ടു വരുന്നു MR. how far do you venture! (=stop!)

എത്രയും how muchsoever, very much എത്രയും ഏററം കൊതിച്ചൊരു പുത്രൻ CG. long desired. എത്രയൊ സങ്കടത്തോടെ കരഞ്ഞാലും (pathetically).

എന see II. എന്നു.

എനി often=ഇനി.

എൻ eṅ T. M. Tu. aC. (=യൻ) Obl. case of യാൻ, ഞാൻ T. എന്നാണ I swear by myself (Dat. എനിക്കു & എനക്കു).

എൻപുരാൻ 1. my Lord. 2. എമ്പ്രാൻ a class of sacrificing Brahmans at Nīlēśwaram etc. എമ്പ്രാൻെറ വിളക്കത്തു വാരിയൻെറ അത്താഴം prov. മങ്ങലത്ത എമ്പ്രാന്തിരി TR.

എൻ പെരുമാൻ B. a low Brahman class.

എന്തു enδu T. M. Te. C. (എം+തു) What? also=എന്തിന്നു why? എന്തെടോ താൻ ഇങ്ങനേ പാൎക്കുന്നു PT. എന്തെന്നു, എന്തിട്ടു why? ചെയ്യാസ്സാൻ എന്തേ Bhr. why not do? എന്തായി വന്നു TP. why did you come? അതെന്തൈ what for? V1. നിന്ദിച്ചാൽ എന്തേ ഫലം Bhr. അപ്പോർ എന്തിന്നു പറയുന്നു better leave it undescribed.—

എന്തുവാൻ ഇതങ്ങൊരു ജന്തു PT.

എന്തിരം, എന്തറം, എന്തനം, എന്നണം; എന്തിരം & എന്തനം മാച്ചി vu. No. എന്തപ്പനാണ്ടി Cott.—used for the name of something unknown, unremembered etc. ആ എന്തിരം കൊണ്ടു വാ that "thing" there—എന്തിരത്താണ് loc.=what have you come for?

എന്നി enni, എന്നിയേ, എന്ന്യേ (fr. അന്യേ, or ഇന്നി) 1. Without. ചിന്തയെന്ന്യേ KR. (=ഇല്ലാതേ). ഭുജിപ്പതിന്നാം സക്തി എന്നീ Bhg. ദുഃഖമെന്നിയേ Bhr. 2. except (=അല്ലാതേ) ഒരുവർ നാവെന്നി വേണ്ടാ HNK. nothing required but one's tongue. ക്ഷത്രിയരിൽ എന്നി മററുള്ളവരിൽ ഇല്ല Bhr.—As conjunction with Inf. ഞങ്ങൾ എന്തറിഞ്ഞു നിങ്ങൾ ചൊന്നതു കേൾക്കയെന്നി Bhr. or with finite Verb. ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്നെന്നിയേ ഇരിക്കയില്ല ഞാൻ KR. അവരെ വധിച്ചെന്നിയേ എന്നും സുഖമില്ല KR. Absolute: എന്നിയേ ബൌദ്ധന്മാർ തോററാൽ KU. on the other hand, if—അവിടത്തേ അച്ചന്മാരോടും എന്നിയേ ഉള്ള രാജാക്കന്മാരോടും TR. (=ശേഷമുള്ള).

എന്നിയോ എന്നു ചോദിച്ചു any thing besides?

I. എന്നു eṅṅu (C. T. എൻറു √ എ) What day? when? ഞാൻ ഒളിച്ചവാറ് എന്നു കണ്ടു AR. എന്നിനി കാണുന്നു Bhr. എന്നു പോൽ യൌവനം ആളുന്നതു CG.

എന്നും, എന്നെക്കും always. എന്നെന്നും വരികയില്ല, വിശ്വാസമായി നില്ക്കുന്നത എന്നെന്നേക്കും നന്നു TR. for ever and ever.

II. എന്നു T. M. C. (C. Te. Tu. അനു, see അനേ) past tense of def. V. എനു 1. To sound, say, think. ചതി എന്നാർ they called it a cheat. പോ എന്നാൾ etc. the present obsolete; fut. എന്മൂ. 2. aux V.=ആക, to sound thus, appear thus, be such.

adv. part. എന്നു 1.=ഇതി, ഇത്ഥം, ഏവം S.—പേൎത്തും നീ നീ നീ എന്നു നിന്ദിച്ചു Bhr. abused him, saying: thou!; so: എന്നു പറഞ്ഞു, കേട്ടു, ഓൎത്തു, തോന്നുന്നു & other Verbs of speaking, showing (താ എന്നു ചൂണ്ടി Mud.) or perception & resolution.—also before Nouns: ഗിരിക എന്നു തന്നേ പേർ അവൾക്കു Bhr. സീത എന്നെന്നുടെ നാമം KR. നല്ലതു വരും എന്നു നിൎണ്ണയം, എന്നു സിദ്ധം, സമ്മതം, എ. എൻെറ മതം, പക്ഷം etc. ചത്തു പോം എന്നു സങ്കടം SG. ഇരിക്ക എന്നു രാമൻെറ ചൊല്ലിനാൽ ഇരുന്നു KR.

Often with ഇങ്ങനേ, etc. എന്നിങ്ങനേ, എന്നേവം, എന്നിത്ഥം. Also യുദ്ധത്തിൽ മരിക്ക എന്നു താൻ ശത്രുക്കളെ ഒടുക്ക എന്നു താൻ പക്ഷം ഈ രണ്ടും ഒഴിഞ്ഞൊരു ധൎമ്മം ഇല്ല Bhr.

2.=എന്നാൽ or f.i. വിളിച്ചാൽ എന്നു സംസാരിച്ചാൽ കേൾക്കുന്നത്ര ദൂരം jud.

Comp. with Verbs അല്ല f.i. എന്നു തന്നെ അല്ല moreover; ആക f.i. ഇല്ല പൊറുതി എന്നാക

യാൽ there being no hope of pardon. നിലാ അവന്റെ കൈവശമെന്നാക്കി MR. declared it to be his. എന്നെ ശത്രുവെന്നാക്കി PT. അവ ണ്ണമല്ലെന്നാക്കുവാൻ ആരുള്ളൂർ AR. who can alter it? ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും ഇല്ലെന്നും ആക്കുന്ന തും ഭവാൻ SiPu. thou makest worlds & destroyest them.

— ഇട്ടക f.i. എന്നിട്ട considering that, in consequence thereof കായ്മയല്ലെന്നിട്ടുപേക്ഷിച്ചു Nal. seeing its uselessness, he dropped it. എന്നിട്ടും nevertheless.

— ഇരിക്ക f.i. എത്ര എന്നിരിക്കിലും in whatever measure. എന്നിരിക്കുമ്പോൾ when it happens, that —; also: എന്നിരിക്കുന്നൊരു ടിക്കിൽ, എന്നിരിക്കേ under such circumstances.

— ഇല്ല, ഉണ്ട f.i. അരുതെന്നില്ല Bhr. I cannot say: no. വരുന്നെന്നാണ്ടോ, വേണം എന്നില്ല. ഇന്ന ജാതി എന്നില്ല ശംഭുസേവനം ചെയ്യാൽ SiPu. it matters not of what caste you are. ഇന്നതു ചെയ്യീടാവു എന്നില്ലാത്തവൻ SiPu. unconcerned about any law.

— വരിക f.i. കരങ്ങിനെ അയക്കുകൊണ്ട് അവർ അച്ഛന്മാർ എന്ന വന്ന KR. their sending a monkey proves that — സുബുദ്ധി ഇല്ല എന്ന വരും, എന്റെ പ്രയത്നം നിഷ്ഫലം എന്ന വരരുതു it must not turn out vain labour. ധൈര്യവാൻ എന്ന വരുത്തീടുവാൻ ഇതോ നല്ല Nal. is this the way to prove your courage? വെറുന്നിലത്തു കിടക്കുന്ന വരുത്തി ദൈവം Bhr. God brought it about, that we must.

— വെക്ക f.i. ഉഷ്ണൻ എന്ന വെച്ചു കൊന്ന (= എന്നിട്ട). നന്മ്പാർ എന്ന ഞാനോ വെക്കയില്ല TP. I shall no more dub you N. നന്മ്പാർ എന്ന വെച്ചാൽ നമ്മുടെ ഒരു പ്രവൃത്തിക്കാരനാകുന്ന TR. as for the N. he is but my servant (= എന്നാൽ). സായ്വക്കളെ കല്പന എന്ന വെച്ചാൽ നാം വരികയും ചെയ്യാം TR. Often with relatives കല്പന ഏതു പ്രകാരം വരുന്ന എന്ന വെച്ചാൽ അതിൻപണ്ണം കേട്ട നടക്കാം TR.

— വേണം f.i. ഹേതുവെന്തെന്ന വേണമല്ലോ KU. you wish to hear, why.

— വേണ്ട f.i. മരിച്ചാൻ എന്നേ വേണ്ട Bhr. it must be said at last: he died. ഉഷ്ടൻ എന്നെ വേണ്ട truly a bad man! എന്ന വേണ്ടാ "in short".

With Nouns: എന്നേ വിശേഷമേ നന്നിതെടാ സഖേ Bhr. indeed well done! എന്നേ സുഖമെ, എന്നേ കഷ്ടമേ etc. that's a joy! what a grief! എന്നേ ഗുണം വരൂ Mud. thus only can you be saved. എന്നേ തുഷ്ടി ഉള്ളു PT.

Cond. എങ്കിൽ, എന്നാൽ 1. if so, then = ആയാൽ, ആകിൽ f.i. നില്ലുനില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കൊല്ലുന്നതുണ്ട KR. if you are for fighting. ലേശം ഇല്ല എങ്കിൽ ഗ്രഹമേ പോരും Bhr. എങ്കിൽ വരിക well then come! എന്നാൽ അവനെ വരുത്തുക VetC. — ചോദിച്ചു എങ്കിലോ what if you did ask? perhaps you should ask. — Amplified തിരുവുള്ളം ഇല്ലെന്നാകിൽ, എന്ന വരുന്നാകിൽ Bhr. ഭക്തി ഉണ്ടെന്നായീടിൽ AR. എന്ന വന്ന പോയാൽ Mud. if unfortunately. — 2. എന്നാൽ & എങ്കിൽ stand often in the beginning of treatises എങ്കിൽകേട്ടുകൊള്ളുക, എങ്കിലോ കേട്ടാലും Bhr. hear then! രാജാവചക്കൽക്ക സാലാം എന്നാൽ TR. what I have to say is as follows (heading of letters). Also at the close before the date എന്നാൽ കൊല്ലം ൻറാ etc. "so done in the year etc." 3. എന്നാൽ is often connected with Interrog. pronouns ആയു എത്ര ചൊല്ലുണ്ടെന്നാൽ MR. the reason for this is as follows. എത്ര മണിയുവരാൻ കല്പന എന്നാൽ വരാം TR. at the hour you wish. 4. in that case, but. സൂക്ഷ്മസ്ഥിതിസംഹാരാദികൾ ചൊല്ലി സ്തുതിക്കാം എന്നാൽ അതു സ്തുതിയായ്വരുകടാ VilvP. I might attempt to praise, but it could hardly be called praising. 5. viz. that is to say or തിട്ട എന്നാൽ തിണമേൽ, നാം അവക്കു എ. പട്ടക്കു കൊടുക്കാം, കത്തുമെയ്യേ തട്ടിയതു എ. കൊല്ലുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു, വരുത്തി എന്നാൽ വിളിച്ചു jud. No.

Concessionals: എന്നാലും, എങ്കിലും even if so, although. കണ്ടു എന്നാലും കട്ടുകൊണ്ടു പോകയില്ല PT. though I should find something. എവിടെ എങ്കിലും wheresoever. ഇന്നെങ്കിലും

this time at least. അല്ലിൽ എന്നാലും കിട്ടും KeiN. even at night. വേണം എങ്കിലും വരാതു however much wanted. Amplified എന്നാകിലും, എന്നു വന്നാലും etc. double: ആണുങ്ങൾ എങ്കിലും പെണ്ണുങ്ങൾ എങ്കിലും ആരെയും സമ്മതിച്ചീടൊല്ലാ കാണുവാൻ KR. permit neither men nor women. എന്നെ എന്നാകിലും എന്നുടെ സോദരൻ തന്നെ എന്നാകിലും ഒത്തു ഭുജിക്ക നീ DN. eat either me or my brother.

adj. part. എന്നു, എന്നുള്ള (fut. എന്മു) such, that ഞാൻ എന്ന ഭാവം the thought of I, of self. വെല്ലാം എന്മൊരു ചമയത്തോടെതൃത്തു RC. പുത്രൻ ഉണ്ടായെന്നുള്ള സന്തോഷത്താൽ KR. the joy of having a son. എന്നപോലെ in like manner as, എന്ന നേരം, എന്നപ്പോൾ എന്നവാറെ whereupon. എന്മേടം, എന്നുമെടം RC. when he said. എന്മോളം ധീരൻ CG. so bold as to say.

part. Nouns a., രുരു എന്നവൻ Bhr. = രുരു നാമാവ് the person called Ruru. അതു എന്നതു പരൻ Tatw. the word "it" signifies God. വന്നിരക്കുന്നവർ എന്നവരെയും കൊല്ലുമോ KR. does one also kill suppliants? കൊല്ലുന്ന ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുകെന്നതേ വരൂ Bhr. dangerous beasts are of course killed. b., എന്നതു = ആയതു. എന്നതുകൊണ്ടു കുടിച്ചു ഞാൻ Nal. consequently I drank. എന്നതു പോരാ VCh. and what is more. എന്നതിന്റെ ശേഷം after that etc.

adv. part. fut. എന്മാൻ (rare) അരുത്, എന്മാനരുൾ ചെയ്തു Bhr. (= എന്നു). കൊല്ലും എന്മാനും ഇല്ല KR. nor does it follow that. ആചാരമല്ലെന്മാൻ എന്തുമൂലം CG. രണ്ടു ക്ഷേത്രങ്ങളും തുല്യാകാരങ്ങൾ എന്മാൻ ഹേതുവാകുന്നതു Gan. the reason why both figures are equal.

Inf. എന = അനേ 1. forms many Adverbs ചിക്കെന, വട്ടന, ചെറുങ്ങെന etc. 2. it serves for hypothetical affirmation, അവൻ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ തലപോയേനേ it would have cost him his head. (vu. പറഞ്ഞിനായിരുന്നു = പറഞ്ഞേനേ — ആ.) 3. with past part. a kind of Imper. വാതിൽ തുറന്നെന TP. open!

എപ്പുറം eppuṙam What side? (എ) V1.

എപ്പേരും eppērum (എ) Every one, എപ്പേർപ്പെട്ടതും, എപ്പേരിൽ പെട്ടതും of whatever description, all included (doc.) ചന്ദനദാസനുള്ളർത്ഥമെപ്പേരുമേ Mud.

എപ്പോൾ eppōḷ (പോഴ്) What time, when? also എപ്പോഴേക്കു, എപ്പോഴുതു; with ഉം always.

എമൻ emaṅ Tdbh. യമൻ f. i. ഭയങ്കരനായൊരെമനെപ്പോലെ KR.

എമ്പ്രാൻ embrāṅ see എൻപുരാൻ. [po.

എമ്പ്രാദോർ Port. Emperador, emperor. Nazr.

എമ്മൻകിടാവു (എമ്മൾ = നമ്മൾ) N. pr. Minister of Cōlattiri.

എയ്തുക, യ്തി eyδuγa T. a M. To get, obtain (= എത്തുക 2.) എയ്തലാം ഇലങ്കമാനഗരം, എയ്തിനാർ അമരർ ആലയങ്ങൾ, അഴകാന്തപൂജകളും എയ്തി (performed) RC.

എയ്യുക, യ്തു eyyuγa T. M. (C. Te. ഏ, എച്ചു, എഗുച്ചു) To shoot an arrow, ബാണംകൊണ്ട് അവനെ എയ്തു, കഴുത്തിൽ എയ്താൻ Brhm.; also with double Acc. നൂറായിരം ശരം എയ്താൻ കൃതാന്തനെ UR. fig. കണ്ടുനത്തെല്ലുകൊണ്ട് എയ്തു നിന്നാൾ SiPu. —

CV. എയ്യിക്ക. [to practise archery V1.

VN. എയ്ത്തു shooting, also എയ്യു പയററുക

എയ്യൻ (C. Te. ഏദ്ദു) porcupine, hedgehog MC.

എയ്യമ്പന്നി — its quills എയ്യന്മുള്ളു.

എയ്യമ്പുല്ലു see ഏരകം.

എരിക്കു erikkụ T. M. (Tdbh. അർക്കം, or എരി foll.) Calotropis gigantea. വെള്ളെരിക്കു white flowered swallow wort, Siva's flower, Anj. എരിക്കില a med. എരിക്കിൻപൂ GP. എരിക്കുമാല wreath of Siva.

എരി eri & ഞെരി T. M. Te. (C. Tu. ഉരി) Heat, burning, pungency. പുരം എരിചെയ്യുതിന്നു Bhr. എരിചിതറിനമിഴി RC.

എരിക്കിഴങ്ങു green ginger ഇഞ്ചി.

എരിക്കൊള്ളി firebrand.

എരിതീ burning flame.

എരിപുളി hot curry with buttermilk.

എരിപൊരി extreme heat of body എ. പൂട്ടണ്ടാ Nid. എ. സഞ്ചാരം പിടിക്ക med.

എരിമരം = എരിക്കൊള്ളി, also wood which ignites easily.

എരിമീൻ a fish V1.

എരിയുക v. n. To burn എരിയുമഗ്നി KR. ഊതിയാൽ എരിയുമോ PT. എരിഞ്ഞുപോയി it is consumed; too pungent. fig. സൂതചിരഹത്താൽ എരിയുന്ന മനം KR.

VN. I. എരിവു (എരു vu.) 1. pungency. മുളകിന്ന് എ. പെച്ച ripe for pickles. 2. zeal. എരിവുകാരൻ vehement, zealous V1.

II. എരിച്ചൽ id. of eyes, mouth burning from pepper. എരിച്ചകറി (vu. എരിശ്ശേരി) a very hot curry.

എരിക്ക v. a. 1. To kindle fire, as smith; ignite iron. 2. to burn മുപ്പുരം എരിച്ചവൻ Siva. നാക്ക കണ്ടിച്ചു തീയിൽ എരിച്ചേ മതിയാവു PT. 3. to hiss as rocket, snake. എരിച്ചു കത്തുക to go off like wet gunpowder.

VN. എരിപ്പു V1. flame; torch.

CV. എരിപ്പിക്ക V1.

എരുമണം (എരിവു) smell as of pepper, observed in some soils, unfavourable to cocoanut planting.

എരുളി (എരിവു, പുളി) = എരിപുളി.

എരിമ erima എരുമ T. M. C. Te. (Tu. എരു m., എമ്മെ fem.) Buffalo, chiefly the cow = കാലി (m. പോത്തു). എരുമപ്പാൽ അതിശ്രേശീതളം താന്നും ഏറവും GP.

മലയെരിമ 1. jungle buffalo. 2. med. moonplant on Himālaya (പട്ടവതി S.)

എരുമക്കള്ളി a milkplant Ericyne V1. also എരുമത്തൊളി Rh.

എരുമക്കാരൻ buffalo driver or keeper.

എരുമാൻ (prh. എരു bullock?) N. pr. a caste of masons (2988 in the Taḷiparambu Tāluk മൺചുവർ പെക്കുന്നവർ) = കോലയാൻ.

എരുതു erudu T. M. C. Te. (Tu. എരു like prec.) 1. Bullock, ox = നല്ലകാള, മൂരി, chiefly as beast of burden സാമാനം എരുതിന്റെ പുറത്തു കയററി TR. പെള്ളെരുതിൻ മുതുകേറി AR. fig. എരുതു ഭാരങ്ങൾ ചുമന്നിട്ടും പിന്നേ കരുണക്കുടാതെ അടിക്കുന്നെന്തിന്നു KR. എരുതാക്ക to geld; to unman. So. 2. red? (aT. Te. എരു = എരി) എരുതേ So. early in the morning.

എരുതുക്കാരൻ bullock driver.

എരുത്തിൽ bullock house (from obl. or compos. case എരുത്തു).

എരുന്തു erundu T. M. & എരിന്തു Shellfish in rivers എ. തപ്പുമ്പോൾ നില തെററി MR.

എരോപ്പ Port. **Europe** in N. pr. of plants എ'കൈത, എ'ത്തുമ്പ, എ'പ്പൂള; also എ. ചൂരൽ weaver's reed TR.

എറ see **ഇറ.**

എറി eṟi T. M. A throw = ഏറു f. i. എറിയിട്ടക; എറിക്കണ്ണൻ frowning, coquetting.

എറിയുക to throw, fling അരി എറിഞ്ഞാൽ കാക്ക prov. വാൾ കൊണ്ട് ഒന്നെറിഞ്ഞു Bhr. with Acc. of the person hit പാറ കൊണ്ട് എ. നിരിലേ തിങ്കൾ തന്നേ CG. നമ്മെ എറിഞ്ഞകളഞ്ഞു, കാട്ടിൽ എറിഞ്ഞുകൂ CG. abandon. എറിഞ്ഞുപറക V1. to talk as if throwing stones at once. ഒട്ടക്കണ്ണെറിഞ്ഞു നോക്കി Bhg. an angry Rāxasa. —

VN. ഏറു q. v. [hawk.

എറിയൽ, V2. എറിപെള്ളാടൻ = ഇറവുള്ളാളൻ

CV. എറിയിക്ക, as ചീന്തിച്ചെറിയിച്ചാൻ Mud.

എറിക്ക eṟikka T. M. 1. (No.) To protrude. 2. B. to shine as sun (= എരി?). 3. to remove the bark from timber, rough hew for sawing V1. മുറിക്കുന്ന മരം എറിക്കുന്ന ചിലർ KR.

എറുമ്പു eṟumbu T. M. (C. ഇപ്പു, see ഇ — & ഉ —) Ant.

എറുമ്പൊഴുകൽ line of hair on the belly (loc.)

എററു eṟṟu T. M. (from എറി, ഏറു; C. Te. ഏട്ടു) 1. A blow, chiefly beating clothes = അലക്ക. 2. sprinkling of water (പെള്ളം തളിക്ക) a ceremony performed by വണ്ണാൻ 3rd day after birth, 7th day after death; & followed by change of raiment എറവും മാറും KU. 3. trap, snare എറവെക്ക V2. (see ഏറു 4).

എറുക 1. To throw, as with sling, fillip, propel, spirt (= കടയുക) ശര കൈകൊണ്ട് എ റിനാൻ Bhr. കല്ലെടുത്തെറിയും തല്ലിയും Anj. (രാമൻ) എയ്യുന്നതും വലി തോളിൽ എറുന്നതും കണ്ടുകൂടാ KR. 2. to beat hard B.

എലാഞ്ജുക elāñjuya To be agitated as water in a half filled vessel (ആഞ്ജു ക.), also ഓളാഞ്ജുക.

എലി eli 5. (C. ഇലി) Rat, mouse; കാട്ടെലി = പെരിച്ചാഴി, ചുണ്ടെലി small mouse.

എലിക്കത്തിരി, എലിക്കണി rat-trap (of iron).

എലികരൾച്ച gnawing of mouse.

എലിക്കാട്ടം (കാഷ്ഠം) used med. MM.

എലിച്ചുവട്ട a perfume, ഗ്ലാഞ്ജനഗ.

എലിച്ചെവി (= മൂഷികപർണ്ണി) Evolvulus emarginatus or Salvinia cucullaris Rh.

എലിത്തടി Pothos pertusa Rh. [roof.

എലിനടകൾ, എലിക്കോൽ, എലിപാട parts of

എലിപ്പച്ച Tantr. a plant. [arsenic.

എലിപ്പാഷാണം, — മരുന്ന, — വിഷംratsbane,

എലിമഞ്ച, എലിപ്പത്തായം rat-trap (of wood).

എലിമട rat-hole, also എലിപ്പാതാളം.

എലിവാള Spinifex squamosus Rh.

എലിവിൻപശ see ഇലവിൻപശ med.

എലുമിച്ച elumičča T. Palg. Lemon tree, med.

എലുമ്പു elumbu T. M. C. (C. Te. എമുക) Bone.

എല്ലും എലുമ്പും പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന very lean, നട്ടെല്ലിനു spine.

എലുമ്പൽ small bone. [ത്വണം Bhr.

എല്ല Tu. M. bone നിന്റെ എല്ലെല്ലാം നുറുക്കുക

എല്ലുകാമ്പു, — കഴമ്പു marrow = അസ്ഥിസാരം.

എല്ലുകൂടം skeleton V2. [whites.

എല്ലുരുക്കം, എല്ലുരുക്കിവാച്ച gonorrhœa, the

എല്ല ella (So. എല്ല) T. M. C. Te. Limit = എത.

എല്ലെക്കൾപ്പെടുത്തുക to circumscribe (dict.)

എല്ലാം, എല്ലാവും (neg. of എല്ല) unbounded, all. adj. noun, adv. എല്ലാറ obl. also എല്ലാ യിലും ഇളയ TP. youngest = എല്ലാറിലും. — ആർ എല്ലാം who all? എന്തെല്ലാം കാഴ്ചവെ ച്ചു KU. എല്ലാംകൊണ്ടും anyhow.

pers. n. എല്ലാവനും, — രും.

എല്ലാ (വി)ടവും everywhere. [daily.

എല്ലായ്പോഴും (old എല്ലാപ്പോഴും V1.) always,

എല്ലീരും T. a M. you all (Pay.) [എഴുതി TR.

എല്ലോ ellō = അല്ലോ Is it not? എന്നും എല്ലോ

എവംഗലിയോൻ Syr. Gospel V1.

എവിടത്തു, എവിടെ eviḍē (എ) Where? Dat. എവിടേക്കു, — ടത്തേക്കു whither?

എവിടേയും anywhere. [Bhr.

എവിടത്താൻ (vu. എവിടുത്താൻ) = എങ്ങാൻ

എവ്വിടം what place, passage? രാമായണത്തിൽ എവ്വിടം കഥ നല്ലു KU.

എവ്വണ്ണം how?

എവ്വഴി CG. whither? [ശോടയും CG.

എശോദ ešōḍa Tdbh. യശോദ f.i. താരുമെ

എളന്ത eḷanda, എളന്ത A plank V1.

I. എളി eḷi So. Loins = ഒടി; ഉടുപ്പ് എളിയിൽ തി രുകുക So. = ഉടുക്ക; എളി ഒടിക break the back V1. (= thin part).

II. എളി T. M. (comp. ഇള) To be light, slight. adj. എളിയവൻ in prov. opp. to വലിയവൻ; നാട്ടിൽ എളിയോരും വലിയോരും വന്നെനക്കു TP. high & low came to woo me. വേണ്ടുകിൽ എളിയതും ചെയ്യാം prov. what is mean; എളിയ മോഹമല്ലെനിക്കു KR. not a small desire.

Neuter എളിതു 1. mean, slight താൻ ഒട്ടെളിതായാൽ prov. അവന്റെ സുകൃതം എളിതല്ല Nal. no small luck. അത്തൽ, മോടം എ. KR. 2. easy പാലിപ്പതിന്നു, നന്നാക്കുവാൻ ഒട്ടുമേ എളിതല്ല, അതിന്ന് എളിതുനിരൂപിച്ചാൽ Mud. So often with Dat. ഭക്തരികൊണ്ടൊഴിഞ്ഞ എളിതല്ല മോക്ഷത്തിന്നു.

VN. എളിമ lowliness. [കാൻക്കുറ RC.

എ'പ്പെടുക to humble oneself V1. എളിമപ്പെടുഴ എളിമക്കാരൻ humble.

VN. എളിപ്പം (also എളിവു V1.) 1. facility, brevity; easy. എളിപ്പത്തിൽ തരാം easily. എന്ന് അറിവാനൊരു ചില എളിപ്പം Gan. കീ ഴ്പെട്ട പതിപ്രാണം എതുമെ എളിപ്പമാം PT. 2. also = എളിമ f.i. കുട്ടികൾ കേളിവിന് എളിപ്പം വിളിച്ചു TP. joked at K.

എൾ eḷ 5. (what is slight) Sesam. എള്ളും പയ രും എറിക to sow, വെട്ടുക to reap. പറമ്പിൽ എള്ളുണ്ടാകി MR. എൾപൂചിന്നഴൽ ഉണ്ട നാസി കെക്ക് കപ്പം വരായ്കയാൽ Prahl.

എള്ളോളം ഇല്ല not a bit. എൾ is prov. for every thing slight എള്ളു ചോരുന്നതു, എള്ളോളം തിന്നാൽ, എള്ളും തുള്ളും prov.

എണ്ണിപ്രായം (=$\frac{1}{8}$ of നെന്മണി) smallest measure ശരങ്ങളാൽ അവറെ എ'മാക്കി AR. = നുറുക്കി (also എൾപ്രമാണം).

എള്ളിടുക offering of Sesam to the dead.

എള്ളെണ്ണ = നല്ലെണ്ണ Sesam oil.

Kinds: ചിറ്റെൾ, the oil used for the body.

കാരെൾ for common oil.

ബൊമ്പായെള്ള white variety.

കാട്ടെള്ള wild Sesam.

മയിലെൾ a tree yielding no oil.

I. **എഴ eḷu** (VN. of foll.) T. M. 1. Height ആഴിയിൽ എഴതിര പോൽ RC. rising wave. 2. prominence മുകിന്നു നല്ല എഴവുണ്ടു V1. right size. എഴവുകാരൻ well made. 3. by-gains V1. produce B. 4. = എഴുക club വൃതൻ ഇരിപ്പെഴമഞ്ഞെടുത്തു Bhg. കന്തം ഇരിപ്പെഴകി വരാൽ പട RC.

II. **എഴ = ഏഴ** Seven. എഴവർ 7 persons. എഴരണ്ടു 7×2 see അവനി. എഴ മൂന്നു 7×3. എഴപതു 70. ഇല്ലത്തേക്കു എഴപത്തെണ്ണം കെട്ടും prov. എഴനിലമാടം house of 7 stories.

എഴുന്നൂറന്മാർ Rom. Catholics from Nāyer castes, Coch.

എഴുക, ന്നു eḷuya T. M. C. (Tu. ഏര, ലക്ക Te. ഏക്കു, ലെ) 1. To rise താണ കണ്ടത്തിൽ എഴുന്ന വിള, എഴുന്ന ഊക്കിന്നു തുള്ളിയാൽ prov. ആനന്ദവാരിയിൽനിന്നു മെല്ലെന്നെഴുന്നു നികന്നു CG. മന്നവൻ പോരിൽ എഴുന്ന വരികിൽ Bhr. പൊടി എഴുന്നിരിക്കും a med. (in leprosy). Inf. പൂമേനിതാനേ എഴുത്തുടങ്ങി CG. തെളിവെഴുനിവി RC. asked clearly. 2. to come. എഴുന്തീ forest fire, spontaneous. വാതത്താൽ എഴുന്ന നോവു a med. (=ഉളിച്ചു). പള്ളിക്കു പണം എഴുവാൻ ഉണ്ടു V1. (hon.) 3. to be high എഴഞ്ചെഴും പറവ പോലെ RC. tall big bird. As hon. auxil. in ചൊല്ലെഴും celebrated വാണെഴും, ഏറാം എഴുന്ന പീഡ CG. വേദപ്പൊരുളായി എഴുന്നുള്ളുവൻ Vil. ദിനത ഒഴിഞ്ഞെഴും നാരായണൻ (Matsj.) = ഉള്ള.

എഴുമ്പൽ (3) large grass B. എഴുമ്പല്ലിൽ ഒളിച്ചു So.

VN. (T. എഴുച്ചി) പതിപ്പോളം നേരം എഴിച്ചമെപ്പേട്ട KR. = rising. also എഴുമ RC.

എഴുകു eḷuyu = എഴു 4. q. v.

എഴുതുക eḷuduya T. M. (fr. prec. = ചായം കയറുക) 1. To paint ചിത്രങ്ങൾ എഴുതിയ ഭിത്തി VCh. മുളകെഴുതുക a torture. കഴമ്പാക്കി കണ്ണിൽ എ. MM. കളികയാക്കി മുലപ്പാലിൽ എ. a med. (into the eyes).

2. to write; a native book is to be written according to the rule എള്ളിട, നെല്ലിട, വെല്ലും, നെല്ലി leaving a sesam width between the letters, a rice grain's distance between the lines, making the left hole of the leaves square, the right round. With Dat. പോയ വർത്തമാനത്തിന്നു് എഴുതി wrote to me about his having gone. Double Dat. ആ അവസ്ഥകൾ നോംകൂ എഴുതി TR. wrote to me about it. നൊമ്മെ കൊണ്ടു് ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥകൾ സംസ്ഥാനത്തിലേക്കു് എഴുതി അയച്ചു reported falsely about me. ആ കായ്വും തൊട്ടു് എ.

എഴുതി അയക്ക, വിടുക to write to one. ശേഷം അവസ്ഥ എഴുതിയുട്ടതിൽ ആകുന്നു TR. in the letter sent.

എഴുതികൂത്തിയതു = തലയെഴുത്തു.

എഴുതിക്കൊടുക്ക to give on lower tenures TR. ദ്രവ്യത്തിന്നു എ'ത്തു TR. obtained money by mortgaging, so നടപ്പിന്നു എ.

എഴുതിവാങ്ങുക (=എഴുതിക്ക) to take land on lower tenures കഴിക്കാണത്തിന്നു എ'ങ്ങി MR. but also എന്നോടു എഴുതി വാങ്ങി jud. took down my deposition.

എഴുതിവരിക to be written. എന്നിങ്ങോട്ടു എ'ന്നു TR. they wrote to me that. അവിടുന്നു എ'ന്ന പ്രകാരം as I hear from thence.

എഴുതിവെക്ക to write deliberately, sign അതിന്നു നമ്മുടെ കയ്യൊപ്പു താഴേ എ'ച്ചു TR.

3. to learn. എഴുതിക്കയറി വന്നാൽ coming home from school.

CV. **എഴുതിക്ക** 1. to cause to paint or write, teach അരിയിൽ എ. first lesson. 2. to obtain a

document. ഒറിയാക എ'ച്ചു കൊണ്ടാൻ TR. purchased the house on Otti tenure. വലെച്ചു നിലം എ. tortured him till he gave up the field. അമ്മാവനെ കൊണ്ട് ഉഭയങ്ങളും പറമ്പുകളും എന്റെ സ്ഥാനങ്ങളും ചെമ്പോലയിൽ എ'ച്ചു TR. made him to sign away my property etc. എഴുതിക്കൊട്ടത്ത മെയ്യും എഴുതിച്ചു കൊണ്ട മെയ്യും അറിയും സാക്ഷി (doc.)

എഴുത്ത 1. picture, painting. കണ്ണെഴുത്ത po. 2. writ, letter. (= അക്ഷരം, ലേഖനം) എഴുത്തും കുത്തും കൊടുത്തയക്ക prov. പുറത്തെഴുത്ത the address. 3. learning, കുഞ്ഞനെ എഴുത്തിന്നു കൂട്ടുക to take as pupil. എഴുത്തും ശാസ്ത്രവും പഠിക്ക (prov.)

Hence: എഴുത്തച്ചൻ schoolmaster, teacher = എഴുതിക്കുന്നവൻ.

എഴുത്തൻ 1. writer = എഴുത്തുകാരൻ, ഓല കളഞ്ഞാൻ എഴുത്തൻ prov. 2. adj. painted, പൊന്നെഴുത്തൻചേല, കൈയെ. etc. CG.

എഴുത്താണി style, iron pen. എ. കൊടുക്ക to raise to the dignity of Mēnōn.

എ'മ്മൂഖൻ poisonous snake in houses, with white rings (= വെള്ളിക്കെട്ടി).

എ'വാലൻ the ചേര snake (huntg.)

തേഴെ. an ornamental style.

എഴുത്തുകരി, എ. മുറി letter = ചീട്ട.

എഴുത്തുപള്ളി, vu. എഴുത്തപള്ളി school.

എഴുത്തുപിഴ, എ' വീഴ്ച writing fault.

എഴുനീല്ക്ക, eḷunīlka (old) എഴുന്നീല്ക്ക prob. = എഴുന്നുനില്ക്ക, past എഴുനീറു (RC. എഴുനിന്ന) എഴുനേറു Mud. & So.; vu. ഏണീട്ട, ഏണീച്ചസമയം MR. To stand up, rise. ഉണ്ണെഴുനീറു Bhr. return to life. — ഉയിത്തെഴുനീല്ക്ക to rise from the dead — Christ.

VN. എഴുനീല്പ്പ. rising. ഉയിത്തെഴുനീല്പ്പ resurrection — Christ.

CV. എഴുനീല്പിക്ക to raise; also with short ഇ; പിടിച്ചെഴുനീല്പിച്ചിരുത്തിനാൻKR. മരിച്ചവരിൽനിന്ന് എ. to raise up from the dead — Christ.

എഴുന്നരുളുക eḷunnaruḷuya T. M. (എഴുക) gen. എഴുന്നെള്ളുക (already RC.) To go or come, proceed (hon. of Gods & kings). എഴുന്നള്ളിനാൽ CG. in Bhr. പള്ളിവേട്ടെക്ക് എഴുന്നെള്ളിനാൻ & എഴുന്നരുളി (എഴുന്നെൾവാൻ KR.) എഴുന്നെള്ളിയ മുമ്പാകെ ചെന്ന TP. came before the king.

എഴുന്നെള്ളിയേടം the presence of the king, the king, His Majesty = തിരുമുമ്പു. എ'ത്തേക TR. property of your Majesty. എ'ത്ത് ഉണർത്തിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ letter to HM. എ'ത്തേക്കു കൊടുത്തു. The Abl. is hon. used as Nom. എ'ത്തുനിന്നു കല്പിച്ചു (doc.) the king commanded. എ'ത്തുന്നമായുള്ള കായ്ങ്ങൾ our concerns with the Rāja. തീപ്പെട്ട പോയ എ'ത്തിന്നു ഇരിക്കുമ്പോൾ TR. in the time of the late Rāja! Other forms എഴുന്നരുളീടുന്നേടത്തുനിന്നു, എഴുന്നെള്ളിയിരുന്നരുളീടുന്നേടത്തുനിന്നു TR. (hon. amplified).

എഴുന്നെള്ളിയേടത്തന്മാർ, vu. ഏളിയേടത്തന്മാർ Brahman class at Taḷiparambu.

എഴുന്നരുളത്തു, എഴുന്നെള്ളത്തു 1. procession. പുരവാസിജനം എ. കേട്ടു Bhr. എങ്ങെഴുന്നെള്ളത്തു UR. whither do you go? 2. king. കിഴക്കേടത്തെഴുന്നെള്ളത്തും നാട്ടുകാരും കൂടി TR. എഴുന്നെള്ളത്ത് ഒപ്പരം കിഴിഞ്ഞാളീൻ TP. come with me. എ'ത്തോടുകൂടെ TR. with the king. എ. പുറപ്പെട്ടുന്നില്ല TR. the Rāja will not set out.

CV. എഴുന്നള്ളിക്ക, — ന്നെള്ളിക്ക to carry in procession, as an idol തിടമ്പു, അംബയെ, a sword. ഉറുമി എ'ച്ചുംകൊണ്ടു പോരുന്ന TP. ആനപ്പുറത്ത് എ. also on car or Brahman's shoulder. [ണ്ണിൽ എ'യും ഉടയവർ RC.

എഴുമ eḷuma T. M. (VN. of എഴുക) Height യി

എഴുമ്പുക eḷumbuya T. SoM. = എഴുക only in KR. പരിമളം പാടേ അങ്ങെഴുമ്പോവേ.

ഏ

Ē

I. ഏ ē 5. A particle, which 1. forms local adverbs മേലേ, പിന്നേ; അന്യഭാഗമേച്ചെന്നു Nal. — temporal adv. മുമ്പേ etc. others കൂട്ടമേ, നന്നേ, നേരേ truly, സുഖമേ. 2. serves for composition മുമ്പിലേ പൎവ്വം first chapter, മേലിലേ വിശേഷങ്ങൾ Bhr.; hence the Gen. എന്റേ etc. 3. emphatic. ആരാലുമേ വരാ Bhg. by none whatever. എപ്പേരുമേ Mud. ബാലന്മാർ ഒക്കയുമേ SG. and ഒക്കവേയും KR. കൊല്ലുമേ ഇവൻ Bhr. Interj. പുടവകൾ നല്കുവതാരേ നാഥ Bhr. കുട്ടിക്കു എന്തായേ MR. 4. restrictive പാപമേ കാരണം CG. sin is the only cause, ഇത്രവേ ചൊല്ലാം KR. but so much. ചെറുപ്പത്തിലേ already in infancy. കല്പന ഉണ്ടെങ്കിലേ വരും TR. Esp. with 2nd futures രണ്ടേ ഉള്ളു, ചെയ്യേ കഴിയൂ, പുരതുറപ്പിച്ചേ ഇരിക്കാവു KU. മുടിക്കിലേ കോപം തീരൂ CG. 5. commanding ചെയ്യേണമേ (also prayer) ചെയ്യരുതേ, ചെയ്യല്ലേ, ആദരിച്ചീടൊല്ലായേ Nal. 6. interrogative after Neg. അല്ലേ is it not? വന്നുകൂടേ cannot? നിണക്കു നാണം ഇല്ലേ Bhr.

II. ഏ 5. interrog. pron. (= എ) What? ഏവണ്ണം TP. how? (= എവ്വണ്ണം) ഏതു q. v.

ഏകം ēγam S. One; single, unic, united. ഏകമാദി എപ്പേർപ്പെട്ടതും (doc) all & each property, ഏകമായി jointly; singly. — fem. ഏക f.i. ഏകെക്കുപെരിക്കാലും, (also ഏകിക്കു പെരുന്തല) KR. [animous.

ഏകചിത്തൻ thinking only one thing; un-

ഏകഛത്രം etc. see ഛത്രം. etc.

ഏകത, ഏകത്വം oneness = ഐക്യം.

ഏകതാനൻ, ഏകനിഷ്ഠൻ having the mind fixed on one object.

ഏകത്ര in one place, ഏകദാ once.

ഏകദേശം one side of a thing; about, almost. കൂററ് ഏ'മായി കേട്ടു indistinctly. ഏ'സൂക്ഷ്മമായിട്ടു TR. sufficiently accurate. ഏ'വും കൊടുത്തു nearly all. സേനൈകദേശം കൊന്നു KR. നീ ചെയ്തു ബന്ധുത്വത്തിന്ന് ഏ'ത്തെ ചെയ്യാൻ Mud. do something corresponding to the friendship shown. [in bazar (med.)

ഏകനായകൻ monarch. ഏ'ം medic. root sold

ഏകപത്നി only one wife; faithful wife. എന്നുടെ ധൎമ്മം ഏകപത്നിത്വം, ഏകപത്നീവ്രതം എനിക്കുള്ളതഴിപ്പാൻ തുടങ്ങുമോ KR.

ഏകഭാവം one-mindedness ഏ. ഭവിച്ചീടുക എന്നോടു AR. ഏ. പൂണ്ടു Si Pu.

ഏകമനസ്സ് = ഏകചിത്തൻ, ഏകഭാവം. ഏകമാനസരായി Bhr. [വേൻ Nal.

ഏകരാത്രം one day ഏ. കൊണ്ടു കൊണ്ടുപോ

ഏകവചനം the singular (gram.)

ഏകവൎണ്ണം of one colour or caste — എ'ൎണ്ണിച്ചിരിക്ക denV.

ഏകവസ്ത്രം having only one cloth. ഏകവസ്ത്രവാൻ said of Naḷa, his wife ഏകവസ്ത്രയായി Nal 3. [കാധിപതി.

ഏകശാസന sole rule, monarchy as of a ഏ

ഏകാം a certain confectionary from foreign materials ഏ. വിരങ്ങുക V1.

ഏകാകി alone, hermit എല്ലാം വെടിഞ്ഞു സന്യസിച്ചേകാകിയായല്ലാതെ മുക്തിവന്നീടുകയില്ല എന്നു ചിലർ KeiN. — fem. ഏകാകിയും വൃദ്ധയുമായ MR. in po. ഏകാകിനി UR.

ഏകാഗ്രം aiming at one point, exclusively devoted; simplicity, singleness of heart ചിത്തം ഏ'മാക്കി Bhg. — ഏകാഗ്രഭക്തി etc.

ഏകാങ്ങു satin, silk V1. (S. ഏകാംഗം one member?) [esp. by women.

ഏകാദശീ 11th lunar day, ഏ'നോമ്പു observed

ഏകാന്തം 1. solitude. 2. exclusiveness ഏകാന്തഭക്തി (= ഏകാഗ്ര-). നീ എന്റെ വാളിന്ന് ഏകാന്തഭോജനമാസ്വരും AR. sole aim. 3. independent position ഏകാന്തപാടു V1.

ഏകായനം direction towards one.

ഏകായനഗതൻ = ഏകചിത്തൻ.

ഏകാൎഗ്ഗളം see നവദോഷം.

ഏകീകരിക്ക to unite. തമ്മിൽ ഏ'ച്ചു became reunited.

ഏകീഭവിക്ക to become one. ഏ'ച്ച സമൂഹം to be absorbed നാരായണനിൽ ഏ'ച്ച ആത്മാ Bhr. — CV. മേവമേവൻ തന്നെയും വന്ദിച്ച് ഏകീഭവിപ്പിച്ചു Bhr.

ഏകൈകം (ഏക, ഏകം) each singly = ഓരോരോ f.i. ഏകൈകസ്മാറായിരം AR. a 100000 in each direction. ചേങ്ങളെ ഏ'മാക്കി പകത്തു Bhr. (= വകവകതിരിച്ചു).

ഏകോഭവിച്ചു Trav. = ഏകീഭവിച്ചു, ഒന്നിച്ചു.

ഏകോദകം (see ഉദകം) 1. giving the water only once, not thrice (a form of tenure below ജന്മനീർ). 2. freehold granted to a company. കേരളം is ഏ. of the 64 Grāmams KU. indivisible property.

ഏകോപിക്ക T. M. to be united, agree

ഏകോപം a compromise.

ഏകണ്ണി ēyaṇi Pleasing but deceitful words. ഏ. പറക, ഏകണ്ണിപ്പു V1. (fr. ഏകക, ഏക്ഷണി).

ഏകുകി, കി ēyuya (T.C.Te. to go, accomplish) 1. To give, bestow ഭക്ഷണം ഏകീടുന്ന PT. yields food. അൻപേണം എൻ മനസി HNK. (= ഏകേണം?) 2. (T. ഏവു command) to say, command വമ്പടനടക്കുമാറു മുന്നേകി RC. രണ്ടു വാക്കേകുവാൻ ബന്ധം പറ Vil. അമാത്യനോടേകി Mud. തിക്ക് ഏകിവിളിക്ക to call out, so as to show the position of each hunter (huntg.) — to reprove V1. 3. (C.) to get ഒരുവനോട് ഒരുവൻ ജന്മം ഏകം ഭശായാം VyM. when one buys a freehold.

VN. ഏകൽ 1. command അതു വാരുവാൻ ഏ. ഇല്ലേതും ഇക്കൈകൾക്കു CG. no permission. 2. blessing. അള്ളന്റെയും നെയിന്റെയും മുതലിന്റെയും (മുതലി) ഏ. കൊണ്ട TR. — hence destiny, luck. എന്നുടെ കയ്യാലേ ചാക എന്നിങ്ങനെ മുന്നമേ ഉണ്ടിവനേകൽ CG. ഏ. ഇല്ലായ്മയാൽ ഏശിയില്ല prov. (= ഭാഗ്യം, വിധി).

ഏക്കം ēkkam T. M. (compare എക്കിൾ) Hard breathing, asthma, dyspnoe; ഏ. കൊടുത്തിട്ട് ഉമ്മട്ടം വാങ്ങുക prov.

Also ഏക്കൽ f.i. ഏക്കലേശവാസത്തിനു നന്നു. a med. ഏക്കറാറം in ഏക്കറാറത്തിനു നാക്കുണ്ടു prov. — VN. of:

ഏങ്ങുക to breathe with difficulty, breathe audibly (as tiger); sigh, growl മുത്തികൾ ഇരുന്നേങ്ങി കരെച്ചനപഹം Anj. എന്നാൽ ഏങ്ങുന്നതും ചുമെക്കുന്നതും ഇളെക്കും a med. ഏങ്ങുന്ന അമ്മ prov.

VN. ഏങ്ങൽ — ഏ'ലും ചുമയും Nid. a med. ഏങ്ങൻ asthmatic V2.

ഏക്കി ēkku 1. (ഏകക 2.) Sharp words V1. — 2. (ഏക്കുക 3.) carding cotton ഏക്കുവില്ല MR.

ഏക്കുക, ച്ചു ēkkuya (T. ഏയ്ക്കുക, see ഏശ്ര) 1. To join so as to fit, to patch. 2. B. to deceive T.

VN. ഏപ്പു a joint, juncture, patch. കൈ ഏപ്പു joined hands എല്ലിനെ ഏപ്പിലാക്കി V2. set a bone.

CV. ഏപ്പിക്ക to get fitted together. —

ഏങ്കോണിക്ക ēṅgōṇikka (എൺ, കോൺ) M. ഏ'ച്ചുവെക്ക To place different articles so as to offer many angles. ഏ'ച്ചുകിടക്ക to lie with hands and feet drawn in. മൂരികൾ ഏ'ച്ചിരിക്ക V1. not to pull together. വീട് etc. ഏ'ച്ചുപ്പോയി = മട്ടം തെറ്റിച്ചു angles, walls being bevel.

ഏങ്ങുക see ഏക്കം.

ഏചുക ēyuya aM. = ഏശ്രുക.

VN. ഏചു 1. Tie, connection. ഏചു കൂട്ടുക to entangle. ഏച്ചുംപേച്ചും ഇല്ലാത്തവൻ V1. nonsensical. 2. bail. ഏ. കഴിക, വിടുക, തീക്ക to terminate the bail.

ഏച്ചിൽ (ഏക്കുക) a med. leaf rubbed on the cut spatha of palms to prevent the wound from closing (also കരുന്ന).

ഏട ēḍa Stunted or maimed (ഏഡൻ?) ഏടകും മോഴെക്കും ചുങ്കും ഇല്ല prov.

ഏടം ēḍam = ഇടം 1. Place ഒരേടത്തും anywhere. ഒട്ടേടം Bhr. some part. കടച്ചിയെ കെട്ടിയേടം പശു ചെല്ലും prov. wherever. രണ്ടേടവും ചെന്ന CC. 2. time ഇരിക്കുന്നേടത്തു whilst. നിന്നേടം അവിടെ കഴിക്ക KU. thy lifetime; also measure ഏന്നേടം ചൊല്ലിനാൻ

RC. he said so much. 3. breadth ഏടത്താർ മാനിനി Laxmi CG. 4. mansion, palace നന്ദ്യാരെ ഏ. ഉള്ള പറമ്പു, ഏടത്തു ചെലവു നിയമം TR. fixed palace-expenditure. ഏഴാം ഏ. തന്നേ പൂരിപ്പാൻ 16000 കന്യകമാരെ കരേറി CG. 7th story, Harem (=എഴനിലമാടം) or rather astrologically 7th sign (see ഏഴാം). 5. king എഴന്നെള്ളിയേടം, also പഴച്ചിയിന്ന പെരിയയിൽ വന്ന പാടിത്തടത്തേക്ക് ഒന്ന് എഴതി TR. wrote to the Rāja of Pychi, then at Peria. മൂത്തേടം ഒഴിച്ചു ഇളയേടത്തെ അരിയിട്ടു വാഴിച്ചു KU. (=Rāja).

ഏടാകൂടം ēḍāyūḍam M. T. (C. Te. ഏടാകോട) Opposition, perverseness അവപതിൽ അത്തും പിത്തും എഴപതിൽ ഏടാകോടം prov. ഏ. കൂട്ടുക to raise a mutiny. ഏ. കാട്ടുവാൻ ഭാവിച്ചു showed a rebellious spirit. രാജ്യത്തു ചില ഏ'ങ്ങൾ നടത്തുവാൻ TR. to organize resistance to Government.

ഏടാകൂടക്കാരൻ promoter of strife, rebel.

ഏട്ട ēḍṭa T. M. (C. ഏട plantain leaf) 1. Palm-leaf എഴതാത്ത ഏട്ട. 2. leaf of books, book ഏട്ടിൽ കണ്ടാൽ പോരാ കാട്ടി കാണേണം prov. add practice to theory. ഏട്ട മറിച്ചു നോക്ക turn the leaves. 3. flowerleaf ഏടലർശരൻ Bhg. Kāma.

ഏടുക, ടിക്കുക ēḍuya Vi. To join by sewing in order [to strengthen (=ഏക്കുക?).

ഏട്ടത്തി ēṭṭa 1. Tdbh. ജ്യേഷ്ഠ Goddess of distress, ഏട്ടൻ=ജ്യേഷ്ഠൻ. 2. (ഏണ) a kind of sheat fish, with dangerous spines. ചുള്ളിയേട്ട.

ഏഡകം ēḍayam S. (Tu. ഏട്ട=ആട്ട) Ram.

ഏഡൻ ēḍaṅ S. (see prec. & C. Te. എഡ്ഡു block-head) Deaf.

ഏണം ēṇam S. 1. Deer, fawn. ഏണി f. hind. ഏണനേർമിഴിയാൾ VCh. ഏണാക്ഷി, ഏണലോചന, ഏണീദൃക്=മാൻകണ്ണി. — ഏണാങ്കൻ moon. Anj. ഏണാങ്കബിംബമുഖിമാർ CC. 2. aM. T. steadfastness ഏണം ഇന്നി വരുന്നതെ നിക്കില്ല RC. 3. beauty, Palg. So. see ഏനം.

ഏണി ēṇi 5. (Tdbh. ശ്രേണി?) 1. Ladder, bamboo used as ladder. ഏ. വെച്ചു കയറി, ഏ. ചാരി കടന്ന MR. കരങ്ങിന്ന് ഏ. ചാരൊല്ല prov. 2. (T. boundary) പഴിക്കലേക്ക് ഒർ ഏ. ഇരിക്കട്ടേ may he meet with opposition.

ഏണ്ണ ēṇṇ (T. firmness) C. M. Edge, chiefly the 3 edges of the cocoanut (T. ചേണി). ചിരട്ടയുടെ ഏണ്ണം ചെകരിയും മൂവന്ന കണ്ടാൽ ഏണ്ണ പഴുത്ത തേങ്ങ a cocoanut of 8 months' growth.

ഏതൽ ēdal S. (neuter of ഏ) This. ഏതല്ലാലേ now, ഏതന്മേല്പ meanwhile, ഏതഹി now (po.)

ഏതിൽ ēdil a T. Neighbourhood (ഏത); hence ഏതലർ (T. ഏതിലാർ) enemies ഏതലരെ വാൾ കിരയാക്കി RC.

I. ഏതു Tdbh. = ഹേതു.

II. ഏതു ēdu T. M. C. (II ഏ.) What, which? ഏതുവരേ ഇരുന്ന how long? ഏതതു നല്ലതു Bhr. എന്തേതുവാൻ എന്ന ശങ്കിച്ചു SiPu. ഏതെന്തെടോ ആഗ്രഹം CC. — adj. ഏതു പട്ടണം what town? ഏതേതു തറെക്ക് ആകുന്ന ബോധിയാതതു TR. name the several parishes that are discontented. — also for ഏവൻ f. i. ജന്മിയോടു യോജിച്ചു വരുന്ന കുടിയാൻ ഏതാകുന്ന MR. which of the parties. — ഏതിറ്റാൽ in what proportion.

ഏതാനും some, any ഏതാനും ഉണ്ടെങ്കിൽ ആരാനും ഉണ്ട prov. ഏതാനും ചിലർ some few. കുടിയാന്മാർ ഏതാനും, ഏതാൻ പാളയം TR. some troops. അരസനും ഏതാൻ ആയുധക്കാരും etc. — mod. adj. ഏതാണ്ടു; അന്യായക്കാരൻ ഏതാവണ്ടൻ (loc.) what sort of person?

ഏതും any. ഏതിലേയും പായും prov. anywhere.

ഏതേതും some, any ഏ. ഉണ്ടിന്ന ചൊല്ലുവാൻ ഭാവിക്കുന്ന CG.

ഏത്തം ēttam M. Te. (=ഏറനം) 1. A machine to draw water ഏ. തള്ളുക, — വലിച്ചുകളുക MR. in order to prevent irrigation. ഏത്തക്കൊട്ട wooden bucket of the same. = തുലാക്കൊട്ട 2. painful mode of getting up & down, a school-punishment ഏറു നേരത്തം ഇടിയിപ്പോർ എന്നെ Anj.

ഏത്തവാഴ B. = നേന്ത്രവാഴ.

ഏത്താക്കൾ ēttākkaḷ (from T. ഏത്തു VN. of ഏത്ത to praise, worship & T. plur. of ആൾ= ആട് കൾ, vu. M. ആകൾ) Praisers, singers B.

ഏത്താപ്പു ēttāppu (So.) Breast-cloth of women.

ഏധിതം ēdhiđam S. (ഏധ്) Grown, thriving.

ഏനം ēnam SoM. Readiness, fitness (ഏൽ) ഏ. ആക to be neat, fit; ഏ. ആക്ക to prepare B.

ഏനസ്സ് ēnas S. (ഇൻ √) Sin (po.)

I. ഏൻ ēn = യാൻ, ഞാൻ T. M. C. in അടിയേൻ, കൊടുക്കുന്നേൻ. etc.

II. ഏൻ = എനിൻ a Cond. of എൻ f. i. ഏതേനും, എങ്ങേനും (= ആൻ). [സ്സൻ ഇനി Pay.

III. ഏൻ T. a M. C. What? (= എന്തു) ഏൻ ചെ

ഏന്തുക ēnđuya T. M. (C. ആത്തു) 1. To take up, wield. കലം ഏന്തികൊണ്ടു took from fire. ചമ്മട്ടി കൈയിൽ ഏ. KR. കുന്തങ്ങൾ ഏന്തി പിടിച്ചു Mud. വെണ്മഴുവേന്തിയ രാമൻ Paraśu Rāma, also called തൂമ്പമഴുവേന്തു മുനി RC. കരം ഏന്തിന വീണ RC. 2. to rise തൂവിയപ്പേന്തി നൊരാനനം CG. sweetly perspiring. ഏന്തിയെഴുന്നൊരാമോദം, ഏന്തിന വീഥികൾ CG. കോപാഗ്നി ഏന്തി ജ്വലിക്ക ChVr. = ഏറുന്ന. 3. (എത്തുക) to reach, stretch arms or legs ഏന്തി എടുത്തു took with difficulty, ഏന്തി ഏന്തിക്കൊണ്ടു നടക്ക with evident pain.

VN. ഏന്തൽ, കാല്പെൻ ഏന്തു lameness.

ഏന്ത്രം ēntram Tdbh. യന്ത്രം 1. Machine വരമായൊരേന്ത്ര നിചയം KR. ഏന്ത്രപ്പാലം drawbridge. 2. ഏന്ത്രങ്ങൾ bulwarks KR. 3. deceit. ഏന്ത്രപ്പണിക്കാരൻ cunning.

ഏന്തരം, ഏന്തരക്കഴൽ M. necklace, amulet.

ഏപ്പു ēppu, see ഏക്കുക.

ഏമാളി ēmāli coll. T., So. Palg. (prh. of T. ഏമാറു to be puzzled, bewildered) Beggar, silly man.

ഏമ്പൽ ēmbal (T. ഏപ്പം) Belch. ഏ. ഇടുക also ഏമ്പലം ഇടുക a med. (symptom in നാഭിശൂല) SoM. ഏമ്പക്കം ഇടുക V1. 2. Nid. eructation.

ഏരകം ērayam S. A grass of the seashore used for arrows (എയ്യമ്പുല്ല), said to be grown out of iron dust. ഏരകതൃണം Bhr. ഏരകപ്പുല്ല CC. CG.

ഏരണ്ഡം ēraṇḍam S. Ricinus c. ആവണക്ക.

ഏരി ēri (T. tank. C. bank of tank) 1. Stakes to support banking work; bank. 2. gums B. 3. No. a kind of fish. 4. No. = ചെരി in പൂല്ലേരി.

ഏർ ēr T. M. C. Te. (Tu. ഏത്ത = എരുതു, എരുമ) 1. A yoke of oxen. 2. plough with draught oxen. ഏരിൽ പൂട്ടുക (So. ഏമ്മ പൂ.) to yoke to the plough. വണ്ടിയുടെ ഏർകാൽ pole of cart. ക്ഷ ഏർകാലി കെട്ടി പൂട്ടി TP. ploughed with. ഒർ ഏറ് മൂരിയും കെട്ടി TR. പൂട്ടേർ വെട്ടി അറുത്തു, ഏറ് കാലി കൊത്തി അറുത്തു MR. TP. cut off the team to prevent ploughing. ഏക്കരു ploughing apparatus.

I. ഏറു ēṟu = ഏർ T. Tu. Bullock; hence:

ഏറാട്ടു, ഏറനാട്ടു the province of Calicut, with the original chief place നെടിയിരിപ്പു (Jew. Syr. doc.) ഏറാട്ടുകരേ, ഏറനാട്ടുകരക്കാർ, ഏറനാട്ടുകരേയുള്ള മാപ്പിള്ളമാർ TR. ഏറനാടും പെരിമ്പടപ്പും പണ്ടു തമ്മിൽ പടയുണ്ടല്ലോ KU.

ഏറാടിമാർ (in S. Ker. Mah. called ഗോപാലർ cowherds) the family of the Calicut rulers, their palace called ആയമ്പാടി KU. the 5th & 6th prince of the dynasty are called മൂന്ന, ഇളയ ഏറാടിതിരുമൽപാട്ട.

ഏറാട്ടുമേനോൻ Sāmūri's secretary with 5000 Nāyers KU.

ഏരാമൻ (T. hero) in ഏ. കത്തി a war knife, also ഏറാടൻ കത്തി & ഏറാട്ടരക്കത്തി (see ആയുധം) inhabitant of the ഏറാമനാട്; ഏറാൾപ്പാട്ടു രാജാവ് TR. one of Sāmūri's family (ഏറാൾ മൂപ്പാട്ടു the junior Rāja V2.)

II. ഏറു T. M. (VN. എറിയുക) A throw, cast. തൊണ്ടുകൊണ്ട് ഏറുകൊടുത്തു (mark of contempt). ഏറും മുഖവും ഒന്നൊത്തു വന്ന prov. hit most inopportunely. കണ്ണേറു തട്ടിപോയി superst. (= ഉക്കിട്ടോക്കം). തേങ്ങേറു cocoanut-day. തോലേറു rustling of leaves (huntg.) തോലേറു കേൾക്ക, കാങ്ക.

ഏറിടുക B. to cast up.

ഏറുക, റി ēṟuya T. M. C. (C. also ഏട്ടു from ഏഴ) 1. To rise, increase, be much. നികിതി ഏറിവന്ന, ചാത്തു ഏറിപ്പോയതു TR. too high.

കടിയാന്മാരിൽ മുപ്പിള്ളമാർ ഏറിവന്നു TR. — ഉക്കരെ സൃഷ്ടിച്ചത് ഒട്ടേറി പോകുന്നു CG. മലം ഏറും മൂഢൻ PT. ആശയേറും ലോശകൽ VetC. ഊക്കേറും കാള etc. തേരാളികൾ ഏറുകൂട്ടത്തിൽ ഏറും Bhr. which party has more charioteers? 2. to arise=ഉളിക്ക chiefly in the hon. expressions തിരുവുള്ളത്തിൽ, കരുപ്പിൽ ഏറുന്നു to know, learn. 3. to ascend (mod. കരേറുക, കയറുക) യാനം ഏറി CG. സിംഹാസനം Bhr. തോണി KR.; chiefly to mount cocoanut trees. ഏറുന്ന വള പ്പു = തെങ്ങ് ഏറുന്ന പറമ്പു, ഏറുന്ന സാമാനം (= കൊണ്ടയും കത്തിയും).

Inf. ഏറ, ഏറേ 1. much, more, too much. ഏറേക്കാലമായി for a long time. ഒന്നേറ ചെയ്തു CG. to do it once more. ഒടിവസം ഏറ വേണ്ടി വന്നു പോയി TR. 2 days more. ഏറ വലിച്ചാൽ, ഏറ കിഴക്കോട്ട പോയാൽ prov. too far. 2. beyond ബാണം കാതേറ വലിയുന്നു RC.

ഏറകുറ 1. difference, more or less. ഒന്നിന്നും ഏറയും കുറയും വരാതെ നടത്തിച്ചു TR. so that all got their due. ഏറകുറയ കണ്ട ആളികൾ many people. ഏറകുറ കണ്ട മുതൽകൊണ്ടു പോയി took nearly all the property. തന്ന വാക്കിന്നു ഏറകുറ വരുത്തുക ഇല്ല TR. (=വ്യത്യാസം). ഡീപ്പുവിന്നേറ ആളിമായിട്ടു ഏറകുറയുദ്ധം ചെയ്തു fought several times with T's. troops. 2. assault. ആളോട് ഏ'ച്ചെയ്തു TR. (=അതിക്രമിച്ചു) പട്ടാളം വന്നു തമ്പുരാന് ഏ. ചെയ്യും will attack the Rāja; also with Acc. പെൺപിള്ളമാരെ ഏ. ചെയ്തു ill-treated.

ഏറകുറവു id. 1. ഇതിന്നൊരു ഏ. വന്നാൽ in failure thereof. ചെയ്യുന്നതിന്നു ഒരു ഏ. കാണുകയും ഇല്ല nothing shall be wanting. ഇതിൽ ഏ'യില്ല ഇതത്രേ പരമാർത്ഥം TR. no exaggerations or evasions. 2. വല്ല ഏറകുറവു ചെയ്യാൽ TR. assault. പട്ടാളക്കാരോട് ഒരു ഏ. കാണിക്ക to offer resistance.

ഏറകുറേ So., ഏറകുറയ No. id. ഏ. ക്ക ആൾ about 10 men. [യി etc.

ഏറിയ adj. part. much, many. ഏ. ടിവസമാ VN. ഏറനം 1. rise, increase; adv. much. ഏറനും അടിച്ചു (opp. കുറവു). 2. rising, ascent. വേലിയേറനം high water (opp. ഇറക്കം). ഏ. കെട്ടുക to fasten a string to creepers. 3.=ഏറവു climbing palm trees. There are 2 ways of drawing the toddy: നനെച്ചേറനം (& — റവു) from Kūḍakkaḍavu northwards & from Chāvakkāḍu southwards — the kalam being washed, വടിച്ചേറനം (& — റവു) between Kūḍakkaḍavu & Chāvakkāḍu, the kalam being scraped. 4. pulling up=ഏത്തം f. i. ഏറനക്കൊട്ട. അമ്പിനെ തൊട്ടപ്പാൻ ആ വോളം ഏ. ചെയ്തു KR. 5. കരുപ്പിൽ ഏ'മുള്ളവൻ, ഏറനം ഉണ്ടാക്കുക to be intimate with a prince (ഏറുക 2). 6. what is too much. ഏറനമായി you did too much. വാക്കേറനം excess in words. വാക്കിലേറനം VyM. abusive language. — 7. assault ഏ'ങ്ങൾ കാണിച്ചാൽ TR. ആളോട്, നാട്ടിൽ ഏ. ചെയ്തു devastated the country. ഏറനകുറനം MR. കൈയേറനം VyM.=അതിക്രമം: ഏ. ചെയ്യുന്ന ആയുധം offensive weapon V1. ഠീപ്പുവോട് ഏ'ങ്ങൾ പ്രവൃത്തിക്ക TR. to act on the offensive against T. ഏ. കൊള്ളുക to be offended, attacked. 8. embarkation=കരേറനം f. i. ഏറനമതി V1. dues for embarking (So. ഏറുമതി).

ഏറവു 1.=ഏറനം 3. mounting palm trees. ഏറവുകാർ those who climb up. ഏറവുകത്തി (So. ചേറവുകത്തി; also കലക്കത്തി, തരക്കത്തി) toddy drawer's knife. ഏറവുതൈ palm tree tapped several times. 2. (=ഏറനം 2.) ഏറനിറക്കം ebb & flow of tide; up & down spot. 3. (=ഏറനം 8) ഏറനിറക്ക് ചുങ്കം വാങ്ങി TR. 4.=ഏറവു 4. snare ഏറവുവാതിൽ V2. trap-door. 5. adv. part. of ഏല്ലുക.

ഏറുക a. v. T. M. 1. to raise പാട്ടം ഏറനിയും കുറെച്ചും to increase & lower. 2. to put on, കത്തം ഏ. to fix the blade into the spear. അവനെ രഥത്തിന്മേൽ ഏറനിക്കൊണ്ടു KR. 3. ഉണ്ണുവ് ഏ. തിരുവുള്ളത്തിൽ, കരുപ്പിൽ ഏ. a. to inform, suggest. b. to talk, speak (hon.) 4. to embark മുകൾ ഏറുവാൻ മഞ്ചി, ചരക്ക് ഏറുകയും ഇറക്കയും TR.

5. to multiply പെരുവാളെ പിള്ളയിൽ ഏറി തള്ളയാൽ കിഴിക്ക CS. rule of three. കാലവും മുതലും തമ്മിൽ ഏറിയാൽ മുതൽ പത്തിൽ കരേറിയാൽ VyM.

I. **ഏലം** ēlam 5. S. Cardamoms ആ മലയിൽ വിളയുന്ന ഏ. തൂലാം ഒന്ന (rev.) ചുരത്തിന്മീ ത്തൽ ഏലമലെക്ക പോയി കന്നിയും മകരവും ഉള്ള ഏ. താഴ്ത്തുക TP. ചിറേറലം a med.

ഏലച്ചരക്ക the produce മലകളിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ഏ. TR.

ഏലച്ചുരം കിഴിച്ചു TR. = ഏലമല. [taria).

ഏലത്തരി Card. seed (hence the name Elet-

ഏലപ്പിട്ടൽ, — പ്പൂട്ടിൽ Card. pods.

ഏലവാലു S. bark of Feronia, med.

ഏലാപത്രം a Nāga ഏ. തൊഴുത Bhr.

II. ഏലം = ലേലം Port. Leilam; auction.

ഏലസ്സു ēlas, **ഏലത്തു** (= താഴ്) A waist ornament, containing silver coins (ഉറുക്ക) also ലേലസ്സു f. i. വെള്ളിത്തുറപ്പൻ ഏ. — ഏലസ്സുക്ക, കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഏ. (Mpl.) വെള്ളിത്തുടരിന്മേൽ ര ഏ. MR. Kinds: തുടരേലസ്സു, ചെങ്കേലസ്സു.

ഏലാ ēlā 5. (= ഏടാ?) Cry to encourage one another in hard work.

ഏൽ ēl T. M. 1. Possibility, reach ഏലുംകൈങ്കിൽ വെടി വെക്ക = പാങ്ങ്. 2. preparation, responsibility. ഏലായി nicely done, ഏലും പാടും വളരെ പെട്ട അവനെ വളത്തി vu. 3. comfort എനിക്ക നല്ല ഏലില്ല, ഏലോടെ അല്ലാതെ.

ഏലു കെട്ടിരിക്ക to be uncomfortable.

ഏലപ്പെടുക (T. C. Te. Tu. So M. ഏപ്പെടുക) engage in, be responsible for. VN. ഏലാട്ട.

ഏലപ്പെടുക്ക, ഏലപ്പെടുത്തുക = ഏലിക്ക.

ഏലുക, ന്നു T. M. 1. To suit, fit ശരിരിട്ടേലും ഇപ്പ്രാതാളം CG. ലോകക്ക് ഏലുന്ന ആ പത്തു, ലോകക്ക ഏലും മാൻ CG. (= പറ്റുക). 2. po. = ഉണ്ടാക to have അനന്തബലം ഏലും ശ്രൂരൻ RC. മാനേലും കണ്ണി, — മിഴിമാർ; ചാന്തേലും മു., ചെപ്പേലും മു., കച്ചേലും & കച്ചേൽ മുലയാൾ Bhr. etc.

ഏലും old Concess. (= ഏലിലും) കൈപ്പിടിപ്പാ നായാരേലും ചെല്ലുമ്പോൾ CG. any one = ആരേനും.

ഏല്ക്ക, റു 1. To hit, take effect. മരുന്ന് ഏറു has worked. Neg. ഏലാ പലക്കും ഇതു Bhr. (= ഫലിക്കാതു); വേൽ ജിഷ്ണുവിന്ന് ഏലാതെ Mud. — മുറികൾ, കണ്ണു, ശാപം ഏറു എനിക്ക Bhr. അടിവെട്ടുകൾ ഏല്പതും Nid. ദീപം കാറേററു പോയി CG. മഴയും മഞ്ഞും കാറും വെയിലും ഏറു Bhr. നമ്മളാവാങ്ങൾ ഏ. Brhm. 2. to meet in battle. തമ്മിൽ ഏറു fell out. മുമ്പിൽ പോയി ഏല്പതില്ല പിന്നേ പാഴിൽ തോല്പതില്ല to engage, attack. ഇവരോട് ഏറു തോറു KR. രായരോടു പട ഏറു, അവങ്കൽ ഏല്പതും മാറാനില്ല KU. ഏറു മരിക്ക, ഏലാതെ നിന്നു കൊടുക്ക Mud. 3. to receive, take in charge സുഭായം ഏറു വാങ്ങുക, esp. കൈ ഏല്പതു q. v. എൻസല്പാരം ഏല്പാൻ accept my services. ആ നികിതി വത്തകൻ ഏറു TR. undertook to advance it, ഏറുവാണിഭം selling for another, petty merchandise. ഏറുപാടുക to sing with or after. 4. to admit, confess. ലോകം ഏറു പറക to acknowledge the fault. ഏറാ ഉത്തരം saying yes, സാക്ഷി ഏ. to attest. 5. to multiply പെരുവാളാൽ പിള്ളയെ ഏറു CS. multiplying the second term with the first (= പെരുക്ക).

VN. ഏല്പ f.i. ചികിത്സെക്ക ഏ. ഉണ്ട effect (= ഫലം) — ഏല്പവെടി a volley V1.2.

CV. ഏല്പിക്ക in all significations 1. മുറി ഏ. to wound. ബാണം വായുപുത്രനെ ഏ'ച്ചു AR. 2. നായിനെ ഏല്പിച്ചു വിളിക്ക to make a dog to attack or seize. 3. മലനാടു ദേവേന്ദ്രനെ ഏ'ച്ചു KU. committed to Indra. സ്ഥലം വേറെ ആളെ ഏ'ച്ചു നടത്തിപ്പാൻ MR. So esp. ഭരമേല്പിക്ക, കൈ ഏ. to make over to, entrust with. 4. കഥ ഏ. to tell a story, deliver a speech. 5. എറിഞ്ഞേല്പിക്ക a. = കന്തം കൊടുത്തു കത്തിക്ക prov. to come to grief thro' one's own fault, carelessness, etc. b. = താൻ കുഴിച്ചതിൽ താൻതാൻ prov.

ഏവ ēva S. Thus; indeed.

ഏവം thus (po.) = എന്നു.

ഏവൻ ēvaṉ T. M. (ആ H.) f. ഏവൾ, pl. ഏവർ, ഏവ Who? സത്യമായുള്ളൊരു ഞാ

നായത് ഏവൻ CG. which of these two is my real self? പട്ടാങ്ങായുള്ളവർ ഏവർ CG. — ഏവനും every one, ഏവരും all.

ഏവു ēvu better എയ്യു Shooting.

ഏശ ēśa (Ar. ʾaśā) First nightwatch, prayer after twilight.

ഏശുക ēśuya (old ഏചുക q. v. T. ഏയ്യു) To unite, fit, meet, take effect (= പറ്റുക, ഏല്ലുക) പാശങ്ങൾ ഈ മേനിയോട് ഏശുമ്പോൾ CG. come in contact. അവൻ മേനിയോടേശിനാൻ പാവകൻ ടാരുവോടെന്ന പോലെ fight. തങ്ങളിൽ ഏശൊല്ല no intercourse, ക്ലേശങ്ങൾ ഏശുന്ന പാശങ്ങൾ ഏശായ്വാൻ CG. ഏശിയില്ല prov. അതിന്നോട്ടം ഏശാ helps nothing. ബുദ്ധിയിൽ ഏശാത്ത inconceivable. ഏശാജയം നിണക്കിതിൽ KR. (= വരാ).

VN. ഏച്ചു q. v. also ഏശു in രാജാക്കന്മാരോട് ഏശുപെട്ട കൊള്ളുക KU. to meet in war, attack. തിരുനാവായിൽ വൈലാൽ ഏശുവന്നതി KU. (= വയലിൽ — എതിത്തു or ഫലം വരുത്തി?)

ഏഷ ēśa S. (m. of ഏതൽ) This one ഏഷഞാൻ po.

ഏഷണം ēśaṇam S. (√ ഇഷ്) Seeking, wishing. ഏഷണ പാശങ്ങൾ ഒക്കവേ ഖണ്ഡിച്ചു Bhr. മൃഗേഷണം KeiN. ഏഷണത്രയങ്ങളും Bhg. അവിദ്യാവശത്തിൽ വർത്തിക്കും ജീവൻ ചെയ്യും പ്രവൃത്തി മൂന്നു വിധം (ഏഷണം, മമത, പ്രവൃദ്ധാഹങ്കാരം) KeiN.

ഏഷണി ēśaṇi (Vi. ഏഴണി, ഏകണി; T. ഏചു rail, Te. ഏകു defame, C. Tu. ഏസിക disgust) Backbiting, talebearing ഏ. ക്രൂരത, പ്രയോഗിക്ക PT. ഏ. കേട്ട Nal. heard his exaggerating tale. ഏ'ക്ക് ഒരുമ്പെട്ട ഉമ്മുഖന്മാർ Nal. — [as Nārada.

ഏഷണിക്കാരൻ calumniator; set on mischief, den V. ഏ'ക്ഷണിക്ക V2. to breed discord.

ഏഹി ēhi S. (ആ + ഇ imp.) Come. ഏഹിമേ Bhg. come to me.

ഏളിതം ēḷiḍam T. SoM. (Tdbh. ഹേല, ഖേല) Contempt, mockery; also ഏളിതപ്പാ പറക to sneer. (Calic.)

ഏളുക, ഉി ēḷuya C. M. (എഴുക) To rise, used hon. of Rāja's moving = എഴുന്നള്ളുക, but applied to lower dignities. എതിരേളുക to meet Vi. 2.

ഏളിയേടത്തന്മാർ a class of Brahmans at Taḷiparambu; ഏളേടത്തു കോയിലകം, ആലങ്ങാട്ടുന്ന തീപ്പെട്ട ഏളോ തമ്പുരാൻ TR. (ഏളോ = ഏളിയ) N. pr. of Cōṭṭēayattu rulers. തിരുമുമ്പിന് ഏളിയത്തോളം & എളിയേടത്തോളവും KU.

ഏളു in കാരേളു q. v.

ഏളിക്ക V2. to walk with arms akimbo.

ഏഴ ēḷa (ഏഴു) Fine, penalty, exacting presents, ഏഴയും കോഴയും KU. Vi.

ഏഴിൽ ēḷil (ഏഴു) N. pr. Mount ēḷi (Heili of Marco polo, d'Eli) സഹ്യശൈലം in KM. rather "the high."

ഏഴിലൈരുമാൾ N. pr. a Cōlattiri king KU.

ഏഴു ēḷu T. M. (C. Tu. ഏളു Te. ഏഡു; VN. of ഏഴുക height, growth) Seven; the 7th day after death (ഏഴിന്ന പോക a ceremony) ഏഴു വയസ്സുവൾക്ക TP. entering her teens.

ഏഴാം 7th, ഏ. മാളിക Vi. = ഏഴുനിലമാളിക a tower, fort. ഏ. ഏടം the 7th sign of the Zodiac from that of one's nativity; one's wife (astrol.)

ഏഴിലമ്പാല the 7 leaved milkplant Echites scholaris, & Jatropha manihot KR. ഏ'ത്തോൽ MM.

ഐ

EI (AI)

ഐ changes often with അയി f. i. ഇരുയിലോക്യം KR. = തൈ. തൈർ CG. & തയിർ, കൈ & കയ്യി; passes into എ as തലയ്യു, തലെക്കു (from T. termination in ഐ, in M. palatinal അ), or into അ as, ഐമ്പതു — അമ്പതു; ആയമ്പാടി, ഐമ്പാടി — അമ്പാടി.

I. ഐ ei, ai S. etc. interj. Aye, hey!

II. ഐ 5. = അഞ്ചു (T. ഐന്തു Tu. ഐന്ന C. Te. ഐദു) in ഐവർ, also ഐം in അഞ്ഞൂറു 500 etc.

ആയിരത്തൈയാം 1005th (doc.)

ഐങ്കാതം district of 5 Cos. & ഐക്കാതം മുക്കാതം എന്നു ഖണ്ഡിച്ചു KU.

ഐങ്കുടി the 5 tribes of Cammāḷar, also called ഐങ്കൊല്ലന്മാർ loc.

ഐങ്കോൺ 5 cornered.

ഐനാങ്ക 5×4.

ഐന്തല നാഗം VCh. 5 headed serpent ആരിഹ ഐ'ത്തോട്ട കളിക്കുന്നു prov. KR.

ഐമ്പതു 50 (= അമ്പതു) ഐമ്പതും ഒന്നും പഠിക്ക Anj. learn the letters.

ഐമ്പൊന്നു 5 chief metals. [as also മുമുല).

ഐമുല cow with 5 teats (claimed by Rājas,

ഐയടി 5 feet. ഉച്ച തിരിഞ്ഞ് ഐ. സമയം about 3 P.M.

ഐയാണ്ടു, അയ്യാണ്ടു 5 years.

ഐയായിരം, അയ്യായിരം 5000.

ഐയിരണ്ടാനനൻ = ഷൺമുഖൻ Ram.

ഐവിരൽ Ricinus c. = പഞ്ചാംഗുലം.

?ഐകാൽ eiyāl An ant that makes a nest V1. (ഐങ്കാൽ?)

ഐകമത്യം eiyamatyam S. (ഏകമതി) Unanimity, (vu. ഐമോസ്യം V1.) ഐ. മറന്നിടൊല്ല Nal. our friendship.

ഐകമത്യപ്പെട്ട KU. of one accord.

ഐകാഗ്ര്യം S. = ഏകാഗ്രത.

ഐക്കല eikkala or ആയിക്കല (Syr.?) Nave of church V1.

ഐക്യം eikyam S. (ഏകം) Unity, union. ഈ രണ്ടു പേർ അന്യോന്യം ഐ. കൊണ്ടാർ KR. felt particularly drawn together. ഐക്യം ഒന്നിലും ഇല്ലാതിരിക്കും ആത്മാവ് ChR. the disengaged spirit.

ഐകൃത id. തമ്മിൽ ഐ. ഇല്ല no harmony. ആത്മാവിന്ന് ഒന്നിനോടും ഐ. ഇല്ല ചെറും ChR. remains perfectly uninfluenced.

ഐതിഹ്യം eidihyam S. (ഇതിഹ) Traditional or Purāṇa lore.

ഐന്താബ്വാനാരി Sk. Siva. see താർ.

ഐന്തോളം eindōḷam Tdbh. അന്തോളം Marriage litter ഐ. ഏറിനാൾ Nal.

ഐന്ദ്രം aindram S. Belonging to Indra ഐന്ദ്രമായുള്ള നല്ല ഫലിസ്സു KR. ഐന്ദ്രപദവി Indra's place & dignity. [അന്ദ്രപകൾ KeiN.

ഐന്ദ്രജാലികൻ juggler. ഐ.' നടെ വിദ്യകൾ

ഐമ്പാടി = ആയമ്പാടി CC. CG.

ഐമ്പെരുമാൾ eim-perumāḷ (ഐ. T. Tu. = അജ lord) in old dict. = ഭോഗൻ Husband's brother.

ഐയം eyyam (ഐ. I. crying out) = അയ്യം 1. Alms ഐ. ഇരന്നവർ Anj. 2. doubt, grief ഐയമറവൻ God (Anj.) ഐ. അകറ്റി അനുഗ്രഹം നല്കും Anj.

ഐയൻ eiyaṅ = അയ്യൻ God. ഐ. ഒരുത്തൻ Brahma (Sid D.) ഐ. എന്നുള്ള പദത്തിന്റെ അർത്ഥങ്ങൾ വൈയകരണന്മാരും തിരിപ്പോരില്ലേ Anj.

ഐയപ്പൻ = അയ്യപ്പൻ, നായാട്ടു പരദേവത KU. ഐയർ T. M. Gods, Brahmans.

ഐരം eiram = വൈരം (loc.) Noise.

ഐരാണി eirāṇi (T. C. Tu. from S. ഐരാവണി = ഇന്ദ്രാണി) A plant, കതളി; also = കാട്ടുകരുന്നു Trichilia spinosa; also = കാട്ടുപിണ്ണാക്കു.

ഐരാണിക്കുട്ട, — കുടി, — ക്കോട്ട N. pr. a grāmam once representing one of the 4 Brahmanical divisions (see കഴകം) KU.

ഐരാവതം eirāvaḍam S. (ഇരാവൽ refreshing) Indra's elephant.

ഐരാവതി N. pr. of river, lightning (po.)

ഐരി eiri Hayrick, പുല്ലൈരി No. (തുരുമ്പു So.) straw stack.

ഐർ eir = അയിർ Iron ore.

ഐല eila = അയില A fish.

ഐവർ eivar T. M. C. Tu. (II. ഐ) Five persons ഐവർ പരദേവത KU. എൻെറ അകത്തുണ്ടിത് ഐവർ Anj. (5 sins).

ഐശം eiśam S. (ഈശ) Lordly, belonging to Siva. ഐശമാം തേജസ്സ് Bhg.

ഐശാനം (ഈശാനം) adj. N. eastern.

ഐശ്വര്യം 1. = ഈശ്വരത്വം. 2. glory, supernatural power. എട്ടൈശ്വര്യവും (അണിമ, മഹിമ, ഗരിമ, ലഘിമ, ഈശിത്വം, വശിത്വം പ്രാപ്തി, പ്രാകാമ്യം or പ്രാകാശ്യം KR. അണിമാദ്യഷ്ടൈശ്വര്യ സിദ്ധി KeiN. 3. grandeur, wealth.

ഐശ്വര്യവാൻ chiefly wealthy.

ഐശീകം eiśīγam S. (ഇഷീക) ഐ. അസ്ത്രം Reed-arrow AR. Bhr.

ഐഹികം eihiγam S. (ഇഹ) Of this world, of this life (opp. പാരത്രികം) ഐ. മോഹിച്ചു VCh. ഐ. തന്നിൽ സുഖിച്ചു Anj.

ഐളവിളി eiḷaviḷi S. (ഇള) Cubēra ഐളാൎത്ഥം നിൎമ്മിതമായപുരം ഐളിവിള്യൎത്ഥം (sic.) Bhr 1.

ഒ

ഒ is sometimes changed into ഉ (as തൊടു, തുടങ്ങു, തുടരുക) and vice versa; now & then = വ, as ഒല്ലാ, വല്ലാ.

ഒ 0 interj. Oh!

ഒക്കു okkṷ B. Palg. Hip, loins; = ഉക്കം.

ഒക്കുക, ത്തു okkuγa 5. (whence ഒന്നു, ഒരു) 1. To be the same, one; be like, tally. ജന്തുക്കൾ എല്ലാം ഒക്കും ഒന്നും കൊല്ലരുതു Bhr. സംഗതിക്കൊത്തതു പോലെ പറക Nal. in keeping with the circumstances. 2. to be together. അവർ ഒന്നൊത്തു കൂടി CG. നാം ഒത്തു നില്ക്കേണം ready for help. ഒത്തു സന്തോഷിച്ചു Mud. 3. to please നിണക്കൊത്തേടത്തു Bhg. where you like. പറഞ്ഞത് എനിക്ക് ഒത്തില്ല did not seem acceptable. 4. to agree. തങ്ങളിൽ പറഞ്ഞൊത്തു came to an agreement, covenanted. മന്ത്രിയും പതിയുമായി ഉള്ളൊത്തു Mud. 5. to be fulfilled. ശാപം ഒട്ടൊത്തു വന്നു Bhr. ചൊന്നത് ഒക്കയും എനിക്ക് ഒത്തു KR. came to pass. 6. v. a. to compare, promise വെണ്ണയെന്നൊത്തിട്ടു കുന്നിനെ വായിലാക്കൊല്ല CG. mistaking it for butter.—തരുവാൻമുടിച്ചതും ഒത്തേൻ Pay. I grant it at last. ഒത്തുകൊള്ളുക to admit. പണം ഒത്തു promised money. പെൺ ഒക്ക to dispose of a daughter in marriage V1.

VN. ഒക്കൽ espousals V2.

O

Inf. ഒക്ക (Te. one) 1. together; എൻെറ ഒക്കേ ഉള്ളവർ, എൻെറ ഒക്കയുള്ളതിററാൽ often ഒക്കക്കൂടേ, ഒക്കപ്പാടേ, ഒക്കത്തക്ക ഒരുത്തൻ TR. one of my people. മടിശ്ശീലയുടെ ഒക്ക കൊടുത്തു വിട്ടകത്തു. 2. all, ഒക്കയും, ഒക്കവേ, ഒക്കവേയും the whole. ആർ ഒക്ക ഉണ്ടായിരുന്നു MR. ഓരോന്നൊക്കയും ചെയ്തു applied every imaginable means. — Often adv. ഒക്കയും ഗുണമായിട്ടു ശ്രമിക്കാം he would do all for me. ഇനി ഒക്കയും TR. moreover in every thing etc. — Sometimes rather meaningless. ചില വസ്തുക്കൾ ഒക്ക TR. certain property. ചിലത് ഒക്കയും (= അല്പം ഒരു).

ഒക്കറായ്ക്ക, — യ്മ No. = ഒവ്വായ്മ discord.

ഒക്കാണം V1. promised gift, also ഒക്കാളം, ഒക്കാളിക്ക (old).

ഒത്ത adj. part. equal, consistent, agreeable, right.

ഒത്തകണക്കു a closed, correct account.

ഒത്തകൈ a practised hand for measuring correctly.

ഒത്തപകുതി equal share.

ഒത്തപറ common measure (doc.)

ഒത്തപ്പോലെ, ഒത്തവണ്ണം according to. എല്ലാം നിണക്ക് ഒത്തവണ്ണം വരാ Mud. according to your wish.

ഒത്തശീട്ട a corresponding paper, receipt, writ of compliance.

ഒത്താശ C. T. help V1.

ഒത്തിരിക്ക to be in one line, consistent, correct.

ഒത്തുനോക്കുക to compare, examine, contrast, correct.

ഒത്തൊരുമ union.

fut. part. ഒപ്പവർ, ഒപ്പർ equals V1. ഒപ്പൊരു കൈകൊണ്ടു ചാല മുളം വെച്ചു മുപ്പു വേണം CG. (see ഒത്തകൈ).

ഒപ്പം VN. 1. Equality, harmony ഒപ്പം വരായ്ക Prahl. to remain behind, unlike ക. ഇടുക, ആക്കുക to equalize, smooth. മണി സപ്പണ്ടങ്ങളിൽ പിച്ചളക്കോപ്പു കൊണ്ടു ക. വരുത്തുന്നോ Nal. — adv. alike ഉണ്ണുവനോട് ഒപ്പം ഗ്രഹിക്ക, അവരോട് ഒപ്പം ഇരിക്കുന്നതു യോഗ്യമല്ല Bhr. ഒന്നിനൊന്ന് ക. എയ്യാൻ AR. met each arrow with one. ക. പറഞ്ഞാൽ പിടിച്ചു ബന്ധിച്ചു പോം SiPu. if you speak again thus. — double ഒപ്പം ഒപ്പം കൊടുത്തു സമിത്തുക്കു AR. ഒപ്പൊപ്പം distributing alike എല്ലാവക്കും ഒപ്പപ്പം (sic.) ശരിയിട്ട MR. 2. being together ഒപ്പം എത്തുന്ന MC. to overtake, keep up with — ഭർത്താവോട് ഒപ്പം ഞാൻ ക്രുടി പോരും Bhr. തമ്പിമാക്കും തനിക്കും തറവാട് ഒപ്പം (doc.) — adv. അവന്റെ ഒപ്പം ഉള്ള ആളികൾ, കത്തോട് ക. വെച്ചു TR.

ഒപ്പരം id. 1. മനസ്സൊപ്പരം ഇല്ലാത്ത ജാതി disunited. 2. എന്റെ ഒപ്പരം അയച്ചു TR. with me. — Even with Instr. ഞങ്ങളാൽ ക. കാട്ടിൽ എഴുന്നെള്ളി TR.

ഒപ്പാരി comparison. ക. പറക to flatter, defend, praise and lament the dead V1.

VN. ഒപ്പു (5.) 1. conformity, ഒപ്പാചാരം confederacy V1. ഒപ്പില്ലാത്ത incomparable, ഒപ്പിഴക്കം inadvertance (= പ്രമാദം). 2. signature, agreement. ക. കയ്ക, ഇടുക to sign. ഓലയിൽ തന്നെ കൊണ്ടു ഒപ്പിടുവിച്ചു MR. made to sign.

ഒപ്പുകാണം fee given to Janmi on signature of documents (4 fanam).

ഒപ്പുമുറി agreement, ഒപ്പെട്ട grant V1. നമ്മുടെ കൈയൊപ്പിടാത്തതു പുലസംബന്ധമുള്ളതു കാരണം TR. the Rāja does not sign in mourning time.

CV. ഒപ്പിക്ക 1. to equalize. എല്ലാം ഒരുപോലെ ഒപ്പിച്ചു ചാർത്തുക TR. to assess equally. കണ്ടത് ക. V2. to mimick — also to compare. 2. to adjust കല്ലു രാലിനൊപ്പിക്ക (in building). കമ്പു ചെത്തി കോടാലിക്ക് ഒപ്പിച്ചിട്ട Arb. fitted the handle to the axe. കാലും കരങ്ങളും ഒപ്പിച്ചു കെട്ടി Bhr. 3. to please, persuade മനസ്സു ക. to satisfy V1. മൂഢന്മാക്കളെ ഒപ്പിപ്പാനായി AR. to deceive simpletons. 4. to prove എന്ന ലക്ഷണം കാട്ടി ക., കാമശാസ്ത്രങ്ങളെ കാട്ടി ഒപ്പിപ്പവൻ Nal. to prove by praxis. ശാസ്ത്രം കാട്ടി ക. to demonstrate from the Shāstras. 5. to settle ഒപ്പിച്ചു തീർപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല MR. come to a settled agreement. ഒപ്പിച്ചാൻ അഖിലം അഹോ കഴിഞ്ഞ സൌഖ്യം CC. closed the sum of past joys. കണക്കൊപ്പിച്ചതും KU. deliver over. ഭണ്ഡാരം എണ്ണം ഒപ്പിച്ചുകൊടുത്തു Mud. gave over the treasure exactly. ക. 000 പണം ക. KU. to pay a tribute of. കരം, കപ്പം, നേർച്ച ക. to pay in full, fulfill ഒപ്പിച്ചുവരേണ്ടുന്ന നികിതി TR.

Neg. V. ഒവ്വാ 1. is not like. ആ പോർ ബാലിസുഗ്രീവയുദ്ധത്തിന്ന് ഒവ്വാ AR. ഇന്ത്രജൻ പന്തിയിൽ ഒവ്വാതേ വന്ന ക്രൂരം CG. 2. cannot. ഒവ്വാത്ത = ചേരാത്ത.

ഒവ്വായ്മ discord.

II. ഒക്കുക, ക്കി okkuya (Tu. to dig, C. to tread out) To indent നായി കടിച്ച് ഒക്കിക്കളഞ്ഞു, ഒരംശം കടിച്ചൊക്കി.

ഒച്ച ŏčča = ഓശ 1. Sound, noise, voice എന്നതെ ഒച്ചയെ പോലെ വിളിച്ചവൻ KR. ഒച്ചപ്പെടുക to be loud, audible ഒച്ചപ്പെടാതേ പറഞ്ഞു നിന്ന CG. മുറിവ് ഒച്ചപ്പെടുകയും MM. a breast-wound. ഉച്ചത്തിൽ എല്ലാരും ഒച്ചകൊള്ളുംവണ്ണം കേണു, കാലിക്കഴുത്തിലേ നന്മണിയൊച്ചയും കേൾക്കായി CG. ഒച്ച കെട്ടുക (huntg.) to tie a bell (ചിലമ്പു) to dog's neck. ഒച്ചയടപ്പു hoarseness, ഒച്ചയടക്കം MM. from wound in

throat, ഒച്ചയിട്ടുക to make noise. പേടിവരുമാറു ഒച്ചകാട്ടി Genov. (in huntg.) ഒച്ചകൊള്ളിച്ചു RS. made a fine noise. 2. name, fame പ്രതിമാനുപകൻ എന്നൊച്ച പൂണ്ടൊരു നൃപൻ Bhr. ഒച്ചപ്പെട്ടവൻ famous V1. ഒച്ചപ്പെടുത്തി published.

ഒടി **oḍi** (=ഉട II. C. Te.) 1. Groin വയററിന്റെ ഒടി=വലി the 3 lines or folds on the abdomen. തടമുലകൾ ഒടിനടുവും അടിമലരും Nal. 2. side എന്റെ ഒടി, അയലൊടി q. v., തമ്പുരാന്റെറാടിത്തന്നെ വാഴ്ക TP. to be favourite. Chiefly piece of ground, = ഉഴവു; കണ്ടങ്ങളിം പറമ്പുകളിം കാട്ടൊടികളിം TR. division or range of ricefields. പടിഞ്ഞാറേ ഒടിയിൽ മേലേ കണ്ടം MR. (=പാടം)—what is ഒടിക്കുറ ഞ്ഞന്തരിച്ചു KU. (lifetime?). 3. sorcery, to break the enemy (in Madagascar "odi" witchcraft) ഒടിവെക്ക to use & ഒടിതീക്ക to counteract enchantment. 4. a hunter's hut (also ഒളി) ഒ. കെട്ടുക, ചമെക്ക.

ഒടിക്കാരൻ (2) the comrade അയലൊടിക്കാരൻ & വില്ലൊടിക്കാരൻ (huntg.).

ഒടിക്കുരു, — ക്ലേശം (1) bubo, rupture.

ഒടിക്കുഴി B. (4) draught of privy.

ഒടിപ്പുര (4) privy; (3) charms buried to maim him that passes over them V1.

ഒടിമാടം (4) hut.

ഒടിയൻ (3) sorcerer, esp. of low castes as Nāyāḍi, Paṟayan. — കാലൊടിയൻ lame (loc.)

ഒടിവിദ്യ (3) witchcraft.

ഒടിയുക T. M. C. (=ഉടയുക) To break. ആലിൻകൊമ്പ് ഒടിഞ്ഞുഴിയിൽ വീണ KR. ഒടിഞ്ഞനടു broken back. തുള്ളുകിൽ കാലൊടിഞ്ഞുപോം MM. കാലു രണ്ടും ഒടിഞ്ഞ കണക്കേ ആം & med.

ഒടിയാഭരണം a bracelet of one piece.

VN. ഒടിവ്. a breach, brake.

ഒടിക്ക v. a. 1. To break, as oar, shaft വില്ലിനെ കാൽകൊണ്ട് ഒടിച്ചാൻ KR. ഒരംക്കിൽ നള്ളി ഒ., നടു ഒ. V1. വയറ് ഒ. beggars to exhibit an empty stomach. വിതെച്ച് ഒ. to plough after sowing. 2. to use witchcraft KU. — CV. ഒടിപ്പിക്ക to cause 1. & 2. v. a.

ഒട്ട **oḍu** T. C. Tu. po. M. (=ഒടി 2. side) 1. With വിരവിനൊട്ട, short o=ഉടൻ, ഓട്ട. 2. place അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ടഴന്ന Bhr. AR.

ഒട്ടുക **oḍuya** (obs. √ of ഒടി, ഒട്ടുങ്ങു) To come to an end. VN. ഒട്ടവു end. ഒട്ടകു V1.=ഒടി 1. groin. 2. a timber tree; ഒട്ടകിന്മുപ്പു.

ഒട്ടുങ്ങുക **oḍuṅṅuya** T. M. Te. Tu. (see prec.) 1. To come to an end ബാണം ഒട്ടുങ്ങാത്ത പുണി UR. അമ്പ് ഒ'ാത്ത ആവനാഴിക KR. പറഞ്ഞാൽ ഒട്ടുങ്ങുമോ Bhr. too long to relate. ചോറ് ഒട്ടുങ്ങുമ്പെ Mud. ക്ര സംവത്സരം കൊണ്ട് ഒട്ടുങ്ങുന്ന യാഗം Bhr. ഭാരതം ഒട്ടുങ്ങാതൊന്നാകിയ കഥ interminable. 2. to die, esp. of smallpox.

VN. ഒട്ടുങ്കം 1. end=ഒട്ടവു; അല്ലൽ അകന്നു വാണീടാം ഒ'ത്തു Prahl. at last. 2. adv. finally മൽപാലത്തോടു ചേരാം ഒട്ടുങ്കം നിണക്കെടോ Prahl.

a. v. ഒട്ടുക്കുക, ക്കി 1. To finish, destroy. അത്ഥം ഒ. Anj. to spend. കൊന്നൊട്ടുക്കി, അസുരമഷത്തെ അടക്കി ഒട്ടുക്കി CG. ഒക്കയും കൊത്തി ഒ. TP. 2. B. to pay taxes.

ഒട്ടകം **oṭṭayam** T. M. (C. Te. Tu. ഒണ്ടെ) Camel മുള്ളുള്ള വൃക്ഷങ്ങൾ ഒ'ത്തിന്നിഷ്ടം Nal.

ഒട്ടകപ്പക്ഷി ostrich.

ഒട്ടകപ്പുള്ളിമാൻ giraffe MC.

ഒട്ടർ **oṭṭar**, ഒട്ടിയർ 5. Orissa people, ഉഡിയം, ഒഡിയം, chiefly of the tank-digger's caste.

ഒട്ടം **oṭṭam** T. M. 1. What holds together (as picture-frame V1.), stops a leak. 2. wager, stake at play. ഒ. കെട്ടുക, വെക്ക, പറക to bet. ഒട്ടത്തോളം എത്തുകയില്ല he will not reach the lists, the natural term of life.

ഒട്ടുക T. M. Tu. C. 1. to adhere, stick.

ഒട്ടൽ adhesion.

ഒട്ടലാർ (T. ഒട്ടാർ) enemies RC. —

CV. ഒട്ടിക്ക to paste, glue പശചിരട്ടി ഒ.

2. to give in, be lean (ഒട്ടി opp. സ്ഥൂലിച്ചു MC.) ഒട്ടിയ വിഗ്രഹം പുക്കിയും കൈക്കൊണ്ടു PT. ഗണ്ഡങ്ങൾ ഒട്ടിക്കുടി VetC. my cheeks have become hollow; so കവിൾമുഖം, ചെമ്പു (see

ക്കുക II.); to be wrinkled (like ഒടി) കാ യി, മുല ഒട്ടി തുങ്ങുക.

ഒട്ടൽ flaw in wood V1.

ഒട്ടലാമ്പൽ Ottalia or Damasonium Ind. Rh.

ഒട്ടി a kind of cake.

ഒട്ടു 1. glue V1. 2. bruise, impress അതിൽ ഒർ ഒ. കുട്ടങ്ങി പറ്റി. 3. C. T. Te. union, the whole (=മറ) ഒട്ടാക്ക, ഒട്ടുക്കാക്ക, ഒട്ടി ടുക to sum up. ഒട്ടുക്ക in all ഞങ്ങളിം ആയ വരും കൂടി ഒട്ടുക്ക ഠ൭ ആളികളിം (jud.), also ഒട്ടുക്കും. — ഒട്ടാകേ, ഒട്ടുത്തുക sum total.

4. Neg. ഒട്ടും ഇല്ല not at all, not the least, not for a moment; hence pos. ഒട്ടു a little, some ഒട്ടു ളരേ — ഒട്ടു നേരം, ഒട്ടുനാൾ കഴിഞ്ഞ പ്പോൾ CG. ഒട്ടേടം a little way. ഒട്ടൊട്ടു നടക്കാറായാൽ TR. as soon as I can walk a little. ശരം ഒട്ടു സൂക്ഷ്മമാം Gan. the versed sine will be pretty accurate (math.) ഒട്ടുക്കും V2. about so much. ഒട്ടുമടങ്ങി, ഒട്ടേറപ്പോ ന്നു പിറക്കയാൽ CG. ഒട്ടുചിലർ പോയാർ ഒട്ടു ചിലർ ഒളിച്ചിടിനാർ Mud. 4. No. clamp of a door etc. വാതിലിന്നു ഒട്ട് തറെക്ക.

ഒട്ടിഞാൺ, ഒട്ടിയാൺ oṭṭiyāṉ (Tu. C. Te. from ഉടഞ്ഞാൺ) Cutaneous eruption on the loins. ഒ. കഴിയും med.

ഒണ്ട oṇḍa No.=ചുരക്കുട്ടുക Filled with water for നനെച്ചേററം — ഒണ്ടയും കുറിയും എടുത്തു അരിയുവാൻ പോകുന്ന (loc.). see കൊണ്ട.

ഒണ്മ oṇma T. aM. (VN. of ഒൾ) Beauty, splendour ഒൺകടൽ, ഒൺചരം, ഒങ്കിരണങ്കൾ, ഒണ്മാമരം, ഒൺപുനൽ ചൊരിന്താർ RC.

ഒതി oḍi=ഉതി Odina.

ഒതുങ്ങുക oḍuṅṅuya T. M. (Te. C. ഒത്തു=ഒ റുക) 1. To give way, step aside, shrink, yield. അരികിൽ ഒതുങ്ങി നിന്നു KR. stood humbly before his father. ഒരു കോണിൽ ഒ. കൊണ്ടെ PT. hid himself. ഉലെന്ത മെയ്യോട് ഒ. RC. 2. to be contained, adjusted. അവൻറെ വസ്തുവക തനിക്ക് ഒതുങ്ങേണ്ടതു he ought to succeed to the deceased's property (jud.)

VN. ഒതുക്കം 1. Being settled & compressed. എല്ലുററിനും കുറയ ഒ. കണ്ടതുടങ്ങി matters are somewhat smoothed down. കല്ലിന്ന് ഒ. ഇല്ല no elasticity, yielding quality, soft touch (=മിനുസം, പതം). 2. subjection, contents (V1.=അടക്കം).

ഒതുക്കു shelter; stairs V1.

a. v. ഒതുക്കിക, ക്കി To compress, restrain (ആനയെ), subdue (=അടക്കുക V2.). മനസ്സ് ഒ. to humble V1. കയ്യിൽ ഒ. to enclose. വാകതെച്ചുമെയ്യി ഒതുക്കി TP. to soften by bathing. രാജ്യം ഒതുക്കി കപ്പം തരാം TR. give up the land to Tippu. കായ്യം എല്ലാം ഒ. Arb. to settle.

ഒത്ത adj. part. of ഒക്ക I. q. v.

ഒത്തുക ottuya To jump, skip, dance ഒത്തുന്ന ലട്ടം HNK. frog, ഒത്തിനടക്ക MC. snakes. ഭൂമി കലുങ്ങുമാറ് ഒത്തി വീഴുകയും Bhr. fencers. തുണിന്മേ മെല്ലേ ഒത്തി ഒന്നു ചവിട്ടി Bhr. താളത്തിൽ ഒ., ചില്ലികളെ കൊണ്ടു മെല്ലവേ താളമായൊത്തി ഒത്തി CG. whilst playing on the flute indicate the tact by moving the eyebrows.

ഒത്തായം, ഒത്തായ്മ a play with cudgels, wrestling. ഒ. പഠിക്ക, പിടിക്ക, പയറുക V1.

ഒത്താൻ ottāṉ, ഒസ്സാൻ (Ar. ḥajjām?) A Mappilla barber (& circumcisor) കാളി — താടിയും തലനാരും കളയേണ്ടതിന്ന് ഒ'നോടു വിലക്കി TR.

ഒന്നു oṉṉu (T. ഒൻറു C. Te. Tu. √ ഒ) 1. One, neutr. of ഒരു. also for masc. കടിയാന്മാരെ ഒന്നും കാണുന്നില്ല, ഞങ്ങൾ ഒന്നുള്ളന്നും TR. as long as one of us is alive. 2. adv. ഒന്നുഴന്നു, ഒന്നടിച്ചു, എന്നെ ഒന്നു നോക്കേണമേ etc. once. 3. something (emph.) അവനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവരാം അല്ലെങ്കിൽ ഒ. അനുഭവിച്ചു വരാം TR. tho' it may cost us something (our lives). ഇന്നു നീയും താതനും ലങ്കയും ഒന്നുമില്ലാതെ വരും KR. will be destroyed. Emphatically repeated. ഒന്നേ ഒരു നായരെ കണ്ടു, ഒന്നേ ഒരു വാക്കു പറഞ്ഞുക്കണം TP. 4. a part. നാലൊന്നു a quarter. ഒന്നു forms also participial nouns f. i. നടപ്പൊന്നു=നടപ്പുയു, as എന്തൊന്നു=എന്തൊരു കായും.

ഒന്നരവാടൻ, ഒന്നരാടം every other day. ഒ'ൻ പനി tertian fever.

ഒന്നാക to be united, joined, ഒന്നാകേ altogether, ഒന്നാം first, ഒന്നാമൻ m. — മാളിക

ഒന്നായി തുള്ളുന്നു TP. jumped down at once. ഒന്നായി വിഴുങ്ങുന്നു MC. ഒന്നും ഒന്നായിട്ട് അരുളിച്ചെയ്യു കേൾക്കായ്കകൊണ്ടു TR. as they got no decisive answer from the king.

ഒന്നിടയിട്ടു സുന്ദരിമാരോടു കളിച്ചു Anj. quite one with them.

ഒന്നിന്നു ഒന്നായി പറക to leave no point unanswered. ഒന്നിന്നൊന്നില്ല തമ്മിൽ Anj. ഒന്നിന്നു ഒന്നില്ലാത്ത ഭേദം discordant. ഒന്നിന്നു ഒന്നാക്കുക to make more weight (by taking from one & adding to the other.)

ഒന്നിന്നു പൊക to make water (opp. രണ്ടിന്നു.)

ഒന്നിൽ in one case. ഒ. — അല്ലയാഞ്ഞിൽ RC. ഒന്നിലോ — അതല്ല എങ്കിൽ TR. — also ഒന്നിരിക്കിൽ പണം കൊടുക്കാം അതല്ല എന്നു വരികിൽ പറമ്പു സമ്മതിച്ചു കൊടുക്കാം TR. mod. cond. ഒന്നുകിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങുക പോക്കരുതെങ്കിലോ നന്നായ്വണങ്ങുക UR. also: ഒന്നിക്കിൽ — അല്ലെങ്കിൽ TP.

ഒന്നു കൊണ്ടും (പോകയില്ല) on no account.

ഒന്നേകാൽ $1\frac{1}{4}$. [വ്യാധിയും) VCh.

ഒന്നൊത്തുചരിക to come together (as ആധിയും

denV. ഒന്നിക്ക to join, unite, agree ഒന്നിപ്പാൻ അനുഗ്രഹാൽ Bhg. എന്നോടു കണ്ണും അങ്ങള്ള വാളുമായി ഒന്നിച്ചു വന്നാൽ Mud. come in contact. —

adv. part. ഒന്നിച്ചു together (=ഒരുമിച്ചു) f. i. ഒന്നിച്ചിട്ട് ഒപ്പരം പോരിക TP. with Soc. & Gen. അതിന്റെ ഒ. ഒരു കത്തു അയക്ക, തമ്പാന്റെ ഒ. പോയി TR. ഉണ്ടിക ഈ കപ്പന ഒ. അയച്ചു MR. along with.

CV. ഒന്നിപ്പിക്ക = ഒരുമിപ്പിക്ക V1.

ഒമ്പതു **ombaṭu** T. M. C. Tu. (Te. തൊം fr. തൊൾ) Nine, one before ten. ഒന്നിന്നു ഒ. പറഞ്ഞു, ഒന്നല്ല ഒ. ചെയ്തു TP. not one offence only but many.

ഒപ്പന **oppana** Mpl. (T. ഒപ്പനൈ adorning) ഒപ്പന മുട്ടുക, പാടുക in ഒപ്പനപ്പാട്ടു, sung by Maplichis at thiratṭukalyāṇam etc.

ഒപ്പം, ഒപ്പു see ഒക്ക.

ഒപ്പുക **oppuya** To touch softly V1., sponge, wipe (a wound); clean rice by taking up the grains with a കിഴി etc.; ഒപ്പുംകടലാസ്സ് & ഒപ്പുക. blotting-paper (mod.)

VN. ഒപ്പൽ. sponging.

ഒപ്പ്രശുമ **opruśuma**, ഒപ്പുറുശുമ V1. (Syr.) Blessing. മുമ്പിലത്തെ ഒ. confirmation; ഒടുക്കത്തെ ഒ. extreme unction. Nasr. Rom. Cat.

ഒരു **oru** 5. (√ ഒ) 1. One, the same ഒരു അമ്മ പെറവർ. 2. No. Indef. Num. = കറെ some ഒരു ശുഭകപറിക്കാനുണ്ടു vu. 3. Indef. Article. പണ്ടു ഒർ ആൾ പറഞ്ഞപോലെ prov. 4. (in po.) Def. Art. അങ്ങനെ ഇരിപ്പൊരു ശങ്കരാചായ്യൻ KU. ബോധമില്ലാത്തവരെന്നേ Vil.—Even with pl. മറെറാരു പരിഷകൾ Bhr. [n. ഒന്നു. m. ഒരുവൻ. ഒരുത്തൻ, f. ഒരുത്തി, ഒരുവൾ, ഒരുക്കൾ, vu. ഒരിക്കൽ once. [rim).

ഒരുച്ചെന്നിക്കുത്തു headache on one side (meg-

ഒരുച്ചെവിയൻ a med. plant.

ഒരുത്തി 1. f. one woman. 2. one & the same place ഞാനും അവനും ഒ'യിൽ അല്ല പാർക്കുന്നതു MR. 3. any place കല്പന. ഒ'യിൽ തറെച്ചു, മറെറാരുത്തിയിൽ സങ്കടം പറവാനും ഇല്ല TR. കള്ളന്മാക്ക് ഒരുത്തിനും (abl.) കഞ്ഞിവെള്ളം വെച്ചു കൊടുത്തു — also ഒരുത്തയിലും കാണുന്നില്ല TP. അകത്തൊരുത്തയിൽ നിന്നു പോയി KU.

ഒരു നാളും ഇല്ല never.

ഒരു നില, ഒരു കൈ.

ഒരുപോലെ 1. alike (po. ഒന്നുപോലെ). സന്നിധാനത്തിങ്കലേക്കു പ്രജകൾ എല്ലാം ഒരുപോലെ ആകുന്നു MR. 2. as sure as possible ഒമ്പതു കൊള്ളും എനിക്ക് ഒ. Anj.

ഒരുമനമായിരിക്ക 1. to be of one mind. 2. to be determined, fully resolved.

VN. ഒരുമ 1. union അവനോട് ഒ'യോടു വാഴുന്നു Mud. 2. harmony ഒരുമ ഉണ്ടെങ്കിൽ prov. അതിൽ ഒ'യോടു കണ്ടു Mud. saw it tally with. ഒ. കലർന്ന് ഉടൽ Anj. well proportioned.

ഒരുമപ്പാടു 1. = ഒരുമ്പാടു f. i. പോവാൻ പുറപ്പാട് ഒ. TP. got ready for starting. 2. agreeing.

denV. ഒരുമിക്ക T. M. Te. 1. to join ഒക്ക വന്ന് ഒരുമിച്ചാർ AR. ശ്രുതിയിങ്കൽ ഒരുമിക്കുന്നപോലെ HNK.

— adv. part. ഒരുമിച്ചു = ഒന്നിച്ചു together ചിതറി പോയതങ്ങൊരുമിച്ചു കൂട്ടി KR. with

Gen. തമ്പുരാന്റെ ക. പോയി TR.

2. to be reconciled അസുരകളോട് ഒരുമിക്ക Bhg. = നിരക്ക; മന്ത്രി രാജാവോട് ഒരുമിച്ചീടുവാൻ അവസരം പാർക്കുന്നു Mud. 3. to be resolved, prepared ഒരു കായ്ത്തിന്നായി ഒ'ച്ചവൻ KR. പോക്ക് ക. Bhr.

CV. ഉഴിയും ആകാശവും ഒരുമിപ്പിച്ചു Bhr. mixed earth and sky. അവരെ പോക്ക് ഒ'പ്പിച്ചതും Bhr. persuaded to join. പന്തിയിൽ ക'പ്പിച്ചുന്തിയങ്ങയത്തിയാൻ Bhg. Vishnu as tortoise lifted it altogether.

ഒരുമ്പെടുക 1. to join, agree, be confederate. 2. to resolve, prepare. പെൺ ഒ'ട്ടാൽ ബ്രഹ്മനും തടുത്തു കൂട prov. ഉത്സവത്തിന്ന് ക. Mud. വേട്ടേക്കു Vilv. to go hunting.

CV. ഒരുമ്പെടുക്ക V1. — ടുത്തുക to get ready.

VN. ഒരുമ്പാട് 1. concord. ഒ'ടുക്ക to appease. 2. preparation, starting സേന ക. കൂട്ടി പുറപ്പെട്ട KR. (= സന്നാഹം). തളർന്ന സേനയെ പറഞ്ഞൊരുസരിച്ച് ഒ'ട്ടുണ്ടാക്കി കൊടുത്തു ധൈര്യവും KR. gave a fresh impulse.

ഒരുവകയായിരിക്ക to be something indescribable.

ഒരുവൻ, — ൾ, — ർ (hon.) one person.

ഒരേടവും, — ത്തും anywhere.

ഒരുങ്ങുക oruṅṅuya T. M. (Te. C. ഒഗ്ഗു) 1. To be ready. പണം ഒരുങ്ങിയില്ല etc. 2. to yield, be settled (= ഒടുങ്ങുക) കായ്യം ഒരുങ്ങും will right itself, get ordered.

a. v. ഒരുക്കുക 1. To prepare, get ready. ഭോജനം വെപ്പാൻ ഒ'വിൻ Nal. കോപ്പുകൾ ക. KR. യുദ്ധത്തിന്നു, തീൻ ക. 2. to settle. കക്ഷയും കൊത്തി ഒരുക്കി TP. finished them off (= ഒടുക്കി).

VN. ഒരുക്കം 1. preparation; നിരാട്ടുപള്ളിക്ക് ക. കൂട്ടി TP. prepared the bath. പണം ഒ'മില്ലായ്മയാൽ MR. cash not being ready. 2. order. അതും ഒരിക്കമല്ല അറവുമല്ല RC. it is not right. ആ നിനവുനിന്നെന്തിരിപ്പത് ഒരുക്കമോ RC. പടിഞ്ഞാറെയിൽ ക. ഒരുക്കി TP. arrange the room.

ഒരുക്കു id. ഒരിക്ക കേട്ടു മുഴുത്തു RC. dissension? ഒരുക്കുമാനം B. articles.

ഒരുപ്പു (= ഒരുമ, ഒരുക്കം) 1. സാസ്ത്രവക്കളാൽ വേണ്ടുന്ന ക. ക്കയും വരേണം TR. ordering. 2. ക. വരുത്തി reconciled (= നിരപ്പു).

ഒല്ലോജിക Port. relogio. Watch, clock.

ഒറ്റ ottа T. M. (ഒന്നു, ഒൻറു) 1. One, single. ഒ'പ്പണം a single fanam. രണ്ട് ഒറ്റയെ കണ്ടാൽ (huntg.) two boars. 2. Tu. M. a certain cake ഒറ്റക്ക് ഉലക്ക കാക്കാൻ പോയോൻ prov. 3. odd. ഒറ്റയിരട്ടയും കളിക്ക with dice. ഒറ്റപ്പെട്ടുള്ളിനം പുരുഷപ്രജയാകും VCh. (= ഓജരാശി opp. യുഗ്മരാശി). 4. fencing posture പതിനെട്ടും ഒറ്റയും പയറ്റിയവൻ prov. ഒറ്റക്കും കരുമനെക്കും നടന്നോട്ടും KU. see കരുമന.

ഒറ്റക്കണ്ണൻ one-eyed.

ഒറ്റക്കാലിൽ നില്ല a tapas. [year.

ഒറ്റക്കായുള്ള a cocoa-palm in its 8th — 10th

ഒറ്റക്കൈയിൽ ഇടുമ്പോൾ മറ്റേക്കൈ കണ്ടിട്ടു കേഴും CG. [of boar, cattle.

ഒറ്റക്കൊമ്പൻ (ആന) MR. single tusked; also

ഒറ്റപ്പടവൻ one-hooded snake.

ഒറ്റപ്പൈക്കൻ last scion of a family.

ഒറ്റമരത്തിൽ കരണ്ടു prov.

ഒറ്റമുണ്ടും ഉടുത്തു KR. for battle.

ഒറ്റമുലച്ചി (song) said of a Paradēvata.

ഒറ്റൽ ottal 1. Net of pack-thread, basket for holding pots; weel. 2. fishing with weels (T. ഒല്ലക braid net).

ഒറ്റൻ V1. spy; PP. traitor. From:

ഒറ്റു Private intelligence; treachery, secret information, ചാളയിൽ പുക്കയില ഉണ്ടെന്ന ക. ഉണ്ടായി (jud.) ക. അറിക to spy out, ക. കേൾക്ക to overhear. അവർ മേൽ ക. new proofs against them.

(ഒറ്റാൾ) ഒറ്റുകാരൻ spy, secret emissary. കള്ളച്ചന്ദനം പിടിപ്പാൻ ക. MR.

ഒറ്റുക (to be single?) 1. to step aside, retire, cringe.

ഒറ്റിക്കുറു a hide-&-seek play.

ഒറ്റിപ്പൂക്കളിക്ക No. to act the spy.

ഒറ്റി വഴങ്ങുക V1. to conspire.

ഒറ്റി വഴങ്ങിക്ക V1. to draw into conspiracy.

— as v. a. എന്നെ ഒറ്റിയ ശത്രു PP. my

betrayer. 2. to make room for another. ഒ
ററിവെക്ക to mortgage T. M. (C. Tu. ഒത്ത, Te. ഒട്ട).

ഒററി T. M. a pawn.

ഒററിക്കാണം a tenure in which the Janmi yields to the tenant all the produce of the field in lieu of interest for his advances (ഒററിയോലക്കരണം, ഒററിയാക എഴുതി ക്കൊടുത്താൻ doc.)

ഒററികൊണ്ടവൻ a mortgagee.

കൈവിട്ടം ഒററി a higher tenure which leaves to the Janmi merely nominal rights.

ഒററിക്കും പുറമേയുള്ള കാണം a still higher tenure by which the കുടിയാൻ acquires even $\frac{2}{3}$ of the Janmi rights, also ഒററിക്കമ്പരം.

ഒററിക്കുഴിക്കാണം a mortgage in which either the occupant has to relinquish or the owner to retain the estate W. [mortgage W.

ഒററി ദ്രവ്യം money advanced ou usufructuary

CV. ഒററിക്ക to cause to spy V1. [So.

ഒററിയാൻ single elephant, leader of the herd

ഒലന്ത olanda, ലന്ത Holland, Dutch. KU. V1.

ഒലമാരി olamāri (Port. almadia) A kind of ship ഒ. കപ്പൽ പെപ്പിച്ചണയും KU.

ഒലവിൽ = ഒല്ലിയൽ q. v. — f.i. തമ്പുരാന് ഒ. അലക്കുന്ന വണ്ണത്താൻ TP.

ഒലി oli T. M. (C. Tu. ഉലി) Sound. ഒലിയെഴ അലറി RC. കാൽചിലമ്പൊലിപൊങ്ങവേ CCh. ഉരുളൊലികൾ KR. noise of wheels, ഞാണൊ ലി, മാറൊലി etc.

denV. ഒലിക്ക 1. to sound, as running water. — ring bell V1. 2. (Te. ഒലുക = ഒഴുക) to flow, run as water, blood of wounds ക ണ്ണുനീർ ഒലിക്കവേ or ഒഴുകവേ KR. മെഴു കു ക'ച്ചു പുറത്തു പോയി Mud. പൊട്ടി ഒലി ച്ച മധു Bhg. വായിൽ കൂടി നീർ ഒ. 3. to float. അശ്വങ്ങൾ ചത്തു രക്തനദികളിൽ ഒ ക്ക ഒലിക്കുന്ന AR. [looseness of bowels.

ഒലിപ്പു flowing ഒലിപ്പിൽ കുത്തിയ തറി prov.; ഒലിയുക id. അവൻ ചോര ഒലിഞ്ഞുകൊണ്ടു പായുന്നു, മേൽ ഒക്കയും ചോര ഒലിയുന്നു (jud.) —

VN. ഒലിവുള്ള വെള്ളം running water; fountain V1. ഒലിവുള്ള നീറിന്ന് അശുദ്ധി ഇല്ല Anach.

CV. ഒലിപ്പിക്ക as രക്തം ഒ. B. to bleed. പെണ്ണു ങ്ങൾ കണ്ണുനീർ ഒലിപ്പിച്ചു പാരം SG. PT. KR. shed tears.

ഒലുമ്പു olumbu (Port. plumbo) Plummet.

ഒലുമ്പുക olumbuya (T. ഒള്ളു C. olyādu, see ഉലയുക) To move from side to side. വസ്ത്രങ്ങ ളെ ഒ. to wash clothes by shaking them in the water. ഒലുമ്പിക്കുക to rub, shake off, as rice sticking to the hand. താളി തേച്ചു തല ഒ ലുമ്പി TP. cleansed the head.

ഒല്ലുക olluya T. M. C. Te. To consent, love — to be fit, possible. — Only in Neg. ഒല്ലും=വല്ലാ must not, ought not (in prayers, rules, prov.) ചെയ്യൊല്ലാ & ഇച്ചെയ്യുന്നതൊല്ലാ, CG. സാഹ സം ചെയ്യൊല്ല, പോകൊല്ല പട്ടിയേ Bhr. — past പേറിട്ട പോകൊല്ലാഞ്ഞു CG. ought not to have separated. — adj. part. ഒല്ലാത്ത un becoming. തനിക്ക ഒ'തിന്ന് ഏറ ശ്രമിക്കൊല്ല Anj. indecent, bad. ഒല്ലാത കർമ്മങ്ങൾ UR. ഒല്ലാ തതിങ്ങനെ ചൊല്ലാതെ നില്ല CG. — [(mantr.) VN. ഒല്ലായ്മ = അരുതായ്മ, also ഒല്ലായ്ക, കിട്ടാ

ഒല്ലി Te. C. Tu. M. sheet, cover 5 yds. by 3,=പു തപ്പു f.i. ഒല്ലിയിൽ തോറ്റു കോണിയിൽ എടുക്ക prov. ഞാൻ പുതെച്ചിട്ടുള്ള ഒ. കൊ ണ്ടു എന്നെ കെട്ടി TR. ഒല്ലി എന്ന പൂവല്ലി വസ്ത്രം (vu.) നായി ഒല്ലുന്ന (ഒല്ലിയിൽനിന്ന) മാല കടിച്ചെടുത്തു TP.

ഒല്ലിയൽ Royal cloth, = ഉടയാട V1. പട്ടൊല്ലി യൽ silk gown. ഒ. പെക്ക Rājas to marry Sūdra women, take concubines; കോഴിക്കോ ട്ട ക്ഷേത്രത്ത് ഒ. പെക്കേണം KU. (vu. ഒല വിൽ).

ഒവാത്ത് Ar. awat. Sorrow,= ഉപദ്രവം (Mpl.)

ഒവ്വാ ovvā 1. Neg. of ഒക്കുക, q. v. 2.=ഉവ്വ V1.

ഒശീനം ošinam Tdbh. ഉപജീവനം q. v.

ഒശീനക്കോൽ iron crow-bar, പാര, in thieves' slang.

denV. ഒശീനിക്ക to live on, eat.

ഒശീർ Ar. vazīr, Vizier.

ഒസ്യത്ത് Ar. vasīyat. Testament, ശാസനപത്രിക.

ഒസ്സാന്മാർ ossān see ഒത്താൻ (Mpl.)

ഒളുകു V1. see ഉളുക Back stroke (fencing).

I. ഒളി oḷi T. M. (C. Tu. Te. ഒൾ=ഉൾ) 1. Concealment; secret dealings. 2. ambush, hunter's hut. ൿ. കെട്ടുക, also ഒളിപ്പുള്ളി, — മറ, — കുടിൽ; ഒളിപ്പുള്ളി രാവുനായാട്ടുകാൾക്കു (huntg.)

Hence: ഒളിക്കുയിൽ എന്നപോലെ പെച്ചു പോററി KU. (Col.) like a bird in a cage.

ഒളിപെടുക to hide itself. മരതകക്കല്ലിൻ ഒളിവ് ഒളിപെടും തിരുമൈശോ Bhr.=concede superiority. [mour.

ഒളിപുരുഷൻ No. (ഒളിപൂയൻ vu.) a para-

ഒളിബദ്ധം amour. ഒളിബാന്ധവക്കാരൻ a paramour.

ഒളിയമ്പു arrow-shot from ambush. ഒ'മ്പെയ്തു കൊന്നത് ഒരാണ്മയോ KR.

ഒളിയമ്പൻ N.pr. a Paradēvata.

ഒളിശയനം forbidden coitus, also ഒളിസേവ adultery etc.

ഒളിക T. M. to be hidden V1. മരുന്നുകൊണ്ടു ഒളിഞ്ഞു പോരും TP. come off unscathed from ordeal (= ഒഴിഞ്ഞു?).

VN. ഒളിവു 1. ambush V1. 2. hiding. ഒളിവരുതു യിട്ടിയിൽ SiPu.

ഒളിക്ക (C. ഒയ്യ Te. ഒലം) 1. v. n. to hide oneself. പായിന്തു ഒളിത്തിടു മിശപത്തിലും RC. fugitives. ഞാൻ ഒളിച്ചു പോകുന്നവനല്ല TR. abscond. ഒളിച്ചു ചാടിപോയി escaped. ഒ'ച്ചിരിക്ക, കൊള്ളുക. ഒളിച്ചു വയററിൽ ഉണ്ടാകും വെളിച്ചത്തു പെരും prov. ഒളിച്ചു ശിശുതപം SiPu. disappeared. അംഗങ്ങൾ അംഗങ്ങളിൽ ഒളിക്കുന്നതു പോലെ ദുഃഖിച്ചു പ്രലാപിച്ചാൾ KR. 2. v. a. ഒളിച്ചുവെക്ക to conceal, suppress.

CV. ഒളിപ്പിക്ക to conceal. തലുടിയിൽ ഒ'ച്ചു TP. covered him with her hair.

II. ഒളി (ഒൾ=ഒൺ T. C. beautiful, good. Te. ഒലിവു=വെൾ) Splendid, bright; the light. വിളക്കിന്നൊളി പോലെ സാത്വികം KeiN.

ഒളിമങ്കമാർ beauties (Mpl.)

ഒളിമരം (loc.)= എരിമരം.

ഒളിമിന്നൽ and മിന്നലൊളി KR.

VN. ഒളിവു 1. brightness, also ഒളിമ. — ഒളിവേറിനകന്നികൾ (Mpl.) കിളരൊളിവെഴ shining brightly. കതിരവനൊളിവു ചേരും അകമ്പനൻ RC. ഒളിവോട്ട ക്രൂടെ നടന്നു Bhr. 2. ambush (ഒളി I.)

ഒഴക്കു oḷakku = ഉഴക്കു (ൿ. ചൊർകൊണ്ട് ഒരു വാസരാന്തം കഴിക്കും അഞ്ചാറു ജനങ്ങൾ CC.)

ഒഴിയുക oḷiyuga 1. (=ഒഴുക) To run off as water. പകരാതെ നിറെച്ചാൽ കോരാതെ ഒഴിയും prov. 2. T. M. (C. Te. ഉളി, Tu. ഒരി) to be off, leave off, be free from, empty. സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു vacant, unoccupied. അതുകൊണ്ടു പുണ്ണ് ഒഴിയും MM. will heal. കൺവ്യാധി ഒഴിയും a med.

Inf. ഒഴികേ except. ഞാൻ ഒഴിക (po.) ഊരായ്മക്കാരിൽ മരിച്ചവർ ഒഴിക ശേഷിച്ചുള്ളവർ വസ്സുവക അടക്കും TR. as they die off, the others. — With Acc. മനുഷ്യരെ ഒഴിയവേ മറുള്ള ഭൂതങ്ങൾ KR. —

adv. part. besides, except. നീ ഒഴിഞ്ഞാശ്രയം ഇല്ല Nal. നേർ ഒഴിഞ്ഞേതും ഇല്ല Mud. nothing but truth. മനുഷ്യന്മാക്ക് ഒഴിഞ്ഞരുതു VCh. to none but men. — With Acc. മോക്ഷത്തെ ഒഴിഞ്ഞുള്ളത് എല്ലാം HV. all gifts short of. — With Inf. പട്ടം കെട്ടുക ൿ. ശിരസി വേദന ശമിക്കയില്ല Mud. adv. part. ഭോജനം കഴിഞ്ഞ് ൿ. പോകരുതു Bhr. 3. v. a. to give up. താനാൻ ഒട്ടൊഴിഞ്ഞിട്ടും ബന്ധുക്കളെ സന്തോഷിപ്പിക്ക കായ്യം ആകുന്നു Mud. with some sacrifices; hence ഒട്ടൊഴിയാതെ without any exception, altogether. മയ്യഴി ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കും TR. evacuate & cede M. to the French. ഞങ്ങൾക്ക് ഒട്ടും ഒഴിഞ്ഞു തരാതെ TR. making no allowance or deduction. നിലം ജന്മിക്ക് ഒഴിഞ്ഞു ഒഴിമുറി കൊടുത്തു MR.

VN. I. ഒഴിച്ചൽ vacancy, freedom, means, excuse. തനിക്ക ൿ. ഉള്ളപ്പോൾ Arb. when disengaged, in leisure hours.

II. ഒഴിവു 1. water-course പാലം മുറിഞ്ഞാൽ ഒഴിയിലേ prov. 2.= ഒഴിച്ചൽ. ദുഃഖത്തിന്ന് ഒഴിവുകൾ ചെറുമേ കാണായ്കു KR. no escapes. ൿ. പഴക subterfuge. 3. (from ഒഴി 3.) giving up. കുടിയാൻ ജന്മാരിക്ക ഒഴിവു എത്തു TR.

ഒഴിവുമുറി = ഒഴിമുറി MR.

ഒഴിക്ക 1. To pour. കണ്ണിൽ മരുന്ന് ഒ.; to void, as മൂത്രം ഒ. 2. to give up. വഴി ഞാൻ ഒഴിച്ചു നല്കി KR. let him pass. അവളെ ഒ. dismissed, forsook. ഒഴിച്ചുപോക, കിട്ടക, കൊടുക്ക to return grounds held under കാണം; ക്രയോം ഒഴിച്ചു തരാം TR. to vacate. 3. to quit. രാജ്യം ഒ. to emigrate. എല്ലാവരും രാജ്യം ഒഴിച്ചുപോയി, പുരയും കടിയും ഒ. പോയി, ഒ. വാങ്ങിപാത്തു TR. in war. 4. to escape. അവരെ ഒ'ച്ചുപോന്നു TR. got away from them. തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും ഒഴിച്ചാൻ KR. avoided arrows. വരേണ്ടത് ഒഴിക്കാമോ Bhr. പെട്ട് ഒ. to parry a blow. എന്നെ ഒഴിച്ചുകൊൾAR. defend thyself. 5. to evade ദോഷപ്രതിതം ഒ. Bhr. നഷ്ടമായി പോവത് ഒ. Bhr. to prevent ruin. 6. to make to cease, drive away. വാക്കാൽ രോഗം ഒ. PP. പെളിയും മുന്നേ മുഴ ഒ. a med. കടം ഒ. CS. to pay debts. 7. to free അവനെ അഗ്നിപ്രവേശത്തിങ്കന്ന് ഒ. Mud. prevented his suicide. ശപിപ്പതൊഴിച്ചതുകിക Bhr. to prevent. 8. v. n. to give way (from 3.) അവർ ഒഴിച്ചു വാങ്ങി, അരിവാഹിനി ഒ. Bhr. to retreat. ശത്രുക്കൾ പേടിച്ച് ഒഴിച്ചു SiPu. പട ഒഴിച്ചു പോന്നു KU. തട്ടുകേടുണ്ടാകകൊണ്ട് ഒട്ടൊഴിക്കയും Mud.

CV. ഒഴിപ്പിക്ക 1. chiefly to dispossess പൊറമാതിരിയെ ഒഴിപ്പിപ്പാൻ KU. ഇതൊഴിപ്പിക്കേണ്ട TR. must not be vacated. 2. to make to retire. പാളയം ഒഴിപ്പിച്ചു KU. drove back. സ്വാധികാരം ഒഴിപ്പിച്ചു & അവനെ അധികാരത്തിങ്കന്ന് ഒ. Mud. (even merely ഒഴിച്ചു) dismissed the minister. 3. to get back ഭൂമിയെ ഒ'ച്ചു കിട്ടുവാൻ MR.

VN. ഒഴിപ്പു discharge etc. [remedy.

Hence: ഒഴികഴിവു expedient, escape, excuse,

ഒഴിമുറി deed of giving back നിലങ്ങൾ കടിയാന്മാരെകൊണ്ട് ഒ'ച്ചു മയ്യാലപ്രകാരം ഒ. വാങ്ങി MR. [ഉണ്ടാക്ക TR.

ഒഴിസ്ഥലം unoccupied land ഒ'ത്ത് ഉഭയങ്ങൾ

ഒഴുക്കുക, കി oḻuyuya T. M. C. (Te. ഒലു to flow, C. Te. ഉറിയു to leak) To flow, run down or off (= ഒലിക്ക) of blood, water തേൻ ഒ'ന്ന വാക്കു; of ships ഒഴുകുന്ന തോണിക്ക് ഒർ ഉന്തു prov. വക്കുസ്സു ഒഴുകികൊണ്ടു വരുന്നു TR. drives by stress of weather. കീഴ്പ്പെട്ടൊഴുകി ചെല്ലും.

ഒഴുകൽ VN. flowing, being adrift.

ഒഴുക So. side of wall, boundary.

ഒഴുവാരം So. side-room.

ഒഴുക്കു 1. current, stream. കടലോളം ആറിന്റെ ഒ. ഉള്ളു; ഒ'വെള്ളം running water, to be drunk by all castes. 2. (T. ഒഴുങു order) natural, smooth, plain ഒഴുക്കൻ പണി, ഒഴുക്കൻ വഴി etc. ഒ'നായ്മ്മിക്ക.

ഒഴുക്കം 1. running, floating. ഓട്ടവും ഒഴുക്കവും കലിച്ചു KU. regulated all about shipping & timber floating. 2. plainness (ഒഴുക്കു 2).

ഒഴുങ്ങുക T. to keep within bounds. ഒഴുങ്ങാത്ത ദ്രവ്യം unbounded wealth (or ഒടുങ്ങാത്ത?).

a. v. ഒഴുക്കുക 1. to pour കണ്ണിൽ ൨൫ വട്ടം ഒ. MM. 2. to inundate. 3. to set afloat, float പെട്ടിയെ പുഴയിൽ ഒഴുക്കിയുട്ടന്നു TP. ഒരു തോണിയിൽ വെച്ചൊഴുക്കിനാൻ Bhg.

ഓ ō

ഓ ō T. M. C. Te. Chiefly interrogative particle 1. in simple question, ഞാൻ അവനോ am I he? Often with negative power അതങ്ങനേ വരുന്നതോ PT. that is impossible. Imperative എട്ടുത്തുവോ take it at once. 2. in disjunctive question ഭക്തികൊണ്ടോ കമ്മംകൊണ്ടോ സ്വതി വരും HNK. അതോ നല്ലതു, ഇതോ നല്ലതു, കറുത്തോ വെളുത്തോ സചരുപനോ Nal. 3. in disj. affirmation ഒന്നോ രണ്ടോ one or two. കഉത്തിലോ കിണറിലോ വീണു ചാകും; with Condit. യുദ്ധം തുടങ്ങുന്നിലോ മൃത്യു നിശ്ചയം യുദ്ധം തുനിഞ്ഞാകിലോ മൃത്യുസംശയം PT. 4. with adversative power മഹാമേരു — അതിന്റെ ഉയരമോ യോജന നൂറായിരം Bhg. as for its height.

കേൾക്കാം എന്നിരിക്കിലോ ചൊല്ലാം KR. but if. എന്നാലോ ഞാനോ കൊല്ലാം Bhr. ഹേതുവോ ഞാൻ പറയേണം എന്നില്ലെല്ലോ AR. 5. emphatical മാറുന്നതില്ല കണ്ണുനീരോ CG.; often with interrog. പുണ്യം എന്തൊന്നോ ഭാഗ്യം ഏതോ KeiN. what a wonderful luck! Quite interj. in അതോ, അച്ചോ, എത്രയോ etc.

ഓം ōm S. (= ആം) 1. ഓം എന്നാർ അവകളും KR. Yes! hence ഓങ്കാരം the syllable ōm, greeting & concluding Amen! 2. = ഓ f.i. എന്തുമോ എന്നിട്ട (po) whatever it be, yet.

ഓക ōya, ഓക്ക (C. ഒശവു, ഗ്രഹ) Awn, beard of some grains = ശ്മശ്രു.

ഓകസ്സ് ōyas S. (√ ഉച) Home, house (po.)

ഓകു ōyu, ഓവു (T. ഓ, prh. from ഒഴു) 1. Floodgate, sluice, drain PT. 2. = ഓക f.i. ഓകില്ലാത്ത നെല്ല്, ഓകള്ള നെല്ല CS.

ഓക്കാനം ōkkānam T. M. C. Te. Beng. (ഓങ്ങുക) Retching, nausea, qualm. ഓ'വും ഛർദ്ദിയും med. ഓ. പാമ്പൻ തന്നെ a med. — fig. ഓക്കാനം ഉണ്ടെങ്കിൽ പാക്കവേണം CG. if indifferent or squeamish about it.

denV. ഓക്കാനിക്ക 1. to retch, feel nausea ഓ ച്ചു ചത്തു; ഓക്കാനിച്ച് എല്ലാരും ഓടിത്തുടങ്ങിനാർ CG. 2. to vomit ഓക്കുന്നപോലെ Sil.

ഓഘം ōgham S. (വഹ്) Flood; mass സപ്തൌഘം etc. CG.

ഓങ്കാരം ōṅgāram S. (ഓം q. v.) The syllable ഓം — V1. ഓങ്കാരം songs or cries to drive out demons (prh. from foll.)

ഓങ്ങുക ōṅṅuya T. M. (√ ഉയ high) 1. To lift up, as hand, വടി, ഖണ്ഡിപ്പതിന്നു വാൾ Bhg. കൊള്ളി ധരിത്തോങ്ങി RC. വാക്കിൽ കയറ്റുവാൻ കൈ ഓങ്ങി പോകിൽ Anj. 2. to threaten with finger, prepare to strike, aim at. എന്നെ ഓങ്ങി തള്ളീട്ടില്ല; കൊല്ലുവാൻ ഓങ്ങുന്നേരം Bhr. to attack. ശ്രുലവും കൈയിലായി കാവുള്ള നെ ഓങ്ങി CG. — to appear resolved to അവനെ വിളിപ്പാൻ ഓ., കേഴുവാൻ ഓങ്ങുമ്പോൾ CG. being about to weep. മനുകേ ഓങ്ങി പാണത്തിൽ അടിക്കയും Sk. aimed at.

VN. ഓങ്ങൽ threat etc.

ഓച ōja mod. ഓശ V2. RC.

ഓച്ചർ ōčča r (T. a Kali worshipper C. Tu. = ഒത്തൻ Beng. ഒരുഡ snake-catcher) A class of Mārān Sūdras, who beat the drum in temples (മുട്ടും കൊട്ടൽ, കഴൽ വിളിക്ക) fr. ഓച? T. ഓച്ചൽ to drive away.

ഓച്ചാനം ōččānam (No.) Reverence; the humble answer ഓ given to Guru with the proper gestures.

denV. ഓച്ചാനിച്ചു നില്ക്ക. Palg. to stand or rise before seniors & superiors.

ഓജം ōjam S. Unequal, odd അതുല്യസ്ഥാനങ്ങൾ or ഓജസ്ഥാനം Gan. ഒറ്റപ്പെട്ടതിന്ന് ഓ. എന്ന പേർ (opp. യുഗം), മൂന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ഓജ സംഖ്യകൾ Gan.

ഓജസ്സ് ōjas S. (വജ) Vigour, vitality തേജസ്സും ഓജസ്സുമായി Nal. [V1.

ഓജീവിക്ക, even ഓയീക്ക = ഉപജീവിക്ക

ഓട ōḍa 1. T. aM. Water-course (ഓടുക) V1. 2. a large reed അതു കണ്ടാൽ ഓടമുള പൊട്ടി വെള്ളം വരും TP. even a bamboo would be touched to tears. 3. see ഓടക്കുഴൽ 2.

ഓടക്കുഴൽ 1. flute of cowherds ഓ. വിളിക്ക CC. 2. pipe of goldsmiths ഓടകൾ വെക്ക to fuse. എന്തിനാൽ ഇരുന്നലെ ഓടകൾ വെച്ചീടുന്നു, ഓ. വെക്കുന്നോരും മാറുകൾ ഏറിക്കാണും Nasr. po. [ഴന്നെള്ളി KU. ഓടനാട്ട = ഓടുനാട്ട f.i. ഓടനാട്ടകരെക്ക് എ

ഓടം ōḍam 5. (ഓടുക) 1. Boat, ferryboat ഓടത്തിൽ എങ്കിലും കപ്പലിൽ എങ്കിലും TR. ഓ-മാടായ്ക പോകുമ്പോൾ prov. പള്ളിയോടം V1. — weaver's shuttle ചാലിയന്റെ ഓ. പോലെ prov. ഓ. ചാടുക to weave. 2. = ഓളം term, ഇത്രോടം, ഇത്രത്തോടംso far. 3. (Port. horto? garden ഓടത്തിൽ TR. also വയലുകളും ഓട്ടകളും TR. vegetable gardens.

ഓടൽ ōḍal (So. ഓട) Med. root (= ഇംഗുളി Terminalia cat.) ഓടലെണ്ണ കുറഞ്ഞൊന്നു കച്ചുള്ള GP.

ഓടാമ്പൽ ōḍāmbal (ഓടുക) Bolt, bar V1. No.

ഓടായി ōḍāyi (T. a M. — വി) A kind of carpenters, ship builders (ഓടം) ഓടായിനെ കൂട്ടി പണി തുടങ്ങി TP.

ഓടി ōḍi 1. (ഓടുക) A large seaboat, long & narrow chiefly from the Laccadives ലീഹിന്ന് ഒർ ഓടിയിൽ, ചരക്കുകൾ ഓടിയിൽ കയറി TR. ഓടിയും തോണിയും SiPu.

ആനയോടി the largest kind, brig (Cann.)

2. = ഓട്ട, ക്കുടി f.i. ഞാളോടി കപ്പുരം, തമ്പുരാനേറാടിപാത്തു, പോന്ന TP.

ഓട്ട ōṭṭu 1. (ഓടിയുക) Potsherd, tile, കൊക്കോട്ട small flat tile. ചീപ്പോട്ട id. without a point; മാടോട്ട, പാത്തിയോട്ട hollow tile. തലയോട്ട skull. ഓട് ഇടുക, മെയുക to tile. ഓട്ടകഴിക്ക No. = തേങ്ങ ചിരട്ടയിൽനിന്ന അടർത്തുക. 2. shell ആമയോട്ട; rind of fruits പുഴുങ്ങി ഓട്ട കഴിച്ചു കളക a med. 3. M. bellmetal (2½ parts zinc, 10 copper) ഓട്ടവാക്ക etc. വെള്ളോട്ട, കാരോട്ട. ഓട്ടരുകിയമൈശാരിയെപോലെ prov. 4. T.M. (ഓട) being alongside, with തൂണോട്ട കെട്ടി TP.; = ഊടെ f.i. ഉഭയ മഠ്ഠത്തോടേ അയച്ചു TR. through the ricefields. കടലോട്ട പോയി; in fixing boundaries: X ഓട്ട Y ഓട്ട Z ഓട് ഇടയിലുള്ള നാട്ട KU.; in comp. എന്തവരോട്ട നിങ്കൾ? കടലോട് ഒരു കുപം po. — a Loc. നായരോടത്ത് ആളെ അയച്ചു to the N. ആളോടത്തും അന്യായ സങ്കടം എഴുതിവെച്ചു TR. — adv. ഓടേ as സുഖമോടേ, — തോടേ happily.

Hence: ഓട്ടനാട്ട, ഓടനാട്ട N. pr. the 9th or 16th നാട്ട, No. of വേണാട്ട, with the capital കായങ്കുളം, allotted to the ചേരായി സപ്രുപം Syr. doc. KU.

ഓട്ടട, ഓട്ടപ്പം (1) pancake.

ഓട്ടകലം, — പാത്രം (3) vessel of bellmetal.

ഓട്ടപണിക്കാരൻ (3) = മൂശാരി.

ഓട്ടപ്പുര (1) tiled roof (opp. കാലപ്പുര).

ഓട്ടുക, ടി ōṭuya 5. (Beng. to fly) 1. To run as men, animals, roots, etc.; ships to sail. 2. to flow easily, meet with no impediment എന്റെ വാക്ക് അവന്ന് ഓട്ടുന്നില്ല.

CV. ഓടിക്ക 1. to drive, chase ഓടിയതാർ എന്നും ഓടിച്ചതാർ എന്നും Bhr. who fled, who pursued. — കതിരപ്പുറത്തു കേറി ഓടിക്കിൽ Nid. പിന്നോക്കം വലിച്ചുകൊണ്ട ഓടിപ്പാൻ Nal. 2. to steer, navigate കപ്പൽ ഓ.

2d CV. ഓടിപ്പിക്ക id. ശോക്കളെ നേരേകൊണ്ട് ഓടിപ്പിച്ചു Anj. against us. ഡീപ്പുവിനെ ഓടിപ്പിക്കയും ചെയ്യും TR. we shall beat Tippu.

CV. ഓട്ടുക rare. ശത്രുക്കളെ ഓട്ടിക്കളഞ്ഞു, രാജാളിപക്ഷി പ്രാവിനെ ഓട്ടിക്കൊണ്ടു Arb. chased. നാട്ടുന്ന ഓട്ടിക്കളഞ്ഞതു KR.

VN. ഓട്ടം T. M. C. Tu. 1. a course, run, കതിരയോട്ടം race, കപ്പലോട്ടം navigation; പണിക്ക് ഓ. വേണം V1. haste. 2. quick apprehension ബുദ്ധിക്ക് ഓ. ഉണ്ടു Anj.

ഓട്ടക്കാരൻ shipowner ഓ'ന്ന് പാട്ടം ചേരുമായില്ല prov.

ഓട്ടന്തുള്ളൽ a kind of ballet.

ഓട്ടോമൻ runner, messenger, spy; certain huntsmen ഓട്ടാളക്കേ കത്തിക്കൂട്ട (huntg.)

ഓട്ട, ഓഠ ōṭṭa T. M. C. Tu. (Te. to split, കടിയുക) 1. Crack, leak, hole. 2. B. dullness.

ഓട്ടക്കലം leaky vessels, prov.

ഓട്ടക്കഴായൻ (2.) half witted.

ഓട്ടക്കൈ empty handed, squandering.

ഓട്ടത്തോണിയിൽ കഴുക്കുക to try & get rid of one

ഓട്ടപ്പെടുക to be perforated എല്ലെല്ലാം ഓട്ടപ്പെട്ടുക a med. ഏറചിത്രം ഓ'ട്ടം prov. — കത്തി ഓട്ടപ്പെടുത്തി s. v.

ഓട്ടുഭൂമി porous soil; Malayalam country.

ഓട്ടി ōṭṭi (ഓട്ടം, ഓടുക) Ship's captain V1.

ഓട്ടിക്ക ōṭṭikka (ഓട്ട. 2.) Shell.

ഓട്ടിച്ചുപോക to feel empty, nauseous, conceive aversion.

ഓട്ടെരിമ ōṭṭerima (എരുമ) A kind of bug.

ഓണം ōṇam T. M. (Tdbh. ശ്രാവണം) 1. The 22nd constellation, Aquila, see ആവണി. 2. the national feast on new moon of Sept. lasting 10 days, when Paraśurāma is still said to visit Kēraḷa. ഓണമട്ടത്ത ചാലിയൻ, കാണം വിറ്റും ഓ. ഉണ്ണണം prov.

ഓണക്കാഴ്ച V1. some old fees and taxes ജന്മക്കാരോട് ഓണം വിക്കുകാഴ്ച ചോദിക്കയില്ല; ഓണത്തിന്നും വിക്കുവിന്നും നന്നാലു പണം കണ്ട് എടുപ്പിച്ചു; ഓണത്തിന്നും വിക്കുവിന്നും അരി തരേണം എന്ന ജന്മാരികൾ മുട്ടിച്ചു TR.

കാണത്തല്ല = കയ്യാങ്കളി. a rustic game of Toddy-drawers.

കാണപ്പാട്ട a song. [bridegrooms.

കാണപ്പുടവ feast-cloth, given to inferiors, to

കാണപ്പൂ Impatiens വലിയ — I. latifolia, ചെറിയ — I. Rheedii, തില — I. Balsamina.

കാണവില്ല f. i. കാളും പിള്ളെക്ക ഒർ കാ. (Pay.)

ഓണാട്ട ōṇāṭṭu T. M. & കാണനാട്ട = കാട്ടനാട്ട q. v. [തമ്പുരാൻ.

കാണത്തുപെരുമാൾ a Sāmanta = കായങ്കുളത്തു

ഓതം ōtam T. M. Beng. 1. Dampness in rainy season കാതുള്ള സ്ഥലം MC. 2. B. hernia (T.)

ഓതി ōti Share, part (loc.) = വകതി?

ഓതിരം ōtiram (Tdbh. of ഉപദ്രവം) 1. Prime (pass in fencing — S. ദീർഘം; see ആയുധാഭ്യാസം 18) plain cut, കാ. വെട്ടിയാറെ ഉളകവെട്ടി prov. V1. കാ. കെട്ടിമറിക TP. (in കളരി). 2. B. play at summerset. 3. കാതും=ഉപദ്രവം in ക്രടോതും.

ഓതു ōtu S. (അവ?) Cat. (po.)

ഓതുക ōtuka T. M. C. Tu. 1. To recite, read as വേദം, മന്ത്രങ്ങൾ കാതിക്കൊണ്ടു Mpl., whisper as Mantrams. ശവം കാതി ദഹിപ്പിച്ചു TP. പോത്തോട്ട വേദം കാതിയാൽ prov. കാതിപ്പഠിച്ചു കൊൾക Anj. to learn. കാതിഇറക്ക to expel poison by formulas, കാതിതളിക്ക etc. ഒതിച്ചനങ്ങൾ കാതിനിന്നാർ CCh. 2. to say (po.) sound കാഹളം കാതിനാർ CG.

CV. കാതിക്ക to teach, = അദ്ധ്യാപനം നന്നുനിമാരെയും കാതിച്ചുപോരുന്ന നാനുഖൻ CG. ആണ്ടായം കാ.

— part. fut. കാതിക്കോൻ teacher, chiefly of Nambūtiris കാട്ടം തുടങ്ങുന്നോൻ കാതിക്കോനല്ലല്ലീ CG.

VN. കാത്തു 1. reading, chiefly of Scriptures. കാത്തു മുടിഞ്ഞതു CG. മുല്ലയുടെ കുടിയിൽ കാത്തു പഠിപ്പാൻ MR. (Mpl.) 2. using formulas കാത്തുനീർ consecrated water (ജപിച്ചു കൊടുത്തതു). See also ചിറോത്തു ഹരിക്കൽ.

കാത്തമാർ 1. Vēda Brahmans, the instructors of their caste. 2. students at Tirunāvāi, Tṛ̈ivapērūr, etc.

ഓത്തി ōtti (see കാക) Open gutter, dram കാത്തിയിൽ വീണാ (jud.) കാത്തിവെച്ചു PT.

ഓദനം ōd'anam S. (ഉല) Pap, food കാ. വിളമ്പിനാൾ CG.

ഓനായി ōnāy T. SoM. Wolf V1. MC.

ഓന്തു ōnṭu (T. C. കാന്തി) 1. Chameleon. 2. the bloodsucker, lacerta cristata MC. കാന്തുരുത്തും ചോര വീഴരുതു TP. (during ആറാട്ട്). കാ. കണ്ടാൽ ചോര കടിക്കും superst. — പാറോന്തു = കീരാങ്കീരി (dict.) — [hawk.

കാന്തൊറി, കാന്തുകൊത്തി = പ്രാപ്പിടിയൻ a

ഓപി ōbi, ഓവി = ഉപവി (see ഉവക്ക) Love V1.

ഓപ്പം ōppam, ഓപ്പു M. C. Tu. (കാമുക) Smoothing. കാപ്പുകല്ലു് = ഉരകല്ലു് fig. പുഞ്ചിരിത്തുമത്തൻ കാപ്പുകല്ലായൊരു ചോരിവാ CG. കാപ്പിടുക to polish. —

ഓമ ōma B. Base of pillar.

ഓമം ōmam 5. (= ഹോമം) Sison അയമോതകം. കാമത്തണ്ണി vu. Omum-water.

ഓമന ōmana (ഉവക്ക or കാമുക) 1. Fondness, tenderness with children; darling. കാ'യായൊരിളമ്പൈതൽ Stuti; often കാമന CG. 2. nicety, beauty കാമനയായ കരങ്ങൾ DN. Hence:

കാമനക്കാരൻ playful with children.

കാമനക്കൊടിയൻ hunting name of civet cat (nice-tailed).

കാമനത്തുമുഖം, കാമനപ്പൈതൽ, കാമന്നപ്പൂമൈ, കാമനവാത്കൾ കാതി CG. [palace KU.

കാമന പുതിയകോയിലകം N. pr. Travancore

കാമനപ്പെണ്ണു (പണിക്കാക) prov.

denV. കാമനിക്ക (V2. ഉപമനിക്ക = ലാളിക്ക) to fondle, caress കോമളനെ കാണുമ്പോൾ കാമനിച്ചീടുവാൻ തോന്നമതു CG.

കാമൽ 1. Fondness=കാമന, darling കാമലായ്വേയും അപ്പൈതൽ CG. 2. neatness. 3. adv. nicely, gently (whence ആരോമൽ) കാമലേ വരിക, കഥയ കാമലേ Bhr.

കാമൽ കടിയൻ hunting name of കേഴ (huntg.)

കാമല്ലഴി a dimple in the loins കാ'ക്കു മീതേ ശ്രോണിതങ്ങളുടെ അടുത്തു MM.

ഓമിക്ക ōmikka V1. = ഉപമിക്ക.

കാമായം Fine speeches അകത്തു വളരെ കാമയം ചേത്തു കന്നം കെട്ടി പറഞ്ഞു Ti. tried to explain most plausibly.

ഓമ്പുക ōmbuya T. M. (Te. ഒമു, C. ōvu, ōpu) 1. To stroke, as in embracing, blessing കഞ്ഞനെ ഓമ്പിത്തടവി, ചൊക്കനെ ഓമ്പിപിടിച്ചു TP. താടി ഓ. to caress. തലമുടി ഓമ്പികെട്ടുക to smoothen. 2. to cherish, take care of.

ഓർ ōra B. A tree in marshes (I. ഓർ).

ഓരം ōram T.M.C.Te. Beng. Margin, brim, side = വക്ക f.i. ആറോരമായുള്ളൊരു തുൺ CG. നിലത്തിൽ ഓരമിട്ടഴയു VyM. ഓരം തമ്മിൽ കൊൾക, ഓ. പായ്ക to run against each other as men, boats. ഓരം കൊത്തുക = ഓരായം 2.

ഓരായം. 1. = ഓരം (loc.) 2. imperceptible joining of 2 boards, stones, etc. ഓരായച്ചെത്ത്, —കെട്ട്, —പ്പണി. (commissure, rabbet.)

ഓരി ōri (Te. = ഓശ) 1. T. Howler, jackal. നാരി ചത്തുടൻ ഓരിയായ്പോകുന്ന GnP. (in V2. ഓവരി, V1. ഓലി ശ്രുകുന്ന, കരയുന്ന) 2. howl, yell (ഓരി ഇടുക). ഓരിയിട്ടാൽ മരണം superst.

ഓരിക്ക a small bivalve shell.

I. **ഓർ ōr** Saltness (= ഉവർ q.v.) ഓരുള്ള നിലങ്ങളിൽ മാരി പെയ്യുന്ന പോലെ PT.

ഓർ കാലി = ഉവർ കാലി.

ഓർകൃഷി, ഓരത്തടിയൻ etc. loc. kinds of paddy grown in brackish soil. [രായിരം.

II. **ഓർ** T. M. C. = ഒരു, bef. Vowels ഓരാണ്ടു, ഓരാണ്ടിക the first anniversary of a death, Nasr. V1.

ഓരില (S. പൃഥക്പർണ്ണി) Hemionites cordifolia.

ഓരിലത്താമര Viola suffruticosa, med. root GP.

ഓരില മുതക്ക Convolvulus palmata Rh.

ഓരോ, ഓരോരോ each one, ഓരൊന്നു, ഓരോരുത്തൻ etc. ഓരോരിക്കൽ ഓരോരോ വിധം എഴുതി TR. അവരെ കയ്യിൽ ഓരേ വടി ഉണ്ടു MR. (= ഓരോ).

III. **ഓർ** T. M. = അവർ; also a title, Lord (loc.)

ഓക്ക, ത്തു ōrka (C.T. ഓരുക) To think, remember, expect ഏതും ഓർത്തല്ല കളിയതു Bhr. not intentionally. വെന്തുപോം എന്നോരുത്താരുതീതി Bhr. ഓരായുതിനു നീ don't hope. ഉറക്കം ഓർത്തോർത്തോരോതരം ഇല്ലിനിക്കൊട്ടമേ Mud. പണ്ടില്ലയതേ വേലയെ ചെയ്യുമ്പോൾ അവരും ഓർക്കവേണം CG. let him ponder. ഓർത്താൽ (po. explet.) well considered! ഓരാതേതോന്നും അതിന്നർത്ഥം Anj. will explain itself.

VN. I. ഓർച്ച rare; ഒർ ഓർച്ച മുഴുത്തുറച്ചു Bhg. one thought. ഇനി ഒർ ഓർച്ച ഉണ്ടു hope. നിങ്ങൾ എന്നുള്ളതും എന്നുള്ളതിൽ ഉണ്ടോർച്ച CG. regard for you.

II. ഓർമ്മ 1. thought. 2. recollection, memory എനിക്കു ഓർമ്മ തോന്നുന്നില്ല MR. I don't remember. കേട്ടത് ഓർമ്മയില്ലയോ? ആ സംഗതി എനിക്കു ഓർമ്മ ഉണ്ടു. 3. interj. attention, take care!

ഓർമ്മക്കേടു inattention, forgetfulness. എന്നു പറഞ്ഞതു ഓർമ്മകേടെന്നു MR. slip of the tongue.

ഓർമ്മപ്പെടുത്തുക to put in mind.

ഓർമ്മ വിട്ടുപോയി forgot.

denV. ഓർമ്മിക്ക to remember ആയതു ഞാൻ പിന്നെ ഓർമ്മിച്ചു TR.

ഓറുക ōttuya The act of the civet cat in yielding civet മെരു ഓറുന്നു.

I. **ഓല ōla** = ഒല്ലാ, തുടങ്ങോല CC. etc.

II. **ഓല** T. M. C. Tu. (Port. olla) 1. A leaf of palms or grasses ഓലത്തുച്ചവും കടമ്പും. നെല്ലിന്റെ ഓ. V1. ഓലവെട്ടി MR. from trees. Stages of growth: കിളിയോല, കരുത്തോല, പച്ചോല, പഴുത്തോല. — പുത്തൻഓല വരുത്തികെട്ടിച്ചു TR. for thatching. 2. writing leaf (വെള്ളോല unwritten), writ. ഓർ ഓല എടുത്താൽ, ഓലകളയാത്തോൻ നാടു കളയും prov. നമ്പിയാരെ കയ്യാൽ ഓല TR. heading of letters. ചെമ്പോല, പട്ടോല etc. 3. steel spring, പൊന്നോല gold leaf as earornament etc.

Hence: ഓലക്കണ്ണി sing!e palm leaf.

ഓലക്കണ്ണിപ്പാമ്പു (കൊണ്ടു പേടിപ്പിക്ക) prov.

ഓലക്കരണം a document.

ഓലക്കെട്ടു thatch to cover boats (prov.)

ഓലക്കേടു തീർക്ക partial reparation of thatch (= ഇടയോല വലിക്കുക).

ഓലച്ചെവിയൻ huntg. name of hare.

ഓലപ്പുര thatched house. ഓ'ക്കും കാട്ടുപുരെക്കും സ്ഥാനം ഒന്നു prov. [sideways B.

ഓലപ്പുറം മറിയുക to tumble heels over head

ഓലപ്പെട്ടി box to keep documents ഓ. പാത്രങ്ങളും Mud.

ഓലമടൽ palm branch.

ഓലമത്സ്യം swordfish MC. — ഓലമീൻ V1.

ഓലമാടി = കാരേള weaver-bird. (Coch.)

ഓലമുറിയൻ a bird, kind of ചാത്തൻ.

ഓലയെഴുത്തൻ V1. secretary.

ഓലം ōlam 1. aT. aM. (ഒലി) Cry for help. തെളിതെള ഓലമിട്ടന്നു കേട്ട RC. 2. (ഓലുക) a kind of seasoning broth; ഓലൻ ഉപ്പേരി (ഓലോലൻ B. No.) curry strongly salted. 3. = ലോലം, അല്പം (loc.)

ഓലക്കം ōlakkam (T.C.Te.Tu.durbar, assembly of kings & states, ഓൽ C. to meet. comp. ഒൾ) Splendour, majesty. ഓ. കാണട്ടേ നാരായണ Stuti. ഓ. ആണ്ടുള്ള പിള്ളതുമായി, — ബാലന്മാർ; ചാലപിളങ്ങിന ഓ. ആണ്ടുള്ള കാവേണിമാർ CG. Anj.

ഓലങ്കം ōlaṅgam (ഓലുക) Oilmeasure in shape of a spoon made of തേങ്ങത്തൊണ്ട, holding from $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{4}$ കുറി.

ഓലമാരി see olamāri.

ഓലുക, ലി ōluya (= ഒലിക്ക) To flow, ooze. ചലം ഓ. Nid. നീരോലും ക്രന്തൽ CG. (after bathing). ഓലുന്ന കണ്ണുനീർ Bhr. Esp. തേൻഓലും, പാലോലും, മട്ടോലും മൊഴിയാൾ Bhr. വമ്പോലും വാണിമാർ CG. —

Inf. ഓല in drops ഓലോല വീഴുന്ന കണ്ണുനീർ.

ഓലി 1. collection of oozing water, temporary well. 2. see ഓരി.

ഓലേരി ōlēri Place for flying a kite? KU. ഓലേരിപ്പാച്ചൽ races of Nāyers KU.

ഓലോക്കം ōlōkkam (ഉല) Blacksmith's forge ഓ. മറയും ചമിട്ടി പൊളിച്ചു TR.

ഓൽ ōl = അവർ, കാർ, in വാഴുന്നോൽ, മൂത്തോൽ.

ഓവാ ōvā (= ഓംഃ) Sire! ഓവാ പിറവു എൻറെ തമ്പുരാന TP.

ഓശ ōša T. M. (T. also ഓത, ഓൽ; Te. ഒരി) Sound, noise, = ഒച്ച, hence ആരോശ (ആർ III.) കിണ്ണംപീണ ഓശയും കെട്ട prov. ഓശയില്ലാത്ത നാണിയം counterfeit coin.

ഓശക്കാരൻ, — പ്പെട്ടവൻ famous V1.

ഓശക്കുഴൽ large pipe V1. [coronation.

ഓശവെടിയും വെപ്പിച്ചു KU. guns fired at a

ഓശാരം ōšāram Tdbh. ഉപചാരം Mark of attention, complimentary gift. ആനകെട്ടി ഓ. (opp. കായ്യം or കണക്കു). ഉണ്ണുമ്പോൾ ഓ. ഇല്ല (ഉറക്കത്ത് ആചാരം ഇല്ല), ഇല്ലാഞ്ഞാൽ ഓ. ഇല്ല prov. ആചാരവും ഓശാരവും KU. [Matsy.

ഓഷധി ōšadhi S. Annual plant, med. herb. ഓക്ഷധീശൻ moon.

ഓഷ്ഠം ōšṭham S. Lip (upper — അവസ്ഥം opp. അധരം) ഓഷ്ഠങ്ങൾ മറച്ചു നിന്നീടും മന്ത്രങ്ങൾ CG. ഓ'വും കരങ്ങളും മുറിഞ്ഞു വീണ SiPu. (from leprosy). ഓഷ്ഠസ്ഫുടനിസ്സ്വനം, ഓഷ്ഠസംസ്ഫുടത്തോട് Bhr. lips opening.

ഓഷ്ഠ്യം labial. (gram.)

ഓഹരി ōhari (P. bahri, V2. has ഉപകരി, V1. ഓകരി) Share, part, portion. മുതലിൻറെ ഓഹരികൾ പെച്ചു (robbers dividing the spoil). പറമ്പിൽ കിഴക്കേ ഓ. MR. എന്നുടെ ഓ., നാൽ ഓ'യായി വിളമ്പി Bhr. —

ഓഹരിക്കാരൻ partner.

ഓഹോ ōhō interj. Oh!

ഓളം ōḷam (aC. ഒൾ = ഒഴുക) 1. Wave, surf, ഓളങ്ങൾ തള്ളിപുലിനത്തിൽ CC. നല്ലോളമാളം കാളിന്ദി CG. — ഓ. പൊങ്ങുന്നു, എടുക്കുന്നു, ഓ. അടെച്ചു പോയി rough, boisterous sea. മഴക്കാറുകൊണ്ട് ഓളങ്ങൾ പൊങ്ങി SiPu. ഓളം ഏറിടും പ്രളയാംബുധി Matsy. — fig. അതു കാണുമ്പോൾ ഓ. എടുക്കുന്നത് എന്നുള്ളിൽ, ഓ. തുളുമ്പുന്ന മാനസത്തിൽ CG.

2. = ഓടം the term until (also ഓളത്തിന്നു, ഓളത്തേക്കു) a., with Nouns പടണത്തോളം as far as. ബ്രാഹ്മണരോളം മഹത്വം ഇല്ലാക്കുമേ Bhr. as great as they. എന്നാളും ധന്യരില്ല CG. പശുരോമങ്ങളോളം വൻസഹസ്രങ്ങൾ; നൂറു ഉരുപ്പികയോളം വേണ്ടിവരും TR. as much as. എണ്ണയോളം പാലും കൊൾക a med. രണ്ടു മാസത്തോളമായി MR. — with Loc. എഴുപത്തൊന്നാമതിലോളം ബോധിപ്പിച്ചു TR. paid up to the 971st year. വയനാട്ടിൽ ഓളം പോയി. — b., with adj. part. കണ്ടോളം as far as visible; the more one looks. അവൻ ഓർത്തോളം എത്തും മൂഢൻ, സേവിച്ചോളം വർദ്ധിച്ചു വരും കാമം Bhr. കേട്ടോളം കേൾപാൻ തോന്നും Bhg. ഉപജീവിപ്പോളം നോം a med. at every meal.

ആവോളം, വരുവോളം etc. (ദണ്ഡിച്ചതിനോളം കൂലി കിട്ടും V1.) — with the addition of നേരം f.i. ഫലിപ്പോളം നേരം പ്രയത്നം ചെയ്യും KR. ൧൦൦൦ വത്സരം തികവോളം കാലം Bhr. 3. ഓളം കളിക്ക, ഓളം ഇടുക to live in pleasure or grand style (see ഓലക്കം, ഓളാങ്കം).

ഓളാങ്കം ōḷāṅgam B. (ഓളം 3., ഓലക്കം) Voluptuousness, haughtiness. So.

ഓളി ōḷi 1. = ഓരി, ഓലി, ഊള Howl. ഓളിയിടുക V2. 2. No. of Payyanāḍu term of respect, at the end of conversation with princes, as ഓവാ at the beginning. ഓളി തമ്പുരാനേ TP. അല്ലോളി ഞാൻ പോകുന്നു. 3. So., vu. T. = സ്ത്രീഭോഗി salacious man.

ഓൾ, ഓള ōḷ = അവൾ She, wife. അവന്റെ ഓള, ഒരുത്തന്റെ കെട്ടിയ ഓള TR. ഇവൻ ഓളെ എടുത്തിട്ടില്ല vu. he is still unmarried.

ഓഴുക ōḻuγa (ഓലു, ഒഴുകുക) To flow. നീരോഴും തറ പുക്കുടൻ Anj. ഓഴും ചോരി RC. ഓഴുവൻ V2. foot of a mountain.

ഔ AU

ഔക്ഷകം aukšaγam S. (ഉക്ഷൻ) Herd of oxen.

ഔചിത്യം aujityam S. (ഉചിത) Propriety, fitness. ഔ'മാണ്ടുള്ള വേലകൾ CG. ഔ'മായതേ ചെയ്തു കൂടു Mud. [ഐശ്വര്യം ഔ. KR.

ഔജ്വല്യം aujvalyam S. (ഉജ്ജ്വല) Splendour

ഔത്സുക്യം aulsukyam S. (ഉത്സുക) Zeal, anxiety. ജീവിപ്പതിന്ന് Nal. ജ്ഞാനത്തിൽ ഔത്സുക്യഭാവം വന്നു KeiN.

ഔദകം aud'aγam S. (ഉദകം) ഔ'മായൊരു പിണ്ഡവും കർമ്മവും CG. [liberality.

ഔദാര്യം aud'āryam S. (ഉദാര) Munificence, ഔദാരൻ liberal.

ഔദുംബരം HNK. = ഉദുംബരം.

ഔദ്ധത്യം auddhatyam S. (ഉദ്ധത) Arrogance.

ഔന്നത്യം aunnatyam S. (ഉന്നത) Height.

ഔന്യം aunyam S. (ഊനം) Disaster V1.

ഔപമ്യം aubamyam S. (ഉപമ) Equality. അവൾക്കുണ്ടോ ജഗത്തിങ്കൽ ഔ. KR.

ഔപായികം aubāyiγam S. (ഉപായ) Fit, just.

ഔരസൻ aurasaṅ S. (ഉരസ്സ്) Legitimate child, lawfully begotten ഔ'ന്മാരാം പുത്രന്മാരെ എന്നതു പോലെ DM.

ഔലോതു aulōδu (അവിൽ) A kind of rice-flour.

ഔലോത്തുണ്ട a cake V1.

ഔവു auvu a M. Swelling? സൂര്യൻ അധികതരം കറുത്തനൻ ആഴിയൊവ്വിളകി RC.

ഔവ swelling of the stomach, disease of jungle-dwellers (loc.) = വയററിലേ നീർക്കട്ടി.

ഔവണ്ണം auvaṇṇam, ഔവനം, ഔവഴി etc. = അവ്വ — in alphabetical songs.

ഔവനിക്കട auvanikkaḍa N. pr. Brahman family KR.

ഔശനസം aušanasam S. (ഉശനസ്) Belonging to Sukra. ഔ'മായുള്ള ധനം KR.

ഔശീരം aušīram S. (ഉശീര) = രാമച്ചം etc.

ഔഷണം aušaṇam S. (ഉഷണ pepper) Pungency.

ഔഷധം aušadham S. (ഓഷധി) vu. അവിഷതം, അവിഴതം Medicine, drug ഔഷധമന്ത്രങ്ങളാൽ രക്ഷകൾ ചെയ്തു Bhr.

ഔഷധി id. ഈ ചൊന്ന അവിഴതി സേവിച്ചു ചികിൽത്തിക്ക a med.

ഔഷ്ണ്യം aušṇyam S. (ഉഷ്ണ) Heat.

അം AM

follows in alph. songs on Sanscrit models, f.i. അംഭോജ — HNK.

അഃ (T. ಃ) AḤ

In alph. songs after Sanscrit fashion as well as in those, which follow Tamiḻ precedents; the 13th vowel, an aspiration represented by double consonants, f.i. അക്കതിരവൻ, അക്കഴൽ; ഇപ്പാർ etc.

ക K

ക **ka** represents in Tdbh. the other gutturals (ചങ്ങ fr. ശംഖം, കിരിയം fr. ഗൃഹം, കനം fr. ഘനം; കേമം, പക്കം fr. ക്ഷേമം, പക്ഷം; വരാകൻ a M. fr. വരാഹൻ). ക in the middle of words slides into യ (അരികത്തു, അരിയത്തു), വ (അക, അവ), ഹ (ആഹെ, വഹ TR.) or disappears (പുരുഷകാരം — പുരുഷാരം, ആകം — ആം, എടുത്തുകൊള്ള — എടുത്തോളി, ഏറനാട്ടകര — ടര, ചെരിപ്പുകത്തി — പ്പൂത്തി.).

കം **kam** S. Well, wonderfully. — water (po.)

കംസം **kamsam** S. (C. Te. Tu. കഞ്ച) Bellmetal, ഓട്ട. — കംസൻ N. pr. Crshṇa's uncle & mortal enemy; prov. tyrant, Herod. also കഞ്ചൻ CG.

കഃ **kaḥ** S. (quis) Who? in കത്തിൽ etc.

കകുദൽ, കകുദം **kakudam** S. (L. culmen) Bull's hump, പൂഞ്ഞ്. [Terminalia.

കകുഭം cacumen, top; = മിക്ക. കകുഭ്മം CCh.

കക്ക **kakka** (കല്ലുപ്പ്? Tu. കചക്ക) Shell, cockle = ഇത്തിൾ. കക്ക വാരി യിറു Anj. — കക്കവള്ളി (see കാക്ക).

കക്കം **kakkam** = കല്ലം T. M. Sediment of oil ഇവനെയ്യു തക്കവണ്ണം കക്കമായിക്കൊൾക MM.

കക്കട **kakkaḍa** (loc.) A dagger കക്കട കന്ത ങ്ങളിം po.

കക്കാട്ട കാരണപ്പാട്ട (കൽ-കാട്ട) N. pr. The Punatūr Rāja, of Nambiḍi caste, by whom Chāvakāḍu was ceded to the Tāmūri.

കക്കു **kakku** 1. Gizzard, കക്കും കായ്ക്കിം vu. 2. = കരിക്ക what is young. 3. the fruit of കക്കവള്ളി, seed used in med. and for play. 4. see കക്കുക I. vomit; stammer. No.

കക്കരി T. SoM. കക്കിരി No. (S. കർക്കടി) Cucumis sativa = മുള്ളൻവെള്ളരി Rh.; the fruit കക്കരിക്കാ GP.

I. കക്കുക, ക്കി **kakkuya** 5. 1. To vomit, esp. animals ഫണി കക്കിന വിഷം KR. also of men രക്തവും കക്കിനാൻ KR. ഇരിമ്പു കടിച്ചു വെള്ളം കക്കുമോ prov. 2. No. to stammer കക്കി പറക = ആഞ്ഞിപറക.

കക്കൻ stammerer.

കക്കവായി cackling mouth.

കക്കിക്ക 1. v. n. to vomit. 2. = കൊഞ്ഞിക്ക V. freq. 3. CV. to make to regorge.

II. കക്കുക, കഠക്കുക, ട്ട T. C. Tu. To steal (fr. കൾ) fut. കപ്പാൻ & കക്കുവാൻ. കട്ടവനോടു കട്ടാൽ, കക്കുവാൻ പഠിച്ചാൽ prov. എന്തു കട്ടു പോയി was stolen. അന്നു കട്ട കളവിന്റെ അവസ്ഥ TR. theft committed. കക്കായ്ക Bhg. refraining from theft. കക്കാത്ത തീയൻ prov. കട്ടനോക്കും CG. look stealthily, wistfully. — fig. എന്നുടെ കാന്തിയെ കക്കും CG. deprive of = surpass. [KR.

CV. കപ്പിക്ക; മക്കടത്തിനെ കൊണ്ടു കപ്പിച്ചാൻ

കക്കൂസ് Dutch kakhuis. A privy.

കക്കോലകം **kakkōlayam** S. A perfume = തക്കോലം. [flank.

കക്ഷം **kakšam** S. Hiding place, armpit; side, കക്ഷി M. 1. opposite side or party. 2. peril ക. പിണഞ്ഞു was endangered ക. ആയ്പോയി = അബദ്ധം.

കക്ഷികാരൻ 1. party — ഉടമ്പടി ചെയ്ക കക്ഷികാർ (jud.). ഇരുകക്ഷികാരുമR. എതിർ ക. the opponent. 2. a cunning, dangerous man.

കക്ഷ്യ 1. girdle, enclosure. 2. = കക്ഷ്യം — പ്രഥമ കക്ഷ്യയിൽ കടന്നു KR.

കക്ഷ്യം S. wall & the court enclosed ന്യഗ്രോധത്തിന്റെ ചിതിയ ക'ത്തിൽ KR. മദ്ധ്യ ക. പ്രവേശിച്ചു AR. [തുവൽ, arrow.

കങ്കം kaṅgam S. Heron, കങ്കപത്രം = കഴുകിൻ

കങ്കണം kaṅgaṇam S. Ring, bracelet കങ്കണാഭ്യാഭരണങ്ങൾ Mud. കരസീമനികങ്കണങ്ങൾ ചേർത്തു അരയിൽ കിങ്കിണിയും ചാർത്തു CCh.

കങ്കതം kaṅgaḍam S. Comb ചികരം നന്നാക്കും ചിതമാം ക. KR. [രൂപി Pay. കങ്കാളൻ Siva.

കങ്കാളം kaṅgāḷam S. Skeleton കങ്കാളവേഷം, —

കങ്കൊട്ട = കൈക്കോട്ട Hoe.

കങ്കൊത്തി = കൽകൊത്തി Stonecutter.

കംഗു kaṅgu S. Panicum, തിന.

കങ്ങാണി kaṅṅāṇi (കൺ, കാണി) A present, first fruits of the harvest given to fanes കൊല്ലം തോറും ക. എന്ന പണം കൂട്ടിക്കാർ വെപ്പാൻ doc. [quarrel B.

കങ്ങാണിക്ക 1. to entrust = കങ്കു. V1. 2. to

കങ്ങു ക kaṅṅuya To be singed, burn in cooking; to be overdone ഈ കൂട്ടുവാൻ കങ്ങിപോയി.

VN. I. കങ്ങൽ 1. being burned. 2. darkness V1. 3. casting net V1. [vessel V1.

II. കങ്ങം പിടിക്ക rice to adhere to the cooking കങ്ങാനം V1. cooking pan. [നം CG.

കചം kaǰam S. Hair of the head തവകചകാന

കച്ച kačča Tdbh. കക്ഷ്യ (C. Te. Tu. കച്ചുക to bind) 1. Hem of the garment tucked into the waist-band കോന്തുകെട്ടുണം ക. prov. — കോന്തു വലിച്ച ക. unwillingness to give — കച്ചവൻ പിടിച്ചു RS. 2. girdle, waist-belt. കച്ചയും തലയിൽ കെട്ടും കെട്ടി KU. got ready for fighting — പടക്കച്ചകൾ Nal. ക. ചുറുക V2. 3. long cloth, coarse cloth — വെള്ള ക. the finer sort — കവിണി ക. also മഞ്ഞക്കച്ച of Māplichis, തെക്കൻ ക. (from മണപ്പാട്ട). 4. = കോണം loc. ശവത്തിനു ക. ഉടുപ്പിക്കും jud.

Hence: കച്ചക്കണക്ക bill of sale of cloth (3). കച്ചക്കയറു girth of elephant (2) = കക്ഷ്യ.

കച്ചകെട്ടു കഴിക്ക to begin the art of fencing in കളരി. നാലരെ കച്ച കെട്ടിക്കുന്നു V1. (the king) orders 4 Nāyers to devote themselves to death (old); to teach the use of weapons (mod.)

കച്ചപ്പുറം (2) royal girdle or zone.

കച്ചവടം (3) commerce in clothes T., trade in general കച്ചോടം ചെയ്തു; കച്ചവടക്കാരൻ merchant; കച്ചവടപ്പാട്ട commercial concern.

കച്ചില war-girdle തമ്മിൽ വെട്ടിക്കൊല്ലിപ്പാൻ ക. കെട്ടി KU. കളരിക്കുന്നു ക. ചുററി പൊയ്തു, പാലൊയം ക. TP. (see കച്ച).

കച്ചരം kaččaram S. (കട്ട് - ചരം) Dirty. ചണ്ടിയും കച്ചറയും prov. No. sweepings, offal.

കച്ചരട്ട = കൈച്ചരട്ട KR.

കച്ചറായിൽ MR. 52. A row of shops (f.i. ഇടത്തേ, കിഴക്കേ ക.; ഇതു കച്ചറ പീടിക).

കച്ചാൻ kaččāṉ ക. കാറു (T. the SW. wind) The long-shore wind blowing in Jan. & Febr. from NNW. (V1. കാച്ചാൻ the hot N. wind).

കച്ചി kačči (C. Te. കസ, ശമ്പി.) 1. Straw, stubble, rubbish. കച്ചിയും തൃണങ്ങളും PT. for kindling fire (also കച്ചിലിൽ കൊള്ളി വെച്ചു PT.) 2. preserved mango-juice (better of കച്ചു bitter q. v.)

കച്ചിക്കഴൽ a neck-ornament.

I. കച്ചിൽ kaččil S. (കട്ട് - ചിൽ) Interrogative particle (L. num).

II. കച്ചിലേക്കിഴങ്ങു a med. = കച്ചോലം.

കച്ചിൽ പട്ടണം N. pr. former emporium to the N. of ഏഴിമല; കിഞ്ഞിമികൈച്ചെഴും കച്ചിൽ പട്ടിൽ Pay. (Cavāy?)

കച്ചീട്ട = കൈച്ചീട്ട

കച്ചു kačču po. M. 1. Tape, bodice to confine the breast. കച്ചുണികൊങ്ക, മുലക്കച്ചുകാചൽ അഴിക്ക CG. — കച്ചേലും മുലയാൾ Bhr. കച്ചൽമുലത്തെയൽ Bhg. woman with well girded breast.

2. a., past tense of കൈക്ക to be bitter.; b., in മാങ്ങക്കച്ചു് sun-dried mango-juice; കച്ചു് കെട്ടിയവൻ a sloven = ചേറുകെട്ടിയവൻ.

കച്ചേരി kačahri H. A public office — ക. നമ്പി a class of palace-officers in Calicut, the lowest dignity in Curumbanāḍu TR.

ക. നായർ oil-merchants, വാണിയർ.

കച്ചോ kaččō (or കച്ചു?) The figs of Arayāl? കച്ചോ നഞ്ഞെന്നാകിലും ഭുജിക്കും ഒരു പക്ഷി KeiN.

കച്ചോരം kačč̄ōram GP. (S. കച്ചൂരം) and കച്ചോലം Curcuma zerumbet or Kœmpferia galanga. കച്ചൂരകിഴങ്ങു കഴഞ്ചു amed.—various kinds: കാട്ടക., ചെറുക., പച്ചക., വെങ്ക.

കചരം kačham S. Shore, — കചരപം turtle PT.

കചർ kačhū S. Itch, scab.

കജ്ജളം kajjaḷam S. Lamp-black, used as collyrium. ക. ആണ്ടൊരു കണ്ണുനീർ. CG.

കഞ്ചൻ kañjaṉ = കംസൻ, also കഞ്ചത്താൻ CG. — [rambu.

കഞ്ചാരൻ A class of silversmiths, at Taḷipa-

കഞ്ചാവു kañjāvu T. M. (S. ശഞ്ജിക) Hemp Cannabis sativa; the bang prepared from it—ക. ബീഡികു നന്നു GP. ക. വലിക്ക to smoke hemp. കഞ്ചാക്കോര a med. Ocimum, Rh.

കഞ്ചുകം kañjuyam S. Armour, tight garment, slough. കഞ്ചുകങ്ങളിം കന്തവും, fig. രോമാഞ്ചമായൊരു ക. CG.

കഞ്ചുകി attendant on women, eunuch. po.

കഞ്ജം kañjam S. Lotus (waterborn).

കഞ്ജലാക്ഷി, കഞ്ജനേർ മുഖി AR.

കഞ്ജകം, കഞ്ജകം an Ocimum (തുത്താപ്); വെൺ ക. and മണി ക. kinds.

കഞ്ഞൽ kaññal (loc.) Badly cooked rice, from foll. (or കങ്ങൽ?)

കഞ്ഞി kañṉi (C. Te. Tu. Dakh. ganji) 1. Canji, rice-gruel ക. കട്ടമയിൽ ആകം TP. — ക. വെക്ക to prepare it, ക. കുടിക്ക to breakfast, ക'യും ചോറും പറമ്പത്തുന്നു TP. his meals, ക. കഴിഞ്ഞു having eaten, കഞ്ഞിക്ക് ഇല്ലാതെ പട്ടിണി കിടക്കുന്നു TR. are starving. — വാത്ത കഞ്ഞി, കായക്ക., കക്കായക്ക. GP. പഴങ്ക., തവിട്ട് ക. etc. V1. കാടിക്കഞ്ഞി or പീരക്ക. half fermented rice-water, food in scarcity.

2. starch. ക. ഇട്ടവസ്ത്രം, ക. പിഴിയുക etc.

Hence: കഞ്ഞാറി a sort of brass dish on which Māppiḷḷas put their plates.

കഞ്ഞിക്കലം 1. pot to keep canji. 2. a girl at her first menstruation (കന്യ?); ക. ഇരിക്ക to serve her during that time.

കഞ്ഞിക്കുക്കിൽ sage, Salvia.

കഞ്ഞിപ്പശ glue from starch.

കഞ്ഞിപ്പോത്തു polype (of gelatine consistency) or കാഞ്ഞ. q. v. [of മലയിഞ്ഞി.

കഞ്ഞിമുട്ട (and കന്നിമുട്ട) a Scitamineum, sort

കഞ്ഞിവെള്ളം കൊടുക്ക TR. to give food.

കഞ്ഞുണ്ണി, കഞ്ഞുണ്ണ, better കഞ്ഞുന്നി, കയ്യുന്നി (T. കരുച്ചലകന്നി) Eclipta prostrata (a med. കൈകൻറി, കൈയെന്നി).

കട kaḍa 5. (√ കടു) 1. What is ultimate. കരിമ്പിൻ കടയും തലയും ക്രൂടെ ആട്ടുമ്പോൾ GP. (= മുരട് foot of tree f. i. തെങ്ങിൻെറ ക. തുറക്ക). ഇടക്കട പറക, കടിക്ക alternately, continually.

2. way അച്ചിതുള്ളിയ കട കൂട്ടിയും തുള്ളും prov. — മേല്പട, കീഴ്പട transactions of this year and the last. 3. T. market, കടലവിനും മലവരവിനും കടകൾ വെപ്പിക്ക KR. — SoM. shop, arrack shop. ചന്തകൾ കടകളിം KR. 4. see കടയുക.

Hence: കടക്കണ്ണു 5. a., outer corner of the eye. കടക്കണ്ണൊണിലോ മുക്കിന്നരികത്തുള്ള കോണിലോ Nid. കടക്കണ്ണു ചുഴറി KR. തുക്കടക്കണ്ണു ചെറുചുവന്നു Bhr. (in anger). b., friendly glance = കടാക്ഷം.

കടക്കണ്ണി (കണ്ണി 3) last fruit-stalk of clusters.

കടക്കണ്ടം = ഇളന്തല thinner end.

കടക്കാരൻ So. shop-man.

കടക്കാൽ, കടങ്കാൽ തുഴക (obsc.) = കണങ്കാൽ 2.

കടക്കുട്ടി (opp. മുൻ-) the chicken which last chips the shell.

കടകെട്ടവൻ B. (2) worthless (or കിട).

കടച്ചീപ്പു, കടച്ചീൽ last comb of a plantain bunch (opp. മുൻചീപ്പു). [Tantr.

കടതല beginning and end. ക. മാറിപ്പിടിച്ചു

കടപ്പാര T. (Palg. to Cal.) crowbar = ഇരിമ്പുപാര No.

കടവയറു lower stomach (opp. മേൽ വ. V2.)

കടവഴി = കടായി q. v.

കടവള്ളം a boat's partition at the stern.

കടവായി corner of the mouth നാക്കുകൊണ്ടു കടവായിൽ തൊടുക VyM. mark of perplexity.

I. **കടം** kaḍam S. Elephant's temples.

II. **കടം** 5. (കടക്ക) 1. Debt, obligation; also കടൻ TR. ക. ചെയ്യു to make debts, ക. കൊള്ളു to borrow, കൊടുക്ക to lend, ഇളെക്ക, പൊറുക്ക

to remit, ഒഴിക്ക, വീട്ടുക to pay debt CS. ക. വീട്ടിയാൽ ധനം prov. 2. കടം പറക to tell riddles, വീട്ടുക to solve them.

Hence: കടക്കാരൻ 1. debtor ക്രാ പണത്തിന്റെ കടക്കാരനായി. 2. creditor, also കടക്കാരി; കടക്കാർ വന്നുപദ്രവിക്ക to dun.

കടതല capital ക. ഇരട്ടിക്കും VyM.

കടം ഏല്ക്ക V2. to bind oneself.

കടമ്പെടുക to fall into debt. ക'പ്പെട്ടിരിക്ക (നിങ്ങൾക്ക ഇത്രെക്ക) to owe.

കടംമേടിക്ക to borrow, അവനോട് ഏറിയ പണം ക. മേടിച്ചു TR. so കടം വാങ്ങി ഇടം ചെയ്യല്ല prov.

കടംവായ്പ borrowing. ക. ആധാരം bond for loan given beyond the amount advanced for obtaining a lease ക. വാങ്ങിയ പണം MR.

കടകം kaḍayam S. 1. Bracelet, ring ക. വള vu.; brow of hill, encampment ക. അതിൽനിന്നു ശമിപ്പാൻ Mud. to leave the army, ക. കാത്തു കൊൾക to defend it. 2. a feint in fencing (striking below the waist?) ഓതിരം കടകവും അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ഏറുവെട്ടിനാർ SiPu. പൂഴികടകം മറിഞ്ഞു പന്നിയെ വെട്ടിക്കൊന്നു TP. ഉണ്ടോ ശമെക്ക ക. Bhr.; also കടകൻ അടിക്ക TP. a feint or pass. 3. = കംഭം astr. കടക രാശിയിൽ KR.

കടക്ക, ന്നു kaḍakka 5. (Te. ശഡ) 1. To pass over തോട്ടം പുഴകളും ചാടി ക. Nal. മതിൽ കടന്നു ചെന്നാർ RC. മറുകന്നിന്നു കടന്നാൽ (huntg.) of game. തലക്കടന്നിരന്നു RC. begged with outstretched head. 2. to enter രാക്കുറിൽ കുടികളിൽ കടന്നു കവർന്നു TR. broke into — ബാലതപം കടന്നപ്പോൾ KR. 3. to pass out നാടു കടന്നു പോയി, also simply കടിക്കൾ ഏറക്കടന്നു പോയി TR. deserted the country. കടക്കൊല്ല എന്റെ വചനം Bhr. പിതൃവാക്യത്തെ കടക്കയില്ല KR. transgress — fig. ഞാനായിട്ടു കടക്കയും നിരൂപിക്കയും ചെയ്യുന്നതു TR. act or devise anything by myself. 4. to surpass കാറിനെ വേഗംകൊണ്ടു കടപ്പവൻ RC. എല്ലാ മധുരത്തെയും കടക്കും etc.

CV. കടത്തുക T. M. 1. to make to pass തോണി കടത്തുന്ന കൈവർത്തൻ Bhr. സംസാരവിഭ്രമതോയാവരത്തെ ക. Bhg. സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കൽനിന്നു, വസ്തുക്കൾ ഓരോ ദിക്കിൽ കടത്തി TR. transported, removed; നാട്ടു ക. to banish; കടത്തി പറക to insult. 2. to insert, introduce.

2nd CV. കടത്തിക്ക f. i. അരിമുട കടത്തിച്ചുവരുന്നു TR. to get transported — പീടികക്കൽ കടത്തിച്ചു തന്നേക്ക MR.

VN. I. കടത്തു transporting, conveying. കടത്തുകാരൻ boatman, കടത്തുകൂലി freight (= കടവു).

II. കടപ്പു 1. passage. അണുമിണ്ടും കടപ്പില്ലാഞ്ഞു Sk. no passage or opening in the opposed army. 2. passing the bounds of propriety, transgression ചാണക്യന്റെ കടപ്പുകൾ ഒട്ടും പൊറുക്കുമോ Mud. — കടപ്പു കാട്ടൊല്ല കഴിവുണ്ടാക്കുവൻ Bhr. don't despair. ക. വാക്ക harsh, insulting words. 3. കടപ്പുകാരൻ V1. debtor (കടം).

III. കടത്തൽ = അതിക്രമം f. i. വിഷ്ണുമായയെ ക. നീക്കി Bhg. encroachment.

കടക്കോടി kaḍakkōḍi B. Fishermen (T. കടയൻ lowest class, or കടല്ക്ക് ഓടി).

കടക്കോടി മര്യാദ No. custom of fishers (Law).

കടഞ്ഞാണി kaḍaññāṇi (കട 2. + കാണി) M. A large-meshed rope-net set between 2 boats to drive fish into a twine-net attached to it.

കടച്ചൽ kaḍaccal VN. of കടയുക.

കടച്ചി kaḍacci (f. of കടാ) Heifer, young cow, calf. ക. മൂരിയെ ഒക്കയും അറുത്തു TR. കടച്ചിയെ കെട്ടിയേടം പശു ചെല്ലും, ക. ച്ചാണകം prov. — ക. നാർ B. = കൈത ഓലയുടെ നാർ.

കടത്തനാട്ട, കടത്താട്ട old. കടത്തുവ, കടത്തുവഴി നാട്ട TP. The district of the വാഴന്നോർ from Mahe to Wadagara, given by Cōlattiri to the പൊറളാതിരി of the Aḍiyōḍi caste, or taken from him by the latter A. D. 1564 (3 Cādam, 3000 Nāyer, capital കുറിപ്പുറം) KU. ക'ട്ടിൽ നൂറ്റൊന്നു നായരും ര കോയിലകത്തുള്ള നായന്മാരും ര നഗരത്തുള്ള കച്ചോടക്കാരും തറവാട്ടുകാരും കുടിയാന്മാർ എല്ലാവരും TR.

കടൻ kaḍaṅ = കടം q. v. ക. പുല്ല് B. Scleria lithospermia.

കടന്ത **kaḍanda** (കട) Thorny branch as of Strychnus.

കടന്നൽ **kaḍannal** C. M. So. കടന്നൽ Wasp, hornet. ക. ക്കൂടിന്ന കല്ലെടുത്ത് എറിക. prov. a wasp's nest. [loom.

കടപ്പണ **kaḍappaṇa** (കടപ്പു) Post of weaver's

കടമാൻ **kaḍamāṉ** M. C. Te. T. (കട-മാൻ) Elk, fallow deer MC. Sambre, Rusa aristotelis?

കടമ്പ **kaḍamba** (കടമ്പായി So. = കടവഴി) Stile, gate bar തമ്പാൻ കടമ്പെ എത്തിയിരിക്കുന്നു TR. കടമ്പെക്കു നാശം prov.

കടമ്പൻ **kaḍambaṉ** (കടപ്പു) Unruly T. V1.

കടമ്പു **kaḍambu** 1. = S. കദംബം, Naucles Cadamba, നീർക്കടമ്പു CG. അധിരൂഢ്യ കടമ്പ തന്മേൽ CCh. 2. Eugenia racemosa തൂക്കടമ്പ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a med. തൂക്കടമ്പു കടമ്പു കൾ KR. നീലക്ക. Phyllanthus Maderasp. പെങ്ക. a variety. 3. (= കട) ends and bits of ōlas cut for writing, of pounded rice etc. (see ഓല 1.)

കടയുക **kaḍayuka** T. M. Tu. C. 1. To churn നെയ്, തയിർ ക.; വഹ്നികടഞ്ഞെടുത്തു Sk. produced fire for sacrifice. 2. to turn, lathe, polish. ആയുധം കടഞ്ഞു വെളിപ്പിക്ക KU. ഉരുമ്മിക. TP. to whet; കടച്ച ചാണ MR. (taxed) -- to masturbate V2. 3. acute pain. കടി ക. to smart. കഴുത്തു കടഞ്ഞു വീങ്ങി MM. കടഞ്ഞു വീങ്ങുന്നതു a disease; കാൽ കടഞ്ഞു from walking. CV. കട്ടാരം കടയിച്ചു TP.

VN. I. കട churning in കടക്കോൽ churning stick CCh. and കടകയർ KR. [ച്ചൽ 2. II. കടച്ച (f. i. മേൽ കടച്ചെക്ക a med.) = കട III. കടച്ചൽ 1. turning. കടച്ചലുളി turning chisel; കടച്ചല്ലാരൻ TR. കടച്ചല്ലരുപ്പൻ V2. കടച്ചക്കരിക്കൽ, കടച്ചക്കൊല്ലൻ KU. furbisher, who has to give the arms with his blessing (ആയുധം എടുത്തുകൊടുക്ക). — കടച്ചൽപ്പണി turner's work. 2. pains, as ശീതവാതക്ക. rheumatism, കാല്ച്ച etc.

കടൽ **kaḍal** 5. (കടക്ക) 1. Sea — മേല്ല. outer sea. നല്ലകടലോട്ട പോയാർ Pay. by sea. 2. in comp. what comes from foreign parts. 3. what is spread out, reaches far. കടൽമൈത്ത, കടൽവെച്ചതു stage in the growth of jack trees and palms. [ഒരു പിടി കടല Arb.

Hence: കടല M. T. Bengal gram, Cicer arietinum.

കടലാട്ടുക to bathe in the sea (prov.)

കടലാടി Achyranthes aspera, med. root. GP. വലിയ ക. യും ചെറിയ ക. യും a med. MM. (the latter Ach. prostrata Rh.) കട്ടക. ഹോമിക്ക a ceremony to counteract charms (in ബലികളയൽ).

കടലാമ, കടലാവണക്ക see ആ —

കടലിവേശം B. Aristolochia Indica.

കടല്പുപ്പു sea salt GP.

കടലൊട്ടുപ്പു boisterous sea = പെരിങ്കടൽ.

കടലോടി Mapl. = കടല്പന്നി.

കടലോട്ടം navigation.

കടല്ലക്ഷ്മി CG. Laxmi, ആഴിമാതു.

കടല്ലകര seashore, = കടല്പുറം, കടലോരം.

കടല്ലാക്ക sea-gull.

കടല്ലാറ്റു, കടക്കാറ്റു sea breeze.

കടല്ലുരി sturgeon, MC. Silurus.

കടൽക്കോടി = കടക്കോടി q. v.

കടല്പുരക്ക goods imported by sea.

കട(ൽ)ത്തവള polype. (loc.) [ക്കിൽ) Lodoicea.

കട(ൽ)ത്തേങ്ങാ the Seychelles cocoanut (ആ

കടല്പാക്ക GP. കടല്പാവു a med. കടൽനര cuttle fishbone, os sepiae (S. അസ്ഥികഫം).

കടല്പായി seal MC.

കടല്പന്നി porpoise, Platanista gangetica (കടലാന, കടല്പുതിര etc. whales, etc.)

കട(ൽ)പ്പാമ്പു a sea-snake, — serpent.

കടല്പാശി, — പായൽ sea weed.

കടല്പുറം coast കടല്പുംപീതി താലൂക്കകൾ MR. along the coast.

കട(ൽ)പ്പൂച്ച No. a small fish.

കടല്പൂച്ചൂടി MC. cod.

കടൽമകൾ sea-maid or Laxmi ക. പുല്ലും മണിവണ്ണനാഥ Bhr 16.

കടൽവണ്ണൻ Cṛshṇa CG.

കടലഴി by sea.

കടലാസ്സ് **kaḍalās** (V2. കടുതാചി T. Ar. kartās, L. charta) Paper, letter.

കടവാതിൽ **kaḍavāḍil** (കടൽ?) A bat.

I. **കടവു kaḍavu** VN. (കടക്ക) 1. Beach, landing place, wharf (= കട, H. ഘട). തോണി കടവത്തു കെട്ടി TR. — തോണിയിൽ ക. കടത്തി വരുന്നു MR. to ferry over — കുളിക്കടവു TP. steps descending to a tank or river, hence കടവിരിക്ക, കടവിറങ്ങൽ to go to stool and wash after it. 2. resort, track of wild beasts. ഇളമാൻ കടവറിയാ prov. തിക്കും കടവും ഏകി യിളിക്ക, ക. ഉറച്ചോ (huntg.) — തോക്കുകാർ കടവിരുന്ന ഭാഗം കടവിൽ പെട്ടാൽ വെടി വെക്കും MC. ഊരും കടവും തിരികയില്ല TP. I don't know the place and its ways.

Hence: കടവുകാരൻ ferry-man. കടവുതോണി ferry-boat. കടവത്തു കുത്തക MR.

കടവാരം wharf ക' ങ്ങളിൽ മരം കയറ്റുക MC.

II. **കടവു** fut. of defective Verb: T. a M. മുക്കാൽ വട്ടങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കുകടവർ TR. (inscription, Collam 430) കൊടുക്കുവും കൊള്ളുവും കടവർMR. (doc.) may they!

കടശാരം kaḍaśāram (Vi. കടചാരം) Impediment, troublesome business. ക. ഒക്ക നീക്കി.

കടാ kaḍā T. (കടുവൻ = കണ്ടൻ) see കിടാ.

കടാകടാ എന്ന KR. Sound of bazars.

കടാക്ഷം kaḍākšam S. (= കടക്കണ്ണു) 1. Side-look. കളിച്ചു ക' ങ്ങൾ SiPu. of a growing girl; eying with kindness. കടാക്ഷാവീക്ഷണം കൊണ്ടു അവരെ അനുരഞ്ജിപ്പിച്ചു KR. 2. favor, protection, often ഭയാകടാക്ഷം (doc.)

der. V. കടാക്ഷിക്ക 1. to look kindly. കണ്ണാടി നോക്കി ക. Nal. coquettishly. 2. to favor കായ്ത്തിനു ക., ക'ച്ചുതരിക; കമ്പഞ്ഞിയിനു ക'ച്ചു ഇപ്രകാരം ആക്കി വെക്കുന്നതു TR. Government being pleased to place me in this position. കേൾപാൻ കടാക്ഷിക്കേണം PatR. grant that I may hear.

കടായി kaḍāyi (കടവഴി) = കടമ്പ q. v. Style, entrance of rice fields, inaccessible to cattle. കയ്യന്റെ കയ്യിൽ കത്തി ഇരുന്നാൽ കടായ്മ്മറിക്ക നാശം prov. [occupation.

കടാരം kaḍāram = കടശാരം, കട്ടാരം Excessive

കടാരൻ So. libidinous, No.= കിടാരൻ.

കടാവുക kaḍāvuya T. a M. C. = കിടാവുക — നിന്നോട പോർ കടാവി വന്നു, നില്ലുനില്ലെന്നു രെപ്പോർ ചിലരോട പുറം കടാവി RC. Pursuing.

കടാവണ kaḍāvaṇa (C. Tu. ഗ — pomp) Wholesale account of Rājas, mod. ഘൊക്കാവാർ (fr. കട 2.)

കടാഹം kaḍāham S. Large boiler or pan, മിടാവ്, കിടാരം. — ബ്രഹ്മകടാഹം നടുങ്ങി Bhg. the shell of the mundane egg.

I. **കടി kaḍi** S. (I. കടം) Loins. കടിപ്രദേശം, കടിതടം (po.)—

കടിസൂത്രം and കടീസൂത്രം Nal. girdle.

II. **കടി** T. M. C. Te. (= കട്ട) Extreme, sharp.

കടി കടി എന്നു പറക to speak harshly.

കടിയ adj. hard, severe, big. കടിയ പോതി a mighty Bhagavati.

കടിയൻ m., കടിച്ചി f. So. M. a certain caste.

III. **കടി** T. M. C. Te. (Tu. blow) A bite, biting; (loc.) a cheat. മംഗലത്തിനു കടിയും കടിയുമായി a good feed. ഒരു കടി പുല്ല a mouthful.

Hence: കടിക്കായി fruit picked by birds.

കടിക്കുട്ടക to bite. കാട്ട പാമ്പിനെ നമസ്കാരി ചെയ്യാൽ ക്രൂരമേ കടിയും ChVr.

കടിഞാൺ bit, bridle. ക. ഇല്ലാത്ത കതിര prov. also കടിയാണം, കടിയാണി V1. 2.

കടിപെടുക 1. teeth to be set. പല്ല കണ്ടാലേ കടിപെട്ട പോയി VCh. (in death). 2. ജന്തുവിനാൽ കടിപെട്ടതു GP. sugarcane touched by animals, bitten.

കടിപെടുക്ക Bhr. to bite.

കടിയൻ a dog, that bites. (see under കടി II.)

കടിവാങ്ങി കൊടുക്ക to set the dog at.

കടിവായി place of a bite.

കടിവാളം bit, vu. കടുവാളം.

കടിക്ക T. M. (Te. കൊചു C. Tu. കച്ചു.) v. a. 1. to bite, chew. കടിച്ചെടുക്കുക to be mordacious (dogs or fig. men). കടിപ്പാൻ എന്തുണ്ടു to eat. — കടിക്കയും കടിക്കയും ചെയ്യുന്ന ആൾ a glutton. 2. to smart, pain, cheat.

CV. കടിപ്പിക്ക f.i. ചാപ്പ, ചിരട്ട ചെവിക്കു ക. torture by pinching the ear. No. ഇറുക്കുപ്പിക്ക.

കടിക kaḍiya (T. bolt) Peg tied to the well-rope to prevent its slipping from the bucket.

കടിഞ്ഞൂൽ kaḍiññūl (കടി II + ചൂൽ) First-born of man and beasts. (see കടുമ്പിള്ള) ക. പുത്രൻ; കടിഞ്ഞ ശിശു പെറേണ്ട prov.

കടിയുക kaḍiyuya 1. T. v. n. To be pained, broken. കടിഞ്ഞു പോയി was wearied. കടിഞ്ഞു കഴിച്ചു Bhr. got through with difficulty. 2. v. a. B. to clear bamboos from thorns (പരുവ ക. Palg.), to separate the good from the bad.

I. **കട്ട kaḍu** 5. Extreme, excessive (hence കടു), fierce, impetuous. — Inf. കട്ടകട ചൊന്നാൻ (കട്ടത്തവാക്യം) KR. — adj. കടിയ (കടി II.), neutr. കടിയതു, കട്ടതു, കട്ടതായ സത്യമരുളി CrArj. Bhr. swore a fearful oath. ഇത്ര കട്ടതോ ഈ കേളി TP. formidable (ഇത്ര കടുതായ=കടുപ്പുള്ള). കട്ടതായ്വന്ന VCh. painfully red.

II. **കട്ട** S. pungent തിക്ത, മുക്കട്ട = തിപ്പലി, മുളക, ചുക്ക GP.

കട്ടകം S. id. തിപ്പലിശ്ശൂണം കട്ടകമായി KR. കട്ടകവാക്യം harsh KR.

കട്ടക mustard, also കടു ചോരുന്നതും കാണും, കടുകീറി കായ്ം prov. കടുകിന്മണി മാത്രമുള്ളൊരുലോകം Bhr. കടുകെണ്ണ കഫാപഹം GP. — Kinds: കരിങ്കടുക Sinapis nigra. ചെറുക. MM., വെങ്കട.

കട്ടകരോഹണി MM. കട്ടരോഹിണി S. (vu. കടുകിരമണി) Helleborus niger.

കട്ടകുക, കി T. M. v. n. to hasten. — Inf. കട്ടക quickly ക. പ്പോയ്ക്കാൽക Bhr.

കട്ടക്ക a large shellfish in the sea.

കട്ടക്ക, ത്തു v. n. to grow hard, sharp, worse (as pain). — Inf. കട്ടക്ക മുറിക്കും മതിൽ AR. sharply, quickly. കട്ടക്കനേ പോയിCG. കട്ടന്നനേ ഉണ്ടാംNid. — കട്ടത്ത strong, tight as cloth, paper. കട്ടത്തായരുത്തരംKR. sharp. കട്ടത്ത വൃത്തികൾ കാട്ടുക to lead an awful life.

കട്ടക്കൻ ear-ring of men.

കട്ടക്കായി, കട്ടക്ക the inknut, Terminalia Chebula; കട്ടക്കച്ചായം its die. Kinds കരുവില്ലാക്ക. or. മക്കിക്ക. or പാ(ൽ)ക്ക. & ക.

കട്ടകനൽ പോലെ ചുവന്ന കണ്ണു KR.

കട്ടങ്കോപം great anger, and കട്ടകോപം, കട്ടകോപി ChVr. [ട്ടിച്ചു ChVr.

കട്ടങ്ങോര കടിക്ക PT. much blood ക. ഛർ

കട്ടതി (loc.) disease = വരുത്തം.

കട്ടതിട്ടകട്ടതിടിന Pay. with awful noise (see തിട്ട).

കട്ടത്തല T. V2. കട്ടത്തില (mod.) sword with winding edge വളഞ്ഞ വന്നാൽ ക. prov. (opp. ചുരിക), ക. യും പലിശയും KU.

കട്ടന്തിരി quickly = കട്ടക്കനേ.

ക. ക്കാരൻ a speedy person V1.

കട്ടന്തുടി a kind of drum, attribute of Siva. Sil.

കട്ടന്തുക്കം precipice; steep.

കട്ടന്നൽ MC. = കടന്നൽ wasp.

കട്ടപ്പം pungency, harshness, bravery, strength of toddy, vinegar, etc. ക'മോടേ പറഞ്ഞു Bhr. resolutely. ക'മുള്ള ആയുധം fine steel. ക. കാട്ടിയതിതാക്ക വേണ്ടി നീ KR. cruelty. ക. ക്രൂടുക to become excited — ക. പറയായ്ക KumK. don't scold. ക. പൊറുക്ക Mud. to brook.

കട്ടപ്പു id. കട്ടകട്ടപ്പു austerity.

കട്ടപ്പുടർ a caste of embalers and carriers (= കടുമ്പർ), below Vāṇiyar; also schoolmasters (loc.)

കട്ടമ (= കട്ടപ്പം) ചാണക്യന്റെ ക. tyranny. വചനം അതികട്ടമയോടേ Mud. cruel. ക. ഇല്ലാത്ത കതിര VyM. spiritless. ക. യിൽ കൊട്ടത്തയക്ക TR. to send sharp, quickly. കട്ടമക്കാരൻ resolute, severe.

കട്ടമാൻ a kind of deer.

കട്ടമ്പകയാളി KR. decided enemy

കട്ടമ്പകൽ broad-day.

കട്ടമ്പിരികയർ (അറുക്കും) prov.

കട്ടമ്പിള്ള the strongest child, firstborn.

കട്ടമ്പു (loc.) stump of a broom.

കട്ടവൻ V1. male of cats, pigs, etc.

കട്ടവറുപ്പു B. perfuming (to take away bad smells).

കട്ടവാക്യം insolent, cruel word.

കട്ടവായി "fierce mouth" tiger കാടതു പുക്ക ക'യിൽ ചാവോൻ Anj.

കട്ടംവെയിൽ powerful sun.

കട്ടരം V1. = ക്രൂരം.

കട്ട (bef. Vowels) as കട്ടെറുമ്പു black ant ക. പിടിച്ച് ആസനത്തിങ്കീഴിൽ വെക്ക prov.

കട്ട kaṭṭa T. M. (C. Te. ഗഡ്ഡ fr. ഗഡു stout, thick). 1. Lump, mass, ചോരക്കട്ട coagulated blood. കട്ടവെക്ക, പിടിക്ക to concrete as തയിർ etc. തീക്കട്ടകഴകിയാൽ കരിക്കട്ട prov. 2. = മങ്കട്ട clod, sod. ഉരുട്ട ക., പെട്ടിക്ക. (for building). 3. clog, കട്ടച്ചെരിപ്പു Palg. = മെതിയടി.

Hence: കട്ടക്കാര a thorny plant.

കട്ടക്കാണം 1. the right of breaking the ground = തുശിക്കാണം, കൊഴ അവകാശം. 2. a tenure of ricefields unfavorable to the cultivator, hence called കക്കുക്കാണം.

കട്ടക്കിടാവു newborn infant തൻ ക. മായി തുഷ്ടയായ്നിന്നാൾ CG. അരയന്നക്ക. പോലെ RS. (see ചോരക്കുഞ്ഞു).

കട്ടക്കോൽ instrument for breaking the clods after sowing, consisting of the handle, വടി, and the block, കട്ടക്കുട്ടി, കട്ടോടം.

കട്ടങ്ങം So. tie on the neck of oxen.

കട്ടപ്പാര a wooden spade.

കട്ടറ (കട്ടകറ) rust, ക. പിടിക്ക to rust.

കട്ടാക്കുട്ടി kaṭṭākuṭṭi (കട്ട = കെട്ട Neg.) 1. Loose things, moveables, chattels, household-stuff. V1. = ഗൃഹസംഭാരം. 2. love intrigue തങ്ങളിൽ ക. ഉണ്ടായി TR.

കട്ടായ്മ V1. mode of proceeding.

കട്ടാരം, കട്ടാരി H. kaṭār Dagger ക. ഊരി കുത്തുവാൻ ഓങ്ങി TR.

കട്ടി kaṭṭi T. M. (C. Te. Tu. ഗ. and ഘ.) 1. What is condensed, solid, ingot = വാളം. 2. syrup, sugar ചക്കരക്കട്ടി; ക. ശ്രുട്ടിയാൽ കമ്പയും ചെല്ലും prov. 3. lump used as weight, ഇടക്കട്ടി. 4. solid acquirements. അവൻ കട്ടിക്കാരൻ.

കട്ട 1. = കട്ട. 2. past of കക്ക (കക്ഷ്ട). 3. T. Te. C. Tu. = കെട്ട Tie, bundle; sediment, dregs (So.) — Inf. കട്ടമുറുക്ക V1. to bind tight.

കട്ടിൽ (കട്ട, ഇൽ) bedstead, cot. കട്ടിന്മേൽ കിടക്ക Nid. ക. ചെറുതെങ്കിലും കാൽ രാവേണം prov. — കട്ടിൽസ്ഥാനം So. property given by a Nāyer to wife and children.

കട്ടില (formed like കച്ചില, കാതില), So. കട്ടിള (V1. കട്ടള T.) door-frame. ചേരമാൻ കട്ടിലKU. a gate in the Vaḷarpaṭṭnam fort. കട്ടിലക്കാൽ side-post of door. കട്ടിലസഞ്ചി the bag worn by Lemmānis on the shoulder.

കട്ടുമുള്ള So. heel of cock.

കട്ടെമന C. public office കച്ചേരിയിൽ കട്ടെമന നിശ്ചയിച്ചു പണി എടുത്തു, കട്ടെമന ആദായം, ചെലവു TR.

കട്ടേപ്പു = കട്ടപ്പെപ്പു, 1. coagulation. 2. seeding as bamboo.

കട്ടോടം 1. see കട്ടക്കോൽ. 2. trough ക. മരക്കൊട്ട തോണിയും Bhr. — കട്ടോടം ചാത്തൻ, also കട്ട ഉടപ്പാൻ a bird (Cuculus?)

കഠാരം kaṭhāram see കട്ടാരം, കട്ടാരി Dagger.

കഠിനം kaṭhinam S. (കടിന = കടിയ; and കട്ടി) Hard, solid, severe, difficult. കഠിന വില high price. എന്നെ നേരെ ക' മായി നോക്കുന്നു keeps me at a distance. — കഠിന ഹൃദയം, -സ്വഭാവം hardheartedness. — abstr. N. കഠിനത, കാഠിന്യം.

കഠോരം kaṭhōram S. 1. = കഠിനം, കട്ടരം. 2. = കട്ടംവെയിൽ Glare. — യുദ്ധകഠോരതപം DM. കള്ളകഠോരതപം PT. (opp. പൂരത്തുമാധുര്യം).

I. കണ kaṇa T. M. C. Tu. (കണ്ണ T. C. Te. knot, joint) 1. M. Tu. Small bamboo branch; bamboo; കരിങ്കണ an almost solid bamboo; ചെങ്കണ (ചെങ്ങണ), ഞാങ്ങണ different reeds 2. (C. Te. ശ —) small stick (f. i. വാഴക്കണ see വാഴ), shaft, hilt, handle (വാൾക്കണ) കണമുറിഞ്ഞ കയിൽ prov. കണയും മുനയും KU. old institutions, perhaps ക. the redhot iron of ordeals. 3. M. T. C. arrow മാരന്റെ വങ്കണമാറിൽ തറച്ചു CG. കണകൾ പൊഴിഞ്ഞന, കൊണ്ടലിൽ കൊടുങ്കണ RC. 4. roller of mills, the cylindrical wood of an oilpress ചക്കുകണ V1. 5. (= കണ knuckle) in കണയാഴി etc.

Hence: കണങ്കാൽ So. and കണങ്കാൽ 1. ancle, fetlock (T. കണുങ്കാൽ) 2. calf of leg, shinbone (T. കണൈക്കാൽ).

കണങ്കഴൽ Nid. കണങ്ങഴൽ CG. id. മന്മഥൻ തൂണി compared to കണ്ണൻ കണങ്ങഴൽ CG.

കണങ്കുത്തു (So. കണക്കുത്തു) the end of the cloth tucked in so, as to hold the whole together (= നീവി S.) കാഞ്ചി മുറിഞ്ഞു ക.

മെല്ലവേ കാന്മേലേ താണു, ക. താണു പൊങ്ങിപ്പാൻ നിന്നു CG.

കണങ്കൈ 1. wrist (T. കണുങ്കൈ). 2. fore-arm (T. കണൈങ്കൈ) കണങ്കൈക്കു കീഴേടം കുറച്ചുമെന്നിനൊരു മമ്മം ഉണ്ടു MM.

കണപ്പുൽ (loc.) mushroom.

കണമരം (loc.) = ഈന്തു.

കണയൻ a kind of millet.

കണയാഴി a foot ornament തരിവള കളും അകകളും VCh. പൊൽചിലമ്പണി നല്ല മിഞ്ചു മകണയാഴി KR.

II. കണ S. Long pepper കണയെണ്ണ കുമിഷ്ടം GP.

കണം kaṇam S. 1. Grain കണപയം GP. = തിപ്പലി & കാട്ടു തിപ്പലി (see കണ); atom. വാൾക്കണം point of sword V1. ജലകണം drop, ഉള്ളികളിൽനിന്നഗ്നികണങ്കൾ തെറിച്ചു KR. anything minute (comp. കനീയസ്സ്). 2. T. Tdbh. = ഗണം a body of persons, assembly, circle; also = ക്ഷണം 2. — ക. ഇരിക്ക the armed Brahmans to assemble in a Brahmanical temple with worship of Gaṇapati to consult on Govt. affairs ഒരു സംഘം കണമിരിക്ക, കണത്തിന്നധികാരികൾ KU. കണപ്പുറം the place of sitting for such purpose KU.

കണക്ക a med. = കനക (രാക്കണ്ണു കണത്തിനു മരുന്നു).

കണക്കു kaṇakku T. M. (ഗണം, ഗണിതം) 1. Computation, account. ക. അടെക്ക, ഒപ്പിച്ചു കേൾപിക്ക Nasr. po. ക. ഒക്ക ഇന്നു തീർക്കണം TP. to settle accounts. ക. പറക, ബോധിപ്പിക്ക TR. to give account. ക. ആകി കൊടുക്ക, ക. കൂട്ടുക to add up. കീഴ്ക്കണക്കു fractions. കണക്കറ ഉയന്മതിൽ RC. unmeasurably high. കണക്കിൽ ഇടുക to charge an account. 2. estimation, manner, way, അറംനന്നെന്നു കണക്കു കണ്ടിരിപ്പതു RC. വല്ല കണക്കിലും on any account, anyhow. അക്കണക്കു thus. നല്ല കണക്കിൽ അടിച്ചു Anj. soundly. — കണക്കിൽ പറക 1. to speak exhaustingly on. 2. to abuse. — ഒരു കണക്കിൽ, — ക്കിനേ perhaps. അംഭസ്സിൽ ആകാശതലം കണക്കേ ഈ പ്രപഞ്ചം CC. like the sky seen in water. — With Acc. നിന്നെക്കണക്കേ Bhr. മരീചനെ കണക്കേ AR. like M. — adj. part. എന്ന കണക്കേ Anj. as. 3. right way. കണക്കിൽ പ്രയത്നം ചെയ്വാൻ TR. to make the proper exertions. കണക്കിൽ ഏറ പൊകീട്ടോ താഴ്ത്തിയിട്ടോ Nid. unusually. കണക്കായി പോക, — ക്കിലാക to be settled, cleared; to die അവനെ കണക്കിലാക്കി Arb. killed. കായ്യം കണക്കിലാക്കി achieved, ordered. നില്ലിലും കണക്കിനി പോകിലും കണക്കിനി Bhr. both the same to me. നാരിമാർക്കു കണക്കല്ല CG. does not please them. കണ്ടതു കണക്കല്ല PT. don't go by mere sight. എനിക്ക് എല്ലാം ക. Bhr. content with all.

Hence: കണക്കധികാരം work on Arithmetic. കണക്കധികാരി accountant.

കണക്കനേ, കണക്കിനേ (2) like, as. മിത്രം കണക്കനേ തോന്നിക്കും, എന്നെ കണക്കനേ, വന്ന ക. KR. ചന്ദ്രം ഉളിക്കും ക. Bhg.

കണക്കൻ 1. accountant കണക്കപ്പിള്ള, കണക്കപ്പിള്ളച്ചൻ TR. നാട്ടധികാരി കണക്കപ്പിള്ള KU. Pudushēry Nambi in Kōlanāḍu. — an East-Indian (mod.) 2. a class of slaves കണക്കന്റെ കഞ്ഞി കുടിക്കാതെ prov. കണക്കനേറ ഭോഷൻ; also കണക്കച്ചെറുമൻ.

കണക്കും കായ്യവും (നടക്കയില്ല TR.) despatch of public business, also അവന്റെ കായ്യം കണക്കും കണ്ടാറെ on inspecting his office.

കണക്കുസാരം a mathematical treatise of Nīlacaṇṭha. [ക'കാരൻ MR.

കണക്കെഴുത്തു office of accountant. അംശം കണക്കോല accounts.

കണപം kaṇabam S. Spear. Bhr 16.

കണപ്പു kaṇappu So. Right angle, കണപ്പമട്ടം square (കണക്കു).

കണമ്പു kaṇambu A fish, mullet V1.

കണവൻ kaṇavaṉ T. M. Husband. (കണ, കണ്ടൻ) ക'ന്മാരുടെ മുടിവു RC. എൻ ക. Nal.

കണവീരം kaṇavīram T. M. C. Te. (S. കരവീരം) Nerium odorum.

കണി kaṇi (കൺ) 1. Sight, spectacle. അവക്കു നല്ലുണിയായിന്നു CG. Esp. ominous sight, what is seen at the birth of a child (signs in

heaven etc.) or first sight on peculiar days (വിഷുക്കണി); or significative presents, കണി ചൊല്ക to explain such. 2. (T. C. Tu. കണ്ണി) string in form of an eye, snare, gin, വേടൻ കണിവെച്ച ചർമ്മപാശം PT. 3. = കണിയാൻ.

Hence: കണികാണുക auspicious sights to appear, to see such. തമ്പുരാൻ നിച്ചൽ ക'ണും പശു TP.

കണിക്ക v. a. 1. to lay a snare. എലിമഞ്ചികക്ക. V1. 2. to make the framework of an umbrella.

VN. കണിപ്പു (കണ 5) articulation of limbs. ക. തിറമ്പുക, ഞെട്ടുക, ഇളകുക V1. to be disjointed.

കണിചം V1. account taken at a guess.

കണിപുര (3) astrologer's house, കണിപ്പുര (1) theatre erected on Vishu (വിഷു).

കണിയട്ട (2) a kind of leech.

കണിയാൻ (T. actor) 1. low tribe of astrologers & umbrella makers, banished to 24 steps distance from Brahmans. ക. ഓല നോക്കീട്ടു വേണം പറവാൻ KU. — also കണികൾ (hon.) as വായൂർ കണികൾ N.pr. of a low caste sage. — No. കണിശൻ, f. — ശത്തി, — യാട്ടി, — യാടിച്ചി.

കണിയാരകുറുപ്പു or പണിക്കർ a rank among Kaṇiyār, their barber, etc.

കണിവെക്ക (2) വസ്ത്രമഴിച്ചു കണിയും വെച്ചു പാർത്തു Nal. laid the cloth as snare.

കണിശം kaṇiśam S. Ear of corn (കണം), തൃണകണിശം Bhr.

കൺ, കണ്ണു kaṇ T. M. C. Tu. (Te. കന്നു; Chin. kuan) 1. The eye കണ്ണാലേ കണ്ടു TP. അവരെ കണ്ണിൽ കാണ്മാനും ഇല്ല TR. not to be found. എന്റെ കണ്ണും ചെവിടും കൂട്ടല്ല I take no part in it. കണ്ടാൽ കൺ കഴുകേണം Bhr. superstition in case of bad omens. കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത കല്ലൻ TP. pitiless. കണ്ണും ബുദ്ധിയും prov. 2. what is eyelike, nipple of breast, hole of cocoanut, star in peacock's tail, head of boil (അബ്ദത്തിന്നു കൺ ഉണ്ടാകാ a med.) embryo of seed, bud (അരിയുടെ കൺ, hence കണം); mesh of net (huntg. name for net); joint or knot in cane (കണു, കണ്ണു), arch of bridge, opening of culvert. 3. rank in state. അവർക്ക് ഓരോരോ കണ്ണും കൈയും കല്പനയും കൊടുത്തു KU. different offices similar to the members of the body. [ബാണം CG.

Hence: കങ്കുളി ogling ക'യായൊരു പൂവായ

കങ്കൊട്ടുക to nod, beckon. കങ്കൊണിക്ക V1. to superintend (see കങ്ങാണിക്ക).

കങ്കൊഴ്ച eyesight.

കങ്കുരു boil on eyelid, കങ്കുഴി socket eye. (കറുത്ത) കങ്കുഴിയൻ, a bad sort of small-pox.

കൺകൂലി V1. reward for finding.

കങ്കെട്ടു blindfolding, hoodwinking. ക. എന്നേ വരും prov. ക'വിദ്യ legerdemain.

കങ്കേടു V1. bad sight.

കങ്കൊടുക്ക to look on. ബാന്ധവന്മാരിലും ക'ടാതെ നാണിച്ചു CG.

കങ്കൊത്തി green whipsnake.

കങ്കൊച്ചുക B. to dazzle, grow dim.

കൺചാട്ടം intense look.

കണ്ണട spectacles. ക'പ്പുള്ളി a mark in cattle.

കണ്ണൻ 1. distinguished by eyes. നാലുകണ്ണൻ a dog with 2 excrescences above the eye. 2. Cṛshna, N. pr. m. കണ്ണന്റെ കണ്ണിൽ കണ്ടതെല്ലാം കാണാതെ പോം തല്ക്ഷണം CCh. 3. a fish. ക'നും കരിമീനും PT. (=വരാൽ). ക'വാഴ a kind of plantain.

കണ്ണഞ്ചിറാവു hammer-headed shark.

കണ്ണനൂർ N. pr. also കണ്ണൂർക്കു, കണ്ണൂരോളം TR. ൧൨ സംവത്സരം ഈ രാജ്യം കണ്ണൂക്കാരൻ അടക്കി the ādi Rāja or Bībi of Arakkal. ക'കോട്ട പറങ്കിക്കുള്ളു prov. [& red.

കണ്ണപ്പൻമൂരി see കണ്ണട — cattle speckled white

കണ്ണാടി C. Tu. M. T. mirror, glass. ക. വെന്ന കവിൾത്തടം CG. — ക'ത്തടം So. the hipbone, ക'പ്പുറം Palg. buttock of cattle.

കണ്ണാമ്പോത്തുകളി blind-man's-buff, a play.

കണ്ണായം thinness. ക'മായുള്ളതു V2. very fine cloth. [V1.

കണ്ണാരം a certain snake (called blind by Port.)

കണ്ണാറു B. (നാര?) stork.

കണ്ണാളി coquetting, lecher.

കണ്ണി 1. having fine eyes as മാങ്കണ്ണി etc. കണ്ണിയയില. 2. link of chain, mesh of net

(കണി). ക. കഴിക chain to break, to die; lines of the hand marking the joints (കണ) വിരല്കണ്ണി. 3. shoot of betel vines. കണ്ണിക്കട്ടത്തു, കണ്ണി പറിയത്തു stages in the growth of betel, also ക. കത്തിയത്തSo. — also palm leaves. ഓലക്കണ്ണി single leaf, ഓലയുടെ ക. വേറിട്ടാൽ കിളിയോല പാറി; കണ്ണിനാർ its കര. തേങ്ങാക്കണ്ണി fruit-stalk; മുക്കണ്ണി, കടക്കണ്ണി first & last fruit-stalks on a bunch of cocoanuts. കണ്ണിമാങ്ങ young mango. 4. salt pan = കള്ളി, plot of land for salt manufacture, about 10' by 6' W.

കണ്ണിണ both eyes.

കണ്ണിമ eyelid. ക. ക്രുട്ടിയില്ല could not sleep. എന്നുടെ ക. തങ്ങളിൽ ക്രുടീതോ CG. showed sleepiness?

കണ്ണീർ tears. ക. ഒഴകി KR. also തുകക, ഒലിക്ക, പൊഴിക, വാത്തു UR. — often കണ്ണുനീർ ചൊരിഞ്ഞു KR. തുടച്ചു Bhg. ക'രാലേ ചൊന്നാൻ KR. with tears. കണ്ണീർക്കാരായട്ടത്തുള്ളവൻ Anj. near death-beds. [envious.

കണ്ണുകടിക്ക 1.=ചൊറിച്ചൽ എടുക്ക. 2. to be

കണ്ണുകെട്ട (കെടുക) not to be taken in by the eye. ക. നെല്ല് അറയിൽ ഉണ്ട TP.

കണ്ണുണ്ണി pupil of eye.

കണ്ണുരുട്ടുക ogling, = കണ്ണേറു, also കണ്ണുകൊൾക (പ്രായം ഏറിയവനെറ ക. കൊള്ളും superst.) [pleasure.

കണ്ണുരുട്ടുക KU. to roll the eyes, manifest dis-

കണ്ണുവെക്ക TR. to covet.

കണ്ണുവൈദ്യൻ, — ചികിത്സകൻ oculist.

കണ്ണെത്തുക the eye to take in. കണ്ണെത്താക്കളം prov. unbounded lake. കണ്ണെത്താത നാടു prov. far away.

കണ്ണെഴുത്തു SiPu. anointing the eyes with collyrium. [യുക; കണ്ണേറു.

കണ്ണേല്ക്ക = ദൃഷ്ടിദോഷം evil eye. so. കണ്ണേറി

കണ്ണോക്കം, — ട്ടം glance, gazing at.

കണ്ണോക്കു first visit to a mourning house, Palg. V1. ക. കാണാക. also കണ്ണാക്കു കെട്ടുക to bring presents to the survivors (f. i. 1000 plantains, 500 cocoanuts, etc.)

കണ്ണിഴവരിക V2. to be blinded.

കണ്ണീള rheum of the eye.

കണ്ണൊലിഞ്ഞാൻ CG. fell asleep.

കണ്ണോള = കണ്ണിമ.

കണ്മണി (കണിഴി) eyeball. fig. നരപതിക്ക ക. രക്ഷപതി KR. [ക്ക V2.

കണ്മതി valuation from guess. ക'യായി തിരി

കണ്മയം f. i. ക'മായരാമൻ KR. as dear to me as the eye.

കണ്മയക്കം drowsiness. [through passion.

കണ്മറിച്ചൽ rolling of the eyes in a swoon, or

കണ്മായം juggling, fascination. ക. ക്രുടാ നമ്മോട AR. ക'മുള്ളോനേ CG. fascinating.

കണ്മായവിദ്യ Stuti (= ഇന്ദ്രജാലം).

കണുന = കടകണ്ണ outer corner of the eye & its look അവർ ക'യായ ബാണങ്ങൾ ഏററു, മെയ്യിൽ ചാടി CG. കണുനത്തെല്ലു (= കടാക്ഷം). [യും a med.

കൺവ്യാധി eye-disease ൭൦ ജാതിയുള്ള ക. ഒഴി

കണ്ട kaṇḍa M. Tu. (C. ഗഡ്ഡ. S. കന്ദം) 1. Bulbous root as of lotus, plantain, ക്രുവ, ചേമ്പു; കണ്ടയും വിത്തും prov. (കണ്ടയിൽനിന്നു ക്രുമ്പും വിത്തും ഉണ്ടാകും). 2. the point where branches & bunches grow out of the stem of a palm = കുരൽ. — ക. കനം കുറഞ്ഞതു, ക. ഊക്കുണ്ട. met. കണ്ടകാഞ്ഞവൻ steady, stubborn, perverse; നിൻെറ കണ്ടതാറിക്കളയും I shall break your neck. [bulb.

കണ്ടയച്ചാറ്, കണ്ടപ്പിരക്ക accār of plantain-

കണ്ടം kaṇḍam Tdbh. ഖണ്ഡം 1. Piece, fragment കണ്ടവും തുണ്ടവും prov. ൧൦ ക. ഇലകൾ plantain leaves for plates (= ഇലച്ചീന്തു). കറിക്കു പോരാത്തതു ക. ആക്കല്ല prov. cut up. 2. piece of cloth ഏറിയ വില കച്ചക്കണ്ടം TR. a dearer piece of fine cloth. കണ്ടത്തെ ആണ്ടവൻ പിണ്ഡത്തിനും CG. the piece taken by the heir from the wrappings of a corpse. 3. piece of land, the 4 divisions of ancient Kēraḷa KU.; — esp. ricefield (= വയൽ), കൈക്ക. (lower), കരക്ക. (higher), പുഞ്ചക്ക., മകരക., കന്നിക. etc. ഇക്കണ്ടം കൊത്തി (doc.), ക. ഉഴവു ചാലാക്ക; കണ്ടവും കൃഷിയും. — fig. see ഉഴക. 4. Tdbh. കണ്ഠം neck, കണ്ടഭീനമായി TR.

Hence: കണ്ടങ്കല്ലും കല്ലൊടിയും broken stones. കണ്ടംനിലം ricefield ക'ങ്ങളിൽ വാരനെല്ല etc. TR.

കണ്ടപ്പാട്ട distance of a ricefield ൨൪. ഉരേ പോയി വീണ മരിച്ചു TR. [Calicut.

കണ്ടത്തിൽ നായർ KU. a renowned officer in

കണ്ടംമുണ്ട cloth to sleep on ക. വിരിച്ചു TP.

കണ്ടശ്ശക്കര raw sugar in lumps (see കണ്ടി).

കണ്ടിക (=ഖണ്ഡിക) v. a. 1. to divide, cut in pieces കണ്ടിച്ചടക്ക എടുത്തു TP. ക'ച്ചു മണ്ടിച്ചു CG. defeated. 2. to hate Vi.

കണ്ടകം kaṇḍakam S. 1. A thorn. ഏറാക. ഒഴിക്കേണം എങ്കിൽ മറു ക'മേ മതിയാവു ChVr. 2. dangerous. ലോകത്രയകണ്ടകൻ UR. Rāvaṇa also called ദേവകണ്ടകൻ AR. the scourge of the Gods. കണ്ടകകലം RC. the Rāxasas. 3. a most inauspicious time ക'ത്തിന്നു കാട്ടിൽ പോകേണം (also കണ്ടകശനി (also-ശ്ലൂ vu.); നാലാമേടം, ഏഴാമേടം, പത്താമേടം). കണ്ടകസ്നാനം (3) washing in such seasons. കണ്ടകാരിചുണ്ട or ക. വഴുതിന Solanum Jacquini, one of the ചെറുപഞ്ചമൂലം GP. ക. വാഴ = ഉസ്സ്ശ് dict. കണ്ടങ്കാര So. the thorny Webera tetrandra. കണ്ടകിഫലം the jackfruit tree = പിലാവ്.

കണ്ടകികുപ്പകം Nal. A kind of cloth, prh. കണ്ടങ്കി (T. കണ്ടാങ്കി) chequered clothes, see കണ്ടിക്കൻ.

കണ്ടൻ kaṇḍaṉ T. M. Tu. (C. ശാണ്ടൻ, see കണവൻ) The male, esp. of cat കണ്ടൻപൂച്ച, കണ്ടപ്പൻ; N. pr. of men.

കണ്ടലം kaṇḍalam aM. (കൺ, തലം) Orb of the eye? കണ്ടലങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞ ശോകമോടെ, ശോണിതം ഏലും ക'മുള്ളോൻ RC. pitying.

കണ്ടൽ kaṇḍal 1. (=കണ്ട) What is bulb-like, half ripe jackfruit & other green fruits ക'ലും കരിക്കും പറിച്ചു TP. young fruit. — 2. Rhizophora candel = ചെറുകണ്ടൽ Rh. Kinds: ആയിരങ്കാൽ ക., കരക്ക. Rh. Laurus glaucescens?, കരിക്ക. (Rhiz. cylindrica), ചീനക്ക. Jatropha Manihot, പൂക്ക. Rhizoph. mangle or Aegiceras majus, വെങ്കെ. Rhiz. candelaria, വേഴം ക. = വേഴമ്പൽ. Generally നാട്ടുകണ്ടൽ (also കാട്ടി) & പുഴ കണ്ടൽ.

കണ്ടൊകണ്ണൻ see വല —.

കണ്ടി kaṇḍi 1. C. Tu. M. (C. Te. also ശാണ്ടി from കണ്ടം) Gap in a hedge or fence, breach in a wall. കതിര കണ്ടിയും മതിലും തുള്ളിപാഞ്ഞു over ditch & wall. കണ്ടി ഇരിക്കേ മതിൽ തുള്ളരുതു prov. സേവ മുഴുത്തിട്ടേ ക. ഇറങ്ങിക്കൂടാ. — കണ്ടി കുടുക്കുക to open a way for the water into ricefields. ക. മുഖത്തു മീനടുത്തു prov. — a piece of high ground ൨൪. കണ്ടിപ്പറമ്പും TR. — a mountain pass കണ്ടിക്കു മീത്തൽ വയനാടു TP. 2. a lump, concretion; കല്ലുകണ്ടി sugarcandy. 3. a weight of 500 lbs. (560 at Bombay) Candy (Port. Candil കണ്ടിൽ Vi.) = 20 — 28 Tulam. സപ്പാങ്ങൾ കണ്ടിക്കണക്കിൽ നിറ്റിച്ചു Mud. in immense masses. 4. a stick of 4 yards length, measure of ground; also cubic measure of 1 Cōl നീളം, 1 Cōl ഇടം, 1 Cōl കനം; ഒരാന്ന മരത്തിന്റെ കണ്ടിവരുത്തുക CS. to find the cubic measure of timber (2' 4'' square, W.). 5. one or more plants, കണ്ടിവേർ is one of the മലയനുഭവങ്ങൾ. — In po. = ചണ്ടി Vallisneria, the green covering of standing waters, often കരിങ്കണ്ടിക്കുഴലി Bhg. കരിങ്കണ്ടിസമക ചഭാരം KR. നീലക്കരിങ്കണ്ടിയായൊരു ക്രന്തൽ CG. of fine dark hair. കണ്ടി എന്ന കൊണ്ടാടി CG. so കണ്ടിക്കൊണ്ടൽ RS. black cloud.

Hence: കണ്ടിക്കാർകുഴൽ, കണ്ടിവാർകുഴലികൾ Bhr. Mud. (5) = സുകേശിനി. കണ്ടികിഴങ്ങു (5) a long yam, Dioscorea. കണ്ടിവാതിൽ (1) a pass, 1G in Kēraḷa KU. ചുരത്തിൻ ക'ുക്കൽ നാഥ ആളെ കാവൽ നിറ്റിച്ചു TR. [Egypt. കണ്ടിവെണ്ണ (2) myrrh GP. (S. മിശ്രയ from കണ്ടിവാർകുരൾ (5) long braided hair.

കണ്ടിക്കൻ kaṇḍikkaṉ (കണ്ടി 5) Cloth of a darkgreen colour. കണ്ടിക്കൻചേല ഉടുത്തു, കസ്തൂരിക്കണ്ടിക്കൻ CG.

കണ്ടു kaṇḍu 1. past of കാണുക, q. v. — 2. Kaṇḍu N. pr. of men.

കണ്ടോഷ്ടം (or ഖ?) Harelip. Nid 34.

കണ്ഠം kaṇṭham S. Neck, throat ക. പിരിച്ചു കഴിച്ചാൻ CG. killing a child. കണ്ഠങ്കൽ ഖണ്ഡിക്ക etc.

കണ്ഠച്ഛേദം Nal. cutting the throat.

കണ്ഠധ്വനം (ക്രാറൻറെ) PT. = മുക്കിറ, അലച്ച്.

കണ്ഠനാളം throat കഴുത്തിൽ കണ്ടനാളത്തിൻെറ രണ്ടുപുറത്തും MM. ക'ളാവധി പൃതപ്പിച്ചു SiPu.

കണ്ഠമാല 1. necklace. 2. scrofula round the neck; common curse & abuse.

കണ്ഠസൂത്രം the nuptial necklace (Tāli).

കണ്ഠസ്നാനം & കണ്ടസ്നാ — bathing without immersing the head.

കണ്ഠാഭരണം SiPu. women's neck-ornament.

കണ്ഠീരവം PT. lion (രവം sound).

കണ്ഠ്യം guttural (gram.)

കണ്ഡൂ kaṇḍū S. Itching = ചൊറി.

കണ്ണി, കണ്ണു see കൺ.

കണ്വൻ Caṇvaṇ S. N. pr. a Rishi, foster-father of Sakuntaḷa (Bhr.)

കതം kaḍam T. a M. (Tdbh. ശതം what ceases soon) Wrath ക. കൊടിയവൻ RC.

കതകം kaḍayam S. = തേറാമ്പരൽ med.

കതകു kaḍayu T. M. C. & കതവു (perh. = കട) Door, doorleaves, corner of a door കതവിൽ ഒളിക്ക, കതവും അടെച്ചീട്ടം VCh.

കതവായി (So. കടവായി) corner of the mouth. ചോര ചൊരിഞ്ഞു ക. ഒലിക്കയും KR. from a Rāxasa's mouth. ക. കഞ്ഞി saliva flowing during night out of an infant's mouth. ക. നക്കുക VyM.

കതറുക, റി kaḍaṟuya T. a M. To roar, lament കലങ്കിന കണ്ണോടവക്കളെക്കതറിയാട്ടി RC.

കതളി kaḍaḷi 1. Tdbh. കളളി. 2. = ഐരാണി or അടമ്പു (loc.) 3. Melastoma Malabathricum, കാട്ടക. Mel. asperum, ചെറുക. Osbeckia virgata.

കതി kaḍi S. (ക) L. quot; How many? കതമഃ L. quotus; who, കതരഃ which of two? കതിചിൽ, കതിപയം some (po.)

കതിന kaḍina (V1. കതന) A kind of gun used in temples. ക. വെടി.

കതിർ kaḍir T. M. C. Tu. (കള് C. Tu. to shake) 1. An ear, spike of corn കതിരായ്നിളയുന്നവ = ശ്രൂകധാന്യം; കതിവാൾ awn, beard of corn V1. 2. ray ഒങ്കതിർക്കൾ ആയിരം ഇണങ്ങും കതിരോൻ RC. 3. spindle (5).

Hence: കതിരം 1. beauty, radiance ക. കത്തിതിളങ്ങി Ti 2. അക്കതിരങ്കൾ തുക്കഴലോട ചെന്നു ചെന്നീടുവാൻ Anj. prayers? verses? souls? 3. കതിരമാക്കി ഉണക്കുക to cut meat open for salting.

കതിരവൻ sun. ക'ന്റെ സമ്മുഖൻ Bhg. കതിരോനെക്കണ്ട കൈക്കുപ്പുമ്പോൾ TP. (king at sunrise).

കതിർചിന്ത അസ്ത്രം തൊടുത്തു RC. so as to glitter; hence കതിർവില്ല RC.

കതിപ്പുളി (T. കതുപുളി) iron instrument to burn the breast of atrophic children. med. (also ചൂടുകോൽ).

കതിക്ക 1. to shoot into ears (vu. കതിരിച്ചുപോക). കതിത്തു നില്ലുന്നൊരു നെല്ലു തീററി CCh. 2. to shoot rays or looks, to be radiant കതിത്ത അംബുധരം VCh. മുന്നേതിൽ ഏറ്റം കതിത്തു CG. looked more fierce. 3. വാരിധി കതുക്കും Bhr. = അതിക്രമിക്കും attack. കള്ളനെ കണ്ടു കതുത്തു പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോരുവിൻ CG. to fight. കാമൻ വന്നു കതുത്തുതുടങ്ങിനാൻ കാമിനിയോടു CG.

VN. I. കതിമ്മ sharpness കടുവാ വങ്കതിമ്മപോലെ (Mpl. song); beaming.

II. കതിപ്പു 1. resistance, fight V1. 2. B. part of the blossom of palm trees.

കതെക്ക kaḍekka V1. To be weary.

കത്ത katta V1. Drinking cup. കത്തക്കാരൻ cupbearer.

കത്തൻ kattaṇ Tdbh. കത്താ. 1. ശ്രീരംഗപട്ടണത്തു കത്തർ ഇരിക്കുന്ന അരമന TR. Lord. 2. കത്തനാർ (hon.) headman of Maplas; Syrian priest, also "Cassanār"; the pl. കത്തങ്കൾ Nasr. (their wives were called കത്താത്തിയാർ La Croze & കത്താത്തിയാർ Nasr.)

കത്തി katti 5. (S. കർത്തനം) 1. Knife; kinds ഉരുമി —, ചെത്തു (ഏറവു) —, പീച്ചും —, വെട്ടു —; razor, sword മതിലകത്തുനിന്നു ക. കൊട്ടിക്ക TR. (for ഒരംശവരസേവ). ആയിരക്കൈ

കത്തികൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR. a Rāja for presents to his followers. 2. what is like a knife, pod of legumes (No. വാൾ), painting of face. Hence: കത്തിക്കാരൻ 1. toddy-drawer (of 2 kinds ചക്കരക്ക. & കൈപ്പുക.). 2. (hunting) he, that cuts the game up with prayer etc.

കത്തിപ്പണം tax on toddy knives (ക. നികിതി: കൈപ്പുകത്തി 9 fan. for toddy-drawing, ചക്കരക്കത്തി 6 fan. for sugar-making.

കത്തിപ്പിടിത്തൽ (കത്തിക്കുട So.) the case, which holds the toddy knife. [കീറി Nal.

കത്തിയമ്പു double-edged sword ക. കൊണ്ട

കത്തിയെഴുത്താണി knife with iron pen.

കത്തിവാൾ warknife ക'ളോട് ചോടിച്ചിട്ടോ കാട്ട വയക്കുക prov. കത്തിയാൽ കൊണ്ട കത്തി, തേങ്ങാ ഉരിച്ചു MR. bill-hook.

കത്തിശട്ടിവക MR. tax on artificers' implements. — കത്തിശട്ടിക്കാർ persons subject to it. [Scissors, shears.

കത്തിരി kattiri, കത്രിക 5. (S. കത്തരി) ക'പ്പൂട്ട sticks tied in form of shears കത്തിരിയപ്പൂട്ടറാംപൊന്തി TP. jumped to the cross-beams of the roof. [ക്ക.

denV. കത്രിക to shear, clip = ക. കൊണ്ട ന

കത്തു Ar. xatt A letter, order ക. പൊളിച്ചു TP. opened. 2. loc. No. cards, കത്തുകളി playing at cards.

കത്തുക kattuya M. C. (C. Te. Tu. കന്നു fr. കനൽ) To kindle, burn, കത്തിയെരിഞ്ഞ ഗൃഹം KR. മരങ്ങൾ കത്തിക്കാഞ്ഞു scorched by the sun. — to be pungent. കത്തീടും മണ്ണിമയത്രക്ഷണം KR.; fig. കാമത്തീ കത്തിത്തുടങ്ങി CG.

VN. കത്തൽ burning, heat, appetite ക. അടക്ക to breakfast = പ്രാതൽ.

CV. കത്തിക്ക to set on fire, burn.

VN. തീക്കത്തിക്കൽ.

കത്രാണം katrāṇam (Ar. qatrān Port.) Tar.

കത്രിക katriya = കത്തിരി f.i. കത്രിക ചവിണക്കൾ Nal.

കഥം katham S. (ക: How? കഥഞ്ചിൽ, കഥഞ്ചന anyhow, with difficulty.

denV. കഥിക്ക to tell the how, to narrate.

കഥ Story, relation. കഥയല്ല Bhr. reality. ഇതിങ്ങനേ കഥ CCh. that's my story; talk. വിചിത്രകഥൻ Bhr. telling fine stories. അവന്റെ കഥ കഴിച്ചു killed him. ഇക്കഥ നില്ലുട്ടേ KR. enough of this! കഥകൾ ഇതൊന്നുമേ ചേരുമോന്നല്ല ChVr. these doings.

കഥകളി drama; കഥകളിക്കാർ actors.

കഥനീയം worthy of relating.

കഥയ കഥയ imp. oh tell!

കഥാന്തരം V1. stories; course of talk.

കഥാപ്രസംഗം topic of conversation, its tenor & accidental allusions.

കഥാമൃതം Bhr. pleasant story.

കഥാശേഷം 1. surviving only in story വൈരിപ്രപഞ്ചം ക'മാക്കുവാൻ ChVr. to destroy. 2. the remainder of the story. Bhr.

കഥാസാരം a choice story; gist or purport.

കഥിതം (part.) told; കഥ്യം fit to be told.

കദ് kad S. (ക: L. quid?) = ക, in കഷ്ടം Miserly; കടവൻ speaking ill.

കദംബം S. = കടമ്പു. [KR. of Causalya.

കദരി kad'ari S. കടയ്ക്ക (see കദ്). ഞാൻ ക. യായി

കദർത്തു kad'artu C. NoM. Shaking (see കതിർ) ഒരു ക. ഇല്ല not easily frightened.

കദളി kad'ali S. Musa sapientum ക. വാഴമേലേപ്പൂ GP. കരികദളിവാഴക്കാപ്പഴം GP. കദളിത്തണ്ട compared to തുട, Anj. kinds ചെങ്ക., രസക. etc.

കദാ kad'ā S. When? (L. quando) കദാചന, കദാചിൽ sometimes, perhaps. [(Mpl.)

കദാത്തിന്നു പോക Ar. qazā, To go to stool

കദ്രു kadru S. Tawny.

കനം kanam Tdbh. ഘനം 1. Compact, hard, weight. വങ്കനാം പൂണുമക്കല്ലു CG. ഇക്കനം പൂണ്ട വിശ്വം Anj. this whole world. 2. strength, solidity കനം തളരും വണ്ണം കനം വിനവി RC. strongly. ഉൾക്കനം Bhr. മനകനം അഴിപ്പൻ RC. shall humble him.

denV. കനക്ക, ത്തു to become solid, hard, heavy, feel heavy. തല കനക്കുന്നതിളെകും a med. കനത്തു തുടങ്ങി CG. grew heavier. കെട്ട കനക്കുന്ന ഇനിക്കു becomes cumbrous. കനത്ത

മെത്ത PT. കനത്ത മദമാത്സര്യം Bhg. വയറു കനത്തു നോക a med. കനത്ത മുലമാർ with solid breasts. അത്ഥം കനത്തീടുവാൻ Mud. grow rich. — Inf. കനക much, very. ക. രാവിലേ very early. ക. കോപിച്ചു TR. ക. വീണ്ടും a med. ക. സ്തുതിച്ചു AR. loudly. അപ്പം ക. തരും Anj. richly. നിനക്കു കനക്കെ ചെറുപ്പം നാളിൽ TP. when you were very young. കനകവേ നിറഞ്ഞു KR. densely.

കനക്കൻമുളക V2. full pepper grain, also കനവൻ. [ChVr.

കനക്കേട degradation Sil., നിണക്കു ക. തട്ടും

കനക്കുറവു lightness, want of solidity = ലഘുത്വം.

VN. f. i. തലകനപ്പു V2. heaviness of the head.

CV. കനപ്പിക്ക V1. മമത്വം മനസ്സിൽ കനപ്പിച്ചു വാണാൾ SiPu. nourished.

കനകം kanayam S. Gold; several plants.

കനകക്കല്ലൂരി B. a kind of small-pox.

കനകച്ചൂണ്ണം, — പ്പൊടി gold dust KU. also കനകനീർസ്ഥാപിച്ചു KU. (in Kēraḷa).

കനകപ്പാല Raphanus sativus.

കനകമലയാശ്രമം N. pr. of a sanctuary above the Ghats TR.

കനകമുടി golden diadem.

കനകവാഴ (പരിച്ചെറിഞ്ഞാൻ) a plant KR.

കനകാഭിഷേകം to pour gold on a person, as kings do to persons, whom they wish to honor V1. [instruments?

കനകുരുപ്പുകൾ KR. (with മട്ടളം ക.) Musical

കനൽ kanal T. M. (കത്തുക, അനൽ) 1. Live coals, fire; തീക്കനൽ തിരഞ്ഞു VetC. കനൽ മിന്നും മിഴി Bhg. ചെങ്കനൽ ഉമിണ്ണ മിഴി RC. 2. = Mars ചൊവ്വ; കനൽ വാടി വീണതു said of cocoanuts hurt by the fall; കനൽ പറമ്പു V1. waste land (prh. കാനൽ?). 3. (astr.) = ഉച്ച, standing in the zenith തുക്കേട്ട കനൽ തിരിയുന്നേരം. (astr.)

കനല്പൂട്ട (ഭ്രുതിയിൽ) Bhr. live coals ഉക്കിയിൽ നിന്നു ക'കൾ വീഴും വണ്ണം AR. മിഴികളിൽ നിന്നു ക. ചാടും വണ്ണം Bhg.

കനൽകണ്ടൽ = കരിങ്കണ്ടൽ (see കണ്ടൽ).

കനല്പുഴ lava stream? കാമാസ്ത്രമാകിന ക. CCh.

കന്നാം kanām V1. Bamboo fastened to a bucket for drawing water.

കനി kani T. M. 1. Ripe fruit ചുവന്ന വങ്കനികളും RC. കനിമരം fruit-tree. 2. a rarity മാങ്ങക്കനി extraordinary mango. കനിമക്കൾ (Mpl. song) darlings.

denV. കനിയുക T. M. 1. to glow, be ripe. 2. to become mellow, liquid, compassionate. കണ്ണുനീർ വാർത്തു കനിഞ്ഞു Nal. melted in tears; കനിഞ്ഞു പറഞ്ഞു kindly. 3. എണ്ണ കനിഞ്ഞു പോയി oozed through.

VN. I. കനിച്ചൽ oozing, porosity.

II. കനിവു 1. sweetness, tenderness ചുളയും കരുവും, കനിവും KU. 2. T. M. (T. Te. കരുവു, C. Tu. കനികര) pity, kindness കനിവിൽ, കനിവോടേ po.

കനീയസ്സ് kanīyas S. (m. കനീയാൻ younger). കണിക്കും superl. of കണം, least.

കനിക്കു little finger, youngest sister.

കനെക്ക kanekka So. 1. T. To sound, low as oxen V1. 2. to burn as charcoal (കനൽ) B. 3. rancidity (C. Te.) 4. വില്വം കനെക്ക = കുലെക്ക V1.

VN. കനെപ്പു lowing V1. = മുക്കിറ.

കനോ kanō V1. Membrum muliebre (obsc.)

കന്ഥ kantha S. (T. കന്തൈ rags) 1. Patched cloth പൊക്കണം. 2. privy. [ന്ന Bhg.

കന്ദം kand'am S. Bulb (കണ്ട) കന്ദമൂലങ്ങൾ തി

കന്ദരം kand'aram S. Glen, cave. മാറെറാലി കൊണ്ട കന്ദരവാകരഞ്ഞു CG.

കന്ദർപ്പൻ kand'arpaṅ S. Cāma.

കന്ദായം kand'āyam 5. (= ശാഡു) A space of 4 months, term for paying taxes. മുങ്കന്തായത്തിനു എന്നെറ കയ്യാക്കി കൊട്ടപ്പാൻ TR.

കന്ദു kand'u S. Pan. — കന്ദുകം ball.

കന്ധര kandhara S. Neck (കണ്ഠം).

കന്നം kannam 1. Tdbh. കണ്ണം Ear. 2. C. Tu. M. perforation of a wall by thieves. ക. വെക്ക. 3. T. M. (C. കടമ്പു, Te. കട്ട) cheek, jaw. ക. കെട്ടി പറഞ്ഞു Ti. spoke plausibly. 4. prh. = കന്നൽ in ക. പൊരും ഒങ്കൻ RC. കന്നം വണങ്ങും മിഴിയാൾ (or eye compared to ear?)

കന്നൻ B. a barbarian (high cheeked?)

കന്നക്കാരൻ (3) deceitful (Mpl.)

കന്നക്കോൽ (2) iron-crow of thieves.

കന്നത്തരം, കന്നമോടിക്കാരൻ loc. clumsy, rude.

കന്നത്താർ മിഴിയാൾ PT. കന്നനെടുങ്കണ്ണി RC. of large eyes (4.1).

കന്നപ്പൂവു So. (S. കർണ്ണപുഷ്പം) ear-ornament.

കന്നവാക്കു So. barbarous language.

കന്നടം kannaḍam Tdbh. കർണ്ണാടകം. — കന്നടക്കലാസ്സുകൾ, കന്നടന്മാരേ ഉപദ്രവം TR. Canarese. കന്നടിയായി പറഞ്ഞു in Canarese TR.

കന്നട്ടം kannaṭṭam B. Place for drying fruit (കളം).

കന്നൽ kannal T. M. Te. (കണ) 1. Sugarcane കരിമ്പു. 2. sugar. po. കന്നൽ കണ്ണിമാർ AR. കന്നൽനേർമിഴിയാൾ Bhr.

കന്നൽക്കൂത്തു, — പാട്ടു a play performed by Pulluva women, esp. in case of pregnancy. കന്നലും കഴിഞ്ഞു SG. കന്നൽ കൂത്താടിപ്പൻ Pay. [(Tdbh. കംസം).

കന്നാൻ kannāṉ T. SoM. Brazier, f. — ത്തി

കന്നാരം kannāram (T. C. Tu. കൽനാർ stone-thread) Asbestus, med. in fluxes, പെള്ളക്ക. MM.

കന്നി kanni Tdbh. കന്യാ 1. Virgin കന്നിയാൾ SG. കന്നിമാർ AR. 2. the sign Virgo, കന്നിരാശി. 3. the month September, കന്നിമാസം, കന്നിഞാറു (കന്നിഞ്ഞാറിലേപട്ടിപോലെ).

കന്നികായ്ക്ക So. to bear fruit the first time.

കന്നികാച്ചൽ a hot September.

കന്നിക്കണ്ടം & കന്നിഞാറൻ കണ്ടം fields which annually yield one crop, in Sept. (കന്നിവിള TR.) = കരക്കണ്ടം —

കന്നിക്കാള പോലെ പുളെക്ക to thrive like cattle in Sept., to be overfed.

കന്നിപ്പുയർ a small പെള്ളപ്പുയർ.

കന്നിപ്പേറു So. the first calf.

കന്നിമൂല NW. നാട്ടിൻെറ കന്നിമേലേ TP. (others: SW.) [crop of Sept.

കന്നിയാൻ ഏലം TR. (ക. ഞാൻ) cardamom

കന്നു kaṉṉu M. Te. Tu. (T. കൻറു C. കന്ദു & കരു fr. C. Te. കന്ന to bring forth, see കറു) 1. The young of cattle, So. esp. buffalo-calf.

കന്നുകുട്ടുക to go to plough, also ക. പൂട്ടി യിതെച്ചു MR. ആനക്കന്നിമേൽ RC. ആനക്കന്നിനെ പോല നടന്നു KR. കന്നോറപശു loc. a cow with calf. 2. young plantain trees around the mother plant, വാഴക്കന്നു.

Hence: കന്നടിപ്പു So. tending cattle. [ട്ടി TR. കന്നുകാലി, കന്നാലി cattle. കന്നും കാലിയും ആ കന്നുകിടാക്കൾ നിറഞ്ഞു CG. cattle multiplied. കന്നുപാൽ Vl. buffaloe's milk.

കന്നെറ്റി kanneṯṯi (കൈനെറ്റി) N. pr. of town & river, No. of കൊല്ലം, the southern boundary of middle Kēraḷa. കന്നെറ്റിക്കടവു KU. കന്നെറ്റി പുതുപട്ടണം മുതൽ Anach.

കന്മതിൽ kaṉmaṯil T. M. Stone wall. കാവിൻ കന്മതിൽമേൽ TP. (കൽ, as in കന്നാരം).

കന്മദം "stone juice" Bitumen, or granulated gypsum from Arabia (= ശിലാജതു S.).

തൊല്ലന്മതം Styrax Benzoin (അശുപുഷ്പം S.).

കന്മാടം stone building.

കന്മഷം kanmašam (S. കല്മഷം) Dirt, foulness, dross; sin. കന്മഷക്കായ്യൽ, വിണ്മയമായൊരു വിള CG. — adj. കന്മഷയായ വേശ്യ GP.

denV. ലോകം എല്ലാം കന്മഷിച്ചീടും ഇപ്പോൾ Bhg. be corrupted.

കന്യ kanya കന്യക S. (കനീയസ്സ്, see കന്ന) 1. Virgin, girl; pl. കന്യമാർ, കന്യാകന്മാർ.

കന്യാക്കൾ also = കഞ്ഞിക്കലം girl at her first menstruation. — Tdbh. കന്നി q. v. 2. a Venetian gold coin W. [Durgā temple KU.

കന്യാകുമാരി Cape Comorin, named from a കന്യാകണ്ണൻ N. pr. Canoje. Bhr.

കന്യാത്വം, കന്യാഭാവം virginity, also കന്യകയത്തോട്ടു കൂടി ശവസംസ്കാരമരുതു Anach.

കന്യാദാനം, കന്യകാ — giving a daughter in marriage, chiefly without the customary return.

കന്യാപുരം girls' room. ക'ത്തിൽ ഒരു ജാരൻ അകത്തു പുക്കാൻ CCh.

കന്യാർത്ഥിയായ്ചെന്നു Brhmd. as wooer.

കപടം kabaḍam S. (കപ്പു Te. T. to cover) Deceit, trick, sham. ഇതു വലുതായിട്ട ക. എഴുതിയയച്ചതു TR. lie. —

Tdbh. കപട as കപടൊട്ടമേ കാട്ടാതേ VCh.

കപടക്കാരൻ deceiver, rogue (loc. കപടൻ, കപടി) കപടവാക്കു etc.

കപടമുള = കള്ളമുള counterfeit.

കപടയോഗീശൻ, കപടവേഷനായി സഞ്ചരിച്ചു Mud. travelled in disguise.

കപലാരിക്ക kabalārikka (No.) To chunam the floor, a flat roof = രെഞ്ചിടുക.

കപാലം kabālam S. Shell, dish; skull, as with holy beggars ഐയം ക'ത്തിൽ ഏറും കൊള്ളാം Pay. [ലം a med.

കപാലകഷ്ടം V2. scurf തലപ്പുഴു; കപാലനമ്പ

കപാലി wearing skulls; Siva; a dissolute fellow, vagabond. (vu.)

കപി kabi S. Monkey.

കപിത്ഥം = വിളാർമരം.

കപിലം (& കപിശം) monkey-coloured, tawny = തവിട്ടുനിറം GP. [philosophy.

കപിലൻ N. pr. the founder of the Sānkhya

കപീനം see കൈനപീനം. [SiPu. AR.

കപോതം kabōtam S. Dove, pigeon; f. — തി

കപോലം kabōlam S. (കവിൾ) Cheek അഴകാർ ക' ങ്ങൾ RC.

കപ്പം kappam T. M. C. Te. (also കപ്പു, whence Tdbh.) 1. Tribute in token of vassalage, ക. കാട്ടുക to declare oneself vassal V1. ക. കൊട്ടുക to give tribute. കമ്പനി സക്കാൎക്കു നാം ബോധിപ്പിക്കേണ്ടും കപ്പംപണത്തിൻറ അവസ്ഥ TR. (Rāja of Coorg 24,000 Rs. per annum). 2. taxes ക. പിരിപ്പാൻ TR. to collect taxes. 3. ക. വെക്ക to bribe.

കപ്പട, കപ്പണ kappaṇa (കൽ) Place for cutting stones. loc. = കൽപ്പഴി.

കപ്പൽ kappal T. M. (Malay: kapal; fr. കപ്പുക?) 1. Ship ക. വെപ്പിക്കKU. to build & start vessels, ക. പണി തീൎന്ന TP. built, ഏറുക to embark, ഇറക്കുക to launch, നീക്കുക to start, ഓട്ടുക to sail. 2. what is imported, American (= കടൽ, പറങ്കി) As:

കപ്പലണ്ടി cashew-nut.

കപ്പലോട്ടം navigation.

കപ്പല്ലാരൻ shipowner; sailor.

കപ്പ (ൽ) കിഴങ്ങു (2) sweet potato, Convolvulus batatas Rh. കാട്ടു ക. Sanseviera lanuginosa.

കപ്പ (ൽ) ക്കോഴി = ജാതിക്കോഴി.

കപ്പ (ൽ) ച്ചക്ക Ananas = കൈതച്ചക്ക.

കപ്പൽചരക്കു cargo, imported goods.

കപ്പ (ൽ) ച്ചാൽ track of ship ക'ല്ലൂടെ ചെന്നു Matsy. — channel.

കപ്പൽചേതം shipwreck.

കപ്പൽപ്പട V2. battle at sea.

കപ്പ (ൽ) പ്പായി ship's sail.

കപ്പ (ൽ) മാവു Rh. & പൊന്തുക്കിമാവ് Anacardium occidentale.

കപ്പ (ൽ) മുളക chilly, Capsicum annuum.

കപ്പളം (loc.) papaw Carica pappaya, കമ്മോസ്.

കപ്പായി kappāyi (കൈ) Rude glove, to rub down horses & cattle.

കപ്പാരിക്ക kappārikka (Port. capār) To geld; also കപ്പാത്ത് എടുക്ക, കപ്പാതിടുക V2. (capado, gelded).

കപ്പി kappi T. M. 1. (Ar. qabb) Pulley. ക. വലിക്ക to draw water. 2. coarse part of rice V1.

കപ്പിക്ക V. C. of കക്ക q. v.

കപ്പിത്താൻ Port. Capitaõ; Captain. [grave.

കപ്പിയാർ kappiyār Sexton V2. fr. Syr. കവർ

കപ്പു kappu 1. = കൈപ്പു Bitterness, bile of animals. 2. a die used to blacken grey hairs V1. 3. T. M. (= കവർ) bifurcated branch V1.

കപ്പുക kappuya 1. T. Te. C. To overspread, cover (also കമ്പുക). 2. (T. കവ്വുക, C. Tu. ശബ to gulp) to snap at, eat as a dog or mad man.

കപ്പിയംപറക V1. to lie, കപ്പിയക്കാരൻ liar V1.

കപ്പോട്ട് Engl. Cupboard.

കപ്ര kapra T. കപ്പര Beggar's porringer V1.

കഫം kapham S. Phlegm (2 നാഴി in the human body. Tatw.) ക. കട്ടുക്കി വലിക്ക to have a sore throat. ക. കെട്ടുക phlegm to accumulate.

കഫി, കഫരോഗി subject to colds, etc.

കഫവ്യാധി pulmonary disease.

കഫോണി kaphōṇi S. Elbow.

കബന്ധം kabandham S. Headless trunk, said to dance on battle-fields ക. തുള്ളുക, കബന്ധനൃത്തം Bhr. കബന്ധക്രുത്തു RS.

കബന്ധൻ AR. a Rāxasa, whose arms are lopped off.

കബെരി kabari better കവരി S. Braid of hair കബരീഭരം പിടിച്ചിഴച്ചു ChVr.

കബെളം kabaḷam S. 1. Mouthful, morsel (=ഉരുള) കുതിരകൾതിന്നും കബളാളികൾ KR. physic balls. 2. = കബളി f. i. കബളമരുതൊരുവ രോട്ടം SiPu. deceit, fraud.

കബളീകൃത CG. (Oh Crshna,) rendered eatable.

കബളിക്ക (part. — ളിതം) to make into balls, gulp; deceive. കബളിപറക to hint slyly, while the real meaning is suppressed; കബളിച്ചു കളക = ചൊട്ടിക്ക. [ൻ So. CV. also അറിവില്ലാത്തവരെ കബളിപ്പിപ്പാ

കബിലേസ്സു്, കവിലിയസ്സു് A gun for festivals, ക. ഇട്ട വെടിവെപ്പാൻ TR.

കമഠം kamaṭham S. Turtle (കം).

കമണ്ഡലു S. water-pot of devotees (= കിണ്ടി) പൊക്ക നീ ക. KR.

കമനം kamanam S. (കമ് = L. amo) Lustful (f. കമിനി RS. കമനികൾ CC.), desirable, കമനീയം. കാമരം lustful. (po.)

കമക്ക, ത്തു kamarka SoM. (C. Te. കമർ = കനർ, കനെക്ക) v. n. To have astringent taste.

കമലം kamalam S. (= കമരം) Lotus = ചെങ്കഃ = ചെന്താമര. — കമല Laxmi.

കമാൻ P. **kamān** (bow) also കമാനം Arch, vault. ക. വളെക്ക = വളവുകെട്ടുക to vault. — കമാനപ്പിടി guard of sword's hilt. [spread.

കമിയുക kamiyuya see കവിയുക v. n. To over-

കമിക്ക = കമിഴ്ക്ക, കവിഴ്ത്തുക v. a. To upset, പുത്തുക്കലം കമിക്ക a med. കപാലം കമിച്ചെറിവേൻ അതിനാൽ നാശം വരും അനേകം Pay. words of a holy beggar.

കമുത്തുക id. തോണി കമുത്തിയ പോലവേ KR; better കടം കമിഴ്ത്തി വെള്ളം പകൎന്ന prov. (see കവിഴ്). [കമിഴ RC.

കമിഴക, ണ്ണു = കവിഴ, v. n. to be upset ഉടൽ

കമീസ്, കമ്മീസ് Port. Camiso, Ar. qamīs, Shirt. — also കമീസു —

കമുകു kamuyu T. M. കമുങ്ങു KR. കവുങ്ങു, കഴുങ്ങു (Tu. കങ്കു) S. ക്രമുകം. The betelnut-tree, Areca Catechu, one of the 4 ഉഭയം. നീളമുള്ള കമുകുകൾ KR. — Kinds: ചെറുകമുങ്ങു = യൂപ Morus Indica? മലങ്ക. Symploc. racemosa.

കമ്പ kamba (T. what holds together) 1. No. Cable, strong rope; (So. കമ്പാവു, T. കമ്പാകം) കട്ടിക്കുട്ടിയാൽ കമ്പയും ചെല്ലും prov. 2. So. T. the wooden peg, which goes through a native book; the boards which hold it (No. കമ്പു) V1. ക. കുടുക to finish reading a book.

I. **കമ്പം kambam** S. 1. Trembling, tremulous motion of the head, ചില്ലി, mind. കമ്പമില്ലാതത് ഓൎത്താൽ SiPu. his intrepidity. ഭ്രൂകമ്പം, ശിരഃ ക. etc. എൻ പാപത്തിന്റ ക. ഏകുക Anj. shake the dominion of sin. കമ്പമായി ഹൃദയം ChVr. trembles. 2. doubt. ക. കളക po.

കമ്പനം id. — denV. കമ്പിക്ക (part. കമ്പിതം: കമ്പിതശരീരയായി Mud. a woman) f. i. മോഷത്താൽ തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു CG.

II. **കമ്പം** T. M. (C. കംഭം Tdbh. of സ്തംഭം?) 1. A pillar, mast, post കമ്പത്തിന്നുള്ളിലേ കട്ടി CG. the child, seeing its image in a polished pillar. The പൊങ്കമ്പം in Cāma's house is compared to thighs CG. 2. pole used by tumblers മന്നിൽ കഴിച്ചിട്ട നിട്ടുങ്ക. കുത്തികുത്തി ഉറപ്പിക്ക KeiN. കമ്പത്തിൽ കയറി ക്ഷാ വിദ്യ കാണിച്ചാലും prov. 3. a grain ചെന്തിന (T. കമ്പു).

Hence: ക. കെട്ടുക V1. to make a fire-tree. ക. കെട്ട constructing fireworks; wrestling, jumping of a dog. ചിരിച്ചു ക. കെട്ടിയും ചരണങ്ങൾ തരിച്ചു Bhr. [മേൽ കളി.

കമ്പക്കളി rope dancing, different from ഞാണി കമ്പക്കളിക്കാർ Arb. tumblers V2.

കമ്പക്കാൽ നാട്ടികെട്ടി Arb. fixed their pole.

കമ്പവെടി KU. costly fireworks on a high pole (called കമ്പക്കാൽ).

കമ്പാവു kambāvu So. = കമ്പ 1.

കമ്പി kambi 5. (fr. കമ്പിക്ക I) 1. Wire of lute ക. പിണങ്ങി got out of tune. 2. So. T. bar of iron. 3. stripe in the border of a cloth മുക്കമ്പിപ്പുടവ etc. three-striped. 4. infatuation കായ്യം ക. ആയി = അബദ്ധം. [deceived.

Hence: കമ്പികളിക്ക, പിണയുക to be ensnared, കമ്പിത്തായം So. playing at dice = പകിട.

കമ്പിപ്പാല med. plant, Cassia esculenta.

കമ്പിയച്ചു plate for drawing wire, cloth stamp.

കമ്പിക്ക **kambikka** 1. see കമ്പം I. 2.(കമ്പം II. or കമ്പു)=സ്തംഭിക്ക To be inflated, as the abdomen from indigestion വയറു കമ്പിച്ചുപോക=വീർത്തു ഇരമ്പുക; ആഹാരം V2. 3. So. to remain on hand from want of sale.

കമ്പിളി **kambiḷi** T. M. C. Tu. (S. കംബളം=കരിമ്പടം) Woollen cloth, blanket. Port. Cambolim. കമ്പിളിക്കുണ്ടോ കറ prov.

കമ്പിളിക്കെട്ടു, — മാറാപ്പു traveller's bundle.

കമ്പിളിപ്പുഴം (loc.) mulberry.

കമ്പിളിപ്പുഴു So. caterpillar. (T. കമ്പളിപ്പൂച്ചി).

കമ്പു **kambu** T. M. 1. (=കണ്ണു, comp. കണ) Knot, joint of reeds, bamboo കമ്പില്ലാത കായൽ VyM. കരിമ്പിന്നു ക. മോഷം prov. ക. തട്ടിക്കുക to plane the outside of a bamboo or perforate its cells. ക. പൊട്ടം ഇളമുളയെപ്പോലെ KumK. 2. (T. കപ്പി,=കണ്ണു?) grain half ground, residue of pounded rice, അച്ചു, അറുക്കരി. 3. rod, stick=കമ്പ 2.

Hence: കമ്പരി Holcus spicatus.

കമ്പുകല്യക്കി=കപ്പമേനി.

കമ്പുകം **kambuyam** (loc.) Breastplate (കമ്പുക or കംബു). [മ്പുകളം) Bazar. (So.)

കമ്പോളം **kambōḷam** (V1. കമ്പകളം, V2. ക

കംബൊളം **kambaḷam** S. (see കമ്പിളി.) ഒരുക'ത്തിൽ വെച്ചു കെട്ടി Mud. ചിത്രക. കൊണ്ടു ഗാത്രം മൂടിPT.

കംബു **kambu** S. Conch=ശംഖു f.i. കംബുപാത്രേ ജലം കൊണ്ടഭിഷേകം SiPu. കംബുനാദം etc.

കംബുകണ്ഠി Bhr. കംബുഗ്രീവൻ one whose neck is marked with spiral lines, like a shell കണ്ണാത്തോടേറിട്ട തോറുപോയിതേ കംബുക്കൾ എല്ലാം CG.

കമ്മു **kammu** 1. S.=കം. 2. Tdbh.=ഖമു RC. 3. T. Tdbh.=കമ്മം; hence:

കമ്മട്ടം No. കമ്മിട്ടം B. (T. കമ്പട്ടം) coinage, mint ക. അടിക്ക V2. കള്ളക്ക. അടിക്ക VyM.

കമ്മട്ടി (see കമ്മാളർ) a tree growing near the waterside, med. for procuring abortion, Excœcaria camettia, Rh. ചെറു ക. Pterocarpus relig.

കമ്മട്ടിവള്ളി Echites caryophyll.

കമ്മത്ത് **kammat** (T. കമ്പത്ത്) Leakage, oozing place in digging a well. ക. എട്ടുകുന്നു a stream of water bursts forth. കമ്മത്തു കളഞ്ഞു വരട്ടേ V1. bowl out the water. Prob. from Port. Gamote, wooden bowl in boats, leakage.

കമ്മത്തി, കമ്മിത്തി Te. C. A caste of farmers? കന്തപ്പുരം മാധവക്കമ്മത്തി TR.—(or കുമ്മത്തി?)

കമ്മൻ **kammaṉ** 1. (കമ്മു 3.) Worker, warrior കമ്മരുടെ മാവ്വിടത്തിൽ തച്ചു RS. (in battle). അക്കമ്മൻറെ ജീവനും പോയിതു CG. said of an Asura. ആനക്കമ്മന്മാരേ രാക്ഷസരേ RS. (call of Hanuman) you men of elephant strength! 2. loc.=ചെമ്പൻ a reddish poor soil found here & there under the sand of the coast.

കമ്മാൾ, കമ്മന്മാർ **kammaḷ** (So. കയ്മൾ) 1. Strong, heroic persons (=കമ്മി). 2. Sūdra Lords, as of Puḻawāy, Nēriōṭṭu ഇല്ലത്തു മൂത്ത ക്കുറിൽ കമ്മൾസ്ഥാനം TR. 3. call of low castes to Nāyers, applying a., to all (Kurumbranāḍu) b., to lower Nāyer-castes only (Kaḍuttanāḍu).

കമ്മാളർ **kammāḷar** T. M. The artificers ഐങ്കുടികം. goldsmiths, braziers, carpenters, blacksmiths (in Te. C. Tu. കമ്മാര=കർമ്മകാര S.) & especially coppersmiths No. (or masons). (No. ആശാരി, മൂശാരി, തട്ടാൻ, പെരിങ്കൊല്ലൻ, ചെമ്പോട്ടി) f. കമ്മാട്ടി.

കമ്മാരൻ (S. കർമ്മാരൻ smith) N. pr.

കമ്മാരി sailors of the lowest caste T. V1.

കമ്മി P. H. **kami** Deficiency (opp. ജാസ്തി) ജമയിൽ ഏതാനും കമ്മിചെയ്യു, അന്ന് ഇത്ര കമ്മിജാസ്തി ഉണ്ടായി MR.

കമ്മിട്ടു, കമ്മിറ്റ് E. To commit MR.

കമ്മുക **kammuya** T. 1.=കപ്പുക To cover. 2. to be hoarse V1.

കമ്മുകം ostentation V1.

കമ്രം **kamram** S.=കമനം Lovely. കമ്രമാം നാസിക Bhr. കമ്രാനനൻ etc. [Nal. കൊമ്രകംകൊണ്ട കമ്രത്വം നാഥൈക്കപ്പൊടാ

കയം **kayam** T. M. Tu. (Te. paddyfield). 1. Depth പുഴയിൽ ആഴമുള്ള ഒരു ക. Arb. deep

hole. ക. തെളിയാതെ fathomless (see കഴം). 2. T. low condition, hence കൈയർ. 3. ക. ഉഷ്ക to spit much, discharge matter Vi.

കയക്ക, ച്ച kayakka 1. No.=കായ്ക്ക, To thrive, bring fruit. അതിന്റെ മുകൾ കയച്ചതു അതിന്റെ കീഴ്വീഴും prov. ഓറകഴച്ചാൽ (doc.) when the trees bear the first time. 2. So. to quarrel, abuse (see കയക്ക).

VN. കയച്ചൽ Vi., കയമ്പം B. contention.

കയമ 1.=കഴമ q. v. 2. Ar. Xaima, Tent.

കയക്ക് kayarka (Te. കസർ anger, C. unripe =കൈക്ക S. കഷ). 1. To start up in anger, revolt, quarrel. അമ്മാമുഖം നോക്കി വാക്കിൽ കയത്തു കൈ കാങ്ങിപ്പോകിൽ Anj. വാക്കിൽ ഏറ കയക്കേണ്ടാ നമ്മിൽ why talk, better fight! കയത്തഭാവം etc. 2. (=കയറുക) to grow high. കയത്തതെങ്ങൊഴികേ KU. 3. v. a. to reprove, punish എന്മകൻ തന്നെ കയത്തു നിന്നീടു ഞാൻ എങ്ങനെ, മകനെ കയക്കുന്നേനല്ല ഞാൻ എന്നമേ CG.

കയറു kayaṟu T. Tu. M. (Te. ചേറു) Coir, rope, cord. In po. കയർ, കയറരയിലിട്ട Mud. bound a malefactor. രണ്ടാളെ പിടിച്ച് ഒരു കയറിന്മേൽ കെട്ടി TR. ക. പിരിക്ക, ക്കുക Vi. കായ്ം കയറായി settled (=ബന്ധിച്ചു, ചേന്ന). ആനയെ വിലയാക്കി വിറ്റാൽ കയറിനെന്തിനു പിശകനു KR. prov.

കയറുകൊടി betel plant, trained on a rope. കയറുവല, കയറുപായി rope-net,-mat.

കയറുവാണിഭം KU. prh.= കറുവാണിഭം.

കയറുക,റിkayaṟuya=ഏറുക, കരയേറുക v.n. 1. To increase, rise. സ്ഥാനത്തു കയറിനിന്നു TR. raised himself to royal rank. എഴുതി കയറി TP. having done with writing. പണി കയറുക to rise from labour. 2. to ascend, climb up, embark. കളിച്ചുക., ആട്ട കാട്ട കയറുമ്പോലെ prov. വീട്ടിൽ കയറി (=കടന്നു, opp. കിഴിഞ്ഞു, കയറിയതിന്മേൽനിന്നു കിഴിയുക to give in). പറമ്പത്തു കയറി കെട്ടി അടക്കി TR. took possession. (also ഭൂതം കയറി of demoniacal possession). കഞ്ഞിക്കു കയറിക്കൊൾക to go home. കയറൻ N. pr. a Paradēvata.

കയററം increase, steep ascent; attack, assault. മരംകയററം KU. climbing palm trees.

കയറു = ഏറു f. i. കേറുതോണി loaded boat.

കയറുക v. a. 1. to increase, raise. ആറിന്നു പണം കണ്ടു നിശ്ചിതിയിൽ കയറി, പത്തിന്നു കയറി അധികം എടുപ്പിച്ചു. 2. to put up, put on, ship. മുളകും നെല്ലും കയറി അയപ്പാൻ TR. to send by boat. ആനപ്പുറത്തു കയറി TP. തെങ്ങിന്മേൽ തീയനെ ക. TR. അതിൽ ഒരു പുര കയറി MR. erected. — to fold up sleeves, a woman to marry or admit a lover, etc. ചായം, വാസന etc. കേറുക VyM. to impart.

കയൽ kayal 1. T. M. String, as of കയൽമുണ്ട, കയ്മുണ്ട (=കൌപീനം); umbilical cord, intestines = കയറു. 2. shoot or branch growing from the root. 3. a fish, Cyprinus; hence:

കയല്ലുണ്ണി Bhr. കയലി RC. fine-eyed woman, കയല്ലുണ്ണാർ മുറ തുടങ്ങി RC.

കയല what remains unbroken, clumsy, f. i. in powdering (=കരള).

കൈയ്യീത്ത് see കൈപ്പിയത്ത്.

കയ്യൽക്കുരു GP 68. A medic. seed.

കയ്യി=കൈ Hand q. v. as കയ്യാണം, കയ്യിടി, കയ്യടി etc.=കൈക്ക., കൈപ്പി etc.

കയ്യന്നി see കഞ്ഞന്നി (GP 64. കയന്ന്യം So. കയ്യണ്ണി T. കൈയാന്തകര) Eclipta prostrata; പൊന്നിറം ക. also പേയ്ക്ക. the gold coloured Verbesina calendularia.

കയ്യിൽ M. Tu. "Handful's space" ladle, spoon ഏഴുക. നീരും a med. കയ്യിലിന്നു തക്ക കണ prov.

കര kara 5. (കരു T. Te. C. irregular surface, hillock) 1. Shore, riverside (in വടകര, മങ്കര etc.) അക്ക., ഇക്ക., മുകര കാണാഞ്ഞു KR. (also metaph. of ദുഃഖസാഗരം etc.) any margin ഇരുകരസോപാനം ഇറങ്ങുവാൻ KR. കണ്ണനെ കരമേൽ കയറുന്നു TP. out of a well. കഴിയുടെ കര MR. കരെക്കണയുക prov. ഉരു കരെക്കു കിടക്കുന്നു TR. ships lying unused. 2. land (opp. sea), east, lee (opp. പുറം) വടകര NE., also ചോളക്കര in fisher language; തെങ്ങരക്കാ

ററു or വാടക്കര SE. 3. a parish (Trav.), section of പ്രവൃത്തി (=മുറി). കരയിടുക V1. to divide lands. 4. coloured border of a cloth ചുകന്ന കരയുള്ള പീതാംബരം KR.; the skin of a jack-fruit kernel (loc.) etc. 5. general term for place, side, hence form of Locative തൃക്കാൽ ക്കരയിന്നു വന്നു, തൃക്കാൽ കരെക്കു ചെന്നു Onap. 6. see എണ്ണക്കര = കരയം No. [രഗൻ.

Hence: കരകണ്ടവൻ (1) thoroughly versed = പാ

കരക്കാർ (3) headmen of parish. [Nid.

കരക്കാററു (2) landwind, eastwind. ക. ഏല്ക്ക

കരകുത്തുക (4) to embroider. കരക്കുത്ത ഓടുക (1) to sail or row to the shore.

കരക്കെട്ടു (4) tassel V1.

കരക്കൊത്ത് = പുനങ്കൃഷി.

കരച്ചുങ്കം (2) land-customs.

കരപട്ടു, കരയോട്ടു towards the land, upwards. ക. കുളിക്ക, ക. വീണു etc.

കരപററുക, ബന്ധിക്ക to land V1.

കരപ്പറമ്പു (1) low fruitful garden. ൧൪ കണ്ടി ക. TP. ൧൦൦൦ കണ്ടിക്കരപ്പാട്ടം prov.

കരപ്പാടു inland, കരപ്പാട്ടിൽ in the interior.

കരപിടിക്ക 1. ക'ച്ചോടുക to sail close to the shore. 2. So. soil to form on shore.

കരയത്തിണ a bank at the western side of the house for secluded females.

കരയൻ striped cloth (4).

കരയേറുക = കയറുക f. i. സങ്കടവങ്കടൽതൻ ക രേയേറുവാൻ Bhg. കുഴിയിൽനിന്നു കരയേ റുവാൻ CG.

കരയേററം = കയററം V1.

കരയേററുക = കയററുക f.i. എന്നെ പുറത്തു കര യേററീട്ടു KR. ദുരിതാബ്ധിയിൽനിന്നു കരയേ ററുവാൻ Vilv. ആനപ്പുറത്തു വീരനെ കര യേററി Mud. [വീച്ചുവല.

കരവല a casting-net, for fishing on shore =

കരവലിച്ചു വെപ്പിച്ചു TR. brought the ship on shore.

കരവഴി by land ക. പൊരുതു ജയിച്ചു.

കരവെപ്പു plantation on high ground V. (opp. ആററുവെപ്പു).

കരസ്ഥാനം (3) the dignity of കരക്കാർ.

കരം karam S. 1. (doing) The hand; elephant's trunk. 2. (pouring, see കിരണം) ray; taxes, tribute ക. നല്കി; കല്പിച്ച കരത്തെ ഒപ്പിപ്പാൻ CG.

Hence: കരകൌശലം skill in handicraft.

കരതരം household-stuff V1.

കരതലം palm of the hand തവജയം കരതല ഗതം Mud. = കരസ്ഥം. [ത്തു Pat R.

കരതളിർ, — താർ id. അവനെ കരതാരിൽ എടു

കരഭൃഷ്ടം practically known.

കരപുടം the hands joined for saluting.

കരം ഒഴിവു So. freedom from taxes.

കരവല്ലഭം language by signs.

കരശാഖ finger.

കരസ്ഥം in hand, secured; possession ജയം ക. ആക്കി etc. gained, took MR.

കരാർപ്പണം V1. giving of hands to complete a transaction.

കരകം karaγam S. 1. Gogglet = കിണ്ടി f. i. ഇ രുനാലുപൊന്നിൻ ക. KR. 2. pomegranate ക'ത്തിന്തൊലി ഇടിച്ചനീർ MM. (or = ഞള്ളു?).

I. കരക്കുക, ന്നു karakkuγa 5. (കര) To melt, dissolve. ഉള്ളിൽക്കരന്തമാൽ, ഉൾക്കരന്തകോപം RC. spread. നിശാചരബലത്തെക്കണ്ടു കരന്തു വാനരർ RC.

II. കരക്കുക No. = കരളുക To mine, bore as mice; make incisions, as in meat for salting മീൻ കരന്ന് ഉപ്പു തേക്ക.

കരജം karajam S. (finger nail) = പുങ്ങു, also ക രഞ്ജം.

കരടകൻ karaḍaγaṅ S. (കരടം elephant's cheek) Name of a sly fox (PT.), proverbial for cunning.

കരടി karaḍi T. M. C. Tu. Bear, also കരിടിക്കു രങ്ങു B.; പന്നിക്കരടി D. Melursus lybicus.

കരടിപ്പുററു white ants' hill, standing like a bear.

കരടു karaḍu T. M. C. Te. (കരു) 1. What is rough, uneven, hard knot in wood (= കരള). നെഞ്ഞു മഹാ കരടല്ലേ (po.) hardhearted. 2. impure, impertinent matter, mote അന്യന്റെ കണ്ണിലേ ക. നോക്കരുതു prov. കല്ലും കരടും good & bad stones (doc.) 3. the original of a copy. 4. what cannot be got over, grudge.

കരടൻ പൊടി a mote.

കരടറ thoroughly pleasing ഇങ്ങനെ ക. വാക്കുകൾ കേട്ടു സീതാ തിങ്കിന മോടത്തോടേ നോക്കിനാൾ ഹനുമാനെ KR.

കരട്ടം മുരട്ടം rough surface.

കരണ karaṇa T. So M. Knot of sugarcane V1.

കരണം karaṇam S. (കർ) 1. Acting. 2. organ, instrument (also the instrum. case). അന്തഃകരണങ്ങൾ the 4 faculties of the mind മനസ്സു, ബുദ്ധി, ചിത്തം, അഹങ്കാരം, and 20 ബഹിഷ്കരണം (phil.). കരണങ്ങൾ തളർന്നു Bhg. 3. the 11. constellations of the lunar fortnight as, പുഴ —, പന്നി —, ആനകരണം f. i. തിഥിയും തൃതീയകൾ വാരണകരണവും Bhr. 4. deed, document കരണത്തിന്നു ചേർന്നു കൈമുറി prov. അതിന്നു ക. ചെയ്യു തരേണം, ഒരു കരണപ്പെട്ടി TR. chiefly referring to the 6 tenures: കഴിക്കാണം (of $\frac{1}{8}$ ബലം), കാണം ($\frac{1}{4}$ ബലം), ഒറ്റി ($\frac{1}{2}$ ബലം), ഒറ്റിക്കൂന്മുറം ($\frac{3}{4}$ ബലം), ജന്മപ്പണയം ($\frac{7}{8}$), ജന്മം.

Hence: കരണത്രാണം head (po.)

കരണപ്പിഴ fine on unstamped deeds.

കരണം മറിയുക, ചാടുക to turn heels over head, = പിന്മറിയുക V1.

കരണീയം proper to be done. എന്നാൽ ക. എന്തു KR. what must I do?

കരണ്ടകം karaṇḍayam T. M. Chunam box of betel chewers വെള്ളിക്ക. തച്ചുടച്ചു Nal.

കരണ്ട = കായാവു Carissa carandas, an acid jungle fruit V1. [V1. 2. = കക്കാണ്ടി.

കരണ്ടി T. SoM. Te. a spoon. കരണ്ടിത്തലയൻ

കരണ്ടുക, കരണ്ടിയെടുക്ക No. to scrape the inside of metal-vessels (with a grating noise). —

കരണ്ഡം S. basket. [(കരളിക q. v.)

കരപത്രം karabatram S. (കരം) A saw.

കരപാലം a sword (po.)

കരപ്പൻ karappaṉ T. M. (കരക്ക) Eruptions, scurf esp. on children's head; തീക്കരപ്പൻ erysipelas; ചെങ്കരപ്പൻ inflamed gums; ഉമിക്കരപ്പൻ, കൊള്ളിക്കരപ്പൻ B. different kinds.

കരപ്പോക്കു karapōkku B. A kind of coloured glass.

കരഭം karabham S. The middle of the hand.

കരയം karayam NoM. A tree. = കര 6. - kinds എണ്ണക്കരയം, ചോരക്കരയം.

കരയാമ്പൂ karayāmbū So. = കറയാമ്പൂ.

കരയുക karayuya (T. C. to call, Tu. to lament) 1. To cry, lament. എന്നോട്ടു കരഞ്ഞു പോയി I could not help weeping. 2. noises of animals, to neigh, caw, cater-waul, കാളകരഞ്ഞുള്ള ഘോരനിനാദം Mud. കരിയുടെ ചുഴലും നിന്നു കരയുന്ന പിടിയാനകൾ KR.

VN. കരച്ചൽ f. i. കുഞ്ഞൻ കരയും കരച്ചൽ കണ്ടു TP. വാതിലിന്റെ ക. creaking of a door.

CV. കരയിക്ക f. i. മൈതിലിയെ പെരികെ കരയിത്തു RC. ചൊല്ലി കരയിച്ചു KR.

കരയ്റുക see കര.

കരൽ karal = കര 4. (Port. cairel) Border തൊപ്പിയുടെ കരൽ V2.

കരവാളം karavāḷam S. (കരപാലം) also കരവാൾ Sword RC. കുന്തവും കരവാളും VCh. കരവാളുമായി, ഇക്കരവാളാണ Mud.

കരവീരം S. = കണവീരം Nerium odorum.

കരസ്ഥം S. see കരം.

കരള karaḷa = കരട്ട, കയല 1. Knotty pieces കരളുകമ്മായം (opp. നേരിയ) gross. 2. dried fruit V1.

കരളുക, ണ്ടു karaḷuya (II. കരക്ക) 1. To gnaw pick, nibble, bore മൂഷികൻ കരണ്ടു മുടിക്കുന്നു Bhr. കരണ്ടാകയേ തുളെക്കുന്നു PT. കരണ്ടുചെച്ചു bit half through. 2. So. to mumble.

VN. കരൾച്ച gnawing, mumbling.

കരൾ karaḷ (കരു, കരുതുക) 1. Lungs and heart, liver (C. Tu. bowels) കരളിടയിൽ ഒരു വ്യാധി PT. also bowels കരൾ പുറത്തു വന്നു jud. = കുടൽ. 2. heart, mind കരളിൽ കരുതാതെ Bhr. ഉൾക്കരളിൽ ഏറി കരുണ Mud. എന്നു കരളിൽ നിശ്ചയം ഉണ്ടു KR. [ംരംശചരമുല്ല.

കരളേകം, കരളോകം Aristolochia Indica =

കരാർ Ar. qarār, Agreement, engagement കരാറെഴുതി MR. കരാറാധാരം etc.

കരാന്നാമം P. written agreement ക'ത്തിൽ ഉള്ള പ്രകാരം, ഡീപ്പുവിന്റെ ക. TR. terms of peace. [formidable.

കരാളം karāḷam S. Gaping, as a Rākṣasa's mouth;

I. **കരി kari** S. (കരം) Elephant. കരിമുഖമായി പിറന്ന Gaṇapati. — pl. hon. കരിയാർ, f. കരിണി, കരേണു f. i. കരിവരൻ കരിണീസഹിതൻ CartV.A.

II. **കരി, കരിവി**, old **കരുവി** T. M. (Te. കറു ploughshare) 1. Tool, plough പൊന്നിൻ കരിവികൊണ്ടുഴതു CG. 2. tenure of ricefields (= കൊഴ) പെറുങ്കരി rent of such, payable in kind. ഇടക്കരി പിടിക്ക to sublet. കരി ഇറങ്ങുക to enter on ricefields. 3. waste land, long grass in ricefields (So. T. കരുനിലം barren soil). 4. = ചാൽ cleft in the same: മലങ്കരു, മഴങ്കരു MC. 5. a weapon (കരു) ഞങ്ങോൽകരിയും എടുത്തു പിടിച്ചു കരത്തിൽ CrArj.

III. **കരി** = **കരു, കാർ** 5. (S. കാള, Turk. kara) 1. Black, dark. 2. charcoal, also കരിക്കട്ട f. i. ക. പെച്ചക്കരൊ prov.; soot.

Hence: കണ്ണാലും കരിയായി KR. she is burnt.

കരികലാഞ്ചി kariyalāñji B. A bird (Vl. കരികിൽ a black bird).

കരികോലം karikōlam (I.) Treasure of Travancore Rāja (also കരുവേലാ q. v.)

കരിക്ക karikka (III.) To scorch, singe മീശ ചുട്ടുകരിച്ചു (torture) — to burn വരെച്ചതു കരിച്ചു prov. കരിച്ചതും വരെച്ചതും പണയം വെച്ചു all jungle lands & all ploughing ground.

കരിക്കെന്ന് hurriedly ഗ്രഹിച്ചീടും കരിക്കെന്നവൻ AR. [തൊട്ടുക KU. (II, 1. 5.)

കരിക്കലം karikkalam തൊടുവാൻ a M. = വാൾ

കരിക്കൽ karikkal (T. കരുക്കൽ) Dusk. ക. സമയം twilight. [ക്കാരൻ.

കരിക്കാരൻ karikkāraṉ (II, 2) So. = കാണ

കരിക്കു karikku 1. (കരക്ക്, Tu. karaku soft) An unripe cocoanut. ക. ഉരുന്ന the nut begins to form. വെളിച്ചിങ്ങ കരിക്കായി, പറമ്പത്തിനു ക. പറിച്ചു TR. പനങ്ക., ചെന്തെങ്ങിങ്ക. a med. of other palm fruits. 2. (= കരുക്കു) edge of teeth, കരിക്കാട്ട mastication, കരിക്കാടി p. t. ate (hon.)

കരിക്കോൽ karikkōl (II, 1.) = ഓരംത്ത്.

കരിങ്കണ (III., കണ.) No. = കരിങ്ങാലി.

കരിങ്കണ്ണു karingaṇṇu (III.) Gutta serena ക. ചോരമറിഞ്ഞു TP. (in the excitement of battle). കരിങ്കണ്ണൻ one with an evil eye.

കരിങ്കലം (III.) = മൺകലം opp. പൊങ്കലം.

കരിങ്കല്ലു karingallu (III.) Granite കരിങ്കല്ലണി built of granite. കരിങ്കശില (vu.) stone idol.

കരിങ്കാലി (III.) **കരിഞ്ചൊത്തൻ, കരിയാത്തൻ** N. pr. A Paradēvata, വേടരൂപം of Siva. — (see കരുമകൻ).

കരിങ്കാളൻ karingāḷaṉ (III.) A curry.

കരിങ്കുരിക്കിൽ karinguriyil (III.) Wagtail.

കരിങ്കോഴി karingōḻi (III.) Black fowl, highly prized. [Centipede.

കരിങ്ങാണി kariṅṅāṇi M. — ങ്ങൂനി So.

കരിങ്ങാലി kariṅṅāli T. M. C. (III.) 1. Blackwood, Mimosa catechu GP. ഖദിരം; kinds: ചെങ്ക., പൈങ്ക Mimosa alba.

കരിങ്ങാലിമുള a kind of bamboo Vl. Palg. (with black root) = കരിങ്കണ.

കരിങ്ങൊട്ട B. & — തൊട്ട So. — **kariṅṅoṭṭa** A tree with medic. oil fruit, Samadera Indica.

കരിച്ചാൽ kariccāl (II.) Ploughed furrow.

കരിഞ്ചപ്പട്ട kariñjappaṭṭa (III.) Confluent small-pox B.

കരിഞ്ചി N. pr. of Tiyattis etc.

കരിഞ്ചീരകം (III.) see ജീരകം.

കരിഞ്ചൂര kariñjura (III.) A kind of rice Vl.

കരിഞ്ചൂൽ, കരിഞ്ഞിൽ kariñjūl (III.) Vl. Bastard കരിഞ്ഞുവടമുള (sic.) bastard's son.

കരിണി kariṇi S. (കരി I.) Female elephant.

കരിന്തലച്ചി = ചെറു തേക്ക, അംഗാരവള്ളി.

കരിന്നാക്കൻ karinākkaṉ (III.) One, who has an evil tongue, (similar കരിങ്കണ്ണൻ).

കരിന്നാഗം karināġam (III.) = കരിങ്കരിഞ്ഞിമൂഖൻ A hooded mountain-snake 12-14' long.

കരിന്നാട്ടി karināṭṭi (III.) in ക. വീഴുക Transplanted paddy taking root, as it assumes a dark green colour. — comp. കരിവാട്ട.

കരിന്നാരകരു (III.) A kind of heron (നാര).

കരിന്നൂൽ karinūl (III.) Carpenter's line Vl.

കരിന്തകാളി karinṯayāḷi (III.) A Solanum or Psychotria herbacea (a med. ക. കഴഞ്ചു).

കരിന്തൊട karinṯuḍa (III.) ക. രണ്ടും വിറെച്ചു TP. In battle.

കരിന്തോൽ karinṯōl (III.) The skin of unripe [plantains.

കരിപണയം karipaṇayam (II, 2) നിലത്തി ന്മേൽ ആള്ക്കാ ക'വും പിന്നേ പുറങ്കടവും ന്ന ആ മത് കാറിയും അവകാശങ്ങളായി MR.

കരിപ്പട്ടി karippaṭṭi (T. കരുപ്പകട്ടി fr. കരിമ്പു) Coasre palmyra-sugar.

കരിപ്പയ്യൂർകോവിലകം KM. A palace of Cōlatiri (കരിമ്പുവീട്ട q. v.) near Payanūr, also തൃക്കരിപ്പൂർ.

കരിപ്പാട്ടം karippāṭṭam (II.) Rent of ricefields.

കരിപ്പിടി karippiḍi MC. A carp.

കരിപ്പു karippu (VN. കരിക്ക) 1. Jungle cultivation (see പുനം) by burning. 2. dusk (= കരിക്കൽ) അന്തികരിപ്പിന്ന വന്ന V1. 3. the 4th sort of sandal-wood, knotty pieces used for powder.

കരിമ karima (III.) Blackness V1.

കരിമടൽ karimaḍal (III. or കരു?) Rind of jackfruits, with കരിമുൾ. q. v.

കരിമരം (III.) see മരുതു.

കരിമാൻ karimāṉ (III.) Black deer.

കരിമീൻ karimīṉ (III. = കരിപ്പിടി?) A fish, the Sole PT. ക. എന്ന പോലെ മിഴികളും, കരുമീൻ മിഴിയാൾ KR.

കരിമുട്ടി karimuṭṭi (III.) Half burned stick; abuse: blackguard; f. കരിമുട്ടിച്ചി.

കരിമുൾ karimuḷ 1. Hard thorn (കരു). 2. projecting parts of the skin of custard-apples, jack-fruits, etc. (ചക്കയുടെ കരുൾ contr.).

കരിമ്പച്ച karimbaccha (III.) Dark green; ക. കായി an unripe fruit.

കരിമ്പടം karimbaḍam (III.) = കമ്പിളി, Dark blanket, also കരിമ്പടെക്കു, — നൂടെക്കു loc.; carpets of kings. [black ox.

കരിമ്പൻ karimbaṉ Mildew; grey coloured;

കരിമ്പന (III.) Borassus flabelliformis. (പന).

കരിമ്പാറ karimbāṟa (III.) Black rock.

കരിമ്പാള karimbāḷa (III.) The green Spatha of the Areca-palm steeped in salt water & used to fatten cattle. loc. No.

കരിമ്പാലർ N. pr. Caste of jungle dwellers & slaves (1112 in Taḷiparambu) KU.

കരിമ്പു karimbu 5. 1. Dark colour, grey, colour of ripeness. നെല്ലു കരിമ്പായി is ripe, കരിമ്പഴുക്ക not quite ripe. 2. sugarcane, Saccharum officinarum Kinds: ഒരംഴക്ക., കാട്ടുക., നീലക്ക., നാമക്ക., നാഞ്ഞ., പുണ്ഡരീകക്ക., പേക്ക. Sacchar. spontan., മുളക്ക., മഞ്ഞൾക്ക., വെള്ളക്ക. GP. a med. etc. നാഞ്ഞ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a med. കരിമ്പിൻ വേർ MM. നീലക്കരിമ്പിന്റെ ചാറു Bhr. Mud. — പുത്തൻ കരിമ്പുവിൽ CG. Cāma's bow. ക. ആട്ടുക to express the juice.

കരിമ്പുമാലി So. ground on which sugarcane is planted.

കരിമ്പുവീട്ട KM. the palace of Cōlatiri's queen at Taḷiparambu. see കരിപ്പയ്യൂ. [ങ്കന്ന.

കരിമ്പുറം karimbuṟam (III.) Buffalo; also കരി

കരിമ്പെടക്കോഴി TP. = കരിങ്കോഴി.

കരിമ്പോള So. Caladium ovatum.

കരിയാത്തൻ KU. = കരുമകൻ.

കരിയില kariyila So. Dry leaf (fallen).

കരിയോല kariyōla (III.) Old sooty writ.

കരിയുക kariyuya v. n. To be scorched, singed, ചിറക കരിഞ്ഞുപോയി, കരിഞ്ഞ ചോറു; മണ്ടിനർ കരിഞ്ഞവുടലോട RC. — fig. അവന്ന ചിത്തം, ഭാവം കരിഞ്ഞു Bhr.

VN. കരിവു also drying, as of wound കുഷ്ഠികൾക്കു കരിവു ചേതം വന്ന VyM.

കരിവാട്ട karivāṭṭu in ക. ഏള്ക്ക Transplanted paddy to be past drying up (നട്ടിട്ട തെളിക). Comp. കരിനാട്ടി.

കരിവിലാന്തി So. Smilax aspera.

കരിവിഴുങ്ങി (II.) or **കിഴങ്ങു** Bryonia umbellata; the fruit is called ചക്ക (ക. കിഴങ്ങരച്ചു എണ്ണയിൽ കുടിക്ക a med.)

കാട്ടുകരിവി a Justicia, Rh.

കരിവെക്ക (II, 2.) & **കരി ഇറക്കുക** So. To put a mortgagee in possession of ricefields.

കരിശനം karišanam 1. = കർശന. 2. Ardour, efficacy of medicines, words. [വേൻ RC.

കരിൾ = കരുൾ Heart കരിൾ അരിഞ്ഞുയിർ കള

കരീഷം karīšam S. Dried cowdung. ക. കൊണ്ടു തീക്കൊള്ളുന്നി PT.

I. കരു **karu** = കരി III. 1. Black. 2. stout, hard = കടു.

II. കരു 1. Figure, mould ക. പിടിക്ക to be formed. വാഴെക്കു ക. നീക്കുക to mark the places for planting plantains. ചതുരംഗകരുക്കൾ chessmen. 2. embryo, yolk (see കന്നു) ക. ഇട്ട നാൾ conception. ക. വീഴ്ക, കരുവഴിവു abortion. പെററില്ല ആങ്കരുവൊന്നും Pay. ക. എടുക്ക, നീക്കുക to geld, take out the ovaries. 3. the best, inmost (hence കരൾ) കരുവായിട്ടുള്ളത് ഏതു — നിൻ മഹിമ കരുവായി HNK. 4. = കരുവി tool (കരി II.) പോർ പെരും കരുവെല്ലാമും അറവെന്തു RC. weapon. തുണിക്കരു V1. gunworm (to unload).

കരുകരുക്ക, ത്തു **karuγarukka** (I, 2.) To be harsh, sharp, rough, irritating V1. കരികിക്ക. — of grating sensation in the eyes മണൽ വീണതു പോലെ കരുകരുത്തീടും Nid.

കരുക്കൽ **karukkal** 1. id. കണ്ണിന്നു കരിക്കൽ 2. = കരിക്കൽ dusk So. (from കരുകുക).

കരുക്കു **karukkụ** T. M. C. Te. Irregular surface, teeth of a saw or file, thorns of a palmyra branch. കരുക്കുപണി embossed work V2.

കരുണ **karuṇa** S. (കരക്ക?) Tenderness, pity, mercy കരുണാദ്ര്യാത്മാക്കൾ Bhr.

— adv. അതി കരുണം പറയും, കരുണം വിലപിച്ചു Bhg. piteously, അപകരുണം പിടിച്ചു തള്ളി Mud. mercilessly.

— adj. & pers. N. കാരുണികൻ, കരുണാകരൻ (also N. pr., കണാരൻ vu.) കരുണാശാലി Bhr. കരുണാനിധി, കരുണാംബുധി etc. most merciful.

കരുണാപ്പള്ളി N. pr. town in Travancore.

കരുണി **karuṇi** T. aM. = കരിണി Female elephant മദവാരണങ്ങളും ഇളങ്കരുണിമാരും RC. കരുണിക T. aM. germen വരും വിമലപങ്കജ കരുണികെക്കാകലം RC. [ക്കരുതു).

കരുതു **karuδụ** V1. = കതിർ Eared corn (പലക

കരുതുക **karuδuγa** T. M. (കരു II, 3) 1. To conceive, think, meditate പത്മനാഭന്റെ കാൽ കരുതീടേണം VCh. ദ്രോണാചാര്യനെ കരുതീടു SG. often കരളിൽ കരുതി. 2. to aim at, ലാക്കു ക.; എന്നു കരുതിയെയ്തു RC. ഞാൻ കരുതുന്നതു TR. my aim. ചതി ക. planning. Mud. 3. to attend to. കരുതി വെക്ക to keep in mind. കരുതിക്കൊ be on your guard! ശത്രുക്കളെ കരുതി കൊൾക to guard against. 4. to provide for, prepare കോപ്പുകൾ കരുതുകേ ഉള്ളു TR. പണം ക. = കൈക്കലാക്ക vu. കുല കരുതി Mud. prepared for execution; ഛവ്വ പാണി കരുതും ആയുധം VCh. holding. അടൽ കരുതി Bhr. warred.

കരുതലർ not honoring, enemies (po.)

CV. കരുതിക്ക to animate V1.

VN. I. കരുതൽ care, regard, providing.

II. കരുത്തു T. M. 1. = കരുതൽ. 2. highmindedness, courage. ക. കെട്ടു കരഞ്ഞു KR. soldiers wept like children. കരുത്തോടേ actively, diligently, കരുത്തെഴും രാക്ഷസി CCh. കരുത്തായുള്ള രാജാക്കൾ KR. bold. 3. കരുത്തുള്ള നിലം (കരു II, 3?) fat soil.

കരുത്തൻ (II, 2) resolute, = ശ്രൂരൻ; കരുത്തനാം കേസരി PT. ഒരുത്തനും കരുത്തനും കൃഷി അരുതു, കരുത്തനെ പിടിക്കേണം (for support) prov.

കരുന്തല **karunδala** (കരു II. 2) Generation (V2. കരിന്തല clan) നാലാം ക. നഷ്ടം prov. തറവാടു ൩ ക'യോളം ക്ഷയിക്കാതു. — Māppiḷḷas say of converts ഏഴാം ക. വന്തലയായി.

കരുമ **karuma** T. M. (I. കരു) 1. Blackness V1. 2. hardness, sharpness of sword, strength of a man = കടുമ; നീ ചെയ്ത കരുമകൾ Bhr. exploits.

കരുമകൻ **karumaγaṅ** KU. വേട്ടെക്കരുമകൻ A hunting Paradēvata with blue beard, peacock-feather and bow. (see കരിങ്കാലി).

കരുമന **karumana** 1. = കരുത്തു Valour, courage ഓണത്തിന്നു കീഴ് ഇരാപ്പകലായി ഒറെറക്കും കരുമനെക്കും നടന്നോടും KU. ശിവൻ ക. പെരുകിന കളികൾ ആടി നടക്കും CartV. A. നീ ചെയ്ത കരുമന എല്ലാം Bhr. ഇവനുടയ ക'കൾ അത്ഭുതം Nal. (= കരുമ 2.) 2. കരുമനകൾ കാട്ടുക overbearing manners. 3. So. calamity, peril. [Diospyros.

കരുമരം (കരു I.) Shorea robusta, also ebony,

കരുമാൻ karumān 1.= കരിമാൻ. 2.(So. കരുവാൻ) prh.= കമ്മാരൻ, കമ്മാരൻ Blacksmith of low caste; f. — ാത്തി; his house കരുമാപ്പുര V1. [Grāmams KU.

കരുമാമ്പുഴ southern boundary of the first 10

കരുമാലി po.= കരുമനം.

കരുമിഴി karumiḻi (കരു I.) Eyeball കോമളക്കരുമിഴിക്കാവ്ണ്ണൻ VCh. Vishnu.

കരുമുകിൽ = കാമുകിൽ f.i. ക. ഒത്ത ചികരഭാരം Bhr.

കരുമുഠം = കരിമുഠം; (കരുമുഖൻ person pitted with smallpox V1.) കരുവൻ (loc.) Measles.

കരുവഴല karuvaḻala A large jungle-snake with red eyes, black comb (T. king of serpents).

കരുവള്ളി karuvaḷḷi No. The best kind of pepper-vine (വള്ളി). [Port. V2.

കരുവാട്ട karuvāḍu T. SoM. Salt-fish, cravado

കരുവാൻ also TR.= കരുമാൻ 2.

കരുവാര karuvāra also കരുവാറു (loc.) Wart, dark raised spots on the body.

കരുവാളിക്ക karuvāḷikka To be black, as from sun, fire, blood vessels from pressure; to be heated with passion. കണ്ണുക'ച്ചിരിക്ക Asht. = ശ്യാവനേത്രത, മേൽ എല്ലാം ക'ച്ചിരിക്കും a med. മുഖം ക. MM. (from രക്തപിത്തം).

VN. കരുവാളിപ്പു turning black.

കരുവി karuvi (കരി II.) Tu. C. കബ്ബു iron. (fr. കരു I, 2.) Tool, plough.

കരുവേലം (കരു I.) 1. Acacia arabica = കുണ്ഡഖദിരം KR. കരുവേലപ്പട്ട med. 2.= കരിങ്കോലം f.i. കരുവേലപ്പുര, കരുവേലത്തു നായന്മാർ (Trav.)

കരുശം = കരശം, **കരിശം** f.i. കരുളം നകന്തു RC. കരുളിൽ വൈരം പൂണ്ടു DN. ഉൾക്കരുൾ Mud.

കരുട്ട karēḍu S. Crane.

കരേണു S.= കരിണി.

കരേറുക = കരയേറുക q.v. ആപത്തു വന്ന തലയിൽ കരേറിയാൽ Mud.

VN. കരേറാറം f.i. ദീനം ക'മായി grows worse. കരേറുക v. a. to raise, ship = കയറുക 2.

കരോട്ട = കരയോട്ട (കര) Upwards.

കക്കടം karkaḍam, കക്കടകം (& കക്കിടകം AR.) S. (കരു I, 2). 1. Crab. 2. ക. രാശി Cancer. 3. the 4th month, prov. as the worst season through famine, disease & demoniac influences കക്കടഞ്ഞാറിൽ പട്ടിണികിടന്നു prov. കക്കടകക്കള്ളൻ പൊന്തുക sudden swell of waters in July. [കരുകരു).

കക്കരം karkaram S. Hard; limestone (see കക്കശം S. rough, hard, harsh (കരു I. 2). കക്കശക്ഷമാതലേ, അന്ധ്രന്തക. വീരന്റെ മാരിടം Nal. ക'മായ വാക്യം KR.

കക്കശന്മാർ CG.= കട്ടപ്പക്കാർ.

കക്കശക്കാരൻ V1. avaricious.

കക്കശനാസികൻ V1. big nosed.

കച്ച Ar. ḫarj, P. ḫarč, Expense = ചെലവു.

കണ്ണം karṇam S. 1. Ear f.i. of an elephant കണ്ണങ്ങൾ ചെന്ന കപിൽത്തടം തന്നിലേ തിണ്ണമടിച്ചു CG. ഭവാനോടു കണ്ണേപറക UR. 2. rudder. 3. diagonal line. ഒരു കണ്ണരേഖ വരെപ്പു Gan. also hypotenuse, സമകണ്ണമായ ക്ഷേത്രം a square.

Hence: കണ്ണജപൻ whisperer, calumniator & കണ്ണേജപർ ChVr. whisperers, sycophants. ക'ന്മാക്കു ചിത്തം കൊടുക്കോല SiPu. ക'ന്മാർ ഉരെക്കുന്ന വാക്കിന്നു കണ്ണും കൊടുക്കയില്ല Nal.

കണ്ണധാരൻ (2) helmsman.

കണ്ണൻ N. pr. prince of Anga, half-brother of the Pāndavas, proverbial for munificence & love of praise ക. പെട്ടാൽ പടയില്ല prov.

കണ്ണമലം = ചെവികാഷ്ഠം ear-wax.

കണ്ണമോടി = ചാമുണ്ഡി N. pr.

കണ്ണരോഗം Nid. ear-disease.

കണ്ണവള്ളി Nid. = ശ്രോതസ്സ് cochlea.

കണ്ണവേധം perforation of the ears, one of the sufferings of childhood VCh.

കണ്ണശൂല 1. earache കണ്ണശൂലാഭം ഗുരുവചനം കേട്ട AR. 2. pain at hearing bad news, etc.

കണ്ണാമൃതം a feast to the ears.

കണ്ണാടം karṇāḍam കണ്ണാടകം S. (കരു+നാടു black soil) The table-land of the Canarese. ക. ൭൦൦ കാതം വാഴുന്ന രായർ KU. (= കന്നടം).

കണ്ണാടി Canarese. ഒർ ആയിരം ക. യും TR. Canarese troops.

കണ്ണിക **karṇika** S. (കണ്ണം) 1. Ear-ring. 2. pericarp of the lotus (= ബീജകോശം) കണ്ണികാതൻ ചൂഴം വിളങ്ങും ലലങ്കൾ CG. കമലത്തിൽ ക. മഹാമേരു Bhg.

കണ്ണികാരം Pterospermum acerifolium; കണ്ണികാരപ്പൂ = പാവട്ട (?)

കണ്ണേജപൻ = കണ്ണജപൻ. [ning.

കത്തനം **kartanam** S. 1. Cutting. 2. spin-

കത്തരി **kattari** scissors, knife (= കത്തിരി).

കത്തവ്യം **kartavyam** S. (കർ, കൃ) 1. What can or ought to be done = കായ്യം. ക. എന്തു മോക്ഷത്തിന്നു Bhr. അവർ ജീവിച്ചു കൊൾവാൻ നിന്നാൽ ഒരു ക. ആയുണ്ടു KR. 2. strength, ability, authority = കത്തവ്യത f. i. അതിന്നു നമ്മാൽ (നമുക്കു) ക. ഇല്ല.

കത്താവ് **kartāvu** S. 1. Agent; Nominative, subject (gram.); author. f. കത്ത്രി. — അപരാധകത്താവായി ഞാൻ Vil. ആട്ടം കലശല്ലു കത്താക്കന്മാർ MR. began the quarrel. 2. owner, lord, possessor. കഴിക്കാണകത്താവ് MR. etc. കത്തൃകത്താവ് Lord of lords. 3. (also കത്തൻ, കത്തനാർ) a rank, chiefly of ഇടപ്രഭു.

കത്തൃത്വം **kartṛtvam** S. The state of a കത്താവ്, rule, authority, lordship. ജഗത്രയ കത്തൃത്വം UR. അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ മുഖ്യനായ നമ്പൂതിരിയുടെ പ്രമാണമായ ക. ഉണ്ടു, കൈകായ്ക. ഇല്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ MR. unfit to manage property. നികിതിക്ക് ഒരു ക. ഇല്ലാത്ത MR. who have nothing to do with the payment of taxes.

കൎസ്ന്യം **karlsnyam** S. (കൃത്സ്ന) The whole ഭേ ഹാളി ക. പിണഞ്ഞു വലഞ്ഞു PT.

കർദ്ദമം **kardamam** S. Mire ക. അണിഞ്ഞുള്ള പോത്തുകൾ Nal.

കർപടം **karpaḍam** S. (കരു + പടം) Rags.

കർപ്പരം **karparam** S. Skull, shield of turtle.

കർപ്പൂരം **karpūram** S. (കറപ്പ + ഊറൽ) Camphor from Laurus camphora പ്രകൃതി പുമാനാരും കർപ്പൂരദീപം പോലെ Bhg. പച്ച ക. crude C. GP. ചൂടൻക. camphor from cinnamom.

കർപ്പൂരതുളസി a Salvia? [കന്യക Si Pu.

കർപ്പൂരവള്ളി Lavandula carnosa കർപ്പൂര്യയാം കർപ്പൂരവാണി fine speaking woman ക. യും കസ്തൂരിവേണിയും CG.

കർബ്ബുരം **karburam** S. (കറ?) Variegated, speckled. കർബ്ബുരാടികൾ, Bhr. കർബ്ബുരേന്ദ്രന്മാർ AR. Rākṣasas.

കർമ്മം **karmam** S. (കർ, whence, L. carmen) 1. Act, action. The Accusative; കർമ്മത്തിൽ ക്രിയ the passive construction (gram.). അവന്റെ ക. അറുപോയി V. he is dead. 2. moral & religious act. നിത്യകർമ്മം daily services. 3. നമ്മെ ഒക്കയും ബന്ധിച്ച സാധനം കർമ്മം GnP. actions of this & former lives (of 3 kinds പുണ്യക., പാപക., മിശ്രക.); chiefly bad actions & their consequences. 4. fate, destiny എൻ കർമ്മം എന്നു CG. (exclamation). ക. ഇല്ലാത്ത unlucky. തന്നിക്കു ഭാഗ്യം അനുഭവിക്കുന്നതിന്നു ക. പോരാ Arb. his luck (as determined by the actions of past lives). ഇങ്ങനെ ക. നമുക്കെടോ SiPu.

Hence: കർമ്മകർത്താവ് 1. agent & at the same time object of the action (as one who kills himself) gram. — ആദിത്യൻ ഉദിക്കുമ്പോൾ ലോകരാലുള്ള കർമ്മങ്ങളും എവിടെ ആദിത്യൻ അവിടേക്കു കർമ്മകർത്താവും എല്ലാം SidD.

കർമ്മകാണ്ഡം (2) system of established ceremonies.

കർമ്മകുശലൻ practical person.

കർമ്മക്ഷേത്രം (3); ഭാരതം ക. Bhg 5. GnP. the land of the migration of the soul.

കർമ്മഗതി (3); തേടുന്ന ക'ക്കൊത്തവണ്ണം Bhr. according to their deserts or fates.

കർമ്മദോഷം sin & its fruit, ക'ത്താൽ unluckily; so കർമ്മഫലം, — ഭോഗം; കർമ്മപ്പിഴ എന്നു കണ്ണീർ ഒലിക്ക Bhr. to repent or lament one's fate. കർമ്മനാശം വരുത്തുക GnP. to secure final emancipation.

കർമ്മപാശം the chain of actions & consequences ക'ത്തെ ലംഘിപ്പാൻ ബ്രഹ്മക്കും എളിതല്ല GnP. കർമ്മബദ്ധന്മാർ opp. to ജ്ഞാനത്തിന്നധികാരി ജനം GnP.

കർമ്മബീജം മുളെക്ക — വറുക്കുക GnP.

കർമ്മഭൂമി KU. Malayāḷam (opp. to ഭോഗഭൂമി as well as ജ്ഞാനഭൂമി) where ceremonies

& caste distinctions are to be observed rigidly (see കമ്മക്ഷേത്രം).

കമ്മവാസന (3) consequences of sin. ക. നീങ്ങും KumK. retribution.

കമ്മവിപാകം (3) a treatise on the causes of [diseases.

കമ്മവൈകല്യം, — വിഘ്നം whatever hinders or impairs the merits of a sacrifice KR.

കമ്മശീലൻ practical; laborious, addicted to sacrifices, etc.

കമ്മസിദ്ധി, കമ്മാനുഷ്ഠാനം performance of [(holy) acts.

കമ്മാന്തം business; കമ്മാന്തികൻ labourer കോപ്പുകൾ ക'ർ ഒക്കവേ കൂട്ടി KR.

കമ്മാവു doer; in comp. ക്രൂരകമ്മാവു KR. etc.

കമ്മി 1. working നിഷ്കാമകമ്മി Bhr. 2. a Sakti worshipper. 3. (loc.) = കമ്മൾ f. i. in Curumbranāḍu പതിനെട്ടർ കമ്മികൾ KU.

കമ്മിക്ക (1. 3) to act, deserve. കമ്മിച്ചവണ്ണം വരും, കമ്മിച്ചതെല്ലാം വരും Bhr. (= according to fate).

കമ്മേന്ദ്രിയം the 5 organs of action, hand, foot, [voice, genitals, anus.

കമ്മൈകസാക്ഷിഭ്രതൻ the Omniscient. Bhr.

കമ്മോസ് Ar. χarmōz (P. χarbuza melon) = പപ്പായം, Carica papaya.

കർശനം karšanam 1. S. (കൃശ്) What makes lean. 2. M. (= കരിശനം q.v., കരു = കട്ട) what is violent, harsh; energy; അക്കലും കർശനവും ഒത്തിട്ട സുല്ലാൻ Ti.; മുളകിന്നു ക'മില്ല has lost its pungency. ക'മുള്ളകള്ള് strong toddy = കടുപ്പം.

denV. കർശിക്ക 1. to grow lean, കർശിതാംഗൻ a slender body (po.) 2. to be impetuous, unfeeling. V1.

കർഷണം karšaṇam S. 1. Pulling, dragging.

denV. കർഷിക്ക to draw, attract, influence. 2. ploughing (കൃഷി).

കർഷം 1. a weight of gold or silver, = മുക്കഴഞ്ഞു or $\frac{1}{4}$ പലം CS. (180 — 280 grains troy). 2. also pulling കർഷസന്താപം PT. 3. ക. മുഴത്തുകരളിൽ Ch. anger?

കർഷകൻ ploughman ക'ന്മാർ വർഷത്തിൽ ഹർഷം പൂണ്ടു CG.

കർഹി karhi S. (കഃ) When; കർഹിചിൽ sometimes.

കറ kara T. M. C. Te. (കറു) 1. Blackness. 2. spot, blot, rust. കറപറ്റുക, പിടിക്കപ്പെടുക to be stained. അവരെ ഒക്കയും കലത്തോടേ കറ പറയുന്നു എന്തിന്നു KR. why call the whole sex a stain (rather let her be a stain on her sex, a കലക്കറ). 3. blood, esp. menstrual കറ വീഴാതേയും വരും Nid. 4. sap issuing from trees, gum. 5. കറ കൊട്ടിക്കളിക്ക V1. a play of bowls.

കറക്കണ്ഠൻ (കണ്ഠം) Siva with the throat blakened by poison, കറക്കണ്ഠർ & കറക്കുരലവൻ RC.

കറത്തുണി defiled cloth.

കറയില്ലാതവൾ RC. spotless, also കറയറ്റ പൊഴുതു RC. = ശുഭം.

കറവാച്ചു (4) exudation from trees, (3) bloody [flux, രക്തസ്രാവം.

കറക്ക, ന്നു karakka (കറ 4) T. M. 1. Milk to flow out. 2. to milk, give milk എരുമയെ കറക്കരുതു (law). ആട്ടിൻറെ പാൽ കറന്നു Sil. പുലികെട്ടി കറന്നു (Ayappan). നാനാഴി കറക്കുന്ന കുമ്പച്ചി TP. a cow giving 4 Nāḷi milk. ആലയിൽ ഉള്ള കറക്കുന്ന പശു രണ്ടും കൊത്തി TR. രു ഇടങ്ങാഴി ക്ഷീരം ഉ നേരവും കറന്നിടുന്ന ശോകൾ TR. കറന്ന ചൂടോടേ കുടിക്ക fresh from the cow. — With Acc. of object സ്വരൂം തങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്നതു കറന്നു Bhg. (from Kāmadhēnu). 3. to blow the nose മൂക്കു കാന്നകളക.

CV. കറപ്പിക്ക said of men & of cows ക. ഇല്ല എന്നവന്നാൽ PT. if it will not be milked.

VN. കറവു milking, കന്നം കറവും prov. കറവുള്ള പശുവുM. കറവുള്ളതു പുലി പറിച്ചു തിന്നു TP. കറവും ശ്ചിഹ്നവും ഇല്ലാത പശു PT. കറവുകാണ്മാ interest of pawned milch cows.

കറങ്ങുക karaṅṅuya T. SoM. (C. Te. Tu. ശര) To turn round, whirl.

കറണിക്ക karaṇikka (denV. of കരണ, കരട്ട്?) കായ്യും പറഞ്ഞു ക'ച്ചുപോയി V1. The transaction ended in a dispute.

കറണ്ടു karaṇḍu = കരണ്ടു (കരൾ) PT.

കറപ്പു karappu & കുറപ്പു (കറ 4) Opium കഞ്ഞാവും ക'ം തിന്നു.

കറപ്പു, കുറപ്പു, കുറവ (Ar. qarfah, Herodot's karphea, whence കർപ്പൂരം, fr. കറ 4?)

Laurus Cinnamomum. ലവങ്കത്തോൽ, So. കറുവാപ്പട്ട. — കറപ്പത്തൈലം oil of Cinnamon.

കറയാമ്പൂ, കറാമ്പു (So. കര —) cloves, Eugenia caryophyllata; കാട്ടു ക. Jussiæa villosa; നീർക. Jussiæa repens, Rh. (ഞാവൽ).

കറവു **kaṙavụ** 1. T. M. see കറക്ക. 2. aM. (T. കറുവു from കറു II.) Rage ഉൎക്കരന്ത കറവോട് എഴുന്നു, കറവുററു നടന്നു, മുറുകിന കറവോടു ചാടും വേൽ RC. [കറുകാടി.

കറാടി **kaṙāḍi** So. A class of Brahmans, prh.=

കറാമത്ത് Ar. **karāmat**, Generosity.

കറി **kaṙi** T. M. C. (കറു II.) Hot condiments; meats, vegetables. Kinds chiefly 4: എരിച്ചക., ഉപ്പുക., പുളിങ്ക., മധുരക്കറി; then പച്ചക. of vegetables, പയററുക. pulse-curry. — അരിക്കും കറിക്കും കൊടുത്താൽ KU. to Brahmans; ക. വേവിക്ക to cook it, കൂട്ടുക to eat it (with rice).

കറിക്കലം കഴുകീട്ടുള്ള ചോറു Si Pu.

കറിക്കായി plantains for caṙi. [tray V1.

കറിക്കാൽ brass support for plates to eat from,

കറിക്കോപ്പു ingredients= കറിസാധനം, So. കൈക്കറി.

കറിത്തേങ്ങ, — മുളക, — ചക്ക annual contributions from the tenant to the Janmi's table.

കറിവേപ്പു a tree with aromatic leaves (ക'പ്പില) used for caṙi, as of കറിക്കൊടി etc. —

കറിശൂല a disease കീഴ്വയററിൽ വാഴക്കാ പോലെ ഉണ്ടാം a med.

I. കറു **kaṙu** T. M.= കരു 1. Black കാൎക്കറു നിറത്തിയ RC. cloud-black കറുകറേ കറുക്ക (sky) turning pitch-black. [hard.

II. കറു T. M. Te. C.=I. കരു 2. & കടു, Rough,

കറുക **kaṙuɣa** M. C. (T. അറുക) കറുകപുല്ലു Agrostis linearis S. ദൂൎവ്വ, a grass used for the funeral ceremonies & വെലി of Sūdras ക. പറിപ്പാൻ ഉണ്ടു TP. (for പിണ്ഡം).

വെങ്കെറുക (ശ്വേതദൂൎവ്വ) with a കിഴങ്ങു.

കറുകനമ്പിടി lower Brahmans, who eat a Sūdra's śrāddham KU. KM.

കറുകപുഴ a river between കററിപ്പുറം & പട്ടാമ്പി. കല്ലടിക്കോടൻ കറുത്താൽ കറുക പുഴ നിറഞ്ഞ (prov.)

കറുകറേ **kaṙuɣaṙē** 1. (കറു II.) Fiercely, intensely; imit. of gnashing & biting noises ക. മുറിക്കുന്നതു കേട്ടു, കറുമുറെ കടിച്ചു മുറിച്ചു etc. (2. കറു I. q. v. very black).

denV. കറുകറുക്ക, ത്തു to rage, be besides oneself ക. തളൎച്ചയും Nid. restlessness. കറുകറുക്കെന്നു കൈപണിന്തുരെത്താൻ RC.

VN. കറുകറുപ്പ് ഏതാൻ കളിച്ചെങ്കിൽ TP. if you do not moderate yourself.

കറുക്ക, ത്തു **kaṙukka** 1. (കറു I.) To grow or to be black. യദുപതി മുഖം ഒന്നു കറുത്തീടുന്നു CrArj. from anger; മുല CG. in pregnancy. കോപം മുഴുത്തു മുഖവും കറുത്തു DM. കോലം മെലിഞ്ഞു കറുത്തു Som. from grief. കറുത്ത പക്ഷം dark lunar fortnight. 2. (കറു II.) to rage കറുത്തു ചൊന്നാൻ RC. കറുത്തഭാവമോടടൽ ചെയ്തു, കറുത്ത ഭാവത്തോടെതിൎക്കും താന്തന്നേ KR. CV. കറുപ്പിക്ക to blacken, lie grossly.

VN. കറുപ്പു (C. Te. കപ്പു) 1. blackness; dark mood ഉള്ളിൽ ക. കളവാൻ, ക. മാനസേ വരുവാൻ എന്തു KR. 2.= കറ defilement. 3.= കറപ്പു opium. 4. (കറു II.) roughness പാറകത്തിലപോലെ ക. Nid. 5. the climbing perch (=പനയേറി).

കറുക്കനേ, കറുന്നനേ adv. very black.

കറുക്കൻവെള്ളി grey, inferior silver.

കറുക്കമ്പുളി an acid fruit (Garcinia, T. കൊറുക്കായി).

കറുപ്പൻ **kaṙuppaṅ**, കറുമ്പൻ A black man, person, animal, f. കറുമ്പി.

കറുമ്പുക **kaṙumbuɣa** B. To eat as cows with the low teeth.

കറുവാ **kaṙuvā** So.= കറപ്പ.

I. കററ **kaṭṭa** (കറു I.) Black, in കററക്കുഴൽ മണിയാൾ, കററവാർകുഴലി woman with rich black hair (or = sheaf?). കററച്ചിടയോർ തൻ പാദത്താണ CG. by Siva.

II. കററ (= കട്ടു 3.) 1. Bundle as of grass, straw ഒരു ക. കഞ്ചാവ് a handful. 2. sheaf of corn കതിർകററ; കാലിലുള്ള ക. TR. the sheaves in threshing. 3. (= കട്ടക്കിടാവ്) a boy, calf കററക്കിടാവു see കററു.

കറക്കളം a floor, where sheaves are laid by reapers. [leopard.

കറൻപുലി **kaṟṟaṉpuli** (കറു) A small

കററി B. rice not sufficiently boiled.

കറാണി B. a wedge.

കറു **kaṟṟu** 1. Obl. case of കന്നു T. M. q. v.

കറുകിടാക്കൾ CC. calves. [ൟ Bhr.

കറുകളമ്പു id. ക'മ്പിലേ വെള്ളം അതിൽ വീ

കറുകൂലി So. ploughing hire.

കറുവാണിഭം trade in cattle.

2. കറു, past of കല്ലു T. C. Tu. to learn (Te. കറ to teach). ഒന്നൊന്നായിക്കറു മുറും കരു ഉക നിനവിൽ GnP. കറുപഠക, കറുപഠിക്ക to invent a story, study a part, make out without a teacher. കറെടുത്ത വിദ്യശോഭിക്കയില്ല. Hence: [ക്കെട്ട്.

കറുകെട്ട് No. an invented story, = കപിത

കറടവു, കറുനട, കറുവിദ്യ So. deceit, treachery.

കറവർ the learned നയങ്ങളും പോർ കറോർ എൻമന്ത്രികളും RC.

കറവാഴ **kaṟṟāvāḷa** & കറാർവാഴ GP. (T. കറവാഴ = കൽതാഴ) Aloe Vera വെണ്ണയും കറവാഴനീരും ക്രൂടെ a med.

I. കല **kala** (√ കൽ to mix) 1. C. Tu. M. A mark as of small-pox; scar വെന്തകല; mole പൊടികളാൽ മറച്ചീടുന്ന കലകളും CrArj. കല കെട്ടിയിരിക്ക to wear scars of wounds. കല മായുക scars to disappear. 2. T. M. stag, buck (also = പേടമാൻ) കലകളും പുലികളും ഒളിച്ചു CrArj. കലയും പുലിമാരും KR.

കലങ്കൊമ്പു antler യാശേ ക'മ്പും ഏന്തി KR.

കലപീഴക (1) to form in a scab; the cheeks of old people turning black; (met.) to lose one's good name.

II. കല S. 1. A particle (= I. കല 1.?), esp $\frac{1}{16}$ of the moon's diameter മതികലകൾ പത്തി നോടവതരിത്തതു RC. — a division of time = 8 seconds, 30 തുടി, $\frac{1}{3\,0}$ കാക്കു Bhg. 2. (√ കല്ലു) art, science നാനാകലകൾ ഗ്രഹിച്ചു Bhr. കല കൾ പലവറിഞ്ഞ ഗുരു KeiN. esp. 64. അറിവൻ ഒക്കയും നൂലും കലാവിദ്യകളും KR.

കലം **kalam** T. M. Te. (Tu. കര) 1. A pot, vessel, (മൺ —, പൊൻ —, ചെമ്പു —) മല യോട്ട കൊണ്ട കലം എറിയല്ലേ prov. പാത്രവും കലവും, ചട്ടിയും കലം, കല കുട്ടകയും etc. 2. ship മരക്കലം Pay. 3. a measure (in T. 12 maracāl) ൭൦൦൦ കലം വസ്തു KU.

Hence: കലത്തപ്പം pancake.

കലപ്പട്ട So. = ഉറി. [൧൦൦൦ കലം നിലം TR.

കലപ്പാട measure of ricefields ൧൧ കലം ഉഭയം,

കലമ്പൊളിയൻ disorderly person പെങ്ങളെ തച്ചകലമ്പൊളിയ (abuse).

കലങ്ങുക **kalaṅṅuya** T. M. C. Te. (√ കൽ) To be mixed, agitated, turbid as water, embarrassed. ഗർഭം കലം. abortion, നീർ കലം. euph. to piss, ബുദ്ധികലം. confusion. കണ്ണു രണ്ടും കലങ്ങി Bhr. from fear, anger. തെളിഞ്ഞ കണ്ണുകൾ ക'ന്നെന്തിനു KR. കലങ്ങി തെളിയുന്നതു നല്ല prov. a good fight makes better friends.

VN. കലങ്ങൽ turbidity; നീർ കലങ്ങൽ. (euph.)

കലക്കുക, ക്കി a. v. To mix, esp. with water നീരിൽ വളം കലം. KU. പെരികച്ചാണകം കലക്കിയ വെള്ളം KR. അവൾ ഉദരം കലക്കിനാൾ Bhr. procured abortion. പാൽക. V1. = കടയുക; അവനെ കലക്കികളഞ്ഞു confounded him.

VN. കലക്കം turbidness, confusion, quarrel അടുക്കു കലം. നല്ലിഷ്ടം prov.

കലക്കു muddy water. [ലക്കിച്ചു കളഞ്ഞു TR. CV. അവളെ കഞ്ഞികുടികൾ തന്നെ (ശർഭം) കലജുക **kalajuya** a M. To be disturbed V1.

കലതി **kalaṭi** (T. confusion = മൂടുപടി) Ceremony on the 4th day after marriage.

കലപ്പ **kalappa** T. Te. SoM. (കലം) Plough & what belongs to it, see കരിക്കലം, കരുവി.

കലപ്പു **kalappu** (T. mixture or കലം 3) The whole, sum. കലപ്പിൽ എടുക്ക to take without distinction. — കലമേനി id.

കലമ്പുക **kalambuya** (√ കൽ) 1. To get confused, കമ്പം കലമ്പി ഉടനുടൻ അമ്പുന്ന ചമ്പകൾ കോലുന്ന ലീലകൾ CG. of forked lightning. 2. quarrel കലമ്പാൻ ഭാവം ഉണ്ടു, ചെന്നു

പിടിച്ചു കലമ്പിയാർ TR. തമ്മിൽ കലമ്പിപോയി etc. 3. മേൽ കലമ്പുക (T. കലപ്പു mixture of perfumes) to anoint the body with perfumes Vi. see കളഭം. 4. കലമ്പുക കലമ്പൻ മാലയും KU. two old taxes (from ക. 2. or 3).

VN. I. കലമ്പൽ uproar, quarrel തമ്മിൽ വെടിയും ക'ലുമായി, ക. ഉണ്ടാക്കി TR. created a disturbance. ക. കാണിക്കും look refractory. നാട്ട ക. വന്നു പോകുകൊണ്ടു TR. thro' the confusion of war-times.

II. കലമ്പ id. തമ്മിൽ കലമ്പും പിടിയുമായി; രാജ്യത്തുള്ള കലമ്പുകൾ TR. revolts.

freqV. കലമ്പിക്ക; കലമ്പിച്ചു പറക etc.

കലയുക kalayuya T. aM. v. n. To disperse as a mob Vi.

കലയിക്ക to drive away birds.

കലരുക, ന്നു kalaruya (C. Tu. കലെ, Te. കലി C. കളർ) 1. v. n. To be mixed, united നന്നു കലർന്നു വസിക്ക, വേദന, മോഹം, ആക്കം, കമ്പം etc. ക.,=പൂണ്ടു, ചേർന്നു; അവൻ അഗ്രജനോടു കലർന്നു CG.=ക്രുദ്ധി; വനേ വസിപ്പാൻ മനം കലർന്നീടും KR.=ഉണ്ടാകും; പലതരമർത്ഥം കലർന്ന വാക്കുകൾ KR.=ഉള്ള. 2. v. a. to mix, mingle, esp. what is dry (for fluids കലക്കുക). ഇടകലരുക to blend (see ഇട).

കലർക്ക, ത്തു Vi. & കലർത്തുക, ത്തി id.

VN. കലർച്ച mixture; also കലർപ്പു ചേർക്ക to adulterate.

കലലം kalalam S. (II. കല 1.) Embryo ശർവും കലലമാം VCh. (=രക്തശുക്ലത്തിന്റെ ചേർച്ച).

കലവറ kalavaṟa (കലം, അറ) Storehouse, pantry.

കലവറക്കാരൻ storekeeper, butler, treasurer.

കലവിങ്കം kalaviṅgam S. Sparrow കലപിങ്കശരീരനായി (sic.) AR 5.

കലശം kalaśam S. (കലം) 1. Pot, censer ചാമുണ്ടിക്കു ക. വെക്ക to sacrifice for injuring enemies. ക. കഴിപ്പിക്ക KU. to purify temples. പുണ്യക., ശുദ്ധിക്ക. purification by pouring water. 2. cover of breast കചകലശമതിൽ ഇഴുകും Nal. 3.=ഉതി Odina pinnata, Rh. കാട്ടുക. Earinga pinnata, ചെങ്ക B. വെങ്കെ Bursera serrata. [വന്നു Mud.

കലശ large vessel അന്നക്കലശയിൽ കൊണ്ടു Hence: കലശക്കടം waterpot in temples.

കലശപ്പാനി a pitcher.

കലശമാട്ടുക to anoint, with Acc. ഇന്ദ്രനെ ക'ടിടിനാർ KR. at coronation: തിരുമുടിയിലേ ക'ടിയ മധുഘടിഷ്ടതം ഇവ തിരുമെയ്യിൽ അണിഞ്ഞു KR

കലശാടികൾ ജപിച്ചാൻ Bhr. in blessing a fosterchild (see preced.).

കലശാബ്ധി, കലശോദധി ocean (po.)

കലശൽ kalaśal M. C. (കലചുക) 1. Confusion. 2. quarrel കലശലും ഭാവിച്ചു MR. ക. കൂടി, ആയി quarrelled. സുല്ലാനായിട്ടും കമ്പഞ്ഞിയായിട്ടും ക. ഉണ്ടു TR. war. പഴശ്ശിതമ്പുരാനും കമ്പഞ്ഞിയുമായിട്ട് അസാരം കലശൽ ഉണ്ടായി, രാജ്യത്തു ക. ആകകൊണ്ടു TR. disturbance, war. ടീപ്പുവിന്റെ പാളയം വന്നു രാജ്യം ക'ലാക്കി TR. disturbed, alarmed the whole country. 3. excessiveness, danger സുപ്പങ്ങൾ കേരളത്തിൽ ഏറ കലശൽപ്പെട്ട KU. ദിനം ക'ലായ്യായി grew alarming, critical.

കലസുക kalasuya, കലസൽ id. കലസി പോയി Quarrelled, etc.

കലഹം kalaham S. (see കലക്കം & കലശൽ) Uproar, quarrel. കലഹം മുഴുത്തു കണ്ണു ചുവന്നു TP. in fight.

കലഹക്കാരൻ turbulent person.

കലഹപ്രിയൻ Nārada, also കലഹരസികൻ മുനിവരൻ ചിരിച്ചീടുന്നു CrArj. (on the battle-field).

denV. കലഹിക്ക to make a disturbance, fight.

CV. കലഹിപ്പിക്ക to spur to.

കലാഞ്ചി kalaṅji, കലാഞ്ഞി Vi. Ship's [ladder.

കലാനിധി kalānidhi (കല II.) Moon, also കലാപതി.

കലാപം kalābam S. (കല II.+ആപ) 1. Bundle; zone; peacock's tail, quiver. 2. assemblage, totality സകലമായുള്ള കലാകലാപവും അറിഞ്ഞു KR. ക'ത്തിൽ അകപ്പെട്ട were subdued. 3. M.=കലഹം quarrel, confusion അരുപത്തു

നാലാമതിൽ പടക്ക. വന്നു, Tippu's conquest of 1788.

സകലകലാപി (vu.) nearly omniscient.

കലായി Ar. **qalā'i**, Port. Calaim, tinning of vessels, also കല്ലായ്ക്കിട്ടുക.

കലായ്ക്കാരൻ tin-man. [TrP.

കലാൽ H. **kalāl** Arrack farm കലാൽ സമ്പ്രതി

കലാശം kalāšam (കലപ്പു, Ar. xalāṣa) Conclusion, esp. in music = താളത്തിന്റെ തീപ്പ്. ക. വരുത്തുക, കലാശിക്ക to bring to conclusion, = സമാപിക്ക; also കലാശായി പോയി is lost, gone.

കലാശി, കലാസ്സ് Ar. H. **xalāsi** Sailor. ഒടിയിൽ വന്ന തണ്ടേലെയും കലാസിനെയും TR. crew. കൊറവും കലാസ്സും expenses of a vessel. കലാസ്സുക്കാരൻ a lascar.

കലി kali S. 1. (കല II, 1.) A die, personified ഘോരനാം കലി Nal. 2. the 4th or iron age കലികാലം; its character കലിധർമ്മം; യുഗം നാലിലും നല്ല കലിയുഗം GnP. ഈ കലിമലം ഉള്ളിൽ പറായ്വാൻ Bhr. 3. the spirit of this age, strife (= കലഹം). 4. a year of the Caliyuga, which began on the 18th February 1302 bef. Christ; a date.

കലികയറുക, ഉറയുക to be possessed.

കലിഇറക്കുക = ദൈവതോപദ്രവം നീക്കുക.

കലിഒമം = താന്നി Terminalia.

കലിപണം (Trav.) $\frac{1}{7}$ Rupee, or = 4 Chacram.

കലിപുരുഷൻ demon; quarreller.

കലിയൻ 1. something monstrous, as high wave. 2. = കലിപണം. 3. evil day ക. സംക്രാന്തി the 1st day of Cancer month, കലിച്ചിസംക്രാന്തി the 1st of the following month (astrol.)

കലിക kaliya S. = കല II, 1; Flowerbud = മൊട്ട.

കലിക്ക kalikka 1. S. To drive, hold കലിതം = കലന്ന, as കലിതമുലം Mud. joyfully. — observe ഇതികലയരാജൻ ChVr. (Imp.) 2. (C. Te. to mix) M. to have a distaste, heart-burn നെഞ്ഞു കലിക്ക = ഹൃല്ലാസം Asht. to be rancid, stale അപ്പം, നെയ്യി കലിച്ചു പോയി V1. (= കനെക്ക 3) 3. = കനിയുക 3. to ooze through.

VN. I. കലിച്ചൽ, കലിപ്പു porosity.

II. കലിപ്പു distaste, coppertaste.

കലിംഗം kaliṅgam S. Telinga, Telugu country (Calingæ proximi mari, Plin.)

കലിതം kalidam, partic. of കലിക്ക 1.

കലിവു, കലുവു Ar. **qalb**, Mind കല്പന തന്നേ പോരാ കലിവിൽ നിനവും വേണം prov.; also mercy = കനിവു (Mpl.)

കലീപ്പന്മാർ Ar. **xalīf**, Caliphs; a class of Māppilla jugglers.

കലുഷം kalušam S. Turbidness (കലങ്ങു), impurity, sin അവന്റെ ക. ഒക്കയും ഇഹത്തിങ്കൽ അനുഭവിക്ക KR. [sin on thee.

നിങ്കലും കലുഷത ചെപ്പാൻ SiPu. to bring

കലോറ = കലവറ.

കൽ kal 1. √ of കലങ്ങു, കലച്ചു, കലമ്പു, കലരു, കലഹം etc. 2. see കല്ലു. 3. = കാൽ in Loc. ഒരിക്കൽ, ഭഗവാങ്കൽ.

കല്ക്ക, കറു kalka defV. To learn (see കറു 2.) കല II, 2.

കല്ക്കം kalkam S. 1. (= കലക്കം, കളങ്കം) Sediment, dregs; medicinal paste ഏലത്തരി കഴഞ്ചു etc. ഇവ കല്ക്കമിട്ടു എണ്ണപൊരു MM. 2. = കലുഷം sin. 3. turkey MC. (formerly called Calicut fowl) കല്ക്കം D.

കല്ക്കി the 10th Avatāra of Vishnu, expected to put an end to Cali.

കല്പം kalpam S. 1. Proper; order, rite, precept, ചെയ്യുക. ഒഴിക്കാമോ മനുഷ്യനാൽ KR.; prescription, panacea as of Yōgis യോഗത്തിനു ക. സേവിക്ക. 2. a day of Brahma, period of 4 (or even 100) Yugas, = 420,000,000 years (astr.) ചതുയുഗം കൂടിയതു ബ്രഹ്മന്റെ ഒരു പകൽ അതിനു കല്പം എന്നു പേർ ഉണ്ടു CS. അല്പമാം രാജ്യങ്ങളെക്കല്പം എന്നോത്തു വൃഥാ VCh. 3. a very high number, = 10 millions of millions CS. ആയിരം കല്പങ്കൾ AR. മാകല്പം 100 millions of millions CS. 4. aM. vigour (= കെല്പു?) കല്പമിട്ടുക, opp. കല്പകേടു, — ക്ഷയം V1.

Hence: കല്പകം, കല്പതരു, കല്പവൃക്ഷം (1) a heavenly tree, that yields every wish. അവൻ എനിക്കു കല്പവൃക്ഷമല്ലേ; കല്പകപൂമണം പൊന്നൊരു തെന്നൽ CG.

കല്പാന്തം (2) end of the world, പ്രളയം; ക'കാലത്തിങ്കൽ പെയ്യുന്ന മഴപോലെ Bhr. ക'മേഘങ്ങൾ വന്നുകൂടി CG. കല്പാന്താനലതുല്യം ശരം Brhm. — കല്പാന്തരം (2) a Calpa period.

കല്പന kalpana S. 1. Plan, fabrication. 2. M. command, order ചില കല്പനകളും കായ്ങ്ങളും നാട്ടിൽ നടത്തി TR. introduced a new order of things. എന്റെ ക. my fate! V1. — കമ്പഞ്ഞി ക. കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന കുടിയാന്മാർ TR. faithful subjects. — കല്പനെക്കു according to order. കായ്ക്കാരൻ ക'ക്കു by order of the minister, കമ്പഞ്ഞി ക'ക്കു തന്നെയല്ലോ നാം രാജ്യം വിചാരിക്കുന്നതാകുന്നു TR. I govern under the Company. തങ്കൾ ഒരു ക'യും ഉണ്ടെവന്നു പണ്ടേ ChVr. he has always been a self-willed boy. 3. leave, permission ഒരു മാസത്തേ ക. വേണം; ക. കഴിഞ്ഞു leave has expired. 4. Government = കോയ്മ f.i. ഒരു നാട്ടിൽ മൂന്നു നാലുക. ആയാൽ; രാജ്യത്തു കമ്പഞ്ഞി ക. ഒരു ക. യായിട്ടു നടപ്പാൻ TR. sole Government.

Hence: കല്പനകത്തു letter of a superior, also കല്പനയായി വന്ന കത്തു TR.

കല്പനകായ്യം duties നുക്കുള്ള ക'ത്തിനു TR.

കല്പന നടക്ക TR. to be obeyed.

കല്പനപ്പണം an old tax. N. വീട്ടിൽ കോയില കത്തു കൊടുക്കേണ്ടും ക. രണ്ടും (doc.). രാജാവിനു പറമ്പത്തുനിന്നു കൊടുത്തു കൊണ്ടുവന്ന ക'ത്തിന്റെ തരകുകൾ TR.

കല്പനയാക to be granted, sent ക'യ മരുന്നു TR. വേണ്ടുന്നതിനു ക'യാൽ if an allowance be made. മലയാളത്തേക്കു പാളയം ക'ത്തരേണം; ഒരു കപ്പണിബലം കൂടി ക'കാതേ കണ്ടു TR. if troops be not sent.

കല്പനയാക്ക to grant. മരുന്നു കല്പനയാക്കി തരിക TR. to give gunpowder.

കല്പനയില്ലാത്ത unauthorized, unlawful വല്ല ക. കായ്വാൻ ചെയ്യാൽ TR.

കല്പനം kalpanam S. The ordering; also = prec. സായ്വക്കളുടെ ക'ത്താൽ TR.

കല്പിക്ക 1. S. To get in order, fix, make, devise അന്ധ്രൻ എന്നു എന്നെ ക'ച്ചു Bhr. supposed. പർവ്വതരാജാവിനെ ചന്ദ്രഗ്രഹപ്പനെന്നു കല്പിച്ചീടിനാർ Mud. took for. 2. M. to command, bid, instruct, superiors to say or determine ൩൫൦൦൦ നായരെ ക'ച്ചു കൊടുത്തു KU. ഉത്തരം ക'ച്ചെഴുതി deigned to write. ഇങ്ങോട്ടു ക'ച്ചയച്ചു TR. sent here. — With Dat. of the object അതിനു സന്നിധാനത്തിൽനിന്നു ക'ച്ചാൽ TR. order concerning it. ക'ച്ചു കൂട്ടുക to fix on a course to be pursued. ക'ച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെയ്തു to do intentionally or in spite of one. 3. (math.) to put, draw കേന്ദ്രത്തിങ്കൽ ര വ്യാസാർദ്ധങ്ങൾ കല്പിപ്പു Gan. & let there be 4 radii from the centre.

കല്പിതം (part.) devised; command. ദൈവകല്പിതം destiny; ക. എനിക്കിലം RS. it is my fate (= ദൈവം, പാപം). സൃഷ്ടികല്പിതം Mud. etc.

കല്യം kalyam S. Healthy, ready രാക്ഷസവധ കല്യം KR. ability to kill.

കല്യത health, readiness, ഇല്ലായ്മ ചെയ്വാൻക. കോലുന്ന CG. യുദ്ധത്തിങ്കൽ ക. ഉണ്ടായില്ല KR. power.

കല്യാണം 1. fine, lucky. 2. happiness, ഇതു കേട്ടാൽ ക. വരും, കല്യാണപ്രദം giving prosperity Bhr. 3. marriage; ceremony before engagements, when a Brahman ties the nuptial string to Sūdra girls. ക. കഴിക്ക.

കല്യാണപ്പെൺ bride.

കല്യാണരൂപൻ handsome.

കല്യാണശീലൻ goodnatured.

കല്യാണി excellent; fem. കല്യാണിനിക്ക ഭമയന്തി എന്നു പേർ Nal.

കല്ലു kallu, കൽ T. M. C. Tu. 1. Stone, rock കല്ലിൽ ഇട്ട കാൽ prov. disappointment. കാലിന്നു ഒക്ക കല്ലും മുള്ളും തറെച്ചു vu. തലയിൽ കല്ലിളകിയോ is he crazy? കല്ലുവെക്ക to become hard. അവനെ കല്ലുവെച്ചു പോകട്ടെ = be buried. 2. precious stone; weights തലശ്ശേരികല്ലിനു ൫ തുലാം TR. കലമൊലിനായകക്കല്ലേ Mud. gem of!

Hence: കക്കഴി, കക്കെട്ട്, കന്നാരം, കന്മതിൽ etc.

കല്ലുണ്ടി sugarcandy, കല്ലുണ്ടം GP.

കല്ലുത്തി, കൽകൊത്തി stone-cutter.

കല്ലുമ, കൽത്തളം stone pavement.

കല്ലാമര=ഓരിലത്താമര.

കല്ത്തൊട്ടി a stone-trough.

കല്പട, കപ്പട flight of stone-steps in tanks.

കല്പടി കെട്ടിയ കിണറു VyM. [V2.

കല്പണിക്കാരൻ mason, also കല്ലൻ, കല്ത്തച്ചൻ

കല്പലക a slate.

കല്പേനി N. pr. chief island of the Laccadives.

കൽമട, കൽപണ (see കപ്പണ) quarry.

കല്മദം see കന്മദം.

കല്ല 1. glass beads കല്ലക്കുരു, counterfeit gems. 2. തെങ്ങിന്റെ മട്ടൽ ഇടിഞ്ഞ അടയാളം (loc.) 3.=നാസ്കല്ല.

കല്ലടപ്പു gravel അശ്മരി.

കല്ലടിക്കോടൻ a peak of the Western Ghauts near Muṇḍūr, see കറുകപുഴ.

കല്ലൻ 1. mason. 2. strong man. 3. hard-hearted കല്ലൻവാഴ TP. — കല്ലൻമുള a strong bamboo.

കല്ലരി good rice മുന്നാഴിക.ച്ചോറേ വേണ്ടു TP.

കല്ലറ cave hewn in a rock, tomb ക. യിന്നു ആയുധക്കോപ്പു TP. vault, magazine.

കല്ലഴ stone-wall ക. വോളം MR. (see അഴ).

കല്ലാരം T. M, Damasonium.

കല്ലാൽ (ആൽ)=പൂവരച്ചു.

കല്ലാശാരി mason.

denV. കല്ലിക്ക to become like stone.

VN. കല്ലിപ്പു (med.) an induration as in ulcus; also in bread (opp. പതം). [ള്ളൻ.

കല്ലിടക്കൊററൻ (ഒററൻ?) huntg. name of മു

കല്ലിടാവ് V1. (B. കല്ലിടാന്തി) cave.

കല്ലിന്മേ(ൽ)ക്കായി shrimps (vu. കല്ലുമ്മക്കായി.)

കല്ലിരിമ്പു pig-iron ക'മ്പിനാലുള്ള പെട്ടകം KR.

കല്ലുപുളപ്പു (അശ്മഭേദി) Buchnera Asiatica.

കല്ലുപ്പു salt in lumps; also rocksalt=ഇന്തുപ്പു.

കല്ലുവാഴ(Wayanāḍu)=മലവാഴ a wild plantain.

കല്ലുളി stone-cutter's chisel.

കല്ലൂരി N. pr. a river ക.ക്കടവു Bhr.

കല്ലൂർവഞ്ഞി a reed, med. against gravel, ശിലാഭിത്ത് (ക'ഞ്ചി GP.)

കല്ലെരിനായർ KU. N. pr. of a prince.

കല്ലേറു stone's throw, കല്ലേർ ദൂരം.

കല്ലെടമുട്ടി, കല്ലോട്ടി B. river-fishes.

കല്ലായി kallāi Tinker, tinning; see കലായി.

കല്ലോലം kallōlam S. (കല്ല്+ലോലം) Wave. ചില്ലികളായുള്ള ക. തങ്കീഴേ കളിക്കയാൽ കണ്ണിണ മീനങ്ങൾ എന്നു CG.

denV. കല്ലോലിതങ്ങളാം തൽലോചനങ്ങൾ Nal.

കല്വു see കലിവു.

കവ kava (C. Te. couple) T. SoM. Tu. Forked branch, space between the legs.

കവകാലൻ bandy-legged. So.

denV. കവെക്ക to stand astride. കവച്ചു കടന്നു പോയി as over a child lying on the ground. കാലും കവച്ചുനിന്നു കഴുത്തിൽ കരേറുവാൻ CG.

കവചം kavajam S. (കപ്പുക?) 1. Armour, mail, given at king's coronation ക. പൂണ്ടു Bhg. കെട്ടിയ ക. ഞാൻ അഴിക്കുന്നില്ല Bhr. ഇന്ദ്രൻ നാരായണക'ത്തിനാൽ രക്ഷിതനായാൻ Bhg. — met. ശിവകവചം SiPu. putting on Siva. q. v. 2. fig. an amulet, mantram നാരായണക'ത്തെ ഉപദേശിച്ചു Bhg.

കവടി kavaḍi T. M. C. Tu. കവിടി No. 1. A cowry, small shell used for counting & for coin, Cyprea moneta (Beng. കടി) അർത്ഥദണ്ഡം ക. മുതൽ സർവ്വസ്വഹരണം വരേ VyM. 2. jumping play of children ക. പാടുക, ക. പായുക, B. 3. pitch-fork (=കവരം) V1.

കവിടിക്കണക്കു calculation with cowries on the decimal system.

കവിടിപ്പരൽ MM. cowries.

കവണ kavaṇa T. C. M. & കവിണ (കവ) Sling; bow to throw stones കല്ലും കവിണയും Bhr. KR. കവണസ്ഥം പാഷാണം BrhmP.

കവണി kavaṇi T. SoM., കവിണി NoM., കൌണി V1. 2. Muslin, fine cloth to cover the head. ആറ ഏഴ മുണ്ടിപ്പാവു കച്ചകൾ കവിണികൾ Nal. നീലക്കവിണിയും ചിററാടയും Onap. [Mpl. song.

കവനം kavanam T. M. Care ക. ഇല്ലവർക്കു കവനിക്ക to be diligent V1. (=കവർ 4.)

കവരം kavaram S. 1. Hairplait, കവരി. 2. acidity (=ചവർ). 3. M. (T. കവർ, see കവ) bifurcated branch or shoot കൊമ്പിന്റെ കമരം MC. prong of a pitch-fork V1.

കവരസ്ത്രീ woman in her first pregnancy.
കവരപ്പുല്ല So. a grass.
കവരി S. woman with fine hair.

കവർ kavar 1. = കവരം 3. 2. So. (C. Te. Tu. കവട്ട, ശവു) Offensive smell of the body, also കൊർ. 3. Ar. qabr, Syr. കവുറം grave, tomb. 4. Ar. ϰabr — attention, recollection ഇത് എങ്ങനേ വന്നു എന്നെനിക്കു ക. ഇല്ല TR. (= ധാരണ). തടിക്ക് ഒരു ക. ഇല്ലാതെ പോയി stood aghast. ക'ായി = മനസ്സില്ലായി.

കവരുക kavaruya T. M. (C. കബർ to pounce upon, overwhelm, see കവിയുക) To plunder, rob (കട്ടും കവർന്നും), esp. in war വസ്തുമുതലുകൾ ഒക്കയും കവർന്നുകൊണ്ടു പോക TR. അവരുടെ നെഞ്ചകം തന്നെ കണ്ണുകൊണ്ടു കവർന്നു CG. In comparisons വിശുദ്ധപ്രഭാ കവരുന്ന അധരം KR. പേടമാൻമിഴിയെക്കവർന്നു RC. carried Sīta off.
VN. കവർച്ച robbery, plunder പുരയിൽ ക. (jud.) ക. ഉണ്ടാക്കു, ചെയ്തു, നടത്തിക്കു.
CV. കവരിക്ക f. i. അത്തം കത്തിക്കവരിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നു Mud.

കവറ kavaṟa T. M. (C. ശവരിശ) A tribe trading with glass bracelets, baskets, etc.

കവറു kavaṟu T. SoM. 1. Die കവറുചൂതു, കവറു കണ്ണു V2. 2. spindle of weaver's wheel.

കവല kavala T. C. M. 1. (കവ) Place where two roads meet നാല്വഴവല വഴി; also മൂക്കോലപ്പെരുവഴി, നാല്മൂലപ്പെരുവഴി KR. also കമല. 2. perplexity കവല പാഞ്ഞു പോയി stunned as before a serpent. എഴുത്തു കമലയായിട്ടു തോന്നി looked all confused, perplexing.

കവളം kavaḷam 1. = കബളം (see കവിൾ) കവളത്തു Nid 34. 2. in śakti worship, a ball of boiled rice (ഉണങ്ങലരി) given by the Yōgini to each worshipper; ക. ഗ്രഹിക്ക to eat it.
കവളിക, ളി to gargle, swallow. കവളി തുപ്പുക to rinse the mouth, എണ്ണ വെള്ളം കവളിക a med. gargarism.
കവളി പറക see കബളി.
denV. കവളിക്ക see കബളിക്ക.
കവളിങ്കാളി MC. a starling.
കവളപ്പാറ N. pr. a petty principality, once famous for learned men. — ക. നായർ the Baron of K. (near Wāniyankuḷam).

കവഴി kavaḷi NoM. = കവരം 3. (comp. കവല 1.)

കവാടം kavāḍam S. (also കപാടം; or from കവ?) Folding door.

കവാത്തു Ar. qavā'id Drill, military exercise, ക. പിടിക്ക to drill.

കവി kavi S. 1. Wise; a poet കവിവരൻ Bhr. excellent sage or poet. 2. M. T. poem കവികൾ ഒക്ക നോക്കി; മുങ്കവി ചൊല്ലുവൻ Pay. an old story. 3. കവി അരസു or മുള്ളർ the Tulu king of Calyāṇapuram.
Hence: കവിജനനി Nal. Saraswati.
കവിത 1. poetry = കാവ്യം. കവിതകളിൽ അതിവിരുതൻ Nal. ഒരുക. രു പാടം വ്യ ശ്ലോകം prov. V1. 2. fiction ക. പറക; ക. കെട്ടു poetical composition, fabrication.
കവിത്വം poetry ഇവനു ക. ഉണ്ടു V1.
കവിയടക്കം tradition ഇങ്ങനേ ക. KU. പതിനെട്ടു ക'വും വിദ്യയും KN.
കവിവകച്ചൽ V1. poetical composition.
കവിസിംഹരേറു N. pr. a Tuḷu king to whom ChēramānPerumāḷ gave the country between Gōcarna & Perumpuḷa, & the മേൽക്കോയ്മ സ്ഥാനം over the 5 പ്രഭുക്കൾ of Tuḷu: 1. വങ്കർ or പരമ്പർ (Nandāvara), 2. അജിലർ (Mulki), 3. സവിട്ടർ (Mūdabidri), സാമന്തർ, ചാമന്തർ (Kārkaḷa), 5 Cavi (see കവി 3.)

കവിഞ്ഞി kaviñji SoM. A whip.

കവിടി, കവിണ, കവിണി see കവ.

കവിയൻ kaviyaṅ SoM. (കവിയുക) A wrapper, pillowcase.
കവിയിടുക So. to wrap, cover with leaves = പൊതിയുക.

കവിയുക kaviyuya T. M. C. Te. (from കമ്മു, കപ്പു to cover) also കമിയുക No. 1. v. n. To be overflown. മിട്ടാൽ കവിഞ്ഞുപോയി. 2. v. a. to overflow. പാത്രം ക. to run over. അംഭോധിനാലും കവിഞ്ഞു വരുന്നിതോ Nal. അണ്ണുവതോയവും മിട്ടാൽ കമിഞ്ഞിതു Sk. (ക. മി sic.) inundated — fig. മൂന്നുലകെങ്ങും നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞു KeiN. 3. to surpass, exceed, usurp. ഫ്ര കവിഞ്ഞാൽ സ്ഥ

TR. 25 or at the utmost 30. അതിരിൽ ക. to encroach. [ment,=അതിക്രമം. — VN. കവിച്ചൽ, കമിച്ചൽ inundation, encroach-

കവിൾം kaviḷ Cheek (S. കബളം? or T. കവ ട്ടുക=ചവെക്ക fr. കവ). വിരൽ ചുട്ടുക. തുളെ ക്കുന്തു prov. കവിളത്തടി V2. buffet. അമ്പു ളാ കവിളിടെ നട്ടവേതുളഞ്ഞു തുളഞ്ഞുണ്ടാം a med. കവിളിണ Anj.

Hence: കവിളണ്ണി gills of fish (=ചേള).

കവിളൻ V1. blubber-cheeked.

കവിളരചി (S. അലജി) cancer=ശണ്ഡാമ്പുളം.

കവിളിക, കവിൾകൊള്ളുക=കവളിക, ചുളുകം.

കവിൾചോളം maize.

കവിൾത്തടം (& കവിഴ്ത്തടം) cheek. കണ്ണാടി പെന്ന ക. തന്നിലേ തിണ്ണം വിയപ്പുകൾ പൊ ണ്ടും CG. ക. പൊട്ടുമാറടിച്ചു RS.

കവിൾവാപ്പു Nid. & ചോരവാപ്പു cancer.

കവിഴുക, ന്നു kaviḻuya T. M. & കമിഴുക (see കവിയുക) To be overturned, upset, whelmed. കവിണ്ണു വീണു fell on the face; ക. കിടക്ക to lie with the face to the ground, ഭൂത ലം തന്നിൽ കമിണ്ണു തുടങ്ങിനാർ CG. (infants).

കവിഴ്ത്തു So. the projecting stones on the top of a wall.

CV. കവിഴ്ത്തുക & കമിഴ്ത്തുക (also കമിക്ക) to upset, overthrow, lay flat (opp. മലർത്തുക) കടം കമിഴ്ത്തി പെള്ളം പകന്ന prov. കിണ്ണത്തിൽ എതിർ കമിഴ്ത്തി KU.

കവുങ്ങു see കമുങ്ങു.

കവുൽ kavul Ar. qabūl Engagement, "cowl." കവിലായ്നിരിക്കുന്ന TR. accepted terms, surrendered. [port etc. (mod. കൊൾ).

കവുല്ലാകിതം, കവുല്ലുത്തു TR. a charter, pass-

കവെക്ക see കവ.

കവോഷ്ണം kavōṣṇam S. (കവ=ക) Slight warmth, lukewarm.

കവ്വ kavva So. (T. കവ) Concern, needful.

കവ്വായി kavvāi (also കയ്യായി, കൊവായി) N. pr. of a village with an English factory 1749, French fort 1750. TR.

കശ kaša S. 1. Whip, താഡനകശ V2. 2. No. a part of a fowl (coccyx, പിലിക്കുരന്ന). 3. So. quarrel. കശകുട്ടുക.

കശകശ kašakaša 1. (C. Tu. കസകസ P. xašxaš) Poppy, Papaver somniferum. 2. imitative sound of sour astringent tastes, elastic feeling (=പിച്ചിലം).

കശക്ക, ക്കി 1. T. SoM. to crumble, squeeze in hand. 2.=കൈക്ക. [Arb.

കശാപ്പുകാരൻ Ar. qaṣāb Butcher=കസ്സായി ഖശാപ്പുകാരൻ butcher-bird MC.

കശീശ Syr. qašīša pl. — ശന്മാർ, Presbyter.

കശുകുശു kašuyušu (=കശു) Imitativesound. ക. എന്ന പറക to whisper.

കശുമാവു kašumāvu (Port. & Brazil. Caju) Cassuvium or Anacardium occidentale.

കശുമാങ്ങ cashew-nut.

കശുറാക്ക an arrack made from it.

കശ്ചന kaščana, കശ്ചിൽ S. (കു) Someone.

കശ്മലം S. foulness, wickedness.

കശ്മലൻ nasty, villain.

കശ്മീരം N. pr. Cashmere (see കാശ്മീരം.)

ക'നായുള്ള പുഷ്പരാക്ഷൻ Mud. [=കശാഹ്ൻ.

കശ്യം kašyam S. (കശ്)Deserving to be whipped

കഷണം kašaṇam 1. S. Rubbing (കഷം touch-stone). 2. M. a bit, piece, fragment (So. also കഷ്യം). [to toil=കഷ്ടിക്ക.

denV. കഷണിക്ക 1. to cut in pieces. 2. So. കഷണ്ടി (കഴണ്ടി V2.) baldness. ക'ക്കാരൻ, ക'ത്തലയൻ bald.

കഷായം kašāyam S. 1. Astringent juice. 2. decoction, infusion, extract; chiefly of 5 kinds: 1. രസക.=ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞുള്ളനീർ, 2. ക.ക്കു.=അരച്ചു കലക്കിയനീർ, 3. ശൃതക. =തീമേൽ പെച്ചു കുറുക്കിയതു, 4. ശീതക.=ഇ ടിച്ചു പൊതിത്തുണ്ടാക്കിയതു, 5. ഫാണ്ഡക.=വ ടുത്തിടിച്ച വെള്ളത്തിൽ കലക്കിയതു med.

കഷായക്കല്ലു red orpiment, പൂങ്കാവി.

കഷായവസ്ത്രം a Sanyāsi's cloth, dyed reddish yellow. [CC.

കഷായിതം reddened രോഷാകഷായിതാക്ഷൻ

കഷ്ടം kaṣṭam S. 1. Hard, bad, painful. 2. hard-

ship, trouble, toil. ചെയ്യുമ കഷ്ടമത്രേ Anj. it's a shame; often interj. ക. ക. GnP. what a pity! അയ്യോ ക. Anj. alas! fie! woe! എന്തൊരു ക. Bhr. ക. വെക്ക So. to lay the fore-finger upon the nose in expression of surprise or sorrow.

Hence: കഷ്ടകാലം misfortune. എന്റെ ക. തീരുന്ന സമയം വരുന്നു TR. a better time is dawning.

കഷ്ടത labour, trouble, calamity. വളരെ ക. ഉണ്ടായി TR. was very miserable.

കഷ്ടൻ dangerous, troublesome. കഷ്ടനായുള്ളൊരു പാഴ്മരങ്ങളല്ലോ ഞാൻ CG. ക' രായുടക്ക VCh. കഷ്ടങ്ങളായ ജന്തുക്കൾ KR. കഷ്ടരായ മഹീപാലർ KumK.

കഷ്ടപ്പെടുക 1. to suffer. 2. to toil.

CV. കഷ്ടപ്പെടുക്കുന്നത് എല്ലാം പൊറുക്ക Anj. all his severity. — mod. കഷ്ടപ്പെടുത്തുക.

VN. കഷ്ടപ്പാട്.

കഷ്ടവാക്ക് improper language.

denV. കഷ്ടിക്ക 1. to be straitened, scanty burdened. കഷ്ടിച്ചു കഴിക്ക (opp. സുഖേന കഴിക്ക) to have a hard life. കഷ്ടിച്ചു കൃത്യം കഴിയുന്നവൻ CC. hardly, with difficulty. കഷ്ടിച്ചു വന്നാൽ at the utmost, vu. 2. to toil hard.

കഷ്ടിപിഷ്ടി So. scantily, = കഷ്ടിച്ചു.

കസ Ar. qiṣa? = കഥ A tale (Mpl.)

കസർ Ar. qaṣar Defect, customary detraction in delivering certain measures (as of toddy).

കസബ Ar. qaṣaba Metropolis, town.

കസവു (Syr. kasaf? silver) Silver thread; silver & gold lace, as in the border of native cloths. കസവുകര, — കരി, കസവുപണി embroidery. — കസവിടുക V2. to lace. പൊൻകഴവു (sic.) V1. gold-thread. [Chair.

കസേര So., കസേല No. Port. cadeira;

കസ്തൂരി (G. castōr?) S. Musk, GP. proverb. as the most costly drug ക. ആടിയായി etc. also കസ്തൂരിക S.

കസ്തൂരിപ്പിള്ള, — മൃഗം muskdeer; also civetcat.

കസ്തൂരിമഞ്ഞൾ Curcuma zedoaria, കാട്ടുക. Hibiscus Abelmoschus, Rh. [why?

കസ്മാൽ kasmāl S. (abl. of കഃ, കിം) Whence,

കസ്സായി Ar. qaṣṣāi Butcher = കശാപ്പു q. v.

കഹളം kahvam S. Crane = കൊക്കു.

കള kaḷa T. M. C. Te. Tares, weed. കളപറിക്ക, പറെക്ക to weed. [sowing.

കളമാറം So. ploughing the 3rd day after അക്കളിയൂർ മരുവുന്ന നാഥൻ Anj. N. pr. of a Siva temple.

കളകള kaḷakaḷa S. (കല) Confused noise, buzz, din. കളകളഘോഷം ഘണ ഘണ ഘോഷവും KR. അങ്ങൊരു ക. സംഗതമായി PT. (of chilanu RS.) കളകള ഭയങ്കരം മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും Ch Vr.

I. കളം kaḷam S. (hoarse, sobbing) Pleasing low sound, കളധ്വനി, കളരവം f. i. of dove. കളവേണുസ്വനം CC.

കളമൊഴി, കളവാണി woman with soft speech, also കളമേൻചൊല്ലാൾ RC. (fr. മേൽ). കളവചനയെങ്കൊൾ RS.

II. കളം T. M. C. Te. Beng. Hind. 1. Threshing floor, place levelled to spread grains, etc. for drying; barn (in നടുക്കളം, തൊടീക്കളം, വെങ്ങളം, etc.). കളം ചെത്തുക prov. കറ എടുത്തു കളത്തിൽ വെപ്പാൻ TR. കളത്തിലാക്ക to reap V2. കളത്തിന്നു പൂട്ടു പൂട്ടി MR. കളത്തിന്റെ കോലായി TR. (of a barn). 2. battle-field പോക്കളം, so കരുക്കളം = കരുക്ഷേത്രം CC. 3. painting a human figure with പഞ്ചവർണ്ണം for മന്ത്രവാദം, so ക. എഴുതുക, ഇടുക, മനിയുക, കുറിക്ക.

Hence: കളപ്പാട്ട 1. No. = യിളഭ്രമി. 2. = കളപ്പുര granary; a kind of dwelling house. കളമ്പൊലി (loc.) dismissing reapers.

കളങ്കം kaḷaṅgam S. Spot, stain, = മറു Bhr.; blemish അന്തരാവാടിങ്കൽ ക. ഇല്ല എന്നു ബോധം വരുത്തി KU. ചേരുമോന്നല്ല നിൻ കലികലങ്കങ്ങൾ Nal. ക. ഇല്ലാത്ത innocent, മനക്ക. insincerity.

കളഞ്ഞം kaḷañjam S. Tobacco GP. മദ്യഗ്രണം ക'ത്തിന്നുമായുരുരം.

കളത്തി kaḷatti A plant, ചെങ്ക. B.

കളത്രം kaḷatram S. (കലം) Wife. കളത്രപ്രാപ്തി Bhr. marrying — കളത്രവാൻ husband.

കളത്രവീട്ട house of a Nāyer's mistress ക. തനിക്ക് ഒത്തതു prov. also = പുടമുറികല്യാണം Anāch.

കളഭം kaḷabham S. 1. Young elephant. ക. പോലൊത്തു നടന്നു KR. കളഭഗാമിനി ChVr. 2. (കലമ്പുക 3.) mixture of perfumes, as ചന്ദനം കസ്തൂരി; the mud of holy waters for marking the forehead ദേവന്മാർക്ക ക. ആട്ടുക KU. ക. മാല്യങ്ങൾ അണിഞ്ഞു, മാല്യങ്ങളും ക'ളും തൂകിനാർ AR. also നല്ല കളഭനേം കസ്തൂരിയും TP.

കളഭക്കുട്ട = കളഭം 2.

കളഭാടി = കറിക്കുട്ടുക.

കളമം kaḷamam S. A kind of rice growing in deep water = കഴമ.

കളമപുഴ Gōdāvari (po.)

കളംബം kaḷambam S. Stalk (കഴമ്പു), arrow ക'ങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊന്നു KR.

കളയുക kaḷayuka T. M. C. Tu. (കള to weed T.) 1. To put off, lose, get rid of, abolish നമ്മുടെ വസ്ത്രം കളഞ്ഞു പോയി v. n. Nal. ബീഭത്സവേഷം ക. Nal. തലനാർ ക. to shave. നേരം കളയാതേ losing no time, കാലം കളയരുതു Bhr. കോട്ട ക. KU. (= ഒഴിപ്പിക്ക) to take a fort. കാട്ട കയറാം എന്നുള്ള ബുദ്ധി അവക്ക കളഞ്ഞു തുടങ്ങാഞ്ഞാൽ TR. if that idea be not effectually driven out of their heads. 2. to subtract CS. 3. auxV. കൊന്നു കളക, മരിച്ചു ക. to commit suicide; conveying the sense of entirely, forcibly, away, off. വെട്ടിക്ക. cut off etc. തലെക്ക് ഒരു തല്ലു കൊണ്ടും കളഞ്ഞു Bhr. getting, of course, knocked on the head. — contracted എറിഞ്ഞള KR.

CV. കളയിക്ക f.i. അവരെ പ്രാണൻ നീക്കിക'ച്ചു TR. had them executed. വലിച്ചു നീക്കി കളയിച്ചു KU.

2d CV. വിശപ്പു ദാഹം കളയിപ്പിച്ചു RS.

കളരി kaḷari T. M. (T. Te. C. ശരഡി) 1. = കളം f.i. അരിയ പോക്കളരി പുക്കാൻ RC. so അടല്ലുകളരി RC. 2. fencing school of 42' length നാല്പത്തിരടിസ്ഥാനം, 108 in Kēraḷa KU. ഭടന്മാർ ആയുധാഭ്യാസം ചെയ്യുന്ന കളരി KR. they are presided by a കളരിപ്പരദേവത, worshipped in the NW. corner. — fig. കാമന്റെ കളരിയായി നിലമുറ്റം KR. ക. യാണ TP. oath of Paṇikkar.

കളവു kaḷavu VN. of കട്ടുക, കക്കുക. 1. Theft ഒക്കയും കളവു പോയി TR. was stolen. ക. പോയ മുതൽ MR. ഉപ്പു ക. ചെയ്യുന്നു jud. smuggled. 2. lie, cheat. ക. കാട്ടുക V1. of idle labourers. കണ്ണുനീർ കാട്ടിന നിൻ കളവു CG. thy hypocrisy in weeping.

കളവൻ (1) thief ക'നിൽ അഭിരുചി VetC.

കളാവു kaḷāvu T. M. (& കളായം = കായാവു) പെരിങ്ക. Carissa carandas.

I. കളി kaḷi T. M. (see കലി & കളവു) Play, game, jest (കളിയും ചിരിയും) — നമ്പ്യാർ ഒരു കളി ഉണ്ടാക്കി തീർത്തു ഓരോരോ ഹോബിളിയിന്നു കളിപ്പിക്കുന്നു TR. a drama. കളിയോ കാരിയോ പറയുന്നതു TP. (= കായ്വ്) joke or seriously meant?

കളിയാക്കുക to ridicule. Hence:

കളിക്കാരൻ player, idler. [shas.

കളിക്കുട്ടം KU. an old privilege of Raxāpuru-

കളിക്കൊട്ടുസിക്ക KU. beating music.

കളിക്കൊട്ടിൽ SiPu. a booth for playing.

കളിക്കോപ്പു playthings, stage-dresses, etc.

കളിത്തട്ടു SiPu. stage, കളിത്തറ id. near temples.

കളിപ്പൂജ SiPu. children's imitation of holy ceremonies.

കളിയച്ചൻ playmaster V2.

കളിയാട്ടം religious play, കളിയാട്ട f.i. ശിവരാത്രിദിവസമുള്ള കളിയാടടിയന്തരം MR. ഇക്കളിയാടി മേവും CC.

കളിയിണക്കുക to rehearse a play V1.

കളിവരെക്ക to make certain figures with rice etc. V1.

കളിവാക്ക joke.

denV. കളിക്ക 1. to play, sport (കളികളിച്ചു). Mud. കളിച്ചു പറഞ്ഞു V1. jestingly. ഇമ്മൂന്നു ഗുണാസ്യുളിക്കുമ്പോൾ Mud. where these 3 qualities are equally developping themselves (= വിലാസം). ആന ക., പൂതു ക. etc. CG.

2. easy action, as of Gods സൎവ്വലോകവും സൎവ്വധാ സൃജിച്ചു കാത്തഴിച്ചു കളിപ്പവൻ Bhg. കൃഷ്ണൻ മനസ്സിൽ കളിക്കും GnP. fills the mind.

VN. കളിപ്പ f. i. മലയും കളിപ്പോട്ട ഠിടിത്തെടുത്തു RC.

CV. എന്നെ കളിപ്പിക്കേണം എന്ന — ങ്ങിച്ചിതോ KR. to amuse herself by my search after her.

II. **കളി** T. M. C. Tu. (Te. Beng. കലി from കല) 1. Thick pap or paste, water in which Arecas have been boiled, water boiled with lime & turmeric അണ്ണിയും മാലെയക്കളിപ്പുണ്ട RC. 2. a lasting cement whence വെങ്കളിമാടം.

കളിക്കുമ്മായം fine chunam.

കളിനിറം dark colour V1.

കളിപ്പാക്കു, കളിയടക്ക boiled Arecas കളിയടക്കയും വറുത്തു a med.

കളിമണ്ണു potter's clay red earth.

കളിച്ചൽ kaḷiccal (കളിക്ക) So. A line tied across a river to which are suspended bits of plantain-stalk to entice fish.

കളിമ്പു kaḷimbu T. SoM. (II. കളി) Verdigris.

കളിറു kaḷiṟu aT. aM. Male of the elephant മദപാടിറതിൽ, മതക്കളിറിറിനത്തിൻ മുമ്പിൽ വാരിളങ്കിക്കം പോലെ RC.

കളുകളു kaḷuyaḷa Imit. sound (= കളകള) മുലയും മുകം കളുകളെയിരുന്നു RC. cut off rashly, entirely.

കളുക്കഹേ kaḷukkahē see prec., Descriptive of bursting ക. പൊട്ടം.

കളുക്കുക, ക്കി kaḷukkuya So. = ഉളുക്കു To sprain. [ളുങ്കം.

കളുങ്കം kaḷuṅgam (loc.) Turbid, see കല, ക

കൾവെരം kaḷēbaram S. (കലം?) Body.

കൾംഫലം kalphalam S. = കമിഴ്, കമ്പിൾ.

കൾം kaḷ & കള്ളു T. M. C. (Tu. കള്ളി, Te. കല്ലു √ കൾക്കുക?) — Palm-wine, toddy കള്ളു കണ്ട ഒരംച്ച prov. കള്ളും വെള്ളവും കടിക്ക (merely double sound) — different kinds: ഇളയ —, മധുര — (or ചക്കരക്ക.), കൈപ്പു —, മൂത്ത ക.

കൾകുടിയൻ 1. a drunkard, rascal മുരംകുടിയൻ vu. കള്ളുകുടിയൻ ഒരു നായർ TP. a rogue of Nāyer. 2. കള്ളുകുടിയൻ, കള്ളുതിന്നി polecat.

ക(ൾ)പ്പാള vessel to take down toddy, കപ്പാളത്തീയന്ന മുപ്പാളത്തണ്ണീർ prov.

കള്ളപ്പം V2. bread of riceflour & toddy.

കള്ളാടി a class of mountaineers & slaves, conjurors & low caste priests (who perform കെട്ടിയാട്ടം KU.); കള്ളാടിമുത്തൻ a പ്രേതം conjured for ഒടി q. v. — N. pr. of fishermen, etc.

കള്ളം kaḷḷam T. M. C. Tu. (Te. കല്ല) 1. Theft = കളവു; untruth ക. പറക to lie. ക. കളഞ്ഞു CG. without coquetry. 2. false, forged, smuggled. കള്ളങ്ങളായുള്ള മാങ്ങാരക്കുട്ടയും CG. thievish cats. 3. (= കള്ളൻ 2?) brawn of the arm മുഴങ്കൈക്ക മേലേടം V2.

Hence: കള്ളക്കച്ചോടം smuggling.

കള്ളക്കരണം forged document.

കള്ളക്കവി sycophant ചെവിയിൽ ഉപദേശിപ്പതിന്ന ക'കൾ അസംഖ്യം ChVr.

കള്ളക്കാട്ട impracticable jungle ക. പരന്ന PP. roguishness V1.

കള്ളക്കുറി 1. a false കുറി. 2. bad debts.

കള്ളക്കുഴി a hole covered up slightly.

കള്ളക്കേട്ട (കള്ളർ) plague of thieves, ക. ഇല്ല Onap.

കള്ളക്കോൽ false balances ക. കള്ളപ്പൊന്നാഴിയും കള്ളനാഴി കള്ളച്ചോന്ന ഇവയില്ല ചന്തകളിലും Bhr. DN.

കള്ളച്ചരക്ക contraband.

കള്ളത്തരം deceit, artifice ക. കൊണ്ടു ചത്തതും ഭാവിച്ചു PT. feigned to be dead.

കള്ളത്താലി string tied by certain castes on the neck of a female relative, to prevent her being married without consent.

കള്ളത്തി f. of കള്ളൻ f. i. കള്ളത്തിപ്പശു prov.

കള്ളത്തൊഴിൽ false, cunning business.

കള്ളനാണിഭം counterfeit coin (= — പ്പണം).

കള്ളൻ (f. കള്ളത്തി & po. കള്ളി) 1. thief, liar, rogue. കള്ളക്കായിരം 1000 for thieves. prov. കന്യകാ തന്നുടെ കള്ളൻ CG. who ran away with her. അവനെ ക. ആക്കിടുവൻ Mud. shall represent him as rogue. കള്ളൻ പുലയാടി vu. കള്ളരകത്തു പുക്കേടം KU. a former source of revenue. കള്ളനെ കളപുള്ള

തറിയാപ്പു KumK. 2. trigger കള്ളനില്ലാത്ത തോക്കു matchlock, കള്ളനോടു കൈക്രൂടല്ലേ (warning). കള്ളൻ പറിച്ചേക്കണം TP. cock the gun. — trap-board, slider പലകമേൽ ക. നില്പിക്കുന്നു TP. ക. തെറിപ്പോയി TP. snapped, fell. — latch of lock പൂട്ടിന്റെ അകത്തു ക. 3.=കള്ളം f.i. പണത്തിൽ കള്ളൻ ഇല്ലെന്നു prov. ആകരണം ക. എന്നു കേൾ VyM.

കള്ളന്നാണം (& — ത്തു —) കാട്ടുക to dissimulate, use tricks, play the truant.

കള്ളപ്പട V1. war by stratagems.

കള്ളപ്പടക, — വഞ്ചി V1. piratical vessel.

കള്ളപ്പണം counterfeit money(= — നാണിഭം).

കള്ളപ്പണി indolent work; knavish work. കള്ളപ്പണിക്കാരൻ an idle man; a cheat.

കള്ളപ്പല്ലു 1. M. C. artificial teeth. 2. swelling of gums in teething. No.

കള്ളപ്പൂട്ടു secret lock.

കള്ളറ, കള്ളയറ secret drawer. [one's self.

കള്ളസ്സത്യം perjury. ക. ചെയ്തു. to perjure

കള്ളസ്സാക്ഷി false witness.

കള്ളൊപ്പു forged signature.

കള്ളി kaḷḷi 1. f. of കള്ളൻ, കള്ളിപ്പേനിനെ PT. 2.=കളം Square space, square holes for planting, garden bed. ക. ഉള്ള പെട്ടകം V2. box with partitions. ഒരു ക. വരെച്ചു MR. opened a column for separate entries, ക. കൊത്തി നികത്തുക squares of chessboard. ക. ഒട്ടി to have no more a place to stand on, to be beaten. എന്റെ കള്ളിയിൽ on my side or party. — (loc.) a stable; space between the ribs of a boat. 3. T. M. C. Te. (കൾ) milkhedge plant.

Kinds: ഇലക്ക. Euphorbia neriefol., എരിമക്ക. q. v., കോല്ലു., ചതുരക്ക. Euph. antiquorum, തിരു(ക)ക്ക. Euph. tortilis Tirucalli, പല(ക)ക്ക. Cactus ficus Ind., മലക്ക. Cotyledon umbilic.

കള്ളിക്കഴത്തു കൊത്തി അതിന്മേൽ വെണ്ണതേച്ചു ഉടത്തിൽ നടത്തുക MM. കള്ളിത്തണ്ടു വാട്ടി പിഴിഞ്ഞ നീർ a med. കള്ളിപ്പാൽ കൊണ്ടന്നു കണ്ണിൽ ഒഴക്കും CG. (in hell).

കള്ളിമുള്ളൻ So. a kind of hedgehog, worst kind of small-pox.

കള്ളിപ്പാലു No. a shrub, when cut, the face & even the body of some persons will swell (lasting for 1 — 2 days).

കള്ളു see കൾ; കള്ളൊപ്പു see കള്ളം.

കഴ **kaḷa** T. SoM. 1. Bamboo, pole for carrying burthens. (see കഴായി, stile V1.) 2. shaking, aching. കാലുടമാർ കഴയിട്ടു ഞെക്കിയും UR. description of hell-torment, see കഴെക്ക.

കഴം **kaḷam** (& കയം) 1. Depth പത്താൾ പുറം ക. ഉണ്ടു vu. എത്രയും കഴമുള്ള ക്രൂപം PT. 2. body of water, tank മീൻ കൂട്ടം ക. doc. ഇക്ക. തന്നിൽ നിന്നു PT. നടുക്കഴം deep spot in a river. കഴനായി = കഴനായി otter.

കഴകം **kaḷayam** (T.=കളരി) 1. A temple, chiefly considered in its political bearings ക'ങ്ങളിലുള്ള ബ്രാഹ്മണരും തറവാട്ടുകാരും TR. കഴകത്തഴിവു KU. expense of a temple-ceremony, ordeal, etc. 2. a temple service. അവിടെ ക. കഴിഞ്ഞു MR. offering of flowers etc. 3. title of 4 chief temples of the ancient aristocracy, Parappūr, Perinchellūr, Panniūr, Chenganyūr, which afterwards had the right of electing the king KU. 4. administration, authority. എനിക്കു N. ക്ഷേത്രത്തിൽ ക'മാക കൊണ്ടു MR. — So. prosperity; കഴകത്താക to succeed.

കഴകക്കായ്മ = കഴകം 4. administration of temple property, generally confided to 4 ഊരാളർ or കഴകക്കാർ f.i. ക്ഷേത്രത്തിലേ കഴകക്കാരൻ വാരിയർ MR. — also കഴമ.

കഴകി (huntg.) N. pr. a Bhagavati.

കഴച്ചി kaḷacci NoM. better കഴറി Rh. (T. കഴൽ C. ഗജ്ജഗ) Guilandina bonducella കഴച്ചിൽക്കുരുന്നു മോരിൽ പുഴുങ്ങി a med. — വങ്കഴറി Rh. Guilandina axillaris.

കഴഞ്ചി So. = കഴഞ്ചി f.i. കഴഞ്ചിക്കുരുപ്രമാണത്തിൽ MC. ക.യുടെ കുരുന്നു GP. — കഴഞ്ചിക്കോൽ see foll.

കഴഞ്ചു T. M. a drachm, weight of 12 പൊൻ പണം or 2 silver fanam (=10 gold fanam CS. = $\frac{1}{7}$ പലം V1.; as Apothecaries' weight

= 12½ പണം CS.). 2½ രൂപിക = ¼ കഴഞ്ച. vu. കഴഞ്ചുകോൽ scales.

കഴഞ്ചി = കഷ്ടഞ്ചി V1.

കഴനി kaḻani T. M. Te. (കഴം) mire T. — Good ricefield നല്ല ക. വിളകയില്ലെങ്ങുമേ Sah. വിതയും കഴനിപോൽ Bhg. ക. തോറും RC. figuratively: അംബരമായ ക. യിൽ RC.

കഴപ്പു kaḻappu 1. VN. of കഴക്ക, Spasm കഴപ്പേറുന്ന ടിക്കിൽ Nid. 2. = സന്ധു limb, joint കണകാൽ മേൽ തുടങ്ങിട്ടു മേല്പട്ടുള്ള കഴപ്പുകൾ ഉരുണ്ടുരുണ്ടു കേറീടും Nid. in cholera = മീൻ പാച്ചൽ; കഴപ്പു സന്ധുകൾ തളരും Nid.

കഴമ kaḻama 1. (S. കളമം) An excellent rice reaped in Canni after 6 months' growth കഴമ കററ VyM. 2. = കഴകക്കായ്യം.

കഴമ്പു kaḻambu S. കളംബം, No. കാമ്പു 1. Stalk of vegetables, potherbs in ഇലക്കറി. 2. So. pulp of fruit, pith, essence V1. മാതൾ നാരങ്ങയുടെ ക. മധുരം GP. ക. എടുത്താൽ തൊണ്ടു prov. 3. B. importance (=കഴമ, കഴകം 4.).

കഴൽ kaḻal T. M. 1. Foot തൻ ക. നിനെച്ചു, തൃക്ക. തൊഴുതു (po.) ക. ക്രപ്പുക V1. to reverence kings; കഴൽപങ്കജം, കഴൽത്താരിൽ അണയുവോർ Anj. of the presence of Gods. കഴല്ല കമ്പിട്ടു CC. 2. തേക്കഴൽ പന്തിയിൽ കെട്ടുക Nal. shaft, pole. വണ്ടിയുടെ ക. axis. പഞ്ചരത്തിന്റെ കഴലിടകളുടെ Mud. between the sticks of the cage. 3. So. = കഴ, also sliding door of cow-house, piece of sugarcane. അഴിക്കഴൽ V1. steps of a stile.

കഴലുക, ന്നു 1. T. So. to slip. 2. കഴന്നുപോക to swell, get stout, No.

കഴറുക a. v. 1. to slip off, put off. തുണികളും കഴൽ ചെയ്തു RC 133. (as in T.) took off. 2. to protrude? ചാലയെകിറു കഴറി, എകിറു കഴറീട്ടു രാക്ഷസമുഖം KR.

കഴല 1. T. M. a swelling, chiefly in the groin. കഴലപ്പനി V1. erysipelas. 2. (C. Te. ഗജ്ജല) groin കഴലക്കൽ, കഴലപ്പാട്ടിൽ നോക Nid. കഴലസ്ഥാനം വീങ്ങി, കഴലക്കരു ചാഞ്ഞുപോകും a med. കഴല തടിക്ക a rupture, കഴലവീക്കം V1. 3. aM. selection. കഴലപ്പെടുക to be chosen; കഴലപ്പാട്ടു election; ക. പ്പെടുത്തുക = വരിക്ക V1. 2.

കഴായി kaḻāy കഴവായി V1. (കഴ) Gap or breach in fences, banks or mud-walls; opening in embankments of fields to drain off the water (കോട്ടുക. channel cut in the corner of id.); stile, gateway = കടമ്പ. [ചു MM.

കഴായം a med. = കഷ്ടായം; അമർതു ക. വെ

കഴി kaḻi T. M. 1. Sea-arm, ebbing brook. കഴിക്കണ്ടം, കൈക്കണ്ടം paddyfields in salt marshes. കഴിക്കുഴി V1. muddy hole. കഴിനായി B. = കഴനായി. 2. T. So. staff of hoe, pin of yoke (No. നുകക്കൈ), bamboo tube. കഴിഖാണം V1. rocket with a stick. 3. = കഴിവു — നിവ്വാണലാഭം കഴിവരാ Nal. ഒരിക്കലും കഴിവരാ KR. (= കൈവരാ) — അനുഗ്രഹം കൊണ്ടേ കഴിവരൂ Vil.

കഴിയുക kaḻiyuya T. M. 1. (C. Tu. കളി) To become loose, undone = കഴലു. 2. (C. കളി Tu. കരി. Te. കലു, ഗഡു) to pass, be spent, be over. ചെവി കഴിയവേ വലിച്ചു Bhr. drew the bowstring beyond the ear (= ആകർണ്ണാന്തം); കഴിഞ്ഞുപോയി is past; died, fell in battle TR. കഴിഞ്ഞ കാലം past tense. കഴിഞ്ഞാണ്ടു TR. last year. എട്ടു കാലം കഴിഞ്ഞാൽ TR. after 8 years. കാലം അനേകം കഴിഞ്ഞു കണ്ട ബാലകന്മാരെ തഴകിനാൻ AR. last seen so long ago. കോപ്പൊക്ക കഴിഞ്ഞുകൂടി squandered (vu.) 3. (C. കൈലാഹ Tu. കൈ, Te. കെലു) to be possible, able ഒന്നും കഴിയായ്കകൊണ്ടിട്ടല്ല TP. not as if they were too poor. ചെയ്യാൻ എനിക്കു, എന്നെ കൊണ്ടു, എന്നാൽ കഴികയില്ല; നമ്മാൽ ബോധിപ്പിച്ചു കഴിയും, നമ്മാൽ ഒന്നും നടത്തി കഴികയില്ല; തീർത്തു തരിക കഴിയും എങ്കിൽ TR. സാക്ഷികളാൽ പറവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല, കിട്ടി കഴിയായ്ക MR. ആയ്ക കഴിയാത്തവർ those, who cannot do it. — frequently also = must (with ഏ or ഇല്ല) അരി തന്നേ കഴിയും TR. must give rice. അനുസരിക്കാതെ കണ്ടേ കഴികയില്ല must be complied with. വരാഞ്ഞാൽ കഴികയില്ല TR. he must come. 4. to live നാട്ടിൽ ഇരുന്നു കഴിയേണ്ടതിന്നു TR.

ഞങ്ങൾ കഴിയും വക ഇതു TP. from what we live. കഴിഞ്ഞു കഴികയും ഇല്ല cannot subsist. കൂടക്കൂടെ പട്ടിണിയായിട്ടു കഴിയുന്നു TR.

VN. കഴിവു 1. escape, remedy. മറ്റൊരു ക. ഇല്ല no other way. കമ്പഞ്ഞിന്നു തന്നെ വിചാരിച്ചല്ലോ അതിന്ന് ഒരു ക. ഉണ്ടാകും TR. Govt. must devise a remedy. കഴിവു പറക Vi. to excuse oneself. ശത്രു കഴിവൊഴിവു VyM. ക. ചെയ്യുക = കൈക്കാട്ടുക Vi. to pay a fine. 2. possibility, ability, = കഴിവരി ക. 3. past. കഴിവു പണം depreciated base coin TR.

കഴിക്ക a. v. 1. C. Tu. to unloose, untie = അഴിക്ക f.i. കപ്പായം ക. MR. താഴ് ക. to open a lock Vi. 2. to remove (C. കളി, Tu. കള = കളയുക). ഉപ്പും പുളിയും ക. a med. avoid in diet. കൊമ്പു കഴിച്ച മരം പോലേ KR. with the branches lopped off — കണക്കിൽ കഴിച്ചു തരിക to remit, abate. വിറ്റതു കഴിച്ചു MR. deducting what is sold. ഇവനെ കഴിച്ചേ ആളുള്ളു vu. കഴിച്ചു (ച്ച്) (doc.) deductions. 3. to make to pass വില്ലു വലിച്ചു കഴിച്ചു KR. (beyond the ear) — to bring to pass, perform, as യാഗം, കെട്ടു, അടിയന്തരം, ക്രിയ, കിള, കൊത്തും കിളയും, ഉപദേശം, അനേഷണം. etc. കഞ്ഞിയും ചോറും കഴിപ്പാൻ ഞെരുക്കം. MR. (from sickness). ഊതി കഴിച്ച തങ്കം purified. 4. to pass time, live ഇത്തരം വചിച്ചു രാത്രിയും കഴിച്ചനന്തരം KR. ദിവസം ക. to support life. — നിങ്ങളെ കൃപകൊണ്ടു ഇങ്ങനേ കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു manage to subsist. ഒരു പ്രകാരത്തിൽ കഴിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോരുന്നു TR. കഴിച്ചോളുവാൻ പിന്നേ ഒരു വഴിയില്ല etc. 5. to die ഇപ്പോഴേ കഴിപ്പൻ Bhr. — to kill ബാലന്മാരെ പാറമേൽ തല്ലിക്കഴിച്ചു, കണ്ണും പിരിച്ചു കഴിക്കാം CG.

VN. I. കഴിച്ചൽ (4) livelihood കുഞ്ഞി കുട്ടികൾക്കു ക'ലിന്നു ഇല്ലായ്മയാൽ, ക'ലിന്ന് ഒന്ന് എടുത്തു കൊൾവാനും ഇല്ല TR.

II. കഴിപ്പു (2) what is subtracted, rejected. തെങ്ങിൽ ഏതും ക. ഇല്ല no useless part. അതതു ഫലത്തിന്റെ ക. നീക്കി ജന്മാരി പാട്ടം കണ്ടു TR. the usual deductions from each crop.

CV. കഴിപ്പിക്ക (esp. of 3.) രാമന്റെ അഭിഷേകത്തെ കഴിപ്പിച്ചീടുവൻ KR. വേണ്ടുംവണ്ണം കഴിപ്പിച്ചു കൊള്ളേണം TR. help to celebrate the feast.

കഴ kaḻu 1. Eagle, vulture ഹേ കഴുകുളേ KU. പശു ചത്തേടത്തു കഴ എത്തും, പിണം കണ്ട കഴ prov. 2. stake for empaling malefactors കഴുവിൻ മുകൾ ഏറി VyM. കള്ളന്മാരെ കൊത്തിക്കൊല്ലിച്ചു കഴമേൽ ഏറുകയും ചെയ്തു TR. കഴമേൽ തട്ടുക TP.

Hence: കഴുക 1. = കഴ 1. also കഴുകൻ; 2. = കഴ 2. കഴുകിന്മേൽ ഏറുവിൻ Mud. (the stake seems to have been named from the likeness of an eagle).

കഴുക്കോൽ rafter of roof (ക. താഴ്ത്തി ഓല കെട്ടി etc. kinds: മൂലക്ക. or കോടിക്ക., കട്ടിക്ക. or പറുക., നേക്ക. കഴുക്കോൽ താടി.) stick or plank resting on 2 pillars; long pole of boatmen, (hence: measure of about 3 fathoms). [in the lock.

കഴുതാക്കോൽ കേറുക So. key to become fast

കഴുനായി, കടല്പായി otter MC. Vi. (& കഴി).

കഴുനെറി bald head Vi.

കഴുപ്പിശാച് (abuse = കഴുവേറി).

കഴുമൽ T. M. & കൊമൽ (C. ൊലു) a tree, whose fibres serve as strings കഴുമുള്ളിന്റെ നാർ.

കഴുവിരൽ middle finger.

കഴുവേറി (& കഴുകേറി) one, who deserves empaling or is empaled കാണ്മാൻ വന്നവൻ ക. prov. [calling കഴുവേറി.

കഴുവേറുക to empale Mud.; to abuse by

കഴുകുക, കി kaḻuyuya T. M. (Te. കഡുഗു) 1. To wash, cleanse as കൈ, മുഖം; rarely of clothes ഉടുക്കുന്ന വസനം കഴുകയാൽ Nal. 2. to wash off ചോര കഴുകി കളഞ്ഞു TR. AR.

CV. വിപ്രരെ കാൽ കഴുകിച്ചു ഭുജിപ്പിച്ചു SiPu.

കഴുങ്ങു = കവുങ്ങു, കമുങ്ങു; കഴുങ്ങൻ A boa of the thickness of an Areca tree, yielding an inferior fat.

കഴുത **kaḻuda** T. M. C. Tu. (Te. ഗാഡിത) Ass കഴുതപ്പുറത്തു കയറി രാജ്യത്തിന്നു പുറത്തു കളക VyM. (a wicked Brahman). ക. ക്രയുക to bray. കഴുതപ്പുലി MC. hyena. കഴുതപ്പല്ലു MM. medicinal. കാട്ടു കഴുത wild ass, word of abuse. കഴുതക്കാലും പിടിക്ക prov.

കഴുത്തു **kaḻuttu** T. M. (C. കത്തു) Neck of men, animals (ആനക്കഴുത്തിൽ വരുന്ന AR.), plants (see കള്ളി) vessels etc. — fig. കഴുത്തിലാമാറ കപ്പെട്ട Bhg. in extreme peril.

കഴുത്താരം or — ത്തരം occiput V1. also collar, necklace V2.

കഴുത്തില neck-ornament; explained by forms like കഞ്ഞ കുട്ടികളുടെ കാതിലേ കഴുത്തിലേ ഉ പറിച്ചു വിറ്റു TR.

കഴുത്തെടുപ്പ് 1. a long neck. 2. determination; proud bearing.

കഴുന്ന (T. extremity of pestle) in വില്ലുഴുന്ന Bhg. notched extremity of a bow = ധനുഷ്കോടി V2.

കഴെക്ക **kaḻekka** 1. No. = കയക്ക q. v. 2. So. (കഴ) to shake, shiver V1. 2; to ache, pain മേൽ ഒക്ക ക. V1. pain all over. കാൽ കഴെപ്പു weariness. കഴച്ചുരുണ്ടു കയറുക, മുതുകിൽ ഒക്ക കഴെക്കയും Nid. of spasms (see കഴപ്പു).

കാ **kā** 1. = കായ് q. v. 2. കാവു in കാകണ്ടം = കാവടി. 3. S. (കാ) = ഏവൾ. കാപി some woman CC.

കാകൻ **kāyaṅ** S. Crow (fem. കാകി & കാകപ്പെണ്ണു PT.) കാകന്റെ കഴുത്തിൽ മണി കെട്ടി prov.

കാകപക്ഷം the sidelocks suffered to grow in Cshatriya children ചെറുകുടമ.

കാകാക്ഷിന്യായം singleness of purpose, the crow being supposed to see only with one eye.

കാകുത്സ്ഥൻ S. കാകുത്തൻ T. Descendant of Kakutstha, = Rāma RC.

കാകോളം **kāyōḷam** S. (raven) A black poison. ചുട്ടെരിഞ്ഞീട്ടന്ന കാ. ആം തീയിൽ ഇട്ട വറുത്തു കറുത്ത ഞാൻ Nal.

I. കാക്ക **kākka** T. M. Crow, Corvus splendens = കാകൻ, f. കാക്കച്ചി. kinds: നീക്കാക്ക & കടല്കാക്ക Cormoran, shag (നീക്കാകൻ), കാട്ടു കാ. blue jay, Coracias. മലങ്കാക്ക കരഞ്ഞാൽ വിരുന്നു വരും prov. അന്തങ്കാക്ക Corvus culminatus. D. കാക്കക്കണ്ണു seeing with one eye; B. squinting.

കാക്കക്കറവൻ (f. — റത്തി) a low caste eating crows. ഏങ്കളിടെ ജന്മമതു കാക്കയാർ കലത്തിൽ (Cur. pāṭṭu).

കാക്കക്കൊടി (വെളിത്ത) Echites macrophylla, Rh.; വട്ടകാക്കക്കൊടി Asclepias volubilis.

കാക്കത്തമ്പുരാൻ V1. കാ'ട്ടി B. the king crow, Dicrurus, called also the Cutwal of the crows.

കാക്കത്തിന്നിപ്പനിച്ചി & കാക്കപ്പനിച്ചി Diospyros tomentosa.

കാക്കത്തുടരി Scopolia aculeata.

കാക്കത്തൂവൽ (കൊണ്ട് അമ്പുകെട്ടിയാൽ prov.) crow's feather.

കാക്കപ്പൂ Torenia asiatica.

കാക്കപ്പൊന്നു talk, gold leaf. = അഭ്രകം.

കാക്കമുല്ല Pedalium murex, Rh. [Rh.

കാക്കമുൾ Cæsalpinia or Guilandina paniculata,

കാക്കവെള്ളി (& കക്ക) Negretia gigantea. പെരും — Entada scandens, Rh.

കാക്കവിളക്കു an iron lamp.

II. കാക്ക, കാക്കാൻ (P. kākā paternal uncle, kākō mat. uncle) Mother's brother = കാരണവൻ (Mpl.) എന്റെ കാക്ക TR. കാക്കമാരോടു ചെന്നു സങ്കടം പറഞ്ഞു TR. complained to the chief Māppiḷḷas.

കാക്കരിക്ക **kākkarikka** 1. To cluck, gaggle V1. 2. = കാക്കരിക്ക.

കാക്കാലൻ **kākkālaṅ** (f. — ത്തി) A certain gipsy caste V2.; jugglers D.

കാക്കുക **kākkuga** 5. 1. To keep, defend, watch. നെല്ലു കാക്കുന്ന ആൾ TR. ഉന്നിദ്രമാരായിട്ടു കാത്തുനിലുതു MR. preserve. കാത്തു കൊൾകെന്നെ Bhr. ആരിന്നിപ്പൈതലെ കാപ്പോരയ്യോ CG. (= രക്ഷിക്ക). കളത്തതെ കൊണ്ടു തട്ടത്തു പ്രാണനെ കാത്തു കൊണ്ടു Mud. പ്രമാണം കാപ്പാൻ Nasr. po. observe the law. ഗോപുരവാതിൽ കാത്തീടും നിശാചരർ PatR. guarding. 2. to wait, expect. കാത്തിരിക്ക, കാത്തുനില്ക്ക. — കാത്തുകളി (loc.) a certain play.

VN. കാപ്പു keeping. 1. enclosure. garden. പൂപ്പറിപ്പാൻ കാപ്പിലകം പൂങ്ക, വാനവർ കോനെ കാപ്പായിക്കൊനനം CG. (= കാവു). 2. No. reservoir for catching fish. മീൻകാപ്പു, കാ. പിടിക്ക, കാപ്പിടിയാട്ടം; കാപ്പു കലക്കി മീൻ പിടിക്ക Chir. = കെട്ടിയ പുഴ; the best fish caught is presented to the Janmi as കാപ്പു മീൻ; hence കാപ്പു the right of fishing in tanks etc. 3. amulet, charm, esp. of bride or bridegroom. കന്യക നീരാടിക്കാപ്പു കെട്ടി in marriage. കാതുകാപ്പു Pay. (an ornament). Palg. കൈക്കാപ്പു, കാൽകാപ്പു silver bangles. കാപ്പുപറിക്ക to gather herbs with prayers or blessings.

കാപ്പട So. 1. to give a calf into one's keeping to be paid for by the first produce.

CV. കാപ്പിക്ക to cause to watch, protect, etc.

കാങ്കി kāṅgi (T. കാങ്ക) Blue or dark cloth as of fisherwomen & Ilawattis കറുത്ത കാ. MC. കാ. യായുള്ളൊരു ചേലയെ ചാത്തി CG.

കാംക്ഷ kāṁkša S. (desid. of കമ്) Desire, wish. denV. കാംക്ഷിക്ക to desire (part. കാംക്ഷിതം f. i. എന്തു കാംക്ഷിതം എന്ന Bhr. what is your wish?); ജയകാംക്ഷികൾ KR. wishing for victory.

കാചനം kājanam S. Enclosure, string to tie papers. കാ. മാറത് എഴുതുമ്പോ CG. painting the ring round the other eye.

കാചൽ perhaps the same? tie, string. മുലക്കച്ചു കാചൽ അഴിക്കും CG. (see കച്ചു).

കാചം kājam S. 1. Glass, crystal. 2. eye-disease, Gutta serena, of 6 or 12 kinds. Nid.

കാചകുപ്പി & കാശി — retort or other glass-vessel used in chemistry (T. കായ്കുപ്പി).

കാചാവു T. see കായാവു.

കാച്ചിതം see ചിതം.

കാചിൽ kājil S. fem. of കശ്ചിൽ Some one.

കാച്ചുക kāčču̱ya (T. കായ്ച്ചു Te. C. കാസു from കായ്). 1. To warm, boil. വെള്ളം കാച്ചാൻ TR. കാച്ചിയ നീരിൽ സേവിക്ക a med. കാച്ചിന ജലംകൊണ്ടു കളിച്ചു VCh. കൽകാ. to distil. എണ്ണകാച്ചി എടുക്ക etc. അതിനു നെയ്യി കാച്ചുവാൻ മരുന്നു MM. കാച്ചികത്തുക (see കിഴി). — കാച്ചിയോ പഴുത്തതോ ripening or ripe? (So. കാച്ചി green paddy B.) 2. to cauterize. കേടിന്നു തക്കവാറു കാ. (in cancer). വെള്ളിക്കോൽകൊണ്ടു കാ. a med. ഇരിമ്പുകൊണ്ടു കാച്ചി (a snake-bite). — (loc.) to flog.

VN. കാച്ചൽ 1. heat. കാ. കൊണ്ടു ഏറിയ വള്ളി ഉണങ്ങി TR. draught. 2. a still, കാച്ചു, കാച്ചുതളി.

കാച്ചിൽ kāčči̱l A small yam, Dioscorea alata. — kinds: കാട്ടുകാ. Diosc. bulbifera, പന്നിക്കാ. a large yam, പൂളികാ. a large kind, വാഴക്കാ., വെള്ളക്കാ.

കാച്ചു kāčču̱ 1. = കാച്ചൽ 2. 2. Dyeing, beating So. 3. T. C. = കാത്തു Catechu. 4. adv. part. of കായ്ക.

കാച്ചാങ്കണ്ണു B. a certain sore on legs.

കാച്ചുപുടവ, കാ. മുണ്ടു painted cloth.

കാജി A. qāzi & **കാദി** Judge, കാജിയാർ TR.

കാഞ്ചനം kāñjanam S. Gold (& yellow flowers) കാഞ്ചനമാല Mud.

കാഞ്ചനപ്പൂ Bauhinia tomentosa.

കാഞ്ചി kāñji S. 1. Woman's girdle. മുലക്കച്ചു പൊട്ടിപ്പുമ്പോൾ കാഞ്ചി മുറിഞ്ഞു CG. ക്രന്തലും കാ. യും മുറുകി CG. 2. = കാഞ്ചീപുരം, N. pr. the capital of the Chōḷiyan, one of the 7 holy cities. 3. So. trigger = കള്ളൻ. 4. Trewia nudiflora Rh.

കാഞ്ചിക f. i. a minister's gold chain. കനക കൃതചിമലതരകാ. Mud.

കാഞ്ഞൊറി kāñjoṟi V1. A nettle.

കാഞ്ജികം kāñjiyam (കഞ്ഞി) Sour gruel.

കാഞ്ഞിരം kāññiram (T. കാഞ്ചിരം, C. കാസിര) Strychnos nux vomica. S. കാരസ്കരം, proverbial for bitterness; the fruit — കരു, — കായി med.

GP. kinds: ചെറുകാ. Cocculus radiatus, ചെറുവള്ളിക്കാ. Daphne monostachya, കാട്ടുവള്ളിക്കാ. or മോതിരക്കാ. Strychnos colubrina, പിനാറിക്കാ. or മീൻനാറിക്കാ. a Sterculia?

കാഞ്ഞിരകോട്ട, കാഞ്ഞിരോട്ട N. pr. Cāsiragudi. കാഞ്ഞിരോട്ടപ്പൻ Shiva, — ട്ടഴി the river Payasvini, northern boundary of Cōlanāḍu KU. കാഞ്ഞിരോട്ടകടവു.

കാഞ്ഞിപ്പോത്തു **kāñṉipōttu** & കാഞ്ഞോ — MC. Jelly fish, polyp.

കാട **kāḍa** T.M. Quail, Tetras Coturnix. S. വർത്തിക, also കാടടിയാൻപക്ഷി.

കാടത്തുണി a coarse cloth.

കാടതു E. guard സ കാടലശിപ്പായി TR.

കാടി **kāḍi** 1. T. M. C. (Te. കലി fr. കട്ട) Water in which rice has been washed, kept till it ferments. — sour gruel, vinegar (loc.) S. ധാന്യാമ്ലം. f.i. ഉട്ടിണം ഉണ്ടാകിൽ കാ. വീഴ്ത്തിക്കൊൾക MM. കാടിനീരിൽ അരെച്ച a med. ശേഷിച്ച പഴങ്കഞ്ഞി കാടിയും SiPu. കാടിക്കഞ്ഞിയും മൂടി കടിക്ക prov. കാടിയും പീരയും തിന്നുക, പെണ്ണുങ്ങളോടു ക്രൂരം പറഞ്ഞു കാടി കടിച്ചു കയ്യൻ prov. = ഉറക്കാടി. — fig. കാടിഭവാൻ — മമ കാന്തനമൃതമാം KR. 2. (No.) = പാവട്ട.

കാട്ട **kāṭṭu** T. M. C. Tu. (Te. കാവു) VN. of കട്ട 1. Wilderness, wood, jungle (in പാലക്കാട്ട, കോങ്ങാട്ട etc. — opp. നാട്ട) — കാട്ടംപടലും; കാടായിട്ടുള്ള രാജ്യം കാട്ട കളഞ്ഞു നാടാക്കി TR. (after wars). കാടായ്കിടക്ക to lie waste — fig. കാട്ടം മലയും കയറുക to work hard. — കാട്ട കയറുക to retire into the jungle, flee from enemies, betake oneself to austerities or to rebellion & robbery കാ. കയറുക എന്ന നിരൂപിച്ചു; പ്രജകൾ — കഞ്ഞികുടി കാ. കയറി പോയി; so also വഴിയില്ലാതെ കാ. ചേൎന്ന പിടിച്ചു പറിച്ചു ദിവസം കഴിക്ക, നിവൃത്തഹം ഇല്ലായ്കൊണ്ടു കാ. വിശ്വസിക്ക TR. നീ കാട്ടിൽ ആയിടം VetC. will be dethroned (so നിണക്ക ധനാഢ്യണ). കാട്ടിലാക്ക to expatriate, banish. 2. waste ground for burning corpses = ചുടലക്കാട്ട f. i. കാട്ട വാ വാ വീട്ട പോ പോ എന്ന പറയുന്ന കാലം death time. 3. number of faults കാട്ട ക്രാതെ വശമാക്കി Anj. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വളരെ കാ., ആനെക്ക നില്പാൻ കാ., മുയലിനുള്ള കാ. vu. ഏതേനും കാടായി ചൊല്ലുവൻ CG. relate somewhat confusedly. — sin is called കൊട്ടുകാട്ട; കള്ളക്കാട് എന്ന നിരൂപിച്ചു Bhr. O what a crime! രാക്ഷസർ കാട്ടിൽ പിടിപ്പെട്ട കന്യ രാമഗ്നി RS. 4. N. pr. of men; a way of calling dogs.

Hence: കാടൻ 1. jungle dweller (opp. നാടൻ) N. pr. of a jungle-caste കാടരും വല കെട്ടും SiR. കാടർ കുറിച്ചിയർ TP. 2. wild hog; കാ. നായി black dog; കാ. പൂച്ച കലങ്ങൾ ഉടെച്ചു Anj. tom-cat; male tiger V1. (= കണ്ടൻ).

കാടൻപുല്ല Scleria Lithospermia

കാട്ടവാരം a tax on lands bordering on waste in lieu of any assessment on tracts that may be cultivated within it W.

കാടോടി jungle-roamer, savage, also കാട്ടൻ, f. കാട്ടാത്തി B. കാട്ടരും വല കെട്ടി SiPu.

കാട്ടത്തി M. an അത്തി (in Winsl. = Bauhinia tomentosa; B. Bauh. parviflora).

കാട്ടപ്പ 1. Ceanothus cæruleus. 2. = പപ്പായം.

കാട്ടാട see ആട്ട; — കാട്ടാന wild elephant.

കാട്ടാളൻ forester = കാടൻ, also കാട്ടവൻ. in 14 castes, of whom പണിയർ are called the highest, to which കാട്ടവാഴ്ച is ascribed. — കാട്ടാളൻ വഴി (huntg.) killing game from ambush കടിൽ പന്നി കൊല്ലുക. f. കാട്ടാളത്തി.

കാട്ടി (T. കാട്ടാ jungle-cow) Bos cavifrons, bison. കാട്ടികൾ കരടികൾ VCh.; also (loc.) കാട്ടുകന്നു, കാട്ടെരുമ. [ദേവജഗ്ധം).

കാട്ടിക്കഴഞ്ഞ & — ത്തഴഞ്ഞ a fragrant grass (S. കാട്ടുകോഴിക്കുഴഞ്ഞോ ശനിയും സങ്ക്രാന്തിയും prov.

കാട്ടുചക്ക Rh. = കടമ്പു.

കാട്ടുജന്തു wild animal (കാട്ടുജാതി B. wild pig).

കാട്ടുതീ forest fire പറമ്പുകളിൽ കാ. വീണിട്ടു കത്തിപ്പോയി TR. [കൊഴുത്ത TR.

കാട്ടുമിക്ക jungle land, പുഴവായി കാ'ക്കാക

കാട്ടുനായർ a rebel TR.

കാട്ടുവാഴ Canna Indica.

കാട്ടുള്ളി Erythronium Indicum = കാന്തങ്ങ med. against hæmorrhoids കാ. പോള Pancratium zeylanicum.

കാട്ടെരുമ 1. = കാട്ടി. 2. Euphorbia. തിരുക്കള്ളി, the milk of which is compared to wild buffalo milk.

കാട്ടുമാടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ട (S. വനപ്രാസാദബ്രാഹ്മണൻ) N. pr. the family of the first

magician of No. Kēraḷa, who by Gaṇapatihōmam has to defend the country against ghosts KM. [beak.

കാട്ടൊഴൻ & കാത്തൻ V1. a bird with double

കാട്ടം kāṭṭam 1. = കാഠം, കാഷ്ഠം. 2. (കാട്ടുക) Demand for നാഷ്ക്കാഷ്ഠത്തിന്നു മേല്ക്കാട്ടം ഉണ്ടെങ്കിൽ prov. (value = കാണം).

കാട്ടുക kāṭṭuya T. M. (= കാൺത്തുക) v. a. 1. To make to see, show, point out; with double Acc. ഞങ്ങളെ പെരുവഴി കാട്ടേണം AR. also Dat. of pers.; കാട്ടിക്കൊടുക്ക to show how to do a thing, betray, വെള്ളം കാ. to water cattle, ധൂപം കാ. to burn incense, പുക കാ. to smoke fruits to ripen them. 2. to exhibit, commit, perform കുറഞ്ഞൊരവിവേകം കാട്ടി AR. was guilty of some folly. കപടം കാ. Mud. played false. മര്യാദയല്ലാത്ത കാര്യം കാ. TR. acted openly against the law. ഇങ്ങനേ കാട്ടി എങ്കിൽ KU. behave. വെടി കാണിക്കയും വമ്പു പറകയും കാട്ടുന്നു TR. = ചെയ്യുന്നു.

കാട്ടിൽ, കാട്ടിലും Cond. (= കാൾ) T. M. even if you show, = compared with, rather than ദാസഭാവത്തെക്കാട്ടിൽ നല്ലതു മൃതി Nal.

കാട്ടി 1. showing; a bird കാ. ആളറിയും prov. ആൾക്കാട്ടി Lobivanellus goensis J. 2. see under കാടു.

CV. കാട്ടിക്ക to make to show. [severity.

കാഠിന്യം kāṭhinyam S. = കഠിനത Hardness,

കാണം kāṇam T. M. C. (കാണുക 2.) 1. Possession, goods കാ. കൊതിക്ക, കാ. ഉള്ളവൻ rich. പ്രാണങ്ങൾ നല്ലവൻ കാണങ്ങൾ പിന്നേയോ CG. കാണങ്ങൾ വീണു പോയോർ CG. bankrupts. കാണം ഇടുക to take possession of. അതിന്നു പിടിപ്പതു കാണം കൊടുത്തു പറമ്പുകൾ വാങ്ങി TR. purchasing a Janmam; so പൊൻ കാണം കൊടുത്തു paid the price. തീൎത്ത കാണം V1. the real value of some piece of workmanship. 2. mortgage, loan of money as equivalent for a mortgage, valuable consideration; used of various tenures & fees, as ഒററിജന്മം, നീർ —, ഒപ്പു —, കുഴി —, നടുക്കാണം etc. ജന്മിയോടു കാ. ചാൎത്തി വാങ്ങിയ ആധാരം MR. ആ നിലം കാണമോ എടുപ്പിക്കരുതു GnP. കാണം ആധാരം a kind of deed: the tenant pays a certain rent (പാട്ടം) after deducting the interest on the advance. ആ പറമ്പത്ത് എനിക്കു ൧൦൦൦ പണം കാണവും ഇട്ടു ഒററിയാക എഴുതി തന്നു TR. കാണം ഒഴിഞ്ഞു പോകും the lease will be taken from him. കീഴ്ക്കാണം submortgage. 3. the weight of 3 കഴഞ്ചു or = $1\frac{1}{4}$ പണം CS. കൎപ്പൂരം ഒരു കാണം a med. 4. So. T. horsegram. പെരുങ്കാണം Glycinedebilis or Gomphræa globosa.

Hence: കാണക്കാരൻ the mortgagee.

കാണക്കൊട So. mortgage tenure, amount of mortgage money = No. പാട്ടം.

കാണജന്മമര്യാദ അറിയുന്നവർ umpires, assessors of rent. [പ്പലിശ.

കാണപ്പാട്ടം 1. = കാണക്കൊട; 2. = കാണ

കാണം കൊണ്ടവൻ tenant.

കാണം പണയപ്പാട്ടം deed of mortgage.

കാണംപാട്ടം leasehold tenure on payment of a rent equal to $\frac{2}{3}$ of the produce.

കാണാവകാശം (jud.) & കാണവകാശം MR. a mortgage claim ആ പറമ്പിന്മേൽ വേലുവിന്നു കാ. ഉണ്ടു, കാ'മായി എഴുതി വാങ്ങി etc. കാണാധാരം MR.

കാണാരി = കാണക്കാരൻ TR. MR.

കാണൻ kāṇaṅ S. (= കാണാ?) One-eyed, blind.

കാണി kāṇi T. M. 1. Spectator, eyewitness, guest at a feast കാണികൾ പറയുന്നു, കാ. കൾ എല്ലാവൎക്കും അത്ഭുതം KR. 2. something to be seen, gift (= കാണിക്ക) കാണി വെച്ചാൽ ക്ഷണിക്കാം VyM. — mark as on gun's barrel; back stitch കാണിക്കുത്തു; water-mark; = landmark in നാടുകാണി near Malapuram. 3. a fraction of time or space $\frac{1}{80}$ CS., $\frac{1}{64}$ (Tu. C.), $\frac{1}{32}$ (No.); കീഴ്ക്കാണി = $\frac{1}{4}$; കീഴ്മാവു, = $\frac{1}{25600}$ CS. — കാണിക്ഷണം, കാണിനേരം നിന്നാൽ; കാമിച്ചതെല്ലാമേ കാണി കുറയാതെ നല്കി CG. കാണിപോൽ വഴുതാതേ KR. കാ. യോളം ഇളകാതെ Mpl. 4. aM. $\frac{1}{20}$ of an estate; കാണിയാളൻ, കാണിക്കാരൻ V1. one who has some claim on an estate.

കാണുക, കണ്ടു kāṇuya 5. (കൺ) 1. v. a. To see കണ്ണാലേ കണ്ടു. കാണോളം till you see, കാണ്മതിന്നില്ല cannot be found. നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ ഒരുപായം കണ്ടിതു KR. found a way for you. ഓരോടത്തു കണ്ടതും കേട്ടതും (vu.) stories. വിസ്തരിച്ചോടത്തു കണ്ടതു TR. the result of the investigation.— to meet (നിങ്ങളോമായി കാണ്മാൻ, ചെന്നു കണ്ടു പോരുവാൻ to visit TR.) to look, കേൾക്കയില്ല എന്നാൽ നീ കണ്ടോ if you do not obey, look to yourself. — മരിച്ചു പോകുന്നതും കണ്ടു കണ്ടു Mud. (repeatedly). 2. v. n. a., to be seen, seem, appear കറുത്തു കണ്ടു looked black. കണ്ണുനീർ കണ്ടത് ഒക്കയും, കന്യകെക്കു കിനാവുകൾ കാണും DN. എങ്ങിവൻ പോയിപോൽ എങ്ങിവൻ കാണണം CG. സ്വാദുഭക്ഷ്യത്തെ കണ്ണിൽ കാണാവേ കാട്ടി KeiN. കണ്ടിട്ടില്ല എന്ന ഭാവം കാണുന്നു നിണകിപ്പോൾ Bhr. you look, as if you had never seen me. — Neg. പ്രജകൾക്കു കാണാതേ ആയുന്നു നമ്മിൽ അനുരാഗം Mud. disappeared. കാണരുതാത കലസ്ത്രീ = കണ്ടുകൂടാത Mud. — b., to appear the very thing, be sufficient കാണും മത്സ്യങ്ങൾ കിട്ടും PP. enough. ആ പെട്ടി ഏകദേശം രൂതുലാം കാണും TR. may amount to. അഞ്ചു മാരിന്റെ മേൽ കാണും പിടികെക്കും മരത്തിന്നും (jud.) the distance may be. മനസ്സുടക്കുവാൻ കഴിവു കാണാഞ്ഞു KR. (= പോരാഞ്ഞു). 3. aux. V. എന്നതും ഓർത്തു കാൺ നീ CG. consider, also അങ്ങനെ ചെയ്തു കാണേണം KU. do statedly, regularly. സൂചിച്ചു കാണ്മാൻ തക്കവണ്ണം കല്പിച്ചു KU. പറഞ്ഞവണ്ണം ഒന്നും നടന്നു കണ്ടതും ഇല്ല TR. none of the promises have been kept.

Hence: കണ്ടു adj. part. (2) any കണ്ടു ജനങ്ങൾ = വല്ലവർ; കണ്ടവർ: 1. = കാണികൾ eyewitnesses. കണ്ടവർ കണ്ടവർ വിസ്മയം കൈക്കൊണ്ടു VetC. as many as saw it. 2. കണ്ടവക്കു കൊടുക്ക Mud. to give to the next best. — കണ്ടിടത്തിൽ ചെന്നു ഭിക്ഷ മേടിക്ക SiPu. = കണ്ടേടവും anywhere. കണ്ടു ഭക്ഷ്യങ്ങൾ whatever of victuals can be got. കണ്ടു കാടന്മാർ പോലെ KR. കണ്ടുമീൻ കറിക്കാകാ prov. not every. കണ്ടു മുതൽ TR. all the property.

കണ്ടു adv. part. (2) 1. At the rate of. ആറിന്നു പണം കണ്ടു നികിതിയിൽ കയറി TR. raised the taxes by 3 pct. പത്തിന്ന് ആറു കണ്ടു തരേണം six in ten. ഒന്നിന്നു നാലു കണ്ടു മുളകു തന്നോളേണം TR. 4 times as much pepper (= ഒന്നുകു നാലിരട്ടിച്ചു തന്നു). ഏതാനും ഏറ കണ്ടു ചാർത്തി assessed somewhat higher. അസാരം ക. കലശൽ ഉണ്ടായി, വളരേക്കണ്ടുള്ള വായിക്കുന്നാനം, ഇല്ലത്തുള്ള വസ്തുവകയും നേർപാതി ക. പകുത്തു TR. ഇവ അര അരപ്പലാ ക. അരെച്ചു, ഇവ കഴഞ്ചു ഓരോരണ്ടു ക. ക്രുടി a med. 2. so as, esp. with neg. adv. ഒട്ടും പൈകാതേ കണ്ടു KR. ആജ്ഞ ഒരിക്കലും ലംഘിയാതേ കണ്ടു DM. കാണാതേ കണ്ടു, ചെയ്യാതേ കണ്ടു vu. = ചെയ്യാണ്ടു, ഇല്ലാണ്ടുവന്നാൽ TR. if that be not the case (also Mud. കറുത്തു കൊള്ളുകണ്ടു ഒഴിഞ്ഞു = കൊള്ളാതേ കണ്ടു). നീ എനിയേ കണ്ടു ആരും ഗ്രഹിക്കേണ്ടാ SiPu.

കണ്ടകണ്ടില്ലെന്നിരിക്കുന്നവൻ one [known. hardly known.

കണ്ടകാഴ്ച a present to superiors.

കണ്ടു കായ്പു heading of letters, orders, title-deeds, f. i. മായൻ ക. കാ. എന്നാൽ (or ആയതു) M., at seeing this, is required to do as follows TR. [KR.

കണ്ടുകിട്ടുക to be found, so കണ്ടുപ്പെട്ട സീത

കണ്ടുകൃഷി Government agriculture. W.

കണ്ടുകൃടായ്മ (കണ്ടൂടായ്മ) 1. dimness of eyes. 2. = കാണരായ്മ.

കണ്ടുകെട്ട sequestration. W.

കണ്ടുകെട്ടുക to survey, make a list ക'ട്ടിയ പാട്ടം TR. the produce surveyed. ഉണ്ട വീട്ടിൽ ക'ട്ടരുതു prov. = confiscate, sequester, (= ജപ്തി).

കണ്ടുകൊൾക to observe a rule throughout. ഇങ്ങനേ ക. always at this rate, Gan. ഇത് എല്ലാ മരത്തിന്നും ക. CS. the same holds good of all timber accounts.

കണ്ടുപഠിത്തം V1. imitation, example.

കണ്ടുപറക to accost, address.

കണ്ടുപിടിക്ക to discover; seize.

കണ്ടുഭാവിക്ക to imitate V2., also കണ്ടു ചെയ്ക.

കണ്ടെത്തുക to meet, fall in with സല്പുരുഷന്മാരെ ക'വാൻ പണി UR.

കണ്ടെഴുതുക = കണ്ടു കെട്ടുക.

കാണപ്പെടുക to be seen, visible ദേവകളാലും കാണപ്പെടാ Tantr.

കാണരായ്ക (അരു = അരുതു) not enduring one's sight, malice പൊയി പറയും ചിലർ കാ. യാൽ Mud.

കാണാക to be seen, appear. അവനെ കണ്ടിട്ടു കാ'കമ്പോൾ TP. having seen & recognized him. കാണായ്ക എല്ലാമേ every thing visible; & with Acc. ബാലകനെ കാണായ്കനു CG. saw the child. കണ്ണാടിയിൽ കാണായി തിങ്കൾ CG.

കാണാക്കോൽ So. deceit.

കാണാപ്പാഠം learning by rote (കാണാതെ ചൊല്ലുക to repeat from memory).

കാൺ Imp. & കാണുക behold! പെണ്ണു കാൺ ഉണ്ണി നിണകൂ CG. ചെയ്തു നന്നു കാത്തു കാൺ AR. (= ഓത്താലും).

കാണിക 1. T. M. C. Te. Tu. an offering, present = കാഴ്ച f.i. കാണിക പെച്ചോൻ സകല ധനങ്ങളും KR. PP. 2. CV. = കാട്ടുക to show, make to appear, display. ഉപേക്ഷ കാ. TR. to exhibit. ഞങ്ങൾക്കു കാണിച്ചു & Acc. സാധുമാരെ കാണിക്കാതെ TR. without introducing him = ചെന്നു കാണുമാറാക്കാതെ. കാണിച്ചുകൊടുക്ക (Acc.) to betray; (Dat.) to take revenge (vu.)

കാൾ (Cond. = കാണിൽ) & കാളും, also കാട്ടിൽ "in comparison with" തന്നേക്കാൾ മുമ്പിലേ പോക CG. to go even sooner. With Loc. അതിലുമാളും മുഖ്യം AR. ശിക്ഷാരക്ഷ മുന്നിലേക്കാളും നടക്കേണം VetC. better than hitherto — also കാളിൽ: ബലം ഭോന്നേറും രിപുവിനെക്കാളിൽ Mud, & even കായിൽ Mud. — In Mpl. usage the Inf. കാണേ f.i. നീ എന്നെക്കാണേ പഴമ അല്ല Ti.

VN. I. കാഴ്ച (T. കാട്ടി) 1. eyesight, perception, penetration. 2. offering കാ. വെക്ക to present a gift (തിരുമുൽക്കാഴ്ച) to Gods & kings; also merely വെച്ചു കണ്ടു KU. വെച്ചുകണ്ടേ തൊഴാവു; to a new king നാട്ടുപാഴികളും മുഖ്യസ്ഥന്മാരും കാഴ്ച കഴിക്ക TR. 3. show, spectacle. കാഴ്ചച്ചന്ത industrial exhibition; കാഴ്ചപ്പട sham fight, കപിണപിടിച്ചുള്ള കാ'പ്പടകളും Bhr.; കാ. വേല an exhibition, കാ. കാണുക also of visions.

II. കാഴ V1. = കാഴ്ച; — കാഴ്മാൻ = കാണ്മാൻ.

കാണ്ടാമൃഗം kāṇḍāmṛgam Hind.; Beng. ഗാണ്ഡാരം, Rhinoceros MC. V2.

കാണ്ടാമരം timber found under water.

കാണ്ഡം kāṇḍam S. (= കാമ്പു) 1. Stem, stalk ഊരു കാ'ങ്ങൾ CG. 2. knot, joint; chapter, book, f.i. 3 in Amara Simha, 6 in Rāmāyaṇam ഉത്തരത്തോടു കൂടി ൭ കാ'മായതു KR.; all science is divided into ജ്ഞാനകാ. & കർമ്മകാ. theoretical & practical knowledge. Tatw.

കാന്മ see കാമ്പു 2.

കാതം kāδam (C. Te. Tu. ഗാവുതം) A Coss, = 4 നാഴിക or 4 ക്രോശം CS. about 5 English miles. Some take it to be = യോജന, CS. others = ½ യോജന. The distance from Gōcarṇa to Kanyākumāri നൂറ്റിരുപതു കാതം നാടു KU. കാതം നടന്നു മെയി തളർന്നു TP. having walked a good bit. ആയിരക്കാതം താഴത്തു കാണായി KumK.

കാതരം kāδaram S. (കതരം) Not knowing which of two, perplexed കാതരബുദ്ധി = ചപല, പരവശ.

കാതരൻ എന്നാകിലും VCh. coward.

denV. കാതരിച്ചീടിനാൻ PT. was troubled.

abstr N. കാതര്യം കൈവിട്ടു CG. നേത്രകാതര്യം കണ്ടു Bhr.

കാതൽ kāδal (fr. കാഴ്ചൽ, T. കാഴ്, C. T. കാന്ന indurated) 1. Core, heart of tree, opp. വെള്ള. — In palms the കാ. is the outer part, in exogens the inner part. ഉലക്കയോളം കാ. കിട്ടും prov. 2. essence, pith, substance മൃത്തോടത്തോളമേ കാ. ഉണ്ടാകും prov. അവന്റെ കാ. ഇല്ല = നിസ്സാരൻ. ആശ്രമകാതൽ Bhr. = വേരസാരം. കാരുണ്യക്കാതലേ CG. O gracious God! ഉന്നയക്കാതലായുള്ളോരു Bhr. കാതലായുള്ളൊരു കൈതവം CG. a happy trick.

കാതു kāδụ (കതക) 1. The ear, more as member, than as organ of hearing (ചെവി). മേല്ക്കാതു, കീഴ്ക്കാതു; മേല്ക്കാതു മോതിരം upper earring. കുഞ്ഞികുട്ടിയരേ കാതും കഴുത്തും കഴിച്ചു വിററു TR. കാതും കഴുത്തും പറിച്ചു കൊണ്ടു പോന്നു, also കാതും കഴുത്തുന്നും പറിക്ക TR. (robbers). കാതിലേ പൊന്നും കഴിച്ചു കൊടുത്തേൻ Anj. spent the last penny for it. കാതററ പന്നി prov. — ആയിരം ഉപദേശം കാതിലേ ചൊന്നാലും KR. 2. handle of vessel ഭരണിയുടെ കാ.; പടുത്തിരിക്കെക്കു ൨ കാ.; eye of needle, കാതററ സൂചിയും കൂടി വരാതു (in death).

കാതില "what is worn in the ear", women's earring (similar കഴുത്തില) തളവളകാതില പലവിധം Nal. മണിക്കാതില ഇടുക V1. അനന്തോടി കാതില. [tuted for earring.

കാതിൽ ഓല, കാതോല a cadjan leaf substi-

കാതുകുത്തു boring the ears, in Kēraḷa only കീഴ്ക്കാ. in the 5-7th year; മേല്ക്കാ. custom of other countries, also of Māppiḷḷas (hence കാതൻ a convert to Islam), കാതുകുത്തുകല്യാണം അടിയന്തരം MR.

കാത്തു kāttu 1. No. കാററു, കാച്ചു, T. കാചു The dried Areca juice, Catechu (= കാതൽ, സാരം?). 2. = കാച്ചിക്ക yam bulbs, growing above ground, also കാവത്ത് (= കണ്ടിക്കിഴങ്ങിന്റെ കായി). — past of കാക്ക q. v.

കാത്തൻ V1. doubled beaked bird = കാട്ടൊഴൻ.

കാദളം kād'aḷam S. (കദളി) Plantain കാ. മോദകം CG. [Spirits.

കാദംബരി kād'ambari S. (കദംബം) = മദ്യം,

കാദർ Ar. qādir, The Almighty.

കാദി Ar. qāźi കാജി, കാതിയാർ Cāzy, judge. കാ'രേ പള്ളി a mosk under a Cāzy TR.

കാനകം kānaγam S. (കനക) 1. Golden. 2. = കാനം T. കാനകനാറി RS. = കൈതപ്പൂ or രാവപ്പൂ (കാ. മണത്തതേററം CG.).

കാനം kānam (= കാനനം) 1. aT. aM. Jungle, കാടു. 2. 1000 millions of millions CS. മാകാനം 10000 millions of millions CS.

കാനങ്കാടു N. pr. Near Pālacāḍu രായർ ആനമല കയറി കാനത്തിൽ കിഴിഞ്ഞു KU.

കാനത്ത് kānat (Ar. nikāḥ?) Marriage നിസ്കാരം സക്കാത്ത് നോമ്പു ഹജ്ജു കാനൂത്ത (sic.) മുതലായ കർമ്മങ്ങൾ TR.

കാനനം kānanam S. Jungle (= കാനം, prh. കാൻ hard, see കാതൽ).

കാനനപൂകികൾ exiles. Bhr.

കാനംഗോവി & കാനഗോവി P. qānūn-gō-i (കാനൂൻ) A Canongo, administrative officer, formerly = Tahsildar TR.

കാനൽ kānal T. M. 1. Heat, glare വിളക്കിന്റെ കാനലൂടെ കൊണ്ടുവന്നു TP. 2. mirage, also കാനജലം, മൃഗതൃഷ്ണ; also sandy barren land കാനല്ക്കാടു V1. very dry jungle, കാനല്പറമ്പു V2. desert. 3. = കാനം aM. കൊടുങ്കാനലിൽ മരനിര മുറിഞ്ഞുടന്നു RC.

കാനീർ = കായ്നീർ (കായുക).

കാനൂൻ Ar. qānūn, G. kanōn, & കാനൂൽ Canon, regulation കാനൂൽ കല്പനകൾ MR.

കാനെഷുമാരി & ഖാ — P. khāna-šumāri, Computation of inhabitants, census ഈ അംശങ്ങളിൽ കാ. പ്രകാരം ൧൮൦൦ ഹിന്തുവും ൮൦൦ മുസല്മാനും ഉണ്ടു TR. കുടി ഒന്നിന്നു കാ. കളിപ്പണം കൂടി ൫ പണവും കൊടുത്തു TR. list of population; also — മാതിരി MR.

കാന്തം kāndam S. part. (കമ്) Desired, attracted; = അയസ്കാന്തം loadstone f. i. കാന്താദ്രിമുൻ അയഃഖണ്ഡങ്ങളെപ്പോലെ KeiN.

കാന്തൻ husband, bridegroom എന്നുടെ കാ. Nal.

കാന്ത wife, mistress.

കാന്തൾ kāndaḷ T. M. Gloriosa superba കാ'ളും എങ്ങും നിറഞ്ഞുതായി CG. in the rains (now മേത്തോന്നി).

കാന്തങ്ങ = കാട്ടുള്ളി, Lily. [Tāmūri.

കാന്തപറമ്പു, കാന്താറമ്പു KU. a residence of

കാന്താരം kāndāram S. Thick forest = കാനനം, കാനം. [gent chilly.

കാന്താരിമുളകു, & കാന്തകാരി A small pun-

കാന്തുക kānduγa T. So. To be hot, pungent = കത്തുക.

VN. കാന്തൽ. heat, pungency.

കാന്തി kāndi (കാന്തം) Loveliness, beauty കാമുകന്മാരുടെ കാ. യെ കാണുമ്പോൾ CG.

കാപട്യം kābaṭyam S. (കപടം) Deceitfulness കലിയുടെ കാ. Nal. കാ. ഇല്ല PT.

കാപഥം kābatham S. (കഃ) Bad road കാ'ത്തിന്ന നിന്നെ വിലക്കാത്തു KR.

കാപുരുഷൻ wretch, coward (po.)

കാപേയം kābēyam S. (കപി) as കാപേയഭാവം കളഞ്ഞു AR. Monkey nature.

കാപ്പ kāppa Syr. Outward vestment of a Nasrāṇi priest.

കാപ്പി & കപ്പി Ar. qahveh, Coffee ബുന്ന.

കാപ്പു, കാപ്പിക്ക see കാക്കുക.

കാപ്പിരി Ar. kāfir Negro; also കാഫിർ infidel, hence:

So. കാപ്പർ heathen (Nasr.)

കാപ്യഭാവം 1. S. = കാപേയം. 2. So. കാപ്യകരം Confession; കാപ്യകാരൻ penitent (Nasr.)

കാമം kāmam S. (കമ്) Desire, തിട്ടാത്തതിൽ കാ. ആധിക്യ മൂലം ChVr. love; personified: കാമൻ Amor, or കാമദേവൻ. പകൽ ക്രൂടി കാമം അനുഭവിക്ക KR. to spend even the day in pleasure. In comp. ഗ്രാമകാമൻ, വനകാമൻ etc. Bhr. liking to stay at home, to rove in the forest.

Hence: കാമകുരു (loc.) comedones.

കാമഗം going where one likes കാ'മായരഥം KR.

കാമചാരം walking according to one's own wish. കാമചാരിണികൾ f. pl. Bhr. from കാമചാരി.

കാമജം arising from lust.

കാമദം granting what is desired.

കാമധുക്, കാമധേനു a cow from which all wishes can be milked.

കാമനാശനൻ AR. Siva.

കാമപാലശ്രുപാലൻ CC. Crshna.

കാമരൂപം പൂണ്ടു AR. in any shape he chooses.

കാമരൂപി 1. handsome. 2. assuming any form at pleasure കാ'കളാം വാനരന്മാർ KR.

കാമല jaundice, also കാമില.

കാമലാഭം obtaining the wish കാ'ഭേന ചെന്നു AR. went gratified.

കാമശാസ്ത്രം പഠിച്ചീടോലാ SiPu. ars amandi.

കാമസിദ്ധി id. കാമസിദ്ധ്യർത്ഥം AR. that his desire be fulfilled.

കാമാന്തം as far as wished കാ. ഭാനങ്ങൾ ചെയ്തു AR. [civious.

കാമി, f.-നി lover മോക്ഷകാമികൾ AR.; lasdenV. കാമിക്ക to wish, love. കലം കാമിച്ചു Bhr. desiring progeny. ഉത്സവം തുടങ്ങുവാൻ കാമിച്ചു Mud. = കാംക്ഷിക്ക.

കാമില Tdbh. കാമല 1. jaundice പിത്തകാ., കുംഭകാ., മഞ്ഞക്കാ. Nid. 2. No. purblindness, white film over the eye. [vious.

കാമുകൻ lover. (ശംശാകാ. Siva) f.-കി lasci-

കാമ്യം desirable, lovely കാ'മായുള്ള ഈ മുഖം CG. [leader.

കാമന്ത്, കാമന്തി (E. command?) Master,

കാമരം kāmaram (കാൽമ.) Frame for sawing timber ആയതമഹാമരം കാ. ചെച്ചു PT. കാ. കയറുക MC. also തെണ്ടിക, തട.

കാമാട്ടി kāmāṭṭi C. Te. Bricklayer, pioneer വഴി നന്നാക്കുവാൻ 400 കാ. TR. (in Maisur).

കാമിൽ Ar. kāmil Perfection കാ'ലായശാഹിത Ti. a real martyr.

? കാമ്പലവകാശം MR. p. 192 what.?

കാമ്പു kāmbu 1. T. M. (So. കഴമ്പു) Te. കാമു C. Tu. കാവു Stem, stalk; stick of umbrella Vi. (prob. കാൻപു fr. കാൽ, കഴൽ). ആനക്കൊമ്പും വാഴക്കാമ്പും ശരിയോ prov. 2. കാണ്മു (T. കാഴ്പു, see കാതൽ) pith, pulp, inner substance (opp. പോള) കാമ്പുറവുള്ള തേങ്ങാ, ഇള നീരിലേ കാ. മൂത്താൽ; പട്ടുവാഴയുടെ ഉണ്ണിക്കാ. eatable part; അരിക്കാ. well cleaned rice grain; നെല്ലിന്റെ കാ. ഉണങ്ങിട്ടില്ല rice not yet quite ripe.—മനഃക്കാമ്പു, അകക്കാ., ചിത്തകാ. inmost mind. മുക്കണ്ണർ പാദങ്ങൾ ഉൾക്കാമ്പിൽ ആക്കിക്കൊൾ CG. meditation. 3. E. camp. ഡിപ്പുവിന്റെ കാ. TR.

കാംബോജം kāmbōjam S. A land & people in the NW., its language and produce.

I. കായം kāyam S. (√ചി) Body കായേന വാചാ മനസാ ഭജിക്ക AR. — what concerns the royal person (= ഉടൽ).

കായക്കഞ്ഞി അമറേത്തു കഴിഞ്ഞു KU. king's meal (also = കായല്പഞ്ഞി). [Travancore.

കായാടിന്നരാജാവു KM. the second Rājah of

കായസ്ഥൻ of the writer caste in Bengal. Mud.

II. **കായം** T. M. (കായുക) 1. What is pungent, chiefly assafœtida, പെരുങ്കായം, the better sort നല്ലകായം, also കറിക്കായം a med. പെങ്കായം q. v., സോമനാടികായം. So. — ശൈത്താൻറെടയിൽ കാ..ചേരുകയില്ല, കടലിൽ കാ. കലക്ക prov.

[etc.

കായപ്പുളി a condiment of assafœtida, pepper,

III. **കായം** 1. Tdbh. കാശം (aM. aT.= ആകായം) Sky. കായത്തിടിയോട്ട കടൽ പൊടിയ Pay. 2. Tdbh. കാചം f. i. പൂവും വെള്ളിയും കായവും പോം a med. 3. T. SoM. a wound. (C. Te. Tu. ഘായം). ഇതു പുണ്ണിന്നും കായത്തിന്നും നന്നു MM. V1.

കായങ്കുളം Cāyeṅculam കായങ്കുളത്തു കണ്ണൻ തന്നൂരാൻ TP. (also കായങ്കൊല്ലം).

കായൽ kayal T. M.C. (VN. of കായുക) 1. What is warm. കായല്ലുഞ്ഞി warm canji. കായലായ്നിടക്ക to have fever,= കാച്ചൽ. 2. (കയം) T. SoM. backwater, lagoon. കണ്ടുള്ള കായലും തോട്ടം അനേഷിച്ചു മത്സ്യം PT. — കായകിഴങ്ങ bulbous root of water-soldier; കായല്പുരക്കു petty merchandise; കായല്പാടം wet land. B. 3. bamboo; കായല്ലുണ്ട stalk & roots of bamboo remaining in the ground. കായല്ലൂട്ടം cluster of bamboos, കായലരി bamboo seed (med. in മരിപ്പൻ) — ഓടക്കായൽ = ഓടക്കൂട്ടം, ഓടക്കാട്ട.

കായാവു kāyāvu (T. കാചാവു) The blue flowered Memecylon tinctorium (also കളാവു, കാശം, & കാശാവു), വെള്ളകാ. med. in ophthalmia, കരിങ്കായാവു another kind. കായാമ്പൂനിറമൊത്ത Anj. കായാവിൻ പൂപൊത്ത കാർവർണ്ണൻ CG. കായാമ്പൂവർണ്ണൻ CC. Cṛshṇa.

കായികം kāyikam S. (കായം I.) Bodily. കായികസുഖവും മാനസസുഖവും Bhr.

കായിതം P. H. kāghaż, Paper, also കാകിത്ത്; (mod. കത്തു) എഴുതിക്കൊടുത്ത കൈക്കായിതം letter, ൫൦൦൦ പണത്തിന്ന് എന്നേക്കൊണ്ടു കൈക്കാ. എഴുതി വാങ്ങി TR. writ. [കാളം.

കായിൽ Mud., No., **കായിലും** MR.= കാൽ,

കായുക kāyuka T. M. C. Te. Tu. v. n. 1. To be hot, heated, ripe, feverish; വെള്ളം കാഞ്ഞുവോ, കാഞ്ഞ ഓട്ടിൽ വെള്ളം പകന്ന prov. 2. to shine. നിലാവു കായുമ്പോൾ Arb. 3. to grow dry മരം കാഞ്ഞുപോയി. to be stunted ഇപ്പോഴത്തെ മനുഷ്യർ എല്ലാം കാഞ്ഞുപോയി; കാഞ്ഞവളരുക to grow up under want & hardship. 4. തീക്കായുക to warm oneself.

VN. കായൽ & കായ്പു heat, dryness — (Caus. കാച്ചുക, q. v. & കായ്ക്ക).

കായ് kāy 5. (often shortened as തെങ്കായി, തേങ്ങ) pl. കായ്കൾ 1. Unripe or ripening fruit, chiefly plantain. കായോട്ട പഴങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്ന Bhr. 2. what is fruitlike, callosity, certain entrail (reins?) കരൾ കായ്കളിം vu. 3. a piece, Nro. = മേനി; piece of chess. മുമ്പേ നോക്കിയതിൽ ൧൦ കായി എങ്കിലും ഏറകുറവായിട്ട പറഞ്ഞു കേട്ട TR. ten more or less.

കായ്കനി fruit, rare fruit. വാനരജാതിപോലെ കാ. തിന്ന കാട്ടിൽ KR.

കായ്കറി vegetables. തന്നുടെ കായ്കറി വെച്ചു കൊണ്ടാർ CG.

കായ്ക്ക, ച്ച kaykka T. M. C. (കായുക) 1. To bear fruit, ripen. കാച്ചമരം opp. കായ്ക്കാത്തതു barren. വേണ്ടുകിൽ ചക്കപേരിന്മേലും കായ്ക്കും prov. കായ്ക്കുന്ന പിലാവു TR. കാച്ചതു a jack tree 12 years old. കാച്ചക്കായി ripe fruit. നാരകം കാച്ചും പൂത്തും ഇരിക്ക KU. തന്മേൽ കാച്ചതു മുരട്ടിൽ വീഴും prov. — also met. മാതാവിൻ മുല എന്നൊരാശയാം വിത്തു വീണു ചേതസി മുളെച്ചു പോയി ജാഗ്രമാം പ്രപഞ്ചത്തിൽ പൂത്തു കാച്ചീടും കർമ്മഫലം Sid D. 2. a M.= കാച്ചുക f. i. പാൽ കാച്ചു വെച്ചേൻ CC. കാച്ച പാൽ CG. 3. to be callous (den. from കായ്).

കാ(യി)നീർ hot water, med.

VN. കായ്പു bearing fruit (So. inferior iron).

CV. കായ്പിക്ക to bring to maturity. വിണ്ടയമായ വിളതുകി കന്മക്കക്കായ്പുളെ കായ്പിപ്പാനായി, ആശയായുള്ളൊരുവള്ളിയെ കായ്പിച്ചാൾ CG. (= she succeeded).

കായ്പണം kāypaṇam (see കാവൻ) Money settled by a Māppilla on his daughter at marriage.

കാര kāra T. M. (C. Te. ശാര from കാർ 3.) 1. A

thorny prickly shrub. കാരമുരട്ട ചീര മുളെക്കയില്ല prov. കാരക്കോലിൽ ചിതൽ പിടിച്ച പോലെ prov. (so lean). Kinds: കണ്ടൻ കാ. Canthium parviflorum, ചെറുകാ. Rh. Canth. amarum, കട്ടകാ. with long thorns, കരിങ്കാര Calophyllum flavescens (emet.), തളിക്കാ. Rh., തൊട്ടക്കാ. or ഉടരിക്കാ. Uvaria?, മനിൽകാ — & മണിലകാ. Mimusops dissecta (from Manilla), മലങ്കാ. Vangueria spinosa, വെങ്കാ. Griffithia fragrans, പറക്കാര q. v. 2. a sharp eruption on the skin (C. ഗാത്ര) = ആണി. 3. a fish V1. 4. a dish for making bread, also കാരിക, കാരോൽ. കാരയിൽ ചുട്ട അപ്പം vu.

Hence: കാരക്ക a dried date fruit. കാ. പേണ്ടുകിൽ താരം കൊണ്ടാ CG. കാരക്കായുടെ അകത്തേക്കുരു a med. (C. കാരിക്ക).

കാരക്കാട്ട a thorny jungle; N. pr. of a place കാരക്കാട്ടമ്മ, കാരക്കൽമൊ a certain low-caste poetess.

കാരകൊട്ട a kind of cricket, played with a കാരവടി a crooked staff, also കാരമണിക്കൊട്ട V2. (see വെണ്ണി).

കാരമുൾ thorn.

കാരവെല്ലും B. Momordica പാവൽ.

I. **കാരം kāram** S. (√ കർ) Making, as അകാരം what sounds a; ഓങ്കാരം etc.

II. **കാരം** Tdhh. ക്ഷാരം, ഖാരം Caustic; different salts; pungency, as of pepper (= എരിവു).

കാരകം kārakam S. (= കാരം I) Doing, agent, action; സിംഹകാരകം making one a lion.

കാരണം kāraṇam S. (caus. of കർ) Cause, motive, origin. എന്തൊരു കാ. വാരായ്വാൻ Bhr. അതിന്റെ കാരണം KU. the reason whereof is as follows, for. Vishnu is called കാരണമാനുഷൻ, — പുരുഷൻ AR. CG.

കാരണത, കാരണതാ causality.

കാരണൻ 1. author, originator, Vishnu CG. പ്രകൃതിതൻ കാരണൻ AR.; f. നാരീകാരണി AR. 2. man of authority, title of barons. കാരണരായുള്ളൊരാരണർ എല്ലാരും CG. — കാരണഗുരു V2. a disinterested teacher. opp. കായ്ഗുരു an interested one. — Generally കാരണവൻ 1. head of family, hereditary predecessor. കാരണോന്മാർ നാളിൽ തുടങ്ങി TR. since the time of my ancestors. 2. the maternal uncle. അമ്മാവൻ. 3. a title കാരണസ്ഥാനം f.i. 390 കാരണാവർ KU., in Curumbranāḍu: ന്യ ഇടവകയിൽ ക്ഷ കാരണാവർ KU. പുഴനാട്ടുകാരണോന്മാരെ അനന്തിരവർ TR. the next in dignity after the chief administrators of a temple.

കാരണികൻ V1. investigating closely.

കാരണീഭൂതൻ who is the cause (= കാരണപുരുഷൻ).

കാരണോപാധി KeiN. see ഉപാധി.

കാരൻ kāraṅ S. (കാരം I.) Doer, who has to do with, as തോട്ടക്കാരൻ, ആനക്കാരൻ, നാട്ടുകാരൻ. — fem. — കാരത്തി & — കാരി.

കാരസ്കരം kāraskaram S. Strychnos (കാഞ്ഞിരം) കാഞ്ഞിൻകുരു പാലിലിട്ടാൽ കാലാന്തരേ കൈപ്പു ശമിപ്പതുണ്ടോ CC.

കാരാ kārā S. Prison കിടക്ക വേണം കാരാഗൃഹത്തിൽ തന്നേ ഇവൻ Bhr. അവനെ കാരാഗൃഹത്തിൽ പിടിച്ചു കെട്ടിനാർ SiPu.

കാരാപ്പെട്ടി cartridge box (loc.) [KU.

കാരാമുകാരൻ N. pr. Nāyer in Curumbranāḍu

കാരാളർ kārāḷar (T. ploughmen. കാർ = കായ്വു) Workers, agents. 1. temple-servants, generally 4, placed by Urāḷar managers of temple-lands for the endower ക്ഷേത്രത്തിൽ കാരാളനായ പൊതുവാളെ ഊരാളൻ എന്ന് എഴുതി MR. 2. tenants, who hold the land for a long series of years W. 3. So. possessors of a freehold. Syr. doc.

കാരായ്മ, കാരാഴ്മ. 1, the office of a കാരാളൻ. 2. freehold V1. കാരായ്മത്തോട്ടം (or നേട്ടം) So. purchased private property. കാരായ്മ കൊണ്ടു കിടക്കുന്നു he has the title to the estate. 3. verbal agreement between Janmi & Cudiyān about their respective rights to inhabit mortgaged grounds. കാരായ്മയായിരിക്കുന്ന ഒരു ശരീരം അനിത്യം KU. (opp. ആത്മാവ് which is compared to ഊരായ്മ sacred & full property).

കാരായ്മകരി a lease under which the tenant

is not to be dispossessed as long as he pays the rent (loc.)

കാരി kāri 1. S. (കാരൻ) Doing, as പാപകാരി. 2. M. = കാരത്തി f. of കാരൻ. 3. a woodpecker (No. കാരാടൻചാത്തൻ). 4. a fish Silurus D. 5. (T. = കഴി) brackish ground. 6. T. M. (കരു, കാർ) മലകാ. a hunting deity; വയത്തൂർ കാരിയാർ etc. Sivamūrtis, കാരിയൂർ.

കാരിഷ്ടം kārišam (കാരിയം) Office of hereditary magistrate in Cōlanāḍu. Col.KU.

കാരു kāru S. Artificer, poet (po.)

കാരുകു, ന്നു kāruya 1. T. M. C. Te. To hawk, spit out as chewed betel, force up phlegm, vomit. — freq. കാക്കിക്ക No., കാക്കരിക്ക, കാക്കലിക്ക, കാപ്പിക്ക V2. (Port. carcaregar). കാക്കിച്ചു തുപ്പുക prov. —

2. to gnaw, bite by degrees അസ്ഥി കടിച്ചു കാന്നു PT. (hence കാരി 3.) — met. to fascinate മനസ്സിനെ കാ.

കാരുണ്യം kāruṇyam S. = കരുണ. Compassion, pity കാരുണ്യവാന്മാർ യിധിച്ചോരന്ന ഗ്രഹാൽ Nal.

കാർ kār T. M. C. Te. (aC. also കാഴ = കാളം) VN. of കരു 1. Darkness, black. 2. cloud = കാറു. 3. rough = കരു, കട്ട.

Hence: കാരകിൽ black Agallochum.

കാരടി club, stick (or = കാരവടി).

കാരാടൻചാത്തൻ 1. = കാരി 3. (prh. from കാരുക 2). 2. a villain കാ. നട്ടപറഞ്ഞു prov.

കാരാമ land tortoise MC.

കാരാമ്പശു B. black cow.

കാരിരിമ്പു (3) steel, or simply iron. Bhg.

കാരിൽ Rh. Vitex leucoxylon.

കാരീയം lead.

കാരുപ്പു black salt GP 73.

കാരെള്ള Sesamum Indicum.

കാരേള Ploceus baya, the weaver-bird which hangs its nest on cocoanut branches (സാരസം).

കാരോല common Ola.

കാരോൽ earthen pot or dish = കാര 4.

കാക്കാണി place of much trade or intercourse.

കാക്കാലം (2) the rainy season CG.

കാക്കുഴൽ, — ക്രുന്തൽ black hair.

കാക്കോലരി Serratula anthelmintica (കാളമേക്കി S.) also കാർകോകിൽ GP 74. കാർപൂവിലരി, കാർപോകിൽ (കാർപുകാവരിശി കാപ്പോകരിശി T. Psoralea corylifolia) even കാർപ്പോക്കലരി MM.

കാത്തുവട്ടി a medic. Sida.

കാർമുകിൽ, കാർമേഘം black cloud.

കാവ്ണ്ട black beetle CG.

കാവ്ൺൻ Cṛshna, also കാരൊളിവൺൺൻ Anj. മഴക്കാർമുകിൽവൺൺൻ Bhg. etc.

കാഴ്വണി black hair.

കാക്കിക്ക see കാരുക.

കാക്ശ്യം kārkaśyam S. Harshness, = കക്ശത, കാഠിന്യം. —

കാർക്കോടകൻ kārkōḍayaṅ (S. from കക്കോടം) 1. A serpent, vu. = ചേര. 2. a villain, rascal; also കാർപോടൻ, കാരോടൻ = കാരാടൻ.

കാർത്തവീയ്യൻ S. (കൃതവീയ്യൻ) N. pr. Prince of Mahishmati, son of Cṛtavīrya, who fought against the Brahmans & was slain by Paraśurāma, കാർത്തവീയ്യാർജ്ജുനൻ KM. Brhm.

കാർത്തസ്വരം (fine sounding) gold കാർത്തസ്വരപ്രഭേ Nal.

കാർത്തിക kārtiya S. (കൃത്തിക) The 3d constellation, the Pleiades; the 3rd day of the lunar month.

കാർത്തികം = വൃത്തികം Oct. — Nov. കാർത്തിക കഴിഞ്ഞാൽ മഴയില്ല prov.

കാർത്തികപ്പള്ളി N. pr. of a town KU.

കാർത്തികേയൻ Subramanya KR. so called because nursed by the 6 കൃത്തിക, or because wars begin in the above month.

കാർത്ത്യായിനി Kāli കാ. നിന്നെ കൈത്തൊഴുന്നേൻ CG.

കാർത്സ്നം kārtsnyam (കൃത്സ്നം) Entireness.

കാർപ്പണ്യം kārpaṇyam (കൃപണ) Niggardliness, one of the 7 ശത്രു AR.

കാർപ്പാസം kārpāsam S. = കർപ്പാസം Cotton.

കാർപ്പിക്ക kārpikka 1. = കാപ്പിക്ക V1. 2. = കാരുക f. i. കാർപ്പിച്ചു തുപ്പുക.

കാർപ്പു kārpu (T. sharpness) Fork (loc.).

കാൎമ്മണം kārmaṇam S. (കൎമ്മൻ) Magic.

കാൎമ്മുകം kārmuγam S. (കൃമുകം) Bow.

കാൎയ്യം kāryam S. (കർ) also കാരിയം 1. What is to be done = കൃത്യം, expedient, right. അവനാൽ നിണക്ക് ഏതുമേ കാ. ഇല്ല AR. thou hast nothing more to do with him. കരഞ്ഞ് എന്തിനി കാൎയ്യം Mud. what is the use of tears, പറഞ്ഞെന്തു കാ. of further talk. കാൎയ്യമായുള്ളതു ചൊല്ലി CG. good advice. കാ. എന്ന് ഓൎത്തു PT. thought it reasonable. കാ. തന്നേ it is a fact, something momentous. കാ'മായ്തന്നേ വരുന്നതോ ദൈവമേ Mud. will it turn out real? (= ഫലം) പറഞ്ഞാൽ കാൎയ്യമായും വരാ Bhr. കാൎയ്യമല്ലെന്നിട്ടുപേക്ഷിച്ചു Nal. as useless. കാത്തു നിന്നീടിലും കാ. ഇല്ലേതും CG. no use to watch. നൃപത്വംകൊണ്ടു കാ. ഇല്ലെനിക്കേതും UR. I don't care for a crown. 2. business, work, duty കാ. അറിഞ്ഞവർ ചൊല്ലിക്കൊടുക്കേണം Mud. കാ. തന്നേ പറഞ്ഞതേ ഉള്ളു only business, matters of fact. കാ. നടക്ക TR. business to be done. — office, chiefly secular (the തന്ത്രം in temples belongs to Brahmans, the കാൎയ്യം to armed Brahmans KM.) ൩ കാരണോന്മാർ ക്ഷേത്രകാൎയ്യത്തിന്നും നാട്ടുകാൎയ്യത്തിന്നും കൂടി നടപ്പാറാകുന്നു TR. have the administration of the temple property & the civil Government of the country. 3. matter. കൂലിയുടെ കാൎയ്യത്തിന്നു കല്പിക്ക TR. to give orders about. മിത്രകാൎയ്യത്താൽ മരിക്ക Mud. to die on account of a friend. — ഒരു കല കാൎയ്യത്തിൽ MR. murder case.

കാൎയ്യക്കാടു N. pr. the place (in Chōḻa?) from which Veḷḷāḷar officers were introduced KU.

കാൎയ്യകാരണഭേദം KumK. distinction between creator & creatures.

കാൎയ്യക്കാരൻ agent, officer, minister; of such Chēraman P. had 12, Perimpaḍappu 72, Tāmūri 4 (അച്ഛൻ, ഇളയതു, പണിക്കർ, പാറനമ്പി).

കാൎയ്യക്കേടു, കാൎയ്യക്കുറവു fault, disappointment. കാരിയക്കേടുകൾ ചൊന്നതു CG. recital of losses — കാൎയ്യക്കുറവുള്ളവൻ VyM. who has a bad case.

കാൎയ്യപുരുഷൻ minister കാ'നെ ഉണ്ടോ വരുത്തുന്നു Mud. = മന്ത്രി.

കാൎയ്യബോധം discernment, cleverness in settling affairs കാ. ഇല്ലാത്ത ജന്മക്കാരത്തി MR., so കാൎയ്യശീലം ഇല്ലാത്ത സ്ത്രീ MR.

കാൎയ്യമാക്കുക to execute അവൻ ചൊന്നതു ഞാൻ കാ'ക്കേണം CG. അതിനെ കാ'ക്കി V2. ratified.

കാൎയ്യംപറയുന്നവൻ agent. കുറുങ്ങോട്ടു കാ'ർ TR. Curungōṭṭu's guardian.

കാൎയ്യസാദ്ധ്യം, — സിദ്ധി success. There are 3 കാൎയ്യസിദ്ധികരങ്ങൾ, viz. ദാക്ഷിണ്യം, മനസ്സിൻ പരാജയം, അനിൎവ്വേദം KR. 4. കാൎയ്യസിദ്ധി ഉണ്ടു VyM. he has gained the case.

കാൎയ്യസ്ഥൻ officer, employer; attorney, advocate.

കാൎയ്യാകാൎയ്യം fact & fiction; good & bad.

കാൎയ്യാദി duties അമ്പലത്തിലേ കാൎയ്യാദികളെ നോക്കി വരുന്ന കാൎയ്യസ്ഥൻ MR. സംസ്ഥാനത്തിൽ പല കാൎയ്യാദികളും വിചാരിക്ക TR.

കാൎയ്യാൎത്ഥം adv. for business' sake.

കാൎയ്യാൎത്ഥിയായിവന്ന നരൻ VyM. petitioner.

കാൎയ്യാവ് So. prop, support, butt.

കാൎശ്യം kārśyam S. = കൃശത, Leanness കാ. വന്നു KR. [സ്വരൂപൻ Nal.

കാൎഷ്ണ്യം kārśṇyam S. (കൃഷ്ണ) Blackness, കാൎഷ്ണ്യ

കാറ kāṟa T. M. Collar of gold or silver worn by Māpḷichis & fisher women; in Palg. a kind of silver or gold neck-ring worn by boys of higher castes. കാറകമ്പി, കാറകാല്മണി Pay. കൈക്കാറ bracelet V2.

കാറു kāṟu Te. C. M. = കാർ 1. Darkness കാറോടു വേറാം മണികൾ പോലെ CG. lose their splendour like gems taken out of darkness. 2. cloud കാ. കൊൾക്ക, എടുക്ക, മഴക്കാർ വെക്ക etc. മിന്നലും മഴക്കാറും Nal. കാറും കറുപ്പും, കാറുമ്പുറത്തേവെയിൽ prov. കാറൊത്തവൎണ്ണൻ Crishṇa CC. മുഖം കാ. കെട്ടിപിടിച്ച പന്തിയിൽ cloud on the face.

കാറുകാൽ V1. a certain bird, also കാറുവാൻ, കാറാൻ MC 49. Aedolius malabaricus. Jerd. വെള്ളക്കാ. pagoda sterling. D.

കാറൊട്ടുക (loc.) to bandy.

കാറോടൻ = കാൎക്കോടകൻ 2.

കാറുക, റി **kāṟuya** T. M. 1. To grow stale, rancid (= കർ, കന) കാറുന്നു ചെന്നാൽ നെഞ്ഞുകലിക്കും; നെയ്യുടെ കാറൽ (VN.) കഴിക്കെ etc. തല കാറുക a kind of പുകച്ചൽ. 2. to have a distaste, to retch, spit. = കാരുക. കാറി തുപ്പുക VyM. to hawk phlegm, to spit at one. തൊണ്ട കാ. asthmatic respiration.

കാറുവാറു H. P. **kārbār** (= കാര്യഭരം) Business, എനിക്ക എന്തു കാ. how much trouble! also കാവ്വാറു Ti. [from കാറുക.

കാറൊക്ക **kāṟeka** So. Unripe fruit, = കരിക്ക

കാറ്റു **kāṯṯu** T. M. (= കാല്വു from കാൽ T. Te. C. wind) 1. Air, wind കാ. കൊണ്ടു നടക്ക, കാ. ഏല്ക്ക to take an airing. വാതരോഗി കാ. ഏല്ക്കാതിരിക്ക med. കാ. അടിക്ക, വീശുക (ധൂളിക Vi.) wind to blow, ശമിക്ക, തളരുക, അടങ്ങുക to abate. കാറ്റത്തിട്ടുക to air, winnow (= തൂറുക). കാറും മഴയും bad weather, കാറും കോളും a heavy sea. — met. ഉള്ളിലേ തീക്ക കാറായ്ന്നു CG. inflamed still more her grief. — favorable time കാ. നന്നെങ്കിൽ കല്ലും പറക്കും prov. 2. breath, life കാറേയും കൂട കൂടിച്ചു CG. out of Pūtana's breast. — a spirit അവനിൽ കാ. കൂടി is possessed. അവന കാ. ഉണ്ടു is crazy. 3. = പാത്തു, കാച്ചു Catechu. [kite.

Hence: കാറാടി what moves in the wind, paper-

കാറിനാശകൻ Bhr. Bhīmasēna.

കാറുതക്കം fair wind.

കാറുവായ്, കാറ്റൊഴിവു current of wind.

കാറ്റേറാല 1. fire-fan, winnowing fan. 2. cocoanut branches laid over a grass roof to secure it against the wind.

കാല **kāla** Vi. Heckle for dressing flax.

കാലം **kālam** S. (T. കാൽ 4.) 1. Time, season (വൎഷകാലം opp. വേനിൽകാലം) — കാലത്താലേ നാശം prov. in process of time. കാലത്തു early. കാ. തോണി കടവത്ത് എത്തും, കാലമുഴഞ്ഞാൽ prov. കാലത്തു വെടി പൊട്ടുമ്പോൾ പോകാം TR. morning gun. കാലത്തു വാരായ്കകൊണ്ടു ലഭിക്കാഞ്ഞു Nal. not in time. ശോകങ്ങളിൽ നരികളിം കാലത്തു പെരും Bhr. at the right time. — adv. ആ കാലം then. അതു കാലം, ഇതു കാലം = അപ്പോൾ, ഇപ്പോൾ Mud. ആ നിലം എന്റെ കാരണോന്മാർകാലം ജന്മം TR. ആയും കാലേ ചെയ്തു ചായും കാലം കാണാം prov. 2. year. ഒരു കാലത്തെ അനുഭവം yearly revenue. മുക്കാലം, രണ്ടു മൂന്നു കാലമായി പാത്തിരുന്ന doc. കാ. തോറും ഉള്ള അടിയന്തരിവസം TR. കാലത്താൽ yearly. 3. tense, as ഭൂതകാലം, വൎത്തമാന., ഭാവി. 4. = കാലൻ time, personified as fate & death.

Hence: കാലദോഷം unseasonableness, misfortune.

കാ. വന്ന സമയം TR.; = ഗ്രഹപ്പിഴ (superst.)

കാലക്രമം course of time (also കാലഗതി) കാലക്രമേണ മരണം prov.

കാലക്ഷയം waste of time Vi.

കാലക്ഷേപം spending time, delay. ഇവിടെ എന്റെ കാ. നടക്കും shall stay here. സല്ലാലക്ഷേപം being well occupied — കാ. എങ്ങനെ കഴിക്കുന്ന jud. livelihood. (also വാണിഭം ചെയ്തു കാലം കഴിച്ചു Mud.)

കാലഗതി: കാ. കൊണ്ടു ലോകൎ പോലും നശിക്കും Bhg. course of time.

കാലദാനം offering to ward off death.

കാലദോഷം misfortune. നമ്മുടെ കാ. കൊണ്ടോ TR. എന്നുടെ കാ. Nal. (exclamation) fate.

കാലധൎമ്മം പ്രാപിക്ക Bhr. to die.

കാലൻ 1. death personified, Yama described as മുണ്ഡനായി കരാളവികടനായി പിംഗലാക്ഷനായി AR. കാമം കാലൻ prov. കാലന്റർ ശമിച്ചു KR. കാലമ്പുരി പുക്കു Mud. died. കാലനെ നക്കി CG. killed. 2. destroyer ക്രൂടലർ കാലരായുള്ളൊരു നിങ്ങൾ KR. എന്റെ കാലൻ deadly enemy. ആർ ഇവന്റെ കാ. CG. who killed him? (a lion). പാറലർ കാലന്മാർ, ദുൎജ്ജനകാലൻ Bhr.

കാലപാശം the noose of death; കാലപാശാനുശാസനൻ dead. [പ്പൊലു etc.

കാലപ്പലിശ VyM. yearly interest; 10 കാലകാലപ്പുഴക്കം lapse of time, antiquity.

കാലഭേദം. change of seasons, favorable or unf. season. കാ. കൊണ്ടു വിളയ്ച്ചതും വന്ന TR.

കാലമാക to be ready, also കാലായി — കാലമാക്ക to prepare, also കാലാക്കി.

കാലംകണ്ടവൻ experienced V1.

കാലംകഴിക to die. ഇരിവരും കാ'ഞ്ഞാൽ VyM. അവരവരേകാ'ഞ്ഞു TR. when both had died.

കാലംചെയ്ക to die (f.i. bishops V1.)

കാലവശനാക to die. Brhm. കാലവശഗതൻ Bhr. dead.

കാലവിചാരം കഴിക്ക arbitration among Brahmans in case of adultery etc.

കാലസംഖ്യ date. കാ. ചെക്കാതെ MR.

കാലഹരണം വരുത്തി MR. = താമസം.

കാലാകാലങ്ങൾ good & bad times.

കാലാനലപ്രഭം KR. blazing like Kāla's (4) fire.

കാലാന്തകൻ = കാലൻ 1. കാലാന്തകോപമൻ Mud. inexorable.

കാലാന്തരം lapse of a period, another time.

കാലാവധി term, instalment എഴുതി തന്ന കാ. കഴിയുന്നതിന്റെ മുമ്പേ TR.

കാലേ (Loc.), കാലമേ in time, early (= കാലത്തു) കാലേ വിചാരിക്കിൽ VetC. if one consider betimes.

കാല്യം daybreak, = ഉഷസ്സ് po.

കാലായം kālāyam (കാൽ) 1. Swiftness of foot. കാ. ഏറുന്ന കാലാൾപ്പടകളും Bhr. 2. exact measure of height or depth. കാ. കണ്ടവൻ an accurate, subtle observer.

കാലായി 1. place of stubbles. കാ'യിലാമ്മാറു ചെന്ന പെറുക്കിയ നെല്ലുണ്ണി Bhr. കാലായിൽ പറിക്ക to glean after reaping or cropping. കാലായ്പെറുക്ക് (So. also പിടിത്താൾ പെറുക്ക) gleaning after reaping. — വാഴക്കാ. place where plantains stood. 2. second cultivation of a rice-field. കാലായ്പുറം, കാ'യ്നിലം opp. അരിരിനിലം Arb.

I. കാലി kāli T. M. (C. കാലഫ. കാൽ) 1. Cow, cattle. കന്നുകാലി — പലകാലികൾ മേച്ചു CC. കാ. കെട്ടി കറന്നു Brhm. കാലിപൂട്ടി MR. ploughed. മാമരമൊരും ഉലച്ചുൽപെട്ട കാലികളും RC. 2. she-buffalo കാലിത്തയിർ, — നെയ്, — യാല etc. (see ഉവർ.) [vacant, as office.

II. കാലി Ar. khāli Empty; without employ;

കാലുക, ന്നു kāluya T. SoM. To vomit (= കാരുക, കാറുക) വിഴുങ്ങുകയും കാലുകയും MC. —. VN. കാല്വ vomiting, also oozing out.

കാലുഷ്യം kāluṣyam S. Turbidness = കലുഷഭാവം, esp. irritation. കായ്വും പറയുമ്പോൾ കാ. പറയല്ലേ prov. കാ'മുള്ളോരുള്ളുമായിട്ട തല ചൊറിഞ്ഞു നിന്നാൻ CG.

കാൽ kāl 5. (കഴൽ) 1. Foot, leg. കാലു രണ്ടായുള്ളോർ Bhr. bipeds. കാലാലേ വന്നവൻ കാരണവൻ prov. on foot. മുന്നിലേ കാല്ലിടും പിന്നിലേ കാല്ലിടും Nal. (of a horse). മന്നവന്മാരെ തന്നുടെ കാക്കലാക്കി Bhr. subjected. നിങ്ങളെ കാല്ക്കൽ വരാഞ്ഞതു TR. wait on you. കാലററം നടക്ക V2. on tiptoe. കാലും മുഖവും കഴുക euphemist. = ശൌചം. 2. stem (കാമ്പു) pillar, ആയിരക്കാൽ മണിമയമണ്ഡപം KumK. 1000 കാല്കുവള്ളിയിട്ടു (in planting pepper) prop — cause. — cross-beams, ribs of ship — water-channel വാസ്തുകാൽ. തോക്കിന്റെ കീഴ്കാൽ കൊണ്ടു കത്തി TR. buttend. 3. quarter, hence മുക്കാൽ $\frac{3}{4}$, അരക്കാൽ $\frac{1}{8}$; കീഴ്മാൽ $\frac{1}{1280}$ CS. — place in general, hence Loc. അതിങ്കൽ, അവങ്കൽ. — esp. site ഒഴിഞ്ഞ സ്ഥലം കാൽ തന്നേ No. കാലും കളവും വെടിപ്പാക്കി in harvest. കാലും തോലും KU. two old Royal prerogatives (കാൽ a temple-tax?). 4. time (= കാലം) esp. ഒരുക്കാൽ, ഒരിക്കൽ once; യാതൊരിക്കൽ AR. wherever; ഒരുക്കാലും ഇല്ല Bhr. never.

Hence: കാലടി sole of foot (ഉള്ളങ്കാൽ), footstep നാലഞ്ചു കാ. ചെച്ചു ചെന്നണഞ്ഞു CG. ② കാ. മുമ്പോട്ടു ചെന്നു SiPu.

കാലറുക്ക to castrate, = കാൽ കെട്ടുക.

കാലാണി ankle; corn on a toe.

കാലാൾ foot soldier (also കാലാൻ, കാലാളി V1.) കാലാൾപത്തി Bhr. infantry. കാ'പ്പട Mud.

കാലിണ both feet.

കാല്ക്കുന്നി the demarcation of a parambu, including beyond its limits half of the surrounding paths or lanes പള്ളിപ്പറമ്പത്തേ കാല്ക്കുന്നിയോളം TR. doc.

കാല്ക്കുപ്പായം, കാൽച്ചട്ട trousers.

കാല്ക്കുത്തൽ കിടക്ക to lie with the feet drawn up.

കാൽകെട്ടി വീഴിക്ക to trip one up. കാൽകെട്ടിയ മൂരി V2. gelded (No. contr. കാക്കെട്ടിയ).

കാല്ക്ഷണം the fraction of a moment KR.

കാല്ച്ചിലമ്പോശ CG. tinkling of foot-trinkets.

കാ(ൽ)ച്ചുവട്ട footstep കൃഷ്ണന്റെ കാ. ആരാഞ്ഞു CG.

കാൽച്ചെററ webfoot; cere MC.

കാലുള foot-fetter or ornament.

കാലുളിർ, കാലുാർ foot (hon.)

കാല്നട 1. കാ. യായി going on foot. കാ. പൂണ്ടു നടക്ക CG. യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന പടി കാ. യായുള്ളതും KR. 2. ഇത്ര കാല്നട so much cattle (hence കാലി). 3. diarrhoea = അതിസാരം V2.

കാൽപന്തി the step of a climber (as in wells).

കാൽപിടിക്ക a client to prostrate himself at a superior's feet, കാൎയ്യത്തിന്നു കഴുതക്കാൽ പി. prov. ആരുടെ കാ'ക്കേണ്ടു ഭാരാൎത്ഥമായി SiPu. എന്റെ കാ'ക്കേണം TR. beg pardon. എന്നാൽ തങ്ങളെ കാലും പിടിച്ചു സലാം humble greeting to you (= കാല്ക്കൽ വീഴുക).

കാൽപെരുമാററം walking കാ. കേട്ടു.

കാൽമടക്കം to ease nature, = ബാഹ്യം.

കാൽവിരൽ toe.

കാവട്ട kāvaṭṭa T. M. A fragrant grass, Andropogon Schoenanthus, also കാവിട്ടപ്പുൽ V1.

കാവതി see കാവിതി under കാവു.

കാവത്തു (loc.) = കാത്തു 2. a large yam. ആ പത്തും കാവത്തും കുറെശ്ശേ മതി prov.

കാവൻ P. kābīn; Marriage settlement, (registration of a Māppiḷḷa marriage കാവൻ എഴുത്തു).

കാവർ Ar. qāfir, see കാപ്പിരി Infidel.

കാവൽ kāval 5. (VN. of കാക്കുക) Custody, guard, prison കാവലിൽ ആക്കി (or നില്പിച്ചു) വിസ്തരിക്ക TR. criminals — അവർ കാവലായി TP. watched. ദാസരെ കാവലുമാക്കി CG. set to watch. വീരരെ കാ. വെച്ചു, അവർ കാ. ഉള്ളതു KR. ചിറക്കൽ കാ. കിടന്നു MR. guarded the tank, so കാ. നില്ക്കു vu.; കാവല്ക്കു നാലു പുറത്തും ആളാക്കുക Mud.

കാവലാളി, കാവല്ക്കാരൻ guard, village watchman.

കാവല്പാടു temple of Kāḷi, Ayappan, etc. (= കാവു 2.)

കാവല്പുര watch-house, കാവല്പാള prov.

കാവല്ഫലം 1. remuneration for protection of land, claimed by the chief inhabitants. 2. share of watchman (in grain).

കാവൽമാളിക watch-tower V2.

കാവളം kāvaḷam Sterculia Balangnas Rh.

കാവി kāvi 5. (കാവു 3.) Red ochre, also കാവിമണ്ണു GP. മങ്കൊവി Indian reddle. = കാഷായം.

കാവിക്കല്ലു Armenian bolus ചന്ദനം കാ'ല്ലും MM. also പൂങ്കാവി.

കാവിവസ്ത്രം a mendicant's red dyed cloth.

കാവു kāvu (T. കാ. fr. കാക്കുക) 1. Inclosure, garden. പൂങ്കാവു, grove പൂമരക്കാവു f. i. കണ്ടകാവുകൾ തോറും Bhr. 2. inferior fane, holy enclosure അയ്യപ്പൻ പല കാവുകളിൽ അധിവസിച്ചു (huntg.), അടിയാരെ കൂട്ടി ഇളന്നീർ കാവു കെട്ടിക്ക TP. temporary fane. കാവൂട്ടു കാണ്മാൻ പോയി TP. കാനത്തൂർ കാവിൽ ഊരായ്മക്കാർ TR. 3. T. C. black spot on forehead ("what preserves") മൈകാവുംമിഴിയാൾ RC. 4. a Brahman girl of 8 years B. 5. split bamboo with ropes suspended from each end for carrying burthens. പത്തുക്കാവ് 10 burdens, as measure.

Hence: കാവടി 5. (T. also കാവുത്തടി) = കാവു 5., esp. a more or less adorned pole of a peculiar description with offerings dedicated to Subrahmanya f. i. കോഴി —, പാൽ —, മീൻകാവടി; also religious mendicant's pole taken from house to house.

കാവടിക്കാരൻ Cowri cooly; men that bring contributions to temple feasts (So. കാവണ്ടം loc.)

കാവുക, വി T. M. to carry on a pole, also കാവിക്ക, കാവിച്ചു കൊണ്ടുപോക; hence കാവുന്ന കൂട്ടർ = കാവടിക്കാർ.

കാവിതി (T. servant = വിധി കാക്കുന്നവൻ) also കാവതി, കാവുതിയൻ barber, esp. of Tīyar. f. കാവതിച്ചി TR. — ശ്രുദ്രകാവുതി higher class (40 in Taḷiparambu), വളിഞ്ചിയൻ (275 in Taḷip.), തീയക്കാവതി (121 in Taḷip.), തച്ചക്കാവുതി (13 in Taḷip.), നാവുതിയൻ (500 in Taḷip.).

കാവതികാക്ക carrion crow MC.

കാവേരി kāvēri S. (T. also കാവിരി, from prec. & ഏരി or ഇരി) N. pr. a river.

തലക്കാവേരി (& തലക്കാവിരി) its sacred source കുടക മഹാക്ഷേത്രം ത. കാശിക്ഷേത്രസമം TR.

കാവേരിപ്പട്ടണം N.pr. an old emporium at the river's mouth. Pay.

കാവ്യം kāvyam S. (കവി) 1. Poetry; a shorter poem. ദിവ്യകാ'ത്തെ പറഞ്ഞിടേണം PT. utter an oracle. 2. So. heathenism; also കാവ്യത്ത്; കാവ്യർ (f. കാവ്യത്തി) the heathen = കാവർ.

കാശം kāšam (T. കാചം = കായാവു q. v.) കാശപ്പൂ എന്ന പോലെ നരച്ചു പെഴുത്തുപോം KR. കാശത്തോട് ഏശിട്ട പേശുവാൻ പോരും ഇക്കേശം CG.

കാശി kāši S. (കാശ് to shine) N. pr. of a tribe and of its city, Benares കാശിരാമേശ്വരപര്യന്തം രാജ്യം കുമ്പഞ്ഞിഭോട്ടകളോ ആകുന്നു TR. കാശില്യാത്രപോൻ കാശിക്കു പോകേണ്ട prov. കാശിക്കുപ്പി vu. = കാചകുപ്പി.

കാശു kāšu T. M. (Te. C. കാസ്) 1. Gold (കാഞ്ചു T. to shine = കാശ് S.) ആൾക്കാശു Syr. doc. a coin, Venetian V1. 2. വില്ലാശു, വില്ലിട്ടകാശു a ducat V2. 2. the smallest copper coin ചെമ്പുകാശു, also ഒരണയക്കാശു V1. ഒരു കാ. കിട്ടാ CC. ഒരു കാശുവീശവും കൊടുക്കാതെ not a single cash. പണം കാശു പിരിക്കുന്നതും ഉണ്ടു TR. money is collected by driblets. കാശരക്കാശു നല്ല SiPu.

കാശുകാമ്പിൽ (see കാവൻ, കായ്യണം) money settled by a Māppiḷḷa on his wife.

കാശുതാലി necklace, esp. of Brahm. women മാലയും വലുകാശാലിയും SiPu.

കാശുമാല necklace of gold coins.

കാശ്മല്യം kāšmalyam S. Wickedness. ഭവാനെ കാശ്മല്യകാലം കഴിഞ്ഞു Nal. misfortune.

കാശ്മീരം Cāšmīram S. (കശ്മീരം) N. pr. The country of shawls; കാശ്മീരനാഥൻ Mud.

കാശ്യപൻ Cāšyapaṅ S. N. pr. One of the 7 Rishis. BrhmP.

കാശ്യപി earth. Bhg.

കാഷായം kāšāyam S. (കഷായം) A Sanyāsi's coloured cloth കാ. ധരിച്ചു PT. = കാവി.

കാഷ്ഠ kāšṭha S. Orbit, station. measure of time (മുപ്പതു തുടിക്കൊരു കാഷ്ഠയും Bhg 1.); region (= ദിക്ക).

കാഷ്ഠം kāšṭham S. 1. Wood, stick (= കട്ട?). കാഷ്ഠവാശം obstinacy V1. 2. M. also കാഠം dung, excrements; കാഷ്ഠവും ചണ്ടിയും prov. sweepings, see കാട്ടം, hence:

denV. കാഷ്ഠിക്ക to go to stool നായ്ക്കു കാഷ്ഠിപ്പാൻ മുട്ടം prov.

കാസം kāsam S. Cough. കാസം അന്നേ ചൊന്നാൻ VetC. without hesitation. [a cough. കാസഘ്നം & കാസനാശനം GP. what removes

കാസാരം kāsāram S. Pond കാസാരവെള്ളം RS.

കാസീസം kāsīsam S. Sulphate of iron കാസീസകാഞ്ചനരൂപ്യതാമ്രങ്ങളിം AR. (prh. = സീസം).

കാഹളം kāhaḷam S. Trumpet കാ. ഓതിനാർ. — vu. കാളം Tdbh. Cāma കോകിലനാളമാം കാളം വിളിപ്പിച്ചു CG.; Cāma's വെള്ളിക്കാലം ഉത്ഥം, ആദിത്യകാളത്തിൻ നാളമ്പോലെ CG. (cock's crow). കൊട്ടം നടത്തും കഴുക്കിളികാളിയും VilvP. — met. അതിന്നു കാ. ചെച്ചിരിക്കുന്നു he is quite prepared for, bent upon.

കാള kāḷa T. M. (കാളിക 2) Bull, bullock കാ. കൂട്ടുക to plough. കാള ഉണ്ടെങ്കാന്നം പെറു CG. ചില കാളപ്പുറത്തു സാമാനങ്ങൾകൊണ്ടു പോയി TR.

കാളക്കളഭം bull calf കാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടാം PT.

കാളക്കളി 1. bullfight V1. 2. (കാള കളിപ്പിക്ക) 2. idling about കാളകളിക്കാരൻ B.

കാളക്കിടാവു bull calf.

കാളക്കൊമ്പുകൊണ്ടുള്ള കലശം KR. bull's horn.

കാളപ്പശു (perhaps കാളം q. v.) കൊള്ളുന്നതൊരു കാളപ്പശുവിനെ PT. cow.

I. **കാളം kāḷam** S. Black (= കാർ, C. കാഴ്) കാളമേഘം, hence:

കാളകണ്ഠൻ the black-necked Siva.

കാളൻ 1. a demon മഹാകാളൻ. 2. a kind of curry (കാളിക 1.), മോര്കാ.

കാളന്തോക്ക heavy gun KU., mortar V1.

കാളകൂടം a poison ചോറിൽ കാ. കൊടുത്തു Vil.

കാളരാത്രി last night, the end of time.

കാളവായി T. So. stove, furnace; (loc.) brick- & lime-kiln, arch of bridge.

കാളാഗ്നി = കാരകിൽ.

കാളി a form of Durga കാളി ചിരിച്ചു കാണാകന്നു AR. bad omen. — pl. പിശാചാടികാളികൾ ക്രൂദ്ധിഗണം Brhm 8. — കാളിയും ക്രൂദ്ധിയും ചോരയിൽ കേളിയാടി ChVr. കാളിപ്പല്ലു tusk, formidable tooth V2. [ൻ്റെ CG.

കാളിമ blackness മേളം കലന്നൊരു കാ. പൂ

കാളിയൻ black serpent CC.

II. കാളം 1. see കാഹളം. 2. fishing hook to catch alligators V2. & No M. കാ. വൈക്ക to lay baits for alligators.

കാളടി (loc.) soup, broth as of fowls.

കാളാഞ്ജി **kāḷāñji** 1. T. M. C. Te. (കാളം trumpet) A large spittoon, പിടിച്ചു കാ. KR. കാ. ഏന്തുക Sk. കാമന്റെ പൊന്മയമായുള്ള കാ. നീള പിടിച്ച പോലെ CG. (comp. to പാടലം flower) പൊൻകാ., വെള്ളിക്കാ. KU. 2. gold or silver tassel in trumpet form.

കാളാമുണ്ടം **kāḷāmuṇḍam** B. Plantain stem.

കാളിന്ദി **kāḷinḍi** S. Yamuna, springing from Calinda mountain.

കാളുക, ളി **kāḷuya** 1. (T. കാഴ, Te. കാലു to be sharp) To burn, flame കാളുംവഹ്നി CC. കത്തി ക്കാളുന്ന കാട്ടുതീ KumK. വയറിനു കാളുന്ന of hunger. കാളുന്ന മോഹപരീതനായി PT. 2. No. to bawl, cry = ആളുക. A Mantram is prescribed അലറിക്കാളുന്നതിന്നു എഴുതിക്കൊടുക (mantr.) VN. കാളൽ 1. high flame, love-fever. 2. bawling കാ'ലും വിളിയും കഴിച്ചു jud. വെടിയും കാ'ലും കേട്ടു MR. (= വൈരം).

CV. തീപ്പിടിച്ചൊക്കവേ കാളിച്ചു RS.

കാൾ കാൾ 1. (fr. prec.) കാൾ എന്ന ക്രൂട്ടിനാർ ബാലകന്മാർ cried CG. 2. = കാണിൽ; കാളം see കാണുക.

കാഴ് **kāḻ** T. see കാതൽ, കാമ്പു.

കാഴ്ച, കാഴ്മാൻ see കാണുക.

കിം **kim** S. (neutr. of ka) What? f. i. കിം കരോമ്യം AR. what shall I do.

കിങ്കരൻ (doing any thing) servant.

കിഴുണൻ, കിംക്ഷണൻ, കിങ്കണൻ, കിങ്കേവൻ AR. people, who make light of debts, moments, small things, God. കിംക്ഷണന്മാർക്കു വിദ്യ ഉണ്ടാകയില്ല AR.

കിംവദന്തി "what do they say?" a rumour = ശ്രുതി f. i. ഞാൻ ഇന്നൊരു കിംവദന്തിയും കേട്ടേൻ Bhr.

കിംശുകം = പലാശ (കിംശുകനിറം KR. red).

കിക്കട്ട **kikkaṭṭu** (aC. കിഴ്ട്ട fr. കിൽ = ചെറു, കട്ട) N. pr. district south of Coḍagu TR.

കിക്കിളി **kikkiḷi** Tickling, titillation, കി. കൂട്ടുക., കത്തുക, also den V. കിക്കിളിക്ക to tickle.

കിങ്കരൻ **kiṅgaraṅ** S. (see കിം) Servant.

കിങ്കിണി **kiṅgiṇi** S. & കിങ്ങിണി (T. കിങ്കിണി from കിണുങ്ങു) Little bells, ornaments made of such. കനക കിങ്കിണി വളകൾ Anj. അരയിൽ കി. യും നിറെച്ചു ചാത്തി CC. പൊന്മണി കി. SG. കി. തന്നൊലി പൊങ്ങ CG. from infants playing. കി. കിലുങ്ങുന്ന V1.

കിങ്ങു **kiṅguṟu** (onomatop.) Infants' babble, interpreted as demand for Canji; a pap, mixture of rice & sugar.

കിച്ചുകിച്ചു **kiccukiccu** T. Beng. M. Chirp (C. Tu. T. fire).

കിച്ചടി a kind of curry (Beng. ഖിച്ചഡി).

കിഞ്ചുക C. Te. M. to squeak, beg (see കെഞ്ചുക).

കിഞ്ച **kiñja** S. (കിം + ച) Moreover.

കിഞ്ചന, കിഞ്ചിൽ somewhat (po.) f. i. കിഞ്ചിൽ ജ്ഞതാപം opp. സുജ്ഞതാപം; കിഞ്ചിൽ കിഞ്ചിൽ by little & little. Brhmd.

കിഞ്ജല്കം **kiñjalkam** S. Filaments of lotus (= അല്ലി) പദ്മകിഞ്ജല്കസമം AR.

കിട **kiḍa** T. M. 1. (കിട = കിട്ട) Approach, match, equality; kind, class. അവളോട് ഇവൾ കിടയാകയില്ല; ആ കിടയിൽ ആരും കാണുകയില്ല none like him. ചെറുകിടയിൽ among the young. ചെറുകിട കച്ചോടം petty merchandise. 2. (T. couch) layer, bank, mound, പുഴയിൽ കിടക്കെട്ടി Palg. a temporary dam across a river during the hot months. Also what lies, remains. കീഴ്കിട the balance of the last & കീഴ്കിടപ്പു V1.

കിടക്ക, ന്നു T. M. 1. To lie, rest, dwell മരിപ്പാൻ കിടക്കുന്നവൻ, ചത്തുകിടക്കിലേ ഒത്തു കിടക്കും prov. വെള്ളത്തിൽ കിടക്കുന്നവർ Bhg. fish. കഴുത്തിൽ കിടന്ന പൊന്മാല Mud. കരത്തിൽ കി. കങ്കണംSiPu. worn. കിടക്കട്ടേ let it be, never mind. പടസമയത്തു ചില കണ്ടം കിടന്നുപോയതു TR. were left uncultivated. മീനത്തിൽ കിടക്ക MR. 2. auxV. to be sure, to be left എഴുതിക്കിടക്കുന്നു stands written. അതിന്ന് എങ്ങളെ ആക്കി കിടക്കുന്നു Bhr. we are charged to. തന്നു കി. is given over. ഈ ഉപദ്രവങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു കിടന്നുപോയാൽ TR. if such excesses be left unredressed. മുട്ടിക്കിടന്നോരു യാഗത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ AR. interrupted; Palg. = ഇരിക്കുന്നു f.i. പോയ്ക്കിടക്കുന്നു etc.

കിടക്ക bed, bedding കി. യിൽ ഇരുത്തി TP. കിടക്കപ്പായി, — പുര; കിടക്കപ്പുരെക്കള്ളിലേ ക്കോപ്പു SiPu.

CV. I. കിടത്തുക to lay down, put to sleep, മുടിത്തു കിടത്തി ഊഴിതന്മേൽ RC. laid prostrate. നിലം കിടത്തിക്കളഞ്ഞു TR. forbid cultivation. അതിർ തൊട്ടപിശകി നിലത്തെ കിടത്തി VyM.

II. കിടത്തിക്ക f.i. പീടികെക്കു കൊണ്ടുവന്നു കിടത്തിച്ചു (jud.) had the wounded person laid down. പാത്തിയിൽ കി. TP.

VN. I. കിടത്തം place & time of lying ക്ഷോണിയിൽ കി. KR.

II. കിടപ്പു 1. lying, situation. കിടപ്പായി confined to bed. വായുവിന്റെ ദീനത്തിൽ കിടപ്പിലായി MR. മരത്തിന്റെ താഴേ കൊഴിഞ്ഞു കിടപ്പുള്ള മയിൽപീലികൾ Arb. 2. remainder, on hand, അസാരം പണം ചില്ലാകാറിയിൽ കിടപ്പുണ്ടു TR. is still due. ഫാറാനെല്ലിന്റെ കിടപ്പു കണ്ടം the remaining ricefields (or foll.). 3. left uncultivated നിലം നടപ്പോ കിടപ്പോ MR. കണ്ടംകിടപ്പു തരിശായ്നശ്വാൻ സംശയം TR. പടന്നകൾ കിടപ്പായി TR. disused, neglected.

കിടങ്ങു kiḍaṅṅu T. M. 1. Trench, ditch കോട്ടയുടെ കിടങ്ങുതുള്ളി SitVij., Bhr. കി. കൾനിരത്തി Brhm. — rampart, stonewall; court (= പ്രാകാരം), ശവക്കിടങ്ങു burial ground. 2. (C. Te. ഗിഡ്ഡംഗി) prison, outhouse, "Godown" (Port. gudam). 3. Coronilla aculeata Rh.

കിടയുക kiḍayuya T. M. (കിട) 1. To knock against, quarrel (C. ഗെടിസു); to be found or obtained അടൽ കിടെന്തരക്കവീരർ RC. 2. sound of water, falling into a dying man's throat. No.

VN. കിടച്ചൽ meeting, quarrelling.

കിടെക്ക T. So M. to be obtained; engage in അടൽ കിടെത്താൻ അന്നമാൻ ചെമ്പമാലിയോടു RC. — എനിക്കു കിടെച്ചു Palg. = കിട്ടി — (loc.) കിടയിക്ക to get.

കിടാരം kiḍāram (T. കടാരം, S. കടാഹം) Caldron, boiler ചെമ്പുകിടാരങ്ങളിൽ കിടത്തീട്ടു തീതട്ടി നിറുന്നാർ CG. (in hell). കിടാരത്തിൽ ഇട്ട വഗുകം Stuti.

കിടാരൻ kiḍārañ NoM. Workman in leather (64 in Talip.) = തോല്ലൊല്ലൻ.

കിടാവു kiḍāvu T. M. (better കടാ T. C. fr. കട്ട) 1. Male of cattle, young & vigorous (fem. കടച്ചി) ആടിങ്കിടാങ്ങളും കാളിക്കിടാങ്ങളും PT. — an unborn gazel ഗർഭസ്ഥനായ കിടാവു Bhg. 2. child, young person. pl. കിടാക്കൾ & — ങ്ങൾ. f. കിടാത്തി, hon. masc. കിടാത്തൻ. ആവുകിടാങ്ങളെ കൊന്നു CG. പെങ്കിടാവു Bhr. ഞങ്ങൾ കിടാങ്ങളാകകൊണ്ടു TR. minors of Brahman caste. 3. (hon.) title of families & castes, considered as children of the king. കിടാങ്ങൾ = അടിയങ്ങൾ we, your children.

കിടാത്വം boyhood. കി'ത്തിൽ പഠിക്കേണം.

കിടാവുക & — കുക kiḍāvuya (T. C. കടാ, Tu. ഗിഡ്യാ) 1. To drive in, as a nail. 2. to drive on, as a carriage തേർ കിടാകുന്നവൻ തേർ തെളിച്ചീടിനാൻ KR. തേർ കിടാവിക്കൊണ്ടു Bhr. (see കടാവു).

കിടി kiḍi & കിരി S. Wild hog (= കിടാ?) കിടികൾ പിടികളെ പിടിച്ചു പുണ്ടു Bhr.

കിടിക്കി see കുടുക്കി.

കിടിലം kiḍilam (= കിടുക്കം) Tremor കി. പുക്കിരിക്ക, കി. അവനെ തട്ടി (po.)

കിടിൽ kiḍil No., കിട്ടുക So. Tu. Cocoanut leaves carefully matted for screens, fans, thatches കി. മടഞ്ഞ TP.

കിടിഞ്ഞൻ So. (കു — ?) deep basket.

കിടുകിട kiḍuyiḍa (onomatop.) Shivering കി. വിറെച്ചു Arb., Si Pu.

കിടുകിടുക്ക T. M. to shiver, tremble പേടിച്ചു പാരം ചുരുങ്ങി കിടുകിടുത്തു Bhg. (in agony). കണ്ണുനീർ ഒലിക്കയും വണങ്ങി വീഴ്കയും ഉള്ളിൽ കി'ക്കയും Bhr.

കിടുങ്ങുക, കിടുക്കുക 1. id. 2. sound of vessels knocking against each other.

കിടുകുനേ MC. suddenly.

കിടുക (see കിടിൽ) floodgate V1.

കിടുകിണിപ്പാല Asclepias rosea (& കിഴ —).

കിടുപിടി kiḍubiḍi T. M. (C. Tu. ശിഡിബിഡി) Tabor; see കിടയുക.

കിടുമ്പുക = കിടുങ്ങുക f.i. പല്ലു കിടുമ്പി Nid 22.

കിടുമ്മൻ So. a bolt. — കിടേഴ So. a cork.

കിടെക്ക see കിടയുക.

കിട്ടം kiṭṭam T. M. C. (& കിത്തടം from കിഴ?) S. 1. Dross, scoria ലോഹകിട്ടം = കീടം; ഇരിമ്പുകിട്ടം med. also പുരാണകിട്ടം. 2. excrements, കിട്ടാംശം Nid. the part of food, which is secreted (മലമൂത്രമായി പോകുന്നതു) opp. സാരാംശം chyle. 3. met. കിട്ടമറുള്ള ബാണം KR. (of Cāma) = കേടറ്റ.

കിട്ടുക kiṭṭuya T. M. Te. C. (ഗിട്ട) 1. To come to hand, be obtained, reach v. n. & act. എനിക്കു കിട്ടി & അവനെ കിട്ടിയാൽ TR. if we can catch him; even impers. നിനക്കെന്നെ കിട്ടുകയില്ല AR. കാണ്മാൻ കിട്ടിയില്ല CC. was not to be seen. ദീനം കിട്ടി MC. (= പിടിച്ചു). ചെവി അറിയാതേ കിട്ടും prov. അവന്റെ മനസ്സു കിട്ടി found him out. കിട്ടാക്കുറിയിലാക്ക to bestow money, from whence it will not return. വഴിക്കു കിട്ടിയ ആൾ jud. met on the way. 2. auxV. ചെടിവെച്ചു കിട്ടിയ പന്നി MR. ആ ന കഴിയിൽ വീണ കിട്ടും, മൂന്നു വക്കം വിട്ടു കിട്ടി (jud.) are remitted. കണ്ടു കിട്ടീല്ല എന്നി രിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ Nal. a man you never saw.

VN. കിട്ടൽ f.i. പണം കി. ഉണ്ടു to have a great income.

കിട്ടി T. C. SoM. torture by pressing the hand between 2 sticks, കി'ക്കോൽ.

കിട്ടു piece, class (= കിടു) ഒരുകിട്ടാക, തമ്മിൽ ഒരു കിട്ടാണ്ടുടക്ക one minded.

കിണം kiṇam S. Scar (= കല) വ്രണശ്രേണി കിണപ്രകാരം CC.

കിണയുക kiṇayuya So. (Tu. കിണക്ക C. Te. കിനി anger) To quarrel = കിടയുക.

കിണറു kiṇaṟu T. M. Well (see കേണി) vu. കെരടു TP. കിണറും കുളവും; കിണറിൻ കര. കല്ലുകിണറു V1. കി. കഴുക, കഴിക്ക to dig, കെട്ടുക TR. to build it. കിണറ്റിൽ വീണ മരിപ്പാൻ പോയി, നിന്നെ കൊത്തിയിട്ടു കി'റ്റിൽ ചാടും TR. കിണറ്റിൽ പന്നി KU. (belongs to Rāja).

കിണറുപുര house or shed near a well.

കിണുകിണു kiṇuyiṇa Tinkling T. M. (see കിങ്കിണി), = കിലു; hence കിണുങ്ങുക & കിണുക്കുക, കി to tinkle.

കിണുക്കു, തു kiṇukka SoM. To become stout, thick, stiff. [corpulence.

VN. കിണുക്കം & കിണുപ്പു; also കിണിട്ടം V1.

കിണ്ടുക kiṇḍuya T. SoM. To stir a pap, to dig (കിള).

കിണ്ടൽ pumping a person, also കിണ്ടോട്ടം, കിണ്ടൻ T. M. (C. ഗിണ്ട) stout cloth, double threaded stuff. [compressed).

കിണ്ടപ്പൻ So. stout, robust (C. Te. Tu. ഗിട്ട

കിണ്ടം M. mischief, mistake, disappointment. കി. പിണയുക to be involved in trouble. കി'ത്തിലാക്കി brought me into a fine mess. സ്ത്രീകളുടെ കിണ്ടങ്ങൾ the arts of women.

കിണ്ടി kiṇḍi (T. കിണ്ണി, C. Tu. ഗിണ്ടി, S. കണ്ഡിക) 1. Goblet, water-vessel with a snout, used also to collect money on feast-days അങ്ങാടികൊള്ളുന്ന കി. കൊടുത്തോൻ Anj. 2. sword-blade V1. (T. cover of sword-hilt).

കിണ്ണം T. M. (So. കിണ്ണൻ) 1. metal plate പൊന്നിൻ കിണ്ണത്തിലിട്ട Mud. പുരെക്കകത്തുള്ള കി'വും തളികയും ആക കവന്നു TR. all the household stuff, also കിണ്ണം തളിക കൈക്കൊട്ട പടന്ന ആളിയായിട്ട് ഒക്കയും.

vu. ഉണ്ണും കിണ്ണം. ഇരിമ്പകി'ത്തിൽ വീത്തുക a med. 2. gong, കി. മുട്ടുക to proclaim. യിപ്പാൻ കി. മുട്ടിയതു കേട്ടു TR.

കിണ്ണാണം B. = കിണ്ടാട്ടം.

കിതവൻ kiδavaṅ S. Gambler, rogue കിതവമതികൾ AR.

കിതെക്ക kiδekka No. (better കിഴെക്ക) To pant. VN. കിതയൽ, കിതെപ്പു panting.

കിത്താൻ Ar. katān (Heb. ketōn) Linen, canvas etc.; കിത്താനത്തുണി etc., കിത്താനപ്പായി sail.

കിത്താബ് Ar. kitāb. Book, Coran.

കിത്തുക kittuya NoM. (T. കിന്തുക) 1. കിത്തികിത്തി നടക്ക To stand or walk on the tip-toes. 2. to hop about on one leg, as boys in play, also കിത്തിച്ചു നടക്ക. 3. = തുള്ളുക Mpl. [lobster.

കിത്തിക്കൊഞ്ചൻ No.; vu. കിത്താക്കൊഞ്ചൻ a

കിനാവു kināvu (T. കനാ, C. കനസു, Tu. കണ, Te. കല fr. കൺ? കനം?) Dream മാളികക്കിനാക്കാണം, മാടം കിനാക്കാണം prov. dream of palaces. പോകുന്നതു കിനാവിങ്കൽ കണ്ടേൻ KR. കപടം ഇല്ല കിനാവിലും PT. [കിം. —

കിന്തു kindu S. (കിം) But. — കിന്തേവൻ see

കിന്നരൻ (കിംനരൻ) a demigod, heavenly musician, f. കിന്നരികളെ പോലെ ഗാനം ചെയ്യു Nal. കിന്നരന്മാരോടു സമമായി പാടാ Tantr. Hence:

കിന്നരം T.M. Te. a lute or fiddle. കിന്നരപ്പെട്ടി music box, piano, etc. കിന്നരീനാരീപോലെ കിന്നരമണച്ചു KR. കി. തെറിക്ക V1. to play it. പോത്തിന്റെ ചെവിട്ടിൽ കി. വായിക്ക prov. (Heb. kinnōr).

കിന്നരി C. H. M. a lute made from gourds V1.

കിമപി kimabi S. (കിം) = കിഞ്ചിൽ f.i. കി. നഹിഭയം AR. No fear whatever. Also കിമു പറയുന്നു what shall I say?

കിമുരുക്ഷൻ S. = കിന്നരൻ.

കിമ്പുകാരം how? കിംഭൂതം being what?

കിംഫലം fruitless ചോല്ക്യം കി. ആയി കഴിഞ്ഞാൽ VyM.

കിംവാ or? or.

കിംശുകം (parrotlike) — red flowered Butea frondosa. പുഷ്പിതകിംശുകതുല്യശരീരനായി UR. wounded all over. കിഞ്ചുകം പുത്തഖിലം നിറയും RC.

കിയത്ത്, കിയൽ how much? L. quot?

കിയന്മാത്രം very little.

കിരണം kiraṇam S. (കൃ to scatter) Ray.

കിരണമാലി sun. സഹസ്രകിരണന്മാർ AR. suns. [TR.

കിരസ്ത്യാനർ Port. Christaõ. Roman Catholics

കിരാതൻ kirāδaṅ N. pr. Tribe of mountaineers. ശകകിരാതന്മാർ Bhr.

കിരാതി Port. grade; Lattice, harrow.

കിരാൽ kirāl (T. കരാൽ q. v.) Brown. കി. നിറം, കി. പശു & കിരാലി — (ബഭ്രു). കിരാലിപ്പുയിനെ കെട്ടി TP.

കിരിയം kiriyam (Tdbh. ഗൃഹം) 1. House, progeny. 2. കിരിയത്തിൽ നായർ the higher class of Sūdras. നാലു കിരിയക്കാർ at Calicut = രു കായ്ക്കാർ. — പതിനൊന്നു കിരിയം KU. 11 families of Nāyers below the തറവാട്ടുകാർ.

കിരിയാത്തു Oriyāt T. M. Justicia paniculata.

കിരിശു, കിരിചി Malay. krīs, Creese, dagger. (vu. = കൃഷി Mpl.)

കിരീടം kirīḍam S. Crown, diadem. ഏറു കി. ചെച്ചു വാണോളുക KU. rule for 100 generations (= കൊലം). മണികൾ മിന്നീടും മണി ക്കിരീടം Bhr.

കിരീടപതി independent prince.

കിരീടി crowned (Indra) ഇക്ഷ്വനായി മരുവീടും കി. (KumK.)

കിരുകിര kirukira (Onomatop.) 1. Rustling, rattling noise. 2. കിരുകിര മുറി sensation of parched throat.

denV. കിരുകിരുക്ക, തു. to rustle, rattle.

കിറണി, കിരേണി a med. = ഗ്രഹണി. കിരേണിപോക്ക. vu.

കിറയുക kirayuya (Tu. to gnash the teeth) To creak as a door V1. 2. to insist on, resist. കിറഞ്ഞു വാങ്ങുക to force it from one. [ing. VN. കിറച്ചൽ also കിറവു coveting, importun-

കിറി kiri Corner of the mouth V1. (also obsc.)

കിറിണി B. tickling.

കിറുകിണ്ടിപ്പാല & കിളുതിന്നിപ്പാല see കിടുകി—.

I. കിറുക്ക, ത്തു **kiṟukka** T. M. To be insolent, (=കിറ) generally കെറുക്ക; ഇത്തിര കിറുത്തു TP. കിറുത്തു So. കിറുവു No. insolence.

II. കിറുക്ക, ക്കി T. C. Tu. M. (hence കീറു) To erase, strike out.

കിറുകിറുക്ക 1. creaking, noise of writing on Olas. കിറുകിറീ എന്ന ചോര വന്നു (vu.) 2. to become embroiled.

കില **kila** S., L. quidem; probably = പോൽ.

കിലാസം **kilāsam** S. Scab, leprosy.

കിലുകില **kiluyila** 5. (also S.) Tinkling, rattling, loud laughter, monkey's babble. പരവശാൽ കി. ശബ്ദം ചെയ്തു AR. (in despair).

കിലുകിലുക്ക, ത്തു to rattle, ring. ക്രുദ്ധമായി കി' ത്തീടിനാർ KR. (monkeys) —

കപികളുടെ കിലുകിലിതം കേട്ട SiPu.

കിലുകിലുവ a shrub = തന്തലത്തല്ലി V1.

കിലുക്ക a rattle. കിലുക്കാമുട്ടിൽ T. M. Crotalaria laburnifolia, with rattling pod.

കിലുങ്ങുക, ക്കി to wear foot-trinkets (=കിണ്ങ). കിലുങ്ങുക ringing of bells.

കിൽ **kil** (Loc. of VN. എങ്കിൽ, അല്ലാഞ്ഞിൽ) transferred to one Noun: ഒന്നുകിൽ q. v.

കില്ബിഷം **kilbiṣam** S. Guilt, sin. കില്ബിഷാംശാരേ പതിക്കയില്ല Nal.

കില്ല Ar. **qilā** H. Fort. കില്ലദാർ, P. കില്ലദാർ Ti., കിലെദാറൻ TR. commandant of a fort.

കില്ലു **killu** (T. C. ഗിലി = കിടിലം) Doubt. കില്ലില്ല കൊല്ലും PT. doubtless. കില്ലതിന്നില്ല തെല്ലും Bhr. കില്ലറു കേട്ടീടിലാം TR. hear & learn for sure. കൊല്ലുവാൻ കില്ലില്ലാത്തവൻ SiPu.

കിശോരൻ **kiśōraṇ** S. Colt; lad, minor — a cocoanut tree with 10 branches, 2 years old.

കിഷ്കിന്ധ **kiṣkindha** S. Bāli's residence in Orissa KR.

കിഷ്കു **kiṣku** S. Forearm, cubit.

കിസലയം **kisalayam** S. Sprout, shooting leaf. കിസലയചയനിലീനനായി AR.

കിസ്ത് **Ar. qist** Instalment, term. മൂന്നാം കിസ്തിന്റെ പണം പിരിപ്പിച്ചു TR. (=ശഡു) — രു മാസത്തേ കിസ്ത്തിക്കണക്കു TR. the settlement of one term of revenue (kistbandi).

കിസ്മത്ത് **Ar. khidmat,** Service.

കിള **kiḷa** 1. (T. = കിണ്ട) Digging, digged place, mudwall. മതിൽ കിളകഴിച്ചു MR. പന്നിയുടെ കിള കണ്ടു (of a hog). 2. (see കിളി) bud, sprout V1.

denV. കിളെക്ക to dig up, work with spade, raise mud or earth. പടനകൾ കിളെച്ചു നന്നാക്കി TR. പറമ്പു കി. to fence in. കിഴങ്ങു കി. to dig out. കഴിച്ചുവെച്ചതു കിളെച്ചെടുത്തു (treasure buried). കന്നു കിളെച്ചുറപ്പിച്ചു TR. fortified it.

CV. കിളപ്പിക്ക f. i. അന്നിലം കിളപ്പിച്ചു നോക്കി Mud. had it dug about. പറമ്പു കി. TR. have the mudwall repaired (also പുറങ്കിള കി). [bear a grudge V1.

കിളമ്പുക **kiḷambuya** T. M. (കിള) To rise; കിളർ T. splendour. കിളർനാട്ട RC.

കിളരുക T. M. (aC. കെളരു Te. C. കെരളു) v. n. 1. to rise, grow high. കടൽ കിളന്തലറും പോലെ RC. കിളന്പൊങ്ങീടിനധൂളി Bhr. ഒളികിളന്വളർ ചൂലം RC. കിളന്ന വൈരം ഫലി കംസന്നേററം CC. ഉൾക്കിളരുന്നരിചം കൊണ്ടണെന്തു RC. 2. to burst, as a floor not smeared with cowdung.

VN. കിളപ്പു rising, as of പൊടി.

കിളർത്തുക v. a. to raise, make high കണ്ടം കി. to break up by first ploughing.

കിളറുക, റി v. n. to rise as dust (T. to stir) ഉൾക്കരളിൽ കിളറുന്നൊരു കോപേന Mud.

കിളർക്ക, ത്തു **kiḷarka** 1. To be corroded (C. Tu. കിലുമ്പു). 2. T. to shine (see കിളർ).

കിളപ്പു, കിളാവു verdigris.

denV. കിളാവിക്ക; കിളപ്പു നാറുന്ന V1.

കിളാച്ചൽ V1. corrosion, absorption വളക്കി ളാച്ചലുള്ള നിലം V2.

കിളാപ്പു No. slight appearance, faint colouring. ചോരക്കിളാപ്പു marks of blood, in hunting, in spitting (med.) No. കി. ചുഴക്ക = കിളപ്പു.

കിളാവു NoM. കി. നോക്കി വലിക്ക to pull a boat over long waves or a long sea. വരവും കിളാവും short & long sea (fisher-language).

കിളി kiḷi T. M. (C. Tu. Te. ഗിളി, ഗിണി.) "chirping" C. 1. Parrot, Palæorpis. കിളി പറയുംപണ്ണം prov. കിളിമാംസംതിലോഷ്ണം GP. പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി = ശാരിക. 2. other birds തൊപ്പിക്കിളി V2.; വെട്ടുകിളി locust.

Hence: കിളിക്കത്തി scissors to cut betelnut V1., Palg. = അടക്കാകത്തി No.

കിളിക്കൂട a cage SiPu.

കിളിപ്പാട്ട a song as told by a parrot.

കിളിമൂക്കു parrot's beak, Roman nose, an Ola book mark.

കിളിവാതിൽ a window.

കിളിയോലത്തെ or കിളി ഇട്ടതു, പിരിഞ്ഞതു 2nd stage of the cocoanut-palm, spreading its branches like wings, also കിളിയോല പാറിയതായി ന്നതെ MR. കിളിയോല മുതിർന്നതു 3rd stage, when the branches rise above the pit (see കിഴി).

കിളിച്ചൽ kiḷiccal So. A bud, fr. കിളി.

കിളിഞ്ഞി (T. — ഞ്ഞിൽ) a shellfish. Arb.

കിളിഞ്ഞിൽ So. a tree (see ഇളിഞ്ഞിൽ).

കിളുക്ക, ത്തു kiḷukka So. (hence കിളർ) To grow up, വിതകൾ കിളുത്തു VyM.; to sprout. — കിളുന്നു (T. കിള) a shoot കിളുന്നായ ചിരട്ട GP 69.

കിളുക്കു, ത്തു to shoot, bud again V1. ഉത്തമം (വിത്തു) കിളുക്കുമ്പോൾ, കാനനേ കിളുക്കുന്ന പുല്ലും PT.

CV. കിളുപ്പിക്ക to make to sprout, help a tree to shoot by laying open its roots (= ചില്ലി നന്നാക്കുക), കിളുപ്പിച്ചു നനെച്ചു വളത്താലും PT.

കിള്ളുക kiḷḷuya T. M. (C. Te. ഗില്ലു; comp. ചില്ലുക) To nip, pinch, pluck കിള്ളിക്കൊട്ടുക്ക give by little & little. ഒരു കിള്ളു, കിള്ളൽ as much as is taken up between 2 fingers, a pinch (= നുള്ളു). [temple.

കിള്ളിക്കുറിച്ചിമഹാദേവ Sil. N. pr. of a Siva

കിഴക്കു kiḻakku T. M. (C. കെളഗ below fr. കിഴ) The lowland of the Tamiḷ country, east (opp. മേൽ); front, face (= മുമ്പു) കി. വെളുക്കുന്നു it dawns V1.; കിഴക്കടിച്ചുയരുക AR.

കിഴക്കൻ 1. a man from the east കിഴക്കർ തെക്കരും KR. 2. in comp. eastern കിഴക്കുറിലേ രാജാവ് V1. the king of Angamāli — കിഴക്കൻ ചരക്കുകൾ TR. (f. i. കിഴക്കൻ പുതപ്പു MR.) wares from Tamiḷ or Mysūr country, കി. കാറു etc.

കിഴകിന (— ക്കിനി So.) east wing of a building.

കിഴക്കേ, കിഴക്കോട്ടു eastward.

കിഴങ്ങു kiḻaṅṅu (√ കിഴ) T. M. (Tu. കെരംഗു C. Te. ഗഡ്ഡെ) 1. Bulb as കപ്പല്ലുകിഴങ്ങു etc. 2. Yam Dioscorea aculeata; കണ്ടികി. a Diosc. that climbs up Jack trees; മുൾകി. Diosc. sativa; കാട്ടുകി. Diosc. bulbifera, also Convolvulus Malab.; നീണ്ടികി. one deeply rooted, taken up in the 3rd year; നീർകി. Scirpus kysoor; ചീനകി. & മരകി. Convolvulus Batatas; ചെറുകി. etc.

കിഴങ്ങുകാരൻ 1. a baker, കാന്തവികട. 2. who hides a matter within his heart = കിഴങ്ങൻ.

കിഴമ kiḻama T. (കിഴ) = ആഴ്ച Day of the week. കിഴവൻ "going down" old man, vu. കിളവൻ. f. കിഴവി & — ത്തി Arb.

കിഴയം a med. Tdbh. കഷായം.

കിഴി kiḻi M. T. (T. scratch, torn piece) 1. A piece of cloth, containing a prize or present കിഴിശ്ശീല, കിഴിക്കെട്ടുക. Often = sealed money V1. കുപ്പ കിഴിയായി പകരുന്നു KU. different presents to Brahmans in cloth knots, കിഴിക്കാരൻ V1. cashkeeper. കിഴിവെക്കു present of rice & money, കിഴിയും വെച്ചു നമസ്കരിക്ക ChVr. 2. a poultice wherewith diseased members are gently beaten കിഴികാച്ചി വെക്കു, കെട്ടുക, തിരുമ്പുക. Hence II. കിഴിക്ക.

കിഴിയുക kiḻiyuya (T. M. ഇഴി fr. കിഴ) 1. To descend, കീ vu. come down!; to leave house or ship പുറത്തു കിഴിയുന്നതിനു പേടിച്ചു TR. പുരപ്പുറത്തുനിന്നു കിഴിഞ്ഞു പോയി from roof. ഇവിടുന്നു കിഴികയില്ല shall not leave (= ഒഴിക്ക); നീലേശ്വരത്തുന്നു കിഴിഞ്ഞു നടന്നാൽ jud. setting out, starting; also to risk oneself നാനാവിധത്തിനു കിഴിഞ്ഞു TR. joined the insurrection. 2. to be subtracted, low, degraded. വാരിയർ ബ്രാഹ്മണരിൽനിന്നു കിഴിഞ്ഞവർ ശൂദ്രരിൽ

നിന്നു കരേറിയവർ KU. എന്നു കിഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞു Mud. humbly. കിഴിഞ്ഞു യാകുകൾ ഓതുക ChVr. to sue for peace. 3. B. (= കഴി) a sore to form into a hole.

I. a. v. കിഴിക്ക 1. To make to descend, take down ഒർ ഏർ മൂരി കിഴിച്ചു കൊണ്ടുപോയി TR. പാരാവിൽനിന്നു കിഴിച്ചു dismissed. കിഴിക്കുന്നയും കേറുന്നയും ചരക്കുകൾ TR. being landed. തോൽ കിഴിച്ചു കളഞ്ഞു (a snake). 2. to divide ഫലത്തെ തള്ളയാകുന്ന എട്ടിൽ കിഴിച്ചാൽ $15\frac{5}{8}$ CS. so in Arithm.; in common use to subtract ഫാനം തേങ്ങ കണ്ടാൽ അതിൽ മൂന്നാനം കിഴിച്ചു TR. (= കഴിച്ചു). 3. to humble ദുഃഖിതനെ കിഴിച്ചു പറക Anj. to jeer.

VN. കിഴിപ്പു refuse, leavings, subtraction കണക്കിൽ കി. discount V2. [rend.

II. കിഴിക്ക (കിഴി = കീറു) T. SoM. To lacerate,

കിഴ kiḻu = കീഴ് (C. T. Te. കിന്ത) Below, കിഴകുട MR. = കീഴ് കുട. Chiefly Dat. കിഴക്കു downwards, in കിഴക്കാന്തുക്കം precipice, കിഴക്കാമ്പാടു headlong. — കിഴകാനെല്ലി & കീഴാനെല്ലി Phyllanthus nirūri (ചെറുകി. Ph. urinaria) — കിഴക്കില leaf put under others when used as plates (for Rājas, etc.)

കിഴക്കുക, ക്കി kiḻukkuya So. = മേട്ടുക No. (C. കീഴ് to humble) To knock on the head — കിഴക്കു a cuff.

കിഴുത്തു kiḻuttu So. (കിഴിക്ക II.) A hole, leak.

കിഴെക്ക kiḻekka (കിഴ old age?) To pant പോരിൽ നടുക്കൊട് ഓടിക്കിഴക്കയും, കരുത്തർ കിഴച്ചിരിക്കുന്ന Bhr. (vu. കിതെക്ക No.) also കിഴയുക f.i. കേണു കിഴഞ്ഞഴഞ്ഞു Bhr. women wailing.

VN. കിഴെപ്പു panting, palpitation.

കിഴെക്കായി (കിഴ) yam growing on the stem of another B.

കീകസം kīyasam S. (ribs) Bone.

കീചകം kījayam S. Hollow bamboo whistling in the wind.

തടിച്ച കീചകൻ ChVr. N. pr. of a prince, the son of Kēkaya.

കീചമ്മ No M. (T. കീചറൈ contr. of കീചകൻമുറൈ Winsl. fr. കീചകൻ S.) കീ. കാണിക്ക to behave or act shamelessly. എന്നെ കീചമ്മക്കാരൻ ആക്കികളഞ്ഞു = താഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു.

കീടം kīḍam S. 1. Worm. നിൻ കടാക്ഷം ഇല്ലെങ്കിൽ വാനരകീടമായ്ത്തന്നുകൂടുമഹം PatR. a worm of a monkey (as മർത്ത്യപ്പുഴു), words of Hanumān. കീടവദ്ദേഹം AR. wormlike. 2. = കിട്ടം sediments of oil, dross of iron, tartar of teeth, also കീടൻ So.

കീടോൻ B. a kind of yam.

കീദൃക് kīḍṛk & കീദൃശം S. (കീ = കിം) What like? കീദൃശം ചിന്തിതം Mud.

കീനാശൻ poor; ploughman.

കീമ Ar. **kīmiyā**, Alchymy (Gr. chĕmia) കീമപ്പണി The art of making gold.

കീരം kīram S. Parrot = കിളി.

കീരൻ 1. id. കീരമൊഴിയാം ഈവൾ VetC. a girl of pleasant speech. കീരത്തുള (loc.) = കരുവിലാത്ത ചുള. 2. a small fish.

കീരാങ്കിരി cricket = ചീരി.

കീരി kīri T. M. Mungoose, Viverra or Herpestes Ind. (C. കീര to squeak) പാമ്പിനെ കീരി മുറിക്കുമ്പോലെ TP. കീരിയെ കണ്ട പാമ്പുപോലെ, കീരിയും മൂഷ്കനും പോലെ സ്നേഹം prov. — Kinds ചെങ്കീരി (see കീരിക്കൺ) which is also applied to ചെമ്പോത്തു, മലങ്കീരി larger.

കീരിക്കൺ the red eye of the mungoose കീ. എന്ന പോലെ ചുവന്ന Nid. ചെങ്കീരിക്കണ്ണു eyes as of an opium smoker.

കീരിക്കിഴങ്ങു the ichneumon plant, perh. Ophiorrhiza Mungusa നകുലേഷ്ട S.

കീരിപ്പല്ലു a small tooth (loc.)

കീരിപ്പാമ്പു B. worm bred in the body.

കീർണ്ണം kīrṇam S. (കിരണം) Strewn, spilt ഭൂരേണു കീർണ്ണമാം ധമ്മില്ലഭാരം SiPu.

കീർത്തനം kīrtanam S. (Ved. കർ √) Announcing, praise ശൈവപുരാണത്തെ കീ. ചെയ്വീടുവാൻ SiPu.

കീർത്തി S. praise, renown. കീ. വേഷ്ടിച്ചിരിക്കയിൽ നല്ലൂർ മരിക്ക KumK.; കീ. പൊങ്ങിച്ചു AR., പരത്തി Bhr. spread his fame. —

കീത്തിക്കേടുണ്ടാം Bhr. ignominy — vu. കിരിച്ചിക്കേടു TP. dishonour, shame.

കീത്തിമാൻ celebrated (= കീത്തിപ്പെട്ട) പരാജിതൻ കീത്തിഹിനനുമായി Bhr.

denV. കീത്തിക്ക to praise ഭൂപാലനെ കീത്തിച്ചുവാഴ്ത്തി Nal. കീഴിൽ ഉണ്ടായതു കീ'ച്ചു പാടിനാർ CG. — (part. കീത്തിതം) —

CV. ഇതു കീത്തിക്ക കീത്തിപ്പിക്ക KR.

കീറു kīṟu T. M. (C. Te. Tu. ഗീറു fr. കിറു) A rag, stripe, shred.

കീറുക 1. to scratch, draw lines (C. Te. ഗിചു) പുറം മുള്ളുകൊണ്ടു കീറി vu. കളമ്പുകൊണ്ടു നിലത്തു കീറുക TrP. 2. v. n. to be slit, torn ഉഴതാൽ നിലം കീറും KR. കീറി മുറിഞ്ഞിതു ദേഹവും Bhr. (comp. കിഴി); കാൽ കീ. 3. v. a. tot ear, rend, മിറത്തു കീറിയിട്ടു പിറകെ TR. split. വയറു കീറുക to dissect.

CV. വയറതു കീറിപ്പിച്ചു PT.

VN. കീറൽ a tear കീ'ലിന്നു ഇഴ കൊട്ടുക to darn it. കീറത്തുണി, — പ്പായി torn clothes, mat.

കീറാമുട്ടി wood, which will not split; a hard job.

കീറു T. M. (C. Te. ഗീട്ടു) fragment, piece. കീറെറടുത്തു (huntg.) of hog, രണ്ടുകീറിനും നടുവിൽ PT. of a half cloven tree.

കീറില = മുതുവില (opp. നാക്കില).

കീറുകക്ഷണം, — കണ്ടം = തുണ്ടു.

കീറുനാമം (Brhm.) = ഉദ്ധവപുണ്ഡ്രം.

കീറോല one half of an Ola, also കാലക്കീറു (so So. മാങ്ങകീറു, തേങ്ങകീറു).

കീലം kīlam S. Wedge, bolt, nail (= പൂൾ PT.) കീലിതം fastened, pallisaded. കോലനെ ശ്രുലേന കീലനംചെയ്തു SiPu. transfixed.

കീൽ 5. H. (Ar. qīr) 1. Pitch. കീൽമരം fir trees. 2. മൂകിൽനിന്നു കീൽ പുറപ്പെട്ട (loc.) polyp. = ഭശ, മുള.

കീലാലം kīlālam S. Sweet fluid, water കീലാലധി sea (po.)

കീശ, കീസ H. **khīsā**, A pocket.

കീഴ് kīḻ കീൾ T. M. C. Tu. (Te. കീ) = കിഴ 1. Place below. ചളിയിൽ തല കീഴായി മുക്കി (in hell); പാറമേൽ തല കീഴായി വീഴും Bhg. പതിക്ക നീ തലകീഴായി KR. കിഴ് തലയാമാറു തുങ്ങിനോർ CG. തലകീഴ്ക്കാമ്പാടായി headlong (Dat.) 2. adv. under, beneath, down. പൃഥ്വിയും ഇവൻ കീഴിൽ KR. subject to me. ഭരതന്റെ കീഴിൽ ഇരിക്കയില്ലാരും KR. none likes to be under Bh. നൃപന്മാരെ നിന്നുടെ കീഴാക്കി വെച്ചു Mud. subdued. അശ്വത്തിന്മേൽനിന്നു കീഴിറങ്ങിനാൻ Brhm. 3. what is old, past, former (കിഴവൻ). കീഴുള്ളവർ V2. = പൂവ്വന്മാർ, കീഴിൽ എടുത്ത മുതൽ TR. former collections. കീഴിൽ കഴിഞ്ഞതും മേലിൽ വരുന്നതും vu. ഇതിൽ കീഴിൽ AR. heretofore. — നാള എന്നിങ്ങനെ ചൊന്നതിൻ കീഴുള്ള നാഴിക എണ്ണി CG. counted the hours until the promised tomorrow.

Hence: കീഴടങ്ങുക to submit, കീഴടക്കുക, കീഴാക്കുക to subdue.

കീഴ്മ inferiority V1.

കീഴുക്ക to undermine. പൂക്കളെ കാമിച്ചു പിന്നെയും കീഴാറു ചെല്ലുയില്ല CG. (of bees).

കീഴാണ്ടു (3) last year.

കീഴാധാരങ്ങൾ MR. former documents.

കീഴാനെല്ലി & കീഴാർനെല്ലി Phyllanthus (see കിഴ —). TP.

കീഴായി or കിഴഴി a name of Kaḍattuwanāḍu

കീഴാൾ a subordinate.

കീഴാഴ്ചുറു the 3d part of the rent under കഴികാണം, the tenant's share; whilst the Janmi has $\frac{2}{3}$ or മേലാഴ്ചുറു.

കീഴായിജന്മം the right to the lower kinds of parambu produce, when the higher (ര ഉ ഭയം) belong to another (loc.).

കീഴിട്ടു below. കീഴിട്ടിരിക്ക to sit on the ground.

കീഴർ N. pr. of the temple near the ford of തുറശ്ശേരി; കീഴർപുഴ old boundary of N. & S. Malabar 1, Putupatna river; 2, Chandragiri river KU. Anach.

കീഴേ under, below. കീഴേതു Gan. the lower.

കീഴ്ക്കട the old way; കീഴ്ക്കട നടപ്പിന്നു വിരോധമായി നടക്ക (doc.) to manage differently from old custom. — rest of old accounts. കീഴ്ക്കടയുള്ള മുതലുകൾ തരാം MR. arrears. കീഴ്ക്കട ന്നൻ ആമതിലേ വകയിൽ കൊടുക്കേ

ണ്ടും ഉരുപ്പിക TR. the sum still due on account of the 969th year. — കീഴ്ക്കട പ്രകാരം, കീഴ്ക്കട കഴിഞ്ഞ അവസ്ഥകൾ TR. former transactions — കീഴ്ക്കടക്കണക്ക് last year's account.

കീഴ്ക്കണക്ക് fractions (= ചില്ലുകണക്ക്), ഒന്നിന്റെ കീഴുള്ള സംഖ്യകൾ കീ. CS. കീ'ക്കിൽ അറാത്തത് balance in fractions which cannot be resolved CS.

കീഴ്ക്കരൾ soft heart, കീഴ്സ്വരൽ tender voice V1.

കീഴ്ക്കാണം a submortgage title. [of a gun.

കീഴ്ക്കാൽ $\frac{1}{1280}$ CS.; തോക്കിന്റെ കീ. butt end

കീഴ്ക്കിടപ്പുത V1. balance.

കീഴ്ക്കുറി id. 4000 ഉരുപ്പിക നമ്മുടെ പക്കൽ കീ. ഉണ്ട TR. a balance of 1000 Rs. is still due from me.

കീഴ്ക്കൂട്ടം an under-office, held by കീഴാൾ.

കീഴ്ക്കൂറു lower Rāja കീഴ്ക്കൂർ വാഴുന്ന കോയിമ്മാർ KU.

കീഴ്ജാതി lower caste. കീ. ഒരു പെണ്ണിനെ വെച്ചു TR. lived with a woman of l. c.

കീഴ്ത്തരം inferior sort.

കീഴ്നാളിൽ in time past. കീ. കഴിക്കുമ്പോലെ, കീ. കല്പിച്ചു നടത്തിയ പ്രകാരം TR.

കീഴ്നില one of the 6 ആധാരം f. i. കീ. തന്നിൽചെന്ന മേലേതിൽ പോരും പിന്നെ.

കീഴ് തലായി നില്ക്കുന്നിതു ജിവാത്മാവു SidD. (കീഴ്ത്തല see under 1.) [V1.

കീഴ്പടി obedience. കീഴ്പടിക്കാരൻ a factor

കീഴ്പുറം എന്ന് ഒരു മർമ്മം (ചുണ്ണാന്നിയോടും പെരുവിരലോടും നടുവരയിൽ) MM.

കീഴ്പ്പെട്ട (& കീഴോട്ട). downwards. അരണ്യദേശേ കീ. ഇറങ്ങി ഭോഗി UR. കീഴ്പ്പെട്ട പോയോരു നാരി മേല്പെട്ടു പൊങ്ങി CG. description of a humpbacked. 2. adv. p. of കീഴ്പ്പെടുക to submit.

കീഴ് മതിയം Palg. = ചേറുപടി, a wood fastened to the door-sill to receive the pivots of doors.

കീഴ്മര്യാദ former custom.

കീഴ്മാടമ്പി a title of lords.

കീഴ്മേൽ 1. upside down. കീ. ഇടുക to upset. കീ. മറിഞ്ഞു വരുന്ന തിരകൾ SiPu. billows. 2. കീ. എങ്ങും നിറഞ്ഞു Anj. everywhere. 3. കീഴ്മേൽ നിനെക്കു KR. what is past & future.

കീഴ്ലോകം hell, പാതാളം.

കീഴ്വയർ abdomen കീ'ററിൽ ഉണ്ടാം a med.

കീഴ്ശാന്തി office of lower Brahmans, cooking etc. (opp. മേൽശാന്തി).

I. കു **ku** S. (= കഃ, കിം) 1. interrog. What? കുതഃ whence? 2. earth (in കുജം etc.)

കുരൂപം what a shape! ugly.

കുസചിവൻ roguish minister, Mud.

കുലക്ഷണം PT. = ദുർല്ക്ഷണം.

കുപ്രകൃതി ChVr. illnatured.

II. കു 5. termination of Dative (H. Beng. കൊ) signifying direction towards, as in ഇങ്ങു, അങ്ങു, വടക്കു. (often ൟ, f. i. തലൈക്ക്).

കുക്ഷ്ണം **kuẏūṇam** S. An eye-disease, Nid 25.

കുക്കുക, ക്കി **kukkuẏa** To be hot, (low) കുക്കുന്ന വെള്ളം.

VN. കുപ്പു heat.

CV. വെള്ളം കുപ്പിക്ക.

കുക്കുടം **kukkuḍam** S. Cock (L. cucurire) കു. കരഞ്ഞു CC. — കുക്കുടപുരി = കോഴിക്കോട്ട KM.

കുക്കുരം **kukkuram** S. Dog, old കുക്കുരം.

കുക്ഷി **kukṣi** S. (കോശം) Belly. കു. പൂരിക്ക Sah. to fill it. കുക്ഷിംഭരി a glutton. കുക്ഷിരക്ഷണം ചെയ്യ Nal. to support oneself.

കുഗ്മളം **kuġmaḷam** S. (better കുട്മളം) An opening flowerbud. കു. കണ്ടുള്ള വണ്ടുപോലെ CG.

കുങ്കുക **kuṅguẏa** T. To sink low, കുങ്ങുക M. to be elated with joy, lust, sport.

കുങ്കൻ 1. N. pr. of men, കുങ്കി & കുങ്കമ്മ of women. 2. (comp.) unmanageable.

കുങ്കൻപന്നി a mythical wild hog, കന്നുള്ളൊരു കു. TP.

കുങ്കൻപുണ്ണു an almost incurable ulcer ഒരു കാലിന് ൻ കു. TP. നിനക്കു ക'ണ്ണും ചെങ്കൻ കണ്ണും കിട്ടും curse.

കുങ്കുമം **kuṅgumam** S. 1. Saffron, Crocus sativus GP 78. കഴുത അറിയുമോ കു. prov. കു. ചുമക്കും ശുദ്ധം GnP. It is used by women for smearing in winter, ചന്ദനം in summer CG. കൊങ്കയിൽ

ഇഴകീട്ടം ക. Bhr. 2. a crimson composition for marking the forehead.

കുങ്കുമച്ചാർകൊണ്ടു മുറാം തളിക്ക Nal. കുങ്കുതിക്കളിയായിന കുങ്കുമിഞ്ഞുകിർ ചാറണിയും തിരുമേനി RC.

കുങ്കുമപ്പൂ, — പ്പൊടി, — പ്പട്ട parts of the plant.

കുങ്കുമപ്പൊതി KU. an old tax

കുങ്കുലിയം **kuṅguliyam** T. SoM. Palg. = കുക്കിലം, ചെഞ്ചല്യം Dammar resin.

കുചം **kujam** S. (കുച് to contract) Female breast = മുല. In po. കുചകുംഭം CC. കുചകലശമതിൽ ഇഴകം കുങ്കുമം Nal. പൊൽകയങ്ങൾ RC.

കുചാഗ്രം nipple.

കുചുകുചു 5. Whisper, see കുശുകുശു.

കുചോദ്യം **kujōdyam** S. (കു I.) 1. Derision, fraud. 2. M. improper question.

കുച്ചു **kuccu** T. C. Tu. (= കറു, കുച്ചു), hence 1. T. M. A tassel, chip, strip, piece of straw. വക്കുച്ച് chaff of flax. 2. Tu. M. brush, esp. of toddy-drawers. തേങ്ങാക്കുച്ച് the prominent web of a cocoanut.

കുച്ചകം hut. ക. തന്നിൽ ചെന്നു CG. കു'മായിട്ട കാണരുതായ്കയാൽ CG. dark room.

കുച്ചി (obsc.) penis.

കുച്ചിക്കാട്ട (കുച്ചു 2) = കറിക്കാട്ട grass jungle, brushwood. jud.

കുജം **kujam** S. (കു I.) Earthborn; tree; Mars കുജവാരേ Mud. on Tuesday.

കുഞ്ചം **kuñjam** T. SoM. = കുച്ചു Tassel, brush. പന്നികുഞ്ചം bristles of swine.

കുഞ്ചി 1. = prec. കുതിരകുഞ്ചി horse hair V1. പന്നികുഞ്ചി bristles (loc. & T.) 2. T. M. (C. കുങ്കെ) nape of neck എടത്തേകൈക്കു കുഞ്ചിക്കു താഴെ കൊത്തി jud. കുഞ്ചിക്കുഴി hollow above it. 3. = കുഞ്ചു young നാവുരുത്തു പോട്ടവൻ ഞാൻ കുഞ്ചിക്കുഴത്താണ Coratti P. കുഞ്ചിരാമനായാടുന്ന GnP. fancy themselves young Rāmas, go wooing.

കുഞ്ചുരുത്തു **kuñjarattu** & ഗുജരുത്തു Guzerat KU. (Tdbh. of ഗുജ്ജരം).

കുഞ്ചാമ്പു **kuñjāmbu** Fine chunam (loc.) = കുമ്മായം, ചുണ്ണാമ്പു. കുഞ്ചാമ്പെ തേച്ചുള്ള മാളിക TP.

കുഞ്ചികം **kuñjiyam** ക. എന്നൊരു മർമ്മം കീഴ്പുറത്തിന്ന് അരവിരൽ മേലെ MM.

കുഞ്ചിതം **kuñjidam** S. (കുച്) Crooked. കുഞ്ചിതഗ്രീവൻ Bhr. snake. കുഞ്ചിതനീലാളകം VCh.

കുഞ്ചുക **kuñjuya** So. (T. Te. C. കുംഗു) To stoop, bow. (see കുനി, കറു etc.)

കുഞ്ചു T. & കുഞ്ഞു M. (C. കുസു) young, small കുഞ്ചുകൂട്ടം bodyguard in Trav. ഒട്ടേറ കുഞ്ചുട്ടക്കാരെ ചേർത്തു Arb. soldiers. ചെറിയ കുഞ്ചുട്ടക്കാർ Trav. policemen.

കുഞ്ജം **kuñjam** S. Bower.

കുഞ്ജരം S. 1. elephant, കുഞ്ജിരനിരകൾ RC. പുരുഷകുഞ്ജരൻ, കപികുഞ്ജരൻ AR. = most eminent of men, monkeys, etc. 2. N. pr. കുഞ്ജരഭൂപരും കൊങ്കണമന്നരും Bhr. = കുഞ്ജരത്തു.

കുഞ്ഞു **kuñṇu** (= കുഞ്ചു; C. Te. ഗുന്ന short, young) pl. കുഞ്ഞുങ്ങൾ A young, infant ആങ്കുഞ്ഞും പെങ്കുഞ്ഞും Arb. (of birds). [war).

കുഞ്ഞച്ചൻ elder brother or uncle (Tiar, Mucku-

കുഞ്ഞമ്പു V1. short dart. [Muckuwar).

കുഞ്ഞമ്മ matron, lady B.; elder sister (Tiar,

കുഞ്ഞൻ boy; also endearingly of girls TP. Often വളരെ കുഞ്ഞനും കുട്ടിയും ഉണ്ടു numerous family. കുഞ്ഞനും കുട്ടിയോടും ക്രൂ, കുഞ്ഞനും കുട്ടിയെ രക്ഷിച്ചു, കുഞ്ഞനും കുട്ടിയിനേറയും ചെലവു TR. — നമ്മുടെ കുഞ്ഞങ്ങൾ (of Rāja.) = തമ്പാന്മാർ — (in N. pr. f. i. കുഞ്ഞമ്പു m., കുഞ്ഞാച്ച f.)

കുഞ്ഞാകുഞ്ഞിരിട്ട better ക്രൂ — q. v.

കുഞ്ഞാട്ട lamb. കുഞ്ഞാടുക to jump about, കുഞ്ഞാട്ടം friskiness, as of calves V2.

കുഞ്ഞി 1. = കുഞ്ഞു, കുഞ്ഞൻ f. i. തറവാട്ടിലുള്ള കുഞ്ഞികുട്ടികളെ രക്ഷിപ്പാൻ TR. കുഞ്ഞിയിൽ പഠിച്ചത് കീഴ്ക്കയില്ല prov. in childhood. 2. girl — (1. & 2. in N. pr. f. i. കുഞ്ഞിക്കോരൻ, m., കുഞ്ഞിമാത f.)

കുഞ്ഞിക്കലത്തപ്പം a cake (2).

കുഞ്ഞുകുട്ടികൾ, കുഞ്ഞുട്ടികൾ family.

കുഞ്ഞുവാതിൽ small door V1.

കുട **kuḍa** T. M. C. Tu. (Te. ഗൊഡുഗ fr. കുട്ട) 1. Umbrella; kinds: ഓല —, പട്ട —, ചീന —, മു

തൃക്കുട (old കണ്ണിക്കുട), the last used by kings; generally തലക്കുട (or തൊപ്പിക്കുട) & കാല്മുട. Kings give നെടിയ കുട as emblem of rank. ചാരക്കു നല്മുട Vil. പടയിൽ ഉണ്ടോ കുട, കുട പിടിപ്പിക്ക prov. പെരുവഴി നടക്കുന്ന ആളിക ളോടു കുടപിടിക്ക TR. to illtreat travellers; else കുട പിടിക്ക to bear an umbr. കുട കൈട്ടുക to make an umbr. കുടയും വടിയും എടുത്തു നടക്ക to go out. കുടയും വളയും പൊപ്പിച്ചു TR. punished a Brahmani with loss of caste. 2. top of nail, screw, etc. 3. met. protection കുടക്കീഴ് വേല യാക്കി KU. Rāja appointed, enlisted.

കുടക്കാൽ umbrella's handle; കുടക്കാൽതൈ jacktree of similar size.

കുടക്കൂലി B. rent of house (കുടി?)

കുടച്ചെമ്പിയൻ elephant (huntg.)

കുടപ്പന Corypha umbraculifera.

കുടയാണി nail with flat head.

കുടം **kuḍam** S. (see കുട്ടുക etc.) 1. Waterpot അരക്കുടം തുളിനും (opp. നിറക്കുടം), പടിക്കൽ കു. ഇട്ടുടെക്ക prov. കുടങ്ങളിം കെട്ടി കടന്നിതു ചിലർ KR. crossed by swimming with pots. 2. (loc.) testicles.

കുടം പിരിഞ്ഞതു (also പുടംപി. or പെള്ളം മാ റിയതു) 4th stage of a palm-tree's growth.

കുടം തുളപ്പൻ V2. a certain fish.

കുടംപുശ V2. a play.

കുടനീർ water standing in pots കളിനും കു. (opp. കുളനീർ) KeiN.

കുടവയറൻ potbellied, Gaṇapati.

കുടകു **kuḍagu** T. M. (C. Tu. കൊഡഗ prh. from കൊട്ട steep. T. കുടക=west & identical with കൊങ്ങു) N. pr. of Coḍagu or Coorg country കൊടകിലെ പാലേരിപ്പീരരാജേന്ദ്രഉടയോർ TR. letter of Coorg Rāja; often കൊട്ടമലെക്കു ചെല്ലുക TR.

കുടകൻ 1. a Coorg man — f. കൊടവത്തി TP. (a Coorg f.) 2. the Coorg Rāja. 3.=കുടകപ്പാല f.i. കുടകൻ നന്നു ബുദ്ധിക്കു GP.

കുടകം 1.=കുടക; കുടകാചലത്തിൽ കാട്ടതീ പിടിപ്പെട്ട Bhg. 2. Hydrocotyle Asiatica Rh. (So. കുടങ്ങൽ B.)

കുടകപ്പാല S. കുടജം Echites pubescens; the seed കുടകപ്പാലയരി MM.

കുടപ്പായൽ Pistia stratiodes.

കുടമുല്ല Jasminum roseum (on mountains).

കുടമ്പുളി Gambogia garcinia.

കുടന്ന **kuḍanna** see കൊടന്ന.

കുടപ്പൻ **kuḍappaṅ** in വാഴക്കുടപ്പൻ MC. Plantain flower.

കുടയുക **kuḍayuya** M. Tu. C. To throw out, fling away, shake extremities, കൈ കുടഞ്ഞു TP. after eating. കുടഞ്ഞു പൊങ്ങിനാൻ Bhr. out of river. നായി കുടഞ്ഞാൽ സ്തൂം (superstition), കണ്ണുകളെ എടുത്തു കുടഞ്ഞിട്ടും Bhg. നീർ, ചാണകം കു. to sprinkle. കൈക്കാൽ കു. PT. a playful infant.

VN. കുടച്ചൽ shaking off.

കുടർ **kuḍar**, & കുടൽ T. M. 1. Bowels കു. ഇരമ്പുക, ഇരെക്ക, മറിയുക etc. കുടൽ വലി യോന്നു ചക്ക prov. Often കുടൽമാല f.i. കുടർ മാല തുറിക്കയും Bhr. of wounded. ചീത്ത കുടല്പാ ലകൾ എടുത്തണിഞ്ഞു RS. in battle. 2. Placenta, prolapsus ani etc. [വൾ ക'ലി vu.

കുടലൻ m., — ലി fem. = വയറൻ potbellied; അ കുടലേറ്റം spasms in the bowels.

കുടൽ ചുരുക്കി a med. plant.

കുടൽതിര = കുടൽമാല f.i. കുടൽതിരകളിടെ കു ണ്ടത്തിൽ a Marmam MM.

കുടർവാതം V2. colic.

കുടവൻ **kuḍavaṅ** 1. V2. = കുടകൻ. 2. Predial slave കുടമൻ W.

കുടാക്കു **kuḍākku** (T. ക്കുടാക്കു, H. ഗുഡാക്കു, S. ഗുഡം) Tobacco ball smoked in a hooka.

I. കുടി **kuḍi** T. M. C. (also S.) √ കുട്ട 1. House, hut, dwelling. 2. inmates, family (പുരെക്കും കു ടിക്കും തക്കവൾ vu.); also കുടിക്കാർ; കുടികൾ= പ്രജകൾ subjects. 3. wife (loc.) മുതല്മുടി first wife V1. (No. also മൂത്ത കു.; ഇളയ കു. younger, or രണ്ടാം കു. second wife). 4. tribe, nation നിശാചരർ തൻ കുടിക്കാരയെ RC. = കുല ക്കാറ; കുടിക്കു ചേന്നവർ aM. colonists; നാലർ കുടിക്കു ചേന്നോരെ കൊണ്ടാർ Pay. Jews, Syrians, Manicheans, etc.

കുടി ഇരിക്ക to settle, dwell മലയാളത്തിൽ വന്നു കുടിയിരുന്നു TR.

കുടിയിരിപ്പു 1. dwelling ക'പ്പിന്നു കൊണ്ടു purchased to live in, നായരെ ക'പ്പിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു TR. lodged in the N.'s manor. 2. fees paid by the tenant for his house on Ōṇam & Vishu. 3. lease of ground for building. 4. a tenure: 2 fanams given by the tenant to the proprietor of the land, on which his house is built.

കുടിയിരുത്തുക to make to inhabit 1. cause to settle, colonize ഒഴിച്ചു പോയേടം ക. KR. ദൈവത്തെ ക. by study or devotion. 2. to retain in a place. ഞങ്ങളെ നാട്ടിൽ ക'ത്തി രക്ഷിപ്പാൻ കല്പനയാകേണം treat us so, as not to drive us out of the land. ഞങ്ങളെ ക'ത്താതേ പണത്തിന്നു മാത്രം മുട്ടിച്ചാൽ TR. failing to secure peace. 3. to restore a patrimony, to re-admit a dishonored vassal to his former honors by a ceremony V1. കുടിയിരുത്തുവാൻ പുറപ്പെട്ടു TR.

കുടി ഏറുക = കുടിയിരിക്ക.

കുടി ഒഴിക്ക to abandon an abode. [MR.

കുടിക്കടം family debt, നിലത്തിന്മേൽ ക. ഉണ്ടു

കുടിക്കാരൻ MR. owner of a house.

കുടിക്രൂടുക to settle തുക്കഴലോടു ക'ടി Anj.; തന്റെ മനസ്സു കുടി ക്രൂ. resolves TP.

കുടിക്രൂടുക 1. to cause the manes of ancestors to live in the house. 2. slaves to marry. So. 3. മനസ്സിൽ ക'ട്ടുന്നു TP. determines.

കുടി കെടുക്ക to destroy a house or nation, ക'ക്കുന്നു RC. (Rāvaṇan). [to marry.

കുടികെട്ടുക 1. to build a house. 2. slaves

കുടികൊൾക to dwell. കുടികൊൾ എങ്കൾ തൻ മനക്കാമ്പിൽ വന്നു CG. (prayer).

കുടിച്ചില്ലറ tax on houses & shops = കുടി നികിതി, കുടി വിവരമായി കുടി ഒന്നിന്നു ഇത്രപ്പണം നികിതി. TR.

കുടിചേകൻ an ascetic, half a Sanyāsi. KeiN 2.

കുടിശോഹി housebreaker; oppressor of subjects.

കുടിനില്ലു = കുടിയിരിക്ക to submit to taxation etc. ഞങ്ങൾ ക'ല്ലുന്നതും ഇല്ല TR. പ്രജകളെ കുടിനിറുത്തി replaced the people (after war).

കുടിപതി (pl. — കൾ, —യാർ) inhabitants, freemen. അടിയാനെയും ക'യെയും രക്ഷിച്ചു KU. ക. കൾ നമുക്കു എഴുതിയ ഓല TR. chief inhabitants. [ലങ്ങളും ഇല്ല MR.

കുടിപാടു abode രു നാഴിക സമീപം ക'ട്ടം നി

കുടിപാർക്ക = കുടിയിരിക്ക.

കുടിപുറപ്പെടുക = ഒഴിക്ക.

കുടിപുകൽ ceremony on entering new houses = ഗൃഹപ്രവേശം; from കുടിപുകുക f. i. ഉള്ളിൽ വന്നു കുടിപുകുകൊണ്ടിതൊരു വൈരം RC. നാവിൽ കുടിപുകു വസിക്ക Anj.

കുടിപൂജ id. see കുടിയൽ.

കുടിപ്പക hereditary enmity, ക. വൈക്ക, (vendetta). പാമ്പിന്നു ക. the serpent is said to revenge itself on the relations of an offender. തമ്മിൽ കുടുപ്പ എനിക്കു TP. feuds. ക. ഇണങ്ങുക TP. to make friends again. — കുടിപ്പകയൻ V1. നമ്മളെ കുടുപ്പുക്കാരൻ TP.

കുടിപ്പോകൽ = കുടിപൂകൽ (loc.)

കുടിമ 1. the body of landholders. 2. tenantry അടിമയും ക. യും രക്ഷിക്ക KU. കുടിമ നീർ see കുടുമ.

കുടിയൻ slaves f. i. in Coorg.

കുടിയപ്പൻ (രണ്ടാം ക.) step-father V2.

കുടിയൽ = കുടിപൂകൽ, also കുടിയോൽ (= കുടിപോകൽ) — കുടിയോൽമുഹൂർത്തം TR. കുടിയൽ ക്രൂടുക, the ceremony of പാൽകാച്ചി കുടിക്രൂടുക No.

കുടിയാൻ inhabitant, subject, tenant (opp. ജന്മി or അടിയാൻ). കുടിയാങ്കുറു the right of a tenant to enjoy for a time the produce of the trees he planted; cultivator's share of crop. കുടിയായ്മ So. residence.

കുടിയിരിപ്പുടു house & compound inhabited by owner or tenant.

കുടിയിരുമപ്പാടു a deed by which the proprietor transfers any payments made by the tenant to a third party, W.

കുടിവക any house = കുടിപാടു.

കുടിവാങ്ങുക = ക. ഒഴിക്ക f. i. ചിലർ ക'ങ്ങിപ്പോയി left their homes TR.

കുടിവാരം cultivator's share. ക. നീക്കി TR. deducting it (in pepper etc.)

കടിവില 1. So. Government price paid for monopoly articles. 2. common country price.

കടിവെക്ക 1. to settle.=കുടി ഇരുത്തുക 2. to take a wife, chiefly so as to leave the bride in her house, പെണ്ണിനെ കെട്ടി ക'ക്കുക മരുമക്കത്തായക്കാക്കു മയ്യാള Anach. അവളെ ക'ച്ചു കൊൾക PT. 3. to place & consecrate an idol. പ്രതിഷ്ഠ.

കടിശോധന search of house.

കടിശ്ശിക So. arrears, amount due.

II. കുടി kuḍi T. M. Drinking, water drunk after meals (fr. കുടുകുടു); soaking.

കടിക്ക 1. T. M. C. Te. (& Te. ക്രൊല്വു) to drink; different modes of drinking: അണ്ണാന്നു, ഇറമ്പി, മോന്തിക്ക. — കുടിച്ചു ചത്തു, വെള്ളം കുടിച്ചു മരിച്ചു to be drowned. 2. (C. Te. ഗുടുക) to swallow. അന്നവും വെള്ളവും കുടിക്ക vu.

CV. കുടിപ്പിക്ക to give to drink, as കഷായം; to soak തുണി മുക്കി കുടിപ്പിച്ചാറുക a med. പശുക'ന്നില്ല Bhr. not allow the calf to drink.

കുടിനീർ infusion (=കഷായം).

കുടിനൂൽ soaked thread, for fumigation etc.

കുടിമദം intoxication V1. കുടിമത്തു പറക to talk like a drunken man.

കുടിമാറിയതു weaned. — കുടിമാറുക to wean.

കുടിയൻ drunkard.

കുടിവറുക So.=പാൽവ. (of cows).

കുടിഞ്ഞിൽ kuḍiññil (C. Tu. കുടിസിൽ, T. Te. കുടിസ) Hut, thatch; So. കുടിഞ്ഞ place where young calves are tied. ക്രൗകുടിഞ്ഞിൽ tent. ക്രൂ. കുത്തിമരുപ്പി Mud. — വള്ളിക്കുടിഞ്ഞിൽ natural bower formed by creepers, jungle-hut.

കുടിൽ. T. M. (കുടു + ഇൽ) hut, out-house near palaces for menials. വള്ളിക്കുടിലകം Nal.= കുടിഞ്ഞിൽ. നൃപതിമരുപ്പിന കു. Mud. Royal tent in war. കുടിൽ ചെക്ക V2. to quarter soldiers.

കുടിലം kuḍilam S. (=കുഞ്ചിതം) Crooked, tortuous. കുടിലക്കണ്ണാൾ RC., നയനം ഭ്രുകുടികളെ കൊണ്ടു കുടിലമായി ക്രുദ്ധിച്ചു VCh., കുടിലമിഴി SitVij. girl with rolling eyes. കുടില ചിത്തനാരോടു പറവാനായി കൌടില്യം KR.

കുടിലൻ deceitful, talebearer. അഭ്യാസി കുടിലൻ എന്നു prov.

കുടീരം kuḍīram S. (=കുടിൽ) Hut. മൽക'ത്തിങ്കലേക്കു എഴുന്നള്ളേണം Mud.

I. കുടു kuḍu C. Te. Small, narrow, enclosed.

II. കുടുകുട 5. (ഗുട്ട) Onomatop. descriptive of guggling, rumbling noise. കു. ഒലിക്കും ചോര ChVr. ചോരി കു. കുടിത്തരക്കർ RC. കുടുകുടേ കുടിച്ചു Bhr. ചോര അത്തയും കുടുകുടുക്കനേ കുടിച്ചു Arb. കുടുകട നിലവിളിച്ചു കാലാൾ Bhr. — noise in smoking a hooka, emptying a bottle; rattling noise. കുടുകടിന ചാത്തു Pay. — കുടുകുട്ടിപ്പാമ്പു MC. rattlesnake.

കുടുക, കുടുവ T. No M. small vessel.

കുടുക്ക T. M. 1. shells, as of ചുരങ്ങ used as vessels. — ജാതുക്ക. KU. civet bag. — തീക്ക. V2. bombshell. 2. small cooking vessel, with narrow mouth നെയ്യുടുക്ക. V2.

കുടുക്കം 1. fitting, as of a ring in the finger. 2. entanglement. കു. പറ്റി MC. was endangered.

കുടുക്ക 1. narrowness, tightness, also കുടുസ്സു f.i. കു. തീക്ക to release out of danger. 2. loop, noose, trap; button. തെങ്ങിൻകല കെട്ടുന്നതിന്നു ഓലകൾ കു. കളാക്കി അരെക്ക കെട്ടിയതു jud. കുടുക്കിലാക്കി entrapped.

കുടുക്കി (loc.) a window, കു. വാതിൽ shutter.

v. a. കുടുക്കുക, ക്കി 1. to entangle, entrap, fix. മൃഗത്തെ കുടുക്കി കെട്ടി tied fast. കടച്ചിപ്പണ്ടാരത്തിൽ കുടുക്കികൊണ്ടു പോയി TR. കുടുക്കിവലിച്ചു തീരത്തു കൊൾവാൻ CG. to get one out of the well. കുണ്ടി കു. to stop the entrance of water. 2. to embarrass, endanger, entice എന്നെ ഏതുവിധത്തിലും കുടുക്കേണം MR.

v. n. കുടുങ്ങുക 1. to be entangled, hooked in, got in. ചളിയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയി stuck fast. കൈക്കോട്ടിൽ ഒർ എല്ലു കുടുങ്ങി കിട്ടി the hoe brought up a bone. വലയിൽ കു. (huntg.) 2. to shake, make noise (loc.)= കലുങ്ങു.

കുടുതി kuḍuti V1. Pieces of wood to fill up crevices in boats.

കുടുപ്പ kuḍuppa No. see കുടിപ്പുക (കുടി I).

കുടുമ kuḍuma & കുടുമ്മ (T. — മി) 1. Narrow point, bird's crest, pivot of door used as hinge (മേല്ല — കീഴ്ല), tendon let into a mortise (കുടുമത്തുള mortise); വില്ലിൻ ക. Bhr.; helmet's crest ഉച്ചിക്കുടുമ; ഉച്ചയിൽ കുടുമയും കൈക്കു നല്ലുടുമ്പിൻതോലും ഇട്ടുകെട്ടി KR. 2. the lock of hair worn as caste distinction മുമ്പിൽ ക. യായിരിക്കുന്നവർ TR. as Nāyers. ചെച്ചാൽ ക. prov. ൫ ക. ചെച്ചു ചിരച്ചു MC. punishment of rogues, മുടി ഒക്ക ചിരെച്ച് ൫ ക. ചെച്ചയക്ക UmV. കുടുമ ചുററിപ്പിടിച്ചു തല്ലി Mud. seized by the lock. കുടുമെക്കു മീതേ മമ്മം ഇല്ല prov. — Kinds, chiefly മുങ്ങ., പിങ്കുടുമ.

കുടുമനീർ (& കുടിമ —) a tenure almost equal to a freehold, by which all the body of property rights (7/8) is gained without the crowning dignity (the right of transferring the property to another); a payment not exceeding 2 fanams is annually made to the possessor of the title, who can no more redeem the land. ഭോസ്വം ജന്മം ആ പറമ്പു കുടിമനീർ വില്ല TR.

കുടിമജന്മം W. holding land on a quitrent.

കുടുമി (T. = കുടുമ) കുടുമിച്ചെട്ടി a caste, which prepares കുടുമിയയിൽ rice beaten very thin.

കുടുമ്പി (loc.) the top of a handle above the iron of axe, hoe, etc.

കുടുമ്മച്ചാത്തൻ crested bird of prey.

കുടുമ്പർ N. pr. Embalers & carriers of loads (= കുടുപ്പുടർ).

കുടുമ്പുക No M. kuḍumbuya (comp. കുളുമ്പിച്ചുപോക, കൊടുമ്പുക) To rot, putrify, f.i. പല്ലിൻെറ ഊൻ, ചക്കപ്പഴാദികൾ കെട്ട കുടുമ്പിപ്പോയി.

കുടുംബം kuḍumbam S. = കഡുംബം.

കുടുസ്സു kuḍussu (loc.) = കുടുക്കു Closeness.

കുട്ട kuṭṭa (T. short, thickset, fr. കുട്ട) 1. No. A knotty log = കരണ; heavy task. 2. So. jackal (കുറുക്കൻ); a sow.

കുട്ടനാട്ട N. pr. the lowland of Ambalapuḷa.

കുട്ടാടൻനെല്ലു (= കുട്ടനാടൻ) a rice growing in saltmarshes, planted in April, reaped in January; (kinds ഓർ —, ചേറു —).

കുട്ടൻ 1. a boy, lamb, calf. മൂരിക്കുട്ടന്മാരേ ഉള്ളു TR. bulls ready for the yoke. 2. B. jackal = കുട്ട. 3. a kind of fish.

കുട്ടപ്പൻ No. fr. prec. = കിണ്ടപ്പൻ So. q. v.

കുട്ടകം kuṭṭakam (& കുട്ടകം) Caldron, large vessel (narrow mouth), esp. for treasure. ക. ഉരുട്ടികൊണ്ടു ചെന്ന PT. കുട്ടകങ്ങൾ Nal.

കുട്ടനം S. hammering, pounding (from കുട്ടക).

കുട്ടി kuṭṭi (see കുട്ട, കുട്ടൻ) = കുഞ്ഞു 1. The young of any animal; child, chiefly girl; a Paṭṭar boy. (in comp. N. pr. ചെക്കുട്ടി, വാപ്പുട്ടി, രാമോട്ടി = രാമക്കുട്ടി). 2. small & moveable, as pupil of eye, അമ്മിക്കുട്ടി, കട്ടാക്കുട്ടി etc. [head.

കുട്ടിക്കരണം കുത്തുക So. to tumble heels over

കുട്ടിക്കുഴക്കോൽ jack-rafter.

കുട്ടിച്ചാത്തൻ N. pr. a jungle Deity.

കുട്ടിച്ചുവർ B. wall in ruins.

കുട്ടിമാഴ്ക (Rom.) baptism.

കുട്ടിയിടുക 1. to bring forth young. 2. to cork, stop a leak.

കുട്ടിയൂൺ & കുഞ്ഞൂൺ first meal of a child in the 6th month. [ങം.

കുട്ടിസ്രാങ്ക (കുട്ടിത്രാവു MC.) a sloth. see തേവാ

കുട്ടീശ്വരം (= കുട്ടിച്ചുവർ) B. ruins.

കുട്ടിനി kuṭṭini S. (& കുട്ടനി) A bawd. f.

കുട്ടിമം kuṭṭimam S. A pavement (from കുട്ടനം) = തിണ്ണ.

കുട്ടുക kuṭṭuya C. Te. Tu. To pound. T. So M. to cuff = No. കുത്തുക (S. കുട്ടനം).

കുട്ടുപാള So. = കുത്തുപാള.

കുഠാരം kuṭhāram So. Axe = മഴു.

കുഡുംബം kuḍumbam (S. കുടുംബം = I. കുടി) 1. Family, household ക. ഇല്ലാത്ത അന്തർജ്ജനം ഭോക്ഷപ്പെട്ടതു TR. unmarried. 2. kindred 3. the 4th of an Iḍangaḷi (= നാഴി).

കുഡുംബക്കാരൻ 1. householder. 2. a kinsman.

കുഡുംബപ്രതിക്ഷ 1. = കുടിക്കുട്ടുക. 2. So. to found a family.

കുഡുംബി a householder, ഗൃഹസ്ഥൻ; ധന്യരാം ക. കൾക്കു ഭാരങ്ങളില്ലാതെ ഔഷധം ഇല്ല Nal.

കുഡുംബിനി 1. wife. 2. heiress according to caste rule, inheriting sister.

കുഡ്യം kuḍyam S. Wall. po.

കുണപം kuṇabam A corpse ക'മാസ്ഥിടകുന്നതു കണ്ടു Mud.

കുണുക്കു kuṇukku M.T. 1. Swagger. ആനകളുടെ കാൽക്കാട്ടം ഇട്ടുള്ളയാനം VetC. a woman's strut. 2. T. a lotus-like earring; nosering. 3. കുണുക്കുനാറുക, കുണുക്കുമണം No. loc. sweaty smell, smell of one perspiring or of soiled linen steeped in water. തീയക്കുണുക്കു, of തീയർ.

കുണുക്കം V1. = കുലുക്കം.

കുണുങ്ങുക M. C. Tu. to wag, swagger. കുണുങ്ങി നടക്ക MC. മാരൻ കുണുങ്ങും നടകൾ Bhr 4.

കുണ്ടു kuṇḍu T. M. (Te. ഗുണ്ടു, C. കുണ, Tu. കുടു) 1. What is hollow & deep, low. കുണ്ടു കണ്ണു V2. sunk eyes. കു. ചട്ടി V1. porringer. എത്രയും കുണ്ടുള്ള ഒരു ക്രൂപം PT. കുണ്ടുനീളവും CS. depth & diameter of an Iḍangaḷi. 2. hole, pit. കുണ്ടും കുഴിയും. — തൈക്കുണ്ടു of 3 kinds ചതുരക്കു. square, വട്ടക്കു. round, അമ്പികു. oblong. പന്നിക്കുണ്ടാക്കി the weaver put his feet into the കാല്ക്കീഴ് കുണ്ടു. — കുണ്ടിൽവീണ CC.

കുണ്ടു 1. No. the connected roots & stems of plantains planted in one pit, വാഴക്കുണ്ടു, കാസ്ഥുണ്ടു. f. i. @ കുണ്ടു വാഴ വെച്ചു MR. ആ കുണ്ടയിൽ വാഴ കുലെക്ക ഇല്ല prov. 2. So. stack of straw, ഒരു കുണ്ടുപ്പുല്ലു, പുല്ലു. hay-rick. 3. slave V1. 2., dirty woman; fish-basket B.

കുണ്ടുകരണ്ടം Nal. a certain flowerbush.

കുണ്ടുക്കം മണ്ടുക്കം നടക്കം So. to trudge along.

കുണ്ടുണി, കുണ്ടാമണ്ടി So. backbiting കുണ്ടുണ്ടധികൻ (sic.) നാരദൻ SiPu.

കുണ്ടൻ Tu. C. Te. M. 1. cripple (S. കുണ്ഡൻ) മിണ്ടുവാനെരുതാതെ കുണ്ടനായി വശംകെട്ടം VCh. invalid. 2. a young, weak, bad workman. 3. (comp.) deep. — also N. pr.

കുണ്ടനാടിക്ക to cripple? or to enslave? outvie. തൊഴിയെ ക'ച്ച നിൻവായി Stuti. എച്ചില്ലു കുണ്ടാടിനില്ലും ശാസ്യൻ RS.

കുണ്ടപ്പണി low, mean work.

കുണ്ടപ്പൂൽ Choloris barbata.

കുണ്ടം = കുണ്ടു, കുണ്ഡം small pit. അതിക്കെത്തുള്ള കു. അടമറിയോട്ട കുടി MR. കുടൽതിരകളിടെ കുണ്ടത്തിൽ MM. pit of stomach. തീക്കു. V1. = കുണ്ഡം.

കുണ്ടറ cellar, dungeon. അന്ധതമിസ്രസമാനമാം കു. തന്നിൽ ഇട്ടീടുക Mud.

കുണ്ടലി Palg. T. = മിടാവ്.

കുണ്ടാടുക see കുണ്ടനാടിക്ക.

കുണ്ടി T. M. C. Tu. 1. posteriors, anus; bottom of a vessel. പന്നിയുടെ കുണ്ടിയും കുടലും പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു തിരുമുല്കാഴ്ച വെച്ചു TP. penis. — കുണ്ടിക്കുണ്ടു (obsc.) Sodomy. — കുണ്ടിയിടുക to break, tear in the middle (as clothes, vessels). — കുണ്ടിയാട്ടി loc. = ഊരയാടിപക്ഷി. 2. കുണ്ടിക്കായി Cashew fruit without the nut & other analogies (kidneys). തേങ്ങയുടെ കുണ്ടി opp. പൊത്തി.

കുണ്ഠം kuṇṭham S. (= കുണ്ടൻ) Lame, dejected, blunt. കുണ്ഠരോഗിയാം കണ്ണനിർ Nal. കുണ്ഠബുദ്ധിയെ കളഞ്ഞു VCh. to rouse oneself. — കുണ്ഠത്വം വെടിഞ്ഞു Bhg. indolence.

കുണ്ഠിതം (part.) backwardness; sadness. ഉള്ളിൽ കു. ഉണ്ടു CC. I grieve.

കുണ്ഡം kuṇḍam S. 1. Pot = കുടം. 2. pit, round basin, esp. cavity on an altar. അഗ്നി കു., തീക്കുണ്ടം V1. (= കുണ്ടു).

കുണ്ഡൻ S. son of an adultress. ക'ന്മാരന്തരപാണ്ഡവന്മാർ Bhr. idle fellows V1.

കുണ്ഡലം kuṇḍalam S. (കുണ്ഡം or കുണുക്കു 2.) 1. Man's earring കു. ഇല്ലാത്തവർ എങ്ങുമില്ലവൻ നാട്ടിൽ KR. prov. 2. a stop in native books (ത്രി or ത്തു) "finis" CG. etc.

കുണ്ഡലി S. serpent. [Pay.

കുണ്ഡിക kuṇḍika S. = കിണ്ടി, also Basin.

കുണ്ഡിനം kuṇḍinam S. N. pr. Capital of Vidarbha കുണ്ഡിനപാലകനായ വീരൻ CG.

കുണ്ണ kuṇṇa (& മയിരങ്കുണ്ണ) Membrum virile (obsc.)

കുന്മണി kunmaṇi (കുന്നി, കൽ, കുഴ്?) A small grain, very little കു. പോലും കാഞ്ഞില്ല ഭീമനും Bhr 7.

കുത kuda T.M. (C.Te. fetter, tight) 1. Loop, as of bowstring, കുത വന്നില്ല not quite satisfied 2. notch of bow or arrow, steps of well or ladder, notch or step in a log of wood or rough ladder used for climbing (=പട), താണ കുത സുഖമുള്ള കുത prov.; incision to join beams.

കുതക്ക to make a notch പകരം കു. or കുതച്ചു കുത്തുക. Also കൽ കു. V1. to mould stones.

കുതം 1. So. leap = കുതി. 2. No. notch, tightness, elasticity കു. കൊണ്ട ചാട്ടം കുതിര Bhr 8. ഹനുമാൻ ഉരത്ത കു. കൊണ്ട ചാടി നാൻ KR. പക്ഷപുടങ്ങൾ കലുക്കി കു. കൊണ്ടചെന്ന Bhr. (bird). തോണിക്ക കു. ഉണ്ട V1. strong, tight; ജനബന്ധനവും കുതമായി വരും ChVr. കായ്ത്തിനു കു. ഉണ്ട that can be helped. കായ്ങ്ങൾ ഒന്നും നല്ല കു. അല്ല TR. things are out of joint. പന്നിയോട് ഒട്ടും കു. ഇല്ല TP. കു. ഇല്ല ഇവരോട്ട പൊരുതീടുകിൽ (Mpl. song) no joke, no possibility. തമ്മിൽ കെട്ടുവാൻ കു. ഉണ്ട V1. they suit each other.

കുതനം kudanam Te. കൊള Remainder; grated cocoanut from which the milk is expressed, പീര, പിണ്ണി (loc.) refuse.

കുതപം kudabam S. (കു) Noon time.

കുതരുക kudaruya aM. (C. Tu. കൊരള bore) = കുത്തുക To stab, pierce ഒട്ടലരെക്കുതന്നിട്ട, പാപങ്ങൾ തമ്മെ കുതന്നു, കരിക്കുട്ടം വാനരകുലത്തെ കു. RC. അസ്ത്രത്താൽ കു. കാലികൾ കുത്തിക്കുതന്നില്ലല്ലി CG. [ലെ CC.

കുതക്ക id. കുംഭകുത്തിക്കുതക്കും കടക്കോലിനാ

കുതറുക kudaruya M.T. 1. To shake off (= കുടഞ്ഞുകളക); കുതറിക്കിടക്ക V1. to lie restless in bed. 2. to resist, quarrel എല്ലാരോടും കുതറി HNK.

കുതൽ kudal V1. Moisture, see കുതിരുക. —

കുതി kudi (C.Tu. boiling up, bubbling) 1. Leap, gallop. കുതികൊണ്ടാൻ = കുതിഞ്ഞെഴുന്ന RC. 2. So. T. (C. Te. ഗുദി) heel, also കുതികാൽ. — B. കുതികാൽവെട്ടി deceiver, traitor.

കുതിക്ക 1. to boil, bubble up. V2. 2. to jump, skip. കൊടിൽനിന്നു കുതിച്ചുചാടി PT. leapt down. കേചന കുതിച്ചോടിവന്ന KR.

കുതിചി a little bird ശരഡന്റെ വേഗം കുതിചിക്കുണ്ടാമോ KR.

കുതിർ kudir NoM. (see കുതിരുക) Small mounds of earth in ricefields, on which the rice is sown and after it is grown sufficiently, is transplanted with a hoe.

കുതിര kudira T.M.C.Tu. (Te. ഗൊറം, S. ഘോട, Malay. kuda) 1. Horse, from കുതി. — കുതി കുതിച്ചു മണ്ടുന്ന കുതിരകൾ KR. കുതിഞ്ഞെഴുന്ന കുതിര RC. കുതിരെക്കു കൊമ്പുകൊട്ടുന്നാൽ prov. 2. cavalry കുതിരയും പാളയവും TR. cavalry & infantry (in S. അശപം), also the knight in the chess. [neck. —

കുതിരക്കഴുത്തൻ (കുട്ടിൽ) waved like a horse's

കുതിരക്കാണം So. gram, ഉതിര.

കുതിരക്കാരൻ 1. horsekeeper, also കുതിരച്ചാണി B. 2. trooper, rider. രഥികളും നല്ല ക'രരും KR.

കുതിരക്കോപ്പു, — ച്ചമയം horsetrappings.

കുതിരച്ചേകവൻ trooper, ക'രെ ഒട്ടക്കി Bhr.

കുതിരപ്പട = കുതിര 2. cavalry. പായും കു. കൾ Mud. [കുതിരലായം So.

കുതിരപ്പന്തി 1. line of horses. 2. stable, also

കുതിരപ്പുറത്തു on horseback. കുതിരപ്പുറം മറിയുക to tumble heels over head.

കുതിരമുഖം B. shinbone. കു. പൊക്ക TP. a kind of ആയുധാഭ്യാസം.

കുതിരമുടി mane. [KR.

കുതിരയേറ്റം riding, ക'ത്തിൽ അതിചതുരൻ

കുതിരലക്ഷണം അറിക VCh. to be expert about horses. [Nāyar under Tāmūri.

കുതിരവട്ടത്തുനായർ N. pr. a baron over 5000

കുതിരവലി spasms; pulling like a horse. കു. കാട്ടുക V1. to be in a hurry. [ലൻ.

കുതിരവാലിപ്പുൽ B. a panicum, No. കുതിരവാ

കുതിരാനൻ a portion of Tenmala between Trichūr & Wadackanchēry.

കുതിരുക kudiruya So. 1. To grow damp, be soaked V1. കുതിരയിടുക to soak. 2. = കുതരുക f.i. കുതുന്നടൽ ഞെകിപ്പിടിച്ചു Bhg 4. മാരുതപുത്രൻ കുതുമ്പോന്ന KR 6, 77. (prh. = കുളുകെ).

— കുതിക്ക to soak V2. = പൊതിക്ക.

VN. കുതിപ്പ്, കുതിമ്പ (No. പതമ്പ) also (loc.) കുതുമ്പ cocoanut oil.

കുതുകം **kuδuyam** S. Eagerness, see കുതൂഹലം. മനസി കു. ഇല്ലിവിടേ ധാഷ്ട്യാൻ Bh. കുതുകേന Mud. — കലഹകുതുകി CC. Nārada.

കുതുകുത **kuδuyuδa** (കുതി) Onomatop., a rumbling noise, mark of haste.

കുതുകുക 1. to take a spring in order to leap ഞാ കുതുകി മുകരേ ചാട്ടവൻ RS 10. prh. = കുത്തുക loc. ടിക്കുകൾ നാലിലും തിക്കിക്കുതുകിക്കുഴിച്ചിതു കണ്ഡങ്ങൾ Sk. dig?

കുതുകുലുകിപ്പക്ഷി the lapwing. [hurry.

(പടയിടയിൽ) കുതുകുലുമ്പം Mpl. of boisterous

കുതു **kuδū** S. Leathern oil-bottle, തുരുത്തി.

കുതൂഹലം **kuδūhalam** S. (കുതഃ) Curiosity, eagerness.

കുത്തക **kuttaya** T. M. (C. Tu. Te. H. ഗുത്ത) Farm, contract, as for liquor, honey, wax; monopoly (also കുത്തുമതി q. v.). ചാരായകു. still & arrack shop. മരകുത്തകക്കണക്ക TR. timber contract. കടവു കീഴ്ക്കുത്തക ഏറ്റു നടക്കുന്നു MR. an under-farmer (opp. മേല്ക്കുത്തകക്കാരൻ the contractor).

കുത്തുക **kuttuya** 1. T. M. Tu. a C. (Beng. ഗുത) To pierce, stab, sting, കാതു കുത്തിട്ടു മൂക്കിൽ രണ്ടു ഭാഗം കുത്തിയും (jud.) bore. ചിത്രപ്പണി കു. to embroider V2. കഴി കു. to dig. പന്നി വാഴയെ കുത്തിക്കളഞ്ഞു rooted up. കുത്തുവാൻ വരുന്ന പോത്തു prov. ഞാൻ മാറത്തു കുന്തം കുത്തി Mud. ശൂലേന വക്ഷസി കു. DM. (Acc. or Instr. of weapon). തോണി കു. to push a boat with poles. ഫിലാഫില കു. etc. to stitch a leaf into a spoon. ക്രൂശൊടികളിം കുത്തി Mud. planted the standards. മുദ്ര കു. to stamp paper, letters, etc. — v. n. of piercing pain തല, പല്ല കു. — Inf. കുത്തച്ചാട്ടുകV1. to fly straight as an arrow, spirt out. ചായിച്ചിട്ടോ കുത്തേ തന്നെയോ slanting or perpendicular? കുത്തിയേ സരസം വണങ്ങി ChVr. 2. (T. C. Te. Tu. കുട്ടു, Te. കൊട്ടു, C. Tu. ഗുട്ടു) to cuff, beat in a mortar (അരികു.). ഇതു കുത്തൽ is half work, മൂന്നു കുത്തൽ വേണം vu. കുത്തിചെച്ചു വെളിത്ത ചോറു തരുന്നു CC. ChVr. 3. to prick in an Ola, write, make a dot, sign. കണക്കു കു. V2. to cast an account, കുത്തിക്കളക to erase. 4. (C. Tu. Te. T. കൂതു, കൂർ) കുത്തിയിരിക്ക to squat, sit on one's heels; തല കുത്തിപ്പോക head to sink; കൈ കുത്തി നടക്ക to walk on all fours. [seeds.

കുത്തി ഇടുക to pluck fruits with poles, plant

കുത്തി ഉടുക്ക So. = തറുടുക്ക.

കുത്തി എടുക്ക to take up കൈലാസത്തെ ക'ത്തു കരങ്ങളിലാക്കി CartV. A.

കുത്തി ഒലിക്ക water to rush down.

കുത്തിക്കവരുക housebreaking. Mud. ഉച്ചെക്കു ക'ന്നടിക്കു CC. കടികളിൽനിന്നു ക'ന്നോങ്ങു പോക, വീടു കു. TR. (also merely മണ്ണും വാതിലും കുത്തി).

കുത്തിക്കാതു bored ear കു. ഒരുവൾക്കു KR.

കുത്തികൊല assassination — കുത്തികൊല്ലി murderer — കുത്തിച്ചാക suicide.

കുത്തിക്കൊട്ടുക, കുത്തി അടെക്ക to stop up a breach, sew up a wound.

കുത്തിക്കൊടുക്ക to calumniate (stab in secret, രണയൻ കു.)

കുത്തിച്ചതെക്ക to beat up, as gold ornaments.

കുത്തിത്തിരുത്തുക to correct, as a writing. VyM.

കുത്തി നിറെക്ക to ram, cram in. [taunt.

കുത്തിപ്പറക (മുഖത്തു) to speak pointedly, to

കുത്തിപ്പിടിക്ക to press down, hold fast.

കുത്തിപ്പൊട്ടിക്ക to open boils, to gouge eyes.

കുത്തിപ്പൊളിക (വാതിൽ) to force open a door, പുര — to break into a house TR.

കുത്തി മറെക്ക to shelter.

കുത്തിവെക്ക to vaccinate (see also 2).

With Nouns മുഖം കുത്തി വീണ fell on his face, മുട്ടു കുത്തുക to kneel, etc.

CV. കുത്തിക്ക f. i. കുപ്പായം കു. to get made by a tailor. കുന്തം കൊടുത്തു കുത്തികൊല്ല prov. കിണറു കുത്തിക്ക MR. രാമന്റെ കൈപിടിച്ചു ഓലയുടെ തലക്കൽ കുത്തിച്ചു TR. made to sign. ആനകൊണ്ടു കുത്തിച്ചു കൊല്ലിക Mud. a mode of execution.

VN. (pers.) in കുലിക്കു കുത്തികൾ N.pr. the caste of Ūrāḷar in Calicut. KU. (diggers).

VN. കുത്തു 1. A stab, prick. കുത്തും കടപ്പയും prov. കുത്തും കൊത്തുംകൊണ്ടു TR. got stabbed & slashed; gore, thrust നിന്റെ കുത്തുതുകാളെ Anj. 2. stroke, dot, stop. തമിഴ്കുത്തു memorandum, literal translation. 3. pain തലകുത്തു etc. 4. a blow, beat കുത്തും തല്ലും ചെണ്ടെക്കു prov. കുത്തുകുലി pounding hire. 5. piece of cloth, length of 4 മുറി f.i. @ കു. പട്ട TR. (see ലന്തക്കോട്ട). ഒരു കു. തുണിക്കു ൩ പണം വില ഉണ്ടു TR.

Hence: കുത്തൻ moth-eaten (B. Job 13, 28.)

കുത്തഴിക്ക to unsew V1. [യി Mpl. landed.

കുത്താക to go straight in തോണി കുത്തായ്പോ

കുത്തില plantain leaf stitched so as to form a vessel; so കുത്തിയ പിലാവില serving as a spoon. [man, etc.

കുത്തുകാരൻ goring ox, boatman, tailor, spear-

കുത്തുകാൽ (So. കുന്തുക്കാൽ) a small post or supporter, kingpost No.; a farce B.

കുത്തുകൊൾക 1. to be pierced (1). 2. to be cuffed (4) കുത്തു കൊള്ളും പുറം കു'ള്ളാഞ്ഞാൽ prov. [silver thread.

കുത്തുപണി needlework, chiefly with gold &

കുത്തുപാള (So. also കട്ട —) vessel made of the film of Areca trees.

കുത്തുമതി = കുത്തക license to sell any particular article V1. കുത്തുമ MC., കു. ക്കാരൻ licensed dealer V2. കടവത്തേ കു. കൊടുപ്പാൻ TR. contract.

കുത്തുമുറികായ്ം MR. a case of wounding.

കുത്തുമുലയും കറുങ്കാലും കണ്ടിട്ടു വള്ളുവനാർ എന്നെ ചെല്ലിയുട്ട (song) full breasts. — കുത്തുമുലച്ചി woman with full breasts (opp. തൊപ്പുമു —).

കുത്തുമൊഴി cutting language.

കുത്തും ചവിട്ടും resistance (as of cattle).

കുത്തുവിളക്കു lamp with long handle, Brahmanical KU.

കുത്തുള്ള കാലം (2) leap year V1.2.

കുത്തെനേ perpendicularly (see Inf. കുത്ത 1.)

കുത്ര **kutra** S. (ക) Where? കുത്രചിൽ Anj. = ഓരേടത്തു.

കുത്സനം **kulsanam** S. (കുത്: asking: whence?) Abuse, reviling. കുത്സനവാക്കു Bhr. കുത്സിതം reviled, contemptible സത്യമാനുഷനല്ല മറ്റു കുത്സിതനത്രേ Bhr. കുത്സിതാത്മാവൻ Mud. denV. ഭത്സിച്ചു കുത്സിച്ചു ഏറനം Bhr.

കുഥം **kutham** S. Variegated cloth, as for elephant's housings കുഥങ്ങളും രത്നകംബളവും KR. കുഥംതന്മേൽ on the carpet. [prayed.

കുദാ P. **khud'ā** God. കുദാവിനോടു തേടി Mpl.

കുദ്ദാലം **kuddālam** S. Hoe. (കുത്തുക).

കുധ്രം **kudhram** S. Earthholder, mountain.

കുനി **kuṉi** T. M. (കുഞ്ചു) 1. Semicircle, curve കുനിച്ചില്ലിയാൾ RC. തേരേൽ കുനി RC. 2. small garden in the midst of ricefields കുനിപ്പറമ്പു, കുണ്ടം കുനിയാക്കി MR. കുനിയിൽ ചാള of slaves.

കുനിച്ചുഴവ the blue jay.

കുനിശ്ശേരി N. pr. an asylum for adulterers & thieves in Vellappanāḍu കു. കൈനിലെക്ക കുത്തുസങ്കേതം Anach.

കുനിയുക T. M. C. Te. to bow, stoop, bend മുട്ടുകൾ കുത്തിക്കുനിഞ്ഞു TP. a dog. കണ്ണുനീർ വാർത്തു കുനിഞ്ഞിരുന്ന Nal. കൊണ്ടു കുനിഞ്ഞു പോലെ പാഞ്ഞതു (jud.) a wounded person.

കുനിക്ക 1. to make a curve (കുനിപ്പു in writing ൩ in ര, ക; കുനിച്ചു വലിക്ക ട്ര, ട്ല in ത്ര, ക്ഷ). കുനിച്ചു നിത്തുക to cause to stand stooping, a torture (& ചുനിക്ക). 2. നൃത്തം കു. to dance. ചിലർ നടം കുനിപ്പോർ, നാടകം കുനിത്താൻ RC.; also to jump ഞാൻ ഇക്കിണറിൽ കുനിച്ചു മരിക്കും TP.

കുനിക്കൻപുറവു earth thrown up by worms So. (see കുരിക്കു). [prov., also കു. ഉറുമ്പു.

കുനിയൻ a large ant കു. മലിച്ചാലും മുട്ടോളം

കുനിയാളൻ a class of predial slaves W.

കുനിഷ്ടം **kuniṣṭam** (C. Te. deformed, impediment, T. V1. കനഷ്ട sauciness) Dislike, malevolence. കുനിഷ്ടപറക (B. കുനിഷ്ടു?) to speak censoriously, to find fault with.

കുനിഷ്ടക്കാരൻ V1. litigious.

കുനുകുനേ **kunukunē** (C. Te. ഗുന്ന = കറു) Very small, little. — prh. waving, curling (= കുനി) കനുകുനച്ചിന്നം കുരുൾനിര Bhr. കടിലമായുള്ള കുനുചില്ലികൾ KR.

കുന്തം **kundam** S. (L. contus, also T. Tu. C. Te. കുന = മുന point, √ കുത്തുക) Lance, spear ചാട്ടുക. javelin. തോക്കിന്മേൽക. bayonet. കുന്തവും ഏന്തിപിടിച്ചവന്ന Mud.

കുന്തക്കാർ spearmen.

കുന്തക്കാൽ prop, kingpost in a roof V1. Palg. (= കുത്തുകാൽ).

കുന്തക്കാൽ, — കൈ, — വടി parts of a spear.

കുന്തപ്പയറു spear exercise.

കുന്തപ്പാട്ട a song at marriages (loc.) also = തച്ചോളിപ്പാട്ട.

കുന്താണി 1. T. So. C. mortar for beating paddy. 2. handspike, lever V2.

കുന്താലി (T. കുന്താളി, Palg. കുന്തളം) pickaxe VyM. or = കട്ടാലം.

കുന്തേറു thrust of spear, play with spears V2.

കുന്തളം **kundaḷam** S. (= കുന്തൽ) Hair of the head കു. ആണ്ടൊരു മുഖം CG. ചലൽ കു. etc. — കുന്തലമീൻ a fish V1.

കുന്തി **kundi** S. N. pr. of a tribe. — the mother of the Pāṇḍavas. Bhr. — M. in ചാണക കുന്തി ball, ആനകുന്തി (C. — ഗുണ്ടി) N. pr. residence of Rāyar KU.

കുനുക **kunduya** T. So. To be lifted up (C. Te. Tu. to shrivel up); to walk on tiptoe.

കുന്തിക്ക freq. 1. id. ബ്രാഹ്മണ്യം കൊണ്ടു കുന്തിച്ചു കുന്തിച്ചു ബ്രഹ്മാവും ഇച്ചിളിവ് എന്നു ചിലർ GP. 2. to prance, stumble, trip V2. VN. കുന്തിപ്പു gallop V2.

കുന്തുകാൽ tiptoe. കുന്തൽ VN.

കുന്തുകണ്ണു V1. the eye starting out of the socket (also കുന്നു —).

കുന്തുരുക്കം **kundurukkam** (S. കുന്തു, കുന്ദുരുകം) കുന്തിരിക്കം MM. Frankincense, resin of Boswellia thurifera.

കുന്ദം S. Jasminum multiflorum (കുരുണപ്പൂ) കുന്ദനിര വന്ന കുമ്പിട്ടും മന്ദസ്മിതം, കുന്ദതിൻ പൂപ്പെയും നിന്ദിച്ച മന്ദഹാസം CG.

കുന്ദൻ N. pr. a Perumāḷ Col. KU., so called from his residence at കുന്നിവാകക്കോയിലകം near Cannetti. (better കുന്നൻ).

കുന്നി **kunni** T. M. (S. ഗുഞ്ജ) 1. Abrus precatorius; the speckled seed കുന്നിക്കുരു is used as weight കുന്നിത്തൂക്കം, — പ്രമാണം, — യിട, = $1\frac{5}{16}$ grains or = 4 നെല്ലു, $\frac{1}{2}$ മഞ്ചാടി. കുന്നിക്കുരു കപ്പയിൽ ഇട്ടാലും മിന്നം prov. കുന്നിയാലേപ്പട്ട TP. of Abrus pattern. കുന്നിയോളം സ്ഥാനം കിട്ടാ (opp. കുന്നോളം പൊന്നു). Kinds ഇരിമ്പുകുന്നി a tree, ചെങ്കുന്നി B., വെങ്കുന്നി a glycyrrhiza വെങ്കുന്നിവേരും a med. 2. the upper part of the ear (hill-like) കുന്നിയുടെ വേർ ഇളക്ക a school punishment. കുന്നിക്കു ചിരട്ട കടിപ്പിക്ക TP. to make a dog to howl. 3. cartilage of ear.

കുന്നിപ്പശ a paste of goldsmiths.

കുന്നിവാക N. pr. (see കുന്ദൻ).

കുന്നു **kunnu** (T. കുൻറു, കറു, Te. കൊണ്ട, C. Te. Tu. ഗുട്ട) from കുന, see കുന്തം. 1. Hill, mountain (in പള്ളികുന്നു, മൈലകുന്നു). കുന്നറിയിക്കുന്ന വിളി huntg. പന്നി കുന്നണയും, കുന്നു കയും prov. goes to his lair. കുന്നു കിളെക്ക hog to root up, dig up. കുന്നിൻപുറം brow of hill. കുന്നോളം പൊന്നു കൊടുക്ക prov. 2. conical heap. 3. fort, hillfort ൻ കുന്നുകൾ കിളെച്ചുറപ്പിച്ചു; കു. കിളെച്ചു മാടവും കൊന്തളവും തീത്തു നില്ലുന്നു TR. fortifies his position.

Hence: കുന്നടിക്ക to cultivate hill- or jungle-ground.

കുന്നൻ 1. mountaineer; ignorant. 2. walking on tiptoe (√ കുത്തുക) 3. a kind of plantain കു. വാഴ V1.

കുന്നമുക്കി "pressing hills down" a med. leaf.

കുന്നം a M. (a T. കൻറം) mountain മേൽകുന്നത്തമ്മ, ചെറുകുന്നം പ്രവൃത്തി TR. കൻറപ്പൊഴൻ mountain splitter, a title. Jew. Doc.

കുന്നലക്കോൻ (അലു) Lord over hills & waves, Tāmūri; also കുന്നിനു കോനാതിരി KU.

കുന്നിക്ക 1. to pile up, heap up. അരി കുന്നിച്ചു കിടക്കുന്നു V1. വെള്ളിയും കുന്നിച്ചുകൂട്ടി VCh. 2. കുന്നിച്ചുനടക്ക = കുന്തിക്ക V1.

കന്നിൽമാനിനി SiPu. = മലമാതു Pārvati, കന്നിന്മകൾകണവൻ Siva.

കന്നുവാഴികൾ mountaineer tribes, as പുലിയൻ etc. = കാട്ടാളർ. [hunters.

കന്നുംക്രുവാഴ്ച huntg. custom or usage of

കുന്മം kuṉmam Tdbh. ഗ്രന്മം, also കുന്മൻ.

കുപിതൻ kupitaṉ S. Provoked, angry (see കോപം).

കുപ്പ kuppa T. M. C. Te. (കുമ്മ C. Te., കുവി T. Te., ഗുമ്പ T. C. Te. Tu. heap) Heap of dirt, sweepings, refuse അടിച്ച കു., എച്ചിലും കുപ്പയും on the N. side of the house കുപ്പകുന്നു, കുപ്പക്കുഴി. In prov. കുപ്പയിൽ കിടന്ന മാണിക്യം കിനാക്കാണം, അടിമൈക്കു കു. etc. കുപ്പയിൽ ആകുവാൻ എന്നേ തോന്നും Sil. food only fit for manure. കുപ്പകൾ കിളെക്ക a low service. എന്നെക്കൊണ്ടു കുപ്പ കിളപ്പിക്കേണ്ടാ met. vu. don't provoke me.

കുപ്പക്കൊടിക്കിഴങ്ങു a large yam.

കുപ്പച്ചീര Amarantus polystachys.

കുപ്പമാടം depreciating name of one's home, in speaking to kings Vi. = കുപ്പപ്പാട് No.

കുപ്പമേനി Acalypha Indica.

കുപ്പവേലി, — വേള Vinca parviflora.

കുപ്പായം kuppāyam T. M. Tu. (C. Te. കുപ്പസ, S. കൂപ്പാസം) Jacket, gown, robe. പിടിച്ചു വലിച്ചു കു. ഇട്ടാൽ prov. ക'ത്തിൽ ഇട്ടതുണ്ണി PT. കുപ്പായക്കുടുക്ക button. കറുത്ത കുപ്പായക്കാർ artillerists.

Kinds അടിക്കു. or മുറിക്കു. an under-jacket. കാൽക്കു. trowsers. — പൊൺ കു. Mpl. jacket. നീരാളക്കുപ്പായം Trav. state-robe, see നീരാളം.

കുപ്പായപ്പറമ്പു No. = ഗരുഡൻ —

കുപ്പാൽവള്ളി B. Echites caryophyllata.

കുപ്പി kuppi T. M. C. H. (S. കുപഃ?) 1. Vial, bottle, chiefly of crystal. കുപ്പികൾ Nal. കുപ്പിയിൽ നിന്നൊരു നൽവിളക്കെങ്ങനെ കുപ്പിയെ ചാല വിളക്കി CG. (chandelier?). കുപ്പിയോടും പോർ ജയിക്കുന്ന കണ്ണും Stuti. 2. the brass knob worn on the tips of bullocks' horns. Palg. കുപ്പിക്കൽ amethyst.

കുപ്പിപ്പാണ്ടൻ ചേറൻ MC. salmon.

കുപ്പിപ്പൂ Webera corymbosa Rh.

കുപ്പിഭരണി (— പ്രരണി) glazed jar.

കുപ്പിണി E. Company esp. of soldiers (see കമ്പഞ്ഞി) ഒരു കു. ആളെയും അയച്ചു TR. പുകയില കു. peons to prevent tobacco smuggling.

കുപ്പു kuppu Heat; കുപ്പിക്ക see കുങ്കിക.

കുപ്യം kupyam S. 1. Irascendum. 2. any base metal (po.)

കുബേരൻ kubēraṉ S. The God of riches, വൈശ്രവണൻ. [f. കുബ്ജ CC. = ഗ്രനി.

കുബ്ജൻ kubjaṉ S. (√ ഉബ്ജ്) Hump backed,

കുമ kuma 1. T. M. (C. ഗ —) Bruising, beating കുമകൊൾക to get stripes. കുമ ഊട്ടിടുന്ന ചിലരെ നീ CG. flog some. കുമപ്പാവ SiPu. = യന്ത്രപ്പാവ, playing-puppets? 2. So. (T. കുവൈ, കുപ്പ) heaping up.

കുമെക്ക 1. v. a. to beat, bruise. ഭണ്ഡുകൊണ്ടു കുമെച്ചു RS. ഓരോ ജനങ്ങൾ അവരെ കുമെക്കയും Mud. അന്നീരിൽ ചാരിച്ചു കു. MM. 2. to heap up. [തി, ഉമ്മതി.

കുമതി kumaḍi S. (കു) Ill-disposed, see സുമ

കുമതു kumaḍu A timber tree (No.)

കുമള kumaḷa & കുമിള Bubble. കു. പോലെ പൊങ്ങും Nid. = പോളി; also കുവള V2.

കുമളെക്ക to bubble up. So.

കുമാരൻ kumāraṉ S. (easily dying, infant. Ved.; G. kouros) Boy, son, youth; heir apparent. Subrahmaṇya (in cpd. N. pr.) — also കുമാരകന്മാർ CG.

കുമാരാഹരണകഥ the story of the recovery of 10 dead children (KumK. = സന്താനഗോപാലം). [Comorin, T. also കുമരി.

കുമാരി S. daughter, virgin; Durga, as at Cape

കുമാരിക S. id. = ബാലിക CG., CC.

കുമി kumi T. M. C. Te. (see കുമ II., കുവി) Heap, as of rice, stack, pile V1. 2.

കുമിയുക So. v. n. to be heaped together.

കുമിക്ക So. v. a. to heap up = കുന്നിക്ക f. i. ഫാഠാ വരാഹം കുമിച്ചിട്ട Arb.

കുമിറുക see കുമു —

കുമിഴ്, കുമിഴം kumiḻ T. M. 1. So. Anything globular, knob, pommel. കുക്കൾകൊണ്ടു കു.

പതിക്കു So. to inlay. 2. No. (= ക്രൗൻ So.) mushroom (C. ശൊള), said to spring up, where lightning enters into damp ground. Kinds: അരിക്കു. eatable, നല്ലകു., പട്ടകു., പന്നിക്കു., ഭ്രാന്തൻകു. poisonous, മരക്കു etc. different fungi; also വെളുത്ത കുമൾ ഇടിച്ചു a med. 3. a tree, Gmelina Asiatica, also കുമ്പിൾ. Kinds: ചെങ്കുമിഴ് Rh. Aeginetia Ind. നിലക്കുമിഴ് വേർ V2. raiz de madre de Deos. പെരുങ്കുമിഴ് Gmelina tomentosa.

കുമിഴ So. the round stone at the end of the watering machine.

കുമിള No. (T. കുമിളി) a golden eye or egg, as നെറ്റിപ്പടത്തിലെ പൊൻകുമിള Col.

കുമുദം kumud'am (how cheering!) Nymphæa esculenta = ആമ്പൽ.

ക'ബാന്ധവൻ Mud. the moon.

കുമുറുക kumuṟuya 1. To be hot, close (T. കുമുയുക). 2. T. a M. thundering sound. പടകങ്ങൾ കുമിറി RC. കുമിറുകുമിറ കുടുകുടിന Pay. കുമുറൽ No. = വെമ്പൽ oppressive heat.

കുമ്പ kumba Tdbh., കുംഭം 1. Belly (low). ചോനകൻ കുമ്പ കലുക്കിച്ചിരുന്ന TP. കുമ്പ കെട്ടി a drunkard, glutton. കുമ്പച്ചി TP. name of a cow. കുമ്പയൻ potbellied. 2. N. pr. f. TP.

കുമ്പഞ്ഞി E. Company, chiefly ബഹുമാനപ്പെട്ട കു. TR. The Honorable Company. കു. പടനായരുടെ the Comp's Government (TrP. has കുമ്പിനി).

കുമ്പൽ kumbal (കുപ്പു, കുഴുകു) Inward heat. കുമ്പസാരിക്കു, — സാരം see കൊമ്പസാ.

കുമ്പളം kumbaḷam T. M. C. (Tu. കുമ്പട, Beng. കുമഡ fr. S. കൂശ്മാണ്ഡം) Cucurbita pepo. — കുമ്പളങ്ങ pumpkin. കട്ടിയുടെ കഴുത്തിൽ കു. കോത്തു കെട്ടി TR. (to shame the thief). ഇളവൻ കുമ്പളങ്ങ a gourd used against poison. — കുമ്പിളത്തണ്ടു, — തിലമെ. GP. kinds: നരവൻ കു., ചൂരിക്കു. or നൈക്കു.

കുമ്പളത്താലി a neck-ornament.

കുമ്പഴ Cumbaḷa, & **കുമ്പള** 1. N. pr. of a Tuḷu Rāja's residence. കുമ്പഴ അരേറു (അരചർ), കുമ്പളേ അമ്മരാജാവ്, കുമ്പളെയും വിട്ടലവും TR. കുമ്പളേ രാമന്തറസുരാജാവ് (doc.) 2. കുമ്പള Rh. a plant (Benincasa?)

കുമ്പി kumbi 1. (T. heat = കുമ്പൽ) Mirage, also കുമ്പിരി, So. കാനൽ. 2. No. penis (obsc.)

കുമ്പിൾ kumbiḷ (കുമ്പ) 1. Temporary vessel made of a stitched plantain leaf (So. ഞൊന്ന). V1. കോരന്നു കുമ്പിളിൽ കഞ്ഞി prov. തുപ്പിയ അരികുമ്പിളും കുത്തിച്ചാരുക TP. as in a paper bag. 2. = കുമിൾ. 3. കുമ്പൾ വേക്കു കൈപ്പു GP. (one of പഞ്ചമൂലം) കുമ്പിളും ചിമ്പാകവും Nal 3.

കുമ്പു kumbu T. Closing, contraction.

കുമ്പിടുക T. M. C. Tu. (& കുമ്മിടുക) n. v. To bow down, prostrate oneself, worship. കുമ്പിട്ടു വീഴുക to fall on the face. അത്താഴം ഉണ്ടാൽ കടിച്ചു കുമ്പിട്ടു കിടക്ക a med. ആനനം കുമ്പിട്ടുവീത്തു വശം കെട്ടു Bhr. bowed the head.

a. v. കുമ്പിടുക്ക f.i. വക്ത്രങ്ങളും കുമ്പിടുത്തു Bhg 6. were ashamed. കൈകുമ്പിടുത്തു വാരുക in order to take a handful.

a. v. കുമ്പിടുത്തുക = കവിഴ്ത്തുക f.i. പാത്രം കുമ്പിടുത്തി വെച്ചു.

കുംഭം kumbham S. 1. Jar, pitcher. കുംഭത്തിന്റെ പുറമേ പകന്നൊരു അംബ്ലു പോലെ KumK. (vain promises). Often compar. of breasts കുചകുംഭങ്ങൾ etc. A decoration of towers ഗോപുരാഗ്രഭാഗത്തെ കുംഭങ്ങൾ കാണാമ്മന്ന Nal. പൊന്മണിക്കു. etc. 2. Aquarius, കുംഭരാശി. 3. the 11th month കുമ്പമാസം also കുംഭഞ്ഞാറിൽ (doc.), കുമ്പഞ്ഞാറിക്കും വെയിലും കൊണ്ടു TP. (കുമ്പവെയിൽ is considered as peculiarly dangerous). 4. frontal globe of an elephant. 5. other protrusions, swellings, pregnancy.

Hence: കുംഭകർണ്ണൻ N. pr. brother of Rāvaṇa KR. കുംഭകാമില (S. — കാമല) a kind of jaundice or dropsy Nid 16., high degree of പിത്തകാമില, (So. കുമ്പാല). കുംഭകാമിലകളും VCh.

കുംഭകാരൻ potter.

കുംഭി (4) elephant. [hell. Bhg.

കുംഭീപാകം (contents of a jar) N. pr. a certain

കുമ്മക്കി P. kumak, Assistance. ഇങ്കിരിസ്സിനെ കുമ്മക്കായിവരുത്തി, പാളയം കുമ്മക്കു കൂട്ടി Ti. കു. ചെയ്തു to ally.

കുമ്മട്ടി kummaṭṭi (T. കൊമ്മട്ടി fr. കൊമ്മ ball,

melon) Cucumis colocynthus, also പെയ്ക്കുമ്മട്ടി, bitter apple GP 70. — ചെങ്കുമ്മട്ടി Cucumis Maderaspat.

കുമ്മെട്ടർ E. Commander, ക'രെ സ്ഥാനം given by Tippu to the circumcised Codagu king. Ti. ഒരു കുമ്മന്താനം ക്കുടി TR. a commandant. [ness.

കുമ്മൽ kummal No. = കുമ്പൽ Sultriness, musti-

കുമ്മാട്ടി kummāṭṭi (കൊമ്മ, കൊമ്മാട്ടം q. v.) Feast of Bhadrakāḷi, Palg. (= T. പൊങ്കൽ) cfr. കുമ 2.

കുമ്മാട്ട kummāṭṭu So. Ka. പതിക്ക To insert the amount of a bond in figures, when signing it. B.

കുമ്മായം kummāyam T. M. Tu. (കുമ്മു) Lime, chunam, chiefly for building. (kinds: കള്ളിക്ക. കരളുക്ക., പെള്ളക്ക., കൽക്ക.) കു(ൽ)ക്ക. cement of sand & mud. Ka. ഇട്ടുക, തേക്ക to plaster, whitewash. കുമ്മായം ഇട്ട അറയിൽ പാപ്പിച്ചു TR. a torture.

കുമ്മായക്കത്തി a trowel.

കുമ്മായക്കല്ല് 1. Palg. limestone. 2. No. brickle granite (കുമ്മായപ്പാറ.)

കുമ്മി kummi T. SoM. (കുമ്മു) Clapping hands, a play of women. [മിണി) Very little.

കുമ്മിണി kummiṇi So. (= കുണ്മണി, see ഉ

കുമ്മു kummu 1. C. Te. T. To beat in a mortar, or gently. 2. കുമ്പൽ, കുമ്മൽ descriptive of heat. കുമ്മെന്നുള്ള കനൽചൊരിയും നേർ RC. eyes like live coals.

കുയവൻ see കുശവൻ.

കുയിൽ kuyil T. M. (C. കുകിൽ S. കോകിലാ fr. കു = കൂ) 1. The Indian cuckoo, Cuculus or Eudynamys orientalis കാക്കയും കുയിലും ഭേദം prov. രാജകുയിൽ MC. blackbird. ഇളങ്കുയിലൊച്ച CC., said to consist in പഞ്ചമരാഗം CG. 2. a fish, a small crab. 3. the steel of the musket-lock V1.

കുയില No. a very black person.

കുയിലാറൻ Cuculus melanoleucus (loc.)

കുയിൽമൊഴിയാൾ woman of pleasant voice, Sīta. RC.

കുയുമ്പപ്പൂ kuyumba-pū (S. കുസുംഭം) Carthamus tinctorius, safflower.

കുയുമ്പു kuyumbu, കുയിമ്പു = കുശുമ്പു.

കുയ്യൽ kuyyal കുയിൽ (prh. കുഴിയൽ) Spoon, small spoon, Tu. കുലര.

കുര kura T. M. (C. കൊര) Disagreeable sound, cough, barking. അവന്റെ കുര പൊറുപ്പിക്കേണം (vu.) silence the dog! kill him. വാതത്താൽ ഉള്ള കുര = വാതച്ചുമ a med. കൊ(ക്ക)കുര hooping cough.

കുരെക്ക T. M. to cough, bark, hem. നരെച്ചു കുരെച്ചു Bhr. grew old & asthmatic. കുരെച്ചീട്ടന്ന പട്ടി ഒരുനാളും കടിക്കയില്ല KumK.

കുരംഗം kuraṅgam S. Deer.

കുരങ്ങു kuraṅṅu T. M. C. Te. Monkey, chiefly Macaco (prob. from കുര) hon. കുരങ്ങൻ f. i. കുരങ്ങന്മാർ RC. KR. കള്ളക്കുരങ്ങന്മാർ മുന്നിലല്ല Bhg. you stand not before vile monkeys. Also കുരങ്ങച്ചൻ, കുരക്കുരചർ Bhr. കുരങ്ങുവീരർ RC. Kinds: കരിങ്കുരങ്ങു, ചിങ്ങളക്ക. etc. etc. — word of abuse: കള്ളക്കുരങ്ങിനെ തല്ലി ഇഴെച്ചുടൻ തള്ളിപ്പുറത്തു കളവതിന്നാതും ഇല്ലയോ Mud. [being full grown.

കുരച്ചൽ kuraccal So. Fruit ripening before

കുരഞ്ഞി (T. a tune) mire, mud, fine clay. കിഴക്കിരഞ്ഞിയും കുരഞ്ഞിയും (what ought to be in front of houses).

കുരടാവു T. M. see കൊറടാവു.

കുരട്ട kuraṭṭu (T. കുരട്ട firm piece, C. Te. Tu. log) 1. Piece of wood ഒരു ചന്ദനക്കുരട്ട log. 2. round wood worn in the ears to widen them, also കുരണ്ട. 3. inside of cheek കുരട്ടത്തു വെറിവി. വായിൽ കുരട്ടണയിൽ ഇട്ടാൽ Tantr.; also jaw-bone, gums V2. 4. a measure (കുറട്ട?) ഒരു കു. ധനം കിട്ടി = കോടി?

കുരട്ട see കുറട്ട.

കുരട്ടുക kuraṭṭuya = ചാപ്പിട്ടി താറുമാറാക്ക — കോരനെറ കപ്പ കുരട്ടുകയും TP. Did mischief. കുരട്ടിക്കളഞ്ഞു No. = കുഴക്കിവെച്ചു put in disorder. മൂരി പുല്ലു കു. trodden under feet & spoiled.

കുരണ kuraṇa (= കുരട്ട) Log, stump, gnarled wood. കോപ്പിക്ക കു. prov.

കുരണ്ട kuraṇḍa A sour jungle fruit (S. കുരണ്ഡം?)

കുരണ്ടി kuraṇḍi (Tu. stone of fruits) 1. = കുരട്ട Board used as seat, stump. 2. a med. plant, Rh. 3. So. palmyra fruit (see കുരട്ട) 4. Palg. stone of palm-fruit, see foll.

കുരണ്ടു kuraṇḍu M.C. (= കുരട്ട) Log; ear-ornament of women കൊണ്ടോടിയാൽ കുരണ്ടും ളൈവം prov. (al. കുരണ്ടും, — ണ്ടിയും) — ചാണയും കുരണ്ടും കഴകി, മോറി TP. — see prec.

കുരണ്ഡകം & കുരണ്ടം kuraṇḍam S. Yellow amaranth, കന്ദം കുരണ്ഡം Nal.

കുരപ്പം kurappam 5. (H. kharārā) Currycomb, also — പ്പൻ, — പ്പു കുരപ്പമിടുക to curry.

കുരമ്പു kurambu (T. dam, C. to dig) & കുരമ്പ Nest made by a sow before littering.

കുരരം kuraram S. & — രി, Ospray ഇണ വിട്ട കുരരിയെപ്പോലവേ KR. കുരരിപോലെ കരയുന്ന സീത RS.

കുരൽ kural T. So. & കുരൾ C. No. (കുര) 1. Sound, voice മുകിൽകുരൽ പഴിക്കും മൊഴി RC. louder than thunder. മേഘകുരൽ കത്ത ചെറു ഞാണൊലി RC. കുരളിൽ ഗ്രണം പോരാ സംഗീതത്തിനു KeiN. 2. throat കുരൽ കടിച്ചു മുറിച്ചു ചൊക്കൻ TP. കു. അടെക്ക to choke. കരിതുരഗത്തിൻകുരലൊലികൾ KR. തൊണ്ടകുരലിലുണ്ടാം a med. a disease, also കുരൽനാഴി windpipe. 3. top of tree, neck of palm tree കുരൾ എത്തും മുമ്പേ തളപ്പുറവു prov. കുരളക്കു. അഴിവിക്കുരൾ exact river-mouth. പുതു പട്ടണ അഴിവിക്കുരലോടും KU.

കറകുരലവൻ RC. black throated, Siva.

കുരവ kurava T. So. Shouting, esp. of women, കുരവ ഇടുക.

കുരവകം kuravayam S. (= കരിഞ്ഞി?) Red amaranth (T. Lawsonia), കുരവകവും കുരുവകയിൽ മരുവക തരുക്കളും Nal.

കുരള kuraḷa (T. കുറള) Talebearing, slander, sowing dissentions.

കുരളക്കാർ ചൊന്ന ചൊല്ലുകൾ Bhr. backbiters.

കുരൾ see കുരൽ.

കുരാൽ kurāl T. M. (vu. കി —) q. v. ക. മാൻ A kind of deer. ക. നിറം brown.

കുരാലിക്ക So. to have the eye irritated by dust etc. [Henbane, Hyoscyamus.

കുരാശാണി kurāšāṇi T. So. (കുരുസാണി No.)

കുരി kuri What is small (S. a kind of grain) ശരങ്ങൾ എല്ലാം കുരിങ്കുരി മൂച്ചയായി RC.

കുരികിൽ kurikil (കുരുവി) 1. Small bird, sparrow ക. മാംസം സ്നിഗ്ധം GP. പുരയിൽ കൂടു വെക്കുന്ന ക. = കുരിയാറ GP. മലങ്ക. falcocheela, kite. 2. T. M. കുരികിൽതാളി Connarus monoculus, പെരുങ്ക. Omphalobiumpinnatum, ഭ്രാന്തൻ ക. a poisonous kind.

കുരിക്ക kurikka (കുരുക്ക) Breaking out like efflorescence. കുരിക്കുപുഴി, കുരിക്ക കത്തുക So. to throw up earth as worms.

കുരിക്കു kurikku Young fruit (കുരുക്കു).

കുരിച്ചകല്ലു Glass; gravel, see കുരുട്ട.

കുരിപ്പു see കുരുപ്പു.

കുരിയൻ kuriyaṉ (No. കുര T. കുരീ) A heron, paddy-bird, കോണാങ്കുര.

കുരിയൽ, കുരിച്ചൽ (Tu. കുവ്വെ) a matbag, light basket of pandanus leaves; also പെററില പ്പാട്ടി.

കുരിയാട്ട N. pr. district in Cadattuvanāḍu.

കുരിശു, കുരുസു Port. cruz, Cross.

I. കുരു kuru S. N. pr. of people, country, king (Cyrus). കുരുകൾ Bhr. = കൌരവർ the party of the Curu princes. ഉത്തരകുരുക്കൾ Bhg. (Ottorokoro, Ptol.) a country in the North, proverbial as paradise.

കുരുകുലം Bhr. = കൌരവർ.

കുരുക്ഷേത്രം the battlefield of the Curus & Pāṇḍavas, near Paniput. Bhr.

II. കുരു Tdbh., ഗുരു; hon. pl. കുരുക്കൾ & കുരിക്കൾ 1. Teacher. കളി പഠിപ്പിച്ച കു. MR. ചൊല്ലേറും കുരിക്കന്മാർ ചൊല്ലിനെ കേൾക്ക KR. 2. a class of Nāyer, = യോഗി, in sing. also കുരിക്കൻ.

III. കുരു 5. (= കറു what is young, tender) 1. Pustule, boil, smallpox. കുരുവിന്റെ ദീനം TR. sores. 2. kernel, nut, esp. of jackfruit കുരുവുത്ത മാടല്ല ചക്ക പുഴുങ്ങിയ കലം prov.; also: fruit of പേരാൽ etc. അരിയാൽ കുരു

കുരു കിട്ടീട്ടില്ല TP.= ഒട്ടുമില്ല. 3. No. heron, = കരിയൻ.

കുരുക്ക, ത്തു 1. to sprout, shoot; hence കുരിക്കുത്തുക q. v.; മുഖം കുരുക്ക V2. commence to have a beard — കുരുത്ത സന്താപത്തോടെ RC. 2. to break out, chiefly smallpox അവനു കുരുത്തു പോട്ടേ (curse). കളിക്കെണം ജപിക്കെണം കുരുക്കെണം മരിക്കെണം prayer for sudden death.

VN. കുരുപ്പു 1. sprouting, കു. യിത്തു paddy sprouted for sowing B., കു. കാൽ a stake growing when fixed in the ground (= കാട്ടുപരുത്തി). 2. No. smallpox. കുരുപ്പു കീറി വെക്ക to vaccinate. മാരിക്കുരുപ്പു, കണ്ടമാല കുരുപ്പു കിട്ടിപോട്ടേ (curse).

കുരുപ്പുമുലി or — മുള്ളി Sideroxylon spinosum.

കുരുനീർ 1. matter of a boil. 2. first extracted palm-wine (കുരുമ്പ).

കുരുപ്പരുത്തി (കുര 2.) the real cotton plant.

കുരുമിഴി prominent eye, ചാരുകു. ലോചനം RS 10.

കുരുമുളക real pepper (opp. Capsicum).

കുരുക്ക kurukku (കുര III.) 1. Young fruit കുരുക്കുത്തിമുല്ല (T. കുരുക & കുരുക്കുത്തി) Gærtnera racemosa, കുന്ദം S. 2. (= കുടുക്ക) entanglement, ropeknot B., hence കുരുങ്ങുക = കുടുങ്ങുക.

കുരുട്ട kuruṭṭu T. M. C. Tu. (Te. ഗുഡ്ഡി) 1. The smallest fruit of a bunch (കൊച്ചു), imperfect fruit (കുരുക്ക), a certain yam. 2. blindness. കു. അകപ്പെടുക V2. grow blind. കുരുട്ടുകൺ blind eye; കുരുട്ടുവഴി walking like the blind, not straight.

കുരുടൻ 1. blind man, കുരുട്ടുകണ്ണൻ f. കുരുടി, കുരുടിച്ചി (കുരുടിയായി Si Pu.). പിറവികുരുടൻ V2. blindborn. 2. slow worm, also കുരുടിപ്പാമ്പു MC.

കുരുടാട്ടം V1. blindness.

കുരുട്ടുകല്ലു No. gravel., So. glass.

കുരുട്ടുക kuruṭṭuya (T. കുരുമിക, see കുറു —) To purr, coo, rattle in the throat പോണ കുരുട്ടുന്നു etc. [നാഗ്പൂ. cowhage.

കുരുണ kuruṇa So. Jasminum multiflorum,

കുരുതി kuruði T. M. 1. Blood. കുരുതിപ്പുനൽ Bhr. = ചോരപ്പുഴ; കുരുതിയൊത്തമിഴി RC. കു. കുറുക്കികൊല്ലുക & കു. മറിക്ക TP. to diminish or bring back the blood by charms. 2. also കുരുസി, mixture of red turmeric & chunam, representing blood in demon worship കു. കഴിക്ക etc.; also നിണം.

കുരുത്തി kurutti (= കുരിയൽ) Basket for catching fish (made of ഓരംച്ചിപ്പുല്ല്, കൈതോല etc.)

കുരുത്തു kuruttu T. M. Sprout കുരുത്തിട്ട തേങ്ങാ GP. = മുളെച്ച തേങ്ങാ. The spongy substance inside a horn is called കൊമ്പു കുരുത്തു V2.

കുരുത്തോല = ഇളയോല.

കുരുന്നു T. M. 1. sprout, shoot, f. i. ചെക്കികുരുന്നു MM. ഉൾകുരുന്നു the mind. 2. Trichilia spinosa, which is rubbed on the cut spatha of a palm, when tapped for palm-sugar കുരുന്നരെക്ക. [Corundum).

കുരുന്നകല്ലു B. pipeclay (perhaps T. കുരുന്തം

കുരുന്നേരി kurunnēri B. Hastiness, precipitancy (perhaps കുരുസേരി).

കുരുമ്പ kurumba T. So. 1. Tender, young cocoanut (കുരുക്ക). 2. sweet toddy (കുരുനീർ). 3. Sanseviera Zeylanica, the fibres of which are made into bowstrings. പെരുങ്കുരുമ്പവേർ MM. a med. 4. N. pr. f., see ചീരുമ്പ.

കുരുവകം kuruvayam S. (or കുര + അകം) = കരുവകം f. i. CC.

കുരുവി kuruvi (= കരികിൽ) T. C. Tu. Sparrow ചൊല്ലുന്ന ബാലകുരുവികൾ നല്ലതു KR 3. good auspices. Also കുരുവിൽപക്ഷി (loc.) = ചടകം.

കുരുൾ kuruḷ & കുറുൾ T. M. C. Te. Curls. നെറിമേൽ താണ കുരുൾനിരയും ഉണ്ടു CG.

കുരുസേരി & ഗുരുസേരി Trouble, precipitancy (see കുരുന്നേരി) = ബദ്ധപ്പാടു etc. ശിരസ്സോരം വീട്ടിൽ ഒരു കുരുസേരി ഉണ്ടു TR.

കുരൂപം kurūpam S. (കു) Ugliness.

കുരെക്ക see കുറ — hence കുക്കുരം S. Dog.

കുൽകിലം kurkilam = കങ്കുലിയം (S. ഗുല്ഗുലു and ഗുല്ലു) The bdellium tree, in MM. കുകുലു.

കുറ kuṟa T. M. (C. Te. Tu. കൊറ) √ കുറു, Want, defect, blemish; disgrace നികൃതിയുടെ ഏറയും

കുറയും അറിയാം TR. rising or falling off (see ഏറക്കുറ). കുറകൾ തീക്ക to mend, complete.

കുറക്കൊള്ളി a threatening meteor, comet (?) ആകാശത്തിൽ നിന്നുടൻ കു. Sk.

കുറത്തലപ്പിണങ്ങൾ RC. headless trunks.

കുറനാഴി false measure.

കുറപടി, കുറമാനം deficiency, abatement മുറിക്കുന്നതിന്ന് ഒരു കുറവടി വന്നില്ല TR. they are still cutting at the same rate.

n. v. കുറയുക 1. To abate, dwindle, sink in price ഞാൻ എന്തിന്നു കുറയുന്നു why humble myself? കുറഞ്ഞുപോയി (f. i. മുഖപ്രസാദം Mud.) became less. 2. to be deficient, short, little. കുറവതു what is deficient. കുറഞ്ഞൊരു ദിനം TR. With Dat. അരനോട്ട പോലും അടല്ലു കുറയാൻ RC. he is not backward to fight even Siva. കുറഞ്ഞൊന്നു a bit, a moment ഏറിയതും കുറഞ്ഞതും ആകാ prov. (too little).

VN. I. കുറച്ചൽ want, scarcity വെള്ളക്കുറച്ചൽ (of water); നികുതിക്കു കുറച്ചൽ കാണുന്നു TR. falling off (opp. ലാഭം).

II. കുറവു 1. deficiency. കുറവുകൾ to perfect, കുറവുതന്നതു V1. (= സമാപ്തം, തികഞ്ഞതു). കുറവുത്തുവാസവിക്ക Bhr. helped. Absence: ബുദ്ധികുറവു (= കേട്ട, ഹീനത) 2. disgrace പടവെട്ടുന്നതിനാൽ കുറവില്ല Anach. no degradation (to Brahmans). അതിന്നു കുറവില്ല Mud. 3. = കുറകു q. v.

Inf. കുറയ, കുറേ little, less, minus പത്തുകുറയനാന്നൂറു KU 390. ഒന്നുകുറയ ൧൦൦ ചാക്ക TR 999. കുറയക്കൊള്ളുക Mud. to count for little, to despise.

കുറയശ്ശു, കുറശ്ശു very little എല്ലാവരും കുറയശ്ശു കുറയശ്ശു കൊടുത്തു TR. gave each a trifle.

a. v. കുറെക്ക 1. To diminish, abate, lower, disgrace. കുറെച്ചുചെചു brought down. ശാസ്ത്രം കനം കു. Nal. to make lighter. 2. to cut off, as the splint of trees പന്നി കുറിച്ചിട്ട ചത്തു died through the hog. ആശാരിക്കു മരം കു. KU. 3. അങ്കം കു. to fight a duel, as ordeal or in honor of a God, as at Tirunāvāi ഒരു നാല്പത്തീരടിയിൽകൊണ്ടു കുട്ടി അന്യോന്യം കുറെച്ചു ജയിച്ചു കൊൾക Col. KU. അവനെ, മരത്തെ ഇടികുറെച്ചു lightning struck. അസ്ഥി കുറെച്ചു കൊടുക്ക to take up the bones of a burnt corpse (അസ്ഥികുറെച്ചി). [47 chapters.

കുറെച്ചു f. i. മൂന്നു കുറെച്ചമ്പതഞ്ഞായം Bhg. = VN. കുറെച്ചുvu. = കുറവ്. കു'മാക്കു to dishonour.

കു'മേ നടപ്പു rarely used.

CV. കുറെപ്പിക്ക.

കുറുകു kuṟuṟu (T. കുറുങ്കു) 1. Quarter of animals V1. 2. (= ഊപ്പു) ham, thigh, loins. (കോഴിക്കു., ആട്ടുക).

കുറുട്ട kuṟuṭṭu T. = കുരട്ട q. v. Piece of wood, as for shoes, പാതകുറുട്ട = മെതിയടി.

കുറുട്ട 1. nut, kernel = അണ്ടി. 2. knuckle of hand or foot.

കുറുൻ kuṟuṉ in കുറിയാടിക്കുറുൻ N. pr. of a summit No. of Cuṟṟiyāḍi.

കുറുവൻ kuṟuvaṉ T. M. C. Tu. (കുറു = കുന്നു), f. കുറത്തി. 1. Wandering tribe of basket-makers, snake-catchers & Gipsies, hereditary enemies of Brahmans. കുരങ്ങു ചത്ത കുറവൻ prov. one, who has lost his livelihood. ചപ്പിടിക്കളികുറവനെ KU. Classes: കാക്കക്കുറവൻ, കലങ്കുറവർ low Pūjāris, വെലിക്കുറവൻ chiromantics, ഉപ്പുകുറവൻ q. v. etc. കുറത്തിക്കു കൈകൊട്ടുക; കുറത്തിപ്പാട്ടു a Tamiḻ poem, which they sing. 2. N. pr. of men & women.

കുറൾ kuṟaḷ T. aM. (കുറു) 1. Shortness പന്ന ശശായി ചെറുക്കരോടായിപ്പുണ്ടലകേഴം അളന്ന പുരൻ, ചൊല്ലെഴും കുറളായി RC. dwarf. 2. = കുരൽ f. i. എന്റെ കുരളെ പിടിച്ചു MR. throat.

കുറൽമാൻ B. a certain deer (perhaps കുരൽമാൻ). [ഭരതമാതാ KR.

കുറള T. aM. = കുരള backbiting കു. ചൊല്ലുന്ന കുറളൻ dwarf. = കള്ളൻ.

കുറി kuṟi T. M. C. (ഗ്രി Te. C. Tu.) √ കുറു. 1. What is short, a mark, sign, esp. on forehead, നായർ കുറി അഞ്ചും വേറെ തൊട്ട തിയ്യക്കുറി മൂന്നും വേറെ തൊട്ട TP. ഭംഗിയിൽ കുറിയിട്ട Bhr. (women). നേരിയ പുടവയും കുറിയും കോപ്പും എല്ലാം Bhr. all your dress & finery.

(kinds: ചന്ദന —, ഭസ്മ —, കളഭ —). 2. aim, scope, കുറിക്കുവെച്ചാൽ മതില്ലെങ്കിലും കൊള്ളെണം prov. കുറി നോക്കുക to aim. 3. note, letter; മറുകുറിഎഴുതി replied. 4. lot, share; esp. a lottery kept up by a number of equal contributors, repeated for a number of times equal to the number of subscribers, the advantage consisting in gaining the prize early by a loan free of interest, repayable by instalments, also പരിഷകുറി. There are 3 kinds നെല്ലുറി, പണക്കുറി, അരിക്കുറി. 5. a club (see 4.), also quarrel, കുറിയും കൂട്ടവും vu. 6. a term. പറഞ്ഞ കുറിക്കു പണം എത്തിയിട്ടില്ല TR. — invitation, appointment. 7. time, turn; എത്രകുറി how often? രണ്ടുകുറി twice, ഈ കുറി MR. this time, ഇതിന്റെ മുമ്പെ പലകുറിയും TR. — inquest, trial തട്ടാനെ കൊന്ന കുറി കാഫിൻ പടിക്കന്ന് ആകുന്നു TP.

Hence: കുറികല്യാണം (loc.)= ചങ്ങാതിക്കുറി.

കുറിക്കാരൻ (5) member of a club, quarrelsome, litigious person.

കുറിക്കൂടുക to form a club, to quarrel.

കുറിക്കൂട്ട (1) a cosmetic, used for:

കുറിക്കൂട്ടുക marking the body (forehead).

കുറിക്കൊൾക (2) to note, notice, attend to നിന്നെ ക'ണ്ടു നിത്യം തൊഴുന്നേൻ CG. എന്ന നിയോഗം ക'ണ്ടു Nal. നന്നായി ക'ണ്ടു കേട്ടു കൊൾക VilvP. ക'ണ്ടീടല്ലേ don't mind. — (6) to agree to a term of payment.

കുറിചെയ്ക (6) to invite, എന്നോടു ക'യ്യ Pay.

കുറിച്ചെടുക്ക to copy.

കുറിച്ചൊല്ല announcing a കുറി.

കുറിതൊടുക = കു. കൂട്ടുക. [ല RC.

കുറിനിലം (6) a rendezvous, ക'മാം നികുമ്പി

കുറിപറക to appoint a time; to insinuate, prognosticate; to quarrel.

കുറിപ്പടി memorandum, note.

കുറിപ്പണം (5)=പരിഷപ്പണം.

കുറിമാനം (3) note, chit; (2) aim കു. ചേർത്തു വെടിവെച്ചു TP.

കുറിയിടുക (1) to mark the forehead, esp. = ഭസ്മം ജപിച്ചിടുക (in പുംസവനം); (4) to cast lots, also കുറി തീർക്ക; to decide, settle കുറിയിട്ട പോയി jacta est alea.

കുറിയോല (3) a memorandum, letter കു. വേണ്ടതു TR. an order.

കുറിവെക്ക (1) to mark, (5) to form a club, (6) to appoint a term.

കുറിക്ക kuṟikka T. M. C. (കുറി) 1. To mark, note, attend to (=കുറിക്കൊൾക) അഹം നിങ്ങളെ കുറിച്ചു Bhr. I have heard your prayer. 2. to write ഭീമനായക്കു N. നായർ കുറിച്ചതു TR. letter from N. to Bh. മരുന്നു കു. to prescribe. 3. to appoint, as a day. കൂട്ടം കുറിക്ക to invite. ഇന്നു മതിലകത്തേക്ക് ആകുന്നു കുറിച്ചതു TR. കുറിച്ചു നായാട്ടു a mode of hunting, when war is solemnly declared to the game. 4. to point at, refer to. മരിച്ചവനെ കുറിച്ചു ഭക്തി Mud. love for the dead. സന്ന്യാസിമാരെ കുറിച്ചു മേവീടിനാൻ PT. expected. Hence കുറിച്ചു v. P. 1. towards ഗ്രാമത്തെ കുറിച്ചു ശമിച്ചു CC. എന്നെ കു. കാരുണ്യം, തിരുവുള്ളം ഉണ്ടു Mud. അവനെ കു. തപസ്സു തുടങ്ങി Bhg. the mind directed on him (=പ്രതി). 2. for the sake of ഉടയവനെ കു. രക്ഷിച്ചു കൊൾക TR. for God's sake; നിന്നെ കു. മരിപ്പാൻ AR. 3. = ചൊല്ലി.

VN. I. കുറിക്കൽ (3) appointment.

II. കുറിപ്പു memorandum, abstract, list.

കുറിച്ചി kuṟiccci T. M. 1. (കുറു = കുന്നു) Hill-country (in കാട്ടുകുറിശ്ശി, തേങ്കുറിശ്ശി, പെരിങ്ങോട്ടുകുറിശ്ശി etc.) 2. a kind of fish with many & sharp bones. കുറിച്ചി വളന്നാൽ ആ വോലിയോളം prov. Silurus Bagre. 3. (T. കുറി) pudendum muliebre.

കുറിച്ചിവള്ളി or കൊടി Rh. Echites lævigata.

കുറിച്ചിയർ (C. കൊരച്ചർ) a hill-tribe പുനവാരം തന്ന കുറിച്ചിയർ TR. (in Wayanāḍu), also കാടർ കുറിച്ചിയപ്പണിക്കന്മാർ TP.

കുറിഞ്ഞി kuṟiññi T. M. (=കുറിച്ചി) 1. A jungle snake, said to kill by its breath (see കുരിനാശം). 2. So. she-cat V2., flash-pan of a gun V2. കുറിഞ്ഞിത്തുള touch-hole. 3. Barleria, of many kinds കുരിങ്കുറിഞ്ഞി Justicia Ecbolium. a med., കുറിഞ്ഞിപ്പൂ GP 66., പൊൻ. KR 5., ചെറു. Periploca

silv., നീലക്കു. Barleria cristata or cærulea Rh., പൊൻക. yellow B., മഞ്ഞക്കു. Justicia infundibiliformis, വെങ്കു. Just. betonica; വാടാപ്പൂങ്കു. Gomphrœna globosa GP 67., വെങ്കുറിഞ്ഞിയും വാടാക്കുറിഞ്ഞിയും KR.

I. കുറു **kuṟu** (T. കുൻറു, C. Te. കുഡു steep) Hill.

II. കുറു T. M. C. Te. (Tu. കുട്ടു) Short, little, brief. കുറിയ ആൾക്കു വലിയ ബുദ്ധി never trust dwarfs. കുറിയൊരു മനുഷ്യൻ ഉരുവിച്ചു Bhg 4. കുറിയവൻ m., — ൾ f. a dwarfish person.

Neutr. കുറിയതു & കുറുതു 1. What is short. 2. small cloth (= കുറുമുണ്ടു). 3. cross beam of door frame, etc. അറിഞ്ഞവൎക്കു കുറുതു prov. the knowing need no explanation. കുറുതാക്കുക to abbreviate (V2. has പാൽ കുറുതിക്ക = കുറുക്കുക).

Hence: കുറിയാട്ട small sheep (C. Te. Tu. കുറി) [sheep.)

കുറുങ്കട്ടിൽ small bedstead.

കുറുങ്കഴുത്തൻ short-necked.

കുറുങ്കാട്ട underwood.

കുറുങ്കാൽ footling, see കുഞ്ഞുമുല.

കുറുനരി & കുറുക്കൻ jackal (Tu. കുട്ടുക്ക) കുറുനരികളിം കരഞ്ഞിതു പാരം Bhr. a bad omen.

കുറുനാക്കു disease in the tongue, called the frog. V1. = അണ്ണാക്കിൻെറ ആണി.

കുറുനാൾ day after tomorrow B.

കുറുന്തടിക്കാരൻ short, stout man.

കുറുന്തല 1. mullet MC. 2. പൂവൻ കു. GP 65. a medic. plant, കുറുന്തലക്കായി a med., പൂവാങ്കു. പിഴിഞ്ഞു Vernonia cinerea.

കുറുന്തിരിപ്പാട്ട a song at feasts.

കുറുന്തുവട്ടി Sida retusa കുറുന്തോട്ടി GP.; a kind: ആനക്കു. q. v.

കുറുന്തുവര a Dolichos.

കുറുന്തുവൽ small feather (No.); a bush B., a കുറുമുള്ളി Flacourtia sepiaria Rh. or = കുറുമുഴി Jasminum auriculatum അമ്പോറുനാൾ മണം പോകാക്കുറുമൊഴി DN., ചെങ്കുറുമുഴി Rh.

കുറുമൊഴി 1. see prec. 2. a M. the Prâcrit dialect of Magadha etc.

കുറുമ്പടി threshold, sill & lintel (opp. നെടുമ്പടി).

കുറുമ്പാട്ട small fish, also കുറുവായി.

കുറുമ്പിടി too short a handle.

കുറുമ്പുപ്പു B. cultivation of any grain, except [rice.

കുറുമ്പുവു, കുറുപ്രാവു = അരിപ്രാവു.

കുറും ബുദ്ധിക്കാരൻ a shortsighted mortal.

കുറുവടി cudgel (also കുറുന്തടി V1.) മുട്ട ഉടെക്കാൻ കു. വേണ്ട prov.

കുറുവട്ടി a square basket.

കുറുവഴി shortest way. കു. തന്നിൽ നടക്കട്ടേ [ളതർ KR.

കുറുവാൾ short sword. കു. ചുരിക. Pay.

I. കുറുകു, കി **kuṟuya** T. M. (C. Te. കുറ്റു C. Tu. കുണ്ടു) To grow short, diminish, to be abridged (as ആയുസ്സു), to thicken by boiling.

Inf. കുറുക shortly. കുറുകപ്പറഞ്ഞു mentioned briefly. കുറുകക്കാച്ചുക to boil the water away.

കുറുക്കു 1. what is short; bye-path, lane, കുറുക്കുവഴി short cut. — കുറുക്കുപാൽ Mud. milk boiled down. 2. what is athwart, across, backbone. കുറുക്കിടുക to stop the passage V1. കുറുക്കു പാറുക to raise obstacles.

Hence: കുറുക്കൻ = കുറുനരി jackal, കുറുക്കന്നു ആമ കിട്ടിയപോലെ prov.

കുറുക്കുകു, ക്കി 1. To shorten, diminish, boil down (as കുറുക്കു മരുന്നു, വെള്ളം). കുറുക്കിയ പഞ്ചസാര V2. refined sugar. ഇരുനാഴി പാൽ കുറുക്കി നാഴിപോയാൽ a med. കുറുക്കിച്ചൊല്ലാം KR. briefly. 2. to contract, pull in (opp. നീട്ടുക) കൈകൾ or മെയ്യിറുക്കിക്കുറുക്കി PT.

II. കുറുകുകു, ക്കി & കുറുങ്ങുകു V1. 2. To purr, coo, as a dove. കുറുകും പ്രാവിനെ പോലെ Nid. പൂച്ചയുടെ കുറുങ്ങൽ MC. (= കുരുട്ടുക). കുറുകു എന്നിടുക.

കുറുകുക്കു, ത്തു to breathe with difficulty, the sound in the throat of a dying person, തൊണ്ടയിന്നു കുറുകുക്കു a med. (in ശ്ലേഷ്മശ്രൂല).

Hence: കുറ്റു snore. [= നുറുക്കരി.

കുറുക്കിലം **kuṟukkilam** 1. = കക്കിലം. 2. (loc.)

കുറുച്ചു **kuṟuccu** A certain marmam, see under കണങ്കൈ 2.

കുറുഞ്ഞി **kuṟuññi** She-cat, = കുറിഞ്ഞി, (√ II. [കുറുകു?)

കുറുട്ടുക **kuṟuṭṭuya** (= കുരുട്ടുക or കുമുകു) To grunt. പന്നികൾ കുന്നിലേ ചാടി കുറുട്ടിനിന്നു CG.

കുറ്റി kuṟṟi V1. Wooden peg.

കുറ്റ്പം kuṟṟuppam VN. of കു, 1. Shortness, കുറ്റുവഴി V1. = കുറുക്കു. 2. (കുറ്റു?) pomp V2.; also ammunition, stores.

കുറ്റു kuṟṟu M. (T. കുറമ്പു mischief, battle, fort I. കു) 1. A chief, His Excellence, prh. originally fort, manor = ഇടം, ഇടവക. കുറ്റിൽ ഏറുക = ഉണത്തിക്ക to speak to a superior, പ്രഭുവിന്റെ കുറ്റിൽ ഏററി KU. നായരെ ക'ൽ ഏറേറണ്ടും അവസ്ഥ TR. the N. is to be informed of what follows. കുറ്റുകേട displeasure V2. (lower than തിരുവുള്ളക്കേട്). പള്ളിക്കുറ്റു കൊണ്ടീടുക to sleep (hon.), പള്ളിക്കുറ്റുണരുക Bhr. 2. title of different castes. കോഴിക്കോട്ട കുറ്റുന്മാർ Calicut Nāyers. Esp. fencingmasters കുറ്റിന്റെ നെഞ്ഞത്തു prov. (= കരിക്കളെ), swordsmiths (അമ്പുകൊല്ലൻ); Cammāḷa castes with ആയുധാഭ്യാസം, as കൊല്ലുക., കടച്ചക്കൊല്ലൻ, പരക., വടിക., പലിശക., കാട്ടുക., വേലക. KN. 3. a class of Pūjāris, enchanters, barbers of Chegon D. (also painters B.)

കുറുബാൻ Syr. kurbāṉ Sacrifice, mass.

കുറുമ്പൽ kuṟumbal (II. കു) So. കുമ്മൻ, — മ്പു Sweepings, mote, sediment, coagulated pieces തലയിൽനിന്നു താളിയുടെ ക. പോയില്ല vu.

കുറുമ്പു kuṟumbu 1. (see prec.) An infant. ഒരു കുറുമ്പുകുട്ടിയെ ഉള്ളു one scion. = നരുമ്പു. 2. (= കുറ്റു?) So. Palg. T. haughtiness, insolence, prob. from കു I.

കുറുമ്പൻ 1. T. M. insolent, stubborn, also N. pr. (fem. കുറുമ്പി, കുറുമ്പാത്തി). 2. T. Tu. C. shepherd (കുറി C. Te. Tu. sheep). 3. caste of mountaineers (കുറിച്ചിയർ, കുറവർ etc.) മുള്ളുക. in Wayanāḍu. 4. = കുമ്പൽ f.i. താളിപിഴിഞ്ഞു കുമ്പറിച്ചു TP.

കുറുമ്പ & ശ്രീകുറുമ്പ (ചീറുമ്പ) N. pr. Pārvati, the hill-goddess of Coḍuṅgalūr.

കുറുമ്പറനാടു (T. കുറുമ്പൊറൈ hill country). N. pr. district east of Calicut, originally under the കുറുമ്പറാതിരി or കുറുമ്പിയാതിരി of a Cshatriya family, called ബന്ധുസപത്രുപം of Tāmūri, whom he helped to expel the Portuguese. Under him 30000 Nāyers of divine origin (ദേവജന്മം) in 1200 തറ or നായർചാഴ്ച, in 4 × 8 = 32 കുറ്റു and 4 ഇടവക, each with കോയ്മ authority; extent 36 കാതം, capital വാലുശ്ശേരി TR. വാലശ്ശേരി or ബാല്യശേരിക്കോട്ട KU. After the extinction of the dynasty in 1779 it passed under the rule of the Cōṭṭayattu Rāja. കോട്ടേത്തു കുറുമ്പനാട്ടുവീരവമ്മരാജാവചക്രം TR. കുമ്പിരിയാസപത്രുപത്തിങ്കൽതുയ്യാട്ട — മേക്കുളശ്ശേരി രണ്ടു ക്ഷേത്രത്തിൽ (or താവഴിയിൽ) 4 കോവിലകം TR.

കുറുമ്പുക്കു (— മ്പനാക്കു?) a staff, from which the woof runs on to the നെക്കുററി (weaver).

കുറുമ്മുക kuṟummuya 1. To coo = കുറുങ്ങുക V1. 2. (C. Te. ഗുങ്കു) to eat greedily, cram in.

കുറുവ kuṟuva 1. = കുറുവായി see above. 2. കരിങ്കുറുവ A sort of black paddy.

കുറുവാന see കുറുബാൻ — ക. കാണ്മാൻ പോക To go to mass. കുമ്പസാരിച്ചു ക. കൊള്ളുക to take the sacrament. So M. Rom. Cath.

കുറുവാൻ Ar. qurān The Coran.

കുറുസാണി see കുരാശാണി.

കുറുസി Ar. kursi, Chair, throne.

കുരുൾ kuruḷ (& കുരൽ) M. Te. C. Ringlet, curl, കുരുൾനിര, also കുരുനിര.

കുറേ, കുറെക്ക see കുറ.

കുററടി kuṯṯaḍi So. (കു) Sarcasm, taunt.

കുററം kuṯṯam T. M. (= കുറവു) 1. Defect ക. ഒഴിഞ്ഞു സംഭരിച്ചു AR. കുററം എന്നിയേ PT. perfectly. വേണ്ടതു മുറ്റും വരുത്തുവാൻ കുററം ഇല്ലേതുമേ Bhg. nothing is wanting to. ഞാൻ നിൻ ഭർത്താവായ്വരാൻ കുററം ഇല്ല Nal3. no objection. 2. fault, crime, guilt as ക. മറെച്ചുവെക്ക, സമ്മതിക്ക, ക്ഷമിക്ക; etc. നിന്നുടെ ക. അല്ല Nal. not thy fault.

Hence: കുററക്കാരൻ guilty, criminal.

കുററനാഴി fraudulent measure W.

കുററപ്പാടു see കൈകുററപ്പാടു.

കുററം ആക്കുക to blame. ഞങ്ങളെ മേൽ ക. ആക്കിവെച്ചു declared us guilty. എന്റെ മേലിൽ ഇല്ലാത്ത കുററങ്ങൾ ആക്കി TR.

കുററം ഏകുക to condemn മുത്തിന്നു ക'കീടുന്ന ഭന്തം Stuti (=to excel).

കുററം ഏല്ക്കു to acknowledge guilt; also സമ്മതിക്ക MR. to confess the crime.

കുററംകാട്ടുക to misbehave. അവൻ ക. കാട്ടീട്ടുണ്ടോ TR. any misdemeanor?

കുററം കാങ്ക to find guilty, അവന്റെ പക്കൽ ക'ണ്ടു; ആൾക്ക് ഒരു കുററം കണ്ടാൽ TR. if convicted.

കുററംചുമത്തുക 1. to accuse. 2. to convict.

കുററം ചൊല്ക to accuse, condemn, കുററമേ ചൊല്ലുവാന്നീയുമപ്പോൾ CG. മതിതെല്ലിനെ ക'ല്ലും കുററമററുള്ള പെണ്ണു VCh. eclipsing.

കുററം തീരുക to be repaired, got into trim. ക'ന്നു TR. when the property is cultivated (doc.) — ക. തീർക്ക to restore, repair, to free from blame.

കുററം നീക്കുക to acquit.

കുററം പറക to censure.

കുററം പിഴെക്ക to die (subjects or inferiors, represented as deserters from their duty) ക'പ്പാൻ തുടങ്ങുന്ന നേരം PT. when dying.

കുററംവിധിക്ക to condemn. കുററം ഇവന്റെ പക്കൽ വിധിച്ചതു TR. declared him to be in the fault.

കുററസ്ഥലം the scene of the crime, MR. ക. [നോക്കി.

കുററി kuṭṭi T. M. Tu. (√ കുറു) 1. Anything short & stiff; stake, peg, oarpin, stump പല്ലു പൊട്ടി കുററിയായി MR. കുററിച്ചെവി MC. as of a cat. വാതിലിന്റെ കുററിയും ചങ്ങലയും MR. അഴിയും കുററിയും rails. 2. stake to mark limits, (കുററിയിടുക, ക. തറെക്ക RS.); hence boundary കമ്പഞ്ഞി കുററിക്കകം TR., മയ്യഴിയിൽ വെട്ടിക്കൊന്നു കുററിക്കു പുറം കൊണ്ട് ഇടുകയും ചെയ്തു TR.; any mark or proof, clue. എപ്പോൾ എന്ന് എനിക്ക് ഒന്നും ക. ഇല്ല MR. don't know. ക. കിട്ടി, ക. ഉണ്ടായിരുന്നില്ല (in investigations). 3. stump, hence remainder, balance മുതൽ കുററി നില്പായ്പന്നു TR. ഇനി ക. തരുവാറുണ്ടു still due. പിരിയാത ക. പിരിപ്പിക്ക TP. to collect rent. ചില്ലറക്കുററി, വലിയ കുററിയായിട്ട് ഒരു കുടിയാൻ (rev.) behind hand, in arrears. — പണം കുററിയിലായ്പോയി is outstanding. — the last stump, progeny ൩ വീടും കുററി അറുതി വന്നു TR. are extinct. — basis, അവൻ കുററി f. i. manager of the club (കുറി). 4. log, piece, number പത്തു കുററി വെടിക്കാർ TR. 10 musketeers. — ready money ൧൦൦൦ ഉറുപ്പിക ചരക്കായിട്ടും കുററിയായിട്ടും തരാം TR. 5. a cruse, oil-vessel, measure കള്ളിൻകുററി = ചുരങ്ങ; എണ്ണക്കുററി 4 — 5 Nāḻi, or 16 palam.

Hence: കുററിക്കണക്കോല (3) rent-roll, register of proprietors' deeds, tenants' rents W.

കുററിക്കഷായം a med. prepared from many med. roots. [bushes.

കുററിക്കാട്ടു (1.) low bush, thicket of hog-berry

കുററിക്കാണം 1. (4) price of timber. 2. fee claimable by the owner for every tree cut down by the renter (1 or ½ Rup.), മരവും മുളയും ക. തരാതെ ഒളിച്ചു മുറിച്ചു, മരത്തിന്റെ ക. വാങ്ങുക TR., ശരിയായിട്ടുള്ള ക. കിട്ടാതെ MR. 3. = കുഴിക്കാണം V1.

കുററിക്കാരൻ (3) who owes a balance TP.

കുററിക്കാൽ post, rafter.

കുററിക്കോട്ട small (mud-) fort.

കുററിച്ചൂൽ broom, much worn B.

കുററിനാട്ടുക (2) to mark out a holy ground for കല്യാണം, obsequies (കുററിനാട്ടി ബലി B).

കുററിനില്പു (3) balance, arrears ൭൧ ആമതിലേ ക.; മുളക ക'ല്പാക്കിവെച്ചു TR.

കുററിനെല്ലു allowance in grain to tenants for keeping up the fences of an estate W.

കുററിമാച്ചിൽ = കടുമ്പു stump of a broom. No.

കുററിപിടി So. petty merchandize; കുററിപിടിക്കാരൻ petty dealer.

കുററിപ്പുറം N. pr. residence in Caḍattuvaināḍu ക. വാണ തമ്പുരാൻ TP., കുററിപ്പുറത്തു കോവിലകം TR.

കുററിപൂജ (2) ceremony performed by the carpenter on finishing a new house (=വാസ്തുബലി).

കുററിപ്പേട = peahen.

കുററിയൻ = പീലിയൻ (hunting).

കുററിയറുക (3) a family to be without offspring, കുററിയററ ദേവസ്വം TR., കുഡുംബം ക'ററു പോയി, ക'ററം വന്നുപോയി (= മുടിഞ്ഞു).

കുററിയാടി N. pr., കു. കോയിൽ വാണ തമ്പുരാൻ TP. (pass to Wayanāḍu).

കുററിയാരം (or കുററിയെകരം) running in with a wall (തറ) or foundation after the 5th row of stones; ക'ത്തിന്മേൽനിന്നു മേല്പെട്ടുള്ളതു ചുവർ.

കുററിയിടുക (2) to fix limits, സ്ഥലം കു. യിട്ടു കൊടുത്തു, അതിരിൽ പുത്തനായിട്ടു ക'ട്ട് അളന്നു കൊടുപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു TR.

കുററിവാശി (3) balance of revenue, due by individuals.

കുററു kuṭṭu = കുറു II. before vowels, as കുററടി.

കുററിലThe last plantain-leaf, വാഴ കു. കൊള്ളുന്നു V1.

I. കുല kula (C. T. കൊല, from കൊല്ക) Killing, murder.

Hence: കുലക്കളം battlefield, place of execution.

കുല ചെയ്ക to kill, murder.

കുലച്ചോറു last food given before the execution.

കുലത്തീർപ്പു B. sentence of death.

കുലനിലം Mud. place of execution, also കുലഭൂമിയിൽ കൊണ്ടുപോയി Mud.

കുലപാതകം murder, also കണാരനെ കുലപാതം ചെയ്തു TR.—കുലപാതകൻ murderer, also കുലപാതകക്കാരർ TR.

കുലപ്പെടുക to be killed, ബാലി ക'ട്ടുപോയ വഴി RS.

കുലപ്പെടുക്ക, ത്തു to murder. നന്ദനന്മാരെ ക'ത്തു നീ CG. രാവണനെ കൊലപ്പെടുത്തു വിഭീഷണനെ വാഴിച്ചു KU. Modern: കുലപ്പെടുത്തുക, as ഏതുപ്രകാരം ക'ത്തിയതു MR.

കുലയാന mad elephant, കു. ത്തലവൻ ഇരിക്കവേ കുഴിയാന മദിക്കും കനക്കവേ SG. how proud a worm under an irresistible leader!

II. കുല T. M. (Te. Tu. C. ഗൊല, ഗൊന) √ കുലു, what shakes. 1. Bunch, esp. of cocoanuts (ഒരു കുലത്തേങ്ങ മുറിച്ചു TP. തേങ്ങാക്കുല, അടക്കക്കുല TR.) & plantains (കുലകൊത്തുക വാഴ തറിക്ക in war TR. കുലപഴുക്കുമ്പോൾ സങ്ക്രാന്തി prov.); also of flowers, spatha (പൂക്കുല, കുലയല്ലി) കുലപൊട്ടുക spatha to burst; string of pearls മുത്തുക്കുലകൾ Bhr. etc. 2. noose of bowstring, end of bow or arrow (= കുത). കുലയും കരേററി CC. drew the bow, = കുലെക്ക 3; also ചാപം കുലകൂട്ടാഞ്ഞതു ChVr.

Hence: കുലക്കത്തി palm-cultivator's knife (= ഏററുകത്തി).

കുലത്തേങ്ങാ, കുലമാങ്ങ, കുലവാഴ etc. fruit-clusters suspended in streets for the reception of Rājas etc.

കുലെക്കടുത്തതു a cocoanut tree in its 8th year, promising first-fruits.

കുലമറിയൻപയറു B. a kind of beans, in clusters.

കുലയല്ലി palm-blossoms.

കുലയേററുക to latch the bowstring, ചാപവും ക'ററിBhr. വില്ലിനെ കു. ഉന്നതമാംവണ്ണം KR.

കുലവില്ലു bow drawn, ക'ല്ലോടുപട തല്ലും ഭൂലത Anj.

കുലാഞ്ഞിൽ So. = കുലച്ചിൽ q. v.

കുലയുക v. n. To jolt, shake, to be agitated as a branch under a monkey (see കുലുങ്ങുക & ഉലയുക), ഉടലം കുലയ അടിത്താൻ RC. വില്ല് ഒന്നു കുലഞ്ഞു CC., മനം കുലഞ്ഞീടും CG. (to trepidate). VN. കുലവു hesitation, സ്തുതിച്ചിരിപ്പാൻ കുലവില്ലയാത്ത നെഞ്ചായേൻ Anj.

കുലെക്ക v. a. 1. To bear fruit (see കുല), വാഴ കുലെച്ചു, ഊന്നു കുലെക്കുമോ prov. കുലച്ചതു the 8th stage in the growth of a palm-tree, in full bearing. 2. to shake, bend what is elastic ഉറുമ്മി മുട്ടിന്മേൽ വെച്ചു കുലെച്ചു TP. tried the sword's temper. വാനേക്കുലെക്കും മഹോദരൻ RC., പടെക്കു കുലച്ചൽ വന്നു RC., ചിത്തം കുലെച്ചു മയക്കും CG. 3. to draw the bow; വില്ലു കുലെക്കായില്ല Bhr. could not latch the bowstring. = കുലയേററുക.

കുലച്ചിൽ kulaččil (So. കുലാഞ്ഞിൽ) = തണ്ടും ചില്ലിയും. A cocoanut bunch without or stripped of the nuts, also called നാഗതാളി (കുല II, 1.)

കുലപ്പല്ലു kulappallu (കുലം or കുല?) Eye-tooth.

കുലപ്പാമ്പു kulapāmbu, Intestinal worms.

കുലപ്പിയം **kulapyam** Name of a marmam കാലുടെ മണിക്കെട്ടിൽ കു. എന്നത് ഒരു മർമ്മം ഉണ്ടു amed.

കുലം **kulam** S. (√ കിരണം?) 1. Flock, as കപികുലം. 2. family, race, tribe; in Mal. എഴുപത്തിരി കു. KU. 72 castes, tribes; ആർ കുലം എന്നു പറയാഞ്ഞാർ Pay. പണം കട്ടിന്മേൽ കു. കപ്പയിൽ, കു. എളിയവനു മനം എളിയു, കുലമില്ലാത്തോൻ (person of no particular tribe, mean) prov. ഇല്ലവും കുലവും പറഞ്ഞു TP. alluded to our respective families, the most ticklish point (came to bitter words). 3. what is noble (= ജാതി). [family KR.

Hence: കുലഷ്ണൻ m., — ഷ്ണി f. destroyer of the കുലട 1. unfaithful wife, loose woman. 2. പാമ്പിൻ കുലടകൾ കെട്ടി Mud. baskets (?)

കുലതന്തു KR. continuer of family = വംശകർത്താവാം പുത്രൻ.

കുലതുളസി best ocimum. കു. മാല Anj.

കുലദൈവം chief god, or family-god, എൻ കു. വാസിഷ്ടൻ KR. [caste.

കുലധർമ്മം the peculiar law & duty of each

കുലപർവ്വതങ്ങൾ Bhg 5. the 7 chief mountain chains, also inverted മഹാശൈലകുലങ്ങൾ ഏഴും CC.

കുലപിഴകി (vu. കുലപിശി) outcast.

കുലമന്ത്രി Mud. minister of a dynasty, or prime-minister.

കുലമലകൾ കുലുങ്ങി Bhr. (see കുലപർവ്വതം).

കുലംകൂട്ടുക to join a caste, ശ്രുതിവീട്ടിൽ ക'ടി Si Pu. to marry.

കുലവിദ്യ VCh. knowledge or art hereditary in the family, കു. കഴിഞ്ഞു ഒന്നാം പഠിക്കൊല്ല Anj.

കുലശില = കുലമല, or marble? arch? (കുല II.) in കുലശിലയോടുംപൊരും ചില്ലി KR.

കുലശേഖരൻ N. pr. 1. a Perumāl, famous as founder of the aristocracy KU. 2. title of the Travancore Rāja & of the 2nd Cōlattiri etc. KM. [family.

കുലശ്രേഷ്ഠൻ the best of the family, of good

കുലസ്ത്രീ chaste woman, legitimate wife (opp. പരസ്ത്രീ), കു. മാത്രത്തിൽ മകത്തായം ഉണ്ടു Anach., കുലസ്ത്രീതാപം Si Pu.

കുലഹീനൻ lowcaste, outcast. Anach.

കുലാചാരം family customs, directed by the കുലാചാര്യൻ, കുലഗുരു.

കുലാന്തകൻ = കുലകാലൻ f. i. പെടിന്തവർ കു. RC. destroyer of the tribe of enemies.

കുലമ്പുക **kulambuya** To be intent? (see കുലാവുക) കുലമ്പിട്ടം അക്കാൽ ചിലമ്പു Si Pu.

CV. പശുക്കൾ കണ്ണങ്കൾ തിണ്ണം കുലമ്പിച്ചു CG. to prick the ears = ചെവി കുപ്പിക്ക.

കുലവൻ **kulavaṅ** (കുലം?) A hill deity മുണ്ടിയന്റെ ഭൃതൻ, prh. കളവൻ. [കുരെക്ക.

കുലാക്കുലാ **kulākulā** Imit. of barking, കു.

കുലായം **kulāyam** S. Nest. po.

കുലാലൻ **kulālaṅ** S. Potter (കുശവൻ); കുലാലചക്രത്തോടു കൂടി തിരിയുന്നു said of the world Bhg.

കുലാൽ (T. nice, കുലാവൽ circle) in കുലാൽ വണ്ടി So. T. a native carriage.

കുലാവുക **kulāvuya** T. aM. To be bent on, converse with പിഴ കുലാവിനതു കണ്ടു, നെറി കുലാവിന നിശിചരൻ RC.

കുലിശം **kuliśam** S. Thunderbolt, Indra's weapon = വജ്രായുധം f. i. വകെന്തു കുലിശത്താൽ RC., കുലിശത്തേക്കാളും കഠിനമായ ഇരിമ്പു Sil 2.; കുലിശധരരിപു AR. Indra's foe.

കുലീനം **kulīnam** S. (കുലം) Of noble race, noble. — കുലീന f., opp. കുലട Bhr 1.

കുലീരം **kulīram** S. Crab.

കുലുങ്ങുക **kuluṅṅuya** T. M. C. (Tu. കുക്കു) v. n. To shake, quake, to be agitated, as പാരിടം ശിരികളും Bhr. (from sounds). — ചിത്തം കുലുങ്ങാതെ Nal. [mats or twigs.

കുലുക്ക T. So. receptacle of rice, made of bamboo-VN. I. കുലുക്കം a shock, as പടകുലുക്കം V1. ഏതുമേ കു. ഉണ്ടായില്ല Bhg. undaunted.

II. കുലുകു a shaking, കു. ഉഴിയുക to gargle, rinse the mouth, spirt out betel, also കുലുക്കഴിഞ്ഞു (loc.)

കുലുക്കത്തം a rattle for playing (filled with തരി) — കുലുക്കത്തി B. a plant.

കുലുക്കുക, ക്കി v. a. To shake, agitate. കുറി കുലുക്കുവാൻ PT. to take out a wedge.

താലഫലം കലുക്കി വീഴിച്ചു CC., മല്ലൻ എന്നെ കലുക്കാൻ നിനെക്കേണ്ടാ Nal.; സഭയിൽ എല്ലാരും സബാഹ്മാനമായി തലാകലുക്കി KR. assented. കലുക്കിപ്പനി intermittent fever.

CV. മിക്കകൾ കലുക്കിച്ചു CG. by his voice.

കുലേർ kulēr Port. Colhér, trowel MC. (Tu. small spoon).

കുല്യം kulyam S. (കുലം) Domestic, noble.

കല്യ S. canal, കൈത്തോട്ട. —

കുല്ലാ P. kulāh, Cap, bonnet കല്ലാത്തൊപ്പി.

കുവ kuva (T. heap കമ) Crucible B.

കുവം kuvam, Abuse B. (കുവചനം?).

കുവട്ട kuvaṭṭu T. a M. Hill, mountain-top (= കോട്ട), കുവടെടുത്തുടൻ എറിഞ്ഞാൻ RC.

കുവണിക kuvaṇiya = കോവണി? in കു. ഏറുക Pay. Ship's ladder?

കുവലയം kuvalayam S. Waterlily, chiefly ആമ്പൽ f.i. കുവലയവിലോചനി Bhg.

കുവള T. a M. Tdbh. the same, മഴയോട്ടുള്ള കുവളകൾ പോലേ മനിചക്കൾ വാണാൾ RC.

കുവിക kuviya T. So. (C. kub, kup; Te. kuv.) To be assembled, contracted. —

CV. കുവിക്ക T. So. to heap up ഇന്ധനം കുന്നായിക്കുവിച്ചതിൽ Sk.

കുശം kuśam S. Sacrificial grass, Poacynosuroides ഒർ, proverbial for sharpness; also കുശകൾ വിരിച്ചു ശയിച്ചു KR.

കുശദ്വീപു S. one of the 7 great continents. Bhg 5.

കുശപാണികളായില്ല AR. in sacrificing.

കുശാഗ്രബുദ്ധി person of great acumen.

കുശലവന്മാർ KR., N. pr. Cuśa & Lava, Rāma's sons (also കുശീലവന്മാർ); കുശലനാടകം a poem concerning them.

കുശലം kuśalam S. Welfare, ability. കുമാരനെറ കു. ചോദിക്ക KR. to ask how he is. അന്യോന്യം കു. ചോദിച്ചാർ KR. saluted each other, (also കു. കേട്ടാർ) with questions like അവകുക്മോ കു'മല്ലെന്നോ DM. അന്യോന്യം "കുശലം" എന്നോതിനാർ ഇരിവരും KR. both answered "well". കുശലപ്രശ്നാദികൾ Bhr. customary salutations.

കുശലൻ clever; — N. abstr. കുശലത.

കുശലി prosperous. കു. യായിരിക്കുന്നൊരു രാമൻ KR.

കുശൽ 1. artifice, trick (T. a M.) ഒന്നായിരമല്ല കുചൽ കണ്ടോ RC. — കുശല്ലാരൻ V2. = ഉപായി. — കുശല്പണി V2. artifice. 2. backbiting, see കുശ്രുമ. 3. fine words കുശലകൾകൊണ്ടു നാരിമാരെ രക്ഷിക്കാവു; കുശൽ പഠക to teach an elephant.

denV. കുശലിക 1. to deal cleverly സാരഥിയായി കുശലിച്ചൊരു മുകിൽവണ്ണൻ Anj. 2. to whisper, mumble V2. (കുശ്ര.)

കുശവൻ kuśavaṅ T. M. Potter, & കുയവൻ; fem. കുശവി, കുയവി V1., also കാണാതെ കണ്ട കുശത്തി താൾ എല്ലാം വാരി prov. [ശമണ്ണു.

കുശക്കലം potter's vessel, — കുഴി loam; also കുകുയത്തെരു potter's dwelling or workshop.

കുശാൽ kuśāl H. (as if from കുശലം) P. xūshḥāl, In pleasant circumstances; happy. കുശാലാക്ക to cheer.

കുശീലൻ kuśīlaṅ S. (കു) Of bad character ഉണ്ണി മഹാകുശീലൻ CC. rogue.

കുശുകുശുക്ക, തു കുശുകുശുക്ക T. M. (Te. C. Tu. ഗുജു) To whisper; hence കുശൽ 2., കുശലിക്ക.

കുശ്രുമുപറക V1. (& കുശാണ്ടം) talebearing.

കുശ്രുമൻ So. envious, a cheat V1.

കുശ്രുമ്പൽ kuśumbal & കുയുമ്പു Mustiness, damp smell, decay. — കുശ്രുമ്പിച്ചു പോക to rot (loc. see കുടുമ്പുക).

കുഷ്ഠം kuṣṭham S. (& കുഷ്ടം, കുട്ടം) Leprosy & other cutaneous diseases. കു. പല ജാതി a med., (of 7 kinds, Nid.) തോലിന്മേൽ പൊടി എഴുന്നത് കുന്ന, സമൂലാരി പല പുണ്ണിനോട്ട കൂടയിരിക്കും, പ്രപുണ്ഡരീയം, ശജചർമ്മം, മാൻറ ലക്ഷ്മം, കപാലക., കരിങ്കു., ഏകകു., ഉദുംബരകു., രകതകു., ശ്വേതകു. (പാണ്ഡു കണക്കേ), ചോരിക്കു., ജിഹ്വാകിൻറ കു., പാടകരിയാകുന്ന കു., ചുണങ്ങു, കടിപത്തിക്കു. (കടിവക്കു.), തഴുതണം (ചൊറിക്കു.), പിത്തകു. കുഷ്ഠി, കുഷ്ഠരോഗി a leper.

കുസുമം kusumam S. Flower, = പുഷ്പം പൈരതരു പൂത്തു കു'ങ്കൾ ഉതിരുന്ന ChVr.

കുസുമിതം blossoming (as വനം Bhg.)

കുസുംഭം safflower, also കുരുമ്പപ്പൂ. [ച്ച PT.

കുസൂലം **kusūlam** S. Granary. ക'ത്തിൽ ഒളി

കുസൃതി **kusṛti** S. (ക) Bad procedure, trick ഇക്കുസൃതിക്കു പുനർ ഒന്നു ചെയ്യൻ Mud. ക. ദുർമുഖനു പൊരുതു AR. sorceries.

കുസൃതിക്കാരൻ a juggler, rogue.

കുഹകം **kuhayam** S. Juggling (കുഹ where?) കുഹകൻ a rogue — കുഹന hypocrisy.

കുഹരം **kuharam** S. (ഗഹരം, ഗുഹ) Cavity മുഖ — or വടനകുഹരം AR. open mouth.

കുഹു S. new moon (√ ഗുഹ).

കുളം **kuḷam** T. M. (C. Te. deep; C. Te. കൊണം, Tu. കളഞ്ജി ricefield). — Tank ക. കുഴിപ്പിച്ചു MR., കളിച്ച ക. മറക്കരുതു, കളത്തുനിന്നു പോയാൽ വലയിൽ prov.

Hence: കുളക്കടവ് see കടവു.

കുളക്കോഴി water-fowl, moor-hen MC. = ടിട്ടിഭം. ക. എന്നറിയേണം PT. (= കോയക്കിട്ടി).

കുളങ്കര (കര) margin of tank (in കന്നങ്ക., വാണിയങ്ക.); ക'രേ പോക to ease nature.

കുളച്ചീര water-cresses.

കുളന്തോരി, — ണ്ടി tankdigger V2.

കുളപ്പുര a bathing house near a tank. [gum.

കുളമാവു a tree, whose bark furnishes a strong

കുളമാഴ്ത്തം śakti worship.

കുളവക്കു = കുളങ്കര.

കുളവൻ 1. a fish, നരിമീൻ, in കൊഞ്ചൻ കോത്തു കുളവൻ വാറു prov. 2. a M. destroyer (T. കുളകൻ Subrahmanya), പരുന്തും നായും പേയും പങ്കിക്കും വണ്ണമായിക്കുളവൻ ഞാനേ RC 42.

കുളകം **kuḷayam** S. (കുലകം) Connexion of several stanzas (po.), see കൊളകം. —

കുളമ്പു **kuḷambu** T. M. C. Tu. (C. Te. ഗൊരിസു, S. ഖുരം) 1. Hoof കൊമ്പും കുളമ്പും സുവർണ്ണന ബന്ധിച്ച ൫൦ ലക്ഷം പശുക്കളെ Nal 4. — കുളമ്പിടുക V1. to lose the hoof. 2. gathering of water, കുളമ്പിലോ = കിണറിലും കുളത്തിലും (in hunting). 3. N. pr. Colombo.

കൊമ്പുകുളമ്പൻ = പശു; ചെറു കുളമ്പൻ = ക്ഷുരൻ (hunting).

കുളറുക **kuḷaṟuya** T. So. To stammer, കുളർനാക്കു etc.

കുളവൻ **kuḷavaṉ** see under കുളം.

കുളവി T. So. wasp, hornet, കടന്നൽ.

കുളി **kuḷi** T. M. (കുളം) Bathing, ablution, as തീണ്ടികുളി, തൊട്ടുകുളി, നാലാംകുളി etc. തളിച്ചു ക. or കുടഞ്ഞു ക. — കുളിപ്പുര bathing room. കുളിനിയമം അവനു നാസ്തി SiPu.; കുളിയും ഭക്ഷണവും regular meal of high castes. കുളിയും ഭക്ഷണത്തിനു ഭാവിക്കുമ്പോൾ TR.

കുളിക്ക T. M. v. a. To wash, bathe, plunge into water; കണ്ണുനീർ കൊണ്ടു കുളിച്ചു CG. was bathed in tears. കുളിപ്പാൻ കുഴിച്ചതിൽ കുളിപ്പാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ താന്താൻ കുഴിച്ചതിൽ താന്താൻ prov. — നാലു ക. q.v.; ഏഴു, 15, 28, 40 ക. as women after confinement. കുളിച്ചു കുറി ഇടുക the Vṛttam of those, who go to worship the Koḍuṅgalūr Bhagavati. (loc.)

CV. ബാലനെ കുളിപ്പിച്ചു PT. വൃദ്ധമാരെകൊണ്ടു അവളെ കുളിപ്പിച്ചു ചമയിച്ചു തണ്ടിൽ എഴുപ്പിച്ചു AR., വെള്ളം കാച്ചി കുളിപ്പിച്ചു Sil.

കുളിക **kuḷiya** vu. = ഗുളിക Pill.

കുളിയ **kuḷiya** കുളിയക്കാൽ (ഗുളിക) Small lathe-turned bar, foot or leg of furnitures.

കുളിർ **kuḷir** & കുളർ T. M. aC. Coldness; cool, refreshing (So. horripilation), as കുളിർകാലം cold season, കുളിർക്കാറു വീശി KR. കുളിർകൊങ്ക or പുത്തൻകുളിർമുല Bhr. കുളിർ കായുക to warm oneself. [ച്ച ക. KR.

കുളിർക്കല്ലു pavilion, ചന്ദ്രകാന്തങ്ങൾകൊണ്ടു ചമ

കുളിർമതി 1. the moon, ക. ഉദിച്ചു Nal 4. 2. കുളിർമികൾ Nal 2. women. 3. self-possessed, quiet or firm persons.

കുളിമ്പ് = ഇളിഞ്ഞിൽ q. v.

കുളിരുക, ന്നു to be chilly, refreshed ഹൃദയം കുളിന്നു Arb. was comforted. ഉള്ളം കുളിരും Anj. രക്ഷവായുക്കളാൽ ഏറംകുളിരുന്നതു KR3.

VN. കുളിമ freshness; the mumps, ശീതപിത്തം.

കുളിക്കid. കുളിത്തു cold rice kept from the preceding evening. കുളിത്താറം vu. ക. മാറുക to observe the fast of those, who take presents to the Kiḻakan Perumāḷ (ഇളന്നീക്കാർ).

കളിമ്മതി കണ്ടാൽ കളിക്കുന്നു KR., കണ്ടും കേട്ടും കണ്ണും ചെവിയും കളിത്തും KU., ചെവി രണ്ടും കളിക്കുംപണ്ണും CG., കണ്ണുകൾ കളിക്കുവേ VetC. to the delight of his eyes. ബാലകന്മാരെ കളിക്ക നോക്കി CG. ചിത്തയിൽ കളിക്കുവേ Bhr. reassured. നെഞ്ചകം കളിത്തു Mud. appeased. ഉള്ളം ചാല കളിത്തതു CG. pleased. കളിത്തവീണ KR. refreshing lyre (?)

VN. കളിപ്പു, കളിപ്പം chilliness.

CV. കളിപ്പിക്ക to chill, quiet, refresh, comfort ചിത്തം കു. CC. മതികു'ക്കും മനോജ്ഞഹാസം KR.

കളികളി imitative sound for intense cold.

der.V. കഞ്ഞി കളികളിക്കുന്നു. is as cold as ice.

കുള്ളൻ kuḷḷaṉ T. M. C. (കറു?) A short man, dwarf. കുള്ളി f. a short woman, female dwarf.

കുഴ kuḻa T. M. (C. കുണിക) 1. What is hollow പാൽകുഴ CG. milkpail. പൂകുഴ V1. a firework. നരിനഖവും പല്ലും ഏറ്റ കുഴകൾ, പാമ്പു കടിച്ച കുഴ MC. wounds. താഴ് കുഴയിടുക V2. to bar a door. 2. loophole, eye of a needle, rings of a shield, aperture in the head of an axe, hoe, etc. 3. bone in the fore-arm, fore-leg കാലിന്റെ കുഴ വീങ്ങി Nid. കൈ കുഴയിൽ നിന്ന് ഇളകിപ്പോയി V1. dislocated. 4. T. aM. ear & ear-ring അണിക്കുഴയിണ, മകരമണിക്കുഴ ചേന്തരചൻ, കുഴകളും മുകം അരിഞ്ഞു RC. 5. കുഴകുഴ slimy, soft.

Hence: കുഴക്കട്ട a round cake.

കുഴകാതു bored ear ക'ത്തതിൽ മിന്നുന്ന കുണ്ഡലം മഹരോപമം PrC.

കുഴമറിയുക (കുഴെക്ക) to be topsy-turvy.

കുഴയുക v.n. T. M. (Te. C. കൾ, Tu. കരി) 1. To be macerated, kneaded, mixed as pap. വേണി അഴിഞ്ഞു കുഴഞ്ഞു CG. disordered hair. മാലകൾ കുഴഞ്ഞു KR.; ചിത്തം അഴിഞ്ഞു കുഴഞ്ഞു CG. disturbed. 2. to be fatigued, perplexed കൈകാലും കുഴഞ്ഞു PT.; പാടിക്കുഴഞ്ഞുതൻ വീടു പുക്കാൻ CG. tired of singing. നാവു കുഴഞ്ഞിട്ടും, കുഴഞ്ഞൊരു കണ്ണുമായി കുകി (peacocks) CG. [decrepitude.

VN. കുഴച്ചൽ chiefly bodily impediment, palsy,

കുഴെക്ക v. a. T.M. (C. Te. കുക്കു) 1. To mix, macerate, knead അവിൽപൊരി പാലിൽ കു. Mud., പഞ്ചസാരയും തേനും ചേത്തു കു. VCh., കുഴച്ചുരുട്ടി തിന്നു, ക്രുട്ടിക്കുഴച്ചു വാരീട്ടുണ്ണുക (rice) TP. രക്തത്തിൽ ചോറു കുഴച്ചു കാളികു നിവേലിക്ക Arb. ഇവ പൊടിച്ചു തേനിൽ കു. a med. കൊടികുട പൊടിച്ചു കുഴെച്ചിതു ചോരയിൽ (in battle) Bhr. 2. to confuse, perplex by meddling; also v. n. കായ്യം കുഴച്ചു പോയി V1. was embroiled, came to nothing.

കുഴക്കു kuḻakku (കുഴ) 1. Intricacy as of thread നൂലിന്റെ കു. confusion, impediment. കായ്യം നടകുന്നതിന്നു കു. വരികയില്ല TR. will proceed unhindered. രാജ്യത്തെ കുഴക്കുകൾ, താമരശ്ശേരികും കുമ്പനാട്ടെക്കും കു. വിസ്തരിച്ചു തീത്തു TR. troubles (= മിശ്രം).

കുഴങ്ങുക v. n. To be troubled. പണം എടുപ്പാൻ കുഴങ്ങിപ്പോയി TR. had difficulty to collect the taxes. ദിനം പിടിച്ചു കുഴങ്ങികിടക്ക to lie disabled. ഇവിടെ കുഴങ്ങി പാത്തിരിക്കുന്നു TR. I am sorry to be detained. ചൂടി, നൂൽ കു. to be entangled.

കുഴക്കുക, ക്കി v. a. To disable, trouble, perplex. വിസ്താരത്തിൽ കു. worried.

കുഴപ്പം kuḻappam T. M. C. Intricacy, danger, misery (fr. കുഴക്കു). കു. പാരമായി കരഞ്ഞു പെണ്ണുങ്ങൾ, ഉണ്ടായക'ങ്ങൾ ഞാൻ എന്തു ചൊല്ലു Bhr. [V2. = പിടയുക.

കുഴപ്പുക So. 1. = കുഴെക്ക. 2. to be hurried

കുഴമ്പു kuḻambu T. M. (Tu. കുമ്പു & ഗുഞ്ജു, C. ഗൊജ്ജു, S. കരംഭം) Thickened fluid, electuary, ointment, liniment തലെക്കെണ്ണ മേലേക്കു കുഴമ്പു vu.

denV. കുഴമ്പിക്ക to grow thick, ക'ച്ചുവാങ്ങുക med. = കുഴമ്പായി വാങ്ങിക്കൊണ്ടു; വറുത്തു ചുവന്ന കുഴമ്പിച്ചാൽ, ക'ാരുമ്പോൾ പാൽ വീഴ്ത്തി etc.

കുഴൽ kuḻal T. M. (C. Tu. കൊളൽ) fr. കുഴ 1. Tube, flute, നല്ലുഴലൂതി CG., ചീനകുഴൽപുകിമിക്ക V1., ഒരു തിരുവാക്കുഴൽ അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയച്ചു TR. (for a Rāja); കുരുങ്കുഴൽ, പുല്ലാങ്കു. musical instruments; throat, തീങ്കുഴൽ gullet;

gun barrel, telescope; തേങ്കുഴൽ sweet cane. 2. women's hair tied in a knot ചിന്നിപ്പിരിഞ്ഞൊരു കാർക്കുഴൽ ബന്ധിപ്പാൻ CG.

Hence: കുഴലാട്ടു long-necked goat.

കുഴലാൾ=കുഴലി, in ഇരിൾ കുഴലാളുടെ കുളിർ കൂന്തൽ RC.

കുഴലി 1. (2) നീലക്കാർ കു. Mud., വണ്ടാർ കു., മല്ലവാർ കു. VCh. woman with fine hair. 2. (കുഴൽ hood) ഇരുതലക്കുഴലി V2. two-hooded snake.

കുഴലൂത്തു the work of കുഴല്ക്കാരൻ, fifer, trumpeter

കുഴല്ക്കുന്തം bayonet.

കുഴല്പാമ്പു V1. hooded snake.

കുഴൽ വിളിക്ക to pipe; to proclaim (prov.)

കുഴവി kuḻavi T. M. (child, fr. കുഴ tender) Small rolling stone to grind with, അമ്മിക്കുട്ടി, അമ്മിക്കുഴവി.

കുഴി kuḻi T. M. aC. Tu. (C. കുണി, Te. ഗൊയ്യി) 1. A hollow, hole, excavation. പുഴവക്കത്ത് ഒരു കുഴികുത്തി MR. വെട്ടി, കുഴിച്ചു etc. 2. pit, grave. കാട്ടാനയെ പിടിക്കുന്ന കുഴികൾ (rev.).—after burying കുഴിനികത്തി Anach. 3. measure of one square foot for planting trees, കുഴിക്കണക്കു.

Hence: കുഴികണ്ണൻ having sunken eyes.

കുഴികലം deep basin.

കുഴികല്ലു No.=കുഴവി; So. privy.

കുഴിക്കാണം 1. deed of mortgage for the improvement of cultivated lands. ക'ത്തിന്ന് എഴുതികൊടുത്തു MR. (=ക'ണാധാരം; ക'ണമറുപാട്ടം a deed acknowledging the rights of the Janmi, given by his mortgagee). സ്ഥലത്തു കു. വെക്കുക, ഉണ്ടാക്കുക, വെച്ചുണ്ടാക്കുക MR. to cultivate a parambu on this tenure. കു. കെടുന്ന മയ്യാദ TR. അഴിവു കു. mortgage of jungle for bringing it into cultivation. കുഴിക്കാണക്കടം വാസ്പ ഓലക്കരണം (doc.) tenure of Kuḻikāṇam with a loan of money. 2. money paid to the tenant on relinquishing his lease for improvements made. W. 3. hire of a grave-digger. So. കുഴിക്കാരായ്മ id. B.

കുഴിക്കൂറു id. ഏതാനും കുഴിക്കാണം ഉള്ള പറമ്പിൽ പിന്നേയും കുഴിക്കൂറു വെക്കേണം എങ്കിൽ, ഏറിയ കുഴിക്കൂറു ചമയങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. tenure under which compensation for improvements & dilapidations is stipulated.

കുഴിച്ചീല V1.=കൈമുണ്ടു.

കുഴിതാളം a musical instrument. കുണം കിളന്ന വീണ കു. RC.—കുഴിതാളക്കാരൻ V1.—കുഴിതാളച്ചണ്ടി a Vallisneria.

കുഴിത്തറ a tomb (So. കുഴിമാടം).

കുഴിത്താളി Palg. a large earthen vessel to water cattle.

കുഴിത്തേങ്ങാ=കുഴിത്തൈ, തൈത്തെങ്ങു first stage of a cocoanut tree's growth.

കുഴിനഖം V1. whitlow=വിരൽചുററു; കു. കുത്തുക V2. to open it.

കുഴിനരി a fox.

കുഴിനാടു 1. lowland surrounded by high grounds; (=തളം) former crater; മേളത്തിൽ ക'ടുണ്ടുയരം മറേറതെല്ലോ Bhg 5. 2. depth dug to fix a post.

കുഴിബലി, കുഴിഹോമം a dangerous ceremony in മന്ത്രവാദം, when a man is interred in a pit & covered with mats & earth, until some solemnities be performed.

കുഴിമടി B. great laziness.

കുഴിമാടം V1. sepulchre, also കുഴിപ്പൂത്തു.

കുഴിയടി the gutter or channel formed by 2 inclined sides of a roof (=valley, Arch.)

കുഴിയാന a small insect (see proverb under കുലയാന, കുല I.) കുഴിയാനയുടെ ചേൽ പറയുന്തോറും വഴിയോട്ടു prov.

കുഴിയാട്ട hole dug for a foundation. കു. കീറി foundation of stone. ഇളന്തല കു. യാക്കുക prov. to plant a tree inverted.

കുഴിയീച്ച eyefly MC. (=കൂവീച്ച).

കുഴിവള്ളി pepper vine, as planted in holes.

കുഴിവില price of stones in the quarry; value of planted trees allowed for to a tenant, on his giving up the lease W.

കുഴിയുക kuḻiyuγa T. M. (C. Te. Tu. കുസ) To become hollow, deepened=കുഴിയാക f.i. കുഴിഞ്ഞ

പൊട്ടകിണറിന്നകത്തു പതിച്ചു CC. വെള്ളം കല്ലിനെ കുഴിയ ചെല്ലും prov. കുഴിഞ്ഞ വ്രണം med. കുഴിഞ്ഞ പൽ V2. rotten tooth. വില്ലും കുഴിയ കാലച്ചു Bhr. — to be deep f. i. കുഴിഞ്ഞു പരന്ന കിടങ്ങു Sk.

കുഴിയൽ (=കുയൽ) 1. oil-ladle, oil-measure. 2. spoon = കുഴിതവി So.

കുഴിക്ക v. a. T. M. aC. To dig a hole, dig out, കുപത്തെ കുഴിച്ചു പിൻ Kei N. — ചുമൽ കുഴിച്ചു KR. (in bending the bow) drew the shoulder in or back. — metaph. to undermine, to attack covertly. എന്നെ കുഴിക്കുമോ vu. കണ്ണൻ വന്നെന്നെ കുഴിക്കുന്നുണ്ടു CG. (fear of Camsa)

കുഴിച്ചിടുക 1. to bury ചത്തവനെ കു'ട്ടുകളുകയും TR. 2. to plant pepper, cocoanuts, etc. തെങ്ങും കുഴങ്ങും പിലാവും വള്ളിയും കു'ട്ടു TR. (in കുഴിക്കാണം).

കുഴിച്ചുവെക്ക 1. to bury. മുമ്പേ കുഴിച്ചു വെച്ച ദ്രവ്യങ്ങൾ കുഴിച്ചെടുത്തു TR. 2. to plant. ഒറിയാക കുഴിച്ചുവെപ്പിന്നും കടിയിരിപ്പിന്നും എഴുതിച്ചുകൊണ്ടാൻ TR.

കുഴിപ്പൻ V1. a large pan = ഉരുളി.

CV. കുഴിപ്പിക്ക f. i. കിണറു കു. MR.; ആഴകുഴിപ്പിച്ചു Mud. made them dig deeply.

കുഴിൽ kuḻil 1. = കുയിൽ q. v. 2. പൂങ്കുഴിൽക്കൂട്ടം പൂങ്കുരൽതോറും നടന്ന SiPu. bees? butterflies?

In T. കുഴ = കൂട്ടം; hence perhaps:

കുഴമ, പെരിങ്കുഴമ a plant = മധുപല്ലിക S.

കുഴെക്ക see കുഴ. [CG.

കൂ kū പേ പറഞ്ഞീടിനാൽ കൂ പറഞ്ഞീടിനാൽ കൂകുക, കൂവുക T. C. Te. M. To cry aloud, crow, call, കേകികൾ കൂകുമ്പോൽ കൂകത്തുടങ്ങിനാർ CG.

VN. കൂകൽ, കൂവൽ, കൂവു f. i. ചാവാൻ കൂവു കേട്ടിരിക്കുന്നു TP. I am prepared for death.

കൂവിടുക crying coo! — കൂവിടും വഴി or കൂവിടു the distance to which it is heard, 2000 മുഴക്കോൽ or 1 nāḻiya (6666 yards W.)

കൂകുകു, ക്കി To cry, bawl, esp. of men. കാവല്ലാരൻ ഒന്നു രണ്ടു കൂകി MR. നായാട്ടു കൂകികൊടുത്തുടവിൻ TP.; so കൂകിവിളിക്ക etc.

VN. കൂക്കുകേട്ട MR., കൂക്കുവിളി & വിളികൂക്കുകൾ Vil. also കൂക്കലും വിളിയും.

കൂകി a bawler, നീ ഒരു കൂകിയും വിളിയും തന്നെ vu. so noisy!

കൂകിരി bawler, coward, കൂട്ടത്തിൽ കൂടിയാൽ കൂ. യും വമ്പൻ prov. [outcry.

കൂക്കുരൽ Palg. T. (കൂ + കുരൽ q. v.) whooping,

കൂവാച്ചി (loc.) = ചേഴാമ്പൽ.

കൂവിച്ച eyefly = കുഴിയീച്ച.

കൂചുക kūjuya T. M. also — ശു —, സു — (√ കു?) 1. To stoop, bend, contract (പൽ teeth to be set on edge). 2. to be shy, bashful, to dread. കാമിച്ചു നാണിച്ചു കൂശിത്തുടങ്ങിനാർ CG. (girls). കൂശാതേ നിന്നു Bhr. dauntless. കൂശാതേ പാതാളത്തിൽ ഇറങ്ങി KR.

I. VN. 1. കൂശൽ timidity, shyness, doubt അവന്നു ഒരു കൂ. അശേഷം കാണുകയില്ല Cr Arj. കൂ. എന്നിയേ confidently. 2. also കൂച്ചൽ ഇല്ലാതേ; കൂച്ചം So. = fear; but generally കൂച്ചൽ cramp in the extremities, = പാച്ചൽ.

II. കൂച്ചു 1. Bending as of arm or leg, മയിർ കൂ. horripilation. 2. close tie, pressure of weight. കൂച്ചുവിലങ്ങു elephant's fetter. കൂച്ചൊക്കും, തമ്മിൽ ഒരു കൂ. they are of equal weight, are a match to each other. ഒക്ക കൂച്ചായിരുന്നു Ti. the army was drawn up for battle.

കൂച്ചുക 1. v. a. കൂച്ചികെട്ടുക to tie close. 2. v. n. കൂച്ചിപ്പോക muscles to be contracted, as ഞരമ്പു f. i. of a wounded hand, spasms.

CV. കണ്ണൊഴു കൂച്ചിക്ക So. to blear the sight.

കൂജ P. kūsah, also കൂശ Gogglet.

കൂജനം kūjanam S. (കൂ also S.) Hum, buzz, etc. പക്ഷികൂജിതങ്ങൾ Bhg.

കൂഞ്ഞു kūñṉu (കൂച, കുൻ) 1. The hump on a bull's shoulders. 2. centre of a fruit, stalk in the midst of a jackfruit (T. കൂച്ചി, M. also കൂഞ്ഞി, കുഞ്ഞൽ), കൂഞ്ഞോളം ചെത്തിയാൽ ചുള ഒന്നും ഇല്ല prov.

കൂഞ്ഞിരിക്ക So. = ആനച്ചുവടി.

കൂഞ്ഞാകുഞ്ഞിരിട്ട concentrated darkness.

കൂഞ്ഞാൽ, കൂഞ്ഞൽ = ഊഞ്ഞൽ.

കൂട kūḍa T. M. C. Te. (ദ്രാഡ) √ കൂട്ട 1. Basket, as for fishing. 2. hut f. i. for stores, തേങ്ങ യിട്ട കൂടയിൽ വന്ന TP. തേങ്ങാക്കൂട; also for beating rice, etc.

കൂടം kūḍam S. 1. Horn, peak, roof ശരകൂടത്തെ ചെയ്യ Bhr. shot arrows enough to serve as roof. അവന്റെ മാടവും കൂടവും vu. stately dwelling. കൂടം വീണുപോയേടം KU. (= മാടം, royal income from permitting repairs of mansions). 2. heavy hammer കൂടങ്ങളും എന്തി RC. (or mountain tops?) കൊല്ലൻകൂടം MR. (is taxed). കൂടവും മുട്ടിയും എടുത്തു TR. 3. trap, cheat, illusion = മായ (phil.). 4. cause കൂടം എന്നിയേ KR.; root കൂ. പറിച്ചു eradicated.

Hence: കൂടയന്ത്രം a trap.

കൂടസാക്ഷി = കള്ളസ്സാക്ഷി.

കൂടസ്ഥൻ 1. standing on the top, God. 2. (phil.) inhabiting മായ; the soul of the world.

കൂടോപദ്രവം, vu. കൂടോത്രം V1.2. sorcery. കൂ. ചെയ്ക to bewitch, ഒഴിക്ക to counteract charms.

കൂടാരം kūḍāram T. M. (C. Te. Tu. ഹ—) 1. Tent = കുടിൽ f.i. കൂ അടിക്ക, കെട്ടുക, കൈട്ടക to pitch it. കൂടാരമഞ്ചി V2. boat with awning. 2. camp പടക്കൊട്ടിലും കൂടാരവും KR. ആ ഇടത്തിരിക്കുന്ന തന്റെ കൂ. നീക്കി N. എന്ന ഇടത്ത് ആക്കി TR. Tippu moved his camp to N. — കൂടാരച്ചുട്ടി (കൂടം 2.) anvil.

കൂട്ട kūḍu T. M. (C. Te. ദ്രാഡു) 1. Receptacle, nest, കാക്കകൾ കൂട്ടുകൂട്ടി Arb.; cage, as പന്നി കൂട്ട swine-cot, ഒരു കൂട്ടിൽ പ നരി വീണു TP. (= ആല); body ഇച്ഛീവൻ ഇക്കൂട്ടിൽ ഉള്ള നാളിൽ TP. 2. = കൂട 2. storehouse, തേങ്ങാ ഇടുന്ന കൂട MR.; മേല്പുട്ട, നിലക്കൂട etc.

കൂട്ടുക kūḍuya 5. (Beng. കഡു, √ കൂട്ട) 1. To come together, meet എന്തിനു കൊല്ലുവാൻ കൂടുന്നു CG. why do you come to kill? — രണ്ടേടത്തും പുരുഷാരം കൂടാൻകൂടുന്നു TR. in battle. 2. to join, അവന്റെ കൂട കൂട്ടുകയും TR. join his party. — With Acc. അവൻ മാമിഴിയാളെ കൂടും KR. marry her. 3. to befall ദിനം നന്നേ കൂടീട്ടു, കടക്കാരേ മുട്ടു വളരെ കൂടി TR. 4. to belong to, ഭോസ്ഥത്തിൽ കൂടിയ നിലങ്ങൾ TR. 5. to be added ഭോഷങ്ങൾ കുറഞ്ഞും കൂടിയും വരുന്നതാകുന്നു Tr P. less or more. — അവനു വളരേ ധനം, കോപ്പു, സന്തതി മുതലായത് കൂടിപ്പോയി he has grown wealthy, etc. — കൂട്ടൽ So. addition. 6. to come to pass, ഒരു മാസം കൂടിയാൽ, ചാത്തു കൂടിയാൽ = കഴിഞ്ഞാൽ TR.; action in general അടികൂടി = അടിച്ചു, കടികൂടി, പിടി കൂ. etc. — to be possible കൂട്ടുമോ, എന്നാൽ കൂട്ടുന്നേടത്തോളം; esp. Neg. നോക്കാൻ കൂടിയില്ല MR. തരുവാൻ എനക്കു കൂടുകയില്ല, സങ്കടം ബോധിപ്പിച്ചു കൂടായ്കയും വന്നു TR. — ഓടുവാൻ കൂടാഞ്ഞു, നിന്നുകൂടായ്ക, വന്നുകൂടാ, എറിഞ്ഞുകൂടാ. — with Inf. കമ്പിക്ക കൂടിയില്ല KR. could not even tremble — എന്നെ കൊണ്ടു നിശ്ചയം പറഞ്ഞുകൂടാ (jud.) = എന്നാൽ. 7. aux V. പാലും വിഷം തന്നേ ആയ്തീരുകൂടം CG. will become; പിടിച്ചു കൂടുമ്പോൾ, കല്പന എത്തിക്കൂടുമ്പോൾ, ആയു കഴിഞ്ഞുകൂടുമ്പോൾ TR. when that is — haply—over — രാജധർമ്മം കേട്ടു കൂടിയാറെ Bhr. heard fully. ഒടുങ്ങി കൂടുവോളം Bhr. തീർന്നുകൂടി AR. In po. chiefly വന്നുകൂടും; അതു ചെയ്യുന്നു വന്നുകൂടി PT. became inevitable.

Inf. കൂട, കൂടവേ, കൂടേ 1. along with, together, അവരെ കൂട TR. with them, പേരേയും കൂടേയും പറഞ്ഞു KU. singly & with all together. — With Soc. അവനോടു & Gen. അവന്റെ കൂടേ (vu. അവനേറാടേ, അമ്മനേറാടേ & — ടി). 2. also, again, even നില്പാൻ കൂടേ പ്രയാസമായി = ഉം.

കൂടക്കൂടേ repeatedly, often.

കൂടപ്പിറപ്പു brother or sister = ഉടപ്പിറപ്പു.

Neg. part. കൂടലർ enemies, കൂടലർ കാല VetC. O destroyer of foes!

n. V. P. 1. കൂടാതേ = ഇല്ലാതേ without, അരിയും തീയും വിറകും കൂടാതവൻ ചോറുണ്ടാക്കും Bhr. — like വിനാ with Acc. എന്നെക്കൂടാതേ ചെയ്യുകയില്ല KR. 2. = അല്ലാതേ besides അതുകൂടാതേ etc. 3. but പന്നി എന്നെ കൊല്ലുക ഇല്ല കൂടാതേ പ. എ. കൊന്നെങ്കിൽ എന്റെ വിധിയല്ലേ TP.

V. P. കൂടി 1. along with, with Soc. 2. by way of വായിൽ കൂടി, പടിക്കലേ കൂടി പോരുന്ന TP. to pass before the entrance (=ഊടേ); പുഴയിൽ കൂടി കൊണ്ടുപോക to float down the river. തോണി മൂന്നിലും കൂടി വന്ന അരി ചാക്ക TR. by 3 boats കൂടിയല്ല ജനിക്കുന്നതാരുമേ Bhg.

കൂടിക്കാഴ്ച interview, മ്ലേഷ്ഠന്റെയും രാക്ഷസാമാത്യന്റെയും ക്ര. Mud.

കൂടിപ്പുലയാട്ട V1. coitus of dogs etc.

കൂടിയാട്ടക So. to dance together, speak face to face, കൂടിയാട്ടം (വാനരം കോഴിയും തോഴിമാരും തങ്ങളിൽ കൂടിയാട്ടം SiPu.)

കൂടിവിചാരം consultation. ക്ര'ത്തിന്നായുള്ള ശാല Sk.

കൂട്ടം kūṭṭam 5. VN. of കൂടുക. 1. Junction, assembly, flock, heap ആട്ടുകൂട്ടം etc. മരക്കൂട്ടം. ആധാരം പൂര വെന്തുപോയ കൂട്ടത്തിൽ വെന്തുപോയി MR. along with the rest. കൂട്ടങ്ങൾ V2. baggage = സംഭാരങ്ങൾ. 2. caste, കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു നീക്കി TR. section, മൂടാടി കൂട്ടത്തിൽ ഫ്രഞ്ചുതറ, തച്ചോളിക്കൂട്ടം etc. class of Nāyers, party; species വഡ്ഡവന്മാർ എന്നൊരു കൂട്ടം ജാതി KR. രാജ്യങ്ങളിടെ കൂട്ടത്തിൽ അല്ലാതെ ആയി has ceased to be a kingdom. പലകൂട്ടം കാര്യം TR. all sorts of concerns. ഒരു കൂട്ടം വിളിച്ചാൽ കേൾക്കയില്ല in a certain manner. രണ്ടു കൂട്ടം വിചാരം two kinds of thoughts. 3. assembly, court, 4 or 5 നിഴല്പ്പട., പടക്കൂ., നായാട്ടുകൂ., യോഗക്കൂ., നടക്കൂട്ടം. 4. quarrel ഒരു പറമ്പിന്റെ ക്ര. TR. contention about; നിങ്ങളിടെ വാക്കും കൂട്ടവും, കൂട്ടവും കറിയും quarrels, എനിക്കൊരു കൂട്ടവും കറിയും ഇല്ല TP. quarrel. 5. adv. entirely, altogether കൂട്ടം മുടിപ്പാൻ ഒരുമ്പെട്ടു ഞങ്ങളിം SiPu. With ഏ: കൂട്ടമേ കൊല്ലിക്കും Bhr., കന്നുകിടാക്കളെ കൂട്ടമേ മടക്കികൊൾവാൻ CG. (=കൂട്ടത്തോടെ).

Hence: കൂട്ടക്കാരൻ 1. one of a party, belonging to അമാത്യന്റെ കൂട്ടക്കാരെക്കൂടെ PT., രണ്ടു കൂട്ടക്കാരും both parties TR. 2. pleader.

കൂട്ടക്കെട്ട alliance, confederacy, complot.

കൂട്ടക്കൊട്ട charge, sounded in battle B.

കൂട്ടനായർ headman of a section, his office കൂട്ടനായ്മ V1.

കൂട്ടപ്പട tumult, battle.

കൂട്ടം ഇടുക to join for a purpose. കൂട്ടമിട്ടാത്തു വിളിച്ചടുക്കുന്നു AR.; also in sing. രാക്ഷസൻ ക്ര'ാത്തുതേ KR. — അവർ ക്ര'ട്ടപൊങ്ങി PT. arose all at once.

കൂട്ടംകലമ്പി a disturber B.

കൂട്ടംകൂടുക to congregate, conspire (in Palg.= to speak). കാവിൽ ക്ര'ിTR. deliberated in solemn assembly. [ly TP.

കൂട്ടംപറക 1. to quarrel. 2. to speak coherent-

കൂട്ടർ (2) companions; of the same class. ക്ര. എന്നോത്തു CG. thinking they are the same as we. ആ കൂട്ടർ those people.

കൂട്ടവിളി shout of a multitude.

കൂട്ട kūṭṭu VN. of കൂടുക. 1. Joining, fellowship ഞാൻ അതിന്നു കൂട്ട partner. കൂട്ടുണ്ടു ഞാൻ Bhr. (=തുണ). ആ കായ്ത്തിന്നു നായർ കൂട്ടല്ല TR. പൂഴി പിരട്ടുവാൻ കൂട്ടല്ല ഞാൻ CG. I will not join in. കത്തികളിലും ചട്ടികളിലും ചിലർ കൂട്ടായും ഉണ്ടു MR. pursue their trade with partners. 2. mixture, additions. കൂട്ടകറി condiment. കൂട്ടില്ലാത്തതു simple, genuine. കൂട്ടുചേക്ക = കൂട്ടിച്ചേക്ക VyM. 3. sort, manner (=കൂട്ടം 2) ചാലിയന്റെ കൂട്ട prov. 4. connexion, sympathy, agreement കേട്ടാൽ നിണക്കൊരു കൂട്ടം അതില്ലല്ലോ SG. you do not mind it.

Hence: കൂട്ടക്ഷരം combined letters.

കൂട്ടാകുക (4) to regard, attend to; ആ വിരോധം കൂട്ടാക്കാതേ കണ്ടു TR. not minding the interdict. ധിക്കരിക്കയാൽ അതു കൂട്ടാക്കീടായ്വതിന്നു Bhg.

കൂട്ടായ്മ (fr. കൂട്ടാളൻ) 1. companionship, band; ക്ര. ചെയ്തു clubbed together, gathered for an enterprise. ക്ര. യും കൂട്ടി robbers, അമ്പുവിന്റെ ക്ര. യും ആളും ചെന്നു TR. Ambu's adherents. 2. subdivision (=കൂട്ടം), അവക്ക് ഓരോരോ വഴിയിൽ ക്ര'കളും കല്പിച്ചു KU. viz. ക്ര & സംഘം of Brahmans.

കൂട്ടാല place to keep temple property; chapter-house W.

കൂട്ടാളൻ associate, one of a crowd, also കൂട്ടാളി.

കൂട്ടാഴി B. voluntary temple contributions.

കൂട്ടിരിക്ക 1. to remain with, കൂട്ടിരിപ്പാനായി സമ്മതിക്കയില്ല KR. 2. to be husband to a princess. [musk (2).

കൂട്ടില്ലാക്കസ്തൂരി KU. an old tax on genuine

കൂട്ടുകച്ചവടം joint-trade, so കൂട്ടുകൃഷി VyM.

കൂട്ടുകാരൻ associate, partner, കൂട്ടുകാരുടെ എണ്ണം MR.

കൂട്ടുകൂടുക to be associated, mixed.

കൂട്ടുകെട്ടു intimacy, അവന്റെ കൂ'ട്ടും ചങ്ങായ്ത്തവും ആകാ; also കൂട്ടുകെട്ടുക intermarriage.

കൂട്ടുപടി & കൂട്ടുകറി condiment.

കൂട്ടുപാത Palg. where cross-ways meet.

കൂട്ടുപോക to accompany.

കൂട്ടുബാധ (കൂടുക 3.) demoniac possession. കൂ. തിരിക്ക as Caṇiyān KU., കൂ. കൾ തീൎപ്പതിന്നു SG.

കൂട്ടുവിത്തു (2) mixed seed.

കൂട്ടുക kūṭṭuya v. a. of കൂടുക 1. To bring together, join, heap up ഉരലോടു കൂട്ടി ബന്ധിച്ചു CC. tied to the mortar. കൂട്ടുക നമ്മുടെ തേർ Bhr. get ready the chariot. പാളയക്കാരെ കൂട്ടി പെരുവഴി കാണിച്ചുകൊടുത്തു TR.=through soldiers. 2. to add (opp. കളക to subtract) ആരാശിയിൽ കൂട്ടിയാൽ Gan. — to invent, fabricate ഇല്ലാത്ത ഉറുപ്യ എഴുതിക്കൂട്ടുക TR. to invent a debt & add it. 3. to combine, to eat with rice താൻ ചത്തു മീൻ പിടിച്ചാൽ ആൎക്കു കൂട്ടാൻ ആകുന്നു prov. 4. to receive, acknowledge as belonging to the caste or family ആരും എന്നെ ജാതിയിൽ കൂട്ടിയതും ഇല്ല TR., അടിയന്തരങ്ങൾക്ക് അവനെ കൂട്ടിനടക്കാറില്ല MR., ഓരോരുത്തരെ ഓരോരു വിധേന കൂട്ടുകയും (Mpl.). 5. to inflict മുറികൂട്ടുക. 6. to set up, get up, do താഡനം കൂട്ടുക PT., താനും നിലവിളികൂട്ടി Cr Arj., അയ്യോ എന്നിങ്ങനേ കൂട്ടും CG.; മുമ്പിൽ കൂട്ടി beforehand; വലികൂട്ടി Bhr. 7. auxV. to make to pass ദിവസം കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു contrives to support himself. [a fray.

Hence: കൂട്ടി അടിക്ക to be induced to join in

കൂട്ടി എറിക to throw a handful to some one.

കൂട്ടിക്കടിപ്പിക്ക to set (dogs) to fight, set against each other; to join fitly (as a carpenter the door).

കൂട്ടിക്കലൎച്ച mixture, confusion.

കൂട്ടിക്കെട്ടു tying together, marriage, fiction.

കൂട്ടിക്കൊടുക്ക to couple (as bawds), to provide, give more.

കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോക to take along, lead.

കൂട്ടിച്ചേൎത്തു വില്ക്ക VyM. to adulterate drugs etc.

കൂട്ടിച്ചൊല്ക to put letters or sentences together, to reconcile.

കൂട്ടിപ്പറക to add, exaggerate, lie എന്നെയും കൂട്ടിപ്പറയും Anj. reports also me (falsely).

കൂട്ടിയയക്ക to send along TR.

കൂട്ടിവായിക്ക to compare copies; to spell & read.

കൂട്ടുവാൻ, adv. part. treated as noun (3), Curry, കൂട്ടുവാനിൽ ഒഴിച്ചു, കൂട്ടാന്റെ വെള്ളം.

CV. കൂട്ടിക്ക f. i. കൂട്ടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു, കൂ. കൊണ്ടു ചെന്നു PT. bring, take along. പെട്ടിയെ കൂട്ടിക്കുന്നു TP. had a box made by the joiner; ചൊല്ലി കൂട്ടിച്ചു said of joiner's work.

കൂണ kūṇu So. Mushroom, see കൂൻ.

കൂതി kūdi (C. കുതു=കുത്തു sit) 1. Posteriors, കൂതിക്കു രണ്ടു തട്ടു prov. 2. membrum mul. (obsc.). കൂതികലുക്കി V1. wagtail; magpie MC കൂത്തൽ in കാല്ക്കൂത്തൽ കിടക്ക prov.

കൂത്തു kūttu T. M. (S. കൂൎദ്ദനം) 1. Dance, amusement. 2. drama, comedy, പൊൽക്കൂത്തു നേൎന്നു Pay.

Hence: കൂത്തൻ (dancer) a water-insect. B.

കൂത്തമ്പലം Si Pu. playhouse — കൂത്തരങ്ങു theatre.

കൂത്താങ്കൂരി a bird (loc.).

കൂത്താടുക to dance, play; also of sexual connexion, കാമക്കൂത്താടും CG.

കൂത്താടി m. & f. dancer & dancing girl (കൂത്താടിച്ചി f. dancing girl, harlot).

കൂത്താട്ടം V2. dancing, play.

കൂത്താട്ടു id. മായക്കൂത്താട്ടു മുതിൎക്കുന്നാൾ Pay.

CV. കൂത്താടിക്ക f. i. ഐയപ്പൻ കോയില്ക്കൽ കൂത്താടിച്ചേൻ Pay. in fulfilment of a vow.

കൂത്തി 1. concubine V1., harlot മന്മഥൻ ഇന്നെന്നെ കൂത്തികൾ ആക്കുന്നോൻ CG. (hon. pl.) 2. bitch (loc.)

കൂത്തിച്ചി harlot. കൂ. കണ്ണാടി യിറവു prov. കൂത്തിത്തെരു harlot-street.

കൂദാശ kūdāśa, Syr. (Heb. qōdæš) One of the 7 sacraments of the Rom. Cath. Church (ഏഴു കൂദാശകൾ); consecration. ശവപ്പറമ്പു etc. കൂ. ചെയ്ക to consecrate — Nasr.; Rom. Cath.

കൂനുക, നി kūnuya M. C. (Tu. കൂരു, √ കനി) To stoop, to be crook-backed. കുട്ടിക്കു കൂനൽ ഉണ്ടായ്കയും SG. (if the mother bows in childbirth, കുമ്പിട്ടിരുന്നാൽ).

കൂനാപ്പുര B. hut.

കൂൻ 1. = (T. കൂൻവു) mushroom V2. Palg. = കുണു, കമിശ. 2. T. M. C. (Te. ഗ്രൻ) a hump-back കൂനിൽ കരു എന്ന പോലെ Mud. grief upon grief. മാൻകണ്ണി തന്നുടെ കൂൻ കളഞ്ഞു CG., കൂൻ നീത്തിതു CC.; കൂനും വളവും തീക്ക = ചൊവ്വാക്ക.

കൂനൻ m., കൂനി (കൂനിച്ചി) f. hump-backed പരമട്ടയായം പെരിയ കൂനിയും KR.

VN. കൂനൽ (of നെല്ലു etc.) No. = കൂമ്പൽ.

കൂനെല്ലു bent spine, കൂനെല്ലും പുറപ്പെട്ട VetC. of an old woman. [see foll.

കൂന്തങ്ങാ kūndaṅṅā So. = ആമ്പൽ കിഴങ്ങു

കൂന്തൽ kūndal T. M. C. (കൂം C. Te. = കൂർ pointed) 1. Woman's hair, കന്തളം. Often comp. as പീലിക്കാക്കൂന്തൽ മുറുകി, പുരിക്കൂന്തലു പീലിക്കൊത്തു CC., കൂന്തൽ കെട്ടി നടന്ന Bhr. 2. കൂന്തൽ വെക്ക a kind of ആയുധാഭ്യാസം TP. 3. കൂന്തൽമീൻ V2. a cuttlefish. 4. = കൂൻ bending = വളവു V2.

കൂന്താണി kūndāṇi T. M. (കൂന്ത see prec.) 1. Large paddy mortar B. 2. = foll.

കൂന്താലി kūndāli Pickaxe പെരിയ കൂ. മരാരികളും തരികിൽ കൊള്ളാം KR. (for a hermit's life). മുനിമഴുകൾ കൂ. ധരണിയിൽ വെച്ചു KR.

കൂപം kūbam S. (കു + അപ്പു) Pit, well; രോമകൂപം root of hair.

കൂപരാജ്യം prob. = കുമ്പഴം, the 2nd part of the Malabar Coast; other MSS. exchange it for മൂഷികം, the most southern quarter KU.

കൂപ്പുക kūppuya T. M. (കൂമ്പു) = കുമ്പിക്ക 1. To close, as flower കൂപ്പി (al. കുമ്പി) തുടങ്ങുന്ന പരമാകരംപോലെ Nal. 2. to salute by joining both hands കൂപ്പിനില്ക്ക, തൊഴുക; to worship വിപ്രനെ, ചാണക്യനെ കൂപ്പി Mud. അംബികതന്നെ കൂപ്പി CG., നിന്നുടെ ചേവടിത്തെല്ലിനെ കൂപ്പുവാൻ CG. തങ്കഴൽ കൂപ്പിത്തൊഴുതു Mud. കൈകൾ കൂപ്പിക്കൊണ്ടു പറക vu.

CV. അവരെ നിങ്കഴൽ കൂപ്പിച്ചു ഞാൻ Mud.

I. VN. കൂപ്പൽ: അടിമലർ കൂപ്പലാം തിരുവുള്ളം RC.

II. കൂപ്പു 1. closing; in കൂപ്പുകടവു paved place for leaping into a tank B. കൂപ്പുകൈ salutation. ഭൂപനും അതിന്നായി കൂപ്പു കൈയ്യായി നിന്നു KR. thanking. 2. = കുക്ക V1.2. (T.) cry, കൂപ്പിടുക.

കൂബരം kūbaram S. Pole of a carriage.

കൂമൻ kūmaṅ (C. Tu. Te. ഗ്രുബ) Owl = ഊമൻ, ഈ കൂമപ്പക്ഷികൾ Arb.

കൂമ്പാരം kūmbāram = കുമ്പൽ Heap.

കൂമ്പാള kūmbāḷa (പാള) The tender film of an areca palm, used as കൈമുണ്ടു for children.

കൂമ്പു kūmbu T. M. (C. കുമു) see കൂം in കൂന്തൽ. 1. Bud, peak, pointed heap. 2. mast of ship കൂമ്പുനാട്ടി, കാട്ടിൽ മരക്കൂമ്പു വെട്ടിവന്ന Pay. 3. cabbage of palm tree, spiral end of plantain bunch, Cycas fruit തെങ്ങിന്റെ ഇളങ്കൂമ്പു MC., കായൽ —, കരിമ്പന —, കഴുങ്ങിൻകൂമ്പു.

കൂമ്പം pointed heap of rice above the measure: പറവടിക്കുന്ന, ഇടങ്ങഴി കൂമ്പമായി കൊടുക്കുന്നു.

കൂമ്പൻതൊപ്പി hat with a peak.

VN. കുമ്പൽ heap വരാഹൻ കുമ്പൽ കടന്ന Arb.; also കുമ്പാരം No.

കൂമ്പുക v. n., T. M. 1. To close as flowers ആമ്പൽകുമ്പി morning dawns. ലോകർക്കു കണ്ണെല്ലാം കുമ്പി തുടങ്ങി, രാവെല്ലാം കുമ്പാതേ കൊള്ളുവാൻ കുമ്പിക്കുഴഞ്ഞൊരു കണ്ണിണ CG. 2. കൈ കുമ്പുക = കൂപ്പുക.

CV. കുമ്പിക്ക 1. v. a. to heap നെല്ലു ചൊറിഞ്ഞാവോളം കുമ്പിച്ചു കൂട്ടിയാൽ CS. കുമ്പിച്ചു കൂട്ടുക to accumulate, കൈകളെ കുമ്പിച്ചു

CG. = കൂപ്പി. 2. v. intens. to come to a point, കലകൂമ്പിച്ച (of plantains).

കൂയി kūi (കൂ), അയ്യോ കൂയികൂയി (hunting cry).

കൂര kūra T. M. (കൂർ) A hut, thatch; a kind of rice.

കൂരൻ kūraṅ (T. dog) Hog-deer. (dwarf B.)

കൂർ kūr T. M. C. (C. കൂന്തു, Tu. കൂട്ട, Te. കൂചി) Sharpness; point as of arrow (√ കരു?).

Hence: കൂരമ്പു 1. sharp arrow, കൂ. പോമഴപോലെ ചൊരികയും Mud., മഴമൻ കൂരമ്പെയ്തു Bhr. — കൂരമ്പൻ armed with sharp arrows, താരമ്പൻ കൂ'നല്ലനീ CG. 2. a plank between the top of the door and the roof. B.

കൂരാൻ in കരിങ്കൂരാൻ king of crows. B.

കൂരാപ്പു perfect darkness, (mist B.); hole in a wall V2.

കൂരാമ്പൽ javelin.

കൂരായണ!, abusive name (opp. നാരായണ), പാലം കടന്നാൽ പിന്നെ കൂ. prov. (Voc.)

കൂരിരുൾ, കൂരിരിട്ടു intense darkness, സൂയ്യനെ ഭയപ്പെട്ടു കൂ'ട്ടകൾ പോയി Nal 3.

കൂരി kūri 1. A small sparrow (കുരികിൽ). 2. a med. plant, whose leaves serve as താളി. 3. ungrown fruit (കുരിക്ക), chiefly കൂരിത്തേങ്ങ; a fish, etc. കൂരിക്ക.

ചെറുകൂരിക fork-tailed shrike.

കൂരിയാറു, ഊർകൂരിക weaver bird MC.

കടൽകൂരി MC. sturgeon.

കൂരുക, ന്നു kūruya (rare) To be sharp (കൂർ); v. intens. കൂരിക്ക to be sharp, നെഞ്ചു കൂരിച്ചുകണ്ടു (by sickness).

I. **കൂക്ക, ത്തു** id., കൂത്തുമൂത്ത ശരംSi Pu., കൂത്തുമുത്തൊരു വേൽ Bhr. — മുഖം കൂത്തിരിക്ക of a monkey's face.

CV. കൂപ്പിക്ക to sharpen, as മന V2., ഒരമ്പിൽ കൂ'ച്ചു ഒരമ്പു കഴുവേറി Bhr.; കണ്ണുകൾ കൂ. Nal. (of horses = കലമ്പിക്ക).

VN. I. കൂപ്പു sharpness, as കന്തത്തിൻ കൂ.

II. കൂമ്പ 1. id., കൂ. വരുത്തുക = കൂപ്പിക്ക. 2. edge of sword. 3. keenness, wit കൂമ്പുബുദ്ധി, കൂമ്പത.

II. **കൂക്ക് kūrka** & **കൂക്കിൽ** A small kind of yam. അയമോദകക്കൂ., കഞ്ഞി Indian sage. കൽക്കൂ., കാട്ടു കൂ. Lavendula carnosa. പന്നിക്കൂക്ക-or പനിക്കൂക്കിഴങ്ങു, പാറക്കൂ, a Thymus.

III. **കൂക്ക, കൂക്കം, കൂക്കു** M. C. Te. (Tu. ഗൂറുക) 1. Snore, snoring (= കൂക്കു, II. കൂറുകുക) കൂ. വലിക്ക, ഇടുക to snore. 2. war-cry (= കൂറു) roar, കൂക്കുവിളി V2.

കൂക്കോട്ട (loc.) = കൂറൻകൈക്കോട്ട.

കൂച്ചം kūrčam S. 1. Bundle of grass. 2. the part between the eyebrows. 3. a മമ്മം, കൂ. എന്നൊരു മമ്മം half an inch above ക്കിപ്പം MM. 4. M. = കൂച്ചു sharpness.

കൂച്ചൻപല്ലു B. long tooth, eyetooth.

കൂട്ടനം kūrd'anam S. (= കൂത്തു) Jumping play.

കൂപ്പരം kūrparam S. Elbow, കൈമുട്ടു.

കൂപ്പാസം kūrpāsam S. Breastplate, jacket.

കൂപ്പം = കുറുപ്പം V2. [കോമ്പ.

കൂപ്പു, കൂമ്പ see കൂരുക; **കൂമ്പ** also (loc.) =

കൂമ്മം kūrmam S. Tortoise, one of Vishnu's incarnations. കൂമ്മാസനം = ആമപ്പലക seat of the sacrificing Nambiḍi. Anach.

കൂ'മാരസ്തംഭം Genov. a niche over the door.

I. **കൂറ kūra** M. C. Tu. 1. An insect, moth, cockroach. കൂറ കപ്പലിൽ പോയപോലെ prov.; കൂറപ്പേൻ wood-louse V1., body-louse B.; കോകൂറ etc. 2. T. a set of cloths, thick cloth കൂ. അരയിൽനിന്നു വേറായില്ല Bhr. of Pāṅčāli. മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞൊരു കൂറയെ പൂണ്ടു CG. generally, a white sheet. കൂറനിറം എഴും അനുമൻ RC. the white Hanumān. കൂറക്കൊടിഞ്ഞിൽ കത്തിമരുവി Mud 7. tent. കൊടിക്കൂറ flag. കൂറയിടുക to hang up clothes in temples. B. 3. bundle, purse = മാറാപ്പു.

II. **കൂറ** Port. curtir couro, To curry, tan, in കൂറയിടുക V2., കൂറെക്കിടുക mod.; also to dye, to steep fruits in water etc.

കൂറൻകൈക്കോട്ട A narrow hoe, different from പടന്ന TR.

കൂറാൻ kūrāṅ MC. = കൂറ I, 1.

കൂറു kūṟu & **കൂർ** T. M. C. Te. (കറു) 1. Part, share; class, as of ground പശിമക്കൂ —, രാശിക്കൂ —; portion of ingredients ൪ കൂറു മുളക, മുക്കൂറു ചുക, ഇരിക്കൂറു തിപ്പലി a med.; section of

men, as പഴയ കൂറു, പുത്തൻ കൂറു (Nasrāṇis); ചോവര-or ചരവക്കൂ. & പന്നിയൂർ കൂ. the distinction between adherents of Siva & Vishṇu, according to which all classes are divided into a fighting & a laboring race with different usages KU., Anach., W.; branch of family കീഴ്കൂർവാഴ്ന്ന കോയിമ്മാരും മേല്കൂർവാഴ്ന്ന കോ. KU. ആ കൂറിൽ പുരുഷന്മാർ ഇല്ല TR. 2. division of time; (astrol.) $2\frac{1}{4}$ day, രണ്ടേകാൽ നക്ഷത്രം ഒരു കൂറു; = രാശി f. i. സൂര്യസംക്രമവശാൽ മേഷാദി കൂറുഫലം TrP. — മണിക്കൂറു, രാശ്യൂറിൽ etc. 3. side, party; love (= പക്ഷം), attachment എന്റെ കൂറിൽ ഉള്ളവൻ a man of my party, to my mind. കൂറുള്ള ബന്ധുക്കൾ, നൃപതിയെക്കൂറുള്ളവർ Mud., യാളുകൾ അവർക്കു കൂറായ്വന്ന CrArj. allies. കൂറുപ്രതിയായ്യോക Vi. biassed in favor of. കൂറുള്ള മനസാവു PT. അവളിൽ കൂറുണ്ടാക VetC. to fall in love (see കാടി); എനിക്കു തീയത്തിയോടും മക്കളോടും നല്ല കൂറായിരുന്നു TR., മൂപക്കു മന്ത്രിയെ കൂറുണ്ടു Mud.; കൂറോടെ പാത്തു liked to dwell. 4. partnership അവനെ കൂറിന്നു കൂട്ടി (കൂറായി കൂട്ടി) നിലം നടന്നു, രണ്ടാളും കൂറായി നടക്ക, എന്റെ കൂറിൽ പകുതി ഞാൻ രാമനു കൂറു കൊടുത്തു shared the lease with him. MR. 5. chief property, energy (= സാരം).

Hence: കൂറിടുക 1. to divide, portion out = കൂറുചെക്ക, ആയിരം കൂറിട്ടാറു RC. so as to beat to powder. 2. to detail, relate കൂറിടുവാൻ പണി, കൂറിട്ടവൻ ചുരുക്കി ഞാൻ Bhr. 3. to decide കുറഞ്ഞാ കുറവതും ഏവന് എന്നു കൂറിടുമോളം till it be found out, who is the least blameable.

കൂറൊക്കുക 1. to be fulfilled ആശവന്നു കൂത്തു ചമഞ്ഞിതു, ആശ കൂത്തുവന്നു Bhr. his hope was realized. 2. to be equal on both sides കൂറൊത്തു മണ്ടുന്ന കതിരകൾ KR. drawing well together. കൂത്തിരിക്കുന്ന കാലത്തു Mud. in time of peace. കൂത്ത ബലഭടർ Bhr. equally befriended with both parties, condemned to neutrality. — കൂറൊപ്പം Vi. harmony, proportion.

കൂറുകൊൾക a M. to love ധർമ്മത്തെ കൂ'ണ്ടിതു നീ ചെറിയന്നേ RC.

കൂറുപറക to speak for one, to take his party Vi.; No. (see under കാടി.) to court women.

കൂറുവാട്ട (= പാട്ട), കൂവ്വാട്ട 1. province വടക്കൻ കൂ., മീത്തൽ കൂ. KU.; the തെക്കുകൂറു of Cōlattiri contains 10000 Nāyer. In Wayanāḍu മൂത്ത കൂ., ഇളയ കൂ. TR. 2. stratagem (= ഉപായം) കൂ. വിചാരിച്ചു Ti. കൂവ്വാട്ടം പറഞ്ഞു Anj.

കൂവ്വാഴ്ച, രണ്ടാം, മൂന്നാം etc. the rank of the 2nd or 3rd prince in a Malabar dynasty, also കൂറുവാഴ്ച KU. കൂവ്വാഴ്ചക്കാർ all the heirs apparent of the 1st prince.

കൂറൻ 1. enemy, destroyer (5), മാറാർക്കൂറൻ RC. 2. bull at liberty പോറ്റി തൻകൂ. SiPu. = Nandi. കൂ'നിൽ കൂറുണ്ടായി PT. the lion loved the bull. pl. കൂറങ്ങളായുള്ള കാളകൾ CG., കൂറന്മാർ PT. (oxen drawing a car). 3. boar, born without brothers കൂ. പോൽ കൊടിയനാകി RC. enraged. കൂറൻ കുത്തുക So. to be proud. 3. strong man ഇക്കൂറൻ PT.

കൂററി B. portion of rice.

കൂറവുപ്പു B. dissolving a friendship, arrogance.

കൂറാന (5) powerful elephant, in കൂ. പോലെ ബലമുണ്ടവക്കു Anj. (or Acc. of foll.)

കൂറാൻ 1. = കൂറൻ 2. 3. in ഓട്ടന്ന കൂറാന്റെ മുമ്പിലും നില്പൻ Anj. 2. (3) friend, lover (opp. മാറാൻ), protector; (4) partner; hence കൂറായ്മ = കൂട്ടായ്മ.

കൂറുകാരൻ 1. of the same party or division യജമാനന്റെ കൂ., കൂ'ന്റെ പിഴ സ്വാമികൾ സഹിച്ചീടും PT. 2. friend. കൂറുകാർ എനിക്കില്ല SiPu. 3. partner. കൂലിക്കുപോലേ കൂട്ടിയിരിക്കുന്ന കൂറുകാരൻ (sic.) MR.

കൂറുവാണിഭം (4) joint commerce = കൂട്ടുകച്ചവടം; so കൂറുകൃഷി. — കൂറുവാണിഭക്കാരൻ partner.

കൂറുക kūṟuya T.M. (കൂ?, കുറിക്ക?) 1. To speak, proclaim. (So. T. to call out for sale) ആശിക്കുറി RC. blessed. വീരവാളം കൂറി KR. called out.

നിശാചരർ ഒക്കയും കൂറിക്കുപിതരായി ചെന്നു KR., വാതുകൂറി VyM. 2. to happen? വാശികൂറാതേ KR. without fail. 3. No. to love, mind (കൂറു 3.)

കൂററു call, cry of men, noise. കാക്കക്കൂററും കടല്ക്കൂററും prov. രുദ്രന്റെ കൂ. ഒന്നുണർന്നിതോ Nal. അന്തകൻ പോത്തിന്റെ നല്മണിക്കൂററിതു CG. ringing of the bell of Yama's buffalo.

കൂററം 1. cry, as for help ആ കൂ. കേട്ടു. (jud.). 2.=കൂററൻ aM. കൊടുമചേർ കൂററം, മരുവലാർ കൂററമേ വെററികൊള്ളും വിജയൻ wild boar RC.

കൂററനാടു kūt̆t̆anāḍu (കൂററം or കൂററൻ) N. pr. A district behind Ponnāni, which is now its capital.

കൂററാരം kūt̆t̆āram=കൂററു Cry, noise.

കൂലം kūlam S. Declivity, shore, കൂലദേശം AR. കൂലാന്തർഭാഗേ തിര വന്നടിക്കും CC.

കൂലകം kūlaγam 1. S.=കൂലം. 2. M.=കോയിലകം palace, കൂലകം തീർപ്പിച്ചു, ഉദയമംഗലത്തു കൂലോത്തു TR.

കൂലി kūli 5. (കൂറു?) Hire, wages, esp. daily. കൂലിക്കു വാങ്ങുക to hire; (കൈക്കൂലി bribe).

കൂലിക്കാരൻ, കൂലിയാൾ a labourer, Cooly, who performs കൂലിപ്പണി, കൂലിവേല.

കൂലിച്ചേകം, കൂലിച്ചം 1. the honorable service of Nāyers, esp. their war-duty. കൂലിച്ചം ഏല്ക്ക to enlist V2. 2. pay of soldiers, land granted rent-free on condition of service നായന്മാർക്കു അച്ചും അരിയും കൂലിച്ചേകവും കൊടുത്തു KU. (also കൂലിച്ചേഷം, & കൂലിച്ചെട്ടിപഴമയും പാരമ്പര്യവും KU.) — കൂലിച്ചക്കാരൻ one, who holds such lands (=വിരുത്തി) W.

കൂലുക kūluγa (കൂൻ) To crouch, bend കഴുത്തു കൂന്നുപോക Nid 46.

കൂലോം kūlōm=കൂലകം 2.; കൂൽ=കോയിൽ as കൂൽ കുററിയററുപോയി KU. [ദേശം AR.

കൂല്യം kūlyam S. Belonging to the shore, കൂല്യ

കൂവ kūva (കൂ) 1. An interjection: ho! yes! well എപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടു താനെടോ കൂവ. 2. (T. കൂകൈ) East-Indian arrowroot, Curcuma augustifolia, പഴങ്കൂവപ്പൊടി a med.; കൂവനൂറു its starch GP 71. Kinds: ആനക്കൂ., ചണ്ണക്കൂ. Costus speciosus, ഞെട്ടിക്കൂ. Curc., മഞ്ഞക്കൂ. & മലങ്കൂ. Kæmpferia, മഞ്ഞൾക്കൂവ Curc. longa.

കൂവം kūvam=കൂഴം q. v.

കൂവളം kūvaḷam (T. കൂവിള)=S. വിലം. Ægle marmelos or Cratæva religiosa, famous for cooling leaves; കൂവളത്തില holy to Siva, SiR.; കൂ'ത്തിൻ വേർ a med. GP.

കരിങ്കൂവളം (=കുവലയം S.) Pontedera vaginalis, നല്ലൊരു കരിങ്കൂവളപ്പൂ KR4.

കൂവുക, കൂവിടുക, കൂവീടു see കൂകുക.

കൂശുക see കൂചുക.

കൂശന്താടി a thin, spare beard (see ഊശൻ).

കൂഷ്മാണ്ഡം kūšmāṇḍam (& — ശ്മ —) S. 1. Pumpkin കുമ്പളങ്ങ; വള്ളിമേൽ കാച്ചതിൽ ശ്രേഷ്ഠം കൂ. GP 70. കൂഷ്മാണ്ഡലേഹം ക്ഷയത്തിന്നു, കൂഷ്മാണ്ഡരസായണം a valuable electuary a. med. 2. കൂഷ്മാണ്ഡാദികൾ Bhg. a set of demons.

കൂസ്സു kūsṷ, also കൂത്തു (കൂചു, or Ar. qurūt) Rupture, hernia; hence കൂസ്സൻ.

കൂളം kūḷam Te. T. So. (കൂൾ C. Te.=കീഴ്) Chaff of corn, etc.

കൂളൻ young, short, stunted (കുള്ളൻ); a young male buffalo; a locust.

കൂളി M. Tu. T. (=കൂട്ടം, കാള) 1. a demon, mischievous spirit, which must be propitiated, ghost (ചൂട്ടക്കൂളി ignis fatuus). കൂട്ടരായുള്ളതോ കൂളികൾ CG., കാളികൂളികളോടും ഭൂതവർണ്ണങ്ങളോടും Bhg.; കൂളികൾ കാളിയുമായി പോക Bhr. (a curse). 2. a young female buffalo So. (C. ഗ്രളി, sacred bull). 3. diving (=ഊളി from കുളി?) കൂളിയിടുക, പായുക. In SiPu. കൂളികൾ are said to sport in streams of blood, കൂളിയിട്ടങ്ങനെ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും Si Pu 2.

കൂളിയാമ a water-animal.

കൂഴ്, കൂൾ kūḻ T. M. Tu. C. (Te. കൂടു) √ കുഴ; What is paplike, rotten, boiled rice.

കൂഴ rottenness, in കൂഴച്ചക്ക inferior jackfruit; കൂഴപ്പാളയം useless camp-followers.

ക്രൂഴം 1. rice, as eaten in temples ഉണങ്ങലരി. 2. regular offering of such, ക്രൂഴം കൊട്ടത്ത അരി മാനന്തരിക്കു കെട്ടിക്കേണം TR. 3. charge upon the produce of certain lands for a pagoda.

ക്രൂഴത്തരി So. common sort of rice, cleaned slovenly; see ഊഴം, rice pounded for kings. No.

ക്രൂഴംകത്തുക to live by beating temple rice (as the women called ക്രൂവങ്കത്തുകാർ) — ക്രൂഴങ്കത്തികൾ Brahminis. — (see ഊഴം).

കൃകം kṛkam S. Larynx. [CC.

കൃകലം & കൃകലാസം S. chamelion = ഓന്തു Bhg., കൃകവാകു cock.

കൃച്ഛ്രം kṛcchram S. (= കൃച്ഛം, √ കൃക്ഷ് ?) 1. Difficulty, hardship, കൃച്ഛ്രലബ്ധം hard earned. കൃച്ഛ്രസാദ്ധ്യം Nid. next to incurable. കൃച്ഛ്രമായുള്ളകുട്ടി a child of much care & many tears (loc.) 2. a penance. Bhg.

കൃച്ഛ്രകൃച്ഛ്രം Tdbh., by little & little.

denV. കൃച്ഛ്രിച്ചുചെയ്തു accomplished it as far as the circumstances permitted.

കൃതം kṛtam S. (part. കൃ, കരിക്ക) 1. Done, made കൃതപ്രയാസരായി their work being done, കൃതവിവാഹനായി KR. married, കൃതസമയാന്തേ KR. at the end of that time. 2. well done. കൃതം എന്നു KR. well, I thank.

Cpds. കൃതകൃത്യൻ who has done what was to be done. ഇപ്പോൾ കൃതകൃത്യനായേൻ AR. my work is now done, I am content, so കൃതകായ്യൻ.

കൃതഘ്നൻ ungrateful; കൃതപ്രത്യുപകാരമില്ലാതൊരു കൃതഘ്നൻ KR. — അതിൽ കൃതഘ്നത ഫലം Mud. ingratitude.

കൃതജ്ഞൻ grateful. — കൃതജ്ഞതവേണം VCh.

കൃതബുദ്ധി, കൃതമതി resolved for, പാപത്തിങ്കൽ കൃതമതിയായി KR. [ത്യുശം Bhg.

കൃതയുശം (2) the first age of the world, as

കൃതാഞ്ജലി having the hands humbly joined. Bhr. (ക്രൂപ്പി).

കൃതാത്മാവ് of a purified mind. [destiny.

കൃതാന്തൻ who makes an end of all, Yama,

കൃതാർത്ഥൻ successful, (fem. കൃതാർത്ഥ AR.); പുണ്ണമാം കൃതാർത്ഥതപം ആനന്ദപ്രാപ്തിയല്ലോ KeiN.

VN. കൃതി 1. action, work; കാളിദാസകൃതി, പാണിനികൃതി composition — merits കൃതി തത്തി ശമിക്കും ChVr. (= സുകൃതി). 2. experienced, successful.

denV. ശ്ലോകം കൃതിക്കുക to compose.

കൃൽ, കൃത്ത് doing, as ധർമ്മകൃൽ, പാപകൃൽ.

കൃത്തം kṛttam S. (കൃത്ത) Cut, cleft കൃ'മാം വൃക്ഷം പതിക്കും KR. [സാവു Siva SiPu.

കൃത്തി skin, hide (esp. of antilope); കൃത്തിവാ കൃത്തിക the 6 Pleiades ആറു കൃ. മാരും മുലനല്കി KR. (to the six-faced god of war).

കൃത്തിക്ക Port. criticar V1. To search minutely.

കൃത്യം kṛtyam S. (കൃ) 1. What is to be done, കൃത്യങ്ങളായുള്ള കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു BrhmP. എന്തു കൃത്യം CC. (= എന്തുചെയ്യാം). കഷ്ടിച്ചു കൃ. കഴിയുന്നവൻ CC. living poorly. 2. duty തന്നുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിത്യവും ചെയ്തു Nal 4., അന്യകൃത്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയില്ല Nal 1., നിത്യ കൃത്യങ്ങൾ = നിയമം; ഒരു കൃത്യം ഉണ്ടെന്നതൽ ചെയ്തു ഗ്രഹം KR. a work for thee. അകൃത്യത്തിൽ ഭയം കൃത്യേഷു നിയതി KR. (so കൃത്യാകൃത്യങ്ങൾ). 3. right, കൃത്യമായ പട്ടിക MR. correct list. വാക്കിനു കൃ. വന്നില്ല V1. he does not express himself well. കൃത്യം തന്നേ well spoken.

കൃത്യ 1. an action. 2. sorcery, a wicked fairy; കരാളയാം കൃത്യ ലഭിച്ചു, കൃത്യയെ ദഹിച്ചു CC.; ഒരു കൃത്യ വരുന്നതു Bhg. a fairy.

കൃത്രിമം kṛtrimam S. (കൃ) 1. Factitious, artificial, fraudulent; കൃത്രിമരേഖ, കൃ'മാധാരം ഉണ്ടാക്കി, കൃ'മായി അന്യായം ചെയ്തു MR. (forged documents, etc.) — കൃത്രിമസ്ത്രീവേക്ഷധാരിയാം പുരുഷൻ, പുരുനെ കൃത്രിമസ്ത്രീവേക്ഷമാക്കിച മെക്ക SiPu. to disguise as a woman. 2. N. — നമ്മോട്ടു യാതൊരു കൃ'വും ചെയ്തിട്ടില്ല Arb. deceit. കൃത്രിമക്കാരൻ = ഏടാകൂടക്കാരൻ q. v.

കൃത്വഃ kṛtvaḥ S. Time, ത്രിസപ്തകൃത്വാ BrhmP. 21 times.

കൃത്സ്നം kṛtsnam S. Whole, entire.

കൃന്തനം kṛntanam S. (കൃത്ത) Cutting, കേശകൃ. വേണ്ടാ VCh.

കൃപ kṛpa S. (√ കൃപ് to mourn) 1. Compassion. 2. grace, favour. കൃപ വെച്ച് എഴുതി TR. pleased to write. നിങ്ങളെ ക്രൂരം കിപ്പയും ഉണ്ടായിരിക്ക (Mpl. TR.) — കൃപയാ Instr., graciously.

കൃപണൻ 1. miserable, wretched, ക്രൂരകൊട്ടക്കാത്ത ChVr. 2. commiserating. — കൃപണം dolefully?

കൃപാകടാക്ഷം kindest consideration; കൃ. ഉണ്ടായിട്ട രക്ഷിക്കേണം TR. MR. may you be pleased to protect us etc. [mercy.

കൃപാനിധി, — സിന്ധു a sea of grace; full of

കൃപാപാത്രം an object of pity.

കൃപാവാൻ, കൃപാലു pitying, kind.

കൃപാണം kṛpāṇam S. Sword. [Agni KR;

കൃപീടം kṛpīḍam S. Water; കൃപീടയോനി

കൃമി kṛmi & ക്രിമി S. (ക്രമ്) Worm; insect. met. സ്നേഹത്തിൽ യാതൊരു കൃമി പറ്റരുതു.

denV. കൃമിക്ക to grow wormy, putrid; ഒക്കെ ഭക്ഷിച്ചും കൃമിച്ചും കാണുന്ന corrupt.

കൃമികോശം silk-cocoon.

കൃമിഘ്നം anthelmintic, chiefly വിഴാലരി GP.

കൃമിജ (kermes, crimson) = അരക്കു.

കൃശം kṛśam S. (കൃശ്) Meager, thin, little.

കൃശൻ a spare man, vu. കൃച്ചൻ. ആതുരം കൃശന്മാരെ നിന്ദിയായ്യു Bhr 1. (the poor & weak).

കൃശത emaciation, etc. [SiPu.

കൃശോദരി slender shaped, also ഇളങ്കൃശാംഗി

കൃശാനു kṛśānu S. (aiming well?) Fire. Bhg.

കൃഷ്ടകം kṛśayam S. Ploughshare, from:

കൃഷ്ടി kṛṣi S. (കൃഷ്) Ploughing, agriculture കൃ. ചെയ്യു; കൃ. നടത്തി (king) encouraged agriculture. കൃഷികൾ നടത്തിക്കരുതു, കൃഷികൾ ഒന്നും നോക്കരുതു TR. (rebels) to give up & forbid all cultivation. കൃ. ഉണ്ടാക്ക TR. to break up grounds. നിലത്തെ കൃഷിഇടാതെ VyM.

കൃഷിക്കാരൻ husbandman, (S. കൃഷ്കകൻ).

കൃഷിപ്പണിക്കാരൻ labourer; (കൃഷിപ്പണി = കൃഷികർമ്മം).

കൃഷിതല = കണ്ടം ricefield. [the crops.

കൃഷിരക്ഷെക്കായി ആലകെട്ടി MR. to protect

കൃഷ്ടം drawn; ploughed.

കൃഷ്ണം kṛṣṇam S. (കൃഷ്, കാർ) Black, darkblue.

കൃഷ്ണൻ Dēvaki's son, Vishṇu's 9th incarnation (കൃഷ്ണാവതാരം) Bhr. CC.; ശ്രീകൃഷ്ണജയം TR. defying formula at the close of Rājas' letters.

കൃഷ്ണപക്ഷം the fortnight of the moon's decrease, = കറുത്ത പക്ഷം.

കൃഷ്ണപ്പരുന്തു MC. brahminy kite, Haliastur ind.

കൃഷ്ണമിഴി eyeball.

കൃഷ്ണമൃഗം black antilope. കൃഷ്ണന്റെ തോൽ ധരിച്ച Anach. (Brahman boys), also കൃഷ്ണസാരം (dark spotted) SiPu.

കൃഷ്ണസർപ്പം Coluber Naga.

കൃഷ്ണസ്വാമി also = കൃഷ്ണപ്പരുന്തു.

കൃഷ്ണാനദി, കൃഷ്ണാശംഗ the river Kistna.

കൃസരം kṛsaram S. A dish of rice & sesam, തണ്ഡുലം തിലവും ഉണ്ട കൃ. ഉണ്ടാക്കീടാം PT.

കൃ kṝ = ജ്ഞ Mark of contempt, എന്നെ കൃ എന്നാക്കിക്കളഞ്ഞു. (vu.)

കൃപ്തം klptam S. (കൃപ്) Ordered, prepared.

കൊച്ച keṙṙa T. M. (C. Tu. ഗൊജ്ജു) Little tinkling bells worn by dancing girls, hunting dogs കൊച്ചയും മണിയും.

കൊച്ചകെട്ടുക, കൊച്ചപ്പടം കൊൾക to dance.

കൊച്ചച്ചിലന്തി an eruption on the foot.

കൊഞ്ചുക (& കി.) T. So. to squeak; to beg, supplicate. — fig. to emulate in vain പഞ്ചബാൻ മണിപ്പീഠം കൊഞ്ചുന്നജാലനാം KR.

കൊഞ്ചു (P. ganch, granary; H. gach, cement) Cement (കുമ്മായക്കൂട്ടു) in കൊഞ്ചിടുക to plaster, to make fire-proof, bomb-proof.

കൊട keḍa A monkey with beard & short tail V2.

I. കൊട്ട keḍu T. M. = ശഡു Term, instalment.

II. കൊട്ട Ruin; 5. (Te. ചെട്ട). Compounds:

കൊട്ടകാണം W. foreclosure of a mortgage.

കൊട്ടകായ്യും a losing concern, a ruinous contrivance, എന്തു കൊ. ചെയ്തിട്ടും ഒപ്പിച്ചു നടക്കേണം the promise must anyhow be kept. പല കൊ'ങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും ഞങ്ങളെ സങ്കടം തീർന്നിട്ടില്ല TR.

കൊട്ടകായ്സ്ഥൻ one, who defrauds the family property & thereby forfeits his rights to it; a dishonest steward, etc.

കെട്ടുമതി 1. damage, loss. 2. wrong headed,= കഷ്ടബുദ്ധി.

കെട്ടുവളം B. bad soil.

കെട്ടുക keṭṭuga 5. (Te. ചെട്ട) 1. To go out, to be extinguished, as തീ etc. നിലാവു കെട്ടു V1. has set. പോയ്പ്പെട്ടും യജ്ഞങ്ങൾ CG. cease. ഭാഗം കെട്ടുമാറിളന്നീരും Bal Rām. പേടികെടുമാറു ചോദിച്ചു Bhg. താപം കെട്ടുംപടി Mud. 2. to be ruined, spoilt, damaged അതിൽ ചത്തുകെട്ടുപോയതു TN. the killed & missing. വമ്പട കേട്ടു മണ്ടുന്നു Bhr. worsted. കെട്ടതിരിച്ചിതു, കെട്ടുപോയി defeated. ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്കേ കെടും, നടന്നു കെട്ടു വൈദ്യരും ഇരുന്നു കെട്ടു വേശ്യയും ഇല്ല prov.

VN. I. കെടുതി 1. ruin, danger (അതിന്നും ഒരു കെ. അവന്നില്ല AR.) 2. weakness, misery (= കേടു q. v.)

II. കെടുമ്പു 1. depravity. 2. rottenness, കെ. പിടിക്ക. 3. a wart (loc.) —

denV. കെടുമ്പിക്ക to be spoiled by drying up = വെള്ളം വറ്റി കെടുക (So., partly No., comp. കടുമ്പുക).

adj. part. കെട്ട 1. lost, as ബുദ്ധികെട്ടവൻ fool (= ഇല്ലാത്ത) 2. bad (= ആകാത്ത), കെട്ട കായ്യം.

v. a. കെടുക്ക 1. to quench, to do away with അഗ്നിയെ കെ'രുതു VCh. (superstition). തണ്ണീർ കൊടുത്തു തളച്ചു കെടുക്കിലേ Bhr. — fig.: വഞ്ചിനെറ നിറം കെടുക്കുന്നൊരളകടംഗി KR. extinguish=surpass. പൈ കെടുത്തു; ഭക്തിയും കൊടുത്തീടും ആപത്തും കെടുത്തീടും VilvP. 2. to damage, ruin അരചനെ കെടുത്തൊന്നും പറയൊല്ല Anj. abuse.

CV. കെടുപ്പിക്ക f.i. വേപ്പെണ്ണ ധാതുക്കളെ കെടുപ്പിക്കും GP.

കെട്ട keṭṭu M. (= കട്ട 3. q. v.) 1. A tie, band, (നട — , തല —); clamp, fetters, knot (ആങ്കെട്ടു common, പെങ്കെട്ടു weavers' knot). 2. connection, as of marriage (പെങ്കെട്ടു); confederacy, etc. ഒരു കെട്ടായിരിക്ക to plot together. 3. bundle, parcel, കെട്ടും പേറും prov.; കഞ്ഞി കുടിക്കൾ കെട്ടും കെട്ടി പുറപ്പെട്ടു പോവാൻ ഭാവിച്ചു prepared for flight. കുടികൾ കെട്ടു കെട്ടി വാങ്ങിച്ചു പോരുന്നു inhabitants retire, കഞ്ഞികുടിക്കളെ കെട്ടുകെട്ടിച്ചു കുടി ഒഴിപ്പിച്ചു TR. (officers to attach a house). — കെട്ടും കിഴിയും ഒപ്പിച്ചേച്ചു KU. customary presents (smaller & larger) offered to a Rāja. കെട്ടും കാരായ്മയും prov. 4. restraint, prevention (as by charms); bank, dam കെട്ടുവരമ്പു. 5. a construction, building; നാലുകെട്ടു with 4 wings, മുങ്കെട്ടു, പിങ്കെട്ടു; മൂന്നാം കെട്ടിൽ കടന്നു KR. (കക്ഷ്യ in palace). 6. a community ഇടച്ചേരി കെട്ടുകാക്ക TP. to defend the territory of I. അറവികെട്ടു, ഹിന്തുകെട്ടു Ti. nation, land (Mpl. usage).

Hence: കെട്ടകം (5) house; കെ. പുക്ക VCh. chamber; കെ.തന്നിൽനിന്നു പെട്ടന്നുപോന്നു CG.

കെട്ടറുപ്പു separating ties, joined hands, pulling the link of a finger; (2) chastity in marriage & widowhood; So. = കലസ്ത്രീമാഗ്ഗം, മക്കത്തായം.

കെട്ടഴിക്ക to untie, unloose, also എരുതിനെ കെട്ടു കഴിച്ചു TR. [Rāja, etc.

കെട്ടിലമ്മ (2) married lady, wife of a Brahman,

കെട്ടുകഥ (5) fiction, story = കറുകെട്ട്.

കെട്ടുകാരൻ (3) bearer. കെ. അത്താണിയെ നോക്കുമ്പോലെ prov.

കെട്ടുകുറ്റി post for tying cattle or boats.

കെട്ടുകെട്ടു So. (3) office of storekeeper. കെട്ടുകെട്ടുക to bundle, see under 3.

കെട്ടുകെട്ടുകാരൻ B. a steward.

കെട്ടുതാലി വെക്ക (2) giving the താലി for marriages, a ചെറുജന്മം of തട്ടാൻ MR.

കെട്ടുതോണി (5) a large boat B.

കെട്ടുപണി (5) a structure.

കെട്ടുപാടു (4) entanglement, trouble, കെ'ടിന്നു കൊടുത്താൽ മുട്ടിന്നു കിട്ടും prov. — costiveness—(2) league, alliance. — (loc.) a Sūdra's wife.

കെട്ടുപെടുക pass. v. to be tied; കെ'ട്ടിടിനബന്ധിമാരെ അഴിച്ചു CG. released the pair from their bonds. (2) to combine, (4) to be entangled, stopped, as മലമൂത്രാദികൾ a med.

കെട്ടുമരം a raft.

കെട്ടുവഞ്ചി a boat with sewed planks.

കെട്ടുവരമ്പു bank of paddyfields.

കെട്ടോല a native book, കിരന്തക്കെട്ടോല TP.

കെട്ടി kĕṭṭi = കട്ടി 1. What is tied. മേല്ക്കെട്ടി awning. 2. solid. കെട്ടിക്കാരൻ = കട്ടിക്കാരൻ. 3. adv. Part. of foll.

കെട്ടുക kĕṭṭuya M. (T. C. Tu. Te. കട്ട, C. Te. കച്ചു) 1. To tie, bind; to clasp; to affix, yoke. Chiefly to dress, തലയിൽ കെട്ടുക to wear a turban. അകമ്പടിക്കുന്നം കെട്ടിച്ചുറിച്ചേകിച്ചുKU. 2. to marry, to tie the ചരട്ട, hence കെട്ടിയവൻ, — ൾ husband & wife; often treated as nouns ഉമ്മയുടെ കെട്ടിയവൻ (& ഉമ്മയെ), എനിക്കു രണ്ടു കെട്ടിയവൾ ഉണ്ടു MR. നമ്പ്യാരും കെട്ടിയോട്ടും TR. 3. to make into a bundle, to pack up, collect; അത്തികൾ അത്രം കെട്ടിപ്പേറി Nal., പണം കെട്ടുവാൻ മാരാൻ prov., പാട്ടം കെട്ടിയ ഉറുപ്പിക TR. ആ വകെക്കു ഉള്ള കെട്ടിപ്പോകുന്നു (for that sum). ടിപ്പു പാളയം രജിക്കുന്നു വിളിപ്പിച്ചു കൊട്ടുന്നതും ഉണ്ടു TR. collects, concentrates. പറമ്പ് അടക്കിക്കെട്ടി possessed himself of the garden. — Also to remit, pay off രാജാവിനു കപ്പം കെട്ടുന്ന പാളയക്കാർ tributaries. 4. to stop, restrain (by charms as കൺ —, കാൽ —); to fix, settle a price. 5. to construct, build (പുര), make (കടയും മുറവും, as Paṟayan). 6. v. n. to become entangled, stagnant, firm, to clot എല്ലുടവും ചോരകെട്ടിയിരിക്കും a med. coagulate. അവിടെ രക്തവും നീരും കെട്ടി Arb. നീർ നിന്നേടത്തോളം ചേറു കെട്ടും prov. collect. കെട്ടി നില്ക്കുന്ന വെള്ളം stagnant. ചീങ്കവള്ളി കൊടിയകാട്ട thicket of Mimosas. ഞാൻ ൫൦ ദിവസം അവിടെ കൊടിപ്പാത്തു I was detained.

Hence: കൊട്ടിക്കിടക്ക (6) Mud. = മുക്കിഞ്ഞു പാത്തു annoyingly detained. [entering the house.

കൊട്ടിക്കേറുക (2) to consummate marriage by

കൊട്ടിക്കൊടുക്ക (2) to give in marriage, (3) to deliver a parcel, pay in cash or rice. ചെലവു ഉടയവനെക്കൊണ്ടു കൊട്ടിക്കൊടുപ്പിക്കേണം VyM.

കൊട്ടിക്കൊൾക (2) to marry.

കെട്ടിഞാലുക to hang one's self; കെട്ടി ഞ്ഞേലുവാൻ കഴികയില്ല the suspense would be intolerable. കെട്ടി ഞാന്ന Mud.

കെട്ടിത്തൂങ്ങുക to hang, by suicide or execution. കെ'ക്കുക v. a. to hang, to suspend.

കെട്ടിപ്പറക to exaggerate; കറുപറക q. v.

കെട്ടിപ്പാച്ചൽ (1) dance of Malayar, Vaṇṇān etc. in the dress of Gods KU.

കെട്ടിപ്പിടിക്ക to seize & bind, to embrace.

കെട്ടിപ്പിണയുക (6) to be entwined, entangled.

കെട്ടിപ്പുലവു living in wedlock. കെ. മയ്യാളക്കാർ Anach. regularly married, as princes out of Kērala.

കെട്ടിപ്പൊറുക്കുക So. = കെട്ടിയൊഴിക്ക.

കെട്ടിമറിച്ചൽ (6) entanglement.

കെട്ടിമാട്ടുക (4) to construct a dam.

കെട്ടിമേടിക്ക (3) to receive what is due.

കെട്ടിമേയുക (5) to thatch.

കെട്ടിയടക്കം (3) seizure of mortgaged grounds to indemnify for unpaid rents or on failure of payment of interest; possession നിലം തന്നെറ തറവാട്ട ജന്മവും രാമനു കൊ'വും കാണാവും ആകുന്നു MR. temporary possession. കെട്ടിയടക്കുക (3) to take possession of (on പാട്ടം etc).

കെട്ടിയടിക്ക to tie up & flog.

കെട്ടിയാട്ടം = കെട്ടിപ്പാച്ചൽ.

കെട്ടിയിടുക to tie up, കെട്ടിയിട്ട നായി prov.; to lay up, (3. stores etc.).

കെട്ടിയിരിപ്പു (3) property in store.

കെട്ടിയൊഴിക്ക (3) to leave a house with one's baggage, see കെട്ടു കെട്ടുക.

കെട്ടിവരവു (3) receipt in cash. [money, etc.

കെട്ടിവെക്ക to lay up in store, pay down

CV. കെട്ടിക്ക 1. To cause to tie, make to wear. 2. to give in marriage കെട്ടിപ്പാറായ പെൺ V2. marriageable. അവളെ അവളുള്ളിലേക്കൊണ്ടു കെട്ടിക്കേണം TR. 3. പണം, മുളക കെട്ടിക്ക etc. പണവും നെല്ലും നിങ്ങളെ പുകാവിൽ കെട്ടിക്കുവൻ TP. pay thro' others. 4. മരം കൊ. to secure trees by wrapping cadjans & thorns around them with a charm (പൊത്തൽ). പറമ്പു കെട്ടിച്ചു TR. through wall

& hedge. 5. ക.ച്ചേരി കെട്ടിച്ചു തരുവാൻ TR. get built.

2nd CV. കെട്ടിപ്പിക്ക f.i. ഭ്രാതാവിനെ പട്ടം കെട്ടിപ്പിച്ചു Mud. got him crowned.

കെണി keṇi (=കണി 2) No. 1. Snare, trap പക്ഷികളെ കെണിവെച്ചു പിടിക്കയും Bhg 6. കെണിയിൽ എലി പെട്ടം (Mpl. song) .2. stratagem; കെണിയും പണിയും അറിഞ്ഞവൻ full of ways & means.

denV. കെണിക്ക (see കണിക്ക) to entrap.

VN. കെണിപ്പു (C. ശൈണപ്പു) joint, articulation, മർമ്മസ്ഥലം (fr. കണ).

കെണ്ട keṇḍa T. M. 1. A carp, Cyprinus = പാഠീനം. 2. So. Palg. T. a hypochondriacal disease (C. Tu. inflammation from കൈം = ചൈം). 3. (S. ശണ്ഡം C. Tu. കെന്നെ = കന്നം) cheek. B.

കെതപ്പു see **കിത** = കിഴെക്ക.

കെന്നി kenni Tu. M. No. = ചെന്നി, കെണ്ട.

കെന്തുക kenduya (Tdbh., ശന്ഡ) To stink.

കെമ്പുകൾ kembuyaḷ (C. red = ചൈം) Rubies.

കെരുടവേകം a med. = ഗരുഡവേഗം.

കെറാപ്പിയ a med. = ഗ്രഹപ്പിഴ.

കെറുവു keṟuvu കെറു (& കിറു, C. കെച്ചു, S. ശഠ്യം?) Pride. കെറു കെട്ടിരിക്കുന്ന രാവണൻ സീതയെ കട്ട KR 5. the mean R. — മൂക്കിന്മേൽ കെറുവുള്ളവൻ impudent.

കെറുക, തു (കി—, ചെ—) to be proud, opposed, to defy.

കെല്പു kelpu T. കൈപു (C. Tu. Te. ശെല്ലു = വെല്ലു) Strength, power; കെല്പേറും ആയുധം Bhr.; കെല്പിയന്നു, ചൊല്ലുവാൻ കെല്പുള്ളവർ CG. able. കെല്പാന്ന നിന്നുള്ള ഉല്പാതം CG. mighty prodigies. കെല്പേറയുള്ള വീരൻ AR. കെല്പോടു കടിച്ചു PT. [വന്നതു ചൊല്ലുക KR. കെല്പുകേട infirmity, dismay. കെ. എന്തൊന്നു കെല്പർ the mighty (opp. അല്പർ) KR.

കെല്ലാരി kellāri So. Thin, lean person B. കെല്ലി PT 3. a word of abuse (to a serpent), perhaps "lean one?"

കെളവൻ C.M. = കിളവൻ.

കേ kē S. (കഃ pl.) Who? കേചന, കേചിൽ some; കേന whereby? [Peacock's cry.

കേക kēya S. (C. കേഗു to cry as peacock, T.) കേകി peacock. കേകികൾ കൂകുമ്പോൾ CG. കേകയൻ N. pr. of the king of the Kēkaya's, father of കൈകെയി Bhr. KR.

കേട kēḍa An old woman (Cal.)

കേടകം kēḍayam Tdbh., ഖേ—, Shield.

കേട്ട kēḍu 4 (Te. ചേട്ട) VN. of കെടുക 1. Destruction. കേട്ട വരുന്നതിൻ കാരണം നീ CG. God also the destroyer. 2. loss, damage. കേട്ട ക.ഴിച്ചു പാട്ടം കെട്ടുക TR. (in assessment) allowing for barren trees. ആയുസ്സിന്നു കേട്ട prov. കേട്ടുള്ള തോണി MR. കേടുള്ളതു കൊടുക്ക Anj. In Comp. = ക്ഷയം f.i. ഇക്കുക്കേട്ട, തട്ടുകേട്ട, ബുദ്ധികേട്ട etc. (vu. even ക്ഷയക്കേട്ട, ഉപദ്രവക്കേട്ട etc.) 3. hurt, flaw in stones കണ്ണിന്നൊരു കേട്ടുGnP. something wrong about the eye. കേട്ടുകൾ പലതുണ്ട് SiPu. sins. കേട്ടാ ചുരുതി കേടില്ലേ TP. what a pity!

Hence: കേടൻ a rogue, മഹാകേടൻ etc.

കേട്ടറ്റ immaculate, നീട്ടറ്റവൻ തന്നെറ കേ. പാടാം CG.

കേട്ടുകുറ്റി dead stump of a tree. മുതലില്ലാതേ കണ്ട കേ'യായി കിടക്കുന്ന TR. hopeless.

കേട്ടുതീക്ക to repair, mend. കേട്ടുതീത്തു ചൊലവൻ CG. to speak better, or well. കേ'ത്തു പറഞ്ഞു Mud. excused.

കേട്ടുപാട്ട loss, decay, കേ. നോക്കുക V1. to see if all is in order.

കേട്ടു പോക്കുക to mend, heal PP.

കേട്ടു വരിക to be lost, destroyed. അമ്പതോളം വാഴ കേ'ന്നു MR. — കേട്ടു വരുത്തുക v. a. to ruin, spoil, വസ്തുതൽ കേ'ത്തിക്കളഞ്ഞു TR.

കേട്ടുചോര bad blood; കേ. പോക്കുക, ക.ളുക to bleed.

കേട്ട kēṭṭa തൃക്കേട്ട T. M. (Tdbh., ജ്യേഷ്ഠ; ചേട്ട Pandora) The 18th lunar asterism in Scorpion.

കേട്ടു kēṭṭu 1. see under കേട്ട. 2. under III. കേളി.

കേണി kēṇi T. M. C. 1. (കിണറു) Temporary well or tank, hole dug in a river's bed. തോടരുവികേണികൾ ഇവെല്ലാം, കേണിതടാകം മറും RC. — നെട്ടുങ്കേണി = സരസ്സ്. 2. (Tu. കണി, C. Te. ഗ—) a mine.

കേതം kēdam (vu.) Care = ഖേദം, even പടച്ചവന്റെ കിരുപയും കേതും ഉള്ള (Mpl.).

കേതകി kētaki S. Pandanus = കൈതമരം f. i. കേതകീവാടം Bhg. [2. banner, escutcheon.

കേതനം kētanam S. 1. Invitation, home.

കേതമീൻ kēda-mīṉ Vi. A certain fish.

കേതു kētu S. (apparition of light) 1. Sign, banner കേതുവെ നോക്കി നിന്നാർ, നിന്നുടെ കേ. മുറിഞ്ഞു വീഴും CG. കേതു ഖണ്ഡിച്ചു വീഴ്ത്തി AR. 2. the dragon's tail or 9th planet, properly the descending node.

കേദാരം kēdāram S. (C. ശേദാഡു to plough) Ricefield. കേദാരപള്ളികൾ VCh.

കേദാരനാഥൻ Siva, as worshipped in Kēdāra (Himālaya).

കേന്ദ്രം kēndram S. (G. kentron) 1. Centre വൃത്തകേ. Gan. ഇവിടെ ചതുരശ്രമദ്ധ്യം കേന്ദ്രമായിട്ടെനി ഉണ്ടാക്കുന്ന വൃത്തം ഉള്ള Gan. 2. the 1st, 4th, 7th & 10th signs in astrol. denV. കേന്ദ്രിക്ക facing, being opposed (astrol.) ലഗ്നത്തെ ബുധനും ശനിയും കേന്ദ്രിക്കിലും Hor.

കേമദ്രുമം kēmadrumam (G. chrëmatismos) A bad constellation, ആകാത്തയോഗം.

അവൻ കേമദ്രുമി he is destined for poverty.

കേമം kēmam Tdbh., ക്ഷേമം 1. Health. 2. strength, solidity. കേമത്തിന്നു കേടില്ല prov. അത്ര കേമത്തോടേ to such a degree. കോട്ട കേമമായി എടുത്തു Ti. fortified well. പലക ഒന്നിന്നു വിരൽ കേമം TR. is thick. കേമം (= കനം) കുറെക്ക to chip or shave off. [കേമൻ MC. കേമൻ, m. കേമി, f. stout, robust. കഴകന്മാരിൽ denV. കേമിക്ക to be strong. കേമിച്ച ഭേതിനാൽ ഐശ്വ്യം ഇല്ല KeiN. കേമിച്ചവൻ ഗുണം PT.

കേമ്പിരിത്തട്ടം E. Cambric (fr. Cambray).

കേയപ്പെരുമാൾ KU. = കേരളൻ.

കേയൂരം kēyūram S. (കൈ + ഊരുക) Bracelet worn on the upper arm.

കേരം kēram (C. pronunciation of ചേരം) Chēra = Malabar; its tree, the cocoanut palm കേരവും ക്രമുകവും PT 1. [cocoanuts, etc. കേരകല്പം old institutions about the 4 ഉഭയം, കേരളം = ചേരം 1. the country between Gōkarṇa & Cumāri. കേ. ബ്രാഹ്മണർക്കു സ്ഥം ശ്രേഷ്ഠം ജാതികൾക്കു നരകം prov. കേരളഭൂമിയിൽ നടന്നു വരുന്ന മഴ്ചാട MR. 2. the middle part of it from പുതുപ്പട്ടണം to കണ്ണറി KU.

കേരളൻ (So. കേരളൻ TrP., often contracted കേളൻ, കേളി already in Celebothras, Plin. കേരളപുത്രൻ) N. pr. കേരളാധിപതി, — ളവർമ്മൻ, — ളശേഖരൻ etc. KM. Royal names.

കേരളമാഹാത്മ്യം, കേരളോല്പ്പത്തി, — ല്പത്തി history of Malabar.

കേരളികൾ Anach., Kēraḷa Brahmans.

കേരളീയൻ a Malayāḷi, തമിഴറിയാത കേരളീയന്മാർ KeiN.

കേറുക see കയറുക, കരേറുക.

കേല kēla (vu. No.) Slaver, saliva. കേലകളിക്ക to slabber, drivel (children, but esp. dogs).

കേവലം kēvalam S. 1. Exclusive, absolute. കേവലാത്മാവ് CC. whose essence is one. കേവലജ്ഞാനം absolute knowledge. 2. adv. entirely. ദേവകൾ ആകുന്ന വൈരികൾ എന്നിയേ കേവലം ഇല്ല മറെന്നുവന്ന CG. no enemy left except the Gods. അതിന്നു കേ. വിരോധമായി MR. directly contrary. കേവലാ ഒന്നു merely one. കേ. മനുഷ്യരല്ലിവർ KR. evidently, decidedly.

കേവലൻ the absolute being. ദേവകീശർഭകനായൊരു കേ. CG. Crshṇa (= ശർഗൻ).

കേവു kēvu Tc. M. (T. കേട്പു) & കേളി 1. Freight. 2. = കേവുകൂലി passage money, freight (prob. a T. കെഴ be full).

കേവുകപ്പൽ freighted ship.

കേവു തോണി passage boat.

കേവി Vi. (കേവുകാരൻ) freighter, shipper.

കേശം kēšam S. Hair of the head, also കേശഭാരം, കേശപാശം.

കേശപാശി = കട്ടമ hairlock.

കേശവൻ long-haired; Vishṇu CC.

കേശാദിപാദം from head to foot; താവകം കേ. Si Pu. thy whole body. comp. ആപാദ. — കേശി, m. — ശിനി, f. with fine hair or mane.

കേസരം kēsaram S. (& കേശരം, see prec.)

1. (L. cæsaries) Mane; കേസരകേശം MC. കേസരമുള്ളശ്വങ്ങൾ KR. 2. filament, as of lotus, അല്ലി.

കേസരി (1) a lion PT. [(കേരളൻ).

കേളൻ, kēḷaṉ, കേളു, കേളപ്പൻ N. pr.

I. **കേളി kēḷi** S. (=കളി) Play, sport കേളിക്ക വിരുതനാം Nal.; also കേളികുതൂഹലം, കേളിവിലാസം. Kinds: മാരകേളി പഠിക്കലാം KR., നടീജലകേളിയാടി SiPu., വനകേളിയാടി CC.— denV. കേളിക്ക = കേളിയാടുക, കോലുക.

II. കേളി (Cal.) = കേവു Freight; (loc.) = കളി plantain.

denV. കേളിക്ക to freight.

III. കേളി = കേൾവി q. v. T. M. Hearing. കേളിയേ എനിക്കുള്ള have it on hearsay; report, fame. കേട്ടൊരു കേളിക്ക പോകവേണ്ടേ TP. command to be obeyed at once.

കേട്ടകേളി 1. rumour, report (also കേളിയും കീർത്തിയും). കേ. യെ ഉള്ളു കണ്ടിട്ടില്ല Bhr. With Acc. മോക്ഷിച്ചതു നടന്നൊരു നിന്നെ കേ. വഴിപോലെ ഇല്ലേ SG. about thee, Cṛshna. മുതൽ കായ്യം ഈ സപ്തപത്തിങ്കൽ പകുതി കഴിച്ചിട്ട ഞങ്ങൾക്ക കേ. ഇല്ല TR. we never knew of a case of division of property in this dynasty. 2. investigation, research നന്നു നിൻ കേ. Bhr. കേ'യും ചോദ്യവും prov.

കേളിതം a story, ഞാൻ ഒരു കേ. കേട്ട TP.

കേളിപ്പെട്ട celebrated.

കേൾക്ക kēḷka T. M. (C. Tu. കേണു) 1. To hear, മുനിയോടു മന്ത്രം കേട്ട AR. (from the Rishi); the Object often in adv. part. പറഞ്ഞു, വായിച്ചു, കല്പിച്ചു, അരുളിച്ചെയ്തു കേൾക്ക TR. കേൾപ്പു പറക V1. to speak loudly (so as to be heard). Rarely with a kind of adv. Part. pres. ഭക്ത്യാ പുകഴ്ത്തുന്ന കേൾക്കയാൽ Bhg. 2. to perceive, esp. to smell ഘ്രാണം കേ., മനുഷ്യമണം കേൾക്കുന്ന Bhr. I smell men. കങ്കമച്ചാറു തൻ നന്മണം കേട്ട CG. 3. to listen to, to obey ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതു കേട്ട വാഴകിൽ Bhr. if they attend to my directions. ഞാൻ പറഞ്ഞപോലെ കേൾക്കുമോ, പറഞ്ഞ പ്രകാരം കേട്ടോളാം, അപ്രകാരം ഞങ്ങൾ കേൾക്കയില്ല TR. — fig. കൃതനിറം കേൾക്കേണ്ട, മുതിര നല്ലതു vu. don't mind. 4. SoM. Palg. T. to ask പാരിടം ഭരതനു കേട്ടാൽ, ഇവൻ കേട്ടതൊക്കയും കൊടുത്തില്ല എങ്കിൽ KR. ചെന്നു കേട്ടാൽ എന്തിനു ദുഃഖിക്കുന്നു Bhr. കാണിതോ എന്നുടെ കേട്ട KR.

CV. കേൾപ്പിക്ക to cause to hear (Acc. & Dat. of person) എന്നെ കേൾപ്പിച്ചാൽ, TR. തനിക്കു കേ'ക്കരുതായ്കയില്ല CC. to report, communicate; കേൾപ്പിച്ചാൽ പതിയോടു KR. informed the husband (Soc.); പൊരുളെ ഗുരുനാഥൻ കേൾപ്പിച്ചതു Tattw. to explain, teach; ലോകവാൻ എന്നു കേ. കോലസിPu. acquire a name.

കേൾ്മതൽ VyM. the original price.

VN. കേൾവി hearing; obeying; report (gen. കേളി q. v.). —

കേഴ kēḻa (T. കേഴ് colour) A reddish deer, കേഴമാൻ GP 58., S. രോഹിത, in hunting called ഓമല കുടിയൻ; also ounce V1. കേഴകൾ തരക്കുക്കൾ DM., Nal., SiPu 4.

കേഴുക kēḻuya (C. കീള്, T. കേവു) To weep, to weep without crying V2. (കിഴക്ക?). കേഴ്ന്നാൾ RC. കേണു തുടങ്ങി, കേണപേക്ഷിച്ചു begged with tears. കേഴാപ്പുല CG. (mother to child). ഉവിതട്ടിക്കേഴും VCh. crying & stamping. കേഴന്നോരേണം പോലെ CG. a deer in the lion's mouth.

കേഴി VN. a ceremony of pouring oil on the head of a dead relation V1. — കേഴ്ച VN. (mod.)

CV. കേഴിക്ക to annoy, vex to tears ഇത്തിരി കേഴിച്ചവനെയും കുടിച്ചു Bhr.; overpowered കേതകീപൂവിലേ നന്മണം പാന്ഥരെ കേഴിച്ചു CG.; made ashamed, surpassed വണ്ടിനം രോമാളിയെ കേഴിച്ചു CG.

കൈ kai & കയ്യി 5. (Te also ചെയ് from ചെയ്യു C. ഗൈ) 1. Hand, arm; ഇടങ്കൈ, വലങ്കൈ right, left hand. അകങ്കൈ, ഉള്ളങ്കൈ palm of hand. കയ്യായിട്ട with one's own hands. അമ്പുകയ്യായി തൂക്കിച്ചു TR. had it weighed by A.; കൈകളെ ഛെയ്തു AR. cut off. 2. what is similar to a hand: trunk, (തുമ്പിക്കൈ), sleeve, handle, stem of plantain, rib of a leaf, wing of an army, branch, party, canal (പുഴയുടെ).

3. hand, as instrument for seizing. 4. for holding & possession, തൻറെ കൈ വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു MR. he has no more to say to it. കൈക്കൽ in one's possession. 5. for power ഞങ്ങടെ ദേശത്തുകളിൽനിന്നു ഞങ്ങളെ കൈ എടുത്തു TR. deprived us of the power of collecting the revenue from our own parishes. കമ്പഞ്ഞിൻറെ കൈത്താഴേ മലയാളം സ്വാധീനമായി TR. devolved to. അവൻറെ കൈക്കു നടപ്പാൻ MR. by his authority. ജന്മത്തിനു കൈയില്ല KU. കയ്യും കണ്ണുമായി formula of installing governors. 6. for giving & taking കൈ നിറയ handful. കയ്യാൽ കൂട്ടുന്ന പ്രകാരം according to one's means. നായന്മാരേലോല കൊടുത്തു TP. = കൈയിൽ a letter sent through a Nāyer. 7. for acting കൈ സ്വാധീനത്തിൽ ആയാൽ if he has the full use of his h. & knows to use it, — അവൻറെ കയ്യും പണിയും നന്നായാൽ id., കയ്യും കാലും എടുത്തു നശിപ്പാൻ ശേഷി ഉണ്ടു; കയ്യും കാലും പൊളിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ you can work. കളവും കയ്യുമായകപ്പെട്ടവൻ KR. seized in the very act, കയ്യും കളവുമായി പിടിക്ക TR. 8. for agreeing ചന്തയും പരിന്തിസ്സും ഒരു കയ്യായിവരും TR. the Dutch & the French will form an alliance. കൈ കൊടുത്തു promised. 9. for signing കൊല്ലും പകന്ന അവൻറെ കയ്യും കണക്കും കണ്ടാറെ TR. on inspecting his annual account. 10. for worshipping കൈതൊഴുക, തൊഴുക, വണങ്ങുക. 11. for temporary use, suitableness, handiness തങ്ങളെ കായ്കൊണ്ടു ഒന്നു രണ്ടു കൈ എന്നോടു കളിച്ചു TR. twice. കൊടിയ കൈച്ചിലയെല്ലും ചേന്തർ RC. stones for throwing. 12. for what is small, low, mean; കൈപാക്കു low = നികൃഷ്ടം.

Hence: കയ്യകലം So. distance, (6) liberality.

കയ്യക്ഷരം (9) handwriting.

കയ്യടക്കം (4) possession, (6) sleight of hand.

കയ്യടി palm of hand, also = കയ്യടിക്ക (8) to strike a bargain, to give security.

കയ്യൻ (12) low caste, slave, കയ്യൻറെ കയ്യിൽ കത്തി കൊടുത്താൽ prov. ഒരംഴക്കൈയർ Syr. doc. വടുവകയ്യ Voc. Mpl. abuse (see കാടി).

2. good for nothing, rascal കൈയനെ കൊല്ലേണം Bhg. ശപ്പകൈയൻ. 3. friend (loc.), fellow. 4. a river fish (= കൈച്ചൽ?).

കയ്യബദ്ധം (7) mistake, ക. കൊണ്ടു തീ പിടിച്ചു.

കയ്യമ്പു missile, arrow, dart.

കയ്യയക്ക (4) to let go, forsake.

കയ്യറുപോക (5) to be destitute of protectors.

കയ്യാക്കം (7) strength of hand (B. length of arms).

കയ്യാക to be the means (1) അമ്പുവിൻറെ കയ്യായി ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. to give over to A.—ഇവിടത്തേ കയ്യായിട്ടു കമ്പഞ്ഞിക്കു ബോധിപ്പിക്ക TR. to pay taxes *through* me (the Rāja). നിലാ മൂന്നാം കയ്യായി ഞാൻ വാങ്ങി through a 3rd person. മുഖ്യസ്ഥന്മാക്ക് അധികാരി കയ്യായി കൈക്കുലി കൊടുത്തു MR.

കയ്യാക്കുക (1) to make the means. അതിന്നു രണ്ടുകന്മാരെ കയ്യാക്കി കൊടുക്കാം TR. have it paid through 4 merchants. മുങ്കനായതിന്നു് എൻറെ കയ്യാക്കി തന്നെ പണം കൊടുപ്പാൻ TR. take it on me to pay; (7) to accomplish. [prov.

കയ്യാടുക (7) to labour, ക'ടി എങ്കിലേ വായാടും

കയ്യങ്കളി No. = ഓണത്തല്ലു (fr. കൈയാൾ?).

കയ്യായം length of arm. (B. dexterity).

കയ്യാറു (12. 2) channel, watercourse.

കയ്യാല a., (12) covering of a mudwall, consisting of cadjans, thorns. കയ്യാലക്കണ്ടി earth-wall thus covered. b., an out-house പുരയോടു ചേർന്നു ക. ഒന്നു (jud.) c., mudwall പള്ളിയുടെ വളപ്പിൻറെ ക.. കടന്നു മടത്തിൽ പോയി, കയ്യാലമറഞ്ഞു പാതിൽ തുറന്നു (jud.) d., So. threshing floor. B.; roof, thatch TrP. (= ഗൃഹപടലം).

കയ്യാളുക to rule unrestrainedly. കയ്യാണ്ടവർ, masters (Nāyer called by Chēgon) B. — കയ്യാളിക്ക V1. to entrust.

കയ്യാൾ servant, assistant (also C. Tu.)

കയ്യിട കയ്യിട തിന്നുക to eat between the work, by bits.

കയ്യിണ both hands.

കയ്യിരിപ്പു (4) treasure or balance in hand.

(കൈ): കയ്യിൽ ladle, spoon എങ്കൈയിൽ a med. 8 spoonfuls. (Kinds: അരിപ്പ—, കഞ്ഞി—, കറിക്കയ്യിൽ).

കയ്യുപ്പു (11) salt used in eating.

കയ്യുറ glove.

കയ്യൂക്കു, കയ്യൂററം strength of arm, ability; കയ്യൂക്കുള്ളവൻ കാൎയ്യക്കാരൻ prov.

കയ്യൂരി the bucket pole in an irrigating machine; B. railing of a staircase ("slipping through the hand").

കയ്യെടുക്ക (10) to worship. നിങ്ങൾ ഇങ്ങോക്കി ക'ക്കേണ്ടു KU. to pray. പടെച്ചവനോടു ക'ത്തു.

കയ്യെഴുത്തു hand-writing; (9) signature; painting; ക'ത്തൻചേല CG. prints (?).

കയ്യേറുക (=കൈകടക്ക) to come to blows. തിരുമേനിക്കും ക'റും assault. എന്നുടെ മേൽക്കയ്യൊട്ടേറരുതേ TP. don't attack me. ഒരുത്തനെ കയ്യേറ പ്രവൃത്തിക്ക TR. to commit an act of violence. രാമൻ ക'റിയ കണ്ടങ്ങൾ, ഉ ആൾ ബലമായി ക'റിയ പറമ്പു MR. acts of usurpation. — CV. പ്രതിയെക്കൊണ്ടു ക'റിച്ച വസ്തു MR. made to encroach.

VN. കയ്യേററം assault ക'ത്തിന്നു ചെന്നു പോകരുതു MR. കമ്പഞ്ഞിയോടു ക. ചെയ്തു rebelled openly. കോല്ക്കാരോടു ക. കാണിക്ക, മാപ്പിള്ളമാരെ ക'ങ്ങൾ TR. outrages.

കയ്യേലുക to suit the hands കയ്യേൽ മുലയാൾ Bhr 2. tempting? —

കയ്യേല്ക്ക (6) to receive, take charge of, ഈ നാടു കയ്യേല്ക്ക, അറ ക'ററു KU. of district, magazines. പരശുരാമന്റെ ദോഷം ക. became responsible for; കട്ടിയെ ക. to receive the newborn babe from the midwife (superst.) (8) to become security for one, ഞങ്ങൾ അവരെ ക'ററു; അവനെ കൊണ്ടുത്തരാം എന്നു N. ക'ററു TR. pledged himself to deliver up. പറഞ്ഞു ക'ററു promised, undertook.

CV. കയ്യേല്പിക്ക to entrust, give over. അവരെ കൊണ്ടു ഞങ്ങളെ ക'ച്ചു TR. gave us into their charge.

കയ്യൊപ്പു (9) signature, നമ്മുടെ ക'പ്പിടാത്തതു

(കൈ): പുലസംബന്ധം ഉള്ളതു കാരണം TR. a Rāja does not sign in mourning time.

കയ്യൊഴിക (4) to abandon; (7) to be at leisure.

കയ്യൊഴിച്ചൽ, — ഴിവു leisure (അവസരം).

കൈയ്യോങ്ങക്കളി Palg. = കയ്യാങ്കളി No. = ഓണത്തല്ലു.

കയ്യോല (9) letter, in headings: N. കടിയാന്മാർ എല്ലാവരും കൂടി കയ്യോല TR.; also കയ്യാലോല.

കൈകടക്ക = കയ്യേറുക f.i. കൈകടന്നീടും മുമ്പേ Bhr. — കൈകടപ്പു assault.

കൈകളിക്ക (6) to steal.

കൈകാങ്ക (7) to be practised, expert (കൈകണ്ടവിദ്യ = കരദൃഷ്ടം).

കൈകാട്ടുക (7) to hint; (6) to give.

കൈകാൎയ്യം (11) use, using; (9) signing papers. പെങ്ങളുമായി കൈ. പറഞ്ഞു MR. to have transactions.

കൈകൂടുക (11) to be successful, accomplished. — ചോററുപാത്രത്തിന്നു കൈകൂട്ടുക to close a meal. കൈ'ട്ടി തൊഴുതു TP.

കൈകൂപ്പു (see കൂപ്പു); also the measure to which a man reaches with the arms lifted above the head B. [see കേകയൻ KR.

കൈകയി kaiγayi & കൈകെയി N. pr.,

കൈക്ക kaikka T. Tu. M. (C. T. കച, കസ; Te. ചെ) To be bitter. കച്ചിട്ടിറക്കിക്കൂടാ prov. വായിന്നു കച്ചൊരു നീർ വരും a med. in പിത്തശൂല; fig. to be disliked മച്ചകം കച്ചു തുടങ്ങി in the hot season. കച്ചു കിടക്കുന്ന മച്ചകം ഓരോന്നിൽ ഇഷ്ടം തുടങ്ങി പലൎക്കും CG. (in rains).

CV. കൈപ്പിക്ക as മനസ്സിനെ. to imbitter.

VN. കൈപ്പു bitterness, grudge; disrelish, disagreeable, sourish. [debt.

(കൈ): Compounds: കൈക്കടം (11) temporary

കൈക്കണക്കു (9. 11) written account of goods received, taxes paid. നമ്പൂതിരിക്കു ചെല്ലേണ്ടും കൈകണക്കു (sic.) കഴിച്ചു TR. detracting what was due to N. — കൈക്ക. ഗ്രഹിപ്പിച്ചു SiPu. arithmetic.

കൈക്കണ്ടം (12, or കഴി?) brackish soil.

കൈക്കലാക്ക (4) to possess oneself of, to embezzle.

(കൈ): കൈക്കാണം (11) personal property, cash in hand ഇച്ചിരി കൈ. Pay. — (6) bribe കൈ. മേടിപ്പാൻ PT1. — കൈക്കാണക്കാരൻ tenant on an improving lease, W.

കൈക്കാണംപാട്ടം tenure by labour for a stipulated period, W.

കൈക്കാരൻ (7) attendant, കൈ'രെ ക്രട്ടി TP. പണ്ടാരപ്പണിക്ക കൈക്കാർ വേണം TR. (coolies in war); agent, elder (Syr.); person of property, cheat. B.; handicraftsman, W.

കൈക്കിതം (ഹിതം) fitting the hand, (11) obtainable, practicable കൈ'മാം പടി തല്ലി തകക്കയും, കൈ'മെഴും പരിചടിക്ക Bhr.

കൈക്കിര what may be taken up.

കൈക്കില leaves etc. with which to take a pot from the fire.

കൈക്കീഴ് (ō, also കൈത്തായേ) subject to.

കൈക്കുതീക്ക to do a thing at once, off-hand.

കൈക്കുത്തു a blow, box.

കൈക്കുറപ്പാട്ട B. humble term of artificers for their work (കൈക്കുറവം = കയ്യേറവം).

കൈക്കുട്ട armpit. [its renewal, W.

കൈക്കുലി (6) bribe; (11) fine upon a lease &

കൈകെട്ട (10) folding the arms across; an ornament on arms B. — കൈകെട്ടുക to reverence, honor, regard; എന്റെ വാക്കു കൈ'ട്ടില്ല did not mind.

കൈക്കൊട്ട clapping of hands, in play or to expel a person from the caste, കൈ. കഴിച്ചു ക്രടാ TR. കൈക്കൊട്ടികളഞ്ഞു excommunicated (Brahmans); also കൈമുട്ട.

കൈക്കൊൾക (6) = കയ്യേല്ക്ക; also to obtain, acknowledge; (4) to assume, possess; (8. 10) to agree to, to mind. ചൊന്നതു കൈ'ണ്ടില്ല SiPu. — ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു Mud. = ഭക്തിയോട. (opp. കൈവിട്ടു).

കൈക്കോട്ട (11) hoe, of 2 kinds ക്രറൻ q. v. & the broader വാഴി കൈ. or പടന്ന; കൈക്കോട്ടുകാർ TR. laboring with a hoe.

കൈക്കോമാർ hon. = നായന്മാർ TP. [ഴ —).

കൈക്കോൽ staff; pole of boatmen (prh. കൈക്കോളൻ Palg. (T. — കിളവൻ) weaver

(കൈ): of coarse cloth, (a Tamil caste) — കൈ. ചേലപുറക്കിളിയും Onap.

കൈക്കോഴ VyM. bribe = കൈക്കുലി.

കൈങ്കയ്യും kaiṅgaryam S. (കിങ്കര) Servitude.

(കൈ): കൈങ്ങൊട്ട B. carrying on the arms.

കൈച്ചരട handstring; to a bow കൈച്ച. നന്നായി മുറുകി CG. കൈച്ചരടുകൾ വില്ലും നൽശരം തൂണികളും KR.

കൈച്ചാത്തു (9) signed invoice, receipt.

കൈച്ചിത്രം fine work, painting.

കൈച്ചീട്ട (9) note, memorandum; rough account of money received; ōla stamped with the Collector's acknowledgment of instalments received, W.

കൈച്ചേതം (7) loss, damage; also കൈച്ചോട്ടം (ആധാരം പ്രമാണം കൊണ്ടു കൈച്ചോട്ടം വന്നാൽ VyM). [രമ്പ med.

കൈടയ്യും kaiḍaryam S. = കരുവേപ്പിൻറെ ഞ

കൈത kaiḍa T. M. (C. Te. ഗേഡഗി, S. കേതകി) Pandanus odoratissimus, കൈതപ്പൂ GP66., കൈതച്ചക്ക fruit; കൈതമുല — വിട്ടു its roots descending from the branches (med.).

Kinds: എരോപ്പുകൈത American aloe (for hedges). കാട്ടുകൈത & കാനകൈത Limodorum carinat. കൈതത്തടി Pand. sylvestris. പേരകൈത Tunga diandra. കടകൈത used for the ceremony of summoning by planting the shrub before the housedoor, കൈത കൊത്തികൊണ്ടുവൻ നടവാതുക്കൽ കഴിച്ചുവെക്ക Trav. [നാസ്.

കൈതച്ചക്ക pineapple; also അനാസി & അന

കൈതത്താളി a palm-tree with small cocoanuts (ചെന്തെങ്ങ).

കൈതപ്പുലി leopard.

കൈതോലപ്പായി pandanus mat.

കൈതോലപ്പാമ്പു MR., — കുറിഞ്ഞി, — മൂർഖൻ a small dangerous snake.

കൈതവം S. kaiḍavam S. (കിതവ) Gambling; deceit, കൈ. പ്രയോഗിക്ക Bhr. കൈതവമൂത്തി ക്രഷ്ണൻ Bhr. [തണ്ട.

(കൈ): കൈത്തണ്ട forearm; upper arm, see കൈത്തലം, — തളിർ — താർ (po.) hand.

(കൈ): കൈത്താളം 1. a cymbal; snapping the fingers. 2. കൈത്താ. പൂട്ടുക crossing the arms, for reverence or when shivering.

കൈത്താളിക്ക & കൈതാളിക്ക No. (So. കൈകൊട്ടു) തിരുമുമ്പിൽ നായന്മാർ കൈതാളിച്ചു, with Acc. തമ്പുരാനെ കൈതാ.; ക്ഠാ നായരെ പക്കലും കൈതാ. KU. to reverence.

കൈത്താളി = കൈതത്താളി.

കൈത്തുഴയിടുക to row with the hands.

കൈത്തുക്കു (ഒരു) what one hand can lift.

കൈത്തോക്കു (12) pistol.

കൈത്തോട്ടു (12) small watercourse.

കൈത്തോൽ leathern fence on the left arm of archers B.

കൈത്തോളം handcuffs (= കയ്യാമം).

കൈദി Ar. qaidi, Prisoner.

(കൈ): കൈനന (3)=പെണ്ണറഞ്ഞു കഞ്ഞി കുടിക്ക Palg. — a local custom, to ask for a girl in marriage.

കൈനടപ്പു (7) expertness (in any thing).

കൈനാറി a fragrant shrub.

കൈനിലാനം judging of weight by the hand.

കൈനില (11) lines for soldiers; the camp of the Pāṇḍavas (പടക്കുടി) കൈ. യകമ്പുക്കാർ Bhr. — cottage of lower classes B.

കൈനീട്ടുക (6) to give.

കൈനീട്ടം handsel, present on Onam or Vishu; first gift or sale of a day.

കൈനീളം (5) show of power. ശത്രുക്കൾ നിങ്ങടെ മേൽ വളരെ കൈ. കാട്ടുക ഇല്ല TR. set you at defiance.

കൈനോക്കു, — നോട്ടം chiromancy — കൈനോട്ടക്കാരൻ = സാമുദ്രികൻ, chiromancer.

കൈപാകം (7) skilfulness, esp. in cooking.

കൈപിടി handle, rails.

കൈപിടിക്ക (8) to take by the hand; to strike an agreement; to be reconciled, ഒരുമിച്ചു കൈ'ച്ചുകിടക്കുന്നു, അന്യോന്യം കൈ'ച്ചു KU. swore to each other, as king and feudal lords. അന്യ കൈപിടിച്ചു of carnal connexion. [VyM.

CV. തമ്മിൽ ചേത്തു കൈ'പ്പിച്ചു reconciled them

(കൈ): കൈപിരിക (4) to go off കലികാലത്തു കമ്മം കൈ'കയില്ല HNK.

കൈപ്പ kaippa (കൈക്ക) A bitter gourd; also കൈപ്പച്ചുര Momordica, its fruit കൈപ്പക്ക; a kind കാട്ടു കൈപ്പ (കാ. പ്പനീർ നാഴി a med.) കൈപ്പച്ചീര Mollugo spergula Rh. [fight.

(കൈ): കൈപ്പടതക്കുക (12) to have a sham-

കൈപ്പടം 1. flat hand; back of the hand (പുറം). 2. gauntlet V1.

കൈപ്പണം, (11) കൈറൊക്കം ready money; (6) portion brought by a wife.

കൈപ്പറ്റു (4) possession.

കൈപ്പല (ക) (1) shoulder-blade.

കൈപ്പഴക്കം (7) expertness, practice.

കൈപ്പാട്ടു (9) hand-writing, കൈ. കൂട്ടി നോക്കണം VyM.; (7) handiwork; (4, 5) possession, subjection; (കഴി?) wet soil.

കൈപ്പാണി B. wooden float to smooth mortar.

കൈപ്പിടി a handful, കൈനിറയ.

കൈപ്പിഴ a hand-mistake.

കൈപ്പ്യത്തു Ar. kaifīyat, Statement, report. കയ്പീത്തു വാങ്ങുക MR. to take a deposition.

(കൈ): കൈപ്പുണ്യം cleanliness, as in cooking

കൈ. തെല്ലും നിനക്കില്ല Silap.

കൈപ്പൂണി a plant. [cess.

കൈപ്പൊരുത്തം (11) lucky constellation, success

കൈഫലം (11) luck in a physician, great results of poor means used.

കൈബലൻ SiPu. violent.

കൈമ (5) power, authority. — Ar. = കയമ tent.

കൈമടക്കം (4) empty hand, poverty; also giving with a clenched fist. കൈമടക്കുവാൻ ഏതും ഇല്ല have nothing to give.

കൈമതിൽ (12) a low wall. [chief.

കൈമൾ kaimaḷ So., കമ്മൾ No. q. v. Nāyer

(കൈ): കൈമാറം (8) exchanging hands, to become security, responsible for another (also കൈമറിച്ചൽ). [= കൈക്കൊട്ടു.

കൈമുട്ടു elbow; (4) urgent need; clapping hands

കൈമുതൽ (4) personal property. എന്റെ ഉടയങ്ങളും കൈമുതലും TR. money, valuables.

കൈമുത്തു handkiss (Nasr.)

(കൈ): കൈമുറി (9) note. രണ്ടു കൈ. എഴുതി TP.
കൈമെത്ത (12) pillow.
കൈമോശം hand-mistake, loss.
കൈയൻ etc. see കയ്യൻ, after കൈ.
കൈയും മൈയും (1); എന്റെ കയ്യും മയ്യും തൊടരുതു also കയ്യും മൈ TP. (a female).

കൈരവം kairavam S. Nymphæa, വെളുത്ത ആമ്പൽ, which opens at night. കൈര. ഉറങ്ങി KR. at sunrise. കൈരവഗ്രാമനിലയാം ഭാരതി Sarasvati.

കൈലാസം kailāsam S. Siva's & Kuvēra's residence in the Himālaya, paradise. Tdbh. കയില നോക്കി, കൈലമലെക്കു പോന്നവിമാനം RC. [രിയർ.
കൈലാസവാസി a caste of Ambalavāsis, വാ

(കൈ): കൈലെഞ്ഞി (6) Palg. (T. കൈലഞ്ഞം = കൈ + Te. lañcamu, bribe) = കൈക്കൂലി.
കൈവടി shaft V2.
കൈവണങ്ങുക (10) to worship, തൊഴുക; ദേവനെ കൈ'ങ്ങി CC., Bhr.
കൈവരച്ചൽ (7) prohibition from domestic work, menstruation. കൈവ'ൽ അടങ്ങി she is beyond childbearing. കൈവരയില്ലാത്തൊരു മോക്ഷം (Nasr.)
കൈവരിക (4) to be obtained; മോക്ഷം കൈവന്നുകൂടും Bhr., ഉപായം കൈവരാ Anj. — a. v. മുകരികൈവരുത്തീടുന്നു KumK. to obtain, also അതു കൈവരുത്തേണം Bhg. make to attain, grant. [sure luck.
കൈവക്കത്ത് (11) blessing, Mpl.; gift to in-

കൈവർത്തൻ kaivartaṅ S. (കിംവർത്ത?) Fisherman, മുക്കുവൻ PT.

(കൈ): കൈവലച്ചൽ (4) poverty.

കൈവല്യം kaivalyam S. (കേവല) Perfect abstraction, final emancipation; കൈ. ഒന്നേ നമുക്കാശയുള്ളു ChVr.; കൈ. പ്രാപിപ്പൻ AR 6. I shall die. കൈവല്യദം ചരിതം Bhr. = മോക്ഷദം.
കൈവല്യനവനീതം N. pr., a Vēdāntic treatise.

(കൈ): കൈവശം (4) actual possession. അവന്റെ കൈ. ഇരിക്കുന്ന മുതൽ, ക്ഷേത്രം അവരുടെ കൈവ.; നിലം തന്റെ കൈ. വന്നതു; അ

(കൈ): വന്റെ കൈ. നടപ്പുള്ള വഴികൾ; കൈ'മേ ഉണ്ടായി കാണുമാറുള്ള MR. (= അനുഭവം). — (7) expertness.
കൈവള bracelet. 2. a plant, B.
കൈവഴി (12) canal, river-arm. നാലു കൈ. യായി ഒഴുകുന്നു Bhg 5. ഏറു കൈ'യായാൾ Bhr. the śatadru or Sutledge. — (5) means. കൈവഴിച്ചെലവു the private treasury of the Travancore Rāja. [tunity.
കൈവാക്കു (12) low words. — So. (11) oppor-
കൈവായ്പു (11) borrowing for the moment.
കൈവാശി (4) overplus; (11) luckiness.
കൈവാളിസ്സഞ്ചി B. a purse with strings.
കൈവാൾ handsaw.
കൈവാഴ്ച (5) jurisdiction.
കൈവിടുക (4) abandon. ചഞ്ചലം കൈ. Mud. കൈവിടൊല്ല Bhr. don't forsake me. ഉറക്കം കൈപിടിച്ചു Bhr. left. തന്റെ കൈവിട്ടു പോയിരിക്കുന്നു MR. he has no more to say to it. — കൈവിടുക ഒറി unredeemable mortgage (also കൈവിടും ഒ.); കൈവിടും ഒറിക്കുപുറം നീർമുതൽ a still higher tenure.
കൈവിരൽ finger.
കൈവില (4) purchasing for ready money.
കൈവിഷം (6) — കൈ. കൊടുക്കയും Bhg. poison given or taken in meals (opp. venom).
കൈവീചു motion of the hands in walking.
കൈവെക്ക to bless അവളിൽ കൈവെച്ചാശീർവ്വാദവും ചൊല്ലി VilvP.
കൈവെടിയുക = കൈവിടുക.
കൈശമ്പളം B. private wages (also — ച്ച —).

കൈശോരം kaiśōram S. (കിശോര) Youth, age of 10-15 years.

കൈശ്യം kaiśyam S. (കേശം) A head of hair.

കൊം kom Bent (see കൊക്ക II., കൊങ്ക etc.)

കൊക്ക kokka C. Tu. M. (കൊക്കി T. So. Vi). A clasp, hook, crook, as for plucking fruits; neck-clasp. കൊക്കയും കൊളുത്തും ഇടുക to a door.

കൊക്കൻ see കൊക്കി II.

കൊക്കര kokkara T. M. C. Crooked, bent backwards. വായി ചക്കര കൈ കൊ. (prov.) a refusing hand, offensive gesture.
denV. കൈ, കാൽ കൊക്കരിച്ചുപോയി. = കോച്ചിപ്പോയി.

കൊക്കിലി **kokkili**, In the prov. ഏറു ബുദ്ധിക്ക് ഇക്കിലും കൊക്കിലി. (also ആയിരം).

I. കൊക്കു **kokku** 5. Cackling, chucking.

കൊക്കുക, ക്കി T. M. to cackle as a hen, to chuck, cluck, pipe, to cry as a deer. [ച്ചു etc.

കൊക്കിക്ക freq.= prec. എലി, കോഴി കൊക്കി

കൊക്കിക്കുര, കൊക്കുര hooping cough.

II. കൊക്കു M. C. Te. Tu. 1. Long beak, bill (കൊത്തുക). കൊക്കത്തി pointed knife. 2. paddy bird MC. heron, Ardeola leucoptera, f. കൊക്കി PT. (= കൊച്ച). 3. arquebuse V2., tuft of fowl V1. etc.

Hence: കൊക്കൻ 1.= കൊക്കു 2. crane PT. 2. what is pointed. കൊക്കൻ അമ്പു barbed arrow. [(prh. കോക്കും ചി.)

കൊക്കും ചിറകൻ (hunt.) name of peacock

കൊക്കുവടി a crook V2.

കൊക്കോട്ട pointed tile, as on temple roofs — ▽

കൊക്കോകം **kokkōyam** (കോകം) or കൊക്കോകശാസ്ത്രം A treatise on women, written by a paṇḍita Kōka.

കൊങ്ക **koṅga** T. M. (C. Te. curved, arched) Women's breast. കൊങ്കകൾക്കാനനം ചാലക്കുത്തു CG. in pregnancy. കൊങ്ക പിടിച്ചു ബാലൻ CC. (=മുല). കൊങ്കായുഗളം (sic.), നല്ല പന്തൊക്കും കൊങ്കകൾ etc.

കൊങ്കച്ചി, കൊങ്കിച്ചി woman with full breasts (po. കൊങ്ക നല്ലാർ etc.) [വാൾ No.

കൊങ്കി So. (see also കൊം) a sickle = അരി

കൊങ്കണം **koṅgaṇam** S. 1. Concan (fr. കൊങ്ക = കൊങ്ങ + അണ). സഹ്യകൊ. the western coast (കരാടഞ്ച വീരാടഞ്ച മാരാടം കൊങ്കണം തഥാ ഹവ്യഗം തൊളവഞ്ചൈവ കേരളം ചേതി സഹ്യകം). 2. a kind of grass or reed, കൊങ്ങണം വളഞ്ഞതെന്തു പറ prov.

കൊങ്കണി, vu. കൊങ്ങിണി N. pr. the Concaṇi merchant caste (64 in Taḷiparambu), pl. കൊങ്കണിമാർ, — ണികൾ, കൊങ്ങിണിയർ TR., also കൊങ്കിണിച്ചെട്ടി TR.

കൊങ്ങാ **koṅṅā** So. (prob. = കൊങ്ങനാഴി, കൊങ്ങാഴി the measure of the Coṅgu district = ചെറിയ നാഴി) Throat.

കൊങ്ങു **koṅṅu** (C. bent) T. M. 1. prob. Mountain declivity, N. pr. of the Chēra or Kēraḷa country, esp. the country about Coimbatoor (similar കടക). 2. Bauhinia variegata.

Hence: കൊങ്ങൻ = ചേരൻ a M.

കൊങ്ങൻ കോഴി = ജാതിക്കോഴി. [നെല്ല.

കൊങ്ങാഴി (see കൊങ്ങാ), a measure of $2\frac{1}{2}$

കൊങ്ങുചക്ക AR. a peculiar oil-mill (as about Coimbatoor).

കൊങ്ങിയൻ N. pr. a caste (86 in Taḷiparambu).

കൊങ്ങുക **koṅṅuya** (loc.) To sport, coquet; see കൊഞ്ചുക.

കൊച്ച **kočča** 1. (prh. കോച്ച q. v.) Husk of legumen, sesam, etc. V2. (softer than തൊണ്ട). — but So. f. i. പയറു കൊച്ച്; comp. foll. — 2. paddy bird = കൊക്കു PT. 3. So. = കൊഞ്ഞ stutter.

കൊച്ചക്കാലൻ (2) a man with long legs; hinder legs being longer than the forelegs.

കൊച്ച **kočču** M. (T. C. Te. കൊഞ്ചം, see കഞ്ച) C. Te. ഗുജ്ജു. 1. Short, small, young, mean മൂഷികൻ തന്നെറ കൊച്ചു കൈ PT. 2. (also കൊച്ചൻ) little boy, stunted fruit.

Hence: കൊച്ചമ്മ So. = ഇളയമ്മ; Trav. loc. a Syr. priest's wife — hon. for മല്പ്പാമ്മ Syr.

കൊച്ചമ്മാമൻ younger maternal uncle.

കൊച്ചാങ്ങള a sister's younger brother.

കൊച്ചാന young elephant, So.

കൊച്ചി 1. girl. 2. N. pr. Cochin, = ബാലാപുരി KM. (see പെരിമ്പടപ്പു). — കൊച്ചിക്കാലൻ V1. a leper.

കൊച്ചിൽ small fruit, berry, ഞാവൽ കൊ. etc.

കൊച്ചിളഞ്ചിപ്പുല്ല Xyris Indica Rh. (കൊച്ചിലത്തി. B.)

കൊച്ചുകിടാവു child കൊ'ങ്ങൾ ഒരഞ്ചുണ്ടെങ്കിൽ അച്ചന്മാർ ഒരു പതിനഞ്ചുണ്ടേ po.

കൊച്ചുതമ്പുരാൻ TR. younger prince; കൊച്ചു കോയിത്തമ്പുരാൻ youngest prince TrP.

കൊച്ചുപാമ്പു young or small snake, കൊ. കടിച്ചാലും വിക്കം prov.

കൊച്ചുവാക്കു 1. infant's prattle. 2. low expression, corrupt or barbarous language (കൊഞ്ചുക).

കൊഞ്ചൻ koñjaṉ Prawn, lobster, കൊ. തുള്ളിയാൽ മുട്ടോളം prov. Kinds: കിത്താക്കോഞ്ചൻ (see കിത്തുക) or ചിറാക്കൊ., പൂകൊ. black, yellow & red spotted, വെള്ളകൊ. white crawfish. പൊയ്യു കൊഞ്ചൻ a fine blue crawfish. (see കൊഞ്ച).

കൊഞ്ചം koñjam T. C. Te. A little അറിഞ്ഞവ കൊഞ്ചമായി പറയുന്നേൻ VCh. (= ചുരുക്കി). കഞ്ചിശോറു കൊഞ്ചം എങ്കിൽ കാശ്ച കൊടെൻറമ്മെ Koṟattipāṭṭu.

കൊഞ്ചു koñju 1. So. = കൊഞ്ചൻ. 2. Mane of animals V2. = So. കുഞ്ചിരുടി, see കുഞ്ചി.

കൊഞ്ചുക koñjuya T. M. To prattle, fondle, caress as a child = ലാളിക്ക, to flirt, coquet കചാം കൊഞ്ചി കൊടുത്തു CC.; കൊഞ്ചി തുടങ്ങിനാൻ, ചൊല്ലിനാൻ കൊഞ്ചിപ്പിന്നേ CG. കോകിലം പഞ്ചമരാഗത്തെ കൊഞ്ചിത്തുടങ്ങി CG.

കൊഞ്ചുംമൊഴി 1. pleasing words. 2. coquettish girl കൊ'ഴിയായപാഞ്ചാലി Bhr. fascinating.

VN. കൊഞ്ചൽ = കൊഞ്ച 2.; fondling; coquetry. കൊ. തുടങ്ങി CG. പുഞ്ചിരികൊഞ്ചലും (song).

കൊഞ്ഞ koñña 1. A med. plant, one of 8ശമൂലം f. i. ചമ്പകം കൊഞ്ഞകൾ വിളങ്ങിക്കണ്ടേ KR 4. 2. = കൊഞ്ചൽ prattle, inarticulate speech.

കൊഞ്ഞുക koñṉuya = കൊഞ്ചുക; hence കൊഞ്ഞിപ്പറക, കൊഞ്ഞിച്ചുപറക, To stammer, hesitate in speaking. — കൊഞ്ഞിക്ക = കക്കിക്ക.

കൊഞ്ഞൻ stammerer, also കൊഞ്ഞക്കാരൻ, = വിക്കൻ. ഊമരിൽ കൊഞ്ഞൻ സവ്വജ്ഞൻ prov. [നോൾ CG.)

കൊഞ്ഞം = കൊഞ്ഞനം (as കൊഞ്ഞങ്ങൾ കാട്ടു

കൊഞ്ഞനം കാട്ടുക to mock, to mimic as monkeys, to make wry faces.

കൊഞ്ഞു koñṉu = കൊച്ചു 2. A young stunted cocoanut = പിടി.

കൊടം koḍam = കടം (കോഷം?) Testicle.

കൊടകു koḍagu, see കുടകു.

കൊടന്ന koḍanna (കൊട്ടുക?) = പൊടന്ന Both hands-ful. മുല്ലപ്പൂവെല്ലാം പറിച്ചു കുടന്നയിൽ (sic.) മെല്ലവേ കൊട്ടി CG.

കൊടി koḍi 5. (√ കൊട്ട) 1. Top, extremity. പെങ്കൊടി a choice woman; ഓമൽ ഇളകൊടി പെൺവിലാസി Pay. — tip of finger, tongue, nose — end of cow's tail, and tawny colour of the same; penis of cattle, etc. 2. flag, ensign പടക്കൊടി V1. banner. ശരഡൻ കൊടിക്ക് അങ്കമായി Bhr. device of arms. കമ്പഞ്ഞിൻറ കൊടിക്കീഴിൽ TR. under the protection of the H. C. 3. sprout, creeper; betel vine = വെറ്റിലക്കൊടി (as pepper is called വള്ളി). കുഴിക്കൊടി the young betel vine, as planted in rows. മരക്കൊടി the same as planted near trees (to plant ഇട്ടക No. മരം നോക്കി കൊടി ഇടേണം prov. കത്തുക V1.) കൊടി പറിക്കയും തറിക്കയും TR. to destroy the vines. Different kinds: നാറിക്കൊടി a fine sort. നാടൻ കൊടി മന്ന വെറ്റില വള്ളി TP. etc. 4. what is thin & long, umbilical cord, etc. തലനാർക്കൊടി TP. a very long hair (as of woman).

Hence: കൊടിക്കപ്പൽ (2) galley V1.

കൊടിക്കൽ പാട്ട a song recited at the Mahāmakha festival, where the Raxāpurusha തട്ടകയറി കൊടി നാട്ടി കൊടിക്കൽ പാട്ട പാടി KU.

കൊടിക്കഴൽ a med. plant (S. പൃക്ഷവൃക്ഷം).

കൊടി കത്തുക (& നാട്ടുക) to fix a flag, f. i. കൊടി കത്തി കൊട്ടകന്നതിൻറെ ഇടയിൽ TR. (in harbours) during the fair season.

കൊടിക്കുറ flying flag or banner. കൊ'കൾ തൂക്കിടേണം Mud. കൊടിക്കുറ വാനിലെഴ RC. കൊടിക്കുറകൾ കൊടിക്ക ചെയ്തു AR. to prepare flags for a feast.

കൊടിക്കൊഴിഞ്ഞിൽ Bignonia suaveolens.

കൊടിച്ചി (f. of കൊടിയൻ), bitch V1. 2. harlot.

കൊടിഞാലി (3) the pending ends of a vine, പപ്പടകം കൊ. യും a med.

കൊടിത്തുവ Tragia involucra, a med. kind of nettle GP 61. വള്ളികൊട്ടത്തുവയും MM.

കൊടിനട്ട (4) slender loins.

കൊടിപ്പാല Asclepias volubilis.

കൊടിമരം flagstaff, flag on chariots കൊ. എയ്യുടൻ Bhr. കൊടിക്കിണ്ടൽ ചെയ്തു — കടിയ കൊ. പാരിൽ ഇട്ടാൻ RC.

കൊടിയൻ (1) dog, f. കൊടിച്ചി.

കൊടിയാട = കൊടിക്കൂറ f. i. തെരുവീഥിതോറും കൊ. യും തൂക്കി KR.

കൊടിയിട = കൊടിനട്ട f. i. നൽക്കൊടിയിടയാൾ RC. slender shaped.

കൊടിയിറക്ക to take down the flag.

കൊടിയേറ്റു hoisting a flag, festival in Travancore.

കൊടിഞ്ഞ koḍiñña (T. കൊടിചു cheek) 1. Temples കൊടിഞ്ഞയിൽ കുത്തുക V1. 2. pain in the temples. ഇന്ദിരൻ കൊ. a med. tic douloureux. Other kinds are സൂര്യ—, സോമക്കൊടിഞ്ഞി (sic.)

കൊടിൽ koḍil (കടുക്ക) Tongs. കൊ. കൊണ്ടിറുക്കി V1. കൊ. കൊണ്ട മാംസം പറിക്ക TR. a torture. — പല്ല കടിൽ V2. pincers, tooth-drawer. — കൊടിലിന്മ കൊട്ട prov. (to receive a redhot iron in a basket).

I. **കൊട്ട koḍu** T. M. (C. Te. കഡു steep, Te. ക്രൊം new) nearly synonym with കടു. 1. Extreme, steep. 2. severe, intense, cruel.

adj. part. കൊടിയ ശിക്ഷ, ദീനം, വേദന, വൈരം; കൊടിയ വേടൻ KR. rough. കൊ. സാഹസന്മാർ KR. daring. കൊടിയായുധങ്ങൾ RC. fierce. — neuter കൊടുതു, as അന്തകൻ കൊട്ടതായി grew fierce Bhr. കൊട്ടതായിരിപ്പൊരു നോവുണ്ടാം MM. കൊട്ടതായി നോക്ക to look fiercely; to have a weak sight.

Hence: കൊട്ടക്രൂരം (കൊട്ടക്രൂരവാക്കുകൾ KumK.), കൊട്ടൂരം awful intensity (= കഠോരം). കൊട്ടകൂരപ്പെടുക (sic.) V1. to be enraged (in RS. കൊട്ടംക്രൂരേ Voc. fem.)

കൊട്ടക്കായ്പുളി = കടമ്പുളി.

കൊട്ടങ്കാട്ട thick jungle.

കൊട്ടങ്കാറ്റു hurricane.

കൊട്ടങ്കൈ 1. bent arm. 2. oppression; hence കൊട്ടങ്ങ V1. the part of the arm opposite the elbow; skirt, train V1.; sloping ceiling beam B.

കൊട്ടങ്കോപം rage, നിറഞ്ഞ കൊ. RS.

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ (Syr. doc. കൊട്ടക്കുലൂർ, S. ശ്രീകോടരപുരി, else മഹാലേവർപട്ടണം) N.pr. Cranganore, former residence of Perumāḷs, famous for the Bharaṇi feast in Cumbha ഭാരണിക്കങ്ങഴകേറിയുള്ളതു കൊ. (song).

VN. കൊട്ടപ്പം severity, intensity യുദ്ധംതന്നുടെ കൊ. Bhr. കരുവിന്റെ കൊ. med. = കട്ടപ്പം.

കൊട്ടന്തി violent fire, കൊ'യിൽ എരിക്ക ChVr.

കൊട്ടപ്പിടിയാക്ക exceeding haste = ബദ്ധപ്പാട്ട.

VN. കൊട്ടമ (= കടമ), പോർക്കൊട്ടമതൻ വഴി ഉരപ്പതിന്മ RC.

കൊട്ടമുടി (1) peak, pinnacle; കന്നിൻ കൊ. അടയ്തു AR 6.; കൊ. കളെയും ഏന്തി RC.

കൊട്ടമ്പിരി wrong twist, കൊ. കൊള്ളുക; also = കടമ്പിരി.

കൊട്ടംവെയ്യിൽ = കട്ടംവെയ്യിൽ.

കൊട്ടുവാൾ (Te. C. sickle) hatchet, large splitting knife = കത്തിവാൾ. (In prov. opp. നിടുവാൾ).

[mu കൊടെയ്യു RC.

II. കൊട്ട aM. = കൊണ്ട, for metre's sake. അ

III. കൊട്ടകൊട Sound as of bones knocking against each other, നാടക്കുമ്പോൾ കൊട്ടകൊട തമ്മിൽ ഇടയും കൊട്ടകാൽ KR.

I. **കൊട്ടക്ക koḍukka** T. M. C. (aM. കടു, Tu. കൊറു; prh. Caus. of കൊൾ) 1. To give, bestow. കൊടുക്കുന്ന വില lowest price. ഒർ ആൾക്കു കൊടുത്തതും തിന്നതും പറയുന്നത് എനിക്കു ശീലമല്ല don't like to stir up old accounts; also with Loc. (hon.) കമ്പഞ്ഞിയിൽ കൊടുക്ക, പണ്ടാരത്തിൽ കൊടുത്തു TR. It differs from തരുവാൻ f. i. കാരണവന്മ കൊടുപ്പാൻ നിന്റെ പക്കൽ ഒന്നു തരുവാൻ ഉണ്ടു TR. — കൊടുത്തയക്ക to send, കൊടുത്തുടുക V1. to give through a third person. കൊടുക്കലും വാങ്ങലും intercourse, trading, also കൊടുക്കവാങ്ങൽ mutual dealings. കൊട്ടത്ത മെയ്യും കൊണ്ട മെയ്യും (doc.) 2. like: to give him well, to flog, throw, തൊണ്ട കൊണ്ടു, വടി കൊണ്ട കൊ.; ബാണം കൊണ്ട കൊടുക്കരസി RS. ഉന്ത്, തല്ല് etc. കൊടുക്ക. 3. auxV. with act. V. do for another's benefit ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക; തല്ലിക്കൊട്ട (prov.) punish! കല്പിച്ചു കൊടുത്തു granted. കോട്ട പിടിച്ചു കൊടുത്തു took the fort for his friend. — With

neuter V. to give in, വീണുകൊടുത്തു fell (helplessly); പുലിമടയിൽ ചെന്നു കിടന്നു കൊടുപ്പൻ Anj. (in despair); but അവനു സഹായമായി നിന്നു കൊടുപ്പിൻ UR. aid him!

CV. കൊടുപ്പിക്ക 1. to cause to give. കൈതവൻ നളൻ തൻറെ രാജ്യവും കൊടുപ്പിക്കാം Nal 3. അവനെക്കൊണ്ടു പുക്ക ശീട്ടു കൊടുപ്പിച്ചു TR. 2. to assist at a transfer as witness, writer ഞാൻ സാക്ഷിയായിട്ടു കൊടുപ്പിച്ചു, കരണം എഴുതി പറമ്പുകൾ നീർ കൊടുപ്പിച്ചു TR.

[sting.

II. കൊട്ടക്ക (T. കൊടുക്ക fr. കൊടു) Scorpion's

കൊട്ടത്തം Port. cordaõ (lace). Epaulets. വെള്ളിക്കൊട്ടമം TR. കൊ. പറിച്ചു കളക to degrade.

കൊട്ടവേലി koḍuvēli & കൊട്ടവേരി (T. കൊടിവേലി) Plumbago Ceylanica. കൊ. യുടെ വീഴ്ച തീയോടു സന്നിഭം GP., hence it bears in S. all the names of fire. Kinds: ചെങ്കൊ. (ചെക്കിക്കൊ.) Pl. rosea, തുമ്പക്കൊ., നീലക്കൊ. Lodensis Capensis, വെള്ളക്കൊ. etc.

കൊട്ടരം see കൊട്ട-ക്കരം.

കൊട്ട koṭṭa 1. T. M. C. (Tu. ശൊട്ട) Kernel of fruit, chiefly of cocoanut, castor-oil seed.—കൊട്ടെണ്ണ castor-oil for burning (loc.)—കൊട്ടത്തേങ്ങ a dried cocoanut GP 69. കൊ'ങ്ങ തച്ചുപൊളിച്ചു TP. also പച്ചക്കൊ കൊട്ടക്കൊ for a fresh or dried cocoanut?

കൊട്ടക്കാ V1. & കൊട്ടടക്ക entire, unboiled Areca-nut. രണ്ടു കൊട്ടടക്ക വെച്ചു KU. (as tribute).

കൊട്ടയാട്ടുക to shake as a dry cocoanut (So. to be tormented. കൊട്ടയാട്ടുക to torment B.)

2. (=കുട) basket, അവർ കൊട്ടയിലും പാളയിലും ആയി children in cradles, etc. kinds: അടിക്കൊട്ട for sweepings, building with mud. കിളി —, ചാലി —, പൂട്ട — all these of palm leaves, മരക്കൊട്ട bucket in a boat, ചൂരൽ —, പൂഴി —, വട്ട etc. നെയ്ക്ക, മെടയുക V1. to make baskets.

Hence: കൊട്ടക്കോരിക B. bucket.

കൊട്ടത്തടം stone floor of a bath, place to hold water, to wash rice, etc. ആട്ടം മുട്ടിയാൽ കൊ'ത്തിൽ prov. കൊ'ത്തിൽ ഒരു മുല്ലമരം TP.

കൊട്ടത്തളം the same.

കൊട്ടപ്പാട്ട 1. a basket full of earth. 2. B. ground between a road and wall.

കൊട്ടമണ്ണു carrying sand as punishment.

കൊട്ടയാട്ടുക see under 1.

കൊട്ടണം koṭṭaṇam M. C. (കൊട്ടു) Beating the husk from paddy in a slovenly manner, കൊട്ടണത്തരി.

കൊട്ടം koṭṭam S. കക്കും 1. Costus speciosus GP 75., also കൊട്ടകം, the fruit കൊട്ടക്ക (see also under കൊട്ട 1.) 2. Ocymum petiolare Rh.

കൊട്ടവൻ ആല MR. = ചെമ്പുകൊട്ടി.

കൊട്ടാരം koṭṭāram & കൊട്ടകാരം KU. 1. T. C. Stable, outhouse (Te. കൊട്ട storehouse) prh. fr. ശാലയും. 2. M. place where temple-affairs are managed, ചാലയിൽ കൊട്ടാരത്തിൽ ഫല സ്ഥാനമാകുന്നതു TR. 3. royal residence, palace, KU. കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നു TR. (at Vaḷarpaṭṭnam); also sub-division of a കോയിലകം, section of a Rāja's family W.

കൊട്ടി koṭṭi (കൊട്ടുക) 1. Mallet കുടം കൊണ്ടു ഒന്നെങ്കിൽ കൊട്ടികൊണ്ടു രണ്ടു prov.; a kind of rattle tied to the neck of cattle; a beater, in ചെമ്പുകൊട്ടി. 2. T. M. Aponogeton monostachyon കൊട്ടിക്കിഴങ്ങു.

കൊട്ടികൊല്ലം N. pr. formerly northernmost town of Malabar (near Chandragiri).

കൊട്ടിയം koṭṭiyam T. Bullock, in കൊട്ടിയമ്പടി small entrance, as in a hedge (Cal.)

കൊട്ടിൽ koṭṭil T. Cowhouse (comp. കൊട്ടാരം) 1. shed, barn, workshop (chiefly of കൊല്ലൻ, also of കുസ്സാൻ). കൊട്ടിലിൽ കട്ടിലിട്ടാൽ കയ്യുരം കട്ടിലേറും prov. പന്തലും കൊട്ടിലും കെട്ടിച്ചമെക്ക Nal. temporary shelter. പടക്കൊട്ടിൽ KR. barracks. 2. house (hon.). കൊട്ടിലകത്തു in the innermost room, where the evening light is first placed for the ancestors. Palg. also = പാഞ്ഞിശാല.

കൊട്ടു koṭṭu Te. T. M. 1. Beating a drum, clapping hands, കളികൊട്ടു; also music കൊട്ടും

നടത്തും കഴൽപിളിക്കാളവും Nal. ക്രൂടം കൊട്ട = ആഡംബരം. 2. buffet, knocking of knees against each other. കൊട്ട കൊണ്ടിടിന്ന ശമി CG. getting knocks. 3. No. head of a bone, large bone. മെലിഞ്ഞു കൊട്ടായിപ്പോയി is reduced to skin & bone.

Hence: കൊട്ടാട്ടക (1) to proclaim, celebrate.

കൊട്ടകാരൻ drummer.

കൊട്ടകാലൻ bow-legged (2), so കൊട്ടകാൽ.

കൊട്ടതടി block to beat the floor, clothes, etc.

കൊട്ടപണി beating metals.

കൊട്ടമാരയാൻ caste of drummers.

കൊട്ടവടി a beater, mallet.

കൊട്ടവെള്ളം No. = ചൊട്ടവെള്ളം, rain-water dropping from trees.

കൊട്ടോട്ട white metal.

കൊട്ടുക koṭṭuya Te. T. M. (Tu. കൊടാ) 1. To beat so as to produce a sound, as drum, metals, ring-bells. കൊട്ടിയറിയിക്ക to tomtom, publish. ക്രൂടം കൊട്ടി കറിച്ചു KU. invited publicly. — ശങ്കകൊണ്ടു കൊട്ടിനാൻ തലമേൽ Bhr. 2. to clap hands. കയ്യിണ കൊട്ടിച്ചിരിച്ചു AR6. laughed to scorn. ചേലാപായ ആളെ കൈകൊട്ടി വസ്സംബന്ധമില്ലാഞ്ഞാക്കി വെക്കേണം TR. cast out. കൊട്ടിപ്പാട്ടു playing & singing. അപഹാസത്തോടെ തുടമേൽ കൊട്ടിയാത്തു Bhr. 3. to shoot out, empty a sack കൊട്ടിച്ചൊരിയുക; & other concussions, as sting of scorpion, coitus, കൊട്ടിത്തരിപ്പു horripilation, കൊട്ടിനോക്ക = ചൊട്ടിനോക്ക to examine by knocking.

CV. കൊട്ടിക്ക esp. of 1 & 2. കൊട്ടിച്ചു വാദ്യഘോഷം PrC. ചെണ്ട കൊട്ടിക്ക PT 3. (see ചെണ്ട) — കൊട്ടിച്ചു നില്ലും പ്രാഭവം RS. defying, provoking.

കൊണ്ട koṇḍa 1. T. M. (C. Tu. ശൊണ്ട) Tuft of hair, hair-tresses. കൊണ്ടകെട്ടുക to tie the hair in a tuft.

കൊണ്ടകെട്ടി N. pr. Coṇḍōṭṭi SE. of Calicut.

കൊണ്ടൻകോഴി = ജാതികോഴി (loc.)

2. (from കൊൾ?) also കുണ്ട q. v. (loc.), the ചുരങ്ങ of Tiyar, into which they gather their toddy; അരെക്കുള്ള കൊണ്ടയുടെ വെള്ളം എനിക്കു തട്ടി (jud.) 3. = കൊള്ള near, towards കൊണ്ടക്കൊടുത്തു VetC. handed over. കൊണ്ടത്താ CG. കൊണ്ടകൊട്ടി produced. മലയോടു കൊണ്ടക്കലം എറിയല്ല prov. against. കൊണ്ടച്ചാരിയതു leaning on it. തമ്പിയെ കൊണ്ടയാക്കി PatR. മുന്നം ഇരുന്നവിടേ കൊണ്ടയാക്കി AR. replaced it. കണക്കിൽ ഏററം കൊണ്ട കയറി TR. added to it overmuch. എന്നെ മുതലകൊണ്ടത്തിന്നാം കോട്ടെ TP., with Genitive കഞ്ഞന്റെ കൊണ്ടക്കൊടുത്തു TP. (= കഞ്ഞന്റേറയിൽ, കൈയിൽ). വളപ്പിൽ കൊണ്ട കഴിച്ചിട്ടു MR.

കൊണ്ടൽ koṇḍal T. M. 1. Cloud. കൊണ്ടൽ മദ്ധ്യേ മിന്നുന്ന മിന്നൽ Bhr.; also sky. കൊ. നടുക്കൊന്നലറിനാൻ RC. 2. the sowing of October, കൊ. ചിതെക്ക, പിഴെച്ചുപോക V1. കൊണ്ടൽനിറം black കൊ. പൂണ്ട നീലാചലം പോലെ Bhg. [CG.

കൊണ്ടൽനേർവണ്ണൻ, കൊണ്ടൽവണ്ണൻ Crshṇa

കൊണ്ടൽവേണി woman with fine black hair

കൊ'യാൾ Nal.

കൊണ്ട koṇḍa, & കൊണ്ടു koṇḍu adj. & adv. part. of കൊൾക in: [play V2.

കൊണ്ടറി mark made on the ground, in some

കൊണ്ടവാറു, കൊണ്ടാറു "as having received", receipt, bond നിബ്ബന്ധിച്ചു ഓ ഉറപ്പികയ്ക്കു കൊണ്ടാറു എഴുതിച്ചു TR.

കൊണ്ടാടുക 5. to be interested in, occupied with ഭേസപം കൊണ്ടാടി രക്ഷിക്ക (= ആദരിച്ചു); to celebrate, praise കാണികൾ അവരെ കൊണ്ടാടി KR. തന്നായും നല്ല പാട്ടും കഥകളും കൊണ്ടാടി ഓടി SiPu. തന്നെത്താൻ കൊ. V1. to boast. (in കാറു കൊണ്ടാടും തല CG. the top of the tree swings in the wind).

VN. കൊണ്ടാട്ടം 1. praise, congratulation ബഹുമാനക്കൊണ്ടാട്ട സ്തുതികൊടുക്ക Nasr. 2. vegetables dried & salted as condiment, മകണി കൊണ്ടു കൊ. ഉണ്ടാക്ക.

കൊണ്ടി (C. Tu. what holds, catches) 1. enchantment to make cows hold their milk, കൊണ്ടിയിടുക So. 2. a stray cow, unruly

woman T. So. 3. aM. T. plunder = കൊള്ള f.i. കൊണ്ടിമാൻ എടുത്തു RC 70.

കൊണ്ടിലാൻ a little bird V1.

കൊണ്ടിളെക്ക B. to run through.

കൊണ്ടോടി B. a needle, "running through".

കൊണ്ടാരണ്യം **koṇḍāraṇyam** N.pr. A jungle in the North, prob. the land of the Gonds.

കൊത see കുത. (കൊത കൊത്തുക V2. to wound slightly).

കൊതനം see കു. [കൊതുമ്പു.

കൊതമ്പ **koδamba** Fibres used as string. see

കൊതി **koδi** (T. Tu. bubbling = കതി; Te. ഗൊദ hunger) Eagerness, greediness; with Loc. ദ്രവ്യത്തിൽ, കൊതി ഉണ്ടു കാങ്കയിൽ Bhg. I long to see. വെണ്ണയും പാലും തൊട്ടുള്ള വങ്കൊതി CG. മാലയിട്ടു കൊതികെട്ടോനിനക്കു TP. have you lost the liking for ornaments? കാണി കൊതിയില്ലവൾക്കു നിന്നെ RS.

കൊതികൂടുക, ഏല്ക്ക, പററുക to be bewitched by an evil eye, to have the appetite injured by a bystander. (കൊതിക്കു ഊതുക, by കൊതിമന്ത്രം superst.)

കൊതികൊൾക to feel a strong desire, മനുജനയനങ്ങൾ കൊ'ള്ളുന്ന മേനി, വങ്കൊതി കൊള്ളുന്നതെങ്ങൾ ഉള്ളിൽ CG.

കൊതിത്തരം So. voraciousness.

കൊതിപ്പുല്ലു a grass.

കൊതിപ്പേടു, — മണം B. indigestion.

കൊതിക്ക 1. to be greedy, envious. 2. to covet കാമിനിയെ കൊതിച്ചാൽ, ധനം, ദേവത്വം കൊതിച്ചു Bhr. അരചനെ കൊതിച്ചവൾ, കൊതിച്ചതുവരാ വിധിച്ചതേ വരൂ prov.

CV. കൊതിപ്പിക്ക to allure.

കൊതിയൻ 1. glutton. 2. a certain fish, കൊ'ന്നും കള്ളും മതി vu.

കൊതു **koδu**, കൊതുകു T. (& കൊചുകു T.) Muskito, gnat. കൊതു കടിക്ക V1. കൊതു പോകുന്നതറിയും ആന പോകുന്നതറിയാ prov.—കൊതുതൈ a cocoanut tree tapped for the first time V1.

കൊതുക? തലനാർ കൊതുകി Mantr.

കൊതുകൊതുക്ക, ക്കി **koδukoδukka** To gnash the teeth V1., the teeth to be set on an edge V2.

CV. കൊതുകൊതുപ്പിക്ക.

കൊതുമ്പു **koδumbu̥** & കൊതുമ്പിൽ 1. Husk of corn before the ears burst, covering of cocoanut-blossoms. 2. the strong fibrous fruit stalk of cocoanut, used for strings = കൊതമ്പ, തേങ്ങാക്കണ്ണി. (കൊതുമ്പിൻ ചൂട്ട a kind of torch). ആദിത്യരശ്മി കയറോ കൊതുമ്പോ കാണുന്നു എന്നു തോന്നും Nid 28.

കൊത്ത **kotta** 1. Dust, dirt as on the clothes of a traveller; കായലുകളിലേ കൊത്തച്ചണ്ടിന്മേൽ MC. കൊത്തത്തൊട്ടി a tub for offscourings. 2. (Te. new), കൊത്തച്ചക്ക young, tender jack-fruit. B.

കൊത്തൻ **kottaṅ** An insect destructive to granaries. [ed up.

കൊത്തങ്കല്ലാടുക play of catching pebbles toss-

കൊത്തമല്ലി **kottamalli** (T. coriander) A Goddess; കൊ — യമ്മ chickenpox.

കൊത്തമ്പാലരി C. Te. Tu. (S. കസ്തുംബുരു) Coriandrum sativum, prh. from കൊത്തു II.

കൊത്തവര **kottavara** (കൊത്തു II.) A kind of bean.

കൊത്തളം **kottaḷam** 5. (കൊൾ + തളം?) 1. Bulwark, bastion, comm. കൊന്തളം. 2. trough, stone pavement (= കൊട്ടത്തളം).

കൊത്തി **kotti** (picker) 1. Cock of a gun; അവൻ കൊത്തി പറിച്ചു ചേർത്തു TR. കൊ. പറിച്ചു നിന്നു—ഇടക്കൊത്തിക്കു വെച്ചിട്ടുള്ളു വെടിക്കു പറിച്ചിട്ടില്ല he only half-cocked the gun. 2. pickaxe = മഴു V1. 3. കല്ക്കൊത്തി stone-digger, carver, കൊത്തുപണിക്കാരൻ.

കൊത്തിൽ V1., കൊത്തിൾ B. a bird.

I. കൊത്തു **kottu** 1. Stinging, digging. കൊ. കളിക്ക children's play on lines drawn in the sand. 2. pecking, picking up, as birds catching fish PT. നല്ല കൊത്തു = വരവു. 3. a piece ഒരംക്കിൽ കൊത്തു വിഴുങ്ങി. 4. = ആണികൊത്തു mark of the മാററു on the gold samples of shroffs; ൧൦ മാററിന്നു കൊത്തില്ല CS.

II. കൊത്തു M. Te. T. (C. Tu. ഗുച്ചു, ഗൊഞ്ചൽ) Bunch of leaves or flowers, cluster = തൊത്തു, compound pedicle.

കൊത്തോല end of a cocoanut branch.

കൊത്തുക kottuya 1. T. M. (Te. ഗ്രൊച്ചു) To dig, carve (മരം കൊ., രൂപം കൊ.). പച്ചക്കൽ കൊണ്ടു വിഷ്ണുസപ്തപതത്തെ കൊത്തി KumK. കണ്ടം കൊ., കൊത്തി നിരത്തുക, കണ്ടവും പറമ്പും കൊത്തി അടക്കി TR. cultivated grounds. ഇട കൊ. to dig about plants. നിലം കൊത്തി അനുഭവിച്ചോണ്ടു പോന്നു TR. lived upon it. 2. T. M. (T. Tu. കൊട്ടു) to peck, pick up, bite as snakes, fight as cocks. കൊത്തിക്കൊണ്ടു പറക്ക prov. (bird), കൊത്തി വിഴുങ്ങും AR. തൊണ്ടിതൻകനി കൊത്തുവാൻ പൈങ്കിളി CG. ഇണ കൊത്തുക=പിണങ്ങുക. കൊത്തി വിളിക്ക a hen her chickens. മുട്ട കൊ. V2. chicken to come out. ചോര കൊത്തുക V1. to bleed. 3. (C. Tu. കൊച്ചു) to strike, cut വാൾ കൊണ്ടു കൊ., കൊത്തി കൊൾക TR. to murder. അവനെ കൊത്തി പുഴയിൽ ഇട്ടു, കാലി കൊത്തി അരുത്തു MR. ആരാന്റെ കത്തി എന്നെ ഒന്നു കൊത്തി, കാട്ടുകളിഞ്ഞവന്റെ കൈ കൊത്തുമാറുണ്ടോ prov. തല കൊത്തി beheaded. കല, മരം to cut down. കൈ കൊത്തുക to take blood from the arm for libations. (Mantr.)

CV. കൊത്തിക്ക f.i. ചന്ദനം കൊത്തിക്കാൻ TP. to fell. കൊത്തിച്ച കത്തി TP. carved, ornamental knife. വെടിവെപ്പാൻ ചേത്തല്ലാതെ വെടിക്കു കൊത്തിച്ചിട്ടും ഇല്ല TR. to fire (see കൊത്തി 1).

കൊത്തുവാ Ar. khutbah, The Friday sermon & blessing. (കൊ. ഖുതുക).

കൊത്തുവാൽ So. — ೦ No. H. & P. kuṭwāl, kōtwāl Police officer.

കൊ. ചാവടി police office TR.

കൊന്ത Port. conta, Bead. കൊന്തമണി. കൊന്ത നമസ്കാരം to say over one's beads. കൊന്ത ഇട്ടു പോയി, കൊന്തയിൽ കൂടി he has embraced Roman Catholicism. (So.)

കൊന്തൻ kondaṅ 1. (കന്തം?) കൊ. പുല്ലു Impatiens oppositifolia. 2. (C. Te. കൊന്തു confusion) കൊ. പല്ലു, കൊന്തുമ്പല്ലു irregular tooth. കൊത്തരുക്കല്ലു (loc.) irregular, sharp edged stone.

കൊന്തളം kondaḷam = കൊത്തളം f.i. മാടവും കൊ'വും തീക്ക To raise fortifications. തുളുവരാജ്യത്തിൽ കോട്ട കൊന്തളം അതിരുകളിലേ പാറാവും ബന്തുവസ്സാക്കി, തലശ്ശേരികോട്ടയുടെ കിഴക്കേ കൊ'ത്തിന്റെ സമീപം TR.

കൊന്ന konna (T. — ൻറ) Cassia fistula GP62. കൊന്നത്തോൽ its bark. Old: കൊൻറപ്പഴം കഴഞ്ചു a med. a kind തിരിക്കൊന്ന KR.

കൊന്ന ചൂടുംപുരാൻ, കൊന്ന അണിഞ്ഞ ചെടയണ്ണൻ RC. Siva, wearing a Cassia wreath.

കൊന്നത്തെങ്ങു So. a palm-tree past bearing.

കൊന്നി konni (കൊമ) So. Cheek, കതിരെക്കു കൊന്നിയിൽ ഓർ ഇടം ഉണ്ടു MC. (=കെന്നി?).

കൊപ്പം koppam T. So. Pitfall for catching elephants; കൊപ്പത്തിൽ പിടിക്കുന്ന ഉപായം MC. പെരുത്ത കൊ'ൽ പതിച്ചുള്ളാന KR., V1.

കൊപ്പര koppara 1. T. C. Tu. A boiler, chiefly of "copper." 2. Tu. M. T. (C. Te. കൊബ്ബരി, C. Tu. ഖൊ —, H. khōpra) dried kernel of cocoanuts, the copra of trade.

കൊപ്പു koppu (=കൊമ്പു) M. C. Tu. T. Upper earring of women, conical at each end.

കൊപ്പുൾ koppuḷ T. = പൊക്കുൾ (see കൊമ്മ) Bubble. കൊ'ളും കരുവും ഉണ്ടാം Nid. pustule. കൊപ്പുളിക്ക = കവളിക to gargle, rinse the mouth. [കടിക്ക, = കമ.

കൊമ koma (കൊന്നി So.) No. Cheek, കൊമെ

കൊമ്പസ്സാരിക്ക, Port. confessar. To confess. Nasr. കമ്പസാരം auricular confession, esp. ആണ്ടുക., during Lent. Rom. Cath.

കൊമ്പു kombu T. M. C. Tu. (Te. കൊമ്മു) √ കൊം. 1. Horn, tusk, ivory. കൊമ്പുവെക്ക Nid. for drawing blood; met. for power കൊമ്പോ ചെവിയോ prov. കൊമ്പു മുളെച്ചു grew arrogant. 2. musical horn. (ഊതുക) തപ്പിട്ടു തിന്നുമ്പോൾ കൊമ്പു വിളിക്കരുതു prov. ഒരു കൊമ്പുസന്നെ ദൂരം (jud. Becal) distance of a horn's sound. 3. pole of palankin, bowsprit, mast രണ്ടു കൊമ്പുള്ള കപ്പൽ TR.; spear (huntg.) 4. (C. കൊങ്ക, C. Tu. ഗൊമ്പ) branch of tree. ആലിൻകൊമ്പത്തിരുന്നു Anj. കൊമ്പു കഴിക്ക to prune. — also branch of a river V1.

കൊമ്പൻ 1. horned, male of cattle. നാൽ കൊമ്പൻ AR. (myth.) കൊമ്പനാനയെ വഡിക്കുമോ ശശം CC. കൊമ്പൻറെ മുമ്പാകേ prov. കൊമ്പൻ പിടികൾ male & fem. elephants. — കൊമ്പൻ പോയതു മോഴെക്കും വഴി prov. കൊമ്പൻ നെ B. buffalo ghee. — a sword-fish കൊമ്പൻ ചിറാക Mats. വമ്പനാം കൊമ്പൻത്രാക PT. — an insect that bores thro' books & clothes V1. കൊമ്പൻവണ്ടു = വൃശ്ചികം — കൊമ്പൻ തേൾ a scorpion — കൊമ്പൻമരവി an oblong wooden vessel. 2. what is hornlike, projecting, കൊമ്പൻ ചെരിപ്പു = പാപ്പാസ് — a bank in water കപ്പൽകൊമ്പൻപിടിച്ചു V1. grounded. — a valiant, arrogant person; also = നീർകൊമ്പൻ bilious diarrhœa.

കൊമ്പി, കൊമ്പിച്ചി, f. a cow; ഇട്ടിക്കൊമ്പിച്ചി with short horns bent inwards.

denV. കൊമ്പിക്ക to grow arrogant, angry കുളത്തോടു കൊമ്പിച്ചിട്ടു prov. (& കോപിച്ചിട്ടു). കൊമ്പിച്ചുപോയി grew dangerous.

കൊമ്പുകണ MR. roller of a mill (ചക്കു), taxed.

കൊമ്പുകാരൻ (2) blower of horn.

കൊമ്പുകുമ്പൻ (huntg.) cow.

കൊമ്പേറിമൂർഖൻ So. a bad snake on trees, D.

കൊമ്മ **komma** (T. circle, = കൊങ്ക, √ കൊം) A little bag of straw or cloth, purse — കൊമ്മപോലെ നിറിഞ്ഞ TP. out of water.

കൊമ്മുള, കൊമ്മാട്ടം V1. tricks.

കൊമ്മിഞ്ഞി loc. = കുമ്പിഞ്ഞി, Company ഓമനക്കൊ. TP.

കൊയിൽ **koyil** 1. (No. = കോയിൽ) The call of slaves to their masters. മാപ്പിള്ളക്കൊയിൽ, പണിക്കർ കൊ., പടക്കൊയിൽ Nāyer, പരക്കൊയിൽ Paravan. 2. (Cal.) the hire of a fruit gatherer, ചരക്കുകളിൽ കൊത്തും കൊയിലും കഴിച്ചു TR. (say 20 cocoanuts for mounting 100 trees, also called കൊയ്ത്തേങ്ങാ).

കൊയിലേറക്കാരൻ the person entrusted with the plucking of fruits.

കൊയിൽമനി W. the number or succession of crops or cuttings.

കൊയ്യു **koyya, കൊയ്ക** T, M, C, Te. To cut; to reap, crop, mow (No. മൂരുക). കണ്ടത്തിലുള്ള നെല്ലു കൊ. TR. മകരവിള കൊയ്തുകൊണ്ടു, വിള കുടിയിൽ കൊയ്തിട്ടു വരിക MR.

VN. I. കൊയ്യൽ Palg. So. reaping. (തേങ്ങ —, ചക്ക —, നെല്ലുകൊയ്യൽ); ഇടക്കൊയ്യൽ = അകാലമായതു (Comp. കൊയിൽ 2.).

II. കൊയ്ത്തു reaping; — കാരൻ, കൊയ്ത്തുകാൽ reaper; — കാലം harvest; കൊയ്ത്തുവാൾ sickle. — കൊയ്ത്തു പിടിക്ക, കൂടുക harvest to begin, to be over. [പോയി MR.

CV. കൊയ്യിക്ക to get reaped, വിള കൊയ്യിപ്പാൻ

കൊയ്യാട്ടക **koyyāḍuya** (കൊഴി?) To be unable to keep up the head, തലകൊയ്യാടിപ്പോക; പിലാവു കൊ. to yield the last fruit.

കൊയ്യാമരം **koyyā-maram** Palg. (T. കൊയ്യാ) The guava tree പേരമരം; കൊയ്യാക്കായി guava.

കൊരണ്ടി see കു. —

കൊരുടിക്ക **koruḍikka** (കുരുട്?) Palm trees to look like drying up. No.

കൊമ്പൽ see കുറുമ്പൽ & കോമ്പൽ.

കൊറടാ Port. **corda**, 5. Cord, rope; whip, scourge (മെതിയുടെ). [sheep, കറിയാട്ടു.

I. കൊറി **koṙi** T. (C. കരി) A small kind of

II. കൊറി V. N. of കൊറിക്ക T. M. C. (Te. കൊറുക to gnaw) 1. To nibble, as a mouse. 2. to eat grains, nipping off the husk, നെൽ കൊറിക്ക vu. വറുത്താൽ കൊറിച്ചു പോകും CG. കൊറിയൻ nibbler, in നെല്ലൊറിയൻ prov.

കൊറുക്കു **koṙukku** 1. Tongs of a crab, mandibles (= കടുക്ക, കറു). പിറുക്കും കൊറുക്കും കന്ന prov. — hard words; കൊ. പറക to distort one's words; also കൊറുങ്ങു. — കൊറുക്കുകാരൻ m., — കാരത്തി f. No. a word-catcher, quibbler = ഉഴുക്കരിക്കാരൻ. 2. (T. snore = ക്രൂക്കു) a deadly kind of അപസ്മാരം or fit. — പന്നികൊറുക്ക epilepsy or catalepsy.

കൊറുമ്പു **koṙumbu** V1. A bunch of things, assemblage, = മാല. മീൻകൊ. fry, spawn. (see കോമ്പൽ).

കൊറ്റ **koṙṙa** Progress?. നേരം നന്ന കൊറ്റയായി TP. it is getting late.

കൊറ്റം **koṙṙam** (√ കൊല്വു) T. Victory, royalty,

power in വെങ്കൊറക്കുട KU. a royal umbrella വെണ്മതിയൊത്ത കൊറക്കുടനിഴിര പ്പിടിതനർ RC 142.

കൊറൻ (T. conqueror) 1. So. ram, boar. — tomcat V2. 2. No. an old man; also a low caste (9 in Taḷiparambu).

കൊറവൻ T. a M. king, head-man കൊ'നായനുപൻ Bhr 2. 7. മറുള്ള കൊ'ന്മാർ കോട്ട പിടിക്ക KU.

കൊറ്റി (T. the goddess Durga) 1. a young one. — a ewe; a stork. So. MC. — അക്കരക്കൊറ്റി "child of yonder shore", echo. — പൂള വൃക്ഷത്തിന്മേൽ ഒരു കൊറ്റി Arb. (= ഹംസം?) 2. female cat V2. — also bandicoot ചത്ത കൊറ്റിയെ പൂവ്വിധനമായി വെച്ചുകൊണ്ട് ഐശ്വര്യം സമ്പാദിക്കാം Arb. 3. morning-star, കൊറ്റി ഉദിച്ചു No.

കൊറു **koṯṯu** (√ കൊല, ചോറു?, Tu. കൂറക food) Food, victuals, rice. വളഞ്ഞ കോട്ടയിൽ കൊറു മുട്ടി KR. provisions grew scarce. കൊ. മുട്ടിച്ചു deprived of living. ഭടന്മാർക്കു കൊ. നിറെച്ചു കൊട്ടയിൽ KR. അറമില്ലാതോളം കൊറുണ്ടാക്കി Bhr. കൊറിന്നു കഴിവില്ല SiPu. കൊറിന്നു മറൊരു വകയില്ല PT. കൊറും കലാസ്സും provender & other expenses of navigation.

കൊറുകാരൻ V1. a rich man. [witness.

കൊറുസാക്ഷി No. (കൊച്ചാക്ഷി vu.) false

കൊറുള്ളവൻ V1. a rich man.

കൊലു **kolu** (Te. to measure, hence കോൽ) T. a M. Te. 1. Service; king's presence. 2. So. magnificence, prosperity.

കൊല്ലൻ **kollaṅ** T. M. (കൊൽ T. metal, കൊല്ലമ C. Te. forge) 1. Blacksmith. 2. artificer, currier, etc. പെരിങ്കൊ., കരിങ്കൊ. smith, കടച്ചു(ൽ)ക്കൊ. cutler, തോല്ക്കൊ. etc.

കൊല്ലക്കൂറുപ്പു head-man of smiths.

കൊല്ലത്തി fem. of കൊല്ലൻ.

കൊല്ലപ്പുര TP. smithy. (കൊല്ലക്കുടി So.)

കൊല്ലം **kollam** T. M. (കൊല്ല or കൊല്ല T. high ground) 1. Quilon, former emporium of trade. Also other residences of kings were formerly called കൊല്ലം, as Coḍuṅgalūr etc. കൊയില്ലുണ്ടിക്കൊല്ലം, where കൊല്ലത്തുരാജാ KU. (Coulete of Port.) with 3 Kāḍam land under Curumbiyāḍiri. 2. the date of its foundation, or of a newly built Siva temple A. D. 824/5, an era, called the 3rd thousand of Parashurāma's cycle. കൊല്ലത്തിൽ തരളംഗത്തെ കൂട്ടുമ്പോൾ കലിവത്സരം (തരളംഗ = 3926) Gan. 3. a year, പത്തു കൊല്ലം 10 years, കൊ. പകർന്നു TR. about new year. കൊല്ലവും തിങ്കളും. The word is often left out in dates, f. i. തൊള്ളായിരത്തിൽ പതിനൊന്നിൽ in Collam 911. ആറുപതാമതിൽ TR. = 964.

കൊല്ലക്കാരൻ a class of Rom. Cath. fishermen.

കൊല്ലത്തെ വെറില So. Barleria prionitis.

കൊല്ലപ്പെരുവഴി road to the capital in കൊ. തള്ളുക സ്ത്രീധനമോ prov.

കൊല്ലുമുളക So. = കപ്പൽമുളക.

കൊല്ലായി **kollāi** So. Breach in a bank.

കൊല്ലായ്മ **kollāyya** M. Tu. Anchor = നങ്കൂരം.

കൊല്ലി **kolli** (C. crooked; C. Te. കൊലിക hoop, corner of the eye) 1. A valley, corner, quarter = മൂല. (മലയുടെ —, ഭവനത്തിന്റെ — No.) 2. a spade much worn B. (കൊല്ലിത്തമ്പ) — a fish V1. 3. T. M. killing, as ഒരംരകൊല്ലി, ആളകൊല്ലി, വണ്ടുകൊല്ലി, വാതകൊല്ലി etc.

കൊല്ലുക, ന്നു **kolluya** T. M. C. (Tu. കൊരെ 1. To kill, murder (കത്തി, ചവിട്ടി. തച്ചു etc. കൊ.) കൊല്ലുന്ന രാജാവിന്നു തിന്നുന്ന മന്ത്രി, കൊന്നാൽ പാപം തിന്നാൽ തീരും prov. കൊല്ലാതെ അയക്കുന്നില്ല give no quarter. എയ്തു മുറിച്ചു കൊല്ലാതെ കൊന്നയച്ചാൻ AR 6. കൊല്ലാകുല ചെയ്തയച്ചു Bhr. കൊല്ലാകുലെ കൊല്ലു RS. half killed — കൊല്ലും കലയും murder, പെരുമ്പടപ്പിന്നു കൊ'യും ഇല്ല capital punishment. — (കല VN. = കൊല). 2. (C. to thrash) to mend an old mat. B.

CV. കൊല്ലിക്ക to make to kill, also കൊല്ലിപ്പിക്ക Mud. Genov. to procure one's death by a third person. [വിക.

കൊവിട്ട **koviṭṭu** (loc.) Cheek = കൊന്നി, കവ്വം

കൊവ്വംപറക്ക No. Children to jump on one leg.

കൊശി koši, (P. khūsh) Pleasure, relish (=കൊതി?)

കൊശ B. pleasure, contentment (= കുത).

കൊസ്രാക്കൊള്ളി P. kaj-rau, Of perverse mind, an ill-tempered fellow. (Mpl.)

കൊളകം koḷayam (T. കളകം, prob. കൊൾ + അകം) A measure of 50 Iḍaṅgāḷis in Wayanādu.

കൊളമക്കൻ കോൽ apothecary weight, 1 പലം = 5 Rup. weight.

കൊളുത്തു koḷuttu T. M. (കൊൾ) 1. What holds; hook, link, stitch, latch കൊക്കയും കൊ. (also a tie എണ്ണതേരണി കൊളുത്തഴിച്ചു TP.) കൊളുത്താണി V2. tenter-hook. കൊളുത്തു പറക to speak so, as to embroil the matter V1. 2. smallest branches of a tree etc. = ഇല്ലി.

കൊളുത്തുക T. M. Tc. (v. c. of കൊൾകൊ) 1. to make to hold (അട്ട — a med.), to hook, clasp, to fasten a rope to a load, to fetter as an elephant. കൊടിവടിമേൽ കൊ. V2. തമ്മിൽ കൊളുത്തി പിണെക്ക. 2. to set on fire, to light, kindle വിളക്കു, അഗ്നി, തീ കൊളുത്തും പുരോജനൻ (al. ച) Bhr., ശന്ധം, to fumigate. — met. ഒന്നു കൊളുത്തി laid a mine, set about to execute a deep plan. 3. v. n. കാൽ കൊളുത്തി V1. the foot sleeps.

VN. കൊളുത്തൽ (1) gripes, ക്രുച്ചലും കൊ'ലും. CV. (1) f. i. ഇളെച്ചു കൊളുത്തിക്കേണ്ടാ (weavers).

കൊളുമ്പു T. കൊഴുമ്പു N. pr. Columbo. കൊ. അവർ കയ്യിലായി TR.

കൊള്ള kolla T. M. C. (Te. കൊല്ല) 1. VN. Plunder, spoil. കൊള്ള കൊടുക്ക So. to be robbed, കൊള്ളയിടുക to pillage.

2. Inf. a., കൊള്ളക്കൊടുക്ക buying & selling, lending & borrowing; traffic. അവനെ കറെകച്ചോടവും കൊള്ളകൊടുക്കലും ഉണ്ടു MR. കൊള്ളകൊടുക്കകൾ TR. transactions. നാഠ കൊല്ലംകൊണ്ടു സൂപ്പിയോടു ആവശ്യം പോലെ ഫ, നാഠ ഉറുപ്പിക വാങ്ങി അങ്ങനെ മടങ്ങി കൊടുത്തു ഇപ്രകാരം കൊ. നടന്നു വരുന്നു (jud.) borrowing & repaying. — intermarriage, etc. b., കൊള്ളാക to fit, be proper, useful. കൊള്ളരുതാത്ത (ഒന്നിന്നും) useless. കൊള്ളാം എന്നോത്തു PT. that will do. അങ്ങനെ കൊള്ളാം right!; in rules for diet കൊള്ളാം opp. ഒല്ല (permitted, forbidden) a med. c., കൊള്ളേ so as to catch, against, at. കള്ളന്മാരെക്കൊള്ള വെടിവെച്ചു fired at. സുല്ത്താനെ കൊള്ള ചെന്നു marched against. തമ്പുരാനെക്കൊള്ളേ ആളെ കല്പിച്ചയക്ക TR. മദ്രാസിക്കൊള്ളയും അടുത്തു, ആ രാജ്യം കൊള്ളേ പടെക്കു പോക Ti. എനിക്ക് ഇടത്തു ഭാഗം കൊള്ള കിടന്നു കൂടാ lie on — നിന്ന നിലം കൊള്ളേ വീണു TP. fell to. ഭഗവാനെ കൊ. വാടിച്ചു KU. about; also swear by. d., കൊള്ള വരാം quickly (& near).

കൊള്ളി kolli 4 (Te. കൊറവി) 1. Firebrand, firewood, fr. കൊളുത്തുക 2. — തറവാട്ടു കൊ. വെച്ചു ചുട്ടു TR. ഗൃഹങ്ങളിൽ കൊ'കൾ വെക്ക AR. കൊ. വെച്ചിട്ടു മുടിച്ചു കളക Bhr. പുകയുന്ന കൊള്ളി പുറം പോകട്ടെ met. (abuse.) — എരിക്കൊള്ളി torch. കൊ'യും മിന്നി നടന്നാർ KR. walked with a torch. 2. stick. കൊള്ളിമുറിക്ക to vow lasting enmity, by breaking a stick & swearing hatred until the fragments reunite. കൊള്ളിക്കണ്ടം കൊണ്ടു കഴിച്ചു MR.

Hence: കൊള്ളിക്കിഴങ്ങു = മരക്കിഴങ്ങു.

കൊള്ളിമിന്നൽ lightning.

കൊള്ളിമീൻ വീഴുക meteor.

കൊള്ളിയൻ a demon with a torch, ignis fatuus.

കൊള്ളിയാൻ lightning, കൊ. മിന്നിയാലും TrP.

കൊള്ളിയുണ്ട So. cookery.

കൊള്ളിയുണ്ട So. festival after death.

കൊള്ളിവാക്കു fiery words, taunt, sarcasm; കൊ'ക്കല്ലാതെ ചൊല്ലുയില്ല Sil.

കൊൾക്ക koḷya T. M. C. (Te. കൊന്ന, Tu. കൊണ, ഒണ; as in Mal. വാണോളുക = വാണു കൊൾക) 1. v. a. To hold (as a vessel). ആമോദം തന്നിലേ കൊള്ളാഞ്ഞു തുകി CG. contain, have; കൊണ്ടിരിക്ക to hold; കൊണ്ടുനടക്ക to walk with, to pilfer. കൊണ്ടുപിടിത്തം strenuous effort. കൊണ്ടുവരിക to come with = bring, കൊണ്ടുപോ take away. 2. to receive, acquire മൃത്തവർ മരിച്ചിട്ടു മൂപ്പു കൊള്ളണം VCh.; to put on ദേഹികൾ പുതു ദേഹങ്ങൾ കൊ. Bhr.;

to buy കണ്ടതെല്ലാം കൊണ്ടാൽ കൊണ്ടതെല്ലാം കടം prov.; to take a wife ബ്രഹ്മക്ഷത്രം തങ്ങളിൽ കൊള്ളാം Bhr 1. Brahm. & Cshatr. may inter-marry. — also action in general: നടകൊൾക to walk. 3. v. n. to hit, take effect, come in contact. തുടെക്കു വെടി കൊണ്ടു TP., കത്തു അന്തരത്തെ കൊണ്ടു TR., എന്റെ അമ്പു കൊണ്ടതു huntg., ഉരസ്സിൽ കൊണ്ടുള്ള ശരം പറിക്ക KU., കൽ കാലിന്മേൽ, മേനിയിൽ കൊണ്ടില്ല CG. a falling tree. കണ്ടറിയാഞ്ഞാൽ കൊണ്ടറിയും prov. by punishment. കാറു പെയ്തിൽ കൊള്ളരുതു ഉപ്പും പുളിയും തട്ടരുതു med. നല്ലൊഴുതാണ്ടൊരു രാശി കൊണ്ട നേരം CG. when there came. മഞ്ഞു, മഴ, പുക, അടി, ചവിട്ടു, ഏറു, തുപ്പു കൊ. etc. 4. v. n. to suit, fit (see Inf. കൊള്ള 2. b.). കൊള്ളാത്ത unfit. എല്ലാവക്കും അറിഞ്ഞു കൊള്ളാ it will not do to let all know it — കൊള്ളായ്ക 1. No. impropriety. 2. So. (as if from കൊള്ളാം) propriety.

5. aux V. often contracted as തീത്തോളാം, വെച്ചോണ്ടു etc. നിന്റെ അംശം നീ എടുത്താ (= തുകൊൾ), പൊയ്ക്കോ. a., taking the performance of the act in one's own hands പൈതലെ വീണ്ടുകൊൾ നീ CG. പുത്രനും ഞാനും നിന്നോട്ടു ക്രൂടവേ ചത്തു കൊള്ളുന്നു KR. we kill ourselves. എന്നോടു കൂടി പ്പോന്നു കൊൾക നീ Nal. — With Neg. V. ചാകാതെ കൊണ്ടതോ നാമല്ല CG. we could not keep him alive. അവനെ കൊല്ലാതെ കൊള്ളാഞ്ഞത് എന്തു Bhr. not preserve from being killed. കണ്ണനെ കൊല്ലാതെ കൊ. or കൊണ്ടോളുക TP. keep alive, heal a mortal wound. — b., acting for one's own benefit. എടുത്തോളു take for thyself. പേരു നീ മാറീട്ടു കൊള്ളേണം Bhr. change thy name. അസത്യവാദി എന്നപവാദത്തെ നീ വരുത്തികൊള്ളാതെ KR. don't bring on yourself the name of a liar. എഴുതിക്കൊണ്ടു for my own use. — c., holding an action, continuance. അപ്രകാരം ചെയ്തു കൊള്ളേണം in every case, regularly, നടന്നോളുക to behave. വളത്തി ക്കൊണ്ടാൽ CG. അറിയാതെ കൊണ്ടിരുന്നു.

adv. part. കൊണ്ടു 1. through, with Caus. V. അവളെ കൊണ്ടു ചൊല്ലിച്ചു made her to say AR. പാമ്പിനെക്കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചു Bhr. With a. v. അമ്പുകൊണ്ടെയ്തു RC. കോടികൊണ്ടുടുത്തു Nal., often like Acc. മലയാളംകൊണ്ടു രു ഖണ്ഡമാക്കി KU. With n.v. "taking in, holding" മലയാളം മുന്നാ കാതം കൊണ്ടു മൂന്നാടുണ്ടു KU. രണ്ടു പട്യം കൊണ്ടാട്യായം CS. With p. v. ഉരാഗ്രഹംകൊണ്ടു ബദ്ധൻ Nal. — b., with സ്വർണ്ണംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു ശോഭം CG. നാട്ടു പൊടികൊണ്ടു മൂടി Si Pu. — c., as concerns ബുദ്ധികൊണ്ടു അവർ ഒക്കും — about വേദശാസ്ത്രാദികളെകൊണ്ടു അവനോടു ഏല്പും KU. dispute about — എന്നെ കൊണ്ടു ചിരിച്ചു KR. — d., within a time ഒരു നാഴികകൊണ്ടു ഒടുക്കി Bhg. പകൽ കൊണ്ടു ഓടി etc.

I. CV. കൊള്ളിക്ക 1. to make to hold or receive. അവളെ പിന്നേ ഇങ്ങോട്ടു കൊള്ളിക്കരുതു Anach. no female to be readmitted that has passed the frontiers. അവൻ അവളെ ഇവന്നു കൊള്ളിക്കും get him to marry her. — പിന്നെ കൊള്ളിക്കയും VyM. to reappoint. 2. to hit ലാക്കിന്നു കൊള്ളിച്ചു V1. എയ്തു കുറിക്കു കൊള്ളിച്ചു TR. ചന്തി കൊള്ളിച്ചിരുന്നു ക്രൂടാ in consequence of a boil. 3. to make fit, to use. അതിന്നു മാത്രമേ കൊള്ളിക്കാവൂ PT. can only be used for that. അങ്ങനെ കൊള്ളിക്കാം may be used in that sense (gram.). യാതൊരു പ്രകാരം എങ്കിലും നുകരു കഴുകരു ക്രൂടാതെ കണ്ടു സ്വാമി കൊള്ളിച്ചോളുക TR. arrange it so for me, that. സാക്ഷിക്കു കൊള്ളിക്കരുതാത്തവർ VyM. not fit to give evidence.

II. CV. ഞാൻ ഹരിക്കോടു പറഞ്ഞു നിണക്കു അടി കൊള്ളിപ്പിക്കും V1.

കൊള്ളു kollu 1. So. Corner, nook, = കൊല്ലി. 2. a kind of mud-wall (വരമ്പു, ഇട്ടൽ). പട്ടർ പറമ്പിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ കൊള്ളിന്മേൽ ഇരുന്നു വിരോധിച്ചു TR. കൊള്ളുമ്മേൽ നിന്നു MR. 3. T. M. (H. kulthi) horsegram, Glycine tomentosa, മുതിര. — കൊള്ളും പയർ Sk. 4. VN. of

കൊൾക in കൊള്ളകാണം W. fine on renewal of a lease.

കൊഴി koḻi 1. What is light, worthless, as empty pepper strings. വള്ളിക്കു മുളക കണ്ടു കൊഴിയെ കഴിച്ചു കെട്ടുക TR. (also കൊഴിയിൽ കഴിച്ചു, prh. കൊഴിയൽ), see കൊയ്യാടുക, കൊഴിക്ക 2. 2. So. small stick.

കൊഴിയിടുക to prepare strings for twisting ropes. [sword in play.

കൊഴിവാൾ എറിക fencers to throw up a short

കൊഴിയുക koḻiyuya (& തൊഴി —, C.Te. క్రుల, Te. సొఙ్గు). To fall out, drop as fruits, leaves, hair. കായ്നനി കൊ. PT. രോമം ചോറിൽ കൊഴിഞ്ഞു Bhr. see കിടപ്പു, Arb.

VN. കൊഴിച്ചൽ 1. falling. 2.=കൊഴിഞ്ഞിൽ.

കൊഴിക്ക a. v. T. M. (C. Te. കൊഡിസു, C. കൊച്ചു) 1. To cause to fall, ഇന്ദ്രങ്കൾ എല്ലാം അടിച്ചു കൊഴിച്ചു Bhg. പല്ലു കൊ. jud. 2. to sift, winnow, separate by fanning what is worthless നുക്കും നെടിയതും വേത്തിരിക്ക. കൊഴിഞ്ഞിൽ Galega Colonila (T. കൊഴഞ്ചി). കാട്ട കൊഴിഞ്ഞി Gleditschia purpurea.

I. കൊഴ koḻu T. M. Tu. (aC. കഴവു, C. കട്ടെ) 1. Ploughshare (√ കഴി?). കൊഴകൊണ്ട കീറിന ചാൽ KR. കൊഴ പോലെ നാവും RS. — agriculture,=കരി. 2. a tenure of rice-grounds for 5 years, etc. കൊഴ അവകാശം, കൊഴക്കൈതി MR. നിലം ര കൊല്ലത്തേക്കു വെറും കൊഴവിനു വാങ്ങി simplest tenure. N. കണ്ടം നാലോരാണ്ടേക്കു O.നു കൊഴവിനു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു MR. കൊഴ കൊടുക്ക V2. to give possession of a field.

Hence: കൊഴക്കാണം id. ക്കാ പണം കൊ. കൊടുത്തു MR. [ഴനടപ്പുകാരൻ MR.

കൊഴക്കാരൻ, കൊഴവൻ So., tenant; also കൊ

കൊഴനിലം=കൊഴഅവകാശം ഉള്ള നിലം.

കൊഴപ്പണം a fee, which the tenant gives for the right of ploughing or reaping (2 fanams annually). നൂറു നെല്ലിന്നു ഒരു പണം കണ്ടു കൊ. TR. arbitrary tax.

കൊഴമുതലായ്മ So. law of agriculture.

കൊഴലാഭം cultivator's profit of produce after deducting the expenses of cultivation and the taxes. ക്കാ നെല്ലു വാരത്തിനു ര പണം കൊഴലാഭം എന്നു വെച്ചു TR. കൂടി കൂക്കി നടന്നു കൊ. പപ്പാതി അനുഭവിച്ചു MR.

കൊഴവിറക്കം പണയം W. lease on mortgage. tenure (കൊഴവിറങ്ങുക to cultivate). ഇ കണ്ടം കൊ'യമായിട്ടു മുതോലയിൽ ആധാരം ചെയ്തു കൊടുത്തു MR. (in Veṭṭattunāḍu).

കൊഴവെക്ക to resign a farm, by sticking a knife into it (old), കൊഴ വെച്ചു ഒഴിഞ്ഞു കൊടുത്തു MR.

II. കൊഴ T. M. C. Tu. (കഴമ്പു) Fat, thick, solid. കൊഴകൊഴയരിന്തരിന്തെയ്തു RC. in quick succession? densely?— കൊഴകൊഴക്ക=കഴമ്പാക.

Hence: കൊഴക്കട്ട V1. a sweetmeat.

കൊഴം കരുതി (പായ്ച്ച) RC. thick blood.

കൊഴമീൻ porpoise.

കൊഴമോർ No. buttermilk, in which a redhot iron has been quenched; So. in which medicines are infused.

കൊഴവായി a fish.

കൊഴക്ക T. M. 1. To grow thick, solid, stiff by boiling (=മുഴക്ക, opp. അഴെക്ക). കറുകി കൊഴത്ത പാൽ Bhr. കൊഴത്ത മട്ടും punch. ജലത്തിൽ കൊഴക്കനേ കലക്കി GP. — കോൾ മയിർ കൊഴക്ക V2.=കൊഴ്ക്ക. 2. So. to grow fat, stout, arrogant കൊഴത്ത ദേഹം ഇളെച്ചുപോം KR.

VN. കൊഴപ്പു 5. (C. kobbu, Te. kovvu, Tu. komma) Solidity, as of broth or curry; fatness, stoutness; pride.

CV. കൊഴുപ്പിക്ക to condensate.

കൊഴുന്നു koḻunnu & കൊഴന്നു T. M. 1. Tender twig. ഇളങ്കൊഴുന്തുകൾ കടിച്ചിട്ടുവിൻ തണുപ്പായി കത്തിരിക്കട്ടേ Arb. — young shoots (med.) അരക്കർ തൻകലകൊഴുന്തേ RC. sprig. 2. No. new grown hair, top of the hair. 3. Trichilia spinosa; V1. has a tree മരുക്കൊഴുന്നു.

കൊഴുപ്പ koḻuppa Achyranthes triandra GP 65. also കറിക്കൊഴുപ്പ — കൊഴുപ്പനീരും പാലും കൂട്ടി താരയിടുക, കൊഴുപ്പയില a med.

ആനക്കൊഴുപ്പ Zanonia nudiflora.

I. കോ kō Imp. of കൊൾക = കൊൾ q. v.

II. കോ & കോൻ T. M. King (comp. കൊലു) in കോയിൽ, കോവിൽ, കോവേറുകഴുത.

കോകം kōγam S. Wolf, V1. ruddy goose, ചക്രവാകം. (കോകങ്ങൾ എല്ലാം പുലൎന്നു തുടങ്ങി CG.) കോകനദം (po.) = ചെന്താമര.

കോകശാസ്ത്രം see കൊക്കോകം.

കോകിലം kōγilam S. Black cuckoo, കുയിൽ. കോകിലപ്രലാപിനി Nal. lamenting in cuckoo tunes. കോകിലനാരി പോലെ നീ പരഭൃത Bhr. കോകിലമൊഴിയാൾ KR.

കോക്ക kōkka T. M. C. (So. കോൎക്ക) To string together as a garland, pearls, beads, to thread a needle. മാല കോത്തു തരുന്നു Nal. ഏടുകൾ കോത്തു കെട്ടി MR. (accounts). ദന്തികളെ തന്റെ ദന്തമാം കുന്തങ്ങളിൽ കോൎത്തിട്ടു നടക്കയും SiPu 4. (of a Rāxasa). — അവർ അന്യോന്യം കൈകോത്തു തമ്മിൽ മെല്ലേ പിടിച്ചു നടന്നു KR 4. (in a cave, walking hand in hand). സഞ്ചിക്ക് ഇരുപുറവും നൂൽ കോത്തിരിക്കുന്നു jud.

കോക്കട്ടിൽ a couch strung with ropes, used for shampooing. [ശങ്ങൾ CG.

CV. ഗോപികൾ കണ്ഠത്തിൽ കോപ്പിച്ചുള്ള പാ

VN. കോച്ചിൽ, കോപ്പു, കോവ q. v.

കോക്കരണി kōkkaraṇi (കോ, കോൾ?) An oblong tank, large well with steps V1. കോ'യിൽ ഇട്ടാൽ MP. (No. & So. കൊക്കരണി).

കോക്കാൻ kokkāṅ (fr. Coch. to Cal. & Palg.) A cat escaped into the jungle & living on depredation, പൂച്ച മൃത്ത കോ. (prov.); jungle-cat MC.; also = പോക്കാൻ Palg.

കോക്കിറി kōkkiṙi So. (കൊക്കര?) Pouting at one, mimicry; കോ. കാട്ടുക. to pout.

കോക്കൂറു kōkkūṙu (കോൾ?) Lot, lottery V1.2. കോക്കൂറിടുക, even — റിക്ക V1. to cast lots. കോക്കൂറ No. a dangerous insect.

കോക്കൊട്ടു kōkkoṭṭu (കോൽ) 1. Short stick, used for planting. 2. B. crowbar.

കോങ്കണം S. see കൊങ്കണം.

കോങ്കണ്ണു kōṅgaṇṇu Squint eye (fr. കോൺ); കോങ്കണ്ണൻ m., — ണ്ണി f. squint-eyed. ചീങ്കണ്ണനു കോങ്കണ്ണി prov.

കോങ്കാൽ (കോൺ) pillar of a corner.

കോച്ച kōčča V1. 1. = കോച്ചിൽ. 2. = പാള.

കോച്ചാട kōččāḍa So., Palg., No. partly. The web of cocoanut branches; (even കൊച്ചാട് V1.2.) = കോഞ്ഞാട്ട (see below) & അരുപ്പാര, used for straining; see കൊച്ചു, കൊഞ്ചു.

കോച്ചിൽ kōččil (കോക്ക) What appears like a string, amenta of pepper (കൊഴി), pod or legume (കോതു). — കോച്ചിലിൽ വിളയുന്നവ leguminous grains (opp. the gramineous) കോച്ചിലിൽ അടങ്ങി കിടക്കുന്ന എള്ളിന്മണി CS. sesam husk.

കോച്ചുക kōččuγa (C. കോശ crooked) To be contracted; So. to shudder. കോച്ചിനോവു V2., കോച്ചി വലിക്ക of spasms, see കൂച്ചു.

VN. I. കോച്ചു (= II. കോച്ചൽ 1.). കോ'ം കൊളുത്തും NoM.

II. കോച്ചൽ 1. contraction, cramp. 2. side, direction തെക്കേക്കോച്ചൽ etc. 3. western side of a compound.

കോഞ്ഞാടു kōṅṅāḍu, B. കോഞ്ഞാട്ട So. the same as കോച്ചാട q. v. (Comp. കോച്ച 2.)

കോജ, P. khwājah. 1. A man of distinction, a rich merchant. കോഴിക്കോട്ടു കോജ or കോയ a rich settler at Calicut, who created the naval power of the Samorin, & helped him to conquer Cochin; a feudal prince KU. 2. title of teachers, etc. കോജയായ തമ്പുരാനേ (Mpl.) invocation of Mohammed.

കോട kōḍa T. M. (കുടക?) West wind, cool wind; West കോടക്കാററു (V2. = മേല്ക്കാററു), — പ്പുറം, — മഴ etc. [soon-clouds.

കോടക്കാർ കൂന്തലാൾ RS. with hair-like mon-

കോടങ്കി kōḍaṅgi C. Te. T. Buffoon, harlequin. —

കോടഞ്ചി a class of Pāṇar. [ത്തു PT.

കോടരം kōḍaram S. Hollow of a tree, മരപ്പൊ

കോടാകോടി see under കോടി 4.

കോടാലി kōḍāli T. M. C. Te. (ഗൊഡലി) Axe, hatchet വൃക്ഷം കണ്ടിപ്പാൻ കോടാലി PT. No. also — ളി f. i. വാളും പലിശയും കോടാളിയും എടുത്തു TR.

കോടാശാരി kōḍāšāri (& — ചാരി) Med. plant, prob. T. കൊടകചാല Justitia procumbens.

കോടി kōḍi S. (√ കൊട്ട) 1. Corner, M. Te. T. f. i. നാലു കോടി = കോട്ട q. v. കോടിയിൽ നേരേ പോയി നീർ എല്ലാം ഏല്ലും മെയ്യിൽ CG. (in rain). — a cape, promontory, neck of land (in തുക്കോടി). 2. S. utmost point. കോടിയിൽ സ്പർശിക്കും കണ്ണരേഖ Gan. the diagonal ending in that point; ധനുഷ്കോടി KR. 3. M. T. (C. Te. കോര) new; unbleached cloth, shroud for burying കോ. ഉടുത്തു, കോടിയും കീറും prov. കോടിയും പഴയതും (jud.). മന്ത്രകോടി marriage cloth. 4. S. a crore, 10 millions; മഹാകോടി 100 millions CS. ആയിരംകോടി മഹാകോടികളോടും AR. കോടാകോടി വിഭാന്മാർ innumerable. 5. the number of twenty, a score (Port. corja) ഒരു കോടിപ്പുടവ V1.

Hence: കോടികായ്ക്ക (3) to bear the first fruit = ഒറകായ്ക്ക.

കോടിക്കല്ല (1) corner-stone. [ക്കോൽ.

കോടിക്കഴക്കോൽ (1) corner-rafter = മൂലക്കഴ

കോടിക്കൊല്ലം Col. KU. N. pr. a town ascribed to Cōḍi Perumāḷ, prh. കോടിശ്വരം the residence of the Tuḷu king. [clothes V1.

കോടിപ്പുടവ (3) new cloth of females; (5) 20 കോടിമുണ്ട new cloth of a man.

കോടീശ്വരൻ (4) a millionaire.

കോടീരം kōḍīram S. (കോടി 2.) = ജടാഭാരം.

കോട്ട kōṭṭa (VN. of കൊട്ട; C. Tu. Te. T. peak, horn) 1. End, corner. 2. T. fort, in കോഴിക്കോട്ട, പുളിക്കോട്ട etc. 3. cheek = കൊവിട്ട (loc.) [med.

കോടാണി a peg; കഴുത്തിൽ ഒരു കോ. പോലെ

കോട്ടക kōṭṭuka T. M. 1. (= കോൺ) To be crooked, twisted, awry; wood to warp; of hemiplegia (med.) താടി കോടി ചെരിഞ്ഞു പോം Nid 22. കോടി കൊട്ടക്ക to give unwillingly. കോടാത്ത ഒരു കാണി കൊടുത്താൽ കോടി കൊടുത്ത ഫലം prov. — VN. കോടൽ, കോട്ടം. 2. MC. to feel very cold, see കോട.

a. v. കോട്ടുക T. M. to bend, f. i. ഓല, പാള to make up into a vessel. വായി, മുഖം കോ. to make a wry face.

കോട്ട kōṭṭa T. M. C. Tu. (Te. കോത), Beng. S. 1. (കോട്ട 2.) Fort, residence, 18 in Mal. KU. കോട്ടയിൽ ഉപദേശം അങ്ങാടിയിൽ പാട്ട prov. കോട്ടകളെ കെട്ടിച്ചു ബലമാക്കികൊള്ളുന്നു TR. to erect & strengthen fortifications. കോട്ടമുപ്പൻ TR. commandant, the chief at Tellicherry, etc. പുറക്കോട്ട V1. the out-works. കോട്ടയെ വളയുക to besiege. ഏറ്റു തോറ്റു കോട്ടയും ഒഴിച്ചു KR. gave up the fort. 2. a great measure (= കോടി 4. 5.) വാക്കുകൊണ്ടു കോട്ട കെട്ടുക to talk much. നെൽകോട്ട, മിൻ —, വാഴയുടെ കോട്ട plenty of rice, impervious plantation. — imitation of a fort in fireworks. 3. number, of time നാളികളുടെ കോട്ട, കലി ക്കോട്ട V1. number of days since Cali.

Hence: കോട്ടക്കൽ N. pr. fort of pirates, So. of Vaḍagara. കോ. കുഞ്ഞാലിമരക്കാർ TP. the famous pirate † 1600 A. D.

കോട്ടനാൾ (3) (vu. കോട്ടാൾ & കോട്ടാളം) number of days since Cali. നീ പിറന്ന നേരത്തു കോ. ഉണ്ടോ V1. have you a memorandum of your birthday (f. i. ശമനകാലം 31053 days since the beginning of Cali). കോ. അന്നം മുടിഞ്ഞുപോയി CC. his lifetime closed. ജീവങ്ങൾക്കു എല്ലാമേ കോ. അന്നം മുടിഞ്ഞു ക്രൂടി CG.

കോട്ടപ്പടി 1. fort-gate. 2. fort കോ. കൾ പിടിച്ചടക്കീടിനാർ SiPu. 3. കേരളത്തിൽ കവ കോ. KU. 3. imported firearms B.

കോട്ടപ്പണി fortifications, കോ. തുടങ്ങി TR.

കോട്ടപ്പുഴ N. pr., the Puḍupaṭṭam river (or തുറശ്ശേരി), boundary of caste-rules കോ'ഴെക്കു വടക്കേ ഉള്ള മയ്യാട TR.

കോട്ടയകത്തു രാജാവു, കോട്ടയകം രാജ്യം TR. Cotiote (= പുറനാട്ടുകര).

I. കോട്ടം kōṭṭam 1. T. M. (കോട്ടുക) Crookedness, distortion കോട്ടം പെരുകി വീണ CC. writhed & fell (wounded gladiator). കോട്ടങ്ങൾ തീക്ക to remove doubts, inequalities of temper. വാകിന്നു കോ. ഇല്ല no deviation — met. (writhing) കേട്ടാൽ മനതാരിൽ കോട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകും Genov. strong emotions. 2. MC. coldness, stiffness (of ശവം). — boiled stiff (a പാകം).

II. കോട്ടം = ശോഷം 1. A fane, esp. of low-castes, കോ. പൊളിഞ്ഞാൽ prov. ഭഗവതിക്കോ., നാത്താൻ (നാഗത്താൻ) കോ., തേവത്താൻ കോ. TR. 2. a play, മേചകോട്ടം വേശിയാട്ടം അരങ്ങു KU. 3. ? what is കോട്ടം തേരമ്പുകൾ എഴുന്നിട്ട ശോഷിയായുള്ളൊരു വമ്പുഖവും CG. (in T.S. ശോഷം assemblage).

കോട്ടൽ kōṭṭal (കോട്ടുക) 1. What is crooked കോട്ടൽ വെള്ളെകിറു RC 24. 2. turn, way of escape കോ. എനിക്കിനി ഏതും ഇല്ലേ RC 47. = കഴിവു. 3. stick used as harrow (കോ. ഇഴെക്ക) or for creepers to climb up.

കോട്ടവി kōṭṭavi S. A naked woman CC.

കോട്ടി kōṭṭi 1. T. M. A stick for play (= ചൂള്ളി) see കോട്ടൽ 3. 2. = ശോഷി grimaces V1. (കാട്ടുക etc.)

കോട്ടിയ kōṭṭiya A seaboat (Ceylon).

കോട്ടു kōṭṭu 1. Obl. case of കോട്ട f.i. കോട്ടിൽ നില്ക്ക to stand in a corner. 2. an empty place B. 3. (കൊട്ടുക) what serves to dig കൈക്കോട്ടു, കോക്കോട്ടു.

Hence: കോട്ടാവി T. M. yawning, gaping. കോ. ഇടുക to yawn (a. med., a symptom of ഉഗ്രശൂല etc.) see ആവി.

കോട്ടിൽ place for meeting (കൊട്ടിൽ?). കോ. കൂറിക്ക to summon an assembly. കോട്ടിലുടയവൻ president KU. Six kinds: കോക്കോട്ടിൽ of Perumāḷ, ഇടക്കോ. of barons, അകം —, പുറം —, പട — for parade, വിധി — judgment-hall. കാരിയൂർത്തുക്കോട്ടിൽ court of the Brahman Raxāpurusha at Kāriūr KU.

കോട്ടുവായി V1., B. = കോട്ടാവി.

കോട്ടുതുമ So. a woodlouse.

കോട്ടുക see കോട്ടുക.

കോഠം kōṭham S. (കഷ്ടം or കോട്ടം) Round marks of leprosy, തഴുതണം; f. i. രക്തശോഠം VetC. red spots.

കോണം kōṇam S. (കോണാ.) 1. Corner = കൊൺ. — താൻ ആകാഞ്ഞാൽ കോണത്തിരിക്ക prov. — ത്രികോണം & ചതുഷ്കോണം triangle. 2. bow of a lute. po. 3. M. cloth worn over the privities, കോ. കൊടുത്തു പുതപ്പു വാങ്ങി prov. (= കൌപീനം).

കോണകം = കോണം 3. vu. കോണാം കെട്ടുക, ഉടുക്ക V2. കോണോക്കുണ്ടൻ പിഴച്ചാൽ prov.

കോണൻ (the crooked, or G. kronos) = ശനി.

കോണി kōṇi 1. Corner of a piazza (കോൺ), പാഞ്ഞുകോണിക്കൽ വരുമ്പോൾ TR. 2. ladder, also കോവണി, കവണിക f.i. കോണിക്കൽ നിന്നു കരയുന്ന കിടാക്കൾ; കോണിയും പാലവും prov. 3. T. M. C. Te. Tu. = ശോണി gunny bag. 4. (prh. = കവണി) കോണിക്കൽ seems to be (loc.) a customary gift in marriage. പീടാരത്തിന്റെ കോണിക്കൽ തന്നെ നല്പോണം നല്ലവയൽ, കോ. തന്നേ വന്ന നിലം GnP.

കോണുക kōṇuya T. aM. = കോടുക To bend കോണാതെ പട ഏറു (po.) without shrinking. കോണൽകൊടുക്ക to offer sacrifices to ancestors in a corner of the compass.

കോൺ kōṇ 5. (= കോണം) Corner, angle ഭവനത്തിന്റെ വടക്കു ഭാഗം കോണിന്റെ അകത്തു MR. — വലത്തു കോണിൽ wing of an army — അവനെ കോണിലാക്കി Anj. surpassed. കോണോടു കോൺ from corner to corner. —

Hence: കോണാക്ക to slope.

കോണിറയം So. the corner piazza.

കോങ്കണ്ണു squinting. see കോങ്കണ്ണു.

കോങ്കത്തി = വളഞ്ഞകത്തി. 1. No. a knife of umbrella-makers (കുങ്കത്തി loc.) 2. So. esp. sickle. (Trav. കൊങ്കി.)

കോങ്കല്ലു = കോടിക്കല്ലു.

കോണ്ടുര corner-room.

കോന്തല corner of cloth, serving for a purse. നാന്തല ഇല്ല കോന്തല ഇല്ല prov. ഉടുപുട കോ. ചുരുട്ടി, പട്ടിന്റെ കോ. പിടിച്ചു, പിടിച്ചേടം കോ. മുറിച്ചു TP. — കോന്തല മുറിയൻ a cut-purse. [house.

കോന്തളം open space left at the corner of a

കോത kōda (T. women's hair, കോതു) N. pr. of men & women, prob. fr. ശോഭ (giving cows). കോതവമ്മൻ & ശോഭവമ്മൻ.

കോതടി H. gūdaṛi, Quilt, V2. & കോസടി.

കോതന്തി kōdandi T. M. (Tdbh. of ശോഭന്തി, in T. jaw). ചെറിയ കോതന്തിക്കും മരുന്നു,

വലിയ കോതന്തി ഗുളികMM. (ingredients, cow-teeth, elephant-teeth, etc.)

കോതമ്പു kōδambu̥ (T. കോതുമ്പ, S. ഗോധൂമം) Wheat, also — മ്പം. കോതമ്പേററം തണുത്തുള്ളു GP. — കോതമ്പപ്പം white bread.

കോതാണ്ടം kōδāṇḍam 5. A rope for punishment, suspended in schools. കോ'ത്തിൽ ഇടുക to suspend one on it.

കോതി see ഗോധി.

കോതു kōδu̥ T. M. 1. Dressing hair, cutting a fence, also കോന്തൽ So. = ചീന്തൽ No. 2. (T. strings) leaf-stalk of betel; കോതുകാൽ B. a step in dancing.

കോതുക 1. to dress hair, feathers, trees. 2. to cut planks, so as to fit into each other (കുത). ഒരു വിരല്ക്കു കൊതി ഇരിക്ക No.

കോദണ്ഡം kōd'aṇḍam S. (കഃ) A bow.

കോദ്രവം kōd'ravam S. Paspalum frumentaceum, a grain of the poor. വരക. [ൺ.

കോന്തൽ see കോതു 1. — കോന്തല see കോ

കോന്ത്രാളം B. = കോതാണ്ടം.

കോൻ kōṅ T. M. (കോ) King, lord. ഉമ്പർ കോൻ, പൂന്തുറക്കോൻ etc.

കോനാതിരി (തിരി = ശ്രീ) His Highness.

കോനായി (& കോലായി) veranda.

കോന്മ, mod. കോയ്മ. 1. Royal authority, Government. അവൻെറ മേൽ എനിക്കു കോന്മയില്ല V1. രാജ്യത്തു രണ്ടു മൂന്നു കോയ്മ ആയാൽ TR. കോയ്മയിൽ ചെല്ലും, കേൾപിക്കും, പറകേയുള്ളു I shall complain, report. പാതിക്കോയ്മ baronial power. 2. care of temple interests (No.)—the principal of a temple W.

കോയ്മ കരയേറുക V2. to confiscate.

കോയ്മക്കായ്യം നടത്തിക്ക TR. to administer government.

കോയ്മസ്ഥാനം sovereignty കമ്പഞ്ഞിക്കല്ലോ കോ. ആകുന്നു TR. കോ. കൊണ്ടു നടക്കുന്നവർ അമർച്ച വരുത്തും, കോ. അറിഞ്ഞാൽ if Govt. be cognizant. കോ. കാട്ടി TR. assumed high airs. മേൽകോ. നടത്തുക KU. full sovereignty (opp. നാട്ടുവാഴ്ച), as claimed by Samorin, Cōlattiri, etc.

കോപം kōbam S. (കുപ്) 1. Anger കോപത്തിന്നു കണ്ണില്ല prov. എന്നോടു കോ. ഉണ്ടാകാതെ Bhr. ഒരു കോ. കൊണ്ടങ്ങോട്ടു ചാടിയാൽ ഇരുകോ. കൊണ്ടിങ്ങോട്ടു പോരാമോ KumK. 2. rage of the sea, inflammation, excitement of humours, etc. പുണ്ണിന്നും രക്തകോപത്തിന്നും നന്നു, എന്നാൽ വായുകോപം അടങ്ങും a med.

കോപനൻ, കോപവാൻ CC. കോപശീലൻ an angry person.

കോപാലയം മേവിനാൾ AR. was all in anger.

കോപി, (superl. കോപിഷ്ഠൻ) angry.

കോപിക്കു കരണ prov.

denV. കോപിക്ക (part. കുപിതൻ) 1. to be angry അവൻ കോപിച്ച കോപം തണുത്തു KR. 2. humours to be excited ത്രിദോഷങ്ങൾ കോപിച്ചാൽ Nid.

CV. കോപിപ്പിക്ക to provoke, irritate.

കോപ്പ Port. copa, Cup, V2.

കോപ്പാള kōppāḷa B. A vessel made of പാള.

കോപ്പു kōppu T. M. Te. (VN. of കോക്ക) 1. Arrangement, nice order. നീ പോകുന്ന കോപ്പു കണ്ടു UR. ഒരുങ്ങിയ കോപ്പു പഴുതിൽ പോകാതെ ഭരതനു കൊള്ളാം KR. the preparation for thy coronation may do for Bharata. — readiness. 2. train കോപ്പോടു കൂട നടക്ക pompously. — all the articles used യാത്രക്കു വേണുന്ന കോപ്പെല്ലാം ഗാത്രത്തിൽ ചേർത്തു CG. decorations, ornaments. — പണിക്കോപ്പു tools; പടക്കോപ്പു, പോക്കോപ്പു RC. ammunition, baggage, supplies, etc. 3. means, as property, strength, friends കൂട്ടേണ്ടകോപ്പൊക്കക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു (song) exerted themselves, as well as possible. കോപ്പുള്ളവൻ = പ്രാപ്തിയുള്ളവൻ. 4. feast ആ വീട്ടിന്നു കോപ്പിന്നു പോയിട്ടില്ല MR. കോപ്പുള്ള ഭോജനം V2. rich banquet. 5. fine, well arranged സർപ്പങ്ങൾ മേനിയിൽ നില്പതു കോപ്പെന്നോ Anj. കോപ്പേൽ മിഴിപ്രസ്ഥ Bhg. with splendid eyes.

Hence: കോപ്പായം loss. കാത്തുകൊള്ളായ്കിലോ കോപ്പായമായിപ്പോം വെണ്ണ എല്ലാം CG.

കോപ്പിടുക 1. to make the necessary provision. 2. to prepare, purpose, to be about to do വെട്ടുവാൻ കോപ്പിട്ടു Bhr. With Acc. സ്വയം വരം കോപ്പിട്ടു Brhm 6.

കോപ്പുകൂട്ടുക id. (see കോപ്പു 3.) ആയോധന കോപ്പു കൂട്ടി പുറപ്പെട്ട Nal. നല്ലവൻ കോപ്പു കൂട്ടുന്നു CC. are about to give me in marriage. പടക്കോപ്പു കൂട്ടുക മടിയാതെ Bhr. prepare for war.

കോപ്പുരട്ടി **kōpparaṭṭi**, കോപ്രാട്ടി Low jesting, buffoonery (T. കോപ്പു jest?) കോ. കാണിക്ക. 2. clonic spasms in epileptic or dying persons. [a shield V1.

കോപ്പുറം **kōppuṟam** a M. (കോൽ) Border of

കോമട്ടി **kōmaṭṭi** 5. A tribe of Lingaite merchants, f.i. in Wayanāḍu (they are said to avoid throughout pronouncing the word ഇല്ല) ചെട്ടികൾ കോമട്ടികൾ Nal 3. ചെട്ടി കോമുട്ടികൾ (sic.) വന്നു VetC.

കോമൻ **kōmaṉ** (T. haughty, √ കോ) N. pr. of Nāyer, Mucwar, etc. — [prov.

കോമച്ചൻ, കോമപ്പൻ id. ചവിട്ടല്ല കോമച്ച കോമൻപായുക a disease of cattle (T. കോമാരി, fr. ശോ?).

കോമപ്പട്ട CG. a kind of silk.

കോമരം (T. കോമൻ priest, head-man) the oracle of a God; possessed devil-dancer വാളെടുത്തു കോ. തുള്ളിനടന്നു Bhg. ഉഷ്ണനാം കലിയുടെ കോ'മായി തീർന്നു Nal 3. Thus കാമൻ അവരെ തൻ കോ'മാക്കി CG. possessed them fully. — met. ആനന്ദം തന്നുടെ കോ'മായിനിന്നു; കാരുണ്യം തന്നുടെ കോ'മായി CG. like an incarnation of mercy, delight, etc. — also merely കാമുകന്മാർ എല്ലാം കോമരമായി CG. were beside themselves. — കോമരക്കാരൻ devil's-dancer.

കോമൽ **kōmal** (T. കോമ്പൽ rage = കോപം) Increase of trouble, f.i. in disease കോമൽ കയറി പോയി No.

കോമളം **kōmaḷam** S. (കം + മലം or ളാ) Tender, mild. — കോമളയായൊരു രുഗ്മിണി CG. In Mal. chiefly of male beauty. — abstr. N. കോമളത്വം Nal.

കോമാൻ **kōmāṉ** (കോ + മാൻ or S. ശോമാൻ) T. a M. King അരക്കർ കോമാനെ ചൊന്നാൻ RC.

കോമാളം **kōmāḷam** T. a M. Jesting V1. (see കൊമ്മള?). —

കോമാളി a jester, also N. pr.

കോമ്പൽ So. = കോമ്പൽ.

കോമ്പു No. (കോൺ?) a very small stunted cocoanut, കക്കടകക്കോമ്പു.

കോമ്പുര = കോൺപുര.

കോമ്പി **kōmbi** (= കോമൻ q. v.) Palg., N. pr. of men — So. കോന്തി.

കോമ്പിയച്ചൻ, കോമ്പിച്ചൻ (see ഇട്ടി) TR. the Rāja of Palghat.

കോയ **kōya** = കോജ (Muh.) — കോയമുത്തർ N. pr. Coimbatoor. TR. [like legs.

കോയഷ്ടി **kōyaṣṭi** S. (കഃ) Lapwing, from stilt-

കോയി **kōyi** = കോ, ചോൻ f.i. കോയ്മാർ Kings.

കോയിൽ 1. king's house, palace, also കോവിൽ; Loc. കോയി(ൽ)ക്കൽ & കോവുക്കൽ f.i. അന്തകൻ കോയിക്കൽ ആകുകി CG. killed (കാലൻ തൻ കോയിൽ പൂ). 2. So. T. Te. a Hindu temple. ശ്രീകോയിൽ the most holy place. 3. king, Kshatriya വാഴുന്ന കോയിമ്മാർ KU. കോയില്യാക്കു (hon.) to the king. Hence:

കോയിക്കൽ Loc. used as Nominative: palace.

കോയില്യാരൻ V1. courtier.

കോയിത്തമ്പുരാൻ TrP. younger prince.

കോയിലകം (No. ക്ര —) palace. ആ തറവാട്ടു കോയിലകമാക്കി TR. the Rāja annexed the estate. അകക്കോയിലകത്തു പുക്കാൻ RC. harem.

കോയിലധികാരി Major domus, first minister, as കോ'രികളായ മങ്ങാട്ടച്ചൻ KU.

കോയിവിള No. rice sown in jungle cultivation.

VN. കോയ്മ mod. fr. കോന്മ q. v.

കോര **kōra** T. M. 1. Cyperus juncifolius, കോരപ്പുല്ലു Job. 8, 11. — a kind മഞ്ഞ. 2. a valuable fish, T. കോലാ, also കഴുതക്കോര V1. — ചെളക്കോര = നരിമീൻ. 3. So. a shell.

കോരപ്പുഴ the Coilandi river.

കോരകം **kōrakam** S. Flowerbud, മൊട്ട met. പാണികൾ കോരകീഭൂതങ്ങളായി Nal 4. (= ആഞ്ഞി).

കോരൻ **kōraṉ** (Tdbh., ഘോര Siva?), കോരപ്പൻ, കോരു N. pr. of men.

കോരിക **kōriya** T. M. C. Te. (കോരുക) 1. An

iron ladle കോ. കൊണ്ടു വിളമ്പി Anj. (=സ്രുവം). 2. തലക്കോരിക V1. 2. helmet.

കോരുക kōruγa (C. Te. Tu. ഗോരു) 1. To draw water കോരിക്കുളിക്ക; പുഷ്പത്തിന്നു വെള്ളം കോരി; കോരിക്കണ്ടു വാഴ ആകാ, ഏറി പോയാൽ കോരിക്കൂടാ prov. — met. to create കോട്ടയെ കോരിനാർ എന്നുവന്നു CG. built suddenly on the site of a hut. 2. to gather up നെല്ലു; കാഷ്ഠിച്ചതു കോരിക്കള; to ladle out, to take into a leaf or spoon കഞ്ഞി കോരിക്കുടിച്ചു PT.; to take in heaps കൂരമ്പു കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു Bhr. കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു മാരി CG. heavy rain. ചോരി കോരിന വേവോടു RC. കോരിക്കൊടുക്കുന്നവൻ SiPu. liberal. 3. to eat greedily (T. to wish) എൻ നയനങ്ങൾകൊണ്ടു വിരെന്തു കോരി നുകർന്നു RC. കൺകൊണ്ടു കോരിക്കുടിച്ചു CG.

Hence: VN. കോരൽ; also a fishing basket.

കോരിക്കൊട്ട V1. a basket for measuring & removing rice.

കോരുവല a fishing net.

CV. കോരിക്ക f. i. കോരിക്കാതേ പാർക്ക to forbid to draw water.

കോർക്ക kōrka SoM. T. = കോക്ക q.v.; f.i. പീലി കോർത്തു കെട്ടി CC. മല്ലനേ കോർക്കും ചവളമുന കൊണ്ടു SiPu.

കോർമ്പൽ, കോമ്പു V1. a string of pearls, bunch of things. [ഉമി.

കോർമ്മ (Cal.) bran of some lentils, ഉഴുന്നിൻ

കോർച്ച Port. Corja (കോടി 5). A garce of rice, salt. [രുക? A diver V1.

കോർവ്വ kōrva V1. = കോവ; കോർവ്വക്കാരൻ (കോ

കോറുക, റി kōruγa T. C. Te. 1. (= കോരുക 3.) To wish, hope. — (Mpl.) to think, purpose. 2. to tear the flesh by thorns V1. 2.

കോറ So. 1. dried betelnut. 2. Cynosurus coracanus = മുത്താറി. Palg.

കോറു (C. Te. sharp) 1. cutting, tearing in: കോറുവായി = കടവായി and കോറുവായി പറക So. to speak sarcastically. 2. (കോറുക 1.) wish, f.i. കോറാക്കി Mpl. = സമ്മതമാക്കി.

I. കോലം kōlam S. 1. Hog (ക്രോഡം). 2. raft (= കോൽ). 3. Jujuba = ഇലന്ത Bhg.

II. കോലം T. M. 1. Form, figure, chiefly of masks, dresses, etc.; idol. മാലകോലത്തിന്മേൽ ചാർത്തുവൻ TP. പൌരുഷംകൊണ്ടു ൧൪ ലോകവും പാലിച്ച കോലത്തെ കാണാകേണം Anj. Cṛshṇa, so ചാമുണ്ഡി —, രുദ്ര കോ. കെട്ടുക. KU. ആൺ കോ. male figure. With കോലം എടുക്ക, — മാറുക, പകർക്ക V1. 2. body അവൾ കോ. മെലിഞ്ഞു തുടങ്ങി CG. നൂറു കോലം വാഴ്ച വാണുകൊൾക്ക KU. thro' 100 successions, generations. 3. beauty. 4. North Malabar കോലത്തുനാടു, subject to Kōlattiri or Kōlaswarūpam, a branch of which, (ചിറക്കൽ) conquered the whole, extending originally from the Turaššēri river to Chandragiri, later from Tellicherry to Nīlēshvaram ശേഷം നാട് ഒക്കയും കോലത്തിന്ന് അവയവങ്ങൾ എന്നു കല്പിച്ചു KU. ആണുങ്ങൾക്ക് അഴകേറയുള്ളതു കോലത്തു നാട്ടിൽ (song). [ധരിച്ചു CC.

Hence: കോലക്കുഴൽ (3) Cṛshṇa's flute, കോ'ലും

കോലത്തിരി (4) Colastri, the prince of North Malabar കോ. രാജാവവർക്കൾ TR. (the 2nd is called ചിറക്കൽ കോ. രവിവർമ്മരാജാവവർക്കൾ etc.). ഉദയമങ്ങലത്തു കൂലോത്തേക്കും പള്ളിക്കൂലോത്തേക്കും കൂടി പാതി പാതി ആകുന്നു കോലത്തുനാടു TR. the 2 branches of the family. [പും (old).

കോലനാടു (=4); കോ. ൧൮ കൊമ്പും ൧൮ ദ്വീ

കോലം കെട്ടുക to assume a mask, നാണം കെട്ടവനെ കോ'ട്ടിക്കൂടും prov. കോ'ട്ടി പുറപ്പെടുക etc. to act, play.

കോലം തുള്ളൽ a devil's dance.

കോലസാരി V1. a clever actor.

കോലാചാരി V1. a sculptor. [ത്തിരി.

കോലാധിനാഥൻ ഉദയവർമ്മൻ CG. = കോല

കോലയാൻ kōlayāṅ = കോലാൻ 2.

കോലായി kōlāyi & കോലാപ്പുറം = കോനായി Veranda (So. കോലിറയം). പടിഞ്ഞാറേ കോലായിൽ, കളത്തിന്റെ കോലാമ്മൽ ആയി, — യ്മൽ കയറി, — യ്മലോ അകത്തോ TR. — കോലാപ്പുറത്തു കിടന്നു PT.

കോലാഹലം kōlāhalam S. 1. Confused sound,

bustle, uproar, din of war. ജനകോ. ശ്രുവി പ്പാനില്ല KR., യുദ്ധകോ. Bhr., പടക്കോ. V1.; കോ. ഒഞ്ചിട്ടം അയോദ്ധ്യയിൽ പ്രവേശം ചെയ്തു KR., കാലാഗ്നി കോ. Nal., ചതുരകരയും കോ. Anj. 2. M. pomp, triumph കോ'ത്തോടെഴുന്നള്ളി, — ത്തോട്ടം കൂടി പോക KU. in procession. കോലാഹലേന പോകം ഓതി Bhr. pompously കോ. ചെയ്തു V1. to boast.

denV. കോലാഹലിക്ക to roar, brawl.

കോലാൻ kōlāṉ 1. (കോൽ) The needle-fish, also കോലാമീൻ V2., T. 2. mason, builder, ഊരാളി; കോലയാൻ (3571 in Taḷiparambu Taluk).

കോലി kōli 1. = കോലാൻ 1. 2. നീർക്കോലി (— കപലി V2.) A watersnake (ജലവ്യാളം, തേവിയാൻ), not poisonous.

കോലുക, ലി kōluya (T. to enclose) To have to do with കളി, ലീലകൾ, പാട്ടു, കേളികൾ കോലുമ്പോൾ Bhr. കോലും പ്രവൃത്തികൾ, അടൽ കോലുന്നോർ ഇല്ല നമ്മോടു RC. രാജാവു ചാത്തുന്ന ചേലകൾ കോലും CG. to use. ഭക്തി കോ. to be devout, വിസ്മയം കോലും, കല്പന കോലുന്ന Bhr. ആശ കോലേണ്ട CG. don't nourish the hope. — With Dat. & Acc. ആനകൾക്കു കോലുന്ന വട്ടം തന്നേയോ jud. is this the wise to care for elephants? With 2nd adv. എറിവാൻ കോലുന്ന കാലം RC. to begin to. —

കോൽ kōl 5. (√ കൊലു, കൊല്ലു) 1. Staff, rod, stick വളഞ്ഞ — CC. of shepherds, നെയ്യും — weaver's ship, മാത്രക്കോൽ for beating time. 2. arrow വില്ലും കോലും എടുക്കാകുന്ന ലോഭർ KU. അമ്പു നട്ടാൽ കോൽ എന്ന (huntg.) cry: the game is wounded! ഉടമ്പിൽ വിളയാട്ടം കോൽനികരം RC. 3. measuring rod ആശാരിക്കോല്ക്ക് ഫാ ചിരൽ MR.; measure of 3 അടി = 24 വിരൽ (28 inches), ആനക്കോൽ = 3 കോൽ CS. (also നിടിയ മുഴക്കോൽ). 4. balances താരണക്കോൽ, വെള്ളി —, തുക — . ഒരു പലമായുള്ള കോൽകൊണ്ടു തൂക്കിയാൽ CS. 5. sceptre, Government (ചെങ്കോൽ). ഒരു കോല്ക്കുടകി നടത്തുക KU. to rule with equal sceptre.

Hence: കോലടിക്കളി play with small sticks, തരുണിമാർ കോ'ളിക്കുന്ന നാടശാല KR.

കോലമ്പ്: ഏഴു കോലമ്പും എടുത്തു TP. arrows.

കോലരക്കു sealing-wax.

കോലരത്തം a med.

കോലളവു (3) measure സന്നതിൽ എഴുതിയ കോലളവു MR. (of land).

കോലാട്ടു a goat.

കോലാർവണ്ടി So. Palg. a cart with wheels of 6 kōl circumference; opp. പെട്ടിവണ്ടി.

denV. കോലിക്ക to become thin like a stick V1.

കോലിട്ടുക 1. to begin to beat time, to commence a feast by drumming. 2. to challenge, to begin a fight or dispute.

കോലിറയം So. = കോലായി.

കോലുഴിഞ്ഞ = ഉഴിഞ്ഞ. [masonry.

കോല്ക്കണം CS. cubic measure of one foot for

കോല്ക്കളി = കോലടിക്കളി.

കോല്ക്കാരൻ C. Tu. M. 1. a peon. 2. (fr. 5) dependents in general എൻറ കോ'രെ ഒന്നും തൊടിയും തലനാരും കളയരുതു TR.

കോല്ക്കാരുപ്പു So. = വടിക്കാരുപ്പു (archer, tanner).

കോല്ക്കാരു (5) authority.

കോൽചൂട്ടു an iron spit, കോ'ട്ടിറച്ചി roast meat.

കോല്ത്തള (5) fetters of a condemned criminal B.

കോല്ത്തളം large hall.

കോല്ത്താഴ് a kind of lock.

കോല്പുൽ a grass.

കോൽമുതല V1. a certain lizard.

കോൽവിളക്കു a lamp with a long handle.

കോവ kōva T. M. 1. VN. of കോക്ക. What is strung together = കോത്തമാല, necklace of 16 great or 21 small gold pieces (കോവപ്പൊന്നു); കിങ്ങിണിക്കോവ foot-trinket V1. — also a string of fishes. 2. = ഗോവ Goa — കോവാതല ചെട്ടി Pay. 3. (T. കൊവ്വ) Bryonia grandis with red fruit, required for ശ്രാദ്ധം KM. in So. കോവൽ f. i. കോവത്തണ്ടു ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ, കോവൊടെ പേർ, കോവപ്പഴം, കോവയില a med. — കാട്ടുകോവ given in mania (med.) — കോവയ്ക്കാ GP 70.

കോവക്കിഴങ്ങു Momordica monadelpha.

കോവണം kōvaṇam V1. = കോണം 3. 2. തോരും കോ'വും ചൊല്ലു Pay. = ഗോപുരം.

കോവണി kōvaṇi 1. Ladder (=കോണി 2.) 2. pillow, bolster V2. = തലയണ.

കോവരകഴുത kōvarakaḻuδa (T. കോവേറു—) Mule, as mounted by kings (കോ) MC. (V2. has കോവുറു—).

കോവൽ = കോവ 3. — കോവൽവേർ GP.

കോവിദൻ kōvid'aṅ S. (കഃ, വിദ്) Experienced, wise.

കോവിദാരം kōvid'āram (വിദ് — easily cleft) Bauhinia variegata = മന്താരം f. i. കൊ'മാം കൊടി KR. Bharata's flag.

കോവിൽ kōvil, the older form of കോയിൽ q.v. No. കൂവിൽ. loc. കോവുക്കൽചെന്നു പുക്കു PT. (=വാതുക്കൽ) Palace. 2. T. Palg. temple പിള്ളയാർ കോവിൽ MR. 3. Kshatriya കോവിൽ രാജാക്കന്മാർ ൫ വകയിൽ KU. 5 Kshatriya families besides 8 Sāmantar in Kērala. അന്നാടു വാഴും കോവിൽ മുമ്പാകേ (in title-deeds) in the presence of the king KU.

Hence: കോവില്ക്കണ്ടി N. pr., Coilandy.

കോവില്ക്കാരൻ V1. manager of palace.

കോവിൽപണ്ടാല, — പാടു So. the Kshatriya class.

കോശ = കോജ, കോയ.

കോശം kōšam S. 1. Cask, chest, receptacle, treasure, treasury കോശശാലകൾ KR. 2. scrotum, seed-vessel. 3. dictionary അമരകോശം. 4. കോശം = അഭിഷേകതീർത്ഥം VyM. an ordeal. കോശാതകി S. trade.

കോഷ്ഠം kōšṭham S. 1. Bowels. കോ'ത്തിൽ ശ്ലേഷ്മം കൂടും Nid. 2. granary.

കോഷ്ഠബന്ധം, costiveness—കോഷ്ഠശുദ്ധി evacuation.

കോഷ്ണം kōšṇam S. (ഉഷ്ണ) = മന്ദോഷ്ണം Luke-warm.

കോസടി = കോതടി H. Quilt പട്ടുകോസടികളും Nal 3.

കോസലം kōsalam S., N. pr. The country of Ayōdhya. Bhr., KR.

കോസ് kōs Tdbh., ക്രോശം, Port. Cosse, 2500 paces, Gos 25000 feet. E. a Coss, 2 Indian miles (2000 fathoms).

കോളം kōḷam S. = കോലം I, 3.

കോളമജ്ജ = ലന്തക്കുരു.

കോളി kōḷi T. M. (കോൾ, C. Tu. ഗോളി) 1. "Grasper," an epidendron, parasitical plant കോളിചുററിയ പന്തിയിൽ prov. = never relaxing, till you die under the grasp. 2. S. = കോളം, ഇലന്ത.

കോൾ kōḷ T.M.C.Te. (VN. of കൊൾക) 1. Holding, taking. 2. purchase, bargain, expense തടവുകാരന്റെ കോളിൽനിന്നു മവുലുദ് ഉണ്ടായി (jud.) the chanting at the burial was paid for by the prisoner. മലയക്കു കോൾ കൊടുത്തു fee (for തിറ etc.). നാളും കോളും തീർത്തു KU. the minister settled his accounts. The pay for കൂലിച്ചേകം on particular days (as വെട്ടത്തെക്കോൾ, മഹാമഖക്കോൾ KU.) 3. side, direction അക്കോളിൽ വന്നു; നിന്റെ കോൾ thy side, ways & means.—കൂത്താളിക്കോളിൽ TR. in the district Kūṭṭāḷi. കൂത്താളിയെക്കോളുക്കുള്ള ആളുകൾ, എന്റെ കോൾക്കുള്ള തറകൾ TR. 4. juncture, fitting; seed-time, friendship ബ്രാഹ്മണർ തമ്മിൽ കോളല്ലാതേ വരുംകാലം KU. when they disagree. ഇവിടേ കോളല്ല intolerable; I can't stop. കോളേ = കൊള്ളാം well! കോൾ കത്തുക to contradict. 5. hitting, wound; damage ഉണ്ടയുടെ കോൾ വെടി V2. 6. rough; taking on, of weather (മഴക്കോൾ) or sea = ഓളം; കോളായി, കോൾ എടുക്കുന്നു it is squally, stormy — met. കറവുകോളോടു തറെച്ചു RC. with a storm of rage. കോൾ കൊള്ളിക്കുന്ന നാരദൻ sowing dissension (= കുരള). 7. (loc.) gram = കൊള്ളു.

Hence: കോളരി T. aM. lion, കോളരിത്തൊലി Pay. ചെറു കോ. മുൻ കളിറെനവേ RC. like an elephant before a lion. വീരർ കോ. RC. = വീരസിംഹം.

കോളാമ്പി spitting pot വെള്ളിക്കോ. TR. കോ. കു തൂക്കിയ ഓടു prov. for dishonoured.

കോളാളൻ (2) V1. purchaser.

കോളാൾ 1. purchaser B. 2. (3. 4.) protector, intercessor, bail. No. 3. (6) a sailor, a class of lascars.

കോളുകാരൻ (2) purchaser.

കോളേ well! (4) എന്നെ തല്ലൂലും കോ. Anj. no objection. കോ. കഴിവുണ്ടു Bhr. well,

I can help myself. കോ. വിവാഹം കഴിഞ്ഞി ന്നടങ്ങുക Bhr. let it rest for to-day!

കോളോടം (1. 6) fishing boat.

കോൾകുഴി loc. = കോൾപുഞ്ച.

കോൾക്കുറു & കോക്കുറു q. v. lot (2).

കോൾത്തല (S. ഗ്രാഹം) alligator.

കോൾപടനി (loc.) working the ചക്രം in rice-fields.

കോൾപുഞ്ച cultivating lagoon-fields.

കോൾമയിർ (5) horripilation (= രോമാഞ്ചം). മെയ്യിൽ കോ. കൊൾക Nid. കോ. കൊള്ളും വണ്ണം പ്രേമം ഉൾക്കൊണ്ടു Bhg. കോ. കൊള്ളുന്ന മെയ്യിൽ എങ്ങും, കോ. തിണ്ണം എഴുന്ന മേനിമേൽ CG. കോ. കൊണ്ടു ചെറു വിറെച്ചു Bhr. കോ: കൊണ്ടിതു കണ്ടവർ KR.

കോൾമാസം (കോണ —) unlucky month (5.6).

കോൾമുതൽ & കോൾവില price (2).

കോൾമുതല = കോൾത്തല alligator, പൈതലായുള്ളൊരു കോൾമുതല CG.

കോൾവായി (5) the wounded place.

കോഴ kōḷa T. M. 1. (C. Te. കോറ) T. Violence; fr. കൊടു or കൊഴു. കോഴപ്പൻ ചാലപ്പുറക വേണ്ടാ Pay. let father not frighten me (prh. കോഴ്). 2. M. forced contribution, tribute (C. കള tax). കംസന്നഥ കോഴ നഷ്ടി പോരുന്ന നേരം CC. taxes. — extortion അവനോടു രാജാ 5000 വരാഹൻ കോഴ കൊടുക്കേണം എന്നു മുട്ടിച്ചു, അടിച്ചു കോഴ വാങ്ങി, 60 പണം കോഴ മേടിച്ചു TR. extorted fines, etc. Often ഏഴയും കോഴയും KU. — also bribe (So.) കോഴ കൊടുത്തു V2. Arb. കോഴ പൂണക B. to bribe. 3. T. bashfulness (= ക്രപ) grief. അമ്മ മേനിയിൽ കോഴകൾ കാണായ്കുന്ന CG. shame. കോഴ കളഞ്ഞു പൊരുതു Bhr. കോഴ കൈവിട്ടരിക Sah. doubt. കോഴ പൂണ്ടേറവും കേഴും CG. കേഴിച്ചു കോഴ കൊള്ളുന്ന with Acc. to make ashamed & grieved, = to surpass. 3. prh. = കൊള്ളി in എരിച്ചോതു കോഴ പറിച്ചുന്നാക്കുതു prov.

കോഴി kōḷi T. M. (C. — ളി, Tu. — രി, Te. — ഡി) Fowl, പൂവൻ — cock, പെട — hen; with ക്രുക, കൊക്കുക to cluck. കോഴിയുടെ ഉറക്കുറങ്ങി prov. light slumber.

Kinds: കരിങ്കോഴി with black bones (med.); കാട്ടുകോഴി jungle-fowl, Gallus sonneratii. J. (കാട്ടിലേ കോഴിക്കു ന്യായമില്ലേതുമേ വീട്ടിലേ കോഴിക്കേ ന്യായമുള്ളു CG. crowing at stated hours); കുളക്കോഴി Gracula. J. നാട്ടുകോഴി (& വീട്ടു —) domesticated; പണ്ടാരകോഴി pheasant; മാൻകോഴി (വാൻ — , കല്ലും) turkey.

Hence: കോഴിക്കൂട്ട hen-coop.

കോഴികൊത്തിക്ക to get up a cock-fight.

കോഴിക്കോട്ട (S. കുക്കുടപുരി, ഗോപകുടപുരി, KM.) Calicut, said to be given to the Samorin (ഏറനാട്ട) with the word ഇനി കോഴിക്കുകന്ന ദേശം ഉണ്ട land to the extent, to which a cock is heard KU. — adj. കോഴിക്കോടൻ സോമൻ Onap. etc.

കോഴിപ്പോർ, കോഴിയങ്കം MC. cock-fight.

കോഴിവിള see കോയ്മ — quickly growing hill-rice.

കൌ **kau** = കഴു.

കൌക്ക **kaukka** A large shell-fish.

കൌക്കുടികൻ **kaukkuḍiyaṉ** S. (കുക്കുട) Hypocrite.

കൌങ്ങു = കുങ്കു. (കൌങ്ങിൻ മോർ a med.)

കൌടില്യം **kauḍilyam** S. (കുടില) Crookedness, roguery കൊടിയ കൌ. അറിഞ്ഞു KR. അഹി ണകൌടില്യവാനായ്വമഞ്ഞു VetC. he has become a thorough rogue.

കൌഡി **kauḍi** = കവിടി, Cowry.

കൌണപൻ **kauṇabaṉ** S. (കുണപ) Corpse-eater, a Rākṣasa AR.

കൌണി V1. = കവണി.

കൌതുകം **kauḍuyam** S. (കുതുക) Eagerness. മേയാനിയിൽ എൻ കൌ. പോയീല Bhr. my love for — ചൊല്ലി ഉള്ളത്തിൽ കൌ. പൊങ്ങിച്ചു CG. joy, curiosity. ഭൂമിയിൽ കാണാത്ത കൌ. ജാതമായി Nal. unprecedented case, wonder.

കൌതുകഫലം S. the same.

കൌന്തികൻ **kaundiyaṉ** S. A spearman, കന്തക്കാരൻ.

കൌപീനം **kaubīnam** S. (ക്രുപം) 1. Privities. 2. cloth over the privities KU. കോവണം. met. കൌ'മായ്കുന്ന വാല്മപ്പോൾ CG. a frighten-

ed, ashamed elephant to pull in the tail thus; കൌപീനമാക = മുടക്കുക. [ഫ്ലാംശാ.

കൌമ kauma Syr. (qaumat, stature) = സാ

കൌമാരം kaumāram S. (കുമാര) Youth, virginity സംഗമേ പുനരപി കൌ. ഭവിക്കേണം Bhr.

കൌമുദി kaumudī S. (കുമുദ) Moonshine, full-moon കലകൾ തികയ്യു കാന്തി കിളന്തകൌമുതി RC.

കൌമോദകി kaumōdakyi S. (കുമോദക) Vishnu's club കൌ. എടുത്തു Sk. [ants. Bhr.

കൌരവർ kauravar S. (കുരു) Curu's descend-

കൌലടേയൻ kauladēyaṅ S. (കുലട) A bastard. Bhg.

കൌലീനം kaulīnam S. (കുല) Rumour.

കൌലൂതൻ S., N. pr. King of the Culūtas, കൌലൂതരാജനാം ചിത്രവമ്മാവു Mud.

കൌൽ = കവുൽ Engagement. ഉകൌൽ എഴുതി അയച്ചു, അവക്കു കൌൽകാർ നിശ്ചയിച്ചു കൊടുത്തു TR. (see കൌൾ).

കൌശലം kauśalam S. (കുശല) 1. Welfare കൌശലപ്രശ്നം ചെയ്തു KR. 2. cleverness, art, പണികൌശലങ്ങൾ ornamented works, clever contrivances. ബുദ്ധികൌശലം കൊണ്ടു സാധിക്കാം സമസ്തവും Nal. with cunning.

കൌശലക്കാരൻ 1. a clever & expert workman. കമ്പഞ്ഞിയവർക്കുപ്രവൃത്തിക്കുന്ന കൌശലക്കാരന്മാർ TR. artists & artisans. 2. inventor, contriver; schemer.

കൌശല്യം S. = കൌശലം f. i. തേരാളികളുടെയുദ്ധകൌ. AR.

കൌശികൻ Kauśiyaṅ S. 1. Kuśika's son Viśvāmitra. 2. owl PT. [mother KR.

കൌസല്യ Kausalya S. (കോസല) Rāma's

കൌസ്തുഭം kaustubham S. A famous jewel Bhg., CC. കൌസ്തുഭരത്നം.

കൌൾ = കൌൽ q. v.; mod. chiefly: A written assent of Government തരിശു നിലം കൃഷി ചെയ്യേണ്ടതിന്നു കൌൾ വന്ന rev. കൌൾ കൊടുത്ത നിലം, പാമ്പിന്നു കിട്ടിയ കൌൾ MR.

കൌളികൻ kauliyaṅ S. (കുല) = ശാക്തേയൻ.

ക്രകചം krayajam S. (Onomatop.) A saw.

ക്രതു kraδu S. (കർ = കീർത്ത) Sacrifice (Ved. insight) Bhg.

ക്രന്ദനം krand'anam S. Cry, lament.

ക്രമം kramam S. 1. Step, progress, കാലക്രമേണ etc. 2. order, regularity; succession. ക്രമമായ അഹിൽ MR. regular appeal. ക്രമവിരോധമായി unauthorized. ക്രമമായി വ്യവഹരിക്ക VyM. point after point (opp. ഒന്നിച്ചു വ്യ. bungling). ക്രമപ്രകാരം നടക്കാത്ത jud. immoral.

Hence: ക്രമക്കേട് disorder.

ക്രമണം stepping.

ക്രമപ്പെടുക to be regulated.

ക്രമശഃ successively.

ക്രമാൽ (Abl.), ക്രമേണ (Instr.) by degrees, in order. ക്രമേ ക്രമേ (loc.) gradually.

ക്രമുകം kramuyam S. കമുക, കുങ്ക്. The Areca-palm.

ക്രമേളകം kramēḷayam S. Camel (prh. Greek).

ക്രയം krayam S. (ക്രീ) 1. Purchase. 2. price, ക്രയക്രീതം bought with a price.

ക്രയവിക്രയം 1. buying & selling. 2. trade സാമാനങ്ങൾ ക്രയവിക്രയം ചെയ്തു ചെയ്യിട്ടില്ല MR. did not trade with them.

ക്രയ്യം purchasable. = ക്രേയം q. v.

ക്രവ്യം kravyam S. Raw flesh, (G. kreas.) ക്രവ്യാത്ത് flesheater, a Rāxasa, also ക്രവ്യാലപശം AR.

ക്രാതി, ക്രാന്തി Port. grade, Trellis work.

ക്രിമി krimi, see കൃമി Worm.

ക്രിയ kriya S. (കർ) 1. Act, action. 2. religious act, ceremony ഒരു ക്രിയ കഴിപ്പാനുണ്ടു; also of Mapl. മരിച്ചാൽ കഴിക്കേണ്ട ക്രിയകൾ TR. കേരളത്തിൽ ബ്രാഹ്മണൻ കൂടാതെ ശൂദ്രനു ഒരു ക്രിയ ഇല്ല ശൂദ്രനെ കൂടാതെ ബ്രാ'ന്നു ഒരു ക്രിയയില്ല Anach.

ക്രിയാപദം, ക്രിയാശബ്ദം the verb (gram.)

ക്രിയാവിശേഷണം adverb (gram.)

ക്രിസ്ത്വൻ, ക്രിസ്ത്യാൻ A Christian.

ക്രീഡ krīḍa S. Sport, play.

ക്രീഡനം, ക്രീഡിക്ക to play. അവളോടു കൂടി ക്രീ'ച്ചു Bhr. കാമ ക്രീ'ച്ചുണ്ടാക്കിയ സന്തതി VyM.

ക്രീതം krīdam S. Bought (part. of ക്രീ, see ക്രയം).

ക്രുദ്ധൻ kruddhaṅ S. Angry.

denV. ക്രുദ്ധിക്ക & ക്രോധിക്ക as ക്രുദ്ധിച്ചു ചൊല്ലിനാൾ Bhg. അവനോടു ക്രുദ്ധിയാതു ChVr.

ക്രൂരം krūram S. 1. (=ക്രവ്യം) Raw as a wound. 2. cruel, terrible, harsh = കടു, കൊടു.

ക്രൂരത cruelty. [chaser.

ക്രേയം krēyam S. = ക്രയ്യം q. v. — ക്രേതാ Pur-

ക്രോഡം krōḍam S. 1. Chest, bosom. ഉജാന്തരം. 2. a hog.

ക്രോധം krōdham S. (ക്രുധ്) Anger. ക്രോധാഗാരം പ്രവിശ്യ Ar. = കോപാലയം.

ക്രോധൻ, ക്രോധി passionate (see ക്രുദ്ധൻ).

ക്രോധീകരിക്ക ChVr. to rage.

ക്രോശം krośam (ക്രുശ് to cry = ക്രൂവിട്ടു) A Cos or Nāliya (V1. a quarter of a league), ക്രോശയുഗം = അരക്കാതം.

ക്രോശിക്ക to cry, call.

ക്രോഷ്ടാ (crier) jackal.

ക്രൌഞ്ചം krauñjam S. A kind of snipe; N. pr. a mountain in Himālaya. Bhg. — a kind of battle array ക്രൌ'മാം വ്യൂഹം ചമെച്ചു Bhr.

ക്രൌര്യം krauryam S. = ക്രൂരത- ക്രൌര്യവും ഉപേക്ഷിക്ക SiPu.

ക്ലാബിതം klabidam S. in മാത്താണ്ഡ ക്ലാബിതവനാളി CC. (said to be = ക്ലൂപം; rather prh. ക്ലിശിതം?) [ളിൽ ക്ലമശ്രമം VCh.

ക്ലമം klamam S. = ശ്രമം Fatigue, വാഹനങ്ങ part. ക്ലാന്തൻ tired f.i. ശ്രമക്ലാന്തൻ Bhg.

ക്ലിന്നം klinnam S. (part. of ക്ലിദ്) Wet.

ക്ലിശിതം kliśidam S. & ക്ലിഷ്ടം. (part. of ക്ലിശ്) Plagued. ക്ലിഷ്ടമാനസന്മാർ Bhr.

ക്ലിഷ്ടി = ക്ലേശം f.i. ക്ലിഷ്ടിയില്ലവക്കിതിൽ KR. it gives them no trouble.

ക്ലീബം klībam S. Neuter. [abuse.

ക്ലീബൻ a eunuch. ക്ലീബനാം നിന്നുടെ Bhg.

ക്ലേദം klēdam S. (ക്ലിദ്) Moisture.

ക്ലേശം klēśam S. (ക്ലിശ്) 1. Pain, esp. disease എന്നാൽ എല്ലാ കിളെചവും പൊറുക്കും a med. (of a wound). — ക്ലേശക്കാരൻ sick, esp. of small-pox. — ക്ലേശപ്പള്ളി V1. hospital. 2. distress, trouble പരക്ലേശവിവേകമുള്ള CC. he feels for others. — പഞ്ച ക്ലേശങ്ങൾ: അവിദ്യ, അസ്മിത, രാഗം, ദ്വേഷം, അഭിനിവേശം (Sānkhy.)

denV. ക്ലേശിക്ക to suffer, to be troubled ഏതും ക്ലേശിക്കേണ്ടാ KU. don't despair.

part. വളരെ ക്ലേശിതനായി രാജാവു KU. ക്ലേശിതരായ നാം CG. [പ്പിച്ചു Bhg 5.

CV. ക്ലേശിപ്പിക്ക to afflict കാലത്തന്മാർ ക്ലേശി

കച kva S. (ക) Where? — കച ചിൽ somewhere, ന കചചിൽ in no case. — കചാപി anywhere. കചാപി കണ്ടില്ല Nal. [etc.

കണം kvaṇam S. The sound of a bell, വീണ

കഥനം kvathanam S. Boiling.

കചാഥം = കഷായം med. decoction.

ക്ഷണം kšaṇam S. (fr. ഒരംക്ഷണം) 1. Moment. കാക്ഷണം കളയാതെ VCh. ക്ഷണാൽ (abl.) at once, immediately. — also = 4 minutes (10 വിനാഴിക), ക്ഷൽക്ഷണകാലം നാഴിക Gan. 2. opportunity, feast, so. സംഘക്ഷണം—Tdbh. കണം 2. [mind.

ക്ഷണികം momentary. ക്ഷണികബുദ്ധി a fickle

denV. ക്ഷണിക്ക (2) 1. to invite to a feast, dinner. മുന്നമേ നീ വന്ന ക്ഷണിക്കാഞ്ഞത് അന്യായം Nal. ഭൂമിസുരന്മാരെ ക്ഷണിച്ചു SiPu. ക്ഷണിച്ചേച്ചു പോന്നു PT. I have just invited. 2. to beckon with the eye. —

ക്ഷണിതം So. invitation.

ക്ഷതം kšadam S. (ക്ഷൻ) 1. partic. Hurt. 2. N. a wound. ഖഡ്ഗക്ഷ. etc. യോനിതൻ ക്ഷ. പോയി Bhr. virginity restored. ക്ഷതക്ഷാരം പോലെ പറയുന്നെന്തിനു KR. like acid poured into a wound.

ക്ഷതാനിതൻ wounded.

ക്ഷതി a hurt, damage V1.

ക്ഷത്താ kšattā S. (ക്ഷദ് to cut) Cutter of meat; charioteer. Bhr. ക്ഷത്താവുതൻവീട്ടിൽ അത്താഴം ഉണ്ടു ChVr.

ക്ഷത്രം kšatram S. (√ക്ഷി to inhabit, rule) 1. Government. 2. the governing class ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ഏതുമേ ഭേദമില്ല Bhr. the spiritual & secular power, Brahmans & Kshatriyas. ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ കീഴിൽ വൈശ്യൻ KR. ക്ഷത്രിയൻ ruler; the 2nd caste. കേരളത്തിൽ

അഞ്ചു വഴി ക്ഷത്രിയർ KU. (see കോവിൽ 3.). മൂടിക്ഷത്രിയർ, മൗഷികക്ഷത്രിയർ two classes of Kshatriyas (Brhm.)

ക്ഷത്ര്യകുലാന്തകൻ Bhr 7. Parašurāma, the destroyer of the Kshatriyas.

ക്ഷന്തവ്യം kšandavyam S. (ക്ഷമ്) What is to be borne or pardoned.

ക്ഷപണൻ kšabaṇaṅ S. (ക്ഷപ് to abstain) Buddhistic monk or beggar, പെരിക കോപിക്കും ക്ഷപണജാതികൾ വരും ഇനിയും Mud. ബ്രാഹ്മണരും ക്ഷപണന്മാരും Mud. Brahmans and Buddhists.

ക്ഷപണകൻ a naked Buddhistic beggar, ഇത്ഥം ക്ഷ. ചൊന്നതു Mud. [The moon.

ക്ഷപാകരൻ kšabāyaraṅ S. (ക്ഷപാ night)

ക്ഷമ kšama S. 1. Forbearance, patience, forgiveness നല്ലതു ക്ഷമയല്ലോ നല്ലവർക്ക, കോപകാമാദികളെ ക്ഷമയാ ജയിപ്പവൻ താപസശ്രേഷ്ഠൻ Bhr. 2. the earth, G. chamai; ക്ഷമാതലേ Nal. on the ground.

ക്ഷമം 1. onduring (as ക്ലേശക്ഷമൻ Bhg.) 2. fit, capable. — ക്ഷമത ability. [indulging.

ക്ഷമാപരൻ Bhr. ക്ഷമാവാൻ, ക്ഷമി patient,

denV. ക്ഷമിക്ക 1. to endure. 2. to bear with, to pardon (= പൊറുക്ക). With Acc. സ്വപരാധം ക്ഷമിച്ചു Bhg 4. നമുക്കൊക്കയും ക്ഷമിപ്പതു ഭൂഷണം Bhr. With Dat. അതിനു നീ ക്ഷമിക്ക വേണം KR. ഭവതിയെ രാക്ഷസൻ ക്ഷമിക്കുമോ KR. can Rāvaṇa have abstained from thee?

ക്ഷമിക്കരുതായ്ക Vi. impatience.

CV. അവനെ കണ്ടു ക്ഷമിപ്പിക്ക KR. to ask pardon, to propitiate.

ക്ഷയം kšayam S. (ക്ഷി) 1. Decay, കുലക്ഷയം etc. waste; loss (= കേട് f.i. ബുദ്ധിക്ഷയം, ശ്രുതിക്ഷ. etc.) 2. consumption, phthisis. പതിനാറു ജാതി രാജക്ഷയം a med.; often ക്ഷയകാസം, ക്ഷയരോഗം. 3. (po.) dwelling house.

Hence: ക്ഷയപ്പെടുക to be weakened Vi.

denV. ക്ഷയിക്ക to decay, wane, to be consumed. തറവാട്ടു മുതൽ ക്ഷയിച്ചിരിക്കുന്നു MR. dilapidated. ക്ഷയിച്ചു പോയാൽ ആ വസ്തു ഇങ്ങ് അടക്കം ചെയ്യാറാകുന്നു TR. when the family dies out. ക്ഷയിച്ചു പോയി, also: died.

CV. ക്ഷയിപ്പിക്ക to consume, destroy, വിഷത്തെ ക്ഷയിപ്പിപ്പാൻ മാനുഷമൃത്യം ഉത്തമം GP. രക്ഷോഗണത്തെ ക്ഷ. RS.

ക്ഷരണം kšaraṇam S. A flux.

ക്ഷരം perishing (opp. അക്ഷരം).

ക്ഷവം kšavam S. Sneezing. — ക്ഷവഥു catarrh.

ക്ഷാത്രം kšātram S. (ക്ഷത്രം) Belonging to the ruling class, ക്ഷാത്രവൃത്തി ശ്രുതനു VCh.

ക്ഷാന്തി kšāndi S. = ക്ഷമ Forbearance, ക്ഷാന്തിയും നല്ല സന്തോഷഭാവവും VCh.

ക്ഷാമം kšāmam S. (ക്ഷാ to singe) 1. Drought. 2. slender. 3. ക്ഷാമകാലം famine.

ക്ഷാരം kšāram S. (ക്ഷാ) 1. Corrosive, nitre, potash (Tdbh. കാരം & ചാരം). 2. salt. അട്ട യെകൊല്ലുവാൻ പോലും ക്ഷാ. ഇല്ല prov. so poor as to have not a grain of salt.

ക്ഷാരമൃത്തിക saline soil.

ക്ഷാളനം kšāḷanam S. (caus. of ക്ഷർ) Washing. ക്ഷാളനജലം Vi. washing water. കണ്ണുനീർകൊണ്ടു മുഖക്ഷാ. ചെയ്തു SiPu. bathed in tears.

denV. ക്ഷാളിക്ക to wash, പാളത്തെ ക്ഷാ. യും Nal 3. — ബ്രഹ്മാവിൻ കരങ്ങളാൽ ക്ഷാളിതം AR. (part.)

ക്ഷിതി kšiti S. 1. (√ ക്ഷി to inhabit) Dwelling, earth. 2. (√ ക്ഷി to decay) = ക്ഷയം.

ക്ഷിതികൻ = അസ്ഥികറച്ചി KU.

ക്ഷിതിധരൻ mountain. Bhg.

ക്ഷിതിപാലൻ, ക്ഷിതീശൻ etc. king.

ക്ഷിപ്തം kšiptam S. (part. of ക്ഷിപ്) Thrown. ക്ഷിപ്താധികാരികൾ Mud. dismissed officers.

ക്ഷിപ്രം 1. filliping; name of a Marmam between the thumb & forefinger ക്ഷി. എന്നതൊരു മർമ്മം MM. 2. quickly ക്ഷിപ്രം മറഞ്ഞു Bhg.

ക്ഷീണം kšīṇam S. (part. of ക്ഷി) 1. Wasted, exhausted; weak, thin ക്ഷീണഭാവം AR. dejected. ക്ഷീണഭാവേന നിന്നു PatR. tired. ക്ഷീണശരീരൻ emaciated. ശരീരം ക്ഷീണമായിട്ടുള്ളവനോ jud. lean (opp. പുഷ്ടം). ക്ഷീണഭാഗ്യയാം ഞാൻ Nal. luckless. — ക്ഷീണരാശൻ sub-

dued, chaste. 2. exhaustion, decay, leanness പനികൊണ്ടു ശരീരത്തിന്നു ക്ഷീ. ഉണ്ടു MR. ക്ഷീണങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വന്നതു CG. disappointments. ക്ഷീണത id. ക്ഷീ. തീർക്ക Bhr. to rest oneself. ആ യിചാരത്തിന്നു പറയുന്ന ക്ഷീ. യുടെ നിവൃത്തിക്കായി MR. to remedy the weakness of the plea.

denV. ക്ഷീണിക്ക to be exhausted, lean, depressed ബലം വളരേ ക്ഷീണിച്ചുപോയി.

CV. ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു കൃഷ്ണൻ ക്ഷീണിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന CrArj.

ക്ഷീരം kšīram S. (ക്ഷർ) Milk.

ക്ഷീരസാഗരം, ക്ഷീരാബ്ധി Bhg. = പാലാഴി. ക്ഷീരോദകം union, as of milk & water.

ക്ഷുണ്ണം kšuṇṇam S. (part. of ക്ഷുദ്) Pounded.

ക്ഷുതം kšudam S. (part. of ക്ഷു = ക്ഷവ) Sneezing.

ക്ഷുദ്രം kšudram S. (ക്ഷുദ് to pound) 1. Minute, ക്ഷുദ്രദ്രവ്യം VyM. small; mean പേടിപ്പതിന്നു ക്ഷുദ്രമാരല്ല Bhr. not so poor as to fear. 2. M. trickery, sorcery. നമ്മുടെമേൽ ക്ഷു. ആക്കി, ചില ക്ഷു. ഉണ്ടാക്കി TR. played me some tricks, calumniated me. ക്ഷു. ചെയ്തു to bewitch. ക്ഷു. ചെച്ചു കൊല്ലുക VyM.

ക്ഷുദ്രകാരൻ sorcerer.

ക്ഷുദ്രദോഷം enchantment, അപക്ഷു. ചെയ്താൻ (mantr.) [same (= മടി).

ക്ഷുദ്രപ്രയോഗം, ക്ഷുദ്രവിദ്യ, ക്ഷുദ്രബാധ the ക്ഷുദ്രശത്രു mean, cruel enemy (= മഹാശത്രു).

ക്ഷുധ kšudha & **ക്ഷുത്തു kšuttu** S. Hunger ക്ഷുധയെ ശമിപ്പിപ്പാൻ KeiN 2. ക്ഷുത്തുള്ളാടികൾ, ക്ഷുൽപിപാസകൾ, ക്ഷുത്തുഡാടി po. hunger & thirst. ക്ഷുൽപീഡാടികളെ തീർപ്പാനായി KU. [ry.

ക്ഷുധാനിതൻ, ക്ഷുധാർത്തൻ, ക്ഷുധിതൻ hungക്ഷുന്നിവൃത്തി appeasing of hunger.

ക്ഷുരം kšuram S. (G. xyron) Razor, see ചിരെക്ക.

ക്ഷുരകൻ PT. (f. — കി) & ക്ഷൌരികൻ barber — സ്ത്രീകൾക്കു ക്ഷുരകസ്ത്രീകൾ ക്ഷൌരകല്യാണം ചെയ്യേണം Anach. [fling.

ക്ഷുല്ലകം kšullakam S. (ക്ഷുദ്രം) Minute, trി-

ക്ഷേത്രം kšētram S. (ക്ഷിതി) 1. Ground, field. Kēraḷa is the ക്ഷേ. of Gods & Brahmans KU. — place in general ശത്രുഗൃഹത്തിന്റെ ക്ഷേത്രത്തിൽ സ്ഥിതി TrP. (astr. = രാശി). 2. holy ground, temple, of 2 kinds ഊഷരക്ഷേ. & ബീജക്ഷേ. the one for penance, the other for worship. VilvP. ക്ഷേ. ഇല്ലാതുള്ള ദേശേ വസിക്കൊല്ല SiPu. 3. substratum, matter; in law the wife is the ക്ഷേ. of the husband. VyM. In phil. body ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞവേലി Bhr. knowing both matter & spirit. 4. (math.) plain figure, square, oblong സമതലമായിരിപ്പോന്ന ക്ഷേ. Gan. ക്ഷേ'ത്തിന്റെ നീളവും ഇടവും തങ്ങളിൽ ഗുണിച്ചു Gan. [soul.

Hence: ക്ഷേത്രജ്ഞൻ, ക്ഷേത്രവിത്ത് Bhg. the

ക്ഷേത്രതന്ത്രം (2) eccleslastical administration of a temple (ക്ഷേത്രകായ്മ & ക്ഷേത്രരക്ഷ = secular oversight) KM.

ക്ഷേത്രപാലൻ guard of field or temple; Bhairava, a Paradēvata, Siva's son born with shield & sword to defend fanes against demons KM. സപ്തപ്രപരദേവതയായ ക്ഷേ. KU. ക്ഷേ'ത്ര പാത്രത്തോടേ prov.

ക്ഷേത്രസംബന്ധി having rights in a temple.

ക്ഷേപം kšēbam, ക്ഷേപണം S. (ക്ഷിപ്) Throwing, giving up; spending as കാലക്ഷേ.

ക്ഷേപാർത്ഥം V1. rebuke.

ക്ഷേപണി oar, ക്ഷേപണീയുതം ക്രൂലദേശം AR.

denV. ക്ഷേപിക്ക to throw. ക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ല Bhr. to scold.

ക്ഷേമം kšēmam S. (ക്ഷി) 1 Dwelling comfortably; security, comfort. 2. M. health (Tdbh. കേമം), നാം ക്ഷേമത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു TR.

ക്ഷേമാർക്കൾ news about one's welfare, തങ്ങളുടെ ക്ഷേ'ൎക്ക് എഴുതി അയക്ക TR. — so also നിങ്ങളുടെ ക്ഷേമസന്തോഷാവർത്തമാനം, ക്ഷേമസന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതുക TR. (complimentary style).

ക്ഷേമഹീനം inauspicious (opp. ക്ഷേമകരം). ക്ഷേ'മുള്ള നിമിത്തങ്ങൾ Brhmd. 2.

ക്ഷേമി a happy man.

denV. ക്ഷേമിക്ക V1. to be in lasting, strong condition (കേമിക്ക).

ക്ഷോണി **kšōṇi** S. (G. chthōn) Earth.

ക്ഷോദം **kšōdam** S. (ക്ഷുദ്) Powder. — ക്ഷോദിതം pulverized (part.)

ക്ഷോഭം **kšōbham** S. (ക്ഷുഭ്) Agitation, excitement. വാതപിത്തകഫക്ഷോ. Nid. = കോപം 2. കലിക്ഷോഭാൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല, ഉൽസ്നാമ്പിൽ കലിമലക്ഷോഭവും ശമിക്കും Nal. ചോരന്മാരാൽ പ്രജകൾക്ക് ക്ഷോഭം വന്നു VyM. trouble.

ചിത്തക്ഷോഭം as of an ascetic disturbed in meditation. Bhg.

denV. ക്ഷോഭിക്ക v. n. to be agitated, as the sea അബ്ധിക്ഷോഭിച്ചു AR 6. ക്ഷോഭിച്ചു ലോകം എല്ലാം VilvP. shook; ഭോഗം ചെയ്തു ക്ഷോഭിച്ചു KR. — ക്ഷോഭിതം part. & ക്ഷുഭിതം.

ക്ഷോമം **kšōmam** & ക്ഷൗമം S. Wove silk; linen. [honey GP.

ക്ഷൗദ്രം **kšaudram** S. (ക്ഷുദ്ര) Honey; a dark

ക്ഷൗരം **kšauram** S. (ക്ഷുരം) Shaving. ക്ഷൗരകല്യാണം Anach. monthly shaving of Kēraḷa women. ബ്രാഹ്മണന്ന അല്പക്ഷൗരം shaving of face & chest (opp. സർവ്വാംഗക്ഷൗരം).

ക്ഷൗരികൻ & — രികൻ barber = ക്ഷുരകൻ.

ക്ഷൗരികത്തി (razor.) സഞ്ചി PT. (also ക്ഷൗരകൻ കത്തി) a barber's wallet or pouch.

ക്ഷുണ്ണം **kšṇuṇam** S. (part.) Whetted.

ക്ഷ്മാ **kšmā** S. = ക്ഷമാ Earth. ക്ഷ്മാപതി, നൈ ക്ഷധക്ഷ്മാപാലൻ Nal. king.

ക്ഷ്വേളം **kšvēḷam** S. (ക്ഷ്വിഡ് = സ്വിദ്) Venom ക്ഷ്വേ. നിറഞ്ഞൊരു വ്യാളം CG. poison. ക്ഷ്വേ. കൊടുത്തു = കൈവിഷം — ക്ഷ്വേളാഗ്നി Bhr. 2. (fr. foll.) ക്ഷ്വേളനാദം ചെയ്തു Sk. roared.

ക്ഷ്വേളിതം **kšvēḷitam** S. (part. of ക്ഷ്വിഡ് inarticulate sounds) 1. Buzz, roar. 2. play (= കേലി). ക്ഷ്വേ. ആർന്ന ബാലികമാർ കേളികൾ ആചരിച്ചാർ CG. (girls bathing).

ഖ KHA

(in S., Ar. & H. words)

ഖം **kham** S. (opening √ ഖൻ) 1. Hole, pore, organ. ഖമുകൾ (med.) 2. sky, air.

ഖഗം, ഖചരം flying; bird.

ഖചിതം **khaǰitam** S. (ഖച് to protrude?) Inlaid, മണിഖചിതമായ മോതിരം mud.

ഖജാക **khajāya** S. (ഖജ് to stir) Ladle.

ഖജാന Ar. **khazāna** 1. Treasury, ഖ'നെക്ക, ഖ'നയിൽ പുക്കു, ഖ'ക്കു ബോധിപ്പിച്ചു TR., Ti. തൂക്കിടിച്ച'ക്കു തിരിച്ചു കൊടുത്തു rev. ഹജൂർ ഖജാനാവിൽ TrP. 2. treasure അസാരം ഖ. കിട്ടി TR. ഒർഖജാൻ (loc.) one lackh.

ഖഞ്ജം **khañǰam** S. Limping, lame.

ഖഞ്ജനം = വാലാട്ടി wagtail.

ഖട്ടി **khaṭṭi** S. (കട്ടിൽ) Bier.

ഖടപ couch. (കട്ട) doctor's chair V1.

ഖടപാംശം club like a cot's foot. — ഖടപാംശൻ എന്ന ധരണീശൻ HNK.

ഖഡ്ഗം **khaḍgam** S. & കൾഗ്ഗം Sword, ഖ'വും വാങ്ങി അങ്ങോങ്ങി നിന്നു CG. ഖ. അരത്തന്നിൽ ചേർത്തു AR.

ഖഡ്ഗപാതം കഴിക്ക Bhr. to strike.

ഖഡ്ഗി rhinoceros, വാൾപുലി.

ഖണ്ഡം **khaṇḍam** S. (കണ്ട) 1. Piece ചാട്ടക്കാരാ ഖ'മായിപ്പിന്നേ CC.; part, section of a book, Tdbh. കണ്ടം. 2. division of land; continent ഖ'ങ്ങൾനാലുഞ്ഞാറും രക്ഷിച്ചു Brhmd. countries. ഖ'ങ്ങൾഒമ്പതിലും ഉത്തമംഭാരതമാം Brhmd. the province of Kēraḷa (3: ഉത്തര —, മദ്ധ്യമ —, ദക്ഷിണ —; 4: Tuḷu, Kūpa; Kēraḷa, Mūshika. KM., KU.); shire ഓരോ നാട്ടു ക്രമേ ഖ. ആക്കി KU. (each of ഐങ്കാതം നാട്ടു).

ഖണ്ഡനം dividing.

ഖണ്ഡശർക്കര sugarcandy, കല്ലുണ്ടി.

denV. ഖണ്ഡിക്ക 1. to cut up, divide ശത്രുനാടു ചക്രം എറിഞ്ഞു ഖ'ച്ചു UR. 2. to decide, settle ഖണ്ഡിച്ചുരെക്കാതെ Nal. without stating distinctly. ഖണ്ഡിച്ചു പറക to speak decisively, distinctly, severely. 3. to thwart, refute. ഖണ്ഡിച്ചു പറഞ്ഞു ക്രൂടാസ്ഥയാൽ PT. could not refuse. — [etc.

VN. ഖണ്ഡിപ്പുള്ള വാക്കു V1. concise language,

ഖണ്ഡിതം (part.) 1. broken. 2. = ഖണ്ഡിപ്പു decision, strictness, accuracy. ഒന്നും ഖ'മായി പറയാതെ MR. giving no decided answer. CV. ഖണ്ഡിപ്പിക്ക to get divided, etc.

ഖത്തു Ar. khat = കത്തു Letter.

ഖദിരം khadiram S. Mimosa Catechu, കരിങ്ങാലി f.i. ഖ'ത്താൽ ന്യൂപം KR.

ഖദ്യോതം khadyōdam S. (ഖം) Firefly ഖദ്യോതസഞ്ചയം PT.; the sun. — ഖദ്യോതാനലയം AR. = സൂര്യവംശം.

ഖനനം khananam S. Digging.

ഖനകൻ digger, miner; ഖനകോത്തമൻ Bhr. tunnel-maker = പുഴിത്തച്ചൻ.

ഖനി mine, രത്നോല്പത്തിസ്ഥാനം.

ഖനിത്രം spade, hoe.

ഖപുരം khaburam S. Betelnut-tree, കമുക.

ഖരം kharam S. 1. Hard, sharp, rough കട്ടി, കറു.

ഖരൻ merciless. 2. ass (കഴുത). ഗ്രാമങ്ങളിൽ നിന്നു ഖരങ്ങൾ ജനിക്കുന്നു AR. a bad omen.

ഖരകിരണൻ sharp-rayed, the sun. Mud.

ഖരഡിംഭൻ PT. fool of an ass. [Mars.

ഖരദിനം (astr.) a hot day, as those of Sun & ഖരദ്ധ്വനി, ഖരവാക്കു asses braying.

ഖമ്മു khammu = ഖം q.v. കമ്മും ഊഴിയും മറഞ്ഞിതു RC. Sky.

ഖർച്ചു Ar. = കർച്ചു Expense.

ഖർജ്ജു kharju S. Itch, ചൊറി.

ഖർജ്ജൂരം Phoenix sylvestris.

ഖർവ്വം kharvam S. 1. Short. — ഖർവ്വൻ a dwarf. 2. 10000 millions (or = 100000 മഹാപദ്മം KR.) 100000 ഖ. = മഹാഖർവ്വം KR.

ഖറാവ് Ar. kharāb Ruined. ഖ. ആക്ക to spoil.

ഖലതി khalaṭi S. (L. calvus) Bald head Vi.

ഖലൻ khalaṅ S. Knavish = കള്ളൻ.

ഖലമൂർത്തി an inveterate rogue.

ഖലം = കളം threshing floor.

ഖലീനം khalīnam S. (G. chalinos) Bit of a bridle, കടിഞ്ഞാൺ.

ഖലു khalu S. Indeed = പോൽ, ആകട്ടേ. എന്നാൽ അസാദ്ധ്യം ഖലു CC. I, at least, cannot.

ഖലൂരിക khalūriya S. see മുരടി.

ഖൽഗം khalgam S. = ഖഡ്ഗം, as ഖൽഗപാണികൾ VCh. [a sword (& = കല്പി).

ഖൽഗിയായ ക്ലാവധം ചെയ്തീടുന്നാഥ UR. with

ഖാണ്ഡവം khāṇḍavam S. 1. Sweetmeat. 2. N. pr. a forest ഖാ. പാണ്ഡവനായി കൊടുത്തു CG. ഖാണ്ഡവദാഹം Bhr. its conflagration.

ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥം = ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥം Bhr.

ഖാതം khāḍam S. (part.) 1. Dug; a hole. — ഭേ ഖാതം a natural cave. 2. a pond.

ഖാദനം khāḍanam S. 1. Chewing; eating = ഖാദിക്ക. 2. food. ഖാദ്യങ്ങൾ victuals. പേയവും ഖാദ്യവും SiPu. eatables.

ഖാന H. khāna Place, abode.

ഖാരി khāri S. A large measure of rice, the same as കണ്ടി for timber (= 8 Drōnas) 1 കോൽ നീളം, 1 കോൽ ഇടവും, 1 കോൽ കുണ്ടുമുള്ള തീർത്ഥപാത്രം, holding 256 Iḍaṅgāḻi CS.

ഖാലി Ar. khāli Empty, vacant, as office.

ഖിന്നം khinnam S. (part. of ഖിദ്) Oppressed, cast down. കൈകൾ ആ മേനിയിൽ എല്ലാമ്പോൾ ഖിന്നങ്ങളായി CG. wearied from beating in vain.

ഖിന്നൻ distressed. ഖിന്നമാനസം ഭേദി Nal. ഖിന്നത, ഖിന്നത്വം CC. dejection (= ഖേദം).

ഖിലം khilam S. Unploughed land, = വാളാത്ത ദേശം.

ഖുരം khuram S. Hoof, കുളമ്പു f.i. പാരം അലറിച്ചുരമാന്തി ഖുരക്ഷേപണം ചെയ്തു DM. kicked.

ഖുരളി khuraḷi S. (& ഖലൂരിക) = കളരി Fencing place പുരളിജനപദഖുരളീളവികളിച്ചതുമിം ശിവൻ KR.

ഖേചരം khējaram S. (= ഖചരം) Planet. ഖേചരഗതി Bhg. [ഖേടവും DM.

ഖേടകം khēḍakam S. Shield, also ഖഡ്ഗവും

ഖേദം khēdam S. (ഖിദ്) Distress, affliction, sorrow കേൾക്കാത്തവൻ ചത്താൽ ഖേദമില്ല prov. പോന്നെറ മാഴ്ത്തഖേദങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കുന്നു Nal.

denV. ഖേദിക്ക to grieve, mourn. ഖേ. വേണ്ടാ never mind! ഒന്നിന്നും ഖേദിക്കേണ്ടാ Bhg. ഒന്നിനും ഖേദിയായ്ക എന്നേ ആവു CG. take fresh courage.

ഖേദിതൻ (part.) distressed.

CV. to afflict ഖേദിപ്പിയായ്ക മാം AR.

ഖേല khēla S. (ഖേലനം swing) Play; also ഖേലി = കളി f.i. കാമിനീരതം തന്നിൽ ഖേലനം ചെയ്യീടേണം Nal.

ഖ്യാതം khyāđam S. (part. of ഖ്യാ to discern) Known, famed.

ഖ്യാതി 1. (phil.) discriminating power. 2. fame, renown.

ഗ GA

(in S., Ar., & H. words)

ഗം gam S. Going, in comp. as ഖഗം.

ഗഗണം S. (full of moving hosts) sky ഗഗണേ ഗമനം തുടങ്ങി CC.

ഗംഗ (running) S. river, Gangā (called in Bhg. ബാഹ്യജീവനധാരഗംഗ). — Also ആകാശഗംഗ the milky way. [സ്നാനം etc.

ഗംഗാജലം, ഗംഗാപ്രാപ്തി, ഗംഗായാത്ര, ഗംഗാശംഗാധരൻ Siva. Bhg.

ഗച്ഛ gačča S. (Imper. ഗം) Go! ഗച്ഛ ഗച്ഛ AR. ഗച്ഛതി he goes. അവൻ ഗ. വെച്ചു = പോയ്ക്കളഞ്ഞു.

ഗജം gajam S. (prh. fr. ഗജ്ജം) Elephant.

ഗജചർമ്മം (ആനത്തോൽ) a leprosy, a med.

ഗജദന്തം ivory.

ഗജപതി the elephant prince ഗ. വേണാട്ടടികൾ KU. (opp. അശ്വ —, നര —).

ഗഞ്ജ gañja S. Tavern.

ഗഡിയാൾ H. ghaḍiyāl (ഘടി) A watch, clock; ഗഡിയാലം TR. ഗഡിയാരം T. Te.

ഗഡു gaḍu (C. Te. Tu. = കടു) Term, instalment, also കെടു (now കിസ്ത്) f.i. മുതൽ ഗഡുവിന്ന് അടയേണ്ടും പണം (15 Dhanu), രണ്ടാം ഗഡുപണം (Mēḍam 15), മൂന്നാം ഗഡുവിൻറെ ഉറുപ്പിക ബോധിപ്പിച്ചു (Chingam 31) TR.

ഗണം gaṇam S. 1. A flock, troop, assemblage as മുനി ഗ., പശു ഗ. etc. 2. number; hence: കണക്കു. 3. Siva's hosts of deities, attending him under the rule of his son.

Hence: ഗണകൻ (2) calculator, astrologer ഗണകരെ കൂട്ടിയും പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു PT.

ഗണഗ്രാമം 12 of the 64 ഗ്രാമം are ഗ. KM. (see കണം).

ഗണനം calculation, counting.

ഗണപതി (3) Siva's son called ഗണനാഥൻ, ഗണനായകൻ etc. വേണ്ടും ഗണപതി പിന്നേയും കിട്ടും Anj. an idol? or a remover of difficulties. [any new work.

ഗണപതിപൂജ ceremony on commencing

ഗണപതിഹോമം KM. ceremony to counteract enchantments.

ഗണിക (1) a harlot.

denV. ഗണിക്ക to count, calculate; to regard (= എണ്ണുക). ഒന്നരയെന്നേ ഗണിച്ചു Nal.

ഗണിതം (part.) 1. counted. 2. arithmetic, calculation. ഗ്രഹഗതിയിങ്കൽ ഉപയോഗമുള്ള ഗണിതങ്ങൾ, distinguished from സാമാന്യഗണിതങ്ങൾ Gan. common operations. 3. a division of time നാലു മാത്ര ഒരു ഗ. Bhg.

ഗണിതക്കാരൻ = ഗണകൻ an astrologer ഗ' രോടു നിരൂപിച്ചാലും നീ Mud.

ഗണിതശാസ്ത്രം arithmetic.

ഗണിതസാരം id. — an astrological treatise.

ഗണേശൻ = ഗണപതി.

ഗണ്യം 1. numerable ഗ. അല്ല innumerable. 2. deserving of regard ഗ. ആക്കാതേ Arb. not minding, despising.

ഗണ്ഡം gaṇḍam S. 1. Cheek (കന്നം, കവിൾ അടം). കണ്ഡലം മിന്നും ഗണ്ഡമണ്ഡലം Bhr. 2. a knot, boil, goitre. [KR.

ഗണ്ഡകം rhinoceros. — ഗണ്ഡകി N. pr. a river

ഗണ്ഡതലം (1) cheek ഗ'ങ്ങളെ ചുംബിച്ചു നില്ക്കും മകരകുണ്ഡലങ്ങൾ CG.

ഗണ്ഡമാല scrophulous swelling = കണ്ഠമാല.

ഗണ്ഡശൈലം rock, thrown down by a convulsion of nature. [ത്രുടംഗങ്ങൾ SiPu.

ഗണ്ഡസ്ഥലം (= 1.) വിളങ്ങി ഗ., ഗ'ങ്ങളിൽ പ

ഗണ്ഡാന്തം (astrol.) a perilous time; the first 15 Nāḷiya of the 3 Asterisms, Ashvati, Magha, Mūla, & the last quarter of Āyilyam, Tṛkēṭṭa, Rēvati. [= ചൂളികം.

ഗണ്ഡൂഷം gaṇḍūšam S. A handful of water denV. ഗണ്ഡൂഷിക്ക to rinse the mouth.

ഗണ്യം see under ഗണം.

ഗതം gaδam S. (part. of ഗം) 1. Gone. 2. reached, as മനോഗതം, കരതലഗതം etc.

ഗതകാലം = കഴിഞ്ഞകാലം.

ഗതകപടമായി AR. truly.

ഗതലജ്ജൻ V1. shameless.

ഗതാക്ഷൻ blind.

ഗതാഗതം 1. going & coming. തപ്പാൽ ഗ. നടക്ക, തപ്പാൽ ഗ. ചെയ്യേണ്ടതിന്നു മുടക്കമായി MR. 2. food passing undigested.

ഗതി gaδi S. (ഗം) 1. = ഗമനം Motion; സൂയ്യ ഗ., ചന്ദ്രഗ. = അയനം; pace of a horse, etc. മതിയിൽ ഗതി ചെയ്യില്ല ChVr. did not enter. 2. what one reaches, state, condition, chiefly in the other world (സദ്ഗതി), bliss (പദം), happiness. നീ എന്നു ചെല്ലും ഗതി അമ്മെക്കു TP. thou art mother's happiness. 3. way അന്യായത്തിലേ ഗതികൾ അറിക MR. religion ദേവഗതിയെ സമാശ്രയിച്ചീടുക AR. to turn to the religion of the Gods. എനിക്ക് എന്തു ഗതി KU. what is to be done? — means. ഗതിയില്ല destitute. ഗതിപോലെ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്കിക VyM. to fine one according to his means. ഗതികെട്ടാൽ പുലി പുല്ലും തിന്നും prov. അഗതികളാം ഞങ്ങൾക്കു സുഗതിയായതു ഭവാൻ KR. പിന്നേ ഒരംശവനേ ഗതി Nid. God only can cure it. മാധവനേ ഗ. ഉള്ളു നമുക്കൊരു നല്ലതു Bhr.

ഗതിഭേദം (1) different motion, as of the sun ഉത്തരായണം, ദക്ഷിണായനം, വിഷുവത്, of planets മന്ദം, ശീഘ്രം, സമം Bhg. വാക്കിന്റെ ഗതിഭേദം VyM. quick or slow speech.

ഗദ gaδa S. Club പൊന്തി, ചുരികക്കോൽ; the 10th ആയുധാഭ്യാസം is called ഗദകൊണ്ടു പലിശ ചുറുക KM.

ഗദം gaδam S. 1. Speech. 2. sickness.

denV. ഗദിക്ക to speak; ഗദിതം (part.) spoken.

ഗദ്യം prose (= പേച്ചുനട). ഗ'വും പദ്യവും; ഗദ്യപദ്യവിനോദം ChVr. literary pastime.

ഗന്തവ്യം gandavyam S. (ഗം) Accessible. ഗന്തവ്യയല്ല Bhg. access to her is forbidden.

ഗന്തുകാമൻ one wishing to go. Bhr.

ഗന്താവ് goer.

ഗന്ധം gandham S. 1. Smell, odour. മൂക്കടെച്ചു ഗ. അറിയുന്നതാതേ ഇരിക്ക a med. അവിടെ മുറിഞ്ഞാൽ കെ. അറിയുന്നു MM. 2. smelling substance അഷ്ടഗന്ധങ്ങളെകൊണ്ടു ധൂപിക്ക Nal. ഗ. കൊളുത്തുക to season food. — In VCh. the scents are 9: ഉഗ്രഗന്ധം, സുരഭി, കട്ടു, മധുരം, സ്നിഗ്ധം, സംഹതം, രൂക്ഷം, നിഹാരി, വിശദം. ഗന്ധകം brimstone GP. [on torches.

ഗന്ധതൈലം scented oil, ഗ'ങ്ങൾ വീഴ്ത്തി KR.

ഗന്ധവഹൻ, ഗന്ധവാഹൻ wind.

denV. ഗന്ധിക്ക v. a. & n. to smell ഗന്ധിച്ചു ഗന്ധിച്ചു വന്നു കടിപ്പതിന്നു Bhr. അതു ഗന്ധിച്ചതില്ല തൊട്ടില്ല Bhr. I did not smell it.

ഗന്ധോപജീവി KR. പരിമളവസ്തുവുണ്ടാക്കുന്ന ഗ'കൾ etc.

ഗന്ധർവ്വൻ Gandharvaṅ S. In Vēdas the genius of the moon & keeper of സോമം; later in pl. heavenly musicians, husbands of the Apsaras.

ഗന്ധർവ്വൻപാട്ടു a song in പുംസ്വനം.

ഗന്ധർവ്വം also a horse. po. [Nambis. KM.

ഗന്ധർവ്വസ്ത്രീ myth. mother of some illustrious

ഗഭസ്തി gabhasti S. Ray, രശ്മി.

ഗഭസ്തിമാൻ the sun. ChVr.

ഗഭീരം see ഗംഭീരം.

ഗമനം gamanam S. (ഗം) Going, motion. ഗമനായാസശമം വരുത്തി CC. rested. —

CV. സമയം ഗമയാം ചകാര CC. spent the time.

ഗമി fond of walking, ഗമനശീലൻ.

denV. ഗമിക്ക 1. to go. 2. v. a. to reach ഉടലോടെ സ്വർഗ്ഗലോകം ഗ. KR. സ്ത്രീയെ ഗമിച്ചു Bhr.

CV. ഗമിപ്പിക്ക f.i. ദിവത്തെ ഉടലോടേ ഗമിപ്പിക്കുന്ന യാഗം KR. to bring. മകനെ വനേ ഗമിപ്പിപ്പാൻ KR. to let go, to send.

ഗംഭീരം gambhīram S. (old ഗഭീര fr. √ഗഭ് =ഗഹ്) 1. Deep. 2. grave, solemn ഗ'മായുള്ള ശബ്ദം Nal. of jungle fire. ഇടിമുഴക്കം തുടങ്ങിയ ഗംഭീരനാദങ്ങൾ MC. — ഗാഭീര്യാകൃ opp. to ലളിതം Bhg.

ഗംഭീരാക്ഷരം the aspirates ഘ, ഝ etc.

ഗമ്യം gamyam S. (ഗം) = ഗന്തവ്യം.

ഗയ gaya S., N. pr. Gaya in Behar. ഗയാശ്രാദ്ധം ഊട്ടുക (superst.).

ഗരം garam S. Swallowing; poison, also:

ഗരളം garaḷam S. f.i. ശരളം കൂട്ടിയോരപൂപം പോലവേ പരിമോഹിക്കയില്ല KR.

ഗരണ്ടർകൂപ്പിണി TR. Grenadier Company.

ഗരിമ garima S. (ഗുരു) Weight, importance. ഗരിഷ്ഠം Superl., ഗരീയസ്സ് Compr. of ഗുരു.

ഗരീബ Ar. gharīb, Poor, needy.

ഗരുഡൻ Garuḍaṅ S. Vishnu's bird KR. കൊടിമയങ്ങളായി ശരങ്ങൾ RC.

ഗരുഡപ്പച്ച a plant, prh. = S. ഗരുഡവേഗ; also ഗരുഡവേഗം കിഴങ്ങ a med.

ഗർജ്ജനം garjanam S. Roaring (of lion, elephant, thunder, sea, warriors).

denV. ഗർജ്ജിക്ക to roar, thunder. (part.) ഗർജ്ജിതനാദം Bhr. വാനരന്മാരുടെ ഗർജ്ജിതഘോഷം SitVij.

ഗർത്തം gartam S. (old കർത്തം) Hole, pit.

ഗർദ്ദഭം gardabham S. Ass കഴുത. Hence perhaps: [വികൃതമായി കേട്ട PT.

ഗർദ്ദനം braying. ഗർദ്ദഭം ഗർദ്ദനം ചെയ്യു, ഗർദ്ദനം

ഗർഭം garbham (ഗർഭ് = ഗ്രഹ്) 1. Womb, uterus മാതൃഗർഭത്തിൽനിന്നു പെറ്റു PT. യമൻ അവളെ ചണ്ഡാലസ്ത്രീഗർഭത്തിൽ ആക്കി SiPu. — met. ശിരിഗ്രഹഗർഭത്തിൽ വസിക്കും PT. 2. the foetus, embryo (vu. കൈപ്പം etc.). പുണ്ണാലിച്ചിതു ഗ. Bhg. പതി പത്തു മാസം തികഞ്ഞൊരു ഗ. വഹിച്ചു SiPu. അവൾക്കു ഗ. തികഞ്ഞു PT. she is near delivery. ആ ഗ. ആർ ഉണ്ടാക്കി TR. ഗ. ഉണ്ടായതും കലക്കിയതും the fact of pregnancy (also ഗ. ധരിക്ക) & miscarriage (ഗ. അലസിപ്പോക, അഴിയുക). ന്യ മാസമായ ഗ. അലസിപ്പോയി Bhg. ഈ ഗർഭത്തിന്റെ പ്രസവച്ചെലവു കഴിച്ചു jud. — ഉത്തരാഗ. ആയാൻ CC. he became U.'s child.

Hence: ഗർഭകൻ f.i. ദേവകിയുടെ ഗ. ആയ്മേവി പിറന്ന CG. better ഗർഭൻ.

ഗർഭൻ (1) conceived, അർഭകൻ ഇന്നു ഗ. ആയി Bhr. ഗർഭമായുള്ളൊരു വൈഷ്ണവം ധാമം CG.

ഗർഭഗൃഹം the inmost chamber; the most holy part, adytum ഗ'ത്തിന്റെ പൂട്ടുകൾ പൊളിച്ചു (in a മടം jud.)

ഗർഭച്ഛിദ്രം abortion, ഗർഭം കലങ്ങുക.

ഗർഭാധാനം impregnation, ഗ. ചെയ്യു Bhr.

ഗർഭാരണം pregnancy.

ഗർഭിക്ക V1. to conceive (loc.)

ഗർഭപാത്രം the womb, ഗ'ത്തിൽ പുവാൻ Bhr. ഗ'ത്തിൽ തന്നെ രാജാനം ലഭിച്ചു KR. മാതാവിൻ ഗ'ത്തിൽ വീണതു GnP. the soul to be conceived. — ഗർഭപാത്രസ്ഥനായ ബാലൻ, അർഭകൻ Bhr. — (vu. കൈപ്പാത്രം).

ഗർഭപിണ്ഡം foetus.

ഗർഭപ്പിള്ള foetus, ഗ. അഴിക്ക V1.

ഗർഭംകലക്കി KU. a howitzer.

ഗർഭവതി pregnant = ഗർഭിണി.

ഗർഭസ്രാവം abortion.

ഗർഭാധാനം impregnation; a ceremony supposed to effect it, ഗ. ചെയ്യു Bhr. [റില്ലും.

ഗർഭാലയം place to lie in, ഗ. പുക്കു CC. = ഒരു

ഗർഭാശയം the womb, ഗ'ത്തിൽ ഉണ്ടാം a med.

denV. ഗർഭിക്ക to commence faintly ഗർഭിച്ചുണ്ടാകുന്ന ഛിദ്രം (war). ഗർഭിച്ചു പറക to speak with reserve (opp. തുറന്നു). [wifery.

ഗർഭിണി pregnant; ഗർഭിണ്യുപേക്ഷണം mid-

ഗർവ്വം garvam S. & ഗർവ്വു, കെറുവു (fr. ഗുരു?) Pride, haughtiness; അവരുടെ ഗ'ത്തെ പോക്കേണം CG. = kill them. ഗർവ്വോടെ ചൊല്ലി Bhg. haughtily. ഗർവ്വുള്ള ChVr.

denV. ഗർവ്വിക്ക, ഗർവ്വിച്ചു adv.; ഗർവ്വിതം part. f.i. അതിഗർവ്വിതന്മാർ Bhr. Mud. ഗർവ്വിതമാരായ മാതർ CG.

adj. ഗർവ്വി, Superl. ഗർവ്വിഷ്ഠൻ.

ഗർഹ garha, ഗർഹണം S. Reproach, blame.

denV. ഗർഹിക്ക, f.i. ഗർഹിച്ചു പറഞ്ഞു AR. scolded.

part. ഗർഹിതം blamed; ഗർഹ്യം reprehensible.

ഗല്ഗദം galgadam S. (ഗദ് redupl.) Stammering.

ഗദ്ഗദാക്ഷരമോടു യാത്ര ചൊല്ലി Bhr. stammered a farewell. ബാഷ്പഗ്ഗദാക്ഷ്യം words drowned by tears.

ഗവയം gavayam S. (ഗോ) Bos gavæus.

ഗവലം buffalo-horn.

ഗവാക്ഷം window in form of a bull's eye.

ഗവേക്ഷണം seeking earnestly.

ഗവ്യം consisting of cattle; produce of cows (പഞ്ച ഗ. milk, butter, buttermilk [or ghee] urine & excrements, used for idols' anointing, purification, etc.)

ഗഹനം gahanam S. (ഗഹ് = ഗഭ്) Deep; thicket, forest കകനം പൊരുന്തിനാൻ RC.

ഗഹചരം the same; also cave, deep valley.

ഗളം gaḷam S. (ഗർ) 1. Throat, neck കണ്ഡലിയാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ട ഗളസ്ഥമാം മണ്ഡൂകം പോലേ ഭയം VilvP. like a frog in the gullet of a snake. തൻ കൈവും വേറാക്കി RC. 2. in a foundation the receding row of stones.

ഗളതലം (1) അറ്റുപ്പതിനു Mud. ഗളനാളം ഖണ്ഡിച്ചു UR. (= ഗളം).

denV. ഗളിക to drop, melt, fall. (part. in ഗളിതഫലം Bhg.)

ഗാംഗേയം gāṅgēyam S. (ഗംഗ) Rivergold.

ഗാഞ്ജി H. gāñjha, Hemp കഞ്ചാവ്. "Gunjah".

ഗാഡി H. gāṛī, Cart, carriage (S. ഗാന്ത്രി).

ഗാഡിദി E. guard. ഗാ. ശിപ്പായി TR.

ഗാഢം gāḍham S. (part. of ഗാഹ്) Deeply fixed ഗാഢനിദ്ര, firm, close ഗാഢാശ്ലേഷം, ഗാഢാലിംഗനം; ഗാഢാന്ധകാരം = കൂരിരിട്ടു. — adv. ഗാഢാ പുണർന്നു Bhr.

ഗാണ്ഡീവം gāṇḍīvam S. Arjuna's bow. Bhr.

ഗാത്രം gātram S. (ഗാ = ഗം) Member; body നേത്രം നിന്നീടുന്ന ഗാത്രങ്ങൾ CG. ഗാത്രശോഷമാം തപസ്സ് SiPu.

ഗാത്രിക തന്നേ ചാത്തി അരയിൽ CG. cloth = അങ്കി. — സ്വഗാത്രികൾ SiPu. = ദേഹികൾ.

ഗാഥ gātha S. (ഗാ. to sing) Song, verse ഗാ. യായി ചൊല്ലുന്ന ഭാഷയായി CG. എന്ന ഗാ. നേർ എന്നു വന്നു KR. the saying has been verified.

ഗാഥകൻ singer. Bhg. (or ഗായകൻ).

ഗാനം singing; song = ഗീതം f.i. വീണകൾ കൊണ്ടുള്ള ഗാനവും മേളിച്ചാർ വേണുക്കൾ കൊണ്ടും CG.

ഗാന്ധർവ്വം Gāndharvam S. Gandharvic, as an extemporized marriage; music & dance. ഗന്ധർവ്വന്മാർ ഗാ. കൊണ്ടു സേവിച്ചു KR.

ഗാന്ധാരം S. Kandahār

ഗാന്ധാരി N. pr. of a queen, Bhr.

ഗാമി gāmi S. (ഗം) Goer, as സപ്തഗാമി. f. ഗാമിനി, as ഹംസഗാമിനി walking like a goose; so ഉന്തി —, മത്തഭഗാമിനി etc.

ഗാംഭീര്യം gāmbhīryam S. (ഗംഭീര) Depth, gravity, എന്തുമേ ഗാ'ത്തോടുരചെയ്തു Bhr. loudly. ഗാ. നടിച്ചു Nal. looked grave, after smiling.

ഗായകൻ gāyayaṅ S. (ഗാ) Singer, പാട്ടുഗായന്മാർ KR. നൂതനമായ ഗീതവും പാടിനാർ ഗായന്മാർ CG.

ഗായത്രി the sacred verse of the RigVēda (തത്സവിതുർ വരേണ്യം etc.), the chief prayer of Brahmans.

ഗാരുഡം S. Garudic; a മന്ത്രം or പുരാണം.

ഗാർഹപത്യം gārhabatyam S. The perpetual fire of a ഗൃഹപതി.

ഗാർഹസ്ത്യം gārhastyam S. The state of a ഗൃഹസ്ഥൻ f.i. ഗാ. ധർമ്മം PT. also നല്ല ഗാർഹസ്ഥ്യം അനുഷ്ഠിച്ചു മേവിനാൻ Bhg.

ഗാഹനം gāhanam S. Diving, bathing.

ഗിരം giram S. (ഗൃ to invoke) Word, ഗീർ.

ഗിരി giri S. (ഗൃ) Mountain, hill.

ഗിരിജ Durga, മലമകൾ.

ഗിരിശൻ (Bhr.) & ഗിരീശൻ Bhg. Siva.

ഗീതം gītam S. (part. of ഗാ) Sung; a song.

ഗീത teaching in verses ഗീതയിൽ പറഞ്ഞൻ GnP.; esp. Bhagavadgīta; സാരസംഭവനെറ ഗീതകൾ കേട്ടനേരം CrArj. ഓതുന്ന ഗീതകളിൽ HNK.

ഗീതി song. മംഗലഗീതികളെ ചെന്നു പറഞ്ഞു KR. ഗീതിയിൽ തോഞ്ഞൊരു നീതി CG. ഗീതിചാതുര്യം SiR.

ഗീർ gīr S. (ഗിർ) pl. ഗിരുകൾ Sk. Speech, word. ഗദ്യപദ്യമായൊരു ഗിരുകൊണ്ടു CG.

ഗീർവ്വാണൻ (Ved. ഗിർവ്വണസ്സ് fond of being invoked) God. ഗീർവ്വാണവർഗ്ഗം ത്യജിച്ചു Nal.— ഗീർവ്വാണം Sanscrit as language of the Gods. ഗീർവ്വാണനാഥൻ learned in Sanscrit.

ഗിഷ്പതി Vṛhaspati = വ്യാഴം.

ഗുച്ഛം guccham S. (& ഗുത്സം) Cluster, bunch.

ഗുഞ്ജ guñja S. = കുന്നി, Abrus precatorius.

ഗുഡം guḍam S. 1. Ball. 2. balled sugar, വെല്ലം, ഗുളം. [lasses.

ഗുഡാകു H. guḍāku, tobacco mixed with mo-

ഗുണം guṇam S. 1. Thread, bowstring ധനുർഗ്ഗുണം KR. 2. in comp. — fold ദ്വിഗുണം twofold, twice; ദശഗുണോത്തരസംജ്ഞകൾ Gan. the numbers 10, 100, 1000, etc. 3. ingredient, property, quality; chiefly the three chief qualities (സത്വ —, രജോ —, തമോ — reality, passion, darkness) — also 52 categories (ഗുണങ്ങൾ ഇവ VCh.). അവന്റെ ഗുണം കെടുത്തു കളഞ്ഞു deformed, disfigured him. 4. good quality; what is good, healthy, profitable ഗു. വരുത്തുക to benefit. ഗുണം നരിച്ചു മൂത്തി പിടിച്ചു ഗുണം വരുത്തി TP. blessed. വേണ്ടുന്ന ഗുണങ്ങൾക്ക് ഒക്കയും സാമ്പവക്കളെ വിശ്വസിച്ചു TR. I place all my hopes in you. പണമേ ഗുണം prov. അവന്റെ നടപ്പു ഗുണമില്ലായ്മ കൊണ്ടു TR. as he behaves ill.

Hence: ഗുണകരം (4) doing well അഗുണം ഗുണാതീതം ഗുണകരം ഗുണമക്ഷരം ഭജിക്കെടോ VCh. ഗുണകാരം Gan. multiplicator (2).

ഗുണക്കേട് (4) evil ഗുണക്കേടതു ചെയ്യുന്നവക്കു അകപ്പെട്ട Bhr. തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ഗുണവും ഗു'ട്ടം പറഞ്ഞു TR.

ഗുണദോഷക്കാരൻ (see foll. 4.) 1. a lover, husband (as Brahmans in Sūdra houses) 2. So. adviser.

ഗുണദോഷം 1. good & evil നിനക്കുണ്ടാകുന്ന ഗു'ങ്ങൾ എനിക്കും ഉണ്ടാം എന്നറിക KR. 2. news, matters പല ഗു. കൊണ്ടു പറയാനുണ്ടു, ഗു. പറയേണം to have a talk. ആ കാര്യത്തിന്റെ ഗു'ങ്ങൾ കൊണ്ടു സർക്കാരിൽ അറിവുള്ളതല്ലോ ആകുന്നു TR. Govt. knows the particulars, the merits of the case. ചില ഗു'ങ്ങളെ ഞങ്ങളോടു കേട്ടിച്ചു TR. reported. ആ കാര്യംകൊണ്ടുള്ള ഗു'ങ്ങൾ ഒന്നും കത്തിൽ കാണ്മാനില്ല TR. no details. ഗു'ത്തിൻവണ്ണം ആളെ അയച്ചു TR. spies for information's sake. 3. subject of conversation, താനുമായി കണ്ടു ചില ഗു. വിചാരിക്കേണം to confer about. നിങ്ങളുടെ നല്ല മനസ്സായിട്ടുള്ള ഗു'ങ്ങൾ your friendly proposals, advices, suggestions. ഗു'ങ്ങളായി പറഞ്ഞു advised. നല്ല ഗു. ചൊന്നതു KR. 4. connexion. അവരോടു ഗു'ത്തിനു പോകയില്ല TR. have nothing to do with; intimacy ഗു. തുടങ്ങുക Anach. = ബാന്ധവിക്യ amour; marriage. — met. താടിയും മൂക്കുമായി ഒന്നിച്ചു കൂടി ഗു'മായ്മന്ന Sil. (in an old man).

ഗുണനിധി AR. of transcendent worth.

ഗുണൻ in comp. സദ്ഗു'ന്മാർ, ഉത്തമഗുണർ KR.

ഗുണപാഠം (3) a materia medica GP.

ഗുണപ്രാപ്തി (4) attaining happiness ഗു. ഉണ്ടാകയില്ല TR.

ഗുണമാക to get better, to be cured. അസാരം ഒരു ഗു'യാൽ TR. when somewhat recovered. — അന്യായക്കാർക്കു ഗുണമായി ഒരു വാക്കു MR. in behalf of the plaintiffs. ആ ഭാഗം ഗുണമായി കല്പന കൊടുപ്പാൻ MR. in favor of.

ഗുണമാക്കുക to mend, cure പിതാവിന്നൊരു പിഴ വന്നു പോയാൽ അതു ഗു'ക്കിച്ചുമെക്കേണം പുത്രൻ; അവൻ പറഞ്ഞതു മേവി ഗു'ക്കി ചൊന്നാൾ KR. corrected his words, supplied the other side of the case. പ്രജകളെ ഗു'ക്കി തരിക TR. to render happy. കാര്യങ്ങളെല്ലാം ഒക്കെക്കും ഗു'ക്കി രക്ഷിക്ക TR. to arrange all. [attributes.

ഗുണവർണ്ണനം (3. 4) praising the qualities or

ഗുണവാൻ, — ശാലി, — ശീലൻ a virtuous, excellent man.

ഗുണസമ്പന്നൻ in സകല ഗു'ർ TR. the most perfect (complim. style).

ഗുണസിദ്ധി = ഗുണപ്രാപ്തി f.i. വാടത്തിലേക്കു ഗു. ഉള്ളതായി കാണുന്നില്ല MR. does hardly better the case.

ഗുണാഗുണം all the qualities സുന്ദരി തന്റെ ഗു. ചൊലചാൻ TP.

ഗുണാതീതം (3) surpassing all attributes. ഗുണാതീതാഭക്തി Bhg 1. the highest devotion (ranks above താമസി, രാജസി, സാത്വികി).

ഗുണാധിക്യം (3. 4) possession of the best qualities, perfection.

ഗുണാനിതൻ = ഗുണവാൻ.

ഗുണി virtuous, ഗുണികൾ Bhr.

denV. ഗുണിക്ക (2) 1. to multiply, like പെരുക്ക with Loc. ഇവറെറ പത്തിൽ ഗു. Gan. 2. to calculate, ഗ്രഹണം ഗു. vu. തവ ഗുണങ്ങൾ ഗുണിപ്പതിന്നാവതല്ല AR. cannot be multiplied or counted (= ഗണിക്ക).

ഗുണിതം (prec.) multiplied, തൽത്രിഗുണിതം Bhr. this trippled; also = ഗുണനം multiplication.

ഗുണ്യം (2) the multiplicand. Gan.

ഗുൽസം gulsam S. = ഗുൾമം q. v.

ഗുദം gudam S. Anus, ഗുദപ്രദേശം med. കുതിരിന്നു മൂവിരൽ മേൽ ഒരു മർമ്മം MM.

ഗുദന്തരം a disease (fistula?) ഗു'ത്തിന്നു ഗുദം വീണ്ടി നീളത്തിൽ മൂവിരൽ നീളം ഉണ്ടാം അതിന്നു കീറി കളക a med.

ഗുദന്ധരം (എന്നു ഒ മർമ്മം തണ്ടെല്ലിന്റെ രണ്ടു പുറത്തും) a Marma. MM.

ഗുദശില (യാകന്നതു അപാനത്തിന്റെ ചുഴലവും ഉളവാം). a med. a disease. [a med.

ഗുദാങ്കുരം piles, also ഗുദ്യം f.i. ഗുദ്യം ഇളെക്കും

ഗുൽമം gulmam S. (ഗുല്മ) 1. A shrub, bush ഗുൽമസമാവൃതം AR. (forest). — a body of troops, multitude. 2. enlargement of the spleen or induration of the mesenteric glands, with other swellings in the abdomen; ഗുൽമം 8 പ്രകാരത്തിൽ Nid. കൂടിയം 5 തരവും a med. (also 6 kinds വാത —, അന്ത്ര —, പിത്ത —, സോമ —, ശോഫ —, രക്ത —) often personified, chiefly by women കൂടിൻ ഇളകുന്നു (hysterical rising of the uterus).

ഗുപ്തം guptam S. (fr. ഗോപ; part.) Hidden; protected.

ഗുപ്തി = ഗോപനം protection. (മന്ത്രഗുപ്തി PT.)

ഗുമാസ്തൻ P. gumāshta (commissioned) Agent, writer in Government employ,, also ഗുമസ്ത, ഗുമസ്തന്മാർ = എഴുത്തുകാരന്മാർ TR.

ഗുരു guru S. (L. gravis) 1. Heavy എരുമത്തൊർ അതിഗുരു GP. ഗുരുകോപമോടു CC. ഗുരുകായും weighty matter. കായ്ങ്ങളുടെ ഗുരുലഘുത്വം VyM. 2. venerable, as father, etc. പഞ്ച ഗുരുക്കന്മാർ (parents, അമ്മാമൻ, ജ്യേഷ്ഠൻ, വിദ്യാദാതാ). അഞ്ചു ഗുരുക്കളെ പിടിവെച്ച അഭിവാദ്യം ചെയ്തു astrol. 3. the reverend, teacher. ഗുരുവില്ലാത്ത വിദ്യ ആകാ prov. തന്റെ ഗുരുവിനെ വന്ദിക്കുന്നു TP. before fighting.—Tdbh. കരു II.—Often pl. ഗുരുക്കൾക്കു വേണ്ടി prov. (hon.)

Hence: ഗുരുജനം (2) venerable person, teacher.

ഗുരുതല്പഗൻ (3) defiling the bed of his teacher Bhg.; also incest in general VyM.

ഗുരുത്വം 1. also ഗുരുത, ശരിമ heaviness. 2. importance, dignity (ഗുരുത്വവും പൊരുത്തവും manners) ഗൌരവം, hence ഗുരുത്വക്കേടു loss of influence; vu. കുരുത്തക്കേടു unmannerliness. കുരുത്തിന്നുകാരം ഗുരുത്വം prov. 3. state of a teacher അന്നൽ ഗു. ധരിച്ചു കൊൾക Nal. teach me.

ഗുരുനാഥൻ (3) teacher.

ഗുരുപീഠം teacher's chair Vṛ.

ഗുരുഭ്രതൻ (3) tutor, teacher കുരുപൂരർ മാതുലർ RC.

ഗുരുവായൂർ N.pr. the famous temple of Crshṇa (ഗുരുവായൂരപ്പൻ), a വാതാലയം, much frequented by the sick.

ഗുരുവാരം, ഗുരുനാൾ Thursday (വൃഹസ്പതി teacher of the Gods). [ചെയ്തു Bhr.

ഗുരുശുശ്രൂഷ (3) service due to the teacher, ഗു. ഗുഹ്യനുഗ്രഹം (3) KeiN. teacher's blessing.

ഗുഹ്യി & ഗുഹ്യിണി f. a pregnant woman.

ഗുരുസേരി & കുരുസേരി q. v. agitation, അസാരം ഒരു ഗു'യുള്ളതു ഞാൻ പറഞ്ഞുവല്ലോ TR.

ഗുർജ്ജരം Gurjaram S. & ഗുർജരത്ത് Gujerat.

ഗുലഹം gulaham (No.) Impatiens Balsamina.

ഗുല്ലു gulgulu & ഗുഗ്ഗുലു S. Bdellium (Tdbh. കക്കിലം) ഗുല്ലുധൂപങ്ങളും SiPu.

ഗുല്പം gulpham S. Ancle (പുറവടി) മീതെഴും ഗുല്പമഹാതലം Bhr.

ഗുഹ guha S. A place to hide in, cave, pit. — met. ഇക്കാണായ ഗുഹാതലത്തിൽ Anj. this den of a world.

ഗുഹ്യം 1. to be concealed, mysterious രാമമാ ഹാരഹ്യം ഗുഹ്യതമം AR. ഭോഗുഹ്യം കേട്ടാലും AR. the mystery. ഭോഗുഹ്യങ്ങൾ ഗോപ്യമായിരിക്ക KR. 2. ഗുഹ്യദേശം pudenda, also anus.

ഗുഹ്യകൻ one of Kubēra's attendants, വിത്തേശന്റെ ഭൃത്യന്മാരായ ഗുഹ്മർ CG.

ഗുളം guḷam S.=ഗുഡം Sugar. ഗുളത്തിൻ മദ്യം GP. rum. — ഗുളാട്ടകം name of a കഴമ്പു a med.

ഗുളാവ് P. gulāb, Rosewater; rose.

ഗുളിക guḷiya S. (ഗുടിക fr. ഗുഡം) Ball, pill, bolus ആ വണ്ണത്തിൽ ഗു. കെട്ടുക a med. മഞ്ചാടിപ്രമാണം ഗു. ഉരുട്ടി med. കളികവാശി വാടാതവ MR. (in doc. of coins, unclipped?).

ഗുളികൻ a demon, son of Saturn, ruler of the ഗുളികനാഴിക, fatal hours much dreaded in disease.

ഗുളികപ്പുഴ N. pr. parish So. of Cuttiyāḍi.

ഗുളുഗുളു guḷūguḷū (Onomatop.) Sound of fruits falling into water ഉലുന്നമായി ഗു. ശബ്ദവും PT.; gen. ഗുളുഗുളു (also in PT.)

ഗൂഢം gūḍham S. (part. of ഗുഹ്) 1. Concealed, secret. ഗൂഢപുരുഷരെ വരുത്തിനാൽ SiPu. paramours. ഗൂഢമന്ത്രനാകേണം VCh. a king must keep his counsels. ഗൂഢസ്ഥലേ Bhg. in a private place. വ്യാജഗൂഢാകാരൻ Nal. disguised by a metamorphosis. ഗൂഢപ്രയോഗാൽ ഉണ്ടായി ChVr. not in wedlock. 2. adv. തങ്ങളിൽ ഗൂ. പറഞ്ഞു Nal. privately.

ഗൂഥം gūtham S. (ഗൂ, L. cacare) Fœces.

ഗൂന്ത് No. see ഗോന്ത്.

ഗൂഹിക്ക gūhikka S. (=ഗുഹ്) To hide.

ഗൃധ്നു gṛdhnu S. Greedy — ഗൃധ്രം id.; vulture.

ഗൃഭ് gṛbh S. (Ved.) Grip, hold; hence ഗർഭം, ഗ്രഹിക്ക.

ഗൃഹം gṛham S. (ഗ്രഹ്) 1. House. 2. household, family (Tdbh. കിരിയം) രാജാവവർകൾ ഗൃഹത്തിലുള്ള കായ്ക്കാർ TR. 3. Nāyer house (loc.).

ഗൃഹകൃത്യം (also ഗൃഹകർമ്മം) domestic duties. ഗൃഹകൃത്യവ്യഗ്രമനസ്സു Bhg. distracted by them. പിരിയാ ഗൃ. ചെയ്തിലും KeiN. (wife).

ഗൃഹഛിദ്രം family quarrel; division of a household ജ്യേഷ്ഠനും അനുജനുമായി ഗൃ. തുടങ്ങി TR.

ഗൃഹപതി the master of the house.

ഗൃഹസ്ഥൻ id. a Brahman in the 2nd state of life, ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം or ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം Bhr.

ഗൃഹാശ്രമം Bhg. =ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം.

ഗൃഹി the father of the house, husband ഭാഴ്യമാർ ഗൃഹികൾക്ക് ഒരു സമാശ്രയം Nal. — fem. ഗൃഹിണി housewife.

ഗൃഹീതം gṛhīdam S. (part. of ഗ്രഹി) 1. Taken, held. ലോകഗൃഹീതവാക്യം Nal 3. (al. — ശഹിത —) rashly believed rumours, a ഭക്ഷണം of princes. 2. comprehended, learned; attainments = അഭ്യാസം. അവന്റെ ഗൃ. കറയും he knows little.

ഗെട്ട see ഗഡു Term, instalment.

ഗേയം gēyam S. (ഗാ) Fit to be sung; a song. ഗേയവസ്തുക്കളിൽ പ്രേമം Nal.

ഗേഹം gēham S. =ഗൃഹം, House.

ഗോ gō S. 1. Cow, bull; pl. ഗോക്കൾ; ഗോവുതൻനാഥൻ UR. 2. ray, — eye. 3. earth.

ഗോകർണ്ണം (cow's ear) N. pr. Siva's temple, the Northern boundary of Kēraḷa & its chief sanctuary KU. ധാത്രീമണ്ഡലത്തിൽ ഉത്തമം ഗോകർണ്ണാഖ്യം ക്ഷേത്രം SiPu.

ഗോകുലം herd of cattle. — ഗോകുലസ്ഥാനം തന്നിൽ ചെന്ന ഗോവിനെക്കുലചെയ്യാൽ SiPu 4. [വും (sic.) KR 4.

ഗോഘ്നൻ cow-killer; വീരഹത്യാവും ഗോഘ്നാ

ഗോചരം 1. visited by cattle, accessible. 2. (2) perceptible, object of the senses = വിഷയം (phil.) 3. astronomy (loc.) ഗോചരക്കാർ = കണിശന്മാർ.

ഗോട്ടി see ഗോലി.

ഗോണി gōṇi S. A gunny-bag (also കോണി).

ഗോ: ഗോത്രം (stable) 1. Family, tribe, lineage — esp. of Brahmans (അഷ്ടഗോ.). 2. mountain ഗോ'ങ്ങൾ ഒക്ക പാറകൾ പോലെ KR. (viewed from a summit).

ഗോമാനം 1. gift of cows. 2. whiskers (മീശ).

ഗോമാവരി N. pr. a river KM. (giving cows).

ഗോധ 1. leathern fence on the left arm of archers. 2. (and ഗോധി) Iguana, ഉടുമ്പ.

ഗോധാജിനം = ഗോധ 1. — ഗോ'ത്തെ കെട്ടി യാമഹസ്മേ മണിബന്ധനേ Sk.

ഗോധൂമം wheat, കോതമ്പ.

ഗോന്ത് H. gōnd. Gum arabic.

ഗോ: ഗോപൻ 1. cowherd, watchman, king, also ഗോപാലൻ. 2. a caste = എറാടി or ഊരാളർ f. i. ഗോപവാൽനമ്പി KM.

ഗോപനം (denV. of prec.) keeping, preserving മന്ത്രഗോപനത്തോളം ആവശ്യമില്ല മറ്റൊന്നും PT. സത്യം ചെയ്യ ഗോ. ചെയ്യീടൊല്ലാ Nal. hide not from me.

ഗോപി 1. fem. of ഗോപൻ, also ഗോപിക pl. ഗോപിമാർ = ആട്ടിടയർ CG. 2. (keeping) yellow ochre ആയുധങ്ങളിൽ ഗോപികൊണ്ടേടയാളം ഇട്ടു KU. ഗോപിനാമക്കുറിയിട്ടക Anach. a mark made with it. 3. such a mark, denoting a cipher ആ കായ്ക്കും ഗോപി (= ഇല്ല); ഇരട്ടഗോപി (loc.) = ഒട്ടും ഇല്ല.

ഗോപിക്ക (ഗോപനം) to keep, preserve, hide. ഗോപിച്ചുവെക്ക to keep secret. ഗോപിച്ചുകൊള്ളേണം CG.

ഗോപുരം 1. city-gate മണിപ്രാരഗോ. SiPu. കോപുരവാതിലെ അവർകൾ പിന്നിട്ട RC. ഗോപുരവാതിൽ തുറപ്പൻ Pay. (also ഗോപണം). 2. tower, residence of a king, temple entrance.

ഗോപ്യം to be kept or hidden, ഭേഷജം ഗോ'മായിരിക്കേണം KR. ഗോ. ആക്കി kept secret. ഗോ'മായെടുത്തു Arb. = ഗൂഢം.

ഗോമകൾ (3) Sīta. po.

ഗോമയം 1. bovine ഗോമൂത്രംകൊണ്ടു കഴിപ്പിച്ചു ഗോധൂളിയേല്പിച്ചുമെഴുകിൽ എണ്ണും — ഗോപുച്ഛംകൊണ്ടഴിഞ്ഞു — ഗോമയംകൊണ്ടുള്ള ലേപം പെണ്ണിനാർ ഗോത്രംഗത്തിൽ മണ്ണുകൊണ്ടും — ഗോമയമായുള്ള രക്ഷയെ ചെയ്യാർ CG. they exhausted all the bovine cures. 2. cowdung ഗോമ. ചുട്ട ഭസ്മം ഉത്തമം SiPu.

ഗോമാംസം beef.

ഗോമായു PT. (bellowing like an ox) a jackal.

ഗോമുഖം (like a cow's mouth) a trumpet, ഓരുണഗോമുഖാദിചാത്യങ്ങൾ AR. [GP.

ഗോമൂത്രം cow's urine, ഗോ. പാപഹരംപരം

ഗോമേദകം (cow's fat) topaz.

ഗോരക്ഷ tending cattle.

ഗോരസം milk; buttermilk.

ഗോരോചന &(vu.) — നം 1. bezoar ഗോ'ത്തിന്നാലുള്ള കുറി CG. മാൻ ഗോ. MC. കോരോചനക്കുട്ട pigment used for sectarian marks; name of an old tax KU. 2. Torenia cordifolia (med.)

ഗോലന്താസ്സ് P. gōl-andāz, Gunner.

ഗോലി P. gōlī (S. ഗോല = ഗോളം q. v.) A marble. — ഗോ'ക്കളി NoM. game of marbles; also ഗോട്ടി.

ഗോവ, Gōa, ഗോപുരപ്പുറക്കി TR. (& കോവ).

ഗോവർണ്ണദോർ Port. Gōvernador മഹാരാജശ്രീ ഗോ. സായ്പവർകൾ TR.(1796); now ഗവർണർ. (E. Governor).

ഗോവിന്ദൻ Gōvindaṅ S. (gaining cows) [Cṛshṇa.

ഗോവി, ഗോവിസ്സ് E. cabbage.

ഗോഷ്വാർ P. gōsh-vāra, Abstract of an account. അംശം ഒട്ടായി ഒരു ഗോ. ഉണ്ടാക്കി, ഗോ. അയക്ക MR. wholesale account, giving the sum total (= കടാവണ). Old ഘോഷ്വാർ f.i. മുമ്പേ ചാത്തിയ കണക്കു ഘോ'രെയും അയക്കാം, ഇതു പേപ്പിന്റെ ഗോഷ്വാർ TR. it amounts to this.

ഗോഷ്ടം gōṣṭham S. Cowpen, Tdbh. കോട്ടം.

ഗോഷ്ടി S. 1. assembly, conversation. 2. (T. കോട്ടി) scurrilities, pranks. സഹിച്ചാൻ അവർ ചെയ്ത ഗോ'കൾ എല്ലാം KR5. all the indignities offered to a fallen foe. വല്ലാത്തഗോ'കൾ ചെയ്യാൻ SiPu. ridiculous gestures, grimaces. ജ്യേഷ്ഠകനിഷ്ടാടി നാനാവിധമായ ഗോ'കൾ ഓക്കിലോ നാണമാം Bhr. distorted notion, caricature. ഗോ. കൾകാട്ടി, കോലുന്ന CG. പല ഗോ. തുടങ്ങും, പട്ടി കാട്ടുന്ന ഗോ. PT. ഗോ. ക്രൂരതയുഗ്രം തുടങ്ങി SG. no sham. ഗോ. യായുള്ളൊരു വന്മുഖം CG.

ഗോഷ്പദം the impression of a cow's hoof, &

the water it holds; a puddle. വാരിധി ലംഘിച്ചവക്കു ഗോ. നേരേ കടപ്പാൻ പ്രയാസം ഉണ്ടോമോ KR. [ous beggar.

ഗോസായി Gōsāyi (S. ഗോസ്വാമി) Religi-

ഗോസ്വാമി gōsvāmi S. Owner of cows. Bhg.

ഗോഹത്യ gōhatya S. Cow-killing—ഗോഹത്യക്കാരൻ a cow-killer.

ഗോളം gōḷam S. (ഗ്രളം) Ball, globe, as ഭൂഗോളം.

ഗൌഡം Gauḍam S. (ഗ്രഡം) Bengal No. of the Ganges.

ഗൌതമൻ Gauḍamaṅ S. & ഗോതമൻ Buddha, = ശാക്യമുനി. [ഗി f.)

ഗൌരം gauram S. Whitish, fair (ഗൌരാംഗൌരി a young girl; Durga.

ഗൌരവം gauravam S. (ഗ്രരു) 1. Weight = ഗ്രരുത്വം f. i. വിയോഗാഗ്നിഗൌരവാൽ Nal. ഭവൽ പുണ്യഗൌരവാൽ Bhr. dignity. സഭയിൽ ഓരോരോ ഗൌ. ഘോഷിക്കുന്ന ChVr. warn solemnly. പറഞ്ഞ സഗൌരവം Nal. firmly. 2. what belongs to the Guru ഗൌരവശാപം കൊണ്ടു = ഗ്രരു ശപിക്കകൊണ്ടു KR.

ഗൌളി gauḷi S. 1. Lizard, esp. Lacerta gecko. ഉത്തരം ചൂമന്നീടുന്ന ഗൌളിയാൽ സാദ്ധ്യം എന്നു KumK. ഗൌളിശാസ്ത്രം augury of good or evil from the chirping of lizards (superst.). 2. ഉമസംബന്ധമായ ഗൌളി എന്നുള്ളമട്ടും KR5.

ഗ്രഥിതം grathiḍam S. Strung together.

ഗ്രന്ഥനം stringing, arranging.

ഗ്രന്ഥം (often ഗ്രന്ഥഡം) 1. verse, the Rāmāyaṇam is said to contain ഇരിപത്തുനാലു സാഹസ്രം ഗ്രന്ഥം KR.; a treatise. 2. book (കിരന്തം, കൈന്തം) ഗ്ര. നോക്കി read, consulted his books. ശാസ്ത്രഗ്ര. ഊരി KU. — a native book, or collection of palm leaves. ഗ്രന്ഥവരി register of agreements kept by the Janmi ഗ്രന്ഥവിസ്താരത്തിന്നായിട്ടല്ലാതെ പ്രയോജനമുള്ളതല്ല VyM. serves only to make the book larger. 3. the Sanscrit alphabet, as used for literary purposes, whilst the തമിഴ് alphabet served for daily use.

ഗ്രന്ഥി 1. a knot, joint; swelling (മുഴ). 2. = ഗ്രന്ഥികൻ an astrologer, കണിശൻ.

ഗ്രസിക്ക grasikka S. (ഗ്രസ്) 1. To swallow കുണ്ഡലിതന്നാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ട മണ്ഡൂകം VilvP. ഉരശം ബാലയെ ഗ്രസിച്ചിതു Nal. 2. to make to disappear. ബ്രഹ്മദണ്ഡത്തെ കൊണ്ടു ഗ്രസിച്ചാനതൊക്കയും KR. (destroyed the darts miraculously). [സ്യം eclipsed (astr.)

part. ഗ്രസ്യം swallowed, as രാഹുഗ്രസ്യം. — ഗ്രസ്യമാ

ഗ്രഹം graham S. (ഗ്രഹ്) 1. Seizing പാണി ഗ്ര. 2. seizer, planet & demon. Generally നവ ഗ്രഹങ്ങൾ, also 7 & 5. — ഗ്രഹനിലഅറിക KU. ഗ്രഹചാരം ill-luck, ascribed to the course of the planets.

ഗ്രഹപ്പിഴ id. ഗ്ര'യുള്ള നാൾ an unlucky day V2. എന്റെ ഗ്ര. നന്നായി TR. (= കക്ഷകാലം തിന്നു). ഗ്ര. യാൽ Arb. unfortunately.

ഗ്രഹശാസ്ത്രം astrology. ഗ്ര'സ്ത്രി astrologer V1.

ഗ്രഹണം grahaṇam S. (fr. prec.) 1. Seizing. 2. learning. 3. an eclipse ഗ്ര. പറുക to be eclipsed. ഗ്ര. മറിയുക V1. to turn completely round. [ഞ്ഞു പോക Nid.

ഗ്രഹണി dysentery, diarrhœa മലം ഏറേ അഴഞ്ഞു V. ഗ്രഹിക്ക 1. to seize. 2. perceive, learn (part. ഗ്രഹീതം, better ഗൃഹീതം q. v.)

CV. ഗ്രഹിപ്പിക്ക to inform, teach. പഞ്ചാക്ഷരം എന്നെ നീ ഗ്ര. SiPu. മമ്മം അവനെ ഗ്ര'ച്ചു Nal. also അവനെ കയ്യുംകൊണ്ടു ഗ്ര. With Dat. തങ്കൽക്കു ഗ്ര'പ്പാൻ TR. വത്തമാനം സക്കാക്കു ഗ്ര. and കമ്പഞ്ഞിയിൽ ഗ്ര. TR.; double Dat. വത്തമാനത്തിന്നു സാസ്ത്രവക്കൽക്കു ഗ്ര. TR. Social: ഭവാനോടു ഞാൻ ഗ്ര'ച്ചീടാമോ Nal.

ഗ്രാമം grāmam S. 1. Village ഗ്രാമ ഒറിച്ചീട്ടു mortgage-deed of a village. W. 2. Brahmanical colony, 64 ഗ്രാമം KU. (whereof 32 No. of പെരുമ്പഴ). 3. union, assemblage ഭൂതഗ്രാമം Bhg. collection; esp. scale in music ഗ്രാ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു ആനന്ദമാമാറുപാടി CG.

ഗ്രാമണി 1. headman of a village, esp. of a Brahmanical one. 2. barber.

ഗ്രാമ്യം rustic, tame; mean (= അസഭ്യം V2.) ഗ്രാമ്യകാമം, ഗ്രാമ്യധർമ്മം coitus. Bhg.

ഗ്രാവാവ് grāvāvṛ S. Stone (po.)

ഗ്രാസം grāsam S. (ഗ്രസ്) A mouthful as of rice ഉരുള f.i. നക്രം പുള്ളിമാങ്കണ്ണിയെ ഗ്രാ. ആക്കി SiPu. swallowed.

അക്ഷഗ്രാസി = സന്ന്യാസി Bhr. satisfied with 8 mouthfuls.

ഗ്രാഹം grāham S. (ഗ്രഹ്) Seizing; alligator. ഗ്രാഹി holding; constipating, of medicines ഗ്രാ. ആകുന്ന GP 50.

ഗ്രാഹ്യം 1. acceptable, worthy of being regarded, as വാക്യം PT. 2. perceptible, easily comprehended, as അർത്ഥാസം.

ഗ്രീവ grīva S. Neck, nape.

ഗ്രീഷ്മം grīšmam S. Summer ഗ്രീഷ്മകാലം = വേനിൽകാലം. In CG. a ഗ്രീഷ്മവർണ്ണനം. — met. ഭിക്ഷുർ വൈരികൾക്കു ഗ്രീ'മായ്നിന്ന CG. too hot for them.

ഗ്ലപിതം glabiđam S. (ഗ്ലാ) Exhausted. ഗ്ലാനി languor, depression = വാട്ടം.

ഗ്ലൌ glau S. (ഗ്ലൈ) Ball; moon. po.

ഘ GHA

(in S. words)

ഘടം ghaḍam S. Pot, jar (= കുടം) ഒരു ഘ. മദ്യം a bottle of arrack. ഘടദീപംപോലെ prov. — met. body ഈ ഘ. ഒടിഞ്ഞു is dead. ഘടമുടയുമടവു, ഘടമുടയവടിവിനോടു Bhr. so as to kill with one stroke. [മുഴക്കി HNK.

ഘടഘട (Onomatop.) Rattling noise, ഘ.ായിതം

ഘടനം ghaḍanam S. & ഘടിക്ക To occur, join; to fight V1. പൊന്മാലയോടു ഘടിച്ച രത്നം. ഘടകൻ a uniter, matchmaker.

CV. പൊന്മാലയും നല്ല വൈഡൂര്യരത്നവും തമ്മിൽ ഘടിപ്പിച്ചു വിധാതാവും Nal.

ഘടി ghaḍi S. (pot) 1. 24 minutes = നാഴിക. 2. H. clock, watch, also ഘടികാരം see ശഡിയാരം; Ghuree, gong. 3. stage അതതു ഘടികളിൽ Arb.

ഘടിക S. = നാഴിക.

ഘട്ടം ghaṭṭam S. Ghat, landing place (= കടവു), steps leading into tanks വാപീ ഘ'ങ്ങൾ CC.

ഘട്ടനം ghaṭṭanam S. The shock, contact. ഗജാഘ. ChVr. ഗണ്ഡ ഘ. നിവർത്തിതം KR. — (phil.) dispute. [രൻ clever man.

ഘട്ടി ghaṭṭi C. Tu. = കട്ടി q. v. Solid. ഘട്ടിക്കാ

ഘട്ടം ghaḍyam T. കട്ടിയം (prh. ഘടി beating the gong) with ചൊല്ലുക, ക്രുക So. To proclaim = കൊട്ടാട്ടുക. [bell ഘ.ാഘോഷം KR.

ഘണഘണ (Onomatop.) Sound of ringing a ഘണ്ട S. (ഘടി) bell. ഘണ്ടാരവേണ പടിഞ്ഞു Bhr. elephants succumbing in battle.

ഘണ്ടാകർണ്ണൻ having bells in the ears; N. pr. a Paradēvata. (vu. കണ്ടാ —).

ഘണ്ടാഭയം fear of death (the sound of Yama's buffalo with its bell). ഘ. തീർത്തു രക്ഷിക്ക DM.

ഘനം ghanam S. (ഹൻ killing, club) 1. Compact, dense ഘനസമരം CC. a stout fight. 2. M. heavy; weight. മരത്തിന്നു കായി ഘനമോ prov. എന്നുടെ ശാത്രം കനം കുറച്ചീടുവൻ Nal. lighten. see Tdbh. കനം. 3. the cube ത്രിഘനം = 3^3 = 27. Gan. 4. a cloud ഘനഘനനിഭകളേബരം Bhr. [to find the cube root.

ഘനമൂലം (3) the cube root. ഘ'ലിക്ക Gan., CS. ഘനിക്ക, ഘനനം to find the cube CS.

ഘർമ്മം gharmam S. (ഘൃർ to shine) G. thermos, Heat.

ഘർമ്മാതപം drought.

ഘർഷിക്ക gharšikka S. To rub, grind ഉരമ്മുക.

ഘസിക്ക ghasikka S. To devour (ഗ്രസ്).

ഘാതം ghāđam S. (ഹൻ) 1. Stroke, killing as പക്ഷിഘാതം = ദ്രോഹം. 2. product of multiplication ഘാ. എന്നും സംവത്സ്രം എന്നും ഗുണനത്തിന്നു പേർ, രണ്ടും ഏഴും തങ്ങളിലുള്ള ഘാ. പതിനാലു Gan. 3. = കാതം f.i. മുപ്പതു ഘാ. AR. ഘാതകൻ 1. destroying (വിശ്വാസഘാതകം treachery). 2. executioner, also ഘാതന്മാർ & ഘാതുകർ, f.i. കഴുവേറുവാൻ ഘാതുകന്മാർ തുടങ്ങുന്നു Mud.

ഘാതകി fem. നിന്നുടെ ഘാ. അല്ല ഞാൻ CG. I am not to kill you.

ഘാതനം the killing. [a med.

ഘാതശ്വാസം a bad cough അഞ്ജ്വാതി ഘാ.

ഘ്രാസം ghāsam S. (ഘസ്) Fodder; grass.

ഘാസി (eater) the fire. po. (B. ഘാസുക to eat).

ഘുമുഘുമു (Onomatop.) Noise of a multitude etc. ഘു. രവം Nal. ഘു'മിതമുടയ ശംഖു SiPu.

ഘുഷ്ടം ghuṣṭam S. (part.) Cried out.

ഘുഷ്യമാനന്മാർ VCh. troubled by noise.

ഘൂർണ്ണം ghūrṇam S. Moving to & fro, as ചക്ഷുസ്സ് (po.)

ഘൂർണ്ണിതം rolling.

ഘൃണം ghṛṇam S. (ഘൃ) Heat.

ഘൃണ 1. warm feeling for others = കൃപ. 2. contempt.

ഘൃണി sunshine; ray.

ഘൃതം ghee, നെയ്യി; any fat or oil എരിയുന്നതീയിൽ ചൊരിയാതെ ഘൃതം KR. —

ഘൃതമാല N. pr. = നെയ്യാറു KM.

ഘൃഷ്ടം ghṛṣṭam S. = ഘൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട.

ഘോടകം ghōḍayam S. Horse ഘോടക വരങ്ങൾക്ഷം ആനതേർ കാലാളിന്നും KR.

ഘോണ ghōṇa S. Nose, snout.

ഘോണി a hog, ഘോണിയായി തേറ്റമേൽ ക്ഷോണിയെ പൊങ്ങിച്ചു AR.

ഘോരം ghōram S. Terrific, frightful (കഠോരം) as ഘോരവനം KR. — also adv. വായ്ക്കും നിനാളം ഘോരഘോരം കേട്ട Bhr.

ഘോഷം ghōṣam S. (ഘുഷ്) 1. Noise, loud sound യിക്രയസ്ഥലങ്ങളിൽ എത്രയും മഹാ ഘോ. Nal. വാദ്യ — ങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു നടന്നാർ KR. ചക്ര —, അസ്ത്ര — ങ്ങൾ in battle. വേദിയന്മാരുടെ വേദഘോഷങ്ങൾ Nal. loud recitation. 2. rumour ഭൂപനോട് ഏല്പതിന്നൊന്നാരു ഘോ. നടത്തിനാൻ Mud. spread a report, as if he meant to attack. എല്ലാടവും ഒരു ഘോ. കൊണ്ടുതേ it was bruited everywhere. പല രോട്ടം ഘോ. കൊണ്ടീടുകിൽ Mud. 3. pomp, parade, show കാട്ടു മഹിക്കുന്ന ഘോഷവും കാണായി Nal. കറയ ഘോ. വേണം something extra (at dinner, feast). അവരുടെ കല്യാണം ഘോ'യിട്ടു കഴിച്ചു Ti. 4. S. station of herdsmen = ആയമ്പാടി. [ക്ഷണ.

ഘോഷണം sounding; proclamation, also ഘോ

ഘോഷവാർ see ഗോ —

ഘോഷാക്ഷരം = ഗംഭീരാക്ഷരം.

ഘോഷിതം (part.) loud (as ഘോഷിതശബ്ദംV1. hoarse); proclaimed, preached.

denV. ഘോഷിക്ക 1. to sound, v. n.; to produce a sound, to play, v. a. അവർ വാദ്യം ഘോ'ന്നു Nal. ശോഷിച്ച തോയങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു CG. (in consequence of rain). 2. to proclaim, announce സ്വയംവരം ഘോ'പ്പതിന്നു യത്നം തുടങ്ങുവിൻ Nal. (by circular letters). ഘോ'ച്ചു ഭയങ്കരം ചൊല്ലിനാൻ KR. ഘോഷിക്കാഞ്ഞു ഭാഗ്യം എന്നതേ പറയാവു Mud. happily it has not been made public. ഘോ'ച്ചു കൊൾവിൻ എന്റെ പൌരുഷം, സ്വസ്ഥനുക്കെന്നു ഘോ'ക്കയും ചിലർ Nal. പുരാണങ്ങൾ അതുച്ചം ഘോ'ക്കിലും KeiN. recite. 3. to celebrate with pomp ഉത്സവം, മഹാക്രതു ഘോ. Bhr. (but ഉത്സവം ഘോഷിച്ചു കല്പിച്ചു Mud. proclaimed). ഘോഷിച്ച സത്ര a very liberal feast. ഇങ്ങനേ ഘോഷിച്ചു യാത്ര പുറപ്പെട്ടു Nal. pompously (for ears & eyes).

ഘ്രോസ് ghōs = കോസ്, ക്രോശം.

ഘ്നം ghnam S. (ഹൻ) in comp. Killing, destroying, as ക്രിമിഘ്ന, വാതഘ്നം GP., സ്വകായഘ്നം ദുഃഖം KR.

ഘ്രാണം ghrāṇam S. 1. Smell (obj.) ശവത്തിന്റെ ഘ്രാ. തട്ടി. 2. smell (subj.) ഘ്രാണേന്ദ്രിയം Bhg., KR.

denV. ഘ്രാണിക്ക (part. ഘ്രാണം & ഘ്രാതം) 1. to smell; to kiss (= മുകരുക), സുതന്റെ മൂർദ്ധാവിങ്കൽ ഘ്രാണിച്ചു Bhr. 2. CV. അപ്പൊഴതു ഘ്രാണിച്ചീടിനാൻ പാപം പോവാൻ KR. the priest offering ഗന്ധധൂപം.

ങ

ṄA

ങാനം കണക്കെയുള്ളക്ഷരം HNK. (alphab. song) the 5 Nasals beginning with ങ.

ച stands for ഛ (ചായം), ജ (ചലം), ഝ (ചടിതി), ശ (ചാത്തം fr. ശ്രാ., ചാക്യാർ fr. ശ്ലാ.), ഷ (ചടങ്ങു), സ (ചേകവൻ, നച്ചിയം); ക്ഷ (ചാരം, തച്ചൻ), even for ദ്യ (ചൂതു) and യ (ചോനകൻ) & dialectically ര (രാ — in TP. ചാ —). Palatal vowels may change a dental into ച (തെള്ളു — ചെള്ളു; പരിതു — പരിചു, as in grammar കടിച്ചു from കടിത്തു), or lead to the dropping of an initial ച (ചിറകു — ഇറകു; ചേട്ട — ഏട്ട). Old ച is also found lapsing into ശ (അരചു — അരശു, പുതുച്ചേരി — ശ്ശേരി) and സ (ഉരുസുക, തുറസ്സ്). For etymological researches this is perhaps the most difficult letter. (In C. & Tu. ക represents frequently initial ച, as ചെവി — കിവി; ചേരം — കേരളം.

ച **ča** S. (G. te, L. que). And, also (ചേൽ, ചൈവ etc.)

ചകം **čaγam** (Tdbh.; ശവം) Corpse.

ചകടു **čaγaḍu̥** (Tdbh.; ശകടം) = ചാടു cart 1. The whole in a lump. Tdbh. സകൂടും average. ചകട്ടിൽ വില്ക്കു to sell by bulk. 2. also ചവടു measure of a half ആഴക്കു.

ചകതി **čaγaδi** Clay, mire (V1. ശകതി) ഗംഗയുടെ ച. വാഴ്ക്കകത്തു ചെല്ലും Trav.

ചകരി **čaγari** & ചേരി Cocoanut fibres. ഇളഞ്ചകരിനീർ GP 69. ചകിരിക്കയറു B.

ചകിരിക്കണ്ണി So. potter's wheel (ചക്രി?)

ചകലാസ്സ് & ശകലാത്തു Port. **escarlata.** Europe woollen cloth, chiefly scarlet.

ചകിണി **čaγiṇi** B. = ചേണി.

ചകിതം **čaγiδam** S. Trembling, timorous. പതഗപരിചകിതപന്നഗം VetC.

ചകുനം see ശകുനം.

ചകോരം **čaγōram** S. Perdix rufa, or Caccabis J. said to drink the rays of the moon & to pick out snakes' eyes (ചെമ്പോത്തു?)

ചകോരാക്ഷി f. partridge-eyed.

ചക്ക **čakka** T. M. (Tdbh; ചക്രം) 1. A big round fruit as of Artocarpus (പിലാവു), Ananas (കൈത —), bread-fruit (ദ്വീപുച. or ബമ്പുച.), wild Artocarpus (മലഞ്ച.); ആത്തി q. v. ച; ആയിനിച്ച.; കാട്ടുച. Rh. = കടമ്പു; ചിരച്ച. ഒരുത്തരുടെ ചക്കയും തേങ്ങയും കട്ടിട്ടില്ല vu. ചക്കെക്കു തേങ്ങാ കൊണ്ടിട്ടും കൂട്ടേണം prov. Stages of growth of the jack-fruit: പൂതൽ No. or ചാവൽ. q.v., ഇടിച്ചക്ക GP. see ഇടി, തറിച്ച. see തറി or കൊത്തഞ്ച. So. (ചുളതിരിഞ്ഞത്), പുഴങ്ങാൻ മൂത്തത്, പുളിഞ്ചുളകൊണ്ടത്, പഴുത്ത ചക്ക. — Varieties: പഴഞ്ചക്ക soft & inferior, വരിക്കച്ചക്ക superior, മുളച്ചക്കക്കുരു GP. — Parts: കൂഞ്ഞു, — ച്ചേണി, — ച്ചുള, — മടൽ or മുള്ളു; ഭൂജിക്കോല ചക്കക്കുരുക്കൾ GP. 2. skin or rind of a fruit thrown away after pressing it out.

Hence: ചക്ക കാട്ടുക motion of insult made with the hand B.

ചക്കച്ചങ്ക്രാന്തി or കലിയഞ്ചങ്ക്രാന്തി the last day of Mithunam.

ചക്കപ്രഥമൻ a condiment with jack-fruit.

ചക്കമുള്ളു rough rind of jack-fruit. = കരിമുൾ q.v.

ചക്കമുള്ളൻ a bracelet like it.

ചക്കൻ **čakkaṅ** N. pr. of man (ചക്ര or ശക്ര).

ചക്കര **čakkara** (Tdbh.; ശക്കര) Jaggory, palm-sugar. ച'ക്ക് അകവും പുറവും ഒക്കും, ആനെക്കു ച. പന prov. (ആനച്ചക്കര a creeper eaten by elephants).

Hence: ചക്കരക്കത്തിക്കാരൻ see കത്തി.

ചക്കരക്കള്ളു toddy for making sugar (called ചക്കരക്കട്ടി).

ചക്കരക്കള്ളൻ a red ant.

ചക്കരപ്പാവു B. raw sugar, syrup; the inspissated palmyra-juice. Palg.

ചക്കരപ്പൊട്ടിക്ക = ഞെട്ടാഞെട്ടുങ്ങു.

ചക്കി **čakki** 1. N. pr. of woman ചക്കിക്കു ചങ്കരൻ prov. 2. a she-cat ച. പ്പൂച്ച = ചൊക്കി. 3. a sow V1.

ചക്കില or ചാക്കില Rh. Ficus infectoria.

ചക്കിലിയൻ T. M. (f. — ലിച്ചി) A Tamil shoemaker. (T. fr. S. ശാഷ്കുലി "flesh-eater," Winsl.)

ചക്കു čakku (Tdbh.; ചക്രം) 1. Oilpress, (ചക്കുകണ the roller of it, ചക്കുകൊക്കു a wood on the top of the pestle, ചക്കുരൽ the mortar); sugar-mill etc. ചക്കിന്റെ മുരട്ടു കുട്ടന്റെ ചേൽ prov. ചക്കിലിട്ടമത്തിട്ടും എള്ളുപോലെ Brhmd. ചക്കിലകപ്പെട്ടൊരിക്ഷു പോലെ ഞെരിക്ക CG. Kinds: നാട്ടുചക്കു, കൊങ്ങൻചക്കു MR. 2. measure of oil-fruits ഒരു ചക്ക് എള്ളു etc.

Hence: ചക്കാട്ടുക to work an oilpress.

VN. ചക്കാട്ടു, — ട്ടം the pressing of oil, etc.

ചക്കാൻ m. — ാത്തി f. oilpresser, So.

ചക്കാല the shed of an oilpress. ചക്കാലവാണിയൻ & ചക്കോൻ KN. the caste of oil-makers, also ചക്കുകാരൻ MR. ചക്കില്ലാത്ത വാണിയൻ KN. an oil-seller.

ചക്കുതോക്കു a mortar TR. — ചക്കുണ്ട a bomb, hence: ചക്കുവെടി bombarding.

ചക്കുപാര an instrument for taking oilcake out of the press.

ചക്കുപുര = ചക്കാല, also ചക്കിന്മൂട്ട.

ചക്കുമുക്കു Turk. čakmuk, Steel to strike fire with; ചക്കുമുക്കിക്കല്ലു a flint.

ചക്കോന്നം (explained by ചക്ക ഉണ്ടാകുന്ന മാസം, comp. ചക്കച്ചക്രാന്തി) The Mithuna month. അടുത്ത ചി'ഞ്ഞാറു TR. also ചക്കോണഞായർ. (sic.)

ചക്രം čakram S. 1. Wheel ചക്രപ്രമേം പോലെ മാറിവരും Bhg. throwing disk of Vishṇu & of Jōgis V1. 2. circle; also of magical figures ച. വെട്ടുക, വായിൽ ചക്രവും മന്ത്രവും എഴുതി MM. in case of a chest wound. 3. sphere, dominion, realm; also crowd നക്രചക്രമകരൌഘഭയങ്കരം വരുണാലയം AR. 4. a Travancore coin from $\frac{1}{28}$ to $\frac{1}{28,5}$ Rup. 5. = ചക്രവാകം.

ചക്രകത്തിയാർ (4) money-coiners KN.

ചക്രപാണി (1) Vishṇu.

ചക്രംചവിട്ടുക to clear a ricefield of water preparatory to sowing. അതിമോഹം ച'ട്ടും prov.

ചക്രം തിരിക, Bhr. to roll oneself. വീണ്ടു ച'ഞ്ഞു Bhg. (in sickness); to whirl ച'ഞ്ഞു ചെന്നു Sk. went about. — ചക്രംതിരിക്ക v. act.; — ചക്രംതിരിപ്പു VN.

ചക്രവത്തി (3) whose chariot may be driven over the world, universal ruler. — ചക്രവത്തിതപം ലഭിച്ചു Bhg. sovereignty.

ചക്രവാകം (5) Anas casarca, ruddy goose, praised for matrimonial faithfulness, expressed by nightly moaning.

ചക്രവാണം wheel-rocket.

ചക്രവാളം ring; horizon, surrounding the earth as with a chain of mountains CC.

ചക്രശ്വാസം turning or rolling on the bed whilst panting after air; dying breath, ച. വലിക്ക. the death-rattle to be in the throat.

ചക്രാകാരം the figure of a circle, ച'രേണ കുറിക്ക (2); ഒരുത്തനെ ച'രം തിരിപ്പിക്ക (wheel-like) to vex. [Arj.

ചക്രായുധൻ Cṛshṇa, ച'ന്തുടെ പാലത്താണ Cr.

ചക്രാശ്രയം reliance on magical figures (2), മൂഢന്മാക്കു ച. KeiN.

ചക്രി 1. a potter. 2. an oilpresser ചക്കോൻ. 3. a snake. ചക്രികൾ Bhr.

ചക്രേശ്വരൻ 1. Vishṇu. 2. = ചക്രവത്തി f. i. in titles മഹാരാജേന്ദ്രച. തിരുവടി Col. KU.

ചക്ഷുസ്സ് čakšus S. (ചക്ഷ് to appear) The eye, also ചക്ഷു f.i. ചക്ഷുസ്സൻ മീലിതകാലത്തു സൃഷ്ടിയും ചക്ഷുർ നിമീലനം കൊണ്ടു സംഹാരവും AR.

ചങ്കു čaṅgu (Tdbh.; ശംഖം) 1. Conch ചങ്കുപിഴം പഴുക്ക a med. used as medicines. പുളിഞ്ചങ്കിൻ ഇത്തി(ൾ)പ്പൊടി TP. for betel. 2. throat. ച. കരയുക rattle in the throat, as of dying persons. ചങ്കും എടുത്തു (huntg.) prh. the heart & lungs of a hog (V1. heart). 3. N. pr. of man (ചംഗം S. clever).

ചങ്കൻ 1. N. pr. 2. a caste of fishermen near Collam. 3. B. a fish.

ചങ്കിടി (2) singing together, ച. പാടുക B. & ചങ്കിടിക്കാരൻ an assistant singer.

ചങ്കിരി V2. = ശംഖുതിരി a screw.

ചങ്ങച്ചേരി N. pr. The former ruler of Collam, dispossessed in 1740 by Travancore, Fra Paolo; also ചങ്ങനാട്ടു Changarnate. Port.

ചങ്ങല čaṅṅala (Tdbh.; ശൃംഖല) Chain. അവനെ ച'യിലിട്ട TR. had him hand-cuffed, also ച. യിട്ട, ച'ക്കിട്ട, ച'ലെക്കാക്കി old. മൂന്നു കൊല്ലം ച. വിധിച്ചു, കൊടുത്തു imprisonment. — met. നു ച. തളെക്കുന്ന ജീവനെ GnP. (= നു കമ്മങ്ങൾ, gold-, iron-& mixed chain).

ചങ്ങലപ്പുറത്തഴി N. pr. mouth of കണ്ണൊറി river, boundary of Middle Kēraḷa KU.

ചങ്ങലംപരണ്ട (T. — പി —) Cissus quadrangularis GP 64.

ചങ്ങലമരം loc. = ചവിട്ടുമരം & ഉരുൽമരം q. v.

ചങ്ങലവട്ടക brass lamp. ച'ട്ടയും കത്തിച്ചു TP. also വെള്ളിച്ചങ്ങലവിളക്കു TR. [etc.

ചങ്ങു V1. a small chain to which to hang keys

ചങ്ങാടം čaṅṅāḍam (Tu. ജംഗാല, Port. Jangada). Ferryboat, junction of 2 boats. ച. കെട്ടുക; ച'ത്തിൽ കേറി TR. തോണികൾ ച'ങ്ങൾ വഞ്ചികൾ പടവുകൾ Bhr. also rafts.

ചങ്ങാതംčaṅṅāδam (Tdbh.; സംഘാതം) 1. Convoy, guard; responsible Nāyar guide through foreign territories. ച. പോരുക to accompany as such. ച. പോന്ന വാരിയർ, എന്നെ ച'വും കൂട്ടി അയച്ചു TR. 2. income of Rājas from granting such guides; grant of land to persons liable to such service ച. കൊടുക്ക. 3. companion പന്നിയും കാട്ടിയും ച'മായി CG. — met. കംസനെ കൊന്ന ഗോപാലനെ കംസന്റെ ച'മാക്കുവാൻ CG. to send him along, to kill likewise.

ചങ്ങാതി (C. Te. സ —) companion, തുണക്കാരൻ; friend വീണാൽ ചിരിക്കാത്ത ച. ഇല്ല, ച. നന്നെങ്കിൽ കണ്ണാടി വേണ്ട prov. ച. യായുള്ള പണ്ടുപണ്ടേ CC. — also fem. ച ങ്ങാതിമാരായുള്ള അംഗനമാർ CG.; vu. എന്റെ ചങ്ങായിച്ചി TP. (Voc.)

ചങ്ങാതിക്കൂറി an entertainment to receive contributions from friends, who repay themselves by similar invitations, = പയറു.

ചങ്ങാതിത്വം, ചങ്ങായ്ത്തം friendship കലമല്ലാതോനെറ ച. കെട്ടി prov. ച. പിടിക്ക to separate & reconcile disputants.

ചങ്ങാളൻ V1. & ചങ്ങാൾ V2. a friend.

ചങ്ങു see under ചങ്ങല.

ചഞ്ചരീകം čañjarīyam S. Bee ച'ത്തിനുടെ തുണ്ഡം പോലെ KR.

ചഞ്ചലം čañjalam S. (intens. of ചൽ) 1. Unsteady, fluctuating. 2. vacillation ഭക്തിക്കു ച. വരായ്തിനു Bhg., doubt ച. ഏതും അതിനില്ല Bhg. പോക്കവനില്ലൊരു ച. Bhr. abating.

ചഞ്ചലചിത്തം fickle mind. ച'മാം നാരിമാക്ക് ഒക്കയും KR., so ചഞ്ചലബുദ്ധി V1. സ്ത്രീകൾ ചഞ്ചലബുദ്ധികൾ VyM. ചഞ്ചലമനസ്സനായി UR. of a doubtful mind.

ചഞ്ചലാക്ഷി (of rolling eyes) Nal., ചഞ്ചലമിഴി Mud. = സുന്ദരി.

ചെഞ്ചൽ vacillation ചെ. ഇല്ല Mpl.song.

ചഞ്ചലിക്ക to fluctuate, to be in suspense.

ചഞ്ചലീകം S. (& — രീകം) a bee VetC.

ചഞ്ചു čañju S. Beak.

ചട čaḍa (Tdbh.; ജട) 1. Hairlock. ചടമുടിയുടയർ RC. ascetics. 2. the similar bending of a nail or stick V1.

ചടയൻ a certain grass V2.

ചടകം čaḍayam S. 1. A sparrow. ചടകവ്യൂഹം ചെയ്തു Bhr. a kind of battle array. 2. = പടക്കം. a firework (a cracker imported from China) കാലച്ചടകം a triangular, country-made cracker. ച. പൊട്ടിക്ക to let off a cracker.

ചടക്കൻ čaḍakkaṅ & ചടക്കരൻ N. pr. of a foreign prince once at war with Calicut, KU.

ചടക്കം čaḍakkam (ചടം) Obstruction, obstinacy.

ചടങ്ങു čaḍaṅṅu (Tdbh.; ക്രിയാംശം q. v.) T. M. 1. A religious ceremony; Syr. doc. കാമം ചട്ടുന്ന ചടങ്കോട്ട ചെയ്യാൻ RC. a sacrifice on the battle-field ച. കൾ കാതിയുള്ളാരണന്മാർ CG. incantations. 2. a ceremony performed with a girl of 7-10 years, to fit her for marriage ച. കഴിക്ക = കല്യാണം 3. ചടങ്ങുകഷായം (6 medicines) against fever.

ചടചട čaḍajaḍā S. (Onomatop.) Crash, peal, descriptive of battle noises പടകളുടെ ച. നിനാദം Nal. പടഹ ച. നിനാദം CrArj. ധ്വനി ചടചടിതം ചേട്ട CC.

ചടം čaḍam = ജഡം, V1. A dead body; indolent, lazy; also ചട, ചടയം.

ചടന്തുക So. T. to limp. — ചടന്തൻ lame.

ചടയൻ 1. = ജഡയൻ. 2. a filthy person.

ചടെക്ക (C. Te. Tu. saḍilu, to become slack) 1. to grow thin, lean, weak V1. 2. to be obstructed as മൂത്രം, but മൂത്രത്തിന്ന, തുറാൻ ചടെക്ക No. = മുട്ടുക.

VN. I. ചടവു V1. II. വാതവും ചടെച്ചലും ഇളെക്കും a med. — III. ചടപ്പു No. അസാരം ഒരു ചടപ്പായി പോയി TR. rather tired.

ചടിതി čaḍiḍi (Tdbh.; ഋ —) Suddenly.

ചടപിടേ out of breath, in greatest haste.

ചട്ട čaḍu S. 1. Elegant (= ചാട്ട) chiefly of speech. 2. hump, hunch V1. = കൂൻ.

ചടുലം 1. elegant ചടുലമൊഴികൾ PT. 2. tremulous ചടുലനീഴ് മിഴിയിണ വളഞ്ഞിളകി RC. ചടുലവിലസിതം Vil. ചടുലമിഴിമാർ ChVr. ചടുലത്തടങ്കണ്ണിയൽ ജാനകി RC. 3. the 3rd posture in ആയുധാഭ്യാസം. 4. ചടുലൻ V2. = കൂനൻ.

ചടെക്ക see under ചടം.

ചട്ട čaṭṭa C. Te. T. M. 1. Garment adapted to the body, jacket, bodice പെൺചട്ടം V1. 2. mailcoat, armour ചട്ടയും തൊപ്പിയും ഇട്ട കൊടിക്കൊണ്ട Mud. മന്ത്രം എന്നൊ ചട്ട PT. met. നിന്നെ നീ നിൻ ചാരിത്രമാകുന്ന ധന്യമാം ചട്ടകൊണ്ട രക്ഷിപ്പവൾ Nal. 3. metal-clasp fitted to the stock of a gun; stock തോക്കിന്റെ തലയും ചട്ടയും കൊണ്ട മുറിഞ്ഞു TR. — കാലിന്മ ചട്ട carved pedestal of a pillar. 4. ചട്ട, fem. ചട്ടച്ചി person with bent feet, lame (see ചടന്തുക), hence ചട്ട.

ചട്ടക്കാരൻ dressed in Europe fashion.

ചട്ടക്കാലൻ (4) lame, having ചട്ടക്കാൽ.

ചട്ടക്കൈ V1. sleeve.

ചട്ടത്തല V1. baldness (or ചട്ടി?)

ചട്ടത്തോക്ക (3) matchlock.

ചട്ടൻ B. cripple.

ചട്ടപ്പാതിത്തോക്ക (3) musket with the barrel laid in wood, നാടൻ ച. MR.

ചട്ടമറിച്ചു കെട്ടുക B. = ചട്ടുവം.

ചട്ടം čaṭṭam 5. (Tdbh.; ചതുരം?) 1. Frame as of a door, window, cot; ledge ച. കൂട്ടുക. — എട്ടു രുൾ കുടിയുള്ള ചട്ടത്തിൽ കരേറി KR. on a frame-work. 2. inclosure, mould; the ventricle of the civet-cat പുഴുക്ക ച. V1., മെരുകിൻ ചട്ടകം V2. 3. plan, order, proportion ചട്ടത്തിലാക്കി = ക്രമത്തിൽ; കായ്ം തീപ്പാൻ ച. കണ്ടില്ല V1. no way. ച. കെട്ടുക, വെക്ക VyM. to arrange. 4. nature, disposition അവന്റെ ച. കൊള്ളാം V1., അവരെ ച. കണ്ട പോലെ അല്ല TR., അവന്റെ ചേലും ചട്ടവും No. 5. regulation, rule, law. ച. വെക്ക, ഇടുക to lay down a rule, to legislate. — account of rents V1.; a copy to write by. B.

Hence: ചട്ടക്കട്ടിൽ cot with a moveable frame.

ചട്ടബുദ്ധി TP. (3) sound reason, sound advice.

ചട്ടമഴിക്ക B. to transgress (5).

ചട്ടമാക (3) v. n. to be ready.

ചട്ടമാക്ക (5) v. a. to order നിശ്ചയായിട്ട് എഴുതി ച'ക്കി, ആളികളെ ച'ക്കി അയച്ചു appointed. ഇരിപ്പാൻ ച'ക്കി TR. resolved to remain. പാ ആളെ ച'ക്കിക്കൊണ്ട ചെന്ന TR. enlisted.

ചട്ടംമറിക്ക TR. = ചട്ടവം.

ചട്ടംവരുത്തുക (3) to regulate ആയു ച'ത്തി TR.

ചട്ടവട്ടം (3) arrangement ച. കൂട്ടുക; ച'ങ്ങൾ ഒന്നില്ല no preparations, (4) disposition.

ചട്ടാൾ a saw fixed in frame.

ചട്ടി čaṭṭi 5. Pot, pan (ചട്ടം 2) വെക്കും ച. rice-pot, ചട്ടിയിലേ പന്നിക്കു നായാടേണ്ടൊ prov. — കറിച്ച., അപ്പച്ച., നൈച്ച. or എണ്ണച്ച. curry, etc. pots, pans; കൽച്ചട്ടി, കച്ചട്ടി made of മാക്കല്ല്.

ചട്ടിക്കലം frying pan.

ചട്ടിക്കൂട്ട distillery.

ചട്ടിത്തലയൻ big headed.

ചട്ടിപ്പണം tax on distillation. B.

ചട്ടിണി H. čaṭṇi. Ground condiments, vu. സംബന്ധി, ചമ്മന്തി.

ചട്ടുകം čaṭṭuγam T. M. (C. Tu. സ —) Ladle, metal spoon ചീഞ്ഞ കഞ്ഞിക്ക കടിഞ്ഞ ച. prov.

ച. കൊണ്ട ഏന്തുക.

ചട്ടുകപ്രായം easily moved or stirred.

ചട്ടുവം shoulder-bone ച. മറിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ട പോന്ന TR. tied both arms behind (also

ചട്ടോം മറിക്ക or വന്നില്ലെങ്കിൽ ചടപം മറിച്ചെട്ടി കൊണ്ടോരേണം TP.)

ചട്ട čaṭṭu T. M. (C. Te. Tu. സഡിലു to become diminished, loose) 1. Fault ചട്ടേറും വാനരർ RS. ചട്ടറുന്ന faultless RC. ചട്ടറ കൈ agile hand. from foll. 2. lameness (ചടം) ചട്ടറ കാറും ഏറു SiPu.

ചട്ടകാലൻ m., — ലി f. lame. [clever.

ചണം čaṇam 1. S. Famous; അക്ഷരചണൻ 2. S. ചണക Indian flax, Crotolaria juncea. ചണനൂൽ (S. Linum), ചെറു ച. Linum usitatissimum.

3. S. ചണകം chickpea, Cicer arietinum ചാണാർ പയറു & ചണപ്പയറു, hence ചണകനീറിൽ പുഴുങ്ങി a med.; വട്ടച്ചണായി B. peas, വെൺചണായി = വെളുത്ത അമര.

ചണ്ട čaṇḍa Tdbh. of ശണ്ഡ (C. ശണ anger) Quarrel ച. പിണയുക, വൻച. V1.

ചണ്ടൻ čaṇḍaṉ PT. = ചണ്ഡൻ 1 & 2.

ചണ്ടി čaṇḍi 1. (T. ചണ്ട q. v., C. ചരട്ട leavings) Sediments, husk, pepper amenta, dry leaves. — ച'യും പൊടിയും prov. sweepings. 2. (Tu. wet) നീർചണ്ടി = കണ്ടി 5. Vallisneria octandra; the green covering of tanks (also ചമ്മി). 3. C. T. M. (S. ചണ്ഡ) obstinate, sulky, stubborn; good for nothing.

ചണ്ടിക്കുതിര an intractable horse.

ചണ്ടിച്ചി a bad wife.

ചണ്ടിത്തരം പറക to show stubbornness.

ചണ്ടിപണ്ടാരങ്ങൾ baggage, camp-followers & other drawbacks of an army.

ചണ്ടിഭാക്ഷ low language.

ചണ്ട 1. T. So. chaff. 2. കപ്പലിന്റെ ച. head of ship V2. 3. No. vu. = രണ്ട.

ചണ്ഡം čaṇḍam (vu. ചണ്ണം) Violent, furious.

ചണ്ഡൻ 1. passionate. 2. Yama.

ചണ്ഡപ്രതാപം awful glare. ചണ്ഡമാരുതം hurricane (po.)

ചണ്ഡവേഗം very quickly. ച. പുറപ്പെട്ടു KumK.

ചണ്ഡാംശു AR. the sun.

ചണ്ഡാലൻ m., — ലി f. outcast, lowcaste, ച'ർ ഇരിവർ Mud. executioners, ക്ഷുകാർ. In prov. ച. തീണ്ടിയ പിണ്ഡം. metaph. കർമ്മ ചണ്ഡാലൻ as mean as an outcast. — ചണ്ഡാലപ്പരിക്ക So. = കമ്മാളർ. — fem. also ചണ്ഡാലിച SiPu. ചണ്ഡാലജ തീണ്ടുക PR. — abstr. N. ചണ്ഡാലത, — ത്വം V1.

ചണ്ഡാലയൻ full of rage (ചണ്ഡനാം ച. SiPu. said of a Chaṇḍāla). [a bad wife.

ചണ്ഡി f. of ചണ്ഡൻ, also ചണ്ഡിക a Cāṭi;

ചണ്ണ čaṇṇa 1. Buttocks of animals, ham കറക f.i. കൊള്ളികൊണ്ടു ചണ്ണക്കു എറിഞ്ഞു; ച. വലിച്ചിരിക്ക the nerve of the thigh is contracted. — ചണ്ണപ്പൂട്ട No. the socket of the hip-bone. 2. (S. ചണ്ഡ) Andropogon aciculatum. 3. ചണ്ണകിഴങ്ങ a med. a Curcuma = അടവിക്കച്ചൂരം; also ചണ്ണക്കുവ B. (see നറുബ്ബ). 4. ഏലച്ചണ്ണ a full grown Cardamom plant No. ചണ്ണുക So. to eat greedily.

ചത čaḍa (C. ശഡെ, ജജ്ജു) A bruise, ചതച്ചയ്ക്കുക = ചതെക്ക f.i. അമ്മാമൻറെ കഴുത്തുരുമ്മു ചത ചെയ്യുന്നീർ പിഴിഞ്ഞാലാൽ Manj.

ചതയുക v. n. To be bruised, squashed കൈകൾ മലയുടെ കീഴായി ഞെരിഞ്ഞു ചതഞ്ഞിതു UR. — ചതയപ്പെടുക V1. to be humbled.

ചതെക്ക v. a. To squash, crush, pound, bray (= ഇടിക്ക). ഇവ ചതെച്ചു എണ്ണയിലിട്ടു MM. VN. I. ചതവു a bruise, II. ചതെപ്പു V1. bruising.

ചതകുപ്പ čaḍayuppa & ചതുകുപ്പ No. Anethum graveolens (S. ശതപുഷ്പി & ശതാഹ്വ).

ചതയം čaḍayam (Tdbh.; ശതഭിഷ) The 24th lunar asterism, 3 stars in Pegasus.

ചതവേരി a med. see ശ — .

ചതി čaḍi T. M. Tu. (C. ജത്തു fr. S. ഛദ്മ്) Deceit നല്ല ച. എന്നറിഞ്ഞു Bhg. I am deceived. പോയാൽ ച. ഉണ്ടാകും TR. treachery. ചതിയായി V1. we are betrayed. തമ്മിൽ ചതിപ്പെട്ടു പോയാൽ (huntg.) disappointed.

ചതിക്ക to cheat, circumvent, betray. ചാരത്തു ചെന്ന ചതിച്ചു പുക്കാൽ CG. introduced herself by stealth. പോരിൽ ച. രുതു Bhr. നീയും ചതിച്ചിതോ Bhr. didst die! ചതിച്ചു പോകുന്നോ KR. does he leave us? (said in love).

VN. ചതിപ്പു & ചതിവു (എന്നെ ചതിവു ചെയ്യ MR.)

ചതിക്കാരൻ deceiver, traitor.

ചതിക്കുഴി an elephant trap.

ചതിപ്പട treacherous warfare.

ചതിപ്രമാണം TR. false documents.

ചതിപ്രവൃത്തി fraudulent action, അവരുടെ ച. വെളിയിലാക്ക MR.

ചതിമരണം V1. sudden death. [veigle).

ചതിമായം fraud (also ചതിമാനം പറക to in-

ചതിയൻ deceiver പന്നി എന്നെ ചതിച്ച ച. ആകുന്ന TP. [തിർ).

ചതിർ čaḍir T. SoM. Cheap (T. ചതിർ = അ

ചതുങ്ങുക čaḍuṅṅuya To. M. (ചത) To be crushed, compressed, beaten into another shape.

ചതുക്കുക v. a. (T. അതുക്ക) 1. To bruise, macerate ഇഞ്ചി ചതുക്കി പിഴിഞ്ഞു med. 2. So. to walk lame.

VN. ചതുക്ക 1. a bruise, chiefly artificial in ornaments ച. മുട്ടിയ വള TR. — ചതുക്കിലക്കടുക്കൻ V2. a plain earring. — ചതുക്ക വള bracelet with raised & depressed work. 2. compressing; low border of a garden. ച. വേലി V1. 2. neap tide. 3. So. lameness.

ചതുരം čaḍuram S. 1. Square (ചതുർ). 2. dexterous, clever ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ച'ർ എന്ന തോന്നും KR. 3. lovely. ചതുരത്തൂടയിണ CC.

ചതുരക്കട്ട a square piece of stone or timber.

ചതുരക്കള്ളി Euphorbia antiquorum.

ചതുരത dexterity വില്ലാളികളിൽ ച. പെരുകിന CrArj. വചന ച. & കവിതകളിൽ ചതുരതപം VetC. [Mecca. Mpl.

ചതുരപ്പുറം a square building; the Kaaba of

ചതുരപ്പുളി Garcinia purpurea, mangosteen.

ചതുരമാടം square niche in a wall V1.

ചതുരായം (2) deceit, stratagem V1.

ചതുർ čaḍur (S. ചതർ, L. quatuor) Four.

ചതുരംഗം 1. four membered; esp. ച'ഗപ്പട a full army of infantry, cavalry, chariots & elephants ച'ഗവാഹിനി & ച'ഗിണിയായ സേന Bhr. 2. chess. ച. വെക്ക, കളിക്ക, പൊരുക; ച. തോറ വാണിയൻ, ചതുരംഗപ്പാർ പൊരും Pay. The chess board ച'പ്പലക has the following figures (കരുക്കൾ): രാജാ, മന്ത്രി, ആന, കുതിര, തേർ, കാലാൾ. Terms: ഇക്കുരച്ചു, പെച്ചുരച്ചു, രാജാ നിന്നു (= check-mate).

ചതുരണ CS. the lowest fraction $= \frac{1}{5^{1}}$ തലവര വു $= \frac{1}{104,315,904,000}$

ചതുരശ്രം quadrangular.

ചതുരാനനൻ AR. = ചതുർമുഖൻ q. v.

ചതുർഗുണം fourfold; അതിൽ ച. നന്നു SiPu. 4 times better.

ചതുർത്ഥം the fourth, ചതുർത്ഥസ്നാനം ചെയ്യാൽ Bhr. = നാലുകളിക്ക after menstruation. — ചതുർത്ഥന്മാർ KR. Sūdras. — ശ്രുതി ച'ങ്ങൾ the 4 Vēdas. [(gram.)

ചതുർത്ഥി the fourth lunar day; the Dative case

ചതുർദ്ദശ 14. ച. ഭുവനങ്ങൾ കലുങ്ങ KU. = ഒരാ രേഴലകം — ച. വൃത്തം, a poem in 14 odes or praises of Vishṇu. ChVr.

ചതുർദ്ദശി the 14th lunar day, a fast. — ച. മാഹാത്മ്യം a treatise in SiPu.

ചതുർഭാഗം the fourth part, as revenue ച. രാജഭോഗം വാങ്ങിയാൻ Bhr.

ചതുർമുഖൻ = നാന്മുഖൻ Brahma.

ചതുർയുഗം the 4 ages. ക000 ച. പോകിലേ ആസ്ഥാനം പകൽ PrC. ച. ഒക കഴിയുമ്പോൾ ദേവേന്ദ്രനും മുടിഞ്ഞീടും VCh.

ചതുർവ്വർഗ്ഗം the 4 objects of pursuit: virtue, love, wealth, beatitude.

ചതുർവ്വർണ്ണം the 4 castes.

ചതുശ്ശതം 400. [square (നാലുകെട്ടു).

ചതുശ്ശാലം KR. a building, enclosing an open

ചതുഷ്ടയം, ചതുഷ്ടയം consisting of 4, as യുഗച.

ചതുഷ്ടോമം a fourfold Stōma KR. അശ്വമേധത്തിൻറെ മുമ്പിലേ ദിനം.

ചതുഷ്പദം, — ഷ്പാത്തു quadruped; but ചതുഷ്പാദങ്ങൾ ധർമ്മത്തിന്നാകുന്നതു Bhg. = $\frac{4}{4}$.

ചതുസ്സാഗരപതി the ocean ച'ക്കകത്തകപ്പെട്ട ഭൂമി KR.

ചതെക്ക see ചത.

ചത്ത adj. P. Dead, see ചാക.

ചത്വരം čatvaram S. (ചതർ 4) Courtyard വിസ്തൃതങ്ങളാം നല്ല ച'ങ്ങൾ KR. ചത്വര പ്രാകണം Nal.

ചതുപാരിംശൽ 40.

I. **ചന** čana S. (also not) in കളാചന etc.

II. **ചന** čana 1. = ചിന q. v. Pregnancy (C. šene, Tu. തന്ന fr. ജന?) ചനപ്പിടിക്ക, എല്ലു cattle to conceive, (സ്ത്രീകൾ ചിനപ്പിടിച്ചു MC.). ചനകലങ്ങിപ്പോക V2. abortus of a cow. 2. = ചുന, മാങ്ങനീർ.

ചനെക്ക 1. animals to conceive V1. 2. to branch out. 3. to be half ripe. 4. = ചുനെക്ക GP68. — VN. ചനപ്പു (of 2 & 3).

ചനച്ചം So. smaller branch of a tree or antler. ച. പൊട്ടി വീഴുന്ന കൊമ്പു MC. also ചിനച്ചങ്ങൾ പൊട്ടി.

ചനച്ചനേ drizzling = ചറു. see ചി —.

ചന്ത čanda (Tdbh., സന്ധ) A fair, weekly or annual market ചന്തെക്ക പിറന്നു MR., also ചന്തക്കുട്ടം, ചന്തസ്ഥലം. — ചന്ത കെട്ടുക to erect a shed for the fair.

ചന്തക്കാരൻ one at a fair ച'നായി നടക്ക V2. to give oneself airs (prh. fr. foll. = ചന്തം എടുക്കുന്നു).

ചന്തവില market-price.

ചന്തം čandam T.M.C.Te. (ചം C.Te. = ചെം, or S. ചന്ദ) 1. Beauty, elegance = അന്തം f.i. ചന്തത്തെ കോലുന്ന ഫാലം CG. മന്തച്ച'ന്തങ്ങൾ CC. fine teeth. ചന്തമോടു nicely. പുറപ്പെട്ട ച. നിനച്ചാൽ Nal. ചന്തത്തിൽ ഉണ്ണണം CG. well. ച'ങ്ങൾ കാട്ടിത്തരുന്നുണ്ടു Bhg. I shall teach thee something, = punish. 2. ച. വെക്ക TP. a ആയുധാഭ്യാസം.

ചന്തക്കാരൻ see under ചന്ത.

ചന്തൻ V1. handsome.

ചന്തമരം, ചന്തമരി = പൂവരശു.

ചന്തം ചാമ്പുക V1. a king to be shaved, f.i. the day preceding a feast.

ചന്തി čandi (Tdbh.; സംസ്കി) Buttocks, posteriors ചാക്യാരെ ച. prov.

ചന്തു čandu 1. Tdbh. സന്ധു; Joint, cleft. 2. N.pr. ചന്തുവിന്നില്ല ഗുരുത്വം ചാമുണ്ഡിക്കും ഇല്ല ഗു. prov. also ചന്തൻ (Tdbh. ചന്ദ്രൻ).

ചന്ത്രം čantram (യന്ത്രം? or ചന്ദ്രം?) Office of a petty treasurer in Trav., ചന്ത്രക്കാരൻ പിള്ള, ചന്ത്രപ്പുര.

ചന്ദനം čand'anam S. (ചന്ദ് to shine, ? vu. ചന്നണം TP.) Sandal tree, Sandal powder GP 76. ച. മോക്കിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന TR. Sandalwood. ച. അരെക്ക, തഴെക്ക to prepare it; ച. തേക്ക, ഇട്ടുക, ചാന്തുക to rub the paste. Kinds: രക്ത ച., ചെമ്പു. Pterocarpus santalinus, ജാതി ച., വെൺ ച. TP. [TR.

Hence: ചന്ദനക്കിണ്ണം a Sandal plate പൊങ്ങു.

ചന്ദനക്കുന്നു = a hill of Sandal trees; met. വാമ്മലയായൊരു ച. CG. [of the same.

ചന്ദനക്കുറട്ട a log of Sandalwood; a measure

ചന്ദനക്കുട്ടു Sandal ointment.

ചന്ദനച്ചാറു CG. as cooling remedy.

ചന്ദനതൈലം Sandal oil & other perfumes.

ചന്ദനപ്പടിയിട്ടിരിക്ക to sit cross-legged (ച മ്മണം).

ചന്ദനപ്പുല്ലു a light yellow colour of cattle.

ചന്ദനപ്പുര a room for adorning oneself.

ചന്ദനമുട്ടി a log of Sandal; a tax on the same KU.

ചന്ദനാചലം the Western Ghauts.

ചന്ദനാളികഴമ്പു a famous prescription, തലെക്ക ച'മ്പിന്ന മരുന്നു MM.

ചന്ദ്രൻ čandran S. (shining) The moon. ഉയന്ന ചന്ദ്രനും ചന്ദ്രികയും വന്ന പാരിൽ പരന്നതേ Bhr. ജലച'ന്ദ്രർ പലരും ഉണ്ടു KeiN2.

Hence: ചന്ദ്രകം the eye in a peacock's tail MC.

ചന്ദ്രകാന്തം a fabulous gem, composed of moon-rays & glittering only in moonlights; spectacles.

ചന്ദ്രകാവി V1. red ochre; its colour.

ചന്ദ്രഗുപ്തൻ N.pr. the Sandracottus of the Greeks. Mud.

ചന്ദ്രതാമ്പൂ V1. a flower (fl. of Cairo).

ചന്ദ്രനേർമുഖി, — ഖിയാൾ KR. of a beautiful woman; ചന്ദ്രമണ്ഡലമുഖി SiPu.

ചന്ദ്രം (po.) gold.

ചന്ദ്രമസ്സു (മാസ) the moon, Bhg.

ചന്ദ്രവൽ having moonlight ച'ന്നിശകളിൽ KR. [kings.

ചന്ദ്രവംശം Brhmd. the race of moonborn

ചന്ദ്രശില = ചന്ദ്രകാന്തം f.i. ചന്ദ്രികയേറും വിളങ്ങിന ച. മണി എന്ന പോലെ CG.

ചന്ദ്രഹാസം (&—ഭാസം) a sword, as of Rāvaṇa, Kāḷi DM. ച'വും ശിരഃപാത്രവും ധരിച്ചു BR.

ചന്ദ്രാദിത്യന്മാർ sun & moon (doc.) ച. ഉള്ള നാൾ ജീവിക്കാം Tantr. Bhr.

ചന്ദ്രാർദ്ധം the crescent ച — പ്രഭമാകാ വ്യൂഹം

ചന്ദ്രിക moonlight ച. പരന്നു Bhr. ച. ഏറുകിടന്നു CG. (in the hot season).

ചന്ദ്രോദയം moonrise; an awning on feast days.

ചന്നം čannam (C. സ—) A small piece of gold etc. ച. തൂമിക്കുന്നതിന്നു കുലി TR. (in coining). [fickle, inconstant.

ചപലം čabalam S. (√കമ്പ്) Shaking, agile, ചപലൻ lightminded, ചപല a wanton.

ചപലതകൾ ഉണ്ടാം ChVr. deviations from rectitude ച. കൾ ചൊല്ലി Bhg.

ചപ്പ čappa So. Palg. (vu. T. what is flattened; leanness, of S. ചപ് flat, Winsl.) = ചപ്പട്ട; see ചപ്പു.

ചപ്പത്തുണി etc., — മൂരി So. Palg. inferior cloth, cattle, (prh. ചപ്പൻതുണി etc.?).

ചപ്പമൂക്ക So. T. = ചപ്പിയ മൂക്ക q. v.

ചപ്പം see ചപ്പു.

ചപ്പങ്ങം čappaṅṅam T. M. (ചപ്പു) Cæsalpinia sappan, growing in 4 stages, 1. തൈ. 2. മൂൽ ചെച്ചതു. 3. ചുവപ്പു ചെച്ചതു when the colour commences to form, which of old served to dye the bodies of warriors. 4. മൂൽ തൊഴിഞ്ഞതു, at the age of 10-12 years.

ചപ്പട čappaḍa Te. C. H. Flat (S. ചപടം flat palm); Hence:

ചുപ്പടാച്ചി designing flattery, coaxing; inventing lies V1. ച. യായിനിലവിളിച്ചു Cal. cried outrageously for mere play (B. also threatening).

ചപ്പട്ട 1. vapid, flat, insipid ച. ക്കായ്മ of an unsubstantial business. 2. bark of trees.

ചപ്പരം čapparam T. C. Te. M. (ചപ്പു?) 1. A shed or thatch മണ്ണത്തണച്ചപ്പാരം (sic.) വാതുക്കൽ TP. ചപ്പാരം ക്ഷേത്രം where the Nāyars eat. 2. litter of an idol, ശപ്രം V1., & place where it is kept.

ചപ്രത്തലയൻ a man, who wears his hair hanging down like a thatch.

ചപ്രമഞ്ചം canopied chair or bedstead ച'ത്തിൽ ചാരി നിദ്ര ചെയ്യുന്നു KR5. In VyM. തപ്രമഞ്ചകട്ടിൽ = ശയ്യ.

ചപ്പിഞ്ഞ Port. chapinha, A little metal-plate: (Cann.) a female screw.

ചപ്പിടി čappiḍi (C. Te. to clap hands). ച. ക്കളി juggler's legerdemain, see ചെപ്പു.

ചപ്പു čappu (Tdbh.; ശക്ഷ്മം) 1. Leaf, esp. plantain leaf. ചപ്പുടക്ക in hunting f.i. ചപ്പൊട്ടത്തുടത്തു കെട്ടിയണെച്ചു കന്നടുക്കേ ചെല്ലു. — something of little value; എങ്ങനെയും വല്ല ചപ്പും ചവറും കയറി ങാടെണം TR. get some cargo anyhow. 2. a branch with leaves serving for an interdict (= തോൽ വെക്ക) വീടടെച്ചു ചപ്പും ഇട്ടു & ചപ്പൊട്ടക്ക TR. (= Govt. seal).

ചപ്പൻ, ശപ്പക്കൈയൻ & ചപ്പാണ്ടി m. a worthless person. = പുല്ലൻ; fem. ചപ്പി, also N. pr. fem.

ചപ്പം aM. = ചപ്പു 2. in official style വകമേൽ ചപ്പം ഇടുവിക്ക; കടിഞ്ഞിൽ കമ്പഞ്ഞി കല്പനെക്കു ച. ഇടുന്നു; കടവുകളിൽ ഉള്ള തോണികൾ പിടിച്ചു കെട്ടി കമ്പഞ്ഞി പേക്കു ച. ഇട്ടു N.ന്റെ പക്കൽ കൊടുത്തു, and then പണ്ടാരച്ചപ്പം നീക്കി തോണി കൊണ്ടു പോയി TR പീടിക അടെച്ചൊക്കച്ച. ചെച്ചു, ച. നീക്കി, പറിച്ചു TP.

ചപ്പില 1. any small leaf. ച. അനങ്ങി എങ്കിൽ TP. if he hear the slightest rustling. 2. N. pr. fem. [of the Ichneumon.

ചപ്പെരി? in ചപ്പെരിവാലൻ (huntg.) name

ചപ്പുക čappuya T. M. (C. Te. ചപ്പരി) 1. To smack the lips; to suck, sip മുലപ്പാൽ ചപ്പിക്കുടിച്ചു; to eat whilst working V1.; ചപ്പിപ്പിടിക്ക No. to snatch (fish, cat, etc.) 2. (see ചപ്പു) — വസൂരി ചപ്പി പോയി has disappeared. ചപ്പിയ മൂക്ക a flat nose. Trav. = ചപ്പമൂക്ക So.

ചപ്രം see ചപ്പരം.

ചമത čamaḍa (Tdbh.; സമിൽ) Fuel, chiefly from Butea frondosa യാഗത്തിന്നു ച. യും കൊണ്ടു വന്നു Bhr16. ചമതാലി ഒച്ചുങ്ങൽ Sk.

ചമതക്കോൽ KU. a stick of that wood (also = അരണിമരം KM.)

ചമത്പൂ the flower used to dye clothes.

ചമതം aM. the same വേട്ടികളിൽച്ചമതങ്ങൾ ചെയ്യ RC 111.

ചമത്തൻ čamattaṅ (Tdbh. സമർഥൻ) and ചമർത്തു (ശമർത്തു) Cunning, cleverness. V1.

ചമനം čamanam S. Sipping ശുദ്ധചു'വും ചെയ്യ AR. = ആചമനം to rinse the mouth.

ചമയം čamayam (T. ചമൈ = അമൈ, prh. Tdbh. of സമയം) 1. Getting ready for a grand occasion, equipment, dress & ornaments; trim, paraphernalia പടച്ച. = പടക്കോപ്പു etc. ച. അഴിക്ക V2. to take off ornaments. 2. preparation, mien & manner വെല്ലാം എന്നൊരു ച' തോടെതുത്തു RC. looking sure of victory. 3. stocking a garden കഴിക്കുറു ച'ത്തിന്ന 3000 പണം MR. expense for improvement. തെങ്ങു കഴങ്ങു പിലാവ് ഈമ്പന മുന്നു കൊടിവാഴ ഈ വക ച'ങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്ക, or തീക്ക to plant trees.

ചമയപ്പാടു getting ready.

ചമയപ്പാട്ടം (3) = കഴിക്കാണം f. i. ച'ത്തിന്ന പറമ്പു വാങ്ങുക MR. ചമയപ്പാട്ടോലക്കരണം (doc.)

ചമയപ്പുര V2. a Nasrāṇi vestry.

n. v. ചമയുക 1. to get ready, to dress well കഞ്ഞ ചമയുവാൻ മെയ്യാരപ്പൊന്നു കൊടുക്ക (to a bride), തൻറെ ചമയം ചമഞ്ഞു TP. (a youth). 2. to assume a shape ഭഗവാൻ കരിവരവടിവു ചമഞ്ഞു CartV. 3. auxV. to be matured, to grow, become മാഹം മുഴുത്തു ചമഞ്ഞു, ദേഹം വളഞ്ഞു ചമഞ്ഞു (by age), മൂഢരെ പോലെ ചമയുന്നതെന്തു നീ Bhr. അടൽ കാണുത് എന്ന ചമന്തൊർ RC. got to wish for a sight of the battle. വറടേ ചമയും RC. മനം ചെല്ലാതെ ചമഞ്ഞുപോയി VCh. could not bring myself to — അവസ്ഥകൾ വല്ലാതേ ചമഞ്ഞു Nal. grew worse. മെയ്യിൽ ഒന്നും ഏലാതേ ച. Bhr. became invulnerable. — Old with Inf. പേച ചമെന്തനൻ RC. (= പറകയായി).

a. v. ചമെക്ക 1. T. M. to prepare, cook കറി ച. V1., ഇവ ഒക്കെക്കൊണ്ടു പൊടിച്ചു ഗുളിക ചമെച്ചു MM. to make into; ഗ്രന്ഥം ച. to compose; പുതുമരംകൊണ്ടു ചമെച്ച ഗൃഹം KR. built. 2. auxV. to produce an effect = തീക്ക (നീ എന്നെ ഇങ്ങനെ ആകിച്ചമെച്ചിതോ Bhr.). വിത്തേശഭാവം വരുത്തി ചമെച്ചു Nal. പ്രസന്നനാക്കി ചമെച്ചു Bhg. ഒക്കുരെ നക്കുമായി ച. Bhr. ഉക്കുന്ന ശക്തിയില്ലാതെ ചമെച്ചു ഞാൻ Nal. made it impossible for him. മന്നനെ അടലിൽ അഴിനിലയായി ചമെത്തനൻ RC.

CV. I. ചമയിക്ക 1. to dress out, equip ബാലനെ കാമിനിവേഷം ച'ച്ചു SiPu. മൈഥിലിയെ ചമയിച്ചാർ AR. decorated. മെയ്യാരപ്പൊന്നു ച'ക്കുന്നു TP. ഓസിയെ നന്നായി ച. Bhr. 2. to stock a garden. പറമ്പിനെ ച. to plant trees.

II. ചമയിപ്പിക്ക id.

ചമരം čamaram S. Bos grunniens. f. ചമരിപ്പശ്ശിൻവാൽ Genov. = ചാമരം, also വെൺചമരിപ്പശുവുടം KR. വെൺചമരികൾ Mud.

ചമൽകാരം čamalkāram S. Surprise.

ചമസം čamasam S. (ചമനം) Cup.

ചമുക്ക čamukka see ചവുക്ക.

ചമൂ čamū S. (dish) Army.

I. ചമ്പ čamba S. 1. N. pr. of a town, Bhāgalpūr. 2. lightning (ശമ്പ), ചമ്പയായുള്ളൊരു ദീപവും സംഭാവിച്ചു CG. 3. a mode of beating time. Bhg. (see താളം). ചമ്പസമാംഗി Bhg.

II. ചമ്പ 1. T. ചമ്പാൻ (Chin. san-pan. "three planks") A fishing boat, in V1. ചമ്പൊക്കു, V2. ചമ്പക്കു. Ar. P. sanbūq. 2. a fish (മത്തി), boat-load of fishes. — So. saltfish; a kind of Cybium D.

ചമ്പകം čambayam S. = ചെമ്പകം.

ചമ്പടം čambaḍam (ചമ്പു?) Very dirty cloth (C. ചമ്മ moisture).

ചമ്പൻ čambaṅ (ചമ്പു) An unripe betelnut, So.

ചമ്പറം čambaṟam? in ച. കുട്ടിയിരിക്ക V2. ചമ്പ്രം പടിഞ്ഞിരിക്ക B. To sit cross-legged. (see ചെമ്പറം, ചമ്മണം, ചന്ദനപ്പടി & ചാമ്പു).

ചമ്പളം čambaḷam, see ശ — (വടിവിൽ ച. കൊടുക്കുന്നവർ KR.) Salary, wages So. Palg.

ചമ്പാ čambā T. M. in ചമ്പാനെല്ല, ചമ്പാൻ A superior kind of rice.

ചമ്പു čambu (Tu. rotten, see ചമ്മി) Leavings, refuse = ചപ്പ്; in So. also a carcass B. ചമ്പാടൻ N. pr. in ച. വഴക്ക prov.

ചമ്മട്ടി čammaṭṭi (Tdbh., ചമ്മയഷ്ടി) 1. Scourge, whip ച. പിടിച്ചു Bhr. ച. കൊണ്ടടിച്ചു Nal. 2. (T. hammer) ചമ്മട്ടിക്കുടം hammer for beating metal into plates V1.

ചമ്മണം čammaṇam M. T. (also T. ചപ്പണം കൂട്ടുക = ചമ്പാറം) Sitting cross-legged ചമ്മണപ്പടിയായിട്ടിരിക്ക No., ചമ്മണം കൂത്തിയിരിക്ക V2., also ചന്ദനപ്പടി —.

ചമ്മന്തി = സംബന്ധി A relish, ചട്ടിണി.

ചമ്മല čammala M. (Tdbh.; ശമലം; T. ചമലം & — ലൈ filthiness. S. സമല Winsl.) = അലമ്പു, പ്രയാസം — ചമ്മലയായി = Here is a mess; എടാ ചമ്മലേ what a bother! how annoying!

ചമ്മാട്ടു čammāṭṭu (So. ചെ — insulting gesture) Blow? ചിലക്കു ച. ചിലക്കു കൊഞ്ഞനം Anj.

ചമ്മി čammi (C. wet, damp) = ചണ്ടി A water-plant.

ചയം čayam S. (√ ചി) Crowd കുസുമചയസമൃദ്ധി AR. ചയനം gathering.

I. ചരം čaram S. (ചർ) Moveable. The qualities of the zodiacal signs are three ചരം, സ്ഥിരം, ഉഭയം (astrol.) ചരജന്തുക്കൾ Sk. living beings.

II. ചരം (Tdbh., ശരം) Arrow വില്ലും ചരവും TR. ച. കയ്യുവാൻ നിലം കിട്ടീട്ടില്ല TP. to conquer. നൽച. തൊടുത്തു KR. ചെഞ്ചരം etc. ചരകതിർ throwing rays like arrows രാക്ഷസീകടേ മദ്ധ്യേ ക്രൂരമാം ച'രായൊരു രാമസൂര്യൻ KR. ചരപ്പാട്ട V1. = അമ്പുപാട് distance of a shot.

ചരകം čarayam S., N. pr. A medical treatise.

ചരക്കു čarakku 5. (I ചരം) 1. Merchandize, cargo, ച. കയറുക, ഇറക്കുക or കിഴിക്ക. ചരക്കിനു അഴിച്ചൽ ഉണ്ടു goods sell readily. 2. different moveables or valuable articles, as തുണിച്ച. clothes, also = ചക്കര (in meals) & other drugs; = വട്ടളം a boiler or caldron ച. ചെമ്പു; fruits ച. താഴ്ത്തുന്നതു TR., ച. പറിക്ക MR. (coccoanuts, etc.); also fruit-trees ച. വിവരവും ഫലാഫിവരവും TR. [for goods. ചരക്കുമേനി V1. current coin; B. a large boat

ചരട്ട čaraṭṭu (S. സരം, സരിൽ) T. M. String, esp. nuptial, ചരടറവാൾ a widow (ചരടു വാങ്ങിയവൾ V1., ച. പറിച്ച സ്ത്രീ B.). പെണ്ണുങ്ങൾ കഴുത്തു കെട്ടുന്ന എണ്ണച്ചരടു TR. — bow-string, see കൈച്ച., also ചാപളം ചരട്ടുകന്തങ്ങളും SitVij. lances thrown & recovered by a string. യന്ത്രതോരണച്ച. Mud. a string which brings down the whole arch. — measuring line നീളത്തിൽ ചില ച. പിടിച്ചും RS. (= നൂൽ). ചരടു തിരിക്ക to twist a cord; to lie. ചരട്ട പമ്പരം a pegtop to play with MC. ച. പോലെ. ചരട്ടരുള a clew of string. ചരട്ടളി a harpoon.

ചരണം čaraṇam S. (ചർ) 1. Moving; foot. ചരണതാർ Bhg. (hon.). ചരണകരാളി V1. feet & arms. ചരണപ്പൂമ്പൊടി CG. ചരണാന്തേ ശരണം Brhmd. = കാക്കൽ. — ചരണൻ S. = കാലാൾ V1.; നത ചരണനാം Mud. 2. Tdbh., ശരണം refuge.

ചരതം čaradam (C. Te. സരക്ക) 1. Care ച. ഇല്ലാത്തവൻ prov. the negligent. ച'മോടു പൊരുവതിനു Bhr. to fight well. ച'മായി കൊട്ടത്തീടു RC. to give honorably. ച'മായറിക നീ RC. — ചരതം കണ്ടാൻ ഒരു നിഷാദനെ PT. watched, observed a hunter. 2. laying up, parsimony V1. 2.

denV. ചരതിക്ക (T. ചാചതരിക്ക) 1. to collect, lay up as ദ്രവ്യം, വിറക, മുതൽ ചരസിക്ക (sic.) V1. 2. to do carefully, accurately ശരണം എന്നു നണ്ണി ചരതിച്ചുള്ളിൽ കരുതി Bhr. ചരതിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ CG. ച'ച്ചു ചൊല്ലുവൻ huntg. ച'ച്ചു ക്രിനൻ മുടിയെല്ലാം RC. ച'ച്ചു പഠിച്ചാൽ Anj. learn diligently. അതിനു ച'ച്ചോ beware of that! കണ്ണനെ നന്ന ച'ച്ചോളു TP. tend, nurse!

ചരയിക്ക id. താന്താനെ താന്താറു ചരയിക്കേണം TP. let each look to himself.

ചരൻ čaraṅ S. (ചരം) Runner, spy, Mud. = ചാരൻ. (see ചരണൻ).

ചരമം čaramam S. Last, lowest. ചരമവയസി Bhr. old; western ചരമഗിരി Bhr.

ചരമവഴി = $7\frac{1}{2}$ Nāḷiya = 1 Yāmam.

ചരയുക čarayuya So. v. n. 1. To slacken, relax, abate 2. V1. to twine, wriggle, to be wrinkled, to curl (better ചുറയുക) — VN. ചരവു slackness; relaxation; abatement. — v. a. ചരെക്ക V1.

ചരൽ čaral (C. ചട്ട, C. Te. ഗരസു) Gravel, also ചരക്കല്ല്. അവക്കു രത്നം ചരക്കല്ലുപോലെ SiPu. ചരക്കല്ലുകൾ വക്കിക്കുന്നു Bhg. in a whirlwind. — coarse sand ചരലിൽ കിടന്നു RS. slept on the ground.

ചരൽവഴി gravel path.

ചരവക്കുറു čarava-kūṟu N. pr. A Brahmanical section, also ചരവുക്കുറിൽ KU. is it the same as ചോവരോ? (certainly distinct from പന്നിയൂർ) Acc. to some it is a Tdbh. of ശരഭം.

ചരളം čaraḷam S. സരളം, Pinus longifolia, & its med. resin GP 75.

ചരാചരം čarāǰaram S. (ചരം) Things moveable & immoveable; the world. സ്വച്ചരാചരാചായ്ൻ മമ ഗുരു Bhg.

ചരാവം čarāvam Tdbh., ശ — Dish.

I. **ചരിക്ക** čarikka S. v. n. To move, walk. ധർമ്മമാർഗ്ഗേണ ചരിപ്പവർ Bhg. ബാണത്തെ നോക്കി നോക്കി ചരിച്ചു AR. tried to evade the arrows (or II.) — to observe തപഞ്ചരിച്ചു, ബ്രഹ്മചര്യവും ചരിച്ചിരിക്കുന്നു KR. (= ആചരിക്ക) — കന്നിനെ കണ്ടാൽ ശോവിന്നെങ്ങനെ ചരിക്കുന്നു KR. as a cow feels towards the calf.

II. **ചരിക്ക** T. M. (C. Te. Tu. സരി, ജരുഗു) v. a. 1. To bend, to make to lean sidewards കാറു ചമ്പചരിക്കും വൃ., ചരിച്ചിട്ടും കടക്കുന്നില്ല; ചരിച്ചു നോക്കി peeped. 2. to lower a vessel, to pour അസാരം ചരിക്കേണം give me to drink (also ചെ —)

CV. ചരിപ്പിക്ക to cause to lean V1.

n. v. **ചരിയുക** 1. To slide, slip, roll down ചരിഞ്ഞുപോയി; a house pulled down ഞെട്ടി ഞെരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു ചരിഞ്ഞു CG. പുരം പുഴയിലേക്കു ഒന്നു ച. Bhg. 2. Tu. M. to lean, bend മറിഞ്ഞു ചരിഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുപ്പാട്ടം RC. (frightened enemies). മുഴങ്കൈ ഊന്നിച്ച. V1. to recline; വായി ചരിഞ്ഞവൻ V1. wrymouthed. ചരിഞ്ഞു കിടക്ക to lie down, elephants to die (also ചെ —).

VN. I. ചരിച്ചൽ. — a low shed, sideroom.

II. ചരിവു inclination, slope, bending; ചരിവായി obliquely.

ചരിതടം declivity, descent.

ചരിനിലം lowland.

ചരിവാരം V2. valley.

ചരിങ്ക čariṅu V1. A little fish; ചരിങ്കമീൻ V1.2. bad fish.

ചരിതം čariδam S. (ചരിക്ക I.) 1. Walk, behaviour. 2. രാമചരിതം etc. the history of Rāma RC. [എല്ലാം വഴിച്ചു KR.

ചരിത്രം S. conduct; history പണ്ടുള്ളായ ച.

ചരില čarila ? in ചരിലക്കോഴി Partridge V2.

ചരു čaru 1. S. Pot; meat-offering. 2. M. = ചരിവു bending, as തുലാസ്സിന്റെ ചരു the inclination of the beam; ചരുപ്പാട്ട V2. slope, hillside (also ചെരു). 3. = ചരിങ്ക a fish.

ചർക്കുക čurkuya So. (ചരിയുക) To glide, slide ചക്കിചക്കി നടക്ക Trav.

ചർച്ച čarča S. Repeating; deliberation; lost in thoughts — denV. ചർച്ചിച്ചു ഉഴിച്ചു ശ്രീരാമൻ RS.

ചർമ്മം čarmam S. (G. derma) 1. Skin സുപ്പ്ച. നന്നായി ഉണക്കി വെച്ചു Bhg.; leather. 2. a shield വാളും നൽചർമ്മവും CG.

ചർമ്മകാരൻ a currier, shoemaker.

ചർമ്മപാദുക a shoe (ചർമ്മപാദം V1.)

ചർമ്മലത a med. shrub, ചർമ്മകശ.

ചര്യം čaryam S. To be observed (I. ചരിക്ക). ദിനചര്യ, ഋതുചര്യ the observance of a day, a season etc.

ചർവ്വണം čarvaṇam S. 1. Chewing = ചവെക്ക f. i. താംബൂലച. AR. 2. in Saktēya language = പുഴുക്ക, including vegetables.

part. ചർവ്വിതമായ താംബൂലം Bhg. chewed.

ചുചുരേ čarujarē Drizzlingly (ചാറൽ). ച. പറക to babble.

I. ചലം čalam Tdbh., ജലം. Pus. മുറിപുഴുത്തു ച. വന്നു MR. പുണ്ണിന്നും ചലത്തിന്നും നന്നു MM. denV. ചലാപിക്ക pus to form, അതല്പായ്കിൽ ച'ച്ചുമരിക്കും MM. — also കരു പുഴുത്തു ചലയിച്ചു No.

II. ചലം S. Moving, shaking, tremulous (ചൽ = ചർ) f. i. ചലഹൃദയൻ Mud. — hence ചഞ്ചലം. ചലനം agitation ചിത്തിൻ ച. സുഖത്തിൽ ഊഴിപോൽ വികാരമാം Bhg.

denV. ചലിക്ക 1. to move, shake, totter ചലിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഓളം പോലെ KR. ചിത്തം ചലിച്ചു Bhr. തെരുതെര ചലിക്കുന്ന തോൾ Bhr. a bad omen. വാമോരു ചലിച്ചു KR. a good omen. 2. Palg. T. (see ചല്ലട) = അരിക്ക f. i. മണൽ ച'ച്ചെടുക്ക to sift sand. 3. to become tired നടന്നു ച'ച്ചു Palg. = തളർന്നു.

VN. ചലിപ്പു 1. shaking ച. വന്നതില്ല അരിവരുന്നു RC. 2. fatigue; a hint given by boatmen V1.

ചലിപ്പൻ So. a class of palankin-bearers.

CV. ചലിപ്പിക്ക to move. പാദം പിന്നെ മറിച്ചു ചലിപ്പിയാതേ CG. without shifting his feet, he stood 7 days. [bells.

ചലചലാ čalajalā (Onomat.) The jingle of

ചല്ലം čallam (Tu. ಜ —) 1. Pole of boatmen. ഇല്ലവും ച'വും വല്ലവും വഴിക്കും SiPu. will be blessed. 2. a ferry, or raft suspended by a rope, to pass mountain brooks, ച. കയ്യുക to steer it over. 3. No. = ചെല്ലം 2. q. v. — a small brass box containing money & betel, carried under the arm. ചല്ലപ്പെട്ടി.

ചല്ലട čallaḍa T. Palg. A large sieve (T. ചലിക്ക also to sift).

ചല്ലടം čallaḍam T. Te. M. Short drawers. ചല്ലണം (C. Tu. = prec.) Horse-cover കുതിരച്ചല്ലണകടുവാളമിട്ടു KR. [ല്ലരിപ്പറ V2.

ചല്ലരി čallari (Tdbh., രാജ്ഞരി) A drum, ച

ചല്ലാ čallā T. M. (C. Te. Tu. ശ —) Cloth without a border, as muslin.

ചല്ലു čallu T. M. (Te. C. ಜ —) 1. What is broken, trifling, nonsensical. കീഴാച്ചല്ലു V1. dirt of earthen ware. 2. a rogue, also ചലൻ (Tdbh., ഛല). ആ ചല്ലോട്ട പറയേണ്ട vu.

ചല്ലി T. M. 1. a chip. ശല്ലിയോടുകൾ VyM. potsherds. ച. ഇടുക Palg. to metal. 2. a kind of grass or reed, hence ചല്ലിപ്പായി a mat, prized in summer. 3. copper cash B. 4. a rogue or trifler.

ചല്ലിക്കോഴി (2) a heron.

ചല്ലിക്ക čallikka (loc.) v. a. To shake, as a Manjil by irregular steps (see ചല്ലും & ചലിപ്പു).

ചവ čava (Tdbh., ച്വണം; Te. ചവി, C. Tu. സവി taste, T. ച്വവ) Chewing; the sound of it. ചവെക്കുനേരേ വെടിവെച്ചു (huntg.) or ചവ കേട്ടിട്ടു.

denV. ചവെക്ക to chew മാൻ പല്ലവം കടിച്ചു ച. യുംKR. കരിമ്പെന്നും ചൊല്ലി വേരോളം ച വെക്കല്ല prov. masticate in order to taste.

VN. ചവച്ചൽ chewing. [A corpse TP.

ചവം čavam T. M. (Tdbh., ശവം or from ചാക)

ചവക്കായി čavakāyi (C. Tu. സബ്ബു soap; see ചവർ) The soapberry, Sapindus saponaria.

ചവടി čavaḍi (H. čauḍi, S. ചൌഡി, — ളി) 1. A peculiar neck-ornament T. M. V1. ചവടി കടുക്കൻ V1. a kind of earrings. 2. (loc.) = ചവിട്ടി.

ചവട്ടു čavaḍu (C. സ — to close the hands, or ചകടു?) A certain measure, = $\frac{1}{4}$ pint or = 360 നെന്മണി, or = $\frac{1}{5}$ ആഴക്കു CS.

ചവണ čavaṇa T. M. (& ചവിണ) T. ചാവണം H. čimṭa. Pincers, nippers, snuffers ച. തട്ടി Nid.

ചവണി = ചകിണി, ചേണി.

ചവതി čavaḍi B. Consumption.

ചവരി čavari 1. (Tdbh., ചമരി as ചവരീമൃഗം KR. പെൺചവരികളാൽ വീചിനാൻ RC. (see ചമരം). 2. V1. = ചകരി, ചേരി.

ചവർ čavar (Tu. Te. ചവു saline; see ചവ) 1. Astringent = T. തുവർ, f. i. as pomegranate, ഞള്ള etc. ചവർ മുക്കുക to render nets durable by an infusion of bark. 2. = ചവറു. ചവക്കു, തു to have an astringent or unripe taste.

VN. ചവപ്പു astringency.

ചവക്കായി betelnut (ചവറില=വെറ്റില).

ചവക്കാരം (S. യവക്ഷാരം) nitre GP 75.

ചവറു čavaṟu (& ചവർ q. v.) 1. Green leaves & rubbish used as manure (=തുപ്പു). ചപ്പും ചവറും തിന്നു കഴികയില്ല cannot live upon nothing. (see under ചപ്പു). അടിച്ചവർ V2. sweepings. 2. useless part, pus in a boil ചവർ അടിയുന്നതു in eye disease; marrow of timber-trees, flaw. അതിന്റെ ച. നീങ്ങി it is now faultless. 3. ചകരിയോടു പറ്റിയിരിക്കുന്ന ഒരുവക പൊങ്ങു.

ചവറൻ So. a worthless fellow.

ചവറില betel-leaf (ചവർ 1.)

ചവററില dried leaves. B.

ചവല čavala So. Empty corn (ചാവി); T. So. hollowness, leanness.

ചവല്ലാരം B. see ചവക്കാരം.

ചവളം čavaḷam 1. M. T. (C. സബള, S. സവ്വല) Lance, a bearded javelin കന്തം ച'ങ്ങൾ Mud. 2.=ചോളം.

ചവളക്കാരൻ 1. a lancer, fisherman. 2. a low Nāyar tribe B.

ചവളി čavaḷi T. So. Any cloth C. ജ — (see ചോളി).

ചവളിക്കച്ചവടം mercery.

ചവളുക, ന്നു čavaḷuya 1. T. aM. To be flexible V1. 2. to be soiled as clothes B., also മുഖം ചവണ്ടിരിക്ക V1. to look disfigured, pulled down.

ചവിട്ടുക čaviṭṭuya (T. ചവട്ടുക v. s. of prec. to render flexible) 1. To kick പശുക്കളെ കാലാൽ ചവിട്ടിയ ദോക്കം ഭവിക്കട്ടേ KR. a curse. കാൽമേൽ ച'ല്ല, ചവിട്ടിയാൽ കടിക്കാത്ത പാമ്പില്ല prov. ചവിട്ടിക്കളക kick out. ചവിട്ടിത്തുറിക്ക (low) — to recoil, reverberate. 2. to tread. ചവിട്ടി ഉഴിയുക KU. milling, the fencing-master to rub an ointment into the body by treading it all over (=make flexible, ചവളുക). ചാപം ചവിട്ടി കുലെപ്പാൻ KR. ആ വീട്ടിൽ ചവിട്ടിയില്ല put no foot into it. നിലം ചവിട്ടാതെ സേവിക്ക a med. very early, still in bed.

CV. ചവിട്ടിക്ക f.i. താമൂതിരിയെകൊണ്ടു കൊച്ചിക്കോട്ടയുടെ ഓട്ട ച'ച്ചേക്കുന്നുണ്ടു KU. give it you to tread upon.

VN. ചവിട്ടു 1. a kick നാഭിക്കു ച. കൊടുത്തു TR. ചവിട്ടടി footstep. 2. treading clay. milling. 3. cock's striking, copulation of cattle.

ചവിട്ടുമരം 1. threshold. 2. a kind of harrow; 3. a piece of wood for levelling rice-ground by treading on it; also ചവിട്ടി B. so ഊഞ്ഞാൽമരം, ചങ്ങലമരം etc.

ചവിട്ടുവല. a bag-net on a hoop.

ചവിണ see ചവണ.

ചവുക്ക čavukka, H. čauki (fr. S. ചതുഷ്ക) 1. A square shed, guard-house, toll office. ച'ക്കിൽ ഉപ്പും പുകയിലയും വാങ്ങാൻപോയി jud. 2. a square box, (C. linga box), mariner's compass; also ചമുക്ക. [servant.

ചവുക്കടാർ H. čaukidār, watch-man, police

ചവുക്കപ്പുര f.i. ചുങ്കം ച. custom-house.

ചവുക്ക സമ്പ്രതി TrP. accountant in a custom-house.

ചവുക്കിളി (C. — ക്കളി, V1. earring set with 4 pearls) earring with a square piece of gold.

ചവുക്കാളം see ജമ. —

ചവുക്കു čavukku P. čābuk, Horse-whip; also ചബൊക്കു Port. chabúco.

ചവുകു & ചബൊക്കുമരം = കാററാടി Casuarina.

ചവ്വെക്ക see ചവ.

ചവ്വു čavvu So. The omentum.

ചഷകം čašayam S. Goblet കാഞ്ചന ച'വും വെടിഞ്ഞു Bhr. left the glasses.

ചളി čaḷi (C. Te. T. cold = തണ്ൽ) 1. T. So. Mucus (also semen, obsc.) 2. mud, mire; ചളിപ്പതം of mud consistency. [= ചലിക്ക.

ചളിക്ക T. V1. to grow mouldy, rotten. 2. (loc.)

VN. ചളിപ്പു കൈവിട്ടഴെടുത്തു കൈകളാൽ Bhr. (= ചലിപ്പു 2).

ചളുങ്ങുക čaḷuṅṅuya (C. Te. Tu. ചൾ to become loose, slack) 1. To shake, to be frightened = ചളിക്ക. 2. to be crushed, bulged (= ചതുങ്ങുക, ഞളുങ്ങുക V1.)

a. v. ചളുക്കുക, ക്കി to bulge, crush V2.

VN. ചളുക്കം being bulged as metal vessels.— ചളുക്കു മോതിരം a beaten ring V1., see ചതുക്കു.

ചളുങ്ങമരം a tree with acid fruit, of which the bark serves for ropes (ചളുങ്ങക്കയറു rope of hangman, pilgrims).

ചളുങ്ങ് a kind of hemp rope.

ചളുമ്പു čaḷumbu No. (see prec. & foll; comp. ചള്ള) 1. A bog = ചളിപ്രദേശം. 2. slush. 3. loc.= ചമ്പൻ q. v.

ചളുപിളു čaḷubiḷu (Onomat.), Noise as of walking in mud f.i. ച. തിന്നു.

ചള്ള (T. ചള്ളൽ mud, mire; prov. prop. അള്ളൽ Winsl.)= ചളി bog, sludge f.i. കന്നിന്റെ ച.

ചള്ളു čaḷḷu (C. ജ —) 1. Unsubstantial; unripe, as also ചള്ളുമ്പു (loc. of betelnut). പയറിൻ ച. V2. green beans; also tender bamboo shoots കൂട്ടുവാൻ കറിച്ചള്ളം വെള്ളരിക്ക TP. 2. So. bad, rude ചള്ളുപിണയുക, കൂടുക, പറക to quarrel.

ചള്ളക്കൻ V1. a very passionate man.

ചള്ളത്തം V1. meanness.

ചള്ളുക V1. to slacken (see ചളുങ്ങുക).

ചാ čā H. Tea, ചാ കുടിക്ക etc.

ചാകു čāya, ചത്തുപോക To die T. M. (C. സാ, Te. ചച്ചു, Tu. സൈ); more hon. are മരിക്ക, കാലം ചെയ്ക, കഴിക etc. ചാകുന്ന കാരിയം ഇല്ലെന്നോ തോന്നുന്നു Bhr. ചത്തുകരയും കോലാഹലം Anj. lamenting over a dead friend. ചത്താൽ തിന്നുന്ന ആൾ the heir (also abuse). fig. ചത്തു മനസ്സു ഉരിയോധനന്തന്നിക്കു, ചിത്തവും ചത്തിതു കൈരവക്കു Bhr.

Hence: v. n. ചാകാതവർ the immortal, the survivors, Bhr. AR.— ചാകാതനാളല്ലുണ്ടാൻ പിറന്നു Bhr. ചാകാതവരം gift of immortality V1.= ചാകായ്ക. — ചാകാതേ ചാകുന്നതത്രേ ഉടമ Genov. ചാകാതേ ചത്തുഴന്നു SiPu. almost dead. ചാകാത്തത് എല്ലാം തിന്നാം all except poison. — ചാകാതേ പോരുക KR. to escape.

ചാകൊലി dying cry ച. പൊങ്ങപ്പോയി നടകൊണ്ടാൻ RC.

ചാക്കാലം V1. the moment of death.

VN. ചാക്കു 1. Death, ചാക്കു ഭയപ്പെട്ടു, Mud. ച. മുടക്കുക to prevent it, ചാക്കിനു കോപ്പിട്ട prepared to die, ചാക്കില്ലയാത നാൾ Bhr. ചാക്കില്ലയാതവർ ആരും ഇല്ല. 2. mortality ഏറിയൊരു ച. ഉണ്ടായി; casualties are called ചാക്കുമുറിയും (വെടി ഉണ്ടായി ച'യും വന്നാൽ, ഏറക്കുറയ ആളുകൾക്കു ച'യും ഉണ്ടായി, ച'യുമായിട്ട് പഠ ആൾ TR.) shortened ചാക്കുമുറി പല ടിക്കും പരന്നിതു SiPu.

ചാക്കുടി extinction of a family.

ചാപ്പിള്ള a still-born child.

VN. ചാവു 1. Death; case of death ചാവു പൊരുളായിട്ടു കല്പിക്ക V1. a will. 2. mourning feast ശവം ചുട്ടവൻ ചാവു കഴിക്കയില്ല prov. എത്ര വലിയ ആളുകൾക്കും എത്ര ചെറിയ ആളുകൾക്കും ചാവിൻ കല്യാണം എന്നു വെച്ചാൽ വലിയ കായ്മാകുന്നു TR. ചാവും പുലയും കഴിഞ്ഞു TP.

ചാവടം (= മരണധർമ്മം) devoting oneself to death V1. — ചാവടക്കാർ = സംശപ്തകന്മാർ Amara S. [ചാപ്പിള്ള.

ചാവാളൻ a mortal = മർത്ത്യൻ. — ചാവുകിടാവു = ചാവുപായി the dying-mat (used by low-castes after 40 days, when a person has died of any infectious disease). [വൻ.

ചാവുറവൻ prepared to die, also ചാവേറുക

ചാവേറുക to rush into battle, disregarding all protection.

VN. ചാവേറം; ചാവേറക്കാരൻ one, who runs amuck V1.— ചാവേറുവൃത്തി pension or lands granted to the families of those, that fell in battle.

ചാകാരം čāyāram Tdbh., ജാഗരണം. Watchfulness ഇതിന്നൊട്ടു ച. വേണം Pay.

ചാക്കി čākki pl. hon. ചാക്കിയാർ, ചാക്യാർ N. pr. A caste of half-brahmans, who sing & play before Gods & Brahmans. (Tdbh., ശ്ലാഘ്യാർ KN. rather സാക്കി or ശാക്യർ Buddists). ചാക്യാരുടെ ആസനം പോലെ, ആടാ ച. etc. prov. ചാക്യാർ കൂത്തു Anach. — പൊല്ലുത്താടുവാൻ പോവിൻ ശാക്കിമാരേ Pay. (pl. fem.) ചാക്കിമാർ കാട്ടുന്ന കൂത്തു പോലെ CG.

ചാക്കിരി P. čākari, Service കമ്പഞ്ഞി ചാ'യിൽ ഹാജരായി TR.

ചാക്ക čākku 1. see under ചാക; ചാക്കില Ficus venosa. 2. Port. saco; Sack, bag, esp. made of a bark അരിച്ചാക്ക് നാഠ, ഏലം തുണിച്ചാക്കിൽ കെട്ടി TR.

ചാക്ഷുഷം čākšušam S. (ചക്ഷു) Ocular. ചാക്ഷുഷി എന്ന വിദ്യാദാനം ചെയ്തു Bhr. the art of seeing all.

ചാച്ചൽ see ചായ്ക.

ചാഞ്ചല്യം čāñjalyam S. (ചഞ്ചല) Movement ഏഴമാസത്തിൻ മുമ്പേ ചാ. ഇല്ലെന്നാകിൽ VCh. (in the womb); fickleness വൃഥാ ചാ. തുടങ്ങൊല്ലാ PT., ചാ. എന്നിയേ Bhr. surely.

ചാഞ്ചാടുക čāñjāḍuya (either ചാഞ്ഞു + ആടുക or ചാൺ + ചാടുക) 1. To reel, totter, wagger മരങ്ങൾ ചാ. in a storm; അവനി ചാ'ട്ടം പരിച്ചു Bhr. കള്ളം കടിച്ചു ചാ'ടി PT. 2. to dance, walk stately, swagger തുക്കാല്ലിടം ചാഞ്ചാടിക്കളിയും Anj. ചാ'ടി ചെന്നാർ Bhr., ചാ'ടിനിന്നു യിനോടിക്ക Nal., അവളിടെ ചാ'ടിനടകളിം കണ്ടു DN. elastic step. ചാഞ്ചാട്ടം വടനവും KR. a playful mouth. — VN. ചാ'ട്ടം (1) & uneasiness.

ചാട čāḍa T. M. (C. Te. ജാഡ unsubstantial = ചള്ള) Seedless, empty as husk; faint notice of something, a trace. ചാടയായി പോക to prove abortive, to be blasted, to disappoint.

ചാടൻ čāḍaṅ S. A rogue (see prec. & foll.).

ചാടി čāḍi T. M. C. (Tu. ജ —) A jar, urn (Port. jarra?). — also = ശാടി a petticoat of Chettichis.

I. ചാട്ട čāḍu T. M. C. = ചകട A covered car ചാ. വീണ തകന്നു, ചാട്ടിൽ കരേറിട്ട ചാഞ്ഞാർ CG. ചാ. തകർത്തു Bhr. ചാ. ഉടെച്ചു Anj. ചാട്ടകാരൻ V1. a carter.

II. ചാട്ട čāḍu S. (ചട) Pleasing words ശാരിക പ്രൈതങ്ങൾ ചാട്ടകൾ ഓതി തുടങ്ങി CG., ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളൊരു ചാട്ടകൾ (sic) ചൊല്ലിയും PT., പാഠകന്മാരുടെ ചാട്ടവാക്യങ്ങൾ Nal. — ചാട്ടവാളി a flatterer.

ചാടുക čāḍuya (T. to shake) 1. v. n. To leap, to throw oneself. ചോര, വെള്ളം ചാടി spirted out. ചാടിനാർ പേടിയോടെ CG. fled. ചാടിപോയി escaped, വേലി ചാടി പോയി escaped over the fence, ചാടിപ്പിടിക്ക to take a leap V1. ആക്കാനം വേണ്ടി വന്ന ചാടിയാലും Mud. rush into troubles for others. വ്യാപിക്ക ചാടിപ്പുറപ്പെട്ട SiPu. ventured into. നരകങ്ങളിൽ ചെന്ന ചാടായ്തിന്ന Bhg. അരിനിരനടുവിൽ ചാടിഞാൻ KR. ചാടങ്ങ ചാട്ടമ്പോൾ CG. the car to rush. — നിന്മെയ്യിൽ ചാട്ടന്ന കണ്ണു CG. എന്റെ ബുദ്ധി അതിൽ ചാടിയില്ല vu. ചെന്ന ചാടുക PT. to be precipitate. 2. v. a. to throw (T. C. Te. ജാഡിസു, C. Te. സാട്ട, Beng. ഛാഡ) എടുത്തു ചാടിയ പൂച്ച prov. തേഞ്ഞാട്ടം അരുവിന്നം CG. emitting. — (in So. ചാട്ടക).

CV. ചാടിക്ക to make to leap, as കുതിര ചാ. to race, കൽകീഴ്പ്പെട്ടേക്ക ചാടിപ്പാൻ PT., ചാടിച്ചു കണ്ണീർ RS. shed.

VN. I. ചാട്ടം a leap കുതിരചാട്ടം; ചാ'ത്തിൽ പിഴെച്ച കുരങ്ങു prov. വങ്കടൽ ചാ. Anj. Hanuman's leap over the straits. ഒരു ചാ. ചാടി with one leap. — ഓട്ടവും ചാ'വും the regulated distance of fruit-trees in a garden, settled by the jumping of monkeys, squirrels, etc. — തൊഴിൽ ചാ. Nid. professional jumping. — met. മാനസം പോയി ചാ. തുടങ്ങിതു നാളിൽ നാളിൽ CG. of a rising passion; rushing into. — ചാട്ടക്കോൽ a jumping pole.

II. ചാട്ട 1. jumping ചാട്ടരത്തപുലിപമ്പൻ Mpl. song. — ചാട്ടകൽ a stone from which to leap into water. 2. a hurl ചാട്ടകൊണ്ടാൽ (opp. വെടി കൊണ്ടാൽ huntg.) — ചാട്ടകന്തങ്ങൾ KR. Si Pu. javelins — ചാട്ടക്കോൽ V1. short dart. — ചാട്ടളി V1. harpoon.

ചാട്ടമാട്ട So. (ചാട്ട villainy B.) fraud.

ചാട്ടുക So. to throw darts, to hurl V1. കന്തം ചാട്ടി MC. വേലെടുത്താച്ചി ചാട്ടിടിനാൻ Bhr.

ചാട്ട čāṭṭa T. So. Whipcord, whip (C. Te. čāṭi); also ചാട്ടവാർ.

ചാണ čāṇa (Tdbh., ശാ —) 1. Whetstone, grinding stone ചാണകൽ വെച്ചു കടഞ്ഞു തെളിഞ്ഞുള്ള ബാണം KR. ഉരുമ്മികൊണ്ടുചാണകെ വെച്ചോളിന്ന TP. ചാണെക്കിടുക to grind. 2. a similar piece or lump: പിലാച്ചാ. of jackwood, പുളിഞ്ചാണ of tamarind fruit, etc.

ചാണക്കല്ല id., also കടച്ചച്ചാണ.

ചാണക്കാരൻ V1. a polisher of stones.

ചാണക്കൊല്ലൻ = കടച്ചക്കൊല്ലൻ.

ചാണപ്പരൽ Pay. a certain shell used also as weight, ശാണം.

ചാണപ്പല്ല back-tooth, grinder = അണ്ണിപ്പല്ല.

ചാണകം čāṇayam T. M. & ചാണം (C. സ ശാണി, S. ഛശാണം fr. ശകൃൽ) Cowdung used for manure (വളം) & for തളി (ചാണോക്കലം TP.) ചാണക കന്തി സമ്മന്തി prov. also ആട്ടി ന്റെറ ചാ. Nid. ചാ. തേക്ക to cowdung, തളിക്ക to sprinkle the floor.

ചാണകവറളി, — വരടി dried cowdung.

ചാണക്യം čāṇakyam S. also ചാണക്യസൂത്രം, The history & poems of Chāṇakya, Vishṇugupta, Mud.

ചാണാൻ čāṇāṉ T. M. (old ചാൻറാൻ Syr. doc.) A caste of palmyra cultivators in Travancore (= തീയർ, ഒരംഴവർ).

ചാണി čāṇi T. So. 1. = ചാണകം. 2. (C. ജാണി = ജ്ഞാനി knowing) One, who drills horses V1.

ചാൺ čāṇ T. M. (C. Te. ജാണ, ജേണ; C. Tu. ശേൺ) 1. A span; measure of 12 വിരൽ, or of 6 അംഗുലം, ½ മുഴം Trav. — ഉടൽ ഒമ്പതു ചാണം വിറെച്ചു Ti. trembled all over (the body = 9 span). ചാൺ വെട്ടിയാൽ മുഴം നീളം prov. ചാണേമൽ നിടുതായ CG. ഉളരം ഒരു ചാ. നിറെപ്പാൻ ChVr. ഒരു ചാൺ വയറു നിറെപ്പാൻ ഏതെല്ലാം കാട്ടം മലയും കയറുന്ന vu. (see ചൊട്ട) ചാൺ opp. നെടുമ്പാ. which is = 12 വിരൽ). 2. V1. ശാൺ a fish.

ചാൺപടം (& ചാമ്പ—) the measure of a span ചാ. നീങ്ങാതെ, ചാ. പോലും നടന്നതില്ലേ CG.

ചാണ്ടു čāṇḍu (Te. സാഡു) Semen, obso.

ചാണ്ടി paramour V1.

ചാണ്ടുക to throw = ചാട്ടുക; കന്നുകാലികൾ ചാ. cattle to have spirting diarrhœa. Palg.

ചാതകം čātakam S. Cuculus or Coccystes melanoleucus = വേഴാമ്പൽ. (ചാ'ങ്ങൾ ടീനങ്ങളായി CG. in the hot season). ചാതകങ്ങളെ ഉണ്ടോ മേഘങ്ങൾ സോചിക്കുന്ന Bhg. [ing on V1.

ചാതന čātana T. So. (Tdbh., സാധന) Insist-

ചാതി čāti Tdbh., ജാതി, as മററച്ചാതി വരികയില്ല TR. Otherwise.

ചാതിക്കാരൻ friend of both parties, mediator കണ്ടിരിക്കുന്ന ചാ'രർ നിങ്ങളും Bhr.

ചാതിക്കാരം പിടിക്ക, ഏല്ക്ക to adjust a quarrel; Seconds to part combatants, to prevent fighting. Bhr.

ചാതിക്ക = ജാ — nutmeg.

ചാതുർമാസ്യം čāturmāsyam S. (ചതുർ) 4 months, a season; a sacrifice at the beginning of each season. ചാ'ത്തിൽ മുനിള്ളവൻ ശ്രേഷ്ഠൻ Anach. peculiar austerities of Sanyāsis.

ചാതുര്യം S. (ചതുരം) dexterity നിന്നുടെ സാരത്ര്യ ചാ. Nal.; പൂതനാതന്മല ഉണ്ടയിർ കൊണ്ടൊരു ചാ. കാണാകേണം Anj.

ചാതുർവ്വർണ്യം S. the 4 castes ചാ'ണ്ണ്യാലയങ്ങൾ Brhmd.

ചാത്തം čāttam (Tdbh., ശ്രാദ്ധം) 1. Funeral ceremony for deceased relations & ancestors (11 days, or 41 for people of distinction) = പിതൃകർമ്മം. 2. anniversary of the same ആണ്ടു ചാ. — നാളൊത്ത തിങ്കൾ ചാ. a monthly repetition in the first year (Nasr.). ചാത്തം ഊട്ടുക, കഴിക്ക to perform the ceremony. ചാ. ഉണ്ണുക to assist at it.

ചാത്തകം see under ചാത്തു.

ചാത്തൻ čāttaṉ T. M. (Tdbh., ശാസ്താ) 1. A demon കുട്ടിച്ചാത്തൻ, കരിയാത്തൻ etc. = ഭൈരവൻ; ചാത്തന്മാർ goblins (390 in all). 2. N. pr. men. 3. cock കോഴിച്ചാത്തൻ MC., ഇരുവാൾചാത്തൻ, കാലച്ചാത്തൻ, വാചിട്ടച്ചാത്തൻ (= ചകോരം) different birds (prh. ചാതകം?).

ചാത്തിര čāttira (Tdbh., യാത്ര) Journey ചാ. മുട്ടിപ്പാൻ Pay. ചാ. പറഞ്ഞോണ്ടു പോയി TP.

ചാത്തിരം čāttiram Tdbh., ശാസ്ത്രം f.i. ചാത്രനീതിയുടെ വഴിപോകും Pay. — a peculiar performance of Brahmans (Shāstra reading?) KU.

ചാത്തിരർ (ശാസ്ത്രർ or ക്ഷാത്രർ) KU. a peculiar section of Brahmans, armed Brahmans.

ചാത്തിരനമ്പൂരി or ചാത്രന—(ശാസ്ത്രന — or യാത്രന — ?) Brahman actors, playing at the

termination of funeral obsequies (for Rājas etc.) the ചാത്രകളി, also called യാത്രകളി.

ചാത്തു čāttu (T. shutting) 1. prh. A harbour കോഴിക്കോട്ടു തുറയോടു വീയാനശരിയോടു കൂ ചാത്തോടിടയിൽ KU. (or pass, place of resort?). 2. N. pr. of men = ചാത്തൻ.

ചാത്തകം N. pr. of a Nāyar's house. കുറ്റ്യാടി ച്ചാത്തോത്തു കൊണ്ടുപോയി; കാവിലേ ചാത്തോത്തത്താഴേ TP. Tachōli Otēnan's ബാന്ധവീട്ടി. —

ചാന്തി see ശാന്തി S.

ചാന്തു čāndu T. M. (Te. bruise between fingers, T. = ചന്ദനം?) 1. (C. സാട്ട) Compound ointment of sandal, camphor, musk & saffron (= കുറിക്കൂട്ട്). ചാന്തും ചന്ദനവും ഒരു പോലെ prov. ചെഞ്ചാന്തു a turmeric mixture. അരിച്ചാന്തു white paint of rice = അരിയൻ ചാന്ത്. ചാന്തേലും കൊങ്ക CG. ചാന്തും മോന്തും prov. finery. 2. cement of fine lime; also tar B. നിലച്ചാന്തെടുത്തു പൊട്ട തൊടുക fine clay. ചാന്തായി അരെക്കുക to grind like fine mortar. 3. N. pr. of men.

ചാന്തോട്ടം So. plastering with fine mortar.

ചാന്തുകുറികൾ, ചാന്തുചൂട്ടം Anj. (1).

ചാന്തുകോൽ an article of women's toilette ചാ. എന്തിന്നു ചാടിക്കളഞ്ഞു CG.

ചാന്തുഭരണി KU. an old tax on toilette.

ചാന്ദ്രം čandram S. (ചന്ദ്ര) Lunar, as ചാന്ദ്രമാസം a lunar month.

ചാന്ദ്രായണം a religious observance of 30 days, increasing the food by one mouthful every day during the light half & diminishing it during the dark half; a വ്രതം for getting children with ശയ്യം.

ചാന്നാൻ čānnān = ചാണാൻ, f. ചാന്നാട്ടി.

ചാപം čāpam S. (കമ്പ്) Bow. ചാപഘർഷ്ണാലയം Nal. arsenal. [Bhr.

ചാപി an archer ചാ'കൾ മുമ്പനാം ആചായ്യൻ

ചാപീകരണം Gan. & ചാപിക (astrol.) computation of an arc. ഇന്ദ്രായംകൊണ്ടു തന്നെ ജ്യാവിനെ ചാപികാം Gan. find the arc for the sine. [ness സ്ത്രീചാ. PT.

ചാപല്യം čāpalyam S. (ചപല) Agility, fickle-

Also ചാപലം f. i. ഉണ്ണിതൻ ചാപലം ഇന്നു കേട്ടാൽ CC. tricks. ചാ. കാട്ടൊല്ലാ പൈതങ്ങളേ CG. keep quiet (in a car)! ചാ. പൂണ്ടു പുണർന്നു CG. embraced her child passionately.

I. **ചാപ്പ** H. čāp (Port. chapa, a thin metal plate) 1. The cock of a gun, ചാപ്പയിടുക to cock. 2. stamp, ചാപ്പിടുക V1. to seal.

II. **ചാപ്പ** čāppa (T. C. Te. mat for floors) Hut, shed of leaves പാളയം പാപ്പാൻ ചാ. ഉണ്ടാക്കി, കുന്നിൻ പുറത്തു ചാ'കൾ വെച്ചു കെട്ടി TR. Sipahi's barracks (= ചാള).

ചാപ്പു čāppu 1. Stamp (I. ചാപ്പ 2.) 2. E. shop. 3. N. pr. ചാപ്പുമേനവൻ TR., ചാപ്പൻ TP.

ചാമ čāma Tdbh.; ശ്യാമ, V1. ശാമ, Panicum miliaceum പുല്ലരി; food of the poor ശതി കെട്ടാൽ എന്തു ചെയ്യും ചാമ എങ്കിലും ചെമ്മേയ്യ് prov.

ചാമം čāmam 1. = ക്ഷാമം. 2. = യാമം night-watch ഒരു ചാ. കഴിഞ്ഞാൽ a med.

ചാമത്തല high water, surf.

ചാമൻ = രാമൻ vu. or ശ്യാമൻ; also ചാമി N. pr.

ചാമരം čāmaram S. (ചമരം) Tail of Bos grunniens, used as whisk or flybrush ചെഞ്ചാമരം, also പൊൺ ചാമരകൾ SiPu. ഛത്രവും ചാമരവും KR. royal insignia. ചമരീരോമംകൊണ്ടു ചാ. ചമെക്കുന്നു VCh.

ചാമാർത്തം čāmārtam (Tdbh., സമാവർത്തം) Completion of studies.

ചാമീകരം čāmīyaram S. Gold ചാമീകരപ്രഭപൂണ്ട ശതപ്പലികൾ AR.

ചാമുണ്ഡി čāmuṇḍi (S. ചാമുണ്ഡ Sk. fr. ചമ്മുണ്ഡ) A form of Kāḷi. ചാ'ക്കു കലശം വെക്കുക sacrifice to destroy enemies. ചാമുണ്ടി കെട്ടുന്ന പാതിരാക്കു TP. at midnight when Ch. is abroad. ചാമുണ്ടിയും ഗുളികനും a play of Malayers. ചാ. ത്തിറ. a feast of Chāmuṇḍi.

ചാമ്പൽ see ചാമ്പുക.

ചാമ്പു čāmbu 1. (Tbdh., ജാംബു) The Jambu fruit മാമ്പഴം തിന്നേണം ചാമ്പൊഴിഞ്ഞാൽ CG. കാട്ടു ചാ. = ഉപാത്തി. 2. Te. (C. ചാപു) length, stretch; in ചാമ്പറ മുറിക്കുക to sever by a slanting cut, ചാമ്പറ കത്തിയിരിക്കുക V2. to sit cross-legged (ചമ്മറം).

ചാമ്പുക čāmbuya T. M. 1. To contract itself, to close as flowers, to shut, blink as eyes കണ്ണുന ചാമ്പിച്ചാമ്പി Bhr. ചാമ്പി മയങ്ങുന്ന കണ്ണുന, ചാമ്പി മയങ്ങിക്കലങ്ങി തളർന്ന CG. (her eye under a sense of shame). 2. v. a. to pound rice V1.; to beat, flog (vu.)

VN. ചാമ്പൽ 1. contracting, closing. 2. = T. ashes നല്ല തുമ്പയും ചാമ്പലും Anj.

ചായ čāya 1. So. = ചാ Tea. 2. = ചായം.

ചായം čāyam (Tdbh., ഛായം) Colour, dye, paint. — ചാ. കയെറുക to dye, paint. ചാ. കാച്ചുക, മുക്കുക to dye, & ചായത്തിൽ മുക്കി. ചായക്കാരൻ a dyer.

ചായത്തൈലം & പച്ചച്ചാ. lemon grass-oil.

ചായപ്പുടവ dyed or coloured garment.

ചായവേർ the Chayroot, Oldenlandia umbellata.

ചായൽ čāyal T. M. 1. So. = ചായം. 2. (fr. ഛായ) Shape, figure; മുഖച്ചായൽ V1. resemblance of countenance. നല്ല ചായൽ beauty. നറുമധുമലരണി ചായൽ RC. Sīta. താരണി ചാ. താഴാ RC. 3. beauty, esp. woman's hair പൂമലർ തുകന്ന ചാ. CG., പാഞ്ചാലിയുടെ പൂഞ്ചായലും Bhr., വണ്ടണിച്ചായലാൽ DN., വണ്ടേലും ചായലാൽ CG.; in pl. വാരാളം ചായലാർ CG. 4. VN. of ചായുക.

ചായില്യം čāyilyam (T. ജാതിലിംഗം, but hardly in S. usage; ജാതി C. red from ജതു). Vermilion, used for dyeing shields, painting malefactors, writing, etc. ചായില്യപരിച V1. ചാ. തേക്ക vu. അവനെ ശായില്യമിട്ടു കഴുകി നന്നേൽ ഏറുവിൻ Mud.

ചായ് čāy 1. Beauty = ചായൽ. 2. a portion of killed game (of the 18 ഊപ്പു 2 are called അകഞ്ചായും പുറഞ്ചായും, huntg.) 3. = ചാവി, ചാഴി.

ചായ്ച്ച čāyya & ചായുക T. M. (C. ചാച്ച to bow, Te. to stretch, C. ജായി to lie down & സായു = ചാക) 1. To incline, lean to one side. നെൽ ചാഞ്ഞു fell, bent. എവിടേക്കു ചാഞ്ഞിരിക്കുന്നു where do you intend to go? ചാഞ്ഞ bent, prone. താൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ചാഞ്ഞു V1. I gave in. 2. to rest or lie on ചാട്ടിൽ കരേറീട്ടു ചാഞ്ഞാർ CG. ഈ നാട്ടിലേ ചങ്ങാതി പറിലു നമ്മൾ അങ്ങോക്കി ചായ്ച്ചു KU. = (ആശ്രയിക്ക). 3. to settle down, disappear വീക്കം ചായും MM. ചെവിട്ടിൽ കുത്തിന്നു പുറമേ പൂശുക ചാഞ്ഞുപോം a med.

ചായമാനം So. prop. (& ചാരുമാനം).

VN. ചായൽ, ചാച്ചൽ 1. bending sidewise, as a falling tree. 2. side; also ചായ്ച്ച inclination B.

a. v. ചായ്ച്ച 1. To lean against, bend, to put one on the other (കാല, വിറക). ചായിച്ചു കെട്ടിയ jutting roof. തലമുടി ഉണ്ടെങ്കിൽ ചായിച്ചും or ചായ്ച്ചും ചരിച്ചും കെട്ടാം prov. 2. to lower പാമ്പു തല ചാച്ചു V1.; to moderate സുഹൃൽഭാവത്തെ ചാച്ചിയ്യ വൈരം Bhr. 3. to level the ground by beating തച്ചു ചായിച്ചു; കിളെച്ചിട്ടു ചാച്ചുവോ (vu.) 4. v. n. to lie down for sleep, ചാച്ചുപോയി is asleep (vu.).

VN. ചായ്ച്ച & ചായിപ്പു 1. inclination ചായ്ച്ചുള്ള നിലം sloping ground, steep V1. 2. an enclosed veranda; ഇടച്ചായ്ച്ച, that behind the പടിഞ്ഞാറെ room. — any sloping shed added to a house ചായ്പുകൾ ഉണ്ടുമായി KR. ചാ. തേക്കുക etc. 3. an instrument to beat floors നിലം ചായ്ച്ച. 4. a mark on the samples of gold (as ആണി, കൊത്തു, പുള്ളടി) മാറെ എട്ടേക്കാളില്ലാതെ ചായ്ച്ച CS.

ചായ്ച്ചൻ adj. bent, as ചായ്ച്ചൻവാൾ V1. scimitar.

ചാര čāra Sc. A kind of rice, കുത്ത ചാര, ചെറു —.

ചാരം čāram 1. = S. ക്ഷാരം Wood-ashes. — ചാരനിറം ash-grey MC.

2. (ചർ) S. walk ശസ്ത്രാഗ്നിചാരകർമ്മം KU. സജ്ജനചാരം Nal. intercourse with.

ചാരണ čāraṇa T. M. Trianthema monogyna, (B. Boerhavia diffusa) med.

ചാരണൻ čāraṇaṅ S. A wandering singer; heavenly singer സൂതന്മാർ മാഗധർ ചാ'ർ കിന്നരർ ഗുരുനമായി പുകണ്ണു നിന്നാർ, ചാ'ന്മാർ എല്ലാം ചാടി നടന്ന CG.

ചാരത്തു see ചാരുക Inf.

ചാരൻ čāraṅ 1. S. (ചാരം 2) An emissary, a

spy; also ചാരകൻ (ചാരകന്മാരെ അയക്കേണം Nal.) 2. (Tdbh. സാരൻ) N. pr. or = ചാർ q. v.

ചാരായം *čārāyam* T. M. (C. T. സാ — from S. സാരം) Distilled liquor (റാക്കു); wine. ചാ. ഇറക്കുക to distil. — ചാരായച്ചട്ടി distillatory vessels. — ചാരായക്കുത്തക arrack contract.

ചാരിത്രം *čāritram* S. (ചരിത്രം) Good, consistent behaviour തിക്കനൽ പോലെ നിൻ ചാരിത്രം PT. — ചാരിത്രശുദ്ധി chastity. — ചാരിത്രസന്ദേഹമുള്ള നീ KR.

ചാരിത്രഭംഗം immorality സ്ത്രീകൾക്കു ചാ. ഇല്ല Nal. കാമിച്ചു ചാ. വരുത്തി AR. dishonoured her.

ചാരിയാവു *čāriyāvu* B. Fine woollen cloth (P. čārkhāna, chequered?).

ചാരു *čāru* S. (L. carus) Dear, lovely ചാരുത്വപാമ്പതം Nal. — ചാരുസ്മനങ്ങൾ Bhg. — ചാരുസ്മിതം etc. — ചാരുഹാസം sprightliness.

ചാരുതപം, ചാരുത loveliness ചാ. കലർന്നീ Bhr.

ചാരുക *čāruya* T. M. (aC. സാരു, Te. C. ശേരു = ചേരുക); past t. aM. ചാന്നു, mod. ചാരി. 1. v. n. To lean against, (= ചരിയുക, ചായ്ക). പീടികയുടെ നിരെക്കു ചാരിനിന്നു jud.; also with Acc. അശോകത്തെ ചാരിനിന്നു Bhr., ചന്ദനം ചാ; ചാരിയാൽ ചാരിയതു മണക്കും prov.; തൂണെ ചാരിനില്ലു TP. 2. to rely upon, to be attached to; ചാരി എഴുതുക to write in confidence. 3. to be shut. വാതിൽ ചാരി ഇരിക്ക V1. = അടഞ്ഞു. 4. a. v. to place against വാൾ മൂലക്കൽ ചാരു, വാൾ മൈത്തിന്നു കൊണ്ടുചാരിവെക്ക TP.; കൊണ്ടുചാരിയതു നില്ലും, കരങ്ങിന്നു ഏണി ചാരൊല്ല prov.; ഏണി ചാരികടക്ക MR.; നകം ചാരിയാൽ കുലയാത്തതു KU., a tree strong enough to withstand the pressure of a yoke of oxen. 5. aM. to put on പീതാംബരം ഹരി ചാന്നതു നേരത്തു KR.

Inf. ചാര 1. bending sideways = ചരിച്ചിട്ട (opp. കുത്തെ) ചാരത്തന്നെ; ചാരേ മുറിക്ക. 2. nigh, close ചാരവേ വന്നു, ചാരത്തു മേവി, അവൻ ചാരത്തു ചെന്നു; ചാരത്തെ വീട്ടു CG. the neighbour's house (opp. ദൂരത്തെ വീട്ടു).

VN. ചാരൽ 1. leaning against, inclination. 2. side, declivity of hill. 3. support.

ചാരഴി rails to lean against.

a. v. ചാരിക്ക 1. = ചാരുക 4. to lay against in order to support; to shut the door V1.; to embrace. 2. to mix ingredients in a fluid കസ്തൂരിയെ പനിനീരിൽ ചാരിച്ചു CG. എണ്ണയും തേനും കൂട്ടി ചാരിച്ചു a med. (= ചാലിക്ക).

ചാരുകാരൻ a third person, in whose name a deed is executed at the desire of the person that advances the money. ചാരുകണക്കു MR. ജന്മ ചാരുകാരൻ പേരിൽ തിരിപ്പാൻ MR.

ചാരുകസേല an easy-chair.

ചാരുകാൽ support, prop; ചിറകൽക്കു ചാ. ചാരുന്നതു MC. (of dams).

ചാരുതലയണ, — മെത്ത etc. a divan, sofa, etc.

ചാരുപടി 1. a seat in a house to receive strangers. 2. a window, whose shutter may serve as sleeping place.

ചാരുമാനം So. prop; reliance; slope.

ചാരുമുറി 1. a deed of relinquishment from a third person, whose name has been made use of, without his having any interest in the transaction. 2. relinquishment of the items of account, or acquittance for them (= ഇണക്കു).

ചാരെഴുത്തു confidential document.

ചാർ 1. (4.) mud worked up slantingly against a wall to strengthen it (=counter-fort, Arch.). (1) the back of a chair കസേലയുടെ ചാർ. 2. confidant, trusted person; ചാരായിട്ടു നികിതി കൊടുക്കുന്നവൻ a third person, (see ചാരുകാരൻ, ചാരുമുറി). 3. honorific by-name (like cousin, friend) used by Nāyars, as ഗോവിന്ദച്ചാർ friend Gōvinda, കരങ്ങച്ചാർ (in fable).

VN. ചാച്ചു relation, by blood (ചോരചാച്ചുള്ളവൻ V2.) കെട്ടിചാച്ചു connexion by marriage (= ചേച്ചു). കൊണ്ടും കൊടുത്തും നരന്മാക്കു ചാ'കൾ ഉണ്ടായ്വരും Bhr. ചാ'യില്ല ചേച്ചുയില്ല no friends of any kind. ചാ'യും ചേച്ചുയും വേഴ്ചയുമായി CG. with all connections & relations.

ചാച്ചുക്കാരൻ kinsman.

ചാച്ചുപ്പെടുക V1. to be much attached.

ചാത്തു 1. joining, an assemblage മേഘച്ചാത്തു CC., മേഘത്തിൻ ചാ. പരന്നു CG.; എറുമ്പിൻ ചാ. നീളേ കണ്ടു Mud.; അളിച്ചാ'വണ്ണൻ CC. (black, like a swarm of bees). 2. dressing ൨൪ ചാത്തുചാത്തുക V1. 2. said of kings' കൌപീനം. 3. a writ, document ചാത്തു മുറി f.i. കാണചാത്തും മുറിയും നേരായെങ്കിൽ MR. — register ചാത്തുപടി B. 4. assessment, മരച്ചാ. of trees.

ചാത്തുകാർ surveyors, assessors = നോക്കി ചാത്തുന്ന പാട്ടക്കാർ TR.

ചാത്തുക 1. to join, as wood V1. 2. ചാത്തിടുക to steel iron, No.; to put on, to dress, adorn (hon.) ഉടയാട ചാ.; രാജാവു ചാത്തുന്ന ചേലയെ കോലുക CG.; വെളുത്തേടൻ അലകിയ വസ്ത്രം ബിംബത്തെ ചാത്തും Anach. (double Acc.). ഒരംശത്തെ പൂച്ചാത്തും Anj., ചന്തം ചാ. V1. 3. to throw on അരിചാത്തുക, തിരുമുടി പഴയരി ചാത്തി KU. (Brahmans at king's coronation). — to rub ashes, to smear എണ്ണചാ. etc. 4. to write, esp. a document ഓലയിൽ ചാത്തുക, ചാത്തിക്കൊടുക്ക to write for one, grant to him. ചാത്തിവാങ്ങി MR. = എഴുതിവാങ്ങി. 5. to survey, assess നെല്ലും മുളകും നോക്കികണ്ടു ചാ.; നാടു കണ്ടു ചാത്തി നികിതിക്കെട്ടി TR., അച്ചാത്തു പ്രമാണമല്ല എന്നു ഞങ്ങളെ വക ഒക്കയും രണ്ടാമതും ചാത്തി; അധികം ചാത്തിയാൽ TR. if you assess at too high a rate.

CV. I. ചാത്തിക്ക 1. to adorn as an image with flowers, etc. 2. to dictate പറഞ്ഞു ചാത്തിച്ചതു (doc.) 3. to get assessed നോട്ടക്കാരരെ കൊണ്ടു ചാ. TR.

II. ശൈശവമാം ബിംബത്തിൽ മാലയെ ചാത്തിപ്പിച്ചു Si R.

ചാന്നവർ kinsmen. ചാന്നചേന്നള്ളവരും തെളിഞ്ഞാർ UR. all rejoiced at the birth. — അകത്തു ചാന്നവർ lower Sūdras, പുറത്തു ചാന്നവർ KM. real Nāyar, fighting for the Brahmans, whom the others serve. — ചാന്നപരിഷകൾ KN. 1. the 4 Hindu castes. 2. intermediate divisions of caste, counting themselves as appendices to the next higher class. [woman VetC.

ചാവ്ംഗി čārvaṅgi 5. (ചാരു) A beautiful

ചാറ čāṟa So. = ചാടി Jar (Port. jarra).

ചാറുക čāṟuya (Te. C. ജാറു to slip, trip, T. to sweep) V1. To run off or out; to drizzle (fr. ചാറു).

ചാറൻ loc. hankering after women (ജാരൻ?).

ചാറൽ (T. ചാരൽ) drizzling rain; also മഴച്ചാറൽ, ചാറുമഴ (& പാറൽ).

ചാറു T. M. (C. സാ —, Te. ചേരു, C. Te. എസരു). 1. sap of a palm-tree etc.; ചാറു ഊറുക No. slavering of children. 2. broth, soup. നല്ല ചാറും ചോറും കണ്ടില്ല (of pepper-water & curry eaten hot). 3. infusion, decoction. ഇഞ്ചിച്ചാ. ginger-tea, പുളിഞ്ചാറു, മുളഞ്ചാറു or മുളകുചാറു etc. കങ്കുമപ്പൂച്ചാറിൽ VetC., കങ്കുമച്ചാറു തൻ നന്മണം, മാലേയച്ചാറും CG. — ചാറെറണ്ണുക മരുന്നു a med. ചാറുപെടുക V1. juice to run out. — ചാർപ്പെടുക to squeeze; met. to trouble one.

ചാറുക 1. to drizzle V1. (see ചാറൽ). 2. to speak loud (T.), to call on Gods & sing as astrologers B. 3. T. Palg. കുറ്റം ചാ. to declare guilty; to impute a fault to.

I. ചാല čāla Tdbh. of ശാല. Palace, in ചാലയിൽ ഭഗവതി N. pr. the temple in Puḻavāi. ചാലപ്പുറത്തമ്മ the queen of the Porlātiri. KU. കോട്ടയത്തു തമ്പുരാൻ വാഴുശേരി ചാലയിൽ എഴുന്നെള്ളി TR. came to the residence of Kuṟumbranāḍu.

II. ചാല Inf. of ചാലു (T. C. Te. to be full, sufficient, Tu. & C. also സലെ) 1. Richly, fully; ചാലചരുത്തവൻ വാഞ്ഛിതം, ചാല ജപിച്ചു, ഞാൻ ചാലപ്പുറയുമ്പോൾ ആയുസ്സു പോരാ Bhr. = ഏറ. 2. also softly, gently ബാലകനെ ചാല നക്കി CG. = willingly; also straight on V1. (as if from ചാൽ). Often ചാലവേ, ചാലവും.

ചാലകം čālayam (& ചാലവാതിൽ) 1. Tdbh. of ജാലം, Lattice, window ചാ. പൂണ്ടുള്ള മാട

ങ്ങൾ CG., പൊന്മയങ്ങളായുള്ള ചാലകവാതിപ്പു ളും KR. — met. ബാലികാ തന്നുടെ മാനസം ചാ' മായിച്ചമഞ്ഞു കുടിCG. through Kāma's arrows cribbled like a lattice. 2. V1. water conduit; ചാൽ + അകം. "containing furrows," might even be the origin of ചാ. for lattice, which in V1. sounds ചാലെയകം.

ചാലിക്ക čālikka = ചാരിക്ക 1. To mix ingredients in fluids തേനിൽ ചാലിച്ചു സേവിച്ചു. 2. to moisten grain for ചേറുവിത.

ചാലി čāli (Tdbh., ശാലി) A certain rice; also rice in general (as from ചാൽ).

ചാലിക്കൊട്ട (No. ചാലിയ —) a basket of cocoanut-leaves.

ചാലിയം čāliyam 1. = ചായില്യം f.i. ചാലിയപ്പട്ടവ V1. Red cloth worn on shoulders. 2. N. pr. the old fort So. of Beypoor, taken from the Portuguese A.D. 1571 — ചാലിയപ്പട a Māppiḷḷa poem. — ചാലിയം മുതലായ തിരുരങ്ങാടി MR. Tirūr, belonging of old to the Chāliya Rāja.

ചാലിയൻ čāliyaṉ T. M. (C. Te. സാ — from S. ജാലിക spider?) A weaver (ഇടങ്കർ & വലങ്കർ see ഇടം & വലം), also ശാലിയർ TR.; f. ചാലിയത്തി PT.; ചാ'ർ തിരുമുല്പാഴ്ച വെച്ചു, ചക്കണ്ട ചാ., ചാ'ന്റെ ഓടം prov. —

ചാലിയമുണ്ട MR. common cloth (opp. Europe article).

ചാൽ čāl T. M. Te. (C. സാലു line, ജാലു C. Te. to flow gently) 1. A furrow കൊഴുകൊണ്ട കീറിന ചാലിൻ പേർ സീത KR. — ചാലിട്ടക to plough, സ്ഥലം ഉഴുത ചാലാക്കി MR.; ചാൽ വിത്തു വിതെക്ക to follow the plough sowing. 2. a channel, ചാല്പുറം, ചാലച്ചഴി of running water; for irrigation നീച്ചാ., ആണിചാ.; also a dry trench or drain, മരങ്ങൾ മലയിൽനിന്നു ചാല്പണി ചെയ്തുകൊണ്ടുപോരും MC. track for timber; താണ ചാൽ നോക്കി (huntg.) track. 3. line, direction അച്ചാലുടെ പോയി, ഇച്ചാലൊടിയെ; കുട്ടിയെ എഴുത്തുപള്ളി മുഴുവനും രണ്ട മൂന്ന ചാൽ ഇഴെച്ചു. 4. time രണ്ട ചാൽ (ഉഴുക) twice; രണ്ട മൂന്ന ചാൽ അരെക്ക.

ചാലുക (loc.) = നാലാം ചാൽ ഉഴുക the last ploughing.

ചാല്യം čālyam 1. = ചാലിയം 1. 2. S. (ചലിക്ക) To be moved ചാല്യന്മാരല്ലാത സാലഗ്രാമർ CG.

ചാവടി H. čāvṛi 5. Choultry; public building, open on one side; office അവർ വാളുമായിരുന്ന ചാവിടി നിറന്നെല്ലുടയും, പുറത്തുള്ള ചാവിടിതന്നിലുള്ള കെട്ടകൾ KR. അലാത്തു ചാവടിയിലേ കണക്കുപ്പിള്ള TR. [വിക്കുന്ന TR. ചാവടിക്കാർ officials ചാ. കടികളിൽ ഉപേ

ചാവട്ട čāvaṭṭa So. Palankin pillow, divan.

ചാവൽ čāval T. So. Palg. = ചേവൽ Cock. പടച്ചാവൽ MC. pheasant. 2. Palg. the bud (see അവ 2) of the jack-fruit tree = പൂതൽ No. Hence: [etc. TR.

ചാവക്കാട്ട (1) N. pr. Chowghaut. ചാവച്ചേരി

ചാവി čāvi see ചാഴി.

ചാവു čāvu 1. see under ചാക. 2. = രാവു as ചാപ്പന്നി TP. = രാപ്പന്നി. [come weak.

ചാവുക čāvuya (loc.) The eye to fail, to be-

ചാള čāḷa 1. (Tdbh. of ശാല, H. ചാല a thatched roof) A small hut. കിടക്കുന്നതു കാവൽ ചാള prov.; ചാ. കെട്ടി TR. temporary huts for soldiers. Esp. the dwellings of 4 lowcastes പുലച്ചാള, മല —, മുക്കുവ —, കരുവാ — (or വേട്ടുവ — or കണിശ —) & therefore called ചാളക്കാർ. 2. T. M. ചാളമത്തി, ചാളമീൻ sardine V1.

ചാളിക čāḷiya T. So. C. ജാ — A money-bag.

ചാളുക čāḷuya (= ചളുങ്ങുക), ചാളിപോക, നടക്ക, To stagger, to reel as a drunken man.

ചാഴി čāḷi (T. ചാവി, C. ജാള = ചള്ള) 1. Empty grain, blighted corn. vu. ചായി: ചായിയും പുഴുവും. (3 kinds: കരിഞ്ചാ., പച്ചച്ചാ. & വെള്ളച്ചാ.) 2. cankerworm, palmerworm. — ചാഴിവിലക്ക ceremony & procession to insure the growth of rice. ചാഴിക്കോൽ So. a stick daubed with a drug to ward off insects (see പെരുച്ചാഴി). — എൻ കരിഞ്ചാഴിക്കുട്ടമേ Cherumār's name, given them by their കോമരക്കാരൻ of Bhadrakāḷi. 3. (a C. ജാളെ moon's ascending node) ഇടച്ചാഴി, കുട്ടച്ചാഴി 2 very unlucky times, chiefly for sowing (astrol.).

നെൽ ചാഴിച്ചിരിക്ക V1. blighted.

ചി ĕi Fie! ചിച്ചീ etc.; a little! (=ഇച്ചി) ചി പാമ്പ്കണം V1. wait a little.

ചികന്നി ĕiyanni (loc.) = ഓന്തു Chameleon.

ചികയുക ĕiyayuya So. = ചിക്കുക 2. To scratch, as fowls.

ചികിത്സ ĕiyilsa S. (ചിൽ care) Medical treatment ചികിൽത്ത ചെയ്തു a med. ചി. ചെയ്യോളുക PT., ഏറിയ ചികിത്സകൾ തുടങ്ങി, എനക്കു ചി. ചെയ്യുന്ന വൈദ്യർ TR. with Dat.

ചികിത്സക്കാരൻ & S. ചികിത്സകൻ physician.

denV. ചികിത്സിക്ക 1. to treat medicinally, with 2 Dat. സന്നിക്കു ചി'ച്ചു ശമിപ്പിക്ക PT. ഉമ്മെക്ക ഒരു മാസം കൂടി ചി'ച്ചാൽ MR., ടീനത്തിനു വഴിപോലെ ചി'ച്ചു വരുന്നു TR., കാമിലെക്ക ചി. Nid., വൈദ്യർ ചികിത്സിക്കും ചികിത്സയിൽ prov. 2. to cure V1.

ചികീർഷ ĕiyīrša S. (desid. of കർ) To desire to do പുണ്യ ചി. Bhg. — കിം തവ ചികീർഷിതം Mud. what is your intention? (part.)

ചികുരം ĕiyuram S. Hair of the head, മുരുണ്ടു നീണ്ടുള്ള ചികുരഭംഗിയും KR. [ഭേദം in med).

ചിക്കണം ĕikkaṇam S. Unctuous (a പാക

ചിക്കനേ ĕikkanē (see ചിക്കെന്നു) Quickly.

ചിക്കിണി ĕikkiṇi Young, small, said of girls (C. Te. ചിക്ക = ചിറു).

ചിക്കു ĕikku T. M. Te. (C. സി —, old ശിക്ക്) Being entangled, intricacy.

ചിക്കുകുക to disentangle, to comb out തലമുടി ചി'ത്തു KN.

ചിക്കുകി (loc.) a comb.

ചിക്കുക ĕikkuya T. M. C. Te. 1. To be entangled. 2. to disentangle (ചീകു); to scratch as fowls (ചിള്ളുക), കോഴി നെൽ ചിക്കി കൊത്തിതിന്നുന്നു V1.; to dry & dress the hair after bathing തലമുടി ചി.; ചിക്കിമുടിച്ച തല vu., കന്തളം ചിക്കി ഉലത്തുന്നു Bhr 1.; to spread grain for drying വെയിലത്തു ചി.; എൽ മിറവത്തുണക്കുവാൻ ചിക്കിനിത്തും PT.; കാല ചി. to wrench palm leaves from the മട്ടൽ (=ഇരിയുക).

CV. ചിക്കിക്ക to have grain spread for drying etc. V1.

ചിക്കെന്നു ĕikk-ennu & ചിക്കനേ T. M. Imitation of sound (C. ചക്ക —, Te. ചെച്ച —); resolutely, quickly.

ചിങ്കളം etc. see ചിങ്ങ —

ചിങ്കാടി ĕiṅgāḍi T. aM. (C. സി —, Te. T. സിംഗാണി, fr. S. ശൃംഗം) A Turkish bow V1.

ചിങ്കാരം ĕiṅgāram Tdbh. of ശൃംഗാരം Ornament V1. — ചി'പ്പണി, ചി'വാക്കു No.

ചിങ്കാരി = സുന്ദരി.

ചിങ്കി ĕiṅgi T. So. (f. of ചിങ്കൻ a forester = കറവൻ) — ചിങ്കികളി a play V1.

ചിങ്കൊത്തു Kuṟavas' play with snakes.

ചിങ്കിനൈ So. a poisonous mixture (of arsenic T.). മുതാശിങ്കി litharge B. (T. ളുതാര ചിങ്കി). [to grow lean) Chaff.

ചിങ്കു & ശി — ĕiṅgu So. (T. ചിങ്കുക, Tu. ശിങ്കു

ചിങ്ങം ĕiṅṅam, old. ചിങ്കം, Tdbh. of സിംഹം. 1. Lion വാരിളഞ്ചി. വളർ ഇളഞ്ചി. പോക്കുചെന്ന RC. ചിങ്ങത്താൻ (hon.) 2. Leo ചിങ്ങരാശി, ചിങ്ങക്കൂറു. 3. the 5th month (August) ചിങ്ങമാസം.

ചിങ്ങൻ esp. a sort of plantains, med. ചിങ്ങൻ പഴമോ തരുവൻ Anj. & ചിങ്ങപ്പഴം GP 67. fruit of ചിങ്ങൻ — or ചിങ്ങംവാഴ.

ചിങ്ങംപുഴു a long big worm.

ചിങ്ങളം and ചിങ്കളം (T. So.) = ശി — MC. സിംഹളം or ഒരംഴം Ceylon. — ചിങ്കളക്കുരങ്ങു So. a black monkey, Semnopithecus Silenus.

ചിഞ്ച ĕiñja S. Tamarind, പുളി.

ചിട ĕiḍa Tdbh. of ജടis in ചിടവക്കു Hemp (doc.), കറച്ചിടയോർ CG. (see ചെട).

ചിടയൻ = ചെടയൻ.

ചിട്ടി H. ĕiṭṭhi = ചീട്ടു A note, chit; document given by the Trav. Government; ചിട്ടിക്കുറി a lot. — ചിട്ടിക്കാരൻ a member of a club B.

ചിട്ടിപ്പുതിവു B. a receipt for tax.

ചിണക്കുക ĕiṇarkuya (and തി —) To swell, to be inflated, to congeal (T. ചിണുക്ക = ചിക്ക).

ചിണ്ടൻ ĕiṇḍaṉ = ചിറിയണ്ടൻ N. pr. m. also ചിണ്ടു TP.

ചിത ĕiḍa S. (ചി to heap up) Funeral pile = തടി, with കൂട്ടുക Sk., ചമെക്ക, ചിത തീത്തു

ക്രട്ടേണം അഗ്നിസംസ്കാരത്തിനു AR. — ചിതാഭേ
സ്മം = ശവഭസ്മം SiPu.

ചിതം čidam 1. S. (ചി) Covered with. 2. Tdbh. of ഉചിതം proper, fit. ചേതം വന്നാലും ചി. വേ
ണം prov. neatness. ചിതമായ്ട്ടു ലെങ്കമായി
ട്ടും Ti. ഇറച്ചി ചിതത്തേ വരട്ടും TP., നിറഞ്ഞൊ
രു ശംശാ ചിതത്തോട്ട കാണ്മു KR. had a fine
view of G. — suitableness ഓനട്ടോളി മൂന്നും
എങ്ങുമേ ചിതം വരാ PT. will not suit in every
case. കല്പിച്ചാൽ ചി. വരാ PT. won't do.
ചിതക്കേടു impropriety, disorder (also of body),
disagreeableness; ചി. തോന്നി V2. was
displeased.

ചിതർ čidar (√ ചിതു C. burst) T. M. Dust;
a drop as of ghee. നറു ചി.നൈ V1. fine ghee.
v. n. ചിതറുക T. M. C. Te. to be scattered, spilt
കനൽ ചിതറിന നയനങ്ങൾ RC., തീക്കനൽ
പൊട്ടിച്ചിതറുന്ന കണ്ണുകൾ KR., രക്തം ചി
തറും മിഴികൾ Bhg., കനൽ ചിതറുമണി മി
ഴിയോടു Bhr., കണ്ണുകളിൽ കനൽ ചിതറുമാറു
മിഴിച്ചു AR., ചോര ചിന്നിയും ചിതറിയും
വീണു PT.
ചിതാനൈ V1. = ചിതർനൈ.
v. a. ചിതറിക്ക to spill, scatter V1.

ചിതൽ čidal So. & ചിതല് T. (also ഒരം ചൽ)
White ants, termes MC. വമ്പിതൽ V1. — കു
വിട്ടെടെ അകംപാകം ചിതൽപ്പുറ്റു കണക്കേ ഉ
ണ്ടാം a med. (in cancer). like termite soil. പു
റ്റിനാൽ മൂടി ചി. അരിച്ചേറവും PrC.
ചിതൽ No. (Te. C. ശൊൽ) id. കാച്ചിതൽ the
larger, പെണ്ണിതൽ the smaller kind. ചി.
എടുക്ക, പിടിക്ക, പൊറുക white ants to
make their way. ഉരുട്ടകുട്ടയായാൽ ചി. പി
ടിക്കയില്ല. [ചിതല.
ചിതൽതിന്നി a bird, eating termes. No., also

ചിൽകാരം čilkāram & ചീ — S. (Onomat.) A
scream.

ചിൽ čil S. 1. (to mind) Mind, intelligence, also
ചിത്തു; esp. in comp. ചിച്ഛക്തി KeiN. — അവി
ദ്യാരൂപത്തിലേ ചിച്ഛായയല്ലോ ജീവൻ KeiN.
has only the appearance of mind. — നിന്റെ
ചിതകതാരികൾ KR., VCh. — ചിൽഘനനാ
യോനെ വാഴ്ത്തി CG. who is solid mind, noth-
ing but mind = ചിന്മാത്രൻ; (നിർവ്വാച്യമ
ത്രാൽ ഏവം ചിന്മാത്രനായി വരും KeiN. mere
spirit); so ചിൽപുമാൻ, ചിന്മയൻ, ചിൽസ
രൂപൻ AR. of Vishṇu, ചില്ലാതൽ RS.
2. S. ചില് (ച+ഇല്) also, even, in ചിലിൽ etc.

ചിത്തം čittam S. (= prec.) 1. Thinking ഭൂ
പാനം കൊണ്ടു ചി. മറന്ന Sah., mind, intelli-
gence ചിത്തകാമ്പു & ചിത്തതാർ VetC. 2. will,
heart എല്ലോരും അവൻ ചി. കിട്ടിയിട്ടില്ല DN.
made no impression on him. നാമിചിത്തം തു
ണി കീറും prov. ചിത്തത്തിലധികം Genov. as
dear as self. [fections.
ചിത്തനാഥൻ Nal. = ജീവനാഥൻ, lord of af-
ചിത്തവിഭ്രമം derangement. [കൾ CG.
ചിത്തവിലോഭനം seducing. ചിത്തമായ ഉക്തി

ചിത്തനാകം čittanāyam = ധനാകം.

ചിത്ര čitra S. (foll.) & ചിത്തിര 1. The 14th
lunar asterism (Spica virginis; mod. bright star
in Bootes); the month ചൈത്രം or മേടം. 2. the
Maina bird — മലചിത്ര Eulabes religiosa D. —
ചിത്രകിളി the Maina parrot.

ചിത്രം čitram S. (ചിൽ drawing attention)
1. Wonderful; often interj. ചിത്രം ചിത്രം what
a sight! ചി. എഴുംപടി RC. nobly. 2. varie-
gated. 3. a picture, ചി. വരെക്ക MR., കുറി
ക്ക to sketch, രൂപം ചി'മായെഴുതി Bhr., ചാ
രുവാം ചി. എഴുതുകയും വേണം Mud. 4. finely
& minutely worked; carving. ചി. കുത്തുക, പ
ണിയുക V1. — ഏറേ ചി. ഓപ്പെട്ടം prov.
Hence: ചിത്രകടലാസ്സു (3) a plan, rough sketch
സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥിതിവിചാരം ചി. (jud.)
ചിത്രകൂടം 1. N. pr. the mountain Kāmtā in Ban-
dēlakhanda KR. 2. a temple or tower as
for holy serpents, Nilamāli etc. ചി. പ്പടുക്ക
to build such മെപ്പെ ചി. PR. ചി. ഉടെക്ക (a
sin) PR. 3. a palace, as at Calicut KU.
ചിത്രക്കുടക്കല്ലു (2) Palg. = നാഗക്കല്ലു.
ചിത്രകാരൻ a painter, carver (also ചിത്രക
രൻ).
ചിത്രകെട്ടു fine building. ഭടന്മാർ ഇരിപ്പാനാ
യി ചി.കൾ KR. barracks.

ചിത്രഗുപ്തൻ N. pr. Yama's registrar; ചി. വരെച്ച പത്രം Nal. the book of works.

ചിത്രത്തൂൺ a carved pillar. ചി. ചാരിനില്ക്കുന്നു TP.

ചിത്രപടം picture & — പ്പടം.

ചിത്രപ്പണി painting, carved work. — ചി. ക്കാരൻ an artist. [Bhg.

ചിത്രരൂപം S. a picture ചി'ങ്ങൾ എഴുതിനാൾ

ചിത്രലേഖ 1. a picture ഇളകാതു ചി. കൾപോലേ Bhg. 2. N. pr. കാമിനി ചി. CC.

ചിത്രാചാരി V1. a sculptor.

ചിത്രാപ്പിതം a picture; painted ചി. പോലേ നിന്നു (നിശ്ചലം) KR. like a statue.

ചിത്രി m., — ണി f. wonderful, captivating ചി. യായിരുന്നവൻ KR. (Vishṇu).

denV. ചിത്രിക്ക 1. to be wonderful (as പണി V1.) 2. Tdbh. = ചരിത്രിക്ക.

ചിദംബരം čidambaram S. (ചിൽ) Chilambaram with Siva's temple. ക്ഷനം ചി'ത്തെ പ്രാപിച്ചു Sk.

ചിദ്രൂപം čidrūbam S. (ചിൽ) Consisting of mind; ചിദ്രൂപൻ = ചിന്മാത്രൻ AR.

ചിന čina T. M. (= ചന. — C. Te. ജി —) 1. Branching out, as an ear of corn. ചിനക്കൊമ്പുള്ള മാൻ KR. ചിനക്കൊമ്പൻ (= കല) huntg. — ചിനപാത a branchline. 2. to be with young. ചി. പിടിക്ക (Cal.) of cows, etc. ചി. വീഴുക Palg. to miscarry. 3. = ചുന.

ചിനെക്ക 1. to branch out, rice to sprout. കഴഞ്ഞിൻ പൂക്കുല ചിനെക്കുന്നു. 2. Cal. മാങ്ങ ചിനെച്ചു = ചുനെച്ചു q. v.

I. ചിനക്കുക, ക്കി činakkuya (C. ജിനുഗു, Te. സണഗു) 1. To mutter, neigh. തൊണ്ട ചിനക്കി hemmed. ചിനക്കിയിട്ടുപോയി food ejected by the irritation of the wind-pipe. 2. to cry ho! as at certain festivals (in സങ്കേതം). 3. No. പുലയർ, നായർ etc. ചിനെക്ക = ഒച്ച കാട്ടുക uttering a warning cry to avoid pollution (Pulayars crying ഏയാ No., ഹോഅ So.; higher castes ഹഹാ, ഹ്രഹാ, ഹോഹോ etc.)

II. ചിനക്കുക (T. ചിണുക്കു) To scratch, stir കുപ്പ ചിനക്കിയാൽ ഓട്ടക്കലം prov

ചിനക്കു a bit; a scratch.

ചിനങ്ങുക 1. to be scratched B. 2. to be touchy (T. ചിണുങ്ങുക to whine, whimper), to repine, = പിതുക്കുക; a child, that cries at the slightest touch is called തൊട്ടാൽ ചിനങ്ങി. ചിനിങ്ങിക്കരക to whine, whimper. No. (comp. ചിനിക്ക). 3. (=T. ചിണുങ്ങുക to rain slightly, to drizzle). ചിങ്ങഞ്ഞാറിൽ ചിനിങ്ങിച്ചിനങ്ങി prov. = ഒരംറൻ മഴ, it drizzles only. ചിനിങ്ങിയ മഴ = ചന്നംചനേ.

ചിനുങ്ങികൾ (2) No. touchy people = തൊട്ടാൽ വാടികൾ.

ചിനം činam T. a M. Wrath (C. Te. കിനി) ചിനമൊട്ട പൊരുതു, ഏറനം ചിനത്തോടു നിന്നു Bhr.

a M. ചിനിക്ക to be touchy. — ചിനിപ്പു anger, ചിനിപ്പിക്ക to irritate V2. (T. ചിനക്ക, തു).

ചിനമ്പു činambu (see ചിനക്കു & ചിന്ന) A little. — ചിനമ്പിച്ചു No. = കാശ്ശേ.

ചിന്ത činda S. (ചിൽ) 1. Thought, care ചിന്തയിനി എന്തിനു RS. why wait longer? ചി. യില്ലാത്തവനു ശീതം ഇല്ല prov. കമ്മത്തിന്നു ഒരു ചി. ചെയ്യാതേ Mud.; with Acc. ആയുധത്തെ ചി. ചെയ്തു Bhg. രാഘവാധീനമാക്കി രാജ്യചിന്ത KR. committed the care of Govt. to R. — ഉഷ്ണമ്മം ചിന്ത ചെയ്യാതേ Bhr. not to think of. 2. concern, sorrow. ചിന്താ പുലമ്പിന കംസൻ CG. care-worn. ചി. യും കൈവിട്ടു AR. അന്തമില്ലാതൊരു ചി. യും തേടി Mud. fell into a train of anxious thoughts. മാനസം വെന്തുടങ്ങീതു ചി. യാലേ CG. മുഴുത്ത ചി. യാ Bhr.

ചിന്താകുലം (2) ചി. ഉള്ളത്തിൽ മുഴുത്തു RC.

ചിന്താപരൻ a prey to cares. AR.

ചിന്താമണി a gem, that grants every wish SiPu. "inestimable," N. pr. of men, books, Mantras, etc. also ചിന്താരത്നം SiPu.

denV. ചിന്തിക്ക 1. to consider, reflect, ചിന്തിച്ചു കാണുക AR. ചിന്തിച്ചാലും only think! മന്ത്രികളോടും ചിന്തിക്കേണം VyM. consult. എന്നധികാരത്താൽ ചി'പ്പാനുള്ളതു MR. let the authorities inquire. 2. to mind എങ്ങളെ കാവുണ്ണൻ എങ്ങനേ ചിന്തിപ്പു ചൊൽ CG. remember. 3. to imagine നിൻ പൈതൽ

തന്നെ ഞാൻ എൻ എൻ പൈതൽ എന്നതു ചി'ന്നു CG. I look upon it as mine. ചിന്തിച്ചു കൂടാ ബ്രഹ്മബലത്തിൻ പ്രഭാവത്തെ KR. estimate.

ചിന്തിതം (S. part.) intention. ചി. എന്തു Mud. ചി. സാധിക്കും KR. will obtain your wish.

CV. ചിന്തിപ്പിക്ക V1. to make to reflect.

ചിന്ത്യം to be considered എന്തു മനുഷ്യനാൽ ചി. Bhr 1. what is he to think on? ഉത്തമസ്ത്രീകൾക്കു ചി'മായുള്ളൊരു ഭർത്തൃസൌഖ്യം Si Pu. യോഗി ചിന്ത്യൻ AR. he is the best object of a Yōgi's meditation.

ചിന്തു čindu T. M. (Tdbh., സിന്ധു) A poetical measure. ചി. പാടുക to hum a tune of a rustic song, ചിന്തും പാട്ടും കേട്ട RS. ചിന്തുകൾ പാടുന്നതും ചന്തമായാടുന്നതും Bhr. പന്തടിച്ചു ചിന്തു ഗീതങ്ങളും DN. ചി. പ്രകാരം അറിക (huntg.); ചിന്തുരാഗം also a song of R. Cath. oarsmen.

ചിന്തുക činduya T. M. Te. (also ചിന്ധു) = ചിതറുക 1. To be spilt, scattered. തീ ചിന്തി വന്ന നയനം, ഉടൽ ചിന്തുമാറു, ആവിയുൾ ചെന്തീ ചിന്തിന പോലെ, വെങ്കണ ചിന്തും വെങ്കിരണം RC. 2. a. v. ഞാറു പറിച്ചു ഉഭയത്തിൽ ചിന്തി നക്ടും വരുത്തുക MR. to scatter. = ചിന്തിക്ക V1.

ചിന്തൂരം čindūram Tdbh., സിന്ദൂരം Red lead. — ചിന്തൂരിക്ക to prepare it.

ചിന്തേർ Port. **sinzel,** A burnishing chisel. ചി. ഇടുക to polish. B., to plane V1. ചീന്തേർ q. v.

ചിന്ന činna T. C. Te. M. (ചിറു) 1. Small. ചിന്നൻ a short man. 2. M. = കടൽമത്സ്യം. — ചിന്നമുക്കുക to boil yarn-nets in a decoction of ചിന്ന leaves or to pour said decoction over them whenever required (to render them durable).

ചിന്നം činnam 1. (Tdbh., ക്ഷീ — or ചിന്ന) A piece, bit. ചിന്നം ഓല = ചീന്തോല. 2. (Tdbh., ചിന്നം, in T. = കാഹളം) ചിന്നം പാടുക V2. an elephant to roar.

ചിന്ന Ar. **jinn.** Genius, demon. ചി. കരയും പോലെ Mpl.

ചിന്നുക činnuya = ചിന്തുക — mod. To be scattered. ചിന്നിപ്പിരിഞ്ഞ കാർക്കുഴൽ CG. ചിന്നി ച്ചുമഞ്ഞിതു സൈന്യം Bhr. ചിന്നിയും ചിതറിയും പോയിതു KR.

a. v. ചിന്നിക്ക 1. To scatter (ചിള്ളുക). 2. to cleave, split വിറക ചി. (= ക്ഷരി —).

ചിന്മയൻ činmayaṅ S. (see ചിൽ) The All-spirit AR. so ചിന്മാത്രൻ.

ചിന്മാനം činmānam M. (ചിൽ) Pattering rain, ചിന്മാനത്തിന്നൊത്ത ഉണ്ടമഴ (see ചീമാനി).

ചിപിടം čibiḍam S. Flattened rice, അവിൽ.

ചിപ്പം čippam 1. Tdbh., ശില്പം Nice appearance, elegant ചിപ്പം പെരുകുന്ന പൂവല്ലിവൃന്ദങ്ങൾ RS. 2. T. M. (C. Tu. Te. ചെക്ക) a bundle, bale, chiefly of tobacco.

ചിപ്പി čippi T. M. Te. (C. ചിമ്പു, ചിപ്പു potsherd; സിപ്പ shell, √ ചിൽ). Oyster-shell, Port. chipo. മുത്തിനല്ലാതേ ചിപ്പിക്കുണ്ടോ വില prov. — മുത്തുച്ചിപ്പി mother of pearl; perfume of a dried shell-fish (നഖം). —

ചിപ്പിലി V1. oyster-shells for lime.

ചിപ്പു čippu (loc.) What is smooth, flat. ചിപ്പും ശിവൻ എന്നും ചൊല്ലീടുന്നു Anj. — ചിപ്പോടു flat tile. — ചിപ്പുളി (So. ചീകുളി) a chisel, plane; see ചീവുക.

ചിമ čima aM. (Tu. സിമ) = ഇമ Eyelash. ചിമ മിഴിക്ക V1. to twinkle, to wink with the eyes; also ചിമിഴിക്ക V1.

ചിമിട്ടുക (T. C. Te. aM. to wink) 1. to threaten V1. 2. So. to be expeditious.

ചിമിട്ടു 1. So. frightening; dexterity. 2. No. young, little. — ചിമിട്ടൻ a child.

ചിമിലി čimili T.M. A certain വണ്ടു (T. = ചിൽവീട്ടു, ചിൽവണ്ടു a cricket; see I. ചില 3.)

ചിമിഴ് čimiḷ T. So. Palg. A small box.

ചിമുക്കു čimukkṷ (No.) Strength, vigour (= ചിമിട്ടു). —

ചിമുക്കുക, ക്കി 1. to beat with the fist, to move, to speak. B. 2. to fear V1. —

ചിമുക്കം dread V1.

ചിമ്പരാഗം Onap. A tune? (T. ചിമ്പു to sound?)

ചിമ്പാകം čimbāyam A tree? ചെമ്പകം ചിമ്പാകവും Nal. [V1.

ചിമ്പു čimbṷ T. C. M. A splinter, bamboo chip

ചിമ്പുക ǒimbuya (ചിമ) To twinkle with the eyes. കണ്ണുകൾ തങ്ങളെ ചി'ന്നിയു ചിലർ Bhr. — to close the eyes V1. നേത്രങ്ങൾ ചിമ്പി തരസാ മിഴിച്ചാൽ CC. (al. ചിമ്മിത്തരസാ).

ചിമ്പുകണ്ണൻ V1. winking with the eyes.

CV. ചിമ്പിക്ക. V1. to cause it.

ചിമുക mod. M. id. കണ്ണുചിമ്മി ഇരുട്ടാക്കി prov.

ചിമ്മാനം see ചിന്മാനം.

ചിയ്യാൻ ǒiyyāṅ (T. ചിചിയാൻ, fr. S. ശിവിക) One of a class of palankin bearers.

ചിര ǒira (Te. ചിരു to be torn, C. കെരടു to scratch, T. ചിരായി splinter) 1. Shaving, prh. Tdbh., ക്ഷുരം. 2.= ചിരവ a grater, scraper for cocoanuts, vu. ചിരനാവു, ചിരവനാക്ക, ചിരാപ്പൂ No., ചിരവപ്പൽ So. fixed in the ചിരവത്തടി.

ചിരകുക see ചു—

ചിരക്കത്തി a razor.

ചിരയൻ V1. a shaved person.

ചിരാപ്പു & ചിരവപ്പു = പാലമ്പു.

ചിരെക്ക T. M. (Te. C. Tu. ചെക്ക to plane) v. a. 1. to shave തലമുടി ചി. = വടിക്ക. 2. V1. to scrape.

VN. ചിരെപ്പു shaving; scraping.

ചിരപ്പുക്കറി a gourd of കാട്ടുചുര.

CV. ബ്രാഹ്മണന്റെ തലയും ചിരപ്പിച്ചു VyM.

I. ചിരം ǒiram T. aM. Tdbh., ശിരസ്സു. Head പത്തു ചിരങ്ങൾ, ഉരത്തിനാൻ ചിരത്തിനാലും RC. [യ, ചിരാൽ, ചിരേണ.

II. ചിരം S. Long time, ചിരകാലം. — adv. ചിരാ

ചിരക്രിയൻ, ചിരകാരൻ a slow person.

ചിരഞ്ജീവി 1. long lived; (used in addressing equals). 2. a crow PT.

ചിരന്തനം old; ചിരരോഗം a chronic disease.

ചിരാതീതം V1. past long ago.

ചിരായുഷ്മാൻ SiPu. long lived.

ചിരകുക, കി ǒirayuya (& ചു—) v. a. To grate, see ചിര.

ചിരകുക, കി (loc.) to comb.= ചികുക.

ചിരങ്ങു ǒiraṅṅu T. M. C. (Tu. കിരസു), Itch, scab; വരട്ട് ചി. dry itch. V2., No.

ചിരട്ട ǒiraṭṭa T. M. (& ച. V1., C. കരട) Cocoanut-shell, chiefly the lower half ആണുറി, മൂക്കിന്മുറി; used for firing ചിരട്ടത്തീയിട്ട a med. (ചി'ത്തീക്കൊത്ത ചൂട intense heat; — കാണിക്ക met. to energize). ചിരട്ടക്കരി B.; for begging അവൻ ൨ കൈയിലും നാലു ചി. പിടിച്ചു പോകും (curse); for drinking ചിരട്ടക്കള്ളെണ്ണിക്കയും TP. — മുട്ടിൻചിരട്ട the knee-pan. V2.

ചിരട്ടി No. the upper half of a cocoanut-shell (പെണ്ണുറി, കണ്ണൻചിരട്ട). അവന്റെ ഉപ്പുചിരട്ടി ആളിമായുള്ള വസ്തുക്കൾ all his property.

ചിരണ്ടുക = പരണ്ടുക see ചുരണ്ടുക.

ചിരന്തുക, ചിരന്നൽ see ചു—

ചിരമം = ക്ഷുരം, Tdbh. ചി. കഴഞ്ഞു RC.

ചിരമ്പൻ ǒirambaṅ N. pr. A Bhūta, the God of barbers (ചിര).

ചിരവ ǒirava, A scraper; see ചിര 2.

ചിരാൽ, ചിരായ, ചിരേണ S. see ചിരം.

ചിരി ǒiri T. M. (C. ചിരിചു to titter, Te. കെര) 1. Laughter, നല്ല കളി ചിരിവേണം TP. mirth. —പുഞ്ചിരി a smile. — എനിക്കതോർത്തോളം ചിരിയാകുന്നു Bhr. seems more & more ridiculous. 2.= ശ്രീ a blessing, gift മുന്നിച്ചിരി പിന്നെച്ചിരി തന്നു, ചി. ചാടികൊടുക്ക TP. as kings.

ചിരിക്ക v. n. to laugh. മുറവും ഇതിന്നു ചിരിക്കേ വേണ്ട CG. that can only make one smile. ചിരിച്ചോളം മുഖം prov. കരുങ്ങി, പൊട്ടി, വീണുവീണു ചി. to burst with laughter. No.

CV. ചിരിപ്പിക്ക to make to laugh, to entertain, ഹാസ്യങ്ങൾ ചൊല്ലി ചി. Bhg.

ചിരിമൻ കാല the marriage settlement of Māppillas (കാസ്സണം).

ചിരുത ǒiruda 1. A form of blessing, Tdbh., ശ്രീതേ (health to thee!) or ശ്രീദേവി; the customary call on servants to remove the Samorin's dinner ചിരുതവിളി (KU. answered by ഹേ). 2. N. pr. of women ചിരുതയി TR. & ചിരുത. [N. pr. of men.

ചിരികണ്ടൻ, ചിരിയണ്ടൻ = ശ്രീകണ്ഠൻ Siva; ചിരിയണ്ടപുരം N. pr. of a place TR.

ചിരെക്ക see ചിര, to shave.

ചിറ ǒiṟa T. M. (Te. ചെ—, C. Tu. കെ—ശെ—) fr. ചെറുക & ചെറുക q. v. 1. Enclosure, dam.

മൺചിറ ചിറയല്ല prov. ചിറകോരുക V1., also മാടുക, മറിക്ക, തട്ടുക No. to dam a river; ചി. കെട്ടുക opp. ചി. പൊട്ടിപൊളിക്ക MR., ചിറമുറിച്ചു വെള്ളം കൊണ്ടുപോക. — esp. വങ്കിറ ബന്ധം Anj. the Sētu of Rāmēsvaram. കെട്ടിനാൻ ചിറ ൫ വാസരംകൊണ്ടു Bhr., സമുദ്രം തന്നിൽ ചി. കെട്ടിലങ്കയിൽ ചെന്ന VilvP., ലങ്കയിൽ കടപ്പാൻ ചി. കെട്ടും Coratti P., ചിറ പത്തായാജ്ഞ വഴി KR. 2. limit ആ കായ്ത്തിന്നു ചിറകെട്ടിച്ചു put a stop to. — T. & Mpl. a prison ആളെ ചിറപിടിച്ചു യിലങ്ങാക്കി Ti. made prisoners of war. 3. a tank, reservoir. ചി. കഴിക്ക to dig a tank, ചി. മുറിക്ക, വിടുക MR. to empty it. ചിറയിൽ കളിച്ചു TP.—(Palg.) also a low lying ricefield to store water for the use of the upper ones = ചിറക്കണ്ടം, — പ്പാടം. ചിറക്കൽ N. pr. the present residence of Cōlattiri Rāja ചി. രവിവർമ്മരാജാവു TR. ചിറപ്പാട്ടു the state of a ricefield much under water.

ചിറകു c̆iṟaku T. M. (=ഇറക) 1. A wing ചി. പരത്തുക, വീശുക MC. ചി. കുടഞ്ഞുതട്ടിക്കുകി (a cock). — മല ചിറകറു വീണതുപോലെ AR. allusion to the myth of mountains having wings, till Indra cut them off. 2. the fin of a fish. ശ്രാവിൻ ചിറകു shark-fins. — the feather of an arrow; a piece of wood at the end of a canoe, etc. ചിറകൻ = മയിൽ, കൊക്കു (huntg.)

ചിറകിന്നടി the root of a wing. [(ശ്രീ?).

ചിറക്ക, ന്നു c̆iṟakka T. aM. To be glorious ചിറപ്പു കഴിക്ക So. a feast of Gaṇēśa or Durga.

ചിറാകു c̆iṟāku (& ചുറാ) A shark, Squalus; also ശ്രാവു, തുറാവു; kinds: കണ്ണഞ്ചി — see കണ്ണു, കമ്മൻ —, കറും —; കൊമ്പൻ ചിറാകു V1. കൊ. ശ്രാവു Mats. Zygena. പാൽചി. a small kind, മണലൻ —, മീൻ —, മൂക്കൻ —, വെള്ളിച്ചിറാകു. In RC. ചിറാവു. [To neigh. V2.

ചിറാലിക്ക c̆iṟālikka So. (Te. ചിലിർ, C. കിൻ)

ചിറി c̆iṟi (see ചിറ, ചിരി) The lip. താഴ്ചി., മീശലചി. — ചിറി ഉലർന്നു KU. (in court). — ചി. പിളരുക, വിള്ളുക, വിണ്ടുകീറുക lips to chap.

ചിറിയണ്ടൻ Tdbh. (ശ്രീകണ്ഠൻ) N. pr.

ചിറുത (Tdbh. ശ്രീത, ശ്രീലേഖി) & ചിറുതൈ N. pr. fem.

ചിറു c̆iṟu T. Te. C. (C. കിറു, ചിക്ക; Tu. കിനി) = ചെറു Small, in the form ചിറു = ചൊറു (comp.). മറൊരു സാക്ഷി എനിക്കു ചിറരില്ല DN. [with small spots.

I. **ചിറു**: ചിറുടിപ്പുലിത്തോൽ KR. A leopard ചിറപ്പൻ, — മ്മ = ഇളയച്ചൻ, — മ്മ father's younger brother, mother's younger sister; (loc. No. = അളിയൻ). ചത്തുപോയ ചിറപ്പൻ prov.

ചിറാമുത്തു Menispermum glabrum. a med.

ചിറാങ്കൊഞ്ചൻ No. vu. = കിത്തിക്കൊഞ്ചൻ.

ചിറാട CG. child's dress, esp. yellow ചി. യും ചെറു ചിലമ്പും ഒർ ഞാണിലും CC.

ചിറാറു a brook.

ചിറാണി a wooden peg.

ചിറാൾ a boy labourer. — ചിറായ്മ service തനിക്കു ചി. ചെയ്യാൻ, തന്നെറ ചി'ക്കു നിപ്പാൻ V1. — വലിയ ചിറായ്മക്കാരൻ a slavish observer of religious usages.

ചിറിൻപം sensuality (opp. പേരിൻപം).

ചിറൂർ N. pr. a town in Cochin.

ചിറേനി a rice said to come from China (grows from Aug. to Dec.).

ചിറോടു a reed, which supplies the weaver with his ഓടു.

ചിറോത്തു കുറിക്കൾ N. pr. a caste (11 in Taḷiparambu) that worships the മൂപ്പത്തിയാർ, & has the charge of ചുരിക കൊട്ടുക്ക in palaces & പേർ പകച്ചു.

ചിറൊഷധം V1. a trifling remedy.

II. **ചിറു** = ചുറു 1. The metal ring at either extremity of a pestle, etc. 2. an ornament for the upper part of the ear. കാതിലിടുന്ന പൊൻ ചി. വെള്ളി ചി. കൾ ഇട്ട MR. ചി. ചുറെക്ക q. v. ചിറുകാതു the hole in which it is worn.

I. **ചില** c̆ila 1. a M. T. Tdbh., ശില Stone. 2. T. a bow ചിലയും ചരവും RC. ചിലയേന്തി etc. 3. ചില T. sound = ചിലപ്പു.

II. **ചില** T. M. Some, several. ചിലതു; — ലവ & ചില n. pl., ചിലർ (ചിലക്കൾ Sk.)

— ചിലപ്പോൾ (often ചിലപ്പം TR.), — കാൽ V1., — സമയം, — നേരം sometimes. It is repeatedly joined with അനേകം & ഒക്കയും (as ഒന്ന with അല്പം): അനേകം ചില സങ്കടങ്ങൾ, ചില കുടികൾ ഒക്കയും etc. TR. ചിലർ എല്ലാം Brhmd. ചിലചിടത്തും, ചിലേടത്തും somewhere.

ചിലന്നി čilanni T. M. C. 1. A spider (No. ചെലിന്നി & ചിലന്തി) = മണ്ണാൻ V1. — ചാട്ടച്ചി. hunting spider MC. പുലിമുഖച്ചിലന്തി another kind. 2. a kind of ulcer or bubo. പുണ്ണും ചിലന്തിയും ശമനം Tantr.

ചിലപ്പു čilappu T. M. (C. Te. ഗില, T. ചില, C. സെല sound) Ringing sound, as of an injured vessel.

ചിലമ്പു T. M. foot-trinket filled with pebbles for tinkling, worn by dancers കാൽ ചി.; also ചിലമ്പിട്ടലക്ക TP. — ഓമൽ ചിലമ്പിനെ തോൾവഴിയാക്കി CG. misappropriated. — കാലിൽ കലന്ന ചിലമ്പൊലി പൊങ്ങവേ CG. — ചിലമ്പാഞ്ഞികൾ a caste of Tamil immigrants.

ചിലമ്പം T. So. practice of harp; fencing. ചിലമ്പി musician, fencer V1.

ചിലമ്പുക to tinkle, to be out of tune.

ചിലവു čilavu, better ചെലവു Expense.

ചിലാന്തി čilāndi, & ചീ — Beam across a house to support the ceiling V1. 2., So.

ചിലിമ്പി H. čilam, The part of the Hukkah in which the fire is put.

ചിലുങ്ങു čiluṅgu Te. S. So. (C. = ചികു) Trouble. ചിലുങ്കൻ quarrelsome B.

ചിലുക്ക čilukku T. So. A spike. — V1. an iron barb, a javelin (aC.)

ചിലെ čile So. A contracted form found joined to Infinitives, as നില്ലച്ചിലെ, ഇരിക്കച്ചിലെ "in his presence" (√?).

ചിലെക്ക čilekka T. M. (C. സെ—, C. Te. ഗി—) To rattle, tinkle, chatter, chirp. ഏതു പക്ഷിയും ചിലെച്ചാൽ അർത്ഥം അറിയാം Arb.; to bark. ചിലെക്കേണ്ടാ (abuse) = മിണ്ടേണ്ടാ. — No. to have a cracked sound (ചിലെക്കുന്ന പാത്രം); to crash as falling fruits; to read with a sound. ചിലുചിലേ with tinkling sound. (fr. I. ചില 3.)

VN. ചിലെപ്പു & ചിലപ്പു (see above).

CV. ചിലപ്പിക്ക V1.

ചിൽ see ചിന്നു S. & ചില്ലു M.

ചില്ല see ചില്ലി 2.

ചില്ലൻ čillaṅ S. Blear-eyed (= ചീ).

ചില്ലും S. a kite, മലങ്കുരികിൽ.

ചിൽ, ചില്ലു čillu T. M. (Te. trifle, see ചില, Beng. ഛരിഡ) A small round piece, as play piece, draughts V1., small shot, a piece of glass as for spectacles, also glass pane; a flat stone for engraving. ഇറച്ചില്ലു etc. ചില്ലുതെറിക്ക to drizzle. ചില്ലുണക്കു fractions. ചി. വേണം Pay. must know fractions.

ചില്ലറ 5. small trifling matter ഇനിയും ചി. ഉള്ളതു എഴുതി അയക്കാം TR. less important. ചി. കടം a trifling debt. ചി. ക്കച്ചവടം retail trade. ചി. കളവു MR. petty theft, larceny. അസാരം പണം ചി. ക്കുറിയിൽ കിടപ്പുണ്ടു TR. under the head of sundries. ൨ വരാഹം ചി. നികിതി jud. ചി. വക MR. taxes on oilpress & other implements. ചി. വരി petty payments to inferior village servants W.

ചില്ലാങ്കുരി So. a fish.

ചിലപാനം, ചില്ലാനം T. M. 1. odd, remaining fraction. ഏഴിൽ ചി. പണത്തിനു വിറ്റു for somewhat above 7 fanams. ൫൦൦ത്തിൽ ചി. പണം (opp. — ത്തികം) ചി. ചില സൈന്യവുമായി CrArj. with some troops. — (arithm.) fraction = ചില്ലുണക്കു, so ചില്ലാനങ്ങൾക്കും പരികമ്മങ്ങൾ എട്ടും ഉണ്ടു CS. — ചി. കട്ടികളേ വന്നിട്ടുള്ളു No. not all, some only. 2. (= ചില്ലറ) small articles of daily use as bought in the bazar. ആളുകൾക്കു അരിയും ചിലപാനങ്ങളും കൊടുക്ക provisions. പട്ടാളത്തിൽ അരി ചില്ലാനം എത്തേണ്ടതിനു, സിപ്പായ്കൾക്കു അരി ചിലപാനം വിലിക്ക TR. supplies.

ചില്ലി čilli T. M. C. Te. 1. Trifling, esp. a little hole ചില്ലികുത്തു (&—ക്കു—). 2. a small branch; also ചില്ലു V1. — വൃക്ഷത്തിന്റെ ചില്ലികൾ തിന്നും MC. will browse on bushes. 3. the two eyebrows കനിച്ചില്ലി RC. ചില്ലിക്കൊടിയിണ

ത്തെല്ല Bhr.(=പുരികക്കൊടി). ചില്ലിവല്ലിക്കൊടിയും ഇരിവക്കും കൂടി Bhr. അവൾ ചില്ലികൾ കാമന്റെ വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും Nal. ചില്ലിവിലാസം play of eyebrows. ഉല്ലസിച്ചീടുന്ന ചി. കളെ കൊണ്ടു താളമായൊത്തി CG. (also S. ചില്ലിലത). ചി. കൊണ്ടിളക്കി നോക്കിനാൻ Sk. greeted. 4. a diving bird, also called ചില്ലിരിപ്പൽ (S. പ്ലവ). Cṛshṇa's brows are compared to കാളിന്ദി തന്നുടെ നീന്തുന്ന ചില്ലികൾ CG.

ചില്ലിക്ക (2) No. — ചി'ച്ചിരിക്ക f. i. മരം, കരൾ to grow up too slender; also കാലും കൈയും ചി'ച്ചു പോയി. [ing leopard.

ചിവിങ്ങി čiviṅṅi T. C. Te. (സിവംഗി) A hunt-

ചിവുകം čivuγam S. The chin.

ചിഹ്നം činham S. Sign, mark — ദിവ്യ ചി'ങ്ങൾ എല്ലാം ഇക്കാണാകിയ രൂപം SidD. പാദചി. പിടിച്ചു ചെന്നു Bhg. footsteps.

ചിഹ്നിതം marked, രാമലക്ഷ്മണനാമചിഹ്നിത ശരങ്ങൾ KR. (part.)

ചിളിക്ക čiḷikka (C. Te. Tu. കിലി) 1. To laugh loud (ചിലെക്ക). നില്പുജ്ജനായി ചിളിച്ചു Bhg 6. 2. the rind of a fruit to open from ripeness V1. പഴം ചിളിച്ചിരിക്ക, ചിളിപ്പു V1.

ചിളിയുക (loc.) an ulcer to open, പുണ്ണു ചിളിഞ്ഞു No.

ചിൾംവീട്ട čiḷwīḍu T. M. (ചിൾ a sound as of bubbling water) & ചീവിട്ട, S. ചില്ലൻ A cricket V1. (No. കീരാങ്കിരി). see ചിമിലി.

ചിള്ളിക്ക No. vu., see **ചില്ലിക്ക**.

ചിള്ളുക čiḷluγa (= ചിക്കുക 2) To scratch as fowls, & ചെള്ളുക; കോഴി ചിള്ളുമ്പോലെ തന്റെ മുമ്പിൽ മാത്രം prov. also കാക്ക etc. കൊക്കുകൊണ്ടു ചി. No. [ങ്കം etc.

I. **ചീ** čī Tdbh., ശ്രീ in N. pr. ചീയ്യാഴി, ചീര

II. **ചീ** 1. interj. 5. Fie! (also ശീ). 2. (T. Te. ചീഴ്, C. കീം) putrid matter, secretion of eyelids.

ചീക്കണ്ണ & ചീങ്കണ്ണ soreness of the eyes (ചില്ലൻ). ചീക്കണ്ണൻ & ചീങ്ക. blear-eyed = കണ്ണുചീഞ്ഞവൻ f. i. ചീങ്കണ്ണന്റെ കോങ്കണ്ണി prov.

ചീങ്കണ്ണി, ചീയണ്ണി (V1. ചീകണ്ണി) an alligator; crocodile MC. — ചീങ്കണ്ണിപ്പാറ B. red rock.

ചീങ്കൽ soft stone.

ചീമ്പാൽ the first milk of a cow V1.

I. **ചീക** čīγa, **ചീഞ്ഞു** M. Te. (T. തീയു, C. കിചു) 1. To yield to pressure, to be overripe, to be overboiled as rice; to bend as iron (ചീയുന്നതു malleable); a corner to be rubbed down, blunted. 2. to rot, to be spoiled മീൻ, കഞ്ഞി, ചീഞ്ഞ ചോറിന്നു prov. ചീഞ്ഞ ശവം MC. ചീഞ്ഞ പുണ്ണു a med. (in the eye). ചീഞ്ഞ നാറ്റം (see foll.)

VN. I. ചീക്ക bad, rotten — ചീക്കുനാറ്റം bad, oily smell V1. — ചീക്ക B. itch.

II. ചീച്ചൽ rottenness, caries; & ചീയൽ V1. കണ്ണിന്റെ ചീച്ചൽ=പീള rheum.

a. v. ചീക്ക, ച്ചു (C. ശിവുചു) 1. to squeeze കല്ലിന്മേൽ വെച്ചു കുത്തി ചീച്ചാലും ചാകയില്ല prov. — to make cowdung cakes V1. 2. (So. ചീയിക്ക) to steep, spoil. ചീച്ചുകളക to render useless, to dishonour.

II. **ചീക, കി** So. (= ചിക്കുക 2, T. ചീവു) 1. To comb. ചീകി മിനുക്കി, തലമുടി ഭംഗിയായി ചീകികെട്ടി Trav. 2. to scratch, scrape, smooth, polish.

ചീക So. a fish.

ചീകുളി So. (T. ചീവുളി, Tu. കിസുളി) a burnishing chisel, No. ചിപ്പുളി (comp. ചിപ്പു).

ചീക്കക്കായി čīkakāy & **ചീയക്കായി** T. M. (C. Te. ശീ —, Tu. സീ —,) Mimosa abstergens; പുളിഞ്ചീക V1. the fruit serves for cleansing the hair after bathing (B. ചീനിക്കായി), see ചീങ്ങ.

ചീക്കത്തി čīkatti (II. ചീക) & **ചീയങ്കത്തി**, ചീയാങ്ക. Scraping iron of weavers.

ചീച്ചൽ see **ചീക** I.

ചീങ്ങ see **ഞങ്ങ** (ചീങ്ങപ്പഴവും a med.)

ചീട čīḍa T. So. A round cake or omelet V1.

ചീട്ട see **ചീവിട്ട**.

ചീട്ടു čīṭṭu 5. (also ശീ —, തീ — fr. ചീട്ടുക) 1. A note, bill, bond, chiefly of Brahm. writs, പട്ടതിരി എഴുതിക്കൊടുത്ത കൈച്ചീട്ടാവതു TR. declaration (see കൈച്ചി). മുളക പൈമാശിന്നെടുക്കുന്നേടത്തു കടിയാന്മാക്കു ചീ. കൊടുക്ക TR.

ചീട്ടം മുറിയും prov. ചീട്ടോല a deed pledging title-deeds for any loan (loc.= ഇടനിതി) 2. a lot = നറുക്കു. 3. ചീട്ട = foll. (H.).

ചീട്ടി T.C.Te. 1. chintz (H. čhīṭ, čhīnṭ). 2. E. sheet. ചീട്ടിത്തുണി B. sheeting cloth. 3. M. (ചീണ്ടുക) secret understanding. തമ്മിൽ ഒരു ചീ. ഇല്ല no unity of purpose.

ചീണ്ടുക čīṇḍuya 1. T. To give a secret sign. 2. (T. ചിമിംഗു, C. ಚೀಡು to rub, shuffle) children to nettle, prick, pull one another തമ്മിൽ (VN.) ചീണ്ടൽ വളരെ ഉണ്ടു vu.

ചീതു čīṭu, 1. often = ചെയ്യു, as അവരെ വിടുകയാകും ചീതുപോയി KU. 2 = ഒരുത്തു, as ആ ട്ടിൻ ചീതു ഉറുപ്പ്യ, ആണ്ടു ഒ ക്ക് ആറായിരം ചീത ഉറുപ്പ്യ TR. (fr. വീതം) so much to each. മാമകത്തിന്നു പന്തീരായും ചീതു പണം KU.

ചീത്ത čītta T.M. Lowness, badness. ചീ. പറക to abuse. അവൻ, അവൾ ചീ. is bad, vile. — ചീത്തതരം villany.

ചീത്തം čīttam Tdbh., ശീതഫStrength, ability അവൻ ചീ. കെട്ടവൻ B.

ചീത്തൽ čīttal (T. ചീക്കു sweepings, see ചീപ്പു) Comb of pepper berries (കൊച്ചിലോട്ടുള്ള മുളക).

ചീന No. A large *river*-boat = വള്ളം see ചീന.

ചീനം čīnam (S. മഹാചീനം) China, in names of articles as ചീനക്കടലാസ്സ്, ചീനക്കടു, — പ്പട്ട, — പ്പരണി, — പ്പണി, — ശക്കര. ചീനത്തെമുണ്ടുകൾ Onap.

ചീനക്കാരൻ a Chinese.

ചീനക്കാരം V1. alum (— ക്ഷാരം soap V1).

ചീനച്ചട്ടി 1. a metal composition. 2. cast-iron B. Palg. [TP. 2. a flute. V1.

ചീനക്കുഴൽ 1. a telescope. ചീ. വെച്ചു നോക്കി ചീനച്ചരക്കു China wares.

ചീനപ്പാവു China root B. [ലപ്പൊടി).

ചീനപ്പൊടി med. any very fine powder (= ശീ

ചീനമുളക Cubebs, വാൽമുളക.

ചീനവെടി blue lights. B.

ചീനവേലി rails, stockade. [MM.

ചീനർനെയി? ഇവ ചീ'യിൽ ചാരിച്ചു തേക്ക

ചീനി čīni (prob. Chinese?) 1. (T. sugar, but also C. ശീ = തീ sweet) ചീനിക്കിഴങ്ങു = ചീനക്കി., മരക്കിഴങ്ങു Convolvulus batatas. പെരുഞ്ചീനി B. the name of a tree or plant. — ചീനിക്കായ് B. = ചിക്കക്കായ് q. v. 2. a flute ചീനക്കുഴൽ, ചീങ്കുഴൽ (also A. šīn). ചീനിക്കാരൻ a musician. 3. an anchor, grapnel ചീ. ഇട്ടുക, താഴ്ത്തുക, opp. എടുക്ക V1. — ചീനിക്കയറു a cable. — ചീനിക്കാണം V2. anchorage.

ചീന്നു čīnu (fr. ചീനി 3.?) A larger boat. ചതോണി എങ്കിലും വലുതായ ഒരു ചീനെങ്കിലും MR.

ചീന്തുക čīnduya T. M. Te. (C. ಸೀಳು) 1. To blow the nose (also ചീറു). 2. to tear, as paper, leaves (ഓല വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി ചീന്തിക്കളയേണം TR.), ഇല strip a plantain leaf. ആന പന ചീന്തുന്ന പോലെ കാൽ പിടിച്ചു ചീന്തിനാൻ Bhr. 2. v. n. ചീന്തിപ്പോക, met. കാന്തമാർ ഉള്ളിലേ ചീന്തുംനേരം CG. hearts rent with grief. — or: to emit sparks (= ചിന്തുക) ചീന്തുന്ന ചൂട്ടു CG. ചീന്തുന്ന കനൽ പോലെ കണ്ണുകൾ ചുവന്നു KR. 3. to comb the hair with the fingers കാക്കുന്തൽ തന്നെയും ചീന്തിച്ചീന്തി, വാക്കുന്തൽ ചീന്തുന്നോളല്ല ചെമ്മേ CG. neglects her hair. കചഭാരം നഖങ്ങളാൽ ചീന്തിച്ചികി Bhg. CV. ചീന്തിക്ക as ആനയെക്കൊണ്ടു ചീന്തിച്ചെറിയിച്ചാൻ Mud. had him torn to pieces by an elephant. നാലാക്കി ചീ'ച്ചു കൊന്നു Genov. to quarter.

VN. ചീന്തു a shred, strip, streak ഓലച്ചീന്തിലും പായിലും ഇരുന്നു MR. ഒരു ചീ. വെറിലതന്നില്ല TP. ചിന്തേരിടുക to plane V2. So. (see ചി — .)

ചീപ്പു čīpu T. M. (see ചീകുII, ചീപ്പു) 1. A comb ചീ. കൊണ്ടു ഈരിക്ക V2., ചീപ്പിടുക (in V1. also ചീപ്പുക) to comb. 2. a cluster or comb of a plantain bunch; മുൻ ചീ. the best, കടച്ചീ. (പടലം, പള്ള). 3. a bolt pushed from below (= തഴുതു) വാതിലടെച്ചു ആപ്പും ചീപ്പും ഇട്ടു TP. ആപ്പും ചീപ്പും കൊക്കയും കൊളുത്തും ഇടുക vu. ചീപ്പാണി (3) No. a linch-pin.

ചീപ്പാട്ട = ചിപ്പാട്ട.

ചീമൻ čīmaṅ (Tdbh., ജീവൻ) TP.

ചീമത്തു vu. bodily strength (ശ്രീമത്തു?)

ചീമാനി **cīmāni** (ചിൽ; C. സീർ spray) Storm of wind & rain (see ചിന്മാനം).

ചീമ്പ **cīmba** (ചീ); ചീമ്പക്കണ്ണൻ B. Sore-eyed. ചീമ്പൻ N. pr. m. of Muckuwas.

ചീമ്പുക **cīmbuya** 1. = ചിമുക f.i. കണ്ണു രണ്ടു ചീമ്പിയും MR. — VN. ചീമ്പൽ B. The twinkling of the eyes. 2. (ചീ) the eye to be sore. — ചീമ്പക്കണ്ണു a small eye.

ചീയക്കായി & ചീയങ്ങ see ചീക്കക്കായി, ചീനിക്കായി.

ചീയാൻ see ശിവ്യാൻ.

ചീയാഴി N. pr. Sheally. Sk.

ചീയുക see ചീക I.

ചീയ്യൈ N. pr. fem. (ശ്രീദേവി).

ചീര **cīra** (T. C. Tu. കീ —, Te. ക്ര —) Greens, eatable leaves, esp. Chenopodium album. ചീര മുറ്റു കാര മുളെക്കയില്ല prov. ഒരു ചീര വഴുതിനയും ചെച്ചുണ്ടാക്കാത്ത MR. who never planted even a potherb. Kinds: കുമ്മട്ടിച്ചീര a kind, കൈപ്പ — cresses (or Mollugo spergula Rh.), ചാണക — Amaranthus polystachyus, ചുവന്ന — an Amaranth, also ചെഞ്ചീര V2. (ചെഞ്ചീരത്തണ്ടിന്മേലേത്തൊലി a med.), ചെറു — GP. Amar. campestris, നില—Oldenlandia depressa, നീർ — Pistia stratiotes, പരിപ്പു ചീ. Chenopodium album, വാസ്തു —, പെരുഞ്ചീ — (ഇലനേത്ത പെരുഞ്ചീ. GP.), മണൽ — purslain V2., മരച്ചീര —, മുള്ളൻ — Amar. spinosus, വെളിത്ത or വെള്ള — Amar. polygamus.

ചീരക്കഴി a garden bed, irrigated അണ്ണാവാരാ ഛവൻ ചീ. ഭവാൻ KR. — so ചീരത്തടം.

ചീരം **cīram** S. (= ചീർ) A strip, rag. ചീരവസ്ത്രം Devotee's cloth of rags or മരവിരി.

ചീരകം **cīrayam** T. M. Cumin, Cuminum, S. ജീ —, (ചീർ).

Kinds: കരിഞ്ചീ black Cumin, Nigella sativa GP., കാട്ടു — Vernonia anthelmintica, നല്ല — white Cumin V1., പെരിഞ്ചീ — sweet fennel, Anethum foeniculum, വലിയ ചീ. etc.

ചീരകച്ചമ്പാവു a superior rice; also ചീരച്ചമ്പാൻ M. (vu. ചീരോച്ച — No., ചീരോത്തരി its rice).

ചീരങ്കപട്ടണം Tdbh., ശ്രീരംഗപട്ടണം Ti., TR.

ചീരാപ്പു **cīrāppu** So. Palg. Mucus of the nose; a catarrh ചീരാപ്പുണ്ടായി vu. I had a cold.

ചീരി **cīri** S. (ചിലമ്പിട്ട) A cricket.

ചീർ **cīr** 1. (C. Te. ചീരു scratch = കീറു, C. Te. ജീർ, ശീർ line) A line. ഒരു ചീർ പാട്ടുക Palg. to chant a line. — ചീർവാലൻ a striped royal tiger. 2. T. Tdbh., ശ്രീ good condition, stoutness, increase. ചീരൊത്തുലകൾ Bhr., ചീർമികം RC. well favored. ചീർ അഴിഞ്ഞു പോയി Palg. he looks disfigured.

ചീർക്ക, ത്തു 1. To swell, bloat, to become stout. കൊങ്കകൾ ചീർത്തു CG.; ചീർത്ത വേദന Bhr.; ഉഗ്രവാതം മേലെല്ലാം ചീർത്തിരിക്കും a med.; ചീർത്തൊരു നിളയെ പൂണ്ടാർ CG.; ചീർത്തപം Bhg. 2. = ചീറുക f.i. ഉമ്പർ ആത്മനർ അരക്കർ ചീർത്തനർ RC. [പൊടിക്കിഴങ്ങ്. ചീപ്പൻ stout in ചീപ്പൻകിഴങ്ങ് No. = തടിച്ച CV. ചീപ്പിക്ക to increase.

VN. ചീർമ a M. (T. splendour, gracefulness; decorum) ചീർമ ഉള്ളവൻ, ചീ. ചേർ കരങ്ങൾ RC. (see ചീർ 2.)

ചീർപ്പു **cīrpu** No. = ചീപ്പു 1. A comb. 2. a bolt, bar. വാതിലിന്റെ ചീ. പുറത്തുനിന്നു കുത്തി ഉറന്നു MR. 3. the door of a floodgate, also a sluice, gutter.

ചീറു **cīru** = ചീർ 2. (ശ്രീ) Good condition, luck നലമീടും ചീറുള്ളംവീരൻ RC. — also N. pr. fem.

ചീറുമ്പ = ശ്രീകുമ്പ N. pr. the Kāḷi of Koḍuṅgalūr, mother of small-pox, ചീറുമ്പയാണ etc.

ചീറുക **cīruya** T. M. (C. ശീ —, T. ചിനം, Te. ചിറ, C. സിട്ടു anger) 1. To hiss, puff as a snake, to foam. — ചീറൽ MC. growl, as of an angry cat. 2. to rage ചീറി നിന്നീടുന്ന കംസൻ, പോരായ്മ ചിന്തിച്ചു ചീറോല CG. മനസ്സു ഇരിവക്കും ചീറി Bhr. became excited, enraged. ചീറാതെ നിന്നു പൊറുക്കേണം CG. hear patiently. ചീറിപ്പോക to quarrel, അതിനു ഞങ്ങളിൽ ചെറുതു ചീറുമ്പോൾ അപജയം വരും Bhr.

CV. ചീറിക്ക to make a snake hiss; to enrage മാനസം ചീറിപ്പാനായി പാരം ചപിട്ടി CG.

VN. I. ചീറ്റം rage, ചീ. ആണ്ട RC. ചീ. തിരണ്ടുകരഞ്ഞു CG.

II. ചീറു 1. a hiss V2., puffing. 2. blowing the nose. 3. ചീറുവസ്തു a worthless thing V1. ചീറുക So. 1. to hiss, rage, to rail at one. 2. (= ചീന്തുക) to blow the nose, മൂക്കു ചീ. V2.; തിരി ചീ. V2. to snuff a candle.

ചീല čīla 5. (C. Te. ചീലു split) Cloth, esp. bag (ശീല). തുണി ചുറ്റു ചീലമൺചെയ്യു, മീനു താൻ അഞ്ചു താൻ ചീല ചെയ്തു a med. = പുടം a way of preparing medicines. (Old: നേരിയ ചീല opp. പരുത്ത, ഉരത്ത = പുടവ V1.) — also the maw of animals V2. [V2.

ചീലാന്തി čīlāndi (= ചി —) ചീ. കരേറുക

ചീലായ്മ see ചൊവ്വില്ലായ്മ V1.

ചീവക്കിഴങ്ങു čīva-kiḻaṅṅu (S. ജീവനി? or ചിവുക T. to lean) A much esteemed yam, Dioscorea. [cloth V1.

ചീവൽ čīval or ശീ — (ചീക II.) Thinness of

ചീവത čīvaδa Trav. (Tdbh. of ശിവിക; see ചീയാൻ, ചിയ്യാൻ) A litter carried by 2 men on their shoulders to parade idols, which ought not to be carried on elephants; also ചീവതത്തണ്ട്.

ചീവാട čīvāḍa & (So. — ടി) A sort of "seaboat," a small ship. ശീചാടയിൽ കൊണ്ടുപോയ അരിമുട, ശോവെ പറങ്കി ശീചാടക്കാരൻ TR. (Mahr.?)

ചീവീട് čīvīḍu = ചിൽവീട് Cricket; in MC 13. called ചീട്ട.

ചീവുക čīvuya T. a M. (C. Te. ചിപ്പു) = II. ചീക To scrape, peel, polish. V1. — ചീവൽ thinness (of cloth). — ചീവുത്രം = കൊമ്പരം, a steel file, rasper V1.

ചീവൂരി čīvūri (ജീവൻ?) Breath, vu. ചീ. കഴിച്ചില്ല gave no sign of life; had his mouth stopped.

ചീൾ čīḷ (C. Te. ശീ —) 1. A splinter, piece of wood, wedge. 2. a sound = ചിൽ (C. ശിൽ, T. ചീഴ് whistle) — ചിളെന്ന instantly. ചീളെന്ന പാഞ്ഞു Mud. fled at once. ഭിത്യാ വീണ ചീ. നമസ്സരിച്ചു Bhg., ചീ. വന്ന CC.

ചീള So. rags. — ചീളി So. venetians.

ചുകപ്പു see ചുവപ്പു.

ചുകുറുക čuyaṙuya To rub oneself with the nail in order to give a hint.

ചുകുറി, ചൊകുറി such a hint V1.

ചുക്ക čukka B. Vinegar (= ചുറുക്ക); dregs, lees of wine or arrack, V1. (= മട്ട്). Tdbh. of ചുക്രം sour? — No. ചുക്കാനം = റാക്കു ഇറക്കിയതിൻറെ മിഞ്ചൽ; Palg. ചുക്കള്ള (So. കോട).

ചുക്കാൻ Ar. sukkān Helm, rudder; paddle. ചു. പിടിക്ക to steer V1.; ചു'ക്കാരൻ steersman.

ചുക്കിണി čukkiṇi B. A die in backgammon.

ചുക്കിരി čukkiri A drinking vessel in toddy- & arrack-shops (a small ചിരട്ട). എൻറെ ചുക്കിരി തരണേ (the customary gratis-drink to drunkards).

ചുക്കിലി čukkili So. A spider, cobweb.

ചുക്കു čukku T. M. C. Te. (shrivel = ചുരുക്കു, or Tdbh. ശുഷ്കം) Dry, as ചുക്കടക്ക, ചുക്കങ്കായി of plantains. കറുകുല നെയ്യിൽ വറുത്തു ചുക്കാമ്പോൽ വാങ്ങി MM. ചുക്കാക വെന്തു a med. 2. dried ginger. ചുക്കുവെള്ളം കുടിച്ചു med. prov. ഭാരം ചുക്കുകു പലം ചുക്കു prov. (in praise of dry ginger). 3. what is worthless.

Hence: ചുക്കുക, ക്കി to grow dry, shrivel (also ചുങ്ങുക).

ചുക്രം čukram S. Sour; sorrel പുളിയാരൽ.

ചുങ്ക H. Deccan. čunga (sucking) A smoking pipe, Hooka, ചു. വലിക്ക. to smoke it.

ചുങ്കം čuṅgam Tdbh, ശുല്കം 1. Toll, custom; ചുമട് ഒഴിച്ചാൽ ചു. വീട്ടേണ്ടാ prov. ചെറുചുങ്കത്തിന്നു ആറു പണം KU. വിലയിൽ ഇരുപതിൽ ഒന്നു ചു. വാങ്ങുക VyM. 2. a custom-house ചുങ്കം എടുക്കുന്ന ഏടം, also ചുങ്കസ്ഥലം, vu. തിരുവൂർ ചുങ്കത്തറകൾ KU.

ചുങ്കക്കാരൻ a custom-house officer. ചു. നോക്കി ശോധന തീക്ക TR.

ചുങ്കത്താൻ a fisher-caste (101 in Taliparambu).

ചുങ്കം എടുക്ക to collect duties, തീക്ക, കൊടുക്ക, വീട്ടുക to pay them. രാജാവു മരത്തിന്നു ചുങ്കം എടുപ്പിക്കുന്നു TR.

ചുങ്കുതൽ TR. revenue from customs.

denV. ചുങ്കിക്ക to defraud. — ചുങ്കിപ്പു pilfering.

ചുങ്ങുക *čuṅṅuya* So. To grow dry or lean, to be reduced (= ചുക്കുക, ചുരുങ്ങുക).

ചുഞ്ചു *čuñju* S. Famous for. മാരണചുഞ്ചുക്ക മായി വിളങ്ങിയുള്ളാരണൻ CG.

ചുടർ *čuḍar* T. M. (√ ചുട്ട) Fire, brightness ചുടരിലകും വിമാനം, മണി RC. വെയിലിൻെറ ചു. glare. — of fiery spirits (arrack) — & of the mind അകമ്പുടർ രണ്ടുതാകി Pay. (broken spirit).

ചുടല *čuḍala* T. M. (ചുട്ട) 1. The burning ground in the Southern corner of the compound. അവരവരുടെ കടിയിരിപ്പിൽ ചു. കൾ ഉണ്ട് Anach. 2. also burning or burying place തൊട്ടിലിലേ ശീലം ചുടലെക്കീഴോളം prov. — so ചുടലക്കളം, ചു. ക്കാട്ട, ചു. കൊള്ളി, ചുടലക്കരിയും ക്കൂട്ടി Tantr.

ചുടല കാക്ക to keep watch on such, 40 days after a death in Rājas' families. Anach.

ചുടലക്രിയ burning a corpse, etc. ചു. കഴിക്കാനുണ്ട TP.

ചുടുക *čuḍuya* T. M. Te. (C. Tu. സുഡു) 1. v. n. To burn, to be hot, to feel hot മിത്രാംശ്ര തണുക്കിലും ചന്ദ്രാംശ്ര ചുടുകിലും KeiN. — With Dat. പവനജനെ ഭഗവൻ ചുട്ടതില്ലേതുമേ AR. ചുട്ട പുകയുന്ന to perspire. — Impers. തനിക്കു ചുട്ടമ്പോൾ കട്ടി അടിയിൽ prov. പെരുങ്കുരമ്പവേർ അരെച്ചു പണ്ണിൽ ഇട്ടാൽ ചുടുകിൽ വിഷമില്ല. a med. — met. ചുടുന്ന ചിത്തത്തോടെ നടന്നു Bhr. — VN. ചുടു. 2. v. a. to burn തീയിട്ടും ചുട്ടകളഞ്ഞു, ഇല്ലങ്ങൾ അടെച്ചു കെട്ടി ചുട്ട TR. burnt the houses with their inmates. പാളയം കടന്നു ചുട്ട കൊള്ളയിട്ട TR. ravaged. — ചുട്ട പൊടിക്ക V1. to burn to ashes. — to make hot കൊല്ലൻ ചുട്ട തല്ലുമ്പോൾ prov. — to toast, roast, bake, boil, etc. ഫലമൂലം അശേഷം ചുട്ടതിന്നു തടിയൻ ChVr. — met. കഷ്ടം നിരൂപണം കൂടാതേ ചുട്ടതിന്നുന്ന ജന്മം പഴുതേ നാം GnP. consume without forethought.

Hence: Inf. ചുടുചുട hotly. ചു. അഭിഷേക രുധിരം Bhr.; ചു. കണ്ണീർ ഒഴുക്കി KR.; ബോധം ലഭിച്ചുടൻ ചു. നോക്കി KR.; ചു. കടിക്ക while hot; വെയിൽ ചു. കൊണ്ടിട്ട TP.

ചുടുമണൽ hot sand ചു'ലിൽ ഇട്ടിഴെക്ക VilvP. (in hell).

ചുടുവാക്ക് fiery language (So. also ചുടുകൊള്ളി).

ചുടുവാതം sore foot from internal heat.

CV. ചുടുവിക്ക to get one to burn ആളെ പറഞ്ഞയച്ചു കച്ചേരി ചുടിക്കേണം TR. ചന്ദനം കൊണ്ടു ചു'ക്കുന്നു TP. (a corpse).

ചുട്ടി *čuṭṭi* T. M. (ചുട്ട) 1. Mark or jewel on the forehead. ചു. കുത്തുക to paint the face, So. rather ചൊട്ടി. 2. (C. Tu. സുട്ടി) smartness, quickness വാക്കിനു നല്ല ചുട്ടി ഉണ്ട്.

ചുട്ട T. aM. pointing out = ചൂണ്ടുക; natural mark on the skin f.i. of cows, children പാണ്ടുകൾ ചുട്ടകളും Bhg10.

ചുണ *čuṇa* T. M. So. The down on a fruit; sensitiveness; activity. — ചുണകെട്ടവൻ one past shame. — ചുണയൻ touchy, distrustful V1. ചുണെക്ക So. to have the skin irritated, to be touchy (= വെറുളിക V2.)

ചുണങ്ങു *čuṇaṅṅu* T. M. (C. Te. ചുക്കി speck, fr. ചുണ) 1. Variegated surface, soft down as on young palm leaves; scales of fish. No.; a kind of cloth V1. 2. blotch, scab, spots on the skin, yellow or dark (considered as a beauty ചുണങ്ങിന്മുല RC.) പാൽച്ചു., പൊരിച്ചു. yellow eruption — also scurf.

ചുണങ്ങുക No. to peel (അടുക്ക ചു.), to scrape off the surface.

ചുണങ്കി *čuṇaṅgi* (T. & C. Tdbh., ശുനക) ചു. നായി Greyhound. (T. ചുണങ്ങുക to wheedle).

ചുണ്ട *čuṇḍa* T. M. (C. സു — from ചുണ) Solanum pubescens (S. ചർമ്മകശ skin-injurer) the fruits used as pickle GP. — ചുണ്ടങ്ങ opp. വഴുതിനിങ്ങ (prov.); it is considered of little value: ഒരു പച്ചചു. or — ചു'ങ്ങയുടെ മുതൽ കണ്ടറിച്ചെടുക്കുന്നവനല്ല prov. did not filch even; etc.

Kinds: കറിച്ചു. (=വഴുതിനി), കാട്ട ചു. a thorny Solanum, ചെറു ചു. Solanum Indicum (ചെറുചുണ്ടങ്ങാ GP70), നീലച്ചു. Solan. rubrum, പടർച്ചുണ്ട വേർ GP61., പറച്ചു. Lycopodium imbriatum (med. against dysentery), പാച്ചു. a white sort, പാണ്ടിച്ചു. (or മയിസൂർച്ചു.

edible Sol.), പുത്തരിച്ചു. Gentiana chirayta. med., വറൽചു. B., വെളിത്ത ചു. a med. (= പുണ്യാഹച്ചുണ്ട So., S. നമസ്സാരി).

ചുണ്ടപ്പുൽ a fragrant grass (Cyperus odorat. S. പൌരം).

ചുണ്ടു čuṇḍu T. M. (T. ചുട്ട = ചുണ്ട) What points (C. Te. ചുഞ്ചു) 1. A short beak or bill (the long bill is: കൊക്കു). പൈങ്കിളിച്ചുണ്ടോട സംഗത്തെ കോലുന്ന നാസിക CG. മരാമരം ചുണ്ടം കടിച്ചു പൊരിച്ചാൻ KR. 2. lips (= ചിറി) ചുണ്ടിന്മേൽ വാളുന്നി നിന്നുകൊൾ TP. കോമളിച്ചുണ്ട പിളിക്കും CG. (in asking the mother for food). ചുണ്ടത്തു പറക to lisp, mutter — snout V1. വഞ്ചിയുടെ ചു. the peak of a boat V1. the point of a sickle, etc.

ചുണ്ടൻ 1. pointed; pickaze. 2. blubber-lipped V1.; fem. ചുണ്ടത്തി.

ചുണ്ടൻവിരൽ, ചുണ്ടോന്നി (a med. ചുണ്ടന്നി) the forefinger (T. ചൂട്ടുവിരൽ), ചുണ്ടോന്നെറവിരൽ V1.

ചുണ്ടി 1. a small bird. 2. = ശുണ്ഠി dry ginger, ചു. പറക to quarrel. So.

ചുണ്ടുവില്ല V1. (& ചു —) a crossbow.

ചുണ്ടെലി a mouse (C. Te. ചുഞ്ചു); muskrat, D. ചത്തവനെ ജീവിപ്പിപ്പാൻ ചു. യിൻ മീതെ ഒർ ഔഷധവും ഇല്ല Tantr.

ചുണ്ണ čuṇṇa (see prec. & S. ശുണ്ഡ) An elephant's trunk.

ചുണ്ണി (obsc.) penis T. M. V2.

ചുണ്ണാം čuṇṇam Tdbh., ചുണ്ണ്ണം. Powdered അരക്കരെ ചു'മായിക്കളഞ്ഞു RC.

ചുണ്ണാമ്പു T. C. Te. M. 1. chunam, lime chiefly as chewed with betel (= കമ്മായം, ആവു.) ചു. നീറുക V1. to slake lime. 2. (obsc.) coitus.

ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി Cissus glauca. Rh.

ചുത്തിക čuttiya 1. = തുത്തിക Oil-vessel. T. M. (C. Te. സിട്ടിഗെ). 2. and ചുത്തി hammer (T. Te. C. Tu. സു — = മുട്ടി) തട്ടാൻ ചുത്തി MR. (taxed) fr. ചുറ്റു.

ചുന čuna M. Tu. C. (സൊന, in Te. T. cascade, fr. ചുരക്ക) Juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off. ചുന കണ്ണിൽ തെറിച്ചു vu.; നാരങ്ങചുന a med.

ചുനെക്ക to ooze out; to be acrid. ചുനെച്ചതു GP 68.; മാങ്ങചുനെച്ചു = മൂത്തുപോയി.

ചുനിക്ക čunikka = കുനിക്ക (= ചുറ്റു?) To make a curve (as in writing ന). പിന്നേരഞ്ഞ ചുനികേണം Akshara ślōk. —

ചുനിപ്പു an arch.

I. ചുമ čuma (Tu. C. കെമ്മു, T. ചെരുമ) Cough, hem ഏക്കവും ചുമയും പെരുതായി മരിക്കും MM. വാതച്ചുമെക്കു പുകെപ്പാൻ മരുന്നു a med.

denV. ചുമെക്ക to cough, നെഞ്ഞു നോം ചുമെക്കും a med.

II. ചുമ T. M. A load, burden (= കെട്ടു), ചുമക്കാർ TR. carriers, porters.

ചുമട 1. id. തലച്ചുമട a headload. ചു. എടുക്ക, ഇറക്ക, കയറിക്കൊടുക്ക etc. മൂട ചുമടായി കെട്ടുക, പൊന്നു ഒക്കച്ചോടാക്കി കെട്ടിക്കുന്ന TP. made into Cooly-loads. — ചുമട താങ്ങി a porter's rest B. = അത്താണി. 2. = ചുവട TP.

ചുമട്ടാൾ, ചുമട്ടുകാരൻ a carrier (ചോട്ടാളരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TP.); ചുമട്ടുകൂലി his hire.

ചുമതല responsibility, charge, obligation നമ്മുടെ കൈക്കു ചു. ആയി TR. I have to answer for it. ചു. കാരൻ accountable person (manager ചുമതലയായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നവൻ VyM.)

ചുമനില id. നമുക്കു പിന്നേ ചു. ഇല്ല TR. no responsibility; no balance against me.

ചുമക്ക, ന്നു T. M. (Te. mōču) to carry a burden, കനത്തതു ചുമപ്പോലും Nid. to bear (= ഏൽക്ക); to endure. — VN. ചുമപ്പു a load V1.

CV. I. ചുമത്തുക 1. to lay a burden on, to load. 2. to charge, impute (with കുറ്റം = ദോഷാരോപണം to condemn).

II. ചുമപ്പിക്ക V1. to make to carry.

ചുമൽ T. M. The shoulder പാരം വലിച്ചു ചു. കഴിച്ചു നേരെ അയച്ച ബാണം KR. ചുമലിൽ ഇരുന്നു ചെവി തിന്നതു prov.

ചുമട്ട 1. = ചുമ q. v. 2. = ചുവട (കാൽചുമട്ട CG.)

ചുമൽ = ചുവൽ.

ചുംബനം čumbanam S. A kiss.

denV. ചുംബിക്ക to kiss മുഖം തന്നിലേ ഒന്നു ചു'ച്ചു CG. ചുംബിച്ചു നെറുകയിൽ UR. — met. ഗന്ധതലങ്ങളെച്ചു'ച്ചു നില്ക്കുമക്കുണ്ഡലക്ഷണ്ഡം CG.

part. ചുംബിതം kissed.

ചുമ്മ čumma T. So. Palg. (C. സു —, Te. ജുവ്വ) Without cause or emotion, gratis, quietly (=വെറുതേ).

ചുമ്മുക čummuγa So. To bear = ചുമക്ക.

ചുമ്മൽ load. [(=തെരിക).

ചുമ്മാടു a pad for a porter's head, a wisp V1.

ചുയ see ചുവ.

ചുയ്യൽ see ചുരിയൽ.

ചുര čura T. M. (C. സൊ —, fr. ചുരു round) 1. Pumpkin, water-gourd ചുരവള്ളി, ചുരത്തണ്ടു med. MM. GP.; ചുരക്കായി V1., ചുരങ്ങ the fruit, used as vessel by toddy-drawers (also ചുരത്തൊണ്ട് No., ചുരപ്പാത്രം, ചുരക്കുടുക്ക V1.). — ചുരപത്രം GP 65. the leaf, also ചുരങ്ങയില. — Kinds: കാട്ടു — also കൈപ്പച്ചുര, from the gourd of which the ചിരപ്പക്കുററി is made — കാട്ടുചുരങ്ങ തീർത്ഥത്തിൽ മുക്കിയവൻ N. pr., a low caste sage. നാട്ടു — Cucurbita lagenaria, the gourd serves as drinking vessel (ചുരങ്ങാത്തൊണ്ടു); പാൽച്ചുരങ്ങ (കുത്തി ഉണക്കി a med.); പേച്ചുര a bitter gourd (S. കടുതുംബി). 2. a female screw; the part of an instrument which receives the handle, So. (see ചുറ). 3. (T. cow's udder) giving milk. ചു. കെട്ടുക to prevent the milk from flowing (by charms). ചു. വലിക്ക to withhold it.

ചുരം čuram T. M. Difficult road, pass, Ghaut കേരളത്തിൽ ഫ്വ ചു. KU. രാജാവ് ചുരം കിഴിയും, പാളയം ചു. കയറി (act. ചുരം കയററി the general), ചുരത്തിന്മീത്തലേക്കു പോയി, ചുരത്തിന്മീത്തൽ ഏലമല TR.

ചുരക്കണ്ടി (see ചുരത്തിൻ കണ്ടിവാതിൽ under കണ്ടി) a mountain-pass. നൽതെരുവിന്നും ആനൽച്ചുരക്കണ്ടിക്കും അത്തൽ പിണയാസ്കിൽ CG. (the steep ascent to the village?)

ചുരങ്കഴുങ്ങു No. loc. = മലക്കഴുങ്ങു.

ചുരത്തിൻവാതിൽ a pass കിഴക്കു ഫ്വ ചു. KU.

ചുരക്കുക čuraγuγa (see ചിര 2.) To grate, തേങ്ങ ചുരകീട്ടു പിഴിയുക med.

ചുരക്ക, ന്നു čurakka T. M. (ചുര 3. or ചൊരി) 1. Milk to form or collect in the breast (=പാൽനിറയുക, തിങ്ങിവരിക); milk to flow richly നന്മുലതിണ്ണം ചുരന്നു, എന്മുലകാങ്കെ ചുരന്നതു CG. ഊഢമോദം മുലചുരന്നു AR. (of a mother in joy, longing, etc.) also മുലയിൽ പാൽ ചുരന്നീടും Nid. 2. to spring forth, to gush out തേൻ ചുരന്നീടുന്ന ചോരിവാ CG. — met. ഉള്ളിൽച്ചുരന്ത കനിവോടേ, ചുരന്ത കോപത്തിനാലേ RC.

CV. ചുരത്തുക to give milk richly പാൽചുരത്തി വത്സത്തെ നക്കി Bhg.

ചുരന്നൽ No. cow's udder (& ചെ —).

ചുരണ്ടുക čuraṇḍuγa T. M. (& ചി —, C. കെരണ്ടു) To scratch, scrape. — VN. ചുരണ്ടൽ V1.

ചുരമാന്തുക to scrape the ground as a bull in rage, to paw = ഖുരക്ഷേപണം (see ഖുരം); കുററൻ ചു'ന്തി നില്ക്കുന്നു Bhr.

ചുരവു a scraper = ചിരവ.

ചുരി čuri T. M. 1. Round hole pierced through Olas to thread them V1., So. 2. = ചുരിനാരായം the instrument which makes the hole.

ചുരിപണയം a pledge, the possession of which is not given to the creditor (see ചൂണ്ടി).

ചുരിക čuriγa M. T. C. Te. സു — (= ഛുരിക S., fr. preceding?) A dagger, small sword നേരേ വന്നാൽ ചു. prov. (opp. കടുത്തില). തുള്ളും മുനയോടിളകും ചുരികകൾ Bhr. [തുള്ളുക.

ചുരികക്കോൽ a fencing stick, used in വേല

ചുരിയൽ čuriyal (T. gyration = ചുരി) A round rattan basket, holding 500-1000 Iḍangāḻis of rice. [ൻ).

ചുരീകരിക്ക čurīγarikka S. To steal (ചോര

ചുരുക്കു see ചൊരുക.

ചുരുങ്ങുക čuruṅṅuγa T. M. (C. Te. സുരുഗു & സൊ —, സുങ്ക, കങ്ക. Tu. ശിർക്കു) v. n. 1. To shrivel, shrink, to be contracted, wrinkled. മദ്ധ്യം ചുരുങ്ങി പരന്നു നിതംബവും SiPu. (growth of a girl). 2. to decrease സങ്കടം ചു'ങ്ങിമേ Nal.; to be little കനി എത്രയും ചു'ങ്ങിയ സ്ഥലം

MR.; ച്ച'യ ക്ഷേത്രം temple with a small income; ചുരുങ്ങിട്ടനാൾ താമസം വന്നാൽ TR. delay of a few days; അസാരം ച്ച'ങ്ങിപ്പോയി TR. rather too little.

ചുരുങ്ങിടമാർ RC.=നണ്ണിട, സുമദ്ധ്യമ.

VN. I. ചുരുക്കം 1. contraction, as ചുരുക്കം മദ്ധ്യേ SiPu. graceful slenderness; abbreviation വചസ്സിന്ന പാരം ച്ച'വും ഇല്ല പാരം പരപ്പും ഇല്ല KR. 2. shortness, little പണിക്ക ച്ച. കമ്മായം; ച്ച. കണ്ടത്തിന്ന TR. to a few ricefields.

II. ചുരുക്ക a sliding string (ച്ച. കാൽ of a net. ചുരുക്കവട്ടി or സഞ്ചി bag which draws tight); a trap, So.

a. v. ചുരുക്കുക 1. To contract; to furl sails, to wrap, fold. ക്രമ ഉടുത്തതു ചാലച്ചുരുക്കി CG. (in order to mount); to restrain, ദുഃഖം ഒട്ട ചുരുക്കി Bhr. 2. to reduce, shorten. ചുരുക്കിച്ചൊല്ലു Bhr. to tell briefly, കന്നുണ്ടെന്നിക്ക ചുരുക്കി പറയേണ്ടതു Mud.

ചുരുട്ട čuruṭṭu T. M. (C. Te. H. ചുട്ടി, fr. ചുരുൾതു) 1. A roll; as of tobacco, "cheroot." 2. a sheaf എണ്ണച്ച. sheaves given to temples in lieu of payment. — (1 ചുരുട്ട = 3 കൈപ്പിടി).

ചുരുട്ടത്തല So. curled hair.

ചുരുട്ടപ്പാമ്പ a small venomous snake coiled up in dry spray (= ചേരട്ട).

ചുരുട്ടപ്പം biscuit.

ചുരുട്ടുക v. a. to roll up; മുക്കി ച്ച. Bhr. balled the fist; വെറില ച്ച'ട്ടി കൊടുത്തു TP. handed betel.

ചുരുണ T. So. Palg. a roll of thread, coil of rope, bundle = കൈപ്പിടിച്ചുടി —

ചുരുതി čuruḍi Tdbh. ശ്രുതി Fame ചുരുതി പെറവാൻ RC. (see example under കേട്ട 3.).

ചുരുൾ čurul T. M. (C. Te. Tu. സു —) 1. Scroll, roll. 2. a rolled up Ola. 3. convoluted betel-leaves, ചുരുളും കിഴിയും presents to Brahmans. 4. a roll of cloth (കച്ച) etc. മൊത്തങ്ങൾ ചുരുൾ കരുന്ന MM.

ചുരുള No. as above.

ചുരുളുക n. v. 1. to be rolled up. പിടിച്ചുരുണ്ട കൈ V2. fist. 2. to be curled നീണ്ടുരുണ്ടഗ്രം ചുരുണ്ട തലമുടി SiPu. നീണ്ടിരുണ്ടഗ്രം ചുരുണ്ട കേശം VetC. — a. v. ചുരുട്ടുക q. v.

ചുരെക്ക see ചിരെക്ക (S. ക്ഷുർ).

ചുറ čuṟa (√ ചുറു = ചുരു) 1. A circle, coil ഇരിമ്പു ചുറക്കുപ്പൽ an ironclad. പൊഞ്ചുറ കട്ടിൽ TP. 2. once round ഏഴു ചുറയിട്ട കെട്ടിയ ചൊക്കൻ, ഏഴു ചുറ പൊട്ടിക്കും TP. 3. the blunt end of an arrow, etc. (ചുര 2.)

ചുറയുക v. n. to turn round, to wriggle. തൊണ്ടയിൽ തലനാർ ചുറഞ്ഞു കിട്ടി TP. ചെക്കിപ്പൂവോട്ട ശൈത്താൻ ചുറഞ്ഞ പോലെ prov. ചുറവത്തിൽ വന്ന ചുറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ സാരമേയൻ CG. (a dog).

ചുറഞ്ഞവൻ a tortuous mind, see ചുറപ്പു.

ചുറെക്ക v. a. 1. To roll up, wind up. ഇഴകിണ്ടിയുടെ വാലിന്മേൽ ചുറെച്ചു TP. തുണി ചുറെച്ചു a med. (in പുടം). നാർചുറെച്ചു മുറുക്കിക്കുക No. to twist into a knot. In writing ച്ച'ച്ചു വീശുക, — വീച്ചൽ, = ച്ച'ച്ച വള്ളി to write ീ; ച്ച'ച്ച പുള്ളി = േ. 2. to tie round ചിറു ച്ച. to place the upper earrings of a bride (work of തട്ടാൻ).

VN. ചുറപ്പു = വ്യാപ്തി tortuousity.

ചുറപ്പൻ No. = ഉരുട്ടും പിരട്ടും പറയുന്നവൻ.

ചുറാ čuṟā T. M. (Te. സൊറ) A shark, see ചി — (prh. from ചുറുക്ക).

[തെറുക്ക.

ചുറുക്ക P. sirka (fr. S. സുര) Vinegar; also

ചുറുക്കു čuṟukku 5. (C. ചുരുചുരു, സു — vehemently) Sharpness, quickness, zeal. ചൊറുക്കുള്ള അമ്മ an active, careful mother.

ചുറുക്കൻ a keen fellow.

ചുറുചുറുപ്പു M. (T. hurrying; activity) alacrity & dispatch = തെരുതെരുപ്പു. q. v.

ചുറോണി MM. = ശ്രോണി The hip.

ചുററം čuṟṟam T. M. (Te. — ട്ടം) 1. What is round about, ചുററത്തിൽ വന്നിട്ട ചൂഴം നിന്നീടുന്ന മറുള്ളോർ CG. 2. friendship, love ഉറവോരും ച്ച'മായോരും CG. ച. പിടിക്ക V1. to form an impure connexion. ച്ച'ുള്ളവൻ who lives in concubinage V1. ച. കൂടുക to be friendly B. ച. കലന്ത വസിക്ക SiPu.

ചുറിന്നകം No. (=ചുറു)=അമ്പലത്തിൻ പുറമ്മതിലകത്തു.

ചുറിക (& ചുത്തിക) a hammer T. So.

ചുറു T. M. (Te. — ട്ടു, C. Tu. സുത്തു) 1. what is circular, circumference ചൊരിനെല്ലിന്റെ ചുറവുണ്ടാൽ CS. ചുവട്ടുചുറു Bhg. (of a tree). ചു. പിടിച്ചും Bhr. embrace. 2. a ring ഐയഞ്ചു ചുറുള്ള മധു Bhg. — ന്മൽ ചു. a bottom of thread Vl. (see ചിറു).

ചുറടവു deceit, trick B.

ചുറമ്പലം buildings of the templecourt, dining hall.

ചുറു തടം terrace of a houseyard Vl.

ചുറുത്തരം the wall-plank of a roof.

ചുറുപാട്ട all about (നാലുപുറവും).

ചുറുമുണ്ടു cloth girded on for bathing Vl.

ചുറും, ചുറിലും around, round about പട്ടണത്തു ചുറുമുള്ള കാപേരിനടി TR.

ചുറുമ്മരക്കടി buildings around a yard ചില ചു. യിലും ChVr. [against rain.

ചുറോറാല covering of the walls of a house

ചുറ്റുക 1. v. n. To be about ചുറി പറീട്ടം വല്ലികൾ Bhr.; to be surrounded താമ്പൂലലതകളാൽ ചുറിന കുങ്കുകൾ KR.; to go about ചുറി നടക്ക, തിരിയുക to rove; എന്റെ നേരെ ചുറിക്കുടി he courted, importuned me, also ചുറിപ്പറിനില്ല — to be giddy തല ചുറുന്നു; to wriggle തങ്ങളിൽ ചുറി ഞെളിഞ്ഞു Bhr. (snakes in fire); ചുറി കെട്ടിപ്പറക to speak round about. 2. v. a. to roll round, to put on (മുണ്ടു, also ചുരിക കെട്ടി ചുറി) to wrap; — to surround. വണ്ണം ചുറി പിടിക്ക=ചുറിയളക്ക CS. to measure timber. തക്ഷകൻ ഉടൽ ഒക്കയും ചുറിനാൻ Bhr. encompassed. മുടി ചുറി പിടിച്ചു Bhr. seized by the hair (കുട്ടമ etc.). അവനെ ചുറി KR. ചുറി വളയുക to besiege; ചുറി പിടിക്ക also to embrace. [Bhg.

CV. ചുറിക്ക as പടയോടു കൂടി വന്ന ചുറിച്ചു

ചുലേണ്ണം Tdbh., ശ്ലേഷ്മം a med.

ചുൽമ്മ Ar. ẓulm Oppression, tyranny. Mpl.

ചുല്ല ṭullu Vl.=ചൂൽ q. v.

ചുവ ṭuva T. M. 1. Taste, flavour ചുവ തരും ചൊല്ലേ RC. (Voc. of fem.). ഇകലിൽ ചുവ പിറന്നു, ഇകലിൽ ചുവ ഉണ്ടാം, ഇകൽ കിടക്കിൽ ചുവ ചുരുക്കം RC. 2. unpleasant taste, as in fever; slight after-effects of former troubles, അല്പം ഒരു ചുവ ശേഷിപ്പുണ്ടു; അവസ്ഥകളുടെ ഓരോ ചുഴ കൊണ്ടു TR. [ണ്ട etc.)

ചുവക്കേട്ട Vl. bad taste (വെള്ളത്തിന്നു ചു. ഉ

ചുവെക്ക 1. To taste=രസമറിക Nid. 2. to produce a taste പച്ചവെള്ളം ചുവെക്ക Nid. to taste like water. 3. to remain as after-taste. 4.=ചുവക്ക Vl. (ചവർ & തുവർ). VN. ചുവപ്പു, vu. ചുഴപ്പു=ചുവപ്പു.

ചുവക്ക, ന്നു ṭuvakka (T. ചി — fr. ചെം, ചെമ്പ്) To be red, ചുവന്ന red, high coloured. (So. also ചുവത്തു). ചുവക്ക ചുറുത്തു a med.

CV. ചുവത്തുക to make red (only po. of the eye) കൺ ചു., കണ്മുന ചാലച്ചുവത്തി CG. കണ്ണും ചുവത്തി വിറെച്ചു Bhr. ശാത്രം വിറെച്ചു കണ്ണും ചുവത്തി കൊണ്ടു Mud.

VN. ചുവപ്പു 1. red; the red colour ചു. പലം രണ്ടു TR. (of weavers). 2. a ruby. 3. ചുകപ്പിന്റെ ടീനം=അംശവളപ്പുൻ.

CV. ചുവപ്പിക്ക to make red, to dye red.

ചുവട്ട ṭuvaḍu T. M. 1. Footmark, vestige (= അടി). ചു. നോക്കി (or പിടിച്ചു) നടന്നു followed the trace. തന്നുടെ കാൽചു. കാണായ്നു CG. 2. foot, base. ചുവട്ടുറപ്പു foundation, firmness. ചുവട്ടടി sole of the foot, അടി രണ്ടും വാരി ചുവട്ടിലാക്കി Bhr. felled him. വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ മരുവും AR. under the tree. കാലിൻ ചുവട്ടിൽ ആക്കി Mud. under. ചോടേയും മേലേയും പീണ്ട TP. (=കീഴ്മൽ). തഞ്ചെല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ MM. ചു. പിടിക്ക to take root, grow rich. 3. step പന്നിച്ചു. പഠിക്ക, കള്ളച്ചു. വെച്ചു TP.; measure of dancers മൂന്നാം ചുവട്ടിൽ കളിക്ക a sham fight of warriors. (see ചോട്ട).

ചുവട്ടുക Vl. to track, search after.

ചുവട്ടേത്തരം No. (vu. ചോട്ടുതരം) കിളെക്ക to give the mud-wall of a garden a finish by covering it with 1" of fine earth & beating it well to make a smooth surface.

ചുവർ čuvar T. M. A wall ചു. ഉണ്ടെങ്കിലേ ചിത്രം എഴുതിക്കൂട്ടു prov. ചുമർ തുരന്നു MR. (a thief).

ചു. പൊക്ക to erect a wall.

ചുവരുത്തരം a wallplate.

ചുള čuḷa T. M. 1. Pulp of jackfruit ചുളയില്ലാത്ത ചക്ക prov. (കീരഞ്ഞുള pulp without kernel). 2. a layer, as വെള്ളുള്ളി ചുള V1.

ചുളിയുക čuḷiyuya (T. to be disgusted) To be wrinkled, ശണ്ഠം താണ ചുളിഞ്ഞു Genov. hollow cheeked; ചുളിഞ്ഞുനോക്ക No.=ഉളിയുക q. v. — skin to change colour, to appear dry. VN. ചുളിവു V1. a wrinkle (see ചുളിക്ക).

ചുളിക്ക So. to be wrinkled, to frown. VN. ചുളിപ്പു a frown, displeasure.

ചുളുകം čuḷuyam S. 1. A mouthful of water. 2. the hand hollowed to hold water. Agastya held the sea ഒരു ചു'മതിൽ Bhg.

ചുളുക്കു čuḷukku T. M. C. Te. (കി—& ചി, സു—) 1. Sprain, wrench, cramp. 2. frown, impatience V1.; also ചുളുക്കം So., ചുളുക്കൻ V1. hasty.

ചുളുങ്ങുക to shrink, wrinkle, to be distorted മുഖം ചു. VyM. ആപത്തിൽ ചു. ഇല്ല undaunted, So.

ചുളുക്കുക, ക്കി to distort, wrench.

ചുളുചുളേ čuḷuǰuḷē (=ചുട്ട) With sharp pain ചു. കുത്തുന്നു V1.

ചുളുചുളുക്ക, ത്തു to feel hot, irritated by the touch of nettles, leprosy; piercing pain.

ചുള്ള čuḷḷa T. M. A potter's furnace (see ചൂള).

ചുള്ളൽ čuḷḷal V2. A chip, fuel-stick.

ചുള്ളി T. M. (Tu. ഇ—) 1. dry spray, sprig, brush-wood കിടാക്കൾ ചു. യും വടിയും കളിക്കും TP. 2. a thorny plant; കരചു. Randia dumetorum, വയൽചു. Tribulus lanuginosus or Barleria, നീർചു. Ruellia obovata.

ചുള്ളിക്കാട്ട N. pr. a portion of the original Calicut territory KU.; (2).

ചുള്ളിക്കൊഴ a small ploughshare.

ചുള്ളിക്കോൽ a bavin.

ചുള്ളു So. what is little, trifling (C. സു—lie, ജൊ—unsubstantial).

ചുഴ čuḷa 1.=ചുവ q. v. 2.=ചുഴവു So. ചുഴക്കോൽ a smith's poker.

ചുഴനീർ water thrown by goldsmiths around their fire V1.

ചുഴപ്പു, ചുഴക്ക (1) see ചുവ.

ചുഴറുക čuḷaṟuya So. To swear (T. ചുള്ളുക). ചുഴച്ചു ascertaining the truth by oath or ordeal B.

ചുഴലുക čuḷaluya T. M. (=ചുറുക) 1. To whirl, revolve. ആവടുങ്ങൾക്കു ചാലച്ചുഴന്നു നിന്നാലസ്യമായി CG. from continual fanning. ഗദ ചു. Bhr. ആല മൂന്നു ചെന്നു ചുഴന്നു പുലി TP. ran 3 times about the trap; often വട്ടം ചു. 2. to be giddy മെലികയും ചു. യും MM. 3. v. a. to surround അന്തണർ ചുഴന്നൊരു തേരിൽ, അവനെ ചാലച്ചുഴന്നു പോർചെയ്യാർ Bhr. വമ്പടകൊണ്ടവൻ കോട്ടയെ ചെന്നു ചുഴന്നു CG. besieged. 4. B.=ചുഴുക, in the form ചുഴന്നെടുക്ക. ചുഴലInf. round about രാജധാനിക്കു ചു.വും KR. പതിയുടെ ചു. വും Mud. അവക്കു ചു. വേ etc.

VN. I. ചുഴലി 1. whirling, വെള്ളത്തിന്റെ ചു. whirlpool. — ചു. ക്കാറു cyclone. 2. ചു. ടീനം, — ക്ലേശം epilepsy (=മുയലി). 3. N. pr. Choyly, a fief of Cōlattiri, held by a Nambi (ചുഴന്നകമ്മൾ KU.) ചു. കേളപ്പൻനമ്പ്യാർ TR., he writes to his Suzerain as കോവുക്കലിടത്തിൽ കേളപ്പൻ നമ്പ്യാർ; his god ചു. ഭഗവതി TR.

II. ചുഴൽ 1. revolving (as of a wheel) vortex. ചു. ക്കാറു whirlwind. 2. adv. ചു. എങ്ങും, ചുഴൽ എല്ലാടവും RC. [മം Asht.).

III. ചുഴല്ച്ച 1. rotation. 2. giddiness (=ഭ

IV. ചുഴവു (T. ചുഴലു) in ചു. കോൽ So. a crowbar of house-breakers.

a. v. ചുഴറുക 1. To whirl round, brandish, swing, fling മാമരം എടുത്തതു ചു. ററി RC. ശൂലം ചു'ററി എറിഞ്ഞാൻ Brhm P. തല്ലുവാൻ പാരം ചു'ററി ഓങ്ങി CG. — also വട്ടം ചു. — കടക്കണ്ണു ചുഴററി KR. 2. v. n. to feel giddy തല ചു'ന്നതിളെക്കും a med.

VN. ചുഴററി (C. Te. സുരടി) a fan PT. (see ചോററി) a twisting machine, fishing net V1.

ചുഴറ a swinging; turn, time V1.

CV. ചുഴറിക്ക V1. to cause to swing.

ചുഴി cuḷi T. M. (C. സുളി, Te. സുഡി) 1. A whirl — നീർച്ചുഴി a whirlpool. ഘോരമാം ചുഴികളും Bhg. 2. circle; മുച്ചുഴി round hairy spots; a curl. 3.= ചുഴിക്കുറ്റി V1. hinge or pivot of a door (see below).

ചുഴിക V1. the 4 principal beams, that rest on the corners of the house & support the roof (better ചു—).

ചുഴിക്കുറ്റി (3) No.= ഉരക്കുറ്റി a post with a cavity, buried in the ground, to receive the lower tendon of a door.

n. v. ചുഴിയുക 1. To curl, whirl. 2. to crouch, as before the conqueror ദാനവരും എങ്കീഴ് ചുഴിഞ്ഞുRC. 3. to revolve in mind ചുഴിഞ്ഞു നന്നായിക്കേട്ടു കൊണ്ടാലും KeiN. ചുഴിഞ്ഞു നോക്കുക attentively, jealously; so ചു. ചോദിക്ക to investigate closely; to ask endless questions; ചു. തക്കിക്ക to dispute obstinately.

VN. ചുഴിവു f. i. ചേലൊത്തുമാറുള്ള നീച്ചുഴിവും CG. whirlpool.

s. v. ചുഴിക്ക 1. To whirl കാമൻ ബാണത്തെ തൊട്ടയ്ത്തു മാറത്തു തന്നെ ചുഴിച്ചു കൊടുത്താൻ CG. 2. v. n. വെള്ളം കപിലിൽ ചുഴിച്ചുകൊണ്ടു തിശോഭിക്കുന്നു KR. (whirlpool).

VN. ചുഴിപ്പു 1. whirl ഉരുളിയും കൊണ്ടു ചുഴിപ്പും പോയി TP. ചക്രം ചുഴിപ്പിൽ പതിച്ചു SiPu. whirlpool. 2. wriggling, untruth കഴിവൊഴിവും നേർ മൊഴിയും ചു'പ്പും പാക്കേണം VyM. (= ഉരുട്ടു). — ചുഴിച്ചൽ id. B.

ചൂചുകം cūcuyam S. The nipple of the breast in KR. of Rāma's മുലക്കണ്ണു etc.

ചൂട cūṭu T. M. Te. (VN. ചൂട്ട) 1. Heat ചൂടു പൊഴിഞ്ഞൊരു സൂര്യൻ CG. ചൂടു പൊങ്ങുക V1. the sun & day to get hotter. വെള്ളം ചൂടു പിടിക്കുന്നു, എടുക്കുന്നു; മുട്ടകളെ ചൂടു പിടിപ്പിക്ക to hatch. — met. മാരച്ചൂടു, ആറാതൊരുൾ ചൂടു Bhr. of love-fever, zeal, grief, etc. also മല്ലന്റെ ചൂടു strength. 2. burning ഒരു ചൂടിൽ ഉണ്ടാക്കി (potter); ചൂടു വെക്ക to brand.

Hence: ചൂടൻകർപ്പൂരം a hot kind of camphor burnt before idols. [ചൂടാന്തിരി.

ചൂടാന്തരംഎടുക്ക to feel inward heat, No. vu.

ചൂടാല potter's oven (= ചൂള), കശവൻ ചൂ. MR. (taxed).

ചൂട്ടകളം funeral pile ചൂ. കൂട്ടുന്നു TP.

ചൂട്ടുകോൽ branding iron.

ചൂടി cūḍi (fr. foll.? H. jeaudi? Jute?) Twine, string, chiefly of Coir രണ്ടു തലെക്കും ചൂടി വരിഞ്ഞു TR. (മാട്ടുവച്ചൂ. a strong, തെക്കൻചൂ. an inferior kind) So. comm. ചൂടിക്കയർ.

ചൂട്ടുക cūṭuya T. M. (C. സൂ—) 1. To wear on the head നൃപതികൾ ചൂട്ടും മകുടം Mud. കോഴിപ്പൂ ചൂടുവാറുണ്ടോ prov. (crown, flowers). 2. to wear over the head as an umbrella വെങ്കുട തന്നേ ചൂടി CG. കൃഷ്ണ used the mountain as an umbrella —; to seek shelter under V2., പരമേശ്വരൻ അംഘ്രികൾ ചൂട്ടുകിലാമതേ Bhr. — [umbrella.

VN. ചൂടൽ putting on the head; carrying an

CV. ചൂടിക്ക to make to wear (കട), to crown.

ചൂട്ടുപാള a head-cover in rain B.; similar ചൂട്ടുപുടിൽ a mat over the head.

ചൂട്ടുപുടവ (= കോടി 3) a new cloth (6—8×2 Mulam) to cover Sūdra corpses; the heir tares off a slip from which he takes one thread daily for a 15 days' veli.

CV. ചൂട്ടുക 1. to put on the head മുടിച്ചു. V1. to crown. So. 2. to tie a bundle like a hairlock (ചൂഡ), as ഓലച്ചു., to shut a palm-leaf letter.

ചൂട്ട (T. C. Tu. ചൂട്ട) 1. a bundle, sheaf as of transplanted rice ചൂട്ടഴിഞ്ഞുപോയി. 2. torch So. = ചൂട്ട. 3. a cock's comb, mark on the forehead of cattle ചൂട്ടും താടയും MC.

ചൂട്ട cūṭṭa M. Tu. (= ചൂട്ട) The top of a cocoanut branch used as a torch. ചൂട്ടകണ്ട മൂയൽ prov. ചൂ. കൊളുത്തി കണ്ണിന്നും മേല്പും തീവെച്ചു TR. (robbers). ചൂ. കാട്ടുക to show light by a torch; to smoke a granary for ripening plantains. (= പുകെക്ക No.)

ചൂട്ടുക്കുളി ignis fatuus.

ചൂട്ടൻ an ox with a mark on the forehead (ചൂട്ട 3). — ചൂട്ടൻകറി a sectarial mark.

ചൂഡ cūḍa S. 1. Hairlock, crest (fr. prec. ?) കൃഷ്ണൻ പൂക്കൾ പറിച്ചവൾ ചൂഡയിൽ ചൂടിനാൻ CG. 2. diadem. വാഴിച്ചു ചൂഡയെ കെട്ടുന്നു Mud. I crown him.

ചൂഡാമണി, ചൂഡാരത്നം 1. a jewel worn in the hairlock; ദിവ്യമാം ചൂഡാര. of Sīta KR. 2. the chief of its kind മുഖ്യചൂഡാമണി vu.

ചൂഡാർമണി a med. root used against snake-bites (Morœa Chin. or Canna Indica?)

ചൂണ്ടൽ cūṇḍal & **ചൂണ്ട** (T. തൂണ്ടിൽ) 1. Fishing hook ചൂണ്ടലേ മത്സ്യം കണക്കേ ഗ്രഹിക്കുന്നിവളെ നീ KR., ചൂ. ഇട്ട മത്സ്യത്തെ പിടിക്ക Sk., ചൂ. കുത്തുക etc. — ചൂണ്ടൽകാരൻ V2. an angler. — ചൂണ്ടൽക്കണ & ചൂ.പ്പറ fishing rod; ചൂണ്ടൽപ്പന=ആനപ്പന, whose branches serve for fishing rods, called ചൂണ്ടക്കോൽ & ചൂണ്ടകോൽ. 2. pointing out ഞാൻ ചൂണ്ടും ചൂണ്ടക്കു നേരേ ചെന്നാൽ TP.

ചൂണ്ടുക cūṇḍuya (fr. ചൂണ്ട & ചീണ്ടുക; Te. C. ചൂടി aim, Te. ചൂചു to see) 1. To point at, to aim എന്മുഖം തന്നിലേ ചൂണ്ടിച്ചൂണ്ടി CG. അമാത്യൻ അതാ പോകുന്നു എന്നു ചൂണ്ടി Mud. beckoned. ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊടുത്താർ Bhr. pointed out. ചൂണ്ടിച്ചൂണ്ടിപ്പറഞ്ഞു alluded, hit with words. 2. to shoot with a cross-bow, to catch fish V1. (ചൂണ്ടൽ), to trim a lamp വിളക്കു ചൂ. V2. CV. ചൂണ്ടിക്ക V1.

ചൂണ്ടൻവിരൽ (see ചൂണ്ട) also:

ചൂണ്ടോന്നി V2. (ചൂണ്ടാണി B.) forefinger ചൂണ്ടുന്നിയോടു പെരുവിരലോടു നടുവേ വരയിൽ MM., ചൂണ്ടോന്തിവിരൽ Tantr.

ചൂണ്ടിപ്പണയം indicated pledge, which is liable for the debt; deed of mortgage without possession of the mortgaged property.

ചൂണ്ടുവില്ലു V1. a cross-bow.

ചൂണ്ണി cūṇṇi W. A sum of hundred cowries (ചൂണ്ണം = നൂറു).

ചൂതം cūtam S. Mango tree; in comparisons the mango fruit ചൂതവാർമുലമാർ Bhr. ചൂതവാർകൊങ്കകൾ CG.

ചൂതു cūtu 1. Tdbh., ചൂതം q. v. ചൂതമ്പൻ = ചൂതബാണൻ Kāma KR. — ചൂതേലും മുല Bhr., ചൂതൊത്ത കൊങ്കകൾ KR. 2. Tdbh. ദ്യൂതം (C. ജൂ —) gambling, playing with dice; with ആടുക, ചെക്ക, കളിക്ക, പൊരുക CC., Bhr.; പൊരുതു കളിക്ക TP. ചൂതു പൊരുതോരോ രാജ്യദ്രവ്യങ്ങൾ കൈക്കലാക്കി Nal. കള്ളച്ചൂതിട്ടു Bhr. — for chess ചൂതിങ്കരു, ചൂതു ചതുരങ്കം പോർ ചെക്ക TP. 3. prh. a cube (= die?); the name of each tier (1 cubit high) in a wall built up with wet clay or mud (= പട So. Palg.) രണ്ടു ചൂതു മണ്ണു ചെച്ചു built the mud wall to the height of 1½ Kōl. 4. a rush, in ചൂതുമാച്ചൽ.

ചൂതാളി a gamester, cheat.

ചൂതുകാരൻ a player; also juggler.

ചൂതുപലക diceboard, draft or chess-board (also ചൂതുപടം) ചൂതുമണിപ്പലക TP.

ചൂത്തു cūttu (T. posteriors ക്രുതി) Testicles; penis (obsc.)

ചൂരൽ cūral T. M. Rattan, ചൂ. വള്ളി, Calamus rotang. ചൂ. അണെക്ക TP. to apply the rod.

ചൂരക്കോൽ പൂണ്ടല്ലൊരമ്മ CG. the mother with the stick. ചെറുചൂരലുടെ മേർ a med.

ചൂര(ൽ)പ്പെട്ടി, ചൂര(ൽ)ക്കൊട്ട etc. large rattan baskets. പൊഞ്ചൂരക്കട്ടിൽ TP. a fine couch.

ചൂരി cūri (see ചൂരിക, H. chūri) Dagger, knife in a walking stick. ശൂരിമേൽ വാഴ വീണാലും prov. മാരിയും ചൂരിയും vu. land-plagues.

ചൂരിവാൾ a sword.

ചൂർ cūr T. M. 1. A fiend ഞാൻ ചൂരാകുന്നുവോ a monster? 2. affliction. 3. disgust (Te. ജുഗുപ്സ). 4. bad smell. ചൂരടിക്ക So. Palg.

ചൂരുക 1., = T. ചൂ — ചൂ. to pick cotton. 2. = തൂരുക V1.

ചൂർണ്ണം cūrṇam S. (√ ചവ്) 1. Powder ചൂർണ്ണമായരക്കൻ വീഴ്ത്തുവാൻ RC. 2. med. powder. ഭോക്തൃചൂ. Mud. a poison.

denV. ചൂർണ്ണിക്ക, ചൂർണ്ണീകരിക്ക to pulverize.

part. ചൂർണ്ണിതം powdered, crumbled.

ചൂല cūla Tdbh., ശൂല Colic.

ചൂലുക cūluya T. M. (ചുഴലു?) 1. Of a deep & boring cut, as into melons & jackfruits. ചൂന്നോക്കുക to taste such. 2. to pluck

out കണ്ണു ചൂന്നെടുത്തു Bhg., ചൂഡാരത്നം ചൂ. Bhg., ശിരോരത്നം ചൂന്നെടുത്തു Bhr., ചൂന്ന ചെന്നയിർ എടുപ്പാൻ RC.

ചൂൽ cūl 1. T. M. C. Te. Tu. Pregnancy (in കടിഞ്ഞൂൽ firstborn). ചൂൽപിടിക്ക V2. of pigs to conceive (= ചിന) — ചൂല V1. a pregnant cow, cat, etc. 2. (Te. ചീകിൽ, T. ചീക്ക to sweep) a broom, besom ചൂലല്ല മൂലകൾ ചാരുവാൻ TP. ചൂ. കൊണ്ടടിക്ക to sweep. വെള്ള പൂശുന്ന ചൂൽ a coarse brush V1. ചൂലൂർ മല ക്കോട്ട TR. 3. word of abuse.

ചൂലൻ a wretched man.

ചൂഷ് cūṣ S. To suck. പേയവും ഖാദ്യവും ചൂഷ്യവും SiPu. what can be sucked.

ചൂള cūḷa 1. T. M. Brick-kiln = ചുള്ള, also അപ്പം ചുടുന്ന ചൂള V1.; its pit ചൂളക്കുഴി. 2. T. M. (C. Tu. സൂള, S. ശൂല) a harlot ചൂളസ്ത്രീ, ചൂളച്ചി; ചൂളൻ a whoremonger. No. 3. (= ചീൾ) a whistle ചൂ. ഇടുക, കുത്തുക, പാട്ടുക, വിളിക്ക So. ചൂളംവിളി അഭ്യസിക്ക MC. hence:

ചൂളമരം (loc.) Casuarina (tree) B.

ചൂളപ്രാവു a green pigeon D. [doubt.

ചൂളൽ cūḷal (aT. ചൂഴൽ=ചുളുങ്ങു) Shrinking; ചൂളുക, ളി to shrink, contract.

ചൂളാർമണി cūḷār-maṇi RC. see ചൂഡാ—.

ചൂളി cūḷi = തൂളി, Scales of fish, the skin of a jackfruit kernel.

ചൂഴക cūḻuya T. M. aC. (ചുഴ) To encompass, surround ആഴി ചൂഴം ഊഴി KU. the sea-girt earth. — [വുംനിന്ന CG.

Inf. ചൂഴ, ചൂഴവേ round about, തന്നുടെ ചൂഴ ചൂഴി surrounder, ocean.

ചൂഴിക (T. ചൂഴി) 1. the wallplate that supports the cross-beams of a roof (വിട്ടം) — കുറുഞ്ഞു. So. the cross wallplate; നെടുഞ്ഞു. the long wallplate. 2. നെല്ലിടുന്ന ചൂഴിക a mat joined so as to stand like a cylinder for filling it with rice.

ചൂഴ് surrounding പിള്ളരാൽ ചൂഴറ കാവ്ണ്ണൻ, വാനവർ ചൂഴറു മേദിനീതാന്തമായി CG. surrounded by the Gods. — വന്തികൾ ചൂഴമായി നിന്ന (= ചുറും), തന്നുടെ ചൂഴം CG.

ചെം ĕm T. M. Te. (Te. Tu. C. കെം, originally ചെവ്, whence ചുവപ്പു) Rcd, royal, right, excellent.

ചെകതി No. = ചേതി q. v.

ചെകം ĕkam Tdbh., ജഗത്തു (ഇച്ചെകം ഉലെകും RC.)

ചെകരി & ചകരി, ചേരി Husk of cocoanut, ചെകരിച്ചുവർ see ചുവറു 3.

ചെകിട്ടു ĕkiṭṭu & ചെവിട്ടു The ear. ചെ. കടയും a med. ചെകിടടയുമടവലറി Bhr. so as to stun all ears. ചെകിട്ടു പടയലറി Bhr. the same. കൈകൊണ്ടു ചെകിട്ടത്തു രണ്ടടിച്ചു MR. slap in the face, on the cheek. ചെകിട്ടിലാക്ക So. to whisper into one's ears.

ചെകിടൻ m. (f. — ടി) deaf, see ചെവിടൻ.

ചെകിട്ടിപ്പു stupefaction. B.

ചെകിളു ĕkiḷa (T. ചെവുൾ, No. ചേള) Gills of fish. ചെ. യിൽ ക്രൂടിശ്വാസം കഴിക്ക MC.; also തെകിള loc.

ചെക്കൻ ĕkkaṅ 1. (ചെറുക്കൻ) A boy ചെക്കപ്പല്ലു protruding tooth V1. 2. (T. ചെക്കു = ചക്ക) a M. oilmaker V1.

ചെക്കാലി a small venomous wasp.

ചെക്കൽ ĕkkal So. (T. redness, ചെം); ചെക്കലേ = മുമ്പലേ Very early, at dawn. —

ചെക്കിടിമിന്നൽ lightning V1.

ചെക്കിപ്പൂ (also ചെത്തി — & തെച്ചി —) a red flower used in śakti worship, Ixora coccinea ചെക്കിമൊട്ടു MM., കാട്ടു ചെത്തി Artemisia. Rh., നെടുഞ്ചെത്തി Memecylon grande, വെൺ — Ixora alba. [ക്കൻ.

ചെക്കു ĕkku (T. = ചക്ക) N. pr. of men = ചെ

ചെങ്കം ĕṅgam (Tdbh., ജംഘ?) ചെങ്കൽ എന്ന ഒ മ്മം — നെറിയുടെ അറുതിക്കു ചെവിക്ക നേരേ അവിടേ മുറിഞ്ഞാൽ അപ്പോഴേ മരിക്കും MM.

(ചെം): ചെങ്കണ്ണു Sore eyes, ophthalmia, also ചെങ്കങ്കണ്ണു (see കങ്കനുണ്ണു) a med.

ചെങ്കതിരോൻ the sun. ചെ. മകൻ Karṇa, Bhr.

ചെങ്കനകക്കൊടി Bhr 7. (a banner).

ചെങ്കനൽ live coal ചെ. കൊള്ളി AR 6. ചെ. തന്നിൽ വീഴ്ത്തി CG. in hell-fire. ചെ. കട്ട

പോലേ കൺ ചുവന്നു KR. ചെ. ക്കണ്ണൻ Siva. SiPu.

ചെങ്കരപ്പൻ a reddish scurf in children = ചുകപ്പിന്റെ ദീനം.

ചെങ്കല്ലു brick (മുറിക്ക, ചുടുക Palg.); laterite; red ochre (പൂങ്കാവി). ശൈലങ്ങളിൽനിന്നു ചെ. അലിഞ്ഞൊഴുകി Bhr.

ചെങ്കള്ളു = ചക്കരക്കള്ളു.

ചെങ്കാമ്പു? some peculiar mark, prh. in cattle, an old income of Rājas KU.

ചെങ്കഴിനീർക്കിഴങ്ങു Nymphæa cærulea ചെ. പ്പൂ GP 66.

ചെങ്കാററു V2. violent east-wind.

ചെങ്കീരി red-eyed mungoose ചെ. ക്രൂട്ടം പടവരുത്തി TP.

ചെങ്കുങ്കുമം = simpl. Bhr.

ചെങ്കുത്തു B. precipice.

ചെങ്കുരുതി = simpl. ചെ. പാഴ്ത്തു RC.

ചെങ്കുവളയം = ചെങ്കഴിനീർ, ചെങ്കമലം red Lotus.

ചെങ്കൊമ്പു a victorious fighting-bull, kept by kings V1.; an old tax on them KU.

ചെങ്കോൽ Royal sceptre ചെ. നടത്തുക to rule (Syr. doc.)

ചെങ്ങനാടു N. pr. the old principality of Quilon (and ചങ്ങ —).

ചെങ്ങന്നൂർ, — ഞ്ഞൂർ N.pr. a ഗ്രാമം of sovereign Brahmans, once കഴകം, now said to be excluded from the 64 ഗ്രാമം KU. TrP.

ചെങ്ങലം (കലം) a gong V1., ചെ. കൊട്ടി Nal.

ചെങ്ങുക = ചുവക്ക — Inf. ചെങ്ങ redly. ചെങ്ങും മിഴി AR. ചെങ്ങിയിളകുന്ന മിഴി RC. നയനങ്ങൾ ചെങ്ങി മറിഞ്ഞു Bhr. ചങ്ങല പൂണ്ടു പാദങ്ങൾ എല്ലാമേ ചെങ്ങിയരഞ്ഞു CG.

ചെങ്ങാലി V2. a turtledove, ചെ. കുറുങ്ങുന്നു V1. — ചെങ്ങാലിക്ക twilight V1.

ചെങ്ങിക്ക frequentative of ചെങ്ങുക.

ചെച്ച čeččа (T. red plant) 1. A kind of ruby. 2. = ചെററ a house of leaves.

(ചെം): ചെഞ്ചരം Kāma's arrow, ചെ. പൊഴിച്ചു Anj.

ചെഞ്ചൽ see ചഞ്ചലം.

(ചെം): ചെഞ്ചലിയം (T. കുങ്കിലിയം) Resin of Pinus Dammar.

ചെഞ്ചാറു Lac.

ചെഞ്ചെട the matted hair as worn by ascetics, projecting like a horn from the forehead. വാനേറും ചെഞ്ചെടയോൻ Pay. Siva.

ചെഞ്ചെമ്മേ quite straight, exactly right, quite well.

ചെഞ്ചോരി (red blood) — the red gourd of Momordica in ചെ. വായി red lips. Bhg.

ചെട čeḍa Tdbh., ജട in ചെടവക്കു Hemp; ചെടയൻ wearing long clotted hair (ചെഞ്ചെട).

ചെടി čeḍi T. M. Te. (C. ഗി —) 1. Shrub, small tree. 2. dirty, as ground V1., dung B.; ചെടി എടുത്തു പോയി ricefields to burst from heat = വിണ്ടു, കീറിപ്പോയി (prh. fr. the likeness to branchwork); 3, 7, 9, 11 തട്ടു of പൂത്തറ No.

ചെടിക്ക čeḍikka (C. ചെളി, സെഡെ = ചടപ്പു) 1. To be tired, satisfied; to disrelish. 2. to be dirty, angry, to frown V1. — VN. ചെടിപ്പു loath.

ചെടുക്കന, — നേ Palg. Onomat. Suddenly. (T. ചടുക്കാ; fr. Hind., quickness, Winsl.; coll. T. ചട്ടെൻറു suddenly) = തെരിക്കനേ.

ചെട്ടി čeṭṭi 5. (Tdbh., ശ്രേഷ്ഠി) 1. One of the foreign merchant classes ചെട്ടിയാന്റെ കപ്പലിന്നു ദൈവം തുണ prov. അന്തർജ്ജനത്തെ ചെ. ക്കു വിററു TR. 2. name of different castes പപ്പടച്ചെട്ടി, പൊൻവാണിഭച്ചെട്ടി, പൊൻപണിക്കാരൻ ചെ., കൊങ്ങണിച്ചെ.; also weaver (loc.); honorif. called ചെട്ടിയാർ. — fem. ചെട്ടിച്ചി.

ചെട്ടിത്തെരു VetC. bazar.

ചെട്ടിയാൻകൊല്ലി No. a fish smaller than നങ്ക.

ചെട്ടു T. a M. trade (Syr. doc. V1.)

ചെണ്ട čeṇḍa 1. A large drum, kettle-drum ചെ. കൊട്ടുക, മുട്ടുക to beat it. അടികൊള്ളുവാൻ ചെ., പണം കെട്ടുവാൻ മാരാൻ prov. 2. mischief (ശണ്ഠ?) perhaps fr. ചെണ്ട പൊട്ടുക. see below.

Hence: ചെണ്ടക്കാരൻ 1. a drummer. 2. author of strife. 2. cheated person, fool. PT.

ചെണ്ടക്കുററി the tun of a drum.

ചെണ്ടുക്കോൽ drumstick.

ചെണ്ടുതപ്പം (2) sudden mischief, fatal mistake (=അബദ്ധം) ക്ഷുരകനു വന്നൊരു ചെ. PT 5.

ചെണ്ടൻ V1. an idle rascal.

ചെണ്ടു പിണയുക to get into mischief, to be taken in, മൂഢ കരങ്ങളാക്കു ഒരു ചെ'ഞ്ഞ മരിച്ചപ്രകാരം (fable). —

ചെണ്ടുപ്പെടുത്തുക to lead into mischief.

ചെണ്ടുപൊട്ടുക to be lost or disgraced (ചെണ്ടു പൊട്ടുമേ PT. al. ചെണ്ടുകൊട്ടുമേ = തോല്ലും) — ചെണ്ടുപൊട്ടിക്ക s. v. to deceive സജ്ജനത്തേക്കൊണ്ടു ചെണ്ടു പൊട്ടിക്കെ PT.; also with Acc. വേടനെ ചേ'ട്ടിക്കേണം PT. mislead.

ചെണ്ടു ṭeṇḍu C. Te. T. M. (Beng. ശൊണ്ഡു) A cotton-ball, tassel; the tassel of a woman's marriage-string (താലി) dangling down her back (So. പൊടിപ്പു); വാളിനു ഉമ്മവും ചെ. TP. fringe; esp. പൂച്ചെണ്ടു nosegay V1.; നീളച്ചെണ്ടുഴം മന്നർകോൻ, ചെണ്ടാർവാണ്ടിനം RC. ചെണ്ടുമല്ലിക a Sonchus or Hieracium. [etc. denV. ചെണ്ടിച്ചുവാൽ the bushy tail of cattle,

ചെതൽ ṭeḍal (see ചിതൽ, C. Te. ചെലൽ) White ant. പെട്ടെത(ൾ)ക്കൊൾക of worms engendered in a box. [tenness.

ചെതുക്കു ṭeḍukku So. (T. mud, mire), Rot-denV. ചെതുക്കിക്ക to be rotten.

ചെതുക്കുക (T. to chisel) also ചെതുക്കിയ കല്ലു Trav. sculpture (=ചെത്തുക).

ചെതുമ്പു ṭeḍumbu (T. ചെതിൾ) Scales of fish, also ചെതുമ്പൽ MC. (ചെത്തൽ & ചുണങ്ങു).

ചെത്ത see ചെറ.

ചെത്തം Tdbh., ശൗച്യം q. v.

ചെത്തി = ചെക്കി q. v. also ചെച്ചന്തി.

ചെത്തുക ṭettuya (T. ചെതുകു, C.Tu. കെത്തു, Te. ചെക്കു, S. ഛിദ്) 1. To chip, cut off, pare വെണ്ടുരിക്കിൻ തൊലി ചെ. a med. പന, തെങ്ങു ചെ. to tap (=അരിയുക), to renew the cutting of the spadix of palms for drawing toddy; മൂക്കു, ചെവി ചെത്തുക etc. 2. to plane, to clear ground, to dig slightly. ചെത്തിമൂടുക to cover with earth. മണ്ണു ചെത്തിതേച്ചു smoothened the wall. ചെത്തിതേപ്പു കഴിയാതെ MR. not finishing the plastering of the wall. വഴി ചെത്തുക to make a road.

CV. ചെത്തിക്ക, ചെത്തിപ്പിക്ക V1.

VN. ചെത്തൽ 1. chipping, planing, etc. 2. B. fish scales = ചെതുമ്പു. 3. foulness of teeth V1. 4. ചെത്തിൽ = ഒരുഞ്ചുമണി egg of the fleshfly V1.

ചെത്തു 1. cutting, രണ്ടു ചെത്തു കരിക്കു തരാത്ത വനെക്കൊണ്ടു തരുവിച്ചവനും (blessing of the priest in Pāyāwūr); plane. 2. parings ഒരു ചെ. ചക്ക; rind or peel, shavings V1. 3. an artificial road ചെത്തുവഴി.

ചെത്തുകത്തി the knife of a toddy-drawer (ചെത്തുകാരൻ), taxed. [toddy.

ചെത്തുപാട്ടം rent of palmtrees for extracting

(ചെം): ചെന്തമിഴ് Poetical Tamil.

ചെന്തളിർ the first red bud. ചെ. ഒത്ത കൈത്തലം, ചെ'രിന്നൊത്ത ചരണം Nal. ചെ. പോലെ പതുത്തുള്ള നിൻപാദം CG. ചെ'രടിയിണ AR. [ചെ'രേ Sk.

ചെന്താപുരം N. pr. Trichentur എന്തിനാൻ ചെന്താമര red Lotus (അരക്കാമ്പൽ) — ചെന്താമരക്കണ്ണൻ CG. ചെന്താ. ളനയനൻ Anj. ചെ'രാക്ഷസൻ KR. = Cṛshṇa (താമ്രാക്ഷൻ).

ചെന്താർ id. ചെന്താരടി lovely foot. ചെ'രിൻമങ്ക Bhr. Lakshmi (also ചെ'ർമാനിനി). ചെ. ശരൻ Nal. Kāma, ചെ. ബാണാത്തി AR. = കാമാത്തി.

ചെന്തിരിക്ക V1. cover of writing leaves.

ചെന്തീ glowing fire, ചെ. പ്പൊരിഞ്ഞുള്ള മദ്ധ്യമാൽ CG.

ചെന്തുരുകം Carthamus tinctorius.

ചെന്തെങ്ങു V1. a palm called "red cocoanut tree", also കൈതത്താളി, the fruit ചെന്തേങ്ങ a med. [ment, B.

ചെന്നം ṭendram (ചന്ദ്രം) Golden neck-orna-

ചെന്നപട്ടണം ṭennapaṭṭaṇam 5. Madras.

ചെന്നായി Wolf or rather Canis primævus. (ചെം) ഉടൽനരുകി ചെന്നായ്ക്കൾക്കു കൊടുത്തു Bhr. (=വൃകം VyM.). ചെന്നായ്ക്കളെ വിട്ടു കടിപ്പിക്കേണം VyM. (an adulteress).

ചെന്നി čenni (T. head, Te. ചെമ്പ, C. കെന്ന cheek); M. & Tu. (കെന്നി) Temples. ചെന്നികൾ നോക Nid., ഒരു ചെ. നോം MM., ചെ. വലിക്കയും നീർ ദാഹം ഉണ്ടാകയും a med., ചെന്നിക്കുത്തു headache.

So. ചെന്നം jaw, cheek (=C.)

ചെന്നിനായകം Tdbh., സ—, Aloes.

(ചെം): ചെന്നീർ (T. blood) 1. Pus. 2. the troubled water after the monsoon, destroying the fish along the coast.

ചെന്നു čennu p. t. of ചെല്ലു q. v., in ചെന്നറിവന്നറി കണ്ടറി കേട്ടറി prov.

(ചെം): ചെന്നെൽ A superior rice, ഉണ്ടാക്ക പ്രകാരത്തിൽ ചെന്നെൽ GP. (=രക്തശാലി). — ചെന്നെൽമരം & ചെന്നെല്ലി=പയ്യാന (loc.)

ചെപ്പം čeppam (fr. ചെപ്പു) Treasure (prh. ചെപ്പുകം). ചെപ്പുക്കാരൻ മൂസ്സ TR. treasurer.

ചെപ്പു 1. obl. case of ചെമ്പു as ചെപ്പുകുടം copper vessel for treasure etc. ചെപ്പുകുടം വേണം Anach. a waterpot in Sūdra houses for Brahmans. ചെപ്പേട്ട a copper plate (Syr. doc.) 2. a small round box of any material to hold jewelry നീലകൽകൊണ്ട നന്നായി നിർമ്മിച്ച ചെപ്പു CG., പതിനാലു ചെപ്പു നേടി TP., ചെപ്പുകം തന്നിൽ ഞാൻ വെച്ചതെല്ലാം CG. flowers. രാജരത്നങ്ങൾ വെക്കുന്ന ചെ.കൾ KR. 3. metal cover of the breasts ചെപ്പിനോട് ഒപ്പു കൊങ്ക RC. ചെപ്പേലും മുലയാൾ Bhr. 4. treasure, also met. ശ്രീ ശാരദചെപ്പായുള്ള VCh.

ചെപ്പടിവിദ്യ, or — ക്കളി (T. ചെപ്പിട്ടി) a play with cups & balls, juggling ചെപ്പടിവിദ്യ കാട്ടുക V1. ചെപ്പിടിക്കളിക്കുള്ള കോപ്പുമങ്ങേടത്തു Coratti P.— ചെപ്പടിക്കാരൻ അമ്പലം യിഴുങ്ങും prov.

ചെപ്പി čeppi (ചെവി) 1. So. The ear; cheek. 2. earwax ചെപ്പിക്കാഷ്ടം; hence ചെപ്പിത്തോണ്ടി ear-pick.

ചെപ്പുക čeppuya T. Te. a M. 1. To say ചെപ്പിനർ തങ്ങൾ Mpl. song. ചെപ്പുവില്ല RC. 2. (mod.) to growl whilst snatching at something, നായിചെപ്പും പോലേ.

ചെമൽ (loc.)=ചുമൽ, ചുവൽ.

ചെമ്പകം čembayam (T. ചെൺപ—, S. ച—, fr. ചെമ്പു) Michelia champaca with yellow flowers ചെമ്പകപ്പൂ GP66.; വെളുത്ത ചെ. Mesua speciosa. Rh., പനിനീർച്ചെ. rose or jasmine (loc.)

ചെമ്പകച്ചേരി N. pr. a principality including Collam & Ambalapuḷa, capital അരിപ്പാട്ട (or പുറക്കാട്ട?).

ചെമ്പകരാമൻ title of its chieftain; now a title granted by Trav. B. (ചെമ്പകരാമപ്പട്ടം).

(ചെം): ചെമ്പഞ്ഞി=ചെഞ്ചാറു Lac.

ചെമ്പട a mode of beating time. Bhg. (see താളം).

ചെമ്പൻ (ചെമ്പു) 1. of copper colour— ചെ'ന്താടി red beard. 2. a copper coloured person. 3. a fish PT. 4. No. inferior yellowish soil.

ചെമ്പരത്തി 1. & ചെമ്പരുത്തി Hibiscus Rosa sinensis, shoeflower compared with lips & ചോരിവായി CG. KR. ചെ. മാലയിട്ട Bhg. a bad omen. 2. the lungs (butcher), also called പുക്കം. 3. N. pr. fem. TP.

ചെമ്പരം (അറം or പുറം?) 1. reddish look. ചെ. കൊൾക to ripen. B. 2.=ചമ്പരം V1. [med.

ചെമ്പരവള്ളി or ചെമ്പ്രാവള്ളി Vitis Indica.

ചെമ്പല്ലി 1. a fish, Salmon B. — ചെ. കോര MC. a perch. 2. a reddish paddy.

ചെമ്പഴുക്കാ ripe betelnut. Onap.— ചെ'ക്കുകൊൾക to ripen. B.

ചെമ്പാതി exactly half. [ings.

ചെമ്പാലിപ്പടം (& — രി — B.) elephant's house-

ചെമ്പിള്ള the soldier-fish, Holocentrus ruber. D.

ചെമ്പു čembu T. M. (C. Te. Tu. redness) 1. Copper ചെമ്പിന്മേൽ പൊടി a med. Verdigris. അവന്റെ ചെ. പുറത്തായി his gilding has worn off, he is found out; so ചെ. തെളിയിക്ക. 2. copper vessel ചെമ്പിൽ അമ്പഴങ്ങ പുഴുങ്ങി prov. ചെ'ൽ വെള്ളം കാച്ചി TP. ഒരു ചെമ്പിലോച്ചാറു KU. eating the same meal (Nāyars in war). ചെമ്പുകളിൽ എണ്ണ നിറെച്ചു Bhg.

denV. ചെമ്പിക്ക to be red, ചെമ്പിച്ച കേശവും മീശയും PrC. (of an Asura). — ചെമ്പിച്ചവൻ reddish. — ചെമ്പിച്ച ഓല a sickly palm leaf. [ഴുതി TR.

ചെമ്പേട്ട = ചെപ്പേട്ട, also ചെമ്പോലയിൽ എ

ചെമ്പോട്ടി = ചെമ്പു കൊട്ടി coppersmith.

ചെമ്പുരാപ്പിള്ള N. pr. A Travancore chieftain, perhaps the same as ചെമ്പകരാമൻ? (or പുറായി?). prob. — der. fr. സപ്രമഞ്ചം?

ചെമ്പ്രാക്കൊടി So. tin. ചെമ്പ്രാകൊട്ടി (sic) മെ ളിത്തീയംരസം ഉപ്പിച്ചുകച്ചതു GP 72. (perhaps ചെമ്പ്രാവള്ളി here; see ചെമ്പറം).

ചെമ്പുരായ്മല KU. the SW. corner of Kēraḷa (rather പുറായി q. v.)

(ചെം): ചെമ്പൊന്നു Fine gold ചെ'ന്നിൻ ഉടലുള്ളരക്കൻ RC. ചെമ്പൊൽപ്പടം (hon.) golden feet. ചെമ്പൊൽത്താർബൊണൻ CG. Kāma. ചെമ്പൊൽത്താമരമൊട്ടു KR.

ചെമ്പോത്തു the crow-pheasant (ചകോരം). ചെ'ത്തിറച്ചി മധുരം GP. മയിലാട്ടംപോലെ ചെ'ത്തോ prov. ചെ'ത്തിൻ തള്ള ചങ്ങല മുറിക്കും Tantr. — ചെ'ത്തിൻ കൺ പോലെ ആമ്പോൾ a med. a certain colour. — ചെ'ത്തിൻ പുൾ the sky-lark (= ഭരദ്വാജ).

ചെമ്പ്രാ — see ചെമ്പറ — & ചെമ്പുരാ —.

ചെമ്മ 1. (T. = ചെമ്മു). 2. (ചെറുമ?) little ചെ. തന്നില്ല. [Anj.

ചെമ്മണ്ണു red earth, ചെ. കൊണ്ടു തറ പിടിച്ചു

ചെമ്മരം Alangium decapetalum.

ചെമ്മരിയാടു MC. (& — റി —) a good kind of sheep.

ചെമ്മലശ്ശേരി N. pr. a fief under Porlāṭiri KU.

ചെമ്മാത്തു, B. an insulting gesture (= പൊത്തു).

ചെമ്മാനം (വാനം) 1. red sky, sunset. 2. ചെംവാനം mica (= അഭ്രം).

ചെമ്മാൻ red deer.

ചെമ്മാൻ čemmāṉ T. So. (ചമ്മാരൻ C. Tu.) Worker in leather (ചർമ്മകാരൻ).

(ചെം): ചെമ്മീൻ GP. A shrimp (also = sprat).

ചെമ്മു (T. — മ്മൽ greatness). 1. straightness, as ചെമ്മിഴുകുക, — കി to daub with clay (different fr. ചെമ്മിഴിക്ക to eye fixedly V1.); പാട്ടിനെ ചെമ്മല്ലാതേ ആക്കി CG. interrupted. 2. advance, prosperity ചെമ്മുള്ള അമ്മി, ചെ. കൈതപ്പൂ CG. noble, remarkable. ചെമ്മു കൊണ്ടാൻ Bhg. has gained the mastery. ചെ. ലഭിച്ചു Anj. health. — Chiefly in:

ചെമ്മുവരിക to be happy ചെ'ന്നാൽ CG. ഭവനി പാലകനു ചെ'കെന്നു RC. may it be well with him, may he succeed! — contracted ചെമ്മോരുക, ന്നു to be blessed as children by parents V1. ചെമ്മോത്തു (ചെ. വരുത്തു) blessing, with ചൊല്ലു, കൊടുക്ക (Nasr.) — ചെമ്മോത്തുക V1. to bestow blessing, ചെമ്മു വരിക്ക to ask for it.

ചെമ്മൊയ്ത് (see under ചാമ) prob. = ചെമ്മുവരിക.

ചെമ്മേ straightly, well, ചെഞ്ചെമ്മേ.

ചെമ്മൊഴി a med. plant.

ചെയ്യ čeiyya T. M. (T. ചേ = കൈ, C. ശെയ്യു) 1. To do അറിയാതേ ചെയ്യ പോയതു Bhg. my mistakes. അവനെ എന്തു ചെയ്യ TR. what they did to him, how they punished him. 2. action in general. രാജ്യത്തെ നീക്കം ചെയ്യ, നാടടക്കം ചെയ്യ; KU. ചത ചെയ്യ = ചതെക്ക; ഉത്സവം മുടക്കം ചെയ്യ & ഉത്സവത്തിന്റെ Mud.; so with many nouns, which generally stand in the Acc., whilst poetry allows of Gen. or Dat. അവനെ കല ചെയ്യ & ദേവകിതൻകല ചെയ്യതിനു CG. 3. auxV., chiefly to obtain a finite verb. കാണുക ചെയ്യുന്നു, ചെയ്യ, ചെയ്യും see, saw, will see. Mostly with ഉം, as പോകയും ചെയ്യ, പോവതും ചെയ്യ, also പുരുഷാരത്തെ അടുപ്പിക്കുന്നതും ചെയ്യ KU. Often with ഓ, താൻ & ഏ as: ചതിച്ചു വിലിക്കയോ ചെയ്യതു Mud. വില്ക്കയോ വാങ്ങുകയോ ചെയ്യാൽ if he either sell or buy. കൊല്ലുയോ കൊണ്ടുപോയ്ക്കില്ലയോ വല്ലതും ചെയ്യും അവർ സീതയെ KR. അപ്രിയം ചെയ്യ താൻ ചൊല്ല താൻ ചെയ്യിൽ Bhr. കൊല്ലുക വെട്ടുക തല്ലുക താൻ ഇഹ വല്ലതും ചെയ്യ കൊൾ KR. പോകേ ചെയ്യ etc.

Hence: ചെയി T. ricefield in പുഞ്ച.

VN. ചെയൽ T. aM. action ചെയൽമികുടൽ a fight full of exploits. ചെയലിടെ വന്നു

ള്ളോരിൽ മുമ്പൻ first among the men of action; ചെയൽ പെരുകും കരൻ RC. well exercised (now ചേൽ q. v.)

ചെയ്തി T. So. doings, news ചെയ്തി ഇന്നവണ്ണം എന്നു KR. ചേതി കേട്ട Mpl. song. എൻ ചെയ്തി. അറിയുന്നില്ലയോ SidD.

CV. I. ചെയ്തിക്ക to cause to do. അഭിഷേകം ചെയ്തിച്ചു AR. etc. — II. ചെയ്തിപ്പിക്ക id. അഭിഷേകവും ചെയ്തിപ്പിച്ചാൻ Mud. ഭോജനം ചെ'ച്ചാർ KR. (cooks). ഇപ്രകാരം ചെ'ച്ചു TR.; also as aux V. പാലത്തെ ക്ഷാളിക്കയും ചെയ്തിപ്പിക്കരുതു Nal. do not order me to.

ചെയ്തികച്ച (എന്നെനിക്കു വേണ്ട) Onap. = ചെയ? ചേയി? & കച്ച.

ചെരട്ട see ചി — (S. ജരം hard?).

ചെരന്നൽ čerannal & ചെരുന്നൽ (T. ചെരുത്തൽ) Udder of beasts, see ചുരക്ക.

ചെരിപ്പു čerippu T. M. (C. Te. Tu. ചെപ്പു, കെപ്പു) 1. Sandals, loose shoes (മെതിയടി). ചെ. കാലോടു ക്രൂടേ അകായിൽ കടന്നു TR. in a temple. 2. foundation, ചെ. ഇട്ടുക to lay it B., gen. ചെരിപ്പടി; projection in a foundation. 3., (ചെരിയുക) reclining; a leveller for paddy fields.

ചെരിപ്പടി 1. sole ചെരിപ്പടിത്തോൽ V1. മുണ്ടു ചെ. ക്ക് ഇട്ടു പറിക്കുന്നു wears the cloth down to the heels.

ചെരിപ്പുകുത്തി shoemaker, vu. ചെരിപ്പൂത്തി, also ചെരിപ്പുകാരൻ V1. (which is also a shoe-wearer).

ചെരിയുക čeriyuya = ചരിയുക 2. To turn, bow എടത്തെനക്കൊള്ളേ ചെരിഞ്ഞും കോളേ TP.; to be bent താടി കോടി ചെരിഞ്ഞു പോം Nid. distorted jaw; to recline.

ചെരിക്ക = ചരിക്ക II. to bend. അടക്ക ചെരിച്ചു chewing Arecanut has intoxicated him (see also ചൊരുക്ക). ചെരിച്ചു കെട്ടുക to build a veranda, to add a thatch to the house.

VN. ചെരിവു = ചരിവു inclination കഴക്കോൽ ചെ., വളത്തുമയുടെ ചെ. Gan. (in geometry).

ചെരിക്കൽ V2. dizziness = തല തിരിക (see ചൊരുക്ക).

ചെരു čeru T. aM. (see ചെറുക്ക) Battle ചെരുക്കളം RC.

ചെരുതുക čeruduya (& ചൊരുക T. So., സരി C. to force in, ram). To shove in, to put in = തിരുവുക f. i. ഇറയുടെ മുകളിൽ ചെ'തിയ വടി, പീശാങ്കത്തി അരയിൽ ചെരുതി jud. കണ്ണു ചെരുതി പോയി is sleepy.

ചെക്ക് P. sirka, Vinegar (see ചുറുക്ക) & ചെറുക്കാ കടിച്ചു PP.

ചെറിയുക čeriyuya T. aM. To be thronged, contracted (or to be lost?) കണ്ഡലം പൊട്ടി ചെറിഞ്ഞൊരു ഭ്രഷ്ടി Bhg 10. (or എറിയുക?)

ചെറു čeru (see ചിറു) Small, little, mean. adj. ചെറിയ, neut. ചെറുതു & ചെറിയതു. ചെറുപയർ മണി ചെറുതു (so ചെറുകയർ, ചെറുകിണർ etc.) prov. — ചെറിയന്നെടുത്തു പോററി TP. when he was young, from a baby. ചെറിയന്നേ Bhr. ചെറിയന്നാളത്തേക്കളി Anj. plays of childhood = ചെറുതായി കളിക്കും നാൾ Bhg. ചെറുതു also = ചെററു (ചെറുതു കാലം കൊണ്ടു KR.)

Hence: ചെറിചക്കി B. a white faced monkey.

ചെറിയ 1. with N. pr. of plants etc. (see simpl.). 2. N. pr. of females.

ചെറുകച്ച cloth over the privities

ചെറുകിട young, little. — childhood.

ചെറുകുക, കി čeruyuya So. (T. ചി —) To shrink, ലിംഗം ചെറുകും, കൺ ചൊറിഞ്ഞു വീങ്ങി ചെറുകി Nid. —

Inf. ചെറുകേ little.

v. a. കൺ ചെറുക്കുകിൽ Nid. to contract, കൺ ചെറുക്കി നോക്കുക V1. to ogle; to nod.

ചെറുക്കുക, ത്തു čerukkuya T. M. (C. ജെരു dense, stout) 1. To fill up, dam up (hence ചിറ), പുല്ലു കണ്ണങ്ങളിൽ ഇട്ടു ചെറുക്കയാൽ PT. 2. to enclose. പുരത്തെ ചെറുത്തിടിനാൻ Bhg. besieged. 3. to oppose, resist പന്നിയോടാരും ചെറുപ്പോരില്ല TP. ആരും ഒരുത്തരും ചെറുക്കുന്നോരില്ലയോ CG. ചെറുപ്പാൻ ഉപായം എന്തു HV. ഒജ്ജനം നിന്ദിച്ചാൽ സജ്ജനം വന്നു ചെ'മല്ലോ CG. will defend the poem. ചെറുത്തുടി hairs standing on end. 4. to prevent

തപസ്സു ചെറുപ്പെങ്കിൽ CG. രാജാവിൻ മരണം ചെറുപ്പാൻ Bhr. — to forbid പോകരുതെന്നു ചെ. AR. പോകൊല്ലാ എന്നു ചെറുക്കുമ്പോലേ CG. 5. to level a gun തോക്കു പറിച്ചു ചെറുത്തു; അവൻ വെടിക്കു പറിച്ചു ചെറുത്താറേ ആകുന്നു ഞാൻ വെടി വെച്ചതു TR.

(ചെറു): ചെറുകളമ്പൻ (huntg.) name of ക്രൂരൻ.

ചെറുക്കൻ (ചെക്കൻ) a lad, servant; bridegroom V1. ചെ'നായ്ക്കില്ല to wait on one. — f. ചെറുക്കി a girl. [വട്ടം q. v.).

ചെറുക്കാൽവട്ടം a smaller fane (opp. മുക്കാൽ

ചെറുങ്ങന (Inf., അനേ) in little pieces മാംസം ചെ. തറിച്ചു (opp. വലിങ്ങന).

ചെറുചൂട gentle heat.

ചെറുജന്മം the hereditary rights & perquisites claimed in their parishes by the following members of the community: കണിശൻ (for feasts), ആശാരി (for dedication of houses), തട്ടാൻ (for marriages), മലയൻ (for തിറ), വണ്ണാൻ, വേലൻ, വിളക്കത്തറവൻ etc.

ചെറു ജന്മാവകാശത്തിൽ കിട്ടാനുള്ളതു MR.

ചെറുതേൻ V1. honey of ചെറുതേനീച്ച.

ചെറുനാവു 1. uvula, epiglottis. 2. a disease under the tongue, called frog, B. also കുറുനാവു V1. 3. കരിയുടെ ചെറുനാക്കു V2. a part of the plough.

ചെറുനീർ urine ചെ. വീഴ്ത്തുക, പെടുക്ക V1., gen. പടുക്ക — ചെ'റിന്നു പോക etc., കിടക്കയിൽ ചെ. ആകയും MM. symptom of delirium. എല്ലായ്പോഴും ചെ. വീണു മരിക്കും a med.

ചെറുപ്പം childhood (ചെറുപ്പകാലം, — പ്രായം) നിനക്കു കനക്കച്ചെ. നാളിൽ TP. when thou wast very young. രാമൻ ചെ'മാക കൊണ്ടു TR. is still childish. ചെ. കാട്ടുക V1. to act childishly, to be naughty. — ചെറുപ്പക്കാരൻ, — രി young people. [TR.

ചെറുപ്പുള്ളശ്ശേരി N. pr. town in Neḍuṅganāḍu

ചെറുപ്രായങ്ങളിൽ Anach. early in life.

ചെറുമ V1. = ചെറുപ്പം.

ചെറുമൻ a child; slave, Pulayan (ഇറയച്ചെറുമൻ q. v. & പുലയച്ചെറുമൻ); f. ചെറുമി 1. a girl ചെറുമിച്ചൊല്ലുണ്ടോ വിശ്വസിപ്പൂ Pay. 2. a slave girl, Pulachi.

ചെറുമപ്പാട്ട the distance a Cheruman has to keep off from high-castes.

ചെറുമകൻ slave, ചെറുമക്കളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി TR. — നാട്ടിൽ ചെറുമനിച്ചൻ TP.—

ചെറുവാതിൽ a bye-door, required in Śūdra houses. Anach.

ചെറുവിരൽ little finger ആയിരം രാവണന്മാർ കരുമിച്ചെതിത്തീടിലും നിയതം ഇതുമമ ചെ'ല്ലു പോര AR 5. ചെ'ല്ലു പൊന്നോതിരം TP.

ചെറുശ്ശേരി B. the name of a book.

ചെററ čeṟṟa (& ചെത്ത T.) 1. V1. Little sticks or leaves for kindling fire or covering a hut. 2. what is made of it, screen or wicket of wicker-work B. 3. a hut, നമ്മുടെ ചെ. യിൽ നാണു CG.; out-house, untaxed shed of Mukwas (ചെച്ച). 4. കാൽച്ചെററ web-foot; cere of birds കാ. കൊണ്ടു മൂടിയ പോലെ MC 43. 49.

Hence: ചെററക്കുടി 1. = ചെററപ്പുര. 2. a low person.

ചെററത്തരം So. worthless.

ചെററപ്പാട്ട No. = ചെററ 3. = കൂപ്പുമാടം. q. v.

ചെററപ്പുര (3) V2. shed, hut.

ചെററു čeṟṟu = ചിറു (ചെറു) Little നിങ്കൾ ചെ. ഇരിക്കേണം Bhr. wait a bit. ചെ. പാക്ക Bhg.; ചെ. യിറെച്ചു, കഥ പറവൻ ചെ. ഞാൻ (= ചുരുക്കി), പതിവാക്യം ചെ. സത്യമാക്കിട്ടുവാൻ Bhr. വിത്തു ഉണ്ടാകുന്നതു ചെററില്ല AR.— With nouns ചെറേടം നടന്നു VCh., ചെറുകാലം ചെന്നപ്പോൾ KR. — of time ചെറുടൻ നരച്ചിതു VCh. grew gray in no time. — With ഉം & Neg. ചെറും പേടിക്കേണ്ട etc.

ചെല čela Palg., coll. T. (Tdbh. of S. സിര?) ചെ. വന്നു പോയി Cysts have formed under the tongue (കത്തുക to open them) = ചെറുനാവു 2.

ചെലുചെല čelučela With a frizzling tinkling noise (ചില —). ചെ. യെന്നു കലുങ്ങും കഞ്ചുന ചിലമ്പിട്ട ഓടിവാ Anj. — also ചെലി ചെലി, and ചെലുചെലുക്ക, ത്തു.

I. ചെല്ല čelya T. M. C. Te. (Te. ചന്നു, ചൽ,

C. Tu. സൽ) 1. To pass through രഥമേറി തെരുവീഥിയുടെ വിരഞ്ഞു ചെല്ലും KR. ഭാസ്സുരരശ്മി പോലും ചെല്ലാത്ത വനം Bhr. penetrate. — to enter വെള്ളങ്കൾ സാഗരത്തിൽ ചെല്ലുമ്പോലേ CG. കണ്ണിണ ചെല്ലുന്ന നലഴി കണ്ടിട്ട കൈകളിം ചെല്ലും, വെണ്ണയിൽ കൈകൾ പോയ്പ്പെന്നു CG. ചിത്തം അധമ്മത്തിൽ ചെ. യില്ല Bhr. അടിപ്പാൻ ചെ. to be about to. — to come in, as money അവനെറ പററിൽനിന്നു അസാരം ഒരു പണം എനിക്കു ചെല്ലേണ്ടതു, അവനെറ കയ്യിന്നു എനിക്കു ചെല്ലേണം TR. — to enter upon എങ്കിലേ വകമേൽ ചെന്നു കൂടും TR. on this condition only can he be instated. പറമ്പിന്മേൽ ചെന്നു TR. retook it. — to be swallowed ചെല്ലുമോ (= കടക്കുമോ, ഇറങ്ങുമോ), ചോറു നന്നായിചെല്ലുന്നു V1. tastes well. 2. to pass on. ചെന്നതു തടുപ്പാൻ to prevent that for which you came Mud. — to come, go to ആൾ ഏറ ചെല്ലുവും താൻ ഏറ ചെല്ലുനല്ല prov. ആ സ്ഥലത്തേക്കു രാമൻ മുമ്പേ പോയി എന്നും വഴിയേ താനും ചെന്നു എന്നും MR. (so പിൻ ചെ. to follow). രാജാവെ ചെന്നു കാണ്മു TR. to pay his respects, do homage. കൊണ്ടുചെന്നു brought. — esp. time to pass, advance കൊല്ലം ഏഴു ചെന്ന മേടഞ്ഞാറിൽ(doc.), ക്ഠ൦ സംവത്സരം വയസ്സു ചെന്നു Bhr. അഞ്ചുനാഴിക രാചെന്നപ്പോൾ 2 hours after sunset. നേരം ചെന്നു it is late. വയസ്സു ചെന്നവൻ aged. 3. to pass, be current, valid ചെല്ലാത്ത പണം bad money, ചെല്ലും ചെലവു current expenses. 4. to cost, be required അഴിവുപാരം ചെന്നു V1. the expense has been great. — also suffice ഈ പണിക്കു എത്ര പണം ചെല്ലുന്നു (= പോരും).

VN. ചെലവു (vu. ചി—, ശി—) 1. income ആൾക്കു ക്ഠ൦ ഉറുപ്പ്യ ചെ. കൊടുക്ക TR. salary. ചെലവിൻറെ ഭാക്ഷയാക്കി തരിക arrange about my pay. ആൾചെലവു pay of troops. കല്പിച്ചതരുന്ന ചെ. വാങ്ങി lived upon their allowances TR. എനിക്കു നിൻറെ ചൊല്ലും ചെലവും അല്ലല്ലോ prov. — adj. ഇവൻ അന്യായക്കാരൻറെ ചെ. മാസപ്പടിയാൽ ഇരിക്കുന്നു MR. is salaried by the plaintiff. 2. expense, ചെലവായി it is spent, ചെലവാക്ക, അറുക്ക to spend. വരവിൽ നാലൊന്നോ വരവിൽ മുക്കാലോ വരവിൽ പാതിയോ ചെലവത്തേ ചെയ്യു KR. spent so much of his income. ചെലവിന്നു മുട്ടാകകൊണ്ടു TR. ഇന്നേത്തേ ചെലവിന്നു ഒട്ടകം കൊള്ളാം PT. for our wants. അവൎക്കുകിവൻ നിത്യവും ചെലവിന്നു കൊടുക്കുന്നു Mud. keeps them in his pay. Expenditure is of 2 kinds: നിയമം ചെ. regular, fixed & അടിയന്തരം ചെ. occasional, extra charges TR. [person V1.

ചെലവൻ m., — വി f., spendthrift, expensive

ചെല വഴിക്ക, — റുക്ക VyM. to spend; to waste; so also ചെലവാക്കുക.

ചെലവിടുക to spend, to lay out. കണ്ടത്തിൽ ചെലവിട്ട TR. അടിയന്തരങ്കൾ കഴിപ്പിച്ചു ചെ'ട്ട പോരുക duty of Urāḷar. മുറിഞ്ഞതിന്നു ചെ'വാൻ TR. to bear the costs of the cure. എൻറെ കായ്തു ചെ'ട്ട Bhg.

ചെലവു കഴിക to live upon. കടം കൊണ്ടിട്ടും ഇരന്നിട്ടും ചെ'ഞ്ഞു പോന്നു. —

ചെലവു കഴിക്ക to keep house കുഡുംബത്തിന്നു ചെ'ച്ചുകൊണ്ടു പോരിക TR.

CV. ചെലുത്തുക 1. to put in, to drive in ഉന്തുകംകൊണ്ടു കണ്ണങ്കൾ രണ്ടിലും ചെ. CG. ചുവട്ടിലേ തീച്ചെലുത്തുക a med. — to eat അതിയായി ചെലുത്തീടിൽ അതിസാരം വരും GP. — അവൻറെ മനസ്സിൽ ചെലുത്തികൊൾ V1. remind him of. 2. to make to pass on; മനസ്സു ചെ. V1. 2. to animate, stimulate; ജഗത കൂടാതേ മനം ചെ. KR. make up your mind. ബുദ്ധി ചെലുത്തി (= കടത്തി) വിചാരിച്ചു penetrated a matter. — to pay money, to perform a promise, So.

ചെല്ലം (T. ചെലപം, C. Te. handsome) 1. wealth ചെലപം മികും മകരലോചനൻ, കയ്യിൽ ഏന്തും വില്ലൊലി ചെ. RC.; treasure ഇല്ലവും ചെല്ലവും വിറ്റു Sil. ചെ. കായ്കാരർ TrP. Royal treasurer. — ചെല്ലപ്പിള്ള B. darling; So. also a spoilt child. 2. copper vessel, as for keeping or burying treasure V1.

ചെല്ലി (insinuating itself) 1. a grass in rice-

fields, Scirpus articulatus B. 2. a worm; beetle in Cocoanut-trees.

ചെല്ലിയെഴുക (Te. സെലയു) to go astray, as cattle without owner B.

CV. ചെല്ലിക്ക (=ചെല്ലുത്തുക) to make to pass in or on; ചെന്ന ചെല്ലിക്ക (huntg.) — to put leeches V1. (old ചെലുക്ക, ത്തു).

ചെല്ലർ(ചെൽ white ant T.) N. pr. Perinchellūr Grāmam. ചെ'രിൽ മരുവുന്ന പുരാനേ SG. ചെ'രമന്നെഴും തമ്പുരാൻ Sah.

II. ചെല്ലുക (loo.)=ചൊല്ലുക To say.

CV. ഞായം etc. ചെല്ലിക്ക=ചൊല്ലിക്ക.

ചെവക്ക old=ചുവക്ക (ചെവ് √).

ചെവി čevi T. M. Te. (C. കി—, Tu. കെപ്പി) prh. S. ശ്രുവിക്ക? see ചെകിട്ട, ചെവിക്ക 1. Ear, the outer ear (=കാതു). വായി അറിയാതേ പറഞ്ഞാൽ ചെ. അറിയാതേ കൊള്ളും prov. ചെ. വീണവൻ, ചെ. മുരടൻ V1. one with hanging or twisted ears. ചെവിക്കുണ്ടാണത്തിന്ന് അടിച്ചു TP. a box on the ear. ചെവി കഴിയുവോളവിച്ചു Bhr. even beyond the ear. എൻ ചെ. കൾ ഒന്നിനുണ്ടയരുന്നു Bhr. prick up the ears. (for hearing something). പശുക്കൾ ചെ. കൾ കൂപ്പിച്ചു Bhr. 2. the organ of hearing എൻ ചൊല്ലും പൂകേണം നിൻ ചെ. യിൽ CG. ചെവി കടി itching of ear, ചെ. കടിക്ക also to malign B.; ചെ. ഇരെക്ക, മൂളുക, ഊതുക Nid. ears to tingle. ചെ. അടെക്ക the ear to shut.

Hence: ചെവിക്ക (ശ്രുവിക്ക?) to hear നല്ല നിശാചരർ നമ്മെ ചെവിച്ചിട്ടിങ്ങുള്ളവർ എങ്ങു പോയി RS. my old good subjects.

ചെവികല്ല the drum of the ear.

ചെവികട upper parts of the ear.

ചെവികുത്തു earache.

ചെവികൊട്ടക്ക, to listen; so എല്ലാവരും ചെവിതന്നു കേട്ടീടുവിൻ Bhr. നന്നായി ചെ. തന്നു കേൾക്ക വേണം Bhg.

ചെവികേൾക്ക id. ആരും ചെ'ളാതേ Mud.

ചെവികൊൾക to hearken.

ചെവി ചേത്തിട്ടയക്ക UmV. a punishment in caste offences.

ചെവി ചൊറിച്ചൽ itching in the ear.

ചെവിട്ട 1. ear, chiefly the inner part ചെവിട്ടിൽ പോകാ prov., ചെവിട്ടം ചെപ്പറയും (expl.?) ഇല്ലാത്തവൻ No.=കേൾക്കാത്തവൻ (said of old people); but see ചെകിട്ട. ചെവിട്ടത്ത് അടിക്ക, ചെ. താത്തി നടപ്പാൻ പാടില്ല I can hardly venture out, so ashamed I am of what people say. 2. deafness. (ചെകിട്ട) ചെവിടൻ, f. — ടി deaf=ചെവികേളാത്തവൻ. [ചെത്തു SG.

ചെവിപാക്ക to listen നൊന്തു വിളി കേൾപാൻ

ചെവിപ്പീ earwax=ചെപ്പി, ചെവിട്ടപ്പി, ചെവിക്കാക്കും.

ചെവിയൻ hare; കൊമ്പൻ എന്നും ചൊല്ലി പിടിക്കുമ്പോഴെക്കു ചെ. prov., also ഓലച്ചെ. (huntg.; കടച്ചെ.=elephant).

ചെവിയോമ്മ quickness of hearing.

ചെവ്വ čevva T. M. (ചെം, ചെവ്) vu. ചൊവ്വ 1. Correctness. ചെവ്വയിൽ in right proportion.

ചെവ്വന്തി & ചേമന്തി Chrysanthemum Ind. (Rh. calls it ചെത്തി & Memecylon grande നെടുംചെത്തി).

ചെവ്വരി a M. red streaks in the eye ചെങ്ങി ചെ. പുരണ്ടിളകി വന്ന മിഴി RC.

ചെവ്വള്ളിക്കൊടി Curcuma xanthorrhiza, yellow fragrant wood (?).

ചെവ്വാ(വായി) the red faced, Mars ബൃഹസ്പതി ചെവ്വാ ബുധനും KR.; ചെവ്വാഴ്ച V1. Tuesday.

ചെവ്വാരം a certain share in leasing land, one twentieth V1.

ചെവ്വു propriety, straightness ബാണത്തിൻ ചെവ്വെല്ലാം മാനിച്ചു നോക്കി CG. — adj. ചെവ്വിന ചാരു മുഴങ്ങാലിണ CC. well proportioned. —

adv. ചെവ്വേ directly, nicely. —

ചെവ്വില്ലായ്മ, ചെവ്വില്ലാഴ്ത്തം disease, as of Rājas. ചെ. പാരംV1. the king is very ill.

ചെളി čeḷi So. Mud, mire=ചള്ളി.

ചെളിക്ക V1. 1. a wound or ulcer to discharge (ചള്ളി, ചലയിക്ക). 2. ചെളിച്ചു ചോര കളക a med. to put leeches (see ചെല്ലിക്ക & ചെള്ള).

ചെളുക്ക ĕḷukka (& ചേള q. v., 1. T. ചെവുൾ) No. Gills of fish. ചെളുക്കയിൽ നാർകൊണ്ടു വന്നു vu. 2. scales of fish, torn mat, etc. ചെളുക്ക എടുക്ക the skin to burst, as between the toes (fr. ചെള്ളുക).

ചെള്ള ĕḷḷa 1. Cheek (=ചെന്നി). ചെ. അറിയാതെ കൊള്ളും CG. വിരൽ അഞ്ചും ചെ. മേൽ പൊന്തി TP. from a box. 2. mire So. ചെ. കുത്തുക to be muddy. — ചെള്ളകുഴി. B.

ചെള്ളം ĕḷḷam No. A kind of tree.

ചെള്ളു ĕḷḷu M. T. (& T. തെ—, C. ചെൾ sharp as a nail) 1. Flea; tick. 2. a large beetle on Cocoanut-trees (ചെല്ലി 2.) MC.; palm-worm, wood-worm V1. — ചെള്ളരിപ്പു fleabite, gnawing of moth, beetle, etc. V1. 3. leech V1. (see ചെല്ലിക്ക, ചെളിക്ക 2.)

ചെള്ളി 1. = ചെല്ലി 1. കണ്ടും ചെ. മുളെച്ചുകിടന്നു MR. 2. B. shrimps (ചെമ്മീൻ).

ചെഴു ĕḻu T. a M. Fine, stout. ചെഴും കതിർ, വൻചെഴുംതുരഗം, മുഴക്കമെഴും ചെഴുന്തേർ, ചെഴുംതടം കയ്യാൽ RC. ചെഴുംകൂട്ടു Pay.

ചെഴിക്ക T. to be fertile —.

VN. ചെഴിപ്പു V1. Trav. fertility.

ചേ ē (like ഛീ) Fie! must not!

ചേകം ēyam Tdbh., സേവ, സേവകം (as if from ചെയ്യു) 1. Service, chiefly about the Rāja's person. (കുലിച്ചേകം) ചേ. വരിക, കൊൾക V1. to enlist, serve. 2. to pay.

ചേകവൻ (& ചേവകൻ) 1. servant, militiaman മന്നവർ ചേ'ന്മാരുമായി CG. ഗജകഴുത്തിൽ കരയേറി ചിത്തം ഉറപ്പിക്കുന്ന ചേ. Mud. 2. one of the Iḷavar caste ചേകോൻ, f. — കവത്തി (—കോത്തി) also ചേകൻ Vy M.

ചേകിക്ക to do duty, also ചേഴിക്ക to serve. ചേകിച്ചവർ ചുറ്റി VCh. രാജാ പ്രൂട്ടുകന്മാർ ചേകിച്ചു KU. കുതിരചേകിച്ചവൻ V1. a trooper. — old ചേകാരം V1. soldier's service.

ചേക്കുക, കി ēyuya T. M. (a C. കേ to lie) To get upon trees, to roost, also ചേക്കുക, കി V1.

VN. ചേക്കൽ, ചേയൽ a roost. ചേയലിന്നു വന്ന കോഴി come to lay eggs; ചേയൽമരം (f.i. of peacocks).

ചേക്ക T. So. resting place of animals (birds, buffaloes), with ഇരിക്ക, ഏറുക to roost.

ചേക്കു 1. roosting & breeding place കാക്കേക്കു ചേക്കിടം കൊടുത്താൽ prov. 2. So. gambling; ചേ. കളിക്ക. to gamble.

ചേക്കൽ ēkkal (T. = ചെവ്; or ചീ?) 1. Spoiling, അടുക്ക ചേക്കലായി പോയി is on the point of rotting 2. = ചെക്കൽ V1. (— ലേ very early).

ചേക്കു Ar. šēx. Sheikh.

ചേങ്ങിൽ So. see ചേർമങ്ങലം.

ചേങ്ങോൽ ēṅṅōl Palg. (ചെവ് കോൽ) = കോരുപുല്ലു. The grass from which Palghaut-mats are woven (വെള്ളപ്പായും മന്ത്രിപ്പായും).

ചേടൻ ēḍaṅ S. (prh. fr. ചെവിട്ടു or ചേട്ട T.) Servant, also ചേടകന്മാരും ചേടിവൃന്ദവും Si Pu. ചേടി fem. = ദാസി; താനും തൻ ചേടിമാരും CG. — ചേടികാശേഹങ്ങളും PT.; also ചേടിച്ചി = വെള്ളാട്ടി V1.

ചേടി ēḍi (T. ചേട്ട beauty, fr. ചെവ്.) M. C. A glutinous earth, put on walls to keep off the rain, esp. red. ചേടിമണ്ണു; ചുകന്ന ചേടിക്കല്ലും a med.

ചേട്ട ēṭṭa Tdbh., ജ്യേഷ്ഠ. 1. Elder sister, gen. ചേട്ടത്തി. 2. = മൂതേവി the elder sister of Fortuna, goddess of poverty & mischief. ചേ. കളക a ceremony to drive Pandora away. 3. a mischievous person, m. & f. ചേട്ടക്കു പിണക്കം നല്ലിക്കും prov. 4. all that is nasty; also a kind of snake B. ചേട്ടവക.

ചേട്ടൻ elder brother, ചേട്ടത്തി elder sister. — ചേട്ടത്തിയാർ elder sister-in-law. V1.

ചേണം ēṇam T. So. (C. ജേ — blanket) Pillion used as saddle.

ചേണി ēṇi T. M. (Tdbh., ശ്രേണി) 1. Ladder, ഏണി. 2. (So. ചകിണി) the layers of fibres enclosing the flesh of the jackfruit.

ചേണിച്ചേരി N. pr. the hereditary Kārišam over the northern part of Kōlanāḍu KU.

ചേണിമാർ Si Pu. = ചേണിച്ചികൾ see foll.

ചേണിയൻ ēṇiyaṅ T. M. (Te. ജേണ്ഡു, C. ജാഡ) 1. A tribe of weavers പതിയാൻ പി

ന്നെ ചേ'ർ KN. 2. V1. an outrageous person (fr. foll.)

ചേൺ ṭēṇ 1. T. M. Breadth, height, strength, ചേണിലകം ഒൺപലക RC. highly shining shield. — ചേണാന്ന സമ്പത്തു Nal. (ചേണേന്ന തിരുമുഖം Anj. — prob. — ണാന്ന —). — ചേണറുനിന്നതുണെപ്പതിനായി CG. help powerfully. അഴക ചേണരെറഴന്ന rose high. ചേണറ വാള്യങ്ങൾ CG.—തന്നടെ ചേണെഴം പാണി, ചേണേലും ഞാൺ CG. 2. a net-work of bamboo or Cycas leaves for catching fish; rough sieve as of a gardener മണ്ണരിക്കുന്ന ചേൺ. ചേണൻ (1) N. pr. male; fem. ചേണി.

ചേതം ṭēdam Tdbh., ക്ഷേമം. Loss, waste വസ്തു ചേ. വരുത്തുവാൻ TR. to spoil or waste our property. ഞങ്ങൾക്കു വന്ന ചേ'ങ്ങൾ; നമുക്ക ഏറിയ മുതൽ ചേ. വന്നു പോകും TR. will be lost. ആനചേ. നോക്കി MR. examined the destruction, which the elephant had caused. ഞങ്ങൾക്കു ചേ. ഇല്ലൊന്നും ഓത്താൽ CG.

ചേതകേടുകൾ any loss or injury.

ചേതപാതം V1. loss.

ചേതന ṭēdana S. (ചിൽ) Consciousness, life ചേതനയോടു പിരിഞ്ഞു CG. died. തല്ലി ചേ. പോക്കി killed; ചേ. പോക്കിന പൈതങ്ങൾ CG., ചേ. പോയാൽ കായം രു നാൾ കിടക്കിൽ ഓരാവതും ഇല്ല VCh.

ചേതനൻ conscious. ഭൂതങ്ങൾ ഉള്ളതിൽ ചേ. ആയോൻ CG. the soul of the world.

ചേതവാൻ id. താൻ ഒരു ചേതവാനായി ഭവിക്കുന്നു AR. (In S. ചേതനാവാൻ or ചേതോമാൻ).

ചേതസ്സ് mind സപ്തനരകങ്ങൾക്കു തന്നെറ ചേ. ഉപാലനമാകുന്നു Adw. S. ചേതസാ with the mind (opp. വാചാ, കർമ്മണാ). ചേതോവികാരം VetC. etc. = മനം, ഉൾ. In aM. ചേത; as നിശാചരമുടിവിനു കരുതി ചേതയിൽ RC.

ചേതി ṭēdi 1. = ചെയ്യി News. 2. Tdbh., ജഗതി (ചകതി) foundation ചേതിക്കല്ല = പുറത്തുള്ള തറക്കെട്ടു; No. a mud-verandah round a house, about 1 Cōl broad.

ചേതിരിവു B. a short rafter at the corner of a roof.

ചേതു = സേതു, Dam ചേതാർ കടൽവണ്ണൻ RC.

ചേതോഗതി S. ṭēdōgaḍi (ചേതസ്സ്) Thought, wish. Brhmd.

ചേതോഹരം ravishing the mind, delightful (= മനോഹരം) ചേ. വാചകം Nal. ചേ'രാംഗി Bhr. — മകളർ ചേതോഹാരിണിക ളായവരുത Bhr.

ചേദി ṭēdi S. A country in Bandēlakhaṇḍa; ചേദിപൻ, ചേദ്യൻ, ചൈദ്യൻ CG. its king.

ചേന ṭēna T. M. (C. ശേ — abundant, S. സേന) A yam, Arum campanulatum GP. (അശ്വാഖ്യം S.). — Kinds: കാട്ടു — Arum gracile GP71., നാട്ടു —, നീലച്ചേ — Arum minutum, മുള്ളൻ — Dracontium polyphyllum, കൈപ്പുഞ്ചേനത്തണ്ടു പോലേ TP. ചേനപ്പൂ eatable; — വരുപ്പു an upper.

ചേനത്തണ്ടൻ a venomous snake (similar to an Arum stem); — മണ്ഡലി or — വിരിയൻ the larger kind.

ചേനത്തലയൻ B. bald headed.

ചേന്തെ ṭēndaṇa (loc.) Ricefield. — fr. ചെയ്?

ചേന്തുക ṭēnduya So. To cut slantingly (ചെത്തു, ചായി).

ചേന്തി N. pr. of men.

ചേപ്പറ ṭēppaṟa Palg. No. (T. ചേപ്പു = aM. ചെപ്പു & അറ?) opp. ചേൽ. Slovenliness. ചേ'റയായി നടക്ക; ചേ. പ്പണി work slovenly done.

ചേമന്തി ṭēmandi (C. ശാവ —, fr. ചെവ്വ — T. M.) Chrysanthemum Indicum. കാമനുള്ളിൽ പ്രേമം തഴപ്പിക്കും ചേ. പ്പൂ CG. — also ചേമന്തിക Anj. ചേമന്തികേ നല്ല പൂമരങ്ങൾക്കു സീമന്തം നീ CG. Oh Crshṇa, thou art the chief of flower-trees! — Kinds: കാട്ടുചേ. (Rh. has കാട്ടുചെത്തി) an Artemisia, മുല്ലചേ. a Tagetes?, വെള്ള —, മഞ്ഞ —, നീലച്ചേ. etc.

ചേമ്പു ṭēmbu & ചേമ്പ T. M. (Te. ചേമ, C. ശാവെ) Caladium esculentum, ചേമ്പെന്നാം ചൊല്ലി വെളിക്കോ മണ്ണു കയറിയതു prov. — Kinds: ഒരുഴ — (big yam from Ceylon), കരിം —, കല്ലടി — (inferior), നിർച്ചേ — Sagittaria obtu-

sifolia, നിലച്ചേ. etc., മര — Arum viviparum, മലഞ്ചേ. wild yam with eatable stem, വെളിച്ചേ —, വയൽ ചേനു. [യും RC.

ചേയ čēya T. a M. (ചെയ്) Red ചെയ്യുക്കറ

ചേയൻ No. = ചേവൽ (ചേ'ന്മം പിടയും).

ചേയൽ čēyal see ചേകൽ.

ചേയി = ശേഷി TP.

ചേയിപ്പു = ശേഷിപ്പു TP.

ചേര čēra T. Tu. (കേര) The ratsnake, Amphisbæna or Coryphodon, not venomous, but said to cause leprosy by its touch; (see അള). ചേര തിന്നുന്ന നാട്ടിൽ prov. (S. ഡുണ്ഡുഭം). Kinds: മഞ്ഞച്ചേര prov.

ചേരട്ട (C. Te. ജെരി, T. ചെവ്വട്ട red leech) centipede, millipede. കരിഞ്ചേ. (black), മല ച്ചേ. (3 — 4''' thick).

ചേരട്ടപാമ്പു V1. a kind of Cobra. (So. തേരട്ട MC.)

ചേരൻ čēraṉ T. M. (& a T. ചേരലൻ = കേരളൻ C. S.) 1. The king of Koṅgu or ചേര നാടു. 2. a king of Kēraḷa.

ചേരകാറു V2. East-wind (as coming from the gap of ചേരനാടു).

ചേരമാൻ king of Chēram; ചേ. പട്ടം his crown; ചേ. പതിവു ancient grant; ചേ. നാടു Kēraḷa (Syr. doc.), also ചേരമാനലക Mpl. song.

ചേരമാൻപെരുമാൾ one of the former emperors of Malabar: traditionally the last, who is said to have become a Buddhist (about A.D. 350) or a Muhammedan (Mpl. trad.), after distributing the country to his 18 feudatories KU. [Fra Paol.

ചേരായിസ്വരൂപം the Rāja of Kāyankuḷam

ചേരുക čēruya T. M. Te. (Tu. C. ശേ —) 1. To approach, come close. ആയുധം കാങ്കിൽ ഞാൻ ചെന്നു ചാവോൻ Pay. close with. പിഞ്ഞെന്നു ചെന്നാർ Bhg. pursued. ഇവനോടിട ചേരുവാൻ Nal. to have commerce with. പരലോകത്തു ചേരുവൻ Bhr. I go to heaven. 2. to join (as മാർഗ്ഗം a religion with Loc. & Soc.) രാജ്യം കമ്പഞ്ഞിക്കു ചേന്നു TR. (= ആയിവന്നു). അവനു ചേന്നവർ TR. his adherents. 3. to belong to കമ്പഞ്ഞിയിൽ ചേന്ന ആൾ TR. a subject of the H. C. കളം നിലത്തേക്കു ചേന്നതു MR. (= ഉൾപ്പെട്ടതു). ക്ഷേത്രത്തിൽ നിലങ്ങൾ ചേന്നതു TR. അതിൽ ചേന്നവൻ one of them. കാച്ചപാൽ ചേന്ന പാത്രം CG. included (= ഉള്ള). വക ദേവസ്വത്തിലേക്കു ചേന്ന, പ്രമാണവും അതിനു ചേന്ന എഴുത്തുകളും പുക്കവാറുകളും TR. 4. to fit, suit ചേരുംവണ്ണം ഉള്ള ശിക്ഷ, അതിനു ചേരുംവണ്ണം ശിക്ഷ ഉണ്ടു TR. adequate. നിങ്ങളിൽ ചേരും ഏറ്റം AR. you will suit each other marvellously. തമ്മിൽ ചേരും agreeing well together. ചേരുന്നതേ പറഞ്ഞാൽ നിരൂപ Mud. speaking plausibly. പാൽ വെണ്ണ എന്നപ്പോൾ ചേരുമതു CG. it might be tolerated. ചേരാതൊരവസ്ഥ ചൊല്ലുക Bhr. improper. ചേരുന്നവണ്ണം സ്തുതിച്ചു SG. worthily. അവർ ചോദിച്ചതു ചേരുമോന്നെങ്കിലും CG. unobjectionable. ചിന്തിച്ചു ഞാൻ എനിക്കു ഏതുമേ ചേന്നില്ല Nal. could not understand it. ചൊന്നതു ചേന്നതില്ലെതുമേ KR. is not the case. — പണം ചേരുക V1. to become security for money.

Inf. ചേര close, over against. ചേരേ വെട്ടുക to cut off close to the ground.

Neg. N. ചേരായ്മ disunion, unsuitableness; also ചേരാത്തനം V1. antipathy. —

ചേരി (C. കേരി) 1. Assemblage, village street. നാലുചേരി Pay. 4 classes of foreign colonists (Jews, Christians, Manicheans, etc.). ആനായച്ചേരി CG. a cowherd village. — division of an army. V1. — N. pr. as തലശ്ശേരി etc. 2. (= ചെകരി) husk & fibres of cocoanuts. — false hair of women. V1.

ചേരിക്കൽ (കാൽ?, ശേരി Mahr. Government land exempt from assessment) pl. ചേരിക്കല്ലുകൾ 1. land appropriated for the support of Rājas & temples താമൂതിരിപ്പാരോം ചേ'ല്ലുവക; ദേവസ്വം ചേരിക്കൽ ക്രുടി നികിതി പൊൻ 4849 etc. രാജാവിന്റെ ചേ'ല്ലുതറ; കോവിലകങ്ങളിലേക്കു ചേ. വന്ന നികിതി TR. taxes from domains, obtained by

purchase, lapses, escheats, etc. 2. So. farmyard attached to Government & temple lands. 3. place of refuge V1. (= സങ്കേതം).

CV. ചേരിക്ക: പണം അസ്സനെക്കൊണ്ടു ചേരിച്ചു TR. had it collected by.

ചേരുമാനം 1. assemblage, as for a riot; party. 2. office of collecting taxes, ചേരുമാനക്കാരൻ Trav.

ചേർ 1. aM.= ചേരും in comp. തുമചേർ പാല്ലുഴമ്പു Bhr. വമ്പുചേർ മകൊതരൻ RC. the great M. 2.= ചേറു q.v. 3. ചേർമരം T. M. (C. ശേർ, Te. ജീഡി) marking-nut-tree, Semicarpus orientalis (കാട്ടുചേർ Holigarna caustica Rh.)—ചേർകരു a med. (ചേരിങ്കരു, ചേക്കൊട്ട V1.), ചേർക്കരുത്തൊലി GP 70., ചേറുമരത്തിന്തോൽ med., ചേരെണ്ണ കച്ചെരിച്ചേറാം GP. 4. ചേർമങ്ങലം & ചെറു — q. v.

a. v. ചേക്ക 1. To make to arrive or join. കളം തുത്തു ഉഭയത്തിൽ ചേത്തു MR. annexed. തന്നുടെ ജീവനെ ബാലകായാന്തരേ ചേത്തു VetC. brought again to life. ചേത്തുകൊൾക to receive into the community; not to reject from caste; to patronize. ചേത്തുകൂടാ irreparable. അവനെ നക്ഷത്ര ചേപ്പാൻ Bhr. to bring to destruction. 2. to collect, as men, money. 3. to level a gun (= ചെറുക്ക 5) ചെടിക്ക പറിച്ചു ചേത്തു TR. 4. (po.) action in general ഭിക്കകൾക്ക് അത്തലേ ചേപ്പൊരു മശമുഖൻ CG. troubling the world. ജഗത്തിനു ശിക്ഷാരക്ഷ ചേക്കും തുക്കെ Anj. (= വരുത്തുക). തുപ്പി ചേ. Brhmd.

VN. I. ചേച്ചു (of ചേരുക) 1. adherence, ഞാൻ ഇങ്ങുള്ള ലോകരിൽ ചേ. പൂക്ക CG. connected myself with. — relation, ചേച്ചുക്കാർ next relations, ചേച്ചുയും ചാച്ചുയും (see ചാച്ചു). 2. union, ചാച്ചുയിൽ ചേ. ഉണ്ടെങ്കിൽ UmV. love. — harmony, fitness ഇതും അതും നിരൂപിച്ചാൽ ചേ. യില്ല വിശേഷം ഉണ്ട Mud. the statements are irreconcilable. ചേ. ഇല്ലാത്ത യുദ്ധം കാണുന്ന ജനങ്ങൾക്ക പാപം ഉണ്ട Bhg. unequal. ഞാനായിട്ടു നിരൂപിക്കുന്നതു നല്ല ചേ. പോര TR. it does not well become me. മനസ്സു ചേ. വിട്ടുവാടി Anj. the mind became disturbed. ചേ. യാകുംവണ്ണം nicely, discreetly; beseemingly. പത്തുചിരട്ടു വ മോതിരം ചേ. നോക്കി ഇട്ടോങ്കനം TP. — ചേച്ചുക്കേടായി TR. ill-arranged; groundless, inexplicable; unworthy. — ചേ. often adj. ചേച്ചുപുല്ലരിക്കുഴമാല TP. an elegant neck-ornament; (കാണുക) എന്നതേ കാച്ചയിൽ ചേച്ചു നല്ല CG. it is more reasonable to judge by sight, than by opinion. മാലിന്യവും ചേ. ഇല്ലെടോ നിണക്ക Nal. nothing dirty can be about thee.

II. ചേപ്പു 1. joining, mortising.—ചേപ്പുപല കു joined. ചേപ്പുകന്നു പോയി V1. became disjointed. 2. assemblage, as മീൻചേ.

CV. ചേപ്പിക്ക V1. = ചേരിക്ക, ചേപ്പാറാക്കുക.

VN. III. ചേവു T. So. mixture. IV. ചേവു (T. crowd) = ചേച്ചു, f. i. ചേവുള്ള കൊടി V1.

ചേങ്ങലം = ചേറുമങ്ങലം f. i. വലിയൊരു ചേ. തുക്കിനാൻ Bhg 10.

ചേറ cēṟa N. pr. A tree ചേറമരം Codiæum variegatum Rh. (or ചിറമരം?) hence prh.:

ചേറനാടു N. pr. District SE. of Calicut, capital തിരുരങ്ങാടി. [nādu KU.

ചേറായിസാമ്രാജ്യം N. pr. the dynasty of Ona-

ചേറു cēṟu T. M. (Tu. C. കെസരു, Te. ക്രുച്ചു) 1. Mire, dirt. ചേറിൽ അടിച്ചാൽ, ചേറുകണ്ടേടം ചവിട്ടിയാൽ prov. 2. wet soil. കണ്ടം ഉഴുതു ചേറാക്ക to work the surface of a field into a slush preparatory to transplanting rice. ചേറിൽ കത്തിയ കൈ ചേറിൽ കത്താം (of field-labour). — ചേറാലേ കോരിക്കടിപ്പിക്കാം എന്ന Anj. with unwashed hands. ചേ. പിരടിക feet to become dirty. ചേറും മുടയും prov. ചേറും പൊടിയും തുടച്ചു Bhg. കഴിഞ്ഞു പോയ ചേറിനെ അധികം പറഞ്ഞു കലക്കുവാൻ to stir up old quarrels. 3.= ചേർ 3.

Hence: ചേപ്പടം Nal. dirty cloth.

ചേർലാഭം cultivator's share of profit (= കൊഴുലാഭം).

ചേറുമീൻ mullet.

ചേറുകണ്ടം, — പാടം (opp. പൂഴിക്കണ്ടം, — പാടം) field for wet cultivation.

ചേറുകുഴി slough.

ചേറുപടി threshold. = കീഴ്പതി.

ചേറുപാട്ട a miry soil.

ചേറുവഴി V1., ചേറുവായി N. pr. Chetwa; also ചേറാ an artificial reservoir for irrigating lands.

ചേറുവിത wet cultivation.

ചേറുക cĕṟuya M.Te. (C. കേ —, Te. ചെരുഗു) To winnow, fan & clean pounded rice (= തെള്ളുക, കൊഴിക്ക, പാറുക). അരി കുത്തി തവിട്ടുംപൊടിയും ചേറി, നെല്ലു പിടികയിൽ കടത്തി ചേറി അളവു തന്നേക്ക (doc.). ചേറിട്ട നെല്ലി ന്മണിയെ പിടിക്കും Anj.

VN. ചേറൽ fanning, as മുളക ചേ.

ചേറുമുറം winnowing basket, ചേറുക V1. id.

CV. ചേറിക്ക V1.

ചേറുമങ്ങലം cĕṟumaṅṅalam generally ചെമ്മ. (as തപ്പും ചേമ്മ'വും കൂടി KU.) Round metal-plate used as gong (So. ചേങ്ങില, T. ചേമക്കലം, C. Tu. ജാംഗട, prob. fr. കലം & ചേരമാൻ?) also ചേങ്ങലം q. v.

ചേറു cĕṟṟu 1. Obl. case of ചേറു. 2. = ഏറു So. in ചേറുകത്തി knife of toddy-drawers (also ചെത്തുകത്തി).

ചേല cĕla (S. ചേലം) 1. Cloth, esp. of women, f. സ്ത്രീനയായൊരു ചേല CG. പട്ടാൾ ചേ. കവന്ന CG. പൂഞ്ചേല Bhr. (of a queen). 2. rough cloth = ചീല — so ആനച്ചേല elephant's covering V1. 3. No. boards joined to low-sided boats (ചേല കെട്ടുക).

ചേലപ്പുടവ V1. a cloak, covering sheet.

ചേലമരം Indian fig-tree, the bark of which serves as sackcloth (ചേല ചുറുക).

ചേലാഞ്ചലംകൊണ്ടു മൂടി അണിമുഖം KR 3. veil, gaze.

ചേലാ H. cĕlā (= S. ചേടൻ) 1. One forced to become a Muhammedan. അവൻ ചേലാ he is of a family circumcised in Tippu's time. സുല്ലാൻ വന്ന ജനങ്ങളെ ഒക്കയും ചേലാവാക്കി കല്പിച്ചു TR. ചേലാവായിരിക്കുന്ന ആൾ (of a Brahman). 2. circumcision (ചേലാകർമ്മം). നൂറ ആമതിൽ (A. D. 1788) ചേലാ വന്നു; നൂറ്റാണ്ടാമതിൽ ചേലാവത്തിൽ വേണാട്ടകരെക്കു വാങ്ങി TR. ചേലാവിൽ കൂടി he turned Muhammedan. ചേലാവുകാർ Muhammedans.

ചേലാനി cĕlāni No. (= ചെല്ലി 1.) Quick-grass, a thorn growing on the ridges of ricefields.

ചേലേകം cĕlēyam Tdbh., ശൈലേയം. 1. സിന്ദൂരം. 2. Storax or Benzoin (med.)

I. ചേൽ cĕl, VN. of ചെല്ല (Te. C. Tu. ചാൽ), also = ചെയ്തൽ T. aM. 1. Walk, behaviour. ചേലും ചട്ടവും character. കുട്ടി അച്ഛന്റെ ചേൽതന്നേ disposition, (takes after); മാലുറും ചേൽ ഉന്മത്തൻ RC. the mischievous U. മുഖം നോക്കുമ്പോൾ ഒരു വല്ലാത്ത ചേലായി കാണുന്നായിരുന്നു (jud.). 2. a fine level, neat or uniform appearance ചേലുണ്ണിമാർ AR., നൽച്ചേലും കണ്ണിമാർ CG., ചേലുണ്ണാർ (& ചൊലുണ്ണാർ) Bhr. fine-eyed women. ചേലോടു nicely. ചേലൊത്തു നിന്നുള്ള നീലത്തഴകൾ CG. well arrayed.

ചേലാക്കുക to get ready, ഉറപ്പിക കെട്ടി ചേ'ക്കി കൊടുത്തയച്ചു; to prepare, level നിലത്തിൽ വിത്തിടുവാൻ ഉഴുതു ചേ'ക്കി TR. പണി ചേലാക്കി gave it a finish.

II. ചേൽ S. (ച + ഇത്) If, എങ്കിൽ. (കായ്സാദ്ധ്യം ന ചേൽ ChVr.).

ചേവ cĕva Tdbh., സേവ, hence ചേവകൻ (= ചേകവൻ) Servant, soldier സേവകന്മാരായ ലോകരും ചേവകന്മാരായ വീരരും CG.

ചേവകം military service; bravery ചേ. കാട്ടിനാർ; അന്നെഴു പോയിതേ താവകം ചേവകം CG.

ചേവടി cĕvaḍi (= ചെച്ച + അടി) T. M. Foot as object of worship ചേ. വണങ്ങുവാൻ Anj., പിടിക്ക SiPu., നിൻ ചേ. ത്താർ RS.

ചേവൽ cĕval T. So. (C. കേവു coitus, see ചേകക or ചെവ്) Cock, male of birds (ചേ'ല്യം പിടയും).

ചേവല V1. child at the breast (?).

ചേഷ്ട cĕṣṭa S. 1. Moving the limbs, gesture. ഹസ്തപാദങ്ങളുടെ ചേ. VyM. ചേ. കാട്ടുന്നു V1. it stirs. 2. action, effort, also = ഊക്ക V1.

denV. ചേഷ്ടിക്ക to be busy, to endeavour. — part. ചേഷ്ടിതം an act. ഗ്രഹമല്ലേതും പ്രസി ദ്ധം ഈ ചേ. Nal. [enliven.

CV. ആദിത്യൻ ലോകങ്ങളെ ചേഷ്ടിപ്പിക്കും Bhg.

ചേള ṭēḷa Gills (So. ചെകിള, loc. ചെളിക്ക).

ചേളാക്കോര No. a fish; see കോര.

ചേളന്നൂർ or ചേഴന്നൂർ N.pr. KU.

ചേളാകം ṭēḷāyam (ചേല) A bag of wares hung on the shoulders.

ചേളാട്ടി a leather bag or basket, f.i. for weighing pepper.

ചേഴിപ്പു ṭēḻippu vu. = ചേകിപ്പു & ശേഷിപ്പു.

ചൈതന്യം čaiṫanyam S. (ചേതന) 1. Consciousness. പഞ്ചമേ മാസി ചൈതന്യവാനായി വരും AR. (fœtus). 2. liveliness, vigour ഇന്ദ്രിയങ്ങളിടെ ചൈതന്യം കിഴിക a med.

ചൈത്താൻ Ar. šaiṭān. Satan; devil, demon.

ചൈത്യം čaityam S. 1. (ചിത) Tombstone, monument (altar, തറ) ചൈത്യപാലർ കൂടി; അവൻ ചൈത്യസ്തംഭം പറിച്ചു, ചൈത്യപ്രാസാദത്തെ തകൎത്തു KR. (in Lanka ചൈത്യനികും ഭില etc.). 2. = ചിത്തം soul ചൈത്യമോക്ഷം Bhg 10.

ചൈത്രം čaitram S. (ചിത്ര) = മേടമാസം.

ചൊകചൊക čoṟajoṟa (ചെവ്, ചുവ) Looking red. — ചൊകല Palg. (of cattle, dog, sheep).

ചൊക്കം čokkam T. C. Te. Tu. Beauty (ചെവ്).

Hence: ചൊക്കനാഥൻ N.pr., Siva of Madura; the author of യുധിഷ്ഠിരവിജയവ്യാഖ്യാനം.

ചൊക്കർ (the pure) & ചൊക്കമാരാന്മാർ a low section of the Māṟaṉ tribe.

ചൊക്കട്ടാൻകളി (C. ചൊക്കട്ട pleasant) backgammon. T. So. VyM.

ചൊക്കട്ടി or ചൊക്കത്തി? Walkera serrata Rh.

ചൊക്കൻ čokkaṉ (ചുണങ്കൻ or ചെവ്) 1. Dog (No. = ചുവന്നനായി), ചൊക്കനെപടിക്കൽ കെട്ടിട്ടുണ്ടു TP. watch-dog. 2. monkey V1.

ചൊക്കി 1. bitch V1. (No. ചുവന്നപട്ടി; So. see ചൊക്കിച്ചു.) 2. cat പെൺപൂച്ച. 3. a plant ചീനച്ചൊക്കി = ചെണ്ടുമല്ലിക. 4. = ചോക്കി.

ചൊക്കിച്ചി No. (fr. ചൊക്കം) a female beauty.

ചൊക്കിച്ചു പോയി So. = ശുഷ്കിച്ചുപോയി; ചൊക്കിപ്പട്ടി So. m. & f. A half-starved cur. (ചൊങ്ക 2.)

ചൊക്കുപൊടി čokku-poḍi T. M. (ചുക്ക or ചെവ്?) A magic powder supposed to stupify one V1.

ചൊങ്കു čoṅgu 1. (C. സൊ. — = ചൊക്കം) Beauty, elegance. — ചൊങ്കൻ m., ചൊങ്കത്തി f. beautiful (as men, elephants, etc.). 2. (= ചുങ്ങു) withered; ചൊങ്കകയ്യൻ & ചൊങ്കയ്യൻ V1., ചൊങ്കൻ B., who has a withered hand.

ചൊടി čoḍi (C. Tu. സിഡി, aM. ചെടിക്ക, T. ചുളിക്ക?) 1. Outbreak of passion, ebullition; briskness, fervency. ചൊടിമാറി his rage is over. 2. So. lip (ചിറി).

ചൊടിക്ക to be angry, fiery കണ്ണനോട് ഒട്ടും ചൊടിക്കേണ്ടാ TP.

VN. ചൊടിപ്പു കാട്ടുക etc.

CV. ചൊടിപ്പിക്ക to provoke, enrage.

ചൊടിയൻ 1. passionate. 2. So. mullet.

ചൊട്ട čoṭṭa (Te. Tu. C. Te. distorted, deformed = ചൊള്ള, H. čhōṭa fr. ക്ഷുദ്രം small, petty) 1. Dagger, also ചൊട്ടുക, so ചൂരികയും ചൊട്ടയും KR. കനമിയൽ ചൊട്ട മുൾക്കരപന്തി RC. 2. smallness. ചൊട്ടയിലേ ശീലം ചുടലയിലേ മാറുള്ളു prov. infancy. ചൊട്ടയിൽ കയറി = വികൃതിയായിപ്പോയി. 3. No. = ചൊട്ടി a boss, knob or ornamental dot on knife-handles etc.; a knob into which the blade of a knife & a style are fixed. 4. a palm flower before bursting. B. 5. N. pr. male.

ചൊട്ടാൾ (2) a small man.

ചൊട്ടുക്കോൽ (1) വാളും ചൂരികയും ചൊ'ലും Pay.

ചൊട്ടുച്ചാൺ 1. (C. Tu. ചോട്ടു) span of the thumb & forefinger (= പ്രാദേശം). 2. = $1\frac{1}{2}$ spans എന്റെ ചൊ'ൺ വയറു my little stomach.

ചൊട്ടുപൂട്ടു a padlock.

ചൊട്ടുവാൾ (1) a small sword.

ചൊട്ടി čoṭṭi 1. = ചൊട്ടുവാൾ f.i. ചൊട്ടികൾ ഇട്ടികൾ KR., Bhr. 2. silver mark of about 2 inches on native clothes; also of a painted face (So. ചുട്ടി) fr. ചൊട്ടുക. 3. a play with

2 sticks. ചൊട്ടിയും (larger) കോലും or കണി യും (smaller); also ചുള്ളിയും (or ചി —) വടി യും No., പുള്ളടി Palg. etc. = കോട്ടി 1. ചൊട്ടിത്തല bald head (loc.)

ചൊട്ട ŏṭṭu T. M. 1. A slap on the head ചൊ. കൊണ്ടാലും prov. — met. തലെക്ക ഒരു ചൊ. disappointment; ചൊട്ടപിണഞ്ഞു, ഒരു ചൊ. കിഴിഞ്ഞു (superst.) a curse, disease, etc. has alighted on him. 2. = പൊട്ട mark on the fore-head with Sandal paste etc. ചൊട്ടതൊടുക = തൊട്ടകറി; kinds ഇരുവയിനാടൻ ചൊ. TP. etc.

Hence: ചൊട്ടകത്തി Mpl. = ചൊട്ടവാൾ.

ചൊട്ടുക (C. സൊണ, T. So. to drop, rain) 1. To rap with the knuckles, knock with the finger, chiefly on the head; also ചൊട്ടി നോക്ക No. = കൊട്ടിനോക്ക. 2. to be disappointed. വയറു ചൊട്ടിപ്പോയി abortus. കായ്ം ചൊ. proved abortive. തമ്മിൽ ചൊ. they fell out.

CV. ചൊട്ടിക്ക 1. to beat (f. i. in chess). 2. to disappoint; to overreach.

ചൊട്ടിപ്പു machinations. = കൃത്രിമം.

ചൊട്ടകായ്ം a poor affair.

ചൊട്ടപ്പെള്ളം So. = കൊട്ടപ്പെള്ളം q. v.

ചൊണ്ടി ŏṇḍi (loc.) A gram or legume.

ചൊണ്ണി ŏṇṇi (സുവർണ്ണി?) 1. Vain of beauty, proud (f. — ച്ചി; അമ്മ കറുത്തും മോൾ വെളുത്തും മോളെ മോൾ ചൊണ്ണിച്ചി No. a riddle = വെള്ളിലച്ചെടി). 2. N. pr. fem.

ചൊത്ത ŏtta (T. So. worm-eaten, C. ജൊത്തു close, thick = ചെറുത്തു) Mud, mire ചൊത്തയും ചളിയും prov.; also കൊത്ത.

ചൊത്തി = ചൊങ്ക 2. (C. സൊത്ത) defective, lean, as ചൊത്തിക്കൈ So. a withered hand.

ചൊന ŏna V1. Red colour (ചെമ്പ്?); ചൊനയൻ.

v. n. ചൊനെക്ക to be red.

ചൊന്നാൻ So. (hon., fr. സ്വർണ്ണം) a goldsmith.

ചൊപ്പ ŏppa (obsc.) Crines pud.

ചൊപ്പിടാച്ചി No. vu., see ചപ്പിടാച്ചി.

ചൊര ŏra (the root of ചൊരി, see ചൂര) Inf. When it drops, so as to drop; ചൊര കുത്തുക to stop a leak. ചൊരുത്തുളി ചൊരിഞ്ഞു Nid.; also ചൊറുചൊറ So.

ചൊരിയുക ŏriyuya T.M. (C. സു — to empty, pour out, ജു — to trickle, Te. C. ക — to rain) 1. v. n. To flow down, pour, shower (as മഴ, അസ്രം, സ്രാവം). കോരിച്ചൊരിയുന്ന മാരി, മാരി ചൊരിയുന്ന CG. ചൊരിഞ്ഞ കണ്ണീരോടും Bhr. ചൊരിയച്ചോര (huntg.) blood flowing richly. 2. v. a. to pour out, to shoot corn etc. out of a sack; മേഘങ്ങൾ ചോര ചൊരിഞ്ഞു, ക്രൂരമ്പു കോരി ചൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ Bhr. ഞങ്ങൾ തീച്ചൊരിഞ്ഞു CG. പായിൽ ഉറുപ്പിക ചൊരിഞ്ഞെണ്ണി (jud.) ആ മുതൽ ഒരു മുഴിൽ ചൊരിഞ്ഞു MR. നിലത്തു ചൊ. — ശ്രവണാന്തരം കുംഭ സഹസ്രജലം ചൊരിഞ്ഞാർ AR. (to awaken Kumbhakarṇa). [a leeking vessel.

Hence: ചൊരികലമൂണി B. a miser, as licking

VN. ചൊരിച്ചൽ as രുധിരം ചൊ. menses of women, bloody flux V1.

ചൊരിനെല്ലു rice poured out & measured by guess; conical measurement CS.

ചൊരിമഴ heavy shower. [etc.

CV. ചൊരിയിക്ക to get the rice heaped up, ചൊരുന്നൽ = ചുരന്നൽ udder.

ചൊരുകുക ŏruyuya 1. T. M. (Te. ചൊച്ചു) To tuck in, to shove in കാക്കഴൽ തോളിൽ ചൊരുകീടും DN. — ഇടചൊരുക a small bit of gold put in between beads. 2. ചൊരുക, (C. Te. സൊരഹ, C. Tu. സൊക്കു) to be stupified ചൊരുകിനൊരു തുയരോടു RC.

ചൊരുക്ക (2) slight intoxication, giddiness. ചൊ. പിടിക്ക V1. to feel sea-sick.

ചൊരുക്കുക, കി to feel dizzy വെറിച്ചതിനു ചൊരുക്കിനു നേരത്തു CG. — ചൊരുക്കുന്ന അടക്ക (a very strong kind). [rice.

ചൊല്ലാലി Palg. = സ്വർണ്ണാരിയൻ A kind of

ചൊറി ŏṟi T. M. 1. Itch, scab & other eruptions തലച്ചൊറി = പുഴുക്കടി scurf, വറട്ടു ചൊറി etc., ചൊറിക്കറിവില്ല prov. 2. what itches, nettles (= ചൊറിവു). ചൊ. പറക to find fault. എന്തിരുപതു — മുറിമുപ്പതു — അറിനാല്പതു — ചൊറിഅറുപതു Cal. — Palg. = ഏടാകൂടം.

VN. ചൊറിച്ചൽ itching, nettling. [crata.

ചൊറിഞ്ഞണം, ചൊറിയണം Tragia involu-

ചൊറിയണങ്ങു V1. a nettle; വട്ടച്ചൊ. Urtica pilulifera.

ചൊറിമധുരം B. slightly sweetish.

ചൊറിമീൻ an itching polyp (കാഞ്ഞിപ്പോത്തു).

ചൊറിയൻപുഴു MC 49. a caterpillar, that irritates the skin.

ചൊറിയുക 1. to itch. എനിക്കു ചൊറിയുന്നു. 2. to scratch, to rub oneself തല ചൊറിയും VyM. when perplexed. തല ചൊറിഞ്ഞു നിന്നാർ CG. ചൊറിഞ്ഞു കൊടുക്ക to incite, beckon.

ചൊറിവള്ളി (വലിയ —) cowhage.

ചൊറിവാക്കു So. Palg. disgusting, provoking language (used intentionally).

ചൊറുക്ക to scratch gently അവനെ മെല്ലെ ചൊറുകി Bhr. (to give a hint).

ചൊറുചൊറേ ŏŏrujoŏĕ (ചൊര) Running or dropping down B.

ചൊറവ ŏŏrra=ചൊത്ത, Worm-eaten (as sugarcane, etc. V1.

ചൊൽ ŏŏl T. M. (C. സൊ —) 1. Word (പഴഞ്ചൊൽ, പെൺചൊൽ); command. എനിക്കു നിന്റെ ചൊല്ലും ചെലവും ആകുന്നുവോ have you to order me? (ചൊല്ലും ചെലവും employment). ചൊല്ലീഴമന്നു Bhr. obeyed. രണ്ടു പേക്കും ചൊല്ലീഴല്ല CC. I belong to neither. കംസന്റെ ചൊല്ലാലേ CG. അവൻ ചൊല്ലാൽ എപ്പോഴും ഇരിപ്പുഞാൻ ഇപ്പുഴുക്കരേ; ചൊല്ലുൽനിന്നിളകാതേ Bhr. ഒരുത്തന്റെ ചൊല്ലിങ്കൽനില്ക്ക CG. to abide by some one's advice. ബ്രാഹ്മണന്റെ ചൊല്ലിൽ നില്പ്പേണം VyM. 2. praise, fame. ചൊല്ലുള്ളി, ചൊല്ലുള്ളാർ Bhr. with celebrated eyes.

ചൊലുത്തു, ചൊൽത്തു pronunciation; nice voice for reading, singing, etc.

ചൊല്ലൊണ്ടു Bhr., ചൊല്ലൊള്ളും CG. famous.

ചൊല്പടി 1. utterance. അവന്റെ ചൊ. കൊള്ളാം V1. pronunciation V1. 2. according to order. അച്ഛന്റെ ചൊ. കൂപോയി MR. ചൊ. ക്കു നടക്ക to obey. ചൊപ്പടിക്കു ചെന്നു Mpl. [mod.

ചൊല്പടിക്കാരൻ obedient=ചൊൽവശൻ

ചൊല്പെറ CG., ചൊല്പൊങ്ങും Bhr. famous.

ചൊൽപ്രമാണം order. ചൊ. കവിഞ്ഞു V1. did more than I was ordered.

ചൊല്ലാൻ Bhg., ചൊല്ലാണ്ടിട്ടുന്ന KU. famous.

ചൊല്ലുക, ല്ലി (& po. ചൊന്നു) 1. To say ലീലെക്കു കാലം ഇതല്ല ചൊല്ലാം CG. we may truly say. ഒരു പീഡയും ചൊലവാനില്ലെനിക്കു KR. no pain worth mentioning. സമ്മതിയല്ലെന്നു ചൊലവർ നിന്നെ CG. they will say of thee: he is not to my taste. ചൊല്ലാതേ ചൊ. Bhr. to hint.—to promise ചൊല്ലിയത് എല്ലാം തരുന്നു. —to declare (ഞായം, മൊഴി ചൊ.); to confess നീയല്ലയോ ചൊല്ലുടെച്ചു തീ വെച്ചതു Bhr. 2. to order കാലത്തെ പോകെന്നു ചൊന്നാൻ CG. he ordered time to pass (=പോക്കി). മാസിമാക്കു പണികൾ ഓരോന്നു ചൊല്ലി CG.—also with Inf. മരം മുറിക്കച്ചൊല്ലി TR. [uttered.

Neg. ചൊല്ലായ്മ കേൾക്കും (Mantr.) what is not

ചൊല്ലി giving his reason ഇതിന്നെന്നു ചൊല്ലി Mud. എന്നേച്ചൊല്ലി വേലകൾ ചെയ്തു Bhr. pretending it was for this. കഴിഞ്ഞതു ചൊ. ഓർക്കെ V2. to repent. — on account of നമ്മേച്ചൊ. നായക്കു വല്ല വിഷമങ്ങൾ വരേണ്ടാ TR. എന്തു ചൊ. വിവാദം VyM. about what is the dispute?

CV. ചൊല്ലിക്ക to cause to say, to repeat, read നിന്നേ ചൊ'പ്പൻ Genov. force to confess. മിനക്കെടാതേ ചൊല്ലിച്ചിട്ടും Bhg. ചൊ'ച്ചു വിടുക V. to send a message. കുലത്തെ ആചായ്യനെക്കൊണ്ടു ചൊ'ക്കുന്നതു KR. have the family history recited by the house-priest. — also ചൊല്ലിപ്പിക്ക Brhmd.

ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക to repeat a lesson.

ചൊല്ലികേൾക്ക to hear a child's lesson.

ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക, തരിക to teach, suggest. ചൊല്ലിക്കൊടു — തള്ളിക്കൊടു — തല്ലിക്കൊടു — തള്ളിക്കള prov.

ചൊല്ലിനിർത്തുക to stop reading.

ചൊല്ലിപ്പഠിക്ക to learn loud by heart.

ചൊല്ലിയാടുക to sing & play.

ചൊല്ലിയാട്ടം acting a play.

ചൊല്ലിവിടുക to send word, ചൊല്ലുടുക; നി

ന്നോട ചൊല്ലുവാൻ എന്നെ ചൊല്ലി വിട്ടു Nal. മറെറന്തു വർത്തമാനം ചൊല്ലുട്ടതും Mud.

ചൊല്ലുവിളി 1. command, summons. ചൊലവിളി കേൾക്ക to obey. ചൊല്ലും വിളിയും കേളാതേ disobedient. 2. obedience കുമാരനൊരു ചൊ. യില്ല ChVr. — ചൊല്ലുവിളിയായ്ക V2. disobedience.

ചൊല്ലുവേല So. service, servitude.

ചൊല്ലുള്ള, ചൊല്ലെഴും ചൊല്ലേറും, famous.

ചൊവ്വ c̆ovva 1. Redness = ചെവ്വ f.i. പ്രഭാത ചൊ. തുടങ്ങുക V2. dawn. 2. = ചെവ്വാ Mars, ചൊവ്വാഴ്ച Tuesday. 3. = ചൊവ്വ as ചൊവ്വ പിടിച്ച അങ്ങാടി a straight street. 4. powerful influence ഉറുമിക്കും ചൊവ്വ ഉണ്ടു നിനക്കും ചൊവ്വ ഉണ്ടു TP. the sword is possessed & thou likewise [= ലോഹം either from Mars: അവനെ ചൊവ്വുഴിഴ ഉണ്ടു he is hurt by an unlucky planet; or (1) majesty, as കൊടുങ്ങലൂർ ചൊവ്വ is the Bhagavati of Kodungalūr; or ചോകൻ?]

ചൊവ്വി c̆ovvi (T. ചെവ്വി = ചെവ്വ) a M. ചൊൽപോരാതവക്ക് കാണിയ്ക്ക ചൊവ്വിയായിരുന്നു RC 26. This fits only the nameless. തട്ടുപ്പതിനു ചൊവ്വിയ പട ഇല്ല RC 30. sufficient.

ചൊവ്വു c̆ovvu = a M. ചെവ്വു (ചെവ്) 1. Straightness ചൊവ്വുള്ളതു = നേരുള്ളതു V1. ചൊവ്വു വട കോട്ടുള്ള പറമ്പു MR. ചൊവ്വിനു കെട്ടുക to build regularly. 2. propriety ചൊവ്വല്ല ഭക്ഷിപ്പതിനു SiPu. not fit for eating. ദിനം ചൊവ്വിൽവന്നു in a fair way of recovery. ചൊവ്വൊടേ ചെയ്തു Bhr. perfectly well. ചൊവ്വാസ്സരുവാൻ വിക്ഷമം Genov. irremediable. 3. exact weight & value മുത്തിന്റെ ചൊ. വരുത്തുവാൻ CS. — chiefly the weight of a gold fanam as used by shroffs; ascertaining the exact quantity of gold in a coin. [rectify.

ചൊവ്വാക്കുക to make straight, to adjust, ചൊവ്വില്ലായ്മ, ചൊവ്വില്ലായ്മ, ചൊവ്വില്ലായ്മ (2) disease of kings. അണ്ണനെ കരേ ചൊവ്വില്ലായ്മ ഉണ്ടു TR. [വപുരം.

ചൊവ്വൂർ c̆ovvūr = ചോവരം q. v., N. pr., ശി

ചൊള്ള c̆oḷḷu T. M. (C. ജൊ —) Stunted; worm-eaten (= ചൊട്ട), unsubstantial.

ചൊള്ള So. leanness; an immature fruit.

ചോകം c̆ōkam TP. = യോഗം, Tdbh.

ചോകൻ = ചേകോൻ (loc.)

ചോകു c̆ōku T. a M. (Te. C. Tu. സോങ്കു collision, possession, evil spirit) Demon അടുത്തു പൂത ചോകിൻ കൂട്ടം RC. = Rākṣasas.

ചോക്കി c̆ōkki = ചെക്കി A guard-house, തിരുവങ്ങാട്ടു ചോക്കിയിലാക്കി, ഇട്ടു TR. imprisoned.

ചോക്കുക c̆ōkkuka = ചിവക്കുക V1.

ചോക്കു, -ൻ m, — കുച്ചി, f. No. red cattle.

ചോട്ട c̆ōṭṭu 1. = ചുവട (മുതൽ ഒക്ക ചോടായി കെട്ടി TP.) — ചോട്ടാളർ Carriers. ഇരുമുടിചോട്ടുകാർ Nal., ചോട്ടാർ TP. 2. = ചുവട് step രണ്ടു ചോട് ഇങ്ങുവാങ്ങി PT., ചോട പിടിച്ചു ചെന്നങ്ങനന്തരപ്പുക CC. ചോടുകൾ ഉറപ്പിച്ചുപല്ലുകൾ പുറത്താക്കി PT. a lion preparing for his spring. ധാത്രിയിൽ ചോടേ തുരന്നു Mud. undermined the ground. 3. = ജോട്ട, as കാൽ — a pair of shoes.

ചോട്ടുക c̆ōṭṭuya (ചോട്ട 2?) To exert oneself secretly, to machinate അതിനു നന്നായി ചോടിട്ടുണ്ടു loc. (T. C. ജോഡണ preparation).

ചോട്ടാ H. c̆ōṭṭā (see ചോട്ട) Short.

ചോട്ടായടി a crooked stick, badge of office, So. ചോട്ടാക്കാരൻ B. an attendant.

ചോണൻ c̆ōṇaṅ (Tdbh., ശോണ) Red ant, So. ചോണൽ. [ങ്കി.

ചോണെങ്കിനായി No. A greyhound = ചുണ

ചോതടി c̆ōṭaḍi 1. = Choultry ചാവടി. 2. a kind of plantains (loc.)

ചോതന c̆ōṭana Tdbh., ശോധന 1. In മല ചോതന see മലം 2. search, ചോതനക്കാരൻ a custom-house officer. 3. a liquid measure (at Cochin = $\frac{1}{2}\frac{1}{5}$ Candy; in Trav. = 12 Idangaḷi) കള്ളുചോ. Bhr.

ചോതനി T. So. a broom V2. (= ചൂൽ).

ചോതി c̆ōṭi 1. Tdbh., സ്വാതി, The 15th lunar asterism, Arcturus. 2. Tdbh. ജ്യോതിസ്സ് light പരമചോതി Anj (of Cṛshṇa).

ചോതിക്ക c̆ōṭikka Tdbh. of ചോഷിക്ക & ശോധിക്ക (രസം മുന്നേപ്പോലേ ചോതിച്ചു a med. purified). [a red cow.

ചോത്ര c̆ōtra 1. സുഭദ്ര, N. pr. of women. 2. B.

ചോദിക്ക **ōōdikka** S. (ചുദ്) 1. To incite, urge ശൂലം ചോതിച്ചു ചാടി RC. drove. 2. to demand, ask ചോദിച്ചിരന്നകൊണ്ടുണ്ണാം Pay. നാമങ്ങൾ ചോദിച്ചു KR. 3. to question, inquire എന്ന് അവനോടു ചോദിച്ചു jud. ചോദിച്ചു കേട്ടു കൊണ്ടു having taken counsel V2.

VN. ചോദനം 1. driving വാഹചോ. ചെയ്ക Nal. 2. command; so ദേവചോദിതം Brhmd. fate.

CV. ചോദിപ്പിക്ക f.i. എന്ന നമ്മോടു ചോദിപ്പിച്ചു TR. sent to solicit my assistance.

ചോദ്യം 1. question, inquiry. യുവതിമാക്ക് എന്തു ചോ. ChVr. what is that to girls? 2. examination, trial ചോ'ത്തിന്റെ ദിവസം V1., അവരോടു ചോ'വും തുടങ്ങി കഴിഞ്ഞു; ആയതിന്ന് ഒരു ചോ. കാണ്മാനില്ല TR. he is not brought to trial. നല്ലപോൽ ചോ. കഴിച്ചു Genov. 3. torture വേണ്ടുംവണ്ണം ചോ. ചെയ്യേ etc. 4. notice taken of, ചോ. ഇല്ല TR. ഇതിനൊ ചൊല്ലി ചോ. കുറഞ്ഞു little interest in. നാനാവിധം കാട്ടുന്നതിന്നു ചോദ്യം ഇല്ല എന്നു വന്നാൽ TR. if misdemeanors are left unpunished (= വിചാരം, വേദന).

ചോദ്യപ്പെടുക to examine എങ്ങനേ എന്നു നല്ലവണ്ണം ചൊ'ട്ടു വിസ്തരിപ്പാൻ TR., അതിനെ കുറിച്ചു ചോ'ട്ടതിൽ MR.

ചോദ്യോത്തരം questions & answers അർത്ഥമില്ലാത ചൊ'ത്തരാൽ എന്തു ഫലം സിദ്ധിക്കും Bhg. അതിർകൊണ്ടു പരിന്തിസ്സും നാമുമായിട്ടു വളരേ ചോ. കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു TR. long disputes & transactions. അവനോടു ചോ. ചെയ്തു examined him.

ചോനകൻ **cōnayaṅ** (= ജോ —, യവ —) Occidental; an Arab colonist. ചോനകമാപ്പിള്ള a Māppiḷḷa. — In Pay. ചോനവർ sailors.

ചോനകനാരകം lime tree.

ചോനകപ്പുല്ല Medicago esculenta, a med. (in T. ചോനപ്പുൽ fr. ചോന T. C. Te. rain, S. കോടിവക്ക) al. lemongrass, & Trigonella cornicularia.

ചോപ്പു = ചുവപ്പു.

ചോമൻ = സോമൻ.

ചോമാതിരി **cōmāōiri** Tdbh., സോ — Brahmans, that sacrifice the moon-plant-juice KU.

ചോയി N. pr. m., — ച്ചി f., see ചോഴി.

ചോര **cōra** (T. ചോരി fr. ചോരുക; or ചെപ്പ്?) Blood, ചോരയും ചലവും prov.; (see അണിയുക); ചോരയോടെ എടുത്തു KumK. a newborn babe, unwashed. ഉടുപ്പുകളിൽ നിറെച്ചു ആയ ചോര കണ്ടു, ചോ. കഴുകി കളഞ്ഞു; ചോരയും പൊട്ടിച്ചു TR. elicited blood by the blow. തിരുക്കണ്ണും ചോരകലങ്ങുന്നു TP. is wroth. ചോ. ഒലിക്ക to bleed; as v. a. to bleed ചോ. എടുക്ക, കളക, കുത്തുക, കൊത്തുക V1. കാലിന്മേൽ കൊത്തി ചോര നീക്കി Nid.; കൊത്തിച്ചു ചോരകളക to be bled. ചോരയും പെയ്യുന്നിതു AR. a bad omen. പന്നിക്കു ചോര മൂന്നു (huntg.) three kinds of wounds: മുറിയച്ചോ., വഴിയച്ചോ., ചൊരിയച്ചോ.

Hence: ചോരകലങ്ങുക to be blood-shot, തിരുക്കണ്ണു ചോ'ങ്ങി TP. [ചിന്നിയും PT.

ചോരക്കട്ട clotted blood, മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ചോ.

ചോരക്കണ്ടി No. the red kind of കണ്ടിക്കിഴങ്ങു.

ചോരക്കിളുപ്പ് No. (കിളുപ്പ്) traces of blood; hale & hardy or youthful appearance.

ചോരകുളം (കുള) No., — ഉന്മേഷം pugnacity.

ചോരക്കുഞ്ഞു, — പ്പിള്ള, — പ്പൈതൽ = കുട്ടക്കിടാവു a newborn babe.

ചോരക്കെട്ടു suppressed lochia.

ചോരത്തല a new shoot of a vine.

ചോരത്തിളപ്പു luxuriancy, lewdness.

ചോരനീർ flowing blood തള്ളി മുറിച്ചു ചോ. പ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു TR. drew blood from him. [കരുതിക്കളം.

ചോരപ്പുട്ടകളം B. a quantity of blood, also = ചോരപ്പുഴ a river of blood ചോ. കൽ പോയി കൂടി ജലധിയിൽ Bhr. [നമായി TR.

ചോരപ്പോക്കു dysentery, വയറിന്നു ചോ. ടി

ചോരമുകളം No. turgescence = ചോരത്തിളപ്പു.

ചോരബന്ധം relationship by blood; in V1. also called ചോരമധുരം. [ഞ്ഞു TP.

ചോരമറിയുക to be bloodshot, കരിങ്കണ്ണു ചോ'

ചോരയിളക്കം excitement, നടന്നിട്ടു ചോ. കൊണ്ടു ഒരു കരു ഉണ്ടായി TR.

ചോരവെള്ളം blood, മാറിൽ എഴുന്നൊത ചോ. CG. ചോ'ള്ളപ്പെരുമ്പുഴയിൽ നീരാടി RS.

ചോരണം **cōraṇam** S. (ചുർ, L. fur) Theft ചോ. ചെയ്വാൻ ഒന്നും കാണുന്നില്ല PT. (= കപ്പാൻ). ഭാര്യയെ ചോ. ചെയ്യ KR.

ചോരൻ, (f. — രിണി) athief. ചോരവിദ്യെക്കു ഫലം ഏതുമില്ല Bhr. an art, surreptitiously acquired (= ചതിച്ചു പഠിച്ചുള്ള).

ചോരി **cōri** T., a M. (ചോരുക). Blood പൊന്തൊഴുകും കടല ചോരിയാറായി, ചോരി കട്ട കുടകുടിത്തു RC. — ചോരിച്ചൊവ്വായി or ചെഞ്ചോരിവായി (q. v.) red lips. — നാരിയും ചോരിവാവേരി (= ചിറിത്തടം) നക്കീടിനാൾ Bhg 6.

ചോരുക, ന്നു **cōruya** T. M. (C. Tu. സോ —) see ചൊരിയുക, ചൊര. 1. To flow. ഉടലിൽക്കരുതി ചോരുംവണ്ണം, പുനൽചോരും കണ്ണു RC. 2. to ooze, trickle വെള്ളം, എണ്ണപാത്രത്തുടേ; to misle. 3. to leak പുരകെട്ടാതേ ചോന്നു TR. മാരി ഏതുമേ ചോരാതവണ്ണം അടെച്ചു CG. the house. 4. to slip through കട്ട ചോരുന്നതു കാണും ആന ചോരുന്നതു കാണാ prov. അരി ചോന്നുപോയി through a torn cloth. വള്ളി ചോന്നുപോക a pepper-vine to fall down. CV. ചോരിക്ക to cause to leak V1.

a. v. ചോക്ക, ത്തു 1. to make to drop through. 2. to melt wax B. 3. മുള്ളൻമാളി ചോത്തിട്ടു മുള്ളനെ പിടിക്ക to smoke a porcupine out of its den.

ചോച്ചു 1. leaking etc. 2. No. = തുവച്ചു interruption of the monsoon. മഴെക്ക ഒരു ചോച്ചു കാണുമ്പോൾ (see തുവരുക, തോരുക).

ചോറു **cōṟu** T. M. (T. also ചൊൻറി, fr. ചൊൽ what is praised by all) 1. Boiled rice. ചോറും കറിയും, ചോറും കൂട്ടുവാനും, ചോറങ്ങും കുറിഞ്ഞും prov. ഒരം അരിയുടെ ചോറാക prov. വിക്ഷാം കൊടുത്താർ ചോറിൽ Bhr. 2. livelihood ചോ. കൊടുക്കുന്നവൻ master, employer. ചോ. തരുന്നവർ പറഞ്ഞാൽ കേൾക്കേണമല്ലോ TR. ഉണ്ട ചോർ ചീത്തയാക്കു, തിന്ന ചോറിന്നു മാറ്റം കാണിക്ക Ti. to be ungrateful, to betray the master (opp. ചോറുണ്ടതിന്നു നല്ല ഉചിതം കാണിക്ക Ti. of faithful soldiers). 3. what is soft, like boiled rice, അസ്ഥിച്ചോറു marrow; തലച്ചോ. brain; പനഞ്ചോ. pith of palmyra; ചകരിച്ചോ. pith sticking to ച. pith of some grasses.

ചോറുണ്ണുക to eat a meal. ചോറുണ്ടു MR. ചോറുൺ the first meal of a child, in the 6th month; കുഞ്ഞനു ചോറുൺ കഴിക്ക വേണ്ടേ TP. ചോ. കഴിക്ക, കഴിഞ്ഞു.

ചോറുരുള Mud. a rice-ball.

ചോറുകഞ്ഞി (loc.) scum of boiled rice.

ചോറുകത്താവ് (2) master ഒന്നു ചോ'വിനു മറേറതു നാട്ടുവാഴിക്ക KU.

ചോറുകാരൻ 1. cook V1. 2. dependant ഇങ്ങേ ചോ. TR. ഇവ അമ്പടിച്ചോ'കാർ TP. satellites.

ചോറുകൂട a basket to serve up rice in.

ചോറുകൈ, വറുകൈ the right hand.

ചോറുപാലയം B. a company of greedy guests.

ചോറുപിച്ച (ഭിക്ഷ) food given as alms.

ചോറുപൊതി = പൊതിച്ചോർ.

ചോററി **cōṟṟi** = ചുഴറി. Fan കാറു വേണ്ടീട്ടഹോ ചോ. നിന്നിളുതു PT., മണിച്ചോ. കൊണ്ടു വീശി SiPu.

ചോല **cōla** T. M. 1. Grove, shade, cool retreat പറമ്പു ചോല കെട്ടിയതുകൊണ്ടു അനുഭവം ഇല്ല dense foliage. ചോലപ്പാട്ട, ചോലപ്പറമ്പു V1. ചോലയിൽ വരിക, opp. വെയിലത്തു നില്ല. നമ്പ്യാർ മരിച്ചെങ്കിൽ ചോലയിൽ ചിറിയ കഴിക്ക TP. (prob. കളകടവത്തേ or പുഴവക്കത്തേ പേലി). 2. fresh spring മൽക്കുടം ചോല (doc.) ചോലയിൽ കളിപ്പിച്ചു Nal. ചോല കുത്തിരുലിക്ക freshes from the mountains.

ചോലത്തലമുടി rich hair (forest of hair) ചോ. കെട്ടഴിച്ചു TP. [ജോലി.

ചോലി **cōli** T. M. Harrassing business, see

ചോവരം **cōvaram** & ചോവ്വർ N. pr. Sivapuram. — ചോവരഗ്രാമം E. of Ponnāni with കാശി ശിവലിംഗം Anach.

ചോവരക്കൂറു the party of Siva Brahmans (opp. to പന്നിയൂർ കൂറു) & of the Cochin king (as opp. to Samorin) KU., V1.

ചോളം **čōḷam** T. M. (C. ജോ —, Te. ജൊന്നലു) 1. Great millet, Sorghum vulgare ചോ. വിളയുന്ന കണ്ടത്തിൽ TP. മടി—& മക്കച്ചോ. maize. —ചോളക്ക N. pr. male. 2. (S. = ചോഴം) North, in fisher language ചോളകരക്കാറു NE., ചോളപ്പുറം NW.

ചോളൻ (2) S. = ചോഴൻ f. i. ചോളനാടും കേരളനാടും പാണ്ഡ്യനാടും Bhr. കേളി ആളിന്ന ചോളന്മാരും CG.

ചോളപ്പക്ഷി (1) pastor roseus. D.

ചോളി H. **čōḷi** 1. (S. ചോളം = കുപ്പായം) Woman's habit (& ചോടി). 2. a privy മറപ്പുര.

ചോഴം **čōḷam** T. M. The ancient kingdom in the Kāvēri delta.

ചോഴൻ 1. its king, once conqueror of Kēraḷa KU. 2. ചോഴന്മാർ a section of Sūdras, as introduced from ചോഴം.

ചോഴിയൻ 1. Brahmans from Chōḷam, wearing the forelock, ചോഴിയപ്പട്ടർ. 2. other castes ചോഴിയർ Pay. sailors. (see ചോനവർ) — common N. pr. ചോഴി m., ചോഴിച്ചി f. (vu. ചോയി, — ച്ചി).

ചൌക്കി H. **čauki** (see ചാവുക) A square. — watch-post, പാറാവും ചോക്കിയും ഇട്ടു ബന്തവസ്സാക്കി TR. on the frontier. — a guard-house.

ചൌക്കിക്കാരൻ So. manager of customs.

ചൌര്യം **čauryam** S. Theft = ചോരണം.

ചൌളം **čauḷam** S. (ചൂള = ചൂഡ).

ചൌളകർമ്മം the ceremony of tonsure, performed on Brahman children three years old.

ച്യുതം **čyuδam** S. (part. of ച്യു) Fallen, shaken. ഗർഭച്യുവനതപാതം Bhr. abortus. വണ്ണച്യുതങ്ങൾ VilvP. = പതിതതപാതം.

ഛ

ČHA

(in S. words)

ഛഗം **čhaġam**, ഛഗലം S. Goat; also ഛരാശം.

ഛട **čhaḍa** S. A lump, crowd = സമൂഹം.

ഛടഛട C. Te. M. (Onomat.) Sound of whipping.

ഛദ്മം **čhadmam** S. (ഛദ്) Disguise, deceit അവൾ ഛദ്മത്തിന്നാലയം PT. ഛദ്മോപിവാ AR. or by stratagem.

ഛത്രം or ഛത്രത്തും **čhatram** S. 1. Umbrella ഛത്രമണിമുടി മീതേ പിടിച്ചു, വെളുത്ത ഛത്രം പിടിപ്പിച്ചു ആനകഴുത്തിൽ ഏറുക KR. (for coronation). 2. = കുട dominion. ഏകഛത്രാധിപതി KU. solo sovereign. ഭൂതലമാകെ ഛത്രഛായതൻകീഴാക്കി Bhr 12.

ഛത്രപതി KU. the king of Cochin (fr. പെങ്കൊറക്കുട).

ഛത്രഭംഗം loss of protection or empire.

ഛത്രം, ഛത്രനം "shade"; cover; leaf.

ഛന്ദം **čhandam** S. (ഛദ്) Pleasing, spontaneous സ്വഛന്ദ. പ്രവൃത്തിച്ചു Sah. selfwill.

ഛന്ദസ്സ് a Vēda verse; ഛന്ദസ്സും നിരുക്തവും Bhr. Vēda metre & its theory. ഛന്ദോവൃത്തം, അനുഷ്ടുഭാദിയായ ഛന്ദസ്സ് Bhg.

ഛന്നം **čhannam** S. (part. of ഛദ്) Hid. ഛന്നനായ്ചെന്നൊരു കാമൻ CG. disguised. ഛന്നയായവൾ KR. made herself invisible. ഛന്നന്മാരായി പാർത്തു Bhr. incognito (& ഛന്നവേഷധരായി). ഛന്നപാപൻ hypocrite. മേഘച്ഛന്നസൂര്യൻ KR.

abstrN. ഛന്നത്വം — ഛന്നമാന്ന കനൽപോലേ HNK. covered live-coals.

ഛർദ്ദി **čhardi** S. Vomiting.

ഛർദ്ദിനിദാനം Nid. of cholera, generally ഛർദ്ദിസാരം. —

ഛർദ്ദനം, ഛർദ്ദിക്ക to vomit. — part. ഛർദ്ദിതൻ ക്ഷീണനായ്ചെന്നാൽ Nid. the vomiting patient.

CV. ഛർദ്ദിപ്പിക്ക to give emetics etc. Nid.

ഛലം **čhalam** S. Deceit, trick. ഛലവിഹിത പത്രം Mud. the roguishly contrived letter.

ഛലൻ rogue; മഹാഛലൻ PT.

ഛത്തം see under ഛദ്.

ഛവി čhavi S. Colour of skin, luster മുഖ്യമേ ഛവിപൂണ്ട ശരീരം AR.

ഛാഗം čhāgam S. Goat, ഛാഗമാംസം വേണമല്ലോ കറി മമ AR. [bearer of umbrella.

ഛാത്രൻ čhātraṅ S. (ഛത്രം) A disciple, as ഛാത്രനന്മൂരി V1. a low class of Brahmans.

ഛാദം čhād'am S. (ഛദ്) Cover, thatch.

ഛാദനം 1. covering. 2. bullying ഛാ. കൊണ്ടു ചെന്നാൽ കായ്യം വരാ V1.

denV. ഛാദിക്ക 1. to cover. 2. to learn to fence, dance or play; to brag V1.

ഛായ čhāya S. 1. Shade ഛത്രഛായ Bhr. ഛായകൾ എല്ലാറ്റിന്നും ഛിദ്രം ഉണ്ടെന്നു തോന്നി Bhg. bad omen. ഛായാ ശുഷ്കം ചെയ്തു Tantr. dry in the shade. 2. sun's wife, hence ഛായാപതി sun. — ഛായഗ്രഹണി AR. taking the shadow (Rākšasi). 3. image, likeness ശബ്ദഛായ MC. a kind of sound. സ്വർണ്ണച്ഛായ രൂപമാം കായം Nal. colour (hence ചായം).

ഛിദ്രം čhidram S. (ഛിദ്, L. scindo) 1. Perforation; separation, hatred; disaster (ഗൃഹഛി. etc.) ഛി'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി തീർക്ക TR. to cause splits.

denV. ഛിദ്രിക്ക to be split, divided. തമ്മിൽ ഛി'ച്ചു നടക്കുന്നു V1. in discord. ഛി'ച്ചു വിടുന്നു പോയി Mud. displeased, quarrelling. ഗർഭം ഛി. abortus. — part. ഛിദ്രിതം.

CV. ഛിദ്രിപ്പിക്ക to cause a split or division.

ഛിന്നം čhinnam (part. of ഛിദ്) Cut, divided ചാപം ഛി'മാക്കി Brhmd. broke. പരമാത്മാവുകയും ഛി'മാകും Sah. ഛിന്ന സംശയനായി KR. freed from doubts. — ഛിന്നഭിന്നമാക്കി dispersed, routed. (vu. ഛി'ന്നാക്കി).

denV. ഛിന്നിക്ക to divide, disperse. [V2.

CV. ഛിന്നിപ്പിക്ക to produce division or discord

ഛുരിക čhuriya S. = ചുരിക, (ക്ഷുർ?).

ഛേദം čhēd'am S. (ഛിദ്) 1. Cut, division; loss, ruin (മരണം), as സ്നേഹഛേദം etc. 2. (arith.) denominator. സമഛേദങ്ങളാക്കി Gan. reduced fractions to the same denominator. In 31 or 41 the ഛേദം is 3 or 4, the അംശം one CS. ഛേദനം cutting.

denV. ഛേദിക്ക to cut. നീ കമ്പാശത്തെ ഛേദിച്ചീടുന്ന പുരുഷനു ജന്മനാശവും വരും SidD.

ജ ǰA

in S., H., Ar. words (for j & z.)

ജം jam S. (ജൻ) Born, as അഗ്രജൻ etc. The 4 classes of all beings: യോനിജം, അണ്ഡജം, സ്വേദജം, ഉദ്ഭിജം.

ജഗതി jagaḍi S. (ജഗൽ) Earth ഇജ്ജ.യിൽ Brhmd.; site of a house (= വാസ്തു); in C. Te. Tu. foundation ജഗതിക്കല്ല = ചേതി.

ജഗൽ jagal S. (ഗം moveable) 1. The world; aM. ജഗം, V1. ചെകം (ചെകം പൊടിയരുക്കം RC.). ജഗത്തുകൾ Brhmd. 2. in comp. universal.

ജഗത്ത്രയം the 3 worlds KR. മൂവുലകം.

ജഗല്പത്നി, ജഗല്പതി, ജഗദീശൻ AR., ജഗന്നാഥൻ Bhg. Lord of the universe, Viṣṇu; also ജഗത്ത്രാതാ its preserver.

ജഗൽപ്രസിദ്ധം notorious. സുല്ലാൻ ജ'ം ക്രൂനായിരിക്കുന്നു TR. a notorious tyrant.

ജഗൽപ്രാണൻ wind; ജ — ണതനയൻ AR. Hanumān. [all.

ജഗൽശ്രാവ്യം AR. deserving to be heard by

ജഗദാശ്വാസനൻ ChVr. universal comforter.

ജഗദേകസുന്ദരൻ etc. AR. the finest of all (= ലോകൈക —).

ജഗദ്ധിതാർത്ഥം AR. to suit the wants of the world, conventionally.

ജഗന്മയൻ, ജഗന്മയി AR. Viṣṇu, Lakšmi.

ജഗന്മാതാവ് Māyā, Lakšmi, etc.

ജഗ്ധി jaġdhi S. (ജക്ഷ, √ ഘസ്) Eating.

ജഘനം jaghanam S. Loins, posteriors.

ജഘന്യം last, ജഘന്യജൻ last-born, a Sūdra Vl.; castes below the Sūdra, Sah.

ജംഗമം jaṅgamam S. (ഗം) Moveable, ജംഗമ വസ്തു VyM. (opp. സ്ഥാവരം). —

ജംഗമൻ N.pr. a counsellor of the Kēraḷa Brahmans during the Buddhistic persecution KM. — ജംഗമനാടകം a song he taught.

ജംഘ jaṅgha S. The calf of the leg.

ജട jaḍa S. 1. Matted hair, as of ascetics (Tdbh. ചട, ചെട, ചിട). മുടി അഴിച്ചിട്ടു ധരിച്ചിതു ജടാപിരിച്ചു KR.; it is glued with ആലിൻപാൽ. Siva has ജടയിടയിൽ സുപ്പുങ്ങിം Anj. Also the moon has a ജട (ജടകളണിതിങ്കൾ Nal.) ജട അഴിഞ്ഞു KU. in passion. 2. ജടവേർ roots of palm trees; also other roots can become matted, ജടകെട്ടി പോകും, if the trees are planted too close.

Hence: ജടയൻ m., — ടച്ചി f. with formidable hair. [KR.

ജടാധാരി a devotee, also ജടാധരനായ്നടക്ക

ജടാഭാരം = simpl. Bhr. ജ'രശോധനം ചെയ്തു AR. removed the matted hair.

ജടാമാംസി (മാഞ്ചി) Indian spikenard, Nardostachys Jatamansi.

ജടായു N.pr. the king of vultures ഗൃധ്രരാജൻ; ജ. മരിച്ചിതു & ജടായുസ്സു ചത്തതു KR4.

ജടിലൻ Bhr. = ജടാധാരി.

ജഠരം jaṭharam S. Belly, womb. ഇനിയും ജനനി ജ. പൂവാൻ CG. to be born again.

ജഠരശൂല a disease (പൊക്കിളിന്നു രു വിരൽ താഴേ നൊന്തു etc. (a. med.)

ജഠരാഗ്നി 1. digestive power (ജാഠരനായുള്ള പാവകൻ പോരാ CG.) 2. also a disease അതിസാരവും ജ.യും ഇളെക്കും a. med.

ജഡം jaḍam S. 1. Cold, dull (fr. ജലം, C. Te. T. ചളി cold). 2. body, chiefly as inert matter; corpse.

ജഡൻ (phil.) the individual (as ജഡരൂപത്തെ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ആത്മാവ് SidD.) ജഡൻ അനാത്മാവു Anj. matter.

ജഡബുദ്ധി dull understanding; apathy.

ജഡത, ജഡതാ inertness.

ജഡാവല്ലഭർ Brahmans well versed in the Vēdas.

ജഡീകൃതം, ജഡീഭൂതം rendered inactive.

ജഡുലം freckle = ജതുമണി.

ജത jaḍa (Arb.) A set, H. ǰat = ജാതി?

ജതു jaḍu S. Lac. അരക്കു; ജതുഗൃഹം = അരക്കില്ലം Bhr., ജതുശ്ലേഷം CC.

ജനകൻ janaγaṅ S. (ജൻ, L. gigno, G. gen —) ജനനി mother, ജനനീജനകന്മാർ parents. ജനനം birth, ജനനമരണങ്ങൾ etc. [Father.

ജനം janam S. (ജൻ) 1. Man, person. 2. people മുനിജനം എല്ലാവരും KR., സത്തുക്കളായ ജനം; but also സുന്ദരീജനങ്ങൾ KR., സ്ത്രീജനങ്ങളെ നിഷ്ഠുരിച്ചു; ന്യാ ജനം നായന്മാർ TR.

Hence: ജനജനിതം noised abroad.

ജനത community; vu. ജനക്കൂട്ടം.

ജനപദം people; country ജനപദേശന്മാർ KR. satraps, governors.

ജനപുഷ്ടി populousness.

ജനപ്രീതി attachment of subjects. ജ. ജാത ശബ്ദം AR. joyful acclamations.

ജനരഞ്ജന popularity, ജ.കരനാകിയ മുനി Bhr. (also philanthropic).

ജനവാദം rumour; so ജനശ്രുതികൾ കന്നായ്ന്നു ചെന്നു Bhg.

ജനസമ്മതം universal consent.

ജനസഹായബലമുള്ളവർ MR. influential persons; അവന്റെ ജനസ്വാധീനം MR. his widespread influence.

ജനറാൽ E. General (S. ജനരാട്ട്) TR.

ജനവാതിൽ Port. janella, Window; also ജനൽ, ചെനൽ, ചെനാതിൽ.

ജനാസ Ar. janāza. A bier, സുൽത്താന്റെ ജനാസ എടുത്തു മറചെയ്തു Tippu's funeral.

ജനി jani S. (ജൻ) 1. Woman. 2. birth മേജനിമോചനം കഥം VilvP. how can I be delivered from farther births? — ജനിമൃതികൾ; ജനിമൃതിജലധൌ വീണു കിടക്കും Anj.

(I.) denV. ജനിക്ക to be born; to arise from. ജനിച്ച പാട്ട nakedness, inexperience. അവളിൽ, അതിൽ ജനിക്ക, (also Abl.). ആ

നാരിയിൽ ഒരു വൈശ്യനു ഞാൻ ജനിച്ചു, അവൾ വയററിൽ ജനിച്ചു നീ KR. —

part. ജനിതൻ — പരനാൽ ജനിതൻ Bhr. born by adultery. [ചെന്നു ജ. SiPu.

ജനിച്ചായം a future birth ഏതൊരു കുലത്തിൽ

CV. ജനിപ്പിക്ക to bring forth അവളിൽ പുത്രരെ ജ. KR.; to cause ദുഃഖവും ജ'ച്ചു Bhg., എന്നുള്ള ബോധം ജ. VyM.

ജനിതാവു a father.

II. ജനിക്ക Mpl. & Palg. vu. (T. ചമിക്ക & ചെ—; see its v.t. ചമെക്ക) v.n. To digest (ഭക്ഷണം ജ.)

ജനിയായ്മ (T. ചമിയാമൈ) indigestion. ജ. ഏല്ക്ക, തട്ടിപ്പോക Mpl. superst. = കൊതി ഏല്ക്ക — with vomiting & diarrhœa. — ജനിയായ്മനീർ med. to cure it.

ജന്തു jandu S. (ജൻ) 1. Creature, also man ജാതനായാൽ മൃതനാം മൃതനായവൻ ജാതനാം ഇങ്ങനേ ജന്തുധൎമ്മം Bhr. 2. chiefly lower animals.

ജന്തുക്കൾ പലവും Bhg. worms, etc.

ജന്തുഘ്നം what kills insects, worms.

ജന്തുപ്രായം beastly.

ജന്മം janmam S. (ജൻ) 1. Birth മനുഷ്യജന്മം ജനിച്ചാൽ if born as man. ഹരിണീതനയനായി ജ. ചെയ്തു Brhmd. = ജനിച്ചു. 2. the time one birth is to last. ഈ ജന്മത്തിൽ in this life. ഞങ്ങൾ ഒട്ടും ജന്മത്തു പോരുക ഇല്ല TP. never in our life. അഞ്ചു ജ. മുമ്പേ ചെയ്ത സുകൃതം VyM. ജന്മകോടികൾ SiPu. 3. kind, nature. അബലമാർജ. ഇതു തന്നേ കഷ്ടം KR. it is woman's nature. 4. hereditary proprietorship; freehold property, viewed as hardly alienable ആ നിലവും പറമ്പും കണ്ണനു ജ. കൊടുത്തു sold. ജ. കൊൾക to purchase. വസ്തുവക കഴകത്തു ജ. തരേണം, പറമ്പുകൾ ജ. എടുപ്പാൻ to acquire TR. (see ചെറുജന്മം). [lifetime.

Hence: ജന്മകാലം birthday, feast; lucky time;

ജന്മക്കടൽ repeated births. ജ'ലിൻ കല്ലോലങ്ങൾ KeiN.

ജന്മക്കണ്ടം (4) hereditary ricefields, ൧൦൦൦ നെല്ലിന്റെ ചെമ്മക്കണ്ടം TP.

ജന്മക്കാരൻ (4) landlord, proprietor; a respectable person TR. (= മുതലാളൻ).

ജന്മക്കാവൽ (4) fee to the headman of slaves for watching ricefields W. [a freehold.

ജന്മദേശം native country, or like ജന്മഭൂമി

ജന്മനക്ഷത്രം the asterism, under which one is born. ജന്മനക്ഷത്രമാരഭ്യ കൊള്ളുന്നു ചിലരാപദി (Kāladīpam). see അനുജന്മനക്ഷത്രം.

ജന്മനീർ (4) parting with all the rights of a landlord.

ജന്മപ്പണയം mortgage with possession, on which an additional advance being made, the proprietor parts with any rights he had reserved. — ജന്മപ്പണയം എഴുത്തു a deed of such mortgage, by which the proprietor engages never to transfer the land without consent of the mortgagee.

ജന്മപ്പക = കുടിപ്പക V1.; hereditary enmity of animals. [tors.

ജന്മപ്പരപ്പു V1. property inherited from ances-

ജന്മഭോഗം (better ജന്മി — ?) share of the landlord നമ്മുടെ ജ. മയ്യാദ പോലേ കിട്ടുവാറില്ല TR.

ജന്മഭ്രഷ്ടൻ V1. who has lost his caste.

ജന്മവകാശം (fr. Tdbh. of ജന്മ) birth-right; the price paid for a freehold. ജ. ൫൦ പണം, or ജന്മവില ൫൦ പണം വാങ്ങി MR.

ജന്മവാദം MR. dispute about property.

ജന്മവീടു = ജന്മനീർ.

ജന്മസാഫല്യം എന്നോൎക്ക SiPu. ജ. വരുത്തുക (2) attaining the objects of life, supreme happiness. ജ. വരുത്തുവാൻ വേശ്യയും മതി GnP.

ജന്മഹാനി (2) being emancipated ജ. അരുളേണം നമുക്കു RS.

ജന്മാ (in comp.) = ജൻ, as ആത്മജന്മാവു son; so വൈദികകൎമ്മമോ പാദജന്മാവിന്നു CG. Sūdra; നാളീകജന്മാവു CG. Brahma, as lotus-born, etc.

ജന്മാന്തരം 1. former or future birth ജ'ങ്ങളിൽ ഞാനും കദരിയായിത്തന്നേ ഭവിച്ചു KR. ജ'ത്തിൽ സഹസ്രാധികം വൃദ്ധി ചെമ്മേ ഭവിക്കും Sah. 2. influence of former births, luck or destiny എന്റെ ജ. പോലേ വരട്ടേ come what may! 3. effects of the same, as

procuring one good parents, etc. ജ. ഉള്ള വൻ V1. noble, well mannered — ജന്മാന്തരക്കാരൻ B. generous. — ജന്മാന്തരവാസന destiny; peculiar talent or genius.

ജന്മാരം (= ജന്മാന്തരം, or ജന്മമരണം) succession of births. മാതാപിതാക്കൾക്കു ജന്മാരമോക്ഷം ഉണ്ടായിരിക്ക Anj.

ജന്മാരി (ജന്മകാരി = ജന്മക്കാരൻ) landlord. ഞങ്ങളെ ജ. കൾ, ജ. പാട്ടം TR.

ജന്മി S. 1. creature ജന്മികൾക്കുണ്ടോ സുഖത്തിന്നലമതി Nal. 2. landlord. ജ. ഭോഗം the claim of the landlord on mortgaged land. — അതിജന്മി V1. a noble man. — [VyM.

ജന്മേശൻ landlord ജ'ന്മാർ തമ്മിൽ പിശകി

ജന്യം janyam S. (ജനം) Common; war ജന്യാവലോകനം ചെയ്യുന്നിന്നാർ AR., ജ'ത്തിൽ ഒരുവന്നും എയ്യാൽ KR.

ജപം jabam S. Muttering prayers or names of Gods കൃഷ്ണരാമാദി ജ. തുടങ്ങിനാർ Bhg. — ജപധ്യാനം SiPu. worship. — മോൻ പ്രസാദിപ്പാൻ ഉത്തമം ജപയജ്ഞം SiPu. offering up prayers. — ജപമാല rosary.

denV. ജപിക്ക id. രാമരാമേതി ജ. യില്ല Sah., യാമം ഏകം കണ്ണടെച്ചു ജ. VetC. — With Acc. ഭസ്മം ജ. SiPu. to consecrate. പെറിലെ ജപിച്ചു പഴമാക്കി TP. ദ്രോണർ കവചം ജ'ച്ചു കൊടുത്തു സുയോധനനു Bhr.

CV. വേടിയരെക്കൊണ്ടു വേടം ജപിപ്പിച്ചു SG.

ജപ്തി Ar. **żabṭi** Confiscation, sequestration ജ. യിൽ ഇരിക്കുന്ന നെല്ലു വിട്ടുകൊടുക്ക MR.

ജമ Ar. **jama'** 1. Collection; assessment. ജമ കെട്ടുക to assess. അവരെ പേരിൽ ജ. ആയി, കണ്ടത്തിന്റെ നികിതി ജമ പൊതുവാളുടെ പേരിൽ ആകുന്നു MR. 2. assembly, body of people. ജമക്കാരൻ MR. the tax-payer.

ജമദാർ (2) P. captain or lieutenant, native officer of a company (above the serjeant.).

ജമാത്തു Ar. **jamā'at**, congregation; Friday as the day of assembly — ജ. പള്ളി the great mosque ജ. പള്ളിയിൽ കാതിയാർ TR. ജ. കാരോടു പറഞ്ഞു brought it before the congregation. jud.

ജമാഖർച്ചു receipts & disbursements.

ജമാപന്തി settlement of the assessment; written demand for taxes ജ. എഴുതുക, ജ. പ്പടിക്കുള്ള മുതൽ തന്നു TR. (P. **jam'abandī**).

ജമാവസൂൽബാക്കി an account stating the payment due, the amount received & the arrears. [മുക്കാളം.

ജമക്കാളം P. **jām-khāna**, Fine carpet, also ച

ജമീദാർ P. **zemīndār** "Soil owner," landlord.

ജമ്പതികൾ **jambaðiyaḷ** S. = ദമ്പതിമാർ.

ജംബു **jambu** S. (fr. ചെമ്പു?) Eugenia Jambolana, rose-apple tree. നാട്ടു ജ. — Jambosa vulg. or Malaccensis. വിലാത്തി — Sonneratia rubra. Rh. —

ജംബുകൻ S. = കുറുക്കൻ, a jackal. Bhg. ജ. പകലേ കരക Brhmd.

ജംബുദ്വീപു S. the central continent, with India. ജ. ഏഴു ദ്വീപുകളിൽ ഉത്തമം GnP.

ജംഭൻ jambhaṅ S. (crushing with the teeth) N. pr. An Asura — ജംഭാരി Indra, Bhg.

ജയം jayam S. (ജി) Victory. ജയം കൊൾക to conquer, തമ്മിൽ ജ. ചൊല്ലി ഭാനുവിന്നു നേരായി പരന്നു KR. betted.

ജയജയ S. (Imper.) hail! പ്രതിതോറും ജ. ശബ്ദവും Bhr. — the call is rendered in Mal.: മാനവവീര ജയിക്ക ജയിക്കുക AR 6. — ജയതി ധർമ്മം Bhr. conquers.

ജയദ്ധ്വനി shout of victory (& prec.) so ജയശബ്ദഘോഷത്തോടും Bhg.

ജയദ്രഥൻ (with conquering chariot) N. pr. a king of Sindhu, Bhr.

ജയന്തി (part. f.) 1. the night of Cṛshṇa's birth, കൃഷ്ണ ജ. 2. = ചെമ്പന്തി.

ജയപത്രം VyM. award, decision = തീർപ്പു.

ജയശീലൻ victorious, ജയി.

ജയശേഖരൻ N. pr. a Trav. king KU.

ജയശ്രീ victory, ജ. യെ വഹിക്ക VetC.

ജയസ്തംഭം a trophy. ജ. നാട്ടുക.

ജയാജയം gain & loss പൊരുതു ജ. നിശ്ചയിപ്പാനും പണി KR. ജ'ത്തിന്റെ ഗുണദോഷം വിചാരിച്ചു MR. calculated his chances of success.

denV. ജയിക്ക to conquer, succeed പിതൃലോകത്തെ ജയിക്കും VyM. will gain ജയിക്കായിവരിക Mud. win!

VN. I. അവിടെ ജയിപ്പെനക്കു TP. — also II. ജയിമ mastery ജ. കിട്ടിയില്ല etc.

CV. ജയിപ്പിക്ക, so പോക്കളത്തിൽ ജയിപ്പിച്ചു KumK.

ജര jara S. (G. geras.) Wearing out; old age; also personified ജരയാം പിശാചി മണ്ടി Bhr 2.

ജരഠം 1. old. 2. hard ഇന്നു ജരഠനായീടിനേൻ KR 3. [Bhr. old age.

ജരാനര grey hairs. ഇന്നു തുടങ്ങി ജ. ഉണ്ടാക

ജരായു (slough of a snake) the chorion. ജരായുജം viviparous.

denV. I. ജരിക്ക 1. to grow old. 2. to be digested. (ജരണംGP. what helps digestion).

II. ജരെക്ക to grow old.

ജർറൂർ Ar. żarūr Necessity; urgent.

ജലം jalam S. Water; urine — ജലം ചൊരിച്ചൽ diabetes.

ജലകണം a drop. ജ'ങ്ങളെ ഒഴുക്കി KR. tears.

ജലക്രമം (delphin), a disease, Nid 14.

ജലക്രിയ libation, അവനെ കൊല്ലാതേ ജ. ചെയ്യുയില്ല Mud.

ജലക്രീഡ bathing sport. Bhg.

ജലജം waterborn, aquatic.

ജലജപം a ceremony to procure rain. D.

ജലദം cloud, ജലദാളികൾമാല KR.

ജലദോഷം a cold. ജ. പിടിച്ചു.

ജലധാര pouring fresh water on the body, med.

ജലധി, — നിധി the sea; fig. സൽകഥാരത്നജ. ഭവാൻ, കരുണാജ. Brhmd.

ജലധരം id. (also cloud).

ജലപങ്കം എന്നപോലെ AR. thorough mixture.

ജലപാനം drinking water ജ. ചെയ്തു.

ജലപിശാചു superstitious anxiety about purity.

ജലപ്രളയം a flood; the deluge.

ജലപ്രാണി, — ജന്തു aquatic creatures. Arb.

ജലപ്രായം swampy (of soil = അനൂപം).

ജലബാധ urinary impulse. പുറത്തു ജ'ധെക്കു പോയി MR. to make water.

ജലമയം watery.

ജലയന്ത്രം a water-work, syringe, clepsydra.

ജലരേഖ writing on water, ജ. പോലെ prov., നിന്നോടു ചൊന്ന ഉപദേശം ജ. യായിതോ Bhr.

ജലവാഹം cloud.

ജലശൂല hydrocele (ആന്ത്രശൂല). [യന്ത്രം.)

ജലസ്തംഭം a dam or passage for water (= ജല

ജലസ്ഥലം f. i. എങ്ങു ജ. AR. where is water to be found (for bathing etc.) ചിത്തേ ജലസ്ഥലഭ്രാന്തി ഉണ്ടായ്തുരം Bhg.

ജലാധാരം reservoir, ജലാശയം.

ജലാശനം V1. water-diet.

ജല്പി P. jaldi Speedily. [prattler.

ജല്പനം jalpanam S. Babbling — ജല്പകൻ a

denV. ജല്പിക്ക to babble, to chat വൃഥാ ജ. KR., നന്നല്ല ജ'പ്പതുSk., നമ്മോടു ജ'ച്ചു നില്പാൻ വികല്പമില്ലാത്തവൻ SiPu. (not revering the king).

part. ജല്പിതം babble.

ജവം javam S. (ജൂ) Speed ജവശതി മുടക്കുവാൻ AR. — ജവാൽ, ജവേന quickly.

ജവനൻ 1. running. 2. Tdbh., യവനൻ.

ജവാബ് Ar. javāb. Answer ആയതിന്റെ ജ. എഴുതി, ആയതിന്നു പ്രതി ജ. കൂടേ എത്തിച്ചതും ഇല്ല TR.

ജവാതു javāđu T. M. (C. Tu. — ജി, Te. ജ്വാടി, also S.) Civet, Ar. zabād = മെരുക.

ജവാതുകുടുക്കയും KU. an old tax on the civet bag.

ജളം jaḷam S. (= ജഡം) Cold, sluggish.

ജളൻ stupid, blockhead. ജളപ്രഭോ AR., Mud. foolish, wicked king! — so ജളമതി, ജളഹൃദയൻ Bhg. — ജളത Mud. blockheadism.

ജളതാപം 1. apathy. 2. meanness ജ. പറയാതേ നില്ല SG. no false promises.

ജളൂക ജളൂയ S. (ജലം or ചെള്ള 3.) Leech = അട്ട, hence denV. ജളൂവിക്കേണം, ജളൂകിപ്പിച്ചു ചോര നീക്കേണം Nid. (old ചെളിക്ക).

ജാഗരം jāġaram S. (G. grëgor) Watching, waking; also ജാഗരണം, ജാഗരിക്ക to be awake, vigilant.

part. ജാഗ്രത്ത് waking. സപ്നവും ജാ'ത്തും ഒക്കും എന്നവന്നു Bhr. trance. ജാഗ്രദവസ്ഥ state

of waking, ജാഗ്രത്തിങ്കൽ കണ്ടു Bhg. Hence a new noun:

ജാഗ്രവും മഹാജാഗ്രം അഥ ജാഗ്രസ്വപ്നവും (hallucination), ജാഗ്രം പേരിട്ട KeiN. chiefly in a phil. sense. ജാഗ്രമാം പ്രപഞ്ചത്തിൽ ബഹുരൂപങ്ങൾ കാണായ്തും SidD.

ജാഗ്രത carefulness, activity. ജാ.പ്പെട്ട, ജാ. പ്പെടുത്തി warned. പണിക്കു ശേഷിയും ജാ.യും MR.

ജാഗീർ P. *jāgīr* Land given by Government as a fee സൂക്ഷ്മാൻ ജാ. രാജാവിന്നു കൊടുക്കുന്നു, സർക്കാരിൽനിന്നു കല്പിച്ചു തരുന്ന ജാഗീർ മുതൽ വാങ്ങി അനുഭവിക്ക TR. (= മാലിഖാന).

ജാംഗലം *jāṅgalam* S. Dry jungle കരു ജാ'ങ്ങൾ നടുവേ പോയി KR.; a climate in which bilious diseases prevail. med.

ജാടർ *jāḍar* (C. ജാഡ, Te. *jēndra* = ചാലിയർ) Weavers, No. jud.

ജാതം *jāḍam* S. (part. of ജൻ) Born, arisen. സങ്കടം ജാ'മാം VilvP. = ഉണ്ടാകും. In many comp. ജാതദന്തൻ having already teeth, ജാതരോഷം AR. angrily, ജാതസന്തോഷം PT. & ജാതമോദേന Brhmd. joyfully, ജാതാനുകമ്പം VetC. kindly.

ജാതകം 1. nativity; the horoscope calculated after a birth ജന്മപത്രിക; ഉജ്ജ്വാതകത്തിന്റെ ശക്തി ചൊല്ലാവതോ Nal. ജാ. ഗണിക്ക, എഴുതുക. 2. destiny. നമ്മുടെ ജാതകവശാൽ unfortunately. എന്റെ ജാതകഫലം TR. my fate. അവർക്കു ജാതകത്തിന്നനുസാരമായി CG. they obtained, what their destiny decreed.

ജാതകർമ്മം ceremony incident on a birth ജാ.ങ്ങൾ കൾ ചെയ്തു Brhmd., ജാതക്രിയ കഴിച്ചു Bhg.

ജാതരൂപം gold.

ജാതവേദസ്സ് (knowing all beings) Agni.

ജാതി *jāḍi* S. (ജൻ) 1. Birth (instr. ജാത്യാ q. v.) 2. position into which one is born, family, caste, rank. ജാതിക്കും നീതിക്കും ഏറക്കുറവു കൂടാതെ കണ്ടു KU. ഞങ്ങളെ ജാതികൾ ഒക്കെക്കൂടി TR. (= ജാതിക്കാർ). ജാതി കെട്ടു പോകും TR. the caste-distinctions will be lost. 3. kind സേന ഏതൊരു ജാ. കടക്കും AR. how will they cross the sea. വല്ല ജാതി എന്നാലും SiPu. anyhow. എല്ലാ ജാ. യും Brhmd. 4. good, genuine kind. ജാതിച്യുതങ്ങൾ Nal. excellent mango-trees. ഈ എഴുത്തു എത്രയും ജാതി superior. — hence ജാതി teak, nutmeg, etc.

ജാതികർമ്മം (2) family ceremonies, കാലം തോറും നടത്തിക്കൊണ്ടു വരുന്ന ജാ. ഞാൻ നടപ്പാൻ TR. [chata. ജാതിഫലം.

ജാതിക്കാ(യി) GP 76. nutmeg, Myristica mos-

ജാതിക്കാരൻ (2) one of a caste, ഏതു ജാതിക്കാരനും Anach. (4) a European; of a superior tribe.

ജാതികുതിര (4) a high-bred horse, ക്രൊത്തു മണ്ടുന്ന ജാ. കൾ KR.

ജാതിചന്ദനം TP. a valuable timber-tree.

ജാതിന്യായം caste-rule, ജാ. പോലേ TR.

ജാതിദോഷം caste-offence, പിഴെച്ചു ജാ. ഉണ്ടായി KU.

ജാതിധർമ്മം duty of each tribe; so:

ജാതിനീതിക്ക് ഭമപ്പും വരും Sah.

ജാതിപത്രി (4) mace. — ജാതിഫലം nutmeg.

ജാതിഭ്രംശം loss of caste; so അവനു ജാതിഭ്രഷ്ടുണ്ടു Anach.; ജാതിഭ്രഷ്ടനായ്തീരിക Bhr.

ജാതിമരം (4) teak-tree = തേക്കു; കാട്ടു ജാ. the wild nutmeg-tree. [ക്ക TR.

ജാതിമയ്യാട (= ജാതിന്യായം) ജാ. പോലേ നട

ജാതിമാത്രോപജീവി Bhr. who has nothing but his birth to live upon.

ജാതിവൈരം RS., Bhg. natural or inherited enmity (കീരി സർപ്പം പോലേ ജാ.).

ജാതിഹീനൻ of low caste.

ജാതു (po.) once, possibly.

ജാത്യം genuine; natural ഒരു കാൽമേൽ ഉറച്ചു നിന്നു ഉറങ്ങുന്നതു ജാ. MC.; മഹാജാത്യമാം പുല്ലു the finest grass.

ജാത്യാ (1) by birth. ജാ. ഉള്ള ഉമ്പണം MC. innate, inherent; also ജാത്യാൽvu. naturally.

ജാത്യാന്ധൻ = പിറവിക്കുരുടൻ.

ജാത്യാരി Bhg. (= ജാതിവൈരി); ജാത്യാദി വൈരം കളഞ്ഞു ജന്തുക്കൾ Bhr.

ജാത്ര *jātra* Tdbh., യാത്ര; also ചാ — Nasr. etc.

ജാനകി *jānayi* S. Sīta, daughter of ജനകൻ KR.

ജാനു jānu S. (L. genu, G. gony) The knee, തൻ ജാ. വും പൂണ്ടു കിടന്നാർ CG. (from cold).

ജാപകൻ jāpakaṅ S. (ജപ്) Mutterer മന്ത്ര ജാ'ന്മാർ Bhr.

ജാമം H. Tdbh., യാമം; even ഒരു ജാവരാത്രി ഇരിക്കുന്ന സമയം (Mpl.).

ജാമാതാ jāmāḍā S. (ജാമി sister) Son-in-law എന്നുടെ ജാ. വാകേണം മാധവൻ UR.

ജാമീൻ Ar. żāmin, Security, bail ജാ'നായി നിന്നു പോയി, പണത്തിന്നു ജാമീനാക്കി, വത്തകരെ മനസ്സുണ്ടാക്കി ജാ. ഏല്പിച്ചു, ജാമീൻനിന്നു അവരെ കയ്യേറ്റു തടവിൽനിന്നു കിഴിച്ചു, അവനെ ജാ. കൊടുത്തു, ഞാൻ അവരെ ജാ. TR.

Kinds: മാൽജാ. monied security, റൊക്കജാ. bondsman for payment of a debt, ഹാജർജാ. personal security.

ജാമ്യൻ id. അവനെക്കൊണ്ടു ജാ. വാങ്ങി took bail for him TR., അവനു വേണ്ടി ജാ. നിന്നു MR.

ജാമ്യം (mod.) id. ജാ'ത്തിന്റെ സംഗതി MR. — ജാമ്യക്കാരൻ, ജാമ്യദ്രവ്യം VyM. — ജാമ്യച്ചീട്ടു bond of security. ജാ. ഏല്ക്ക, വാങ്ങുക, കൊടുക്ക, നില്ക്ക etc. ഒരുത്തനെ ജാ. കൊൾക VyM. to make one to stand security.

ജാംബവം jāmbavam S. (ജംബു rose-apple). ജാംബവാൻ S. king of the bears KR.

ജായ jāya S. (ജൻ) A wife.

ജാരൻ jāraṅ S. A paramour. — ജാരവൃത്തി adultery, ജാരസമ്പർക്കം SiPu. — ജാരശങ്ക (husband's) jealousy.

ജാലം jālam S. 1. Net & what is like it. 2. lattice ജാലാന്തരം Bhg. behind the window. 3. net-like conglomeration വീചിജാ. CG. succession of waves. ഭ്രമജാ. Sk. തേനുള്ളി ജാ'ങ്ങൾ CG. honey. 4. ഇന്ദ്രജാലം magic art, ഇന്ദ്രജാ'ത്തെ കാട്ടി സമ്മാനം വാങ്ങിടുവാൻ Sk.

ജാലകം id. esp. a window, see ചാലവാതിൽ.

ജാലികൻ one, who uses nets or magic.

ജാല്മൻ jālmaṅ S. A rascal; inconsiderate, rash, mean.

ജാവാരി Tdbh. = വ്യാപാരി & രാവാരി.

ജാസ്തി Ar. ziyādati, Te. C. jāsti. Addition, increase f. i. higher pay, etc. ചിലർക്കു ജാസ്തിയും ഉണ്ടാവാനും ചിലർക്കു കമ്മി വരുവാനും MR.

ജാഹ്നവി jāṅhavi S. Jahnu's daughter Gangā.

ജാഡ്യം jāḍyam S. (ജഡ) Apathy, folly, worthlessness. ഇവ്വണ്ണമുള്ള ജാഡ്യം ഇനി ഉണ്ടാകാസ്സാൻ Bhr.

ജിഘാംസ jighāṁsa S. (desider. of ഹന്) Wish to slay, revenge.

ജിജ്ഞാസ jijñāsa S. (desider. of ജ്ഞാ) Wish to know, inquiry ജി.ാവശാൽ Gan. for example. — ഉപായം ജിജ്ഞാസിച്ചീടുവാൻ Bhr. consulting about a means. (denV.) [ജി. ക്കൾ.

ജിജ്ഞാസു KeiN. a philosophical inquirer, Bhg.

ജിതം jiḍam S. (part. of ജി) 1. Conquered ലങ്കയും നിന്നാൽ ജിതയായി AR. — സ്ത്രീജിതൻ AR. subdued by a woman. 2. having conquered, as ഇന്ദ്രിയജിതൻ, നിജശ്വാസത്തെ ജിതനായി Bhg. 3. = ചിതം, ഉചിതം Tdbh.

ജിതകാമനായി AR. suppressed lust.

ജിതബുദ്ധി subdued mind.

ജിതശ്രമം without trouble ചെന്നു പിടിച്ചു ജി. Prahl., AR. — ജി'ത്വം കണ്ടു Brhmd. ease.

ജിതേന്ദ്രിയൻ (Bhg. — ന്ദ്ര —) one, who has brought his organs into subjection. ജി'നായിരിക്കയും വേണം Tantr. esp. chaste.

ജിതേന്ദ്രിയത്വം continence, Bhg.

ജിത്തു conquering അതിസാരജിൽ, പ്രമേഹജിൽ GP. removing diarrhœa, etc.

ജിനിസ്സു Ar. jins (G. genos) Sort, article വേറെ ജിനിസ്സുകളും MR.; also ടിനിസ്സ്.

ജിന്ന Ar. jinn & ചി —, A genius, demon.

ജില്ല Ar. żila', side; 1. A district, judicial province. — മറുജില്ലക്കാരൻ jud. 2. the Zilla court. [കം SiPu.

ജിഷ്ണു jiṣṇu S. (ജി) Victorious; Indra, ജി. ലോ

ജിഹ്മം jimham S. Crooked. ജിഹ്മവചനങ്ങൾ കൊണ്ടു മോഹിപ്പിച്ചു Bhg.; ജി'മാകുന്ന കഷ്ഠം a. med. slow leprosy.

ജിഹ്വ jihva S. (ഹ്വാ) The tongue, esp. as organ of taste. ജി. യിൽ ഒരു മണ്ഡലം സേവിക്ക a. med.; ജിഹ്വാഗ്രമാശ്രണ, ജിഹ്വാമ്ലേ

ചെന്നു CC. on the tip of the tongue. — ജിഹ്വാസ്തംഭം Nid. a disease of the tongue. [anchor.

ജീൻ P. zīn 1. A saddle. 2. (= ചീനി 3) a wooden

ജീമൂതം jīmūdam S. Cloud, ജീമൂതകോമളം CC.

ജീരം jīram S. (quick) & ജീരകം GP75. Cumin-seed (fr. ജീർ Te. C. line) see ചീ—.

ജീരകച്ചാലൻ a kind of rice = ചോരൻ.

ജീർണ്ണം jīrṇam S. (ജർ) 1. Worn, tattered; old വയസി ജീർണ്ണം എന്നാകിലും ദേഹികൾക്ക് ഏറനം പ്രിയം ദേഹം AR. (the body often compared to a cloth). ജീർണ്ണങ്ങളായുള്ള ഉപജീവികയാലും ഗ്രന്ഥം ഉണ്ടാം a. med. old food, not fresh. 2. digested ആഹാരം ജീർണ്ണമാകാതെ അതിസാരിക്ക jud.

ജീർണ്ണകളം a bathing-tank with broken sides.

ജീർണ്ണവസ്ത്രം rags.

ജീർണ്ണോദ്യാനം a ruined garden. ചാക്കിന്ന കോപ്പിട്ട ജീർത്തിൽ വന്ന Mud. for suicide.

denV. ജീർണ്ണിക്ക to decay, to fall in ruins അമ്പലം ജീർച്ചു പോയി.

ജീവൻ jīvaṅ S. (G. zaō, L. vivo) 1. A living being. pl. പല ജീവന്മാർ GnP.; ഇജ്ജീവന്മാർ we men.; also വനത്തിലെ ജീവങ്ങൾ നാടിച്ചു CG. 2. life, individual soul. ഇപ്പോൾ ജീവനോടുകൂടെ ഇരിക്കുന്നവർ MR. the now living. കണ്ടൊരു വാതിൽ പുറപ്പെട്ട ജീവനും മണ്ടിനടന്ന പുറത്തുമായി CG. — met. ശൃംഗാരത്തിൻ ജീ. തിങ്കൾ CG.

ജീവകം living; a foreign med. root GP 60. one of the അഷ്ടവർഗ്ഗം, named with ഇടവകം (= തിരുനാമപ്പാല). [MC.

ജീവജാലം (1) host of living creatures, ജീവങ്ങൾ

ജീവത് (part.) living; ജീവച്ഛവം a corpse whilst alive (അവർ ജീവശവങ്ങളായി vu.) Bhg.

ജീവധാരണം sustentation of life ജീ. എനിക്കിനി വേണ്ട CC. അപ്പുകൾകൊണ്ടു മാത്രം ജീ. ചെയ്യു Nal., so ജീവനെ ധരിച്ചു Nal. maintained life.

ജീവനം 1. life എന്നുടെ ജീ. നിന്നുടെ കയ്യിൽ CG.; സ്വാമികായ്യം തന്നെ ജീ. എന്ന നടക്കുന്ന TR. counting it our life. ശോചിദന്തനുടെ ജീ'മായല്ലോ കേവലം മേവുന്ന പാണ്ഡവന്മാർ CG. ജീവനകാംക്ഷ KR. = മൃത്യുഭയം in war. 2. means of life (= ജീവനോപായം), livelihood ജീ'ത്തിന്ന ഉപായം ഇല്ലാതേ ജീവനവൃത്തി എങ്ങനേ കഴിച്ചു വരുന്ന jud. TR.

ജീവനാശം death; ജീ. വരുത്തികളയും MR. kill.

ജീവന്മുക്തൻ (ജീവത്ത്) emancipated whilst alive, as a ബ്രഹ്മജ്ഞാനി KeiN. ജീവന്മുക്തയായിനാൾ AR. (without first dying). —

ജീവന്മൃതൻ AR. dead whilst alive, as an ungrateful son.

ജീവനില = Marmam; station of life.

ജീവന്തി a. med. root GP 60. = അടപൊതിയൻ.

ജീവരക്ഷചെയ്ക KN. സ്ത്രീയുടെ to preserve alive.

ജീവരാശികൾ = ജീവജാലങ്ങൾ.

ജീവലംഘന death, ജീ. വിധിക്ക CC.

ജീവസ്ഥാനം (= മർമ്മം) a joint.

ജീവഹിംസ ചെയ്ക to destroy life.

ജീവാക്ഷരം a vowel (gram.).

ജീവാത്മാവു KeiN. the individual soul (പരമാത്മാ the soul of the world). [cattle).

ജീവി a living being; (ശോജീവി living by

denV. ജീവിക്ക 1. to live ജീവിച്ചാൽ മതി എന്ന് ഓട്ടക KR.; താതനു ഞാൻ ജീ'ച്ചിരിക്കേ AR.; ജീ'ച്ചേൻ ഇത്രനാളും Bhg.; ജീ'ച്ചു കൊൾവാൻ എന്തിനി നല്ലതു Bhr. to save our lives. 2. to come to life ജീ'ച്ചെഴുന്നീറു Bhr., പെണ്ണും ആ നേരം തന്നേ ജീ'ച്ചഞ്ഞെഴുനീറു VetC. — രാഘവന്മാരെ ജീ'ച്ചിരുത്തുവാൻ AR. to resuscitate. 3. to live upon പൈട്യൻ വ്യാധിതങ്കൽ ജീ. Bhr.

CV. ജീവിപ്പിക്ക to quicken പോരിൽ മരിക്കും അസുരരെ ജീ'പ്പിച്ചീടും Bhr.; മരിച്ച ജനങ്ങളെ വാമനേത്രംകൊണ്ടു ജീ'പ്പു SitVij.; ഇന്ദ്രനാൽ വധിച്ചാശു ശുക്രനാൽ ജീ'ച്ച മഹാബലി Bhg. കഞ്ഞിയിലും പാലിലും ജീ'പ്പു TP. nursed the patient most tenderly.

ജീവിതം (part.) 1. living; quickened. 2. life ജീവിതകാലം lifetime. ഗമിക്ക നീ ജീവിതകാമൻ എങ്കിൽ CC. if you wish to live. ജീവിതാശയും വിട്ടു Bhg. — ജീവിതേശൻ hus-

band; ജീവിതേശ്വരി Nal. wife. 3. wages, daily allowance, as of ഒന്നേമുക്കാൽ നാരായം; ആണ്ടിന്നു ൩൦ പണം ജീ. ഉള്ളവൻ CS.

ജീവിതവ്യം what one has still to live V1.

ജീവിതാവധി until death ജീ. കേൾക്കിലും AR.

ജൂക്തി Tdbh., യുക്തി as Mpl. ജൂ. വിചാരിച്ചു Ti.

ജൂഗുപ്സ jugupsa S. (desider. of ഗുപ്) Abhorrence, censure.

part. ഞാൻ ചെയ്ത കൎമ്മവും പാരം ജൂഗുപ്സിതം; Nal. ജൂ'മായ ക്രൻ Bhg.

ജൂസ് Ar. juz. Section of a book (=8 leaves). കുറുവാൻ ൩൦ ജൂസും കാണാതേ പാടുക (Mpl.)

ജൂഷ്ടം jušṭam S. (part. of ജൂഷ്) Liked; = ഉച്ചിഷ്ടം.

ജൂഹു juhu S. (ജിഹ്വ) The tongue; a sacrificing spoon. സ്രുവവും ജൂഹുവും കയ്യിൽ എടുത്തു Sk.

ജൂതി jūdi S. (= ജവം) Speed.

ജൂൽ H. jhūl, Horse-cover.

ജൃംഭണം jṛmbhaṇam S. Yawning, stretching the limbs.

denV. ജൃംഭിക്ക to expand കാമാതുരനയനം Bhg., വീൎയ്യം നടിച്ചു വിജൃംഭിക്ക Nal.

part. ജൃംഭിതഭാവത്തോടേ മെല്ല ഉണൎന്നു Bhr.

ജേതാ jēdā S. (ജി) Conqueror. — രാമദൂതം ജേതും ചെന്നു AR. = ജയിപ്പാൻ.

ജേയം vincible.

ജേൽ E. jail. ജേലിൽ പാൎപ്പിച്ചു MR.

ജൈനർ jainar S. (adherents of ജിനൻ a Buddist saint, √ ജി). The Jainas, ജൈന്യജാതികളിലുള്ളവർ TR. considered as ranking below Nāyar. — Hanumān leaving Sīta ജൈന്യദേശത്തിൽ ചാടി KR.

ജൈമിനി S., N. pr. Jaimini, The teacher of the Mīmāmsa, ജൈമിനീയന്യായമീമാംസ Nal.

ജോഗി = യോഗി, A caste; also a Yōgi ജ്ഞാനസ്വരൂപികളായിരിക്കുന്ന ജോഗീശ്വരന്മാർ KU.

ജോടു H. jōṭ 1. A pair, match, couple ജോടായി പാൎക്ക MC. (= ഇണ). 2. a pair of shoes.

ജോനകൻ = ചോനകൻ; യവനൻ; ജോനോർ Mpl. Song. കാതിയാർ മുതലായിട്ടുള്ള ജോ'ന്മാർ KU.; also ജോനകമാപ്പിള്ള.

ജോരാവരി P. zōr-āvari Force. ജോ. യായി ഏതാനും ദ്രവ്യം പിഴ ചെയ്യിച്ചു, കാണക്കരണം ജോ. യായി വാങ്ങി TR. extorted.

ജോലന H. jhōlā, jhōli A wallet.

ജോലാ H. jōlā, Deceit. — ജോലാമാലി difficult to accomplish, full of intricacy.

ജോലി C. Te. interference, meddling; trouble അവയോടു യാതൊരു ജോലിക്കും പോകാതേ സ്വസ്ഥമായിരുന്നു Arb. gave no annoyance; (No. also ജോലിയം).

ജോഷം jōšam S. (ജൂഷ്) Contentment.

ജ്ഞൻ jñaṅ S. (ജ്ഞാ, G. gno) Knowing, as ദോഷജ്ഞൻ, അജ്ഞൻ.

ജ്ഞപ്തി knowledge, ജ്ഞപ്തിരൂപനായിരിക്കുന്ന ദേവൻ Adw S.

part. ജ്ഞാതം known; ജ്ഞാതവ്യം to be known.

ജ്ഞാതാവു knower. ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയവിഹീനൻ Adw S.

ജ്ഞാതി (ജൻ?) kinsman ജ്ഞാതിജനങ്ങൾ VyM.; Tdbh. ഞാതി T. & V1.

ജ്ഞാനം 1. knowledge. 2. science. 3. divine knowledge, spiritual philosophy ഭക്തിയല്ലോ മഹൽജ്ഞാനമാതാവു AR.

ജ്ഞാനദൃഷ്ടി inward eye; foreknowledge ജ്ഞാ. കൊണ്ടറിഞ്ഞു VetC.

ജ്ഞാനമൂൎത്തി God = ചിൽസ്വരൂപൻ f. i. ജ്ഞാ'യോടു പ്രാൎത്ഥിച്ചു KumK. = Cṛshṇa.

ജ്ഞാനപൂൎവ്വം knowingly ജ്ഞാ'മായിട്ടു അപായം വരുത്തിയാൽ VyM. intentionally.

ജ്ഞാനവാൻ, learned, wise; also ജ്ഞാനി, which (as well as ജ്ഞാനികൻ V1.) signifies also an astrologer.

ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം the organs of sense (opp. കൎമ്മേന്ദ്രിയം).

ജ്ഞാനോപദേശം spiritual instruction ജ്ഞാ. നിനക്ക് എത്ര തരം ചെയ്തു Bhr.

ജ്ഞാപകം 1. making known. 2. So. C. T. memory.

ജ്ഞാപിതൻ (& ജ്ഞപ്തൻ) instructed, informed; ജ്ഞാപിതം made known.

ജ്ഞേയം to be known ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയഭേദം തോന്നുന്നത് എത്രനാൾ KeiN.; ജ്ഞേയശാസ്ത്രം Bhg.

ജ്യാ jyā S. (ജ്യാ to oppress) 1. Bowstring, ഞാൺ in ജ്യാനാളം Bhr., ജ്യാനാളഘോഷം കേട്ടതില്ലേ AR. 2. a sine അല്പജ്യാക്കളായിട്ടുവാകും, ചാപത്തിന്റെ അല്പജ്യാവുകൊണ്ടു ഉപയോഗം ഉണ്ടെ Gan. ജ്യാപ്രകരണം treatise on arcs & sines.

ജ്യേഷ്ഠൻ jyēṣṭhaṅ S. (Superl. of ജ്യാ strongest, Comp. ജ്യായാൻ) 1. Superior. 2. elder brother (vu. ചേട്ടൻ, ഏട്ടൻ). ഗുണജ്യേ'നായ സുതജ്യേ. KR. ജ്യേഷ്ഠാംശമേനിണക്കുള്ള Bhr. the share of the first-born VyM. (നേരേ, വാം etc., മൂത്തജ്യേ. the next elder, etc.)—also elder sister's husband.

ജ്യേഷ്ഠ 1. elder sister, commonly ജ്യേഷ്ഠത്തി, as ജ്യേഷ്ഠാന്വയത്തിലക്കൾ MR. the children of the sisters. 2. Laxmi's elder sister, Pandora ചേട്ട. 3. the 18th asterism തൃക്കേട്ട.

ജ്യേഷ്ഠത്തി elder sister ഞാനും എൻ ജ്യേ.യും Nal.; also an elder brother's wife.

ജ്യേഷ്ഠത the right of the first-born, also: ജ്യൈഷ്ഠ്യം. [ചോതി.

ജ്യോതിസ്സ് jyōtis S. (ജ്യർ) Light, a star, vu. ജ്യോതിഷ്കൻ an astrologer.

ജ്യോതിഷം (also ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം) astrology & astronomy. ജ്യോ. പറക to foretell Vi. — സന്തതി നമുക്കുണ്ടായിവരുവാൻ ചിന്തിക്കേണം ഇജ്യോ. ഇപ്പോൾ SG. [ger.

ജ്യോതിഷക്കാരൻ, —കാരി (—ക്ഷാരി) an astrologer.

ജ്യോതിഷ്ടോമം KR. a Sōma sacrifice, (സ്തോമം).

ജ്യോത്സ്ന moon-night, moon-light CG. [ger.

ജ്യോത്സ്യം astronomy, —ത്സ്യർ (hon.) an astrologer.

ജ്വരം jvaram S. Fever (പനി). ജ്വരക്ലേശം CC.; ഉഗ്രമായുള്ള ശിവജ്വ. യുദ്ധക്കളെ ബാധിച്ചു Bhg.; personified ശൈവജ്വ., വിഷ്ണുജ്വ. CC.; സ ജ്വരമാരായിപോയി Bhr. from fright. Kinds: പിത്ത — bilious fever, ശീത — or വാത — fever with ague, കഫ — phlegmatic fever. — fig. ചിന്തയാകുന്ന ജ്വ. Brhmd., ചിത്തജ്വ. വളർന്നു Bhg. rage.

ജ്വരക്ഷയം, ജ്വരഘ്നം GP. febrifuge.

denV. ജ്വരിക്ക to have fever, Tantr.

part. ജ്വരിതം feverish.

ജ്വലനം jvalanam S. Blazing.—ജ്വലനൻ fire.

denV. ജ്വലിക്ക to blaze. സൂര്യൻ ജ്വ. Bhg. in the hot season. ജ്വാലാസമൂഹങ്ങൾ ഏറ്റം ജ്വ.യാൽ Nal. in a jungle-fire. — fig. ജ്വ'ച്ചിതു ചിത്തം Bhr. dismay.

CV. ജ്വലിപ്പിക്ക 1. to kindle, inflame. ചിതയിൽ വെച്ചു തീ ജ്വ'ച്ചു PrC., വഹ്നി എരിഞ്ഞു കത്തി ജ്വ'ച്ചു Bhg., അഗ്നിയെ ജ്വ'ച്ചു Mud., പേത്തും ജ്വ'ച്ചു ഹോമം ചെയ്തു Brhmd. 2. met. ചിത്തം ജ്വ'ച്ചു മൽഭാഷിതം Nal. kindled love.

ജ്വാല 1. flame ജ്വാലാമാലകൾ കത്തി പൊങ്ങി, ഒന്നിന്നും അഗ്നി ജ്വാ. തട്ടിയാൽ അശ്രദ്ധിയില്ല Bhr., ഇളക്കം ചേരും ജ്വാലാ കണക്കേ രജോഗുണം KeiN. 2. slight influence ഉവർവെള്ളത്തിന്റെ ജ്വാ. തട്ടാത്ത ഓരികിൽ MR. ground not reached by any salt water.

ഝ ĴHA

(in S. words.)

ഝംകാരം jhaṅgāram S. (Onomat.) The sound jham, buzz, hum വണ്ടിന്റെ — Nal., ഭൃംഗ — Bhg.; of Yōgis muttering ഝങ്കാരനാളം HNK.

ഝംഝ jhaṅjha S. (Onomat.) Noise of wind & rain; storm. — ഝംഝനം also tinkle of ornaments.

ഝടഝട jhaḍajhaḍa (Onomat.) — നിനാദം CrArj. Warlike sound — a crush; hence ഝടിതി = പെട്ടെന്നു suddenly (ഇതി).

ഝരം jharam S. A cascade, അരുവിഴിയാവു.

ഝർഝരി jharjhari S. Cymbals KR. = കഴിത്താളം.

ഝലജ്ഝല Onomat. Sound as of clattering arms, chains ഝ'ലോൽപ്രഘോഷിതം RS.; also ഝംഝലം RS.

ഝഷം jhaṣam S. A fish തിമിഝഷാദ്യങ്ങൾ AR.

ഝളഝള എന്നാടുക (Onomat.) Flapping of an elephant's ear.

ഝ. ഘോഷം RS. the splash of waves (sea.)

ഝള്ളി jhaḷḷi S. Cymbals.

ഝാടം jhāḍam S. (ജട്) An arbour, thicket.

ഝില്ലി jhilli S. 1. A cricket കാനനം ഝില്ലി ഝങ്കാരനാദമണ്ഡിതം AR.; also ഝില്ലികാരവം കൊണ്ടു മുഴങ്ങുന്നു KR. 2.=ഝില്ലി Delhi, KU.; in Bhr. as N. pr. of a king.

ഞ

ŃA

ഞ represents ന or യ of the other Dravidian languages, & even ജ & ച.

ഞങ്ങൾ ńaṅṅaḷ We (exclusive of the addressed), pl. of ഞാൻ; in Gen. often ഞങ്ങടേ TR.

ഞങ്ങുക see ഞെ—.

ഞടുക്കം ńaḍukkam (loc.)=നടുക്കം Arb.

ഞണുങ്ങുക ńaṇuṅṅuγa So. (C. നഗ്ഗു) To be bulged, crushed.

ഞണുക്കുക, ക്കി v. a. to bulge, to crush.

ഞണുഞണുക്ക, ത്തു So. To be sticky, clammy.

ഞണ്ടു ńaṇḍu T. M. (Te. C. യ—, T. ന—) C. നള്ളി & ഏഡി, Tu. ഡഞ്ജി) A crab; kinds: വയൽ—, പുഴ—, കടൽ—, കര—, etc.

ഞമഞ്ഞി ńamaṅṅi Hor., MC. & ഞമിഞ്ചി, നമിച്ചി (T. നമ, C. Te. നവ to itch?) A bivalve shell-fish, found in ricefields. — ഞ. മാംസം GP. whelk.

ഞമഞ്ഞിക്ക a cockle V2.

ഞമഞ്ഞിപ്പൊട്ടി V1. a bird, that lives on shell-fish.

ഞമിഞ്ഞി (—വി—) മുട്ട No. a spiral fresh-water snail.

ഞമുങ്ങുക ńamuṅṅuγa (T. ഞെ—) To yield to pressure, to sink, bulge=ഞണുങ്ങു So.

ഞമുണ്ടുക ńamuṇḍuγa (C. നവുട്ട to rub) To squeeze; knead, f. i. rice with curry as Brahmans do in eating. പാലിൽ പുഴങ്ങി ഞമുണ്ടി a. med. (also ഞമിണ്ടുക No.; see ഞെവിണ്ടുക).

ഞമ്മൾ Mpl.=നമ്മൾ.

ഞരങ്ങുക ńaraṅṅuγa T. Tu. M. (C. Tu. ന—) To grumble, groan ഒന്നു ഞരങ്ങീതും ഇല്ല. Bhr.— VN. ഞരക്കം moan, groan.

ഞരടുക ńaraḍuγa B. To twist broken threads together (ചരടു).

ഞരമ്പു ńarambu (& ന—) Sinew, tendon. പിത്തം ഹൃദയത്തുനിന്നു ഞ. കളിൽ ഓടിക്ക Nid. arteries. വായു പെരുഞ്ഞ'ലും ചെറുഞ്ഞ'ലും ചെന്നു Nid. nerves. — കോട്ടഞരമ്പു a frown—.

ഞരമ്പുവലി spasm, cramp. V2.

ഞരമ്പുവൃണം the Guinea worm.

ഞരി=നരി; ഞരിമീൻ V2. A fish, port. Naire.

ഞറിയുക=ഞെ— q. v. പുരികം ഞറിഞ്ഞു ചമഞ്ഞു Bhr. Wrinkled.

ഞവൎക്ക, ńavarka To level. ഞവൎത്ത നിലം V2. harrowed.

ഞവരി a plank for levelling.

ഞവിര=നവിര a sort of rice.

ഞളുങ്ങുക ńaḷuṅṅuγa (ചളുങ്ങുക, നടുങ്ങു) 1. To shake from damp, fear. 2. to speak diffidently.

ഞളുക്ക (C. Te. T. ചളി cold & C. നൺ, Tu. നണ്ട) to be affected by cold or damp. മരുന്നു, ഉപ്പു ഞളുത്തുപോയി, so also a pen, which grows too soft for writing.

VN. ഞളുപ്പു, ഞളുപ്പം dampness.

ഞള്ളു=ഞെഴുക a tree (med.), the leaves of which are used in തോൽ കെട്ടുക.

ഞാങ്ങണ ńāṅṅaṇa (T. നായിങ്കണ) A reed=ഓട, see ഞാണൽ.

ഞാങ്ങൂൽ & ഞാഞ്ഞൂൾ M. C. (T. നാങ്കൂഴ്) An earth-worm.

ഞാണൽ ńāṇal (T. നാ—; C. Te. fr. നാൻ=നന) A reed തീരേവാഴും ഞാ'ലിൽ Sk.=ശരം.

ഞാൺ ńāṇ (T. നാ—, C. Tu. നേ—) 1. Bow-string ചെറുഞാണൊലി, ഞാ. ഒച്ച Bhr.; ഞാൺ വായി RC.; രണ്ടു കൈകൾക്കും ഞാൺന്തഴമ്പു (sic) Bhr. 2. other strings & cords ഞാണിന്മേൽകളി, — ഉണ്ടിപ്പു rope-dancing. കുന്തളം ഞാണായിമീതേ ചേൎത്തു CG. — അരഞ്ഞാൺ,

പൊന്നരഞ്ഞാണം Bhg. waist-string, (ഞാണി മേൽ എഴുതികെട്ടുക mantr. of amulets); ഉടഞ്ഞാൺ, — ണം a broader girdle. — (met. ആഴിയാം ഉടയഞ്ഞാണുടയോളം ഊഴി ChVr. the earth as far as the girding ocean).

ഞാത്തുക see തൊറുക (fr. ഞാല്വ).

ഞാൻ ñāṉ (aT. Tu. യാൻ., T. C. നാൻ, Te. നേൻ) I. ഞാങ്കാലം prov. in my time. ഞാന്നിയായിട്ടു മേൽകോയ്മസ്ഥാനം നടത്തി KU. with identified interests.

pl. ഞാങ്ങൾ old & hon. = ഞങ്ങൾ we; even in obl. cases, ഞാങ്ങളെകൈക്ക TR. (Rāja), vu. ഞാളു, Dat. ഞാക്ക TP. The other pl. is നാം (including the addressed party), with vu. Dat. ഞാൽക്ക.

ഞാന്നു ñāṉṉu (T — ൻറു) Day, in മിനിഞ്ഞാന്നു.

ഞാന്മെയ്യാലി Pay. (= ഞാൽ, മെയ്, താലി).

ഞായം ñāyam Tdbh., ന്യാ — 1. Reason, right. ജാതിഞായം caste-rule. ഞാ. കൊണ്ടു വിസ്തരിച്ചു TR., പണമരികേ ഞായം prov., കോപത്തിന്നു ഏതുമേ ഞാ. ഇല്ല CG. no cause for. 2. complaint. ചക്കകട്ട ഞാ. വിസ്തരിപ്പാൻ TR. complaint about a jackfruit. അവരുടെ ഞാ. അവരുടെ ജാതിയിൽ തന്നേതീർത്തു കൊള്ളുന്നുണ്ടു TR. ഞാ'വും ക്രൂടവും quarrel. — esp. ഞായം കൊടുപ്പിച്ചു TR., ഞായം ചൊല്ലി ഒഴിക്ക to divorce, dissolving a connexion before arbitrators. ഞായഹീനൻ ചെന്ന Sk. defeated, ashamed. 3. custom, common way. കാട്ടിലേ കോഴിക്കു ഞാ. ഇല്ലേതുമേ വീട്ടിലേ കോഴിക്കേ ഞാ. ഉള്ളു CG. crowing regularly. ഉത്സവം കൊള്ളേണം വിണ്ണവർ നാഥനു വത്സരംതോറും എന്നുള്ള ഞാ. CG. — hence: 4. adv. വിളക്കെങ്ങനെ കൂട്ടിയെ വിളക്കി ഞായം CG. as generally a light makes the chandelier to shine. എവിടേ ഇരുന്നു ഞായം V1., ഏതൊരുടിക്കിൽ അധിവസിച്ചു ഞാ. Bhg. where do you commonly live? ശോകഭൂമിയിൽ ഇരുന്നു ഞാ. മുന്നം Brhmd. തപോബലം കൊണ്ടു വരങ്ങളെ പലരും വരിച്ചു ഞാ. പുരാ, ഞാൻ ബാഹുബലംകൊണ്ടു വാങ്ങുന്നു UR. others used to gain their wishes by penance, I by force. ധീരന്മാർ ഇങ്ങനേ ചെയ്യു ഞാ. Bhr. — similarly esp. with എന്നു like, as; ഞായം നല്കിനാൻ പട്ടാങ്ങു ചെയ്തു നോർ എന്നു ഞാ. CG. he kept his word like the truthful.

ഞായറു ñāyaṟu & ഞായിറു T. M. (C. നേസരു) 1. The sun = നേരം, hence പടിഞ്ഞാറു. 2. month കർക്കടഞ്ഞായറിൽ, vu. ഞാറിൽ (doc.) തിരുവാതിരഞ്ഞായറു നില TrP. the sun's position in a constellation.

ഞായറാഴ്ച, ഞാറാഴ്ച Sunday (ഞായർവാരേ PP. — in Tu. ആയിറാറാര), ആഴ്ചഞാറും Pay.

ഞായൽ ñāyal (T. — യിൽ bastion) see പള്ളി ഞായൽ. (vu. ഞാലിൽ ഞാറുപെയ്ത).

ഞാര ñāra = നാര T. M. Tantalus Ibis (MC. ഞാറ heron) ഞാരപ്പക്കികൾനാടം KR 4.

ഞാരൽ 1. = ഞാര. 2. = ഞാറൽ.

ഞാറൽ ñāṟal (MM. ഞാരൽകരുന്ന, T. നാരൽ, C. Te. നേര) Calyptranthes caryophyllifolia (C. നെരൽ). ഞാറയുടെ വേമ്മേലേത്തൊലി GP 78. ഞാൽത്തൊലി a. med. Kinds: കാട്ടു —, കിഴക്കൻ —, തെക്കൻ —. (No. ഞാറൽ.)

ഞാറക്കാ V1., ഞാറപ്പഴം പോലേ കറുപ്പിൻനിറം Nid. [gium.

പെരിഞ്ഞാറ Rh. Calyptranthes or Syzy-

ഞാറു ñāṟu (C. T. Te. നാറു, Tu. നേജി) 1. = നാറു What rises above ground, young plant fit for transplanting. ഞാർ പെയ്യു, ഇടുക, പാകുക to sow, നടുക to transplant them. ഞാർ ആറിപോയി thrives. നെ കണ്ടം ഞാറ ഉഴുതു നട്ടും വരുത്തി ഞാറ പറിച്ചു ഉഭയത്തിൽ ചിന്തി MR. 2. = ഞായറു as കന്നിഞ്ഞാറിൽ TR. (doc.), കുമ്പ ഞ്ഞാറിക്കും (= എറിക്കും) പെയിലുംകൊണ്ടു TP.

ഞാറുകാല (1) a piece from which rice plants are removed B.

ഞാറുതല (2) the time of a constellation f. i. തിരുവാതിരഞ്ഞാ. in the beginning of Mithuna, best time for planting. അത്തംഞാ. feast in Kanni.

ഞാറുനില (2) see ഞായറുനില; also ഞാറുവട്ടം B.

ഞാറുപട്ടി, — പറമ്പു, — പൊറ (higher than പള്ളിഞായൽ) nursery for rice plants (& ഞാറുഴം, ഞാറുകെട്ടി).

ഞാറുവാല, — വേലി V1. days fixed upon for transplanting.

ഞാറുമുടി No. a handful of ഞാറു.

ഞാലം ñālam T. aM. The earth ("the hanging"?) ഞാ. ഉലെക്കും, ഞാലത്തൂൾ RC.

ഞാലുക ñāluya (T. നാ — ; see ഞേലു —) To hang, swing അണ്ണാക്കിൽ ഞാന്ന Nid. തോലും ഞാന്നകൊണ്ടു Bhr. of an old man. വൃക്ഷശാഖമേൽ കെട്ടി ഞാന്ന ചാവതിന്നായി Mud. to hang oneself. തല ഞാന്ന പോയി (half cut off).

ഞാലി 1. suspended. ഞാലിക്കാതൊരുവൾക്കു KR. hanging ear. 2. a hanging tendril of the pepper-or betel-vine കൊടിയുടെ ഞാലി ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. — also a branchroot. 3. the common betel-vine; കൊടിഞാലി (p. 302) വെറിലെ No. a kind trained on trees. 4. B. ornament for a sword-hilt. 5.=ഞാലിപ്പൂട്ട, see തൂലാം.

ഞാലിക്രീത്തു a meritorious Royal amusement.

ഞാലിക്കൊടി No. a betel-vine let down occasionally for the leaves to be picked off.

ഞാലി (& ഞേ —) തല=ഞാലി 2. of pepper-vine (cut & planted). [machine B.

ഞാലിപ്പൂട്ട the weight-apparatus of the watering

CV. ഞാലിക്ക. 1. ഞാലിച്ചൊരുവൾക്കു ഞാലുന്ന മൂലവയർ KR. of Rāxasis (rather frequentative). 2.= ചാലിക്ക, വിത്തു മുളപ്പിക്ക.

ഞാവൽ ñāval (T. നാ —) Syzygium jambolanum Bhg 5. (see പെരിഞ്ഞാറൽ) also ചെറു ഞാ.; another kind നില — Premna herbacea. — ഞാവലിങ്കായി, ഞാവൽപ്പഴം GP 69. — ഞാവലസ്ഥി Nid.

ഞാഴൽ ñāḻal T. M. Milnea montana, Priyangu. ഞാഴലെ നീ കണ്ടില്ലല്ലീ CG.

ഞൂര see നൂര.

ഞൂണെ=നൂണെ (loc.)

ഞെങ്ങുക ñeṅṅuya (C. നെഗ്ഗു) & ഞെ — (C. നള to be mellow) 1. To become soft or mellow, malleable as gold. 2. to yield, sink.

ഞെക്കുക (V1. ഞെൾക്കുക=ഞെരുക്കു) 1. to press, strangle (Tu. നുക്കു). കഴുത്തു ഞെക്കുന്ന ഭേഹരോഗം a. med. പിടിച്ചപ്പോൾ ഞെക്കിടാഞ്ഞാൽ prov. 2. to squeeze, crush. നഖത്തിൽ ആക്കി ഞെക്കിക്കൊന്നു (a louse); to make impressions with the thumb. ഞെക്കിപ്പഴുപ്പിച്ചപഴം പോലെ prov.; ഞെക്കിനോക്ക.

ഞെട ñeḍa (T. നെട) Sound of falling, crashing trees.

ഞെട്ടഞെട ഇടിപോലേ വില്ലിനൊലി RC., അടികൾ ഞെട്ടഞെട മുതുകിൽ ഏല്ക്കും Mud. (ഞെടുങ്ങുക B., No. see നടു —).

ഞെട്ടക്കനേ പറകും MC. suddenly.

ഞെട്ടുക ñeṭṭuya (fr. ഞെട) 1. To start up, tremble ഞെട്ടിയുണൎന്നു CG., TP. 2. to crash, burst. ഏപ്പു ഞെ. V1. to become disjointed. മിക്കകൾ ഞെട്ടുമാറു Bhr., അകതാരിടം ഞെട്ടിതിരിഞ്ഞു കരഞ്ഞു Bhg.

VN. ഞെട്ടൽ starting, bursting കൊമ്പിൻ ഞെ. കേട്ടു തെറ്റി.

ഞെട്ടാഞൊടുങ്ങു (So. ഞൊട്ടാഞൊടിയൻ) an Impatiens, balsamina.

ഞെട്ട 1. the footstalk of a leaf or fruit ഞെട്ടിലിരുന്ന പതിക്കും ഫലം പോലേ KR. ഞെ. കെട്ടതു GP 70. (S. വൃന്തം). 2. teat V1.

ഞെട്ടി (No.)= ഞെട്ട 1.

ഞെട്ടിപ്പന a Sago-palm, — ക്ലവ Sago (No.)

CV. or freq. ഞെട്ടിച്ചുനിന്നുടൻ ആശ എല്ലാം CG. (=മിക്കഞെട്ടി).

ഞൊണ്ടൊഴുക്കു V1.= ½ Nāḻi.

ഞൊമൻ aM.= യമൻ (ഞേ. കോയില്ലൽ നടത്തും RC.).

ഞെരിയുക ñeriyuya (T. നെ —, C. നര) To crack as under a weight, to crush, to be smashed മരം തിണ്ണം കലുങ്ങി ഞെ., പാരം ഞെരിഞ്ഞു പതിച്ചു CG., കൊമ്പു ഞെട്ടി ഞെ. vu., എല്ലു ഞെരിഞ്ഞു മരിച്ചു Bhr. from an embrace. തുണ്ടൊട്ടി ഞെ. Bhg., പൊട്ടിഞ്ഞെരിഞ്ഞുള്ള ഒച്ച (of forest-fire). വീണ ഞെ. CG. a tired horse. a. v. ഞെരിക്ക To quash, smash, as ചക്കിൽ — ; മുറുക പുണൎന്ന അസ്ഥി നുറുക്കി ഞെരിച്ചു Bhr.; തിക്കിഞെരിച്ചു പുറപ്പെട്ട RS. an army. ഞെരിച്ച പാകം crackling of something fried. ഞെരിയ വറുക്കേണം till it be crisp. — കണ്ണുകൾ ചുവന്നി കൈ ഞെരിച്ചു Bhr. cracked the

hand (mark of anger). തന്നുടെ കൈ ഞെരിച്ചട്ടഹാസം ചെയ്തു UR., കൈകളെ ഞെരിച്ചു തുടിച്ചുദരവും KR.

VN. ഞെരിച്ചൽ crushing etc. [രുഞ്ഞിൽ).

ഞെരിഞ്ഞൻപുളി Cissus latifolia B. (see ഞെ

ഞെരിപ്പു T. M. (Te. നിപ്പു) fire. — ഞെരിപ്പുതി a fire kindler, a Brahman cook, see നെരിപ്പു.

ഞെരിട്ടം severely. ഞെ. അടിച്ചു, അവനെ ഞെ. അടിപ്പിച്ചു TR. നിരുട്ടം (sic) അടിതന്നു TR.; so also കണ്ണനെ ഞെരിപെട്ടടിച്ചു, & ഞെരിപെട്ട TP. (so as to be smashed) — In V1. ഞെരിപട്ടം being overwhelmed with difficulties.

ഞെരുഞെര noise, as of biting something hard.

ഞെരുഞ്ഞിൽ ṅeruṅṅil T. M. (C. നഗിലു) Tribulus terrestris; prh. also Ruellia longifolia (ചെറിയ ഞെരിഞ്ഞിൽ). ഞെരിഞ്ഞമ്പുളി Begonia Malabarica, (B. Cissus adnata). ഞെരിഞ്ഞിൽവേർ med. GP.

ഞെരുങ്ങുക ṅeruṅṅuya (T. C. Tu. Te. നെ —) To be pressed, thronged, straitened. കടിയാന്മാർ ഞെരുങ്ങിപ്പോകം TR.

VN. ഞെരുക്കം (— രി —) straits, tightness; poverty. അരിക്കു കറേ ഞെ'മായി, ഇവിടെ ഇരിക്ക ഞെ. തന്നേ ആകുന്നു TR. difficulty. രാത്രി പോവാൻ ഞെ. TR. not safe.

a. v. ഞെരിക്കുക, ക്കി To press, compress, constrain, threaten. നികിതി തരേണം എന്നു ഞെരുക്കി TR. (= മുട്ടിച്ചു). — നേർ പറവാൻ ഞെ.

ഞെറി ṅeṟi (C. Tu. നെരി) 1. Fold, tuck. 2. (T. M. നെറി) way. ടിനെ ഞെ. യായി നടത്തി Ti. = വഴിക്കേ properly. അവന്റെ കായ്ത്തിനു നല്ല ഞെറിയുണ്ടു = ചട്ടം, ക്രമം. (No.)

ഞെറിക്കോവ flounces or frills of Ola or flowers round the head, neck & waist of devil's-dancers in കെട്ടിയാട്ടം q. v.

ഞെറിയുക (V1. also ഞൊ — ; see നെറി) to plait, to tuck or fold a cloth, esp. as for idols ഞെറിഞ്ഞു കൊടുക്ക; women ചേല ഞെറിഞ്ഞുടുക്ക V1. (mantr.), tucking in their cloth in folds on either side (So.) or in front (Cal.). എന്നുടെ ചേല ഞെറിഞ്ഞു തരേണം നീ CG. അരയിൽ നേരിയ വസ്ത്രം ഞെറിഞ്ഞുടുപ്പിച്ചു DN. — to wrinkle, frown. ഞെറിഞ്ഞു പുരികങ്ങൾ Mud. he knitted his brows. — so also ഞെറിക്ക, ഞെറിപ്പു V1.

ഞെറുകൽ B. — A peculiar sensation in the limbs announcing a sickness.

ഞെറുമ്പൽ ṅeṟumbal Gnashing the teeth. ഞെറുമ്പിക്ക B. to gnash the teeth.

ഞെറിയൽ ṅeṟṟiyal (ഞെറി) Ripples, undulations as of a calm sea V1.

ഞെവിണ്ടുക ṅeviṇḍuya (C. നിവരി, Te. നിവുരി) & ഞെമുണ്ടുക To bruise between the fingers, to squeeze. (see ഞു —).

ഞെളിയുക ṅeḷiyuya (Te. C. നില്പു, നിഗ്ഗു from നെടു, നിൾ) To stretch oneself, to strut. ഞെളിഞ്ഞു നടക്ക to walk affectedly, proudly. ആരും സമം ഇല്ല എന്നു ഞെളിഞ്ഞീടും Sah. ശിക്ഷാപാലകൻ എന്നു ഭാവിച്ചിട്ട് ഒട്ടുമേ ഞെളിയേണ്ട കുണ്ണ SG. ഇന്നേറ ഞെ. Bhr. how proud today!

VN. ഞെളിവു overbearance അവളുടെ ഞ്ഞ'ം ഗർവ്വും വളർന്നു KR., ഞെളിവതുള്ള സഭനേടുവിൽ SiPu., ഞെളിവും പെണ്മയും ഇളച്ചു Bhr.; also ഞെളിച്ചിൽ.

ഞെളിയൻ V1. = അഹങ്കാരി.

ഞെളിക്ക B. To bend the body backwards.

ഞെള്ളു ṅeḷḷu T. M. Imitative sound = ഞെട്ട; bamboos splitting in a wrong direction ഞെള്ളിപോയി. [MR.

ഞെഴുകു ṅeḻuyu = ഞെള്ളു f.i. ഞെഴുക്കാട്ട N. pr.

ഞേങ്ങോൽ ṅēṅṅōl (T. ഞാഞ്ഞിൽ, M. നെഞ്ഞിൽ, Te. നാഗിൽ, C. നേഗിൽ, Tu. നായർ) 1. Plough-shaft ഞേ. നക്രതോടു ചേർത്തു കെട്ടി (Cann.). 2. = മുസലം a weapon, prh. ploughshare, Bhg. 3. a constellation മുഴക്കോൽ rising in Dhanu an hour after sunset & indicating the time for treading the wheel previous to sowing (see ചക്രം ചവിട്ടുക).

ഞേട്ട ṅēṭṭu B. No. A cuff on the head.

ഞേട്ടുക v. a. So. & No. = മേട്ടുക, id. with closed fist. [racking.

ഞേൺ ṅēṇ (ഞെളി) Stretching the body;

ഞെലുക ñĕluẏa (C. Tu. നേ —, C. ജോലു) To hang as an ornament, to be dejected, ഞെന്നു മരിക്ക = ഞാന്നു; കക്ഷവാൻ പഠിച്ചാൽ ഞെലുവാൻ പഠിക്കെണം prov.

v. a. ഞെത്തുക, better ഞെറുക To let dangle, as a ചൊന്ത tassel. കുട്ടിയെ ഞെത്തിക്കൊണ്ടു നടക്ക to carry negligently. മുണ്ടു ഞാത്തി (So.) or ഞെത്തി (No.) ഉടുക്ക to wear the cloth down to the ankles.

ഞെററം, vu. — ത്തം ornamental hangings (= ഞാലി).

ഞെറൽ No. = ഞാറൽ.

ഞൊങ്ങ = ചൊങ്ക 2. a crooked hand.

ഞൊങ്ങണം see നൊ —.

ഞൊടി ñoḍi 1. = നൊടി Snap of fingers Vi. 2. a plant കരിഞ്ഞൊട്ടി (comp. p. 210) Samadera pentapetala, Rh.

ഞൊട്ട (& നൊ —) cracking the joints of the fingers, So. ഞൊട്ട ഒടിക്ക, പൊട്ടിക്ക V2.

ഞൊട്ടാഞൊടിയൻ see ഞൊട്ടാ —.

ഞൊത്തുക ñottuẏa To pull with one fruit a second (as children in play), loc.

ഞൊറി So. = ഞെറി. [Nid 22. = കേല.

ഞൊള ñōḷa (No. നോള) Saliva. ഞൊള ചാടുക

ട ṬA

ട and the other linguals are hardly found as initials in Mal. words.

ടങ്കം ṭaṅgam S. 1. Stone-cutter's chisel. 2. mace = വെണ്മഴു, (ടങ്കകരംഗവും എടുത്തിട്ടു HNK.)

ടങ്കണം ṭaṅgaṇam S. Borax (H. ṭaṅkār = പൊങ്കാരം).

ടങ്കാരം ṭaṅgāram S. (Onomat.) Twang of a bowstring, ഞാണൊലി, vu. ഡങ്കാരം q. v.

ടപ്പാൽ H. ṭappāl, & തപ്പാൽ Post; relay of bearers. (Mahr. ടപ്പാ stage). — ട'ച്ചാവടി post-office; ട'ക്കാരൻ a post-man; ട'ക്കൂലി etc.

ടാപ്പു ṭāppu (loc.) List, catalogue.

ടിക്കാനം see ഠി —.

ടിട്ടിഭം ṭiṭṭibham S. A lapwing. ടി'ത്തോട്ട കലഹിച്ചു P'i. — fem. ടിട്ടിഭി PT. 1. = കളക്കോഴി Tantr.

ടിപ്പു ṭippu A little box, = ചെപ്പു, ചിമിഴ്.

ടീക ṭīẏa S A commentary, glossary.

ടേക്കലം N. pr. വേക്കലം Becal, on old maps Decla, ടേ'ത്ത് ഇരിക്കുന്ന പാളയം ചുരുക്കം TR.

ടോപം = ആടോപം Pride, being puffed.

ഠ ṬHA

ഠായം ṭhāẏam A kind of song? ഠാ'ങ്ങൾ ഗീതം അപി നാളപ്രയോഗം HNK.

ഠിക്കാനം H. ṭhikānā Fixing; firm; abode.

ഠീപ്പു (H.?) N. pr. Tippu ഠീ. സുൽത്താൻ also ട്ടീപ്പു & ഡീപ്പു TR.

ഡ

ḌA

ഡങ്കാരം = ടങ്കാരം, as കൊളുന്ത തന്നുടെ ഡങ്കാരം CG. (sic). — ബാണാസനത്തിന്റെ ഡങ്കാരഘോഷം Nal. [an hourglass.

ഡമരു ḍamaru S. A small drum shaped like

ഡംബരം ḍambaram S. (see ആഡ —) Riot, grandeur, pomp. ഡ. കൊണ്ടു മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങി (clouds); അംബുജൻ തന്നുടെ ഡ. പോക്കും നിൻപാളം CG. pride. ഡംബരം തവ ശമിക്കും ആഹവേ CC. ഡ'മോടു പല രസസംഗമം ChVr. imposing union of all sources of delight.

ഡംഭം ḍambhm Tdbh. of ദംഭം, Ostentation, arrogance ഡംഭാലിലോഭം HNK. Generally ഡംഭു, as അസുരർക്കു ഡംഭു കളിവാൻ Anj. ഡംഭൻ a pompous person, also ഡംഭി. — denV. ഡംഭിച്ചിരിക്ക. to swagger.

ഡലായിത്ത് ḍalāyit (H. ḍhalayit) A peon ഡലായിതന്മാ TR.

ഡവാൽ (H. ḍūāli) A belt = പട്ട.

ഡവുൽ (H. ḍaul, shape) & ഡൌൽ An estimate.

ഡാക്കു 1. H. ḍākū, Robber. 2. H. ḍāk, the post, "Dawk", (S. ദ്രാവകൻ).

ഡാഡിമം ḍāḍimam S. (& ദാ —) Pomegranate tree. ഡാ. തന്നുടെ നല്പഴം പൈങ്കിളി കൊത്തി CG.

ഡിണ്ഡികൻ എന്നൊരു മകുടം PT.; also: ഡിങ്കിരാതൻ Mud. merely a N. pr.

ഡിണ്ഡിമം ḍiṇḍimam S. A drum, മഡ്ഡു ഡിണ്ഡിമം KR.

ഡിംബം ḍimbam S. Tumult. [PT.

ഡിംഭൻ ḍimbhaṅ S. Babe; fool ഖരഡിംഭൻ

ഡില്ലി H. dilli & ഢില്ലി, ഢില്ലി Delhi ഡി. യിൽ മീതേ ജഗഡിപ്പി (old D.) prov. ഡില്ലിപ്പാശാ the Mogul Padishah.

ഡുണ്ഡുഭം ḍuṇḍubham S. Amphisbæna (= ചേര) ഡു. ഓരോന്നെ മേനിയിൽ ചൂരി അണ്ഡം കടിക്കും CG. (in hell); also ഡുണ്ഡുഭൻ.

ഡേരാ H. ḍērā A tent (കയമ Ar.)

ഡോമ്പർ ḍōmbar M. Tu. C. Tumblers, rope-dancers. Arb. (S. ഡോംബ).

ഡോളി H. ḍōlī (S. ദോല) A litter, "Dooly."

ഡോളായമാനം T. M. like a swinging cot, fluctuating.

ഡോളായന്ത്രം (med.) a vessel hung over the fire by a string for boiling water, etc. ഡോ. തൊട്ടക Tantr.

ഢ

ḌHA

ഢക്ക ḍhakka S. & ഇടക്ക A large drum, double drum ഢക്കാമൃദംഗതുടിതാളങ്ങൾ HNK.

ഢമാനം ḍhamānam & ടമാനം Vi. Kettle-drums, beaten before princes. ഢമാനടിക്ക.

ഢാലം ḍhālam S. A shield.

ഢില്ലി see ഡില്ലി.

ണ

ṆA

ണ Sign of one anna (രൂണ = 4 As.).

ണത്താർ ṇattār = നൽത്താർ, in alph. song. ണത്താരിൽമാനിനി Laxmi HNK.

ണത്വം The quality of the letter ണ; ണത്വം വരും പരിച്ചു HNK.

ത

TA

ത represents the other dentals (വീഥി — വീതി, ളളം — തളം, ദ്രോണി — തോണി, ധരിക്ക — തരിക്ക) and സ (സൂചി, തുശി); also ശ (ശ്രീ — തിരു). It passes over into sibilants, as പിത്തള — പിച്ചള, മൃത്തു — മൂസ്സു. Final ത is pronounced ൽ, as സത്ത് — സൽ, ആത്മാവ് ālṭmāvu.

തക taya 1. a M. = തവ; Raw flesh, as in a wound, തക വിറെക്ക Vi. (aC. തഗെ firm). 2. തകതക beating time (= താളഭേദം).

തകട്ട tayaḍu a M. = തകിട്ട.
തകടി broad, plain; table-land (So.), തകടിപ്പുറം B. — തകടിപ്പുൽ a grass.

തകത്ത് Ar. takht, A throne തകത്തു നരിയുടെ കോലമായിട്ടുണ്ടാക്കി Ti.

തകപ്പൻ tayappaṅ T. A father = തന്ത.

തകര tayara T. M. C. Cassia tora, the leaves eaten by the poor. ത. വിത്തു, കരു med. തകരയരി അരിഞ്ഞു കൊണ്ടു വറുത്തു വേതു കൊൾക a. med. — Kinds: കാട്ടത. Indigofera hirsuta, കരിന്ത. & മലന്ത. Pterocarpus marsupium, Rh. (കരിന്ത. തൊലി a. med.), പൊന്നാംത. & പൊന്ത. Cassia sophera, വെൺത., വലിയ ത. Cassia glauca.

തകരം tayaram 1. M. C. Te. Tin; tinned iron plate (T. lead). 2. (see തകരൻ under തകര) a big branch ഫലം ഒന്നു കഴിച്ചു മണ്ണിൽ ഇട്ടാൽ പല കൊമ്പും തകരങ്ങളും വിളങ്ങും CC. 3. Tdbh. തഗരം S. Tabernæmontana coronaria ത. ശീതം, തകരപ്പൂ GP.
തകരക്കാരൻ (1) a tinman.

തകരുക tayaruya T. M. (C. to detain) fr. തകർ T. C. Tu. Te. ram, male animal. — v. n. To be crushed, smashed മങ്കുടം പൊട്ടി ത., ഫലങ്ങൾ ഉടഞ്ഞു തകന്നു Bhg., കാളകൾ കുത്തി തകന്നിട്ടു ധൂളി എഴുന്നു CG.
തകരൻ huge, powerful, as a man, boar, etc. തകരൻമഴ strong rain.

v. a. തകക്ക 1. To smash, crush, demolish കുംഭം തകർത്താൻ CC., ചാരകയെ വാരിധി വന്നു തകർത്തു CG., നല്ല മതിലും കിടങ്ങും ത. SiPu 2., ശാല തകർത്തു Sah. 2. v. n. to be noisy, to play boisterously കരങ്ങൾ ചാടി തകക്ക PT. തകർത്ത അടി, മഴ, കലഹം a hot fray, etc. തകർത്ത പണി എടുക്ക No. = തകൃതി to strain every nerve. ചില വഴിച്ചു ഫലങ്ങളും തകക്കും CC. break forth in great number.
VN. I. തകപ്പ് breaking in pieces.
II. തകപ്പ് loud noise, great profusion. ശാക്തേയത്തിന്റെ ത. the great day of śakti worshippers.

തകറാർ Ar. takrār (as if fr. prec., also തകരാറു) 1. Altercation, wrangling. ത'റാക്കി disputed fiercely. കുടികൾ ത'റായി പറയുന്നു, ഏറിയ ത'ർ പറയുന്നു TR. object strongly. ത. പറഞ്ഞു നില്ലുന്നു etc. 2. quarrel ത. തീർത്തു TR. settled. നാടു തകറാറായി പോകും Ti. will revolt.

തകല tayala & തവല 1. A small cooking vessel. 2. (loc.) a sea-gull.

തകഴി tayaḷi (T. earthen lamp) 1. Plaster = തഴകി. 2. a granule B.

തകിട്ട tayiḍu (C. Tu. Te. T. തകട്ട Vi.) Thin metal-plate, spangle; പൊന്ത. etc. gold-leaf, ഹാടകത്തകിടിട്ട മൂടിയ മണിസ്തംഭം KR. — ത. അടിക്ക to beat out. [amulet.
തകിട a copper leaf written over & worn as
തകിടം മാറുക B. to exchange, misapply; തകിടം മാറ്റം misappropriation (prob. drum = തകിൽ f. i. തകിടമിഴാവിൻ ഒശ കേൾക്കു Pay.)
തകിട്ടവൈരം a flat diamond.
തകിടി 1. see തകടി 2. imitative sound of drumming തകിടിടി തകിടിടിന വാദ്യമുഴക്കം Pay.

തകിൽ tayil (a T. തവിൽ) Kettle-drum (comp. തകിടം & തകിടി). — നൽതകിൽ KR. തകിൽ മുരുടു KU. ഒറ്റയും തകിലും (= വിശേഷവിശേഷം) KU.

തകിൽക്കാരൻ V1. a drummer.

തകു taγu T. C. Te. a M. Defect. V. to be fit, suit മണം തകും മലർക്കുഴൽ RC. — (തൻ കൈയേയല്ലോ തനിക്കുതകൂ CG. prob. = ഉതകൂ). — തകുവോർ RC., ഉപമതകും Bhr. comparable. പറവ അതിശയിക്കും നടതകും തേർ RC.

Past part. തക്ക fit തക്കൊരു യോഗ്യമായുള്ള വാക്കുകൾ KR.; തക്കത് എന്നു ബോധിച്ചു saw fit. TR., കണ്ഠം അറുപ്പതു തക്കതിനി Bhr. (= നല്ലൂ). — Chiefly with Dat. ശക്തിക്കു തക്കവാറു as far as possible. കേടിന്നു തക്കവാറു കാച്ചുക a. med. to cauterize according to the extent of the evil. So: സാമർത്ഥ്യത്തിന്നു തക്കപോലേ Arb., അതിന്നു തക്കൊരു ശിക്ഷ due, കേൾപ്പാൻ തക്ക പാത്രം Bhr.; മുക്തിക്കു തക്കൊരുപദേശം HK., മൊഴിക്കു തക്കതു വ്യവഹാരഗതി KR. proportioned.

തക്കവണ്ണം according to, so as to suit. With 2nd adv. & Dat. വയസ്സിന്നു ത'മുള്ള പാകം a. med.; അറിവാൻ ത. ചൊല്ലി UR.; നില്പാൻ തക്കോണം, സങ്കടം തീരുവാൻ തക്കവഴിക്കു TR.; also with Neg. ഒന്നും വരാതേ തക്കവണ്ണം TR. — With Inf. തരത്തക്കവണ്ണം, നടക്കത്തക്കതിൻവണ്ണമാക്കിത്തരിക TR. to enable to walk.

തക്കവൻ suitable, proper ദുഃഖം സഹിപ്പാൻ ത. Bhr. ത'ക്കു തക്കവണ്ണം പറകൊല്ലാ prov. — f. തക്കവൾ with I. കുടി 1. a good housewife. — n. തക്കതിനുതക്കതു f. i. companion; requital etc.

VN. തക്കം (also from തങ്ങുക) fitness, esp. convenient time നാടടക്കീടുവാൻ ഇന്നു നമുക്കുണ്ടു തക്കം SiPu.; ഇടത്തക്കം leisure. പടത്ത., വേലിത്ത. V1.; തക്കത്തിൽ PT. in a good time. തക്കത്തിൽപിടിക്ക Mud. cleverly. ത'ൽ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി Nal. lying in wait. വടക്കേ പോകേണ്ടതിന്നു ത. കുറഞ്ഞു പോയി wind less favourable. പർവ്വതകനോടു പറവാൻ തക്കമില്ലാതേ വന്നു Mud. — തക്കക്കേടു unseasonableness. — തക്കം ഓർത്തു Bhr. considering the fair occasion. — തക്കം നോക്കി watched for an opportunity.

തകൃതി taγṛti (തകർക്ക 2.) 1. Profusion ത. യാഴ്ക്കുഴിക്ക to live splendidly. ത. പാടുക B. to provide abundantly. പണി തകൃതി ആകുന്നു Palg. — Cal. to be heart & soul in work. 2. boast. ത. പറക to talk big. ത. പ്പലിശ തടവിന്നാകാ, തവിടു തിന്നുലും ത. കളയരുതു prov. magnificent manner.

തക്ക takka 1. see under തകു & തക്കുക I, 3. 2. T. C. M. What is placed in the ear instead of an ornament, ivory, wood, etc.

തക്കാരം takkāram Tdbh., സല്ക്കാരം Entertainment, Palg. V1. ത. പറഞ്ഞു രസിപ്പിച്ചു coaxed him. — തക്കാരി B. a flatterer.

denV. തക്കരിക്ക = സല്ക്കരിക്ക, f. i. വെററിലത്തക്കാരം തക്കരിച്ചു TP.

തക്കാവി Ar. taqāvi, Assisting, chiefly with advances for cultivation ത. യായി കൊടുക്ക gratis.

തക്കാളി takkāḷi T. M. C. Physalis. ത. പ്പഴം brazilian hill-berry. — Kinds: കരിന്ത. GP62., പേത്ത Solanum lycopersicum, മണത്ത. Solanum nigrum. മുളകുത്ത. (red as Cayenne-pepper) Palg. Solanum esculentum, Tomato.

തക്കിടി takkiḍi C. Tu. M. (Te. തക്കെട T.) Scales; cheating in weighing. ത. കൊണ്ടു കഴിക്ക to live by fraud. ത. പറക to detain or impose with excuses, etc.

തക്കിടിക്കാരൻ a rogue, തക്കിടിയൻ Arb.

തക്കിടിമുണ്ടൻ B. a dwarf.

I. **തക്കുക, ക്കി takkuγa** (C. to stumble) 1. To stammer, hesitate (തങ്ങുക 3., കക്കുക). തക്കിത്തക്കിപ്പോക to go most cautiously. 2. to press on. തക്കിച്ചോദിക്ക to interrogate closely V1. മുലപ്പാൽ തക്കിക്കളക V2. to flow spontaneously. തൽപ്രയത്നേന — ദശാനനൻ തക്കിനാൻ യുദ്ധം ചെയ്തു KR. continued to fight. 3. T. (C. Te. ദക്കു) to be obtained, hence ഒക്കത്തക്ക. (p. 173).

II. **തക്കുക or തയ്ക്കുക, ച്ചു** V1. (T. തൈക്ക) To strike തുടെക്ക ഒന്നു തച്ചു, തപ്പാൻ പഴുതു നോക്കി Bhr. in fencing നഗരത്തിൽനിന്നു തച്ചാട്ടി, തച്ചുകൊല്ലേണ്ട Mud. കൊള്ളികൊണ്ട്

അവനെ തുപ്പാൻ ഓങ്ങി TR. അമ്പലം തച്ചുടെച്ചു നിരത്തി Ti.; പുരപ്പുറത്തു തച്ചുകെട്ടുത്തു robbers breaking thro' the roof. തച്ചുപൊളിച്ചു TR.; കോട്ടയും തച്ചുതകർത്തു KU. — to beat oneself തച്ചലച്ചു കരഞ്ഞു TR. (women) — ഉടമ്പിൽ കണ്ണ തച്ചുനിറെച്ചു RC. hit.

തക്കുറി takkuṟi A fixed term (തൽ or തക്കകുറി).

തക്കോലം takkōlam T. M. C. (S.?) Illicium anisatum, the berry with an aromatic oil (തക്കോലപ്പൂട്ടിൽ GP 76.) & perfume made of it.

തക്രം takram S. Buttermilk, തക്രധാര med.

തക്ഷകൻ takšayaṅ S. (തക്ഷ് to pare) 1. Carpenter പെരുത്ത വൃക്ഷതക്ഷകൻ KR. 2. N. pr. a Nāga, Bhg.

തക്ഷൻ id.; Tdbh. തച്ചൻ. — തക്ഷശിലാഖ്യംപുരം Bhr. Taxila, capital of the Gandhāras.

തക്ഷാവു id. ജനപദന്മാരുടെ ത. നല്ലിന നൽ സഭ CG.

തങ്ക taṅga & തങ്കച്ചി T. (C. — ങ്കി, Tu. തംഗഡി, fr. തൻ) Younger sister; wife of a Sūdra Rāja, also തങ്കമ്മ.

തങ്കം taṅgam T. M. 1. Pure gold. ഊതിക്കഴിച്ചൊരു തങ്കത്തിനേക്കാളും ആധിക്യം Nal. ത. പൂശുക to gild. ത. ഇടുക, വെക്ക to enamel. തങ്കപ്പണി, തങ്കവേല work in gold. തങ്കക്കട്ടി, തങ്കവാളം ingot of gold. തങ്കക്കാശു a Ducat. 2. (Tdbh. സംഗം) love, affection അവനോടു വളരെ ത. — also denV. അവനോടു തങ്കിച്ചിട്ടു from love for him.

തങ്കാണ്ടി N. pr. of men. [lay in a stock.

തങ്കരിക്ക taṅgarikka Tdbh., സംഗ്രഹിക്ക To

തങ്കാരം preparation.

തങ്കിന see തങ്ങുക 2.

തങ്കു P. **taṅg** (C. Tu. ടംഗ & ത.) Girth of a horse.

തങ്കെയം No. vu. = സങ്കേതം.

തങ്കേതം = സ. f. i. തളിയും തങ്കേതവും KU.

തങ്ങൾ taṅṅaḷ (aM. T. താങ്കൾ) pl. of താൻ. 1. They themselves തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ നോക്കിത്തുടങ്ങിനാർ CG. വൃന്ദം തങ്ങളെ വന്നു പോന്നാർ Bhr. the flock returned by itself (without the cowherd). തങ്ങളെ പോന്നു വന്നു യോഗസിദ്ധികൾ Bhg. unsought. 2. you (hon.); often താങ്ങൾ. 3. honorary title of Head-Brahmans KU. — വാസുദേവൻ ത. തമ്പുരാൻ MR. also a Sūdra distinction. — the Muhammedan high-priest at Ponnāni (descendant of Ali); head-priest in each Mosque. കുഞ്ഞോട്ടു താ. തമ്മതിച്ചു തന്നു TR.

തങ്ങുക taṅṅuya T. M. (C. Te. തക്കു) 1. To stop തങ്കഴൽ തന്നിലേ തങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ CG. at his feet. മൃതം തങ്ങുന്ന പാത്രം Nid. 2. (= തക്കുക I, 3.) to come into possession, to be there കൊങ്കകളിൽ തങ്ങിയ കുങ്കുമച്ചാർ, പൂമണം തങ്ങിന തെന്നൽക്കിടാവു CG. In po. often തങ്കിന = ഉള്ള f. i. വമ്പു തങ്കിന മാരുതി RC. (& വമ്പുതങ്കും മാമരം RC.). ഉറുതി തങ്കിന കണ്ണിപ്പാമ്പു Anj. കാർതങ്ങും ആകാശം CG. 3. to be entangled (ജടയിൽ ഒരു മുത്തു തങ്ങിപ്പോയി); to be arrested in the midst of progress. (കായി വീണ മരത്തിൽ തങ്ങിപ്പോയി caught in the branches). തങ്ങിപ്പറക = തക്കിപ്പറക to stammer.

Hence: VN. തങ്ങൽ rest, shelter, So. (& തക്കം). തങ്ങാരം support, stay.

CV. തങ്ങിക്ക to delay, stop. മക്കളെ ഇല്ലത്തു തങ്കിച്ചു Mpl. song (made to stay). — see താങ്ങുക.

തച taša T. aM. = തക, ദശ Proud flesh. തചെക്കും അതു തേക്ക a. med.

തച്ചൻ taccaṅ Tdbh.; തക്ഷൻ 1. Carpenter, ploughmaker (generally lower than ആശാരി). തച്ചകപ്പരിക്കകൾ PT. = ആശാരി. 2. builder, stone-mason പെരുന്തച്ചൻ തച്ചൻ ഒരു പൂഴിത്തച്ചൻ KR. — തച്ചക്കായുതി a barber caste. — തച്ചവാടി B. a carpenter's house.

തച്ചു 1. carpenter's work. 2. one day's work of a builder, mason, etc. എത്ര തച്ചു പിടിക്കും how many days will be required?; also തച്ചുവാരം; so തച്ചുകൂലി. 3. past of തക്ക II.

തച്ചനാടൻകരു No. a kind of heron.

തച്ചാന്യം carpenter's wages.

തച്ചുപണി, — വേല carpenter's work.

തച്ചുശാസ്ത്രം architecture, vu. തച്ച്യാത്തം a song on the building of a house; ചിത്രകമ്മങ്ങളും തച്ചുശാസ്ത്രങ്ങളും Nal 4.

തച്ചുളി a chisel.

തച്ചേല്പു ceremony of builders taking on themselves the faults of the new erection.

തച്ചോളിപ്പാട്ടു N. pr. modern popular romances of No. poets, chiefly about the തച്ചോളിക്കുപ്പു ഒതേനൻ (in Cadattuvanāḍu).

തഞ്ചാരം = സഞ്ചാരം Fatal fever-heat.

തഞ്ചി tañji (Tu. M.) = സഞ്ചി A bag, purse Palg., V2.

തഞ്ചുക tañjuya (= തങ്ങുക) To stop, remain മഴ പെയ്യ വെള്ളം തഞ്ചിപ്പോയി No. collected in puddles. തഞ്ചീടും ധനം VyM.; അഞ്ചുനാഴിക തഞ്ചുതില്ല Anj.; കിഞ്ചന തഞ്ചുകയില്ല നേർ ആരിലും Sah.; നെഞ്ചകം എങ്കലേത. യാൽ CG. his mind fixed on me. നെഞ്ചിൽ തഞ്ചിന ചഞ്ചലനം GnP.— തഞ്ചിത്തഞ്ചി വന്ന hesitatingly.

VN. തഞ്ചം (T. protection) 1. being at rest, posture തഞ്ചംതാഴുക to cower for shooting. തഞ്ചത്തിൽ പറത്താണ്ണ വലിച്ചു KR. (the bow). നാലു കുടികൾ ഒരു ത. പോലേ the same attitude, manner. കള്ളത്ത. കാണിക്കുന്ന TR. a rebellious mood. 2.=തക്കം favorable season or moment, opportunity ത'ത്തിന്ന വളം വേണ്ട, പൂച്ച യീണാൽ ത'ത്തിൽ always on her legs, prov. പയറു വാളേണ്ട തിന്ന ത'മോ vu. തഞ്ചം നോക്കി മാറി MR. biding his time or chance.

തഞ്ചക്കാരൻ (2) a time-server.

തഞ്ചക്കേടു unseasonable, unfavorable കാറും വേലിയും രണ്ടും ത.

തഞ്ചം=തഞ്ചം opportunity. ആകുന്നതഞ്ചും വിലക്കി TP. as often as I could.

തഞ്ഞുപോക tañṉu M. To be bruised (as if fr. തയ്യു v. n. of തകുക II.) f.i. ചക്കവീണ ത.

തട taḍa 5. (VN. of തട്ട) 1. Resistance, warding off, as with a shield. അടി തട മുതലായ വിദ്യകൾ Arb. fencing. അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു തട പൊറാഞ്ഞു AR.; വെട്ടും തടകളും SiPu.; തട വെറുക്കുതായിതേ RC. was not to be warded off. 2. what impedes, resists, stays or stops. — a prop. കൈക്കാരെ തടമേൽ വെച്ചു TP. on a sawing frame. തടയും കാലും horizontal & perpendicular supports. വാഴത്തട prop of plantain bunch, & plantain stem. തടയിടുക to impede. 3. the beam of a balance തടമേൽ തൂക്കി, തൂക്കേണ്ടതിന്ന കല്ലും തടയും ഒപ്പിച്ചു TR. 4. a plate made of stitched (interior) skin of plantain-trees or a hole in the ground, which, when covered with a leaf, is used to eat canji off, തടകോട്ടുക, വെക്ക B., കെട്ടുക, കുത്തുക No. 5. loc. No. തട വലിക്ക to harrow.

Hence: തടക്കന്ന high grown plantain-shoot.

തടക്കാരം (തടാരം) a prop.

തടകൂടുക 1. to hinder. തടയും പിടിയും കൂടുക to wrestle. 2. to be satisfied.

തടങ്ങൽ hindrance, stoppage.

VN. തടച്ചൽ impeding, stop, stumbling.

തടയം (3) allowance made for the weight of a vessel in weighing. [& നാട്ട—].

തടപ്പലം (3) 10 Rupees' weight, (diff. fr. എട—

തടയുക 1. v. n. To be obstructed. വഴി തടഞ്ഞു RC. by armies. മാറിൽ തടഞ്ഞു വിലങ്ങിച്ചുപോയി CG. (food swallowed).—to be caught, entangled. നിലത്തു നോക്കാതേ തടഞ്ഞു വീഴുന്നാ KR. to stumble. വള്ളി കാല്ലു തടഞ്ഞു (also കാൽ കല്ലോടു) prov., so ഇപ്പുല്ലു പാളേ ത. Mud. — ആ പാത്തിയിങ്കൽ (urethra) കല്ലു തടഞ്ഞിരിക്കിൽ MM. എല്ലു തടഞ്ഞു കിട്ടി brought up by the hoe — met. കസുമസുരഭിയോടു കാറു തടഞ്ഞു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്ന AR.; തടയാതേ പോകും KU. unhindered. 2. to step between കൂടെത്തടഞ്ഞു എടുത്തു വിടുവർ Bhr. തടയുന്നില്ല the key will not enter the lock. — to help, to give satisfaction വയറിൽ തടയുവാൻ ഉണ്ടോ vu.; തടയും മുത്തുമാലകൾ Bhr. 3. v. a. to stop അവനെ തടഞ്ഞു നിർത്തി AR.; തടവാർ ഒരുവരില്ല, നിശാചരർ തമ്മെ തടുത്തു കൊണ്ടു RC.; തടഞ്ഞു നില്പിക്ക to arrest. മുകൾ തടഞ്ഞു പാപ്പിച്ചു TR. confiscated, (in VyM.= വിലക്കുക, ആസേധം). തടവർ aM. the enemies RC 67.

തടവയാൻ a great eater, voracious.

തടവല a large fishing net B.

VN. തടവു T. M. C. Tu. 1. What resists, wards off (see തകൃതി prov.). ത. തിന്ന കത്തിപ്പൊങ്ങും ജ്വാലകൾ Bhr. irresistible. ഇപ്പറ

ഞ്ഞതിന്ന് ഏതും തടവില്ല SiPu. no drawback to the promising state of things. നല്ല തടവും പിടിയും അറിയും ready for defence & offence. ബ്രാഹ്മണർ തടവില്ലാതേ ഇരിപ്പാൻ TR. lest they be obstructed. മുതൽ തടവു, പണത്തിന്റെ തടവു തീരായ്കയാൽ TR. scarcity of money, stress for money. 2. judicial detention or interdict നാലു തടവു = ആസേധം VyM. or വിലക്കു. 3. a ward, prison തടവിൽ നില്പിച്ചു, തടവിൽനിന്നു കിഴിക്ക, നിക്കുക TR. തടവാക്കു to arrest, confine. 4. what arrests the thought തടവുകാരന്റെ മേൽ തടവായിട്ടു മന്നം കണ്ടിട്ടില്ല (jud.) nothing to raise suspicion.

തടവുകാരൻ prisoner, vu. — ക്കാരൻ.

തടെക്ക v. a. to stop Vl. (better തടയു 3).

തടം taḍam S. 1. Declivity, shore (fr. തട 2). 2. dependent parts of the body, as കടിതടം, സ്തനതടം. 3. M. T. (തടവു) what is broad, wide, as garden-bed (ത. കെട്ടിക്ക Arb.), a basin round a tree to hold water (തടം ഇട്ടുക; കൈപ്പത്തടത്തിൽ, അവരത്തടത്തിൽ തവള നില്ക്കുട്ടേ prov.); the lair of wild animals പന്നി തടത്തുനിന്നിളകി TP.—hence കവിൾത്തടം cheek, കണ്ണിന്റെ ത. eye-socket (ക. തടവും വളരെ വീങ്ങി MR.), നെറ്റിത്തടം, തേത്തടം = തട്ട etc. 4. size, circumference കഴുത്തു, കൈ, ര വിരല്ല ത. ചുരുക്കി TP.— തടം പിടിക്ക to measure.

Hence: തടങ്കൺ a large eye കരുന്ത., നളിന ത. മന്നൻ, ത. ഇടപ്പെടത്തുറന്നു നോക്കി RC. stared with wide open eye.

തടങ്കൈ RC. a large hand.

തടങ്കൊങ്ക full breast, മുല്ലത. CG.

തടന്തല്ലുക B. to embarrass, perplex (to beat the shore, as waves?).

തടന്തിരൾതോളൻ RC. broad-chested.

തടമാട്ടം a cheek. ത്തിൽ അടയാളം കാട്ടുക to blush (loc.).

തടമുല full breast, & തടവൻമുല CG.

തടവയറൻ (see under തട).

തടവുക taḍavuya T. M. C. Te. 1. To stroke, pat മുലത്തടം തടവി Bhr.; കാൽ ത. to shampoo. (= തഴുകുക) തന്നൽശരീരത്തെ ത. Bhr. 2. to smear, rub into the body. 3. (po.) to be joined = ചേരുക, as വക്രത തടവിന ദംഷ്ട്രങ്ങൾ crooked fangs. വക്രത തടവിട്ടും ബുദ്ധികൾ VCh.

VN. തടവൽ rubbing gently.

CV. തടവിക്ക & മെയ്യി തടയിച്ചു jud.

തടസ്ഥം taḍastham S. (തടം) 1. Standing on the shore, ത്മായി നോക്കുന്നവൻ a by-stander, neutral spectator. 2. mediation തടത്തം പറക Vl., അനന്തരവന്മാർ തടസ്ഥം ചെയ്തു MR. 3. = തടസ്സു q. v.

തടസ്ഥത പറക to arbitrate.

തടസ്ഥതപം mediation. ത. പറക, പിടിക്ക etc.

ത. എന്നുള്ള മാത്രം ഫലം ചെയ്തുയില്ല Nal.

തടസ്ഥൻ a neutral, mediator, juryman.

തടസ്സു taḍassu = തട, തടച്ചൽ. Obstruction, hindrance ഓരോരോ തടസ്സം പറഞ്ഞു TR. — also തടസ്സം f. i. നികിതി ത. ക്രൂരത എടുക്ക, ത. കാട്ടുന്നവരോടു ബലത്താലേ തട്ടത്തു നികിതി വാങ്ങുക വേണ്ടിവരും TR. the renitent.

തടസ്ഥം (mod.) id. പണം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള തടസ്ഥങ്ങൾ TR. difficulties, opposition. അതിനു ഏതാനും ത. പറഞ്ഞു MR. objected to it. തടസ്ഥനിവാരണത്തിനു MR. to remove the hindrances. ത്തങ്ങൾ നേരിട്ടും etc.

തടാകം taḍāyam S. (തടം) Tank, pond പൊയ്ക.

I. **തടി** taḍi S. = തടം 1. A shore, bank.

തടിനി S. a river.

II. **തടി** T. M. C. (തടം 3. 4) 1. Stout, robust തടിവെക്ക to get strong. 2. stick, staff പശുക്കൂട്ടത്തിൽ തടി എറിഞ്ഞു KR. തടിയും തുടന്നെറിഞ്ഞു RC. (in battle). — chiefly a log ഈന്തും മരിക്കും തടി കൂട്ടി for a funeral pile. രണ്ടും ഉടന്തടി പൊളിക്കുന്നു TP. to burn both corpses together. 3. body സുകാക്കു വേണ്ടി തടിയും മുതലും ചെലവു ചെയ്യും; തടി ഉപേക്ഷിക്കുന്ന കായ്മാൺ TR. enough to lead one to suicide. തടിക്കു വിനാശം Anj. തടി കരുതി ഉരുവിൽ കയറി fled to the ships. കോട്ട ഒഴിച്ചു കൊടുത്തു തടിയും കൊണ്ടു പോരേണം Ti.

Hence: തടിക്കച്ചവടം timber-trade.

തടികിങ്കരന്മാർ (2) Yama's servants; ത. അടിക്കുന്ന നേരം CG. when dying.

തടിച്ചാൽ (ചാൽ) പോക്കു ... to make timber into the form of a rough canoe.

തടിക്കുക 1. v. n. To swell (as വെള്ളം in highwater), to become round & full, stout & heavy. — തടിച്ചവൻ fat, robust. 2. to be coarse, തടിച്ചവസ്തു opp. നേരിയ. 3. to be encumbered. കായ്വും ത. drags on heavily, slowly.

CV. തടിപ്പിക്ക to fatten. അത്തം ത. to amass.

VN. തടിപ്പു 1. corpulency, stoutness നീളവും ത'ം ഏറിന പുരുഷൻ Bhg. 2. of a coarse quality.

തടിപ്പുറം a rough piece of wood, used to plane boats etc., also തടിപ്പം V1.

തടിമാടൻ B. No. very stout, a blockhead.

തടിമിടുക്കു strength of body; boasting, also തടി മുറുക്കു പറക.

തടിയൻ m., തടിച്ചി f. a fat, lusty person.

തടിയുക T. a M. (= തറിക്ക?) to tear, cut off തടിഞ്ഞർ അരുചർ തുമ്പം RC.

തടിൽ Tdbh.; തഡിൽ q. v. (lightning).

തടുതട taḍuḍaḍa (Onomat.) Imit. sound തടുതടയറെന്നു beat soundly. ത. വന്നു RC. came thronging.

തടുക്ക taḍukku T. So. M. A little mat for sitting on, as of school children, പടുത്തിരിക്ക.

തടുക്കുക taḍukkuya T. M. C. 1. To dash against തടുക്കെന്നപ്പാസ്സു, തടുക്കെന്നപ്പൊഴിന്നു, ത. വീഴ്ത്തുഴന്നു RC. violently. തേർ കൊടുതടുകെന്നു (sic) മാതലിയോടേകി RC. quickly. ചാലത്തടുത്തു തെളിക്കും CG. drive furiously. 2. to stop, hinder ബ്രാഹ്മണശാപം തടുക്കരുതാക്കമേ Bhr.; വെട്ടുതടുക്ക V2. to parry. അവനെ ക്കൊണ്ടു തടുത്തു പ്രാണനെ കാത്തു Mud. sacrificed him to save his life. തടുത്തുകൊൾക KU. blessing in giving a shield. മഴയെ തടുത്തുനിന്നു CG. (by an umbrella). അക്കനെ ക്രൂതത്തടുപ്പൻ ശരത്തിനാൽ KR. resist. എന്നെത്തടുക്കിൽ RC. മാറാനെ ത. to oppose, keep off. കലശൽ തടുത്തു പിരിക to separate combatants. ലോകകല്പിതം തടുക്കാവതല്ല Bhr. (so സൃഷ്ടികല്പിതം Mud.) not to be warded off. കാലത്തിന്റെ തടുത്തു ക്രൂരാത്ത ബലം Bhr. തടുത്തുകളക No. (opp. കുത്തിക്കളക) to eliminate a word by a horizontal stroke upon each letter f. i. ത ട തുത. 3. to arrest തടുത്തുവെച്ചു, മൂട തടുത്തു TP. stopped the supply of rice. തടുത്തുകൊണ്ടു പോയി, അതു കായ്ത്തിന്നു തടുത്തിട്ടു, ആറയിൽ ത., അവനെറ വീട്ടിൽ തന്നേ തടുത്തു പാർപ്പിച്ചു TR. confined. ഫലമായ്വരുന്നവ തടുത്തിട്ട് അഫലത്തെ തള്ളുന്നു Bhg. 4. to hold out, stand out തടുക്കാകുന്നവന്നേ കൊടുക്കാവു KU. lend only to him, who has wherewithal to pay. 5. a M. പശുവിനെ കാള തടുത്തു V1. to cover.

CV. തടുപ്പിക്ക f. i. അടുത്ത ഭക്തിയെ തടുപ്പിപ്പാൻ മുക്തി (അടുത്തു വന്നാലും) Anj.

തടുപ്പു taḍuppu (C. Te. chiefly wet cloth, C. ഒഡുപ്പു suit of clothes) Foreign cloth, as worn by Māppillachis, (of മാതിരിപ്പാട്ട).

തട്ട taṭṭa (T. C. Te. Tu. what is flat) 1. A log of wood tied to the neck of cattle കള്ളത്തിപ്പശുവിന്നു തട്ട (or തടി, മുട്ടി). 2. a large rattle V2. 3. കാതിന്റെ തട്ടയിൽ കുത്തി earlap. 4. No. വാഴയുടെ തട്ട the last cluster of a plantain bunch. = കടച്ചീപ്പു.

തട്ടം taṭṭam 1. T. So. A flat plate. 2. (loc.) a pony, see II. തട്ട. 3. (C. Te. മട്ടി long cloth tied round the waist, see തടുപ്പു) cloth as used for veils etc. സുൽത്താന്റെ ത. Ti. Tippu's garment. അരെക്ക ഒരു ത. കെട്ടി jud. — ചന്ദ്രക്കലത്തട്ടം the nimbus-like arch under which the idol is suspended when carried about.

തട്ടൻ taṭṭaṅ (തട്ട) Cholera morbus B.

തട്ടാൻ taṭṭāṅ (തട്ടുക) T. M. Te. A goldsmith, f. തട്ടാത്തി, his house തട്ടാക്കുടി, his work പൊൻപണി KU., തട്ടാൻ ചുങ്കിക his tools (taxed). ത. തൊട്ടാൽ പതിനെട്ടു prov. Kinds: the ചോഴിത്തട്ടാൻ had formerly the coinage of money KN. പെരുന്ത. അച്ചു കൊത്തുന്നു TR. തട്ടാരൻ (loc.) a washerman = വെളുത്തേടൻ — തട്ടാര പറങ്ങോടൻ = പെരുന്തട്ടാൻ. — തട്ടാരങ്ങണാരൻ കായ്ക്കാരൻ TP. a minister of the king of Cochin.

തട്ടി taṭṭi (H. തട്ടാ) T. M. C. Tu. 1. A screen,

"Tatty", a mat used as a door. 2. a high bedstead in jungle districts, പരമ്പു.

I. തട്ട taṭṭu T. M. C. Te. 1. A blow, knock (ഒരു തട്ടിനു തെറിപ്പിച്ചു, opp. അടി), also of disease, cholera (തട്ടൻ), danger, death തട്ടനട്ടുള്ള പാതിരാ TP. 2. (=തടം) a flat plate of metal or wood ഒരു വെള്ളിത്തട്ടു ഭഗവതിക്കു വഴിവാട്ടു വെച്ചു TR. വെറ്റിലത്തട്ടു a betel-salver. തട്ടും തയിരും buttermilk with a plate (one of the ഭോഗോ)—the scale of a balance; the pan of a gun, തട്ടിൽ ഇടുക to prime. 3. a base, as വിളക്കിന്റെ തട്ടു of a candlestick; തട്ടും ഓട്ടമ്പുറം No. the bottom & top of a stone etc.; the ropenet, joined to the കടങ്ങാണി net; calyx of flowers; floor, loft ഭവനത്തിന്റെ തട്ടും മച്ചും ഒന്നും ഇല്ല MR. — കണക്കുകൾ സൂക്ഷിപ്പാൻ തട്ടിട്ട shelf.—a scaffold പൊക്കത്തട്ടു V1., also deck; മേൽത്തട്ടു V2. a story. — തേത്തട്ടു = തേത്തടം.— met. തട്ടിലകപ്പോയി his case is hopeless.

Hence: തട്ടഴിയുക (3) to be out of joint, to despair, to'ന്നു രാമൻ KR.

തട്ടിടുക to board, ceil, to make a shelf.

തട്ടിന്മേൽ കളി, — ക്രിയ Palg. acting from a platform carried by 4 bearers.

തട്ടിയൽ = തട്ടി a screen.

തട്ടുകെടുക (3) to be off one's legs, perplexed, discomfited. —

VN. തട്ടുകേടു defeat, disorder ത. ഉണ്ടാം ഇടയ്ക്കു, വളരെ ആനകൾക്കും കതിരകൾക്കും കാലാൾക്കും ത. വരുത്തി Bhr.; frustration = മുടക്കം.

തട്ടുകെട്ടുക 1. to build a deck, loft. 2. = ത. കെട്ടിവീഴ്ത്തുക to distil.

തട്ടുപടി a board 1 Cōl broad, fixed in the wall & used as a seat or cot (ചാരുപടി); cross board in a boat.

തട്ടുപുഴ a perfume B.

തട്ടുമുട്ടു T. M. C. Tu. kitchen-utensils, household stuff. — ത. പറക to object, oppose. തട്ടും മുട്ടും ക്രടാതെ without any hindrance.

തട്ടുവാണിഭം So. trade in jewels, looking-glasses, etc.

തട്ടൊത്ത plain. ത. നിലം a plain. ത'ത്തിട്ടും ളവനത്രയും Anj. the 3 worlds arranged as if in tiers.

II. തട്ട H. (C. Te. Tu. male pony) Pony. തട്ടകതിര a trotting horse.

തട്ടുക taṭṭuya T. M. C. Te. (=തട്ടുക 1.) 1. v. n. To tap, dash, അസ്ത്രങ്ങൾ തങ്ങളിൽ തട്ടി = തമ്മിൽ കൊണ്ടു Bhr. hit, strike against. കഴുത്തിന്നു നഖം, തോലിന്നു കല്ലു മുള്ളു തിപ്പൊരി തട്ടിക്കണ്ടു MR. (different wounds). എനിക്കുപായം ലാക്കിന്നു തട്ടി Mud. അതിസരിച്ചതു പായ്ക്കു തട്ടി jud. — any hurtful contact മുഴങ്ങം മാരി തട്ടി CC. ലവാഗ്നി തട്ടാത്ത ലിക്കിൽ Nal. കാതിൽ തട്ടരുതു വേഷം must not come to a Sūdra's ear. പുളിതട്ടരുതായ്ക a. med. not to taste; so ശീതം, ഉഷ്ണം ത. to experience cold. പലലാശികൾ മായ തട്ടായ്കാൻ AR. — കണ്ണിനു മൈയൽ തട്ടുക No. eyes getting dim. — മൈയൽ തട്ടിയിരിക്ക dusk sets in. met. കായ്മം തട്ടിപ്പോയി the scheme has proved abortive. Also of a wholesome contact ഔഷധത്തിൻ കാറു തട്ടി AR. അതിൻ ഫലം മഹാജനങ്ങൾക്ക് ഒക്കയും തട്ടും Bhr. will reach them. 2. v. a. to strike, knock. മണി ത. to ring a bell, മണ്ണു തട്ടും കോൽ a harrow. തട്ടി ഉടെക്ക to break. തട്ടി വിളിക്ക to rouse from sleep. തട്ടിയടിക്ക to stroke or pat, as a dog. കാൽപൊടി തട്ടിക്കളഞ്ഞു wiped off. — ഉക്കത്തു തട്ടുക to carry a child on the haunch. തമ്പിമാരെ തട്ടിക്കൊണ്ടുകേത മേൽ Bhr. 3. to ward off, beat off ശരങ്ങളെ ശരകൊണ്ടു തട്ടിത്തടുത്തു Bhr. — to oppose. തട്ടി അടുക്കയും Mud. to face. പോരിനു തട്ടി വിളിച്ചു Si Pu. provoked impudently to battle.— നിങ്ങൾ എന്റെ വാക്യം തട്ടുകൊണ്ടു KR. as you reject, refuse to obey. — VN. തട്ടൽ.

Neg. തട്ടായ്ക not hitting. ത. ഉണ്ടീതപസ്സിക്കൽ ക്രടി Anj. disappointment.

തട്ടാമുട്ടി പറക B. to controvert, evade. = തട്ടുമുട്ടു.

CV. തട്ടിക്ക 1. to cause to hit വൃക്ഷംപറിച്ചു ചണ്ഡമായടി തട്ടിച്ചു KR. 2. to make to strike. അകമ്പടി തട്ടുതട്ടിക്ക KU. let the body-guard perform their military music.

3. to frustrate, deceive എന്നെ ചതിച്ചു തട്ടിച്ചു.

തട്ടിക്കളക to shake off, knock off. വാക്കു ത. to reject. അതു നീ തട്ടിക്കളയാതേ കേൾക്ക Ti. — ഒരുത്തൻ കാലൊടി ത'ഞ്ഞു wiped the feet; തല്ലുത'ഞ്ഞു Bhg. warded off. — to demolish.

തട്ടിക്കഴിക്ക to pull to pieces, to take away, പെച്ചകാലി ത'ച്ചു TR. (violently).

തട്ടിക്കൊണ്ടു പോക to take away by stealth.

തട്ടിക്കേറുക to enter boldly, to blame freely.

തട്ടിത്തുറക്ക to open vehemently, വാതിൽ ത'ന്നു TP.

തട്ടിത്തുക്ക to make even; so അരമന ഒക്ക ത കിനിരത്തി TR. knocked down & levelled it with the ground.

തട്ടിപ്പറക to object, disobey.

തട്ടിപ്പറിക്ക to take off by one hit or pull കുണ്ടലം ത'ച്ചു Bhg. പരദ്രവ്യം ഓരോന്നു ത'ച്ചു SiPu.; രത്നം ത'പ്പാൻ ഇവനോടു കൂടാ CC. you don't get it from me so easily.

VN. തട്ടിപ്പു 1. beating, cheating. 2. beaten smooth as paper (മിനുക്കം).

തട്ടിപ്പോക (boat) to run aground.

തട്ടിമൂടുക to bury.

തട്ടിയടപ്പു strong bar of a cow-house.

തട്ടിയെടുക്ക to pilfer. [SiPu.

തട്ടിവിടുക to pull down, തോയത്തിലാമാറു ത.

തട്ടിവിളമ്പുക to fill the plate to the brim, ത'മ്പിത്തരുവൻ Anj.

തട്ടിവിളിക്ക to challenge, പോരിന്നു ത. SiPu.

തഡിൽ taḍil S. (തഡ = തട്ടു) Lightning തടിലിടെന്തു തയ്യൽ ജാനകി RC. slender like lightning. തടിലിടെന്തെകിറൻ, തൂമിളങ്ങും തടിലെകിറൻ RC.

തണെക്കു taṇakku T. M. A tree പൂതണക്കു Gyrocarpus Jacquini.

തണെങ്ങു taṇaṅṅu B. — ൻ — Green cocoanut- or areca-palm-leaves കഴുങ്കിൻ പാളത്തണ്ടു = No. മാച്ചിൽപട്ട.

തണങ്ങ് മാച്ചിൽ = No. പട്ടമാച്ചിൽ.

തണപ്പു = മശപ്പു being fleshy.

തണൽ taṇal (തൺ) 1. Shade, shady spot ത. പ്പാനു = ചോല, മരത്തണലിൽ ഇരിക്ക KR.; തണലത്തിരിക്ക.; met. വെന്തുന്ന എങ്ങൾക്കു നിന്തണൽ CG. 2. shelter, protection (= നിഴൽ) പ്രജകൾക്കു ത. കൊടുത്തു TR.

തണലാറുക, — ലിളെക്ക to cool oneself.

തണിയുക taṇiyuya T. M. C. Te. 1. To grow cool, of proper temperature, as ചോറു; കാച്ചി ത്തണിഞ്ഞ പാൽ തന്നു TP.; പലകമേൽ വീഴ്ത്തി ത്തണിഞ്ഞാൽ a. med. 2. to be subdued പിരിവതിൽ തണിയാ ഖേദം Mpl. song. മാൽ തണിഞ്ഞു പോംപടിഉരത്താൻ RC. 3. So. to beat smooth.

തണിക്ക v. a. To cool കഞ്ഞി വെച്ചുണ്ടാക്കി ആറിത്തണിച്ചു, കാച്ചിത'ച്ചിട്ടെടുത്ത പാൽ TP. — to subdue, calm as കോപം, ദുഃഖം.

തൺ taṇ T. M. C. (Tu. സൺ, H. ṭhanḍ.) Cold. തൺകരുതി cold blood, bloody rain ത. കൊണ്ടു പൊഴിഞ്ഞാരമരർ RC.

തണുതണേ while cold, coolly.

തണുവെള്ളം (loc.) = തണ്ണീർ.

തണുക്ക, ത്തു 1. To grow cold, to be cool, ചാലത്തണുത്ത വൃക്ഷം CG.; ഹേ അഗ്നി ഹനുമാൻ ലാംഗ്രലത്തിൽ നന്നായ്തണുക നീ (also ബാലധിക്കു) KR.; തണുത്തുപോയി too cool. തണുത്ത നീർ Bhr. = കളിത്ത വെള്ളം. 2. to be refreshed, assuaged, softened കോപിച്ച കോപം തണുത്തവൻ ചൊല്ലിനാൻ KR. അവനു മനം തണുകയും ഏറ്റവും, സുഹൃത്തുകളെ തണുത്തു നോക്കി KR. (tenderly).

VN. തണുപ്പു 1. coldness. ത. കൊടുക്ക cooling remedies for cattle. 2. moisture. 3 മനസ്സിൻ തണുപ്പു comfort, appeasing.

CV. തണുപ്പിക്ക to cool, refresh, to set at ease, to comfort (സാന്ത്വനംകൊണ്ടു ത. KR.)

VN. തണുവു cold, of medicines തണുവായുള്ള GP 62.; of places.

തണ്ട taṇḍa Tdbh., ഒണ്ഡ 1. Arm, generally fore-arm കൈത്തണ്ടയോളം വണ്ണത്തിൽ ഒരു വടി; വലത്തേ കൈത്തണ്ടെക്കു വ കത്തു കൊടുത്തു അകം തണ്ടെക്കു തീപൊള്ളി TR.; തണ്ടയിടിട്ടു തമ്മിൽ തല്ലുകുടുക to box; തണ്ടുമുട്ടുക 2 persons trying their respective strength. Also

the upper-arm (C. ತಂಡ knee), തണ്ടയെല്ലിനോടു മാവ്വോടിടയിൽ MM. 2. T. M. a foot-ornament of women കാൽവള.

തണ്ടേൻ taṇḍaṉ (തണ്ടു 6) 1. Proud, ostentatious. 2. a fish; തണ്ടൻപയറു the sword-bean B.; തണ്ടങ്ങീര a large kind of greens.

തണ്ടൽ taṇḍal T.M. A native ship-officer, "Tindal". — also Mahr. Te. No. തണ്ടേൽ a boatman, sailor ഉരുവിലെ തണ്ടേലിനെ ഭയപ്പെടുത്തി TR.; also തണ്ടേലൻ (= തണ്ടുവലിക്കുന്നവർ, compare തെണ്ടൻ).

തണ്ടലർ taṇḍalar (അലർ, see തണ്ടാർ) Lotus-flower, ത. പൊയ്കയിൽ CC.; ത. ശരൻ Kāma; തണ്ടലർബാണം ഏറു Mud.

തണ്ടാർ taṇḍār (തൺ, താർ) Lotus. തണ്ടാർ മധുമണം Nal. smell of Lotus-honey. ത. മാതു or ത. മാനിനി Laxmi. തണ്ടാരിൽമാതിൻ കണവൻ CC. Viṣṇu. തണ്ടാർശരാന്തകൻ CC. Siva (as കാമാരി). തണ്ടാർമിഴി SiPu. Lotus-eyed.

തണ്ടു taṇḍu Tdbh., ತಂಡು (but also തടി, തട്ടു) 1. A stick, staff; pole for bearing a burden ത. കെട്ടി എടുക്ക, മുളത്തണ്ടു V1. — വെള്ളിത്ത. a linga-box. 2. an oar, തണ്ടുവലിക്ക to row. 3. a palankin hanging on silk cords, royal privilege പല്ലിത്തണ്ടു etc. വലം വെക്കേണ്ടതിനു തണ്ടിൽ കയറുക, as a newly chosen ruler. അവളെ തണ്ടിൽ എടുപ്പിച്ചു AR.; ത. കൊടുക്ക elevation to a dignity higher than that conveyed by the gift of a കട. 4. a stem, stalk — met. അകതണ്ടു, മനതണ്ടു RC. mind = കാണ്മു — വാഴത്തണ്ടു, കളിത്തണ്ടു, in po. compared with തുട. 5. a detachment, troop തണ്ടുനായകൻ = തണ്ടാൻ. 6. what is long & hollow; pride ത. കാട്ടി നടക്ക, ത. ഭാവിക്ക to strut. തണ്ടിടിയുക V1. the waves of the sea to sink.

Hence: തണ്ടരഞ്ഞാണം a gold or silver girdle.

തണ്ടാടി (1) a large fishing net.

തണ്ടാൻ & തണ്ടയാൻ (5) a headman of Tīyars or Chēgons, appointed by the Rāja to direct their marriages, funerals, feasts. f. തണ്ടാത്തി. Tandans in Palg. & So. are the Tīyars of the coast (without inter-marriage). Also a mere title given to palm-cultivators by lower castes.

തണ്ടായ്മസ്ഥാനം the office of തണ്ടാൻ, control over the ceremonies of Tīyars; a purchaseable title; also wood-cutter (Syr.)

തണ്ടായം (1) 1. a long pole for carrying burdens. 2. a long pull in rowing ത'വും നല്ല പാട്ടും കഥകളും കൊണ്ടോടി ഓടി SiPu.

തണ്ടായുധം a club, war-spear V1.

തണ്ടാളർ (2) boatmen, sailors. ത'രേ കൊൾക to enlist them V1.

തണ്ടാളക്കൊറൻ So. basilisk.

തണ്ടി 1. So. equality of age or strength; ചെറുതണ്ടി of a small sort B. 2. a musical instrument (T. തണ്ടെ = വീണ) മധുരച്ചൊൽ ഇണങ്ങും നല്ല തണ്ടി RC., തണ്ടിപ്പെല്ലും മൊഴിയാൾ KR.

തണ്ടിക (S. ಖಂಡಿಕ) = തണ്ടെ 3.; തണ്ടികക്കുല a present of plantains to a Rāja, So.

തണ്ടുകറി (2) an oar-pin, a thole-pin.

തണ്ടുകോണി stairs.

തണ്ടുതപ്പി (vu. തണ്ടുപെപ്പി) an impudent empty fellow (= ചണ്ടി). ത'ക്കു കടിവിട്ടു PT. the foot of a turtle. ത. എന്നുള്ള നാമം ലടിക്കും PT. — തണ്ടുതപ്പിത്വം abstrN.

തണ്ടുപത്തി (2) the blade of an oar, പലനാക്കു.

തണ്ടുപല്ലു (4) stubble.

തണ്ടുവലി (2) rowing; hard work, taking pains.

തണ്ടെടുക്ക (3) to carry the palankin, chiefly in marriage processions, etc. മാമുനിമാരെ കൊണ്ടു ത'പ്പിച്ചു Bhr. tyrannized over the Rishis.

തണ്ടെല്ലു (1) the backbone, spine, പിൻപുറത്തു ത'ല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ MM. (= മുതുകെല്ലു).

തണ്ടേറ്റം (3) a ceremony, when a chieftain succeeds to the headship of the family.

തണ്ടേൽ see തണ്ടൽ.

തണ്ഡുലം taṇḍulam S. (തഡ് to beat) Threshed out paddy-grain.

തണ്ണിയതു taṇṇiyaδu aM. (തൺ = തഴ് C.Te. low) Bad, തണ്ണിയ മിഡസം unlucky; തണ്ണുതായി വളരുക V1. to grow up without education.

തണ്ണിനീർ KR5. cold water.

തണ്ണീർ T. M. C. (vu. തണ്ണി, സണ്ണി) cold water, drinking water, ത. കോരി Bhr.; ത'ക്കു ദാഹിക്ക AR.; തലയിൽ ത. പകരുക (in തിരട്ടുകളി). അവന്റെ അരിയും തണ്ണീരും എത്തീട്ടില്ല his lifetime (=അരിനീളം). തണ്ണീർകുടി & തണ്ണിൻ കുടി കൊടുക്ക to give water, also refreshments, fruits, fried rice to travellers in തണ്ണീർപ്പന്തൽ; ത. കുടിക്ക to take a light meal. തണ്ണീരമൃതം a cake offered to Gods. തണ്ണിയോണം വന്നു TP. came easily, by himself (=ത. ആംവണ്ണം). ത'രും വിറകും കയററുക to serve, drudge. ഇളന്നീർ തണ്ണിനാനാഴി a. med.

തണ്ണീരാകാരം B. (ആഹാരം) water (hon.)

തണ്ണീശ്ശീരം No. vu. bloated condition of body. VN. തൺപു aM. C. Tu. coldness.

തൺപുകഴ് ill-famed, ത. അരക്കർമണി RC.

തൺപെടുക to grow cold, lifeless; to faint, decay ത'ടും അല്ലൽ വരുന്നു, ക്രമ്മവും ചെഞ്ചെമ്മേ ത'ട്ടുപോകുന്നു CG. by the weight of a world's sins. അല്ലായ്കിൽ തണ്ടെടും CG. if you disobey, you will rue it.

തൺപോരാന RC. a fainting war-elephant?

VN. തണ്മ 1. coldness; a cool, firm mind. 2. lowness, vileness. എന്നുമേ ഇങ്ങനേ ത. വരായ്പതിന്നു CG. dishonour. ഇതു കാങ്കിലോ അതു ത. കോലും CG. compared with this, that becomes a trifle. ത. കളഞ്ഞു വിളങ്ങുകെന്നിൽ CG. removing sin (=താഴ്ച).

തതം taδam S. (തൻ) Stretched, wide തതച്ചൊല്ലാൾ RC. a fine speaker, or far famed. കങ്കുമച്ചാറണിന്ത തതച്ചൊല്ലേ RC. Sīta!

തതി S. a line, row, mass, തുരഗതതി Mud.; ശരതതി തറെച്ചു KR.; വളന്നുള്ള ശ്വാസതതികൾ KR. of one dying.

തതഃ taδaḥ S. (തൽ) Thence; therefore.

തൽ tal 1. S. (tad) That, it. തത്തൽപ്രകാരശാസ്ത്രങ്ങൾ VetC.=അതതു. 2. M. (തൻ, in T. തറ്) his own; നാരിമാർ തത്തൽഭർത്താക്കളോടു Bhg. [ക്ക —).

തൽകരണം V2. the original deed (if not തല

തൽക്കാലം 1. the time being then or now. ത'വും സദൃശവും പുനർ ഉപ്പുപോലേ prov. opportunity. തല്ക്കാലബുദ്ധി presence of mind. തല്ക്കാലോചിതകർമ്മം ചെയ്തു KR. തല്ക്കാലദോഷം incidental unavoidable evil. 2. at once.

തൽക്കുറി memorandum of the birth taken immediately. [യ്യരുതു prov.

തല്ക്കുലം one's own family, ത. വറട്ടി ധർമ്മം ചെ

തൽക്ഷണം instantly.

തത്ത tatta T. M. (C. lisping) Parrot, also:

തത്തമ്മ f.i. തത്തമ്മ വന്നു പറഞ്ഞു വിശേഷം Anj. kinds: മലന്തത്ത, മുളന്തത്ത etc.

തത്താമ്പുൾ (loc.) a grasshopper, also: തത്തുക്കിളി V1. So.

തത്തായം walking in a childish manner, പിച്ചയായ്പന്നു ത. ഒട്ടേ CG.

തത്തിത്തോന്നം imitation of musical sounds.

തത്തുക T. M. To trip, hop as a frog, to skip along, to walk lightly V1. തത്തിനടക്ക to gallop V2., No. to trot, trip തത്തിപുറപ്പെട്ടും VilvP.; തത്തിപറക്ക to flutter. — CV. തത്തിക്ക B. തത്തുകല്ലു stepping stones V1.

തത്തരം T. M. (C. Te. തത്തറം & C. Te. Tu. തരതരം precipitation, agitation. — തത്രപ്പെട്ടു പറക (opp. സാവധാനത്തിൽ). തത്രപ്പെട്ടാൽ താടിയും മീശയും വരികയില്ല prov. തത്രം കളക V1. to be at leisure. — VN. തത്രപ്പാടു (So. സ —) — തത്രപ്പാട്ടുകാരൻ a huddler.

? തത്തിക tattiγa No. (fr. സത്യക, Tdbh. സത്തിക, permanent?) in: തത്തികക്കുട A dedicated umbrella with Cocoanut-leaf-fringes depending from the brim, used in festival processions. — ത'ക്കാരൻ the leader of a party, who take ഇളന്നീർ to a temple; leader of a കരക്കെട്ടി Māpl. marriage-procession (loc.)

(തൽ): തല്പരൻ S. Occupied with that. സത്യതല്പരത്വം Bhr. devotedness to truth. പുഷ്കരശരക്രീഡാതൽപരത്വേന Bhr. through lecherousness. (cfr. താല്പര്യം).

തത്ര S. there തത്രത്യദേവാലയം ഒക്കയും KR. all the temples of the place. — തത്രതത്രൈവ VetC.=അവിടവിടേ.—തത്രസ്ഥന്മാർ Brhmd. the people there.

തത്രം see തത്തരം.

തത്വം S. 1. the being that, essential nature, truth നുക്കു തത്വമായിട്ട് ഒരു തെളിവുണ്ടാകും TR. മമ തത്വാന്വഭൂതി വരും AR. he will share my divine nature. തത്വതോ വൃത്താന്തങ്ങൾ അറിയിച്ചു Nal. truly. 2. reality (Bhg. 24 or 26 or 40 etc.; in the Sānkhya system 25, in KeiN 96. f.i. 5 ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം 5 കർമ്മേന്ദ്രിയം 10 വിഷയം 4 മനോബുദ്ധി അഹങ്കാരചിത്തങ്ങൾ 1 ആത്മാവിനോടുകൂട പഞ്ചവിംശതി ഉണ്ടാം). In Ved. D. 28. In Vēdānta ത. is derived from tad + twam: "that (God) art thou (individual)" see the treatise തത്വമസി. — തത്വജ്ഞൻ Bhar.

തത്വജ്ഞാനം philosophy as the result and cause of moral purity, അഘമകലുമളവു ത. ഉദിക്കും & മോഹാദികളെ തത്വബോധേന കളയും AR. — തത്വജ്ഞാനോദയാനന്ദാനുഭൂതി KeiN. the joy experienced by philosophical enlightenment. ആത്മതത്വാവബോധം VilvP. — തത്വജ്ഞാനി a philosopher.

തത്വബോധകം the 1st part of KeiN.

തത്വവാൻ the true, ത. മറന്നീടും നിന്നുടെ അപരാധം KR.

തത്സമയം present time, due time. ത. അറിഞ്ഞിട്ടില്ല MR. just then.

തഥാ S. thus, so, ത. ചെയ്യു VetC. — തഥാസ്തു be it thus. (യഥാ — തഥാ, as — so).

തഥാഗതം so conditioned. തഥാവിധനല്ലAR. not such a one. — തഥ്യം truth; also health V1.

തദനു S. after that. ത. ചൊല്ലിനാൾ SitV. = തദനന്തരം. — തദാ, തദാനീം then.

തദ്ദിനം S. that day; the annual ceremony for the ancestors.

തദ്വൽ like that & തദ്വിധൻ such a one.

തന tana T. a M. (C. Tu. തനക) Measure ഇത്തനനാളിം (= ഇത്ര), അത്തനയിലേ നമ്മൻ അടുത്താൻ R.C. (= then).

തനം 1. T. M. Te. C. = തന്മ nature f.i. വേണ്ടാതനം 2. Tdbh. ധനം, also തനവാതി riches V1.

തനതു (see തൻ) his own. ത. വക personal property. ത. ജന്മമായി TR., ത. നാട്ടു, ത. ഭാഷ So.

തനത, തനിത്തു = സന്തതു A Sunnud.

തനയൻ tanayaṅ S. (extending the family) A son. ജനകനോടു തുല്യം ത. ChVr. — തനയ a daughter.

തനാസ്സ് Port. tenaz. Pincers, tweezers.

തനി tani T. M. a C. (തൻ) By itself, alone കാട്ടിൽ എങ്ങനേ തനിയേ പോകുന്നു, ജനനിയെ തനിയേ ആക്കി നീ ഗമിച്ചിതോ നാകം KR. തനിപ്പാൽ B. Palg. pure milk (No. തനിച്ചപാൽ). തനിയാക്കുക to separate, make helpless. തനിച്ചു id.; തനിച്ചിരിക്ക to be alone. തനിച്ചു ഭൂമിയിൽ പതിച്ചു KR. unaccountably. — തനിച്ച വലി (mod.) a special train (railway).

തനിമ V2. loneliness. — തമ്പുരാൻപുത്രൻ തനിയൻ PP. only begotten.

തനിക്ക to himself, to oneself; ആരും തനിക്കു താനല്ല ഭൈവം SiPu. പുത്രന്മാർ തനിക്കു താൻ പെറ്റൊന്നും ഇല്ല Bhr. she had no child of her own.

തനിക്കുതാൻപോന്നവൻ self-sufficient, ത. എന്ന ഭാവം നിനക്കു മുഴുത്തു പാരം CC. In sing. & plur. alike, ത'ന്ന നരവരന്മാർക്കു നിനച്ച കാര്യങ്ങൾ തനിക്കു സാധിച്ചു Mud. — Often contracted തനിക്കാം പോന്ന ഞാൻ KR. I with my independence — abstr. N. തനിക്കുതാൻപോരുമ or — പോരിക, self-sufficiency, ത. കാട്ടുക, പറക V1. to talk big.

തനു tanu S. (തൻ) 1. (L. tenuis) Slender. f. തന്വി thin bodied, തനുമദ്ധ്യ Bhg. 2. the body, തനുജൻ, തനൂജൻ a son. — രണേ തനുത്യാഗം ചെയ്യാൻ മടിപ്പവനല്ല KR. sacrificing or exposing his person. — തനുവിനകൾ ഒഴിവതിനു PT. pains. [MM.

തനുമൂലം എന്ന പ മ്മം മൂലക്കണ്ണിന്റെ കീഴേ

തനൂരുഹം S. hair of the body. [etc.

I. **തൻ tan** S. To extend, തതാ, തനയൻ, തനു

II. **തൻ** 5. obl. case of താൻ, His own. f.i. തന്തിരുവടി His Majesty. — തനതു his, mod. തന്റെ, തന്നുടേ. — Loc. തങ്കൽ f.i. പത്തു ദിക്കും തങ്കലാക്കി നില്പവൻ Anj. who has all the

world within himself. — തങ്കനം ഉൾക്കനം ഉള്ളവൻ a respectable person. — തൻവക VyM. his own. — അത്തൻപൈതൽ CG. that child of hers.

തന്ത tanda T. M. C. Te. (തൻ II.) Father കുട്ടിയുടെ ത. MR. said by Iḷavan, Taṭṭān, etc. തായും തന്തയും parents, also of animals. തന്തക്കുറു inheritance of the father's side. തന്തവഴി father's line.

തന്തല tandala (Tu. cudgel) in തന്തലക്കൊട്ടി Crotolaria retusa GP 62. see തെന്തല; തന്തല may be mere imitation of sound.

തന്തിനാതി & തെ — (C. Tu. തന്തനാതാന) humming a tune. ത'നാതിനാന്ന പാട്ടമണ്ണ പാടി Kuṟawa song (തന്തിനാ എന്ന).

തന്തു tandu 1. S. (തൻ) String, thread തന്തു കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന പടം Bhg. കുലതന്തു Bhr. a son that continues the line സപുത്രതന്തുകൾ Brhmd. തന്തുവായൻ a weaver (PT.); a spider. 2. Tdbh. = സന്തു, സന്ധി.

തന്ത്രം tantram S. (തൻ) 1. The warp; groundwork, system. 2. ritual; ceremonies ത. കഴിക്ക vu.; ബ്രാഹ്മണർക്കു മാത്രം മന്ത്രപൂർവ്വം ശേഷം ഒക്കയും തന്ത്രപൂർവ്വം Anach. In Mal. തന്ത്രപ്രവൃത്തി or symbolical acts without words (കൈക്രിയ) is the only mode of worship permitted to Sūdras മന്ത്രവും ഉച്ചരിയാതേ ത. കാട്ടിടേണം (Bhr.) 3. a treatise on charms. മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ; the charms are called ചെന്നായി ത., മുള്ളൻ ത., പെരുക ത. etc. Tantr. 4. art കാമതന്ത്രജ്ഞൻ Nal.; stratagem, trick, ഈശ്വര ത. ഈലോകമഹികെടോ KR. God's contrivance. കളിയും ത'വും പറക Vl. jesting with a purpose. 5. discipline, rule, esp. spiritual administration of temples (opp. കായ്മ 2.) 6. theory in general. 7. a Brahmanical division ആറു ത. ഉണ്ടു KU.

തന്ത്രക്കാരൻ 1. a performer of ceremonies. 2. an amusing speaker.

തന്ത്രജ്ഞൻ S. knowing an art, കാമത. Nal.

തന്ത്രസംഗ്രഹം (6) S. a work on mathematics & astronomy, Gan.

തന്ത്രി S. 1. a string, wire വീണാതൻ ത. വിരൽകൊണ്ടു മെല്ലെ ഖളകിനാൻ Bhr. സപ്തതന്ത്രിയുതം Brhmd. a lute. 2. a Tantra Shāstri; hereditary priest (a class of ശാന്തി); temple administrator, mostly പൊതുവാൾ. 3. a cunning person Vl.

തന്ത്ര tandra S. (L. tædeo) Weariness, lassitude; also തന്ത്രി f. i. തന്ത്രിയെ കളയേണം മന്ത്രി എന്നിരിക്കിലോ VCh.

തന്ത്രാലു S. sluggish, sleepy.

(II. തൻ His). തന്നി (T. mother) N. pr. fem.

തന്നിറക്കാരൻ who has in every thing his own taste, a person of pronounced inclinations.

തന്നില self-respect.

തന്നിഷ്ടം self-will, wilfulness; liberty ത' തടിന്നു മരുന്നില്ല prov. — തന്നിഷ്ടക്കാരൻ unrestrained. — ത'പ്പട്ടാളം No. the Engl. Volunteer-Corps in Bengal 1857.

തന്നേ 1. alone, of one's own accord, as തനി & തന്നാലേ (തന്നാലേ വെള്ളത്തിൽ പോയി മരിച്ചു MR.). തന്നെന്നേ ചത്തുപോയി; തന്നേ ഉണ്ടാകുന്ന Vl. without being sown. തന്നേകു തന്നേ V2. the law of talion; sufficient, neither more nor less B. 2. just, very, even. അവൻ കാങ്കെത്തന്നേ കാണാതേ ഭാവിച്ചു Mud. tho' seeing. എത്ര തന്നേ ചോദിച്ചിട്ടും how much soever. നിനകു തന്നേയും ഒടുക്കം തോന്നീടും KR. എങ്കിൽ ഞാൻ താൻ തന്നേ മന്നവൻ Mud. 3. yes (= അതേ). തന്നേത്തന്നേ പറക Vl. to speak always the same.

തന്നേപ്പോറി feeding only himself.

VN. തന്മ sameness, manner മന്മഥനില്ലിന്നു ത. നിർമ്മിച്ചെഴും നിർമ്മലമാം കനിച്ചില്ലി Anj.

തന്മരം, തമ്മരം the stem of a tree. ത'ത്തിൽ കായ്ച്ച ചക്ക prov. (see തായിമരം).

തന്മിടുക No. fool-hardiness; presumption ത. പറയല്ലേ = ആത്മപ്രശംസ.

തന്മിടുമക്കാരൻ a fool-hardy man; a boaster.

തന്നു p. t. of തരുക q. v.

തന്മാത്രം tanmātram 1. S. (തൽ) Only so much. 2. M. by himself, alone.

തനു tanu & തനുംഗി S. (തനു) Slender bodied, f. തനുമണികൾ Bhg.

തന്റെ tan̤d̤ē M. (തൻ)=തനതു His own; also തന്റു in തന്റടക്കം decency.

തന്റേടം(ഇടം) 1. self-competency & self-consequence. ത. കാട്ടുക, നടിക്ക, പറക to be of very independent manner. 2. common sense. ത. മറന്നു MC. from passion. ബുദ്ധിക്കു ത. വെക്കാത്തവൾ MR. still very young & easily influenced (not of age). [proud.

തന്റേടക്കാരൻ person of independent mind;

തപനൻ tabanaṅ S. (തപ് warming) The sun. ത. മകളാകിയ തപതി Bhr.

തപം Tdbh.=തപസ്സ് q. v. കൊടിയ ത. ചെയ്തു VilvP.; തപമിയലും ജ്ഞാനിമാർ PT.—with Acc. രുദ്രാണിയെത്തപം ചെയ്തു SiPu.

തപസ്സു S. 1. heat; self-mortification (=കാമത്യാഗം Bhg.) കാട്ടിൽ തപസ്സിരിക്ക TR. to retire for austerities. തപസ്സുകൾ വനം തോറും ചെയ്തു Bhr. If performed to influence a certain Deity, with Acc. ശങ്കരനന്നേ ത. തുടങ്ങി UR. or മോനേ കുറിച്ചു ത. ചെയ്തു UR. 2. the treasure of merits gained by tapas. എന്റെ തപസ്സും മഹിമയും പോയിപ്പോം KU., നല്ല ത. ഞാൻ നേടിയത് ഒക്കയും Bhg.

തപസി an ascetic, ധന്യന്മാർ തപസികൾ Nal. — vu. തപസി & തവശി Pay. — fem. തപസിനി S., Genov.; തപസിപ്പെണ്ണു Pay.

denV. തപിക്ക S. 1. v. n. to burn, തപിച്ച ഭൂമി വക്കം ഏറുതണുത്തു Bhg.; to grieve സൂയ്ക്കിരണങ്ങളാൽ KR.; അവർ തപിച്ചു ദീനരായി fatigued. — impers. മകളില്ലാതേ തപിക്കും എനിക്കു VetC. 2. to perform tapas അടവിപുക്കു തപിക്ക Mud. 3. v. a. ശത്രുക്കളെ തപിക്കും KR.

CV. തപിപ്പിക്ക to heat, burn, grieve, ശത്രുക്കളെ ത'ക്കും PT. (opp. ഹിതന്മാർക്കു ശീതളൻ). അരിനിരകളെ ത'ക്കും വീരൻ KR. ഇത്തരം ത'ച്ചാൽ ചത്തുപോം KR. ആത്മാവിനെ ത. Bhg.

തപോധനൻ rich in mortification, ascetic. Bhg. — തപോനിധി=തപസ്സു 2. — തപോനിഷ്ഠ അനുഷ്ഠിക്ക SiPu. etc.

തപോബലം power acquired by tapas (ത. പാതി ഇങ്ങായ്തരും Bhg.). — മമ തപോവീര്യങ്ങൾ കാട്ടുവൻ Bhg.

തപോവനം Mud. a jungle-retreat for practising austerities.

തപ്തം (part.) heated; mortified തപ്തമായ തപസ്സു വ്യർത്ഥഫലം Bhr.

തപ്പാൽ tappāl (H. ടപ്പാൽ) 1. The post=അഞ്ചൽ, also തപ്പാൽ വഴിയായി MR. — കമ്പിത്തപ്പാൽ the telegraph. ത. ക്കാരൻ postman, ത. ചാവടി post-office. 2. a stage ഒരു ത. വഴിദൂരം jud.; see ടപ്പാൽ. [cymbal; also:

തപ്പിട്ട tappiṭṭa (T. C. tappaṭṭa) A tabret, I. തപ്പു, f.i. തപ്പും ചേമ്പങ്ങലവും KU., തപ്പുകൾ തിമിലകൾ KR.; തപ്പടിക്ക, കൊട്ടുക V1. — തപ്പട്ടിയാസം=താവടി — തപ്പുകാരൻ a taborer; beating a cymbal.

II. തപ്പു tappu 5. 1. Blunder (in T. & So. also തപ്പിതം). തപ്പിപ്പുതിന്നു Bhg. തപ്പില്ലേതും ആ ജ്യോതിഷം ഇപ്പോൾ SG. unexceptionable (=തെറ്റു). കണക്കിൽ തപ്പുണ്ടു TR. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഏറിയ തപ്പും പിഴയും ഉണ്ടു prov. is full of errors & mistakes. 2. missing. തപ്പു കൊട്ടുക to fill up interstices, to close the ranks. ത. ഇല്ല Bhg. unfailingly. തപ്പും പിഴയും old taxes (നാട്ടിൽ ത. പി. കൂട്ടിക്ക KU.). ഏറക്കുറയ പണം തപ്പും പിഴയായും എടുപ്പിക്കുന്നു TR. to extort under those heads. — തപ്പുസാക്ഷി VyM. perjury.

തപ്പുക 1. to escape, തപ്പിപ്പിഴെക്ക KR. to escape with life. തപ്പാതേ ചൊല്ലിക്കും without fail. ചൊല്ലിയ കാലം തപ്പീട്ടുള്ളൊരു ഭയം കൊണ്ടു KR. to miss. എന്നോടു തപ്പിപ്പോയി I did it inadvertently. 2. to grope, feel about കരംകൊണ്ടു തപ്പിപ്പിടിച്ചു, ത. കണ്ടു Bhr. a blind man. തപ്പി നിന്നീടുമ്പോൾ അപ്പങ്ങൾ കാണായി, തോൾ തപ്പിട്ടു കാണാഞ്ഞു CG.; കന്തം പോയാൽ കടത്തിലും തപ്പേണം prov.; കിണറ്റിൽ തപ്പിയപ്പോൾ കണ്ടു കിട്ടി MR.; നീളവേ തപ്പും നേരം RC. (at

night). തപ്പി നോക്കുക to search, examine minutely.

VN. തപ്പൽ 1. mistake, ത. ക്രൂടാതേ ചൊല്ലു Vi. unhesitatingly. 2. groping.

CV. തപ്പിക്ക to allow to escape; to make to grope.

തപ്ര tapra (Te. T. തപ്പറ) A lie, Vi.

തമകൻ tamaẏaṅ S. (തമ്) Choking; one of the 5 last breaths പ്രാണൻ തളന്നു തമകാദിക ളായി ചമഞ്ഞാൽ Anj.

തമം tamam 1. S. Superlative, as ശുദ്ധതമം the purest. 2. Tdbh. = തമസ്സു.

തമപ്പാൽപ്പച്ച B. Lycopodium phlegmaria.

തമയൻ tamaẏaṅ T. aM. (തം) Elder brother, ത'നെ നന്നായി കാത്തു KR.

I. തമർ tamar T. M. 1. Hole made by a gimlet Vi., അവന്റെ കായ്ത്തിന്ന് ഒരു ത. ഇല്ല there is no knowing him. 2. a borer, gimlet. gen. — തമരാണി a drill; a screw. — തമരക്കം, തമസ്സം (?) Vi. an auger. — തമരിടുക to bore.

II. തമർ T. aM. (തം) One's own people; an owner; തമർക്കൂറു B. ownership. [bola.

തമരത്ത tamaratta T. M. Averrhoa caram-

തമരം = സമരം q. v. ത. വന്നു പോക To be destroyed.

തമല tamala (C. തപല) Brazen saucepan (loc.)

തമൽ tamal A bird (loc.)

തമള = തവള f.i. തമളകൾ ശബ്ദിച്ചാൽ മഴ ഉണ്ടാം TrP.

തമസ്സു tamassu S. (തമ്) 1. Darkness. നിശി തമസി VetC. a hell. 2. the 3rd quality, delusion നിദ്രയും ആലസ്യവും തന്ദ്രിയും പ്രമാദവും ഭീതിയും അജ്ഞാനവും ഖിന്നവും വിഷാദവും താമസഗുണം VCh. = തമോഗുണം.

തമാൻ P. **tanbān** T. M. C. Tu. Long trowsers.

തമാലം tamālam S. Xanthochymus pictorius താലവും ത്വും Nal. [— ക്കാരൻ a wag.

തമാശ Ar. **tamāshā** Show, spectacle, fun.

തമിസ്രം tamisram S. (തമസ്സു) Darkness.

തമിഴ് tamiḻ (Tdbh., ഒമിളം), The Tamil language considered generally as the language of Malabar. പാണ്ഡി.ത., ചെന്ത. correct, high Tamil. കരിന്ത. the Malayāḷam dialect. അ യ്ത്ത. the alphabet of Māpiḷḷas (which sounds ana, ānam, etc.). മാന്യർ ഭൂമിത്തമിൾ പത്തും പഠിച്ചു Anj. തമിഴൻ, — ച്ചി a Tamiḷan.

തമിഴാമ (& തഴതാമ) Boerhavia diffusa (പുന ർന്നവ S.)

തമിഴ്ഗ്രന്ഥം a commentary of the Amarasimham.

തമിഴ്ക്കൂറു, തമിഴ്ടി any work written in Tamiḷ.

തമിഴ്പാടം B. a class of Sūdras.

തമുക്കം tamukkam T. M. 1. A place, where elephants fight. 2. offering brought to the Church in consequence of a vow (Nasr.); ത. മൂടുക, ഇടുക Vi. to bring it under a cloth cover.

തമുക്കു tamukku T. M. C. Te. Drum of the publisher of Government orders. ത. അടിക്ക to announce.

തമോഗുണം tamōguṇam S. = തമസ്സു 2. തമോന്ധം Bhg. dispersing the darkness.

തമ്പം tambam Tdbh., സ്തംഭം. Standing immoveable.

denV. തമ്പിക്ക = സ്തംഭിക്ക. [ക്കവേണം Sk.

തമ്പൻ = തമ്പാൻ? താരകൻ തമ്പനെ രക്ഷി

തമ്പന്നം tambannam Tdbh. സ — Done with. ത. ആക്കുക to kill. ഇവനെ ത'ക്കേണം മൃഗമുമ്പേ, കംസനെ ത'ക്കിനാൻ വമ്പുകൊണ്ടേ CG.

തമ്പലം tambalam (Tdbh., താംബൂലം) Chewed betel. [ടിക്കുട്ടാരം TR.

തമ്പാക്കു Port. **tambac**, Pinchbeck. ത. പി

തമ്പാൻ tambāṅ (തം, obl. case താം, whence II. തമർ, തമയൻ) Younger brother, C. തമ്മ; younger child, as of Nambūris; prince, pl. തമ്പാക്കന്മാർ, f. തമ്പാട്ടി, തമ്പായി; തമ്പാനവക്കൽ, കൊച്ചിത്തമ്പാൻ (of Kōlattiri) ഒരു തമ്പാട്ടിക്കു കല്യാണം വേണം TR. — In Kadattuwanāḍu nephews or nieces of Rājas & Vāḻunnōrs.

തമ്പാനം (loc.) love; തമ്പനിക്ക Vi. to love.

തമ്പി T. M. 1. younger brother, രാമൻ തമ്പിക്കു നല്കി KR. വെന്നിതഴെക്കും തമ്പിയനോട്ട RC. with the victorious Lakshmana. — younger relations ഇന്നവരും തമ്പിമാരും കൊണ്ടാർ (doc.). തിരുമുമ്പിന്നും തമ്പിമാരും

ക്കുടി doc. TR. 2. a younger prince as in Travancore. തമ്പി അങ്ങു മരിച്ചിതു CC.

തമ്പു H. **tambū**, Tent. ത. അടിക്ക to pitch it. തമ്പുവാടെക്കു കൊട്ടക്ക tent-allowance.

തമ്പുരാൻ tamburāṅ (തം, പിരാൻ) T.M. Lord 1. God (Christ. & Muhamm.). ഉടയത. or merely ത. നല്ലതു തരട്ടേ V2. good night (Nasr.). പടെച്ചത'ൻറെ പക്കലായി Mpl. died. 2. king സിംഹത്തമ്പുരാൻ PT.; ശ്രുതതമ്പുരാക്കന്മാർ MR. (says a goldsmith); title of Nāyars when inferiors speak of or to them; esp. of Brahmans.

pl. തമ്പുരാക്കൾ, തമ്പുക്കൾ 1. the males in a Royal family, as at Cal. 2. title of a high-priest at Āḷuvāñcēri.

f. തമ്പുരാട്ടി queen, lady. അമ്മത. V2. the Queen of Cochin. കോവിലകത്തമ്മ കോവിൽതമ്പുട്ടി TR.

തമ്പുർ tambur (C. Te. — രി, T. — രു, B. തംബുരു) A five stringed guitar. ത. മീട്ടുക. തമ്പേർ B. a drum (Port. tambor).

തമ്മന്തം tammandam Tdbh., സംബന്ധം, സമ്മന്തം.

തമ്മപ്പൻ tammappaṅ (തം) Own father, or ഡമ്മ? തമ്മപ്പാ Voc. Pay.

തമ്മപ്പഴുത്ത കളളിക്കായി TP. etc. fruits ripened on the tree.

തമ്മാൻ tammāṅ The large sail of native vessels, ത'ൻറെ കട്ടി the rope that fastens it to the stern of the vessel.

തമ്മിട്ടം tammiṭṭam (C.Te. തമ്മട്ടം, C. dammaṭe) A large drum, tambourine, ത'വും നക്രമട്ടളവും Bhr.

തമ്മിൽ tammil T.M. (തം) Among themselves, each other, നോം തമ്മിൽ അന്യോന്യവിശ്വാസം വർദ്ധിക്ക, ഞങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ശണ്ഠ, തമ്മിൽ മേൽ തകൃതയും ചെയ്തു TR. തമ്മിൽ അതു നല്ലതു V1. of the two that one. ബന്ധുക്കളോട് ഒത്തുവസിക്കയും ശത്രുവിൻ ഭൃത്യനായി വസിക്കയും തമ്മിലുള്ളന്തരം കാക്കുന്നില്ല KR. the difference between those two modes of life; also തമ്മിലിൽ ഇണങ്ങി TP. — തമ്മിൽ തല്ലു B. a fight. — distr. തമ്മിൽ തമ്മിൽ = No. vu. തമ്മാമ്മൽ. — The other cases of the plur. of താം only in po. സത്തുക്കൾ തമ്മോടു with the virtuous. നിശാചരർ തമ്മെ കൊന്നു, അന്യകൾ തമ്മാൽ thro' the arrows KR.

തയി Tdbh. of സസ്യം, see under തൈ.

തയിർ tayir Tdbh., ദധി? T. M. Curds. തയിർ കടഞ്ഞിട്ടുന്ന നേരം CG. — gen. തൈർ Bhg. തൈർ പുളിച്ചുള്ള, തൈർ കൂട്ടലും GP.; തൈരിൻ നീർ GP. whey. തൈക്കലം a churn.

തയിരമ്മൻ N. pr. m. ത. തിയൻ TP.

തയ്യ tayya തഞ്ഞുപോക q.v. To be bruised, as by a fall. — തയ്ക്ക, തച്ചു see തക്കുക to beat. —

തയ്യൽ see തൈയൽ.

തയ്യാർ P. & Ar. tayyār. Ready സാമ്മാൻ ഒക്കയും തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടു, തെയ്യാറായിരിക്ക TR. പക്കം ത'റാക്കി TP.

I. **തരം taram** S. (തരിക്ക) Passing over. — the Comparative, മന്ദതരം worse etc. see II. തരം 2.

II. **തരം taram** 5. (also Beng. തര, ഥര row; Tdbh., സ്തരം?) 1. Row, sort, rank അവരവരെ ത. പോലേ each according to his standing. അവൻറെ തരവും പടിയും V1. ഒരു ത. ലോകർ a class. ചെറുത. ചരക്കു യില്ല to hawk. മേൽതരം better sort. തരന്തരം = കാരോതരം. മേൽഎണ്ണം ചിലത. പുറപ്പെട്ടക a. med. certain eruptions. 2. kind, manner ഇത്തരം കാട്ടിടുകിൽ അത്തരം തന്നേ വരും Bhr. like for like. ഇത്ത. കാരോത. ചിന്തിച്ചു Mud. ഇത്തരങ്ങൾ പറയുന്ന മദ്ധ്യേ Bhr. ഇ'ൾക്കു ഞാനാളല്ല Mud. I cannot stand such treatment. ഇരുത. പറകയില്ല KR. അവയവങ്ങളെ ഒരു തരമേ ആക്കി കൊൾവു Gan. reduce fractions to the same denomination. ഏതൊരു തരത്തിലും Bhr. anyhow. മതി പതറും തരം വേഗമുള്ള RC. (= വണ്ണം). [In Mud. often = ആയ: രുചിരതരകുസുമപൂരം even with ആയ: ഘോരതരമായ പ്രതിജ്ഞ or merely pleonastic = ഘോരപ്രതിജ്ഞ]. 3. original quality. മനസ്സിലേ ത. V1. zeal, inclination. പക്കീർ സ്വല്പത്തനായാലും ത. അറിയിക്കും prov. his manners will betray him. അവൻറെ വിചാരവും തരവും ഇവക്ക് ഒക്കുംതേ Ti. character. — good quality, bravery. ത.എഴ RC. properly. നിൻറെ മോഹം ത. അല്ല SiPu. improper. ത.

പോലേ ഉള്ളതു of the right sort. 4. equality. തരമായ വയസ്സരോട് CC. with those of his age. അരമതിയോട് തരമായ അമ്പ RC. like a half-moon. 5. time, opportunity രണ്ടുമൂന്നുത. കല്പിച്ചു TR.; പലതരം often. എത്രത. ചതിചെയ്യ Bhr. — കക്കാൻ ത. നോക്കി PT.; തരം ഒത്തതു കണ്ടു ശൊഹിതാകേണം Mpl. song. seasonableness, favorable aspect. തരം അല്ല = കൊള്ളല്ല. അവനു ദാസ്യം നിരന്തരം ചെയ്വാൻ ത. KR. it will follow, that you must serve him. 6. handle അമ്പിൻതരം (ഉറുമി തരത്തിനിളക്കിവെച്ചു TP. = പിടിയിൽ ഏറുവാൻ ആണി) or തരന്തു q. v. [റുക്കത്തി.

Hence: തരക്കത്തി (6) കൊണ്ടു കൊത്തി jud. = ഏതരക്കാരൻ in ഒരു തരക്കാരൻ one of middling rank.

തരക്കേടു (3) derangement, defeat, വിശേഷാം പറയുന്നതിലേക്ക ഒരു ത'ട്ടം കണ്ടില്ല MR. no disease to speak of; (5) unseasonableness, misfortune നമുക്കു ത'ടായ്തീരും Arb. it will be our destruction.

തരഗതി classification, rank.

തരംകാട്ടുക (3) to show ability.

തരം കെടുക (3) ത'ട്ടു പോം its nature will be lost. അവൻ ഇത്രത'ന്നു CC. what a spoiled child. ഭ്രമിജാതങ്ങൾ ശോഷിച്ചു ത'ട്ടു PT. withered, despaired.

തരം ചെയ്യ (3. 5) to endeavour മാനം അകലുവാൻ എത്ര ത'യ്യു Bhr. [യും Nal.

തരം ചേരുക (1. 5) to suit, fit ത'ന്ന കാഞ്ചി

തരത്തിലാക (3. 5) to be suitable, advantageous. ത'ക്കുക to make comfortable, etc.

തരന്തരം different, ത'മായി എടുക്ക to take according to the circumstances. ത'മുള്ള ഉക്കുലങ്ങൾ, പീടകൾ ത. ചമെക്ക KR.

തരന്തിരിവു classification. — ത'രിക്ക to assort. തരന്തിരിയാത്തവൻ a person without discernment.

തരന്തു B. = തരം 6. handle (of a wonderful arrow it is said സൂര്യാനലന്മാർ അതിന്നു തരന്തുവൽ AR.)

തരം നോടുക to examine different kinds; (5) to look for an opportunity.

തരപ്പടി B. sample; likeness.

തരമാക (2) to be like ഇടിക്കു ത. അലറി RC.; (5) to be favorable. അടിപ്പാൻത'കുമോ will you be prepared to strike? തരമായി എന്ന അനുവദിച്ചു approved of it as well done; (3) തരമാം അന്നേരം ChVr. things will right.

തരം പറക to censure, abuse, scoff.

തരം പോന്നവൻ (4) one of the same rank.

തരമ്മാറം mingling different sorts.

തരം വരുത്തുക (3) to restore, reform.

തരവഴി self-conceit. ത. കാട്ടുക to scorn.

തരം വെക്ക to assort (see തരാതരം).

തരുക taruga 1. (T. തരവു, fr. തരുക?) Order. ഒരൈ ക്രുട്ടി ത. വാങ്ങി TP. common letter or document of a Rāja. തരകു വന്നവർ ചെല്ലാഞ്ഞാൽ TR. summons. നിലത്തിന്നു കോവിലകത്തുനിന്നു കിട്ടിയ തരകു MR. lease. അരുളിച്ചെയ്തുവാൽ എഴുതിയ തരക (doc. of കഴിക്കാണം). 2. (Te. C. തറു wastage, fr. തർ = തഴ്) percentage, brokerage, customary deduction, paid mediation. ത. പറക to speak in one's defence or recommendation. ത. യാപന tax on shopkeepers levied by Rājas. ത. വാണിഭം agency, commission, as practised by യാവാരി KU. ഓണാത്തരകിന്നു പോക TP.

തരകൻ a broker; title of merchants; a caste of Sūdras, warehouse-keepers at Palghat (hon. തരകനാർ & — വ —); weavers at Chettuwa. — കോയഹസ്സൻ തരകനാർ Ti. a Māpla merchant who invited Hyder Ali to Malabar. കൃഷി ചെയ്യുന്ന തരവന്മാർ വയനാട്ടിൽ കുടിവാങ്ങി TR.

തരുക്കുക tarakkuya (C. തരുകു = തരി unsmooth) 1. To deprive rice of its husk, നെല്ലു തരുകി എടുക്ക, പച്ച നെല്ലു തരുക്കി കുത്തി; തരുക്കലരി = ഉണങ്ങലരി. 2. to cut off the leaves from a cocoanut-branch കാലുകണ്ണി തരുകി എടുത്തു.

തരുങ്ങുക So. to husk. മുള്ളു വടിയിൽനിന്നു ത. No. to clear a stick of thorns.

തരങ്ങഴി B. grits. (comp. I. തരി 1.)

തരക്ഷു **tarakšu** S. Hyæna ത. ചർമ്മം മന്ത്രം ജപിക്കാം ഇരുന്നഹോ VCh.; തരക്ഷുക്കൾ DM.

തരംഗം **taraṅgam** S. Wave (തരു Ī.)

തരംഗിണി a river.

തരണം S. the crossing over നദീത. കഴിച്ചു, അംബുധി ത'ത്തിലുള്ള യത്നം KR. സംസാരാബ്ധേ നിന്നു ത. ചെയ്വാൻ Bhg. —

തരണൻ the highest Tantri in South Mal. തരണ നല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു. KM.

തരണി pushing through; a boat നദിയിൽ ത. കടപ്പാൻ Bhr.; the sun ത. ബിംബം കറുത്തു Bhr. (ത. തനയൻ AR. Sugrīva).

തരണിക്ക **taranikka** Vi. (Tdbh., ധരണം? or തരണം?) To rehearse a play, to learn & teach it കളി ഇണക്കുക Vi.

തരപണ്യം **tarabaṇyam** S. (തരണം) Freight, fare (ആതരം).

തരസ്സു **tarassu** S. (തരണം) Speed, energy. — തരസാ speedily. (po.).

തരളം **taraḷam** S. (തരംഗാ) 1. Tremulous. തരളളം a waving leaf. തരളലോചന KR., തരളാക്ഷി a woman with lively sparkling eyes. — shaking മതി അതിവേഗനയോടേ തരളീകൃതയായി VCh. 2. Tdbh. = സരളം clear സത്തായി ചിത്തായിത്തരളപരബ്രഹ്മത്തോട് ഒന്നിച്ച് അദ്വൈതമായിത്തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിനൊരുള്ളം KeiN 2.

തരാതരം **tarāδaram** C. T. So. (തരം II.) Distinction of rank, place & circumstances. ത. നോക്കിപ്പുറക discreetly, tactfully.

I. തരി **tari** M. C. (see തരക്ക, തരു) 1. Grit, granule, sand ഒരു ത. മണൽ a grain of sand. ത. യുള്ള മണ്ണല്ല fine clay. വരുത്തു പൊടിച്ചു തരി പോകി ചൂർണ്ണമാക്കി Bhr. coarser bits, unbroken lumps. വെള്ളി ത. ഇട്ട കട TP. 2. bit തരി പോലും ഇല്ല, ത. മാംസവും ഇല്ല PT. (of a bone) — bubble in water, as from a sinking stone. 3. rough, uncultivated (= തരിശ്ശു). നടത്തേണം തരിക്കിടക്കുന്ന രാജ്യം KR. to cultivate waste grounds. 4. astounding = തരിപ്പു.

Hence: തരി എടുക്ക (1) to geld MC. (C. തരുട്ട scrotum).

തരിതണം B. ringworm = തഴതണം.

തരിത്തട്ട a roughly ornamented plate, ത'ട്ടിൽ താളിയുമായി TP.

തരിപ്പണം rice fried & pounded = മലർപ്പൊടി f.i. ത. തൃപ്പിയെ വരുത്തും GP. (esp. for Mantrawādam).

തരിപ്പലിശ a hollow shield enclosing pebbles, which is rattled chiefly in പലിശത്തട്ടുകളി.

തരിപ്പിടിക്ക B. to granulate.

തരിപ്പെടുക (4) to be astonished, കണ്ടാൽ ത'ന്നൊരു തുടകൾ Bhr.

തരിമ്പു (2) a little bit.

തരിയില്ലാക്കുപ്പി (2) glass without bubbles; an old tax on crystal glass KU.

തരിവള a hollow bracelet with tinkling metal-beads enclosed. ത. യിട്ട DN., കടകം ത. Nal. part of king's dress. ത. നല്ല പുടവകൾ Mud. king's gifts.

II. തരി S. (= തരണി) A ship, boat.

I. തരിക്ക To cross over. നദി തരിച്ചു പോകേണം KR. — തരിത്തും = തരിപ്പാൻ AR.

II. തരിക്ക **tarikka** Tdbh., ധരിക്ക 1. To be benumbed. തരിച്ചിതു കൈത്തലം Bhr. from a stroke. വാതം മിക്കെച്ചു തലനോകിൽ നാവു തരിക്കും a. med.; പല്ലു പാരം തരിച്ചു Nid.; അക്ഷികൾ പൊട്ടിത്തരിച്ച അന്ധന്മാരായി Bhr. 2. to be astounded, horripilation ശരീരം തരിക്കും Vi.; കാൽ ത. Nid. = പാദഹർഷം; അതിൽ തരിച്ചു പോയി quite taken up with it.

CV. തരിപ്പിക്ക to benumb.

VN. തരിപ്പു numbness, deadness. കപിവീരനുടെ കൈത്തരിപ്പു കളവാൻ RS. to bend his pride. (what are തരിപ്പുപലിശകൾ ധരിക്കാം ചിലക്ക് എല്ലാം VCh. durable shields, or shields with tiger-skins, emblem of royalty?).

തരിപ്പുപുല്ലു (in Wayanāḍu) a very high grass; — കണ്ണു; (Tdbh. of ഉർ?).

തരിപ്പൻ = ചൊറിമീൻ.

തരിവാതം (2) torpescence.

തരിശ്ശ tarisṣu T. M. (=തരി 3.) Lying waste or fallow ത. നിലം, ത. പറമ്പു, ത. ഭൂമി etc. തരിശായി കിടക്കുന്ന നിലം, പറമ്പു ത. നീക്കി തൈ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. നിലത്തെ തരിശിട്ടു വെച്ചു VyM.

I. **തരു** taru, in തരുതരേ (തരക്കു, തരി) Rough, coarse.

തരു V1. gills of fish = പൂ & കുമ്പൽ.

തരുപിരുങ്ങു V1. nonsense.

തരുമൂക്കു the opening of the nose into the mouth, ചോരോ വെള്ളമോ ത'ക്കിൽ പോയാൽ വല്ലവർ ഉഷിക്കുന്നുണ്ടു (superstition).

II. **തരു** S. (ഭൃ, ഓരു) Tree. തരുക്കൂട്ടങ്ങൾ പൊട്ടി അലറി വീണു AR.

തരുക taruya, തരിക T. M. (C. Tu. to bring) 1. To give. Imp. താ — Neg. തരാതേ & താരാതേ CG.; different from കൊടുക്ക (thou gavest me, he gave me, I give you etc., see കൊടുക്ക). ഞാൻ തമ്പുരാനു കൊടുക്കുന്നില്ല എനക്കല്ലേ തമ്പുരാൻ തരുവാനുള്ളു TP.; നായർ തന്നിട്ടു വേണമല്ലോ എന്റെ കടക്കാർക്കു ഞാൻ കൊടുപ്പാൻ TR.; പണം ഇവിടേ തരിക എങ്കിലും അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയപ്പാൻ എങ്കിലും TR. — With Dat. or Loc. of the person കമ്പഞ്ഞിയിൽ നികിതി തരും TR.; രാമൻ ഭൂമിയെ എങ്കൽ നിക്ഷേപമായി തന്നു KR. 2. auxV. അമ്മ വെച്ചു തരും cook for you. ഉപദേശിച്ചുത. Bhg.; പറഞ്ഞു തരുവൻ Mud.; സത്യം ചെയ്തു തരാം (for your satisfaction). ആതിയേ പൈമാശിയാക്കി തന്നാൽ TR. if you will kindly order a second survey. കീർത്തി ഉണ്ടാക്കി തന്നതു KumK. made thee famous.

Hence: തന്നങ്കൽ ചാകും തിന്നങ്കൽ ചാകും (prov. of Muckawa's) both those who lend & borrow must alike die.

തന്തുടുക (വിട്ടു) to send an order or message. പശുവെ തന്നു യിടാന്തക്കവണ്ണം അരുളിച്ചെയ്തു KU. to be given over to me.

തന്നേക്ക (വെക്ക) to give over, deliver, secure for one.

CV. തരുവിക്ക to cause to give, നമുക്കു തരിയിക്കേണം TR., എനിക്കു മടക്കി തരിക്ക MR., രണ്ടാചാരം തരിച്ചേക്കാം KU.

തരുണം taruṇam S. Young, fresh, tender തരുണൻ ഒരു നരതിലകൻ Nal. — fem. കിളിത്തരുണി Mud.= കിളിപ്പൈതൽ. തരുണിമാർ young women (= മങ്ക). തരുണിമണികളുൾ RS. Rāvaṇa.

തർക്കം tarkam S. 1. Surmise, reasoning. 2. refutation; dispute, altercation. ത. എടുത്തിടുക to set aside as disputed. ത. പറക to object, question. നേരായിട്ടുള്ള കായ്ത്തിനെ നാം ത. പറകയില്ല TR.; ത. തീർക്ക to settle the dispute. 3. (mod.) plea, അന്യായക്കാരുടെ ത. ഉപേക്ഷിച്ചുകളയേണ്ടതു MR.

Hence: തർക്കക്കാരൻ a sophist; contentious.

തർക്കത്തരങ്ങൾ long disputes, പരിന്തിസ്സം നാമുമായിട്ടു ത. വേണ്ടിവരും TR. [ChVr.

തർക്കവാദം dispute V1., ചില ത. അടുത്തുകൂട്ടം

തർക്കശാസ്ത്രം, — വിദ്യ logic, dialectics.

തർക്കസ്ഥിതി disputed ground, പറമ്പു ത'യിൽ നില്ക്കുന്നു MR.

denV. തർക്കിക്ക 1. to argue. 2. to dispute ത'ച്ചു വന്നിരിക്കുന്ന ഭൂമി, തർക്കിച്ച ദ്രവ്യം VyM.; അതിർകൊണ്ടു പരിന്തിയസ്സുമായി ത'ച്ചു TR. quarrelled. 3. to deny അവകാശം ഉള്ളതു് ആരും ത'ക്കുന്നില്ല (jud.). — to speak impudently. തർക്കിച്ചു നോക്കി looked fiercely at me.

തർജ്ജമ Ar. tarjama [Targum, Dragoman]. Translation, എഴുത്തിന്റെ തർജമ MR.; also തരിശമ vu.

തർജ്ജിക്ക tarjikka S. To threaten ശിക്ഷകളാൽ അവരെ തർജ്ജിച്ചു TR.; ഉപജ്ഞനങ്ങളും അവനെ ത'ക്കും PT. blame.

തർജ്ജിതൻ Bhg. blamed, abused. (part.)

തർണ്ണം tarṇam S. (തരുണം). & — കം A calf. തർണ്ണകപാലൻ Sah. a calf-herd.

തർപ്പണം tarpaṇam (G. terpō) S. 1. Satiety, satisfaction = തൃപ്തി. 2. libation to gratify the manes of ancestors, ത. ചെയ്ക, തർപ്പിക്ക = ഊക്ക; with Acc. പിതൃലോകികളെ ത'ച്ചു Bhg.

തർപ്പരൻ tarparaṇ T. തർപരൻ, (S. തല്പരൻ) as if from തൻ; The self-existent തരവേണം ഇതുസമയേ തർപ്പരാനന്തസഖേ നിഷ്കളാനന്ത ശിവ സച്ചിദാനന്ദ ഗുരുവേ SidD. (= Siva).

തമ്മ്പട്ടണം Tarma = ധമ്മ — also തമ്മടത്തു ദീവു N. pr., the river-island near Tellicherry TR.

തഷ്ഠം taršam S. Thirst (= തൃഷ്ണ).

തഹ്റി tarhi S. Then (യദി — ത. — if so, then).

തറ ta'ra T. M. (C. തരവു, fr. C. Te. തറു to sink in) 1. Foundation (പല്ലിന്റെ തറ ഇട്ടു the tooth is forming); the stone-rows of a house, the site of a house. 2. a mound, elevated ground; an altar, as പൂത്തറ, കൽത്തറ, മൺതറ V1.; ആറാട്ടുതറ; for a marriage ചെത്തിയടിച്ചു പുരത്തിൽ എങ്ങും നൽത്തറയിട്ടു മെഴുകിയല്ലോ Anj.; a mound raised at the bottom of a tree, നികുംഭിലആല്ത്തറമേലേറി AR., അരയാ(ൽ)ത്തറ etc. ആൽത്തറമുകളേറി കാററും ഏററിരിക്കും SiPu. 3. ground (in T. = ധര) നിന്നെ അടൽത്തറമേൽ വീഴ്ത്തി RC. (= കളം). കളിക്കുന്ന തറ stage; a small district, parish (now ദേശം), ഞാൻ തറതറകൾക്ക ഒക്കയും ആളെ അയച്ചു TR. Similar to തെരു, a village, quarter; chiefly നായർതറ, but also ആണ്ടി —, കമ്മാള —, വേട്ടുവത്തറ Palg.; country-places, Mofussil, Canu. 4. nailing, rivetting (= തറെപ്പു) ത. പിടിക്ക to rivet. see തറി 4. [country, Mofussilites.

Hence: തറക്കാർ (3) Cann. those living in the

തറകെട്ടുക (1. 2) to raise a mound, to surround a mound with stones, lay a foundation.

തറക്കെട്ടു = 1. the stone-foundation of a house.

തറയുക to be fixed, പച്ചവൃക്ഷത്തിൽ ആണി തറയും കണക്കനേ KeiN. (compar. to attentive hearing).

തറവാടു (പാടു) 1. a house, chiefly of noblemen (സ്വതറവാട്ടുനായർ under Porḷātiri), ancestral residence of land-owners നായായി പിറക്കിലും തറവാട്ടിൽ പിറക്കേണം prov. 2. family.

തറവാട്ടുകാരൻ, (& തറവാടി B.) a householder, great proprietor; a Sūdra of the 6 uppermost classes (കുറുപ്പു etc.); member of the family, jud.; (mod.) educated & well to do people in any caste, മാനമയ്യാദക്കാരൻ.

തറവാടുപുലത്തി (loc.) = നടുതലക്കോപ്പുകൾ.

തറവാട്ടുമുതൽ unalienable family-property.

തറി ta'ri T. M. aC. (തറു, തറ 4) 1. Stake, hedge-stake, post. 2. a weaver's loom, ചാലിയൻ ത. or നെയ്ത്തു ത. MR. (taxed). 3. a stick. തറിക്കൊമ്പു a small branch. കുറേച്ചം തറിയും മുറിയുമേ അറിഞ്ഞുകൂടും No. he only knows bits & ends. മുറിയും തറിയും തന്നിട്ടുള്ളു he has done me. 4. No. a pin, in കൊടയും തറിയും മലരും = a rivet (see തറ 4); ആണിയുടെ കൊടയും തറിയും head & body of a nail. 5. cutting.

Hence: തറികുത്തുക to drive down stakes. തറികുത്തികൊടുക്ക Palg., B. to give one a piece of land to enjoy, by driving down one stake.

തറിച്ചക്ക (5) a young jackfruit cut up for കറി.

തറിയിടുക 1. to put hedge-stakes; (2) to prepare the loom for weaving.

തറിനാക്കു a weaver's loom-post.

തറിപ്പലക the reed of the loom.

തറിക്ക T. M. C. (Tu. ദരി) To cut down, cut up, cleave കൊടിയും വള്ളിയും കലയും വാഴയും തറിച്ചു പോരിക TR. (rebels). ഇക്കൊല്ലം ൪൫൦ കണ്ടി പറമ്പു കോട്ടയകത്തു തറിച്ചുപോയിട്ടും പെരുവഴി നിരത്തുമ്പോൾ തറിച്ചു പോയിട്ടും TR. plantations destroyed. വെണ്മഴുവാൽ മൂവേഴുവട്ടം തറിച്ചു ഹീ കേവലം, കണ്ഠം നേരേ തറിച്ചു കളഞ്ഞു, ഉടൽ ശസ്ത്രംകൊണ്ടു ത. CG.

തറുക ta'ruγa T. M. Te. (C. തഗ്ഗു = തഴു) to sink, sink in. — 1. To trickle down as water not poured right out B. 2. വാൽ തററിരിക്ക MC. to put the tail between the legs, പേടിച്ചു വാലുംതററി മണ്ടിയേൻ SiPu. 3. to be tucked in before & behind (= താറു), തററുടുക്ക to put on clothes by tucking in as Nambūris, native women, etc. കുഞ്ഞുനും തററിങ്ങുടുക്കുന്നു TP. (for swimming).

തറുതല T. So. No. low, trifling, fool-hardy, mischievousness. ത. പറക to speak indirectly, evasively. [man.

തറുതലക്കാരൻ a mischievous & fool-hardy

തറുപ്പു V1. a brush.

തറുവാങ്കം a. med. = സർവ്വാംഗം.

തറെക്ക ta'rekka M. (തറ 4, തറയുക) 1. To drive in, മൂന്നമ്പു മുഖത്തു മന്നവൻ തറെത്താൻ RC.; ഇരിമ്പാണി കൊണ്ടു നെഞ്ചിടേ ത. VCh.;

also വാണിയനെ ചക്കോട്ടു കൂട്ടിത്തറെച്ചൂടുന്നു TP. with an arrow. — to stick on a proclamation; to nail, hammer, fasten. 2. v. n. to enter, to be fixed നിങ്കാലിലല്ല മുള്ളു തറെക്കുന്നു CG.; നെററിത്തടത്തിടേ തറയ്ത്തു പോതു RC.; ജ്വാലാമാലകൾ കണ്ണിൽ ത. KumK.; തുനഖം തന്നിലേ സൂചി തറെക്കുമ്പോൾ CG.; കണ്ണു ത. the eyes to sink = നട്ടുപോക — met. ഉള്ളിൽ തറെച്ചിളകാതേ കിടക്കുന്ന ശല്യം Mud.; കണ്ടുന കാമിച്ചു ചെന്നു ത. CG; നെഞ്ചിൽ തറെക്കുന്ന ഹാസഭാവങ്ങൾ Nal. 3. vu. = തറിക്ക, വള്ളിയും വാഴയും ത. TR. in war.

CV. തറപ്പിക്ക (act. of 2.) to drive in അമ്പുള്ളിൽ ത'ച്ചു—അല്ലൽ പൊഴിപ്പിച്ചു CG.; മൂന്നു ശരം നെഞ്ചിൽ ത'ച്ചു KR.

തല tala T. M. C. Te. (Tu. തരെ) 1. Head. ത. കലുക്ക to shake it. തല ചാച്ചിരുന്നു തല പൊന്തിച്ചു was brought low, emerges now. ത. അറുക്ക, മുറിക്ക, വെട്ടുക to cut it off. തിരുവെഴുത്തു വാങ്ങി തലയിൽ വെച്ചു TP. mark of reverence — met. a person മൂന്നു തല കഴിവോളം = മൂന്നു ആൾ 3 generations. തലതികഞ്ഞു നിരൂപിക്ക KU. to come in full number. ൧൬ വയസ്സു തല തികഞ്ഞാൽ TP. the sum; also sense മുലയുള്ള പെണ്ണിന്നു തലയില്ല TP. കാ(ൽ)ക്കുത്തും, — ത്തലും തലക്കുത്തും, — ത്തലും No. vu. = കാ(ൽ)ക്കലും തലെക്കലും. 2. what is headlike. എഴുത്തിന്റെ ത. V1. heading, title. തോണിയുടെ ത. തെററി of a boat. ഇരുതല കീറിയ ചെവി MC. of a hare's ear. തോക്കിൻ ത. മാറി തച്ചു TR. the butt-end. തെങ്ങിൻ ത. കണ്ടു കൊതിച്ചു TP. head of trees, esp. palms. ചേലത്തലയും മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു CG. the point, corner of a cloth. — prominent, main. 3. point, direction, quarter; വടക്കും തലക്കാർ of the N. district. തെക്കേത്തലെക്കൽ എതൃത്ത യദുക്കൾ Bhr.; ആ തലെക്കൽ in that part. നെടുങ്ങനാട്ടു കിഴുത്തലേ ജമാബന്തി TR.; കണ്ണിന്റെ പിന്തലെക്കൽ പുരികത്തിന്റെ അറുതിക്കൽ MM.; രണ്ടു തലയും കത്തിച്ചു നടുപിടിക്ക prov. both ends. ഇരുതല മൂർച്ചയുള്ളതു edge. — the name of a wound by stabbing, കോലോ തലയോ (question in huntg.). 4. a point of time, as the influence of a star, the rule of an asterism (= $13\frac{4}{9}$ days) തിരുവാതിര ഞാററു തല; moment ചാകും തലെക്ക് എത്തിയവർ (huntg.); time before this; beginning, priority.

Hence: തലക്കം (2) the top of a tree, തലപ്പു.

തലക്കരണം (4) the original deed = തല്ക്കരണം.

തലക്കല്പന see തലവിധി V1.

തലക്കാച്ചൽ a heated head, madness V2.

തലകാട്ടിക്കൊടുക്ക to come forward, intercede.

തലകീഴായി headlong, topsy-turvy.

തലക്കുട്ടി (4) the firstborn, also തലപ്പിള്ള.

തലക്കുത്തു headache, പെരുന്ത'ത്തിന്നു നന്നു a. med. (so തലഘനം etc.)

തലക്കെട്ടു 1. a turban (തലെക്ക ഏതും കെട്ടാതേ TR. as Nāyars.) തലയി(ൽ) കെട്ടിന്നു കൈ കൂട്ടുക TP. to salute. 2. heading, preface; first house of a row.

തലകൊടുക്ക to undertake.

തലക്കോരിക & തലക്കരു V1. a helmet.

തലച്ചന്മാർ, (തലയ—) a class of Nāyars; a great baron തലച്ചണ്ണനായർ KU. — (V1. has തലച്ചൻ firstborn).

തലച്ചാൽ (4) ploughing the 1st time.

തലച്ചാർത്തു No. a piece of metal added to tools when worked down; heading, superscription.

തലച്ചിലവന്മാർ KU. a class of Nāyars, fr. തലച്ചിലയോവൻ, — ലോൻ N. pr. of a hunters' Deity.

തലച്ചുമടു a burden carried on the head = തലപ്പേറു.

തലച്ചുററു an amulet worn round the head; (തലച്ചുററു & — ററൽ giddiness).

തലച്ചെന്നവർ, — ന്നോർ chieftain, governor KU., V1. — collector of revenue (Trav.)

തലച്ചേരി TR., തലശ്ശേരി Tellicherry, occupied by the English in 1708.

തലച്ചോറു brain, ത. വറണ്ടതിന്നു a. med.

തലത്തട്ടു, തലയിൽ തട്ടു, തലേത്തട്ടി Palg. = തട്ടൻ, cholera.

തലതരിപ്പു numbness in the head; envy, coveting, anger B.

തലതാഴ്ച bending the head, modesty; ത'ഴ്ത്തുക to bow the head. ഭക്ത്യാ ത'ഴ്ത്തി തൊഴുക VetC.; ത'ഴ്ത്തിനിന്നു Sk. ashamed.

തലതിരിക to be giddy — തലതിരിച്ചൽ giddiness. — തലതിരിവു B. discrimination.

തലതൊടുക to swear touching the head of one's child; to baptize; to be sponsor, തലതൊട്ടമ്മ, — പ്പൻ V1. sponsors.

തലനാടു B. the top part of sugarcane used for planting; (or തലവാട്ടു).

തലനാർ the hair of the head. ത. കൊഴിയുക, പൊരിയുക hair falls out. ത. ക്കൊടി TP. one long hair. [vious day.

തലനാൾ, also തലേ — & തലാം —, (4) the pre-

തലനീളം B. portico. [ത്താളി).

തലനീളി Ipomœa filicaulis, Rh. (=വേരില്ലാ

തലനോവു headache; തലകനക്കുക a. med., so ത. പൊളിയുക. [a low-caste KU.

തലപ്പണം poll-tax; 360 fanam paid for killing

തലപ്പന്തി the chief seat. — തലപ്പന്തു a play-ball.

തലപ്പാട്ടം B. head-money, (തലപ്പണം).

തലപ്പാവു turban, (old — പ്പാകു V1. T. C. Te. pāgā).

തലപ്പു (2) the top of a tree, തലക്കം. — തലപ്പൻ a class of Nāyars KU. (തലയ — ?)

തലപ്പുററു, തലപ്പുഴ scurf on the head V2.

തലപ്പെടുക 1. to attack, അവനോടു ത'വാൻ, അവനെത്ത'ംവണ്ണം വിരെന്തു RC.; എമ്മിൽ ത'ട്ടാൽ RC. if he oppose us. 2. to undertake, to proceed boldly. ഞാൻ ആവോളം ചെന്നു ത'ടേണ്ടാ CG. 3. to get the head under, to be ruined, to die ത'ട്ടു പോക. 4. to adore ഭവൽ പാദം തന്നിൽ ചെമ്മേ ത'ട്ടേൻ ഞാൻ CG.

തലമണ്ട the skull, തലയോടു.

തലമറെക്ക to wear head-covering, പരദേശത്തു ഹീനജാതികൾ ത'ച്ചിട്ടു ചെല്ലുന്നു Anach.

തലമല table-land.

തലമുടി = തലനാർ with അഴിക്ക to dishevel; കളക, വടിക്ക, ചിരെക്ക to shave etc. തലമുടി ചുററിപ്പിടിച്ചിഴെപ്പതു AR. to illtreat women.

തലമുട്ടു (= അററം) കണ്ടില്ല TP. I have not seen him at all (emph. denial).

തലമുറ (1) generation, of 35 years VyM. (4) a former custom.

തലമുറിയൻ 1. deserving of decapitation = ശിരച്ഛേദ്യൻ; ത'ന്മാരെ പോയിക്കൊൾവിൻ TR. 2. stripped bare, circumcised. B. (No. abuse).

തലയണ, തലെക്കണ pillow, vu. തലക്കാണി, തലങ്ങാണി.

തലയപ്പൻ V1. & — പ്പോൻ a class of Nāyars. (see തലപ്പൻ, തലച്ചൻ); also തലാപ്പാർ a title, f. i. മേലേ തലാപ്പാക്കു ൧൦൦ നായർ KU.

തലയാടുക nervous shaking of the head (also തലയാക്കു V1.) — തലയാട്ടം palsy. — തലയാട്ടുക v. a. to shake the head. [prov.)

തലയാന a leading elephant, (opp. കഴിയാന

തലയാളി V1. a title of headmen in several castes. — തലയാൾ headship.

തലയിട്ടവൻ depressed, അധോമുഖൻ.

തലയിൽക്കെട്ടു see തലക്കെട്ടു; so തലയിലെഴുത്തു or — ൽവിധി = തലയെഴുത്തു fate as inscribed upon the sutures of the skull, also തലയോട്ടിലേ എഴുത്തു.

തലയീററു the first child, the first calf.

തലയോടു, (So. തലയോട്ടി) the skull, (see തലയിൽ എഴുത്തു).

തലവൻ a superior, chief person, മുതലാൾ.

തലവരവു a low fraction = $\frac{1}{21}$ തിമിരിമ or = $\frac{1}{20,863,180,800}$ CS.

തലവരി = തലപ്പണം W.

തലവാചകം (2) preface.

തലവാട്ടു (പാട്ടു) point, top കുന്തത്തിന്റെ ത. etc. V1. also തലാട്ടു, f. i. നാവിൻ തലാട്ടു മുറിക്ക vu. (see തലനാട്ടു).

തലവാരി a large comb. V1.

തലവിധി = തലയെഴുത്തു fate, നിന്റെ തലവിതിചോകം ഇതു TP. [harvest.

തലവില the first sale-price of grain after

തലവേദന = തലനോവു. [mudwall.

തലായികെട്ടുക No. to round off the top of a

തലെക്കുയരം B. & തലേ —, a pillow, തലെക്കണ.

തലേക്കാലം, — ക്കൊല്ലം the previous year.

തലേദിവസം the previous day. പോയതിന്റെ ത., കലശല്ക്കു ത. MR., also തലേനാൾ, തലേന്നു.

തലം talam S. 1. A flat (= തടം, തളം); palm or

sole (with കൈ, കാൽ). ഭൂതലം earth ഉൎവ്വീതലേBhg.; so ധരണി —, അവനി —, അടവി — Mud 7. etc. 2. base, bottom; under. തലാതലം Bhg. a certain hell. 3. Tdbh., സ്ഥലം f. i. തലപുരാണം.

തലത്രാണി a Marmam ഉള്ളങ്കൈനടുവേ MM.

തലാട്ട = തലവാട്ട.

തലിനം talinam S. Thin, little (തലം?).

തലുവം taluvam or ചലുവം B. Women's neck-ornament.

തലോടുക talōḍuya 1. To stroke, pat ചെമ്പൊല്ലരംകൊണ്ടു തുമ്പിക്കരത്തെ തലോടി സംഭോയിച്ചു CG. Indra, his elephant. പുറത്തുത്തടി പറഞ്ഞു AR. 2. to rub gently, smear സന്നിക്കുമേൽ ത'ടാൻ MR.; വിയൎപ്പുകൾ പതുത്ത കൈക്കൊണ്ടു മെല്ലേ ത'ടികളഞ്ഞാൻ CG. wiped off. 3. B. to feel.

തല്പം talpam S. A bed, പുഷ്പതല്പം AR.; തല്പമാം അനന്തൻമേൽ VCh. Viṣṇu upon the serpent. — ഗുരുതല്പശാൻ AR. getting up upon his Guru's bed.

തല്പരൻ see തൽ & തത്പരൻ.

തല്ലം tallam S. A tank. തല്ലജം Lotus, chief, ചില്ലിതല്ലജങ്ങൾ VCh.

തല്ലു tallu (T. = പുണ്ടു) A blow, stroke, beating. ത. കൊള്ളുവാൻ ചെന്ന prov.; നിങ്ങൾക്കു തല്ലിടിക്കും TR.; തമ്മിൽ തല്ലും അടിയും കൂടി vu.; ത. തുടങ്ങിനാൻ, ത. തുടമേൽ കൊണ്ടു Bhr.; also തൽകൊണ്ടു കേണ CG. — fig. ചില്ലികൾ കൊണ്ടുള്ള തല്ലുകൾകൊണ്ടു Bhg.

തല്ലുകൊള്ളി always deserving punishment. — തല്ലുകൊള്ളിത്തരം B. ill-disposition.

തല്ലുക (= തകൎക്ക) To strike, beat; 1. v. n. തേങ്ങാ തല്ലുന്നതു prov. 2. v. a. പാറമേൽ തല്ലുവാൻ to knock against. തല്ലിക്കഴിച്ചു കൂട്ടി CG. killed. ആയുധം കല്ലിൽവെച്ചു തല്ലിയാൽ വളയുമോ Nal.; ആശാം അരെക്കു കീഴ് തല്ലുമാറില്ല Bhr. (a fencing rule); വാൽ തല്ലിത്രതലേ CG.; കൈകളിം തല്ലിച്ചിരിച്ചു നിന്നാർ CG. scoffing children.

CV. തല്ലിക്ക to cause to beat, തങ്ങളിൽ തല്ലിപ്പു എന്നേ ആവു CG. punish them through each other.

തല്ലുപിടുത്തം boxing & wrestling.

I. **തവ tava** 1. = തക 1. Raw flesh. 2. Tdbh.; സഭ in തവവട്ടം = സഭവട്ടം MR.

II. **തവ** S. (തപം) Thine. തവ ഹൃദി AR. to thee. അതേ തവ വേണ്ടതുള്ളു Anj.; തവ കാട്ടി തരേണം VetC. show me!

തവം tavam Tdbh. = തപം Austerities, അരുന്തവമുള്ളോൻ RC.

തവചി = തപസ്വി. m. തവശിയാവോൻ Pay. (f. തവശിപ്പെണ്ണു, ഒരു പെൺ തവശിയാൾ Pay.)

തവക്ക tavakka (C. Tu. തബക്ക a tray, salver), ത. ചെച്ചു (loc.) Plan of a house, and തവുക്ക a compass, = ചവുക്ക.

തവണ tavaṇa T. M. (തവു) 1. A fixed time or term. ഓണത്തിന്നും വിഷുവിന്നും ഈ ത. രണ്ടിന്നും അരിയും വസ്ത്രവും കൊടുക്ക vu.; രണ്ടു ത. MC. twice. 2. an installment (ശാഡ) നെല്ലും പണവും നു തവണയായിട്ടു എഴുന്നെള്ളിയേടത്തു ബോധിപ്പിച്ചു TR. 3. So. charge for a given time ദ്രവ്യം ചെച്ചു സൂക്ഷിപ്പാനായിട്ടു തവിണ ചെച്ച ആളെ ആക്കി VyM.

തവണക്കാരൻ B. one who pays by installment; a guard (3).

തവണക്കുറിപ്പു an agreement to pay by installment (— കൈ —). [time. B.

തവണമുടക്കം failure to pay at the stipulated

തവർ see തകർ.

തവരുക = തകരുക.

തവൽക്ക = തുവൽക്ക, തോൽക്ക (ഇവ തവൎത്തിട്ടു നെയി ചെത്തു a. med.)

തവല tavala T. (C. Te. തപലൈ) A small cooking vessel of brass, also തകല.

തവള tavaḷa T. M. C. Frog, chiefly in the grass. Kinds: സവികം & നിഷ്വികം Tantr. (with a valuable മണി in the head). ചൊറിത്ത. a toad; പച്ചത്ത. a small kind supposed to occasion the death of cattle, that swallow them. മരത്ത. a tree frog. (മണൽ —, പനി — Vi.) — ത. പിടിച്ചു ശണപതികു ചെച്ചു prov. — ത. മുടൽ (No. — മിട്ടിൽ) a tadpole.

തവിട്ട taviṭṭu 5. Bran തവിട്ടിന്റെ ഗുണം prov. Kinds: അരിത്ത. & ഉമിത്ത.

തവിട്ടുപൊടി = മലർപൊടി. [ലി?

തവിട്ട B. a small brown snake = തവിട്ടുമണ്ഡ

തവിട്ടുകാടി = ഉറക്കാടി 1., q. v.

തവിട്ടുകിളി 1. = ത. കൊച്ച a bird. 2. a certain locust.

തവിട്ടുണ്ട, തവിട്ടുപിട്ട a friable bran-ball.

തവിട്ടുനിറം greyish brown.

തവിട്ടു പ്രാവു a turtle-dove.

തവിറുക taviṟuya T. aM. To be put aside V1. തവിക്ക V1. to exclude, omit (= ഒക്കഴി).

തവിഴുക V1. to creep along, as തവിഴാമ (vu. തമി —) the spreading hogweed.

തവ്വി tavvi T. M. (Tdbh. തപ്പി) A large ladle, an iron spoon for measuring oil.

തവ്വു tavvu, & തബ്ബു (= തകുവു, തക്കം; C. തബെ side; again) = തവണ. In M. a fixed time, term 1. No. in തവ്വുതോറും (doc.) i. e. ഓണം & വിഷു, the time for paying the കടിപണം to the Janmi. 2. (മിഥുനം to കന്നി excepted) the time for paying the monthly installments of Govt. taxes, കൂത്തുക etc.; ഇത്രതവ്വായി തന്നുകൊള്ളാം So. = ശഡ്ഡു. 3. (Cal. to Palg.) f. i. കൃഷിക്കു, തൈ വെക്കാൻ നല്ല തവ്വു (vu. തൌ) the proper time for; so പോകുവാൻ തവ്വുണ്ടു V1. = തരം, also തവ്വുണ്ടെങ്കിലേ എടുക്കാവു Palg. unnoticed; തവ്വടുക്കിപറക B. to speak to the purpose, to silence. 4. right, good തവ്വിതെന്നോത്തു VilvP.

തസ്കരൻ taskaraṅ S. Thief.

denV. തസ്കരിക്ക to steal, rob. സമസ്തം ഏകൻ ത. ച്ചു PT.

തസ്തിക Ar. tasdīq Verification; list of establishments, എഴുത്തുപണിക്കാരുടെ തസ്തിക (doc.), തസ്തികച്ചെലവു പത്തിന്നൊന്നു, കട്ടമനെ ത. TR.

തസ്ബിവി, തെസ്ബിവി Ar. tasbīḥ, The rosary of Muhammedans, (vu. തസ്ബി).

തസ്യ tasya S. (തൽ) Pers. Pron. m. Gen. Sing. (സ:) His; തസ്യാ: f. (സാ) her (po.)

തസ്യാദികം Tdbh.; സ്യാദികം MR.

തഹശിൽ Ar. tahṣīl, Collection. രണ്ടായിരം പണം ത. നടപ്പു, പയ്യർമല ത. ചെയ്യു TR.; collector's office നാട്ടു തഹശിലായി നിശ്ചയിച്ചു TR.

തഹശ്ശിൽദാർ P. a native collector of revenue, pl. ത'ർകൾ, — രന്മാർ MR. (In Trav. over a മണ്ടപത്തിൻ വാതിൽ, in Mal. over a താലൂക്ക).

I. തള taḷa T. M. (C. ടള, C. Tu. തള to hinder) 1. Fetters തളയിലിട്ടു V1.; പാറാപിലാക്കി തളയിട്ടു TR.; അറയും തളയും KU. old customs about prisoners. തളപിരിഞ്ഞ വാനരന്മാർ RC. unfettered. 2. a foot-rope for climbing palm-trees (തളപ്പു). 3. a foot-ring, വെള്ളി കാൽത്തള MR., other rings as of the neck തളയും വളയും കലുകി Nal. തളയും വളയും No. arm- & ankle-bangles. — of elephants നടതള, ചങ്ങലത്തള V1. (a tie to fasten 2 buffaloes together B.). തളയൻ a kind of fish.

തളെക്ക to fetter, shackle, ശൃംഖലകൊണ്ടു ത'ച്ചമന്നോർ Bhr.; അവരെ താൻ ചങ്ങല കൊണ്ടു ത'ച്ചു CG. — met. കണ്ണുന കൊണ്ടു ത'ച്ചു CG.

VN. തളെപ്പു 1. fettering. 2. climbing-hoop (തള 2.), കരൾ എത്തുമ്പോ ത. അറു prov.

II. തളതള (Onomat.) പതെക്ക = തിളതിള, പതപത.

I. തളം taḷam 1. S. തടം, തലം. A flat pavement, low plain കച്ചിൽ ത. കെട്ടി ഇളകാതേ ജലം KR.; വെള്ളം നില്ക്കുന്നത. VyM.; കത്തളം & തളക്കല്ലു; കൊട്ടത്തളം. 2. a scaffold, loft V1., a hall മന്നവൻ തന്റെ തളത്തിൽ കരേറിനാൻ RC. palace. The verandah surrounding a court-yard within the walls of a native house, കിഴക്കിന —, വടക്കിന —, തെക്കിന —, പടിഞ്ഞാറത്തളം. പുറന്തളം or മുന്തളം the outer eastern verandah, place of reception. പുറത്തളം തന്നിൽനിന്നു വന്നു SG. തളം ഇട്ടിരിക്ക of mosaic.

II. തളം aM. Tdbh. = ഇളം 1. A leaf. 2. an army അത്തളത്തിയ ക്രൂരിനൻ മന്നവൻ RC.

തളക്കാതൻ with large flat ears.

തളത്തുക No. vu. = തളത്തുക.

തളരുക taḷaruya T. M. aC. (C. Te. തള്ളട) 1. To relax, slack, to be allayed, as കോപം Bhr.; എഴുന്ന ധൂളി തളർന്ന നേരം RC. subsided. അവളെ ശകലിതാൽത്താനെ തളരും എന്നുറ RC. revenge only can moderate my lamentation. — വെള്ളം, ചോറു ത. Vi. to cool. — ചാപം തളർന്നലഞ്ഞു, തേർ തളർന്നു മയങ്ങി, പല്ലകൾ നോവു ത. CG. to abate. 2. to grow faint, weary നടന്നു മെയി തളർന്നു TP. tired; but മൈതിലി മെയി തളർന്നാൾ RC. = fainted away, swooned. So കാൽ, കൈ, നാവു ത. to lose the use of limbs. — the mind to be marred by grief ഖേദിച്ചു ചിത്തം തളർന്നു Brhmd.; വിളങ്ങും മാനസം തളർന്തതെന്തോടോ KR.

തളർ tottering; rice made into a cake Vi.

തളർവ്വാതം B. palsy.

VN. തളർച്ച 1. slackness. 2. weariness, faintness, നമ്മുടെ ത. കൾ മിക്കതും തീർന്നു KR. 3. swoon = മോഹാലസ്യം.

a. v. തളർക്ക To moderate, abate. പാരം തിന്നുള്ള പാൽ അമ്മ തളർത്തു CG. put to cool. ഭ്രഷ്ടാരം തന്നേ തളപ്പതിന്നായി CG.

mod. തളർത്തുക id. വാരണമദം ത'പാൻ ആ ചോരില്ല, പേടിയും ഒട്ടു തളർത്തി CG. allayed. മോഹം തളർത്തിനാൻ വചനങ്ങൾകൊണ്ടു Bhr.; കാമക്കൊട്ടന്തീ ത. ചോരിവാതെനി നാൽ CC. to diminish its intensity. vu. തളർത്തി കെട്ടുക = അഴച്ചു.

തളവാടം taḷavāḍam B. (T. തളവാളം & തളപാടം) Tools of artizans (fr. തളം army? In T. = കോപ്പു); Vi. has തളവാരം preparation, getting ready.

തളി taḷi T. M. (aC. തളെ an inn, S. സ്ഥലി) 1. Temple. തളിയിൽ ദേവൻ, ത. ഭഗവാൻ the God of a capital or dynasty. തളിയും സങ്കേതവും രക്ഷിക്ക KU. (duty of kings). 2. a holy building (asylum Vi.), assembly hall, as for the representatives of the Brahman aristocracy, നാലു കഴകത്തിനു നാലു ത. തീർത്തു KU. (മേത്തളി, കീഴ്ത്തളി, നിടിയ ത., ചിങ്ങപുരത്തു ത. near Kodungalūr). 3. C. Tu. M. sprinkling water അടിയും തളിയും, (തളിക്ക).

തളിപ്പറമ്പു N. pr. the chief temple of Kōlanāḍu. S. ലക്ഷ്മീപുരം.

തളിയാതിരി 1. Brahman president; each of the 4 കഴകം deputed one unmarried Taliyāḍiri, who ruled for 3 years KU. 2. a Brahman deputy in a king's council.

തളിക taḷiya T. M. C. (തളം) Plate to measure out boiled rice in temples, metal plate or dish turned up at the rim, ത. യിൽ ഉണ്ടാലും prov.; വെള്ളിത്ത. പൊടി തൂടച്ചു TP.; മണിമയമായ ത. യിൽ ഉണ്ണും KR.

തളിക്ക taḷikka M. Tu. C. (T. തെളിക്ക) To sprinkle പാലം കഴുകിച്ച നീർ കോരി ഭാഗ്യമാരേ തളിച്ചാൻ Mud.; ജലത്തിനാൽ ത. Bhr.; മരുന്നു തളിച്ചു പുണ്ണിൽ ഇട്ടക MM.; പനിനീർ കുടിച്ചുൽ തളിച്ചു CG. to cleanse by sprinkling; തളിച്ചു കളി holy bathing. തളിച്ചു തുക്കയും കളിക്ക എന്നതും KR. 2. to sprinkle water with cowdung, as before a Royal procession മുന്നിൽ തുളി, (തളി 3.). 3. to sprinkle milk to remove pollution after a case of death, as തിരുവന്തളി.

CV. മാഗ്ഗം അടിച്ചു തളിപ്പിക്കയും വേണം AR. getting the roads cleansed for a feast.

തളിർ taḷir T. M. Te. aC. (S. തളിനം = തരുണം?). A bud, new leaf, shoot ഇളതായീടും ത. Bhr.; പുത്തൻ ത'രായ്മുന്ന ചോരിവാ CG. — അകതളിർ, കാൽത്തളിർ etc. met. for what is tender, attractive.

തളിക്കുല B. a compound pedicle.

v. n. തളിർക്ക To bud, sprout, get fresh leaves നന്നായി മുളെച്ചു തളിർത്തിതു പേരാൽ Bhr.

VN. തളിർപ്പു & (So.) തളിർമ്മ. budding.

തളിരം B. a thick plank, a timber, also: തളിതം a log, railway-sleeper, So. & Palg.

തളൈക്ക 1. see under തള. 2. = തിളെക്ക, as എണ്ണ നിറെച്ചു തീയും ഇട്ടു തളപ്പിച്ചു VilvP. boiled.

തള്ള taḷḷa T. M. (Te. തല്ലി) 1. Mother പെറ്റ തള്ള MR. (Mpl.); a dam രണ്ടു ത. കണ്ടാൽ (huntg.); തള്ളയും പിള്ളയും; തള്ളപ്പക്ഷി etc. 2. the handle of a hoe, axe ത. കഴയിൽ ഏറുക. 3. the first term in the rule of three (തള്ള,

പിള്ള, പെരുവാൾ CS.). 4. തള്ളയും തമ്പിയും V2. rhyme in verses.

തള്ളക്കൂറു inheritance on the mother's side.

തള്ളച്ചി (loc.) big with young, esp. pig.

തള്ളവഴി mother's line.

തള്ളവിരൽ the thumb, the great toe, ത'ലോളം വണ്ണത്തിൽ MR. (പെരുവിരൽ).

തള്ളുക tal̤luya T. M. C. 1. To push, thrust, നിന്തിത്തുടിച്ചുതിരകളെ ത. Bhg. to shove away. വാതിലും തള്ളി അകത്തങ്ങു ചെന്നു CG. opened. മുക്കിൽ വിരൽ തള്ളി നില്പാൻ കഴികയില്ല as a humble servant (see തുറുക). — to beat against, dash കുന്നിനെ തള്ളുന്ന വങ്കാറു; കള്ള രെതള്ളിപ്പിടിച്ചുടൻകൊട്ടവേണം CG. to pounce on them. പിടിച്ചു തള്ളി, പുറത്തു തള്ളി Mud. 2. to reject, cast off. കല്യാണം കഴിച്ചപ്പെണ്ണിനെ തള്ളി TR. — In Arithm. to subtract കീഴ്ക്കണക്കു് ഉണ്ടാക്കി കാണത്തിൽ തള്ളി TR. deducted from the കാണം. 3. v. n. to push on, to dash straight forward, to press on. തിര ത. Bhr.; തള്ളിച്ചുഴന്നൊരു കാറു CG. a violent whirlwind. ശ്വാസം തള്ളിത്തള്ളി വരുന്ന by jerks (of dying breath); ത.വന്നുള്ള മോഹം Anj.

Hence: തള്ളിക്കടത്തുക to push over or across.

തള്ളിക്കളക to cast off, തള്ളിക്കൊട്ട ചൊല്ലിക്കൊട്ട തല്ലിക്കൊട്ട തള്ളിക്കള prov. — to annul.

തള്ളിക്കൊടുക്ക to push towards another.

തള്ളിനീക്കുക to push off, deduct, annul.

തള്ളിയിടുക to push down; to overthrow.

തള്ളിയെഴുക (3) to press on, ത'ന്നൊരു കണ്ണുനീർ, തള്ളിയെഴുന്ന കോപം CG. violent wrath. ത'ന്നൊരു ശീതം CG. exceedingly cold weather.

തള്ളിവരിക (3) to come straight on. ത'ന്നിട്ടും പട Mud. coming down upon us. വെള്ളത്തിൽ തിര ത'രും Anj.

തള്ളിവിടുക to push down, പൊട്ടക്കുഴത്തിൽ ത'ട്ടാർ Bhr. —; to subvert.

VN. തള്ളൽ 1. pushing; rejection; loss. 2. disdain, pride ത. ഉണ്ടായിതുള്ളിൽ Bhr. ത'ലോടൊത്തു Bhr.; ത'ലായി ഭ്രമിച്ചുടൻ ഞെളിക വേണ്ട Anj.

CV. തള്ളിക്ക to cause to throw down etc. പുതന്മതിൽ ത. TP.

തള്ളു 1. a thrust, push തള്ളും അടിയും ഉണ്ടായി.—തള്ളാംകൊട്ട a basket to catch fish B. (or തള്ളാൻ). — തള്ളുപടി what is rejected. 2. contempt തള്ളറീടും ശസ്ത്രജാലങ്ങൾ RC. not to be defied. 3. thronging, ത. കൊള്ക to be thronged.

തള്ളേറു = തള്ളൽ 2. defiance പലതാലും ത'റായിട്ടു പറഞ്ഞു TR. impudently.

തള്ളേറുകാരൻ a defier.

തഴ tal̤a T. M. a C. (ളമ, തളിർ) 1. Shoot; green twig with leaves. 2. a fan, as the white fan (വെൺ —) of the Cochin king surrounded by peacock's feathers. നീലത്തഴ AR., CG.; എന്റെ പച്ചപ്പവിഴത്തഴ Pay.; ചെന്തഴ the fan carried as banner. Bhr.; രത്നത്തഴ CG.; കടതഴകൾ ഒടിയും Nal. in a throng. 3. a royal umbrella (C. T.) തഴനിഴലിൽ പോക VilvP. — the hair is compared to it: വണ്ടാർ തഴക്കുഴലാൾ Bhr., തണ്ടാർതഴക്കുഴലാൾ Mud., പൂന്തഴ, മല്ലാർത. RC., തുവും മലർത്തഴക്കുഴലിRC., അംശുജതഴ പോലേപൂങ്കുഴൽ അഴിച്ചിട്ടു Bhr. 4. = തഴകി a plaster. തഴനിഴൽ awning, bed curtain, മേലാപ്പു. തഴപ്പായ് a fine soft mat.

തഴയിടുക (4) to make a plaster, കണ്ണിന്റെ അകത്തു മുറിഞ്ഞാൽ കപ്പൂരം പൊടിച്ചിട്ടു ത. MM.; also = തഴെക്ക II. to rub.

തഴകി tal̤ayi (& തഴി B., തകഴി No.) A plaster, stripe of cloth dipped in oil & laid upon a wound. — തഴകിയിടുക MM. = തഴയിടുക.

തഴമ്പു tal̤ambu (T. — ഴ —, fr. തഴ) A scar, callous spot, as from a writing style; a wart. അച്ഛൻ ആനപ്പാപ്പാൻ എന്ന വെച്ചു മകന്റെ ചന്തിക്കും ത. ഉണ്ടാമോ prov. — met. നാക്കിന്മേ ത. ഉറച്ചിടിന കൂട്ടർ PT. practised talkers. — തഴമ്പിടുക, വീഴുക a horny mark to form. denV. തഴമ്പിക്ക to grow callous. തഴമ്പിച്ചവൻ V1. callous, unfeeling.

തഴമ്പൽ (loc.) being practised, unshaken.

തഴയുക tal̤ayuya (see prec. & തേയുക) 1. To be worn out, rubbed (as a rope), ground (as a

knife), എലിനിരങ്ങിയാൽ വിട്ടം തഴകയില്ല prov. 2. to be habituated, practised തഴഞ്ഞ പുണ്യ പരിപാകം ജ്ഞാനമാം KciN. — (No. also: അവൻ തഴങ്ങി = തഴക്കമായി).

തഴക്കം 1. practice, use ത. വരുത്തുക to accustom; ത. ചെയ്ക V1. to be diligent; a physician wants പഴക്കവും തഴക്കവും continual experience. — തഴക്കക്കേട്ട disuse. 2. expertness, facility (=നേററി V1.) 3. acquaintance നമ്മുടെ ത'മുള്ള നാരിമാർ KumK.

തഴക്കുക, ക്കി to exercise, habituate V1.; to break in a horse, to train.

തഴങ്ങുക No. = തഴയുക.

തഴ taḻu see തഴുതു.

തഴുകുക taḻuγuγa (T. തഴുവു, C. തബ്ബു, തൎക്ക fr. തഴ = തറു) 1. To embrace പുണൎന്നു തഴുകി SG., മുറുക മുറുകത്തഴുകിനാൻ AR., നന്നായി അവനെ മുറുകേ ത. Mud., ഗാഢം ത. KR., അണഞ്ഞു തഴുകിനാർ AR. — also of sexual embrace Bhr. — met. വല്ലികൾ മരങ്ങളെ മെല്ലെത്തഴുകി മയക്കി CG. 2. to hold fast തംബുരു തഴുകിക്കൊണ്ടുറങ്ങുന്നു KR. So ഇന്നു ഭൂമിയെക്കെട്ടിത്തഴുകി നീ KR. (to one fallen to the ground): thou hast grasped it. തഴുകിപ്പിടിക്ക to clasp with both arms; to caress. തഴുകിപ്പറഞ്ഞു AR. comforted. CV. ചെമ്പുകൊണ്ടുള്ള രൂപം പഴക്കച്ചുട്ടു തഴുകിച്ചു UR. made to embrace, Bhg.

തഴുതു taḻuδu (തഴ = തറു, also C. Tu. തളു to detain) A bolt. തഴുതൂരി MM. withdrew the bolt; chiefly the wooden doorbolt pushed from above (തഴുതും അരമയും); ഇരട്ടത്തഴുതു No. = ചീപ്പു. —

also: തഴ or തഴുവു f.i. തഴുവററം വന്നു പോയി (some തഴുവേററം) the family is extinct = കുററി അററു. —

തഴുതണം herpetic eruptions, ring-worm (S. ദദ്ദു, C. Te. ദദ്ദു, T. തഴുതണ).

തഴുതാമ = തവിഴാമ Boerhavia diffusa.

തഴുതാവൽ B. = താതാവൽ?

I. തഴെക്ക taḻekka T. M. a C. (തഴ) 1. To shoot തഴെച്ചിരിക്കുന്ന വൃക്ഷം with wide spreading branches B.; to sprout as posts planted, also തവെക്ക (loc.), to ripen as a plantain bunch. 2. to thrive; met. വീടു ത.; പ്രേമം, ഭക്തി തഴെച്ചവർ Vil. those, in whom love, devotion flourishes. ഭീതി തഴെച്ചു നിന്നാശകൾ ഓരോന്നേ ആതുരനായി നോക്കി CG.; വെന്നി തഴെക്കുന്നവൻ RC. victorious. സന്തോഷം കൊണ്ടു തഴെച്ചു നിന്നീടിനാർ CG. prospered.

VN. തഴപ്പു thriving condition, ഉത്തരകുരുക്കൾക്കും ഇവ്വണ്ണം തഴപ്പില്ല; സുരലോകം പോലേ തഴെച്ചുള്ള നാടു KR. prosperity.

CV. തഴപ്പിക്ക to make to thrive or prosper, to carry out fully. പ്രേമം ത'ക്കും CG.; എന്നുടെ സേവ ത'പ്പാൻ ചെമ്മുള്ള കാലം അകപ്പെടുന്നു CG.

II. തഴെക്ക (തഴയുക) To rub down, grind as Sandal ഗുളിക മുലപ്പാലിൽ ത. MM (= ചാലിക്ക). പൊൻ തഴെച്ച് ഒരു ചൊട്ടു തൊട്ടു TP.

(V1. has തഴിക്ക to go without eating & drinking in order to finish a business).

താ tā 1. imp. of തരുക, Give! 2. (in താക്കുഴ etc. = താഴ്, താവു).

താം tām T. M. C. pl. of താൻ, Themselves, (see തമ്മിൽ).

താകരം tāγaram So. of Veṭṭattunāḍu (T. ദാഹസുരം?, Te. താഗു to drink?) & താവരം Spirituous liquor, arrack. താ. കാച്ചുക to distil it.

താക്കരി see ലാക്കരി A great rogue.

താക്കി tāki, ഇതിന്നറിയും താക്കി doc., TR., MR. = സാക്ഷി.

താക്കിഴായ് Palg. (താക്കുഴ, II. താൾ 2.) = തഴുതു; in Cochin a horizontal bolt attached to a door-post.

താക്കീത് Ar. tākīd, Emphasis, injunction. എന്നു താക്കീതിയായിട്ട കല്പന strict order. ചെയ്യേണം എന്നു താക്കീതായിട്ടുണ്ടു TR.; അവനു താ. അയച്ചു MR. warned him. പള്ളിയിൽ താ. ചെയ്തു (Mpl.) urged.

താക്കു tākku (T. a blow, തക്കുക) 1. Aim = ലാക്കു; H. & Beng. tāk. 2. the proper time (തക്കം). ഒരു താ. once. താക്കും തടവും കൂടാതേ കണ്ടു വന്നു irresistible as a flood; താക്കും തടവും ഇല്ല unanswerable as a fool's talk. 3. = ഡാക്കു.

I. താക്കുക, ക്കി C. Te. T. 1. To hit, touch, beat പെരിമ്പറതാക്കിത്തുടങ്ങി Nal. RS.; ഭേരി താക്കിത്തുടങ്ങി CG. at the beginning of a spectacle. 2. V1. to burn a little.

II. താക്കുക, ത്തു (see താഴ്ക്കുക) To lower, take down, as fruits from trees (തേങ്ങ താ. No. for seed, Perumāḷ); to convey down the stream, to catch fish in baskets under the fall of a brook. ചീനിതാത്തു So. cast anchor.

VN. (see താപ്പു 3). താത്തും വീത്തും പറക No. abuse (= വീഴ്ത്തും).

താക്കുഴ tākuḻa (താഴ്) A bolt, bar. അതു വാഴക്കാ പോലേയും താക്കിഴാ പോലേയും വരും Nid. (of a swelling); also താക്ഷ So.

താക്കോൽ (താഴ് ക്കോൽ) M. Tu. a key. താ. കൊടുക്ക mod. to mount a clock, watch. — താക്കോൽക്കാരൻ V2. a steward, dispenser.

താങ്കൾ tāṅgaḷ, pl. hon. of താൻ = തങ്ങൾ, even in obl. cases താങ്കളോടു, താങ്കളുടെ അരിയത്തു TR. Your Highness.

താങ്ങു tāṅṅu (തങ്ങുക) 1. Support; a vault V1.; the wadding of a gun. 2. the staff of a spear.

താങ്ങുക T. M. C. Tu. (v. caus. of തങ്ങുക), 1. to support, keep, sustain, ഭർത്താവിനെ ത്താങ്ങി പുണർന്നു Bhg.; കരങ്ങൾകൊണ്ടു ചിരം താങ്ങി RC.; താങ്ങോർ ഉണ്ടെങ്കിൽ തളർച്ച ഉണ്ടു prov. താങ്ങിപ്പറക to defend. താങ്ങിപ്പിടിക്ക to assist in bearing. അംബരം താങ്ങിയും Bhr. women in grief. 2. to ram a gun. താങ്ങി അളക്ക to give good measure.

VN. താങ്ങൽ support; a reservoir.

CV. താങ്ങിക്ക to make to support V1.

താച്ചി tāčči T. M. (തായി or Tdbh ധാത്രി) 1. A foster-mother. 2. one's mother's mother.

താച്ചു tāččụ (താക്കുക?) in താ. പാടുക singing etc. to sooth children. — also N. pr. താച്ചുമേനോൻ etc.

താജാകലം P. H. tāzah qalam "fresh pen", A postscript കത്ത് എഴുതിയതിൽ താ. എഴുതി TR.

താട tāḍa (T. jawbone = താടി) 1. The dewlap of a bull. 2. crest, a cock's comb MC.

താടക tāḍaγa S. (താഡക) A Rākshasi AR.; a quarrelsome woman (vu.)

താടങ്കം S. A peculiar earring, താ. എൻ കാതിൽ ചേരുന്നതില്ല CG.; താടങ്കഭംഗി Nal.

താടി tāḍi T. M. (C. Te. Tu. ദാഡി, S. ദാഡിക = ദംഷ്ട്രിക) 1. Jawbone, chin, താടി എടുത്തു വീർത്തു Anj. (in dying); താ. കോടിച്ചെരിഞ്ഞുപോം Nid. — കഴുക്കോൽത്താടി No. tail-end of a rafter. 2. beard, താ. യും മീശയും വന്നില്ല രാമനു KR., താ. യും മീശയും ചുട്ടു കരിച്ചു PT., താടിയും തലയും നരെച്ചു vu., ആന കുതിര ആടു കോഴി താടി മീശ കണ്ടില്ലേ Anj.; വട്ടത്താടി whiskers & beard താ. വളർത്തുക, നീട്ടുക Bhg. opp. ചിരെക്ക, കളക f. i. പുരയിലുള്ള കുഞ്ഞികുട്ടികൾക്കു ഒന്നിന്നും താടിയും തലനാരും കളയേണ്ട TR. (interdict of Kādi).

താടിക്കാരൻ who wears a beard.

താട്ടുക see താണ്ടുക.

താഡനം tāḍanam S. Beating. താ. കൂട്ടുവൻ PT.; മമ ലഭിച്ചു താ'ങ്ങൾ VetC.

denV. താഡിക്ക to beat, വക്ഷസി താ'ച്ചു AR.; ഭേരിയെത്താ'ച്ചു CG.; വിസ്ത്യനെത്താ'ച്ചു താഴ്ത്തിച്ചമെച്ചവൻ Bhr. Agastya. — Tdbh. താടിക്ക.

താണ tāṇụ 1. past of താഴുക q. v. 2. a kind of dish, also സാൺ. —

താണി N. pr. of a male TR.

താണ്ടുക tāṇḍuγa T. Te. (C. Tu. ദാണ്ടു) 1. v. n. To jump, cross. 2. v. a. to put into another place.

v. a. താട്ടുക 1. To get over or through, വെള്ളം ഉള്ള സ്ഥലത്തേക്കു പോയി ക്ഷാമകാലം താട്ടേണം Arb. 2. to push aside.

താണ്ഡവം tāṇḍavam S. (perh. താണ്ടുക?) 1. Frantic dance തളർന്നവർ ഉണർന്നെഴുന്തു താ. കലങ്കിതെങ്കും RC. (in battle). പിണങ്ങൾ തലവേറായിച്ചട്ടററ താ'ങ്ങൾ ഉൾക്കലർന്നിതു RC. ഘോഷങ്ങൾ താ. പോലെ കേട്ടു Bhr 2. 2. the highest enjoyment of spiritual truth, KeiN.

താണ്ഡവംചെയ്ക 1. to triumph; ഉള്ളിൽ താ. ചെയ്തു Bhr. to be mad with joy. ധന്യാധന്യൻ ഞാനഹോ താ. ചെയ്തീടുന്നേൻ KeiN. 2. to travel, (lit. to dance), as does a report, മന്ന

വന്റെ വീഴ്ച പ്രശംസിച്ചു താ' ചെയ്യീടുന്ന വിക്രയ സ്ഥലങ്ങളിൽ Nal. പാണ്ഡവന്മാരുടെ ശൌര്യങ്ങൾ താ. ചെയ്യുന്നതുഭവനങ്ങളിൽ Bhr.

താന്മ tāṉma = താഴ്മ, Lowness, lowliness.

താതൻ tāδaṉ S. 1. A father. താതമാതാക്കൾ Sk. parents. 2. a Vaishṇava Yōgi; his wife താതച്ചി Vi. [tosa.

താതിരി tāδiri Tdbh., ധാതകി. Grislea to-

താത്തുക see താഴ്ത്തുക.

താൽപര്യം tālparyam S. (തല്പര) 1. Having in view, aiming at; design, object. ഈ പദത്തിന്റെ താ. ആവിതു the meaning. തത്വജ്ഞാനത്തിൻ താ. Bhr. 2. earnest purpose, diligent effort, കാണേണം എന്ന വളരേ താ. ആകുന്നു TR.

താൽപര്യപ്പെടുക to purpose, endeavour. മകൾ മാത്രം കൊടുക്കേണം എന്ന താ'ട്ട wished particularly. ചെയ്യാൻ താ'ട്ട MR. (mod.), അതിനു ഏറത്താ'ട്ടുന്നില്ല to like.

താദൃശം tāδṛśam, താദൃക് S. Such-like.

താനം tānam 1. S. (തൻ, G. tonos) A keynote. താ. പാടുക = വഴിപ്പാട്ടുപാടുക & താച്ചു പാടുക. 2. Tdbh. ദാനം f.i. താ. കഴിക്ക to do penance. 3. Tdbh.; സ്ഥാനാ rank, position. താ. കളക to lose credit, താ. പറക to speak with a feeling of one's importance. താ. വരുത്തുക to take revenge, താനമാനം അറിക to be wellbred Vi. 2. താനക്കിഴി an offering in a small bag, presented at a temple (സ്ഥാനം).

താൻ tāṉ 5. Self 1. himself (തൻ, തങ്കൾ, താങ്കൾ, താം). തന്നേതാൻ അറിയാഞ്ഞാൽ prov. 2. you (hon.) 3. self as ഞാനാൻ; ഞാൻ ഒരു പുരുഷൻതാൻ കണ്ടിരിക്കുവേ Mud.; തൽഫലം നീ താൻ അനുഭവിക്കും AR. 4. any one താൻ ചെയ്യു പാപം തനിക്കു, തനിക്കു താനും പുരെക്കു തുണം prov. let each rely on himself. Often double താനാൻ കഴിച്ചതിൽ താനാൻ prov. താനാങ്കൾ distributively, each one. 5. താൻ — താൻ — either or, എന്നേതാൻ വിഷ്ണുഭഗവാനെതാൻ വിശ്വസിച്ചിരിപ്പവൻ Vil.; മഴ താൻ പെയ്തിൽ താ. ഇരിട്ട താ. പോവോളം Bhr.; കഴിക്കെക്കു താൻ പടുക്കെക്കു താൻ വേണ്ടകിൽ കോൽക്കനം വരുത്താം CS.; എത്ര ഏറി താൻ കറഞ്ഞുതാൻ ഇരുന്ന Gan. 6. a sort of postpositive article വിഷ്ണുതനുമ്പിൽ Vil. = വിഷ്ണുവായവന്റെ മു. So നിങ്കൾ താൻ ആർ KR. who are you? സപൃഷ്ടികൾ തമ്മോട്ട MP. അന്ധങ്കൾതന്നിൽ ഒരേടത്തും Sk.; ഒരിവൻ തന്റെ മേനി CG. his body; നിന്തിരുവടി തന്നോട്ട, രാവണൻ തന്നാൽ, പരമസംഭവൻ തനിക്കു, AR. രാക്ഷസൻ തന്നേയും Mud. also വഹ്നിക്കു തന്നേ മൂലം = വഹ്നിക്കുന്നതുമൂലം. 7. adv. എത്ര താൻ കേൾക്കിലും KR. how much soever. പേർത്തുതാൻ പറഞ്ഞാലും etc.

താനായി ചെയ്ക voluntarily, spontaneously.

താനും notwithstanding. കട്ടില്ല കള്ളൻ താനും though a thief. കന്നുണ്ടു ചോളിപ്പാൻ പണി താനും Bhr. yet it is hard to ask. അറിക താനും ഇല്ല KR. did not even know.

താനേ by himself, നീ താ. തന്നേ കാനനേ നടപ്പാൻ Nal.; താ. വരിക to come by itself, to follow of necessity. മുകിയും താ. വരും Bhr.; പുൺ പഴത്താൽ അമ്പു താനേ വീണു പോകിൽ ശമിക്കും MM.; താ. തനിയെന്നേ TP. quite alone.

താനാനെ താനാന് ചൊതിക്ക TP. let each look to himself. താനാക്കുള്ള ഭൂമിയിൽ കഴിക്കും jud. bury each on his own ground (pl. distr.)

താന്തോന്നി self-willed, headstrong, താ'ക്കും. മേത്തോന്നിക്കും പ്രതിയില്ല prov.

താന്തോന്നിത്വം self-conceit, മന്നിന്നും താ'ത്തിനും ചികിത്സയില്ല prov.; താ. മുഴുത്തു PT.; താ. പ്രയോഗിക്ക, കാട്ടുക to act rashly. താ'ങ്കൾ തുടങ്ങുക Sil.

താന്തൻ tāndaṉ S. (തമ്) Exhausted, പാന്ഥർ താ'രായുന്ന Bhr.; വിദ്യകൾഎല്ലാമേതാ'ന്മാരായിപ്പഠിച്ചു CG. wearied themselves to learn every science. ന്യായശാനങ്ങളോട താ. യായി Bhg.

താന്നി tānni T. M. C. Terminalia bellerica, called കലിദ്രുമം, as haunted by imps.

Kind: ചെന്താന്നി Rumphia amboin. Rh. താന്നിക്കാ GP 73.; താന്നിത്തൈലം കേശവർദ്ധനത്തിനുത്തമം GP.; താ'ത്തൊലി a. med.

താന്നിയൂർ TR. MR. & താനൂർ N. pr. Tānūr.—

താപം tābam S. (തപ്) Heat, താ. കൊട്ടപ്പാൻ സലിലംതളിച്ചു Bhr.; pain. പാപങ്ങൾ ചെയ്യോരേ താപത്തിൽ കാണായി CG. in hell. ഞങ്ങൾ ഉള്ളിൽ നീ താ'ത്തെത്തുകന്നു CG.; താപത്രയാനലൻ AR. consuming the 3 kinds of grief or affliction. താപജ്വരം a hot fit.

താപത്യൻ tābatyaṅ S. (തപതി N.pr.) The descendants of Tapati, the mother of Kuru, Bhr.

താപസൻ tābasaṅ S. (തപസ്സ്) Ascetic = തപസി; fem. താപസീജനങ്ങൾ Nal.; താപസക്ലേശൻ Bhr. lean like a hermit.

താപിഞ്ഛം S. = തമാലം (താപിഞ്ഛമഞ്ജരിയോട് ഒത്ത കളേബരം Anj.)

താപ്പിടി tāppiḍi No. (I. താൾ) in താ. പെറുക്കുക To glean after reaping or cropping (for the Janmi or for oneself) = കാലാപ്പെറുക്ക്; see താപ്പിടി.

താപ്പു tāppu T. M. (C. താപ്പെ time) 1. = താക്കു 2. opportunity താ. ആക, താ. കൂടുക So. to be favorable. — താപ്പാക്ക to make advantageous — താപ്പാന the tame elephant used to subdue the wild one. 2. a measure താ. കാങ്ക, നോക്കുക to try a measure. താ. എന്തു what is the rate? how many Iḍangāḷis to the Mūḍa? അളന്ന താ. 24 ഇടങ്ങഴി (instead of 25 to the Mūḍa). 3. (= താഴ്പു) vile, worthless എന്നെത്താപ്പായ്തുളഞ്ഞു, നന്നെത്താപ്പായിക്കണ്ടു vu., fr. താക്കുക II.

താപ്പൂട്ടുക tāpūṭṭuya (താഴ്) To close as flowers.

താമര tāmara T. M.; C. താവരെ, Te. തമ്മി (S. താമരസം, prh. = താഴ് മരം) Lotus, Nelumbium speciosum. താ. കരു GP 70., താ.പ്പൂ GP 66., താ. ന്മൽകൊത്തി വലിച്ചു കാമിനിക്കു കൊടുത്തു CG. fibre, താമരയിലയിലത്തണ്ണീർ എന്നപോലേ ഉള്ളിൽ പററിടാ KeiN. താമരവളയം stem or film of lotus. Kinds: ഓരിലത്താ. p. 185., ചെന്താ., കഴിത്താ. Sagittaria obtusifolia Rh., നീലത്താ. Nymphæa cærulea, വെൺതാ. etc. — met. ചിത്തതാമരയിൽ മരുവീടും ഈശ്വരൻ RS.; സൂര്യനക്കണ്ട താമര പോലേ മുകം വികസിച്ചു great joy.

[ണ്ണി KR. Sīta. താമരക്കണ്ണൻ lotus-eyed, താ'ർ Crshṇa CC., താ. താമരച്ചേരി & — ശ്ശേരി N. pr. capital of the southern part of the Cōṭṭayagattu principality. താ'ച്ചുരം its ghaut. താ'ച്ചുരം വഴിവന്നു, താ'ച്ചുരം വഴിക്കേ കിഴിഞ്ഞു പോകുന്നു TR. താമരസം S. Lotus. താ'സോത്ഭവൻ Brahma, (പത്മസംഭവൻ); താ'സാക്ഷൻ AR. Viṣṇu.

താമരക്കം tāmarakkam (S. താമ്രം) Pinchbeck.

താമസം tāmasam S. (തമസ്സു) 1. The dark quality, താ'മല്ലോ ജഡതപമാകുന്നതു AR.; താ. എപ്പോൾ ഉളയം അതു കലി Bhg.; താമസവാക്കുകൾ കേട്ട AR. words of dark import. താമസസ്വഭാവന്മാർ Bhr. dull. 2. indolence, sloth; (mod.) delay, procrastination വരുവാൻ താ. ഉണ്ടു, ദിവസതാ. ക്രൂരതേ, കായ്ങ്ങൾക്കു കാലതാ. വരാതേ TR.

താമസൻ, താമസശീലൻ a sluggard; dilatory.

denV. താമസിക്ക to tarry, linger അയപ്പാൻ താ'ച്ചു പോയി, വരുവാൻ സാമതിച്ചതു (sic! — often), ഇതിന്നു താ'ച്ചു പോകരുതു TR. നേരം താ'ച്ചു it became too late. താമസിയാണ്ടു vu. without delay.

CV. താമസിപ്പിക്ക to defer, postpone കായ്തെത്ത താ'ക്കും TR. will retard the matter.

താമിസ്രം S. darkness; a hell. Bhg.

താമൂതിരി Tāmūḍiri, vu. താമൂരി "Samorin" Tdbh., സാമൂരി (see കുന്നല & ആൾ III.) the sea-king or ruler of Calicut.

താമൂരിപ്പാട്ടിൽ the ruling king. താ'ട്ടിൽ തമ്പുരാനെച്ചെന്നു തൊഴുതു TR.; താ'ട്ടുന്നു തീപ്പെട്ടാൽ KU.

താംബൂലം tāmbūlam S. Betel താ. തന്നുടെ രസം CG.; താ'ലപൂഗവും SiPu. betel with Areca. താ'ലചവ്വണാളി AR. daily enjoyments. താ'ലവള്ളി Anj. = കൊടി 3. — see നിത്യയം.

താമ്രം tāmram S. (തമ്?) 1. Dark-red. — താമ്രതപം പെരുകി CC. 2. copper.

താമ്രകുട്ടൻ S. a copper-smith VetC.

താമ്രപർണ്ണി S. the river of Tirunelvēli, താ'ർണ്ണി തടേവാസം Nal.

താമ്രാക്ഷൻ red-eyed.

താമ്രാധരോക്ഷവും Bhg. red lips; താമ്രാധരി Bhr. a woman with red lips.

തായം tāyam Tdbh., ദായം 1. Portion, inherit-

ance, മകത്തായം & മരുമകത്തായം. 2. portion of time, opportunity താ'വും തമ്പുവും നോക്കുക vu.; പടത്തായം V2. a stratagem. 3. So. a die. താ. കളിക്ക, താ. അറിക B.

തായാതി Tdbh., ഓയാടി heir, relation. പാണ്ഡവരും നൂറവരും താ'പ്പോർ ഉടങ്ങി (Mantr.)

തായാട്ടുക tāyāḍuya 1. (തായം 1. 2.) To act presumptuously; to do mischief, destroy V1. 2. (തായ്) to fondle, play.

തായാട്ടം mischief, plunder, destruction of an enemy's garden, etc. തല്ലും താ'വും പറക V1. to talk threateningly in jest, to speak nonsense.

തായാട്ട presumption, spite; ill-turn. താ. കാട്ടുന്ന ശിശുക്കളെത്താൻ താഡിച്ചു ശിക്ഷിച്ചു വളക്ക വേണം CC. insolent children.

തായി tāy T. M. C. 1. Mother. മൂലതായി CG. mother Lakshmi, ഉലകിന്നു തായായുരുവിനു താരാർമാതു Anj.; also a wet-nurse, താച്ചി; fig. of animals & plants തായും കന്നും പറിക്കാമോ full-grown & unripe fruits. 2. the handle of a spade, hatchet (തള്ള), കൈക്കോട്ടിൻ തായി കൊണ്ടു തല്ലു തച്ചു MR. 3. N. pr. fem.

തായ്ച്ചിഴവി (loc.) a bawd, കൂട്ടിക്കൊടുക്കുന്നവൾ.

തായ്പ്പാട്ട the inside of a fort, king's residence.

തായ്പുരമോഴത (1) f.i. കോലസപുരപതിന്റെ താ. the patroness of Cōlattiri.

തായ്പുര an inner room.

തായ്മരം the trunk of a tree before dividing in branches, (=തടിമരം).

താര tāra S. (സ്വർ) 1. A star. താരാപതി, താരേശൻ the moon. 2. T. M. (തരം 2) a large trumpet, ഊതും താര, താളം താരയും Pay. 3. Tdbh., ധാര, pouring on one കൊഴുപ്പുനീരും പാലും കൂട്ടിത്താര ഇട്ടുക a. med.; താരമുറിയാതേ Ti. incessantly, uninterruptedly, as showers, firing. 4. (ധാര?) marks or lines drawn on wood (നൂൽത്താര; വണ്ടിത്താര Palg. wheel-ruts, വ. കാണാൻ പോക after the തേരോട്ടം in Kodumbu is over) & ornamental incisions (=താറു 3).

താരം tāram S. 1. (തർ) Crossing, pervading. 2. loud, high (of sound) താ'മായി രോഷിച്ചു KR. 3. T. M. C. a copper-coin, ½ a pice or ⅓ fanam (prh. താർ=ചാർ H. four). പണവും താ'വും, താ. അഴിയാതേ, താ. കൊണ്ടരുട്ടി prov. 4.=താകരം.

താരം ഇരുമ്പി (3) a miser.

താരകം tārayam S. (തർ) 1. Getting over; ferrying, saving. 2. a star (=താര), also താരക (താരകജാലം കാണായി CG., താരകശ്രേണം Bhg.)

താരകൻ a pilot; a saviour.

താരണം tāraṇam S. (തർ) 1. Helping across. f.i. സംസാരതാരണം SiPu. 2. dandruff V2. — താരണക്കോൽ V1. great scales, perhaps Tdbh. of ധാ. —

താരതമ്യം tāraðamyam S. (തര+തമ) The more or less ഏറക്കുറവു; nice distinction of degrees. അതിഥികളുടെ താ'ങ്ങൾ അറിക, അതിലേ താ. അറിവതിന്നു KR. gradation.

താരൽ tāral B. =താരണം ?. Dandruff.

താരാട്ടുക tārāḍuya (see തായാട്ടുക 2. താർ?, താലോലം) B. Palg. To caress, fondle=ആരാട്ടുക. VN. താരാട്ടം caressing, fondling.

താരാപഥം tārābatham S. (താര 1.) The sky.

താരിക്ക Ar. tārīkh Date, താരിക്ക ഹിജിര കൺനൂറും മുഹറമാസം ഒന്നുമായിട്ട Ti.

താരീപ്പ് Port. tarifa, Tariff.

താരുണ്യം tāruṇyam S. (തരു) Youth. — താരുണ്യകാലം മുഴുത്തു കുമാരിക VetC.

താക്കാണി tārkāṇi B. Witness (prob. താൻ കാണി; ൻ changed into റ as in തപ്പുരൻ T.).

താക്കികൻ tārkiyaṇ S. (തർക്കം) 1. A sophist, disputant, വേലാന്തതാ'ന്മാരുടെ വാളം Nal. 2. (mod.) litigious, താ'ന്മാരായ അവകാശികൾ MR.

താക്ഷ്യൻ tārkšyaṇ S. A mythical being,= Garuḍa KR., also:

താക്ഷ്യം തളന്ന ചുഴന്ന പറന്നിതു UR. id.; an antidote മാക്കീരക്കല്ലു med.

താർണ്ണം tārṇam S.=തൃണം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ സപ്പം Bhr.

താർ tār T. M. (S. താരം shining or താറു) 1. A flower, bud. 2. Lotus നളിനതാർ RC., ചെ

ന്താർ, തണ്ടാർ etc. In comp. with ഉൾ etc.=തളിർ f. i. അകതാർ, ഉൾത്താർ, മാനസതാർ RC.; കരതാർ the noble hand, കൈത്താർ വിരൽച്ചർട്ട KR.; esp. the foot പദതാർ Bhr., കാൽത്താരിൽ കുമ്പിട്ട CG. 3. a clew, bottom of yarn (T. താറു q. v.) [Bhg.

Hence: താരടി adorable foot, ചാരണത്താ. കൃപി

താരണി 1. flower-dressed താരണിമാളുജാനകി RC. 2. N. pr. fem.

താരമ്പൻ Kāma, ചെന്താർബാണൻ etc. with flower-shaft. VetC.

താരാർ (ആരുക) rich in flowers. താ. കുഴലി RC. of Sīta, താ. പൂങ്കുഴലി Bhg., താ. മകൾ AR. Sīta, in Bhg. Lakshmi.

താരേൻ flower-honey, താ'നേ പെല്ലുന്ന വാത്തകൾ, ഒരു താ'ന്മൊഴി CG. a sweet spoken girl.

താർമകൾ Lakshmi, താ. മണാളൻ RC. Viṣṇu.

താർമങ്ക id., താമരപ്പൂവിലേത്താ. CG.

താർശര Oh Kāma! CG. (=താരമ്പൻ).

താർതാവൽ tārtāval & — വിൽ No. താറുതാൽവേർ a. med. Spermacoce hispida Rh. താ'ലരി its seed GP 62. — Kinds: പേത്താ. Bergia verticillata, ചെറുതാ. Hedyotis Rheedii, പെൺ താ. etc.

താറാവു tārāvu (T. താരാ, S. തരൽ) A duck MC.; വലിയ താ. a goose V1.

താറു tāṟu T. M. (തറുക) 1. A clew = താർ 3.; the arrow of weavers which holds the yarn. താറുരുട്ടുക to wind yarn. ചേരിത്താറിട്ടു, താറു ഈരണ്ടു എട്ടത്തു പിരിക്ക joined Coir-fibres. 2. wearing clothes tucked in താ. കെട്ടി ഉടുക്ക, താ. വലിച്ചുടുക്ക as men do for a fight, etc. ഊരാൽ ഇല്ലാത്ത മുക്കാൽ വട്ടത്തു താറുവിട്ടും നിരങ്ങാം prov. for easing nature. താറോലിച്ചങ്കവൽ നല്കുമപ്പോൾ CG. she would give him the breast = താറുവലിച്ചു or താലോലിച്ചു? 3. (T. bunch) ornamental sculptures as in joiner's work (also താര 4.) 4. the centre-piece of a trinket, താറാറ (= അാറ) മണിപോലേ prov. (=താർ?).

താറുക M. C. Te. (=തറുക) to sink, decline, to become thin, to grow cool, intermit. താറാത മീട് എന്തു താറിയതു TP. droop. കണ്ട (p. 198.) താറിപ്പോയി (കാറിനാൽ).

താറുമാറു T. M. C. Te. confusion, disorder. താ'റാക്കി committed mischief; routed.

v. a. താറുക to break, as clods after ploughing (കണ്ടം ഒക്കേ താറിപ്പൊറുകി വാളഞ്ഞാലാക്കി ചെച്ചു No.), the cocoanut husk in order to obtain the fibres for strings; met. to kill (see കണ്ട), ചെടിചെച്ചു താറിക്കളഞ്ഞു; — also താറിക്ക to let sink or fall, ബാലൻ തന്നേ താറിച്ചാൽ Bhg 10.

താലം tālam 1. S. Palmyra tree, Borassus = കരിമ്പന f. i. താലവനം CG. — താല N. pr. fem. 2. Tdbh., സ്ഥാലം (see തളിക) a dish, metal-vessel. പൊന്നിൻ താ. a golden salver on which kings offer their ഉക്കിണ.

താലപത്രം a palmyra-leaf rolled up & placed in the ear = കാതോല.

താലപ്പൊലി (2) annual feast of Bhagavati, when girls offer in procession a large dish of rice with കഴഞ്ചിൻ പൂക്കുല, തെങ്ങുരി & അരിതിരി in order to get husbands.

താലവൃന്തം a palm-leaf, used as fan KR.

താലാങ്കൻ S. having the palmyra for a banner; Balabhadra CC. [letters, gram.

താലവ്യം tālavyam S. (താലു) The 5 palatal

താലി tāli 1. S. fr. താലം, H. താഡി, Toddy താലിച്ചൂണ്ണംപൊടി MM. chunam, as used for toddy. 2. T. M. C. Te. Tu. the centre piece of a neck-ornament, tied as the marriage badge താ. ചെക്കന്നു അവകാശം തട്ടാനുള്ളതു MR.; ശവത്തിന്നു താ. കെട്ടിച്ചു Anach.; താ'ക്കു മുത്തില്ല prov. താ'ക്കു ഭംഗം വന്നാൽ ആധിക്കു പാത്രം CrArj. divorce. — Kinds: ഇളകത്താലി, ചെറുതാ. V1. & കമ്പളത്താലി UR. both used esp. for marriage. — പൊന്താ. മോഷ്ടിച്ചു TR.; പൂത്താലി etc. — അരത്താലി a waist-ornament of women. 3. N. pr. fem.

താലു tālu S. Palate, hence താലവ്യം.

താലൂക്ക് Ar. ta'aluk, Dependance; a district consisting of many Dēśam; താലൂക്കിൽപ്പോയി to the Tahsildār's Catcheri.

താലോലം tālōlam (T. താൽ tongue, താലാട്ടു lullaby) Rocking in arms, as a baby; indulgence. താ.ആട്ടുക (also of sexual commerce). താലോലിക്ക to lull asleep, caress, fondle. ബാല നെത്താ'ലിച്ചമ്പാട്ട കൊണ്ടുപോയി CG. — V2. താലോലത്തം. — താ'ഭാവം കാണിക്ക, also to spoil a child by leniency.

താല്പര്യം see താൽപ —.

താവ (താഴ്ച?) Deep quagmire grown over with grass (loc.)

താവകം tāvayam S. (താവ) Thine; also yours താവകമായ ലേശത്തെ നോക്കി CG.

താവടം tāvaḍam (T. താഴ്ചടം, C. Te. താവളം) A necklace of gold, pearls, etc. hanging very low (താഴ്). താലിക്കു മീതേ ഇത്താ. ചേർത്തു CG., പൊന്താവടം etc.

താവടി tāvaḍi (T. invasion, foray താവുക). A feast of Bhagavati (1-10 Mēḍam), during which disorders are winked at by the native authorities.

താവൽ tāval 1. S. So much, so far (യാവൽ — താവൽ). താവൽസുതന്മാർ VetC. all his sons. = അത്രയും. 2. rice beaten small താവലരി, താവൽക്കഞ്ഞി V1. (താവുക 2. 3; hence താർ താവൽ).

താവളം tāvaḷam T. M. Te. Lodging place, retirement V1. So.; in Palg. id., any shady resting-place near water, mostly വഴിത്താ., prh. താവരം T., V1. a place (fr. സ്ഥാവരം).

താവഴി tāvaḷi (താഴ്?, T. താഴ്വഴി relation by mother's side, തൊഴു C. relation by wife's side). 1. Relationship of first cousins V1., collateral branch of a family മൂവായിരത്തെ ഒ താ. യാക്കിക്കളിച്ചു KU. (the armed Brahmans of Perinchellūr). കുമ്പനാട്ടസാമ്രപത്തിൽ ഒ താവഴി ഉണ്ട TR. (= ക്രമ). അവന്റെ താവഴിയിലേ അടുത്ത അനന്തരവൻ MC. 2. the property of such branch, ചേറേ താ. യിൽ പാക്കുന്ന MR.

താവഴിക്കാർ 1. those of one branch, ഞങ്ങളെ താ. MR. 2. children of the same father from different mothers. —

താവഴിപ്പട്ടിക a pedigree.

താവു tavu = താഴ് q. v. A bolt, lock. വടിക്കു താവു തീർക്കും അമ്പുകൊല്ലൻ KN. insert shutters (for arms, amulets, etc.) in sticks, shafts.

താവുക tāvuya T. aM. 1. To rush in upon, തറയിൽ താവിനാൻ, എഴുത്താവി കൊടുമയിൽ നടന്നാർ RC. അന്തർഭാഗേ താവിനാൻ Bhg. പൂമേനിയിൽ താവി വരുന്ന തെന്നൽ CG. the zephyr blowing on him. 2. to spread തൻ മുഖത്തിൽ താവുന്ന ലാവണ്യപീയൂഷം CG.; പൂമലരിൽ താവുന്നോരാനന്ദത്തേരൽ CG. 3. = താഴുക to sink, fall താവുന്ന രോമങ്ങൾ, നാകികൾ മൌലിയിൽ താവി നിന്നിടുന്ന മണി CG. താവും എൾപ്പൂവിനൽകോഴ കൊണ്ടിടെഴും നാസിക Anj. the nose compared to the drooping sesam-flower.

താശി tāši Love (Tdbh., സ്ഥായി?). എന്നോടു താ. ഇല്ല he loves me not. താശി പൂണ്ടെല്ലാരും ചെന്ന TP.; ഭക്തരെ താ. ചിത്തത്തിൽ ഉണ്ട Genov.

താസീൽദാർ MR. see തഹശീൽ.

താളം tāḷam S. (തലം or തഡ?) 1. Clapping of hands. 2. beating time. താ. ചവിട്ടുക with the feet, otherwise താ. പിടിക്ക; musical time താ. വരുമ്പോൾ സ്വരം വരാ prov. താളത്തിൽ ഒത്തി CG. danced measuredly. നൃത്തതിനൊത്ത താ'ത്തിൽ വാദ്യങ്ങൾ കൊട്ടി Bhg. താ'ത്തിൽ കളിപ്പിക്ക nicely, regularly. താ'ത്തിൽ പിഴെച്ചു പാവൈക്കു Nasr. fell out of time. There are in T. 7 modes of beating time ചമ്പയും അടന്തയും നല്ലൊരു പഞ്ചാരിയും ചെമ്പടാടി കളായ താളത്തിൽ കളിക്കയും Bhg 10, 33. (രൂപകം etc.). 3. a cymbal ഇളന്താളം, കഴിതാ., കൈത്താ., വായ്ത്താ., etc.; വീണകൾ വേണുക്കൾ താളങ്ങൾ എന്നുള്ള വാദ്യങ്ങൾ CG. താ. മുട്ടുക.

Hence: താള N. pr. of women.

താളക്കാരൻ (3) a cymbal player.

താളക്കുട്ടം a pair of cymbals; താ'ട്ടക്കാർ KN.

താളക്കേട് 1. missing time in music. താ'ടായി പാവ കളിപ്പിച്ചു Nasr. unharmoniously. 2. doing things out of their place, disappointment.

താളജ്ഞൻ VyM. = a bandmaster.

താളമേളം a tune, താ'ങ്ങൾ കളിപ്പിക്ക Nasr.

താളം പിടിക്ക 1. to play the cymbal SiPu. 2. to beat time തുടമേൽ താളം പിടിച്ചു തുടങ്ങി Bhr 9. (in order to give a hint). മന്ത ങ്ങളെക്കൊണ്ടു താ. പിടിപ്പിച്ചു CG. the winter made them to chatter with the teeth.

താളം പിഴെക്ക (2) to miss time. താ'ച്ചു V2. disorderly — CV. താ'പ്പിച്ചു CG. made them fall out of time.

താളം മറിയുക (2) to get out of order = തരക്കേട്ട f. i. കൈ താ'ഞ്ഞു എനക്കു TP. my hand has lost its power. ആപത്തു താ'ഞ്ഞു എനക്കു TP. I am undone.

താളം മാറുക to change a tune.

താളായ്മ tāḷāyma (C. Te. Tu. താൾ to bear) Humble, subdued manner (loc.).

താളിക്ക T. M. C. Te. Tu. to season food = ശ്രമം കൊടുത്തുക (= to make supportable or = താളത്തിൽ ആക്കി) see കൈതാളം p. 299.

താളിതം V1. stewing.

താളി tāḷi T. M. (താൾ) 1. A creeper, the leaves of which are used in cleansing the head before bathing or in washing off the oil rubbed on the body, താ'യും തേച്ചു തല കുളുമ്പി, താ'ത്തരി തട്ടി TP. esp. ഏച്ചിൽത്താ. 2. നാലു താളി or 4 തോൽ plants used as signs of an interdict, തിരുമുടിത്താളി വെച്ചു വിരോധിച്ചു TR.; വെള്ളില etc. 3. S. (താലം, താലി) Corypha umbraculifera (C. താളെ, Te. താഡ്വ).

Kinds: ഞണ്ണൻതാളി Cymbidium ovatum, ഉത്തമത്താ. V1., എരിമത്താളി q. v., ഏച്ചിത്താളി Convolvulus striatus (ഏ. നീരും പഴന്താളിയും a. med.), കരുന്താ. (= കരിന്തകാളി), കാട്ടുതാളി Rhynchoglossum obliq., കുറവന്താ., കൈത്താ. (see കൈതത്താളി), ചെറുതാ. Convolvulus gemellus, ചെറുപ്പെരുകത്താ. a. med., തിരുതാ. Convolvulus maximus (GP 65. തിരുതാളികൾ രണ്ടും, prh. with വെന്തിരുതാളി a white-blossomed variety), തിരുമുടിത്താ. (see above 2. a Convolv.), തേവതാ. & മേവതാ. Andropogon serratus. (തേ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.), ത്രിപന്തിത്താ. a three-ribbed Convolvulus-leaf, നറുന്താ. GP 65., നുലിത്താ. Antidesma alexiteria, നെല്ലിത്താ. Aeschynomene Ind., പണിത്താ. (serves to rub cows with), പാടത്താ. GP 65., പൂത്താ. (= ആമ്പൽ), പെരുന്താ., വട്ടത്താ. Rottlera dicocca, വെട്ടിത്താ. q. v., വെൺതിരുതാ. Ipomœa setosa, വേരില്ലാത്തളി (= തലനീളി).

Hence: താളിപ്പന (3) the Talipot tree, താളിയോല its leaf. [nudiflora.

താളിപ്പുല്ല Tradescantia malab. or Commelina

താളിമാതളം (S. ദാഡിമം) pomegranate GP 67., a. med., താ. ഏഴിലമ്പാലയും KR. (mod. ഉറുമാമ്പഴം).

താളീശം tāḷīśam S. Flacourtia cataphracta, also താളീശപത്രം med. leaf.

I. **താൾ tāḷ** T. M. C. (താളി to bear Te. C. Tu.) 1. Stalk, stem, chiefly of edible plants, കറി താളല്ലേ, താളിന്നുപ്പില്ല prov., താളും തകരയും തിന്ന കൊള്ളാം Anj. live poorly. 2. T. So. Palg. a sheet of paper. 3. aM. T. the foot താൾ ഇരണ്ടും വണങ്ങി RC.

താളടി (loc.) stubble = തണ്ടുപുല്ല.

താളന്നി? Ophioxylon serpentinum Rh.

താൾപിടി (see താപ്പിടി) a handful of rice, as of gleaners. പിടിത്താൾ പറിക്ക V2. to glean. കറെക്ക താ. പണയമോ prov.

II. **താൾ** or **താഴ് tāḷ** T. M. C. (aC. താവു, Te. & S. താളം fr. തഴക) Tu. 1. A bolt, bar = തഴു, often താവു & താ in comp., as താക്കുഴ, താക്കോൽ, താപ്പൂട്ടുക etc. lit. what is pushed down, let down. Kinds: തൊട്ടിത്താഴ്, കൊളുത്താഴ് V2. door-latch. താ. കുഴിക്ക V1. to unbolt. താഴിരിക്കേ പടിയേറ്റ മുട്ടല്ല prov. 2. a lock വാതിൽ താഴ് കുത്തിപ്പറിച്ചു MR. കോൽത്താ., ആമത്താ., ഉണ്ടത്താ. V2. a padlock. താഴിന്മേൽ തൊട്ടാൽ മുറന്ന പോം Tantr. 3. a neck-ornament (താഴ്പടം), താഴരഞ്ഞാണം Nal. ornaments of women; a small metal box used as purse, carried on the person; what is താഴ്ത്തരുണി സീത RS. young Sīta? (or I. താൾ 1.?) [basin.

താഴി tāḷi T. M. (താഴക) An earthen wash-hand താഴിക്കുടം & താഴികക്കുടം, താഴിക ornamental

top of a temple, a gilt vase (T. തകഴിക, S. സ്വർണ്ണകുംഭം) V2. met. ദുരിതാനാം താഴികക്കുടം ChVr. the chief sin.

താഴക, താണു tāḻuγa T. M. (C. Te. Tu. താളു to bear & തറു), from താഴ്, തഴക 1. To sink below or lower, to droop താഴും എൾപ്പൂ Anj. (see താവുക 3). ഭാര്യമാരിൽ താണു പോകല്ലു SiPu. submit. ആരോടും താ. ഇല്ല ഞാൻ KR. I shall succumb to none. 2. to come low, to descend വിഷം ഉദരേ താഴായ്ക്ക Bhg.; to land കപ്പൽ വടകരപ്പന്തലിൽ താണില്ല TP. (=കിഴിക). 3. to bow അവനെത്താണു തൊഴുതു Bhr.; അവന്റെ കാലിണ താണു തൊഴുതു നമസ്കരിച്ചു Mud.; രാജനേത്താണു വണങ്ങിനാൻ SiPu. bowed low to him. 4. to settle, subside വെള്ളം താ.; വെയിൽ താണപ്പോൾ towards evening. — to be depressed, reduced.

adj. part. താണ low, താണകണ്ടം, താണപുറത്തേ വെള്ളം നില്ക്കൂ prov. താണജാതികൾ =ഹീന; അതിൽത്താണതു TR. inferior to that. താണവീതി the coast-way.

താണിരിക്ക to be bent, reduced, to cower for shooting, etc.

താണുപോക to sink, decrease, grow poor.

Inf. താഴ, താഴേ 1. under, below, down, താ. ക്കൊയ്യുവൻ ഏറേച്ചുമക്കേണം prov.; ഇതിൽത്താഴേ എഴുതിയ കല്പന TR. 2. താഴേ also temporal: before reaching that height, അർദ്ധരാത്രിക്കു താഴേ സങ്ക്രമം വന്നാൽ, opp. അ. രാ. കഴിഞ്ഞു.

താഴേഉള്ളവർ (opp. മീതേ or മേലേ ഉള്ളവർ) Anach. low castes. താഴേവൻ, — തു the lowest. — [Payanūr.

താഴക്കാട്ടുമനക്കൽ N. pr., a Brahman chief at

താഴശീല=കൌപീനം.

താഴത്തു=താഴേ 1., as തോണിയിൽനിന്നു താഴത്തിങ്ങിറ AR. താഴത്തു വീണു TR. fell down. താഴത്തു വെപ്പാനായി നാം ഇത്തുടങ്ങുകിൽ CG. if we now try to humble them, put down. താഴത്തേ വീട്ടിൽ opp. മേലേ വീട്ടിലും prov. — താഴത്തോട്ടു (പട്ടു) downwards & താഴോട്ടു.

താഴായ്മ 1. VN. not being depressed or humble. 2.=താളായ്മ lowliness, meekness, സാവധാനഭാവം No.

a. v. താഴ്ക്ക & താക്ക (see താക്കുക II.) aM. To take down, let down നക്കൂരം നാലും താഴ്ത്താർ Pay.; ആനകൾ ദീനങ്ങളായിത്തൻ ആനനം താഴ്ത്തു തളർന്നു കൂടി, ആനനം താഴ്ത്തും ഉയർത്തിയും CG. depression.

VN. I. താഴ്ച lowness, decline, inferiority; often താഴ്ചയും വീഴ്ചയും wear & tear, defect & loss. അതിന്നു താഴ്ച വന്നുപോയി decreased, grew worthless. അവന് ഇന്നേക്കു ന്ന ദിവസമായി താ. TP. low spirits. [Bhg.

II. താഴ്ത്തു a slope, പൂണ്ണാചലത്തിന്റെ താഴ്ത്തു

a. v. താഴ്ത്തുക & താത്തുക=താഴ്ക്ക 1. To take down, പറമ്പത്തേത്തേങ്ങാ താത്തുവാൻ TR. 2. to let down. രാവണൻ തേർ അവിടേത്താഴ്ത്തി BR.; വിമാനം താ. KU. 3. to put down വേണ്ടാത ചോററിനു കൈ താഴ്ത്തി TP. excused himself from eating any more. ശീലയിൽ മാല താഴ്ത്തി TP. hid. ശാസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടെന്നേത്താ' വാൻ Bhr. to out-do. 4. to diminish ജന്മിഭോഗം കുറഞ്ഞൊന്നും താത്തൊല്ല VyM.

CV. താഴ്ത്തിക്ക f. i. പറമ്പത്തുള്ള മുളക ചരക്കു താത്തിച്ചു TR. had the pepper gathered.

താഴ്ത്തിക്കെട്ടി=താഴ്വാരം, ചായ്പ്പ്.

താഴ്പെട്ടുക=കീഴ്പെട്ടുക f. i. പണവും അഥ താഴ്പെട്ട നെല്ലും എല്ലാം VyM. [mility.

VN. താഴ്മ & താണ്മ humiliation, disgrace; hu-

താഴ്വടം (താഴ് 3), see താവടം.

താഴ്വര T. M. aC. declivity, a valley രൈവതമാകുന്ന പർവ്വതം തന്നുടെ താ.; ഗോവർദ്ധനത്തിന്റെ താ. മേൽനിന്നു ഗോരക്ഷ CG.; ഹിമവൽഗിരി തന്നുടെ താ. യിങ്കലാമാറു Bhg.

താഴ്വാരം a veranda lower than the house; a slope.

താഴ്വീതി lowland; swampy land; coast-way.

VN. താഴ്ചു sinking; bottom V1.

തിക see തികയുക.

തികക്ക, ന്നു tiγakka (fr. തികഴ്) To boil, bubble up, ചാലത്തികന്നൊരു പാൽ കടിച്ചു, കാളിയന്റെ ശ്വാസങ്ങൾ ഏററു തികന്നു വെള്ളം

CG.; അടുപ്പത്തു വെച്ച പാൽ തികന്നുച്ചത്തിൽ വരുന്നു Bhg. (see തളക്ക p. 439.).

a. v. തികത്തുക (old: പിഴിഞ്ഞു നീരും പാലുമായി തികഴ്ത്തിക്കുടിക്ക a. med.) 1. To boil പാലും തികത്തിനാർ CG.; വേർ മോരിൽ തികത്തി a. med. 2. മീൻ തി. V1. to wash and cure fish; to season meat.

തികട്ടുക tiγaṭṭuγa (T. തെവിട്ടുക) & തേട്ടുക q.v. To belch, feel nausea Nid., പുളിച്ചു തി., തികട്ടി വരിക — from തികളുക (T. തെകളു to be full, Te. C. തെഗുലു sickness) in തികള മുട്ടിച്ചിരിക്ക V1. to be full to the throat (see തികയുക)

തികയുക tiγayuγa (M. തുക?, T. തെകൾ, aC. തീവു to be full, — C. തെഗെ, Te. തീയു to take) 1. To become full, complete തല തി. a sum, യോഗം തി., പത്തു ഗ്രാമക്കാർ തികഞ്ഞു KU. met in full. സർവ്വതും തികഞ്ഞുള്ള മന്നവൻ VetC. accomplished, perfect. ഗർഭം പതുക്കേത്തികഞ്ഞതു Bhr. 2. to be fulfilled, finished ൧൨ കൊല്ലം തികഞ്ഞാൽ TR. when they are full, elapsed. മാസം (or ഗർഭം) തികയാതേ ജനിക്ക prematurely. തികയാതേ പെറുക to miscarry.

VN. I. തിക 1. fulness. തികപറമ്പു a garden planted at the proportion of ഒന്നും പത്തും (one jack-tree to 10 cocoanut-trees). തികപലിശ 12 pct. മണ്ണുതികയാകിൽ KU. if the earth dug out of a hole be just sufficient to fill it. 2. meeting, as of hunters കുറിച്ചനായാട്ടിന്നു വിളിയും തെളിയും തികയും തേട്ടവും; ൧൨ or ൩൩ തിക (huntg.) — In T.=ദിശ (തിക മുട്ടി മരിക്ക Trav.)

II. തികച്ചൽ completion ഭാവിച്ചതിനെ തി. ആക്കി carried out; satiety; determination. തി'ലായിട്ടു പറഞ്ഞു TR. assured him. മനസ്സിൻ തി. a mind fully made up. തി. കളിക്ക to behave overbearingly.

III. തികവു, തികവടി (പടി) id.

തികഞ്ഞവൻ M.=ദുസ്സാമർത്ഥ്യക്കാരൻ.

a. v. തികെക്ക 1. To complete, fill up. ആളെയും ആയുധവും തി. TR. to prepare for war. — to collect a required amount. തികെച്ചു കൊടുക്ക V1. to give in full. തി'ച്ചു കല്പിക്ക to order definitively. ൩൫,൦൦൦ നായരെ തല തികച്ചു KU. reviewed in full. 2. to fulfill. കല്പന തികച്ചേ മതിയാവു Nasr. keep it all.

തികളുക see തികട്ടുക.

തികഴുക tiγaḻuγa T. aM. To shine (or = തികളു?). തികഴ് വീരൻ ഇരാവണി RC. splendid (or perfect?) hero. വരം തികഴും വടിവു, വരന്തികഴ് പോർ RC.

തിക്കരിക്ക tikkarikka = ധി —, Tdbh. തി'ക്കുന്നിതു നിന്നേ CG. Treating thee contemptuously. തിക്കാരം = ധി —, as ഞങ്ങളോടു തി'മായി കാണിച്ചു TR.

I. തിക്കു tikkụ Tdbh.; ദിക്കു. Direction തിക്കും കടവും (huntg.). തിക്കടെച്ചുപോക to know not whither to turn, also തിക്കു മുട്ടുക, കെടുക V2. to be utterly at a loss. അത്തിക്കേ പോവാൻ, എത്തിക്കേ പോയി CG.

II. തിക്കു T. M. C. Te. (C. Te. T. തിണുക്കു, √ തിൺ or തിഴ്) 1. Straining, pressure, throng തി'ം തിരക്കും തുടങ്ങിനാർ Nal. 2. stuttering തി. പറക, തിക്കും കക്കും vu.

തിക്കന (എന) pressing on, swiftly, തി. നടന്നു, തിക്കനേച്ചെന്നു KR.

തിക്കുമുട്ടു being choked (I. തിക്കു?), stifled.

VN. തിക്കൽ 1. pressing, thronging, urging. 2. quick, heaving respiration, as of a dying person = ശ്വാസത്തിരക്കു.

തിക്കുക (a M. തിഴ്ക്കുക) 1. v. a. to press, throng. തിക്കിച്ചെല്ലുക V1. to come to close quarters, തിക്കി അടുത്തു പട Bhr. തിക്കീട്ടു തന്നു constrained he gave. കതകുകളെത്തിക്കിത്തെററിച്ചു (jud.) forced open. 2. v. n. (freq.) = തിങ്ങുക f. i. തിക്കിത്തിരക്കീട്ടു നടന്നു Mud.; ഗോപുരത്തൂടേ തിക്കിത്തിരക്കിപ്പുറപ്പെട്ടാർ AR. thronged out of the gate. രണ്ടും കൂട്ടിൽ തിക്കിക്കടന്നു TP. entered together. 3. തിക്കിപ്പറക V1. to stammer (തിക്കു 2.).

v. n. തിങ്ങുക (aM. തിഴ്ങ്ങുക) to be thronged, crowded, tight (from തിൺ); ഭൃത്യരാൽ തിങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കന്യാഗൃഹം Nal. filled with servants. തിങ്ങി മുഴങ്ങിച്ചമഞ്ഞു AR. battle sounds. പാരം നിറഞ്ഞുങ്ങു തിങ്ങിവരാകലി

Nal. come in all its power. — തിങ്ങിയ dense, solid (also ഇട തിങ്ങിയ V2.), തിങ്ങിന ഭയം, ശോകം etc. intense, (so തിങ്ങിട്ടും ഭക്തി AR.). — Often തിങ്ങവിങ്ങ, as തി. ച്ചെല്ലുക to eat his fill. ക്ര. മാസം ചെന്ന തിങ്ങിവിങ്ങിന ഗർഭം KR. perfectly formed, overripe, (more than തികയുക). met. to rankle, പരിഭവം ഇതെപ്പോഴും തിങ്ങിവിങ്ങുന്നതേ കരളിൽ ChVr.

തിക്തം tiktam S. (part. of തിജ്) Bitter.

തിക്ഷ്ണം sharp, തീ'മാഖ്യൻ HNK., തിക്ഷ്ണരം RS.; violent, fiery.

തിങ്കൾ tiṅgaḷ T. M. aC. Tu. (prh. തിൺകൾ solid palmwine?) 1. The moon പൂർണ്ണനായുള്ളൊരു തി. CG. തിങ്കൾവംശം or തി. തൻകുലം Bhr.=സോമവംശം. തി. ചൂഡൻ po., തി. കലചൂഡൻ, തി. മൌലി SiPu. Siva. തി. ക്കലാധരൻ Sk. തി. ബിംബാനനേ Nal. with moonlike face (fem. Voc.)! 2. Monday. തിങ്കളാഴ്ചവ്രതം SiPu. the 1st Monday of a month.

തിങ്കൾ (തിങ്കൾ a M.) a month, രു തി. കഴിഞ്ഞു വാറു RC.; ന്ന തി'ളത്തെ മാസപ്പടി TR.; തിങ്ങളിൽ തിങ്ങളിൽ സ്വർണ്ണം ശതം VetC. 100 gold coins for the month. തി. നടത്തുക to manage the monthly expenses, as in temples; (done by തിങ്ങൾക്കാർ).

തിങ്ങൾക്കോപ്പു the monthly provisions, (kept in തിങ്ങൾക്കലവറ B.)

തിങ്ങൾപ്പണം monthly contributions levied from all classes by Rājas, W.

തിങ്ങൾ ഭജനം a monthly ceremony.

തിങ്ങൾമീൻ a small fish, Zeus oblongus.

തിങ്ങുക see തിക്കുക.

തിടം tiḍam Tdbh.; ദൃഢം (C. ടിഡം, comp. തിൺ). Firm, stout. തി. വെക്ക B. to grow strong, large. തിടനടമാട്ടം പോരാളികൾ Pay. firmly stepping.

തിടമ്പു body; idol as used for പ്രതിക്ഷിണം f.i. തമ്പ്രാട്ടിമാരേ(Gen.)തിടമ്പുതിരുവായുധവും എഴുന്നെള്ളിക്ക KU.

തിടമ്പുപൊരിയൻ No. fearing neither God nor devil.

തിടപ്പള്ളി (prh. തിടൽ elevated ground=തിട്ട) 1. the cooking place of a temple, അമ്പലത്തിൻറെ വടക്കേപ്പുറത്തു തി. ഉണ്ടു MR. (So.തട-). 2. the nave of a temple, holy place.

തിടർ tiḍar Fright, grief (=ഇടർ), തിടരറ നന്മകൾ നക്കീട വേണം Anj.

തിട്ടക്കു & തിട്ടക്കം T. M. Being scared, hurried. തിട്ടക്കുറവു ഉണ്ണുക to gulpfood, തി. പായുക, also തിട്ടത്തിട്ടക്കം.

തിട്ടക്കപ്പെടുക So. to hurry; to be confused.

തിട്ടത്തിടെ hurriedly, തി. വമ്പുള്ളായുധപന്തി ചിന്ത RC.; തി. പ്പൊടിച്ചുടൻ Bhr.; തി. വീർത്തു RS.

തിട്ടം tiṭṭam 1. Tdbh.; ദിഷ്ടം. Determined; accuracy. എല്ലുയുടെ തി. അറിഞ്ഞവർ VyM. — തിട്ടപ്പെടുക to be regulated, to agree exactly. തി'മാക്കുക to adjust, regulate. തി. വരുത്തുക to make sure of, ascertain exactly, settle the price VyM. മുക്കാൽത്തിട്ടം VyM.=വാശി q. v. 2. Tdbh.; ധൃഷ്ടം bold, confident.

തിട്ട tiṭṭa T. M. C. (തിട്ട) 1. Raised ground, hillock, shoal, മണ(ൽ)ത്തിട്ട sandbank. 2. a raised seat, as in a veranda, തെക്കുവടക്കായി തി. ഇരിക്കുന്നു, തി. എന്നാൽ തിണ (jud.) in a shop. 3. palisades, as placed between fighting elephants V1. (& തിട്ടൻ V1. a trench).

തിട്ടതി tiṭṭaδi, also ദിഷ്ടതി q. v. (തിട്ട 2.). Straits, want പത്തു പണത്തിനു തി. ഉണ്ടു vu.; തി. ഉള്ളതു urgent. തി. പൂണ്ടുനിന്നു CG. in great perplexity. അവളെ തി. യാക്കിക്കണക്കിൽ ഏറ്റം CG. drove her nearly out of her wits.

തിട്ടു tiṭṭu T. M. 1. A mound, shoal, (T. തിടൽ id. see തിൺ). 2. (Tdbh.; ടിഷ്ടം and use=തിട്ടതി). തിട്ടുചതുമ്പോൾ Anj. in case of distress, similar തിട്ടക്കു.

തിണ see തിണ്ണ.

തിണർ tiṇar (& ചി—, fr. തിൺ) Swelling, മോഹത്തിങ്കൽ വട്ടത്തി. ഉണ്ടായാൽ ശീതപിത്തം Nid.; തല്ലിൻറെ തി.=പിണപ്പു.

v. n. തിണെക്ക To swell, to rise as the skin from a blow, വയറിൻറെ പുറത്തൊരു പശുവിൻ വാല പോലേയായിണത്തിട്ടു വരുന്നതു Udara Nid.

VN. തിണപ്പ് swelling of the skin from nettles, blows, etc.

തിൺ tiṇ T. M. aC. (C. Te. Tu. ടിൺ; prh. √ formed from തിടം, ടുഢം) Firm, strong, stiff, solid. തിങ്കരം RC. a stout hand. തിൺപട, തിൺപുകഴ് ചേർ ഇരാവണി, തിണ്ടേർ വരുത്തും നല്ല സൂതൻ (=തിൺ തേർ), കരുതിത്തി ങ്കെളി കണ്ടു RC. (in the wounded) — തിൺ തുട CG. a stout thigh.

തിണ്ണ (in No. also തിണ) T. M. C. (C. Te. ടിന്ന, Tu. ടിശെ) 1. a terrace, raised bank. പീടികയുടെ വടക്കേത്തിണയിൽ, തിണമേൽനിന്ന താഴ ആക്കി jud.; തിണാലിൽ MR.; തെക്കിനക്കാറാട്ടം പൊന്തിണയിൽ, പൂന്തിണമേൽച്ചെന്നിരുന്ന TP. 2. an open veranda; often പുറന്തിണ്ണ; (കുലയത്തിണ്ണ the place of females during menstruation).

തിണ്ണ നിരങ്ങി നടക്ക V2. to idle about from house to house.

തിണ്ണമിടുക്കു the feeling of security in one's home; being brave at least at home.

തിണ്ടു tiṇḍu 1. An earthen wall, തിണ്ടിന്മേൽ നിന്ന തെറി പറക prov. 2. a bank (No. = വരമ്പു), shoal V1. = തിട്ടു. 3. So. തിണ്ടെടുക്ക to pack a bale of cloth etc.

denV. തിണ്ടിക്ക = the edges of a wound becoming swollen.

തിണ്ണം tiṇṇam T. M. aC. (തിൺ) 1. Strength; stiff, tight. തി. പുടവ coarse. — adv. aloud തി. കൂവുക Bhr.; തി'ത്തിൽപ്പുറക; also distinctly കുറവു ഏകദേശമായി കേട്ടതല്ലാതേ തി. കേട്ടിട്ടില്ല (jud.); തിണ്ണം വിളങ്ങുന്ന കുണ്ഡലം Nal. clearly. 2. quickly, suddenly, തി. ഓരശരീരി വാക്കു കേൾക്കായ്കുന്ന Mud.; തി. ഒന്നഞ്ചും CG.; തി. ആയതു വേണം പൈകരുതു Mud.

തിണ്ണെന്ന at once, തി. അണഞ്ഞു Bhr.; തി. ഉഴന്നിതു പാണ്ഡവൻ, തി. കത്തിജ്വലിക്ക SG. — adj. തിണ്ണന്ന ഭക്തി RS. solid devotion.

തിണ്ണ solidity, സപ്തൈശ്വര്യം തന്നുടെ തിണ്ണയെക്കാണുമ്പോൾ, തിണ്ണയിലുള്ള വസ്തുക്കൾ ഗോക്കൾ തൻതിണ്ണ CG. stoutness, fatness. — close texture.

തിത്താം titāl Port. No. A thimble = അംഗുക്കാന, H.

തിതിക്ഷ tiḍikša S. (desid. of തിജ്, to steel oneself). Patience, തി. യും വാക്കുചാതുര്യവും (sic, al. — ക്ഷ —) Bhr.; അപമാനാദിസഹിക്കുന്നതു തി. KeiN.; തി. ആകുന്നതു ദുഃഖത്തെ സഹിക്ക Bhg. തിതിക്ഷു = ക്ഷമാശീലൻ. Bhg.

തിത്തി titti (C. Te. Tu. bellows = തുരുത്തി) T. M. 1. A bagpipe നൽത്തകിൽ മുരശുകൾ തിത്തി എന്നിവ എല്ലാം കൂത്തി എന്നിയേ ഉടനേ VCh.; മുരശുകൾ തി. കൾ കുഴൽ, വിളിച്ചു തി. കൾ KR. also with ഊതുക — പുരെക്ക ഒരു തിത്തി prov. (al. മുത്തി). 2. imitative sound തിത്യാദിരാഗങ്ങൾ VetC.; തിത്തിത്താ എന്ന വെക്കുന്ന നൃത്തം Anj.; തിത്തിത്തൈ exclamation in dancing. തിത്തികൊട്ടുക a call of Parayar thieves. ഏകബുദ്ധിക്കു തിത്തികമ്മ prov. a child's call. 3. T. sweetness (loc. തിത്തിപ്പു).

തിത്തിരി tittiri S. (തിത്തി 2.) A partridge; also = ആൾക്കാട്ടി.

തിഥി tithi S. A lunar day (15 in the half-moon ഏട്ടാം തിതിക്കെഴും മതിക്കതിരുള്ളമ്പു RC. നവമിയെല്ലോ തിഥി AR., when Rāma was born. തിതിമൈന്തുവൻ (അഭിതി = sun or ടിതി?) RC.

തിന tina T.M. (C. തെനെ a spike of corn) Panicum Italicum. തിനക്കഞ്ഞി (med. for wounded). Kinds: കരുന്തി. black millet (കംഗു), ചെന്തി. red millet (കമ്പു). — തിനപ്പുൽ Poa plumosa. തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു N. pr., third minister of Tāmūri, a Brahman that crowns him KU., called രണ്ടാം കിരിയം.

തിന്തിഡം tindiḍam S. Tamarind.

തിന്തു tind'u S. Ebony. — തിന്തകം = പനിച്ചി.

തിന്നുക tiṉṉuya 5. 1. To eat all, besides rice (ഉണ്ണുക); esp. betel, പീടികയിൽ തിന്മാൻ വാങ്ങാൻ പോയി jud. 2. to eat തിന്മാനില്ലാതേ സങ്കടപ്പെട്ടു TR. without a livelihood. തിങ്കയിൽ അപേക്ഷ ഉണ്ടു Bhr. ആ മുതലും ഞങ്ങൾ തിന്നുപോയി TR. lived upon the stolen property. met. to conquer വാനവരെത്തിന്നു നിറയാത്തനാം RS. — VN. തീൻ.

തിന്നഴിക്ക to eat up, spend.

തിന്നി an eater [f. i. in കാക്കതിന്നി (=കാക്ക കൂറവർ), ചിതൽതിന്നി, ശവംതിന്നി എറുമ etc.], a glutton (in abuse തിന്നിപ്പോത്തു) opp. തിന്നോണ്ടാതവർ No. vu.

തിന്നാമ്പാല So.=അടകൊതിയൻ. [ന, H.

തിമ്പം, തുമ്പിം E. Thimble, അംഗുഷ്ഠം

തിന്മ tiṉma T. M. (Te. slow. — see തീH.) Evil, badness, നന്മയും തിന്മയും KU.

തിപ്പു So. worthless, (തിപ്പി T. dregs).

തിപ്പലി tippali T. M. C. (S. പിപ്പലി) Long pepper; aM. തിപ്പല്ലിമണി a. med.; തിപ്പല്ലി അത്തിരിപ്പല്ലിയും MM.

Kinds: അത്തിതിപ്പലി (ഹസ്തിപി.) Pothos officinalis, കാട്ടതി. GP 61., നീർത്തി.

തിപ്പാഴി tippaḷi, (തിപ്പു?)=നാഴി, $\frac{1}{4}$ Idangaḷi W.

തിമി timi S. (തിം, തിമിതം wet) A large fish. തിമിദ്ധക്ഷം AR.

തിമിംഗിലം S. a fabulous fish, swallowing the timi; — a whale MC.

തിമിരം timiram S. 1. Darkness (തമസ്സ്) തി. പരന്നതേ KR. 2. gutta serena, of which there are 18 kinds (different from കാചം) Nid 28.; തിമിരവാതശമനം Tantr. (see foll.)

തിമിർ timir T. Te. Numbness (S. also ascarides).

തിമിരിമ=$\frac{1}{2^2}$ അണു=$\frac{1}{9\,9\,3\,;\,4\,8\,4\,;\,8\,0\,0}$ CS.

തിമിരുക timiruya T. M. C. Te. (to scratch, provoke) To swell, to grow, to be angry.

തിമിരൻ (T. torpid) a strong, rascally fellow.

v. n. തിമിക്ക് To be mad with joy or rage. തിമിത്തോരാന, കാള CG. ഭൂപതിമാരെക്കൊന്ന തിന്മടൻ തിമിക്കയും Si Pu. to dance, leap. ഇമയവർ തിമിത്തും ആത്തും പൊന്നിചേർപറ അറെത്തും RC.; തിമിത്തലറി, അലറിത്തിമിക്കും Bhg.; വന്മദം പൂണ്ടു തി., ഐശ്വര്യം കൊണ്ടു തി. to be elated with. അലറിത്തിമിത്തു പോരിന്നടുത്തു KR. തിമിത്തണഞ്ഞു RS. (horses). യുദ്ധം തിമിത്തു വന്നു Bhr. raged. തിമിത്തകള്ളൻ a perfect rogue.

VN. തിമിപ്പ് triumph, arrogance: തള്ളിയെഴുന്ന തി. CG., തിമിപ്പാൽ RC., തിമിപ്പോടെ ചെന്നു Bhg.

തിമിറുക timiṟuya (T. to wrest) 1. To burn as in fever=കുമുറുക. 2. തിമിറും അരികല വീരർ RC. proud? sure of success?

തിമില timila T. M. A kind of drum, തപ്പും തിമിലയും താഡനം ചെയ്യ Nal. (with കൊട്ടുക). തിമിലി a certain gourd.

തിയ്യതി tiyyaḍi (T. തെയ്യി, C. Te. തേദി, fr. തിഥി?) Day of the month, date; also തീയതി, തേതി TR. (abbreviated: ന്ക, etc.).

തിയ്യത്തു (തിന്മ) & തീയത്തു Bad.

തിര tira T. M. C Te. (√ തിരു) 1. A roll, as of paper, cartridge തിരയിൽ മരുന്നിടുക; രൂപൈ ട്ടി തിരയും എത്തിച്ചു, തോക്കും തിരയും കൊട്ടുക TR. ammunition; തിരഇടുക No. a snake coiling itself up; of betel-leaves; കടൽത്തിര കൾ MM.; മയിൽത്തിര അണിയുന്ന spreads its train; തിരനിവിത്തുക to unroll f. i. a mat. 2. a wave, billow, വെള്ളത്തിലേത്തിര തള്ളുന്നതു പോലേ തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന വെള്ളക്കുതിരകൾ Bhr.; കടൽത്തിര അടിക്ക V1.; തിര പൊങ്ങുക opp. തിര അടങ്ങി, തിരപൊട്ടുക breakers. തിര നീക്കി കൂടലാടാൻ prov. 3. (S. തിരഃ) a curtain. തിര പിടിക്ക to hold the screen or curtain (in play). മേലാപ്പു കെട്ടി തിരവളെച്ചു at a marriage. നൽത്തിര വളെച്ചതിലാക്കി, തിര വളെച്ചതിൻ പുറത്തുനിന്നു KR. clothes hung all round; so തിര തൂക്കുക, വിതാനിക്ക V1. 4. a mass, അത്തിര, ഇത്തിര.

തിരമാല (2) a wave, succession of waves.

തിരയാഴി (2) the agitated sea, തി. കടന്നു RC.

തിരവായി (2) crest of the waves, തി. യൂടേ വന്നു Bhr.

തിരശ്ശീല (3) a curtain, screen.

v. n. തിരയുക 1. To ball itself; milk to coagulate. 2. v. a. to seek. കരഞ്ഞു പക്ഷികൾ തിരഞ്ഞു ഭക്ഷണം KR.; നീളത്തിരഞ്ഞു Bhr.; സൂത്രം തിരഞ്ഞുകൊൾക CC.; തിരഞ്ഞറിഞ്ഞിട്ടൊരു ഫലം Mud.; ശാപത്തെക്കേട്ട കാരണം തി. UR. to ask. കളങ്ങൾ കിണറുകൾ ഒക്കയും ആളെക്കൂട്ടിത്തി. (jud.)

VN. തിരച്ചൽ 1. wrinkles. 2. search.

CV. തിരയിക്ക to cause search to be made നീളേത്തി'ക്കും എന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കൽ Mud.

v. a. തിരെക്കുക 1. To roll up, പായി തിരെക്കും വണ്ണം ധരിത്രിയെ കാതിൽത്തിരെച്ചിട്ടു കൊണ്ടുപോയി Bhg 7.; ധാത്രിയെത്തിരെച്ചു തൻ കാതിൽ ഇട്ടു Bhr. (as mats, leaves, paper); നെല്ലു, എള്ളു പുഴു തിരെച്ചു പോയി larvæ forming in a lump of grain; പനയോല ഉലക്കമേൽ തി. to make umbrellas with, No.; to roll as waves; to open a bag by rolling it. 2. to wind up; to comb & hatchel cotton for spinning V1. മുണ്ടു തിരെച്ചു കയററുക to take up the clothes, as high castes do in walking. 3. to belch; തിരെച്ചു വെക്കു to put in confusion.

VN. തിരപ്പു rolling. വയററിന്നു തി. വന്നു, as in sea-sickness, (so പാമ്പൻ തിരപ്പു).

തിരപ്പം a bundle of palm leaves; a raft of bamboos brought to market; so മര —, ഓടത്തിരപ്പം; (Te. C. തെപ്പം).

തിരക്കുക tirakkuγa (T. തിരങ്ങുക to be crumpled) 1. v. a. To press the enemy V1. ഇതിഹാസങ്ങൾകൊണ്ടു തിരക്കിത്തുടങ്ങിനാർ Bhr 3. plied with stories, allusions, questions. തിരക്കും വടി of weavers. വേഗേന അടെക്കണം എന്നു തിരക്കീട്ടു TR. urged to pay. ഉരുട്ടിത്തി. to agglomerate. തിരക്കി നോക്കി looked close at one. 2. v. n. = തിക്കുക q. v. often തിക്കിത്തിരിക്കി thronged. 3. So. = തിരയുക 2. to seek MC.

തിരക്കം So. ardour, നല്ല തി'മുള്ളവരായി Trav.

തിരക്കു 1. thronging, pressing പണിത്തി. press of business, (so കല്യാണത്തി. prov.), ഉൾത്തി. rancour. 2. precipitation, confusion ബുദ്ധി തി. madness. 3. tumult, noise.

CV. തിരക്കിക്ക to press, treat harshly and haughtily, പുല്ക്കൊടി പോലേ നിന്നെത്തി'ച്ചു Nal.

തിരട്ടു tiraṭṭu T. M. (തിരൾ) 1. Assemblage; abstract of accounts. മുളക ചാൎത്തി വന്ന ഒട്ടുക്കുള്ള തി. TR. the sum total, also തിരട്ടു കണക്കു adding up a sum. കുറുന്തിരട്ടു a short abstract. 2. തിരട്ടുകഞ്ഞി, തി'കുളി etc., what refers to the first menstruation; (തിരട്ടുകല്യാണം = വയസ്സറിയിക്കും കല്യാണം).

തിരട്ടുക 1. So. to ball up, (= തിരയു 1.). 2. തിരട്ടിവെക്ക to perform a ceremony for a girl of 5-6 years, in preparation of marriage (putting her aside, as if for the first menstruation).

തിരണ്ടി tiraṇḍi (T. തിരുക്ക) A large flat sea-fish, ray or skate, said to wound venomously (chiefly the kind കാക്കത്തിരണ്ടി) with the spikes on the tail, തി. കുത്തിയാൽ കായുന്നതിന്നു, തി. വിഷത്തിന്നു a. med. തി. മുള്ളു etc.; വാൻതിരണ്ട RS 13.

തിരണ്ടു p. t., see തിരൾ.

തിരപ്പം see under തിര.

തിരമ്മുക tirammuγa (loc.) To curry, tan; see തിരുമ്മുക.

തിരസ്കരണം tiraskaraṇam S. (തിരഃ, L. trans, √ തർ) Leaving aside.

denV. തിരസ്കരിക്ക 1. to neglect, vilify. 2. to reject. അവകാശസംഗതിയെ തി'ച്ചു (jud.) dismissed the claim.

തിരൾ tiraḷ T. M. aC. (തിരു) 1. A ball, mass. 2. becoming full, first menstruation, തി. മുമ്പേ കെട്ടുക Anach.

തിരളുക v. n. 1. to grow full. മിന്നൽ ഉൾക്കലരത്തിരളും കാർ മെയി RC. the sleek body of a black horse. ഒളി തിരളും ആനനം RS.; കാററു വട്ടം തിരണ്ടു CG. balls itself, so മാനസി തിരളും രഭസം Mud. ചീററം തിരണ്ടുള്ളൊരുള്ളം, ൧൦൦൦ ആനകൾ ഊക്കു തിരണ്ടുള്ളോരാന CG. concentrate itself. — തിരണ്ട കണ്ണാൾ RC. with large eyes. തിരണ്ട കോപം Bhr. 2. to swarm as bees; വണ്ടത്താന്മാർ മദിച്ചു തിരണ്ടിതാ KR. balled themselves. 3. to grow marriageable, തിരളുന്ന പെണ്ണുണ്ടു കൈപിടിപ്പാൻ Pay. തിരളാത്ത പെൺ a girl not of age. തിരണ്ടു വേൾക്ക the custom of marrying after the time of puberty. തിരണ്ടുകുളി, കല്യാണം = തിരട്ടുകുളി, etc.

തിരാവം V2. Kidney?

I. തിരി tiri T. Te. C. M. (തിരു) 1. A turn, in തീണ്ടലും തിരിയും ഇല്ലാത്തവൻ prov.; a twist; the wick of a lamp അന്തിത്തിരി വെക്ക TP.; അപ്പോൾ തിരി കത്തിച്ചിരുന്ന jud. തിരിതിരെക്ക to twist rags into a wick. Kinds കോ(ൽ)ത്തിരി, മുക്കോ(ൽ)ത്തിരി or മുക്കണ്ണൻ തി. for വെളി, പട്ടത്തിരി = വെറുന്തിരി. A candle (മെഴുകുതിരി); lint, bougie. 2. a fusee, match തിരിവെച്ചു തോക്കു MR., തോക്കും തിരിയും കൈക്കൊണ്ടു prepared for battle, കൈത്തിരി vu. 3. pepper-blossom (തിരി ഇട്ടകം).

തിരികു (1) a stopper, cork.

തിരികണി B. a potter's wheel.

തിരിക്കല്ലു a millstone.

തിരിചാട തിരിക്ക V1. to wind thread on a spindle.

തിരിനീട്ടുക to trim a light; to instigate.

തിരിയുഴിച്ചൽ (ഉഴിക) a ceremony performed with bringing lights near the body.

II. തിരി Tdbh.; ശ്രീ in N. pr. of offices, dynasties etc. കോലത്തിരി, നമ്പൂതിരി, തളിയാതിരി etc. At the end of words as തിരു II. at their head.

തിരിക്ക tirikka 5. (തെ —) 1. v. a. To turn round, തേർ തിരിച്ചു or പിന്തി. Bhr. ധാന്യങ്ങൾ തിരിക്കുന്ന പശുക്കൾ Bhg. grinding or treading out by moving in a circle; to turn കാല തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി, തലമുടി രണ്ടു പുറവും തിരിച്ചു കെട്ടാം prov. കെട്ടിത്തിരിക്ക to tighten a fastening with a stick. 2. to turn the course. ആറു തി. to change, alter. നികിതിജമ എന്നെറ പേരിൽനിന്നു കണ്ണന്റെ പേരിൽതിരിച്ചു കെട്ടുവാൻ (rev.) MR. to transfer the registration; also to translate. 3. to separate, sort കല്ലും നെല്ലും തിരിച്ചു താ met. tell me what is good & evil. നാടു ഖണ്ഡിച്ചു തിരിച്ചു തിരിച്ചു കൊടുത്തു KU. distributed. വേത്തിരിക്ക, തരം തി., കൈതവം നേരും തി. ചീട്ടുവാൻ Sah. to distinguish, discern. ഗുണവും ദോഷവും തി., തിരിച്ചു വിധിക്ക V2. to judge. 4. to make known. അർത്ഥം തി. to explain. നിൻ മഹിമ ആക്കം തിരുത്തു HNK. ആ കാര്യത്തിന്നു തിരിച്ച കല്പന വരേണം TR. an express order. ആളെത്തിരിച്ചു പറയുന്നതോ TP. tell your name! തി'ച്ചെഴുതുക TR. to write expressly. 5. v. n. to return തന്നുടെ രാജ്യത്തിന്നു തിരിച്ചു Brhmd. (prh. to supply തേരിനെ). അയോദ്ധ്യക്കാമാറു തി. AR.; തരസാതിരിക്കും CC.; ചത്തു മറിഞ്ഞും ഒട്ടൊട്ടു തി'യും Mud. to retreat. പറക്കുന്ന പോലേ തിരിക്കും തേർ KR. rolling or retiring. ഭയപ്പെട്ടു മണ്ടിത്തിരിക്കുന്ന Nal. to err about. സൈന്യം തി'ച്ചു മണ്ടിനാൻ Bhr. fled.

Hence: തിരിച്ചറിവു (3) full, distinct knowledge, so തിരിച്ചുകാണുക.

തിരിച്ചു കൊടുക്ക (3) to set apart. ഉമ്മയുടെ ഓഹരിക്കായി തി'ത്തു MR. gave back.

തിരിച്ചു പറക (3) to speak distinctly; to repeat; to particularize each case (4), so തിരിച്ചെഴുതുക.

തിരിച്ചു പോക, വരിക (5) to return.

തിരിച്ചു വെക്ക (2) to alter, as a resolution മന്ത്രികൾ കൂടി നിരൂപിച്ച കാര്യം തി'ക്കുമ്പോൾ KR.; (3) to assign to തറവാട്ടോഹരിക്കു തി'ച്ചു jud.

VN. I. തിരിച്ചൽ (തിരിയുക) turning, returning, change; തല തി., വന്തി. [V2.

II. തിരിത്തം (loc.) knowledge, തി. ഇല്ലായ്മയാൽ

III. തിരിപ്പു turning, change. തി'ം മറിപ്പും പറക subterfuges & lies, unfair dealings. അവക്കു തമ്മിൽ തിരിപ്പില്ല VyM.

തിരിപ്പടി എടുക്ക B. to deceive.

തിരിപ്പൻ 1. a rogue = തികഞ്ഞവൻ. 2. a wig.

CV. തിരിപ്പിക്ക to make to turn or distinguish.

തിരിടൻ tiriḍaṉ (T. തിരുടൻ) A thief, rogue.

തിരിപ്പുക tirippuya (T. തിരുപ്പു, see തിരുമ്പുക) aM. To wring, rub between the hands നൊച്ചിക്കുന്ന തിരിപ്പിപ്പിഴിക, as also ചെക്കി മൊട്ട തിരിമ്പിപ്പിഴിക a. med.

തിരിമാലി tirimāli B. A trick, also തിരിമാലി അരം (see തിരിപ്പു; in T. തിരുവാലി a rogue).

തിരിയുക tiriyuya 5. (തെ —) 1. v. n. To turn round, swing, turn, യന്ത്രപ്പാവകൾ തിരിഞ്ഞു Mud. ഉച്ചതി. afternoon, hence തിരിഞ്ഞു മുപ്പെട്ടിസമയം, തിരിഞ്ഞ അഞ്ചെടി സമയത്തു Arb. about 2 P.M. — ബുദ്ധി തി. to be giddy. — To

ramble about. തിരിഞ്ഞു നോക്ക to explore. തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും നോക്കുന്നവർ ഇല്ല vu. none to care for me. 2. to return (locally & temporally) ബാണം തിരിഞ്ഞു പോന്നു തുണീരം പുക്കു AR.; കഴിഞ്ഞതൊന്നുമേ തിരിഞ്ഞു വന്നീടാ KR.; തി'ഞ്ഞു നോക്കി SiPu. (=മറിഞ്ഞു); തിരിഞ്ഞു & തിരിച്ചു back; വീരജനങ്ങൾ തിരിഞ്ഞു മരിക്കയും Mud. show their face, return to the fight; (തിരിക്കയും Bhr. to retire from fight, drawback). പോർ തിരിഞ്ഞു നിന്നു Bhr. stood in battle-array. 3. to change, as wind; to change position. ശൂദ്രൻ ബ്രാഹ്മണക്ക് ആറടി തിരിയേണം KU. recede. വേറേ തി. stand aloof! — to become something else, ഉണ്ണി തി., ഉരുത്തി., മുഖം തി. നേരം ഒട്ടുച്ചതിരിഞ്ഞു TP. etc. With ആയി as auxV. കലി ചൂതായിത്തിരിഞ്ഞിതു DN. changed himself into dice. 4. v. n. & v. a. to be distinct, known and to know, നയനങ്ങൾ കൂടിത്തിരിയുന്നില്ലേതും KR.; ഇ ആളെ എനിക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു MR. I recognized 5 persons. അവന്റെ ദോഷങ്ങൾ തിരിയാതേ പോം he will escape observation. ഞാൻ തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു & എനിക്കു തിരിഞ്ഞുവന്നു, തിരിയാതേ പോയി.

Inf. തിരിയേ, തിരികേ (2.=തിരിച്ചു & തിരിഞ്ഞു) back, again, അവനെത്തിരിയക്കൊണ്ടരുന്നതും KR. തിരിയേത്തരുവിക്ക MR. order to give back.

VN. തിരിവു 1.=തിരിച്ചൽ. 2. what is returned as bad (money). 3. a turn, shift, quirk V1. 4. distinction, appreciation, knowledge.

CV. തിരിയിക്ക f. i. ആറടി തി'ച്ചു enforced the customary distance, to which the lower caste is to retire.

തിരിശുമാനം (=തിരിമാലി) B. deceit.

I. തിരു tiru (√5) To turn, whence തിരി, തിര etc.

തിരുകുക T. M. C. Te. 1. To turn in, as women their hair, തലമുടി നന്നായിത്തിരുകാതേ വിളമ്പി Bhr.; (p. 162, I. എളി); No. കത്തി അരയിൽ തിരുകി stuck to his right side=ചെരുതുക; to screw in നാരാചം ചെവിയിൽ തിരുകിയ പോലേ KR. കെട്ടിന്റെ അകത്തു കുററി തിരുകി forced a stick between the tied hands, a common torture. 2. to twist, wind thread V1.

CV. തിരുകിക്ക, as തലമുടി ലീലയാ തി'ച്ചു Nal. plaited.

തിരു കണി T. So. the winding in a shell.

തിരുകുററി 1. the pivot of a door. 2. a threshing mill, ധാന്യങ്ങൾ തിരിക്കുന്ന പശുക്കൾക്ക് എല്ലാം തിരികുററി ആശ്രയമായിട്ടിരിക്കും എന്ന പോലേ Bhg., (so the polar star).

തിരുകുളി V1. 2. a gimlet, borer &:

തിരുവുളി, തിരുളി.

തിരുക്കൽ plaiting the hair V2.

തിരുക്കു hem, border.

തിരുക്കുക, ക്കി To roll up clothes, to tuck in (=തിരെക്ക 2.).

II. തിരു=തിരി, തൃ Tdbh.; ശ്രീ T. M. aC. 1. Lakshmi. തിരുമകളാകിയ സീത RC. good fortune. തിരുപെരുകിയ ഭവനങ്ങൾ KR. old famous buildings. 2. blessed, whatever refers to Gods & kings, as തിരുതാളി, നിന്തിരുപ്പാദം Bhg. etc. (often തൃ q. v.).

തിരുക്കനി a present to a Rāja.

തിരുക്കാൽ=തൃക്കാൽ; നിന്തിരിക്കാൽ CG.

തിരുക്കാഴ്ച V1.=തിരുമുൽക്കാഴ്ച.

തിരുക്കൈ=തൃക്കൈ; തി. നീട്ടം കൊടുക്ക Arb. kings to give a present.

തിരുതീർക്ക (1) to ascertain the 4 quarters before laying the foundation of a building, (=to make sure of luck).

തിരുത tiruδa V1. A fish (Port. tagana or tainha) caught in the monsoon at the mouth of rivers, with തിരുതവല No.

തിരുതവിളി=ചിരുതവിളി in നിത്യക്കൊട്ടു നിയമവെടി അടിതളി തിരുതവിളി (song).

തിരുതേവി N. pr. fem. (ശ്രീദേവി).

തിരുത്തുക tiruttuγa T. M. (C. Tu. തിദ്ദു, Te. ദിദ്ദു) To mend, correct, തരിശുനിലത്തെ വെട്ടിത്തിരുത്തി VyM.; to erase or enclose with crotchets (in T. v. n. തിരുത്തുക). വീഴക്ഷരം ഉണ്ടായാൽ വിദ്വാന്മാർ തിരുത്തിക്കൊള്ളേണം Cr Arj., So. — ഭൂമണ്ഡലാധിപനായി തിരുത്തി

ചാർത്തുന്നു KU. pronounced him solemnly sovereign of the universe.

തിരുത്തം V1. correctness in judgment & speech; ദീർഘം തി. ആക്ക So. to articulate a long syllable.

തിരുത്തു correction, (ആറു തി. a royal privilege KU.); കുത്തും തി'o many dashes & corrections in writings. [തി.യിൽ TP.

തിരു II.: തിരുനട A temple-entrance, കാവിൽ

തിരുനാട്ട His country, തി. വാണു KU.

തിരുനാമം name or mark of a Deity, (see നാമം).

തിരുനാവായി (S. നവയോഗിപുരം & ശ്രീനാവാക്ഷേത്രം) N. pr. of the temple near the Ponnāni river, where the Mahāmakha feast was celebrated; തി'യേക്കൊടിനാട്ടുക KU. (once the privilege of the Rakshāpurusha).

തിരുനാവൊഴിക (Rāja) to order.

തിരുനാൾ I. a feast, തേവർ തി. പേരാൽ MR. 2. the birthday of a king, അണ്ണന്റെ തിരുനാപ്പണം (doc.); തിരുനാൾ ചാത്തു his jātakam; also the day of his death, തിങ്കളാഴ്ച തി. പ്രിണ്ഡം TR. obsequies, also തിരുനാൾത്താനം, (നാൾ, ശ്രാദ്ധം) No. vu.

തിരുനിലം a sacred field, തേവർ തി. MR.

തിരുനീറു T. So. Palg. sacred ashes of cowdung.

തിരുനെന്മ TP.=തിരുമുന്മ.

തിരുനൃത്തം KU. dance in temples.

തിരുനെറ്റി His forehead. തമ്പുരാന്റെ തി'ക്കു നേരേ കല്പിച്ചിട്ടില്ല KU. dare to march against.

തിരുനെല്ലി, (S. സഹ്യാമലകി) N. pr. a temple in Wayanādu, where śrāddham is offered, തി'പ്പിണ്ഡം മറിച്ചേക്ക TP.; കോട്ടയത്തു രാജാവ് തി. പ്രിണ്ഡം വെക്കുവാൻ എന്നൊരു ഹേതു പറഞ്ഞു ഡിപ്പുമായി കാണ്മാൻ പോകുന്നു TR.

തിരുനെൽവേലി Tinnevelly.

തിരുപ്പട്ടം കെട്ടുക KU. coronation.

തിരുപ്പതി N. pr., Tripaty, തി'യിൽ ചെന്നു Sk.

തിരുപ്പാട a prince, chiefly Kshatriya of the Cochin dynasty തിരുപ്പാടന്മാർ; തി'ട്ടിലേ അമ്മ (mother of the king); കല്യാണത്തിന്നു ഒരു തി'ട്ടിലേ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. a bridegroom for a Cōlattiri princess.

തിരുപ്പെടുക (1) to attain bliss, of Brahmans' & Rājas' death.

തിരുമകൻ, as ദേവകീതി. ഈശ്വരൻ Bhr.

തിരുമനസ്സു 1. His, Your Highness (used by low castes to Brahmans). ഇനി ഒക്കയും തി. ആധാരം TR. we rely on Your Majesty in every thing (form of closing a letter). തിരുമനസ്സിലേ the king, അവനെ തി'ലേ അട്ടക്കേപ്പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു, തി'ലേവക പൂക്കൾ Arb.; തി'സ്സറിയിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ, or എഴുന്നെള്ളിയേടത്തെത്തി'സ്സിൽ ആക്കുക TR. to inform Your Highness. അണ്ണന്റെ തി'സ്സിൽ, തി'സ്സോണ്ടു കല്പിക്ക; തി'സ്സുണ്ടാക്കിവക അടക്കുന്നു TR. obtained it from the Rāja. 2. condescension. തവ തിരുമന മതിന്നു തുണെകിൽ Bhr. Your favor. ഗുരുവിന്റെ മാം പ്രതി തി'സ്സുണ്ടായിച്ചമഞ്ഞില Bhr.

തിരുമാടമ്പു B. a royal pupil having completed his studies.

തിരുമാതു (1) Lakshmi, തി. താനും തിരുത്തോടേ മേവും Anj., =തിരുമകൾ.

തിരുമാനശ്ശേരി N. pr., the 13th province of Kēralam, including Ponnāni. തിരുമനശ്ശേരി (sic) നമ്പൂതിരിപ്പാട KU. its former ruler, later only prince over 3000 Nāyars, under Tāmūri.

തിരുമാറു Bhr. the breast (of a God).

തിരുമൽ T. Vishṇu. — തിരുമാല N. pr. fem.

തിരുമാസം a feast of kings (=ചാത്തം), നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ തി. കഴിപ്പാൻ, ഈ തി'സ അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ TR.

തിരുമിഴി His, Your eye, നിൻ തി. ചുവപ്പിച്ചതു മതി RS.

തിരുമുഖം Your face, His face.

തിരുമുടി His, Your head, തി. പട്ടം കെട്ടി KU. =തിരുപ്പട്ടം; പഴയരി തി'യിൽ ചാർത്തുക to crown; തി. തോർത്തു a towel (for kings).

തിരുമുത്തു His tooth; തി. വിളങ്ങുക, ഇളകുക to smile (kings).

തിരുമുന്നൽ V1. in the Sovereign's presence, നിന്തി. ഉണത്തിപ്പാൻ PP.

തിരുമുമ്പു 1. holy presence. തി'മ്പാകേ വന്ന Arb. before Your Majesty. തി'മ്പാകേപ്പുറഞ്ഞു TR. before His Majesty. 2. a class of Brahmans, religious mendicants, also തിരുമുമ്പർ KU. ഗോപാലർതിരുമുമ്പിന്ന സലാംTR.(also തിരുമ്പു). 3. തിരുമുമ്പർ also Brahmans in general = തിരുമൽപ്പാട്ട Anach.

തിരുമൽക്കാഴ്ചവെക്ക 1. a present to Gods & kings, prov., TP.; having an audience. 2. the annual acknowledgment for a grant of lands, paid to kings.

തിരുമൽപ്പാട്ട 1. = തിരുമുമ്പു. 2. a Kshatriyan (മൂത്ത തി. V2. the ruling Cochin king, called by the Portuguese: Trimumpara). 3. a Brahman; NN. തിരുമുപ്പാട്ടിന്ന് എത്തി TR. = Brahman NN. arrived.

തിരുമുല്ല = തിരുമുമ്പു, in തിരുവടിയുടെ തി'ല്ലാട്ട KU.

തിരുമുല്പു Royalty; തി. കിട്ടി became senior Rāja.

തിരുമേനി the king's person. തി. കണ്ടു തൊഴുതു TP.; തി. നോക്കി TR. looked at the king. തിരിയത്തു KU. the king grew angry. തി. പിയപ്പിക്ക KU. to teach the king athletic exercises; kings to fence. തിരുമേനീ Arb. Oh, Your Majesty!

തിരുമെശോഭ Bhr. divine form.

തിരുമ്പുക tirumbuya T. M. (തിരു I., see തിരിപ്പുക); in So. തിരുമുക V1. 1. v. a. To turn round, wrest, squeeze, (വൃഷണം തി. jud. in order to kill a child). കൈ തി. CG. wrung the hands in despair. കണ്ണും തി. CG. before an object of love. ഉരുമി തിരുമ്പിപ്പിടിച്ചു TP. seized fervently. മെയ്തി. = ചായിക്ക milling. ചെവി തി. (school-punishment). മോതിരം തിരുമ്പിക്കഴിച്ചു TP. തേങ്ങ തിരുമ്പിപ്പിഴിയുക. 2. വസ്ത്രം വെള്ളത്തിൽ മുക്കിത്തി. V2., ഉടുപ്പുകൾ തിരുമ്പിക്കളഞ്ഞു TR. to wash cloth (different from അലക്ക). 3. to rub between the hands ഭസ്മം തിരുമ്പി നോക്കി Mud., med. ഏലം തിരുമ്പി അരിയാക്കി എടുക്ക to rub Cardamoms over a slow fire to render them marketable. പഴം തിരുമ്പി ഉടെച്ചു Bhr.

തിരുമ്പായി a large mat, as in a workshop.

VN. തിരുമ്മൽ B. friction, embrocation.

(തിരു II).— തിരുവങ്ങാട്ടു, (S. ശ്രീചാരണ്യപുരം as if from വെങ്കൊട്ട). A temple of Rāma near Talaccēri.

തിരുവഞ്ചിക്കുളം KU. a temple of Bhagavati (മുക്കാൽവട്ടം) near Codungalūr; ancient capital of Kēralam; തിരുവഞ്ചൈമുഖം its harbour KU.

തിരുവടയാളം a royal writ. തി. മടക്കോലക്കരണകായ്മാചിതു KU. (heading of a doc.)

തിരുവടി (= തൃക്കാൽ) You, He. നിന്തി. Your Majesty. തന്തി. ശിഷ്യർ KR. the disciples of His Holiness.

തിരുവട്ടപ്പശ, (S. ശ്രീവേഷ്ടം) turpentine, തി'പ്പയൻ GP 77. & a. med.

തിരുവനന്തപുരം, N. pr. അനന്തശയനം = Trivandram. നൽതിരുവനന്തേശൻ VCh. Viṣṇu.

തിരുവന്തളി a ceremony 7-12 days after a king's death (തളിക്ക 3.).

തിരുവയസ്സു His age. തി. ചെന്നു KU. the king grew old. ഏറിയ തി'സ്സായിരിക്കുന്ന കോലത്തിരിത്തമ്പുരാൻ TR.

തിരുവരത്തിക്കുറവൻ B. a bull, allowed to go at liberty.

തിരുവല a beggar, (see തിരുവാളി).

തിരുവാമൊഴിഞ്ഞു RS. Rāma said. — തിരുവായ്മൊഴിതിർ വായില്ല prov. [match-lock.

തിരുവാക്കുറവി (തിരു I ?) the touch-hole of a

തിരുവാട, (— വിടാട, — മിടാട No. vu.) see തിരുവുട. [king.

തിരുവാണയിടുക to cite in the name of the

തിരുവാതിര (S. ആർദ്ര) the 6th asterism, including Betelgeuze; വന്നില്ലല്ലോ തി. GnP. a feast in Mithunam (see ഞാറ്റുതല).

തിരുവാഭരണങ്ങൾ Bhg. jewels of Gods & kings.

തിരുവാലത്തിരി V1. lustration of arms at the close of the rainy season (തുലാപ്പത്തു), before taking the field; തി. ഉഴിയുക.

തിരുവാളി (1) a possessor of Lakšmi; by abuse = beggar (or T. C. Te. Tu. തിരു going about for begging). [യും കൊടുത്തു UR.

തിരുവാഴി a ring (ആഴി), താരിൽമാതിരം തി.

തിരുവിതാങ്കോട്ട, തിരുവാങ്കോട്ട, (S. ശ്രീവല്ലപുരി) Travancore; the town & the country (തി. സംസ്ഥാനം).

തിരുവിലായി &—ല്ലാ N.pr., a fane in Travancore (തി' ല്ലുവ B.)

തിരുവുട dress of kings or idols. തി. യാട ചാത്തുക KU. daily dressing of an idol.

തിരുവുടമ്പു So. an idol. വാൎത്ത തി. a molten image.

തിരുവുടൽ the body of a Deity, തി. മുഴുവൻ കാണാകേണം Anj.; വിറെച്ചു തി. Bhr.

തിരുവുളി see തിരുക—

തിരുവുള്ളം 1. His etc. Majesty's mind. തിരുള്ളത്തിൽക്കൊണ്ടുപോയിക്കേൾപിച്ചു TP. reported. തി'ത്തിൽ ഏറുക the king to know, (തി'റാതേകണ്ട് എന്തൊരു വസ്തുവുള്ളതു AR. nothing exists without thy knowledge). തി'ൽ ഏറുക to tell the king. 2. the king's pleasure തെക്കിൻദിക്കിന്നു നടക്കമാറു തി'മാവൃതാകRC.; എന്നിൽ തി. ഉണ്ടെങ്കിൽ Bhg.(= പ്രസാദം); ദൈവം തി. ഉണ്ടെങ്കിൽ TP.; തി. ആകേണം ഭഗവാനേ GnP. be propitious! ഞങ്ങളേയുള്ള തി. Bhr. thy mercy towards us. തങ്ങളുടെ തി. സമ്പാദിച്ചു ജീവനം ചെയ്യാം Arb. തി. ചെയ്തു V1. to deign to speak. തി. വാഴുക see foll.

തിരുവുള്ളക്കാരൻ (& തി'ം വാഴുന്നവൻ) a king's favourite V1.

തിരുവുള്ളക്കേട് 1. (contr. തിരുളക്കേടു) displeasure, തമ്പുരാന്റെ എന്നാട്ട നല്ല തി. TP. രാമൻ തി. വളരേ ഉണ്ടാം KR.; തി'ടായിക്കപ്പിച്ചു; തി. പോക്കുക TR. 2. disgrace.

തിരുവൈരങ്ങാടി & തിരുര—N.pr., a Māpla town in Chēranāḍu. MR. (തിരുപ്രാങ്ങാടിപ്പുഴ).

തിരുവൊഴുത്തു a royal writ or document (higher than തരകു), കോലത്തിരി അണ്ണൻ തി. എഴുതി TR. KU, തി'ത്തോല TP.

തിരുവോണം (S. ശ്രവണം) 1. the 22nd asterism including Aquila (in Cancer V1.). 2. the feast ഓണം in August. പിന്നത്തി' ഊട്ടിഞാൻ SG. an offering.

തിരുൾ tirul No. (= തിരൾ; C. Tu. pulp, pith) 1. A bud, half grown leaf, still rolled up (തിര, തിരി). കാഞ്ഞിരത്തിൻ തി. ഒരു പിടി MM. 2. the uppermost leaf, തെങ്ങിന്റെ തി. കൊത്തി TR. തി. ഇളക്കിക്കിളിയോല പാറി ആനയടി വിരിഞ്ഞു (growth of a palm-tree).

തിരോധാനം tirōdhānam S. (തിരസ്സ്) Disappearing. തി. ചെയ്തു VetC. = മറഞ്ഞു. മേഘതിരോഹിതസൂയ്യബിംബം KR. (part.) hid by clouds.

തിൎത്താവു V1. (prob. തിരുത്താവു) see തു.—

തിൎയ്യക് tiryak S. (തിരസ്സ് + അഞ്ച്) Moving across, in horizontal, not perpendicular direction. തിൎയ്യഗ്ഗം, തിൎയ്യഗ്യോനി Bhg. all animals.

തിറ tira T. M. (C. Tu. തെരിഗെ, √ തിറു to open a way) 1. Tribute, taxes ജയിച്ചു തിറവാങ്ങി Brhmd., പൊരുതു ജയിച്ചു തിറകൊണ്ടു Bhr. taxed; താരകനിരയോടു തിറകൊണ്ടിരിക്കുന്നേ Bhr. eclipsed. തിറ കൊടുത്തു, നഷ്ടി Bhg. 2. an offering; an inferior feast (after നഷ്ടത്തിറ), in which Malayar, Vaṇṇān, Munnūṭṭan, etc. dress like Gods & demons തിറ കെട്ടുക V1.—തീത്തിറ a dance in burning dress to the honour of Bhagavati.

തിറം tiram T. C. (തെറം), Te. തീറു (manner, fr. തിറു) M. 1. Vigour, ability തി. കാട്ടുക B., തിറമുറും അരചൻ RC., വമ്പടതിറത്തിൽ നില്ലുണാം KR., തിറമോടതിരിട്ടം രഥിമർ Bhr., തിറമില്ലാത്തവനെറ കായ്മം സാധിപ്പിച്ചു കൊടുത്തവർ VyM. 2. fine manner, stateliness, മുഖതിറം = പ്രസാദം.

തിറക്കേട് weakness.

തിറക്കണ്ണു (fr. തിറമുക?) the eye turned sidewards. തി'ണ്ണാൽ കണ്ടു saw but imperfectly. തി'ണ്ണാൽ നോക്കി viewed it superficially.

തിറവു aM. = തിറം; hence adj. തിറവിയ strong (തി. ചിറ; തൻതേർ തി. വഴിക്കു പൂട്ടി RC.)

തിറമുക tiṟambuya T. M. (T. to miss). To be wrenched, strained (= ഉളുക്കുക). ഏപ്പേ തിറ

ന്പിപ്പോയി got loose. തിറമ്പിപ്പിടിക്ക to loosen, to wrench asunder V1.

തിറമ്പു പിടിക്ക (loc.) superstitious method of healing cramps in the extremities, by stroking twins; so തി. ഓട്ടുക through Mantram.

തിറിതിക a. med.= തൃതീയ.

തിലം tilam S. Sesamum Indicum = എൾ; തില മാത്രം = എൾപ്രമാണം; തിലഹോമം PR.

തിലകം 1. a natural mark on the body (മറു). 2. an ornamental mark on the forehead തൊടുകുറി). കങ്കുമത്തിലകം തൊട്ടു Bhr. (a woman dressing). പച്ചത്തി. ആങ്കുക tattooing. 3. the ornament or chiefest of its kind, കുലതിലകൻ, മനുജവരമണിമകുടതിലകൻ Bhr.

തിലകിതം (തിലകം 2.) marked with Tilakam, തിലകിതഫാലം Bhr.; (തി. 3) ശുകകുലവിമലതിലകിതകളേബരേ AR.

തിലജം = തൈലം oil, തിലജദ്രോണിയിന്നെടുത്തു ദ്രുപനേ KR.; so തിലരസം AR. oil.

തിലോത്തമ N. pr. a celestial woman, that possesses all perfections in extracts of each to the size of a sesam-grain. Bhr.

തിലോദകം Sesam & water offered to ancestors.

തിലാവം vu.= തുലാവം A beam.

തിവിറുക tivit'uya (= തീറുക?, T. തെവിട്ടുക to fill, C. തൊരു a balk) To force into a vessel, to cram (loc.).

തിഷ്ഠോരി TR. E. Treasury.

തിഷ്ഠു tiṣṭha S. (Imp. of സ്ഥാ) Stand! തിഷ്ഠതി ക്കു AR.= നിലുനിൽ!

തിള tiḷa M. (T. to be overfull), Bubbling up. തിളിതിളത്തിളെക്ക (Onomat.; also തളിതള). v. n. ജലനിധിതിളയും RS. generally:

തിളെക്ക 1. To bubble up, to boil over, ജ്വാലയാൽ തോയം തിളെച്ചു മറിഞ്ഞു KR.; also തളെക്ക = തികക്ക f. i. of a wound, ഏറത്തിളെച്ചു വരുന്ന രുധിരം Bhg.; തിരമാലകൾ തിളെത്തുയരുംവണ്ണം RC.; ജലം തി'ച്ചു കുറുകുന്നു Bhg. 2. to overbear, presume. പടയോടും തിളെത്തു വന്നു RC. confidently. ഏറ നീ തിളക്കിലോ Bhr. പ്രേക്ഷണങ്ങളും കഴുകും കളിപ്പോട്ട തിളെത്തു തെങ്കും RC. delighted on the battle-field.

VN. തിളെപ്പു 1. bubbling over. പൊന്തി. money-pride. ചോരത്തി. self-sufficiency, lewdness. മതിത്തിളെപ്പുള്ള RC. overbearing. 2. arrogance, triumph തി'നോടാത്തു, പടയുടെ തി. RC. mad with fighting. വാനോർ തി. ഒട്ടിനി അടക്കും RC.

CV. തിളപ്പിക്ക 1. to boil, എണ്ണ തി'ച്ചു വായിൽ ഒഴിക്ക VyM. പാൽ തി'ച്ചു (al. തിളപ്പിച്ചു). 2. to rouse passion, തിളപ്പിപ്പതിന്നു മതി HNK.

തിളങ്ങുക tiḷaṅṅuya, and തിളക്കം Ti. Splendour, see തെ —, തു —.

തിളമ്പുക tiḷambuya. (T. ത —) = തുളുമ്പുക.

തിളാവുക tiḷāvuya To spread about v. n. & a. മുറിയിൽ കുമ്മായം തിളാവി chunamed the room, പൂളക്കായി പൊട്ടിത്തിളാവി silk-cotton to fly about. ചാണകം, വെള്ളം തി. to sprinkle with a *sweeping* motion. വെള്ളം തി. a ceremony observed by Brahmans (making 3 times a circle with water round their leaf filled with rice before eating), belonging to the Karmam കടിക്കനീർ or കടിക്കീർ, called ക'ർ കടിക്ക.

തിഴ്ങ്ങുക tiḻṅṅuya, = തിങ്ങുക aM., മരങ്ങൾ തിഴ്ങ്ങിന വനങ്ങൾ RC 126.; തിഴുങ്ങിന സേന Nasr.

തിഴ്ക്കുക = തിക്കുക aM. — ബാണങ്ങൾ തിഴ്ക്കി ഒക്കത്തുളെതളെങ്ങും, ഉൾക്കൊണ്ടു തിഴ്ക്കിന ചിനത്തോടും RC.

I. തീ tī T. M. aC. (Tu. തു) 1. Fire; തീയിൽപ്പായുക, as a Sati. തീയിൽ മുളെച്ചതു പെയിലത്തു ചാകാ prov. തീയും തിരിയും ഇല്ല so poor! ആരാൻറ തീയും പെയിലും കൊണ്ടിട്ടു ദിവസം കഴിക്ക to work for any one. തീ എരിയുക, കത്തുക, പിടിക്ക, കൊളുത്തുക, കൂട്ടുക, പൊലിയുക, കെടുക്ക etc. പാകത്തിന്നായിട്ടു തീക്കൽവെച്ചൊരു പാൽ CG. put on the fire. ഇല്ലത്തിലിട്ടടെച്ചു തീ വെച്ചു Bhr. 2. So. Plumbago Ceylanica.

Hence: തീക്കണം SiPu. a spark.

തീക്കണ്ണൻ Bhg. Siva.

തീക്കട്ട prov. & തീക്കനൽ a live-coal, തീക്കനൽ പൂഴികളിൽ വീഴ്ത്തണം SiPu. (in hell).

തീക്കരി So. burning the grass on the ground.

തീ. മാറുക to prevent such fire spreading.

തീക്കല the scar of a burn, തീത്തഴമ്പു.

തീക്കലം a vessel, in which fire is placed, a stove.

തീക്കല്ല a flint-stone, മരുന്നും തീ'ം TR.

തീക്കായുക to warm oneself near a fire, തീക്കായ വേണം എനിക്കു CG.

തീക്കാൽ a stream of fire from a rocket.

തീക്കുച്ചി T. Palg. matches (mod.)

തീക്കുടുക്ക a bomb-shell.

തീക്കുന്തം V1. a war-rocket.

തീക്കുറി a beacon of fire, a light-house.

തീക്കുഴി a fire-pit (= കുണ്ഡം PrC.). തീ. തന്നിൽ വീണു മരിപ്പാൻ KumK. I sacrifice myself. ചൂടു തളർത്തുവാൻ തീ'യിൽ ചാടുമ്പോലെ CG.

തീക്കൊള്ളി a fire-brand, തീ. മേലേമീറു കളിക്കുമ്പോലേ prov.

തീച്ചട്ടി = തീക്കലം. [of the eye.

തീപ്പതിർ a spark, met. തീപ്പതരുതുകി RS. out

തീപ്പാതി B. being half consumed.

തീപ്പാറി N. pr. of a male.

തീപ്പിടിക്ക, തീപ്പിടിപ്പെട്ട RS. to be set on fire.

തീപ്പുക smoke of cooking, പുരത്തിൽ എങ്ങും തീ'യും ഇല്ല KR. (public calamity).

തീപ്പുണ്ണു a burn, ശതകപ്പ തീ'ണ്ണിനു നന്നു GP.

തീപ്പുനൽ a fern used med. in venereal diseases (= water on the fire?).

തീപ്പുല്ലു No. 1. a kind of grass, തീ. വെക്കു children to burn themselves in play = കുറുക്കൻചുട്ടുക. 2. No. matches (mod.).

തീപ്പെടുക to be burnt; kings to die. തീപ്പെട്ട കേരളവമ്മർ (doc.) the late K.V.

തീപ്പെട്ടി (mod.) a match-box. [prov.

തീപ്പേടി (=തീഭയം), പുരയില്ലാത്തവനുണ്ടോ തീ.

തീപ്പൊരി a spark, തീ. തന്നേ മിഴുങ്ങിച്ചകോരങ്ങൾ സാധിച്ചു നിന്നു CG.

തീപ്പൊള്ള a burn.

തീഭയം conflagration, തീ'ത്താൽ നശിച്ചുപോയി.

തീമറ a fender, തീത്താങ്ങി.

തീമഴ a thunder-storm പെയ്യിക്കുന്നവൻ TP.

തീയമ്പു a fire-arrow TP.

തീയാട്ടം ceremony of jumping through fire before temples; also തീയാട്ടു കഴിക്ക, performed (in തിയ്യാട്ടുകൊട്ടിൽ B.) by a low Brahman, തീയാട്ടുണ്ണി or തീയാടി (but compare തേയ്യാട്ടു.)

തീവിഴുങ്ങിപ്പക്ഷി an ostrich.

തീവെക്കുക to set fire to പുരെക്കു, കൂച്ചേരിക്കു തീ വെച്ചു TR.

II. തീ (T. Te. sweet; C. സീ, ശീ) Evil T. aM., as തിന്മ, prh. = ചീ f. i. വല്ല തീ വരും PT. some evil will happen. വീടു പഴുതാകുമ്പോ തീയായതെല്ലാം അകറീട വേണം Anj. ere I grow old. തീപ്പണി bad work, പിള്ളപ്പണി തീ. prov. തീയതു & തിയ്യതു (q.v.) what is bad.

abstr. N. തീമ & തിന്മ (ചെയ്യാതെ നമുക്കു തീമ RC. do us no harm). [Q RC.

തീവിന sin. തീ. അഖിലവും അപ്പുറം അകലുമാ

തീക്ഷ്ണം tīkṣṇam S. (=തിഗ്മം) Sharp. തീക്ഷ്ണഖഡ്ഗം PT.; തീക്ഷ്ണവിജ്ഞാനാസിനാ ഛേദിക്ക Bhg.; തീ'നായുള്ള മെയ്യൻ Mud.; തീ'മാം തേജസ്സോടും Bhr.

തീക്ഷ്ണദണ്ഡൻ AR. a severe master.

തീക്ഷ്ണരസം saltpetre, Mud. — Also തീക്ഷ്ണം (as തീക്ഷ്ണഗന്ധങ്ങളാം വിലപം Nal.; തീ'മായുള്ള കത്തിയെ നക്കുന്നു, തീ'മാകും വണ്ണം ശോഭിക്കും KR.) as it were "quick like fire".

തീണ്ടുക tīṇḍuya T. M. C. to touch (Te. itch) 1. To touch മറൊരു പുരുഷനെ തീ. യില്ല ഞാൻ AR. 2. to infect another or oneself by coming too near. മാപ്പിള്ളമാർ ഇല്ലുവും വീടും തീണ്ടി തൊട്ടുക TR. enter Brahman & Nāyar houses without caring. പുലയനെത്തീണ്ടിപ്പോയി I am infected by the Pulayan's atmosphere, (my fault). പുലയൻ എന്നെത്തീണ്ടിക്കളഞ്ഞു (his fault). തീണ്ടല്ലേ keep aloof! met. ദോഷത്തെ തീ. 3. venom to enter a constitution (C. to be possessed). വിഷം തീണ്ടി മരിച്ചു died from a snake-bite.

VN. തീണ്ടൽ esp. atmospheric pollution (നായാടി at 72 feet, പുലയൻ at 64, കണിശൻ 36, മുക്കുവൻ 24, a woman newly confined 18, one menstruating 12, etc.) KU. even ശവത്തിനു തീണ്ടൽ ഉണ്ടു, in this case by touch.

Neg. V. തീണ്ടാപ്പാടു distance to which the Tīṇḍal does not reach.

തീണ്ടായിരിക്ക Nid. (fr. തീണ്ടാതേയിരിക്ക) & തീണ്ടാരിക്ക vu. to be in an unapproachable state, to menstruate; തീണ്ടാരപ്പുല,—ക്കുളി,—ക്കിണ്ണം, — ക്കുപ്പ etc. തീണ്ടാരുന്നവളും VyM., വണ്ണാത്തിയുടെ തീണ്ടാരക്കൂലി TP.

തീണ്ടാർമാഴി (a. med. തീണ്ടാമണി അരെച്ചു, So. തീണ്ടാന്നഴി) Mimosa natans or മുക്കുററി, with the juice of which women mark the forehead to indicate, that they are well again.

തീണ്ടിക്കുളിയുള്ള ജാതി KU. low-castes, whose approach already defiles a high-caste; തൊട്ടുകളിയുള്ളവർ those, who like Muhammedans, Christians or foreign Hindoos defile only by touch.

CV. തീണ്ടിക്ക to defile V1.

VN. തീട്ടം uncleanness; excrements, തീ. കൊണ്ടുള്ള ആറാട്ടം prov.; ചോറല്ലേ വെയിക്കുന്നതു തീട്ടമല്ല we are also men. — തീട്ടപ്പാളെ കൂടയവൾ (& — യതു) No. vu. one's wife.

തീട്ടുക (aT. to write, paint. C. to rub, irritate) to point at, എന്നെത്തീട്ടിപ്പറഞ്ഞു alluded to me.

തീട്ടു a writ or document of Brahmans, Caymals V1. & other high personages (also ശീട്ടു, നീട്ടു). —

തീട്ടുവരം V1. now തീട്ടൂരം a charter, grant; a letter of the Cochin Rāja.

തീൻ tīṅ T. M. C. (തിന്നുക) Any food besides rice, തീൻ മുട്ടിച്ചത്തു Genov. (a deer). മാരനു ഞങ്ങളെത്തീനിട്ടു, മാനസം മാരന്നാരാനും തീനിട്ടാരേ CG. left us a prey to Kāma, some body feeds Kāma with her soul, as കോഴിക്കു തീനിടുക. 2. a meal. ഒരു തീനിൻ (or തീന'ൽ) വെററിലത്തീനും തിന്നു TP. had his betel. —

തീനി = തിന്നി an eater.

തീൻകഥ So. riddle; also തീററുകഥ.

തീൻകുഴൽ V1. the gullet.

തീൻപണ്ടം 1. victuals. 2. the stomach.

തീൻപതി, തീൻപുലം So. pasture.

തീപട്ടി A torch, see ദീപട്ടി.

തീത്തൻ, തീത്തി N. pr. of men (ദീപ്തൻ, — പ്തി?).

തീയതി see തിയ്യതി.

തീയതു under തീ II.

തീയൻ tīyaṅ, a M. തീവൻ (Port. Fr. Tives) An islander, the caste of the palm-cultivators, toddy-drawers, sugar-makers, etc. The ഒരംഴവർ are in fact the same caste, & both are said to have come with the South-tree (തെങ്ങു) from Ceylon KU. — fem. തീയത്തി & തീയപ്പെണ്ണു TR. തീയർ ആദിയായിട്ടുള്ള കീഴ് ജാതികൾ TR.; the caste rose in dignity by serving the English at Tellicherry. പുതിയ തീ. a Tīyar-bridegroom.

തീയത്താളൻ an islander, (see തീവു).

തീയൻവാഴ the Maledive-plantain.

തീരം tīram S. (തർ, തിരഃ) Shore. വലിച്ചു തീരത്തു കൊൾവാൻ CG. to pull out of a well.

തീരുക tīruγa 5. (fr. തീർ) 1. To be completed, perfected. ദേഹം മുഴുവനേ തീരുന്നതിൻ മുമ്പേ Bhr. ere fully formed. അവളിൽനിന്നു ബുധൻ തീൎന്നു Bhr. was born. തീൎന്നു വരുന്ന ഉറുപ്പിക TR. the sums accruing. കാൎയ്യം ഇവിടുന്നു തീരായ്കകൊണ്ടു TR. cannot be settled by me. കാൎയ്യം തീൎന്നു the question is solved. — അവൻ മരിച്ചുള്ള ചാവു തീരേണം TP. he must be avenged. ഇളപ്പം തീരുവാൻ to have the disgrace atoned for. കൊന്നാൽ പാപം തിന്നാൽ തീരും prov. is expiated. എന്നാൽ കൈവിഷം തീരും a. med. will be remedied. ശാപം തീരാ Bhr. 2. to be finished, to cease. തീൎന്നിതല്ലോ Bhr. they are done for, dead. മുടിക്കിലേ കോപം തീരു CG. only his death can end my wrath. അത്തലും തീൎന്നു നടന്നാർ CG. happily restored. ശാപം അല്പകാലംകൊണ്ടു തീരും, ശാപം തീരാ Bhr. to come to an end. 3. auxV. 1. to become, turn out ദുഷ്ടനായ്തീൎന്നു, മഹാദിവ്യനായ്തീ. etc. 2. with a. v.: to come to an end. മരം മുറിച്ചു തീൎന്നാൽ TR. when the felling is over.

Inf. തീര wholly. തീര അറികയില്ല not at all. വാരിക്കൊണ്ടു തീരവേ പോയി CG. totally lost. തീരേപ്പറഞ്ഞു decidedly (= തീൎത്തു).

Neg. V. തീരാക്കൊണ്ടി endless trouble. തീരാത്ത

കായ്മ interminable; not to be settled etc. — തീരാക്കുറി bad debts (thro' insolvency). — അന്നു തീരാപ്പണികൊണ്ടു അന്തിയാക്കരുതു prov.

part. തീർന്നവൻ accomplished.

തീർത്തൊരിക to decide, declare positively, എന്നതു ഞാൻ തന്നേ തീർത്തു കൊള്ളാം CG. = തീക്ക.

തീർന്നവരിക to be born, completed.

തീർന്നുപോക to die, to be spent, ഉള്ളതു വിറ്റു തീ. യി TR.

തീരു tīru, തീർ 5. (either from തിരി, see തികയു; or better from തിരു, I. to turn) 1. Settlement. 2. a written receipt, ജന്മവില വാങ്ങി തീർ തന്നു MR. 3. a lower tenure, നിലം താൻ തീരായും (on a mere receipt) പിന്നേ ജന്മിയുമായി നേരിട്ടു പൊളിച്ചെഴുതിച്ചു MR. 4. discharge of a claim upon land, ഞാൻ തിരിച്ചു തീർ കൊടുത്ത ഉഭയം, തിരിച്ചു കൊടുത്ത ഇണക്കുതീർ MR. (p. 105.)

തീരുമാനം (1) determination. — adv. positively. തീ. അറിഞ്ഞുകൂടാ Arb. altogether, utterly. തീ. പ്രാപിയില്ല = ഒട്ടും.

തീരുമുറി MR. & തിമ്മുറി V1. (2—4) receipt in full; discharge of a claim upon land; deed of assignment of one's right to another ഇത്രം തീമ്മുറിയാം പത്തേ VyM.

തീവ്വില the final price, a bargain. തീ. യോല a bill of sale.

തീവ്വടി, (പടി) T. M. C. decision = തീർവ്വ.

തീർക്ക tīrkka 5. (തീരുക) a.v. 1. To accomplish. മധുരാപുരം തീ. UR., പുര തീ., പള്ളശാല തീ. AR. to build; ശ്ലോകം തീ. to compose; വാഴ, മുള തീ. to plant. 2. to conclude, make an end of. കടം തീ. to pay off. വില തീർത്തു കൊടുത്തു MR. paid in full. മുതൽ തീർത്തോണ്ടു വരുവാൻ TR.; നെല്ലു മുഴുവൻ തീർത്തു കൊടുത്തു MR.; അശുദ്ധികളെ തീ. to remove. മൂർത്തികൾ മൂവരും ക്രൂടി നിരൂപിച്ചാൽ തീ. യില്ലിട്ടോക്ഷം Anj., ധാത്രിഭാരത്തെ തീർപ്പാൻ AR. to take away. അതൽ തീർക്കും ത്രിലോകത്തിങ്കൽ AR., so സങ്കടം തീ., ശപിച്ചതു തീർത്തരുൾ Bhr., വേദന തീർപ്പൻ AR. to remedy. — തീർത്തുവാങ്ങി MR. = തീർവ്വാങ്ങി. 3. to settle, determine ഞായങ്ങളെ തീർക്കാഞ്ഞാൽ TR. disputes. എതു നീളം എന്നുള്ളതു തീർത്തുകൂടാ KumK. സത്യത്തിന്മേൽ തീ. MR. to decide by oath. എന്നു തീർത്തു ചൊല്ലാം Brhmd. തീർത്തുപറക (also: to acknowledge, So.) 4. AuxV. സ്നേഹിതനാകിത്തീർത്തു etc.; also വനം ആലയങ്ങളാൽ പരിപൂർണ്ണമായിത്തീർത്തു UR.

CV. തീർപ്പിക്ക 1. to get made. അഗ്രഹാരങ്ങളും തീ'ച്ചു നല്കുവൻ Nal. I shall have built for him. അരക്കില്ലം തീ'ച്ചു Bhr. കളരിയും പുരയും തീ'ച്ചുകൊടുക്ക TR. to rebuild. — കൊല്ലുന്ന ആയുധം തീ'ച്ചു കൊടുത്തു TR. കോപ്പുകൾ ഓരോന്നു തീ. Nal. 2. to get settled. കണക്കു തീ. to adjust.

VN. I. തീർച്ച (fr. തീരുക) 1. completion. 2. end. തീർച്ചെക്കു finally. ശപഥത്തിയുടെ മുമ്പാകേ അന്യായം തീ. ആകുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു TR to settle it by an oath. സംശയം തീ. ആക്കിപ്പറക so, as to allow of no more doubt. തീർച്ച പറക to speak decidedly, (to mention the lowest price). തീർച്ചയും മൂർച്ചയും ഇല്ല nothing settled. കായ്മ തീർച്ചവരാത്തതിനാൽ undecided.

II. തീർപ്പു (fr. തീർക്ക) 1. settlement. തീ. ചെയ്തു to pay off, as debts. 2. decree, sentence. പറമ്പു പ്രതിഭാഗം തീ. ചെയ്തു MR. to adjudge to the defendants. തീർപ്പായി the sentence is passed.

III. തീർമ്മ 1. settlement, discharge. തീ. യാമോ Bhg. comes to no end. 2. resolution, in V1. = ധീരത. — തീർമ്മാനം see തീരുമാനം, hence denV. തീർമ്മാനിക്ക to resolve.

IV. തീർവ്വു V1. = തീർ, തീർമുറി, (തീ. കൊടുക്ക).

തീർവ്വു 5. So. settlement, as of custom-duties; toll.

തീർന്നും tīrṇam S. part. (തർ) Crossed. തീർണ്ണശൈശവൻ Bhg. an adult. തീർണ്ണവിദ്യാർണ്ണവൻ Nal. who has passed through the whole ocean of learning.

തീർത്ഥം tīrtham, vu. സീർത്ഥം. 1. Descent (= കടവു); a bathing place. 2. a holy place, തീ. ആടുക; ഓരോ തീർത്ഥങ്ങൾ ആടി VetC.; തീർത്ഥക്ഷേ

ത്രം. 3. holy water, തീ'വും പ്രസാദവും കൊണ്ടു വരുന്ന ബ്രാഹ്മണർ TR. (to Rājas).

തീർത്ഥൻ "who is the way," a leader, teacher.

തീർത്ഥപാദൻ whose feet are holy, Kṛṣṇa. Bhg.; an ascetic. തീ'ന്മാരോട്ടു നടന്നു AR.

തീർത്ഥയാത്ര a pilgrimage for the purpose of തീർത്ഥസ്നാനം; തീർത്ഥസേവകൾ ചെയ്തു Bhg.

തീർത്ഥികൻ CG. an ascetic, Sanyāsi, തീർത്ഥാസി.

തീറുക tīṯṯuya T. M. (തീൻ) 1. To cause to eat, (ആനെക്കു) തീററികൊടുക്ക to feed. തീററി വളർക്ക, പോറുക to nourish. 2. to make food of something, അതിന്മേൽ വെട്ടിത്തീറാം VyM. തീററിക്കേറുക, അടുക്ക So. to attack fearlessly. 3. to cram; to force down, (also തിവിറുക). ചോറു കുത്തിത്തീറുക to force down the throat. വായിൽ തുണി കുത്തിത്തീററി gagged him.

തീററിക്കഥ So. = തീൻകഥ a riddle.

CV. തീററിക്ക (= തിന്നിക്ക), as പുല്ലു തീ'ച്ചുകളഞ്ഞു (through cows). വെള്ളരി മുതലായ തസ്യാളികൾ തീററിച്ചു MR. (an elephant allowed to enter a garden).

തീവു tīvu Tdbh.; ദ്വീപു, An island, whence തീവൻ, തീയൻ q. v.

തീവ്രം tīvram S. (√ തർ?) Severe, intense തീവ്രനോവു, വേദന; also തീവ്രനാദം AR. awful sounds. തീവ്രപ്പെട്ടു was in a hurry.

തു tu S. (G. tu) Yet, but, at least.

തുക tuya (T. തൊക, fr. √ തൊക, past തൊക്കു to join) 1. Sum, ആകത്തുക the whole amount. തുക ഇടുക, കൂട്ടുക to cast up. തുകമോശം mistake in summing up. 2. = കൂട്ടം aM., സരിത്തുകയിൽ വെള്ളങ്ങൾ നേക്കുന്നു KR 4. (or — കളിൽ?). 3. arrow-root, കൂവ med. (S. തുഗ).

തുകയൽ (loc.) a kind of curry.

തുകെക്ക So. = തോല്ക്ക.

തുകരുക tuyaruya = തുവരുക, f. i. അണ്ണാക്കു തുകരും പാരം Nid. dry.

VN. തുകപ്പു V1. bright time in the monsoon.

തുകൽ tuyal (C. തൊഗൽ, fr. തൊക see തുക) Skin, as of fruits V1. = തോൽ.

തുകിൽ tuyil T. M. (തൊക) 1. Cloth, dress, തുടെക്കുണിന്ത ചാരുതയൊൺതുകിൽ; പാത്തൊഴിന്തത് എൻതുകിലോ RC.; തു. അഴിക്ക Bhr. — പുലിത്തുകിൽ Siva's tiger-skin (see തുകൽ). 2. = തുയിൽ sleep, പാലാഴിയിൽ തു. കൊള്ളുന്ന ദേവൻ Bhr. (rare).

തുക്കുക, ക്കി tukkuya (T. to eat) = ഇരന്നുനടക്ക. A beggar is called തുക്കി or തുക്കിപ്പെറുക്കി (loc.); പെറുക്കിത്തുക്കിനായി (No., abuse).

തുക്കുടി H. **ṭukuḍi** (aC. തുഗ to divide). Division of a country, office of Sub-Collector. തു. പാക്ക (loc.; comp. ഉക്കുടി) = ആരാന്റെ കുടിയിൽ പാക്ക to have the whole district for one's home. (or തുക്കുക).

തുഗ tuġa S. Bamboo-manna, (al. arrow-root), fr. ത്വക്ക്ക്ഷീര.

തുംഗം tuṅġam S. High, തുംഗമോടം പൂണ്ടു Nal.

തുംഗഭദ്ര S. the river Tungabhadra, whence wicked Brahmans are said to have come to Kēraḷa to change the ordinances of Paraśu Rāma KM.

തുച്ചീലം Tdbh.; ദുശ്ശീലം, Bad manners.

തുച്ഛം tuccham S. (see 2.) 1. Little, vile ലീലയിൽ കതുഫലപ്രൌഢി തു'മായി Nal. പറഞ്ഞു ചേർക്കുന്നവർ പാരം തു. Sah. few peace-makers. പിതരി ബഹുമാനം സുതന് അതിതു. ChVr. — തുച്ഛബുദ്ധികൾ PT. persons of low mind; so തുച്ഛനല്ലോ മുരപുത്രൻ Mud. — തുച്ഛാക്കുക, തുച്ഛീകരിക്ക to despise. 2. M. (തുഞ്ചം) end; മലത്തുച്ചം the top of a hill; extremity of a Cocoanut-branch, useless for thatching & used for a torch (= ചൂട്ട); also തുയ്യം; പച്ചോലത്തു. മുറിച്ചു TP.

തുഞ്ചം tuñjam M. (C. Te. തുഞ്ചു to break off) Extremity = തുച്ചം f. i. വാളിന്റെ തു. (= മുന). മരത്തിന്റെ തുഞ്ചത്തു തുക്കി PT. on the top of the tree. From this:

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ N pr. A Waṭṭēkaṭṭē Nāyar, fr. തുക്കണ്ടിയൂർ (Weṭṭattunāḍu) born in the 17th century A.D., famous for his translating from Sanscrit the Rām. Bhāg. Bhār. & other Purāṇas into Malayāḷam Poetry. He has introduced many Sanscrit words & the

alphabet; about him some proverbs exist, f.i. തുഞ്ചോൻ പൂച്ച കെട്ടി ഉഴുതപോലെ. (എഴുത്തു 164).

തുഞ്ചുക **tuñjuya** 1. T. So. To be entangled, to sleep, die. 2. to remain, as money in the pocket, തമ്പിമാർ ൫ പേർ തുഞ്ചിനാർ Bhr. (=തഞ്ചുക). [ളം തു. ഉണ്ട്.

തുഞ്ചാരം No. balance, f.i. 5 ഉരുപ്പികയോ

തുട **tuḍa** (T. Te. Tu. C. തൊട, fr. തൊട്ടുക). 1. Connexion, as of an arrow with a bow, അമ്പു തുടവിട്ടുന്നേരത്തു KR.; തുടവിടാതവണ്ണം RC. uninterruptedly. തുടവിടാതെ തുരശങ്ങൾ വാരണങ്ങളും RC. a continuous line of. 2. the thigh. തുടത്തുടപ്പൊട്ടി KU. a Paradēvata, Shāstā. തുടക്കാമ്പു inner part of the thigh. തുടവാപ്പു, തുടവാൾ an ulcer on it. പോരടുത്ത സമയെ തുടതള്ളും ChVr. (an omen). തുടയിൽ പൈക = കടക്കാൽ obsc. അടി തുട ഇല്ലാത്ത വസ്തു V1. having neither head nor tail. 3. time, turn. ഇരിപത്തൊരു തുട വധിച്ചു Bhr. in 21 engagements = വട്ടം; also ഇത്തുടെ V1. this time.

തുടക്കാരം (1) connexion, contact. തു. തീക്ക to sever what lies close together.

തുടപ്പന loc. = ഒരംത്തു Cycas.

തുടം **tuḍam** (തുട്ട) 1. Stoutness, plumpness തുടം എഴന്ന പള്ളിയനു, തു. കിളന്ന മാമരം RC.; also തുടവു, hence തുടിയ ശരം RC. — തുടവൻ a stout, big person. 2. a liquid measure, $\frac{1}{16}$ of an Idangali, (see foll.).

തുടകു **tuḍayu** A small earthen vessel, holding 2 Nāli, chiefly for toddy. ആ തുടകിലേക്കഞ്ഞി വെള്ളം കുടിക്കാഞ്ഞതെന്തു No. = മണ്ണാത്തം, പാനി. — തുടകിടം കണ്ടു KU.

തുടക്കെന see തുട.

തുടങ്ങുക **tuḍaṅṅuya** T. M. C. Tu. (തൊ —, Te. തൊണഗു, fr. തൊട്ടു) 1. v. n. To begin. സ്വാമിക്ക് ഈ മാതരിൽ പോരു തുടങ്ങിയാൽ. — അക്കാലം തുടങ്ങി from that time. കാരണോന്മാർ നാളിൽ തുടങ്ങി TR.; വന്ന നാളേ തു. Brhmd.; ഞായറു തുടങ്ങിയുള്ള the 7 week-days, beginning with Sunday. സിംഹം തുടങ്ങിയുള്ള ശശങ്ങൾ etc. (= മുതലായി, ആദി). ചൂതു തുടങ്ങിന ലീലകൾ CG. 2. v. a. to commence, undertake, do. യുദ്ധം തുടങ്ങിനാൻ, തപസ്സു തു'ം Bhr.; എന്തിനോരോതരം വ്യാജം തു'ന്ന Mud.; ലോടം തു. Nal.; കാമവൈരിയെ സേവ തുടങ്ങിനാർ SiPu. — With verbs ചെയ്വാൻ — ചെയ്യ — ചെയ്യ തു., as കേഴത്തുടങ്ങി, പോകത്തുടങ്ങിനാർ CG. — absol. എന്തിതുടങ്ങുന്നതു CG. what do you mean with this? ബാലന്മാരോട് ഇങ്ങനേ തുടങ്ങിയാൽ AR. if you act thus.

VN. തുടക്കം T. M., (തുടസ്സം So.) beginning, പറതു'മായുള്ള RC. തു'വും ഒടുക്കവും prov.

CV. തുടങ്ങിക്ക to cause to commence or undertake, പൂജകൾ തുടങ്ങിപ്പു KU.; ശൃംഗശൃംഗനെ കൊണ്ടു യാഗവും തു'ച്ചു KR.; നിർമ്മാല്യം തു'പ്പാൻ TR. (the Kāraṇōns of the temple).

തുടങ്ങു (C. Te. T. entanglement, Tu. hook), the belt of a Nāyar's knife. കത്തിയും തു'ം കെട്ടുക TP. to take up arms. തുടങ്ങുന്ന കത്തി പറിക്ക TP. (Abl.)

തുടങ്ങൻകത്തി, (തുടക്കങ്കത്തി) a broad knife MC.

തുടപ്പാ So., **തുടപ്പം** Palg., see **തുടെപ്പു**.

തുടപ്പു **tuḍappu** (1. 3.) A turn or measure. ഒരു തു. ploughing once. ഒരു തു. മാത്രം നീട്ടം (of ropes).

തുടമാനം **tuḍamānam** (തുട. 1.) Beginning. തു. തൊട്ടു = ആദിമുതൽ V1.

തുടർ **tuḍar** T. M. a C. (തൊടു C. Te. Tu. to put on) 1. A chain, string എഴുതുടരിട്ടു കെട്ടിയ ചൊക്കൻ TP. — തുടർമാല a gold necklace. 2. women's waist chain, different from അരഞ്ഞാൺ; അരയിലേപ്പൊന്നു. TP. (of a man).

തുടരി T. M. (chain-like), a thorn with an edible fruit, Rhamnus circumcisus. — Kinds: പെരിന്തു. Zizyphus jujuba (S. ബദരി), കാക്കതു. Crantzia aculeata, മലന്തു. Celtis australis or Zizyph. lotos.

v. a. **തുടരുക** 5. 1. To be linked, consequent, to continue; തുടന്നു പറക to speak on. — കൈതു. to be connected, പുഞ്ചിരിത്തുമ്മക്കെതുടന്നീട്ടു മക്കണ്ണു CG. that ever smiling eye. കമ്മത്തിൽ, ലീലകളിൽ കൈതുടന്നീടുവിൻ CG. put your hands to the work. സന്ന്യാസിവേഷം കൈതുടന്നാൻ CG. assumed. 2. to pursue, തുട

ന്ന പിന്നാലേ നടന്ന ഭ്രപതി KR. വഴിയേ തു. Ti. chased. ക്രടത്തുടരുന്ന രാമൻ KR.—തുടന്നെത്തുക to overtake. 3.=തുടങ്ങുക 2., ചെയ്തു f. i. കഥ ചൊലവാൻ തുടരുന്നേൻ KVA. I undertake. പട വരവു തു. Mud.; മാത്സര്യം തുടരായ്ക CC.; അസ്ത്രപ്രയോഗം തു. Bhr.; ഉറക്കം, നിദ്രതു. Nal. to fall asleep. ഉദ്യോഗം തു. ChR. to exert oneself. ക്രട്ടവാൻ തു. Nal.; also v. n. അവനെയൌവനാരംഭം തുടൻ Nal.

Inf. തുടര unremittingly, പടകൾ തുടരത്തുടര വരുന്നതു Bhr.; രാജ്യവാസ്സും തുടരത്തുടന്നൊന്നൊരാകുലം AR. (so തുടന്നറിഞ്ഞറിഞ്ഞു RC.) — സുഖദുഃഖങ്ങൾ ഇടതുടരുടെ ക്രൂടെ സകല ജന്തുക്കൾക്കും ഉണ്ടു Bhr. succession of weal & woe.

Neg. തുടരാതേ making a stop, മടിച്ചു ആലസ്യം തുടരാതേ Bhr.

VN. തുടച്ച 1. continuation. 2. friendship V1. 3. claim, ഈ അടിയാന്മാക്കു വല്ലോർ വല്ലതു. പറഞ്ഞു വന്നാൽ ഞാൻ തെളിയിച്ചു കൊടുക്കുന്നുണ്ടു TR.

തുടൽ tuḍal So.=തുടർ, (as തുടലാഞ്ഞാണം B., തുടലി Rh.). ആനത്തു.

തുടവു see തുടം 1. & തുടകു.

തുടി tuḍi T. M. C. (lip, Tu. ഉഡി extremity, fr. തുടു). 1. A small drum (C. Te. തുടമ). Kinds: കടുത്തു., കുറുത്തു., നെടുന്തു.—It is shaped like an hour-glass, hence തുടിയിടപോലോരരയിൽ DN.; തുടിയിട പോലേ വടിവുടയൊരു പിടിനട KR.; പൊറുടി (=പൊൽതുടി) നടുവിനു നേർ RC.—ഉരലിനു മുറിച്ചാലേ തുടിക്കു കണക്കാവു prov. — തുടി മുട്ടിക്കൊണ്ടു നടക്ക to publish a secret. തുടിയടിക്ക, കൊട്ടുക to proclaim. 2. T. So. cardamoms. 3. a measure, (S. തുടി = 30 അല്പം). മുപ്പതു തുടിക്കൊരു കല എന്നുമാം ചൊല്ലും Bhg. 3.=തുടിപ്പു.

തുടിംപാളക്കിഴങ്ങു an Epidendron, esp. on Strychnos (=പാറകെട്ടി).

തുടിക്ക tuḍikka T. M. (തുടു) 1. To throb, quiver. തുടിച്ചധരവും ചുവന്ന കണ്ണുകൾ KR. in anger. വാമകണ്ണു തു. ഇടന്തോളും തു. KR. (bad omen). അവൾക്കു ഇടതൈ തുടിച്ചിതു KR. (good omen). മിടറിടെച്ചൊൽ തുടിച്ച ശ്രുഷ്ണക RC. with a voice stifled by emotion. — VN. തുടിപ്പു V1. palpitation. 2. to splash violently, പുഴയിൽ ഇറങ്ങിത്തു., നീന്തിത്തു. Bhg. 3. No. to protrude. തുടിച്ച അധരം a Negro lip. തുടിച്ച കണ്ണു CC. (of a toad-like demon). കണ്ണും മുഖവും തുടിക്ക to swell; കുമ്മായം തുടിച്ചിരിക്ക uneven plaster-work.

തുടിൽ tuḍil, തുടിഞ്ഞിൽ. Lair of game, place over-grown with creepers, (=ക. . loc.).

I. തുടു To be distended, stout; തുടുതുട (=തുടർ), incessantly, ശരനിരയാൽ തു. പൊഴിഞ്ഞനൻ; തു. വളർ ശരമാരി RC.; തു. കണ്ണീർ ഒഴുകി KR.; തു. വന്ന രുധിരം Bhr.

തുടുക്കെന plump (=തുടം), പാളത്തെ തു. ക്കണ്ടു Bhr.; തു. കാണായിതു തുടCC.; തുടുക്കെനവേ നടക്കും RC. closely; also as Verb: തുടുതുടുകിയും മടിച്ചു Bhr 8.—(തുടുക്കു T. insolence).

II. തുടുതുടേ Very red, തു. യുള്ളധരഃശോഭ Bhr. — തുടുക്ക, ത്തു To be red. സഹസ്രാംശു കിഴക്കു

VN. I. തുടുപ്പു | തുടക്കന്നു കാണായി Bhr.; ആമിത്യൻ കിഴക്കു തുടുക്കെന്നുതിച്ചു Bhr. in his full glory. തുടുക്കെനച്ചുവന്ന RC.

II. തുടുപ്പു tuḍuppu T. So. (Te. wiping, C. erasure) 1. Stirrer, spatula; a paddle, (see തൊടുപ്പു). 2. the tip of the sternum., തു. വീഴുക, എടുക്ക. V1.

തുടെക്ക tuḍekka T. M. (C. തൊ —, Te. തുഡുചു) 1. To wipe, rub off, clean വദനം തു. യും VCh. മുഖവും തുടച്ചു Mud. sign of wrath. തൻ കണ്ണുനീരെ നലമെഴുത്തുടെക്കുന്നേൻ RC., തോക്കു തു. TP. 2. to extinguish, വംശം തുടെച്ചു പോയി. VN. തുടെപ്പു, (തുടെപ്പം T. V1. a broom B. തുടപ്പു). CV. തുടെപ്പിക്ക V1. to get something wiped.

തുട്ടു tuṭṭu T. M. (C. Te. Tu. ഉഡു, fr. C. Tu. ഉഡു to acquire wealth). A copper coin = 20 cash or ½ pice. അകലേ പോന്നവനെ അരികേ വിളിച്ചാൽ അരക്കാത്തുട്ടു ചേതം prov.

തുട്ടുറുപ്പു TR. a Rupee, worth 360 Reas in 1799.

തുട്ടി SoM. a fine (on wages or salary).

തുണ tuṇa T. M. C. 1. Match, companion. തുണ പെരിയൻ (huntg.) a pair of wild hogs. വഴിത്തുണ a fellow-traveller.— ഇണയില്ലാത്തവൻറ

തുണ കെട്ടൊല്ല prov. friendship. എനക്കു തുണയായി നില്പിൻ TP.; also തുണ നില്ക, ഇരിക്ക, തുണ ഉണ്ട to stay with one. 2. help, assistance, തുണയില്ലാത്തവക്കു ദൈവം തുണ prov. ഈശ്വരൻ തുണ in the name of God (heading of letters). തുണെക്കു വന്നിക്കുന്നേൻ Bhr. I pray for help. (as a poet in composing). അതിനേ ദൈവം തുണ ചെയ്യ prov. അവൻ അഴകോട തുണ പെടുകെന്ന ക്കുറി RC. let him succour. തു. ചെന്ന Bhr. helped. — abstr. നിണക്കു വനം തുണ VetC. a hermitage thy only resource. 3. guard, convoy തുണയാക, പോക; അവർ തുണ പോരും Bhr. escort. നിന്തുണൽ എനിയേ പിന്തുണ ഇല്ലേയും CG. no reserve.

Hence: തുണക്കാരൻ, തുണയാളി a companion, friend.

തുണവൻ aM. a friend. വിണ്ണവർ തു. എയ്യ RC. Rāma shot.

തുണെക്ക v. a. to help, succour, protect, accompany. With Dat. മിത്രമായുള്ളവക്കു തു'പ്പാൻ Brhmd. അമ്പോടെനിക്കു തുണെച്ചരുളീടുക KVA. — With Acc. അടിയനെത്തുണെക്കേണം പാനെക്കു GnP. help me to compose. സുരാസുരർസമരേ തുണെച്ചാലും KR. in war.

തുണർ tuṇar aM. (C. Te. T. തുണ, Tu. ഉണ to shake, തുണവു T. swiftness) Suddenness or = തീവ്രം?). നിറമെഴും തു. വളർ ധൂമകേതു RC. terrible, swift comet. തുണരോടേ തൊട്ടതു, തുണരോടുയിരറവു. — തുണരോടു വരിക might also be = തുടർ, as കണകൾ, തുയരങ്ങൾ, തുമ്പങ്ങൾ തുണരോടു വന്തു RC.

തുണി tuṇi T. M. (= തുണ്ടു) 1. Piece, rag. aM. തു. യായെയ്യ വീഴ്ത്തി, മല തുണിചെയ്യ RC. = തുണ്ടിച്ചു. 2. cloth, തുണിയും മുണ്ടും prov.; എന്നെ ഒറ്റത്തുണിയോടേ ഓട്ടി KR. banished me with one cloth. പല തുണിത്തരങ്ങൾ TR.; esp. women's cloth, കീ മുഴം തു. Anach. (= പുടവ). എന്നെക്കൊണ്ട അവളുടെ തലയും തു. യും കഴിപ്പാൻ കഴിയായ്കയാൽ ഉപേക്ഷിച്ചതു her support.

തുണിയുക v. n. T. C. aM. to cut short, decide, venture (= mod. തുനിയുക), മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു പുനരപി ചാകത്തുണിഞ്ഞു കളിക്കുന്നൊരു ളുഗം KR.

തുണ്ടം tuṇḍam T. M. C. Te. & തുണ്ടു 5. (തുണി) A piece, bit, slice. തു'ങ്ങളാക്കി MC. tore to pieces. ചേര തിന്നുന്ന നാട്ടിൽ ചെന്നാൽ നട്ടത്തുണ്ടം തിന്നോളി prov. ഓലത്തുണ്ടം a shred of leaf.

Hence: തുണ്ടൻ Te. C. Tu. No. insolent. തുണ്ടന്മാരെ കൂടക്കൂടി രാജ്യത്ത് അനർത്ഥം കാട്ടുക TR. to join the rebels.

തുണ്ടത്തരം കാട്ടുക TR. to behave insolently (തുണ്ടിരി Vi., T. തുണ്ടരിക്കം, Te. — കമു).

denV. തുണ്ടിക്ക 1. to cut to pieces, മെയ്യൊണ്ടു തു'ച്ച ശകലങ്ങൾ, വാരണങ്ങൾ തുണ്ടിച്ചു RC. ചെട്ടാൾകൊണ്ടു തുണ്ടിച്ചു മുടക്കയും Bhr. to obstruct the way by slaughtered elephants. 2. cut off, as the throat, കണ്ഠത്തെ ഖണ്ഡിച്ചു തുണ്ടിച്ചു CG.

തുണ്ടുഞായം contradictory words — തു. ക്കാരൻ of a wrangling, capricious spirit, (തുണ്ടത്തരം).

തുണ്ടുചീട്ടു a temporary receipt, as for part of rent or taxes, അധികാരി കൊടുത്തു തുണ്ടുശീട്ടു MR. [pound.

തുണ്ടു —, തുണ്ടുംപറമ്പു No. a diminished com-

തുണ്ഡം tuṇḍam S. (Te. C. തൊണ്ടം proboscis). Beak, snout, ജടായു തു'ത്തിനാൽ തുണ്ടിച്ചു KR.; തുണ്ഡാഞ്ചലം (comp. ചുണ്ട).

തുത്തം see തുത്ഥം. [ല്ലിട്ട തു. Anj.

തുത്താരി tuttāri C. Tu. M. Horn, trumpet, പു

തുത്തി tutti 1. = ചുത്തി A hammer. മരത്തുത്തി a mallet. 2. T. loc. a Sida (= പെട്ടാരം), കാട്ടുതു. obtuse-leaved Hibiscus.

തുത്തിക tuttiya & ചു — A leathern vessel "dubber", esp. with oil-merchants, പശുനെയി തുത്തിയ രണ്ട TR.; നെയിത്തു. യിൽ ഒരംപ്പൊടി നിറെച്ചു ചതിച്ചു വിറവു (jud.)

തുത്ഥം tuttham S. Blue vitriol, തുത്തം GP. generally = മയി(ൽ)തുത്ഥം a. med. Sulphas cupri. പാൽത്തുത്ഥം, പാത്തുത്തം a. med. Sulphate of zinc (വെള്ളത്തു.).

തുത്ഥനാകം, തുത്തിനാകു, ചിത്രനാകം Indian zinc, also Chinese metal (a mixture of

copper, nickel, tin, zinc) — തുഛനാകപ്പൊടി its filings, med.

തുനി tuni (C. Te. bit=തുണി, T. sickness) 1. A kind of Gunma (see ഗുണം), തുനിഎന്നും പ്രതി തുനിഎന്നും Nid 13. 2. B. a kidney.

തുനിയുക tuniyuya, (fr. തുണിയുക q. v.) To hazard, resolve, venture അടിപ്പാൻ തുനിയുമളവു Vil.; ചൂതിന്നു തു. Nal. — Also with Acc. ആകാത കായ്വാൻ തുനിയായ്കവേണം CC. to attempt. VN. തുനിവു 1. resolution, daring. 2. clue = തുൻപു.

തുന്ദം tundam S. Belly — തുന്ദി navel.

തുന്ദിഛൻ one, who has a prominent belly or navel, (= വയറൻ V1.).

തുന്നം tunnam S. (part. of തുദ് to pierce) 1. Stung, stitched. 2. Cedrela tuna (a tree).

തുന്നവായൻ S. a tailor, പലതു'ർ KR.

തുന്നൽ tunnal (T. തുൻറൽ to be close together, see തുന്നം S.) Sewing.

തുന്ന(ൽ)ക്കാരൻ a tailor; also തുന്നൻ V1.

തുന്നണ a stitched pillow, കാല്ക്കു ഒരു തു. വെച്ചു TP.

തുന്ന(ൽ)പ്പണി needle-work.

തുന്നുക to sew, stitch ഒച്ചയും കപ്പായത്തിൽ വെച്ചു തുന്നിക്കെട്ടി തുന്നലുണ്ടാക്കി തൻമോഹത്തിൽ ഇട്ടുംകൊണ്ടു PT.; also തുന്നിക്കുത്തുക.

CV. തുന്നിക്ക 1. to get clothes made, also തുന്നിച്ചു നോക്കുക. 2. B. to make a hole in a jack-fruit to ascertain whether it is ripe (den V. fr. തുന്നം) = ചൂലുക.

തുൻപം tuṉbam T. aM. (aT. തുനി = ഒർ). Affliction, വഴിമേൽ വന്ന തുൻപവും RC.; also തുമ്പങ്ങൾ നീക്കി HNK. (opp. ഇൻപം); തുമ്പമെന്നിയേ ജഗന്മോക്ഷം Bhg.

തുൻപു tuṉbu (തുനി C. Te., തുമ്പു C. footstalk, തുണ്ടു to be found out) 1. An extremity, end of a rope or string കൊമ്പിൻറെ, ചെവിയുടെ തുമ്പു MC. തു. കൊടുക്ക to give a handle, തു. പിടിക്ക to get into a discussion. 2. clue, trace. ഉണ്ടാമതിനുള്ള തു. CC. get a clue. ഇതിൻറെ തു. അറിവാൻ TR. to ferret it out. തു. അറിയാതേ പറഞ്ഞു spoke not to the purpose, got adrift. വീട്ടു ചുട്ട ആൾ വഴിപോലേ തുമ്പായിട്ടില്ല TR. could not be found out. ഇല്ലാത്ത തു. കൾ ഉണ്ടാക്കി by false evidences. അതിൻറെ നേരും വഴിയും തുമ്പും വിസ്തരിക്കാതേ TR.; കട്ട മുതൽ അവൻറെ കൈവശമുള്ളപ്രകാരം തുമ്പു കിട്ടി Arb. articles were traced to him. അതിൻറെ ആളെ തുമ്പുനോക്കി TR. tried to find out the guilty person. തുമ്പുണ്ടാക്കി proved. 3. right, claim, duty. വകമേൽ ചെല്ലുവാൻ തുമ്പില്ല TR. has no right to the estate. അൻപരാൽ തുൻപരു prov.; അവനോടു തു. അരുത് എടുത്ത (or വാങ്ങിയ) പ്രമാണം TR. (see തുമ്പുരി). തുമ്പുകെട്ട നടന്നു led an unprincipled life.

Hence: തുമ്പുരുക്ക to break off a connexion.

തുമ്പില്ലാതേ പറക to speak, what is groundless, useless, driftless; to babble.

തുമ്പില്ലാത്തവൻ (2) an ignorant; a booby.

തുമ്പുരി (3) a certificate given by a proprietor to the holder of his land, that he has sold his right to another; also a writ of the tenant transferring his occupancy to another, W. രാമനു സമ്മതിച്ചു കൊടുത്തതു. TR.

തുപ്പട്ടാവു H. **dōpaṭṭā** A veil or linen sheet of two breadths (C. Te. Tu. ഉ —), a cloak, fringed B., 16 cubits long V1.

തുപ്പടി a mantle or sheet.

തുപ്പായി tupāyi (T. തുപ്പാഷി, S. ഭിഭാഷി, H. dubhāshya). Interpreter തു'യോടു പറഞ്ഞു, ബില്ലിത്തുപ്പായി വായിച്ചു ബോധിപ്പിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ TR. an East-Indian; TP.

തുപ്പുക tuppuya T. M. C. To spit.

VN. തുപ്പു & തുപ്പൽ spitting, spittle.

തുപ്പുന്നതു a spitting-pot, കോളാമ്പി.

തുപ്പരം (loc.) poverty, fr. തുൻപം?

തുഭ്യം tubhyam S. (തപം) To thee, തുഭ്യനമഃ Bhr.

തുമര "Dholl-gram" = തുവര 472.

തുമുലം tumulam S. Tumult, noise തുമുലരണം, തുമുലാരവം Bhr. വാദ്യശബ്ദങ്ങൾ കൊണ്ടു പാരം തുമുലമായ പുരം KR. noisy.

തുമെക്ക tumekka, Cattle to snort, (see ചുമെക്ക & തുമുക).

തുമ്പ tumba T. M. C. 1. Phlomis, or Leucas

Indica, a common weed with other Nepetæ, തു. പൂപോലേതേച്ചോറു TP. holy to Siva. നല്ല തു. യും ചാമ്പലും Anj., (in S. വൈകുണ്ഠപുഷ്പം). തു. മലർമാല്യം Sk. തുമ്പത്തട്ട whorl of leaves as in Labiatæ.

Kinds: എരോപ്പുതു. a weed imported by Europeans, കരിന്തു. Nepeta Malabarica GP., കാട്ടു തു. an Ocymum (=പൂവാങ്കുട), കാശിത്തു. Impatiens Balsamina, ചെന്തു. Osbeckia Ceylanica, നരി—, മണി—, പുത്തുമ്പ Decaneurum molle (പുത്തു. വേർ a. med.), പേത്തു. Phlomis Ceylanica, ചെന്തു., മലന്തു.

2. (aT. C. Tu. filling = തുരുമ്പു) what stops a hole, a plug, stopple.

തുമ്പം tumbam 1. The wall of a native compound (see തുമ്പ 2.), loc. 2.= തൻപം.

തുമ്പക്കം tumbakkam (തുമ്പു) The cross-beam on deck of a native vessel, to which the sail-ropes are fastened.

തുമ്പി tumbi T. M. C. Tu. (Te. തുമ്മെ). A black beetle, flying at night. പൊന്നാന്തു. a cushlady. ആനത്തുമ്പി loc. a large kind of dragon-fly. തു. പറക്കുംപ്രകാരം Bhr.; (a butter-fly MC.); തു. തുളെച്ച മുള a bamboo pierced by it & sounding like an Æolian harp, (തു. തുള).

Hence: തുമ്പിക്കൈ T. M. C. (po. തുമ്പിക്കരം തന്നേ തലോടി CG.) an elephant's trunk, lit. "the sneezing hand". തു. യോട്ടമിവായ പൈതൽ Anj. Ganapati. തു. ചുരുട്ടും MC. (in running).

തുമ്പിത്താൻ V1.2. & തുമ്പിത്താരം B. a long trumpet, (see താര) = ഒരംററക്കുഴൽ.

തുമ്പിപ്പച്ച a kind of Centaurium, which produces sneezing.

തുമ്പു tumbu 1. T. A rope, whence തുമ്പക്കം. 2. a button V1. 3. extremity, clew, etc. (see തുൻപു).

തുമ്പുക tumbuya T. M. & തുമ്മുക Te. T. M. To sneeze, പശുതുമ്പും പോഴം പോകരുതു KU. (bad omen). പൊന്നു തു'ന്ന കതിര (a story). തുമ്പിയ നേരം മന്ത്രമിരുന്നായി ഒരു നന്ദനൻ Bhg. — Hence തുമ്പി.

തുംബം tumbam S. A long gourd, Lagenaria ഒരു ശബ്ദു. അസ്സുമതിക്കുണ്ടായി, തു'ത്തെ പുള്ളൻ KR.

തുംബുരു tumburu S. N. pr., A Gandharva, നാരദൻ തു. സാകം ചിരിക്കയും Bhr.

തുമ്മറ്റുന Palg. (അന & Inf. of foll., T. also to revive, aC. തൊമ്മളിസു to frisk) Briskly (f.i. നടക്ക, തെളിക്ക).

തുമ്മുക tummuya, see തുമ്പുക, f.i. തുമ്മിത്തുമ്മെക്കുന്ന പാമ്പു CG. An angry, puffing snake.

VN. തുമ്മൽ sneezing, Nid 33.

CV. തുമ്മിക്ക, as വായുതുമ്മിക്കും Nid 34.

തുയരം tuyaram T. aM. So. (=തുൻപം) 1. Calamity, grief തു. വാരാ RC. 2. pity.

തുയർ id., ചൊല്ലുത്തുടങ്ങിനാൻ അണെന്ത തു. എല്ലാം, ഇളമതിക്കു തു. പൊങ്ങി വിളങ്ങി, ഒന്നാർ തമ്മെത്തുയർ ചെയ്യ പടയിൽ RC. afflicted. വന്തുയരാളിം പിശാചന്മാർ KeiN. troublesome.

v. n. തുയരുക, ന്തു to grieve RC 8. തുയന്തന.

v. a. തുയക്ക to afflict, പൈരികളെത്തുയരാതവർ RC 8.

തുയിർ (see foll.) 1. Sleep, പന്നഗം തന്നിൽ തുയിർകൊണ്ടും ഉള്ളോൻ VilvP. 2. So. (=തുയർ) വിരഹതുയിർ പൂണ്ടു RS. തുയിർപെടുക B. to commiserate.

തുയിൽ tuyil T. aM. (=തുങ്ങുക) 1. Sleep. തുയിലുറങ്ങാൾ Pay. she cannot sleep. പാലാഴിയിൽ തുയിൽ കൊള്ളുന്ന Bhr. തുയിൽ ഒഴിഞ്ഞെഴ മന്നാ RC. (said to the dead Rāvaṇa). പെരിതുയിൽ Anj. death. 2.= തുകിൽ cloth, പട്ടുടുത്ത് ഒററത്തൊയിലും വെച്ചു TP.

തുയിലുക to sleep. ഇകലിൽ തുയിലുമതു ഒരു ക്രൂറല്ല RC. it is not right to sleep in war. അരവിൽ തുയിലുന്ന RC., അരവിൽ തുയിലും ക്ലിന്നൻ Pay.

തുയ്യ tuyya T. M. (fr. തുയി, Tdbh., ശുചി?) Pure, fair. തുയ്യ വെള്ള B. No. spotless.—തുയ്യവാനനം RC. a fine face. തുയ്യസത്യം perfect truth. — abstrN. തുയ്മ V1. & തുമ (see തു).

തുയ്യം tuyyam = തുച്ചം 2.

തുര tura T. M. (C. Tu. Te. തൊര) 1. Master, lord, also ധുര So. 2. feathers for the head.

3. (തുരക്ക) a hole, burrow MC. തുരചെച്ചുകൊത്തുക to mark the lines before cutting a stone.

തുരള turaḷa (& തൊ — No., fr. ഒർ?, C. ഉരുള bad or തുറട്ട?) = A cold, ജലദോഷം; തുരളയും മല്ലനും a severe catarrh & headache.

തുരം turam Tdbh., ധുരം S. 1. Burden, തുരമല്ലാതൊഴിഞ്ഞതുമില്ല RC. not heavy laden. 2. charge, trust, നികിതി കൊടുത്തോണ്ടു പോരുന്ന സൊരം മുടങ്ങി, or ആന്ത്യന്മാർ അവരേ സൊരം എടുക്കാതേ മുടങ്ങി TR. do no more pursue their calling. പണിയും തുരവും ഇല്ല no employ. തു. എടുത്തു കഴിക TR.; നിണക്ക എന്തു സൊരം? കെട്ട് എടുത്തും വാണിഭപ്പിടിക ചെച്ചും സൊരം എടുക്കുന്നു Mpl. I live by. 3. അത്തു. കണ്ടു, കേട്ട that speech, thing. അത്തു. വാക്കു പറഞ്ഞു TP. (prh. = തരം).

തുരക്കാരൻ one intrusted with.

തുരക്ക turakka (T. തുരുവു to bore, Te. തുവ്വു Tu. തെര to dig). To burrow, undermine, prob. fr. തുരങ്കം q.v. — മണ്ണിൻ ചോടേ തുരന്നു Mud.; തുരന്നു കേറി Arb.; തുരന്നുകളവു MR. burglary.

തുരപ്പണം T. M. a carpenter's drill, gimlet.

തുരപ്പൻ 1. id. 2. a bandicoot-rat MC; also തുരവൻ.

VN. തുരവു 1. burrowing. അവനായി തു. ചെച്ചു ambush. 2. a mine, hole. (see foll.) 3. So. T. a large well.

തുരങ്കം turaṅgam Tdbh., സുരംഗം (but compare തുരക്ക). A mine in fortification, claudestine opening made in a wall. കള്ളൻ തു. ചെക്കുന്നവു.; വീട്ടിൽ തു. ചെച്ചു കേറി Arb. (and വീടു തുരക്കൽ, തുരവു ചെക്ക house-breaking).

തുരംഗം turaṅgam S. & **തുരഗം** S. (തുർ to run, to be swift). A horse, രഥതുരഗകരികൾ Nal. തുരഗാധിരൂഢൻ VetC.

?**തുരടി turaḍi** അന്യോന്യം ഏഴയെട്ടം തു. എറിഞ്ഞിട്ടും KR 5. playing monkeys throwing each other with fruits?

തുരത്തുക turattuya T. So. To drive away. V1.

തുരി turi S. A weaver's brush = തൂലിക.

തുരിശം turiśam (T. തുരിതം = ത്വരിതം) Diligence, parsimony, economy. B. തുരിശക്കേടു idleness.

തുരിശ്ശു turiśśu T. തുരുചി, (see തുരുവു). Blue vitriol, or sediment of vitriol = തുത്ഥാഞ്ജനം.

തുരീയം turīyam S. (ചതുർ). Fourth, വീഴ്ത്തിൽ തുരീയാശം നല്ലാം Bhr. = $\frac{1}{8}$, (see തുയ്യം).

തുരുതുര = തുടുതുറേ Thickly, തു. ച്ചോര ചൊരിഞ്ഞു KR. — തുരുതുരനെ ഞരങ്ങും Mpl. (fully).

തുരുത്തി turutti 1. C. Te. Tu. തിത്തി, S. ഭ്രുതി. Leather-bag, oil-bottle, bellows, സഭാകാലം ചഞ്ചലമായുള്ള തോൽത്തുരുത്തിയേപ്പോലേ മൂക്കുടേ ഊതും പ്രാണൻ ആത്മാവോ KeiN. 2. T. M. (B. തുരുത്തു) an island V1., തു. വീഴക No. is forming.

തുരുത്തുക = **തിരുത്തുക** q.v.

തുരുമ്പു turumbu 1. T. So. Straw, awn V2. നെല്ലിൽ തുരുമ്പില്ല എന്നു വരുമോ prov. — the wad of a gun V2. 2. (C. = തുറു) heap of threshed grain. തു. പൊലിക്ക to give the reapers the 8th or 11th measure (loc.). 3. (തുരുവു) So. rust തു. പിടിക്ക, തുരിമ്പിച്ചു പോക V1. to rust. 4. B. = പുല, low classes' mourning time.

തുരുമ്പൻ N. pr. m.

തുരുമ്പിക്ക No. = തുരുമ്പുപിടിക്ക to become rusty.

തുരുവു turuvu, T. തുരു, (Te. തുരുമു powder, dust). Rust. V1.; also തുരുമ്പു.

തുരുഷ്കൻ S. Turk, also as in P. തുക്കി, തുക്കിക്കാരൻ; തുക്കോടെത്തിയ Genov.

തുര്യം turyam S. (= തുരീയം) 1. Fourth. 2. the fourth state of the soul (നിലം, ഭൂമി), oneness with Brahma in different degrees, hence മുത്തുര്യം KeiN. threefold: (ജീവ തു., പര തു., ശിവ തു. VedD.). വിലാൻ തുര്യസ്ഥനായി Bhg. (above ജാഗ്രം, സ്വപ്നം, സുഷുപ്തി).

തുറ tura T. M. C. (തുറു) 1. A frequented place, rendezvous; a harbour. തുറയും കടച്ചാടവും തെളിയിപ്പിച്ചു KU. also a landing-place, and office of customs, തുറയിൽതളം MC. 2. place for washing clothes. പുൽത്തുറ V2. a grassy spot (തുറു). 3. B. a natural pond or cavern. 4. B. refuse of bark or leaves used in bathing. 5. = തുറവു q.v.

തുറക്കലം (2) a washerman's pot. മാക്കലം തു.

തുറച്ചുങ്കം (1) sea-customs B.

തുറത്തേങ്ങ (2) two cocoanuts tied together, as a gift in funeral ceremonies.

തുറമുഖം 1. a sea-port KU., road-stead. 2. (തുറക്ക) openness B.

തുറശ്ശേരി N. pr. a ford near Kīḻūr, of the Putupaṭṇam river, boundary of different marriage customs, Anach. തു. പുഴെക്ക വടക്കേ ടിക്കകളിൽ നടപ്പു TR.

തുറക്ക **turakka** T. തി—, C. Te. തെ—, (see തിറ) To open. 1. v. n. തുറന്നുപോക to open of itself. തങ്ങളെത്തന്നേ തുറന്നതു കാണായി വാതിൽ എല്ലാം CG. നല്ല വെളിച്ചം തുറന്നൊരു നേരത്തു SG. broke upon him. 2. v. a. ഓക തുറന്നുകൊട്ടക to clear a gutter. തട്ടിത്തു. വാതിൽ, വാതിൽ തുറന്നാമെന TP. open the door! കടികളെ തുറന്നുകളഞ്ഞു TR. forced sealed doors open. എന്റെ നേരേ ദൈവം കണ്ണു തുറന്നു has heard & visited me. തുറന്ന പറക to open one's mind freely, (opp. ശങ്ചിച്ചു പറക), to disclose; so തുറന്ന കാട്ടുക = വെളിവായി.

VN. I. തുറക്ക opening of the mouth. ഞാൻ അവന്റെ തു. എടുത്തിട്ടില്ല I did not even mention his name. No.

II. തുറപ്പു opening, തു. തോറും അരക്കർ നില്ല, തുറപ്പുകൾതോറും RC. gates.

തുറപ്പൻ ഏലസ്സു a waist ornament with a tube, that can be shut.

III. തുറവു 1. opening, entrance; also = തുറ a harbour. Pay. 2. openness; also തുറവടി.

തുറസ്സു open, clear, exposed to the light, തുറസ്സാക്കി etc.

CV. തുറപ്പിക്ക, f. i. വാതുക്കൽ ചെന്നു വിളിച്ചു തു'ച്ചു SG.

തുറട്ടു **turaṭṭu** T. C. A hook, crook (T. also entanglement). തുറട്ടുവേല So. troublesome work.

തുറാവു **turāvu** = ചുറാവു A shark, MC., V2.

തുറിക്ക **turikka** (√ തുറു) v. n. To project, ചത്തു മിഴികൾ തുറിച്ചു Bhr. (also തുടിക്ക 3.); കണ്ണു തു. MR., ചിറി തു., നാവു തു. to protrude. കത്തുകൾ കൊണ്ടു കടലു തുറിക്കയും Mud. gushing out. തു റിച്ചു നോക്ക to stare.

തുറിക്കണ്ണൻ with large projecting eyes, also തുടിക്കണ്ണൻ.

CV. തുറിപ്പിക്ക to press out, പുഴുക ഞെക്കിത്തു' ചെട്ടത്തു MC.

തുറുക **turuya** T. M. C. Te. 1. v. n. To be thronged, stuffed, close. തുറ കാട്ടു, താടി thick, തൊണ്ട തുറു പോയി choking. തുറു നിറക to close, തുറുനില്ല etc. 2. v. a. to cram; എലിമട പുല്ലുകൊണ്ടു തുറുകളഞ്ഞു; to push in, മൂകിൽ വിരൽ തുറുനിന്നു സംസാരിക്ക Anach. (attitude before superiors).

തുറു & തുറുക 1. a heap, തു. ആലുക, ഇടുക to make a stack of straw, വൈക്കോൽ തുറുക്കൾ. 2. a thicket overgrown with grass.

തുറുതുറേ throngingly, pressingly. see തുരുതുര.

CV. തുറുത്തുക 1. to force in, cram, stuff, തുറുത്തിചെക്ക f. i. കശത്തി താൾ എല്ലാം വാരിത്തുറുത്തി prov. 2. v. n. = തുറിക്ക, as കത്തു കൊണ്ടു കടൽമാല തുറുത്തിയും Bhr. gushing out.

തുറുങ്കു Port. **tronco**, (also Tu. Mahr.) A jail.

തുറുവണ, vu. = ഒഴുണം, as വായിത്തു. കഴിച്ചു TP. Scolded, abused.

തുല **tula** S. = തുലാം. Balance, തുലയോടവശത ഗ്രഹങ്ങൾ VetC.

തുലത്തു V1. A sort of cup.

തുലയുക **tulayuya** (C. Te. Tu. തൊല്ലു to move away) 1. aM. To be shaken = ഉലയുക, f. i. അരക്കർ ഉള്ളം തുലയുമാറു, അവനോടഞ്ചിത്തുവെന്നു അകലവാങ്ങി RC. 2. to be at an end, ചെലിയോരുടൻ ചെന്നാൽ തുലയും ദുഃഖം ദൂനം PT.; പ്രാണം പഴുത്തു തു. Nid. (= തീരുക), so പാപം തു. Palg. — കണ്ണുനൽ തുടുമ്പ തുലെന്ത ചോകം RC. grief, mitigated by tears. അവൻ തുലഞ്ഞു പോയി I got rid of him, (so തുലെന്ത ശ്രുപ്പണക RC.); euph. he died.

VN. തുലച്ചൽ B. end, difficulty, prh. = തോലടി; as തുലവു id., തുലയിവു നിശിചരന്നാകിനാൻ അമ്പിനാൽ RC.

a. v. തുലെക (to drive away?), to consume, finish, അച്ചൊൽ മെയ്യെന്നമാറു തുലെ ഞാനൻ കരുത്തവരെ RC.

തുലാം **tulām** = തുലാ S., f. i. സ്വയമായി തുലാക

രയേറി KR., (തുൽ to weigh) 1. Balance, vu. തുലാസ്സു q. v., തു. കൊണ്ടു തൂക്കി KR. — തുലാത്തട്ടു, — ത്തണ്ടു, — നാക്കു its scales, beam & needle. 2. Libra = തുലാരാശി. തുലാമേഷങ്ങളിൽ പത്തി കുന്നാൾ ഒക്കും അഹോരാത്രം Bhg. 3. the 7th month, തുലാഞായറു, തുലാത്തിൽ ചെന്ന TR. 4. a weight of 100 പലം CS. ($\frac{1}{20}$ പാരം), also of 120 പലം, f. i. ഒരു തുലാത്തോളം ഏലം വിളയും rev. 28 lbs. 5. a beam, cross-beam or joist, also a sloping beam in a roof; often തിലാവം, as അരുവുത്തരവും അരുത്തിലാവും ചെലുത്തി building. തുലാങ്ങൾ കെട്ടുക, പതിക്ക. 6. the lever for drawing water. കുണ്ടുകുപത്തിലുള്ള വെള്ളത്തെ കരെക്കു ഏറിക്കൊണ്ടു പോവാൻ തുലായന്ത്രവും ഉണ്ടാക്കി PT1. Parts of the water-drawing-machine (തുലാം or ഏത്തം): a bucket (തുലാ—, ഏത്തക്കൊട്ട) with a crossbar (പാലം) staying the tongue (നാക്കു), whereby it is strung to a long shaft (കൈവിരി, കയ്യേരി), suspended from a lever (തുലാം, തുലായ, വിശ); the lever with a perforated bearing (തൊഴു) & axle (ഇടക്കണ) moves on 2 forked poles (ഏത്തക്കാൽ) bearing suspended on a pin (ആട്ടുകഴി) a frame (ഞാലി), which holds a cutstone (പൂയക്കല്ലു, കമിഴ്ക്കൽ) and is kept together by another pin (മൂട്ടാണി).

Hence: തുലാക്കണ (6) the shaft of a watering contrivance. (loc.)

തുലാക്കള്ളൻ, — ക്കോൽ (3) = തുലാവാട.

തുലാക്രപംനമസ്സാരം a low bow, (compared to the descending lever).

തുലാക്രൂറു (2) = തുലാരാശി.

തുലാക്കൊട്ട (6) a watering-bucket, (also തേക്കുകൊട്ട).

തുലാക്കോൽ great balances.

തുലാത്തെക്കൻ (3) the storms at the close of the monsoon (Oct., Nov.)

തുലാപ്പടി balance-weights, നാഴിയും കോലും തു. കല്ലുകൾ ചെറുതാക്കും Sah.

തുലാപ്പത്തു (3) the 24th October, celebrated as the end of the monsoon, day for review of troops & hunting, തു. കഴിഞ്ഞാൽ prov., തു' ത്താം KU.

തുലാഭാരം 1. one's weight in gold, given to Brahmans KU. 2. (4) a weight of 100-120 palam.

തുലാവക്കം (3) the latter rain, October-rain.

തുലാവാട = തുലാത്തെക്കൻ.

തുലാസു tulāsu = തുലാം 1. & P. ത്രാസു.

തുലിതം tulidam S. (part. of തുൽ). Compared, equal. പല അസ്ത്രങ്ങളിം തു'മോട്ട പ്രയോഗിച്ചു CrArj. neither side yielding to the other.

തുലുക്കൻ = തുരുഷ്കൻ A Turk or Muhammedan. ഇണങ്ങിയാൽ തു. നക്കികൊല്ലും പിണങ്ങിയാൽ കുത്തികൊല്ലും prov. — ചെന്തുലിക്കൻ ചേല CG. prob. Persian red.

തുലുക്കാണം B., തുലുക്കരാജ്യം V2. Turkey.

തുലോം tulōm (തുലവും V1., fr. തുലാ 4?) Much, very. മറിഞ്ഞുനോക്കിത്തുലോം AR. looked often back.

തുല്പു tulpu B. Opposition, dispute about landed property, (തുൻപു 3. or തുലവു).

തുല്ലു tullu (C. pudendum muliebre), in തുല്ലിടുക To miss striking a ball, fr. തുലവു?

തുല്യം tulyam S. (തുലാ) 1. Equipoised, തുക്കങ്ങളെ തു'മാക്കുക TR. 2. equal, like, ഇല്ല നിന്നോട തു. ഒരുവരും SG.; ഞാൻ താൻ തുല്യബലവാൻ KR. രണ്ടിലും തുല്യമായ അക്ഷരം കണ്ടു Mud. — adv. അതുമതു. പാലിക്കാം പ്രജകളെ Bhr. 3. signature = ഒപ്പു; in Trav. തു. ചാത്തുകു the king to sign = തുകൈവിളയാട്ടുക.

തുല്യതequality, തിൺതുടക്കു തു. ഏതുമേ ചൊല്ലവല്ലോൻ; തു. ഇല്ലാത തു. ചൊല്ലുമ്പോൾ വല്ലായ്മ എന്നതും വന്ന കൂടും CG. impossible to compare, what is incomparable.

തുവര tuvara T. M. (S. തുവരം astringent = ചവപ്പു) C. Tu. Te. Cajanus Indicus, a lentil often mistaken for യവം, as the seed represents the same measure, തുമരപ്പരിപ്പുവട്ടത്തിൽ MR., തുമരോടേ ഗുണംഗ്രാഹി GP.

Kinds: കരിന്തു. Desmodium biflorum, കറുന്തു. a Dolichos or Phaseolus, പട്ടന്തു. a. med.

variety, used in small-pox, (also called കണ്ണും മീടും ഇല്ലാത്തതു).

തുവരപ്പാടു, also തോര CS. a measure, about $\frac{1}{8}$ inch, ($\frac{1}{4}$ inch V1) = 8 എണ്മണി CS.; the unit of land-measure W.

തുവർ T. = തുവരം, hence തുവച്ചില, (S. രുചകം). Natron or Sochal salt GP 72. — തു. ക്കാരം, തു. ഉപ്പു a. med.

തുവരുക tuvaruγa 1. To grow dry, മഴ തു.; V1. തുവച്ച, (contr. No. തോച്ച & often confounded with ചോച്ച) fair weather. 2. (T. തുവൻറു = തുരുക) to be filled up, as wells, etc. see തുകരുക.

തുവക്കുക T. M. = ചവക്ക, (see തുവർ).

തുവൎത്തുക, (T. തുവട്ടുക, Te. ദുവ്വു) 1. to make dry, to wipe clean, കുളിച്ചു കയറി ഓൻ തോൎത്തുന്നു TP. 2. So. to remove superfluous water out of a ricefield, (after sowing).

തുവൎമ്മ V2. = തുൎമ്മ. density.

തുവാല Port. **toalha,** Towel. ഏതാനും തു. കട്ടു, തു. നെയ്യാൻ TR.

തുവെക്ക tuvekka T. M. (= തോയ്ക്ക) 1. To steep, soak in water, പരുത്തിയില തുവെച്ചു കണ്ണിൽ വീഴ്ത്തുക a. med. 2. So. to temper iron. 3. No. = തുമെക്ക to sneeze, snort.

തുവ്വൽ M. C. = തൂവൽ.

തുഷാ tušā S. (തുഷ്) Instr. — Joyfully, തുഷാ എയ്യു AR.

തുഷാരം tušāram S. Cold, frost പങ്കജത്തിന്നു തു. എന്നുള്ളൊരു സങ്കടം സംഭവിക്കുന്നു Nal. (= തുഹിനം). — തുഷാരാദ്രി Bhg. Himālaya.

തുഷ്ടൻ tušṭaṅ S. (തുഷ്) Satisfied, pleased.

തുഷ്ടി gratification = സന്തോഷം, as തു. ആക്കുക, വരുത്തുക Bhg. to please. — തുഷ്ട്യാ വാഴുവിൻ Bhr. good-bye!

തുഹിനം tuhinam S. Frost, snow.

തുഹിനകരൻ the moon, hence തുഹിനകരകുലം Bhr. = സോമവംശം; തുഹിനഗിരിമകൾ VetC. Pārvati.

തുള tuḷa T. M. C. (Te. തൊലി, Tu. തൊളു) A hole, bored hole. നന്നേ തുള ഉണ്ടാം a. med. (through cancer).

തുളക്കാതൻ, f. — തി a person with widely bored ears.

തുളമാനം the size of a hole.

തുളയൻ B. a fool.

തുളവാരം the holes & faults of a thing or person, തുളാരം പറഞ്ഞു vu.

v. n. **തുളയുക** To be perforated, തുളഞ്ഞു പുറപ്പെടും Bhg. — അൎബ്ബുദം കവിളുടെ നടുവേ തുളഞ്ഞു തുളഞ്ഞുണ്ടാം a. med.

v. a. തുളെക്ക to perforate, pierce, bore മൂക്കു തുളെച്ച കാള an ox with a pierced nose. മൂക്കു തുളെക്കും VyM. pokes his nose, (sign of perplexity).

CV. തുളപ്പിച്ചോല മുറിച്ചെഴുതി TP.

തുളങ്ങുക tuḷaṅṅuγa T. aM. C. — v. n. Tremulous motion = തുളുമ്പുക; esp. glittering (= തെള —), തുളങ്ങിവിളങ്ങുന്ന കണ്ങളോടും RC.

VN. തുളക്കം 1. shaking ചൊല്ലിനവ ഒന്നിലും ഇല്ല തുളക്കം (sic) എനക്കു RC. = ഇളക്കം. 2. splendour തുളക്കമററരക്കർ എല്ലാം RC.; also തിളക്കം Ti.

v. a. തുളക്കുക, ക്കി V1. to make bright, burnish.

തുളസി tuḷasi S. (√ prec?) Holy basil, Ocymum sanctum GP 62. തുളസിച്ചോറു a. med. It serves, with Darbha-grass, for the funeral ceremonies of Brahmans. തു. മുതലായ അച്ചനാപുഷ്പങ്ങൾ TR. — തുളസീദളവൎഷവും കാണായി KumK. (from heaven).

Kinds: കാട്ടുതു. Ocymum adscendens, കൎപ്പൂര —, കൃഷ്ണ —, വെൺ —, രാമ —, പെരുന്തു. Oc. polystachium, ശിവതു. Oc. tenuiflorum.

തുളസീഭൂപൻ KM. the Tuḷu Rāja, (see തുളു).

തുളസ്സൽ No. a kind of rice (middling).

തുളി tuḷi T. M. (തുളു Tu. C. to tremble) A drop, also തുള്ളി q. v., ചോരത്തുളി Bhg. — (No. toddy drawers say of a cut cocoanut-spadix: തു. എടുക്ക toddy begins to flow, തു. തെളിഞ്ഞു flows freely, തു. ആറി has dried up).

തുളിക്ക 1. to drop, as medicines ചെവിയിൽ Tantr. എണ്ണ വെന്തു പുണ്ണിൽ തു. MM.; No. to flow freely, as toddy. 2. to solder, patch metal vessels; (No. wrongly: f. i. ചെമ്പു തുളിയുക).

VN. തുളിപ്പു 1. a patch, also in earthen vessels, a stopper ഏപ്പും തു'ം. 2. തേപ്പോ തുളിപ്പോ (huntg.) wounded by spear or by shot?

തുളിർ tuḷir T. M. = തളിർ Bud, മാന്തുളിർ. denV. തുളിക്ക to bud, വക്ഷംകൊണ്ടു തുളിത്ത (തിളിത്ത) തൃണങ്ങൾ KR.

തുളു tuḷu 5. N. pr., Northern Kēraḷa from Gōkarṇa to Perumpuḷa with 32 Grāmam, which lie between Kundāpūr & Cāṇṇirōṭṭu river. KU. —

തുളിനാട്ടുകാർ TR.

തുളിനമ്പി Tuḷu Brahmans, തു. യുടെ ഇല്ലത്തു KN.; also പഴന്തുളിവർ KU.

തുളിഭാഷ Tuḷu, one of the 18 languages.

തുളിരാൻ പെരുമാൾ KU. N. pr. of a king, also തുളിരാജാ, തുളസീഭ്രപൻ KM.

തുളിവം T. M. = തുളി f. i. തുളിവനാട്ടു ഭാഗത്തിൽ TR. — തുളിവൻ a Tuḷu-man.

തുളിവരശായിട്ടുള്ള രാജാവു KU. the first is called മയൂരവർമ്മർ or കപിസിംഹരേറു; under him are 5 പ്രാട്ടുകാർ: (1. വങ്കർ or പരമ്പർ in Nandāvara. 2. അജിലർ in Muḷukki. 3. സവിട്ടർ in Mūḍabidri. 4. സാമന്തർ or ചാവന്തർ in Kārkaḷa. 5. മുള്ളർ or കപി in Kalyāṇapuram). കപി 222.

തുളുമ്പുക tuḷumbuya T. M. (C. Tu. തുളു) 1. To fluctuate. കടൽ തു. (said of moderate waves). ശംഭോതന്നോളം തുളുമ്പുന്ന മൌലി CG. (of Śiva's head); to shake from side to side, നിറകുടം തു. ഇല്ല അരകുടം തുളുമ്പും prov. — met. കാണുമ്പോൾ ഓളം തുളുമ്പുന്ന മാനസത്തിൽ CG. overwhelming recollections. ചന്ദ്രിക ഇടയിടെ മന്ദമായി തുളുമ്പുവേ KR.; കിഞ്ചന തുളുമ്പുന്ന പുഞ്ചിരിപ്പുതൂമ Bhr. — Inf. തുളുമ്പോനില്ല full to the brim. 2. to swagger (= എലാഞ്ഞുക 162).

CV. തുളുമ്പിക്ക to cause fluctuation.

തുള്ളുക tuḷḷuya T. M. C. Te. (√ തുളു) 1. To frisk, jump, leap തുള്ളിക്കളിക്ക, — ചാടുക, as calves. പാളയത്തിൽ തുള്ളി വീണ, കിണറ്റിൽ തുള്ളുന്നു TP. തുള്ളിത്തുള്ളി നടക്ക to trip warily from one clean spot to another, as conscientious Brahmans do. 2. involuntary motion, തുള്ളുന്ന ലക്ഷിണബാഹുനേത്രങ്ങളും KR. (a middling omen = തുടിക്ക). തുള്ളും മുനയോടിളകും ചുരികകൾ Bhr. — of ague = കളിന്ന വിറെക്ക V2.; of demoniac possession; തുള്ളി ഒഴിക to be dispossessed. met. ഉള്ളം തുള്ളപ്പോർ പൊരുതാർ RC.

തുള്ളൻ 1. a grasshopper. 2. a devil's dancer. — fem. തുള്ളിച്ചിപ്പെണ്ണിന്ന് ഒരു കുട്ടി prov. unruly woman.

VN. തുള്ളൽ 1. jumping, വെള്ളത്തിലേത്തിര തുള്ളുന്ന തുള്ളൽപോൽ DN. 2. tremor, as of ague, hence തുള്ളൽപനി V1., തുള്ളപ്പനി = വിറപ്പനി. 3. demoniac possession; തുള്ളലൂരൻ = തുള്ളൻ 2; a religious dance — തുള്ള(ൽ)പ്പാട്ടു songs with dance & mimics.

തുള്ളി = തുളി a drop, ഒരു തുള്ളിവെള്ളം Mud. — തുള്ളിയിടുന്നു it drops. തു. മാറുന്നു rain ceases.

CV. തുള്ളിക്ക 1. to cause to jump. തിശൂലം തുള്ളിച്ചിരിക്ക AR. to wield, swing. 2. freq. തുള്ളിച്ചു നോക്കീട്ടും നാലു മിക്കിലും Nid.

തുഴ tuḷa (തുഴാവു T., in S. തുലാധടം). A paddle, rudder തുഴകൈ വിട്ടാൽ തോന്നാതേടത്തല്ലോ ചെലവു കപ്പൽ Pay. തോണിക്കൊരു തുഴ PT. ഭഗ്നമാം തോണി കൈത്തുഴയായി നീന്തിട്ടഴലുന്ന തു പോലേ KR. using the arm for a paddle. — fig. ഉത്തമമായ നിയമാടിയാം തുഴകളും Vēdānt.; ഗുരുവായ തുഴക്കോൽകൊണ്ടു തുഴഞ്ഞു Bhg 11.

തുഴയുക, (T. തുഴാവുക) to paddle, steer തോണിയുടെ നടുവിൽനിന്നു തു. prov.; തോണി തുഴയുന്നതും അടിയന്തന്നേ AR. — തുഴഞ്ഞു (& തുഴന്നു) കൊണ്ടു പോക etc. VN. തുഴച്ചൽ.

തുഴിരം s. med. Tdbh., സുഷിരം hole.

തൂ tū T. M. (തുയ്യു) Pure, bright (Tu. fire), as തൂനഖങ്ങൾ, തൂനെറി, തൂമന്ദഹാസം, കാമനന്തുമുഖം, തൂമിന്നൽ, തുമുത്തുലാചിന കൊങ്ക, പാലാഴിത്തൂവെള്ളം CG. etc. —

VN. തൂമ q. v.

തൂകുക tūyuya T. M. 1. v. a. To strew, spill, shower (see തൂവുക), തൂകമ്പോൾ പൊടുക്കുതൂ prov.; അസ്ത്രങ്ങൾ തൂകിനാൻ AR. — (but also ഊഴി തൂകിനാൻ ചോരകൊണ്ടു Bhr. and with 2 Acc. കാശിഭ്രപനേ ബാണങ്ങൾ തൂകീടിനാൻ Brhmd.). വെള്ളം ചോളം പൂവും തൂ. libation to demons. നെൽ തൂ. V2. = കാറത്തിടുക; Gods

shower down: പൂമഴ, പൂതുകി CG. കണ്ണുനീർ തൂകിത്തൂകി Mud. — met. അനൽതൂകും മിഴി Bhg.; മട്ടത്തുകിന മൊഴി Bhr.; നല്ല പുഞ്ചിരി തൂകി CC.; ഇഷ്ടമേ തൂകുന്ന ഭാരം CG. (= give). 2. v. n. to overflow, തീക്കൽ വെച്ചൊരു പാൽ തൂകക്കണ്ടേ CG.

I. തൂക്കുക, തൂ tūkkuya (fr. തൂ?, Te. ഒപ്പു, see തുവത്തുക, തുഷ്കുക). 1. To wipe with a cloth, sweep, blot out, പുല്ലിൽ തൂത്ത തവിട പോലേ prov.; മുറ്റം തൂത്തു തളിക്ക VyM.; തല മുടി തൂത്തു കെട്ടുക V2. clotted hair. 2. (= തൂകുക) to spill, scatter B., വെള്ളം തൂത്തു jud. — whence തുപ്പു q. v.

II. തൂക്കുക, ക്കി 5. (v. a. of തൂങ്ങുക) 1. To suspend, hang up, as തോരണം etc. തെരുവീഥികൾ അടിച്ചു തൂക്കയും തളിക്കയും ഇല്ല KR. അവരെ തൂക്കിക്കളക TR. hang them! 2. to weigh. തൂക്കിക്കൊടുക്ക to weigh out to one. ബുദ്ധിയും ബലവും തമ്മിൽ തൂക്കീടുന്ന ബുധജനം VyM. who compare. 3. T. So. to take up, തൂക്കിക്കൊണ്ടു പോക. 4. (loc.) to be drowsy, to nod, as in sleep.

VN. തൂക്കം T. M. C. Tu. (Te. തൂനിക) 1. hanging, esp. the ceremony of swinging suspended by hooks, (called തൂക്കച്ചൂണ്ട), in honor of Kāḷi. 2. weighing, weight ശേഷം ഉറപ്പു തൂക്കക്കുറവടിയത്രേ TR.; നടക്കുന്ന തൂക്കങ്ങളെ തുല്യമാക്ക TR. 3. precipice, perpendicular കടുത്തൂക്കം., നേത്തൂക്കം V2. തൂക്കം കിളെക്കരുതു ചാരി കിളെക്കേണം make the mud-wall rather slanting. 4. sleepiness. 5. a cradle of cloth suspended by the 4 corners. B.

തൂക്കക്കാരൻ (1) a swinger; (2) a weigher.

തൂക്കക്കുട്ട=ആധാര—, കരണക്കുട്ട a long, suspensible basket.

തൂക്കുകോൽ a balance, (നാട്ടുകോൽ & കൊളമക്കോൽ).

തൂക്കുചാടു B. a swing, rack; gallows.

VN. തൂക്കൽ drooping, drowsiness, grief. കോഴിക്കു തൂ. is dying.

CV. തൂക്കിക്ക (1) അവനേ തൂ. PP. have him hanged. (2) മുളക തൂ. to get weighed. ഫാറ ഇടങ്ങാഴി മുളകിന്നു ൭ തുലാം കണ്ടു തൂക്കിക്കുന്നതു മയ്യാള ആകുന്നതു TR.

തൂക്ക 1. what hangs or serves to suspend something. 2. what can be lifted at once. ഒരു തൂക്കപാത്രം two pots. (തൂക്ക Cal.=one പാനി). 3. dependency, direction. എന്റെ തൂ. of my party. കപ്പൽ കണ്ണാർ തൂക്കിൽ നില്ക്കുന്നു off Cannanūr. മുട്ടുകൽ തൂക്കിന്നു തോണിയും ആളെയും അയച്ചു TR.

തൂക്കമഞ്ചം a cradle, തൂ'ത്തിൽ കിടത്തി Sk.

തൂക്കമണികൾ Nal. dangling ornaments.

തൂക്കമരം gallows. — തൂക്കറി = ഉറി. 142.

തൂക്കുവിളക്ക a hanging lamp.

തൂങ്ങുക tūṅṅuya (v. n. of തൂക്കുക) 1. To hang. ത്രാസു ശരിയായി തൂങ്ങി Arb. hung even. പിടിച്ചു തൂങ്ങുന്ന രഥത്തിനെ ചിലർ KR. so as to detain the chariot. — to be suspended, dangle, എല്ലു തൂങ്ങി Bhr. (of an old man). അടുത്തു തൂങ്ങിയും, തൂങ്ങിത്തൂക്ക Bhr. to lean forward in fencing. വാങ്ങിയും നീങ്ങിയും തൂങ്ങിയടുക്കയും PatR. തൂങ്ങിമരിച്ചു = ഞെന്നു So. 2. to be weighed. അന്ന് ഏറത്തൂങ്ങിയതു സത്യം Bhr. when Brahma weighed truth & untruth, the former weighed more. ആ മാംസം പ്രാചിന്ന ശരിയായി തൂങ്ങാതേ Arb. 3. T. Te. to be drowsy, to sleep.

VN. തൂങ്ങൽ hanging, inclination, reliance, drowsiness.

തൂടെ tūḍē V1.= തൂട 3. & ഊടെ Time, turn.

തൂട്ടി tūṭṭi V1. Disease of cattle, a swelling in the throat, (T. cloth).

തൂണി tūṇi T. M. S. 1. Quiver (Tu. aC. ഞാണെ, in S. also തൂണം, √ തൂക). ശരം ഒട്ടങ്ങാത തൂണി KR. ശരതൂണി, അമ്പിടുതൂണി RC. 2. a measure of seed sufficient for 100 yards of rice-field, about 1½ Iḍangāḷi (=86,400 rice-grains W.). നെല്ലു വു തൂണിക്ക് അരി ൭ പോരും നെല്ലു CS. paddy, which yields ⅝ rice. — തൂണിക്കൊട്ട a measuring basket.

തൂണിയാങ്കം tūṇiyāṅgam Tdbh., സ്ഥാനേ

യകം, GP 77.; also തൂണിനാകം No. a perfume, gum of Ficus racemosa.

തൂൺ tūṇ Tdbh., സ്തൂണം A post, pillar of a house. ഈരില്ലുത്തിന്നു തൂണിട്ടു Pay. began to build. തൂൺ എന്നപോലേ ചിലർ കാണായി ChVr. stunned. [(ൽ)തൂത B.

തൂത tūda, (തൂകു or തുലയു) Milkpot, cup V1., പാ

തൂതവളം tūdavaḷam (T. തുതള, So. തുതുവേള B.). Solanum trilobatum. കണവീരതൂതവളം Capparis aphylla, (S. കരീരം).

തൂത്തുക്കുടി Tūttukkuḍi N. pr. Tuticorin, famous as pearl-market.

തൂപ്പി tūpi =സൂപ്പി, Yusuph; any Māpla or bald-headed person, having no tuft of hair.

തൂപ്പു tūpu (I. തൂകുക 2, see തൂവൽ 3). Leaved branches, strewed for manure over the opened roots of trees & for wet cultivation. തൂപ്പിടുക; തൂ. പറിച്ചുടത്തു TP. — (the 4 തൂപ്പു: മാവു, ഏച്ചിൽത്താളി, മരുതു & either ഞാറൽ or ഞള്ള.)

തൂമ tūma T. M. (& തൂയ്മ, see തൂ) 1. Purity പഞ്ചിരിത്തൂമ, മുഖത്തിൻതൂമകെടും CG. (through weeping). പഞ്ചതാരെക്കു തൂമ വന്നു refined. മരത്തിന്നു തൂമ വരുത്തുക to improve, straighten V1. 2. perfection. തൂമയാലേ neatly. തൂമയോടജ്ഞനൻ എതിർത്തു Bhr. Mud. (often expl.) തൂമപ്പെടുക to grow fine, succeed ഇതൊട്ടും തൂമപ്പെടാതെമാഴിൽ RC.

തൂമരം tūmaram (=തുമ്പരം or Te. തൂമ a measure). A measure of timber, ¼ Candy. CS.

തൂമിക്ക =ധൂമിക്ക q. v.; (see ചന്നം); No. to season Kari=പുകാരിക്ക, താളിക്ക.

തൂമ്പ tūmba, & തൂമ്പായി 1. A spade, hoe, (തൂമ്പ C. the eye of a hoe+വായി), see കൊല്ലിത്തൂമ്പ. 2. mouth, തൂമ്പായടഞ്ഞുപോയി (loc.)

തൂമ്പു tūmbu, 5. 1. So. Sluice, floodgate, drain, spout; perforation. 2. No. new shoots of palm-trees, used med. & as pickle. തൂമ്പിടുക to bud, sprout. opp. തൂമ്പടെച്ചു f.i. of വാഴ (past sprouting), തൈ (doubtful), കുട്ടാടൻ Nellu (not growing during Karkaṭayam).

തൂരിയാട്ടക tūriyāḍuya (S. ധൂർ=തുരം). To labour hard, VN. തൂരിയാട്ടം B. — (or T. തൂരി a large net? fr. foll.)

തൂരുക tūruya T. M. & തുവരുക 2. (C. തുതു, Te. തൂടു a hole). To be filled up, as a well. കാതുതൂന്നുപോയി a bored ear. മയിതൂന്നിച്ചില്ലി കണ്ടു RC.

ഇടതൂരുക to be dense, ഉടമ്പിൽ അമ്പുകാൺ ഇടതൂർന്നതു, ഉടമ്പിടതൂരുംവണ്ണം കണതച്ചു നിറെച്ചു RC. — met. സോഹം എന്നിടതൂന്നു നടക്കേണം GnP. brimful with the consciousness.

ഇടതൂർപ്പു or തൂമ്മ V2. density.

ഉൾതൂന്ന dense, intense, പിണവും നിണവും ഉൾതൂന്നെഴും പോരിടേ RC.; ഉ. കോപാൽ, ഭക്ത്യാ Bhg.; കൊടുമയോടുൾതൂന്ന ഭാരിദ്ര്യം Anj.

a. v. തൂക്കു to fill up, കളം തൂത്തു MR., കിടങ്ങു RC., കൂപതടാകങ്ങൾ തൂ. AR. (in a siege). കൂപം മണ്ണിട്ടു തൂത്തിടുവോർ Sah. രഥ്യകളെ തൂത്തു KR. mended roads. വളർമേ തൂക്കുന്നു എന്നവണ്ണംകൊണ്ടൽ RC. ബാലി പോയ വഴി തൂത്തില്ല RS. [തൂ. ശതനായി VetC.

തൂർണ്ണം tūrṇam S. (തൂർ, part. of തൃർ). Quickly.

തൂര്യം tūryam S. A musical instrument, ശംഖതൂര്യനാദിവാദ്യങ്ങൾ KR.

തൂറുക tūruya (T. to drizzle, grumble, C. Te. to enter). To go to stool. നീ തിന്ന തൂറുകയോ അല്ല തൂറിത്തിന്നുകയോ, തൂറാത്തവൻ തൂറിയാൽ, തൂറിയോനെ പേറിയാൽ prov.

VN. തൂറൽ. — CV. തൂറിക്ക (vu.)

തൂറി N. pr. male. [rhœa.

തൂറൽ 1. drizzling rain, (Te. തുവ്വര). 2. diar-

തൂറുക T. M. (C. Te. തുറു) 1. to scatter, as the wind. കാറു മേലെട്ടു തൂറിക്കൊലുല്ലോ തൂറിക്കളഞ്ഞതിപ്പൊതൽ തന്നേ CG. blew him more than 100 yards high. 2. to fan & winnow grain, പാറിത്തൂറി & തൂറിപ്പാറി. — to open & shut the eyes with pain (ophthalm.). 3 to abuse, blame കിടാവിനെ ചീറാം പൂണ്ടു ഏറാം തൂറിനിന്നീടിനാൻ CG. (see ളറു).

തൂലം tūlam S. (C. Te. തുലു to hang down). Cotton.

തൂലിക S. a painter's brush, a stick with a fibrous end, മങ്ങാത തൂ. കൊണ്ടു ലോകരേ ലേഖനം ചെയ്യു CG.

തൂലികത്തണ്ടു MC. id.

തൂലികപ്പുൽ 1. = എഴുത്തുപുൽ the Persian writing reed. 2. B. a weaver's brush.

തൂല്ക്ക, ററു tūlkuya aM. To sweep = തൂവുത്തുക, തൂക്കുക I., (only V1.)

തൂവ tūva A nettle (= തൂവൽ?). പെരുവഴിത്തൂവെക്കരം ഇല്ല; തൂവയും മീറും വെക്ക, അടിക്ക (an old അടിമപ്പിഴ) prov. — Kinds: കൊടിത്തൂവ Tragia involucrata, തുത്തൂവ (ഇവ തുത്തൂവനീരിൽ തഴച്ചു a. med.), പട്ടാണിത്തൂവ an Urtica.

തൂവട tūvaḍa A timber measure, $\frac{1}{6}$ of a തുമരം or 24 square inches.

തൂവുക tūvuya T. M. (= തൂകുക q. v.) v. n. To be spilled. — v. a. to scatter തൂടിയ കണകളിവി (= രുതൂവി) RC. തൂവിക്കള pour out!

തൂവൽ, (T. തൂവി, C. തൂപ്പല) 1. a feather, = what is shed; — a pen, quill. തൂ. മാറുക V2. to moult. തരത്തൂവൽ AR. an arrow's feathers. തൂവലാൽ ഒന്നു പറിച്ചു Bhr. 2. a painter's brush (തൂലിക); the spring of a lock. 3. തൂ. വെട്ടുക to prune trees, lop boughs (= തൂപ്പു) V1. 2.

തൂവാനം T. M. rain driven by the wind, തൂ. വീഴുക = ഇറച്ചില്ല; hence So.: തൂവാനപ്പുലകു, Palg. തൂവാൽ —, a larmier or drip.

തൂശൻ tūśaṅ (fr. foll. or C. തൂസു little) Pointed, spare, as തൂശനില = നാകില.

തൂശി tūśi Tdbh., സൂചി. A needle, iron style.

തൂശിക്കാണം 1. a fee of 8 — 4 fanam to the writer of an അടിപ്പെറോല. 2. a fee of 3 % on returning a lease. 3. = കട്ടക്കാണം & കൊഴ അവകാശം (loc.). 4. paying for improvements under കഴിക്കാണം. — തൂശിക്കാര = ശീലക്കാര.

തൂഷ്ണീം tūśnīm S. (തൂഷ്) Silently തൂ. സമാലംബ്യ പോക നീ PT. — also shortened: തൂഷ്ണി ഭാവത്തെപ്പൂണ്ടു Bhr., തൂഷ്ണിയായ്നീഴ്ട്ടു നോക്കി Mud.

തൂളി tūḷi Tdbh., ധൂളി Dust, husk, scales of fish, skin of a jackfruit-kernel, (also ചൂളി).

തൂൾ tūḷ Palg. vu., rather T. = ധൂളി.

denV. തൂളിക So. = ധൂളിക്ക f. i. പൊടി തൂ. = കിളരുക.; വെള്ളം തൂ. water to break or fall into spray; spray to rise.

തൃ tṛ = തിരു II. Tdbh., ശ്രീ Fortunate, blessed.

തൃക്ക tṛkka = തിരക്ക. To press, ചങ്ങാതിമാർ എല്ലാം തൃക്കത്തുടങ്ങിനാർ CG.

(തൃ): തൃക്കടമതിലകം N. pr. a temple near Koḍungalūr KU. — തൃക്കടപ്പള്ളി നീന്തിക്ക Anach. (an ordeal).

തൃക്കൺപാക്ക Gods & kings to see. തൃ'ത്തരുളേണം Anj. have pity! സത്യവും അസത്യവും തൃ'ത്തിരിക്കുന്ന Nasr. po. [place.

തൃക്കണ്ടിയൂർ N. pr. Tuñjattu Eḻuttaccan's birth-

തൃക്കണ്ണാപുരം N. pr. a Grāmam, of which 72 ആഢ്യന്മാർ are recorded to have once died in battle KU.

തൃക്കഴൽ, തൃ'ലടിയിണ SiPu. = തൃക്കാൽ.

തൃക്കാപ്പു the door of a temple B.

തൃക്കാൽ the foot of a God or king, പെരുമാളുടെ തൃ. കണ്ടു KU. തൃക്കാക്കൽ വേല ചെയ്തു AR. serve under thee! തൃക്കാലടി എടുത്തു ചവിട്ടി KU. തൃ. ക്കര near His presence. തൃക്കാല്പ്പൂരമേവൻ Onap.

തൃക്കുമ്പഞ്ഞി the H. C., തൃ. യുടെ മനസ്സു TR.

തൃക്കേട്ട the 18th asterism, see കേട്ട.

തൃക്കൈ a king's hand. നാലു തൃ. കളും SiPu., 4 arms of Siva. തൃ. വിളയാടി എഴുതി KU.; തൃ. യിൽ കൊടുത്തു, നികിതി എടുത്തു തമ്പുരാന്റെ തൃക്കൈക്കു കൊടുത്തു ബോധിപ്പിച്ചു TR. paid it through the medium of the Rāja.

തൃക്കൊടവിൽ (Port. Turcol), a temple.

തൃച്ചക്രം Bhr. a king's or Viṣṇu's disk, തൃ. എറിഞ്ഞു Bhg.

തൃച്ചെറുകുന്നു, (S. ത്രിശിരപർവ്വതം) N. pr. the chief temple in Kōṭṭayagattu with the yearly Viśākha feast KU.

തൃണം tṛṇam S. Grass, prov. for what is worthless, (തൃ'ൾ പിണങ്ങുമോ വഹ്നിയോടു Mud.).

തൃണദ്രുമം the palm-tree (in general).

തൃണപഞ്ചകം GP.; തൃണപഞ്ചമൂലം (the 5 grasses ഉദ്, കുശ, കരിമ്പു, അമ, വരി).

തൃണപ്രായം trifling.

തൃണരാജൻ the palmyra-tree.

തൃണവൽകണ്ടു Vil. like grass.

തൃണാഗ്നിസമം like straw-fire.

തൃണാദികൾ plants, തൃ. ഒക്കച്ചട്ടകളഞ്ഞു TR.

തൃണാന്തം down to the grass. തൃ. എല്ലാം വിചാരിച്ചു (vu.) overlooked nothing.

തൃണീകരിക്ക to consider as grass, despise. ഇന്ദ്രനെപ്പോലും തൃ'ക്കുന്നവൾ Nal. — ശത്രുക്കളെ തൃണീകൃത്യ Brhmd. humbled.

തൃണ്യ a heap of grass.

തൃതീയം tṛtīyam S. (ത്രി) Third.

തൃതീയ (gramm.) The dative case; (astr.) the third day of the lunar fortnight.

(തൃ): തൃത്താലിച്ചാത്തു a Kshatriya marriage.

തൃത്താവു (prob. താഴ്വ, the basin which holds the holy plant). Ocymum sanctum, തുളസി, also called നല്ല തൃ. (& തൃതാ അരി a. med.) Kinds: കരിന്തൃ. (= കൃഷ്ണതുളസി), കാട്ടു — GP. Ocymum gratissimum, തുളസിതൃ. Oc. basilicum.

തൃത്താക്കുരുവപ്പൻ No. (ഗ്രന്ഥ) = മാമോവർ. A small obelisk (Phallos?) of ചേടിമൺ, placed on the പൂത്തറ of each house (10 days for ഓണം & 2 for Maṟam) in commemoration, it is said, of the great prosperity under king Mahābali.

തൃപ്തി tṛpti S. = തൃപ്പണം Satiety, satisfaction അവർ ഉണ്ടു തൃ. വന്നാറേ when they had eaten enough. ഭോഗികളേ തൃ. ഇല്ല പിശാചിനു Genov. (also ഇൽ & ആൽ). പിതൃക്കൾ പൂജിച്ചു തൃ. വരുത്തുക Vil. (= തൃപ്തിക്ക). ജന്മശതം ഉണ്ണുകിലും ഇല്ലവനു തൃ. ChVr. തൃ. ഇല്ല കഥ കേട്പാൻ (or കേട്ടാൽ) Bhg.; also revenge മൃത്യുഭവിച്ചകംസനു തൃ. വരുത്തുക Bhg. [യി Bhg.

തൃപ്തൻ, തൃപ്തിമാൻ, satisfied — തൃപ്താക്ഷവാരാ

തൃപ്പടി tṛpaḍi (തൃ) The entrance of a temple, തൃ. മേൽ കയറി TP.

(തൃ): തൃപ്പാപ്പുസ്വരൂപം & തൃപ്പാസ്വരൂപം KU. the dynasty of Travancore or Vēnāḍu.

തൃപ്പൂണിത്തുറ, — ണിത്തുറ, തൃപ്പുനത്തുറ, (S. ത്രിപൂണ്ണിപുരം) N. pr., residence of the Cochi Rāja — തൃ. യപ്പൻ its God.

തൃശ്ശിവപേരൂർ N. pr., Trichoor.

തൃഷ tṛṣa S. Thirst, & തുട്ട്, also തൃഷ്ണ ഛർദ്ദിയും വരും Nid. — ക്ഷുത്തൃഡാലികൾ VCh.

തൃക്ഷൂല, (തിറുണശൂല) a disease, a med., (ഓഹിക്കും, പനിക്കും etc.)

തൃഷ്ണ thirst; also as disease തൃഷ്ണാനിദാനം Nid.; strong desire, വിക്രയങ്ങളിലുള്ള തൃ. Bhg.; പലതരം തൃ. കളായിട്ടുള്ള ചുഴിപ്പു VCh.

തെകിട്ടു teyiṭṭu T. M. Belching, see തികട്ടു & തേട്ടുക.

തെകിള teyiḷa So., (T. തെകിൾ = തികൾ to fill). Gills = ചെകിള. 379.

തെക്കൽ tekkal So. (തെഗ C. to take off, Te. തിഗുചു) Skimming. തെക്കി എടുക്ക to skim off. തെക്കു കഞ്ഞി rice-scum.

തെക്കു tekku (T. തെർക, fr. തെൻ) South, = വാട. — തെക്കും വടക്കും അറിയാത്തവൻ prov. — met. തെക്കേടിക്കിന്ന Bhg. തെക്കേ പോക to go to Yama, to die. അവനെ തെക്കേക്കണ്ടത്തിൽ എടുത്തുപോകട്ടേ I wish he was buried!

തെക്കൻ Southern, കിഴക്കർ തെക്കരും KR.; adj. f.i. — ഞാരൽ, — ചൂടി, — മൂരി, — വാക etc.

തെക്കങ്കൂർ N. pr., the principality of Cōṭṭayam, conquered by Travancore in 1753.

തെക്കങ്കോൾ storm from South, തുലാത്തെക്കൻ.

തെക്കിന, (So. — നി) 1. the Southern wing of a നാലുപുര. — തെക്കിന ചെന്ന കടക്കുന്ന, തെ'ംവാതിൽ TP. തെ'പ്പുരയുടെ ഇറയത്തു MR. 2. = തെക്കേയകം, തെക്കിനകത്തു TP. Southern room.

തെക്കുവടക്കു Northwards. — geographical latitude. രാജ്യത്തുടേ തെ. വഴി നടക്കുന്നവർക്കു നടന്നു കൊൾവാൻ സങ്കടം TR. it will render all travelling hazardous.

തെക്കോട്ടു (പട്ടി), തെക്കോട്ടേക്കു Southward. ഇനി വരാതവണ്ണം തെക്കോട്ടു പോയാർ AR. they are dead.

തെങ്ങരക്കാറു (തെൻകര) South-east.

തെങ്ങു teṅṅu T. M. C. Te. (Tu. താരെ). The Cocoanut-tree, "Southern tree" (തെൻ), as

coming from Ceylon. It is called ബാലൻ at 5 years with 20 branches, പൂണ്ണ്ഫലത്തെങ്ങ് at 9 — 10 years with 40 branches & 12 flower bunches. Kinds: കരിന്തെ. TP., ചെന്തെ. (കൈതത്താളി), തീയൻ തെ., പനന്തെ. etc.

തെങ്ങൻ a kind of Boa constrictor, of the size of a palm-tree; its fat, med. in leprosy.

തെങ്ങങ്കായി aM. = തേങ്ങ mod.

തെങ്ങിൻകള്ള palm-wine.

തെങ്ങിൻകൈ a palm-branch, ഒരു തെ'കയ്യും പോരുന്ന ഇരങ്കോൽ MR.

തെങ്ങിൻതല the top of the palm-tree, തെ'ലെക്കലേ മാംസം GP 69. തെ. കണ്ടു കൊതിച്ചു TP. coveted the fine trees.

തെങ്ങുകെട്ടുക MR. = പൊത്തൽ.

തെങ്ങോല a cocoanut-leaf. തെ. വരിയൻ a striped tiger.

തെച്ചി teṭṭi (loc.) = ചെത്തിപ്പൂ Chrysanthemum Ind., നല്ല കരുത്തോലതെച്ചിമാല Anj. at a marriage. (പൂവാത്തെച്ചി a kind). മല്ലികാമുല്ലാതെച്ചി പടന്ന വള്ളികെട്ടു KR. — തെച്ചിപ്പട്ടു B. red silk.

തെച്ചിമന്താരം, see മന്താരം f.i. തെ'വും കൂടി Anj.

തെണ്ടൽ = തെണ്ടൽ 1. കൊട്ടമലത്തെണ്ടുക പോയി, തെ. യിൽ തെണ്ടി TP.

തെണ്ടം tenḍam T.M. = ഭണ്ഡം, Trouble, a fine V1. — തെണ്ടമായി നക്കിന ചേല CG. as punishment.

തെണ്ടൻ, (T. തണ്ടൻ) 1. a king, as holding the sceptre; a giant V2. 2. T. adoration പലരും കൂടി തെണ്ടനിട്ടവിണ്ണപ്പം TR. humble petition, also ചെട്ടിയാർ തിരുനോക്കി തെണ്ടവിണ്ണപ്പം (doc.)

തെണ്ടിക So. a cross-beam; No. a cross-plank to keep articles suspended from. A പെയ്യാപ്പന്തൽ (നിടുമ്പുര) has 3 തെ. (1 ridge-pole & 2 summers); a sawing frame (കാമരം). = തണ്ടിക.

തെണ്ടിക്ക 1. to labour hard പെരുവാൻ തെ., മുന്നാഴിയരി തെണ്ടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു vu. = ഭണ്ഡിക്ക. 2. CV. of തെണ്ടുക q. v.

തെണ്ട, (തണ്ട, ഭണ്ഡ) 1. a stick, sceptre. 2. measure; 10 millions of millions of millions CS., മഹാതെണ്ട 10 times as much CS.

തെണ്ടുക teṇḍuya (= തേടുക) 1. To seek, as insects, പൂമലരെത്തെണ്ടി നടക്കുന്ന വണ്ടു Nal.; മണം തെ. ഭക്ഷണം, ഇര തെ. MC.; ഇന്നു തെണ്ടേണ്ടാ നിന്നെ കാണ്മാൻ CG. I have not to seek thee afar. ഞാൻ ഇപ്പോൾ തെണ്ടപ്പെടായല്ലോ I am no more to be sought. 2. to obtain. ഇടവക തെണ്ടുവാൻ TP. to conquer the principality. പാടപരാശത്തെത്തെണ്ടിക്കൊണ്ടുപോയി CG. കടം തെ. V2. to get it paid. ഇണ്ടൽ തെണ്ടിപ്പാണ്ടു Bhg. fled possessed by despair. കടം എനിക്കു തെണ്ടി വെച്ചു പോയി the father left me only debts. തെണ്ടി വെക്ക to obtain for one. തെണ്ടി സ്വരൂപിക്ക to collect charity. 3. v. n. to wander about, as for alms (Dat.), ഭിക്ഷെക്കു തെണ്ടി നടന്നു SiPu. തെണ്ടിത്തിന്നുക prov. spunging on neighbours. കാനനത്തിൽ തെണ്ടുവാൻ കന്നു എല്ലാം ഇണ്ടൽ നീക്കി CG. to graze. വടക്കോട്ടു തെ. to go on pilgrimage. വില്പാൻ തെ., as hawkers. തെണ്ടിക്കൊയ്മ നടത്തുക as a king.

VN. തെണ്ടൽ 1. going about, as for begging or obtaining something, രാത്തെണ്ടൽ (thiefs). 2. inroad in war V2. തെ. തെണ്ടുന്നു TP. he walks boldly abroad. 3. gathering. തെണ്ടൽക്കോൽ the stick of an inferior officer B.

തെണ്ടൽക്കാരൻ 1. a tax-gatherer So. 2. a roamer, vagabond, thief No.

തെണ്ടി a beggar, (also തെണ്ടിത്തിന്നുന്നവൻ), തെണ്ടിത്തീനി B. id.

തെണ്ടിക്കൊയ്മ self-importance B. (see 3). — തെണ്ടിക്കൊയ്മയും കേറിക്കൊയ്മയും prov. spunging & extortion.

തെണ്ടുകപോക TP. to set out in search of something (തെണ്ട = തെണ്ടൽ), f. i. കൊട്ടമലെക്കു തെണ്ടുക പോയോലാരും തൻറില്ലും കണ്ടു മരിച്ചിട്ടില്ല. (travelling all over Coorg).

തെന്തനം tendanam So. (fr. തെന്നുക?, T. തെത്തു twisting, tricks). Cheating. തെ. കൊണ്ടു കഴിക്ക to live by fraud B.

തെന്തല **tendala,** see തന്തല, (prh. southern head?) in:

തെന്തലക്കൊട്ടി Crotolaria retusa. Kinds: കാട്ട — Cr. juncea, നെല്ല — Cr. laburnifolia, പേത്തെ. Cr. verrucosa, വലിയ—Cr. quinquefolia, Rh. വെൺതെ.

തെന്തിനാതിനാതിനെന്ന പാട്ടമ്പൽ പാടി, see തന്തി —

തെൻ **teṉ** T. M. C. Tu. (Te. തെന്ന way) South, whence തെക്ക, തെങ്ങര etc.

തെന്തിരയാഴി പുക്ക RC. the Southern sea.

തെന്നൽ, (T. തെൻറൽ) the Southern breeze, zephyr തെ. വീതുതുടങ്ങി CG., also called താത്തെന്നൽ, ചന്ദനത്തെന്നൽ as coming from the Southern Ghats.—met. നല്ലൊരു തെന്നലെ മുങ്ങിന വാക്ക CG. zephyr-dipped.

തെന്നിക്കാറു, (T. തെൻറി) 1. South wind V1. 2. veering of the wind, fr. foll. V2.

തെന്നുക (or തെണ്ണുക V2.) to stagger, reel; slide, veer.

തെൻപുറായി, (പുറവായി) South-west. vu.

തെമ്മലപ്പുറം N. pr. a district So. of Palghat.

തെമ്മേ(ൽ)പ്പുറം South-west.

തെമ്പു **tembu** (loc.) Margin, border of cloth, fr. തേമ്പു? [bauchee B.

തെമ്മാടി **temmāḍi** So. Palg. A vagabond, de-

തെയ്യം **teyyam** Tdbh., ദൈവം, as interj. O God! തീയൻ മൂത്താൽ തെയ്യം prov.

തെയ്യമ്പാടി, (ദൈവമ്പാടി) N. pr. a caste of temple-musicians, like മാരയാൻ (8 in Taliparambu). തെ. കളോട്ട പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. in Tāmarachēri, (also called കളത്തുകരുപ്പു).

തെയ്യാട്ട &—ട്ടം, (ദൈവാട്ടം) an offering to Bhagavati, performed by തെയ്യാടി or തീയാടി q. v., (തേവാടി DN.)

തെയ്യാൻ, better തേയ്യാൻ No.=തേവിയാൻ. [m. തെയ്യൻ, തെയ്യേലൻ (വേലൻ), തെയ്യോൻ N. pr. തെയ്യത്ത N. pr. fem.

തെരിക **teriya** M. Tu, (T. തിരണ) A pad to put under vessels or for the head to carry burdens, ആനെക്കു കീഴിര തെരിക prov.

തെരികട **teriyaḍa** (തെരിയുക) Rejected. B.

തെരിക്കു **terikku** (തെരുതെര). Quickness, in adv. തെരിക്കെന്നഗുനാ വന്ന CC., തെരിക്കെന്നിനിവേശം ചെല്ല AR., തെരിക്കുനേ, തെരിയവന്ന vu.; മോക്ഷമാഗ്രം തെ'ക്കേ വിചാരിക്കും Vēdnt. earnestly.

തെരിയുക **teriyuya** T. M. Tu. (Te. തെറ) 1. To understand, know, often confounded with തിരിയുക q. v. 2. to choose, examine അശ്വങ്ങൾ നല്ലതു തെരിഞ്ഞു നൃത്തീടിനാൻ, വേണ്ടും ഹയങ്ങളെ തെരിഞ്ഞു നിറുത്തുക, നാല ശരന്നങ്ങൾ നന്നായി തെരിഞ്ഞെടുത്തു Nal. picked out. ഒരു ശരം തെരിഞ്ഞെടുത്തു Bhr.

തെരിക്കുക aM. to select, (T. to write a catalogue), പതിനായിരവും മുപ്പതിനായിരവും തെരിപ്പതും ചെയ്തു KU.

?തെരിയാണിക്ക to stand face to face. V1.

VN. തെരിവു selection; rejection (So. f. i. തെരുവു പലക refuse boards, vu. No. തിരിവു).

തെരു **teru** T. M. (Te. C. തെരവു, Te. തെരുവു, fr. തിറക്ക? way) 1. Street, bazar-street; also തെരുവീഥിതുത്തു തളിച്ചു KR.; തെരുവത്തിരുന്നു വാണിയം ചെയ്തു Pay. 2. a weaver-village തെരുവത്തുള്ള ചാലിയന്മാർ TR.

തെരുതെര 1. throngingly, as in a street തെ. കടക്കുന്ന. 2. തെ. അച്ചു Bhr.; തെ'രേ സ്തുതിച്ചു AR. incessantly, (=തിരക്കു).

തെരുക്കനേ=തെരിക്കനേ.

തെരുതെരുപ്പു activity, diligence, smartness=ചുറുചുറുപ്പു.

തെരുന്നനേ suddenly, quickly തെ. തേരും ഉയന്ത Bhr.; ഉരു സമീപത്തിൽ തെ. ചെന്നു, ഭരതൻ ചാരത്തു തെ. വന്ന KR.

തെരുക്കുക, ത്തു **terukkuya** 1. To tuck, gather up the cloth=തിരുക്ക, തിരെച്ചു കയറുക V2., No. f. i. തെരുത്തൊരു മുണ്ടു താഴ്ത്തി എങ്കിൽ TP. (mark of respect). 2. കാൽതെരുത്തുപോയി benumbed. പാൽ തെരുത്തുപോക No. to curdle. അവൻ തെ'പോയി=വെറുത്തു. 3. തെരുക്കുക, കി V1. to close with the enemy=തിരക്കുക, തേരുക. [No. തെരുത്തുനില്ല to show fight; മൂരി തെരുക്ക to be obstinate, etc.=ചെറുക്ക.]

തെരുളുക **teruluya** T. To acquire clear perception (= തെരി). തെരുണ്ട പെൺ = തിരണ്ട q. v. — Hence തെരുട്ടുക T. to acquaint, M. a part of the grand ceremony (തിരുട്ടുകല്യാണം) performed with girls.

തെപ്പ് Tdbh. = ദർഭ.

തെറി **teṟi** T. M. Snappish, dashing, clashing. തെ. കാട്ടുക TP. to behave insolently. തെ. വാക്ക് offensive, mischievous, indecent words V1., No. chiefly to abuse in anger, (diff. fr. ചൊറിവാക്ക്).

തെറിക്ക T. M. 1. v. n. to rebound, recoil, fly in pieces ശൃംഗങ്ങൾ പൊട്ടിത്തെറിക്ക Nal., (from heat etc.) TP., so പാത്രം (over the fire). to fly out, as sparks. തെറിത്തെറിച്ചുപോയി he lost himself altogether. ഒരു തുള്ളി തെറിച്ചു ദേഹത്തിന്മേൽ Mud. 2. to splash, sputter ചോറിൽ അടിച്ചാൽ നീളത്തെറിക്കും prov.; തുപ്പുകൊണ്ടു നീർ തെ. 3. v. a. to make to fly off ചക്രം എറിഞ്ഞു കഴുത്തു തെ. Bhr. തല തെ. V1. to cut off the head. വെട്ടുകൾകൊണ്ടു തലകൾ തെറിക്കയും Mud. കിന്നരം തെ. V1. to play the lute.

CV. തെറിപ്പിക്ക to make to bounce or splash, to cut off with one stroke, ശിരസ്സുകൾ വെട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചീടുവൻ KR. അവിടേനിന്നു തെ'ച്ചു got him dismissed. കൈ തെ'ച്ചു പാഞ്ഞു TR. escaped from their hands. മുണ്ടിൽ ചോര തെ. TP.

തെറിയൻ an insolent, indecent person.

തെറുക്ക **teṟukka** (T. to bruise) 1. v. a. To pull up the cloth, as when wading (തെരുക്ക); to roll up തിരി തെ. Tantr.; അരുവു തെറുത്തു കുത്തുക V2. to hem; to stop water-courses. 2. v. n. (T. തെറുകു) water to stand, to be dammed up. തെറുത്തു നോക്ക to fix one with the eye. തേരട്ട തെറുത്തു കിടക്ക MC. lies rolled up.

CV. തെറുപ്പിക്ക to enclose water by dykes (= ചെറുക്ക).

തെറുതെറുപ്പ = തെരുതെരുപ്പ (loc.)

തെറു **teṯṯu** (Tu. തേലാ to go out of the way, തെട്ട bad, T. തെറു to be perverse, fr. തെന്നുക?) 1. A slip, stumble, mistake പ്രതികളെമേൽ തെറ്റാകുന്നു MR. the fault is on their side. തീപ്പു നേരിന്നും ന്യായത്തിന്നും തെറ്റാകുന്നു against truth & justice. 2. something aside or out of order. അവനും ഞാനുമായി തമ്മിൽ വളരേ തെറ്റാകുന്നു MR. we are on bad terms. രണ്ടു പണം തെ. too little by 2 fanams; failing to pay the whole amount; a balance due etc. തെറ്റിൽ പോയിനിന്നു retired out of sight. മൃത്യു തെറ്റില്ല ദിനസ്പതി അടുത്തു വരുമല്ലോ Bhg. certainly. 3. throwing stones (= തെറി), fillipping marbles.

തെറ്റുക v. n. 1. to slip, fail, mistake, err (= തെന്നുക). വെടി തെറ്റിപ്പോയി TR. missed him. ഇന്നു തെറ്റിയാൽ GnP. if you miss the object of this life. വഴി തെ. to go astray. ന്യായം തെറ്റിപ്പറക to speak unjustly. സമയം തെറ്റി വരുന്നവർ too late. ദിവസം തെറ്റാതേ TR. on the very day. 2. to be asunder or aside. തെറ്റി നില്ല, — യിരിക്ക TR. to stay at a distance, to keep aloof. തെറ്റിക്കൊടുക്ക to go out of the way. തമ്മിൽ യോജിച്ചു പിന്നേ ഉടനേ തമ്മിൽ തെറ്റി MR. fell out. തെറ്റിപ്പോയി escaped. 3. to shoot with a cross-bow, (also v. a. — birds, fishes).

Inf. തെറ്റ aside, not in array. ഒറ്റയും തെറ്റയും തെങ്ങു ശേഷിപ്പുള്ളതു TR. the few trees left here & there, also അറ്റത്തും തെറ്റത്തും straggling (trees).

VN. തെറ്റൽ a slippery place, mistake, etc. കായ്ത്തിന്നു തെ. വരാതേ TR.

തെറ്റാലി B. a pellet-bow, തെറ്റാരിവില്ലു വലിക്ക V1. — തെറ്റരിയൻ (sic) a cross-bowman V1. 2. — see below.

CV. തെറ്റിക്ക 1. to make to slip or err. അവരെ യാതൊരു പ്രകാരേണ എങ്കിലും തെറ്റിച്ചു കളയും MR. corrupt, seduce, deceive. കാലം തെ. to disappoint by delay. 2. to get out of the way, remove, deliver; to balk. വെപ്പുതെറ്റിച്ചു നടക്ക to transgress. 3. B. shoot or throw with a bow.

തെറ്റുവില്ലു, (T. തെറിവില്ലു) a pellet-bow.

തെറെന്നു as quick as a shot or slip. തെ'ന്ന പ്പോൾ പിടിച്ചു CG. at once. തെ. പായും കു തിരകൾ Mud. the swiftest horses.

തെലുങ്കു telugu 5. The Telugu country, language & people, (തെലുങ്കൻ).

തെല്ലു tellu 1. A point, edge. ഒരു തെല്ലുഴിയിൽ RC. in this atom-like world. കണുനത്തെ., ചില്ലിക്കൊടിയിണത്തെല്ലു Bhr., ചില്ലിതൻ തെല്ലുലേ ചൊല്ലുക CG.— മതിത്തെല്ലു = ചന്ദ്രകല a digit of the moon. തെല്ലത്തു B. at the brim. 2. തെ. ധൈയ്യവും ഉണ്ടാം Nal. little. തെല്ലും ഇല്ല Bhg. not at all. തെല്ലിഹ പാർക്കണം Sk. a moment. തെല്ല കൂടേ V1. some more — തെല്ലിച്ചു No., — ശ്ശ So. little & little.

തെശ MM. = ഭശ, proud flesh, (തെചപോം).

തെസ്സുവി Ar. A rosary, see തസ്ബിഹ്.

തെളങ്ങുക telaṅṅuya T. M. (Tu. C. Te. ത —). To glitter. തെളിതെളങ്ങും RC. — തെളക്കം 1. brightness, see തുളക്കം. 2. a golden necklace.

തെളി teli (√ തെൾ T. M. C., തെൽ Te. Tu.). 1. Clearness. ഇവ തെളിവെച്ചു കടിക്ക a. med. allow to settle or filter, തെളിപാൽ RC. 2. brightness. ചാലതതെളിക്കടഞ്ഞ ചക്രങ്ങൾ Mud. polished. തെളിശസ്ത്രം കൊണ്ടരിഞ്ഞു KR. 3. M. Tu. canji-water പൊണലിയും തെളിയും കടിക്കാൻ വാ Cal.; perhaps, also transparent honey in തെളിമൊഴിമാതർ, തെളിമേൻചൊൽ, വചന കോമള നറുന്തെളിനകന്തു ചെവിയാൽ RC. 4. (തെളിക്ക) call of drivers, cowherds, etc. നായാട്ടിന്നായിലിയും തെളിയും (huntg.). മൃഗങ്ങളെ തെളിക്കുട്ടുക MC. to start & beat game. കാലി തെളിവിളി CC. — കന്നുതെളി, see തൊളി.

തെളികണ്ണി B. a plant.

തെളിതാര filtration.

തെളിക്ക telikka (തെളി 4., aC. തെളൽ to start, set out) v. a. To drive cattle with shouts. മൂരികളെതെളിച്ചു കൊണ്ടുപോയി TR. (robbers), എരുതിനെതെളിച്ചാക്കി, അശ്വം തെ. Nal., നീതേരും തെളിച്ചുകൊട്ടുക AR. — without Acc. തെളിയെന്നരെത്താൻ RC., എട്ടത്തു ചമ്മട്ടി തെളിച്ചു സൂതനും KR. — met. തെളിച്ചതിലേ നടക്കാഞ്ഞാൽ നടന്നതിലേ തെളിക്ക prov. (of education).

തെളിയുക teliyuya (തെളി) 1. To become clear, മതിയിടെ അവക്കു ചാലുമതു പാലുനെയി പോലുമതു തെളിയവേ തരവേണം SidD. കാർ തെളിഞ്ഞു it has cleared up. തെളിഞ്ഞ വെള്ളം transparent, clear. നിള തെളിഞ്ഞു awoke. met. അവനെ പിടിച്ചു വിസ്മരിച്ചു തെളിയാതേ വിട്ട MR. as it could not be proved. 2. to brighten up പുണ്ണു വറ്റും കണ്ണു തെളിയും MM. തെളിയക്കടഞ്ഞ ബാണം KR. (= തെളി 2.) ശൈത്യത്താൽ തെളിയുന്ന VCh. said of trees. ഇതിന്നു തെളിയുന്നില്ല (as a bullock) inferior to. അവനിൽ തെളിഞ്ഞു came off better No. തെ'ഞ്ഞു വിരിഞ്ഞു വന്നഗി Bhr. മനസ്സു തെ. = പ്രസാദിക്ക; so കേട്ടാലും തെളിഞ്ഞു നീ AR. cheer up & listen. ഭാവം തെ'ഞ്ഞു നക്കി Nal. gave gladly. നന്നിതെന്നു തെ'ഞ്ഞിതെല്ലാവരും Bhr. applauded. 3. to please. പറഞ്ഞതു തെളിഞ്ഞു is understood & pleases. തനിക്കു തെളിഞ്ഞോടത്തു Bhr. where you like. കളിഞ്ഞത് ഏളമേ തെളിഞ്ഞില്ല Mud. people did not like his dismissal. രാജാവിന്നൊട്ടും മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞില്ല Nal. മരക്കാക്ക് അംശം തെളിഞ്ഞില്ല TP. തിരുവചനങ്ങൾ പെരിക ഞങ്ങൾക്കു തെളിഞ്ഞു KR. — to be approved, നിങ്ങൾക്കു തെളിഞ്ഞ രാജാവു KU. the king you chose. നിണക്കു തെളിയട്ടേ TP. as you please, it is your business. 4. a matter to be decided. നിങ്ങൾ മുമ്പാകേ തെളിഞ്ഞു തീരുന്നതത്രേ സമ്മതമായി TR. they want you to decide — തെളിവോളം till you come to a conclusion.

VN. I. തെളിച്ചൽ, f. i. അവന് ഏതും തെ. വന്നില്ല KR. he could not be cheered up. — (No. vu. തെളിച്ചയില്ല = പ്രസാദം).

II. തെളിമ, as തെളിമതങ്കിന Anj. happy.

III. തെളിവു 1. clearness, brightness, perspicuity. 2. proof കായ്വും തെളിവു കൊട്ടപ്പാൻ jud. തെളിവുണ്ടാകും TR. it will be proved. മേൽ കാണിച്ച തെളിവുകൾ MR. the evidences adduced.

CV. I. തെളിയിക്ക 1. to clear, clarify, make

bright, to clear away, as jungle. ഇടച്ചൽ തെ. 2. to exhilarate. മനസ്സെ. Mud. to comfort. അശ്വങ്ങളെ തെ. Bhr. refreshed with water. 3. to explain, prove. പ്രമാണത്തിന്റെ കായ്മ തെ'ച്ചു കൊട്ടക്ക, നേർ തെ. TR. to bring the truth to light.

II. തെളിയിപ്പിക്ക 1. to filter, clarify. 2. to make bright, joyful. മാതാവിൻ മനം തെളിയിപ്പിപ്പാൻ KR. to please her. ആത്മതത്വാർത്ഥത്തെ കാട്ടിക്കൊടുത്തു തെ'ച്ചു Bhg. — വിളക്കു തെളിപ്പിക്ക No. to trim a light.

തെളിതാര (prh. = തെളിതാര a cap for filtering) a head-ornament of actors. B.

തെളിതെള Inf. very clearly or brightly, പകഴി ഏറ്റു തെളിതെള RC. വെയിലത്തു തെളിതെളിക്ക to sparkle, so തെളിതെളത്തെളിക്കടഞ്ഞ ചക്രങ്ങൾ po., തെളിതെളങ്ങനേ.

തെള്ളുക tĕḷḷuya T. M. (തെൾ) 1. To sift or winnow by casting up gently in a fan. (പൊൻ) ഇടിച്ചുതെള്ളിക്കൊൾക TP., a. med. to separate what is fine & coarse. 2. to jump. നെഞ്ഞത്തു, ഭയറിൽനിന്നു തെ. to heave, pant, to be disturbed.

VN. തെള്ളൽ winnowing.

തെള്ളി 1. sifted powder. 2. sifted resin (= കിൽ. V2.)

CV. തെള്ളിക്ക to get sifted, as കുമ്മായം, കാപ്പി.

തെഴു telu = തൊഴു, in തെഴുക്കുത്തുക To bend the body backwards & turn the feet over head, (തെ'ത്തി മടമ്പു പിടിക്ക TP.).

തെഴുക new leaves, as മാവിൻ തെ.

n. v. തെഴുക്ക (=തഴെക്ക I.) 1. trees to bud, sprout തരസാ പൂത്തു തെഴുത്തു ഉല്ലസമായി CC. 2. to thrive, as a house after misfortunes, ഭ്രതലം നിറഞ്ഞു തെഴുത്തു ഫലിച്ചിതു KR.

തെഴുവാഴ (Kurumbranāḍu) = നേന്ത്രവാഴ.

തേകുക tēyuya & തേവുക M. (Tu. C. to sprinkle, Te. C. തേവു to take out of the water) 1. To draw water, empty a well, bale out for irrigation. വിളകൾക്കു (കണ്ടത്തിലേക്കു) വെള്ളം തേവി MR. watered the crops. തേകും ജലാന്തരത്തുടെ കടന്നു PT. a fish escaped out of an emptying tank. വെള്ളം തേകീട്ടു മേല്പോട്ടാക്കി irrigated. 2. No. to spatter, തണ്ടിൽ തേകിത്തുടങ്ങിനാർ കോമളക്കൈകൊണ്ടു CG. (in the river).

തേകുകൊട്ട a watering bucket, V1. തേകുതോണി a boat for watering = തോണിത്തുലാം.

തേക്കു tēkku T. M., (Tu. C. തേഗു, Te. ടെക). The Teak tree, Tectona grandis. Kinds: കല്ലൻ — the best, കോൽ — small, ഉരി — or നെയി — large, but of inferior value. Quite different plants are: ചെറുതേക്കു Clerodendrum siphonanthus (or serratum — B. Siph. ind.), വെണ്തേക്കു & വെന്തേക്കു Lagerstrœmia microcarpa, both poor timbers; വെണ്തേക്കിന്റെ തിരുൾ a. med.

I. **തേക്കിക, ക്കി tēkkuya** (C. Tu. തേഗു to belch, Te. തേഞ്ചു, T. to cram). To belch തേക്കി ഇടുക, തളികയിൽ ഉണ്ടാലും തേക്കും, ഇരിമ്പുകൂടിച്ചു വെള്ളം തേകുമോ prov. തേക്കി അരെക്കുക to ruminate (& തേട്ടി അ.) — ചക്കിന്റെ കണ്ണ തേക്കിപ്പോയി has flown out. No.

തേങ്ങുക So. (T. to be full). To beat as waves on the shore, to feel nausea, to sob. തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരുക So.; to totter, reel V1.; to work out as a nail. B.

VN. I. തേക്കം nausea, unsubdued anger B.; tottering, swoon V1.

II. in പുളിന്തേക്ക TP. ഇടുക or III. പുളിന്തേക്കൽ ആയിരിക്ക sour belching, caused by an evil eye, (superst.) No.

II. **തേക്ക, ച്ചു** v. a. (തേയുക) 1. To rub, smear തേച്ചിരിക്ക (with oil). തേച്ചുകുളി regular bath. കണ്ണനേ തേച്ചുകുളിപ്പിക്കുന്നു TP. (the bride). എണ്ണ മേല്പു തേക്ക MM.; കൊങ്കകളിൽ വിഷം തേച്ചു ചമെച്ചു CG.; ചേവടിയിലേച്ചോറ് എല്ലാം അമ്മയുടെ ചേലയിൽ തേച്ചു CG. — so also to white-wash (കുമ്മായം), to paint. 2. to clean, polish, sharpen. തേയാത്ത പല്ലു Nid.; കൈകളേ പനിനീരിൽ തേച്ചു CG.; വെണ്ണീറിട്ടു തേ. (=വടിക്ക).

VN. I. തേച്ചൽ waste from rubbing, തേ. പറുക.

II. തേപ്പു 1. rubbing, scratch തേപ്പു ചാട്ടുകാണ്ടാൽ തുളിപ്പു വെടികൊണ്ടാൽ (huntg.) met. ആരാനെക്കൊണ്ടു തേപ്പു പറക V1. to wound by allusions. 2. polishing തേപ്പിട്ട രത്നം പോലേ KR., so തേപ്പുവൈരം, തേപ്പുചല്ലു corundum; തേപ്പുപലക a whetting board.

CV. തേപ്പിക്ക f.i. ചന്ദനം മുഴയിൽ തേപ്പിച്ചു KR. to prescribe & apply liniments etc. ചുണ്ണാമ്പു തേ. to get white-washed.

തേങ്ങ tēṅṅa & **തേങ്ങാ**, (തെങ്ങകായി). A cocoanut, കാലം തേങ്ങെക്കു കാ ഉരുപ്പ വിലകണ്ടു TR. (in 1798). The fruit has many stages ഇളന്നീർ, ഇളന്തേങ്ങ, പഴുത്തതു, വരണ്ടതു, കൊട്ട, കരുത്തിട്ടതു GP 69. കരിക്കു, ക്രിത്തേങ്ങ. — Its parts: തേങ്ങക്കണ്ണു, — കുടുക്ക, — നൈ, — പ്പാൽ (തേങ്ങാപ്പാൽ വൃന്ദ്യം GP.), — പ്പിണ്ണാക്കു (or — പ്പീര), തേങ്ങാവെള്ളം (തണ്ണീരുള്ളു GP.). — obsc. pudend. muliebre. —

Kinds: അക്കിൽവാരി — or കടൽത്തേ. Lodoicea Sechell. — ചെന്തേ. q. v.

തേങ്ങാത്താങ്ങു an empty cocoanut.

തേങ്ങാണി vu. Cal. = തേങ്ങനൈ.

തേങ്ങുറി a piece of cocoanut; breaking cocoanuts, as for feeding workmen on entering a new house.

തേങ്ങയേറു the ceremony of throwing cocoanuts, തേ'ം പാട്ടും കഴിപ്പിക്കുവൻ TP.

തേങ്ങാക്കുച്ചു No. the fibrous tuft clinging to the പെണ്ണുറി after the nut is husked.

തേങ്ങുക, see under തേക്കുക I.

തേച്ചൽ, see തേക്കുക II., തേയുക.

തേജസ്സു tējassu S. (തിജ്) 1. Sharpness, fire ഭൂമിയും ആകാശവും തേ'ം ജലങ്ങളും വായും VCh. 2. light, glory തേജോരൂപമായുരുണ്ട വലിയൊന്നായി ആദിത്യബിംബം Gan.; സ്വാകാരം മറെച്ചിതു തേജസാ ശകുന്തള Bhr.; തേജസ്സടക്കേണം KR. restrain the creative power. ബ്രഹ്മതേജസ്സു, ക്ഷത്രിയതേജസ്സു Bhr. power, dignity. 3. semen, ശിവൻ തന്റെ തേ. പറിച്ചു കാട്ടിൽ എറിഞ്ഞു (huntg.).

തേജിതം S. whetted, pointed (part.).

തേജോമയം S. consisting of light & power, so തേജോരൂപം, (തേജസ്സു 2.) — തേജോനിധികളായി Bhg. glorious = തേജസ്വി S.

തേട്ട tēṭṭu B. A fish.

തേടുക tēḍuya T. M. (= തെണ്ടുക) 1. To seek, less used than തിരയുക, (മണ്ടി മറുനാടുതേടും Mud., ജ്ഞാനികൾ തേടും ഭോഗങ്ങളേൻ RC.); to pursue, punt, see തേട്ടം. 2. (Mpl.) to pray കണ്ടിനോടു തേടി TR., ഏറിയ പിഴ പൊറുതി തേടി, ആവശ്യത്തിനേ തേടി അള്ളാപോടു Ti. 3. to acquire, (take in hand) അഴൽ തേടായ്ക, ഈ തൊഴിൽ തേടോല Bhr. വാടാത മുഖകാന്തി തേടുന്ന ചിലർ VCh. കോപം തേടും runs into anger. ആനന്ദശീലം തേടും പൈങ്കിളി Nal. (= ഉള്ള). ഭംഗിതേടീടും മണിമഞ്ചങ്ങൾ VCh. അന്ധതതേടാത ശാന്ധവ്വൻ CG. (= ഇല്ലാത).

CV. തേടിക്ക to cause to search or hunt.

VN. തേട്ടം 1. pursuing of game, വനിരിയം ഇമികിയാലത്തേത്തേട്ടവും ഉരിയാട്ടവും പറയുന്നു; തേട്ടമായി തേടും നേരം (huntg.); മീൻ തേട്ടം etc. (loc.) 2. importunity, coveting.

തേട്ടുക tēṭṭuya No., (= തികട്ടുക, T. തെകട്ടുക). 1. To belch പുളിച്ചു തേ. = ആളുകം, പുകഞ്ഞു തേ. = ധൂമകം Asht. 2. to ruminate തേട്ടി അയവക്കുക, പശു തേട്ടി അരെക്കുക MC. (= തേകി അരെക്ക). കട്ടിവായിൽ തേട്ടിക്കൊട്ടുക MC.

തേന aM. Tdbh., സേന, (തേനയോടു RC.)

തേൻ tēn T. M. Te. (C. ജേൻ, Te. ജ്ഞാന, Tu. തിശ, √ തെൻ? or തീ sweet) 1. Honey, (a മലയാളഭേദം) often പൂന്തേൻ, പൈന്തേൻ; ചെറു —, പെരുന്തേൻ q. v. — met. വായ്മലർതേൻ, ഗാനമാകുന്ന തേൻകുടിക്ക CG. തേനൊഴുകുന്നാടം (of a flute). — തേൻ എടുക്ക to gather. മുല്ലതൻ തേൻ ഉണ്ട കാവ്വുണ്ട CG. eating honey. വാനരന്മാർക്കു നല്കിൽ തേനായി ഒഴുകേണം AR. — 4 Kinds: മാക്ഷികം oil-coloured, ഭ്രാമരം white, ക്ഷൌദ്രം brown, പൌത്തികം dark GP. തേനീച്ച a honey-bee. 2. slayer of children. തേനിമ്പം sweet like honey, തേ'മായിട്ടിരിക്കേണം എന്നിൽ Anj. (a prayer).

തേനട a honey-comb. — തേനഴൽ fritters.

തേനൊലി CG. sweetly speaking, pl. തേൻചൊല്ലർ RC. തേൻചോരുമാനനവാണി

Bhg., തേന്മൊഴിയാൾ CG., തേങ്കോരിപ്പായ് RS.

തേൻക്കൂട്ട a bee-hive, (of തേനീച്ച).

തേൻപലക = തേങ്കട്ട a honey-comb.

തേന്മാവു a well flavored mango tree, തേ. തന്നെ ടെ തേൻ ഉണ്ണും കോകിലം CG. Bhg 5.

തേന്മൊഴി honey-mouthed, f. തേ. കള ഭാഷേ വേണ്ട Som.

തേപ്പു, തേപ്പിക്ക, see തേക്ക് II.

തേമം tēmam S. (തിമ്) Wet. (C. തേവ; see തേക്കുക, തേവുക).

തേമനം S. a sauce = കറി.

തേമൻ N.pr. of women.

തേമാനം tēmānam M. C. Tu. (T. തേയ്മ —, fr. തേയുക) Waste from rubbing; loss in assaying metals ഗ്ലിക തേമാനം TR. (of coiners); waste of goldsmith = രായിട്ട പോകന്നതു; wear & tear. — തേമാനപ്പെടുക to wear out by long use f.i. മോതിരം = തഴയുക; തേ'ട്ട മാർഗ്ഗം a dying-out-religion. [rice V1.

തേമാലി tēmāli (തേൻ?, തേവുക?) A kind of

തേമ്പുക tēmbuya M. T. (to wither, fade) = തേയുക 1. To waste, grow thin തേമ്പും അഴകു ഭി Bhg.; പുല്ലുപോലേ തേമ്പും (po.) Esp. neg. തേമ്പാത കാന്തികലർന്നൊരാൺപൈതൽ ഉണ്ടാം, താംബൂലത്തിൻ തേമ്പാതേനിന്ന രസം, തേമ്പാതേ നിന്നുള്ള തികൾ CG. = not waning. തേമ്പാതേ ചാടും resolutely? 2. Palg. മണ്ണു തേമ്പുക to fill up crevices & broken down plaster (of a wall).

തേമ്പാവു (തേൻ?) a timber tree B.

തേയാന്തിരിയായി പോക TP. = ഭേദാ —.

തേയില Port., Dutch. Tea = ചാ.

തേയുക tēyuya 5. To be rubbed off, mod. തഴയുക; to be worn out, to waste. അരികേ പോകമ്പോൾ അരപ്പലം തേഞ്ഞു പോകും prov. — VN. തേച്ചൽ, തേമാനം, തേവു q. v. — v. a. തേക്കുക II. q. v.

തേര tēra T. So. A lean frog; a beggar B.

തേരകം tērayam 1. So. Ficus asperrima = പേരകം. Kinds തൊഴിതേരകം, പെരുന്തേ. Ficus conglomerata, വള്ളി — Ficus aquatica. 2. No. a sharp grass. തേ. നീള മുള്ളുള്ള കാണായി CG. (supposed to be grown out of iron filings). —

So. തേരുത്തുപുല്ലു Paspalum scrobiculatum.

തേരട്ട MC. V1., see ചേരട്ട; a kind പെരുന്തേ.

തേരുക tēruya (C. Te. to reach) 1. To attack V1. = തെരുക്കുക 3. ചന്ദനമാസനോട്ടു ചാണക്യൻ തന്നെ Mud. began to track him. — പിന്തേരും ആന RC. പിന്തേച്ചവന്ന രിപുക്കൾ Bhr. pursuing. 2. (T. to investigate; see തെരിയുക), past തേരി, as തേരിനാലും Bhg. know then! മനമേ മയക്കം തേരിയായോ SidD. Oh my soul, consider the mystery, (refrain of a Vēdāntic song അനന്തം ശാശ്വതം പുരുഷാർത്ഥം സച്ചിദാനന്ദം മ. മ. തേ. etc.).

VN. തേച്ച 1. pursuing, overtaking. 2. asserting a claim (= തുടച്ച) mod. പറമ്പിൽ തേച്ചക്ക ചെന്നു, തേച്ചക്ക വന്ന പ്രവൃത്തി മുടക്കി MR. to maintain his rights. പ്രതികൾ നടന്ന വരുന്നതിൽ ഇവൻ യാതൊരു തകരാറും തേച്ചയും ചെയ്യ പോകയുള്ളു; സ്ഥലത്തിന്ന് എനിക്ക തേ. ഇല്ല, ഒരു തേ. യും ചോല്യവും ഇല്ല MR. it does no more concern me. (T. investigation). 3. So. (തേരുക) increase, thriving.

തേരി T. loc. a hillock, swelling of the ground, in N.pr. മുന്തേരി, മണ്ടേരി.

തേർ tēr 5. (തെരുതെര) 1. A chariot, temple-car (രഥം), അരചർ പെരുന്തേർ KR.; തേർ കിടാകുക, ഓടിക്ക, നടത്തുക, തെളിക്ക AR., വഹിക്ക to drive a chariot. തേർ ക്കുട്ടുക, പൂട്ടുക (ആയിരം അശ്വങ്ങൾ പൂട്ടിയ തേർ KR.). Brhmd. — met. a car-feast. 2. the rim of a bamboo-basket (loc.).

തേരട്ട, see ചേരട്ട millipede MC.

തേരാളി 1. a charioteer, നാഥന്റെ തേ. Nal. 2. a chariot-warrior, സാരഥികളുടെ സത്യ കൌശല്യവും തേ. കളുടെ യുദ്ധകൌശല്യവും AR.

തേരുരുൾ a chariot-wheel, തേ. നാളം AR., തേ. ഒച്ച Mud. — also തേച്ചക്രം. [chariots.

തേരേൽകനി RC. a curve in chariots or like

തേരൊലി Bhr. rattling, rumbling of chariots.

തേരോട്ടം carriage speed; drawing the idol-car (rare in Mal.), also തേർവലി.

തേർക്കഴൽ the pole of a chariot കുതിരകൾ കൊണ്ടു വന്ന കെട്ടിച്ചമെക്ക തേ. പന്തിയിൽ Nal.

തേർക്കിടാവു a driver, (തേർപാകൻV1.) [Bhr.

തേർ കൂട്ടുക to harness, തേ. എന്നരുൾ ചെയ്തു

തേർക്കൂട്ടം a troop of chariots; a troop of wild hogs (huntg.)

തേർക്കോപ്പു the gear of a chariot.

തേർതാരതി RC. = സാരഥി.

തേർത്തടം the seat of a chariot തേ. പൂക്കാൻ, തേ. തന്നിൽ നിന്നിറങ്ങി Bhr.; also തേത്തട്ടിൽ നിൽപ്പും വിധൌ AR.

തേർമടം the house of a Vāriyar.

തേറു tēṟu (loc.) The knife of toddy-drawers.

തേറുക tēṟuya T. M. C. Te. Tu. (തിറം, തെറി, also related with തേൾ). 1. To be strengthened, thrive തേറുന്ന ഭക്തി, തേറിന മോളം Mud. ശരീരം തേറീട്ടില്ല (= തടിച്ചില്ല), തേറി വന്നു. 2. to mend, recover, (Nasr. to be converted). തേറുതാതാളം അത്തൽ RC. incurable grief. വാക്കു കേട്ടു പോന തേറിട്ടു തേറിനാർ CG. were comforted. എന്നെ നീ പേടിക്കാതേ തേറുക മനോഹരേ CG. take courage! 3. v. a. to believe, തേറുകേ വേണ്ട ഞാൻ ചൊന്നതെല്ലാം CG. എന്നതു തേറുമാറു RC. so as to believe. ചതി എന്ന തേറിനാൾ RC. concluded, knew. ജയിപ്പാൻ പണി തേറു നീ Bhr. believe me, we cannot conquer തേറിനാർ Bhr. resolved. — തേറിയോനേ മാറല്ല മാറിയോനേ തേറല്ല prov. trust. എനിക്കവരെയും അവർക്കെന്നെയും മനക്കരുന്നിൽ തേറരുതു Bhr. we can no more trust each other.

VN. I. തേറൽ 1. clearness, thriving; certainty, thought. 2. (T. = കൾ palmwine), nectar, perh. = തേൻ f. i. കാമനവായ്മലർതേറൽപീണേറവും CG. bewitching words of a child തേവിയാം പൂമലരിൽ താമുന്നോരാനന്ദതേറൽ മാനസമാകിയ വണ്ടുണ്ടു CG. 3. trust, reliance, പൈന്തേറൽ തേറുമവർ, തേ. വിളിപ്പിപ്പാൻ അഴകെഴ പുഞ്ചുകം അന്നേരം RC.

II. തേറ്റം 1. firmness, ശരീരത്തേ. convalescence V2., constancy. 2. faith, trust തേ' തോടെന്നും തൊഴുന്നേൻAnj.; ചൊല്ലിനാൻ തേറ്റം വരുംവണ്ണം അമ്മെക്ക; തേ. വരുത്തിയ നിങ്കളുവു CG.

തേറുക v. a. to clear, make strong.

തേറ്റ tēṯṯa (T. തെറുപൽ a snag-tooth) The tusk of a boar or young elephant. കല്പോട്ട തേ. ഉന്തി, അണെച്ചു TP. whetted its tusk. പന്നിത്തേറയും a. med. — മന്നിടം തേ. മേൽ ഒന്നു പൊങ്ങിച്ചു Vil., ധരാമോഹിയേ പൊങ്ങിച്ചു തേ. മേലേ വെച്ചുകൊണ്ടു Brhmd. (Viṣṇu as boar).

തേറ്റാമരം tēṯṯāmaram Strychnos potatorum T. M., (T. Te. C. തേറു, തേട്ട clearing, തേറുക to clarify).

തേറ്റാമ്പരൽ GP 76. its fruit, which rubbed on the side of a water-vessel, clarifies the water. തേ. പാലിൽ തഴച്ചു കടിക്ക MM. (when the urethra is wounded).

തേറ്റാമ്പൊടി the same, being bruised കലക്കം കോലും നീരിൽ കലകും തേ. കലക്കം പോക്കിത്താനും ക്രൂടപ്പോക്കുന്നപോലേ വലെക്കും അജ്ഞാനത്തെ ഒട്ടുക്കി വൃത്തിജ്ഞാനം നിലെക്കയില്ല ക്രൂട നശിക്കുമിക നീ KeiN 2.

തേവ tēva T. M. (Tdbh., സേവ?) Need. തേവില്ല or തേവയില്ല 1. = വേണ്ട. 2. not quite (f. i. well).

തേവിക്ക. — പഞ്ചതാര മേൽപ്പൊടിയിട്ടു തേ. a. med. = സേവിക്ക.

തേവടിയാൾ tēvaḍiyāḷ (Tdbh. ദേവ + അടിയാൾ) A temple-girl, prostitute; vu. തേവിടിയാ(ൾ)മകൻ a bastard.

തേവതാരം V1. = ദേവദാരു T. M. a pine. In T. Sethia Indica, M. Erythroxylon sideroxylon GP 75., MM.

തേവത്താൻ a Deity, തേ. കോട്ടം TR.

തേവർ a Deity, താൻ ഉണ്ണാത്തേ. prov. ശതേവർ ഇരിക്കേ വെലിക്കല്ലിനെ തൊഴേണ്ട etc.

തേവാങ്കു B. — ങ്കു No. a sloth, bradypus. ചുട്ടി തേ. B. an ape (T. തെയ്യാങ്ക see തേവു).

തേവാടി DN., see തെയ്യാടി dancing to Gods.

തേവാരം (& ദേ —) offering to Deity. കളിയും തേ'വും ഇങ്ങനേ നേരം താമസിച്ചു TR. the

Rāja being delayed by the daily ceremonies (പള്ളിത്തേ.). ഒരുതേ'ത്താലും സല്ലക്ഷ്മം ഓരോന്നനുഷ്ഠിക്കയാലും KR. — തേവാരക്കല്ലിന്മേൽ നിന്നു TP. (for bathing).

denV. തേവാരിക്ക to perform the regular offerings, തേ'ക്കേണം ഇന്നിഷ്ടൻ എനിക്കു CG.

തേവിടിച്ചി=തേവടിയാൾ; തേ — യാട്ടം temple-dance.

തേവിയാൻ, (also called തേവി Goddess). No. contr. തേയ്യാൻ. In Palg. also അയ്യപ്പങ്കുട്ടി. a small harmless snake. (തെയ്യാൻ കുടിച്ചാൽ അന്തിക്കേത്തെ ചോറു മുട്ടം loc.)

തേവിരി (വിരി 2) a Brahman's dress, also തേവൂരി (തെവവിരി)—തേ. തറുട്ടുക, തേവൂരിയും കടയും എടുത്തു SG.

തേവിക്ക 486. a. med.=സേവിക്ക. [ness.

തേവു tēvu T. M. (VN. തേയുക) Waste, thin-

തേവറ the wane of the moon (T. തേയ്വിറൈ).

തേവുക aM.=തേക്കുക.

തേൾ tēḷ T. M. (Te. തെലു, C. Tu. ചേൾ, fr. ചെള്ള) A scorpion. Kinds: കരിം —, മണിത്തേൾ, ചെന്തേൾ; വാഴത്തേൾ or വെറിലത്തേൾ a venomous insect. (No. തേൾ without shears f.i. കരിങ്ങാണിത്തേൾ, but കൊമ്പന്തേൾ the kinds with shears).

തേൾക്കൂട, (So. തേക്കിട, S. വൃശ്ചികാളി) Tragia involucrata?, but see കൊടിത്തൂവ.

I. തൈ tai M. Tu. (Te. തഗ, C. സസി Tdbh., സസ്യം) Shoot, any young tree, pl. തൈകൾ, തയ്യുകൾ. Kinds: മാന്തൈ etc., esp. കഴിത്തൈ, തെങ്ങിൻതൈ a cocoanut-plant in the first 3 years. തൈകെടുത്തു കഴിപ്പിക്ക, തൈ പാവി, തയ്യുകൾ വെപ്പിക്ക, തൈ രക്ഷിക്കേ വേണ്ടി തന്നേ ഏല്പിച്ചു MR. [one cocoanut-plant.

തൈക്കൂട്ട rails or a fence for the protection of തൈക്കൂറു B. value of trees planted.

തൈക്കൊങ്ക 1. Bhr. a young breast, മൈക്കണ്ണി തന്നുടെ തൈ. CG. 2. a young girl.

തൈമരം V1. the keel of a ship.

II. തൈ T. C. (Tdbh., തൈഷം) the 10th month = മകരം.

തൈക്ക taikka T. M. (& തയ്യു, തക്ക) 1. To strike. തൈപ്പാൻ പഴുതുകൾ നോക്കി Bhr. tried to hit. 2. to sew, seam. ഇലകൾ തച്ചു കൊണ്ടതിൽ ഉണ്ണുന്നോൻ KR. one, who eats from leaves stitched together.

VN. തൈപ്പു needle-work, also തൈക്കുപണി.

തൈക്ഷ്ണ്യം taikṣṇyam S.=തീക്ഷ്ണത.

തൈജസം taijasam S. (തേജസ്സ്) Consisting of light & power, ഇക്കായം മേവും ജീവൻ തൈജസനാകുന്നു KeiN.

തൈത്തൽ taiṯal (VN. തൈക, T. fitting together). Split bamboos joined for doors, mats, ceilings. തൈത്തൽകൊണ്ടുള്ള ചുവർ V2. a wattle-wall.

തൈത്തിരി N. pr. A Ṛishi — തൈ. ശാഖകൾ Bhg. of Yajurvēda.

തൈയൽ taiyal, gen. തയ്യൽ, (തൈത്തൽ, തൈക്ക) 1. Sewing — ത. ക്കാരൻ a tailor, ത. പ്പണി, — വേല needle-work. 2. (T. beauty, wife) a beautiful woman ഉരുവാൻ ത. യാനകി, മിന്നരിടത്തയ്യലേപ്പിരിയവല്ലോൻ RC. I cannot put away Sīta. ത. പ്പൊൺ Bhr., തയ്യലായുള്ളൊരു മയ്യലും കണ്ണി CG., മോകിതൈ. Anj.

തയ്യലാൾ (2) id. കാത്തുകൊണ്ടീടുക ത'ളെ BR. എൻ പൈങ്കൊടിതയ്യലാൾ SiPu. my dear daughter. കൊണ്ടൽവേണിത്ത. Sk.

തൈർ=തയിർ, as തൈക്കടൽ Bhg.

തൈലം tailam S. (തിലം) 1. Sesam-oil, തിലത്തിലേതൈലം GP. 2. oil, medic. oil.

തൈലക്കാരൻ an apothecary.

തൈലധാര constant dripping of oil (med.).

തൊകുക toyuya T. aM. To join, whence തുക.

തൊക്ക tokku 1. Tdbh., തക്ക Skin. നിസ്സാര മാംവണ്ണം തൊക്കു വലിക്കയും UR. in hell. 2. armpit (തോൾ). തൊക്കിടുക്കൽ പാട്ടിയും പൂക്കാച്ചിയും (song) P. with a betel-pouch under her arm.

തൊക്കുക, ക്കി tokkuya To support; to help on, as a child that learns to walk, തൊക്കിക്കൊൾക to take under one's care, to console. തൊക്കിപ്പറക to defend.

തൊക്കി, in കാമുതിത്തൊക്കി (abuse).

തൊങ്ങുക 1. T. M. to hang, be pendent; to depend on. 2. So. to run away.

തൊങ്ങൻ toṅṅaṅ (Te. തൊംഗ; Tdbh, തുംഗ?) Impudent; a rogue; worthless.

തൊങ്ങൽ toṅṅal T. M. C., (തൊങ്ങുക = തൂങ്ങുക). Hangings, drapery; a tassel V1., തൊ. ഇടുക to fringe; see തോങ്കൽ.

തൊട, തൊടങ്ങു, തൊടർ (തൊട്ടക), see തു.

തൊടി So., Palg., തൊടിക Cal. (see foll.) = തോട്ടം.

തൊട്ടക toḍuya T. M. (C. തുഡുക; for Te. Tu. see തൊട്ടക്ക) 1. To touch. തൊട്ടുതൊട്ടില്ല എന്ന പോലേ now seizing, now leaving again. തൊട്ടമിശുക്കി നടന്നാൽ പോരാ a trifler, that touches oil, smears it on his body, has time for anything. തൊട്ടുതിങ്ങിത്തിന്നവൻ. — തട്ടാൻ തൊട്ട അപരാധം (jewels) polluted by T.'s handling. പട്ടർ തൊട്ട പെണ്ണും പട്ടാണി തൊട്ട ആനയും ആക prov. മാതാവിനെത്തന്നേ ചോദിച്ചുനേരത്തു ലോകമമ്മതാവിനെ തൊട്ടു കാട്ടി SG. pointed at. 2. to feel, handle, തൊട്ടുനോക്കുക. 3. to come into contact, commence. 4. (= തീണ്ടുക) to bite, sting. B.

VN. തൊടൽ touching, being close; (also a chain = തുടൽ, തൊ. ഇടുക V1.)

തൊടവു see തുടക.

തൊടി, (T. തൊട്ട = തോട്ടം) a garden, parambu തൊടികളിലും വീടുകളിലും Arb.; also തൊടിക, (മാടോടിയ തൊ. prov.) [V1.

തൊട്ടകയറു a rope with a halter for tying cows

തൊട്ടുകുറി a mark on the forehead കുങ്കുമം കൊണ്ടു തൊ. യിട്ടുണ്ടു, നെറ്റിമേൽ ചേർത്ത തൊ. CG. — met. പാരിടത്തിന്നു തൊ. എന്നതുപോലേ Bhr. a town, which is the brightest spot of the earth.

തൊട്ടുകാര, (& തൊട്ടവക്കാര) a timber-tree, Dalbergia, S. ചിത്രകൂൽ; prh. Uvaria?

തൊട്ടുകാരം, (better തൊടക്കാരം see തു—) contact. തൊടക്കാരം തീർക്ക So. = തീണ്ടൽ ഉള്ളതുഅകറ്റുക, തൊട്ടുവാശി q. v. തീർക്ക No.; met. to remove, what causes unpleasantness.

തൊട്ടുതി quarrel, conflict.

തൊട്ടുപണയം = ചൂണ്ടിപ്പണയം.

തൊട്ടുവ, (B. തൊട്ടുക, T. തൊട്ടുവു = തൊടി) enclosure, compound; hence തൊട്ടുവക്കളം N. pr. a temple in Kōṭṭayagattu. KU.

തൊട്ടുവാശി contact. തൊ. തീർക്ക to avoid touching, what may be infected; to get removed, what infects തൊട്ടുകാരം q. v.

CV. തൊട്ടുവിക്ക to make to touch, പുരയും കടിയും തൊടീക്കാതേ No. vu. prevent from touching; to make a mark with Sandal.

തൊട്ടാലൊട്ടി an ear-snake, തൊ. ചവിട്ടിത്തേച്ചപോലേ prov. (also തൊട്ടാരൊട്ടി) = ചെവിപ്പാമ്പു.

തൊട്ടാ(ൽ)വാടി a sensitive plant, Oxalis sensitiva or Mimosa pudica. Kinds: കാൽതൊ. Cæsalpinia mimosoides, നെറ്റി (or നീറ്റിൽ) തൊ. Desmanthus natans (= തീണ്ടാർമാഴി), മലന്തൊ. Aeschynomene pumila.

adv. part. തൊട്ടു 1. beginning from ഇവിടേ തൊട്ടയോദ്ധ്യാപുരത്തോളം KR., ആനനം തൊട്ടടിയോളവും CG. — temporally: ഇന്നു തൊട്ടിനിമേലിൽ Bhr. ഏ മിച്ചം തൊട്ടു തലക്കത്തു, അന്നുതൊട്ടു, പണി തുടങ്ങിയോടം തൊട്ട ഇന്നയോളം TR. പൂരുവങ്കന്നു തൊട്ടു ഭരതന്തങ്കലോളം പറഞ്ഞു Bhr. 2. on account of വേളിയെത്തൊട്ടുള്ള ഉത്സവം CG. അതിർതൊട്ടു പിശകി VyM. ആ നിലം തൊട്ടു ഒരു കായ്യം പറവാൻ ഉണ്ടു TR. 3. concerning, about കണ്ടതു തൊട്ടു പറഞ്ഞു etc.

തൊട്ടുകളി washing after touching one of lower caste, (see തീണ്ടിക്കുളി).

തൊട്ടുക്ക toḍukka T. M. (C. Tu. Te. chiefly to dress) 1. v. a. of തൊട്ടുക 3. To bring into contact, put together വാരിധിയിൽ വഞ്ചിറ തൊട്ടതുRS.; to put on പുഷ്പംകൊണ്ടു മാല്യം തൊ. Bhr. മാലകൾ ചാലത്തൊട്ടാർ CG., കണ്ണിൽ ഇറുമ്പു തൊ. TP. — to seize വാൾ കൈയിൽ തൊ. VilvP. 2. to put the arrow on the bow (see തുട 1.) അമ്പും തൊട്ടതു KR. കഴുത്തിന്നു നേരേ Bhr. to aim at. തുടത്ത പകഴി RC. dart-looks Si Pu. 3. to commence a work. അങ്കം തൊട്ടതു CG., അവനോട് അടൽ തൊട്ടതു RC. engaged.

തൊട്ടുത്തുക id.; പലകതൊട്ടത്തി joined nicely. പണത്തിന്നു എന്നോടു തൊട്ടത്തി V1. sued me for a debt.

CV. തൊട്ടുപ്പിക്ക, f.i. രണ്ടും തങ്ങളിൽ അങ്കം തൊട്ടുപ്പിക്കും CG. induce to fight; fig. to provoke a comparison CG.

VN. തൊട്ടുപ്പു 1. harnessing; a plough. തൊട്ടുപ്പിടുക to plough. തൊട്ടുപ്പു വിളഞ്ഞു, (So. മുളഞ്ഞു) the field is ploughed. 2. the notch of an arrow B., (= തുട 1.) 3. No. a wooden bucket, bailing shovel; മുക്കാലിയും തൊട്ടുപ്പും a tripod & bailing shovel. — കൈത്തൊട്ടുപ്പു (see തുട്ടുപ്പു).

തൊട്ടൽ T., aM. = തൊടൽ, hence തൊട്ടലർ Enemies; (തൊ. പട്ടാർ RC. = ഒട്ടലർ).

തൊട്ടി toṭṭi T. M. C. Te. 1. A trough of stone or wood, manger, font. 2. a long narrow garden; the loft in a house V1. 3. = തൊട്ടിൽ, as തൊട്ടിക്കുട്ടിൽ. a cradle. [Palghat.

തൊട്ടിയൻ toṭṭiyaṅ T. A Telugu caste near തൊട്ടിയ വിദ്യ a treatise on witchcraft.

തൊട്ടിൽ toṭṭil 5. (തൊട്ട+ഇൽ) A cradle. പൊന്നുകൊണ്ട് ഒരു തൊട്ടിലും കുട്ടിയും തരുവൻ SG. (a vow before child-birth). തൊട്ടിൽപാട്ട a lullaby. തൊ'ലേശീലം (see ചുടല).

തൊണ്ട toṇḍa T. M., (Tu. ൊ —) The windpipe, throat; also gullet. അടെച്ചു തൊ. യും ചൊരിഞ്ഞു കണ്ണുനീർ KR. sobbing & weeping. തൊ. വിറെച്ചു കരഞ്ഞു Bhg. തൊണ്ടയിൽ അന്നം പിരളാതേ ആയി Anj. had nothing to eat. തൊ. കനപ്പു, കാറുക, നോവു a sore throat. തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു മിണ്ടരുതാതേ CG. ഇടത്തൊണ്ട വിറെച്ചു ചൊന്നാൽ KR. തൊ. വിറെച്ചു കേണ Bhr. — തൊണ്ടയടെപ്പു = ഒച്ച — p. 13.

തൊണ്ടൻ toṇḍaṅ T. M. (തൊണ്ട T. = തൊൽ) 1. An old man. തൊണ്ടർ തന്തതം വണങ്ങുമാരുവു തുയ്യപന്തിരിവരായിരിന്തനമഃ RC. the sun as worshipped by those of old. തൊണ്ടൻമൂരി. — fem. തൊണ്ടി. 2. a coward തൊണ്ടർ ഉണ്ടാകിലോ മണ്ടുവിൻ KR. (T. slave, കൊത്തിത്തൊണ്ടൻ Palg., a nickname of Ilawars). 3. (തൊണ്ട) having a thick skin or rind, as തൊണ്ടൻ പയറു. 4. N. pr. of males.

തൊണ്ടാട്ടം aM. cowardice V1.

തൊണ്ടി toṇḍi 1. fem. of തൊണ്ടൻ, f.i. തൊണ്ടിയായൊരു നാരി CC. 2. (T. C. തൊണ്ട) Bryonia grandis, with fine red fruit ചെന്തൊ. തൻ കനി CG. (ചെ. വായി CG. red lips), used to kill crows കാക്ക —, വള്ളി — (S. തുണ്ഡികേശി snout-haired). 3. Callicarpa lanata, Rh.

തൊണ്ടു toṇḍu 1. T. So. A log of wood = തുട്ട. 2. the fibrous husk of a cocoanut, the rind of a pomegranate, ചുരങ്ങത്തൊണ്ടു etc.; an empty cocoanut കഴമ്പെടുത്താൽ തൊ.; തൊണ്ടും പേട്ടം (തേങ്ങത്തൊണ്ടു). പോയെങ്കിൽ ഫാറ തൊണ്ടു prov. (So. തൊണ്ണൻ) — a cup made of a cocoanut-shell. 3. So. a passage between two mud-walls. (= തോട്ട).

തൊണ്ടൈകല്പ N. pr. The northern boundary of Tuḷu, തൊ. പിടിച്ചു തോവാളക്കുട്ടിളയോളം പരശുരാമന്റെ നാട്ടു, തൊണ്ടൈകല്പു പിടിച്ചു കാഞ്ഞിരോട്ടു കടവോളം തുളുനാടു KU. (Gōkarṇa or a more southern promontory).

തൊണ്ടിര (ഇരു) = ഇരെച്ചു കെട്ടിയ തൊണ്ടു No. a swimming apparatus.

തൊണ്ണ toṇṇa (vu.) Mouth (see തുണ്ഡം, തൊള്ള) — തൊണ്ണൻ 1. toothless. 2. So. = തൊണ്ടു. തൊണ്ണ gums V2. ആരാന്റെ പല്ലിനേക്കാൾ തന്റെ തൊണ്ണ നല്ല prov. (C. Te. torra of a mouth without teeth = തൊള hollow).

തൊണ്ണൂറു toṇṇūṟu T. M. (തൊള) Ninety, തൊണ്ണൂറു ചാൽ പൂട്ടിയാൽ prov. തൊണ്ണൂറാം വാക്യം വാങ്ങി he has run away; (ഗമനകാലം is the 90th among the 248 വാക്യം or memorial words used by astrologers).

തൊത്തു tottu T. M. (C. Tu. തൊട്ടു, prob. fr. തൊൽ). 1. The pedicle of a leaf, a bunch of flowers പൂന്തൊത്തു. 2. a nipple കളിർമുലത്തൊത്തു പുല്കി Bhr., തൊത്തായകൊങ്ക CG. — Similar prominent appendages, as the rings that hold the ramrod, that join coins to a necklace (തൊത്തു വെച്ചു വിളിട്ട പൊൻ, പൊന്മണിത്തൊത്തു TR.), that hold ഞാലി or പാറ.

തൊത്തക്കൈ, --ക്കാൽ lame; തൊത്തക്കൈയൻ — കൈയിച്ചി = നൊണ്ടി. (ചൊത്തി 394).

തൊന്തരം tondaram T. C. Te. (തൊല്ല) Intricacy, vexation. — denV. തുന്ദിക്ക (sic) V1. being excited or conceited about anything.

തൊന്തി tondi T. C. Te. (തുന്ദി) Pot-belly, തൊന്തിവയറൻ.

I. തൊപ്പ toppa (C. തുപ്പടം) Wool, animal's hair. — പന്നിത്തൊപ്പ bristles V1.

തൊപ്പൽ (C. small leaves), feathers.

II. തൊപ്പ No. (T. തോപ്പൈ anything flabby = തോൽപൈ; fr. തോൽ, പൈ Winsl.) തൊ. ആക്ക children pulling their mother's breasts, cause തൊപ്പുമുല. — തൊപ്പുമുലച്ചി V1., No. with hanging breasts (T. തോപ്പു —).

തൊപ്പൻ see തൊല്പം.

തൊപ്പി H. ṭōpi 1. A hat, cap. ചമ്മംതൊപ്പിയും KR. ചട്ടയും തൊപ്പിയും Mud. a helmet. തൊ. ഇടുക, ഇട്ടുകളക to turn Mussulman. 2. the husk of seeds, pericarp or cup of a cocoanut or betel-nut.

തൊപ്പികിട്ടുക (തോലടി?) to be defeated at play; ironically: to deserve a cap? — തൊപ്പിയാക id. B.

തൊപ്പിക്കാരൻ a hat-wearer, Mussulman or European. The latter is called വട്ടത്തൊപ്പിക്കാരൻ, of 4 castes പറങ്കി, ലന്ത, പരിന്ത രിസ്സു, ഇങ്കിരിസ്സു KN.

തൊപ്പികിളി V2. a bulbul.

തൊപ്പിക്കുട a hat-umbrella, as of bearers.

തൊപ്പിപ്പാള a cap of Areca film.

തൊയിരം = സൈരം f. i. തൊ'മായിരിക്ക To be well off. (No.)

തൊലി toli (C. Tu. സുലി, see തോൽ; √തൊൽ T. before) Skin; bark, peel, rind. അസ്ഥി രോമം തൊലി ഇവ ചൊല്ലിയും നായാട്ടിൽ കൊല്ലും KR. വേമ്പേലത്തൊലി a. med. അത്തൊലി തന്ന യിളമ്പി CG. plantain-skins.

തൊലിക്ക v. a. to skin, peel തൊലിപ്പുറം എടുക്ക V1.; ഉള്ളി തൊലിച്ചു കത്തിയിട്ട a. med.; ചാല ത്തൊലിച്ച വാഴപ്പഴങ്ങൾ CG.

VN. തൊലിപ്പു peeling. തൊലിപ്പുനരി V2. = തൊളിച്ച അരി (B. rice merely husked, not well beaten).

തൊലിയുക n.v. to be peeled. തോൽ തൊലിഞ്ഞു പോയി the skin went off.

തൊല്പം tolpam Tdbh., സല്പം; തൊല്പനേരം Nasr. 1. The time of a night-watch (യാമം). 2. much V1. — generally:

തൊപ്പൻ 1. much, plenty ആപത്തു തൊപ്പം വരുമേ TP. തൊപ്പൻ തൊപ്പൻ വിശേഷിപ്പാൻ KU. തൊപ്പൻതെക്കൻ ആകുന്നുവോ are you from far south? 2. (loc.) how much? question: പഴം തൊപ്പൻ തരും? answer: തൊപ്പൻ തരാം Tell.

തൊല്ല tolla T. M. (& സൊല്ല) Trouble, vexation, danger V1. (= തോലി).

തൊളി toḷi aM. (C. തൊൾപു destruction, aC. തുഴി to waste, separate, T. തൊള്ള = തുളെക്ക) Destruction? വരവൊരുതൊളികിളർതോൾ RC. (Rāvaṇa's arm).

തൊളിക്ക (= തുളെക്ക? to pierce, sever?) ശരമാരി മാവ്വിടത്തിൽ ഏറുകുടതൊളിത്ത പോതു RC 26. അറത്തൊളിത്തു പോയി RC 70. [though often used instead of തെളിക്ക fr. Cann. to Palg. it seems to be a distinct V. prh. allied to C. തുളിസു to cause to trample on? നെല്ല തൊളിക്ക loc. to make tread out corn = ചവിട്ടിക്ക; (Weṭṭattunāḍu etc.) in കന്നുത്തൊളി & — ത്തെളി, a noisy buffalo ploughing-match in any large ചേറുകണ്ടം also ചെരിപ്പിന്ന തൊളിക്ക = കേളിപ്പൂട്ട No.; so ചവിട്ടിയുടെ നടുവിൽനിന്ന ഓരാൾക്ക തൊളിക്കാം; commonly: കന്നു തൊളിച്ചു മുളെക്ക Palg. or ആലയിൽ ആക്ക No. to put into the stable].

തൊള്ള tolla T. M. C. (തുള) 1. A hole, cavity. 2. a snare, trap തൊള്ള വെക്ക, കുടുക്കുക etc. = കണ്ണി V1. 3. the mouth. തൊ. ഇടുക to bawl, clamour. തൊ. പൊളിക്ക to make an indistinct noise with the mouth, (B. also to die).

തൊള്ളായിരം tollāyiram T. M. 900. (തൊൽ & തൊൾ T. Te. "before" whence C. തൊംബത്തു 90., Te. തൊം 9., തൊണ്ണൂറു, തൊണ്ണൻ etc.)

തൊള്ള് tol̤lu (cavity?) A maund of rice, gram, etc. = മൂട (loc.)

തൊഴിക്ക tol̤ikka (C. തുളി to trample, Tu. churn) 1. To beat the breast from grief മാറിൽ തൊ. KR. തൊഴിച്ചലെച്ചു വീണുരുണ്ടു പെണ്ണുങ്ങൾ Bhr. 2. So. to kick; to whip with twigs, to cudgel Vi. 2. നാട്ടുജൻ മേനിയിൽ അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു തൊഴിച്ചു CG. — ബാണങ്ങൾ തൊ. Brhmd. (= പൊഴി)

VN. തൊഴി of 1 & 2.

തൊഴിയുക (loc. = കൊഴിയുക?) to droop; leaves, fruits to fall, to patter.

തൊഴിൽ tol̤il T. M. (C. തു — valour) Business, occupation, നായാട്ടമ്യാദ കാട്ടാളർക്കു തൊഴിൽ (huntg.) കാമുകന്മാർ തൊ. ഇങ്ങനേ എന്നില്ല Bhr. a lover's doings are indefinable. അക്ഷൻ അടിപ്പെട്ട തൊഴിൽ ഒക്ക RS. all that story of A. & his blows. ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്കേ കെട്ടും prov. art, trade. വിൺപുകം തൊഴിലുൾകാരണായ നമഃ RC. the sun, which enables us to do meritorious actions. കള്ളത്തൊഴിൽ a crafty plan PT.

തൊഴു tol̤u (T. stocks, orig. "folding" = തൊട്ടു?) 1. A bored piece of wood (see തുലാം), Vi. a stick to tie dogs with. തൊഴുകൈ joining two hands = അഞ്ജലി, as തൊഴുകയ്യോടും RC.; So. the juncture of two leaves. 3. = തൊഴുത്തു a stable തൊഴുത്തിൽ പുക്ക PP.

തൊഴുകണ്ണി Hedysarum gyrans B.

തൊഴുകുത്തുക B. = തൊഴുകുത്തുക.

തൊഴുപ്പിറവി born in the stable, ആ പശു തൊ. VyM.

തൊഴുക tol̤uya T. M., (C. തുളിൽ obeisance) 1. To salute by joining the hands; അടിക്കും മുടിക്കും തിരുമേനിക്കും വളരേ കൈകൂട്ടിത്തൊഴുതു TP. before the king; daily worship of Nāyars (without prostration, നമസ്കാരം) അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ ചെന്ന MR. With Dat. of the object ആദിത്യനേ നിണക്കു തൊഴുന്നെങ്ങൾ CG.; (often കൈതൊഴുതീടിനാർ). With Acc. അവളെയും നന്നായ്തൊഴുതു KR. bid farewell. നായന്മാർ തൊഴുതയപ്പിച്ചു KU. തിരിഞ്ഞു യോഷ്യയും തൊഴുതു രാമൻ പറഞ്ഞു KR. 2. met. to acknowledge superiority. തിങ്കൾ മണ്ഡലം തൊഴും ആലവട്ടങ്ങൾ AR. finer than. കാർ തൊഴും വേണിമാർ CG. blacker than a cloud.

തൊഴുത്തു tol̤uttu (T. So. also തൊഴുവം, fr. തൊഴു 3., C. തുളി & Te. toṛru, cattle) A stable, sheepfold, shed for goats, etc. നായരുടെ തൊഴുത്തിൽനിന്നു കളവുപോയ മൂരി MR.

തോകം tōyam S. (തുച്) A child, offspring; small.

തോക tōya aM. T. C. Te. (തൊങ്ങൽ) What hangs down, the tail, as of a peacock.

തോക്ക (loc.) a bunch of pepper = ഓക്ക, ശ്രുകം.

തോക്ക H. Turk. tōpak. A gun മരത്തോക്കിനു മണ്ണുണ്ട prov. തോക്കു നിറെക്ക to load, — പറിക്ക, ചെറുക്ക to cock TR. — Kinds: കരണാട്ടി തോക്കു with a long barrel, a match-lock. കട്ടിമെയ്യുള്ളാക്കു; കൈ—or മടിത്തോക്കു a pistol; പീരങ്കി—or വലിയ—a cannon. തോക്കിന്റെ സാമാനങ്ങൾ TR. തോക്കിന്മേൽകുന്തം a bayonet.

തോക്കുക tōkkuya No. (T. തോയ്ക്കു to dip in, bring together; contr. of തുകക്ക, തുപ്പെക്ക; C. തൊഴെയു to dig out, burrow). To bore a hole into any vessel or fruit containing a fluid. പാല്പുഴ മെല്ലവേ തോക്കും, പാക്കുഴ തോത്തതു, തോത്തുകൊണ്ണാന്നു വായും പിളന്നു CG. (ഇമ്മന്നിർ ചെന്തി, but) തേങ്ങ തോത്തുകുടിക്ക vu. to open & drink a cocoanut.

തോങ്കൽ tōṅgal (= തൊങ്ങൽ). Drapery തോ'ലും തിരകളും Nal. മണിത്തോങ്കൽ Si Pu. of a bed; plumage, pendulous ornament ഉമ്മത്തവും തോ'ലും Bhr. പീശ്ശാങ്കത്തിയുറയുടെ തോങ്കൽ a tassel of leather-stripes, toothpick, etc. dangling from the sheath of a knife. (Chēranāḍu).

തോട tōḍa 1. (T. തോട്ട) Ear-ring of women, തോടകൾ കാതിലണിഞ്ഞു നടക്കും CG. 2. a bundle of cinnamon (loc.).

തോടി T. M.; N. pr., A tune sung by Cṛṣṇa CC.

തോടിക്ക tōḍikka (C. തോട a pair, Te. companion) To seam, join two pieces of cloth (loc.) — No. also തോട്ടുക to tack.

തോട്ട tōṭu 1. M. Tu. (T. Tu. C. തോട്ട = തോണ്ടുക) A water-course, natural & artificial. തോട്ടം

പുഴയും prov. കൈത്തോട്ട a brook.—met. കണ്ണുനീർ തന്നാലേ നിമ്മിച്ചു കുട്ടമ്പോൾ തിണ്ണവളന്നുള്ള തോട്ടം ആറും CG. a rivulet. 2. (=തൊണ്ട 2.) the shell, as of ആമ, മുട്ട, അണ്ടി, husk, skin of അടക്ക, pomegranate rind.

തോടൻ N. pr. male; a ricefield (see വാലി).

തോട്ടം tōṭṭam 5. (തൊടി, തൊടവ) A garden തോ. തോറും വാഴ prov. (വെള്ളത്തോട്ടം = വയൽ, opp. കരത്തോട്ടം).

തോട്ടക്കാരൻ a gardener.

തോട്ടക്കുല the best plantain bunch (to Janmi).

തോട്ടപ്പുഴു B. a grub.

തോട്ട tōṭṭa No. Palg. = ഓട്ട A hole, snake-hole; fr. തൊള്ള; see തോണ്ടുക 1.

തോട്ടാ H. ṭōṭā A cartridge; തോട്ടാപ്പെട്ടി a cartridge-box.

തോട്ടി tōṭṭi T. M. (C. Te. Tu. ടോട്ടി, S. തോത്രം or തോണ്ടുക) 1. The hook for driving an elephant. ഭഗവാനിക്കു തോട്ടി വെപ്പിച്ച് ആനയെ ഇരുത്തിച്ചുകൊള്ളാം SG. (a vow). 2. a hook for plucking fruit തോട്ടികൊണ്ടു തോണ്ടിപ്പറിക്ക. — a long pole, dart; a fencing foil. 3. (C. tōṭi) a sweeper, fem. തോട്ടിച്ചി, lowest servant (C. Te. Tu. തോടുക to remove dirt with a shovel).

തോട്ടുക V1. to pluck fruit with a തോട്ടി, (തോണ്ടുക).

തോണി tōṇi Tdbh., ദ്രോണി 1. A trough, bathing tub. 2. a boat തോ. മറിഞ്ഞാൽ പുറം നല്ല. ഇരുതോണിയിൽ കാൽ വെച്ചാൽ prov.; a sea-boat കടലിൽ പെരുമാറുന്ന തോണി ഓടംപക MR. (taxed); a ferry-boat തോണി കടത്തുക KN. (work of Muyayar). യമുനയിൽ തോണി കളിച്ചു SiPu. went boating. —

തോണിക്കാരൻ, — ക്കൂലി, — പ്പുര etc.

തോണ്ട tōṇḍa So. Ricinus inermis B.

തോണ്ടുക tōṇḍuya T. M. C. (C. Te. Tu. തോട്ട) 1. To burrow, scoop out. ചെവി തോ. to remove ear-wax. കിണറു, കുളം തോണ്ടി എടുക്ക to clean out a well. വെള്ളം ആകാഞ്ഞാൽ തോണ്ടികൂടിക്കേണം prov. (No. പാത്രം തോണ്ടപോയി = തുളഞ്ഞുപോയി see തോട്ട). 2. So. to dig = കിളെക്ക, as പണം തോണ്ടി എടുത്തു Arb. dug out. 3. (Te.) to draw aside, draw near. കൊക്കുകൊണ്ടു മാങ്ങ തോണ്ടിപ്പറിക്ക to pluck. തോണ്ടിക്കളക to remove with a stick (f. i. പാമ്പിനെ), തോണ്ടിച്ചാടുക to thrust aside.

തോണ്ടി 1. a small earthen vessel for drawing water; also തോണ്ടിപ്പാനി. 2. ചെവിത്തോണ്ടി, ചെപ്പിത്തോ. an ear-pick.

CV. തോണ്ടിക്ക, f. i. ചിറ തോണ്ടിച്ചു Arb.

തോതു Port. tōdo? An extemporized measure instead of the breadth-marking stick, as തോതുപിടിക്ക V1. No.

തോതിടുക B. to gauge.

തോത്തുക vu. = തോൎത്തുക.

തോത്രം tōtram S. (തുദ് to sting). A goad, also: തോദനം = തോട്ടി. — തോദം = കത്തു.

തോന tōna (Inf. തോന്നുക?, C. Te. സോന incessant rain, fr. ചോരുക; Palg. തൊങ്ങന fr. തൊങ്കുക) Much, greatly മഴ തോനപ്പെയ്യും Mantr. നായന്മാർ തോന മുടിഞ്ഞു TP.

തോന്നുക tōṉṉuya (T. — ൻറു, C. Te. — റു, — ചു, Tu. — ജു) 1. To spring up മനസ്സിൽ കൃപ തോന്നി, നിങ്ങൾക്കു നന്മോട് ഒരു കൃപ തോന്നാതേ TR. കഥ മനസ്സിൽ തോ. to occur, strike. സലാ മാനസേ നിൻരൂപം തോന്നേണം AR. അനിഷ്ടം, ഭയം തോ. etc. — to turn out well. അസ്ത്രങ്ങൾ തോന്നാതേ പോക Bhr. may they never hit! ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ ഒന്നും വഴിയേ തോന്നീല്ല Bhr. would not answer. 2. to appear to the sight. അടുത്തുള്ളതു ദൂരയും ദൂരയുള്ളതടുക്കേയും തോന്നും Nid. — to seem ചിന്തികിൽ കല്ലെന്നു തോന്നും CG. might be taken for a stone. So in comparison often സത്യം എന്നിങ്ങനേ തോന്നുംവണ്ണം CG. so as to make one think it true. 3. to come into the mind മറന്നിതോ തോന്നുന്നിതോ ഹൃദി KR.; സംഗമം തോന്നീല്ല ഏതും Bhr. could not remember. ഒന്നും തോന്നാതേ നടന്ന ദേശാന്തരം VetC. without a thought. With Dat. of obj. തീക്കു തന്നുള്ളിലേ തോന്നിത്തുടങ്ങി CG. the thought of fire. മനസ്സിൽ തോന്നിപ്പോയി, മറെറാന്നു തോന്നിപ്പോകരുതു TR. don't attribute it to other reasons. തോന്നിയ വേദന felt. 4. to please, come to a

resolution. തിരുമനസ്സിൽ തോന്നുംവണ്ണം as may seem best to you. ഞാൻ ചെയ്യേണം എന്നു തോന്നി I resolved, or it was decreed, I should do. അരികൾക്കും ക്രൂടേ കളവാൻ തോന്നുമോ KR. would even enemies dare to banish him? കേട്ടോളം കേൾപ്പാൻ തോന്നും Bhg. ചൊല്ലുവാൻ തോന്നും നമുക്കു രാത്രിയിൽ Nal. ആ സ്തുതി തോന്നീടുക Anj. may I feel moved to praise! അങ്ങനേ ചെയ്വാൻ നിനക്കു എന്തു തോന്നി CG. how could you? അങ്ങനേ തോന്നാതോർ ഇല്ലയാരും CG. who would not feel equally tempted? നിരൂപിച്ചാൽ അപ്പോഴേ തോന്നുന്നവൻ SiPu. rashly resolved.

VN. തോന്നൽ imagination തോന്നലല്ല കാര്യം തന്നേ; suggestion; instinct (see തോറ്റം). തോന്നലും തോന്നാത്തതും Bhg.

Neg. തോന്നാതേ: ഒന്നും തോ. നടന്നീടിനാർ VetC. without coming to a resolution; not knowing what to think or do.

തോന്നി 1. it was decreed. 2. pers. Noun in താന്തോന്നി, മേത്തോന്നി etc.

തോന്നിയതു പറക, ചെയ്ക rashly, inconsiderately. So തോന്നിയ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്ക Anj. arbitrary acts. തോന്നിയവണ്ണം പറക TR. insolently. നമ്പ്യാർ തോന്നിയവണ്ണം കാട്ടിയിരിക്കുന്ന നാനാവിധങ്ങൾ TR. his violent refractory conduct.

തോന്നിയവാസം, (vu. contr. — യാസം) self-conceit, violence. — തോന്നിയ വാസി ungovernable.

തോന്നിയാത്മകം an inconsiderate, groundless statement. — തോന്നിയാത്മാവു No. = താന്തോന്നിത്വം.

CV. തോന്നിക്ക 1. to produce an appearance. വെയിൽ മരങ്ങളെ തങ്കഛായ തോ. gilds; കുങ്കുമം വഴിപോലെ തോ'ച്ചു PT. showed. കൌടില്യമകതാരിൽ അടക്കി സുകൃതി തോ'ക്കും KR. എന്ന ഭാവം തോ. Sah. to exhibit. താൻ കമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു എന്നു തോ'ക്കുന്നു AR. gives the impression, feigns. വണ്ടിലും വെണ്മ തോ'ക്കുന്നു VCh. is so black that beetles look comparatively white. 2. to reveal, inspire. തമ്പുരാൻ തോന്നിച്ചു V1. suggested. ഉര ചെയ്വാൻ കഥ എല്ലാം തോന്നിക്കേണം CrArj. teach. പോകേണം എന്നു തോന്നിപ്പൻ Brhmd. I shall drive you off.

തോപ്പി H. see തൊപ്പി.

തോപ്പു tōppu 5. (Tdbh., സ്തൂപം?) A grove, clump of trees (മരത്തോപ്പു; also = വളപ്പു V1.), മാനസം കളിക്കുന്ന മാന്തോപ്പു KR. —

തോപ്പാളി V2. a gardener.

തോബറ H. tōbṛā, A gram-bag of horses, vu. തോപ്പറ, (T. തോൽപ്പറ).

തോമൻ V1. = സോമൻ.

തോമരാശി a. med. = സോ—.

തോമരം tōmaram S. A javelin. ചന്തമിയലുന്ന തോമരജാലം Mud. iron crows. തോ. ഏറു പൊളിഞ്ഞു CG. തോമരപ്രാസം Bhr.

തോമ്പു tōmbu B. Corn, before it is winnowed; (prh. fr സ്തോമം heap).

I. തോയം tōyam S. (തോയുക) Water. തോയധരം, തോയളം a cloud.

തോയധി the sea, യൌവനത്തിങ്കൽ ഭവതോയധിയതിൽ വീഴും VCh.

തോയാകരം id. Bhg.

II. തോയം The poor (Ar. dhawâ), തോയ ആൾ (Mpl.). ധനവാന്മാർ എങ്കിലും തോയത്തുങ്ങൾ (sic) എങ്കിലും, തോയങ്ങൾ അല്ലാതേ കിട്ടുക ഇല്ല, തോയമായിരിക്കുന്ന ആളികൾ TR. തോയസഭ്വേശനെ സേവിച്ചാൽ Genov. — so തോയൻ, pl. — ന്മാർ No.

തോയുക tōyuya T. M. (T. തുവ, whence തുവൈക്കു; C. Tu. തൊയി & തോ moist) To dip, soak, unite. മഞ്ഞൾനിറം തോഞ്ഞ ക്രറ, ശോണിതം തോഞ്ഞ ബാണങ്ങൾ, ശാണ്ഡത്തിൽ തോയുന്ന വന്മലതോയം. met. ശീതം തോഞ്ഞിട്ടന്നാതങ്കം CG. സമ്മതം തോയുന്ന നന്മൊഴി Anj. (= ഉള്ള).

തോയ്ക്ക T. M. So. (T. തോയ്ക്ക to dip in, bring together, etc.) 1. to temper iron = ഊട്ടുക. 2. No. cocoanut-trees sprung from nuts which have sprouted before planting, will grow in a stunted fashion, തോയ്ത (= ചില്ലിച്ചു; മെലിഞ്ഞു) പോകും.

തോര tōra 1.=തുവര Sk. 2.=കൈമുണ്ടു A cloth over the privities; also തോരൻ (which is likewise a cloth with colored streaks V2.); തോര കോണം a distinct kind of such (തോന്നക).

തോരണം tōraṇam S. (തോർ) 1. A triumphal or ornamental arch, gate-way കാഞ്ചനതോ. എടുപ്പിച്ചു, നിവിത്തി etc.; തോരണദ്വാരം Nal.; അണിത്തോ. SiPu. entrance of the stage. 2. ornamental lines, strings of leaves & flowers hung across the streets or over the door-way. തോ. കെട്ടുക. 3. a post with an inscription or device V1., (as അതിർ തോ. V2.), തോ. കുത്തുക, നാട്ടുക. 4. as much space as can be reached with the eyes V1.

തോരുക tōruya = തുവരുക, as തോരയിടുക To air, dry നാവു തോന്ന വലിക്കയും Nid. (in cholera).

തോര 2. So.; തോത്തു No. 1. a covering of the privities. 2.=തോത്തുമുണ്ടു.

തോത്തുക see തുവത്തുക.

തോത്തുമുണ്ടു cloth to wipe with (തോത്തുക = തുവത്തുക). തേങ്ങ തോ'ണ്ടിൽ, തോ'ണ്ടിന്തല ക്കൽ പണംകെട്ടി TP., ഉ ചാലിയത്തോ. MR.

തോച്ചു=തുവച്ചു; see ചോച്ചു 2.

തോർ tōr aM. prob.=ദ്വാരം, as തോരും ഗോപുരവാതിലും തുറപ്പാൻ Pay. (തോരണം?)

തോറു tōṟu (C. appearance=തോന്നക) in:

തോറും T. M. as much as appears, all, each. നാടുതോറും ഭാഷ prov., അവരെ പീഠങ്ങൾ തോ. വസിപ്പിച്ചു SiPu., അന്യദേശങ്ങൾ തോ. Anach., ഓരോരോ ദിക്കുകൾ തോ. നടന്നു VetC., നാൾതോറും daily. മാസംതോ. monthly. With adj. part. കാണുന്നതോറും VCh. the more we see, കണ്ടു തോ. Bhr. കരിക്കുട്ട കഴുകുന്തോറും കറുക്കും prov. the more you wash. വയസ്സോടൊല്ലുന്തോറും വാൽക്യം കൊണ്ടു വില കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞിരിക്കും CS. the older a cow, the less its value. കേൾക്കുന്തോറും മതിയാകയില്ല Bhg. (=മേട്ടോളം കേൾപ്പാൻ തോന്നും Bhg.). കേട്ടതോറും CG. the more he heard, as often as he heard.

തോറാറം T. M. (VN. of തോന്നുക) 1. rise (of the sun), appearance. അവൻ ഒരു മനുജൻ ഇതി മാനസേ നിണക്കു തോറാറം ബലാൽ AR. to thee he seems a mere man. 2. a show, spectacle, festivity തോ. കഴിക്ക etc. ഉണ്ടാകവേണ്ടും ഒരു തോ. RC 96. esp. a hymn in honour of Bhagavati. തോ. ഒപ്പിക്ക, ചൊല്ലുക, തോറാക്കളം പാടുക to sing it. തോറാറം വിളിക്ക V2. to sing children asleep. തോറാറ്റുവിളി & തോറുവിളി also a play-song.

തോറുക (v. a. of തോന്നുക) aM. So. to produce, restore to life. — പുണരി തന്നിൽ അമരർ തോറും നല്ലുളുതം RC.

തോലം tōlam S. (തുല) A Tola, the weight of a Rupee.

തോലവും much=തുലോം.

തോലൻ N. pr. a minister of the last Perumāl, KU., KM.; comm. N. pr. of men.

തോലി, തോലിയം see തോലുടി.

തോൽ tōl T. M. Te. aC. (C. തൊഗൽ, തുകൽ M. & തൊലി) 1. Skin, leather, hide. ഏഴു തോൽ 7 skins are said to cover the human body. തോൽ കഴിക്ക snakes, to strip off the skin. തോ. പൊളിയുക to graze one's skin off. 2. bark of trees; rind, pod, shell (തോ. ഉരിക്ക, അടർക്ക to peel). 3. green leaves, small branches (=തുപ്പു), shrubs തോൽ ഇളക്കുക V1. to beat the jungle in quest of game. 4. a wand of green twigs placed in the door-way to preclude any one from crossing the threshold (=ചപ്പു, വിലക്കു); an interdict നാലുപാട്ടം ര തോലും KU. (either the 4 താളി or തുടരി, ഞള്ളു, പെള്ളില, തുമ്പ).

തോലാഞ്ഴി B. (2) an unripe mango.

തോലിടുക 1. to cover with leather. തോലിട്ട ബ്രാഹ്മണൻ a young Brahman with the leather-belt. 2. to put twigs for manure or into graves, (as at low-caste burials).

തോലുറ 1. a leathern sheath, bucket. 2.=തോബറ.

തോലുളി a shoemaker's awl.

തോലുഴിക (3) a ceremony of Malayas for removing different sins & punishments, by

throwing them with leaves into the fire. (തോലുഴി കഴിക്ക = ദേവതമാററുക).

തോൽകെട്ടുക, കുത്തുക (4) to plant a wand on the field of a tenant remiss in paying rent, to prohibit him from reaping.

തോല്ക്കാശു, തോലുണ്ടി So. leather-money.

തോല്ക്കുടം, തോൽത്തുരുത്തി a leather bottle.

തോല്ക്കൊമ്പു B. the young horns of an animal.

തോല്ക്കൊല്ലൻ a tanner, currier.

തോല്പരം aM. T. a shield തോൽപ്പരവും ഏന്തി, കരവാളും തോ'വും RC. V2.

തോല്പറ see തോബറ.

തോൽമുട്ട a soft egg, without shell.

തോ(ൽ)മൂഞ്ചി 1. a rind eater; vile person. 2. Hieracium, (S. ഗോജിഹ്വ).

തോൽവെക്ക (4) to interdict തോൽ വെച്ചു മുടക്കിക്കളക TR. (houses, fields); also തോൽ പിടിക്ക (to swear by the king V1.)

തോല്ക്ക tōlka T. M. (C. Tu. സോലു, Te. to faint; see തുലയുക) 1. To be defeated, lose a game, battle, suit; to be cheated in a bargain. തോററ പുറത്തു പടയില്ല prov. പോററി എന്നു തോററു ചൊല്ലിനാൾ KR. begged for quarter. തോററു പോക എന്നു ചൊല്ലി അടുക്കയും AR. crying: down with thee! രിപുക്കളെ തോലാതേ Mud. ഏല്ക്കും കാലം തോല്ക്കേണ്ടി വരും prov. to purchase experience. — With Soc. ശത്രുക്കളോടു തോററിരിക്കുന്നു Bhg. അവനോടു തോററത് ഒഴിച്ചുനിൻ നെഞ്ചിൽ വെറുപ്പു മററില്ലല്ലീ CG. 2. to be worsted, left behind or below. സുരശ്രേഷ്ഠാഗാരം തോററിരിക്കും പുരം Bhg. a house finer than Indra's palace.

VN. തോലി, (old തോലി T.) defeat, loss; useless application B. തോലി വരിക, പിണയുക to be worsted.

തോലിയം No. id. 1. ആജിയിൽ ഏതുമേ തോ. കോലാതേ CG.; അങ്ങാടിത്തോ. prov. 2. taunting with defeat, abuse തോ. പറക; also തോലിയത്തരം കേൾക്കുകയില്ല TP.

തോല്മ mod. id. തോല്മയായ കല്പന കിട്ടും MR. it will be given against me. തോല്മവെററികൾ. defeat & victory.

CV. തോല്പിക്ക 1. to defeat, beat, baffle. എന്നെ വെടിഞ്ഞുള്ളമ്മയെ എന്തുകൊണ്ടിന്നിനി തോല്പിപ്പൂ ഞാൻ CG. by what trick may I repay her, take revenge. ജന്മിയേ തോല്പിപ്പാൻ ചെയ്ത കൌശലം MR. to cheat. 2. to excel. വെണ്ണിങ്കൾ തന്നേ തോല്പിച്ചു (or തോലിച്ചു) CG. outshine the moon.

തോവാള & തോവാളക്കട്ടിള N. pr. The southern boundary of Kēraḷa, (see തൊണ്ടെകല്ലു).

തോശ see ദോശ.

തോഷം tōšam S. (തുഷ്) Satisfaction, joy.

denV. തോഷിക്ക to rejoice, തോഷിച്ചു കൊൾവിൻ പൌരന്മാരേ Nal.

CV. ഗുരുക്കന്മാരേ തോഷിപ്പിച്ചേൻ KR., ദേവരാജനേ തോ'പ്പാൻ Bhg.

തോളം tōḷam (C. a wolf; see തൊഴ) The stocks = ആമം f.i. ചാവടിയിൽ തോളത്തിൽ ഇട്ടു, — ൽ തടുത്തു, തോ'ലും കാവലിലും ആക്കി TR.

തോളൻ N. pr. വെലം കലെയിവെന്ന തോളാ RC. (Voc.) broad shouldered?

തോൾ tōḷ T. M. Shoulder, Te. Tu. C. No. the arm, upper arm (prh. Tdbh., ദോഷൻ S. = ദോസ്സ്) വടികൾ തോളോളം നീളം ഉണ്ടു MR. തോളിൽ ചുമക്ക (= ചുമൽ), എന്നേ തോളിൽ എടുക്ക Sil. തോളിൽ തോക്കും വെച്ചു TR. വില്ലു വലന്തോളിൽ വെച്ചു KR.

തോളുഭൂ = Skanda, shoulder-born. Sk.

തോളെല്ലു the collar-bone.

തോൾക്കെട്ടു a shoulder-joint വില്ലുധരിച്ചു തോ. മുറുക്കി KR. (also തോൾപൂട്ടു).

തോൾപ്പലക the shoulder-blade തോ. മേൽ MM.

തോൾമാല (— ണ്മ—) an ornamental chain worn around the neck & reaching to the breast.

തോൾമാററം removing a burden from one shoulder to the other.

തോൾവള a bracelet for the upper arm.

തോഴൻ tōḻaṅ T. M. (തൊഴു; Te. തോഡു taking along) A companion, friend. — fem. തോഴി a confidante, bride's maid, etc. തോഴിചൊല്ലു Bhr. (Voc.) — തോഴീമുറെക്കാക ഒന്നിച്ചു പാൎത്തു Anj. (for lamentation).

തോഴമ friendship. തോഴമെക്കിളപ്പം വന്നീടും

Bhg. our friendship will be found fault with; also തോഴ്മ & തോഴം V1., B.

തോഴം tōḷam 1.=തോഴമ. 2.=ദോഷം, Tdbh. കിരിമിതോഴം ഇളെക്കം a. med.

തൌര്യം tauryam S. (ത്രയ്യം) Music. തൌര്യത്രികം song, dance & music.

തൌറാത്ത് Ar. taurat, The Pentateuch, Jewish religion, (തൊറാത്ത് etc.)

തൌളവം Tauḷavam S.=തുളുദേശം.

ത്യജിക്ക tyajikka S. To quit, abandon, divorce ഭ്രമനേ ത്യ'ച്ചു മണ്ടി Sah. അറിഞ്ഞ സത്യത്തെ ത്യ'ൎന്നു KR. deny. ദേഹം, ശരീരം ത്യ. SiPu. to die, chiefly by one's own hands.

part. ത്യക്തം forsaken.

CV. ത്യജിപ്പിക്ക Genov.

ത്യാഗം 1. Desertion, dismissal. ഉമ്മാഗ്ഗ്ത്യാഗം Nasr. leaving the wrong way. ദേഹത്യാഗം etc. 2. giving up; liberality.

ത്യാഗശീലൻ, ത്യാഗി ready to give & to bring sacrifices.

ത്യാജ്യം 1. to be relinquished or avoided (ത്യാജ്യനാമവനെങ്കിലും PT.); objectionable, (opp. ഗ്രാഹ്യം). 2. the inauspicious time under each asterism.

ത്രപ traba S. Shame, VetC.

ത്രപു tin.

ത്രയം trayam S. (ത്രി) Threefold, a triad വേദത്രയമോടു ദേവത്രയം Bhr. — fem. ത്രയീ (വിദ്യ) the 3 Vēdas.

ത്രയോദശി S. the 13th lunar day.

ത്രസിക്ക trasikka S. (G. treō) To tremble. ത്രസ്തൻ fearful. (part.) — VN. ത്രാസം. q. v.

ത്രാകു=ഉറാവു, ശ്രാവു Shark.

ത്രാണം trāṇam S. (ത്രാ=തർ to bring through, save) 1. Preservation നിന്നുടെ പ്രാണത്രാണം ഉള്ളതു KR. അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പഞ്ജരം നിൎമ്മിച്ചാൻ ത്രാണത്തിന്നായി CG. for defence. ത്രാണകാരണൻ, ത്രാണനിപുണൻ Bhg. Viṣṇu expert in saving. പിൻത്രാണം rearguard, convoy V2. 2. power, in കള്ളത്രാണം,— ത്രാ— etc. ത്രാണനം ചെയ്തു to protect V1.

ത്രാണി T. So.=ത്രാണം 2. power, capacity.

ത്രാതം (part.) preserved; ത്രാതാവു PP. saviour. Imp. ത്രാഹി O save! ത്രാഹിമാം പാഹിമാം Bhg.

ത്രാസം trāsam S. (ത്രസിക്ക) Fright.

ത്രാസു P. tarāzū & തുലാസ്സു A balance.

ത്രി tri S. 3: ത്രിംശൽ Thirty.

ത്രികാലം the 3 times. ത്രികാലപൂജ the worship at morning, noon & night. — ത്രി'ങ്ങൾ the 3 tenses (gram. വൎത്തമാനം, ഭൂതം, ഭാവി).

ത്രികോണം triangle=മുക്കോണം.

ത്രികോല്പകൊന്ന Nid. GP 76. Convolvulus Turpethum (S. ത്രിവൃതാ); see പകന്ന.

ത്രിഗുണം 1. the 3 qualities & whatever has them, ത്രി'മായതു Anj. all creation 2. three times as much തേരിൽ ത്രി. അശ്വം Brhmd.

ത്രിണതം, (നതം) bent in 3 places ത്രി'മാം ധനു, ത്രി. വില്ലും, also ത്രിണതയെ രാമൻ കലെക്കും KR. the bow; തൃണപുലo id. Brhmd 66.

ത്രിതീയ, better തൃതീയ the 3rd day.

ത്രിദശന്മാർ the 33 Gods of the Vēdas. ത്രിദശാലയം പ്രാപിച്ചു Bhr. heaven — ത്രി'നായകൻ Indra — ത്രി'കുലേശ്വരൻ AR. (is said to be Rāma). — ത്രിദശതരു VetC. =ദേവ—.

ത്രിദിവം heaven — ത്രിദിവേശ്വരൻ Indra.

ത്രിദോഷങ്ങൾ the 3 causes of disease, Nid. — ത്രിദോഷപ്പനി V1. a malignant fever — ത്രിദോഷജ്വരം (=സന്നിപാതം) — ത്രിദോഷത്താലുള്ള വ്യാധി എല്ലാം ഇളെക്കും a. med.

ത്രിപഥം the 3 ways or worlds — ത്രിപഥഗാ (Ganga) കടപ്പതിന്നായി KR.

ത്രിപുടീ triangular, (as Cardamom). ജ്ഞാനോദയാൽ ത്രി. നശിപ്പതു KeiN.

ത്രിപുരം three forts which Śiva destroyed; hence ത്രിപുരാന്തകൻ Bhg.

ത്രിഫല (MM. തിർപലയും എള്ളും) the 3 med. fruits കടുക്ക, നെല്ലിക്ക, താന്നിക്ക; തിർപലാതി=ത്രിഫലാദി എണ്ണ med. ത്രിഫലേടെ കഷായം Nid.

ത്രിഭുജാക്ഷേത്രം=ത്ര്യശ്രം Gan.

ത്രിമൂൎത്തി having 3 forms; the 3 modern Gods of Hinduism ത്രി. മുമ്പായുള്ള ദേവകൾ VetC.

ത്രിരാത്രം SiPu. three days & nights.

ത്രിലിംഗം having 3 genders, (as the S. adjectives). 2.=Telugu.

ത്രിലോകം the 3 worlds, (heaven, earth, hell).

ത്രിവക്രയാംകണ്ണു KR. thoroughly crooked.

ത്രിവർഗ്ഗം 3 kinds, as ത്രിഗുണoor ധർമ്മം, കാമം, അർത്ഥം Bhr.; ത്രി'യും പിന്നേ വിനിയോഗം വൃഥാ യികല്പം എന്നഞ്ചും KR.

ത്രിവർണ്ണം tricolored, ത്രി'മായുള്ള തിരുനയനങ്ങൾ KR.

ത്രിവിഡ്ഢി a thorough blockhead (vu.)

ത്രിവിധം of three kinds.

ത്രിവൽ threefold (see ത്രികോല്പ—)

ത്രിശക്തി 3 powers, ത്രിവർഗ്ഗവും ത്രി. യും അറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന KR.

ത്രിശിരസ്സ് three-headed; also ഖരദൂഷണത്രിശിരാക്കളോട് KR.; N. pr.

ത്രിശൂലം a trident. — ത്രിശൂലഹസ്തൻ Siva.

ത്രിസന്ധ്യം sunrise, noon & sunset.

ത്രുപ്പ E. **Trooper,** Cavalry.

ത്രേത **trēḍa** S. (ത്രി). A triad, ത്രേതായുഗം the 2nd age of the world.

ത്രേസ്സ് (Port. tres=3?) A fraction of Reas, prh. $\frac{1}{12}$ or=1 കവിടി, f.i. നൂല ഉരുപ്പികയും നൂറു രേസ്സും നൂ ത്രേസ്സും TR. (1796).

ത്രൈരാശികം **trairāšiyam** S. (ത്രി). The rule of three (തള്ള, പിള്ള, പെരുവാൾ). — വ്യസ്ത ത്രൈ. the inverted rule CS.

ത്രൈലോക്യം=ത്രിലോകം, f.i. ത്രൈ'ത്തെ രക്ഷിച്ചു Bhg.; ത്രൈ'ങ്ങളും ഒന്നിച്ചു KR. — ത്രൈ'ക്യകണ്ടകൻ AR. Rāvaṇa.

ത്രോടി **trōḍi** S. Beak (√ത്രുട to burst?, ഉണ്ഡം).

ത്ര്യക്ഷൻ S. Three-eyed, Siva. VetC. (ത്രി)

ത്ര്യംബകൻ **triambayaṅ** S. Siva (ത്രി).

ത്ര്യംബകം N. pr. Trimbuk, the first temple on the Sahya Ghats, where the Gōdāvari has its source. Sahy. M.

ത്ര്യശ്രം S. a triangle. യാതൊരു ത്ര്യശ്രത്തിങ്കലും മൂന്നു ഭുജകൾ Gan. — ത്ര്യശ്രക്ഷേത്രന്യായം Trigonometry.

തം **tvam** S. Thou. Abl. തൽ from thee, thine, as തൽകൃപ Bhg. thy mercy, തൽഗതമാനസൻ AR. entirely occupied with thee. — Loc. തയി in thee, തയിവിമുഖൻ AR. tired with thee.

തക് **tvak** S. (തച) Skin, as the organ of touch & feeling. തഗിന്ദ്രിയം അലിയും സൂതനെ പുല്ലുന്നേരം; bark.

തക്കുക്ഷീര "Tabashir", bamboo exsudation.

തക്സാരം chiefly consisting of skin = reed.

തര **tvara** S. (=ത്വർ). Haste തരയോട് ഗതൻ VetC. — തരണം. VN. — തരിതം quick (part.) — denV. അതിതരിക്കയും പരിഭ്രമിക്കയും KR. — തരമാണൻ V1. rash.

തഷ്ടാവു **tvaṣṭāvu** S. (തക്ഷ്=തക്ഷ്) A carpenter; one of the old Gods, creator, builder (=വിശ്വകർമ്മാവു Sk.)

താദൃശം **tvādṛšam** S. (തം) Like thee.

തിഷാമ്പതി **tvišāmbaḍi** S. (tviš=excitement, light) The sun.

തിട്ട്, തിൽ a ray. Bhg.

ഥ THA

ഥല്ലു? In alph. song ഥല്ലിന്റെ മീതേ വരും അല്ലെന്നും ഓതി HNK.

ദ DA

ദ occurs only in S. & foreign words. In Tdbh. it is represented by ത or തെ (ഉണ്ഡം, തണ്ട, തൊണ്ട).

ദം **dam** S. (ദാ) Giving, as മോക്ഷദം giving emancipation AR.

ദംശനം **damšanam** S. (G. daknō) Biting.

denV. ദംശിക്ക to bite, sting ദംശിപ്പാൻ വന്നൊരു സർപ്പത്തെ PT.; പാമ്പുകളിൽ പാരിച്ചു ദംശിച്ചു CG. bit severely.

ദംഷ്ട്രം S. a fang, tusk ൽ'ങ്ങൾ ഉത്തമുക MC. —

also ദംക്ഷ id., സിംഹവദനത്തിലുള്ളൊരു ദം ക്ഷയെ Mud.; also ദംക്ഷപ്പല്ലു MC.

ദക്ഷൻ dakšaṉ S. (G. dexios). Dexterous, clever ഉ'നായുന്ന ക്ലേശം AR.; f. ദക്ഷമാരായുള്ള ചേടിമാർ CG.; രണദ. RS.

ദക്ഷത dexterity. രക്ഷാശിക്ഷയിൽ ഏറനം ദ. നിനക്കുണ്ടു KR. aptitude.

ദക്ഷിണ [a milch cow, given as fee for a sacrifice] 1. the customary present to Brahmans & teachers ഗുരുവിനു ദ. ചെയ്യപ്പിച്ചു TR. (on completion of study); ദ'ണെക്കു തക്കപ്രേ ദക്ഷിണം prov.; സമസ്തകർമ്മങ്ങൾക്കും അന്തം ദ. യല്ലോ—ദ'ണാശ്രൂഷയിൻ മീതേ മറെറാ ന്നും ഇല്ല Bhr.; ദ. ഗുരുവിനു ജീവനം നല്കി Bhr. paid him by saving his life. 2. a fee, reward in general ദ. അവൾക്കു ചെയ്തു Bhr.; രക്ഷിച്ചാൽ അതിന്നൊരു ദ. ചെയ്തീടേണം Nal.

ദക്ഷിണം 1. expert. 2. right. രാമനു ദക്ഷിണ ഹസ്തമവനല്ലോ KR. Laxmaṇa. 3. Southern. 4. = പ്രദക്ഷിണം going about, ധാത്രി ദ. ചെയ്യുന്നവർ Bhg.

ദക്ഷിണഖണ്ഡം (3) Travancore KM.

ദക്ഷിണദേശം, ദക്ഷിണാപഥം the Deccan.

ദക്ഷിണാന്യർ KR. = തെക്കർ.

ദക്ഷിണായനം the sun's course towards South, the half year from June to December. Bhg.

ദക്ഷിണോത്തരം 1. right & left. 2. South & North. Brhmd.

ദഗ്ധം dagdham S. (part. of ദഹ്) Burnt. Bhr. ശരീരം ദ'മാക്കി KR.

ദണ്ഡം daṇḍam (Tdbh. ദണ്ഡു, തണ്ടു, തെണ്ടു q. v. = തടി) 1. A stick, staff യമന്റെ ദ. ഏറനാൽ മരിയാതൊരു ജന്തുവില്ല UR.; a handle രത്നദ. പൂണ്ട ചാമരംAR.; ദ'മായി വണങ്ങിനാൻ Sk. prostrated. 2. a measure = 96 വിരൽ (4 Cōl.); a very high measure (prh. = 4.) ആയിരം ദ'ങ്ങൾ AR. = തെണ്ടു. 3. using one's power, one of the 4 ഉപായം, (സാമദാനഭേദങ്ങൾ). 4. an army, column ദണ്ഡവ്യൂഹം Bhr. 5. punishment ഇന്നകായ്ത്തിന്നു ഇന്ന ദ. VyM.; ദോഷദ. ചെയ്യിപ്പിച്ചും TR. by tortures. വാശ., ധിശ., അത്ഥദ., വധദ. പ്രയോഗിക്ക VyM.; കഷ്ടമാം ദ. അനുഭവിക്ക Mud. ശത്രുക്കൾ തന്നിൽ ഭൃശം ദ'യും ഉണ്ടാകേണം VCh. severe against enemies. — fine, penalty (V1. തണ്ടം). തോല്പുന്നോർ ദ. ഇങ്ങനേ forfeit. ഒത്തുനിന്നീടുന്ന ദ'യും നല്കി CG. (in a play). 6. M. hard labour നിന്നുടെ ദ'ങ്ങൾ ഓത്തു CG., ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്യു പ്രസവ ണ്ണും പോകി KU. — difficulty ദ'മാം പെരുവഴിപോവാൻ VilvP., ദ. എന്നിയേ Bhr. easily. എന്നതിൽപരം ഒരു ദ. Bhr. yet another objection. 7. M. any disease, even slight illness ഇവനു ദ. പിടിക്കും CC., വായുവിൻറെ ദ. ഉണ്ടായി, കണ്ണിന്റെ ദ. മാറിക്കുട്ടമ്പോൾ, ദ'ത്തിന് അസാരം ഭേദം വന്നു TR.

ദണ്ഡകം (1): ദണ്ഡകാരണ്യം KR. the famous jungle in the Deccan.

ദണ്ഡക്കാരൻ (7) a sick person. [Bhg.

ദണ്ഡധരൻ (1. 3) holding a staff, a king, Yāma.

ദണ്ഡനം (3. 5) punishing; ദണ്ഡനക്രൌര്യം Nal. (a ഭൂഷണം of princes).

ദണ്ഡനമസ്കാരം falling down like a stick; prostration, adoration.

ദണ്ഡനായകൻ (3. 4) a police officer, general.

ദണ്ഡനീതി (5) science & practice of the law, ദ. യെ പ്രയോഗിക്കേണം ദണ്ഡ്യന്മാരിൽ VCh.

ദണ്ഡൻ (1. 7) a Paradēvata.

ദണ്ഡപാണി, (ദ. പോലേ കന്തവും ഏന്തി Mud. = Yama) = ദണ്ഡധരൻ.

ദണ്ഡപാതനം letting the stick fall (on one), punishing (5). ദ. അരുതു VCh.

ദണ്ഡമാനം stick-like, ദ'നേന നമസ്കരിച്ചു PrC.

ദണ്ഡവിധി 1. verdict ഭൂതാബലം ദ. Bhr. 2. condemnation B.

denV. ദണ്ഡിക്ക 1. v. n. (6) to work hard. രാപ്പകൽ ദ'ച്ചു CG. took trouble. ഊതിക്കത്തിപ്പാൻ ദ'ച്ചു PT. Also impers. എനിക്കു വാഭ്യക്യംകൊണ്ടു ദ'ച്ചിരിക്കയല്ലോ ആകുന്നതു KU. അണ്ഡത്തിൻ പൂകൊണ്ടു ദ'ക്കുന്ന CG. to suffer from. 2. v. a. S. to punish.

Part. ദണ്ഡിതൻ Bhg. punished.

VN. ദണ്ഡിപ്പു hard work & its result, expertness. കാണേണം ദ. Bhr. let us see what

you can; gymnastic exercise, ഞാണിന്മേൽ ദ. etc.

ദണ്ഡിപ്പുകാരൻ a fencer, rope-dancer (loc.)

CV. ദണ്ഡിപ്പിക്ക 1. to make to suffer or undergo hardships; to torture, plague പ്രജകളെ ദ'ച്ചുപ്പോം വാങ്ങുക TR.; നരകങ്ങളിൽ പാപികളെ ചേൎത്തു ദ. UR.; കാലപുരുഷർ ദ. Bhg.; സ്വജനത്തെ വധം ചെയ്തു ലോകത്തെ ദ'ച്ചു Bhr. tyrannized. 2. to punish അസുരനെ ദ'ച്ചും അടിച്ചും VCh. (see foll.)

ദണ്ഡ്യൻ S. deserving of punishment. ദ'ന്മാരായുള്ളോരെ ദണ്ഡിപ്പിപ്പാൻ CG. (in hell). — അദണ്ഡ്യന്മാരെ വൃഥാ ദണ്ഡിപ്പിക്ക Bhr.

ദണ്ഡു **daṇḍu** Tdbh., ദണ്ഡം q. v. വൃദ്ധനായി ദണ്ഡുമൂന്നി Sk. ദണ്ഡുമാസ്സ്യടന്നു Bhr 1. with a stick. നാലു നൂറു ദണ്ഡതാം Mpl. song (in Mal. 400 or 390 Lords). അന്നേത്തെ ദണ്ഡിലേ ചെലവു TR. military expenses.

ദണ്ണം vu. = ദണ്ഡം 7. disease.

ദത്തം **dattam** S. (part. of ദാ) Given. അൎത്ഥം ദ. ചെയ്തു HV. gave. വിപ്രന് ഇഷ്ടമായുള്ളതു ദ. ചെയ്യേണം VilvP.

ദത്തകപുത്രൻ, ദത്തപുത്രൻ an adopted son.

ദത്താപഹാരം resumption of a gift.

ദത്തു **dattu** Tdbh. fr. prec. Adoption. ദത്തവകാശം the right of adoption. ദ. എടുക്ക, വെക്ക to adopt. ദ. കയറുക, പോകുക to be adopted, enter on property assigned. ദ. നീങ്ങുക, പിഴുകുക, ഒഴിക adoption to be relinquished. പാൽ തൂപ്പിയാൽ ദത്ത് ഒഴിഞ്ഞു Anach.

ദത്താക്കുക to adopt. ഉലോഹത്തെ ദ'ക്കി എടുത്തു TR. അന്യഗോത്രത്തിൽനിന്നു ദത്തെടുത്തു സ്വീകരിച്ചു VyM.

ദത്തുകൊടുക്ക id. ദത്തു കൊള്ളാതേ ഒരു സപ്തപതിങ്കൽനിന്നു പിന്നേ ഓരിടത്തു ചെന്നു കീഴ്നാളിൽ ഇങ്ങനേ കേട്ടിട്ടും ഇല്ല — ദത്തു കൊള്ളേണ്ടതിന്നു പുറമേയുള്ള സപ്തപതിയിൽനിന്നു ചിലരും ചില വൈദികന്മാരും കൂടി അറിഞ്ഞിട്ട് ആയിന്നു വേണ്ടുന്ന ക്രിയകളും മറ്റും കഴിക്ക TR.

ദത്തുസംബന്ധം ഉണ്ടാക്ക id., chiefly by giving milk to drink, instead of the ജന്മനീർ. Anach.

ദത്തോല a deed of adoption.

ദദ്രു **dadru** S. (ദർ) Herpetic eruptions, തഴതണം.

ദധി **dadhi** S. (ധാ preserving). Curdled milk തയിർ; രാത്രിയിൽ ദധി ക്രുടീടുന്നവൻ (a sin!). ദ. കലക്കി, ദധി മഥനം ചെയ്തു Bhg.

ദധ്യോദനങ്ങൾ SiPu. rice boiled with തയിർ.

ദനാ Ar. **zinā.** Fornication (Mpl.), ദനാ ചെയ്തു.

ദനു **danu** S., N. pr. The mother of the Asuras, who are therefore ദനുജന്മാർ Bhr.

ദന്തം **dandam** S. (ദംശ്?) 1. A tooth ദ'ങ്ങൾ കാട്ടിച്ചിരിച്ചാൻ CG., Bhg. 2. ivory. കരകുശലം ഏറിന ദന്തക്കാർ KR. workers in ivory.

ദന്തകാഷ്ഠം a stick to clean the teeth, (fr. particular trees).

ദന്തകത്തി, — കുറി a tooth-pick. ദ. ക്രുപ്പിക്ക Vl.

ദന്തഛദം lip.

ദന്തതാളം = പല്ലുകടി.

ദന്തധാവനം cleaning the teeth. ദിവസവും വാരവും നോക്കിയേ ദ. ചെയ്യാവു Anach.; also ദന്തശോധന ചെയ്തു Bhr.

ദന്തനാളം gums. ദന്തനാളി പല്ലിന്റെ അണലിലടുത്തുണ്ടാം a. med. fistula in the gum. ദ'ളി അകത്തു താൻ പുറത്തു താൻ പിളകും.

ദന്തപുപ്പുടം S. a swelling of the gum (ദന്തപുല്ലുടം sic! എല്ലു പിളന്നു പുറപ്പെട്ടം a. med.)

ദന്തശോധന = ദന്തധാവനം Bhr.

ദന്തഹർഷം gnashing, chattering of teeth Vl.

ദന്തി an elephant; ദന്തിക = നാഗദന്തി; ദന്തിഗാമിനിയാൾ VetC. of elephant gait.

ദന്തോല്പാടനം pulling out a tooth. VilvP.

ദന്ത്യം dental, gram.

ദംദശം **dandaśam** S. (ദംശ്) Tooth.

ദന്ദശൂകം a snake, ദന്ദശൂകോപമക്രോധം AR.

ദഫേദാർ P. **dafe'dār,** A head peon.

ദഭ്രം **dabhram** S. (ദഭ്, G. dapnō, L. damnum) Little, poor. ദഭ്രബുദ്ധി Bhg.

ദമനം **damanam** S. (ദമ്, L. domo) Taming, restraining; also punishing പിഴെക്ക തക്കതു ദമനം ഏവക്കും KR.

ദമം self-restraint, self-command, modesty (in KeiN. defined as ബഹിഷ്കരണനിയമനം, in Bhg. ഇന്ദ്രിയസംയമനം).

ദമയന്തി N. pr. of a queen.—ദമയന്തിനാടകം a poem.

denV. ദമിക്ക 1. to be subdued. 2. to tame. part. ദമിതം (& ദാന്തം) tamed.

ദമ്യം to be tamed, (as a steer).

ദമ്പതി dambaḍi S. (ദമ് a house, L. domus) House-lord; G. despotës — pl. ദമ്പതികൾ husband & wife. Bhr. [ഡംഭം).

ദംഭം dambham S. (ദഭ്) Arrogance, fraud (see ദംഭ loftiness, also of trees. Bhg.

ദംഭോളി Indra's thunderbolt CC.; hence ദംഭോളിപാണി Nal. Indra.

ദമ്മു dammu C. Tu. (Tdbh., ധമ), ദ. വലിക്ക To draw in, as the smoke of a Hooka (loc.)

ദയ daya S. (ദയ് to give part & take part, G. daiomai) 1. Pity, mercy. 2. favour. ഒരു ദയ കാണിച്ചു കൊടുക്കരുതു TR. act impartially. വളരേ ദയ കാട്ടി was very kind. എന്നെറ മേൽ ദയ ചെച്ചു etc. Also ദയാവു V1., f.i. നിങ്ങളെ ദയാവുണ്ടായി കല്പിക്കേണം TR. kindly order. ദയവു id. T. ഭൂതദയയും സത്യവും KR. love for creatures. ദയവുണ്ടായി kindly (epist.)

ദയാകടാക്ഷം kind favour, നമ്മോട് എല്ലുകായ്ത്തിന്നും ദ. ഉണ്ടാവാൻ, അതു വിസ്തരിപ്പാൻ ദ. ഉണ്ടാകവേണ്ടിയിരിക്കുന്നു TR. (epist.)

ദയാപരൻ merciful വൈഭവം മികും തയാപരായ നമഃ RC., V1.

ദയാലു compassionate, kind; also fem. ദ. വാം ദേവി Nal. — So ദയാവാൻ, ദയാശീലൻ.

ദയിതൻ (part. beloved) a husband, ദൈതൻ Genov.; f. ദയിത a wife; also തനൂടെ ദയയെ കാണ്മാൻ; രാഘവദയയാം സീത KR.

ദരം daram S. 1. Tearing, splitting. 2. fear ദരരഹിതനാംരണേ KR. 3. little.

ദരണം bursting, splitting.

(part.) ദരിതം cleft; frightened.

ദരി a hole, cavern. Bhg.

ദരിദ്രം daridram S. (ള intens. running to & fro) Vagrant; poor, needy. ദരിദ്രരിൽ ആരേ ധനവാനാക്കേണ്ടു KR.

ദരിദ്രത poverty, (ദ. ശമിക്കും SiPu.) & ദാരിദ്ര്യം.

ദരിജി P. **darzī**, A tailor.

ദരിയാപ്തി P. **dariyāft**, Investigation.

ദർക്കാസ്തു P. **darkhwāst**, often ദർക്കാസ്സ് Application, as for a passport; a proposal, offer, tender for a rent or farm.

ദർദ്ദുരം darduram S. A frog, (തത്തുക).

ദർപ്പം darpam S. Haughtiness, (ദർപ്പശാലി RS.); lust. Bhg.

ദർപ്പകൻ wanton; Kāma ദർപ്പകവശയായാൾ Bhr.

ദർപ്പണം (causing pride) a mirror. ദ. പതിച്ചുള്ള ഭിത്തികൾ KR. (in pleasure-houses). met. മാനസമായ ദ'ത്തിൻ മാലിന്യം പോക്കുക Anj. (duty of teacher). ചേതോദർപ്പണത്തിന്നെറ മാലിന്യമെല്ലാം തീർത്തു AR. (the poet's) — ദർപ്പണരേഖ a transverse letter.

ദർപ്പിക്ക = അഹങ്കരിക്ക.

part. ദർപ്പിതൻ (& ദുർപ്പൻ) presumptuous, ദർപ്പിതരായുള്ള മാനവർ CG.; ബലദർപ്പിതർ KR.

ദർബ്ബാർ P. **Darbār**, Audience hall, Katchēri; the holding of a court.

ദർഭ darbha S. (ദർഭം) Poa cynosuroides (= കുശ).

ബ്രാഹ്മണരുടെ ശേഷക്രിയെക്കു ദർഭപ്പുല്ലും തുളസിയും Anach. ദർഭകൾ വിരിക്ക Bhg. to spread holy grass, as for a dying Brahman to lie on. — a kind: ആറുദർഭ Saccharum spontaneum, (ആറുതൊപ്പുയുടെ വേർ a. med.).

ദർഭം S. tuft of grass. വിരിച്ച ദർഭങ്ങളിൽ ശയിച്ചാർ slept on grass; also കുശദർഭകളിൽ ശയിച്ചു KR.

ദർഭാസനം, f. i. പൂജെക്കു ദ'നസ്ഥിതനായി Bhg.

ദർവ്വി darvi S. A ladle (തവ്വി); hood of a serpent.

ദർവ്വീകരൻ a serpent — ദർവ്വീകരേന്ദ്രശയനൻ AR. = അനന്തശയനൻ.

ദർശകൻ darśayaṅ S. (G. derkō). Viewing, showing; a door-keeper V1.

ദർശനം 1. sight, visit, presence. 2. a meeting. ഇല്ലത്തുവന്നു ദർശനം ചെച്ചു അവസ്ഥ പറഞ്ഞു TR. solemn inquiry into a case of caste-offence, a ഭട്ടതിരി presiding. 3. a present at a visit. മുനിസദയിൽ ദ. ചെച്ചു ഭക്ഷ്യാ VyM. 4. a vision, demoniac possession. 5. a philosophical or religious system (= ശാസ്ത്രം);

hence with Nasr. a religious order, ദർശനത്തിങ്കൽ നേരുക V1. [V2.

ദർശനക്കാരൻ (4) = വെളിച്ചപ്പാടൻ; (5) a monk denV. I. ദർശിക്ക V1. to see face to face, ഊർദ്ധ്വലോകത്തെ ദ'ച്ചു Genov.

II. ദർശിക്ക to visit; contemplate, to see in a vision. —

CV. അരുളിച്ചെയ്തു ദർശിപ്പിച്ചു Ved. D. showed.

ദലം dalam S. (ദൽ = ദർ) 1. A burst, piece. 2. a leaf, as കമലദലമിഴികൾ Nal.

part. ദലിതം split. ശരദലിതവപുക്കാ AR. lacerated by arrows.

ദലീൽ Ar. **dalīl**, Explanation.

ദല്ലാളി Ar. dallāl, a broker, appraiser.

ദവം davam S. (ദു to burn). Fire in a forest, ദാഗ്നി, ദവാനലൻ Nal.

ദവിഷ്ഠം davishtham S. (Superl. of ദൂര). Very far.

ദശ daśa S. 1. Loose warp-threads, fringes, a wick. 2. the wick of life; state, stage, condition. വൃദ്ധതാദശയിങ്കൽ VCh. in old age. ചെയ്യുന്ന ദശയിൽ, വരും ദശായാം CC. when he comes. In astr. the position of stars ആരുടെ ദശ? ശനിദശ etc.; നല്ല, ആകാത്ത ദശ good, bad luck. സൂര്യന്നും ചന്ദ്രനും ഒരു ദശയിൽ — രാഹുവക്ത്രാന്തരേ — പതിച്ചുഴന്നീടുന്നതില്ലയോ PT. 3. M. T. ത ച flesh. മാങ്ങയുടെ ദശ (opp. അണ്ടി) Arb., esp. proud flesh. മുറിവു ദശവെക്കുന്നു V1. (അധിമാംസം). ഇതുകൊണ്ടു തെശ പോം പുണ്ണുവറളും MM. — of piles ദശപുറപ്പെട്ട കാണാം Nid.

ദശപ്പു (3) fleshy excrescence V2. — muscle B.— strong texture, thickness; corpulence V1.

ദശാൽ, ദശാലേ (2) unluckily, accidentally V1.

ദശാന്തരം (2) interval of a period. മേവും ദശാന്തരേ Bhg. whilst abiding. പോയൊരു ദശാന്തരാളേ CC. = പോയപ്പോൾ. — also lot, luck മാതുണം ദശാന്തരം മൈവമേ ഭവിച്ചുമേ Nal.

ദശാസന്ധി (2) vu. — സു the dangerous meeting of two asterisms (ഒരുവന്നു ഒരു ദശതുടങ്ങി അതു അവസാനിച്ചു മറൊരു ദശതുടങ്ങുമ്പോൾ അതു ദശാസന്ധി തന്നേ.) — 1041 കന്നിമാസം 7ാം നു- ഒരു ദശാസന്ധി ഉണ്ടു അപ്പോൾ ഞാൻ മരിക്കും എന്നു തോന്നുന്നു (sighed a man); also ദശവെച്ചെടുപ്പു.

ദശാഹീനൻ unlucky, poor.

ദശം daśam S. (L. decem). Ten. ഒന്നും ദശയുമായി (sic) കോടി Sk. = ഏകാദശകോടി (or ദശവും). ദശകന്ധരൻ VCh. ten-necked = ദശഗ്രീവൻ, ദശമുഖൻ, ദശവദനൻ, ദശാസ്യൻ AR. Rāvaṇa.

ദശമി the tenth lunar day.

ദശമൂലം see മൂലം.

ദശരഥൻ Rāman's father, (king of Ayōdhya).

ദശാംശം a tenth, tithe.

ദശായിരം Sk. = ദശസഹസ്രം 10,000.

ദശാവതാരം the 10 Avatāras.

ദശനം daśanam S. (ദംശ്) Tooth.

part. ദഷ്ടം bitten.

ദസ്തു P. **dast** (= S. ഹസ്തം). Balance in hand.

ദസ്ത P. dasta, a quire of paper.

ദസ്തൂരി P. dastūr (custom). court-fees, deposit of 5 % or $6\frac{1}{4}$ % of the property under litigation. ദ. വെക്ക (jud.)

ദസ്താവേജു P. dast-āwēz (what a man takes in hand to depend upon) means of defence, bonds, certificates കായ്ത്തിന്റെ നന്മകളുടെ ദ'ജകൾ MR. (& — ജകൾ jud.)

ദസ്യു dasyu S. A demon (Ved.), barbarian (Manu); a robber ദസ്യുഭയം ഇല്ലൊരേടത്തും AR.

ദസ്ത്ര P. **daftar**, Register. കരണം ദസ്തയിൽ എഴുതിച്ചു had it registered. കായ്യം വടക്കേ അധികാരിയുടെ ദസ്തയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു TR. in the records.

ദസ്രന്മാർ dasrahmār S. Wonderful helpers = അശ്വിനിദേവകൾ.

ദഹനം dahanam S. (G. daiō). 1. Burning, fire. ഒരു ദ. കഴിച്ചു burnt a corpse. 2. digestion, (opp. ദഹനക്കേടു).

denV. ദഹിക്ക 1. v. n. to be burnt, with Loc. നേത്രാഗ്നിയിൽ ദഹിച്ചു നിശാചരൻ Bhr. മുള്ളൻ ഭക്ഷിച്ചതു ദഹിയാത്തതു ബാലന്മാർക്കു കൊടുക്ക Tantr. ദഹിക്കുമോ will it be digested, profit? വഹ്നിക്കുപോലും ദ. ത്രതാത്തതു മന്ന

വന്മാർക്കു ദഹിക്കുന്നത് എങ്ങനേ Bhg. (= ബ്രഹ്മസ്വം). 2. v. a. ലോകത്തെ ഇവൻ ദഹിക്കും KR.; ബ്രാഹ്മണരെ ദഹിക്കരുതാർക്കു മേ, നേത്രാഗ്നിയിൽ ദ'ച്ചു Bhr. consumed. അജ്ഞാനത്തേ ദഹിയാ KeiN.; നമ്മെ ദഹിപ്പാൻ Nal.; രാമൻ കണ്ണിനാൽ നിന്നേ ദഹിച്ചീടും KR.

v. a. & CV. ദഹിപ്പിക്ക 1. to burn, chiefly corpses ചുട്ട ദഹിപ്പിക്കുന്ന TP.; അജ്ഞാനം ദഹിപ്പിപ്പതുഞാൻ Bhr.; ദഹിപ്പിച്ചു വിഗ്രഹം Nal. 2. to digest പാൽ വെണ്ണ ദഹിപ്പിപ്പാനായി CC.

ദഹ്യം combustible. — ദഹ്യമാനം digestible.

ദളം daḷam 1. S.=ദലം A leaf. 2. aC. Te. Tu. aM. (T. തളം) army. ദളവായി (& ധ —) a general; minister in Travancore or Cochin ദളവാരാമയ്യൻ TrP. (1848). ദളകൃത്യം, ദളകൃത്തം his office B.

ദാക്ഷിണ്യം dākšiṇyam S. (ദക്ഷിണ) 1. Cleverness എന്തൊരു ദാക്ഷിണ്യത്തിൽ ദാ.Nal. 2. politeness, amiability ദാക്ഷിണ്യപ്രകടകൾ AR.; ദാ. ഉണ്ടാകേ to sympathize.

ദാക്ഷിണാത്യൻ Southern, ദാ'രാം രാജാക്കൾ KR.

ദാക്ഷ്യം Bhg. = ദക്ഷത.

ദാഖല Ar. dākhil, Entry of goods in custom-houses; ദാ. ചെയ്ക, കൊടുക്ക. [മാതളം.

ദാഡിമം dāḍimam S. A pomegranate = താളി

ദാതാവു dādāvu S. (ദാ. L. do) A giver, donor; liberal person, അതിദാതാവിനോടു പൈരമരുതു. [വം.

ദാതൃവാദം false promises = ലാലാടികന്റെ ദാതാവ്യം to be given = ദേയം — അല്ല'മത്തെ കുമാരി Brhmd.

ദാനം dānam S. (L. donum) A gift ദാനം എന്നുള്ളതെല്ലാം ദാതാവിൻ വശം എന്നു ചൊല്ലിക്കേൾപു KR.; ദാനം ചെയ്യ പത്രപുനിന്നു പല്ലു നോക്കരുതു prov.

ദാനപത്രം, — പ്രമാണം a deed of gift.

ദാനശീലൻ liberal. Bhr. — ദാനശീലത്വം Bhg.

ദാനവൻ dānavaṅ S. (ദാനു Ved.) A demon. ദാനവാരി the enemy of the Asuras, Viṣṇu. Bhg.

ദാന്തൻ dāndaṅ S. part. (ദമ്) Tamed, subdued. ദാന്തി = ദമം self-command, modesty.

ദാപനം dābanam S. (V. C. of ദാ) Causing to give, demanding payment.

ദാമം dāmam S. (ദാ. G. deō, bind) A rope. മുത്തു ദാമം KR. = മാല്യം. [CG.

ദാമോദരൻ with a rope round the body, Viṣṇu

ദായം dāyam S. 1. (ദാ. 1.) A gift. 2. (ദാ. 2. to mow, cut; G. daiō) a portion, part, Tdbh. തായം inheritance.

ദായകൻ (1) giving; a donor.

ദായഭാഗം partition of inheritance, ദായവിഭാഗത്തിന്നുള്ളപ്രകാരവും Bhr.

ദായാദൻ (ആദൻ) an heir VyM. ദായാദന്മാർ SiPu.; ദായാദഭാവം നടിക്കേണ്ട ChVr.

ദായാദി (Tdbh., ദായാദ്യം inheritance) & ത — 1. inheritance. ആത്തെന്മാരുടെ ദായാദി അവകാശം MR. 2. relations, family പ്രഭോക്തമാഹാത്മ്യം ദായാദിവർഗ്ഗനം SiPu. ദായാദിവിവാദം dispute among relations.

ദായാദികം Bhg. inherited.

ദായാദിക്കാർ relations, cousins, MR. even distant relations (Palg. = മുതൽസംബന്ധമുള്ളവൻ).

ദായി (1) a giver ആനന്ദദായി CC.

ദായ്യ Ar. dāim, Perpetually, always.

ദാരം dāram S. 1. A hole (ദർ). 2. pl. ദാരങ്ങൾ wife (also Sing. aM. എന്നോട്ട ദാരത്തേയും കവന്നു RC.). ചന്ദ്രന്റെ ദാരങ്ങളായവർ Nal.; ദാരങ്ങളോടു പറഞ്ഞു VetC. ദാരദാനമഹാപുണ്യം KR. meritorious gift of a wife. ദാരകർമ്മം കഴിപ്പിക്ക SiPu. marriage. [CG.

ദാരകൻ S. a son, boy ആരണന്തനുടെ ദാ'ന്മാർ

ദാരണം (1) splitting ക്രകചംകൊണ്ടു ദാ. ചെയ്ക Asht. to saw asunder. അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ശരീരങ്ങൾ ദാ. ചെയ്യ Nal.

ദാരാദത്തം? Gift, as of a wife, or = ഉദകം ചെയ്യ (= ധാരാ?). പറമ്പും പൊന്നും കോവിലുക്കായിട്ട് ദാ. ചെയ്യ TR. (inscription in a Palghat temple).

ദാരിദ്ര്യം dāridryam S. (ദരിദ്ര) Poverty.

ദാരിദ്ര്യപ്പച്ച (loc.) = ഏരോപ്പത്തുമ്പ impoverishing weed.

ദാരിദ്ര്യതാപം poverty, എങ്ങുമേ ദാ. ഇല്ല Nal.

ദാരിദ്ര്യവാൻ VetC. poor.

ദാരു dāru S. (ദൃ) 1. A log of wood, spike. 2. timber. ദാരദാരുക്കളിൽ തുല്യം SiPu., insensible to his wife's charms.

ദാരുക്കോൽ (ൽ?) Agallochum Vi.

ദാരുണം hard; awful ദാ'മായിടിപെട്ടുന്ന AR.; ദാരുണഭാവം opp, കാരുണ്യം Sah.; ദാ'സ്ത്രം, f.i. of leeches, med.

ദാരുണൻ — തൻകുലം മുടിച്ചിട്ടും PT. a dullard.

ദാർഢ്യം dārḍhyam S. = ദൃഢത Firmness.

ദാലിതം dāliḍam S. = ദലിതം (CV.) Dispersed, disordered മാലകൾ താലികൾ കഴഞ്ഞിട്ടം ദാലിതങ്ങളായിട്ടും KR.

ദാവന dāvana (& രാ —, ലാ — q. v. prob. ദാപനം). Pay. മാരയാൻ ഇമ്മി മുറിച്ചുതുലം ദാവന (sic) പുക്കു prov.

ദാവം dāvam S. = ദവം, ദാവാഗ്നി Forest-fire.

ദാശൻ dāśaḥ S. A fisherman, f. ദാശി Bhr.

ദാശരഥി dāśarathi S. Rāma, son of Daśaratha.

ദാസൻ dāsaḥ S. (Ved. demon = ദസ്യു) A slave, servant. ദാസോഹം, ദാസോസ്മ്യഹം AR. "behold your servant!" — ദാസഭാവം servitude.

abstr N. ദാസത്വം അനുഭവിക്ക Mud. to endure thraldom.

ദാസി f. a female servant, a Sūdra attendant upon Brahman women, also ദാസിക PT.

ദാസീകരിക്ക to make a slave.

ദാസ്യം bondage, servitude നീ രഘുവീരനു ദാസ്യംനിരന്തരം ചെയ്വാൻ KR. to serve him. ദാ. ഒഴിക്ക, വീടുക Bhr. to free. — ദാസ്യപ്പെട്ട enslaved, begging humbly. ദാസ്യഭാവം, ദാസ്യവൃത്തി servitude.

ദാഹം dāham S. 1. Burning കാനനദാഹം Bhr. = ദഹനം; also med. ദാഹം = ചൂട Asht. 2. thirst, ardent desire = തൃഷ്ണ. With ഒഴിക്ക, തീർക്ക, കെടുക്ക to quench thirst; with 2 Dat. തണ്ണീർക്കു ദാ. പെരുതുണ്ടാക്കു TP.; ദാഹം കെടാഞ്ഞൊരു കണ്ണിണ CG. eyes which could not be satisfied. ദാഹശാന്ത്യർത്ഥം VetC.

denV. ദാഹിക്ക to thirst, തണ്ണീർക്കു ദാ. AR.—ദാഹിച്ചുവെള്ളം തരുമോ TP. water for my thirst. ദാ. കൊടുക്കാത്തവൻ M. = ഉക്തൻ.

ദിക്കു dikku S. ദിശ്, (fr. ദേശിക്ക) 1. The way one points, direction, quarter, point. പാളയം നാലു ദിക്കിന്നും വിളിപ്പിച്ചു TR. collected his army. എട്ടു ദിക്കിലും ഇല്ല Vi. nowhere. പത്തായ ദിക്കുകൾ CG. (8 points + above & below). ദിക്കുവിളിക്കുകൾ ഒക്ക നടക്കുമാറു KR. പത്തു ദിക്കിലും നോക്കും Bhg. (in despair). In po. fem. ഉത്തരയായ ദിക്ക CG. പത്തിമദിക്കുകളിൽ CG. — In hunting തിക്കും കടവും ഏകി വിളിക്ക. — ദിക്കടയുമ്പടി വാവിട്ടലറി KR.; വല്ല ദിക്കിന്നും പുറപ്പെട്ടു പോകും TR. leave the country for good. വഴി ദിക്കുമറിയാ Mpl. song. ദിക്കു പിഴെച്ചു പോന്ന പശു VyM. a stray cow. ദി. മുട്ടുക Vi. to lose the way, see no escape. ദിക്കു മുട്ടിച്ചവൻ, — കെട്ടവൻ one who lost his balance of mind, to whom no refuge is left. ദിക്കില്ലാത്ത രാജ്യം a country where one is not at home. 2. region. ദിക്കുകൾ നശിച്ചുപോം PT. the subjects. നമ്മളെ ദിക്കു ദേശം TR. my small territory. ഇരുപൈനാട്ടു ദിക്കുകളിൽ TR. in various parts of I. ഉണ്മാൻപോയ ദിക്കിൽ in the house where he eats. — part, side തലയിൽ നടുദിക്കിൽ മുറി ഏറ്റു MR.; ഏതൊരു ദിക്കു പിടിച്ചു പറയേണ്ടതു Mud. with what shall I begin? ഞാൻ കൊടുക്കേണ്ടുന്ന ദിക്കിൽ കൊടുപ്പാൻ to my creditors. 3. case = ദശ, f.i. അങ്ങനേ വരും ദിക്കിൽ in that case. ര ദിക്കിൽനിന്നു അസത്യം പറഞ്ഞാൽ ദോഷം ഇല്ല VyM.

Hence: ദിക്കുരം, prh. ദിക്കുപുറം? — ദി. അറിഞ്ഞില്ലവു. don't know where to turn.

ദിക്കുജയം — RS. universal conquest.

ദിക്കുപാലൻ a guardian of the 8 points, king of the universe, — ദിക്കുപാലതപം കൊടുത്തു UR. to Kubēra. — ദിക്കുപാലകൻ id.

ദിഗന്തം the end of the horizon; region നാനാദിഗന്തസാമന്തർ Nal. നാലു ദി'മായി ഓടിച്ചു കാളയെ നാലാക്കിച്ചീന്തിച്ചു കൊന്നവനേ Genov. [രേ VilvP.

ദിഗന്തരം a foreign country എന്തൊരു ദിഗന്തരം

ദിഗംബരൻ having no garment but the horizon; a naked mendicant. (ക്രൂരയോ ദിക്കുകൾ ആയുന്നു മിക്കവാറും CG. I have almost been stripped).

ദിഗ്ഗജം, ദിക്കരി one of the 8 fabulous elephants supporting the globe. Bhg. — ദിക്ഷംഭി RS.

ദിഗ്ജയം KU. universal conquest; (also ദിശാജയം Bhr.). ദി. ചെല്ലുന്ന സോമരന്മാർ CG. the all victorious.

ദിങ്മാവം a landscape ദി. കുക്കുവേ പൊഴിവെള്ള വിളങ്ങുമന്നേരം Nal. in moonshine, (or ദിഗ്ഭാഗം?)

ദിശ്ശേഷം climate, ദിശാവിശേഷം.

ദിഗ്രമം being unable to ascertain where you are. ദി. പൂണ്ടു Bhg. all adrift, astray.

ദിഗ്ധം digdham S. (part. of ദിഹ്) Smeared; a poisoned arrow. ദിഗ്ധഹതൻ Bhr.

ദിതം diδam S. (part. of ദാ. 2.) Divided.

ദിതി S. portioning; N. pr. the mother of the Daityas. Bhg. [see.

ദിദ്ധക്ഷ didʳkša S. (desider. of ദൃശ്). Wish to

ദിനം dinam S. (part. = ദിതം, as പകൽ fr. പക divide, or √ ദിവ്?) 1. Day = നാൾ and = പകൽ. 2. daily (vu.). — പലദിനം repeatedly. — ദിനം ദിനം daily (ദി. പ്രതി, അനുദിനം).

ദിനകരൻ the day-maker, ദിനമണി the jewel of the day, ദിനപതി, ദിനേശൻ = the sun.

ദിനച്ചയ്, (see ചയ്), daily duty; also ദേശം തോറും ദിനച്ചയ്മായി (sic); നടക്കുന്ന അംശം കൊല്ലർ MR. 2. a diary in offices.

ദിനദീപംപോലേ prov. as useless as a day-lamp.

ദിനാന്തം evening, അന്നു ദിനാന്തേ SiPu.

ദിനേ ദിനേ Loc. daily.

ദിനിസ്സ് = ജിനിസ്സ്, f.i. ഈ ദിനിസ്സ് നായന്മാർ ആണുങ്ങൾ ഉടുക്കുന്നു TR. This sort of cloth.

ദിയാബ്ലെ Port. **diabo**, Devil നിന്റെ ദി. നീക്കിക്കളയും (loc. vu.)

ദിവം divam S. (√ ദിവ് to shoot rays, throw dice) 1. Heaven, sky ദിവത്തിൽ ഉടലോടേ ഗമിപ്പാൻ വഴി KR.; ദി. പുക്കാൾ SiPu. — described as three-fold ത്രിദിവം പരിത്യജിച്ചു Bhr.; ദശരഥൻ തന്റെ ത്രിദിവയാത്ര KR. his death. 2. (Ved.) day.

ദിവസം S. (L. dies) a day; daily, as ദിവസേന (instr.). Of a birthday അന്നു നമ്മുടെ മാതാവിന്റെ ദി. ആകുന്നു TR.; ദിവസസ്ഥതി നടക്കുന്ന അവസ്ഥ daily occurrences.

ദിവസകരൻ AR. the sun = ദിന—.

ദിവസവൃത്തി livelihood, ദിവസോത്തി കഴിച്ചോളുവാൻ. TR.

ദിവാ (Instr. of ദിവ്) by day; day-time ദിവാവിങ്കൽ പോലും നടപ്പാനും പണി KR.; ദിവാചവുങ്കൾ ദിവാവിലും VCh.

ദിവാകരൻ, ദിവാമണി the sun.

ദിവാകീർത്തി (only showing himself in daytime); a Chaṇḍāla ദി. വേഷം പൂണ്ട Mud.

ദിവാന്ധൻ (അന്ധൻ) PT. blind in the day, night-eyed.

ദിവാനിശം, ദിവാരാത്രം by day & by night.

ദിവാൻ P. **Dīvān** (tribunal) A minister of state, Vezir's office in Cochin & Travancore ദിവാനർ & ദിവാനിജി TR., ദിവാൻജിമാർ TrP.

ദിവിഷത്തു divišattu (ദിവി + സത്തു) Dwelling in heaven, God; also ദിവിക്കുൻ, ദിവൌകസ്സ്.

ദിവ്യം S. 1. heavenly; wonderful, extraordinary. ദിവ്യ കല്ലു precious. മഹാ ദിവ്യൻ KU. a genius. 2. = തിരു hon. pronoun. ദിവ്യ ചിത്തംകൊണ്ടു കല്പിച്ചു Your Excellence ordered; so ദിവ്യ ചിത്തത്തിൽ ബോധിക്ക, കൃപ ഉണ്ടാക; ദിവ്യസന്നിധാനങ്ങളിലേക്ക് എഴുതി TR. (opp. മാനുഷം). 3. = ദിവ്യപ്രമാണം ordeal & oath, ഒമ്പതു ദിവ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരീക്ഷിക്ക VyM.

ദിവ്യചക്ഷുസ്സ് the eye of a seer penetrating beyond time & space. Bhg.

ദിവ്യത്വം heavenliness, ദി'മുള്ള സപ്പേന്തൻ Nal.

ദിവ്യവർഷം a celestial year (= 365 years). ദി'ങ്ങൾ പന്തീരായിരം ചതുർയുഗം Bhg.

ദിവ്യോപദേശം supernatural advice or instruction. Bhr.

ദിശി diši S. 1. Loc. of ദിക്, ദിശ്, as ദിശിദിശി in every direction. ശിരസ്സുകൾ ദിശിദിശി വെട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു KR. 2. Nom. നാനാദിശിയിലുള്ളവർ PatR., നാനാദിശികളിൽ ക്രീഡിച്ചു Bhg.; ഒരംശാനദിശിയൂടേ കഴിച്ചു KR. Also ദിശ = ദിക്ക.

ദിഷ്ടം dišṭam S. (part. of ദിശ് G. deik) 1. Appointed, Tdbh. തിട്ടം. 2. destiny, fate ദിഷ്ട

കല്പിതം തടക്കാമോ Mud.; അതിൻ ദി. എന്നു Bhr.; ദിക്ഷമില്ലായ്ക കൊണ്ടു KR. by misfortune. ദിക്ഷത fate. ദിക്ഷതയാലേ അറിഞ്ഞു Bhg. by his good fortune.

ദിക്ഷതി, (a mistake for ദിക്ഷത), bad luck ഒന്നും ദി. ഇല്ലാത്ത ഭാഗ്യവാൻ PP., vu തിട്ടതി.

ദിക്ഷി = ദിക്ഷം divine dispensation, ദിക്ഷ്യാലഭി ച്ചു Bhg. providentially, luckily.

ദീക്ഷ dīkša S. (desid. of ദക്ഷ് to try & fit oneself) 1. Initiation, esp. for sacrifice; all the observances. 2. consecration. ശിവദീക്ഷ V1. devoting oneself to Siva = ശൈവം. — ശദ്ദീക്ഷ (Brahmans not shaving during each pregnancy of their wives; low castes seldom & then only during the first one). 3. mourning & ceremonies for the deceased, (in lower castes വാലായ്മ). Tdbh. തീക്ക തിരുനെല്ലിക്കുട്ടി പെക്ക TP.; അവൻ നമ്പൂതിരിക്കു ദീക്ഷയായി പെലി മുതലായ്മ ചെയ്തു MR.; സംവത്സരം ദീക്ഷ എത്തി ക്കേണം Anach. mourning for a year, duty of the next heir.

ദീക്ഷകൻ a leader in ceremonies V2.

ദീക്ഷക്കാരൻ (1. 3) one who practises abstemiousness for the above objects.

ദീക്ഷപിരിക 1. to observe abstinence, as newly married Brahmans for three nights, വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ ദീക്ഷപിരിച്ചു നാലാം നാൾ KU. 2. to cease from mourning.

ദീക്ഷാശാല = യാഗശാല, f. i. ദീ. യിൽ വാണരുളും മാധവൻ SG.

denV. ദീക്ഷിക്ക 1. to consecrate oneself to an observance യാഗം ദീ'ച്ചാൻ AR.; ദീക്ഷിച്ചു മുനീ രാമൻ യജ്ഞയാഗത്തിന്നായി ന്യ നാൾ അഹോരാത്രം വീതനിദ്രന്മാരായി KR.; അനശനം ദീ. Bhr. to fast. രാജസം ദീ'ച്ചു കൊൾക Anach. to live in princely style. മൌനഭാവം ദീ. VetC; ആശ്രമത്തെ, ബ്രഹ്മചര്യത്തെ ദീ. Anach. 2. to vow വ്രതം ദീ. Si Pu., Bhg. നമ്മെയും കൊല്ലുവാൻ ദീ'ച്ചു KR.; തന്നുടെ കായ്ത്തിങ്കൽ ദീക്ഷിച്ചു വസിക്കുന്ന ഉന്നയന്മാരെച്ചെന്നു സേവിക്കുന്നവൻ ഭോക്താൻ Nal. immersed in their own affairs. 3. to mourn. 4. (= ദീക്ഷിപ്പിക്ക) to initiate, രാമൻ ദീക്ഷിക്ക എന്നു മുനിയോടു ചൊല്ലിനാൻ KR.

ദീക്ഷിതൻ 1. initiated; the Brahman presiding at the സോമയാഗം. 2. a mourner V2.

CV. ദീക്ഷിപ്പിക്ക (= ദീക്ഷിക്ക 4). സഗരനെ ദീ'ച്ചിത് ഔർവ്വൻ Brhmd. before coronation. ആരണർ വേടങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ദീ'ച്ചീടിനാർ മന്നവനെ CG. initiated the prince.

ദീധിതി dīdhiti S. (better ദീദിതി, fr. ദീ to shine) A ray, splendour ലോചനദീ. ജാലം, ദീധിതി പൂണ്ടുള്ള തുനഖം CG. ചണ്ഡദീ. Bhr. the sun.

ദീനം dīnam S. (ദീ to decay) 1. adj. Downcast, dejected മേനക ദീനയായ്നാണം CG.; നാഥരില്ലാതദീനനായൊരെനിക്കു KR. me, a poor orphan. ദീനനായ്പറഞ്ഞു Mud.; ദീനഭാവങ്ങൾ, ദീന പ്രലാപം Nal. crying pityfully. 2. miserable state, hence pity ദീനമില്ലാതുള്ളവക്കു ദീനരിൽ കൃപ ഉണ്ടാം പിന്നേ എന്ത് ഈശന്മാക്കു PT.; ദീ. എന്നിയേ ചെന്നു Sk. easily, boldly. ദീ. എന്നിയേസവും മേടിക്കയും Nal. without compassion. ദീ. എന്നിയേ കൊന്നു Bhg. 3. M. illness ദീ. കിട്ടി വലഞ്ഞു; ദീനപ്പെടുക, ദീനമായി or ദീനത്തിൽ കിടക്ക, വയറുനമ്പലത്തിന്നെറ ദീനം നന്നേ കൂടി, ദീ. പിടിച്ചു മരിക്ക, ദീനം വഷ്ചിച്ചു (euph. died), അതിസാരത്തിന്നെറ ദീ. ഭേദമായി TR. ദീ. വൈദ്യനെ കാണിച്ചു, ദീ. കാണ്മാൻ പോയി MR. to visit a patient.

ദീനത 1. dejection, misery. ദീ. കൈവിട്ടു CG. was comforted. ദീ. കൂടാതേ വന്നു Sk. boldly. ഊനം മഹാലോകർ ചൊല്ലും എന്നോത്ത് ഒരു ദീ. ഉണ്ടുമേ പൂരിക്കുന്നു Ek. M. I feel dejected at the thought. — med. depression of spirits. 2. sympathy, ദീ. പൂണ്ടു വെളിച്ചപ്പെട്ടാർ CG. the Gods appeared.

ദീനത്വം id., നീതിമാന്മാക്കു ദീ. ഫലമത്രേ VetC. the righteous must suffer.

ദീനപ്പാട (& — പ്പാട്ട) 1. suffering hardship. 2. = ഞണ്ടിപ്പു sharp training, dexterity in the use of arms, ദീ. കാട്ടി V1.

ദീനപ്പുര (3) a hospital TR.

ദീനാരം dīnāram S. (L. denarius) A gold coin. ദീ. എല്ലാം എടുത്തു PT. the money.

ദീൻ Ar. dīn, Religion, Islām. ദീൻനടത്തുക KU. to introduce it. ദീൻപരത്തു നാട്ടിൽ (Mpl. song). ദീനിൻറെ അകത്തു amongst Mussulmans. ദീനാർ ൧൨൰൧൨ാളിം (Mpl.) the 12 first missionaries of Islam in Malabar.

ദീപം dībam S. (ദീ & ദിവ്) A lamp, light പാരം വിളങ്ങുന്ന വിളക്കിന്മേൽ ഓരോ ദീ. കൊളുത്തി പരത്തുമ്പോലേ CG. ദീ. ഏറുക to set up lights. ദീപജ്വാല രണ്ടായിക്കണ്ടു Bhg. (a bad omen.)—met. ഉലകിൽ ഉത്തമക്കുലദീ. RC., ഭൂപതികുലമണിദീപമേ Mud.; മന്നിടം തന്നുടെ മംഗലദീ. മങ്ങിമറഞ്ഞു CG. Kṛshṇa died.

ദീപട്ടി, (ദീപയഷ്ടി) a torch, ദീ. കൾ പൊന്നുകൊണ്ടു തീർത്തു ശന്ധുതൈലങ്ങൾ വീഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു നാലു ദിക്കും KR.

ദീപനം kindling, esp. the fire of digestion. മാത്രം ദീ.GP. gives appetite; (so ദീപകം). ദീപനാക്ഷരങ്ങൾ Nal. stimulating words, കാമദീ'മായ ഗാനം Bhg.

ദീപപ്രതിഷ്ഠ the consecration of a lamp; a ceremony KU.

ദീപമാല a candelabra, ദീപസ്തംഭം.

ദീപാരാധന the waving of lamps to an idol, ദീ. കഴിക്ക.

ദീപാളി (& ദീപാവലി) 1. a row of lights. 2. the lamp-feast at the new moon of October, ദീ. കളിക്ക. 3. (H. divālā, C. Tu. ദിവാളി.) bankruptcy. ദീ. യായിപ്പോയി vu. a ruined man. [bankruptcies are generally declared about this season (2) W.]

ദീപിക a lamp.

denV. ദീപിക്ക to blaze, shine ജ്യോതിഷ്ണങ്ങളും ദീപിക്കുന്നില്ല, ദീപിച്ചുനിന്ന ധൂപം CG.; ആഭരണം ധരിച്ചു ദീപിച്ചു, അസ്ത്രം ദീപിച്ചയച്ചു Bhr.; fig. തപോബലം കൊണ്ടേറ്റം ദീ. Bhr. [with flaming eyes.

part. ദീപ്തം blazing; ominous. ദീപ്തേക്ഷൻ Bhg. ദീപ്തി blaze, brilliancy, നേത്രങ്ങൾക്കു നോക്കരുതാത്തൊരു ദീപ്തി CG.

ദീർഘം dīrgham S., (G. dolichos). 1. Long മുണ്ടനോ ദീർഘനോ Nal. dwarfish or tall? ചുട്ടുചുട ദീർഘമായി വീർക്ക KR. to sigh. ദീ. ഇരിക്കയില്ല മുതൽ Sah. last long. 2. length പറഞ്ഞാൽ ദീ. വളരേ ചെല്ലുന്നു TR. it might be too long. ദീ. തീർക്ക to settle the length of a house. ബുദ്ധി ദീ. കണ്ടു Bhg. great wisdom. ദീ'മാക്ക to protract. 3. (gram.) the sign of length — ൗ —

Hence: ദീർഘത length.

ദീർഘദർശി far-seeing, ദീ. യാം സുഗ്രീവനേ നോക്കി KR.; ദീർഘനിശ്വാസവും ദീനഭാവങ്ങളും ദീ. കുവളന്നു തിനേതിനേ Nal. to the king.—a sage = ത്രികാലജ്ഞൻ. — മാക്ഷിണ്യം വേണം നല്ല ദീർഘദർശിത്വം പിന്നേ VCh. far-sightedness, foresight (= ദീർഘദൃഷ്ടി).

ദീർഘനിദ്ര long sleep, death. [triya.

ദീർഘബാഹുKR. long-armed, as behoves a Kshaദീർഘവിചാരണ an enlarged mind. ദീ'ണകശക്തനല്ല MR. weak minded.

ദീർഘശ്വാസം a sigh, gasp.

ദീർഘസൂത്രം long-threaded, tedious — ദീ. ൻ dilatory, slow VCh.

ദീർഘായുസ്സ് 1. longevity. ദീ'യുരസ്തു തേ Bhg. live long! 2. adj. long-lived, അവൻ ദീ'സ്സായ്ച്ചു Bhg.; also ദീർഘായുവാം VetC., ദീർഘായുക്കാൻ AR.

ദീർഘാവലോകനംVCh.; ദീ. ഉള്ളവൻ far-sighted, as a politician.

ദീർഘിക a long pond. Bhg.

denV. ദീർഘിക്ക to become long, grow rather tiresome, draw to the end, നാളികൾ ദീ'ച്ചു വരുന്നു.

ദീവാളി H. dēvālā, see ദീപാളി 3. Bankruptcy.

ദീവു dīvu Tdbh., ദ്വീപം An island, നമ്മളെ ദീവു TR. (writes the Cannanore Bībi of the Laccadives); രത്നങ്ങളും അട്ടിവിനേൽ കാണായി ഉത്തമന്മിരത്തെ CG.

ദുഃഖം duḥkham S. (ദുഷ്, G. dys, opp. സുഖം) Pain, sorrow തന്നാൽ അനുഭൂതമായ ദു'ങ്ങൾ Brhmd.; പുത്രദുഃഖം നന്നെ ഉണ്ടു (of a bereaved mother). നാരികൾ ദു. പറഞ്ഞു പോക്കിച്ചെന്നു AR. sought comfort in lamentation. Absol. ദുഃഖം = കഷ്ടം! (po.); ദുഃഖേന with difficulty. ദുഃഖതപം state of suffering. ലങ്കാദു. കൊണ്ടു KR. captivity.

ദുഃഖനാശം cessation of sorrow. Bhg.

ദുഃഖശാന്തി AR. consolation, also ദുഃഖോപശാന്തി.

ദുഃഖി grieved, sad = ദുഃഖിതൻ sour-faced.

denV. ദുഃഖിക്ക to feel pain, grieve നിങ്ങളെക്കാണാഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു ദുഃഖങ്ങൾ Nal.

CV. ദുഃഖിപ്പിക്ക to pain, afflict.

ദുകൂലം duγūlam S. A plant with fine fibres & cloth from them; (vu. silk). മോഹനമായ ദു. ധരിച്ചു Bhg. തരന്തരമുള്ള ദു'ങ്ങൾ KR.

ദുക്കാണി H.P. **dukāni,** A shopkeeper. — C. Te. T. H. duggāni, half a pice.

ദുഗ്ധം dugdham S. (part. of ദുഹ്) Milked; milk ദു'മാകിലും കൈക്കും ദുഷ്ടർ നല്കിയാൽ Bhr. ദുഗ്ധാബ്ധി AR, = പാൽക്കടൽ.

ദുനിയാവു Ar. **duniyā,** The world.

ദുന്ദുഭം dund'ubham S. A water-snake = ഡുണ്ഡുഭം.

ദുന്ദുഭി dund'ubhi S. A kettle-drum, വാനോർ തിറങ്ങൾ തുന്തുവിമുഴക്കിനാർ RC.

ദുബാശി H. **dubhāši,** S. ദ്വിഭാഷി An interpreter, foreigner's servant.

ദുർ dur S. (euphonic change of ദുഷ്, G. dys) Ill, badly, with difficulty.

ദുരത്യയം Bhg. hardly to be got over.

ദുരദ്ധ്വം V1. a bad road.

ദുരന്തം endless ദുരന്തയാതന Bhg.; ദു'മായ കാര്യം troublesome.

ദുരന്വേഷണം; — ണക്കാരൻ prying in order to defame; an impertinent man.

ദുരഭിമാനം false feeling of honor.

ദുരാഗ്രഹം inordinate desire.

ദുരാചാരം indecent conduct, incivility — ദുരാചാരൻ wicked, rude.

ദുരാപം 1. hard to obtain. 2. ഈ ജനത്തിന്നു രണ്ടു ദു. SiPu. = ദുരാപത്തു.

ദുരാരോഹം hardly to be ascended VetC.

ദുർാലോചന MR. wicked thought or advice.

ദുരാശ a false, wicked hope ദു. വിട്ടു KR.; പരധനദു. ChVr. covetousness.

ദുരാസദം difficult to get at, ദു'ദവൃത്തികൾ ചെയ്തു VetC.

ദുരിതം sin; also = പാപം in the sense of fate. ദു'മല്ലയോ KR. such is fate! it must be so, it seems. — ദുരിതഹരം ChVr. expiatory.

ദുരുക്തി a harsh word.

ദുർഗ്ഗം 1. hardly accessible = ദുർഗ്ഗമം. 2. a fort, stronghold ദു. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. — Kinds: ഗിരി —, ജല —, തരു —, ഇരിണ —, മരുദുർഗ്ഗം KR. 3. a pass, defile ദുർഗ്ഗമായുള്ളൊരു മാർഗ്ഗവും പിന്നിട്ടു CG.

ദുർഗ്ഗ fem. = Kāḷi. ദുർഗ്ഗാലയം Durga's temple, (108 in Malabar) KU.

ദുർഗ്ഗതൻ who fares badly, poor CG.

ദുർഗ്ഗതി misery, ill-luck; hell (opp. സല്ഗതി).

ദുർഗ്ഗന്ധം stench, stinking.

ദുർഗ്ഗമം = ദുർഗ്ഗം 1.

ദുർഗ്ഗർവ്വം impertinence. ദു. ശമിപ്പിച്ചു Nal.

ദുർഗ്ഗുണം ill-nature, perversity.

ദുർഗ്രഹം 1. to be seized with difficulty. ഏവൻ എന്നുള്ളതോ ദു. ദൈവമേ Nal. so difficult to choose the right person. 2. a demon of sickness, ദുർഗ്രഹശങ്കയാൽ CG.

ദുർഘടം 1. hardly attainable. എത്തുവാൻ ദു. Nal. 2. danger, calamity ഒരു ദു. കൂടാതേ വരുവാൻ TR.; ചാർത്തിയതു വളരേ ദു'മായിത്തോന്നുന്നു TR. the assessment looks terrible. 3. roguery ആ ദു. ചെയ്യും കൊക്കു PT.; ദുർഘടപ്രവൃത്തികൾക്കീശ്വരൻ തുണയല്ല Nal.

ദുർച്ചെലവു = ദുശ്ശെലവു.

ദുർജ്ജനം a mischievous person. കോട്ടയകത്തുള്ള ദു'ങ്ങൾ TR. rebels.

ദുർജ്ജയൻ hardly conquerable, സംഗരേ ദു'നായൊരു തമ്പി KR.; ദുർജ്ജയവിഷം Bhg.

ദുർജ്ജരം indigestible, med.; fig. ബ്രഹ്മസ്വവിഷം അതിദു. Brhmd.

ദുർജ്ജാതൻ unfortunate.

ദുർജ്ജാതകം inauspicious birth.

ദുർഞ്ഞായം M. calumny, ഇല്ലാത്ത ദു'ങ്ങൾ അറിവിപ്പിച്ചു TR.

ദുർദ്ദശ bad condition ദുർയ്യോഗ ദു. യിലയ്യോ ChVr.

ദുർദ്ദർശം hardly visible, സിദ്ധയോഗികളാലും ദു. ഭഗവദ്രൂപം AR.

ദുർദ്ദിനം a dark day, evil day. Sk. ഒരു ദുർദ്ദിവസത്തിൻ നാൾ രാവിലേ.

ദുർദ്ദേവത an evil Deity, ദു.മാർ Anach.

ദുർഭരം hard to keep or bear, ദു. മഹാപ്രതാപം AR.

ദുർഭിക്ഷം unassailable.

ദുർന്നടപ്പു M. immoral life.

ദു. കാരൻ a vicious, abandoned person.

ദുർന്നയം bad conduct; tricks; abuse ദു. ഏറയുള്ള കണ്ണൻ Bhr.; നിനെക്കാതേ ചെയ്യുന്ന ദു. KR.; തവ ദുർന്നയക്കാതലായി Bhr. thy bad adviser.

ദുർന്നാമകം hemorrhoids.

ദുർന്നിമിത്തം evil omen കൊന്ന പിഴുന്ന ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ ഓരോന്നേ കാണായി CG.; also ദുശ്ശകുനാ KR.

ദുർന്നില M. obstinacy. ദു. യിൽ ഉറെക്ക, ദു. യായിരിക്കുന്നവർ TR. who persist in rebellion. ദു. യായ കലഹം; ദുർന്നിലക്കാരൻ V2. headstrong.

ദുർന്നിവാരം hard to be repressed — ദു'രതപം നടിക്കും പിശാചം VetC.

ദുർന്നിവാര്യം id. Bhg. irresistible.

ദുർന്നീരുകൾ MC. bad swellings.

ദുർന്യായം false reasoning MR.

ദുർബ്ബലം 1. feeble, weak ദു'ന്റെ രാജാ ബലം prov. 2. mod. invalid എന്റെ അവകാശം ദു.; കപ്പിച്ചതു ദു'മാക്ക MR. to cancel, annul. ശീട്ടിനെ ദുർബ്ബലം ചെയ്യാൻ to invalidate.

ദുർബ്ബലത 1. weakness. അവന്റെ ദു. MR. his insignificancy. 2. invalidity. എഴുതിക്കുന്നതിലേക്ക എന്റെ ദു. illegality. അതിനാൽ അവകാശത്തിലേക്ക ദുർബ്ബലപ്രബലത വരുന്നതല്ല MR. decides neither against nor for the validity of the claim.

ദുർബ്ബലപ്പെടുക to be weakened, disproved വാദം ദു'ട്ടുപോയി; പ്രവൃത്തി ദു'ട്ടുപോകും MR. made illegal. — ദുർബ്ബലപ്പെടുത്തുക to invalidate MR., supersede.

ദുർബ്ബുദ്ധി 1. folly, malignity. ദു. കാണിക്കുന്ന നായന്മാർ TR. revolted. അവരുടെ ദു. യായിട്ടുള്ള ഭാവങ്ങൾ TR. 2. a fool, ill-disposed. ചില ദുർബ്ബുദ്ധികളായിട്ടുള്ള ആളികൾ, ദുർബ്ബുദ്ധിയായി ശ്രമിക്കുന്നവർ TR. malicious, perverse.

ദുർബ്ബോധം 1. hard to be understood. 2. = ദുർബ്ബുദ്ധി, f. i. അനുജനെ ദു. ഉണ്ടാക്കി ദുർമ്മാർഗ്ഗം വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചു TR. tried to mislead my brother. അവരെ ദു. പറഞ്ഞു MR. seduced.

ദുർബ്ബോധന mod. wicked persuasion or suggestion, കുടിയാന്മാർക്ക ദു. ചെയ്യു jud.; തമ്പുരാനെ ദു. ഉണ്ടാക്കി; ഈ വാക്ക് അവന്റെ ദു. യാൽ ഉണ്ടായ്തു; വിരോധികളുടെ ദു. യിൽ ഉൾപ്പെട്ട MR.

ദുർഭഗ an unfortunate woman, ദുർഭഗേ നടന്നാലും എന്നവർ ഉപേക്ഷിച്ചാർ SiPu.; ദുർഭഗെക്കൂടൻ ശർമ്മം ഛരിഛിക്ക തന്നെ നല്ലു PT. to an unpleasant wife.

ദുർഭാഷണം railing ദുഷ്ടന ദു. ബഹുമാനിച്ചിടേണ്ടാ UR.; ദു. മതി SG. enough of abuse!

ദുർഭിക്ഷം dearth, famine. Nal.

ദുർഗ്ഗന്ധം M. stench.

ദുർമ്മതി = ദുർബ്ബുദ്ധി, esp. stubborn V2.

ദുർമ്മദം arrogance വിട്ടു ദിനനായ്മേവീടുന്ന PT.

ദുർമ്മനസ്സു 1. malevolence. 2. discouraged.

ദുർമ്മന്ത്രം dark enchantment, (opp. സന്മന്ത്രം Anach.). ദുർമ്മന്ത്രസേവ VetC.

ദുർമ്മന്ത്രണം mod. = ദുർബ്ബോധന.

ദുർമ്മന്ത്രി a bad minister, an evil adviser.

ദുർമ്മാംസം excrescence, proud flesh ദശ.

ദുർമ്മാർഗ്ഗം vice, bad conduct ദു'ങ്ങളിൽ മനസ്സു ഉണ്ണികൾക്കു PT. ദു. വിചാരിക്കുന്നവർ TR. promoters of mischief.

ദുർമ്മാർഗ്ഗികൾ bad characters, ദു'രോടു സഹവാസം അരുതു Arb.

ദുർമ്മുഖം an ugly face. ദു. കാട്ടീടുമാറില്ല ഒരിക്കലും Nal. no sullenness, morosity.—ഏഷണിക്ക് ഒരുമ്പെട്ട ദുർമ്മുഖർ Nal. foul-mouthed, envious.

ദുർമ്മൃത്യു violent death PR.

ദുർമ്മോഹം mod. improper wish. ദു. വിചാരിച്ചു from covetousness. എന്നുള്ള ദു'ത്തിന്മേൽ പറപ്പെട്ട MR.—ദുർമ്മോഹി Bhg. PT. covetous.

ദുർയ്യശസ്സു dishonour ദു. ശങ്കിച്ചു VetC., ദു'സ്സിന്നു പടം CC.

ദുഷ്കരി 1. what is unbecoming. ദു. പറഞ്ഞു unreasonably. 2. a trick ദു. വിചാരിച്ചു MR. — ദു'ക്കാരൻ see കൊറുക്ക.

ദുഷ്പ്രാധനൻ nearly invincible; N. pr. the chief adversary of the Pāṇḍavas. Bhr.

ദുർല്ലക്ഷണം a bad sign, evil omen KR.

ദുർല്ലംഘ്യം hard to be got over, ദു'മായൊരു കാലം CG.

ദുർല്ലഭം 1. difficult of attainment, നിന്നുടെ പ്രാണത്രാണം ദു. KR. 2. rare ബ്രഹ്മപദേശത്തിനു ദുർല്ലഭം പാത്രം ഇവൻ AR. (Hanuman).—ഭൂലോകദു'ൻ VetC. a rare instance of a prince.

ദുർവ്വചനീയം almost indescribable VetC.

ദുർവ്വഹം unbearable, troublesome.

ദുർവ്വഴക്കു B. useless dispute.

ദുർവ്വഴി bad way. അവർ കാട്ടുന്ന ദു. ക്കു പോകാതെ TR. not to join in their lawless enterprise.

ദുർവ്വാ(യി) abuse, പാരം ദുർവ്വാ പറഞ്ഞു RS.

ദുർവ്വാരം not to be encountered, ദു'മായ വിക്രമം AR. (=ദുർന്നിവാരം).

ദുർവ്വാശി M. a bet for something impossible; obstinate zeal, emulation, fanaticism. ദു. പിടിച്ചു പുറപ്പെട്ട (jud.)

ദുർവ്വാസന stench, as of a ശവം jud.

ദുർവ്വിചാരം a wicked plan MR.

ദുർവ്വിധം 1. poor, mean. ദുർവ്വിധപ്രവൃത്തനാം എന്നോടു Nal. 2. sad plight, ദു അതു കണ്ടു PT. (of a fight).

ദുർവ്വിവരൻ foolish, ദു'ന്മാരാംശോപന്മാർ Brhmd.

ദുർവ്വിനയങ്ങൾ ചൊല്ലുക Sah. improprieties.

ദുർവ്വിനീതൻ ill-trained, restive ദു'ന്മാരായ രാക്ഷസന്മാർ KR.

ദുർവ്വിലാപം ചെയ്തു Bhr. = മിഥ്യാവിലാപം hypocritical lamentation.

ദുർവ്വീര്യം arrogance, ദു. അടക്കുവാൻ AR.

ദുർവ്വൃത്തൻ leading a low life KR. — ദുർവ്വൃത്തി mean conduct. ദു. കൊണ്ടു ശങ്കിച്ചു Arb. wantonly, viciously.

ദുർവ്യയം PT. prodigality, extravagance.

ദുർവ്യവഹാരം false complaint, insidious pleading MR.—ദുർവ്യവഹാരി MR. litigious, taking up bad suits.

ദുർവ്യാപാരം S. evil doings, ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരുടെ ദു'ങ്ങൾ Bhr.

ദുറ Ar. ṯurra, A plume in the turban, തലക്കെട്ടിന്മേൽ കുത്തിയിരിക്കുന്ന ദുറയും Ti.

ദുവാ Ar. du'ā, Prayer, ദുവാ ഇരക്കുക Mpl.

(ദുർ) ദുഷ്കരം difficult to reach or do, ദു'മാം തപസ്സു Bhg.

ദുഷ്കരിതം bad conduct.

ദുഷ്പ്രശ്നം captious or improper question; also ദുഷ്പ്രശ്നാ ഏതും ഇല്ല Bhr., ദുഷ്പ്രശ്നങ്ങൾ DN.

ദുഷ്ശങ്ക unreasonable suspicion.

ദുഷ്ശാഠ്യം obstinacy — ദു'ക്കാരൻ obstinate.

ദുഷ്ശാസനം tyranny. [ദു'ക്കാരൻ.

ദുഷ്ശീലം ill-temper, bad habits—അവൻ ദു'ൻ or

ദുഷ്ശീലവു ചെയ്തു mod. to mis-spend.

ദുഷ്പ്രശ്നം see ദുഷ്പ്രശ്നം.

ദുഷ്കി duši (fr. S. ദുഷ്, G. dys) Bad; abuse നീചനാരി ചൊല്ലുന്ന ദുഷ്കിപോലേ Nasr. po.

ദുഷ്കിപ്പാട്ടു a Nasrāṇi poem against idolatry, proscribed by heathen governments (also called നിഷിദ്ധപ്പാട്ടു Fra Paol.)

ദുഷ്കിവാക്കു abuse ദു. തുടങ്ങി CC.; എത്ര ദു. കൾ പറഞ്ഞു കേട്ടുകൊവി ChVr.

ദുഷ്കിക്ക S. 1. v. n. to be corrupted. രക്തം ദുഷ്കിച്ചിട്ടുള്ള ഭണ്ഡംTR.; ദുഷ്കിച്ച രക്തം bad blood from scurvy etc.; വാക്കു ശ്ലോകം ദുഷ്കിച്ചുപോയി (gram.) 2. v. a. = ദുഷ്കിക്ക to vilify, abuse രാമനെ ദുഷ്കിക്കുന്ന നിന്നുടെ നാക്കു KR.; ദുഷ്കിച്ചു പറക = ദുഷ്കി പറക.

(ദുഷ്) ദുഷ്കരം difficult to be done. നിനക്കു രാജ്യലാഭം ദു'മല്ല Nal. easy. അന്യ ദു. Brhmd. difficult for others.

ദുഷ്കർമ്മം sin, crime — ദുഷ്കർമ്മി an evil-doer.

ദുഷ്കാര്യം bad business.

ദുഷ്കാലം hard time, ദുഃഷ്കാല ദു. എങ്ങും ഇല്ല SiPu.; അവൾക്കു ദു. ഉണ്ടു SiPu. she will have a bad time. ദു. ഒക്കവേ നിങ്ങി Nal.

ദുഷ്കീർത്തി infamy കീർത്തിയെ ദു. യായിച്ചമെച്ചേൻ Brhmd.; ദു. യെക്കാൾ മരിക്കലോ നല്ലു RS.; ദു. ം VetC. dishonouring.

ദുഷ്കൃ M. 1. conspiracy, ചില ദു'ർ ആയിട്ടു വിചാരിച്ചു രാജ്യം മറിച്ചു കളക TR. 2. intrigue. നമ്മെക്കൊണ്ടു ദു. ഉണ്ടാക്കി TR. against me; calumny. — ദുഷ്കൃകാരൻ B. (1. & 2).

ദുഷ്കൃതം sin — ദുഷ്കൃതി 1. an evil-doer (= ദുഷ്കൃതകാരി KR.) 2. sin.

ദുഷ്ക്രമം V1.2. excess = അതിക്രമം; (ദുഷ്ക്രമപ്പെട്ട was tormented, ദു'മിച്ചു tyrannized).

ദുഷ്ടം dušṭam S. (part. of ദുഹിക്ക) Corrupted; bad; wicked. അവൻ ദുഷ്ടൻ vicious, cruel. അവൾ ദുഷ്ട immoral. ദുഷ്ടവൃത്തി etc.

ദുഷ്കൃതം wickedness, depravity, malignity. നമ്പ്യാർ വളരേ ദു. കാട്ടി TR. behaved as a rebel. ദു. പ്രവൃത്തിക്ക KU. [duty.

ദുഷ്ടനിഗ്രഹം Bhr. punishing the wicked, king's

ദുഷ്ടമൃഗം a wild beast, ദു'മായി നടക്കുന്ന പന്നിയെക്കൊന്ന MR.

ദുഷ്ടി = foll., f.i. ചിത്തദുഷ്ടി Genov.

ദുഷ്ട Tdbh., ദുഷ്ടം. 1. dregs, lees, offal അതിന്റെ ദുഷ്ടനീക്കി med. 2. fault, malignity ദുഷ്ടണ്ടിവക്കു Anj. they fight among themselves.

(ദുഷ്ട്): ദുഷ്ടാരം difficult to cross, as സാഗരം KR.

ദുഷ്പുത്രൻ Bhr. a bad son; so ദുഷ്പുരുഷൻ, ദുഷ്പുള etc.

ദുഷ്പ്രമേയം difficult to measure or find out, ദു'ത്തിൽ ചതിച്ചു PT.

ദുഷ്പ്രയത്നം 1. malicious endeavour. ദു. ചെയ്യുന്നവർ, ദു. ചെയ്യുന്ന ആളുകൾ TR. engaged in unlawful warfare, rebels. 2. vain labour.

ദുഷ്പ്രവാദം slander, ഒരുത്തർ ഉണ്ടാക്കിയ ദു. പരത്തുവാൻ ആളുകൾ ഉണ്ടസംഖ്യം CC.

ദുഷ്പ്രാപം almost unattainable ദു'മായുള്ള ദിവം KR.; also ദുഷ്പ്രാപ്യം.

ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യം hardly to be looked at, ദു'മായ കരാമമുഖം DM.

ദുസ്തനം poisoned breast, ദു. നല്കി ബാലകൻ വായിൽ നേരേ CG.

ദുസ്തരം difficult to get through with, ദു'മായ തപം ചെയ്തു KR.

ദുസ്തർക്കം 1. unnecessary dispute. ദു. പറഞ്ഞു picked a quarrel. 2. false reasoning. Bhg.

ദുസ്ഥൻ ill-conditioned. ദു'നായേററം CG. unhappy, (opp. സുസ്ഥൻ & സ്വസ്ഥൻ Bhr.)

ദുസ്ഥിതി unhappiness, ദു. എന്നതു ദൂരത്തു ചെന്നു സ്വസ്ഥനായി മേവി CG.

ദുസ്സ്പർശം 1. nettle-like. 2. B. കൊടിത്തൂവ q. v.

ദുസ്വത്വം false claim (സ്വത്വം?), ഇല്ലാത്ത ദുഞ്ഞായങ്ങളും ദുസ്വത്വങ്ങളും (sic) അറിവിച്ചു TR.

ദുസ്വപ്നം inauspicious dream.

ദുസ്വഭാവി ill-mannered, ദു. കൾ മമ പുത്രന്മാർ Bhr. — ദുസ്വഭാവം Sab. bad disposition.

ദുസ്വാദു bad taste V2.

ദുസ്സംഗം 1. bad inclinations, പററായ്ക ദു. ഉള്ളിൽ ഒരിക്കലും AR. 2. bad intercourse, ദു. വേറിട്ടു സത്സംഗിയാക CG.; ദു. നരകത്തിൻ ദ്വാരം Bhg.

ദുസ്സഹം intolerable ദുസ്സഹവാക്കു Bhr. — മത്സരിയായൊരു ദു'ൻ CG. a bore. പുരുഷന്മാർ ദു'ന്മാർ SiPu. — ദുസ്സഹത്വങ്ങൾ പറക Sah.; also ദുസ്സഹ്യം V1.

ദുസ്സാധം arduous, ദു'മായുള്ള കർമ്മം Nal. better: ദുസ്സാദ്ധ്യം, (ചൊല്ലുവിൻ സാദ്ധ്യസാദ്ധ്യ ദുസ്സാദ്ധ്യഭേദം UR.)

ദുസ്സാമർത്ഥ്യം mis-directed cleverness നിന്നോടു ദു. PT.; ദു. പറക jud.; ദു'മായുള്ള വാക്കുകൾ untimely joke, amusing nonsense. ഭർത്താവിനോടിവൻ ദു. ചൊല്ലി Genov. misinformed, calumniated; bold indiscretion, ദു'ക്കാരൻ vu.

ദുസ്വഭാവി a bad character, ദു. കൾ മമ പുത്രന്മാർ Bhr.

ദുഹിക്ക duhikka S. (L. duco, E. tug) To milk, to give milk, ദുഹിക്കാ തന്നേ എന്നും അല്ല ഭക്ഷിക്ക എന്നും KR. — hence ദുഹി ചെയ്യും അഹിപോലേ prov. [ദുഹിതൃവചനം VetC.

ദുഹിതാവു S. (G. thygatër, milker) a daughter,

ദൂതൻ dūδan S. A messenger, spy വിണ്ണവർ ദൂതൻ CG. = ദേവദൂതൻ; വിണ്ണൂതകൾ Bhg. നിന്റെ ഹിതത്തിന്നു ദൂതകർമ്മത്തെ ചെയ്യു ഞാൻ KumK. [തിക.

ദൂതി fem. messenger, procuress PT.; also ദൂതു message, errand ദൂതു പറക; ദൂതിന്നു തുനിഞ്ഞാൻ ChVr.; ദൂതിന്നു തക്കവൾ VetC.

ദൂത്യം, ദൌത്യം office of messenger, embassy.

ദൂരം dūram S. 1. Distance, കടിയും പുഴയുമായി എത്ര ദൂ. ഉണ്ടു MR. 2. far, remote. അവൾ ദൂരയായി is menstruating. 3. adv. ദൂരം വിട്ടാൽ ക്ഷേമം വിട്ട prov.; കടലിൽ ക്രൂടി ദൂരം കടന്നു പോയി TR. the boat had got too far. Other adv. ദൂരത്തു, f. i. ദൂരത്തു നില്ലെന്നുണ്ടന്ന Bhr. low castes. ദൂരേ Loc. കണ്ടിതു ദൂരത്തേ CC.; also ദൂരവേ (as if Inf.), ദൂരവേ പോക നി Bhg.; ഫാ യോജന വഴി ദൂരവും ചാടി KR.

ദൂരദർശി = ദീർഘദർശി far-sighted.

ദൂരദൃഷ്ടിയും വേണം VCh. requisite of a minister, so ദൂരവീക്ഷണം Bhr.

ദൂരസ്ത്രീ a woman in her menses.

ദൂരസ്ഥം remote, also of relationship.

ദൂരീകരിക്ക to remove, banish.

ദൂർവ്വ dūrva S. Panicum dactylon; also = കറുക.

ദൂറു dūṟu T. M. C. Tu. (see തൂറുക 3. & ദർ) 1. Blame. 2. slander അവൻെറ മേൽ ഏറിയ ദൂറു ബോധിപ്പിച്ചു Ti.; എന്നെക്കൊണ്ടു ദൂറുണ്ടാക്കി, എഴുതി, പല ദൂറുകൾ ബോധിപ്പിച്ചു, നമ്മെ കൊണ്ടു ദൂറായിട്ടുള്ള എണ്ണം പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി TR. calumniated, also അവദൂറു.

ദൂറുകാരൻ a slanderer.

ദൂഷകൻ dūšayaṅ S. (ദുഷ് VC.) Dishonouring. കന്യയുടെ ദൂ'നായ കാമുകൻ CG. her seducer. ബോധമില്ലാത ലേച്ഛകന്മാർ SiPu. blasphemers.

ദൂഷണം 1. spoiling. മുക്തി തൻ ദൂ. ചെയ്യല്ലാതേ CG. don't endanger your prospects of future bliss. 2. fault അന്യരു ദൂ'ങ്ങളും (സ്ത്രീകളും ദ്യൂതങ്ങളും നായാട്ടും മദ്യപാനം ലോകശഹിതവാക്യം ബന്ധനക്രൌര്യങ്ങളും Nal.). 3. slander, censure ദൂ. ദൂഷിച്ചു മണ്ടുന്നവക്കളെ KR. abused the fugitives.—ദൂഷണക്കാരൻ a slanderer.

ദൂഷിക (CV. of ദുഷിക്ക) 1. to spoil. 2. V1. to blame, scorn, abuse മണ്ടുന്ന സേനയെ ദൂഷിച്ചു KR.; (V1. has also ദൂഷണിക്ക).

ദൂഷിതൻ dishonoured, ചണ്ഡാലസ്പർശം കൊണ്ടു ദൂ. അഹം Mud. — blamed, calumniated.

ദൂഷ്യം 1. deserving to be dishonoured or blamed. 2. fault, defect രക്തദൂഷ്യം impurity of blood (= ദുഷിച്ച രക്തം). എനക്ക് ഏതു പ്രകാരം എങ്കിലും ദൂ. വരുത്തണം TR. bring blame on me. നുക്കു ദൂ. വരുത്തുമല്ലോ TR. I warn you of the consequences. അതിൽ ഒരു ദൂ. കാണുന്നില്ല unexceptionable. വളരെ ദൂ. വിചാരിക്കുന്ന defilement. jud. ദൂ. പറക to find fault with. ദൂഷ്യാകരികൾ VetC. calumnies.

ദൃക് dṛk S. (ദൃശ്) A seer; the eye കണ്ടിതു മിഴ്യദൃശാ (Instr.) Bhr.; ദൃശി AR. (Loc.: in the eye).

ദൃഢം dṛḍham S. (part. of ദൃഹ് to fix) Firm, solid. ദൃഢഭക്തി Bhg. — വരും ദൃഢം Bhr. will surely come.

ദൃഢത firmness; certainty.

ദൃഢീകരിക്ക = ഉറപ്പിക്ക, f. i. ചിത്തേ ദൃ'ച്ചു Bhg. settled in his mind. ഏകൈകബാഹുക്കൾ ആലിംഗനത്തിങ്കൽ ആകന്നവണ്ണം ദൃ'ച്ചാരവർ Nal.

ദൃതി dṛti S. Bellows, leather-bag, തുരുത്തി.

ദൃപ്തൻ dṛptaṅ S. (ദൃപ്) Proud, ബലം ഉണ്ടാകകൊണ്ടതിദൃപ്തന്മാരായി KR.—ദൃപ്തി pride. Bhr.

ദൃശ്യം dṛšyam S. (ദൃശ്, ദൃക്) 1. Visible, ദൃശ്യാദൃശ്യം ഒക്കയും Bhg. 2. sight-worthy, നിത്യവും ദൃ'നായി പ്രകാശിക്കുന്ന KR.

ദൃഷൽ dṛšal S. (ദൃശ്) Rock, nether millstone.

ദൃഷ്ടം dṛšṭam S. (ദൃശ്) Seen, ദൃഷ്ടനായി Nal.; appearing there, present. ദൃഷ്ടന്മാർ ആറു പേർ VyM. witnesses.

ദൃഷ്ടാന്തം 1. what fixes the eye; pattern, illustration, example. ദൃ. എന്നു പറഞ്ഞിടാം ഇന്നിതിൽ KR. a story proving the truth. അസ്ഥികൾ ദൃഷ്ടാന്തപ്പെട്ട he looked like a skeleton. 2. (vu. നിഷ്ക്രാന്തം, നിട്ടാന്തം). proof. തീപ്പു മാറി കിട്ടുന്നതിന്നു ഈ സംശതികളാൽ ദൃ. ആകും MR. cause will be shown why. എന്നതു ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുന്നു is proved. അതിനു ദൃ. വരും MR. will be proved.

ദൃഷ്ടി 1. sight, ദൃഷ്ടിസ്ഥാനം prospect, ദൃ. വാതിൽ V1. a window. അവരിൽ ദൃ. വെക്ക to look after, care. (നടപ്പിനാൽ ദൃ'ച്ചു MR. observed his behaviour. ദൃ'ച്ചു വിചാരിച്ചു examined closely). വൃക്ഷങ്ങൾ അവൻെറ ദൃ.

യിൽ ഇരിപ്പാൻ under his eyes & care. 2. the eye ഈ ദൃഷ്ടി രണ്ടാണ V1.; ദൃ. കൾ തറച്ചതു കണ്ടായോ VCh. കിടാവിതാ ദൃഷ്ടി നിത്തിക്കിടക്കുന്നു KumK. dies.

ദൃഷ്ടിദോഷം; ദൃ. പറുക influence of evil eyes, also ദൃഷ്ടിവിഷം തീക്ക Mantr.; ദൃഷ്ടിവിഷമുള്ള ഘോരസർപ്പം KR.

ദൃഷ്ടിമുനനല്കുക RS.= കടാക്ഷം.

ദേയം dēyam S. (ദാ) To be given.

ദേവൻ dēvaṅ S. (ദിവ്, L. Deus) The heavenly, Deity. ദേവനും ഒന്നേ ഉള്ളു Bhg 9. — pl. ദേവകൾ & ദേവന്മാർ.

ദേവകായ്യം, see Tdbh. ദേവാരം.

ദേവകി CG. the mother of Kṛshṇa.

ദേവഖാതം a natural pond.

ദേവത a Deity. ദേവതാശ്രൊഷ്ടി possession, ദേവതാപീഡ Nid. a cause of fever. ദേവതോപദ്രവം KU. different diseases ascribed to demons. [Bhr.

ദേവത്വം divinity, അസുരകൾ ദേ. ചൊതിച്ചു

ദേവദത്തൻ God-given; N. pr. of men.

ദേവദാരു Pinus Deodar, ദേ. വാൽ രണ്ടു യൂപം KR.; Tdbh. തേവതാരം.

ദേവദാസി a temple-prostitute = തേവടിയാൾ, ഒരു ശ്രൃംഗാരാ ദേ. SiPu.

ദേവദൂതൻ a God's messenger, ശിവകിങ്കരന്മാരാം മഹാത്മാക്കൾ ദേവദൂതർ SiPu — an angel, sent down with a വിമാനം to fetch saints CG.

ദേവദേവൻ AR. God of Gods.

ദേവനം dēvanam S. (√ദിവ്) Playing, esp. with dice രണ്ടു പേരും ദേ. ചെയ്യു Nal., (hence ദ്യൂതം). [character.

(ദേവ): ദേവനാഗരി the common Sanscrit

ദേവനായകൻ PT. Indra.

ദേവയോനി a demi-god.

ദേവർ dēvar S. 1. (L. levir, G. daër) Husband's brother = ദേവരൻ, whence ദേവരവിവാഹം the abolished custom of levirate. 2. (hon. pl. ദേവൻ) see തേവർ.

(ദേവ): ദേവൎക്കി a divine Ṛshi.

ദേവലിംഗം any idol, ദേ'ങ്ങൾ ഇളകി വിയത്തിട്ടും Sah.

ദേവലോകം the world of the Gods. ദേവലോകപ്രാപ്തി (hon.) death.

ദേവസ്ഥാനം a temple. മഞ്ചേശ്വരത്തു ദേ. TR., (rarely of Mal. temples).

ദേവസ്വം 1. temple property, ഭഗവതി ദേ. etc. ആ ദേവസ്വം ഊരാളന്മാർ, ദേവസ്സുക്കാർ MR. its administrators. 2. a temple, തളിയിൽ ദേ'ത്തിൽ ശാന്തി (No.)

ദേഹാംശം emanation, ദേ. ആയതു പാണ്ഡവന്മാർ എന്നു തേറുക Bhr.; ദേഹാംശഭൂതർ KR.

ദേഹാംഗം N. pr. an emanation from Siva's body; hence ദേഹാങ്ക, (see തേഹാങ്കം), a sloth കട്ടിസ്രാങ്ക, whose fat is med. & serves to discover hidden treasures.

ദേഹാതിദേഹൻ Bhg. God over all Gods.

ദേഹാന്തരം, (അന്തരം intercession?) an oath or ordeal, ഉണ്ടെന്നു പറയാം ദേഹാന്തരേ VyM.

ദേഹാരം (& തെ —) Tdbh., ദേവകായ്യം. regular temple-worship, നിത്യമായുള്ള ദേഹാരപൂജ SG.; നല്ല ജപങ്ങൾ ദേ. മുടങ്ങിയേ DN.; ഇതി നിമിത്തം ദേഹാരത്തേരിൽ ഏറി BR. divine chariot? ദേ'ത്തിന്നിരിക്ക V1. to worship. ജപഹോമദേഹാരം.

ദേഹാലയം a temple; met. മൻ മനോദേ'യെ സന്തതം വാഴും ഗുരോ KeiN.

ദേഹാസുരം inveterate war, as between Gods & demons, ഒരു. തമ്മിൽ എന്നല്ല നല്ല ChVr.; ആഹവം ദേ'ര തുല്യമായി Brhmd.

ദേവി dēvi S. (fem. of ദേവൻ) A Goddess, esp. Kāli; a queen സുമിത്രാദേവി; രാമന്റെ ദേവി KR. Sīta. ദേവതീദേവി Bhr.

ദേവീപൂജ esp. Sacti worship (ശാക്തേയം). ദേവീപൂജാവിധി കെട്ടിച്ചു SiPu.—ദേവീമാഹാത്മ്യം DM. a poem about Kāli.

ദേവീസാക്ഷി an oath or appeal to the Goddess.

ദേവേന്ദ്രൻ Indra, the prince of the Gods.

ദേവേശൻ Siva, Indra, etc.

ദേശം dēśam S. (ദിശ്) 1. The place one shows, region പേടിച്ച കാട്ടുദേശം പോരാ prov. not room enough. 2. country, as അറബിദേശം

Arabia. ദേശം തോറും ഭാഷ തോട്ടം തോറും വാഴ prov. 3. a parish, subdivision of an അംശം (=തറ). അവരവരുടെ ദേശത്തറകളിൽ TR.; നെല്ലർ അംശം ദേശം (office). 4. compound of a Nāyar (in Cochin, D.) [ruler.

ദേശകൻ, (ദിശ്) one who points out, a teacher,

ദേശകാലജ്ഞൻ (1) understanding both time & place.

ദേശക്കാരൻ a native. [വക).

ദേശവഴി (3) a petty principality, So., (No. ഇട

ദേശവാഴി (3) the hereditary local authorities, subject to നാടുവാഴി KU. [Brahmans.

ദേശസ്ഥൻ 1. an inhabitant. 2. a class of

ദേശാചാരം local customs.

ദേശാധികാരി a ruler; the headman of a village, (in Malabar about 458).

ദേശാന്തരം a foreign country, എങ്ങാനും ദേശാന്തരം പോയി ചാവാൻ Pay.; ഞാനിനി ദേ. ശമിച്ചിട്ടുന്നേൻ Bhr. [foreigner.

ദേശാന്തരി a traveller, vagrant; also a

ദേശികൻ a guide (=ഗുരു), ദേശികാനുഗ്രഹാൽ ചൊല്ലുവൻ VivR.; ദേ'നായ ഞാൻ ചൊന്നതു കേൾക്ക Bhr.; കാട്ടിത്തന്നീടും ദേ. Anj.; ദേ. മനുക്കുനം എന്നോക്കൊല്ല Bhg.

ദേശ്യം belonging to a country.

ദേഷ്യം=ദ്വേഷ്യം (vn.)

ദേഹം dēham S. (ദിഹ്) 1. Body; the human body, said to weigh 100 പലം. ദേഹവും ദേഹിയും വേർപ്പിട്ടുന്നേരത്തു Anj. In phil. 4 kinds സ്ഥൂലം, സൂക്ഷ്മം, കാരണം, സാമാന്യം Adw. S. 2. (hon.) person അങ്ങേ. ആർ എന്ന Nal.; ഇങ്ങേ. I.; കോട്ടയകത്തെ ദേ. the king of K. രാമങ്ങലത്തു ദേ. TR. the prince that resides at R.

ദേഹത്യാഗം giving away the body, (opp. ദേഹധാരണം living) Bhg.

ദേഹനാശംവരുത്തി VetC.=മരിച്ചുകളഞ്ഞു.

ദേഹദണ്ഡം bodily labour, ദേ. ചെയ്യുണ്ടാകും ഭാഗ്യം Nid. ഒട്ടേറ ദേ'ങ്ങൾ ചെയ്താൽ Nid. work too hard. — Also Tdbh. ദേഹണ്ഡം, f. i. ദേഹണക്കുലി TR. (in coining); ദേഹണ്ണക്കാർ (loc.) Brahman cooks.

ദേഹഭോഗം, see ഭോഗം 2.

ദേഹാത്മശുദ്ധി cultivating inward & outward cleanliness, ദേ'ത്ഥ്യാവസിക്ക SiPu. (Instr.)

ദേഹാന്തത്തിൽ മുക്തിവരും Bhg. death.

ദേഹാഭിമാനം over-valuing the body or the person, ദേ. കളക AR.

ദേഹാവസാനം SiPu. death.

I. ദേഹി 1. a living being, man ദേഹികൾക്ക് ഏറ്റം പ്രിയം ദേഹം AR.; എന്ന് ഓക്കുന്ന ദേഹികൾ മൂഢന്മാർ UR.; ദേഹികളുടെ ഓക്ക പ്രധാനൻ Nal. the chief of those people. 2. the soul മേലൊട്ടു മിന്നൽപോലെ പൊങ്ങി ദേഹിയും കീഴ്പെട്ട ഭാരുപോലെ വീണു ദേഹവും Bhr.

II. ദേഹി dēhi S. (Imp. of ദാ) Give! ദേഹി എന്ന വ. അക്ഷരം പറക beg!

ദൈത daiδa Tdbh.=ദയിത PT. etc.

ദൈത്യൻ daityaṅ S. (ദിതി) An Asura.

ദൈന്യം dainyam S. (=ദീനത) 1. Low spirits, depression. ദൈ'മായി ചൊല്ലിനാൾ KR. imploringly. ദൈന്യനാളം AR. (=ആത്മനാളം). ദൈന്യം പൂണ്ട ഭാവം Bhr. 2. misery, low condition.

ദൈർഘ്യം dairghyam S. (ദീർഘം) Length, ദൃഢായുർദൈ. കൊണ്ടു Gan.

ദൈവം daivam S. (ദേവ) 1. Divine. 2. divine direction, fate. ദൈവമല്ലോ Bhr. it is my destiny, it was thus ordained! ദൈവമേ എന്നണ്ണ ചൊല്ലി CG. a cry of agony, resignation, (=എൻ കർമ്മം, പാപം). ദൈവാൽ from destiny, providentially. ദൈവാൽ എനിക്കുണ്ടായ മോഹം KR.; also ദൈവയോഗാൽ KR. fortunately or unhappily. 3. any Deity ദൈവവും തിറയും, അതിശ്രേഷ്ഠൻ തനിക്കൊരു ദേവ്യം തന്നേ prov.; എന്നുടെ കുലദൈ. വസിക്കുമഹമുനി KR.; മറ്റില്ല മമ ദേവ്യം രാമനേ ദൈവം എന്ന KR.; ധർമ്മദൈവങ്ങൾ Hor. 4. God ദൈ. ഉള്ളനാൾ മറക്കുമോ prov.; പരാക്രമംകൊണ്ടും ഉപായങ്ങൾകൊണ്ടും ഫലമില്ല ദൈ. മറഞ്ഞു നില്ക്കുമ്പോൾ KR.; നന്മയെ നല്കേണം ദൈവമേ എന്ന പ്രാർത്ഥിച്ചു CG. ദൈവമേ നിങ്കഴൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ CG. [കൊണ്ടു SiPu. luckily.

ദൈവകല്പിതം (2) fated; predestination. ദൈ.

ദൈവഗതി id. ദൈ. അടഞ്ഞ AR. died. കായ്ങ്ങൾ ദൈ'ത്യാസിദ്ധിച്ചു TrP. fortunately. ദൈ. എന്ന ചിന്തിച്ചു Bhg. it can't be helped.

ദൈവജ്ഞൻ (2) who knows fate; ദൈവജ്ഞനായ മന്ത്ര Bhr. fortune-teller. ദൈ'നെ കൊണ്ടു ചോദിച്ചു CG.

ദൈവതം, (ദേവത) a God, മംഗല്യസ്ത്രീകൾക്കു ഭർത്താവു ദൈ. Sk.; നമ്മുടെ ദൈ. SiPu. my Deity. മേന്മ കലർന്നുള്ള ദൈ'മായതു ബ്രാഹ്മണർ, ചിന്മയമായൊരു ദ്വേന്ദ്രതന്താൻ എന്നു നണ്ണി CG. thought him a God. —

ദൈവത success, wealth B.

ദൈവദോഷം ill-luck, ഇല്ലാതായ്വന്നിതു ദൈ'ക്കാൽ CC. — so ദൈവപ്പിഴ വരും vu.

ദൈവനില (2) a successful state, (3) devotion Vi.

ദൈവപ്രശ്നം asking the fate; astrology.

ദൈവയോഗാൽ, ദൈവവശാൽ = ദൈവാൽ (2).

ദൈവാട്ടം Tdbh., തെയ്യാട്ടം, (3) a ceremony in which a person clothed in the attributes of a lower deity acts the chief part, also ദൈ(വ)മാറു.

ദൈവാധീനം fated (= ദൈവവശം). ദൈ. കൊണ്ടു Arb. by chance. പട്ടർ ദ്വേഷ്യാ. വന്നു പോയി TR. died.

ദൈവികം divine; fate. ദൈ'മായിപ്പോം Vi. to die. ദൈവികം ഉപദ്രവം VyM., (opp. രാജികം etc.)

ദൊട്ടി **doṭṭi** (C.Te. ദൊഡ്ഡി) A cattle-pound, in ദൊട്ടിപ്പാക്കാണം, see പാ —.

ദൊന്ന **donna** M. C. Te. Tu. (T. തൊന്ന) A cup made out of a leaf, for Brahmans to drink pepper-water, etc. (Tdbh., തുന്നം?)

ദൊരോഗ P. **dārōgha** (superintendent), formerly: A police overseer കുരുമ്പനാട്ടു ദൊരോഗക്കു കല്പന കൊടുത്തു, താമരശ്ശേരിയേ മിശ്രം ദൊ. വിചാരിച്ചാൽ തീരുന്നപ്രകാരം തോന്നുന്നില്ല; (also ദരോഗവോട്ടു) TR. a seller of stamp-paper.

ദോർ Ar. **ṭuhr.** Noon, Mpl. & ളോർ.

ദോലം **dōlam** S. (ദുൽ) A swing, swinging, & ളോളം, ഡോളം.

ദോവി H. **dhōbi** (S. ധാവനം) A washerman, ളോവിമാപ്പിള്ള etc.

ദോശ **dōša** M. C. (T. തോച) A cake baked on an iron-plate GP 57. (ളോശക്കു ഉണങ്ങലരിയും ചെറുപയറും) — ആശയേറും തോശ VetC. — ളോശക്കല്ലു B. a vessel to make cakes.

ദോഷം **dōšam** √ (ദുഷ്) 1. Fault, defect ഗുണ ളോഷം q. v., injury. 2. sin, crime പതിന്നാലു ളോ. KR. (of princes). സ്ത്രീകളുടെ ളോഷം കല്പിച്ചു KN. declared guilty & punished the transgressor. ആം സംസർഗ്ഗം ചെയ്യാൽ സ്ത്രീകൾക്കു ളോഷം വരും TR. ളോഷശങ്ക ഭവിച്ച Anach. to be suspected. 3. the three roots of disease (വാത പിത്തകഫങ്ങൾ), see ത്രിളോ.; also other disorders, ക്രിമിളോഷം a. med.

Hence: ളോഷപ്പെടുക to be spoiled, defiled ളോ'ട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കൽ നടത്തി ഹീനജാതികൾക്കു കൊടുക്കും, പെണ്ണും പിള്ള ളോ'ട്ടു പോകാതേ TR.

ളോഷപ്പെടുക്ക to violate, കണ്ടു പെണ്ണുങ്ങളെ ളോ'ക്കയും PT. രേണുക ളോവിയെ ളോ'ത്തു Co. KM. to inculpate? ആന്ത്രജ്ഞനങ്ങളിൽ ളോ'ത്തുവിചാരം ചെയ്തു നീക്കം ചെയ്തു Brhmd. — mod. ളോഷപ്പെടുത്തുക to accuse MR.

ളോഷക്കാരൻ in അവിടുത്തെ, അവളുടെ ഗുണ ളോ. Anach.; see ഗുണളോഷം 4.

ളോഷവാൻ = ദുഷ്ടൻ, (f. ളോഷവാളത്തി Genov.)

ളോഷവിചാരം (2) arbitration among Brahmans in a case of infringement of caste-rules.

ളോഷാരോപം ചെയ്തു Vi. to accuse.

ളോഷി m. & f. a wicked, lewd person.

ദോഷാ **dōšā** S. By night; ളോഷാകരൻ the moon.

ദോസ്സു **dōssu** S. An arm, (prh. Tdbh. തോൾ) ചതുരശ്രളോഷണ്ഡങ്ങൾ ചെറുത Gan. (math. = ബാഹു).

ളോരന്തരാളം the chest, തേജോനിവാസമാം ളോ. Nal.

ദോഹം **dōham** S. (ദുഹ്) Milking, & ളോഹനം.

ദോഹളം **dōhaḷam** S. (ളോഹളം or ഔഹ്ളം) Longing of pregnant women, an irresistible desire. ഇതാരോ മാരമാൽ മുളെപ്പുതിന്നായി ളോഹളമായൊരു കേളാരം CG. her beauty is a hot-house of love. —

denV. മോഹിക്ക to long for. [manuring? CV. കസ്തൂരിയെക്കൊണ്ടു മോഹളിപ്പിച്ചു PT.

ദോളം S.= ദോലം. Hence denV. മാനസം ദോളയതേ Brhmd. to swing, waver.

ദൌത്യം dautyam S. A messenger's office, ദൌത്യസാരത്യാദി ഭൃത്യകർമ്മം Bhr.

ദൌരാജ്യം daurājyam S. (ദുർ—രാജ) Tyranny, നന്നല്ല നിന്നുടെ ദൌ. ഈളശം Nal. (or read — ത്യം).

ദൌരാത്മ്യം S. (ദുരാത്മം) Wickedness. ദൌ. കളഞ്ഞു KR.; ദൌ. ഉൾക്കൊണ്ടിവിടേക്കു വന്നതുUR. malice. [Nid.)

ദൌർഗ്രന്ഥ്യം S.= ദുർഗ്രന്ഥത. (ശ്വാസദൌ.

ദൌർന്നിന്ദ്യം S. (ദുർന്നിനം) Bad luck of the day CG.

ദൌർബല്യം daurbalyam S. (ദുർബ്ബല). അവകാശത്തിന്നു ദൌ. വരുത്തുക MR. To invalidate. തമ്മിലുള്ള ദൌർബ്ബല്യപ്രാബല്യവും ഓക്ക KR. the merits & demerits of a case.

ദൌർഭാഗ്യം S.= ദുർഭാഗ്യം, ദുർഭഗത്വം.

ദൌലത്ത് Ar. daulat. Wealth, empire വലിയ ദൌലത്തുണ്ടായി Ti.

ദൌഷ്ട്യം daušṭyam S.= ദുഷ്ടത, f.i. ദൌഷ്ട്യഭാവാൽ Bhr.

ദൌഹിത്രൻ dauhitraṅ S. (ദുഹിതൃ). Daughter's son, കണ്ടേടൊ. ആകുന്നതു Bhg 6.

ദൌഹൃദം dauhṛd'am S. (=ദോഹളം, fr. ദുഹ് ?) Longing of pregnant women, അവൾ ദൌഹൃദാരംഭം പൂണ്ടു VetC.

ദ്യാവാ dyāvā S. (Dual of ദിവ്). ദ്യാവാപൃഥിവികൾ Heaven & earth.

ദ്യുതി dyuδi S. (ദ്യുൽ=ദിവ്) Splendour.

ദ്യുമ്നം dyumnam S. (ദ്യു) Vigour, wealth.

ദ്യൂതം dyūδam S. (ദിവ്, ദേവനം) Gambling—Tdbh. ചൂത.

ദ്യൌ dyō S. (another form of ദിവ് heaven) Father-heaven ദ്യൌവിൻ വാക്യം, ദ്യൌവും ചൊന്നാൻ Bhr.

ദ്യൌതം dyōδam S. (ദ്യുൽ) Splendour CC.

ദൃഢിമ draḍhima S. (ദൃഢ) Firmness, Bhg.

ദ്രമിഡൻ dramiḍaṅ S. & ദമിളൻ A Tamiḷan, one of the 9 Yōgis. Bhg 5.; (hence തമിഴ്).

ദ്രവം dravam S. (ദ്രു) Running; fluid ദ്രവാകൃതി. denV. ദ്രവിക്ക to run out or off. എന്തിനായി ഭവാൻ ദ്രവിക്കുന്നു VetC.; to be fused f. i. ദ്രവിച്ചുപോയി exuded, was spoiled; സപ്തം ദ്രവിച്ചു SiPu. (in conflagration). ശവം ദ്രവിച്ചു = ചീകി. CV. ദ്രവിപ്പിക്ക 1. to melt (സിംഹത്തെ Mud.), to distil. 2. to spoil.

ദ്രവിഡം draviḍam S. and ദ്രമിളന്മാരും സിംഹളന്മാരും Bhr. The Dravida or Tamiḷ country (= ദ്രമിഡം). — പഞ്ചദ്രാവിഡം Tamiḷ with കേരളതൊളുവകന്നാടകാന്ധ്രങ്ങൾ, the 5 chief dialects of the Dravidian language.

ദ്രവ്യം dravyam S. (old ദ്രവിണം, as ദ്രവിണശാല KR. a magazine) 1. An object, thing, article (as പൂജാദ്രവ്യം = സാധനം, പദാർത്ഥം), stuff. 2. moveable property തങ്കലേ ദ്രവ്യം വിലപിടിക്കയില്ല prov. money. ശഡുവിന്റെ ദ്രവ്യം TR. wealth.

Hence: ദ്രവ്യകാംക്ഷ MR. covetousness.

ദ്രവ്യദണ്ഡം fine VyM.

ദ്രവ്യനാശം loss of property.

ദ്രവ്യലാഭം (& ദ്രവ്യാഗമം) gain. വക്കീലിന്നു പ്രതിക്കാരനാൽ ഒരു ദ്രവ്യം ഉണ്ടായി MR. was bribed.

ദ്രവ്യവകാശം (sic!) money-claim. സ്ഥലം എനിക്കു ദ്രവ്യത്തിൻ മേൽസിദ്ധിച്ചു MR.

ദ്രവ്യശക്തി the influence of wealth. N'ന്റെ ദ്രവ്യം പ്രബലതയും MR.

ദ്രവ്യശുദ്ധി പോലേ കായ്സിദ്ധിയും വരും VyM. well acquired wealth.

ദ്രവ്യസമ്പത്തു wealth, ഹീനജാതികൾക്കു ദ്രവ്യമുണ്ടായാൽ TR.

ദ്രവ്യസ്ഥൻ MR. a rich person; also ദ്രവ്യവാൻ SiPu. & ദ്രവ്യൻ PT.

ദ്രവ്യഗ്രഹം, ദ്രവ്യാശ = ദ്രവ്യകാംക്ഷ.

ദൃഷ്ടാവു drašṭāvṷ S. (ദൃശ്) One who sees or examines. Bhg.

ദ്രാക് drāk S. (ദ്രാ=ദ്രു) Instantly.

ദ്രാക്ഷ drākša S. A grape. അജ്ഞനവാക്കിനെ കേൾക്കുമ്പോൾ ദ്രാ. യും ശുക്ഷയായ്തന്നീടും അക്കികളും CG. even a grape would become sour. ദ്രാക്ഷാരസം wine.—ദ്രാക്ഷത്തിന്നു (vine) ഉണ്ടാകുന്ന ദ്രാക്ഷാജം (wine) എന്ന മദ്യം KR.

ദ്രാവകം drāvayam S. (ദ്രു) Chasing; (& ദ്രാവണം Mud.) liquifying. — ദ്രാവ്യതാം CV. Imp. (Mud.)

ദ്രാവിഡം, see ദ്രവിഡം.

ദ്രുതം druḍam S. (part. of ദ്രു) 1. Hastening. 2. melted, liquid. 3. adv. quickly സന്താപദ്രുതം CC.; also ദ്രുതത്തിൽ മരിച്ചീടും KR.

ദ്രുമം drumam S. (Ved. ദ്രു=ദാരു, തരു) A tree.

ദ്രേക്കാണം drēkkāṇam S. (G. dekanos). A third of a sign, (=10 days). ആദി —, മദ്ധ്യ —, അന്ത്യ — astr. രണ്ടാം ദ്രേ'ത്തിൽ നില്ക്കും PR.

ദ്രോണം drōṇam S. (ദ്രു=ദ്രുമം). A trough; a measure of 16 Iḍangāḻi CS. (Trav.)

ദ്രോണി id. (Tdbh. തോണി), ശവം തൈലദ്രോണിയിൽ ഇട്ടു UR.

ദ്രോഹം drōham S. (ദ്രുഹ് to hurt) 1. Injuring, trespass; ദ്രോഹം ചെയ്ക, as കടിയാന്മാരേ TR. to oppress; esp. treason, as സ്വാമിദ്രോ.; കമ്പഞ്ഞിക്കു ദ്രോ. കാണിച്ചവൻ TR. guilty of high-treason, a rebel. 2. diseases through supernatural agency യക്ഷിദ്രോ., പക്ഷിദ്രോ., എല്ലാ ദ്രോഹത്തിന്നും നന്ന a. med. ദ്രോ. ശമിക്കും Anj. സ്ത്രീദ്രോഹലാഭം ഉണ്ടാം Mantr.

ദ്രോഹക്കാരൻ (1) a criminal MR.; (2) a sickly person V1.

ദ്രോഹി a traitor, മിത്രദ്രോഹി etc.

denV. ദ്രോഹിക്ക 1. to injure. പ്രജകളെ ഏറേ ദ്രോഹിക്കാതേ, ദ്രോഹിച്ചു ഉരുവ്യ എടുത്തു TR. oppressively. പെണ്ണിനെ ദ്രോഹിച്ചവൻ PT. ill-treating his wife. അവനുടെ അർത്ഥത്തെ ദ്രോഹിച്ചു Bhg. 2. to betray ദ്രോഹിപ്പാനായ്നന്ന പ്രലംബൻ CG.

CV. f. i. കടിക്കളെ ദ്രോഹിപ്പിക്കുന്ന TR. tyrannizes.

ദ്വന്ദ്വം dvand'vam S. (ദ്വ=ദ്വി) 1. A pair വീക്ഷണ ദ്വ. CG.; സപ്തലോകദ്വ. SitVij. = 14. 2. a pair of opposites ദ്വന്ദ്വജാലങ്ങൾ Bhr., as സുഖദുഃഖം, ശീതോഷ്ണം, ജനനമൃതി etc. ദ്വന്ദ്വഭ്രമം തീരും Bhg. 3. a duel, fight ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചാർ Bhr.

ദ്വന്ദ്വപ്പുണ്ടൽ VCh. both പുംവും or വാവു.

ദ്വന്ദ്വഹീനൻ a neutral person.

ദ്വയം dvayam S. (ദ്വി) Double, a pair.

ദ്വാദശം dvādaśam S. (ദ്വ, L. duodecim). Twelve. ദ്വാദശാത്മാവു Bhr. the sun, (ദ്വാദശർ എന്നു പാരിടം വേദിതരായ ആദിത്യന്മാർ). ദ്വാദശി the 12th lunar day, ദ്വാ. നോല്ക്കുന്നു VilvP. ദ്വാപരം the 3rd Yuga; (lit. "binate").

ദ്വാർ dvār or dvās S. A door (G. thyra). Loc. ഗോപുരദ്വാരി AR. in the gate.

ദ്വാരം 1. a door, access. 2. a hole ശരീരം നവദ്വാരം Bhg.; a little hole as of a mouse; കടൽ പുറത്തു വന്ന ദ്വാ. jud. a wound.

ദ്വാരക N. pr. a town of many gates CG.; also ദ്വാരവതി Bhg 10. (ദ്വാരങ്ങൾ ഏറവും ഉണ്ടായതു കാരണം ദ്വാ.)

ദ്വാരപാലൻ a doorkeeper, കണ്ടുചെന്നറിയിച്ചാർ ദ്വാ'ലകന്മാരും KR.

ദ്വാസ്ഥൻ id. ദ്വാസ്ഥാടിവൃന്ദവും Nal., also ദ്വാരസ്ഥൻ ഇവനെ ചാരത്തു കൊള്ളേണം CG. (in heaven).

ദ്വിതീയം dviyam S. (ദ്വി, two). Two-fold=ദ്വയം.

ദ്വിഗുണം double, ശക്തിയും ദ്വി'മായുന്ന KR.

ദ്വിജൻ twice-born; an Arya and esp. Brahman. Bhr.

ദ്വിജം oviparous, as birds etc.; a tooth.

ദ്വിജന്മാവു, Bhg., ദ്വിജാതി VetC. a Brahman.

ദ്വിതയം a pair, ബാഹുദ്വിത. KR.

ദ്വിതീയ the second lunar day; the 2nd case, Accusative (gram.)

ദ്വിതിപം doubling a letter (gram.).

ദ്വിധാ in two ways. Bhg.

ദ്വിപം (drinking twice), an elephant.

ദ്വിപക്ഷം a dilemma, അന്നേരം കുഞ്ഞനെയും കൂട്ടിയെയും രക്ഷിപ്പാനും ഛിപ്പുവിനോടു വെടിവെപ്പാനും നമുക്കു ദ്വിപക്ഷമായി വരും TR. (Rāja of Koḍagu).

ദ്വിപൽ, ദ്വിപദം, ദ്വിപാദം biped.

ദ്വിഭാര്യൻ one who has two wives.

ദ്വിഭാഷി an interpreter.

ദ്വിരദൻ bident, an elephant ദ്വിരദവരൻ Mud.

ദ്വിർ dvir (S. ദ്വിസ് twice). ദ്വിരുക്തം Repeated.

(ദ്വി): ദ്വിവചനം the Dual (gram.)

ദ്വിവിധം, (വിധാ) two-fold; fem. (=ദ്വന്ദ്വം 2.)

ശിതോഷ്ണക്ഷുൽപിപാസാദ്വിവിധകൾ സഹിച്ചു Bhg. (in Tapas).

ദ്വിഷൽ dviṣal S. (part. of ദ്വിഷ്) Hating. part. ദ്വിക്തം hated.—ദ്വിട്ട്, ദ്വിൾ a foe.

ദ്വീപം dvīpam S. (ദ്വി+അപ്) Tdbh. ദീവു, തീവു an island. 1. Ceylon. ദ്വീപുപിലാവു Artocarpus incisifolia, the bread-fruit tree from Ceylon. 2. the Laccadives ഫ്വ ദ്വീപു KU. conquered by Kōlattiri and governed by the Bībi of Cannanore for a yearly tribute of 18000 fanam. ദ്വീപിലേ മേൽ ഇരിക്കുന്ന ജന്മവകാശം, ദ്വീപിലേ കച്ചോടത്തിൻറ ലാഭം TR. 3. one of the 7 continents. Bhg 5.

ദ്വീപയഷ്ടി (1) an imported staff, the emblem of a minister, ദ്വീ. യും നല്കി PT 1.

ദ്വീപാന്തരം another island, ദ്വീ'ങ്ങളിൽ പോലും വസിപ്പവർ Nal.

ദ്വീപി a leopard. കാന്താരദ്വീപിസിംഹാദികൾ RS. & ദ്വീപികാചമ്മം Genov.

ദ്വീപുച്ചക്ക (1) a bread-fruit.

ദ്വേഷം dvēšam S. (ദ്വിഷ്). Hatred അപകാരം ചെയ്യാൽ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യേണം എന്നു വികല്പിച്ചു വരുന്ന ചിത്തപ്രവൃത്തിക്കു ദ്വേഷം എന്നു പേർ SidD. നമുക്കു കമ്പഞ്ഞി ദ്വേ. ഉണ്ടാക്കി TR. irritated the H. C. against me.

ദ്വേഷി a hater അവർ ബ്രാഹ്മണദ്വേഷികളായ്തുമഞ്ഞു KU.; മാധവദ്വേഷികൾ CG.

denV. ദ്വേഷിക്ക to hate.

ദ്വേഷ്യം 1. odious. S. 2. M. anger, rage ആ ദ്വേഷ്യം (sic) മനസ്സിൽ വെച്ചു TR.

ദ്വേഷ്യക്കാരൻ passionate.

ദ്വേഷ്യപ്പെടുക to be angry.

ദ്വൈതം dvaiδam S. (ദ്വിത) Dualism ദ്വൈതത്തെ കൈവിട്ടു CG. (opp. അദ്വൈതം). ദ്വൈതഭ്രമം ശമിച്ചു Si Pu. [dualists.

ദ്വൈതികൾ അതിവാദം ചെയ്യും Bhg.

ദ്വൈധം dvaidham S. (ദ്വിധാ) Duality.

ദ്വൈധീഭാവം 1. duplicity, ambiguity. 2. indifference, neutrality (vu. ദ്വൈതികഭാവം). ദ്വൈ'വും തിരയേണം Bhr. a king must learn to appear unconcerned, impartial.

ദ്വൈപായനൻ dvaipāyanaṅ S. (ദ്വീപ). (the islander), Vyāsa; also കൃഷ്ണദ്വൈപായനൻ Bhr.

ധ

DHA

ധ occurs only in S. & H. words. [deal.

ധടം dhaḍam = ത്രാസു VyM. Balance as an or-

ധനം dhanam S. (ധൃ) 1. The prize of a fight, booty. 2. wealth, money, riches. സ്ത്രീധ. dowry.

ധനഞ്ജയൻ (1) victorious; a name of Arjuna Bhr.

ധനദൻ (2) liberal, Kubēra.

ധനധാന്യം wealth of all kinds Anj. ധ'ന്യാദികൾ vu.; ധ'ാദിപദാർത്ഥവും Bhg.

ധനപിശാചി avarice.

ധനലാഭം gain, ധ. കൊതിക്ക Anj.

ധനവാൻ rich, also ധനാഢ്യൻ; opp. ധനഹീനൻ VyM.

ധനാഗമം acquisition of riches നിന്നുടെ ധ. എങ്ങനേ പറക നീ Mud.; (opp. ധനക്ഷയം).

ധനാദ്ധ്യക്ഷൻ Vi. a treasurer.

ധനാശ hope of money, thirst of wealth.

ധനാശി (Tdbh., ധനാശ്രീ or ധന്യാശി) a tune sung at the close of a drama, also മാരധനാശി B., (സനാശി So.). ധ. പാടിപ്പോയി the curtain has dropped; fig. it is all over, the dream has passed.

ധനാശിക്കാരൻ the collector of contributions at a play.

ധനി wealthy, ധനികളിൽ ആരേ ഒരിരുനാക്കേണ്ടു KR. — Superl. ധനിക്കൻ VyM.

ധനികൻ id. എത്രയും ധ. ഞാൻ Nal.; ഒരിരുനാകിലും ധ. ആകിലും KR.; അതിധ. MR.; തമ്പുരാൻറ ധനികപ്രബലത MR. the influence of his wealth, (see ധന്യൻ).

ധനു dhanu S. & ധനുസ്സ് 1. A bow. ധനുസ്സെടുക്ക Bhr. archery. മഹിതങ്ങളായ ധനുസ്സുകൾ

രണ്ടും KR. 2. Sagittarius ധനുരാശി. 3. the 9th month, December ധനുമ്മായർ. [AR.

ധനുജ്യാനാളം=ഞാണൊലി, f. i. ധ'ളേഘോഷം

ധനുമാസം=3., also ധനുർമ്മാസം.

ധനുരഭ്യന CC. lustration of arms.

ധനുരാശി (2) & ധനുക്കുറു the sign Sagittarius; an angle in the compass, SW. (or NW.; compare കന്നിമൂല). ധനുരാശി മേൽ ചെന്നു നിന്നു (huntg.)=ധനുമൂല.

ധനുര്യാഗം തുടങ്ങുക Bhg.=ധനുരഭ്യന.

ധനുർവ്വാതം (3) winterly wind, പോയിതു ധ. KR.

ധനുർവ്വേദം archery=ധനുർവ്വിദ്യ, ധനുശ്ശാസ്ത്രം V1.

ധനുഷ്കോടി KR., see കോടി 2.

ധനുഷ്മാൻ an archer, വില്ലാള, V2.

ധന്യൻ dhanyaḥ S. (ധനം) Fortunate. പുണ്യങ്ങൾ ചെയ്യുള്ള ധന്യരെ യിണ്ണിൽ കാണായി CG. the blessed in heaven. ധന്യരിൽ മുമ്പൻ Mud. ധന്യോഹം AR. how happy I am! ധന്യാധന്യം ഞാനഹോ Kei N. most blessed.

abstr. N. ധന്യത്വം blessedness, അതിനോളം ധ. ഉണ്ടോ Bhr.; ധ. ആർക്കും പറയാവതല്ല Brhmd.

ധനുർവേദം dhanurvēdaṃ S. A bow=ധനു, f. i. ശാഞ്ജീവധ. Bhr. holding the bow Gāṇḍhīva.

ധനുർവന്തരി (the sun as travelling on an arc). N. pr. the physician of the Gods.

ധനുർവേദി an archer, Bhg., (=ധനുഷ്മാൻ).

ധമനം dhamanam S. & ധമിക്ക To blow.

ധമനി a tube; vein, lymphatic vessel, etc. med. ധമനിസമൂഹായസതതശാത്രൻ Bhr.

ധമ്മില്ലം dhammillam S. Women's hair, tied & ornamented, പൂക്കൾ പരിച്ചവൾ ധ. തന്നിലേ ചേർത്തു CG.; ധ. അഴിഞ്ഞെങ്ങും KR.; ധമ്മില്ലഭാരം Si Pu.

ധരം dharam S. (ധർ) Holding, bearing—m. ധരൻ as ധനുർദ്ധരൻ=വില്ലാളി.—f. ധര the earth. ധരാത്മാർ Bhr.=ധരാമിശ്രമായ വസുക്കൾ (myth.).

ധരാധരം a mountain, Bhg.

ധരണം holding,—ധരണി the earth; ധരണീസുരൻ, ധരാസുരൻ a Brahman (=ഭൂദേവൻ).

denV. ധരിക്ക 1. to hold, വിശ്വങ്ങൾ ഉള്ളിൽ ധരിച്ചവൻ CG. God; ശബ്ദം 330. 2. to put on, wear അഴകെപ്പോഴും മെയ്യിൽ ധരിക്കൊല്ല Anj. മേവൻ ശരീരം ധരിക്കയോ വേഷം ധരിച്ചു വരികയോ Nal. assuming a shape. 3. to seize with the mind. കേട്ടു തരിക്കേണം TP. hear & learn. എന്നതു ധ. നീ KR. know, keep in mind! വിപ്രൻ പറഞ്ഞു ധരിച്ചു ഞാൻ Nal. I learned from a Brahman.

ധരിത്രി the earth=ധര.

VN. ധരിപ്പു learning. ധരിപ്പെഴും ഇയക്കർ RC. the accomplished Yakshas. ധരിപ്പിടമായി V1. it is fixed in the mind.

CV. ധരിപ്പിക്ക 1. to cause to hold or wear. ചരണേ മണിനൂപുരം ധ'ച്ചു ബാലനെ CC. adorned. 2. to inform. സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ ധ'ച്ചു TR. represented our grievances (=ഗ്രഹിപ്പിച്ചു). ജനകനെ ധ.; കഥപോലും ധ'ക്കാതേ Nal. not to relate.

ധർത്താ holder, as ജഗദ്ധർത്താ Si Pu. God.

ധമ്മം dharmam S. (ധർ, G. thesmos) 1. The law and its observance, രക്ഷിക്ക തന്നേ ഭൂപന്റെ ധ'മായതു VyM.; ധ. യിതിഞ്ചനാൽ മനുവിനാസ്സ്യൂണ്ടുകതമായി Bhg.; വേദവിധിയോം ധ'ത്തെ മാനിക്ക Bhr.; കല്യാണമാഗ്ഗധമ്മങ്ങൾ ധ'ങ്ങൾ, മറന്നല്ലാതത് എല്ലാം അധ. അല്ലോ നൂനാം Bhg.; നാലു വക ധ. ഉള്ളിൽ ധരിപ്പതു (സത്യം തപോദയാത്യാഗം); ഇത്ഥം ചതുഷ്പാദങ്ങൾ ധ'ത്തിനു Bhg.; വർണ്ണധമ്മങ്ങൾ caste-rules. തങ്കലേ ധ'മായ വേദശാസ്ത്രങ്ങൾ ഒന്നും അഭ്യസിയാഞ്ഞു Vil.; അമാത്യധ. AR. the duty of a minister. പതിവ്രതാ ധ'ങ്ങൾ AR. a wife's duties. ധ. നടത്തിക്ക TR. to administer the laws, maintain the right. ധനകാമനാശം വരുന്ന ധമ്മം KR. virtue pursued at the sacrifice of wealth & pleasure. അവരുടെ ധ'ത്തിൽ ഇരിക്കാതേ ലംഘിച്ചു നടന്നു VyM. 2. the natural state അവൾ ഒരു ദിനം ഋതുധമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു Bhr.; ബ്രാഹ്മണധമ്മം a Br.'s duty & condition. മേഹധ. ഇങ്ങനേ Bhg. the peculiarity of the body. 3. the chief virtue, charity, (as in A. സകാത്ത് is both justice & alms). ധ. ഇരക്കുന്നവക്കു കൊടുപ്പു

Sah. = ധമ്മദാനം; നല്ല ധ'ങ്ങൾ ചെയ്യിൻ Anj. ധമ്മമായിക്കൊടുക്ക to give gratis. ഉശലക്ഷണമായ ധ. VilvP.; (the highest വാരിദാനം).

Hence: ധമ്മകത്താവു an arbitrator; lawgiver.

ധമ്മകമ്മം, — കായ്യം a work of duty or (3) charity.

ധമ്മക്കാരൻ (3) a beggar, object of charity; so ധമ്മക്കഞ്ഞി; ധമ്മക്കൊള്ളി one who lights the pile at a charitable funeral, etc.

ധമ്മചാരി Bhr. (ധ'കൾ) a fulfiller of his duties, (fem. ധ'ണി). ധമ്മചയ്യ Bhr. a virtuous life.

ധമ്മത്രത്രം (3) an alms-house.

ധമ്മജ്ഞൻ versed in law; നാഥധ. AR. knowing a king's duties.

ധമ്മടം = തമ്മപട്ടണം N.pr., ധ. പിടിച്ചുകോയ അറിഞ്ഞില്ല prov.

ധമ്മദാനം (3) charity.

ധമ്മദാരങ്ങൾ KumK. a lawful (opp. ഉപപതി) & faithful wife, so ധമ്മപത്നി SiPu. etc.

ധമ്മദൈവം the household God, ധ'വും തലമുടിയും തനിക്കു നാശം prov.; ധ. പ്രസാദിച്ചാൽ കളിക്കും തറവാട്ടുകൾ PR.; മകനു പ്രാണൻ ഉണ്ടായാൽ ധമ്മദൈവത്തെ ആടിച്ചു കൊള്ളാം SG. (the vow of ദൈവാട്ടം), the Deity may be ശാസ്താവ് or any other പരദേവത.

ധമ്മധ്വജൻ Bhg. a hypocrite.

ധമ്മനീതി, (& ധമ്മനിഷ്ഠ) morality, ധ. മറന്നു ജഗത്രയം ഉപദേശിച്ചാർ Bhg.

ധമ്മൻ 1. the law personified വ്യവഹാരത്തിങ്കൽ അധ. എന്നിയേ പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചീടുമവൻ ധമ്മനന്നേ KR. 2. the God Yama CG; hence ധമ്മപുത്രൻ Bhr., ധമ്മജൻ etc. = Yudhishṭhira, Yama's son.

ധമ്മപത്നി AR. a lawful & faithful wife.

ധമ്മപ്രതിപാലകൻ the preserver of law. സകല ധ'ർ TR. (complimentary style); so ധമ്മരക്ഷണം Bhr.

ധമ്മബുദ്ധി PT. virtuous.

ധമ്മയുദ്ധം a just war.

ധമ്മരാജൻ Yama (= ധമ്മൻ), also his son; ധ'ജാലയം പുക്കു AR. died.

ധമ്മവാൻ righteous, virtuous.

ധമ്മവിൽ (വിട്) = ധമ്മജ്ഞൻ Bhr.

ധമ്മവിരുദ്ധം unlawful, ഗ്രഹിക്കുമാർ ധ. ചൊല്ലിലും KR. (call suicide unlawful).

ധമ്മശാല (1) a court of law, (3) a hospital, inn. [legal.

ധമ്മശാസ്ത്രം a code of laws; ധ'സ്ത്രന്യായം VyM.

ധമ്മസഭ a court of justice.

ധമ്മസംഹിത = ധമ്മശാസ്ത്രം.

ധമ്മസാക്ഷി B. king's evidence.

ധമ്മസ്ഥിതി abiding in duty; the rule of law എന്നുമേ ധ. പിഴയായ്ക UR.

ധമ്മാത്മാ (വീരൻ AR.) a man of character.

ധമ്മാധമ്മങ്ങൾ right & wrong. ധ'ളെ നടത്തി, ധ'ൾ രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന (compliment TR.) maintaining the distinctions of the law.

ധമ്മാധികാരി a judge, ധ'കളോട് ചൊല്ലി PT.

ധമ്മി (1) virtuous, Superl. ധമ്മിഷ്ടൻ; (2) പശുധമ്മി cattle-like. ജരാമരണധമ്മി Bhg. having the qualities of age & death.

ധമ്മോപദേഷ്ടാവു instructing in law & duty, ധ. ധമ്മം പിഴെക്കയോ Nal.

ധർമ്യം lawful, just ഭൂമിയെ ധ'മായി പാലിക്ക KR. [attacking.

ധഷ്ണം dharšaṇam S. (G. thrasos) Daring; ധഷ്ണിത violated (woman).

ധവൻ dhavaṅ S. The husband (formed out of വിധവ), നിജധവനികടം VetC.

ധവളം dhavaḷam S. (ധാവനം) White, fair ചന്ദ്ര ധ'ള്ളായുള്ള ഭിത്തി Bhg.

ധൂവായി No. = ദളവായി A commander.

ധാടി, ധാട്ട്യം = ധാഷ്ട്യം q. v., ചാടുവചനധാടികളോടിട കൂട്ടുക ChVr. sallies of witty sayings; (C. smartness).

ധാതാവു dhāḍāvu S. (ധാ, G. the; to put) Founder, creator, author; Brahma ലോകകത്താവായുള്ള ധാ. Bhr.; ധാതുകല്പിതം Nal. fate.

ധാതു dhāḍu S. (ധാ) 1. Component constituent part; element; the verbal root (gram.) വ്യാകരമായ ധാതുവെപ്പറയാതേ merely hinting. 2. the 7 elements of the human body സപ്ത ധാതുക്കൾ Nid. (ത്വക് രുധിരം മാംസം മേദസ്സ് അസ്ഥി മജ്ജ ശുക്ലം SidD. രസം ചോര മാംസം മൈ

പല എല്ലു വസ ശുക്ലം gen. chyle, blood, flesh, fat, marrow, bone, semen; the latter called അന്ത്യധാതു). 3. semen (vu.) ധാതുകെടുക; also the pulse to sink. 4. metal.

ധാതുക്ഷയം (3) impotence.

ധാതുവാദം, ധാതുക്രിയ (4) metallurgy.

ധാത്രി dhātri S. (ധാ to suck) 1. A nurse മക്കൾക്ക് ഒരു ധാ. യായിടേണം Nal. 2. the earth; ധാത്രീന്ദ്രൻ AR. a king.

ധാനം dhānam S. (ധാ to put) Containing.

ധാനി a place to keep something, a seat. ദേവധാനി Bhg. Indra's residence. രാജധാനി q. v.

ധാന്യം dhānyam S. (ധാന grain). Corn, grain, esp. നെല്ലു; രസധാ. rank corn, നീരസധാ. meagre corn.

ധാന്യവൽനം lending grain for seed at usurious interest.

ധാന്യവൃദ്ധി first-fruits, നിറ.

ധാന്യസാരം grain after threshing, പൊലി.

ധാന്യാമ്ലം sour gruel, വെപ്പുകാടി.

ധാന്വന്തരം dhānvandaram S. Coming from Dhanwantari KU. ധാ'രജപം a Mantram for epilepsy, etc. med. ധാന്വന്തരീമൃത്യുഞ്ജയ ഘൃതോപദേശത്തിന്നവതാരം ചെയ്യാൻ Bhgs. Viṣṇu incarnated in Dh.

ധാമം dhāmam S. (ധാ) 1. Home; chief abode കാരുണ്യധാമാവു RS. കമനീയത്തിന്നു ധാമഭൂതൻ PT. 2.= തേജസ്സു, f. i. അദ്വൈതമാകിയ ധാമത്തെ വന്ദിച്ചു Bhr.

ധായം dhāyam S. (ധാ) Holding.

ധാര dhāra S. (ധാവ്, ധൈ) 1. A jet, as of water വൽധാ. കൾ തുണികൾ പോലേ വീണ Bhg. a continuous stream. കണ്ണിൽനിന്നു ചാടീടുന്ന ധാ. KumK.; ഹർഷാശ്രുധാരയും സോദരമൂർദ്ധ്നി വക്കിച്ചു AR. — met. വാഗ്മൃതധാരയിങ്കൽ തൂകിയില്ല KeiN. 2. a medicinal treatment by having water, oil, etc. continually poured on the body ഘൃതധാ., ശിരോധാര, hence ധാര ചെയ്ക, ധാരക്കലം, — ക്കിടാരം, — ച്ചട്ടി, —ത്തോണി, —പ്രാത്തി a. med. കാച്ചീട്ടു വേണം ധാരയിടുവാൻ a. med. താരപോരുക, കോരുക TP.; ഇവ എണ്ണയിൽ ഇട്ട താരകൊക്കു, താരയിടുക MM. 3. (ധാവനം) the edge of a sword or instrument Vi., ശിതധാര Bhg.

ധാരാഗൃഹം KR. bathing-room with shower-bath.

ധാരാധരം (1) a cloud, (3) a sword.

ധാരണം dhāraṇam S. (ധർ) Holding, as ഗർഭധാ., ജീവധാ. etc.

ധാരണ 1. retention ഏതുപ്രകാരം വന്നു എന്നു എനിക്കു നല്ല ധാ. യും ഇല്ല TR. recollection. ധാ. വരുത്തി brought him to his senses; collection of the mind, at the same time restraining the breath. കേവലയാകിയ ധാ. CG.; എങ്കൽ ധാ. ചെയ്യും ചിത്തം Bhg. a mind settled on me. ഇക്കാര്യപ്രപഞ്ചം മിത്ഥ്യയെന്ന ധാരണ ഉറക്കിൽ KeiN. persuasion, resolution. 3. a rule യാഗകർമ്മസ്ഥാനധാ. നിശ്ചയം ഇല്ലെനിക്കു VetC.

ധാരാളം dhārāḷam S. (ധാരം q. v., Te. C. T. M.) Profusion. ധാരാള ത്രുപമാം പുഷ്പവർഷങ്ങളും Nal. showering down incessantly. ധാ'മായി പ്പെയ്തു vu.; മുതൽകൊണ്ടു ധാ'മായിച്ചെലവഴിച്ചു TR. liberally, prodigally. ധാ. വെക്ക to become a spendthrift. ധാ'മായിപ്പറക to speak fluently, enlarge upon; (also ധാരാളം mod.).

ധാരി dhāri S. (ധർ) Holding വേശധാ., ശസ്ത്രധാ. വേഷധാരി etc.

ധാർമ്മികൻ dhārmiyaṅ S. (ധർമ്മ) Righteous, virtuous. ധാ'ന്മാരോടു ഭിക്ഷയും മേടിച്ചു SiPu. the charitable.

ധാർമ്മികത VCh. — ധാർമ്മികപത്നിയെ പാർത്താൽ ധർമ്മരാജാവോടു ഒക്കും SiPu. charity.

ധാർഷ്ട്യം dhārṣṭyam S. (ധൃഷ്ടം, Tdbh. ധാട്ട്യം) 1. Boldness, impudence ധാ. തുടർന്നാൽ അനർത്ഥം വരും ഉഗ്രം SiPu.; ധാ. പെരുത്തുള്ള ശോപാലകാമിനി PT.; ധാ. എത്രയും പാരം ഉണ്ടു നാരികൾക്കു Bhr.; ധാ'മോടരുതിതെന്നാഖ്യാനം ചെയ്തു Bhr. 2. sham, pretence ധാ'മല്ല ഞാൻ ചൊന്നതു കേൾക്ക നീ KR.

ധാർഷ്ട്യക്കാരൻ impudent; a counterfeit.

ധാവകൻ dhāvaṇaṅ S. (ധാവ്) 1. A runner. 2. cleansing. കംബള ധാ'ന്മാർ KR. washermen.

ധാവതി S. he runs ധാ. ചെയ്തു, വെക്ക, chiefly to run away; hence:

CV. ധാവതിപ്പിക്ക to put to flight, make to run കേവലം മഥിച്ചുലച്ചേറ സംഭ്രമിപ്പിച്ചും ധാവതിപ്പിച്ചും അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ട പലവിധം ഭ്രധരം അലപ്പിച്ചു മഥിച്ചു Bhg 8.

ധാവനം 1. running, ധാ. ചെയ്ക to flee, Brhmd. വൃക്ഷമൂലങ്ങൾ തോറും ധാ. ചെയ്യ Nal. ran against. 2. cleansing, as മന്ത്രധാവനം, പാപങ്ങൾ ധാ. ചെയ്യും Bhg.

ധാവളം **dhāvaḷam** S. (=ധവളം). White ധാവളവസ്ത്രം അല്ലാത്തതു സ്ത്രീകൾക്കരുതു Anach. — ധാവളിവിരിപ്പടം Nal 3.

ധാവല്യം whiteness കീർത്തിധാ. PT 1. കേവലത്രൂപധാ'മായിത്തോന്നും Bhg.

ധിക് **dhik** S. Fie! woe! ധിശസ്സ നിഗ്രയും ധിശസ്സ ബുദ്ധിയും ധിശസ്സ ജന്മവും KR.; ധിക് ധിശബ്ദന്തം ക്രൂരം ചിത്തം നാരികൾക്ക AR.

ധിക്കാരം reproach, contempt. ഞങ്ങളോട് തിക്കാരമായി (or തിക്കാരക്കെ) കാണിച്ചു TR. behaved most insolently. അച്ചനെ ധി. ചെയ്തു TP., ധി. കാട്ടി insulted. ധി. നമ്മോടെട്ടതു RS. — ബാലധി. ചെക്ക V2. children to give up sulking.

ധിക്കരിക്ക to reproach, insult. ആളെ ധി'ച്ചു TR. abused. ദൈവത്തെയും ധിക്കരിപ്പൊരു കുമ്പല PT. മസ്സൂരിയുള്ളേടത്തൊക്കേ ധി'ച്ചു നടക്കിലും Nid. defyingly.

ധിക്കൃതം reproached, despised. ഇതു കാണുമ്പോൾ അതു ധി'മായ്തും AR. poor in comparison. ഭ്രപന്റെ സമ്പത്തിയാൽ ശക്രമന്ദിരത്തിൻഭ്രതി ധി'മാക്കപ്പെട്ട Nal. out-done.

ധിക്കൃതി=ധിക്കാരം. (ഭവിപ്പതു ധി. PT.; ധി. യുള്ള കസ്തുതികൾ Bhg.)

ചെയ്യൊരു ധിക്രിയാ (sic) കൊണ്ട കൂപിതൻ Mud. a base, vile deed. [ന്ധാം.

ധിശബ്ദം VyM. a reproof, sharper than വാശ

ധിഷണ **dhiṣaṇa** S. (=ധീ) Understanding, Bhg. — ധിക്ഷണൻ Bhr.=വ്യാഴൻ.

ധിഷ്ണ്യം 1. a place for holy fire. 2. a spot, star.

ധീ **dhī** S. (ധീ to observe) Insight ധീശക്തി etc. — adj. മൂഢധീകളായി Bhg. infatuated. ധീമാൻ m., ധീമതി f. intelligent.

ധീരൻ **dhīraṇ** S. (ധർ) 1. Steady, determined. കതിരകളുടെ ധീരനാദം Nai. deep, dull sound. 2. (ധീ) clever, wise; അല്പധീരൻ Nasr. po. ധീരത firmness, fortitude = ധൈര്യം.

ധീവരൻ **dhīvaraṇ** S. (ധീ? clever). A fisherman.

ധീസഖൻ **dhīsakhaṇ** S. (ധീ)=മന്ത്രി.

ധുതം **dhuḍam** S. (part. of ധൂ). Shaken. ധുതപാപൻ Bhg. whose sins are shaken off.

ധുനി **dhuni** S. (ധൻ) Roaring; a river.

ധുരം **dhuram** & ധുർ S. (ധർ?) A yoke, burden. ധുരന്ധരം cattle used for drawing.

ധുരന്ധരൻ a leader, helper.

ധൂതം **dhūḍam** S.=ധുതം; ധൂനനം Shaking.

ധൂപം **dhūbam** S. (G. thyō, L. thus) Incense & aromatic vapour. കാക്കുത്തിന്ന ധൂ. കാട്ടൊല്ല prov.; ധൂപദീപം കാട്ടുക; ധൂപനിവേദ്യാദികളെ ക്കഴിച്ചു VetC. (in ഹോമം).

ധൂപക്കാൽ, — ക്കുറ്റി (Nasr.) a censer. [ധഗ്ദം.

ധൂപനം 1. offering incense. 2.=ധൂപം, ധൂപ

denV. ധൂപിക്ക to burn incense, ദീപിച്ചുള്ള ധൂപം ചെച്ചു ധൂപിച്ചാൽ അകന്തന്നിൽ എങ്ങും CG.; ശന്ധപുഷ്പങ്ങൾ ധൂ. VCh. അക്കുഗന്ധമിട്ടു ധൂ.; also of tobacco smoke, vu.

ധൂപിക f., (m. ധൂപകൻ) preparing incense, പരിമളവസ്തുകൊണ്ടു പുകെക്കും ധൂപികാജനം KR.

ധൂമം **dhūmam** S. (L. fumus, G. thymos) Smoke, ധൂ. കൊണ്ടു മാഗ്ദം തിരിയാതേ Mud.; ഭീമങ്ങളായുള്ള ധൂമങ്ങൾ വ്യോമത്തിൽ പൊങ്ങി CG.

ധൂമക്കുറ്റി V1.=ധൂപക്കുറ്റി.

ധൂമകേതു having smoke for a sign (=fire); a comet ധൂ. പടിഞ്ഞാറുദിക്ക Brhmd.; ധൂ'വേ പോലേ ലോകരെ പീഡിപ്പിപ്പാൻ PT.; പടന്തന ധൂമകേതു വരങ്ങളായുള്ള പള്ളിയമ്പേ RC. meteor-like, fiery darts.

ധൂമലം, better ധൂമളം purple — (what is ഭോജ ധൂമലംകൊണ്ടേ Nasr. po.)

denV. ധൂമിക്ക to smoke, expose to smoke; ചന്നം (p. 346) ധൂമിക്ക TR.

ധൂമ്രം smoky hue; purple=ധൂമവർണ്ണം.

ധൂർജ്ജടി **dhūrjaḍi** S. (ധൂർ=ധുർ) Whose hairs are a burden; Siva.

ധൂഢഹം = ധുരന്ധരം.

ധൂർത്തൻ dhūrtaṅ S. (ധൂവ്, ധർ to bend) A crafty, sly dog; a rogue അക്ഷധൂർത്തനെ ഭവാൻ ആദരിച്ചീടൊല്ലായേ Nal.

ധൂർത്തത craftiness. ധൂ. കാതെന്നലോളം മറെറങ്ങും കണ്ടില്ല CG. nothing so insinuating.

ധൂർത്തുകാട്ടുക to deceive, insinuate oneself with women — ധൂർത്ത പറക to exaggerate; to talk cleverly. — എന്നുള്ള ധൂർത്ത തോന്നി thought of committing a crime.

ധൂസരം dhūsaram S. (ധവസ് = ധവംസ്) Dusty; of dust-colour പാംസുക്കൾ ഏറിട്ട ധൂ'മായുള്ള പാലങ്ങൾ CG.; ധൂസരവർണ്ണം MC. (of an ass); ധൂളികൊണ്ട ധൂ'മായ്പന്ന PT.

ധൂഉനം ചെയ്ക = ധൂളിക്ക 2. to fan, strew ശോമയച്ചൂർണ്ണംകൊണ്ട ധൂ. Bhg.

ധൂളി dhūḷi S. (similar to ധൂമം?). 1. Dust ഉണ്ടായി തൊരുധൂളി ടിക്കടിക്കുകൾ എല്ലാം KR.; പട നടവിൽ വളരുന്ന ധൂളി Mud.; ധൂളിമേഘങ്ങൾ KR.; ധൂ. പറക്ക, കിളരുക etc.; കാണികൾ ധൂ. പറപ്പതു കാണേണം KR. see a fine fight. 2. a despicable person. ധൂളിയെക്കാണാഞ്ഞു Bhr. the rogue! Esp. a strumpet ധൂളിയായ പെങ്കിടാവിനെ PT.; ഫ000 ധൂളി ചത്തു പിറന്നാൾ എന്നു തോന്നും PT.; വല്ലാത്ത ധൂളിപ്പട അകറിട്ടുപിൻ Bhr. unreliable troops. 3. a very high number ആയിരം ധൂളികൾ AR 6.

denV. I. ധൂളിക്ക 1. to be reduced to dust, rise as dust വൃക്ഷം ഭസ്മമായി ധൂളിച്ചു Bhr.; മഞ്ഞിനേശൻ പൊടികൾ ധൂ. യാൽ Sk.; രുദ്രന്മാർ ഭസ്മവും ധൂളിച്ചു നടത്തംകൊണ്ടാൻ CG. grown thick with dust. 2. v. a. to make like dust ബാണങ്ങളെ ധൂളിച്ചു VetC.; to expose to the wind, as rice for cleansing V1. 3. to drop (തുളി), ഇത്തിരിനൈ ധൂളിച്ചു GP.; യുദ്ധനിലത്തു കാറത്തു ധൂ. Tantr. to scatter a powder.

part. ഭസ്മധൂളിതശാത്രം Brhmd. (Siva's).

II. ധൂളിക (V1. ധൂൾ = ധൂളി) to fly about, as dust; wind to blow V1.

CV. ധൂളിപ്പിക്ക to reduce to dust, scatter about, അവരെ ഭീമേന ധൂളിപ്പിച്ചു DM.; വായു പടവകൾ വാരി അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ട ധൂളിപ്പിച്ചു Bhr. blew about. [dom).

ധൂളിപ്പെണ്ണു a strumpet; (ധൂളിതപം B. whore-

ധൂളിമാനം dust-like, പൊടിമാനം; (ധൂ. ചെയ്ക to waste, as property).

ധൃതം dhṛtam S. (part. — ധർ) Held, worn. ധൃതധർമ്മം KR. the observed law. — ധൃതവ്രതൻ SiPu. being under a vow.

ധൃതശതിക്കാരൻ roaming about for his pleasure; a man without any purpose.

ധൃതരാഷ്ട്രൻ one whose kingdom lasts. — N. pr., the father of the ൧൦൦ Bhr.

ധൃതി firmness, resolution. ധൃതിപ്പെടായ്കിൻ don't be too sure! ചിന്തിച്ചാൻ ധൃതിയോടേ KR. = ജിഹോപസ്ഥത്തെ ജയിപ്പതു Bhg. — [So. & Palg. വിതയുടെ, കൊയ്ത്തിന്റെ ധൃതി = തിരക്ക. — of തകൃതി?].

ധൃതിമാൻ of good courage.

ധൃഷ്ടൻ dhṛṣṭaṅ S. (part. — ധൃഷ്). Bold, confident; Ge. dreist. ധൃ'നാം ധൃതരാഷ്ട്രൻ Bhr. insolent. ധൃ'രായുറകയും ക്രൂദ്ധരായടിക്കയും VCh.

ധൃഷ്ടത V2. boldness = ധാഷ്ട്യം.

ധൃഷ്ണു daring. ധൃ. വാകും മന്ത്രി Mud.

ധേനു dhēnu S. (ധി to satisfy) A milch-cow, ഹോമധേ. etc.; മേദിനി ധേനുവായിച്ചെന്നു വിരിഞ്ചനോട് ഓതിനാൾ CG.

ധേനുകാരി Kṛshṇa, as destroyer of a demon ധേനുകൻ CG.

ധൈര്യം dhairyam S. (ധീര) Firmness, bravery, courage. നിങ്കൾ ധൈ. തന്നതു പ്രമാണിച്ചു TR. relying on the encouragement you gave me. ക്ഷീണധൈര്യതപം Nal. discouragement. ഉഗ്രിക്ഷയാശാന്യാഗധൈര്യതപം സുഖപ്രദം Bhg.

ധൈര്യക്കുറവു, — ക്ഷയം want of courage.

ധൈര്യപ്പെടുക to have or get courage.

ധൈര്യപ്പെടുത്തുക to encourage, comfort.

ധൈര്യവാൻ, — ശാലി, — സ്ഥൻ, — ാനിതൻ courageous. [trot of a horse.

ധോരണം dhōraṇam S. & ധോരിതം The ധോരണി (S. row). ധോ. അടിക്ക to proclaim as a herald seated on an elephant; boast.

ധോരണിക്കാരൻ a dauntless, dashing fellow—(what is ഏനരുധിരധോരണിനീർ ChVr. 6, 17; al. . . . . ണീപൂരിതേ ഭ്രതലേ?).

ധൌട്ട dhauḍṭa (C. Te. ധൌഡു, H. daur, fr. ധോർ S.) Incursion, invasion. കപ്പൽ ധൌട്ട പോക to cruize.

ധൌതം dhauḍam S. part. (ധാവ 2.) Washed.

ധ്മാതം dhmāḍam S. part. (ധമ്) Blown.

ധ്യാനം dhyānam S. (ധീ). Contemplation നിൻ മുഖാംബുജം ധ്യാ. ചെയ്യ തന്നേ ജീവനം ധരിച്ചു Nal.; ധ്യാ. ഉറപ്പിച്ചു മൌനം ദീക്ഷിച്ചു ഹോമം തുടങ്ങിനാൻ AR. fixing the mind on the Deity; meditation ഹരേ ഹരേ നമഃ (sic) ഇതൊക്കയും ധ്യാനം (huntg.) formula of prayer.

adj. എന്നെ ചിത്തേ ധ്യാനനായിരിപ്പവൻ Bhg. meditating.

ധ്യാനനിഷ്ഠൻ settled in meditation.

ധ്യാനമൂകം absorbed in meditation & dumb in consequence, ധ്യാ'ങ്ങളായി മയിലുകൾ KR.

ധ്യാനയോഗം profound meditation.

ധ്യാനശക്തി SiPu.= സങ്കല്പശക്തി.

ധ്യാനി intent on contemplation.

denV. ധ്യാനിക്ക to contemplate കണ്ണുമടെച്ചു ധ്യാനിച്ചിരിക്കുന്ന AR.—With Acc. to invoke ബ്രഹ്മത്തെ ധ്യാനിപ്പോതും KeiN.; അന്നേരം അയ്യപ്പനെ ധ്യാ. huntg.

part. ധ്യാതം, ധ്യേയം the object of contemplation, മനസ്സിങ്കൽ ധ്യേയനാം എന്നേ Bhr.

ധ്രുവം dhruvam S. (ധൃ) 1. Fixed, abiding; sure അതിന്നു ധ്രുവട്ടക്കാന്തം ഒന്നു ചൊല്ലുവൻ KeiN. 2. adv. certainly. 3. the polar star ധ്രുവത്തിന്റെ പേർ ജലജോയം astrol. ധ്രുവം കൂട്ടുക B. to make an astrological calculation.

ധ്രുവൻ 1. the polar-star, personified ധ്രുവനാം വിഷ്ണുഭക്തൻ Bhg. 2. the celestial pole ധ്രുവനെക്കണ്ടാൽ ൩ മാസത്തിന്നുള്ളിൽ മരണം വരികയില്ല (superst.)

ധ്വംസം dhvaṃsam S. Falling to pieces. ഹിംസകൊണ്ട് ഒരു പദത്തെ ലഭിച്ചാൽ ധ്വം. ഉണ്ടതിന്നു ChVr. disappearing (= ക്ഷയം); hence: കുലധ്വംസകൻ destroyer of his family KR.

ധ്വംസനം (act.) destroying; destruction പാപധ്വം'മായ യാഗം Bhr.; മാരധ്വം'ബ്രഹ്മാദികൾക്കും നീക്കാമല്ല Bhr. the troublesome power of Kāma. ധ്വം. ചെയ്യപോക money etc. to be lost.

denV., f. i. ധർമ്മത്തെ ധ്വംസിക്കുന്ന പുത്രൻ PT. a law-breaker. [Bhg.

part. ധ്വസ്തം fallen, gone ധ്വസ്തമോഹബലം

ധ്വജം dhvaǰam S. (ധൃ?). A banner, flag, ensign. ധ്വജപ്രതിഷ്ഠ erecting a flag-staff. — ധ്വജിനി an army.

ധ്വനി dhvani S. (G. tonos) Sound, voice=സ്വനം, f. i. ധ്വനിപ്പിഴയുള്ള വീണ V2. out of tune. പൂവ്വപക്ഷമാം വേദധ്വനി കേട്ടിട്ട Bhg.

denV. ധ്വനിക്ക V1. to sound. [etc.

CV. ധ്വനിപ്പിക്ക to make to resound, as മണി

ധ്വര dhvara (C. Tu. ധൊര, see തുര). Master, lord. ധ്വരമാർ TrP. (V1. has ധുര, ഉര a man of rank, esp, in Pāṇḍi). പീലിസായ്പു ധൊര അവർകൾക്ക സ്വാമിനഃപട്ടർ സ്വാം TR. to Mr. Peile.

ധ്വാംക്ഷം dhvāṅkšam S. A crow; also വൃദ്ധധ്വാംക്ഷകൻ PT.

ധ്വാനം = ധ്വനി.

ധ്വാന്തം dhvāndam S. Wrapped; darkness.

ന

ന is related with ഞ (നാം from ഞാൻ) and യ (നകം, യുഗം; ആകിന=ആകിയ). At the close of syllables it represents the Dravidian ൻ, which belongs not to the Dentals but to the 6th Vargam; hence it passes by the Tamil laws of euphony into ൽ, as പൊൻ, പൊല്ല; whilst original ൽ changes before Nasals into ൻ (നൽ, നന്മ; ഉല്ലം, ഉന്മം). Double ന in Dravidian words is derived from Tamil ൻറ (as നന്നി, T. നൻറി; കന്ന, T. കൻറു, C. കറു)

N. changes dialectically with M. (നപ്പതു, നമ്പേ; മയിൽ q. v.).

ന na S. Not; in നപുംസക, നഹി, നാസ്തി.

നക naya 1. T. aM. (C. Te. നഗ, √ Te. T. C. നക to laugh, shine). A jewel നകനിര, മേന്ന കയാൾ RC. 2. (Tu. boat, P. nākhudā?) the pilot or captain of a ship. [വും RC.

നകെക്ക T. aM. to laugh; നകയലുടെ കോല

നകതു Ar. **naqd.** Ready money.

നകര naγara,=നവര, നവിര q.v. A fast growing rice. [രം a town.

നകർ naγar V1., 1.=നഖരം A nail. 2.=നഗ

നകാരം naγāram S. 1. The sound & letter ന. 2. (P. useless) ballast; a large stone to fix a boat. 3. പള്ളിയിലേ നകാരം (നക 1.) finery. So.

നകുലം naγulam S. Mungoose PT., കീരി.

നകുലൻ N. pr. one of the Pāṇḍavas, Bhr.; a man of business V1. (not minding his caste).

നക്കൽ 1. Ar. **naql.** A copy. 2. VN. of foll.

നക്കുക nakkuγa T. C. Tu. M., (Te. നാക) To lick, ചക്കര തിന്നുമ്പോൾ നക്കിനക്കി, നായി നക്കീട്ടേ കുടിക്കൂ prov.; പശു തൻ മക്കളെ ന. CG.; (met. തുലുക്കൻ 472); നക്കിക്കളക to lick off. CV. നക്കിക്ക to cause to lick.

നക്കി a licker; beggar (prov.) — നക്കിച്ചി an abandoned woman.

നക്തം naktam S. Night; by night. നക്തന്ദി നം കേൾക്കിലും AR. always.

നക്തഞ്ചരൻ a night-walker, Rākshasa, ന ത്തെഞ്ചരൻ RC.; നക്തഞ്ചരപതി AR.

നക്താന്ധ്യം night-blindness, Nid 29.

നക്രം nakram S. A crocodile PT.=മുതല. Kinds: കോന —, ചെമ്പൻ ന — (smaller), ചീന — (smallest). [drum).

നക്രമദ്ദളം a drum. Bhr 6.; (Ar. naqāra, a kettle-

നക്ഷത്രം nakšatram S. (നക്ഷ് to come up). 1. A star, (vu. നച്ചത്രം, നസ്ത്രേതിരം), ശ്രുലാ ഗ്രേ ന'ങ്ങൾ എണ്ണിക്കൊൾക PT. 2. a lunar asterism (27 or 28), of which $2\frac{1}{4}$ are counted upon one month നക്ഷത്രം ഉത്രം അതും വിജയ (പദം AR.; ശത്രുവിന്റെ ന'ത്തിന്നാൾ Tantr. (നാൾ).

നക്ഷത്രമണ്ഡലം S. = ജ്യോതിശ്ചക്രം the world of stars. Bhg.

നക്ഷത്രമാല a necklace with 27 pearls V1.

നക്ഷത്രപതി, — രാജൻ, — ത്രാധിപൻ, നക്ഷ ത്രേശൻ the moon.

നഖം nakham S. 1. A nail (L. unguis, G. onyx). കാൽന. കൊണ്ടു നിലത്തു വരെച്ചു CG. (sign of perplexity). കുഴിനഖം panaritium. നഖശിഖരം CC. the point of a nail. നഖശിഖ പൎയ്യന്തം from top to toe. നഖം നീട്ടുക, വളൎക്ക Anach. to let the nails grow, as ascetics. 2. a claw നരി ന. പതിനെട്ടും MR. 3. the point of an arrow കൂൎത്തുള്ള ശരന. കൊണ്ടു കീറി KR.

നഖച്ചുററു a disease round the nails, also വിരൽച്ചുററു. = കുഴിനഖം 1 & p. 280.

നഖരം S. clawlike; a claw നഖരതുണ്ഡങ്ങ ളാൽ കീറി AR.

നഖി 1. a perfume = ശുക്തി, മുറൾ. 2. having nails or claws.

നഗം naġam S. (= അഗം) A mountain; a tree.

നഗരം naġaram S. A town, city പുതിയ ന. തീൎക്കുന്നതുണ്ടു TR. In Kēraḷa 96 ന. KU.; esp. seaports നഗരവീതിയിൽ കച്ചോടക്കാർ MR. — നമ്മുടെ അന്തന്നഗരത്തിൽ വാഴുന്നു Mud. citadel? — Tdbh. നകർ RC.

നഗരവാസികൾ Bhr. citizens = പൌരന്മാർ.

നഗരശോധന visiting a city in disguise B.

നഗരി a city, ന. പൊടിയാക്കുവാൻ Mud.

നഗരിക്കാരൻ V1. a citizen.

നഗാശി Ar. **naqāši.** Sculpture, carving, ന. പണി vu.

നഗൌകസ്സ് nagauγas S. (ഓകസ്സ്). Dwelling on hills or trees; a bird. Bhg.

നഗ്നൻ naġnaṅ S. Naked. നഗ്നവിഗ്രഹന്മാർ Nal. devotees, naked mendicants — നഗ്നയാം കോട്ടവി Bhg.

നഗ്നത nakedness.

നഗ്നിക a girl before puberty.

നഗ്നരൂപി naked, m. & f.; സ്ത്രീകൾ ന. കളാ യി സ്നാനം ചെയ്തു KN.

?നങ്കലം Measure of seed? in നങ്കലക്കണ്ടം & ഇട

നങ്കലക്കണ്ടം No. (C. നാഗള = 4 കൊളഗ; see കലം 3 — ?). — നങ്കലം കടിച്ചു = മുഴുവൻ.

നങ്ങു **naṅgu** (T. നൻക beauty, √ നൽ?) A fish. No. also മാന്തൽ.

നങ്കൻ N. pr. m.; നങ്കി f.

നങ്കൊട Vi. (T. നൻ —) nuptial gift.

നങ്കൂരം **naṅgūram** (P. langar?) An anchor, Pay. ന. ഇടുക, താഴ്ത്തുക to cast anchor, എടുക്ക to weigh anchor.

നങ്ങ **naṅṅa** 1. T. M. (നങ്ക T. beauty?). A herb, Polygala Vi., നങ്ങച്ചിപ്പുല്ല B. 2. T. Te. C. a clever woman; നങ്ങപ്പിള്ള B. an unmarried Brahman girl, (നഗ്നിക?)

നങ്ങിയാർ 1. the wife of a Nambiyār. So. 2. an actress, the wife of ചാക്കിയാർ, singing & dancing before Brahmans, തച്ചോളിച്ചി ന. TP.; also നങ്ങ്യാർ KU. & പാട്ടമ്മ.

നങ്ങേലി N. pr. of a Brahman woman.

നങ്ങിയാർ ൦രംച്ച No., നങ്ങീച്ച, (C. നംശനാചി a kind of mosquito) = കണ്ണിച്ച an eye-fly.

നചിരം **najiram** S. (ചിരം) Shortly, soon. Bhg.

നച്ചം **naccam** (നച്ചു C. Te. T. to aim at, desire; see നഞ്ചു) & നച്ചക്കുഴൽ, നച്ചക്കോൽ (ഊതിപ്പിടിക്ക) A tube to shoot birds or fishes with clay pellets, arrows, etc. (T. നച്ചുക്കോൽ).

നച്ചത്തിങ്കായി a kind of vegetable poison for fish, (നഞ്ചു) Rh.

നച്ചു (T. poisonous, fr. നഞ്ചു) poison — നച്ചെണ്ണ Pay; met. നച്ചായിനാൻ അരികലത്തിനു RC.

നച്ചെലി So. T. a musk-rat.

നച്ചിയം Tdbh. = നസ്യം.

നജർ Ar. **nazr.** Present to a superior, യജമാനനെ ന. ചെയ്തു കണ്ടു, ന. എങ്കിലും കൈക്കൂലി എങ്കിലും വാങ്ങരുതു, ഡിപ്പുവിനു ചില നെജരും സമ്മാനവും കൊണ്ടു വന്നു TR.

നഞ്ചു **nañju** T. M. aC. Tu. (നഞ്ചുക Te. C. to eat daintily or loathingly). 1. Poison ന. തിന്നുക, കുടിക്ക. — met. അരക്കർ നഞ്ചായവ തരിത്താൻ RC.; വിഷയങ്ങൾ നഞ്ചെന്നു കണ്ടു KR.; നഞ്ചെയ്തു (of poisoned arrows). 2. esp. stupefying vegetable poison. ന. ഇടുക to catch fish. ന. തിന്ന പോലേയായി Anj. stupefied. ന. വലിക്ക to smoke prepared hemp (കഞ്ചാവു etc.). നഞ്ചായുള്ള ഔഷധികൾ.

നഞ്ചൻ N. pr. m., നഞ്ചി f.

നഞ്ഞു = നഞ്ചു, നഞ്ഞൊറമീൻ പോലേ prov. കാപ്പു ഊപ്പു നഞ്ഞു നായാട്ടു (prov., ഊപ്പ് ള്ളിയകാശം). see below.

നഞ്ഞൻ No. a malicious man; a Herod.

നഞ്ഞൻകല്ലു a collyrium, (Sulph. Cupri?)

നഞ്ഞറപ്പച്ച Asclepias alexicaca, (also നഞ്ഞറക്കഞ്ചാവു a Gratiola. Rh.)

നഞ്ഞിൻകരു = നച്ചത്തിൻകായി Menispermum [cocculus.

നഞ്ഞും നായാട്ടും a busy work, quarrel, entanglement, എനിക്ക് ഒരു നഞ്ഞില്ല നായാട്ടില്ല TP. see above.

നഞ്ഞ **naññ** (T. Te. നഞ്ചൈ irrigated ground? നൻ) in നഞ്ഞനാടി So. A cache built to hide treasure.

നട **naḍa** 5. (√ നടക to enter) 1. Walk, pace, എത്ര നട നടന്നു Vi. day-journey. ഒരു നട, ഒരു നടെക്കു once. 2. procession & the shout of it. നടയിടുക to walk under shouts, നടനട നടത്തിയും RS. descriptive of sounds. 3. the leg, esp. of an elephant ആന, പന്നി നട നാലും കൊത്തി TP.; നടയിട between the legs; നടമുഴുക obsc. = കടക്കാൽ. 4. an entrance നട പോയിക്കയറി, കിഴിഞ്ഞു TP.; a passage of sand, steps, etc. from the gate to the house; a temple-entrance. നടെക്കു വെക്ക So. to offer in a temple. മതിലകത്തു നടയിൽ തോൽ വെച്ചു TR.; വഴി നട ചമയുംവണ്ണം RC. a dike. നട നാട്ടുക to draw a line in writing. 5. deportment, usage. പഴെ നട KU. old ways. 6. past. നടയത്തെ former, നടെ.

Hence: നടക്കാവൽ (4) a guard, sentry.

നടക്കല്ലു (4) steps before the house.

നടക്കാവു (1. 2. 4) an avenue (of പൂവരച്ചു, പേരാൽ etc.)

നടകൊൾക (1) to walk solemnly മുമ്പിൽ ആമുനി പിന്നാലേ രഘുവീരൻ പിന്നാലേ സൌമിത്രിയും ഇങ്ങനേ നടകൊണ്ടാർ KR.; also നടകൊണ്ടു = പോയി.

നടക്കോണി (4) the ladder of an entrance, a staircase ഈയം കൊണ്ടിട്ട ന., ന. ഒന്നായി ത്തുള്ളിക്കുട്ടന്നു TP.

നടച്ചാവടി a resting-place built on both sides of the road.

നടതള (3) equipment of elephants V1.

നടനാട്ടു (2) a noisy procession (a royal privilege) KU. [est.

നടനടേ (2) with shouts; (6) formerly; earl-

നടനാൾ (5) the day, on which a woman may resume her duties after menstruation.

നടപടി (5) one's doings, behaviour; custom. ന. പകരുന്ന വ്യാധി V2. contagion.

നടപ്പാവാട (2) a cloth spread on the ground for a procession, (Royal privilege).

നടപ്പന്തൽ (4) a piazza, covered passage from house to house, നാടകശാല ന. AR., Sk. — also നടപ്പുര B.

നടമടക്കുക (3) an elephant to lie down.

നടമാളി B. a street.

നടമുഖം (4) the principal entrance of a temple.

നടയൻ (1) a good walker; a pony, ambler V1.

നടവടി No. = നടപടി country-custom, etc.

നടവരവു (4) temple-revenue, So.

നടവഴി the orbit, ചന്ദ്രന്റെ ന. ക്ഷ00000 യോജന Bhg.

നടവായി (or — വാഴി) a bereditary officer over 200-3000 men under Tāmūri, Cal. KU.

നടവിളക്കു So. one of the 2 lights at the പെലിക്കൽപ്പുര; No. pillars with lights on both sides of a road for a procession.

നടവെടി firing at a king's procession, firing a salute KU., ന. വെപ്പിച്ചു.

നടാനടേ one after the other, ന. പുറപ്പെട്ടും ഒത്തവണ്ണമത്രേ KU.

നടേ (6) formerly നടേക്കൊല്ലം, തിങ്കൾ, നാൾ last; നിങ്ങളെ നടേ കണ്ടിട്ടു ഇപ്പോൾ മടങ്ങുന്നുള്ളു No. = നേരത്തു. നടേനടേ, vu. നാടേ somewhat before this. നടാടേ അവിടേ പോയി No. for the first time. അവനന്നാടേ പോയി CG. immediately (fr. 1.) ന. കാരണോന്മാർ കാലേ TR. — എന്നടെ നടേജന്മം ഏതു SiPu. what was I in my former birth? ചൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങുന്നേടത്തു നടേ Gan. before I begin. നടേതിലും ചുരുക്കി ച്ചൊല്ല Bhr. to abridge still more. നടേത്തമതന്ന a. med.

നടം naḍam S. (= നത്ത) Dancing. നടമാടുക to dance, skip കബന്ധം ന'ടിത്തുടങ്ങി Bhr., നടമാടൻ നാവിൽ RC.; also ന. കനിക്ക RC. നടനം = നത്തനം dancing അപ്സരസ്സുകൾ വന്നാടിനാർ നടനങ്ങൾ KR.; മിഥുനം ന. ചെയ്യും astr. = ചെല്ലും.

നടൻ a dancer, actor അണിഞ്ഞിരിക്കും നടനെക്കണക്കേ CC.; also = ചാക്കിയാർ. — fem. നടി an actress. നടികുലം (or നടീകു —) നാടകം നടിക്കുന്ന Nal.

നടിക്ക 1. To act a part നടനമാടി നടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ, മാധവർ എട്ടത്തു പേരുവും നടിച്ചു ഭാവവും KR.; അഹംഭാവം ന. Anj. proud bearing. ശവ്വം, വീയ്യം നടിച്ചു നില്ക്ക Mud. 2. to feign, pretend ക്രൂരഭാവം ന. യും VyM.; കോപം, രോഗം ന. vu.; സാമന്തർ പശുവിൽനിന്നു ജനിച്ചു എന്നു നടിച്ചു Anach. (hiraṇyagarbha). 3. to be in a passion. നടിപ്പാൻ തക്ക വാക്കുകൾ TR. provoking language. നടിച്ചു കടിച്ചു fiercely. നടിച്ചു വന്ന യമക്കളെ വെന്നോൻ Bhr.

CV. നടിപ്പിക്ക to make to dance or act, കബന്ധക്കൂത്തു ന'ച്ചു RS.

VN. നടിപ്പു 1. acting a part, pretence. 2. passion & the way it shows itself. നടിപ്പു കാണാം പിന്നേ Bhr. their presumption. നടിപ്പു തോന്നി a strange feeling, chiefly indignation.

നടക്ക naḍakka 5. (= നടുക to enter, as അമ്പുള്ളിൽ നടത്തു RC.) 1. To walk, proceed, ഞാൻ കാൽനട പൂണ്ടു ന. വേണ്ട CG.; അവൻ വേഗം നടന്നു കളഞ്ഞു vu.; സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു നടക്കും പുമാന്മാർക്കു വേഗപ്രയോഗം ശ്രമമല്ല SiPu. with women men ought to walk slower. നടന്നു കെട്ട വൈദ്യനില്ല prov.; കോല്ക്കാരും നടന്നുടാതേ വന്നു TR. cannot do their work. 2. to be carried out, succeed ഇക്കായ്യം നടന്നു കഴികയില്ല TR. 3. to behave. വഴിക്കേ ന. V1.

conducts himself well. അപ്രകാരം കേട്ടു നടക്കാം TR. obey. — Hence aux.V. to continue, go on, to be habitually മുമ്പേ ചില കളവുകളെ ച്ചെയ്തു നടക്കുന്നവൻ jud. known as a thief. വയനാട്ടുരാജ്യം നമുക്കടങ്ങി നടന്നിട്ടില്ല TR. did not then belong to me. ഫലമൂലം തിന്നുനടക്ക KR. to live on. 4. v. a. to go on with some work. ഞാൻ ഒരു കാൎയ്യം ന. യില്ല TR. transact. രാജ്യത്തെ കാൎയ്യം ചന്തു നടക്കും Ch. is to be minister. അവൻ നാട്ടിലധികാരം നടന്നുവന്നു TR. — Esp. to cultivate കൃഷി ന. നിലം നടക്കുന്നവൻ the cultivator. പാട്ടം നടപ്പാൻ ആക്കിയവൻ etc. jud.; അവർ ഉല്പത്തിയും പറമ്പും ഒക്കന. TR. (= നടത്തുക 3); ഈശ്വരനാൽ നടക്കപ്പെട്ട ലോകത്തിൽ (a. med.) ruled by.

VN. I. നടത്ത So. walk; custom. ന. യെ നിറുത്തുക Trav. to put down an evil habit.

II. നടത്തം 1. walk. കന്നും കിടാങ്ങളും കാലികളും തമ്മിൽ ഒന്നിച്ചു കൂടി ന. കൊണ്ടാർ CG. proceeded. കാൽ ന., നടക്കും നടത്തത്തിൽ ചോര തന്നേ TP. 2. procession ന. ചൊല്ലുക = നട 2. (f. i. നട നടോ നട; നട, നടയോ നട, അമ്മയുടെ പണ്ടാരക്കെട്ട് നടോ for Bhagavati). 3. administration വത്ത എൻെറ ന'ത്തിൽ വെച്ചു TR.

III. നടത്തൽ see നടത്തുക.

IV. നടത്തു = II. നടത്തു ചൊല്ക (= നടത്തം 2). തിക്കും തിരക്കും നടത്തും വിളികളും Nal. അന്നടത്താലേ നടന്നു TP. walked determinedly; ഇവിടത്തേ ന. V1. providing the daily necessaries even without daily payment.

CV. I. 1. നടത്തുക 1. to drive, ന. തേർ എന്നുരത്തു KR.; ഉടമ്പിൽ അമ്പു നടത്തി RC.; യമതാട എടുത്തുദരം നടത്തിനാൻ Sk.; കഴുത്തിൽ വാൾ ന. Bhr.; ഒരു സൂചി ന. to push in; to lead, carry on, f. i. കച്ചോടം, പണി No. 2. to direct, arrange, rule രാജാവ് ഓർ ആജ്ഞ ന'ന്നത് ആ ചരിക്ക Mud.; മാൎഗ്ഗം ന. KU. to spread a religion. വല്ലാതേ വരും ശക്തി അതതിൽ നടത്താഞ്ഞാൽ KeiN. if unapplied, unused. ശാസ്ത്രജ്ഞൻരാജാവ് എന്നു വാൎത്തകൾ നടത്തേണം VCh. circulate reports as if the king was clever. 3. to cultivate തരിശുനിലം, കിടപ്പുനിലം ന. TR. to bring under cultivation. ഇന്നിന്നപാടം, കണ്ടം നടത്തി വരിക No. regularly.

II. നടത്തിക്ക 1. to get one to carry on a work. ആയാളെക്കൊണ്ടു പണി ന. rev.; നേരായി ന'ച്ചു തരികയും വേണം TR. care for just rule. 2. = നടത്തുക f. i. പണ്ടു നടത്തിയ പ്രകാരം ന'ക്കാം, അപ്രകാരം നടന്നും ന'ച്ചും വരാം doc. to direct. അതിക്രമം ന. to instigate to a crime. ആ കാൎയ്യം ന'ക്കാതേ പുറത്താക്കി jud. deposed him. 3. (CV. of നടക്ക 4) to get another to cultivate. നിലം നടന്നും നടത്തിച്ചും MR. 4. = നടത്തുക, as മാൎഗ്ഗ വിധി പോലേ അവനെക്കൊണ്ടു ന'ച്ചു കൊൾക TR. to treat his case according to the precepts of the Koran; also to manage a family, to navigate, to break in a horse. നിന്നെ നടത്തിച്ചുഴലിച്ചു VetC. caused to walk. എന്നെക്കൂടേ നടത്തിച്ചു (sc. the watch-men). 5. to do, commit ഏതാനും ന'ച്ചതു കണ്ടുവോ jud.

III. നടപ്പിക്ക 1. to lead, manage നാട്ടിലേ കാൎയ്യങ്ങൾ വിചാരിച്ചു വരേണ്ടതിന്നു ചന്തുവിനെ നോം ആക്കി നടപ്പിച്ചു വന്നു, & ചന്തുനെക്കൊണ്ടു കാൎയ്യം നടപ്പിച്ചു TR. നോം നടപ്പിക്കുന്ന കാൎയ്യങ്ങൾ my rule. നടപ്പിച്ചു കൊള്ളാം TR. to bring about. 2. to permit ദ്യൂതം രാജ്യത്തിൽ ന'രുതു VyM.

VN. V. നടപ്പു 1. walking, frequenting. ന. വഴി a trodden way. 2. demeanor, as ദുൎന്ന.; habit. ഈസമയങ്ങളിൽ പല മൎയ്യാദകളും ന'ള്ളതു TR. are in use. നടപ്പില്ലായ്ക not customary. നടപ്പറിയുന്നവർ persons acquainted with local customs. ന. ഭാഷ common language. 3. cultivation പുതുപ്പണത്തേ തങ്ങളേ ജന്മം രാമർ ന. or കങ്കൻ ജന്മം തനതു ന. TR.; നടപ്പവകാശം, ന. കുടിയാന്മാർ MR. tenants. — (mod.) cultivator പൂൎണ്ണാവകാശിയും നടപ്പും താൻ ആകുന്നു MR.

Hence: നടപ്പവകാശം see 3.

നടപ്പാക (2) to be common or current. — നടപ്പാക്കി put in force.

നടപ്പുകണ്ടം, — നിലം, — പാടം see 3.

നടപ്പുകാരൻ 1. a walker; successful. 2. പറമ്പു n. MR. a cultivator; also manager, administrator.

നടപ്പുകേട്ട = ഉന്നടപ്പു.

നടപ്പുദീനം epidemic disease, cholera morbus.

നടപ്പുദോഷം (2) misdemeanor, also immorality.

നടപ്പുനാണ്യം a current coin.

നടപ്പുനിലം (3) a cultivated ground. കിടപ്പുനീക്കി n. ഇര TR.

നടപ്പുമര്യാദ a usage in vogue. നാട്ടിലേ n. പ്രകാരം അന്യായം നടത്തുക TR. in native style.

നടപ്പുവില current price.

നടപ്പേ = നട 2. exclamation in processions.

നടിക്ക see നടം.

നടീച്ചൽ see നട്ടുവിക്ക.

നടീല് naḍīlu Palg., So. (also നടിൽ), fr. നട്ടുവൽ q. v. Transplanting of paddy = നാട്ടി No.

നട്ട naḍu 5. 1. Middle, centre, നട്ടത്തൂൺ central pillar; half. 2. waist. = ഇട, അര, as നട്ടയിൽ പേടനം, ഒരു പിടി നട്ടയും KR. waist of a span's size. നട്ടയുലെച്ചു Bhg. (in dancing). n. ഒടിക്ക V1. to break the back. 3. equity; mediation n. പറക, തീക്ക (= ഇടപറക) to arbitrate. നട്ടയും വിധിയും jurisdiction. n. കൊട്ടക്ക V1. to give bail. n. തിരക to seek evidence. 4. (നട്ടക) planting.

Hence: നട്ടക്കുറു (4) allowance made to a tenant on planting trees = കഴിക്കുറു.

നട്ടക്കടൽ the open sea. n'ലിൽ ചെന്ന prov.

നട്ടക്കാണം (1. 3) fee at the transfer of property given to the Janmi's heir & the witnesses, & amounting to half of that given to the Janmi & the writer. അനന്തരവൻ n. doc.

നട്ടക്കാരൻ an arbitrator. n'രുടെ പക്ഷം, വിധി V1. 2. arbitration.

നട്ടക്കൂട്ടം a court of arbitration.

നട്ടക്കെട്ടു (1) a building between other buildings, (2) a girdle, (3) placing in charge of a 3rd person. നട്ടക്കെട്ടിയ ദിവസം മുതല്ലു പലിശയില്ല VyM. from the day of applying for arbitration.

നട്ടച്ചുവർ (1) No. a middle wall.

നട്ടതല (1) middle track of a country, (4) planting; annual plants, such as yams, sesam, പയറു തക്കാരി etc. — നട്ടതലാളി esp. yams V1.

നട്ടത്തല the crown of the head, pate.

നട്ടത്തരം middling sort.

നട്ടത്തുണ്ടം (1) see തുണ്ടം.

നട്ടനടേ = നടനടേ formerly.

നട്ടപ്പന്തി V1. a middle row, n. യിൽ വെച്ച സുധാകുംഭം Bhg 8.

നട്ടപ്പാട്ടം (3) a land in dispute, let out to a 3rd person.

നട്ടപ്പാതി a half, moiety.

നട്ടപ്പെട്ടസ്ഥലം a central place (= നട്ടമയ്യം).

നട്ടമുറ്റം a courtyard, chiefly of നാലുകെട്ടു TP.

നട്ടയാമം midnight V1.

നട്ടവണ്ണൂർ & നെ — N. pr: in Kuṟumbanāḍu TR.

നട്ടവനാട്ടുകുടി N. pr. a part of Neḍunganāḍu.

നട്ടവൻ (3) an arbitrator = നട്ടക്കാരൻ; a foreman; a judge.

നട്ടവാക (3) to be bail V1.

നട്ടവാടി (1. 4) a terrace, also നട്ട കടി.

നട്ടവിരൽ the middle finger.

നട്ടവിരിക്ക, (— രുന്ന) to support a female during labour B.

നട്ടവിൽ between. — ലവൻ a middle brother, of 3 or 5 V1.; ശേഷം ദ്രവ്യം n. ആക്കേണം VyM. deposit with arbitrators.

നട്ടവെഴുത്തു (3) writing a document for 2 parties; public registry, So.

n. കാരൻ VyM. a writer of a document.

നട്ടവേ in the middle, അസുരനെ n. കീറി എറിഞ്ഞു രണ്ടു ഭാഗേ CC.

നട്ടസ്ഥാനം (1) a right proportion, average V1.; (3) arbitration.

നടേ see under നട. — നടേന്ന the middle.

നടുക naḍuγa T. M. Tu. C. 1. aM. To walk വിണ്ടാർ നടും നടക്കൊണ്ടൊരു തേർ RC. as quick as a God's walk. നകരിൽ ചേരും മല്ലനടും കണ്ണിമാർ RC. 2. to enter, pierce അമ്പെനിക്കു നട്ടു, കാല്ക്കുമുള്ളു ന. 3. to fix, present കൊത്തുമ്പോൾ തോക്കു നട്ടുതടുക്ക TR. — to be fixed, as the eye നട്ടമിഴി; കണ്ണുതുറിച്ചും നട്ടും പോം to sink, as in dying. 4. to plant നടുവാനും പറിപ്പാനും സമ്മതിക്കാതേ TR. to prevent all gardening. ഒപ്പത്തിൽ നട്ടു നനെച്ചുയൎത്തിന വൃക്ഷം RS.

VN. നടുവൽ, നടൽ planting; transplanting rice — (നടുതല see under നടു).

CV. നടുവിക്ക, നടിയിക്ക to get planted or transplanted.

VN. നടീച്ചൽ transplanting; also നടീൽ B.

നടുങ്ങുക naḍuṅṅuγa T. M. Tu. C. (and ഞ —) v. n. To tremble, ഞെട്ടിനടുങ്ങി വിറെച്ചു വീണാൻ, പാരം വിറെച്ചു ന'മപ്പോൾ CG.

VN. I. നടുക്കം tremor, ന. എന്നിയേ KR.; ഉടൽ ദഹിപ്പിച്ചു ന'ത്തോടും കൂടിശേഷക്രിയ ചെയ്തു Bhr.; ന. താൻ ഭയം താൻ സംഭവിക്കിൽ Nid.; ന. തീൎക്ക to encourage. Arb.

II. നടുങ്ങൽ id. വന്നു No.

CV. നടുക്കുക So., നടുങ്ങിക്ക No., അന്തകനെ ഒന്നു നടുങ്ങിച്ചു RS. (a noise).

നടേ see നട.

നട്ടം naṭṭam Tdbh., നഷ്ടം q. v.; ന. കുത്തുക B. To stand on the head. നട്ടപാടു a lost concern.

നട്ടാമുട്ടി = നഷ്ടാമുഷ്ടി.

നട്ടത്തിറ = നഷ്ടത്തിറ.

നട്ടി 1. നഷ്ടി loss. ന. യായിപ്പോയി; over-exertion. 2. (നടുക) a planted bed, plantation, No. നട്ടികൾ നോക്കി.

നട്ടു naṭṭu 1. past of നടുക. 2. obl. case of നടു C. T. Te. straight, perpendicular.

നട്ടാണി B. the crown of the head.

നട്ടാമുട്ടി T. middling sort, M. guess, see നഷ്ടാ — [യിൽ CG.

നട്ടുച്ച very noon, ന. നേരത്തു പെട്ടൊരു വെ

നട്ടുപാതിരാ exactly midnight, നട്ടുനട്ടുള്ളൊരു പാതിരാക്കു TP.

നട്ടുവൻ naṭṭuvaṅ (T. നട്ടു; Tdbh., നട്യം) T. M. A dancing master, director of a theatre ന'ന്മാരും പിന്നേ മുട്ടുകാരും VCh.; also നട്യൻ V1.

നട്യം V1. the art of dancing, (നടം).

നട്യകാലി V1. a scorpion.

നഡം naḍam S. Reed = നളം q. v.

നണിച്ചു naṇiččụ So. (C. നൺ, T. നൾ cold; prh. fresh?) Recently പൊരുത പോർ പോലേ ന. കണ്ടുതില്ല Bhr.; നണിച്ചുണ്ടായ കാൎയ്യം V1. occurring lately. ന. വിശ്വാസത്തിൽ പുക്കവൻ V2. a new convert. നണിച്ചിട്ടു = പുത്തനായി; നണിച്ചതു V2. recent.

നണ്ടു = ഞണ്ടു, (T. C. also നള്ളി) A crab.

നണ്ണുക naṇṇuγa (T. Tu. to be close, നൾ = നടു) 1. To remember with love & gratitude നണ്ണിവിശ്വാസമോടേ Anj. — നണ്ണാർ enemies. 2. to consider അതു നണ്ണിപ്പൊറുക്കേണം Swarg. Kaly.; വീരത ഇതെന്നു നണ്ണി CG.; എന്നുള്ളിൽ ന. Bhr. thought; (see നെണ്ണുക).

നതം naδam S. (നമിക്ക) Bent (part.). നൃപനതചരണൻ Mud. worshipped by.

നതാംഗിമാർ SiPu. women.

നതി = നമസ്സ്.

നത്തുക nattuγa 1. and നെത്തുക. To crawl, limp; to walk as by spanning the ground (infants, worms, etc.), (T. = നച്ചുക). 2. C. Te. to stammer.

നത്ത (1) T. M. So. an eatable snail V1.; നത്തക്കൂടുകൾ ഉണ്ടോ Arb. shell-fish.

നത്തു (2) a Malabar owlet, Athene Malab. = ഊമൻ; ന. ചിലെക്കുന്നു V1.; നത്തലെച്ചാൽ ചത്തലെക്കും MC. (superst.)

നത്വാ natvā S. = നമിച്ചു AR. etc.

നദിക്ക naḍikka S. To roar, നദിക്കുന്നു ഗജേന്ദ്രന്മാർ KR.

നദം a river, Brhmd. (in T. a male river, as of the western coast) — നദി river, a fem. river, as those running eastward — നദീജലം PT. = പുഴവെള്ളം; fig. മരുക്കന്മാരായ നദികൾക്ക് എല്ലാമഹം അബ്ധി Bhg.

നദീകാന്തൻ, നദീപതി the sea.

നദ്ധം **naddham** S. (part. of നഹ്). Bound, connected with, മണിനദ്ധമാല Bhg.

നന **nana** T. M. C. Tu., (Te. sprout, C. Te. നാൻ see നൺ) 1. Moisture. നനമുണ്ട a bathing-towel. 2. irrigation തൈരക്ഷിക്കും നനെക്കും വേണ്ടി MR.; നനമാറിയതു a cocoanut-tree in the 2nd year with 10 branches. തോട്ടം നന കഴിച്ചു.

v. n. നനയുക 1. to become wet, be moist, കൈ നനയാതേ മീൻപിടിക്കാമോ, നനഞ്ഞ കിഴവി prov.; പിതാമഹന്മാർ ഗംഗയിൽ നനയേണം KR. bathe. നനഞ്ഞമഴ Palg.= ചാരൽ —, ംരംറമഴ. 2. to be soaked.

നനയാശ്ശീല 1. a coloured cloth, which needs no washing. 2. a wax-cloth.

VN. I. നനച്ചൽ, II. നനവു wetness. നനവു പറ്റി became wet.

III. നനപ്പു id. — നനപ്പുമുണ്ടു, (or നനപ്പൻ —) = തോർത്തുമുണ്ടു, നന —.

v. a. നനെക്ക To wet, നനച്ചിറങ്ങിയാൽ കളിച്ചു കയറും prov.; കൊട്ടത്തടം പുക്കു കൈ ന. TP. (after meals)—to irrigate, water as trees ശാഖിമുരട്ടു നനെച്ചാൽ മതി Bhr.; to soak. — met. നല്ല വാക്കുകൾകൊണ്ടു നനെച്ചു തണുപ്പിച്ചു SiPu. refreshed.

നനെച്ചോറൻ, see ഏറൻ 169.

CV. കണ്ണുനീരാൽ നനപ്പിച്ച ഭൂതലം Genov.

I. നനു **nanu** (= നറുകു) in നനുനനേ. Very minute, or like sprinkled, f. i. കരുൾനിര തന്മേൽ നനുനനപ്പൊടിഞ്ഞോരു പൊടി പറ്റി Bhr. very small, fine; (T. നന്നി).

II. നനു S. (ന) Isn't it? നനു നല്ലൊരു ഭാഗം ഉണ്ടു വൃന്ദാവനം, നനുഭക്ഷണവും കഴിച്ചു CC. — (often expletive).

നന്തി **nandi** Tdbh., നന്ദി N. pr. A caste നന്തിയാർ (85 in Taḷiparambu), that wear the Brahmanical string whilst eating, but afterwards gird themselves with it.

നന്തിയാർവട്ടം (& നന്ത്യാ —), S. നന്ത്യാവത്തം Tabernæmontana coronaria Rh., Sk.; ന'ത്തിൻ കരുന്ന a. med., ന'ത്തിലേപ്പു GP 66.; (a kind: ചെറിയ ന —).

നന്തുണി **nanduṇi** A kind of guitar, used by Mārāns.

നന്ദനം **nand'anam** S. 1. Delighting. 2. a garden of Indra, also നന്ദവനം.

നന്ദനൻ S. a son. — നന്ദനി a daughter and നന്ദന. [നന്നൻ).

നന്ദൻ N. pr. Kṛshṇa's foster-father CG. (see

നന്ദി S. 1. joy ന. പൂണ്ടു സേവിച്ചു PT.; ന. കലർന്നു പുകഴ്ത്തി PrC. 2. Siva's bull. ന. ഏറുന്നോൻ Siva. Anj. 3. = നന്നി, (T. നൻറി) gratitude, ന. കാണിച്ചു MC. — നന്ദിഹീനൻ, ന. കെട്ടവൻ B. ungrateful (mod.). തങ്ങളിൽ ന. യും ഭാവിച്ചു വാണ Bhg. in intimacy.

നന്ദികേടു (3.) unthankfulness.

നന്ദികേശ്വരൻ N. pr. a Paradēvata of the Shivaites.

denV. നന്ദിക്ക S. 1. to rejoice തന്നിലേ ന'ച്ചു കൊണ്ടു CG.; ന'ച്ചിരുന്നാൾ കിളിമകൾ PrC. — നന്ദിതനാകേണം എന്നേ കുറിച്ചിനി PrC. pleased with me (part.). 2. mod. with Dat. to thank.

CV. അവരെ നന്ദിപ്പിച്ചീടിനാൻ CG.

നന്ദ്യാവത്തം S. see നന്തിയാർ വട്ടം.

നൻ **nan** 1. = നാലു, in നന്നാലു Every four, നന്നാങ്ക 4×4. 2. = നൽ, in നന്നാറി, നന്നിലം a good field, etc.

നന്നം **nannam** No., (T. നാനം, √ നറു) The scent, as of a dog, smell ന. അറിയുന്ന നായി, ന. കൊണ്ടു വന്ന ete. —

denV. നന്നിക്ക to sniff. — Compare നപ്പു.

നന്നൻ N. pr. of നന്ദൻ, see above — നന്നൻപുരം വാഴും നാരായണ SG. — difft. is:

നന്നൻപറ (N. pr. of a place in Wettattunāḍu) in ന. വെറ്റില = a തുളസി വെറ്റില, (manured with കാട്ടു തുളസിത്തൂപ്പു).

നന്നാറി **nan-nāṟi** (T. — രി) Periploca Indica, also നറുനീണ്ടി. A kind: പെരു ന. Echites frutescens. (see നൻ 2.)

നന്നി **nannī** 1. aC. M. (T. നൻറി). Goodness. ന. തങ്കം അഭിഷേകം RC. blessed coronation. നന്നി അറിക to remember love or benefits, be

grateful; opp. നന്ദികേടു unthankfulness, നന്നിയില്ലാത്തവൻ V1. (& V2. often നണ്ണി.); compare നന്ദി 3. 2. (T. little, see നന്നു), a small louse.

നന്നു naǹǹu̥ (T. നൻറു=നൽന്തു) 1. Good. നന്നിവൻ Bhr. he is a fine fellow. നന്നുനന്നെന്നു പുകഴ്ത്തി KR. bravo! നന്നു നന്നെത്രയും Bhr. very well! അവർ ന. കൊള്ളട്ടേ may it be well with them,=let them risk it, if they like. 2. what is right, advisable. വെച്ചേക്കനന്നോ CC. may one safely lay? ഇവർ സാക്ഷിക്കു നന്നല്ല VyM. won't do for. ബ്രാഹ്മണർ പുലർക്കാലേ കുളിച്ചു നന്നായിരുന്നു KU. etc. lived undisturbed.

നന്നാക 1. "farewell", a blessing നന്നായ്വരിക എന്നു മുനികൾ ചൊന്നാർ KR. 2. to be repaired. നിങ്ങൾ പാഴ്മരമായ്പോക (curse) അന്നു നന്നായ്വന്നീടുക CG.; ശാപം പിണെഞ്ഞു നന്നായ്വന്നിതു the curse is removed. ന. യില്ല പട നമുക്കു Bhr. 3. തമ്പുരാൻ എല്ലാവരുമായിട്ടു നന്നായിരിക്കുന്നു TR. stands well with every one. ഇനി ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ നന്നായി കഴികയില്ല TR.; ഏറ ഒന്നും പററാഞ്ഞു നന്നായ്പോയി came off pretty well.

നന്നാക്കുക v. a. 1. പടെച്ചവൻ അവരെ ന'ക്കട്ടേ Ti. may Allah be merciful to them. 2. to correct, repair, improve (നിലം etc.), to adjust. പൊളിച്ച പുര പൊളിച്ച ആൾ നന്നാക്കിക്കൊടുപ്പാൻ TR. to restore the roof.

നന്നുക denV.?, നന്നും കരുത്തോടു പരത്തിനകരം RC 81.=നണ്ണുക?

നന്നേ well, much, liberally. ന. (or നന്നായി) സങ്കടം പറയുന്നു TR. complain loudly. മുളക ന. കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു TR. fell off considerably.

നന്മ, (opp. തിന്മ) 1. goodness, of trees, fruits, soul & body. 2. a blessing, prosperity. ന. വരട്ടേ farewell. ചെയ്തിലേ നന്മ വരൂ Mud. may you do! സൌമിത്രിക്കും നന്മയോ KR. is he also well? (=കുശലം). — നന്മയിൽ well; often mere expletive.

നന്മധുവോലുന്ന നന്മൊഴി, നന്മൊഴിമാർ, നന്മുഖം, നന്മുനി CG.

നപുംസകൻ nabumsaγaǹ S. (പുംസ്). A hermaphrodite, ന'മായവൻ Bhr.; a eunuch. നപുംസകം the neuter gender (gram.).

നപ്താ naptā S., (L. nepos) A grand-son. fem. നപ്ത്രീ a grand-daughter.

നപ്പു nappu No. (=നറ്പു, നന്നം). Scent; tracing a theft, etc.

നഭസ്സു nabhassu̥ S., (G. nephos, L. nubes). A cloud, the sky നഭസി പൊങ്ങും വിമാനം RS.; പുഷ്പവൃഷ്ടി ഉണ്ടായി നഭസ്സിന്നു KR. from heaven. — നഭസ്സലേ മഴക്കാറു SiPu. in the firmament. — നഭോമണി the sun.

നഭാവു=നവാബ് Nawāb. ൻ൫൫ ആണ്ടു തലശ്ശേരിയിന്നു നഭാവായിട്ടു പട ആയി TR. with Haidar.

നമഞ്ഞി namaṅṅi, & ഞ — q. v. medic. Shell-fish=ജലശുക്തി.

നമൻ namaṅ T. aM.=യമൻ, f. i. നമപുരി വിരെന്തു പുക്കാർ RC.

നമനം namanam S. Bowing, adoration.

നമഃ, നമസ്സ് adoration; repeated നമോനമഃ; നമശ്ശിവായ adoration to Siva, the famous പഞ്ചാക്ഷരം SiPu. (or — with ഓം — ഷഡക്ഷരം), നമശ്ശിവയെന്ന നാമം Anj., നമശിവായം തൊഴുക vu.

നമസ്കരിക്ക to worship കാക്കൽ, കാല്ക്കു, കാലിന്നു ന. to prostrate oneself. ന'ക്കുന്നേൻ നിണക്കു KR.; തൊഴുതു ന'പ്പാൻ കാലമായി VetC.

നമസ്കൃത്യ adv. part.

CV. മാരുതിയെപ്പിടിച്ചു പതിപ്പിച്ചു പാരിൽ നമസ്കരിപ്പിച്ചിതു പാൎത്ഥൻ Bhr.

നമസ്കാരം 1. reverence; uttering നമഃ, (Mpl. നിസ്കാരം). സുഖമേ മുക്തി വരുത്തുവാൻ കലിക്കു ന. GnP. thanks to K. & "I pray K." ദിവാനിജി അവൎക്കൾക്കു N. ന. (epist.) TR. humble greeting from N. to D. 2. adoration. കായം ന' — പത്രമായീടേണം Bhg. — ദണ്ഡനമസ്കാരം prostration. 498.

നമസ്കൃതി id., ദേവന. ചെയ്തു KR.

നമസ്തേ 1. worship to thee, (f. i. ന. നാരായണ, ന. നരകാരേ AR.) & നമസ്തൈ vu., used proverbially for a beginning (അവൻ ഇപ്പോൾ ന. എന്നു തുടങ്ങുന്നു afresh) & for the end ന. എന്നായിപ്പോയി=തീൎന്നു പോയി. 2. (loc. നവസ്തേ) newly, at first. So. നമസ്തേ തൈവെക്ക to plant the first cocoa-nut-plant in a garden.

നമിക്ക to bow, whence നതം, നത്വാ reverence. പാദങ്ങളിൽ നമിച്ചാൻ AR. & പാ. വീണ ന. KumK., തൽപദയുഗളമതിൽ നമിച്ചു Mud.

നമ്യം adorable (po.)

നമിച്ചി namičči=നമഞ്ഞി, as നമിച്ചിക്കയോടു a. med.

നമുക്കു namukku, & നമക്കു To us. (നം obl. case of നാം we. T. M. C. Te. Tu.)

നമോ=നമഃ, in നമോസ്തുതേ Worship to thee!

നമ്പർ 1. E. number. നമ്പ്രകൾ MR.; നമ്പർ നീക്കുക etc. A case in court. 2. N.pr. m. കുഞ്ഞിയമ്പർ etc. TP.

നമ്പുക nambuγa T. aM. C. Tu., (Te. നമ്മു). To confide, desire=നണ്ണുക, അമ്പുക?

VN. നമ്പിക്ക (rare) & അവനമ്പിക്ക (T., loc.) distrust.

നമ്പടി, vu. നമ്പിടി, prh. നമ്പിയടി? N.pr. a caste of lower Brahmans (മുക്കാൽ ബ്രാഹ്മണർ) & princes; one of them പടിനമ്പിടി=കക്കാട്ടു കാരണപ്പാടു KU.; (see കറുക ന., വേങ്ങനാട്ടു ന.).

നമ്പഷ്ഠാതിരി a Kshatriya woman. So.

നമ്പി (prh. fr. നാ, as T. എമ്പി, തമ്പി etc.) 1. T. Te. C. Vaišṇava priests. 2. M. inferior Brahmans or Ambalavāsis (പൂനമ്പി) performing ceremonies for Sūdras (ഇളയതു). 3. actors=നാട്യക്കാർ KM.; ന. തുമ്പി പെരിച്ചാഴി പട്ടരും പൊതുവാൾ തഥാ prov. one of the plagues of old Kēraḷa.—fem. നമ്പിച്ചി KN., (also ബ്രാഹ്മണി, പ്രാമണി, പുഷ്പോത്തി).—

നമ്പിക്കൂറു temple-property confided to Nambis.

നമ്പിയശ്ശൻ id. (hon.); നമ്പിയച്ചനെ വിളിപ്പിച്ചു TR., also നമ്പിച്ചൻ, നമ്പേശൻ etc.

നമ്പിയാൻ,—യാർ (hon. pl.) 1. a title of princes, as in Iruvenāḍu നാരങ്ങോളി നമ്പ്യാർ; in pl. നമ്പിയാന്മാർ TR., നാലുവീട്ടുകാർ നല്ല നമ്പ്യാന്മാർ TP. 2. the steward of a pagoda V1. 3. a title given by Rājas ചാത്തു നമ്പ്യാർ എന്നു പേർ വിളിച്ചോണ്ട തമ്പുരാൻ TP.

നമ്പിയാതിരി 1. a title of Brahman generals, heads of the ആയുധപാണികൾ KU.; ഇടപ്പള്ളി ന. the chiefest of them. 2. a title of princes.

നമ്പുവേട്ടുവർ (sic) W. a class of slaves in South-Canara.

നമ്പൂതിരി, vu. നമ്പൂരി a high class of Brahmans, (നമ്പൂതിരി ബ്രാഹ്മണൻ opp. പട്ടർ). ന'ക്ക് എന്തിന്നുണ്ടവല prov.

നമ്പൂതിരിപ്പാടു a head Nambūri, ഒരു വലിയ ആൾ നമ്പൂരിപ്പാട് എന്നവർ, നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്ക് എഴുതി TR.

നമ്പു nambu (Te. C. നന q. v.) 1. A shoot, sprout, as വള്ളി ന. of pepper No.; ന. പൊട്ടുക Palg. So. paddy shed to sprout while reaping, (കാലായി മുളെക്കുക No.); so ചമ്പാൻ, ചിറേറനി etc. നമ്പു. 2. the scion of a family (prh.=നനു, നന്നി). 3. Palg.=നുമ്പു. 4. a paddle, So. നമ്പോലൻ N. pr. m., ന'ന്റെ അമ്മ കിണററിൽ പോയ പോലേ prov.

നമ്മൾ nammaḷ=നാം We, നമ്മളിൽ Bhr.=നമ്മിൽ; ഛേദിക്കേണം ന. AR.=you & I. നമ്മളെ അണ്ണന്മാർ TR. my ancestors (hon.) നമ്മിൽ amongst ourselves. ന. ഇങ്ങോക്കു മ്പോൾ CG.; എങ്കിലങ്ങനേ ന. Bhr. let that be settled between us!

നമ്മോ nammō, (often in adorations)=നമോ, f. i. ഹരിനമ്മോ RS 4. (at the close of each verse).

നമ്രം namram S. (നമിക്ക). Bent—നമ്രമുഖമായി ChVr.—നമ്രത humility. Bhg.

നയ naya (T. aC. നചൈ desire=നച്ചു). A bait for alligators. നയവെക്ക, കാട്ടുക to allure So., (കാളം വെക്ക No.).

നയം nayam S. (നീ) 1. Guidance; science of politics; way of managing things നാലുപായങ്ങളും ആറു നയങ്ങളും AR.; സാമദാനാദി രാജനയങ്ങളിൽ സാമർത്ഥ്യം KR. (or സന്ധി, വിഗ്രഹം, യാനം flight, ആസനം resistance to the last, ദ്വൈതീഭാവം, സമാശ്രയം yielding Bhr 12.). നമ്മുടെ നയത്തിനാൽ Nal. cunning. ചൊന്ന നയങ്ങൾ കേട്ടു Bhr. advice. ന. ആകിലും അപനയം ആകിലും Bhr. wise. 2. T. M. C. Te. Tu. gentleness. ന. കാട്ടിയാലും ഭയം കാട്ടിയാലും whether he smile or frown.—fitness. നയമാക്കുക to smooth, make savoury V1. 3. cheapness നയമായി വാങ്ങുക vu. profitably.

നയക്കാരൻ V1. embellisher of a subject.

നയജ്ഞൻ Mud. a diplomatist.

നയഭയം gentle & harsh means. ന. കൊണ്ടു പിരിച്ചു, ന'മായിട്ടു പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചു TR. brought them round.

നയവിനയസഹിതൻ Bhg. gentle & modest.

നയവു B. = നയം 3., also melting, dissolving.

നയശാലി managing wisely, ന. ജയശാലിയാകും.

നയശീലൻ courteous, modest.

നയഹിതം AR. the proper proceeding.

നയാനയം maxims for acting & avoiding, ന. അറിയാ KR.

നയനം nayanam S. (leading). Eye അവൻ ന. എന്നും ഇളകാ RC. (of a corpse). നയനജലം വാർത്തു Mud. wept. നയനത്തീ Bhr. of Siva. നയനഭാഷകൊണ്ടു പറഞ്ഞു (jud.) a dumb explains by gestures. നക്ഷത്രത്തിന്മേൽ ന'ങ്ങൾ ഉറപ്പിച്ചു നടക്ക.

നയനഗോചരം apparent, clear (to the eye).

നയനാമൃതം, നയനഹരം a delightful sight.

നയാണ്ടു nayāṇḍu Grimaces.

denV. നയാണ്ടിക്ക V2. to mock, (T. നചൈ കാട്ടുക), al. നായാണ്ടിക്ക.

നയിക്ക nayikka S. 1. (നീ) To lead ഒരംശ്വരൻ ലോകത്തെ നയിക്കുന്നു Bhg.; സീതയേ നയിപ്പതിന്നോടി KR.; കുമാരഷൾക്കും സ്വപദം നയിച്ചാൻ CC. brought them to his place. 2. Tdbh. നശിക്ക to labour hard, നയിക്കാൻ പോയി vu. = പണിക്കു പോയി.

VN. നയിപ്പു = നശിപ്പു q. v.—നല്ല നയിപ്പുകാരൻ a good workman. No. vu.

നയോപായം nayōbāyam S. (നയം 1.) 1. Political conduct. 2. a decoction of ginger, cumin & Pavonia root. B.

നര nara 5. 1. Greyness, hoary age. നരയും കുരയും പിടിച്ചു മരിച്ചു died from old age. 2. a yam with whitish hairs, നരക്കിഴങ്ങു.

നരച്ചവൻ, നരച്ചോൻ a grey-headed man.

നരയൻ grey, as a man (f. നരച്ചവൾ); of plants f. i. നരയൻ & നരവൻ കമ്പളങ്ങ etc.

v. n. നരെക്ക To grow grey, to be whitish. നരി നരെച്ചാലും കടിക്കും prov.; തലനരയാ a. med.; നരയാത്ത താച്ചി a young female attendant. നരെച്ചു വെളുത്തുപോം Anj.

CV. നരപ്പിക്ക to bring on old age.

നരകം narayam S. 1. Hell (7 or 21 or 28 Bhg 5., 28 കോടി ന. ഉണ്ടു VilvP.). കീഴ്പെട്ടു പോയി ന'ത്തിൽ ചെല്ലും AR.; ഇന്ന പാപങ്ങൾ ചെയ്താൽ ഇന്ന ന., നരകങ്ങളിൽ അനേകകാലം വീണു കിടക്കും Bhg.; ന. കണ്ടു വീണ്ടു ഭൂമിയിൽ വന്നീടുവോർ VilvP.—met. അവനെ ന. ചെയ്തു പദ്രവിക്ക VyM. to trouble, as a debtor. 2. a pit V1.

നരകപ്രാരബ്ധി hell-worthiness.

നരകാരി, നരകാന്തകൻ Kṛshṇa. Bhg.

നരകി hell-worthy; വീരഹന്താവും ഗോഘ്നാവും നാസ്തികൻ etc. നരകികളായുള്ളൊരിവർ എല്ലാം ചത്തു വീഴും നരകത്തിൽ KR.

നരികിക്ക So. to be tormented.

നരങ്ങുക naraṅṅuya = ഞ—. To groan. കുത്തു കൊണ്ടു പന്നി ന'ം പോലേ prov.

VN. നരക്കു V1. = ഞരക്കം.

നരൻ naraṅ S. (& നൃ, G. anër). 1. A man. pl. നരന്മാർ AR.; നരർകൂട്ടം V2. an assembly. 2. a human being.—നല്ലൊരു ജന്മം നരജന്മം Anj.; നരവേഷം a human form. നരോത്തമൻ the best of men. 3. a foot-soldier നരകരിതുരഗരഥികൾ Bhr.

നരനാരായണന്മാർ Krshṇa and Arjuna, KumK.

നരപതി 1. a king, so നരമോവൻ, നരവരൻ നരാധിപൻ, നരേന്ദ്രൻ, നരേശൻ. 2. a king of men, (opp. ഗജപതി etc.) Tāmūri KU.

നരബലി, നരമേധം human sacrifice.

നരസിംഹം the man-lion, Viṣṇu's 4th incarnation (also നരഹരി); a lion among men.

നരായണൻ, better നാ — Viṣṇu; നരായണി ചൂൎണ്ണം a. med. a powder for all kinds of വാതം.

നരാശൻ a cannibal, Rākshasa.

നരന്ത naranda (T. smell = നറു). A creeper used med. against asthma & obstruction (also നെടിയോൻ), n. ക്ഷാരമൂലവള്ളം a. med.

നരമ്പു narambu T. Tu. M. & ഞ — q. v. (C. നര, Te. നരമു). A sinew, nerve, pulse പിടെച്ചു നൊറിമേൽ n. കൾ എല്ലാം KR., അടിടെ മുറിഞ്ഞാൽ n. വലിക്കിൽ അപ്പോഴേ മരിക്കും MM., കണ്ണിൽ പൂവും നരമ്പും ഇളെക്കും a. med. spasm in the eye? n. എട്ടുകയും ഉണ്ണം പെരുതാകയും MM.; കൈ n. എടുത്തില്ല (in drawing the bow).

നരൽ naral = നരർ. A multitude, assemblage, നരൽക്കൂട്ടക (loc.)

നരി nari T. M. C., (Te. നക്ക, fr. C. T. Tu. നര=നരങ്ങു to groan) 1. A jackal, Canis aureus, gen. കുനരി. 2. M. a tiger, esp. female tiger; (but കേസരിവീരൻ is called വന്നരി CG.). നരി പെറ്റ മട, നരിയിൻ കയ്യിൽ കടച്ചിയെ പോറുവാൻ കൊടുത്തു prov.; നരിക്കിടാവു TP.; നരി കിട്ടിയാൽ നായാട്ട് ഇനിയില്ല ആയുധം കിട്ടിയാൽ പടയും ഇല്ല TP.

നരിക്കെന്ന suddenly, (prh. ഞെ —) So.

നരിച്ചീർ, (pl. — ൟകൾ; in Vi. 2. നരിച്ചിൽ) a bat, smaller than വാവൽ MC. with പരന്ന മുഖം.

നരിത്തല B. a white swelling in the knee.

നരിപ്പച്ച an Eupatorium, used like കഞ്ഞുണ്ണി Rh.

നരിപ്പിടിത്തം seizure by tigers.

നരിമീൻ a fish = കോര 317.

നരിമൂളി "growling like a tiger," an instrument to frighten away wild beasts.

നരിയങ്കം fighting a tiger, n. കൊണ്ടുന്ന നായർ TP.

നരിയടിയൻ No., വൈല്യൻകുമ്പളങ്ങ or ചൂരി കുമ്പളങ്ങ; (So. also നൈക്ക —)

നരിയാണി the ankle of the foot (S. ഗുല്ഫം), a knuckle of the hand = മണിബന്ധം, (Vi. ഞൊറുവാണി).

നരിയാല a tiger-trap, n. പണി തീൎക്ക TP.

നൎത്തകൻ nartayaṅ S. Dancer (=നടൻ). n' ന്മാരുടെ നൃത്തവും കണ്ടു CG.; also = നൃത്തനം ചെയ്യിക്കുന്നവൻ VyM. — fem. നൎത്തകിമാരും വേണം VCh. actresses.

നൎത്തനം = നൃത്തം, f. i. n. ചെയ്യുന്ന Bhg.

നൎമ്മം narmam S. A joke n'ങ്ങൾ പോലും പറയരുതു Bhr., n'ങ്ങൾ ചൊല്ലി ഉന്മേഷം പൊങ്ങിച്ചു, n. ഒതി CG.; also of other amusements നൎമ്മങ്ങൾ ഓരോന്നേ ആചരിച്ചാർ CG., ചൂതു ചതുരംഗമാടി n'ങ്ങൾ Bhg 6. നൎമ്മാൎത്ഥം പോയി Bhr. for a diversion. നൎമ്മശാല Sk. a casino.

നൎമ്മട (jester), the river Nerbudda, Brhmd.

നരക്കു see നിരക്കു.

നറക്കു see നറുക്കു.

നറച്ചു vu. = നിറച്ചു TP.

നറുക്കുക, ക്കി narukkuya T. M. Tu. Te. C. (= നുറുക്കുക). 1. To cut off, clip (f. i. മുടി); to cut in pieces as paper. അവൻ കത്തിരിക പോലേ നു. Vi. cuts up with words. 2. (loc.) വെള്ളത്തിന്നു നൎക്കുന്നു (sic) to thirst, long after; (Tu. to be distressed).

നറുക്കു 1. a bit of palm-leaf. 2. a note, NN. എഴുതിയ നറുക്കു TR. his ola, letter; an official notification. 3. a ticket of lottery, lot. n. എടുക്ക to draw lots. അവന്റെ n. എടുത്തു പോയി his hour has come, = died.

നറുകില 1. a palm-leaf note. 2. Phrynium capillatum, Rh.

നറു naṟu T. M. C. Fragrance, odour, (നന്നു, നപ്പു & connected with നൽ). നറുമാലേയം etc. RC.

നറുങ്കഴൽ sweet foot? RC 53.

നറുന്നെണ്ണ Costus speciosus.

നറുമിഴി SiPu. pleasant eyebrows.

നറുമോര blood, n. പാരം ചൊരിഞ്ഞു മേഘങ്ങൾ Bhr.

നറുതൈലം No. & So. (T. നറുന്തൈലം a spikenard, S. നലദ), the oil of ജടാമാംസി 401.

നറുനീണ്ടിക്കിഴങ്ങു GP 71.=നന്നാറി. Periploca Indica or Hemidesmus cordatus, Rh.

നറുനൈ butter V1. (as in T. pure, genuine).

നറുന്തെളി nectar ന. ഒത്ത ചൊല്ലാൾ RC.; also നറുന്തേൻ, and നറുതേന്മൊഴിയാൾ KR.

നറുപീലി peacock's feathers, ന. കോലുന്ന കൂന്തൽ ChVr.

നറുമലർ പെയ്താർ അമരകൾ PrC. fragrant flowers.

നറുമ്പശ myrrh, നറുമ്പയ a. med.

നറുമ്പാൽ cow's milk, അന്നവും ന'ലും Bhr.

നറുമ്മൊഴിയാൾ RC. sweet speaker.

നറുവരി, (T. നറുവിലി) Cordia myxa.

നറുങ്ങാണി naṟuṅṅāni (നറു or നറുക്കു?). 1. Ring-worm; fetter. 2. insolent language ന. യുള്ള വാക്കു CatR., ന. പറക V1.=തെറി. 3. Palg. a small peg in the middle of a Bamboo plough-yoke; see നറുങ്ങു.

നറുങ്ങാണിത്വം കാട്ടുക (2) V2. to behave insolently.

നററുണ RC.=നൽതുണ aM.

നൽ nal T. M. aC. Good, fine (നൻ, നറു).

നലം 1. goodness, ന. ഏറും ഗുരു Anj. 2. beauty.

നല്ക്കരം a fine hand, ന. നാലിലും CG. in his 4 hands.

നല്ക്കട CG.—നല്ക്കളം തന്നിൽ കളിച്ചു VCh.—ലോകരെ നലഴിരക്ഷിച്ചാൻ AR. — നൽസ്തുതിയോതി CG. etc. — നല്പിന, opp. തീവിന Bhg.

നല്പു B., നല്മ V1., (=നന്മ) goodness.

നല്ക്കുക nalγuγa T. M. (Tu. നല്പു to rejoice) 1. To bestow, grant വരം നല്കി Bhg.; കഴുത്തറുത്തഴകോടു ചോര നല്കുവാൻ Bhr. to sacrifice. ഒന്നുണ്ടു നല്യു VetC. (fut.). മാൎഗ്ഗം ന. Bhr. make way for me. 2. auxV. (in po.=കൊടുക്ക, തരിക). പുതുതാക്കിച്ചമെച്ചു നല്കീടുവാൻ Bhr. to build anew for you; വെന്നു നല്കുവൻ Bhg.

നല്ല nalla T. M. aC. (adj. നൽ). 1. Good, right. 2. fine. അപ്സരസ്ത്രീകളേക്കാൾ കണ്ടാൽ നല്ലവർ, കണ്ടാൽ എത്രയും നല്ലകന്യക Bhr. handsome. 3. real, true. നല്ലനായി വരിക Bhr. keep your word! നികിതി കൊടുത്തു നല്ലവരാകേണ്ടതിന്നു, വൎത്തകനു നാം നല്ലവർ എന്നു നടത്തിച്ചു കൊൾവാൻ TR. to redeem my word by paying. ഞാനല്ലേ നല്ല ഭോഷനാകുന്നതു KumK. a perfect fool. നല്ല സങ്കടമായിരിക്കുന്നു TR. a severe trial.

നല്ലആഴ്ച Anach. an auspicious week-day.

നല്ലജാതി high caste; a superior or the best kind.

നല്ലതു that which is good. എന്തിനി ന. & എന്തുനാം ന. CG. what is to be done? നല്ലതേ നല്ല നമുക്കു SiPu. only virtue makes happy. നമ്മളെ ന. വന്നിവിടേ TP. we are here in a fine mess. നല്ലതാക്ക=നന്നാക്ക; ന. ചൊല്ക V1. to greet. ഇല്ലത്തു നല്ലതിരിക്കുവാൻ പോകയില്ല prov. to be happy.

നല്ലൻ (=നല്ലവൻ see നല്ല 3.) a good, happy man. നല്ലനായ്പരിക Brhmd. (blessing). നല്ലരായ്പോകുവിൻ CG. go in peace. നല്ലനായ്പെക്ക Anj. (opposed ഖിന്നൻ). കണ്ടാൽ നല്ലവൻ Bhr. handsome.

നല്ല പാമ്പു a deadly snake, Cobra.

നല്ലപോലേ prosperously.

നല്ലപ്പോൾ 1. at a good time, when rich, etc. 2. So. lately, for the first time. (f. i. പോയി, etc.).

നല്ലം=നലം, f. i. നല്ലമുടയ കുലം VCh. a good family.

നല്ലമിഴി fine-eyed, ന. സീത RS.

നല്ലവണ്ണം & നല്ലോണം well. മഴ ന. പെയ്തു; ന. ആകട്ടേ KU. farewell (=നന്നാക); also നല്ലതിൻവണ്ണം VyM.

നല്ലവാതിൽ (loc.) procession of a nuptial party to the house of the bride's father.

നല്ലാർ (2) fine ladies. ന. മണി a choice virgin. Bhr.; (Sing. നല്ലാൾ).

നല്ലി (T.=നല്ലാൾ) in ന. ചുററുക to spool (weaver-women).

നല്ലിരിക്ക keeping diet, regimen observed by convalescents V1.=പത്യമിരിക്ക.; VN 110.

നല്ല fut. (opp. ഒല്ലാ) it is good, advisable=നന്നു, as പോകനല്ല Bhr. let us go. രക്ഷിച്ചീടുക ന. Mud. it ought to be governed. കതിരൂരിന്നു കാണ ന. TR. I had best see you at K. എന്തൊന്നു ന. ജയിച്ചുകൊൾവാൻ

AR. how is victory to be secured? അയ്യോ നാം എന്തിനി നല്ലുതെന്നാർ CG. what shall we do?

നല്ലെണ്ണ Sesame-oil.

നല്ലോർ = നല്ലവർ good persons.

നല്വം **nalvam** S. (നളം?) 400 cubits.

നവം **navam** S. 1. New, fresh (L. novus). 2. nine (L. novem).

നവകം (2) consisting of 9; a Mantram നിത്യം ന. വേണം (during കണം 2.) KU.

നവകീർത്തം (sic) എന്നൊരു മർമ്മം ഉണ്ടു വിരൽ ഉച്ചത്തിന്മേൽ MM.

നവഗ്രഹപൂജ worship of the 9 planets.

നവചന്ദ്രൻ SiPu. the new moon.

നവജ്വരം the early stage of a fever.

നവതി ninety.

നവദ്വാരം having 9 apertures.

നവദോഷം nine causes of inauspicious hours (ഗുളികൻ, വിഷ്ടി, ശണ്ഡാന്തം, വിഷം, ഉഷ്ണം ഏകാർഗ്ഗളം, സാർപ്പശിരസ്സ്, ലാടം, വൈധൃതം) astr.

നവധാന്യം nine kinds of grains, used for consecration, etc. KU.

നവനിധി nine jewels = നവരത്നം, hence നവനിത്യം V1. every good thing in abundance.

നവനീതം fresh butter, in കൈവല്യന. KeiN. — ന. എല്ലാം കട്ടുണ്ടു CG.

നവമി the 9th lunar day; മഹാനവമി = വിദ്യാരംഭം, നവരാത്രി.

നവയോഗികൾ Bhg. 9 famous saints, Bharata's brothers.

നവരത്നം = നവനിധി. see രത്ന.

നവര **navara** 1. = നവിര. 2. Paspalum frumentaceum? B.

നവരം **navaram** aM. 1. = നഗരം in നവരവാതികൾ RC. Inhabitants. നവരമാൾപ്പും വടിവു RC. 2. what is: ഇനിയകരങ്ങളാൽ നവരന്തരമാണ്ടു പൂണ്ടു RC 142., നവരമങ്ങവിണ്ണവൾ 114 hair, മേന്മേൽ ന. ഉളായ്വരുന്നവ എല്ലാം 93. (T. നവിരം hair, head, etc.)?

നവരംഗം **navaraṅgam** S. Of nine kinds? N. സന്നിധാനത്തിങ്കൽ A. നായർ നവരങ്ങ സലാം TR. plenty Salam!

നവരാത്രി **navarātri** S. A feast of 9 days, as observed by Sakti worshippers, (ത്രിരാത്രി to others), called വിദ്യാരംഭം, as the time for beginning to learn (in Oct.), ന. പൂജ കഴിഞ്ഞിട്ടു വരാം TR.

നവസാരം **navasāram** 1. = നവക്ഷാരം, (C. നവാസാര & നവസാഗര, H. nausādar & nausāgar), Sal ammoniac. 2. (loc.) violent diarrhœa.

നവസ്തേ see നമസ്തേ.

നവാന്നം **navānnam** S. Eating new rice = പുത്തരി, also നവാശനം.

നവാലി Port. **navalha**, A clasp-knife, razor.

നവാവു Ar. **navāb**, Governor; Haidar Ali ൧൮൭൦ ആണ്ടു നവാവ് (— ബ് 531) വന്നപ്പോൾ TR.

നവിര **navira** (നവിരി V1. & നകര, S. ഷഷ്ടികം) A rice that ripens within 2 or 3 months അറുപതാം വിത്തു, തൊണ്ണൂറാം വിത്തു; prh. from നവതി? — kinds കറുത്ത, വെളുത്ത നവര. q. v.

നവരക്കിഴി No. B. a yearly med. treatment of rich people for 10-12 days with the boiled rice of the same, either tied up in a cloth = നവരക്കിഴി ഉഴിയുക (നവരക്കിഴിയും ധാരയും), or applied without it = നവര വെച്ചു തേക്ക.

നവീകരിക്ക **navīγarikka** S. To renew, Bhg.

നവീനം new, fresh.

നവോഢ newly married, ന. മാരായുള്ള നാരിമാർ KR.

നവ്യം fresh, young നവ്യമാം അഭിമാനക്ഷാന്തി Nal.; നവ്യമേഘനിറമുള്ളൊരുത്തൻ KR.

നശിക്ക **naśikka** S. (L. nex) 1. To decay, perish. മുളകുവള്ളി നശിച്ചുപോയി TR. were destroyed. കാട്ടിൽ കിടന്നു നശിക്കുന്നു (fugitives). 2. (mod.) to work hard, to exert oneself beyond strength. ഞാൻ അത്ര നശിക്കേണ്ടി വന്നതു TR. I had so much trouble. Tdbh. നയിക്ക 533.

VN. നശിപ്പു 1. ruin. കമ്പഞ്ഞിയിലെ മുഷിച്ചൽ നിനക്കു മേപ്പെട്ടു നശിപ്പായിട്ടു വരും TR. destruction. 2. tiring labour, vu. നയിപ്പു 533. — (V1. നശിഫലം destruction).

CV. നശിപ്പിക്ക to destroy. മുതൽ വിററു ന. MR. to waste.

നശീകരം destructive = നാശകരം.

നശ്വരം 1. perishing, n. ഈ ലോകം Vedut. — അത്ഥനശ്വരത്വം Bhg. uncertainty of riches. 2. B. destructive.

നഷ്ടം **naṣṭam** S. (part. of നശ്) 1. Lost, destroyed നഷ്ടമായകുമാരൻ KumK. (& നക്കൻ). നാലഞ്ചു പുത്രന്മാർ ന'മായി SG.; രാജ്യവും പ്രജകളും നഷ്ടമായീടും Nal. you will lose the land. വിഷാദവും ചിന്തയും ന'മായി KR. left him. ഉഷ്ടരെ ന'മാക്കി Anj. destroyed. കലം നഷ്ടമായ്വരുമെക്ക Bhr. 2. loss, waste, damage കായ്വനാശവും ക്ലുക്കിനഷ്ടവും TrP.; ഞാറു, വിള, വാഴ ന. വരുത്തി MR. destroyed. നഷ്ടം വക MR. the amount of damage. ന. പറക V2. to recover what is lost by conjuring; (ന. വെക്കുക by calculation). നഷ്ടം തിരിക to roam about, be at a loss, (vu. also നട്ടംതിരിച്ചൽ). 3. entire നഷ്ടഭോഗ്യം പിടിച്ചു vu. = പൂണ്ണം.

Hence: നഷ്ടക്കാരൻ 1. a squanderer. 2. a soothsayer, fortune-teller; (also നഷ്ടം പറയുന്ന ആൾ). [ക്കൻ).

നഷ്ടചേഷ്ടത V1. swoon; (അവൻ നഷ്ടചേ

നഷ്ടത destruction. ന. ചെക്ക Bhr. to destroy.

നഷ്ടത്തിറ, (നട്ടത്തിറ) sport on the eve before the തിറ q.v.

നഷ്ടദാരിദ്ര്യം (3) deep poverty.

നഷ്ടൻ (1) ruined, ഞാൻ നഷ്ടനായ്നീന്ന lost; (2) = നഷ്ടക്കാരൻ.

നഷ്ടപ്രശ്നം, (നട്ടപ്രശ്നം TP.) consulting an astrologer about what is lost. ന. വെപ്പിക്ക.

നഷ്ടംതിരിച്ചൽ (2) roaming; perplexity കഴപ്പത്തിലും ന'ലിലും ആയി.

നഷ്ടപ്പെടുക to be ruined, as plants not attended to ഉഭയം ന'ട്ട പോയി MR.

നഷ്ടപ്പെടുക്ക, — ത്തുക = നഷ്ടമാക്ക (1).

നഷ്ടശത്രു Brhmd. freed from enemies.

നഷ്ടാമൃഷ്ടി, (see നട്ടാമുട്ടി; So. a guess) No. missing property; ന. വിചിന്തനം recovering such through a sooth-sayer.

നഷ്ടി T. M. loss (= നഷ്ടം, നാശം), ന. ഉണ്ടായ കൊണ്ട VCh.

നസ്ത്രുത്തിരം Mapl. = നക്ഷത്രം.

നസ്തമേ **nastamē** (loc.) Naked, ന. നില്ക്ക, നടക്ക V1., (= നഷ്ടം 3. or നാസ്യം).

നസ്യം **nasyam** S. (നസ്സ് the nose) 1. Belonging to the nose. 2. snuff മരുന്നു കൊണ്ടുവന്ന ന. ചെയ്യ KR., AR.; മൂക്കടെപ്പിന്ന ന. ചെയ്ക a.med. any medicine taken by the nose. 3. (loc.) disgusting; dislike.

നസ്രാണി (Syr.) A Nazarene, Syrian or Syro-roman Christian ദേഹസേവകരായ ന. പ്പരിക്ഷയിൽ Nasr. po.; also ന. മാപ്പിള്ള.

നഹി **nahi** S. (ന) Not at all, ശരണം ഇഹ നഹി നഹി നുക്ക SiPu.

നഹിക്ക **nahikka** S. (L. necto; nigh) To tie, bind.

നളം **naḷam** S. 1. A reed; lotus. 2. T. width? എള്ളോളം നളമിടവെന്നുമറെണ്ണും RC. (shot 80 arrows into one face).

നളൻ N. pr. king of the Nishadhas, hence നള ചരിതം a poem, Nal.

നളപാകം a famous dish, (as cooked by N.)

നളിനം a lotus flower. VCh. നളിനബന്ധു the sun. നളിനമാലിൻ മണമാളൻ RC. Viṣṇu. നളിനാക്ഷി fem. lotus-eyed. — നളിനാസനൻ AR. Brahma — നളിനശരൻ SiPu. Kāma. നളിനത V1. persuasive language.

നളിർ **naḷir** T. a M. (നൾ T. C. Tu., see ഞൾ & നൺ). A cold fit of fever V1.

നൃ 1. = നായ്. 2. = നാക്ക, നാവു. 3. S. Nom. നർ, നൃ man. 4. = നാ in നാക്കാലി).

നാം **nām** T. M. Tu. Te. (C. നാവു = ഞങ്ങൾ). 1. We, I and you. 2. I (hon.). Old യാം, ഏം; also നോം. — Obl. നമ്മിൽ etc. നമ്മേ മറക്കൊല്ലാ CG. (in a prayer = ഞങ്ങളെ?) നമ്മേക്കൊണ്ടുപോയി AR. = me.

നാകം **nāyam** S. 1. Heaven, firmament നാകമങ്ങുരുകമ്പോൾ നീലചെന്നിറമായി KR5.; നാകനാരീജനം Nal.; നാകികൾക്കാധാരമായൊരു നാ. CG. 2. Heritiera littoralis Rh., നാകപ്പൂ ഒരു കഴഞ്ചി a.med., (നരിനാകം a Eugenia); Tdbh. = നാഗം.

നാകൻ, നാകപ്പൻ, നാകാണ്ടി, നാകേലൻ (ചേലൻ) N. pr. of men (Palg.) see foll.

I. നാക്ക N.pr. of women (Palg.); fr. T. നാക Youthfulness; a she-buffalo, a heifer, etc.

II. നാക്ക nāyu S. White-ant-hill നാക്കളാൽ നിഗ്മിച്ച AR. (= പുറ്റ്).

നാക്കണം nāyuṇam A medic. root, bazar-drug. ഇപ്പിയും നാ. a. med.

നാക്കൂർ Nāyūr T.M. (നാഗ ഊർ) N.pr. A town resorted to by Māpla pilgrims.

നാക്ക nākku & നാവു, നാ T. M. (√ നക്കുക, C. നാലിഗെ, Te. നാലുക, Tu. നാലായി). 1. The tongue, നാക്ക വടിക്ക to cleanse it. പറവാൻ ഏകനാവിന്നു വൈഭഗ്ദ്ധ്യം ഇല്ല PatR.; വായിലേ നാവിന്നു നാണമില്ലെങ്കിൽ prov.; പറഞ്ഞു വായിൽ നാവു ചേരുമ്പോ TP. ere he had finished speaking. നിന്നോട്ട നാവെടുത്തു രെപ്പതിന്ന് അല്ലുണ്ട RC.; നമുക്ക നാവെടുത്തു പറഞ്ഞുകൂടാ TR. so sick. നാവെപ്പൊറിച്ചു ഞാൻ ചാകുന്നുണ്ട Pay.; നാവരിഞ്ഞു CG. 2. what is tongue-like, (വെറിലയുടെ നാക്കും മൂക്കും കളകു), the tongue of a balance; the clapper of a bell നാക്കില്ലാത്ത മണികളും—മാന്യമല്ലു VyM.; പാരം എരിയുന്ന തീയുടെ നാക്കിനെ കരംകൊണ്ടു പിടിക്കിലും KR. tongue of fire. നാക്കും പൊടിപ്പും Nal. ornament of kings — (hence: അണ്ണാക്ക, ചെറുനാ., കുറുനാ., കരിനാ., തിരുനാക്ക).

നാക്കടിക്ക to bite the tongue, നാ'ച്ചും കണ്ണു ഉരിച്ചും MR. (one drowned).

നാക്കട്ടപ്പം a harsh tongue (= കരിനാക്ക).

നാക്കിടുക to low, as cattle. — VN. നാക്കിട്ടം V1.

നാക്കില the end of a plantain leaf used as plate. നാ. മുറിച്ചിട്ടു കൊണ്ടയിട്ട TP. set food before him; (opp. മുതുവില).

നാക്കു പറുക 1. to be thirsty. 2. = വാക്കു ഫലിക്ക.

നാക്കുപാമ്പു V1. an earthworm, see നാഞ്ഞൂൽ.

നാക്കുമീൻ the sole-fish, Pleuronectes B.

നാത്തവള a disease, the frog (= ചെറുനാക്ക 2.).

നാന്തല the tip of the tongue (see കോന്തല prov.), a ready tongue. ഉള്ളികൾ ചെന്ന വന്നായിൻ തലെക്കലേ പെട്ടന്നറെച്ചു തറെച്ചുനിന്നു CG. her eyes were fixed on his tongue, expecting life or death from his message.

നാപ്പുൺ, നാപ്പൂക്കൽ a boil on the tongue.

നാവടക്കം silence.

നാവരട്ടു a parched tongue.

നാവിൽപാഠം learning by heart.

നാവുക്കാരം (ക്ഷാരം) harsh language V1.

നാവുക്കിടാവു a suckling, ചെറിയനാ'വിൻ കരച്ചൽ.

നാവെന്തുപോക the tongue to be corroded from excessive use of chunam.

നാവേറു malediction, (= നാവിൻദോഷം).

നാഗം nāgam S. 1. A snake, esp. the Cobra (fr. നഗം?). മണി നാ'ങ്ങൾ കരിനാ'ങ്ങളും പുനഃ PR. (the latter a very large hooded snake). 2. myth. serpents with human faces, that once ruled in Kēraḷa KU. 3. an elephant (po.).

നാഗകേശരം = നാഗപ്പൂ (or Pentapetes phœnicia Rh.).

നാഗച്ചെമ്പു B. pinchbeck.

നാഗണത്തി V1. a bird. (നാകണച്ചയനൻ RC. fr. നാക, അണ, ശയനൻ = നാഗശായി).

നാഗത്താളി V1. Trichosanthes anguina, (also = കുലച്ചിൽ). B. = Cactus.

നാഗത്താൻ (hon.) a serpent as worshipped in Kēraḷa. നാ'ന്മാർകോട്ട, vu. നാത്താൻകോട്ടം tree & fane inhabited by a consecrated serpent.

നാഗദന്തി GP 64. Iatropha glauca (or Tiaridium Ind.), നാകൊന്തി a. med.

നാഗപടം a neck-ornament in the shape of a serpent's hood, നാഗപടക്കഴു, പൊന്നിന്നുള്ള നാകപടം TR.; നാ. ബിംബത്തിന്നു ചാത്തി MR. — നാഗപടക്കോവ id. with 7 or 9 തൊത്തും പടവും from which ഞെലി or പാറ are suspended & having together the appearance of one serpent's hood — (also ear-ornament V1.).

നാഗപട്ടണം N.pr., the town Negapatam.

നാഗപ്പുരി N.pr., a fane of നാഗേശൻ; the residence of a younger branch of Travancore KM.

നാഗപ്പൂ GP 73. Mesua ferrea; (also = പുന്ന).

നാഗബല V1. a medicinal plant, (Uvaria lagopodioides?)

നാഗഭസ്മം B. white lead (med.)

നാഗഭൂഷണൻ Siva, SiPu.

നാഗരം nāġaram S. (നഗരം) 1. Town-bred നാ'ന്മാക്കു വനവാസം എത്രയും കഷ്ടം Brhmd.— clever നാഗരമാരായ മൈക്കണ്ണിമാർ CG.; ലങ്കമന്നൻ തൻനാഗരിമാർ RC. 2. dry ginger, ചുക്കു med.

നാഗരികം urbanity. പാതി നാ. മയ്യാദ ഉള്ളവർ half-civilized.

നാ'കൌഷധം GP. = അങ്ങാടിമരുന്നു.

(നാഗം) നാഗലോകം (2) the world of serpents = പാതാളം Bhg.

നാഗവണ്ടു an insect in jungles V1.

നാഗവള്ളി, (നാഗപ്പൂവള്ളി Rh.) 1. Bauhinia anguina. 2. betel-vine & N. pr. f., see നാക I.

നാഗവായി V1. a kind of fork.

നാഗശായി Viśṇu as അനന്തശയനൻ, (നാകചായികൻ RC.) — see 538.

നാഗസ്വരം a snake-pipe with 12 holes, used by മാരാൻ or നാഗസ്വരക്കാർ V1.

നാഗാരി Garuḍa. നാ. കേതനൻ Viśṇu, VivR.

നാഗിനി (3) = ഹസ്തിനി Sah. [Bhg.

നാഗേന്ദ്രൻ, നാഗേശൻ prince of serpents,

നാങ്ക nāṅgu 1. = നാലു Four, esp. in Arithm. as ഐനാ. 20. So. fr. നാങ്കാറു 24 to നാങ്കുപത്ത് 40. 2. a tree from which walking sticks are made B.

നാങ്കുവർണ്ണം 1. the four chief castes, ചതുർവ്വ—. 2. four classes of Kammāḷar, subjected by Chēramān Perumāḷ to the Syrian colonists (തട്ടാൻ, ആശാരി, മൂശാരി, കൊല്ലൻ) V1. 2.

നാച്ചൻ N. pr. m. Palg. (of നായകൻ).

നാച്ചി N. pr. f. Palg. (T. = നായ്ച്ചി of നായകി, നായിക lady). [court.

നാജർ Ar. nāzir, An inspector; a sheriff in

നാഞ്ചരമൂർച്ചം B. = നഞ്ഞറപ്പച്ച q. v.

നാഞ്ചി nāñji (T. നാഞ്ചിൽ = ഞ്ചെങ്ങാൽ) in നാഞ്ചിനാടു South Travancore, with നെയ്യാററിങ്കര etc. once belonging to നാഞ്ചിക്കുറവൻ, & governed by Tamiḻ customs.—നാഞ്ഞിനാടു Anach.

നാഞ്ചേന്തി (ചേന്തി) N. pr. of men, Palg.

നാഞ്ഞൂൽ 1. = ഞാഞ്ഞൂൽ. 2. V1. = നായുണ്ണി.

നാട nāḍa (T. നാടാ, Mahr.) 1. A tape, ribbon, belt. കൈനാ. the gripe of a shield. കടവിൻെറ നാ. V2. a wharf or key. 2. a shuttle V1., നാ. നെയ്യാൻ വശം ഉണ്ടു TR.

നാടകം nāḍaγam S. (നടം) 1. A drama; also an epos, as കേരളനാ. KN.; നാ. നടിക്ക Nal.; നാ. കനിത്താൻ RC. (= നടം) danced. ഒരുത്തൻ അന്നേരം വദിച്ചു നാ. KR. — met. സുന്ദരീപരിരംഭനാ. ആടുവിൻ ChVr. 2. sham. നാ. പറക V1. to lie. നാ. അല്ല SiPu. I am fully in earnest; (see നാട്യം).

നാടകക്കാരൻ m., — രി f. an actor, actress, also നാടകൻ.

നാടകശാല a theatre, Bhr.

നാടി 1. = നാഡി. 2. past of നാടുക q. v.

നാടു nāḍu 5. (നടുക) 1. Cultivated land, opp. കാടു; the country, (opp. town) നാടും നഗരവും വിട്ടു വന്നു vu.; നാട്ടിൽ പോന്നു home. നാ. ഓടുമ്പോൾ നടുവേ prov. when all run, I too. വാനവർ നാട്ടിൽ Bhr. in heaven. നാടുകൾ ഏഴിലും CG. in the 7 worlds. നാ. വിട്ട രാജാവ് ഊർ വിട്ടപട്ടി prov.; നാട്ടിൽ നല്ലോണം നടക്കായിരുന്നു TP. might boldly walk abroad. നാടോടിയ പെൺ prov. vagabond. 2. a kingdom; a province, (17 in Kēraḷa KU.); a smaller district, as കടത്തുവനാടു etc.

Hence: നാടകം in the country, നാ. പാലിപ്പാൻ ഞാനാളല്ല SiPu.

നാടടക്കം the rule, നാ. ഭരതനു വരും AR.

നാടൻ 1. in Cpds. = നാട്ടു native, നാ. പുഴു common musk. 2. N. pr. male.

നാടാൻ, (= നാടവൻ) a headman of Shānārs.

നാടാല audience-hall. നാ. യിൽ ചെന്നു വീണു TP. complained.

നാടുകടത്തുക transportation. നാട്ടിൽനിന്നു നീക്കുക to banish.

നാടുകാണി No. a free spot on the top of any mountain-pass looking into the low country.

നാടുനീങ്ങുക (hon.) to die, ൭ മണിക്കു ചിറക്കൽ രാജാവ് നാ'ങ്ങുകയും ചെയ്തു TR.

നാടുമുടിക്ക to upset the land, to cause a great disturbance, നാ'ച്ചോ നീ TP.

നാടുവാഴി a governor (= മാടമ്പി); one who has about 100 Nāyars under his charge. നാ. കളും മുഖ്യസ്ഥന്മാരും TR. (in Kōlanāḍu). — നാടുവാഴ്ച a government V1. — നാടുവാഴുക to rule.

നാടോടിഭാഷ current language.

നാടോടേ & നാട്ടുടേ commonly.

നാട്ടടി a title of Aḍiyōḍi in കടത്തുവനാടു etc.

നാട്ടധികാരി a governor KU.; നാ. കണക്കപ്പിള്ള a secretary of state.

നാട്ടാചാരം 1. country-custom. 2. public mourning. So. [ക്കാരൻ.

നാട്ടാണ്മ the headship of a village, നാട്ടായ്മ

നാട്ടാന a tame elephant (opp. കാട്ടാന); so നാട്ടുപന്നി etc.

നാട്ടാർ the people നാ. ചിരിക്കുന്നു RS.; നാ. പറയുന്ന വാർത്തകൾ UR.; നാ. എന്നതിന്നു സമം CC. not above the common people, നാട്ടാരേ വീട്ടിലേ പൈതങ്ങൾ CG.

നാട്ടുകാരൻ a country-man (എന്റെ നാ.), a rustic.

നാട്ടുകൂട്ടം a general assembly.

നാട്ടുനടപ്പു = നാട്ടാചാരം, നാട്ടുമര്യാദ.

നാട്ടുപലം Rs. 12. — weight; see പലം.

നാട്ടുപുറം inland country, നല്ല നാ. MR. a well inhabited district.

നാട്ടുപെട്ടവർ & നാട്ടിൽ പെ. TR. the chief inhabitants.

നാട്ടുപ്പു salt not imported.

നാടുക nāḍuγa T. aC. M. (Tu. നടു). To follow with the eyes, covet, seek നകർ പുകുന്തവനെ നാടി RC 124. ഉന്നിനാടി ഉറപ്പിച്ച നേരം KumK. considering.

നാടിക്കാണം W. the original deposit in കുഴിക്കാണം. [pect one.

നാടിപ്പറക So. to point at a person, to sus-

നാട്ടം 1. an investigation. 2. desire V1., നാട്ടമററന്തസ്പടികം പോലേ Kei N 2.

നാട്ടുക nāṭṭuγa C. Te. T. M. (നടുക). 1. To fix in the ground, as തൂൺ; സ്തംഭതോരണങ്ങളും നാട്ടി AR.; എയ്യുമ്പുനാട്ടിനാൻ, അവന്മേൽ നാട്ടിന അമ്പു RC.; തൃക്കാൽ തൻനഖം നാട്ടി Bhg.; ശങ്കു ൧൨ അംഗുലം പൊങ്ങുമാറു കുഴിച്ചു നാട്ടി CG.; നാട്ടിയ കഴുകിന്മേൻ ഏററി Mud.; ഇപ്പുര നാട്ടിയാൽ choose this site. 2. to plant, as trees ഒരു താലവും നാട്ടി നില്ക്കുന്നു KR.; ൩ നിലങ്ങളിൽ നാട്ടി MR. (rice). — VN. നാട്ടൽ.

നാട്ട a pale, post, sticks for hedges, or to support vegetables, നാട്ടക്കോൽ, വേഴങ്കോൽ.

നാട്ടകുത്തിനില്ക്കു to stoop down.

നാട്ടക്കല്ലു a memorial stone, കോവിൽ ഉമ്മാരത്തു നാട്ടിയിരിക്കുന്ന നാ'ല്ലിന്മേൽ എഴുത്തു TR.

നാട്ടി 1. = നാട്ട (loc.). 2. No. നാട്ടിപ്പണി planting rice. — കരിനാട്ടി 210.

നാട്ട്യം nāṭyam S. (നടം) 1. Dramatic art = ആട്ടം. 2. comedy, playful attitude പലഹാസ്യനാട്ട്യവിലോകം കൊണ്ടിട്ടും KR.; അഞ്ചു നാട്ട്യങ്ങൾ a Royal privilege (5 kinds of acting). സ്ത്രീയാക്കിത്തീർത്തു എന്നുള്ള നാട്ട്യത്തിൽ Anach. just as if he had married (the corpse).

നാട്ട്യക്കാർ actors; also = ചാക്യാർ, നമ്പി, etc.

നാഡി nāḍi S. (നഡ = നളം tube) 1. Any tubular organ, vein, artery നാ. കൾ എഴുപത്തീരായിരം ഉണ്ടു ദേഹേ Bhr. (72000). 7 are chiefest ഏഴു നാ. മൂലാധാരത്തിൽനിന്നു മേല്പെട്ടു പോകുന്നു (= സപ്തധാതു). ബ്രഹ്മ —, സുഷുമ്ന നാ. Bhr. 2. the pulse കൈനാടി തെറിക്ക TP., ഓടുക, ഉണർത്തുക to beat, make itself felt (opp. വീണു കിടക്ക V1.). നാടിനരമ്പും എടുക്കവേ വറണ്ടു തൊണ്ടവാടി മുഖം KR. strong excitement. നാടി (or കൈനാടി TP.) പിടിച്ചു നോക്കി MR. examined the pulse. (സാദ്ധ്യനാടി favorable pulse, അസാദ്ധ്യനാടി very critical; ഇപ്പോൾ കഫ —, പിത്ത —, വാതനാടി അടിക്കുന്നു med.).

നാടിതരുണങ്ങൾ എന്നു ൨ മർമ്മം പിമ്പുറത്തു MM.

നാടിവീണവൻ vu. impotent.

നാടിഹേമം MM. a Marma near the navel.

നാഡിക = ഘടിക, Tdbh. നാഴിക $\frac{1}{60}$ day;

ഗ്രഹനാഡികാക്രമം, നിത്യനാഡികാഫലം TrP.

നാഡിപരീക്ഷ examining the pulse.

നാണം nāṇam T. Te. aC. M. (Tu. നാചു, C. നാഞ്ചു) 1. Shame, feeling of honor നാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ പുറത്തു പുറപ്പെടുക AR. (in calling one out). നാണം കരുതിത്തിരിഞ്ഞു മരിക്കയും KR. (fugitives). നാണവും ശങ്കയും കെട്ടവൻ prov. a shameless, immoral person. 2. modesty, bashfulness. വാൎയ്ക്കു നാണമില്ലെങ്കിൽ വട്ടിക്കു വിശപ്പില്ല prov. 3. disgrace.

നാണക്കേടു 1. shamelessness; disgrace എന്ന തെത്രയും നാ'ടാം Mud. (=ലജ്ജാകരം). കുലത്തോടേ നാ. പററിയല്ലേ TP. the family is dishonored. 2. the feeling of shame അന്നു എനിക്കു ഉണ്ടായ കോപവും നാ'ടും ചൊല്പാനാവതല്ലിനിക്കു Bhg.

നാണപ്പെടുത്തുക to tickle.

നാണംകണുങ്ങി a bashful man, So.

നാണംകെടുക to be put to shame, lose honor ഇഷ്ടം പറയുന്ന ദിവ്യൻ സമക്ഷത്തു നാ'ടും ദൃഢം SiPu. സാലന്നും നാ'ട്ടാൻ Bhr. was defeated.

നാണംകെടുക്ക to dishonor; abuse, revile TR.

നാണിക്ക v. n. to be ashamed, bashful ഒട്ടുഞാൻ നാ. കൊണ്ടു മന്ദിച്ചീടുന്നു Bhg.

CV. നാണിപ്പിക്ക to make ashamed.

നാണിടം MC. the pudenda, (also നാണായിടം, നാണ V1.2.)

നാണുക 1. to be ashamed സീതമെല്ലേ നാണിനൾ, നാണി അകത്തുപുക്കാൻ RC.; നാണാതേ boldly CG. 2. to be worsted in comparisons, മുകലൊലിനാണും ഞാണൊലി RC.

നാണിയം nāṇiyam 5. (S. നാണകം a coin, prob. fr. നാണം) 1. Honesty, credit നാ'ത്തിന്ന് ഒരു ഹാനി വരാതേ without sacrifice of dignity. നാ'ത്തിന്നു വെട്ടിക്കൊള്ളുക* ഇനി വേണ്ടു Mud. for honor's sake. നാ'ത്തിന്നു ചാപങ്ങൾ മുറിക്കയും Mud. — esp. fame. നാ'മാക്ക to celebrate, also of ill-fame. കൃതഘ്നൻ എന്നുള്ളൊരു നാ. നീളേ നടക്കും Mud. all will call him ungrateful. 2. what is current, as reports, proverbs, പുതുനാണ്യം T. V1. news; customs of the country (in Te. also നാഡ്യം & നാണ്യം, fr. നാടു?) 3. a coin, esp. a gold-coin; നാ. നടത്തുക to issue money. ഈ നാണ്യം അടിച്ചിട്ടും നടപ്പാക്കീട്ടും ഇല്ല TR. neither coined nor circulated. കള്ളനാ. [* al. കൊല്ലുക]

നാണിഭം id. 1. നാണിഭ കീൎത്തിക്കു ഹാനി Nasr. നാ'ത്തിൽ ഇതു ചെയ്യേണം ChVr. in sterling manner, famously. 2. അവന്റെ നാ. So. his manners. വെള്ളായ്മനാ. agriculture. 3. കള്ളനാ. a false coin TR.

നാണിയക്കാരൻ a worthy man.

നാണിയക്കേടു what is discreditable, an indignity; (B. also false coin).

നാണ്യം=നാണിയം 1. as നാ. കെടുക്ക, പോക്കുക V1. to defame. 2. നാ. വീണുപോയി he is sunk in estimation. 3. കള്ളനാ. etc.

നാണുവം nāṇuvam T. So. A bird, Gracula tristis V1.; (prh. നാരാണപക്ഷി).

നാണു m., നാണി f. N.pr. = നാരായണൻ, — ണി.

നാത്തവൾ see നാക്ക.

നാത്തൂൻ nāttūṅ (T. നാത്തൂൺ, നാത്തനാർ, C. നാദിനി, S. നനാന്ദർ). A husband's sister, brother's wife; through marriage also the കാരണവർ's daughter, first cousin (used by females only); നാത്തൂനമ്മ (older than the speaker).

നാഥൻ nāthaṅ S. (നാഥ a. S. to be needy) A protector, lord, husband. നാഥർ (& — ൻ) ഇല്ലാത്തവൻ an orphan, helpless. എനിക്കു നാഥനായ്ഭവിക്കേണം KR. a refuge, father. നാ. ഇല്ലാത്ത നിലത്തു പട ആകാ prov.; നാ. ഇല്ലാത്ത പറമ്പുകൾ TR. deserted. — ഉടയനാഥൻ God. fem. നാഥ a lady.

നാഥകീൎത്ത്യർ V1. sovereigns. [KR.

നാഥവാൻ having a protector, നാ'നായീടുക

നാദം nādam S. (നദിക്ക) Sound, noise ശംഖനാ. പുറപ്പെടീക്ക MC.; മണിനാദം.

നാദാപുരം N.pr. A town in Kaḍattuwanāḍu, നാ'ത്തു നല്ലങ്ങാടി TP. (also in prov.)

നാദേയം nādēyam S. (നദി) Coming from the river. നാ'തീൎത്ഥം Bhg.

നാനാ **nānā** S. In various ways കിരണങ്ങൾ നാനാവായിമിന്നും പോലേ Bhg. നാനാപ്രകാരം; നാനാരൂപം multiform.

നാനാത്വം diversity, നാ. ശബ്ദമാത്രം Bhg. (opp. ഐക്യം). നാ. എത്രകാലം ആത്മാവിന്നെന്നാകിലോ ദൂനം അത്രകാലവും സ്വതന്ത്രത്വവും വരാ Bhg.

നാനാർത്ഥം having different meanings.

നാനാവിധം 1. various = പലവിധം. 2. disorder. നാട്ടിൽ നാ. തുടങ്ങി TR. a rebellion (= മിശ്രത). കള്ളന്മാർ നാ'ങ്ങൾ കാട്ടുന്നു, ഓരോരോ നാ'ങ്ങൾ മാപ്പിള്ളമാർ ചെയ്യുന്നു crimes, excesses. രാജ്യത്തു നാ'ങ്ങൾ തീർക്ക to put a stop to. നാ. ക്രടാതേ ഇരിക്ക to live peaceably TR. കലശൽ നാ. ഒന്നും ഉണ്ടാക്കിപ്പോകരുതു MR. — നാനാവിധക്കാരൻ a profligate, adulterer. 3. rout അവരെ വെട്ടി നാ. ധരുത്തി, നാനാവിധാക്കി Ti. dispersed. ദ്രവ്യം നാ'ധാക്കി wasted.

നാനാഴി **nānāḻi** (നാൽ & നാന്നാഴി). 4 Measures. നാ. തേൻ കടിച്ചവാവു, ഉറിയിൽ നാ. അരികരുതാഞ്ഞാൽ prov. — നാ'ക്കണ്ടം a field sown with 4 Nāḻi of seed. — നാ'പ്പാട്ട daily allowance of 4 Nāḻi Nellu, pay of menial servants (see മുന്നാഴി). — നാന്നാങ്ക 16.

നാനൂറു 400.

നാന്മ $\frac{4}{5}$.

നാന്മടങ്ങു 4 times, നീരു നാ. ക്രട്ടി a. med.

നാന്മറ the 4 Vēdas. നാന്മറയോർ Pay. the Brahmans. നാ. നേരായ രാമായണം KU., AR.

നാന്മുഖൻ AR. Brahma.

നാന്മുകപ്പുല്ല a. med. Saccharum spontaneum? (S. ധ്യാമകം).

നാന്മൂന്ന 4×3 = 12.

നാനുഷ്ഠേയം **nānuṣṭhēyam** S. (n) Improper.

നാന്തല Eloquence, see നാക്ക.

നാന്ദുക **nānduka** T. C. Te. aM. = നനയുക, f. i. നാ'പ്പൊഴുതാറും RC.

നാന്ദകം **nāndakam** S. (& നന്ദകം). The sword of Viṣṇu or Kāḷi നാ. കൊണ്ടു വെട്ടി Sk.; നാ. പോലേ വളഞ്ഞിരിക്കും (bent at the point); നാ. എഴുന്നെള്ളിക്ക (at Māḍāyi).

നാപിതൻ **nābidaṅ** S. (= സ്നാപിതാ?) A barber, Tdbh. നാവിതൻ PT.

(fem. നാപിയത്തി V1.)

നാഭി **nābhi** S. (നഭ് nave). 1. The navel മേൽ നാഭീങ്കൽ നാടിഹേമം എന്ന മട്ടം MM.; നാ. ക്ക് ഒരു ചവിട്ടു TR., പരിച്ചുള്ള നാ. ചുഴി വലികളും KR. 2. the nave of a wheel, Bhg. centre.

നാഭിക്കാരൻ a near relation, heir V1.

നാഭിപ്രദേശം the groin, കീഴ് വയറു. [ടി.

നാഭിസൂത്രം the umbilical cord, പൊക്കിൾക്കൊ

നാമം **nāmam** S. (√ ജ്ഞാ or മ്ലാ) 1. A name നാ. ധരിക്ക, ഇട്ടക. — ദശരഥനാമ്നാAR. (Instr.) — Esp. a name descriptive of attributes, as തിരുനാ. the names of Viṣṇu (generally 27, but also സഹസ്രനാ.), repeated as morning prayer. തിരുനാമങ്ങൾ ഇല്ലാതേ പോകയോ GnP. തിരുനാമമാഹാത്മ്യം the efficacy of such repetitions. നാ'ങ്ങൾ ഓതുക, ജപിക്ക Bhg. 2. a sectarian mark of Vaiṣṇavas ഗോപിനാമക്കുറി. 3. the noun (gram.).

Hence: നാമകം bearing the name, രാമനാമകമായ മോതിരം KR. = നാമാങ്കിതം.

നാമകരണം giving the infant a name = പേരിടുക, generally on the 12th day പന്ത്രണ്ടാം ദിനം നാ. അവൾക്ക് എല്ലാം KR.; also പുത്രനു നാമകർമ്മം ചെയ്തു Bhg. [Bhg.

നാമകീർത്തനം; = നാമസങ്കീ.; തിരുനാമജപം

നാമധാരി (1) having the name; (2) wearing the Vaiṣṇava mark, (നാമധാരണം).

നാമധേയം PT. a name.

നാമമാത്രം having only the name, Bhg.

നാമമാല (1) a list of holy names; (3) a dictionary. [നി CG.

നാമവാൻ having the name, നാരദനാ. നന്ദ

നാമൻ N. pr. m., കഞ്ഞാമറേപ്പാട്ട TP.

നാമവൃത്തി occupation with holy names, നിന്നുടെ നാ. എന്നിയേ ചിന്തയില്ല KR.

നാമശാലി named, എന്ന പേരോടും കൂടേ നാ'യാം സിംഹത്താൻ PT.

നാമശേഷം of which the name only remains. ഭീമമാകിയ പരാക്രമം എല്ലാം നാ. ഇവതേ ChVr. thou, Bhīmasēna, appearst only

formidable in name. നാ'മാക്കുക to kill, Bhr. Also നാമമാത്രമായ്പോകുമുമ്പേ CG. before I be reduced to a mere name.

നാമസങ്കീർത്തനം reciting the names of Viṣṇu, തിരുനാ. മുക്തിപ്രദം GnP.

നാമാ having the name, as രുരുനാ. Bhr. Ruru, ശിശുപാലനാമാവിൻ etc. [V1.

നാമോച്ചാരണം pronouncing the (holy) names

നാമ്പു nāmbu (C. wet, T. slender) 1. A sprout, germ. പെറില നാമ്പുപോലും ശേഷിച്ചില്ല prov. = ചെലവായി. 2. No. = ചിര 2.

നാമ്പില the spiral end of a plantain bunch = കൂമ്പ.

നായകം nāyayam S. (നീ). 1. Leading പട നാ. ചെയ്യിൻറ Jew. doc. the General. നാ. ആയിനോർ RC. chiefs. A land may be ബഹുനാ., ശിശുനാ., സ്ത്രീനാ. Mud. governed by many, by a child, etc. — ഒരംശനാ. V1. a monarchy — ദേവനാ. a theocracy. ഭൂചക്രം നവനാ..ആക്കി ചെച്ചു Mud. gave the land 9 kings. 2. (also നായക്കല്ല KR., നായകക്കല്ല AR.) the central gem in a necklace നാ. പരിച്ചപതക്കം പോലേ KR., also നടുനായകം; met. വീരന്മാർ ചൂടും മകടത്തിൻ നായകക്കല്ലേ AR. the first of heroes.

നായകൻ a chief (മൂലോകനാ. CG. God); husband. Kēraḷa is said to hold 1000 നായകന്മാർ & 1400 വീരന്മാർ KU. high noblemen, generals, etc.

നായകി a mistress, lady VetC., better നായിക, as നാരിമാർ നായികേ, വിണ്ണവർ നാ. CG. Durga; pl. hon. നായികിയാർ a princess.

നായക്കൻ, (H. nāyak). 1. a corporal. ബോയി നാ. TR. the headman of hamāls. 2. നായക്കന്മാർ, — യിക്കന്മാർ N. pr. a certain caste of Easterners (of Telugu origin?), chiefly tank-diggers; when they marry, the bridegroom is said to eat a cat with the bride. D. — നായിക്കന്മാക്ക വാദ്യപ്രയോഗം KN. — Kinds: കൊങ്കനായ്ക്കൻ (or ഒട്ടനായ്ക്കൻ, f. ഒട്ടത്തി), നാട്ടനായ്ക്കൻ (with മുങ്കുടമ), വട്ടകനായ്ക്കൻ (cultivators, etc.)

നായൻ nāyaṅ S. (= നായകൻ) 1. A leader, ഉലകടയ നായൻ God (Mpl.) 2. hon. plur. നായർ Lord; the Sūdras of Kēraḷa (raised to the rank of Kshatriyas by their intimate connection with the Brahmans). 3. soldiers of all castes. — Trav., Kōlatt., Tām. & Cochi are said to have each 350,000 Nāyars — KU. fem. നായരിച്ചി, നായരമ്മ; pl. നായന്മാർ.

നായനാർ hon. pl. Lord, master; the chief proprietor of a temple.

നായ്മ 1. Lordship, a title of officers with നായക സ്ഥാനം directing the gymnastic or military exercises of the Nāyars. കടിപതി നാ. കൊടുത്തു KU. കൂട്ടനാ. V2. tribunate. 2. soldiership (നായ്മത്താനം), hence നാ. കാട്ടുക bravery. — നായ്മക്കാരൻ V1. resolute, daring.

നായ് nāy T. M. Tu. C. Dog; pl. നായ്ക്കൾ (kinds ചെന്നാ. a wolf, കടൽനാ. a seal, നീർനാ. an otter, കഴനാ. etc.). നായിൻറെ മകൻ vu. (abuse). നായ്ക്കളേറേണ്ടതു കിഴക്കുപോതിൽ, കയററിയ വാതുക്കൽ ഇറക്കിക്കൊൾക (huntg.). നായ്ക്കളേ കയറിട്ട മക്കൾ VeY. dog-boys. കൈയിൽ ഇരിക്കും പണത്തെക്കൊടുത്തു മുഖത്തെക്കടിക്കുന്ന നായെ വാങ്ങി No. (euph. of drunkards).

നായ്ക്കാക്കുതിന്നു ധൂപം കാട്ടൊല്ല prov.

നായാടി 1. a hunter. 2. the lowest caste of jungle-dwellers & beggars, (also called നായടി as dog-eaters), ordered to retire 74 steps from high-castes; hence രണ്ടു നായാടിപ്പാട്ട ദൂരം ഉണ്ടു MR. 3. N. pr. m. (— ച്ചി fem.)

നായാടുക to hunt, നായികെട്ടി ആടുക. കാട്ടുമൃഗങ്ങൾ നായാടിത്തിന്നുന്ന (beasts of prey).

നായാട്ടു hunting, chiefly of two kinds കന്നാചാരവും വല്ലാചാരവും; also രു വഴി നാ.: വിളിച്ചു നാ., കരിച്ചു നാ. etc. (huntg.) — നാ. വല, നാ. വിളി, നാ. കൂക്കിക്കൊട്ടുത്തു TP.

നായാട്ടുനായി, നാ'പട്ടി a hunting dog.

നായാഴിക്ക V1. to mock (see നയാ —).

നായിങ്കണ = നായ്ക്കുരിമ്പ Rh., (ഞങ്ങണ?).

നായിടുക to hunt, കന്നിന്മേൽ നായിടേണ്ട TP.

നായീച്ച a dog-fly.

നായുണ്ണി 1. a tick. 2. = നാഞ്ഞൂൽ V1.

നായ്യായ്യൻ slave of a dog (abuse). ആണ്ടാം പെണ്ണുമല്ലാത്ത നായ്യായ TP.

നായ്ക്കരിമ്പ a reed, Saccharum spontaneum.

നായ്ക്കുല്ല a weed in rice-fields easily mistaken for rice.

നായ്ക്കാരൻ the man in charge of the hounds. തലനാ. വിളിക്കേണ്ടതു, നാ'ന്റെ നാലു ചങ്ങാതി (huntg.) [ടുത്തു (huntg.)

നായ്ക്കിടാവു a dog-boy, നാ'യിന്റെ ചോറു കൊ

നായ്ക്കുട്ടി a puppy.

നായ്ക്കുരണ Negretia pruriens, cowhage. നാ. യുടെ വേർ കഴഞ്ചു a. med. നാ. കുരുനട്ട കുരുവിലിന്മേൽ കോത്തു Tantr.

നായ്ച്ചെവി a dog's ear, as in books.

നായ്പട dog-fight, നാഥനില്ലാത്ത പട നാ. prov.

നായ്പിള്ള Tantr. a kind of മെരുക V1.

നായ്പ്പൊണ്ണ, (T. നായ്പോള V1.) & നായർപൊണ്ണ Cleome viscosa.

നായ്പുള്ള Palg. a colour of cattle (with white hair & *skin*). [gerent.

നായിബ്, — പ് Ar. nāib, A deputy, vice-

നാര nāra T. M.=ഞാര, f.i. നാ. തൻ ചക്രമോടെ പറക്കുന്നു KR. (Kinds: കരിനാര, പെള്ള നാ. Tantalus & Anastomus. J.).

നാരം nāram S. Water നാരമാനം ചെയ്യുയാൽ നാരദൻ Vil.

I. നാരകം nārayam S. (നരകം) Hellish; hell (Mpl. call it നാരം).

II. നാരകം (in S. നാരംഗം, fr. നാർ or നാറു +അകം "holding fragrance") An orange tree, Citrus aurantium. — the fruit is നാരങ്ങ (കായ്, whence P. nāraṅj & Europ. "orange").

Kinds: ഈളിനാ'വും മിഴനാ'വും (? prh. ഒരംഴനാ.). KR.; കതളിനാ. orange V1.; കമലനാ. Arb. hill-orange; കാട്ടനാ. Atalantia monophylla (കാട്ടനാ'ത്തില a. med.); ചെറുകാട്ടനാ. Limonia acidissima or crenulata, Rh.; കാപ്പിരിനാ. V1. Caffre lime; കൈപ്പൻ നാ. Coorg orange; ചെറുനാ. lime, Citrus acida; ചോനകനാ. an Arabian kind (ചോനകനാ'ങ്ങ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.); നിലനാ. Murraya or Naregamia alata (നി'ത്തില a. med.); മധുരനാ. Citrus decumana, pumplemose; മലനാ. Rh. (=കാട്ടനാ.); മാതളനാ. Citrus medica, (also വള്ളിനാ. V1., വള്ളിനാ'ങ്ങാച്ചാറു Tantr.); വട്ടകപ്പുളിനാ. V1. a variety (വട്ട'ങ്ങാ GP 70.)

നാരങ്ങുറി a caldron (shaped like the half of an orange) to boil 25 — 30 Idangaḷis of rice.

നാരദൻ Nāradaṅ S. A Ṛshi (ദേവർഷി), messenger of the Gods. Bhr. — M. met.=ഏഷണിക്കാരൻ 171. — (see നാരം).

നാരസിംഹം nārasimham S. Referring to നരസിംഹം, fem. നാരസിംഹി DM. a heroine.

നാരാചം nārāǰam S. (prob. fr. നാർ, നാരായം). An arrow, vu.=കൊക്കമ്പു; നാ'ങ്ങൾ എയ്തു Brhmd.; തീ എരിയും നാ. ചെവിയിൽ കൊണ്ടന്നു തിരുകിയ പോലേ പറഞ്ഞു കേട്ടു KR.; അവനെ നാരാചബാണങ്ങൾ എയ്തു KR. നാരാചസമ്മുഖൻ VetC. who meets an arrow.

നാരായം (Tdbh.? rather നാർ+ആയം) 1. a hairlike pin; the sting of a bee. — V1. a heavy double pointed iron style (M. also called നാരാചം, for writing Granthams). ഛ0 യിരൽ നീളമുള്ള ഇരിമ്പു നാരായം പഴുപ്പിച്ചു വായിൽ ഇടേണം VyM. (to a blaspheming Sūdra). — an arrow നിരവേ നാ'ങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞു RC. — the tongue of a balance, etc. പറയുടെ നാ. a metal rod supporting the crossbar of a Para. — fig. അവന്റെ നാ. പോയി has lost his style-berth. 2. a measure of rice, the legal Idangaḷi of $2\frac{1}{4}''$ depth $5\frac{1}{2}''$ width CS.; ഒന്നേമുക്കാൽ നാ. KU.; നെല്ലുപറ ഛ0 നാരായം വു MR. — also=മുന്നാഴി (loc.); =6 നാഴി (Cochin to Beypoor)=പടി Palg., 10 നാരായം=1 പറ. [scales.

നാരായക്കോൽ, (S. നാരാചി) a goldsmith's

നാരായപ്പടി a piece of wood or bamboo to sharpen styles on.

നാരായവേർ 1. a hair-like root. 2. the taproot (also നാരായക്കൊമ്പു the chief branch), നാരോട്ട കുടപ്പുറിച്ചു Mud.

നാരായണൻ Nārāyaṇaṅ S. (നരൻ). The son of man; Viṣṇu, praised with the formula ശ്രീനാ'ണായ നമഃ, hence നാരായണനായെന്ന

പാടിപ്പാടി CG. — നാ.സ്വാമി — (vu. N. pr. നാരാണൻ, നാരുത്തമ്പുരാൻ, നാണ).

നാരാ(യ)ണപക്ഷി V2. a swallow (or = നാണയം) prh. Ardea cinerea, the blue heron.

നാരായണമംഗലത്തടി N. pr. a low-caste sage, also നാരാണമങ്ങലത്തുഭ്രാന്തൻ, or നാരോത്തുഭ്രാന്തൻ.

നാരായണി N. pr. fem.

നാരി nāri S. (f. of നാരൻ = നരൻ) A wife, woman; നാരിയാൾ, hon. നാരിമാർ (നാരിയർ RC.). pl. ശ്രുതനാരിമാർ KU.; ഉരേ കണ്ടു നാ. ആകാ, നാരീശാപം ഇറക്കിക്കുടാ prov.; നാരീജിതൻ VetC.

നാരിത്വം womanhood, നിണക്കിന്നു വന്നൊരു നാ. കഴിഞ്ഞതില്ലെങ്കിൽ SiPu.

നായ്യാശ Genov. lusting after women.

നാരികേളം nāriyēḷam & നാരികേരം, നാളികേരം S. A cocoanut tree (നാളി + കേരം) & a cocoanut.

നാർ nār & നാറു 5. (നാറുക?) 1. What is hair-like (തലനാർ), stamina of flowers, thin roots നാരും വേരും കളക; (see നാരായവേർ). 2. fibres of bark (f. i. ചടച്ചി —, ചണനാർ etc. exhib.), or coir (കൊട്ടനാർ & ഞാർകെട്ട green palm-leaves used for tying cadjans in thatching); strings in mango & other fruits; strings & ropes from fibres. 3. = ഞാറു 1. q. v. നരി കരുനാർ തിരിഞ്ഞു വരുന്നു (Palg.)

നാരൻ fibrous, hairy.

നാർപട്ട, (B. നാരൻ പട്ട) bark-cloth, used by some Brahmans as dinner dress after bathing. നാ. കെട്ടുക to wear it. (No. vu. നാറിപ്പട്ട്); also for Bengal-, China-silk, etc.

നാത്താൻ see നാഗത്താൻ.

നാത്തപ്പഴം V1. Jambu fruit?

നാറുക nāṟuya T. M. C. 1. a T. To grow up, whence ഞാറു, നാർ. 2. (നറു) to yield a smell, stink. ചാണകം നാറുന്നതെന്തിനു CG. why does the bread smell after cowdung, (so മീനാറി). നാറിപ്പോക to putrify. — fig. നിന്നെ വാക്കു നാറുന്നു etc.

നാറാവുള്ളി garlic.

നാറുവായൻ V1. with offensive breath.

നാറൽ (C. Tu. നാട്ട & നാത്ത) smell, bad smell, as മേൽ നാ. V2. (of armpits). നാ'പ്പും മണപ്പും അറിയാത്തവൻ prov. a dunce. നാ. പിടിക്ക to begin to spoil.

v. a. നാറുക to smell, തീക്ഷ്ണഭ്രവ്യത്തെ നാ. Nid.; നാറി നോക്കുക, നാറാൻ കൊടുത്താൽ നക്കരുതു prov.

CV. നാറിക്ക to spread a smell. എന്നെ നാ'ച്ചു brought me into bad repute.

നാൽ nāl, നാലു 5. (also Finn., Hung.; Esthn. neli). Four, also നാങ്ക, നാൻ before Nasals, q. v. നാലു പണം ലാഭം വരുത്തി കുഞ്ഞികുട്ടിക്കു കൊടുത്തു നാൽ കഴിച്ചു വരുന്നു TR.; നാലാൾ പറഞ്ഞാൽ നാടും വഴങ്ങേണം prov.; നാലു നാട്ടിൽ ഓല കൊടുത്തയച്ചു TP. in every direction (= നാലു ദിക്കിലും). — pl. മകടങ്ങൾ നാലുമാൾ കൊണ്ടും Bhg. (of Brahma).

നാലകം a palace, built as a square.

നാ'ത്തമ്മ KU. the Queen of Pōlanāḍu.

നാലംശം Bhr. = ചതുരംശം; നാലംശപ്പട.

നാലമ്പലം a temple consisting of 4 wings MR.

നാലർ, (നാലവർ AR.) 4 persons. നാ. കണ്ട പെറും വില (doc. MR.) price of land as fixed by 4 umpires. നാ. മരിക്കയാൽ VetC. & നാലവരും.

നാലാങ്കുളി a ceremony at weddings. (നാലു കുളിക്ക purification after menses).

നാലാന്നാൾ before yesterday; 3 days ago; the day after to-morrow.

നാലാന്നീർ V1. purification after menses.

നാലാമൻ the fourth person, നാലാമത്തവൻ.

നാലാമിടം, (— മേടം, ഇടം 2.) 1. a house. 2. the family Deity. നാ'ത്തേക്കോപം an ailment ascribed to the displeasure of the പരദേവത (or of ഭൂതപ്രേതപിശാച). നാ. നന്നാക്ക to counteract sorcery.

നാലാമ്പനി quartan fever.

നാലാമ്പാട്ട = നാലാമിടം; നാലുപുരയും നട്ടമുറ്റവും നാലാപ്പാട്ട (sic) തന്നേ (loc.).

നാലാറു 4 or six; 4 × 6 = 24.

നാലാശ്രമി a Brahman, as observing the 4 states of life, (ആശ്രമം).

നാലിലക്കൂടങ്ങൽ B. a med. plant.

നാല്കെട്ടു a quadrangular building (നാലുപുര).

നാലുപന്തി (4 rows) women's neck-ornament, Trav.= നാഗപടം.

നാലുപുര a four-winged house (= മൂന്നു ഇണിയും കാരാറയും prov.)

നാലുമൂല four-cornered.

നാലൊന്നു one-fourth; (also നാലിട്ടൊരു പങ്കു, നാലാങ്കൂറു). ലങ്കയിലുള്ളതിൽ നാ. സൈന്യം ഒട്ടക്കി AR., ബലങ്ങളിൽ നാ. KR.

നാല്ക്കാലി 1. a quadruped. 2. a stool, chair. denV. നാല്ക്കാലിക്ക: നാക്കാലിച്ചു നടക്ക to creep on all fours.

നാല്ക്കൊമ്പൻ a four-tusked elephant, നാ'ന്മാരാം മടകരികൾ KR.

നാല്ക്കോൺ a square.

നാല്ക്കാലപ്പെരുവഴി KR. (കവല) a place where 4 roads meet. [after birth.

നാല്പതു 40; നാ. കളിക്ക the close of purification

നാല്പത്തിരടി a fencing school, കളരി, of 42′ length. കേരളത്തിൽ ക്ഠാവു നാ. സ്ഥാനം KU.

നാല്പത്തൊന്നു the 41st day, close of ചാത്തം V2.; ഇന്നാൾ നാ. കഴിഞ്ഞാൽ വരാം TR.

നാല്പാടി (പാടു side) a tetrarch, കുമ്പനാട്ടിൽ രു നാ. മാർ KU.; also title of barons, even Tīyars.

നാല്പാ (ൽ) മരം 4 milky trees (അത്തി, ഇത്തി, അരയാൽ, പേരാൽ). നാ'ത്തിന്തോൽ കൊരിടങ്ങാഴി MM.

നാല്പുര = നാലാമ്പാട്ടു, നാലുകെട്ടു.

നാലർ = നാലർ q. v., നാലുവർ.

നാലിരൽ a hand-breadth. [navigator.

നാവികൻ nāviyaṅ S. (നൌ) A steersman, നാവ്യം navigable; a ford V1.

നാവായി T. a ship.

നാവിയൻ nāviyaṅ Tdbh.; നാപിതൻ. A Sūdra barber; also നാവുതിയൻ by assimilating it to കാവുതിയൻ, (500 in Taḷiparambu); നാവുതിയക്കണ്ണൻ jud.

നാവു see നാക്കു. [നേന്ത്രക.

നാവുക T. V1. To cleanse rice from stones =

നാശം nāśam S. (നശ്). Ruin, loss. ചേതനാശാദികൾ വന്നു TR. were entirely ruined. In Cpds. ബുദ്ധിനാശം etc. = കേടു. — നാട്ടിൽ കടന്നു നാ. തുടങ്ങിനാർ SiPu. devastated. — മീശ കരിച്ചു നാശപ്പെടുത്തി RS. — നാശമന്യേ KR. well.

നാശകൻ destroyer, (ശത്രു — Bhg.)

നാശകരം destructive.

നാശനം 1. destroying, കലനാശനൻ etc. 2. destruction. ഉദ്യോഗം ഇനി ഉഗ്രനാശനംതന്നേ KR. now let us take the fort.

നാശി destroying, as കഥനാ. GP.; കലനാശിനി fem. KR.

നാസ nāsa S. (നസ്) The nose. നാസാഗ്രത്തിൽ ഈക്ഷണനായി, നാസാഗ്രന്യസ്തലോചനൻ Bhg. a Yōgi with his eyes fixed on the tip of the nose.

നാസാപുടം the wings of the nostrils, നാ'ടാന്തരേ ഔഷധംകൊണ്ടു നസ്യം ചെയ്തു KR. — നാസാമലം കളക etc. the mucus etc.

നാസാരന്ധ്രം nostrils, നാ'ന്ധ്രസംഭ്രതരോമം AR.

നാസത്യന്മാർ nāsatyaṅ S. The 2 Aswins, നാ'രുടെ ചാരത്തു കാണായി യമനാരേ CG.

നാസി nāsi (Tdbh.; നാസിക). The nose, വിയപ്പുള്ളികൾ പൊടിഞ്ഞു നാ. യും Bhr., അന്നാസി കണ്ടാൽ CG. — നാസിചാരം etc.

നാസിക S. 1. a nostril നാ. കരം കൊണ്ടു പിടിച്ചു SiPu. (in Yōga). 2. the nose നാസികയെല്ലു Anj. — നാസികാചൂർണ്ണം a med. snuff.

നാസിക്യം N. pr. the town Nāsik.

നാസിർ = നാജർ.

നാസീരം nāsīram S. Skirmishing in front of an army (മുമ്പട), നാസീരയാനത്തിനുള്ള പടകളും Nal.

നാസ്തി nāsti S. (ന + അസ്തി) 1. Is not നിന്നെയോ ഞങ്ങൾക്കു നാ. പറഞ്ഞതെന്നേ Nal.; ആസ്തിയോ നാസ്തിയോ hast or hast not? vu. 2. non-existence പൈരം നാ. യായി Nal.; ഉണ്ടെന്നുധം നാ. യായ്തന്നു SiPu.; പാപം നാ. യാം, നാ. യായ്മഞ്ഞു Bhg.; നീർ ചോന്നു നാ. യായ്തരും PT. will be destroyed.

നാസ്യം "a place where of old all went naked" V1., (see നസ്യ).

നാസ്തികം V1. wholly destitute, naked.

നാസ്തികൻ an atheist, infidel KR., ഉൾപൂവിൽ ദൈവനാ'രായി Bhg.

നാസ്തിക്യം infidelity—നാസ്തികതവും ഇല്ല Bhr.

നാളം nāḷam S. (നളം). 1. Tubular, a lotus stalk താമരപ്പൂവു തൻ നാ'മായുള്ള കഴുത്തുടയോൻ CG. 2. a tube; No. a funnel. ശളനാളം the throat, മൂക്കിന്റെ നാ. a nostril. നാ. വെക്ക to inject medicines into the nose by a tube. 3. V1. 2. a flame.

നാളികേരം MR. = നാരികേളം.

നാളീകം lotus, നാളീകജാലം യിടഞ്ഞ Nal.

നാൾ nāḷ T. M. (C. in നാള, Te. നാഡു, Susic inscr. nān; perh. aT. നൾ = നട്ട noon?) 1. A day of 24 hours, നാൾ രണ്ടിപ്പിന്നിടയല്ലോ CS. The n is lost in മറവാൾ, അത്രാൾ, നമ്മാൾ etc. The temporal Dative with ഏ, as എത്ര നാളേക്ക പൊറുക്കേണം ഇങ്ങനെ AR. 2. the astrological day & the നക്ഷത്രം that governs it (ആൺനാ., പെൺനാ. etc.). നാളിം പൊരുത്തവും നോക്കി നിശ്ചയിക്ക Anach. (for marriage). അതിന്ന നാളും നേരവും ആക്കി KN. 3. time in general. എല്ലാ നാളേക്കും Bhg. for ever. ദൈവം ഉള്ള നാൾ മറക്കുമോ Nal.; നടക്കുന്നാൾ KU.; നന്ദൻ ഉള്ളൊരു നാൾ Mud. during N's reign. ഡീപ്പുസ്സുള്ളന്റെ നാളിൽ നടന്നപ്രകാരം TR.; ഇപ്രാണൻ ഉള്ള നാളേപ്പോലേ KU. as long as we live. ഒരു നാളുമില്ല also: not under any circumstances.

Hence: നാള T. C. M. 1. to-morrow, also നാളെക്ക, നാളേത്തിൽ ബോധിപ്പിക്കാം, നാളേത്തേൽ വാ TR.; നാളേടം Bhr. during to-morrow. ഇന്നോട്ട നാളയോട് എന്നേയും കൊന്ന തിന്നം VetC. between this day & to-morrow. നാളത്തുടങ്ങേണം എന്ന നിനച്ചാൽ നാളേക്ക നാളെ അതിന്നില്ലൊരൊട്ടക്കം Anj. the day after to-morrow. 2. നാള only not today = never!

നാളത (doc.) the current day. [ട്ടിൽ നാ.).

നാളവർ a lower class of Nāyars, (കടത്തുവനാ

നാളാഗമം B. (ആഗമം) a chronicle, annals.

നാളിൽ നാളിൽ daily more, നാശമേ ഉള്ളു നാ. CG.; ഇണ്ടൽ പെരുകുന്ന നാ. Anj.

നാളിം കൊളിം daily pay (of കൂലിച്ചേകം). ചെലവിന്ന നാ. കൊടുക്ക to pay out, pay up to the day; നാ. തീർത്തു KU.

നാളിം നാഴികയും the regular duties, f. i. ഇല്ലത്തു നാ. TR. in a Brahman household.

നാളൊത്തത Nasr. V1. repetition of ചാത്തം q. v.

നാളോക്കം = നാളിം പക്കവും (2) an astrological calculation, നാ. വെക്ക.

നാൾ കഴിക്ക to gain a livelihood, നാ'ച്ചു കൊൾക TR. [its close.

നാൾ കറുകിയവൻ whose life draws towards

നാൾവട്ട T. the end of a day; V1. the last day?

നാൾക്കുനാൾ from day to day.

നാൾനീക്കം B. procrastination.

നാൾപെടുക So. to occur within a month; No. നാ'ട്ട പോയാൽ ചീത്തയായി if it does not soon go off.

നാൾപോക്കുക V1. to spend or pass time.

നാൾവഴി a day-book, daily accounts, as of Rājas, നാ. കണക്ക.

നാഴി nāḻi Tdbh.; നാഡി, നാളി 1. A tube, a bamboo joint. 2. a measure (of fluids ഉറുപ്പിക ഒന്നിന്ന എണ്ണ യില നാഴി എന്ന TR.), chiefly of rice നാ'ക്ക നാ.പ്പണം കൊടുത്തു TP. exactly. നാട്ടിൽ ഒത്ത നാ. common, നാഴിയൻ നാ. smaller measure V1. Mostly നാഴി = ചെറു നാഴി, which holds 8 ആഢക or 40 ചവട CS.; or 2 ഉരി = 4 ഉഴക (4444 rice grains. W.) 3. the greater measure പെരുനാഴി = ഇടങ്ങഴി = 4 നാഴി. (നാന്നാഴി, മുന്നാഴി; see നാ —, മു —).

ഇരുനാഴിയാൽ നാഴി V1. land belonging equally to two lords. അവൻ ഇ. ആകുന്നു he is entitled to a moiety. തച്ചമ്പാറ ഇരുനാഴി നായിയായിട്ട മുതുകറിച്ചി നുക്ക പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളതു TR. Taccambāra belongs to me & another Rāja, Muḍuyuriccī to me alone.

നാഴികക്കടം a vase on the top of a temple = താഴികക്കുടം V1. — നാഴികക്കുടങ്ങൾ കാണായി KumK.

നാഴിച്ച each one Nāḻi കടി തോറും നാ'രി TP., നാഴിശ്ശ അരി MR.

നാഴിക nāḻiya Tdbh.; നാഡിക 1. An Indian hour of 24 minutes. It may be നല്ല, ശീത, അമൃതനാ. and the position of planets may make it yet more auspicious (മുഹൂർത്തം); or it is ആകാത്ത, ഉഷ്ണ, അശുഭ, വിഷനാഴിക, (see നവദോഷം). 2. an Indian mile = $\frac{1}{4}$ Kōs (2000 ദണ്ഡു); (often with വഴി) ആ മല ൩ നാ. വഴി കയററം ഉണ്ടു TR.

നാഴികച്ചിരട്ട or നാഴികവട്ട(ക) a clepsydra, instrument (ചിരട്ട) for measuring time filling within a Nāḻiya (med.), നായ്യട്ട വെച്ചോണ്ടിരിക്ക TP. = നാഴിവട്ട vu.

നാഴികമണി, നാഴികക്കുപ്പി a watch, clock.

നാഴികവാതിൽ V1. a sluice of irrigation-channels.

നികക്ക niyakka M. (Te. C. നെഗ, നിഗ, Tu. നുഗി, T. നിവ) 1. To rise as in water ചെന്നതിൽ മുങ്ങി നികന്നു, a water-snake വാരിതന്മീതേ നികന്നു നോക്കി, bathers വെള്ളത്തിങ്കീഴേ പോയി ദൂരത്തു ചെന്നു നികന്നു CG.; ചന്ദ്രനെപ്പോലേ ഭൂമി ആകാശത്തിൽ നികന്നു നില്ക്കുന്നു to be aloft. 2. to fill up, as a hole; to heal up as a wound വ്രണം നികന്നീടും PT. (vu. നേണു വരിക).

VN. നികപ്പു 1. rising out of water. 2. filling up, levelling; sustenance ദിവസം കഴിപ്പാൻ നി. ഇല്ല vu.

v.a. നികത്തുക 1. to fill up, കഴി നി. V1. 2. to level, നി'ന്നു ഭൂമി ചിലർ KR. making a road. 3. to mend, perfect ഭക്തിയുള്ള ഭൃത്യൻ സ്വാമിയെ നികത്തീടും PT.; കുറവുകളെ നികത്തിത്തരുന്നു makes up all wants. സത്തുക്കൾക്ക് ആപത്തു വന്നാൽ നി. PT., സജ്ജനം വേണം അവരെ നി'വാൻ Nal. to help through, (see നികർത്തു, നികഴ്ത്തു).

നികടം niyaḍam S. (നി beneath, in). Near, നികടഭുവി PT.

നികരം S. a crowd (കർ to pour), a flock. കരിതുരഗരഥനികരം Mud.; often ശരനികരം Bhg.; നരപതിനികരശിരോമണി ChVr.

നികർ niyar T. M. (C. to become erect, fr. നിക). Equality മാമലനികരെഴുകേ തരി, മാനേൽ മിഴി നി. ഒരു മായം RC.; മന്നവന്മാരിൽ ആരും അവനു നി. ഇല്ല Mo.Pr. — നികരെഴും RC. comparable. നികർക്കുക better നിവിർക്കുക.

നികർത്തുക = നികത്തുക, f. i. ഇരിവരുടെ കലഹമതിൽ ഒരുവനെ നികർത്തുവാൻ ഇഷ്ടൻ എന്നാലും തുടങ്ങോല SiPu. to support.

നികൽ see നിഴൽ. — (denV. ചത്ത ആൾ നികലിക്ക — see നികളുക — vu. No. = നിഴലിക്ക).

നികഷം niyašam S. A touchstone. നി'മായില്ലൊരു സാധനം PT. no means to ascertain; (also falsely written നികർഷം).

നികളം niyaḷam (Te. C. നിക്കു, Te. നിഗുഡു to grow high, = ഞെളിക). Haughtiness, also നിഗളം. [ഗ —).

denV. നികളിക്ക V1. to swell, strut; (& നി

നികളുക niyaḷuya, നികഴുക (T. to shine, go on, Te. C. നിഗൾ) = നികക്ക, f. i. നികള so as to be full = തികള V1. (of stomach), മാന്മിഴി നെറിയേലും നികണ്ണെഴുന്നു RC.

നികൾ = നികർ (മഴനികൾ തുയബാണങ്ങൾ RC.) [വാൻ ChVr.

നികഴ്ത്തുക v. a. to fulfill, മനോരഥത്തെ നി'

നികാമം niyāmam S. (നി) According to wish. നികാന്തമീമാംസികൻ Nal. a zealous student of Mīmāmsa (part.)

നികായം S. (ചി) 1. a group. 2. a dwelling.

നികാരം S. injury. — നികാരണം killing.

നികാശം S. resembling.

നികിതി niyiδi, & നികുതി V1. (= നീതി or നിയതി; rather C. നിഗദി instalment, Ar. naqdi, ready money) 1. Payment of taxes in money, not in kind. നി. തീർക്ക to pay, കെട്ടുക to collect, also നി. പ്പണം പിരിഞ്ഞു വരുവാൻ TR. Introduced by Haidar Ali, chiefly as land-tax. പൂർവ്വന്മാർ പേരിൽ മരഫലത്തിന്നു നി. ഉണ്ടായി MR. 2. what is due = നീതി, f. i. ഞായവും നികുതിയറിവും നൽഞെറി Mpl. song.

നികിതിച്ചീട്ടു a document given by the Collector stating the amount of cash demandable from each proprietor. W.

നികിതിവിത്തു [illegible] assessment according

to the value of the seed required for a field.

നികിതിശിഷ്ടം the rent paid by the tenant to the Janmi after paying the taxes.

(നി) നികഞ്ജം S.=കുഞ്ജം an arbour.

നികുംഭൻ N. pr. — നികുംഭില AR. the place of Indrajit's sacrifice, നികുമ്പിലയാല്ലീഴ് RC.; തറ 2. (434).

നികൃതി S.=നികാരം deception Vl.; നികൃതി പെരുതിവനു AR. he is a mean rogue.

നികൃത്തം S. lacerated, ശസ്ത്രൌഘനി'മാം വിഗ്രഹം AR. ത്തിനാൻ AR. നികൃന്തനൻ cutting, ശൂശ്രുനി' ന്മാരെ വരു

നികൃഷ്ടം S. (drawn down) vile, mean കുത്സിത ജന്തുക്കളിൽ അതിനി. Bhr. (dog).

എത്രയും നി'ൻ base.

നികൃഷ്ടത meanness (opp. ഉൽകൃഷ്ടം).

denV. നികഷിക്ക Vl. to cast out.

നികേതനം S. & നികേതം an abode.

നിക്ഷിപ്തം S. deposited. — നിക്ഷേപം 1. a deposit. രാജ്യത്തെ അമാത്യരിൽ നിക്ഷേപമായി വെച്ചു KR. delivered it over. 2. hoard, treasure നി. വെക്ക, എടുക്ക.

നിക്ഷേപണം S. see foll. കാരാഗൃഹം നി. ചെയ്തു Mud. to cast into prison.

നിക്ഷേപിക്ക 1. to lay down, കടലിൽ Sk. to throw. — നിക്ഷിപ്യ VetC.—ഭാര്യയെ ഭൂമൌ നി'ച്ചുNal.; കൈയിലേ നി. CG. to deliver to. 2. to lay up, hoard.

CV. നിക്ഷേപിപ്പിക്ക Bhr. to deposit.

നിഖർവ്വം S.=1000 ഖർവ്വം (327) CS. or 100,000,000,000, a billion. S.

നിഖിലം S. entire, all.

നിഗഡം, നിഗളം S. a fetter, കാൽത്തള, നി'ങ്ങളിൽ ആകിSk., നിഗളത്താൽ ബന്ധനം ചെയ്തു Bhg.

നിഗമം S. (=ആഗമം) the text of the Vēdas.

നിഗമനം a conclusion drawn from premises. സാധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്തെ നി. ചെയ്യുന്ന Adw. S.

നിഗളം, — ളിക്ക see നികളം.

(നി) നിഗൂഢം S. 1. Hidden; in secret, Mud. ലജ്ജാനിഗൂഢവും Nal. secrecy of lovers. നി ഗൂഢമനസ്സു of profound mind. — ഒന്നുണ്ടു വേണ്ട നി ഗൂ ഹി ത o Nal. one secret wish more.

നിഗ്രഹം S. restraining; punishment, as ശിഷ്ട നി. Bhr. (opp. ശിഷ്ടരക്ഷണം)—നിഗ്രഹാനുഗ്രഹസ്ഥാനഭേദങ്ങൾ discerning the cases where kindness or severity is needed. നി. അനുഗ്രഹം ചെയ്യുവാൻ എന്തു ഭേദം Bhr.

denV. നിഗ്രഹിക്ക 1. to keep down, restrain തപ്പസ്സുകൊണ്ടിന്ദ്രിയങ്ങളെ നി.AR.,SiPu. to mortify. മനസ്സിനെ നി'പ്പതിന്നു സമർത്ഥൻ Bhg. 2. to suppress, destroy അരികുലം നി. Bhg. (in battle).

CV. ശ്രുതനെ നിഗ്രഹിപ്പിച്ചു Bhr., Genov.

നിഘണ്ടു S. a vedic glossary.

നിഘ്നം S. dependant.

നിങ്ങൾ niṅṅaḷ, (T. നീങ്കൾ) You. Nom. & obl. case alike, loc. നിമ്മൾ fr. നിൻ.

(നി): നിചയം S. collection, as വിത്തനി. riches.

denV. നിചയിക്ക Mud. to assemble.

part. നിചിതം brought together, heaped.

നിചോളം S. a wrapper, cover.

നിച്ചം niccam Tdbh.; നിത്യം, daily.

നിച്ചലം niccalam Tdbh.; നിശ്ചലം, Certainly.

നിച്ചൽ, (നിച്ചം & നിച്ചലം) 1. always കടുവാമലമ്പലി നിച്ചലും കുട്ടം മട, നിച്ചലും നിച്ചലും പോനികമാര Anj. regularly. നിച്ചേൽ നിസ്സാരം ചോനകക്കു TP. daily, continually. നിച്ചേലും നിന്ന പടകളിക്കും CG. (നിച്ചലും No.=എപ്പോഴും; Vl. 2. നിശ്ചലും q.v.). 2. certainly. നിച്ചാലും ഉപായം ഇല്ല എന്നവരാ Bhr. absolutely no remedy.

നിച്ചാത്തം Vl., Tdbh.; നിത്യശ്രാദ്ധം, daily, monthly, or annual repetition of funeral ceremonies, നി. ഊട്ടുക, കഴിക്ക.

നിച്ചാളം niccāḷam Vl. Velvet. നിച്ചളങ്ങൾ (sic) Nal. in an enumeration of cloth-wares.

നിജം nijam S. (innate)? 1. Own. നിജമായ ജീവിതം Mud. his life. നിജപുത്രൻ etc.; നിജ നിജ മന്ദിരേ KR. each to his house. നിജ രോഗം, opp. ആഗന്തുകം 74. 2. certainty (prh. Tdbh. of നിശ്ചയം). ആ പാട്ടു വണ്ണാമാ

ക്കേ നല്ല നിജം ഉള്ളു vu.; എന്നു നി. കിട്ടീട്ടില്ല MR. no proof. അവൻ പെടിപെച്ചതു നിശം (sic)=ശരി jud. നിജവള്ളി TR. pepper-vine in bearing (real). യിസ്സരിച്ചു നി. വരുത്തുക to elicit the truth. തക്കം മേലാൽ ഉണ്ടാകാതിരിപ്പാൻ ഒരു നി. ചെയ്യേണം MR. settle the matter.

നിടലം **niḍalam** S. (=നെറി, fr. നിട്ട). The forehead, (നിടലകഴി temples); gen. നിടിലം, as നിടിലത്തിൽ യിയത്തീടും VyM. നിടിലക്കണ്ണൻ, നിടിലക്ഷനൽ Anj. (Siva's 3rd eye). — also നിടാലം (സുന്ദരനിടാലൻ KR.)

നിട്ടാന്തം No. vu. = ദൃഷ്ടാന്തം.

നിട്ട **niḍu** C. M. Te. Tu. (T. M. നെട്ട) Long, tall, straight. — VN. നീട്ടു, നിൾ, നീഴ്.

നിടിയരി rice not broken by pounding, (opp. നുക്കരി); also നിടിയതു.

നിടിയോൻ 1. a tall person. നി'ന്റെ തലയിൽ വടി prov. the highest is most endangered. 2. a creeper = നരന്ത.

നിട്ടക്കൺ a large eye, നീല നി. മടന്തയർ RC. — കടിലനെട്ടക്കണ്ണി RC.

നിട്ടക്കയറു a long cord, tow; so നിട്ടക്കാലം etc. neutr. നിട്ടതു: നീള നിട്ടതായി വീക്കം CG.; തടി മെലിച്ചിട്ടു നിട്ടതായിട്ടിരുന്ന tall. jud.

Inf. നിട്ടനിട: നി. ശ്വാസം തെരുതെര വീഴ്ത്തു KR.

VN. നിട്ടപ്പം length, tallness.

നിട്ടമ്പര a long building; barracks; a temporary shed or scaffold.

നിട്ടവാൾ prov. a long sword.

നിട്ടവീപ്പു & നെ — sighing.

നിട്ടവെല്ലു the spine; a shin (see നിട്ടൽ).

നിട്ടൽ a shin, also നിട്ടക്കാൽ; മൂക്കിന്റെ നിട്ടലോളം തിന്നുക No. vu. (=പാലം) till the bridge of the nose.

നിട്ടെന in standing posture, perpendicularly, also നിഠന, നിഷ്ഠന. [gestible).

നിഷ്ഠനരി rice of long grain; (thought indi-

നിണം **niṇam** aC. M. (T. V1. fat) 1. Coagulated blood = ചോരക്കട്ട; blood കടല്ല നിണം ഉടലിൽ അണിഞ്ഞു RS. smeared with heart's blood. അരിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ട നി. കുടിപ്പിപ്പൻ KR. shed blood. നിണത്തെയും നുകർന്നു RC. 2. an imitation of blood for sacrifices (അരിപ്പൊടി, മഞ്ഞൾ, നെയ്) = കുരുതി.

നിണക്ക **niṇakku** = നിനക്കു To thee (Dat.)

(നി) നിതംബം S. 1. The buttocks, chiefly of women, (ചുരുങ്ങുക 373). — നിതംബിനി f. a well-built woman. 2. mountain side ശൈലങ്ങൾ നി'ങ്ങൾ Bhr.

നിതരാം 1. down, entirely നി. ലയിച്ചു Bhr. 2. much = സുതരാം.

നിതാന്തം (തമ) exceedingly, രാവണൻ തന്നെ നി'വും സല്ക്കരിച്ചു KR. [നം V1.

നിതാനം **niḍānam** Tdbh. = നിദാനം, നിധാ

നിത്യം **nityam** S. (നി, = നിജം) 1. Continual, constant; eternal. God is നിത്യൻ VCh. 2. adv. always, daily നി. മലശോധനവരുവാൻ a. med.; നിത്യവും കാങ്കയാൽ KR.; നി'വും നമോസ്തുതേ Bhr. — നിത്യർ PT. daily attendants, domestics.

Hence: നിച്ചൽ, in V1. നിത്തലും, നിത്യലും and നിത്തലുള്ളതു V2. daily.

നിത്യകർമ്മങ്ങൾ daily ceremonies, also നിത്യക്രിയ. (പുലർകാലേ നിത്യക. ചെയ്യ KR. = സന്ധ്യകഴിക്ക.)

നിത്യച്ചെലവു daily expenses, also നിത്യതക്ക ചെലവിന്നില്ലാതേ TR.

നിത്യത constancy, eternity. നി. ഇല്ലാത്തവർ KR. mortals.

നിത്യമാ always = സദാ Bhg.

നിത്യനിദാനം = നിത്യവൃത്തി.

നിത്യവൃത്തി 1. (=നിത്യം കഴിക്ക) daily maintenance. നി. കു വേണ്ടുന്നവർ, നിത്യോത്തിക്കാർ TR. domestic servants of a Rāja. 2. a regular work. ഒരു സംവത്സരം നി. യായിട്ടുള്ള കർമ്മങ്ങൾ നടപ്പാൻ TR. yearly ceremonies. [spirit.

നിത്യാനിത്യവിവേകം knowledge of world &

നിത്യാഭ്യാസി exercising himself daily, നി. ആനയെ എടുക്കും prov.

നിത്യോപവാസി fasting daily.

(നി): നിദർശനം S. pointing at; illustration; example എന്റെ ദൃഷ്ടാന്തമായി നി. ഉണ്ടല്ലോ KR. says

Rāma to Sugrīva, as being also banished unjustly. സപല്ലോകത്തിന്ന നി'ങ്ങൾ ഇവ Bhr. the tokens.

നിദാഘം S. (ദഹ്) the hot season, heat.

നിദാനം S. (ദാ to bind) 1. the first cause ആദികാരണം; ascertaining the cause ഏ തോഗനി'ത്തെച്ചൊല്ലുന്ന Asht. 2. a work on pathology. ചുമനിദാനം Nid. description of the different coughs, etc. 3. prh. Tdbh. of നിധാനം settlement according to the merits of the case. നെല്ലിന്റെ വില നി. വന്നില്ല V1. not settled. നി. ആകിത്തരും, ഇതിന്റെ നി. വരുത്തുക, എല്ലാ കായ്ങ്ങളും വിചാരിച്ചു നി. വരുത്തിത്തരാം TR. to settle, decide. അവനെ പേടിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു നി. ആക്കിത്തരേണം put to rest. സത്യം ചെയ്തു നി'മായി ബോധിപ്പിച്ചു jud. finally, solemnly. ഒരു നി'ത്തിൽ (— മായി) തീർക്ക in appearance, (mock-performance) opp. വെടിപ്പിൽ. 4. SoM. = നിത്യം as നി. കിട്ടുന്ന പാൽ Arb. daily. നിത്യനി. B. daily sustenance. നിദാനവിലV1. customary or average price. നിദാനത്തിന്ന ശതിയില്ലാതേ VyM. to keep house (= നി. കഴിക്ക). ഇപ്രകാരം നി'മാക്കി നടത്തിച്ചു കൊണ്ടാൽ TR. regularly.

denV. നിദാനിക്ക (1) to ascertain, examine, estimate; (2) to decide, settle. — v. n. നിദാനിച്ചുവരിക of symptoms, to arise appearing like this or that (= നിഴലിക്ക).

നിദേശം S. command.

denV. നിദേശിക്ക to order.

നിദ്ര nidra S. (ദ്രാ to sleep) Sleep. സന്ധ്യകളിൽ നി. യാകിടപ്പവർ Bhg.; മമ മാറിൽ നി. കൊൾ RS.; സോദരൻ നി. ഉണർന്നു KR. (& അവന്റെ സുഖനി. ഉണരും മുമ്പേ).

നിദ്രാണൻ (part.) asleep; f. — ണി Bhr.; also നി'ം കൊൾക V1. to take rest. ശിവപദാന്തേ നി'ം ലഭിക്ക SiPu.

നിദ്രാപരൻ AR. given to sleep. [Arb.

നിദ്രാഭംഗം ചെയ്ക, വരുത്തുക to awaken V1., നിദ്രാമയക്കം drowsiness.

നിദ്രാമാന്ദ്യം lethargy V1.

നിദ്രാലസ്യം sleepiness. — നിദ്രാലു sleepy.

നിദ്രാവാൻ asleep. —

നിദ്രാവതപം Bhg. continual sleep.

denV. നിദ്രിക്ക to fall asleep.

part. നിദ്രിതൻ one asleep.

(നി): നിധനം S. (ധാ) conclusion, death നി ജനിധനമതിനൊരു നിദാനം ചൊല്ലി Bhr. announced his own death.

നിധാനം S. (ധാ) putting down; a receptacle; treasure; (see നിദാനം 3).

നിധി (ധാ) 1. a receptacle, as ധാരാന്നിധി, തപോനി., ദയാനിധേ AR., ശ്രീനിധേ Voc. 2. a treasure നി. സൂക്ഷിക്ക KU.; ഏറിയോരർത്ഥം നി. വെച്ചിരിക്കുന്നു; നി. കൊൾവാൻ, വെച്ച നി. ഉദ്ധരിച്ചു Bhr.; നി. എട്ടക്കാം Tantr.

നിധിപതി, നിധീശൻ Kuvēra, to whom നിധീശത്വംകൊടുത്തു UR.

നിനയുക ninayuya T. aM. (C. Tu. Te. നെന, also C. നെൺ, നെർ; prh. നിണ്ണയ?) To think എന നിനെന്തു RC.; നിന നിനെഞ്ചേ Anj.

v. a. നിനെക്ക 1. To think, remember ഹരുക്കളെ നിനെച്ചു കന്തും വിഴുങ്ങേണം prov. for the sake of (= വിചാരിച്ചു). ഇവരോടു നന്നായി നിനെക്കാതേ KR. consult. എന്തു പുനരന്നു നിനയാഞ്ഞു RS. why not consider beforehand? എൻ പക്ഷം ജയിച്ചു ഞാൻ നിനെക്കുമോ പരന്റെ പക്ഷം Mud. 2. to wish തന്നെ നിനെച്ചവണ്ണം നടക്കും UR.; നിനെച്ച കാര്യം ഫലിച്ചിതോ Mud. the plan. കളവിന്ന നിനെച്ച Anj. to attempt a lie. എന്ന മനസ്സിൽ നന്നായി നിനെച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ KR. prayed fervently. നിനയാതേ unawares, നിനെച്ചിരിയാതേ V2.

VN. നിനവു 1. thought. നി. എനിക്കെന്റെ ജനകൻ എന്നതേ Bhr. I take you for my father. — recollection ഉണ്ടായിരുള്ളിൽ ഒരു നി. AR.; നി. കൊടുക്ക to remind. — നിനവുകേട thoughtlessness, forgetfulness. 2. a memorandum, notice. 3. imagination ശങ്കരൻ എന്നുള്ള നിനവേ നിണക്കുള്ളു Bhr.

നിനെച്ചേടം വെക്ക Anach. to form a tempo-

rary connection, as Brahmans with Nāyar women, (=ബാന്ധവം ഉണ്ടാക്ക).

നിനെപ്പവർ the thoughtful. എന്നതേ ചൊല്ല നിനപ്പവർ KR.

നിൻ niṅ Obl. c. of നീ, as നിന്നാണ by thee I swear, നിന്റെ, നിന്നുടെ & നിന്റുടെ TP. — നിന്തിരുവടി, നിന്തിരുപ്പാദം പ്രാപിച്ചു Bhg.

(നി): നിനദം S. sound. വിവിധതരനിനദഭീക്ഷണമാം പട Mud.

നിനാദം S. id. ഇടിനി'ങ്ങൾ പൊഴിച്ചു RS. (an army).

denV. ഇടിപോലേ നിനദിച്ചു, നി'ച്ചൊലിക്കും ശോണാവരി KR. — മണികൾ നിനദിച്ചു So. (see above).

നിന്ദ ninda S. (√നിദ് to scoff, blame). Censure, abuse, reproach. മനുഷ്യരല്ലോ ഉള്ള എന്നൊരു നി. കൊണ്ടു ചോദിച്ചില്ല KR. despising them as mere men. ശരപന്തികളെ നിന്ദചെയ്യുറെന്തുലകിലിട്ടാൻ RC. despised.

നിന്ദക്കാരൻ, നിന്ദാശീലൻ a scorner, scoffer.

നിന്ദത meanness. നിന്ദതയോടും ഒഴിച്ചിതു പിന്നോക്കം Sk. meanly.

നിന്ദനം id. നീ എന്നെ നി. ചെയ്യുന്നു KR. — മൃത്തച്ചനെ നിന്ദനക്കേട്ടു പറഞ്ഞു TP. abused, reviled.

നിന്ദാവാക്കു scorn. — നിന്ദാസ്തുതി irony. പരന്റെ കുമ്മങ്ങളെ നി. കൾ ചെയ്യിടാതേ Bhg. neither blaming nor praising.

denV. നിന്ദിക്ക 1. to abuse, vilify. 2. (po.) to excel ചന്ദ്രികയെ നിന്ദിച്ചു നിന്നൊരു മന്ദഹാസം CG.

part. നിന്ദിതം 1. blamed, forbidden കാന്തൻ മരിച്ചാൽ കലസ്ത്രീക്കു ജീവിക്ക നി. SiPu.; ഭുജനിന്ദിതഭുജൻ CG. with an arm finer than a snake. 2. scorn അതിനി'ത്തോടേ ചിരിച്ചു Bhg.; നിന്നെ നി. ചെയ്യിട്ടമോ SiPu. — ജാതിനിന്ദിതൻ AR. [യി CG.

നിന്ദ്യം despicable, നി'മായുള്ളൊരു രൂപവുമായി

(നി): നിപം S. (പാ) a waterpot.

നിപാതം 1. fall. — denV. നിപതിക്ക. 2. the position of words in a sentence പൂർവ്വ —, പരനി. (gram.)

നിപീഡന oppression.

part. ദുഃഖനിപീഡിതനായി AR.

നിപുണം (നിപുണമതി PT.),—ൻ clever, skilful, നിപുണകൻ Mud.

നിപുണത = നൈപുണ്യം.

നിബദ്ധം (part.) fixed നി. എന്നുള്ളിൽ അവനിലേ വൈരം Bhr.

നിബന്ധം the binding; literary composition; also നിബന്ധനം Vi. ഓർ ആക്ടിന്റെ നിബന്ധനകൾ (mod.) provisions of an act.

നിബിഡം, see നിവിഡം dense.

നിഭം (ഭാ) like, similar, സന്നിഭം.

നിഭൃതം (part.) hid. നിഭൃതതരം ഉരചെയ്തു Mud. quite in private. [കുന്നേൻ AR.

നിമഗ്നം (part.) sunk; f. നിമഗ്നയായി — ഭൂമി

നിമജ്ജനം immersion, ablution.

നിമന്ത്രണം invitation. Bhr.

denV. അവനെ നിമന്ത്രിച്ചു KR. invited.

നിമിത്തം nimittam (നി, √മി, L. mitto)

1. Aim; hence: a sign, omen ആപൽസൂചകമായ ലിംഗമാം നി'ങ്ങൾ KR.; ചൂഴവും അവതി ചൊല്ലും നി'ങ്ങൾ RC.; നി. നോക്കുക, പാക്ക to observe omens. നി. പറയുന്നവൻ a soothsayer.

2. inducement. നിൻ കഷ്ടതെക്ക് അവൻ നി. CG. he is the cause of thy misery. 3. adv. by reason of. അവൻ നി. because of him, for his sake. നീ നിമിത്തം തല്ലുകൊണ്ടിടിനേൻ VetC.; ഭംഗിക്ക നി'മായി Mud. എന്നുടെ സവ്വനാശം നിമിത്തമല്ലീ KR. in order to destroy me. ആ നിലം നി'മായി ഒരുത്തരോട് ഒരു കായ്യും പറഞ്ഞിട്ടാ ഇല്ല TR. about; also Instr. മത്സരനിമിത്തത്താൽ MR. by reason of enmity.

നിമിത്തജ്ഞൻ, നിമിത്തവിൽ an astrologer.

നിമിത്ത്യം Vi. cause.

(നി): നിമിഷം S. (മിഷ്). 1. the twinkling of an eye, an instant അര നി. കൊണ്ടു ചന്നാൻ, നിമിഷാർദ്ധേന AR.; യോഗികളാവാൻ നി'മതു Genov. the thought is enough to drive one out of the world. 2. adv. Bhr., നിങ്ങൾ നി. ഇങ്ങു വരികയും വേണം TR. at once.

നിമിഷത്വം Vi. facility.

നിമീലിനം shutting the eye.

denV. നയനങ്ങൾ നിമീലിക്ക, നന്നായി നിമീലിച്ചില്ലെങ്കിൽ എളുതല്ല പുറത്തു പോവാൻ KR. shutting the eyes.

നിമേഷം=നിമിഷം, opp. ഉന്മേഷം.

നിമ്നം, (നി, നമ?) deep, low. പോരിൽ നിമ്നോന്നതദേശവിശേഷം AR., യുദ്ധഭൂമിക്കുള്ള നിമ്നോന്നതങ്ങൾ KR. ups & downs of war. നിമ്നഭാവേന VetC. humbly, or absorbed?.

നിംബം nimbam S. (C. Tu. Te. lime tree). Melia azadirachta. നിംബാദികഷായം (നിമ്പാതി MM.) a medicine with വേപ്പിന്തോൽ etc.

(നി): നിയതം S. (part. of യമ്) Restrained, regulated. അതും നി'മല്ല നിണക്കെടോ Anj. not lawful. ഒരു ശാസ്ത്രത്തിങ്കലും നി'മല്ല KeiN., ചതുരശ്രമായിട്ടിരിക്കുമത്രേ എന്നു നി. Gan. fixed by rule. എനിക്കു നി. has surely become mine. — adv. certainly (ശകടകൃതം അതു നി. Mud.), also continually V1.

നിയതി S. fixed order, destiny. നി. കൊണ്ടുള്ള Bhr. destined. നീ രാമനു നി. ബാന്ധവൻ AR. feeling of obligation or duty. അവനു ഭയമകൃത്യത്തിൽ നി. കൃത്യേഷു KR.

നിയന്താവു=നിയാമകൻ q. v.

നിയമം S., (Tdbh. നേമം) 1. restriction, rule. അന്ത്യസ്ഥാനം തുടങ്ങൂ എന്നുള്ള നി. വേണ്ടാ Gan.; തീർപ്പു സർക്കാർ നി'ത്തിന്നും നേരിന്നും എത്രയും വിരോധമായി MR. 2. necessity, regularity; adv. നിയമം പോകും പോലേ med. habitually (regular evacuations); so നിയമേന Instr. 3. a vow, religious observance നി. കഴിച്ചുണ്ണും VetC. (=ഊത്തു etc.); വേണ്ടും നി'ങ്ങളും മുടിത്തു RC.; നി. മുട്ടിക്ക CrArj. to interrupt the libations (സന്ധ്യാ നി.). മുട്ടിയ നി. ചെയ്ക Anj. 4. an agreement, contract. അന്യോന്യം ലിംഗനി. ചെയ്താർ Bhr. exchanged the sexes. 5.=ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം Bhg 11. [served KU.

നിയമനിഷ്ഠ (3) a pious practice regularly ob-

നിയമംചെലവു TR. (&-മച്ചെ-). (2) regular expense, ordinary item (opp. അടിയന്തരം).

നിയമവെടി (2) the morning & evening gun KU. & നേമ--; (തിരുതവിളി 456).

നിയമാദികർമ്മങ്ങൾ religious duties, നി. കഴിച്ചു KU.

നിയമി an observer of rules. നിയമിനാം ഹൃദയനിലയനൻ AR. God as dwelling in the hearts of such.

denV. നിയമിക്ക to order, appoint, dedicate, devote. [നിയന്താവു.

നിയാമകൻ 1. a steersman. 2. a charioteer=

നിയുതം S. (series) A million CS.

നിയുക്തം S. (part. of യുജ്) Enjoined, commanded സാക്ഷാൽ ഭഗവാനാൽ നി'നായി Bhg.

നിയോഗം 1. injunction, precept ദേവനി. Bhg. 2. an embassy. നി'ത്തെക്കൈക്കൊണ്ടു Bhr. undertook the mission. 3. inspiration, possession നായക്കു പരദേവതേടെ നി. ഉണ്ടായി TR. (=ദർശനം, വെളിച്ചപ്പാടു). കാവിലേ നിയോഗം No.=വെളിച്ചപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കല്പന.

നിയോഗി a servant, guard, കംസനി. കൾ CG.

denV. നിയോഗിക്ക to order, delegate ഉതനെ നി'ച്ചാൽ അപ്പോഴേ വരുവൻ AR.; എന്നുടെ അരികത്തു ദാസിയെ നി'ച്ചു Bhr. despatched (=നി'ച്ചയക്ക).

നിയോജ്യൻ liable to be ordered, a slave കീഴ്ജാതികൾക്കു നി. KR.; (also messenger V1.) Genov. [many Compds.

നിർ nir S., **നിസ്സ്**. Out of, away from; in

നിര nira T. M. (C. Tu. contiguous, √ നിർ level?) 1. A line, row മന്ദിരനിരകൾ Bhr.; പടനിര array. കന്ദനി. CG.=smiles. വണ്ടിൻ നി.=long hair. മലർനി. RS. a heap of flowers. കുരുൾനി. a head of curls. ശരനിര തൂകി Bhr. 2. a wooden partition; doors of a native shop (also നിരപ്പലക) അങ്ങാടിയുടെ ഒരു നിരെക്കു ൧൦ പലക ഉള്ളതിൽ jud. — palisades V2., നിരയോടു പാഞ്ഞാൽ തല പൊളിയും TP.

നിരക്കണ്ണു closely connected eyes? ഇന്നി. കൊതിക്കുന്നു CG.

നിരക്ക, ന്നു (T. നിരവുക, Tu. നെത) 1. To stand in a line കാണ്മാൻ നിരന്നു കൂടിനാർ KR.; ചൂതങ്ങൾ തോറും നിരന്നുള്ള കോഴികൾ, കാട്ടിൽ നിരന്നുള്ള പൂമരം ഓരോന്നു CG.; ചെന്നു ചുഴും

നിരന്നു നോക്കുക PrC. to stand to a long extent, be level. നിരന്നു കായ്ച്ചു all the trees (over a garden) are in full bearing. 2. to agree നിൻ വചനം കൊണ്ടു നിരന്നു Mud. പിതൃമനസ്സിന്നു നിരന്നതുമല്ല KR. not pleasing to. കേട്ടത് എനിക്കു നിരന്നില്ല V1. could not understand. നിരയാത്തതു disagreeable. 3. to come to rights. അവന്റെ അനുരാഗക്ഷയം നിരക്കും Mud. his loss of popularity will be repaired. തമ്മിൽ നി. to make it up. അസുരകുലോട്ടു നിരക്കേണം Bhg. be reconciled! ഇവൻ രാജാവോട്ടു നിരക്കും Mud., അവരുമായിട്ടു നിരന്നു കൊള്ളേണം KR. make peace! ഉരഗം കീരിയും നി. CC. = സന്ധിക്ക. 4. v. a. = നിരത്തുക 1., f. i. നിരപ്പിൻ വാജികൾ CrArj.

Inf. നിരക്ക in a line. നി. വീഴുന്നു Bhr. (in battle). തിക്കും തിരക്കും തുടങ്ങി നിരക്കുവോളം Nal. extensively?

VN. നിരച്ചൽ (of നിരയുക), നിരച്ചിലോ ചുവരോ a wooden partition or a wall? Trav.

VN. നിരത്തൽ (of നിരത്തുക 1—3.)

നിരത്തു a road, highway; (fr. foll. 2.)

നിരത്തുക 1. To put in a straight line. പട നി. to rank soldiers. പിഞ്ഞാണങ്ങൾ നി. to lay table. പറമ്പത്ത് ഉടയോൻ നി. TR. to plant trees. കത്തികൾ നിരത്തിയ വഴി VCh. (in hell). കവിടി, പരൽ നി. Mud. to count with shells. പണം നിരത്തി TP. numbered down. വലകൾ നി. PT. നിരത്തിപ്പൊരുതു Bhr. played at chess. 2. to lay prostrate, level ഒട്ടലാരെ ഊഴിയിൽ, ഉലകിൽ നിരത്തി RC.; പിലാവുകൾ മുറിച്ചു നി. TR. (= മൈതാനമാക്കുക). തകർത്തു നി. V2. to level buildings. കഴിഞ്ഞ ഭൂമിയും ഉയർന്ന ഭൂമിയും നി'ന്നോർ KR.; പെരുവഴി നി'മ്പോൾ TR. road-making. വലിയതോക്കു നി. Ti. to level, point. ഭൂമിയെ കൊപ്പാനും നിരത്തിച്ചമെപ്പാനും പൃഥുവായവതരിച്ചു Bhg. 3. to adjust. നിരത്തി വിളമ്പുക to divide food equally. നിരത്തീടുവാൻ പറഞ്ഞു Bhr. spoke for peace. അസുരരെ നിരത്തിച്ചമെക്ക Bhg. to reconcile (= ഇണക്കുക).

നിരനിരപ്പു levelness, smooth surface.

നിരപ്പീടിക (2) No. a shop with wooden wainscoting.; also നിരക്കട്ട.

VN. നിരപ്പു 1. evenness, നി. ഉള്ള വാക്കു smooth. 2. agreement. സന്ധ്യത്തം അയച്ചു നി. പറയിച്ചു Bhr. made proposals of peace. നിരപ്പിൽ ഒരുമിച്ചു Bhr., നി. പ്രമാണം V2. capitulation. നി. സംസാരംകൊണ്ടു ഫലമില്ല ChVr.; നി. വരുത്തുക, ആക്ക V1. to make peace.

നിരപ്പുകേടു roughness; disagreement.

നിരപ്പൻ (loc.) a weaver's brush.

നിരപ്പേ commonly, everywhere (loc.)

നിരയുക V1. (നിര 2.) To fence, wainscot, put up a wooden partition.—VN. നിരച്ചൽ. q. v.

നിരെക്ക No. id. കാർ അകം നിരെച്ചു (secured against thieves).

നിരവു 1. a straight line നിരവോടെഴുനീറു Bhr. ശകലാസ്സു നിരവേ വിരിച്ചു KR.; adv. നിരവേനിന്നു stood in rows. 2. in timber-measure the length (opp. വണ്ണം), നി. വരുത്തി CS.

നിരവുക T. aM. to level ground V1.

നിരക്കു Ar. nirkh. The current price, fixed rate. നി. പട്ടിക, നി. വരിയോല a tariff.

നിരക്ഷരകുക്ഷി (നിർ) Illiterate; a know-nothing, (used by Brahm.).

നിരങ്ങുക niraṅṅuya M. (നിര?). To drag the tail or the feet along the ground; to creep, crawl V1. (cripples, wounded animals No.) കണ്ടി നിരങ്ങി നിരങ്ങി എൻറരിക്കത്തെത്തി prov.; തിണ്ണ 452; താറു 446; തഴയുക 440. നിരങ്ങിപ്പോക to slide, glide down.

VN. നിരക്കം, നിരങ്ങൽ. id.

v. a. നിരക്കുക To push, shove. നിരക്കി എട്ടുകുത്തു പൊന്തിച്ചെട്ടുകേണാം prov., f. i. a box. നിരക്കിക്കൊട്ടുകാതേ എടുത്തു കൊട്ട give it decently.

നിരഞ്ജനൻ S. (നിർ) Without paint, pure; God CC., AR.

നിരട്ട niraṭṭu (T. നെരട്ട, നെരുട്ട). Cloth in which many joinings of broken thread occur. So.

നിരതൻ S. (നി+part. of രമ്) Delighting in, closely attached ധ്യാനനി.; fem. പതിനിരത AR.; പ്രവൃത്തിനി'രായ ബുധന്മാർ Bhg.

നിരത്തു see നിരക്ക.

(നിൽ) നിരങ്കുശം S. (അങ്കുശം p. 7) unchecked.

നിരന്തകൻ S. endless, God. CC.

നിരന്തണർ RC. Rākshasas.

നിരന്തരം S. 1. uninterrupted. തങ്ങളിടെ നി'ര സന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതി TR. (compliment). — adv. continually — നി'ൻ the Eternal AR. 2. identical. നിങ്ങൾ എന്നോട് ഏകതഭാവേന നി'ന്മാർ CC. one with me.

നിരപത്രപൻ S. shameless. Brhmd.

നിരപരാധൻ S. innocent, നി'നായ രാമൻ & നി. ധിയെ വധിച്ചു KR.

നിരപേക്ഷ S. indifference ഉത്തമമായ കർമ്മായതു നി. SidD.; നിരപേക്ഷകനാകും, നി'ക്ഷ്യാനന്ദം Bhg 11.

നിരയം S. (exit) hell. Bhg.

നിരർഗ്ഗളം S. unobstructed, KeiN.

നിരർത്ഥകം S. unprofitable നി. ജന്മം ഭവിച്ചിതു KR.

നിരവധി S. unbounded, ഉണ്ണിമിത്തങ്ങൾ നി. കാണുന്നു KR. — also പരിമോഹിച്ചു നിരവധികമായി KR.

നിരവയവം S. indivisible; spirit. SiPu.

നിരസനം S. casting out.

denV. നിരസിക്ക to reject, disallow. നമ്മെ നി'ച്ചു ഒരു കിടാവിനെ പ്രമാണമാക്കി വെച്ചു TR. put aside my claim.

part. നിരസ്തൻ outcast, excommunicated. ഗുരുവിനാൽ നി. KR. abandoned. — In Cpds., f. i. നിരസ്തരാഗം AR. free from desire (fem.)

നിരഹങ്കാരം without egotism — നി'മൃത്തി AR.; നിരഹങ്കാരൻ id. Bhg.

നിരാകരിക്ക to put aside. വചസ്സു നി. CC. to disobey. എങ്ങളെ നി. Vi., Arb. to disregard. ധരണീഭരം നിരാകരിച്ചരുളുക CC. to remove.

part. നിരാകൃതൻ set aside, നി. നരപതിയാൽ Mud.

നിരാകാരൻ S. without shape, God. Bhr., AR.

നിരാകുലൻ S. unperplexed. AR.

നിരാകൃതി S. = നിരാകരണം, നിരാകാരം.

നിരാഗൻ S. (രാഗം) free from passion, നിരാഗകൾ KR. (fem.)

നിരാതങ്കൻ S. free from suffering AR.

നിരാദികൻ S. without beginning, God CC.

നിരാധാരൻ S. supportless, God. Bhr. നിരാധാരബന്ധു ChVr. the friend of the destitute, God. — നിരാധാരി id. Bhg.

നിരാമം S. (opp. സാമം) digested നി'മായിസരിക്ക Nid.

നിരാമയൻ S. free from disease, God. Bhr. ഓരോളിക്കുകൾ തോറും നടന്നു നി'ം VetC. in health, soundly.

നിരായുധൻ S. unarmed; നി'ധർ, നി'ധാക്കൾ, നി'ധക്കാർ KU. Brahmans not of the number of the ആയുധപാണി.

നിരാലംബം S. leaning on nothing. Bhg.

നിരാശ S. despondency.

നിരാശൻ S. desponding, നിരാശരായി KR. (pl. fem.)

നിരാശ്രയം S. = നിരാധാരം, നി'നായ ഞാൻ and നിരാശ്രയക്കാരായി മടുത്തു despaired.

നിരാസം S. = നിരസനം rejection വിപ്രനിരാസം Mud.; scorn Vi.; excluding from a rule (gram.)

നിരാഹാരൻ, — ം S. without food തപസ്സു ചെയ്വാൻ നി'നായേ UR.

നിരീക്ഷ S. looking out, look at. — നിന്നെ നിരീക്ഷിപ്പാൻ ഭാഗ്യം ഉണ്ടായി PrC. — part. രാമ നിരീക്ഷിതരാകയാൽ AR. seen by.

VN. പങ്കജം നിരീക്ഷണം ചെയ്തു SiPu.

നിരീശ്വരൻ S. having no Lord. PT. also = നിരീശന്മാർ SiPu. atheist (opp. ദൈവത്തുള്ള ജനം).

നിരീഹൻ S. without desire, God AR.

നിരുക്തം S. 1. pronounced. 2. the etymology of a word, one of the 6 Vēdāṅga (also നിരുക്തി) Bhg. explanation of technical terms.

നിരുത്സാഹം S. want of energy. അവരെ നി'ഹേന കണ്ടു Mud. found them dejected.

നിരുദ്യോഗം S. id.; നി.പൂണ്ട Bhr. powerless.

നിരുദ്ധം **niruddham** S. (നി) Obstructed ഭർത്തൃനിരുദ്ധ Bhg. in spite of the husband. മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നി'നായ്പോകയാൽ അന്ധനായ ഭോഗി CG.

നിരുദ്ധി = നിരോധം, in നിരുദ്ധ്യാസനം KeiN. constancy in studying the Vēdānta or carrying it into practice = മനസ്സിൽ ധരിച്ചതിനെ സ്വാനുഭൂതിയിൽ കാണപ്പെടുന്നതു VedD.

നിരൂപം **nirubam** S. (നിരൂപം) An order, letter സക്കാർനിരൂപം TR.

(നിർ): നിരുപമം S. incomparable നി'മശരീരം AR. — നിരുപമൻ God. Bhr.

നിരുപാധികൻ S. attributeless, God CC.

നിരുപായം S. impracticable.

നിരുഭ്രം see ഞെരിഭ്രം.

നിരൂപണം **nirūpaṇam** 1. Determining. 2. consideration. എല്ലായ്പോഴും നി'ത്തിനു സംഗതിയാകും TR. grateful remembrance. മന്ത്രശാലയിൽ പുക്കു തുടങ്ങി നി. Bhr. began to consult. [letter.

നിരൂപം T. Te. V1. (see നിരൂപം) a royal den V. നിരൂപിക്ക, (നിരീക്ക TR.) 1. to consider. അവരുമായി നി. TR., കൂടി നി. V1. to consult. ഡീപ്പുമായി കണ്ടു നി'ക്കേണ്ടതിനു പോകണം TR., മന്ത്രശാലയിൽ ഇന്നു നി'ച്ചു വന്നിങ്ങറിവിച്ചാർ KR., യിഷ്ടാനുരോടു നി. Bhr., ഗണിതക്കാരോടു നി. Mud., സഭയായി നി. 2. to think. നിന്നേ പിരിഞ്ഞതു നിരൂപിച്ചു ദുഃഖിച്ചു AR. about the separation (= വിചാരിച്ചു). ആയതു നി'ച്ചു TR. on account of that. നിരൂപിച്ചാൽ VCh. well considered (= ഓർത്താൽ, അല്ലോ). നിരൂപിച്ചേക്കേണം ChVr. keep in mind. 3. to meditate on, pray to അച്ചനെ നി. etc. TP.

CV. ഈ വർത്തമാനം തങ്ങൾക്കു പരമാർത്ഥമായി നിരൂപിപ്പിപ്പാൻ സംഗതി ഉണ്ടു TR. I must lay this case fully before you. സാക്ഷികളെ നിരൂപിപ്പിക്കാതെ VyM. (= ഓർപ്പെടുത്താതേ). [കരുണ CG.

(നിർ): നിരൂണം S. undeserved, നിരൂണാ തവ

നിരൃതി S. dissolution, & its genius, who rules the SW. quarter നി. കോൺ, നി. മൂല Gan.

നിരെക്ക see നിര —.

നിരോഗശരീരൻ S. (നിർ) Healthy. Brhmd.

നിരോധം S. (നി) 1. Confinement. മലമൂത്രനിരോധങ്ങൾ Nid. obstruction. 2. suppression.

denV. നിരോധിക്ക, f.i. അന്യരോരുങ്ങളെ കോട്ടയിൽ നി'പ്പാൻ KR. to shut up, (see നിരുദ്ധം).

(നിർ): നിഷ്കൃതി S. destitution നി. ആക്കി Nal.

നിഷ്ഗന്ധം S. scentless V1.

നിഷ്ക്രമം S. going out. നി. തുനിഞ്ഞു Bhr. set out.

denV. നിഷ്ക്രമിപ്പതിനു കഴിവു Mud. a way to get out.

നിഷ്ഗുണം S. 1. without qualities — നിഷ്ഗുണധ്യാനം Bhg. absolute — നിഷ്ഗുണൻ Bhr. God. 2. useless അരക്കരിൽ സാമം നി. KR.; നി'ൻ PT. (opp. സൽഗുണൻ).

നിഷ്കരുണൻ S. unfeeling. നി'നായീനു Nal. cruel. [Mud.

നിഷ്ക്രമം S. without men. നിഷ്ക്രമദേശം Bhg.,

നിഷ്ക്രയം S. conquest; also = തോലവി. (മമ നിഷ്ക്രയം KR 6.)

നിഷ്ക്രിയം S. not growing old. നിഷ്ക്രിയൻ God AR. [= പൊട്ടക്കിണറു.

നിഷ്ക്രിയം S. waterless. കൂപനി. കണ്ടാൻ Bhr.

നിഷ്ക്രിതം S. conquered വീയ്യുനിഷ്ക്രിതയായ ഉള്ളൊരു പ്രീതി KR. നിഷ്ക്രിതേന്ദ്രിയൻ Bhr. = ജി —

നിഷ്ക്രീവൻ S. lifeless. ഒരു നിഷ്ക്രീവദേഹം CG. നി'നാക to become breathless. നിഷ്ക്രീവഭാവം നടിച്ചു നിന്നു Nal. stood aghast. നി'ഭാവേന മോഹി SiPu. (from grief).

നിർഝരം S. a cascade നിർഝരവാരിതൻപൂരം, നി'മായൊരു കണ്ണുനീർ CG.

നിർണ്ണദ്ധം S. unbound? പുത്രൻറെ നി. കൊണ്ടു CC.

നിർണ്ണയം S. (നിർ + നീ) 1. Decision, decree, resolution കണ്ണനാസികാഭാഗം നി. ചെയ്തീടേണം KR. aim at it. 2. certainty. ആബോധം അമ്മെക്കു-എന്നുടെ പൈതൽ എന്നൊരു നി'മായ്കുമെന്നു കൂടി CG. the thought of his divinity

passed altogether into the joy of his being her son. കണക്കിന്റെ നി. Nal. accuracy. കൈനി. V1. dexterity. പാശം എന്നിങ്ങനേ നി. പൂണ്ടു CG. mistaking it for a rope (the snake). 3. adv. നി. നരകം ഉണ്ട് അസത്യം ചൊല്ലുന്നാകിൽ Bhr. surely.

denV. നിൎണ്ണയിക്ക 1. to decide. 2. to think കാൎവ്വൎണ്ണൻ തന്നുടെ ലീല എന്നു നി'ച്ചാൻ CG. perceived.

part. നിൎണ്ണീതം. [KR.

നിൎണ്ണിക്കം S. (നിർ + part. of നിജ്) Purified

നിൎണ്ണേജകൻ S. a washerman PT.

നിൎത്തു see നിറുത്തു.

(നിർ) നിൎദ്ദയം S. unkind, നിൎദ്ദയൻ Bhg.; cruelty.

നിൎദ്ദേവത്വം S. being without God. Bhg. the wish that there be no God (of Asuras).

നിൎദ്ദേശം S. order. — description.

നിൎദ്ദോഷം S. harmlessness. നി'ത്തിൽ പാൎത്തു lived happily. നി'ഷനായുള്ള നീ Nal. innocent. നിൎദ്ദോഷികളായ ഞങ്ങളെ ദോഷപ്പെടുത്താൻ MR.

നിൎദ്ധനൻ S. poor ദൂരസ്ഥന്മാൎക്കും നി'ന്മാൎക്കും KU. — abstr. N. നിൎദ്ധനത്വം VetC.

നിൎദ്ധാരം S. & നി'രണം = നിശ്ചയം.

നിൎദ്ധൂളിയാക്കുക T. B. = ധൂളിയാക്കുക.

നിൎബ്ബന്ധം S. 1. insisting on. മമത്വനി. Bhg. perseverance in love. ചിത്തനി., നിൎബ്ബന്ധബുദ്ധി AR. obstinacy. ശിഷ്യന്റെ നിൎബ്ബന്ധവാക്യം കേട്ടു SidD., എന്നുള്ള നി. കേട്ടു Bhr. urgent request. പിന്നേയും നി. തുടങ്ങി Bhr. urged it again. ഇങ്ങനേ മാതാവിന്റെ നി. കേട്ടു Nal. close questioning. 2. constraint നി. ചെയ്ക, തുടങ്ങുക to compel. ഉൾനി'ത്തോടേ ചെയ്തു വരുന്നു inwardly constrained. നിൎബ്ബന്ധപ്പെട്ടു forced, overpowered.

denV. നിൎബ്ബന്ധിക്ക 1. to urge. പിന്നേയും നി'ച്ചാൻ എന്തു മൂലം Mud. asked again: why? 2. to force. ഒന്നുമേ നി'ച്ചു വന്നതു സുഖമില്ല SiPu. (of forced copulation). എന്നേ നി'ച്ചാക്കി compelled me to do the work.

നിൎബ്ബലമാക്കുക V2. to annul (= ദുൎബ്ബല —).

നിൎബ്ബോധന thoughtlessness. നി. യായിക്കല്പിച്ച തീൎപ്പു MR. a stupid decree.

നിൎഭയം S. fearless ഭീതൻ നിൎഭയനായ്വരും AR.; also adv. യുദ്ധവും തുടങ്ങിനാർ നി'ം Brhmd.

നിൎഭരം S. excessive; much ബ്രാഹ്മണരെ നി. രക്ഷിക്ക Bhr., നി. വീണു നമസ്കരിച്ചു VetC., നി. പ്രസാദിച്ചു PT.

നിൎഭൎത്സിക്ക S. to abuse, threaten നി'ക്കുന്നതോ മാതാക്കന്മാർ CG.

നിൎഭാഗ്യം S. wretched — abstr. N. കേളെടോ നമ്മുടെ നിൎഭാഗ്യത്വം Nal.

നിൎഭേദം, — ദ്യം B. unchangeable.

നിൎമ്മതം S. forbidden നി'മായ കൎമ്മം Brhmd.

നിൎമ്മത്സരം S. without envy — നി'രൻ നടക്കുന്നു ഞാൻ AR. peaceful.

നിൎമ്മഥനം S. churning, rubbing. കാഷ്ഠനി. Bhg. attrition of pieces of wood to make fire.

നിൎമ്മദം S. out of rut (elephant); sober.

നിൎമ്മന്ഥം S. = നിൎമ്മഥനം; നിൎമ്മന്ഥദാരു.

നിൎമ്മമൻ S. unconcerned; God. Bhr.

— abstr. N. നി'ത്വം കൊണ്ടുപേക്ഷിച്ചിരിക്കയോ Nal. from perfect indifference?

നിൎമ്മയൻ a name of God; AR., Bhg. either = നിൎമ്മായൻ or formed from മയൽ, മയങ്ങു free from infatuation.

നിൎമ്മൎയ്യാദം S. 1. transgressing all bounds. നി. കാട്ടുന്ന പ്രഭുക്കളെ PT. tyrants. 2. M. (നിൎമ്മരിയാദം Mud., vu. നി — & നരുമ്പിരിയാദം No. vu.) outrage, ദൊറൊഗ എനിക്ക ഓരോ നി. കാണിച്ചു; ഒരുത്തരോട് ഒരു നി. കാണിക്ക എങ്കിലും പറക എങ്കിലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല TR. (also നിൎമ്മൎയ്യാദ, as നി. കളെ സഹിയായ്കയാൽ Bhg 7). 3. adv. നി. ആട്ടിക്കിഴിച്ചു, പറമ്പു നി. പിടിച്ചടക്കി TR. violently, rudely.

നിൎമ്മൎയ്യാദി Mud. a tyrant.

നിൎമ്മലം S. unspotted നിൎമ്മലപ്രേമം പൂണ്ടു CG. chaste love; നി. വിവേകം, കുലം, സ്വൎണ്ണം etc. PT.

നിൎമ്മലൻ 1. the Pure, God. Bhr. 2. So. the washerman = വെളുത്തേടൻ.

നിൎമ്മാണം S. 1. (മാ measure) creation; forming, പ്രപഞ്ചനി. Bhg. 2. Tdbh. (=നിൎമ്മാനം) disgraceful, an insolent act. നി. പ്രവൃത്തിക്ക V1. 2. 3. nakedness B. Trav., (C. T. Te. നിൎവ്വാണം q. v.)

നിൎമ്മാണി (3) V1. destitute.

നിൎമ്മാതാവ് S. (prec.) maker, creator.

നിൎമ്മാനുഷം S. unpeopled (നാടു). നി'മായ്പോയി KR.; also നിൎമ്മാനുഷ്യമാം കാട്ടിൽ KR.

നിൎമ്മായം S. sincere V1.

നിൎമ്മാല്യം S. (=നിൎമ്മല) 1. the remains of an offering, chiefly ചന്ദനം, ചാന്തു, പൂ; prov. for what is poor, beggarly. മേനകസന്തതി നി'ത്തെക്കണക്കേ ഉപേക്ഷിച്ചാൾ Bhr. threw it away like offal. നി. തുടങ്ങിപ്പാൻ TR. to commence the flower offerings (in a newly built temple). ശിവനി. കൊണ്ടു ധൂപിക്ക Tantr. 2. നി'മാക്കുക B. to pollute; treat like എച്ചിൽ (loc.)

നിൎമ്മിക്ക (=നിൎമ്മാണം) 1. to form, create, മണ്ണുകൊണ്ടു ഗജം നി. Bhr. to shape. ഇന്നിതു തന്നേ ഞാൻ നി'ക്കുന്നു CG. I compose this poem. ഭോജനം നി'ച്ചു Nal. prepared. പുരങ്ങൾ, ഗൃഹം നി. Bhg. to build. 2. to fabricate. രേഖ നി'ച്ചുണ്ടാക്കി MR. a false bond. part. നിൎമ്മിതം made, as ദേവനി. Bhg. AR. the work of Gods. വ്യാസനി. ഭാഗവതം Bhg.

CV. നിൎമ്മിപ്പിക്ക Mud. to get built or made.

നിൎമ്മുക്തൻ S. set free. Bhg.; യന്ത്രനി'ക്തശരം Brhmd. discharged.

നിൎമ്മൂഢൻ S. vu. a lack-brain, a numskull.

നിൎമ്മൂലം S. deprived of roots. നി'മാക്കി eradicated. നിൎമ്മൂലനാശം extirpation. 2. adv. എന്നെ നി. വെടികിൽ Bhr. quit entirely.

നിൎയ്യാണം S. departure; death. നി. വരുത്തോല don't kill. നി. നിശ്ചയം PR. will die. എടുത്തു എങ്കിൽ നിന്റെ നി'ത്താകുന്നു TR. if you collect for Government it will be at the peril of your life.

നിൎയ്യാസം S. secretion of gum; decoction.

നിൎയ്യൂഹം S. (fr. നിൎവ്വ്യൂഹം) ornamental projection, turret, തോരണനി'ങ്ങൾ KR.

നിൎല്ലജ്ജൻ S. shameless.

നിൎല്ലിംഗൻ S. V1. a eunuch.

നിൎല്ലീനൻ S. absorbed കാരണത്തിങ്കൽ നി. Bhr. നി'ന്മാർ ംരംശ്വരൻ ഈക്ഷണത്താലേ KeiN.

നിൎവ്വസിക്ക, —പ്പിക്ക, see നിൎവ്വാസം.

നിൎവ്വസ്ത്രൻ V2. naked.

നിൎവ്വഹിക്ക 1. to carry out ചെയ്യേണ്ടതു നി. TR; to perform അരുൾ ചെയ്യുന്നവണ്ണമേ നി'പ്പിൻ Bhg.; ഭൂപൻ യാഗം നി'ട്ടേ (& അഭിഷേകം നിറുവഹിച്ചു) KR.; പൂജയും സദ്യയും കളിയും നി'ച്ചു പിരിയേണം KU.; മൃഷ്ടമായ അഷ്ടി നി. SiPu. to eat. യൌവരാജ്യസ്ഥാനം എല്ലാം നിൎവ്വഹിച്ചാൻ SiPu. 2. to get through, = കഴിച്ചു കൂടുക, to support a family V1. (also നിൎവ്വാഹിക്ക).

CV. നിൎവ്വഹിപ്പിക്ക to cause to accomplish. ജലപാനാദികൾ നിറുവ'ച്ചാൻ KR. took care of the horses. നിണക്കിഷ്ടകൎമ്മങ്ങളെ നി'ക്കുന്നുണ്ടു Bhr. help to perform.

നിൎവ്വാണം S. (വാ) 1. quenched as light. മായാകല്പിതം പോയാൽ മാനസം നി'മാം Bhg. 2. emancipation by annihilation (നി. പ്രാപിച്ചീടും KeiN.) or by absorption in the Deity ബ്രഹ്മനി. Bhg.; ശോഭനനിൎവ്വാണലാഭം കഴിവരാ Nal.; നിൎവ്വാണഭക്തി, നിൎവ്വാണപ്രദാന്തകദൂതർ Bhg.; നി'ണേശ്വരൻ Sk. Siva. 3. (loc.) = നിൎമ്മാണം 3.

നിൎവ്വാദം S. 1. reproof — denV. നി'ദിക്ക V1. — 2. M. നി'മായ ഭൂമി MR. undisputed.

നിൎവ്വാസം S. expatriation KR. (=പ്രവാസം); also denV. നിൎവ്വസിക്ക.

CV. രാജനെ കൊന്നതു മൂലമായി നിൎവ്വസിപ്പിച്ചാൻ അവനെ Mud. to banish.

നിൎവ്വാഹം S. (നിൎവ്വഹിക്ക) 1. execution. നി. നോക്കുക V1. to care for; carrying out, നാം നിരൂപിച്ചാൽ നി. ഇല്ലല്ലോ TR. 2. power, ability; means പോകയല്ലാതേ കണ്ടു എനിക്കു മറെറാരു നി. ഇല്ല, പിരിപ്പാൻ നി. കാണുന്നില്ല TR. I see no way. ഈ ദിക്കിൽ

നി. ഇല്ല I am helpless here. നി. വരുത്തുക to remedy. 3. necessity. നി'ങ്ങൾ മുടക്കി TR. prevented his following the calls of nature. എനിക്കു വളരേ നി. (loc.) I am in great straits.

നിഷ്കപ്പം S. free from doubts ഉള്ളം ഉലയാ നി. KeiN. — നിഷ്കപ്പൻ God. Bhr.

നിഷ്കാരം S. unaltered നി'രസുഖം Nal.; നി'രാത്മാ, നി'രൻ Bhr. God as immutable. നി'രനായ്നിന്ന SiPu. stunned.

നിഷ്കിഞ്ചം S. (ഹൻ) unobstructed.

നിഷ്കിചാരം S. without care. നി. നമുക്കു വസിക്കാം PT. adv. — നിഷ്കിചാരകന്മാരായ്നു Mud.

നിഷ്കിണ്ണൻ S. (വിട്) senseless from emotion.

നിഷ്കിചാടം S. without quarrel; not to be gainsaid. Nal 4.

നിഷ്കിളംബം S. without delay. Nal 4.

നിഷ്കീയ്യം S. powerless. Bhg.

നിഷ്കൃതൻ free from cares, satisfied — God. AR.

നിഷ്കൃതി S. repose, rest. Bhg.

നിഷ്പത്തി S. completion.

നിഷ്പേഷം S. (വിട്) disgust. ജാതനി. പരിത്യജിച്ചു SiPu. from disgust. നിഷ്പേഷഹീനം യിനോടിക്ക PT. without wearing.

നിഷ്പൈരം S. without enmity നിഷ്പൈരഹിംസ KR., നി'രചിത്തം Bhg.

നിഷ്പ്രഹം S. relieved from anxiety, നി'മാരായ്തായി CG. fem.

നിഷ്പ്രാജം S. unfeigned, sincere. നി. ചൊല്ല Nal., നി. പരിഗ്രഹിക്ക Bhr. adv. simply. — നിഷ്പ്രാജകാരൻ TR. a loyal friend or subject. — നിഷ്പ്രാജപണ്ഡിതർ Nal.

നിഷ്പ്രീമൻ S. unabashed. Bhr 2.

നിഹാരം S. drawing out, evacuation.

നിഹാരി spreading far (an odour VCh.).

നിഹ്രാദം S. sound, രഥനി. Bhg.

നിറ nira 5. 1. Fullness. പൊന്നിറവാങ്ങി TR. (in title-deeds) the value in full. 2. a weight (see നിറുക്ക), esp. of 100 പലം: നിറയുള ഭാരത്തിന്നമ്പോടിരിപതുമാ CS. = $\frac{1}{20}$ Bhāram. 3. bending a bow, loading & (So.) cocking a gun. 4. different ceremonies for bringing wealth & blessing, (beginning by taking home a handful of ears of corn as the first fruits with the cry f.i. of നിറനിറ പൊലിപൊലി or നിറനിറ നിരോ — നിറാ ഇല്ലുന്നിറ (114), വല്ലുന്നിറ, വല്ല വട്ടിനിറ (പത്തായനിറ), അറനിറ, കൊട്ടനിറ etc.). Chiefly ഇല്ലംനിറ the annual cleansing of the house-door with offerings of rice & sticking over it new ears of corn (& 6, or 10, or 16 etc. different kinds of leaves) with cow-dung (the same thing is done to implements & even to trees). ഇല്ലുന്നിറയും പുത്തരിയും prov.— first fruits, first sheaf, etc.

നിറകുടം a full water-pot നിറകുടം തുളുമ്പുക ഇല്ല prov. (നി. offered to Rājas as present).

നിറക്കൊൾക CC. = നിറയുക & ശോഭിക്ക.

നിറക്കോൽ (2) a balance, നി. ചരട് the string suspending it.

നിറനാഴി a Nāḻi of rice upheaped; വിളക്കും നി. യും വെച്ചു (for Gaṇapati-pūja).

നിറപടലങ്ങൾ (4) No. new ears of corn & different leaves required for ഇല്ലുന്നിറ; also നിറവലം, നിറോലം.

നിറപടി perfection നി. യായ ശഫീത Ti. (= കാമിലായ).

നിറപറ a full measure, as given by the tenant annually.

നിറപ്പാത്രം = നിറകുടം.

നിറപ്പെടുക to be fulfilled (?). ദേവിയാൽ യിശ്വാസം എല്ലാം നി'ട്ടിരിക്കുന്നു DM. she fulfilled our hope (but see under നിറയ).

നിറമാല, see under നിറം.

നിറയിടുക (3) to charge a gun.

നിറവില്ല (3) a bent bow, നി'ല്ലോട്ട RC.

നിറവെക്ക (1. 4) esp. to present the നിറനാഴി.

നിറശരിയാക്കുക (2) to balance.

v. n. **നിറയുക** 1. To become full, be full ചിറയിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു vu.; also കച്ചകൊണ്ടു അംബരം നിറഞ്ഞു CG.; നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞു etc.; വാനവരെത്തിന്നു നിറയാത്ത നമുക്കു RS.— Inf. നിറയ ഉണ്ടിട്ടു Nid. with a full stomach. വയർ നിറയ മോർകുടിച്ചു vu.; ഉത്സവം അനേകനാളം ഊർ എങ്ങും നിറഞ്ഞുണ്ടു KR.; ജഗന്മഖിലവും

നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന & merely നിറഞ്ഞിരിപ്പൊരു Bhr. omnipresent. 2. to crowd വന്നു നിറഞ്ഞു തുടങ്ങി Nal.; ആ ഇടത്തിൽ കന്നുകിടാക്കൾ നിറഞ്ഞു CG. abounded, were numerous. സന്തതം മറഞ്ഞു ഉള്ളം നി. Bhr. to prevail. നിറഞ്ഞ വൈരത്തോട Bhr.

Inf. നിറയ so as to be full. കൈ നി. handful, also നിറോ Nid. -- ജോലിയാൽ വിശപ്പു എല്ലാം നി. പ്പെട്ടിരിപ്പതും DM.; നാനാവർണ്ണങ്ങളും നി'പ്പെട്ടിരിപ്പൊരു സമയം KU. be crowded.

VN. നിറവു fulness, completeness. — നിറവേറുക v. n., f.i. കല്യാണം നിറവേറി No. the marriage came off well. — നിറവേറുക v. a. to fulfil.

v. a. നിറെക്ക 1. To fill ഇല്ലം നിറെക്ക (= നിറ 4.), ചെമ്പുകളിൽ എണ്ണ നി.; also ഭാജനം തന്നിലേ ചാണകംകൊണ്ടു നിറെച്ചു വെച്ചാൻ CG.; met. നോറു കിടക്കുന്ന ഞങ്ങൾ ചെവികളിൽ പോറി നിറെക്കേണം ചെമ്മേ CG. fill our ears with music. 2. to charge a gun നിറെച്ചു വെച്ചതോക്കു TR.; നിറെച്ചു വെടിവെച്ചുടൻ TP. 3. So. to extinguish, വിളക്കു നി. Arb. 4. v. n. in the use of the adv. part. കിണാറിൽ വെള്ളം നിറെച്ചുണ്ടു MR.

VN. നിറപ്പു filling. — adv. completely.

CV. കസ്തൂരി കർപ്പൂരവും നിറെപ്പിക്കുന്നു TP. (embalming).

നിറം niṟam T. M. (from prec. "what perfects"). 1. Colour. ചുവന്ന നിറത്തിൽ ഒരു പൂവങ്കോഴി TR.; നിറം വെച്ച (or പിഴെച്ച) പൊൻ TP. fine old gold. നി. കയറുക (So കാച്ചുക) to dye. നി. മാറിയ വസ്ത്രം Anach. dyed. നി. പകർന്നില്ല AR. though wounded he does not look pale. നി. മങ്ങുക to pale, fade. അവന്നു കറുപ്പു നി. ഓടി grew black (suddenly). 2. light, splendour നിറകരുവിനോടു വന്നമ്പു RC. shining arrow. നിറമെഴും, നിറമേറും splendid, as മന്ത്രം, ഉത്സവം Mud. നിറമുള്ള നല്ല നയം a promising plan.

നിറം കെടുക V1. to lose one's character; hence: നിറക്കേടു 1. loss of splendour. ഹേമത്തിന്നുള്ളോ നിറക്കേടപ്പൊന്നു AR. gold remains always the same. 2. disgrace.

നിറപ്പിഴ id.; also discord in music V1.

നിറമാല 1. a splendid necklace, of idols. 2. So. a place full of wreaths in honour of Bhagavati.

നിറം പിടിക്ക 1. colour to take. 2. to be brilliant, to please.

നിറം പെറ splendidly, perfectly ഹോമം നി. മുടിക്കുന്ന RC.

നിറമ്പൊറുക്കായ്ക (2. met.) No. = കണ്ണുകൂടായ്ക.

v. n. നിറക്ക 1. To shine വക്ഷസി നിറന്ന ശ്രീവത്സം VCh.; നിറന്ന പീലി, രൂപം, ഹിരണ്മതിനിരേ നിറന്ന കരുക്കേരും Bhr.; ഒരു വിളക്കു നിറക്കുന്നില്ല No. this lamp does not burn brightly. 2. to come to perfection, നെല്ലു നിറന്നു is nearly ripe. അവനെക്കൂടാതേ ഉത്സവം നിറക്കുമോ Mud.

v. a. നിറത്തുക to brighten, trim തിരി നി., വിളക്കു നിറത്തിക്കത്തിച്ചു TP.

നിറുക niṟuya = നെറുക q. v. (fr. T. നിറുവുക to stand upright). നി. യിൽ ചുംബിച്ചു, മുകൎന്നു AR. Bhr. The mould of the head V1.

നിറുക്ക, തു niṟukka T. aM. To weigh, whence നിറ 2., (V1. നിക്ക). തുക്കി നിറുത്തു തരിൻ Arb. (or നിറുത്തി?)

നിറുത്തുക (നിത്തുക v. a. of നില്ക്ക) T. M. 1. To make to stand. കൊടിമരം നി. to erect. കുഞ്ഞനും കുട്ടിയെ നിറുത്തി രക്ഷിക്ക TR. make it possible for our families to remain, preserve. എല്ലാവരെയും വെച്ചു രക്ഷിച്ചു പൊറുതിയായിട്ടുള്ള പ്രകാരം നിലനിത്തി TR. settled the country. ഈ മരം നിറുത്തരുതു don't let it stand. ജന്മഭോഗം അധികം നുഞ്ഞീടിനാൽ VyM. let it stand on. 2. to stop, തേരിനെ ക്ഷണം നിറുത്തുന്നു KR; ചോര നിത്തുക MM. (of a wound). തപസ്സിനി നി. Bhr.; നമ്പ്യാരേനോം ഇനിമേൽ ഉച്ചത കാട്ടാതേ നിത്തിത്തരാം TR. make an end to his rebellion. മന്നവൻ വല്ലാത കായ്മ തുടങ്ങുകിൽ മന്ത്രികൾ കൈപിടിച്ചങ്ങു നിത്തീടേണം KR. 3. to keep time നിറുത്തിപ്പാടുക V1.

നിറുത്തു a pause; stop, point V1.

VN. നിറുത്തൽ chiefly: interruption, stop. ആ ക്രമത്തെ നി. ചെയ്ക MR. to put a stop to the irregularity. ഉപേക്ഷയെ നി. ചെയ്വാൻ MR.; ഈ നിത്തലാക്കിക്കൊടുക്ക (jud.).

CV. നിറുത്തിക്ക to arrest, തടവുകാരനെ പിടിച്ചു നിത്തിച്ചിരിക്കുന്നു jud.; പണയം നി. V1. to make reprisal of a pawned article.

നില nila 5. (VN. of നില്ക്ക) 1. The standing, place, position ഗ്രഹനില (of planets). നീർ നി. a pond. സമുദ്രം ഇന്നും ഇന്നിലെക്ക നില്ക്കുന്നു KR.; നിന്ന നിലയിൽ മറിഞ്ഞു വീണു, നിന്ന നിലയിന്നു (— യാലേ) വീണുടനു TP. (being shot). വീണ നിലയിൽ പാഞ്ഞു MR. to the spot where he fell. നില്ക്കും നിലയിൽ വെന്തു മരിക്ക AR.; നാട്ടിൽ കുടിയാന്മാർ നി. ആയിരിക്കേണം, ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു നി. ഉണ്ടാക്കിത്തരേണം TR. a secured existence. നാട്ടിൽ നി. എനക്കില്ല TP. the country has become too hot for me. ഈ കായ്ത്തിൽ നി. എത്തുന്നില്ല cannot sound it, find no ground to stand on. 2. a ford നി. പരീക്ഷിക്ക, നോക്കുക (by wading), നി. കടക്ക etc.; നിലയില്ല it is beyond your depth. 3. foundation, story എഴനിലമാടം; കപ്പലിന്റെ മേൽ നില the deck (=തട്ട്); flat surface, മലയും നിലയും CC. a plateau. 4. a moment (ഗ്രഹനില in നില 1); നല്ല നില favorable time (astrol.) 5. a stop (=നിറുത്തൽ) ഇപ്രകാരം ഏറക്കുറവു കാട്ടുന്നതിന്ന് ഒരു നി. ഇല്ലാഞ്ഞാൽ TR.; ആ യിടപാന്മാർ തനിക്കാരും നിലയില്ല SiPu. could not resist him. എണ്ണി നോക്കിയാൽ നിലവരാ Bhg. comes to nothing. 6. station in life, settlement, duty, law. നീതിയും നിലയും KU.; എന്നാൽ നമ്മുടെ നില എന്തെന്ന് ഓർത്തു കളിക്കേണം UR. custom = ആചാരം; നില വിട്ട Mud.; നിലയുള്ള reasonable, proper (opp. നിലയില്ലാത്ത unreliable). 7. organ, seat of the വായു (=ആധാരം). നിലയാറും=ഷഡാധാരങ്ങൾ of Yōgis; ഒരംരാറാം നിലയതിൽ Bhg.; മേൽ നില the seven upper apertures, കീഴ്നില the two lower VCh. (=ചക്രം). തുള്ളും നിലകളോടുള്ളം വിറെച്ചു Bhg.

Hence: നിലകട persistence V1.

നില കെട്ടവൻ (1.6) disorderly; an outcast.

നിലക്കേട് disgrace, misery മന്നവനു നി. ഇയറിന മാതർ RC.; നിലക്കേടായി കാണുകൊണ്ടു TR. poor circumstances.

നിലക്കാൽ (1) a sidepost of a door V1.

നിലക്കുറു 1. station. 2. nature of soil, see under നിലം.

നിലകൊൾക (1) to be determined.

നില തെറുക to lose one's footing, to slip off. നി'റി വെള്ളം കുടിച്ചു മരിച്ചു MR.

നിലനില്ക്ക to stand firm, be established.

VN. നിലനില്പു steadfastness, stability.

v. a. നിലനിത്തുക 1. to establish. 2. (5) to put a stop അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിന്നു ഞങ്ങൾ പ്രയത്നം ചെയ്തു നി'ത്തിക്കൊള്ളുന്നുണ്ടു TR.

നിലനിക്കു (6) ordinances, പല നി. കല്പിച്ചു KU.

നിലപാട് (1) standing place അപ്പുനൻറെ നി. കാണായി KumK.; (6) established custom or law. KU., mode of proceeding=നടപടി V1.

നിലമരം a standing tree.

നിലയകം an inner room, abode.

നിലയങ്കി a dress from neck to foot.

നിലയറ (3., see നിലവറ) a cellar; a hole to conceal money. V2.

നിലയഴിവു defeat.

നിലയാക (5) to be stopped, to cease; (6) നി'കംവണ്ണം becomingly, decently V1.

നിലയാക്കുക (1) to fix. മരങ്ങൾ എണ്ണി നി'ക്കി determined the number; (5) to stop നാനാവിധം കാട്ടുന്നതിന്നു നി'ക്കിക്കളിക്ക; (6) കായ്കം നി'ക്കിത്തരാം TR. settle, order.

നിലയിടുക (6) to establish, settle.

നിലവരം stability, certitude. ഇനിയും നി. അറിഞ്ഞാൽ, നി'മായി അറിഞ്ഞാൽ TR. when fully ascertained.

നില വരുത്തുക (5. 6) to stop, settle. ഈ അവസ്ഥെക്ക് ഒരു നി'ത്തിത്തരാഞ്ഞാൽ TR. if not remedied.

നിലവാട്=നിലപാട് (3) a residence with several stories=തറവാട്; a scaffold. നിലവാട്ടറ an elevated place to stand on.

നിലവിടുക = നിലതെറ്റുക.

നിലവിളക്ക a stand-lamp.

നിലവിളി a loud cry എന്ന നി. കൂട്ടി CrArj. hence:

നിലവിളിക്ക to cry aloud, lament.

CV. അവളെ തച്ചു നിലവിളിപ്പിച്ചു TR.

നിലവെക്ക (5) കാലം കുന്നിന്ന നി'ച്ചു തരിക TR. = ഇട to grant a delay; (6) to establish laws ഇങ്ങനേത്തെ നിലകൾ വെപ്പാൻ KU.

VN. നിലവെപ്പു legislation.

നിലെക്ക നില്ക്ക (1. where an example from KR.) to stand in its place; (6) to keep to one's station & duty നി'ന്നാൽ മലെക്ക സുമം prov.

denV. നിലെക്ക (5) 1. to come to a stand, to cease. വാനിൽ കലക്കവും നിലെത്തതു RC. subsided. വളർച്ച നി'ക്കും MR. cease to grow; so കോപം, മഴ, ദീനം, അതിസാരം etc.; വാക്ക നി. to grow softer. 2. to get a footing, remain. വാനരന്മാർ നിലയായി നി'ക്കുന്നത് എങ്ങനേ RC.

CV. വൈരിശൌരവം നിലെപ്പിക്കും PT. will check, cause to cease.

നിലം nilam 5. (നില്ക്ക) 1. Ground, soil. നി. കൊൾക to buy such. ഉവർ നി., തരിശ്ശ നി. etc.; നിലത്തു കിടക്ക, വീഴുക; നിലത്തു വെച്ചേ മുഖത്തു നോക്ക prov. offering presents. നില സ്വാധീനമായിരിക്കുന്ന ദ്രവ്യം TR. buried treasure. 2. the earth നിലം ഭൂമിദേവി KU. 3. a ricefield നിലമ്പറമ്പുകൾ.

നിലക്കരി coal, pit-coal.

നിലക്കൂറു kinds of soil കോട്ടത്തു രാജ്യത്തു നി. കളിന്ന് ഒക്കയും സുല്ത്താന്റെ ആളുകളെ നീക്കം ചെയ്തു TR. expelled from all parts of K.

നിലച്ചാന്തു loam for marking the forehead, നി. എടുത്തു തൊടുക Anach.

നിലത്തിര (ഇര) No., (T. നിലവേർ) an earthworm = ഞാഞ്ഞൂൽ.

നിലത്തെഴുത്തു writing in sand.

നിലനിരപ്പു = നിരനിരപ്പു levelness.

നിലംകൃഷി, (= വയൽകൃഷി) agriculture, (— ക്കാരൻ).

നിലന്തല്ലി, നിലന്തല്ലു (നി'ല്ലിന്മേൽ മണ്ണു പൊള്ളിപ്പോയി No.) a wooden beater for beating the ground; also നിലഞ്ചാഴ്ത്ത്, നിലമൊതുക്കി No.

നിലപ്പന GP. 1. Curculigo orchioides, നി. കിഴങ്ങെണക്കി a. med. 2. also Asplenium falcatum. Rh.

നിലമരി B. Hedysarum diphyllum.

നിലമാങ്ങ an annual plant; the fruit is used med. in dysentery. [ചാള.

നിലമാടം a watchman's hut in fields = കാവൽ

നിലമാറാൻ B. a large yam, not edible.

നിലമാളി N. pr., a Bhagavati of the Vēṭṭuvar caste.

നിലമ്പരണ്ട Ionidium enneospermum, നിലമ്പരണ്ട (വേർ) ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ a. med.

നിലംപരിചാക്ക = നിലസമം.

നിലമ്പൂച്ച an insect in the ground.

നിലമ്പൊത്തുക (hon.) to sit. B.

നിലവറ (& നിലയറ) a cellar.

നിലവാക GP 65. 1. a weak species of Cassia senna. 2. Sida radicans. Rh.

നിലവേപ്പു Gentiana chirayita, med. against fever.

നിലസമമാക്ക to level, destroy, തകർത്തു നി. V2.

(നി): നിലയം nilayam S. (but see നിലയകം). A house, hiding place (√ലീ). — സകല ഗുണനിലയൻ VetC. = ശാലി.

നിലയനം id., ഉമ്പർ നി. RC. heaven — ഹൃല്യ നിലയനൻ AR. dwelling in hearts, God.

part. കിസലയചയനിലീനൻ AR. hid amongst leaves.

നിലവു nilavu M.C. (T. Te. നിലുവ, VN. of നില്ക്ക) 1. Balance, also നിലവാക്കി, നിലവുബാക്കി balance remaining in treasury. 2. arrears, pending ഈ നമ്പ നി. വന്നു MR. was left undecided. കായ്മ നിലവിൽ കിടക്കുന്ന, നിലവിൽ വെപ്പാൻ സംശതി പോരാ MR. arrear-cases.

നിലാ nilā T.M. (Te. നെല, fr. നിലവു T. to shine, Tu. നില്ക്കു to peep) 1. Moonlight = നിലാവെളിച്ചം; Obl. c. നിലാവത്തു നടന്നു; വെണ്ണിലാവോലുന്നതിങ്കൾ CG. the moon shedding her

white light. In comp. വെണ്നിലാവമ്മൈന്ന പുഞ്ചിരി CC., പുഞ്ചിരിയായൊരു തുനിലാവേറു CG. 2. the moon നിലാവുലിച്ചു, നി. കായുമ്പോൾ Arb. moonshine. പിന്നിലാവു waning moon (opp. മുന്നി., പുതു നി.) V1. 3. a fire-work V1.

നിലാത്തിരി 1. the candle of the moon (opp. വിളക്കിന്തിരി KeiN.) 2. a fire-work.

നിലാമതി aM. the moon, കളിർനി. RC.

നിലാമുറ്റം a terraced roof, balcony കാമകേളികൾക്കുള്ള കോമളനി. KR.

നിലാവെട്ട, — ട്ടം, — വെളിച്ചം moon-light.

നിലിമ്പർ nilimbar S. (ലിപ് or നിൽ—ഇമ) 1. A class of Gods (Marut.) 2. Gods. നിലിമ്പരാജാപമൻ PT. Indra-like.

നിലീനം S. see നിലയം.

നിലെക്ക see നില.

നിലോടി, നിലവടി The foot of a weaver's windle, also നിലോൻ.

നില്ക്ക nilka 5. (prh. = ഇൽ, also in Ved. S. to rest, abide) 1. To stand, remain, last നില്ക്കേൽക്കേപ്പോറക to speak face to face. നില്ലെടാനില്ലനിൽ Bhr. രാജാവിനേ കണ്ടു നില്ക്കാത്തവർ TR. who do not side with the Rāja. ഇവർ അവരെ കൂട നല്ലവണ്ണം നില്ക്കുന്നില്ല stand not well with them. — എന്നുടെ ചൊല്ലിങ്കൽ നില്ക്കുന്നതാകിലോ CG. if you abide by my advice. ആരു നിങ്ങടെ വാക്കിങ്കൽ നില്ക്കാത്തതു KR.; കല്പനപ്രകാരം നിന്നോണ്ടു പോരുന്നു TR. are obedient subjects. ഭൊരോശസ്ഥാനത്തിനു നിന്നതിന്റെ ശേഷവും TR. since I held the office. — നിന്നുകൊൾവാൻ പണി Bhr. to resist. നിന്നുകൊൾവാൻ കരുതിടുക Mud. to defend. എന്നോടു നില്ക്കുമോ KR. withstand. — കണക്കുനോക്കി നില്ക്കുന്ന പണം വാങ്ങി TR. remaining. അതു നില്ക്കട്ടേ GnP., നില്ക്കുവയെല്ലാം Bhg1. let us pass on. 2. to stop, cease നില്ക്കുതെല്ലാം Bhr. enough of that! ആക്കം കണ്ണീർ നില്ലാ RC.; എന്നാൽ അതിസാരം നില്ക്കും a.med. നില്ലാത കോപേന Mud. unceasing, unsubdued. ഉരു ഓട്ടം നിന്നുപോയി the rains stopped all navigation. 3. aux V. = ഇരിക്ക to be. നാട്ടിൽ നി. to leave for good. ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു they stick to these terms. പാത്തു നില്ക്കുയും ചെയ്യാം TR. I shall wait. മൂന്നായ മൂത്തികൾ ഒന്നായി നിന്നവൻ Bhr. Kṛishṇa. തോണിയിൽ കരയേറി നിന്ന സമയത്തിൽ KR. — after; = perf. tense സന്തതം കാത്തുനിന്നും കാത്തു കൊള്ളുവൻ താനും Bhr. — Neg. വിനനാഴികയും ഉറങ്ങാതേ നിന്നു KR. — Often mere expletive, esp. in CG. ചൊല്പെറു നിന്നൊരു ശില്പം, ചേണാറു നിന്നു തുണപ്പതിന്നായി CG.

adv. part. നിന്നു 1. standing കോവിലുൽ നിന്നു വിചാരിക്ക KU. 2. having stood, parting from കടലിൽനിന്നു കരയേറി, — യേറി CG. Often contracted രക്ഷിച്ചാൻ അതിക്കുന്നു Bhr.; നാട്ടുന്നു പിഴകി DN.; മായിക്കുന്നു KU; പുറത്തുന്നു, പുരയിന്നു (ഇൽനിന്നു), വഴിമന്നു (മേൽ), വിട്ടു്ന്നു, പറമ്പ്ന്നു vu.; also joined without Locative സ്വയാനങ്ങൾ നിന്നും ഇറങ്ങി KR.; എന്റെ ക്രൂടേ നിന്നു തെറ്റി vu. 3. hon. Nominative അങ്ങുന്നു you, ഭട്ടത്തിരിപ്പാട്ടു നിന്ന് എഴുന്നെള്ളി KU. സക്കാരിൽ നിന്നു പ്രസാദിച്ചു തരുന്നു TR. Government grants.

Inf. നില്ക്കുമ്പോൾ whilst standing. നില്ക്കുമിടം standing place എനിക്കു നില്ക്കുമിടവും ഇല്ല ഇരിക്കിടവും ഇല്ല V1.

VN. I. നില q. v., as നിലനില്ക്കുക etc.

II. നിത്തം, (T. നിറൽ) എനിക്കു നിന്നേടത്തു നിത്തവും ഇരുന്നേടത്തു ഇരുത്തവും കിടന്നേടത്തു കിടത്തവും കൊള്ളുന്നില്ല (loc.)

III. നിലമ T. quality, state, f. i. വിലനിലമ എങ്ങനേ Mpl. the current price, price quoted.

IV. നില്പു 1. standing ജലം നില്പുണ്ടായാൽ Anach. 2. (= നിലവു q. v.) arrears, balance ഏറിയ ഉറുപ്യ നില്പുണ്ടു still due. നില്പുള്ള ഒറ്റ്യം TR. the balance due. — also നിലുവ T. C. നാട്ടിലുള്ള നിലുവപ്പണം പിരിക്കുക TR. outstanding balances; see നിലവു.

CV. നില്പിക്ക (see നിറുത്തുക) 1. to make to stand. ഞാൻ നില്പിച്ച പുരയിന്നു നീ എന്തിന്നു കിഴിഞ്ഞു (= പാപ്പിച്ചു, said to a disobedient wife). എന്റെ പക്കൽ ഒരു ഉറുപ്പി

കയും നി'ക്കാതേ പണ്ടാരത്തിൽ ബോധിപ്പിച്ചു TR. retaining, leaving. 2. to appoint തന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ നിലപ്പിപ്പാൻ, പണിക്കു നിലപ്പിച്ചു TR.

(നി): നിവൎത്തനം S. (വൎത്ത) 1. return കൃതപ്രയാസരായി നി'ത്തിങ്കൽ വചിച്ചാർ KR.; രാമനി'ത്തിങ്കൽ ആഗ്രഹം AR. your wish for R.'s restoration. 2. cessation (see നിവൃത്തി).

denV. നിവൎത്തിക്ക S. 1. to return, ലങ്കയിൽ നി'ച്ചു ചെന്നു, പോകിലും നി'ച്ചീടും KR. 2. to be accomplished, to desist. (നിവൃത്തിക്ക). 3.=CV. മൈവത്തെ നി'പ്പാൻ വേണ്ടുന്ന ബലം ഉണ്ടു KR. to bring back, gain providence over.

CV. നിവൎത്തിപ്പിക്ക 1. to bring back മൈവത്തെ നി'ച്ചീടേണം KR. 2. to carry out മരണോല്ലുകരബുദ്ധിയെ മുനിവാക്യം കൊണ്ടു നി'പ്പാൻ KR.

നിവറു nivaṟu T. aM. Throng (=തിരിവു?). അലങ്കാരത്തോടും ക്രൂടെ നിവറയക്ക KU. send off in a compact body? (military term) or നിഴറു T. in the shade?

(നി): നിവസിക്ക S. to inhabit, (നിവാസം).

നിവഹം S. a crowd, flock ജനനി. AR., രഥനി. Bhg.

നിവാതം S. 1. not windy. 2. (√ വൻ) secure.

നിവാരണം S. warding off അവരെ നി. ചെയ്തു AR. (=വിലക്കുക). ഉപദ്രവങ്ങളെ നി. ചെയ്തു Arb. to avert. ഭൂതപ്രേതപിശാച് നി. ചെയ്തു Anach. to keep off & drive out demons (through മന്ത്രം). വന്ദികളെ നി. ചെയ്യാൽ AR. stopped the singing. — (mod.) തടസ്ഥനിവാരണത്തിന്ന MR., തന്റെ മേൽ ചുമത്തീട്ടുള്ള കറവനി'ത്തിന്നായി MR. to repel the charge.

നിവാസം S. dwelling (നിവസിക്ക), abode.

നിവാസി an inhabitant ഗ്രാമനി. കൾ Bhg.

നിവിഡം S. (നിവറു?) dense ഫലനി'മം കലളിവൃന്ദം KR.; നിവിഡഛദാന്തൎഗ്ഗതൻ AR. dense foliage.

നിവിരുക niviruya M.C. (C. നിഗിരു, T. നിമിരു, fr. നിക, നിവ) 1. To rise; (നിവിന്നു നിന്നു) to stand erect. വളഞ്ഞതു നിവിന്നെന്ന തോന്നും Nid. (in eye-disease, look straight). മൂരി നി. to stretch oneself. പടി നിവിന്നു TP. (see നീരുക). മൊയ്ൻ താണു തൊഴുതു നിവിരവിളിച്ചു Mud.; നിവിരയലറിനാർ RC. (=നിലവിളി). കണ്ണുയുടെ മേനി നിവിന്നു CG. unbent. വന്നുനിവിന്നനൻ RC.; നിവുന്നപ്പോൾ Bhg.; കൊടിതോരണം നിവന്നതെങ്ങും CG. 2. to revive. നാണവും പൂണ്ടു നിവന്നു ചൊന്നാൾ CG. collecting herself. നിവിന്നു കന്യമാർ KR. (by spring's return). താപത്തിൻ പിന്നേ നി. യില്ല Bhr. not to recover from a calamity.

v. a. നിവിക്ക, (നീക്ക) to erect, raise, unbend കൈ നീക്കാം (jud. a wounded person); to straighten; തിര നീക്ക (to unroll).

VN. നിവിച്ച് 1. straightness, height of body. 2. കായ്ത്തിന്റെ നി. V1. coming to a final result, (Tdbh. of നിവൃത്തി?)

CV. I. നിവിത്തുക 1. to raise, erect തലമുടിചാച്ചും നിവിത്തിയും കെട്ടാം (top-knot's position). തോരണം നി. Mud.; എടുത്തു നിവൃത്തി AR. raised a prostrate client; to encourage വെള്ളം തളിച്ചു നിവിത്തിനാൻ Mud. brought to his senses (=താപനിവൃത്തി വരുത്തി). 2. to straighten, unfurl പായി നിവിത്തി ഓടുക V1. (to sail). യമപടം നിവിത്തീടിനാൻ (a picture), പത്രം നിവത്തി വായിച്ചു തുടങ്ങി Mud. opened the scroll.

II. നിവിത്തിക്ക (similar നിവൃത്തിക്ക) to raise അരചനെ മെല്ലവേ എടുത്തു നിവിത്തിച്ചി രുത്തിനാൻ Bhr. (the fainting king).

III. നിവിപ്പിക്ക, (നിവിർ 2.) to refresh പരമാനന്ദത്തിൻ ഭാഗത്തെ എടുത്തു നിവിപ്പിച്ചീടും KR.

(നി): നിവീതം S. (വ്യാ) brahminical thread suspended round the neck, നേരേ ഇട്ട പൂണൂൽ.

നിവൃത്തം S. (നിവൎത്തിക്ക) returned. യുദ്ധനി'രായി Bhr., നിവൃത്തേന്ദ്രിയനായി AR. having done with war, with sensuality. മന്ദം നി'നായേൻ AR. I recovered.

നിവൃത്തി 1. (നിവൃത്തം) abandoning. സംസാര

നി. Vedant. renunciation (opp. പ്രവൃത്തി). 2. satisfactory termination, rest ഇതിന്നു നി. വരുത്തിത്തരാഞ്ഞാൽ TT. if not remedied. വ്യവഹരിച്ചു നി. വരുത്തേണം MR. get himself righted by a suit. ദോഷത്തിന്നു നി. amends. താപത്തിൻ നി. വരുത്തി Mud. comforted. നിവൃത്തിയായി is accomplished, at rest, revenged. അവന്റെ നി. വരുത്തും silence, kill him.

denV. നിവൃത്തിക്ക 1. v. n. to return പരിശ്രാന്തരായി ആഹവത്തിങ്കൽനിന്നു നി'ച്ചു Brhmd.; to desist, rest പ്രവേശം യോഗ്യമല്ലെന്നു നി'ച്ചു KR. (= നിവർത്തിക്ക); to be remedied, removed പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങളും ഉപപാതകങ്ങളും ഭഗവാൻ നാമസങ്കീർത്തനം കൊണ്ടു നി'ക്കും Bhg. 2. v.a. to set at rest, either by carrying out (യാഗം നി. Bhr.), or by removing (ഇങ്ങനേ ശപിച്ചൊരു ശാപത്തെ നിവൃത്തിപ്പാൻ PT. to counteract; സംഗങ്ങളെ നി. Bhg. = വർജ്ജിക്ക). [filled.

CV. മനോരഥം നിവൃത്തിപ്പിച്ചു Brhmd. ful-

(നി): നിവേദനം S. informing. നി. ചെയ്തു PT. related.

denV. നിവേദിക്ക 1. id. 2. M. to offer ഫലമൂലങ്ങൾ നിവേദിച്ചു ഭോജനാർത്ഥം AR., പുഷ്പഗന്ധങ്ങൾ നി'ച്ചു KR., കണ്ഠരക്തത്തിൽ ചോറു കഴെച്ചു കാളിക്കു നി. Arb.; to worship ഗണപതി നി'ച്ചു KU.

നിവേദ്യം S. (& നൈവേദ്യം, fr. prec.) offering to Gods പുഷ്പജലഗന്ധനി. CC.; മാലനി. വിളക്കും തെളിവിച്ചു SG.; സൂപം പായസം പക്വം നി. ചെയ്തു SiPu.; ധൂപദീപനി. Tantr.; ദുർഗ്ഗെക്കു നി. കഴിച്ചു Arb.

നിവേശം S. 1. settling down. വിഷയനി. Bhg. being involved in objects. 2. a camp.

നിവേശനം S. entrance; a home.

denV. അങ്ങുതന്നേ നിവേശിച്ചു സുഗ്രീവൻ KR. abode. മസ്തകേ പാണികൾ നി'ച്ചു നിന്നിതു SiPu. rested on the head (whilst blessing). [ChVr. put.

part., f.i. പാത്രനിവേശിതം മൃദുഭോജനം

നിവേഷ്ടിതം S. surrounded. സ്വർണ്ണപാത്രനി. ഭോജനം ChVr. (in a gold plate).

നിശ niša S. (= നക്തം) Night, see നിശി; chiefly in Cpds., f.i. അഹർന്നിശകളും KR.

നിശാകരൻ S. night-maker, the moon; also നിശാപതി, നിശാമണി; നിശാനാഥവംശത്തിന്നീശൻ ChVr. [shas AR.

നിശാചരൻ, (f. — രി) night-walker, a Rāk-

(നി): നിശമനം S. (ശമ്) hearing നി. ചെയ്തു VetC. വചനനിശമനദശാന്തരേ Mud. — നിശമ്യ id.

part. നിശാന്തം S. (ശമ്) quiet; a home നി'ന്തേ വസിച്ചാലും Genov.

നിശാനി P. nishān, A flag. നി. വെക്ക TR.

നിശി niši S. Loc. നിശ്, നിൽ By night, also നിശിയിൽ PatR.

നിശിചരൻ (f. — രികൾ AR.) Rākshas = നിശാചരൻ — Rāma is നിശിചരാരി.

നിശിതം nišiδam S. (ശാ) & നിശാതം Sharpened.

നിശീഥം nišītham S. (ശീ) Midnight, hence: നിശീഥിനി night ചന്ദ്രൻ നി. യോടു ചേർന്നു Nal., also (for metre's sake) അഖിലനിശിഥിനി Bhg10. [God AR.

(നിസ്): നിശ്ചഞ്ചലൻ S. without vacillation;

നിശ്ചയം S. (ചി 2.) 1. Decision. എന്നതിന്നു ഞാൻ നി. തുടങ്ങുന്നു Bhr. determine. 2. certainty വെടിക്കു കൈ നി. ഉണ്ടു V2. a good marksman. നമുക്കിതിൻ വില നി. ഇല്ല VetC.; നി. പറക to assert. നി. വരുത്തുക to confirm, verify. എങ്ങനേ നിശ്ചയപ്പെടുത്താം MR. 3. true, certain. 4. adv. surely.

നിശ്ചയതാംബൂലം (1. 2.) a Brahman betrothal (i.e. exchange of betel) = കല്യാണപ്പണം കൊടുത്തു വിവാഹം നിശ്ചയിക്ക.

denV. നിശ്ചയിക്ക 1. to determine, ascertain മരിച്ചു എന്നു നി'ച്ചു MR.; declare for certain നി'ച്ചരുൾ ചെയ്തു Bhg. നിശ്ചിത്യ ചൊല്ലി VetC.; to make sure, കാട്ടിൽ വെടിക്കു മുമ്പേ നി'ക്കായ്ക്കു കൊണ്ടു TR. as they could not take aim. മകളെക്കണ്ടു നി'ച്ചു TP. settled

a marriage. 2. to intend, resolve നല്ലവാൻ നി'ച്ചു VetC.

part. നിശ്ചിതം determined. നിശ്ചിതസ്വാന്തൻ Nal. convinced in his own mind. അഛ്ഛന്റെ രക്ഷണം നി. SiPu. is decreed, sure to happen.

(നിസ്): നിശ്ചലം S. unshaken, adv. നി. ഇരുന്നു Bhg.; നിശ്ചലാനന്ദേ ലയിക്കും AR.; നിശ്ചലാത്മനാ VetC.; നിശ്ചലാരംഭം പറഞ്ഞു Nal. determinedly. — നിശ്ചലൻ Bhr. God.

നിശ്ചിന്തൻ S. free from care.

നിശ്ചേഷ്ടൻ S. motionless. നി'നായിക്കിടന്നു KR. (in a swoon). നി'രായേ മുറയിട്ടുന്നു UR. helpless.

(നി): നിശ്രേണി S. (ശ്രീ) a ladder. തൽപ്പാദഭക്തിനി. യേ സമ്പ്രാപ്യ AR. getting up by the ladder of faith in thee.

(നിസ്): നിഃശ്രീകം S. unlucky, fatal നി'ന്മാരായിച്ചമെച്ചു Brhmd.; നിശ്രീകം (sic) നീ എന്നു വന്നു ക്രൂടി CG.—Tdbh. നിശ്രിരിയക്കമ്മർ പോകേണം മുമ്പിൽനിന്നു RS. out of my sight, you wretches! knaves! — in So. നിശ്രയ്ക്കമ്പം PP. roguish work. നിശ്രയ്ത്തി Vl. a lewd woman.

നിശ്രീത്വം S. fatality.

നിഃശ്രേയസം S. which has no better; bliss.

നിശ്വാസം niśvāsam S. 1. (നി) Breathing, inhalation. ദീർഘനിശ്വാസങ്ങൾ SiPu. sigh. 2. (നിർ) exhalation, hissing നിശ്വാസപവനങ്ങളാൽ പതിപ്പിച്ചു DM. Gods felled their foes by their breath. 3. sobbing ഉള്ളുനി'ത്തോട്ടു കേട്ടു Bhr.; despair നി. ഉണ്ടോകേണ്ടോ വിശ്വസിച്ചാലും എന്നോ Bhr. (= ആകുലം V2.)

denV. 1. നിശ്വസിക്ക Vl. to breathe with difficulty. 2. v. n. ഉരഗം പോലേ നിഃശ്വസിക്ക Bhr.

(നിർ): നിശ്ശങ്കം S. fearless, & നിശ്ശങ്കിതൻ Vl. നിശ്ശങ്ക V2. confidence.

നിശ്ശേഷം S. whole, നിഃശ്ശേഷനാശം Mud.

(നി): നിഷംഗം S. (സങ്ഗ്) cleaving to; a quiver.

നിഷദനം S. (സദ്) sitting; നിഷണ്ണൻ. part.

നിഷധം S. N. pr. a mountain, a people. Nal.

(നിഃ) നിഷ്കാണം S. a double drum (= ഡക്ക), മരന്നിഴാണം RC.

നിഷ്കാരൻ S. a barbarian, = വേടൻ, കാട്ടാളൻ KR.; പാലാഴിതങ്കരേ വാഴും നി'ന്മാർ Bhr.

നിഷ്കിഞ്ചനം S. (part. of സിധ്) forbidden; wrong. നിഷ്കിഞ്ചനകർമ്മം ചെയ്യുന്നു Vil.

നിഷ്കൃതനം S. killing. നരകനിഷ്കൃതനേ! ChVr.

നിഷ്കൃടി a weapon, നല്ല നിഷ്കൃധിയും (sic) വാളും എടുത്തു, ഘ്രണം ഏറും നിഷ്കൃടികൾ ഇരുപുറവും KR. (or satellites?)

നിഷേധം S. (see നിഷിദ്ധ) prohibition. വിധിയും നി'വും അറിയാത Bhr. right & wrong; negation (also gram.)

denV. നിഷേധിക്ക 1. to prohibit. എന്റെ അവകാശവും നടപ്പും നി'ച്ചു MR. denied. 2. to reject തെളിവുകളെ നി.; തീപ്പിനെ നി. MR. to cancel.

നിഷേവണം S. (സേവ്) attending to. — നിഷേവ്യമാനൻ AR. worshipped. — മുനിവൃന്ദനിഷേവിതൻ Bhg. part.

(നിസ്): നിഷ്കം S. a neck-ornament, weight of gold (= കഷം).

നിഷ്കണ്ടകൻ S. 1. free from foes. 2. tyrannical (mod.) — denV. നിഷ്കണ്ടിക്ക Vl. to despise.

നിഷ്കപടൻ S. sincere, upright VCh.

നിഷ്കരിക്ക S. to destroy.

നിഷ്കരൻ AR 6. of God = destroyer?

നിഷ്കർഷം S. extracting the chief matter നി'മായി കല്പിച്ചു TR., gen. നിഷ്കർഷ conciseness. എത്രയും നി. യോടു ചോദിക്കിലും PT. harshly. നി. യോടു കല്പിക്ക strict, stern command — so:

denV. നിഷ്കർഷിച്ചെഴുതി TR. sharply. നി. ചോദിച്ചു (jud. with slight torture). ഇല്ലാത്ത മുതലിന്നു നിഷ്കർഷിച്ചോണ്ടാൽ ആവതില്ല TR. if you insist on payment.

നിഷ്കളം S. (കല) indivisible, നി'ത്തികൾ ലയിച്ചു. [bearing.

നിഷ്കളൻ Bhr. God. — നിഷ്കള past child-

നിഷ്കളങ്കൻ S. spotless, God. Bhg.

നിഷ്കാമം S. wishless. Bhg. നിഷ്കാമകർമ്മം dis-

interested act. — നിഷ്കാമൻ AR., നിഷ്കാമി Vedānt. [God. VetC.

(നിസ്): നിഷ്കാരണം S. having no cause, നിഷ്കിഞ്ചനൻ S. having nothing. Bhg. നിഷ്കിഞ്ചനപ്രിയൻ AR. dear to the poor; content with little.

നിഷ്കുടം S. 1. a park ജഗാമരന്തും നിഷ്കുടാന്തരേ VetC. 2. = അട്ടക്കളപ്പുക്കാവു.

നിഷ്കൃതി S. 1. an atonement ഉഷ്കൃതിപോവതിന്നായി ഒരു നി. CG.; പശ്ചാൽ നി. ഇല്ല KR.; പാപനി. കാരകം Si Pu. (a tank). 2. satisfying a claim ആചാര്യനി. കാമൻ AR. to pay his teacher; നി. പൊരുതീടിനചൂതിൽ Bhg.

നിഷ്കൃപം S. cruel നി. ഓടി അണയും RS. adv. നിഷ്കൃപന്മർ PT. — നിഷ്കൃപ ചെയ്ത PP.

നിഷ്കൈതവം S. upright; adv. നി. തൊഴുതു RS.

നിഷ്ക്രമം S. going out; farsightedness.

denV. നി'മിച്ചീടിനാർ CG. stepped forth.

നിഷ്ക്രയം S. redemption V1.; compensation നി. എന്നിയേ പണി ചെയ്കിലുമുഷ്ക്രമം.

നിഷ്ക്രിയൻ S. inactive; God. Bhg.

നിഷ്ഠ niṣṭha S. (നി + സ്ഥാ standing in) 1. Devotedness. ആശ്രമനി. strict observance of the rules of the brahmanical life. തപോനി. AR.; പാതിവ്രത്യത്തിൽ നി. Bhr. constancy. ശങ്കരാരാധനത്തിങ്കലേ നിഷ്ഠയെ മുടക്കും Si Pu. women are dangerous to religion. മാനങ്ങളും യാഗാദികളും മുടങ്ങാതേ നിഷ്ഠയാ ചെയ്തീടുക Nal. regularly, zealously. നല്ല നിലയും നിഷ്ഠയും prov. of a temple, Sanyāsi, etc. 2. a custom, institution നിലനി. KU.; നി. യാൽ കല്പിച്ചു Nasr. po. uniformly. 3. absolute certainty. 4. end. [ling.

നിഷ്ഠൻ grounded on, താമസനി. Bhg. worldനിഷ്ഠാന്തം 1. firmness നല്ല നി. ഉണ്ടായി vu. 2. end. Bhg.

നിഷ്ഠുരം S. harsh, severe (നോവു), injurious നി'—മൃഗങ്ങളെ നിഗ്രഹിക്ക Bhr.; ഭൃതത്തോളം നി. കണ്ണും ഇല്ല Nal.; എത്ര നി. ചെയ്യുൻ VCh. how rudely I behaved. Often of words (= പരുഷം), നിഷ്ഠുരവാക്കു പറയല്ല കുട്ടി Anj.

(നി): നിഷ്ഠേവം S. (ക്ഷീവ്) spitting. Asht. part. niṣṭhyūdam, spit. [VCh.

നിഷ്ണാതൻ S. (part. of സ്നാ) conversant, clever

(നിസ്): നിഷ്പുത്രൻ S. sonless, നി. ഏഷ ഞാൻ Si Pu. [clap.

നിഷ്പേഷം S. shock, ഇടിനി. V1. a thunderdenV. നിഷ്പേഷിക്ക to grind, rub (med. = അരെക്ക). — part. നിഷ്പിഷ്ടം.

നിഷ്പ്രകാരത്വം S. impossibility to specify (കാമൻറെ) ഭംഗിക്കു നി. ഭവിച്ചു പോം Nal. (in a comparison).

നിഷ്പ്രഭം S. gloomy നി. അജ്ഞാനം Chintar. — adv. നി. ശയിക്കുന്നു Nal. meanly.

നിഷ്പ്രയാസം S. ചെയ്യു easily. VetC.

നിഷ്പ്രയോജനം S. useless.

നിഷ്ഫലം S. fruitless, barren നമ്മെ നി. ആക്കി ചെച്ചു Bhg.; disappointing വിചാരിക്കുന്നതു നി'മത്രേ MR. vain, unwarranted.

part. മുനിക്കുമന്ത്രം നിഷ്ഫലിതമായി VetC. had lost its power.

(നി) നിസർഗ്ഗം S. innate character.

നിസാം Ar. nizām Government, the Nizam നി. അല്ലിഖാൻ TR.

നിസ്കാരം niskāram = നമസ്കാരം. Prayer of Muhammedans. ചോനകർ നിസ്കാരം ചെല്ലുമൈകിപ്പോകും, നിസ്കാരപ്പായിൽ ഇരിക്കുന്നു TP. [രിക്ക jud.

denV. വഴിനേരം നിസ്കരിച്ചു TR.; often നിസ്ക

(നിസ്) നിസ്തമസ്സ് S. free from darkness നിസ്തമോരജസ്സാകിൽ പോമല്ലോ മനോനാമം Kei N.

നിസ്തരണം S. crossing, getting out; also നിസ്താരം salvation.

നിസ്തലം S. unequalled നിസ്തല പരാക്രമൻ KR.

നിസ്തേജൻ S. deprived of glory. Sah.; നി'ന്മാർ Bhr.

നിസ്ത്രപൻ S. impudent. CC.

നിസ്നേഹൻ S. not loving; not loved.

നിസ്പൃഹൻ S. void of longings, Mud.; God, Bhg.

(നി): നിസ്രവം S. flowing down. അതിനിസ്രവനയ്യോ Bhg. very empty, poor.

നിസ്വനം S. (നി & നിദ്) a sound. ഭീമനി. AR.

the roar of the sea. ഘോഷനി. ഉണ്ടായി AR. joyful — & നിസ്വനം ആശമിക്ക VetC. to come without noise.

(നിസ്): നിസ്സംശയം S. doubtless, adv. Bhg.

നിസ്സംഗൻ S. cleaving to nothing നി'നായി നടന്ന CG. (on pilgrimage). നി'ം വരുത്തുക Bhg. to wean; also നിസ്സംഗത്വം Bhg.

നിസ്സംജ്ഞൻ S. unconscious മോഹിച്ചു വീണ നി'ജ്ഞനായി UR.

നിസ്സത്വൻ S. weak വൃദ്ധഭാവേന നി. Brhmd.

നിസ്സന്ദേഹം S. without suspicion. VetC.

നിസ്സരിക്ക S. to come or flow out. Bhg.

നിസ്സാരം S. (സാരം) sapless, insipid, powerless (ഹംകാരംകൊണ്ടു) ആയുധം നി'മാക്കി KR. നിസ്സാരവാക്കു nonsense.

നിസ്സാരൻ mean, worthless.

നിസ്സാരത worthlessness.

നിസ്സൃതം S. (part. of നിസ്സരിക്ക) flown, run out ഓക്കുപൂടനിസ്സൃതം Bhr.

നിസ്സ്വൻ S. deprived of property, poor. abstrN. നിസ്സ്വത്വം ചിന്തിക്കയും Bhr. want.

നിസ്വാസ്ഥൻ S. unwell.

(നി): നിഹതൻ S. part. of foll. Mud. killed.

നിഹനിക്ക S. to kill അവനെ നി'ച്ചു PT. (= നിധനം ചെയ്യു).

നിഹിതം S. (നിധി) delivered. ഭരനി. അന്നം VetC. laid up. മനസി നി. അഖിലം Mud.

നിഹ്രാദം S. sound സിംഹമായ നി'മോടും എതുത്തു Bhg.; നി. പൂണ്ടു Bhr.

നിഴൽ nilal T. M. C. (aC. നെഴിൽ, Te. നീഡ). The lengthening നിഴ = നിഴ് 1. shadow. നി. എത്ര what is the time (as measured by man's shadow). — shade നി. ഉണക്കി Tantr. (see bel.) 2. shelter, നാലു കഴകവും ഒരു നെകിലായി (sic) ക്കുടി, നാലു നാടും ഒരു നിഴലിൽ കൂട്ടിയിരുത്തി KU.; protection, government. 3. the penates മണ്ണിഴഞ്ഞ അപ്പനമ്മാമന്മാരുടെ നി. കൊണ്ടു KU.; നി. മറന്ന കളിക്കരുതു never forget the dead, to whom you owe what you are. നിഴലിലേക്കു ഒ പണം പിഴ ചെയ്യേണം an offer to the house-altar. അച്ചന്റെ നി. എനക്കുണ്ടെങ്കിൽ TP. protection of the deceased father. 4. likeness നി. ആടുക to be reflected, appear as in a looking-glass.

നിഴലാട്ടം (4) reflection, a slight sketch.

നിഴലിക്ക (4) 1. to be reflected നീരിൽ നി'ച്ചു കാണായി തിങ്കൾ CG.; ബിംബം, മായ നി. AR.; ചിത്തത്തിൽ കൃഷ്ണമൃഗരൂപവും നി'ച്ചു Bhg. the image of a beloved deer passed through Bharata's mind. 2. to appear faintly, as a tooth through the gums, small-pox under the skin. നക്ഷത്രജാലം നി'ച്ചതു കണ്ടു PT. shine.

നിഴലിടുക to afford shade.

നിഴലുണക്കുക (1) to dry in the shade.

നിഴൽക്കൂടുക (1. 2) meeting of the municipality in temples and Grāmas (under a tree?) നി'ട്ടം KU.

നിഴൽക്കൊട്ടിൽ, (നികക്കോ — KU.) a royal hall (2). — നിഴൽ തലക്കൽ place of the minister at the right hand of the throne. — നിഴൽ ഭണ്ഡാരം the royal treasury.

നിഴെക്ക nilekka B. To pant (= കിഴെക്ക).

നീ nī 5. (also Chin., Susic. etc.) Thou നീ നീ നീ എന്ന നിന്നിച്ചു, ഇരുവിനെ നീ എന്നൊരു മൊഴി ചൊന്നാൽ ഇരുവധം ചെയ്യ ഫലം വരും Bhr. — Obl. c. നിൻ; pl. നിങ്ങൾ.

നീകാശം nīyāšam S. (നി + കാശ്) 1. Apparition, ആകാശം തന്നിലേ കാണായി നിന്നൊരു നീ. അന്നേരം താണു വന്ന CG. 2. similar.

നീങ്ങുക nīṅṅuya T. C. M. (Te. ംരംഗു) 1. To go aside, go off നിന്നോട്ട ചൊല്ലുന്ന നിങ്ങ നീ CG. out of my way! നീങ്ങി ഇരിക്ക, നില്ല്ക at a distance. 2. to go farther. അച്ഛൻ നീ. Vl. the Cochi minister travels. ശനി ൩൦ മാസം കൊണ്ട് ഒരു രാശി നിങ്ങും Bhg.; ദിവസം നീങ്ങിക്കായ്യും പാക Vl. to delay the decision. 3. to retire, vanish നീങ്ങിപ്പോയ പണ്ഡിതർ MR. the late Pandit. നിങ്ങുന്നപോ (hon.) does your honor intend to leave. നാടു നീങ്ങി retired, died (hon.) നീങ്ങായ്കയാൽ ചത്തൊടുങ്ങി Bhg.; നീങ്ങാതേ പോയി has become unalterable KU. ശത്രുപ്രയോഗങ്ങൾ നീങ്ങും പ്രയോഗം

Mud. sorcery, etc. to defeat the enemies' devices.

VN. നീങ്ങൽ, in the phrase: അതു നീങ്ങലാക excepting it, Trav.

നീങ്ങിക്ക V1. to make to retire.

VN. നീക്കം 1. Removal, departure, (hon.) walk of barons, etc.; നീക്കം പഴെരി=പഴയരി (hon.) their food. 2. retirement വാരാന്നിധിയെ നീ. ചെയ്യ, രാജാവിനെ നീ. ചെയ്ക KU. to dethrone. പാളയം നീ. ചെയ്ത TR. expelled the foe. കല്പിച്ചതിന്ന നീ. വരുത്തുക KU. to abrogate (= മാററം). നീക്കവും നിരക്കവും prov. lifting & pushing. 3. variation, exception. നീ. ക്രടാതേ V2. absolutely. നീ. ഇല്ല Bhr., Mud. undoubtedly.

നിക്കത്തുക്കം (3) wavering, മഹാമന്ത്രം നീ. ഇരാതേ നോക്കി Vedant.

VN. നിക്കൽ, see നീക്കുക.

a. v. നീക്കുക 1. to put away, aside നിങ്ങുന്നതില്ലെന്ന നിണ്ണയം ഉണ്ടെങ്കിൽ നീക്കുന്നതുണ്ടെന്ന നിണ്ണയം ഞാൻ CG.; അതിർ നീക്കി വിളയിക്ക Anj.; നീർ എടുത്തു നിക്കിക്കൊടുത്തു TR. gave away the Janmam. ക്രട്ടത്തിൽ നിന്ന നിക്കിചെച്ച SiPu. excluded, suspended. പാളയം നീക്കി, ഥിപ്പുവിനെയുദ്ധം ചെയ്യു നീക്കി TR. drove out. നീക്കാൻ പോയി jud. separated combatants. 2. to remove, abolish. മതിലിനെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു TR. demolished. ജീവിതം നീക്കി Mud. dismissed from office. കല്പന നീക്കി TR. annulled, transgressed. ആയ്യ നീക്കിക്കൂടാ must be observed. കടം നി. to discharge. അന്യായം നീ. MR. to reject a suit.

adv. part. നീക്കി except; with Nom. ശോഭ്രാമണർ നീ. ശിക്ഷ്യുള്ളവർ, പട്ട നീക്കീട്ടുള്ള വസ്തുക്കൾ VyM.

നീക്കുനിര a sliding door.

നീക്കുപോക്ക expedient, excuse.

CV. നീക്കിക്ക to cause to remove; to withdraw a complaint.

നീചം nījam S. (നൃഞ്ച്). Low, also of sound സ്വരം അത്യുച്ചമില്ലുതിനീചവും KR.; നീചരിൽ ചെയ്യ ഉപകാരം prov. benefits to mean persons.

നീചഗ്രഹങ്ങൾ=രാഹു, കേതു (astr.)

നീചജാതി low-caste=താണ — 449.

നീചത്വം mean condition (നീ. മമ ജാതിക്കുണ്ട് Mud.)

നീചവൃത്തിക്കാരൻ of mean habits.

നീചൈഃ low, adv. നീചൈസ്വരാ with a low voice. Bhg.

നീട്ട nīṭṭu T.M.C.Tu. (VN. fr. നിട്ട) Length. നീടാന്ന long, (also നീടാർമാടങ്ങൾ lofty houses. നീടാരിലങ്കമന്നവൻ RC.); നീടറ കൈ Bhr. a long arm; നീടെഴും വിലത്തൂടേ Bhr. through the long cave.

നീട്ടുക=നിളുക to be long; നീടിയ (po.).

a. v. നീട്ടുക T.M.C. 1. To lengthen നീട്ടിവായിക്ക (opp. കുറുക്കിവായിക്ക) to drawl in singing. നീട്ടിപ്പറക to be verbose, speak slowly. 2. to stretch out ഇരിക്കുമ്പോൾ കാൽ നീട്ടൊല്ല prov. 3. to allow to grow കേശം Bhg., കട്ടമ, തലമുടി, നഖം etc. 4. to delay. നീട്ടിക്കുറിച്ചു put off a feast, നീട്ടിവെക്ക. 5. to hold out, give.

നീട്ടിക്കൊടുക്ക to give into the hand; to point out; instigate.

നീട്ടിയിടുക to thrust at കന്തം കൊണ്ട് അവനെ TR.

VN. I. നീട്ടം 1. length കാൽനീ., ഒരു തുടപ്പു നീ. (=നീളം). 2. stretching out, (see കൈനീട്ടം gift). 3. delay B.

II. നീട്ടൽ lengthening (act.)

നീട്ട 1. a Royal handwriting; stroke (നീട്ടി എഴുതുക). 2. a grant of the Travancore Rāja (=തീട്ട, ചീട്ട) KU. 3. a ladder V1. 4. a blow B.

CV. നീട്ടിക്ക to get lengthened, stretched വാൾ നീ. etc.

നീഡം nīḍam S. (L. nidus) A nest. നീഡോത്ഭവം a bird.

നീൺ nīṇ=നീൾ Long. നീണകവും ഏന്തി claw, നീണയനൻ RC. with long eyes. നീണാൾ എന്നുള്ളിൽ വിളങ്ങീടുക RS. long time.

നീണ്ട long (നീളുക), f.i. നീണ്ട(യ)ാൾ, നീണ്ടവാക്ക etc.

നീണ്ടിക്ക V1. to grow calm; to appease.

നീതം nīdam S. (part. of നീ) Led, well behaved (നീതഗുണം), brought.

നീതി S. 1. guidance, wise conduct = നയം, f.i. ഉപായനീതികൾകൊണ്ടു വശമാക്കി Bhr.; ഇക്കഥയിലുള്ള നീതികൾ കേൾക്ക Mud. expedients. 2. right proportion ശിരങ്ങൾ നീതിയിൽ പാടി CG., നീതിയിൽ ഉരചെയ്യ Mud. well. കരികളോടു കരികളഥ രഥികളോടു രഥികളിം കാലാൾക്കു കാലാളിം നീതിയോടേറു Bhr. 3. law, രാജനീതികൾ ഓരാരാ രാജാവു VCh. duties; — നീതിയും നിലയും KU. (f.i. രാജനീതി ആചാരവും, ലോകർ നീതി ആചാരവും KU.). ജാതനായാൽ മൃതനാം എന്നൊരു നീതി ചമെച്ചു Bhr. ordained that. എന്നാലിയാം നീതി നടത്തി Bhg. 4. justice (= ധർമ്മം), നീതിയും ചിന്തിച്ചു കോപവും കൈവിട്ടു CG.; നീതി കെടുത്തെന്നെല്ലും Anj. unjustly. നീ. കേൾക്ക to judge.

നീതികേടു injustice, iniquity.

നീതിജ്ഞൻ a statesman നീ'ന്മാരായുള്ള മന്ത്രിമാർ KR.

നീതിനടത്തുക (3) to introduce laws എന്നോവം ആദിയാം നീ'യാൽ Bhg.; (4) to execute justice.

നീതിപ്പണം B. taxes; (often = നികിതി).

നീതിബലം (1) diplomatic art നീ. കൊണ്ടു കൊന്നു Mud.; (4) power of justice.

നീതിമാൻ (1) clever in politics നീ'നായ രാക്ഷസൻ Mud. = നയനിപുണൻ; (4) a just person നീ, ആയ നി എന്റെ രാജ്യത്തെ നീതിയോടേ നടത്തുക KR 4. — also ലോകപാലന്മാർ മഹാനീതിശാലികൾ Nal.

നീതിശാസ്ത്രം (3) a book of laws, rather politics than ethics. മനുതുടങ്ങിയുള്ള നീതിശാസ്ത്രകർത്താക്കന്മാർ VyM. legislators.

നീതിസാരം a treatise on ethics.

നീതികരണം (mod.) justification; V. — കരിക്ക.

നീന്തുക nīnduya T. M. (Tu. ന്യാന്തു, C. ഒരം ചു). To swim, sprawl on the ground or in the water. നീന്തിക്കടക്ക, കരേറുക to swim to the shore; — with Acc. പത്തു പുരുഷന്മാർ ഓരാറു നീന്തി KeiN. — met. ഭവവാരിധിവന്തിരകളായ വിഷയങ്ങളിൽ നിന്തി വലയുന്നു ChVr. toil in the world's service.

VN. I. നീന്തം swimming എരുമക്കിടാവിനു നീ. പഠിപ്പിക്കേണ്ടോ prov.

II. also നീന്തൽ; നീ. അറിഞ്ഞ കുടാ MR.

CV. നീന്തിക്ക to make to swim, as മുതലപ്പുഴ നീ. an ordeal; met. ചെന്തീയിൽ ഇട്ടവനെ നീന്തിക്കേണം ChVr. (= throw him in, & let him see how he gets out).

നീപം nībam S. Nauclea Cad. കടമ്പു, f.i. നീപങ്ങൾ പൂത്തതു കണ്ടൊരുവണ്ടുകൾ പാഞ്ഞു CG.

നീരം nīram S. Water (see നീർ) — നീരജം lotus — നീരദവർണ്ണൻ CG. cloud-coloured = കാവ്വർണ്ണൻ, Kṛshṇa.

നീരസം nīrasam S. (നിർ, രസം) 1. Sapless, insipid. നീരസന്മാർക്കു തിരിഞ്ഞിടുവാൻ പണി Mud. the tasteless, dull (opp. സരസന്മാർ). 2. distaste, disgust നിങ്ങൾക്ക് എന്നോടു നീ. ഉണ്ടോവാൻ TR.; അവരോടു നീരസപ്പെട്ടു was displeased. — നീരസഭാവം = മുഷിച്ചിൽ.

denV. നീരസിക്ക to loathe; (sometimes used = നിരസിക്ക q. v.)

നീരാജനം nīrājanam S. (നി, രാജ്) Lustration of arms.

നീരുക = നിവിരുക, f.i. പടികയറിപ്പടി നീരുന്നല്ലേ TP. appears aloft. (നൂരുക Palg.).

നീക്ക 1. see നിവിക്ക. 2. v. n. to swell (prh. നീർ 2?). നീത്തിതു ഭയം ഉള്ളിൽ KR. grew.

നീർ nīr 5. (നിവിർ, നിർ as in നിര level, or നിറു as in നിറ) 1. Water, also നീറു; നീററിൽ അടിച്ചാൽ, നീററിലേ വര പോലേ prov.; നീററിൽ ജനിച്ചു Anj.; നീർ ഏറു TP. drank (animal). തണ്ണീർ cold water (opp. വെന്നീർ, കാനീർ med.). നൂറു നീർ വീഴ്ത്തി a. med. measures of water. നീ. ഉറെക്ക to freeze. 2. juice, moisture, humor, ഇളനീർ etc.; ഇരിനീർ അടെച്ചു MM. both evacuations (പെരുനീർ, ചെറുനീർ). 3. swelling നീ. എടുക്ക, വെക്ക, കൊൾക, കെട്ടുക, ഇറങ്ങുക esp. dropsy. 4. acquiring a freehold property by drinking the water of it

(with flowers പൂവും നീരും), നീർ വാങ്ങുക (opp. നീർ പകൎന്നു കൊടുക്ക). രാജ്യം നീ നീർക്കൊള്ളേണം Bhr.; also കായ ദേശം പറമ്പു നീർ കടിച്ചു TR. acquired. അഞ്ചു നിക്ക് അനന്തരവർ ഇല്ല KU.; ബ്രാഹ്മണമ്മാളയിൽ കൂപ്പിന്നും നീറിന്നും സ്ത്രീകൾക്ക് അവകാശമില്ല TR.

Hence: നീരടെപ്പു (2) dysury, strangury നീർ പോകായ്ക.

നീരട്ടി (4) in നീരട്ടിപ്പോറു B., see നീർമുതൽ; (1) നീരട്ടിവിത്തു = നീർവട്ടി. [ട്ടൻ).

നീരണ്ണൻ an animal, (compared to അണ്ണാക്കൊ

നീരളം = നീർവട്ടി.

നീരഴിവു V1. diabetes, & നീരൊഴിവു B.

നീരാക (T. നീക്ക) to become watery, dissolved നാം മാസരായി അവർ നാവിന്മേൽ നീ. CG. —met. മാനസം നീരായ്ചെന്നിതലിഞ്ഞിട്ടു CG.

നീരാടുക to bathe, ചോരപ്പുഴയിൽ നീ'ടിയ മുനി RS. Paraśurāma.

നീരാട്ടം, നീരാട്ടു bath (hon.). നീരാട്ടുപള്ളി കഴിയുന്നില്ല TP. the king does not bathe from grief — (നീരാട്ടുകളി hon.) KU.

നീരാട്ടുവള്ളി N. pr. a shrub.

CV. നീരാടിക്ക to wash, ശവം നീ'ച്ചു AR.; നീരാടിപ്പോൻ ചന്ന CG. after a birth.

നീരാന a whale, മത്സ്യങ്ങൾ നീ. കൾ KR.

നീരാൻ V1. a diver = നീരാളി.

നീരാപ്പാറ MC. a marshy spot.

നീരാമ്പൽ Nymphæa alba; see ആമ്പൽ; (3) a kind of dropsy.

നീരായം depth (? = ആഴം). നീ'മുള്ളൊരു ക്ഷീരാബ്ധി SG.; കപ്പൽ നീ. കൊൾവാൻ TP. to launch.

നീരാരൽ, see ആരൽ, a Marsilea.

നീരാവി = ആവി 2. vapour, steam.

നീരാളം B. gilt; gold or silver cloth പൊന്നീരാളം, നീരാളപ്പട്ടു; നീരാളക്കുപ്പായം Trav. a state-robe of watered silk embroidered with gold & worn by kings, bishops, etc.

നീരാളിപ്പു So. B. gilding; electroplating.

നീരാളി a diver; a water-imp V1.

നീരാഴാന്ത Trav., പുളവൻ (നീക്കോലി) മൂത്താൽ നീ. prov. = നീർമണ്ഡലി.

നീരാഴി 1. the sea; a tank VCh. തരുണിമാർ കളിക്കുന്ന നീ. ക്കെട്ടു KR. bathing place. 2. MC. a periwinkle (prh. നീരാളി?).

നീരിറക്കം (1) ebb, opp. നീരേറ്റം; (3) swelling, catarrh.

നീരുവു = ഉറവു 1.

നീരുരി Phyllanthus niruri, used for toothbrushes. കാട്ടുനീ. Phyll. oblongifolius; പെരുനീ. Ph. lucens; also നിരുലി & — ളി.

നീരുള്ളി No. = ഒരംതുള്ളി So., Palg.

നീരൊട്ടിക്കൊടുക്ക (4) = നീർമുതൽ So.

നീരൊലി sound of running water, നീ. കേട്ടു ചെരിപ്പഴിക്കേണമോ prov.

നീരൊഴിവു = നീരഴിവു.

നീരോട്ടം a current = നീരൊഴുക്കു.

നീക്കട്ട ice, (mod.)

നീക്കപി, (നീർക്കുരങ്ങു) a dolphin, നിന്നാമോ നീ. പോലേ നമുക്കു RS. can we (monkeys) swim like?

നീക്കലങ്ങുക, — ങ്ങൽ 1. turbidness. 2. euph. to piss 217.

നീക്കയിടുക to dive, swim under water, നീക്കാങ്കഴിയിടുക So.

നീക്കാണം (4) a fee of 2 Fanam which the purchaser throws into the Janmanīr as payment for it.

നീക്കാങ്കഴി So., നീ. ഇടുക = No. vu. നീക്കോലിടുക, (see കുളി 3. & നീക്കയിടുക) to dive.

നീക്കാപ്പു So. bathing of a Rāja. നീ. പുര royal bathroom.

നീക്കിഴി launching a ship നീ'പ്പണി, കപ്പലും നീക്കിഴിക്കുത്തുടങ്ങിനാർ Pay.

നീക്കുമള (265) a water-bubble.

നീക്കുഴൽ membrum virile.

നീക്കെട്ടു dysury, നീരടെപ്പു; (see 3.)

നീക്കൊത്തൻപാൽ B. a Euphorbia.

നീക്കൊമ്പൻ (Nid. = വിക്കൂചിക) a kind of cholera, also നീർത്തിരിപ്പു, നിപ്പാട്ട V1.

നീക്കൊല്ലിയമ്മ N. pr. a Goddess of mountaineers.

നീക്കൊൾക (3) to swell. നീ'ള്ളുവാൻ to get chicken-pox; (4) to acquire.

നീക്കോലി (— കവലി V2) a water-snake നീ. കടിച്ചാൽ ഒരു നേരത്തേ അത്താഴം മുടങ്ങും (മുട്ടും) prov., see കോലി, നീക്കാങ്കഴി.

നീക്കോൾ swelling of the sea (also of the body); നീ'ളി a bladder (Cal.)=ഉതളി.

നീച്ചാൽ a canal, brook.

നീച്ചുഴി an eddy.

നീച്ചോറു boiled rice kept over night=വെള്ള [ചോറു.

നീർതിരിയുക loc. receding of a spring in wells left unfinished.

നീത്തിരിപ്പു (2) V1.=നീക്കൊമ്പൻ watery discharge, (also മറിപ്പൻ).

നീർദോഷം V1.=ജലദോ—. catarrh.

നീർധാര V2. pizzle of oxen.

നീർനായ് an otter, Lutra Nair; also നീർപ്പൂച.

നീർപ്പഞ്ഞി B. a sponge.

നീർപ്പള്ളി (2) a royal closet V1.=മറപ്പുര.

നീർപ്പാട്ട V1.=നീക്കൊമ്പൻ

നീർപ്പുക steam, Trav. [ഹം GnP.

നീർപ്പോള a water-bubble, നീ. പോലേ ഉള്ള ളേ

നീർപ്പോളൻ So.=പൊട്ടി q. v.

നീർമണ്ഡലി M., V2. the full-grown നീക്കോലി; see നീരാഴാന്ത.

നീർമാമ്പഴം B. mangoes pickled in salt.

നീർമുതൽ (4) freehold property, either അട്ടിപ്പേറു or കുടമനീർ.

നീർമ്മോർ=സംഭാരവെള്ളം.

നീർവട്ടി 1.=നീരെട്ടി, നീരട്ടി, നീരളം Jatropha montana, med. in leprosy. നീ. യിത്തു also Croton seed (Cal.)=നീർവാളം. 2.=മരവട്ടി.

നീർവലു No. a current in the water.

നീർവാഴ്വു diabetes, (നീരൊഴിവു).

നീർവാൾ Crataeva religiosa (=നീർമാതളം Rh.) or നീർവള്ളിപ്പുല്ലു Rh. Leersia aristata.

നീവ്വാളം (& നേ—) Croton tiglium.

നീവ്വീഴ്ച (3) dropsical swelling; (1) rapids.

നീറു nīṟu T. Te. M. 1. Ashes (vu. ന്നു). നീറണിയുന്ന പരൻ Sk. Siva.; തേർവെന്തു നീറായി തു Bhr.; ബാണം വെന്തു നീറായ്പോകണം CG.; രിപുക്കളെ നീറാക്കുവാൻ AR. (see വെണ്ണീറു); തിരുനിറു 457. 2.=മീറു a red ant V1. 3.=നീർ.

നീറാലി an additional room built for cooking, harbouring beggars, etc. നീ. ആറുകാൽ ആകാ prov.

നീറുക T. M. (Te. നിവുറു) 1. To be slaked & powdered as lime. ചിറകു, ഉമി, മടൽ etc. നീറിവേവുന്ന കരി slowly burnt coals (bad). ചോറു നീറി വെന്തു rice boiled over an expiring fire (is tasteless). 2. to burn to ashes. (fig.) നീറും മനസ്സ് Bhr., നീറിനീറിമാനസം Anj., നീറുമാറിന വേദന CG., മന്മഥമാൽകൊണ്ടു വെന്തങ്ങു നീറുന്ന CG.; നീറിക്കൊണ്ടു അങ്ങനെ കിടക്ക Palg. to "be in a stew", irresolute, undecided. — അവൾക്കു നീറിക്കൊണ്ടു ഒരു പനി തുടങ്ങി, നീറിപ്പനിക്ക to have a slight touch of fever, to feel feverish. 3. powder, starch, etc. to settle പൊടി നീറി (sago, arrow-root).

VN. നീറൽ burning grief നീ. വേണ്ടാ നിനക്കു മനതാരിൽ KR.; smoulderingness, met. irresolution.

നീറുമ്പു (2) No.=മീറു.

a. v. നീറ്റുക To burn to ashes, slake, shells for lime കക്ക നീറ്റി എടുക്ക; to reduce to powder മുപ്പുരം മുറ നീറ്റിക്കളവതിന്നു RC.; ധൂർജ്ജടിതാൻ അതു നീറ്റി CG.

VN. നീറ്റൽ No. & So. slaking; heat.

നീറ്റടക്ക (3) No. areca-nuts steeped in water, of 2 kinds കൂട്ടടക്ക & ഭരണിയടക്ക.

നീറ്റാളി (3) No.=നീരാളി=ജലപ്പിശാച.

നീറ്റെട്ടപ്പു (3)=നീത്തിരിപ്പു.

നീറ്റെലി (3) a water-rat MC.

നീലം nīlam S. (shadow=നിഴൽ) 1. Dark-coloured, നീലമാം കരിമ്പു Mud.; നീ. തമസ്സു KeiN. 2. blue, esp. Indigo. നീലത്തിൽ മുക്കുക to dye blue.

നീലക്കട്ട a cake of Indigo, (നീലക്കട്ടി Trav.)

നീലകണ്ഠൻ S. blue-necked, a peacock, Siva. നീലകണ്ഠഭാഷ്യം a poem in praise of Siva V1.; (vu. നീലാണ്ടൻ N. pr.) [ഠർ V1.

നീലകമലം S. the blue waterlily, നീലകമള

നീലക്കണ്ണാൾ, (pl. — ർ) dark-eyed CG.

നീലക്കല്ലു a gem; sapphire, in SiPu. called മഹാനീലം, ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലു.

നീലക്കാർ a cloud; നീ. വൎണ്ണൻ Kṛshṇa, Bhr.; നീ. വേണിമാർ f. dark-haired. CG., Bhg.

നീലഗിരി S. N. pr. the Nilagiris.

നീലച്ചായം blue colour or paint.

നീലൻ N. pr. 1. a black monkey, domesticated along with the peacock (to counteract poisons). 2. a demon; bold, impudent person V1. 3. N. pr. of men.

നീലപുഷ്പം S. a Verbesina, or കായാവു (=വിഷ്ണുക്രാന്തി).

നീലപ്പുടവ blue cloth = കാങ്കി.

നീലമണി sapphire, നീലരത്നം, — ക്കല്ലു.

നീലലോഹിതൻ AR. Siva, (see ലോഹിതൻ).

നീലവർ AR. the dark Rākshasas.

നീലവൎണ്ണൻ = നീലക്കാർവൎണ്ണൻ. [ഴ് RC.

നീലവാർ very dark, നീ. ചെടച്ചൂഴം മുടിക്കീ

നീലാഭം bluish നീ'മായൊരു ശൈലം CG.

നീലാംബരൻ blue-dressed, Bālarāma.

നീലാളി = കാൎവ്വണ്ടു; നീലാളിവൎണ്ണൻ Kṛshṇa CG.

നീലി 1. Indigofera. 2. a Paradēvata നീലിദേവി. 3. N. pr. fem. കുഞ്ഞിലി etc.; also നീലുവ & നീലു.

നീലിക്ക to be bluish നീലിച്ചൊരു പഴപ്പു VyM.

നീലിമ blue colour, dark splendour നീ. കൊണ്ടാടുന്ന രോമാളീവലി VCh.; പളുങ്കിലേ നീലിമാവാരോപിതം KeiN.

നീലേശ്വരം N. pr. a town in the northern Kōlanāḍu, ruled by Kōlattiri's vassal (അള്ളെടം) with a territory of 3 കാതം and 3000 Nāyar KU.; നീ'ത്തെ മൂത്ത കോവിൽ, ഇളയകോവിൽ മൂന്നാം കോവിലും ഇങ്ങനേ ൩ സ്ഥാനമാകുന്നു TR.; നീ'ത്തു മൂന്നാം കൂർ തമ്പുരാൻ jud.

നീലോല്പലം Nymphæa cyanea.

നീലോല്പലാഭൻ AR. Rāma.

നീവാരം nīvāram S. Rice growing wild, വരിനെല്ലു.

നീവി nīvi S. Undergarment of women; ends of a woman's cloth fastened round the waist (ഊഷത്വം 153). കണങ്കത്തു, നീവീബന്ധം. (T. C. നീവുക to rub gently).

നീഹാരം nīhāram S. (നി, ഹർ) Frost, snow, ice. നീ. കൂടാതേ ആഹാരം ഇല്ല CG. (in hot season). നീഹാരക്കുന്നു Bhr. (= ഹിമവാൻ, പനിമല). നീഹാരക്കട്ടിവൎഷോപലങ്ങളും മെയ്യൊന്നായിട്ടുനേൎത്ത ജലമാകുന്നു Bhg.; നീഹാരാതപാദി സഹിച്ചു AR. heat & cold.

നീളം nīḷam T. M. C. (നീട്ടു) 1. Length. നീ. ഇല്ലായ്കയാൽ CG. not being tall enough. ആനെക്കു ൧൨ യോജന നീളം, ഇടം പാതിയും ഉണ്ടു Bhr.; മൂക്കു തൊടുവാൻ നാക്കു നീ. പോരാ prov.; നീ. വരുത്തുക = നീട്ടുക. — നീ. വെക്ക to be drawn out. കാലം നീ. ചെന്നാൽ നേർ താനേ അറിയാം. 2. distance നീളത്തിൽ കേൾക്കാകുന്നു; നീളം ഇട്ട വക an object of pursuit.

v. n. നീളുക 1. To extend itself, grow long. വാൽ നീണ്ടു കൊണ്ടു ഒടുക്കം വരായ്കയാൽ Bhr. (of a wonderful tail). ചാൺ വെട്ടിയാൽ മുളം നീളും prov. it grows to ell length. നീണ്ടു നിവിൎന്നുള്ള പാരസികന്മാർ Mud. tall & straight. കാൽ നീണ്ടിട്ടാകുന്നു വീണതു jud. the legs stretched. നീണ്ടുള്ള വീൎപ്പുകൾ CG. long sighs. നീണ്ടു തടിച്ചു, നീണ്ടു മെലിഞ്ഞു etc. 2. to be delayed, protracted. — (see നീൺ).

Inf. നീള, നീളേ, നീളവേ 1. far. നീ. നടക്ക to walk over the whole of it. നീ. പ്പരക്ക to spread abroad. നീള പ്രസിദ്ധം every where known. ഗ്രാമനഗരങ്ങൾ നീളക്കാണായിതു Brhmd.; നീളനാൾ RC. for a long period. 2. aloud നീള വിളിക്ക CG. 3. fem. to നീളം in നീളയായുള്ളൊരു നാരി CG. a tall (conceited?) woman.

നീൾ, നീഴ് aM. = നീട്ടു (നിഴ്) length in Cpds. നീണാൾ etc. (q. v.). നീഴ്ക്കണ്ണാർ CG. large eyed. നീഴ് കൊണ്ട കൊണ്ടൽ, നീഴ ചായലേ Voc., നീഴ് മിഴി, നീഴ് മിഴിയ മൈതിലി, കാർനീഴ് മിഴിയാൾ RC.

VN. നീളൽ growing longer.

നു nu S. Now (G. ny), hence, indeed (in നനു etc.)

നുകം nuγam 5. Tdbh.; യുഗം. A yoke, harness which joins the necks of two oxen. ഇടനുകം a piece of the watering machine. മൂരിയോടു ചോദിച്ചോ നു. വെപ്പാൻ prov.; നുകത്തിൽ പൂട്ടുക.

നകക്കഴി a pin of the yoke (in നകത്തുള), നകക്കോൽ a plough beam; or = നകത്തടി a yoke. നകപ്പാട്ട the length of a yoke.

നകപ്പിണ യിടുക to unyoke.

നകം ചാസ്സുക measuring the growth of trees by their resistance to a yoke of oxen പി ലാവിനു നകം ചാസ്സുമാറായാൽ; നകം ചാ രിയാൽ കലയാത്തതു, നകം ചാരിത്തെ KU. young Jack-trees.

നകരുക nuẏaruẏa T. M. (C. T. നംഗു, Tu. നിംഗു, Te. nōru mouth = മുകർ). To swallow പൂന്തേൻ നകന്ന CG. of bees, birds. പാൽ പ ഴം നകന്നാലും Nal.; അധരത്തെ ഞാൻ നക ന്നാവു DN., അധരാമൃതം നു. Bhg. to kiss. — met. കോരി നകന്നു (with eyes) ചാഗമൃതം (with ears) RC. —

VN. നകച്ച sipping, imbibing.

നങ്ങുനം see നൊ —

നച്ചു nučču C. Tu. NoM. (T. നൊയി, √ നറു) Broken rice നച്ചും കണ്ണും തിന്നക (= നറുങ്ങി യതു). [& clothes.

നച്ചുപുഴു, (C. നസി) a minute insect in grains

നുണ nuṇa (aC. നൊണ to devour, aT. നൊ ണ്ടു). 1. Smack, slaver; greediness. നുണ പൊ ട്ടുക the mouth to water, to smack. 2. calumny, flattery, lie (C. നുഡി). നുണയും നൊട്ടയും lies. നുണ പറക to backbite.

നുണയൻ m., (f. നുണച്ചി) 1. voracious. 2. a talebearer, spy, calumniator.

നുണയുക So. to eat greedily.

VN. നുണച്ചൽ smacking the lips, greediness. നുണത്തം, നുണത്തരം So. backbiting.

നുണെക്ക 1. To smack the lips, have a ravenous appetite കാത്തിട്ടിരുന്നോൻ നുണെ ച്ചിട്ടു ചത്തു, നരി നുണെക്കുമ്പോലേ prov.; നു ണെക്കാതേ ഇറക്കിക്കൂടാ without slavering. 2. to backbite.

നുണിൽ nuṇil (നുൺ T. aM. C. Te. fine, minute) Scurf, itch.

നുണ്ണിറച്ചി V1. a kind of myrrh.

നുണ aM. minuteness നുണയും ഇയന്നപടി കണ്ടു; മെയി നുണ്ണണലായി വീഴ്ത്തി RC. made it dust.

നുതം nuẟam S. (part. of നു) Praised.

നുതി S. praise നുതി ചെയ്യു നേരം CG.; നുതി കൾ ചെയ്തു പ്രാർത്ഥിച്ചു VetC.

denV. ഭയരഹിതമതികളെ നുതിക്കയും Bhr. = സ്തുതിക്ക.

നുതൽ nuẟal T. aM. (C. നൊസൽ, Te. നു ടർ fr. നുൺ) Forehead V1., തിരുനു. മേൽ RC.; പൌണ്മിനുതലി RC. she with the moon on her forehead.

നുത്ത nutta = നുട്ട A gap V1.

നുന്നം nunnam S. & നുത്തം (part. of നുദ് push). Driven വായുനുന്നങ്ങളാം മേഘങ്ങൾ Bhr.

നുൺ = മുൺ aM. വിണ്ണവർകോൻ തന്തിരുനു മ്പിൽ. — No. ഇതിനു നുമ്പേ TR.; നുമ്പ മറി ഞ്ഞു TP. a fencing posture. മേലിൽ വരും നു മ്പും ഞായറ്റു TP. next Sunday.

നുനി 1. = (T. tip) കൈമുണ്ടു, കൌപീനം. 2. (= നുൺ) very thin & meagre V1.

നുപ്പം nuppam (T. നുപ്പം, fr. നുൺ) Fine texture of cloth V1.

നുപ്പുതു aM. = മുപ്പതു, as നുപ്പതിനായിരപ്രൂട KU.

നുമ്പു numbu (see നുൺ) A nail with 2 points to join planks, also നുമ്പാണി No.

നുമ്മാൾ nummāḷ = നോംWe. നുമ്മളെ തമ്പുരാൻ, നുമ്മടെ പേർ TR. (the Palachi Rāja).

നുമ്മാഞ്ഞാൾ nummāḷ (see നുൺ) = മൂന്നാൾ? Three or more days from this (No. vu. ഉമ്മാൾ).

നുര nura T. Tu. C. M. Foam, froth അശ്വം ത ന്നുടെ വായിലേ നുര CrArj. — പാൽനുര the sap in trees. ശ്ലേഷ്മമാം നുര VCh.; നുരയാരിപ്പിടിച്ച പോലേ prov. (of the sea). 2. = കടൽനുര q. v. നുരകടൽ the foaming sea.

നുരനുരേ adv. like froth, പല മാംസാങ്കുരം നുരന്നനേ വരും Nid 37.

നുരപ്പിഞ്ഞി foam as of one dying, നു. കാന്ന കിടക്കുന്നു.

നുരയൻ a bird similar to ചോലപ്രാവു.

നുരയുണ്ണി the dog as swallowing his vomit.

നുരവായൻ slobbery, salivating.

നുരയുക to froth നുരഞ്ഞു ചോരി അണിഞ്ഞു RC.; നുരഞ്ഞുനീർ പാഞ്ഞിരിക്കയും MM. (from a chest-wound). നുരഞ്ഞിട്ടു കറ വീഴുക Nid.

നുരെക്ക No. 1. To foam, emit scum. 2. to ferment as toddy V1. 3. to spoil, rot (= നുരുമ്പു, നലു). താമരനൂൽ നുരച്ചു വറണ്ടുകൂടി CG. VN. നുരെച്ചൽ 1 & 2.

നുരി nuri (C. to granulate; നുർ dust?) 1. what 3 fingers can hold; a bunch of rice plants & the space required to plant them നുരിയും നുരിയിടയും (doc.) MR. നുരിയിട പഴുതും doc. കണ്ടത്തുകൊണ്ടു നുരി കുത്തി TP.= 3—4 ഞാർ ഒന്നിച്ചു നടുക.—നുരിചെക്ക to drop seed-paddy into fresh made furrows, either a., Trav. No. closely (for transplantation), or b., No. at large intervals (in fields full of വരിനെല്ലു to distinguish it from the same when grown up) = കരിച്ചാലിൽ നുരിയിടുക. 2. B. No. small bubbles of water.

denV. നുരിക്ക 1. to put some grains, take & put with 3 fingers മൂഡ്യായിൽ അരി നുരിച്ചാശീർവ്വദിച്ചു (loc.); മുത്തും പവിഴവും നു. TP. 2. So. to rise in small bubbles.

CV. നുരിപ്പിക്ക to transplant V1. [യ്യാദ.

നുരുമ്പിരിയാദ, — ാരം No. vu. see നിമ്മ

നുരുമ്പു nurumbu M. Tu. 1. Rot, wood-dust, iron rust, etc. 2. N. pr. fem.

നുരുമ്പുക (Tu. നുരി) to rot, decay. നുരുമ്പിക്കുടം SiPu. ruined temple-roof.

Also freq. നുരുമ്പിക്ക, f.i. ചിത്രപ്പൂൻ വരെച്ചിട്ടു കിടക്കുന്ന പത്രം നുരുമ്പിച്ചു പോകുമോ Nal. [നുരെക്ക 3).

VN. നുരുമ്പൽ = ഉണങ്ങി നുരുമ്പിപ്പോയി. (see

നുറുങ്ങുക nuṟuṅṅuya C. M. (Te. Tu. നുരുഗു, T. നൊ —). To be broken into small pieces, shattered, pulverized തലനൂറു നുറുങ്ങി, തല ഏഴ നു'ങ്ങി മരിക്ക Bhr.; നൂറു നുറുങ്ങി പീണ, പത്തു നുറുങ്ങി വീണ AR.; ഏഴായി നുറുങ്ങിയ പഴയരി TP.; അരിവരർ നുറുങ്ങിനർ RC.; കയ്യും കാലും നുറുങ്ങിപ്പോം Nid. in leprosy. എല്ലുകൾ നുറുങ്ങുമാറു ചുമക്ക VCh. — VN. നുറുങ്ങൽ.

നുറുങ്ങു 1. a bit, chip, atom ആയിരം നുറുങ്ങാക്കിനാൻ RC.; ഓട്ടനു. a potsherd. നീർ നു. a drop. നുറുങ്ങരി = നുറുക്കരി. 2. a moment നു. നേരം പാക്ക, തിണ്ണം വിളങ്ങി നു. നിന്നാർ CG.; നീ നു. വിടുകിൽ Anj.; നു. പറഞ്ഞു CG. some words.

നുറുക്കു a bit, fragment, broken rice (നുറുങ്ങരി, നുറുക്കലരി).

നുറുക്കുക v. a. 1. To crush, break in pieces, pound തേർചട്ട നുറുക്കിനാൻ AR.; moths to eat, destroy V1. 2. = നുറുക്കുക to cut up, as fish for a stew, a golden cow for distribution അരുത്തുതെന്നേ നുറുക്കിലും KR.; തലനൂറു നുറുക്കി CG. [2. = കുറുമ്പു 1.

നുറുമ്പു No. = നുരുമ്പു 1. Chips, splints.

നുല nula (= നുർ, നുറു) Rotting, rheum of the eye പോളമേൽ നുലയും ചൂട്ടം ഏറമായി Nid24.

നുലയുക to rot, moulder (as victuals), be overripe മുഖം താണു നുലഞ്ഞിട്ടു നൊന്തിട്ടും പിനതക്കരു Nid.; നുലഞ്ഞവസ്ത്രം = മുഷിഞ്ഞു.

VN. നുലച്ചൽ, also ധാന്യങ്ങൾ തിന്നു നുലവു വരുത്തി MC. macerate, digested.

നുലെക്ക v. a. to soften by squeezing, spoil വാതാടികൾ മാംസം നുലെച്ചു അതിൽ പുഴുക്കൾ ഉണ്ടാകിൽ, മാംസത്തിനെ നുലെക്കാതെ Nid.

നുശു nuśu (Te. C. നസു) Small, young, minute = നുച്ച No. — ആ സ്ത്രീ നുശു too young.

നുള nula (loc.) Wet, damp (= ഞള?).

നുളുവുക to be moist, damp പൃത്തു നന്നായ നിന്നിട്ടു നിലപ്പൊരു മരങ്ങൾ KR.

നുള്ളുക nuḷḷuya (C. Te. നുലി). To pinch പിള്ളരെ നുള്ളിനാൻ CG.; to pluck കൊടിമ്മേന്നു പൊറിയില നുള്ളി TP.; മുനഖംകൊണ്ടു നുള്ളാം prov. = നുള്ളിപ്പുറിക്ക.; നുള്ളി അറുക്ക to crop off (a bird's head). നുള്ളി എടുക്കുന്നേടത്തു കഴി, നുള്ളി ചെകുന്നേടത്തു കുന്നു prov. to take or add by pinches.

VN. നുള്ളൽ 1. a pinch (= കിള്ളൽ). 2. harvest of grains that are picked V2.

നുള്ളിക്കൊടുക്ക to give a pinch. നുള്ളിക്കൊട്ട ചൊല്ലിക്കൊട്ട prov. മലയാളർ നു'ക്കുന്നു കൈകൊണ്ടു വാങ്ങുന്നു V1.

നുള്ളി 1. small sticks for firewood നു. യുള്ള കാട്ട prov., കൊള്ളിയും നുള്ളിയും vu. 2. (loc.) a kind of ഊഴ്ചമരം 151.

നുള്ള് a pinch, bit. നുള്ളും നുറുക്കും കണക്കെല്ലാം ക്രട്ടാം Anj. all sorts of fractions.

നുഴമ്പു **nuḻambu** So. Palg. (T. നുമ്പ). A gnat, chiefly an eye-fly നു. കളെത്തട്ടുപ്പാൻ MC 31.

നുഴയുക **nuḻayuga** T. M. C. (Tu. നരി, C. നസി, നൊള fr. ന൞്) To creep in, squeeze through. ധൂമം നുഴയുന്ന രന്ധ്രത്തിലേ തുൺ നുഴയാതു CC. force its way into.

നുഴവാതിൽ V1. a small door.

നുഞ്ഞി **nūñṉi** (loc.) A marsh, quagmire പുല്ലുള്ള കരഞ്ഞി.

നൂട്ട **nūṭṭa** No. (നൂളിക?, നുഴുക?), നൂത്ത No. loc., നൂത്ത V1. q. v. A gap in a fence, ഉക്കത്ത് പുണ്ണുള്ളവൻ നൂട്ട നുഴവാൻ പാടില്ല prov.; നായ്ക്കു നൂട്ട for dogs; a conduit നൂട്ട അടെക്ക (= കഴാ).

നൂണാമരം B. = കടല്പിലാവു Morinda.

നൂതനം **nūδanam** S. (നു, now) New, modern, recent. സ്ഥലത്തിന്നു നൂ'മായൊരു പേർ ഉണ്ടാക്കി invented. നൂ'മായി ഉണ്ടാക്കിയ ആധാരം MR. forged. നൂ'മായൊരു വാതം വീശു തുടങ്ങി CG. a fresh wind. നിത്യവും കേട്ടീടിലും നൂ. എന്ന തോന്നും Bhg.

abstr N. നൂതനത്വം newness. നൂ. പൂണ്ട മൽപ്രാണനാഥയും SiPu. newly married. [Sk. നൂതനം = നൂതനം, f. i. നൂ'മാസ്സുന്നൊരു ഇന്ദങ്കൾ

നൂനം **nūnam** S. (നു) Just now, = ഇനി, then; surely ടിനനായി പിതാവു സഭ്രത്തിൽ എഴുന്നെള്ളും നൂനം KR. [നു.; ധരിപ്പിക്ക 518.

നൂപുരം **nūburam** S. Foot-ring, AR. കാല്ചില

നൂറു **nūṟu** 5. (നൂറുങ്ങുക) 1. Powder, esp. powdered lime നീരു, as used for chewing. നൂറിൻ ഗുണം GP 78. നൂറും പാലും കൊടുക്കേണം PR. propitiation of snakes; starch (കുവനൂറു = ഉഴറൽ). ഭവനം നൂർ തേച്ചു whitewashed. 2. hundred നൂറുനൂറാക്കി മുറിച്ചു Sk.; ശ്ലോകം നൂറു നൂറുങ്ങി etc. (dust = hundred). Obl. c. നൂറാണ്ടു 100 years, നൂറെറാന്നുതലകൾ AR.—Dat. നൂറിന്നു & നൂക്കു (loc.). മുപ്പത്താറുനൂറു CS. = 3600. നൂറായിരം Mud. Used (= പത്തു) as a first step to higher numbers ഒന്നൂറു മൂവായിരം നായന്മാർ TP.

നൂറങ്കിഴങ്ങു (1) Dioscorea pentaphylla. Rh.; ചെകരി നൂ. Diosc. triphylla.

നൂറിനു (2) at the rate of 100 (പീതം), നൂ. കണ്ടു നെല്ലു വെച്ചു കൊടുക്ക.

നൂറുക T. M. Te. to be pulverized ചിത്രധാജങ്ങളും വെന്തു നൂറുന്നതേ KR. (= നീറുക).

നൂറോൻ So. = നൂറൻകിഴങ്ങു q. v., കാട്ടു നൂ. kinds of yam, also നൂറ (loc.)

നൂറൽ see നുല്ല.

നൂറവർ, നൂറുവർ Bhr., നൂറുപേർ ChVr., നൂറിങ്കോൽ CG. Duryōdhana with his 99 brethren — (see മുന്നൂറവന്മാർ, അഞ്ഞൂറവന്മാർ 11).

നൂറിക്കൊല്ലി aM. the hundred-killer, a weapon വാൾ നൂ. കൊടിയ വേൽ RC.

നൂറിപ്പത്തു 110 = നൂറിൽപത്തു.

നൂറുകടം (1) a chunam pot or pouch.

നൂറുതൊണ്ടു (1) No. esp. a cocoanut shell filled with lime, it being used by toddy-drawers to prevent the fermentation of toddy.

നൂറെറാന്നു തീയർ TP. 101 Tiyar.

നൂൽ **nūl** 5. (നുലു Te. C. to twist = നുൾ) 1. Thread, yarn വക്കു —, പട്ടുനൂൽ; നൂൽകയർ etc. നൂൽ കൊടുക്ക to line, sew in line V1.; നൂൽ പിരിക്ക to twine. — മാരിൽ ഇരുന്നൊരു താമരനൂൽ എടുപ്പാം CG. fibres of lotus-stalk. 2. measuring line നൂൽ പിടിച്ചളന്ന കാറി തറെച്ചു KR.; മേലിട്ടം ചിറെക്കാലംബമായൊരു നൂലു പിടിച്ചു കിടക്കുമ്പോലേ RS 10. (so looked Hanuman across the straits). 3. a rule (= സൂത്രം), നന്നൂൽ a Tamil grammar (by Pavananti). 4. penis.

നൂലാചാരം (3) a divorce granted to a wife W.

നൂലാമാല T. So. entangled thread; intricacy, artifice.

നൂലിട്ട ഉണ്ണി TP. a Brahman boy invested with പൂണൂൽ. — So. നൂലിട്ട ജാതി = ടിജർ.

നൂലിതാളി Rh. Antidesma alexiteria, (the bark is used for ropes).

നൂലുണ്ട a bottom of yarn.

നൂല്ക്ക, റു 1. To spin—VN. നൂൽക്കൽ, നൂറൽ. 2. V1. to put out a wick or match. നൂൽക്കൊടി V1. a neck-ornament.

നൂൽക്കോൽ a staff joined to the കുമ്പാക്കു of a weaver's loom.

നൂലൈട്ടി a weaver.

നൂൽതാർ a reel, see താറു. — നൂൽതാര see താര.

നൂൽതുണി calico.

നൂലുശ size for stiffening thread.

നൂൽവള്ളി Rh. Dalbergia scandens. [ഈ Anj.

നൂഴുക nūḻuya = foll. കാടൻനായി ചേലി നൂ

നൂഴുക nūḻuya (=നുഴയുക) To creep in, squeeze through, to enter slily or with difficulty നൂണ കടക്ക; കുന്നിന്നു കീഴിലേ നൂണു, നൂഴൊല്ലാ നാം, ശങ്കത്തിൽ നൂഴന്നോരല്ല CG. are not to be born again; കടങ്കാൽ നൂ. obsc.

VN. നൂഴൽ (act.); നൂട്ട q. v.

CV. നൂഴിക്ക, f. i. ശോചിന്നു കീഴേ നൂഴിച്ചു CG. put the children under the cow as a remedy.

നൂഴവാഴി a cunningly devised entrance.

നൂഴവാതിൽ (loc.) = നുഴവാതിൽ.

നൃ nṛ S. 1. Man. Nom. നാ. 3., pl. നൃക്കൾ Sah. (hence നരൻ) Gen. pl. നൃണാം. — നൃപതി see below. 2. Tdbh. = നിർ, as നൃമ്മലം, നൃവാഹം = നിർമ്മലം etc.

നൃങ്ങന നṛṅṅana No. (adv. നിഗിർ). Upright, erect. നൃ. നില്ക്ക to stare about, be stark naked (loc.)

നൃച്ചി (loc.) uppermost.

നൃത്തം nṛttam S. (നൎത്ത) Dance മത്തനെപ്പോലേ നൃ. കുനിക്കേണം GnP., നൃ. ചെയ്തു Bhr., Mud., ആടുക, പൈക്ക Anj.; കാളിയൻ മൂർദ്ധാഭികൾ നൃ. ധരിച്ചു VilvP. [കൾ VyM.

നൃത്തനം, better നൎത്തനം id. നൃ. ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീ

നൃത്താലയം, നൃത്യശാല CC. a dancing hall.

നൃപൻ nṛpaṅ S. (നൃ+പ) Protector of men, നൃപതി AR. king, so നൃവരൻ, നൃപാലൻ Brhmd. [രാജത്വം.

നൃപതിത്വം Sovereignty. നവനൃ. Mud. = പുതു

നൃശംസൻ S. hurtful to man, mischievous, malicious നൃശംസയാകും നിൻ ചരിതങ്ങൾ കൊണ്ടു ദശരഥൻ മരിച്ചു KR.

നൃശസ്യം a rule, administering justice to men ഉന്നതധർമ്മങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠമാം നൃശസ്യമേ; സീത തന്ന നൃ'മായുള്ള വചനം KR. (her intercession).

നെകിൽ see നിഴൽ.

നെഞ്ചു neñju T. po. M. and നെഞ്ഞു (mod.) fr. നിന 1. Heart, (also ഇടനെ.). നെ. പൊട്ടി, പിളൎന്ന split or broke. നെ. ഇടിക്ക to beat. നെ. അടെച്ചു പോക to feel choked. നെഞ്ഞിലിരിക്ക to have in mind. നെഞ്ഞിന്നുറപ്പുണ്ടു KU. bold heart. നെഞ്ഞുറവുൻ courageous. നെയി കൂട്ടിയാൽ etc. നെഞ്ഞറിയും prov. to be conscious of the fact, (opp. hearing, learning). പഞ്ചമരാശത്തെപ്പാട്ടന്ന നീ എന്തു നെഞ്ഞുനിറെക്കുന്നതെൻചെവിയിൽ CG. the cuckoo's tune fills the ear with heart. 2. breast നെഞ്ഞത്തു തച്ചു, കുത്തി, അടിക്ക (lamenting). നെഞ്ഞോടു നെഞ്ഞു പാഞ്ഞു TP. breast against breast. നെ. തൊട്ടുള്ള രോഗം എല്ലാം a. med. all diseases of the chest. നെഞ്ഞത്തുകുടെട്ടുക്ക = കോഴിനെഞ്ഞു pigeon-breast to form (a disease). നെഞ്ഞൊററം a broad chest B. നെ. ചലിക്ക, കീറൽ, എരിച്ചൽ, പുകച്ചൽ, ചോവു heart-burn, nausea in the throat.

നെഞ്ചകം 1. in the heart നെ. നിനെച്ചു Anj. 2. the inmost heart നെ. തന്നിൽ ധ്യാനിച്ചു Bhr. — also നെഞ്ചം, f. i. നെ. തെളിഞ്ഞു Bhr.

നെഞ്ചർ T. bold men (Mpl. song); തുരുതുര 470.

നെഞ്ഞരംകൊള്ളുക (2) No. (അരം) heart-burn = നെഞ്ചു കലിക്ക etc.

നെഞ്ഞുറക്കാരൻ, — റവൻ (1) No. a desperado.

നെട്ട neṭu T. M. So. (Tu. നെളിയ) = നിട്ട Long.

നെടിയരി whole rice freed from husks.

നെടിയോൻ (also = നരന്ത), നെടുതു = നി — q. v.

VN. നെട്ടക്കം tallness V1. — നെട്ടകൻ So. tall.

നെട്ടഴം great depth. — നെട്ടകാലം long time.

നെട്ടങ്കേണി a lake.

നെട്ടങ്കൊട്ടിൽ barrack = നിട്ടമ്പര etc.

നെട്ടങ്ങനാട്ട & നെട്ടങ്ങനനാട്ട N. pr. the 13th province of Kēraḷa, capital Cheṟupuḷḷachēri. The Nāyars are divided into 2 circles നെ'ട്ടിനു മീത്തൽ വടക്കേക്കുറു & തെക്കേക്കുറു KU.; നെട്ടങ്ങാടി or നെട്ടങ്ങാനിനാട്ട് അടിയോടി a tribe of Sāmantar KM. identified with ചാക്യാർ Anach. and with ഏറാടി KN.

നെട്ടഞ്ചെത്തു B., better — ത്തി Rh.; see under ചെക്കി.

നെട്ടൂരം very far.

നെട്ടനാൾ long time = നെട്ടനേരം V1.

നെട്ടനിളം the whole length = ഉടൻ — .

നെട്ടന്തരിശ്ശു a long waste; lying waste for a long time.

നെട്ടന്നനേ straight on, also നെട്ടകേ പോക.

നെട്ടപ്പു, നെട്ടപ്പം V1. No. length, height. നെട്ടപ്പക്കാരൻ No. = നെടിയോൻ.

നെട്ടമംഗലം long happiness നെ. സ്ഥിരിച്ചീടും SitVrtt.; സന്തതിലാഭം നെ. BR; സന്തതം നല്ല നെ'ത്തിനു SiPu.

നെട്ടമംഗല്യം B. the string of a താലി. — met. നെ. അനുഭവിക്ക, ആയിരിക്ക; നെ. ഏറാമുണ്ടാം (astrol.) gifted with a long lived husband.

നെട്ടമ്പക continued enmity.

നെട്ടമ്പടി V1. a door-post or window-post No. Palg., (opp. കുമ്പടി).

നെട്ടമ്പാച്ചൽ running straight on without looking back.

നെട്ടമ്മ V1. pride. — നെട്ടമ്പൻ arrogant, also നെട്ടമൻ a tall man, — and നെട്ടമ, നെട്ടമാനം tallness V1.

നെട്ടമ്പുര, see നിട്ടമ്പുര.

നെട്ടവട്ടം an ellipsis; oval.

നെട്ടവണ്ണൂർ N. pr. = നട്ടവ — q. v.

നെട്ടവരിയൻ So. = തെങ്ങോലവരിയൻ 479.

നെടുവിരിപ്പു (a canopy) & നെടിയിരിപ്പു N. pr. residence in ഏറനാടു, where all the children of Tāmūri's dynasty ought to be born. നെ'പ്പു, (പ്പിൽ) സ്വരൂപം title of the Calicut dynasty KU. [bird.

നെടുവിളിയാൻ, (V1. നെടുളാൻ) a large night-

നെടുവീപ്പു a sigh (ഇടുക). നെ. ഉളവായ്തുരം VyM. [head.

നെട്ട (bef. vowels), നെട്ടാണി Crown of the

നെട്ടൻ V1. a tall man.

നെട്ടനരി Trav. = നിഞ്ഞനരി, നിടിയരി. q. v.

നെട്ടാന്തൊട്ടി B. tall & thin.

നെട്ടായം 1. straight part in a river. 2. a stretcher (brick or stone, opp. കുട്ടായം), f.i. in an English or block bond. (Arch.)

നെട്ടൂർ & നിട്ടൂർ (doc.) N. pr. നെ. ചൂരത്തിന്റെ വാതിൽ KU. the commonest of the 18 passes of Kēraḷa.

നെട്ടോട്ടം = നെട്ടപ്പാച്ചൽ.

നെണ്ണുക neṇṇuya = നണ്ണുക V1. To remember, be grateful.

VN. നെണ്ണൽ ഉണ്ടാക to long after, (C. നെണ്ടു = നിനവു).

നെത്തുക To crawl, see നത്തുക, (prh. എത്തുക?).

നെൻ see നെൽ.

നെയി ney T. M. aC. Te. (Tdbh.; സ്നേഹം) & നൈ. 1. Any unctuous substance, grease, fat, oil, whence, എണ്ണ (എൾനെയി), വെണ്ണ, പന്നിനെയി lard. നെ. വെക്ക to become fat, proud. 2. ghee ഉരുക്കുനെ യാഗാദികൎമ്മങ്ങൾക്കുത്തമം, പഴനെ വ്രണങ്ങൾക്കു പ്രയോഗിപ്പാൻ GP.; വെയിക്കുമ്പോൾ നെയി കൂട്ടേണം TP.; നൈ കൂട്ടിയാൽ നെഞ്ഞറിയും prov. — നെയ്യിൽ കൈ മുക്കുക to put the hand into boiling ghee, an ordeal for women accused of a breach of caste rules, നെയ്യിക്കൈമുക്കേണം TP. 3. transfer of land by കുടമനീർ which leaves to the proprietor a nominal income of one നാഴി ghee, to the value of 1 fanam per annum. നെയിനിന്നു പോയാൽ നാഴിക്ക് ഒരോ പണം വെക്കും KU. if this duty be not paid, interest upon interest is to be demanded.

Hence: നെയ്ച്ചലം a frying pan.

നെയ്ക്കുറി a jar of ghee. നെ. വെക്ക to present it as a token of respect.

നെയ്യട്ട a vessel of oil, in shops.

നെയ്യറ N. pr., നെ. പുഴ the river of Valarpaṭṭaṇam.

നെയ്യല (& നെയ്യാട) cream, fat ചോരയും ചലവും നെ. യും മലമൂത്രം പൂരിച്ച നരകം Bhg.; ചോരയിൽ കളിക്കയും നെ. ധരിക്കയും SiPu. on battle-fields.

നെയ്മീൻ V1. a tender fish.

നെയ്യപ്പം a cake, offered in temples. നെ. തിന്നാൽ രണ്ടുണ്ടു ലാഭം prov.

നെയ്യമൃതം an offering (in Sivarātri & Sankrānti), ദേവനു നെ. മുട്ടാതേ കഴിച്ചു കൊള്ളു

KU.; also മോയിലോത്തു നെയ്യമൃതു വെക്ക, ചെയ്ക TP. to give oil for temple-lights TR.

നെയ്യാട്ടം anointing an idol with ghee.

നെയ്യിടുക to grease. അന്നന്നു വെട്ടുന്ന വാളിന്നു നെ. prov. to serve princes. വെട്ടുന്ന വാൾക്കു നെയ്യിട്ടു കൊൾകെന്നതേ മുട്ടുമ്പോൾ ചെയ്യാവു RS. appease the coming storm.

നെയ്യിൻ മേലായ്മപ്പണം = നെയി 3.

നെയ്യണ്ണി Bryonia laciniosa, Rh.

[illegible]ക്കു fatness, as in Brahmans without ക[illegible] (muscular strength) Mud.

[illegible] distorted figures of men or monkeys,. [illegible] as charms whilst building a house (see [illegible]നെവാരം).

[illegible]ല the caul or omentum.

നെ[illegible] neyγa 5. To weave; to plait mats. നെയ്യുതിന്നു തക്കകൂലി.

VN. I. നെയ്ത്തു weaving; നെയ്ത്തുകാരൻ a weaver, നെ. തറി, നെ. കോൽ a loom.

നെയ്പ്പു a large mat for treading out corn, in sandy districts.

VN. II. നെയ്യൽ weaving, (act.).

നെയ്തൽ neyδal T. M. C. 1. a Nymphæa (alba T., cærulea C.) 2. Menyanthes Indica Rh., also നെയ്തലാമ്പൽ (B. നൈവിലാമ്പൽ). 3. T. saltish soil.

നെരിയുക neriyuγa (C. നെഗ്ഗു) = ഞെ —. To be crushed കാലും കൈയും നിരിഞ്ഞു പോകയും വിറക്കയും MM.

VN. നെരിപ്പം, നെപ്പം (loc.) crisp.

നെരിപ്പു = ഞെ — fire, നെരിപ്പിൽ വെച്ചുവെതുപ്പി a. med. പുത്തവിലോടു നെരിപ്പടയും Onap. a sort of cake. — (നെരുപ്പട No. baked on leaves = ഓലയട Cal.)

നെരുപ്പോടു B. a stove; No. & So. a portable fire-place, used by native goldsmiths.

നെറി neṙi T. M. (Te. excellence, fr. നിറ? Tu., നെൎത്ത straight) 1. Straight path (in battle കൊട്ടും വിളികളും നീട്ടുംനെറികളും SiPu.). 2. rectitude നെ. കറയുന്നതേ അരികൾക്കു, നെറിമതികെട്ടു, നെറി കെട്ടവാറു RC. dishonest; also നെ. കെടുക V1. to be put to shame. നെറികേടു So. crookedness. — നെറിയുള്ള വൃത്തം V1. musical rhythm.

നെറിവു 1. (C. Tu. നെറി, Te. നെരു = ഞെറിവു) folded front of a Musulman's gown. KU. 2. So. = നെറി proper road, equity. നെറിവുള്ള, നെറിവുകാരൻ virtuous V1.; നെ. കെട്ട PP. vicious.

നെറുക neṙuγa (T. നെറി temples; what is straight). The crown of the head (in Tu. നെത്തി). നെറുകയിൽ പീലികെട്ടി Bhr., also നെറുകന്തല.

നെറുവിളക്കു (& കാക്കവി.) a lamp nailed on the head of exposed infants or hanged criminals. നെ. തറെക്ക; നീകാലത്തു നെ. കണ്ടുപോകും (curse).

നെററി neṫṫi T. M. (C. Te. നെത്തി, Tu. see prec.) 1. The forehead, (നെററുക T. to dash against). തുനെററി CG.; നെ. വിയൎക്ക VyM. from anxiety. നെ. യിൽ അടയാളം മുദ്രയും വെക്ക VyM. to brand Brahman criminals. മൂന്നുടേ നെ. മേലേ വെക്ക TP. adoringly. നെ. ക്കു നേരേ നില്ക്ക KU. to withstand. 2. what is like a forehead, പുരയുടെ രണ്ടു നെ. ക്കും TR.; നെ. പ്പുറം the gable-end.

നെററിക്കുറുൾനിര hair curled on the forehead.

നെററിച്ചുളിച്ചൽ knitting the brows.

നെററിച്ചുളുക്കു wrinkles.

നെററിത്തടം the forehead. നെ'ടേ നല്ല ചാന്തും കുറികളും SiPu.; നെ. തുടെച്ചു Nal.; നെ'ത്തിന്നു വെടികൊണ്ടു TP.

നെററിത്തിരിക്കണ്ണിൽ തീ CG. the fire of Siva's third eye.

നെററിപ്പട്ടം an ornamental head-cover (of elephants, Bhg. tiara of princes).

നെററിപ്പുര (2) a kind of house TR.

നെൽ nel T. C. M. (Tu. നെജി). 1. Rice as growing നെ. വിളയുന്നേടത്തു പുല്ലായ്പരും Sah.; നെല്ലുകാപ്പതിന്നു Bhg.; നെല്ലു വിളഞ്ഞു മൂരുവാൻ അടുത്തിരിക്കുന്നു TR.; പച്ച —, ഉണക്കൻ — green or dry. — Stages of growth: a. ഞാറുപ്രായം; b. കോൽപ്രാ.; c. പൊട്ടിൽപ്രാ.; d. കതിർപ്രാ. (= നിറന്നു); e. കായ്മടങ്ങിപ്രാ.; f.

പഴം തട്ടിയ പ്രാ., (പഴം ഓടി); g. കൊയ്യാറായ പ്രായം (വിളഞ്ഞു). — so കോലായനെ., കോൽപ്പുട്ടിൽ, മുറിക്കുതിർ (30 days), കതിർ, പൂവുതിന്ന നെ., പാൽ നെ., പഴം പിടിച്ച നെ., നെല്ലിന്റെ വിളഞ്ഞു, വിത്തിന്റെ വിളഞ്ഞു; (പൂവഞ്ഞു പാലഞ്ഞു കായഞ്ഞു വിളയഞ്ഞു 20 days from the time of blooming till harvest). — Kinds: വിരിപ്പു cut in Oct., മുണ്ടകൻ in Dec. or Jan., പുഞ്ച—in spring. ചെറുനെല്ലിന്നരി പൊടിച്ചട ഉണ്ടാക്കും GP.; വരിനെൽ. 2. rice in the husk (Port. nelle), paddy; bamboo-seed, etc. നെ. രണ്ടുണക്കം paddy may be dried in 2 days, (വിത്തു in 10). നെ. കൊണ്ടുപോക a ceremony after birth; rice as rent നെല്ലാൽ ഒരു കരു തന്നില്ല TP. 3. a measure of paddy, generally Idangali ഒരു നെല്ല (=50 ഇടങ്ങഴി അരി). ഒമ്പതു കണ്ടം൩൦ നെല്ലിന്റെ നിലം TR. yielding on an average 950 Id. of paddy. കിട്ടേണ്ടുന്ന ൩൦ ഉരുപ്പികയും ൩൦൩൦ നെല്ലും (jud.)

നെന്മണി 1. a rice corn. 2. measure of length (=നെല്ലിട). കൂ നെ. അകലം ഒന്നര നെ. ആഴത്തിൽ ഒരു മുറി MR. 3. നെ. വീശം the weight of a grain in gold; 4 നെ.=കുന്നി, or=$\frac{1}{2}$ മഞ്ചാടി CS.

നെന്മലർ parched paddy (see മലർ).

നെന്മാണിക്യം a gem found in grain?

നെന്മേനി "rice-body" Mimosa Sirisha (ശിരീഷ S.). നെ. തേച്ചാൽ (the powdered bark) പൊന്മേനി ആകും prov.; നെ. പൂവിലേ നന്മണം CG., GP67.; നെ. വാകയുടെ ചേർ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

നെല്ലടി rice-straw. — നെല്ലുതിർ an ear of paddy.

നെല്ലെലിയൻ a rice-nibbler, miser നെ'ന്നു മക്കൾ പിറന്നാൽ prov.

നെല്ലം (loc.) 1. rice, hon. 2. a kind of rice=ചോരൻ.

നെല്ലിലിശ lending grain at interest W.

നെല്ലുപാട്ടം rent upon fields of growing rice W.

നെല്ലുര a granary, നെല്ലുറ (നെല്ലുറ പൊന്നുറ prov.) [കൻ prov.

നെല്ലൊതി rice-bundle നെ. യിൽ പുക്ക മൂക്കി നെല്ലൊരി rather T.=നെൽമലർ rice-corn parched in a pan.

നെൽമൂപ്പു കൂടുക the harvest to draw nigh.

നെല്ലായിരിക്ക to be very lean.

നെല്ലിട space or weight of a rice grain ഏള്ളെട്ടിന്റെ ഘനം ഒരു നെ. യാം CS. also=$\frac{1}{8}$ of an inch, (നെല്ലിടം).

നെല്ലുകുത്തു beating paddy. നെ'ം കുടയിൽ ആക്ക TP. to degrade to the servants' room; (also നെല്ലുത്തുക).

നെല്ലുളി a small chisel.

നെല്ലൂകു the beard of rice, also ഓക്കയുള്ള നെല്ല long-awned rice.

നെല്ലോല a blade of corn.

നെല്ലി nelli 5. ("ricelike"?) Phyllanthus Emblica (ആമലകി). Kinds: കിഴുകാനെ. Phyll. niruri; കാട്ടുനെ. Phyll. polyphyllus.

നെല്ലിക്ക, (നെല്ലിക്കാ GP73.) the astringent fruit eaten dried & in pickles. നെ. നീരു കൂട്ടി a. med. — നെല്ലിക്കാപ്പുളി see നെല്ലിപ്പുളി. — നെ. ശുദ്ധകം bright sulphur.

[നെല്ലിക്കൊഴി (നെല്ലു) a small bird living in paddy-fields (So., Wett.), എരിക്കോഴി Trav.]

നെല്ലിഞാളി Aeschynomene Indica, Rh.

നെല്ലിപ്പടി V1. & നെല്ലിപ്പലക a plank of Phyllanthus; a frame on which the masonry of a well rests, intended to secure good water നെല്ലിപ്പലകമേൽ വെള്ളം കൂ ആഴ്ന്നിന്നതിൽ VyM.

നെല്ലിപ്പുളി Cicca disticha, Rh. (corks are made of the wood).

നെല്ലിപ്പൂ Phyllanthus flower; Utricularia cærulea, Rh.

നെവി Ar. nabī, (Syr. നിവി, നിവ്യൻ) Prophet, അള്ളാവിനെയും നെ'യിനെയും സത്യം ചെയ്യു TR.

നെസ്യത്ത് Ar. nasīhat, Chastisement.

നേഞ്ഞിൽ nēñṉil So. (T. നാഞ്ചിൽ, see ഞെങ്ങോൽ). A plough-shaft,=കരി. V2.

നേടുക nēḍuya (T. to seek=നാടുക—) 1. To gain അവൻ നേടി (in play or war). ഡിപ്പുവായി പടവെച്ചു നേടി TR.; നേടി ഉണ്മാൻ

പോയി, താൻ നേടാപ്പൊൻ prov.; യശസ്സു നേ. Bhr.; കൊടുത്തു സുകൃതി നേടുവിൻ ChVr. 2. to amass നേടിവെക്ക, നേടിയതെല്ലാം കൊടുക്കിലും Anj.; ഭൂമിയിൽ ചെന്നു നേടി സുഖിക്കുന്നു GnP. of actions (കർമ്മം).

VN. നേട്ടം gain നേട്ടമതെല്ലാം മകനെ നിണക്കു Anj.; നാട്ടുമല്ലികായ്ം നേട്ടമത്രേ Genov. full earnest.

നേനെ vu. = നികന്നു; also: നേത്തുക = നികത്തുക.

നേതി = ന, ഇതി, f.i. തത്പ്രജന്മാർ സപ്തതപ്രജളെയും നേതി നേതിത്തള്ളി Bhg. (= ഇല്ലെന്നു).

നേതാവു nēdāvu S. (നീ) A leader = നായകൻ.

നേത്രം S. the eye = നയനം, as നേത്രഗോചരം Bhg. within reach of the eye.

നേത്രൻ = കണ്ണൻ having eyes, f.i. അരുണ്ണാജ—, അംബുജ—, ഉല്പല—, പുഷ്കര—, etc. AR. Lotus-eyed; സഹസ്ര—AR. = സഹസ്രാക്ഷൻ. — m. pl. രാജീവനേത്രന്മാരാം രാജനന്ദനന്മാർ AR.; f. pl. നാളീകനേത്രമാർ Bhg.

നേത്രപഥം "the way of the eye." എൻ നേ'ത്തിങ്കൽ വന്നാൽ KR. if my eye light on him.

നേത്രരോഗം eye-disease, ophthalmia etc. (97 in all, Nid. 24).

നേത്രവാതം, — വായു eyes awry Vi.

നേത്രസാഫല്യം ലഭിച്ചു SiPu. saw at last something worth seeing. [eye.

നേത്രാഗ്നി പൊട്ടിച്ചിതറുമാറു Bhg. with flaming

നേത്രാന്തം = കടക്കണ്ണു, f.i. നേ. കൊണ്ടു നിയോഗിച്ചു Brhmd.

നേത്രാഭിരാമം Nal. delightful sight, so അവൾ കാണുന്നവക്കു നേത്രാമൃതം SiPu.

നേത്രാംബു a tear. നേ. ധാരകൊണ്ടാർദ്ര Nal.; നേത്രകീലാലാകലനായ താപസവരൻ AR.

നേദിഷ്ഠം nēdiṣṭham S. Next.

നേന്ത്രവാഴ or **നൈന്ത്ര** — q. v. A large kind of plantains. — നേന്ത്രപ്പഴം, — ക്കാ used chiefly for curry.

നേപത്ഥ്യം nēbathyam S. Dress of actors Vi.

നേപാളം S. Nēpal. നൈപാളഭൂപാലന്മാർ CG.

നേമം nēmam T. M. Tdbh.; നിയമം 1. What is regularly observed as നേമവെടി KU.; കതിർ അടിയന്തരം ചെലവിന്നും നേമത്തിന്നും TR. 2. esp. service of a Rāja. നേമപ്പടി daily pay. തന്റെ ഒന്നിച്ചു നേമമായിട്ടു നില്ക്കുന്നവർ Ti.; തമ്പുരാന്റെ നേമത്തിന്നു വന്നു, നിന്നിരിക്കുന്നു, നേ. പോയിക്കൊട്ടിക്കൊൾക take service. നമ്മളെ നേ. മുറിഞ്ഞു TP. discharged. നേമമായി, f.i. ചെയ്ത = അടവായി, ചട്ടമായി. 3. period, term recurring. നേമതാർ a spring tide, dashing of the waves (fishermen).

denV. നേമിക്ക = നിയമിക്ക.

നേമി nēmi S. (നമ) A wheel's circumference. വൃത്തനേമി നാലു ഭൂജാമദ്ധ്യത്തിങ്കലും സ്പൃശിക്കേണം Gan. ◯. — രഥനേമിസ്വനം Brhmd.

നേമ്പുക nēmbuya T. Te. (loc.) To winnow rice-grain = നാവുക.

നേരം nēram T. M. Tu. (aC. നേസു = ഞായു). 1. The sun, day light. നേ. പൊളിക്കുന്നു, പുലരുന്നു dawn. നേരം ഉളിക്ക sunrise. അപ്പോൾ നേ. എത്ര ഉളിച്ചിരുന്നു? നേ. ഉളിച്ചു് ഒരു മാറ് എകദേശം വന്നിരിക്കുന്ന സമയത്തു, ഏകദേശം ഒരു മാർ നേ. ഉളിച്ചപ്പോൾ (jud.). നേരം വീഴുക, താഴുക = അസ്തമിക്ക. 2. time, leisure. നേരമായി it is time, നേ. ചെന്നു it is late. നേ. ഇല്ല I have no time. അന്നേരം just then. കൊല്ലുന്ന നേ. അവനില്ല TR. at the very moment. നേ. ക്ഷമിക്ക to give time. നേരം കളക, പോക്കുക to spend one's time idly. Often contr. പറയാഞ്ഞേരം, പോയേരത്തു TP. 3. hour, turn. ൨ നേരത്തു ഭക്ഷണം twice a day (മണി നേ.). നേരത്തോടു നേ. വേഗന ഉണ്ണാകം MC.; നല്ലൊരു നേരത്തിപ്പൈതൽ പിറന്നതു CG. a lucky hour; contr. നീ ഇപ്പോൾ നല്ലേരത്തു വരികയോ? Cal. = നല്ലനേ, നടാടെ 526, നല്ലപ്പോൾ 535. — വിളിച്ചേരത്തു TP.

നേരത്തു 1. early കാലത്തേ നേ. എഴുനീറു Sil.; ചുട്ടകളഞ്ഞുടൻ നേ. പോന്നു കളിച്ചു CG. soon after burning the corpse. 2. seasonably. നേ. പോറ്റുക്കൊൾക നീ Bhr. away with thee! നേരത്തിന്നത്തായം ചോറുണ്ടു TP. at the usual hour. നേർ പറഞ്ഞാൽ നേരത്തേ പോകാം prov.

നേരമാക (2) to be late = നേ. വൈകുക.

നേരംപകച്ച് V1. change of weather.

നേരം പുലരുക (1) to dawn; (2) to get through life. [റക).

നേരമ്പോക്ക pastime, amusement (കാട്ടുക, പ

നേർ nēr T. M. Te. C. (Tu. നെർ=നികർ, നിര, നെറി) 1. Straightness, as നേരലക്ക a straight blade; direction ആന പോയെങ്കിലേ ആ നേരേ വാലും വരും KU.; direct എന്റെ നേരാങ്ങളേ, നേർ പെങ്ങളേ TP. next brother, sister (of the same mother). 2. truth, justice. ഇപ്രകാരം ആണ് എന്റെ നേർ MR. my true statement. ഇവിടത്തെ നേരുകൾ ഒക്കയും the real merits of our case. ഉണ്ടായ നേർ അന്വേഷിക്ക TR. what really happened. കൊന്നതു നേരോ (jud.). നേർ പറക to speak truth, തെളിക the truth to come to light. നേർ നടത്തുക to execute justice. അവന്റെ പക്കൽ നേർ പോരായ്മയാൽ TR. not innocent. നേരൊഴിഞ്ഞുമിനിക്കില്ല Mud. 3. what is even or like. നേർ തരേണം give me half. മാമലയിന്നേർ; adv. വാരികൾ ചൊരിയുമന്നേർ ചൊരിന്തനൻ RC.; നേരില്ലയാതൊരു കാന്തി, നേരറ, നേരകന്ന CG. incomparable. കന്നൽനേർ മിഴിയാൾ, മതിനേർ മുഖിയാൾ etc. 4. agreement (ഇട്ടക, പെട്ടക). 5. thin, delicate (നേരിയ).

Hence: നേരങ്കം V1. a face-to-face fight.

നേരലർ (4) enemies, നേ. കാലൻ Bhr.; (mod. the vicious).

നേരസ്ഥൻ (mod.) true, honest സിദ്ധാന്തം ക്രാതേ ഉള്ള നേ'ന്മാർ MR.

നേരാക (1) to become straight, direct. കാൽ നേരായ്ന്നു PT. was healed. (2) നേരായി ച്ചൊല്ലുക to speak rightly, നേരാംവണ്ണം. (3) to equal (നാന്മറ p. 542.), കാലന്ത നേരായ കംസൻ, നേരായോരില്ല ഇപ്പാരിലാരും CG.; അവന്റെ നേരായ്നിപ്പാൻ ആരും ഇല്ല KU. none to match him. (4) നേരായ്വരായ്കയാൽ TR. not coming to terms — (v. a. നേരാക്ക).

നേരിച (T. a tune). നേ. യെന്ന നീ ചൊന്നത് ഒക്കും Pay. solution of riddles?

നേരിടയാൾ (5) aM. a fairy figure, നേരിടയാട വാരണിക്കൊങ്ക RC.

നേരിട്ടക (1) to face, meet, oppose എന്നോടെ നേരിട്ടു നില്ക്കുന്നതാർ KU.; വീരന്മാർ തങ്ങളിൽ നേ. കൊല്ലും, വായ്പൊരുൾ കൊണ്ടു അവർ നേരിട്ടു നിന്നു CG.; അല്ലെങ്കിൽ വല്ല സങ്കടം നേരിട്ടേനേ So. would have happened. — (4) to agree, concur അന്യായക്കാരൻ അതു ജഹി പക്കൽനിന്നു നേരിട്ടു വാങ്ങി, നേരിട്ടുകൊടുത്തു (on കാണം), ദേവസ്വത്തിൽനിന്നു നേ. കാണം വാങ്ങി, നമ്പ്യാരുമായി ഉണ്ടുറുതി ആധാരത്താൽ നേ. MR.; നേരിട്ടു (=ഇണക്കം പറഞ്ഞു) എഴുതിക്കൊടുക്ക No. CV. ജന്മിയോടു നേരിട്ടുവിച്ചു MR.

നേരിയ (5) fine, thin, as cloth, flour, (n. നേരുത V1.); also met. നേരിയ സലാം tender greeting.

നേരില്ലാത്ത (2) untrue. പറഞ്ഞ വാക്കിന്നു നേ'ത്താഴുകൾ ChVr. promise breakers; (3) unmatched. [simpleton.

നേരുകാരൻ an honest, trusty person; a

നേരുകേട് (2) untruth, losing one's innocency. നേ. കാട്ടുക TR. rebellion. നേ'ടായിപ്പുറയും Mud. — നേരുകേടുകാരൻ a liar, cheat.

നേരും ന്യായവും the ends of Government, കമ്പഞ്ഞിന്നു നേ. വിസ്മരിക്കും, വിചാരിക്കും; also നേരും ന്യായം നാട്ടിൽ നടത്തിക്ക TR. just administration.

നേരും നിലയും truth & right. നല്ല നേരും നിലയുള്ളവൻ VyM. thoroughly honest.

നേരുള്ളവൻ trustworthy. നേ'രും നീരുള്ളവനും കൊടുക്കാവു KU. lend to those that have a character & property.

നേരേ (1) straight. വാൽ നേ. ആകയില്ല prov. നേരേ തല ഇതാ വെട്ടിടുക Mud. നേരേ തടുത്തു directly. — against തേരിന്നു നേരേ ക്രുദ്ധിനാൻ ആനയേ Brhmd.; കണക്കുകൾ ഞങ്ങളെ നേ. ഉണ്ടാക്കി TR.; ഞങ്ങൾക്കു നേരംക്യത MR.; നമ്മുടെ നേ. വക്കാണത്തിന്നു വന്ന CrArj.; അതിന്നേ. Bhr. — നേ. നില്ലു to stand upright. നേ. വിരോധം directly contrary. — നേരേ അനുജൻ (തമ്പി നേ. കബേരനു KR.), നേ. ഇളയ next, youngest (opp. ജ്യേക്കൻ 409) — sometimes = പിന്നേ

and then: ഭേരിപടഹം ഉട്ടുക മുരശുകൾ നേരേ തകിലും തമ്മിട്ടും etc. PrC. — (2) നേ. തോല്ക to be fairly beaten. നേരേ പൊരുതു Bhr. loyally. എന്നാൽ രാക്കണ്ണു നേ. കാണും a. med. properly. നേ. ആകി rectified. നെ. പറഞ്ഞു positively, openly. — (3) വില്ലു നേരേ നടുവേ മുറിക്കുന്നാകിൽ Anj. just in the middle.

നേരൊത്ത (3) equal കായാവിൻ നേ. കണ്ണൻ, മാന്തളിർ നേ. പൂങ്കൊല CG.; നേ. പിള്ളരുമായിക്കളിച്ചു with those of his age. അതിനോടു നേ'ത്തു പൊരുവാൻ ചെന്നു പിണങ്ങി CG. to vie with.

നേർകട്ടി, നേർകറി the stick to which the warp's tail is tied.

നേർകാറു adverse wind.

നേക്കു against പേനാസ്സുളെ വഴിക്കാരുടെ നേ. യിട്ടുന്നു Arb.; മുഖം സൂയ്ക്കുന്റെ നേക്കായിട്ടു നിന്നാൽ Trav. — നേക്കു നേരേ Vi. face to face. — (3. 4) equal, exchangeable.

നേർപടം (5) a thin, fine cloth.

നേർപലിശ current interest (=തികുപ്പലിശ) as counted in mortgages, higher than in lending money (10 pct.); even equal to the yearly പാട്ടം.

നേർപാട്ടം So. customary fixed rent on land. — ട്ടച്ചീട്ടു, — ട്ടയോല a rent-bond.

നേർപാതി exactly half വസ്സുവക നേ. കണ്ടു പകുത്തു TR.; നേരുപാതിക്കു തന്നേ മുറിച്ചു Bhg. (a bow).

നേർപെടുക (1) to meet KU.; (4) to enter into an agreement with a landowner.

നേർബോധം Vi. correct judgment.

നേർവട്ടം a produce of 10 fold B.

നേവ്വാടു കഴിക്ക No.=പൊളിച്ചെഴുത്തു കഴിക്ക, നേരിടുക.

നേർ വരുത്തുക Vi. to prove the truth.

നേർവഴി proper way ചിന്തയിൽ നിനക്കൊരു നേ. കാണുന്നില്ല PT.; നേ. കു വരിക to come round, submit (opp. ബലം ഉണ്ടു). കായ്ത്തിന്റെ നേ. പോലേ according to the merits of the case. കണക്കിന്റെ നേ. പോലേ ഉള്ളതു കൊടുക്ക what is justly due. — adv. ഏകദേശം നേ. യും വിസ്തരിച്ചു TR. investigated equitably.

നേർവാളം T. M.=നീർവാളം Croton Tiglium. നേർവാളമുത്തു=നീരട്ടിവിത്തു.

നേർവിടുക (4) to dissolve an agreement. മേവ സ്വത്തിൽ നേ'വാൻ MR. (doc.) to return the land to the temple.

നേർവില (4) allowance made to the tenant for improvements; (also നേവ്വി B.)

നേരിയോട്ടു N. pr. (& നേവ്വെട്ടു) A fief under Kōlattiri, നേ. കമ്മൾ (with ചുഴലി) KU.

നേരുക nēruya T. M. 1. (നേർ 4) To agree, vow, നേച്ചകൾ നേ. വേണം എല്ലാവരും Bhg.; എതു വഴിപാടു നേർന്നു ഞാനും SG.; നിണക്കു നേർന്നു Pay. I made vows to obtain thee; (Mpl. to pray). 2. (നേർ 5) to be fine, നേരിയ. q. v.

VN. നേച്ചു 1. vow. അവിടെ നേ. നേരൽ ഉണ്ടു (jud.). ആരണൻ പല നേ. തുടങ്ങി SG. during child-birth. ഒരംശവനക്കു നേ. കൊണ്ടുക്കൊടുക്ക KumK.; കാരക്കാട്ടു നേച്ചെക്കു പോയി TR. (to a mosque). നേ. കഴിക്ക, തികെക്ക; (അഴിക്ക to dispense from). ഒരു നേ. കളിക്കട്ടേ TP.; ഇതു നേ. ക്കായ്മ (Mpl.) a serious matter, requiring God's peculiar aid. 2. Vi. fineness (നേർ 5).

നേച്ചുക്കാരൻ performing a vow.

നേച്ചുമാടു, — ക്കുറവൻ the vow of a bull to Siva, when a cow is sick etc.=ശിവനു നട അടെക്ക.

നേച്ചുവഴങ്ങി ചൊക്ക No. 1. to taboo any thing vowed (നേർന്നിട്ടത്), if a coin നേച്ചുവഴങ്ങിക്കെട്ടി. 2. to break solemnly one's vow in order to procure an easy death to a dying person (നേർന്നതു സാധിക്കാതേ മടക്കി എടുക്ക) superst.

നേർന്നിടുക to rear up a dedicated animal.

നേർന്നുകെട്ടുക to vow a coin & tie it to any sick part of the body till healed. (superst.)

നേവ്വു aM. vow, നേവ്വുകൾ തീരും Pay.

നേക്ക (C. Tu. നെര=നിര) 1. To meet in fight പോർത്തലത്തിൽ വന്നു നേച്ചവർ, എത്തി

നേൎത്തു പോർ ചെയ്യും KR. 2. (നേർ 4) to come right വള്ളി നേൎക്കും Nid. (or 3); വെള്ളങ്ങൾ നേൎക്കുന്നു KR. the sea is calmed down. യുദ്ധം നേൎത്തു പോയി, തമ്മിൽ നേ. reconciled. 3. (നേർ 5, T. നീൎക്ക) to become thin, fine നേൎത്ത കഷായം (opp. മുഴുത്ത). കഞ്ഞി നേ. watery. ജ്ഞാനജ്യോതിസ്സു തന്നിൽ നേൎത്തു പോയി സൎവ്വം ജ്യോതിമയം Bhg. all things are dissolved by the light of wisdom (like snow) & become transparent. കിങ്കരന്മാൎക്കു ബലം നേൎത്തു failed ധൈൎയ്യം നേ. പോകുന്നു KR. to loose heart. വീൎപ്പു പെട്ടെന്നു നേൎത്തു പോകും GnP. to fail; die. നേൎക്കേ പൊടിക്ക Nid. to pulverize well. — of cloth നേൎത്തു പതുത്തു മെഴുത്തുള്ള ചേലകൾ CG.; നേൎത്ത ഗാത്രം (of fœtus) ചീൎത്തു തുടങ്ങി CG.; നേൎത്ത മഴ steady rain. വാൎദ്ധിയിൽ വലയുന്ന നേൎത്ത തോണി KR. a frail skiff.

VN. I. നേൎപ്പു fineness, thinness, liquefaction.

CV. നേൎപ്പിക്ക to make thin, fine, attenuate വായുകൎണ്ണവള്ളിയെ നേ'ക്കും Nid.; മതിയിൽ കൎമ്മസക്തി ഭോഗസക്തിയും നേൎപ്പിച്ചതിനാൽ Bhg. weakened the mind.

II. നേൎമ്മ (നേർ 5) fineness, softness, delicacy നേ. യിലുള്ളൊരു തെന്നൽ CG. a soft zephyr. നേ. യുള്ള ശീല V1. = നേരിയ.

denV. മേദിനിജലത്തിങ്കൽ നേൎമ്മിച്ചു ലീനമായ്പോകും Bhg.

നേററി nēṭṭi T. M. (aC. നേറു, Te. നേട്ടു = നെറി). 1. = നേർ 1. 2. What is right ഒരു നേ'ക്കു നടത്തേണം juste milieu. നേ. യുള്ള കള്ളൻ V2. a notable thief. 2. common way, custom. കെട്ട് എടുത്തു നേററിയില്ല No. unaccustomed to = തഴക്കമില്ല — നേററിക്കാരൻ a methodical person. — നേ. വിടുക V1., മാററുക V2. to break off a custom; (even നേഷ്ടി V1. = നിഷ്ഠ.)

നേശൻ nēśaṅ T. Tdbh.; സ്നേഹം, (vu. നേശം). A friend നേശൎക്കും നേ. as നീശൎക്കും ഈശൻ SidD.

നേശ്യാർ nēśyār = നൈത്യാർ, f. i. ലക്ഷ്മി നേ. MR.; (prh. നേശി fem. of നേശൻ).

നൈ see നെയി.

നൈകം naiγam S. (ന, ഏകം) Not one.

നൈച്യം naičyam S. Lowness — നീചത്വം.

നൈജം naijam S. Own, നിജം.

നൈതൽ naiδal T. = നശിക്ക. Decay, whence prh. നെയ്തൽ, B. നൈവിലാമ്പൽ.

നൈത്തിയാർ naittiyār, നൈത്യാർ, (നായത്തി or = നേശ്യാർ) Mistress, Guru's wife; princess, (as ചാലപ്പുറത്തമ്മ KU.) —

നൈന്ത്രവാഴ = നേന്ത്ര —, prh. Tdbh. നൈന്ദ്രം S. Name of a മന്ത്രം or അസ്ത്രസംഹാരം KR.; (loc. നീന്തറ).

നൈപുണ്യം S. = നിപുണത, Cleverness. സകല കലകളിൽ നൈപുണ്യവാൻ VetC.

നൈമിത്തികം S. (നിമിത്തം). Accidental. നൈ'ത്തിന്നു കൌതുകം ഇല്ല VetC. nothing wonderful in that which has a cause.

നൈമിഷം S. N. pr. of a forest നൈമിഷാരണ്യം Bhr.

നൈമ്പു naimbu̥ Trav. & മൈമ്പു A paddle, (loc.) = തുഴ.

നൈയായികൻ S. (ന്യായം) A logician.

നൈരാശ്യം nairāśyam S. (നിരാശ). 1. Despair; V1. obstinacy പിടിക്ക, ഭാവിക്ക So. 2. abstaining from hope or desire നൈ. എന്നതു നല്ല സുഖം Bhg.

നൈരാശ്യക്കാരൻ vu. a head-strong person.

നൈരൃതം nairṛδam S. (നിരൃതി) South-western.

നൈരൃതൻ a demon.

നൈൎമ്മല്യം nairmalyam S. = നിൎമ്മലത, as നൈ'മുള്ള യമുന CC.

നൈവല see നെയി.

നൈവിൽ see നെയ്തൽ.

നൈവാരം S. 1. = നീവാരത്താൽ ഉണ്ടായതു. 2. (നിവാരം) What keeps off demons or the evil eye, as bugbears, see നെയ്യര.

നൈവേദ്യം naivēdyam S. (നിവേ —) Meal presented to an idol before being eaten by the temple-servants. പൂ കൊടുക്കുന്നതിന്നു ൨ ശേർ അരിയുടെ നൈ. വാരിയൎക്കു കിട്ടും jud.

നൈവേദ്യച്ചോറു in Viśṇu temples, eaten by Brahmans ദധിസൂപ നൈ'ദ്യാദികൾ കൊണ്ടു നിവേദിച്ചു Bhg.

നൈശം **naiśam** S. (നിശ). Nocturnal നൈശമായുള്ളൊരു ഭോജനം CG.; നൈശമാമശനം കഴിച്ചു Brhmd.

നൈഷധം **nāiśadham** S. Referring to Niśadha or Naḷa (a poem). — see നിഷധം. നൈഷധൻ (Nal.) Naḷa.

നൈസ്സ് Ar. **najis**, Nasty, unlawful, forbidden (= ഹറാം Mpl.)

നൊകം C. Te. = നുകം.

നൊക്കുക, ത്തു **nokkuya** So. (C. Te. to indent, see ഞെക്കുക). 1. v. n. To pass through നൊത്തുകടക്ക = നഴ. 2. v. a. to pierce, bore through V1. ഞൊക്ക.

നൊങ്ങനം & നുങ്ങനെപ്പുൽ Hedyotis Heynei, a medic. grass, used in midwifery. നു. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. (= മണിത്തുമ്പ); also നൊങ്ങണപ്പുൽ, (prh. കണ & നൽ). — ചെറുഞൊങ്ങണംപുല്ല Rh. Mollugo parviflora.

നൊങ്ങു **noṅṅu** (T. നുങ്കു, Te. — the unripe pulp of a palmyra-nut; fr. നൽ?). 1. In Palg. when tender, is called ഇളന്ന (T. ഇളനുങ്കു comp. ഇളനീർ); when the soft kernel can be taken out കൊഴമ്പൻ or കുഴമ്പൻ കണ്ണു; the fruit deprived of the pulp: നൊങ്ങു, നൊങ്ങണ്ടി. 2. in Trav. a cocoanut the kernel of which swells out into a sweet spongy substance through lying for a long time, No. പൊങ്ങു.

നൊച്ചു **noccu** = നുച്ചു. Minute, light V1. നൊച്ചത; hence നൊച്ചൻ M., MC., നൊച്ചെലി No. musk-rat; (നച്ചെക്കൻ loc.).

നൊച്ചി T. M. Vitex trifolia or Negundo, (S. നിർഗുണ്ടി); (തിരിപ്പുക 455), also നൊച്ചിൽ വേർ സേവിപ്പു നോവൊഴിവാൻ CG.; നൊച്ചിയില used for various ceremonies (with ഇരഞ്ഞി leaves in തോല്വഴിയുക). — നൊച്ചി നോക met. contraction of muscles V1.

Kinds: കരി — or കരു — Vitex Neg. (കരു നൊച്ചിപ്പൂ GP 66.); നീർ — Clerodendrum inerme, also പുഴനൊച്ചി a. med.; വെണ്ണൊച്ചി, (B. വെന്നൊച്ചി).

നൊടി **noḍi**, & ഞൊടി T. M. (T. C. Te. Tu. നുഡി sound, word). 1. A snap with the thumb & middle finger, നൊ. മിടിക്ക. 2. a moment, = $\frac{1}{4}$ Mātra (കരുവിരൽ നൊടി Bhg. 3 = 1 Mātra). ഒരു നൊടിയാൽ ലങ്കയും പൊടിച്ചെയ്യു RC.; അര നൊടികൊണ്ട് -ഒടുക്കി KR.; നൊടിയളവു, അറിഞ്ഞൊരു നൊടിയിടെ RC.; നൊടിയിടയിൽ അടൽ പൊരുതു Bhr.; നൊടിയിൽ ചത്തു suddenly. 3. met. അവനു തുന്നുവാൻ എന്തൊരു നൊടി ആകുന്നു vu. what a knack for sewing, etc.

നൊടിക്ക 1. To fillip, snap with fingers V2. കൈ നൊ. to strike with a sharp sound. നൊടിച്ചു വിളിക്ക to call one near, superciliously (as a dog). നൊടിച്ച വിരൽ നോകം No. 2. T. loc. to speak hastily or superciliously.

VN. നൊടിപ്പു fillipping.

നൊടിയുക No. to murmur, lisp as fools, എന്തിന്നായി നൊടിയുന്നു vu. = കുരെക്ക, ചിലെക്ക; നൊടിയാതെ ഇരുന്നോളി (Nilēshv.) don't be crusty! TP.

നൊട്ട **noṭṭa** M. 1. = ഞൊട്ട (in C. നൊട്ട). The cracking noise of the finger-joints. 2. smacking the lips, pressing a vesicle. 3. appetite, slaver. കേൾക്കുമ്പോൾ കേളിനമ്പിയാർ കാണുമ്പോൾ നൊട്ട് കേളി prov. No.; ഓരോരുത്തരെ കൊണ്ടു നുണയും നൊട്ടയും പറക vu. = നുണ 2. നൊട്ടുക to do, നൊട്ടൽ action (loc.) B.

നൊട്ടെങ്ങാ So. = ഞൊട്ടാഞൊടുങ്ങ Impatiens.

നൊണ്ടുക **noṇḍuya** T. M. To limp, halt, നൊണ്ടിനടക്ക to go lame; VN. നൊണ്ടൽ.

നൊണ്ടി a cripple, also നൊണ്ടിക്കാലൻ m. — കാലി, — ക്കാലിച്ചി f. lame.

നൊണ്ടിനാടകം B. the drama of the cripple, a pasquinade.

നൊണ്ടിക്ക v. a. to maim. — v. freq. നൊണ്ടിച്ചുനടക്ക V1. to limp.

നൊണ്ണു **noṇṇu** = തൊണ്ണു No. Gums 1. of infants (പല്ലു മുളെക്കേണ്ടം ഇടം). 2. of old people (പല്ലു പോയേടം); പിള്ളെക്കു നോ. കാട്ടൊല്ല prov. നൊണ്ണൻ, നൊണ്ണി m., നൊണ്ണിച്ചി f. toothless (= തൊണ്ണൻ, വപ്പി).

നൊന്തു **nondu** T. M. C.; p. t. see നോക. നൊമ്പരം So., നൊമ്പലം No., V1. pain, sick-

ness. പാമ്പൻ നൊമ്പലത്തിന്നു, വയറുനമ്പലത്തിന്നു a. med.; ചാപ്പനു നൊ. എടുത്തിട്ട കറേ കള്ളു കുടിച്ചു TR. — നൊമ്പലം കഴിക്ക bearing down with the pain (midwifery).

നൊമ്പലപ്പെടുക to ache. — denV. നൊമ്പലിക്ക to vex (loc.) പാമ്പു നൊമ്പലിച്ചു വിട്ടാൽ കടുപ്പച്ചൊക്കാൻ നോക്കും (superst.).

നൊമ്പടെ, നൊമ്മൽ, see നോ.

നൊയ്യി noy 1. T. M. = നുറുക്കു, നുൺ Grit, groats നൊയ്യരി. 2. what is minute. നൊയ്യതു, നൊയ്യണി Vl. trifling. നൊയ്യരായി RC. were small, thin. നൊയ്യോരെ ചെലതു RC. the weak, poor. aM. 3. M. C. (Te. നൊച്ചു) = നോയി pain.

നൊയ്യം, (T. നൊയ്യ) minuteness, delicateness Vl.

നൊയിച്ചി, നൊഴിച്ചിങ്ങു No. vu. = നമിച്ചി.

നൊസ്സാരം Vl. = നമസ്സാരം.

നൊസ്സ് No. P. nōš (a drinker). നൊസ്സ് പിടിച്ചവൻ, നൊസ്സൻ A cracked person; so: നൊസ്സ്യസ്സ് P. nōš-ā-nōš (repeated drinking).

നോം nōm (T. ഓം) We, I = നാം in court style (& coll. So., Weṭṭattunāḍu). നോം കളിച്ചു തരുന്നുണ്ടു. Dat. നോക്കു & നോംകു, നൊമ്മക്കു TR.; നൊമ്മെക്കൊണ്ടു Kaḍattuvanāḍu. നമ്മൾ, നമ്മുടെ Kōṭayayattu Rāja. നൊമ്മുടെ, നൊമ്പടെ TR., KU. Tāmūḍiri.

നോക നōya T. M. C. (Te. നൊമ്മു, ച്ചു). 1. To pain, smart; കലങ്ങിനോക of bowels; കുത്തിനോ. of chest, etc.; മാതാവിൻ മനം നോകപ്പറഞ്ഞു Anj.; നൊന്തവൻ അന്തം പായും prov.; കല്ലിൽ നടന്നിട്ടു കാൽ എല്ലാം നോകുന്നു CG.; അതിസാരത്തിന്നു വലതു ഭാഗം നൊന്തു, തല നോകുന്നതിന്നു a. med.; പുല്ലു നോകച്ചവിട്ടാതെ നടക്കുന്നവരുണ്ടല്ലേ No. — Often impers. മേനിയിൽ നോകുന്നു CG.; നിനക്ക് അതിനാൽ വല്ലരേ നൊന്തില്ലയോ. 2. to be in labour അവൾക്കു നൊന്തിരിക്കുന്നു Vl. & അവൾ നൊ. vu. — നൊന്തുപിടിയതു കേപ്പാൻ ചൊവി പാത്തു SG. = ഒരംറവിഴി.

VN. നോവു 1. pain, grief; disease. 2. pains of child-birth.

നോവാളി sick, sufferer, also നോവാളൻ Vl.

നോയി T. aM. = നോവു ache, pain പശുക്കൾക്കു നോയിക്കൊണ്ടു ഹാനി വന്നു VyM.

നോവിക്ക v. a. to pain, afflict, torment, offend; also അതിയായിട്ടു നോയിക്കും Nid.; നിന്നെ നോയിക്കുന്നു (Coch.)

നോക്കുക nōkkuya T. M., (aC. നോൾപു). 1. To look at, view, observe. പാരാതേ നീ എന്നെ ഒന്നു നോക്കേണമേ Anj. view mercifully! നോക്കാൻ പോ visit! ശ്രീരാമൻ മുഖത്തു നോക്കാതേ ഇരിക്കുന്നെങ്കിലേ KR. — With Loc. മുഖത്തിൽ നോക്കിക്കൊണ്ടു CG.; വഴിക്കു Bhr. towards. — With എന്നു, f.i. ഉള്ളിൽ ഇണങ്ങിനേൻ എന്നുണ്ടു നോക്കുന്ന കള്ളനോക്കു CG. a roguish look hinting: I love you. നിന്നെറ വരവു നോക്കി Genov. expected. 2. to look after, കാണ്മും പറമ്പും നോക്കായ്ക TR. to leave off cultivation. കമ്പഞ്ഞികായ്ത്തിൽ രാപ്പകൽ നോക്കി ഇരിക്ക TR. to pay every attention to business. 3. to examine (see നോട്ടം), try ഊക്കുകൊണ്ടു നി നോക്കുക വേണ്ടു Bhr. let us fight it out; so തമ്മിൽ നോ. to look each other in the face. കമ്പഞ്ഞിയോടു വഴിപോലേ ഒന്നു നോക്കേണം, മാപ്പിള്ളയോട് ഒന്നു നോക്കിപ്പോകേണം TR. try our strength against. കളിപ്പാൻ നോക്കി, പഠിച്ചപോൽ ഒക്കയും നോക്കാം TP. try my best. ഉപ്പുനോക്കുക to see whether the salt is enough (in cooking). 4. to be in a certain direction പുരം നോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടു ChVr.; താവകദേശത്തെ നോക്കീട്ടു പോവതിന്നായി CG. homewards. വിണ്ണിനെ നോക്കി നടന്നാൻ തിണ്ണം CG. to heaven; hence പിന്നോക്കിപ്പോരുക, & contracted അങ്ങോക്കി, വൈയോക്കി. 5. to seek. പെൺനോക്കിപ്പോയി TP. to look out for a wife. നോക്കിപ്പോയ ശിപ്പായി TR. who searched for them. തത്പനാനാതപം നോക്കിപോവതു സാരമല്ല Bhg.; നോക്കി നടക്ക etc., hence esp. adv. attentively, carefully. 6. to consider, regard ആരെ നോക്കിപ്പെണ്ണും മരം നോക്കിക്കൊടിയും, hence നമ്മെ നോക്കി മാപ്പാക്കേണം TR. for my sake. കൊല്ലുവാൻ നോ. to intend etc.

N. I. നോക്കം 1. view അവളെ ഒരു നോ. ഞങ്ങൾ കണ്ടോളട്ടേ TP. — beauty; eye, ശരീരത്തെ നോക്കവും ഇല്ലൊട്ടമ Bhg. no thought of the body. 2. adv. തേർ മുനോക്കം ഓടിച്ചാൻ, പിന്നോക്കം ഓടിക്ക Bhr. = നോക്കി (4).

നാക്കൻ (=eye or നൊക്കൻ?) weaver's hole in a spooling wheel for thread to run through.

നാക്കൽ a look. നോക്കിയൊരു നോക്കലിൽ ?. the moment he saw her.

നാക്കു 1. look ഘോരമായുള്ള നോക്കു, സന്യാ നാരുടെ നോക്കിനെ പോലല്ലിവൻ നോ കന്യയെ CG.; തിരുനോക്കുള്ളവൻ Mpl. on whom God smiles. 2. watchfulness നോ. പോരാഞ്ഞിട്ടു V1.; തന്റെ നോക്കു കുറയിനാൽ ഇവനെ നോക്കാനാക്കി MR. carelessness in tending plants. നോക്കുതാര V1. a watchman's trumpet. 3. sight, beauty, 4. consideration പണം നോക്കിനു മുഖനോക്കില്ല.

നോക്കുമരം a sign-post, station-staff. [ട്ടുക),

നോക്കുവിദ്യ (loc.) juggling; (— ക്കാരൻ, — എ

CV. നോക്കിക്ക to cause to look at or after കൃത്യസ്ഥന്മാരെ അയച്ചു നോ. യും; പ്രമാണം നോ. VyM. to subject to examination. രണ്ടു കച്ചവടക്കാരെക്കൊണ്ടു നോ'ച്ചു TR. had it investigated by. അവനെക്കൊണ്ടു പണി നോക്കിച്ചുവന്നു MR. appointed provisionally,

നോക്കിച്ചാത്തു statement of survey or computation from inspection of the quantity of seed required for sowing a field. W.

നോങ്ങൽ No. A fish = പൂഴാൻ q. v. Cal. & So.

നോട്ടം nōṭṭam S. (C. നോട്ട = നോൾ, നോക്ക) 1. Viewing, examination നോ. നോക്കുക; also experienced eye, sharp sight. — നോട്ടക്കുറവു indiscretion. 2. shroffage പണം നോ. നോക്കേണ്ടുന്ന നോട്ടക്കാരൻ q. v. — നോട്ടക്കഴിച്ചു rejected coin. 3. fortune telling.

നോട്ടക്കാരൻ 1. a marksman, person on the look-out; examiner. പാടം നോക്കുന്ന ന്നോ. TR. assessors of the produce of fields etc, = also sorcerer. 2. a shroff, treasurer's attendant TR.

നോട്ടീസ്സു E. notice.

നോന്നൊമരം B. Morinda umbellata.

നോണ്ടുക nōṇḍuya T. So. (= തോണ്ടുക, Tu. നോട്ട a hole). To stir, dig, tease. നോണ്ടി നോണ്ടിച്ചോടിക്ക to pump one. — VN. നോണ്ടൽ.

നോദനം nōdanam S. (നുദ്). Pushing; afflicting, denV. നോടിക്ക V1.

നോനം nōnam No. = നൂനം Surely.

നോല്ക്ക nōlka T. M. (C. നോന്പു, Te. നോചു to vow, Tu. നോ to beat). 1. To fast നോറു കൊൾവിൻ ശിവരാത്രി SiPu.; ലാടശിനോററ ഫലം VilvP. 2. to lead an austere life (= തപസ്സു). നോറിരിക്ക to be intent on something.

VN. നോൻപു, നോമ്പു (old നോയിമ്പു) 5. penance, fasting. ഏകാദശി നോമ്പെടുക്ക, etc. ചെറുനോമ്പിൻറാരംഭം TP.; നൊ. പിടിക്ക, കാക്ക, നോല്ക്ക to observe it, നോ. വീടുക B., വിടുക V1. to discontinue it. — (നോമ്പു തുറക്ക, അടെക്ക Mpl. during Ramazān). അമ്പതു നോമ്പു V1. lent, 25 before Christmas, 15 or ശ്ലീഹനോ, for the Apostles, 8 for the Virgin, 3 for Jonas (Nasr.)

CV. നോല്പിക്ക to cause to fast.

നോവു see നോക.

നോള nōḷa (നൊട്ട, നുള) No. Slaver; glutinous fluid in fruits, fish, snailes, etc.; what is slippery, gliding out. നോളച്ചാട്ടക No. horses to foam at the mouth = ഞൊള 414.

നൌ nau S. (L. navis) A ship, boat, Bhg.

നൌമി naumi S. (നു) I praise. നൌമിനാരായണ RS 11. (refrain). അപ്പോലേ നൌമി ഹരിനാരായണായനമഃ HNK.

ന്യക്ഷം nyakšam S. (& ന്യങ്ക് = നി + അങ്ക്) 1. Low, average. 2. whole ന്യക്ഷസ്ഥൂലത്തെ മുമ്പിൽ പിമ്പതിസൂക്ഷ്മത്തെക്കാട്ടി KeiN. first the rough whole, then the details.

ന്യഗ്രോധം S. (growing downwards) Ficus Indica, പേരാൽ Bhg.

ന്യസ്തം nyastam S. (നി + അസ്) Laid down. ചിത്തംഭഗവാങ്കൽ ന്യ. ചെയ്തു VilvP. gave over. ന്യസ്തശസ്ത്രന്മാരാം താപസന്മാർ KR. unarmed; deposited ഭവതി ന്യ. വരം AR 2. I deposit my

word with thee, (ഭവാങ്കൽ രണ്ടും വെച്ചു). ന്യസ്യ വേഭികൾ നമ്മുടെ മുമ്പാകേ അയച്ചു Palg. jud. = വിസ്താരക്കടലാസ്സു, കൈപ്പീത്തു; നാസ 546. also: ന്യസിക്ക to deposit, ന്യസിക്കും ജപിക്കും നമിക്കും SiPu., (see ന്യാസം 4.)

ന്യായം nyāyam S. (നി+ഇ), Tdbh. ഞായം 1. Rule, manner of proceeding ഗണിതന്യാ., ത്രൈരാശികക്ഷേത്രന്യാ.etc.; ഇങ്ങനേ സാമാന്യന്യാ. കൊണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു Gan. solved by the common rule. 2. reason, right, esp. logic. ന്യാ. പറക to shew reason. ഏറിയ ന്യാ'ങ്ങൾ തീപ്പിൽ ഏഴുതി കാണുന്നു MR. arguments. 3. justice ന്യാ. വിസ്തരിക്ക, കേൾക്ക, വിധിക്ക etc., ന്യാ. നടത്തുക KU. to judge, an invention of the Kali age, a middle between നേർ & നേരുകേട്ട, as it is done for a reward ($\frac{1}{3}$ of the disputed property). 4. custom അങ്ങനേ പറയുന്നു ന്യാ. or ഞായം q. v. they use to say.

Hence: ന്യായക്കാരൻ a logician, lawyer; just person.

ന്യായക്കേട injustice, impropriety, also ന്യായത്തെറ്റു Ti.

ന്യായദാതാവു a lawgiver, judge.

ന്യായപുസ്തകം indication or bit of evidence ശ്രുപം ഇല്ലാഞ്ഞാൽ ന്യാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നു സൂക്ഷിക്കേണം VyM.

ന്യായപ്രമാണം a law-book.

ന്യായരഹിതം unjust ന്യാ'മായ തീപ്പു, ന്യാ'മായിക്കല്പിച്ചു MR.; ന്യാ'മായ നടപ്പു jud.

ന്യായവിധി an award, decree.

ന്യായവിരോധം unjust.

ന്യായവിസ്താരം judicial procedure.

ന്യായവൃത്തി just government, തൻ രാജ്യത്തിൽ ന്യാ. യെ നടത്തേണം VCh.

ന്യായശാസ്ത്രം 1. logic; the Nyāya system of Gautama, also ന്യായവിദ്യ. 2. a law-book. ന്യായശാസ്ത്രി = നൈയായികൻ see prec.

ന്യായാധികാരം administration of justice ന്യാ'രസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കല്പിപ്പാൻ MR. courts of law; also ന്യായസ്ഥലം.

ന്യായാധിപതി a judge.

ന്യായാസനം a tribunal.

ന്യായ്യം regular, proper.

ന്യാസം nyāsam S. (see ന്യസിക്ക) 1. Putting down. പദന്യാ. കൊണ്ടു പവിത്രമാകും KR. by stepping on. 2. abandonment. 3. a deposit. 4. അംഗന്യാ., കരന്യാ., മന്ത്രന്യാ. placing body, hand, formulas; said of ceremonies, esp. in Sakti worship. അംഗന്യാസങ്ങൾ ചെയ്യ Bhg., മന്ത്രന്യാ. SiPu., കരന്യാ. = തള്ളവിരൽകൊണ്ടു കമ്പിടുക.

ന്യുബ്ജം nyubjam S. Inverted, hump-backed.

ന്യൂനം nyūnam S. (ഊനം) Deficient, defective. അവകാശത്തിന്നു ഒരു ന്യൂനത കല്പിപ്പാൻ MR. find his claim unproved രാജിക്ക ന്യൂനത യിച്ചാരിക്ക MR.—[ക്രിയാന്യൂനം, ശബ്ദന്യൂനം the adverbial & adjective participle, gram.]

ന്രസ്ഥിമാലി nrasthimāli S. (ന്ര+അസ്ഥി). Siva, as wearing a garland of skulls.

ന്രാവു, see നിലാവു.

പ

പ represents also the other Labials in Tdbhs. ഫലകം, പലക; ബന്ധം, പന്തം; ഭട്ടൻ, പട്ടൻ. Many പ in the middle of words change into വ, as in പാട്ട, തറവാട്ടു; ദീപം, തീവു; ഉപാദ്ധ്യായൻ, വാദ്ധ്യാൻ; നേപ്പെട്ട, നേരോട്ട. — അവൻ വാത്കൾ പ ഫ ബ ഭ മ യെന്നാക്കി വെച്ചാൻ CG. he spake in labials, prattled. (In mod. Canarese initial പ becomes ഹ).

PA

പക paya 5. (പകക) 1. Separation, enmity. ഉൾപ്പക grudge, കടിപ്പക; പക വെക്ക to bear hatred. പക വീട്ടുക, പോക്കുക to revenge. കണ്ണിന്നു പക = കാണരായ്ക. 2. incompatibility, f. i. തണ്ണീർപക med.

Hence: പകപ്പിഴ Vi. disagreeing element; a term of abuse for Nasrāṇis.

പകയൻ an enemy പകയർകലം Bhr.; also

പകയാളൻ V1. & കുടുമ്പകയാളി കൊടുതായേല്ലുമ്പോൾ KR.; തണ്ണിയപകയൻ No. a mortal enemy.

പകയുക aM. to divide, ഒരു ക്രുട്ടത്തെപ്പകഞ്ഞു പാതി അവിടേ ഇരുത്തി KU.

പകെക്ക to oppose, hate, abhor (gen. with Soc. അവനോട പ.).

VN. പകപ്പു distance, variance, hostility; also surprise.

പകട payaḍa T. M. C. Tu. An ace on a die, also: പകിടക്കളി a play with dice V1.

പകടു payaḍu A small bit (പകക), അകടു പ. useless.

പകരം payaram (see foll.) 1. Exchange, equivalent, return. ഇതിൻ പ. നാം ചെയ്യേണം Bhr. revenge. പ. ഒന്നും ചെയ്യുകൂടാ TR., പകരത്തിന്ന പ. like for like. പകരം വീട്ടുക, വീളുക, കൊടുക്ക to remunerate, retaliate. പ. ആക്ക to substitute. അതിന്ന പ. പറഞ്ഞില്ല TP. no reply. 2. adv. in exchange, അവനെക്കൊന്നതിന്ന പ. ഇവനെക്കൊല്ലുവാൻ TR. in retaliation (=പ്രതി); instead of, ഇതിന്ന പ. for this. 3. പകരം കതെച്ചു (261.) കത്തുക No. to cut rectangular grooves in the edge of a board etc. (to rabbet, Arch.)

പകരി 1. turning round about, sudden start. പ. കൊണ്ടിരിക്ക V1. to be dizzy. 2. a fish, (see പകിരി) B.

പകരുക payaruya T. M. (fr. T. പെയരുക, C. ഹൊസരു), Tu. പകപ്പ. 1. v. n. To change in place, colour, etc.; to be exchanged, പകരാതേ നില്ല V2. to persevere. കതിച്ചു തേരിൽ പകൎന്ന Bhr. jumped back. കൊല്ലം പകൎന്നിട്ട TR. on account of the change of the year. മാസന്തോറും പകൎന്ന പകൎന്നാരിയായും പുമാനായും വാഴുക Brhmd. കാളിന്ദി ഒന്ന പകൎന്ന & വേഷം പകൎന്ന കാണായി കാളിന്ദിയും Si Pu. the river looked stormy. ഭാവം പകൎന്ന, വേഷം പ., പ്രകൃതി പ. Brmd. of passion, wrath, ബുദ്ധി പ. Nal.; സ്വരം പകരും VyM. will falter. പകൎന്ന പോയി it has been exchanged. തങ്ങളിൽ പകൎന്ന ഭോഗിച്ചു Bhr. promiscuous intercourse. അന്യജന്മേ പകൎന്നനുഭവിക്ക Bhg. transmigration. തെങ്ങോട്ട തെങ്ങിന്മേൽ അണ്ണൻ പകരുന്നതു KU. the trees at such distance, that squirrels cannot jump from one to the other. Of sickness പ. to be infectious. (പകരുന്ന വ്യാധി, ടീനം). മറ്റൊരുത്തനു പകൎന്നീടുകയില്ല Si Pu. (a secret) not to be communicated. തീ പകൎന്നുപിടിച്ചു. 2. v. a. to exchange. പകൎന്ന മാറുക to barter; to translocate യാതനാദേഹത്തിങ്കൽ ജീവനെപ്പകൎന്നടൻ VCh. To distribute, ചില സ്ഥാനങ്ങൾ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പകൎന്നുചെച്ചു KU. both kings honoring each other's officers with titles. യന്ത്രങ്ങൾ ജീൎണ്ണമായാൽ മറ്റൊന്നു പകരുന്ന പോലേ VCh. changing clothes; മായാമയമായ വേഷം പകൎന്ന KR. (=എടുത്തു) put on. പൂണൂൽ പ. to renew by washing daily (& rubbing with വാക bark). പകൎന്ന ചെക്ക to pour from one vessel into the other. പകരാതേ നിറെച്ചാൽ കോരാതേ ഒഴിയും prov. without shedding it.

VN. പകൎച്ച 1. change as of place, kind, weather ജന്തുപ്രകൃച്ച 153., mind മനോപ. q.v.; infection ഭാവപ്പകൎച്ച, പ. വ്യാധി; what may be exchanged, synonym. 2. exchange; pouring out. പ. കഴിക്ക to take out or send provisions; (also പ. കൊടുക്ക). രക്തം പ. shedding.

പകൎച്ചക്കാരൻ So. who attends at meals; a carver, വിളമ്പുന്നവൻ.

പകൎക്ക, (So. പകൎത്തുക). To transcribe, copy, f. i. ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്ന ഓരോലയിൽ പകൎത്തെടുക്ക, പകൎത്തെഴുതുക.

VN. പകൎപ്പു & പേപ്പു, (T. പെയപ്പു) a copy. നേർ പ. a true copy. ആയിന്റെ പ. കൾ MR. —

CV. പകൎപ്പിക്ക MR. to get copied.

പകല No. vu., see പയ.

പകൽ payal 5. (VN. of പകക, burst of dawn). Morning, daytime. പകലേ, പകലത്തു, പകലോമറു by day; also merely പ., as പ. കക്കുന്ന കള്ളൻ prov.; പ. ഉണ്ടായ കായ്യം VCh.; പ. മേവി Bhr.; രാപ്പകൽ by day & night. പകലു

റക്കമരുതു KR.; പകലേത്തെ ഭക്ഷണം dinner. ൧൦ നാഴികപ്പ. ഉണ്ടായപ്പോൾ jud. forenoon. പ. തിരിഞ്ഞു ഐയടി ആകമ്പോൾ MR. afternoon.—എല്ലാം പറവാൻ പ. ഇല്ലെനിക്കിപ്പോൾ Bhr. I could not finish before night.

പകലോൻ, പകലചൻ the sun, also:

പകൽമണി; പകൽമണിയൻ a plant.

പകൽവിളക്കു 1. the sun. 2. a day-torch, a Royal privilege. Syr. doc. 3. proverbial for: useless കേവലം പ. എന്നതു പോലേ Nal.

പകഴി **payaḻi** T. aM., (C. Tu. ഹഗര light, nimble). An arrow എരിയുമിഴ് പകഴികൾ RC.

പകിട **payiḍa**=പകട. 1. An ace. 2. drafts, a peculiar game played on two pieces of brass or ivory. പ. കളികളുമരുതു SiPu.; പ. കളിക്ക Nal. 3. a testicle (=അണ്ഡം). പ. തിരുമ്പുക to geld young cattle; (later in life ഉടെക്ക).

പകിടി H. **pagṛī** 1. The broad front of a turban; a high turban. 2. T. So. fib, jest, fraud. പ. പറക to cheat—Vi., B., Palg. പകിട്ടുക to delude; VN. പകിട്ടു tinsel; delusion. 3. So. jaw. B.

പകിരി **payiri**, (see പകരി, പകഴി) Shark-fins.

പകിഴം, see പവിഴം a. med.

പകുക **payuga** (whence പക, പകൽ) T. aM., aC. പസു, C. Tu. hakku.—To be separate.

VN. പകുതി 1. division, പ. യിടുക to divide. പ. കഴിഞ്ഞു KU. the distribution was over. മുതൽക്കായ്മ പ. കഴിക്ക TR., മുതൽ പ. ചെയ്യു MR. 2. a share ഓയഭാഗം=ഓയാളിക്കാരുടെ പ. VyM. equal share, പാതി; com. for a half, നേർപകുതി a full half. 3. division of territory=തുക്കടി, f. i. മലയാം പ. a province. വടക്കേപ്പ. യിൽ അധികാരി TR.

പകുക്ക To divide,=ഹരിക്ക Arith.; രാജ്യം പകുത്തു കൊടുത്തു KU.; രണ്ടിനെ അഞ്ചെടുത്തു പകുത്താൽ രണ്ടിന് @ ഛേദമായിട്ടിരിക്കും Gan. (=$\frac{2}{5}$); ചതുരശ്രത്തെ രണ്ടായി (or രണ്ടു) പ. Gan.; നാലായി ചേങ്ങൽപകുത്തു Bhr. Vyāsa. ഗ്രന്ഥം പകുത്തു നോക്കേ TP. to look for a text (a kind of sortes Virgilianæ). മുടിയിന്ന് (or ന്ന) തന്നേ പകുത്തു തൂണോടു കെട്ടി TP. tied her by the hair to the pillar.

VN. പകുപ്പു distribution, portion or section (chapter) Vi.

CV. പാതി മൈ പകുപ്പിച്ചു Bhg., ശംഭുതൻ മേനി പകുപ്പിച്ചു CG. caused to divide.

പകുന്ന **payuṅṅa** (T. പകൻറ, fr. പകിൽ aC. to run as a creeper). A purgative root, കോൽപ.

പകോതി=ഭഗവതി, whence "Pagode", Port.

പക്കൽ **pakkal** T. M. (പക & പക്ഷം; C. പക്കെ). Side; No. also വക്കൽ, used adv. നിൻറെ പ. ഉണ്ടു it is with you. പ്രമാണം ചത്തു പ. ഉണ്ടു, രാജാവിൻറെ പക്കെന്നു(=ൽ നിന്നു) അഞ്ചാൾ നിശ്ചയിച്ചു TR.; പിടിച്ചു തരാഞ്ഞതു എൻറെ പ. തെറ്റു തന്നേ TR. my fault.

പക്കം **pakkam** Tdbh. (പക്ഷം, or പക) 1. Side. 2. a lunar day നാലാം പ. ഞാൻ പോയി. 3. a party. പക്കത്തിൽ ഉണ്ണുക to eat at a common table, to mess with the ബാല്യക്കാർ of a Rāja (often opp. of പഴയരി). പക്കത്തിലേച്ചോറു വേണ്ട, പക്കം വെച്ചൂട്ടുന്ന കുട്ടിപ്പട്ടർ TP.; പക്കത്തിൽ ചോറും തിന്നു കോയില്ലൽ പാക്കേണമോ PT. 4. a portion. അമരേന്തു പ. കഴിക TP. the king's dinner. പക്കപ്പഴയരി ഉങ്കെ, പഴയരി പക്കം കുട്ടാം TP. best rice.

പക്കക്കാരൻ (3) an inferior servant; also a cook for such. [ച്ചോറു.

പക്കക്കൂമൻ (3) common mess-curry to പക്ക

പക്കച്ചൊൽ (1) accidental word from a neutral person, seized as omen.

പക്കവാതം, see പക്ഷവാതം.

പക്കണം **pakkaṇam** S. Hut of a jungle-dweller VilvP., കാട്ടാളൻ തന്നുടെ പ'ത്തിൽ ചെന്നു CG.=പുലച്ചാള V2., (fr. പക്കൽ refuge T.)

പക്കാളി H. **pakhāl**, A leathern water-bag. — a water-carrier (H. pakhālī).

പക്കി=പക്ഷി, also N. pr. കഞ്ഞിപ്പക്കി etc.

പക്കീർ Ar. **faqīr**, A mendicant പക്കീറന്മാക്ക് ഇരിപ്പാൻ ഒരു മാടം എടുപ്പിച്ചു TR.; കശീരി പക്കീറായാൽ prov.

പക്കു **pakku** T. M. (C. പക്കെ) Side=പക്കം, പക്കൽ, f. i. പക്കിൽനിന്നു, പക്കുന്നു on the side. —പക്കേ=പക്കേ.

പക്തി pakti S. (പചിക്ക) Cooking = പാകം.

പക്വം S. 1. cooked, ripe (opp. ആമം). വിലപ. ഉപയോജിക്ക VilvP. = പഴം, കദളിപക്വങ്ങൾ Mud. fruits. താലപ. Bhg. dishes. പക്വാദികളാൽ ആതിഥ്യം ചെയ്തു AR. 2. accomplished. കാര്യ പ. experience. പെണ്ണിനേ ഇന്നിന്നവനെക്കൊണ്ടു പക്വമാക്കി (So. Nāyars — obsc.)

പക്വത (= പാകം). 1. maturity; perfection, solidity ബുദ്ധിക്കു പ. വരിക KR.; ഇതറികിലോ മിക്കതുമറിവുണ്ടാം പ. യുള്ളവനു VCh. 2. opportunity, fitness.

പക്വാശയം the lower stomach, Duodenum; (opp. ആമാശയം).

പക്ഷം pakšam S. (see പക്കം). 1. Side, flank. 2. party ധർമ്മം ഇരിക്കുന്ന പ. ജയിക്കും KR.; പക്ഷം പറക to maintain one's own cause or the friend's. ആ ക്രൂററിൽ പ. തിരിയുക, പ. പിടിക്ക to join a party. ബന്ധുപ. the class or host of friends. 3. partiality, preference. ചാത്തുവിന്റെ പ'മായിട്ടു സാക്ഷി പറഞ്ഞു jud. for Ch. പ'മായ തീർപ്പുകൾ കല്പിക്ക, മനഃപൂർവ്വമായി ചെയ്തു പ. MR. deliberate unfairness. പ. നിരൂപിക്കാതേ TR. fairly. അധികാരി പ്രതികൾക്കു പ. is biassed in favor of. പക്ഷമായി കല്പിക്ക MR. 4. liking, taste പ. ഇല്ല നമുക്കു നിന്നോടുള്ള ഭക്ഷണം ChVr.; പാലിന്നു പ. ഉണ്ടു likes milk. കമ്പഞ്ഞിക്കു പ'മല്ലാത്ത ആൾ TR. disaffected. അവന്മേൽ പ. love. പ. കാട്ടുക to show kindness, പ. വെക്ക to bear affection. എങ്ങൾ പ. ഇയന്ന കണ്ണൻ CG. our beloved C. (= ക്രൂറു). 5. opinion, vote; case. ദുർബ്ബലന്മാരുടെ പ. Bhr. decision of cowards. എന്നൊരു പ. തോന്നുന്നു TR. some think. ചെയ്യരുതെന്നൊരു പ. ഉണ്ടു KU.; മൂന്നു പക്ഷങ്ങൾ AR 6. three kinds of advice (ഉത്തമം unanimous, മദ്ധ്യമം gradually converging, അധമം). രണ്ടില്ല പക്ഷം Bhr. no doubtful case. രണ്ടു പ. പറഞ്ഞു Mud. I put two cases. ആ പ'ത്തിൽ in that case. 6. a wing. 7. half of the month, പൂർവ്വ —, ശുക്ല പ. and കറുത്ത —, കൃഷ്ണ —, അപരപക്ഷം the 2 lunar fortnights, and each day of the same (പക്കം 2.). — also 120 years നൂററിരുപതു വയസ്സെന്നതും ഒരു പ. VCh.

പക്ഷക്കാരൻ one of a party, friend, associate. വേണ്ട എന്നുള്ള പ'ർ those that are against it (5).

പക്ഷതി S. (6) = പക്ഷമൂലം the root of a wing പ. കൊണ്ടുടൻ പക്ഷിണിയെത്തഴുകി CG.; (7) the first day of a lunar fortnight.

പക്ഷനിർണ്ണയം (5) choice out of several possibilities KR.

പക്ഷപാതം (3) partiality പ. അവൾക്കജ്ഞുനങ്കൽ ഉണ്ടു Bhr., ഒരംശന്റെ പ. കൊണ്ടു SiPu. favour. പ. പറക Bhr., പ. കൊണ്ടു സത്യലംഘനം Nal., also പക്ഷപാതിത്വം — (6) flapping of the wings. പ'ത്താൽ പൃത്ഥ്വി ഇളക്കം പിടിച്ചു VetC.

പക്ഷപാതികൾ PT 3. partizans.

പക്ഷഭേദം (3) partiality.

പക്ഷവാതം (1) palsy, also പക്ഷാഘാതം hemiplegy.

പക്ഷവാദം (2. 3. 5.) speaking one's opinion, for one's party. — എന്നെ ശത്രുപക്ഷവാദി എന്നാക്കി PT. advocate of the enemy. പക്ഷവാദികൾ PT. witnesses on both sides. പാണ്ഡവന്മാരിൽ നീ പ'ദി Bhr. partizan.

പക്ഷാന്തം (7) new or full moon; so പക്ഷാവസാനേ പുറപ്പെട്ടു Nal 4.

പക്ഷാന്തരം (5) the other case; (3) opinion of a party.

പക്ഷി (Tdbh. പക്കി) winged; a bird. — fem. തന്നുടെ പക്ഷിണി AR.

പക്ഷിദോഷം, — ദ്രോഹം, — ബാധ children's disease (= പുള്ളുബാധ).

പക്കിവാൾ a certain leaf thrown ashore by the sea; (see പഞ്ചപക്ഷി).

പക്ഷീകരിക്ക (3) to treat with preference V1.

പക്ഷേ (Loc. 5) in one case, = ഒന്നുകിൽ, perhaps. പ. പുളി ഉപജീവിച്ചാൽ ഇരട്ടി നോക a. med.; യുദ്ധത്തിന്നാശു പുറപ്പെടുവിൻ പ. സത്വരം വന്നു വണങ്ങുവിൻ അല്ലാസ്കിൽ UR. either — or —. മരിക്കേണം പ. ജയിക്കേണം എന്നങ്ങുറെച്ചു Bhr.

പക്ഷ്മം S. an eye-lash.

പക്ഷ്മളം with long eye-lashes. പക്ഷ്മളാക്കി AR. 3 Sīta.

പങ്കം paṅgam S. Mire; also morally: പങ്കങ്ങൾ അകന്നുപോം Bhr. sins.

പങ്കജം, പങ്കേരുഹം lotus flower, = താമരപ്പൂ (often in po.)

പങ്കപ്പാട B. affliction. — പ. ചെയ്യു to vex. — പ. ഏല്ക്കു to suffer oppression etc.

പങ്കിലം muddy. പ'മായ പദപങ്കജം VCh.

പങ്കായം paṅgāyam (& So. പങ്കാൻ) A paddle, also വട്ടപ്പ. a rounded paddle. In Portuguese pangayo; (C. Tu. പംഗഡ, പംഗല്വ astride).

പങ്കു paṅgu T.M.C.Tu.(പകു?). 1. Part, share. പങ്കിടുക to distribute. — പങ്കുള്ളവൻ participator. — പങ്കുകാരൻ a coheir; partner. 2. (perh. = ഭംഗി). പണ്ടുതണ്ടുമണിവെണ്ണിലാമതി RC.

പങ്കൻ (1) a partner, husband. ഇമ്മലമങ്കപങ്കൻ RC 16. Siva. — N. pr. m. (Palg.) പങ്ക, പങ്കണ്ണി; പങ്ങൻ, പങ്ങോണ്ടി; പങ്ങി, പങ്ങിപേലൻ, (also പങ്ങ see പംഗ). — fem. പങ്കി N. pr.

പങ്കുനി paṅguni T. M. (ഫല്ഗുനി) The month മീനം Tr P.

പങ്ക്തി paṅkti S. (പഞ്ച) 1. Assembly of 5 or 10. — പ. സ്യന്ദനൻ, — കണ്ണൻ, — കന്ധരൻ etc. = ഷൺമുഖൻ KR. 2. a line, row രഥപ. കൾ Bhg. — പ. ഹീനൻ a Brahman that has lost the right of eating with his caste.

പംഖാ H. pankhā. A suspended fan, (fr. പക്ഷം 6.) a "Punkah".

പംഗു paṅgu S. Lame; Saturn, as moving slowly — N. pr. പങ്ങു, (see under പങ്കു).

പചനം paǰanam S. = പക്തി Cooking; digestion. പ. പാക്ക Vi. stopping at church without going home for meals (Nasr.)

പചിക്ക S. to cook (G. pepō). നെയ്യിൽ പ. Tantr. to dress food; പചിപ്പാൻ മടപ്പള്ളി Sk. — to digest; mature — part. പക്വം. — VN. പാകം.

പചു paǰu 5. (= പൈ) Tender, fresh, moist, green, whence പശു, പശിമ etc.

പച്ച 1. greenness, freshness. തേങ്ങ പ. കെട്ടകയില്ല, തേക്കിന്റെ ഇളന്തല പ.വിട്ടം prov. timber to be seasoned. പ. കാണേണം I like to see green. മത്സ്യം പിടിച്ചു പച്ചയായ്തിന്നു KR. raw, also പച്ചയോടേ തിന്നു. — fresh water പനി മാറി പച്ചയിൽ മുങ്ങിക്കളിച്ചു TR. 2. an emerald പ. രത്നം, also നാഗപ്പച്ച another gem. 3. cowdung അടിച്ചു പ. പാറി TP. cleansed a room; so പച്ചതളിക്ക (the courtyard) = ചാണകം. കിണറിൽ പ. കലക്കി TP. 4. crudeness, candidness, ingenuousness. പ. ഭാഷ unartificial, simple language. പ. പറക Vi. frankly. പ. പ്പൈതൽ an innocent fellow. പച്ചത്തീയൻ No. a know-nothing, blockhead. 4. thorough. പച്ചപ്പകൽ വന്നു RS. quite in daytime. പച്ചവണ, കളവു a big lie. 5. different plants, greens. തമ്പ്രാൽ പ. Lycopodium phlegmarium; വെള്ളമ്പ. Lyc. cernuum, Rh.

പച്ചകുത്തുക 1. to tattoo (with a red-hot style or needle) = പച്ചത്തിലകം ആക്കുക 460.; also പച്ചപ്പൊട്ടു So. 2. to cover with foliage (= തോൽ).

പച്ചകൊടുക, — ട്ടുപോക to be past sprouting.

പച്ചക്കറി greens, ര തരം പ. വിളമ്പി TP.

പച്ചക്കലം an earthen pot unburnt.

പച്ചക്കല്ല (2) an emerald. പ. വെച്ച നുണ an immense lie.

പച്ചക്കായി green, unripe fruit.

പച്ചകുതിര a mantis MC.

പച്ചച്ചായം, (ചായം 356).

പച്ചച്ചെമ്പു pure copper.

പച്ചടി 1. vegetables minced for various dishes ഇഞ്ചിപ്പ., നാരങ്ങപ്പ., കക്കിരിക്കാപ്പ., മുളകുപച്ചടി, തറിച്ചു പ., വേകിച്ചു പ. etc. 2. aM. പച്ചടിയിണക്കമലതാർ RC. fresh lotus feet? or comparison?

പച്ചത്തേർ = വിമാനം, f. i. പ'രും തണ്ടും താണ TP.

പച്ചനാഭി a poisonous root Vi.

പച്ചപിടിക്ക to grow green, rich, stout.

പച്ചപ്പല്ലൻ one not chewing betel, etc.

പച്ചപ്പുല്ല 1. = പച്ചപ്പുരമാത്തി a simpleton. 2. a green locust.

പച്ചപ്പാന a fresh cooking pot V1.

പച്ചപ്പാൽ fresh milk.

പച്ചപ്പിള്ള a very young child.

പച്ചപ്പുഴ a civet GP78.; പ. ഇത്യാദി മലയുതമാകിയ ഗന്ധമന്യേ Bhg.

പച്ചപ്പെടുക to be adorned with flowers, leaves; മച്ചകം തന്നിലേ പ'ടുമാറു വെച്ചു പുഷ്പങ്ങൾ മല്ലികമാല CG.

പച്ചപ്പൊട്ടു (4) indelible marks punctured into the skin.

പച്ചമാംസം, — ഇറച്ചി raw flesh or meat.

പച്ചമീൻ fresh fish, not salted.

പച്ചരി, (& -- യരി) rice freed from the husk without maceration, (ഉണങ്ങലരി).

പച്ചലിക്ക V1. to grow green.

പച്ചവടം (പടം) an entire piece of cloth, equal to 2 Palghat കച്ച (32 cubits) — N. തീയൻ N. തീയത്തിയെ 11¼ പണത്തിന്നും പച്ചോടത്തിന്നും പരിചയഞ്ചെയ്തു കെട്ടും കിഴിയും കൊടുത്തു കൈപിടിക്കുന്നേ Can. (marriage ceremony); green cloth, warm cloth, blanket ഗ്രീഷ്മകാലത്തിൽ കച്ചു തുടങ്ങിതേ പച്ചോടം CC., പച്ചോടം എന്നു പറഞ്ഞു തുടങ്ങുമ്പോൾ ഉൾച്ചൂടു താനേ എഴുന്നു കൂടി CG.

പച്ചവെച്ചുകൊണ്ടുവരിക to sprout again. No.

പച്ചവെള്ളം fresh water; (opp. കാച്ചവെള്ളം prov.)

പച്ചശരീരം of a woman lately delivered.

പച്ചിഞ്ചി a. med. fresh ginger.

പച്ചിരിമ്പു crude or pure, soft iron.

പച്ചില 1. green leaf; simples used in med. 2. പ. മരം = തമാലം a tree growing in the N. — GP73. (= സമുദ്രപ്പച്ച) Xantho chymus pictorius. പ. മരം പോലേ നിറമുള്ളോർ KR4. (monkeys). പ. ക്കിഴങ്ങു a. med. — പച്ചിലപ്പാമ്പു (& പച്ചിളി —) green whip-snake. — പ. പ്പെരുമാൾ med. plant.

പച്ചോടം see പച്ചവടം.

പച്ചോന്തു a chameleon.

പച്ചോല green cadjans, a mat made of such. പ. കെട്ടി വലിക്ക an old ignominious mode of executing great criminals, dressed out in cadjans. പ. യിൽ കെട്ടിയ കാക്ക prov. a roguish crow.

പഞ്ച pañja So. (C. Te. പഞ്ചു to divide = കണ്ടം?). A ricefield വേലി പ. തിന്നു തുടങ്ങി, പ. പുറത്തിട്ടു വേലി കെട്ടുക prov.; കൃഷി പ. കൾ MC.; പശുക്കൾ പ. കൾ അഴിച്ചാൽ VyM.; പ. കാണ്മതില്ല Anj.

പഞ്ചം pañjam S. (G. pente) Five.

പഞ്ചകം consisting of 5.—പ'മായി എഴുതുക to write through a quire, not sheet after sheet.

പഞ്ചകോണം a pentagon, esp. pentagram (for incantation).

പഞ്ചകോലം the 5 spices ചുക്കു, തിപ്പലി, കാട്ടുതിപ്പലി, കാട്ടുമുളക, കൊടുവേരി.

പഞ്ചകോശം 5 properties of human existence: അന്നമയംകോശം the body, പ്രാണമയം life, മനോമയം will, വിജ്ഞാനമയം knowledge, ആനന്ദമയം കോശം ecstasy, (or കാരണശരീരം, causal body) KeiN.

പഞ്ചഗവ്യം the 5 gifts of the cow: milk, curds, butter, urine, dung; also called പഞ്ചകലശം, means of purification; പ'വും വെന്തു സേവിച്ചു SG. (in the 5th month of pregnancy).

പഞ്ചത fivefoldness; dissolution into the 5 elements, പ. പൂണ്ടു CG. died.

പഞ്ചതന്ത്രം a popular book of fables in 5 chapters, പ'മാം മഹാനീതിശാസ്ത്രം PT.

പഞ്ചതാര T. M. (Tu. Te. — ദാര) & — സാര sugar പഴം പ. യും തരുവൻ Bhr.—ചീനപ്പഞ്ചാരയുണ്ട a bit of sugarcandy.

പഞ്ചത്വം = പഞ്ചത, as പ. ചേരുക, പ്രാപിക്ക, ഗമിക്ക to die. അവരെ പ. ചേർത്താൻ Bhr., പ. വരുത്തുക Mud., പ. പ്രാപിപ്പിക്ക Brhmd. to kill. ദേഹം പ. മായി Genov. dead.

പഞ്ചദശ 15.—പ. പ്രകരണം a philosophical treatise.

പഞ്ചദശി the 15th lunar day, = വാവു.

പഞ്ചദ്വയാസ്യൻ AR. = ദശമുഖൻ.

പഞ്ചധാ fivefold, പ. വിഭാഗിച്ചു PT.

പഞ്ചനദം the Panǰāb, Bhg.

പഞ്ചപക്ഷി five ominous birds പെരിമ്പൻ, ചെമ്പോത്തു, കാക്ക, പൂങ്കോഴി, മയിൽ; പ. പ്രയോഗം augury.

പഞ്ചപാതകം 5 principal crimes, as ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, സ്വർണ്ണസ്തേയം, ഗുരുവാക്യലംഘനം, ഗോവധം.

പഞ്ചപാത്രം 5 plates, or merely one small metal-vessel (for ശ്രാദ്ധം).

പഞ്ചപാപി guilty of the 5 sins, പഞ്ചപാതകം.

പഞ്ചപുരുഷം the 5 acting members. പ. അടക്കി നില്ക്കുക to stand before kings, the left hand before the mouth, the right under the left side.

പഞ്ചപ്രാണൻ the 5 വായു q. v.

പഞ്ചബാണൻ Kāma, armed with 5 flower-arrows CG. = മൈയമ്പൻ.

പഞ്ചഭൂതി consisting of the 5 elements, a creature, Anj.

പഞ്ചമം the 5th. പഞ്ചമപദം = അഞ്ചാമടി, also = 9 നാഴിക Mud.; അഞ്ചിതമായൊരു പഞ്ചമരാഗത്തെക്കൊഞ്ചിത്തുടങ്ങി CG. the 5th or 7th note in music; a tune.

പഞ്ചമർ T. Paṟayar.

പഞ്ചമി the 5th lunar day പ. പ്പുനി മതിത്തെല്ല VCh.; the 5th case, Ablative (gram.)

പഞ്ചമൂലം 5 med. roots കുമ്പൾ (-മ്പി-), പലചപ്പയ്യാനി (-ന), മുഞ്ഞ, പാതിരി, ക്രുവളം GP 59. — ചെറുപ. usually ഓരില, മൂവില, ചെറുവഴുതിനി, ചെറുപ്പുള, തമിഴാമ or for the 2 latter ഞെരിഞ്ഞിൽ & കണ്ടകാരി GP. — ചെറിയ പ. ഒരു പലം a. med.

പഞ്ചരത്നം 5 jewels: gold, diamond, sapphire, ruby, pearl.

പഞ്ചരെപ്പു V1. a vessel for liquids.

പഞ്ചലോഹം 5 metals (gold, silver, copper, iron, lead) etc.; metallic composition for idols ആഗ്രഹിക പ'ത്തിൽ കൊട്ടത്താൽ സ്വർണ്ണമാം Tantr.

പഞ്ചവടി N. pr. a place of 5 fig trees (വടം) near Gōdāvari KR., AR.

പഞ്ചവർണ്ണം 1. white, black, red, orange, green. പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി a parrot. 2. preparation of coal, saffron, rice (or chunam No.), ചുവപ്പു (മഞ്ഞൾ with chunam), green (വാക or പുല്ലുണ്ണി). 3. consisting of 5 letters പ'മാം മന്ത്രം SiPu. (= നമശ്ശിവായ). ആകാശത്തിങ്കൽ എഴുതിടിന പഞ്ചവർണ്ണരേഖകൾ പോലേ Bhg.

പഞ്ചശതം 500 (or 105), പ'തനടിതീർത്ഥങ്ങൾ KR.

പഞ്ചശരൻ = പഞ്ചബാണൻ.

പഞ്ചശ്രുന്യം 5 faults (to cut, grind, pound, boil, chew herbs) V1.

പഞ്ചസാക്ഷികം having 5 senses, ക്ഷേത്രം നവഭാവം പ. Bhr 5.

പഞ്ചസാര, (vu. പഞ്ചാര), see പഞ്ചതാര.

പഞ്ചാക്ഷരം = ഉത്തമമന്ത്രം SiPu. consisting of 5 syllables, the formula നമശ്ശിവായ (with the addition of ഓം for Brahmans ഷഡക്ഷരം). വേളതുല്യമാം പ'ത്തെ ജപിക്ക SiPu.; പശു കുത്തുമ്പോൾ പ. ഓതിയാൽ prov.

പഞ്ചാഗ്നി 5 holy fires; or 4 with the sun (in തപസ്സു) Bhg.

പഞ്ചാംഗം 1.—5 membered; an almanac (solar & lunar day, നക്ഷത്രം, യോഗം, കരണം). പ. കേൾപ്പിക്ക KN. office of the village-astronomer. 2. = ആമയോട Tantr.

പഞ്ചാംഗുലം 5 fingered = ആവണക്ക MM.

പഞ്ചാനനൻ 5 faced, awful to look at, Siva, a lion. പ'ങ്ങൾ ഞെട്ടിത്തുടങ്ങിനാർ Nal.

പഞ്ചാമൃതം milk, curds, butter, honey, water, as bath for idols.

പഞ്ചായം, H. പഞ്ചായത്ത് a court of inquiry, assembly of 5 or more arbitrators പ'ത്തിൽ ആക്കിത്തീർക്ക, പഞ്ചായക്കാരാൽ തീർക്ക MR. to settle by arbitration; (പഞ്ചായത്തീപ്പ്, — യിധി). [താളം).

പഞ്ചാരി a mode of beating time, Bhg. (see

പഞ്ചോപ്പന 5 modes of adoration, പ. കഴിക്ക vu. [land, Bhr.

പഞ്ചാലർ N. pr. a tribe of warriors & their

പഞ്ചാശൽ 50.

പഞ്ചാസ്യം Mud. = പഞ്ചാനനൻ a lion.

പഞ്ചിക a gold coin, (5 Rup., $\frac{1}{3}$ Mohar).

പഞ്ചീകരണം 1. making something out of 5

elements; പ. ചെയ്തിങ്കനേ KeiN. (God). 2. to make five parts.

പഞ്ചേന്ദ്രിയം the 5 senses ശ്രോത്രം, ത്വക്, ചക്ഷുഃ, ജിഹ്വ, ഘ്രാണം.

പഞ്ചഭൂതി (ഇള = പൃഥ്വി) = പഞ്ചഭൂതം SidD.

പഞ്ചം pañjam T. No., പഞ്ഞം So. Famine, scarcity, poverty. ഉണ്ണിയെക്കണ്ടാൽ ഊരിടല പ. അറിയാം prov.; പഞ്ചസാര പ. എന്നിയെ തരുന്നുണ്ടു PT. unstintingly. പഞ്ഞത്തു in Mithunam & Karkadam. പ. പാട്ടക to beg with importunity. പ. കളക by ceremonies or otherwise. [garb V1.

പഞ്ഞക്കാരൻ B. a beggar, പഞ്ഞക്കോലം his പഞ്ഞപ്പുറമ്പു V1. sterile ground.

പഞ്ഞപ്പാട്ടു V1. a beggar's cant.

പഞ്ഞപ്പുല്ലു (loc.) = മുത്താറി.

പഞ്ഞറ Trav. = ചെപ്പറ.

പഞ്ജരം pañjaram S. 1. A cage, Mud. 2. a skeleton.

പഞ്ജരിക്ക T. V1. to importune.

പഞ്ഞി paññi (T. പഞ്ഞു & പഞ്ഞി, also പഞ്ഞീടം പട്ടമെത്ത KR.), C. അഞ്ജി. 1. Cotton, gen. പരുത്തി. 2. other kinds (ഇലവമ്പ. or ഉന്നം, fruit പൂളക്കായി Eriodendron orientale; down of ചെറുപൂള etc.). കാറു ശമിച്ചാൽ പറകുമോ പഞ്ഞികൾ Nal. (ex. see വൈക്കോൽ). — ചെമ്പഞ്ഞി lac. മഞ്ഞപ്പഞ്ഞിപ്പൂ flower of മുള്ളൻ പായൽ etc. [seed, — thread.

പഞ്ഞിക്കായി, — കരു, — ന്നൂൽ cotton pod, — പഞ്ഞിപ്പാളി a cotton-stuffed mattress.

പട pada T. M. C. Te. (പടുക) 1. Battle, fight. പട എടുത്തപ്പോൾ പടവെട്ടി Ti. having commenced the war he engaged the enemy. തുളു നാട്ടേക്കു പട എടുത്തു KU. (Dat. against). പട കയറുക to storm. പടഇറങ്ങുക to take the field. പട ആരംഭിച്ചു വിളിച്ചു, പട വിളിച്ചതു ഞായറാഴ്ച തന്നേ TR. challenged to battle. ഛിദ്രവുമായി പടവെച്ചു നേടി fought a battle, also ഏല്ക്ക, കഴിക്ക, ജയിക്ക TR., വെട്ടിപ്പിടിക്ക, തൊടുക്ക V1. പൊരുക etc.; പടകണ്ട കുതിര prov.; പടയിൽ പട്ടു fell in battle. പട പറക to indulge in talk about politics, etc.—Kinds: വെടിപ്പട, കുതിരപ്പട, ആനപ്പട, മാരപ്പട, വായ്പട നായ്പട etc. 2. an army = പടക്രൂട്ടം; മേല്പട V1. succour. ശ്ലേഷ്മപ്രൊരുമ്പട Mud.; പടനിരക്ക to stand in a line പട ഓടുക, പകയാളി ഉടഞ്ഞു പട തിരിഞ്ഞു മണ്ടും KR. to be defeated. വമ്പടമടക്കിയാൽ Bhr. defeated. പതിനാലു സഹസ്രം പടയോട്ടം AR. 3. a layer or step in mudwalls, course of bricks in the lining of a well or tank (= ആക്കം), വെള്ളം ഒരു പട കയറി; കിണറിൻ പടമേൽ കയറി (to drown himself), പടമന്ന താഴേ കിഴിഞ്ഞു TP. Kinds: വെള്ളോട്ട പട, വായ്പട. — ആനപ്പട elephant's shed V1.

Hence: പടക്രൂടുക to fight, പടക്രൂട്ടുക to bring together & lead an army. പടക്രൂട്ടി (a snake).

പടക്കയറ്റം attack.

പടക്കപ്പൽ an armed ship, man-of-war.

പടക്കളം, — നിലം a battle-field, Bhr.

പടക്കളി sham fight; parade അശ്വരാമകരാം പ'ക്കും CG.

പടക്കിഴങ്ങു MM.

പടക്കുടിൽ Bhr. camp, tent. [വലിക്ക TP.

പടക്കുറി, a mark on the forehead for battle പ.

പടക്രൂട്ടം an army, Bhr., KR.; also പക്കിപ്പ. TP. host of birds.

പടക്കൊടി a standard.

പടക്കൊട്ട military music. പ. കൊട്ടിവിളിച്ചു SiPu. challenged to fight. പ. കൽ കൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട Bhg.

പടക്കോപ്പു, (V1. പടക്രൂപ്പം) war-stores. പ. നല്ലോണം കൂട്ടിക്കോളേ TP. prepare for war. പ. കൽ RC., Bhr. troops ready for battle.

പടച്ചട്ട mail-armour, thick quilt.

പടച്ചയം V1. warlike stores, arms.

പടച്ചാത്തു an army, പ'ത്തെയും പോരിച്ചു RS.

പടച്ചെലവു war-expenses. [KU.)

പടച്ചേകവൻ a warrior; (in old Kēraḷa 900,000

പടച്ചോറു (1 or 3) a layer of cooked rice, dried for journeying or campaigning.

പടജ്ജനം an army, troops.

പടതല്ലുക 1. to fight പ'ല്ലിവെല്ലുന്നതു KR. 2. to vie, surpass. കലഹില്ലോടുപ'ല്ലിടംഭൂലത Anj.

പടത്തക്കം good opportunity for attacking V1.

പടത്തഞ്ചം posture of attack B.

പടത്തലവൻ B. a general.

പടത്തായം V1. stratagem.

പടനായർ warriors. ൻ നല്ല പ. TP. പടനായകൻ an officer, general; (in old Kēraḷa 32 or 122 KU.)

പടനിലം = പടക്കളം; old battle-fields, f.i. പൊന്യം (കോട്ടയത്തു താലൂക്കു), നെടുമ്പൊയിൽ കുമ്പറനാട്ടു, കണ്ടമ്പലത്തു കണ്ടി (താമരശ്ശേരി).

പടപ്പാട്ടു war-song.

പടഭണ്ഡാരം B. the commissariat of an army.

പടമലനായർ N. pr., (or വ—) a minister of Chēramān Perumāḷ KU.

പടമുഖം the van of an army.

പടയാളി a soldier, (& പടയാളൻ aM.)

പടയും വെടിയും disturbance, രാജ്യത്തിൽ പ. ഇല്ല vu. [war.

പടയോട്ടം fleeing in battle, or on account of

പടവായി talkativeness പ. പറക; പടവായൻ loquacious, so പടവാക്കു (comp. പടപട.)

പടവാത്ത V1. disputing.

പടവിളി challenge, പ. മൂന്നു വിളിച്ചു TP.

പടവീടു barracks, camp, tents പ. കെട്ടുവിൻ ChVr.; പാത്തന്മാരുടെ പ'ട്ടിലും കൂടി Bhr 5.

പടവെട്ടു V2. a battle.

പടം paḍam 5. (& S. √ പടക) 1. Fine cloth, spread cloth, sheet കരിമ്പ., വിരിപ്പ., മുല പ., ആനപ്പ., etc.; ഇരിക്കുന്ന പ. a carpet. 2. chequered cloth, (പ. വരെക്ക to make squares as of a chessboard)—a picture = ചിത്രപ്പടം, f.i. യമപടം Mud. a picture representing Hades. 3. Tdbh. സ്ഫടം, ഫണം expanded hood of a snake പ. വിരിക്ക, താഴ്ത്തുക; also met. വെള്ളി കൊണ്ടുള്ള പാമ്പിൻ പ. MR. an idol's ornament. ഒറ്റപ്പടമുള്ളവൻ, (opp. ഇരുതലക്കുഴലി) V2. — പ. കഴിക്ക a snake to cast the skin. 4. the flat part of the hand or foot. പടത്തിൽ കൊടി slap. കൈപ്പടത്തെത്തിരിച്ചു Nid. (description of വാതം). കാലിന്റെ മുട്ടം പടവും തലോടിക്കൊണ്ടു ഗുരു Anj.

പടകം paḍayam 1. S. A camp. 2. Tdbh. of പടഹം RC.

പടകു paḍayu & പടവു T. M. C. Tu. (Port. paraõ, whence "prow"). A ship, large boat. കള്ളപ്പ. V1. a pirate vessel.

പടക്കം paḍakkam (പടപട). A cracker, തോല്ല. പൊട്ടുക to go off. പ. പൊട്ടിക്ക, കൊളുത്തുക to fire it. A kind ഓലപ്പ—. (C. H. paṭāka).

പടങ്ങു paḍaṅṅu T. aM. 1. A tent, awning മണിപ്പടങ്ങിൻ മിചെവൈത്തു RC.; also a flag (Te.). ഉരപ്പൊഴം പടകു വേന്തൻ RC. 2. So. a slip put under timber to push it more easily, പ. തടി B. (a roller).

പടത paḍaḍa C. & പടതി No. A curtain, screen; (P. parda).

പടൻ paḍaṅ T. aM. = ഭടൻ, (പട).

പടന്ന paḍaṉṉa M. (പട്ടക) 1. A saltpan, ഉപ്പു പ. saltmarsh. ഉപ്പുണ്ടാക്കുന്ന പ. കൾ കിടപ്പായതു നന്നാക്കികിളെച്ചു TR.; പണ്ടാരപ്പ. നടപ്പു salt-manufacture of Govt. പ. ക്കണക്കർ river-boatmen about Cochin. D. 2. No. a broad hoe, spade to break clods പടന്നകൈക്കോട്ട TR.

പടപട paḍabaḍa T. M. C. Rattling noise, the report of a gun, etc. (Onomat.)

പടപ്പു paḍappu 1. = പടപ്പു Creation; people. ഈ പ. this fellow. 2. = പട്ടപ്പു bedding, mat. കന്മതിലിന്മേൽ പെണ്ണുങ്ങൾ പ. ഇട്ടിരുന്നു; പായും പടപ്പും വരഞ്ഞൊണ്ടു TP. abstaining from women; (see പെരിമ്പടപ്പു 2.). 3. (T. പടമരം) No. & പടപ്പുതടി No., B. the beam (= fore-beam) of a native weaver's loom; also പടപ്പു. 4. a bush, thicket മാൻചാടി പ. കൾ തന്നിൽ മറകയും KR. (= പടപ്പു).

പടരുക paḍaruya T. M. (പട്ടു). To spread, as fire പടർന്നു കത്തി SiPu.; plants, odour; to creep, climb മുള്ള പ., കാഞ്ഞിരത്തിന്മേൽ പടർന്നുള്ള വള്ളി Nal.; പടർന്നവാനരകുലങ്ങൾ RC. — met. മാനസമായവല്ലി ചെന്നു പടർന്നു മേന്മേൽ CG. entwined itself more & more. വൈരാഗ്യം അകത്താരിൽ പടർന്നവൻ KeiN.; സ്നേഹം മാനസേ വന്നു പൊരുന്നിപ്പടർന്നിതു Bhg.; ഉ

ള്ളിൽ പടൎന്ന കനിവു, ചുരന്ത പടർ പുകഴ് RC. Hence: പടർകായ് B. common plantains = പട്ട വാഴ.

VN. പടച്ചു climbing of vine, diffusion, density മരങ്ങളോടെ പ. കൊണ്ട കാറു തട്ടാതേ.

CV. പടൎത്തുക to train, support plants, വള്ളികളെപ്പ.

പടപ്പു see പടപ്പു 3. & 4.

പടററി paḍaṭṭi So. A plantain tree, (പടർകാ പടൽ).

പടല paḍala T. M. (പടൽ) 1. A clustor or comb of plantains. പ. വിരിഞ്ഞു the bunch has branched out, also എത്ര പടലം ഈ കുലയിൽ (= ചീപ്പു). 2. (പടൽ 1.) a rough harrow (of ഇല്ലിക്കോൽ). പ. വലിക്ക (Palg.), ഇടുക (Wetṭ.) to harrow; met. എന്നെപ്പടലവലിച്ചു കൊണ്ടു പോയി he quarrelled with me & dragged me for some distance.

പടലം paḍalam S. (fr. പടൽ & പടർ) 1. A spreading over, cover, mass പൊടിപടലം ഇളകി മറയുന്ന Nal.; ധൂളിപടലം KR. a cloud of dust. 2. lump, chapter പൂവ്വ്പ., ഉത്തര പ. KeiN. 3. a film of the eye, cataract. പ. തടിക്ക to form. പ. എല്ലാം പൊളിഞ്ഞു പോയ a. med. (through salve). കണ്ണിൻെറ പ'ങ്ങൾ ഇ അടുക്കായിട്ടുണ്ടു, പ. പൊട്ടി Nid.; ഉൎദ്ധ്വംസപ'ങ്ങൾ പോം Tantr.

പടലതാപം V1. a solecism.

പടലി a flock, പ്ലവഗപടലികൾ Bhr. (of monkeys); മുനിപ. കൾ RS. numbers of.

പടൽ paḍal T. M. = പടർ. 1. a clump of bushes. അരിപുരികളിൽ കാട്ടം പടലും മുളെപ്പിക്ക Nal. to devastate. അറിയാത്തവന്ന് ആന പടൽ prov. — ചീനിപ്പടൽ = മരക്കിഴങ്ങു So. 2. = പടല.

പടപ്പാട V1. an open jungle. [ലം.

പടവലം, പടവിലം (C. haḍala), see പടോ

പടവു paḍavu T. Te. M. 1. = പടക. A ship. വള്ളവും വഞ്ചിപടവെന്നെല്ലാം PT. 2. (പടെക്ക) laying stones, pavement. നടപ്പു. the central part of a wall (= filling, Arch). വാതിൽപ്പടൽ കല്പടവിന്മേൽ on the threshold.

പടഹം paḍaham S. (പടപട) Kettle-drum = പെരിമ്പറ; ഇടിയൊത്ത പ. കമുറി RC.; പ. താഡിച്ചു ChVr.; പടഹധ്വനി (auspicious). പടഹാദിവാദ്യം Mud. (also പടപടഹം).

പടാച്ചി paḍāčči (പടർ) Spread immoderately; superfluous extent. പുര പ. ആയ്പോയി grew too large, too bulky. ആയാൾ പടാച്ചി No. = തുമ്പില്ല.; പ. പറക B. to coax, menace. — പടാച്ചിക്കാരൻ a flatterer. — (Tu. പടാവു exaggeration). — comp. ചപ്പടാച്ചി.

പടാവു (= പടവു?) in വെൺ പ. Large leather-vessel for oil. വെമ്പടാവു bright moon-light B.

പടി paḍi 5. (പടുക, see പട 3.) 1. A step, stair, esp. = വാതിൽപടി, ചോറു പ. threshold. പ. കയറിച്ചെന്നു TP. entered the house. നിവൃത്തി വരുത്താഞ്ഞാൽ കുഞ്ഞികുട്ടികളു പ. അടച്ചു കിടപ്പാൻ സങ്കടം തന്നേ ആകുന്നു TR. to retire to rest; പടിക്കൽ PT., നായരുടെ പടിക്കൽ പണി ചെയ്യുന്ന (jud.) at the gate. പണിക്കരേ പടിക്കന്നു നു അടിമ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി TR.; വേണ്ടും പരാത്ങ്ങൾ ഒക്കയും ഇപ്പടിക്കൽ ഓളം വതും KU. a blessing on a residence. പടിക്കത്തുടങ്ങി പടിഞ്ഞാറിലോളം SiPu. through the whole house, from the eastern entrance. In Palg. any compound- or yard-door. 2. a bench (ചാരുപടി), plank in a boat (മഞ്ചിപ്പ.), a sill of a door or window (കുമ്പ., മേപ്പ., കീഴ്പ.). എഴുത്താണിപ്പടി a stick with a groove for whetting the style. ത്രാസിൻെറ ഒരു പ. a scale of balances. 3. degree, measure (= നാഴി) esp. of rice (whence "paddy"), 1 പടി Palg. = 15/16 of 1 No. Iṭaṅgali.; weight of gold. Regular allowance (as നാൾപടി, മാസപ്പടി). പ. അളക്ക to give daily sustenance. പടിയളന്നിട്ടും ഒരു കുട്ടം നല്ല പടയാളികളെ അനുസരിക്കുന്നോ KR 4.; also Baṭṭā ആൾക്കു നു ഉറപ്പ്യയും പടിയും തരേണം TR. — ഒരു പടിയായിരിക്ക neither better nor worse. 4. adv. at the rate of, ഇന്നാ റാത്തൽ പടിക്കു ഫാ ഭാരം 100 candies of 560 lbs. each. — according to മേപ്പടി, അപ്പടി (T.), ഒഴുകുമ്പടി KR., ചൊപ്പടി; എൻെറ കല്പനപ്പടി എന്നു VCh. thus my command. അവനെ ആത്തി

വരമ്പടി തല്ലി Mud. = വണ്ണം; തിരുവെഴുത്തിൻ പടിക്കു കായ്മം നടന്നില്ല, അവക്കളെ കല്പനപ്പടിക്കു TR. as he ordered.

Hence: പടിക്കട്ട Vl. a weighing stone (2. 3).

പടിക്കല്ല the uppermost stone-row of a foundation, പ'ല്ലിന്മേൽ കട്ടിലവെച്ചു.

പടിക്കെട്ട the boundary of the holy part of a fane, beyond which only Brahmans may step.

പടിക്കാൽ a gate-post.

പടിക്കു see 4; പ. പാതി (3) half of the amount.

പടിക്കോണി entrance-ladder. പ. കയറിവെക്കല്ല TP. don't let them come up.

പടിത്തരം (3) rule, custom.

പടിപ്പുര a building over the gate-way, porter's lodge ഇരിപ്പിടം കെട്ടിയേ പ.കെട്ടാവു prov.; പ. യിൽ ചെന്നു നിന്നു TP. a low caste coming to complain. കെട്ടിയ പ. കിട്ടിയാൽ മതി VCh.

പടിയളവു (3) measuring out grain for payment.

പടിയേറ്റം (1) coronation in Trav.

പടിയോല (3) a list, document (Cochin); regulation B.

പടിവട്ടം the front-part of a house Vl.

പടിവാതിൽ the outer gate.

പടിക padiya A river-fish.

പടികം padiyam Tdbh.; സ്ഫടികം. Crystal. പ. പോലേ ഉള്ള മുഖം a serene face.

പടികക്കാരം, പടിക്കാരം 5 Alum, (II. കാരം 239).

പടിക്കം padikkam T. So. aC. A spittoon, No. [കോളാമ്പി.

പടിഞ്ഞാറു padiñnāṟu (aM — ായു, T. പട്ടഞ്ഞായു the setting sun. Te. പഡമറ, C. പഡുവ, Tu. പടായി, fr. പട്ടക). West പടിഞ്ഞായറായ ദിശമേൽ RC., Syr. doc.; പ'റേ western, also പ'റൻ കാറു MC., പ'റുകാർ MR.

പടിഞ്ഞാറോട്ട (പട്ടു), — റോട്ടേക്കു TR. westward, contr. പടിഞ്ഞാട്ടുള്ള, കിഴക്കോട്ട തലയും പടിഞ്ഞാട്ട കാലുമായി MR.

പടിഞ്ഞാറ (& — റി Vl.) 1. the western chamber in a house, the sanctuary of ancestors & bedroom of the owner. പ'റൻ വാതിൽ & പ'റമ്പു വാ. TP. (തളം 438). 2. മേനം പ. യും വടക്കിനിയും ഒ പുര ആണ്, പ'റ മുറി MR. ഒരു പ. പുരയുള്ളതു MR. but a small house. [a പ'റപ്പുര or പ'റംപീട faces East & has 3 — 4 rooms: തെക്കിന, വടക്കിന & the middle one which is divided into പടിഞ്ഞാറ & ചായ്പു].

പടിഞ്ഞാറകം എന്ന നടുഅകത്തു vu., തന്റെ പ. തുറന്നു TP. (1); the middle room of a പടിഞ്ഞാറപ്പുര. (2).

പടിഞ്ഞാറേടം KU., one of the 5 Kšatriya dynasties പ'റേടത്തു കോയിൽ, പ'റുകുറിഭേല രാജാവു, പ'റുസ്വരൂപം Vl. (Port.) the Rāja of Mangāṭṭu or Koḍungalūr.

പടിയുക padiyuya T. M. (C. = പടെ). 1. To settle, sink. ആന പടിഞ്ഞു crouched, fell, lay, died (ചത്തടിഞ്ഞു RS.). പുര പടിഞ്ഞു പോയി settled down. പടിഞ്ഞിരിക്ക to kneel on one knee. 2. So. Palg. T. to become habitual by learning or exercise മിനക്കെടാതേ ചൊല്ലിച്ചിട്ടും ബാലനു പടിഞ്ഞില്ല ഗായത്രി കുറഞ്ഞൊന്നും Bhg.; എല്ലാം പടിഞ്ഞു കളഞ്ഞു Palg.

പടിക്ക v. a. 1. To learn, read (or Tdbh.; പഠിക്ക). നീ പടിച്ചു പോകും MR. you will rue it. 2. to teach, കൊലപാൻ പടിച്ചതാർ ഇന്നു നിനക്കിതു ഒക്കേ, ചൊല്ലിപ്പടിച്ചതാർ ഇന്നു KR. 3. to plunge പടിത്തനതുയ്യുവാചികൾ ഉഴിമേൽ RC.

പടിത്തം learning. പടിത്തിരിക്ക TP. to sit down in school (= പടിത്തത്തിനു).

VN. I. പടിപ്പു learning.

CV. പടിപ്പിക്ക to teach, കുട്ടികൾ പ'ച്ചിട്ടു ദിവസം കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു jud.

II. പടിവു (1) subjection, contents കല്പനപ്പടിവു. ചെമ്പേട്ടിൽ എഴുതി KU. (2) habitual ഈ സ്ഥലം എനിക്കു പടിവായിപ്പോയി Vl.

പടീരം padīram S. Sandal-wood (po.)

I. പട്ടു padu S. (= പുഴു?) Sharp, clear (sound), clever, smart (Compr. പടീയാൻ). കപട പട്ടുവിനോടെ മൊഴി PT. clever rogue. ഞാൻ പട്ടുവെന്നഹമ്മതിയല്ല താനും KR.

abstr N. പട്ടുത്വം ability. — പട്ടുതകൾ Nal.

പട്ടവല്ലായ്ക്കം (hon.) indisposition, euph. a king's illness.

II. പട്ട fr. പട്ടക 1. What falls, happens, is common T. M. (Tu. paḍike, bad). 2. a rough tank.

പട്ടകളം a battle-field.

പട്ടകിണറു a blind well.

പട്ടകാൽ disease, (hon.= being disabled for service).

പട്ടകത്തൻ V1. catarrh.

പട്ടകഴി a dangerous pit, പ. യിൽ ഞാൻ പതിച്ചു പോകാതേ KR.

പട്ടഞായം common saying V1.

പട്ടതാമര ringworm, spreading like lotus-leaf; (V1. പട്ടതാര a palmer-worm).

പട്ടതീ accidental conflagration KR.; നാസികയുടെ പ. പിടിപ്പെട്ട RS. (in Kumbhakarṇa's nose); പ. പിടിപ്പെട്ടം Bhr.

പട്ടതിരി 455; പട്ടത്തുന്നൽ common sewing, (plain-work). No.

പട്ടഭണ്ഡം V1. bowing to the earth T.

പട്ടനരകൊണ്ടിരിക്ക V1. hairs turn gray.

പട്ടപാഴൻ (prh. I.) a cunning rogue, Si Pu.

പട്ടഭാഷ the vulgar tongue.

പട്ടഭൂമി barren, desert ground ഇങ്ങനേതെങ്ങു മുറിച്ചു പോയാൽ പ. യാപ്പോകും TR.

പട്ടമരം a jungle tree.

പട്ടമുള a self-sown plant, see നമ്പു 532: പട്ടമുളെക്കു വളം വേണ്ടാ prov.—(പട്ടമുളക്കാരൻ V1. a bastard).

പട്ടമൂട്ട a plant of spontaneous growth.

പട്ടവാക്കു low speech, prose.

പട്ടവാൽ a mean, rude fellow.

പട്ടവാഴ common plantain, പ'ത്തോട്ടത്തിൽ കയറി TP.; മൂത്ത പട്ടകുല കൊത്തി TR.

പട്ടവിത്തു seed of spontaneous growth.

പട്ടക paḍuya 5. 1. To fall, sink ചളിയിൽ പ ട്ടപോയി in mire. സംസാരസുഖത്തിലലയിൽ പട്ടകിടന്നഴലും മനുഷ്യർ Bhg.; പട്ടകിടക്കമേലേ കിടക്കുന്ന നീ പട്ടകിടക്കുമായതോ ചോരയിൽBhr. fallen in battle. താളിപ്പനപ. to die. 2. to be obtained, caught കൊത്തുന്നതു കൊക്കിൽപ്പടായ്കയാൽ PT. 3. to happen, to be in a state = പെടുക, to get into a direction, hence പട്ട = പെട്ട q. v.

a. v. പടുക്ക 1. To build, chiefly a well, tank to lay stones, etc. കിണറു കല്ലു പടുത്തിട്ടുള്ളതു MR.; കല്ലു കെട്ടിപ്പടുക്കിലും KU.; സേതു പ. AR.; സ്ഥടികം കൊണ്ടു പടുത്ത നീരാഴി KR.; പാരാളം പോലേ കഴിച്ചു പടുത്തു Mud. paved; കഴിക്കേക്ക താൻ പടുക്കേക്ക താൻ കോല്ലുനം വരുത്തുക CS.; കല്ലു പ. also: to lay the spread courses or footings of a foundation, difft. fr. കെട്ടുക. 2. to piss (= വീഴ്ത്തുക). 3. to catch, obtain മീൻ പടുക്കാൻ പോയി. 4. T. to lie down.

പടുക്ക (4) a bed. കുട്ടികൾ ഒടുക്ക പാളയിലും പ. യിലും ആകുന്നു are still infants. പ. യിട്ടേടം the bed of menstruating females.

പടുതി 1. So. nature, state; custom. 2. No.= പടതി a curtain, awning.

പടുതിരിക്ക (4) a little mat for children to sit on.

പടുപ്പു a bed, mat, chiefly in menstruation, = പടുപട Neither solid nor liquid പ. യായിപ്പോയി = അഴഞ്ഞു (പട്ട).

[പടപ്പു 2.

പടുമൻ = പടുവാൽ a clumsy person B.

പടുവാൻ a small ulcer B.

പടെക്ക paḍekka T. M. (C. Tu. Te. to obtain, possess, fr. പട, പടുക). 1. To make, create ഇവർ പടെത്തതുള്ളം അസ്ത്രങ്ങൾ RC. of Gods. പടെച്ചോനെക്കുടിപ്പേടി കൂടാതേ, പടെച്ചോനെ വിചാരിച്ചു മാപ്പാക്കേണം TR.; അയ്യാപടെച്ചോനേ തമ്പുരാനേ TP. Creator; also പടെച്ചതമ്പുരാൻ (Māpḷas & other castes). 2. to serve up, offer boiled rice to idols.

VN. പടെപ്പു offering, (see പടപ്പു).

പടേണി B. (പടകണി?) A procession, show.

പടോലം paḍōlam S. A bitter, but edible cucumber, Trichosanthes dioœca, the fruit പ'ങ്ങ V1.; പടവിലങ്ങ a. med. Kinds: കാട്ടു — Trich. laciniosa, med.; ചെറു — Trich. caudata Rh.; നാട്ടുപടോലപത്രം GP 64. Trich. anguina; പേപ്പ. etc.

പട്ട paṭṭa 5. (പട്ടം). 1. A stripe, sash, hinge,

badge, belt ചരടിന്റെ പൊൻ പ. TR.; ഇരിമ്പു പ. a hoop. വെള്ളിപ്പട്ട ഇട്ട തോക്കു TP. silver clasps. 2. an areca bough, Cycas leaf കഴുങ്ങിൻ —; so തെങ്ങിൻ —, കരിമ്പന —, ൦൦൦ന്പന —, കൊടപ്പനപ്പട്ട. 3. No. the bark of trees.

പട്ടക്കാരൻ one with a belt, a peon.

പട്ടമാച്ചിൽ (2) a broom of കഴുങ്ങിൻപട്ട.

പട്ടാ T. (& വണ്ടിവട്ടാ), പട്ടാവ് Palg. The tire of a wheel.

പട്ടം paṭṭam 5. S. (fr. പത്രം?) 1. A streak, tie, metal plate. 2. an ornament of the forehead, diadem, a string of jewels as worn by Rājas & idols നെററിപ്പ.; hence പ. കെട്ടുക to crown, ഭ്രാതാവെ പ. കെട്ടിച്ചു Mud. 3. high dignity, ordination & tonsure പ. വെട്ടുക, കൊടുക്ക. (കന്നിപ്പ. first tonsure, ൪ പ. the 4 lower orders, അഞ്ചു പ., ആറു പ. orders enabling to read the Epistles, the Gospels V1.). 4. a succession ൧൦൮ പ. are promised to Tāmūri KU. (108 വാഴ്ച). ൧൪ ഇന്ദ്രപ്പട്ടം മാറിവരുന്നേടത്തോളം VyM.

പട്ടക്കാരൻ (see also പട്ട) a priest, Nasr. — കുറുബാൻ പ. V1. a full priest.

പട്ടച്ചാവൽ B. a pheasant (?)

പട്ടച്ചോമാതിരി a Brahmanical dignity.

പട്ടത്താന KR. a king's chief elephant.

പട്ടത്താനം (സ്ഥാനം) a feast on the birthday of Gods (ദാനം?), an offering by Rājas.

പട്ടബന്ധം coronation, Trav.

പട്ടമിടുക (1. 2) to cut & polish gems; to form with sides & squares.

പട്ടവാൾ a royal sword.

പട്ടട paṭṭaḍa (T. C. an anvil, fr. പടുക) Funeral pile = ചിത, as പ. കൂട്ടുക; also = ചുടലക്കാട്ടു.

പട്ടണം paṭṭaṇam (S. പട്ടനം, പത്തനം, Te. C. Tu. പട്ടു house, abode, fr. പററു) A town, city. പ'ത്തേക്കു നികിതി കെട്ടുവാൻ TR. i. e. Srīrangapaṭṭaṇam. Now esp. Madras (T. Palg.). (In Kēraḷa 18 പ'വും, 96 നഗരവും.)

പട്ടണക്കാരൻ a town's-man; a Madrasee.

പട്ടൻ paṭṭaṅ Tdbh., ഭട്ടൻ, A class of foreign Brahmans, often traders, of old used as inviolable messengers, spies, etc. with പശ്ചിമശിഖ, hence less respected & object of many proverbs, f. i. ഊട്ടു കേട്ട പട്ടർ, പട്ടർ തൊട്ട പെണ്ണു etc.; ഒരു കള്ളപ്പട്ടരെ അയച്ചു TR. a spy of Brahman. ഒരു പട്ടരശ്ശൻ (hon.) jud.; pl. പട്ടന്മാർ. Kinds: കടുപ്പട്ടർ (lowered for eating the fish കടു?) a Sūdra-like class, living by science, & as carriers, embalers, etc. — കുട്ടിപ്പട്ടർ Brahmans attending on Rājas. — ചോഴിയപ്പ. or ആൎയ്യപ്പ. (with forelock) ranking with Kśatriyas, also മുക്കാണിയർ. — നാട്ടു പ. children of a foreign Br. from a Nambūri wife. Anach. ദേശികർ, വടമർ.

പട്ടച്ചോമാതിരി see under പട്ടം.

പട്ടത്തിരി (& ഭ.) the highest class of Nambūris, very learned, അന്തൎജ്ജനത്തെ വിധിച്ചു പുറത്താക്കിയ പ. TR. as judge of caste questions; vu. പട്ടേരി, as പൊട്ടൻ പറഞ്ഞതേ പട്ടേരിയും വിധിക്കും prov.

പട്ടമന KU. a Brahman house.

പട്ടയം paṭṭayam 1. T. M. (H. paṭṭā) A deed of lease or gift, Patta granted by the Collector = ജമച്ചീട്ടു, f. i. സ്ഥലത്തിന്നു പ. വാങ്ങി MR. 2. T. aM. broad sword V1. വേലു പ. തടി KR. (see foll.)

പട്ടസം paṭṭasam = പട്ടിശം. A kind of spear പ. നല്ല ഗദകൾ Mud.; ഖൾഗപട്ടസബാണങ്ങൾ DM.

പട്ടാങ്ങു paṭṭāṅṅu T. M. (പടുക). Truth. പ. എന്നു തേറി CrG. believing it to be true. പ. നേർ പറ TP. strictest truth, പ. ചൊല്ലു നീ Mud.; പട്ടാങ്ങല്ലെന്നുവന്നു കൂടി CG. turned out false. പ. ചെയ്ക CG. to keep a promise. പ. തിരിക്ക V2. = നേർ പുറപ്പെടുവിക്ക to sift evidence. — Also പട്ടാംഗവും ചൊല്ലി ChVr.

പട്ടാണി H. paṭhān (പഠാണി). An Afghan, one of the 4 classes of foreign Mussulmans. പ. തൊട്ട ആന prov. — fem. പട്ടാണിച്ചി.

പട്ടാണിപ്പയറു Pisum sativum. [So.

പട്ടാപ്പകൽ paṭṭāpaγal Broad daylight, noon,

പട്ടാഭിഷേകം S. (പട്ടം) Coronation, installation; പ. കഴിക്ക, നടത്തുക.

പട്ടാംബരം KR. a robe of state.

പട്ടാരം Rāja's fee from each sale of freehold.

പട്ടാസ്സ് paṭṭās C. M. = പടക്കം A squib.

പട്ടാളം H. paṭālan, A battalion, regiment, army — പട്ടാളക്കാർ etc.

പട്ടാളിച്ചുപോക No. (പട്ട) = പോളിച്ചുപോക paddy, greens, etc. over-grown on account of too much shadow or manure, having leaves only but no fruit. (comp. പട്ടെക്ക).

പട്ടി paṭṭi 1. (T. loose condition, prostitute, fr. പട്ട). Miserable, പട്ടിക്കുതിരകൾ കൊണ്ടു വന്ന കെട്ടി Nal. vicious. പട്ടിമാട് useless cattle (abuse). 2. (T. പാട്ടി) a bitch ഊർപ്പട്ടി; dog in general ആണ്ടപ്പട്ടി V1. കുരെക്കും പ. കടിയാ prov. (hence in So. the fem. പട്ടിച്ചി). 3. T. M. C. a fold for cattle, sheep. പട്ടികെട്ടുക (on the open field). ആട്ടിൻപട്ടി a sheep-pen on high pillars (Palg.); place where slaves stand to receive their hire. 4. Palg. N. pr. m., — വേലൻ.

പട്ടിക്കാട്ട N. pr. a place between Trichoor & Palg. പട്ടിക്കാട്ടിലേ നായി (= കാട്ടുപട്ടി = പുലി) കടിച്ചിട്ടു വീട്ടിലെ നായേ തല്ലുന്നത് prov.

പട്ടിക്കുട്ടം V1. a litter of pups.

പട്ടിച്ചാൽ working a ricefield after manuring with leaves & preparing the squares.

പട്ടിച്ചെവി Acrostichonarifolium, Rh.

പട്ടിപ്പടി the gate of a fold.

പട്ടിപ്പുലി a small leopard.

പട്ടിക paṭṭiya 5. S. (= പത്തിക, fr. പട്ടം). 1. A band, ligature. സ്വർണ്ണപ. a metal clasp; esp. a lath, shingle (of wood, വാരി of bamboo); പ. തറെക്ക. 2. a list മുതൽപ്പിവരം പട്ടിക MR.; ജമാപന്തിപ്പ. TR. any catalogue, indenture, voucher, etc. കാര്യസ്ഥന്മാരുടെ മാസപ്പട്ടിപ്പ., സാമിൽവാരപ്പ. etc. നാട്ടുപ. a map.

പട്ടികയാണി a nail for laths.

പട്ടികയോട്ട flat tiles.

പട്ടിണി paṭṭiṇi (T. — നി) Privation of food (പട്ടിണിപ്പാട്ട). പ. കിടക്ക to starve, go to sleep without a meal. ചൊക്കനെ പ. കിടത്തരുത് TP. the dog must not be starved. ഒരു പ. കഴിക്ക to fast one day. മൂന്നേത്തേപ്പ. കിടന്നു TP. 3 days. പ. കരകയും SiPu. a starving child. പ. ഇടുക, വെക്ക to abstain from food as one day after a death; to dun by abstaining. ഞങ്ങളെ അറയിലാക്കി ൨ ദിവസം പ. യിട്ടു തച്ചു ഹേമിച്ചു TR. left without food. നീ പട്ടിണിയിട്ടു കൊല്ലിച്ചീലയോ Mud.; പ. കൊണ്ടു പടക്കുട്ടങ്ങൾ തളരും VCh.; ഒട്ടകം കൊണ്ടു പ. തീർക്ക PT. to breakfast on the camel. പ. കളവാൻ VCh.

പട്ടിണിനമ്പി a Brahman who duns by sitting on his umbrella before a debtor's house, starving himself & those within. If not satisfied, he performs a funeral ceremony for the inmates, a curse more dreaded than death KU.

പട്ടിൽ paṭṭil So. A bamboo, a place where bamboos grow ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ V2. (പട്ടൽ = പടൽ V1.)

പട്ടിലൻ B. ą barber of a low class.

പട്ടിശം paṭṭiśam S. A sharp-edged spear (also പട്ടസം, — യം).

പട്ടു paṭṭu 5. 1. (S. പട്ടം) Silk. പട്ടുപുഴു a silkworm. പട്ടുമരി, പട്ടുപുടവ, — ചേല, — ചരടു, — നൂൽ etc. — പ. കെട്ടി ഉടുക്ക to dress in silk. പ. മെത്തമേൽ ഞെളിഞ്ഞു VCh. 2. B. sackcloth made of hemp. 3. light, dry soil. 4. N. pr. m.

പട്ടുകുട (& — കുട) a silk umbrella, honorary distinction = രക്തഛത്രം.

പട്ടുട CG. silk cloth of men or women, also പട്ടുടയാട.

പട്ടുപണി (3) working light soil, B. Palg.; also = പട്ടുവിത = പൊടിവിത.

പട്ടുപായി (1) a fine Palghaut mat (see പായി).

പട്ടും വളയും (1) honorary distinction പ. പണിക്കുക prov. — നിണക്ക ഒരു പ. കിട്ടും you deserve a medal (ironic. punishment).

പട്ടുക്ക (പട്ട or പട്ട വെക്ക) to grow thick & long like corn stems on rich ground.

പട്ടേരി see പട്ടത്തിരി & ഭ — .

പട്ടേൽ H. & Mahr. paṭēl, A headman, used = അധികാരി in South Canara, നപട്ടേലന്മാർ (jud.).

പട്ടോല paṭṭōla T. M. (പട്ടം 1. 2; also in S. പട്ടോലിക = പട്ടയം) A royal note V1. esp. deed of lease; public records അതിന്റെ പ.

കാണ്മാനില്ല TR. the record is not to be found. മുതൽ എടുപ്പു ചാത്തിയ പ. കൊടുക്കേണം TR.; പ. കെട്ടിക്കൂട്ടിത്തൊഴുത KU.; പ. ചാത്തുക to sign an order. പ. പെടുക്കുക KU. the work of a secretary to Government, ആചാരം, കല്പന പ. പ്പെടുക്ക etc. to write down for future guidance.

പട്ടോലക്കാരൻ king's secretary. (ര പ'ർ hereditary secretaries in Trav. പണ്ടാരപ്പിള്ള, in Coch. വാലിയത്തു മേനോൻ, in Cal. മങ്ങാട്ടച്ചൻ, in Cōlat. പുതുശ്ശേരി മേനവൻ, KU.). [countant.

പട്ടോലമേനവൻ So. a recorder, public ac-

പഠാനി see പട്ടാണി.

പഠിക്ക paṭhikka S. (see പടിക്ക). v.a. To recite, as മന്ത്രം; to read, learn പഠനം, പാഠം.

പഠിതപം learning. പ. തികഞ്ഞവൻ V1. who has finished his studies. പ. തിരക to examine V1.

CV. പഠിപ്പിക്ക to teach. നാലക്കും ഓരോവേലം പ'ച്ചു Bhr., പലതും ഞാൻ ഇവന്ന പ'പ്പേൻ KR.

പണ paṇa T. (& പണ്ണ) M. Tu. (പണ്ണ). Ground which is worked, made firm (aC. forehead). കല്പണ a stone-quarry, നിലമ്പണ a place made firm for beating corn in a mortar, കടപ്പണ the post on which a weaver's loom rests. രാജാവിന്നു പണ നില്പാൻ കഴിയുമോ No. can I withstand?

പണം paṇam S. (√ പൺ to exchange, buy, bet) 1. Coin, fanam; chiefly of silver വെള്ളിപ്പ. $\frac{1}{5}$ Rup. since 1730, (100 Billy fanam = Rs. 18 pice $4\frac{1}{2}$ correct mint value, see Malabar Gazette 15th June 1867); formerly gold f. പൊൻപ. of which (പഴയ പ.) $4, 3\frac{3}{4}$, (പുതിയ പ.) $3\frac{1}{2}$ = 1 Rup. The mark of the gold f. ട, thus @ ട ത്തിന്നു = അഞ്ചുപണത്തിന്നു CS. Other coins: രാശിപ്പ. (=10 ചക്രം or $\frac{1}{3}$ Rup.), കലിയൻ പ. (5 = ഒ രാശി), പുത്തൻ പ. Cochin fanam = $1\frac{1}{2}$ ചക്രം. പ. അടിക്ക to coin. കള്ളപ്പ. etc. 2. money in general പൊന്നും പണവും ചെലവിട്ടു, പ'വും തരവും മുമ്പേ കാണേണം vu.; വരുവാനുള്ള പണത്തിൽ ഒരു പ. പോലും പിരിയുന്നില്ല, നികിതിക്കു മുതൽ പോരാതെ കണ്ടു നാട്ടിൽ പ. നിന്നു പോയി TR. the circulation of money is stopped. പ. കുറിയിൽ ആക money to stand out, — ആക്ക to put out money on interest; to sell so much on credit as to become insolvent at last. 3. different taxes പുരപ്പണം, കുത്തിപ്പ. TR. കുരിപ്പ., പതിവുപണം (formerly laid on Christians in Trav.). 4. S. a stake, bet, stipulation (C. Te. Tu. പന്തം, പന്ഥം), വിൽമുറിക്കുന്ന പുമാൻ ഭർത്താവാകുന്നതു മൽപുത്രിക്ക് എന്നൊരു പണം ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു AR 1.

പണക്കാരൻ 1. a wealthy man. 2. adj. പ. മുണ്ടു, രണ്ടു പ. തുണി TR. cloth sold for one, two fanam.

പണത്തൂക്കം weight of a (gold) fanam (= 2 മഞ്ചാടി, $\frac{1}{10}$ കഴഞ്ചു).

പണപ്പലക a board to count fanams (Cochin).

പണപ്രിയം = ദ്രവ്യാഗ്രഹം.

പണമാത്രം = പണത്തോളം as much as 1 fanam.

പണമാല a necklace of gold fanams.

പണമിട CS. = പണത്തൂക്കം.

പണം പിടിക്ക to be prized, ഏറ്റം പ'ച്ചതുണി TR.

പണവക cash.

പണയം paṇayam T. M. (പണ്യം or പണം 4.) 1. A bet, stake ചൂതിൽ ഓരോ പ'ങ്കൽ പറഞ്ഞ Nal.; എന്തൊന്നു വെക്കുന്നിതു പ. DN. അവളെ പ. പറക, ചൂതിന്നു ഒക്കവേ പ'ത്തിലായി നമ്മുടെ രാജ്യം Nal. കലഹിച്ചു പ. പറഞ്ഞ KR. two birds trying who may be quickest (also ജയം പറക, വാതു etc.) ചൂതു പൊരുതാൻ അസംഖ്യം പ'മായി Bhg. 2. a pledge, pawn കൊത്തുന്ന കത്തി പ'മാക്കൊല്ലു prov.; പ. കണ്ടു കൊടുക്കാമൊ KU.; കുഴൽ ര പണത്തിന്നു പ. വെച്ചു, തറവാട് എനിക്ക പ. വെച്ചു TR. പ. നിറുത്തുക to seize a pledge for reprisal. പ. എടുക്ക V1. to redeem it. Kinds: വൽപ. double the value of the money borrowed KU., തൊട്ട പ. (& ചൂണ്ടിപ്പ.) mortgage of grounds without handing them over, ചൂരിപ., ജന്മപ. etc.

പണയ അവകാശം claim consequent upon simple mortgage.

പണയ എഴുത്തുകാരൻ the creditor of a landholder upon an agreement, that if the loan be not repaid, the estate is to be assigned to the money-lender, W.

പണയക്കച്ചീട്ടു a document given on a pledge.

പണയപ്പാട്ട Vl. pawn, security; പ. വെച്ചു ഉറപ്പിക കടം വാങ്ങി TR.

പണയപ്പാട്ടം leasing fields on കാണം, generally for 5 years, without remuneration for improvements.

പണയം കാല = കാണം ആധാരം.

പണരുക paṇaruya To winnow rice (നെൽ), to remove the dust.

പണവം paṇavam S. A tabor, ഭേരി പണവാടി KR.; ഢക്കാപണവാനകവാദ്യങ്ങൾ AR.

പണി paṇi T. M. Te. (പണ്ണു) 1. Work, labour, പണിയും തുരവും എടുക്ക to toil. കണ്ടുത്തു പ. എടുക്കുന്ന TP.; പണി എടുപ്പിക്കുന്ന പറമ്പു TR. the garden he gets cultivated. — മരപ്പ., കല്പ., ചിത്രപ്പ. etc. നല്ല പണികൾ ഏറുന്ന ഭൂഷണം KR. curiously wrought, full of art. അവനെറ പ. തീൎക്ക, കഴിക്ക to kill him; also adj. പറങ്കിപ്പണി നല്ല കാതില TP. Europe made. 2. service, പണിചെയ്ക to serve. 3. building പ. ചെയ്ക (ശാല AR.) & അമ്പിടം പ. തീൎത്തു Bhr., പുരപ്പണി തീൎപ്പിക്ക GnP. to get built, കോവിലകം പ. തുടങ്ങി, കഴിച്ചു TR. 4. exertion, difficulty ചെയ്വാൻ പ. യത്രേ VCh. very hard. (so പറവതിനു, തിരിഞ്ഞീടുവാൻ പ. തു ലോം; മുറിയറിവതിനു പണികൾ ഉണ്ടാകുകയും Mud. to decipher a letter). പണിയാലേ വന്ന വിപ്രജന്മം Sil. Brahmin birth acquired with such difficulty.

പണിക്കൻ T. M. 1. a workman, artificer Vl. esp. a master-builder. 2. പ'ർ hon. a fencing-master പണിക്കർ വീണാലും അഭ്യാസം prov., പ'രെത്തടിപൊയ്തു പടിക്ക TP., പ'രേ കളരിയും പുരയും ചുട്ട TR. 3. പ'ർ hon. title of different classes ധൎമ്മവണിക്കർ KU. 3rd minister of Tāmūri; title of soldiers (പ'ന്മാർ Vl. soldiers of the old Cochi Rājas, as അകമ്പടി of Tāmūris' troops); of astrologers; ഒരുഴവപ്പണിക്കർ Palg. (higher than ഒരുഴവകരുപ്പു), മങ്കര പ്പണിക്കർ an Iḷavaṉ raised to some dignity by Maṅkara Nāyar, etc. — f. പണിക്കത്തി.

പണിക്കാ No. = Sir, hon. assent of lower castes to higher Sūdras; (കാളി, കാ to lower ones).

പണികയറുക to leave off working.

പണിക്കാരൻ (1) a workman, artist; (2) a servant.

പണിക്കുറവു 1. defective work. — പ. പറയുന്നവൻ fond of criticizing. 2. പ. പിഴെക്ക to die (said of subjects to kings).

പണിക്കൊട്ടിൽ the workshop of a smith.

പണിക്കോപ്പു tools (= ആയുധം).

പണിക്കോൽ joint sticks for spreading what is woven. (Weavers).

പണിചെയ്ക 1. to work. 2. to serve; തല, മുഖം പ. to shave. 3. to build = പണി തീൎക്ക, hence പണിയുക.

പണിത്തരം workmanship; preparation for work; tricks.

പണിത്തല (loc.) place where work is done.

പണിപ്പുര = കൊട്ടിൽ.

പണി പിരിയുക 1. = പ. കയറുക. 2. to change masters; പ. പിരിക്കുക to dismiss from service.

പണിപ്പെടുക (1) to exert oneself, take pains. നടപ്പാൻ പണിപെടും (sic) RC. — (4) to be in straits, difficulty മൂത്രം പ'ട്ട പോക.

VN. പണിപ്പാട്ട 1. workmanship, work. 2. revelation ക്ഷേത്രത്തിങ്കൽനിന്നു പ. ഉണ്ടായി; speech of Gods, kings = അരുളപ്പാട്ട (hon. = taking the trouble of utterance).

പണിപ്പെൺ (2) a maid-servant.

പണിമാൻ Palg. = നാലു കുടിക്കാർ, കരിയാട്ടിലേ വീട്ടു, N. pr. of a caste, formerly the barbers of Iḷavars & Kammāḷars.

പണിയൻ N. pr. a caste of cultivators in hilly

districts, കിഴഞ്ഞ കണ്ട പ. ചിരിക്കുമ്പോലേ prov. (excellent game-trackers, living chiefly in Wynād); also പണിമലയർ a slave caste.

പണിയാല a workshop പ. യിൽ കടന്ന TR.

പണിയോല leaves used to tie the spatha of palm trees.

I. പണിയുക (പണിചെയ്യു) To build, പണിതു built, ബ്രഹ്മാലയം പ'യുമാറാക്കി KU.

CV. പണിയിക്ക to get built, ഇല്ലവും പുതനായി തന്നേ പണീക്കയും PT.; പുര പണീക്ക TR. — double CV. കപ്പൽ പണിയിപ്പിച്ചു, ഇവരെക്കൊണ്ടു പണിയിപ്പിക്ക TR.

II. പണിയുക T. M. (2) To worship, salute വീണടി പണിഞ്ഞു KR., പാദയുഗം പണിഞ്ഞു AR., പദതളിർ പ. Bhg., തൃക്കാൽ പ. Bhr. = തൊഴുക, വണങ്ങുക. — met. to acknowledge superiority ഹിമകിരണമണ്ഡലം പണിയുന്ന മമതനയമുഖം Bhr. surpassed by.

പണിക്ക paṇikka (Tdbh. of ഭ — or പണിപ്പാട്ട) To speak V1. (hon.)

പണ്ടം paṇḍam T. M. 1. (Tdbh.; പണ്ണ്യം) Valuables, jewels, that may serve as pawn (often = പണയം), as പൊൻപ. etc. 2. articles in general, ഉഴുകൊണ്ടു പോയാൽകണ്ടന്ന പ. ഇവൻ PT. an ox; തിന്നന്ന പ. & തീൻ പ. eatables. ടിപ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്നതിൽ പ. കൊണ്ടുവന്നു, ഓടിയിൽ ഉള്ള തീൻപ. കിഴിപ്പാൻ TR. the produce of the Laccadives = ചരക്ക (in Te. is paṇṭa produce, crop fr. പൺ = പഴുക്ക). 3. (Tdbh. of ഭാണ്ഡം?) the crop of birds, stomach, craw തീൻ പ. V1.; ചത്ത ഉടമ്പിന്റെ പ. MM. (fr. പള്ള.).

പണ്ടം അറുതിയായി (1) the sum advanced on a pawn with the interest due equalling the value of the article, = is forfeited.

പണ്ടകം = പണ്ടംകൂടുള്ള ദ്രവ്യം V1.

പണ്ടകശാല & പണ്ടശാല (T.) = പാണ്ടിശാല a storehouse, magazine.

പണ്ടകായി, പണ്ടപ്പന see under പന.

പണ്ടപ്പുരപ്പു B. lying about like utensils; extensiveness.

പണ്ടാരം paṇḍāram T. M. & ഭാ—S. (see prec.) 1. Treasure, treasury. മന്നൻ തക്ക മണിപ്പണ്ടാരം Pay. jewelry for sale. പ. കൊണ്ടുള്ള വേലകൾ CG. sacrifices to be paid from the treasury. 2. Government, പ'ത്തിൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. = സർക്കാരിൽ to pay to Government. കമ്പഞ്ഞി പ. etc. പണ്ടാരനികിതി തരാതേ. 3. divine power? esp. smallpox (= അമ്മ). പ. വെച്ചുപോകേണം, നീപ. പിടിച്ചുപോ (a curse), also in swearing പ. നരകം etc. പ. അടക്കുക to bury such as have died of the smallpox. 4. a Shaiva mendicant ചില പണ്ടാരക്രുട്ടങ്ങൾ Nal. — പണ്ടാരത്തി f.

പണ്ടാരക്കപ്പം (2), (പണ്ടാരക്കരം Trav.) taxes on land, കൊമ്മിഞ്ഞിക്കു പ. അടക്കാത്തതു TP.

പണ്ടാരക്കാർ (2), Government officials, also പണ്ടാര ആളുകൾ TR. — പണ്ടാരപ്പാട്ടം KU.

പണ്ടാരക്കുറി V2. a church-box (Nasr.)

പണ്ടാരങ്കോഴി see വ — KR.

പണ്ടാരത്തില്ലം KU. a rank among the പോറ്റി Brahmans.

പണ്ടാരന്മാർ (4) pappaḍam makers in Cochin.

പണ്ടാരപ്പിള്ള 1. the hereditary secretary of State in Trav. കല്ലുളത്ത് ഓമനപ്പുതിയ കോയില്ലത്തിൽ പ. KU. 2. = പ്രവൃത്തിപ്പിള്ള q. v.

പണ്ടാരഭൂമുഖം (3) enclosure of a holy tree.

പണ്ടാരമാക്കുക to lay waste, നിലം ആക്കും ഇല്ലാതേ പ'ക്കിക്കളഞ്ഞു vu.

പണ്ടാരവക VyM. Government property.

പണ്ടാരി a treasurer; Shaiva devotee; monk V1. (No. തിന്നിപ്പണ്ടാരി a glutton, said to children).

പണ്ടാല paṇḍāla = പണ്ടശാല? N. pr. A certain Sūdra tribe (to which Tāmūri belongs, B.?).

പണ്ടി paṇḍi T. So. (= പണ്ടം 3) The stomach തീൻപ.; hence പ. വയറൻ pot-bellied.

പണ്ടിക paṇḍiya T. M. C. fr. Te. paṇḍuga. A feast (see foll.).

പണ്ടു paṇḍu T. M. (√ പഴ Te. paṇḍu to ripen, be accomplished) Antiquity. — പണ്ടു കീഴേ or പ. കഴിഞ്ഞതും പടയിൽ ചത്തതും പാറയേണ്ടാ No. — പണ്ടേ adv. ഈ മയ്യാട പണ്ടു പണ്ടേ

ഉണ്ടേTR.; മേവിയിരുന്നതു പ. പണ്ടേCG.; വസിക്കുന്ന പണ്ടേക്കു പണ്ടേ തന്നേ Bhg.; പണ്ടേക്കു പണ്ടേക്കു നുകൂള്ളതു TR. from earliest times. പണ്ടേത്തപ്പോലേ & പണ്ടേപ്പോലേ as formerly. പണ്ടുള്ളോർ: എന്തു ചെയ്തിതു പ. എന്നറിഞ്ഞിട്ടു ചെയ്യേണം prov. forefathers.

പണ്ഡിതൻ paṇḍiδaṅ S. (പണ്ഡ wisdom, rather from Te., see prec.) 1. An accomplished, learned man എന്നോട്ടു തികഞ്ഞ പ'ണ്ടായി പേശുവതു RC. 2. a Pandit, law-officer അമാലത്തു പ'ക്കും നമ്പൂരിക്കും ചെയ്യു ചോദ്യം TR. 3. T. Palg. പണ്ടിതൻ a Doctor = പണ്ടിതം അറിയുന്നവൻ (the art of healing).

പണ്ഡിതമാനി, പണ്ഡിതമ്മന്യൻ fancying himself clever.

പണ്ണുക paṇṇuya T. C. Te. To make, work, (Tu. to speak), M. coitus, obsc. also പണ്ണിക്ക V1. — VN. പണ്ണി.

പണ്യം paṇyam S. (പണം) Saleable, = ചരക്കു VyM. പണ്യപദാർത്ഥങ്ങൾ VetC.

പണ്യശാല a ware-room.

പത paδa 1. Boiling, throbbing; also T. 2. foam, froth, as on toddy. പത കളക V2. to skim.

പതയുക So. to foam, bubble — VN. പതച്ചൽ.

പതെക്ക T. M. 1. to palpitate V1. 2. v. n. to boil up, foam പതെച്ചു വെള്ളം vu.; so ഭൂമി, ഓട്ടുപുര etc., പൂഴി പതെച്ചിട്ടു കടപ്പുറത്തു നടന്നാൽ emitting heat, തല നൊന്തു പ. No. 3. v. a. So. to agitate.

CV. (2) വെള്ളം etc. പതെപ്പിക്ക = തിളപ്പിക്ക.

പതം paδam T. M. Te. C. Tu. hada (Tdbh.; പദം step) 1. Share of reapers പ. കഴിക്ക = തുരുമ്പു പൊഴിക്ക. 2. degree, chiefly the right degree of ripeness, temperature, etc. ഇറച്ചിക്കു പതമില്ല No. not done enough. ഉഴുവാൻ പതമുള്ള ഭൂമി VyM. arable. കടൽ പ. വെക്ക to calm down. അവന്റെ പ. വരട്ടേ V1. let his passion subside. അവന്റെ പിന്നാലേ ഓടി പതം വന്നു പോയി No. = തളർന്നു. എണ്ണ പ. നോക്കുക (med.) to examine the degrees of inspissation (= പാകം), as മണൽ പ. dry like sand, (ഖരം) കട്ടകപ., (ചിക്കണം) മെഴുകുഴമ്പു പ. thickened fluid (മന്ദം). 3. moderation; elasticity; yielding temper ലോകം പതമുള്ളവനെ പരിഹസിച്ചീടും KR. the pliant (hence പതു q. v.)

പതമ = പതുമ (2. 3).

പതമാക്ക to temper, season, persuade, convert; to tan, dress leather.

പതം കഴിക്ക No. (fishermen) to steer carefully through a short sea.

പതംകൊട്ടുക to clear or purify, temper (f. i. പുകയിലക്കു by sprinkling it with sugar-water No.).

പതംതളിക്ക B. to purify by sprinkling.

പതംവരുത്തുക to soften, tan. തല്ലി പ. give him a dressing.

പതവാരം V1., കൊപ്പതവാരം Syr. Doc. King's portion, also പതകാരം V2. gen. പതാരം tithes (perh. fr. പത്തു?); the 10th stone given from a quarry to its owner; a fee of 7½ per cent from the amount of a marriage settlement (Nasr.); fee paid to a Rāja on transfer of land W.

പതകം paδaγam (Tdbh.; പടകം S. posture) Positiveness V1. പ. ഭാരതസമരമുലമായി Bhr 16. — പതകിക്ക to quarrel, revile, V1.

പതകരി see പടകരി.

പതക്കം paδakkam 5. (Tdbh.; പടകം S.) Jewelled breastplate of a king നല്ല പ. Nal., of a minister വിസ്തയമായ പ. MR., തങ്കപ്പ. SiPu. given to Brahmans, നല്ല പതക്കഹാരാദി ഭൂഷണങ്ങൾ KR. of a queen, രത്നം പിച്ചളപ്പ'തനിൽ ചേർത്തു PT. പൊന്നും വെള്ളിയും പതക്കങ്ങളും (sic) ഒക്കയും പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. (soldiers in the temple of Manjēshwara).

പതക്കു paδakku B. The hip and loins.

പതഗം paδaγam S. (പതം S. flight). A bird, also പതംഗം. — പതംഗൻ the sun ഉദിത്തുയർ തങ്കനം RC. [marian, etc.

പതഞ്ജലി N. pr. a famous philosopher, gram-

പതത്രം a wing.

പതത്രി a bird, also പതൽ (falling, flying).

പതനം S. 1. flying, falling (see പാദപതനം).

2. a step, terrace on a wall, incisions as in a tree to facilitate the climbing up (കൊത കൊത്തുക).

പതൻ (loc.) = പതം; പതന്മ = പതം 1.

പതപത 1. (പതം, പതുക്കേ) slowly. 2. (പത) boiling hot, effervescing.

പതപ്പു (VN. of പതെക്ക) throbbing, as തൊണ്ടപ്പു. the pit of the throat; അവന്ദ പതപ്പില്ല he is devoid of natural affection, bowelless; the crown of the head (loc.)

പതർ **padar** (T. = പതിർ) prh. = പൊതിർ in പതമ്മ Rottenness as of rice through damp; softness of mind. fr. പതം, പതു. — കരു പതന്ത the ulcer burst (loc. C. hadaru, to bud).

പതറുക **padaruya** 5. (പത) 1. To be precipitate, overhasty പോവെന്നെഴുന്ന പതറിത്തിരിഞ്ഞു RC. 2. aM. to be confused, defeated (in comparison) ഇടിയൊലി പതറുമാറേ, മുകിലൊലി പതറുചൊൽ, കൊടുന്ന തെന്നൽ പതറും നടതകം തേർ RC. quicker than wind, louder than thunder. 3. So. to be scattered പുക പ. — met. അവൻ പതറിപ്പോയി Palg. he has deserted his principles, etc.

പതറിക്ക 1. to cause confusion Vi. 2. V. freq. പതറിച്ചുമഴ pattering rain.

പതാക **padāya** S. (പത് to fly) A flag ചാര പ. കളോട തോരണം ഉയർത്തുക AR., also ധ്വജപതാകങ്ങളും AR. [army.

പതാകി a standard-bearer — പതാകിനി an

പതാരം see പതവാരം under പതം.

I. പതി **padi** S. (L. potis, G. posis) 1. Lord, master, ഭൂപ., നരപതി etc. അയലും പതിയും അറിക (doc.) with the knowledge of the prince. അടിയാൻകുടിപതികളും TR. all the inhabitants. 2. husband നാരിമാർ ഇരിവർക്കും പതിയാകൊല്ല Anj. —

പതിഘ്നി KR. killing her husband.

പതിംവര choosing her husband.

II. പതി T. M. Being fixed in, pressed down; an ambush, പതിയിരിക്ക, പാക്ക to lie in wait, കള്ളന്മാർ പതിയിട്ടിരുന്ന, നായന്മാർ പതിക്കിരുന്ന വെടി വെച്ചു TR., പതി ഉറച്ചു TP.

പതിക്ക 1. To impress മുദ്ര പ. a seal, ഉക്കിയോട ഉക്കി പതിച്ചു MC. പതിച്ചുവെച്ചു Vi. planted. മുത്തു പതിച്ച മാല TP. enchased. പെരുത്ത മുത്തുകൾ പതിച്ച ഭിത്തികൾ KR. രത്നം പതിച്ച വള SG. രത്നം പതിച്ചുള്ള ശസ്ത്രം Mud. 2. to fasten on, paste. പരസ്യം പ. to put up a notice. നികിതി പ. to assess. കല്പന എഴുതി പ്പതിക്ക TR. to publish. 3. see under പതിതം.

VN. പതിപ്പായി നില്ക്ക to fix one's stay somewhere. — പതിപ്പു, പതിച്ചൽ registering.

പതിമരം (2) the plank or beam lying on the door-frame, No.; loc. = ഊഴ്ചമരം.

പതിമൂക്കൻ flat-nosed; bottle-nosed Vi.

പതിയൻ 1. slow, tedious. 2. bad, vile. പ. ശർക്കര molasses. 3. a certain low caste, Paravan.

പതിയാൻ a caste of foreigners occupied with oil manufacture (ആട്ടിപ്പിഴിക) KU.; a caste of washermen, f. പതിയാട്ടി Trav.; Mogeyan as called by Pulayars, No.

പതിയുക 1. to be impressed പാദം പതിഞ്ഞു കാണുന്ന Bhg., fixed എനിക്കു പതിഞ്ഞു I got it. മുത്തുപതിഞ്ഞു to be set as gems Vi. പതിഞ്ഞിരിക്ക to sit on the haunches. 2. to be pressed down മുകൾ പതിഞ്ഞ ചീനക്കാരത്തി etc. താഴ്പതിഞ്ഞൊന്ന മേലേ കുതിച്ചു RS. stooped, crouched. പതിഞ്ഞ നില shooting posture; gentleness.

VN. പതിവു 1. settlement, custom, routine. പതിവായി ചെയ്തു to do regularly, @ മണിക്ക് എഴുനീല്ക്കുന്നതു പതിവു No.; usually തീപ്പെട്ടുപോയ എഴുന്നള്ളിയേടത്തിനു പ. വെച്ചു നടത്തിയ പ്രകാരം ചെലവു തരുന്ന TR. as regulated by the late prince. തിന്നുക പ. ഉണ്ടു Trav. commonly eaten. 2. a register, document to acknowledge the Ryot's right to cultivate, So. പ. കൊടുക്ക, പിടിക്ക B.

പതിവുകാരൻ 1. a regular person, one that keeps his hours. 2. a customer.

പതിതം **padidam** S. (part. of പത്) Fallen. കാലാൽ അശ്വം ഗജം തേർ പ'മാക്കി Bhr. felled, destroyed.

പതിതൻ S. fallen, degraded, an outcast = പിഴ കിയവൻ, ഭ്രഷ്ടൻ; a heretic (Rom. Cath.)

പതിതത്വം S. degradation ജാതിക്കു പ. ഉണ്ടു KN. തലമുടി നീട്ടുന്നതിനു പ. ഇല്ല Anach.

പതിക്ക S. to fly, fall പതിച്ചു ഭൂമിയിൽ PT. CV. പതിപ്പിക്ക to fell, throw ഉവി പതിപ്പി പ്പോൻ KR.; മുഷികന്മാർ എന്നെപ്പ'ക്കുന്നു PT.; സ്വഗ്ഗത്തിൽനിന്നു പ'ച്ചു മേഘകൾ Bhg.

പതിൻ paḍiṉ T. M. (obl. case of പത്തു). പ തിനഞ്ചു 15. — പതിനായിരം 10000, പ'തായ്ര KR. പ. also the 10000 Nāyars of Pōḷa Nāḍu KU., the aristocracy of Kaḍattuva-nāḍu പ. ലോകർ TP.—പതിനാലും അഷ്ടമിയും UmV. the 14th lunar day. — പതിനാറു 16; the funeral ceremony on the 16th day after a death. — പതിനായിരത്തെട്ടു ഭായ്മാർ Bhg. — പതിനെ ട്ടർ KU. 18 persons & പതിനെണ്മർ; so പതി നെണ്ണായിരം 18000, Bhg.

പതിന്നാങ്ക 14 & = ചതുർദ്ദശി V1. astrol.

പതിന്നാഴിത്തേൻ ഉണ്ടോരോ മരത്തിന്മേൽ KR. 10 measures, so പതിന്മ്പാ 10 large measures.

പതിന്മടങ്ങു 10 fold AR.

പതിന്മൂന്നിനെ വേട്ടാൻ Bhr 3. thirteen.

പതിറു in multiplication, as പതിറു രണ്ടു = 20, പതിറുപ്പത്തു = 100; (so ഒമ്പതിറു ഒന്നു etc.= 9 etc.). പതിറ്റടി സമയം when a man's shadow measures 10 feet, between 4 — 5 P. M. — പതിറ്റടിപ്പൂ see പന്തീരടി — so മുപ്പതിറ്റാൾക്കു prov. depth of 30 men.

പതിപ്പിക്ക 1. see under പതി II. 2. see under പതിതം.

പതിർ paḍir (T. പതർ, C. hadiru an unripe fruit) Empty corn-husk, chaff നെല്ലു ചേറി പ. പോക്കി MR. doc. പ. പിടിക്ക to winnow. പഴ ഞ്ചൊല്ലിൽ പ. ഇല്ല prov. — (തീപ്പതിർ 461). പതിരിക്ക V1. rice to be without grain.

പതിമ്മ (No. loc. f.i. നിലത്തിന്റെ) = പതപ്പ.

പതിവ്രത paḍivraḍa S. (പതി I.) Faithful to her husband, KR.—പുതിക്ക പ'താധർമ്മങ്ങൾ എല്ലാം ഉപദേശിച്ചു AR. the duties of a good wife. പതിവ്രതം ഉത്പ്രേക്ഷാപമാകം Sah. = പാതിവ്രത്യം.

പതു paḍu (പത്തു) 10, ആയിരത്തിന്മേൽ ഒരു പതുമക്കളും Bhg. (in ഒമ്പതു etc., see പത്തു.)

പതുപ്പത്തു by tens, പത്തിൽ പ. ഇരട്ടിച്ച ഗജ ബലം ഉണ്ടു ചിലർക്കു KR.

പതുങ്ങുക paḍuṅṅuya T. M. (also=പതിയുക). 1. To be pressed down. മുകളിൽ പതുങ്ങി flattened by a stone. 2. to sneak, crouch, കള്ളനെ പ്പോലേ പ'ന്നു PT. പതുങ്ങി വരിക slily, cautiously. കഞ്ചൻ നേരെ പതുങ്ങിനാൻ പഞ്ചി പോലേ CG. cringed. [പതുപ്പു).

VN. പതുക്കം concealment, skulking (also = I. പതുക്കിക, ക്കി To press down, conceal.

II. പതുക്ക, ത്തു (പതം) only M. To be soft, tender, moderate, pliable പല്ലവം പോലേ പ തുത്തുള്ള നിൻപാടം CG.; നെന്മേനി പോലേ പതുത്ത മേനി Bhr.; പതുത്തകൈ (see തലോട്ട ക 437).

Inf. പതുക്കെ gently, slowly പ. നടക്ക (also പ തിഞ്ഞു നടക്ക). പതുക്കവേ കിഴിഞ്ഞു Bhg. leisurely. [soft, pliant.

പതുപതേ softly, gently! also പതുപതുക്ക to be

VN. പതുപ്പു softness, പ. ള്ളരോമങ്ങൾ Bhg. of an antilope. പ. ള്ളമെത്ത KR.; ഇല പതു പ്പിൽ ചിരിച്ചു MC. for lying on. പതുപ്പിൽ വെച്ചു സുന്ദരി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ RS. gently, slily. പതുപ്പിൽ യിച്ചു RS. called aside.

പതുപ്പിക്ക to soften, പ'ച്ചു ചൊല്ലി തണുപ്പിച്ചു ശോകം KR.; മാധവൻ അവരെയും പറഞ്ഞു പതുപ്പിച്ചാൻ Bhr. quieted them (=ശമി പ്പിക്ക).

പതുമ V1. pliancy. [To bubble up.

പതുപത paḍubaḍa (Onomat.). പ. പതെക്ക

പതുമുഖം paḍumukham S. പത്മകം. Pieces of red coloured wood (ചപ്പങ്ങു, കടപ്പിലാവു) sold as a drug, പതുമുഖവും പടക്കിഴങ്ങും MM.

പതെക്ക see under പത.

പത്തണം vu.= ഭസ്മം Ashes.

പത്തനം pattanam S. (=പട്ടണം, fr. പറവു) City; palace വിരാടന്റെ പ. ത്തിൽ പാർത്തു Nal.

പത്തമാരി pattamāri (prh. Konkaṇi?; in T. പത്തായച്ചു a boat, fr. Port. pataxopinnace). A Pattimar, native vessel larger than മഞ്ചി; Port. Patamar, (in KU. ഭശമാരി). ചരക്കുകൾ കൊണ്ടു വരുന്ന പത്തമാരി TR.

പത്തൽ pattal B. 1. A hedge-stake (പററൽ?) പ. കൊണ്ടുവരിഞ്ഞു കെട്ടി Trav. fibres. 2. Cann. = പത്തിരി.

പത്താക്ക Port. patacão., Ar. bāṭāqa, a patacoon, Europe coin. പൊൻപ. TR. a ducat. വെള്ളിപ്പ. TR. a dollar. തടിപ്പ. = തൂണരയാൽ, തലപ്പ. etc.

പത്തായം pattāyam & പത്താഴം V1 Tu. patāyi, Port. pataya) A large chest to keep rice, treasure. പ. നെല്ലിട്ടടെച്ചാൽ TR., പ'ത്തിൽ വെച്ചിരുന്ന പെട്ടി MR., പ'ത്തിന്റെ ചെടി or ചട്ടം No. its grooved framework receiving the boards.—നെല്ലുപ., കട്ടപ. a granary; നീർപ. a cistern, reservoir in ships. എലിപ്പ. So. a trap.

പത്തായക്കാരൻ No. sc. who possesses grain, കടം വാങ്ങിയാൽ പ'നോടു വാങ്ങേണം prov.

പത്തായപ്പുര 1. a granary, also പത്തായക്കെട്ടു. 2. an upper story കുടിയിൽ സ്ഥലമില്ലായ്ക കൊണ്ടു ഒരു പ. മാളിക കയററി MR. (Palg. = ഇരുനിലപ്പുര); also a wing = തെക്കിനി.

പത്തായോദരഭക്തി VyM. the loan of a pattayam.

I. പത്തി patti S. (pad, foot) Foot-soldier, Bhr.

പത്തിവരന്മാർ Mud. infantry.

II. പത്തി Tdbh.; പത്രിക 1. Leaf, lamina, leaf-like, as the blade of an oar, pannel. കൈപ്പ. the flat hand. ഓലപ്പത്തി a shred of a palm-leaf, put into books as a mark; also the interstice between two cadjans in a thatch—(so പുരയുടെ പത്തിയിൽ or ഇറപ്പത്തിയിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നു No.). 2. the hood of a serpent, പന്നഗം പ. ഉയർത്തും; PT.; a similar ear-ornament = തോട. 3. plaster പുണ്ണിൽ പ. ഇടുക, വെക്ക MM. = തകഴി, hence ഉള്ളിൽ വജ്രം പുറമേ പ. prov. 4. T. a row, So. column of writing. പ. ഇട്ടെഴുതുക to write in columns.

പത്തിക്കാൽ the framework between the pannels of a partition, B. നിരയും പ'ലും prov.

പത്തിക്കീററു, (S. പത്രഭംഗം) strokes of sandal-pigment, etc. on the forehead, neck, breast കസ്തൂരികൊണ്ടല്ലോ പ. ഏററം നിറപ്പൂ CG.; പ. പുത്തന്മുലയിൽ ചേർത്തു CG.; കുണ്ഡലീഫണം പോലേ, തഴപോലേ പ'ററതും ചേർത്തു Bhr.

പത്തിപ്പാമ്പു (2) Cobra de capello, MC.

പത്തിവാൾ a small sword.

പത്തിരി Ar. faṭīr. Unleavened bread, rice-bread of Māpiḷḷas, also പത്തിൽ; Syr. പത്തീറ് PP. V2. wafer (അമ്മീറമേൽ അടിച്ച പത്തിര) etc.

പത്തു pattu 5. (prob. fr. പന്തി Tdbh. of പങ്കതി as in പന്തിരണ്ടു; other forms പതിൻ, പതു in ഇരുപതു etc., പതവാരം?) 1. Ten പ. കുറയ നാന്നൂറു KU. 390. പത്തിനഞ്ചായിട്ടു തോല്പിച്ചു ചെയ്യുന്നാൽ പത്തുപത്തേ Nasr. enough if you do half of what you are commanded. 2. ten months as the time of pregnancy പത്തിക്കു പത്തും തികഞ്ഞിതു മെല്ലവേ SG. (also പ. മാസവും നാഴികയും ദിനം പ'ം ചെന്നു വിനാഴിക പ'ം SG.). 3. used without meaning as the first step in mounting to higher numbers, പത്തുനൂറു not ten only, fully 100. പത്തുനൂറായിരം ഖണ്ഡമാക്കി CG. 100,000 pieces. പത്തിരുനൂറാളായിട്ടു TR.

പത്തപ്പന്റെ മക്കൾ (abusing Sūdras).

പത്തര $10\frac{1}{2}$; പ. യിലുള്ളവർ KU. the fighting Brahmans in $10\frac{1}{2}$ Grāmas.

പത്താമത്തു the tenth; also tenth part ചുങ്കമുതൽ പ. [illegible] കൊടുക്കേണം TR.

പത്താമത്തേയം No., — മത്തയം So. the 10th of Tulā, ഉച്ചാലും പ'ത്തേയും വന്നിരിക്കട്ടേ No. a g[illegible]ing day.

പത്തിന്നാറു $\frac{6}{10}$. — പാട്ടത്തിൽനിന്നു പ. സർക്കാർക്കു വരേണ്ടിയതു TR.

പത്തിന്നു രണ്ടു 1. the old land-tax, $\frac{1}{5}$ of the net income. 2. the മാലിഖാന $\frac{1}{5}$ of the revenue from a Rāja's territory paid to him by the H. C. രാജാക്കന്മാർക്കു കൊടുത്തു വന്ന പ. വകയായിട്ടുള്ള മുതൽ, പ. വകയിൽ നമ്മുടെ ഓഹരി TR.

പത്തിരട്ടി 10 fold, മുന്നേതിലും പ. ഉണ്ടാക്കിനേൻ KR.

പത്തിലൊന്നു tithe, as പത്തിന്നൊന്നു, പത്താലൊന്നു, പത്താമതു, പതവാരം.

പത്തുതലയോൻ & പത്തുകഴുത്തൻ AR. Rāvaṇa. പത്തൊമ്പതു 19; പ'തിനായിരം Bhg. 19000.

പത്തുവ Ar. fatwā, Judicial decree, decision of Mohammedan judges, പത്വകൾ Mpl.

പത്നി patni S. (പതി I., G. potnia) A wife, lady. പത്നീധർമ്മം duties of a wife; see ധർമ്മപത്നി.

പദ്മം paltmam S. (padma). 1. A lotus flower = താമരപ്പൂ, and what is like it, as a വ്യൂഹം Bhr. 2. a high number = 100,000 മഹാവൃന്ദം. One മഹാപ. = 100,000 പദ്മം KR.

പദ്മഗർഭം S. 1. born from lotus. 2. a ceremony, the Rāja being born again out of a golden lotus, Trav. (see ഹിരണ്യഗർഭം).

പദ്മനാഭൻ S. from whose navel a lotus flower arises, Viṣṇu. ഇപ്പനകൾ ഏഴും എയ്യു പദ്മനാഭ Anj. of Rāma. Often പദ്മനാഭസ്വാമി & പ'നാഭി Viṣṇu as worshipped in Tiruvanantapuram. — ശ്രീ പ'ഭാസൻ title of the Travancore Rāja.—പ'ഭപുരം N. pr. of the temple & palace in Travancore.

പദ്മരാഗം lotus-coloured; a ruby.

പദ്മാകരം a lotus-tank.

പദ്മാക്ഷൻ, (പദ്മമക്ഷണൻ AR.) m.,—ക്ഷി f. [lotus-eyed.

പദ്മാസനം one of the 9 postures in യോഗം. —പ'ൻ, പദ്മസംഭവൻ AR. Brahma.

പദ്മി a spotted elephant.

പദ്മിനി a lotus plant & lotus-tank; a woman of the best class, rare now-a-days.

പത്രം patram, better പത്രം S. (പതനം). 1. A feather, wing = പതത്രം. 2. a leaf; letter മമ പ. കൊടുത്തയക്ക AR.; പ. എഴുതിക്കൊടുത്തയച്ചു SiPu. an epistle. പ. എഴുതി അയച്ചു വീരരെ വരുത്തുക Nal. summons. മമ പ. കണ്ടേ അയക്കാവു Mud. my passport.

പത്രകം = പത്രഭംഗം.

പത്രബീജം = ഇലമുളെച്ചി a wonderful plant.

പത്രഭംഗം, (ഗ്രന്ഥസ്ഥലങ്ങളിൽ പ. SiPu.) & പത്രലേഖ = പത്തിക്കീറു.

പത്രമാനം levelness; foundation of a building.

പത്രരഥം Bhg. a bird, using wings as vehicle.

പത്രി winged, as a bird, arrow പത്രികൾ ശരധിയും KR.

പത്രിക 1. a leaf, Tdbh. പത്രി. 2. a writing, deed. മരണപ. a will. പത്രികാലേഖനംNal. letter-writing. പത്രികായുദ്ധം letter-war.

പത്രാസ്സു Ar. fakhr? Display, ostentation. പത്രാസ്സുകാരൻ Mpl. = ശൃംഗാരി.

പത്വ, see പത്തുവ, Ar. fatwā.

പഥം patham S. A path, road സൽപ., ഉത്പ.

പഥി Loc. of പഥ്, (പന്ഥൻ), പഥി പോലെ കാണായി വന്നു KR. = വഴിപോലെ.

പഥികൻ a traveller, പഥികവേക്കമായി Mud.

പഥ്യം, പത്ഥ്യം 1. helping onwards, suitable, wholesome പ'മാം ഭോജ്യപാനങ്ങളും SiPu.; പ'മല്ലോ മമ വ്യാപാരം Nal. salutary though startling. പ. നിണക്കു വരും VilvP. പ. പറയും അമാത്യൻ AR. wholesome advice. പത്ഥ്യവാക്കുകൾ ചൊന്നതു നിൻ ചിത്തത്തിൽ ഏറ്റില്ലപത്തടക്കയാൽ KR. (opp. ഇഷ്ടം). 2. diet, regimen, പ. ഇരിക്ക to observe it carefully, പ. മുറിക്ക to stop or transgress it. [regimen.

പത്ഥ്യക്കാരൻ careful about the prescribed

പത്ഥ്യക്കേടു, പത്ഥ്യപ്പിഴ unsuitableness; transgressing any prescribed diet.

പദം pad'am S. 1. Foot (in S. pad, പൽ). തൽപദത്തിൽ, പദത്താർ, പദകമലം KR. etc. (hon.), പദത്താർ നമസ്കരിച്ചു Bhr. 2. step, പിന്തുടർന്നാരും ഒരു പ. വെച്ചില്ല Bhr. none retreats a step. 3. spot, site, rank മന്ത്രിപ. തവ നല്കി Mud.; സാരഥിപ. കൈക്കൊണ്ടു CC. the office. ഐന്ദ്രം പ. അടക്കി Bhr. വീരഭാഗ്യപ. കിട്ടും Nal. a peculiar heaven. മുക്തിപ. സിദ്ധിക്കും Bhg. 4. a word (പദാവലി AR.), esp. gram. പ. മുറിക്ക to separate the words. അസ്ഖലപദഭ്രാന്തി Bhr. പ. പാടുക a song; part of a verse.

പദകരി a kind of leprosy, swelling of the foot-sole Vī.

പദഗൻ, പൽഗൻ going on foot, a foot-soldier, Brhmd.

പദവി, (S.—വീ 1. showing the way). 2. a road. (3) rank, station, office പ. യെ അനുഭവിക്ക Mud. to enjoy the privileges of one's rank. കന്നലക്കോനാതിരിയുടെ പദവിയും prov.

title; അരിയപടവിയിരിപ്പു RS.; തൻറെ പ. കൾ വരുത്താൻ ഓത്തു ChVr. to insist on rights & claims. രാജാവിനോളം ഉള്ള പ ടവിയോടും ക്രൂട ഇരുന്ന Mud. royal prerogatives പ. മികുത്തേർ നികരങ്ങൾ RC.; പട യിനാൽ ഞായം സോകം പറഞ്ഞു TP. (= പ തിവു?) civil talk after a meal.

പടവിക്കാരൻ: അവൻറെ പടവി എന്താണ് പറയേണ്ട വലിയ പ. No. a man of rank; who is very warm regarding honor, proud.

പടാതി (ആതി going) = പടഗൻ.

പടാന്തം the end of a step or word, അനേകം പ ടാന്തേ ടാനം ഓരോന്നു ചെയ്യു SiPu.

പടാത്ഥം (4) the meaning of a word, മഹാവാക്യ ത്തിന്നു പ. മൂന്നു viz. അതു നീ ആയി VedD.— the thing represented by it, article ലക്ഷം വരാഹൻ പിടിക്കും പ. ഈ കങ്കണം SiPu.; അഭിഷേകത്തിന്നാം പ'ങ്ങൾ KR. materials. ബ്രാഹ്മണഭോജനത്തിന്നു പ'ങ്ങളെ സംഭരി ക്ക Bhr. ingredients (C. = കറി). തൽതത്പ അസി (അതു നീ ആയി) ആക പ. മൂന്നു Tatw. constituent parts.

പടേപടേ (2) at every step, പ. തിരഞ്ഞു RS.; അശ്വത്തിൻ പ. ഹോമം ചെയ്യാൻ KR. occasionally; also പടപടകളായിട്ട VetC.

പദ്ധതി (ഹതി) a way, രാമൻറെ പ. തടുത്തു KR. (Parašu Rāma). പ. മടുത്തു നടക്ക Sah.

പദ്യം (1) referring to the foot; (4) consisting of verse-members; a verse അദ്ധ്യായം ഇതിൽ പ'ങ്ങൾ ഉണ്ട് ഛന്ദസ്സുകളും എന്നറിക Bhr.— പദ്യബന്ധം ചമെക്ക Nal. to make poetry (opp. ഗദ്യം).

പന paña T. M. (Te. a sheaf, S. താളി the "oozing" tree, see പനി). A palm-tree, esp. palmyra, Borassus flabelliformis, [ആയ്പ്പ. with larger leaves; കരിമ്പ. & നീലക്കരി — TP., എഴുത്തോ ലപ്പന are difft. names]. നെടുമ്പന പോയാൽ കുമ്പന നെടുമ്പന prov. (നീലക്കുമ്പനയില്ല TP.). പന ചെത്തുക (പനയേററം) to tap it.

Stages of growth: തൈപ്പന, കട്ടിക്കമ്പ, കമ്പ പ്പന, വലിയ പന. — ആണ്ണ. m., പെ ണ്ണ. the f. tree (കരിങ്കലച്ചി with *black*, വെള്ളച്ചി *white*, ചെമ്പന *red* fruits; മുട്ടിച്ച കമ്പ & ചട്ടിക്കമ്പ with *large* but nearly worthless fruits). കയറുപ. which is climbed, കട്ടിക്കമ്പ very young, yet yielding toddy, നല്ലകമ്പ giving much toddy, പണ്ടപ്പന a bunch being tapped when the fruits on it have become പണ്ടക്കായി (it may flow for a whole year; the toddy is very strong), വിരിപ്പൻ പ. tapping is begun in Kanni & Tulā, വെക്കപ്പ. tapped during the hot season also, വാട്ടപ്പ. requiring careful tapping, വെട്ടപ്പ. kept only for cutting leaves, തിരിയൻപ. having twisted leaves, പാറ or ചീളിപ്പ. with a slender stem, ആനപ്പ. with a broad base, so നെട്ടപ്പ., വളയപ്പ., ഇരട്ടപ്പ., കൂനൻപ., ആലമ്പന grown together with an ആൽ, മുച്ചിക്കൽ etc. പ. standing near, കാളിപ്പ. planted by K. etc. Palg.

Kinds: ആനപ്പ. Corypha taliera (also കാരപ്പ.). ംരംറമ്പ. Caryota urens (= കണ്ണിപ്പ., പൂണ്ടപ്പ., ആനപ്പ. & loc. ആയ്പ്പ.) താളിപ്പ., കടപ്പ. Corypha umb. തുടപ്പന (=ംരംന്തു), നിലപ്പന. Rheede calls also Ferns പന, modern പന q. v.

പനക്കലം prov. vessel for palm-wine (പന ങ്കള്ള). [ല്ല കിളിയും TP.

പനങ്കണ്ടൻ No. = പനന്തത്ത a parrot, പ. ന

പനങ്കായി the fruit, പനന്തേങ്ങ Trav.

പനങ്കരണ്ടി (B. the ripe fruit?) Palg. the stone also പനങ്കരു & കൊട്ട, used for playing.

പനങ്കുല CG. the bunch.

പനങ്കൂമ്പു edible sprout of the palmyra, prepared during the monsoon by covering up the stones with earth (കരണ്ടി മൂടയിട്ടുക Palg.)

പനഞ്ചക്കര palmyra sugar. (അച്ച് പട്ട, ചി രട്ടപട്ട, മണ്ടപട്ട് Palg.)

പനനാർ fibres of a palmyra branch.

പനനൂറു & പനമ്പൊടി sago.

പനന്തണ്ടു the stem V1.

പനന്തത്ത Palg. = പനങ്കണ്ടൻ a parrot (less docile, dangerous to crops).

പനമ്പഴം So. the ripe palmyra fruit. [Stages: മെച്ചിങ്ങ, ഇളന്ന (ീർ), കഴമ്പൻ (see നൊ

ഞ്ഞ 585), പണ്ടുകായി or കൊത്തുകായി (past eating; see പണ്ടപ്പന), പനംപഴം Palg.]

പനമ്പാത്തി a spout made of a split palm-tree.

പനമ്പൂ male flower of palms.

പനയൻ B. a large snake.

പനയാടിനെൽ a kind of rice.

പനയേറി Anabas scandens, a fish that mounts on trees; a kind of small-pox.

പനയോല (Tu. paṇoḷi) a palmyra leaf. — പ. വിരിഞ്ഞതു a cocoanut plant before unfolding its leaves. [palms.

പനവാഴക്ക & പനവിരൽ male flower of

പനച്ചി, പനഞ്ഞിൽ, see പനിച്ചി.

പനട്ടുക panaṭṭuya (T. പിനറുക). To cackle as a hen, B.

പനമ്പു = പരമ്പു V2., hence പനമ്പുവള്ളി Wild rattan, Flagellaria Indica, Rh.

പനറുക panaṭṭuya V1. To harrow.

പനറി the harrow = ഞവരി V2.

പനസം panasam S. Te. (C. palasu, T. പലാ). The breadfruit-tree = പിലാവു, f. i. ഏറിയ തെങ്ങും പ'ങ്ങിം മുറിക്കുന്നു TR.

പനായിതം panāyiḍam S. (പൻ) Praised. part. പനിതം (part.) admired.

പനി paṇi T. M. (C. Tu. hani, a drop). 1. Dew പ. പെയ്തു; also a cold കുടക്കിടന്നപനേ രാപ്പനി അറിഞ്ഞു കൂട്ട prov. 2. M. fever അവനു പ. പിടിച്ചു, പ. കിട്ടി TR. — Kinds: വയനാടൻപനി, മലമ്പനി, (വിറപ്പനി, ശീതജ്വരം) ague, jungle-fever caused by land-wind, വിടാത്ത പ. (ത്രിനരാത്രിജ്വരം, രാപ്പടലുള്ളൊരു പാഴ്പനികൊണ്ടു ഒലിഞ്ഞു CG.), കാച്ചപ്പ. = നിറിപ്പനിക്ക q. v., ഒന്നരവാടൻ പ. (മൂന്നാലൊരു ദിവസത്തെപ്പ.) tertian fever, നാലാം പ. quartan fever, അഞ്ചാം പ. measles, കഴലപ്പ. with boils, കുത്തു പ. with inflammation of chest, തുള്ളപ്പ. cold fits, തിരോക്കപ്പനി V1. the worst kind.

പനിക്ക (T. to drizzle) to be feverish; to shiver, Asht.

CV. കരിമ്പന പനിപ്പിക്കും PR. cause fever.

പനിക്കട്ടി ice, Trav. snow.

പനിനീർ 5 (C. Te. Tu. T. പന്നീർ) distilled water, rosewater; also പനിച്ചാറുകൊണ്ടു തളിച്ചു SiPu., ചാലത്തണത്ത പ. CG., കസ്തൂരി പ'രിൽ ചാരിച്ചു CG.; പനിനീരിൽ മുകിയ മാല്യങ്ങളും കളഭങ്ങളും തൂകിനാർ AR. women in receiving a victorious prince. — പനിനീർചെപ്പു KU. a vial of scent; an old tax. പ. പൂക്കും or പ. പ്പൂ a rose (mod.), also ചെമ്പനിനീർപ്പൂ So.

പനിമതി the cool moon, അരിയ പ. ഉദിച്ചു RS.; പഞ്ചമിപ്പ. തെല്ലു CC. the moon in its 5th night.

പനിമല Bhg. snow-mountain, Himālaya.

പനിയൻ fever personified, മുക്കണ്ണർ തന്നുടെ വൻപ. CG.

പനിച്ചി paṇiccī T. M. (So. പനച്ചി, fr. പനി a drop, see പനെക്ക). An ebony from which a glue is obtained, Diospyros embryopteris, glutinifera S. തിന്തുകം. Kinds: കാക്കപ്പ. Diospyros tomentosa or a Menispermum; ചെറുപ. Diosp. chloroxylon (ചെറുപ. ഇല ഒരു പിടി MM., ചെറു കോൽപ. B. med.).

പനിച്ചകം, So. പനച്ചകം, better വരിച്ചകം wood-sorrel, a Hibiscus.

പനിഞ്ഞി, പനഞ്ഞി B., പനഞ്ഞി V1. 1. glue; grease, tallow. പന്നിപ്പ. lard. 2. = പനിച്ചി; (പനഞ്ഞിക്ക B. the fruit).

പനിഞ്ഞിൽ No., പനഞ്ഞിൽ So. the roe of fish (droplike), also പരിഞ്ഞിൽ, with വെക്ക V1. to spawn. [to drizzle).

പനെക്ക B. to ooze (=T. പനിക്ക, C. hanuku,

പനീർ P. panīr, Cheese.

പന്തം pandam T. M. (C. Te. Tu. പഞ്ജു Tdbh.; ബന്ധം) 1. A torch തീപ്പന്തം, തുണിപ്പ. etc. പ. കത്തിച്ചു Bhr.; പ'ത്തിൻ വെളിച്ചത്തു by torch-light. പ. ഉഴിയുക the ceremony of waving a light before a child to drive out diseases. 2. resin, tar, esp. പയിനിന്റെ കറ Dammar. പ. ഇടുക to calk, fasten anything into a handle.

പന്തക്കഴ, പന്തക്കറി a royal torch with brass-handle; an oil-vessel for torches.

പന്തമുടി a lamp for marriages in the shape of an elephant V1.

പന്തയം pandayam T. So. (C. Te. Tu. pantam, panthyam, pandemu, resolution, wager, fr. ബന്ധം). A stake പ. കെട്ടുക, കൂറുക B.; തമ്മിൽ പ. വെച്ചു ചതുരംഗം കളിക്ക VyM.

പന്തൽ pandal T. M. Te. (C. handara, fr. ബന്ധ) 1. Temporary shed of leaves or wicker-work, erected esp. for marriages, feasts. പ. ഇടുക (വീശുക No. Cal.) to erect one. തണ്ണീർപ്പ. a shed where water is given to travellers. മുല്ലവല്ലികളെക്കൊണ്ടു നല്ലൊരു പന്തലായ്നിന്നു മീതേ CG. the house looked arbourlike. പ. മാടുക to sweep the eating place after a meal. 2. marriage ceremony as പന്തിയും പന്തലും q. v. 3. = ബന്തർ harbour വടകരപ്പ'ലിൽ താഴേണം TP., പ'ലിൽനിന്ന് ഓടുക, കുമ്പഞ്ഞിപ്പ'ലിൽ വന്നാൽ ഒരു ഭയവും ഇല്ല TR.

denV. പന്തലിക്ക to spread like an arbour, be shady. വീടു പ'ച്ചിരിക്ക V1. not sufficiently sloped, to be pandal-like.

പന്തൽക്കാൽ the pole supporting a shed. പ. നാട്ടുക ceremony of fixing it.

പന്ത(ൽ)ക്കാവൽ a fee consisting in a part of the crop to the slave that has watched it.

പന്തളം N. pr. a principality of 5 കാതം between ഓണനാടു & വേണാടു KU.

പന്തി pandi T. M. C. Tdbh. of പങ്കതി 1. A row, esp. of feast-guests. പ. യിൽ ഇലവെക്ക Bhr. പ. യിൽ ഇരിക്ക to eat in company. അസുരകൾ നടുപ്പന്തിയിൽ വെച്ചിരിക്കും സുരാകുംഭം Bhg. പ. ആയി dinner ready! 2. a range of buildings. പട കണ്ട കുതിര പ. യിൽ അടങ്ങാതു a stable. കരികൾ കുതിരകൾക്കുള്ള പ. വേണം Bhr.; ആനപ്പ. കൾ വെട്ടിയും കുതിരപ്പ. കൾ ചൂട്ടും KU. (attribute of a victorious prince). 3. arrangement, order. ചിന്തിച്ചവണ്ണം തന്നേ പ. ഞാൻ കൂട്ടുന്നുണ്ടു Bhr. arrange matters. അതു പ. യായി വരേണം, ഒരു പ. യായി വരാഞ്ഞാൽ, പ. യാക്കിത്തീർക്ക, പന്തിയായ് കഴികയില്ല TR. to get in order, be settled ഒരു പ. വെച്ചു തരിക, നികിതിയുടെ പ. യാക്കിത്തരിക TR. settle about my taxes (= ഭാഷ, രൂപം), also pl. കാര്യത്തിന്റെ പ. കൾ ഒക്കയും ആക്കി TR. — ഒരു പ. എല്ലാവരും എത്തി TR. nearly all. നിന്റെ പ. യിലുള്ളവർ of like appearance, (thy like). മരിച്ച പ. യിൽ കിടന്നു (= പ്രകാരം).

പന്തിക്കാർ the company at dinner.

പന്തികേടു (3) irregularity.

പന്തിക്കൊട്ടിൽ V2. (elephant) stables.

പന്തി പിടിക്ക to keep a row; (3) to retaliate, detaining some article for another.

പന്തിപിരിക്ക to class, range.

പന്തിഭോജനം eating together, esp. with Brahmans, a right which Sūdra Rājas acquire by ഹിരണ്യഗർഭം.

പന്തിയാക്ക to put in order; make neat.

പന്തിയും കൂറും ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ V1. who manages to seat the Brahmans in their proper places.

പന്തിയും പന്തലും (എററും മാററും) വിരോധിക്ക to exclude from caste.

പന്തിരണ്ടു (see പത്തു) 12. പന്ത്രണ്ടു നടപ്പുകൂലിച്ചേകം KU. പന്തീരടി = പതിററടി the four o'clock flower (മഞ്ഞപ്പ. B. the marvel of Peru).—പന്തീരാണ്ടു a Jupiter year, 12 years (in prov. മാണിക്കക്കല്ലു പ. കപ്പയിൽ കിടന്നാലും etc.), ന്ന പ. ചെല്ലുമ്പോൾ Bhr. — പന്തീരായിരം 12,000 Bhg. കള്ളക്കായിരം പിള്ളക്കായിരം ഉടയോക്കു പന്തീരായിരം No. a playful call when planting cocoanut plants. (പന്തീരായും ചീതുപണം KU. prh. 12,005?).

പന്തു pandu T. M. (Tdbh. of ബന്ധ), also പൊന്തു 1. A clew of thread. നൂൽപ്പ. etc. മരുന്നിന്റെ മീതേ പ. the charge upon the powder in loading. 2. a ball of wood or pith, tennis ball. പന്തടിക്കക്കളി juggling with balls; also പന്തടി Sk.

പന്തടിക്ക to play with balls, തല പലതറുത്തു ഞാൻ പ'ച്ചീടേണം ChVr. So മൂന്നു തലയും മുറിച്ചു പന്താടിനാൻ AR. played bowls with his enemies' heads. മുല തുള്ളവേ പന്താടുന്ന ഭൂമി KR. — VN. പന്താട്ടം = പന്തുകളി.

പന്തുകളി play at ball.

പന്തുവരാടി a certain tune (T. C. പ'ളി). തോടിയും പ. കാമോദരി പാടുന്നു VetC.

പന്തൊക്കും (കളിർ) മുലയാൾ Bhr. of full & tremulous breasts, similar പന്തിടഞ്ഞ പോമ്മുല RC., പന്തണിമുലമാർ SiPu., പന്തണി കൊങ്കയാൾ Nal.

പന്ത്രണ്ടു 12, see under പന്തി.

പന്ഥാ panthā (vu.) S. Nom. of പഥ് Road, പന്ഥാവിലാക്കവൻ KR. = വഴിയിൽ.

പന്ഥാനം (C. road) the whole household, wife & children പ'ങ്ങൾ, പ'നക്കെട്ടു, പ'ന ക്കോപ്പു.

പന്ന paṉṉa 1. (T. card cotton, C. trim hair, prh. fr. പണ്ണം). Whiskers. പ. വെക്ക to wear whiskers. പ. വന്നോന്റെ കൈയിൽ പാക്കു കൊടുക്കല്ല prov.—പന്നത്തല B. a head of long uncombed hair. 2. a fern, also parasitical hair-like plants, (Rh. writes generally പന). പന്നക്കിഴങ്ങു (= നരക്കി.) Polypodium quercifolium. പന്നവള്ളി Lomaria scandens, with strings durable in sea-water.

Kinds: അരണപ്പ. Aspidium splendens; കരിവേലിപ്പ. Asp. parasit.; കാൽപ്പ. Asplenium ambiguum; തിരിപ്പ. Polypodium acrostichoides; തീപ്പ. a parasite; നിലപ്പ. Asplenium falcatum; പാറപ്പ. Asplenium ambiguum; മതിൽപ്പ. Polytrichum & Adiantum, maidenhair V2.; വള്ളിപ്പ. Lygodium scandens.

പന്നത്താടിക്കാരൻ who wears whiskers.

പന്നകം pannagam T. Te. പന്നാകം, C. പന്നംഗം (Tdbh. of പർണ്ണം, T. പന്നം leaf). Leaf-cover of a palankin; awning; boat cover V1.

പന്നഗം pannagam S. (പന്നം part. of പദ്). A snake, as going along the ground പ. വായിലേ CG.—പന്നഗശായി RC. Viṣṇu—പന്നഗയിഭ്രക്ഷണൻ AR. Śiva. [Mud. pigs.

പന്നഗാശികൾ ചെന്നു കഴിക്കുന്നതു പോലേ

പന്നാട pannāḍa T. C. So. (പന്ന 1. or പന). Web surrounding the stem-leaves of a palmyra = അടിച്ചിപ്പാര.

പന്നി panni (C. Te. pandi, Tu. paṅji, T. പൻറി fr. പൽ). A hog, pig പ. മൂത്താൽ കന്നണയും, പന്നിയേ പായും കടുവ ശേഷിക്കും, പ. മുറിച്ചാൽ പ. കൂറുക prov.; പ. മാന്നുന, കന്ന കിളെക്കുന്നു, വെട്ടുന്ന TP.—കിണറിൽ പ. a wild hog fallen into a well (Royal property) KU.—Kinds: കാട്ടു—, നാട്ടു—, വീട്ടു—, ചെറു—, എയ്യൻ പ. or മുള്ളൻ—a porcupine, കടൽപ്പ.= പന്നിമീൻ.

പന്നിക്കരടി MC. the brown bear.

പന്നിക്കരണം a half day of each fortnight (whatever is sown during it, will be a prey of hogs, astrol.).

പന്നിക്കല്ലു ornamental stones on the top of a wall; the stones immediately below the top of a well. [both sides.

പന്നിക്കിള a low earth-wall thrown up from

പന്നിക്കുഞ്ചം swine-bristles.

പന്നിക്കുഴി a pit to catch wild hogs.

പന്നിക്കൂട്ടു a pig-sty.

പന്നിത്തേറ്റ a boar's tusk.

പന്നിപ്പുൽ or—ക്കൂക Andropogon contortum.

പന്നിമുഖിഭഗവതി a form of Bhagavati. No.

പന്നിമീൻ So. a porpoise = കടപ്പന്നി.

പന്നിയിറച്ചി pork.

പന്നിയൂർ N.pr., a Brahman village E. of തിരുനാവായി, S. വരാഹഗ്രാമം with a temple of Viṣṇu as boar.—പ. ക്കൂറു a section of Brahmans, the Tāmūri & his party; (opp. ചോവരം).

പന്നിയെലി a bandicoot-rat = പെരിച്ചാഴി.

പന്നിവെട്ടു cutting up a hog shot, ഉപ്പുള്ളി സ്ഥാനത്തു നടക്കുന്ന പ. MR.

പപ്പടം pappaḍam (C. Tu. happaḷam, S. പപ്പടം). A thin, crisp cake of ഉഴുന്നു; one kind is ക്ഷാരപപ്പടം GP.; ഉരുക്കുനെയ്യിൽ ചുട്ട പ. TP. പപ്പടക്കല്ലു a millstone തിരിക്കല്ലു, taxed MR. പപ്പടക്കാരം = potass.

പപ്പടച്ചെട്ടി a caste of cakemakers, Jainas (114 at Taḷiparambu).

പപ്പാതി pappāti (പാതി) By halves—പ. യാക്കു to bisect.

പപ്പായം (Hayti: Papaya) Carica papaya, also കർമ്മോസ. — ആൺ പ. the male tree.

പപ്പു pappu (T. = പരപ്പു, M. = പറപ്പു or പല്ലു). Feathers as on the body of a bird, down. കു

രിഞ്ഞില്ലവരുടെ പപ്പും ചിറകും RS. of flies in a fire.

പമ്പ N. pr. A river in Orissa, Trav. esp. Hampe near Tungabhadra, KR.

പമ്പരം pambaram T. M. (പമ്പുക T. to be urged, rise, Te. to send). A top for play made of അടക്ക, (& wood); പ. ആടുക, കളിക്ക, തിരിക്ക (ചുററുക). നല്ല പ. പന്തുകൾ KR., പമ്പരക്കളി കണ്ടു Bhr., പമ്പരംഏറു V2. (No. = ലട്ടു).

പമ്പു pambṳ (T. petulancy, joke, C. magic, പണ്ട a. T. melody) 1. Charm? പമ്പിലകിന വചനേ RC. Voc. f. charming speaker? 2. (T. പണ്പു disposition, message, fr. പണ്ണുക, Te. pampu = panupu) agreement; a written order for taking an oath, B.

പമ്പിരി B. intoxication, പ. ആടുക.

പമ്പിളിവയറൻ B. pot-bellied.

പമ്മാട്ടു B. fraud, trick പ. എടുക്ക, പറക.

പയ paya = പശ q. v. Gum, resin (T. പയിൻ).

പയൻ 1. id. as തിരുവട്ടപ്പ. a. med. 2. പയൻ No. (അടക്ക—& ആയ്യ —) പയിൻ So. = foll.

പയൻമരം Pinus Dammara which yields പന്തം; Vateria Indica, the copal-tree which yields the Payin-varnish, oilwax in the fruit, ചെഞ്ചലിയം etc.

[പയൻകൊപ്പര No., see പൈങ്കൊപ്പര].

പയണം = പ്രയാണം Pilgrimage (പയണവാണിഭക്കാരൻ V2. a pedlar). നാലുദിവസത്തേ പയണം Trav.

പയനം = ഭജനം, (പ. ഇരിപ്പാൻ പോയി).

പയറു payaṙṳ & പയർ T. M. Te. pesalu, C. hesaru, fr. പചു see പയിർ. Leguminous plants, esp. Dolichus catjang, Rh. പ. വിതെക്ക, വാളുക No. to sow broad-cast, കുത്തിയിടുക Palg. to sow; ഇറക്കുക(ന്നു) No. to shell it.— Kinds: അരിപ്പ. in ricefields; മൺപ. in parambus; കറുത്ത പ. (ക. പ. നന്നേററം GP.); കാട്ടു പ. Phaseolus alatus; കുരുത്തോലപ്പ. (or കോട്ട(ൽ)പ്പ., പതിനെട്ടു മണിപ്പ) Phas. maximus; ചെറു പ. Phas. Mungo (കാട്ടുചെറുപയർ GP20. med.), തൊണ്ടൻ പ. (& പെരിമ്പ.) Dolichus crassus; പച്ചപ്പ. green gram; പൂച്ചപ്പ. Phas. trinervius, Rh.—തണ്ടൻ = തൊണ്ടൻ പ., കറുന്തണ്ടൻ പ., കണ്ടപ്പൻ പ., കുരങ്ങൻ പ. Palg. exh., പന്നിത്തണ്ടാൻ പ. Palg., അറുതിങ്ങപ്പ. Trav. [etc.

പയററപ്പം a cake made of pulse; പയററുകറി

പയററുപാടു land on which so much pulse may be sown.

പയററുപാട്ടം B. a tax on parambus; rent on dry lands, No.

പയററുമണി MC. leguminous seed.

പയററുവെള്ളം water in which pulse was boiled.

പയററു payaṫṫṳ (fr. പയിൽ learning, C. Te. pasule, pasi a child) 1. Fencing exercise വാളും വില്ലും പലതു പ. ഉണ്ടു Pay.—കുന്തപ്പയററു, വടിപ്പ. foil, വാൾപ്പ. etc. 2. So. a trick. 3. No. a way of retrieving one's affairs, by inviting guests who contribute gifts പ. കഴിക്ക. (opp. പയററിനു പോക).

പയററുക, (T. പയിററുക) 1. to exercise in arms, to fence in കളരി, to practise എയ്യു etc. വാൾ എടുത്തു നൽ ചമ്മവുമായി മേളത്തിൽ നിന്നു പയററി CG. (young Kṛṣṇa). കച്ചില കെട്ടിപ്പയററി കുഞ്ഞൻ TP. (a Nāyar girl). 2. to strike രണ്ടു മൂന്നു പയററിക്കൊടുത്തു. 3. to accept an invitation from an involved friend & contribute at the feast പയററിയേ ഉണ്ണുക; ൪ പണം പയററി contributed so much. പയററിയ പണം തിരികേ അങ്ങോട്ടും പയറേറണം No.

CV. പയററിക്ക 1. teach the use of arms, പ'ന്ന പണിക്കർ TP. 2. to outwit, ചെക്കൻ എന്നെ പയററിച്ചു Arb.

പയററുകാരൻ, പയററുപണിക്കാരൻ a fencing-master.

പയറേറാല (3) a list of contributions.

പയല payala No. & പകല (see പശ & പയി 2). The pulp inside the shell forming the cocoanut. പകല കെട്ടിയ കരിക്കു, പയല ഉറെച്ചാൽ ഇളന്നീർ.

പയൽ Ar. fayl Strong, corpulent; massive as furniture.

പയസ്സു payas S. (പീ to drink) 1. Sap അ

വന്ന് അസാരം പ. ഉണ്ടു. 2. water, milk. കൊങ്ക പ. നല്കി Sk.

പയസ്യം milky = പായസം.

പയസ്വിനി a milch cow.

പയി payi 1.=പൈ(T. C. pasi) Hunger, പയി പരന്തത് ഒഴിവാൻ ഒരുൺ RC. 2.=പൈ, പച്ച (Te. pasi, C. hasi) young, green. 3.= പശു cow. പയിപ്പോർ rutting time; fight of bulls for cows. 4. = H. P. pai (foot, $\frac{1}{4}$) a pie, small copper coin, പതിനൊന്നു പയി MR.

പയിക്ക (1) To hunger, പാരം പയിക്കുന്നെനക്കു TP.; പയിച്ചു ചാക Vl. to be starved.

പയ്യായ്ക Nid. want of appetite.

പയിക്കം B., പയിപ്പു hunger പ. തീർക്ക, (2 പശു) to conglomerate Vl.

പയിങ്ങ (2. T. പചുങ്കായി) Unripe fruit, young Arecanut (തണ്ണിപ്പ്. & പ. 1st & 2nd stages of its growth; see പൈങ്ങ).

പയിങ്ങാച്ചുള്ളി Acanthus ilicifolius.

പയിൻ So. A tree=പയൻ 2, also പയിനി?

പയിമ്പ payimba No. (So. T. പൈ, Tu. pasambe, C. pasube) A bag, sack പണ്ടാരം ഇട്ട പ. കെട്ടും ഉറങ്ങാതെ കാത്തുകൊൾവിൻ Pay.; പയിമ്പെരെ മേലും ചോര കണ്ടു (jud. Mpl.). ഈ പ. യുടെ ഭാഗ്യം (womb) says an unhappy mother.

പയിർ payir T. So. (C. Te. Tu. pairu, Te. C. pasuru, fr. പച്ച, പൈ). Green corn, പച്ചക്കൾ പൈരുകളെ അഴിച്ചാൽ VyM.

പയിലുക payiluya aM. T. (see പയറ്റു). 1. To learn, നാനാവിധമാന വിദ്യകൾ പയിന്നവൻ RC. 2. to speak, മന്നിൽനിന്നു പൈലൊരു മൊഴി RC.

പയോദം payōdam S. (പയസ്സ്) A cloud.

പയോധരം 1. holding water, a cloud. 2. holding milk, the breast. — പയോധി the sea.

പയ്യ payya T. M. (പൈ young, tender) Gently. പയ്യ പയ്യ softly Vl.; എന്തൊന്നു പയ്യവേ കൂട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു Mud. secretly. കയ്യിലേ പെണ്ണുയും പയ്യവേ വായിലിട്ട CG. quietly.

പയ്യത്തി No. a fish.

പയ്യനാടു N. pr. District W. of the Turaśćēri river, 6 കാതം, 8000 or 3000 നായർ in 4 കൂട്ടം, chief temple കീഴർ, feast 29th Vṛśćiyam. It belonged to Kuṟumbra N. & came through marriage to Calicut (Parts വടക്കുമ്പുറം, കിഴക്കുമ്പുറം) KU. പയ്യനാട്ടകരെ കാനശാവി TR. & പയ്യനാട്ടികര.

പയ്യനാട്ട നമ്പിടി N. pr. a baron in the prec. with 4000 Nāyars.

പയ്യങ്കതക & വ — Flacourtia sapida.

പയ്യാന No., പയ്യാനി (ആയിനി) & പൈയാഞ്ഞലി So. Bignonia longifolia. പലകപ്പ. Bign. Indica. — പ. പുളുവൻ, പ. മൂർഖൻ So., പ. മണ്ഡലി No. a venomous snake.

പയ്യാമം quite undigested പ'ത്തോട്ട കുടിസരിക്ക Nid.

പയ്യവൻ payyavaṉ (പയി 1.) The hungry; Agni. പ'നോട്ട നേരാം മാമുനിമാർ Bhr. — B. says: Brahma, (T. പൈയൻ = പൈതൽ).

പയ്യോർമല & mod. പയ്യർമല N. pr. District in Kuṟumbra N. bordering upon Payyanāḍu; 3 കാതം, 500 Nāyar KU. പയ്യനാട്ടകരയും പയ്യോമ്മലയും ഒരോഗ TR. — പ'ലേസ്വരൂപുടയ നായർ its former ruler; his successors അമഞ്ഞാട്ട & കുത്താളിനായർ; പ. തുറയൂർ കച്ചേരി TR.

പരം param S. (പർ to lead beyond). 1. Farther, distant. 2. subsequent അതിൽ പ. after that, പരം അറിഞ്ഞു KR. then, എണ്ണായിരത്തിൽ പ. തൊള്ളായിരത്തെണ്ണൂറ്റുനാല്പു Bhr. 3. better മാനസജയത്തിൽനിന്നു പ. ഒന്നും ഇല്ല Bhg. അധർമ്മത്തിനേക്കാൾ പ. ജീവനാശം SiPu. preferable. എന്നിൽ പ. ഒരുത്തരും ഇല്ല I am the man. പണ്ടിതിൽ പ. ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു പലർ Bhr. many have suffered more. — holding for the best. മോക്ഷപരൻ devoted to sin. സത്യപരൻ Bhr.; ഏകനാരീപരന്മാർ rivals. 4. different. പരന്മാർ strangers, foes. 5. Tdbh. = ഭരം (പരരക്ഷിക്ക). 6. T. aM. (S. ഫരം) a shield, ഒളികൾ തോൽപ്പരയും ഏന്തി RC. (പരക്ക.)

പരകാര്യം (4) another's business.

പരക്ക parakka 5. (similar S. par) 1. To spread, be diffused, extended രക്തം പരന്നിതു ഭൂമിയിൽ AR.; ദീനം മറാക്കും പരന്നില്ല infected.

മഷി പരന്നു പോകുന്ന കടലാസ്സു blotting paper. മിക്കൊക്കയും പരന്ന സുഗന്ധം Bhg., വമ്പടവ കുടൽ പോലേ പരന്നിതെങ്ങും CG.; ചന്ദ്രികപാരിൽ പ. UR.; തേരിനെ പരന്നു നോക്കി KR. followed the chariot with his eyes. 2. to become large. പയിപരന്നുതു RC. very hungry. ഭൂമിയിൽ കലിയുഗം പ. Sah. exerting its influence. 3. to become public. പരക്കയറിയാതേ ഒന്നു ചെയ്യേണം Bhr.

Inf. പരക്കേ extensively, every-where, universally. പ. ചെന്നപേക്ഷിച്ചു all about. അതിന്നു പ. വേണ്ട Mud. not many. ഞങ്ങൾക്കു പ. വന്ന സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ TR. universal grievances. പ. പറക to proclaim.

പരന്ന broad, extended. പ. മുഖം a wide face. മാറുപ. വൻ broad-chested. പ. ഉറുപ്പിക (opp. സൂത്തി Rupee). പ. വള്ളി a creeper. പ. സഭയിങ്കൽ നിറഞ്ഞു മഹാജനം Bhr. in a spacious court. പരന്ന പാരതിൽ നിരന്നു കൂടിനാർ KR.

v. a. പരത്തുക 1. to spread. പക്ഷങ്ങളാൽ ഒന്നു പരത്തി CG. (a fly). കൈകളും പരത്തി നിന്നിരക്ക SiPu., കൈപരത്തിയാചനം ചെയ്തു PT. to beg. രണ്ടുകയും പരത്തി മുഖത്തു പൊത്തി MR.; പരത്തിമൂടുക to spread all over. കീർത്തിയെ പരത്തിനാൻ Bhg. & വിശ്വവും തന്റെ കീർത്തികൊണ്ടു പരത്തേണം Bhr.; ഭൂവിപരത്തിനാൻ ശോണിതം Sk. 2. to put confusedly; flatten, level. പരത്തിക്കളക to spoil paper by useless writing etc. 3. to divulge, proclaim ഓരോ ദിപം കൊളുത്തി പരത്തുംപോലേ CG.

VN. I. പരത്തൽ 1. spreading. 2. (Palg. പരത്തല) പൊന്നുകൊണ്ടു പ. MR. of less value than ആമാട, being a rough imitation of it & very thin (generally made into a neck-ornament with real ആമാട) — പരത്തലുടുപ്പു a neck-ornament.

II. പരത്തു spreading; = പരത്തൽ 2; അടിപ. (hon.) walk of barons, etc. V2.

പരന്നേ Inf. = പരക്കേ here & there അധിമാംസം വീങ്ങിപ്പു. പലതുണ്ടാം Nid 26.

III. പരപ്പു spreading of sound, disease, branches ശാഖകളുടെ പ. 2. extent, breadth, width കുന്തും പ'ം Bhr. (of water). ഒരിക്കൽ പരപ്പായും ഒരിക്കൽ ചുരുങ്ങിയും KR. (flow of a river). 3. full account അതിന്റെ പ. (= വിസ്താരം), ഗോത്രത്തിന്റെ പ. ചൊല്ലി ക്കൂടാ Bhr.; യാഗത്തിൻപ. ചൊല്ലുന്നില്ല KR.; പരപ്പിൽ ചൊല്ലി Brhmd. circumstantially. ചുരുക്കവും പ'ം പാരം ഇല്ല വചസ്സിന്നു KR. verbosity. 4. publicity, പരപ്പിലാക്ക V2. to publish. പരപ്പായ തീപ്പു MR. (also detailed). 5. aM. T. sea ചോരികോടിട കലന്നൊഴുകുന്ന പരപ്പിനിൽ, പൊടിപ്പു. (on a battle-field) RC.

പരപ്പൻ 1. broad. 2. rice flattened.

പരപ്പെടുക aM. to spread പ'ട്ടം പടെക്കു വന്ന പരിഭവം RC.

പരക്കം parakkam So. = പരുങ്ങൽ Perplexity. പരക്കഴി So. rejection B.

പരഗതി paraġaḍi S. (പരം 3.). Bliss എല്ലാക്കും ഗുരു തന്നേ പരയായുള്ള ഗതി KR.

പരജന്മം another birth.

പരജാതൻ a bastard, Bhr.

പരജാതി a foreign tribe, other caste.

പരണി Tdbh.; ഭരണി A vase, jar. പരണിക്കിണ്ണം an earthen plate.

പരൺ T. So., also പരണ a loft under the roof, rude ceiling; a frame for drying something over the fire-place.

പരണ്ടുക paraṇḍuya T. M. (Tu. paranka) To scratch, scrape.

പരണ്ട (= പരട) 1. what is depressed, low. ആ കോഴി പ. is short-sized. പ. കോഴി a jungle-fowl. 2. a small plant. ചങ്ങലമ്പ. Cissus quadrang. നിലമ്പ. Viola enneosperma.

(പരം): പരതന്ത്രം S. dependant on others. പരതീരം the other shore.

പരതുക paraḍuya (പരുവു). To seek groping chiefly at night ചരതമില്ലാത്തവൻ പരതിനടക്കും prov. — മൂന്നാൾ പരതിനോക്കി TR. acted as spies.

പരത്തി, see പരവൻ.

പരത്തു, see പരക്ക.

(പരം): പരത്ര S. in yonder world.

പരത്രാണനം S. saving another, നന്മ ഉണ്ടല്ലോ പ. കൊണ്ടു VetC.

പരദാരം S. another man's wife, പരധനവും പ'വും കവർവാൻ RC.

പരദാസ്യമേറ്റു Mud. became another man's servant.

പരദേവത S. 1. the highest Deity. 2. a household-god, peculiar to some place or class of men, പ. നാട്ടിൽ എഴുന്നെള്ളി (the tutelar Deity of Kuṟumbra N.). പരദേവതയോടു നിയോഗം ഉണ്ടായിട്ടു (says the Rāja of Paḷaćći). ഇതിന്നു പ. സാക്ഷി (kings signing their agreements). കോലസ്വരൂപത്തിങ്കൽപ. etc. TR.; പരദേവതമാരുടെ വഴിപാടുകളും കഴിച്ചു doc. — Similar ഭർത്താവല്ലോ ധന്യമാം പരദൈവം Nal.; പരദൈവങ്ങൾക്കു കൊടുത്തു നേർച്ചകൾ KR.

പരദേശം S. another country (opp. സ്വദേശം). പ. പോക to travel abroad, out of Kēraḷa.

പരദേശി 1. a foreigner, as an Arabian, Persian, Guzerati merchant; Brahmans from other parts, also പ'ശത്തവർ Anach. 2. a pilgrim, beggar, one of a beggar-caste (100 in Taḷiparambu).

പരദ്രവ്യം S. 1. another's goods. 2. a certain Royal income (at a foreigner's demise?) KU.

പരൻ (പരം) 1. the highest പരൻ പുരാൻ, പരൻ പുരുഷൻ God. AR.; പരനുടെ മായാമഹിമ Bhr. 2. another.

പരന്തപൻ who afflicts the foe, KR.

പരന്തിരിയസ്സ് Port. **Francez**, French പ. വംശത്തിലേ യജമാനന്മാർ, also മയ്യഴിയിൽ പരിന്തിരസ്സ വംശത്തിങ്കലേക്കു നമ്മുടെ കാരണവന്മാർ ഏതാൻ ഒരു സ്ഥലം കുറിയിട്ടു കൊടുത്തു TR.; (KU. also പരങ്കിരിസ്സ).

പരന്തു **parandu** No. (=പരുന്തു). A kite, Accipiter nisus, പണം തിന്നു മീതേ പ. പാകയില്ല prov.

(പരം): പരപക്ഷം S. the other party. പക്ഷം പ. വിചാരിച്ചു TR. biassed in favor of either party.

പരപീഡ S. oppressing others.

പരപുഷ്ടം = പരഭൃതം.

പരപ്പവർ **parapūvar** (പരക്ക, പരവ?) N.pr. A caste = പള്ളിച്ചാന്മാർ KN., see പറപ്പു.

(പരം): പരബോധം S. 1. conviction of others. 2. general consent, notoriety. പ'മാക്കുക, പ. വരുത്തുക to make public, divulge. എന്നു പ. വന്നുപോയി it's now notorious, VyM.

പരബ്രഹ്മം the highest Brahma, AR. said to be worshipped by the Trimūrti, ജഗന്നാഥൻ രണ്ടില്ലാതൊന്നാം പ. Bhr.

പരഭൃതം fostered by others. — കോകിലനാരി പോലേ നീ പരഭൃത Bhr 1.

പരമണ്ഡലം a foreign, excellent country, heaven.

പരമഹരൻ KR. humbler of enemies.

പരമം **paramam** S. (Superl. of പരം). 1. Extreme. 2. supreme, best. പരമഗതി, പരമസിദ്ധി final bliss. പരമക്ഷേ KR.

പരമലാനി Royal carpet പ. വിരിച്ചു RS.; others — ധാനി VyM.; rather പരവ — q. v.

പരമരസം V1. sour milk.

പരമാത്മാവു & പരമപുരുഷൻ the soul of the universe, (opp. ജീവാത്മാ individual life) AR.; പരബ്രഹ്മമാം പരമാത്മാ Bhr.

പരമാനന്ദം പൂണ്ടു Mud. supreme joy. denV. പരമാനന്ദിച്ചു Bhr 12.; RS. to be in ecstasy of joy.

പരമാന്നം the best food; = പായസം; (the semen is called പ'ത്തിൻ സാരാത്മകം Brhmd.).

പരമാർത്ഥം 1. the whole truth. ഉണ്ടാം പ. എല്ലാം Nal. (will come out). ഇത് എന്റെ പ. ആകുന്നു TR. true statement. പ'മായി ബോധിപ്പിച്ചു jud. 2. (mod. = സത്യം) oath. പ'ത്തിന്മേൽ അവസാനിപ്പിക്ക MR. to decide by oath.

പരമാർത്ഥി 1. a true person. 2. artless; a simpleton = പച്ചപ്പുല്ല 592.

denV. കാരോരോ ജാതി പലജനം ചൊല്ലു

ന്നതാരും പരമാൎത്ഥിച്ചീട വേണ്ടാ Anj. take for truth = പ്രമാണിക്ക.

പരമേശ്വരൻ, പരമേശൻ (in Sk., Bhr. always പരമീശൻ) God; Siva. പ'രി Kāḷi.

പരമേഷ്ഠി (പരമേ + സ്ഥിൻ) the highest God = പ്രജാപതി.

പരമോപദേശം invaluable information.

പരമാൻ P. **farmān**, (fr. S. പ്രമാണം). Order, പ. വായിച്ചു TR.; also പരമാനം; കൊടുത്തയച്ച പരമാനിക (P. parvāna); even പട്ടണത്തുന്നു ഒരു പരമാനികം വന്നു TR.

(പരം): പരമുഖം S. another man's or woman's face, പ'ത്തു നോക്കി KN. lusted. പ. കാട്ടുക V1. to show estrangement.

പരമ്പരം S. one succeeding the other, hence: പരമ്പര 1. continued succession, descendants. യദുവിൻ പ. യാദവന്മാർ Bhr.; ഇപ്പ. തെക്കേ ദിക്കിൽ നൽ പ. യാസ്നടന്നു വരുന്നു VCh. 2. tradition; blessings or prophecies hereditary or traditional in a dynasty. പ'രോ പദേശം family secret — പാരമ്പൎയ്യം.

പരമ്പു parambu (T. extension, bed. പിരമ്പു rattan). A bamboo mat V1., also പനമ്പു loc. പരമ്പിൽ ചുരുട്ടിത്തിരച്ചു കെട്ടുക a torture. നെല്ലിടുന്ന പ. something like a large gabion to hold rice, mats made by Vēlan, പെരിമ്പ. etc. [Palg. of പന — & തെങ്ങോല].

(പരം): പരമ്പുരുഷൻ AR. = പരൻപു., പരൻ പുമാൻ.

പരലോകം S. yonder world. പ. ചേരാം Anj. die (happily), പ'ലോകത്തു Mud. — പരലോ കഗമനം, — പ്രാപ്തി, — വാസം, — സുഖം.

പരൽ paral T. M. Tu. (C. haraḷ, Te. prāl, fr. പരു). 1. Grit, coarse grain, gravel; in തേററാ മ്പരൽ a kernel. 2. a cowry-shell = കവിടി, in astr. രാശികളിൽ വീഴുന്ന പ. സംഖ്യയുടെ ഏ ററക്കുറച്ചൽ TrP.; പ. എടുത്തു നിരത്തി Mud. (the astrologer for calculating). ജ്യോതിഷ ത്തിൻ പ. ഉണ്ടോ Pay. 3. fish newly formed from spawn (പരിഞ്ഞിൽ).

പരല്പേർ (2) a symbolical name in astr. computation; പരപ്പേരുകൾ CS. chiefly the names given by the learned to the fractions.

പരൽമീൻ a river-fish with many bones V1. (also = രാജീവം Cyprinus niloticus), പ. മേ ദുരം GP.

പരവ parava T. M. 1. Spreading, a sea-fish B. 2. = പരുവ No. a spreading plant. 3. aT. M. the sea = പരപ്പു. 4. (fr. പരവുക), പ. വ കഞ്ഞു RC. by a dam.

പരവതാനി a carpet പ. വിരിക്ക V1. 2.; പ'ക്ക് എഴുന്നെള്ളി KU. to the audience-hall.—പര മതാനിപ്പായി a kind of finer Palg.-mats with a variety of pattern.

പരവൻ m., പരത്തി f. T. M. (3) dwellers on the sea-coast; a caste of fishermen, dyers, etc. D. — No. a caste of masons; the women are midwives in Wayanāṭṭara, Kurumbra N., Kaḍattuwa N. & Irivana N. for Brahmans to Tīyars; (called by Pulayars പര ക്കോയിൽ), ആശാരിയും പരവനും കണ്ട വി ല TR. (in title-deeds) mason, കല്പണി പര വനു KN.—പരത്തി B. also a washer-woman.

പരവരി P. **parwarī**, Fostering, patronage സൎക്കാർ പ. വക MR 14.

(പരം): പരവശം S. 1. subject to another's power, dependant. 2. being out of one's own control, from ecstasy, lust പുഷ്കരശരപരവശ f. AR., madness, embarrassment രാജാജ്ഞ ഇ ല്ലാഞ്ഞിൽ ഒക്ക പ. Sah. = a chaos. — പരവശാൽ Abl.

പരവശപ്പെടുക 1. to be enraptured. 2. to be distressed പ്രജകൾ പ'ട്ടു പോകാതേ രക്ഷി ക്ക KU. govern mildly. പ'ട്ടു കരഞ്ഞു Mud.

പരവുക paravuya T. M. C. To spread = പ രക്ക So., നിൻെറ കീൎത്തി ഏതു ദിക്കിലും പരവി യിരിക്കുന്നു Arb. [വെണ്മഴു Brhmd.

പരശു paraśu S., (G. pelekys). An axe, mace = പരശുരാമൻ N. pr. Rāma, son of Jamadagni, celebrated as the creator or colonizer of Kēraḷa KM., KU.

പരശുരാമക്ഷേത്രം Malayāḷam പ'മാകിയ ഭൂമി SiPu., പരശുരാമഭൂമി KU., — സൃഷ്ടി etc.

പരശുരാമപ്പൂച്ചി (loc.) a mantis, supposed to be praying for rain.

പരശ്വധം S. amace, പ. കൊണ്ടെറിഞ്ഞ KR 6.

(പരം): പരശ്രീശ്രേക്ഷി S. envious.

പരശ്വഃ S. after to-morrow, ശ്വോവാ പര ശ്വോവാ AR 4.

പരസംഗം S. intercourse with others (women), പ. തുടങ്ങോല Anj.

പരസ്ഥലം S. another place. നാട്ട വിട്ട പ' ത്തിൽ ചെന്ന TR. abroad.

പരസ്പരം S. one another. പ. ചൊല്ലിനാർ VetC. = അന്യോന്യം mutually. സാക്ഷികൾ പ. വ്യ ത്യാസമായി പറഞ്ഞ MR. contradicted each other. Often in Cpds. യാത്രൊഴികൾ പര സ്പരവ്യത്യാസങ്ങളായി, പരസ്പരവിരോധം MR. of evidence.

പരസ്യം parasyam M. (T. പരാസിയം, perh. പ്രകാശ്യം? in V2. പരച്ചൽ ആക്ക to divulge; in Syr. farasi, to publish, prob. fr. പരക്ക). Proclamation, publicity (opp. രഹസ്യം). എന്ന പ' മായി കേൾക്കുന്ന common report. — പ'മാക്ക to proclaim TR. ഈ ദർശനം പ. അല്ലാതതിരഹ സ്യപ്രകാശമാം Bhg.

പരസ്ത്രീ parastrī S. (പരം) 1. The wife of another. 2. M. a woman not confined to one man.

പരസ്ത്രീമാർഗ്ഗം, opp. to കുലസ്ത്രീമാർഗ്ഗം, ഗൃഹസ്ഥ ധർമ്മം, പാതിവ്രത്യം privileged concubinage, ബ്രഹ്മചാരികൾക്കു പ'ർഗ്ഗം മതി Anach.

പരസ്ത്രീസംഗക്കാരൻ a whoremonger.

പരസ്വം S. property of others, പ'ത്തിൽ അ പേക്ഷയില്ല KR.

പരഹിംസ S. troubling others. [dung.

പരൂ paraḷa (loc.) = വരളി Flattened dry cow-

പരാ parā S. (പരഃ beyond). Away, as in:

പരാക്രമം S. exertion, prowess. valour പ. കാട്ടി. — Hence:

പരാക്രമി valiant (— മൻ AR.), ശൌര്യപ' മിയായ ഭവാൻ CrArj., നൽ പ'മി ലങ്ക യെ എരിച്ചീടും KR.

denV. പരാക്ഷവാക്യങ്ങൾ സത്യം പൊഴിഞ്ഞു പരാക്രമിക്കും Bhg 6.

പരാഗം parāġam S. (prh. പറക്ക). 1. Pollen of flower, പൂമ്പൊടി. 2. dust (തെണ്ടുക 2, 479), scented powder വണ്ടു പ'ങ്ങൾ ഉണ്ടു Si Pu.; ഭൂ മിപ. ഗണിക്കിലുമാം Bhg.

(പരാ): പരാങ്മുഖൻ S. with averted face (= വിമുഖൻ), regardless.

പരാജയം S. defeat, യുദ്ധത്തിൽ പ. വന്നതു Nal. = തോല്വി.

പരാജിതൻ (part.) defeated, യുദ്ധേ പ'നാ യുന്നു Brhmd.; പ'നായി Bhr.

പരാണം = പ്രാണം N. pr. fem.

പരാതി (Trav.) T. = പിരിയാതി Accusation.

പരാത്മാവു S. (പരം). Highest spirit, ആത്മാനാ ത്മാ പരാത്മാ ത്രിവിധം ഇതിന്നഭിപ്രായം Anj.

പരാധീനം S. (പരം). 1. Subject to another, പരാധീനമുള്ളതു സ്വാധീനമാക്കുക V2. 2. distress, പാരം പ'നായി ഞാൻ Nal. miserable = പരവശം; പരാധീനപ്പെട്ടഴലുന്നു PT. in great distress. കഡുംബ'പ'ങ്ങളും വളരേ ഉണ്ടായി TR. family troubles, money difficulties, etc. ടിക്കിൽ ടക്കയും പ'മായി confusion, നാട്ടിൽ പ. കാട്ടുവാനും നശിപ്പിപ്പാനുമല്ല TR. to trouble. അമ്മ മരിച്ച പ. ആക TR. to mourn the loss of a mother. 3. difficulty ചെയ്വാൻ പ. PT. (= പണി). ഒരു പ'വും ക്ലേശമേ കഴിഞ്ഞു പോരുന്നു TR. in easy circumstances.

പരാന്നം S. another man's food, പ. ഭക്ഷിക്ക VyM. to serve.

പരാപരം S. 1. the higher & the lower, former & later. 2. = പരമാത്മാവു chiefly T. explained as the One exempt from പര (= മായ) പത്തർ (ഭക്തർ) തേടിന പരാപരാ യനമഃ RC.; പരാപരജ്ഞാനനിഷ്ഠിതർ KR. പരാപരമൂർത്തേ CG. addressed to Kṛṣṇa. പരാപരൻ, പരാപരവസ്തു the Absolute, പ'ൻ ഈശ്വരൻ Bhr. [down.

പരാഭവം S. (പരാ) Discomfiture; being put denV. ശത്രുരെ പരാഭവിച്ചിട്ടും പുണ്യരെ പരി പാലിച്ചിട്ടും KR. to bring to grief.

part. പരാഭ്രതൻ = പരാജിതൻ defeated.

പരാമർശം S. consideration, reflexion ഗണിത മാകുന്നതു സംഖ്യാവിഷയമായിട്ടിരിക്കുന്ന പ രാമർശശേഷം Gan.

denV. പരാമർശിക്ക to consider; take care of,

Tdbh. പരാമരിക്ക T., പരാംഭരിക്ക V1. (= ഭരിക്ക).

പരായണം S. the going thither, chief aim. In Cpds. പ'ൻ adhering to a pursuit, നിഷ്ഠാ പ., സേവാപ. (=പരൻ 3.)

പരാരി Ar. farār, Desertion ഭൂമി പ. യായി പോയി escheated to Government, പരാരിവക (So. ownerless, as a strayed ox; Palg. neglected property going to ruin. പരാരിപ്പിള്ള = പട്ടമുക്കാരൻ).

(പരം): പരാത്ഥം S. for another's sake

പരാർദ്ധം S. the other half; half of the longest life-time (100 years). ദ്വിപരാർദ്ധം കഴിവോളം GnP. the 100 years.

പരാശ്രയം S. reliance on another.

(പരാ): പരാസനം S. slaughter.

പരാസു S. dying, expiring.

I. പരി pari S. (G. peri, √ പർ as പരം). Round about, beyond, out of, according to; in Cpds. fully, very.

II. പരി aM. T. C. Te. 1. Way, manner ഇപ്പരി (Jew. doc.) = ഇപ്പടി, hence പരിചു. 2. a horse, പരി ഏറുവിൻ Mpl. song. 3. = പരുത്തി in പരിന്മൽപ്പുടവ Pay.

(I. പരി): പരികരം S. 1. retinue, followers പ'ങ്ങളും അതിന്മേൽ ഏറിനാൻ KR. embarked. 2. a girdle. പ. ബദ്ധപാ നിശ്ചമിച്ചു AR. girded himself for the fight.

പരികർമ്മം 1. service, അവളാൽ വേണ്ടും പ. ചെയ്യ Bhr. esp. decoration & care of the body. 2. arithmetical operation എട്ട പ'ങ്ങൾ CS.; സങ്കലിതാടി പ'ങ്ങൾ Gan. (addition etc. — extracting the cube root). — പരികർമ്മികൾ ഭൃത്യന്മാരും Bhr. assistants.

പരിക്ക parikka So. Tu. Te. C. (harike). A vow. പ. വെക്ക to promise solemnly to pay (T. = പരീക്ഷ?)

പരിക്കു & പരുക്കു M. C. (T. പരി to tear). 1. A scratch, wound, scar. പെണ്ണുങ്ങളെ പ. കൾ ചെയ്യ MR. wounded slightly. അടിച്ചു ചവിട്ടിയും പ. ഏല്പിച്ചു jud.; പരിക്കുമുറി Palg. jud.; അകത്തു പ. ഏറു MR. internal hurt. 2. (പരുങ്ങുക, a T. പരിവു love, trouble), taking pains, esp. about new plants വാഴ വെച്ചു നല്ല വണ്ണം പ. ചെയ്യ MR. (= രക്ഷ). 3. satisfaction for an injury done V1. 4. B. a plant.

(I. പരി): പരിക്രമം S. walking about; order. denV. പ'മിക്ക id.

പരിക്ഷേപം S. surrounding, girding.

പരിഖ S. (ഖൻ) a ditch, moat സാലനിർമ്മയാം പ. യും KR.

പരിഗ്രഹം S. 1. acceptance; gaining possession. 2. marriage, a wife ഹരിക്കന്മാരുടെ പ'ങ്ങളെ ഗ്രഹിക്ക KR.; also പ. = ബാന്ധവം Anach. 3. dependants, family, train.

denV. പരിഗ്രഹിക്ക 1. to receive ഞങ്ങളാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട പൂജയെ പ'ക്കേണമേ (Mantr.); പ്രശ്നങ്ങളെ പരിഗ്രഹിച്ചുത്തരം ചെയ്യ Bhr. 2. to hold fast. കണ്ഡൂര ഭാവം പ'ഹിയായ്ക AR. give up the Rāxasa disposition! അവനെ പരിഗ്രഹം അഗ്രജൻ പ'ച്ചു AR. took & kept her.

VN. പരിഗ്രഹണം, f.i. ഭാര്യാപരിഗ്രഹണാഗ്രഹം Bhr.

പരിഘം S. (ഘൻ) 1. the iron bolt of a gate. 2. an iron club ഒൺ പരികം RC.; പൊൽപ്പട്ടകെട്ടി വിളങ്ങും പ'വും ചുഴറി KR.; പ. തിരിപ്പവൻ, കൈപ്പേറും പ'ത്താൽ പ്രഹരിച്ചു AR.

പരിഘോഷം S. noise, improper speech. denV. പരിഘോഷിക്ക to grumble.

പരിങ്ങൽ pariṅṅal (fr. പരിക്ക). 1. Scratched surface, hurt skin. 2. V1. the roe of fish, rather പരിഞ്ഞിൽ. 3. grief, distraction.

പരിങ്ങു V1. the hilt of a sword (or — ഞ്ഞു.)

പരിങ്ങുക 1. to be perplexed. 2. to lie in wait, steal V1; to pluck grass B.

CV. പരിങ്ങിക്ക to confound.

പരിച parija T. M. C. harige, (പരം 6). A round shield. ചായിലിയ പ. V1. a red shield. വാളും പ. യും കൈക്കൊണ്ടു AR.; പരിചക്കൊല്ലൻ D. maker of sword-belts, etc. See പലിശ No.

പരിചം, see പരിയം.

പരിചകിതം VetC. = ചകിതം.

പരിചയം S. (പരി) Acquaintance, familiarity കാട്ടുസുഖമായിവന്ന ചിര പ'ത്താൽ KR.; ചിര പ. ചെന്നപ്പോൾ, മുഖ പ. personal acquaintance കണ്ടുപ. ഉണ്ട Bhg.; കൈപ്പ. dexterity പ'മുള്ള ആളികളേകൊണ്ട ചാത്തിക്ക TR. of local experience. കടിയാന്മാരെ പ. ഇല്ല MR.; പറവാൻ പ. ഉണ്ട TR.

പരിചയക്കാരൻ 1. an acquaintance. 2. experienced.

denV. പരിചയിക്ക 1. to be familiar with അനർത്ഥങ്ങളോട പ'ച്ചിരിക്ക; നിത്യം പ'ക്കുമ്പോൾ അരികളോടും കൃപ ഉണ്ടാം KR.; പ'ക്കാത്ത വസ്തുളജിക്ക Nid. unwont. വാണിഭത്തിങ്കൽ ഏതും പ'ച്ചില്ല Mud. has no experience in trade. കണ്ണാടകനടപ്പിൽ പ'ച്ചു നടന്നവർ TR. officers of standing under the former Government. 2. to take medicine = പരുമാറുക.

CV. പരിചയിപ്പിക്ക to accustom.

പരിചരൻ S. attendant.

denV. പരിചരിക്ക to attend, serve മാതാപിതാക്കന്മാരെപ്പരിചരിച്ചു Bhr.

പരിചയ്യ attendance, also പരിചാരം, which is also used for the healing art. — Tdbh. പരിയാരത്തവർ servants in Brahman houses, KN.

പരിചാരകൻ m., — രിക f. an attendant.

പരിചു parisu T. M. aC. (Te. parasu, fr. പരി II.). 1. Nature, manner. ഇപ്പ. in signing "thus" കൊണ്ടാൽകൊണ്ട പ. prov.; വിശ്വാസം ഉണ്ടാം പരിചറിയിക്ക AR. = വണ്ണം so that. 2. proper manner. പരിചിനോട്ട, പരിചോട്ട in good style, decently. പരിചുപെട Pay. nicely.

പരിചു കെടുക 1. to defeat, rout തച്ചു തച്ചോടിപ്പ'ത്തു Bhg 4. 2. to illtreat, torture പാടങ്കൽ ഒക്കയും പിടിച്ചു പരിച്ചു ച്ചു പ'ത്തു TR. (robbers). —

പരിചുകേട = തോലചി; also want of character.

(I. പരി): പരിശ്ശേഷം S. (പരി) all about one, train, baggage പ'ങ്ങളാൽ ഫലം എത്തുള്ളതു എനിക്കും ഉപ്പരിജനങ്ങൾക്കും KR.

പരിശ്ശേഷം S. 1. a section, chapter. 2. clear distinction, decision. 3. vu. പ. വന്നു പോയി quite destroyed.

denV. പരിശ്ശേഷിക്ക 1. to define, decide ഭഗവാനെറ മഹത്വം പ'ക്കാവതല്ല Bhg.; പുരുഷസാരത്തെ പ'ച്ചീടും ഒരിക്കൽ കാണുമ്പോൾ KR. he will be voted the finest man. 2. to cut off കാലപാശം പ. Bhg.

പരിശ്ശേഷ്യം definable, അപരിച്ഛിന്നനായി Bhg. (past part.)

പരിജനം S. people about one, attendants; see പരിച്ഛദം.

പരിജ്ഞാനം S. knowing by experience or exercise, അക്ഷരപ. etc.

പരിത്തു, (T. പരിമ്പു) the hilt of a sword V1.

പരിഞ്ഞിൽ (പരു II.) roe of fish = പനിഞ്ഞിൽ.

(I. പരി): പരിണതം S. (നമ്) turning round, changed, old; part. of പരിണമിക്ക to assume other shapes. പലവായി പ'മിപ്പൊരജ്ഞാനം KeiN. ignorance in various disguises.

പരിണയം S. (നീ) marriage, മയന്തിയുടെ പ'യമഹോത്സവം Nal. [to marry.

denV. പരിണയിക്ക to lead around the fire, പരിണേതാവു the husband.

പരിണാമം S. (നമ്) change — ആറു ധാതുക്കളിടെയും പ'മഭാവം ശ്രുക്കും Brhmd.

denV. ഉദരത്തിൽ ഒഹിച്ചു രസമായി പരിണാമിച്ചീടുന്ന VCh. of chemical changes through digestion, etc. (compare പരിണമിക്ക).

പരിതപിക്ക S. v. n. to grieve, പറഞ്ഞതിനുള്ളം പ'ക്കേണ്ടാ KR. — part. പരിതപ്തം AR.

പരിതാപം inward heat; grief, sympathy.

CV. സുഹൃത്തുകളെ പരിതപിപ്പിക്കാം KR. give pain to.

പരിതോ S., — തഃ, all round പരിതോ വിളങ്ങും CC. [Mud.

പരിതോഷം S. inward satisfaction, പ. പൂണ്ട

CV. പരിതോഷയാംചകാര CC. gave joy to.

പരിത്തി, see പരുത്തി.

(I. പരി) പരിത്യാഗം S. abandonment ആശ്രിതപ. ചെയ്യുകയില്ല Bhr.

denV. പരിത്യജിക്ക to repudiate, ക്രോധം പ. Brhmd. = വിടുക.

പരിത്രസ്തൻ S. afeard പ'നായിനിന്നു KR.

പരിത്രാണം S. protection ധരാപ. ചെയ്യേൻ KR. ruled & പരിത്രാണനം PT.

പരിദാനം S. barter, exchange V1.

പരിദേവനം S. lamentation, പ'ങ്ങൾ Bhr.

പരിധാനം S. putting on; lower garment.

പരിധി S. 1. an enclosure, halo. 2. a disk, circumference വ്യാസത്തെ കല്പിച്ചു പരിധിയെ വരുത്തുക Gan.; (in CS. to find the വട്ടം through the വിട്ടം).

പരിപക്വം S. quite ripe, (see പരിപാകം). സംസാരപ. വന്നവർ Tatw. men of thorough experience.

പരിപതനം S. = simpl. അസുരകുലപതിചരണപരിപതനഭീതി SitVij. falling at his feet. [foes.

പരിപന്ഥി S. blocking the way.—പ. കൾ Bhr.

പരിപാകം S. maturity; mature experience. പ. ഇല്ലാതേ GnP. having learned nothing. എന്നിട്ടും ദശാസ്യനു വന്നില്ല പ. KR. moderation. പ. വരുത്തുക to calm, quiet; to make steady & sober. — fig. ദേവകീപുണ്യത്തിൻ പ. Bhr. Kṛṣṇa is the ripe fruit of D's merits.

പരിപാലകൻ S. protector, ruler. ശിഷ്ടപ. Bhg. protecting the good.

പരിപാലനം protection; government കുമ്പഞ്ഞി പ'നത്താൽ നാം കൊണ്ടു നടക്കുന്നത് ഒക്കയും TR. all that I possess under the rule of the HC.

denV. പരിപാലിക്ക to protect, നാടുപ. KU. to rule. ദേഹത്തെ പ'ച്ചു കൊൾക്ക KumK. preserve thy life.

part. pass. പരിപാലിതം; — പരിപാല്യകളാം പ്രജകൾ Bhr.

CV. കേരളരാജ്യം പരിപാലിപ്പിപ്പൻ KU.

പരിപൂൎണ്ണം S. quite full. മനോരഥം പ'മായ്വന്നു Bhr. was fulfilled. — പരിപൂൎണ്ണൻ AR. Viṣṇu. പരിപൂൎണ്ണത, പരിപൂൎത്തി fulness, completion.

പരിപോഷിക്ക S. to foster, nourish, cherish.

പരിപ്രാശിക്ക S. to eat, KR.

പരിപ്പു parippu, T. പരുപ്പു (പരു) 1. Peas, pulse skinned in water, halved & dried അവരപ്പ., തുവരപ്പ. etc. പരിപ്പുകഞ്ഞി soup of peas & rice. പരിപ്പുകാരൻ a cook. 2. So. seed, kernel of corn = പരൽ q. v., No. the kernel in fruit-stones of Dicotyledons, അണ്ടിപ്പരിപ്പു.

പരിപ്പുചീര Chenopodium album.

(I. പരി): പരിപ്ലുതം S. drenched, suffused ആനന്ദബാഷ്പപ'തനേത്രനായി AR. (part. pass.).

പരിബൎഹം S. = പരിഛദം, luxuries, insignia.

പരിഭരിക്ക S. to rule, VetC.

പരിഭവം S. 1. contempt, slight പരിഭവവാക്കു, പ'മായിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ TR.; ഓരോ പ. ഞങ്ങൾക്കകപ്പെടീച്ചതു affront. ഞങ്ങൾക്കു പ. ഉണ്ടാക്കി Bhr. put to shame. പ'ത്തോടേ ചൊന്നാൻ KR. mortified. 2. whatever demands satisfaction. പോരും പ. VetC. I am punished enough. വന്തപ. തീൎത്തുകൊൾവാൻ RC.; പ. മാനിച്ചു പോക്കുന്നുണ്ടു Mud.; മനസ്സിൽ തിങ്ങിന പ. എല്ലാം കളയുന്നു KR.; മനസി വളരും പ. അകററുവാൻ Bhg.; പ. ഇന്നു തന്നേ തീൎക്കുന്നുണ്ടു, പ. വീളുക Bhr. to take honorable revenge. പ. ചെയ്ക V1. to give satisfaction.

denV. പരിഭവിക്ക 1. v. n. to be offended, അതിന്നു പ'ച്ചു (huntg.) was wroth. കിട്ടാഞ്ഞു പ'ച്ചു പുറപ്പെട്ടു SiPu. mortified. എന്നോടു പാരം പ'ച്ചു PT. scolded me. 2. v. a. to humble, vilify, defeat. പരിഭവിച്ചോരോ പരുഷം ചൊല്ലി KR. taunted. വേണാടടിതളെ പ'ച്ചു KU.

part. pass. വനചരന്മാരാൽ പരിഭൂതനായേൻ Bhr. overcome by jungle-dwellers.

പരിഭാഷ S. explanation; (mod.) translation ശ്ലോകം പ. യാക്ക.

പരിഭാഷണം S. reproof; taunt, V1. 2.

പരിഭൂതം S., see പരിഭവിക്ക.

പരിഭൂതി = പരിഭവം.

പരിഭ്രമം 1. S. turning round. 2. (mod.) flurry, hurry, distress of mind.

denV. പരിഭ്രമിക്ക 1. to err about കാനനേ പ'ച്ചിടുക Nal2. 2. to be flurried, confused, loose one's wits V1.

പരിഭ്രാജിതം S. radiant CC. = ശോഭിതം.

പരിമണം aM. = പരിമളം, as പ. ആട്ടം മാലേയം RC. [T. പരുമൽ

പരിമരം aM. (പരു?) the yard of a ship V1.,

(I. പരി): പരിമളം S. (മളം prh. = മണം) fragrance അശരുചന്ദനം എറിഞ്ഞ ധൂമത്തിൻ പ. കൊണ്ടു നിറഞ്ഞെല്ലാടവും KR.; നിൻറെ തിരുമൈ പ. പരന്ന Bhr. (= സൌരഭ്യം). — പരിമളകുഴമ്പു, പ'ത്തൈലം etc. fragrant ointment.

പരിമളപ്പെടുക B., also പരിമളിക്ക denV.

പരിമാണം S. (മാ) measure; exact amount തൂക്കത്തിൻറെ പരിമാണസംഖ്യകൾ VyM. specified weight of each piece. ഏകദേശാന്തരത്തിൻറെ പ'ത്തെ അന്തരമിക്കാം Gan. (= പരമിതി).

പരിമാറുക parimāṟuya T. M. (പരി way, or as in C. paridādu, Tu. pariāṭane, the S. adverb: about) & പരുമാറുക. 1. To go about, revolve as the sun ആദിത്യൻ പരുമാറും മാനസോത്തരത്തിങ്കൽ Bhg5. To turn about in fencing വട്ടത്തിൽനിന്നു പരുമാറിയും ശര തടുത്തും Bhr. To wander about അല്ലലെന്നിയേ പരുമാറിയ ദിഗംബരൻ Bhg.; രഥം ഏറി നഗരിയിൽ നീളേപ്പരുമാറിനാൻ Brhmd. after coronation drove through the town. തേരോടു താൻ പരുമാറിനാൻ RC. strayed. പലതാൽ മെയ്യെല്ലാം ഉലയപ്പരുമാറി RC. 2. to have free intercourse, chiefly പെരുമാറുക, as ആ വീട്ടിൽ പെ. യും ആ വീട്ടിൽ ഉള്ളവർ ശേഷമുള്ള വീട്ടിൽ പെ. യും TR. 3. v. a. to use anything കടലിൽ പരുമാറുന്ന തോണിയും വലയും MR.; മന്യായ വസ്തു വല്ലതും പെരിമാറിയ പ്രകാരം കാണുന്നില്ല (jud.); കണ്ടതിലും പറമ്പത്തും പരിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാമാനങ്ങൾ TR.; പണയം എടുത്തു പ'റുത്തു VyM.

VN. പരിമാറ്റം 1. moving about. പരു'വും കേട്പ്പാനില്ല Bhg. one cannot hear her step. കണ്ണൻ രാപ്പെരുമാ. നടന്ന തുടങ്ങിനാൻ CG.; ആൾപ്പെ. ഇല്ലാത്ത നിലം V2. a retired spot. 2. intercourse, dealings, trade V1. തങ്ങളിൽ പെ. ഉണ്ടു. 3. use, employ, So.

CV. പെരുമാറുക to send abroad. അശ്വങ്ങൾ പെരുമാറി അവനിയിൽ അശ്വമേധങ്ങൾ ചെയ്തു RS. letting them wander freely.

പരിമി parimi So., (T. പരുമൻ large). A large round basket.

(I. പരി): പരിമിതം S. measured, abridged.

പരിമിതി = പരിമാണം, as ദശയോജനാപകലന്ന AR5. (= 10 Yojana wide).

പരിമിളിതം S. well united. തങ്ങളിൽ പ'തസുകൃതം ഇടചേന്ന Nal. in connubial happiness. (part. pass.)

പരിയം pariyam T. M. Tdbh.; സ്പർശം "connection". 1. The back part of a house വീട്ടിൻറെ പയ്യമ്പുറത്തു Arb. പരിയത്തിരിക്ക to be about the house. പരിയത്തു പോക to ease nature (in the garden). [in Palg. also കൊല്ല the yard round a house as far as it is closed in by a small mound, with the exception of its front part]. 2. T. loc. a token given by the bridegroom to the bride V1. പച്ചോടത്തിന്ന പരിചം ചെയ്തു at a Tiar marriage. നാലാൽ പ. (എണ്ണ, വസ്ത്രം, അന്നം, പണം); connections are then called നൽപ്പ., കഞ്ഞിപ്പ., പണപ്പ, etc.

പരിയപ്പെടുക (1) to be in bondage.

പരിയപ്പാട്ട slavery B.

പരിയങ്കം Mud. = പയ്യങ്കം.

പരിയാരത്തവൻ Tdbh., see പരിചാരം, പരിവാരം.

(I. പരി): പരിരക്ഷ S. preservation. — ഭൂപ. SiPu. government.

denV. നി അവനെ പരിരക്ഷിച്ചു KR. saved.

പരിരംഭണം S. embrace യാത്രയും ചൊല്ലി പ. ചെയ്തു, വിസ്മിതമായ പ. ചെയ്തു KR.; also പരിരംഭം in ശാന്തം പരിരംഭസംഭാവനം Nal.

പരിലസിതം S. surrounded അഖിലഗുണപരിലസിതവിഭവൻ VetC. (part. pass.)

പരിലാളിക്ക S. to caress ചെവ്വോടേ പ'ച്ചു Bhr.; നന്ദനനെ പ. Bhg.

പരിവട്ടം parivaṭṭam T. aC. M. & പരുവട്ടം (പരിവൃത്തം). 1. Royal garments പരു. നന്നായിഅലങ്കി Arb.; കച്ചപ. ചാത്തുകV1. a prince to dress for fencing. പുടവ പരുവട്ടം, contr. പൊടപരുട്ടം dress of princesses, etc. 2. a sacred turban T. C. 3. reward പ. ചെയ്ക, കൊട്ടക V1. 2.; പ. കിട്ടുക a king to achieve a victory V1.

(I. പരി): പരിവഞ്ചിക്ക S. to put aside, turn out; kill, V1.

പരിവർത്തം S. 1. a revolution as of the sun. 2. the end of 4 ages, കല്പാന്തരം. 3. barter VyM., also പരിവർത്തനം.

denV. പരിവർത്തിക്ക to revolve; barter കക്കുവൃത്ത്യാ പ. Bhg. to live.

പരിവർത്തി, see പരിവൃത്തി.

പരിവാദം S. blame, bad report, calumny പ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു നേർ ക്ഷ്മം തിരിയാതേ VCh. (a king).

പരിവാരം S. what surrounds, retinue, suite പ'ങ്ങൾ കേണു Sil.

പരിവാഹം S. overflowing; water-course പ'ഹോദരത്തിൽ KR. [Love V1.

പരിവു parivu T. aM. (പരിയുക or പരിയം)

(I. പരി): പരിവൃഢൻ S. (വഹ് surrounded) a Lord, prince മന്നരജപ. VetC.; മന്നരജപ'ഢചരണയുഗളം AR.

പരിവൃതം S., (പരിവാരം) encompassed.

പരിവൃത്തി S., (പരിവർത്തം) exchange; time പ്രഥ പ. AR. 21 times = ഉരു, പ്രാവശ്യം.

പരിവേദം & പ'ദനം S. 1. full knowledge. 2. anguish (or = പരിദേവനം), സോദരിയുടെ പരിവേദശാന്തി വരുത്തിനാൻ ChVr.

പരിവേഷം S. a halo (= പരിധി), ഘോരപ. ഉണ്ടായി സൂര്യനു KR. (bad omen). ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർക്കുള്ള പ'ങ്ങൾ പോലേ Nid.

പരിവേഷ്ടിതം S. surrounded, tied round രജ്ജുപ. Bhg. [devotee.

പരിവ്രാജകൻ S. (& പരിവ്രാട്) a mendicant

പരിശം, see പരിയം.

(I. പരി): പരിശാന്തി S. quieting; remedy, relief മോഹപരിശാന്തി Bhg.

പരിശീലനം S. continued occupation with, ജ്ഞാനശാസ്ത്രപ. KeiN. study.

പരിശുദ്ധം S. quite pure, പ'രാംജ്ഞിചഗ്രംBhg.

പരിശുദ്ധി purity, മുഴുകിപ. വരുത്തി KumK.

പരിശുശ്രൂഷ S. perfect obedience or loyalty. ഭരതനുടെ പ. KR. service. നരപതിയുടെ പ. ചെയ്ക KR.

denV. ഭർത്താവെ പരിശുശ്രൂഷിച്ചു തോഷിപ്പിച്ചാൽ KR.

പരിശേഷം S. the remainder; കഥാപ., കഥിത പ. Bhr. [alone.

denV. നിങ്ങൾ പ'ക്കിച്ചീടും you will remain

പരിശോധിക്ക S. 1. to correct. 2. to examine (mod.). രിക്കാട്ടകൾ പ'ച്ചു searched. സംഗതിയെ കുറിച്ചു പ'ച്ചു MR. investigated. വിവരങ്ങളെ പ. to verify the entries.

പരിശോഭിക്ക S. to shine or please അരാജകമായ രാജ്യം പ. യില്ല KR.

part. pass. പരിശോഭിതജഘനം AR.

പരിശ്രമം S. continued exertion; fatigue, Nal. രണപരിശ്രമൻ VCh. exercised in war.

denV. എപ്പേരും മഹീഭാരമാക്കി പരിശ്രമിച്ചീടും KR. will labour.

CV. യുദ്ധത്തിൽ സുഖമേ പരിശ്രമിപ്പിച്ചിതു Bhr. exercised.

പരിശ്രാന്തൻ tired, Brhmd.

പരിശ്രുവിക്ക = ശ്രു — to hear, Bhg.

പരിഷ്/pariṣa 5. Tdbh.; പരിക്കൽ. 1. An assembly, assemblage ഒരു പ. കായ്ക്കൊണ്ട് ഇടവാട് ഉണ്ടായി TR. as about a lottery. 2. any set or class of people ഞാനും എൻ പ. യും Anj. I & my caste-friends. ഗ്രാമത്തിൽ വലിയ പ. കൾ, സാമന്തപ്പക്ഷ, കീഴ്പരിക്ഷ etc. KU. 3. party നായരും മാപ്പിള്ളയും തമ്മിൽ വെടിവെക്കാൻ ഭാവിച്ചാറേ ഞാൻ വന്നാറേ പരിക്ഷയും സമാധാനമായി പാത്തു TR.; ഇരു പ. വക്കലും MR.; ഇപ്പരിക്കെക്ക Mud. to me, (speaking humbly).

പരിക്ഷക്കാർ those of a set or party ഇരുപ'രേ കോളിൽ ആൾ വളരേ ഉണ്ടു jud.

(I. പരി): പരിക്ഷത്തു S. (സദ്) sitting about, a solemn assembly.

(I. പരി): പരിഷേവ്യൻ S.=സേവ്യൻ Bhg.

പരിഷ്കാരം S. (കർ). 1. decoration, finishing the appearance (ഹേമപ., നഖരോമപ. Bhg.). 2. (mod.) cleansing from ശാപപ. Bhg6. =പരിശാന്തി.

denV. പരിഷ്കരിക്ക to embellish.

part. pass. മാലാപരിഷ്കൃതം Brhmd., etc.

പരിഷ്വംഗം S. (സ്വഞ്ജ്). embrace തനയനിലുള്ളൊരു പ. Bhr.; പൂർണ്ണചന്ദ്രനെ പ. ചെയ്തു KR.; ആത്മദാനോപമമായ പ. KR. embracing a friend, the best thanks.

പരിസരം S. margin, environs.

പരിസാന്ത്വം S. consolation അമ്മയെ പ. ചെയ്തു KR.

പരിസ്തരിക്ക S. to strew about തലമുടി ചന്തമേ പ'ച്ചു കാണുന്നു Nal.

VN. (മേരു) അദ്രിക്കു പരിസ്തരണമായിട്ടെട്ടു പർവ്വതം ഉണ്ടു Bhg5.

പരിഹാരം S. 1. avoidance, relinquishment, abolition. 2. cure, relief ശാപപ. Bhg.; ഈ ദോഷപ'ത്തിന്ന് ഏതു കഴിവുള്ളു KU. expiation. ഇതിന്നു പ. ചൊല്ലുന്നു remedy, means.

പരിഹാരി an advocate, physician, etc.

denV. പരിഹരിക്ക 1. to abolish, clear away. ചോദ്യങ്ങൾ എല്ലാം പ'ച്ചു Bhr. solved, replied to. കൃതസമയത്തെ പ'ച്ചിങ്ങു വരും KR. having passed the time of banishment. 2. to cure, repair. അപകീർത്തി പ. V1. to restore one's character.

പരിഹാസം S. 1. joke ലീലാപ'സവാക്കു പറഞ്ഞു Nal. 2. ridicule, mockery. പ. കൂട്ടുക to try to make something ridiculous.

denV. പരിഹസിക്ക 1. to joke. 2. v. a. to ridicule നൃപനെ എല്ലാരും പരിഹസിച്ചീടും Bhg.

ഒക്ക പരിഹാസ്യരാകും KR. (part. fut. pass.)

പരീക്ഷ S. (ഈക്ഷ) 1. trial, proof. പിന്നേ ബലവീര്യങ്ങൾ പ. തുടങ്ങി അജ്ഞ്ഞനകൃഷ്ണന്മാരും CrArj. tried their mettle. ഈശ്വരപ. ചെയ്തു PT. an ordeal. 2. examination, test നരകരിതുരഗം എന്നതിൻ പരീക്ഷകൾ നന്നായറിഞ്ഞുവൻ KR. knew all their points. — mod. സർക്കാപരീക്ഷ tests prescribed by Government; പ. കൊടുക്ക to go up for examination ജയിക്ക, നേടുക to pass, തോല്ക്ക to fail.

പരീക്ഷണം S. id., പരമേഷ്ഠി പ'ത്തിന്നായി CC.

denV. പരീക്ഷിക്ക to try, test, examine നാം പഠിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യകൾ നന്നായി പ'ച്ചുനോക്കേണം VetC.; എൻ മനസ്സുറപ്പുള്ളതു പ'പ്പാൻ Nal.; വന്നു പ'ച്ചു കൊള്ളുക വൈകാതേ Mud.; ചെല്ക്കയോ ഇരിക്കയോ എന്നു പ. Nal.; സംഗീതഭംഗി പ. യും ചിലർ Nal. rehearsing. മാപ്പിള്ളമാരോട് ഒന്നു പരൂക്ഷിച്ചു (sic! often) നോക്കേണം TR. put them once to the proof, attack them. പ'ച്ചടങ്ങി Bhg. tried & failed.

part. pass. പരീക്ഷിതം tried, experienced.

പരീതം S. (ഇതം part. pass.) surrounded.

I. പരു paru S. 1. (പരുസ്സ്). Knot or joint in reeds, plants, bodies. 2. T. aC. M. a boil, ulcer V1.

II. പരു aT. M. (fr. prec.? or=പരക്ക). Gross, big പരുമുൾപടർന്തടലിൽ വീഴ്ന്തു RC.; പരുകടി V1.=പെരുകടി.

പരുക്ക T. M. to grow bulky, stout, പാൽ പരുത്തുപോയി curdled=ഉണ്ണിതിരിക.

പരുത്തപുടവ coarse female garment=പരുമ്പുടവ (opp. നേരിയതു); പരുത്ത ശൈലങ്ങൾ Bhr.

പരുക്കു=പരിക്കു, q. v. 1. prh. rough surface. adj. പരുക്കൻമുണ്ടു No.; പരുക്കൻതുണികൾ നെയ്ക്ക Arb. 2. Palg. a tree; പരുക്കമ്പാൽ its juice.

പരുപര roughly, harshly. പ. വലിച്ചു pulled rudely. പ. കത്തുന്ന രോമങ്ങൾ Bhr. (of an unshaved face). — Hence പരുപരുക്ക, ത്തു to be rough, harsh; VN. പരുപരുപ്പു roughness, harshness.

VN. പരുമ V1. grossness.

പരുകുക paruγuγa T. M. C. Tu. 1. To drink, sip, nibble വണ്ടു പൈന്തെളി പരുകുവാൻ RC.;

മദ്യംപരുകി Bhg.; പെയ്യുംമാരിപരുകും പരായനമഃ RC. (the sun). 2. to kiss, enjoy തെന്നൽ ചോരിവാതന്നേയും മെല്ലപ്പരുകിനാൻ CG.

പരുങ്ങുക paruṅṅuya & പരി — To be perplexed. പരുങ്ങിച്ചെയ്തു=അദ്ധ്വാനിച്ചു, whence പരിക്കു 2.

പരുത്തി parutti T. M. (Te. പ്രത്തി, C. Tu. parti). 1. Cotton പ. യോളമേ നൂൽ വെളുക്കും prov.; പ. എക്കുക (154), നീക്കുക V1. to card it. പ. എടുത്തു വെക്ക to pick it; also പരുത്തി പഞ്ഞി; hence പ. നൂൽ etc. 2. tinder.

Kinds: കുരുപ്പരുത്തി Gossypium herbaceum (ചില ദിക്കിൽ നട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ക'രിത്തിയുടെ മാതിരി TR., also നൂൽ പ.); കാട്ടുപ. Hibiscus Abelmoschus; ചീനപ്പ. Hib. mutabilis (prh. = ചെറു പ.); ചെമ്പ. Hib. rosa sinensis (a variety വെള്ളച്ചെമ്പ.); നാട്ടുപ. from which the brahminical string is made; പൂപ്പ. Hib. populneus (= പൂവരചു Rh. = ചെമ്പ. B.); മുറിപ്പ. a. med. Gossypium; വേലിപ്പ. Cynanchum extensum, growing in milk-hedges.

പരുന്തു parundu T. M. (also പരന്തു q. v., C. pardu fr. പരു, പരക്ക, പറക്ക?). A kite, Accipiter nisus പരുന്തായിന്ദ്രനും KR.; ഇന്നൊരു പരുന്നു വന്നു PT. — Kinds: ചെമ്പ., കുപ്പായപ്പ. No. and കൃഷ്ണപ്പ. MC. Brahminy-kite; പെരുമ്പ. heron or പെരിയ പ. Milvus Govinda, Pariah kite; പാമ്പുപ. Circaëtus gallicus, serpent-eagle; പൂച്ചപ്പ. Circ. Swainsonii, J.

പരുന്തൻവാൽ a dovetail (let into a board or timber, Arch.).

പരുമാറുക see പരി —

പരുവ paruva (Te. C. പർവ്വു to run, spread as a creeper) 1. A creeper പരുവക്കിഴങ്ങു Apónogeton monostachyon Rh.; ആനപ്പ. Pothos scandens; ചെറു പ. Sida acuta; പൈപ്പരുവ Grewia orientalis. — Also parasitical plants? 2. Palg. B. a clump of bamboos = കായൽ, മുള്ളുപട്ടിൽ.

പരുവ കട്ടപ്പെട്ടു പോക Palg. So. the periodical blooming & seeding of bamboos once every 50—60 years when they die off (Palg. also കട്ടയിടുക, B. കട്ടകെട്ടുക).

പരുവം 1. Tdbh. of പരിഭവം Spite. പ. വളരേപ്പറഞ്ഞു. 2. Tdbh. of പർവ്വം So. No.

പരുവട്ടം, see പരിവട്ടം.

പരുഷം parušam S. (പരുസ്സ് a knot). Knotty; rough, rugged, esp. harsh words പോരും പ. പറഞ്ഞതു Bhr., പോരും ഇനി പ'ങ്ങൾ പറഞ്ഞതു Mud.; also of tragic speeches, that leave a deep impression.

പരേതം parēδam S. (പരാ+ഇ). Dead പരേതാധിനായകൻ Nal. Yama. (part. pass.).

പരേല്പിക്ക = ഭരമേല്പിക്ക KU.

പരൈധിതം paraidhiδam S. = പരഭൃതം (ഏധ). — in V1. Falsely.

പരൈധികൻ a young servant.

പരോക്ഷം parōkšam S. (പരഃ, അക്ഷ). Lying beyond our sight or perception, opp. പ്രത്യക്ഷം, as പരോക്ഷജ്ഞാനം Bhg.; പൂർവ്വകാണ്ഡങ്ങൾ ഭിന്നമായി പ'മായി ദുർബ്ബലമായി Bhg. are abrogated as torn & thrown aside, (because അപരോക്ഷജ്ഞാനം (36) വന്നു).

പരോപകാരം S. (പര). Benefitting others, Nal.

പരോപകാരവ്രതം a vow; പ'രൈകനിരതൻ Brhmd.

പരോപകാരി benevolent, hospitable.

പരോല്പത്തി S. another man's property V1.

പരോ & പരവു Tdbh.; പ്രഭു, as N. pr. of caste & otherwise പരോസ്ഥാനം നടത്തുക KU.

പർജ്ജന്യം parjanyam S. A rain-cloud.

പർജ്ജന്യൻ Indra. പ'നെ മഴപെയ്യിച്ചു KR. (Agastya).

പർണ്ണം parṇam S. 1. (see പറക്ക — L. penna.). A feather, 2. a leaf = പത്രം, hence പർണ്ണശാല a hut of leaves, hermitage, also പർണ്ണക്കുടിയിങ്കൽ നന്നായിരുന്നു KR. (S. & M.)

പർപ്പടം parpaḍam S. (prh. പരപ്പു + അട) 1. A thin, crisp cake = പപ്പടം. 2. = foll.

പർപ്പടകം S. seems = നൊങ്ങണം Hedyotis or Pharnaceum (Mollugo) ചന്ദനം പ. ചുക്കും a. med., ചുണ്ടെക്കും പർപ്പടത്തിന്നും ഗുണം സമം GP.

പര്യ്ങ്കം paryaṅgam S. (പരി, അഞ്ച്). A bed; Tdbh. പല്ലങ്കി.

(I. പരി): പയ്യന്തം S. limit; adv. till, up to, down to കന്യാകുമാരി ശോകല്ലപ. KU. between K. & G. (or comprising all the land from K. as far as G.). ശ്രുളപ. KU. all castes including the Sūdras. ജീവപയ്യന്തത്തോളം MR.; വരും പ. till he come.

പയ്യം S. (ഇ) revolution as of a wheel, change അഷ്ടവിംശതി പയ്യേ — അവതരിക്കും AR. in the 28th generation; also പയ്യായം.

പയ്യാണം S. = (പരി + യാനം) a saddle.

പയ്യാപ്തം S. attained, sufficient. (part. pass.). പയ്യാപ്തി = അലംഭാവം.

പയ്യായം S. 1. = പയ്യം. 2. regular return or change പാഞ്ചാലിയെ പ'ത്തോടേ വഹിച്ചു Bhr. alternately; അരചപ. V2. succession of kings. പ'ത്തോട്ട പറഞ്ഞീടാം Bhg. one after the other. 3. interchangeable term, f. i. സ്വാമി is പതിപ. synonym (= പകപ്പ്). ജീവാത്മാവെന്നും പരമാത്മാവെന്നതും ഓക്കിൽ കേവലം പയ്യായശബ്ദങ്ങൾ തന്നേ AR3.

പയ്യേക്ഷണ S. investigation.

പർവ്വം parvam S. (പരുസ്സ്). 1. Knot, joint as of bamboos, limbs, etc. 2. division of time, period (esp. വാവു) season, festival. 3. comm. പരുവം the different stages of development esp. in the growth of certain plants (see തെങ്ങു, നെല്ലു), or the degree of ripeness in fruits (see തേങ്ങ, ചക്ക, അടക്ക). 4. a chapter, of which Bhr. has 18, hence പ. വായിക്ക to read the Bhr.; also a song in general ഉക്തിപ. Nasr.; പ'ങ്ങളിം കാണ്ഡങ്ങളിം Bhr. & Ram.

പരുവമാക T. So. (2) to be ripe, mature, opportune. ചൂടിനു പ. വരുത്തി moderated. ശരൽ പ'മാക്കി Trav. prepared.

പർവ്വകാലം S. change of the moon നാളേ പ. വരുന്നു ഭ്രഷ്ടേവമാക്കുന്നാം നല്ലു PT., also പർവ്വസന്ധി.

പർവ്വതം parvaδam S. (പർവ്വ, consisting of knots). Range of mountains, mountain, esp. Himālaya. — പർവ്വതപുത്രി = പാർവ്വതി.

പർവ്വതകൻ the mountain-king in Mud.

പർവ്വതശൃംഗങ്ങൾ Nal. peaks.

പർക്കാർ = പരിശം & പരിഷ jud.

പറ paṛa T. M. C. Te. (T. also feather & word). 1. A drum, പെരിമ്പറ etc.; മാനസം പറയെപ്പോലേ CG. sounding, but empty. 2. a circle, disk of the moon. 3. a rice measure of 8 or 10 Idangāli, or 6 തുണി & 4 നാഴി, ഒന്നു പ. MR. of 10 Id., also പാട്ടപ്പറ, മുടപ്പറ MR.; നെല്ലറയും അരിപ്പറയും വെച്ചു KU. in temples; നിറപറവെക്ക offering at a coronation etc. (gold-coins & other gifts). മുന്നൂറു പറക്കണ്ടം a field which requires 300 Paṛa of seed. 4. (= പരി) ചൂണ്ടൽപ്പറ a fishing-rod. 5. (= പറവ) bird. 6. what belongs to Paṛayars.

Hence. പറക്കാര a thistle (Genesis 3.)

പറക്കള്ളി (7) a Paṛaya woman.

പറക്കുടി (7) a Paṛaya hut, also പറമാടം.

പറകുലം the Paṛaya tribe ബ്രാഹ്മണബാലന്മാർ ഉപനയം കഴിഞ്ഞോളം പ. Anach.

പറക്കൊട്ട (3) a measuring basket.

പറകെട്ടി Cymbidium aloifolium (കാഞ്ഞിരപ്പ. an Epidendron on Strychnos; see under തുടി).

പറച്ചുണ്ട a sensitive plant, Mimosa B. or Lycopodium.

പറച്ചെറുമൻ m., — ത്തി f. Cal. — Palg. a Malayāḷam Paṛayan, also called ചമ്പതിന്നിപ്പ. So., പൈതിന്നിപ്പ. Cal., പുഴതിന്നിപ്പറയൻ No. see പറയൻ.

പറച്ചേരി a Paṛayar village.

പറജാതി (6) birds.

പറയൻ m., പറയി f. (of T. Pariahs പറച്ചി) a caste of drum-beaters, living by making mats, baskets, besides witchcraft, etc. പറയൻ ഒരു അടി തിരിയേണം KN. Their tribes (പന്തിരുകുലം) esp. പറയൻ, പെരുമ്പ., മൂത്തരവപ്പ. (മൂത്തോരൻ) see പറച്ചെറുമൻ. പറയൻപൂ = മേതോന്നി as employed in philtres etc.

പറയോന്തു (6) a flying dragon.

പറവാശി (3) overplus or deficiency in measure.

പറം paṟam (prob. = 'bird' fr. പറക്ക, similar കഴ; T. പറന്തല = ചുട്ടകാട്ട). 1. A bar, crossed sticks to suspend from = അത്തിപ്പറം, as for hanging a shot tiger before temples പറത്തി മേൽ ഇടുക. 2. a bier പ. കെട്ടി എടുപ്പിക്കുന്നു, also തുളിപ്പ. TP. a corpse; a shutter or scaffold of wickerwork മുളകൊണ്ടു പ. കെട്ടി പ്പാവി vu. = അട്ടം V2. 3. = ഞാറി a harrow, പറം വലിക്ക (at Cal.).

പറമുറി former capital punishment of cutting a man in halves & exposing these (Coch.).

പറക്ക paṟakka T. M. (C. Te. Tu. pāṟu, fr. paṟa to flee, flow; even P.). 1. To fly പറവകൾ പറക്കുന്ന ടിക്കിൽ PT. 2. to flee അരക്കർ പറന്തനർ ഉയിത്തു കൊൾവാൻ RC.; പറന്നു പോക to run swiftly.

പറക്കുത്തു exhibition of a figure of Garuḍa high in the air; പ. കഴിപ്പിച്ച തമ്പുരാൻ N. pr. a Chiracal Rāja famous for this show (A. D. 1738.)

പറന്തലNo. പാറിപറന്തലയായ്നടക്ക = ചെപ്പറ (said of dishevelled hair). Comp. പറുതല.

CV. പറപ്പിക്ക to cause to fly.

VN. പറപ്പു flight.

പറവ a bird (& പറജാതി) എഴഞ്ചെഴം പ. പോലേ, പറവകളധിപതി RC. Garuḍa; പറവ ഗണങ്ങൾ Nasr.

പറോന്തു MC., പറയോന്തു a flying lizard.

പറങ്കി P. farāṅgi. 1. A Frank, European; also പറിങ്കി, പറുങ്കി; applied chiefly to the Portuguese KU. (the French പറന്തിരിയസ്സ്.) 2. what is introduced by Europeans, chiefly അകപ്പറുങ്കി syphilis.

പറങ്കിച്ചക്ക 1. Ananas. 2. Anona reticulata.

പറങ്കിപ്പണി Europe-made പ. നല്ല കാതിലTP.

പറങ്കിപ്പുണ്ണു chancre, venereal disease.

പറങ്കിമാവു 1. a graft mango-tree. 2. Cal. So. Palg. = കശുമാവു Anacardium occidentale.

പറങ്കിമാങ്ങ 1. a graft mango. 2. a cashew nut (കപ്പൽ ചേറങ്ങ Palg.)

പറങ്കിമുളക, (പറിങ്കോ) Capsicum frutescens.

പറങ്കിവേർ China-root, Smilax.

പറട്ട paṟaṭṭu So. Base, vile പ. പറക = തെറി V1. (C. Tu. haraṭu, to prate, talk nonsense).

പറട്ടച്ചീര T. M. wild cole, Justicia madurensis.

പറണ്ട, (see പരണ്ട) a teal.

പറപ്പു paṟappu T. M. 1. (പറക്ക) Flight. — പറപ്പൻ flying, in Cpds. (T. scorpion). 2. prh. obl. case of പറമ്പു.

പറപ്പുനാടു N. pr. district So. of Calicut പ'ട്ട രാജാവു പറപ്പനങ്ങാടിനിന്നു വന്നമാനം കേട്ട TR., its prince, also called the Veypūr Rāja (with 3000 Nāyars KU.) is one of the 5 Kśatriya kings of Mal.; പറപ്പൂർ കോയിൽ.

പറപ്പുനായർ = പള്ളിച്ചാന്മാർ, (പരപ്പുവർ) KN.

പറമ്പു paṟambu (T. hill, aC. jungle, Tu. parpu, sand-bank) 1. Higher or dry ground laid out in terraces. 2. all fields too high for rice-cultivation. 3. an orchard, garden, compound കണ്ടം പ. കൾ, ഉല്പത്തിയോ പറമ്പോ, തെങ്ങു. a plantain-orchard; a തികഞ്ഞ പ. contains the 4 ഉഭയം besides betel, plantains, bamboos KU.; പറമ്പത്തു ഉഭയം നിരത്തി; often പറമ്പത്തേക്കു etc.; പെണ്ണുമ്പിള്ളയെ പറമ്പത്തിന്നാട്ടിക്കിഴിച്ചു TR. from his estate.

പറമ്പത്തീയ്യൻ, — ത്തെയ്യൻ Wett. (Onomat.) a night-bird = ആൾകാട്ടി.

പറമ്പത്തേ ചരക്കു TR. fruits of trees, etc.

പറമ്പും കണ്ടിയും landed property, എത്രയോ പ. ഉണ്ടു.

പറമ്പുവാരം share of the proprietor in the produce of a mortgaged estate, W.

പറയൻ, പറയി, see പറ.

പറയുക paṟayuya T. M. (T. also പൻ, Tu. പൺ, C. Tu. parasu, to bless). To say, speak, tell എന്നോടു & എനിക്കു പറഞ്ഞു, എന്നോട് ആ കാരിയം പറക വേണ്ടാ TP. I will have nothing to do with it. നിന്നെ പറയുന്നത് എന്തിനി Sil. why then accuse thee? നമ്മെ അസത്യങ്ങളായിട്ട് ഓരോന്നു പറഞ്ഞു TR. at me, against me. അടങ്ങിപ്പ. to mutter V1.; കച്ചോടങ്ങൾ ഒന്നും അവിടേ പറവാൻ ഇല്ല

TR. no trade worth mentioning. ഞാൻ പറഞ്ഞോ ചെയ്തു താൻ പറഞ്ഞില്ലയോ Sah. instigated, moved by.

VN. പറച്ചൽ No. in പാഠപ്പറച്ചൽ = പറയൽ.

പറഞ്ഞയക്ക to send to say, commission, dismiss kindly.

പറഞ്ഞു കാണിക്ക to show how to do it; relate.

പറഞ്ഞുകൊടുക്ക to teach, advise, instigate, promise.

പറഞ്ഞുതീക്ക to settle, decide.

പറഞ്ഞു വിടുക = പറഞ്ഞയക്ക; also contr. വത്തമാനം പറഞ്ഞുട്ടണ്ടു TR. reported.

പറഞ്ഞുവെക്ക to deliver a message, promise പ'ച്ചിട്ടുള്ളത് എഴുതിത്തരേണം TR. give the promise in writing. — contr. പറഞ്ഞുചൊല്ലുക to return after performing a commission. ഏവം പറഞ്ഞേക്ക ചൊന്ന നീ ഉത ChVr.; അനുസരിപ്പാൻ പ'ക്കേണം KR. charge him to obey.

പറഞ്ഞൊക്കുക to agree, promise V1.

CV. I. പറയിക്ക to cause to say അന്യരെ കൊണ്ടു പറെയിച്ചെന്നിന്നു KR.; ജനങ്ങളെ കൊണ്ടു നല്ലതു പറയിക്കേണം No.

II. പറയിപ്പിക്ക VyM.; സാക്ഷിക്കാരോടു പറഞ്ഞു കൊടുത്തു ഞാൻ കുത്തിയപ്രകാരം പറയിപ്പിച്ചു MR. instigated them to accuse me of stabbing. [a concern, care.

പറവ paṟava 1. A bird (പറക്ക). 2. P. parvā,

പറവൂർ (പറം?), also പൂർ N. pr. Town and principality conquered by Trav. in 1763, TrP., D.

പറി paṟi 5. 1. Tearing off, pulling, as പിടിച്ചു പറിക്കാർ robbers. പറിമരുന്നു plants collected, opp. അങ്ങാടിമരുന്നു. 2. Membrum muliebre V2.

v. n. പറിയുക 1. to get loose, come off പൽ പറിഞ്ഞീടിന പാമ്പുപോലേ CG.; പൽ പറിഞ്ഞു തൂലോം Bhg.; ചീളുന്നു പൊങ്ങിപ്പു. PT. (a wedge). വേർ പറിഞ്ഞാൽ മരം കായ്ക്കയില്ല Bhr.; ഹരാഹരാധമ്മം പറിഞ്ഞു പോയിതോ KR.; വക്കു പ. (of a vessel). വലയും പറിഞ്ഞുപോം PT. 2. to tear, be scratched കൈപ., തൊലി പറിയ അടിച്ചു VyM.

VN. പറിവു, as ഇറക്കത്തിന്റെ പ. V2. current of the tide.

a. v. പറിക്ക 1. To pluck off, gather plants or fruits, pull out കളപ. weed. മുളക, തേങ്ങ യും ഇളനീരും പ. TR.; കായ്പി പറിക്കുന്ന സമയം prov.; കൊത്തിപ്പു. to remove with a hoe, കുത്തിപ്പു. to dig out with a stick. പൂട്ടുപ. MR. to wrench off. കീറിപ്പറിച്ചു പഴന്തുണി prov. torn to shreds. 2. to rob ധനം അവനോടു പ. Bhr.; ഇന്ദ്രത്വം പറിച്ചുപോം VilvP. I shall be deprived of. പിടിച്ചുപ.; കട്ടും പറിച്ചും. 3. to cock a gun തോക്കുവെടിക്കു പറിച്ചു ചെറുത്തു TR.; പറിച്ച തോക്കു vu. [robbery.

VN. പറിപ്പു plucking, gathering fruits;

CV. പറിപ്പിക്ക, as മുളക പ'ച്ചു വെച്ചു TR. secured the pepper crop. അടക്ക പ. TP.

പറു paṟu M. C. Rough, harsh (= പരു).

പറുതല V1. curly hair. Comp. പാന്തല.

പറുക്കുക, ക്കി V1. to defraud in accounts. പറുക്ക പറക. — പറുക്കൻ fraudulent — പറുക്ക മാറിയ ശൂലം RC 33. a weapon not to be warded off?

പറുപറേ C. rough sound as of cloth tearing, bad cough. പറുപറുന്നനേ MC. rough skin.

പറുപറുക്ക, f. i. മൂത്രം നേത്തും പ'ത്തിട്ടും വീഴ്ത്തും Nid. curdled like = കുഴുമായ്പോക.

പറുപറുപ്പുള്ള നഖം MC. — പാരം പ'പ്പുണ്ടാം Nid 35.

പറൂർ see പറവൂർ.

പറെക്ക loc. = പരിക്ക, as ഞാർ പ. to transplant.

പറോന്തു MC., see പറ, പറക്ക.

പറു paṯṯu T. M. (Te. paṭṭu, C. Tu. parču & hattu). 1. Adhesion, sticking to, hold മരത്തിന്നു നല്ല പ. ഉണ്ടു is firmly rooted. അവരവക്കു പറായിട്ടുള്ള ദ്രവ്യം TR. the money which each has about him. — പറിൽ by, with. അവന്റെ പ'ൽ കൊടുത്തയച്ചു by him. നമ്മുടെ കുഞ്ഞനും കൂട്ടിയും അവരെ പ. സമ്മതിക്കാം TR. entrust my family to their safeguard. 2. close relation, friendship, മിത്രപ്പുഴക്കൽ പറവും പറഞ്ഞു ChVr. spoke in behalf of; acquaintance,

experience പറിലുള്ളോക്കു കായ്പും ഒക്കവേ സാധിപ്പിക്കാം PT.; പറുളൻ അരചൻ നമുക്കു RC 76. gracious, loving. — the scent of a dog. 3. taking effect as medicine, spirits, etc. പ. തല the sharp edge. 4. what holds together, cramp-iron, button (ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ.), double nail.

Hence: പാറ (അറുക) quite off. ഇന്നിതു പ. വറിതു RC. quite gone.

പാറലർ enemies (opp. പറുളൻ).

പാറാണി a nail pointed at both ends = രമ്പാണി.

പാറാന (2) a tame elephant used to guide the newly caught one.

പാറിരിമ്പു cramp-iron, tongs പാറുകൊടിൽ.

പാറുകാർ Nāyars enlisted for service (ചേകം) പുതുപ്പ'ക്കു പണം ൨ പഴപ്പ'ക്കു പണം ൪ Cal. KU.

പാറുപടി, പാറുമാനം amount received, also receipt, as പാറുശീട്ടു VyM., പാറുമുറി V1.

പാറുക (see prec.) 1. v. n. To stick to, adhere കൈക്കു ചോര പ. or ചോര പാറിയ തുണി blood-stained. വൃക്ഷങ്ങൾ തോറും ചുറിപ്പാറീടും വല്ലികൾ Bhr.; നിലത്തിന്നു പാറീട്ടു വെച്ചതു so as to lie on the ground. ഊഴിയിൽ പാറിത്താഴും PT. (a dog); പൊടികൾ തിരയുടേ അലെച്ചു കരപാറി Bhg.; മന്ദിരേ ചെന്നു പാറീടേണം Nal. arrive, (വന്നു പാറി); കാട്ടു പാറി നില്ക്കുന്ന ആളികൾ TR. the rebels that took to the jungle. ഗൃഹത്തിൽ പാറിയവർ KU. Brahmans living in Illams, not Grāmas. അങ്ങും ഇങ്ങും പാറാതേ പോയി KN. were not received, acknowledged by either party. ആട (അയിടേ) പാറി ഓട (ഇവിടേ) പ്പാറിനില്ല No. vu. to saunter about; to sneak into the presence of somebody, to sneak away. കോലത്തു നാട്ടിൽ പാറിയ ദേശം TR. belonging to. പാറിക്കളിച്ചാശു വെട്ടിത്തുടങ്ങി SiPu. close in battle. പാറിപ്പാറി പിന്നാലേ ചെന്നു followed closely. ഇങ്ങു പാറിക്കരേറാൻ എന്നോടു കൂട ChVr. you won't catch me. — met. to lust after മറ്റൊന്നിൽ മനം ചെന്നു പാറാതേ ഇരിക്കേണം VCh.; അവരോടു പാറാതിരിക്കയില്ല Bhg. he will love them. 2. to take effect as fire ദുമങ്ങളിൽ പാവകൻ പ. Nal.; മരുന്നു പാറുന്നില്ല (so പിടിക്കുക, ഏശുക). ദോഷം വന്നു പാറും guilt is incurred. കടാക്ഷം എങ്കൽ ഉറു പാറുകിൽ Anj.; ജ്ഞാനികളോട് ഒന്നും പറുകയില്ല Bhr. nothing defiles them. അവരുന്നായി പാറി it went to his heart. പാറാതോരൻപു CG. love not reciprocated. 3. to suit, fit അവനോളം ആരും പാറാ V1. none so good as he. മക്കൾ പാറുമോ രാജ്യം വാഴുവാൻ Bhr.; പാറുകയില്ല = കൊള്ളുന്നില്ല; പാറുന്നു it is the very thing. 4. v. a. to get, seize കഴുപുലി പാറിത്തിന്നും, ഉരുമിപിടിച്ചു പാറിക്കൊണ്ടു TP.; ബാലനെ വയറുന്നു പാറി SG. took out of the womb. ചൂരൽ എന്നോടു പാറി എന്നേ രണ്ടു അടിച്ചു TR. laid hold of my cane. പാറ്റു പാറിയും എഴുതിച്ചു കൊണ്ടു TR. acquired the garden (on കാണം). പണം പാറിയവൻ VyM. who received the money. കൊണ്ടുവന്ന ഉരുപ്പിക പാറി എടുക്ക possessed himself of the R. അധികാരി പ്രതിയോടു ൨ ഉരുപ്പിക നികുതി പാറി MR.; കടംപാറി received the outstanding debt. + പാതിയിൽ ഏറനം പാറുവാനുപായം PT. to keep more than half for oneself. ഭൂമിയെ പാറി ലാഭങ്ങൾ ഉണ്ടാക്ക KU. to live upon the produce of land. പാറിനർ അഭയം RC. (also contracted debts).

Inf. പാറ thoroughly, effectively പ. പ്പിറപ്പുങ്ങുക Anj.; പ. മുറിക്ക to extirpate. വൃക്ഷം പ. ക്കഴിക്ക PT.; തഞ്ചത്തിൽ പ. താണു KR. quite low. പാറപ്പാറേ just enough.

പാറൽ VN. what sticks to, cannot be got rid of, loss etc.

പാറാതു (3) what is improper, wrong പാറാതൊന്നാകിലും പാത്തിടാതേ കൊന്നു വീഴ്ത്തി CG. — പാറായിശേഷം പാറ്റു Pay.

adv. part. പാറി concerning. അതിനെപ്പ. പാറ about. എന്നെപ്പാറി for my sake. അവനെ പ. എനിക്കു കായ്പില്ല.

പാറിക്കൊൾക (4) to obtain possession, സ്ത്രീയെ to embrace; മുതൽ നിറുത്തി പലിശ പ. KU.

പാറിപ്പിടിച്ചു കയറുക to climb up.

പറിപ്പോക 1. to overtake. 2. to be seized. രണ്ടു കൊല്ലത്തേ മുതലും പലരായിട്ടും പ. TR. the revenue of two years plundered by various people.

CV. പറിക്ക 1. to fix, join, paste, തീ പ. to set on fire. മടിയിലും പുറത്തും പറിച്ചിട്ടും Bhg. took a deer on his lap & back. രസം മുകുളത്തു ഇഞ്ചിനീരിൽ അരെച്ചു പറിച്ചു പൊടിച്ചു കൊൾക, മോരിൽ പുഴങ്ങി പ. a. med. 2. to cause to take effect. ഒരു ഗർഭം പ'ച്ചു SiPu.; മോശം പ'ച്ചു കളയും Arb. may outwit me; so ചതി പറിപ്പാൻ നോക്കി jud. 3. to fix in the heart or memory ശാസ്ത്രങ്ങൾ എല്ലാം പണിപ്പെട്ടു പ'ച്ചു കൊണ്ടു SiPu. mastered the sciences.

I. **പല pala** 5. (Finnic palyo, Mandschu fulu, T. പല്ലു to be multiplied). Many, several, various. Plur. പലരും കൂടിയാൽ പാമ്പും ചാകാ prov.; പലരും opp. ചിലർ Bhr 1.; പലർ കേൾക്കച്ചൊല്ലരുതു Sk.; പലർ അറിക, പലരും അറിയേ notoriously, publicly. Neutr. പലതു as വഴി പലതു Bhr.; neutr. pl. പല as യാഗങ്ങൾ പല ചെയ്തു SiPu.; also പലവു കണ്ടാൽ CC. or പലവയും ചൊല്ലി യിലാപിച്ചു AR., ചോരപ്പുഴകളും കാണായിതു പലവയൊലിക്കുന്നതും AR., ഇങ്ങനേ പലവും പറഞ്ഞു and so on. Obl. case പലവറു & പലവറിൽ SiPu., പലവറിലുമക്കഥ നല്ല Bhg. — Before Vowels പലവുരു, പലവൂട്ട, പലവൂഴം; often പലവൂക്കധിപൻ B. superintendent of a district.

പലപല many, different. പ. വിചാരം fickleness. പലജാതി in various ways. പ. ഇവ്വണ്ണം സ്തുതികയും KumK. (so പലതരം).

പലപ്പോഴും often, also പലനാളും, പലകറി Nal.

പലവക different items, sundries പ. യിൽ മോക്ഷിച്ച ഒവ്വം TR.; mixed business, as in courts പ. ഹജ്ജി MR.

പലവഴി=foll. പിടിപ്പാൻ പ. ക്കും ശ്രമിച്ചു TR.; also ചോരപ്പുഴകൾ പലവായൊലിക്ക Bhg.

പലവിധം various kinds or ways പ'ത്തിൽ, as പലപ്രകാരേണ, TR. പല വിധേനയും MR. — also adj. പലവിധം നാണ്യം TR.

പലേടത്തും=പലവിടത്തും in many places.

II. **പല**=പലക? in നെയ്യല q. v.; also മരാമത്തി കൊണ്ടു പലാ ചമെച്ചതു KR.; പലകൾ ചമെച്ചഹോ VCh.

പലം palam S. (fr. പല?) 1. A weight=രണ്ടു കഷം or ½ കഴഞ്ചു CS. generally = 10 Rs. or ½ Rātel (നാട്ടുകോൽ); = 5 Rs. (by കൊള്ളക്കോൽ). 400 പ. ഒരു തുലാം (of 32 lbs.); നിശ്ശേഷമാകേഹം ഒരു സഹസ്രം പ. ഉണ്ടു Brhmd. തടപ്പലം 10, നാട്ടപലം 12, ഇടപ്പലം 13½ or Cal. 14 Rs. weight. 2. = പലലം flesh. 3. Tdbh. ഫലം.

പലക palaya 5. (Tdbh.; ഫലകം). 1. A plank, board. കാല്പ. weaver's treadle of a loom. തണ്ടിന്മേറ പ. the blade of an oar. കളിപ്പ. a chessboard. തോൾപ്പ. മേൽ അമരുന്ന പലക എന്നി രണ്ടു മർമ്മം ഉണ്ടു MM. on the scapula. 2. a seat, footstool ആമപ്പ; പാലപ്പ. 3. aM. a shield പ. യും വാളും ഏന്തി, കരവാളും കൺപ. യും കരങ്ങളാലേ വാരി RC.

പലകക്കരുതു (or — കരുതു?) a tool of goldsmiths with a kind of spindle at one end & a scope at the other V1.

പല(ക)ക്കള്ളി a kind of Cactus.

പലകനാക്ക 1. the blade of an oar, So. തണ്ടുപത്തി. 2. a rudder (without the tiller).

പലകപ്പയ്യാന Bignonia Indica, also പ'ന്നിവേർ GP.

പലലം palalam S. (=പലം 2.) Flesh പ. ഉണക്കുവാൻ, പലലശകലങ്ങൾ കൊത്തി AR.

പലലാശി who eats flesh (തട്ടക 1, 422).

പലലാശയം S. a swelled neck, goitre.

പലപല പെളിക്ക (Onomat.) Palg. T. glowing. Beginning to dawn = പളപള.

പലഹാരം palahāram (T. പണിയാരം, Port. paniara, C. പലാരം fr. ഫലാഹാരം). Cakes, sweetmeats, esp.=നെയ്യപ്പം; any slight repast.

പലാണ്ടു palāṇḍu S. (പല+അണ്ഡം?). Onion പ. സുഗന്ധിയായുള്ളതോ PT.

പലാത്തെല്ലു palāttellu (പലം 3 ഫലാൽ?). The one per cent due to a lottery-undertaker = എട്ടപ്പു.

പലായനം palāyanam S. Flight പോരിൽ പ. വന്ന Sk.; running away, Bhg.

പലാലം palālam S. Straw, (L. palea).

പലാലിയ palāliya No.=പല(ക) & അലുവ. A sweetmeat (വറുത്തരി spread on a board & liquid sugar poured over it, when it is levelled with a brass dish).

പലാശം palāśam S. 1. A leaf=പണ്ണം f.i. പാവകൻ ഏഴും പ. പോലേ CG. 2. Butea frondosa. [വള്ളിപ്പ. a kind. പലാശു, പ്ലാശ് Tdbh.; also ശന്മലി പ'വും Nal.; പലാശി S. any tree; N. pr. of town, Plassey.

പലിതം paliđam S. Grey=നര f.i. പലിത നായാൽ VCh.

പലിത്തം palittam Tdbh. of ഫലിതം. Efficacy f.i. of a tomb നേച്ചകളിം പ'വും വരായ്കയും നടന്ന വന്നു Ti.

പലിശ paliśa 1. No.=പരിച, പലക A shield വാളിം പ. യും of Nāyars KU.; പലിശത്തട്ട a thrust of. പലിശക്കയത്തിന്ന് ഓർ ഓല എടുത്തു TP. cavity of shield. പലിശക്കാർ body-guard. 2. (ഫലം?) interest on money (on rice പൊലു) generally 10 pct. തികപ. (= നേർപ. 583), even 12 pct. (മയ്യാളപ്രകാരമുള്ള പ.), മാസപ്പ. The കാലപ്പ. yearly interest; when from കാണം, it amounts to 5 pct. (അരപ. f.i. അരപലിശ കണ്ടു $7\frac{1}{2}$ ഇടങ്ങാഴി നെല്ലു പ. പിടിച്ചു doc. MR.) or $2\frac{1}{2}$ pct. (കാൽ. പ. even മാകാണിപ്പ.) paid in rice at the rate of 5 Iḍangāḻis for 1 fanam. Formerly for each fanam mortgage-money the yearly interest was 1 നാഴി നെല്ലു (=4 pct.). പലിശ മുടങ്ങിക്കിടന്നുപോയാൽ VyM. interest not being paid.

പലിശക്കുറു & പലിശമണിക്കുറു (1) noise of the shield പലിശ തുടക്കമത്തു TP.

പലിശ മടക്കം (2) a deed of mortgage in which the rent of the estate transferred to the mortgagee is equal to the interest of the loan പലിശ മടക്ക ഓലക്കരണം W.

പൽ pal & പല്ലു T. M. C. Te. A tooth ആന പ്പൽ, നരിപ്പ., പശുവിൻപ., നായ്പ., മാൻപ. a. med. (for eye-diseases). മേല്പ., കീഴ്പ. (അടിപ്പൽ). കള്ളപ്പല്ലു a children's disease, swellings inside the mouth. പല്ലിന്മേ തറ ഇട്ടു 434, പ. മുളെക്ക to teeth. ഉറെച്ച പല്ലുകൾ ഉതിന്മ പോകന്ന KR. (in old age). പ. പറിയുക Vl. teeth to be lost. പ. തേക്കുക to cleanse teeth. പ. വെളിപ്പിച്ചു പാക്കന്ന CG. (ladies).

Hence: പല്ലു 1. the teeth of a saw, file. ചിരവപ്പല്ലു also പല്ലു. 2. So. the web of a key.

പല്ലൻ one who has large or peculiar teeth, often പൊക്കപ്പല്ലൻ m., പുഴപ്പല്ലി, കൊന്തം പല്ലിച്ചി fem. etc.

പല്ലരണ a disease of the gums Vl.

പല്ലാങ്കുഴി B. a tablet with 14 holes serving for a game, പ. യാട്ടക.

പല്ലിക്കോര a കോര 317.

പല്ലിടുക്കത്തി, പല്ലുകോൽ, പല്ലുകത്തി, പല്ലുളി a toothpick, tooth-cleaner. പല്ലിട്ടകിൽ കത്തി മണപ്പാൻ കൊടുക്ക prov. (to reveal one's own faults).

പല്ലിറുമുക So. to gnash the teeth.

പല്ലിളിക്ക to grin, snarl പ'ച്ചു കാട്ടി CC., also പല്ലു കാട്ടുക.

പല്ലുകടി gnashing — കടുകടപ്പല്ലും കടിച്ചു KR. (in anger), പല്ലുകടിച്ചലറി AR. (in attacking). പ'ക്കയും കണ്ണു ചുവക്കയും Bhr.

പല്ലു കടിപെട്ടുപോക locked jaw, f.i. in epilepsy, with dying persons, etc.

പല്ലുകത്തു 1. toothache=പല്ലുനോവു. 2. picking the teeth പല്ലുത്തി = പല്ലിടുക്കത്തി. 3. knocking out the teeth നിന്റെ പ'ത്തിക്കളയും (a threat). പല്ലൊക്കയും തോക്കു കൊണ്ടു കത്തി TR. പല്ലൊക്കുകത്തി കഴിച്ചു TP. (to a fallen foe).

പല്ലുകൊഴിക്ക Palg. jud.=പല്ലുകത്തു 3.

പല്ലുതടി a harrow (& പല്ലിത്തടി, also പൽത്തടിമരം).

പല്ലുമുകാലം Nid. in teething. (ഉമം 145).

പല്ലേരി So. gums=ഊൻ.

പല്ലക്കു pallakku 5. also പല്ലാക്കു, പല്ലങ്കി Tdbh.; പയ്യങ്കം, പല്ല്യങ്കം S. A "palankin," litter കനകപ്പ. KR. (for coronation). നല്ലൊരു പല്ലക്കിന്മേൽ Nal. (privilege granted

by kings, as തണ്ടു). പല്ലക്കുകാർ TR. bearers. ഝിപ്പു ക്ത പല്ലങ്കിയും കൊട്ടത്തു TR., പല്ലക്കിൽ ഇരുന്നഹോ നല്ലരായി സുഖിക്കുന്ന VCh., പല്ലക്കിതാത്തു TP.

പല്ലവം pallavam S. A sprout നിറഞ്ഞോർ പ. ക്ത മേനിചിലുങ്കുവാനരിമാർ RC.; പ. വെല്ലും അപ്പൂവൽമേനി CG. (infant Kṛṣṇa.)

പല്ലവി T. (mod.) the chorus of a song or ode, repeated after each stanza. Winsl.

അനുപല്ലവി T. (mod.) the stanza immediately following the chorus in species of T. verse called പതം. Winsl.

പല്ലി palli T. M. C. Tu. S. (f. of പല്ലൻ, പല്ലു) 1. House-lizard, Lacerta Gecko; its voice (കരയുക, ചൊല്ലു) is believed to announce visitors. എന്നാൽ പ. വിക്കം തീരും a. med. 2. a fork (So.) പല്ലിക്കടി = പല്ലുതടി a rake.

പല്ലിപ്പൂട Vi. a herb.

പല്വലം palvalam S. (L. palus). A pool അശപലവലോപമം വാരിധി KR 5.

പവനം pavanam S. (പൂ) Purification; wind. പവിത്രം S. 1. a sieve, strainer. 2. purifying, pure. 3. a ring made of sacrificial grass ദർഭമോതിരം; hence പവിത്രവിരൽ the ring-finger പത്തു വിരലും പവിത്രാംഗുലീയവും SiPu.

പവിഴം pavizam (aM. പവഴം, T. പവളം; Tdbh. of പ്രവാളം) Coral; coral-bead പവിഴമണി or granate, പവിഴച്ചരടു MR.

പവിഴക്കൊടി a vegetable perfume = അഞ്ജനകേശി S.

പവിഴപ്പുറ്റു medicinal coral, also പവിഴപ്പുറ്റു a. med.

പവിഴപ്പുറ്റു തുരുത്തി or പവിഴദ്വീപു (mod.) a coral island, coral-reef.

പവിഴാദ്രി, — ഴമല the Eastern Ghauts.

പശ paśa, പചു, പയ M. T. Tu. (പചു). 1. Moisture, thriving. പ. ഇല്ല nothing to be gained. 2. gum, glue, cement. കോതമ്പുതിൻ പ. Vi. 2. starch. കഞ്ഞിപ്പ. as of washermen. പശമണ്ണു clay.

പശകൻ (loc.) = പൈതൽ; പശുങ്കൾ children (C. pasule, Tu. paši).

പശിമ, (പശുമ Vi.) 1. freshness, softness tenderness. 2. moisture or richness of soil. പശിമക്കുറു KU. fertile soil (opp. രാശിക്കുറു). പ. ക്കുപൊന്നു the purest gold.

പചള, പശള T. M. Basella (a plant) Vi.

പശു paśu (L. pecus) S. 1. A domestic or sacrificial animal, 5 or 7; any cattle with horse, ass, camel, etc. പശു പ്രാണികൾ തമ്മിൽ തിന്നല്ലോ വാഴ്ച ന്യായം Bhg 11. 2. M. a cow (പശുമാടു Palg.), vu. പയി f.i. കാളകൾ മഹിഷങ്ങൾ പശുക്കൾക്കിവ എല്ലാം ഒരു വയസ്സു VCh.; തന്നെ കൊല്ലുവാൻ വന്ന പശുവിനെ കൊന്നാൽ ദോഷം ഇല്ല prov.; പശുക്കളെ അറുക്കയും TR. riotous. Māpillas വിപ്രൻ യാഗത്തിങ്കൽ മുനിമാരുമായി പശുവെ വധിക്കും Sk. പശുവും ബ്രാഹ്മണരെയും രക്ഷിക്ക TR. (coronation oath). കള്ളത്തിപ്പശു a vicious cow.—met. മൊയ്ന്നാം പശു Mud. = പശുപ്രായം.

പശുക്കയറു 1. a tether. 2. bondage of the individual soul, (പശുപാശം S.).

പശുക്കിടാവു a calf അമ്മ വിട്ട പ'വേ പോല prov.

പശുക്കുല = ഗോഹത്യ, as നരിക്കുണ്ടോ പ. prov.

പശുത്തിന്നി, പൈതിന്നി see പാച്ചെറുമൻ.

പശുപതി "cattle-lord" AR. Siva.

പശുപന്മാർ, പശുപാലകർ CC. cow-herds.

പാശുപാല്യം Vi. their office.

പശുപ്രായം brutal പ'യമാനസന്മാർ VCh.

പശുബന്ധം animal sacrifice.

പശുമാംസം beef.

പശുവസൂരിപ്രയോഗം vaccination. (mod.)

പശുവാടി (മേക്ക) Bhr. different sorts of cattle.

പ. കൾ VetC. beasts. [behind.

പശ്ചാൽ paścāl S. (Abl. of പശ്ചു, L. post) After, പശ്ചാത്താപം S. repentance പ. ഉണ്ടായതൊഴിഞ്ഞു KR.; എത്രയും പ. മാനസേ വഹിക്കുന്ന PT.; പ. കാരമില്ലോളം ഇല്ലാതേ GnP. without any qualms or compunction.

പശ്ചിമം S. hinder, western. — പശ്ചിമഖണ്ഡം the Malabar Coast.

പശ്യ paśya S. (Imp. of പശ് = സ്പശ്) Behold! like കാങ്കിൽ, കാത്താൽ Bhg.

പക്ഷമായി തോന്നുന്ന Genov.=സ്വക്ഷം.

പഷ്ണി കിടന്ന MR.=പട്ടിണി.

പസ്സി Mpl.=പക്ഷി. [KR., Bhr.

പഹ്ലവന്മാർ S. The Pehlwi or Persian people

പളപള palapala C. T. M. 1. Cracking, popping. 2. പളപളമിന്നുക=പലപല, പളിങ്ങുക.

പളവു പറക V1. to tell news ആയിരം പളുക പേഹിനതു RC. bravado, bragging (Te. palaku, word in general).

പളു palu (=പഴുതു?) 1. Indication ചോരപ്പളു പള്ളം traces of blood (huntg.); also പളികകൾ കണ്ടാൽ. 2. the very moment. ഇപ്പളുക്ക V2. even now. കലഹിക്കുന്ന പളുവിൽ when they were just quarrelling.

പളുങ്ങു palungu (C.—ku, T. palingu, S. സ്ടികം) 1. Crystal, also med. ചങ്കുമുത്തു പവിഴം പളുങ്കു a. med. 2. glass. വെള്ളപ്പു. Bhr.

പള്ളുങ്കുക 1.=പതുങ്ങുക To cower, stoop V1. പാളിപ്പള്ളുങ്ങി Nal. (see പള്ള). — പള്ളുങ്ങിപ്പോയി Trav. bruises on vessels, jewels. 2. M. to glitter.

പള്ള palla (deep, see foll.) 1. Cavity, pit, hole മീൻ പ. also വളെക്ക പ പള്ള; a small creek or inlet, opp. കോടി f.i. തലാഴിപ്പുള്ള Tell. പറമ്പിന്റെ പള്ള the part of a compound which lies deepest. പള്ളെക്ക് ആട്ടുക Palg. to keep to the edge of a road. 2. the stomach, belly പ. യും വീത്തു പൊട്ടി PT.; രു പ. കൾ MC.; പ. യിൽനിന്ന പോക്ക diarrhœa. പള്ളെക്കലെക്ക TP. (from grief). പള്ളെക്കാക്ക Palg. (Ilawars) to take one's meals. പള്ളേടേ പണ്ടം V1. the stomach. 3. (aC. പള്ള, T. പഴുവം) a forest. 4. ഒരു പള്ളക്കായി a comb, cluster of fruits = പാള.

പള്ളക്കാട്ട (3) thicket of a jungle.

പള്ളയം T. V1. a basin, dish.

പള്ളയാട്ട T. V1. (2) a small prolific kind of goats.

പള്ളവട്ടി a large basket.

പള്ളവില്ലി (3) a caste of mountaineers V1.

പള്ളം pallam T. Te. C. M. 1. Pit, hole, excavation വെള്ളമില്ലാത ആഴകൾ പ'മായ്കിടക്ക KR. 2. low ground, low shore. പള്ളം ആഴിക്ക goats etc. to destroy a kitchen-garden near a river. പള്ളം വെക്ക to make one (പള്ളം the deepened garden-beds, see 1.) — പള്ളത്തെ മീൻ D. Etroplus Coruchi, a small fish in the mud of fields. 3. B. loss.

പള്ളി palli 5. (also S. fr. prec. cavity, hole) 1. S. A hut, small settlement of jungle-tribes (C. in N. pr. halli; in Palg. f. i. കോയ്പള്ളി, നല്ലേപ്പള്ളി, ഏലപ്പള്ളി). 2. a public building. ഊർപ്പ. ദൈവം KU. tutelar God in a Brahman village. മഠപ്പള്ളി; എഴുത്തുപ. a school No.; esp. in hunting ഒളിപ്പ. (for രാവുനായാട്ടുകാർ), മടപ്പ. (for the king കോയ്മെക്ക), ഊർപ്പ. (for ശേഷാഴി) huntg. ക്ലേശപ്പള്ളി V1. a hospital. 3. a place of worship for Buddhists (=വിഹാരം KM.), foreigners, as chapel, synagogue, church (f.i. രോമപ്പ.; also Singalese, Landse palliya = Dutch church), mosque (മാപ്പിള്ളപ്പ.). വെള്ളിയാഴ്ച എല്ലാവരും പ. യിൽ കൂട്ടുമ്പോൾ, പ. യിൽ കയറരുതു TR.; പ'ക്കൽ സത്യംകേൾക്ക MR. to get the other party to swear at a mosque (പള്ളിയാണ! Mpl.). 4. royal dormitory or couch; whatever is connected with the king (aC. palke a bed = പല്ലക്ക?). പ. കൊൾക to retire to rest, sleep (hon.). വിഷ്ണു പാലാഴിയിൽ പ. കൊണ്ടു Bhg., അമളിക്കുമേലാണെന്നു പ. കൊണ്ടരുളീ RC., ഗായകന്മാർ പ. ഉണത്തി KR. awakened the king by music. പ. ഉണത്തേണ്ടാ എന്ന (forbids the king).

പള്ളികമ്പിടം KU. (4) a royal blanket.

പള്ളിക്കാർ (3) people of a congregation.

പള്ളികിടക്ക a noble bed പ. യും കട്ടിലും കിട്ടും Anj.

പള്ളികൊള്ളുക (4) the sleep of Gods & kings പ. കൊൾക Arb.=പള്ളികൊൾക; പ'പ്പിന്ന് എഴുനീറു TP.; പ'പ്പുണർന്ന Bhg. the God awoke. പ. ഉണരവേണം അനന്തശായി Anj.—പ'പ്പുണർത്തുക AR.=പള്ളിഉണർത്തുക.

പള്ളിക്കൂടം So. T. a school (so Muckwas Cann.; Palg. a Tamil school), ധർമ്മപ്പ. TrP.

പള്ളിക്കൂലകം No. a royal palace പ'ലോത്തുള്ള

ആൾ @ TR. the 5 Rājas at Chiracal പള്ളിക്കുലോത്തു കോലത്തിരിതമ്പുരാൻ, ഏഴോത്തു കുലോത്ത് ഇളമ KU.

പള്ളിക്കെട്ടു (hon.) marriage.

പള്ളിച്ചിത്രകൂടം (— ത്രോടം) KU. a palace of Kōlattiri.

പള്ളിച്ചാൻ (4. So. പള്ളിച്ചിയാൻ, fr. ശിഷ്യൻ q. v.) a class of Nāyars, bearers of the Rāja. തണ്ടം പ'നെയും a grant. പ'നെ ക്കാണുമ്പോൾ കൺ കടഞ്ഞു prov.; പ. തണ്ടിനെ തെറിച്ചു TP.

പള്ളിഞായൽ (411) 1. a piece of ground upon which rice is sown to be afterwards transplanted, also (—യാൽ, — യാളി loc.) പള്ളിമഞായൽ (Ponnāni-Malapuram). 2.=കന്നിക്കണ്ടം opp. അയ്യന്നിക്കണ്ടം; also വാനപ്പള്ളി ഞായൽ (Eranādu — the rice grown thereon depending entirely on rain — opp. irrigation). മോടനം പള്ളിമഞായലും MR. (prh. also a kind of rice?). see — യാൽ.

പള്ളിതിരിയുക (4) = ഋതുവാക.

പള്ളിത്തണ്ടു KU. a royal palankin.

പള്ളിത്തേവാരം (3) daily ceremonies of kings, also Nasr.

പള്ളിപ്പുലക 1 a royal seat (പാറനമ്പിയെക്കൊണ്ടു പ. വെപ്പിച്ചു KU. in Calicut). 2.= പള്ളിമാറടി.

പള്ളിപ്പിഴ (3) Nasr. church-fine.

പള്ളിബൊണപ്പെരുമാൾ (3) KU. a ruler that introduced a foreign religion in Kēraḷa, vu. പള്ളിമാണർ. [sacred string.

പള്ളിമാടമ്പു investing young princes with the

പള്ളിമാറടി 1. one of the insignia of the Calicut dynasty (വിരുതു), a plank of the door, where the first Tāmūri had a sight of Bhagavati KU. 2. N. pr. a Bhagavati temple near Calicut.

പള്ളിമാറാട്ടം Er. (also — കോവിലകം loc.) burying & burning place for royalty.

പള്ളിമാളിക the gallery of a church. Nasr.

പള്ളിമൂപ്പൻ (3) Nasr. a church-warden.

പള്ളിമെത്ത Bhr. a royal bed.

പള്ളിയമ്പു 1. a royal arrow RC. 2. = കൈത Pandanus.

പള്ളിയറ (4) a bed-chamber പാററിത്തുപ്പിയാൽ പ. യിലും തുപ്പാം prov., വെള്ളിപ്രാത്തങ്ങൾ പ. യിൽ വെപ്പിച്ചു TR. — പ. ക്കാരൻ a chamberlain. പ. പ്രവൃത്തി (B. — വിചാരിപ്പു) the office of the Lord chamberlain. പ. വിളമ്പർ W. confidential secretary of the Kōṭayayattu Rāja. — loc. പള്ളിയറ = കാവു a small fane.

പള്ളിയാൽ a quick growing rice which does not require watering, പ. കൃഷി MR. (Palg. പള്ളിയാല; No. പള്ളിയാരൽ, പള്ളിയാർ) growing on കന്നിക്കണ്ടം. (see — ഞായൽ).

പള്ളിയിടവക (3) a parish. [KU.

പള്ളിയൈന്തോം (4) a royal litter പ. ഏറി

പള്ളിയോടം (4) a royal boat കാളിന്ദിയിൽ പ. കളിക്കേണം SiPu 3.

പള്ളിവായന (4) reading, study (hon.).

പള്ളിവാൾ (4) a royal sword. So also ശിവന്റെ പള്ളിവിൽ കണ്ടു AR.

പള്ളിവിരിപ്പു TP. a royal matress.

പള്ളിവിളക്കു etc. TP. a royal candelabrum.

പള്ളിവേട്ട (4) a royal chase. പ'ട്ടെക്ക എഴുന്നെള്ളി Bhr. a ceremony of the Rāja shooting 3 arrows. Trav.

പള്ളിശ്ശംഖു മുഴക്കിച്ചു (hon.) SG.

പഴ paḷa T. M. aC. (Tu. para, Te. paṇ & pra fr. പഴു) Old.

പഴം T. M. (C. Tu. Te. paṇḍu, hannu) 1. ripe fruit. 2. ripe plantains (hence ഫലം?) 3. in Cpds. പഴങ്കമ്പളങ്ങാ a. mod.

പഴക്കായി So. fruit almost ripe.

പഴക്കുല a bunch of ripe plantains. (see പഴം — 637).

പഴങ്കഞ്ഞി canji from last night.

പഴങ്ങാഴക്ക a half Āḷakku.

പഴഞ്ചീല old cloth.

പഴഞ്ചൊൽ a proverb പ'ല്ലിൽ പതിർ ഉണ്ടെങ്കിൽ prov.

പഴഞ്ചോറു boiled rice of yesterday, also പഴയതു; (പ'റു തണുത്തുള്ള GP.)

പഴനിലം 1. land lying waste. 2. land cultivated every other year.

പഴന്തുണി old cloth.

പഴന്തുളുവർ N. pr. a class of original Kēraḷa Brahmans KU.

പഴപ്രഥമൻ (പഴം) plantain-fritters.

VN. പഴമ 1. oldness, old age, old times. 2. acquaintance with customs, history. പ. പറക to explain old usages, relate traditions. ഒരോരോ പെരുമാക്കന്മാർ വാണപ്രകാരം പ. യെ പറയുന്നു KU. — പഴമക്കാർ experienced men, arbitrators — പ. പ്പെടുക V1. to grow inveterate.

പഴമൂണിപ്പാല, പഴമുണ്ണാല Mimusops Kauki.

പഴമിളക old pepper, a. med.

പഴമൊഴി old saying = പഴഞ്ചൊൽ.

പഴമ്പാച്ചി No. (പാച്ചി) with flabby breasts. അഞ്ചെട്ടു പെററു പ. ആയപ്പോൾ വള്ളുവനാർ എന്നേ തള്ളൂട്ടു (song).

പഴമ്പിലാവില an old leaf of Artocarpus. prov.

പഴമ്പുളി tamarinds of last year's growth.

പഴയ old, ancient, stale (n. പഴയതു & പഴേതു). പ. കൂറു the section of Nasrāṇis that remained faithful to Rome in the schism of 1657 (opp. പുത്തൻകൂറു the Jacobites).

പഴയന്നൂർ N. pr. Payanūr, the chief Grāma of the No., പ. തെരുവേഴം Pay. the Brahmans there have baronial rights & മരുമക്കത്തായം KU.

പഴയരി rice of old corn, fine rice carefully prepared. പ. ച്ചോറു eating separately (opp. പക്കം 3.). പ. കഴിക meal of noblemen, so കളം കലക്കിപ്പ. നീക്കം പഴേരി, പ'ക്കു നേരമായി hon.; ആനയെക്കൊന്നു തലച്ചോർ പ. സമ്പാദിപ്പാൻ PT. (a lion's royal meal). അമറേത്തു പ. No.; തിരുമുടി പ. ചാൎത്തി KU. (at coronation). ഇല്ലത്തു പ. ഉണ്ടെങ്കിൽ ചെന്നേടത്തും പ. prov. dainty food. പ. കണ്ടം ricefield which gives full-grown corn.

പഴയിട old history പ. പറക.

പഴവൻ an old man, ancestor.

പഴേ = പഴയ as പഴേനട KU.

പഴക്കുക paḻayuya T. M. (പഴ) 1. To grow old, be worn out വസ്ത്രങ്ങൾ പഴകി ജീൎണ്ണമായാൽ മറെറാന്നു പകരുന്ന പോലേ VCh. ഗൃഹം, ദേഹം പഴകുമ്പോൾ KR. 2. to be seasoned, accustomed. ഇട പ. to be acquainted. പഴകിപ്പോയി No. an old hand at something. 3. No. to delay = വൈകുക, (ചോറു വെച്ചിട്ടു നന്ന പഴകിപ്പോയി waited for us).

പഴകിയതു 1. a worn out, deserted house. 2. = പഴഞ്ചോറു.

VN. പഴക്കം 1. oldness, പ. മണക്ക to have a musty smell, പഴക്കത്തിൽ നിറം പോകും; old history പ. ചൊല്ക V1. = പഴമ. 2. delay. 3. long habit, acquaintance, experience അധികം കാലമായി വീടും പാൎപ്പും പ'വും ഉള്ള ആളുകൾ MR. men of local experience. പ. ചെന്നതു V2. usage (= തഴക്കം) — ഇടപ്പഴക്കം So. acquaintance; No. somewhat damaged through long keeping, f.i. cloth etc.

v. a. പഴക്കുക, ക്കി B. to practise any thing, to inure oneself to.

പഴച്ചി N. pr. Pychi, A fort of the Kōṭayayattu Rāja. പ. രാജാവു, കോട്ടയത്തു പ. യിൽ പാലയിൽ തമ്പുരാൻ TR. the famous Pychi king.

പഴനി, പഴനിമല N. pr. (പഴൻ = പഴം) 1. A temple in the old Chēra country (സാക്ഷാൽ പ്രതിഷ്ഠ of Subrahmaṇya). 2. N. pr. m. Palg. Iḷavars പഴനി, — യാണ്ടി, — മല, — വേലൻ.

പഴി paḻi T. M. aC. Tu. (പഴ). 1. A fault, esp. touching one's honour by abuse, false accusation പഴിത്തുരെത്ത പഴി കേട്ടു RC. (= പരിഭവം). പഴി പറക Palg. = ദുഷിക്ക. പ. തീൎപ്പാൻ = ദുഷ്കീൎത്തി കളവാനായി UR. to vindicate one's honour. 2. deadly vengeance V1. അതിനു മാററം പഴി തകും അസ്ത്രം തൊടുത്താൻ RC. an avenging arrow — പ. വാങ്ങുക to take revenge V1.

പഴിദോഷം, പഴിവാക്കു abusive language, aspersion.

പഴിക്കാരൻ V1. who has sworn revenge & is ready to die for it.

പഴിക്കു 1. to scold, blame, abuse കൎണ്ണനെ

പഴിച്ചാവോളം പറയേണം, പ. ഇല്ലതമ്മിൽ അന്യോന്യം Bhr.; പഴിക്കുന്ന ചിലർ ഭരത മാതാവേ KR. 2. to vie with successfully നിന്നെടെ കാന്തിയെ പഴിച്ചു കളഞ്ഞു CG. obscured thy beauty. കാന്തിയെ പാരം പ ഴിച്ചു വെന്ന CG.; കയില്ലൂരലും പഴിത്തത തച്ചോല്ലേ RC. 3. B. to detest.

പഴിപ്പത് (what is abused) new coin suspected of being counterfeit V1.

VN. പഴിപ്പു: പ. പറക to ridicule V1.

പഴക്ക paḷukka, So. — ക്കാ (see foll. T. പഴ rib, ladder-step). 1. A fruit put to ripen B., half ripe V1. 2. the Areca-nut & its reddish colour when ripe, കരിമ്പഴക്കടക്ക & പഴുക്കട ക്ക 6th & 7th stage of its growth, പഴുക്കാക്കുല a bunch of it. പാക്കും പ. യും ആപാദിച്ചു CG. പഴുക്കടക്ക പോലത്തെ കണ്ണിമീട്ടു TP. 3. So. N. pr. f. (Cheṙumars). — പൊന്നൻ പ. 1. a fine Areca-nut. 2. Myristica tomentosa, Rh. പഞ്ചമം പ. B. a drug.

പഴക്കാപ്പുലി a leopard with dark spots, പ. നരി MR.

പഴുക്കുല in പച്ചക്കുലയും പ. യും Onap. unripe & ripe plantain bunches. (see പഴ — 635).

I. പഴുക്ക paḷukka T. M. C. (Te. paṇḍu) 1. To grow old, ripe, പത്തും പ. Bhr.; പഴുത്ത പഴം ripe fruit, കല പഴുക്കുമ്പോൾ സങ്ക്രാന്തി, പഴു ക്കാൻ മൂത്താൽ പറിക്ക prov.; പ. വൈക്ക to put fruits in straw (=പഴുപ്പിക്ക). 2. to become well tempered, red-hot. പ. ചുടുക to roast well, എരിയുന്ന തീയിൽ പഴുത്ത നാരാചം KR. 3. to suppurate പുൺ പഴുക്കു MM. 4. to decay. പഴുത്തില a dried leaf, മോഹം പഴു ത്തു പോയിട്ടും KR. = പഴുകി.

പഴുത്തില hon. for betel, when Nāyars speak to Brahmans, Tīyars to Nāyars, etc. (see 4).

VN. പഴുപ്പു 1. ripening of fruit, blighting of corn. പ. ചെന്നതു V2. overripe. 2. becoming tender, red-hot. മുഖം പ. thrush (S. മു ഖ പാകം). മനസ്സിന്റെ പ. V1. contrition.

CV. പഴുപ്പിക്ക 1. to ripen artificially as പഴം, to heat as ഇരിമ്പു, to accustom, inure. 2. മുഖം പഴുപ്പിക്ക No. actors personating women having their faces dyed with red arsenic (see മനയോല under മനം).

പഴുപഴുക്ക to be discoloured; പ'പ്പു yellowness of face V1.

II. പഴുക്ക = പകുക്ക To divide. കൈരന്തം (= ഗ ന്ഥം) പഴുത്തു നോക്കുന്നേരം TP. to open a book indifferently in order to find an oracle (in the 7th letter of the 7th line).

പഴുതി MR. = പകുതി.

പഴുതു paḷuḍu (fr. പഴ & = പാഴ് T. = പഴി) 1. A hole, കുടുക്കിന്റെ പ. V2. a button-hole; an interstice വമ്പനോട്ട പ. നല്ല prov.; a vacant place, ഉണ്ടപ്പുഴുതു TP. the wound which the ball made ഒരമ്പുയുടെ പ. No. = പാളിപ്പോക. അതിൽ കടക്കേണ്ടതിന്നു പ. ഇല്ല a breach. fig. നുഴഞ്ഞു കരേറുവാൻ പ. കണ്ടു a loophole. ഘന മായുറച്ചുള്ള വൃക്ഷത്തിൽ പ. ഉണ്ടോ VCh. (= ഭാ രം). പഴുതെന്നിയേ നിറഞ്ഞാനന്ദം KeiN. = densely, tightly. 2. a moment, occasion കല ചെയ്യാൻ പ. ഉണ്ടായില്ല Mud.; കൊടുത്തു കൊൾ വാൻ, തപ്പാൻ പ. കൾ നോക്കി Bhr. in fencing ഇല്ല പഴുതെന്നു ചിന്തിച്ചു despaired of an open ing. പറവാൻ പഴുതില്ല no cause for. പഴുതില്ല Palg. = പാടില്ല. അപ്പുഴുതറിഞ്ഞു സ്തുതിക്കേണം Mud.

പഴുതാക, — ഴ്ക to go for nothing.

പഴുതാക്കുക to make of none effect. പറഞ്ഞ സത്യത്തെ പ'ക്കിടൊല്ലാ KR. don't break a promise, so also പഴുതിലാക്ക Sil.

പഴുതാര So., പഴുതാൻ M. C. a centipede = കരി ങ്ങാണിത്തേൾ No.

പഴുതേ in vain, uselessly, to no purpose (= വെറുതേ, വൃഥാ). പണം പ. കളക, also പഴുതിൽ.

പഴുവം paḷuvam aT. C. A forest (= പള്ള 3.). പഴുവച്ചരട്ട = പചിഴ — MR.

പാ, see പായി.

പാംസു pāṁsu √ (C. Te. pāṅcu dirt) Dust പാ. കൊണ്ടു നിറെച്ച വഴി VCh.

പാംസുലൻ soiled, unchaste.

പാകം pāyam S. (പചിക്ക) 1. Cooking, പാ.

ചെയ്ക to cook. അരി പാകത്തിൽ വെച്ചുണ്ടാക്കി Sil. properly. 2. degree of inspissation (=പതം) as മൂത്ത പാ., ഖരപാ. or മണൽപാ. the highest, ചിക്കണപാ., മദ്ധ്യമപാ. or അരക്കിൻ പാ. the middling, മന്ദപാ., ഇളയ പാ. or മെഴുപാ. the lowest as required for anointing oil. നെയ്ക്കു പാ. ചെമ്പോത്തിൻ കൺപോലെ ആമ്പോൾ വാങ്ങുക a. med. പാകം തെററുക to boil too much or too little. പാകം നോക്കു. 3. maturity ധാന്യങ്ങൾക്കു പാ. വന്നു പോയി VyM.; വിളകൾ മൂത്ത പാ. ആകുന്നത് എപ്പോൾ. 4. season കള്ളു പാകത്തിങ്കൽ പുളിച്ചു പോം GP.; മുതിന്ന പാ. വന്നു TR. grew marriageable. — seasonableness, fitness. നിലം വിതെപ്പാൻ പാ. ആയി prepared. 5. peculiar feeling in touching any substance കവിളുടെ അകം പാ. ചിതൽപ്പുററു കണക്കേ ഉണ്ടാം a. med.

Hence:

പാകക്കേടു immaturity, being overdone or underdone, unseasonableness, missing the proper degree, transgressing the regimen.

പാകത (1. 3.) No. f. i. മനസ്സിനു നല്ല പാ. വന്നിരിക്കുന്നു having the character softened.

പാകത്തിൽ seasonably, properly, nicely പുരുഷൻ വിരല്ക്കു പാ'ലായി ശില്പമായി തീർത്തുള്ള മുദ്രിക Mud. made to fit a man's finger.

പാകദോഷം = പാകക്കേടു f. i. നമ്മുടെ ആളാൽ പാ. വരുന്നു TR. my man behaves rudely, also പാകപ്പിഴ.

പാകൻ S. a suckling, N. pr. a demon.

പാകം വരിക (4) to become ripe, manageable, humble വീണ്ടും പാ'രുവാൻ ഇട ഉണ്ടു.—ബുദ്ധിപാകം വരുത്തുക to moderate, direct properly. പട്ടരേ ഞാൻ നന്നേ പാ'രുത്തി അയച്ചു (=തച്ചുവിടുകയും ചെയ്തു) TR. to make supple, punish, beat.

പാകയജ്ഞം (പാകൻ) a simple domestic sacrifice, Bhg.

പാകശാല a kitchen, also പാകസ്ഥാനം.

പാകശാസനൻ (പാകൻ) Indra അമരകളതിപതി പാകചാതനൻ RC.

പാകശീലൻ 1. a cook. 2. of mild, gentle temper.

പാകാരി AR. = പാകശാസനൻ.

പാകൽ see പാവൽ.

പാകുക pāγuγa (T. പാവുക, C. Tu. hāku). 1. To lay things regularly on the ground, പാകിയനൂൽ yarn warped; to lay a ceiling, to board അട്ടം പാകുക, പലക പാവിയ പുര; to build a ship തേക്കുകൊണ്ട് അടിപായി TP. 2. to fix in the ground regularly തേങ്ങാ പാകുന്ന സ്ഥലം a nursery of palm-plants; ഞാറു പാകി നടുക to sow thickly for transplantation, so അടക്ക, പിലാക്കുരു, കാപ്പിക്കുരു, മുളക etc. 3. v. n. to be fixed. വേർ പാകി നില്ക്കു CG. to be well rooted. മേഘങ്ങൾ പാകിനിന്നു CG. in the sky. പാകം ഒൺകിരണങ്ങൾ RC. rays of the sun (dense? fixed?). ഞരമ്പു പാകീട്ടൊട്ടേറ ഛർദ്ദിക്ക Nid. prominent veins?

VN. I. പാകൽ, f. i. ഞാറുപാകൽ. — II. പാ. or പാവു q. v.

III. പാക്കു 1. = പാവു the floor of an upper story. പാക്കിടുക to ceil. 2. sowing thickly പാക്കുനിലം. 3. a raw Areca-nut പാക്കും പഴക്കയും CG.; വെററിലപാ. betel-leaf & nut. കളിപ്പാ. nuts cut & boiled (opp. വെട്ടടക്ക). 4. a bag, കവിടിപ്പാക്കു Kaṇiśa's bag. ഏലത്തൂർ പാക്ക് എടുത്തു TP. leather-bag to hold betel, etc. for a journey.

പാക്കാൽ B. a warp dipped in starch.

പാക്കുഞാർ rice-plants ready for transplanting.

പാക്കുക, ക്കി = പാകുക, v. a. വിത്തുകൾകൊണ്ടുന്നു ഭൂമിയിൽ പാക്കിയാൽ KR.; also to warp in a loom V1.

പാക്കുവെട്ടി B. a betel-knife (3.)

പാക്കനാർ N. pr. (പാക്കം T. village in salt-ground). A famous low-caste sage.

പാക്കച്ചൊൽ his doctrine, vedantic & satirical.

പാക്കലം, പാക്കുഴ etc., see പാൽ.

പാക്കെട്ടു E. packet, (said of Post-packets).

പാങ്കിണർ, പാങ്കുഴി etc. No., see പാഴ്.

പാങ്ങു pāṅṅu & പാങ്കു V1. T. aC. M. (പങ്കു). 1. Side, party ഈശ്വരൻ അവരുടെ പാ. എന്നു വന്നു Bhr 10. God has taken their party. പാങ്ങായൊരു പുറം നിന്നു Bhr. stood on his friend's

side. പാ. പറക to excuse. 2. propriety, convenience. പാങ്ങില്ല unseemly, impossible. നല്ല പാ. ഉണ്ടു കേൾപാൻ deserves to be heard. ന്യായത്തിന്നു പാ. ഇല്ല the reasoning is not to the purpose. 3. means, പാങ്കില്ലായ്മ V1. state of destitution. പാ. ഉണ്ടാക്ക to provide expedients. 4. beauty (vu.)

പാങ്ങൻ, (f. പാങ്ങി T.) companion, friend പാ. നന്നെങ്കിൽ പടിക്കലിരുന്നാലും മതി, പാങ്ങർ ഒക്ക പടിക്കലോളം prov.

പാങ്ങുകേടു unsuitableness, inconvenience.

പാചകൻ pājayaṅ S. (പചിക). A cook, Nal. പാചകസ്ഥാനം വാങ്ങി PT.; പാചകപ്രവൃത്തിക്കു കല്പിച്ചു SiPu. appointed him cook.

പാചകം what helps to mature or digest. also പാചനം. [കു 4.

പാച്ച pāṟṟa, A bag for money, betel = പാ

പാച്ചൽ pāṟṟal, VN. of പായുക, Running.

പാച്ചല്ക്കാരൻ = ളൻ CS.

പാച്ചുക T. M. (പായുക) 1. to cause to flow. 2. to thrust in (= ചെല്ലിക്ക) പാച്ചി അളക്ക to thrust the measure into a heap of corn. പാച്ചിക്കൊൾക, ചെത്തുക to cut down by a thrust of chisel.

പാച്ചി pāṟṟi (C. പാചു breast-milk of a female) 1. = പാൽ in children's language (so also in T.) പാ. വരിക puberty of girls, vu.; in പഴമ്പാച്ചി No.; മരപ്പാച്ചി Palg. 2. N. pr. f. (Iḷawars & Tiyars). [of പാശകം).

പാച്ചിക pāṟṟiya T. C. M. Dice V1. (Tdbh.

പാച്ചു pāṟṟu N. pr. of men പാച്ചനായർ TR. also പാച്ചൻ. — f. പാച്ചി q. v.

പാച്ചോറ്റി pāṟṟōṯṯi, old പാൽച്ചോറ്റി T. a. med. (പാൽച്ചോറു q. v.). The Lodh tree, the bark is used in dyeing, Symplocus racemosa or Ruellia secunda GP 64. പാൽച്ചോ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.; also ചെമ്പാ., ചുവന്ന പാ. (also മലങ്കുക). വെൺപാ. Rh. a Ruellia, used for cooling med., എരിമപ്പാ. Achyranthes lappacea; കരപ്പാ. Tetracera Rheedii.

പാഞ്ചജന്യം pāñjajanyam S. (പഞ്ച്). The conch of Kṛṣṇa. പാ. മുഴക്കി ChVr., വിളിച്ചു Sk. പാഞ്ചഭൌതികം S. consisting of the 5 elements, Bhg.

പാഞ്ചാലി S. the Pañcāla princess, Draupadi. Bhr.; also N. pr. f.

പാഞ്ചാലിക S. a puppet, യന്ത്രപ്പാ. മാർ Bhg

പാഞ്ചി pāñji & പാഞ്ചൻ A gold coin worth 5 Rupees, or $\frac{1}{3}$ Mohar.

പാട pāḍa (T. Te. pile, S. row fr. പട്ട). 1. What rises to the surface, scum, froth. പാ. ചൂടുന്നു froth to form. പാ. യുള്ള കഞ്ഞി rice drawing a skin. കണ്ണിലേ പാ. rheum, so നെയ്പ്പാട & പാ. കൂടിയ (കെട്ടിയ) ഇളനീർ No. the flesh of the cocoanut beginning to form. 2. cream V1. തൈർപാ. ക്രമാതേ കൂട്ടുകിൽ GP.; പാൽപ്പാ. കൂട്ടി Arb. cheese. — used met. ഭരതന്നു മുഴത്തൊരു പാടയെടുത്ത പാൽ എന്നിന്നു തരുവാൻ ചൊല്ലുന്നു KR. 3. (S. പാഠ) Cissampelus or Clypea പാടകിഴങ്ങു കഴമ്പു a. med. GP 71. — (പാടക്കുറിഞ്ഞി, better വാടാക്കു —).

പാടം pāḍam (S. & T. in Uriya. an open level tract). 1. Rauge, esp. of ricefields പുഞ്ചപ്പാ. V2. rice-land (opp. പറമ്പു), often = കണ്ടം, വയൽ f. i. പാടത്തും പറമ്പത്തും TR. ശോക്കളെ പാ'ങ്ങളിൽ തെളിച്ചിറക്കി CC. CG. 2. (Tu. vessel) an oil-dish ചക്കരപ്പാടത്തിൽ കൈയിട്ടാൽ നക്കുകയോ ഇല്ലയോ prov.; a measure of 16 or 21 കറി f. i. അരച്ചാൽ പാടം കഷായവും പാ. പാലും കുടി a. med. 3. So. beating new cloth to make it smooth പാ. ചെയ്തു B. 4. = പാഠം. 5. = പാട്ടം TP.

denV. പാടിച്ച fiat.

പാടകം pāḍayam T. M. S. 1. An ankle-ring, worn by women (പാളകടകം?). തണ്ടയും പാടകവും Palg. foot-ornaments of Iḷawar girls. മണിക്കു പാ. a wrist-bracelet. 2. S. (പാട്ട + അകം) part of a village അപ്പാടകത്തുള്ള മേപ്പു CC.

പാടനം pāḍanam S. Splitting.

പാടലം pāḍalam S. (പടലം). Pale red, pink colour. പാടലാധരികലമൌലി Bhr. with fine lips.

പാടലി S. the trumpet-flower, (= പാതിരി).

പാടലിപുത്രം N. pr. Palibothra, the capital of Magadha, Mud.

പാടവം **pāḍavam** S. (പട്ട) Cleverness പാ. പാരം വാകിന്ന നിണക്കു Bhr. പാ. ഏറുന്ന ചന്ദ്രഹൂൻ Mud. — eloquence V1. പാടവശാസ്ത്രം V2. rhetoric.

പാടി **pāḍi** T. S. 1. A row = പാടകം. 2. in N. pr. of villages as തെക്കമ്പാടി, മേല്പാടി. 3. a tune CC.

പാടീരം **pāḍīram** S. (പടീരം) Sandal perfume ഭക്ഷണാവസനങ്ങൾ പാ. ഇവ എല്ലാം അണിഞ്ഞു KR. ചേടിമാർ അരെക്കുന്ന പാടീരമണ്ഡപം KR. പാ. തേച്ചു Bhr.

പാട്ട **pāḍu** 5 (VN. of പട്ടക, പെടുക) 1. Falling, suffering pain or damage പാട്ടകൾ പെടുന്നതിന്ന് ഒക്കവേ പാപം മൂലം SiPu. ഗ്രഹങ്ങൾക്കു പാ. ഉണ്ടു astr. the planets lose their specific influence by approaching the sun. കടികൾ പാടാകകൊണ്ടു TR. unable to pay. പാടായ്പോയി was frustrated. So കഷ്ടപ്പാട്ട, പിണിപ്പാട്ട, തൃപ്പാട്ട. 2. falling into one's hand or power മീൻപാടില്ല no draught of fishes. പശുവിനെ പാട്ടിൽ നമുക്കു വേണ്ടിക്കേണം PT. സൈന്യത്തെ പാടാക്കി Mud. gained over. പുരം തന്നുടെ പാട്ടിലാമാറാക്കി Bhg. conquered. ഒരു ദേശം എങ്കിലും മമ പാട്ടിൽ ആകേണം Mud. പാട്ടിലുള്ളമാത്യന്മാർ (= സപാധീനം). പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ പാട്ടിലാക്കുക Nal. to subdue. 3. possibility ചെയ്യാൻ പാ. ഇല്ല, അരുത് എന്ന പാടുണ്ടോ prov. can one say No., പാടി പാടില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ലേ പറയുന്ന ChVr. excused themselves. 4. place, situation, order (പാട്ടിലാക്ക also = പാടാക്ക 2.) അവരവരുടെ പാട്ടിൽ കിടക്ക = abode. ചത്തോന്റെ വീട്ടിൽ കൊന്നോന്റെ പാ. prov. എപ്പാടെല്ലാം RC. where each? നിന്റെ പാട്ടിന്ന പോയ്ക്കോ Arb. go about your business. So കുറുപാട്ട, നമ്പൂതിരിപ്പാട്ട; ഈരാൾ പാട്ട, മൂന്നാൾപാ., മൂന്നാം പാടായ തമ്പുരാൻ KU. rank of princes in Cal.; നാലു പാട്ട offices about the king not hereditary, but within his giving മൂന്നാഴിപ്പാ. (ബാല്യക്കാർ), അറുനാഴിപ്പാ. (with double allowance മുതലാളൻ), പണ്ടാരപ്പാ., ചങ്ങാതിപ്പാ. KU. 5. manner of being, nature (= പടി). കണ്ടപ്പാട്ട in the way seen before. പാടല്ലാത്തവണ്ണം ചെല്ലുക V2. to behave badly. അപ്പാട്ടേ പൈതങ്ങൾ വെണ്ണ കട്ട Anj. ഏതു പാട്ടിൽ by which master? ഒരു പാട്ടിലായിരിക്ക in tolerable order. So ചേർപാട്ട. 6. sides, measure of space & time കാട്ടിൽ തീപിടിച്ചു നാലു പാട്ടും CG. നാല്പാട്ടും ഓടിനാർ Bhr. പടയിടേ ഇരിപാട്ടും വീഴ RC. on both sides. നിലത്തിന്ന പാ. ഇല്ല rather small. വിളിപ്പാട്ട, വെടിപ്പാ., കണ്ടപ്പാ., ചിറപ്പാ. distance of a call, shot, ricefield. — മാന്നക്കർ മുപ്പാട്ട പിറന്നവരും Nasr. a 2nd time. മുപ്പാട്ട ശപിച്ചു Nasr. po. 7. a scar, mark. പാ. വീഴുക to be indented വ്രണപ്പാട്ട, പുണ്ണാ., മുറിപ്പാ., മുറിച്ചു പാ. etc. 8. obstruction പാ. വെക്ക to detain, arrest (= തടുക്ക). പാ. നീക്കുക, തീക്ക to set free. പാട്ടം പട്ടിണിയും കിടക്ക Anach. to dun. യത്തക്കന്റെ പാ. മുട്ടാക്കുന്ന TR. the duns of the lender trouble me. പട്ടർ പാ. വന്നപോലേ prov. (of disagreeable guests). വഴിതിരിക എന്ന പാട്ട കിടന്ന RC. insisted on. പാ. പാക്ക, നടക്ക, നില്ക്ക to detain. പാ. മാറും Mantr.

Hence: പാടാക്കുക (2) to get under his power പാ'ക്കി വെക്കാഞ്ഞതു Mud. (4) to order, arrange.

പാടിരിക്ക (8) to dun by fasting seated before the debtor's door, പച്ചോലയിട്ടു പാ. lying in his veranda.

പാട്ടക്കുടുക = പാടിരിക്ക.

പാട്ടക്കുട്ടുക V1. (8) to despatch, hasten.

പാട്ടകേടു (4) disorder V2. (3) unfitness, opposition B.

പാട്ടത്തരം (1) No. 1. a beam. 2. a girder So. പാട്ടത്തരം.

പാട്ടപെടുക (!) to suffer hardship പെട്ടപാടോരോ ജനം എന്തയ്യോ പറവതു, പെട്ട പാടോടും ഓരോ ഗ്രഹകൾതോറും പുക്കാർ Bhr. from shame. വീരനെ പാ'ട്ടു നിഗ്രഹിച്ചാലും KR. by every exertion. ജീവിതം പോയാലും നന്നായി പാ'ട്ടീടുന്നവൻ VCh.

struggling with adversity. ഇവ ഒന്നിൽ പാ'ട്ടില്ല VCh. labored not for heaven.

പാട്ടരാശി (1) vu. പാട്ടാശി the time after 4 P. M., considered inauspicious (superst.).

പാടെ (1) haply. മുയൽക്കുട്ടത്തെപ്പാ. കൊന്ന PT. (elephants) unawares. അഹല്യെക്ക മോക്ഷം പാ. കൊടുത്തു AR. വില്ലിനെ പാ. കുത്തി വളച്ചു KR. (=വെറുതെ) without any effort. പാ. ചാടുന്ന ടേന്മാർ VC. without hesitation.—(5) thus അപ്പാടേ പൈതങ്ങൾ കാട്ടുന്നപോലേ ഞാൻ ഉണ്ണോ കാട്ടു CG.—(6) along, wholly പാ. പെന്തെരിഞ്ഞിതു Bhr. പാ. പരന്നുള്ള കാഴ്ചപ്പടകളും Mud. പാ. പരക്കെ പല ദിശി സംഭ്രമിച്ചോടി Bhg.—again രോമം പാ. ചുരച്ചു (loc.)

പാട്ടുക pāḍuya T. C. Te. M. (പാൺ T.) 1. To sing ഞെരുക്കിപ്പാ. with a low voice, വിരിച്ചു പാ. aloud. പാടി ഉണർത്തുക=പള്ളി ഉണ. q. v.; കണ്ണന്റെ കീർത്തിയെ, ലീലയെപ്പാടിപ്പാടി CG. — met. നിങ്ങളും വൃഥാ ചെന്നു പാ'വാൻ തുടങ്ങേണ്ട Nal. need not try to charm or captivate. 2. to ring, sound.

VN. പാട്ടു 1. singing പാ'ം ആട്ടവും തുടങ്ങിനാർ Bhr. 2. a song, poem കുഞ്ചുപ്പാട്ടു etc.; esp. Malayaḷam verses അവനിസുരൻ ഒരുവൻ ദശമം ഒക്കയും പാട്ടായി ചമെച്ചതേ Bhg 10. [stress (=നഞ്ഞാർ).

പാട്ടുകാരൻ a songster, പാട്ടമ്മ Anach. a songstress.

പാട്ടരംഗം (അരംഗം) a theatre പാ'ത്തു ചെന്നു Anj. വാക്യം ഭാഷയായി പാടുവാനായി പാ'ത്തു തുണക്കു വന്ന ശ്രീരാമദേവൻ BR.

CV. പാടിക്ക 1. to cause to sing. 2. denV. (പാടം) to lay flat, പാടിച്ച flat B.

പാട്ട pāṭṭa (T. road) A lump of cowdung B.= കന്തി 264.

പാട്ടം pāṭṭam (S. ഭാടം prh. fr. പാടു 4. 5., Te. C. paṭi computation, proportion=പാടി). 1. Rent of grounds, the Janmi's share. പാ. കെട്ടിത്തരിക to pay it TR. പാ'ത്തിനു കൊടുക്ക to rent. പറമ്പു നാലാരാണ്ടേക്കു പാ'ത്തിനു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു (doc.) 2. stipulated proportion of produce paid in kind with grain, in money with other plantations, equal to the net produce after deduction of the seed sown & an equal quantity as reward for the labour bestowed. Kinds: നിലം ചമയപ്പാട്ടമായി പാട്ടമാണ്ടാൻ (doc.) MR. വെറുമ്പാ. simple rent without advance. തരിശുപാ. നീക്കി, നടപ്പുപാ. ഇത്ര, മുളക പാ. TR. പാ. നോക്കേണ്ടതിനു പാ'ത്തിനു നല്ല പരിചയമുള്ള ആളികളെ കല്പിച്ചു TR. to estimate the produce പാട്ടം കെട്ടുക to fix the rent.

Hence: പാട്ടക്കാണം rent പുലയടിയാന്മാരെ പാ'ത്തിനു കൊടുക്ക TR. to hire them out.

പാട്ടക്കാരൻ the tenant, lessee.

പാട്ടകുടിശ്ശിക B. arrears of rent.

പാട്ടകുറി a deed of lease പാ. യാൽ നടക്ക MR.

പാട്ടച്ചീട്ടു B., — ശീട്ടു MR. 1. a lease given to the tenant. 2. a written agreement given by the tenant. മുപാ. counterpart-covenant of lease kept by the proprietor.

പാട്ടനിലം, — ക്കണ്ടം,—പ്പറമ്പു land rented out.

പാട്ടനെല്ലു rent paid in kind, (gen. the 3rd of the crop).

പാട്ടപ്പണം 1. rent paid in money ആണ്ടു ഒന്നിനാൽ ഒപ്പിക്കേണ്ടും പാ. ക്രമ; വക രണ്ടിൽ തരേണ്ടും പാ. കൂ (doc.) TR. 2. a fee due on it.

പാട്ടപ്രവൃത്തി the office of rent-gatherer, victualler in temples.

പാട്ടമാളി (doc. MR.) & പാട്ടാളി. 1. a collector of rents for Rājas (ദ്രാണിയം പാട്ടാളി കായ്ക്കാരൻ TP.), temples. 2. (like prec.) a manager of temple-property, generally hereditary (one of the കാരാളർ).

പാട്ടാവകാശം MR. possession by a lease; claim of rent.

പാട്ടോല, (So. പാട്ടയോല) a deed of lease എഴുതിക്കൊടുത്ത പാ.; പാ. കാലം തികഞ്ഞു the lease is expired — ഉഭയപ്പാ. കരണം a lease of ricefields — പാ'ക്കാരൻ MR. a tenant.

പാട്ടൻ pāṭṭaṉ No. T. A grandfather with Pulayars = അപ്പാപ്പൻ, അപ്പൂപ്പൻ.

പാട്ടി 1. = പാച്ചി. 2. (f. of പാണൻ) the wife

of a tailor, midwife; N. pr. of women (T. fem. of പാട്ടൻ grandmother). 3. E. a party.

പാട്ടിലാക്ക, see പാടു 2.

പാട്ടു, see പാടുക.

പാഠം pāṭham S. (പഠിക്ക) 1. Reciting, reading; വേദപാ. = വാക്യം a text. 2. a lesson ഗൎഗ്ഗനോടഷ്ടവിദ്യകൾ പാ. ചെയ്തു Brhmd. learned with. ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ പാ. ചെയ്തു, ശാസ്ത്രാദികൾ പാ. ചെയ്തുറച്ചിതു Bhr. പാ. ചൊല്ക to rehearse, പാ. ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക to deliver (= പാ. കേൾപിക്ക), പാ. കേൾക്ക to examine, പാ. കാണാതേ ചൊല്ക to know by heart. 3. acquirement, knowledge പുരാണങ്ങൾ ഭവാനൊക്കവേ പാ'മല്ലോ Bhg. you know them all by heart. കഥ നിനക്കുൾക്കാണ്പിൽ പാ. എങ്കിൽ Bhr. എന്നു മൂഢന്മാൎക്ക് എല്ലാവൎക്കും പാ'മല്ലോ CG. they are ready with their opinion.

പാഠകൻ S. a lecturer, doctor, teacher പാ'ന്മാരുടെ ചാരുവാക്യങ്ങളും Nal.; also പാഠകക്കാരൻ.

പാഠകം S. a lecture; the part in a play. പാഠകക്കൈ attitude in lecturing or acting.

പാഠമാക്ക (= പാ. ചെയ്ക) to learn, acquire a habit.

പാഠവം erudition പാ'മേറേയുള്ളവംഗദേശാധിപതി Mud 1. — or പാടവം?

പാഠവപ്പറച്ചൽ No., — ക — So. a discourse delivered by a ślaghyār in a temple on any passage from the Shāstras.

പാഠശാല a college, school.

പാണൻ pāṇaṅ T. M. (T. പാൺ = പൺ melody). A caste of musicians, actors & players; in So. T. also tailors B., necromancers D. (= മുന്നൂററൻ, മലയച്ചെക്കൻ, പറയൻ). പാ'ന്റെ നായി പോലേ prov. പാ'നോട് ഒപ്പിക്കും എന്നെ ആചാൎയ്യനോ Bhr. — കീഴ്പാണൻ V1. a caste of slaves.

പാണത്തി V1., പാണച്ചി, പാട്ടി fem.

പാണനാർ N. pr. a low-caste sage തിരുവരിയഴങ്കത്തുവാണെഴും പാ.

പാണൽ pāṇal, A med. plant, the leaf used in gout പാ. വേർ (in കാമില) a. med. പണ(ൽ)പ്പഴം പോലേ പഴത്തതു (so beautiful). Kinds: നറുമ്പാ. Uvaria malabarica. Rh., ചെറുപാ. Uvaria Heyneiana or odorata., പെരിമ്പാ. Cyminosma pedunculata. Rh.

പാണി pāṇi S. (√ പൺ 5. to do). 1. The hand. പാ. ലാഘവത്തോടും ചാപം ഖണ്ഡിച്ചു Brhmd. dexterously. 2. (B. a musical instrument. T. to chant = പാൺ). ദേവനു പാ. കൊട്ടുക to strike the tambourine in temples, (duty of Mārāṅ).

പാണിഗ്രഹം S. 1. seizing a virgin's hand, marriage നിന്നെ പാ. ചെയ്തു Si Pu. പാ'ഹോത്സവം Nal.

പാണിഗ്രഹണം S. id. ആസുരവിവാഹംകൊണ്ടു പാ. ചെയ്യപ്പെട്ടവൻ VyM.; പാ. ചെയ്യിപ്പിച്ചു Brhmd.

പാണിപീഡനം S. id. അംഗനാപാ'നമഹോത്സവം ചെയ്തു CC.; also പാണിപീഡോചിതകാലം Si Pu. (vulgo പാണി പിടിക്ക).

പാണിനി S. N. pr. the famous grammarian; പാണിനീയസൂത്രം his grammar.

പാണിലാഘവം S. dexterity. Brhmd.

പാണു pāṇu The spatha of a cocoanut-bunch (കുലയുടെ പുറത്തുള്ള പാള). കുല വിരിഞ്ഞു പാ. വേറായി, പാ. പൊട്ടിപ്പിളൎന്നു No.

പാൺ pāṇ (T. = പൺ melody) prob. = പാഴ്, പാന്തൽ or പാമ്പു in:

പാങ്കുഴി snake-den or bog-hole? പാ. തന്നിൽ കിടക്ക, ആണു കിടന്നൊരു പാ.; പാങ്കുഴി എന്നോൎത്ത നേത്രങ്ങൾ നിൎമ്മിച്ചു CG.

പാണ്ടം pāṇḍam A piece of cocoanut-fibres പച്ചപ്പാ. കൊണ്ടു കെട്ടിച്ചു (= തേങ്ങാനാർ, ചേരി) see പാന്തം.

പാണ്ടു pāṇḍu (Tdbh. of പാണ്ഡു) 1. = prec. 2. White spots on the body, leprous affection of the skin ഏറ വെളുത്താൽ പാ. prov. എന്നാൽ പിത്തപാ. ഇളെക്കും a. med. 3. piebald പാ. കതിര MC.

പാണ്ടൻ one with yellowish spots, piebald. ഒരം പാണ്ടൻ നായുടെ പല്ലിന്നു ശൌൎയ്യം പണ്ടേപ്പോലേ നന്നല്ലിപ്പോൾ song. (having

white marks either on the chest, along the back, on the head, or round the neck).

പാണ്ടി pāṇḍi T. M. 1. (see prec.). A cow of various colours. 2. the southern Tamiḷ country പാണ്ടിമണ്ഡലം "Pandionis regio" with the capital Madura. 3. a Tamiḷ man (in Cochin) & whatever comes from SE. as പാണ്ടിപ്പൊൻ കടുക്കൻ, പാണ്ടിത്തളികെ etc. 4. a raft ഗുണങ്ങളെകൊണ്ടും മരങ്ങളെകൊണ്ടും പാ. ചമെച്ചു (യുമനയെ) കടക്ക KR. = സംഘാടം. 5. a flying bridge പാ. കെട്ടിക്കടക്ക in Wayanāḍu. 6. പാണ്ടി കത്തുക (No. കരുത്തോല കൊണ്ടു നറുക്കുണ്ടാക്കി പോളമേൽ കത്തിയാൽ പാണ്ടി) to make either a round, square, triangular or hexagon frame of plantain-films sticking lights (കോൽതിരി) & placing മലർ, തവിട്ട & ഉണങ്ങലരി on it (for ഉഴിച്ചൽ & ബലിക്കു in witchcraft). 7. the keel of a ship കാൽ ഒത്ത പാണ്ടി (in Kappal-pāṭṭu) — met. പാണ്ടിക്കു മഴവിട്ടു destroyed entirely. (T. പാണ്ടിൽ is bamboo, bedstead, cart).

പാണ്ടിക്കുഴി 1. an ancient sepulchre. 2. the hole which receives the mast.

പാണ്ടിച്ചിഹ്നം a privilege of Tāmūri KU. (= പാണ്ടിവാദ്യം).

പാണ്ടിപ്പെരുമാൾ a ruler mentioned among the kings of ancient Kēraḷa (പാണ്ഡ്യഭൂപാലൻ S.) KU.; his residence പാണ്ടിപ്പുറമു.

പാണ്ടിയൻ, (hon. — യാൻ) a South Tamiḷaṉ. — പാ'ർ Tamiḷ sailors. Pay.

പാണ്ടിയാലൻ (fr. foll.) the marabou bird MC.

പാണ്ടിശാല (see പണ്ടകം) a warehouse, also കമ്പഞ്ഞിപ്പാണ്ടിയാലയിൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. and കൊപ്പരപ്പാണ്ടികശാല MR.

പാണ്ഡരം pāṇḍaram S. Yellowish white പാ'മായുള്ള ധാജികൾ CG. പാ'ഛത്രം Bhg.

പാണ്ഡവർ Pāṇḍavar S. The 5 sons of Pāṇḍu, also പാണ്ഡോർ ChVr., Bhr.

പാണ്ഡിത്യം pāṇḍityam S. (പണ്ഡിത) Learning പാ. ഏറീയുള്ള നാരദൻ Bhr. ഇജ്ജനത്തിന്നു ചെറുപാ. ഇല്ല KeiN; പറവാൻ പാ. ഇല്ല Bhr. cleverness.

പാണ്ഡു pāṇḍu S. 1. = പാണ്ഡരം, പാണ്ഡുരം, whence പാണ്ടു. 2. N. pr. the brother of Dhritarāshṭra, Bhr. 3. a bilious dropsy or white leprosy.

പാണ്ഡ്യദേശം S. = പാണ്ടി 2.; its king പാണ്ഡ്യൻ; ശൌണ്ഡ്യരായ്നിന്നുള്ള പാണ്ഡ്യമഹീശന്മാർ CG.

പാത pāṭa Palg. T. = പാഠ A road. പാ. വെട്ടി of railway, also ഇരിമ്പുപാ. പുകവണ്ടിപ്പാ. (തലപ്പാ. main-line) (ഉടുപാത 149).

പാതം pāṭam S. (പതനം). 1. Falling പാതത്തെ പൂണ്ടൊരു വാജി CG. a fallen horse. ബാണ —, ഖഡ്ഗപാതം the hitting of weapons. 2. Tdbh. = പാടം.

പാതയിതാ S. having caused to fall CC.

പാതകം pāṭakam S. (prec.). 1. What causes to fall. 2. a crime മഹാപാ.; of old 4: ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, സ്വർണ്ണസ്തേയം, ഗുരുസ്ത്രീഗമനം VyM., the 5th cow-killing or associating with മഹാപാതകി. 3. No. Tdbh. of പാടകം (645) footing (Arch.).

പാതകൻ 1. a destroyer. അവൾ പാ'നായി CG. became her destroyer. 2. M. a criminal. പാ'നായ മാതുലൻ CG. Kamsa.

പാതകി a criminal, മഹാപാ. യായ അജാമിളൻ Bhg.; also fem. മികച്ച പാതകി ക്രൂനി KR. — പാതകിയകങ്ങൾ VilvP. hosts of sinners.

പാതകക്കല്ല, see പാടകം.

പാതാരം pāṭāram (പാത) Pier, jetty, abutment of bridges (Vaḷarpaṭṭu).

പാതാളം pāṭāḷam S. (പാതം) 1. Hades, the abode of serpents & demons ഓടിപാ. അകം പുക്കാർ Brhmd. The 7th hell, Bhg 5. പാഹി ചെല്ലുന്നോടം പാ. prov. 2. personified, a demon പാതാളമേ എന്ന കാണുന്നോക്കെല്ലാവക്കും തോന്നും, children പാ'മേ എന്ന നിണ്ണയിച്ചു പാഞ്ഞുവൻ വായിലേ ചെന്ന പുക്കാർ CG. 3. a mine V2., subterraneous passage. പാ'ത്തുടെ പോമ്പോൾ Bhr. (out of the Lac-house). പാവ്വ് തം തന്നുടെ പാ'ത്തിൽ പൂകിച്ചാൻ CG. recesses of the mountain.

പാതാളഗ്രഹണം S. an eclipse below the horizon (considered as a 3rd kind with സൂര്യസോമഗ്ര—).

പാതാളജാലം S. the hosts of hell പ്രേതപിശാചക്കൂട്ടിപാ'ങ്ങളും അതു കണ്ടാൽ CC. (in Kṛṣṇa's mouth)=പാതാളവാസികൾ.

പാതാളമൂലി V1. a root.

പാതാളവിദ്യ V2. necromancy, magic.

പാതി pāti T. M. (=പകുതി). A share, half പൊൻപാ. പകുത്തു തരുവാൻ TP.; അതിൽ പാ. പണം TR. half that sum. കൊണ്ടതിൽ പാ'മില prov. നാടാലും പാ. കൊടുത്തു TP.; ആദിപാതി ഒട്ട No. or പാറ Palg.=the best seedlings are produced from the earliest fruits of the jack-tree, from the fruit of a half grown areca-palm & from that of an old cocoanut-tree or palmyra. — പപ്പാതിയാക്ക to divide in equal halves.

പാതിക W. a portion of landed property (Tdbh. of പാളിക).

പാതിക്കാരൻ who goes halves with another, പാതിക്കുറുകാരൻ.

പാതിച്ചു by halves. പാതിച്ചവണ്ണം അടക്കേണം CG. at least somewhat.

പാതിപ്പാട്ട a half. — എൻസന്താപോല്ലും പാ'പ്പെട്ട Nal. is half gone.

പാതിപ്പുടവ 1. a woman's cloth in halves. 2. a double cloth.

പാതിയാക to be nearly destroyed, ചങ്ങല പൂണ്ട പാളങ്കൾ ചെങ്കി അരഞ്ഞു പാതിയായി CG.

പാതിരാ midnight.

പാതിവാരം B. a tenure by which half the produce is given to the proprietor.

പാതിത്യം pāḍityam S. (പതിത) Loss of caste, പാതിത്യദോഷം VyM.

പാതിരി pāḍiri 1. T. M. C. (S. പാടലി). The trumpet-flower, Bignonia suaveolens പാ'പ്പൂ GP. One of the പഞ്ചമൂലം is പൂപ്പാ. വേർ GP. One kind is വെൺപാ., വെളുത്ത പാ. Bign. Indica. 2. Port. Padre, a priest, Christian minister (hon. പാതിരിയാർ).

പാതിരിപ്പുനിറം brown, tawny.

പാതിവ്രത്യം pāḍivratyam S. (പതിവ്രത). Faithfulness to the husband, chastity.

പാതുകം pāḍuyam S. Disposed to fall, declivity. (V1. dirt=പാട്ടകം?).

പാത്ത So., P. bāt, Ar. bat, A goose.

പാത്തി pātti T. M. 1. A garden-bed (fr. പാതി or പാത്രം). 2. a bathing-tub, watering-trough or basin, tray for gold-wash അവനെ ആനെക്കു വെള്ളം കൊട്ടുന്ന പാ. യുടെ ചുവട്ടിൽ ഇട്ട TR. — also a small boat (loc.). 3. a spout, drain, sluice, tube (as പനമ്പാ. made of palmyra). 4. urethra അതിനു മേൽ പാ. യിങ്കൽ വളഞ്ഞു മൂത്രനിലയമായി; പാ. മുറിഞ്ഞാൽ എല്ലാസ്ഥോഴം ചെറുനീർ വീഴും MM. (see പാത്തുക 2.). 5. the stock of a musket തോക്കിന്റെ പാ. V2.; മുറിപ്പാ. a gun with a short stock. 6. കാളപ്പാ. a hollow between the waves.

പാത്തിക്കോരിക a wooden ladle.

പാത്തിമരവി a long trough.

പാത്തിയോട്ട a hollow tile. Palg. No. V2.

പാത്തുക 1. to straddle, be astride കാൽ പാത്തിപ്പോയി. 2. (Mpl.) to piss=വീഴ്ത്തുക. ഗുരുക്കൾ നിന്നിട്ടു മൂത്രം പാത്തിയാൽ prov.

പാത്തുമ്മ Ar. fāṭima, N. pr. of Mpl. women.

പാത്രം pātram S. (പാ to drink) 1. A vessel, cup, vase. പാത്രശുദ്ധി cleanness of vessels, ഏഴുരുപാത്രം No. loc. 7 vessels given to a newly married woman 1 കിണ്ടി, 1 വിളക്കു, 1 കോളാമ്പി, 3 തളിക, 1 അമ്മായ്ത്തളിക; നമുക്കു രണ്ടുമുന്നു ഉരുവും പാത്രവും ഉള്ളതു TR. ships, vessels. 2. met. recipient പ്രസാദത്തിന്നു പാ'മായെൻ SiPu. I acquired his favour. ഭൂഷത്തിന്നൊരു പാ'മാകിനാർ എന്നേ Bhr.; ധ്യാനത്തിന്നു പാ'മല്ലൊരിക്കലും SiPu. to have no inclination for. വിശ്വസിപ്പാനുള്ള പാ. സൂരേവൻ Nal. a person to be trusted. ധാത്രിയുടെ പാലനം അശേഷത്തിനാനാം പാ. ChVr. ruling leads necessarily to all kinds of sin. 3. able, fit, worthy ഒന്നിനും .... പാത്രമല്ലാതേ വരും Mud. ചൊല്ലുവാൻ ഞാൻ പാ'മല്ല Bhr. Also

with plur. പാത്രമാം ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്ക KR. or ലീലാപരിഹാസപാത്രങ്ങളല്ലിവർ SiPu. deserved no derision. In Cpds. പ്രീതിപാത്രൻ Nal. etc.

പാത്രത worthiness, capability.

പാത്രവാൻ M. worthy, deserving.

പാത്രാപാത്രത്വം worthiness & unworthiness.

പാത്രീകരിക്ക to render worthy.

പാഥ pātha (fr. പഥ S., in C. pādi). Way പാഥകൾ VCh.

പാഥസ്സ് S. a place; water പാഥോജലോചനേ CG. lotus-eyed, പാഥോനിധി ഇളകി മറിഞ്ഞു AR. the sea.

പാഥേയം S. (പഥ) provender പാ. കിട്ടാഞ്ഞിട്ടു പാരമായി വിശക്ക VCh. (= വഴിക്കരി).

പാദം pād'am S. (പദ്). 1. The foot, used in swearing ഇന്ദുകലാധരപാദത്താണ,ഹരപാദാംബുജയുഗത്താണ CrArj.; പാ'ത്തെ പിടിക്ക to worship, throw oneself on one's mercy, so പാദത്തിങ്കൽ വീഴുക=കാൽ, അടി. 2. the base of a hill, pillar. 3. a quarter പാദാംശം, hence section of a work, as in Nal., Vētāḷa Charitam etc.

പാദക്കരട്ട So. wood-sandals.

പാദക്കുടം S. (2) the foot of a pillar.

പാദഗ്രഹണം S. = കാൽപിടിക്ക.

പാദചാരം S. going on foot പാ'രേണ വന്നതു = കാൽനടയാൽ AR.

പാദചിന്തനം S. adoring a person KM.

പാദജൻ S. a Sūdra. Sah.

പാദതീർത്ഥം S. കാൽ കഴുകിയ വെള്ളം Bhg.

പാദനിപീഡനം S. = പാദഗ്രഹണം V1.

പാദന്യാസം, — ന്യാസം S. a footstep VetC.

പാദപം S. drinking thro' the foot; a tree, Bhg.

പാദപാതം S. a step നിൻ പാ'ത്താൽ KR. — പാദപതനം ചെയ്ക Sk. to step.

പാദമൂലം S. the root of the foot (heel?) ഭവൽ പാ'ലേ വസിച്ചു SiPu. to sit at thy feet.

പാദരക്ഷ S. a sandal, shoe പാദത്രാണം.

പാദശുശ്രൂഷ S. personal service നിന്തിരുപാ. യും ചെയ്ക Nal. AR.

പാദസരം, (T. — ച —) a tinkling foot-ornament worn by Paṭṭar-girls.

പാദസരി S. a foot-sore കാലിൻറെ അടിക്കുള്ള പാ. എന്ന ദീനശാന്തിക്ക med.

പാദസേവ S. = പാദശുശ്രൂഷ.

പാദസേവകൻ AR. personally devoted.

പാദാതൻ = പദാതി a foot-soldier.

പാദാലികേശം S. from foot to head, കേശാദി പാദവും പാ'വും SiPu.

പാദാനുചരൻ S. a follower തൽ പാ'നായ്ക്ക AR. [തിക).

പാദികം S. (3) amounting to one-fourth (പാ

പാദുകം (in S. rather — ക) a shoe, chiefly a wooden one പാ. ചെന്ന ശിരസ്സിങ്കലാമാറു പാഞ്ഞു കരേറുന്ന കാലം ഇപ്പോൾ CG. = മെതിയടി AR.

പാദുകക്കല്ല the visible part of the foundation of a house (also ചെരിപ്പുകല്ല), projection പാദുകക്കൊട്ടിൽ പടിഞ്ഞാററപ്പുര TR. — Tdbh. പാതകം 643.

പാദോദകം S. foot-water (= പാദതീർത്ഥം); any dwelling place of Pushpakas KN.

പാദ്യം S. water to wash the feet, as of guests. Bhg.

പാന pāṉa T. M. (Tdbh. of പാനം). 1. A water-pot; a distill. 2. fig. a poem (ജ്ഞാനപ്പാന), പാ. ചൊലുവാൻ GnP. (തുണക്ക 467.). പാ. പിടിക്ക to perform a play in honour of Bhagavati; to counteract certain charms by burying them.

പാനക്കാരൻ B. a poet, dancer, distiller.

പാനക്കൊമ്പു a balance pole.

പാനപ്പാറ etc. as used by actors.

പാനം pāṉam S. (പാ.) 1. Drinking. പാ ചെയ്ക to drink. പാനനിഭകൾകൊണ്ട വീണാഗാനം KR.; also met. അധരപാനം ചെയ്ക Bhr. kissed. സുന്ദരരൂപം കണ്ണുകൊണ്ടു പാ. Bhg. 2. a beverage.

പാനകം S. a cooling drink, lemonade.

പാനപാത്രം S. a cup ഖഡ്ഗവും പാ'വും ശിരഃകപാലവും വേടയും DM. (in Durga's hand).

പാനമത്തൻ S. intoxicated, so:

പാനശീലൻ, പാനസക്തൻ = കുടിയൻ.

പാനീയം S. water പാ. മാത്രം ഉപജീവിക്കും Sk.

ആ വാത്കൽ പാ'യരേഖയായി പോയി തോ CG.

പാനീയശാല Rh. = തണ്ണീർപന്തൽ.

പാനി pāṇi = പാണ 1. A waterpot; (Palg. തോണ്ടിപ്പാനി); esp. കപ്പാനി (Palg. മുട്ടിപ്പാനി) the pot in which palmwine (കൾ) is gathered, പാ. വടിച്ചകള്ള. 2. palmyra-wine prepared with chunam. B.

പാനിക്കൊട്ട (1) No. a cover of cocoanut-leaves placed over toddy-pots on palm-trees (to keep off crows).

പാനൂസ്സ് P. Ar. fānūs (G. Pharos) A lantern.

പാന്ഥം pāndam (Tdbh. of പാങ്കതം linear, regular). Fibres of a cocoanut-branch കാലയുടെ തൊ, also പാന്തോ, പച്ചപ്പാന്തം (മട്ടലിൻെറ മേൽ പൊട്ടിരിക്കുന്ന തോൽ); also loc. പാണ്ടം.

പാന്തൽ pāndal So. (T. പാന്തുക to creep, sneak, hide). A miry place. പാ'ച്ചേറു a bog B.

പാന്ഥൻ pānthaṅ S. (പന്ഥാ). A traveler പാ'ന്മാർ ആരെയും കാങ്കിൽ CG.

പാപം pābam S. (orig. adj.: bad, G. kakos). 1. Evil ദശരഥൻ മഹാപാ. നിനെച്ചിരിക്കുന്ന നേരം KR. brooding over his misery. പാ. വാ ശുഭം വാ Bhg. 2. sin, esp. of a former birth, as causing all mischief. ഏറ്റം പുമ്പെച്ചുള്ള പാ'ങ്കൾ തോറോടിനാർ CG. (personified). കഷ്ടപാപങ്ങളിൽ പെട്ട പോം SiPu. മഹാപാ. അറുക്കുന്ന പോറി Anj.; so പാ. അകറുക, തീക്ക, ഒഴിക്ക, പോക്കുക etc.; പാടം വണങ്ങുമവർ പാ. കളെന്നു പരമാനന്ദമുത്തിനമഃ RC. 3. a poor fellow. ഈ പാപത്തിന്നോ to this innocent sufferer. പാ'മായുള്ളൊരു പാഴ്വനം CG. the poor forest, threatened by fire. 4. interj. അയ്യോ പാ. alas! what a pity! ഹാ ഹേയം അഹോ പാ. Bhr. (= കഷ്ടം). കാരണം കൂടാതേ പാ'മേ ഖണ്ഡിച്ചു VetC. without provocation.

പാപൻ S. a bad man, rogue ബുദ്ധിഭ്രമം വരുത്തുന്നൊരു പാ. Nal. പാ'നായുള്ളൊരു കംസൻ CG. — fem. പാപ KR. തരുണിമണേ ഖേളിക്ക വേണ്ട പാപേ Bal. E. poor woman!

പാപകർമ്മാവു, പാപകൃൽ S. a sinner (പാപകൃത്തു V1. a thorough rogue, prh. പാപകൃത്തു).

പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാതിരിക്കേണം Bhg.

പാപഗ്രഹം S. an unfavorable planet (Mars, Saturn, Rāhu, Kētu).

പാപഘ്നം S. what kills sin സർവ്വപാ. SiPu.; പാപക്ഷയകരം Brhmd. [ത്മാവു.

പാപചേതനൻ, — മാനസൻ Mud. = പാപാ

പാപനാശം, പാപനിവൃത്തി S. removal of sin, so പാപപരിഹാരം, പാപശാന്തി, പാപമോചനം.

പാപപ്പെട്ട poor പാ. കാട്ടുജാതികൾ Trav.

പാപശേഷം S. poverty, sickness = പാപഫലം.

പാപഹരം S. sin-destroying ശ്രീമൃത്യുംപാ. GP.

പാപാത്മാവു S. a sinner, rogue.

പാപി S. 1. a poor man എന്നെ പോൽ ഒരു പാപിയതുണ്ടോ SG. who is so wretched? 2. a sinner. — Superl. of പാപൻ is പാപിഷ്ഠൻ Bhg. the worst; a great sinner. — Compr. f. പാപീയസി Brhmd.

denV. പാപിക്ക (rare) to sin. പാപിച്ചാൽ (or പാരിച്ചാൽ?) ക്ഷമിപ്പതു ധീരന്മാക്കുന്നേ വരാ KR.

പാപ്പാ 1. Lat. papa, The Pope. Nasr. 2. (Tdbh. of പ്രഭ) N. pr. of woman, see foll.

പാപ്പാൻ pāppāṅ 1. T. M. (T. പാപ്പൻ, C. pārva; Te. pāṟuḍu) A Brahman, orig. seer? 2. = പാപ്പാൻ an elephant-keeper ആനപ്പാപ്പാന്മാർ MR.

പാപ്പർ N. pr. of men, as Kaṇiśa etc.

പാപ്പാത്തി V1. Palg. 1. f. of പാപ്പാൻ. 2. T. a butterfly.

പാപ്പാസ് P. pāpōsh, A Mussulman slipper = കൊമ്പൻ ചെരിപ്പു f.i. അവനെ പാ. കൊണ്ടടിച്ചു TR. — also പാപ്പാച്ചി T. V1., പാപ്പുസ് V1.

പാപ്പിനി pāppini (പാപ്പാൻ) A caste of lower Brahmans, who purify Nāyars whilst their women sing at Nāyar marriages etc. (71 in Taḷipaṟambu). [(old).

പാപ്പുക്കോയിൽ N. pr. = പറപ്പൂർസ്വരൂപം

പാപ്മാവു pāpmāvu S. (പാപ) Misery, sin.

പാമം pāmam S. Itch. (Te. pāmu, prāmu to rub).

പാമരം S. 1. scabby, vile പാമരപ്രപഞ്ചം KeiN. 2. see പായ്മരം.

പാമ്പു pāmbu T. M. (C. Tu. pāvu, Te. pāmu see prec. & പാന്തൽ, Te. pāku, to creep, പാൺ). A snake, pl. also രണ്ടു പാമ്പുങ്കൾ TP. പാമ്പിനു പാൽ യിക്കാം prov. പാമ്പോട്ടു വേറായ തോൽ പോലേ CG. being left with a mere shadow of existence. പാമ്പണിഞ്ഞീടും ദേവൻ Si Pu. Siva.

Kinds: ഇരുതലപ്പാ. Amphisbæna, മലമ്പാ. or പെരിമ്പാ. Boa of 2 classes (തെങ്കൻ പാ. & കഴുങ്കൻ പാ.), കരുടിപ്പാ. 269, ചുരുട്ടപ്പാ. 374, ചെമ്പാ.=രക്തമണ്ഡലി, കടൽപ്പാ. a sea-serpent, നല്ല പാ. (either പടമുള്ള n. with double hood or കാറപ്പടവൻ), പച്ചപ്പാ. (2 kinds പച്ചില — 593 dangerous & പച്ചോല — larger), വഴല, വെള്ളിക്കണ്ടൻ Palg. = വളയപ്പൻ etc.

Hence: പാമ്പൻ intestinal worm പാ'ന്റെ ഉപദ്രവത്താൽ ഛർദ്ദി med. എന്നാൽ പാ. അടങ്ങും a. med. [ral).

പാമ്പന്തിരുപ്പു No. helminthiasis (in gene-

പാമ്പാട B. a certain fish.

പാമ്പാടിക്ക to charm snakes, cause them to dance. [snake-fane.

പാമ്പാടിമല Palg. So. of Kōṭṭāyi, a famous VN. പാമ്പാട്ടം occupation of കാവൻ KN.

പാമ്പാട്ടി B. a juggler. [ത്താൻ.

പാമ്പിൻകാവു a grove of serpents, see നാഗ

പാമ്പുവിരൽ So. the middle-finger.

പാമ്പുവരി, പാമ്പൂരി 1. steps or ledges inside a well. 2. the projecting lower part of a wall. 3. Palg. a low mud-border round a house. 4. B. the gun-wall of a boat.

പാമ്പൂട്ടുക a ceremony പ്രേതം ശമിപ്പാൻ PR.

പായണ്ടി B. 1. A security. 2. a keeper of a gambling house.

പായൽ pāyal So. & പായിൽ, പായി (T. പാചി fr. പച്ച green; rather C. Te. pāču, pāṅču to spread [old: prāṅču] hence C. pāču, Tu. pāse, Te. pāṅči). Green stuff on stagnant pools; duck-weed (ചമ്മി), green mouldiness on walls. — Kinds: ഊർപ്പായി on tanks, Pontederia vaginalis, (ഉപ്പുശിക്കായു near Tell.) എണ്ണപ്പാ. Rh. Rotala verticillaris, കല്പായിൽ Lichen rotund. an alga, കടപ്പാ. Pistia stratiotes, കാറപ്പാ. (= അഞ്ഞില്ലാപ്പൊങ്ങ), മുള്ളൻ പാ. Pinguicola or Urticularia; ചുഴക്കുപാ. Vallisneria spiralis.

പായസം pāyasam S. (പയസ്സ്). 1. Rice boiled in milk = പാൽച്ചോറു, ഹേമപാത്രസ്ഥമായ പായസം AR.; a meal in a temple പാൽപാ. ചരക്കിൽ വെച്ചു vu. പായതച്ചോറിന്നിരിക്ക TP. 2. a vow ആഴിചണ്ണന പായസം പതിനാറു കഴിപ്പൻ SG. (gen. പണപ്പായസം).

പായ് pāy & പാ T. M. Tu. (& Tu. പജ്ജെ, C. Tu. hāsige, fr. prec. related with പാ, പായു). 1. A mat വിശപ്പിനു കറി വേണ്ടാ ഉറക്കത്തിനു പാ. വേണ്ടാ prov. പായും പലകയും തന്നു treated as her husband. പായും പേയും പറക V2. to scold. — Kinds: കൈതോലപ്പായി, തെങ്ങോല — MR., മുങ്ങോല —, കൊട —, മുള —; പുല്പായി a straw-mat; പെരുമ്പായോളം (or അഞ്ചിപ്പായി) വൈദ്യന്മാരും കുട്ടിപ്പായോളം (or കുട്ടിപ്പായി) ലോകരും Cann. prov. — [The Palghaut mats made of (ചങ്ങോൽ 388) grass & called വീരവാളി —, പട്ട — or മന്ത്രിപ്പായി are of a great variety; their chief names are: കരുപ്പു —, ചുവപ്പു —, മഞ്ഞ —, കെട്ടി മുക്കിയ വെള്ള —, 5 പൂ കെട്ടിയ വെള്ള —, അച്ചം —, ഇരട്ടഅച്ചടി —, അക്കുകോണ —, ആണിപ്പൂ —, കൊറണ —, കരിങ്കൊറണ —, കൊറണപ്പല്ലാങ്കുഴി —, ചതുരംഗ —, ചമുക്കാള —, മൂന്നു ചായത്തിൽ ചക്കിനുകം —, ജഗതാട —, ജഗമോഹിനി —, തെച്ചിപ്പൂ —, പകിട —, പരവധാനി —, പല്ലാങ്കുഴി —, മകരപ്പൂ —, 4 ചായത്തിൽ മകട —, മട്ടള —, 4 പൂ കെട്ടിയ മട്ടള —, വളയം —, വീരവാളി —, 4 ചായത്തിൽ വീരവാളി —, സൂര്യകാന്തി —; കട്ടിൽ —, മേശ — etc.]. 2. a sail താഴ്ത്തുക, പിടിക്ക V1. to strike sail. പായ് കൊള്ളുന്നു, വിരിയപ്പാ വലിഞ്ഞോടുക Pay. to set sail. 3. a sheet of paper പേറൊരു പായ് കടലാസ്സു വേണ്ടിവരും.

പായ്മരം, പാമരം (2) a mast. പാ. നാട്ടി VCh. fixed the mast.

പായാരം No. vu., see under വായ്.

പായിക്ക 1. see പായ്ക്ക. 2. (പായു3, 653) ആനയെ തച്ചു പാ. CG. to teach an elephant his lessons. പായുകൾ ഏകി നിന്നാനയെ പായിച്ചാൻ CG. [assist.

പായിദ് Ar. fāyida, Ready money, ability to

പായു pāyu S. Anus. (പായ് = L. cacare).

പായുക pāyuya T. M. C. 1. To run against, as bulls, കണ്ണുകൾ ആ മേനിയിൽ പാഞ്ഞു CG. (= ചാടുക). 2. to leap, rush out അവിടം മുറിഞ്ഞാൽ ചോര പാഞ്ഞു മരിക്കും a. med.; to flee വാതിലടെച്ചു പായാൻ നോക്കുന്നു, പേടിച്ചു പാഞ്ഞുപോയി TR. പാഞ്ഞുട്ടു TP. fled. പായാതെ നില്ലുനിൽ Bhr.; പാഞ്ഞിതു ഭൂമിയിൽ Bhr. jumped.

VN. പാച്ചൽ, (T. പാഴ്ത്തൽ) 1. running ഓലേരിപ്പാ., കതിരപ്പാ. prov. കാഴ്ചയുമായിട്ടു പാ. തുടങ്ങിനാർ CG. ran after the show. 2. a leap, as of a tiger, assault. 3. flight ഭയമോടു പാ. തുടങ്ങി Bhr., ആ പാ'ലാലേ പാഞ്ഞുട്ടന്നു TP., പാച്ചിൽ പിടിച്ചു Mud.

പാച്ചുക see above.

v. a. പായ്ക്കുക to cause to run, drive off ദേവകളെ ആട്ടിപ്പായ്ച്ചു Bhg. ക്രൂരയെ ദഹിച്ചു പായിച്ചിതു ഭ്രതജാതവും CC. കഞ്ഞികുടിയെ ആട്ടിപ്പായ്ച്ചു, കോഴിയെ, പാളയത്തെ പായിക്ക TR.

പാര pāra T. M. (C. hāre, Tu. pārangi) 1. An iron crow, lever, bar, used esp. for digging, f.i. by thieves breaking through a wall (Mpl. കശീനക്കോൽ). വലിയവൻറെ പൊൻ എടുപ്പാൻ എളിയവൻറെ പാ. വേണം, ഇരിമ്പുപാ. യിഴങ്ങി ചുക്കുവെള്ളം കുടിച്ചു ദഹനം വരുത്താമോ prov. — Kinds: കടപ്പാര 190, കുട്ടപ്പാ. ചക്ക പാ. തേങ്ങാപ്പാ. (an instrument, also of areca wood, used to skin cocoanuts പാ. നാട്ടുക). 2. a fish, കണയമ്പാ. Scomber acul. 3. അടിച്ചിപ്പാ., അരുപാ. cotton of cocoanut-leaves.

I. പാരം pāram √ (പർ) Yonder end, shore, aim (മുകര).

denV. പാരിക്ക 1. to attain the end. 2. v. a. to train up B.

CV. പാരിപ്പിക്ക to perform completely അദ്ധ്വരം പാരിപ്പിച്ചാൻ KR.

II. പാരം, Tdbh. of ഭാരം 1. Weight, esp. of 20 mounds, ൧൦ പാ. മുളക തൂക്കി TR. 2. adv. heavily, much പാ. ഉഴിച്ചു etc.; ഒച്ച പാരമാം Nid. loud coughing.

denV. പാരിക്ക 1. to grow heavy, increase പാരിച്ച പൈളാഹം Bhr., ആശ Bhr.; ദീനം, പനി പാരിച്ചു Nid. പാരിച്ചു പൂരിച്ച ഭാരം CG. the much too heavy weight. പാരിച്ചുറപ്പിച്ചു made very firm. നാരിക്ക പരിഭവം പാരിക്കും Nal. പാരിച്ചു ഭംശിച്ചു bit eagerly.

പാരിപ്പിക്ക see under പാരം I.

പാരകൂലം pārayūlam S. (I. പാരം). The other shore പാ. ശമിച്ചു AR.

പാരഗൻ S. 1. crossing over. 2. carrying through, performing, completely versed in a science വേദപാ.

പാരണ S. concluding a fast. പാ. കഴിക്ക to eat after a fast. ഭോജശീപാ. ചെയ്യാൻ Bhg.

പാരതം & പാരദം S quicksilver, med.

പാരതന്ത്ര്യം S. (പരതന്ത്ര) Dependence on others കഷ്ടം ഈ പാ. KR.

പാരത്രികം S. (പരത്ര) referring to yonder world. പാ'കാത്മി Bhr. looking for eternal objects.

പാരദാരികൻ S. an adulterer.

പാരദ്ധകൻ S. = മുകര കണ്ടവൻ.

പാരപാര്യം S. partiality, mod.

പാരമാർത്ഥികം S. real, true. പാ'മായതത്വം Bhr. full truth. ഭവനോടു പാ. ചൊന്നതു, also പാരമാർത്ഥ്യാത്മനാ ചോദിച്ചു Bhr. sincerely.

പാരമേക്ക്യം S. the rank of പരമേക്കി Bhg. = ഔരംശിത്വം.

പാരമ്പര്യം S. 1. = പരമ്പര succession, offspring തുഴുവിൻ പാ. യവനന്മാർ Bhr. അവരുടെ വംശപാ'മായിട്ടു കുറവു വരികയില്ല TR. his descendants will never want. 2. traditional intelligence എന്നുടെ വംശപാ. ഭവാനാക്കു ചൊല്ലുവൻ, കുലപാ. വഴിച്ചു വന്നികൾ KR. genealogy & history of a dynasty.

പാരമ്പര്യക്കാരൻ 1. one who can trace his descent. 2. acquainted with tradition.

പാരവശ്യം S. = പരവശത, f.i. മോഹപാ'ങ്കൽ കാട്ടിടൊല്ല SiPu. getting besides yourself with lust. പാ. കാട്ടുക to feign poverty etc.

പാരശവം pārašavam S. (പരശു). 1. Iron. 2. N.pr. a people; പാ'ൻ the son of a Sūdra woman by a Brahman.

പാരസീകം pārasīyam S. Persian (esp. horse). നിണ്ടു നിവിന്നുള്ള പാ'ന്മാർ, പാ'കേശനാം മേഘാങ്കവീരൻ Mud. [Brhmd.

പാരസ്ത്രീകം S. (പരസ്ത്രീ), പാരസ്ത്രീകസൌഖ്യം

പാരസ്യം S. (പരസ്പരം). Mutuality V1.

പാരായണം pārāyaṇam S. (പാരം, അയനം). Getting through, reading through രാമായണ പാ'ത്തിന്ന ഒരു ശാസ്ത്രികൾ വേണം TR. പാരായണികൻ S. a reader.

പാരാവതം pārāvaḍam S. (പരാവൽ coming from afar). A turtle-dove പാ'ങ്കൽ തൻ പെടകളോട് ഒത്തു നേരെ കളിച്ചു CG. (C. Te. pāruvam fr. പാറുക?)

പാരാവാരം pārāvāram S. (പാരം, അവാരം) 1. This & that shore. 2. the ocean പാരാവാരമീതേ ശമിക്കും AR. പാ'രോപരി പോകും Ram K. (of Hanuman's leap).

പാരി pāri S. (പാരം). 1. Water. 2. a milk-pot. In T. fine cloth, hence ചെമ്പാരിപ്പുടം. പാരിക്ക see പാരം I. & II.

പാരിജാതം pārijāḍam S. & — കം Erythrina fulgens, a paradise-tree, Bhg. പാ'തകം നട കൊണ്ടു മേല്പെട്ടടൻ വേരോടേ Bhr.

പാരിടം see പാർ, The world.

പാരിപാത്രം S. N.pr. The western Vindhya. Bhg 5. (comm. പാരിയാത്രം).

പാരിഷദൻ S. One present in a പരിക്ഷത്തു. പാരിക്ഷദാസനായി വാഴുക Sk. (fr. പാശ്ചം?)

പാരീചരം S. (പാരി) An aquatic animal KR.

പാരുഷ്യം pārušyam S. (പരുഷ). Harsh language, rudeness, violence വാക്കുപാ., ഭണ്ഡുപാ. Bhr. VyM. (two faults of princes). ചിത്തപാ'ത്തോടു കാമിനിസംഭോഗവും PT. പാരുഷ്യക്കാരൻ an impudent person.

പാർ pār T. M. (C. a pent roof; fr. പരു or പരക്ക). 1. What is spread; the earth ഇപ്പാർ Anj., also പാരുലകു Bhg. പാർമേലാരും ഇല്ല CG. 2. world ഒരാരേഴുപാരിലും നാഥൻ Anj. പാർമന്നൻ RC. = ലോകനാഥൻ. 3. a certain (gross) rice പാരും മോടനും മൂന്നു TR.

പാരാട്ടുക T. aM. (to make a world of it?) to extol രാമൻ കഴൽ പാരാട്ടും മന്നൻ RC.

പാരിടം po. the earth, Bhr.

പാത്തലം po. the earth, ground. പാ. തന്നിൽ ചെത്തു CG. brought him down.

പാമ്മാതു CG. = ഭൂമിദേവി.

പാക്ക pārka T. M. 1. (fr. prec. as ലോകം and ലോചിക്ക). To regard, behold കാത്തവൻ ഓരാണ്ടു പാത്തവൻ ഫല ആണ്ടു prov. മിഴ്യു ലോചനം കൊണ്ടു പാത്തു Bhg. of Gods, kings. തുക്കൺ പാത്തരുളേണമേ നീ Anj. നേരും നേരുകേട്ടും പാത്തു കണ്ടു KU. investigated. പാത്തോളം Bhg. = കണ്ടോളം the more you look or consider. — പാത്താൽ, പാക്കിൽ adv. well considered (an expletive, = നിരൂപിച്ചാൽ), so പാക്കുന്ന നേരം ഇതൊന്നേ നല്ലു CG. ഉണ്മയെ പാക്കിൽ ഏറും CG. more than reality warrants (= കാൾ). നാടതു പാത്താൽ ബഹുനായകം എന്നാകിലും Mud. indeed. 2. to wait for തക്കം പാ. Bhr. തക്കം നോക്കിപ്പാത്തു കൊത്തിത്തിന്നും PT. യുദ്ധത്തിന്നവസരം പാത്തുപാത്തു Mud. ഓരാതേ പാരാതേ SiPu. inconsiderately. നിന്നുടെ വരവു പാത്തിരിക്കും Mud. വാവിനെ പാത്തുനിന്നാൻ, ശരല്ക്കാലത്തിൻ വരവു പാത്തിരിക്കുന്നോൻ KR. അവനെ പാത്തിരുന്നു Anj. ഭിക്ഷുക്കളെ പേത്തുപാത്തു PT. കാലത്തെ പാക്കാതേ പോക വേണം CG. കാലം പാത്തിരിക്ക to wait upon one (as king, God), to be in attendance. വഴിയെ പാ. to follow one closely everywhere. കടത്തിന്നു ആൾ വന്നു നമ്മുടെ വഴിയെ പാത്തു മനസ്സു മുട്ടിച്ചു TR. dunned. 3. to stop, dwell ഒട്ടും പാക്കാതേ TR. at once. മഴക്കാലം പാ. TR. ships to winter. പാരാതേ അറിയേണം Bhr. without delay. എവിടേ പാക്കുന്നു where does he live?

പാപ്പവർ aM. (see പാപ്പാൻ) the seers, Brahmans. പാ'ക്കറിയിന്മുലം ആകം നമഃ RC. the sun, as enlightening the Brahmans.

VN. പാപ്പ് 1. considering, expectation. 2. an abode സായ്വക്കൾ പാപ്പള്ളേടത്തു TR. ആൾപാപ്പില്ല not inhabited. 3. B. a shoal of young fish, small fry.

പാപ്പുകാർ (2) = ബാല്യക്കാർ of a Nāyar.

CV. പാപ്പിക്ക 1. to stop, arrest one. കല്പന ഇല്ലാതേ പാ'ച്ചാൽ TR. keep in suspense. 2. to settle, make to dwell തറവാട്ടിൽപാ'ച്ചു; പാപ്പിയാതേ അയക്ക TR. not to harbour them.

പാർത്ഥൻ pārthaṅ S. Arjuna, son of പൃഥ Bhr. പാർത്ഥസാരഥി Kṛṣṇa.

പാർത്ഥിവം pārthivam S. (പൃഥിവി). Earthly. പാർത്ഥിവർ princes, Bhr.

പാർവ്വണം pārvaṇam S. Connected with പർവ്വം, as പാ'ണേന്ദു the full-moon.

പാർവ്വതിpārvaṭi S. (പർവ്വതം) = മലമാള; N. pr. f.

പാർവ്വത്യം pārvatyam (Tdbh. of പ്രാവർത്യം? as if fr. പ്രവൃത്തി q. v.; but T. Te. Vi. have pārapatyam, C. pārup. superintendence, management, as if fr. പാർക്ക). 1. Local government, administration മോർ വില്ലുന്നതായേ ഊരിലേ പാരപത്യം എന്നിങ്ങ prov., also പാരോത്യം; നാട്ടിൽ ഓരോരുത്തർ പാരോവത്തി ചെയ്യു, പാരവത്യം ചെയ്യുന്നവൻ TR. 2. Trav. a subordinate revenue situation.

പാർവ്വത്യക്കാരൻ a subordinate Collector & Magistrate (Trav. = അധികാരി). സുല്ലാന്റെ പാപ്പത്യക്കാരന്മാർ, പാപ്പത്തിക്കാരൻ TR. (In Mal. a district about as large as 4 amśams (അംശം 2) together, was formerly under 1 പാർവ്വത്യക്കാരൻ: f. i. പാപ്പത്തിക്കാർ പണത്തിനു വരാറായി No. said only by very old people).

പാർശ്വു P. **Pādshāh**, The Mogul emperor ഡില്ലി പാ. KU.; also പാശാൻ, പാഷാ TR.; പാശാവു മലയാളം അടക്കി, പാച്ചായിനെച്ചെന്ന കഴു TR. Tippu.

പാർശ്വം pārśvam S. (പർശു a rib). Side ഹിമവൽ പാ. പുക്കാൻ Sank. Ach. അന്യായക്കാരന്റെ പാ'ത്തിൽ MR. (= പക്ഷം). മുതലിയാരെ തന്റെ പാരിശത്തിൽ ആക്കി TR. gained over (Mpl. Tdbh.).

പാർശ്വൻ, പാർശ്വത്തി, പാർശ്വസേവി S. an associate, attendant.

പാർഷ്ഠൻ pārṣaḍaṅ S. (പർഷത്തു = പരിഷ). An attendant ഭഗവാന്റെ പാ'ർ Bhg.

പാർഷ്ണി pārṣṇi S. The heel, rear. പാ. ഗ്രാഹകന്മാർ followers, Brhmd. (reserve?).

പാർസി P. **pārsi** 1. The Persian language, also പാശി അറിയുന്നവൻ TR. 2. a Pārsi, പാശി TR., (പാരസീകം S.).

പാറ pāṟa T. M. (Tu. pāde fr. പാഴ്?) 1. A rock; large stone കിണറിൽ വീണ പന്നിക്ക കല്ലും പാറയും തുണ prov.—N. pr. of places in പല പള്ളിപ്പാറ, കൊഴിഞ്ഞമ്പാറ Palg. 2. met. firmness ആയിരം ബുദ്ധിക്ക നെഞ്ഞിനു പാറ prov. a stone thrown into one's hand is the token of his being the debtor Vi.

പാറകം Ficus dæmonum or cunia, the rough leaf (പാറോത്തില) polishes furniture. Kinds: കാലപ്പാ. med. fruit, മലമ്പാ. strong timber.

പാറക്കൽ a large stone ഉരുട്ടപ്പാ. (jud.).

പാറൻ N. pr. m. (Cheṟumārs).

പാറങ്കി a drug, (myrrh, B.) = പാലങ്കം.

പാറനമ്പി N. pr. the 4th minister of Tāmūri (നാലാം കിരിയം), hereditary chamberlain വരക്കൽ ഉറവിങ്കൽ പാറച്ചങ്കരനമ്പി KU. (vu. also called പാറാമ്പി, പാറാമ്പിശ്ശൻ).

പാറവള്ളി Asclepias pseudosarca.

പാറാടൻ pāṟāḍaṅ No. (പാറുക) 1. also പാറാട്ട MC., പാറയാത്തൻ, പാറയൻ Trav. The flying squirrel, Pteropus or pteromys. 2. = നരിച്ചീറു a bat.

പാറാവു H. **pārā** (fr. S. പ്രഹരക). A sentry, guard, arrest. പാറാവിൽ പാപ്പിച്ചു, തടവിൽ പാ'വാക്കി, കച്ചേരിയിൽ പാ'വാക്കി TR. പാ'യിൽനിന്നു കിഴിച്ചുവിട്ടയച്ചു, പാ. നീക്കി, പാ. വിട്ടയക്ക to release from confinement.

പാറാക്കാരൻ a sentry, also പാറാവു നില്ലുന്ന ആൾ, ര പാറാവു ശിപ്പായ്മാർ TR 4 guards.

പാറാപ്പുര a guard-house.

പാറാമ്പുരയം a hoop of players.

പാറു pāṟu T. M. a C. (പാറുക) 1. A small boat കപ്പലും പ'ം തോണി PT.; a swift shallop കൊ

ന്തൻ പാ. (No. also വാറു), വൻപാ. 'Bombara', a larger vessel. 2. a boat made of one piece V2. (=almadia), catamaran B. 3. flight എഴുപാറു കഴുകം RC. a high-flying eagle. 4. (Tdbh. of പാവ്വതി) N. pr. f. പാറുകുട്ടി, പാറോട്ടി etc.

പാറുകാലി So. a scolopendra (പാറുക 2.).

പാറുകാലം പിടിച്ചുപോ (3) No. may you moulder away! (a curse).

പാറുക pāṟuya 5. (പറക്ക). 1. To fly, flutter, drizzle പക്ഷികൾ പാറുമ്പോൾ CG. തത്തപാറിപ്പറന്ന Onap. — met. പാറിപ്പറന്ന പാഞ്ഞുടന്ന TP. മൺപൊടിപാറിin winnowing. വിളക്കോട പാറിയാൽ prov. (as പാററ). മഴ പാറപ്പാറ പ്പൊഴിയുക; പാറിപ്പറിച്ചു or പാറിപ്പറന്തല യാസ്സ്ടക്ക No. slovenly appearance. 2. to spread, unfold as wings. കിളിയോല പാറി=വിടന്ത 251; to be grazed മുള്ളുകൊണ്ടു പാറിയ പോലേ കണ്ട MR. of skin (see വാറുക).

VN. പാറൽ 1. flight; drizzling rain പാ. അരി powder-like rice=കന്നു, So. താവലരി. 2. So. a float, raft=പാറു.

v.a. പാറാറുക 1. To let fly, scatter about, sprinkle. പാററിത്തുപ്പിയാൻ prov. to spit cunningly. കാറു മലകളെ പാറിക്കളയും VilvP. വെടിവെച്ചു പാററി blew from guns. 2. to dust കൂടെ പൊളിച്ചു പുല്ലും പൊടിയും പാ., നെല്ലു പാ.

VN. പാററൽ=പാറൽ, as മഴപ്പാററൽ drizzling rain.

പാററ pāṟṟa (prec.). 1. A moth മഴപ്പാ., ഒരുയാൻപാ. etc. പാ. കൾ പലതുണ്ടു ഒരു നാഴികെ കൊരു ജന്മം എടുക്കുന്നവറിലും യെരുവനം വരികയും പുത്രന്മാരുണ്ടാകയും വാഴ്ച്ചയും അണഞ്ഞുടൻ ചത്തുപോകയും ഒരു നാഴികെക്കകം VCh. തീയോട്ട പിണങ്ങാൻ ഒരു പാറെറക്കളിലാക്ഷം ChVr. ടീപേ പുകൊരു പാ. പോലെ CrArj. 2. a cockroach B. 3. a tall palmyra, cocoanut-tree or areca-palm, Palg. B. (see പാറുക 2.). 4.=തൊപ്പു 2. small pendants in jewelry. 5. N. pr. a Puleichi.

പാററാട്ട MC., see പാറാടൻ.

പാല pāla T. M. 1. (പാൽ). Milk-plant, esp. മംഗലപ്പാ. Echites scholaris. 2.=പാലപ്പൂ grated cocoanut, looking like Asclepias flower (No. given at marriages). 3. a large boat ഒന്നരക്കൊമ്പുകാരൻ പാ. one with 1½ masts. 4.=പാലക്കായ. 5. a kind of paddy in കീരിപ്പാല, വെമ്പാല Palg.

Kinds of milk-plants: അടകൊതിയൻ Asclepias annularia, ആട്ടകൊട്ടമ്പാ. & ആട്ടതൊടപ്പാ. (S. അജശൃംഗി Odina pinnata?), ഏഴിലമ്പാ. also മംഗലപ്പാ. an Echites, കമ്പിപ്പാ. (also കനക—, കന്തളമ്പാല, the yellow fruit used to stupify fish), കള്ളിപ്പാ., കാക്കപ്പാ. Gelonium or Cupania, കിളിതിന്നിപ്പാ., കടകപ്പാ. (& കൊടിപ്പാ., കൊടകപ്പാലരി Palg. Exh.) Echites pubescens, കരുട്ടപാ. Tabernæ montana alternifolia, കൈക്കൊത്തൻ പാ. Rh. (നീർകൈക്കൊ. a Euphorbia), തിരുനാമപ്പാ. Periploca tunicata, തൈപ്പാ. (or മൈപ—, തൈവപ്പാ). Echites scholaris, നിലമ്പാ. (നീലാമ്പാ B. Palg.) Artemisia Madarasp., പഴമുണിപ്പാ. Mimusops Kauki, വിപ്പാ. (T. വിഴപാ.) Asclepias lactifera, വെൺപാ. T. Nerium antidysent. or a Euphorbia, സൂചിപ്പാ. Periploca esculents. (ഏറുകത്തിപ്പാല Kadatt., വള്ളി— Palg., കമ്മട്ടി — No. ഇത്തി — or കന്നി —).

പാലക്കാ Asclepias fruit, serving as model for ornaments പാ. സ്സ്ടാരം TP. പാ. മോതിരം.

പാലക്കാട N. pr. & പാലക്കാട്ടശേരിരാജ ഇട്ടിക്കോമ്പിഅച്ചൻ TR. പാലക്കാട്ടേരി പട്ടന്മാർ TP. Pālakāḍu, also പാലയിൽ അരശു TP.

പാലപ്പൂ see പാല 2.

പാലം pālam T. M. (S. പാലി a dyke). 1. A bridge over rivers, or to connect the walls of native compounds പാ. കടക്കുമ്പോളം നാരായണ prov. തെങ്ങിട്ട പാ. കടക്കും TP. ചതിപ്പാ. a false bridge. പാ. കൊണ്ടയിട്ട, പാ. ഒട്ടി TP. furnished him with a pretext. — N. pr. of places in ഒറപ്പാലം, etc. 2. similar objects, as മൂക്കിന്റെ പാ. the bridge of the nose,= നിട്ടൽ. (തുലാം 472). ഇടങ്ങഴിയുടെ പാ. 5½

യിരൽ CS. In the weaving loom the stick that holds the 2 പിള്ളക്കോൽ etc.

പാലകൻ pālayaṅ S. & പാലൻ (പാ). A preserver, protector ദിക്കുപാ., നരപാ., ആ ണ്ണായ പാ. (=Brahman) Sah. [Bhr.

പാലനം S. protecting, keeping, as പശുപാ.

denV. പാലിക്ക to protect, keep ഗോക്കളെ KR. to tend. മഹോത്സവം പാ. Bhr. മാമകം പാ. KU. ആശ്രമം പാ. KU. (=ദീക്ഷിക്ക). മുക്കിലും പാലിക്കും will defend. ന്യായം പാ. to administer justice. — Imp. പാലയ Sk. CC. & പാഹി Sah.

part. pass. പാലിതം governed.

പാല്യൻ to be kept or governed V1.; മാതാപിതാ ക്കന്മാരാൽ പാല്യമാനൻ AR. kept, educated.

പാലങ്കം pālaṅgam S. Boswellia.

പാലങ്കി incense. — പാറങ്കി 650.

പാലി pāli S. 1.=പാളി q.v. 2. A sharp edge, also പാലിക. 3. പാലിമേനോൻ, പാലി കൻ V1. a governor (=പാലകൻ); N. pr. of the first minister of Perimpaḍappu & ruler of Chanoṭa, called by the king പാലി, in S. പാ ലിക നായകൻ KM.; vu. പാലിയത്തച്ചൻ KU.; his house പാലിയം V1.

പാലിക S. (keeping) So. a ladle for skimming milk. — പൂപ്പാ. a salver B.

പാലിക്ക see പാലനം.

പാലിത്യം S. (പലിതം 632)=നര.

പാലേരി pālēri M. C. Tu. N. pr. 1. A palace of the Kuḍagu king, No. of Mercara; hence പാ. സംസ്ഥാനം; കൊടക സംസ്ഥാനത്തു പാ ലേരിവീരരാജേന്ദ്രവൊടയർ TR. പാലേരിയാൻ KU. also പാലയരയി; കണ്ടിക്ക മീത്തലേ പാ യിലേരിപീടു TP. 2. a caste of jungle-dwellers in Trav.

പാൽ pāl T. M. C. Te. (Tu. pēru) 1. Part, fr. പക, hence അപ്പാൽ on that side (Valluvanāḍu). ചെപ്പുകൾ മുപ്പും ഇപ്പാൽ വന്നു, ഉൾപാതം ഇപ്പാലേ വന്നു CG. 2. milk. പാൽകറക്ക to milk, പാൽ കലക്കുക to churn, ഉറയുക to curdle, പാൽ വിഭിന്നിയേടത്തു പഞ്ചതാര prov. വലിയമ്മ പാൽ കൊടുക്ക TR. to adopt a prince കപ്പലിൽ പാലിന്നു കാച്ചുവാൻ TP. to inaugurate a new ship; — milk, met. for what is white പാൽ ഒത്ത നിൻ കീർത്തി CG. (snowlike), for what is sweet പാൽമൊഴി Mud. 3. vegetable milk ആലിൻ പാ. KR. (=വടക്ഷീരം), cocoa-nut-milk (പാൽ പിഴിയുക of 2 kinds മുമ്പാൽ or തലപ്പാൽ & വഴിപ്പാൽ), മുലപ്പാൽ കുഴിഞ്ഞാൽ കലപ്പാൽ prov. etc.

പാലട B. cheese, — പാലറ a dairy.

പാലൻ milk-like — പാലമ്പൂ grated cocoanut.

പാലാഴി myth. = പാല്ക്കടൽ; പാ. മാതു CG. Lakšmi, also പാ. മങ്ക Anj.; പാ. വണ്ണൻ Bhr. Viṣṇu.

പാലീയം B. tin.

പാലുണ്ണി a pimple, wart.

പാലുഴവം, (B. — ഴവം) heart-pea, Cardiospermum halicacabum (S. പാരാവതാംഘ്രി).

പാലൂരി B. a kind of small-pox.

പാലൂരിക്കിഴങ്ങി a vessel for milk TP.

പാ(ൽ)ക്കഞ്ഞി milk boiled with rice പാലാലേ പാ. വെക്ക TP.

പാല്ക്കടൽ the milky ocean പാ. മകൾ മണവാ ളൻ Bhg. Lakšmi's husband.

പാ(ൽ)ക്കലം a vessel to boil milk in; a churn.

പാല്ക്കുളി milk-like influence, ascribed to the moon-light, CG.

പാല്ക്കാരൻ a milk-man.

പാൽകൂടി Cal. So. = പാൽപീത്തു.

പാ(ൽ)ക്കുരു eruption on the body of sucklings.

പാ(ൽ)ക്കുഴ CG. a milk-pail, also പാൽക്കുറ്റി.

പാല്ക്കുഴമ്പു thick-boiled milk, met. (ലക്ഷ്മിയുടെ) കണ്ണിന്നു പാ'മ്പായ (കൃഷ്ണൻ) CG. darling.

പാൽഗന്ധഡപ്പച്ച a medic. stone.

പാ(ൽ)ച്ചുണങ്ങു white spots on the skin.

പാ(ൽ)ച്ചുയങ്ങി s. med. herb (see ചുവ).

പാ(ൽ)ച്ചോറു rice boiled in milk. പാ. കൊൾക പോൽ CG. the food of infants; also first meal of the bridegroom in the bride's house (പാച്ചോറുകാർ etc. No.). Hence പാച്ചോ റ്റി q. v.

പാ(ൽ)ത്തുരം sulphate of zinc; a collyrium extracted from Amomum.

പാല്നിറം white പാ'മോടേ വാഴുന്ന ഭാരതി Anj.

പാല്പശു a milch cow.

പാല്പാട cream — പാല്പാക്കട്ടി Arb. cheese.

പാൽപീത്തു or ഇരുപത്തെട്ടിനു പാൽ കൊടുക്ക No. after a house has been purified from child-bed-pollution, sugared milk is given by the relations on the 28th day to the new-born child by means of a gold coin (ആമാട). — vu. പാലീത്തു.

പാല്പൊടി = പാല്ക്കുഴമ്പു B.

പാല്മരം a milk-tree, നാലു പാ. (അത്തി, ഇത്തി, പേരാൽ, അരയാൽ).

പാൽമൊഴി sweetly talking (woman or parrot) പാ. അടങ്ങി മരുവിനാൽ Mud.; പാൽമൊഴിയാൾ VetC.

പാൽവള്ളി Echites malabaricus (= പാല). പാ. വേരിടിച്ചു a. med. MM. — Kinds പൂപ്പാൽ പാ., വലിയ പാ.

പാൽവാണി Bhg 8. = പാൽമൊഴി.

പാൽവെള്ളി B. pure silver.

പാല്യം see പാലനം, പാലിയം.

പാവ pāva T. M. (പാവു or ഭാവം?). Doll, puppet. അവൻ പാ. a mere puppet. അവരെ പാടി നിന്നാടിച്ചു പോരുന്ന പാ. കൾ ആക്കിനാൻ വാക്കുകൊണ്ടു CG. governed them completely. പാവ വെക്ക Palg. to put up a scare-crow against the influences of an evil eye. — Kinds: തച്ചൻ പാ. കൾ പണി ചെയ്തു Nasr., മരപ്പാവ പോലേ Nal. (so astonished), തോൽപ്പാവക്കൂത്തു V2., യന്ത്രപ്പാ. (courtiers compared to it, Nal.), കളിക്കും കുമപ്പാ. SiPu.

പാവകളിപ്പിക്ക, പാവക്കൂത്തു etc. puppet-show.

പാവകൻ pāvaγaṅ S. (പൂ). Pure പാവകയാകിയ ധാരനെ CG. purifying; Agni, the fire. പാവകഭാവത്തെ പൂണ്ടു CG. burning from rage.

പാവട്ട pāvaṭṭa & പാ.ക്കൊടി Pavetta Indica, പാ. കുരു GP 69. (used in play by children). പാ. യിലഅരിച്ചിടിച്ചു a.med.—മഞ്ഞപ്പാ. Palg. B. a yellow wood for gun-stocks.

പാവനം pāvanam S. (പൂ) Purifying പാദപരാഗംകൊണ്ടു മന്ദിരം പാ. ആക്കുക CG. to sanctify the house. — പാവനശീലൻ, — മാനസൻ Mud. — പാവന f. AR.

പാവൽ pāval (T. പാകൽ). Momordica charantia (പാവക്കായി GP 70.) gen. പാണ്ടിപ്പാ. Rh. — Kinds: എരിമപ്പാ. Bryonia Maisorensis, കാട്ടു —, വെൺ — Momordica dioica, നിലപ്പാ. Mom. humilis, പെരുമ്പാ. (?), മെതി — Mom. muricata, വേലിപ്പാ. Bryonia Garcinii.

പാവലപൂല B. Phyllanthus rhamnoides.

പാവൽനീർ a bitter vegetable preparation (from പാവലില) drunk by the Syrians in church at 2 P. M. on Good Friday = കൈപ്പു കുടിക്കു.

പാവാട pāvāḍa 5. (പാവു, ആട). 1. Cloth spread in the streets, as at a king's coronation നട പാ. വിരിക്ക, also awning പാ. കൊടിയും പട്ടും വിരിക്കയും Nal. 2. table-cloth or other sheet used to fan പാ. എടുത്തു വീശിയും, പഞ്ചവർണ്ണപ്പാ. വീശുവാനായി KR.

പാവാൻ pāvāṅ T. M. (പാവു 3). An elephant-instructor പാ. പാവുകൾ ഏകി നിന്നാനയെ പായിച്ചാൻ CG. (T. & V1. പാകൻ, al. പാകാൻ). അച്ഛൻ ആനപ്പാവാൻ എന്നു വെച്ചു prov. പാ. ഗജത്തിന്നു Sah. ആനകളെ പാവനായി jud.

പാവു pāvu & പാ T. M. (C. hāsu, Te. pēka fr. പാകുക). 1. A weaver's warp, & what is like it, as അട്ടം പാവു ceiling of mats or palm-leaves തലപ്പാ. etc.—ഉ പാ. വീതതു, പാവിന്റെ കുഴക്കു തീർക്ക (weavers). — ഉളവും (145) പാവും headers & stretchers (Arch.). 2. inspissated toddy or sugar-juice പാ. കാച്ചുക, ചക്കരപ്പാവു 339; from different ceremonies after birth one counts the days നാലാം പാ., ഏഴാം പാ. etc. പാവു തിന്നാൾ Pay. 3. all that an elephant has to learn in training him പാ. കൾ ഏകിനാൻ പാവാൻ നേരേ CC. ആനയെ പാ. പടിപ്പിക്കുമ്പോലേ vu. 4. a China-root, used for wounds (perh. hence 2). 5. = മാർ with Muckwas f. i. എത്ര പാവു പോയി = to what depth (how many fathoms) of water have you been out? 12 പാ. (പാം, പാകം see ഭാഗം) വെള്ളം. പാവാണി = പട്ടികയാണി.

പാവാററുക to straighten the threads of a warp with a brush (പാവാററി, നിരപ്പൻ)! also പാവു വീശുക (പാ. കോൽ).

പാവിടുക, പാവോടുക to make a warp.

പാവുമുണ്ടു, പാവുമുറി cloth of fine thread പാ. മുതലായ വിശേഷവസ്ത്രങ്ങൾ (opp. പരുക്കൻ മുണ്ടു); also പാവിലമുണ്ടു (for men) & പാവിലേമുറി (for women) brought chiefly from Pāṇḍi = പാണ്ടിമുണ്ടു.

? പാവേടാവൈദ്യക്കാരൻ V1. a learned physician (പാവേട a book on med.; prh. T. വാകടം).

പാശം pāśam S. 1. A snare, tie, fetter കാല പാ., ബന്ധപാ. Mud. — met. ആശയാകുന്ന പാ. അറുത്തു കളയേണം VCh. 2. a quantity, in കേശപാശം.

പാശകം S. dice (ചൂതുകിണി).

I. പാശി S. an ensnarer, fowler, Varuṇa.

II. പാശി pāśi T. M. 1. = പായൽ No. q. v. (C. Tu. hāsige, C. pāču = പായി a mat). 2. So. Variegated glass-beads.

പാശാർ Palg. = II. പാശി 1. Algae; also lichen (growing f.i. during the monsoon on exposed walls) & even fine mosses.

പാശുപതം pāśubaδam S. Belonging to പശുപതി Śiva, esp. a charmed weapon, Bhr.

പാശുപാല്യം S. the work of പശുപാലർ.

പാഷണ്ഡം pāšaṇḍam S. Heresy വേളക്കമായ പാ മതം പരിഗ്രഹിക്കുന്ന പാപിഷ്ഠന്മാർ Bhg.

പാഷണ്ഡികൾ = സ്വവേഷംകെട്ടുന്നവർ heretics. പാഷണ്ഡിമതം ഏറും രാജ്യത്തിരിക്കയും അരുതു VCh.; പാ. കൾ വേദം ഒക്കവേ തള്ളി Bhg.

പാഷാണം pāšāṇam S. (G. basanos). 1. A stone PT 1. 2. T. M. arsenic ആയിരം കാകനു പാ. ഒന്നു മതി CG. — Kinds: കതിരപ്പൽപ്പാ. red orpiment, തൊട്ടി(ഒട്ടി)പ്പാ. red arsenic for caustic, പറങ്കിപ്പാ. sublimate of mercury, വെള്ളപ്പാ. (എലി —) white arsenic.

പാഹി pāhi S. (Imp. of പാ) Save! പാഹിമാം Anj. ലോകരുടെ പാ. എന്നല്ലൊരു ഭാരതി CG. the prayers of all the world. പാ. നമോ നമഃ Bhr.

പാള pāḷa T. Tu. M. C. 1. The spatha of a palm-blossom (പാണ, തെങ്ങിൻ പാ.). 2. the bark or film of an areca-branch (കരിമ്പാള 211), used as a vessel for gathering toddy (കള്ളുപാള), as hat (തൊപ്പിപ്പാള), bucket (കത്തു പാ., ഒരു കത്തിയ പാ. MR. stitched, also പാള കോട്ടുക No.). ഓകിൽ ഊറുന്നതു പാളയിൽ ഊറിതാ എന്നപോലേ, തോട്ടന്തോറും പാള No. etc. അഛ്ശനമ്മമാർ മരിക്കുമ്പോൾ അവർ ഒക്കകൊട്ടയിലും പാ'യിലും ആയിരുന്ന mere babes; also പൊന്നുകൊണ്ടു പാ. TP.

പാളക്കയറു a rope for drawing water TP.

പാളച്ചെവികൾ MC. of an ass (or പാളം?).

പാളത്താറു a certain manner of tying the native cloth (= തറവട്ടക്ക, സോമൻകെട്ടുക).

പാളാൻ (2) No. Tiyars, as called by Pulayars.

പാളം pāḷam T. Te. C. M. (& പാളം). 1. A lump of metal, ingot V1. — ചെമ്പുപാ. a deed on a copper sheet. പാളകന്തം V1. a lance. 2. a strip of cloth V1. 2. (see പാളത്താറു under പാള).

പാളയം pāḷayam 1. T. C. Te. M. (see പാളി 2.) Camp, soldier's quarters V1. കോവിലകത്തിൻ താഴേകൊണ്ടേ പാ. ഇട്ടതു TR. പാ. കെട്ടുക B. പാ. ഇറങ്ങുവാൻ ചൊല്ലി KR. to encamp. 2. an army പട്ടാളവും പാളയവും prov. പാ. പോയ നിരത്തു prov. (desolated). പാ. എടുക്ക to raise an army. ഏറിയ പാ'വും കൂടിച്ചെന്നു Ti. ഡീപ്പിന്റെ പാ. വന്നു, പാ. പട്ടണത്തോളം കൊണ്ടുപോയി TR. 3. a lair ഗുഹാന്തരേ പാ. പൂക PT. (lion & ox).

പാളയക്കാർ soldiers (whence "Poligar").

പാളി pāḷi S. 1. The tip of the ear, edge of sword, പാളികൾകൊണ്ടു ഖണ്ഡിച്ചു (അമ്പുകൾ) Bhr. 2. a row, line, as of ricefields പടിഞ്ഞാറേ പാ. യിൽ കണ്ടം MR. വാനരപാ. RS. host. നദീപാ. CC. a number of rivers. ഭൂമിയിൻ ധൂളിപാ. പിരണ്ടു KR. a cloud of dust. കോണപ്പാളി Palg., നൂൽപാളി No. the hairless line on the under part of the tail. 3. M. a rag (= ചീന്തു), shred, pillow, stuffed with silk-cotton (ഉന്നം), the leaf of a book. 4. M. pers. N. of പാളിക 2. in നൂഞ്ഞക്കൽ പാളി the jackal, കട്ടേപ്പാളി the lark. — see foll.

പാളിക & പാളി So. the fold of a door ഇരു പാളിക്കതക Old Test. two-leaved gates (fr. പാളുക). — see prec. 4.

പാളുക pāḷuγa 1. No. = കാളുക To blaze, പാളിക്കത്തി; flame to rise ആ വീട്ടിനു തീ പാളിപ്പിടിച്ചു or പ്പററി. 2. to go obliquely. തുണി ചീന്തുമ്പോൾ —, വെട്ടു പാളിപ്പോയി; ഒരംച്ചയിൽ, മൂച്ചയിൽ പാളാതേ ഇരിക്ക No. slantwise. പാളിനോക്ക No. to look askance; to slink So. പാളിപ്പളുങ്ങി നടപ്പോർ Nal. mendicants. അതിലതിൽ ഇറങ്ങിപ്പാളിയും KR. crouched. ആരുമറിയാതേ പാളി ക്ഷപണകൻ വന്നു Mud. slank into his presence.

പാളാൻപളുങ്ങി (Eṙanāḍu) a bird; also പള്ളാൻ പാ. Palg.

CV. പാളിക്ക to slip obliquely, throw a stone obliquely, to make ducks & drakes.

VN. പാളിച്ച No. burning sensation വയററിൽ ഒരു പാ.

പാഴ = ഭാഷ V1.

പാഴ് pāḻ T. M. Tu. C. (Te. pālu fr. പഴുതു) 1. An empty place, void കാററിന്നു ചെല്ലുവാൻ പാഴ് ഏതും കൂടാതേ CG.; പാഴററ രോമാളി uninterrupted. 2. desolation, waste പാഴാക്കുക. 3. vain, പാഴിലാക്ക to render useless. പിന്നേപ്പാഴിൽ തോല്ക്കല്ല prov. (= പഴുതേ)—adv. also പാഴേ.

പാഴൻ, m., പാഴി f. 1. one good for nothing, wicked, a scamp ധൃഷ്ടയായ്നിന്നുള്ള പാഴി CG. ശൂർപ്പണഖയാം പാഴിയെ Bhr. 2. adj. പാഴൻപറമ്പായി കിടന്നു പോയാൽ TR. left uncultivated.

പാഴമ roguery പാ. ഏറും ഇപ്പൈതൽ, പാഴനാം ഇന്നിവൻ പാ'മെക്കാവതില്ലേതും CG. how stand against the tricks of this rogue.

പാഴാപാടു No. (2) desolated state.

പാഴാപാടിച്ചി No. a distressed & friendless woman.

പാഴിയാരം (പാഴി T. expanse) So. a beggar's, flatterer's, parasite's song or talk; rubbish.

പാഴിടി mighty thunder പാ. പൂണമക്കാർ മുകിൽ CG. — പാഴുരൽ കമിഴ്ത്തി CG. a big mortar. — പാഴ്ക്കുറുക്കൻ CG. etc.

പാഴ്ച്ചെലവു useless expenditure.

പാഴ്നിലം waste, untilled ground, also പാഴ്ഭൂമി = വെൺനിലം, തരിശു.

പാഴ്പണി, പാഴ്ച്ചെല useless work.

പാഴ്പനി CG. bad fever.

പാഴ്പറമ്പു a bleak hill പാ. ഏറി നടക്കുമ്പോലേ CG.

പാഴ്പെടുക to be deserted പാ'ട്ടു പോയൊരു ശയ്യ CG.

പാഴ്മരം a jungle-tree, common timber പാ'മായ്പോക നിങ്ങൾ CC. (a curse).

പാഴ്മഴതുകിത്തുടങ്ങി CG. heavy rain.

പാഴ്വാക്കു useless talk, പാഴ്വെടി etc.

പികം piγam S. The Indian cuckoo = കുയിൽ, പികനിനാദം RS. its note. പികമേഞ്ചൊല്ലേ RC. Oh thou sweetly speaking! പികവാണിമാർ Sah. പികവചന VetC.

പികയുക piγayuγa (T. പിക, C. Tu. Te. bigu, tension, C. Te. pigulu, to burst from tension). To wrestle തമ്മലിൽ പേഞ്ഞോണ്ടു TP.—to turn, twirl തമ്മിൽ തക്കിച്ചു പികഞ്ഞു.

VN. പികെച്ചൽ twirling.

പിക്കുക, ച്ചു V1. (C. to pluck. Tu. pinǰu) to break in pieces.

പിംഗം piṅġam S. (പിജ, L. pingo). Tawny, പിംഗനയന RS. (fem.)

പിംഗലം S. id. colour of gold mixed with red വർണ്ണവും പിംഗലകൃഷ്ണമായി കാലനെ കാണുന്നു AR.; പിംഗലനിറം MC.

പിംഗലൻ a Yaksha (?) പി. പൊന്നു തന്നീടും KR.

പിംഗാക്ഷൻ S. with reddish eyes. [V1.

പിചണ്ഡം piǰaṇḍam S. &—ചി—The belly പിചിണ്ടം also = പിശിടു V2. q. v.

പിചു piǰu S. Cotton (Tu. piǰu = പിരി, പിഴി).

പിച്ച piččа 1. Tdbh. of ഭിക്ഷ Alms, പി. ചോദിക്ക MC. പി. കൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ പോയോ Bhr. ഓരോഗൃഹങ്ങളിൽ പിച്ചെക്കു തെണ്ടി നടന്നു Si Pu. — പിച്ചക്കാരൻ = ഭി. 2. = വിച്ച wonder; nicely! chiefly of children's play പിച്ചനിന്നാർ പടുത്വം ഇല്ലാഞ്ഞു മറിഞ്ഞു വീണാർ CC. (infants). അവനു മാനസം ചൂടായ്പന്നതേ കാങ്കു

പിച്ച, പിച്ചയായ്ന്നതത്തായം ഒട്ട CG. — പിച്ചക്കളി No., song=പി—. പിച്ചയല്ല not in the best state. — പിച്ചം നടക്ക No. vu. the waddling of children when they begin to walk — see പിച്ച.

പിച്ചം piccam (S. പിച്ഛം tail-feather) in പി. കെട്ടുക To catch a tail, fetch a reason from afar, break the ice.

പിച്ചകം piccayam (fr. പിച്ചു). Jasminum grandiflorum പി'ത്തിൻ മൊട്ട med. MM. പിച്ചകമാലയും താലിയും Anj. പിച്ചകപ്പൂമാല താലിപൂണ്ടു (Kṛṣṇa). പിച്ചകപ്പൂ GP 66. പി. നേരായ പച്ചനിറം പൂണ്ട CG. Kṛṣṇa.

Kinds: നറുമി. Nal. (=മാലതി S.), കാട്ടുപി. Jasm. angustifol., ചെറുപി. Jasm. sambac.

പിച്ചി T. So. M. id. ശിക്ഷയിൽ പിച്ചിപ്പൂ വിരിയക്കണ്ടു KR.

പിച്ചള piccaḷa (T. S. പിത്തള) Brass, the mixture of copper & zinc. പി. അരെച്ചെഴുതിയാൽ കണ്ണു തെളിവാൻ നന്നു GP72. — also=വട്ടുക V1.

പിച്ചളച്ചെല്ലും=ചല്ലുപ്പെട്ടി 350.

പിച്ചാങ്കത്തി see പീ—

പിച്ചി see പിച്ചകം.

പിച്ചു piccu T. M. C. Te. (Tdbh. of പിത്തം) Madness പി. പിടിക്ക, കൊൾക to go mad. പേയുംപിച്ചും പറക V2. to be delirious, so പിച്ചുംപിഴയും or പിച്ചും ഭ്രാന്തും No., also to talk nonsense. പിച്ചല്ല Bhr. quite correct. കഴകം പേയും പിച്ചേറിപ്പുകക്കും RC. furiously.

പിച്ചൻ a mad man. [(senility).

പിച്ചുഭാവം weakness of intellect, dotage

പിച്ചുസ്വരം an inarticulate sound.

പിച്ചുക piccuya So. (T. പിച്ചു്ത്തൽ). To pinch, tear. പിച്ചിപ്പറിക്ക to tear off, see പിക്കുക.

പിച്ഛിലം picchilam S. (പിച്ഛ gruel) Slimy, smeary, a kind of touch (സ്പർശം).

പിഞ്ചു pinju T. M. (Te. pin, young, C. piṅgu). Young fruit just set പൂവും പി'ം കായും ഉണ്ടായി Arb.

പിഞ്ചുപോക So., പിഞ്ഞുപോക No. (v.n. of പിച്ചുക? or പിഴി?) to rot, decay.

പിഞ്ഛം pinčham S.=പിച്ചം (fr. പിൻ?) പിഞ്ഛമഞ്ജരിയോടൊത്ത കളേബരം Anj.

പിഞ്ഞ piñja S. Cotton (C. piñju, hatchel cotton). പിഞ്ഞരം S.=പിംഗലം. — പിഞ്ഞലം confused.

പിഞ്ഞാണം P. finjān (Te. Tu. C. piṅgāṇi, T. pīṅgān). Porcelain; China-ware, dishes, plates (തട്ടുപി.) cups (കൈപ്പി.) V1. 2.

പിട piḍa (T. പിണ, T. Tu. C. peḍa, see പിടി, പെൺ). 1. The female of birds കോഴിപ്പിടകളും CG. the hen (പെട). 2. So. the female of deer (No. പേട), കുതിച്ചു മണ്ടും മാൻപിടകൾ KR. പിടകലക്കൂട്ടം RC. harts. 3. VN. (foll.) writhing മേൽ എങ്ങും പിടക്കുട നടത്തിക്കൊന്നു RC.

പിടയുക 1. to be confused V2. 2. to writhe, struggle, pant, throb തുള്ളിപ്പിടഞ്ഞു VilvP. (a deer wounded). വീപ്പു മുട്ടിച്ചു പി'ന്നിതു ചിലർ UR. വീണു പിടഞ്ഞു RS. in hysterics. ജീവങ്ങൾ പിടഞ്ഞു മേഴും Bhr.

VN. പിടച്ചൽ 1. writhing പി. തുടങ്ങി ഉണ്ടുജന്തുക്കൾ Nal. struggle for life, in jungle-fire. 2. throbbing, palpitation; fatigue, hurry V1.; പി'ലായിട്ടു V2. confusedly.

CV. പിടയിക്ക to cause to writhe പിടയിച്ചു RS.

പിടെക്ക freq. verb (=പിടയുക). മഹോദരത്തിന്നു ലക്ഷണം നന്നു പിടെക്കും a. med. പിടെച്ചു നൊറിമേൽ നന്നുകൾ എല്ലാം (from grief) KR. to throb. പിടെച്ചു മരിക്ക AR. (in fire). തുള്ളിപ്പിടെച്ചു കരഞ്ഞു Si Pu. writhed, (a new-born child). അറുത്തിട്ട കോഴി പി'ക്കുമ്പോലെ, ഇറച്ചി ഇരിക്കേ തുവൽ പി'ക്കുമോ prov. വലിയും പിടെക്കും നോവും a. med.

പിടം piḍam, പിടകം S. (Tu. puḍāi fr. പിടി) A basket. [med.

പിടകം, പിടക a large boil, പിടകാളിശാന്തി

പിടക്കോൽ So. A wild bean, ചെറു പി. B.

പിടരുക piḍaruya So. To be plucked up. No. to burst (=പി—), കായ പിടന്നു പോയി=പൊട്ടി.

CV. പിടർത്തുക to root up; to open a boil.

പിടരി piḍari T. M. (So. പിടലി; C. Te. peḍa hind-part, see പിരടി). The nape of the neck,

occiput V1. പിടരി കടയുന്നതിന്ന പി. യിൽ തടകക a. med.

പിടാക piḍāya So. A district; friendship. പിടാകക്കാരൻ head of a district; a friend. B.

പിടാരൻ piḍārañ T. M. (see പിഷ്ടാരൻ). A snake-catcher V1.; a caste making painted shields, boxes, etc. No. = തോല്ലൊല്ലൻ; a class of lower Brahmans, who drink liquor & worship Sacti (or a Kāḷi, called പിടാരി V1.) KU. കാ യിൽ ഇട്ടമ്മൽ ഇല്ലത്ത് ഏമ്മ പിടാരർ TR. (with കഷായവസ്ത്രം, നിത്യ സന്ന്യാസതപം Cal.)

പിടി piḍi T. M. C. Te. 1. A grasp, hold. കങ്കൻ പിടിമുതല TP. the alligator that seized K. പിടിയും വലിയുമായി TR. there was some struggle. 2. a closed hand, fist; a handful ഒരു ദിനം ഒരിക്കൽ ഒരു പിടി ളജിപ്പാൻ ChVr. ഓരോ പി. ച്ചോറു to each. ഒരു പിടി യായ തലമുടി (=പിരി) in one braid. ഒരു പി. യായ്പോയി was emaciated. ഒരു പി. ഇല മുമ്പി ലും ഒരു പി. ഇല പിന്നിലും വെച്ചു കെട്ടും (jungle-dwellers). 3. a handle, hilt പിടി ഇ ടുക to fix it on. നാ പൊമ്പിടിക്കത്തി ഉണ്ടാ ക്കിച്ചു (for presents), വെള്ളിപ്പിടിവാൾ, ഒരു തമ്പാക്കു പി. പീച്ചാങ്കത്തി TR. 4. memory, seizing with the thought ആഴ്ച (എനിക്കു) പി. ഇല്ല I don't remember the day. എനക്കു പി. യുള്ളടത്തോളം പറയാം TR. 5. (C. T. = പിട) a female elephant പിടിപ്പാൽ മധുരം GP., നിന്നടെ പിടിക്കാണ്ടിൽ KR. (=പെണ്ണുലിംഗ ഭേദം); also the female of camels, pigs B. ആന പ്പിടിയും വാൾപിടിയും രക്ഷിക്ക TR. coronation formula, to rule the elephants & warriors. 6. a stunted fruit as of cocoanut (കൊഞ്ഞ, പിഞ്ഞ), പേട്ടം പിടിയും prov.

പിടി എത്തുക to seize, reach പി. ഇളകുക to let go (അവനെ MR., തെങ്ങിൻ TP., കു ട്ടാരം പി. ഇളകി TR.).

പിടി കിട്ടുക to seize അവനെ പി'വാൻ jud. പ്രതികളെ പി'ടീട്ടില്ല MR.; പി'ട്ടാത്തവൻ not brought in as yet. കള്ളന്മാരെ പി'ടി Brhmd.—(4)പിടി കിട്ടിട്ടില്ല I could not make it out. Palg.

പിടിക്കുടുക to seize അവളെ പി'ടി PT.

പിടിക്കുട്ടുക to set at എന്റെ നേരേ നായിനെ പി'ട്ടി (calling പിടി Imp.)

പിടികൊട്ടുക, കൈപ്പി. TP. to engage, provoke to fight പി'ട്ടി Sk.

പിടികിഴങ്ങു a certain yam=പൊടി—, നന—.

പിടിക്കോൽ V1. (or — ൽ?) a wooden machine for raising water.

പിടിച്ചോറു alms പി. ഇട്ടു പോറി TP.

പിടിഞ്ഞാൽ പറിക്ക V2. to glean corn = കാ ലായ് 243, താപ്പിടി 444, താൾപിടി 448.

പിടിപെടുക 1. to be caught, seized. 2. to lay hold of രോഗം പി'ട്ടു മരിച്ചു MC. എനി ക്കു രോഗം പി'ട്ടു & വിപ്രനെ രോഗം പി' ട്ടിതു SiPu. അരണ്യത്തിൽ പി'ട്ട വഹ്നി Bhr. കാട്ടുതീ പി. Bhg. അതിനെ പി'ട്ടു വലിച്ചു കൊണ്ടു പോയി PT. മത്സ്യത്തെ പി'ട്ടാൻ Mats. 3. to embrace with open arms = പൊത്തിപ്പിടിക്ക.

VN. പിടിപാട്, പിടിവാട്ട 1. seizing, eclipse (astr.) 2. (4) acquaintance, information പേർ പി'ടില്ല vu. 3. an instruction, document, as on appointing a person, lease. പിടി പാട്ടു നിനവു a document given to contractors etc. 4. regard for God in swearing V1.

പിടിപ്പതം So. portion given to reapers.

പിടിപ്പുന്നി (5) a sow.

പിടിമണ്ണു (2) a handful of earth, in administering oaths V1.

പിടിമാനം power, protection B.

പിടിമുഴം (2) a cubit measured from the elbow to the end of the closed fist.

പിടിമുറുക്കം holding fast.

പിടിമോന്ത see മോന്ത.

പിടിയാന (5) a female elephant.

പിടിവള്ളി a prop, tie.

പിടിവഴുതുക, പിടിവിടുക to let go, slip off കതിർ പിടിവിട്ടു.

പിടിവാട്ട, see പിടിപാട്ട.

പിടിക്ക piḍikka T. C. M. (Tu. പിൺ to know). 1. To seize, catch (മീൻ); verb of general import, as കൈ പി., കാൽ പി. = അടയം വീഴ

ക. — നൂൽ ചായം പിടിച്ചു imbibed, took the dye. 2. to hold, as a vessel (contain); to stick to അടിയിൽ പി. vu. ഇരിട്ടകൾ മരത്തണൽ പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നു Nal. ഇറെക്കു പിടിച്ചിട്ട ചാവിട്ടിയതു jud. still standing in the veranda. ഒരുത്തനെ പിടിച്ചാൽ, കൊമ്പിനെ പിടിക്ക prov. to rely on. മാസപ്പടിയിൽ പിടിച്ചു കൊൾക or വെക്ക to keep back, deduct = ഇട്ട പിടി കഴിക്ക No. 3. to find out, understand. 4. v. n. to take effect (=പറുക), തീ പി. to take fire. — to hit അവനു ദീനം പി., ദശരഥനിഹ പിടിച്ചിതോ പിശാചു KR. സ്ഥലം എനിക്കു പിടിച്ചില്ല did not prove healthy; esp. of sickness & remedies എണ്ണ പിടിക്കുന്നില്ല, പനിക്കു പിടിച്ചില്ല did not affect the fever. അതു പിടിയാഞ്ഞിൽ MM. if that prescription fails (=അതുകൊണ്ടു പൊറായ്കിൽ). പിടിയാത worthless. ഒന്നിനും പിടിയാ V1. ദ്രവ്യത്തിനു പിടിക്കാതേ കവു വന്ന പണയം VyM. not reaching the value of (opp. പിടിപ്പതു q. v.). 5. to be formed (as എട്ടുക, കെട്ടുക). ഉറക്കം പിടിക്ക to grow sleepy, പച്ച പി., ചൂട പി. to grow hot, പിത്തം പി. to grow bilious, ദാരിദ്ര്യം പി. to become poor, പഞ്ഞം പി. dearth to arise, etc.

adv. part. പിടിച്ചു 1. beginning from പുതുപ്പട്ടണക്കടവു പിടിച്ചു തോവാളക്കടിളയോളം KU. ആ മാസം പി. from that month. 2. arising from. ധരണി പി. പിണങ്ങും ChVr. to fight about. അവരേ വേദം പി. നമ്പൂതിരി സത്യം ചെയ്തിച്ചു TR. made swear by their Vēda. 3. referring to.

പിടിച്ചടക്ക to conquer രാജ്യവും നഗരവും ഇങ്ങു പി. Nal. കോട്ട, നാടു പി. TR. etc. (also merely കണ്ഡിനം വെട്ടിപ്പിടിച്ചു SiPu.)

പിടിച്ചടുക്ക to row quick to the shore.

പിടിച്ചിരിക്ക to grasp firmly, adhere, to be intent on.

പിടിച്ചുകളി a play with shield & sword.

പിടിച്ചുകെട്ടുക to embrace.

പിടിച്ചുകൊൾക 1. to lay hold of പിടിച്ചോണ്ടു പോയി തടുത്തു, കോലോത്തേക്കു പി'ണ്ടുപോക TR. 2. to detain, (2) to stop pain. 3. to comprehend.

പിടിച്ചു ചെല്ലു to follow up പാദചിഹ്നം Bhg.

പിടിച്ചുപറി robbery VyM. പകലും പി. യും തുടങ്ങി TR.

പിടിച്ചു പറിക്ക 1. to rob വഴിപോക്കരോടു പി. AR. സാധുക്കളോടു പി. Sah. 2. to break a quarrel, have a scuffle. കണ്ടങ്ങിരിക്കേ പി'ക്കുന്ന വണ്ടാർ കഴലിമാർ SiPu. met. to overpower, disarm (by their beauty).

പിടിച്ചു പറുക to confiscate കടിയാന്മാരോടു പി'റിയ തോക്കു TR.

പിടിച്ചു പൂട്ടുക to embrace, yoke, lock up.

പിടിച്ചുരാകു, (T. പിടിത്തിരാചി) an artificer's vice. [put by.

പിടിച്ചുവെക്ക to stop, arrest; (2) to deduct &

VN. പിടിത്തം (=പിടി, also പിടുത്തം) 1. grasp ഇര പി'ത്തിൽ MC. in seizing the prey. പി. കൂടുക to lay firm hold on, attack. പി. ഇളകിപ്പോന്നു escaped from prison. 2. handle (met.) പി. പിടിക്ക to seek a cause against one. 3. being conversant with, knowledge, see മലപി. 4. obstinacy V2.

adj. part. പിടിപ്പതു (2) as much as it will hold. പാത്രത്തിൽ പി'തേ വരൂ prov. കപ്പൽ പി., വയറ്റിൽ പി. — (4) suitable, requisite, treated as adj. പിടിപ്പതുപണയം VyM. പിടിപ്പതു വില വാങ്ങി നിലം കൊടുത്തു full value. അതിന്നു പി. ദ്രവ്യംകൊടുത്തു, അതിന്നു പി. കാണം കൊടുത്തു പറമ്പുകളെ വാങ്ങി TR. പി. അനുഭവങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. full of the proper fruit-trees.

CV. പിടിപ്പിക്ക to cause to seize or grasp. കോഴിയെ പി'ച്ചു, എഴുത്തുകൾ പി'ക്ക TR. to intercept communications. കണ്ഡം കഴിച്ചതിൽ തീയും പി'ച്ചു SG. kindled. വാലിന്മേൽ വരുന്ന തീ പി'കേണം KR. താടകയെ അമ്പാൽ അന്തകപുരം പി'ച്ചയച്ചു RC. (=പ്രാപിപ്പിച്ചു). പാരം ജ്വരം പി'ച്ചതേ Mud — ഉളുക്ക പി. No. to set a dislocated joint.

VN. പിടിപ്പു (2) sticking, cleaving പി. ള്ള മണ്ണു a tenacious soil. — (3. 4) capacity, sufficiency പി. ള്ള ആൾ able (opp. foll.)

Neg. v. പിടിയാതവൻ (4) incapable, stupid, worthless, നീ പി. നീ പി. Bhr 7. — പിടിയായ്ക being unserviceable.

പിടുങ്ങുക piḍuṅṅuya T. M. (=പിടി). To pull out, extort, vex.

പിട്ടകം T. M. the testicle (രക്തകപ്പിട്ടകം No. Indian rubber), പി. വീങ്ങുക rupture (Te. C. =പിണർ).

പിട്ടുപിടേ 1. the sound of flame crackling. 2. thick, stiff (പിടിപ്പു).

പിടെക്ക, see പിട.

പിട്ട piṭṭa T. M. =വിക്ക (പിങ്ങി, പിഴുക്ക) Excrements of rats, (C. piṭṭike).

പിട്ടം=വിട്ടം No. a cross-beam.

പിട്ടൽ piṭṭal No. =പുട്ടിൽ. 1. Husk, palea പിട്ടൽ വിളയുന്നവ (opp. കോച്ചിലിൽ വിളയുന്നവ). കോലും പിട്ടലും No. Palg. (പുടയും Er.)—പൊട്ടിൽപ്രായം (നെൽ 579). 2. കത്തിയും പി'ല്യം എടുപ്പിച്ചു scabbard of wood; also കത്തിപ്പിട്ടിൽ Palg. — ട്ടൽ No. (കത്തിയുറ Er.)

പിട്ടു piṭṭu (C. Te. T. meal, Tdbh. of പിഷ്ടം) 1. A thin meal-cake, rice-bread. പുപ്പടപ്പിട്ടു a batter B., തവിട്ടപ്പിട്ടു 438. 2. cheating, So. പി. കാട്ടുക V1. to threaten, പി. പാക to impose on.

പിട്ടുകാരൻ a seller of rice-bread; a cheat, menacer.

പിഠരം piṭharam S. A pot (see പിടം).

പിണ piṇa T. M. (C. Te. pena, Tu. puṇe, C. poṇe fr. പിൺ=പിടിക്ക 2). 1. Tying, yoke പി. കെട്ടുക; പി. അഴിക്ക to unyoke. 2. being involved, bail, surety. ഞാൻ പിണയോ am I responsible? പി. പാക to accuse. 3. coupling; equal=ഇണ. ഇണയല്ലാത്തവനോടു പിണക്കൂടി prov.

പിണയാൾ, (also — ാളി, — ാളൻ) a substitute.

പിണയുക (=പിടയുക). 1. To be entangled വലെക്കകത്തു പുക്കാവതെന്നിയേ ചുറ്റിപ്പി. (a fish). കെട്ടിപ്പിണഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വള്ളികൾ PT. intertwined. സംഗരമായി പിണഞ്ഞാർ closed with the enemy. സൂനവും മല്ലനും ആഹവമായി പിണഞ്ഞാർ CG. അരികൾ പോക്കു പിണഞ്ഞതിൽ നല്ലതു നീ RC. 2. sufferings to alight on one നിണക്കു കായ്ഭംഗം പിണഞ്ഞു PT. മാരമാൽ, ആത്തി, അല്ലൽ പിണഞ്ഞു മാനസം CG. വിഷമാപത്തു പിണഞ്ഞുഴന്നു CC. greatly endangered. കാച്ചൽ പിണഞ്ഞുള്ളോരെങ്ങളെ, അബദ്ധം, ശാപം പി. CG. so അരിഷ്ടത, കിണ്ടം, ചതി etc. കണ്ടാപം പിണയാതേ പോവാൻ Mud. 3. (=പിന്നെക്ക) No. എന്നെ പിണയാൻ അടുക്കുന്നു TP. to entrap.

VN. പിണച്ചൽ yoking, entanglement. പി. തീക്ക to unyoke.

v. a. പിണെക്ക 1. to tie together, yoke. 2. കാൽ പി'ച്ചു വെക്ക No. crossing one's legs (standing, sitting or lying). കൈയും കാലും പി'ച്ചു വെക്ക=ഏത്തം ഇടുക (a school-punishment). 3. to ensnare ചതിച്ചു പിണെച്ചു TP. entrapped. ഉപായം, വികടം പി. to bring upon one; embarrass V1. സങ്കടം പി. to afflict. കിണ്ടം പി.=ചതിക്ക.

പിണങ്ങുക piṇaṅṅuya T. M. (C. penagu, Te. penaṅgu fr. പിണയുക 1). 1. To be entangled വഴി പി'ങ്ങി lost the way. വാക്കു പി'ങ്ങി V1. erred in saying. 2. to quarrel, fight തമ്മിൽ തരംനോക്കി നേരേ കടന്നു പിണങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ SiPu. തുണങ്കൾ പി'മോ വഹ്നിയോടു Mud. ചെമ്മേ പി'ം ഈ നമ്മിൽ അപ്പോൾ CG. കാളകളോടു പിണങ്ങിനാർ Bhg.

VN. I. പിണക്കം 1. confusion, എഴുത്തുപി. V2. fault in writing. 2. quarrel, fight പൊൻ ഭൂമി പെൺ എന്നിവ ചൊല്ലി മന്നവന്മാർക്കുണ്ടാം പി'ങ്ങൾ KR. ചണകപുത്രനോട് അമാത്യനേറെയും പി. ആകുന്നു Mud. പി. നല്ലവരോടു നന്നല്ല ഇണക്കം വേണ്ടതു Bhr. II. പിണക്കു id., പിണക്കുകൾ KR.

പിണക്കുക T. So. 1. To entangle വൽ പിണക്കി V1. 2. to set at variance.

CV. പിണങ്ങിക്ക to cause strife, തങ്ങളിൽ പി'ച്ചു Bhr 16., V1.

പിണം piṇam T. M. (Tu. puṇa, C. heṇa, Te. pīrugu fr. പിണ stiff). A corpse, dead body

of animals. കൊടിയ കറുത്തലപ്പിണം നിവി ന്നിതു RC. on a battle-field. പണം എന്ന പറയുമ്പോൾ പിണവും വയ്പ്പിളക്കും prov.

പിണമ്പുളി Pay., പിണമ്പുളി So., പുനമ്പുളി No. an acid jungle-fruit used for tamarind GP 70. പി. കൂ സ്ത്രീലാഭം PR.

പിണർ piṇar T.M. (√ പിണ). 1. Grossness, what is thick, stiff; a bruise അടിപ്പിണർ. 2. a thunder-bolt (C. Te. piḍugu) മിന്നൽപിണരിന്നു തുല്യം മനുഷ്യന്റെ വാസം Anj. 3. (So. tie = പിണ, C. പിണിൽ long hair) a bundle of rice transplanted = ഞാറുപിടി No.—പിണരിടുക to yoke B.

denV. പിണക്ക 1. to grow thick, coagulate. 2. to become big, to swell as a bruise പിണത്തുവന്നു (vu. പു—) = തിണക്ക—അടിക്കട്ട കള്ളന്മേൽ പിണക്കും Mantr.

VN. പിണപ്പു coagulation; tumour അടിപ്പിണപ്പു vu.

പിണമ്പുളി see പിണമ്പുളി.

പിണർവള്ളി Zanonia Indica. Rh.

പിണാ piṇā (T. = പിട 2. പെൺ). In പിണാവു B., പ്ലാവു Vl. servitude (?) prh. fr. പിണ.

പിണാപ്പെൺ, പ്ലാത്തി Vl. a maid-servant of Brahmans, see പിണാട്ടി.

പിണി piṇi (T. tie = പിണ). Ailment, affliction, esp. by demons പോത്തിന്നു പിടിച്ച പിണിചാട്ടകൾ ഇഴപ്പാൻ RS. വാതംകൊണ്ടുള്ള പി. melancholy. പി. കഴിക്ക Mantr. (with singing of കളപ്പാട്ട & ബലിക്കള). ജനിപ്പൊരു വിനപ്പാടും മരിപ്പൊരു പിണിപ്പാടും CG (= പീഡ).

പിണിയാൾ No. the person on whom exorcism is being practised.

പിണുപിണേ piṇupiṇē Thickly, stiffly. Int. v. പിണുപിണെക്ക to grow thick.

പിണെക്ക see പിണ.

പിണ്ടം piṇḍam (Tdbh. of പിണ്ഡം q. v.). 1. Lump, heap. 2. പി'ം & പിണ്ട membr. mul. (obsc.).

പിണ്ടാട്ടികൾ female servants in a palace (= പെ— & പിണാത്തി), also പിണ്ടിയത്തികൾ in Tāmūri's palace Vl. (പിണ്ഡം 2.)

പിണ്ടി piṇḍi T. M. Te. C. (Tu. puṇḍi, see പിണ്ഡം) 1. What is squeezed, wrung out, dregs, refuse, sediment. 2. elephant's dung ആനപ്പി. (Vl. പിണ്ടം). 3. വാഴപ്പി. a plantain stem, used as mark for arrows. 4. So. a large bamboo Vl.; (B. raft = പാണ്ടി?)

പിണ്ടിക്ക(യി) the wild nutmeg.

പിണ്ടിപാലം RC. see ഭി—.

പിണ്ഡം piṇḍam S. (fr. piṇḍu Te. C. to squeeze = പിഴി, see പിണ & പിണം). 1. A lump, ball; the head of an elephant Vl. 2. a rice-ball, handful of food (ഉരുള), മന്ത്രപി. a charmed morsel. 3. a rice-ball offered to the dead, esp. by Brahmans പി. വെക്ക, ഇടുക, ഊട്ടുക oblation to the manes (10th day). പന്ത്രണ്ടാം ദിനത്തിൽ പി'വും കഴിച്ചു ശ്രാദ്ധവും KR. തിരുനെല്ലിപ്പി. മറിച്ചേക്ക TP. രാജാവിന്റെ പി. കഴിഞ്ഞു, എഴുന്നെള്ളിയേടത്തേ തിരുനാൾ പി. കഴിപ്പാൻ തോക്കും മരുന്നും അയച്ചു TR. (പള്ളിപ്പി. for Rājas). പിണ്ഡത്തിന്നു കൊടുത്തു (extorted money, etc.) "be it for his funeral" vu.

പിണ്ഡക്കാരൻ (1) a stout man.

പിണ്ഡദാനം S. (3), also പിണ്ഡപ്രദാനം VyM.

പിണ്ഡവർ (3) next relations, heirs നിന്നുടെ വൈരികളായിനിന്നീടുന്നപി. CG. nephews.

പിണ്ഡി S. (2) a rice-ball, പിണ്ടി.

പിണ്ഡിക S. 1. a ball of flesh, the calf of a leg Vl. 2. the nave of a wheel.

പിണ്ഡിതം S. lumped together, പിണ്ഡീകൃതം.

പിണ്ഡ്യാകം piṇḍyāyam S. (see foll.) An oil-cake ചെരുമിശ്രമായിരിക്കും ഇംഗ്ലീതരുപി. ഉരുട്ടി പിതാവിന്നു പിണ്ഡം കഴിച്ചു KR.

പിണ്ണാക്ക T. M., vu. പു—, (പിണ്ഡം) cakes of beaten seeds, oil-cake (എരു— തേങ്ങാപ്പിണ്ണാക്കിന്നു പ്രിയം വലിപ്പിക്ക prov.). പി'ം കുത്തും കൂപ്പം prov. മരത്തിൻ പി'ം ഉരുട്ടി പിണ്ഡവും കഴിച്ചു KR.

കാട്ടുപിണ്ണാക്ക a plant (= ഐരാണി).

പിതറുക piḍaṟuya (C. to be frightened). To burst = പിടറുക. [ക No.

പിതറുക (T. to talk unceasingly) = പിതുക്ക

പിതർ aM. (aT. പിതിർ a drop, പിചിർ drizzling) rain കട്ടപ്പം കൺപിതരായ്ക്ക — വന്നു

കയുമായി തുടന്തെഴം തീ RC101.(or cloud)?

പിതിട്ട aM. = പിശിട്ട what is wrung out പിതിടായി RC53. (പിതിരുക aT. to fall into pieces).

പിതാവു piδāvu S. (Nom. of പിതൃ fr. പാ, Ju-piter). Father, pl. പിതാക്കന്മാർ Brhmd. പിതാക്കൾ ഇരിവരും Mud. parents. പിതാക്കൾക്കു നക്കി VetC. to father & mother. നേരേ പറക പിതാക്കന്മാരോടു നീ Bhr.

പിതാമഹൻ S. paternal grandfather; Brahma. — (fem. പി'ഹി Brhmd.) — പി'ന്മാരുടെ ഗതി വരുത്തുവാൻ KU. ancestors.

പിതിർ, പിതിട്ട, see under പിതറുക.

പിതുങ്ങുക piδuṅṅuya T. M. (C. hodaku). 1. So. To be squeezed, pressed out. 2. No. children to make wry faces, begin to cry.

പിതുക്കുക T. M. Te. C. to crush തവളയെ ചവിട്ടി പിതുക്കിക്കളഞ്ഞു No.; to press the matter out of a boil (= പിഴുക്കുക).

പിതൃ piδṛ S. = പിതാ in Cpds. പിതൃക്കൾ Ancestors. പി. കടം വീട്ടാൻ പത്നിയോടും കൂടി Bhr. — ഗേഹപിതൃടികളും Chintar.

പിതൃകർമ്മം S. & പിതൃക്രിയ PR. oblation to ancestors (with പൂള etc.). — പി'മ്മക്കാർ = നമ്പിടി. — പിതൃചാത്തം (ശ്രാദ്ധം), — തർപ്പണം, — ദാനം id.

പിതൃഘാതകൻ AR. who murders his father. abstr. N. പിതൃതാ S. paternity V1.

പിതൃദേവതകൾ S. the manes, deified ancestors that receive the souls of the deceased.

പിതൃപതി AR. = യമൻ.

പിതൃപിതാക്കന്മാർ S. forefathers.

പിതൃപൂജ S. = പിതൃകർമ്മം; so പിതൃപ്രീതികൾ വരുത്തുക to propitiate the manes KU. — പിതൃയജ്ഞം etc.

പിതൃവഴി V1. genealogy.

പിതൃവാവു No. the new moon, esp. in Karkaḍaga; also Tulā & Kumbha.

പിതൃവ്യൻ S. (L. patruus) paternal uncle സാക്ഷാൽ പി'നല്ലോ AR. നിന്നുടെ പി'ന്മാർ KR.

പിതൃഷ്വസാ S. father's sister. Bhg.

പിതൃഹത്യ S. parricide.

പിതൃഹന്തായേ കുല ചെയ്യാതേ ഞാൻ പിതൃക്രിയ ചെയ്യുന്നില്ല Mud.

പിതൃനുഗ്രഹം S. father's blessing KR. (opp. പിതൃശാപം).

പിതൃം S. paternal പി'മാം അത്തം Mud. പി'മാം ഋണം Bhr. due to ancestors.

പിത്തം pittam S. Bile (യൌവനം തികയുമ്പോൾ അഞ്ഞാഴി പി. in the human body VCh.), one of the ത്രിദോഷങ്ങൾ. — അവനു പി. ഇളകി he is bilious. എനിക്കു പി. പിടിച്ചില്ല, പി. കേറി ചത്തു പോകും prov. — 40 ജാതിയുള്ള പി. AdwS.

പിത്തകാമില Nid. a jaundice, as പി.പാണ്ഡു.

പിത്തക്കാരൻ V1. irritable; പിത്തൻ (പിച്ചൻ) a fool; also N. pr. (& പിത്തരി N. pr. m.).

പിത്തരക്തം S. blood-spitting.

പിത്തരോഗം a disease arising from bile (opp. വാത —, കഫ —).

പിത്തലാട്ടം (= പിച്ചു) T. M. lying, tricks. ഒന്നാന്തരം മതിരാശി (Madras) പിത്തലാട്ടം Palg. No.

പിത്തശരീരി a person of a bilious constitution.

പിത്തളം S. & പിത്തള brass പി. പൊന്നെന്നതോന്നും ചിലക്കു KR. ചെമ്പും പി. യും a.med.

പിത്തോക്ക, പിത്തോൾ E. pistol.

പിധാനം pidhānam S. = അപിധാനം Covering (പി = E. be —).

പിനാകം pināγam S. A club, bow. പിനാകി Siva. Sk.

പിൻ piṅ 5. (C. Te. also T. Te. വെൻ, C. ben; Te. pin, young). 1. The back-side (opp. മുൻ). 2. behind, after പിന്നുള്ളോ ജീവിക്കുന്നു KR. (= പിന്നേ). — The Instr. with local meaning നിന്നുടെ പിന്നാലേ ക്രൂടേ നടക്കാം, കാലികൾ പിന്നാലേ വരും CG. മണ്ടുവിൻ പിന്നാലേ pursue. പെണ്ണുങ്ങടെ പിന്നാലേ പോയി Anj.; also temporal എന്നതിന്റെ പിന്നാലേ TR. — The Loc. local അവരുടെ പിന്നിൽ ഒളിച്ചുകൊൾ, പി. നോക്കാതേ Bhr. behind. സുഗ്രീവനെ പിന്നിലിട്ടു അഗ്രേ തടുത്താൻ നികുംഭനെ AR. ran before, So. 3. adj. other പിന്നോരിടത്തു to another place. പ്രവൃത്തി പിന്നൊരുത്തരക്കു കൊടുപ്പാൻ TR.

Hence: പിങ്കഴുത്തു V1. the occiput.

പിങ്കാൽ the heel = മടമ്പു V1., പി. കഴി നന ഞ്ഞില്ല SiPu.

പിങ്കുടുമ tuft worn behind KU. (opp. മുങ്കുടുമ).

പിങ്കുടുമക്കാർ foreign Hindoos = പരദേശക്കാർ.

പിങ്കഴി thieves' den V1.

പിൻകൂടുക to pursue കതന്നിട്ടു പി'ടിനാർ RC.

പിൻകൂറു after-part കുഴൽ കെട്ടു പി'ർ കവി ഞ്ഞു SiPu.

പിൻകെടുക Bhr. to be defeated & പിൽക്കെ [ടുക.

പിങ്കെട്ടു 1. tying the hands behind. 2. a back-house, poop. പി. വലിക്ക to tow a ship.

പിഞ്ചെല്ലുക to follow, pursue, also പിഞ്ചേ ന്നു ചെന്നാർ Bhg.

പിന്തട്ടു V1. the crupper of a horse, etc.

പിന്തല the back-part of the head, stern.

പിന്താങ്ങുക jud. to help, assist.

പിന്തിരിയുക v. n. to retreat, be defeated. Bhr. v. a. പി'ച്ചിനി തേരും കൂട്ടിവാങ്ങുക Brhmd.

പിന്തുടരുക to follow, pursue.

പിന്തുണ a reserve to fall back upon മിത്രം അവനുണ്ടു പി. നിർണ്ണയം AR. പി. ഉണ്ടു ഞാൻ, പി. ആരും നിണക്കില്ല Bhr.

പിന്തുലാം = ഞാലി 5.

പിന്തേരുക to pursue.

VN. പിന്തേർച്ച വരിക Bhr. to press the retreating enemy.

പിന്ത്രാണം V1. the rearguard = പിമ്പട.

പിന്നടക്ക to follow താര പി'ന്നീടിനാൾ KR.

പിന്നടി V2. = ഉപ്പുററി.

പിന്നപ്പിന്നേ again & again; more & more നീറുന്നതുള്ളവും പി. CG. അവനു ബുദ്ധി പറയുന്തോറും പി. വഴിയോട്ടു.

പിന്നര posteriors.

പിന്നാക്കം = പിന്നോക്കം (തല പി. എടുക്കാൻ കഴക്കില്ല MR. backwards).

പിന്നാങ്കഴി a well, ditch.

പിന്നിടുക 1. to leave behind. പിന്നിട്ടതു തേടുക to glean. 2. to clear a space, go beyond it 72 കോടിയോജന വഴി പി'ട്ടു ചെല്ലും VilvP. travelled over. പല രാജ്യങ്ങളെ പി'ട്ടു കന്നിന്നു ചെന്നു Bhr. ദുർഗ്ഗമായ മാർഗ്ഗം പി'ട്ടു, ദുർഗ്ഗവും പി'ട്ടു നിർഗ്ഗമിച്ചു CG. got out of the fort. 3. to pass time രാത്രിയെ പി'ട്ടു സന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തു AR.

VN. പിന്നീടു afterwards, Trav.

പിന്നുടേ to the rear. പി. ചെന്നു Bhr. pursued. പി. ചെന്നാൻ UR.

പിന്നേ 1. behind, (better പിന്നിൽ). 2. after നിന്റെ പിന്നേ ആരുള്ളു Bhg. പുലകഴി ഞ്ഞപ്പി. കാണാം TR. കളവുണ്ടായ പി. MR. കമ്പഞ്ഞിരാജ്യം ആയതിൽ പിന്നേ TR.; also പിന്നേക്കു സംഗതി വരുത്തും TR. at a later time. 3. yet, പിന്നേ എന്തു what more? മന്നവന്മാരും പി. ശ്വാക്കളും ഒരു പോലേ PT. and. തല പിന്നേ ഒന്നുള്ളതു ഖണ്ഡിപ്പാൻ UR. the one head still left to him. 4. then, consecutively എങ്ങനേ പി. നീ പ്രാണൻ കളവതു DN. how then can you? ദുഷ്ടർക്കും ദയ ഉണ്ടാം പി. എന്തീശന്മാർക്കു PT. how much more. തൊട്ടിട്ടില്ല പി. എന്താലിംഗനം PT. how much less. ഒരംച്ചക്കു പോലും കൊടുക്കയില്ല പൂച്ചെക്ക് എന്നുള്ളതോ പി. യല്ലോ CG. Even Gods would not escape പി. ആകട്ടേ നിന്നെ പോലേ ഉള്ളാഭാസന്മാർ KR.

പിന്നേതു the next, the rest ദൈവത്തിൻ കയ്യിലും പി'തെല്ലാം CG. പിന്നേത്തേ adj. പിന്നേത്തതിൽ, പിന്നത്തേതിൽ afterwards. പിന്നേവൻ, — വൾ the latter, Bhg.

പിന്നേടം the rest. ചൊല്ലുവാൻ ആവതോ പി. Bhr. പി'മുള്ള കഥ Bhg. പി. എന്നുള്ള ചിന്ത VCh. thoughts of a future life.

പിന്നേയും further, again, and പി. പി. വളരേ അപേക്ഷിക്കുന്നു TR. വേറിട്ടു പോയ ജീവൻ പി. വന്നു Bhg.; ഗണ്ഡസ്ഥലമതാ പി. മിന്നുന്നു Bhr. still (of a corpse).

പിന്നേയോ what next? will it not? why not? why ask, of course (also പിന്നേ ആകട്ടേ).

പിന്നേററുതടി a short arrow thrown, or shot through a tube; ചെറുപി. B.

പിന്നോക്കം backwards പി. ഓടിത്തുടങ്ങി പടകളും SiPu. fled. പേടിച്ചു പി. മണ്ടി MR. പി. വലിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിപ്പാൻ Nal. to pull him away. പി. ഇല്ലിനി ഒന്നുകൊണ്ടും AR.

തേർപി.ക്കുട്ടി പോരിൽ ഒഴിച്ചുനിന്നBrhmd. ഭീനം പി.വെച്ചില്ല did not abate (opp. കരേറ്റം). യുദ്ധത്തിന്ന പി.വെച്ച ebb of battle, retiring. പി. മാറുക, വാങ്ങുക to retreat — പിന്നോക്കെന നോക്കുക V1. — പിന്നാക്കിച്ചെന്ന KumK. returned. പി. നടപ്പാൻ പാടം പോകുന്നില്ല Bhg. ഒരു പടം പി'ക്കി വെക്കാതേ Bhr. not retreating. പി. വാങ്ങി, തിരിച്ചു KR.; also പിന്നോക്കിൽ നടക്ക Hor.

പിന്നോട്ട (പട്ട) backwards.

പിമ്പകം the backside. പി. വാങ്ങുക V2. to retreat.

പിമ്പട the rear of an army.

പിമ്പണി the rest of the work, work done over again.

പിൻപാറുക No.= പിഞ്ചെല്ലുക.

പിമ്പിടിച്ചോട്ടുക to sail in the wake of another vessel V1.

പിമ്പു 1. the backside rear, second rank. പി. മറിയുക to tumble backwards, heels over head. 2. back, behind, after തുടങ്ങിയാൽ പി. prov. പിമ്പാൽ VyM. മുമ്പിലേ വേണ്ടതു പിമ്പിൽ വിളമ്പിനാൽ CG. later.

പിമ്പേ behind, after എങ്കൽ തൻപി. പോയിചെല്ലും CG. ഭയന്തി പി. പോയാൽ Nal. followed. അറിവില്ലാത്തവർ പി.നടക്ക Anj. പി. തുടരുവാൻ PT. to pursue. കന്നിൻപി. പാച്ചൽ തുടങ്ങി CG.

പിമ്പുറം 1. the backside പശുവിന്റെ പി'ത്തൂക്കുടി പുറത്തേക്ക വന്ന Anach. (in ഹിരണ്യശബ്ദം). കത്തികൊണ്ട് എന്റെ കഴുത്തേക്ക പി. ഒന്ന കൊത്തി TR. from behind. പി. വാങ്ങി ഗമിക്ക നാം SiPu. let us go back. പിമ്പുറേ വന്ന പിടിച്ചു MR. from behind. 2.= പിമ്പട.

പിമ്പെടുക (& പിപ്പെടുക) to lag behind, ഭീരുക്കൾ പി'ട്ട നില്ക്കുയും Mud. to be backward, surpassed.

പിൻബുദ്ധി after-thought.

പിൻമഴ the latter rain.

പിന്മാറുക to retreat, backslide.

VN. പിന്മാറാം defeat.

പിന്നൽ V1. an instrument of turners.

പിൻവാങ്ങുക to draw back, to backslide.

പിൻവാതിൽ a back-door പി'ലൂടെ അകത്തെക്ക പുകിനാൻ CG.

(see also പിറ, പിച്ചോട്ട).

പിന്താരിക്ക Port. **pintar**, To paint.

പിന്താരം a picture. [കാരൻ.

പിന്താരക്കാരൻ No. a painter = ചിത്രമെഴുത്തു

പിന്നുക **pinnuya** T. So. (Te. peni, C. pene, പിണ). To plait, twist, wreath.

VN. പിന്നൽ: f.i. പി. വേല crotchet-work. — also embroilment V1.

പിപാസ **pibāsa** S. (desid. of പാ) Thirst

ക്കുൽ പി. കൽകൊണ്ട മൂർച്ഛിതൻ Nal.

പിപീലിക **pibīliya** A large black ant.

പിപ്പലം **pippalam** S. Ficus religiosa, അരയാൽ.

പിപ്പലി S.= തിപ്പലി long pepper.

പിപ്പു **piplu** S. A freckle, mark.

പിയതി **piyaði** aM. prob. Splendour മേർമറും ഇപ്പടി പലവക പി. വിളങ്ങുവോർ എല്ലാം, സിദ്ധകിന്നരർ എല്ലാരുമായിപ്പിയതി ചേന്ന മ്ലേർ, പി. പോയി മൂടി വൈയ്യോൻ മറെന്താൻ (through arrows), വായുതനയൻ പി. ഉയന്താൻ, ശ്രുപ്പണകതാനല്ലോപി. താവിനോൽ RC. perhaps courage to rise, sink അരുവൈമാർ പി. ചോമൻ ഉള്ളവർ etc.

പിയർ **piyar** aM. (= പെയർ, പ്യേർ). A name പിയക്കളെ ക്രൂവി RC.

പിരകു **pirayu** (So. പിരക, prob. fr. പിർ, പെരു) Clerodendrum infortunatum, പിരകില പറിച്ചപന്തിയിൽ prov. (vu. പെരേല) none of its large leaves without holes. പിരകിൻവേർ a. med. — തൂപ്പിരകില another Verbenacea. Kinds വട്ട —, മുഴില —.

പിരക്കുക **pirakkuya** 1.= പി — To mix, to rub into മീൻ മുറിച്ചു ഉപ്പു പിരക്കി വെച്ചു, ഉപ്പും മുളകും മഞ്ഞളും പിരക്കിയിടുക, വെക്ക No. (f.i. അച്ചാർ). 2. to set an elephant to work, drive him V1.; പിരകിതെളിക്ക Wetṭ. to urge on cattle (with a shout), കന്ന പിരക്ക Palg.= തിരിക്കുക to turn them.

പിരടി piraḍi No. (C. peraḍi fr. പിറ)=പിടരി. തട്ടാനെപിരടിപിടിച്ചുന്തിയപോലേprov., പിരടിക്കൊരടി, പി. കടയുക.

പിരട്ട, see പിരള്ക.

പിരണ്ട T. So., also No. പിരണ്ടി Palg.= പരണ്ട 616. A parasite growing on Borassus flabelliformis — (ചങ്ങല —, നിലംപി — So.).

പിരന്നുക pirannuya (Cal.) To curdle=പെരുക്കുക (C. heru), പിരിച്ചൽ.

പിരമ്പു see പുരമ്പു.

പിരള്ക piraḷuya (T. Tu. പു —, C. Te. പൊ —). 1. To wallow, welter, roll as തോണി, to turn ഉരുണ്ട പി. Bhr. പീറം പിരണ്ട നിലത്തു വീണ CG. വണ്ട മുരുണ്ടു പിരണ്ടു SiPu. വയറുപി. to writhe. വാക്കു പി. to talk to no purpose V1. 2. to be smeared. മൺപി. to dirty oneself. മലമൂത്രാദികളിൽ പിരണ്ടു കിടന്ന VilvP. (an infant). തുണി etc. മണ്ണു പിരണ്ടുപോയി; ആ കണ്ണങ്കൽക്കു കുട്ട നല്ലവണ്ണം പിരണ്ടിരിക്കേണം No.=പിരക്കേണം. പിരളച്ചോരslighter wound of a tiger, etc. (see ചോര) huntg. അണ്ണാക്കിലന്നം പിരളാതേ ആയി VilvP. (=തീണ്ടുക), കാലടി നോക്കുക രണ്ടു പിരണ്ടതിൽ ഒന്നു ചെറുതു VetC. effaced. 3. to overflow, be full ശോകം പിരണ്ട Bhg. (=പൂണ്ട), പിരളും ഇരുൾ നാരിമാർ തലമുടി കണ്ടാൽ DN.

VN. I. പിരട്ട 1. lewdness. പിരട്ടുടിക്ക V1. (Nasr. adultery പിരട്ടിയാതേ 6th command.) പിരട്ടവാക്ക. 2. wrestling, deceit കള്ളപ്പിരട്ടം ഉരുട്ടം ചതിയുമായി Sah.

പിരട്ടൻ B. fraudulent. (in മത —, യമ —, ലോകപ്പിരട്ടൻ).

പിരട്ടുക v. a. (T. പു —) 1. to roll about; wrest, distort words; deceive. 2. to rub as ointment, തരിപ്പണം നൈപിരട്ടി തണ്ണീറിൽ കലക്കി GP. മുറിക്ക മരുന്നു പി. 3. to soil, dirty പഴം കൊണ്ടു മുഖത്ത് ഒക്ക പി.

II. പിരളി No. confusion, consternation കുടിയാന്മാർക്കു വളരേ പി. ആയിരിക്കുന്നു TR. (through a revolt).

III. പിരുപ്പു V1. turning about, wallowing.

പിരാകുക pirākuya V1. (Port. praga?) and പ്രാകുക To curse, detest.

VN. പിരാക്ക a curse ഏല്ലും, ഫലിക്ക etc.

പിരാൻ pirāṉ T. aM. (പിർ=പെരു) Lord. നല്ലിരാ Oh king! KR. അരചർ പിരാൻ RC.

I. പിരി piri (fr. പുരി q. v., Tu. pĭja). A twist, twining ഉരുപ്പി. കുട്ടിയതു, മുപ്പിരി, ഇടമ്പിരി 102, വലമ്പിരി etc. പി. മുറുക്ക to twist tight. പി. ഇളക്ക to untwist.

I. പിരിക്ക (പുരിക്ക). 1. To twist. കയറു പിരിക്കുന്നവൻ a cord-maker. മണൽപിരിച്ചുരുലാക്കി prov. കഴുത്തു പിരിച്ചു കൊന്നു Brhmd. rooted up. തലകെട്ടി or തലാട്ടി (vu.) പി. No. = വാർമുടി a false cue or chignon. 2. to pluck cocoanuts; collect പാട്ടം പി. TP., നികിതി etc. (Te. C. pīku).

II. പിരിക്ക T. M. C. (Tu. pĭju, T. C. pīku) 1. to sever, dismiss കുട്ടവും പിരിച്ചയച്ചു SiPu.; ശത്രുക്കുട്ടത്തെപ്പിരിച്ചയച്ചു PT.; ആളെ പിരിക്കേണം TR.; പറഞ്ഞ് ആളിമാരെപ്പിരിച്ചവൾ മുമ്പോട്ടു ചെന്നു SiPu. sent away. പണി പി. to stop work. കുഞ്ഞുങ്ങളെ പി. = കൊത്തിയാട്ടുക (a hen). 2. to divorce അവളെ പിരിച്ചു കളവാൻ തക്കവണ്ണം പറഞ്ഞു തീർത്തു, മൊഴി കൊടുത്തു പി. TR.

VN. (I.) പിരിച്ചൽ twisting, coagulation of milk, മനംപി. heart-burn. — (II.) separation, dismissal (B. flowering of a cocoanut-tree).

VN. (I.) പിരിപ്പു collection of revenue. — (II.) Delima sarmentosa, Rh.

CV. പിരിപ്പിക്ക (I.) പാട്ടം പി. TP. പണം പി'ച്ചുകൊണ്ടു TR. got collected — (II.) രാജനെ കൊണ്ടു കൂട്ടത്തെപ്പിരിപ്പിക്കാം PT. the king may be induced to dismiss his followers.

(I.) പിരിയൻ 1. twisted പി. വള a certain gold-bracelet, common to kings, etc. 2. cross-grained. [or tap-bolt & nut.

പിരിയാണി a screw. പി'ം വട്ടം a screw-bolt

I. പിരിയുക 1. To be twisted, warped; to coagulate as milk. 2. to be collected നികിതി കണക്കിൽ പി'ന്നില്ല TR. പിരിയാത കുറി പിരിപ്പിക്ക TP.

II. പിരിയുക 1. to become disjoined, separate, അവയവങ്ങൾ പിരിഞ്ഞുകിടിയ ശരീരി

MR. (തിരിച്ചു കൊടുത്ത). തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു കൂടാതേ വരും VilvP. inseparable. പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു KU. closed the consultation. കൈ പിരിക, നളൻ രാജ്യം വേർ പിരിഞ്ഞു DN. 2. v. a. to part with (gen. കൊട്ട, often Acc.) താതനെപ്പിരിഞ്ഞര നാഴിക പോലും അറിയുന്നില്ല Mud. രാമനെ പിരിയുമ്പോൾ ജീവനം പിരിഞ്ഞീടും KR. നിന്നെയ പിരിഞ്ഞളവു Nal. അഗ്രജനെ പി'ഞ്ഞു CC. left him, also പി'ഞ്ഞു കളഞ്ഞു = ഉപേക്ഷിച്ചു; ആട്ട കൂട്ടം പിരിഞ്ഞു പോയ്ക്കളഞ്ഞു strayed from. ഈ സംവത്സരം എങ്ങനേ നിന്നേ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. how be without thee? സാരമേയത്തെ പിരിഞ്ഞില്ല Bhr. sent off.

പിരിവള 1. a wreathed ring. 2. a twisted wooden needle for rafters. So.

(I.) VN. 1. പിരിവു contortion, twisting. 2. collection. — പിരിവുകാരൻ a collector of money. നിത്യപി. daily income (of customs etc.), വൈദ്യന്റെ പി.

(II.) പിരിവു separation V1.

പിരിയം & പിരിശം (Mpl.) = പ്രിയം S. നിങ്ങളെ ക്രൂരം പിരിശവും എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കയും വേണം TR. (Bibi of Cann.) പിരിയ നീ Bhr. my dear son!

പിരിയാരി (പ്രിയകാരി?) N. pr. male.

പിരിയോല No. vu. = വിരിയോല.

പിരുപിരേ Sound as of dry leaves rustling. V. freq. പിരുപിരുക്ക. to rustle. — VN. പി'പ്പു. പിരുന്തൻ N. pr. male (prh. പി —).

പിയ്യാദി P. **faryād.** Complaint (അന്യായം).

പിറ piṟa aM. T. C. (Te. പിൻ young). The crescent, ബാലചന്ദ്രൻ. — പിറച്ചൂടന്നവൻ KR. Siva.

പിറക T. M. Tu. C. (C. Te. piṟu = പിൻ). 1. the backside തന്റെ മുമ്പിലും പിറകിലും നടക്കുന്ന KR. പി'ൽ നോക്കിക്കുടിപ്പിറകേ നടകൊണ്ടാർ Bhr. followed. മാൻ പിറകേ പോയി Anj. പിറകേ ക്രൂടട്ടുക ചെല്ലും DN. pursue. തങ്ങളെ പിറ Ti. after you. പിറ കോട്ട backwards. 2. after ആ കിടന്നതിന്റെ പിറകേ TR. since that sickness.

പിറൻ 5. (പിൻ 3) other പിറരായുള്ളവർ ഉള്ളറിയാർ RC.

പിറക്ക piṟakka T. M. (prec. & പെറു). To proceed from, to be born. പിറന്നങ്ങു വീഴുമ്പോൾ CG. at the moment of birth. പിറന്ന വീണ SiPu. പിറന്ന നാൾ ഉണ്ട Anj. birthday. പിറക്കും മാസം, ആണ്ട, കൊല്ലം next month etc. കലിയുഗം പിറന്ന Sah. — അച്ഛനു കുടിപ്പിറന്നവർ CG. കൂടപ്പേ പിറന്നവൻ KR. ഉടപ്പിറന്നോർ Anj. brothers. പിമ്പിറന്നവൻ RC. a younger brother. തനിക്കാം പിറന്നവർ Ti. (= തനിക്കുതാൻ) one's own children, so അച്ഛനു പിറന്ന മകനും അടിച്ചിപ്പാരച്ചൂടയും രണ്ടും ഉതകും prov. വീടരുടെ പിറക്കാത്ത വാപ്പ TR. Mpl. her step-father. രാമനായ്സ വേശ്രവൻ താൻ വന്ന പിറന്നതും AR. — ആൺപിറന്നവൻ, (78), പെൺ പി'ൽ q. v.

CV. പിറപ്പുക aM. to produce. നയങ്ങൾ ക്രിയേ നന്മ പിറത്തിനാർ, നമുക്കു കറവു പി'ം ഒമം RC. — mod. പിറപ്പിക്ക to beget V1.

VN. I. പിറപ്പു birth പി'ം മരിപ്പും പിണയും Anj. പി. മാമുമാനുഗ്രഹിക്ക RS. that I may no more be born. കൊല്ലുപ്പി. new year. പി. മയിർ hair with which one is born. B. = പി. മുടി No. — പി. മുടികള്ക = ചൌളോപനയനം.

II. പിറവി 1. birth. പിറവികേട bad, low birth. അവർ പി. ക്രൂട ഉണ്ടാം Bhr. (= അവതാരം). 2. what is born കൂടപ്പിറവി = കൂടപ്പിറന്നോർ. 3. that with which one is born അച്ഛന്റെ പി. യിൽ അല്ല disposition; also bodily marks. — പി. മുടി = പിറപ്പുമുടി.

പിറവിക്കുരുടൻ born blind.

പിറവു piṟavu, Tdbh. of പ്രഭു. Lord കാവാ പിറവു കാളിതമ്പുരാനേ TP.

പിറാവു piṟāvu, പ്രാവു (T. പുറാ, Tu. pudā, Te. C. pāruvam, prh. പാരാവതം S?). A dove, pigeon (II. കുകുക 272). — Kinds അരിപ്രാ. (= മാടപ്പിറാക്കളെ പിടിക്ക PT. house-doves), അഞ്ചൽ — (in Ceylon), കാട്ട — MC., ചോല — (ചെമ്പുപ്രാ. green wood-pigeon), കവിണ — Turdus ginginianus (S. ശരാടി), പനമ്പ്രാ., പുലിപ്രാ. Turtur suratensis, spotted dove, മണിപ്രാ. spotted about the neck, മലമ്പ്രാ. rock-pigeon, വെള്ള — tame.

പിറാപ്പലക a dove-cote.

പ്രാപ്പിടിയൻ a hunting hawk, falcon.

പിറുക്കു piṟukku (Te. purugu an insect=പുഴു?). 1. A gnat, musquito ആനപ്പി. the largest kind (see കൊതു). പിറുക്കും കൊറുക്കും കന്ന prov. 2. B. a toad. 3. N. pr. fem. also പിറുക്കാച്ചി fem.; പിറുക്കൻ N. pr. male.

പിറുപിറുക്ക (V1. പൊറുപുറുക്ക) Onomat. to murmur, grumble, mutter (also to drizzle, So.).

പിറ്റ piṯṯa T. M. (obl. form of പിൻ). The next day ആ മിചസത്തിന്റെ പിറേറന്ന പിറ്റന്നാൾ TP. അതിന്റെ പിറേറ മിചസം, പിറ്റാം മി. TR. കേട്ട പിറേറ മിചസം, അതിന്റെ പിറേറന്ന തിങ്കളാഴ്ച, പിറേറന്ന നേരം ഉദിക്കുന്നവരെക്കും (jud.) fr. അന്ന.

അടുത്ത പിറേറന്നാൾ V1. (—ന്നാൾ a. med.) next following day.

പിലയൻ, see പുലയൻ.

പിലാവു pilāvu (T. palā, Tu. pellā, C. halasu, Te. S. panasa). The jack-tree, Artocarpus integrifolia; പ്ലാങ്ങാ GP 69., പിലാമ്പഴം V1., പിലാവുഫലമരം ഒന്നിന്ന $4\frac{3}{20}$ ഉറുപ്പിക TR. the yearly produce in 1798. — Kinds: കടപ്പി. Morinda citrifolia (also = പുന്ന Calophyllum), കാട്ട — (= ആയിനി, the bark yields a med. red dye), ചീപു — (പിലാത്തിപ്പി. bread-fruit tree) Artoc. incisifolia.

പിലാച്ചുണം a stinking tree. V2.

പിലാവില the leaf used as spoon, a spoon made to its pattern എതിരവേ ഒരു പി'വില സേവിക്ക a. med. പച്ചപ്പിലാവില ചിരിക്കേണ്ടാ prov.

പിലാപ്പൊത്തു: തുലാ പത്തു കഴിഞ്ഞാൽ പി'ത്തിലും പാക്കാം prov. (a hollow jack-tree).

പിലാവുള്ളി loc. No. = പൊംബായുള്ളി a large white onion. [പ്ലാശു.

പിലാശു, പിലാചു a. med, see പലാശം,

പിലിശ piliśa, Tdbh. of പ്ലീഹ The spleen B.

പില്പാട്ടു pilpāḍu (T. pirpāḍu, പിൻ). 1. The backside. പി. വാങ്ങാതെ പെട്ടിത്തട്ടക്കയും Mud. backwards. 2. afterwards. പി. വന്ന Bhg. the latter state. പി. പിന്നേ യിചാരിക്കിൽ Sah.

പിലെട്ടുക = പിമ്പെടുക, also പിലെട്ടുക്കയുധിയോഗ്യമല്ലെടോ CC. to lag behind.

പില്ലൻ pillaṅ S. Blear-eyed = ചില്ലൻ, ചീങ്കണ്ണൻ. (fr. പിഴി).

പിശകുക pišayuya (C. Te. pesagu, pelagu to wrestle = പിണങ്ങു T. to go out of joint, fall out fr. പിഴ). 1. To wrangle, quarrel തമ്മിൽ പിശകീട്ടു Bhg. അതിർ തൊട്ടു ജന്മശന്മാർ തമ്മിൽ പിശകി VyM. വില ചൊല്ലി പ്പിശകി in a bargain. കാശിനു പിശകുന്ന തരുണി Anj. 2. So. to ask something to boot = പിശയുക, പിശുകുക f. i. ആനയേ പിറാൽ കയറിന്നെന്തിനു പിശകുന്നു KR. പിശകി ലാഭം വരുത്തി vu.

VN. പിശകു 1. a quarrel കന്യമാരേക്കൊണ്ടും ഘനമാം പി. കൾ ഉണ്ടാകും VCh. 2. So. = പിശുക്കു.

പിശയുക (T. to knead). to haggle about the price, ask to boot, quarrel about trifles ഇരിക്കും നിലം ചൊല്ലിപ്പിശഞ്ഞു TP. (boys at school). [Tawny.

പിശംഗം pišaṅgam S. (√ പിശ് to adorn).

പിശാകരി (P. pēč?) A screw, also പിശാചരി TR. q. v.

പിശാചു pišāju, Tdbh. of പിശാചം S. (prh പിശകുക). The devil; a fiend, imp. Pl. പി'ങ്കൾ Brhmd. Nal., പി'ന്മാർ Mox., (പത്തുയരാളം പി'ന്മാർ KeiN.), പി. കൾ T. V1. PP., പി. കൾ vu.

m. പിശാചൻ കരാളാഖ്യനും പി'നും KR.) f. പിശാചി (കേവലം പി'ചിയോ Nal. ഘോരയാം പിശാചിക & ഉഗ്രയാം പിശാചി SiPu.)

abstr. N. പിശാചതം ധരിക്ക VetC.

പിശാചുക്കാറു = പേക്കാറു q. v. or കാറും ചുഴലിയും Palg.

പിശിട്ടു pišiḍu (fr. പിഴി aM. പിതിട്ട, also പീട്ട) Husk of fruits, the oilcake തേങ്ങാപ്പി. B. = പിണ്ണാക്കു, പിണ്ടം V2.

പിഴുക്കു (C. Te. to squeeze). 1. the remains of expressed cocoanuts V1. 2. demand of

something over = പിശുക്കു. 3. niggardliness.

പിശുക്കൻ (പിഴുക്കൻ V1.) fem. പിശുക്കി a niggard, miser.

പിശിതം piśiđam S. (പിശ് to carve). Flesh, meat.

പിശിപിശിയായ്പോയി f.i. ചോറു No. loc. introduced from T. പിശുപിശു To be moist & sticky, to be viscous = ചോറു അണ്ടിയായ്പോയി No.

പിശുനൻ piśunaṅ S. (പിശുകുക). A calumniator, dangerous fellow ഏഷണിക്കാരൻ. — also miser (= പിശുക്കൻ); in V1. പിശിനിക്കാരൻ (as if fr. പിശിൻ T. = പശു).

പിഷ്ടാരൻ piśāraṅ, പിഷ്ടാരകൻ (& പിടാരൻ, also വിഷ്ടാരി). A class of temple-servants, Ambalavāsis; their house പിഷ്ടാരം.

വിഷ്ടാരവടി, പിഷ്ടാരോടി KU. a title among them, priests of Sanyāsi character (B. pāṛōḍi).

പിഷ്ടം piṣṭam S. (part. pass. of പിഷ്, L. pinso) Pounded; flour.

പിഷ്ടകം S. = അപ്പം V1.

പിസ്സാരി No. Palg. a small syringe = പീച്ചാങ്കുഴൽ, വസ്തികുഴൽ.

പിളക്കു, ന്നു T. M. and പുളക്കു, mod.

പിളരുക piḷaruya (C. fear, Te. pēḍu, C. Te. pēlike a splinter) 1. v. n. To burst asunder, split. കണ്ടാൽ ചിത്തം പിളർന്നു പോം Nal. heart-rending. തോമരം ഏറു പിളന്നൊരുമാറു CG. എല്ലു പിളർറു പുറപ്പെട്ടു, a. med. മേലിനി പിളർന്നു Bhr. ബ്രഹ്മാണ്ഡം പി. Bhg. so ചിറി, കാൽ, കുമ്മായം etc. 2. v. a. (transition thro' constructions like പാമ്പു വാ പിളർന്നണഞ്ഞു Nal.) to split, cleave വൃകോദരൻ ഉഗ്രാസനൻ മാരിടം പിളർന്നതു, മാരുതി കീറിപ്പിളർന്ന കടിച്ചൊരു മാരിടം Bhr. സൂര്യബിംബത്തെപ്പി. Nal. VN. I. പിളർച്ച splitting; a cleft etc.

പിളർക്ക & പിളർക്ക 1. v. a. To split, cleave, rend കയ്യും പിടിച്ചു പിളർത്ത ശരീരം Sil. 2, v. n. അവൾക്ക് ആനനം ചാലപ്പിളർത്തു കൂടി CG. yawn (in pregnancy). എനിക്കു പുറം പിളർക്കുന്നു vu. splitting pain in the back. മന്ത്രനാളി അകത്തു താൻ പുറത്തു താൻ പിളർക്കും, a. med. അസ്ഥി പി, No. = കടച്ചൽ. നെഞ്ചു പി. (song) the heart rends = പുളക്കു q. v.

പിളർത്തുക = പിളർക്ക 1.

VN. II. പിളർപ്പു (& പിളപ്പു T.) a cleft, rent, crack; bit of a nut, vu. പുളപ്പു.

പിളുക്കുക piḷukkuya (T. പിള്ളുക = പിള്ളുക to split). To open (the lips) കോമളച്ചുണ്ടു പിളുകി നിന്നിടുന്ന കാമനപ്പൈതൽ CG. an infant longing for the breast (or press? പിഴുക്കുക).

പിള്ള pilla T. C. Te. M. (Tu. puḷḷi, grandson, Te. pin young, T. പീൾ foetus). 1. A child, infant പിള്ള വരുത്തം prov. (= ഒരാറു നോവു). പി. എടുക്കുന്നവൾ V1. a midwife. പിള്ളപ്പണി തീപ്പണി prov. പെണ്ണും പിള്ളയും ആനന്ദിപ്പിക്ക KU. (coronation formula). — pl. പിള്ളർ boys CG. പി'രേ കൂടേ കളിച്ചാൽ prov. കളി —, കുള്ളപ്പിള്ളർ. 2. honorary title, as of ഇടപ്രഭു, വെള്ളാളർ, കണക്കപ്പിള്ള etc. In Trav. പിള്ള is the caste-name of Nāyars; പിള്ളമാർ accountants; എട്ടു വീട്ടു പിള്ളമാർ (once) rulers of Trav. തിരുമുഖം പിടിച്ച പിള്ള a title granted by the Trav. Rāja to Nāyars for 2500 new fanams (the family receiving then a Diploma of nobility on a copper plate in power of which the offspring of its females enjoy certain privileges f. i, at marriages & exemption from customary labour (socage-duty). 3. the young of animals, small fruit; B. the pestle; അമ്മിപ്പിള്ള etc. 4. the second term in the rule of three, being of the same kind as x. (see തള്ള) CS.

പിള്ളക്കര B. (3) a smaller stripe in cloth,

പിള്ളക്കിണറു (3) a smaller well sunk within a larger one.

പിള്ളക്കോൽ (3) sticks hanging from the പാലം of weavers.

പിള്ളതിന്നി (1) attribute of a f. Bhūta, also പി. പേച്ചി Palg. causing abortus (superst.).

പിള്ളപ്പലകയും കുമ്പക്കാലും No. panels & frame of a Pattāya.

പിള്ളപ്പുഴ a mole-cricket, Gryllotalpa.

പിള്ളപ്പെട്ടി, പിള്ളമുറി small compartments in a box.

പിള്ളമരം the sucker of a tree.

പിള്ളയാർ T. Ganapati.

പിള്ളയൂൺ giving a child the first food.

പിള്ളവാതിൽ a small door made in a large one.

പിഴ piḻa T. M. C. (piḻagu, heggu fr. പിഴ). 1. A slip, fault, oversight. പല പിഴകൾ അവരോടു ചെയ്തു Bhr. committed sins against. മുനി ഗണങ്ങളെ പി. ചെയ്വാൻ RC. to offend. പി. ചുമത്തി accused. പി. തീർക്ക to correct. പി. നോക്കുക to revise. പി. ഏല്ക്ക, ചൊല്ല, കേൾപ്പിക്ക, മൂളിക to confess. പി. പൊറുക്ക to pardon. പിഴപോക്കുക to absolve, supply what is wanting. കാളന്തോക്കിൻ പി. പോക്കുവാൻ ആനയിരുത്തി KU. to transport it. നിനവു പി. ക്രൂടിവന്നു RC. erred in judgment. പിഴയറു ചിറ RC. a perfect dyke. 2. a fine പി. വാങ്ങുക, ചെയ്യിക്ക TR. to fine. അവനെക്കൊണ്ടു പിഴ ചെയ്യിപ്പിച്ചു PT. fined him. അന്വസരിച്ചു നടക്കാതേ പിഴ ചെയ്യു എന്നു വരികിൽ പിഴ ഉറുപ്യ വാങ്ങുക; അതിന്നു കമ്പഞ്ഞിയിലക്ക പി. ചെയ്യാം TR. pay fine. നാഴി നെല്ലു പി. എട്ടത്തു vu. അതിന്നു 500 ഉറുപ്യ പി. പറഞ്ഞു TR. imposed. പിഴമേൽ പിഴയില്ല മുഴമേൽ മുഴയില്ല prov.

പിഴക്കൂട്ടം (or പിഴെച്ച പറമ്പത്തു കൂട്ടം KU.) assembly at the house where an offence has taken place.

പിഴപ്പെടുക to sin. പി'ട്ട Nasr. po. apostatized.

പിഴയൻ a sinner ഏററം പി'രായി ശ്രേഷ്ഠർ യജമാനർ Bhg.

പിഴയാളി & — ൻ (fem.—ത്തി) guilty, criminal RC. പിഴയാളികളെ പിഴെക്കൊത്ത ശിക്ഷചെയ്തു KR.

പിഴവക an income from fines TR.

പിഴവഴി a wrong road; heresy, Nasr.

പിഴെക്ക 1. to err, fail വഴി പി. to go astray, transgress. മാർഗ്ഗം പിഴയായ്കിൽ PT. ചാട്ടം പി. to jump short of (& ചാട്ടത്തിൽ—prov.). ഏതുമേ പിഴയാത ബാലൻ Bhr. innocent. ധർമ്മം പിഴെച്ചാൽ, ധർമ്മസ്ഥിതിപിഴയായ്തു AR. (& ധർമ്മത്തിൽ പിഴയായ്വാൻ Bhr.). അമ്പു പി. to miss the mark. എഴുതീട്ടു ഒരു ശീർ പിഴെച്ചു പോയി left out. പിഴയാതേ കണ്ടു പറക without mistake. താരം പിഴെച്ചാൽ ഓടം ഉരുളും prov. നിമിത്തങ്ങൾ പി'ച്ചു കാണായി AR. (നി. പാരം പി'ച്ചു കാണുന്നു KR.) unfavorable. കാലം പി'ക്കിലോ KR. if the unlucky time come. ഈ കുക്കി മുന്നിൽ പി'ക്കും പിന്നേ നന്നാകും; പനി പിഴെച്ചുപോയി = സന്നിയായ്പോയി has taken a bad turn. The person of the offended in Dat. or Soc. എന്തു ഞാൻ പിഴെച്ചതു നിന്തിരുവടിക്കായി KR. ഭഗവാനോടു പി. KU. ഈശ്വരനോടു പി'ച്ചിട്ടില്ലേതുമേ CG. 2. v. a. to transgress, pass by (many of the above nouns may be taken as absolute case or Acc.) എന്നിച്ഛാ പിഴെക്കൊല്ലാ തമ്പുരാനേ CG. do not refuse my prayer. 3. T. So. v. n. to slip through, support life രാമൻറ ജീവിയെക്കൊണ്ടുപോയി രുപ്പിച്ചി'ന്നതാർ എടോ രാവണ KR. who can remain alive? പിഴെക്കയില്ല Palg. will not recover, survive.

VN. പിഴെപ്പു, പിഴപ്പു 1. passing by, casualty. 2. T. So. Palg. livelihood ജീവനോപായമായുടെ പി. മാറിക്കുമ്പോൾ TR. in case of new appointments. പി. കഴിഞ്ഞു വരുന്നു to live by it. ഒരു നാട്ടിൽ നല്ല പി. ഉണ്ടു Palg.

CV. പിഴെപ്പിക്ക 1. to cause to err, transgress, fail താളം പി. CG. സത്യം പി'ക്കൊല്ലാ Bhr. don't deceive me. സത്യം പി. യോഗ്യമോ മാധവ Cr Arj. to advise perjury. 2. So. to restore, revive എന്നെ പാറാവിലാക്കി ഒരു മാസം പി'ച്ചു TR. (made to spend or live?).

പിഴിയുക piḻiyuga T. M. (aC. hiḷ, hiñju, Tu. purnji) 1. To wring out, അലക്കിപ്പി. KU. to squeeze out as juice. തിരുമ്പിപ്പി., പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. ആട്ടിപ്പി. to make oil. താളിപിഴിഞ്ഞു കളിപ്പിക്ക vu. കണ്ണുരുണ്ടിലും ഇഞ്ചി പിഴിയാം Nid. രണ്ടോളം തേങ്ങ പിഴിഞ്ഞുചെക്ക TP. to take two cocoanuts for the curry. പിന്നും തേ

ത്തും വളർ കയ്യാൽ പിഴിഞ്ഞു പിതിടായിക്കളഞ്ഞു RC. മൂക്കുപി. = ചിന്തുക V2.—met. കായ്ക്കാരൻ അവനെ നന്നായി പിഴിഞ്ഞു V1. fined heavily. 2. to dye നീലം പിഴിഞ്ഞിട്ട ചേല, മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞൊരു ക്കുറ CG.

പിഴുക, തു piḻuya So. (Te. C. pīku) To root up, pluck off V1.

പിഴുകുക piḻuyuya 1. To slip off. മുഹൂർത്തംപിഴുകിപ്പോയി V1. the lucky hour has passed unused. 2. to fall out of caste ജാതിയിൽ നിന്നു പിഴുകിപ്പോയി No ; to be degraded, dispossessed, പിഴുകി വാഴുന്ന ദുഃഖം ChVr. sorrow over degradation. മെല്ല ഒരുത്തൻ ചെന്നു മെയ്യും തളർന്നു പിഴുകിപ്പോന്നു Anj. failed in the attempt മത്തു പി. the adoption to be undone V1. പൊറളാതിരി നാടു പിഴുകിപ്പോയി KU. lost his kingdom.

VN. പിഴുകൽ id. esp. excommunication.

പിഴുക്കൻ, (vu. — ശു —) No. who has lost his caste, station.

പിഴുക്ക 1. So. excrements of rats, snakes (T. പിഴുക്കു, C. hikke), ആട്ടിൻറ പി. V2. — 2. infamy.

പിഴുക്കുക (C. Te. pīku). v. a. 1. to cause to slip off, preserve. 2. to cast off, turn out, displace, excommunicate. രാജാവെപിഴുകി KU. dethroned, supplanted. ഇന്നു നിന്നെ പിഴുക്കിനാർ CG. so as no more to be their God; (also പിഴുകിക്ക V1.).

പിഴുക്കാരം & പീഴുക്കാരം V1. The swelling of rice when boiled.

പിഴുതുക aM. the number of those who absent themselves അകത്തിരി പി. രണ്ടു എഴുന്നു Cal. KU. (Nāyars on ചേകം).

പീ pī T. M. Tu. 1. Excrements of men, birds etc. (see പിഴുക, C. hēlu). 2. the wax of the ear, mucus. 3. (C. hī) fie = ചീ, as പാരാതേ പീ എന്നു ചൊല്ലും പിന്നേ CG. will abhor.

പീനാറുക to smell of ordure പിള്ള ചിത്തം പീ'ം prov.

പീനാറിമരം Ailanthus excelsus (പെരുമരം).

പീനാറുമരം Sterculia fœtida.

പീപ്പന്നി the domestic pig.

പീക്കു No. vu. = പിഴുക്കു or പിശുക്കു, see പീട്ട = എച്ചിൽ: അവനെറ പീ. ഞാൻ തിന്നിട്ടില്ല I did not spunge on him.

പീച്ച pīčča (പീ or പിഞ്ച, പീററ). What is small, dwarfish, immature പി. കുട്ടമ, പീച്ചത്തോടി (as of old women), പീച്ചംവാൽ.

പീച്ചൻ B. id.; also N. pr. of Tiars, No.

പീച്ചക്കാലി a little crab in salt-rivers, with small legs, also പീച്ചാലി.

പീച്ചക്കൈ T. the left hand V1. (പീച്ച —).

പീച്ചങ്ങ(ായി) the last small fruit of a bunch.

പീച്ചകം pīččayam & പീച്ചി (പീച്ച = പി see പീര 3). A pot-herb, Luffa acutangula, Rh. (also = പടോലം). — Kinds: കാട്ടുപീച്ചിങ്ങ Luffa pentandra (= പീരപ്പൊട്ടി), പേപ്പീ. (bitter sort).

പീച്ചാങ്കത്തി pīččāṅgatti T. M. (Tu. bisatti, fr. പീച്ച?) & പീശ്ശാത്തി A common knife.

പീച്ചാങ്കുഴൽ T. M. a syringe (see foll.).

പീച്ചാനി N. pr. male.

പീച്ചുക pīčču ya T. So. 1. (C. pīrōu to suck in). To squirt, syringe. 2. (T. പിയ്യു) * to tug, tear in pieces V1., prepare wool for carding V2. തലമുടി പീച്ചൽ a tug by the hair. തല്ലിപ്പീച്ചുക to flog hard. 3. v. n. പീച്ചിപ്പോക to stagger (loc. = ചാളുക), of chirping sound വണ്ണാത്തിപ്പുൾ പീച്ചിയാൽ പെൺതിരളും (superst.) (* No. പിച്ചുക). [a box of.

പീഞ്ഞ Port. pinho, Pinewood, പീഞ്ഞപ്പെട്ടി

പീഞ്ഞാവള്ളി So. a creeping plant

പീട്ട So. = പിതിട്ട, പിശിട്ട, പിണ്ണാക്കു.

പീടിക pīḍiya T. M. (S. പീഠിക a bench & So. a salver). 1. A preface പീ. ഇടുക to write a preamble, copy B. 2. No. a shop ഈ കൊല്ലും പീ. വെച്ചിരിക്കുന്നു, ഒരു പീ. പണിയിച്ചു TR. ഏഴു മുറിപ്പീ. തുറന്നു വെച്ചു TP. പീടികെക്കൽ ചെന്നു, മമ്മിയുടെ വാണിഭപ്പീ. യിൽ ഉള്ള ചരക്കുകൾ TR.; also അങ്ങാടിപ്പീ. a retailer's shop. 3. the house of a Māpḷa or Nasrāṇi (loc.)

പീടികക്കാരൻ a shopkeeper.

പീടികയരി an arbitrary tax മാപ്പിള്ളമാരോടു

പീ. കായിട്ട ആറാറു പണം കണ്ട് എട്ടു പിച്ചു TR. [Pay.

പീടികവാണിയം shop-keeping പീ. ചെയ്യൻ പീടിക്കല്ലു = പീഠം 2. മുടിവെച്ചു പീ. ഏറും TP.

പീഠം pīṭham S. 1. A seat, chair of president etc. ഹേമപീ. കൊട്ടത്തിരുത്തി Nal. മൊയ്നോട് കപ്പം കരു പീഠത്തിന്മേലേ വെച്ചു Mud. (= അഛ്സിംഹാസനം കൊടുത്തു), മുക്കാലിപ്പീടം പലക TP. a stool. 2. basis, pedestal (in temples the seat of a Deity). ബലിപീ., സപ്തഋഷിപീ. etc.

പീഠിക S. dimin. = പീഠം, see പീടിക 1.

പീഡ pīḍa S. (fr. പിഴി). 1. Pressing, squeezing. 2. pain, suffering. മനഃപീ. sorrow. ഭൂതപീഡാപഹം SiPu. delivering from demoniac visitations. ദേവതാപീഡെക്ക് എഴുതിക്കെട്ടുക Mantr.

പീഡനം S. oppression സൽപ്രജാപീ. ചെയ്യുന്ന SitVij.

denV. പീഡിക്ക S. 1. v. n. to be oppressed, suffer സ്വതനില്ലാഞ്ഞിട്ടധികം പീ'ച്ചു, കേട്ടതിപീ. യും, മന്ദന്മാരെപ്പോലേ പീ. യാഞ്ഞു KR. do not give way to despair. 2. v. a. to afflict ആക്ക് എന്നേ പീഡിച്ചു കൂട്ടം AR. കാടിയണഞ്ഞ് അവന്റേഹത്തെ പീ'ച്ചുശാഛം പിടിച്ചു ഞെരിച്ചു CG. squeezed.

part. pass. പീഡിതൻ oppressed, afflicted.

CV. പീഡിപ്പിക്ക to oppress പീ'ച്ചീടുന്നാകിൽ പേടിക്കും പ്രജകൾ Bhr. പീ'ക്കുന്ന നൃപൻ GnP. a tyrant. ലോകരെ പീ'പ്പാൻ PT.

പീതം pīdam S. 1. (p. p. of പാ) Drunk V1., പീതനായി Mud. 2. yellow പീതമായുള്ളൊരു കുറ ഉടുത്തു CG. പീതവസ്ത്രപ്പട്ട Anj.

പീതത S. yellowness (Asht. = ശരീരം മഞ്ഞളിച്ചിരിക്ക).

പീതൻമണി Tdbh.; പീതരോഹിണി S. 1. a med. root in eye-diseases (Veratrum alb?) 2. antimony.

പീതാംബരം S. yellow silk cloth; gold embroidered cloth of princes V1. (= മഞ്ഞപ്പട്ട). പീതാംബരൻ Kṛṣṇa.

പീതി S. drinking. തോയവും പീതവാ AR. having drunk.

പീത്ത pītta So. Bad, vile, torn (പീറ, പി, as ചീത്ത fr. ചീ).

പീനം pīnam S. (part. of പീ to swell, G. piōn). Fat, full as breast. Bhr.

പീനാംസൻ S. of stout make V1.

പീനസം pīnasam S. A cold, catarrh മൂക്കൊഴുക്ക (പീ 2?); ozena പീ'രോഗം med.

പീനാറി, see പീ.

പീപ്പ Port. pipa, A cask, also പീപ്പക്കുറി.

പീയൂഷം S. (പീനം). First milk, cream, ambrosia പീയൂഷതുല്യങ്ങൾ വാക്യങ്ങൾ AR. പീയൂഷസമം വാക്യം ആത്മാവു വജ്രോപമം Bhr. ആനന്ദപീ'പാരസതുല്യമേ Mud. കണ്ണിൽ നിറഞ്ഞുള്ള കാരുണ്യപീ'ത്താൽ കഴുകി CG. cooled them by mercy streaming from his eyes. നാരിമാരായൊരു തോയത്തെക്കടഞ്ഞു — എടുത്തൊരു പീ. ആയിതേ ഞാൻ CG. I am the cream of women.

പീര pīra (aT. പീർ milk, C. pīru, Te. pīlu to suck in. — Tu. pira, C. here, to grate). 1. No. The milk of grated cocoanuts തേങ്ങചിരച്ചു മേപ്പീര കളഞ്ഞു ചിരക്ക a. med. 2. the refuse or residue of what is squeezed out, പിണ്ടി, പീട്ട. കാടിയും പീരയും കടിച്ചു കൂടാ TP. 3. (T. പീക്ക) the name of several Cucurbitaceæ, also പീരകം, പീരം. Kinds: ചെറുപീരം Luffa acutangula, കൊട്ടപ്പീരക്ക (emetic), പൂട്ടൽ പീ. (പൂ'പീരയുടെ കായി GP 68.), മഞ്ഞപ്പീ. Luffa foetida, തുട്ടിപ്പീ. Trichosanthes nervifolia, മുക്കാൽപ്പീ. Bryonia scabrella (S. ഘോഷ്കകം).

പീരപ്പെട്ടി, or — പ്പട്ടി (3) = പീച്ചി?

പീരങ്കി pīraṅgi & ഭീ —, ബീ — M. C. (C. Te. pirangi = P. firangi, European). A cannon, രണ്ടു പീ. TrP.

പീറു pīṟu So. = പീത്ത (T. to tear).

പീറ a an old, sickly cocoanut tree, yielding little fruit, So. പാറ. q. v.

പീലി pīli T. M. Tu. C. (Te. a rudder) 1. The feathers of a peacock's tail പീലികൾ വിരിച്ചാടും മയിലുകൾ KR. ജ്വരം പിലി ഉഴിഞ്ഞു ശമി

പ്പിച്ചു Mud. പുരികത്തലും പീലി കൊത്തു കെട്ടി CC. നിറഞ്ഞ പീ. കൾ നിരക്കവേ കത്തി നെറുകയിൽ കുട്ടിക്കെട്ടി Bhr. മുടിയിൽ പീലി മുറുക്കി Anj. (boys). പീലിയും കെട്ടി എടുത്തു Mud. (a Yōgi). 2. a head-ornament; toe-ring of women, straw, eyelashes B.

പീലിക്കണ്ണു the eye of a peacock's tail-feather.

പീലിക്കാറു (= പീലി, or comparable to it) പീറണി കഴലുകൾ CC.

പീലിക്കന്തം RC. a feathered javelin.

പീലിക്കുട an umbrella made of peacock's feathers; similar നീലത്തഴയായ പീലിപ്പുറം തന്നൊലപ്പുരത്തി വിരിച്ചു CG.

പീലു pīlu S. 1. Careya arborea (ഉങ്ങു). 2. Ar. (fīl, P. pīl) an elephant.

പീവട്ടി pīvaṭṭi So. Physalis flexuosa B.

പീവരം pīvaram S. (പീനം). Fat, stout പീവരശ്രീചങ്ങൾ അശ്വങ്ങൾ Nal.

പീവരസ്തനി f. with large breasts or udder.

പീള pīḷa T. M. Rheum of the eyes. പീളകെട്ടിയുന്ന the eyes to be closed with rheum. പീളയായ അടക്ക a young, watery betelnut. പീളകഴി the inner corner of the eye, പീളകഴി ഭേദം തുള്ളുക CS.

I. **പും pum** S. Male (fr. പുമംസ് S.)

പുംശ്ചലി S. a harlot (running after men) ഭോഗാൽ ഉപായയായ പും. Bhr.

പുംസവനം S. a domestic ceremony on the mother's perceiving the signs of conception (= പുളികടി); in the 5th or 7th month പുംസം (Tdbh.) നല്ല പുളികടി എന്നിവ ഭോഗിയോടു കഴിപ്പിച്ചു വിപ്രൻ SG.; also പുങ്കം q. v.

പുംസ്ത്വം S. manhood പുംസ്ത്വശക്തി ചെറുകും Nid. (semen). തന്നിട വേണം എനിക്കു പു. Brhmd. change me into a male child.

II. **പും** T. M. = പുൻ, പുത്തു in പുമ്പിരി.

പുക puya T. M. Tu. (C. hoge, Te. povaga, fr. പുകു). Smoke, vapour. പുക പിടിക്ക to be smoked, to smoke പുകയിട്ടു വിയപ്പിക്ക a. med. to fumigate. പുകയത്തു ചെക്ക, തുകുക V1. പുക കൊടുക്ക, കൊൾക, വിഴുങ്ങുക a. med. പുക കൊൾവാൻ ചെല്ല ആധാരങ്ങൾ doc.

പുകക്കാട്ട thick smoke.

പുകക്കുട്ട, പുകപ്പുഴ V2. a chimney.

പുകച്ചുരു (C. hogesoppu) Cann. tobacco.

പുകച്ചുറ്റു suffocation from smoke.

പുകനിറം smoky colour, — പുകഞ്ഞനിറം.

പുകപ്പൊടി a drug (പരമകാക്കും Costus?)

പുകയറ soot, grime B.

പുകയില T. M. Tu. tobacco (best ഇടപ്പാളം No., യാഴ്പാണം So.). പുകക്കുഴൽ a tobacco box, പുകച്ചുരുൾ a cigar, പുകപ്പൊടി snuff. ചക്കരപ്പു. tobacco prepared for the hooka.

പുകവണ്ടി a railway-waggon, പു. പ്പാത railway. പു. സ്ഥാനം station.

v. n. പുകയുക 1. to reek, look dim, be darkened by smoke. സുപ്രഭ വേവിട്ട് ഒക്ക പുകഞ്ഞു പോരുക Brhmd. 2. to be smoked, heated തല പു. Nid. മുഖാവു പുകഞ്ഞു തുടങ്ങി; മുകവു പുകഞ്ഞിരിക്ക V1. to be sullen. 3. to turn to smoke. പുകഞ്ഞുപോയി failed completely.

VN. പുകച്ചൽ 1. reeking, exhalation; met. anger after quarrels. 2. heat അഗ്നിടെ മുറിഞ്ഞാൽ കടച്ചലും പു'ലും വീക്കവും പനിയും ഉണ്ടു a. med.

v. a. പുകെക്ക 1. to fumigate പരിമളവസ്തു കൊണ്ടു പുകെക്കും ധൂമികാജനം KR. സേവിപ്പിക്ക പു. യും Nid. ശ്വാസം തീമേൽ വെച്ചു പു'കേണം എന്നാൽ തിമിരം ഇളെക്കും a. med. തിരിയെ പുകെക്ക (നവലാരങ്ങൾക്കും, സന്ധികൾക്കും) in epilepsy, demonianism med. & Mantr. 2. to preserve or dry by smoke (a house). പൊത്തിൽ അടെച്ചു പുകെച്ചീടും Bhg. [q. v.

പുകം Palg. a tree (പുകരു, പൂത്തെണ്ണ) = പൂവം

പുകർ puyar T. Dun colour. പു. പൊടിയുക an elephant to have a white spot on the face, So. (Te. pride, C. bush).

പുകലുക puyaluya aM. T. (aC. a cuckoo's note). To speak മടി ഉണ്ടെനിക്കു പുകലുവാൻ, എന്നു ഞാൻ നിന്നോടു പുകലുന്നത് എൻതുയരം RC. VN. പുകൽ see പുകിൽ 3.

പുകഴ് puyaḷ T. M. (C. pogaḷu, Tu. pugara,

Te. pogaḍu). Praise, renown ആശ്രിതരക്ഷണ
തിന്നേററം ഉണ്ടാം പു. PT. ത്രിലോകത്തിൽ നി
റഞ്ഞ പുകഴണ്ടാം, പാർ ഏഴ രണ്ടും നിറഞ്ഞ പു
കഴോടും Bhr. പു. കൊണ്ട Bhr. famous, പുകഴ്
പൂണ്ട Anj., എട്ട ദിക്കിലും പു. പൊങ്ങുന്ന മുയൽ
PT., പു. പെരിയ ചിജയൻ Bhr.

പുകഴുക 1. to praise വീരൻ എന്നെല്ലാരും നി
ന്നപുകണ്ണതു CG. മംഗലവാക്കുകൾ ചൊല്ലി
പുകണ്ണു, കണ്ണനെ തിണ്ണം പു. CG. പോററി
പുകണ്ണുള്ള തീർത്ഥം വരണ്ടുപോം Sah. 2. So.
to be praised.

VN. പുകഴ്ച praise.

പുകഴ്ത്തുക to praise (chiefly So.) നിന്നെ ത്തെ
ലോക്യങ്ങൾ പുകഴ്ത്തുന്ന KR. പുകഴ്ത്തതാ
ക്കും SitVij.

പുകാരിക്ക (fr. പുക, പുകർ?) No. To add spices
to the curry, to season it = വറുത്ത ചേക്ക Mpl.

പുകിൽ puyil 1. So. (= പുകൽ, പുകർ?) Noise,
pomp, confusion B. 2. humidity as of soil.
Vi. perhaps = പൊഴിൽ. 3. (പുകക VN. entry,
also പൂവൽ) harvest, reaping, vu. പൂൽ f. i. നി
ലങ്ങൾ ഒരു പുകിൽ ആകയാൽ മുണ്ടക വിള
ഇറക്കി MR. എത്ര പൂൽ ആ നിലത്തിൽനിന്ന്
എടുത്തു? ഒരു പൂൽ, മകരപ്പൂൽ തന്നേ; പാ
ന്പിൽ ഒരു പൂൽ ചാമ etc. 4. (loc.) = കരക്കണ്ടം.

പുകുക puyuya T. M. (C. Tu. pogu). 1. To enter
കാലപുരം പുകുമതിന്നു, പുകുവാൻ RC. The past
a., പുകു as കാടകം പുകു ചിലർ VCh. സ്വോന
യിൽ പുകു KR. rushed into. അകത്തു പുകു Mud.
അവിടേ ബോധിച്ചാൽ എനിക്കു പുകു TR. re-
ceived. എട്ടാണ്ടു പുകു പശു CS. b., കാലന്റെ
പുകന്തിതു, അമ്പ — ഉടമ്പിൽ പുകുന്തു RC. also
പുകന്താൻ, — ാൽ. c., mod. പുകി as സക്കാരിൽ
പുകിയ ഉറുപ്പ TR. അംബരാലയം പുകിനാർ
Bhg. 2. to begin അടക്കിക്കൊള്ളുമതിന്നു ച
മെന്തു പുകുന്തു, ഉരെക്കുപ്പുകാൾ RC. 3. to be
received എനിക്കു തന്നു പുകി, പുക്കതിന്നു ത
ന്ന ശീട്ട MR.

v. a. പുകക്ക to put into തേനിൽ പുകുന്തു അ
രെച്ച a. med. soaked (='പൊതിക്ക, കുതിക്ക).

പുക്കച്ചീട്ട receipt, written agreement അവനെ
ക്കൊണ്ടു പുക്കശീട്ട കൊടുപ്പിച്ചു TR.; so പുക്ക
മുറി.

പുക്കവാറു (ആറു) id. തമ്പുരാൻ വാങ്ങിയ പണ
ത്തിന്റെ പു., പ്രമാണത്തിന്നു ചേന്ന എഴ
ത്തുകളും പു. കളും TR. ഒരു പാട്ടം പു. MR.

പുക്കവാറുമുറി a receipt. അത്തം പു. for the
full value of land sold, പാട്ടം പു. for
the rent etc.

പുക്കിക്ക = പുകിക്ക to make to enter or receive.
ജന്മകരണം എഴുന്നള്ളിയേടത്തു പുക്കിച്ചി
രിക്കുന്നു TR. was handed over to H. H. അ
വൻ വാരം പുക്കിച്ചതു MR.

പുക്കുപാച്ചൽ So. difference, more or less; dea-
lings. [a coward).

പുങ്കൻ puṅgaṅ So. A fool (പുൽ? C. pukka,

പുംഖം puṅkham S. The feathered part of
an arrow. ഉടക്കു.

പുംഗവൻ puṅgavaṅ S. (പും + ഗോ). 1. A
bull, പുംശ്വധ്വജന്റെ ചെമ്പിടഭാരം PT.
Siva's. 2. the chief of നരപു., വാനരപു.
KR. the best of men, monkeys.

പുങ്ങം Tdbh. = പുംസവനം; പുങ്ങച്ചോറു etc.

പുങ്ങു puṅṅu 1. (T. പുൻക). Pongamia glabra,
as kinds are considered ഉണ്ടു, ആപിൽ, അംശാ
രവല്ലരി. 2. (= പുഴുങ്ങു) sugar from palmyra
toddy (loc.).

പുച്ഛം puccham S. The tail (see പിച്ഛം). അ
തു പുച്ഛം No. = നിസ്സാരം. എന്നെ പുച്ഛമാക്കി
despised, vilified, ridiculed me; so:
denV., പുച്ഛിച്ചു കളഞ്ഞു, പുച്ഛീകരിച്ചു.

പുഞ്ച puñja (T. പുൻചെയ് a sterile field, Te.
C. puñji). 1. Dry crop ചേലി തന്നേ വിതെച്ച
പുഞ്ചക്കു വിനാശമുലം CC. prov. [പുഞ്ചധാന്യം
dry, opp. നഞ്ചധാന്യം wet cultivation, Palg.
exh. Rev., T.] 2. a crop sown in Nov., reaped in
Apr. B. പുഞ്ചനിലം, പു'പ്പാടം wet land, പു. കൃ
ഷി. 3. a rice of early growth പു. വിള ന
ടക്കുന്നു MR. planted in Kumbha, reaped in
Mithuna or Karkaḍa.

പുഞ്ചക്കണ്ടം field under irrigation, yielding
even 3 harvests.

പുഞ്ചയടക്ക an early, first nut.

പുഞ്ചിരി puñjiri (പുൻ) A smile (മന്ദഹാസം).
പു. തൂകുക, ഇടുക, കൊള്ളുന്നു TP. നിന്റെ പു.

ക്കളിർ നിലാവിന്ന് ഒരു കുടമായ്സ്സംഭവിക്കുന്ന Nal.

പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചൽ playful smiles, Nal. Anj. പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചിടുക Mpl. song.

പുഞ്ജം puñjam S. A heap — സ്തനപുഞ്ജിതർ Bhg. with full breasts.

പുഞ്ജീകരിക്ക = രാശീകരിക്ക.

പുട puḍa 1. aM. T. A side (=മിക്ക, പുടം). — പുയിലോകവും കകനവും പുടമുഴങ്ങ RC. പുടപുഴങ്ങുമാറു Bhr 8. to resound, echo. 2. = പുടവ q. v. നല്ലാടിണപ്പുട കൊടി ഉടുപ്പിച്ചു Bhg.

പുടപുഴക്കം B. echo. (see 1).

പുടം puḍam S. (Drav. പുട to fold, wrap). 1. Fold, cavity. അധരപു. (24), Carnāmṛ പക്ഷപുടങ്ങളാൽ വായ്ക്കുന്ന വായു AR. വളർ നാസികപുടത്തടങ്ങളിൽ RC. പു. പിരിഞ്ഞതു a stage in the growth of cocoanut-trees = കുടം. 2. wrapping in leaves & covering with loam, as metals to be calcined, medicines to be chemically prepared (= ചീലമൺ ചെയ്ക a. med.) പു. ചെക്ക, ഇടുക to calcine, put to the test. സൂര്യപുടത്തിൽചെക്ക Vi. to expose to the sun.

പുടപാകം S. calcination.

പുടവ puḍava T. M. (Te. puṭṭam fr. C. Te. pora fold, aC. polke a garment, see prec.) 1. A woman's cloth of 8 — 10 cubits. ഇണ or അണപ്പു. double cloth. കുത്തചേലമേലുടയായി ധരിത്തു Mantr. 2. an awning.

പുടമുറി marriage by giving 10 or more clothes & cutting one in two, Sūdras' marriage നീലേശ്വരം മുതൽ തുറശ്ശേരി വരേ പു. കല്യാണം Anach. കഞ്ഞനെ പു'ച്ചും കുട്ടിക്കൊണ്ടു വരിക (സ്വന്തിന്നും ക്നുവിന്നും നാലു പാതി നല്ല പുട എടുത്തു) TP. marry her, പു. കഴിക്ക also അവൻ അവളെ പുടവ മുറിച്ചു No.

പുടയുട cloth നടുവും അപ്പുടവുടകളും KR.

പുടവക്കിഴങ്ങു Clematis comosa.

പുടവനാടു N. pr. പു'ം കവെനാടും now in Canara, belonged once to Chiracal. TR.

പുട്ട puṭṭa B. A fox, jackal.

പുട്ടൽ (& പിട്ടൽ = പുട്ടിൽ). പുട്ടൽപീര Trichosanthes anguina (പടോലം?).

പുട്ടിൽ puṭṭil 1. T. Te. C. a basket, (paper-basket, Tell.); M. A thick mat serving as receptacle or covering of the body. നീ കുട പോരുകിൽ ഞങ്ങൾക്കു പു. (or പുട്ടിലം) ഉണ്ടു V1. we are safe. 2. husk, pod, legume = പിട്ടൽ (V2. പൊട്ടൽ) as കിലുക്കാമ്പു. 3. ears of corn just before shooting forth, നെല്ലു പൊട്ടിൽപ്രായം a stage of rice growing. 4. തവള പുട്ടിൽ No. vu. = മിട്ടിൽ.

പുട്ട No. vu. = പിട്ട.

പുണരി puṇari T. aM. (C. stream). The sea പുണരിചണ്ണൻ RC.

പുണരുക puṇaruya T. M. C. (= പുണുക). 1. To embrace പുണർന്നാടൻ പുതുനെ CC. അവനെ പുണർന്നുകൊണ്ടു Bhg. കൊങ്കകൾ പു. Bhr. മലമ്മാതിൻ മാറു പുണരുവോനേ CG. Viṣṇu. തലോടിയും പുണർന്നും കൊണ്ടാടിയും Bhg. stroking an antilope. 2. to be joined ആനനമോടു പുണർന്നു Bhg. = പൂണ്ടു.

VN. പുണർച്ച, പുണരുവു also coition.

CV. പുണർക്ക aM. to inflict, പകയക്കു അത്തൽ പുണരുപ്പോൻ, മയ്യൽ പു., വാനോർപുരത്തിന്നും മുനിപക്കും പോർപുണർത്ത മന്നവൻ RC.

പുണർ puṇar 1. VN. of the prec. പുണർമുലയിണകൾ, പുണർമുലമടവാർ, പുണർമേൻകൊങ്ക RC. 2. = പിണർ (പുണർമുളി GP 70. = പിൾ) 3. = പുണർതം (Tdbh. of പുനർവ്വസു S.) the 7th Nakṣatra, Gemini & Sirius.

പുണൽ puṇal (see പുനൽ & പുണരി) Water, a river നൽപ്പുണൽക്കരത്തിട്ടമേൽ അരയന്നങ്ങൾ കളിക്കുന്ന KR.

പുണലി Cal. a shell-fish in rivers = ഇളമ്പക്ക.

പുൺ puṇ T. M. C. (huṇṇu & puru, Te. puṇḍu, Tu. puḍi). A sore, ulcer; a wound ഇലക്കുണൻ തനിക്കു പുൺനൊന്തതിരോഗം മരുന്നിനാൽ തീത്തു RC. പുണ്ണിൽ ഒരു കൊള്ളി വെക്കുന്നതു പോലെ AR. പുണ്ണിൽ ചെറു കെട്ടുക a. med. പു. വറളിം MM. the wound heals. — തീപ്പു. a scald. — ഉണ്ണുപ്പു. Syphilis.

പുണ്ണൻ having sores = പുണറുള്ളവൻ.

പുണ്ണാക്കു to become sore. — വായി പുണ്ണാക്കുക to salivate.

പുണ്ടെടുക to be wounded. അതു പുണ്ടെട്ടു പഴത്തിട്ട് ഒഴുകും Nid. will suppurate. — met. പു'ട്ടുമാഴ്ക്കുന്നു to feel sore CG. ഉൾക്കാമ്പു പു'ട്ട് എനിക്കു നൊന്തീടുന്നു Bhg.

VN. പുൺപാടു a wound മാറിൽ കുത്തീട്ടുള്ളൊരു പുണ്ടാടുകൾ VetC.

പുൺവായി a wounded spot.

പുണ്ണാക്ക, see പിണ്ണാക്ക.

പുണ്ഡരീകം puṇḍarīγam S. The white lotus flower പു'കേക്ഷണൻ AR. — പുണ്ടരീകക്കരിമ്പേററം ശീതളം കണ്ണിന്നുത്തമം GP 62. a variety of sugar-cane (fr. പുണ്ഡ്രം).—വീരപു. a small herb used as perfume & for bad eyes.

പുണ്ഡ്രം S. 1. N. pr. Bengal & Behar. Bhg. 2. = തിലകം a sectarial mark on the forehead. ത്രിപു., ഭസ്മപു. ധരിക്ക SiPu.

പുണ്യം puṇyam S. (പുഷ്?) 1. Good, favorable. 2. pure (as if from പൂ √) as in കൈപ്പുണ്യം Sil. cleanliness. 3. a good action എണ്ണമററീടുന്ന പു'ങ്ങൾ വിണ്ണിടം എങ്ങും നടത്തുക CG. ദണ്ഡ്യന്മാരല്ലാത പു'മാണ്ടുള്ളോർ CG. യജിക്കുന്ന പു. ഭജിക്കുന്ന പു. ജപിക്കുന്ന പു. സമസ്തം ഫലം SiPu. 4. merit അന്നു വരേ ചെയ്ത പു'ങ്ങൾ നശിച്ചു പോം VyM. ചെയ്തൊരു പു'ത്തിന്നന്തമില്ല എന്നതോ നിർണ്ണയമേ CG. she must have acquired much merit to attain such a lot. പു. അർജ്ജിക്ക; പു. നിങ്കൽ ആക്കി AR 3. transfer my merits.

പുണ്യകർമ്മം S. 1. a good action, opp. പാപകർമ്മം GuP. 2. a holy ceremony, as of Brahmans.

പുണ്യകാലം S. holy season, a feast. So പുണ്യദിനം; പുണ്യനദി, പുണ്യതീർത്ഥം etc.

പുണ്യഫലം S. reward of meritorious actions, chiefly in former births ഭാര്യ ഭർത്താവിന്റെ പു'ത്തിന്നു സമമായിട്ടുള്ളവൾ VyM. — so പുണ്യശേഷാൽ മഹാകുലേ ജനിച്ചു Bhg.

പുണ്യഭൂമി S. 1. holy ground = പുണ്യസ്ഥലം. 2. = ആര്യാവർത്തം.

പുണ്യമാസം i. e. Vaiśākham (Apr. — May) & Māgham (Jan. — Febr.).

പുണ്യവാൻ m., — വതി f. S. virtuous, happy (Nasr. പുണ്യവാളൻ m., — വാട്ടി f. a saint).

പുണ്യശ്ലോകൻ S. well spoken of, Naḷa (Nal.)

പുണ്യാറു N. pr. a river, Northern boundary of the 10 Grāmams in the South (Tiruvillāy etc.); prh. = പേരാറു KU.

പുണ്യാഹം 1. a lucky day. 2. purification of wells & tanks, persons, etc. പുലെക്കു മാരാൻ ചെയ്യുന്ന പു. Anach. പു. ചെയ്യേണം കന്യാവിന്നു CG. മഠത്തിൽ മരിച്ചാൽ പു. കഴിക്കേണ്ടി വരും jud. പു. കഴിപ്പിച്ചു, പുണ്യാഹക്കലം പിടിക്ക KU. ഉരുപുണ്യാഹാദി ചെയ്താർ KR. (before a coronation). 3. dedication of temples, etc. 4. holy water ലിജന്മാരാൽ വിമുക്തമാം പുണ്യാഹപ്രവാഹം SiPu.

പുണ്യൌഘം S. the mass of merits പു. വളർത്തുക Bhr.

പുത puδa T. M. Tu. (C. Te. pode, podugu). 1. A cover പുതവെക്ക (= തൂപ്പു) to manure & irrigate the roots of pepper-vines etc. പുതവിടുക, നീക്കുക to uncover, lay open, speak out freely V1. പുത ഇടുക to sow broadcast (opp. മുളവിത്തു) & cover the seed with leaves (തൂപ്പു). 2. an outer garment. 3. the slime which covers tanks V1.

v. n. പുതയുക 1. to be covered, intermingled V1. 2. T. So. to sink in.

പുതയൽ (2) a bog.

v. a. പുതെക്ക 1. to cover, throw about the shoulders, wrap oneself in എന്നുടെ വസ്ത്രം എടുത്തു പു'ക്കേണം Nal. കേരളസ്ത്രീകൾ ഉടുക്കേയുള്ളു പുതെക്കുന്നില്ല vu. ഒരു മുണ്ടു ചുററിരുന്നു ഒന്നു പുതച്ചിരുന്നു MR. 2. to thatch with palm-leaves & grass പുര കെട്ടിപ്പു. No. 3. T. So. Palg. to bury.

VN. പുതപ്പു M. Tu. warm clothing, a cloak, blanket, sheet.

CV. പുതപ്പിക്ക to cause to cover or cloak. കണ്ഠനാളാവധി മെല്ലേ പുതപ്പിച്ചയച്ചു SiPu. disguised as a woman.

പുതപ്പുല്ലു (1) grass for house-covering.

പുതം puδam (loc. = കുതം) No. Suitable ശരിപുതം TP. ചോറും കറിയും പു. പോരാഞ്ഞിട്ടുണ്ടില്ല as it did not suit him. നിണക്ക് എന്നേ പു.

പോരുകയില്ല you don't like me. അവനു ഇവൾ പുതം No. (So. പതം) she fits him according to age, stature, temperament, education, rank, etc. opp. പുതമൊത്തവരല്ല.—ചുവരിന്മേൽ നില്പാൻ പുതം കിട്ടുന്നില്ല can't get a footing. നില്പാനും നടപ്പാനും പൊതമില്ല (from drink) പുതം മുറുകി, കടന്നു, മുന്തിപ്പോയി she has reached maturity (before being married) = പൂവ്വം കഴിഞ്ഞു Can.

എന്റെ പുതക്കാർ ചങ്ങാതികളേ TP. coetaneous. അവർ രണ്ടാൾ ഒരു പൊതക്കാർ.

പുതിയ, see പുതു.

പുതിയുക (C. pudugu) = പൊതിയുക, പുതെക്ക.

പുതു pudu T. M. (C. hot, Tu. C. posa, aC. pudu, to be born, spring up) & പുൻ New, fresh; പുതുമലർ Bhr. etc.—adj. പുതിയ (n. പുതിയതു & പുതുതു) as പുതിയ പെണ്ണു, പുതിയ തീയൻ etc. bride, bridegroom.

പുതുക്കുക, — കി ഇരിക്ക to be renewed.

VN. പുതുക്കം 1. newness. ആധാരത്തിന്റെ പു. MR. modern appearance of the document. 2. a strange, wonderful thing പുതുമ.

പുതുക്കരാജാവു N. pr. a foreign king KU. (where? Pondichery; T. പുതുക്കൈ, പുതുവൈ).

പുതുക്കലം a new vessel, മീട്ട പു. പോലേ എട്ടത്തേററിയത് എന്നു TP. so red.

പുതുക്കുക 1. to renew, mend മുറി കിളെച്ചു പു. to repair the floor. കത്തു വായിച്ച ഉടനേ മുദ്ര പുതുക്കിക്കൊട്ടത്തയച്ചു TR. sealed it again. നിലം പുതുക്കി V2. prepared the field for seed. 2. = പിതുക്കുക.

പുതുക്കൂടി So. the procession of a nuptial party to the house of the bride.

പുതുക്കോട്ട N. pr. 1. = Hosadurga in Canara. 2. a Brahmanical division (opp. ചോവരക്കുറു) under the protection of ഏറനാട്ടു ഇളങ്കൂറു നമ്പിയാതിരി തിരുമുല്പാടു KU.

പുതുപ്പണത്തു (= foll.) തങ്ങൾ വാഴുന്നോർ = ചീനംപീട്ടിൽ തങ്ങൾ വാഴുന്നോർ a nobleman, now impoverished. പു'ത്തു ഉപ്പുപടന്ന TP.

പുതുപ്പട്ടണം N. pr. a place near Vaḍagara, Northern boundary of Kēraḷa proper (see കണ്ണററി), now പുതുപ്പണം KU. പുതുപട്ടണത്തു പുഴ.

പുതുപ്പഞ്ചിരി = പുഞ്ചിരി, (പു. പുന്മയും Stuti).

പുതുമ 1. a novelty, wonderful sight ഉദരവും നാടിപ്പു. യും PrC. പുഞ്ചിരിപ്പു. യും VCh. എന്തു പു. ആന TP. what can it be? 2. an entertaining story, jest പു. പറക, No. പുതുമക്കാരൻ (2) facetious, a buffoon V1. 2.

പുതുമഴ the first rain CC. പു. പെയ്തു.

പുതുവൽ So. newly cultivated land പു. പാട്ടം B.

പുതുവിസ്താരം a new trial പു. ചെയ്തു MR. = പുനർവിചാരം.

പുതുവെള്ളം sudden rise of water in rivers after rain.

പുതുശ്ശേരി N. pr. ("new market") 1. Pondichery. 2. പുതിശ്ശേരി നമ്പിയാർ നാട്ടധികാരി കണക്കപ്പിള്ള പട്ടോലമുമ്പ the hereditary secretary of Kōlattiri.

പുത്തൻ 1. a fresh, new thing = പുതുതു f. i. പു'നായൊരുഭിത്തി Anj. പുത്തനായോരോ ചുങ്കം കല്പിക്കും VCh. വഴിയേ പു'നായ്വരെ ക്കേണം KR. പുത്തനാം നെയി CG. കഥകളെ പു'നാക്ക Bhg. to bring into a new form. 2. a Cochin coin = 10 pie ($19\frac{1}{4}$ പു. = 1 Rup. D.); in Cal. the കല്ലൻ — & വട്ടപ്പൈസ്സ are called പു. = 4 pie, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ പു. = 3, 2, 1 pie (obsolescent). 3. In Cpds. പുത്തൻ ക്രൂ a schism; the Syrians separated from Rome പു. ക്രൂറുകാരും ഇടത്തുട്ടുകാരും CatR. — പുത്തനിറം fresh colour (പു. ആണ്ട ചെമ്പരത്തി, പു. മെത്തും കവിൾ CG.). — പുത്തൻ പെണ്ണു prov. a new servant; പുത്തൻമുല CG. പുത്തൻകലം prov. a new pot. 4. nice, dear പുത്തനാം തന്റെ ഭവനത്തിൽ ചെല്ലും VCh.

പുത്തരി 1. new rice. പു. നെല്ലു used in ceremonies (വിലക്ക).—പുത്തരിക്കോൽ a threshing flail. 2. meal on new rice പു. യൂൺ, പു. കഴിച്ചാൽ prov. പു. ദിവസം (in August). met. ചെവിക്കു പു. യാം ഭാഷിതം ChVr. most welcome overtures. [പു. entirely new rice; ഇറന്ന or തൊലിച്ച പു. No. only some grains of new rice being added to the

meal, partly eaten on the day of ഇല്ലന്നിറ; both meals take place before ഓണം; മകര (ന്വ &) പ്പുത്തരി No.]

പുത്തില്ലം (new house) N pr. a Sūdra subdivision (കൂട്ടം) in No. KU. (with മാനാരി).

പുത്തൂർ N. pr. a Grāmam KU.

പുത്തോട്ട, പുത്തോല etc.

പുത്തിയും ശാസ്ത്രവും ഉണ്ടാം a. med. = ബുദ്ധി.

പുത്രൻ putraṅ S. (see പുതു; C. to be born, also പുട്ടുക C.) A son. pl. പുത്രന്മാർ children.

പുത്രകൻ S. (dimin.) dear child. പു'ന്മാർ Nal. (a son & a daughter).

പുത്രകാമൻ S. wishing for a son. — പുത്രകാമേഷ്ടി a sacrifice for that purpose (ദശരഥൻ പു. കഴിച്ചു, പു. കർമ്മം AR.).

പുത്രജന്മാർത്ഥി S. wishing to have a son. VetC.

പുത്രഞ്ചാരി a medic. plant (also ഉത്രഞ്ചാരി), പു. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

പുത്രഞ്ജീവി S. a tree the fruits of which are worn by children to keep them in health (So. = പുത്തിരഞ്ഞി Mimusops).

abstr. N. പുത്രത്വം S. sonship.

പുത്രദ്വയം twins പെററിതു പു. AR.

പുത്രപൌത്രന്മാർ S. sons & grandsons.

പുത്രഭാര്യ S. a daughter-in-law.

പുത്രലാഭാർത്ഥം AR. in order to obtain progeny.

പുത്രസമ്പത്തു S. offspring, പുത്രസന്താനം.

പുത്രാർത്ഥം S. (done) for children's sake V1.

പുത്രി S. 1. a daughter. 2. a sacrifice to obtain children പു. യായെന്നോരിഷ്ടി ചെയ്യാം KR.

പുത്രിക S. a daughter, doll.

പുത്രീകരിക്ക S. to adopt.

പുത്രോല്പത്തി, പുത്രോല്പാദനം S. procreation of children; also പുത്രോദയം ലഭിയാഞ്ഞു VetC.

പുന puna T. aM. aC. Contact (= പൂൺ, പുണർ).

പുനയുക 1. to put on = അണിയുക f.i. കുറി പുനന്തു Mantr. (= തേച്ചു). 2. to copulate So. B. 3. aM. to undertake കരുതിമായ പുനെന്താൻ, വെററിവരും എന്നടൽ പു. RC 37. ഇകൽ പുനവോളം etc.

VN. പുനച്ചൽ copulation B. (= പുണർച്ച).

പുനം punam (T. high ground). 1. A jungle, chiefly highland overrun with underwood & capable of irregular cultivation പു. കൊത്തുക, കരിപ്പിടുക TR. the process of cutting down & burning the underwood, say once in 12 years for sowing jungle-rice. പുനനെല്ലു, പുനകൃഷി, പുനം പൈമാശി TR. N. ദേവസ്വത്തിന്നു വ പൊതിപ്പാടു പുനം വാങ്ങി jud. 2. a cover, hole പാമ്പു പുനത്തിന്നു പോന്നു TP.

പുനക്കണ്ടം a hill-tract.

പുനമ്പു rattan (= പുരമ്പു).

പുനമ്പൻ D. a head-man among Chēgōns.

പുനംവാരം rent of produce from jungle cultivation.

പുനർ punar S. (പുൻ, പിൻ?). 1. Again, afresh; പുനഃ, പുനർ repeatedly. 2. In po. then = പിന്നേ, അഥ f.i. ഇന്ദുവോ പു. ഇന്ദ്രനോ Bhr. വസ്തുസത്തോ പുനരസത്തോ ചൊല്ലീടു നീ KeiN. ഒന്നു കഴിച്ചാൽ പുനഃ പിന്നേ അങ്ങിരുക്കുറും ഉള്ളതു VyM. $\frac{2}{3}$ remaining after subtracting $\frac{1}{3}$. പ്രസംഗമാത്രം പുനരില്ല കേൾപാൻ CC. nothing more. പുനരുടൻ VetC. also.

പുനരപി S. and then. പാരം ചിന്തിച്ചു പു. പോരിന്നയപ്പാൻ വരുത്തി KR. സിദ്ധാന്തം ഉക്ത്വാ പു. സകലവും സത്യമായ്പന്നു VyM.

പുനരാഗമനം S. return — പുനരാഗതൻ KR.

പുനരുക്തം S. repetition — പുനരുക്തി V2. tautology.

പുനരുത്ഥാനം S. resurrection; പു'നസ്വരൂപൻ Christ *the* resurrection (Christ.).

പുനർജ്ജന്മം S. regeneration പു. ഇവർക്കു സമ്പാദിപ്പാൻ PT.

പുനർന്നവ S. renewing itself, hogweed (തമിഴാമ)

പുനർഭവം S. regeneration; a finger-nail.

പുനർഭൂ S. renewed; a widow remarried VyM.

പുനർവ്വസു S. AR. = Tdbh. പുണർതം.

പുനർവ്വിചാരം S. reinvestigation; revision of a judgment പുനർവ്വിചാരണ, പുനർവ്വിസ്താരം (= പുതുവി —).

പുനസ്സംസ്കാരം S. reinvestiture.

പുനസ്സൂനു S. second son? മാരുതി തന്റെ പുനസ്സൂനു വാകിയ വാനരൻ PatR 4.

പുനഃസ്നാതൻ S. washed again KR.

പുനൽ puṉal T. M. C. (പുൻ also പുണൽ). 1. A river കരുതിപ്പു. RC. Bhr. (= ചോരപ്പുഴ), തീപ്പു., കണ്ണിൻപു. RC. tears (തുലയുക 471). 2. water കളിപ്പാൻ പു. ഇല്ല Mpl. song. പുനലാടി RC. bathed.

പുനാ N. pr. Poona, പുനാപിൽ Ti.

പുന്ന punna (C. honne, Rh. പൊന്നകം gold-holding, S. പുന്നാഗം). 1. Rottlera tinctoria, with yellow dye. 2. Calophyllum inophyllum with oil in the kernels; a tree used for masts V1. (No. also കടപ്പിലാവു). പുന്നക്കയെണ്ണ, also പുന്നെണ്ണ & പുന്നത്തെണ്ണ; പുന്നപ്പൂ. Kinds: ചെറുപുന്ന Calophyllum Calaba (ചെറുപുന്നയരി its seed a. med. ചെ'യരിത്തൈലം ബ്യൂടി വർദ്ധനം GP.); മലസു. Caloph. longifolium (or Memecylon T. പുൻകാലി).

പുന്നരകം punnarayam S. The hell Pud, invented for an etymology of putra. Bhr. also പുന്നാമനരകം.

പുന്നാഗം S. = പുന്ന, (പുന്നാഗപ്പൂമലർ CC.)

പുന്നാട punnāḍu (T. പുന്നനാട്ടു = ചോഴമണ്ഡലം fr. പുനൽ; or പുൻ?). N. pr. A country east of Wayanāḍu പു'ട്ടേക്കു കടി വാങ്ങിപ്പോയി doc. Maisur? — പുന്നാടൻ its king KU.

പുന്നാരം punnāram (പുൻ = പുതു?) or പൊന്നാരം Caressing, flattery. വാക്കിൻറെ പു. V1. the charm of his words.

പുന്നാരിക്ക = ലാമനിക്ക, കൊഞ്ചുക V2.

പുന്നാരക്കാരൻ a flatterer.

പുന്നെൽ (= പുതുനെൽ) or പുൽനെൽ new rice. പുന്നെലരിയും ചെറുതാലിയും Palg. Iḷavars (a Tāli, present of money, 7½ measures rice, betel & cloth taken to the bride's house). പുന്നെലവിലും വരട്ടുതേങ്ങയും (song — for Nivēdya to Gaṇapati). പുന്നെൽക്കൂഴം = കൂഴത്തരി of പുന്നെൽ. — ചെറുകൽ പു a kind of rice (S. മാതുലാനി).

പുന്മ (T = പുല്മ fr. പുൽ littleness) = പുതുമ in പുഞ്ചിരിപ്പുന്മ Anj.

പുന്മൂട = പുൽമൂട.

പുമാൻ pumāṉ S. (പും, pums). A male, man = പുരുഷൻ. പുംസാം തപത്തക്കി AR. (Gen. plur.)

പുംഭാവം S. virility പുംഭാവലാഭം നിണക്കു വേണ്ടാ SiPu. you need no more become a man (after being changed into a female). പുംഭാവമായി ആചരിക്ക Anach. modus coeundi.

പുര pura T. M. (fr. S. പുർ, പൂർ wall, fort?) vu. പെര. A house, chiefly thatched house; hut, room കളിപ്പു., ഒരംറുപു., നാലുപു., പുല്ലുപു. etc. കെട്ടുക, തീപ്പിക്ക, എട്ടുക TR. to build it. തീയൻറെ പുരചുട്ടു TR. പറമ്പും പുരയും; അകവും പുരയും അടിക്ക prov.

പുരക്കൂട്ടു So. a roof.

പുരക്കോപ്പുകൾ TR. building materials.

പുരച്ചൂട്ടു arson (jud.)

പുരത്തറ foundation, ground-floor.

പുരത്തളം a palace-hall (po. പുരം?).

പുരപ്പണം house-tax പറമ്പിന്നു പു. വേണ്ടാ TR.

പുരപ്പണി building പു. ൽ കുമ്മായം TR.

പുരപ്പുറം a roof (പു. അടിക്കും prov.; also outside of a house). പു. പൊളിക്ക to unroof. പു'ത്തു കയറി TR.

പുരമുറി a room, closet.

പുരമേല്പുര a two storied house (ഇരട്ടപ്പുര, മാളിക). [pound. B.

പുരയിടം the site of a habitation; (loc.) com-

പുരയും കടിയും the different home-steads പു. അടെച്ചു കെട്ടുക TR. താന്താൻറെ പു. നല്ലവണ്ണം കൊണ്ടു നടക്ക to care for his own.

പുരം puram S. (= പുർ, പുര). 1. A fort, town. 2. a house (അന്തഃപുരം).

പുരദ്രാവം S. city-gate KR.

പുരദ്രിട്ട് S. (ദ്രിക്ഷ്) the city destroyer, Siva. പു'ട്ടിനെ സംഭാവിച്ചു Bhg.; also പുരമഥനൻ, പുരഭിത്തു, പുരരിപു.

പുരന്ദരൻ S. the fort-breaker, Indra. Bhr.

പുരപ്രീതി S. popularity. അവൻറെ പു. ഛോക്കിച്ചു കഴിപ്പിച്ചു Mud. a feast designed to gain popularity.

പുരസ്ഥൻ S. an inhabitant KR. & പുരവാസി.

പുരട്ടാതി T. So. = പൂരുട്ടാതി the month Sept. ഇപ്പിരട്ടാതി മാസത്തിൽ KR. (ഇതു ചിങ്ങമാസം).

പുരട്ടക, see under പുരളുക.

പുരമ്പു purambu (T. പി —, Te. prabba). Rattan, also പുനമ്പു; പിരമ്പിൻ തല GP 64.; also പൊരമ്പു q. v.

പുരമ്പൻ B. = പുനമ്പൻ.

പുരസ്സ് puras S. & പുരതഃ, പുരസ്താൽ Before, in front.

പുരസ്കരിക്ക S. to place in front, give precedence, honour. ഉത്തമന്മാരെ പു'ച്ചു നടക്കേണം Bhr. aim at. പിന്നേയും പു'ച്ചിരിപ്പു മോഹജാലം PT. accompanies, covers me.

പുരസ്കാരം S. reverence.

പുരസ്കൃതം S. accompanied by. പൂജിച്ചു മന്ത്രപു. Brhmd. with Mantras. (കൃതം 289).

പുരസ്സരം S. 1. preceding. അരുണപു. CC. the sun as having Aurora for the charioteer. 2. attended by, with ഭക്തിപു. കേൾക്ക Bhg. സമ്മാനപു. വരുത്തി KR. = സമ്മാനപൂർവ്വം. denV. പുരസ്സരിക്ക V1. to precede.

പുരളി puraḷi (C. the Maina bird) N. pr. 1. Fort E. of Palaccī. 2. a palace built by a king Hariścandra & abandoned to demons KU. പുരളി മലവു. നടനമാടുന്ന പുരളിയിൽനിന്നു ശാട്യാസങ്ങൾ KR. (= കളരി?). പുരളിജനപദപുരളീട്ടവി കളിച്ചരുളും ശിവൻ KR.

പുരളീശൻ 1. the Rāja of Kōṭayayattu. 2. the king of Travancore (VCh. = വഞ്ചിഭൂപൻ).

പുരളുക puraḷuya T. aM. C. Te. Tu. To roll (mod. പി —). പൊടിയാലണിഞ്ഞു മീഴ്ച്ച പുരണ്ടു RC. ചെവ്വരി 387.

v. a. പുരട്ടുക To turn about (= പി —). പുരട്ടും തല എപ്പോഴും Nid. കണ്ണിൽ പു. the pain of objects fallen into the eye. — fig. പുരട്ടുവാക്കു പോരും VeY.

പുരളിക്ക (loc.) to revolve in the mind. ഞാൻ പു'ച്ചില്ല didn't mind, better പൊരുളിക്ക.

പുരാ purā S. Formerly. കാലം കഴിഞ്ഞു പുരാ Bhr. that time is already gone. പുരാകൃതരീതം KR. once committed.

പുരാണം 1. former, long ago. നാം പു'മേ നടക്കുന്നു MR. we exercise this right from times immemorial. നമുക്കു പു'മായിട്ട ജന്മം TR. 2. old history കോലസ്വരൂപവും മുഴലിസ്വരൂപവുമായി നടന്നുവന്ന പു. ഗ്രഹിച്ചാൽ TR. (= പഴമ). 3. a tale, legend, chiefly the 6 or 18 (& more) mythological treatises ascribed to Vyāsa, who വേലാത്തം പ്രകാശിപ്പാൻ ചമെച്ചു പു'ങ്ങൾ Bhr. നിർമ്മലപു'ങ്ങൾ പതിനെട്ടായി Bhg.

പുരാണക്കാരൻ a teller of stories (= also പഴമക്കാരൻ). [Purāṇas.

പുരാണവൃത്തി the office of teaching the

പുരാതനം old എന്റെ സ്ഥാനം പു'മേ ഉള്ളതു (jud.) തന്റെ പു'നജന്മം, അവകാശം പു'മേ നടക്കുന്നു MR.

പുരാരാത്രി S. the preceding night പു. മേവാലയേ ചെന്നിരിക്കും SiPu.

പുരാവരം or പുരാപരം (fr. അപരം?) old stories & sayings പു. അറിഞ്ഞവൻ V1.

പുരാവൃത്തം S. what happened formerly, history പു. കേൾപ്പിച്ചു Bhr. (= ഇതിഹാസം Bhg.). പു. സ്മരിച്ചു SiPu. details of former births.

പുരാൻ purāṉ (see പിരാൻ). Lord ചെല്ലൂരിൽ മരുവുന്ന പുരാനേ Anj. Siva. ക്ഷിതിതലമാണ്ടു നടന്ന പു'നേ CG. (എന്വ., തന്വ.).

I. പുരി puri S. (fem. of പുരം). A town പുരി പുക്കു Bhg.

II. പുരി 5. Twisting, string; (mod. പിരി).

പുരികഴൽ curls, fine long hair വായ്ച്ചുള്ള പു. VCh. (of ladies). പു. എട്ടുക കാണ്മതേ ചന്ദ്രാനനം RS. — പൊങ്ങും ചുരുതികൾ പു'ലാൽ RC. Sīta. നല്പുരികഴലാൽ KR. ഉത്തമപ്പു'ലാൽ Bhr.

പുരികുന്തൽ id. പു. അഴിച്ചു കെട്ടി CC. the mother playing with her boy's hair.

പുരിയുക aM. (= പിരിയുക I.). to curl, twist മയിർപോയിപ്പുരിഞ്ഞെഴുന്നവ എല്ലാം RC.

പുരിശംഖു a small shell.

പുരികം puriyam & പുരിയം (T. പുരുവം, C. purbu fr S. ഭ്രൂ). Eyebrows കണ്ണോടു കൊള്ളേണ്ടതു പുരിയത്തോടായിപ്പോയി prov. അടി — നെറിയുടെ പി'ന്തിനെറ അവിടേക്കൊണ്ടു TR. ഭോഷരം പു. ഞെരിഞ്ഞു വളഞ്ഞിതു Bhr. frown. പു'ങ്ങളും വളെന്തു കണ്ടലങ്ങൾ ചെങ്കണ RC.

പുരികക്കൊടി arched eyebrows രണ്ടു പു. നട്ട വേതനി എന്ന മമ്മം MM. നല്ലുരികക്കൊടിയാൾ KR.

പുരീഷം purīšam S. (fluid) Excrements.

പുരു puru S. (G. polys), Much; N. pr. a son of Manu (old പൂരു) Bhg.

പുരുഹൂതൻ S. much invoked, Indra CG.

പുരുഷൻ purušaṅ & പൂരുഷൻ S. (പൂരു). 1. A man, person (also gram.), individuum. 2. the husband. 3. the soul of the universe AR.

പുരുഷകാരം S. 1. man's doing. 2. = പുരുഷാരം multitude പു'വും എല്ലാം CC.

പുരുഷത്വം S. virility (opp. സ്ത്രീത്വം), പു. നഷ്ടം Brhmd. [മാത്രം.

പുരുഷപ്രമാണം S. a man's height, പുരുഷ

പുരുഷമൈഥുനം S. pederasty.

പുരുഷയത്നം S. doing his best. പു. ചെയ്യാതേ VyM. defend like a man.

പുരുഷസൂക്തം S. AR. a certain cosmogonal Sūkta in the Ṛig Vēda.

പുരുഷസ്പർശം S. connection with a man.

പുരുഷാദൻ S. a cannibal, & പു'ഭകന്മാർ KR.

പുരുഷാന്തരം S. 1. the next generation. 2. a generation, of 20 years (ത്രിപുരുഷാന്തരഭവം VyM. = 60 years), of 35 years VyM., of 100 years. ആപിലാവിന്നു പു.vu. മുമ്പു. കാലം Bhg. 3. succession duty V1. ജന്മക്കാരോട്ട പു. ചോലിക്കയില്ല, പു'ത്തിന്റെ വക എട്ടുപ്പിക്കരുതു TR.

പുരുഷായുസ്സ് S. a man's life പു. ശരെന്നറിക VCh.

പുരുഷാരം M. (& പുരുഷകാരം CC.) 1. multitude, chiefly armed പു'ത്തെ കല്പിച്ചു KU. summoned the Nāyars, levied troops. 2. mob, riot രണ്ടേടത്തും പു. ക്രൂരന്മ TR.

പുരുഷാർത്ഥം S. the object of life (ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം Bhg.). പു. വന്നു ക്രൂരം GnP. മൂന്നാം പു'ത്ഥസൌഖ്യം ലഭിച്ചു SiPu. through marriage. പുരുഷാർത്ഥസാധനങ്ങൾ = കർമ്മം, ഭക്തി, ജ്ഞാനം Bhg 11.

പുരുഷോത്തമൻ S. 1. the best man (opp. പുരുഷാധമൻ). 2. Viṣṇu AR. — പുരുഷോത്തമക്ഷേത്രം N. pr. Jagannātha's temple in Orissa, Bhg.

പുരോഗൻ purōgaṅ S. (പുരസ്സ്, ഗം). A leader അല്പമതീനാം പു. Sah.

പുരോചനൻ Bhr. N. pr. m. (കൊഴുത്തുക 310).

പുരോഭാഗം S. front. — പുരോഭാഗി intrusive. അവന്റെ പുരോളവി VetC. before him.

പുരോഹിതൻ S. (commissioned), the acting priest; family priest KR. (V1. foreteller).

പുർക്കാൻ Ar. furqān, The Qurān, Koran.

പുറകു puṟayu B. see പിറകു.

പുറം puṟam 5. (Tu. pida = പിറ). 1. The back തന്റെ പുറത്തിട്ടു VetC. took him up. പുറത്തു ചൂരൽകൊണ്ടടിച്ചു TR. നിന്റെ പു. പുണ്ണാകും vu. തോണി മറിഞ്ഞാൽ പു. നല്ലു prov. 2. the outside ഉള്ളും പുറവും, അകമ്പുറം within & without. വ നാളിൽ അകമ്പുറം ChVr. in about 8 days; often adv. പു. പോട്ടേ TP. let him go off. 3. the wall of a house. 4. a side (in പരിയമ്പുറം q. v.; N. pr. of places, f. i. തെന്മലപ്പുറം, അങ്ങാടിപ്പുറം). ഇടത്തേ, വലത്തേ; നാലുപുറത്തും round about. അപ്പുറത്ത് on that side, beyond. ഉണ്ട ഇപ്പു. കൊണ്ടു അപ്പു. പുറപ്പെട്ടു passed through the body. മൂന്നു നാൾക്കിപ്പുറം വരും SiPu. within 3 days. ഞാൻ മറേറ പു. കണ്ടിട്ടുണ്ടുപായം Mud. quite a different plan. 5. the weather-side, west (opp. കര). വടമേപ്പുറം, ചോളപ്പു. NW. തെന്മേൽ പു., വാടപ്പു. SW. 6. a party യുദ്ധം ചെയ്യുന്നോരു പു. ഒട്ടങ്ങേണം, പാണ്ടൊയൊരു പു. നിന്നു Bhr. sided with. രണ്ടു പുറത്തേ പ്രമാണങ്ങൾ നോക്കി യിസ്സരിച്ചു TR. 7. beyond, more than. ഏ പലത്തിന്നു പുറം CS. above. ആയിരത്തിലും പു. Bhr. ന്യ കൊല്ലത്തിൽ പുറമായിട്ടും MR. ക ന്നരക്കൊല്ലം ഇപ്പു. jud. since.

പുറക്കടൽ the broad sea മയ്യഴിപ്പുഴയിൽ ഏലം കയറി പു'ലിലേക്കു വലിച്ചുകൊണ്ടു പോയി TR.

പുറക്കാട്ട N. pr. a seaport & former principality between Alapuḷa & Cochi, ruled by പു. നമ്പിയടി or പുറക്കാട്ടടികൾ (Port.).

പുറക്കാളി 1. No. coarse cloth = കാട. 2. So.

a plantain-stem stuck a few inches into the ground, earth being heaped round it & kept well watered.

പുറക്കോട്ട outward fortifications. പു. യങ്ങാടി suburbs.

പുറങ്കടം an additional loan; final loan on which the owner transfers his land to the lender നിലത്തിന്നു പു'വും പിന്നേ ഒററിയും അവകാശങ്ങളായി MR

പുറങ്കാൽ the upper part of the foot.

പുറങ്കിള the outer (high) mud wall of a Parambu.

പുറങ്കോൾ a grazing hit; words not meant seriously, allusions, soothing expressions (like plaster).

പുറച്ചിറ an outer embankment.

പുറത്തളം see I. തളം 438, any room-like place of a house fully open on one side, facing the outer yard, (with a raised platform — തറമേ(ൽ)ത്തറ Palg.) പു. തന്നിൽനിന്നു വന്നു SG.

പുറത്താക 1. to come out (a secret), to be divulged. 2. to be outside, be put out. 3. പു'ായിരിക്ക to menstruate.

പുറത്താക്ക to put out, eject, exclude, so പുറത്താട്ടിക്കൊണ്ടു പോയാക്കി Bhg.

പുറത്തിരിക്ക = പുറത്തായിരിക്ക to menstruate.

പുറത്തു 1. out. പു. പറക to speak out, blab. അവന്റെ ഗുണം പു. വന്നു came out, to the light. ലോകം അകത്തടക്കിയും പുറത്തു കാട്ടിയും Bhr. 2. out of ഗൃഹത്തിന്നു പു. വന്നു KR. കോട്ടേക്കു പു. TR. 3. upon ഓലപ്പു. എഴുതി VyM.

പുറത്തുപോക to go out, go to stool (= കളങ്ങരേ പോക) V1.

പുറത്തുള്ളവർ those without (not of the family, caste, religion).

പുറത്തൂടു outside പു. പോം വഴി RC. പു'ട്ടു പോക to go to stool.

പുറത്തോട്ടു (പട്ടു) outwards.

പുറദിക്കു foreign country. പു'ക്കിൽ കടന്നു പോയി TR. left Malabar. പു'ക്കിലാക്ക to banish. പു. കളിൽ സഞ്ചരിക്ക TR. to travel about.

പുറനാടു 1. a foreign country, പു'ട്ടിൽ കളക to banish. 2. പു'ട്ടുകര or പുറാട്ടര രാജാവു N. pr. the Kshatria prince of കോട്ടയകം, supposed to be a foreigner, with 10000 Nāyars KU.

പുറന്തളം, see പുറത്തളം.

പുറന്തിണ്ണ a terrace in front of the house.

പുറപ്പാടു 1. exit. കിഴിഞ്ഞു പു'ടായി, പോവാൻ പു. ഒരുമപ്പാടു, എവിടേ പു. TP. (whither) set out. 2. net produce, net or surplus rent. അസാരം പു'ടുള്ളതു TR. balance of rent after deducting interest of advances & Government taxes, W. 3. the yearly gift of a fanam or more paid by the tenant for a hereditary lease ഓരേപണം പു. വാങ്ങുമാറ് ഒത്തു MR. (doc.). ൩൦൦ മടൽ ഓല കാലന്തോറും ജന്മാരിക്കു പു'ടുണ്ടു TR. (on Otti).

പുറപ്പെടുക 1. to set out, go forth (opp. പുറപ്പെടാ ശാന്തിക്കാരൻ q. v.). 2. to come out എന്നു വിചാരത്തിൽ പു'ട്ടു MR. came to light. തലമുന്നേതു പോലേ പു'ട്ടു KR. sprung up. 3. to attempt, engage in വല വീശാൻ ഭാവിച്ചു പു. PT. അന്യായത്തിന്നു പു. MR. ഒരുത്തി പുലയാട്ടിന്നു പു'ട്ടാൽ TR. dare. വീടെടുപ്പാൻ പു.; ഒരു മനസ്സായി പു'ടുന്നു to resolve on war. നമ്മാൽ സാധിക്കാത്ത അവസ്ഥെക്കു നാം പു'ടേണ്ടാ TR. undertake.

പുറപ്പെ (ടുവിക്ക) ടീക്ക 1. to help to get out, cause to set out കൂടി ശ്രമിച്ചു പു'ച്ചു TR. 2. to drive out ഏറിയ കുടിയെ പു'ച്ചു കളഞ്ഞു made people to leave their houses. 3. to call out, set on ആയുധക്കാരേ പു'ച്ചയക്ക TR. 4. to bring forth സൽഫലം പു'ക്കുമോ വിക്ഷദ്രുമം PT. ചില ശബ്ദങ്ങളെ പു'ച്ചു PT. uttered, Bhg.

പുറഭാഗം & പുറമ്പാകം കിഴിയുന്നു TP. leaves the house.

പുറമതിൽ an outer wall. പു. കിടങ്ങു ramparts ഏല്ക്കേണം പു'ല്ക്കപ്പുറം Bhr.

പുറമല N. pr. (= പുറനാട്ടുകര), പു. വാഴുന്ന തമ്പുരാൻ TP. with 18 കായ്യക്കാർ & 10000 Nāyars.

പുറമേ 1. outside രാമൻ വിളിച്ചതെല്ലാം നിൻ ചെവിതന്റെ പുറമയായോ BR.; abroad, പു. വിചാരിക്ക to inquire of others. പു. ആരും ഇല്ല no stranger. ഞാൻ പു. യും പോട്ടു; പു. സഞ്ചരിക്കുന്നവ are left unmolested. പു. നില്ക്ക TR. to keep aloof. 2. additionally മുമ്പേ അരപൂട്ടിന്നു പു. ഒരു പൂട്ടു പൂട്ടി; ആ തെളിവുകളുടെ പു. MR. ഇതിന്റെ പു. TR. besides. പണയത്തിന്റെ പു. KU. beyond the value of. 3. hypocritically പു. കാട്ടുന്നു ണം.

പുറം കാട്ടുക to turn the back on one (flight, discourtesy) V1.

പുറം തിരിയുക id. പോരിൽ പു. യുമാറില്ല AR. — ബാഹുക്കൾ പിടിച്ചു പു'ച്ചു Sk.

പുറമ്പട B. 1.=പിമ്പട. 2. external application of medicine.

പുറമ്പാട്ടം the rent of an estate in lieu of interest on mortgage W.

പുറമ്പൊളി: കാലയുടെ പു.=അടിച്ചിപ്പാര; പു. പ്പായി etc. made of the outer slips of bamboos, (opp. അകമ്പൊളി).

പുറമ്പോക്ക 1. getting abroad. 2. extra expense B.

പുറംവാങ്ങുക to retreat തോറുമടങ്ങി പു'ങ്ങി SiPu. (& പിമ്പുറം). പാപസഞ്ചയം പു'ങ്ങി SiPu. left him. ഖിന്നനായി പു'ങ്ങി Nal. retired.

പുറയിലി (Mpl.) a balcony=മിഞ്ഞാമ്പരം.

പുറവക extra items (of expense or income).

പുറവട B. specified accounts.

പുറവടി the upper part of the foot or hand.

പുറവട്ടം M. (contr. No. പൊരോട്ടം) a slab of wood, paling-board.

പുറവഴിനാട്ട = പുറനാട്ടുകര, whose dynasty is called: പുറവഴിയാസചതുരപം, പുറവ്യാസചതുരപം TR.

പുറവായി, പുറയി 1. a veranda അകായിൽ കടന്ന് എന്നെ പിടിച്ചു പുറയിൽ കൊണ്ടുവന്നു, പൊറായിൽ കിഴിഞ്ഞുവാ TR. Euph. പുറയ്ക്കു പോയി=കാൽമടക്കത്തിന്നു. 2. West (5) വടപ്പുറയി NW.; തെമ്പുറയി SW. (see പ്രായിക്കരെ & ചെമ്പുറയി).

പുറവാരം B. an enclosed veranda.

പുറാട്ട 1. see പുറനാട്ട. 2. (പുറമാട്ട് Trav.) V1. a farce പു. കെട്ടുക V2. — (the buffoon's prelude & interlude, independent of the play No.=മാച്ചാന്റെ കളി).

പുറാപുറം No.=പുറത്തോട്ടപുറം outside measurement, (opp. in the clear).

പുറായി, see പുറവായി.

പുറേ=പുറത്തു, as മുപുറേ പോരുന്നു TP. the other side.

പുറ്റു puṟṟu T. M. (C. puttu, Te. puṭṭu, see പുനം 2.). 1. Ground thrown up by moles, rats, esp. a whiteant-hill; a snake-hole പുറ്റിന്നു ചീറിപ്പുറപ്പെട്ടം സപ്പം KR. പുറ്റിന്നു സപ്പം പുറപ്പെട്ടതു പോലേ PrC. പു. ഉടെക്ക, കഴിക്ക TR. (a sin). 2. what is like it, തലപ്പു. a scab; dry pus B.; cancer is described as like ചിതൽപ്പുറു a. med.

പുറ്റൻ B. a stout, robust person.

പുറുമണ്ണു termite soil, used for chemical processes പു. കൊണ്ടരെച്ചു a. med.

പുല pula T. M. C. (Te. C. polanti, a woman fr. പുൽ T. vile). 1. Taint, pollution. 2. defilement, esp. by a case of birth or death ചത്താലും പൊറാലും പുല ഉണ്ടു prov.; അന്നു തന്നേ ഒരു പുല കൊള്ളും Anach.; ൧൦ നാൾ ഉണ്ടു പുല VCh. ബ്രാഹ്മണനും പശുവിനും 10 ദിവസം പുല prov.; മരിച്ച പുല കഴിഞ്ഞാൽ TR. (after death, the 12th, 15th day or=നാല്പത്തൊന്നു). 3. the relation to which the defilement extends: ചാപ്പുല. (ദൂരേയുള്ള പു. 10 — 16 days) the more distant; ടിക്കുപ്പു. (അടുത്ത പു. 40 days or 1 year) the closer relation; വാലായ്മ q. v.—There are 4 steps (a. the son. b. near relations= പത്തു പുലയുള്ളവർ; ചെലിയും പുലയും (or ബലിപ്പുല) സംബന്ധമുള്ളവർ etc. doc. jud. c. slightly related=മുപ്പുലയുള്ളവർ. d. ബന്ധുക്കൾ, with whom intermarriage is forbidden to 3 generations) VyM. 4. belonging to Pulayas. പുലകുളി (2) bathing after mourning, completing the obsequies, the 11th day പു. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞു MR. It may be delayed by

the poor till they have the means for the ceremony (പുല ഒരു പാത്രത്തിൽ ആക്കാം Anach.). പുല കളിച്ചോ vu.

പുലക്കള്ളി (4) = പുലച്ചി.

പുലക്കാരൻ (2) a mourner, defiled ശവം തൊടുകയും ചെയ്ത പു. VyM. ൨൪ അടി തിരിയേണം KU.

പുലക്കൊട്ടിൽ, പുലച്ചാള (4) the hut of a Pulaya.

പുലച്ചണ്ഡാളം B. a deity of slaves.

പുലച്ചി fem. of പുലയൻ.

പുലപ്പതി (4) a place where slaves put stones in remembrance of their dead.

പുലപ്പേടിയുള്ളകാലം (4) the month Karkaḍam, during which high caste women may lose caste, if a slave happen to throw a stone at them after sunset. [ങ്ങൾ KR.)

പുലബന്ധം, see പുലസംബ — (പു'മുള്ള ജന

പുലയടിയാൻ, see പുലയൻ 2.

പുലയൻ (1) T. M. C. 1. an out-caste പുറത്തു നില്ക്കുന്ന പുലയരാടിയായി KR. ഏതൊരു പു'ന്റെ മകൻ TR. what bastard, scamp. പു. ചിനക്കുക 362. 2. N. pr. a caste of rice-slaves (f. പുലച്ചി, പുലയി), who have പത്തില്ലം & പതിനെങ്കുടി, formerly saleable; the children inherited the rights of the mother; the husband resides with the wife, though she belong to another master. പുലയടിയാന്മാരേ ആണിനെയും പെണ്ണിനെയും വിലെക്കു കൊടുപ്പാൻ TR. പുലയരേ ബന്ധം prov. (is like a straw-fire).

പുലയാടി, fem.—ടിച്ചി (So. f.—ടി) an adulterer, adulteress അമ്മ പു'ച്ചി എങ്കിൽ മകളും പു. prov. കള്ളൻ പു'ടി ഏറുകകൊണ്ടു TR. rogues.

CV. foll. പുലയാടിക്ക, — പ്പിക്ക No. = കൂട്ടിക്കൊടുക്ക to keep a brothel, to devote to bawdry.

പുലയാടുക (1) to commit adultery or lewdness പു'ടീടുന്നോർക്കിരിമ്പുപാവ ചമെച്ചു Bhg.; അവളെ, (അവളോടു കൂട) പുലയാടി vu.

പുലയാട്ടു adultery, lewdness എലിപ്പു'ട്ടിന്നു മലപ്പു. prov.; പു. പറക V1. to accuse of adultery, കെട്ടിയവൾക്കു പു. ഉണ്ടു TR. she is guilty of. പു. പൊന്നു KU. an old tax of Rājas (also പുലയാട്ടം).

പുലയാൾ = പുലയൻ.

പുലസംബന്ധം (3) the relation in which family members stand to each other.

പുലം pulam 5. So. 1. A cornfield. 2. a place. തീൻ പു. a pasture. മൂഖ്പു. doc. 3. T. perception by senses.

പുലം പുലമറിഞ്ഞു generally known, spread from house to house.

പുലമ്പുക pulambuγa 1. aM. T. (C. pulugu). To sound ചിലമ്പുകൾ നാദം നേരേ പുലമ്പി, പുലമ്പുമക്കാഞ്ചനകാഞ്ചി CC. Esp. to bemoan ഇരിവരും കീഴ് വാഴ്ന്തമ പു., മാർവ്വിടത്തുൾ വീഴ്ന്തടുത്തു നീളപ്പു. RC. to lament. 2. (loc.) to speak hastily. 3. In po. a verb of general import: to exist (prh. = പുലരുക?), to be or have much തടുപ്പാൻ ഊക്കു പുലമ്പിയില്ല CG. did not suffice. കെല്പു പുലമ്പും അയോദ്ധ്യ EM. (= ഉള്ള). ചിന്താ പുലമ്പിന കംസൻ care-worn, കൃപ എങ്കൽ പുലമ്പേണമേ (= പററുക, വിളങ്ങുക), അൻപു പു'മ്പിന ജംഭാരി, എന്നും അതിന്നുള്ളൊരിച്ഛ പുലമ്പി ഉണ്ടു CG. കാരുണ്യം എങ്കൽ പുലമ്പായ്യാൻ KumK.

VN. I. പുലമ്പൽ T. So. lamentation, wailing = ഒപ്പന, ഒപ്പാരി No.

II. പുലപ്പു appearing in numbers, a shoal of fish V1.

പുലരുക pularuγa T. M. Tu. 1. To dawn, light to appear (prh. revive fr. പുൻ). — Inf. പുലരേ, പുലരുമ്പോൾ, പുലർകാലേ KU. early in the morning. കാലവും പുലന്നിതു Bhr. നാളേത്തേ പുല്ലാ പുലരുന്നേരം TP. tomorrow early. പുലർന്നാൽ അനന്തരം PT. പുലർവ്വോളം KR. പുലർന്ന കുറുക്കൻ prov. അപ്പോൾ ൫ നാഴിക പുലർന്നിരിക്കുന്നു jud. 2. to subsist, live നാട്ടിൽ ഇരുന്നു പുലർന്നോളുവാൻ TR. ദിവസം പു. vu.

VN. I. പുലർ 1. dawn പോന്നു ഞാൻ പുലരോളം PT. പോയ്ക്കൊള്ളാം പുലർകാലേ UR. 2. subsistence = അഹോവൃത്തി.

II. പുലർച്ച 1. day-break ഇന്നലേ പുലരുന്ന പുലർച്ചെക്കു, പു. ക്രൂററിൽ TR. — താമസിയാതേ പു. വരുത്താൻ നോക്കുന്നു TR. to throw

light on a crime. 2. living, livelihood. കെട്ടിപ്പുലച്ചമയ്യാ V1. living in wedlock (=No. കെട്ടമയ്യാ). തങ്ങളിൽ കൂടിപ്പു. കലിച്ചു Brhmd.

CV. I. പുലത്തുക 1. to bring to the light കളവു, കലപാതകം പു. V1. = തുമ്പുണ്ടാക്കുക. 2. to sustain, enable to live രക്ഷിച്ചു നമ്മെ പുലത്തേണ്ടും ഈശ്വരൻ SiPu. സന്തതം പുലത്തീടുന്ന ഭർത്താ, രാജ്യം രക്ഷിച്ചു പു. PT. ഭാരിദ്ര്യദോഷേണ നിന്നെപ്പു'വാൻ പോരാതേ വന്ന ഞാൻ Nal.

II. പുലത്തിക്ക to restore what has been robbed or lost പട്ടക്കു മുതലുകൾ പു'ച്ചു കൊടുക്കേണം, പോയ പണ്ടത്തെ പു'ച്ചു കൊടുത്തു TR.

പുലി puli 5. (Tu. pilli) A tiger, leopard, felis pardus. പുലിയും അനുകൂലം എങ്കിൽ എതുയും ഇഷ്ടം KeiN.—Kinds: കരിമ്പു. felis melas, ചെമ്പു. Cheeta SiPu., ചെറുപു. (hyena = തരക്ഷു), പട്ടിപ്പു. MC18., പുള്ളിപ്പു. (കൈതപ്പു.), വള്ളിപ്പു. (small), പാറപ്പു., വാൾപ്പു. a rhinoceros, വരിയൻ or മലമ്പു. a tiger.

പുലിച്ചുവട്ട, (So.—ടി) Ipomœa pes-tigridis S. നഖി, med. root & perfume, a. med.

പുലിത്തോൽ a tiger's skin, പു'ലുടയാട്ടകൾ SiPu. (of Śiva's servants). പുതൻ പു. മൂന്നു AR. (required for a coronation).

പുലിനഖം a tiger's claw പൊന്നു കെട്ടിച്ചിട്ടുള്ള പു. TR. an ornament or amulet. പൊന്നിൽ ചിലമ്പു പുലിനഖം എന്നിവ Anj. (in Kṛśna's dress)

പുലിമുഖം 1. a covered way or entrance in forts കോട്ടകൾ പു. KR.—an arched screen of masonry at the sides & top of a door (on the ground-floor) to protect it against fire (made to resemble a tiger's face). 2. a frame of piles to protect a riverbank (also പുലിമുട്ടു B.).

പുലിയങ്കം struggle with a tiger.

പുലിയംമുകിൽ an open gallery of one storied Nāyar-houses. Palg. = പുലിമുഖമുകിൽ.

പുലിയൻമോതിരം a necklace of tiger's claws പു. ഗളാന്തരാളേ CC.

പുലിവാൾ a kind of sword? അങ്കം പു. എടത്തു ഒഴിച്ചു നായർ പു. വലത്തു ഒഴിച്ചു TP. preparing for a fight.

പുൽ pul 5. (=പുൻ; in T. aC. pulvile, petty, T. പുതൽ grass, Tu. a shrub, C. Te. podar). 1. Grass, പുല്ലിൽ തുത്ത തവിട്ട പോലേ prov.; the least of living beings പുല്ലാദിയായുള്ള ശരീരം ഓരോന്നു പുക്കു Anj. (a soul). 2. hay, straw പുല്ലു തച്ച നെല്ലു prov. പുല്ലോളം മാനിയാതേ Brhmd. not caring a straw. പുല്ലൂന്നുവാൻ ലേശം ഇച്ഛിക്ക വേണ്ട ChVr. not so much ground as to stick a straw into. 3. the mouthpiece of a musical instrument B. meanness അവനെക്കൊണ്ടു ഏറിയ പുല്ലും പുലയാട്ടും വിളിച്ചു പറഞ്ഞു charged him with every vice. No. vu.

Kinds: ഊർപ്പുൽ Cyperus Pangorei; കവര — Eleusine Aegypt. Rh.; കഴി—(കഴിമുത്തങ്ങ), കാടൻ — Scleria or Scirpus lithospermus; കാവട്ടപ്പു. (—മ്പുൽ Rh. Andropogon Schoenanthus); കുതിര — Androp. acidulatum, Rh.; ക്രൗരൻ — Parotis latifolia, Rh.; കൊച്ചിളച്ചി — (—ഞ്ചി,—ലഞ്ചി—) Eriocaulon setaceum or Xyris Ind.; കൊണ്ട — Chloria barbata, Rh.?; കൊന്തൻ — Impatiens oppositifolia (?, a thatching grass); കോൽ — Mariscus or Cladium, Rh.; ചാമ — Festuca Ind. Rh.; ചെട്ടി — (for brooms, Aristea, Cynosurus?); തിന — Poa plumosa; തൊപ്പി — Scirpus squamosus (also മുട്ടി—, മൊട്ട—); നീല — Tradescantia malab.; നീർ — Trad. axillaris; നെരത്ത — (നേത്തു? Paspalum longiflorum); പാര — Cyperus venustus (=കൈവത്തി മുസ്തകം S.); പേപ്പു. Zizania V2.; പൊട്ട — Cyperus procerus; മുള്ളൻ — Scirpus argenteus, Rh.

പുല്ലുട്ട sod, turf.

പുല്ലുട്ട a manger പുല്ലുക്കുട്ടിൽ PP. (& പുല്ലുവട്ടി).

പുല്ലൊടി a straw പു. അഗ്രം ആലംബമായി Bhr. പുല്ലൊടി പോലേ നിന്നെത്തിരക്കിക്കിരിക്കുന്ന കക്കശൻ Nal. ഒരു പു. നുള്ളിച്ചൊല്ലിനാൽ AR. in angry mood tearing a grass.

പുല്ലണ്ടം the stomach of cattle; met. cattle പു'ങ്ങളെ അധികം കൊതിച്ചാൽ നിത്തരുത് No. (for fear of accident — superst.)

പുല്പായി a fine straw-mat പു. യിടുക KN. (Kuṟavas' work).

പുല്പുറം V2. a meadow. [ശ്ര No.

പുല്പോത്ത് Palg. B. a grasshopper = പച്ചപ്പു

പുല്ലച്ചൻ a low caste (loc. No. abuse).

പുല്ലട B. a cake of പുല്ലരി.

പുല്ലട്ടം hay-store under a roof.

പുല്ലൻ 1. contemptible പു. ഇവൻ VetC. 2. a poisonous serpent. 3. an eye-disease പുല്ലങ്കടി.

പുല്ലയിരി, പുല്ലൈരി No. a straw-stack 173.

പുല്ലരി 1. Cynosurus ægyptiacus, eaten in famines പു. കഞ്ഞി Nid. 2. = ചാമ millet.

പുല്ലാങ്കുഴൽ a reed-pipe.

പുല്ലാഞ്ഞി Lonicera, honey-suckle. — പു. മൂഖൻ a venomous snake (Palg. — നി —).

പുല്ലായിനി B. Momordica charantia (? see പാവൽ).

പുല്ലിടുക to thatch പുര പു'ട്ട പുതെക്ക vu.; പുല്ലിട്ട തീ prov. a straw-fire.

പുല്ലുണ്ണി a parasite, Loranthus, Cuscuta etc. കാഞ്ഞിരത്തിന്മേൽ പു. അഞ്ചു പിടി MM. പു. പ്പൊൻ an old gold coin (also പുല്ലരിപ്പൊൻ).

പുല്ലുന്നി the hair on the back of hogs, along the spine (huntg.). [ണ്ണൻ.

പുല്ലൻവണ്ണൻ No. a deity of Tīyars. = പുലിച

പുല്ലരി the shin-bone (touching the grass in walking) = കണങ്കാൽ; a snake is called പുല്ലരിപ്പാമ്പ V1.

പുല്ലരിക്കുഴ a neck-ornament പു. തരും, പു. കടിച്ചുറുത്തു TP.

പുല്ലെണ്ണ glutinous drops of rain or dew on grass, esp. on എയ്യന്തട — അവൻറെ വാക്കു പു. പോലേ prov. don't depend on his word.

പുല്ലേറനകട്ടൻ No. a well fed (rutting) bullock.

പുൽവിക്കം a thread-like grass, or worm, fatal to cattle, & producing ulcers on the hand that touches it, a. med.

പുല്ലുക pulyuya M. T. (also പുല്ലുക to join = പുനയുക). To embrace പുലവാൻ & പുല്ലുവാൻ SiPu. പുതുനെ പുല്ലി, അവരെ പുല്ലിയവാറു Bhr. — also of coitus അവളെ പുല്ലി KU. കൊങ്കകൾ പു., സപ്തസ്ത്രീകളുടെ മുല പുല്ലുമാറാക്കി CG. = sent them to paradise, killed. So also ഇവൻ ഊഴി പുല്ലി എനിക്കു കാണ്മാൻ ആശ RC.

പുല്ല accumulation, a sand-bank in a river, an alluvial island (പുളിനം).

പുല്ലുസൻ pulkasaṉ S. (പുല്ലൻ) A low caste Bhg 9.

പുല്പീഞ്ഞ Pulo Pinang, A place of transportation for criminals.

പുല്ല pulla Palg. No. (T. പുല്ലെ). A yellowish colour of cattle ചന്ദനപ്പു. 345 (lighter), അത്തിക്കായ് —, കരുവായ് — താമര —, തവിട്ടു —, പരുവാ —, കഴുതപ്പുല്ല Palg.

പുല്ലിംഗം pulliṅgam S. (പും). 1. Sign of virility, male sex കന്യകാഭാവം കളഞ്ഞാശു പുല്ലിംഗയോഗം ലഭിപ്പാൻ SiPu. to become a male. 2. (gram.) masculine gender.

പുവ്വം, see പൂവം.

പുഷ്കരം puškaram S. 1. Blue lotus flower; പുഷ്കരശരപരവശ f., പുഷ്കരോത്ഭവൻ AR. Brahma. 2. പുഷ്കരതീർത്ഥം Bhg. Pokar in Ajmir. 3. the sky പു. തെളിഞ്ഞതു സൂര്യന്തം വിളങ്ങിനാൻ Bhg. 4. water പുഷ്കരജന്തുക്കൾ Brhmd. [നാൻ CG.

പുഷ്കരകാന്തൻ S. the sun പു. അസ്തമിച്ചീടി

പുഷ്കരമൂലം S. Costus speciosus, Bhg. (പുഴ് കരമൂ. a. med.)

പുഷ്കരിണി S. a lotus-tank PT.

പുഷ്കലം puškalam S. Ample, splendid പു'മായൊരു പുഷ്കരം CG.

പുഷ്ടം puṣṭam S. (part. of പുഷ്, പോഷണം). Fed, thriving, stout, ample പുഷ്ടപ്രതിഗ്രഹം കിട്ടും PT. a rich gift. പുഷ്ടകോപത്തോടു, പുഷ്ടരോഷാൽ AR. പുഷ്ടമോഷേന Bhr. KR. പുഷ്ടകൈതകം Mud. = പൊങ്ങിന. പു'മായിന്നകം = മുക്കും.

പുഷ്ടൻ stout, wealthy V1.

പുഷ്ടി S. thriving, increase, abundance ഇല്ല

ത്തേ പു. prov. വഹ്നിയുടെ പു. വരുത്തി KR. increased. അവൻെറ പു. stoutness, grandeur. ശരീരപു. (opp. ക്ഷീണം, മെലിച്ചൽ). വാക്കിൻെറ പു. Hor.

denV. പുഷ്ടിപ്പിക്ക & പുഷ്ടീകരിക്ക to fatten, render abundant (ബുദ്ധിയേ പു.).

പുഷ്പം **puṣpam** S. 1. A flower=പൂ, blossom, പു. ഇട്ട ജപിക്ക KU. — fig. സമസ്തകർമ്മകാണ്ഡവിധികൾ പു. ആകുന്നു Bhg. a mere preparation for the ഫലം. 2. the menses. 3. the lungs S. പുഷ്പസം (=ചെമ്പരത്തി). 4. a high number ആയിരം പ'ങ്ങൾ AR 1. see പൂ 4.

പുഷ്പകം S. Kuvēra's chariot പു. കരയേറി AR.

പുഷ്പകൻ a class of Ambalavāsis, who have to bring flowers & garlands to the temple. — f. പുഷ്പകത്തി, പുഷ്പോത്തി; the house പുഷ്പോത്തു; the caste also പുഷ്പത്തു D.; pl. contr. പുഷ്പോന്മാർ vu.

പുഷ്പപുരം S. =പാടലിപുത്രം Mud.

പുഷ്പരാഗം S. a topaz, also പുഷ്പരാശം Bhg.

പുഷ്പലിട്ട് S. (ലിഹ്) a bee; horn-beetle V1.

പുഷ്പവാടി S. a flower-garden VCh. =പൂങ്കാവു.

പുഷ്പവാൻ S. blossoming.

fem. പുഷ്പവതി menstruating.

പുഷ്പവൃഷ്ടി S. a rain of flowers, Bhr.

പുഷ്പാഞ്ജലി S. presenting a nosegay of flowers in both hands joined (in Sakti worship).

denV. പുഷ്പിക്ക to blossom, menstruate.

പുഷ്പിണി S. 1. =പുഷ്പവതി, to meet such is a bad omen. 2. a woman that deals in flowers.

പുഷ്പിതം S. part. 1. blossoming പുഷ്പിതദ്രുമം RS. —fig. പുഷ്പിതവേഷവാക്യങ്ങൾ Bhg. flowery. 2. menstruating പുഷ്പിതനാരിമാർ KR.

പുഷ്യം **puṣyam** S. (cream fr. പുഷ് as of Amrita, Ved.) = പൂയം f. i. നാള ഉരു പുഷ്യം KR. പുഷ്യനക്ഷത്രം AR.

പുഷ്യരാശം, see പുഷ്പരാഗം.

പുസ്തകം **pustayam** S (പുസ്സം smeared, പൂച =എഴുതുക). A manuscript, book, chiefly written on paper or printed; (ഗ്രന്ഥം on palm-leaves). നാലഞ്ചു പു. കൈകൾ ധരിച്ചു SiPu പു. എഴുതുക; ചേക്ക, ചെട്ടുക etc.

പുളകം **puḷayam** S. 1. Horripilation, caused by delight നാസികകളിൽപു. ഏലും മയിർ RC. 2. insects or vermin, (രോഹത്തിൽ ഒക്കേ പു'ങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടും Nid 18. in a disease caused by heat).

denV. പുളകിക്ക, part. പുളകിതം.

പുളകുക **puḷayuya** = പുളയുക in കളകള പുളകിന സുരജാലം ChVr 8, 12. (or buzzing = പുലമ്പുക).

പുളകൻ, see പുളവൻ.

പുളക്ക **puḷakka** (Tu. poḷapu) = പിളക്ക v. n. To be split ബാണങ്ങൾ ഏറ്റു പുളക്കയാൽ CG. നിൻെറ കടൽ പുളക്കേണം vu.; വായി പു. V1. to open the mouth. പുളന്ന വായോടേ No. പുളന്നൽ? തണ്ണീലിനോട്ടമാവോട് ഇടയിൽപു. നട്ടപ്പെട്ട വരുന്ന a. med.

(I.) VN. പുളപ്പു a piece, split. ചന്ദ്രൻ ഒരു പുളപ്പായുടിച്ചു KU. (Muhammed's miracle).

പുളയുക **puḷayuya** M. C. (poḷe, Te. polupu). To twirl about, wriggle തിരമാല നട്ടുവേ പു'ന്ന ളജഗങ്ങൾ RS. പുളഞ്ഞുകളക a snake to twine itself round the body of men, beasts.

VN. I. പുളച്ചൽ (പാമ്പിൻെറ).

CV. പുളയിക്ക to brandish, swing, switch.

പുളവൻ a very venomous snake, in fresh water. (നീരാഴാന്ത 571.). എട്ടടിപ്പു V2. another kind; so പയ്യാനിപ്പുളവൻ.

V. iterat. പുളെക്ക 1. id. to roll oneself. കാളിന്ദിതന്നിൽ പുളെച്ചീടുന്ന കാളിയൻ CC. to loiter about, enjoy one's element. 2. to revel, കാമാത്തി പൂണ്ടു പുളെച്ചു കളിക്ക Bhr. so in the heat of battle കളിച്ചു പുളെച്ചു Bhg. രുധിരം കുടിച്ചു പുളെച്ചു Bhr. (demons). കളിച്ചു ശിശുതപവും പുളെച്ചു മനോമലം SiPu. തുള്ളിപ്പുളെക്ക VCh. to swagger, strut. പുളെച്ചുള്ള വീരർ വരാഭ്യാസങ്ങളും KR. haughty warriors. (പാപം 2, 646). കളിച്ചും പുളെച്ചും വളർന്നവൻ, — ൾ No. = ആണിന്നും തുണിന്നും അടങ്ങാത്തവൾ prov. തിന്നു പുളെച്ചവൻ (a stout, self-willed, loose man). 3. v. n. to yield richly നെല്ലു, പയറു, കമ്പളങ്ങ etc. പുളെച്ചുപോയി No.; Palg. also പോളിച്ചു No.

(II) VN. II. പുളപ്പു revelling, luxuriance, overbearing manner, ചോരപ്പു. lasciviousness.

പുളരുക pularuya (T. പോഴുക)=പിളരുക, പുളക്ക To split. 1. v. n. അട്ടികൾ പുളന്നു പോം, മാനസം പുളന്നീടും KR. ഭക്ഷിപ്പതിന്നു ഗ്രഹ പോലേ പു. HNK. 2. v. a. മലകളും പൊട്ടി പ്പുളന്നീടും ജനം KR. തുംബത്തെ പു. KR.

പുളക്ക 1. v. a. പെണ്ണുങ്ങൾ നെഞ്ചകത്തെ പുള ക്കുന്ന പുഞ്ചിരി CG. 2. v. n. അതു നിനെച്ചു മാനസം പുളക്കുന്നു KR.

പുളി puli 5. (Te. Tu. puli, Tu. puḷi bitter, C. puṇi tamarind). 1. Sourness, acidity മോരിലേ പു. prov. ഉവ്വുപ്പു. of salt water; any fermentation. 2. any acid ചോനകനാരങ്ങപ്പുളിയിൽ അരെച്ചു a. med. — ഐന്പുളി: a. tamarind (see 3.). b. തകാൽപ്പു. a leaf. c. അമ്പാഴം Spondias. d. നാരകം e. വരിച്ചികം Hibiscus or ഞെരിഞ്ഞാമ്പു. Other kinds: കടമ്പു. (ഒടുമ്പു. a. med. Garcinia cambogia, Rh.), ചതുരപ്പു. a Garcinia, പിണമ്പു. 660. (പുനമ്പു. & കാട്ടപ്പു.). 3. tamarind, Tamarindus Indica, called മരപ്പു. (മരപ്പുളിയുടെ കായി GP 70. മരപ്പുളിപ്പൂവിന്റെ രസം a. med.) കുറുകമ്പു. (ക്രൂരാമ്പു.), വാളമ്പു. or കോൽപ്പു., കടമ്പുളി, ഞാൻ ആറാം മാസത്തിൽ ഉപ്പും പുളിയും കൂട്ടി ചോറുണ്ടവൻ വിചാരിച്ചോ vu. don't chafe me.

പുളികടി a ceremony observed by women, in the 4th, 6th, 8th month of their 1st pregnancy = പുംസവനം. Also ഒമ്പതാം മാസം തികഞ്ഞ പുളികടി കല്പിച്ചു പെരികണിയാർ; പുളികടിപ്പാൻ പൊഴുതു ചൊല്ലു Pay.

v. n. പുളിക്ക 1. to be sour. പുളിച്ച കാടി rice-gruel turned sour. പുളിച്ചു നാറുക, തികട്ടുക etc.; also ഉപ്പു പുളിക്കുലും, ഉപ്പിലിട്ടതു ഉപ്പോളമേപുളിക്കുor ഉപ്പിനേക്കാൾപു. യില്ല prov. salty. 2. to ferment. പുളിച്ച മാവു leaven. പുളിയാത്തപ്പം PP. = പത്തിരി. 3. to be set on edge പല്ലു പു. V1., മനം പു. Nid. — met. to be ashamed.

പുളികറി a sour dish.

പുളിങ്കരു a tamarind stone.

പുളിങ്കൊമ്പു a tamarind branch, proverbial for toughness. പു. പിടിക്ക prov. to choose a strong patron.

പുളിങ്ങ a tamarind fruit (പച്ചപ്പു. GP 69., പഴത്തപുളി med.)

പുളിഞരമ്പു fibres of tamarind fruits & leaves.

പുളിഞ്ചാറു a sour sauce (of Brahmans).

പുളിഞ്ചി the soap-berry-tree, Sapindus saponaria. [ships.

പുളിഞ്ഞേക്കു TP. a timber used in building CV. പുളിപ്പിക്ക to make sour, allow to ferment.

VN. പുളിപ്പു acidity; കണ്ണിന്റെ പു. No. irritability of the eyes after sleep; moroseness.

പുളിമ്പശ a paste of tamarind-kernels.

പുളിയൻ 1. sour. 2. N. pr. the ruling tribe of the 14 castes of jungle-dwellers, also പുളിയനമ്പിയാർ; their occupation ക്രൂരാഗ്നി, വെട്ടിയടക്കം, കെട്ടിപ്പാച്ചൽ, നായാട്ടു (T. പുളിഞർ = വേടർ; see പുളിച്ചി, പുളിന്ദൻ) KU., KN.

പുളിയാരൽ T. M. Oxalis corniculata, prh. also a Rumex പു'ലിങ്കിഴങ്ങു Cissus acida (= ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി?).

പുളിയിഞ്ചി a sauce of tamarind, salt & ginger.

പുളിയില a tamarind leaf, med.

പുളിരസം acid juice; sour taste.

പുളിവണ്ണൻ (& — ക്കണ്ണൻ?) a deity of Tīyars, also പുല്ലൂർവണ്ണൻ. [MC.

പുളിവെള്ളം salt-water പു. തിൽ സഞ്ചാരം

പുളിശ്ശേരി a curry with sour buttermilk. B.

പുളിച്ചി puliccci 1. The wife of a പുളിയൻ. 2. a class of very low jungle-dwellers (= നായാടി?).

പുളിനം puḷinam S. (C. Te. പുളിൽ sand, M. പുല്ലു). A sand-bank, alluvial island കപിചിൽ പു'ങ്ങൾ പൊഴിത്തു KR. in Ganga. ഗംഗങ്കൽ തള്ളി പു., കാളിന്ദീപുളിനേകളിച്ചു CC. in Yamuna.

പുളിന്ദൻ puḷinḍaṅ S. A barbarous tribe, inhabiting one of the 56 countries. In M. = പുളിയൻ (prh. = പുലയൻ, പുല്ലൻ).

പുൾ puḷ T. M. (Te. pulugu). 1. Any small bird പുള്ളും പിറാവും പെടിപെച്ചു TP., esp. വണ്ണാത്തിപ്പുൾ Leucocerca; also hawk MC. (=

പെരുമ്പുള്ളു B. a falcon). ഒരു ദാനവൻ പുള്ളായിട്ടു വന്നു CG. Birds are ominous; when flying over a child, dangerous ഇതു പുള്ളു കടന്നാൽ എഴുതിക്കെട്ടുക (an amulet) മാറും Mantr. 2. B. a disease in cattle.

പുള്ളടി 1. the mark of bird's feet. 2. a mark (+) on balances, on the ആണി of shroffs എട്ടരെക്ക് ഒരു പു. CS.; a caret in writing; water-courses in plantations crossing each other (നീർച്ചാൽ). 3. Hedysarum gangeticum. ചെറുപ്പു. Hed. prostratum, നീൎപ്പു. Indigifera hedysaroides.

പുള്ളൻ a sea-fish V2.

പുള്ളിനം aM. a flock of birds അറിവുള്ള ചെറു പു'ങ്ങൾ അറിയിത്തന, തടുത്തുരെത്തന പു'ങ്ങൾ RC. they warn (augury).

പുള്ളുനോക്കു, പുള്ളോക്കു No., see പുള്ളേറു = ഗ്രഹണിപ്പോക്കു esp. *green* stools (superst.). ൩ മണി സമയം കുട്ടികളെ പുറത്തു കൊണ്ടു പോയാൽ പുള്ളു നോക്കിക്കളയും No. superst.

പുള്ളൂന്നി, (—ണ്ണി) No. (expl. with: holding on as a bird does by its claws) = പുല്ലുണ്ണി.

പുള്ളേറു emaciation of children caused by the influence of an ominous bird പു. ഏല്ക്കു, also പുള്ളുബാധ (തട്ടി), പുള്ളുനോക്കിന്ന് ഉഴിക etc.

പുള്ളേറാമരം a tree "avoided by birds"; its fruit is tied on the waist-string of children.

പുള്ളി puḷḷi T. M. (=പുള്ളടി? C. Te. puḷḷi, a thin piece of grass, straw=പുല്ക്കൊടി). 1. A dot, spot, point പൂച്ചത്തോലിൽ പു. കുത്തി പുലിത്തോൽ എന്നു പറഞ്ഞു VyM. പു. യുള്ളൊരു പട്ടും തരുവൻ SG. (=വീരാളിപ്പട്ടു). പു. പു. യായിരിക്ക to be much spotted. ആരിയപ്പു. a kind of spots on cattle. കടകം പുള്ളിക്കാള with spots on the neck, belly & feet (claimed by Rājas) — (also N. pr. of places f. i. പരുത്തിപ്പുള്ളി). 2. the mark ൈ in gram., the vowel എ. 3. a cipher, nought. 4. an article or person, and their valuation. ചെറു പു. a trifle. — പാറാപ്പു. a prisoner.

പുള്ളിക്കാരൻ (4), നല്ല പു. a man of note, influential = തറവാട്ടുകാരൻ. — പു'ക്കാർ Trav. taxpayers. — പുള്ളിക്കാരത്തി f. = തറവാട്ടുകാരത്തി, also beautiful.

പുള്ളിക്ക V1. to be spotted, speckled.

പുള്ളിക്കുത്തു flaw in cloth, etc.

പുള്ളിച്ചി f. (1) M. spotted f. i. പു. പ്പശു.

പുള്ളിത്താപ്പു a private mark of price on cloth.

പുള്ളിപ്പുലി a leopard; this as well as പുള്ളിനരി are considered royal property KU.

പുള്ളിപ്പുലിയൻ N. pr. a Paradēvata.

പുള്ളിമാൻ a spotted deer. പു'ങ്കണ്ണി SiPu. പു'ങ്കരനു പോലുമാമല്ല RC. to Siva. — also പുള്ളിമറിമാൻ Sil.

പുള്ളിവസ്ത്രം spotted cloth as given after പുങ്ങം.

പുള്ളിവിളക്കം So. 1. examination of accounts. 2. registration of anything in the names of persons after ascertaining their rights. B. (പുള്ളിവിളങ്ങുക).

പുള്ളിയാരൻ N. pr. a deity of mountaineers.

പുള്ളുവൻ puḷḷuvaṅ (പുൾ). N. pr. A caste employed in medicine, മന്ത്രവാദം, singing at snake-groves the പുള്ളുവപ്പാട്ടു accompanied by the tap of the പുള്ളുവക്കുടം; the females (പുള്ളുവത്തി) are midwives in the No. (61 in Taliparambu Talook).

പുഴ puḻa M. C. (aT. പുഴ = പുര tube, hollow, പുഴൽ hollow, watercourse. C. poḷe to shine = പൊഴുതു). 1. A river (in N. pr. of places ആലപ്പുഴ, വരാഹപ്പുഴ). നല്പുഴ വരുത്താതേ KR. Ganga. പെരിങ്ങളോനാണ്ട പുഴ നീന്തേണം TP. an ordeal. പുഴക്കലോളം വന്നു vu. 2. So. a gap in a wall = കണ്ടി.

പുഴക്കലേഗ്രാമം (ചിററൂർഅംശം, തെക്കേത്തറ) N. pr. of a Grāmam which was founded and given over by Tunjatteḻuttaččaṅ in the 17th century A. D. to a few Brahman families on condition that they preserve & reverence his writings copied by his daughter. The Bhāgavatam excepted all the originals were burned in a fire 30-40 years ago and have since been replaced.

പുഴക്കൂലി boat-freight.

പുഴക്കൈ a canal, brook.

പുഴങ്കടവു crossing a river.

പുഴവക്കു (So പുഴമാട്ടം V1.) a river-bank, also പുഴങ്ങര.

പുഴവഴി by river. മരങ്ങൾ പു. ക്കു കൊണ്ടു പോയി TR. floated them to the coast.

പുഴവായി a river's mouth; N. pr. of an ഇടവക, fief of the Kuṙumbra Rāja, 3 kāδam territory & 3000 Nāyars; afterwards subject to Tāmūri. KU. പു. കർത്താക്കന്മാരും തിരുമുല്പാടും, the 2 chief vassals: മണ്ണിൽ ഇടത്തിൽ നായരും അള്ളിയിൽ നായരും TR.

പുഴങ്ങുക puḻaṅṅuγa (=മുഴങ്ങുക). To crash, rumble, echo വൃക്ഷങ്ങൾ എല്ലാം പുഴങ്ങി വീണു KR. പുഴങ്ങി വീഴുന്ന മരങ്ങളോടു CC. തിങ്ങിമുഴങ്ങിപ്പുഴങ്ങി പ്രപഞ്ചവും AR. from the noise of battle. പുടപുഴങ്ങവേ Bhr.

VN. പുഴക്കം an echo.

പുഴക്കുക to make to crack (trees) വൃക്ഷം ഒന്നം ഗദൻ പുഴക്കിനാൻ KR. മരനിര കുത്തിയും പുഴക്കിയും ഞെരിച്ചൊടിച്ചും ചീന്തിത്തിന്നും Bhg 8. elephants in jungle. വേർ ചുവരടിയിൽ പാഞ്ഞു തടിച്ചു തറയെ പുഴക്ക to rend; മരത്തെ ഇളക്കിട്ടു പുഴക്കി എടുക്ക to root up, even മൂലങ്ങൾ, കിഴങ്ങുകൾ Palg.

പുഴ puḻu T. M. C. (Te. puruvu, Tu. C. puri fr. puru Tu. small). 1. A worm, grub, mite, vu. പുശു — Kinds: ഓല—, കട—, കമ്പിളി—, അരി —, തേക്കൻ —, തൊപ്പപ്പുഴ etc. 2. silk-worm (പട്ടുപു.). 3. see പുഴക.

I. **പുഴക്ക, ത്തു** T. M. C. (huḷu, C. Te. pučču, Tu. puringu) To be eaten or infected by worms, putrify, rot കാലും കയ്യും പുഴത്ത ദുർഗ്ഗന്ധവും SiPu. (of leprosy). അരിഞ്ഞു കളഞ്ഞു കാച്ചൂതും ചെയ്ക എന്നാൽ പു. യില്ല a. med. (cancer). പുഴത്തു പോക; പുഴത്ത (vu. പുയിത്തി) നായി vu. No. (abuse) etc.

VN. പുഴപ്പു being worm-eaten; rottenness.

പുഴക്കടി a skin-disease, chiefly one produced by the first rains, വിഷവെള്ളത്താലേ കാല്ക്കു പുണ്ണുണ്ടാകുന്ന പു.; also ringworm കളമ്പിൽ പു. കടിച്ചു TP. of a bull, see തലച്ചൊറി 394.

പുഴക്കടിക്കായി fruit of an Asclepias, employed to counteract it.

പുഴക്കരണം a time in each fortnight, unfavorable to sowing (astrol.)

പുഴക്കുത്തു canker, the damage trees suffer from worms, caterpillars, etc. പുഴക്കുത്തുക, പുഴക്കേട്ടു.

പുഴക്കൂടു a worm's nest, (of പച്ചപ്പുഴ used as bag for പുതുപ്പണം), a cocoon.

പുഴക്കൊത്തി the hoopoe.

പുഴക്കൊല്ലി a vermifuge Justicia nasuta, Rh. (Aristolochia T.)

പുഴത്തീനി the fly-catcher MC.

പുഴത്തുള worm-bite, ആമാടെക്കു പു. നോക്കേണ്ട prov. don't find fault with.

പുഴനൂൽ raw silk.

പുഴപ്പല്ലു rotten tooth.

പുഴപ്പല്ലൻ m.,—പ്പല്ലി f. having decayed teeth.

പുഴക്കു puḻuγu T. So. & പുഴ No. (C. Tu. puṇugu, Te. punugu, prh. fr. പിഴക്കു, C. T. also പു—) 1. Civet പച്ചയാം പുഴക്കം നല്ലിച്ഛയാ പനിനീരും VCh. മെരുവിന്റെ പച്ചപ്പുഴ MC. മെരുവിൻ (—വും) പുഴക No. The civet is either freely discharged ചാരു പു., വെപ്പു പു., or scraped out ഞെക്കു പു., തട്ടു പു. 2. (loc.) a civet cat = മെരുക, പുഴകപ്പിള്ള V1.

പുഴക്കുചട്ടം V1. the ventricle of the civet cat.

പുഴവിന്നെയി (2) civet.

പുഴക്കുക, കി So. To be hot (by a close room [etc. V1.

പുഴങ്ങുക puḻuṅṅuγa T. M. (aC. to decay = പുഴക്ക I.). 1. v. n. To be boiling, stewed, steamed ചക്ക പുഴങ്ങിയകലം prov. — പുഴങ്ങലരി rice made from parboiled paddy (opp. ഉണങ്ങലരി). പുഴങ്ങൽചൂർ Palg. the steam of wet rice-straw (smelling like boiled paddy). 2. v. a. = പുഴക്കുക to parboil.

VN. I. പുഴക്കം boiling, steaming heat.

II. പുഴക്കു T. M. (C. puḷga, huggi, Tu. purgo) fruits or vegetables boiled, a dish of curry. പുഴക്കും കഞ്ഞിയും a morning meal.

പുഴക്കുഴമ്പു opp. വറുകുഴമ്പു med.

II. പുഴുക്കുക, ക്കി To boil അരിയെച്ചു പാകത്തിൽ വാൎത്തു പുഴുക്കിട്ടു GP. (in print പുഴുകീട്ടു).

VN. in പുഴുക്കലരി=പുഴുങ്ങലരി So.

പുഴുതി puḻuḍi T. So., (C. puḷil)=പുഴി VyM.

പൂ pū & പൂവു 5. (fr. പൂ. root of പുതു, പുൽ? but C. pubbu, C. Te. puvvu to show, Tdbh. of പുഷ്പം). 1. Flower, blossom പുഷ്പിക്കുവാനം പൂക്കാൻ Bhr. — pl. പൂക്കൾ & പൂവുകൾ CG. പൂ പറിപ്പാൻ CG. & പൂവു; ചില ഫലം പൂവിൽ കൊഴിഞ്ഞുപോം Bhr. in the blossoming stage; also=crop ഒരു പൂ, ഇരിപ്പൂ, മുപ്പൂ or കന്നി —, മകര —, മേടപ്പൂ see പുപ്പു. — പൂവും നീരും see നീർ 4. 2. the comb of a cock, കോഴിപ്പൂ ചൂടുമാറോ prov.; the gills of a fish, white marks on a cow's tail; film, speck on the eye കണ്ണിൽ പൂ വരിക V1. കണ്ണിലേപ്പൂവു പോം a. med.; the point of a knife, saw-tooth, etc. flowers on cloth കരപൂവുള്ള തുണി. 3. a very high number പൂവു 100,000 millions, മഹാപൂവു one million of millions CS. 4. menses.

Cpds. പൂ ഉറുമാൽ a gay coloured hand-kerchief പൂ. കഴിച്ചു TP.

പൂക്കച്ച Sk. a zone, girdle, പൊറിലപ്പാട്ടിയും പൂ. യും (of a woman; song).

പൂക്കണ്ണൻ (2) one who has a speck on the eye. — പൂക്കണ്ണി 1. fem. of prec. 2.= പൂങ്കരൽ a flower-bunch. പൂക്കണ്ണി കുത്തുക to begin to flower.

v. n. പൂക്ക 1. To blossom വസന്തം വന്നിങ്ങു മരങ്ങൾ പൂത്തു KR. പൂത്തമരം a tree in blossom. പൂത്തത് ഒക്ക മങ്ങയല്ല prov. പൂവാത്ത, പൂക്കാത്ത bearing no blossom, prov. 2. to bud, expand പൂത്ത ചോകിൻ ക്രൂട്ടം RC. increasing host. 3. to menstruate പൂത്തിരിക്കുന്നവൾ; തുപ്പൂത്തിരിക്ക (goddesses, queens, etc.). 4. to become mouldy. നാവു പൂത്തു തടിച്ചു Nid. furred. പൂത്തു പോയി spoiled as fruits. പൂത്തമരം decayed wood (=പുഴുത്ത & പൂതലടിച്ചമരം).

VN. I. പൂക്കൾ flowering; നാപ്പൂക്കൾ sore mouth.

II. പുപ്പു 1. growing; ഇളമ്പുപ്പു (loc.)=അന്നന്നിഷ്ഫലം annual vegetables. 2. a crop കൊല്ലത്തിൽ മൂന്നു പുപ്പു prov. sowing & reaping thrice (Kanni, Mayara, Mēḍa) also പൂവൽ & പൂ. 3. mould, verdigris, moss പൂ. പിടിക്ക V1. 4. menses.

CV. പൂപ്പിക്ക to cause to blossom മറുള്ളുള്ളുക്കളും തന്മരം തന്മരം പൂപ്പിച്ചു CG.

പൂകുക pūyuga=പുകുക. 1. To enter കാലന്നകർ പൂവിതു RC. കാലൻ തൻ കോയിൽ പൂം CG. സഭ്രം പൂവാൻ Bhg. വലയിൽ പൂക V1. 2. to reach a time ഭൂവാണ്ടു പൂകാത പൈതൽ CG. not yet 3 years old.

VN. പൂകൽ entering, (see പൂവൽ).

CV. പൂകിക്ക to make to enter അവനെ അന്തകൻ മന്ദിരം പൂകിച്ചാൻ Bhr. അവനിൽ അവൾ മാനസം പൂകിപ്പാൻ, അവക്കു ദാനത്താൽ നാണത്തെ പൂകിച്ചാൻ മാനസത്തിൽ CG.

(പൂ:) പൂകുത്തി an ear-ring of a Tiyatti TR.

പൂകുരൽ, see പൂങ്കരൽ.

പൂകുരറി a kind of fire-works.

പൂകുല, (vu. — ക്കി —) a cluster of flowers esp. തെങ്ങിൻറെ —, കവുങ്ങിൻ പൂ. യരി a. med. ചോറു കഴുങ്ങിൻ പൂകില പോലെ ഇരിക്കുന്നു No. പൂകുല പോലെ യിറെകു Palg. Er. to tremble like an aspen-leaf.

പൂകൊട്ട No. a basket made of palm-leaves.

പൂക്കോത്തനട an avenue before temples; (പൂക്കോത്ത തോത്തു made in Talip.).

പൂഗം pūgam S. 1. Betel-nut &=കുഞ്ഞു, (പൂഗവാടങ്ങൾ VCh. areca-gardens). 2. quantity പൂഗങ്ങളായിട്ടു ചെന്നു നിന്നീടും ഭോഗങ്ങൾ CG.

(പൂ:) പൂങ്കനി darling പൂ. പ്പൈതൽ CG.

പൂങ്കാ a flower-garden പൂ. വിങ്കൽ ഏറിയ പൂക്കൾ SiPu.; also പൂങ്കാവനങ്ങൾ KR. ഉമ്മരപ്പു. VetC.

പൂങ്കായി, പൂങ്കായി N. pr. fem.

പൂങ്കയിൽ a butterfly പൂ. ക്രൂടം പൂങ്കരൽ തോറും നടന്നു SiPu.

പൂങ്കരൽ flower-stalk തേന്മാവിൻ പൂ. തോറും പറന്നു SiPu.

പൂങ്കുഴൽ a fine head of hair അണിപ്പൂ. കെട്ടു SiPu. — പൂങ്കുഴലാൾ Bhr. = പൂവേണി.

പൂങ്കോഴി a cock = പൂവൻ —

പൂചുക pūjuya T. M. Tu. (C. pūsu, Tu. pūju, Te. pūyu) & **പൂശുക.** 1. To smear, daub, rub (ചന്ദനം & other pastes). കങ്കുമച്ചാറു പൂചുവാൻ KR. അതു നൂററിപ്പൂചുന്നു മെയ്യിൽ CG. met. തെന്നൽ മാലേയം തന്മണം മെയ്യിൽ പൂചി CG. has imbibed the fragrance. 2. to white-wash കുമ്മായം, വെള്ള — to plaster. — met. അല്പം പൂശി അയച്ചു tried to soften. 3. with പൊൻ to gild. ഇരുമ്പിൽ വെള്ളി പൂശി VyM. silvered.

VN. I. പൂചൽ 1. smearing etc. പൂശലാക്കിക്കളക to hush up. 2. T. a M. പൂയൽ fighting RC.

CV. പൂചിക്ക as കുഞ്ഞനെ ചന്ദനം പൂചിച്ചു TR.

പൂചിപ്പെട്ടി a painted or gilt box KU.

II. പൂച്ചു smearing RC., daub, coating (പൊൻ പൂ. gilding).

പൂച്ച pūčča M. Tu. (T. പൂഞ). 1. A cat, (a bad omen). പൂ. കരക to caterwaul. പൂച്ചക്കുട്ടി മൂളുക to pur. പൂ. വീണാൽ തഞ്ചത്തിൽ, ഇല്ലത്തേ പൂ. പോലേ prov. പൂ. പോലും തൊടാ RS. Kinds: കട(ൽ)പ്പൂ. a sea-snail, നീർപ്പൂ. an otter. 2. N. pr. fem.

പൂച്ചക്കൺ V2. a cat's eye, a jewel.

പൂച്ചക്കണ്ണൻ with cat-like eyes, f. — ണ്ണി.

പൂച്ചക്കരണം മറിക TP. a gymnastic exercise, catching one by the loins and throwing him over the head.

പൂച്ചക്കുരു the fruit of a plant.

പൂച്ചപ്പൽ a tooth growing after the 80th year ഞാൻ പൂ. വരുവോളം ഇരിക്ക ഇല്ല No.

പൂച്ചമയക്കി a plant like Valerian.

പൂച്ചി pūčči 1. vu. Fart. (S. പൂതി?, Tu. pūke, C. purugu.) പൂച്ചിയും വളിയും No. 2. T. = പുഴു any insect. പൂച്ചിയും ചാതിയും Palg.

(പൂ): പൂച്ചട്ടി a flower-pot.

പൂചാൎത്തുക to use flowers for decoration ഒരു ശനു പൂ'ൎത്തും പൂമരങ്ങൾ Anj.

പൂച്ചുട്ടി V1. a peculiar mark or ornament on the crown of the head. 2. a little fish (see foll.).

പൂച്ചൂടി = prec.; കടൽപ്പൂ. MC. a cod.

പൂജ pūja S. (fr. പൂചുക?). 1. Worship പൂ. കഴിക്ക, chiefly ആജ്യത്താൽ Bhg. ദേവപൂ., പെരിമ്പൂ. a peculiar kind of വേല (Kōlatiri). പൂജ അടിയന്തരം നടത്തിക്ക (the duty of Urāḷar), പൂജ അ. മുടക്കുക TR. to interdict it (by തോൽ വെക്ക). 2. honouring അവനു പൂ. കൊടുക്ക Arb. സജ്ജനപൂജ VilvP. treating well the deserving. [VilvP.

പൂജകൻ S. worshipping. V1. ജിഷ്ണുപൂ'ന്മാർ

പൂജനം S. venerating ബ്രാഹ്മണ —, അതിഥി — Bhg.

പൂജവെപ്പു 1. a public ceremony, also പൂജയെടുപ്പു B. 2. in Cochi = ആയുധപൂജ.

പൂജാപാത്രം S. the implements of temple-worship KN. പൂജാസാധനം.

പൂജാകാരി, പൂജാരി inferior priests (പിടാരൻ, കുറുപ്പു) performing Sakti worship with blood & liquors. — fem. പൂജാരിച്ചികൾ ഉറഞ്ഞു (Cann.).

denV. പൂജിക്ക S. 1. to honour, worship ആജ്യത്താലും ജലശന്ധാദിപുഷ്പധൂപദീപങ്ങൾ കൊണ്ടും പല ശോഭനപദാൎത്ഥങ്ങൾ കൊണ്ടും പൂ. Bhg. 2. B. to beat.

CV. പൂജിപ്പിക്ക f. i. പൂജിച്ചും പൂ'ച്ചും KU. (king to Gods). ശ്രദ്ധൻ ദ്വിജന്മാൎക്കു ദ്രവ്യം കൊടുത്തു പൂജിപ്പിക്കയും വേണം SiPu.

പൂജിതൻ S. (part.) honoured, as മുനിപൂജിതൻ UR. by Ṛshis. ഞാൻ ധിക്കൃതൻ അന്യൻ പൂ. Mud.

പൂജ്യം 1. venerable, worthy പൂജ്യനായ്വരും AR. അവൻ പൂജ്യൻ, പൂജ്യത്വമുള്ള ഭൂസുരർ Nal. 2. a cipher, nought in calculation (the shells which represent it being worshipped by the astrologer). പൂ. തൊടുക to put a nought (= ഭദ്രം). പൂ. തൊട്ടു പോകും turns out empty, void. വേല പൂ. ആയി he lost his employment.

abstr. N. പൂജ്യത്വം S. acknowledged worth സാധുപൂ., സൎവ്വലോകപൂ. Bhg.

(പൂ): പൂഞ്ചായൽ women's hair പൂ. തന്നുടെ കാന്തി CG. പാഞ്ചാലിയേ പൂ. ചുററിയിഴച്ചു Bhr.

പൂഞ്ചിറക the down of young birds.

പൂഞ്ചേല fine flowered cloth as of kings കാഞ്ചിപൂ. Nal. പൂ. മുക്കുക to wash & dye it KU.

പൂഞ്ചോല a flower-garden, പൂങ്കാവു; ചെമ്പകപ്പൂഞ്ചോല Som. Mah.

പൂഞ്ചേൽ പാട്ടുക (loc.) = ഊഞ്ചൽ, ക്രഞ്ചേല a swing.

പൂഞ്ഞ pūñña 1. The hump of a bull (fr. ക്രഞ്ഞ, So. പൂഞ്ഞക്കൂററി) 2. muscles of the nape of the neck, the size & strength of which mark the born king തടിച്ച പൂ. യുള്ളവൻ. An insect is called പൂഴിക്കാപ്പൂഞ്ഞ.

പൂഞ്ഞാൻ (T. പൂഞ്ചാൻ a grass) a pastil, cake of perfume V1., benzoin V2. (പൂഞ്ഞാൻ കട്ട).

പൂട pūḍa (T. പൂട്ട, പൂണ്ട plant, grass?). Wool, fine hair, down of birds മാടപ്രാവിൻെറ പൂടകൾ Nid 29. (also പൊകുട). ആട്ടിൻ — wool, പൂച്ചപ്പൂട V1. cat's skin.

പൂട്ട pūṭṭu T. M. (പൂൺ). 1. Closure, lock പൂട്ടരുതാപ്പതിന്നു RS. കളത്തിന്ന് ആമപ്പൂട്ട പൂട്ടിച്ചു MR. a padlock. Other kinds: പൂട്ടും താഴം = കോല്പൂട്ട (of Pattāya houses), തണ്ടും താഴും (for native houses), പറങ്കിപ്പൂട്ട or ബൊമ്പായ്പ്പൂട്ട (a padlock), പറമ്പൂട്ട, താമ്പൂട്ട. 2. a clasp നടുവിന്നു കെട്ടുന്ന കൊട്ടപ്പൂട്ടു TR. a Portuguese girdle. 3. yoking കിളയും പൂട്ടും കഴിച്ചു ഉഴവാക്കി MR. ploughing; also bending the bow ഞാൺ പൂ'ട്ടേററി. കാൽപൂട്ട = പിണെച്ചുപെക്ക a school-punishment. 4. a rice-cake. 5. E. foot ആറു പൂട്ടുള്ള കോൽ MR.

പൂട്ടവിൽ (പൂട്ടുക) a bent bow പൂ'ക്കുട്ടം RC.

പൂട്ടേറു (3) the plough-traces പൂ. വെട്ടി ആറുത്തു മൂരി എടുപ്പിച്ചു TR. MR.

പൂട്ടുക T. M. (C. pūḍu, Te. pūḍucu). 1. to lock, bolt മച്ചിലാഴക്കഴിച്ചിട്ടകം പൂട്ടിയാലും കട്ടുപോകും RS. പണം പെട്ടിയിൽ പൂട്ടിപ്പെച്ചിരുന്നു TR. locked up. പുര പൂട്ടിക്കിടക്കുന്നു. 2. to yoke വയലിൽ കാലി പൂട്ടുന്ന തീയർ TR., hence to plough കണ്ടം പൂ. (loc.); തേരിൽ കതിര പൂട്ടുക; വെള്ളക്കാളകൾ എട്ടു പൂട്ടിയ രഥം KR. ആയിരം വാജികളെക്കൊണ്ടു പൂട്ടിയ തേർ AR. put to the carriage. 3. to span, bend the bow ആ വില്ലു ശ്രമപ്പെട്ടുമാക്കും പൂ'വാൻ പണി KR. ഞാൺ പൂ.; പൂട്ടിയ ധനുസ്സുകൾ KR. 4. to embrace പിടിച്ചു പൂ. V2.

CV. to cause to lock, yoke, put to പൂട്ടു പൂ. MR. രഥത്തിൽ നല്ലതിരകളെ പൂട്ടിച്ചാൻ KR.; കണ്ടം പൂട്ടിക്ക to get ploughed No.

പൂണ No. loc. = പോണ So.; see പൊകിണ.

പൂണുക pūṇuya T. M. C. (Te. pūḍu, see പൂണർ). 1. v. n. To be closed ചങ്ങല പൂണ്ടുള്ള വാതിൽ CG.; to be yoked, put to തേരിൽ പൂണ്ട അശ്വം Nal. 2. v. a. to embrace മാറോടു ചേർത്തു പൂണ്ടു CG. കണ്ണുകൾ ചിമ്മിപ്പൂണ്ടാൽ Bhr. പൂമൈ പൂണുക Si Pu. അവളെ പൂ. (= പുണരുന്നു). 3. to put on as cloth, ornaments അംബരം പൂണാത പൈതൽ CG. യോഗിവേഷം പൂണ്ടാൻ Mud. ദിവ്യരൂപവും പൂണ്ടോൻ VilvP. assumed. 4. to have കമ്പത്തെ പൂണുന്നോരേണം CG. the trembling deer. പരമാനന്ദം പൂണ്ടാൾ Nal. was full of joy, ഭക്തി പൂ. AR., ശക്തി പൂ., കരുണ, വിസ്മയം, ഇണ്ടൽ, മയൽ, മാൽ പൂണ്ട etc. = with. ഒച്ച പൂണ്ട നൃപൻ famous (= ഉള്ള). 5. = പൂഴുക V1. 696. (ചക്രം പൂണ്ടുപോയി Palg.) [of paddy.

പൂണാടൻ in ആലക്കൽ പൂ. Palg. exh. a kind

പൂണാഞ്ഞി B. cloth etc. worn over one shoulder & under the other = പൂണൂൽ പരിചു.

പൂണാൻ So. resisting the yoke, unyielding. (Neg. V.).

പൂണാരം T. M. pearl-string പൂണാരം പൂണുന്ന മാറു CG. (ഹാരം).

പൂണി 1. (C. an arrow) a quiver ബാണാസന പൂണികൾ AR. ബാണം ഒടുങ്ങാത പൂ. UR. പൂണിയോടു വില്ലുമായി Mpl. (= തൂണി). 2. So. T. the hire of an ox for ploughing.

പൂണ an iron ring, hoop, ferule V1.

പൂണൂൽ T. M. the Brahmanical string, worn generally over one shoulder & under the other ബാലകന്മാരുടെ പൂ. പൂണുന്ന മംഗലത്തെ പൂരിച്ചാൻ CG. പൂ. ഇറക്കേണം KU.

(when proceeding to war) പൂ. കാലേ പകരുകയില്ലവർ Sah. (& കളക Bhr.)

പൂണ്ടൽ T. M. id. പൂണ്ടലും പൂണ്ടിപ്പോൾ KR. പൂ. പരിചായിട്ടടികൊണ്ടു the blow marked me across the shoulder. ഈ മാസം വന്നു നന്മുടെ വീട്ടിൽ കുട്ടിക്കു പൂണ്ടു(ൽ)ക്കല്യാണ അടിയന്തരം ആകുന്നു TR. investiture with the string (ഉപനയനം). പൂ. പൊടിച്ചുതിന്നിറക്കി Bhg. (an act of madness).

പൂണെല്ല് the collar-bone പൂ'ല്ലിലും കഴുത്തിലും a. med. പൂ'ല്ലിങ്കൽ ഭണ്ഡം Nid. പൂ. നുറുങ്ങുമാറു വീഴ്ത്തു Bhr.; also the backbone (S. ത്രിക).

VN. പൂണ്ണു a girdle മെയ്യിൽ മാണ്ണുറ പൂ. ഉണ്ടേ CG. പാമ്പുകളെ പൂണ്ണായി ചേർക്കും തൻ മെയ്യിൽ, പൂണ്ണരവിന്ദലോലലോചനൻ RC. an ornament; also met. മന്നോർമണിപ്പൂ. RS. the best of rulers.

പൂണ്ണൊടി dust cleaving to the feet നിന്നുടെ ചേവടിപ്പൂ. CG. also ചരണപ്പൂമ്പൊടി CG.

പൂത pūδa (T. an arrow) A small insect B.

പൂതച്ചെടി, പൂതച്ചെടയൻ a. med. plant; others are called പൂതക്കൈ, പൂതക്കരൾ, പൂതച്ചോര.

പൂതം pūδam S. (പൂ to cleanse). Pure — പൂതനായുള്ളൊരു താതൻ, പൂതരായുള്ള സോദരന്മാർ CG. (= noble).

പൂതണക്കി (പൂ). A Sterculia, Buch. or Gyrocarpus, or = ഭദ്രാക്ഷം.

പൂതന pūδana S. A female demon CC., atrophy caused by her. കിടാങ്ങൾക്കു പൂ. ഗ്രഹം പിടിച്ചു Tantr.

പൂതനച്ചെകരി weaver's brush for putting starch.

പൂതൽ pūδal (പൂ, പൂപ്പു?). 1. Putrefaction of trees, inward decay പിലാവിന്റെ കാതൽ പൂതലാകുമ്പോഴേക്കു തേക്കിലന്തലപച്ചവിട്ടുകയില്ല prov. പൂതലായ്പോയൊരു മാവുപോലെ ഞാൻ CG. 2. a jack-tree which bears no fruit is called പൂതലടിച്ചു; hence പൂതൽ = അകകാമെന്റ്. ഛർദ്ദിക്കുപൂതൽ കണക്കേ ഇരിക്കുന്നു a. med. (symptoms of കക്കിശ്രൂല). 3. തലപത്തും പൂതൽ അറുത്തു RC.?

denV. പൂതലിക്കുക to rot, be inwardly decayed Vi.

VN. പൂതലിപ്പു a dropsical disease B.

പൂത്താങ്കീരി Er. = ക്രുത്താങ്കീരി The white-headed babbler.

പൂതിപൂδi S. 1. (√ പൂയ്) Stinking. 2. (പൂതം) purity. 3. Tdbh. of ഭ്രുതി: തിന്മാൻ വളരേ പൂ. പഞ്ചപൂതി അഞ്ചും തെളിഞ്ഞു No. vu. fully satisfied.

പൂതിയുണ്ണി a Stercoria (= പീനാറി or മീനാറി).

പൂതിവക്ത്രം S. a bad smelling mouth. Nid 39.

(പൂ:) പൂത്തട്ടം a salver for presenting flowers.

പൂത്തരിഞ്ഞി Sk 2. a flower-tree (or പൂങ്കുറിഞ്ഞി?).

പൂത്തറ an altar of earth = അട്ടാലം KM. chiefly of Kāḷi in കളരി. — No. also for ഓണം = മാതോർ തറ Palg.

പൂത്താട 1. a kind of rice (മോടൻ). 2. a fish.

പൂത്താടി N. pr. a deity of mountaineers.

പൂത്താളി (see താളി) N. pr. fem.

പൂദ്വാരം Vi. a city-gate.

പൂനമ്പി KU. = പുഞ്ചകൻ N. pr. of a caste.

പൂനീർ = പനിനീർ rose-water.

പൂന്തുക pūnduγa So. (fr. പൂഴ). To sink in the ground, വിശിഷ്ടം പൂന്തി ChS.

പൂത്തു, കുഴിപ്പൂത്തു So. a grave.

v. a. പൂത്തുക (പൂഴ്ത്തുക) 1. to press into ചവിട്ടിച്ചളിയിൽ പൂത്തും MR. (a threat). ഉട്ട എഴുതി നെല്ലിൽ പൂ. a kind of charm; suspected persons must take a certain egg out of a heap of rice, when the thief will be detected. ചക്രം എഴുതി ധന്വന്മേൽ പൂത്തേക്ക Mantr. തീയിൽകൊണ്ടു കായി പൂത്തി (to cook it). 2. to bury ശവം എത്ര ആഴം കുഴിച്ചിട്ടു പൂത്തിയതു jud. — also met. നേരിനേ പൂത്തു, കളവു പൂത്തു (vu. — ത്തി) പറഞ്ഞു = മറച്ചു.

(പൂ:) പൂത്തുകിൽ a fine flowered cloth മഞ്ഞപ്പൂ'ലും Bhr. (of Kṛṣṇa's), Pay.

പൂന്തുറ N. pr. the original abode of the ancestors of Tāmūri (ഏറാടിമാർ), who thence is called കോഴിക്കോട്ടു പൂന്തുറക്കോൻ KU.

പൂന്തേങ്ങ B. the bulbous root of lotus.

പൂന്തേൻ nectar of flowers പൂ'നേ വെല്ലുന്ന നന്തൊഴിമാർ CG.—പൂ. മൊഴിമാതു KU. Saraswati. പൂന്തേനൊഴിയാൾ VetC.

പൂന്തൊത്തു a bunch of flowers.

പൂന്തോട്ടം a flower-garden. [Bhg.

പൂപം pūbam S. A cake പായസപൂപാടികൾ (പൂ:) പൂച്ചട a heap of flowers.

പൂപ്പന്തൽ a shed decorated with flowers.

പൂപ്പരുത്തി So. = പൂവരചു.

പൂപ്പിക്ക, പൂപ്പു see under പൂക്ക.

പൂമകൾ (lotus-born) Lakshmi, Bhg. പൂ'ളാണ I swear it by L., Pay.

പൂമഠം the house of a പൂനമ്പി.

പൂമണം Anj. the scent of flowers.

പൂമരം a tree that bears flowers, esp. = പൂവരചു (loc.).

പൂമലർ a full-blown flower നന്മണം തുകന്ന പൂമലക്കാവിങ്കൽ EM. = പൂങ്കാവു.

പൂമഴ = പുഷ്പവൃഷ്ടി (പൂ. തുക Bhg.)

പൂമാതു Lakshmi RS. (= പൂമകൾ).

പൂമാല a garland of flowers RS.

പൂമീൻ a trout.

പൂമുഖം a veranda or bower to enjoy the sea-breeze & solitude കോലത്തിരി പൂ'ത്തു വന്ന കാവല്ലാരേ വരുത്തി TR.

പൂമുണ്ടു TP. a fine royal cloth.

പൂമൈ soft body നിന്നുടെ പൂ. പൂണ്മാൻ SiPu. — പൂമേനി id. RS.

പൂമ്പരാഗം CG. pollen of flowers = foll.

പൂമ്പൊടി 1. pollen of flowers ആമ്പൽ തൻ പൂ. CG. 2. = പൂണ്ണൊടി q. v., as ചരണപൂമ്പൊടി CG.

പൂയ pūya = പൂജ. Worship of lower Deities (കഴിപ്പിക്ക, വെക്ക).

പൂയക്കല്ലു, see തുലാം = ഏത്തക്കല്ലു.

പൂയം pūyam 1. S. (പൂതി) Pus. പൂയരക്ത പൂണ്ണം VilvP. 2. Tdbh. of പുഷ്യം the 8th lunar asterism, Cancer & the head of Hydra. മകര പൂയം a feast. കർക്കടവ്യാഴം മകര (മാഘ) മാസത്തിൽ വരുന്ന സൽപൂയത്തുന്നാൾ KU. the time of Māmāngam.

പൂയൽ pūyal aM. = പൂച്ചൽ T. Having a brush, fight പൂയലിൽ അരക്കനീവണ്ണം പൊരുതു, പൂ. കിട്ടമളവു, പൂ. മേവി വന്നണഞ്ഞു RC.

പൂര pūra (T. excess). A (huntg.) expression ആണയും പൂരയും?

I. പൂരം pūram S. (പർ). 1. Filling കണ്ണപൂരം Nal. a decoration of flowers that fills the ears. 2. quantity esp. of water കാരുണ്യപൂരമാം വാരിരാശേ CG. O Viṣṇu! തൃക്കൺപാർക്കേണം കാരുണ്യപൂരമേ KR. ധാന്യത്തിൻ പൂരവും അവണ്ണമേ CG. സൈന്യപൂരത്തെ ഒടുക്കി Brhmd.

II. പൂരം Tdbh. (പൂർവ്വഫല്ഗുനി S.) 1. The 11th asterism, lump of Leo. 2. പൂരക്കളി, പൂരവേല the Saturnalia of Malabar, a feast in Kumbha, (end of March) in memory of Kāma's death (called the day of തെറിവാക്കു). താരം അഴിയാതേ പൂ. കൊള്ളാമോ prov. മാടായ്ക്കാവിൽ പൂരംകളി എന്ന അടിയന്തരം TR. ചിനെക്കത്തൂർ പൂ. തനിക്കൊത്തവണ്ണം prov. — met. നല്ല പൂ. ആയ്ക്കഴിഞ്ഞു No. = ഘോഷത്തോടേ. 3. B. = പഴുതാർ.

പൂരണം pūraṇam S. (പൂരം). 1. Filling വില്ലിനേ പൂ. ചെയ്യും KR. will bend the bow. സന്താനപൂ. വരുത്തുക Sk. to obtain the desired posterity. 2. hairs of silk for the use of women.

പൂരാടം Tdbh. of പൂർവ്വാഷാഢം The 20th asterism, bow of Sagittarius പൂ. പിറന്ന പുരുഷൻ prov. (= very strong, see മകം).

പൂരാണി pūrāṇi Vi. The rake of a weaver's warp.

പൂരായം pūrāyam T. So. Close attention. പൂ. ചെയ്തു to scrutinize Vi.

പൂരിക pūriya S. 1. A cake. 2. T. So. P. būrī, C. ബൂരിഗെ a certain trumpet Vi. (B. in Hos. 5, 8.)

I. പൂരിക്ക pūrikka (പൂരം) S. To fill v. a. പാത്രംതന്നിൽ ശോമയം പൂരിച്ചു പിന്നേ പൊതിഞ്ഞു കെട്ടി; പൂജിച്ചു സേവയേ പൂ. CG. to accomplish. ഇച്ചൊന്ന കാരിയം പൂരിയാതേ CG. പാപത്തെ പൂരിപ്പാൻ പോകൊല്ല to commit. 2. v. n. to be full നാട്ടിൽ അനർത്ഥങ്ങൾ പൂരിക്കുന്നു SG. = നിറയുന്നു, so പൂരിച്ചിതമ്പുകൊ

ണ്ടോകാശവീഥിയും Bhr. കാതിനിക്ക കന്തളവും പൂരിയ്ക്ക Mantr. നൽപ്പാൽകൊണ്ടു പൂരിച്ചുള്ള അധരം, പാരിടം പൂരിച്ച ഭാരം CG. കാരിയം എല്ലാം പൂരിച്ചുതായി is all accomplished.

CV. പൂരിപ്പിക്ക to get fulfilled ശാപം പൂരിപ്പിച്ചു Bhr. മനോരഥം പൂ'ക്കും VCh.

II. പൂരിക്ക N. pr. fem.

പൂരു pūru S. (Ved.) Man & N. pr., പൂരുഷൻ = പുരുഷൻ.

പൂരുരുട്ടാതി & പൂരോരുട്ടാതി (a. astr.) Tdbh. of പൂർവ്വഭാദ്രം The 25th asterism, also പൂരുട്ടാതി & പുരട്ടാതി. [ലന്മൂർ etc.

പൂർ pūr S. (Nom. of പർ, പൂരം) in N. pr. നി

പൂർണ്ണം pūrṇam S. (& പൂരിതം part. of പർ). 1. Filled, full തിങ്ങിന തിമിരത്താൽ പൂർണ്ണരാത്രി PT. 2. accomplished പൂ. ആക്ക = പൂരിപ്പിക്ക to complete. കണ്ടത്തിനു പൂർണ്ണ(ാ)വകാശി MR. entire & sole owner.

പൂർണ്ണകുംഭം S. a jar filled with holy water, Royal water-vessel Vl. KU.

പൂർണ്ണഗ്രഹണം a total eclipse (പൂർണ്ണസൂര്യഗ്ര —, പൂർണ്ണ ചന്ദ്രഗ്ര —) N. ദേശങ്ങളിലും etc. പൂർണ്ണഗ്രാസമായിട്ടു (opp. ന്യൂനഗ്രാസം) കാണും astr. tract.

പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ S. the full-moon.

പൂർണ്ണത S. fullness.

പൂർണ്ണപാത്രം S. a vessel full of rice (=256 handfuls); a vessel filled with clothes, ornaments, etc. to be scrambled for at a festival.

പൂർണ്ണമാസി, പൂർണ്ണിമ S. the full-moon; high-water (also പൂർണ്ണി Vl.)

പൂർത്തം S. 1. filled. 2. merit.

പൂർത്തി S. fullness നിന്റെ കീർത്തിയും യശസ്സും പൂ. യാം Cr Arj. ആർക്കുമേ പൂ. ആയില്ല CG. could not see, hear, enjoy enough പൂ. വരുത്തുക to satisfy.

പൂർവ്വം pūrvam S. (പൂർ & പുരാ). 1. The fore-part, front, East. 2. former, old. 3. In Cpds. accompanied or preceded by: നമസ്സാര പൂ. ചൊന്നാൾ SiPu. with a bow. മതിപൂ'മല്ലാഞ്ഞാൽ ക്ഷമിക്കേണം KR. ആദരപൂ. Mud. (മനഃ —, ബുദ്ധി — intentional).

പൂർവ്വകം S. id. — (2) പൂർവ്വകന്മാർ (So. പൂർവ്വികന്മാർ) Vl. predecessors. — (3) ഭക്തിപൂ. വീണ VilvP. യഥിപൂ'മായി KR. according to law. വിശ്വാസപൂ. VetC. trustingly.

പൂർവ്വകാലം S. old time. പൂർവ്വകാലേ once; lately.

പൂർവ്വഖണ്ഡം S. the eastern, hilly part of Malabar. [പൂർവ്വജന്മാർ CC.

പൂർവ്വജൻ, — ജന്മാവു S. an elder brother. തമ്പൽ

പൂർവ്വജന്മം S. a former birth പൂ'ന്മസ്നേഹബന്ധന മേവിനാർ SiPu. a love that seems the effect of having belonged to each other in former births.

പൂർവ്വദേവൻ S. an original God; Asura പൂ'ന്മാരോട്ടു മോക്ഷകൾ നിരക്കേണം Bhg. — പൂ'ന്യായാതി AR. Rāma.

പൂർവ്വധനം the capital (money) പൂ'മായി വെച്ചുകൊണ്ടു Arb.

പൂർവ്വന്മാർ the ancestors, predecessors. പൂ. യാണ Bhr. MR. പൂർവ്വന്മാർ കാലമേ from generations.

പൂർവ്വപക്ഷം S. the fortnight of the increasing moon (opp. അപര —). the first member of a compound word. gram.

പൂർവ്വപദം S. as before VetC.

പൂർവ്വവൈരം S. old hatred (കടിപ്പക) പൂ. ഉടിച്ചു നൃപനെ Brhmd.

പൂർവ്വശത്രു S. a hereditary enemy, sworn enemy.

പൂർവ്വശിഖ S. the forelock of the Kēraḷa Brahmans, മുങ്കുടുമ KM. [ed himself.

പൂർവ്വാംഗം S. the face. പൂ. വീണു Vil. prostrat-

പൂർവ്വാചാരം S. ancient customs.

പൂർവ്വാർജ്ജിതം S. obtained by former works).

പൂർവ്വാനുഭവം S. time-sanctioned possession (VyM. limited to 3 generations = 105 years).

പൂർവ്വാപരം S. 1. East & West, Brhmd. 2. the former & latter പൂ'രവിരോധം പറക Vl. to contradict oneself.

പൂർവ്വാഹ്നം, better — ണ്ണം S. forenoon (6 Nāḷiya after പ്രാഹ്ണം). പൂ'ത്തിങ്കൽ സാക്ഷ്യം ചൊടിക്കേണം രാജാവു VyM.

പൂവ്വേണ S. (instr. of പൂവ്വ് S.) in accordance with എന്റെ ആധാര പൂ. നടക്കുന്നു MR. on the strength of my document.

പൂവ്വോത്തരം S. 1. North-east, Bhg. 2. the former & latter.

പൂറം V1. or പൂറു V2. 1. Buttocks, also പുനൽ So. 2. membr. mul. (=പൊച്ച).

പൂറവട്ടം comedy, farce V1. (perhaps പൂര —).

പൂലിpūli? C. Tu. M. പൂലിവരാഹൻ A certain old pagoda (a coin).

പൂലുവൻ pūluvaṉ (fr. foll. or = പുല്ലൻ, പുള്ളുവൻ?) Palg. A palm-climbing caste lower than Iḷawars (Cochin enclave); a slave, low servant No. വീട്ടിൽ പിറന്നവൻ പൂ. prov. പൂലുവ wretch! — ഞാൻ അവനെറ പൂലുവത്തി യോ fem.; also പൂലുവപ്പട്ടി (abuse.).

പൂൽ = പുകിൽ, പൂവൽ.

പൂവം pūvam (പൂ + അകം?) A fine timber tree പൂവത്തെണ്ണ V2. — (also പുകം).

(പൂ): പൂവട്ടക a bowl in temples; met. a bald head പൂവട്ടത്തലെക്ക ചികിത്സയില്ല prov.

പൂവത്തം a tree that yields a red dye, Rubia manjista പൂവത്തു Bengal madder (also പുവ്വത്തു, see പൂവം, പൂവൽ).

പൂവൻ (C. Te. puñju, Tu. pūñje a cock). 1. a cock പൂവനിളങ്കോഴി ക്കുകി TP. പൂവങ്കോഴി. 2. the male of plants പൂവൻ കഞ്ഞാവു B. 3. a good plantain sort പൂ. പഴവും വേണ്ട Anj. പൂവൻകായി.

പൂവന്തി Sapindus laurifolius (പുളിഞ്ഞി or പൂവിരിഞ്ഞി).

പൂവമ്പൻ Kāma, പുഷ്പശരൻ.

പൂവരചു 1. Hibiscus populneus. 2. = പൂവിരിഞ്ഞി (sic! ഇരഞ്ഞി?).

പൂവൽ pūval 1. (VN. of പൂക്ക). Flourishing or T. M. red colour (=പൂവത്തു) in പൂവലംഗം, SiPu. പൂവൽമേനി, പൂവൽമൈ CG. a fine body. 2. B. a fruit with the flower attached, empty pod. 3. dampness, moisture (=പുകിൽ). മഴ പെയ്യ പൂൽ അടങ്ങിട്ടില്ല No. = നനവു മേയുള്ള നനവോടെത്തിയില്ല the rain has not penetrated the soil. പൂൽ ഉള്ള സ്ഥലത്തു കരിൽ; വിത്തു ഇരുപൂലിൽ ആയ്പോയി No. has sprouted only partly (the field must be resown). met. ഇന്നിന്നവനു നല്ല പൂൽ അല്ല = No. he thrives. 4. a crop എതു പൂവ്വലുള്ള നിലം, ഇരു പൂവ്വലുള്ളതു Arb. (see പൂ, പൂപ്പു, പുകിൽ).

പൂവാ Neg. V. not flourishing in പൂവാച്ചെത്തി (see തെച്ചി).

(പൂ:) പൂവാങ്കുന്തല Cacalia rotundifolia.

പൂവാഞ്ഞൂട്ട = കാട്ടുതുമ്പ (Malap.).

പൂവാട (ആട) = പൂഞ്ചേല f.i. പൂവാടവിരിക്ക KU. (=പാവാട?).

പൂവാർ (ആർ) rich in flowers പൂ. കുഴലാൾ, — കുഴലി RC. Sīta. — പൂ. പൊഴിൽ RC. a flower-garden.

പൂവാൽ (പൂ 2.) cattle with marked tail, a royal income ചെങ്കാണ്ണം പൂവാലും KU.

പൂവാളി = പൂവമ്പൻ, N. pr. male.

പൂവിരഞ്ഞി No., — ലഞ്ഞി So. = ഇരഞ്ഞി 109; see പൂവരചു or പൂവന്തി in Rh. Purinsji.

പൂവിൽ a flower-bow പൂവില്ലു കൊണ്ടവൻ, പൂവില്ലവൻ, — ല്ലോൻ CG. Kāma.

പൂവെണ്ണ (എണ്ണ) a fragrant oil.

പൂവേണി ladies with well-adorned hair വണ്ടാർ പൂ. തന്നെറ മുഖം VCh.

പൂഷാവു pūšā S. (പുഷ്). A genius of the sun. (Ved.) പൂഷാപോഷയേ കഴിച്ചു Sk.

പൂശാരി T. M. A low priest, see പൂജാരി.

പൂശുക, see പൂചുക.

പൂള pūḷa T. M. 1. Silk-cotton പൂളപ്പഞ്ഞി; also the tree, Bombax malabaricum ഉലചം; പൂളവൃക്ഷത്തിന്മേൽ ഒരു കൊറ്റി വാസം ചെയ്യു Arb. പൂളപ്പു. GP 66. — Kinds: യുരോപ്പു —, നാട്ടു പൂള. 2. ചെറുപൂള Achyranthes lanata, used by Sūdras for their funeral ceremonies instead of Ocimum sanctum കറുകയും ചെ. യും മതി Anach. 3. So. sour = പുളിച്ചു.

പൂളകിഴങ്ങു the tapioca root.

പൂളും pūḷam No. A lie (prob. something broken = പൊളി). പൂ. കൊണ്ടു പാലം ഇട്ടാൽ prov. പൂ. പാക വു.

പൂൾ pūḷ M. Tu. (fr. പുളക്ക = പി —). 1. A chip, slice കരെക്കുന്ന നാഴ്ക ഒരു പൂൾ തേങ്ങാ (&

തേങ്ങാപ്പൂൾ) prov. 2. a wedge പൂളിം പിടി ച്ചിളക്കി PT. (= കീലം). പാനെക്കു പൂളിവെക്ക, ഇടുക prov. (= അടുപ്പു). ചെറുപ്പൂൾ Palg. (= No. ചെറുകരി) a piece of wood to fasten the plough-share to the plough, കടപ്പൂൾ Palg. a wedge to join the plough to the plough-tail.

പൂളുക 1. So. — ളി എടുക്ക to take the eatable part out of a stone fruit, to extract a mango or cocoanut with a knife; to wedge asunder, chip. 2. No. ചെറുതായ് പൂണ്ടു മുറിച്ചു തേങ്ങാ. — പൂണ്ടെടുക്ക to slice a cocoanut in perpendicular direction, opp. വാണ്ടെടുക്ക.

പൂഴാൻ pūḻāṉ (T. a partridge) B. A kind of eel (പൂഴക).

പൂഴി pūḻi T. M. (C. puḷil, Tu. poye, T. പുഴതി & പുഴ്ടി fr. പൂഴക?). 1. Dust, also earth put to the roots of trees. ചെമ്പൂഴി ആടി VilvP. elephants playing by pouring red sand over themselves (or rather mire? as in T.). പൂ. ഉടയ്ക്ക CG. (when fallen). 2. the pollen of flowers (പൂമ്പൊടി), rust മണ്ണ etc.

പൂഴികടകം മുറിക TP. to make a summerset & cut at the enemy's legs.

പൂഴിക്കല്ല So. salt.

പൂഴിക്കാ പൂണ്ട an earth-grub B.

പൂഴിക്കൊല്ലൻ So. a mason = പരവൻ.

പൂഴിച്ചോറാടിക്കളിക്ക TP. to play with wet earth.

പൂഴിച്ചോറു imitation of rice in childish play പൂ കൊണ്ടു നിവേദ്യം SiPu. പൂ'റാടിക്കളിച്ചു CG.

പൂഴിത്തച്ചൻ Bhr. a mason = ഖനകൻ, പെരുതേരി, പൂഴിയാശാരി.

പൂഴിത്തരി a sand-corn പൂ. പോലത്തെ പഞ്ചസാര TP.

പൂഴിനാശം = ഭൂനാശം, നിലത്തിര No. ഗ്രഹണസമയം പൂ'ത്തിന്നും യിക്ഷം ഉണ്ട prov.

പൂഴിപ്പടി the sill of a door-frame.

പൂഴിപരിതല തുറാവു MC. = കടല്പൂരി sturgeon.

പൂഴിപ്പിടിയൻ So. a venomous snake.

പൂഴിയാശാരി (Wetṭ.) masons (below Kammālars) = പൂഴിത്തച്ചൻ.

പൂഴുക pūḻuya aM. (C. pūḷu & puḷu, Te. pūḍuču). To be buried ബാണങ്ങൾ പൂഴ്ന്ന തൂണി Sk.; to stick in the mire, to be lost in the ground പണം പൂണ പോയി, also കാൽ ചളിയിൽ പൂണ്ടു (sic) പോയി V1. see പൂണുക. — CV. പൂത്തുക q.v.

പൃക്തം pṛktam S. (part. of പച്) Mixed, filled with.

പൃച്ഛ pṛcchа S. (√ പൃച്ഛ്). A question ഒന്നുണ്ടു പൃ. ചെയ്യുന്നു Bhg. — പൃച്ഛകന്മാർ വിളിക്കും VyM. the examining judges in court (hence പ്രശ്നം, Ge. fragen).

denV. പൃച്ഛിക്ക S. to ask ഞാൻ ഇവനോടു കല്യാണം പൃച്ഛിക്കുന്നേൻ PT. = ചോദിക്ക.

പൃതന pṛtana S. Fight, army. പൃതനം ചെയ്തായു Bhr s.

പൃത്തികമാവു No. see പൊത്തുഗിമാവു.

പൃഥക് pṛthak S. (പ്രഥ broad). Separately, severally. പൃഥക്കായിട്ട = വെവ്വേറെ KeiN.

പൃഥക്ത്വം S. individuality, also പൃഥഗ്ഭാവം Bhg.

പൃഥഗ്വിധം S. various, diversified.

പൃഥിവി pṛthivi S. (fem. of പൃഥു). The earth, esp. as element പൃ. അപ്പു അഗ്നി വായു ഇവനാലും കുടിയതു കായം MM. പൃ. ചക്രവും കാത്തു KumK. ruled.

പൃഥിവീപതി S. an earth-ruler, king.

പൃഥു pṛthu S. Broad (G. platys), ample. fem. പൃഥ്വീ the earth, (പൃഥ്വീശൻ VyM. landlord) = പൃഥിവി; also പൃഥ്വിയിൽ വാണ പിറക്ക AR. incarnation.

പൃഥുകം S. flattened rice (അവിൽ). വസ്സാൽ പൃ. പിടിച്ചഴിച്ചു ഭക്ഷിച്ചു CC. പൃഥുകമുക്തികൾ നക്കി Bhg.

പൃഥുരോമാവു S. scaly. പൃ'മം വിഴുങ്ങി Bhr. fish. പൃഥുരോമാശി S. a fish-eater, Bhr.

പൃശ്നി pṛśni S. (സ്പൃശ്) Speckled (cow), N. pr. a class of Ṛshis.

പൃശ്നിശൃൻ S. Kṛṣna, Bhg. (or പൃ.).

പൃഷത്ത S. speckled; a drop.

പൃഷ്ടം pṛṣṭam S. 1. (part. pass. of പൃച്ഛ്) Asked. 2. (സ്പൃശ്) cleaving.

പൃഷ്ഠം pṛṣṭham S. (പ്ര + സ്ഥ, പുറം). 1. The back പൃ. നന്നെങ്കിൽ മുഖം ആകാ prov. പൃഷ്ഠേ

കരേറി Nal. mounted. 2. the upper part രഥ പൃ. etc. ഗ്രഹാപൃഷ്ഠാ Mud.

പൃഷ്ഠതഃ S. from behind.

പൃഷ്ഠഭാഗം S. the hinder part കഴുതപ്പുറത്തു പൃ' ങ്ങടെ മുഖമാക്കി ഇരുത്തി MC. പൃഷ്ഠഭാഗേ KU. behind. [ന്നു നൊന്തു etc.

പൃഷ്ഠശൂല S. (പിർട്ടചൂല) a. med. പൃഷ്ഠതി

പൃഷ്ണി pṛṣṇi S.=പൃശ്നി as പൃഷ്ണികൾ നാഥൻ CG. Kṛṣṇa (better പൃ.).

പ്ല = ള്ള mark of contempt, interj.

പെങ്ങൾ peṅṅaḷ (പെൺകൾ) hon. pl. of പെൺ, Sister, when spoken of or to by her brother. pl. പെങ്ങന്മാർ MR. Anach. (vu. പെങ്ങളമാർ).

പെട peḍa T. M.=പിട q. v. & പെൺ 1. A hen കരിമ്പെടക്കോഴി TP. അന്നത്തിൻ പെടെക്കു CG. പൂവൻ പെടയും. 2. a grass. Rh.

പെടുക peḍuya (=4 പടുക). 1. To fall, get into or under ആനക്കാലുകളിടെ ഇടയിൽ പെട്ടുചത്തു Arb. 2. to happen നമുക്കിങ്ങനേ പെട്ടതെല്ലാം Nal. അവക്ക് ഈ അബദ്ധം പെടും Bhg. പെട്ടപാട് sufferings undergone or inflicted. ഉച്ചനേരത്തു പെട്ടൊരു വെയിൽ CG. 3. to be in, belong to അളവിൽ പെട്ട കണ്ടു MR. enclosed in (=ഉൾപെട്ട). കരാർ പുഴതീട്ടുള്ളതിൽ പെട്ടതു MR. നാട്ടിൽ പെട്ട നായന്മാർ, കച്ചവടക്കാർ TR. (=ഉള്ള). അതിൽ പെട്ട മുത്തു രത്നങ്ങൾ എല്ലാം Nal. 4. aux. Verb serving for Cpds. with Nouns, as ഭയപ്പെടുക to get into fear, to fear; with Verb. Nouns അടി—, കെട്ട—, കല—, നിറ etc.; also with the Inf. of Neuter Verbs ഇരിക്കപ്പെട്ട, ഭൂമിയിൽ നിറയപ്പെടുക KU. Chiefly with Inf. of Active Verbs as Passive: രാമനാൽ പടെക്കപ്പെട്ട കേരളം KU. ജ്ഞാനികളാൽ ഊഹിച്ചുചിന്തിക്കപ്പെടുന്ന നിൻ പാദപത്മങ്ങൾ Bhg. imagined, worshipped & desired. പൂവുമാരാൽ സങ്കടം തീർത്തു രക്ഷിക്കപ്പെട്ട രാജ്യം HV. അറിയപ്പെടാതു SG. (freely used only in pedantic translations from Sanscrit or English).

v.a. പെടുക്ക 1. to enclose, ensnare എന്നെ പെടുക്കും (=തോല്പിക്കും). പെടുപ്പാൻ പാമ്പു കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചു Bhr 5. attempted his life by a snake-bite (=പടുക്ക). Used chiefly as aux. V. നാരിമാരെ അല്ലൽപെടുക്ക CG. to bring into grief. കെട്ടു പെടുക്കൊല്ലാ രോഗങ്ങൾ കൊണ്ടേന്നേ Sancr. to confine. അവനെ മാൽപെടുത്തതു Bhr. കോഴപ്പെടുപ്പവർ CG. 2. (to let fall) മൂത്രം പെടുക്ക So. to piss=പടുക്ക No.

CV. I. പെടുത്തുക id. the modern aux. V., as ഭയപ്പെടുത്തുക to frighten. അവനെ ചതിയിൽ പെടുത്താൻ MR. (=ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ).

II. പെടുത്തിക്ക in പ്രസിദ്ധപ്പെ. MR. to get published.

III. പെടുവിക്ക in പുറപ്പെടുവിക്ക, —പ്പെടീക്ക etc. to cause to set out. Even ഭയ— & സങ്കടപ്പെടീപ്പിക്ക TR. to reduce to despair.

പെട്ട peṭṭa T. M. Te. 1. The female of birds (=പെട), rather So. 2. the female of asses, camels. പെട്ടക്കുതിര MC. a mare. 3. So. a couple, brace (C. penṭi coition, Te. penḍli marriage) പെട്ട കെട്ടുക. 4. aM. baldness പെട്ടത്തലയൻ Vi. 2., പെട്ടക്കൂട്ടം a bald race, പെട്ട ഉണ്ടാക Vi.

പെട്ടകം peṭṭayam T. M. (see പെട്ടി). A box, chest പെട്ടികൾ പെട്ടകങ്ങളും Nal. ചാപം പട്ടകൾ പൊതിഞ്ഞിട്ടുവെച്ച പെ. KR. ചൂണ്ണം പെ. തന്നിൽ നിറച്ചിങ്ങു കൊണ്ടുവാ CG. —അറപ്പെ. VyM. a drawer. തൻറെ പെ'ത്താക്കേണം prov. must shut up.

പെട്ടി peṭṭi T. M. Te. (C. peṭṭige, Tu. peṭṭo from Te. പെട്ട to put, place & പിടം S.). 1. A box, trunk മര പെ. പൊൻ ഉണ്ട TR. full of gold. പെ. കൂട്ടിക്ക to get made. പെ. മുഖം തുറന്നു TP. പൊന്നിട്ട പെ., പട്ടിട്ട പെ. TP. a money-box, cloth-chest. തൻപെ. കൾ നിറക്കേണം VCh. grow rich. കട്ടപ്പെട്ടി No. a mould for adobes, bricks. 2. So. the touch-hole of a gun, also പെട്ടിത്തുള No.

പെട്ടിക്കട No. a brick dried in the sun (adobe), opp. ഉരുട്ടുകട 195.

പെട്ടിക്കാരൻ B. who has charge of a wardrobe.

പെട്ടിപ്രമാണങ്ങൾ a chest of documents, title-deeds, etc. B.

പെട്ട pĕṭṭu 1. adv. part. (പെടുക). Getting into a direction, towards കീഴ്പെട്ട തല്ലുവാൻ ഓങ്ങിയ നേരത്തു മേലെപ്പെട്ട പോയതു CG.; often വട്ട, ഓട്ട & treated as a noun, f. i. തെക്കോട്ടേക്ക് ഒഴുകും Bhg. 2. പെട്ടെന്നു, പെട്ടന്നു suddenly, unexpectedly; either like the sound of having fallen, or from C. Te. Tu. പെട്ട a blow, slap (in T. പെട്ടെന violently).

പെൺ peṇ T. M. C. (Tu. poṇ fr. പെൾകaT. to desire?, Te. peṇḍli, C. peṇḍi coition, marriage = പിട, പിടി, പിണ). 1. A female, esp. a female child ഇല്ലത്തു പെൺ പൊറപോലേ prov. [ആണും (78) പെണ്ണുമല്ലാത്തവൻ]. 2. a girl, maid-servant, pl. പെണ്ണുങ്ങൾ. 3. a bride ദ്രവ്യം കൊടുക്കാതേ പെണ്ണിനെ കിട്ടുമോ SiPu. ചേരിപൻ തന്നുടെ പെണ്ണിനെ കൊണ്ടു പോയി CG. തമ്മിൽ പെൺ കൊടുക്ക to intermarry. ചേലക്കു ചേന്ന പെൺ (in Marumackattāyam), മാലക്കു (ം ചേലക്കും) ചേന്ന പെൺ (in Mackattāyam). പുതിയ പെണ്ണ No. a bride.

പെൺകാണം present by the bridegroom to the father of the bride, refunded to him on repudiating her (കുറവമ്യാല).

പെൺകായ്യം woman's business പെ. വങ്കായ്യം prov.

പെങ്കെട്ടി 1. a girl = പെങ്കിടാവു, പെൺകഞ്ഞു. 2. N. pr. vu. പെണ്ണുടി.

പെൺകല killing a woman CG. = സ്ത്രീഹത്യ; പെ. എന്നുള്ളൊരു ശങ്ക KR.

പെൺക്കൂട്ടുകാർ the relations of the bride.

പെൺക്കൂട്ടുകാർ a bride's train accompanying her after marriage to her husband's house No. loc.

പെൺകെട്ടു 1. a weaver's knot (opp. ആൺകെട്ടു). 2. wedding, marriage esp. with Māpillas പെൺകെട്ടുക; also പെൺകെട്ടു കല്യാണം കഴിക്ക Anach. a marriage which allows the bride to remain in her mother's house. രണ്ടു കുട്ടികളുടെ പെ. കല്യാണം MR.

പെൺകൊട So. marriage B.

പെൺകൊടി a young woman, a beauty = സ്ത്രീരത്നം, as ചന്ദ്രമെഴുന്ന പെ. മാടം DN. കക്കും എൻ പെ. തെയ്യലാൽ SiPu. my dear daughter.

പെൺകോലം a female form, പെ. ആയ ദേഹം Sil. (of a puppet).

പെൺചൊൽ woman's advice, also പെഞ്ചൊൽ കേട്ടു KU.

പെൺജാതി 1. a woman; womankind. 2. T. So. the wife, also പെഞ്ചാതി V1.

പെണ്ടാട്ടി T. M. (T. പെണ്ടു woman) 1. the wife. (C. peṇḍati). കണാരന്റെ പെണ്ടാട്ടിയോടു ചെല്ലുകൊണ്ടു TR. (adultery). 2. a palace-woman V1.

പെണ്ടി M. C. Te. a girl, woman ആൺ പുണരാത്ത പെണ്ടിയും മാന്യമില്ലാതേ ളുശ്യതേ po. കാതാറ പെ. കു കാട്ടിലും നീളാം, ഭിക്ഷെക്കു വന്നവൻ പെ. കു മാപ്പിള്ള prov. the daughter of the house. — ആരും ഇല്ലാപ്പെണ്ടി (claimed by Rājas) കു (al. അടക്കമില്ലാ —) 1000 കോൽ തിരിയേണം prov.

പെണ്ണൻ effeminate (= പെൺശീലമുള്ള V2.).

പെണ്ണപ്പൻ the father-in-law.

പെണ്ണമ്മ So. the mother-in-law.

പെണ്ണാറു (better പെന്നാറു) N. pr., the Pennar river KR 4.

പെണ്ണാലി B. effeminate, a hermaphrodite.

പെണ്ണാൾ a female laborer or slave.

പെണ്ണാശ desire for women, prov.

പെണ്ണിൻപിള്ള (& പെൺപിള്ള) a woman, wife ചില പെണ്ണുമ്പിള്ളമാർ TR. പെ. എന്നാ വെച്ചാൽ എല്ലാവർക്കും ഒക്കും TR. are to be treated mercifully by all (also പെ. എല്ലാവർക്കും ഒക്കേ prov.).

പെണ്ണില്ലം the house of the bride (of castes below Nāyars). No. [loc.

പെണ്ണില്ലുകാർ the relations of the bride

പെൺനാൾ certain asterisms (നാൾ 2.).

പെൺപട 1. an army of women പെ. യായുള്ള ഞങ്ങൾ CG. 2. women's fight. പെ. പട യല്ല prov.

പെൺപട്ടി So. a bitch; പെൺപന്നി a sow.

പെൺപന a female palmyra-tree.

പെൺപിറന്നവർ women; also honor. woman.

പെൺപെറുക്കി a lecher.

പെണ്മണി fig. = സ്ത്രീരത്നം f. i. പെ. മാണിക്യമേ PT.

പെൺമുറി the upper half of a cocoanut.

പെൺമൂലം (? or പെൺനൂൽ?) assignment of property to a female W.

പെൺവഴി the female line പെ. യിൽ കൊടുത്തു കിട്ടിയടങ്ങിയ നാടു KU. — പെൺവഴിമൂപ്പു dignity of the first lady in a royal family. (പെൺമൂപ്പു dominion of a woman).

പെൺവാഴ്ച 1. the rule of a woman. 2. marriage പെ. അടിയന്തരം MR.

പെണ്ണുക **penṇuya** aM. (= പേണുക q. v.) To take care of, use, take to oneself ഭോജനം പെണ്ണിത്തെളിഞ്ഞു, ഭോജനം പെണ്ണുവാൻ കാമിച്ചു, ഗോമയം കൊണ്ടുള്ള ലേപവും പെണ്ണിനാർ; so നിണ്ണയം, സഖ്യായം, ക്ഷാളനം പെ. CG.

പെനത്തുക **penattuya** B. To cackle as a hen.

പെയർ **peyar** T. M. (C. pesaru, Tu. pudāru). A name, aM. പിയർ mod. പേർ q. v.

പെയ്യുക **peyyuya** T. M. (Te. C. poyyu). 1. To pour, rain. v. n. മഴ പെയ്യു. പെയ്യാപ്പുര a roof put on boats, also a temporary shed against rain = So. ചോരാപ്പന്തൽ — met. പെയ്തിതു സന്തോഷം കൊണ്ട് അശ്രുക്കൾ ജനങ്ങൾക്കു AR. സന്തോഷം പെയ്യുന്ന മാനസത്തിൽ CG. പ്രജകൾക്കു പെയ്ത് കാരുണ്യം നിറയുന്ന Mud. 2. v. a. ദേവകൾ പെയ്യുന്ന പൂമഴ, ബാണഗണം അവൻ പെയ്തു Bhr. തേൻ പെയ്തു താമരപ്പൂ, വാരിയെ പെയ്യുന്ന വാരിദങ്ങൾ CG. കിരണങ്ങൾ പെയ്യും വയ്യവൻ RC. scattering rays. വല പെ. V1. to fish. fig. പെയ്തു സന്തോഷേണ Bhg. 3. to patch or solder metal vessels = തൂളിക്ക.

VN. പെയ്ത്തു raining, as പെ. വെള്ളം.

CV. പെയ്യിക്ക to cause to rain മാരി പെ. ട്ടേ വാസവൻ RS. ഇന്ദ്രൻ വൃഷ്ടിയെപ്പെയ്തു; കാലത്തു വേണ്ണന്ന വാരിയെ പെയ്തു പാലിച്ചു കൊള്ളുവാൻ പൂജിക്കുന്നു CG.

പെരമ്പു **perambu** Palg. = പുരമ്പു q. v. ഒരംഴ വത്തോ പെ. പോലേ ചാൺ ചെട്ടുമ്പോൾ മുമ്പിം നീളും prov. like rattan = വണക്കമില്ല.

പെരു **peru** T. M. C. (Te. C. pen, C. Tu. her). Great, large, chief; in the cpd. words often wavering between No. രി & So. രു, neuter പെരുതു; പെരുതായി ചെയ്യിടുന്ന നരൻ VCh. often, much. ചാപല്യം പെരുതു Bhr. (വലിയ is more in modern use).

പെരിക Inf. (= പെരുക) much, as പെ. ക്കാലം KU. പെരികേ ഓടി po. എന്തിനു പെ. പ്പുറയുന്നു AdwS. in short.

പെരിക്കാൽ 1. a large foot പെ'ലും പെരിക്കയും KR 5. 2. elephantiasis (So. പെരിങ്കാൽ, Port. panicale).

പെരിങ്കാക്കവള്ളി. Acacia scandens.

പെരുങ്കുരികിൽ 1. Omphalobium pinnatum, Rh. 2. a kite B.

പെരിച്ചാഴി T., (— ളി). M. the bandicoot, a large rat, eaten by Oṭṭars, എലി പന്നി പെ. പട്ടതും വാനരൻ തഥാ prov. found in a forsaken town. പെ. ക്രമൻ പെരിയ പൂച്ചയും നിറഞ്ഞു KR.

പെരിച്ചെവിമാൻ a kind of deer. B.

പെരിഞ്ചെല്ലൂർ N. pr. a Brahman colony near Cavāy, with 3000 armed Brahmans KU.

VN. പെരിപ്പം (പെരുക്കുക II.) 1. greatness നിന്റെ പേരും പെ'വും ചൊല്ലുവല്ലോൻ Anj. ശ്രുത ഏറിന പേരും പെ'വുള്ളോർ മരിച്ചു Bhr. പെരിപ്പമാഞ്ഞിരികിലും RC. though great. എത്രയും പെ. ഉണ്ടു Bhg. it is a long story. ആന തൻ കൊമ്പു രണ്ടും പെ'മായിവാങ്ങി RC. 2. multitude, plenty പാപത്തിനു പെ. ഏകിൽ നരഭത്തെ പ്രാപിക്കും AdwS. = ആധിക്യം. — trouble V1. [MC.

പെരിപ്പാമ്പു Boa CC.; also പെരിമ്പാമ്പു Palg.

പെരിമ = പെരിപ്പം, see പെരുപ്പം.

പെരിമ്പടപ്പു 1. N. pr. the Cochin dynasty (പെ. സത്രപാ) & kingdom; the name is derived from the dense population KU. or from a palace പെരിമ്പടക്കോയിൽ വാണ തമ്പുരാൻ TP. a kingdom of 52 (or 82) കാതം, 18 മാടമ്പി, 42 കായ്ക്കാർ under ബാല്യത്തച്ചൻ, 150,000 or 300,000 warriors KU. പെ'പ്പിലേ പടപോലേ prov. 2. (loc.) menstruation, see പടപ്പു 2.

പെരിമ്പറ a large double drum മേവകൾ പെ. അടിച്ച നാളഘോഷം Bhr.

പെരിയ adj. large, great. n. (see above), as in പെരുതാക്കുക to enlarge, exaggerate. — പെരിയ കള്ളൻ TR. a notorious thief, & പെരിങ്ക — . — പെരിയോരോട് എളിയോൻ നട്ട പറയരുതു prov.

പെരിയണ്ടുക്കു (T. അണ്ട vicinity). N. pr. a small fief of Calicut, under two Nambiḍi പെ'ക്കിൽ കിഴക്കേ നമ്പിടി with 1000 Nāyars under Chōvara Kūṟu, & പെ. പടിഞ്ഞാറേ നമ്പിടി with 500 Nāyars under Pudukōṭṭa Kūṟu KU.

പെരുകു peruku So. (പെരക Palg.) = പിരകു Clerodendron, the leaf also പെരുപില.

പെരുകുക peruguga (പെരു). T. M. v. n. To grow large, be multiplied ഇണ്ടൽ പെരുകീടുന്ന വ്യാധി കൊണ്ടു Anj. കടി പെരുകുവിൻ Genov. — (Inf. പെരിക q. v.)

VN. I. പെരുക്കം 1. largeness, size നിലത്തിന്റെ പെ'ത്തിന്റെ അവസ്ഥ വിചാരിച്ചു കോല്ക്കു ന്യൂന പെ'ത്തിനുള്ള സ്ഥലം; ഒരു ന്യൂന പെ'ത്തിന്റെ സ്ഥലം MR. — ഒരു കോലിനു ഒരു പെരുക്കം Palg. i.e. വിരൽ. 2. multiplication, repetition പെരുക്കം കോൽ etc. a cubic Cōl.

II. പെരുക്കു augmentation (in gram. by declension & conjugation); the overflow of a river Vi.

I. പെരുക്കുക, ക്കി 1. To augment. മരം പെ. a ceremony on Utrāḍam, with Pāṇar beating the Maḍḍaḷam, to secure a rich crop. നെൽ പെ. a similar act, presenting the first sheaf to Laxmi and abstaining from giving alms. പെ'വാൻ പണ്ണാരം പൂശ TP. 2. to multiply (= ഏറുക) സംഖ്യയെ നാലിൽ പെരുക്കി TrP. ഇവറെറ പത്തിൽ പെരുക്കി Gan. തള്ളകളെ തങ്ങളിൽ പെ. CS. (also with ആൽ, കൊണ്ടു). 3. T. to sweep.

പെരുങ്ങുക = പെരുകുക to be prolific ഒരു കടച്ചിപ്പെറു പെരുങ്ങി ഓരാലനിറഞ്ഞു (loc.)

പെരുങ്ങിണി N. pr. m. & f. of Cherumārs So.

II. പെരുക്കുക, ത്തു T. M. (C. Tu. perpu, C. Te. perču, peċču, C. Tu. heċču). 1. To grow much, abound പെരുത്ത കോപത്തോടു Bhg. — adv. part. പെരുത്തു much, many = വളരേ, പെരിക. പെരുത്തന്തരം ഉണ്ടു No. 2. to grow thick പെരുത്ത കാട്ടിന്നടുവിൽ CC.; to grow stiff പാൽ പെരുത്തു പോയി milk spoiled. കാൽ പെരുത്തു പോക So. to be benumbed (തരിക്ക).

VN. പെരുപ്പം, see പെരിപ്പം.

CV. അവരപ്പയറു മൂത്തും പെരുപ്പിക്കും GP.

(പെരു): പെരുകടി Vi. what can be taken with 3 fingers.

പെരുങ്കളയം B. a certain disease.

പെരുങ്കാട്ടു a thick jungle, Bhg.

പെരുങ്കാണം B. a leguminous plant.

പെരുങ്കായം (see കായം) Assa fœtida.

പെരുങ്കാറ്റു a storm പെ'ം മഴയും prov.

പെരുങ്കിഴങ്ങു Aristolochia (ഒരംശവരമല്ല).

പെരുങ്കുലം a Panchāla tribe, that varnish wood (Buch.).

പെരുങ്കുറാമിൽ B. a tree.

പെരുങ്കൊല്ലൻ a blacksmith.

പെരുങ്കോര a Cyperus.

പെരുതളം a peacock അരുളപ്പെ. Mantr.

പെരുതേരി N. pr. a caste of bricklayers. No.

പെരുത്തലമട്ടൽ about two cubits of the head of a cocoanut-branch പെ. ചവിട്ടംപോലെ prov. (the other end will fly up).

പെരുത്തലമീൻ So. & പെരുന്ത. the sheat-fish, Silurus pelorius (S. ശുംശി).

പെരുനാൾ a festival, also പെരുന്നാൾ കഴിഞ്ഞാൽ TR. (esp. of Mpl.); even of several days നു ദിവസത്തെ പെ. TR.

പെരുനാഴി = മുടങ്ങാഴി (കള്ളപ്പെ. Bhr.)

പെരുനീർ stools = മലം.

പെരുന്തച്ചൻ a carpenter.

പെരുന്തലക്കുത്തു intense headache പെ'ത്തിനു മരുന്നു a. med.

പെരുന്തലമന്ത്രം?, പെ'തന്ത്രം Tantr.

പെരുന്തീൻ B. a banquet.

പെരുന്തു കോയി(& യി)ലപ്പൻ N. pr. a tutelar deity of Kōlanāḍu, at Taḷiparambu KU.

പെരുന്തേൻ honey gathered by large bees.

പെരുന്തൊലി a tree (= കുമ്പിൾ). Palg.

പെരുപ്പം (see പെരി —), പെരുമ (C. Tu. hemme) excellency, grandeur, pride; abundance. [Coch.

പെരുമനം KU. N. pr. one of the 64 Grāmams.

പെരുമൻ V1. a big man.

പെരുമരം (T. അരല്വ) Ailanthus excelsus, the name from the med. power of the bark (=പെരുന്തൊലി?). Natives speak of a പെ. the stem of which may hide an elephant.

പെരുമരുന്ന So. Aristolochia = പെരുങ്കിഴങ്ങ്.

പെരുമലസമാനം CrArj. = വന്മല.

പെരുമൽ T. So. 1. swelling of the stomach, by tympany V1. 2. a title of princes, before they are made kings V1. (prh. പെരുമാൻ?)

പെരുമാൻ 1. a kind of deer, വെൺപെ. B. 2. T. M. a superior, God എൻ പെരുമാനേ Bhr 1. എൻ പെരുമാന്തൻ അനുഗ്രഹം etc.

പെരുമാറുക, see പരിമാറുക.

പെരുമാൾ T. M. (= പെരുമാൻ, fr. ആൾ?). 1. a superior, chief നിമ്മയ്യാളപ്പെ. Bhr. a most impudent person. 2. the title of Gods വീരഭദ്രപ്പെ. ചെന്ന Bhg 4. പെ. ആണ by Viṣṇu. പെ'ർം ഭാഗ്യതിടെ കാരുണ്യം കൊണ്ട ഒക്കയും ഗുണമായ്തീരും TR.—കിഴക്കു പെ. തമ്പുരാൻ TP. (Siva, No. also കിഴക്കോട്ടീശ്വരൻ; പെരുമാളുടെ ഉടക്കു vu. = ബാധ). കറക്കണ്ടർ പെ. Anj. Siva. 3. a king അരചകൾ, അസുരകൾ കുലപ്പെ. Bhr.; so ചേര —, ചോഴ —, പാണ്ടി —, ഒരുഴപ്പെ. V1. chiefly the king or emperor over the whole of Kēraḷa കൂവ പെരുമാക്കന്മാർ KU.

പെരുമീൻ 1. the morning star, Venus V1. 2. the large sheat-fish B.

പെരുമുഖം the part of an elephant's head between the tusks. പെ. വെക്ക to push with the head.

പെരുമുട്ട B. white swelling in the knee.

പെരുമ്പടപ്പു V1. = പെരിമ്പടപ്പു.

പെരുമ്പടി 1. coarse, gross. 2. = പെരുമ്പിടി.

പെരുമ്പനി an epidemic fever.

പെരുമ്പാട്ട immoderate menstruation.

പെരുമ്പിടി 1. a strong clutch, a harsh rule പെ. യിൽ അകപ്പെട്ടാൻ. 2. extortion നികിതിപ്പുണം എടുപ്പിക്കയും പെ. എടുപ്പിക്കയും TR. പെരുമ്പടിയായിട്ട (sic! prh. = പെരുമ്പിടി) കണക്കുകൾ ഞങ്ങടെ നേരേ ഉണ്ടാക്കി TR. unjust demands.

പെരുമ്പുടവ B. coarse cloth (= പരു), so പെരുമ്പൊടി coarse powder.

പെരുമ്പുഴ N. pr. the river of പഴയന്നൂർ, So. of Cavāi KU.

പെരുമ്പൊതി B. the stomach.

പെരുവയറു a pot-belly. — പെ'റൻ also dropsical V2.

പെരുവഴി a highway അവനു പെ. തെറ്റേണം TP. an honor due to rank; met. royal road പരശതി വരുത്തുവാൻ പെ. VilvP. വേദാന്തസാരം അറിവാനായി നേരുള്ള പേ. കാട്ടിടേണം Anj.

പെരുവഴിപോക്കർ TR. travellers. പെ'ഴിയാരുടെ സംഗം പോലേ Bhg.

പെരുവാഴ a sort of rice-corn B.

പെരുവിരൽ the thumb, great toe.

പെരുവിലയൻ precious, as cloth CC.

പെരുവെള്ളം an inundation പല തുള്ളി പെ. prov.

പെരും also before വ, ശ etc. പെരുംവില്ലാളികളിൽ അവനു പെരുമ ഉണ്ടു KR. പെരുംശരമാരി Bhr. etc.

പെരുച്ചൻ N. pr. m. of Tīyars No.

പെരോൽ perōl (പേരുവൽ = പെരുകൽ?) in പെ. വിത്തു Mixed seed, കൂട്ടുവിത്തു as വിത്തു പെരോലായി പോയി (loo.).

പെറാച്ചി & — ൻ — No. A small river-fish.

പെറുക peṟuya T. M. C. Tu. pedu (see പിറക്ക). 1. To bring forth. പെറു കിടക്ക to be confined, പെറെഴുനീല്ക്ക to recover from lying in. ശത്തിൽനിന്നു പെറു വീഴുമ്പോൾ PT. പെറുവാൻ ഞാൻ ഒമ്പതു പെറു TP. 9 children. നായി പത്തു പെറിട്ടും prov. മൃഗി പെറുണ്ടായുന്ന മൃഗജാതികൾ Bhr. Mṛga's offspring are. അവൾ പെറെറാരു മിഥ്യൻ ഉണ്ടാം KU. ഞാനു,

മണ്ഡലി, കായൽ, വാഴ, കൂടപ്പന പെററാൽ ശേക്ഷിക്കയില്ല prov. പെറററിയിച്ചു പോക to inform the husband of the birth of his child.—പെററവൾ the mother (opp. മച്ചി prov.) ഉറെറാരും പെറോരും ചുറമാണ്ടോരും CG. പെറോനും ഇല്ലാത്തത് പോററിയോനും prov. പെററമ്മ the real mother, — കു ഇല്ലാത്തതോ പോററിയ മൂത്താച്ചിക്കു prov. Often with Gen. അവൻറെ പെററ ഉമ്മ MR. മരിച്ചു പോയ പെററ ഉമ്മ; the term is reverentially & endearingly used with other ladies പെറോരമ്മേ TP. — met. മായ പൊയ്യാകിൽ അതു പെററവ മെയ്യാകുമോ KeiN 2. its productions. 2. T. aM. to obtain, get. അന്നു പെറും അത്തം (doc.) the price it will then fetch, so much as it is worth. അന്നു പെറും വില അറുത്തവും വാങ്ങി TR. (see bel.) — in po. ചൊല്ലൊറു നിന്നുള്ള രത്നം CG. famous. തൻ ജായ എന്ന പേർ പെറു CG. is called. തേൻ പെറും വാക്കു Nal. honeyed words = ഉള്ള.

പെറും അത്തം or പെറുമ്പണം (loc.) = ഓറിയ വകാശം buying a field without the janma. (see 2.)

പെറുവാൾ (ആൾ) the third term in the rule of three, of the same kind with തള്ള, also called ഹരിച്ചു വരുന്ന സംഖ്യ CS. പെറുവാളാൽ പിള്ളയെ ഏറീട്ടു തള്ളയാൽ കിഴിക്ക CS. [കൂടുക.

പെറുക്കി 1. = പി —. 2. see under II. പെറു

I. പെറുക്കുക **peṟukkuya** aM. To cause to get പത്തുകഴുത്തനെ തട പെറുത്താൻ RC. offered resistance to Rāvaṇa.

II. പെറുക്കുക M. Te. C. (peggu & heraku to choose, Tu. peje, T. poṟukku). 1. To pick up, take up one by one, as എതന്തു MR., fire-wood, stones for a sling, to glean fruits, അരിമണി Bhr. തുകമ്പോൾ പെറുക്കേണ്ടോ prov. don't spare. വിറകിട്ടു തീയും പെറുക്കി അങ്ങതിൽ വറ്റി KR. (al. പെരുക്കി). — met. അവൻ പെറുക്കിപ്പോയി has become a gleaner, beggar.

VN. പെറുക്ക in കാലായ് — 243, താപ്പിടി — 444 പിടിത്താൽ —; ഉന്നാം പെറുക്ക (for the owner) No. gleaning.

പെറുക്കി one who gleans, greedy after ഇരന്നു നടക്കുന്ന പെറുക്കികൾ, തുക്കിപ്പെ. & പെ. തുക്കി 464, പെ. തുക്കിച്ചി f. No. — പെൺ പെറുക്കി a lecher.

പെററം **peṯṯam** So. A jungle (?) T. bull (Te. peyya, Tu. petta cow), hence പെറക്കുന്ന B. a wild buffalo.

പെററൻ adj. stout, robust.

പെളി **peḷi** = പൊളി. A chip രണ്ടു പെളിയാക്കി Bhg 10.

പെളിക = പിളക്ക, പൊളിക (C. Te. peṭlu) to burst, as boils മുഴ പെളിയും a. med. പാറമേൽ വീണടൻ മെയ്യും പെളിഞ്ഞു, വാരിജം അന്നതിൻെറ വാർന്നഖം ഏറു പെളിഞ്ഞതു CG.

പെളിക്ക 1. v. a. = പൊളിക്ക to burst, split ചെന്നായ്ക്കളെ പെളിച്ചു പുറപ്പെട്ട വന്ന Bhr. (one eaten by them). മീൻ പെ. to disembowel fish. കൂടിതുപെളിയാതേ Mud. without breaking the cage. നിൻ ചെവി പെളിപ്പൻ RS. 2. v. n. intens. അവിട മുറിഞ്ഞാൽ ചോര പെളിച്ചു വെതുവെപ്പായും MM. will spirt forth.

പേ **pē** T. **pēy** (Tdbh. of പിശാച്). 1. A demon ശകലങ്ങൾ പരന്തിന്നും പേക്കും ഊണാക്കി RC. പേ കേറുക to make one possessed, charm a field or fruit-tree (with ola etc.), the opp. പേ ഇറക്കുക, ഇളക്കുക etc. പേ അകലുക CG. 2. rage, പേയെല്ലാം ഏതുമേ കാട്ടു പേണ്ടോ CG. madness, also പേരോഗം MC. പേ കൂടിയ പാമ്പു an irritated serpent V2. പേയായി പോയി CG. delirious. പേ പറക, also പേയും വിച്ചും (പൊയ്യും) പറക to talk nonsense പേ പറഞ്ഞീടിനാർ ആയവണ്ണം CG. abused. പേയില്ലാതേ പറഞ്ഞു CG. calmly. 3. confusion, viciousness. പേയറ ചേവടി Anj. faultless. പേയറുനിന്നൊരു ജായ CG., hence പേച്ചുര, പേയുള്ളി, പെയ്യുൾ etc.

പേക്കണം (ശണം, see തിളെക്ക 460) a host of devils.

പേക്കാറു B. east wind, Palg. whirlwind മുഴലിക്കാറു, So. a storm കൊടുങ്കാറു.

പേക്കാൽ 1. So. a knock-knee. 2. No. plants to grow too high.

പേക്കാളം B. a harsh sounding trumpet.

പേക്കുതിര a vicious horse.

പേക്കുരങ്ങു RS. devil of a monkey.

പേക്കുറുക്കൻ 1. a tiger (euph. Vi.). 2. a mad jackal.

പേക്കുല a blighted bunch.

പേക്കുൺ B. a poisonous fungus.

പേക്കൂത്തു devil's dance, also പേയാട്ടം; confusion.

പേക്രാന്തൻ B. a mad man.

പേക്കോലം 1. a figure in devil's dress, scarecrow. പേ. കൊണ്ടു Pay. horribly dressed out. 2. miserable appearance.

പേച്ചി T. female fiend CG. (in പിള്ളതിന്നി പ്പേച്ചി Palg.); also met.

പേച്ചുറു Vi. disorder, friends falling out.

പേച്ചൊട്ട B. a blighted palm-flower.

പേത്തല B. small branches of gourds, which must be taken off to render the gourd fruitful.

പേത്തുണി mean cloth അവിൽ പേ. തന്നിൽ ചേത്തു CG.

പേനായി a mad dog പേനായ്ത്തിക്കം, പേനായി നാൽ കടി ഏറാവൻ; so പേപ്പട്ടി.

പേപ്പട a mad fight പേ.ക്ക് അരുതിവന്തു RC.

പേപ്പിടി B. threatening.

പേപ്പെടുക to be driven out of one's mind, often = ഭയപ്പെടുക f.i. പേടിയും കൈവിട്ടു പേപ്പെടാതേ CG. പേപ്പെട്ടു വന്ദിച്ചു Bhg. ബീഭത്സാലൊക്കേ പേപ്പെട്ടു Mud. confounded. എന്തു ശതി എന്നു പേപ്പെട്ടു നിന്നിതു സൈന്യം Bhr. despaired.

പേപ്പെടുത്തുക CG. to drive to despair = പേയാക്കുക, പേയായി പോകുമാറാക്കുക.

പേപ്പെരുമാൾ a mad king AR. (Rāvaṇa).

പേമഴ heavy rain CG. പേ. പോലെ ചൊരിഞ്ഞു ശരങ്ങൾ.

പേമുല Bhr. a poisoned breast.

പേമൊഴി CG. and പേവാക്കു vicious language, abuse.

പേയൻ Vi. silly.

പേക്കൻ pēkkaṉ Tdbh. of തേരം A frog, toad പേക്കത്തവള B. a large frog, പേക്കന്തവള MC. a toad, No. also പേക്കന്തവള.

പേക്കുക pēkkuya (loc.) To cook? in children's play പാറി÷കുതി÷ചേറി÷കൊഴിച്ചു÷പേ കിപ്പേകിതിന്നു÷പിടിച്ചു÷(Can.)

പേചകം pējayam S. (fr. foll.?) An owl.

പേചുക pējuya T. aM. (C. Te. pēḷu). To speak. തമിൽ പേച്ചലോടണഞ്ഞു RC. challenged. തങ്ങളിൽ പേശി PP. talked = പേശുന്നകാല മിതല്ല CG. എതുപേശും Bhg. to rival. — also to chatter as birds Vi.

പേച്ചു T.C. speech മലയാം പേച്ചു Vi. language. പേച്ചുകാരൻ a talker.

പേച്ചക്കാൽ pēccakāl B. = പേക്കാൽ 1. prh. പേച്ചി? see under പേ. — പേച്ചുക്കാലൻ & പേ ചുകാലൻ So. dragging one leg, who does: പേച്ചുനടക്ക = പിഴെച്ചു, പേച്ചിപ്പേച്ചി നടക്ക (as drunkards). So.

പേട pēḍa T. M. (fr. പെട q. v., Te. pēḍe beardless face). The female of a deer, turtle; a pea-hen etc. മൃഗപ്പേടയെക്കൊണ്ടു Nal. കയിൽ പേടച്ചൊൽ CG.

പേടമാൻ a doe. — പേ. തടങ്കണ്ണാൾ RC. പേ. കണ്ണിമാർ Nal. — യാൾ VetC.

പേടകം pēḍayam S. (fr. പെട്ടകം). A basket, box. SiPu.

പേടി pēḍi (T. aC. Te. hermaphrodite, effeminate. C. Tu. hēḍi). Fear, cowardice (in Tu. pōdike). അവനിലേ പേടി Bhr., also അവങ്കണ്ണ fear of him; even Dat. നിങ്ങൾക്കു പേടിയും ശങ്കയും കൂടാതേ TR. പേ. പുകു V2. afraid. പേ. അകം പുക്കാൽ കാടകം സ്ഥലം പോരാ prov. (opp. പേ. കളഞ്ഞു Mud.). പേടിയോട് ഓടിനാർ Mud. fled. പേ. കാട്ടുക 1. to show fear. 2. to frighten, threaten പേ. യാം വചനം Mud. a terrific word. പേ. യും വിറയലും Bhr. ഉടവലുള്ളവക്കു പേ. തീന്നു TR. ceased to mind Government.

പേ. ഇടിക്ക 1. to make a new-born male child fearless by beating the door or

wooden partition of the house B. = പേ. തല്ലുക (superst.). 2. Wetṭ. palpitation.

പേടിക്കാരൻ a coward, timid.

പേടിതല്ലുക (No. — Chāvakāḍu) = പേ. ഇടിക്ക to give 3 shouts & 3 claps on the ground with a മട്ടൽ (superst.).

പേടിക്ക M. Tu. (pōḍika) 1. to be afraid, a horse to shy. പേടിച്ചോടി fled. 2. v. a. to fear, with Acc. & Dat. കാക്കയുടെ കൊച്ചെക്കു പേടിക്കുന്നവൾ prov.

പേടിച്ചുരി M., പേടിത്തൂറി No. heart-chilled.

CV. പേടിപ്പിക്ക to frighten.

പേടിപ്പൊണ്ണൻ So. B. very timid.

പേട്ട pēṭṭa T. M. (Tu. C. bōḍu hornless, — see പേടി). What is seedless, unproductive, shrivelled പൂവായത്തൊട്ടത്തിൽ പേടിയില്ല prov. പേട്ടകായ്ക്കു to bear shrivelled fruits. പേടായ്ക്കായ്ക്കും മരം ChS. കായി പേടായിപ്പോയി. Defects in cocoanuts: അരിപ്പേട്ട No. (തരിപ്പേട്ട Er.) sweet, yet useless, മടൽപേട്ട without a shell (only തൊണ്ടു), മരപ്പേട്ട with a wood-like tasteless kernel, വെള്ളപ്പേട്ട only water & no kernel. തൊണ്ടും പേട്ടം, പേട്ടം പിടിയും prov.

പേട്ടതേങ്ങ, So. പേട്ടതേങ്ങാ an empty cocoanut.

പേട്ടമുട്ട, (So. ചീമുട്ട) an addled egg പേ'ട്ടെക്കു പട്ടിണിയിടല്ല (പാട്ടകിടക്കല്ല) prov.

പേട്ട pēṭṭa T. Te. C. A suburb (Tu. pēnṭe bazar), chiefly in N. pr. മഞ്ചേശ്വരപ്പേട്ടയിൽ TR. — വണ്ടിപ്പേട്ട Palg. = വണ്ടിത്താവളം.

പേൺ pēṇ (Te. pēḍu splinter, see പെളി). A wedge രഥത്തിന്റെ പേണുകൾ മൂന്നും മുറിച്ചു KR. പേണുകൾ ചിന്തുംവണ്ണം Bhg.

പേണുപടി & പേമ്പിടി V2. so much as can be taken with 2 fingers.

പേണാഴി, പേണാത്തുള B. a hole cut in the end of timber to put a rope through.

denV. പേണിക്ക (തുണ) No. = കവളി ഉണ്ടാക്ക. പേണിടുക to split asunder palm-trees etc.

പേണി V1. (cleft) the hoof of cattle.

പേണുക pēṇuya T. aM. (Te. penču). To foster, take care of ഐയം ഇരപ്പോർ പേണിയകൃത്തു Pay. undertaken.

പേണം V1. caution, പേണമായി carefully.

denV. പേണിച്ചു കൊണ്ടുപോയി perhaps overcautiously.

CV. പേണിപ്പിക്ക Palg. f. i. വരമ്പു = വണ്ണം വരുത്തുക, ഉടെച്ചു പൊതിയുക Palg.

പേത്താൻ pēttāṉ B. Afresh, again, prob. = പേത്തും.

പേദ്യം pēd'yam (Tdbh. of ഭേ —) Maltreatment, slight tortures employed to extort confession etc.

പേന pēna (Gond. penk fr. പേ? penates V1.) 1. A ghost, spirit അമ്മ മരിച്ചു പേനയായി കൂടി TP. പേന കൂടി the cause of children's illness f. i. കൊതിപ്പേന കൂടിയിരിക്കുന്നു said of infants that wish for every thing. The malady is cured by an offering in the chamber of the ancestors പേനെക്കു കൊടുക്ക. 2. a miser of the worst description.

പേൻ pēṉ T. Te. C. M. A louse, the black kind of രംതും പേനും; തലപ്പേൻ & ശീലപ്പേൻ etc.

പേമ്പിടി V1. see പേൺപടി.

പേമ്പിണി (fr. പേ?) in പേച്ചി തൻ പേമ്പിണിപോകുവാൻ CG. to render that fiend's poison ineffective.

പേയി T. see പെ A demon.

പേയം pēyam S. (പാനം) Drinkable തോയവും പേയവും SiPu. (= പയസ്സ്). ജലമാമിയാം പേയങ്ങൾ KR. ഭോജ്യപേയാദികൾ Bhr.

പേയ S. gruel (med.) = കഷായം, കഞ്ഞി.

പേയുക pēyuya 1. So. (പേ). To spoil, make useless. 2. No. (= പിശയുക) പേഞ്ഞു വാങ്ങുക to haggle, importune for more.

പേര Port. pēra A pear, applied to Guava, Psidium pyriferum പേരമരം, പേരക്ക. — മലാക്കപ്പേര Psid. pomiferum, (see പേഴ).

പേരകം pērayam = തേരകം Ficus asperrima; vu. പേരോത്തില.

പേരൻ pēraṉ T. M. A grandson (from പേയരൻ name-bearing) also പേരമകൻ m., —ൾ f., പേരക്കുട്ടി m. & f. Palg.

പേരക്കിടാവു 1. id. 2. a cousin (loc.).

പേരൻപിലാവു (or പേരൻ —) N. pr. a place where the Calicut Nāyars were mustered about the break of the monsoon. പേ'ലാക്കീഴ് യോഗം KU.

പേരി pēri Tdbh. of ഭേരി. A drum പേരിച്ചൊല്ലാൽ Bhr. RC.

പേരിക (id.) N. pr. a pass of the Wayanādu, also പേരിയെക്ക പോയി TR. com. പേരയിച്ചുരം.

പേരിസ്ത് P. fihrist, A list MR.

പേരുക pēruya T. M. (T. പെയരുക, hence പകരുക). 1. To come off, be plucked up. കടം പേന്ത V1. is exacted, received. 2. cattle to turn in ploughing. (പിരക്കുക 663).

VN. പേപ്പു 1. collection V1.—ഇവന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന ഒരു പേപ്പുയില്ല Palg. = കിട്ടുകയില്ല. 2. excuse B.

v. a. പേക്ക 1. (= പകക്ക) to copy, transcribe കണക്കു പറഞ്ഞു പേത്തു തുടങ്ങി, ഇങ്കിരിസ്സ് വാചകങ്ങളെ മലയാളത്തിൽ പേക്കും TR. ഭാഷ പേക്ക V1. to translate. 2. (= പെരുക്ക) see പേത്തു 2. 3. a. v. of പേരുക 1: മരം, പാറ, കാറി, ചുവരിലേ കല്ലു etc. പേത്തെടുക്ക Palg. to dig up.

പേത്തു 1. again പേത്തു പേത്തു ചെഞ്ചരം പൊഴിച്ചു VilvP. പേത്തു പാക to communicate to others V1.; to repeat. 2. (prh. = പെരുത്തു) much, entirely ഭിക്ഷുക്കളെ പേത്തുപാത്തു PT. പാർത്ഥിവരെ പേത്തു ഞാൻ പിരികയാൽ KR. പേത്തും അടുത്തു പൊരുതാർ Bhr.

CV. പേപ്പിക്ക to get copied etc.

VN. പേപ്പു a copy, duplicate പേപ്പുക്കി copied. കണ്ണാടകത്തിന്റെ പേ. translation of the C. original. പള്ളിപ്പേ. a ceremony to drive away sorcery B.

I. പേർ pēr T. M. C. Te. (= പെരു before Vowels) Great, in many names of plants പേരേലം etc.

പേരപ്പൻ No. (rare) father's or mother's father (മുത്തപ്പൻ); Trav. father's elder brother, mother's elder sister's husband (വലിയപ്പൻ). പേ. വന്നതു കണ്ടായോ നീ CG. paternal uncle, (chiefly Brahm.)

പേരമ്മ No. (rare) mother's or father's mother (മുത്തച്ചി); Trav. mother's elder sister, father's elder brother's wife, also പേരച്ചി B. (വലിയമ്മ).

പേരാറു N. pr. the Ponnāni river (S. വൃഹന്നദി KM.). പേരാറിലേ വെള്ളം കൊണ്ടടിക്കേകം KU.

പേരാൽ Ficus Indica, the 4th tree of Mēru Bhg 5. പെരിയ പേ'ലും വലം വെച്ചു KR. ചെറുപേ. Ficus terebrata. അതിപ്പേരാൽ Ficus excelsa, Rh.

പേരിടി a loud noise, as of billows RC.

പേരൂർ N. pr. തൃശ്ശിവ — Trichoor, famous for its women പെൺ ചേരും പേ. നഗരി Pay. ശിവപേരൂരുള്ളൊരു പെണ്ണുങ്ങൾ.

പേരൊലി a loud noise, Bhr.

പേർമഴ Bhr. (prh. പേമഴ).

II. പേർ T. M. Te. (fr. പെയർ see പേപ്പു). 1. A name, as it were the duplicate of a person or thing. ഇല്ലുപ്പേർ, വീട്ടുപേർ the family name. പേർ ഇടുക to name (= വിളിക്ക, കെട്ടുക). തക്ഷകൻ എന്ന പേരിട്ടു കൊണ്ടു Bhr. പൈതങ്ങൾ രണ്ടിന്നും പേരിട്ടു കൊള്ളേണം CG. ശ്രീകൃഷ്ണപേർ ചൊല്ലി നീള വിളിക്കയും CG. കണ്ണിശൻ ഇനിക്ക മുമ്പേ പേർ വിളിച്ചു prov. (why call my name so often). പേരുമാത്രവും കിട്ടാ & പേർ മാത്രം ശേഷിക്കും PT. will utterly perish. എന്ന പേർ പൊരുളും Bhg. called. 2. a person, individual നാലു പേർ = നാലർ; രണ്ടു പേർ കളിം ഉടയുന്നു Nal. ഏഴു പേരുടെ നാമങ്ങൾ Bhr. വധിക്കേണ്ടും പേരിൽ ആർ KR. who belongs to the വദ്ധ്യന്മാർ? എയ്യുന്ന പേരുകൾ Bhr.; എപ്പേരും (often written എപ്പേരും) all, any persons or things എപ്പേരുമേ Nal. 3. notoriety, fame പേരും പെരിപ്പവും Bhr. etc. പേർ പെറ്റു, കൊണ്ടു, ഉള്ള famous. പേ. നടക്കേണം ലോകങ്ങളിൽ Sk. പേ. കെട്ടു പോയി No. loss of credit.

പേരാക 1. to be something, have a title ഒരു ഉദ്യോഗം ചെയ്തിട്ടു പേരാകേണം (or എട്ടുകേണം). 2. to be notorious എന്ന പേരും ആകും TP. it will be said. ഏലം ഗുരുതുലാം

നികിതി എന്നു പേ'ക്കുന്നു TR. the reputed amount of cardamom revenue.

പേരാമ്പറു B. an annual offering.

പേരിൽ T. M. concerning the name, upon, about അവരുടെ പേ. ഇവനു വളരേ പ്രിയം ഉണ്ടു Arb.

പേരില്ലാൻ ദൈവം No. a Paradēvata of Kuśavas in Arickilāṭṭu (Kaḍatt.).

പേരുമാത്രം ചെപ്പു a deed by which the proprietor foregoes all claim to his land, tho' refraining from giving the നീർ, thus retaining the bare title of ജന്മി W.

പേരെടുക്ക to assume or mention a name.

പേക്കു instead of, for പാട്ടാരപ്പേ. കൊഴി പിടിക്ക TR. as for Government purposes. നമ്മുടെ പേ. കായ്യം നടക്കുന്നവർ TR. my agents.

പേർപകൎച്ച change of names; custom of Nāyars to give their children lengthened names (as അനന്തക്കുറുപ്പു for അനന്തൻ). പേർ പകൎന്നു കൊടുക്ക TR. (in adopting a prince).

പേർ പറക to put forth a name as a guarantee. കമ്പഞ്ഞിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു തമ്പുരാൻ എന്റെ ദേശം പിടിച്ചടക്കി TR. pretending it was for the H. C.

പേർവഴി a list or registration of names, mod. P. പേരീസു MR. as if from പേർ.

പേർവിളി giving a name.

I. പേറു pēṟu T. M. (VN. of പെറുക). 1. Birth, bringing forth, as പേറുകാലം, പേറുതിങ്കൾ the last month of pregnancy. പേറുനോവു,—പുര (=ംരംറു—). പേറുമരുന്നു തീറുന്ന (midwives). പേറുഭരിക്ക So., പേറു വലിക്കുന്നവൾ Palg. a midwife. കുന്നു പൊറു പേറുമാറി (a riddle)=വാഴ. പേറുമാറിയവൾ past child-bearing. 2. aM. what is obtained, deserved,= ഫലം, luck. പേറു പെറുക Vl. to deserve.

II. പേറു C. M. (പെറുക്കുക II.). A load, esp. bullock-load പേറെടുക്കുന്ന എരുതു, കെട്ടും പേറും കൊണ്ടു പോകരുതു TR. കടകമലയിന്നു പേ. കിഴിഞ്ഞു prov. വണ്ടിവഴിയില്ല തലപ്പേറായികൊണ്ടു പോകേണം head-load.

പേറുകാരൻ f.i. possessor of a bullock with two water-bags.

പേറുക C. M. Tu. (Te. peṟuku) to load as oxen, pile up; കെട്ടിപ്പേറി നടക്ക, പേറിക്കൊൾക to bear heavy burdens. അത്താ കെട്ടിപ്പേറി Nal. തുറിയോനേ പേറിയാൽ പേറിയോനേയും നാറും prov. കളരി അടിച്ചു വാരി പൂവും പേറി വിരിക്ക TP.

പേറുമാട്ട=പൊതിമാട്ട.

പേററി pēṯṯi No. (പെറുക, see also I. പേറു) A midwife.

പേലവം pēlavam S. Delicate, soft പേലവകാന്തി കലൻ (Stuti).

പേശലം pēśalam S. (പിശ്, G. poikilos). 1. Pleasing, beautiful പേശലാംശി Genov. പേശലകേശം, — വാഭിനി CG. പാലങ്ങൾ ഏഴും അപ്പേശലമായ രേണുലേശം CG. 2. dexterous.

പേശസ്സു pēśas S. (പിശ്) Shape.—പേശസ്സാരി a former, embroiderer പേ. യേ കാത്ത കീടങ്ങൾ എന്ന പോലേ Bhg 10.

പേശി S. Lump of flesh, foetus മാംസപേശി Bhr.

പേശ്രുക, see പേചുക.

പേശ്വാ P. pēshwā, A leader; മാറാട്ടിപേശ്വാവു TR. the first minister of Mahr.

പേഷണം pēśaṇam S. (പിഷ്). Grinding= അരെക്ക.

പേഷ്കാർ P. pēshkār, A foreman; title of the 4 collectors over the 4 provinces of Trav. & of 1 in Cochin; in Mal. a revenue or police-officer മിവാൻ കച്ചേരിയിൽ പേ'ർ or --രൻ; ഉപ്പുപേഷ്കാരൻ TR. പേഷ്കാരേ മുമ്പാകേ ബോധിപ്പിച്ചു jud.

പേഴ pēḻa T. So. C. (പേടകം) A basket of reeds, Palg. of bamboo-slips, No. of എഴത്തോല.

പേഴ് pēḻ or Pēḻu Rh. Careya arborea (= ആലം So.) also Pēḻa, Rh. = പേര Psidium.

പേഴത്തി B. = പേയത്തി (see അത്തി).

I. പൈ pai Tdbh. of പശു A cow. പൈക്കളെ തീററാൻ, പൈകറപ്പാൻ PT.—പൈക്കാതി Vl. a silly beast. — പൈത്തൊഴുത്തു a cow-house, also പൈക്കുട്ടു.

II. പൈ (= പയി 1.) Hunger പൈ പെരുത്തു വെണ്ണ കട്ട Anj., also പൈതടന്ന hungry. പയ്യം പൊറുത്തു CG. പൈ കെടുക്ക Bhr. to satisfy the hunger, പൈകെട്ട ക്രൂടാഞ്ഞിട്ട CG. not yet appeased.

പൈക്ക, ച്ചു to hunger പനിക്കും പൈക്കും ഔഹിക്കും a. med. [hunger.

VN. പൈപ്പു No. Wett., പള്ളപ്പൈപ്പു Palg.

III. പൈ T. So. Bag = പയിമ്പ, also stomach. പൈക്കുറ V1. a large purse.

IV. പൈ, പൈം = പച്ച Green, young, fresh; with many Cpds.

പൈകാമ്പർ P. **paighām-bar**, Message-bearer, prophet (Mpl. song പൈ'രേ വീസവിലിൽ പോരുവാൻ).

പൈക്കം **paikkam** So. 1. (പൈ II.) Hunger. 2. Tdbh. of ഭൈക്ഷം alms; mendicity, meanness.

പൈക്കിടാവു (പൈ I.). പൈ'ങ്ങളേ മേച്ചു Bhr. So. A female calf; a steer fit to be let loose.

പൈങ്കം (പൈ IV.) N. pr. fem.

പൈങ്കണ്ണി Palg. a tree.

പൈങ്കിളി green parrot (even പൻകിളി). Bhr. പൈ. പ്പെൺ.

പൈങ്കൊപ്പര No. coppara of cocoanuts not fully ripe.

പൈങ്ങ & — ങ്ങാ young fruit, chiefly of the areca-palm.

പൈച്ചി N. pr. = പഴച്ചി.

പൈതൽ **paidal** (IV. പൈ. T. പയ്യൻ, പയൽ) 1. A child, ആൺപൈ. TP.; hon. പൈതലാൻ m., — ാൾ fem. പയ്യൽനടന്ന Bhg. a prince of some age. ഉണ്ടായ പൈതൽ Bhr. an infant born. കിളിപ്പൈ. KR. a young parrot. — pl. പൈതങ്ങൾ (vu. പ്പൈതങ്കൾ). 2. N. pr. a man. പൈതവൻ N. pr. a deity of Kanakkas.

പൈത്തുമ്പൽ B. (I. or III. പൈ) Bezoar.

പൈത്യം **paityam** S. (പിതൃ) Biliousness; madness, folly.

പൈത്യക്കാരൻ a fool.

പൈതൃകം **paitṛyam** S. (പിതർ). 1. Paternal പൈതൃകനിയോഗത്താൽ KR. by father's command. അസ്ഥികൾ മജ്ജുസ്സായുപൈതൃകം, രക്തം തോൽമാംസം മാതൃജം VCh. 2. ancestral.

പൈതൃം S. ancestral; a day of the Manes, equal to a lunar month (astrol.).

പൈത്ര്യം S. ancestral, as പൈ'രാജ്യം AR.

പൈദാഹം (II. പൈ) hunger & thirst പൈതാകംഉണ്ടാം a. med., പൈദാഹാദ്യരിഷ്ടങ്ങൾ VCh.

പൈന്തന (IV. പൈ) A lovely woman പൈന്തനാകുചങ്ങളിം Anj.

പൈന്തർ (loc.) fine men; rogues.

പൈന്തേൻ fresh honey. പൈ'ന്തൊഴിയാൾ Som. പൈ'ന്നേർ മൊഴിയാൾ Bhr. a sweetly talking female. പൈ. വാണികൾ Brhmd.

പൈന്തേറൽ nectar? പൂഞ്ചോല തോറുമുള്ള പൈ'ലാകും നമഃ RC. adoration to the sun.

പൈമ്പാൽ fresh milk. പൈ. വെണ്ണ കവന്ന Anj.

പൈമ്പുനൽ fresh water പൈ. ആടി RC.

പൈമ്പുൽ young grass (B. പൈപ്പുല്ലു), ചേണാറാ പൈമ്പുല്ലു പറിച്ചു CG.

പൈമ്പൊൻ fine gold. po.

പൈമാശി & — ഷി P. **paimāish**, Measure, survey of grounds പൈ. നോക്കുക, എടുക്ക, പൈ. ഏറച്ചാത്തിയതു TR. too highly assessed. പൈ. കൂ നോട്ടക്കാരും എഴുത്തുകാരുമാരും TR. — കോൽപൈ. W. measurement of land by a regular survey made in Kollam 983. — നോക്കുപൈ. measurement by estimate, as under native government.

പൈയ, see പയ്യ.

പൈയവൻ = പയ്യവൻ.

പൈയന്നൂർ = പഴയന്നൂർ.

പൈയാമിശാഖം one of the great feasts of Kēraḷa, celebrated in Tṛčeṟukunnu (with വേല) during 28 days.

പൈർ, see പയിർ.

പൈശ് Ar. **faiz.** Plenty കച്ചവടത്തിൽ വക്കത്തും പൈശും ഇല്ല Ti.

പൈശാചം **paiśāčam** S. (പിശാച). Devilish.

പൈശുന്യം **paiśunyam** S. (പിശുന). Backbiting, envy, malignity. പൈ. പറക, പൈശുന്യശാലി Bhg. a calumniator.

പൈസ്സ H. paisā, A pice, money.
പൈസ്സക്കാരൻ rich.

പൊകിട്ടു poɣiḍu (T. poɣuṭṭu) A bubble = പൊക്കിള.

പൊകിണ poɣiṇa, പൊകണ V1. and പോണ The green imperial pigeon, Carpophaga sylvatica, said to remain always on the highest trees. പൊ. കുറുകുന്നതു കേട്ടോ ചാപ്പ TP. No. also പൂണ.

പൊകുട = പൂട Down പൊ. രോമങ്ങൾ, കഴുകൻ തലയിൽ പൊ. അല്ലാതേ തുവ്വൽ ഇല്ല MC.

പൊക്കട്ട pokkaṭṭa? B. (No. പക്കിട) Bad, mean (Tu. pokkaḍe, without cause) see foll.

പൊക്കണം pokkaṇam T. M. (C. bo—) A beggar's bag, wallet. പൊ. കെട്ടി പുറത്തിട്ടു Mud. പൊ. ഇടുക, തോളിൽ ഇടുക to go begging. — പൊ. തൂക്കി B. a beggar. — [പൊ. കെട്ടു poverty, meanness. പൊ. കെട്ട വാക്കു V1. low talk, nonsense (see പോ—)].

പൊക്കം pokkam T. M. (VN. of പൊങ്ങുക). 1. Height അരക്കോൽ പൊ. MC. പൊക്കത്തിൽ പുകപൊങ്ങി PT. പൊ. പിടിക്ക to take the height of. — പൊക്കത്തിൽ പറക Nal. aloud. 2. boiling over, evaporation; loss പൊ. എന്റെ ഭക്ഷണം PT. my meal is lost. ഉൽകൎഷം വൎദ്ധിക്കുമ്പോൾ പൊക്കമാം അധീശനും മക്കളും ബന്ധുക്കളും PT. — പൊക്കമായി in vain!

പൊക്കൻ No. a dragon-fly; N. pr. m. (പൊക്കക്കുട്ടി = പൊക്കോട്ടി), f. പൊക്കി, പൊക്കിച്ചി No.

പൊക്കർ low people.

പൊക്കപ്പല്ലൻ m., —ല്ലി f. who has a high tooth.

പൊക്കാരം No. 1. = വൎദ്ധന the swelling of grain in boiling. 2. ചുവർ പൊ. ആക high.

പൊക്കാളി ചെറു പൊക്കാളിയെന്നിവ kinds of rice-corn grown in കുട്ടനാടു CrP.

പൊക്കിണൻ N. pr. m. (Tīyars).

പൊക്കുക pokkuɣa = പൊങ്ങിക്ക 1. To raise തല പൊക്കി; അവനെ പൊക്കി also met. = താങ്ങി. 2. to annul, expel, depose.

CV. പൊക്കിക്ക V1.

പൊക്കിൾ & — ക്കുൾ aC, M. Te. (Tu. puvoḷu, T. മൊക്കുൾ) the navel പൊക്കിഴ് നൊന്തു വയറു വീങ്ങി, പൊക്കുളിന്റു നാൽവിരൽ താഴേ a. med.

പൊക്കിൾക്കൊടി the umbilical cord പൊ. ക്രുടേ വീണില്ല ബാലനു SiPu.

പൊക്കുള & — ക്കിള a blister, vesicle (C. Te. pokku: pustule from പൊരിക്കു?) a bubble, water-bladder. തീപ്പൊക്കിള (or തീപ്പോള) a kind of ulcers.

denV. പൊക്കുളിക്ക (pukkaḷi, C. Te. to gargle) to bubble up = കൊപ്പുളിക്ക; തോൽ പൊക്കിച്ചു MR. blistered.

പൊക്കുടൻ N. pr. m.

പൊങ്കാരം = പൊൻകാരം Borax GP 75.

പൊങ്കോലം poṅgōlam (പൊൻ). A tree Putranjiva (Nageia, Rh.).

പൊങ്ങുക poṅṅuɣa T. M. aC. Te. 1. To boil over, bubble up, chiefly met. പൊങ്ങിന മോദം, ശോകം. 2. to rise, as out of the water അന്നങ്ങൾ മേല്പെട്ടു പൊങ്ങിനാർ PT. സൂൎയ്യൻ ഉദിച്ചു പൊങ്ങീടിനാൻ PatR. ആദിത്യൻ പൊങ്ങുകയും താഴുകയും Bhr. നീററിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങി PT. Fire: കത്തിപ്പൊങ്ങീടും ജ്വാലാമാലകൾ Bhr. പന്തിരണ്ടംഗുലം പൊങ്ങുമാറു കഴിച്ചു നാട്ടി CG. മേല്പെട്ടു പൊങ്ങുന്ന പുണ്ണു a. med.; to grow high വാമനൻ പൊ. Bhg. എല്ലു പൊങ്ങി Bhr. (in an old man). 3. to spread as light, noise, report വെണ്മ എങ്ങുമേ പൊങ്ങപ്പൊങ്ങ CG. ംരംററില്ലം വിളി പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി SG. വാൎത്ത എങ്ങുമേ പൊങ്ങീതാ, ഉത്സവം ഉണ്ടെന്നീ പാരിടം എങ്ങുമേ പൊങ്ങ വേണം CG. 4. to come to nothing പണി പൊങ്ങിപ്പോയി is lost (= പൊക്കം 2.).

പൊങ്ങൻ boiling of sugar. B.; പൊ. പനി chicken-pox.

പൊങ്ങ 1. Cerbera manghas. 2. a cocoanut newly planted, swelling & shooting പൊങ്ങ നിറഞ്ഞു ക്രമേണ മുളെച്ചു മൂന്നില വിരിഞ്ഞു So., പൊങ്ങു V1. No., നൊങ്ങു Trav.

പൊങ്ങം Pongamia glabra, Rh. (see പുങ്ങു) prh. similar to പൊങ്ങത്തു Rh. Spathodea ceylanica?

പൊങ്ങച്ചം (C. Te. ponkam beauty, pride) display പൊ. കാണിക്ക to boast. No. പൊങ്ങച്ചക്കാരൻ a vain, ostentatious person.

പൊങ്ങത്തി No. = foll. 2. & പൊങ്ങതടി 3.

VN. പൊങ്ങൽ 1. boiling, bubbling up പൊ. പുര an eating house. 2. floating ആന്തലും പൊങ്ങലും (പൊന്തലും) No. vu. timber which sinks & timber which floats; a buoy; pieces of wood in fishing lines, to keep them afloat (also പൊങ്ങത്തി). 3. ostentation. പൊ. പറക to talk impudently.

പൊങ്ങല്യം Rh., (പൊങ്ങിലം Vl.) Phyllanthus Malabaricus, = പെരുമരം? നീപ്പൊ. Rh. Bignonia spathacea.

പൊങ്ങു 1. a float, raft, buoy. 2. a boat (Tu. pongau). 3. (= തേങ്ങാക്കണ്ണു ഉള്ളിൽ വീക്കുന്നതു) = പൊങ്ങ 2; Vl. No. 4. light timber, = പുങ്ങു? or a Broussonetia. 5. in അങ്ങില്യാപ്പൊങ്ങു (8).

പൊങ്ങുതടി 1. a raft, catamaran പൊ. പോലേ മേലേ കിടന്നവൻ മുങ്ങില Brhmd. 2. a stout man. 3. also പൊങ്ങത്തി occurs as buoy to indicate the place of an article sunk.

പൊങ്ങുപുഴങ്ങി No. (പൊങ്ങു 3 & പൊങ്ങ 2) = ഡിഡ്ഡി a dunce.

CV. പൊങ്ങിക്ക to raise ദൂരത്തുനിന്നു കൈ പൊ. PT. beckoning. മസ്യകം പൊ'ച്ചുയന്നു CG. a serpent. വാൾ ഏറനം പൊ'ച്ചു Brhmd. (= ഓങ്ങി). തുക്കിയെ, ഉന്മേഷം, കീർത്തിയെ Bhr. ശവം എടുത്തു പൊ'ച്ചു MR. (in a well) വാൽ പൊ. AR. (monkeys).

പൊച്ച poćća & പൊച്ചി T. M. (C. pućći, pukku, Te. pūku). Membrum muliebre.

പൊടന്ന poḍanna (പുടം?). As much as can be held by two hands ഒരു പൊ. അരി (= കൊടന്ന).

പൊടരിക്ക poḍarikka (C. poḍaru to shake). To annoy, bother.

പൊടി poḍi T. Te. M. (C. Tu. puḍi) fr. പൊട്ട. 1. Dust പൊടിയും ചണ്ടിയും prov. കിണ്ടി പൊടി തുടച്ചു TP. ഞാൻ പൊടിക്ക പൊടിയായാൽ if I die. അവന്റെ കാക്കൽ പൊടിയും ഏറ്റു പോയ്കിടക്ക Bhr. to throw oneself at one's feet. പൊ. കൊണ്ടണിഞ്ഞു Bhr. from grief. പൊടിപൊടിയായ്പോക to be reduced to atoms. പൊടിയാക്ക Bhr. to destroy. പൊടിയും അറിയാതേ not a bit. പൊടിയിൽ വാളുക No. = പെയ്യാതേ. 2. powder, esp. med. പൊ. കൊണ്ടേ പോക്കു മലമൂത്രാദികൾ, പൊടിയാലേ കളികറിയും Bhr. അഞ്ചു പൊടി = പഞ്ചചൂർണ്ണം; മേൽ പൊടി vehicle as പഞ്ചതാര മേപ്പൊടിയിട്ടു MM. 3. snuff പൊ. വലിക്ക, = മൂക്കു പൊടി. 4. metallic cement, solder.

പൊടിക്കണ്ണൻ blind പൊ. ഒരു തൃണയും ക്രൂടാതേ കൊട്ടങ്കാട്ടിൽ കിടന്നഴലും Mud. (= പൊട്ടക്കണ്ണൻ).

പൊടിക്കിഴങ്ങു No. = പിടിക്കിഴങ്ങു Cal. Palg., ചെറുകിഴങ്ങു No. & So.

പൊടിക്കൈ administering small medicines, doing any little business; an artifice B.

പൊടിത്തുവൽ a kind of curry-powder.

പൊടിപെടുക to be reduced to powder ഉടൽ പൊ'ട്ടും അടൽ RC. — act. അവരെ പൊ'ട്ടുത്തു കളക Bhr.

പൊടിമഴ minute rain.

പൊടിമാനം 1. like powder. പൊ'മക്കിക്കളഞ്ഞു thrashed, pounded him. 2. So. great noise. പൊ. പെക്ക to play.

പൊടിമീൻ a shoal of small fish.

പൊടിമുട്ടിപ്പോക to be belaboured.

പൊടിയിടുക (4) to solder.

പൊടിയുപ്പു GP 73. saltpetre; refined മണ്ണുപ്പു.

പൊടിവിത No. sowing on dry land, taking place between Mīna & Mēḍa, opp. ചേറുവിത. — (Palg. പട്ടവിത).

പൊടിവെട്ടി T. goldsmith's scissors.

പൊടിയുക poḍiyuka T. M. (പൊടി). 1. To be pulverized കട്ടകിനടെ ഡടിപൊരുവനടി പൊടിഞ്ഞുടൻ Nal. in a crowd. ക്ഷണകനകരേണുക്കൾ പൊടിഞ്ഞു വീണിതാ KR. ക്ഷതലം പൊട്ടിപ്പൊടിഞ്ഞു SiPu. in battle. — met. ഒരംക്ഷ്യാ പൊടിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ Mud. burst out. 2. to be destroyed നരിയുടെ പല്ലു പൊടിഞ്ഞുപോയി

MR. അസ്ത്രങ്ങൾ ഏറ്റു കവചം പൊ. KR. കണ്ണു പൊടിഞ്ഞു AR. blind, ഉഷ്ടിയും പൊ. VCh. വിത്തു പൊടിഞ്ഞു പോയി or പൊടിയായിപ്പോയി No. has spoiled. 3. to spring up വിത്തു പൊ.; to ooze out, appear in very minute particles വിയപ്പു തുള്ളികൾ പൊടിഞ്ഞു നാഡിയും Bhr. അളത്തിങ്കൽ വിയപ്പു പൊടികയും KR. of one dying. Also said of flying Termites leaving their under-ground nest (ഓരംയൽ) പാറ പൊടിയും പോലേ prov.

പൊടിക്ക T. M. 1. v. a. to pulverize, bruise കണ്ടങ്ങൾ ഉഴുതു പൊടിച്ചു തയ്യാറാക്കി വിത്തിടേണ്ട സമയം TR.—met. ചിത്തവും എതിർപ്പവർ തമ്മേയും പൊടിപ്പവൻ Bhr. breaking the hearts of women & the bodies of enemies. 2. (Te. C. poḍuku) v. n. to spring up, sprout വെട്ടിയ കറി പൊടിക്കുന്നു V1. കാരമുരട്ടു ചീര പൊടിക്കയില്ല, ഇടിക്കുകിൽ പൊടിച്ച പോലേ prov. വെള്ളം പൊ. to ooze, leak, run out in drops.

VN. 1. പൊടിച്ചൽ. 2. പൊടിപ്പു tuft, tassel, worn at the neck നാക്കും പൊടിപ്പും Nal. of king's dress V1. കാളാഞ്ചിയും പൊടിപ്പും (of പതക്കം, ഇളക്കം or തിളക്കം etc.) worn by women on their back. ചരട്ടു പൊടിപ്പു (f. i. of the Tāli-string), മാത്താലി പൊട്ടപ്പു etc. 3. (Cochi) ആ തറവാട്ടിൽ പൊടിപ്പില്ല, ഒരു പൊടിപ്പുണ്ടായി = സന്തതി offspring.

CV. പൊടിപ്പിക്ക to cause to bruise കമ്മരെ കൊണ്ടു പൊ'ച്ചു വമ്പുസലം CG.

പൊട്ട poṭu, √ of പൊടി & പൊട്ടു T. C. Te. M. (Tu. puḍa) To burst, explode.

പൊട്ടക്കന്നു, പൊട്ടക്കനേ, (പൊട്ടക്കനവേ നാശം AdwS.), പൊട്ടന്നന, പൊട്ടന്നനേ, പൊട്ടന്നനവേ (T. പൊട്ടെന) suddenly, in a moment, quickly; also ഇടി പൊട്ടുകനേ V2.

പൊട്ടുപൊട (പൊട്ടുപൊടേ) id. bursting out പൊ. പ്പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു ചൊല്ലി Bhg. irrepressible emotion. പൊ. ആത്താൻ, അലറി Bhr. പൊ. ഇളകുന്നടഹാസങ്ങൾ AR. — adj. part. പൊട്ടുപൊടിന മിഴാരോശകൾ Pay. of deafening noises.

പൊട്ടുകലിക്ക to swell, as the face (Te. poḍugu, to grow).

പൊട്ടപ്പു, see പൊടിപ്പു.

പൊട്ട poṭṭa (T. blindness, Tu. dumb). 1. What is broken, maimed. 2. a stinging fly. 3. a plant the berries of which are used in popguns.

പൊട്ടക്കണ്ണൻ So. blind, — ണ്ണി fem.

പൊട്ടകലം a broken water-pot.

പൊട്ടകാവളം the stinking Sterculia foetida (പൊട്ടക്കാളം Palg. a firewood-tree).

പൊട്ടകിണറു a blind well, — റിൽ തള്ളിവിട്ടാർ Bhr.; also പൊട്ടക്കൂപം.

പൊട്ടകുളം a waterless tank അട്ടെക്കു പൊ. prov. (so പൊട്ടകുഴി).

പൊട്ടച്ചെവിയൻ deaf.

പൊട്ടപ്പാറമ്പു No. = പെറും.

പൊട്ടപ്പുല്ലു a kind of grass.

പൊട്ട പറയാതേ RS. no nonsense!

പൊട്ടയിടുക to smack. (No. നൊട്ട 2.)

പൊട്ടൻ poṭṭaṉ (C. peḍḍa, fr. പൊട്ട). 1. A blockhead, one deaf & dumb ഞാൻ സൂക്ഷിക്കാവെന്നുള്ളതു പൊട്ടരായുള്ളവർ ചൊല്ലുന്നതു CG. only fools can say. പൊട്ടനായി പോയേൻ CG. I was outwitted; a dolt. 2. a Paradēvata. 3. a certain bee MC. 4. No. a fish.

പൊട്ടക്കളിക്കു പൊരുളില്ല prov. a doltish play.

പൊട്ടത്തം (= തര) stupidity പൊ. ഏറാടുള്ള ശോജാതി PT. — also പൊട്ടത്തരം.

പൊട്ടം തട്ടുക V1. blind-man's-buff.

പൊട്ടി 1. f. a silly woman പൊട്ടിയായതു മൂലം Bhr. because I made a fool of myself, also പൊട്ടത്തി. 2. No. chickenpox (fr. പൊട്ടുക). 3. bursting, destroying പൊട്ടുകണ്ണൻ one with an evil eye. 4. esp. in ഏട്ട —, കോരപ്പൊട്ടി etc. No. sounds or air-bladders of various species of fish exported for the preparation of ising-glass.

പൊട്ടിക്കാ No. = പീച്ചിങ്ങാ.

പൊട്ട poṭṭu T. M. (Te. C. Tu. husk). 1. A crack, hurt പൊട്ടില്ലാത്ത മാങ്ങ not damaged by falling. കല്ലിന്റെ പൊട്ടിൽ ഉറുമ്പിച്ചു PT. fixed

his lure in a crevice. 2. a blighted ear of corn; useless. പൊട്ട് കൊടുക to be blighted B. പൊട്ടാക്കുന്നെൻറ അകത്തുണ്ടിതെവർ Anj. the 5 sins ruin me. പൊട്ടല്ല ഇതെത്രാഴിൽ not in vain. കായ്ക്കുന്നിന പൊട്ട വരരുതു (= ഭ ശാ) met. ഉള്ളിൽ പൊട്ട പിരണ്ടുള്ള ഞങ്ങൾ CG. heart-broken. പൊട്ടില്ലാത്തവൻ sincere. 3. a circular mark on the forehead, mostly red (similar to Siva's third eye) പൊട്ട തൊടുക, ഇടുക Anach.

പൊട്ടകാ, — കല a withered fruit.

പൊട്ടബുദ്ധി foolishness.

പൊട്ടമുണ്ടി B. a curlew.

പൊട്ടവിദ്യ useless art.

പൊട്ടുക poṭṭuya (C. Te. peṭlu). 1. To burst, explode ഒരു വെടി പൊട്ടി TR. a gun fired off. പൊട്ടിനൊരൊച്ചCG. (of a tree breaking). പൊട്ടമാറുള്ള നാദം (lion's roar). പള്ള പീത്തു പൊട്ടി (of one drowned). പൊട്ടിപ്പൊട്ടിക്കരയുക, പൊട്ടിച്ചിരിക്ക; so of the heart മനസം പൊട്ടിത്തുടങ്ങിക്കണ്ട നേരം KR. (fear). പൊട്ടിയ വാചാ തൊഴുതു Bhg. പൊട്ടുന്ന ഉള്ളും CG. (grief). ജനനിക്കു കണ്ണുനീർ പൊട്ടി ഒഴുകി Nal. — fire crackling തീ പൊട്ടുന്നതു കേട്ടു, പാവകൻ പൊട്ടി എരിഞ്ഞു പൊരിഞ്ഞു, തല പൊട്ടി തെറിക്ക (of a burning corpse). ലോകം ചുട്ടു പൊട്ടും Bhr. 2. to burst, as a sore ശരീരത്തിൽ പൊട്ടി വീണ an eruption; to break, crack as eggs മുട്ട പൊട്ടിപ്പോകാതെ ഭരിക്ക Bhr. അടി കൊണ്ടു തല പൊട്ടി TR. പെണ്ണു കെട്ടി കണ്ണു പൊട്ടി prov. = നാശം വന്നു. 3. to put forth as buds മരം പൊട്ടി മുളെച്ചു, ക്രമ്പു പൊ. — പൊട്ടി bursting (see under പൊട്ടൻ).

പൊട്ടിത്തെറിച്ചവൻ one who has lost all self-command, a reprobate. — അമ്മൈട്ട പൊ'ച്ച മാപ്പിള്ളമാർ TR. mad chaps of rebels.

VN. പൊട്ടൽ 1. bursting മുളയുടെ പൊ. കേട്ട (burning bamboos). 2. = പൂട്ടിൽ.

പൊട്ടിക്ക 1. v. s. to burst, crack, break off ഒരു പൊ. a boil. മടകരി ചങ്ങല പൊ. KR. വില്ലു പൊട്ടിച്ചാൻ CG. മാങ്ങ പൊ. V1. to gather. വിരൽ പൊ. to crack the fingers. 2. intens. v. n. സാംബൻറെ നാടിയും പൊട്ടിച്ചു വന്നതു CG. പൊട്ടിച്ചു പറക to chatter aloud.

പൊണ്ണൻ poṇṇaṉ = പൊട്ടൻ, A heavy stupid man, dolt, coward V1. (= കടുവയറൻ V2.). പിടിയാത പൊണ്ണർ Bhr. പൊ'നാം ശാപം, പൊണ്ണക്കുരങ്ങൻ PT. പൊണ്ണന്മാർ എന്നു നണ്ണി KR. blockheads. പെണ്ണുങ്ങളോടിടകൂടി രസിക്കുന്ന പൊ'ന്മാക്കുണ്ടോ വിശേഷജ്ഞാനം SG. വലിയപൊണ്ണ RS.

പൊണ്ണത്തം 1. stupidity പൊ'മായതഖിലം Anj. a mere empty show. 2. = പൊങ്ങച്ചം f. i. പൊ. പറക to vaunt, also പൊണ്ണത്തരം.

പൊണ്ണാച്ചി m. & f. = വൻ പൊണ്ണൻ: പോയാൽ പൊറുക്കുവാൻ പൊ. മതി prov.

പൊണ്ണി fem. of പൊണ്ണൻ.

പൊതി poḍi T.M. C. (Tu. pude, see പുതി). 1. A bundle, as of victuals; whatever envelopes കലത്തിനു വായ്പൊതി കെട്ടുക a. med. 2. a full bag or bullock-load. പൊതി പിടിക്ക to be carried on beasts of burthen. ഇരുനൂറു പൊതി പുകയിലയും കച്ചയും TR. 3. a measure = 20 Iḍangaḻi CS. ഒരു പൊതി അരി = മൂട (vu.). പൊതി നെല്ല = 25 Iḍ. V1. (50 No.) ഒരു പൊതിക്കു മുപ്പതു വീത്തു (Cavāi) others = 33⅓ Iḍang. അരിപ്പൊതി Arb.; also a number: 1 പൊതിച്ചുരു Cann. 100, Telly. 50, Cal. 10 pieces.

പൊതിക്കാരൻ an owner of pack-bullocks.

പൊതിക്കാള an ox of burthen.

പൊതികെട്ട a bundle tied up ചോറു പൊ'ട്ടായി കെട്ടുന്ന TP.

പൊതിച്ചോറു rice or victuals tied up for a journey ഒരു മുണ്ടിൽ തൊർ ഒഴിച്ചു പൊ. കെട്ടി Arb.

പൊതിനാവു mint, Arb. Palg. (see പോതിക).

പൊതിപ്പത്തു or പോറിപ്പത്തു a tenth of the seed-corn formerly paid to temples, but merged in the general assessment. W.

പൊതിപ്പാട്ട a measure of rice-land requiring a Poḍi of seed to sow it. എനിക്കു സ്വന്തമായി ന്നു പൊ. കണ്ടും പാ പൊ. പണയം വക കണ്ടങ്ങൾ കൂടിയിരിക്കുന്നു (Becal).

പൊതിമാട്ട Palg. = പൊതിക്കാള.

പൊതിയോല a wrapper for toddy-pots on palm-trees, see പാനിക്കൊട്ട.

പൊതി പൊളിയുക to undo a bundle = പുതയിടുക to speak out Vl.

പൊതിക്ക poḍikka 1. So. To unhusk a cocoanut (തേങ്ങ = No. ഉരിക്ക, Cal. പൊളിക്ക). പൊതിച്ച മടൽ കാച്ചു Nid.; to beat with the fist B. 2. No. to wrap ശവത്തിന്നു കരുമ്പടം പൊതിച്ചു jud. also പൊതിപ്പിച്ചു (loc.).

പൊതിയുക T. M. Tu. C. (T. aC. podugu). 1. to inwrap പാത്രം പൂരിച്ചു പൊതിഞ്ഞു കെട്ടി CG. വില്ലു പട്ടകൾ പൊതിഞ്ഞിട്ടു വെച്ചു KR. കടത്തെ പുട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു KU.; also to envelop ഇന്ധനം കൊണ്ടൊക്കപ്പൊതിഞ്ഞു പുകഞ്ഞു CG.; to cover ചിറകിനാൽ പൊ. രക്ഷിച്ചു & ചിറകിനാൽ തന്നിയെ ഭാവകിരണങ്ങൾ തട്ടാതേ പൊതിഞ്ഞു കൊണ്ടു KR.; ഇവ വെണ്ണയിൽ ചാരിച്ചു പൊതിക, ഗുളിക വെണ്ണയിൽ പൊതിഞ്ഞു മിഴുങ്ങുക, തലെക്കു പൊതിവാൻ മരുന്നു a. med. 2. to set jewels in gold etc. കുംഭവും കൊമ്പും പൊതിഞ്ഞ പൊന്നിനാൽ Mud. of elephants. കരുവിയുടെ പിടിക്കും ഉറെക്കും ക്രൂടി പൊതിഞ്ഞ വെള്ളി TR.

പൊതിരുക poḍiruya T. M. To be enlarged (or tender?). പുള്ളി മുലക്കൺ പൊതുന്ന കറുത്തിരുണ്ടു Pay. in pregnancy.

പൊതിരേ abundantly B.

പൊതിർ So. rottenness (ripening?).

പൊതിക്ക to soak, steep as fibres, cloth തിരുൾ പൊടിച്ചു ഇളന്നീർത്തണ്ണീറിൽ പൊതുത്തു a. med.

പൊതു poḍu T. M. (aC. poḷaku). Common, general. പൊതുമുതൽ common property. പൊതുവായിട്ടു വെച്ചിരിക്കുന്ന ധർമ്മം VyM. a universal law. പൊതു പിരിക്ക Vl. to be solitary. പൊതുവിലുള്ള B. catholic.

പൊതുവൻ So. a barber; No. പൊതുവാൻ the barber of Paravaṉ & Kammāḷars; his wife പൊതുവാടിച്ചി.

പൊതുവാൾ (ആൾ), pl. — വാന്മാർ & — വാളർ, — വാളന്മാർ, fem. — ളിച്ചി (& പാവ്വതിപ്പൊതുവാടിശ്ശാർ MR.) a class of half-Brahmans, temple-servants. — അകപ്പൊതുവാൾ (with പൂണൂൽ) who officiate as priests & administrators of temple-property; also as menials (sweepers in Coch.). In Talip. only 35. — പുറപ്പൊതുവാൾ (in Talip. 1770) have no Brahm. thread, are ക്ഷേത്രപരിപാലകർ, cultivate science. — നായർ പൊതുവാൾ (in Talip. 63); also മാരയാൻ പൊ. have to sweep.

പൊതുവേ in common, universally. പൊ. ഉള്ളതിന്നു ചേതം വരുത്താതേ VyM. joint-stock. — also പൊതേ Vl.

പൊതുപൊതേ poḍupoḍē B. An imitative sound (= പൊത്തനേ).

പൊതുക്കുക, ക്കി 1. So. No. to smooth a mud-bank etc. by wetting & beating it gently തച്ചു പൊ. No. (or പുതുക്കുക?). 2. No. പൊതുക്കിക്കെട്ടുക to tie loosely, lightly (= അഴച്ചു).

പൊത്ത potta (loc.) A straw, mote = പൊറ.

പൊത്തു pottu M. T. (T. Vl. also പൊതുമ്പു, So. പോതു, C. hodaru, C. Tu. poṭre). 1. A hole in the ground ജന്തുക്കളെ പൊത്തിലടെക്കും ജനം Bhg. catching in holes; also a hollow in trees പിലാപ്പൊത്തിലും നില്ക്കാം prov. പൊത്താടിയ മുള a hollow bamboo, bamboo whistling in the wind. 2. a cavity, vacuum പൊത്തിന്നു കൊടുക്ക Si Pu. to give food just enough to fill the stomach. 3. esp. the hollow hand, formed so as to receive liquids or to give a gentle slap; പൊത്തു കൊടുക്ക B. to insult by motion of the hands; പൊ. കിട്ടുക to suffer disgrace. 4. തെങ്ങിന്നു പൊ. കെട്ടുക Vl. No. to tie thorns round a cocoanut-tree to keep off thieves = പൊത്തൽ. 5. = പൊറ q. v.

പൊത്തു വരുത്തു No. (2. 3) what barely stops the hole or covers the want ഇപ്പോഴത്തേ പൊ'ത്തിന്നു ആ പണം എടുക്കട്ടേ TR. പൊ'ത്താക്ക provisionally = കപ്പിക്ക. പൊ. പറക, കഴിച്ചുകൂട്ടുക; പൊ'ത്തായി കായ്പും തീന്നു Vl. barely, with subterfuges & evasions (also

പൊത്തുവരുത്തം B. just sufficient, passable).

പൊത്തുക pottuγa T. M. Tu. (C. počču fr. പുത, പൊതി). 1. To cover രണ്ടു കൈകൊണ്ട് ഒരംച്ച പൊ. V1. to catch. കൎണ്ണങ്ങൾ നന്നായി കരംകൊണ്ടു പൊത്തി നിന്നു Mud. (a poor merchant before a minister). വായ് പൊ. to hold the hands before the mouth, reverentially = ഓച്ചാനിച്ചു നില്ക്കു (with Acc. അയ്യാളെ വായ്പൊ. MR.). കരംകൊണ്ടു കൺ പൊത്തി നാർ KR. പൊത്തി വെച്ചു കൊണ്ടിരിക്ക, പൊത്തിപൊതിഞ്ഞു വെക്ക to conceal a matter, frame excuses. വെടി കൊണ്ടാൽ പൊ'ന്ന ഉറുക്കും തണ്ടും TP. protecting. 2. to envelop, as തെങ്ങു with thorns; to embrace. 3. to strike gently so as merely to cover the surface ആയിരം മുത്തിയാലും ഒന്നു പൊത്തിക്കൂടാ prov.

പൊത്തനേ (3) gently, by itself = തനിയേ, without a hitch പൊ. ഒരുത്തയിൽ താണു കപ്പൽ, പൊ. അവിടേ ഇരുന്നു TP. (or securely? fr. 1.). പൊ. പറഞ്ഞു, പൊ. കൊടുത്തുകളക No. = എല്ലാം.

VN. പൊത്തൽ thorns & leaves tied on fruit-trees as defence (2) f. i. തെങ്ങു കെട്ടുക 479.

പൊത്തിപ്പിടി (2) seizing round the shoulders and arms, as for wrestling V1., കുഞ്ഞനെ പൊ'ച്ചു TP.; രണ്ടു കൈകൊണ്ടും പൊ'ക്കും welcome most fondly. തങ്ങളിൽ പൊ'ക്ക KR. (playfully).

പൊൻ, see പൊന്നു.

പൊന്ത ponda So. No. Weṭṭ. A thicket overgrown with grass V1. പൊന്തയാക=പടരുക.

പൊന്തൻ B. stout but inactive; a large useless plantain (= without weight).

പൊന്തി T. M. (No. also പൊന്തിക) a fencing foil, club of wood, the insignia of a fencing master (S. ഗദ). പൊന്തിയും പലിശയുമായി TP.; there is also an ഇരിമ്പു പൊ. In KU. പൊന്തിക, പൊന്തിയ; പൊന്തിവാൾ a wooden sword. — പൊന്തിപ്പയററു, പൊന്തിയടവു fencing. പൊ. ത്തല്ല് ഒന്നു തടുക്കാൻ പോരാ TP.

പൊന്തു = പൊങ്ങു 1. a float, പിടിക്കുന്ന ചൂണ്ടലിന്റെ പൊന്തു MC.; also പൊന്തൽ f. i. പൊന്തൽമരം No. floating timber (see പൊങ്ങൽ). 2. Cal. = പന്തു No. a play-ball made of ചൂടി (S. കന്ദുക).

പൊന്തുക to rise as in water, to float = പൊങ്ങുക f. i. ശവം പൊന്തിക്കണ്ടു jud. ഒരംച്ച പൊന്തുന്നതു കണ്ടു (from a corpse, when disturbed). കുളത്തിൽ ചമ്മിപൊ. No. = കെട്ടുക; also അപ്പം, ചിതൾ. കിഴക്കു കതിരോൻ ഉദിച്ചുപൊന്തി TP. — met. വില പൊന്തിപ്പോക അഹങ്കാരംകൊണ്ടു പൊ. V1. (rare).

CV. പൊന്തിക്ക to raise, hold up തല പൊന്തിച്ചു കൂടാ MR. (one wounded) = പൊങ്ങിക്ക.

പൊൻ poṅ 5. 1. Gold (= പൊൽ shining), used met. for what is excellent. പൊന്നും മഴയും ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു തമ്പുരാൻ, പൊന്ന് ഒന്നു പണി പലതു prov. (said of God). 2. gold-coin വില്ലിട്ട പൊൻ TR. = 5 Rup., esp. gold-fanam എട്ടെട്ടു പൊന്നു കെട്ടി TP. — opp. to silver: പണം കൊടുത്തു കാള വാങ്ങുമ്പോൾ പൊന്നു കൊടുത്തു ചെക്കനെ വാങ്ങേണം prov. In Cpds. before ക ച ത പ also പൊൽ q. v.

പൊൻകട്ട an ingot of gold.

പൊൻകട്ടി 1. id. 2. a boil in the face V1.

പൊൻകമ്പി, — കസവു see simpl.

പൊൻകാരം (& പൊങ്ക —) borax = പൊൻചുവപ്പിക്കുന്ന ക്ഷാരം.

പൊൻകാവി fine ochre, also പൂങ്കാവി.

പൊൻകിണ്ടി, — കിണ്ണം, — കുടം, — കരണ്ടി see simpl.

പൊൻകോലം, see പൊങ്കോ — Nageia.

പൊന്തകര & പൊന്നാന്ത — see simpl.

പൊന്തകിടു a gold-plate, gold-leaf പൊതിവാൻ പൊ.

പൊന്തമ്പുരാൻ the Trav. Rāja.

പൊന്തുക്കം (1 = 9 പണത്തൂക്കം) No. ഒരം വാക്കു etc. ഒരു പൊ'ത്തിന്നു 9 പണത്തൂക്കം കുറെച്ചും a big lie. പൊ'ത്തിന്നും മുന്തുക്കം.

പൊന്നകം "holding gold" Calophyllum inophyllum, from the yellow gum (= പുന്ന).

പൊന്നങ്ങാണി, see പൊന്നാങ്കണ്ണി.

പൊന്നച്ഛൻ dearest father പൊന്നുള്ളച്ഛൻ പൊ. prov.

പൊന്നം a sort of rice.

പൊന്നൻ N. pr. m., പൊന്നി N. pr. f.

പൊന്നനിയൻ dearest brother TP. (അനുജൻ); so പൊന്നപ്പൻ Pay.; പൊന്നമ്മ N. pr. f.; പൊന്നേട്ടത്തി TP. (ജ്യേഷ്ഠത്തി).

പൊന്നമ്പലം: തന്നമ്പലം നന്നെങ്കിൽ പൊ. ആടേണ്ട prov. (no need of going to temples).

പൊന്നരിതാരം orpiment, ഹരിതാരം S.

പൊന്നരിപ്പു sifting gold out of sand.

പൊന്നാങ്കണ്ണി Illecebrum sessile, used for wounds ചിറ്റമൃത് പൊ. ഇവ ഇടിച്ചു a. med.

പൊന്നാക്കാശു a rough copper-coin = 2 pie.

പൊന്നാങ്ങള dearest brother (said by sisters).

പൊന്നാണി a gold pin.

പൊന്നാണിഭം gold coin, — ഭക്രോട്ടം a bunch of different gold-pieces for trying the മാറ്റു.

പൊന്നാനി, (old — ായിനി). 1. N. pr. Ponnāni, the chief colony of Māpiḷlas, also പൊ. വായ്ക്കാൽ, & വായ്ക്കൽ TR. 2. the leader in singing. B.

പൊന്നാമര = പൊന്നാവീരം.

പൊന്നാന്മ Epidendrum spatulatum.

പൊന്നാരം (see പുന്ന —) flattery പൊ. കുത്തിയാൽ അരിയുണ്ടാകയില്ല prov. മച്ചിന്റെ പൊ'വും മാളികയും കണ്ടു Pay. beauty. എന്നുടെ പൊന്നാരപ്പൈതലേ പൂങ്കോൻ CG. precious child (fr. ഹാരം).

പൊന്നാരവീരൻ GP 65. = പൊന്നാവീരം Cassia occid., പൊന്നാരിവേർ Tantr.

പൊന്നാരിയൻ Palg. B. a rice-corn. CrP.

പൊന്നാശ avarice.

പൊന്നിങ്ങളേ my dear wife!

പൊന്നിടാരൻ Er. goldsmith as called by Pulayars.

പൊന്നിട്ടകാരായ്മ So. freehold property.

പൊന്നിൻകടം TR. = പൊല്ലടം.

പൊന്നിറ TR. see നിറ full value in gold.

പൊന്നിറം gold colour. പൊ'ത്താൾ KR. Sīta, the gold-coloured.

പൊന്നിയം N. pr. കമ്പം ക്ഷ പൊ. പട കുറിച്ചു, പൊ. പുത്തൻപട കാണ്മാൻ, പൊന്നിയത്തരയാക്കുൽ ചെന്നു, പൊന്നിയത്ത് അരയാല്ലീഴ് നിന്നു TP.

പൊന്നുചങ്ങാതി TP. dearest friend.

പൊന്നുടമ = പൊമ്പണ്ടം.

പൊന്നുന്നു = — ന്നിന്നു, see പൊൻപൂ.

പൊന്നുരുക്കം a plant, EM.

പൊന്നെഴുത്തു golden letters. പൊ'ത്തുള്ള ധനുസ്സ് KR. with decorative figures etc.

പൊന്നോല a gold-leaf പൊന്തകിട്ട as ear-ornament of some women.

പൊൻപണം a gold-fanam, see പണം.

പൊൻപണി working in gold. പൊ. ക്കാരൻ ചെട്ടി a goldsmith (in Talip. 32).

പൊമ്പണ്ടം No. = സ്വർണ്ണാഭരണം.

പൊൻപാത്തി a cradle of gold-diggers അരിപ്പുപൊ. @ doc.

പൊൻപിള്ള a gold child കാക്കെക്കു തമ്പിള്ള പൊമ്പിള്ള prov.

പൊൻപൂ a flower made of gold; an imitation of the heavenly flower-rains, at coronation KU.

പൊൻപെങ്ങളേ dearest sister (said by brothers).

പൊന്മ, vu. പൊയ്മ, (T. പൊൻവായി) the king-fisher, Alcedo bengalensis. മലപൊ. Halcyon leucocephalus, also പൊന്മാൻ MC.

പൊന്മണി gold-beads.

പൊന്മകൻ dear son; also = പെണ്മകൻ sister's son, hereditary prince (KM. സ്വർണ്ണപുത്രൻ).

പൊന്മയം golden പൊ'മായിട്ട് ഒരു ചട്ട Mud.

പൊന്മല the gold mountain.

പൊന്മാൻ 1. a gold-coloured deer AR. 2. = പൊന്മ q. v. king-fisher പൊന്മാനെ പോലേ കണ്ണുചിമ്മി prov.

പൊന്മാല a golden garland എരിക്കിൻപൂപ്പൊ. ചാർത്തുവാൻ TP.

പൊന്മീൻ a gold-fish.

പൊന്മുടി a crown or mitre KR.

പൊന്മെഴുക wax to try gold.

പൊൻവണ്ടു B. Cantharides.

പൊൻവാണിഭം shroffing. പൊൻതൂക്കി പൊ. ചെയ്യുന്നു TP. — പൊ'ക്കാരൻ a money-changer.

പൊൻവാളം, പൊൻശലാക a gold rod.

പൊൻസൂചി a golden needle പൊ. കൊണ്ടു കുത്തിയാലും കണ്ണുപോം prov.

പൊയി poy T. M. (C. pusi = പൊളി, പൊള്ള). 1. A lie, untruth, opp. മെയി as പൊയ്യേ പറഞ്ഞു ചതിച്ചു — മെയ്യെന്നു കല്പിച്ചു Bhr. പൊയ്യേ പറയും ചിലർ, പൊയ്യായ വാക്കുകൾ Mud. പൊയ്യല്ല Nal. 2. illusion, cheat, like മായ f. i. ഇപ്രപഞ്ചങ്ങൾ എല്ലാം പൊയ്യെന്നറചെയ്യാം; ഭേദപ്പൊയ്യൽ KeiN. സീതയെ പൊയ്യാൽ കവർന്നു AR. നദിതന്നിൽ പൊയ്യേ മരുന്നു കലക്കിയതും നീയേ Bhr.

പൊയികാൽ B. notches cut in cocoanut-trees for climbing them.

പൊയ്ക്കാൽ a wooden leg, stilts ചേറു കടപ്പാൻ ഒരു ക്രട്ടം പൊ.

പൊയ്ക്കാരൻ, — രത്തി Palg. = കരളക്കാരൻ.

പൊയ്ച്ചില a charmed stone? പുനെന്തു പൊ. RC. (or large).

പൊയുല the dried & bent top of a dying cocoanut-tree.

പൊയുലച്ചി 1. a dying palm. 2. Lawsonia inermis (പുത്തലച്ചി Rh.).

പൊയ്ത്ത (part. of പൊയ്ക്ക T. to lie) in പൊയ്ത്തവഴി a cross-way, by-path.

പൊയ്ത്തഴി Bhr. a false way, one of the defences of a fort.

പൊയ്പാക്ക a lie.

പൊയിൽ Low ground, f. i. in നെടുമ്പൊയിൽ, പൊയിൽപാട്ട; see പൊഴിൽ.

പൊയ്യ poyya T. M. (C. hoyu to ford) A pond, water-pool; (loc.) flower-garden. see പൊഴിൽ. — താമരപ്പൊയ്യ, etc.

പൊയ്യ = പൂഴി loc. കൈക്ക ചോര പററിട്ടുള്ളതു പൊയ്യകൊണ്ടു തോക്കുന്നു (Mpl.).

പൊയ്യുക poyyuya (C. puyyal war, hoyyu to kill). To fight, fence നീചനെ പിന്നേ നാം പൊയ്യ നിന്നീടുവാൻ പോക വേണം CG.; കച്ചില (189) ചൂറിപ്പൊയ്യു, നായരോട്ട കൊണ്ടപ്പൊയ്യു, കണ്ണനും പന്നിയും പൊയ്യുന്നു TP.

VN. പൊയ്ത്ത fencing പോരോ പൊയ്ത്തോ കുറിച്ചു, പൊ. പടിക്കേണം എനിക്കു, നെടുമ്പൊയിലേ പൊയ്ത്തിനു പോയി, പൊയ്ത്തു മടക്കി വന്നു, നിന്നോട് എനിക്ക് ഒരു പൊ'പടയും ഇല്ല, തമ്മിൽ പൊ. വിട്ടിട്ടു ആഴക്കു എണ്ണക്കു പുണ്ണിങ്ങുമില്ല ആഴക്കു എണ്ണക്കു പുണ്ണങ്ങുമില്ല TP. contest, duel.

CV. പൊയ്പിക്ക to let fight കുഞ്ഞനെ എങ്ങനേ കൊണ്ടപ്പൊയ്പിക്കേണ്ടു TP.

പൊരി pori T. M. Te. (C. puri fr. പൊരു പൊരേ). 1. What is parched = നെൽപൊരി f. i. മധുമധുഹൃതപൊരിപൂജാദ്രവ്യം KR. 2. parching തീയിൽ കാമനെ പൊരിചെയ്തു Anj. 3. a spark തീപ്പൊരിപാരം എഴുന്നുടങ്ങി CG. (T. also പൊറി).

പൊരികാരം B. potash.

പൊരിച്ചുണങ്ങു see ചുണങ്ങു.

പൊരിയവിൽ small biscuits.

പൊരിയുക T. M. (C. Tu. pottu). 1. To be parched, baked അഗ്നിയിൽ വീണു പൊരിഞ്ഞു Bhr.; തീയിൽ കിടന്നു പൊരിഞ്ഞു മറുകിയും, പാറകൾ പോലേ പൊരിഞ്ഞു ചത്തു CG.; വെയിലത്തു പൊരിഞ്ഞു പോരി vu.; വെയിൽ ഏറവു ചുട്ടു പൊരിഞ്ഞു CG. 2. to crackle, pop പാരം പൊരിഞ്ഞൊരു കൊള്ളി CG.; അരിപൊരിയും പോലേ വെടിവെച്ചു TP.; നിറന്ന ദീപം പൊരിഞ്ഞു മങ്ങി, അഗ്നി പൊട്ടിപ്പൊരിഞ്ഞിടത്തുട്ടു Bhr. (bad omen). എന്നെറ മേൽ തീ പൊരിഞ്ഞു sparks flew on me. 3. (T. പൊരുക്ക what goes off), to become disconnected പല്ലു പൊരിഞ്ഞുപോയി came out, so തലനാർ = കൊഴിഞ്ഞു. വെട്ടാത്ത നായക്കു പൊരിയാത കുററി prov.

പൊരിക്ക 1. So. to fry, parch നെൽ പൊരിച്ചു മലരാക്കി = വറുക്ക. 2. to eradicate മരം, transplant നെല്ലു, chiefly കുററി പൊ. prov. പൊരിച്ചു നടാൻ ആവശ്യമില്ലാത്ത കൂക്കി MR.; പറിക്കുന്ന പല്ലും പൊരിക്കുന്ന വേരും KR.; സാലം അന്യോന്യം പോരിച്ചവർ തച്ചു തച്ചു AR.

VN. I. പൊരിച്ചൽ parching; great heat, covetousness.

II. പൊരിപ്പു coming out, getting loose. പൊ. കല്ലു the decomposing layer of loose stones above the work-stones.

പൊരിപ്പൻ So. a frying pan.

പൊരിയൻ 1. having a dry scurf B. 2. an uprooter in തിടമ്പുപൊരിയൻ q. v.

പൊരിയാൽ എടുക്ക No. vu. = ചൂടാന്തരം 377 (from fire, sun, fever, etc.).

പൊരുക poruγa T. M. Te. (aC. pordu). 1. To meet in battle, fight. With Soc., also Acc., അരക്കരെപ്പൊരുതാർ RC.; മന്മഥൻ നിന്മൂലം നമ്മെ പൊരുന്നതു CG.; ഒന്നു പൊരേണം നമുക്കിന്നു Nal.; ഒപ്പം പൊ. Bhr.; പൊരുവാൻ വന്നു, പൊരുതൊടുക്കി KR. Of different contests ചൂതു, ചതുരംഗം പൊ. Bhr. 2. to vie, emulate ഇടിപൊരുന്തരം അലറി RC. Often എതിർ പൊ., അങ്കം പൊ.

VN. പോർ q. v. & പൊരുതൽ, whence aM. T. പൊരുതലിക്ക to contend V1.

പൊരുതുക (mod.) = പൊരുക, as നിന്നോടു കൂടി പൊരുതുവാൻ ഏററവും ആഗ്രഹം Nal.; രാമനും രാവണനും പൊരുതും വണ്ണം Bhr.; പൊരുതി മരിച്ചു Bhg. (also പൊരുവുക).

CV. പൊരുവിക്ക, — തിക്ക to cause id. No.

പൊരുട്ടു, see പൊരുൾ.

പൊരുന്നുക porunnuγa (T. — ന്തുക, C. Te. pondu, poṅču). 1. v. n. To be joined, agree, suit together കരവിരൽ പൊരുന്നുനതിന്നു കീഴ് മുറിക, മെയി പൊരുന്തി ഏഴും RC. ഈ വഴക്കു പൊ'ം will be made up. തമ്മിൽ പൊ. ഇല്ലല്ലോ vu.; ഇത്താവടം ചേൎത്തു ചാലപ്പൊ'ന്നു, കാഞ്ചി നിണക്കു പൊ'ന്നുതേററവും, കണ്ടിക്കൽ ചേല ഉടുത്താൽ ഇന്ന് ഒട്ടും പൊരുന്നാ CG. does not become me. അവൻ പോരാളികൾക്കു പൊ'കയില്ലേതും Bhr. an unworthy antagonist. വാനം പൊരുന്തിന വിമാനങ്ങൾ RC. suiting heaven. നിന്നിൽ സ്നേഹം മാനസേ വന്നു പൊരുന്നിപ്പടൎന്നിതു Bhg. rests on the mind (=2.). 2. to sit on eggs, hatch, brood പൊരുന്നി കുട്ടികൾ ആയാൽ MC.; പൊരുന്നിയ മുട്ട V2. Often Inf. കോഴി പൊരുന്നയിരിക്കുന്നു vu. പൊരുന്ന വെക്ക to set on eggs.

VN. I. **പൊരുത്തം** T. M. (Te. pontanam). 1. Suitableness, accord. വയററിന്നു പൊ. agrees with the stomach. പൊ. ആക്ക to take in good part. 2. the conjunctions or favorable symptoms of an intended match (28, of which 8 are indispensable: രാശി — agreement of the nativities, ദിന — of week-days, രാശീശ — of planets, ഗണ — of descent, as man f. i. assorts ill with Rāxasas disguised as men, tolerably with Gods etc.). പൊ'ങ്ങളിൽ മനപ്പൊ. മതി prov. പൊ. നോക്കുക an astrologer to search out the advisability of a marriage. ഇവർ തമ്മിൽ നല്ല പൊ. No. — പൊ'മുള്ള നേരമേ പുറപ്പെടേണം Pay. ഓളേ കയ്യാൽ പൊ. നല്ലു TP. she has to perform the ceremony.

പൊരുത്തക്കാരൻ (1) Palg. a mediator = നടുവൻ.

II. പൊരുത്തു (Te. pottu, Tu. podde). 1. joining, agreeing. പൊരുത്താക്ക to conciliate, gain over (Palg. പൊ. പറക).* 2. hatching, പൊരുത്തിൽ കിടക്ക, വെക്ക. 3. T. a joint, So. the nape of the neck. 4. a match, lunt V1. 2. (* a broker).

v. a. പൊരുത്തുക T. M. 1. to join together, fit into each other. കരിവിയും കൊഴുവും പൊ. to fix a handle, adjust. ചരക്കിഴിച്ചു മച്ചിലും മരത്തിലും പൊരുത്തിനാർ Pay. laid carefully up. പൊരുത്തിയിടുക. 2. to reconcile.

III. പൊരുന്നൽ 1. harmony. 2. time of brooding.

CV. പൊരുന്നിക്ക to get hatched, കോഴികളെക്കൊണ്ടു പൊ'ക്കുന്നു MC.

പൊരുപൊരേ (Onomat.) With a popping or crackling noise, പൊരുപൊരുക്ക.

പൊരുവിളങ്ങാ B. a ball of baked meal etc. (ഇളങ്കായി?).

പൊരുവുക poruvuγa, an amplification of പൊരുക 1. To emulate കളിർ മതിയോടെതിർ പൊരുവും ഇവൻ Nal. 2. to outdo; to scold, abuse (past പൊരുതു).

പൊരുൾ poruḷ T. M. (C. puruḷu, Tu. porlu beauty, see പൊരുന്നുക). 1. What belongs to one = അൎത്ഥം, riches പൊരുളവനുള്ളതടയ നല്കുവൻ Bhr 8. പൊ. കനക്കേ ഉണ്ടു V1. is rich. പൊരുളാശ (rather T.) = ദ്രവ്യാഗ്രഹം. 2. contents, meaning പുസ്തകം നോക്കി പൊ. പറഞ്ഞു Nal. വായ്പൊ. CG. മറപൊരുൾ VCh. the hid-

den, real signification. നാലു വേദപ്പൊ'ളാകുന്ന നാഥനെ Bhr.; പോരു ചെയ്യുതിൻ പൊ. എന്തു KR. the cause. പൊ. പാക to expound, preach V1. പൊ. തിരിക്ക to explain, interpret. പൊ. തിരിപ്പു translation.

പൊരുട്ട T. M. cause. അതിൻ പൊ. for its sake, in gram. explanation of Dat. case.

പൊരുളിക്ക No. to mind, think of; see പുരളിക്ക.

പൊത്തുഗാൽ Portugal, also വമ്പെഴും പ്രത്തുക്കാലും Nasr. po., V2. — പൊത്തുഗിമാവ് (the fruit — മാങ്ങ) Semicardium occidentale (as brought by the Portuguese).

പൊർളാതിരി Porḷāδiri, & പൊറളാതിരി, പൊളർ — Title of the Kaḍattuwa Rāja, പൊ. ഉടയവമ്പരാജാവാക്കൾ TR. 1796. KU., see പോലനാട്ടു. In T. പൊറയൻ is title of Chēra kings (fr. പൊറ mountain).

പൊറത്തിയ തങ്ങൾ N. pr. A Māpiḷḷa chief, Kōya KU.

പൊറാട്ട poṟāṭṭu B. Imitation, mimicry = പു [റാട്ട.

പൊറി poṟi T. aM. Sign, knowledge, in പൊറിയില്ലയാഞ്ഞിരാഘവൻ ഇത്തടങ്ങിന മൂലം RC.

പൊറുക്ക poṟukka T. M. C. 1. To bear, sustain, tolerate എന്നുള്ള ചൊൽ എല്ലാം ഞാൻ പൊറുപ്പൻ CG.; കഷ്ടങ്ങൾ ഒട്ടുമേ പൊറായ്കയാൽ VCh., രോക്ഷത്തെ പൊറായ്കയാൽ Bhr. (so കോപം Mud.). ദാഹം പൊറാഞ്ഞു AR.; ശോകം പൊറാഞ്ഞ കരക Mud. driven by. Often impers. അതുകണ്ടു പൊറുത്തില്ലെനിക്കു, എന്നാൽ പൊറാത്ത കായ്യം Bhr. That which is to be borne, in adv. part. വെന്തു പൊറാഞ്ഞു Bhr. could not bear to be burnt. കണ്ണനെ കാണാതേ ഉണ്ടോ പൊറുക്കാവു CG. 2. to pardon സ്വപ്നം പൊറുക്കേണം, പൊ. എല്ലാംകൊണ്ടും, എന്നെക്കുറിച്ചു പൊറുത്തുകൊള്ളേണമേ Bhr.; എല്ലാം പൊറുത്തു കൊള്ളേണമേ AR.; പിഴച്ചതൊക്കയും പൊറുത്തുകൊള്ളേണം KR.; എൻപിഴ നീ പൊറുപ്പൂ CG.; എന്റെ ഉക്തവാക്കും പൊറുക്കേണം PT.; വിപരീതമായി നിന്നവക്കു പൊറുത്തു TR. 3. to abide, stay ആരുടെ നാട്ടിൽ പൊ'ന്ന നിങ്ങൾ, നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കിടന്ന പൊ'ക്കുമോ SiPu.; കാല്ക്ഷണം പൊ. AR.; അന്നേത്തേയിൽ അവിടേ പൊ'ത്തു TP.; ഇങ്ങനേ നാട്ടിൽ ഇരുന്ന പൊറുക്ക സങ്കടം തന്നേ TR.; രാജ്യത്തിരുന്ന പൊറുത്തിടം PT. — to support life എനിക്കു പൊറുപ്പാൻ തരേണം; പൊറുക്കുന്നവൻ a man well to do. സ്ത്രീക്കു പൊ. to cohabit. അവൾക്കു പൊറുത്തവൻ her husband. 4. to recover, heal പൊറുക്കുന്ന മുറി opp. മരിപ്പാന്തക്ക മുറി TR.; അതു പൊറായ്കിൽ MM.; മൂപായി രുന്നാണ്ടേക്കു പൊറായ്കുനിൻ മുറിവു Bhr.

VN. I. neg. പൊറായ്മ impatience, eagerness (T. So. envy).

പൊറുക്കരായ്ക, (— റാ —), — യ്മ No. envy = കണ്ടക്കുടായ്മ 2.

II. pos. പൊറുതി 1. patience, endurance പൊ. ഇല്ലടിയന്നു UR. cannot bear it. അതുപൊ. യോ Bhr. it's intolerable. ഏററം അപരാധമുള്ളൊരെനിക്കു മുറും പൊ. ഇല്ലാതേ വരും Mud. 2. pardon കുററത്തിന്നു പൊ. കൊടുപ്പാൻ, രാജാവിന്നു എഴുതിവന്ന പൊ. TR. (= മാപ്പ്). 3. subsistence ദിവസപ്പൊറുതിക്ക് ഏതുമില്ല; — abiding ഞങ്ങൾക്കീനാട്ടിൽ പൊ. യില്ല Anj.; ഞങ്ങൾക്കു നാട്ടിൽ കുടിയിരുന്നിട്ട് പൊ. ഇല്ല; കുടിയാക്കു പൊ. ഇല്ലായ്കൊണ്ടു TR. no safety. കുഞ്ഞനും കുട്ടിക്കും പൊ. യല്ലാതേ കണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു TR.; ശേഷമുള്ളോർക്കു നാട്ടിൽ പൊ. യല്ലാതേ ചമഞ്ഞിതു Mud.; പൊ. കെടുക്ക to oppress, dispossess. 4. cohabitation. 5. relief. കുടികൾക്കു പൊ. ഉണ്ടാകുമോ TR. ദുരഭിമാനത്തിന്നു വളരേ പൊറുതിയായി Arb. cured of his vanity.

പൊറുതികേടു 1. dissatisfaction നിമിത്തൽ അന്യായം ഇട്ടം ആളികൾ വന്നും പൊ. TP.; annoyance പാരം പൊ'ട്ടുണ്ടവക്ക് ഒക്കവേ Mud. 2. destitution, destruction of a family.

പൊറുതിക്കാരൻ a man of affluence.

പൊറുതിമുട്ട destitution.

പൊറുതിയിടം (& പൊറുതി) lodging V1.

പൊറുപ്പു sufferance; cure; comfort.

CV. പൊറുപ്പിക്ക 1. to render tolerable, alleviate. പോർ പൊ. Bhr. to restore the

battle. വിശ്വാസം നിന്നേ പൊ'ച്ചു PP.; കൈകൾകൊണ്ടു തലോടി പൊ'ച്ചു AR. tended the wounded. 2. to sustain, as a wife ഒരുത്തിയെ താലി കെട്ടി പൊ'ച്ചുVyM., family = പുലർത്തുക; to preserve (as പ്രജകളെ) സുപുത്രനെ കളഞ്ഞു രാജാവു പുരത്തിലുള്ളോരെ പൊ'ക്കുമോ KR.

III. പൊറുമ 1. patience, പൊ. യും മാതൃപിതൃശുശ്രൂഷയും KR.

പൊററ pot'ta (T. slight elevation fr. പൊറ q.v., Te. പൊട്ടി short). 1. A slight elevation in rice-grounds = കരക്കണ്ടം No., തറ Trav. പൊ. മേലേ ചാള vu.; ഞാററുപൊ. (411) nursery of rice-plants. 2. exposed roots of cocoa-palms = ജടവേർ. 3. the dried pus of ulcers, pellicle of itch, scab ചിറങ്ങിന്റെ പൊ. അടർത്തുന്നു, കരുപ്പിന്റെ പൊ. — also ഉള്ളിപ്പൊററ = ചുള V2. 4. what is slight, useless, a mote. പൊററപ്പാറ bad, stony ground. പൊ. ക്കാര്യം = ആകാത്ത.

പൊററകൃഷി (1) Palg. = കരകൃഷി No.

പൊററൻ B. (= പൊററ) കെട്ടുക to incrustate.

പൊററു pot'tu (fr. പൊൻ? gold-like or = പൊത്തു). 1. Anointing the head with oil, as esp. in Cancer month കർക്കടകപ്പൊ. lasts a forenoon, തേച്ചുകളിയും പൊററും വേണം. 2. a mark on the forehead, = പൊട്ടു, തിലകം.

പൊററുടി aM. T. = പൊൽത്തുടി RC.

പൊലി poli T. M. 1. Increase (= പൊലിവു, പൊലു) കാലപ്പൊലിക്കു സമം VyM. — താലപ്പൊലി 446. 2. a heap of corn thrashed but not winnowed. പൊലി (& — ലു) കൂട്ടുക.

പൊലിക്കടം കൊടുക്ക to lend on usury.

പൊലിക്കററ No. a sheaf claimed by the Janmi during harvest from the daily task of each of his tenants' reapers.

പൊലിക്കാണം 1. V1. dowry ദേവകൻ നൽപൊ'വും നല്കിനാൻ (when marrying his daughter), ഏറിയിരുന്ന പൊ. CG. (given by Balabhadra with his sister to Arjuna). 2. No. a present of money to actors & devil's-dancers.

പൊലിച്ചെലവു particulars of money expended B.

പൊലിപ്പണം V1. money given at a marriage to the church. Nasr.

പൊലിയുക T. M. (C. Tu. to sew, Te. to die). 1. To be accumulated ൨൦ കൈ പൊലിന്തവൻ RC. Rāvaṇa. നലം പൊലിന്തനിശാചരർ RC. the best R. 2. to be covered, closed കൺ പൊലിഞ്ഞീടിനാൻ എന്മകൻ CG. sleeps. 3. to be extinguished കാററിനാൽ ദീപജ്വാല പൊലിഞ്ഞിതു SiPu.; പൊലിഞ്ഞു പോകട്ടേ V1. a curse = die! പൊലിയാവിളക്കു always burning.

പൊലിക്ക 1. To measure corn-heaps, paying the reapers in kind തുരുമ്പു പൊ'ച്ചു തരിക; നട്ടു പൊലിക്ക to give a harvest feast to slaves. വാളിപ്പൊ. TP. to finish sowing. 2. to give clothes at a marriage (Nasr.), ഒല്ലി പൊ'ച്ചിടുക (Cann.); പൊലിച്ചിടുക No. money, clothes, jewels, etc. given by spectators to actors & devil's-dancers in return for their performances; പണം പൊ. No. to contribute to a കുറി 4 — 271.; to club together B. 3. to extinguish ദീപത്തെ പൊലിച്ചീടിനാൻ Bhr.; തീപ്പൊ'ച്ചീടിന പാല്ക്കലം തങ്കീഴേ CG.; കത്തിച്ചു പൊലിച്ചു പുക കൊടുക്ക a. med., ദീപം പൊ'ച്ചു കളഞ്ഞു CG.; തീ പൊ'ച്ചു ചാടി Bhr.

VN. I. പൊലിച്ചൽ, II. പൊലിപ്പു increase; destruction B.

III. പൊലിവു 1. accumulation, collection, contribution; present to an exhibitor. 2. extinction.

പൊലിമ polima (fr. prec.) 1. Increase; bulk. B. 2. excellence ഉലകിലിഹ പൊ. യോടു വലിയ ശിവഭക്തൻ SiPu. 3. play, diversion പൊ. യോടായുധം പോരിന്നയക്കരുതു Bhr 6. (explained as = നേരമ്പോക്കോടേ).

പൊലിശ poliśa So. T., പൊലു No. Interest on paddy, gen. 10% (for ചാമ 20%), sometimes as much as 20 pct. നെല്ലു പൊലുവിന്നു കൊടുത്തേടം prov.; പൊലുനെല്ലു TR.; പൊലുക്കും പലിശെക്കും doc.

പൊൽ pol T. aM. = പൊൻ Gold, before ക, ച, ത, പ. [Bhr.

പൊൽക്കലശം a golden censer, പൊ. പൊട്ടി

പൊൽക്കുടം a golden pot, പൊ'ങ്ങട്ടു നേരാം തെക്കൊങ്ക Bhr.

പൊൽച്ചോറു fine rice പൊ'വണ്ണാൽ Pay.; so പൊൽച്ചിലമ്പു CG.; (but പൊമ്പരട).

പൊൽത്തളിർ a golden lotus-flower, പൊ'രടി കൂപ്പി Bhr.; ചെമ്പൊ. Nal.

പൊൽത്താമര id.; so പൊൽത്താമ്മകൾ SG., പൊൽത്താർ മാനിനി Laxmi. — പൊൽത്താലം CG. — പൊൽത്തേർ RS.

പൊല്പാത്രം Bhg. a golden vessel.

പൊൽപ്പൂ a golden flower. പൊ. സമരാംഗം CG.; പൊ. വിൽ മാനിനി Bhr. Laxmi.

പൊല്ലാ pollā T. M. C. To be bad, evil (neg. of പൊൽ to shine, Te. be agreeable; prh. = കല്ലാ, വല്ലാ). പൊല്ലാ പിരിവതു RC. adj. part. പൊ. പേചുകിൽ, പൊല്ലാർ കലം RC.

പൊല്ലാത bad പൊ. ഫലം വരും കല്ലാത കർമ്മം ചെയ്യാൽ, പൊ. പൊയ്യുറയും Bhr.; നല്ല കായ്യം എന്നും പൊല്ലാത്ത കായ്യം എന്നും KR.

പൊല്ലാപ്പു T. So. Palg. (ഉണ്ടാക്കു) mischief, also പൊല്ലായ്മ.

പൊല്ലാപ്പുക്കാരൻ Palg. Wett. a mischief-maker, തകറാക്കാരൻ.

പൊല്ലുക polluya T. So. (C. Tu. poli) To sew, mend mats or baskets.

CV. പൊല്ലിക്ക B. to have them mended.

പൊഴുവൻ Trav., see പുഴുവൻ.

പൊളി poli T. M. 1. (= പൊളി). A streak, split, chip. കൂര പൊളി തീർക്ക to repair a roof; what is torn, as a palm-leaf, umbrella. കെട്ടും പൊളിമുറി cancelment of a deed which is not forthcoming. So. 2. a layer, membrane of skin, rind ഒരു പൊളി തോൽ പിടിച്ചു കളയും to thrash well, so as to flay. പൂമ്പൊളി q. v., അകമ്പൊളി of bamboos for mats, മുറം, പരമ്പു etc. 3. a cake. 4. a lie (= പൊയ്, പൊള്ള). നാരിമാരോടു പൊളി പറയും Bhr.; പൊളിയല്ല Bhg.; നേരും പൊളിയോ TR.; പൊളി പറവാൻ അവൻ (— നേ) കഴിച്ചേ പേറേ ആൾ ഉള്ളു prov. പുളിക്കു സത്യം ചെയ്തു V2. perjury; പൊളിവാക്കു excuse.

പൊളിയാണ Cat R. perjury.

പൊളിവെടി firing without shot.

പൊളിയുക poliyuga M. T. (Tu. poli). 1. Coverings or roof to break, അട്ടം, (കോട്ടം), ആകാശം പൊ. prov. പാത്രം എന്നോടു പൊളിഞ്ഞതല്ല No.; കൂടിയതു പൊളിയാതേ Mud. തിങ്കൾ തന്നുടൽ പാതി പൊളിഞ്ഞിങ്ങു വീണ നേരം CG.; skin to be peeled off കണ്ണിലേപ്പു or പടലം പൊളിഞ്ഞുപോം a. med.; പൊളിഞ്ഞു പോക V1. to die flayed, as of smallpox. — met. കടം പൊളിഞ്ഞു പോക No. = വീട്ടിപ്പോക. 2. So. to feel hot ചൂട്ട പൊ. V2. to stifle; to ache B. (= പൊള്ളുക).

പൊളിക്ക M. Tu. 1. To break open, as പെട്ടിയെ പെട്ടിപ്പൊ., പൂട്ടുപൊ. jud. കത്തു പൊളിച്ചു നോക്കി TP.; to unroof ക്ഷേത്രങ്ങളും കുലകങ്ങളും പൊളിച്ചു TR. (Mohammedan rulers). ആശാരിയുടെ വീടു പൊളിച്ചു ചരക്കുകൾ എടുത്തു കട്ടു കൊണ്ടു പോയി, കുത്തിപ്പൊ. TR. house-breaking. ആരാന്റെ കണ്ണാടി പൊളിക്കൊല്ല prov. കശവൻ പൊളിച്ച കലത്തിന്നു വിലയുണ്ടോ prov.; to peel തോൽ പൊ.; തല തച്ചു പൊ. MR. to break one's head. നഖം കൊണ്ടു മാറിടം Bhr. — met. മാർഗ്ഗം പൊളിക്ക Mpl. to apostatize. 2. to undo പൊളിച്ചു കെട്ടുക to thatch afresh. പൊളിച്ചെഴുതുക to cancel & renew a deed. അവൻ മരിച്ച ശേഷം പൊളിച്ചെഴുതേണ്ടുന്ന ന്യായം നടത്തുക; caus. ജന്മിയോടു പൊളിച്ചെഴുതിച്ചു MR.

VN. പൊളിച്ചൽ V1. suffocation with heat.

പൊളിച്ചെഴുത്തു renewal of a lease; a new bond; a fee paid to the proprietor on the renewal of a lease.

CV. പൊളിപ്പിക്ക to destroy roofs etc. ആലയെ പൊളിക്ക എങ്കിലും പൊ. എങ്കിലും ചെയ്യിട്ടില്ല TR.; കടി പൊ. MR.; അടക്ക പൊ. TP.

പൊളുകുക poluyuga = പൊള്ളുക. 1. To burn, blister തീത്തട്ടി പൊളുകും പോലേ Nid 17.;

ചന്ദനവും പോലും തട്ടുന്ന ളിക്കും പൊളികും CC. പൊളികം a blister; watery eruption.

പൊളിന്നിര, പൊളികിര, പെളിതിര, പൊളീര, പൊളര, No. freckles, brighter spots from cutaneous diseases: ചേരപ്പൊ. black, വെള്ളപ്പൊ. white etc. അവളുടെ മേലും മാറത്തും പാൽപൊളിന്നിര വീണിരിക്കുന്നു (considered a beauty).

പൊളെക്ക = പൊള്ളെക്ക, as തേരട്ടനീർ മേൽ പററിയാൽ പൊ'ക്കും MC.

പൊളുക്ക polukka 1. A slice (= പൊളി) as of mango, which has 4 പൊ.; the 2 larger വട്ടിപ്പൊ. 2. a piece of ചെകരി. 3. splinters as from stones cut, wood-shavings.

പൊളിക്കപ്പായി No. = വലിയ കണ്ണിയുള്ള പായി.

പൊളിക്കവിൽ No. കട്ട കെട്ടിയ അമ്പിൽ.

പൊളോന്തൻ N. pr. m. (= പൊള്ള, കരുന്തൻ).

പൊള്ള polla (fr. പൊള്ളു). 1. A tube; pipe. പൊ. വള a hollow bracelet, (opp. കട്ടിവള). പൊള്ളയോ കട്ടിയോ? prov. 2. the throat അവന്റെ പൊ. എല്ലിൽ പിടിച്ചമർത്തു (jud. Palg.). 3. perforated, empty; a bamboo മരങ്ങൾ കേടും പൊള്ളയും ഊനവും ഇല്ലാതേ ഇരിക്കേണം doc. (C. puluku hole in trees). ചുമർ പൊ. യായ്തിന്നു (thro' white-ants). 4. blister, bubble = പോള V2. 5. title of Pulayar chieftains, prob. from the silver-bracelet they wear; hence N. pr. of Pulayars, also പൊള്ള കരുന്തൻ Polōrndaṅ (see ab.). [V2.

പൊള്ളക്കായി Cocculus Indicus = പൊള്ളകരു

പൊള്ളച്ചീര a potherb with hollow stalks.

പൊള്ളമുള a hollow kind of bamboo.

പൊള്ള മുളകു blighted pepper V1. No., see foll.

പൊള്ളു pol|u Tu. M. C. (Te. T. pollu, T. pol|uya to bore). 1. Empty, hollow പൊള്ള വക മുളകു TR.; പൊള്ളക്കായി abortive fruit or grain. 2. a bubble V1., a lie = പൊയി, പൊളി in po. പൊ. പറക Bhr 7.; പൊൾ പറഞ്ഞെന്നെ ചതിക്കയും വേണ്ട V1vP.

പൊള്ളൻ a liar.

പൊള്ളുക 1. To rise in bubbles or blisters കൈക്കു തീപ്പൊള്ളി MR.; അച്ചിക്കു പൊള്ളും നേരം prov. Impers. അവൾക്കു നന്നായി പൊള്ളി to be burnt or scalded. കൈ പൊള്ളിപ്പോയി, പാമ്പിൻ കടി പൊള്ളുന്നു; കായവും പൊള്ളി VetC. feverish. കഞ്ഞി തണ്ണിഞ്ഞോ പൊള്ളുന്നുവോ, പൊള്ളുന്നത് opp. കളിന്നതു (warm & cold meals). 2. met. to be in a blaze, furious against പൊള്ളി തുടങ്ങും സുഹൃത്തുക്കളോടു Sah.

VN. പൊള്ളൽ 1. blistering, a pustule. 2. burning, despair.

CV. പൊള്ളിക്ക to blister, തീപ്പന്തികൊണ്ടു പൊള്ളിച്ചു No.

പൊള്ളെക്ക B. 1. to be blistered. 2. to rise in bubbles, to bubble

പൊഴക്ക, see പുഴക്ക.

പൊഴി pol|i T. M. (C. hoyyu & pūyu, Te. hōyu). 1. Pouring, shower രണ്ടു മുകിൽ മലമീതു പൊഴി പൊരും മഴ പോലേ RC. vying in pouring. 2. a groove, as in door-frames; seed-bed, or division of such (പൊഴിൽ); a hole, outlet of a river into the sea. പൊഴി ഇടുക, വീഴുക B.

പൊഴിക്കുട്ടം N. pr. Kulaśēkhara's residence. ഭഗവതിയുടെ വിലാസം പൊഴിയുന്നവിടേ KU.

പൊഴിയുക 1. v. n. To pour down, flow off മഴ പൊ. = പെയ്യുക vu.; കവിൾതടം തന്നിലേച്ചാലപ്പൊഴിഞ്ഞ വിയപ്പുകൾ CG.; മാരിനേർ പൊഴിഞ്ഞ ശരങ്ങൾ Bhr.; met. ഊക്കു പൊഴിഞ്ഞൊരു വിസ്മയം CG. 2. to drop as leaves, fruits ജലത്തിൽ പൊഴിഞ്ഞ ഫലങ്ങൾ. 3. v. a. to shower മേഘങ്ങൾ മാരി പൊഴിയുന്നതു പോലേ രാമരാവണന്മാർ ബാണഗണം പൊഴിഞ്ഞു AR.; ഉമ്പർ or അമരർ പൊഴിഞ്ഞനർ പൂവു കൊണ്ടേ, പൂവാർ RC.; പൂമഴ പൊഴിയേണം ദേവകൾ എല്ലാവരും KR.

പൊഴിക്ക v. a. 1. = പൊഴിയുക 3. To shower down ഇന്ദ്രൻ ചതുർമ്മാസം മഴ പൊ'ക്കുന്ന പോലേ KR.; ബാണഗണം പൊഴിച്ചു AR.; അസ്ത്രം, ശരം, ബാണജാലം പൊ. Bhr.; അശ്രുക്കൾ Bhg. 2. to let drop. രോമം പൊ. Nid. to lose hair. അടിച്ചു പൽ പോ'ക്കേണം SiPu.;

ചോതനയിൽ നെയി പൊ. V2. to measure oil. ചില (കൊമ്പു) വഴിച്ചു മരങ്ങളും പൊഴിക്കും CC. to fell or engender trees? 3. to make a groove in stone or wood V1. വെട്ടി പൊ. CS. VN. I. പൊഴിച്ചൽ pouring; oozing.

II. പൊഴിപ്പു 1. overflowing; giving overdue measure V1. (a ചോതന of oil to each measure). 2. grooving, a groove B.

CV. പൊഴിപ്പിക്ക to cause to pour down ചിന്തിച്ചു മഴപൊ'പ്പാൻ KR.; ചമ്പകം തൻ പൂവും ചാലപ്പൊ., ബാണം തറപ്പിച്ചിട്ടല്ലൽ പൊഴിപ്പിച്ചു CG.

പൊഴിൽ poḻil T. M. (C. puḷil sand-bank in rivers). 1. Watered ground. പൂവാർ പൊ. RC. a flower-garden. കളർ പൊഴിൽ ചൂഴിലങ്കനകർ, അണിപൊഴിൽ ചൂഴിലങ്കന്നോ RC. sandy shore (or ocean? in a. T. world). 2. a piece of low ground പൊയിലിൽ അരിയുന്തീയൻ TP.; also പൊയിലിൻ പാട്ട, പൊയിലു മ്പാട്ട (So. പുകിൽ), പൊയിലിൽ തൊടിക MR.

പൊഴുതു poḻudu T. M. (Tu. portu, Te. proddu, C. pottu fr. C. poḷe to shine, Te. poḍuču to pierce, the sun to rise). 1. The sun, day അതു പൊഴുതു Bhr. അതു പൊഴുതിൽ Mud. = അപ്പോൾ, see പോതു. 2. an auspicious time. പൊ. കൊൾക to fix on such a time (a marriage etc.). ഇക്കുമായുള്ള നൽ പൊ., നല്പൊഴുതാണ്ടൊരുരാശി CG.; നല്ലൊരു പൊഴുതിൻ നേരം KU. 3. the new moon (loc.).

പൊഴുതൻ N. pr. m. (sunlike?).

പൊഴുതുടി = പിറപ്പുമുടി (പൊ. കളിഞ്ഞു കട്ടുമപെപ്പു).

പൊഴുത്തി poḻutti, Tdbh. of പ്രവൃത്തി as വല്ലിപ്പൊ.; also പുത്തൂർ പൊഴുത്തിയിൽ TR.

പൊഴുത്തിക്കാരൻ, പൊയിത്തിക്കാരൻ the manager of an estate in behalf of the proprietor (& = പാപ്പ്യക്കാരൻ) പൊഴുത്തിക്കണം etc.

പോക pōya 5. 1. To go, go away, go towards. തൻ ഇടത്തിനു പോയിനാൻ Mud. ചെവിട്ടിൽ പോകാ prov. does not enter. ലക്ഷ്മണൻ ഇനി ഉണ്ടോ ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ പോകുന്നു KR. will he wish to live any longer? ഇനി നിങ്ങൾ വിചാരിപ്പാൻ പോണ്ടാ TR. (= പോകേണ്ട) no delay granted. പോകുംവഴി, പോകുംചാൽ V1. a loophole, excuse, remedy. പോയാണ്ടു last year. പോകവയെല്ലാം Bhg. = നിൽക്ക leave it aside. 2. to be lost, spoiled, cured എന്നാൽ പെരുവയറു പോം a. med.; എനിക്ക് എന്തു പോയി what do I lose by it? പോയതു കഴിച്ചു MR. deducting the plants that were spoiled. കണ്ണുപോയെനിക്കെന്നും കാലു പോയെനിക്കെന്നും KR. (in a fire). പോകാതവണ്ണം കീർത്തി Sk. undying fame. 3. to be able, know ജപകമ്മാടി ഒന്നും പോകാ Bhg. പൂവ്വൈരത്തിൻ ശക്തി എന്നുള്ളതു മുക്കും പോകയും ഇല്ല VilvP. Chiefly with the Inf. സമ്മതം എനിക്കും ഒട്ടറിയപ്പോകും I also know something of laws, & പാകപ്പോകാ Bhr.; എന്നുടെ അറിയപ്പോകായ്ക KR. my ignorance. പറക്കപ്പോകാത്ത വന്ന Bhr.; ചൊല്ലപ്പോകാതൊന്ന Bhg. unspeakable. മധുരമായി ചൊല്ലപ്പോകാത മൂഢൻ Bhg. — mod. also with adv. part. അറിഞ്ഞു പോകാത ignorant. 4. As aux. Verb it has a., passive meaning രാജാനാൽ കട്ടുപോയി, എയ്യുകല ചെയ്തുപോയി KR.; അരിഞ്ഞു പോമുടൽ ശരങ്ങളാൽ, അത്തം ദാനം ചെയ്തു പോയി Bhr. is given away. കടപിടിച്ചു പോയി; വസ്ത്രം കളഞ്ഞു പോയി Nal. b., expresses, with intr. verbs, the final turn of an action ചെന്നുപോയി, ചത്തുപോക to die off, die & vanish. പാമ്പായി പോക നീ CG. (a curse); ഒക്കുനായിപോം will turn out. c., the undesirable character of any action (opp. വരിക). അശേഷം കൊടുത്തു പോയാൻ Nal. unaccountably. ബ്രാഹ്മണരെത്തിന്നു പോകാതിരിക്കേണം Bur. go so far as to eat. വെട്ടിക്കൊന്നുപോയാൽ if a fight ensues. പല പിഴ ചെയ്തുപോയെൻ Bhr.; നായരെക്കൊത്തികൊന്നുപോയി TP. I happened indeed to kill. ഞാൻ ഈശൻ എന്ന നിനെച്ചുപോയി Bhg.; കണ്ടാൽ പറഞ്ഞുപോകും prov. anyhow. ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയി TR. (also എന്നോട്ട പറഞ്ഞുപോയി) I stupidly stated. ഹൃദയം പെരുച്ചുപോയി

PT. pity! I left my heart. ഇങ്ങനേ നീ നി നെച്ചുപോകേ ഉള്ള KR. merely thy fancy. സ്വപ്നവും ഭക്ഷിച്ചുപോക Bhr. to sink so low as to eat! അറിഞ്ഞുപോയാൽ Ti. if discovered. ഒന്നരിയാടിപ്പോയാൽ PT. if you dare. തൊട്ടു പോകരുതു Mud. don't presume to touch. വേ ണ്ടിവന്നുപോയി TR. I regret that it became necessary. d., with Neg. part. it strengthens the neg. meaning അമ്മയല്ലാതേപോയി താടക എനിക്കു KR. is certainly not my mother. ഗ്ര ഹിക്കാതേപോയി PT.; നിണക്കിതിൽ നാണം ഉണ്ടാകാതേ പോയിതോ KR.

In Cpds. often contracted, as മെലിഞ്ഞോട്ടേ, നശിച്ചോട്ടേ (പോകട്ടേ).

VN. I. പോകൽ, as കടിപോകൽ = ഗൃഹപ്ര വേശം.

II. Neg. പോകായ്മ (3) inability.

പോകടി B. abandoning a family-residence.

Inf. പോകേ = ഒഴിക passing by, deducting ബോധിപ്പിച്ചതു പോ. ശിക്ഷം കൊടുപ്പാൻ, എടുപ്പിച്ചതു പോക പണം തികെച്ചു, അതിൽ ചത്തു കെട്ടുപോയതു പോകേ ശേഷിപ്പുള്ള വർ TR.

പോടാ = പോ എടാ Bhg.; പോടി = പോ എടി.

പോട്ട vu. Imp. contr. fr. പോയ്തിട്ട.

പോട്ടേ = പോകട്ടേ, f. i. ഞാൻ പോ. TP. പോ കട്ടവിൻ, പോട്ടീൻ (Cann.), പോട്ടേക്കീൻ (Mahe) pray let it rest (honor.).

പോംവഴി (see 1.) an excuse, escape = പോക.

പോയിക്കളക to decamp, run off.

പോയിക്കൊൾക to take oneself off. പോയി കൊപ്പിൻ TR. away with you! നേമത്തി ന്നു പോയോഞ്ഞാൽ TP.; ഉക്കൻ പോയ്ക്കോ ട്ടേ Genov.

പോയ്പോക to be lost, be past & done with.

പോയ്വരട്ടേ may I go (and return some other time?). പോയ്വരികേ വേണ്ട polite dismissal: go for this time! എല്ലാവരും പോകുന്ന വ ഴിക്കു jud.

പോവിൻ പോവിൻ വെക്ക So. to shout, as when making way before a Rāja.

പോകടം pōyaḍam Tdbh. of ഭോഗം + കടം (C. pogadi, tribute? or fr. പോക?). The rent or tribute due to the Janmi on the tenure of കുടമനീർ, gen. called ദേശപോകടം (ജന്മ ഭോഗം ദേശപോകടം തുടങ്ങിയുള്ളവ VyM.) f. i. പത്തു തേങ്ങയും ഒരു ചക്കയും കലയടക്കയും ദേശപോടകന്മ (പോക്കൻ?) തട്ടം-തയിരും ഇങ്ങനേ ദേശപോകടങ്ങൾ എന്നറിക KU.; നി ലം വാങ്ങി നു കൊല്ലമായി സ്വന്തമായി നടന്ന പോകടങ്ങൾ കൊടുത്തുവരിക, നികിതി പോ' ങ്ങളിം കഴിപ്പാൻ MR.

പോക്കടം pōkkaḍam No. 1. (പോക 1) & pl. പോ'ങ്ങൾ Palg. What falls off, as chips = ത ള്ളുമരം etc. met. അവന്മ വലിയ പോ. വന്മ he has suffered loss & is hard up. 2. (പോ ക 3) shift, means ഇനിക്ക പോക്കടം ഇല്ല No. = പോക്കിടം, കഴിവു, കൊണ്ട പോക്ക.

പോക്കണം pōkkaṇam T. So. Humility.

പോ. കെട്ടവൻ shameless, foolish ചില പോ ക്കണം കെട്ടവരുടെ നാനാവിധങ്ങൾ TR. excesses committed by some rascals (rebels).

പോ. കേട dishonor, shamelessness, folly (so Vi. under പൊക്കണം. Is it derived from കണം = അസഭ്യം?); No. also = തകരാർ, കലശൽ, crime നീ ഒരു കയി വല്ലതും ഒരു പോ. ഉണ്ടാക്കി വന്മ എങ്കിലേ നിന്നെ വി ശ്വസിക്കും TR. first commit yourself by some daring act.

പോക്കാച്ചി, പോക്കാൻ, see under പോക്ക.

പോക്കി pōkku T. M. C. (പോക). 1. Going, passing off (as നേരമ്പോ.). പോ. മുട്ടിക്ക to shut up in a fort etc. നാരിമാർ പോക്കിനെ തടുത്തു CG. prevented their going. നമ്മുടെ ജീവനും പോക്കുണ്ടാമേ CG. shall die. പോക്ക ടുത്തു death is at hand. പോക്ക വെച്ചു ruin has set in (= ക്ഷയം തുടങ്ങി). ഫലത്തിന്റെ മ യ്യാമപോലേ ഉള്ള പോക്കും കഴിച്ചു പാട്ടം കെ ട്ടി TR. the customary deduction from produce = കഴിപ്പു. 2. way വെള്ളത്തിന്ന പോക്കില്ല no outlet. പോക്കൊരു കാണിമാത്തും കോടീ ല്ല നേരേന്ദ്രനു Brhmd. did not swerve. പോ ക്കൊരുമിച്ചു തേരിൽ ഏറി Brhmd. കാരണ ന്മാർ പോയ പോ. old ways or customs.

3. exit, escape, shift; means പോക്കില്ലയാതേ വലഞ്ഞു CG. (in jungle-fire). പോ. കെട്ടവൻ helpless, destitute. പോക്കറ വമ്പലി പുല്ലും തിന്നും prov. (= ഗതികെട്ടാൽ); തുപ്പിയ ചോറു പോക്കിന്ന കൊടുത്തു SiPu. for support (= കഴിച്ചൽ); പൊട്ടക്കുണ്ടോ വാക്കും പോക്കും prov.; പോക്കുള്ളവൻ thrifty, thriving. ഒരുപോക്കിൽ തീർത്തു passably, tolerably. ഒരു പോക്കിൽ കൊടുക്ക to manage it economically. 4. diarrhœa = പള്ളയിൽനിന്ന പോ., f.i. ഛർദ്ദിയും പോക്കും ഇളെക്കും a. med.

പോക്കത്താളി = പോക്കിരി.

പോക്കൻ T. M. C. a wanderer വാക്കു പോക്കും നെല്ലു കോയിലകത്തും prov.; ഒറപ്പോ. a person destructive to all around him. കാക്കൻപോ. a vagabond. വഴിപോക്കൻ a traveller. [ക്കൻ.

പോക്കാച്ചി. അവള Palg., coll. T. a toad = തേ

പോക്കാൻ a wild cat, tomcat that ran into the jungle = കോക്കാൻ.

പോക്കാളി V2. = പോക്കൻ.

പോക്കിരി T. M. Te. (fr. C. pōkari knowing shifts) a dissolute, profligate fellow = പോക്കത്താളി, മുടിയൻ.

പോക്കുമുട്ടുക to be stopped; reduced to straits; without means or shifts.

VN. പോക്കുമുട്ട = ബുദ്ധിമുട്ട.

പോക്കുവരവു passing to & fro; intercourse, income & expenditure; also പോകു വരുത്തായി നില്ലു VyM. inability to stand resolutely.

പോക്കുക pōkkuya T. M. 1. v. a. To make to go. പോക്കാവോന്നല്ല Bhr. irremoveable. രഥികൾ പോക്കി RC. passed. സപ്ലാഗ്രഹം കൊണ്ടു ജീവനെ പോക്കുന്ന VetC. to venture, sacrifice life. ൫൦ നായന്മാരെ രൗ കണ്ടം പോക്കി TP. cut in pieces. 2. to remove, ശത്രുബാധാദികളെ പോക്കുവാൻ Mud. to abolish, remedy ദോഷം, പാപം, സങ്കടം പോ. etc.; മന്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലി വിഷത്തെ പോക്കി CG.

VN. പോക്കൽ 1. removing. 2. = പക്കൽ passing over മൃത്യുവിൻ പോ. അകപ്പെട്ടം ഏവനും Bhr. in the power of. പത്രം അവൻ പോ. ആശ്രമനക്കീടിനാൻ Mud. gave him the letter. പത്തിപോ. ആക്കി Bhg. — പോക്കൽനിന്ന used for the Abl. ആചായ്യൻ പോക്കൽനിന്ന കേട്ട Bhg.; രാഘവൻ പോ' നിന്ന ജ്ഞാനം ലഭിച്ചു AR.; ദേഹത്തിൻ പോ'നിന്ന അന്യനായി Adw S.

പോഗണ്ഡൻ pōġaṇḍaṉ S. (പോക + കണ്ടം or കണ്ടൻ). 1. One maimed or wanting a member. 2. a boy, not yet marriageable, പോ. ഏഷ VetC.

പോങ്ങ pōṅṅa A handful ഒരു പോങ്ങയരി (loc.) in C. bukku.

പോച്ചൻ pōččaṉ Oath? used by Mpl. = ആണ f.i. ആള്ളാ പോ., കാലേ പോ., എന്നേ പോ.

പോഞ്ഞി pōñči 1. A cap made of പാള No.; also a pouch made of പാള tied round the waist & used only by those who go to worship പെരുമാൾ in കൊട്ടിയൂർ. 2. E. punch, പോ. കലക്കുക.

പോട pōḍa S. A hermaphrodite, fem. പോടൻ N. pr. f.

പോടാ, പോടി = പോ എടാ, — എടി.

പോട്ട pōḍu (C. poḍet the belly, breast). The navel, umbilical rupture. 2. So. പോട്ടണ്ണുക to burrow (പോതു II.). മരത്തിന്റെ പോട്ടിൽ Arb. a hole. പാമ്പിന്റെ പോട്ട Palg.

പോട്ടുക pōḍuya (T. to throw, strike, Te. C pōṭu a stab, C. poḍe to strike). 1. To strike, as a wedge into timber ആണികൾ പോടിപ്പോടി PT. 2. to put കൈകൊച്ചായുള്ളവൻ കങ്കണം പോട്ടുമ്പോലേ PT 1.; നാൻ ചൊന്നതെല്ലാം കുത്തുവരാ എങ്കിൽ നാവരുത്ത പോട്ടവൻ Coratti. P. (= ഇടുക, കളക).

പോട്ടുക in കുറിപോട്ടുക to put a mark on the forehead (= ഇടുക). അതു ഭംഗം പോട്ടി it was frustrated.

പോട്ട a rush-grass, bulrush. So., പോട്ടപ്പുല്ല (used for mats).

പോണ pōṇa So. = പൊകിണ The green pigeon.

പോണി, പോണ്ടെ, see പോണ്ടി 3 & 2.

പോണ്ടൻ pōṇḍaṉ 1.So. (=ബോയി) A palanquin-bearer B. 2. a Brahman's stool (ആമപ്പലക). 3.= തിട്ടം (used by Kaniśas), so: പോണ്ടിക്ക Cal. to go to stool (Euph.).

പോണ്ടി pōṇḍi 1. So. The film of a plantain-tree; a vessel made of it (C. Te. Tu. poṭna a paper-bag). 2. the scrotum of horses, etc. also പോണ്ട. 3. the skin of a jack-kernel, also പോണ്ണി (see പോള).

പോതം pōdam S. 1. The young of any animal, also dimin. കോകിലപോതകം CG.; വാതപോതങ്ങൾ Bhg. zephyrs. 2. a boat ഒരി താപ്പിതൻ നടുവിൽ മറിയുന്നവക്ക പരം ഒരു പോതമായ്തരിക HNK.; രാമപാദപോതം കൊണ്ടു സംസാരവാരിധിയെക്കടക്ക AR. 3. Tdbh. =ബോധം. [പോത്രാൻ.

പോതൻ pōdaṉ N. pr. m.=പൊഴുതൻ, also

പോതി pōdi Tdbh.=ഭഗവതി f.i. പെരുമാളും പോതിന്റെ പാമ്പുങ്കൾ TP.; കരിമ്പലിപോതി (Wayanāḍu).

പോതിക pōdiya 1. S. Basella lucida. 2. the capital of a pillar; (പോതികക്കല്ല No. an architrave on which the summers rest); a piece of wood now & then placed in the notch of the king-post to support the ridge-pole M.; prop, support of a picote V1. M. T. (C. Tu. bōdige architrave, C. pōṭi prop, S. pōṭa, pōta foundation?).

I. പോതു pōdu T.M.=പൊഴുതു (T. pōḻtu). Time ഒട്ടു പോതിങ്ങനേ ചെന്നാരോ CG.; അയച്ച പോതു Bhr. വെച്ചപോതു.

II. പോതു =പൊത്തു (C. bōdu). A hole as in worm-eaten wood; പാമ്പിന്റെ പോതിൽ Is. 11, 8; പോതുള്ളതു V2. concave. — (see പോട്ട).

പോത്തിര pōttira & പോത്രു (T. പോതുക to be sufficient, Tu. pōtra likeness fr. പോൽ & തിര, as in ഇതു). Measure, rate മൂട ഒന്നിൽ വര ഇടങ്ങഴി പോത്തു കണ്ടു vu.

പോത്തു pōttu T.M. (Te. pōtu any male animal, C. Te. pōtri a male buffalo). 1. A male buffalo പോത്തിന്റെ ചെവിട്ടിൽ കിന്നരം വായിക്ക, വെള്ളം കണ്ടു പോ., പോ. ക്രൂടെ വെള്ളം കടിക്കാത്ത കാലം prov.; പോ. വെട്ടുന്നു (Palg. കൊരുക) gores. അന്തകൻ പോത്തിന്റെ നൽ മണിക്കുറിയു CG, my death-knell. പോ. കൊമ്പു പിടി a hilt of buffalo's horn. പോ. ക്രുട്ടി ഉഴുകയും കറക്കയും അരുതു KU. (see എരുമ, കാലി). — Kinds: കാട്ടുപോ. or മലപ്പോ. a bison (=കാട്ടി); ചെമ്പോ. q. v.

പോത്രം pōtram S. The snout of a hog. പോത്രിയായവതാരം ചെയ്തു Bhr. Varāhamūrti.

പോത്രാൻ N. pr. m. (=പൊഴുതരായൻ?).

പോന്ത pōnda (T.=പന). A great fly ആല വല്ലത്തിൽ പോ., പഴുപ്പോന്ത, പോന്ത കടിച്ച പഴു പോലേ. prov.

പോന്തേൻ N. pr. m. (ഭഗവാൻ തേവൻ?).

പോം=പോകും.

പോയ്തു=പോയതു.

I. പോരുക loc.=പകരുക TP.

II. പോരുക pōruya (T. പോരുക, Te. C. to fight, fr. പൊരുക). 1. To come, go along, return ഇങ്ങോട്ടു പോരികേ വേണ്ടു, ഞാൻ നിന്റെ ക്രൂടെ ബംബായിൽ പോരുന്നു TR.; ഒരു മോഹം കൊണ്ടു അങ്ങോട്ടു ചാടിയാൽ പല മോഹം കൊണ്ടിങ്ങോട്ടു പോരുമോ prov.; കൈ, കാൽ പോരുന്നില്ല No. is jammed in, sticks fast (cannot get the arm out of the sleeve, the shoes off the feet) etc. പോരാതേ പോയി Anj. went away no more to return. പോരേ നീ Bhr. go home. ഏല്പിച്ചു പോന്നു Mud. came away after. എടുത്തു കൊണ്ടു പോരാം (=വരാം). വഴിയോട്ടു പോരാതേ കണ്ടു നിന്നു മരിച്ചു TR. would not draw back. Sometimes superfluous ബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തിങ്കൽ പോന്നു വന്നു KU. immigrated. 2. to suit, suffice, amount to തല്ലുവാൻ പോരാത പൈതൽ CG. not old enough to be flogged. രഹസ്യം പറവതു പോരാ മഹാരഥന്മാർക്കു Bhr. does not become. മംഗലസ്ഥാനപ്രവേശത്തിന്നു പോരും ഇവൾ SiPu. is fit for heaven. നിന്നെ പോലേ ചൊല്ലുവാൻ ആരും പോരാ Nal. none so competent to tell. ഇതു വീളാൻ നിന്നാൽ പോരും എങ്കിൽ KU. if you can avenge. അടക്കുവാൻ പോരുവോർ CG. വീയ്യും അടക്കുവാൻ പോന്നവർ AR. able. ഞാവൽ

പഴങ്ങൾ ഒരൊന്ന് ഓരോ ശിശുക്കളോളം പോരും Bhg. reach the size of. ആറു രൂപ്പിക വിലെക്കു പോരുന്ന കത്തി worth 6 Rs. — With Inf. പറയപ്പോരും RC. can say. 3. aux V. = വരിക continued action: രാജ്യഭാരം ചെയ്തു പോരുമ്പോൾ KU.; രക്ഷിച്ചു പോരേണ്ടവർ VilvP.; കല്പന പ്രകാരം നടന്നു പോരുക, അന്നു തൊട്ടു കാരണോന്മാരും ഞാനും അടക്കിക്കൊണ്ടു പോരുന്നു TR. possess uninterruptedly. ജനങ്ങൾ മെയ്യനെ വെടിഞ്ഞു പോ. Mud. നിങ്ങളോരോരുത്തന്റെറാപ്പുരം നിന്നുപോരുന്നതു വലിയ അതിശയം Cann. what a wonder your husbands have not yet sent off all of you! (said to women). കൊടുത്തു പോരുന്ന മര്യാദ പ്രകാരം as it is customary. So മരുന്നു സേവിച്ചു, ക്രമം നടന്നു, വീട്ടുകാര്യം നോക്കിപോ.

past part. പോന്നവൻ competent. പോരിന്നു നിന്നോളം പോന്നോരെ കണ്ടില്ല CG. also = തനിക്കു താൻ പോ. (തനിക്കു താൻ പോന്ന നരന്മാർ Mud.) as പോരുന്നവൻ.

പോന്നപോരായ്ക right and wrong അവ്വിടത്തെ പോ. അനേക്ഷിച്ചു നടത്തുവാൻ തമ്പുരാക്കന്മാരും തറവാട്ടുകാരും ക്രൂടി വാലശ്ശേരിക്കോട്ടയിൽ എത്തി TR. (= രക്ഷയും ശിക്ഷയും); also ശേഷം പോന്ന പോരായ്തത് ഒക്കയും വാങ്ങി TR. took every thing by hook or by crook. നമ്മിൽ പോരുന്നതും പോരായ്തതും കണ്ടു മടങ്ങി TP. we tried our best & our worst against each other.

Neg. fut. പോരാ does not suit, not suffice or reach to കീർത്തിക്കു പോര UR. ധർമ്മത്തിന്നു പോര Bhr., അനുഭവത്തിന്നു പോര etc. സുഖിപ്പിപ്പാൻ എന്നാൽ പോര Genov. I cannot. പിന്നേ ചെയ്യാൽ പോരാ ഇപ്പോൾ വേണം. പോരേ not enough? ബുദ്ധി പോരാത്തവൻ imprudent. ആധാരം വിശ്വസിപ്പാൻ പോരാ MR. deserves no credit. കടത്തിയതു പോരാഞ്ഞിട്ടു വാതിലും തുറന്നു Ti. not only permitted him to enter, but even.

പോരായ്തരം No. dishonorable acts.

VN. I. പോരായ്ക 1. insufficiency. ശ്രീപോ. VilvP. misfortune. 2. dishonor, Mpl.

II. പോരായ്മ 1. insufficiency. 2. disgrace infamy നമ്മളെ സ്വരൂപത്തിങ്കലേക്കു പോ. ഉണ്ടു KU. a shame for us. പോ. ഇന്നതിൽ ഏതുമേ ഇല്ലയോ നിന്നള്ളിൽ CG. are you not ashamed of it. അതു ബ്രാഹ്മണർക്കും ശേഷം ജനങ്ങൾക്കും പോ. യായ്തന്നു TR. lowered them. ബ്രാഹ്മണരെ പിടിച്ചു ചില പോ. വരുത്തി TR. circumcised them. വായിക്കുവാനും മുതൽ പോരായ്തരം കാണിക്ക TR. = പോരായ്തരം. [രിക.

പോരിക V1. high mindedness = തനിക്കാമ്പോ

III. Pos. പോരുമ self-sufficiency; lofty bearing പോരുന്നോരേ പോ. prov.

പോരുമക്കാരൻ a pompous person.

fut. പോരും (T. പോരും). 1. it will amount to എത്ര പോ.? മൂടയിൽ പവ ഇടങ്ങഴി പൊ. — അവന്നു എത്ര പ്രായം പോ.? കഷ വയസ്സ് അവന്നു പോ. — അവനെ തടുത്തിട്ടു നാ ളിവസത്തിൽ ഏറ പോ. TR. confined for more than a month (= ആയിരിക്കും). അവൻറെ അവസ്ഥ ഒരു മൂന്നു മാസം പോരും അവന്നു സൈരക്കേടു TR. Treated adverbially: അനേകം നാൾ പോരും ഞാൻ ഇതു കാത്തു യിശന്നു കിടക്കുന്നു Brhmd. already. 2. enough, in exclamations of retreating cowards അയ്യാ മതി പോരും Bhr.; പോരും ഇനി മമ പോരും AR.; പാരിൽ ഇരുന്നതു പോരും Bhr. മുക്തിക്കു നാമങ്ങൾകൊണ്ടു പോരും EM. bliss may be attained by നാമകീർത്തനം alone. ചിലർക്കു പോരുമല്ലാത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു മതി Bhg. 3. 2d & 1st fut. with ഏ after Conditionals: must ഭീമൻ മുടേ സന്ന്യസിക്കിലേ പോരു Bhr. let B. also quit the world. പോകിലേ പോരും I must go. നീ ഒന്നെന്നും തന്നേ പോരു CG. give me one at least!

പോരുട്ടു (gram.) see under പൊരുൾ.

പോർ pōr 5. (VN. പൊരുക). 1. Battle, war അവർ പൊരുത പോർ PatR.; പോർക്കു സന്നദ്ധനായ്നിന്നു CG. (& പോരിന്നു); പോർ കരുതി prepared for war. പോരോ പൊയ്യോ കറിച്ചിട്ടുണ്ടോ TP. 2. rivalling, pair or heap (T. of

corn, C. a hay-stack) in മല്ലപ്പോർക്കൊങ്ക, ബാലപ്പോർക്കൊങ്ക CG. പോർമുല. 3. in കട്ടപ്പോർ No. loc. joints of bricks = ഓരായം.

പോരടിക്ക V1. to quarrel.

പോരാട്ടുക to fight, contend പോ'വതിന്നു RS. to war.

VN. പോരാട്ടം battle, combat.

പോരാന a war-elephant തൺപോ. യുടെ ചുമലിൽ ഏറി, പോ. തൻ കന്നു RC.; പോ. ത്തലവന്മാർ Bhr.

പോരാളി a warrior. പോ. വീരരും Bhr. officers.

പോരുറുമാൽ Sk. a fencing turban.

പോർകളുക No. children to tease each other = കരയിപ്പിക്ക.

പോർക്കതക (2) a double door B.

പോർക്കളം a battle-field, പോർനിലം.

പോർക്കാൽ the leg from the knee to the ancle.

പോർക്കൊല്ലി & ശ്രീപോ. N. pr. a temple of Kāḷi near Calicut KU.

പോർക്കോപ്പു preparations for war; the pride of battle പോ'പെരിപ്പവും RC.

പോർ ജയിക്ക to conquer അവനോടു പോ' ച്ചീടിനാൻ Anj. [ത്തു CG.

പോർത്തലം a battle-field പോ. തന്നിൽ ചെറു

പോർത്തലവൻ a commander പോ'ന്മാർ Bhr.

പോർതിരിക്ക to return to the fight, പോർതിരി നില്പു നിൽ Bhr.

പോർമദം battle-rage പോ'ത്തോടടുത്താൻ AR. പോ'ത്തോടും വന്നു Brhmd. breathing war KR. [വന്താർ RC.

പോർമന്നു aM. battle-field നല്ലാർ പോ'ന്നിൽ

പോർമുല (2) double or full breasts മലമാതിൻ പോ. & പോ. ത്തടം തടവി Bhr.

പോർവാതിൽ (2) No. = പോർക്കതക, ഇരട്ട വാതിൽ.

പോവ്വില്ല a battle-bow പോ'ല്ലെടുക്ക RS.

പോവ്വിളി challenge, war-cry — പോക്ക വിളിക്ക to defy, challenge. Bhg.

പോക്ക Port. porco, A pig V1. MC. — പോക്കപന്നി = നാട്ടുപന്നി.

പോർക്കുക pōrkuya T. aM. (Te. prōgu to heap). 1. To wrap (= പൊതിയുക), to cloak പോത്തമരത്തുകിലാം തുകിലും RC. 2. to soak palm-leaves = ഓല പൊതിക്ക.

VN. പോപ്പു (T. cloak) swelling as from stripes.

പോച്ചി N. pr. f. (Tīyatti).

പോറ pōṟa So. (C. Te. Tu. boy, childish). Silly, a glutton (T. hole).

പോറത്തിരി N. pr., see പൊള്ളത്തിരി.

പോറു pōṟu (പൊറുക). Bearing. പോറായിരിപ്പതല്ല Bhg. intolerable.

പോറുക pōṟuya 1. To scratch, tear B. 2. V1. to be flayed — പോറിക്ക to flay.

പോറുക pōṯṯuya T. M. (Te. prōču & bōdu; caus. of പൊറുക?). 1. To preserve, bring up, protect അവരെ പോററി തീററി ആളാക്കി vu.; ഞാൻ പോററിയ നായന്മാർ ആറുണ്ട് TP.; അമ്മ പോററിയ മക്കളും ഉമ്മ പോററിയ കോഴിയും അടങ്ങുകയില്ല prov.; രാജാവു പോററിയ മാൻ TR.; പോററിയ അമ്മ foster-mother. 2. to adore പോററിപ്പുകണ്ണുള്ള തീർത്ഥം VilvP.

പോററി 1. a nourisher, protector ഇജ്ജഗത്തിന്നു മുറ്റും ഇല്ല പോ. AR.; പോററിയേ ധ്യാനിച്ചു SiPu. God, Siva. പോററി വിളിക്ക Bhr. to cry for help. ചീററവും കൈവിട്ട പോ. യും ചൊല്ലീട്ട CG. turned to prayers. ഹനുമാനെ പോററി എന്നവൾ വിണാൾ KR. she worshipped her conqueror. ചെയ്യേണം എന്ന് പോററിപ്പറഞ്ഞയപ്പോയി CG. set out on his enterprise with the invocation പോററി Oh God! (പരമേശ്വര പോററി AR.) 2. a title of former Brahman dignitaries KU. 3. a class of Brahmans (= എമ്പ്രാൻ) പെരുമ്പേ പോ. TR.

പോററിപ്പുത്തു, see പൊതിപ്പുത്തു.

പോലനാട്ട N. pr. & പോലത്തിരിനാട്ട A district of 3 kāḍam, 72 tara, 10000 Nāyars of human birth (al. 3000 N.) originally under Porlāḍiri, from whom Tāmūri took it by stratagem പോലനാട്ടു മിക്കെച്ചനാട്ട KU. (on account of its 18 ആചാരം).

പോലീസ്സു E. police; പോലീസ്സുമീൻ MR.

പോലുക poluya T. M. C. Te. (Tu. hōlu &

pōrike fr. polu Te. to be agreeable). To resemble, v. def.

Inf. പോല & പോലവേ, gen. പോലേ like, as. With Acc. ഇന്ദ്രനെ പോ. വാണാൻ, നിണക്കും എന്നെപ്പോലേ വരിക Bhr.; also Nom. ഇല്ലിവൻ പോ. ആരും KR.; Loc. മുമ്പിലേപ്പോ. Gan. It is also treated as noun അതു പോലത്തുള്ള കുററം TR.; തുമ്പപ്പൂപ്പോലത്തേച്ചോറു TP.; അപ്പോ., ഇപ്പോ. CS.; ഒരുപ്പോ. & ഒന്നു പോ. CC. — With Verbs അഗ്നിയെ തൊടുന്ന പോ., പേടിച്ച പോ. ഓടി etc. CG. അവൾ പൂകുമ്പോ. (& പൂകുന്നതു പോ.). എന്ന പോലേ, പറഞ്ഞ പോലേ കേൾക്കാത്ത disobedient.

പോലവാൎത്ത V1. uncertain rumour.

പോലുമ play, diversion.

fut. പോലും 1. even കേരളത്തിൽ ക്ഷത്രിയൻ പോ. ബ്രാഹ്മണബീജമാകുന്നു Anach.; ഇത്തിരി പോ. കൃപ ഉണ്ടെങ്കിൽ KR. Chiefly with Neg. ഭക്ഷണം പോ. കൊടുക്കാതേ, അങ്ങാടിയിൽ പോ. ഇല്ല PT. 2. it is said അങ്ങനേ ചെയ്തു പോ. one hears at least he did so. അയക്കും പോ. TP. she says he will send.

പോൽ 1. = പോലേ like പൂച്ച മുനീശ്വരന്മാരിൽ ഒന്നു പോൽ വസിക്കുന്നു PT.; ഒരു പോലല്ലാതേ കൊടുത്താൽ Trav.; നല്ല പോൽ സൂക്ഷിക്ക Genov. സുൽത്താന്റെ ചമയം പോല്ക്കൊത്ത ചമയം Ti. dress like the Sultan's. 2. it is said (= കില S., പോലും) കൊല്ലുവാനുള്ളാചാരമിങ്ങനേ ആകുന്നു പോൽ Mud. ഉത്സവം ഉണ്ടു പോൽ PT. I hear there is. ഉടനേ വരേണം പോ. as others say. ൧൧ ആമതു പോൽ സ്ത്രീപൎവ്വം Bhr. as you know. എന്നു വിധി ഉണ്ടു പണ്ടു പോൽ Nal. confessedly. 3. in questions: possibly എന്നു പോൽ CG. when may it be? എന്തു പോൽ വാരാഞ്ഞു why at all? ആരു പോലിവൻ VetC. who can it be?

പോഷണം pōšaṇam S. (പുഷ്). Nourishing, sustenance. എന്തിനി പോ. വേണ്ടതു KR. refreshment.

denV. പോഷിക്ക 1. v. n. to thrive അവൻ നന്നായി പോഷിച്ചു; to be full പോ'ച്ചിതാകാശം വിമാനങ്ങളാൽ Bhr. 2. v. a. to nourish, support കുഞ്ഞുങ്ങളെ പോഷിച്ചു Arb.

CV. പോഷിപ്പിക്ക to bring up കുമാരിയായി പോ'ച്ചു PT 3.; ഉടൽ പോ. Bhg. to make to eat a corpse.

പോള pōḷa (T. pōḷu, C. pōḷu to split). 1. The eyelid പോളക്കുരു a. med.; പുറമ്പോള MC.; മേലേപ്പോള ChS. 2. B. a clamp; പുറമ്പോ. an outer clamp. 3. = പൊക്കുള bubble വെള്ളത്തിൽ പോ. വരുന്നു MR.; മനുഷ്യജീവിതം നീററിലേ പോളെക്കു സമം Si Pu.; വെള്ളത്തിൽ പോള പോലേ ഉള്ള കായം VCh. 4. the film of a plantain stem വാഴപ്പോള, so കരിമ്പോള = — മ്പാ —; also a leaf of paper (= പോണ്ടി, പാളി) V2. 5. the fruit-stalk of a cocoanut with its calyx, of a plantain cluster ere branching off (കലയുടെ പോള = കൊതുമ്പു). 6. a water-plant ഇല — (or ഇര —) Geodorum dilatatum; വെള്ളപ്പോ. Limodorum natans; വിഷ — (= വാതങ്കൊല്ലി?).

പോളം T. M. a drug (aloes?).

പോളക്കണ്ണൻ having a film over the eye ബുല്ബുദാക്ഷൻ.

പോളത്താളി: വെളുത്ത — Crinum asiat.; ചുവന്ന — Amaryllis latifolia, Rh.

പോളി So., പോള No. T. (C. hōḷige, S. sphōṭa) A kind of cake ഇക്കൈപ്പോള അക്കൈത്താരം prov. (cash-payment).

പോളിക്ക 1. No. to yield richly = പുളെക്ക 3. 2. ആതൈ പോളിച്ചു പോയി (Mahe). has grown up too quickly = പട്ടാളിച്ചു.

പോൾ poḷ (T. poḷtu = പൊഴുതു, പോതു). Time ഒട്ടു പോൾ നോക്കിനാർ CG.; ഇത്രപ്പോഴ്വരെക്കും തരാതേ, വന്നപ്പോഴേക്കു, വരും പോഴത്തേക്കു TR.; അപ്പോൾ 37, ഇ — 108, എ — 160.

പോഴൻ pōḷaṅ (C. Tu. bōḷa hornless, bald?) = ഭോഷൻ Fool, also പോഴത്താളൻ V1.

പോഴത്തം = ഭോഷത്വം with കാട്ടുക, പറക V1.

പോഴത്തം ഏവം പലതുമളക്കയും PT.

പൌഗണ്ഡം S. (പോഗ —). Boyhood പൌ'മാം കാലം Bhg. (after കൌമാരം).

പൌജ് Ar. fauj, An army എട്ടായിരം പൌജും ഒരു യജമാനനും ക്രൂടി TR. — പൌജ്ദാർ P. a general, police officer പൌസദാരന്മാർ Ti., പൌജ — TR. — പൌജദാരി criminal, opp. civil. [to പള്ളിപ്പൌൺ.

പൌൺ E. pound 1 £, കതിരപ്പൌൺ preferred

പൌണ്ഡ്രം S. N. pr. പൌണ്ഡ്രന്മാർ Bhr. A nation.

പൌത്തികം S. The dark honey of the പുത്തിക fly GP. (തേൻ 484).

പൌത്രൻ pautraṅ S. (പുത്ര) A grandson. പൌത്രി a granddaughter പൌത്രിയെ മൌഹിത്രന്നായ്ക്കൊടുത്തു Bhg.

പൌരൻ pauraṅ S. A citizen. പൌരന്മാർ = പുരവാസികൾ KR. — fem. പൌരമാരായുള്ള നാരിമാർ CG.

പൌരവർ pauravar S. 1. N. pr. പൂരുവിൻ പരമ്പരാജാതന്മാർ പൌരവന്മാർ Bhr. 2. = പൌരന്മാർ Tdbh. 3. a caste that came by sea to Malabar, KU. (Pārsis?).

പൌരാണികൻ paurāṇiyaṅ S. One versed in Purāṇas പൌരാണികാചാര്യൻ Bhr.; their author പൌ'നാം വേദവ്യാസൻ Bhg 9.; their recitor & interpreter പൌ'ന്മാർ ഉച്ചരിക്കും പ്രാകൃതസ്വരങ്ങൾ Bhg.

പൌരുഷം paurušam S. (പുരുഷ). 1. Manly; the measure of a man. 2. manliness, bravery, power പൌ. കൊണ്ടു ഭൂലോകവും പാലിച്ചു Anj. (=പ്രതാപം); പൌ. ചൊല്ലുന്നതു കൊണ്ടെനിക്കു ഭയം ഇല്ല KR. bragging, boast. പൌ. കാട്ടുക ostentation Vl. [tuous Vl. പൌരുഷി (loc.) brave; fantastical, presumപൌരുഷേയം S. a human work, not inspired (opp. ആർഷം) Bhr.

പൌരോഹിത്യം purōhityam S. The office of a Purōhita, priesthood അവനെ പൌ'ത്തിന്നു വരിച്ചു Bhr.; പൌ. ഇന്നിവനെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിക്ക KR.

പൌർണ്ണമാസി paurṇamāsi S. (pūrṇamāsa). The day of full-moon. പൌ'സിക്കുദിച്ചീടുന്ന ചന്ദ്രൻ Mud. [Rāvaṇa, AR., KR.

പൌലസ്ത്യൻ S. Derived from Pulastya,

പൌലോമം The epitome of the Bhr. പൌ. തന്നിൽ ചൊന്നാൻ ഭാരതസംക്ഷേപം Bhr.

പൌഷ്പവല്യം A foetid Mimosa = അരിമേടം Amar.K. interp. Vachellia farnesiana.

പൌഷ്പം paušpam S. പുഷ്പത്തിന്നുണ്ടായുള്ള പൌ. എന്നുള്ള മദ്യം KR.

പ്ര pra S. prep. = Pro, præ, fore, forth.

പ്രകടം S. manifest, displayed.

പ്രകടനം a perspicuous declaration Vl.

denV. പ്രകടിക്ക to proclaim, boast ഇല്ലാത്തതു ചൊല്ലി പ്ര'പ്പാൻ ChVr. ഈശ്വരകഥകളെ പ്ര'ച്ചു പറഞ്ഞു കേൾപിച്ചു KN. (Chākyār).

പ്രകമ്പം S. trembling. തൽ പ്ര'ത്തെപ്പോക്കി PT. removed his fears.

പ്രകരം S. heap, quantity.

പ്രകരണം S. 1. treatise പഞ്ചതന്ത്രപ്ര'ണേ പ്രഥമതന്ത്രം PT. 2. chapter.

പ്രകർഷം S. eminence. ജാതിപ്ര. Nal.

പ്രകാണ്ഡം S. stem; in Cpds. excellent.

പ്രകാരം prayāram S. 1. Manner, kind. സംശതിപ്ര. പറയാം KU. let me detail the circumstances. സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ ഉണർത്തിച്ചു TR.; കേൾക്ക ശാപപ്ര. AR. the tenor, terms of the curse. അവൻ രക്ഷിച്ച പ്രകാരങ്ങൾ Bhr. the ways of governing. ശരപ്രകാരങ്ങൾ നിറെച്ച ശരധി KR. different kinds. കായ്പ്ര. പോലേ യിസ്സരിക്ക TR. according to the merits of the case. കായ്പ്ര'ങ്ങളെ വേണ്ടും വണ്ണമാക്കി TR. settled the different matters. ഒരു പ്ര'ത്തിൽ പൊരുക്ക Vl. in middling circumstances. ചാത്തിയപ്ര'ത്തിൽ തരിക, ഇപ്രകാരേണ ആയാൽ TR., so പലപ്രകാരേണയും (doc.). 2. rate ഉരുവിൽ കോജ്ഞി അരി ഉണ്ട ആയ്യ കപ്പ വരാഹൻ പ്ര. കിട്ടുന്ന jud. at the rate of. ആനകൾക്കു ഒരു പണിക്കു ഉറുപ്പിക പ്ര. കൊടുക്കും MR. 3. adv. like, as. ഇപ്ര., അപ്ര. thus. Often with പോലേ as അനുഭവിക്കും പ്ര. പോലേ TR. — പോയ പ്ര. പറഞ്ഞു KU. stated that they went (=എന്നു); also എത്തിയ പ്ര'ത്തിൽ കേട്ട TR. (hon.); കൊണ്ടു വരും പ്ര. കല്പന കൊടുത്തു TR. (=എന്നു); also in order that

f.i. തീൎത്തു തരും പ്ര. മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകേണം TR.

പ്രകാശം S. 1. adj. Shining, manifest. പ്ര'മായിട്ടു ചെയ്യേണം VyM. openly. 2. light, splendour സാക്ഷാൽ പ്രകാശേന ഞാൻ വരുന്നുണ്ടു Nal. (says Indra).

abstr N. പ്രകാശത്വം: ആത്മാവേ അറിവതിന്നാത്മാവിൻ പ്ര. മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകേണം Chintar.

പ്രകാശനം manifestation. യുക്തം നമുക്കിനി വേഷപ്ര. Nal. it's time to show my real shape.

denV. പ്രകാശിക്ക S. 1. v. n. to become manifest, shine forth കാൎയ്യത്തിന്റെ നേർപ്ര. V2. to come to light. നന്നായി പ്രകാശിച്ചുതില്ലന്നു സൂൎയ്യനും KR.; ദക്ഷിണ ചെയ്യെങ്കിലേ വിദ്യകൾ പ്ര'പ്പൂ Bhr. become clear. 2. v. a. to enlighten, manifest ലോകത്തെ പ്ര'പ്പാൻ ആദിത്യന്മാർ ഉണ്ടായി Bhr.; തന്നുടെ രൂപം പ്ര'ച്ചു കാട്ടുവാൻ Nal.; ഒക്ക പ്ര'ച്ചുരെക്കാതിരിക്ക VilvP. to reveal.

part. pass. പ്രകാശിതം revealed, shown.

CV. പ്രകാശിപ്പിക്ക 1. to enlighten വിഷ്ടപം പ്ര'ച്ചിയലും വെയിൽ KeiN. 2. to manifest വിനയത്തെ പ്ര. Mud.; ധൈൎയ്യത്തെ പ്ര. Nal. to show qualities true or assumed. മച്ചരിത്രം പ്ര'ക്കരുതു Bhr. reveal. പുസ്തകം നീള പ്ര'ക്കും, ദിവ്യമാം പുരാണം ലോകത്തിൽ നന്നായി പ്ര'ച്ചിടേണം VilvP. make known.

പ്രകീൎണ്ണം S. miscellaneous, addenda VyM.

പ്രകീൎത്തനം S. praising, promulgating.

part. pass. പ്രകീൎത്തിതം celebrated, declared.

പ്രകൃതം S. (part. pass.) commenced, made.

പ്രകൃതി praγṛδi S. 1. Natural form, state or habit (=പ്രകാരം). വാനരവംശപ്ര. ശീലം AR.; പ്ര. കൈവിട്ടു വികൃതിയായി VyM. behaving unnaturally. പ്ര. പകരുവാൻ മൂലം എന്തു AR. (=ഭാവം); അവന്റെ പ്ര. ദോഷം Mud. പ്ര. ഗുണം Bhr. innate qualities. പ്ര. കാരണമായി നരകപ്രാപ്തി വരും പ്ര. കാരണമായി സ്വൎഗ്ഗപ്രാപ്തിയും വരും SidD.; ആൎജ്ജവത്വം ബ്രാഹ്മണപ്ര. Bhg.; ഓരോരുത്തർ പറയുമ്പോൾ അതതു ഗുണം എന്നു തോന്നുന്ന പ്ര. യായി TR. he being of a temperament, mind easily influenced. In Cpds. അവർ ലുബ്ധപ്രകൃതികളായി Mud. കുതിര പ്രകൃതി metamorphosed into a horse. 2. element, radical form; in gram. root, stem; in arithm. 1—10 സംഖ്യകൾ ഒന്നു തുടങ്ങി പത്തോളമുള്ളവ പ്ര. കൾ എന്നപോലേ ഇരിക്കും Gan. In phil. nature, opp. പുരുഷൻ spirit, Bhg. 3. constitutive elements of the state, chiefly ministers മന്ത്രിപ്രകൃതികളോടും AR. and citizens പ്ര. കൾ രാജ്യാംഗങ്ങൾ Mud., പ്ര. കൾ എല്ലാം ശയിച്ചുകണ്ടിതോ KR. my staff.

പ്രകൃതിമാന്മാർ Bhg. = മായാബദ്ധന്മാർ.

പ്രകൃഷ്ടം S. (കൎഷ) select, eminent വേഷഭൂഷാദിപ്രകൃഷ്ടപ്രകാശൻ Nal. (part. pass.).

പ്രകോപം S. excitement പ്രകോപഭ്രമക്ഷേപണാൽ Bhr.

denV. പ്രകോപിക്ക (med.) the ത്രിദോഷം to be irritated V1.

പ്രകോഷ്ഠം S. the forearm.

പ്രക്രമം S. step, commencement VCh. പ്ര'ങ്ങൾ അനേകം ഉണ്ടു വരുന്നു ChVr. fighting opportunities.

denV. രാജപുത്രന്മാരെ കൊല്ലുവാൻ പ്രക്രമിച്ചാലും KR.

പ്രക്ഷാളണം S. washing, cleaning.

പ്രക്ഷേപണം S. throwing നീചനെ പ്ര. ചെയ്തു ഭൂമിയിൽ Bhr.

also denV. പ്രക്ഷേപിക്ക to throw.

പ്രക്ഷോഭം S. disturbed condition ജഗൽപ്ര. തീൎക്ക Brhmd.

പ്രഖ്യാതം S. acknowledged, notorious; also മഹാഗുണപ്രഖ്യൻ SiPu.

പ്രഖ്യാതി notoriety.

പ്രഗത്ഭം S. resolute, confident പ്ര. പറഞ്ഞുടുത്തു RS. threatening, defying. മിത്ഥ്യാപ്രഗത്ഭൻ ChVr. an empty braggard.

abstrN. പ്രഗത്ഭത & പ്രാഗത്ഭ്യം S. pluck,

boldness ഇത്തരം പക്ഷിപ്ര. കണ്ടില്ല PT.; കാമകായ്ത്തിൽ എല്ലാം പ്ര. ഉണ്ടാകേണം VCh. a wife must be no prude but rather forward. പ്ര. ഏറും സാലഭൻ Bhr. impudent.

പ്രഗ്രഹം S. seizing; restraint; a rein.

പ്രചണ്ഡം S. fierce, violent പ്ര. മാരുതം Bhg.

പ്രചയം S. collection, heap.

പ്രചേതസ്സ് S. intelligent; N.pr. of Gods, as Varuṇa & the 10 sons of Prāṭīnabarhi ഭരതപ്രവരരായി മേവും പ്രചേതാക്കൾ Bhg 6.

പ്രചോദം S. inciting. — part. പ്രചോദിതം, f. ക്രനിയാൽപ്രചോദിതയായി KR. instigated.

പ്രച്ഛദം S. cover, sheet.

പ്രച്ഛന്നം S. (part. pass.) covered, concealed പ്ര'മായിട്ട വേണം ഇസ്സംസാരം Nal. secret. — also adv. പ്രച്ഛന്നം വസിക്കേണം PT.

പ്രജ praja S. (ജൻ). 1. Progeny. അതിൽ ഒരു പ്രജ ഉണ്ടായി KU. a child. പ്രജ ചാടി PP. the foetus, unborn child. 2. people, subjects രാജ്യത്തുള്ള പ്രജകളെ രക്ഷിപ്പാൻ, രാജാവിന്ന പ്രജകൾ എല്ലാം ഒരുപോലേ TR.; പ്രജസ്ത്രീകൾ മദ്ധ്യേ കളിക്കുന്ന നീ CG.; ശതൃവാം പ്രജാവൃന്ദം Sah.

പ്രജാപതി 1. the Lord of all creatures, Creator, Bhg. 2. a king. 3. membrum virile Vl.

പ്രജാപരിപാലനം S. the duty of Kshatriyas Bhg. KU.

പ്രജാവതി f. fruitful. സൽപ്ര. Bhr. a mother of fine children.

പ്രജാഗരം prajāgaram S. Awaking, watching. പ്രജാഗരസേവ ചെയ്തു AR 2. = പള്ളിക്കറുപ്പുണർത്തുക.—also പ്രജാഗരണത്തിന്നവകാശം Bhr. the reason of my sleeplessness.

പ്രജ്ഞ S. (ജ്ഞാ) sense, wisdom പതിനാറോളം പ്ര. എന്നിയേ കളിച്ചുപോം VCh. the first 16 years are trifled away.

പ്രജ്ഞാവാൻ & പ്രജ്ഞൻ intelligent.

പ്രജ്ഞാനം S. intelligence രാമൻ വാനരസമക്ഷത്തിൽ പ്ര. ചെയ്യാൻ ഏവം KR. information.

പ്രണതം S. bent (part. pass. of നമ്).

പ്രണതി & പ്രണമനം reverence, hence: denV. മാരാരിയെ പ്രണമിച്ചു SiPu. സാമിയെ പ്ര'ച്ചു PT. bowed to, adored. — gen. പ്രണാമം.

പ്രണയം S. (നീ) affection, familiarity നിങ്ങളിൽ അന്യോന്യം പ്ര. പെരുതു Mud.; പ്രണയകലഹം പൂണ്ടു ChVr. affectionate reproof. പ്ര'തരഹൃദയം Bhr.

പ്രണയി a lover, beloved; fem. a wife or mistress ശൃംഗാരപ്രണയിനിമാർ CC.; പ്രണയിനിയിൽ കനിവു PT.

പ്രണവം S. (നു) the syllable ഓം; ഓങ്കാരം (ഒന്നത്രേ വേലംപണ്ടു മുഖ്യമാം പ്ര. പോൽ Bhg.)

പ്രണാമം S. (see പ്രണതി) respectful salutation അവളെ വന്ദിച്ചു പ്ര'വും ചെയ്തു SiPu.

പ്രണിധി S. spying; a spy, Mud. = ഓട്ടാളൻ.

പ്രണിപാതം S. prostration പ്ര. പതിക്ക Vl.

പ്രതാനം S. spreading; a tendril.

പ്രതാപം S. heat; majesty പെരിങ്കരങ്ങിൻ പിരതാപം RC.; പുഷ്കരപ്ര'ത്തെ ശങ്കിച്ചു Nal. severity, തങ്ങളിൽ ഉള്ള സ്നേഹപ്ര. കൊണ്ടു TR. through the influence of their friendship.

പ്രതാപിയാം രാമൻ RC. majestic.

denV. പ്രതാപിക്ക Vl. to live pompously.

പ്രതാരണം S. crossing over; deceit.

പ്രതാരകൻ a deceiver Vl.

പ്രതി pradi S. (G. pros). 1. Towards, against ഈശം പ്ര. വിശ്വാസം AR., കാരുണ്യം Brhmd.; ആശ്രമം പ്ര. പോയാൻ Bhr.; എന്നെ പ്ര. വന്നിക്കിൽ PP. come to me. ഇതിൻ പ്ര. പറവാൻ പലതുണ്ടു Nasr. objections. പക്ഷിയെപ്ര. ചൊല്ലിനാൻ, അവനെ പ്ര. നിന്നിച്ചു Bhr. സപ്തസാഗരം പ്ര. ചൊല്ലുന്ന കായ്വും Brhmd. about. ഓരോശപം പ്ര. തമ്മിൽ വാദം ഉണ്ടായി Bhr. 2. for, in exchange of ശപിക്കൾ പാലനെ പ്ര. മരിച്ചു Nasr.; ക്ഷണത്തിൽ കഴിയുന്ന കായ്വും പ്ര. മോക്ഷം ത്യജിക്ക Nasr.; എന്നെ പ്ര. Vl. for my sake. അതിന്നു പ്രതിയായിട്ടു വല്ലതും ചെയ്യേണം TR. in revenge of. 3. each by each. ദിനംപ്ര., ദിവസംപ്ര. daily. 4. an opponent

പ്രഭുവായാൽ ഒരു പ്ര. വേണം KU. adversary. മേത്തോന്നിക്കു പ്ര. ഇല്ല prov. no antidote, remedy. 5. a substitute. ഒരു പ്രതികച്ചേരി സൂക്ഷിക്ക TR. a copy. 6. a defendant, pl. പ്രതികൾ MR.; ഒന്നാം പ്രതിയെ പിടിച്ചാറേ jud. = പ്രതിവാദി.

പ്രതിക്കണക്കു (5) copy of an account; accounts of a defendant TR.

പ്രതിക്കാരൻ (6) a defendant, opp. അന്യായക്കാരൻ TR.

പ്രതിജവാബ് (2) reply അതിന്നു പ്ര. TR.

പ്രതിപ്പെടുക (6) to plead in defence TR. അവൻ പ്ര'ട്ടതു.

പ്രതിസാക്ഷികൾ (6) defendant's witnesses MR.

(പ്രതി): പ്രതികരിക്ക S. to requite, counteract അവർ എന്തു പ്ര'ക്കുന്നു KR.

പ്രതികാരം = പ്രതിക്രിയ.

പ്രതികൂലം S. contrary, hostile പ്ര'ലഭാവം കാട്ടുക. — അവൻ പ്ര'ലൻ TR.

denV. വിഷ്ണുഭക്തന്മാരെ പ്രതികൂലിപ്പാൻ Bhg 7. to oppose, vex.

പ്രതിക്രിയ S. 1. counteracting, remedy വല്ലവനും കൊടുത്താൽ പ്ര. ഇല്ല Tantr. കഷ്ടതെക്കു പ്ര. എന്തു VetC. വിഷത്തിന്നു പ്ര. ഉണ്ടല്ലോ Bhg. 2. requital. ഭർത്തൃപിണ്ഡത്തിൻ പ്ര. ചെയ്ക Bhr. to fight for the maintainer. എന്തു ഞാൻ ഇന്നു പ്ര. ചെയ്യേണ്ടു SG. how thank? ഉപകരിച്ചതിൻ പ്ര. ചെയ്ക KR.; പിതൃഭ്രാതൃതന്നുടെ പ്ര. . . . സാധിച്ചു Mud. മുപ്പാടു കവർന്നീടിനാൻ ഇപ്പോൾ പ്ര. ചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ Nal. I shall take revenge.

പ്രതിക്ഷേപിക്ക S. to resist, reject.

part. pass. പ്രതിക്ഷിപ്തം resisted, rejected.

പ്രതിഗ്രഹം S. 1. accepting graciously. 2. donation to Brahmans (to Paṭṭar 1 fanam, to Nambūris 2 fan., etc.) വിപ്രന്നു പ്ര. കിട്ടിയ പശു PT. received as gift.

denV. ബ്രാഹ്മണൻ പ്രതിഗ്രഹിക്ക VyM. to accept the gift.

പ്രതിജ്ഞ S. promise, vow. മുന്നം പ്ര. യും ചെയ്തു Nal. promised. ഘോരമാംവണ്ണം പ്ര. ചെയ്തീടിനാൻ Mud. fore-swore himself. പ്ര. കൾ ഇരിവരും ഒഴിയാഞ്ഞു KR.; പ്ര. പറക V1. to assert firmly. നിർവ്യാജം പ്ര. യും ചൊല്ലിനാർ എല്ലാവരും Bhr. vows before battle. പ്ര. സാധിച്ചു Brhmd. fulfilled.

സത്യപ്രതിജ്ഞൻ AR. one who keeps his word.

part. pass. പ്രതിജ്ഞാതം promised.

പ്രതിദാനം S. return of a deposit; giving in return.

പ്രതിദ്രവ്യം S. what is given in return ഒരുത്തർക്കു നല്കാൻ പ്ര. വാങ്ങീട്ടില്ല SiPu.

പ്രതിദ്ധ്വനി S. an echo, Bhg.

പ്രതിനിധി S. 1. a substitute പ്ര. കൊണ്ടു വനവാസം ചെയ്യാൻ അവകാശം ഇല്ല KR. 2. surety പ്രതിനിധി & പ്രതിന്യാസം VyM. mutual pledges.

പ്രതിപക്ഷം S. the opposite party, Mud.

പ്രതിപക്ഷി an opponent, Bhg.

പ്രതിപത്തി S. 1. acquirement—പ്ര. മാൻ clever. 2. honoring; confidence ഇവന്റെ മേൽ വളരേ പ്രതിപത്യയോടു കൂടി ഇരിക്കുന്നു MR. leans on him. 3. bestowing പ്ര. അപാത്രത്തിങ്കൽ Bhr. (so പാത്രത്തിങ്കൽ അപ്രതിപാദനം.

denV. പ്രതിപാദിക്ക to obtain, learn ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ പ്ര'പ്പാൻ, പ്രതിപാദിച്ചു ഭാഗവതം Bhg.

പ്രതിപദം S. 1. at every step, 2. = പ്രതിപദ് introduction; the first day of either lunar fortnight.

പ്രതിപാലനം S. watching, protection. പ്ര. ചെയ്തു SiPu. expected.

പ്രതിപാലകൻ a protector — സകലധർമ്മപ്ര'കർ TR. maintainers of justice (complimentary style). — (mod.) acting for somebody.

പ്രതിഫലം S. 1. reflected image. 2. M. reward. ജീവരക്ഷെക്കു പ്ര. പരിഗ്രഹിക്ക KN.

denV. വെള്ളത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ചന്ദ്രബിംബം Arb. reflected.

പ്രതിബന്ധം S. an obstacle; dam V1.

മുഷ്കരപ്ര'ം ത്രയം (of ആത്മജ്ഞാനം) അസം

ഭാവന, സംശയഭാവന, വിപരീതഭാവന KeiN.

പ്രതിബിംബം S. reflected image. പരമാത്മാവാകുന്ന ബിംബത്തിൻ പ്ര. AR. (is ജീവാത്മാവു).

പ്രതിഭാഗം S. distribution ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മനും എന്നുള്ള പ്ര. മായാവിജൃംഭിതം ChVr.

പ്രതിഭാനം S. & പ്രതിഭ appearance V1.; inപ്രതിഭ്ര S. surety ജാമ്യക്കാരൻ പ്ര. VyM.

പ്രതിമ S. (മാ) likeness, image മച്ചിലാലാരുക്കളാം പ്രതിമാടികളിൽ Chintār., എട്ടുവിധം പ്ര. (ശില, മാരു, ലോഹം, ലേപ്യം etc.) Bhg.; an idol, not fixed in the ground (opp. പ്രതിക്കു). — also പ്രതിമാനം.

പ്രതിയോഗം S. opposition V2.

പ്രതിയോഗി 1. an opponent അംശക്കാർ ആകുന്നു പ്രതിയോഗികൾ MR. enemies. 2. also defendant B. യോഗിപ്രതിയോഗി രണ്ടു ജനങ്ങളും Bhr.

പ്രതിരൂപാ PT.=പ്രതിബിംബം.

പ്രതിലോമം S. contrary to the natural order (opp. അനുലോ—).

പ്രതിവചനം S. an answer.

പ്രതിവാദം S. contradicting, refuting.

denV. പ്രതിവാദിക്ക V1. to contradict.

പ്രതിവാദി the respondent, defendant (opp. വാദി q. v.). also an apologist.

പ്രതിവാരണം S. keeping off V1. to contradict.

പ്രതിവിധാനം S. counteracting, remedy അതിനു പല പ്രകാരം പ്ര. ഉണ്ടു Mud.

പ്രതിവിധി id. ഗ്രഹങ്ങൾ അനിഷ്ടസ്ഥാനത്തു നില്ക്കുമ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടും പ്രതിവിധികൾ TrP.

പ്രതിശബ്ദം S., PT 1. an echo മാറൊലി.

പ്രതിശാന്തി S. remedying, expiation B.

പ്രതിശ്യായം S. catarrh=പീനസം V1.

പ്രതിശ്രയം S. an asylum V1.

പ്രതിശ്രുതം S. (part. pass. of ശ്രു) promised. പൂവ്വപ്പ്രതിശ്രുതമായുള്ള രാജ്യം Mud.

പ്രതിഷേധം S. (സിധ്) prohibition, keeping off.

പ്രതിഷ്ടു S. (സ്ഥാ) 1. firm standing. 2. erecting & consecrating an idol മാരുശൈലാടി പ്ര. വിധികൾ Brhmd. endowment of a temple. 3. an image fixed in the ground; Kēraḷam has 108 പ്ര. of Paraśu Rāma's time, 4408 ദേവപ്ര. besides innumerable ദേശ—, ഗ്രാമ—, നാട്ട—, കോട്ടപ്രതിഷ്ടകൾ KU.

denV. പ്രതിഷ്ടിക്ക 1. to place firmly ശിവലിംഗം പാറയിൽ പ്ര'ച്ചു SiPu. പ്രതിമയിൽ പ്ര'ച്ചു കൊള്ളേണം എന്നെ Bhg.; =ആവാഹിക്ക. ഭൂമിയിൽ പ്രതിമകളെ Brhmd. 2. to consecrate, endow ക്ഷേത്രം ഉണ്ടാക്കി പ്ര., ശിവനെ പ്ര.KU. പരശുരാമൻ തന്നാൽ പ്ര'ച്ചിരിപ്പൊരു കരുണാകരൻ VilvP.

part. pass. പ്രതിഷ്ടിതം fixed, established, consecrated.

പ്രതിസരം S. 1. a string worn as amulet; the rear of an army. 2. M. tribute paid to the senior king V1.

പ്രതിഹാരം S. warding off; a door. പ്ര. ഉണ്ടെങ്കിൽ Bhg. a remedy.

പ്രതിഹാരക്കാർ exorcists, jugglers, also പ്രതിഹാരകർ.

പ്രതീകം S. turned towards; face, limb (see സുപ്ര—).

പ്രതീക്ഷ S. (ഒരംക്ഷ) expectation.

denV. സന്ന്യാസിമാരെ പ്രതീക്ഷിച്ചു മേവിനാൻ PT. waited for.

ഒരംശപ്രതീക്ഷമാണൻ AR. (part.) expecting God.

പ്രതീച്യം S. (പ്രത്യക്) western പ്രതീച്യാടീച്യന്മാർ KR. in W. & N.

പ്രതീതി S. (ഇ). 1.=പ്രത്യയം. 2. insight; feeling about an inward part ശൂന്യപ്ര.= ഇല്ലൈന്നു തോന്നുക, ദേവപ്ര. = അലിഞ്ഞു പോകുന്നു എന്നു തോന്നുക med.

പ്രതോദം S.(പ്ര+തുദ്). A goad. ദീർഘപ്രതോദേന താഡനം ചെയ്തു Nal 4. whip?

പ്രതോളി S. high street=പെരുവഴി.

പ്രത്നം S. former; old.

പ്രത്യക്ക് **pratyak** S. (പ്രതി+അങ്ക്). Turned towards; subsequent, western ബാണങ്ങൾ ചെന്നടുക്കുന്നേരം തല്ക്ഷണം പ്രത്യങ്മുഖങ്ങളായി വീണു AR. fell backwards (through a charm).

പ്രത്യക്ഷം **pratyakšam** S. (അക്ഷി). Before the eye, visible, evident. മഹേശൻ പ്ര'നായി Bhr. appeared. ശംഭുപ്ര. യായി Bhg. f.; ദിനേശൻ പ്ര'മായി & പ്ര'നായി UR.; ഒല്ലഭമേ പ്രത്യക്ഷമല്ലനം Nal. it is difficult to meet him. — പ്രത്യക്ഷസാക്ഷിതപം MR. the clearest evidence. — എന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു MR. it is evident, that.

പ്രത്യക്ഷത S. visibility; apparition.

പ്രത്യക്ഷീകരണം 1. apparition, — denV. ഭഗവാൻ പ്ര'രിച്ചു AR., Bhr. ശ്രീഭദ്രകോളി പ്ര'രിപ്പോളം KU. until she appear. 2. demonstration V2.

((പ്രതി)): പ്രത്യഗ്രം S. new, novel V1.

പ്രത്യഗ്മുഖം S., see പ്രത്യക്ക്.

പ്രത്യുപഹാരം S. retracting (അതിനു പ്ര. ചെയ്വാൻ പണി an arrow shot off Bhr.) or പ്രത്യവ—.

denV. പ്രത്യുപഹരിക്ക to retract.

പ്രത്യഭിജ്ഞാനം S. recognition പ്ര. തന്ന ചിഹ്നങ്ങൾ ഉര ചെയ്വാൻ KR. tokens in reply to an അഭിജ്ഞാനം.

പ്രത്യയം S. (=പ്രതീതി) trust, faith, reliance. പരപ്രത്യയകാരി Bhr. making others trust him. പ്ര. ഇതു കേൾക്കണം PT. faith! they must hear it. വാദം തുനിഞ്ഞിരിവരിൽ ഒരുവൻ പ്ര. കൈ വരുമ്പോൾ VyM. oath?

പ്രത്യർത്ഥി S. an enemy, defendant. അർത്ഥി പ്ര. കൾ VyM.; പ്രത്യർത്ഥിബലം എല്ലാം Brhmd. hostile army. പ്ര. വഴ്ത്തിന്നന്തകൻ AR. പ്ര. ഭാവം ധരിച്ചു Genov.

പ്രത്യർപ്പണം S. restitution.

denV. പ്രത്യർപ്പിക്ക to give back V1.

പ്രത്യവഹാരം S., see പ്രത്യവ—

പ്രത്യഹം S. daily. (അഹഃ) PT1.

പ്രത്യാശ S. hope.

പ്രത്യാസന്നം S. near.

പ്രത്യാഹരണം S. = foll. പ്ര'ണപുനരുച്ചാരണധ്യാനത്തോടു Brhmd.

പ്രത്യാഹാരം S. 1. taking back. 2. restraining the organs. സർവ്വേന്ദ്രിയങ്ങളും പ്രത്യാഹരിച്ചു AR. denV.

പ്രത്യുക്തി (നിയോഗത്തെ ആദരിയാതേ പ്ര. പായുന്ന ഭടൻ Bhr.)=പ്രത്യുത്തരം S. an answer, rejoinder.

പ്രത്യുത്ഥാനം S. rising to receive a visitor പ്ര. ചെയ്ക & പ്രത്യുപോത്ഥാനം Bhg.

പ്രത്യുൽപന്നം S. (part. pass.) present. പ്രത്യുൽപന്നമതി PT. having presence of mind.

പ്രത്യുപകാരം S. service in return, requital പ്ര. മറക്കുന്നവൻ ചത്തതിന് ഒക്കുമേ AR.

പ്രത്യുപാഖ്യാനം S. a lecture പ്ര. കൊണ്ടറിയിച്ചു Bhr 12. [Sah.

പ്രത്യൂഷസ്സ് S. morning—പ്ര'സി every morning,

പ്രത്യേകം S. one by one; distinct ഈ ചെയ്യുന്ന ഉപകാരം പ്ര. എന്നു നാം എപ്പോഴും വിചാരിക്കും TR. shall view it as a singular, special favour. തിപ്പിൽ പ്ര'മായ സമ്മതം കാണുന്നു MR. distinct admission പ്ര. ചെയ്യ on purpose. ഈ സാക്ഷി പ്ര. അന്യായക്കാരനൊ അടിയാനാകുന്നു MR. more especially, principally. പ്ര'മായി ഞാൻ പണം കൊണ്ടു പോയിട്ടില്ല jud. personally (there was a common stock).

പ്രത്യേകിച്ചു So. No. = വിശേഷിച്ചു, അടിയന്തരമായി.

പ്രത്യൌഷധം S. an antidote V2.

പ്രഥ **pratha** S. (പൃഥ് to spread; broad). Fame. പ്രഥനം unfolding പ്രഥനചതുരത Bhr. (in war). part. pass. പ്രഥിതം spread, renowned.

പ്രഥമം **prathamam** S. (പ്ര). First, foremost; also adv. പ്ര. അപരാധിയാം കൌരവർ ChVr. who offended first.

പ്രഥമ 1. the first lunar day. 2. the Nominative (gram.).

പ്രഥമൻ a condiment അട—, പരിപ്പു—, ചക്കപ്രഥമൻ etc. = മധുരക്കറി a sort of dessert.

പ്രഥമപുരുഷൻ (gram.) the 3rd person.

പ്രദം S. (ദാ) Giving, as കല്യാണപ്ര., ഉദകപ്ര. AR.

പ്രദക്ഷിണം S. reverential circumambulation, keeping the right side towards the person or object to be honored; in temples etc. (=വലം വെക്ക), Nāyars round the reviewing Rāja പുരുഷാരം മൂന്നു പ്ര. വെച്ചു KU. അംഗപ്ര. rolling round a temple etc.

denV. ബിംബം പ്രദക്ഷിച്ചു SiPu., പ്രദക്ഷിണീകരിക്ക Bhg.

പ്രദാനം S. gift, grant. ഭരതനു രാജ്യപ്ര'ത്തിന്നായി KR. in order to give Bh. the kingdom. ദ്വിജകാമപ്ര. ചെയ്തു Bhr. did the Brahman's wish.

പ്രദായി giving (=പ്രദം), giver V1.

പ്രദീപം S. a lamp PT.; a hanging lamp V1. വിജ്ഞാനമാം ഉന്നത പ്ര'ത്തേ ദാനം ചെയ്തു Bhg. [ത്മപ്ര. AR.

പ്രദീപകം showing, setting forth അദ്ധ്യാ

denV. പ്രദീപിക്ക to shine forth, to be kindled V2.

പ്രദേശം S. (ദിശ്) 1. direction. 2. a place ഉദരപ്ര. med. വനപ്ര'ത്തിൽ ശയിച്ചു KR.; ശീതമുള്ള പ്ര. a cool climate, അണിയ്യാരത്തു പ്ര. TR. a Nambiār's territory; country. മൂന്നടിപ്ര. നല്ക Bhg.

പ്രദോഷം S. 1. evening. 2. M. T. the fast of the 13th lunar evening പ്ര. നോററു SiPu.=ശനിവാരേ കൃഷ്ണപക്ഷേ ത്രയോദശിവന്നു കൂടും ദിനേ നോററു; also ശനിപ്ര. മഹാ പ്രദോഷോപവാസം SiPu.

പ്രദ്യോതനൻ S. the sun നൽപ്ര. CG.

പ്രദ്യുമ്നൻ S. Bhg 10. Kāma.

പ്രധാനം S. 1. The chief matter, principal thing സന്തതിക്കേററം പ്ര. SG. best means to obtain posterity. അവൎക്കു ശിക്ഷാരക്ഷ പ്ര. KU. chief occupation. അവനെ പ്ര'മാക്കി head. പ്രധാനഭൂതന്മാർ ഒരുമിച്ചു കൂടി KR. grandees.—പ്രധാനപ്പെട്ട പടനായകന്മാർ KU. 2. adj. chief ദേഹികൾക്കൊക്കേ പ്രധാനൻ ആ പൂരുഷൻ Nal.; സത്വഗുണപ്രധാനന്മാർ Sah.; എൻ ഉണ്ണികൾക്കു ഏററം പ്ര'ൻ Bhr.; fem. പ്രധാനമാരായ എണ്മർ Bhg.

പ്രധാനി (mod.) chief; first minister. ഭൃത്യപ്രധാനികൾ PT 5. സായ്പമാരിൽ പ്ര. TR. the Chief Commissioner.

പ്രപഞ്ചം S. 1. Development, expanse. വൈരിപ്ര. ChVr. the host of enemies. മാരിപോലേ ശരപ്ര. ഉതിൎക്കും ChVr. ആയുധാഭ്യാസപ്ര'വും Nal. the whole science of arms.—also f. ദുഷ്ടതാപ്രപഞ്ചകൾ SiPu. masses of sin. 2. the world, viewed as മായാപ്രപഞ്ചം Bhg. പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ Bhr.

denV. പ്രപഞ്ചിക്ക to expand, enlarge upon പഞ്ചതന്ത്രത്തെ പ്ര'ച്ചു ചൊല്ലി PT.

part. pass. പ്രപഞ്ചിതം, as അവനുടെ ഞാണൊലി പ്ര. Nal. celebrated.

പ്രപദം S. the tip of toes പ്ര'ങ്ങൾ രണ്ടും CG. നരിയാണിയും പ്ര'ങ്ങളും PrC. (in KR. പ്രപാദയുശം?). vu.=പുറവടി.

പ്രപാടനം S. splitting വക്ഷഃപ്രദേശം പ്ര. ചെയ്തു AR.=പിളൎന്നു.

പ്രപാതം S. fall; precipice പ്ര'ത്തെക്കൊണ്ടു നടുങ്ങും വാഴപോൽ KR.

പ്രപിതാമഹൻ S. a paternal great-grandfather പ്ര'ന്മാർ Bhr. KU.

പ്രപൌത്രൻ S. a great-grandson.

പ്രബന്ധം S. 1. Composition, chiefly poetical, but also ഗദ്യപ്ര. രചിക്കുന്നു Nal., പ്ര. നോക്കാം KU. read a book. 2. M. confusion മമ സന്താപപ്രബന്ധങ്ങൾ തീരും SiPu. my griefs & troubles.

പ്രബൎഹം S. the best V1.

പ്രബലം S. strong—പ്രബലനായ അന്യായക്കാരൻ MR. influential, successful (opp. ദുൎബ്ബല).—പ്രബലപ്പെടുക to prevail, become public ശാസ്ത്രം നീചജാതിയിൽ പ്ര. KU.—പ്രബലപ്പെടുത്തുക to acknowledge as valid; make publicly known MR.

denV. പ്രബലിക്ക to grow, appear with pomp V1.

പ്രബുദ്ധൻ S. awake. പ്ര'നായുടൻ KR. after a swoon.

പ്രബോധം S. waking, as from നിദ്രാവശം & ഖേദവശം UR. conviction, insight ബ്രഹ്മമാം പ്ര. സാധിക്കും SiPu.

denV. ഉപായത്തെ പ്രബോധിപ്പിക്ക PT. to advise.

പ്രഭ S. (ഭാ) Light, splendour പാവകപ്രഭ PT 1. — met. കണ്ണിൻപ്രഭ മറഞ്ഞു Nid. losing its lustre, നേത്രപ്ര. Bhg.

പ്രഭവം S. birth വല്ലാത്ത ബാലപ്ര'ത്തിനെക്കാൾ ഇല്ലാത്ത ബാലപ്ര. സുഖം പോൽ CC.

പ്രഭാകരൻ S. ((പ്രഭ) 1. the sun, Bhg. 2. N. pr. of a Bhaṭṭatiri, author of the പ്രഭാകരം, head of the Brahman division: പ്രഭാകരക്രമ KU., പ്രഭാകരന്മാർ Brahmans of that division.

പ്രഭാതം S. dawn പ്രഭാതകാലേ കളിച്ചു KU.

പ്രഭാമണ്ഡലം 1. a halo round the sun, moon പരിവേഷം. 2. a glory or nimbus round the head of idols, saints, etc. — aureola.

പ്രഭാവം S. energy, majesty; specific power of medicines (= തൻേറടം). ഉന്നതപ്രഭാവനാം നിന്തിരുവടി PT. your most glorious majesty. മായാപ്ര. നീങ്ങും പ്രകാരം അരുളി Bhr.

പ്രഭു prabhu S. (ഭൂ). Lord, prince നാട്ടിൽ പ്രഭുനാം ChVr.; പ്രഭുവാക്കി വാഴിച്ചു KU. a governor. നൂപതിനായിരപ്രഭു etc. chief of 30000 Nāyars. — pl. പ്രഭുക്കൾ = hon. prince, comm. പ്രഭുക്കന്മാർ, in Kōlanāḍu രണ്ടുപ്ര. great vassals, in Calicut തിരുമുടിപ്പട്ടം കെട്ടിയ നാൽ 4000 പ്ര'രും ചേകിച്ചു പിറേറനാൾ ലോകർ ചേകം KU. vassals & officers. — fem. പ്രഭുവാട്ടി No.

പ്രഭുത S. supremacy. പ്രഭുതകൾ നടിച്ചു ChVr. assumed airs.

abstrN. പ്രഭുതാം S. authority, sovereignty മൂവാണ്ടേക്കല്ലോ പ്ര. ഉള്ളു KU. നിധീശത്വാടി നാനാപ്ര'ങ്ങളിളുള്ളവൻ UR. Kubēra. സിംഹാസനേ മുഞ്ഞരപ്ര. ഭാവിച്ചു മേവി Nal.

പ്രഭൂതം S. large, much.

പ്രഭൃതി S. beginning (= മുതലായ etc.).

പ്രഭേദം S. kind ബന്ധമോക്ഷപ്ര'ങ്ങൾ ചോടിച്ചു Bhg.

പ്രഭ്രഷ്ടലക്ഷമായി Mud. missed the aim.

പ്രമത്തൻ S. intoxicated, careless (& പ്രമദം Vi.).

പ്രമഥൻ S. attendant on Siva പ്രമഥാലികളിം Anj.

പ്രമാണം pramāṇam S. (മാ). 1. Measure ആയുസ്സിൻെറ പ്ര. ഇല്ലാത്തതു GnP. life is uncertain. മഞ്ചാടിപ്ര. ഗ്ലിക med.; ആ മമ്മം മണിപ്ര'മായി ഉരുണ്ടിരിപ്പിതു MM.; നാലാൾ പ്ര. വെള്ളം കാണാം. 2. norm, authority ബലം പ്ര'മായി ചെയ്യ TR. achieved it by sheer force. സകല കായ്യത്തിന്നും തമ്പുരാനെ പ്ര'മാക്കി made the Rāja responsible for all the administration. എട്ടുകേങ്ങത്ത് എട്ടപ്പാൻ N. നെ പ്ര'മാക്കി TR. entrusted him with the revenue. രാജ്യത്തു പ്രമാണായിരിക്കുന്ന ആൾകൾ & നാട്ടിൽപ്രമാണപ്പെട്ട ആൾ TR. persons of authority. അനന്തരവസ്ഥാനത്തിന്ന് ഒക്കയും പ്ര'മായിട്ടുള്ള നമ്മെ നിരസിച്ചു എത്രയും ചെറുതായിട്ട് ഒരു കിടാവിനെ പ്ര'മാക്കി ചെച്ചു TR. made him joint king instead of me, the lawful heir. ഇതിന്നൊക്കയും പ്ര'മായിട്ട chief instigator. അതു പ്ര'മല്ല you are not bound by it. ശാസ്ത്രപ്രമാണേന വിധിക്ക KU. according to law. ഒരംശപരൻ പ്ര. എന്നോക്കാത്ത ജനം ഇല്ല Nal. (= പ്രധാനം); ദൈവം പ്ര. നമുക്ക് എന്നു ചൊല്ലി ജീവിക്ക നല്ല ChVr. to live religiously. ദൈവം പ്ര'മല്ലെന്നു ചിന്തിച്ചിതോ SiPu. lost sight of religion. 3. proof ലിഖിതസാക്ഷ്യാദിപ്ര'ങ്ങൾ (മാനുഷപ്ര., ദിവ്യപ്ര. oath, ordeal) VyM. — esp. a bond കള്ളപ്ര'ങ്ങൾ എഴുതിച്ചു, പറമ്പിൻെറ പാണ്ടുപടണ്ടയുള്ള ജന്മപ്ര. TR. title-deed. കടംവായ്പപ്ര.; ചരക്കു പ്ര. contract. ആറുറുപ്യക്ക് ഒരു പ്ര. എഴുതി TR. a cheque for etc.

പ്രമാണി a chief, headman; influential person മുഖ്യസ്ഥന്മാരും പ്ര. കളും (= പ്രാപ്തിയുള്ളവർ), കായ്യസ്ഥന്മാരിൽ പ്ര. കൾ TR., MR.

denV. പ്രമാണിക്ക to consider as rule, take for proved or granted, believe രേഖ പ്ര. ത്തക്കതല്ല MR. അതു പ്ര'ച്ചു തന്നേ TR. relying on, attending to.

പ്രമാണീകരിക്ക to regard as authority ദൈവം പ്ര'ക്കുമവക്കളെ കേവലം മൂഢർ എന്നറി Mud.

പ്രമാദം S. (see പ്രമത്ത) intoxicated security, self-deception KR.; inadvertence. ഒടുക്കത്തെ പ്ര. V1. the moment of dying. മരിപ്പാൻ പ്ര'മായിരിക്കുന്ന രോഗി CatR.

denV. പ്രമാദിക്കേണ്ട V1. don't despair.

പ്രമുഖം S. foremost പ്രഹസ്തപ്രമുഖപ്രവരർ AR. (=മുതലായ). [Anj.

പ്രമൃശ്യം S. to be investigated ശ്രുത്യുത്ഥാനപ്ര.

പ്രമേയം S. (മാ) to be measured or known, Bhg.

പ്രമേഹം S. urinary affection (21 kinds) diabetes (also പ്രമേഹക്കുരു)=നീർവാഴ്ച, gonorrhea; പ്രമേഹക്കല്ല് gravel = കല്ലടപ്പു.

പ്രമോദം S. delight ശുദ്ധപ്രമോദാശ്രു Nal.; അതിപ്രമോദേന പറഞ്ഞാൻ Mud.

denV. പ്രമോദിക്ക to be delighted.

പ്രയതൻ S. (യം) restored, pure, Brhmd 85.

പ്രയത്നം prayatnam S. Persevering effort, endeavour. ആളികളെ കൂട്ടി പ്ര. ചെയ്തു to make war. പ്ര. ചെയ്വാൻ ഉണ്ടെയും മരുന്നുമില്ല, കമ്പഞ്ഞിക്കു പോന്നി പ്ര. ചെയ്യിപ്പിച്ചു, നമ്മുടെ പേർക്കു പ്ര. ചെയ്യുവർ TR. my followers in war.

പ്രയത്നപ്പെടുക to labour, take great pains നിലങ്ങളിൽ പ്ര'ട്ടു വിള ഇറക്കി MR. എത്ര ജന്മം പ്ര'ട്ടു GnP. passed painfully through — also denV. എന്തെല്ലാം പ്രയത്നിച്ചാലും Arb.

പ്രയാഗം S. chief place for sacrifice, confluence of Ganga & Yamuna പ്രയാഗസ്നാനം; പ്രയാഗയും SiPu. പ്രയാഗയിങ്കൽ മാഘമാസത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു KU.

പ്രയാണം S. (യാ) going forth, journey, pilgrimage (=യാത്ര). — death V1.; പ്ര. ചെയ്തു Bhg.

പ്രയാസം S. (യസ്) 1. exertion, toil. പ്ര'പ്പെട്ടു laboured hard. 2. difficult എത്തുവാൻ പ്ര. Bhr. (=പണി).

പ്രയുക്തം S. see പ്രയോഗിക്ക.

പ്രയുതം S. a million പ്രയുതന്നരന്മാർ Bhr.

പ്രയോഗം S. Application, practice; use of means അസ്ത്രപ്ര. തുടങ്ങി Bhr.; നല്ല പ്ര. clever treatment (med.). മന്ത്രപ്ര. etc. — മൃദംഗപ്രയോഗവാൻ SiPu. beating the tabor.

denV. പ്രയോഗിക്ക to employ, apply, use as means, arms, talents; with Acc. & അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു പ്ര'ച്ചാൻ, അവനെ പ്ര'ച്ചു മർമ്മം തോറും, നൂറു ബാണങ്ങളെ തേരാളികളെ പ്ര. Brhmd. shot.

part. pass. പ്രയുക്തം as മന്ത്രിപ്രയുക്തന്മാർ Mud. creatures of the minister, employed by him. മന്ത്രപ്രയുക്തബാണങ്ങൾ KR. charmed arrows.

പ്രയോക്തൃവ് employer മരണാദികൾ ചെയ്യുന്നോൻ പ്ര'വായതു PR.

പ്രയോജനം S. 1. motive, cause. 2. use, profit, advantage.

denV. പ്രയോജിക്ക to be serviceable V1.

പ്രരോഹം S. Budding പ്ര. ഉണ്ടായ്തുരും PT. (from a seed).

പ്രലംബം S. hanging down പ്ര'മാം ഗിരി KR.

പ്രലംബൻ N. pr. a Daitya പ്ര'നെ കൊന്നു CG. [tation.

പ്രലാപം S. a talk ബഹു പ്ര. KR. esp. lamen-

denV. പ്രലാപിച്ചു സ്വരും AR.

പ്രലോഭനം S. allurement പല വസ്തു കൊണ്ടും പ്ര. ചെയ്യൽ KR. to seduce. [V1.

പ്രവചിക്ക S. to speak forth, announce, explain നിഷ്ഠുരപ്രവചകരാക്കൾ Bhg. propounders of harsh words. — പ്രവചനം prophesying.

പ്രവണം S. (L. pronus) bent forward.

abstrN. പ്രവണത്വം ഏകിനാൻ CC. inclination. [Bhg. devoted.

പ്രവത്സലൻ S. = simpl. ഭക്തപ്ര'ലനാരിമാർ

പ്രവരം S. 1. (വരൻ) the best, in Cpds. താപസപ്ര'ൻ, വീരപ്ര'ൻ. 2. (വർ) lineage, race ഭക്തപ്ര'മായി മേവും Bhg.

പ്രവർഗ്യം S. a ceremony at sacrifices തൽ പ്ര'വും ഉപസദവും KR.

പ്രവർത്തകൻ S. a superintendent, arbiter.

പ്രവർത്തനം S. activity; occupation V1.

denV. പ്രവർത്തിക്ക = പ്രവൃത്തിക്ക.

പ്രവൽഭനം = simpl. കോപം പ്ര. ചെയ്തു Mud.

പ്രവാചകൻ S. = നിഗി prophet, Nasr. ഭാനിയേൽ എന്ന പ്ര. Genov.

പ്രവാചകം (obj.) prophecy (Christ.).

പ്രവാളം S. talk, rumour (ഉണ്ണു. CC.).

പ്രവാസം S. living away from home. പെട്ടെന്നു പ്രവാസം ചെയ്യുന്ന MC. emigrates. പ്രവാസ ഭംഗം VyM. banishment. അവന്റെ പ്ര. Mud. voluntary expatriation = നിഷ്പ്രവാസം.

പ്രവാസനം S. banishment രാമന്റെ വന പ്ര. മുടക്ക KR.

denV. സുതനെ എന്തിന്നു പ്രവാസിപ്പിക്കുന്നു, എന്നെ പ്ര'പ്പിക്ക നീ KR.

പ്രവാഹം S. stream, current ചോരയുള്ള വാരി പ്ര. പെയ്തു Bhr. blood flowed in torrents.

denV. ഏഴായി പ്രവാഹിച്ചാൽ ശംഗയുമാടുന്നു KR. issued. ശിരിക്കു വടക്കുഭാഗമേ മന്ദാകിനി പ്ര'ക്കുന്നു KR. ചോരയും പ്ര'ച്ചു Sk.

പ്രവാളം S. (ബാല) 1. a shoot, bud. 2. coral (പവിഴം Tdbh.) മൌക്തിക പ്ര'വും Nal.

പ്രവിശ്യ E. province മലയാം പ്ര.യിൽ (mod.) & മലയാം പ്ര. ത്തിൽ, പ്ര. ങ്ങൾ TR.

പ്രവിഷ്ടം, see under പ്രവേശം.

പ്രവീണൻ S. (വീണ). Skilful, clever ശസ്ത്ര പട്ട'പ്ര. VetC. കായ്വഡ്ഡുപ്രവീണകരാന TR. (in titles).

പ്രവൃത്തം S. Deed ഉഷ്ടപ്ര'ങ്ങൾ Bhg.

പ്രവൃത്തി pravṛtti S. (=പ്രവർത്തനം). 1. Activity, opp. നിവൃത്തി; occupation, business, work നിലത്തു പ്ര. കൾ ഒക്കയും ചെയ്തു MR. cultivated. പ്ര. കൊടുക്ക TR. to employ. 2. a parish or അംശം, comprising 5-6 മുറി "a charge" കിഴക്കേടത്തു നമ്പ്യാരുടെ പ്ര. യിൽ TR. 3. sorcery, motion of the bowels, etc.

denV. പ്രവൃത്തിക്ക to act, work ക്രുദ്ധ പാരം പ്ര. Sah. നീതിശാസ്ത്രവിരുദ്ധങ്ങളായുള്ള വ രാജാവു പ്ര. രുതു VyM., ബാഹ്യാർത്ഥങ്ങളിൽ പ്ര'പ്പതു KeiN. പാളയക്കാർ പ്ര'ക്കുന്ന യുദ്ധം TR. wherein they are engaged. — vu. പൊഴുത്തിക്ക, അതിക്രമം പോത്തിക്ക Co. KN.

CV. പ്രവൃത്തിപ്പിക്ക to set to work സഭ്യന്മാരെ ക്കൊണ്ടു പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചുടൻ കൂലി കൊടുക്കാതെ ഇരിക്കും KR.; also വ്യവഹാരത്തിങ്കൽ പ്രവർത്തിപ്പിച്ചീടും ധർമ്മം തന്നേ KR.

പ്രവൃത്തിക്കാരൻ 1. a functioner, workman (Palg. vu. പോത്തിക്കാരൻ). 2. a subordinate revenue officer in Trav. = പാവൃത്യക്കാരൻ, അധികാരി (old). 3. an instigator B.

പ്രവൃത്തിപ്പിള്ള Trav. a Gumasten of the പ്രവൃത്തിക്കാരൻ = പണ്ടാരപ്പിള്ള 2.

പ്രവൃദ്ധം S. (part. pass. of വൃധ്). Increased യുദ്ധം പ്ര'മായിവന്നു AR. പ്രവൃദ്ധരാഗം ആന്നിരുവരും Mud.

പ്രവേശം S. 1. (വിശ്). An entry, entrance. ഗൃഹ —, നഗരപ്ര etc.; access. 2. vu. = ആവേശം & പരവശം Vl. possessedness, agitation.

denV. പ്രവേശിക്ക to enter പട്ടണത്തെ പ്ര. & Loc.; chiefly met. അവകാശത്തിൽ ഇവിടേനിന്നു പ്ര'പ്പാൻ പാടില്ല MR. to enter into the disquisition about the claim. ബാലതപം കടന്നപ്പോൾ വിദ്യയിൽ പ്രവേശിച്ചാർ KR. പഞ്ചതന്ത്രത്തെ പ്ര'ച്ചു ചൊല്ലീടേണം PT. engage in.

part. pass. പ്രവിഷ്ടം: പുരം പ്രവിഷ്ടനാമവനെക്കണ്ടു Mud.

CV. പ്രവേശിപ്പിക്ക to introduce ഇതു പട്ടണം പ്ര'ച്ചീടിനാൽ PT.

പ്രശംസ S. Praise മൌഢ്യന്റെ ഗുണം പ്ര. ചെയ്തു Mud.; ആത്മപ്ര. etc.

denV. പ്രശംസിക്ക S. to praise അവനെ ഏറവും പ്ര'ച്ചു Mud. നിന്നുടെ ധന്യമാം ശീലം അവളുടെ മുന്നിൽ പ്ര'ച്ചു Nal. നന്നു നന്നെന്നു പ്ര'ച്ചു ലോകത്തും SiPu. താനെത്താൻ പ്ര. Bhr.

part. pass. പ്രശസ്തം commendable, good. പ്രശസ്തവൃക്ഷങ്ങൾ KR. famous. രഹസ്യമാം അപരാധം പ്ര'മാക്ക KR. to publish. പ്ര'ങ്ങൾ ചെയ്വിക്ക opp. നിന്ദിതങ്ങൾ വഞ്ജിക്ക Bhr.

പ്രശ്നം praśnam S. (പ്രച്ഛ, Ger. fragen). A question. ദശപ്രശ്നങ്ങൾ the 10 arithm. species necessary for astrol. calculation, പ്രശ്നം വെക്ക to make an astrol. calculation, പ്ര. വെപ്പിച്ചു PT. (through കണിശൻ etc.). മേളമോടൊത്ത

പ്ര'വും ചെച്ച SG.—പ്ര. ശുഭം എന്നു പ്രശ്നി കന്മാർ പറഞ്ഞു Nal. the stars are favorable.

പ്രശ്നക്കാരൻ (പിറത്തിയക്കാർ TP.)=പ്രശ്നി കൻ. [PR.

പ്രശ്നരീതി N.pr. an astrological work in ślōkas.

പ്രശ്രയം S. (ശ്രീ). Respect, modesty; love നിന്നുടെ പ്ര. കണ്ടു Mud.

പ്രശ്രിതൻ V1. modest. (part. pass.)

പ്രഷ്ടാവു S. (പ്രച്ഛ see പ്രശ്നം) the questioner; one who consults an astrologer.

പ്രസക്തി S. (സജ്ജ്)=സക്തി, പ്രസംഗം f.i. വസ്തുക്കളിൽ ചിത്തപ്ര. Bhg.

പ്രസംഗം S. 1. attachment തവപ്രസംഗാ ദേവം ഉകരും AR. on account of thy presence. 2. occasion, conjuncture. ഇവിടെ പ്രസംഗാൽ പറയുന്നു Gan. I take this opportunity to explain. യുദ്ധപ്ര. ഇല്ലായ്കു Nal. രാത്രൌ കറങ്ങിതു നിദ്രാപ്ര'വും Nal. 3. association of thoughts കായ്പ്ര'ത്തിന്നന്തത്തെ ചിന്തിച്ചാൽ PT. consider the bearings. ഇപ്ര'ങ്ങളെ കേൾപിച്ചു SiPu.—Christ. sermon (?). 4. distant idea of, slight, little പ്രസംഗമാത്രം ഇല്ല കേൾപാൻ CC. nothing at all. ആ വൎത്തമാനം പ്ര. പോലും ഇല്ലാതേ കാണുന്നു not a shadow of truth. പ്ര. നീങ്ങുന്നില്ല No. = തീരേ.

പ്രസംഗി 1. connected with. 2. Christ, a preacher (T. usage).

denV. പ്രസംഗിക്ക 1. to attach to ആ കായ്വും അതിൽ പ്ര'ച്ചിട്ടുള്ള alluded to. ബ്രഹ്മചാരിയെ പ്ര'ച്ചു കേട്ടു Bhg. (=കുറിച്ചു). 2. T. to preach.

പ്രസന്നം S. (സദ്). 1. pleased, മാംപ്രതി പ്ര'ന്നനാക Brhmd.; bright പ്രസന്നഭാവം VCh. affability, urbanity, also ഭാവപ്രസന്നത V2. 2. നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഒരു പ്രസന്നം ഉണ്ടായി TR. (hon.) I have received a piece of news. പ്രസന്നീകരിക്ക to content V1. (=പ്രസാദം).

പ്രസഭം S. violently, rashly പ്ര. ചേൎത്തിതു CC. = പ്രസഹ്യ Brhmd 58.

പ്രസരം S. breaking forth; moving on.

denV. പ്രസരിക്ക to spread.

പ്രസവം S. (സു) bringing forth. പ്രസവവിധികൎമ്മങ്ങൾ എല്ലാം BR.; പ്രസവവേദന etc. = പേറു, ഒരംറു; also met. ധനം പ്രസവം മേദത്തിന്നായ്തുരും PT.

denV. പ്രസവിക്ക to bring forth കപോതി അണ്ഡങ്ങൾ പ്ര'ച്ചു Bhg.

പ്രസാദം S. 1. = പ്രസന്നത clearness, brightness. 2. favour, propitiousness രാജപ്ര'ങ്ങൾ അനുഭവിക്ക Mud. ദേവതമാരെ പ്ര. വരുത്തുക AR. to propitiate. സുപ്ര'കാലം. 3. leavings of offerings, sandal-powder, etc. (ചാന്തു, പുഷ്പം) obtained from temples as marks of God's favour തീൎത്ഥവും പ്ര'വും കൊണ്ടു വരിക TR.; പ്ര. മസ്തകത്തിങ്കൽ ഉപചരിപ്പിക്കേണം Bhg. place on the head.

denV. പ്രസാദിക്ക 1. to be pleased, bright, calm, propitious അവനേ കുറിച്ചു ഏറ്റവും പ്രസാദിച്ചു Bhr.; പുരുഷനിൽ പ്ര'ച്ചു Bhg.; അടിയനോടു പ്ര., എങ്കൽ പ്ര'ച്ചീടേണം KR.; അവൾ ശ്രീകൊണ്ടുനി അധികം പ്ര'ച്ചു KR.; പ്ര'ച്ചു തന്നു TR. to give as present (a superior). എനിക്കു നന്നായി പ്ര'ച്ചു വരം നല്കി KR. 2. So. to please നേരുള്ള ജനങ്ങൾക്കിതെന്നും പ്ര'ക്കും Nasr. po.

Imp. പ്രസീദമേ AR. be gracious to me!

CV. പ്രസാദിപ്പിക്ക 1. to please, gladden ബൃഹസ്പതിയെ പ്ര'പ്പാൻ Bhg. ലോകേശപ്ര'ച്ചീടേണം ഇവനെന്നേ KR. 2. to conciliate, propitiate വാക്കുകൊണ്ടു പ്ര'ച്ചയച്ചു TR.

പ്രസാരണി S. (creeper) GP 64. & പ്രസാരിണി ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. Pæderia foetida.

denV. പ്രസാരിക്ക v. a. to spread ആതപം പ്ര'ച്ചു Nal.

പ്രസിദ്ധം S. (p. pass. of സിദ്ധ്). known, celebrated. ലോകപ്ര'മായുള്ള Nal.—ഗുണപ്രസിദ്ധാക്കൾ Bhg 4. men of acknowledged virtue.—പ്ര'മാക്ക, പ്ര'പ്പെടുത്തുക to proclaim, divulge, also പ്രസിദ്ധിക്ക V1.

പ്രസിദ്ധി S. notoriety, fame നളൻ എന്നൊ

ത പ്ര., ധന്യപ്ര. പ്രവൃത്തിക്ക സാമ്യം Nal. — പ്ര. പത്രം proclamation. — പ്രസിദ്ധിമാൻ Nal. universally known.

പ്രസീദ, see പ്രസാദിക്ക. — പ്രസൃതി = പ്രസവം.

പ്രസൃതി S. the palm of the hand hollowed.

പ്രസ്തരം S. 1. a grass-couch. 2. (L. petra) a stone.

പ്രസ്താവം S. (സ്തൃ) introducing a subject; mentioning; suggestion. കണ്ണുകൊണ്ട പ്ര. a hint. ഈ കഥാപ്ര. അല്പിങ്ങു കേൾക്കേണ്ടതു Nal. (corrupted into പ്രസ്ഥാപം).

denV. പ്രസ്താവിക്ക S. 1. to cause to mention or praise. 2. to mention, vu. പ്രസ്ഥാപിക്ക q. v. അവസ്ഥ ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കാതേ MR.

പ്രസ്ഥം S. 1. a plateau, table-land. 2. a measure പ്രസ്ഥമാത്രം പോൽ മുത്തും VC. = ഇടങ്ങഴി.

പ്രസ്ഥാനം S. departure, march പ്രസ്ഥാനവാദ്യം മുഴക്കിക്ക Nal. അടിയങ്ങളെ പ്ര'ത്തിന്ന് അന്തരം വരുത്തി KU. prevented our journey. മഹാപ്ര. ആശ്രിച്ചു Bhr.

പ്രസ്ഥാപം S. better പ്രസ്താവം publicity, പുറത്ത് ഒക്കയും പ്ര. ആകും vu. will become the talk of all.

പ്രസ്ഥാപനം S. sending off.

denV. പ്രസ്ഥാപിക്ക 1. to despatch. 2. (corruption of പ്രസ്താവിക്ക seemingly derived from സ്ഥാപിക്ക 2. q. v.). എന്നു പ്ര'ക്കേണ്ടതാണ MR. ought to declare. വസ്തുവകകളെ കുറിച്ചുണ്ടാക്കിയ പ്രസ്ഥാപത്തിൽ (representation) ഇത് ആരും പ്ര'ക്കാതേ മൂടിവെച്ചു; അക്രമം ചെയ്തായി പ്രസ്ഥാപം ഉണ്ടായി കാണുന്ന MR. mention.

പ്രസ്ഫുരമാണം S. throbbing പ്ര'മായോർ കാക്ഷുസ്പന്ദനത്തോടും Bhr.

പ്രസ്ഫുലിംഗം S. a spark. പ്ര'ങ്ങളോടും കൂടി നോക്കി Bhr. with scintillating looks.

പ്രസ്രവണം S. flowing out, stream ശൈലപ്ര'ങ്ങൾ Bhr. പ്ര'ണാചലം AR. N. pr. a mountain in Sugrīva's kingdom.

പ്രസ്രവം urine. Tantr.

പ്രഹരം S. 1. striking അവനെ പ്ര. ഇവർ കൂട്ടിനാർ Mud. feigned to strike. പ്രഹരഭയം Mud. fearing blows. 2. a watch of three hours = യാമം.

പ്രഹരണം, പ്രഹരിക്ക to strike, VCh. മുതുകത്തു പ്രഹരിക്കുന്നത് കൊള്ളേണ്ടിയും വരും jud. പ്ര'ം കിട്ടും.

പ്രഹാരം S. a blow, stroke, kick. മുക്കി പ്രഹാരേണ പതിച്ചു AR. — പ്രഹാരഭാവം menacing.

പ്രഹാസം S. loud laughter.

denV. പ്രഹസിക്ക V1.

പ്രഹിതം S. (part. pass. of ഹി) sent off.

പ്രഹ്ലാദം S. joy.

പ്രഹ്ലാദൻ Bhg 7. Hiraṇyakaśibu's pious son. part. pass. പ്രഹ്ലന്നൻ glad.

പ്രഹ്വം S. (ഹ്വർ) stooping, bent upon പ്രഹ്വനായി ചെന്ന തൊഴുത KR.

പ്രളയം S. (ലീ). 1. dissolution, of 4 kinds (നിത്യം daily, as death, നൈമിത്തികം at the end of a Kalpam, പ്രാകൃതം annihilation of matter, ആത്യന്തികം Bhg. = മോക്ഷം). 2. destruction of the world ജഗദ്വസ്ഥിതി പ്രളയകർത്താവായ ഭഗവാൻ AR. Viṣṇu. പ്രളയാഗ്നി എന്ന നണ്ണി KR. ബ്രഹ്മൻറെ രാവായതു പ്ര. അന്ന് ഇരുട്ടും വെള്ളവുമേ ഉള്ളു CS.; അളവില്ലാത വെള്ളം എന്നി ലോകം എങ്ങും പ്രളയകാലത്തിങ്കൽ ഇല്ല Bhr. deluge, so വമ്പുള്ളയവാരിധി RS. പ്രളയാംബുനാദം കണക്കേ KumK.; പ്രളയാന്തത്തോളം പറഞ്ഞാലും കഥെക്കവസാനമില്ല SiPu.; fig. രാജ്യം ഒക്ക പാച്ചലും ഓട്ടലും മഹാപ്ര'വുമായി Ti. after the taking of Śrīrangapaṭṭnam. 3. a very high number ആയിരം തോയകരപ്ര'ങ്ങൾ AR.

പ്രളാപം S. see പ്രലാപം.

പ്രാകാരം S. rampart, wall പ്രാ. മുറിച്ചിതു or കളഞ്ഞിതു Brhmd. in a siege. (Scr. also the court of the tabernacle).

പ്രാകുക prāyuya & പിരാ — (Port. praga). To curse വക്രുങ്ങളിലും പ്രാകുന്നവർ Bhg 8. — പ്രാകി or പ്രാവി past.

VN. പ്രാക്കൽ imprecations as of a beggar, old man (much dreaded). ആയിരം പ്രാ. ആയുസ്സിന്നു കേട്ട prov. എണ്ണ മന്ത്രിച്ചു പ്രാ. അടങ്ങി. — also പ്രാക്ക a curse.

പ്രാകൃതം prāγṛdam S. (പ്രകൃതി). 1. Natural പ്രാകൃതചപലനായ വാനരൻ KR. fickle by nature; common പ്രാകൃതബുദ്ധികൾ KR. common mortals. പ്രാ'ന്മാർ Bhr. who are without തത്വജ്ഞാനം etc.; പ്രാഗ്ജികന്മാരായ ഞങ്ങൾ പ്രാ'ന്മാരായി ചമഞ്ഞു CG.; പ്രാ. പോലേ നടിച്ചു ശരീരവും Nal. boorish. 2. low, vulgar പ്രാ'ൻ കാണുമ്പോൾ പ്രാകൃതം വേണം എന്നഞ്ഞു ഞായം CG.; പ്രാകൃതനാരിമാർ KR. 3. colloquial dialect പ്രാകൃതശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി Nal. Prākrit.

പ്രാക് S. (prāñch) 1. in front. 2. former. 3. eastern. — പ്രാക്തനം S. old. — പ്രാക്പടിഞ്ഞാറു BhD. — പ്രാഗ്ഭവപ്രാക്ത്യജന്മാനന്ദം ജ്ഞാനാനന്ദം KeiN. — Prāgjyōtiṣam. N. pr. a town. Bhg 10.

പ്രാഗ്വത്ത്വം S. see പ്രാഗ്വത.

പ്രാചീനം S. (പ്രാക്) 1. former. 2. eastern ബന്ധുരന്മാരായ പ്രാ'ന്മാർ KR. Prasii.

പ്രാജാപത്യം S. coming from Prajāpati; a sacrifice, marriage, penance for the sake of obtaining children, Bhr. പ്രാ'വ്രയാം ഇക്ഷ്വി.

പ്രാജ്ഞ S. = പ്രജ്ഞ consciousness, as പ്രാണനം പ്രാ. യും വിട്ടുപോകാതേ KR. — പ്രാജ്ഞനായുള്ള രാജാവു രാജാവെല്ലോ Mud. അതിപ്രാജ്ഞൻ SiPu. intelligent.

പ്രാജ്യം S. ample, much പ്രാ'മാം യശസ്സു Nal. പ്രാജ്യകീർത്തിയാം നൃപൻ Mud.

പ്രാഞ്ജുക prāñjuya B. To creep, tottle, പ്രാഞ്ചിനടക്ക (Te. prāñku to creep?).

പ്രാഞ്ജലി S. (അഞ്ജലി). Putting the hands to the forehead പ്രാ. കളായി നിന്നാർ KR.

പ്രാഡ്വിവാകൻ S. (പ്രാഡ്വിവാക questioning). A judge പ്രാ'കസ്ഥാനം VyM.

പ്രാണൻ prāṇaṅ S. (പ്ര, അൻ). 1. Breath; also the other vital airs പ്രാണങ്ങൾ (5). 2. life പ്രാണനോടേ നിന്നു കഴികയില്ല TR.; പ്രാണനോടേ തന്നേ മൂടിക്കളഞ്ഞു Mud. buried alive. പ്രാ'നെ വിടുക TR. അവൻ പ്രാ. ഒഴിച്ചതു VetC. died, ആ ഹേതുവായി പ്രാ. പോയ്പിടുകുന്നു KR. life is forfeited. പ്രാ. നീക്കുക, എടുക്ക TR. to execute. അവരെ പ്രാ. ശേഷിപ്പിക്കേണം എങ്കിൽ save alive. പ്രാ. കളക to commit suicide. എന്റെ പ്രാ'നെ കളഞ്ഞു കളയും vu.

പ്രാണം id. പ്രാണത്തോളം till death — pl. പ്രാണങ്ങൾ 1. life, the totality of its organs ഞാനും എൻ പ്രാ'ളെ ത്യജിച്ചിട്ടവൻ, കളഞ്ഞിട്ടവൻ AR. 2. as dear as life തന്നുടെ പ്രാ'ളാകുന്ന കന്യക SiPu.; പ്രാ'ളായൊരു കാന്തൻ CG.; പ്രാ'ളാകും പത്നീവൃന്ദം CC.

പ്രാണഗണം S. = പ്രാണങ്ങൾ CC.

പ്രാണത്തേടം, — നാശം S. loss of life, death.

പ്രാണത്യാഗം S. giving up one's life. പ്രാ. ചെയ്യും KU. (see പ്രാണങ്ങൾ).

പ്രാണദാതാ S. granting life. VetC. നീ മമ പ്രാ. AR. my saviour.

പ്രാണധാരണം S. preservation of life. Nal.

പ്രാണനാഡി B. membr. virile.

പ്രാണനാഥൻ, — നായകൻ Nal. the husband.

പ്രാണപണയം jeopardy. പ്രാ'മായ പോരാട്ടം life & death struggle.

പ്രാണപ്രയാണം S. death പ്രാ. അടുത്തു AR.

പ്രാണപ്രിയ f. dear as life, the wife.

പ്രാണബന്ധു the dearest friend. VCh.

പ്രാണഭയം 1. fear of death പ്രാ. കൊണ്ടു കരണം ചെയ്യ കൊട്ടത്തു TR. 2. danger to life (f. i. the ക്രൗര്യഫലം of ചിങ്ങസംക്രാന്തി is പ്രാ. to those born in Mithunam) astrol.

പ്രാണവല്ലഭൻ PT. = പ്രാണനാഥൻ.

പ്രാണവേദന agony എലിക്കു പ്രാ. prov.

പ്രാണസങ്കടം extreme jeopardy പ്രാ'ത്തിങ്കൽ ഉണ്ണാം Anach. ഊണിക്കൽക്കരണം എന്നതു കേട്ടാൽ പ്രാ. ChVr. agony.

പ്രാണസഞ്ചാരം extreme pain.

പ്രാണസംശയം S. danger of life പ്രാ. പൂണ്ട Bhg. പ്രാ. വന്നു ഭവിക്കുന്നേരം Nal.

പ്രാണസമ KR. = പ്രാണപ്രിയ.

പ്രാണസ്ഥലം a dangerous spot (= മർമ്മം).

പ്രാണസ്നേഹം intimate friendship ഞാനും പക്ഷിയും തമ്മിൽ പ്രാ'മായ്മമഞ്ഞു PT.; പ്രാ'മായ്കൊണ്ണ മിത്രം Mud.

പ്രാണഹാനി destruction of life അവരെ പ്രാ. വരുത്തി TR.

പ്രാണഹീനൻ lifeless ബാലൻ പ്രാ'നായി പിറന്നു Bhr.

പ്രാണാദിക്കുഴമ്പു MM. a famous preparation.

പ്രാണാന്തം S. death.

പ്രാണാന്തികം ദണ്ഡം ഭുജിക്ക AR. capital punishment.

പ്രാണായാമം S. restraining the breath — പ്രാ'ങ്ങൾ ചെയ്യൂ VCh. three kinds of യോഗം; പ്രാ'മശീലൻ Bhg.

പ്രാണാവസാനം S. death യിപ്രാണ പ്രാ. അട്ടത്തു VetC.; അവരെ പ്രാ. വരുത്തി SiPu.

പ്രാണി S. 1. living being. 2. M. an insect, vermin.

പ്രാണിഹിംസ killing anything that has life is forbidden KR. പ്രാ'ഹിംസയും ചെയ്യാം Nal.; പ്രാ'ഹിംസ (എനിക്ക) പ്രാണസങ്കടം ChVr.

പ്രാതർ prāðar S. ((പ്ര, Ge. früh). Early പ്രാ. ഉത്ഥാനം ചെയ്യൂ VetC. — പ്രാതഃകാലം S. morning പ്രാ'വന്ദനം Bhg. — Tdbh. പ്രാതൽ breakfast ഇന്നിനി പ്രാതല്ലു യില്ലിന്റെ ഞാണിനു നന്നു PT. പ്രാ. ഉണ്ണു, അടക്കുക, കഴിക്ക; also പ്രാ. ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു (S. പ്രാതർഭോജനം).

പ്രാതിലോമ്യം S.=പ്രതിലോമം f. i. In a match കൊക്കുന്നില്ല പ്രാ'മല്ലയോ; പ്രാ'ത്തിന്നു ഏറ പാപം ഉണ്ടു Bhr.

പ്രാദുഃ S. prādus (പ്ര). Forth, coming to light നാരായണൻ വിലാദിതങ്കൽ പ്രാദുർഭാവം ഉണ്ടായി, ശിലാമയനായിപ്രാ'ർഭവിച്ചു VilvP. appeared.

(പ്ര): പ്രാധാന്യം S. superiority, prevalence = പ്രധാനത.

പ്രാന്തം S. edge, end ഹിമവൽ പ്രാ. പുക്കു KR.

പ്രാപണം S. (ആപ്). Attaining അവളെ അവ്യയദേശത്തെ പ്രാ. ചെയ്യിപ്പിപ്പാൻ SiPu. to take to heaven.

പ്രാപകം leading to മുഖ്യജനങ്ങൾക്കു സന്മാർഗ്ഗപ്രാ'കം ദണ്ഡം AR.

പ്രാപിക്ക 1. to reach താപസന്മാരെ പ്രാ'ച്ചു Nal.; പട്ടണം പ്രാ'ച്ചു Bhg. സാരസാസനലോകം AR. 2. to obtain അനന്തസുഖം പ്രാ., അമ്മയെ പ്രാപിച്ചു Sah. (embrace).

CV. പ്രാപിപ്പിക്ക = എത്തിക്ക f. i. സപ്തത്തിൽ ഉടലോടേ പ്രാ. KR.; പിതൃക്കൾക്കു മോക്ഷം പ്രാ. Brhmd.; രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രാ'ച്ചിടാം നിന്നേ Nal.; also double Acc. എന്നേ മന്ദിരം പ്രാ. Brhmd.

part. pass. പ്രാപ്യം 1. attained അവനു നരകം പ്രാ'മായി Arb. was condemned. 2. having reached നിൻ ചക്ഷുമാഗ്ഗം പ്രാപ്യനായിതോ നളൻ Nal. has he met thy eye. 3. proper, able പ്രാപ്യന്മാർ = പ്രാപ്തിയുള്ളവർ; ഒന്നിനും പ്രാ'നല്ലാതേയായി Bhg.

പ്രാപ്തി 1. attaining മോക്ഷപ്രാ. 2. obtaining കളത്രപ്രാ. Bhr. പുത്രപ്രാ. ക്രമപായം RS.; also a സിദ്ധി = ഇച്ഛാലാഭം Bhg. 3. ability, capacity അതിനു നാം പ്രാ. യല്ലായ്കയാൽ; നമ്മാൽ പ്രാ. ആകയും ഇല്ല TR. I am not able. പ്രാ. വരുന്നതിനു മുമ്പിൽ VyM. being of age, 16th year. അവനെ നാം തന്നേ പ്രാ. യാക്കിച്ചെയ്തു TR. initiated in Royal duties. — hence പ്രാപ്തികാരൻ, പ്രാപ്തികേട് etc.

പ്രാപ്യം S. attainable.

പ്രാബല്യം S. predominance, power ആരണശാപത്തിൻ പ്രാ. CG.; also ആ ഭാഗത്തെ തെളിവിലേക്ക് അധികം പ്രാബല്യത ഉണ്ടു MR. that plea is stronger.

പ്രാഭവം S.=പ്രഭുത pre-eminence, with പറക, കാട്ടുക to glory. ശത്രുനിഗ്രഹംകൊണ്ടു നീ പ്രാ. കാട്ടിത്തെളിയേണ്ടാ KR.

പ്രാഭൃതം S. (പ്രഭൃതി) a present to Gods, kings, etc. പ്രാ. പൂണ്ടു; അവനെ നാഥനുമിൽ പ്രാ'മായിട്ടു വെച്ചു കൊട്ടക്ക CG. പ്രാ. വെക്ക = കാഴ്ച. (പ്രാകൃതം 2).

പ്രാമാണികൻ S. the head of a caste.

പ്രാമാണ്യം S.=പ്രമാണത authoritativeness. ബൌദ്ധശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രാ. കേൾപിച്ചു KU. the evidences, proofs of Islam.

പ്രായം prāyam S. (പ്ര, ഇ). 1. Passing out of life, by resolute fasting. 2. stage of life നല്ല പ്രായത്തിൽ മരിച്ചു of good old age. അഞ്ചിൽ പെരുകിയോരഞ്ചുവയസ്സിവക്കാക ഒരു പോലേ, എപ്പോഴും ദേവകൾക്കിങ്ങിനേ പ്രാ. KR. പ്രാ. കറഞ്ഞതെങ്ങു MR. ബാലപ്രായം youthfulness, also = പവ്വം see നെല്ലു. 3. rule, measure ചേട്ടവർ മലയർ ഈ രണ്ടു ജാതിക്ക് ഒരു പ്രാ. KN. of the same degree of elevation. വമ്മങ്ങളെ നരുകിയാൻ എണ്ണമിപ്രാ. Brhmd. ചത്ത പ്രാ. ആയി is well nigh dead; therefore in Cpds. like പശു പ്രാ., കുതിപ്രാ., ജല്പ്രാ., മൃതപ്രായരായി KR. ഒരു കടുപ്രായേണ Bhg.

പ്രായക്കാരൻ (loc.) of that age നാലു വയസ്സു പ്രാ. jud. സമപ്രായക്കാർ coetaneans.

പ്രായാധിക്യം extreme age പ്രാ'ത്താൽ അപ്രാപുൻ MR.

പ്രായശ്ചിത്തം S. (പ്രായസ്സ് = പ്രായേണ). redress, making amends. 1. by fine കുറ്റത്തിനു പ്രാ. ൦൦ ഉറുപ്പിക വാങ്ങി, അവളെ കൊണ്ടു നൂറു പണം കാവിലേക്കു പ്രാ. ചെയ്യിച്ചു, ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളെ മെയ്യേറിയതിനേറ പ്രാ. കഴിക്കേണ്ടും മുതൽ TR. പ്രാ. നിശ്ചയിച്ചുവാങ്ങി = ദണ്ഡിപ്പിച്ചു Vl. 2. atonement, expiation (of ബ്രഹ്മഹത്യ) അശ്വമേധത്താൽ അതിൻ പ്രാ. Bhg.; മോക്ഷം പോവാൻ ഒരു പ്രാ. ഗ്രഹിപ്പിക്ക, ടീപപ്രഭക്ഷിണം സ്വപ്രാ. KU.; മോക്ഷശാന്തിക്കായി ഹോമം പ്രാ. ചെയ്തു VyM.; ഞങ്ങൾക്ക് കഴിയേണ്ട പ്രാ'ങ്ങൾ പൈതികന്മാരെക്കൊണ്ടു കഴിപ്പിച്ചു TR. for defilement. നിമ്മ്യാളം ചെയ്തിൻ പ്രാ'ത്താത്മമായി Bhr. to atone for.

പ്രായസ്സ് S. = പ്രായേണ for the most part. പ്രായശോ നിവേദനം ചെയ്തു PT. fully.

പ്രായികം (3) proportioned ഇക്കുവ്യാസത്തിനു പ്രാ'മായിട്ടൊരു പരിധി, ഏറിനു ൦൦ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പ്രായികവ്യാസപരിധികൾ Gan.

പ്രായേണ Instr. (3) for the most part.

പ്രായോപവേശം S. (1) death by abstinence പ്രാ. & പ്രാ'നം ചെയ്തു മരിക്ക KR 4.

പ്രായിക്ക(ൾ)ര രാജാവു N. pr. Rāja near Māvēlikara (പുറായി, ചെമ്പ്രായി).

പ്രാരംഭം S. = ആരംഭം, f.i. അനുഗ്രഹപ്രാ. ഇതൊക്കവേ Nal.

denV. പ്രാരംഭിക്ക to begin, undertake.

part. pass. പ്രാരബ്ധങ്ങൾ അശേഷം ഒടുങ്ങും GnP. = കർമ്മം.

പ്രാർത്ഥന S. Asking, prayer; vow.

denV. പ്രാർത്ഥിക്ക to beg, pray with Acc. of obj. അഭിമതങ്ങളെ വഴിപോലേ പ്രാ'ച്ചാൽ KR. നിജാഗ്രഹം പ്രാ. ദേവനോടു SiPu.; of subj. അഗ്നിയെ പ്രാ. KR. to Agni. എന്ന ഈശ്വരനെ പ്രാ'ച്ചു TR.; ഭക്തിപൂർവ്വമാം വണ്ണം ഈശ്വരനെ പ്രാ. TrP.; കൈകൾകൂപ്പി പ്രാ. Bhg.; ഒക്കയും സാസ്രുവക്കളോടെ ഭയകടാക്ഷമുള്ളപോലേ എന്നു പ്രാ'ച്ചിരിക്കേ ആകുന്നു TR.

part. pass. ദേവിയാൽ പ്രാർത്ഥിതനാകയാൽ AR. gained by the Queen's prayer — പല വീരരാൽ പ്രാർത്ഥിത Bhg. wooed by.

പ്രാലേയം S. (meltable) snow പ്രാ. തൂകിത്തൂടങ്ങി എങ്ങും, മാലേയവും കർപ്പൂരവും പ്രാലേയതോയത്തിലാക്കി മുഖങ്ങളിൽ തളിച്ചു CG.; പ്രാലേയാദ്രി Vil. Himālaya.

പ്രാലംബം, — ഭിക S. a neck-string ChS.

പ്രാൽ (loc.) = വരാൽ Name of a fish.

പ്രാവത്ത്യം, see പാവ്വത്ത്യം.

പ്രാവശ്യം prāvaśyam (mod.) Time, turn; in Trav. അനേകം പ്രാവേശം; also നാലു പ്രാവിശ്യം ആളെ അയച്ചു TR.

പ്രാവു, see പിറാവു Dove, പ്രാക്കുട്ടം etc.

പ്രാവൃൽ S. (പ്ര + വൃഷ്). Rainy season, പ്രാ'ഡ്വർണ്ണനം CG. its description.

പ്രാശനം S. (പ്ര + അശ്). Eating അന്നപ്രാ. KU. the first meal of Brahman infants, in the 6th month.

പ്രാശ്നികൻ S. (പ്രശ്ന) 1. A judge Vl. 2. an astrologer പ്രാ'ന്മാരിൽ ഒരുത്തൻ ചൊന്നാൻ CG.

പ്രാസം S. (പ്ര + അസ്). A bearded dart, Bhr. also rhyme of verses. പ്രാസം ഒക്കേണം prov.

പ്രാസാദം S. (സദ്) a raised platform; temple or palace, esp. that of the Cochi Rāja

V2. — പ്രാസാദശൃംഗങ്ങൾ ഏറി Nal. balconies — പ്രാസാദമൂർദ്ധ്നി കയറി AR. a roof.

പ്രാഹ്ണം S. (അഹഃ) forenoon.

പ്രിയം priyam S. (Ge. philo, G. freien). 1. Dear എനിക്കു പ്രിയൻ m., പ്രിയ f. also the wife ഭരതനോടു നീ പ്രിയങ്ങളല്ലാതേ ഒരിക്കലും ഒന്നും പറഞ്ഞു പോകല്ല KR. 2. dear, high in price നെല്ലു പ്രിയമാകുന്നു V1.; പ്രി. വലിക്ക to praise an article for sale, തങ്ങൾച്ചിണ്ണാക്കിനു പ്രി. വലിപ്പിക്കേണ്ടാ prov. 3. wish മൽപ്രി. വരുത്തുക Bhr.; മൽപ്രി'മായതിച്ചെയ്തു വിപ്രിയമല്ല CG. 4. affection പ്രി. കാട്ടുക to show love. പ്രിയാപ്രിയങ്ങളെ വിചാരിയാതേ KR. impartial. പ്രിയപ്പെടുക to be fond of. ചോറിനെ പ്രിയമാകുന്നു likes rice V1.

പ്രിയതമം Superl. (& പ്രേക്ഷം) dearest. പ്രിയതമനേ തിരഞ്ഞു KR. a wife. — Compr. പ്രിയതരം PT.

പ്രിയകാരി, പ്രിയങ്കരം showing love.

പ്രിയവാളി m., — നി f. speaking kindly. Nal.

പ്രിയാളു Nal. a tree (=മരൾ).

പ്രീണനം petting, caressing. Bhg.

പ്രീതം part. pass. 1. delighted, contented അതിപ്രീതയായി AR. എന്നേകരിച്ചു പ്രീതൻ എങ്കിൽ KR. അവനെ പ്രീതനാക്കണം PT. gain him. 2. loved.

പ്രീതി 1. gratification ആയവണ്ണം ചിജപ്രീതിചെയ്യ SiPu.; ശിവപ്രീതിയായ്തുരും = പ്രസാദം contentedness. ധാത്രിയെത്തന്നേ കൊടുത്തുവെന്നാകിലും പ്രീതി വരാതവക്കു Mud. they are not satisfied. പ്രീതിപൂണ്ട AR. തേക്കാം പ്രീതി വരുത്തുക PR. to propitiate, പിതൃക്കളെ പ്രീ. വരുത്തുക Brhmd. 2. love നമ്മോടു പ്രീതി ഉണ്ടായിട്ടയച്ച കത്തു TR. a friendly letter (=പ്രേമം).

പ്രീതികാരി as മമപ്രീ. AR. gratifying me. — പ്രീതിമാൻ gratified, affectionate.

പ്രേക്ഷ S. (പ്ര, ഈക്ഷ). Seeing, spectacle പ്രേക്ഷകന്മാക്കു കാട്ടിക്കൊടുത്തു Mud. to the spectators.

പ്രേതം S. (പ്ര, ഇത). 1. Dead പ്രേതകൃത്യങ്ങൾ ചെയ്തു KR. പ്രേതകൃത്യങ്ങൾ AR. = ശേഷക്രിയ obsequies. പ്രേതനായുള്ളൊരു മന്നവൻ CG. പ്രേതം (or ശവം) വീണിരിക്കുന്നു vu. a violent death has occurred. 2. a ghost, goblin. പ്രേതബാധ possession by demons. പ്രേതകോപം ശമിപ്പാൻ തിലഹോമം etc. PR.

പ്രേതാധിപൻ S. Yama പ്രേ'ന്നും വധിക്കയില്ലെന്നുമേ PatR. (he is so fair that etc.). അപരേ പ്രേതരാജാവിനു കാഴ്ചവെച്ചു Bhg. killed.

പ്രേമം prēmam S. (പ്രീ). Love നാണവും പ്രേമവും തങ്ങിന കണ്ണുനീ, പ്രേ'ത്തെ തുകന്ന കാന്തൻ, തുകന്ന തുമൊഴി CG. പ്രേ. നിറഞ്ഞ വഴിഞ്ഞുള്ള വാക്കുകൾ Bhg. തങ്ങളിൽ പ്രേ. ഇല്ലാതേ കണ്ടു Anj.; എന്റെ മേൽ ബഹു പ്രേമമായിരിക്കും Arb. to the husband.

പ്രേരണം S. (പ്ര, ഈരൺ). Sending തോഴിയേ പ്രേ. ചെയ്തു, പുത്രനെ പ്രേരിച്ചു SiPu.

part. pass. പ്രേരിതം & പ്രേഷിതം (ഇഷ്) sent. Bhg.

പ്രേഷ്യൻ S. a servant.

പ്രേഷ്ഠം S. (Superl. of പ്രീ). Dearest പ്രേഷ്ഠരായ പൌരബാലന്മാർ KR.

പ്രോക്തം S. (പ്രവചിക്ക) Declared ശ്രീരാമപ്രോക്തം AR.; promise V1.

പ്രോക്തൻ V1. a Brahman that prognosticates.

പ്രോക്ഷണം S. (ഉക്ഷ്) sprinkling, esp. animals before sacrificing them. Bhg.

denV. മൃഢ്വാവിൽ തോയം പ്രോക്ഷിച്ചു Sk.

പ്രോതം S. (വാ) blown. പ്രോതങ്ങളായ ശരങ്ങൾ Sk. discharged arrows.

പ്രൌഢം S. (വഹ്) 1. full-grown, full-blown. 2. grand. പ്രൌഢനാരികൾ ChVr. vehement, proud, arrogant. പ്രൌഢകാമാലി ഘോരവൃത്തി KeiN. (belongs to രജോഗുണം). രാക്ഷസപ്രൌഢൻ, അതിപ്രൌഢശോഭ SiPu.; സുന്ദരിലാളനപ്രൌഢൻ Nal. fully intent upon. — adv. പ്രൌ. പറഞ്ഞാൻ CC. derisively.

പ്രൌഢി S. 1. full-blown state, stateliness എല്ലാംബുജപ്രൌ. Nal. 2. self-confidence നിന്റെ പൌരുഷപ്രൌ. യും എവിടേ Bhr.; നിൻപ്രൌഢതപ്രൌ. യും

യും Mud.; ലീലയിൽ കുതുഹലപ്രൊ. യും തുഛ്ശമായി Nal.

പ്ലക്ഷം plakšam S. Ficus infectoria (കല്ലാൽ). ഹവിസ്സു പ്ലക്ഷശാഖയിൽവെച്ചു ഹോമിച്ചു KR. (=പ്ലാശു?).

പ്ലവം plavam S. (പ്ലു). Swimming, jumping; a float, raft പ്ലവങ്ങളിൽ ഏറിക്കടന്നിതു ചിലർ KR.

പ്ലവഗം S. a monkey — പടലി 597 — പ്ലവഗകുലപതി RS.; പ്ലവഗപരിവൃഢൻ AR. Hanuman. — also പ്ലവംഗം നടുങ്ങി CC. monkey (& frog).

CV. പ്ലാവനം washing നദി ഭസ്മരാശികളെ പ്ലാ. ചെയ്തു KR. washed them away. ഗംഗയിൽ പ്ലാ. ചെയ്യിപ്പിച്ചു Brhmd. പ്ലാ'കരന്മാരായിതു Bhr.

പ്ലാക=ശ്ലാക Wire.

പ്ലാച്ചു or **പിളാച്ചു** Split, as മൂങ്കിപ്ലാ. bamboo.

പ്ലാൻ E. **plan** (with ഉണ്ടാക്കി MR.).

പ്ലാവു=പിലാവു; പ്ലാക്കായി Jack-fruit.

പ്ലാത്തി B. a Rhizophora (=കാട്ടുചാമ്പു).

പ്ലാശു=പലാശം S. Butea frondosa, used as ചമത f. i. പ്ലാ. കൊണ്ടാറുയൂപം KR. പിളാചിന്തൊലി, പിലാചിന്റെ പൂ തിരിപ്പിപ്പിഴിക a. med. — വള്ളിപ്പിലാചിത്തോൽ a very strong fibre (used instead of ropes). Palg. loc.

പ്ലീഹ plīha S. The spleen, lien യകൃൽ പ്ലീഹകൾ എന്നുണ്ടു ൨ പാത്രങ്ങൾ, ഇടത്തു പ്ലീഹ വലത്തു യകൃൽ Nid.

പ്ലീഹോദരം S. the spleen disease. Nid.

പ്ലുതം pluδam S. (part. pass. of പ്ലു). Swimming in, bathed in ദുഃഖാശ്രുപ്ലുതനയനം AR.; ഘൃതപ്ലുതാന്നം Bhg. മാർത്താണ്ഡപ്ലുതതപനം CC. — ഉൽപ്ലുത്യ പിന്നേയും ഉൽപ്ലുത്യ AR.=മുങ്ങിപ്പൊങ്ങിയും.

പ്ലാമ്പശ (വിളാർ) Feronia gum.

ഫ PHA

Occurs only in S. & foreign words.

ഫണം phaṇam & ഫടം S. (പടം). The expanded hood of a serpent ഫണരത്നശോഭിതം KR. ഫണി തൻ ഫണചക്രമേറി CC.

ഫണി S. a serpent, Cobra di capello ഫ. മെത്തമേൽ RS. [പയൽ strong.

ഫയൽ E. file (jud.) ഫയലാക്കുക MR. — Ar.=

ഫയസ്സൽ Ar. **faiṣal**, Decision, settlement ജമാവന്തി ഫ'ലാക്കുക MR.

ഫലകം phalaγam S. (ഫൽ to split=പിളക്ക). A plank, shield. — Tdbh. പലക.

ഫലം phalam S. (fr. പഴം? or പല I.). 1. Fruit, esp. of trees. ഫലങ്ങൾ വെച്ചു TR. (doc.) to plant fruit-trees. അഞ്ചുഫലം KU. 4 fruit-trees (ഉഭയം) & rice (നിലം). 2. result, produce, consequence ഇല്ലൊരു ഫ. ഇനി Bhg. it can't be helped. നാം ഏതും ചെയ്തിട്ടും ഫ. ഇല്ല TR. no use; with 1st adv. പറഞ്ഞെന്തു ഫ., അണകെട്ടിട്ടു ഫ. എന്തു KR. നാം സ്നാനത്തിന്നു പോയിട്ടു ഫ. ഇല്ല KN.; ഫലം ചെയ്കയില്ല Nal. will not avail. വൈരം ഏറുക ഫലം ChVr. (=ഫ. വരും) only greater enmity will ensue. നീ ചതിച്ചൊരു ഫലത്തിനാൽ ചതിച്ചു നിന്നേയും Bhr. as a reward for. സ്വദുസ്സ്വപ്നഫ. നിരൂപിച്ചു KR. the import of. മുന്നം പറഞ്ഞുതില്ലേ ഭവിഷ്യൽ ഫലം AR. did I not foretell what futurity would bring? 3. the product in math. ലംബത്തെ ഭൂമ്യർദ്ധംകൊണ്ടു ഗുണിച്ചാൽ ക്ഷേത്രഫ. വരും Gan. [gain.

ഫലകാംക്ഷ=ഫലാഗ്രഹം q. v.; greediness of

ഫലത്രയം S.=ത്രിഫല.

ഫലപ്രദം S. fruitful. Bhg.

ഫലപ്രാപ്തി S. advantage.

ഫലമരം a fruit-tree തെക്കേദിക്കിലേ പോലേ ഫ'ത്തിന്നു പൊമ്പണം നികിതി TR.

ഫലമൂലം S. vegetable food of anchorets ഫ. തിന്നു നടക്ക KR.

ഫലംവരിക to result മരണം ഫ'രും KR. നശിക്കേ ഫ'രൂ Bhr.

ഫലവാൻ m., ഫലവത്തു n. fruitful.

ഫലാഗ്രഹി desiring fruit or reward ഫ. യായകങ്കൻ Bhg.

ഫലാഫലം S. success and failure.

ഫലാശി S. living on fruits; so മുന്നേ ദിനം ഫലാഹാരങ്ങൾ ചെയ്യേ Bhg.

denV. ഫലിക്ക 1. to yield fruit. വ്യാധിപോയി തെളിഞ്ഞീടും പുഷ്പിക്കും ഫലിച്ചീടും VCh. (a tree). 2. to take effect ആ മഹാപുണ്യം കൊണ്ടു നാരീഹത്യാഫലം ഫലിയാതേ പോം KR.; ശാപം ഫലിയാതേ പോയി Bhg.; അവക്ക് ഏതും ഫ. ഇല്ല (as a cure = പാറുക). ചൊന്ന വാക്കു ഫലിപ്പാൻ പണി KumK. to get it fulfilled. ചികിത്സ ഫ. medicine to operate. 3. to succeed ഉമ്മോഹം ഈശരജനേകു ഫലിക്കുമോ താൻ CC. 4. to result എന്നു ഫലിച്ചിരിക്കും Gan. it follows that (math.).

part. pass. ഫലിതം produced, gained സ്വയം ഫലിതമായുള്ള മനോരഥം Bhg. ഫ. നമുക്കിങ്ങു ഭണ്ഡത്താൽ തന്നേ ഉള്ള KR.; also novelty ഫലിതം പറക B. = പുതുമ.

CV. ഫലിപ്പിക്ക 1. to cause to take effect പലരും പറഞ്ഞാ ഫലിപ്പിച്ചും Mud. ശാപം ഫ. Bhg. കൂപിതനായാലും മുദിതനായാലും ഫലം ഉടന്തന്നേ ഫ'ക്കുമവൻ KR. attain his object. 2. to turn to use വിദ്യയും ഫ'ച്ചാൻ; പുഷ്ടരാക്ഷികൾ കോപ്പിട്ടെടുയും ഫ'ച്ചു Bhr.

ഫലോദയം S. the setting in of the consequences; heaven.

ഫലോനൻ (ഊനം) disappointed V2.

ഫല്ഗു **phalgu** S. (ഭള്ളു, പാഴ്). Worthless. ഫ. വാം വണ്ണം മെല്ലേ അരുൾചെയ്യേ KumK. falsely.

ഫല്ഗുനൻ S. = അർജ്ജുനൻ Bhr.

ഫസലി Ar. **fasl**, Time, harvest; the official Fasli year MR. [It used to commence on the 12th July, but since some years it was changed to July 1st, f. i. 1282 begins on 1st July 1872.]

ഫാക്കണി തലങ്ങളിൽ തുളസീദളംകൊണ്ടു നിറെച്ച കലവില്ല KumK.?

ഫാലം **phālam** S. 1. A ploughshare. 2. Tdbh. = ഭാലം S. the forehead ഫാ'ത്തിലാമാറുതകിന ചോര CG.; ചെങ്കനൽ തുകന്ന ഫാലയിലോചനൻ Siva. ഭൂതിയെ ഫാലദേശത്തു ചേർത്തു Bhr.

ഫാല്ഗുനം **phālgunam** & ഫാല്ഗുനി S. Aquarius; the month മീനം (astr.).

ഫൂ Pooh pooh.

ഫുല്ലം **phullam** S. (fr. പുല്ലു, പുളക). Expanded, blown ഫുല്ലാംബുജം Nal.

ഫേനം **phēnam** S. Foam, froth ഫേനാശനശീലൻ Bhr.

ഫേരവം **phēravam** S. A jackal ചെറിയ ഫേ. ഭുജിച്ച മാംസത്തെ പെരിയ സിംഹം താൻ ഭുജിക്കുമോ KR. [പൊജ്].

ഫൌജ്ദാരി P. **faujdāri**, Criminal (see

ബ

ബ occurs only in S. & foreign words, though വ replaces it often even in these.

ബകം **bayam** S. The crane, Ardea nivea = കൊക്കു, കൊച്ച PT.; also ബകോടത്തിന്റെ ധർമ്മം PT.

ബകുളം S. = ഇരഞ്ഞി.

ബങ്കളാവു H. **banglā**, A bangalow, thatched house, European house MR., also നക്ഷത്രമണ്ഡലാവു TrP. observatory. — (വെങ്കളാ B.).

ബങ്കളൂർ, വെങ്കളൂർ N. pr. Bangalore TR.

BA

ബജാർ P. **bāzār**, & ബജാരി, ഭജാർ A "Bazar".

ബഡവ **baḍava** S. A mare (myth.).

ബഡവാഗ്നി submarine fire. Bhg.; also വടവാഗ്നി V1. of jungle-fires & bonfires.

ബണ്ടർ **baṇḍar** (T. വ — bards, C. Te. Tu. baṇṭa warrior = ഭടൻ). N. pr. The Nāyar of the Tuḷu country.

ബത **baḍa** S. Alas! സത്രപം ബത യാത്ര ചൊല്ലി ChVr. (= കഷ്ടം, ഹാ).

ബെതൽ Ar. badal, Substitution (& വ —). ബതലിന്മേൽ കല്പന വാങ്ങി, ബതല്ക്കാരൻ MR. a proxy, also ബതലാൾ.

ബെത്ത E. Batta fr. H. baṭṭā. An allowance in addition to military pay ബത്തശിപ്പായി MR. (also ഭത്തി), see വത്ത.

ബദരി badari S. Zizyphus jujuba ബ. ഫലം= ഇലന്തപ്പഴം Mud., also = തുടരി.

ബദരികാശ്രമം N. pr. the old residence of the Ṛshis (Bhg.).

ബദ്ധം baddham S. (part. pass. of ബന്ധ്). 1. Bound — ബദ്ധൻ a captive. ബദ്ധനാകിലു മുടൻ മുക്തനായ്വന്നു കൂട്ടം AR. inthralled. ഒരാഗ്രഹംകൊണ്ടു ബദ്ധരായി tied, തവൽ ബദ്ധബുദ്ധിയാം എന്നേ Nal. my soul bound up with thine. 2. connected with: ബദ്ധമോദം= ജാതമോദം joyfully, ബദ്ധവിഷാദമായി CG., ബദ്ധബാഷ്പം etc.

ബദ്ധപ്പെടുക 1. to be tied, laid under a necessity. 2. to be in a hurry, hasten.

VN. ബദ്ധപ്പാട് 1. urgent business. പല കൂട്ടം ബ'ട്ടുണ്ടു TR. troublesome concerns. ഫ ന- തുടങ്ങി ഫന- ഓളം അടിയന്തരത്തിന്റെ ബ'ടാകുന്നു the great time of the feast, most essential part. 2. haste, trepidation; ബദ്ധപ്പാട്ടുകാരൻ (& ട്ട).

ബദ്ധപ്പെടുക്ക 1. to bind as captives' ബ'ത്തു കൊണ്ടു പോയി Anj. അയോദ്ധ്യാഖ്യങ്ങളെ ബദ്ധപ്പെടുത്തു കളിപ്പിച്ചു കൊൾക Bhg 6. to force. 2. to illtreat ഇവളെ പിടിച്ചെത്തുയും ബ'ക്കുന്നതു AR. പരാജിതരെ ബ'ത്തു Sk. pursue, press. (mod. ബദ്ധപ്പെടുത്തുക). ബദ്ധപ്പെടുപിക്ക to drive into precipitancy. കടിയാന്മാരെ ബ. TR. to frighten out of their wits.

ബദ്ധൽ, ബെതൽ V1. occupation etc. = ബദ്ധപ്പാട് vu.

ബദ്ധാ Ger. having tied (പരികരം 620).

ബധിരൻ badhiraṅ S. Deaf; f. -- ര.

ബന്തർ P. bandar, Port, harbour കൊല്ലത്തു ബ. വിചാരം TrP. Master attendant's office. — also വന്തർ and കണ്ണൂരേ ബന്തലോളം TR.

ബന്തോവസ്ത് P. band-o-bast, Settlement, arrangement കോട്ട നല്ല വന്തവസ്ഥാക്കി Ti. putting in good repair. വയനാട്ടു താലൂക്ക് ബന്തൊവസ്ഥാക്കി & താലൂക്കിൽ ബ. settle the district. ഇവിടേ ബൈസുവത്താക്കിയിരിക്കുകൊണ്ടു അകത്തു കടപ്പാൻ വഴി കിട്ടാ TR. securing the frontier.

ബന്ധം bandham S. 1. A tie, fetter — chiefly of the soul's confinement in a body ബ'ങ്ങൾ എല്ലാമേ പേർ മുറിച്ചീടു CG.; സ്നേഹബ'ങ്ങൾ ഒഴിച്ചരുളേണമേ Bhg 6.; ബ'പുമാറു മുക്തനായേൻ AR. no more subject to the necessity of being born & dying. 2. affinity, cause ഓരോരോ ബന്ധേന KU. ബ. എന്നിയേ accidentally, abruptly.

ബന്ധകി S. a harlot ബ. യായ്വന്നീടും Bhr. (when marrying the 4th husband).

ബന്ധനം S. 1. binding; also of magic power നാശാസ്ത്രബ. തീന്നു AR. 2. a tie ബ. പോയ്ടുത്തു VetC. 3. connection അഴിഞ്ഞു നമ്മുടെ പൊരുത്തബ. ChVr.

ബന്ധൻ V1. a partner, security (S. ബന്ധകം).

ബന്ധമോക്ഷം deliverance from ties. രാജാവിനെ ബ. വരുത്തുവിൻ SiPu. let loose; also fig. KumK.

denV. ബന്ധിക്ക 1. v. n. to be bound പവ്വുത പുരുൻ ബ'ച്ചു കിടക്കുന്നു Mud. എന്ന ആശയാൽ ബ'ക്കുന്നു VCh. held by the hope. സ്വയ മ്ലേന്ന ബ'ച്ചകൊന്നു Nal. gilt. ബ'പ്പോരവകാശം ഒഴിക്കൊല്ല Anj. do not shrink from duty. കായ്ത്തിൽ ബ. V1. to take part in a business. ചക്ഷുസ്സ് രൂപാടികളിൽ ബന്ധിക്കുന്നു AdwS. വിഷയങ്ങളോടു ബ. Bhg. മുകൻസലാ ബ'ച്ചു തോന്നിയാലും ബ. യില്ലേതുമേ Bhg. 2. v. a. to tie, bind അവൾ മാലകൊണ്ടു മേനി(യെ) ബ'ച്ചാൾ; കാർകുഴൽ ബന്ധിപ്പാൻ CG. നമ്മെ ബ'ച്ച സാധനം GnP. സേതു ബ'ച്ചാൻ രാഘവൻ KR.

ബന്ധിപ്പിക്ക 1. = ബന്ധിക്ക 2. as മായാദേവി ബന്ധിപ്പിച്ചീടുന്നു AR. ties. 2. CV. തന്നെ തന്നു ബ'ച്ചു PT. got herself tied to the pillar.

ബന്ധു **bandhu** S. (ബന്ധ്). 1. A kinsman, relation ബ. ന്യ കരയുന്നതിനേക്കാൾ ഉടയവൻ ക കരഞ്ഞാൽ മതി prov. 2. a friend, protector ദൂരത്തെ ബ. prov. നിനക്കു ഞാൻ ബ. വായി ചൊന്നതു Mud. അവക്കു ബ. യുണ്ടിയങ്ങൾ CrArj. കൃഷ്ണനെ ബ. വായുരിക്ക an ally, ബ. വായിക്കൊൾക Bhr., ബ. വഗ്ഗങ്ങളിമായി പാൎക്ക to live among his people. എന്റെ പെന്തു TP. my love! (to man or woman). അവനെ ബ. വാക്കി എട്ടത്തോളിക TP. marry him.

ബന്ധുകൃത്യം the duty of an ally ബ. എല്ലാം ചെയ്യേണം Brhmd.

ബന്ധുക്കാരൻ a relation, നമ്മുളെ ബ. TR. connected with us,

ബന്ധുക്കെട്ടു a league, plot. ബ'ട്ടുക B. to conspire.

ബന്ധുത S. affinity തീനക്കു ബ. ചെയ്തു SiPu. to show affection, help.

ബന്ധുതപം S. id. നിന്നുടെ ബ. Mud. thy friendship. ബ'വും സ്നേഹവും TR. alliance. നമ്മിലുള്ള ഒരു ബ. മാറാതെ ഇരിക്കട്ടേ UR. faithfulness.

ബന്ധുമൻ Bhr. having many relations.

ബന്ധുശത്രുക്കൾ ശത്രുക്കൾ ആകുന്നതു Bhg. false friends ബന്ധുശത്രുദാസീനഭേദം Bhr.

ബന്ധുസപത്രുപം Vi. a royal ally.

ബന്ധുരം **bandhuram** S. (& വ —) Undulating, handsome ബ'മായുള്ള മന്ത്രിമാർഭവനങ്ങൾ KR. ബന്ധുരാംഗം Bhg.

ബന്ധൂകം (& ബന്ധുജീവം), Pentapetes phoenicia ഉച്ചമലരി red flowered, in Cpds. ബന്ധൂക സമാധരി Bhr.

ബന്ധ്യം **bandhyam** S. (ബന്ധ്). To be restrained. — ബന്ധ്യ f. barren, വ —

ബഭ്രു **babhru** S. "Brown", tawny; a N.pr. സുഭ്രു യായെല്ലൊന്ന ബ. വിലാസിനി CG.

ബരാന്ത = വരാന്ത A "verandah".

ബരാവർ P. **bar-ā-bar**, Level, uniform; right, arranged. ബ'രായി = ശരിയായി.

ബെബ്ബരൻ S. A barbarian (L. balbutiens). ക ബ്ബരന്മാരോടു തുല്യന്മാരായ ബ'ന്മാർ Bhr. പതിനാലാർ ബ'ന്മാർ Bhg 12.

ബെഹ്ഗിസ്സ് **barhis** S. (ബഹ് — L. vellere). Plucked grass, as cover of altars, Bhg.

ബഹ്നം S. a peacock's tail. — ബഹ്നി a peacock.

ബലം **balam** S. (ബൽ to live വൽ, വാഴ്). 1. Strength, valour, vigour ബലത്തോലേ നില്ക്ക TR. ready for fight. താന്താനെറ ബ. താന്താൻ നോക്കും TR. 2. force, power (opp. right) നേർവഴിക്കു വരുന്നതല്ല ബ. ഉണ്ട oppression. ബ. കാട്ടുക to threaten. പ്രവൃത്തിക്കാരൻ നമ്മോടു ബ. കാട്ടി നിന്നാൽ TR. to resist. ബ. ചെയ്തു to force. തരികയില്ല എന്നു കറയ ബലത്തിൽ പറഞ്ഞു undutifully, defyingly. ബലം കൊണ്ടും ദ്രവ്യം കൊണ്ടും സ്ഥാനത്തു കയറി TR. പ്രവൃത്തിക്കാരൻ ബ. പറഞ്ഞു നില്ക്കു ഒരു രാജ്യത്തും മഴ്വാള അല്ലല്ലോ TR. contumacious servants are nowhere retained. ബലത്തോലേ കെട്ടുക to marry by force. 3. troops, army ഡീപ്പുവിന്റെ ബ. രാജ്യത്തിൽ കടക്കയില്ല; മാപ്പിള്ളമാർ വഴി പോലേ ബ. തികെച്ചു TR. attacked in full force. ബ. അയക്ക, ബ. കൂട്ടി കേണം എന്നപേക്ഷിച്ചു TR. an auxiliary force. 4. adj. മഹാബലരായ രാജാക്കൾ Bhr.

denV. ബലക്ക: ബലത്തോരുനെട്ടാൽ KR. strongly.

ബലക്കേവു, — ക്കേട്ട, — ക്ഷയം weakness.

ബലപ്പെടുക 1. to be strong. ബ'ട്ടു വന്ന എങ്കിരം തടുത്തു കഴികയില്ല TR. if they come with a force. 2. to abet രാജാക്കന്മാർ കുടിയാന്മാർക്കു ബ. TR. if foreign kings abet the subjects.

ബലപ്പെടുത്തുക to strengthen, confirm.

ബലബന്ധം force = നിൎബ്ബന്ധം.

ബലഭദ്രർ & ബലഭദ്രൻ N.pr. Kṛṣṇa's elder brother CG. CC.

ബലവാൻ strong കമ്പഞ്ഞി ബ. എങ്കിലും; രാജ്യത്തേക്കു വന്ന ബ. രാജാവെന്ന ഭാവം TR. submit to the powers that be — ബലവത്തു n. = എന്നേക്കാളും ബലവത്തരൻ PT. stronger.

ബലാഢിക്ക B. to be firm, resist.

ബലശാലി S. strong, powerful.

ബലസ്സു So. = ബലം; ബലസ്സൻ Vi. = ബലത്തവൻ, ബലസ്ഥൻ strong.

ബലഹരി N. pr. a tune sung by Kṛṣṇa CC.

ബലഹാനി, — ഹീനത weakness, — ഹീനൻ weak.

ബലാബലം S. strength & weakness, കായ്ങ്ങളിടെ ബ. അറിഞ്ഞു VyM. respective weight, ഉബ്ബലപ്രബലത. ഗ്രഹങ്ങളിടെ ബലാബലവും ആയുബ്ബലവും etc. നോക്ക No. (when a marriage is intended).

ബലാൽ S. Abl. 1. violently. ബ. കൊണ്ടു പോവാൻ Brhmd. unwillingly. 2. for no reason കൊല്ലും ബ. അപരാധം എന്നിയേ Sah. in vain. അത്ഥമാകിലും ബ. ഐശ്വര്യം എന്നാകിലും വിദ്യയാകിലും Bhr. possibly, perhaps (= ഒ). നാരായണേതി ബ. ചൊല്ലുകിൽ Bhg. uttering accidentally, not weighing the meaning. ബ. അബിടേ ഇല്ലാഞ്ഞു Brhmd.

ബലാല്ക്കാരം S. violence, detention, exaction, rape. ബ. കൊണ്ടടക്കി dcc. conquered.

denV. ബലാല്ക്കരിക്ക to use force ബ'ച്ചു കൊണ്ടു പോം PT. ബ'ച്ചിട്ടും വരുത്തുക KR. to bring him anyhow — also ബ. ക്കരണം കൊണ്ടു Brhmd.

I. **ബലി bali** S. (ബലം). Strong ബലികൾ അവർ എങ്കിലും PT.; ബലികളോടു വൈരം കലരുതു ChVr.; അതിബലികളായി KR. prevailed.

II. **ബലി** S. 1. Offering, sacrifice ഭൂതനാഥരേ ബലി തൂകിനാൻ ചോര കൊണ്ടു Bhr. കഴുത്തറുത്തു ബ. കൊടുക്ക VetC. — Chiefly obsequies performed by heirs, offering to crows on account of the deceased പെള്ളിപ്പുരുങ്ങൾ ബലിയിടുവാൻ ആവശ്യമുണ്ടു TR. കുമാരകം ബലികൊടുത്തു, പെട്ടി ബലികൊടുത്താകിൽ VetC. ബലി കഴിക്ക etc. — ബലി ഉഴിക to wave a basket of flowers round a possessed person; ബലിനീക്കുക to throw it away. 2. N. pr. a king of Daityas മഹാബലി Bhg.

ബലികർമ്മം (1) ഭർത്താവിനു ബ. പിണ്ഡദാനം മുതലായ്തു കഴിക്കാം VyM.

ബലികളയൽ offering a cock for the sick, to remove a bāḍha, also ബലികളക.

ബലിക്കുറി an altar ശ്രദ്ധൻ ബ്രാഹ്മണന്റെ ബ. ക്കൽ ക്രൂര ബലിയിടേണം KU.

ബലിക്കൽ, ബെലിക്കല്ലു an altar in or before temples = ബലിപീഠം, മേടി, തറ.

ബലിക്കളം a place of oblation.

ബലിപൂജകൾ ceremonies KU.

ബലിയെരിച്ചാല a sacrificial hall. ബ. യിൽ യോഗം KU. = യാഗശാല or see ബാലി.

ബലീയാൻ balīyāṅ S. (ബലി I.) Comp. Stronger.

Superl. ബലിഷ്ഠൻ strongest.

ബല്യം S. strengthening (of medic. GP.)

ബസ്സറാ പഴം Dates from Bassora or Basrah.

ബദ്സ്സാദ് P. **bad-zāt** (low-born, evil-minded). = ഏഷണി, Slander. രണയും ബസ്സാളും, വലിയ ബസ്സാളുകാരൻ. vu. [വസ്സു.

ബസ്സു 1. P. **bas**, Enough = മതി. 2. Mpl. =

ബഹളം bahaḷam S. (ബഹ). Dense, ample അതിബഹളഗ്ഗളഗ്ഗരവത്തോടും PT4.

ബഹളിപിടിക്ക So., see ബഹ്ലളി.

ബഹാദർ P. **bahādur**, Champion, hero, a title Ti.—also ഭാതു & ബഹാതിരിവരാഹം TR.

ബഹിസ്സ് bahis S. (& വഹിഃ, L. & Gr. ex). Outwards, outside; besides തപം മമ ബഹിഃപ്രാണൻ AR. my second I. (ബാഹ്യം). അന്തർബ്ബഹിർ വ്യാപൃനായി Bhg.

ബഹിരംഗം S. external; publicity.

ബഹിരിന്ദ്രിയം external organs (opp. അന്തഃകരണം).

ബഹിഗ്ഗമനം V1. going out.

ബഹിർമ്മുഖൻ S. turning away from essentials.

ബഹിഷ്കരിക്ക S. to expel, excommunicate അവനെ ബ'ച്ചു ഏവം നിരൂപിച്ചു PT. consulted without him.

part. pass. ധാർമ്മികരാൽ ബഹിഷ്കൃതൻ Brhmd.

ബഹു bahu S. (ബഹളം). Much, many ബ. മരിച്ചു തുടങ്ങിനാർ Bhg. ഇത്യേവം ബ. വിലപിച്ചു CC. എന്നെ ബഹുവായി ചൊല്ലീടുന്നു Bhg.— Most used in Cpds. എനിക്കു ബഹുഹരികഥാരുചി Bhg. [spy?

ബഹുകരൻ S. a sweeper; ബഹുകാരൻ V1. a

ബഹുകാലം long time.

ബഹുചാരി V1. a particular dance with comic dress.

ബഹുതപം S. plurality മന്ത്രി രഹസ്യമായ വചനം ചൊല്ലുമ്പോൾ ബ'മാക്കീടരുതു Mud. publish മായാമയമായുള്ള ബ'തങ്ങൾ Bhg. (opp. the one reality).

ബഹുധാ S. manifoldly.

ബഹുനായകം S. having many princes. ദേശം ബ. Mud. ruled by an aristocracy.

ബഹുപുത്രൻ S. having many children ബ' നായി മേവി KR.

ബഹുഭക്ഷകൻ voracious.

ബഹുമതി see foll. ടപിജരിൽ ഏറ്റം ബ. വരേണം ChVr.; അന്യനെ ബ. യോടാദരിച്ചു AR. avoided respectfully.

ബഹുമാനം S. (മൻ) respect, honour, gift to inferiors KU.— ബ. പ്പെട്ട സക്കാർ, കമ്പഞ്ഞി TR. Honorable; with & without ചെയ്തു to honor കാമ്പുകിൽ വണ്ണനെ എള്ളോളം ബ'വും വേണ്ട CC.

denV. ബഹുമാനിക്ക to respect, honor ബ' യാതേ disregarding, overhearing.

ബഹുമാന്യം 1. deserving of regard ബ'മല്ല PP. not to be minded. 2. dignity V1.

ബഹുലം S. (=ബഹളം) 1. dense, ample, numerous അവന്ന് അരികൾ ബ'മായുണ്ടായ്തു KR. 2. the dark lunar fortnight.

ബഹുവചനം S. the plural (gram.).

ബഹുവാക്കു common report എന്നു ബ'ക്കായി കേട്ടു TR. MR.

ബഹുവിധം S. various. ബ'മായി പോയി KU. fell into confusion.

ബഹുസമ്മതം S. general, approved by the majority ബ. അല്ല KU.

ബഹുളധ്വളി (ബഹുലം) a tune ബ. എന്ന രാശം KU.

ബഹുളി (T. ചെകളി wrath). 1. rutting, madness. ബ. ക്ലേശം frenzy. ബഹുളിപിടിക്ക B. ചേളിപിടിക്ക MC. to grow lustful, frightened as cattle.—ബഹുളിക്കാരൻ very rash, ബഹുള്ക, ളി to fly into a passion V1. 2. ബഹുളി ആക്കുക No. to spread a rumour.

ബഹ്വൃചകൻ S. the 2nd class of Sanyāsis നടന്നെങ്ങും ഉഴലുന്നവൻ ബ. KeiN 2.

ബഹ്വർത്ഥവാചി Brhmd. of various meanings (as ശബ്ദം).

ബഴിശം baḷiśam S. (വള). A fish-hook. ബ. ഗ്രഹിക്ക, വിഴുങ്ങി മരിക്ക AR 6. = ചൂണ്ടൽ.

ബാക്കി Ar. bāqī, Remnant, surplus ബാ. ഉറപ്പിക TR. & വാക്കി.

ബാഡ B. M. bāḍā (& വാടക, C. Te. Tu. bāḍige fr. വഡ് or ഭാടം). Hire, rent as of grounds, houses, boats, cattle ബാഡെക്കു കൊടുക്ക to lease. പീടിക ബാഡകെക്കു വാങ്ങി, ആനകളെ ഭാടകെക്കു കൊടുത്തു jud.

ബാഢം bāḍham S. (part. ബഹ). Dense, loud, strong ബാഢമുഖോത്തനായി VetC.

ബാണം bāṇam S. 1. An arrow. ബാണത്തെ തൊടുത്തു, വലിച്ചു വിടാൻ CG., esp. Kāmā's പഞ്ചബാ. (the flowers of താമര, മാവു, അശോകം, പിച്ചകം, കരിങ്കുവളയം). fig. കണ്ണുനീയായൊരു ബാണങ്ങൾ CG. 2. firework ബാ. അയക്ക to throw shells (mod.) ചക്രബാ. etc. rockets.

ബാണക്കൂടം a quiver; a hut of arrows ബാ. ചമച്ചിതു പാത്തൻ SG.

ബാണശ്രേണം, — ജാലം പൊഴിക്ക Bhr. arrow-showers.

ബാണൻ ("an archer") 1. an Asura, Bhg. 2. in Cpds. = Kāmā f.i. നാളീകം — etc.

ബാണപ്പെരുമാൾ & പള്ളിബാണൻ N. pr. a ruler of Kēraḷa that introduced the Bauddha religion KU.

ബാണാർത്തി in Cpds. only f.i. പഞ്ച — Mud., ചെന്താർ — AR. etc. love-sickness.

ബാത്തു Port. páto, Ar. bat, A gander; goose, duck.

ബാദാം P. bādām, Almond; also ബദാം, വാതം. (നാട്ടു ബാ. Terminalia).

ബാധ bādha S. 1. Pushing, pressing; affliction പൈതാഹത്താലുള്ള ബാധകൾ കളവാൻ KR., സപ്പ്ബാ. PR., അഗ്നിബാ. ഉണ്ടാക VyM. = അഗ്നിഭയം conflagration. മലബാധെക്കു, മൂത്രബാ'ക്കു പോക to ease nature. ബാധയില്ലേതും ഇതിന്നപാത്രാൽ, ഇതു ചെയ്യാൽ മന്നിന്നും ബാ. ഇല്ല CG. no difficulty. ബാധനിവൃത്തിക്കായി

MR. for redress. 2. annoyance or oppression from invisible causes: ജപ — by mantram (ജപിച്ചിട്ടു കയറുന്ന ബാ.), ക്രൂ — possession by spirits ക്രൂടും ബാ. തിരിപ്പാൻ ആധിക്യം കണിയാന്നതു KU. (the means ബലികളയൽ & മാറൽ). ബാ. പിടിക്ക to be possessed; to remove possession, ബാ. ഒഴിപ്പിക്ക to exercise.

ബാധകം S. opposing, damaging. — എൻറെ നടപ്പിനെ ബാധകപ്പെടുത്തുന്ന തീപ്പ് MR. which obstructs my right of cultivation.

ബാധകാധിപൻ, ബാധാനാഥൻ, ബാധേശൻ PR. the unknown cause or author of an affliction.

denV. ബാധിക്ക 1. v.a. to vex, torment, annoy കുൽപിപാസകൾ വന്നു ബാ. യാൽ Nal.; ബാധിച്ച കുംഭകർണ്ണൻ AR. troublesome. രാജാവു മൊയ്യനെ ബാ'ക്കും Mud. attack. 2. to possess കാന്തനെ ബാ'ച്ച കുശലൻ Nal. ബാധിച്ച ഭോഗ of 3 kinds ഹന്തുകാമൻ, രന്തുകാമൻ, ഭോക്തുകാമൻ PR. 3. v.n. to be afflicted V1. (part. pass. ബാധിതം).

ബാധ്യം 1. what is to be opposed. 2. C. duty & claim ബാധ്യപ്പെട്ടവനെ കൊണ്ടു സത്യം ചെയ്യിച്ചു സങ്കടനിവൃത്തി വരുത്തേണ്ടതു MR 222. the aggrieved party (=ബാധ). ഇനിക്കു ബാധ്യം അല്ല No. unlawful=ന്യായമില്ല.

ബാധ്യസ്ഥൻ having the duty പിതൃക്കൾക്കു ശേഷക്രിയ കഴിപ്പാനായി ബാ'ന്മാർ.

ബാന്ധവം bāndhavam S. (ബന്ധു). 1. Relationship. 2. M. temporary connection with Sūdra women ബാ. ഉണ്ടാക്ക, കഴിക്ക (the wife remaining in her ancestral home)=ഗണഭോഷം.

ബാന്ധവക്കാരൻ a husband, Anach. (ബാന്ധവ വീട്ടിൽ പോകുന്നവൻ).

ബാന്ധവൻ (1)=ബന്ധു f.i. ദീനബാ. KR. the ally of the poor. രാമനു നീ അതിബാ. AR. overfriendly. The sun in Cpds. with lotus f.i. നാളീകബാന്ധവൻ etc.

denV. ബാന്ധവിക്ക (2) to marry for a time ക്ഷത്രിയസ്ത്രീ മുതൽ ശൂദ്രസ്ത്രീ പര്യന്തം ബാ'ക്കാം ബ്രാഹ്മണക്കു Anach. നായർസ്ത്രീയിനെ ചന്ദ്രയ്യൻ ബാ'ച്ചു പാപ്പിച്ചു TR.

ബാപ്പാ H. bāp, P. bābā, The father, also വാപ്പ MR. ബാപ്പാൻറെ അനന്തരവൻ (jud.). ബാപ്പയുടെ MR. (Mpl.).

ബാവ, pl. ബാവമാർ id. Mpl.

ബാലൻ bālaṅ S. (Tu. bala=വളർ to grow). 1. A boy, till sixteen years ബാലർ പടെക്കാകാ, ബാലശാപം ഇറക്കിക്കൂടാ prov. 2. a boatman, fisherman. 3. young, of different objects, f.i. a cocoanut-tree 5 years old, with 20 branches. [ബാലാപുരി).

ബാല S. a girl, young woman (Cochi in KM.

ബാലം S. better വാലം=വാൽ tail ബാലേന ഭൂമിയിൽ തച്ചു തച്ചു AR. (monkeys).

ബാലകൻ S. a boy, childish.

ബാലഗ്രഹം childrens' fits സന്ധ്യാബാ. ഒഴിയും Tantr.

ബാലചന്ദ്രൻ the increasing moon till പഞ്ചമി; the full moon just risen (comp. ബാലസൂര്യൻ). [ല്ല KR.

ബാലത S. boyishness ബുദ്ധിക്കു ബാ. പോയി

ബാലധി S.=ബാലം the tail ഹനുമാൻറെ ബാ. KR. ബാ'ക്കു കൊള്ളിത്തുവിൻ AR.

ബാലബുദ്ധി, — ഭാവം childishness, so ബാലമതി KR. childish.

ബാലവാതം slight winds SiPu., so ബാലവ്യജനം SiPu.=flapper.

ബാലസൂര്യൻ, — ലാക്കൻ AR., — ലാർക്കൻ KumK. the sun just risen.

ബാലാഗ്നി 1. a commencing fire. 2. (ബാലം) fire about the tail RS.

ബാലാചലം=ചെറുകുന്നു N.pr. ശ്രീബാ. തന്നിൽ വസിക്കും ശ്രീദേവി SG., also ബാലകുന്നു Sah.

ബാലാൻ a fish in tanks (S. ബാലൻ Cyprinus denticulatus, see വാൽ) & ബാലത്താൻ.

ബാലായ്യ, see വാലായ്യ. [ർണൻ.

ബാലാശനം the first meal of an infant=ചോ

ബാലാൽ VyM. a young person.

ബാലി S. & വാലി tailed; N.pr. a monkey.

ബാലിശ്ശേരിക്കോട്ട, & ബാല —, വാലി —,

വാല്യ — (also ബാലിയേരിച്ചാല) KU. TR. capital of Kuṟumbiyāṭiri.

ബാലിക S. f. of ബാലകൻ a girl ബാ. മാർ CG.

ബാലിശൻ S. a boy, childish, a fool ബാ'ന്മാരേ മനുഷ്യനായീശ്വരൻ AR. ബാ'ശാനാം പരോക്ഷ്യം Anj. — വാലിശചേലVyM. service (= ബാല്യം?).

ബാല്യം S. 1. childhood ബാല്യശേ, ബാല്യപ്രായം. ഞങ്ങൾപ്രതിപറയാഞ്ഞിട്ടായിരിക്കും നിണക്ക പിന്നപ്പിന്ന ബാല്യം No. vu. unyielding temper. 2. childish ബാല്യന്മാരല്ല CG. ബാല്യക്കാരൻ a youth, Rāja's or nobleman's attendant = മന്നാഴിക്കാർ, (loc. ബാലിപക്കാർ, ബാലിഭക്കാർ etc.).

ബാൽഹികം S. & Bālhīyam N. pr. 1. Balkh, ബാ. രാജ്യം Bhr. 2. a horse from there.

ബാഷ്പം bāṣpam S. & വ — (vapour). A tear ബാ. ചൊരിഞ്ഞു പറഞ്ഞു Nal. പുത്രമൂർധ്നി കർ ബാഷ്പതീർത്ഥാഭിഷേകം ചെയ്തു Bhr. ബാഷ്പമുഖിയായി KR. bathed in tears (fem.). ബാഷ്പാക്ഷനായി Bhg. [GP 78.

ബാഷ്കികം S. assafoetida ബാ. കട്ടതിഷ്കെന്നാക്കും

ബാഹു bāhu S. (L. brachium, G. pëchys). The arm നീണ്ടുള്ള ബാ'ക്കൾ CG. ബാഹുബലം, — വീര്യം etc.

ബാഹുകൻ S. a servant, dwarfish; N. pr. of Nala when transformed ബാഹുക്കൾ എന്തുയും ഹ്രസ്വങ്ങളാകയാൽ ബാ. Nal 4.

ബാഹുജൻ S. a Kšatriya, as born from Brahma's arms. ബാഹുജാധീശൻ Nal. a king.

ബാഹുല്യം bāhulyam S. (ബഹുല) Plenty പുണ്യബാ. ഹേതുവായിട്ട സപ്രസ്പ്രാപ്തി Adw S. ബാ'മാക്ക to spread a report.

ബാഹ്യം bāhyam S. ബഹിർ). 1. External. ബാഹ്യനാമങ്ങൾ എഴുതുക Mud. to address a letter. ബാ'ത്തിന്നു പോക to ease nature. 2. carnal ബാഹ്യസ്ഥിതിയാറു വാഴുന്ന ധന്യൻ ബ്രഹ്മവിചരിക്കുൻ KeiN.

ബിച്ചാണ H. bichānā, Spread, in ബി. പുല്ല the straw-bed of a horse.

ബിന്ദു bindu S. & വി. — q. v. A drop, ബി. രസ്സ് N. pr. a holy tank KR.

ബിംബം bimbam S. 1. The disk of the sun or moon ധൂളിയാൽ മിത്രബി. മറഞ്ഞു Bhr. 2. reflected image, figure; an idol. ബി'ത്തിന്നു ചാത്തിയ വെള്ളികൊണ്ടുള്ള പാമ്പിൻ പടം MR.

denV. ബിംബിക to be reflected, as in water മുഖം ബി'ച്ച പോലേ Nal.

part. pass. ബിംബിതൻ S. മണി നിലത്തിൽ ബി. നായിട്ടു തന്നെ കണ്ടാൽ CG. ത്രിഗുണ ബി'നായി Bhg.; നുകുള്ളിൽ ബിംബിതം PT. I perceived (indistinctly).

ബിയാരി (Tu. byāri, bēri = വ്യാപാരി) No. A Māpilla മങ്ങലോരത്തു ബി. TR.

ബിസ്മി Ar. bismi 'llāh (in the name of God). An incantation of Māppillas before killing sheep, etc. ബി. ചൊല്ലുക, കൂട്ടുക.

ബീ — see വീ —.

ബീജം bījam S. (or വീ —). 1. Seed, grain; semen virile. 2. germ, origin, algebra ബാലയും ത്രിപുരയും എന്നിവ മൂലമായ ബീജവും മന്ത്രങ്ങളും SiPu. elements, symbols. വൃക്ഷവും ബീജവും കായ്കാരണം Bhg.

ബീജതപം S. originating സംസാര വൃക്ഷത്തിൻ ബീ. കൈക്കൊള്ളും Brhmd. — നൃപബീജതപം Mud. of royal seed.

ബീജാക്ഷരം S. the first syllable of a Mantra, sign manual മൂലമാം ബീ. എഴുതി SiPu.

ബീജ്യം S. sprung from a seed അവനെന്റെ ബീ'ൻ = കുലസംഭവൻ Bhg.

ബീബി H. bībī, Lady കണ്ണൂരിൽ ആടി രാജാ വീബി TR.

ബീഭത്സം bībhalsam S. (ബാധ). Disgusting, loathful, terrible എന്തുയും ബീ'രൂപൻ Nal.; ബീ'വേഷം Bhg.; ഘോരമായുള്ള ബീഭത്സാളികൾ എന്ന കൂട്ടം Mud. devils?

denV. ബീഭത്സിക്ക S. to feel repelled, to loathe. ബീഭത്സു S. id. ബീ. ബാണങ്ങൾ Bhr.

ബീമ്പു E. beam, ബീമ്സ് (pl. form as മൈലിസ്സ്) = വിട്ടം. [also ഭീ —

ബീരങ്കി MC. (Firengi = Frank?). A great gun,

ബുത്ത P. but; An idol (ഭൂതം or ബുദ്ധ) ബുത്ത സേവിക്ക; കാപ്പർ ബു. ഇസ്ലാമിന്നു കൂടിയിരിക്കുന്ന (demon).

ബുദ്ധൻ buddhaṅ S. (part. pass. of ബുധ്). 1. Awake, enlightened. 2. a sage, esp. Śākya-muni Bhg. ബുദ്ധമുനിമതം ആശ്രിച്ച Mud. —ബുദ്ധം known.

ബുദ്ധി S. 1. understanding (higher than മനസ്സ് & ചിത്തം). എനിക്കു ബു. പോരായ്ക കൊണ്ടു TR. inconsiderately; so ബു. അറിയായ്ക V1.; ബു. വെക്ക prov. to grow wiser. ബു. യിൽ കൊള്ളിക്ക V1. to comprehend. മനസ്സു സംശയിക്കും ബു. നിശ്ചയിച്ചീടും Bhg. 2. advice. ബു. ചൊല്ലു, കൊടുക്ക, also ബുദ്ധികളെ പറക No. ഏവരോടു നിങ്ങൾ ബുദ്ധി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള vu. to warn, admonish, etc. 3. mind അവനു മുമ്പിലേത്ത ബു. പോലേ അല്ല TR. he is somewhat deranged. ഭ്രഷ്പതിക്കു ബു. പകൎന്നു Nal.; also ബു. മറിയുക, അറിയായ്ക V. 4. feeling ബു. താപമാംവണ്ണം വിളിച്ചു SiPu. in a way to move compassion. യിനാശകാലേ വിപരീതബു. prov. രാത്രിയിൽ പിടിപെട്ട ബന്ധിച്ച തന്ത്രനെ രാത്രി ശേഷത്തിങ്കൽ തോന്നീടിന ബു. പോലേ KR. ത്യജ രാക്ഷസബു. യേ AR. abandon the Rāxasas' way of thinking & feeling, the Rā.s' religion.

ബുദ്ധികെടുക to become stupid, ബു. യും കെട്ടു നിന്നു AR. (in consternation).

ബുദ്ധികേട foolishness.

ബുദ്ധിക്രമം the right way of proceeding ഞാൻ നടക്കേണ്ടുന്ന ബു'ങ്ങൾക്കു കല്പന എഴുതുക TR.

ബുദ്ധിക്ഷയം id. ബു. പൂണ്ടു SiPu. bewildered. ബു. വരുത്തുക V., also to offend one to the quick. എന്തുയും ബു. നുകൎന്നു Nal.=ബുദ്ധിമുട്ട.

ബുദ്ധിതിരക്ക (3) madness.

ബുദ്ധിപാകം humility. രാജാവിനു ബു. വരേണ്ടതിനു TR. to sober him down.

ബുദ്ധിപൂൎവ്വം S. intentionally. ബു'മായി മരിച്ചു KU. committed suicide. ബു'വ്വേണ ചെയ്തതല്ല TR. without bad intention.

ബുദ്ധിമതി S. 1. perfect understanding. ബു. പറക to admonish, warn. 2. f. of foll.

ബുദ്ധിമാൻ S. intelligent, wise, ബു'ന്മാർ,—മത്തുകൾ pl. Bhr.; also ബുദ്ധിശാലി.

ബുദ്ധിമാന്ദ്യം S. folly ബു'ത്തിനു നന്നു a. med. against insanity; so ബുദ്ധിഭ്രമം.

ബുദ്ധിമുട്ട 1. perplexity, embarrassment. അവൎക്ക് എന്തുയും ബു'ട്ടാക്കിനാൻ Nal. made them jealous. 2. distress കടക്കാരുടെ ബു. കൊണ്ടു വ്യസനം dunning. ബു'ട്ടി distressed, dispirited. ബു'ട്ടിക്ക to harass. ബു'ട്ടീടുക യോഗ്യമോ Si Pu. to drive out of one's wits.

ബുദ്ധിമോശം So.=ബുദ്ധിക്ഷയം.

ബുദ്ധിയുത്തരം (2) letter of a superior കൊടുത്തയച്ച ബു. യായിച്ചു, ബു. കല്പിച്ചെഴുതി TR.

ബുദ്ധിയോട്ടം quick sense.

ബുദ്ധിവിലാസം=foll., sagacity Mud.

ബുദ്ധിവിസ്താരം genius അവന്റെ ബു. KU.

ബുദ്ധിസമ്മതം assent; also ബുദ്ധിസമ്പാതം വരുത്തുക V1. to make to fall in with one's views=ബുദ്ധി ഒപ്പിക്ക.

ബുദ്ധിഹീനൻ=മൂഢൻ; ബു'ന്മ folly.

ബുദ്ധ്യുതിശയം genius — ബു'യയുക്തൻ V1. very intelligent.

ബുധൻ budhaṅ S. 1. Wise, a sage അറിവു കുറയുന്നോൎക്ക് അജ്ഞാനം നീക്കേണം ബുധജനം; എന്നതു ബുധമതം AR. thus say the wise. 2. N. pr. the son of Sōma, Mercury. ബുധനാഴ്ച, ബുധവാരം Wednesday.

ബുധ്നം budhnam S. (L. fundus, G. bythos). Bottom, root.

ബുന്ന Ar. **bun**; Coffee, the plant ബുന്നിൻ തൈ വെച്ചുണ്ടാക്കി, ബുന്നുണ്ടാക്കി MR. (a ചമയം)—now കാപ്പി is becoming more common.

ബുഭുക്ഷ bubhukša S.(desid. of ഭുജ്). Voracity ബു. രാക്ഷസഭാവം MC. hunger.

ബുഭുക്ഷിതൻ S. hungry പാരം ബു. എന്നു ചെയ്യാത്തതു PT. പായസം കണ്ടു ബു. CG.

ബുമ്മ Port. **verruma**; see വെറുമ. A gimlet.

ബുറുസ്സ് E. brush.

ബുൽബുദം bulbud'am S. (budb—). A bubble=പോള Bhr.

ബൂട്ടസ് E. boots Ti. [T. പൂച്ചി.

ബൂച്ച Cork, ബൂച്ച് ഇടുക No. vu.=അടപ്പിടുക.

ബേസ്പുക്കാന bēspurkāna Syr. lat. The purgatory. Nasr.

ബൊംബായി N.pr. (Port.) **Bombay.** ചുകന്ന—, ചെളിത്ത ബൊം. ഉള്ളി onions, ബൊം. പൂട്ട etc.

ബൊമ്മ bomma (C. Tu. bombe, fr. ബിംബം?). A puppet, doll; loc. also ഭൊമന Vi.

ബൃംഹണം bṛmhaṇam S. (II. ബഹ് L. farcio). Fattening GP., strengthening Bhg.

ബൃംഹിതം S. (III. ബഹ് L. barrire) roar of elephants ഗജശ്രേണ ബൃംഹശബ്ദം KR. ഹസ്തി ബൃംഹനി Brhmd.

ബൃഹത്തു S. (part. of ബഹ്), f. ബൃഹതി large, stout, great കായ്യം ബൃഹത്തായ്യുന്നു vu. — ബൃഹന്നടി KM. = പേരാറു.

ബൃഹച്ചരണം a class of Pattars.

ബൃഹസ്പതി S. (& ബ്രഹ്മണസ്പതി the Lord of prayer & pious effort). N. pr. a God (also = ഗണപതി); the planet Jupiter = വ്യാഴം; a lawgiver രാജനീതിഗ്രന്ഥത്തിൽ ബൃ. വചനം TR.

ബൊണ്ടു E. bond, ബൊണ്ട് വകയിൽ വരുന്ന പലിശ TR. Government debt, (securities).

ബോട്ട E. boat കപ്പലിന്റെ ഒരു ലാങ്കബോട്ട് TR. "a long boat."

—ബോട്ടുകളി Trav. boat-racing.

ബോട്ടുകിളി ("port clearance"), a clearance given to a boat, ship.

ബോധം bōdham S. (ബുധ്). 1. Awaking, consciousness കുടിച്ച ബോ. മറക്ക V2. to be fuddled. ബോ. കെട്ട വീണ swooned. ബോ. മറന്നേൻ Bhr. I slept. ബോ. മറന്ന വിവശനായി Sit Vij. പോതം ഉണ്ടാവാൻ നന്ന a. med. ബോ. തെളിഞ്ഞു Sk. 2. understanding, insight കായ്യബോ —, ആത്മ —. 3. conviction, satisfaction. കുടിയാന്മാരുടെ ബോധത്തോടേ TR. with the concurrence of.

ബോധകൻ S. an informer, teacher.

ബോധകരൻ S. an awakener (= പള്ളി ഉണർത്തുവോൻ).—ബോധകരം instructive. ബോധകരസാധനം V2. an official letter.

ബോധക്കേടു insensibility, swoon; folly; also ബോധക്ഷയം വന്ന വീണ jud.

ബോധജ്ഞൻ having all his wits about him ബോ. എങ്കിൽ കഴിവുണ്ട VyM.

ബോധം വരിക to come to his senses, to perceive, agree, to be satisfied.

ബോധം വരുത്തുക to bring to senses, convince. ഏവൻ എന്നു ബോ'ത്തിത്തരേണം Nal.; അന്യജനെ ബോ'ത്തി TR.; അവനെ പറഞ്ഞാക്കു പോതം വരുത്തി TP. satisfied, persuaded him.

ബോധഹീനൻ S. unintelligent, Sah.

denV. ബോധിക്ക 1. v. n. to present or approve itself to the mind. ബോധിച്ചു I understand you; quite so; well. ബോ. യില്ലവൻ Nal. will not please. With Dat. എന്നു തങ്ങൾക്കു ബോ. രുതു TR. don't suppose. കുടിയാന്മാക്കു വാക്കു ബോധിച്ചു കഴികയില്ല they will not believe; even double Dat. ആ അവസ്ഥകളെ നിങ്ങൾക്കു ബോധിച്ചുവെങ്കിൽ if you have decided about it. ആ കായ്യത്തിന്നു ഇരുവക്കും ബോധിച്ച തീൎന്ന TR. agreed about. With Loc. എന്നു സന്നിധാനത്തിങ്കൽ ബോധിക്കും MR. you will perceive. ഇനി നിങ്ങടേ മനസ്സിൽ ബോധിച്ച പോലേ TR. do as you think best (= തെളിക, തോന്നുക). 2. v. a. to perceive, know, own ബോ. നീ എൻ വാക്കുകൾ VilvP.; നേർ എന്നു നാലുരും ബോധിച്ചതല്ലതും Nal. fancied. നാം എല്ലാം ബോധിക്കുന്നു Bhg.; ബോധിച്ചു കൊൾക be persuaded!

ബോധിതൻ S. (part. V. C.) instructed ഗുരുവിനാൽ ബോ. AR.

CV. ബോധിപ്പിക്ക 1. to make to understand, teach; with double Acc. പഞ്ചാക്ഷരം അടിയനെ ബോ. SiPu. 2. to persuade. ലോകരെ ബോ'ച്ചു KU. gained over. 3. to inform, tell superiors (= ഉണർത്തുക). കമ്പഞ്ഞിയിൽ, സന്നിധാനത്തിങ്കൽ TR. to state to Government. താലൂകിൽ അന്യായം ബോ. MR. to complain. 4. to pay to Government മൂന്നാം ശഡുവിന്റെ ഉറുപ്പിക സക്കാരിൽ ബോ., പണം കമ്പഞ്ഞിയിൽ ബോ'ച്ചു തരിക, തികച്ചു ബോ. TR. to pay in full. മുളക പാണ്ടിയാലയിൽ ബോ. to deliver up.

ബോധ്യം S. 1. what is to be known ബാല്യന്മാരല്ലെന്ന ബോധ്യന്മാരായുള്ള സാദ്ധ്യന്മാർ എല്ലാരും CG. no more to be taken for children. 2. No. conviction, consent ബോ'മായി agreed to! നിണക്ക ബോ'മുള്ള ആൾ MR. = തെളിഞ്ഞ approved by you. എന്ന ബോ. വന്നാൽ if they find. എന്ന ബോ. വരുന്ന it appears clearly. ബോ. വരുത്തുക convincing. സക്കാരിൽ ബോ. വരുത്താൻ MR. to convince Government. അവന്റെ നടപ്പു നമുക്കു വേണ്ടുംവണ്ണം ബോ'മുള്ളതു pleases me. — ബോധ്യപ്പെടുക jud. = ബോധിക്ക.

ബോയി bōy (Te. Tu. C. bōvi). Palankin-bearers, fishermen പല്ലക്കു ഭോഗിനായക്കൻ TR. (writes a Rāja); vu. ബോയ്യൻ.

ബോമ്മ Port. forno, അപ്പം ചുടുന്ന ബോ. MC. A baker's oven.

ബോൾ bōl No. A rice-cake; so ഉമിബോൾ — in Palg. ബോൽ a cake of pollard.

ബോള Port. bóla, — കളിക്ക V2. Bowling.

ബൌദ്ധൻ bauddhaṅ S. (ബുദ്ധ). 1. A Buddhist. 2. No. a Māpiḷḷa, So. a Christian V1. — ബൌദ്ധശാസ്ത്രം KU. a religion once triumphant in Kēraḷam, Buddhism; (mod.) Islam. ബൌദ്ധിമാർ Si Pu. Muhammedan women.

ബ്യാരി No. = ബെയാരി.

ബ്രഹ്മം brahmam S. (ബൃഹ്, ബഹ്). 1. The power of praying; the Vēda ഗ്രന്ഥാൽ ഉപദിക്കുമാം ബ്ര'ത്തെ മറന്നു KR. 2. theosophy താരകബ്ര. ഗ്രഹിപ്പിക്കും ഒരംശവൻ Nal. in death. 3. the impersonal God അന്നീതിബ്ര. Anj. പൈതലായ്മേയുമബ്ര'ത്തിൻ വൈഭവം, ബ്ര'മാം എന്നോട്ട ക്ഷ്ടം CG. ബ്ര'ത്തെ നോക്കീട്ടു കതിക്കും ജീവൻ GnP. ബ്ര'ത്തെ പ്രതിപാദിക്ക Bhr. പ്രാപിക്ക VilvP. to be absorbed in the Absolute. ബ്ര'മായാ രണ്ടും ശബ്ദമേ ഉള്ളു Bhg. 4. Brahmanical ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ KR. Br's. & Kśatriyas. ബ്ര. മായുള്ളൊരു മേന്മ CG. the glory of Br's.

ബ്രഹ്മകല്പിതം S. fate ബ്ര. നീക്കരുതാഞ്ഞം KN.

ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയർ title of the 36000 armed Brahmans ബ്ര'ർ അനുഭവിച്ചു കൊൾക KU.

ബ്രഹ്മഘ്നൻ S. killing Brahmans ബ്രഹ്മഘ്നതാപാപം VetC.

ബ്രഹ്മചര്യം S. 1. the state of a Brahman student സകല വിദ്യയും മഹൽബ്ര. ചരിച്ചു സാധിച്ചു KR.; ബ്ര. ഭിക്ഷിച്ചു Bhr. (an ആശ്രമം). 2. chaste abstinence, as of a husband ബ്ര'ത്തോടിരിക്ക AR., of virgins ബ്ര'ത്തോടിരുന്നിട്ടകായിരത്താണ്ടും Bhr.

ബ്രഹ്മചാരി S. 1. a Brahman student PT. 2. a bachelor. ബ്ര. കളായി Bhr. chaste. ബ്ര'ത്വം chastity V1.

ബ്രഹ്മജ്ഞൻ S. a theosophist.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനം ഉദിക്കുന്ന നേരത്തു കർമ്മവാസന നിങ്ങും KumK. theosophy.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനാർത്ഥികൾ AR. longing after theosophy.

ബ്രഹ്മണ്യം S. (ബ്രഹ്മൻ) Brahminical, saintly. ബ്രഹ്മണ്യനാകും മുനി KR.

abst. N. ബ്രഹ്മത്വം S. the state of Brahma or of a Brahman ഭക്തരികൊണ്ടേ വരും ബ്ര'വും AR.

ബ്രഹ്മദന്തി S. Argemone.

ബ്രഹ്മധ്യാനം S. theosophy.

ബ്രഹ്മൻ S. 1. a man of prayer, Brahman. 2. the God Brahma (personification of ബ്രഹ്മം 3.) ധിരമ്മൻ RC. പെൺ ഒരുമ്പെട്ടാൽ ബ്ര'ന്നും തടുത്തു കൂടാ prov.; also pl. hon. ബ്രഹ്മർ & ബ്രഹ്മാവു S. Nom. — ബ്രഹ്മാദിദേവഗണം പ്രാർത്ഥിച്ചു AR.

ബ്രഹ്മപരിപാലനം governing the universe & defending the Brahmans ബ്ര. ചെയ്യുന്നതുക്ക രാജാവു Anach.

ബ്രഹ്മപ്രളയം the end of a period of Brahma (100 of his days=1 മാസം, 12 months=1 ആണ്ടു — ഇപ്പണ്ണം ബ്രഹ്മന്റെ നൂറാണ്ടു ചെല്ലുമ്പോൾ ബ്ര. ഉണ്ടാം CS.).

ബ്രഹ്മമയം S. consisting of Brahma, Bhg.

ബ്രഹ്മരാക്ഷസൻ S. a kind of demons; a Paradēvata.

ബ്രഹ്മവാദി S. an expounder of the Vēdas, ബ്ര. കൾക്കു ഭേദം ഇല്ല Si Pu. they agree.

ബ്രഹ്മവിൽ or — ത്തു S. (വിദ്) a theosophist,

(Superl. ബ്ര'ഷ്ഠമൻ Bhr.); 4 degrees of such ബ്രഹ്മവിചാരൻ,—വിചാരീയാൻ, — വിചാരിഷ്ഠൻ KeiN.

ബ്രഹ്മസ്വം S. the property of Brahmans, land set apart for feeding them, ബ്ര. അടക്കിത്തുടങ്ങി Bhr. usurped it. ബ്ര'സ്വമോക്ഷണദോഷം, ബ്രഹ്മദേയാപഹാരങ്ങൾ SiPu.

ബ്രഹ്മഹത്യ S., — തി Tdbh. VyM. murder of a Brahman ബ്രഹ്മഹത്യാദി ഒരിതങ്ങൾ AR.; the worst sin, also personified as a Nemesis ഒരു ബ്ര. വന്നു മാം ഗ്രഹിപ്പതിന്ന് എപ്പോഴും ഭാവിക്കുന്നു മറെറാരുത്തക്കും കാണാനില്ല SiPu.

ബ്രഹ്മഹന്താവു S. a slayer of Brahmans; the worst criminal, Bhr.; also ആശ്രിതരെ രക്ഷിയാഞ്ഞാൽ അവൻ ബ്രഹ്മഹാ AR. അരക്ഷിതാ ബ്രഹ്മഹാ Bhr.

ബ്രഹ്മാണി S. the wife of ബ്രഹ്മൻ.

ബ്രഹ്മാണ്ഡം S. the mundane egg, universe (prov. അണ്ഡം തൊട്ട ബ്രഹ്മനോളം = the world). — ബ്ര'ങ്ങൾ AR.

ബ്രഹ്മാനന്ദം S. the highest (mystical) joy ബ്ര'പ്രാപ്തികേ നേവ്വഴി കാട്ടിടുന്ന ആത്മജ്ഞാനം Chintar.

ബ്രഹ്മാലയം S. a Brahman house.

ബ്രഹ്മാവു = ബ്രഹ്മൻ.

ബ്രഹ്മി & പിരമ്മി MM. Clerodendrum Siphonanthus GP64. — നീർബ്ര. Gratiola amara.

ബ്രഹ്മിതം (prh.— മതം?). വിചാരത്താൽ ബ്ര. അപരോക്ഷജ്ഞാനമുണ്ടാകുകയും വരും KeiN 2.

ബ്രഹ്മിഷ്ഠൻ S. a thorough Brahman. ബ്ര'നായൊരു വസിച്ചു, ബ്രഹ്മിഷ്ഠമതികളായുള്ളവർ KR. the ministers.

ബ്രഹ്മോപദേശം S. divine instruction, theosophy മമ ബ്ര. ചെയ്ക Brhmd.

ബ്രാഹ്മം S. referring to Brahma or to Brahmans; a year of Br. whereof each day embraces a Kalpa (ബ്രഹ്മകല്പം). ബ്രാ'മായുള്ള മുഹൂർത്തത്തിങ്കൽ അനുദിനം ഉത്ഥാനം ചെയ്തു VCh. — 2 Indian hours before sunrise ബ്രാഹ്മമുഹൂർത്തേ ഉണർന്നു SiPu.

ബ്രാഹ്മണൻ S. (ബ്രഹ്മൻ) a Brahman. The 6 offices ഷൾകർമ്മം ascribed to them belong in Kēraḷa only to the ആചാര്യർ; the duties of the rest are thus enumerated പാട്ടം, സദ്യായം, അരങ്ങു, അടുക്കള, അമ്പലപ്പുടി, ഊരായ്മ. He who may perform all Br. ceremonies is called ഉത്തമബ്രാഹ്മണൻ.

ബ്രാഹ്മണി S. 1. a Brahman's wife; also ബ്രാ'ക്ഷി. 2. the wife of a garlandmaker KN.

ബ്രാഹ്മണ്യം S. 1. an assembly of Br's. 2. Brahmanism ബ്രാ. കറഞ്ഞു പോം Sah. ബ്രാ. ജന്മം കൊണ്ടേ സാധിക്കാവു Bhr.

ബ്രാഹ്മ്യം S. = ബ്രാഹ്മം.

ബ്രാഹൻ, see വരാഹൻ A pagoda (money).

ബ്രൂഹി brūhi S. (Imp. of ബ്രൂ to say). Tell, speak! ബ്രൂഹി തൽ കാരണം VetC.

ഭ

ഭ occurs only in Sanscrit words, with slight exceptions (ഭള്ളു, ഭോക്താൻ etc. fr. പ; in നാണിഭം, വാലിഭൻ, മാനിഭം, ഞെരിഭ്യം; it is however more liked by the language than ബ.

ഭക്തം bhaktam S. (part. pass. of ഭജ്). Apportioned; a meal = ചോറു.

ഭക്തൻ attached, devoted, in Cpds. as ശിവഭ. or നീലകണ്ഠന്റെ ഭ. SiPu. his devout worshipper. തന്നോടെ ഭ. Bhr. ദേവിയുടെ ഭ Anach. നല്ല ഭക്തന്മാർ SiPu.

BHA

ഭക്തപരായണൻ, — വത്സലൻ S. kind to his faithful (God AR. Bhr.)

ഭക്തവാത്സല്യം ഭക്തന്മാർക്കു കണ്ടറിവാനായി AR. (God's) affection to the pious.

ഭക്തി S. devotedness, piety എങ്കലേ ഭ. Bhg. ഭ. മാത്രം ഒരിന്നെ മഹാഫലം SiPu. ഭ. യാലേ മുക്തി prov. രാമഭ. മുക്തിയെ സിദ്ധിപ്പിക്കും AR. — ഭാഷ്യം Instr.

ഭക്തിപൂർവ്വം by means of faith (opp. കർമ്മം, ജ്ഞാനം) — ർക്കം Bhg. id.

ഭക്തിപ്രദം S. promoting piety, as കഥ Sah.

ഭക്തിമാൻ S. & ഭക്തിശാലി Bhr. devoted, zealous.

ഭക്തിയോഗം S. zealous faith.

ഭക്തിസാധനം the means of devotion നവവിധം, viz. സജ്ജനസംഗം, മൽകഥാലാപം, മൽഗുണോരണം, മദ്വചോവ്യവ്യാതത്വം, മല്ലാജാതാചായ്യോപാസനം, പുണ്യശീലത്വം, മന്മന്ത്രോപാസകത്വം, സ്വഭക്തിലുംമന്മതി, ബാഹ്യാർത്ഥവൈരാഗ്യം AR.

ഭക്ഷകൻ bhakšayaṅ S. (G. phagein). An eater, glutton. പത്ര —, മൂല—, തോയ—, വായു ഭ'ന്മാർ Nal. devotees with different ways of living.

ഭക്ഷണം S. 1. eating, food, esp. any thing besides rice Vi. 2. No. meal രണ്ടുനേരം ഭ'ത്തിന്നു തുക്കെയിൽ വന്നു പോവാൻ TR.; ഭ. നല്ല ഗുണമാക്കി Ti. said of a grateful servant (see ചോറു).

ഭക്ഷണമുറി, — ശാല a dining room.

denV. ഭക്ഷിക്ക to eat, dine രണ്ടുനേരം ഭ'ക്കേണ്ടത് ഒരുനേരം ഭ'ച്ചിട്ടും TR. however I curtail my expenses, by giving up one of the 2 daily meals. മുനിമാരെയും ഭ'ന്നു AR. said of Rāvaṇa. — (part. pass. ഭക്ഷിതം).

ഭക്ഷ്യം S. eatable പാണിപാദങ്ങളുള്ള നഖമുള്ള പ്രാണികൾ ഭ'മായുള്ളതല്ലല്ലോ മുള്ളനും നല്ലൂടനുകൾ വാടുലി അല്ലയോ മുയലാമയും എന്നിവ KR4.; so ഭക്ഷ്യാഭക്ഷ്യവും lawful & forbidden food. ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദികളിൽ കൊടുക്കുവശ്യം Tantr. in any food.

ഭഗം bhaġam S. (ഭജ്, ഭഗൻ giver, Lord). 1. Good fortune = ശ്രീ; love. 2. pudendum mul.; perinæum.

ഭഗന്ദരം S. (2) fistula in ano, or about the natural parts ഭ'രത്തിന്നു യോനി തന്നിൽ ഉണ്ടാം കരു a. med.

ഭഗവതി S. (fem. of foll.). 1. Durga ഭ. സേവ KU.; ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭ. യുടെ മുമ്പാകേ അന്യായം തീർച്ച ആക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു, പ്രതിക്കാരന്റെ സാക്ഷി നിശ്ചയിച്ചപ്രകാരം ഭ. യുടെ മുമ്പാകേ പറയിയ്ക്കൊണ്ടു TR. 2. a temple of Durga, vu. പകോതി, hence Port. Pagode. ഇപ്പിടേ ഭ. യിൽ ഒരു അടിയന്തരമാകുന്നു TR. — മൂത്ത —, ഇളയ ഭ —. (vu. പോതി).

ഭഗവാൻ 1. blessed, glorious. 2. the Adorable പകലുലിക്കും ഭ. ആരെപ്പോലേ Pay. the sun. ഭ'നെ ഭജിക്ക KU. chiefly Viṣṇu; also Siva etc. in Cpds ഭഗവൽഭക്തൻ, ഭഗവദ്ഭക്തി, ഭഗവദ്ഭവം etc.

ഭഗവൽഗീത N. pr. a theosophical poem, represented as spoken by Kṛṣṇa.

ഭഗണം bhaġaṇam S. (ഭം a star, fr. ഭാ). The host of stars, zodiac; also = $\frac{1}{12}$ രാശി (astr.). ചതുയ്യശ്തിങ്കലേ ഭഗണഭ്രമിനങ്ങൾ, തികഞ്ഞ ഭ'ങ്ങൾ ഉളവാകും Gan.

ഭഗണൻ an astrologer, ജാതകഫലം ചൊല്ലി ഓരോരോ ഭ'ന്മാർ KR. (prh. ഭാഗണൻ?).

ഭഗവതി, ഭഗവാൻ, see ഭഗം.

ഭഗിനി S. (the happy) a sister.

ഭഗീരഥൻ N. pr. a king that brought Ganga from heaven down to the earth. Brhmd. — ഭഗീരഥപ്രയത്നംപോലേ prov. of Herculean tasks.

ഭഗ്നം bhaġnam S. (part. pass. of ഭഞ്ജ്). Broken ഭഗ്നശത്രുവാം നീ, പടജ്ജനം ഭ'മാക്കി Nal. defeated.

ഭംഗം S. 1. breaking. സത്യവാക്കിന്നു ഒരിക്കൽ ഭ. ഇല്ല BiPu. no breach of promise; rout of an army. 2. loss, interruption, prevention. ആശാഭ. disappointment. ഭത്തൃശുശ്രൂഷാഭ. വന്നു Bhr.

ഭംഗപ്പെടുക to be disconcerted, molested. ഭംഗപ്പാട് Vi. torment.

ഭംഗംവരിക to be defeated, interrupted നിങ്ങൾ തുടങ്ങിന മംഗലകർമ്മത്തിൻ ഭംഗമോ വന്നിതു CG. സ്നേഹത്തിന്നു ഭ. breach or loss of friendship. അവകാശത്തിന്നു ഭ. MR. a privilege to be invaded.

ഭംഗംവരുത്തുക to defeat, hinder. നിന്നെക്കു ഭ. Bhr. to interrupt sleep, to awaken. യാത്രാഭ. preventing the journey. ഇച്ഛിക്ക ഭ'കില്ല, ജനസ്ഥാനം ഭ'വാൻ Nal. to deprive of land. എന്റെ നേരിനെ

ഭ'ത്താൻ MR. to disprove my true evidence. ആജ്ഞകെ ഭ'ത്തി Mud. revoked the order.

ഭംഗി S. 1. incurvation, crooked or disguised way. 2. mere appearance, hence M. gracefulness അംഗനാമണിയുടെ അംഗഭ. Nal. ഭ. കലർന്നള്ളൊരുല്പലം, പാട്ട, ഭ. കൾ എണ്ണമേ തങ്ങിന പൂങ്കാവു CG. beauties. ഭ. തേടുന്നൊരു മംഗലരൂപം Bhr.; സോദരന്മാരെ മൃത്യവരുത്തി ഏകനായി ജിവിച്ചിരിക്കുന്നതു ഭ. ഇല്ല AR. it is not fair. ഭ. ചൊല്ലുയും ഇല്ല Bhg. not to palliate, flatter. Often adv. & nearly explet. ഭംഗിയിൽ ചെന്ന CG., or S. Instr. ഭംഗ്യാ ചേന്ന Nal., ചെന്ന KR. Anj. nicely. 3. Tdbh. (ഭംഗ S.) hemp= കഞ്ഞാവ്.

ഭംഗികേട deformity ഭ. എല്ലാം ചൊലുവാൻ Bhg 8. to speak improprieties.

ഭംഗുരം S. frail; crooked.

ഭജനം bhajanam S. (ഭജ് to divide, share, be occupied with). Worship, service കൎത്തൃഭ'വും തുടങ്ങി സമർപ്പിച്ചാൽ TR. — ഭജനപുര a private residence in a temple B.

ഭജനീയൻ adorable ഭ'നെ ഭജിക്ക Bhr.

denV. ഭജിക്ക 1. to worship by vows, meditation, staying in temples, visiting holy places ഭക്ത്യാ ഭ. SiPu.; കായേന വാചാ മനസാ ഭ. നീ AR.; ലോകത്തിൽ നിന്നെ ആർ ഭ'ക്കും Arb.; ഭജേ Sah. I adore thee. 2. to love & serve (as a wife her husband). 3. to assume as one's portion ധൈര്യം ഭജിച്ചാലും; സ്ത്രീത്വംഭജിച്ചവൻ SiPu. changed into a woman. — (part. pass. ഭക്തം).

ഭജാർ MR. = ബജാർ Bazar.

ഭഞ്ജനം bhañjanam S. (= L. frango). Breaking, destroying. ശരീരഭ. തുടങ്ങും ChVr. will kill. ശോകഭ. SiPu. removing grief.

ഭഞ്ജിക the breaking (of a tree സാലഭ. പോലേ Bhr.).

denV. ഭഞ്ജിക്ക 1. = ഭംഗം വരിക V1. 2. = ഭംഗം വരുത്തുക B. — (part. pass. ഭഗ്നം).

ഭടൻ bhaḍaṅ S. (= ഭൃതൻ, but compare പട). A soldier, servant.

ഭടവാക്കു rude, foolish talk (= പട്ട?).

ഭട്ടൻ bhaṭṭaṅ S. (= ഭർത്താ). Lord, title of learned Brahmans, (Tdbh. പട്ടർ).

ഭട്ടതിരി, vu. പട്ടേരി the highest class of Kēraḷa Brahmans; also called ഭട്ടാചാര്യർ teachers of philosophy, who restored Brahmanism after the Bauddha rule KU. — ഭട്ടാചാര്യൻ gen. = Kumārilabhaṭṭa.

ഭണിതം bhaṇiḍam S. Said, spoken (S. ഭൺ = Tu. പൺ).

ഭണ്ഡൻ bhaṇḍaṅ S. A jester; M. Tu. C. rude, obscene.

ഭണ്ഡാരം bhaṇḍāram (S. ഭാ —). 1. A treasury as of kings ഭ'ത്തിൽ പണം ഇട്ട പോലേ prov., or of temples ഭ. പുക്കു പെരുകി TP. gave a present. ഭ. പൊരുക്കാൽ തുടങ്ങിയോ, കഴിഞ്ഞോ? 2. treasure പണ്ടേതിൽ ഇന്നു പതിന്മടങ്ങുള്ള രാജഭ. AR. 10 times richer. അവനുള്ള ഭ. എല്ലാം, ഭ. ഒക്കവനു Mud. minister's & merchant's property. 3. smallpox (see പണ്ടാരം) ഭ'മായി പോയി ഭ. താഴ്ത്തിയോ.

ഭണ്ഡാരക്കുറി V1. the treasure of a king or church or (No. & So.) temple.

ഭണ്ഡാരപ്പിള്ളർ lower servants of the Cochi Rāja; soldiers.

ഭണ്ഡാരമഞ്ചി 1. ഭ. യിൽ വെക്ക Mud. royal treasury. 2. Trav. temple treasury.

ഭണ്ഡാരമോഷണം Mud. embezzlement.

ഭണ്ഡാരി, see പണ്ടാരി.

ഭത്തി H. bhatta, Extra allowance ഈ വകെക്ക ഫാ ഒപ്പിക ഭ. ആക്കിക്കൊള്ളാം TR. (see ബത്ത).

ഭത്സനം, see ഭർത്സനം.

ഭദ്രം bhadram S. (ഭദ് to shout from joy). 1. L. Faustus, happy. ഭദ്രമല്ലാതേ മരിച്ചിതു SiPu. untimely end ഭദ്രങ്ങൾ എല്ലാം പറഞ്ഞു ചിരിച്ചും ChVr. light, agreeable talk. ഭദ്രതരം കുശലപ്രശ്നാദികൾ ചെയ്തു CartV.A. better, best. ഭദ്രേ f. voc. my good woman! ഭദ്രം well! Bhr. അസ്തു തേ ഭ. Sah. = നന്നായി വരിക. 2. T. M. safety. എല്ലാം ഭ. no fear! പടാത്ഥങ്ങളെ ഭദ്രപ്പെടുത്തി വെച്ചു secured. 3. M. cipher, nought,

esp. in Kauri calculations (=ശൂന്യം). ഭ. ഇട്ട പോയി, ഭ. പോയി reduced to nothing.

ഭദ്രകർമ്മം S. a good work, Bhg.

ഭദ്രകാളി S. a form of Kāḷi (appeased by വടക്കിനം ഭാഗംകഴിക്ക vu. in cases of cholera etc.).

ഭദ്രദീപപ്രതിക്കു S. a മഹാവ്രതം Brhmd.

ഭദ്രൻ S. a bull രുദ്രനെ കാണായി ഭ'നെ കാണായി CG.

ഭദ്രപീഠം S. a throne ഭ'ത്തിന്മേൽ ഇരുത്തി Mud.

ഭദ്രശീലൻ Mud. good-mannered.

ഭദ്രാക്ഷം the seed of Mirabilis Jalappa, used for rosaries (smaller than രുദ്രാക്ഷം).

ഭദ്രഭടാളികൾ Mud. N. pr. of a people (S. ഭദ്ര).

ഭദ്രാസനം S. a throne അവനു ഭ. നല്കി CartV. A. (to a Rishi). ഭ'നാഗ്രേ ഞെളിഞ്ഞിരുന്നു ChVr.

ഭയം bhayam S. (ഭീ). 1. Fear അധമനു മരണത്തിങ്കൽനിന്നു ഭ. Bhr. ഒരുത്തരെ ഭ. ഇല്ലെനിക്കു KR. കള്ളന്മാരുടെ ഭ. കൊണ്ടു TR. from fear of thieves. നയമായിട്ടും ഭയമായിട്ടും എഴുതി TR. with kindness & threats. 2. danger അഗ്നി ഭ., പ്രാണഭ., അജ്ഞഭ. KU.

denV. ഭയക്ക, ന്നു T. So. to fear, Trav.

ഭയങ്കരം S. terrific, formidable. ഭ'ൻ a stout imposing person vu., ഭ'രി AR. fem.

ഭയപ്പാടു state of alarm, fright നമുക്കു ഭ'ടായിരിക്കുന്നു TR. ഭ. ഏതും ഇല്ലുടയതിനു KumK.

ഭയപ്പെടുക to be afraid, to dread; with Acc. Dat. Loc. Abl. രാജാക്കൽ ഭ. Bhr.

ഭയപ്പെടുക്ക to frighten മുന്നുരമായി ഭ'ക്കും VCh. Nal. Bhg. — mod. ഭയപ്പെടുത്തുക (കടിയാന്മാരോടു TR.); also നന്നെ ഭയപ്പെടുത്തിച്ചു & കടിയാന്മാരെ ഭയപ്പെടീപ്പിക്കയും TR.

ഭയഭക്തി devoutness, devotion.

ഭയശീലൻ timid, a coward (opp. ഭയഹീനൻ).

ഭയാനകം S. terrific, Bhr.

ഭയാപഹം S. removing fear, അവനോടു പറയേണം ഭ. VyM. consolingly.

ഭയാർത്തൻ S. tormented with fear.

ഭരം bharam S. (ഉ, L. fero, E. bear). 1. Bearing വ്യസനഭരഹൃദയം Mud. heavy with grief. — ഭര f. the earth. 2. a burthen, load; quantity. മൽഭ. കായ്കും AR. I have to perform my task. ഭരാഭരം തീക്ക Sah. to remove the earth's load.

ഭരം ഏല്ക്ക to receive in charge, undertake. — ഭ. ഏല്പിക്ക to give in charge, commit to സുതന്മാരെ കൃഷ്ണനെ ഭ'ച്ചു Bhr.; കായ്ങ്ങൾ ചിലരെ ഭ'ച്ചു വെച്ചു KU. ദേവന്മാരെ ഭ'ച്ചു VilvP. cast himself on the Gods; also അവങ്കൽ jud.; കാത്തു കൊൾവാൻ ഭ'ച്ചു Mud. entrusted them with the defence.

ഭരണം S. bearing. പൈരഭ. V1. wearing diamonds. ജഗദ്ഭയഭരണപരിഹരണലീല Bhr. preserving. കുടുംബഭരണൈകസക്തനായി AR. intent upon the support of the family. കുപ്പൽഭ, ആട്ടഭ. attending to V1.

ഭരണി S. (pudend. mul.?) 1. the second constellation, Musca borealis. ഭ. വേല a Bhagavati feast, f. i. at Koḍungalūr in Kumbham, also ഭ. തുക്കം; ഭ. വാണിഭം V2. the fair at Koḍungalūr. 2. a large jar, as for oil; a vase പണം ഭ. യിലാക്കിക്കഴിച്ചു വെച്ചു TR.

ഭരണ്യം S. wages, working for daily hire V1.

ഭരതൻ S. (supported) N. pr. Sakuntala's son, Rāma's brother, etc.

ഭരദ്വാജൻ S. (sky-lark) a Rishi.

denV. ഭരിക്ക 1. to bear ശിരസ്സിൽ SiPu. on the head; to support ഉദരം ഭരിപ്പതിന്നു ലഭിയാഞ്ഞു PT. അവരെ ഭ. Mud. to maintain. ഭരിപ്പോർ ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടു മരിച്ചു V1. നിന്നെ ദേഹം തന്നേ ഭരിച്ചു UR. didst only feed thyself. പട കഴിച്ചു പോകായ്വാൻ ഭ'ന്നു ചിലർ കലുകം എന്നിയേ Bhr. sustained the battle. 2. to marry ഞാനും അവരും ഇവന്റെ പുത്രിമാരെ പതിമാരായി ഭരിച്ചീടട്ടേ KR. 3. to rule അവനിഭാരം നീ ഭരിച്ചു കൊള്ളുക KR. ചേണാന്ന പട ഭ'പ്പാൻ Mud. to command the army.

ഭരിതം S. (ഭരം 2) full of.

VN. ഭരിപ്പു government; superintendence of kitchen, (ഭരിപ്പുകാരൻ Su.).

CV. ഭരിപ്പിക്ക to cause to support or rule ഭരതന്ന രാജ്യം കൊടുത്തു നന്നായി ഭ'ച്ചീട്ടക KR.

ഭർഗ്ഗൻ bharggaṉ S. (ഭജ് = Gr. phlegō to shine). 1. Siva. 2. So. a cheat.

ഭർഗ്ഗ fraud — denV. ഭർഗ്ഗിക്ക, ഭ'ച്ചെടുക്ക to defraud, embezzle B., (No. വർഗ്ഗിക്ക).

ഭർജ്ജനം S. roasting, frying വറുക്ക.

ഭർത്തവ്യം S. (ഭര) To be borne or ruled.

ഭർത്താവു S. 1. bearer, maintainer ഭർത്തൃപിണ്ഡാർത്ഥമായി KR. to thank his master. ഭർത്തൃസൌഖ്യം വരുത്തും AR. a minister will benefit his king. ഭൂമിഭ. AR. a ruler. ഭർത്തുശാസനം അരുൾ ചെയ്യ AR. (Viṣṇu's decrees). തന്നുടെ ഭ. തന്നെച്ചതിപ്പാൻ നാരിമാക്കും ചിജന്മാക്കുമെന്നു നൈപുണ്യം ഇല്ല മാറാക്കും VetC. 2. vu. husband ഭർത്തൃനാശം കണ്ടപ്പോൾ രേണുക KU.

ഭർത്തൃതപം ഉൾക്കൊണ്ടു Si Pu. married.

ഭർത്തൃശുശ്രൂഷ ചെയ്ക to be a faithful wife AR.

ഭർത്തൃഹീന a widow.

ഭർത്സനം bharlsanam S. (bharts). Blaming; abuse, menace ഭ. ഒട്ടും ഇല്ല Bhr. ഭ. ചെയ്യും വരനെ Sah.

denV. ഭർത്സിക്ക to rail, abuse (part. pass. ഭർത്സിതം S.); also വളരേ പരുഷിൽ പറഞ്ഞാൻ വാനരന്മാരെ ഭർത്സിപ്പിച്ചിങ്ങനേ KR. (without caus. meaning).

ഭർമ്മം bharmam S. (ഭര) Wages; gold.

ഭല്ലം bhallam S. (=L. phallus?). 1. A kind of arrow (മഴുവമു). ഭ'ങ്ങൾ ഏഴും പ്രയോഗിച്ചു KR. 2. a bear = കരടി, also ഭല്ലകം KR 3.

ഭവം bhavam S. (ഭൂ). 1. Birth. രണ്ടാം ഭവേ Si Pu. at my next birth. 2. existence, being in the world; the world ഭ. മാറുക, ഭവത്തെ പോക്ക KeiN. final absorption (= ജനിമോചനം).

ഭവസാഗരം S. the misery of successive births. ഭ'രാൽ രക്ഷിച്ചു കൊള്ളേണമേ AR. ഭ. കടക്ക to pass the stormy sea of life. ഭവസാഗരബന്ധു ChVr. God as helping through. — also ഭവമതിസുഖം Bhg. ഭവതോയധിയിൽ വീഴും VCh. to lead a life of stormy passions (= സംസാരസുഖം).

ഭവനം S. 1. existence. 2. a mansion, house f. i. of a Nāyar ഭ. ഉണ്ടാകിച്ചു തരുവൻ Bhr. നമുടെ ഭ. പണി ചെയ്യുന്നതിനു TR. (a Rāja).

ഭവൻ S. a form of Rudra.

ഭവാനി fem. 1. a form of Durga, ഭ. ശോഹം Bhg. her temple. 2. N. pr. the Bhawāny, a tributary of the Kāvēry, rising on the Koṇḍa range (Koondahs) in Valluva Nāḍu.

ഭവാൻ bhavāṉ S. (part. of ഭൂ). The present one, hon. = thou. pl. ഭവാന്മാർ ChVr. ye. നുക്ക ഭവാന്മാരേ ആധാരം ഉള്ളു KR. — fem. ഭവതി as ഭ. ഉറങ്ങി KR. In Cpds. ഭവൽ is both m. & f. ഭവദ്വാർത്ത AR. thy (Sita's) news. — ഭവദീയ രാജ്യം KR. thy kingdom. — ഭവാദൃശന്മാർ Bhr. men like you. ഭവാദൃശചിത്തം ChVr. a mind like yours.

ഭവിക്ക bhavikka (S. ഭൂ). 1. To become, to be = ഉണ്ടാക f.i. പതിക്കോരാപത്തു ഭവിക്കും എന്നവൾ ഭയപ്പെട്ട KR. to happen. 2. auxV. ആയിഭവിക്ക = ആയീരുക, ചമക. — നിന്നാൽ ജഗത്തിനു ഭ. പ്പെടുന്ന സുഖം ChVr. = simpl.

CV. പുല്ലിംഗയോഗം ഭവിപ്പിക്ക Si Pu. to change into a male.

ഭവിച്ചായം (see ആയം) futurity. എന്തുവാൻ ഭ. Nal. = എന്ത് ആയം ഭവിച്ചാലും whatever may betide.

ഭവിതവ്യം S. what is to be നീക്കാവതല്ല ഭ. ഒട്ടുങ്ങുവോളം Anj.

ഭവിഷ്യത്തു S. (part. fut. n.). future, futurity ഭ'ത്തെന്തോ; ഇതത്രേ നിങ്ങളുടെ ഭ. the fate that awaits you. വഴിക്കേടിൽ (or കെട്ട) നടന്നവക്കു വരുന്ന ഭ. ഇങ്ങനേ തന്നെ vu.

ഭവിഷ്യം S. adj. future ഭൂതവും ഭ'വും യത്നമാനവും ഇല്ല Vēdāntavak. ശേഷമുള്ളവക്കും വരുന്ന ഭ. ഇപ്രകാരം തന്നേ TR.; ഭവിഷ്യജ്ഞാനം Bhg. foreknowledge. ഭവിഷ്യരാം മാഗധന്മാർ Bhg.

ഭവ്യം S. 1. present ഭൂതവും ഭവ്യവും മേലിൽ വരുന്നതും AR. 2. = ആകുന്ന being as it ought to be, right, proper. ഭവ്യരാം അമാത്യന്മാർ PT. = മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാർ; also vu. അവൻ

മഹാഭവ്യൻ good. ഭവ്യം നിനക്കു ഭവിക്കും Nal. = ശുഭം.

ഭഷ്കൻ bhašayaṅ S. (ഭക്ഷ് to bark). A dog.

ഭസിതം bhasiδam S. (part. pass. of ഭസ് to chew, devour). 1. Turned into ashes. 2. ashes ഇ ഭ. കടിക്ക Mud. ശവം ചുട്ട ഭ. SiPu.

ഭസ്മം S. 1. ashes ദോഷകാരുണ്യം ഉണ്ടാവാൻ ഉത്തമം കാരണം ഭ. SiPu. holy ashes. ശിവപ്രീതി വരുത്തുവാൻ ചുടല ഭ'മേ നല്ല (& ശവഭ.) SiPu. ഭ. ധരിക്ക, പൊരും ഭ. തേക്ക SiPu. ഭ. ഇടുക, തൊടുക, ഭസ്മകുറിയിടുക to rub ashes on the forehead, chest, as after bathing. — (ഭസ്മക്കൊട്ട, — സഞ്ചി to keep ashes in). 2. fig. = destruction ഭ'മായ്വരും ദാരിദ്ര്യം VilvP. മഹാപാപം ഭ'മാം SiPu. 3. medicinal powder, calx പിശാചസംഭാഷണപീഡാപരിഹാരത്തിന്നായി ഭ. ജപിച്ചു കൊടുത്തു Arb.

ഭസ്മകണ്ണനമാർ Nal. devotees.

ഭസ്മപുണ്ഡ്രം ധരിക്ക SiPu. = ഭസ്മകുറി ഇടുക (1); also ഭസ്മലേപനം.

ഭസ്മമാഹാത്മ്യം SiPu. a treatise.

ഭസ്മരാശി S. a heap of ashes ഭ. കളായാർ KR. — ശാപം തട്ടി ഭസ്മശേഷനായിതു Nal. so that only ashes remained of him.

denV. ഭസ്മീകരിക്ക S. to reduce to ashes, as by a curse = വെണ്ണീറാക്കുക V2.; also ഭസ്മീഭൂത സഗരന്മാർ KR.

ഭസ്സ് bhas S. (√ = ഭത്സ്). Menacingly വികൃത ഹാസങ്ങൾ കരുതി ഭസ്സെന്നടുത്തു CnVr.

ഭളാഭളാ Imit. sound, as of a dog drinking or lapping ഭ. ചൊലപാനരുതലങ്കാരം KR.

ഭള്ള് bhaḷḷu (Vi. പള്ള prh. fr. പഴ, പാഴ് or വള്ളിതം, വള്ള). 1. Ostentation, show ഭള്ളിനായി ഭസ്മം തേച്ചു SiPu. ഭള്ളുള്ള നിന്റെ ഭാവം അറിയാതേ KR. (says Bāli to Rāma). ഭ. പറഞ്ഞു Bhr. boasted. ഭള്ളുകൾ അവരോട് കൂടുകയില്ല CrArj. menaces. 2. exaggeration, lie ഭള്ളും പൊള്ളും. ഭള്ളല്ല VilvP. quite true! ഭ. കാട്ടുക, ഭാവിക്ക B. to counterfeit, trick.

ഭള്ളൻ vainglorious മഹാഭ.

ഭാ bhā S. (√ to shine, G. phōs). Light കന്യകയിൽ ധർമ്മഭാശോഭിച്ചേറനം Nasr., better ഭാസ്സ്.

ഭാക്ക് S. (ഭജ്). Partaking of, ഗുണഭാക്കായി Bhg.

ഭാഗം bhāġam S. (ഭജ്). 1. Part, portion എന്റെ ഭാ. my lot. മക്കളും അനന്തരവന്മാരും കൂടി ഭാ. ചെയ്തു, തമ്മിൽ ഭാ. ചെയ്തു MR. divided the property = പകുതി. 2. side ഒരു പാത്തുന്നു TP. on one side; chiefly party അന്യായ ഭാഗമായി എഴുതിക്കാണുന്നു MR. savors of partiality for the plaintiff, അന്യായഭാഗമായി കല്പിച്ചു; also അന്യായഭാഗം പറഞ്ഞു, ആ ഭാഗം തീർപ്പ് കൊടുത്തു MR. in favor of. പ്രതിഭാ. നിന്നു jud. എന്റെ ഭാഗത്തുള്ള രേഖകൾ, പ്രതിഭാഗം സാക്ഷിക്കാർ MR. adj. = പക്ഷം. 3. fathom (T. പാകം) ൦൧ പാകം നീളം Mpl. = ൦൧ മാർ. (പാമു).

ഭാഗക്കാർ (൨). എന്റെ ഭാ., ഇരുഭാ. MR. = പക്ഷക്കാർ.

ഭാഗധേയം S. 1. a share. 2. fortune ഭാ'ത്തെ വിശ്വാസം ഉണ്ടാകേണ്ടാ Bhr. ഭാ. കൊണ്ടു കാണ്മാൻ കഴിവന്നു Nal. ഭാ. പാരം ഉണ്ടു Bhg. = ഭാഗ്യം. 3. B. royal revenue.

ഭാഗവതം S. referring to ഭഗവാൻ (Viṣṇu); esp. N. pr. of the Purāṇa, Bhg. ഭാ'തധർമ്മം (ദൈവത്തിനേ ഒക്കയും മിത്യ എന്നും etc.). Bhg. — ഭാ'ന്മാർക്ക് ആനന്ദാമൃതോദയം SitVij. ഭാ'ന്മാരായ ഭഗവത്ഭക്തർ Bhg. worshippers of Bhagavāṅ.

ഭാഗി S. 1. sharing; partner തന്റെ ഭാഗിയായ N. = കൂറുകാരൻ MR. 2. = ഭാഗക്കാരൻ.

denV. ഭാഗിക്ക B. = വിഭാഗിക്ക.

ഭാഗിനേയൻ S. (ഭഗിനി) sister's son. ശ്രുതസേന ഭാ. പിണ്ഡകത്തായു Bhr.

ഭാഗീരഥി S. (ഭഗീരഥ). Ganga ഭാ. കായി പറന്നു പോയി Sah.

ഭാഗ്യം bhāġyam S. (ഭാഗം). 1. Lot, destiny എന്റെ ഭാ. (Interj.), also എന്നുടെ ഭാഗ്യമോക്ഷം Nal. ഭാ'ത്താലേ വീണ CG. 2. good fortune കാണായ്വന്നതു ഭാ'മല്ലോ CG. very lucky. ജനകജ താനും അതിഭാ. ചെയ്യ കൂട പുറപ്പെട്ടാൾ KR. she chose a happy lot in accompanying R. അതു ലഭിപ്പാൻ നമുക്കു ഭാ. ഉണ്ടായില്ല TR. പാക്കിയം വിധി എനിക്കു കൂടി എങ്കിൽ TP. favored by fortune. ഭാ. ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു TR. ഭാഗ്യനാശം കൊണ്ടു Anj. unluckily. ഭാഗ്യകാലം etc.

ഭാഗ്യക്കുറി a lottery (ചെക്ക, കിട്ടുക); also ഭാഗ്യപരീക്ഷ. [fortune.

ഭാഗ്യക്കേട്ട, — ദോഷം, — നാശം, — ഹീനത misഭാഗ്യപതി a fortunate man. Arb.

ഭാഗ്യവശാൽ S. happily.

ഭാഗ്യവാൻ, — വതി f. fortunate, lucky, happy. ഭാഗ്യവതാം വരൻ ChVr. happiest; also ഭാഗ്യശാലി.

ഭാഗ്യോദയം S. good fortune ഭാ'യാൽ KR.

ഭാജനം bhājanam S. (ഭജ്). 1. A vessel, as dish, cup പരിപൂർണ്ണമായിരിക്കുന്ന ഭാ. നുറുണ്ടു Mud. 2. partaking of, worthy of (= പാത്രം). ഭാഗ്യത്തിൻ ഭാ. എങ്ങനേ ഞാനാവു, തൽകാരുണ്യപൂരത്തിൻ ഭാ'മായ അമ്മ CG. ദേഹം ജരാവ്യാധിഭാ. Bhg.

ഭാജകം S. the divisor = ഹാരകം f.i. രണ്ടു രാശികളിൽ ചെല്ല മേലേതു ഭാജ്യം, കീഴേതു ഭാജകം Gan. (see foll.).

ഭാജ്യം S. the dividend (see prec.) ഉദ്ധടാ. ഹൃ ഉദ്ധഭാജകം പതിനഞ്ചു Gan.

ഭാടം bhāḍam S. (ഭട?) & ഭാടകം = ബാഡ.

ഭാട്ടം bhāṭṭam S. (ഭട്ട). A division of the old Kēraḷa Brahmans (2 others are പ്രഭാകരം & വ്യാകരണം) derived from one ഭാട്ടപ്രഭാകര വ്യാകരണൻ, whose shoe (മെതിയടി) is said to be preserved in തൃക്കണ്ണാപുരം, തൃക്കൽപുറം KU. (others = പാട്ടം usufruction).

ഭാട്ടൻ S. a follower of ഭട്ടൻ.

ഭാഡ (loc.) = ബാഡ.

ഭാണ്ഡം bhāṇḍam S. (see പണ്ടം). 1. A vessel, pot. 2. a bundle, load, package ആരും സമ്മതിയാതുള്ള ഭാ'ങ്ങൾ TR. burthens. ഇവ എല്ലാം ഭാ'മായി കെട്ടിക്കൊണ്ടു Mud. വസ്ത്രഭാ. പേറി PT. (an ass). ഭാണ്ഡത്തപ്പാൽ parcel post (Banghy). ക്ഷുരഭാ. ഇങ്ങു തരിക PT. barber's bag. ഭാ. കെട്ടിയിടുക to load cattle (= മാറാപ്പു).

ഭാണ്ഡാഗാരം S. = ഭണ്ഡാരം q. v.

ഭാതു = ബഹാദർ 748., as കമ്പഞ്ഞിഭാതുക്ക TR.

ഭാടർ id. f.i. ഭാ. മുട്ടാളൻ a great clod-poll.

ഭാദ്രപദം S. (ഭദ്രപദ). A month = കന്നി.

ഭാനു bhānu S. (ഭാ). The sun ഭാനുമയങ്ങുന്നു Bhr.; also ഭാനുമാൻ (shining).

ഭാനുവിക്രമൻ N. pr. the first Sāmanta ruler in Trav. KM.; title of the 4th in Calicut etc.

ഭാമിനി S. (ഭാമം S. light, rage). Radient, passionate f. (a wife).

ഭാരം bhāram S. (ഭർ). 1. Burden, load ഭാരണസന്തപ്തഭൂമിഭേദി AR.; met. oppression എന്റെ ഭാ. നീക്കി ചെല്ല രക്ഷിക്ക, ഭാ. തീക്ക TR. to relieve. ഭാരപ്പെട്ടു പോക to be hampered, molested. 2. onus, charge രാജ്യഭാ. ചെയ്ക = ഭരിക്ക. 3. a weight of 20 തുലാം, = Kaṇḍi ന്റ ഭാ. വെടിമരുന്നു TR. (see പാരം).

ഭാരക്കട്ടി a weight (കട്ടി 3, 195).

ഭാരക്കല്ല a stone on a watering machine.

ഭാരത്തുലാം a main beam across rooms.

ഭാരയക്കുടി S. = കാവടി.

ഭാരവാഹൻ S. a porter.

ഭാരതം bhāraṯam S. (ഭരത). Referring to Bh. or the Bharatas. 1. = ഭാരതഖണ്ഡം, — വർഷം India. Bhg 5. Brhmd. 2. = മഹാഭാരതം the great epos of the Bharatas ഭാരതയുദ്ധം Bhg. ഭാ. വായിപ്പിക്ക kings to have that poem publicly read & explained (a costly performance).

ഭാരതി S. 1. a goddess, sometimes identified with Saraswati. 2. literary composition; word, speech പാഹി എന്നുള്ളൊരു ഭാ. CG. നാരിതൻ ഭാ. കേട്ടു Sk.

ഭാരി bhāri (ഭാരം). Heavy, serious; tall. ഭാരികം S. = ഷ്മനത്തിരിക്ക Asht. f. i. the heart, a limb in sickness.

ഭാർഗ്ഗവൻ S. derived from ഭൃഗു, 1. as Paraśurāma (ഭാർഗ്ഗവരാമൻ AR.) — ഭാർഗ്ഗവപുരാണം = പരശുരാമായണം KM. 2. a name of ശുക്രൻ, regent of Venus ഭാ. മീനത്തിലും — നിൽപ്പുമ്പോൾ AR.

ഭാര്യം bhāryam S. (ഭർ). To be supported. ഭാര്യ S. the wife ഭാ. യായി പിന്നാലേ SiPu. followed the other as a wife. ഭാര്യാപതികൾ husband & wife. — ഭാര്യാവാൻ = ഭാര്യയുള്ളവൻ.

ഭാലം bhālam S. The forehead, gen. ഫാലം.

ഭാവം bhāvam S. (ഭൂ, ഭവ). 1. Coming into existence രണ്ടാം ഭാവേ, മൂന്നാം ഭാ. SiPu. = ജന്മം.

2. state, disposition പും ഭാ. പെൺഭാവമോടേ വസിച്ചു SiPu. മത്ഭാവം പ്രാപിച്ചീടാം AR. = തത്പാനഭൃതി 426.—ക്രൂ ഭാ. the influences of the 12 zodiacal signs, counting the ജനിച്ച രാശി for the first (astrol.); also likeness സിംഹ ഭാ'ത്തെ ചമെച്ചാൻ VetC. (out of the bones of a lion). 3. state of mind, emotion & its expression എനിക്കവനോട പിതൃപുത്രഭാ. ഒരി ക്കലും ഇല്ല KR. I do not feel like a father. കോപിച്ച ഭാ. നിരൂപിച്ചാൽ ഭാവിച്ചതല്ല എന്നു തോന്നുന്നു Mud. his passionate manner looks not like feint. അവസ്ഥ എല്ലാമേ പറഞ്ഞു ഭാ. കൊണ്ടു Bhr. എങ്കിലുള്ളൊരു ഭാ. എങ്ങനേ അവൾക്കു KR. ദീനഭാ'ങ്ങളെ ഭാവിച്ചത് എന്തു Nal. why nourish base sentiments. Often with എന്ന as ഞാൻ എന്ന ഭാ.: താരിൽമാതല്ലയോ ഞാൻ എന്ന ഭാ. Sah. ഭാവം പകരുക of changes in the countenance etc. 4. liking, love, intention. നമുക്കിനി ഭക്ഷണഭാ. ഇല്ല PT. no appetite. പോവാൻ ഭാ. എന്നു കേട്ട TR. എനിക്ക് ഒട്ടു യാതൊരു ഭാ. ഇല്ല Nal.; ഭാ. നാരീജനേ Bhr. (Loc.)

ഭാവഭംഗം (3) visible disappointment ഭാ. പൂണ്ടു ചിന്തിച്ചു Nal.; ഭാ'ങ്ങൾ കേട്ട CrArj. confession of helplessness. [Nal.

ഭാവബന്ധനം (4) love അന്യനിൽ ഭാ. ഭവിക്ക

ഭാവം മനസ്സ് = മനോഭാവം f. i. അവരേ ഭാ. എങ്ങനേ TR. intention.

ഭാവവികാരം change of countenance.

ഭാവശുദ്ധി integrity of character.

ഭാവാനുബന്ധം (4) being inclined towards an object അവളുടെ ഭാ. ധരിക്കയാൽ Nal. ഭാ. വന്നു പോയി I am once bent on it. സിന്ധുരാജകുലോ ബന്ധിച്ചു നിൻ ഭാ'ന്ധനം Nal.

ഭാവാന്തരം conversion (christ.).

ഭാവന bhāvana S. (caus. of ഭൂ). 1. Effecting; power of representing to oneself, imagination. ഭാ. തന്നാലേ പൂജ്യി CG. not bodily, ഭാ. യാലേ വന്ദിച്ചു Bhr. inwardly. In Vēdānta ബ്രഹ്മഭാ. is the realization of the All One, അസംഭാ. its first enemy, the fancy of the difference of things, സംശയഭാ. want of implicit reliance on the Guru, വിപരീതഭാ. the thought of body, world, as if they were realities, etc. KeiN. ഭാ. കൊണ്ടു തന്നേ സർവ്വവും ഉണ്ടാകുന്നു Bhg. 2. reflection, meditation മാമുനിമാർ മൌലിയിൽ ചേർക്കുന്ന ഭാ. യാലേ ഈ പാരമ്പരാശാം, കേവലയായൊരു ഭാ. തന്നിലേ മേവി നിന്നു CG. confined himself to one meditation.

ഭാവി S. (ഭൂ) 1. future; fut. tense (gram.).—ഭാ. വാക്യം prediction. 2. (ഭാവം) holding & expressing a sentiment പ്രിയഭാവിയായിരിക്ക VCh.—ഭാവിനി S. a fine woman.

denV. ഭാവിക്ക 1. to represent, exhibit, show കേട്ടില്ല എന്നു ഭാവിച്ചു Bhr.; കേട്ടതു ഭാവിയാതേ PT.; ശോകരോഷാദികളെ ഭാവിച്ചു Mud. (felt or feigned). കെട്ടി ഞാനും ചാവതിന്നായി ഭാ. Mud. act as if you hanged yourself!; so neg. കാണാതേ ഭാ. to feign to believe yourself unseen.—കലശലു ഭാ. MR. to show fight. രാജാവു ചിരിക്കുന്നതു പോലേ ഭാവിച്ചു കൊല്ലും though he appear to smile. 2. to assume (= അഹംഭാവം?). അന്യോന്യവാഞ്ഛിതം കൊണ്ടു ഭാ'ച്ചു മോഷിച്ചു Nal. claimed each the preference for his choice. 3. to intend നാളെ സ്വയംവരം ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നു Nal. സേവയും ഭാവിച്ചു Bhr. (a dog seeking a master). Chiefly Dat. ഊണിനു ഭാവിച്ചു KR. (= ഉണ്മാൻ). ഭക്ഷണത്തിനു ഭാവിക്കുമ്പോൾ TR. പടെക്കു Bhr. സന്ധിക്കു ഭാവിക്കിൽ ChVr. resolve & prepare for. ഭാ. വേണ്ട അതിന്നിനി Sah. don't hope for it.

ഭാവിതം part. pass. of prec. (also: got, mixed). ഇതിപ്പോൾ വന്നതും എനിക്കു ഭാ. KR. hoped for.

CV. ഭാവിപ്പിക്ക f. i. അവക്കു സങ്കടം മനതാരിൽ ഭാവിപ്പിച്ചീടും Nal. I should grieve them (al. സംഭാവിപ്പി—).

ഭാവുകം S. happy = ശുഭം, സുഖം.

ഭാഷ bhāṣa S. (L. fari). 1. Speech, language. 2. country dialect (opp. Sanscr.). ഭാ. യാക്കി, ഭാ. യായി പറഞ്ഞതു expressed in Mal. സീരം കരി എന്നു ഭാ. ചൊല്ലുന്നതേ Bhg. വൈകിയിധി ഉണ്ടോ ഭാ. യിൽ ചൊല്ലീടാവു KR. ഭാഷാ

കേരളോപ്പത്തി a K.U. in Mal. ഭാ. എന്നോത്തു നിന്ദ്യഭാവത്തെ തേടിടൊല്ലാ Chintar. common language. 3. M., പാഴ Vl. (S. = definition) pattern, shape, rule ഒരു ഭാഷയിലതേ രൂപം Anj. (= ഒരു വക). ഭാ. ഇല്ലാത്തവൾ rather ugly. ഭാ. യാക to be settled, cleared up. ഒന്നാം ഭാ. യാകയില്ല, കാര്യത്തിന്ന ഭാ. യാസ്സരുവാൻ TR. to be mended. ശഡുവിന്റെ പണം ഭാ. യാക്കി അയക്കാം TR. I will arrange. കാര്യത്തിന്റെ ഭാ. വരികയില്ല no improvement (= പെടിപ്പു). ഭാ. വരുത്തുക to reform, ഉഴുതു വെട്ടിത്തിരുത്തി നിലത്തിന്റെ ഭാ. വരുത്തി VyM.; ഭാ. കൂപ്പിക്ക V2. to ape.

ഭാഷാകേട want of form or order.

ഭാഷക്കാരൻ B. an interpreter.

ഭാഷണം S. talk മധുരഭാ. Mud. — അതുകൊണ്ടു ഭാ'മായി മറുള്ളവക്കെല്ലാം Bhr. scoffed.

ഭാഷാഭേദം dialectical difference, provincial synonym, etc.

denV. ഭാഷിക്ക to talk, esp. lightly പൈതങ്കൾ തങ്ങളിൽ ഭാ'ച്ചു നിന്ന CG. എലിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യാൽ ജനം ഭാ'ക്കുംPT. will joke, mock. ഭാ'ച്ചു പറഞ്ഞു abused. — പാഴിക്ക Vl. to jest.

part. pass. ഭാഷിതം uttered, speech കല്യാണ ഭാ. Bhg. നിന്നുടെ ഭാ. Nal.

ഭാഷി 1. speaking മധുരഭാ. Bhg. 2. talkative Vl.

ഭാഷിണി f. in Cpds. അല്പഭാഷിണിമാർ AR.

ഭാഷ്യം S. a commentary, explanation. ഭാഷ്യവാത്തികങ്ങളും കോട്ടയി SiPu. glossaries etc.

ഭാസ്, ഭാസ്സു S. bhās (G. phōs). Light ഹാസ ഭാസ്സും CC.

ഭാസം S. a kite or other bird കൃത്രിമഭാ. തീ [ത്തു Bhr.

ഭാസനം S. shining മമ ഹൃദി ഭാ. ചെയ്തീടേണം SiPu. — ഭാസമാനൻ UR.

ഭാസുരം S. bright, resplendent അതിഭാ'മായ ആഭരണം Mud. ഭാ'രാംഗി VetC.

ഭാസ്കരൻ S. producing light, the sun പാക്കെരായ നമഃ RC. ഭാസ്കരൻ രവിചന്ദ്രാവു (doc. പാകരൻ) N. pr. the king who granted Anjuvannam to the Jews.

ഭാസ്കരാചാര്യർ the astronomer, author of സിദ്ധാന്തശിരോമണി, born A. D. 1114.

ഭാസ്കരസുതൻ VilvP. Yama.

ഭാസ്വാൻ S. shining; the sun, AR.

ഭിക്ഷ bhikṣa S. (desid. of ഭജ്). 1. Begging ഭിക്ഷെക്കു പോക; ശത്രുവിന്റെ ഭവനത്തിൽ ഭിക്ഷെക്കു ചെല്ലും VyM. (a curse). 2. alms ഭി. ഇരന്നല്ലോ ഭക്ഷണം Anj. ഭി. കൊള്ളുന്ന ജനം VCh. ഭി. തേടുക to collect alms before a temple, paying tithes of them. ഭി. ഏറ്റു നടക്ക Anach. 3. ചോദിക്ക, എടുക്ക, കഴിക്ക; ഭി. കിട്ടിയതെല്ലാം ഭുജിക്ക Bhg. [Vl.

ഭിക്ഷക്കാരൻ a beggar, also ഭിക്ഷവാണിയൻ

ഭിക്ഷാപത്രം, ഭിക്ഷക്കത്തു (mod.) a begging-letter.

ഭിക്ഷാടനം S. going about begging ഭി'ത്തിന്നായാചയ്ത്തനം വരും Sah. (loc. a begging tour). പന്തീരാണ്ടു ഭി. ചെയ്തു KN.

ഭിക്ഷാദാനം S. charity Vl.

ഭിക്ഷാന്നം S. food received in charity ഭി. നല്ലൊരന്നം ഉണ്ടു GnP.

ഭിക്ഷാത്തി Bhg. ഭിക്ഷാശി, ഭിക്ഷു, ഭിക്ഷുകൻ S, a beggar.

ഭിണ്ണൻ bhiṇṇaṅ (aC. bin stout, Tu. buna pole). Stout, heavy അമ്പതു ഭിണ്ണനും കൊണ്ടൊരനേരം RS. the blockhead (Rāvaṇa). ഭിണ്ണാകാരം gross (fr. പിണ്ഡം).

ഭിണ്ഡിപാലം bhiṇḍipālam S. (& ഭിന്ദി —). A short arrow shot thro' a tube = പിന്നൊരു തടി RC.; ഭി'ങ്കൾ ഇട്ടികൾ SitVij. മുള്ളുരഭി'ലതോമരപാശങ്ങളും DM. etc.

ഭിത്തി bhitti S. (ഭിദ് L. findo, bite). 1. = ഭേദനം. 2. a wall of earth or masonry, partition-wall കല്ലുകൊണ്ടു ഭി. MR. ചിത്തരഭിത്തിമേൽ RC. a painted wall. ചിത്രങ്കൾകൊണ്ടു വിളങ്ങി നിന്നീടുന്ന ഭി. കൾ, നീലക്കൽകൊണ്ടു പടുത്തു ചമെച്ചിട്ടങ്ങോലക്കമായൊരു ഭി. CG. ഭി. ക്കു താഴേ Mud. ആനകൾ ഭി. കുത്തിത്തകർത്തു Nal. ബ്രഹ്മാണ്ഡഭി. ഭിന്നമായുന്നിതോ Sk. (of a great noise), the firmament അണ്ഡഭി. യിൽ തട്ടി Sk.

ഭിന്നം S. (part. pass. of ഭിദ്). 1. burst, split

ഭിന്നമായി Bhr. (an egg). ഭി'മായൊരു മുട്ട യോടരാന്തരേ DM. cleft, wounded. — ഭിന്നമാക്ക to tear, scatter (often with ഛിന്നം) to wound, Sk. 2. different, diverse. 3. defeat ഭിന്നം വന്നീടും തവ Sk. 4. Tdbh. (C. ബിന്നഹം=വിജ്ഞാപനം) a petition TR.

ഭിന്നത S. division, sect; schism.

ഭിന്നമതികൾ (mod.) dissenters (Eccl.).

ഭിന്നഹീനം Bhg. freed from dualism.

denV. ഭിന്നിക്ക 1. to split, be scattered. 2. v. a. to rend ഭൂമിയെ കാൽകൊണ്ടു ഭി'ച്ചു KR.; also to cause difference V1.

VN. ഭിന്നിപ്പു discord V1.

CV. ഭിന്നിപ്പിക്ക V1. to cause discord.

ഭിന്നോദരൻ (mod.) a step-brother, ഭിന്നോദരി a step-sister (having different *mothers*).

ഭിഷക്ക് bhišak S. (bhišaǰ S. to heal). A physician ഭിക്ഷക്കിനെ Mud. വിക്ഷഭി. Bhr. ഭിക്ഷക്കൾ Nid.

ഭീ bhī S. Fear (=ഭയം).

ഭീകരം S. terrific ഭീ'മായ കായം, അതിഭീ'മാസ്ത്രം VCh.

ഭീതൻ S. (part. pass.) afraid ഭീതരായി നില്ലാതേ CG. ഭീതനാം ക്ഷൗരകൻ PT. അസത്യ ഭീതനായി KR. fearing to break his promise.

ഭീതി S. fear കൊണ്ടുകൈക്ക ഭീതി (opp. ആശ) prov. പ്രസാദം ലഭിപ്പാൻ ഭീ., വെന്തു പോം എന്നോത്തോത്ത ഭീ., ലോഷം ചെയ്യുയിൽ ഭീ. Bhr. ഭീ. ജ്വരം പിടിപ്പെട്ടു യിറെച്ചു PT. ഭീതിഭലോകം PP. hell.

ഭീമം S. awful അടവി ഭീമമായിരിക്കുന്നു KR. ഭീമൻ N. pr., also ഭീമസേനൻ Bhr. the 2nd Pāṇḍu prince.

ഭീരു S. timid ഭീരുഭീരുവായുള്ള പേടമാൻമിഴി KR. my most timid wife. ഭീരുണിവാക്കു കൊണ്ടു ഭീരുക്കൾ ഭയപ്പെട്ടും PT. cowards. വീരരിൽ ഭീരുവെ അകറേറണം VCh.

ഭീരുത, — ത്വം cowardice.

ഭീരുക്കി, see ഭീ — (T. പീ —). A great gun.

ഭീഷണം bhīšaṇam S. (caus. of ഭീ). Frightening മഹാവനം ഭീ. ഭയങ്കരം Nal. ഭണ്ഡിയെക്കാൾ അതിഭീ'മായി CG. — അധികഭീഷണനായ കാശ്മീരനാഥൻ Mud. awful. ഭീ'മായുള്ള വാക്കുകൾ Mud. threats.

ഭീഷണി 1. a form of Kāḷi. 2. frightening ഭീ. കാട്ടുക, ഭീ. പ്രകാരത്തെ ചെയ്തു Nal. to terrify; esp. of threats ഭീരുവാം നിന്നുടെ ഭീ. കേട്ടപ്പോൾ SG. നിന്നുടെ ഭീ. നമ്മോടു കൂടുമോ KR. thy menaces will not affect me.

ഭീഷ്മം=ഭീമം S. — ഭീഷ്മർ N. pr. son of Santanu.

ഭുക്തം bhuktam S. (part. pass. of ഭുജ് I.). Eaten, enjoyed. ഭു. അവൾക്കു കൊടുപ്പുതിന്നു Pat R. a meal.

ഭുക്തശേഷം S. orts.

ഭുക്തി S. 1. eating, a meal ഭു. ക്കു വ്യഞ്ജനം Sah. (necessary). 2. fruition, possession = ഭോഗം, അനുഭവം f. i. ഭുക്തിക്കാർ VyM. = അനുഭോഗികൾ. — ഭുക്തരെ രക്ഷിച്ചു ഭു. മുക്തികൾ ചേർക്ക Bhr. (=സ്വർഗ്ഗം).

ഭുക്തിശാലാന്തരേ ചെന്നു (2) Mud. entered the dining-hall.

ഭുഗ്നം bhuġnam S. (part. pass. of ഭുജ് II., Ge. biegen). Bowed, bent, curved.

ഭുജ S. the arm; the side of a geometrical figure (opp. ഭൂമി the base, & മുഖം). ഭുജകൾ രണ്ടും തങ്ങളിൽ കൂട്ടുന്ന കോൺ, ഭുജത്തെക്കേ പാർശ്വം, ഭുജാകോടികളുടെ യഥ്യോഗം Gan.

ഭുജ S. the arm (curve); ഭുജബലം AR. = കയ്യുക്ക.

ഭുജഗം, ഭുജംഗമം S. a snake (ഭുജംഗി f. PT.).

ഭുജപത്രം, see ഭുർജ്ജം, a birch.

ഭുജഭവകുലം S. Kšatriyas AR.

ഭുജാന്തരം S. the breast, chest Bhg.

ഭുജിക്ക bhujikka S. (see ഭുക്തം). 1. To enjoy ദിവ്യഭോഗങ്ങൾ നന്നായി ഭുജിച്ചു സുഖിച്ചാലും KR.; ഇവ്വണ്ണം ഉണ്ടായ സന്തോഷം എന്നോടു കൂട ഭു. VilvP. രാമൻ രാജ്യം ഭു'ക്കും വനപ്രദേശത്തെ ഞാൻ ഭു'ക്കും KR. നരകം ഭു. Bhg. 2. to eat.

CV. ഭുജിപ്പിക്ക to make to enjoy or eat മാഞ്ഞാരനെക്കൊണ്ടു ഭു. Bhg. വിപ്രരെ മൃഷ്ടമായി ഭു'ച്ചു SiPu. വരുന്നവർക്കെ മൃഷ്ടമായി ഭു'ച്ചീടേണം KR. നിന്നെ ഭു'ച്ചീടാം Sil. I can help you to a meal.

ഭുജിഷ്യൻ S. (useful), a servant.

ഭുവനം bhuvanam S. (ഭൂ). The world ഭുവനത്രയം & ഒരംരേഴ ഭു'ങ്ങൾ KR.

ഭുവനി T. M. the earth പൃവനിക്കും എല്ലാം RC. ആരുള്ള ഭു. യിൽ KR. ഭു. സ്ഥലം തന്നിൽ Pat R. [മപി.

?ഭുവനത kingdom? ഭു. മുടിച്ചും ChVr. [al. ഭുവ

ഭുവനേശ്വരൻ Lord of the universe ഭു. വിഷ്ണു AR.

ഭുവർല്ലോകം (S. bhuvas, 2nd world, sky). The space between the earth & the sun.

ഭുവി bhuvi S. 1. Loc. of ഭൂ. On earth, Bhg. 2. T. C. M. the earth അടർപ്പുവിതന്നിൽ, അമ്പരവും പുവിയും നടുങ്ങും RC. ഭുവിയിൽ ഇറങ്ങിനാൻ PatR.

ഭൂ S. (to be ഭവിക്ക) the earth, ഭൂവാളി അഞ്ചും Anj. the elements. ഭൂപികർ Bhr.

ഭൂകമ്പം S. an earthquake ഭൂമികുലുക്കം.

ഭൂഗോളം, — ചക്രം, — മണ്ഡലം S. the terrestrial globe.

ഭൂതലം AR., — ലോകം S. the earth.

ഭൂദാനം S. grant of land; burying.

ഭൂദേവൻ, — സുരൻ S. a Brahman; f. ഭൂദേവി Tellus.

ഭൂധരം S. a mountain.

ഭൂപതി, — പൻ, — പാലൻ S. a king, so ഭൂത്തുകൾ Mud.

ഭൂഭാരം S. 1. the burden earth has to bear പാതിയും പോയിതു ഭൂ. ഇന്നു AR. thro' the death of an enemy. 2. B. kingly government.

ഭൂവാസികൾ V1. inhabitants of the earth, men; = അമ്പലവാസി (loc.).

ഭൂതം bhūtam S. (part. pass. of ഭൂ). 1. Been, become in many Cpds. ഭൂഭാരഭൂതരായ (രാജാക്കൾ) Sah. സപ്തലോകാധാരഭൂതയാം ദേവി DM. കാരണഭൂതൻ Bhg. ഭസ്മീഭൂതൻ KR. 2. past ഭൂതകാലം past tense (gram.) 3. an element പഞ്ചഭൂ. vu.; ഭൂതങ്ങൾ നാലേ ഉള്ളു എന്നാക്കി UR. (by inundation). 4. a being, ghost, pl. ഭൂതാക്കൾ Bhg. chiefly malignant, also guardian spirit പൊന്നു കാക്കുന്ന ഭൂ. പോലേ prov. 5. dress of a demon നാണംകെട്ടവനേ ഭൂ. കെട്ടും (കെട്ടിക്കുട്ട) prov. = കോലം.

ഭൂതക്കണ്ണാടി (3) mod. a microscope.

ഭൂതക്കാൽ V1. a swelled foot (4).

ഭൂതഗ്രസ്തൻ a demoniac = ഉറഞ്ഞവൻ — [ഭൂതഗ്രാഹി (mod.) an exorcist].

ഭൂതത്താൻ (4) a demon, hon. (കരിഭൂ —).

ഭൂതനാഥൻ Siva, as worshipped on the Pāṇḍi frontier in ഭൂതപാണ്ഡ്യം KM.

ഭൂതപ്രയോഗം (4) conjuration.

ഭൂതപ്രേതപിശാചുക്കൾ ഒഴിയും Tantr.

ഭൂതബലി MC. (— യിൽ തുകന്ന അന്നം) & ഭൂതയജ്ഞം V1. sacrifice to demons.

ഭൂതസഞ്ചാരം & ഭൂതാവേശം possession by a demon; ഭൂതാവിഷ്ടൻ, ഭൂതഗ്രസ്തൻ possessed.

ഭൂതസ്ഥാനം a demon temple ചാലിയരേ ഭൂ. jud. = കാവു.

ഭൂതി S. 1. being; riches, prosperity ശക്രമന്ത്രി രത്നിൻഭൂതി Nal. തന്നുടേ ഭൂ. ഉണ്ടായതിൻ കാരണം CG. ഭൂതിയായുള്ള ഭൂമി CG. ഭൂതിസംവർദ്ധനം SiPu. creating wealth. 2. ashes, ഭൂ. യായിക്കിടക്ക Brhmd. burnt. 3. M. appetite, longing (V1. പൂതി sense, care) തന്റെ ഇഷ്ടത്തിന്നും ഭൂതിക്കും ഒടക്കുണ്ടേ vu. പഞ്ചഭൂതി Anj. (മൺ — പൊൺ—പൊൻ—തിന്മൂതി etc. see പൂതി).

ഭൂതേശൻ S. = ഭൂതനാഥൻ.

ഭൂദാനം, ഭൂപൻ etc., see ഭൂ.

ഭൂമി bhūmi S. = ഭൂ 1. The earth. 2. land, estate രണ്ടു മൂന്നു ഭൂമികൾ ഇരിക്കുന്ന ഇരു പൊതിപ്പാട് എന്നു നിശ്ചയം ഇല്ല jud. കുറിക്കു പുറമുള്ള ഭൂമി അളന്നു TR. (of പറമ്പു); നമ്മുടെ കല്പനെക്കപ്പെട്ട ഭൂമി TR. my principality. 3. a place. 4. the base, as of a triangle ഭൂമിക്കു വിപരീതമായിട്ടു ഭൂമിയോളം ഒരു സൂത്രം Gan. (= ലംബം).

ഭൂമികുലുക്കി "shaking the earth." 1. a big gun KU. 2. a bird Copsychus saularis. D.

ഭൂമിജൻ S. the planet Mars, ചൊവ്വ.

ഭൂമിപൻ S. a king CG. = ഭൂപൻ.

ഭൂമിപടം (mod.) a map.

ഭൂയഃ bhūyas S. (Compar. of ബഹു?). 1. More, ദേവസേവാക്രമം ഭൂയോപി കേൾക്കേണം SiPu. yet more. 2. again ഭൂയോപി ഭൂയോപി VetC. =

പിന്നേയും.—ഭൂയാൻ m. larger; ഭൂയിക്കും S. Superl. most.

ഭൂരി S. (fr. ബഹു?) much, many ഭൂരികളായ സൂരികൾ Anj.; ഭൂരികാരുണ്യവാൻ AR. ഭൂരിലക്ഷ്മീകരം SiPu. ഭൂരിയായിട്ടും സപ്തമായിട്ടും Bhg.

ഭൂരുഹം bhūruham S. (ഭൂ). A tree, VetC.

ഭൂർജ്ജം bhūrjam & bhūrjapatram S. A birch-tree, the bark of which was used for writing, & for winding round the Hooka-snake (vu. ഭൂജപത്രം).

ഭൂഷണം bhūšaṇam S. Decorating; ornament മരുന്നുപെട്ടി വന്നതുകൊണ്ടു വളരേ ഭൂ. ഉണ്ടായി TR. helped to perfect the feast. നമ്മുടെ മാനമഴ്ച പോലേ നടത്തി തരുന്നതല്ലോ കണ്ഞിക്കു ഭൂ. TR.; ആയു് ഒക്കയും അങ്ങേക്കു ഭൂ. എന്നവെച്ചാൽ എനിക്കും ഭൂ. തന്നേ (epist.). ഭൂഷണം പറഞ്ഞാൽ അതും ഒരു ഭൂ. Bhg.

ഭൂഷ S. id. ഭൂഷാടികല്പനം Nal. inventing ornaments.

ഭൂഷിതം S. (part. pass.) adorned, decorated.

ഭൃഗു Bhṛġu S. N. pr. The grandfather of Jamadagni, a Rishi.

ഭൂഗുനന്ദനൻ = ഭാർഗ്ഗവൻ KM.

ഭൃംഗം bhṛṅgam S. (ഭൃ). A large bee = വണ്ടു f.i. ഭൂ'ങ്ങൾ ഉല്പലത്തിൽ ചാടുമ്പോലേ (good omen), പാടിത്തുടങ്ങിനാർ ചിത്തം തെളിഞ്ഞു ഭൂ'ങ്ങൾ CG. — In compar. നിൻ അപാംഗമാം ഭൃംഗമണ്ഡലി Nal.

ഭൃംഗാരം S. a golden vase കാഞ്ചന ഭൂ'ത്തിൽ തണ്ണിനീർ എടുത്തു KR.; also ഭൃംഗാരകം Bhg.

ഭൃംഗാരാമം S. a garden for bees; met. വിടൽ ഭൂ'മൻ AR. Rāma who is like a garden for truth-seeking bees.

ഭൃംഗാവലി S. a swarm of bees വണ്ടിനം.

ഭൃതൻ bhṛtaṇ S. (part. pass. of ഭൃ = ഭരിക്ക). Maintained, hired; a servant.

ഭൃതി S. support, wages ഭൃതികൊടുത്തുമ ഭൃതിനിയവനും KR.

ഭൃത്യൻ S. to be maintained, a servant ഭൃത്യജനത്തെ അയച്ചു KU. ഭൃത്യപ്പണിക്കു സ്ത്രീയെ ഇരുത്തി TR.

ഭൃത്യത S. servitude.

ഭൃശം bhṛśam S. Intensely, quickly, often തിവസത്തയം കഴിഞ്ഞു ഭൃശം AR. (nearly expletive).

ഭൃഷ്ടം bhṛšṭam S. (part. pass. of ഭ്രജ്). Fried.

ഭേകം bhēyam S. (ഭീ?). A frog. Tdbh. ഭേക്കൻ. മുക്കരന്മാരായുള്ള ഭേക്കങ്ങൾ PT. — ഭേകികൾ വെള്ളത്തിൽ ചാടും Bhg.

ഭേത്താവു bhēttāvu S. (ഭിദ്). A splitter; traitor.

ഭേദം S. 1. fissure; division; sowing discord. 2. difference വേഷംകൊണ്ടു ഭേ. വരുത്തുക Nal. to distinguish. നമ്മളിൽ ഏതൊരു ഭേ. ഇല്ലേ TP. are we not of different rank? താങ്ങളും അവരും ഒരു ഭേ. ഇല്ലാത്തവണ്ണം TR. as if you both were one. അവരും പുല്ലും ഭേ. ഇല്ല Nal. മർത്ത്യനും പശുക്കളും ഏതുമേ ഭേ. നാസ്തി PT. (with Nom.). കേശവശിവന്മാരിൽ ഒരു ഭേ. നിനെക്കൊല്ല Anj.; അവനാരേയും ഭേ. ഇല്ല Bhg. ഇല്ലൊരു ഭേ. എനിക്കാരും Bhr. I treat all alike, no preference. ശ്വാചണ്ഡാലാദിഭേ. സമത്വം എന്ന ഭാവം സിദ്ധിക്കേണം Bhg. 3. species, kind. 4. change, esp. for the better ഒട്ടും ഭേദമായിട്ടില്ല, ഭണ്ഡത്തിന്നു ഭേ. വന്നാൽ, ദീനം അസാരം ഭേ. ഉണ്ടു, ദീനം കുറഞ്ഞാനും ഭേ. വന്നാൽ TR. ഭേ. വരുത്തുക to cure, improve. തീർപ്പു ഭേ. വരുത്തി MR. altered the decree (= മാറ്റി).

ഭേദപ്പെടുത്തുക (mod.) to alter, amend.

ഭേദനം S. dividing. തൻ വചനഭേ. കൊണ്ടിപ്പോൾ Mud. succeeded in sowing dissensions.

ഭേദപ്രൊയ്ക്കൾ (2) illusions based on the differences of things, KeiN.

ഭേദാഭേദങ്ങൾ (3) various items. നമുക്കുള്ള വകയെ എടുക്കുന്ന ഭേ. TR. taxes etc.

ഭേദി S. 1. breaking. 2. dissolvent. അന്നഭേ., മാംസഭേ. digesting. 3. purgative; evacuating; looseness of bowels Vi. (med. opp. to ഗ്രാഹി).

denV. ഭേദിക്ക 1. v. n. to be cleft, split കവചം ഭേദിച്ചു വീണു UR.; അമ്പെയ്തു ഭേദിച്ചുപോയ മൃഗം Bhr.; ഭേരീരവംകൊണ്ടു കണ്ണ

രന്ധ്രങ്ങൾ ഭേ. Nal.; മേഘിനി ഭേദിക്കും KR. ഭേദിച്ചു പോക to dissagree, be dissolved. 2. to be healed, mended ഇവ ചികിത്സിച്ചാൽ ഭേദിക്കും VCh.; പേത്തു താൻ പറഞ്ഞാലും ഭേദിയാ മൂഢഭാവം KR. 3. to doubt ഉരെപ്പാൻ കരുവക്കും പേതിക്കരുതായും പരമാനന്ദവും നീയേ RC. 4. v.a. to split അശ്വങ്ങളെ ശരങ്ങളാൽ ഭേദിച്ചു KR. ഭവനം ഭേദിച്ചു കളവു ചെയ്ക house-breaking.

CV. ഭേദിപ്പിക്ക f.i. അവരെ തമ്മിൽ ഭേദിപ്പിച്ചീടും എന്നു പുത്രനെ ശങ്കിച്ചു Mud. he feared his son might contrive to divide them, cause disunion.

ഭേദ്യം S. 1. to be distinguished or changed, cured Vi. 2.= ഭേദനം f. i. ഭേദ്യത്തെ ചെയ്തീടിലും ഭേദിക്കയില്ല PT. disunion. 3. M. torture പലപ്രകാരേണ ഹിംസിച്ചു ഭേദ്യം ചെയ്തു TR.= ഭണ്ഡപ്രയോഗം (like ഭേദി, it means to dissolve, break any obstinacy).

ഭേരി bhēri S. A kettle-drum=പെരിമ്പറ, with അടിപ്പിച്ചാൻ Bhr. താകി, തല്ലുന്നു, മുഴക്കിച്ചു CG. തടിച്ച ഭേ. അടിച്ചു KR. — also പേരിക Vi.

Compar. ഭേരി കൊണ്ടും മൊഴിയാൽ, ഉരുപേരികിളർ ചൊല്ലാൽ, ഭേരിമേൻചൊല്ലാൽ RC.

ഭേരിനാദം (പൂരിച്ചെങ്ങും CG.) & ഭേരീരവം Bhr. the sound of a kettle-drum.

ഭൈഷജ്യം bhēšajam S. (ഭിക്ഷ). Medicine ഭക്തി കഴിഞ്ഞില്ല ഭേ. ഏതും AR.

ഭൈക്ഷം bhaikšam S. (ഭിക്ഷ്). 1. Begging കന്തിയും ഭൈക്ഷകാലേ കാണാഞ്ഞു Bhr. 2. alms ഭൈ. ഏറ്റു Bhr.

ഭൈരവം bhairavam S. (ഭീരു, but vu. ഭൈരം=വൈരം anger). Horrid ഭൈ'മായ രൂപം KR. ഭൈരവരസം the emotion of horror, in po.

ഭൈരവൻ S. N. pr. a Sivamūrti, or Paradēvata, riding on a dog (worshipped in Saktipūja). [ഭൈ. CG.

ഭൈരവി S. a form of Kāli പൂതന എന്നൊരു

ഭോ bhō S. (bhōs, Voc. of ഭവാൻ). Ho! ha! hallo! ഭോഭോജളുടെയുദ്ധനം ChVr. Brhmd. fie!

ഭോക്താ bhōktā S. (ഭുജ്). An enjoyer, possessor. നീ രാജ്യഭോക്താവു AR. ruler in fact, not in name. കർത്തൃഭോക്തൃത്വവും SidD. possession.—ഭോക്തുകാമൻ PR. wishing to eat.

ഭോഗം bhōgam S. 1. (ഭുജ് I.) Fruition, enjoyment അവളോടു ഭോ. ഭുജിക്കുന്നേരം KR.—crop, produce. 2. the right of possession f. i. of hunting Vi. any part of a house or estate belonging to the Janmi. ഗേഹഭോഗം a yearly present given by the tenant on കുടമനീർ f.i. 10 cocoanuts, 1 jackfruit, 1 bunch of Arecas, 1 plantain bunch. രാജഭോ. etc. 3. hire, price of a woman Vi. 4. (ഭുജ് II.) a snake's body & expanded hood.

ഭോഗപാത്രം genitalia.

ഭോഗഭൂമി 1.= സ്വർഗ്ഗം. 2. a happy land (opp. കർമ്മഭൂമി).

ഭോഗശീല=കാമിനി; ഭോഗസ്ത്രീ=ഭോഗിനി.

ഭോഗാഭിലാഷം sensuality ഭോ. എന്തിങ്ങനെ AR.

ഭോഗി S. (1) luxurious, a sensualist ഭോഗികൾക്കു മോക്ഷത്തിന്നിച്ഛയില്ല Bhg. (4) a serpent ചന്ദനക്കുന്നിൽനിന്നിറങ്ങുന്ന ഭോഗികൾ CG.

ഭോഗിനി f. a concubine. — (see ബോയി).

ഭോഗിസത്തമൻ (4), ഭോഗീശൻ Bhr.= സർപ്പരാജൻ.

denV. ഭോഗിക്ക to enjoy (നാരിയെ KR.).

ഭോഗേച്ഛ love of pleasure ഭോ. വിട്ട Bhg.

ഭോഗ്യം S. fit to be enjoyed; usufruct.

ഭോജൻ bhōjan S. (ഭുജ്). Liberal; N.pr. a king of Ujjaini.

ഭോജനം S. eating ഭോ. കഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞാശു പോകരുതു Bhr. food; a meal of rice etc. ഭോജനപ്രിയൻ a glutton, gormand.

ഭോജ്യം S. edible, victuals. അന്നാദിഭോ'ങ്ങൾ ഭുജിപ്പിച്ചു Bhg.

ഭോഷൻ bhōšan & പോഴൻ (aC. bōḷa, C. Tu. bōra, C. Te. bōḍa hornless, bald, shorn). Fool ഐമ്പതു ഭോഷന്മാരുടെ മുമ്പനാം വമ്പൻ KumK. a great fool. ഉന്നയന്മാരെ ചെന്ന സേവിക്കുന്നവൻ ഭോ. Nal. — fem. ഭോഷിണി po. ഭോഷത്തി Arb.

abstr. N. ഭോഷത്വം folly. ഭോ. ആയതെനിക്ക

Bhg. I was a fool. ഇത്തിരയും പോഴത്തപം ഉണ്ടോ എനിക്കു TP. (അറിവില്ലാത്തവന്റെറ പോഴത്തം & vu. — യ — prov.) — also ഭോക്ഷത്തരം B.

ഭോഷ്ടം a local feast, chiefly of the 4th night after a Brahman's marriage.

ഭോഷ്ടത്തല loc. a block-head.

ഭോഷ്ട്ട bhōšṭu (see prec. & പൊയി. In S. ഭോഷ്ട്ടാരം wind from behind). Lie ഭോഷ്ട്ടണ്ടാകി PT.; സൈരന്ധ്രി എന്നൊരു ഭോ. പറഞ്ഞതും Nal.; തവ കീർത്തികൾ ഒക്കയും ഭോഷ്ട്ടെന്നുള്ളതു നിശ്ചയം KR. — ഭോഷ്ട്ടല്ല truly (inserted anywhere f.i.) നിന്നാണ ഭോഷ്ട്ടല്ലേതും Nal. ആ ഭാരം ഭോ'ല്ല നിണക്കു മുഴുത്തു പാരം CC.

ഭൌതികം bhauδiyam S. (ഭൂതം). Appertaining to demons or elements; a long trumpet; Vi.

ഭൌമം bhaumam S. (ഭൂമി). Terrestrial ഭൌ. എന്നിരിക്കിലും VCh. — also ഭൌമ്യകൂലി Nasr. earthly reward.

ഭ്രംശം bhrahmšam S. Falling, as from a dignity സ്വസ്ഥാനഭ്ര. വന്നുപോം Bhg. = പാതിത്യം. denV. ഭ്രംശിക്ക, part. pass. ഭ്രക്ഷ്ടം.

ഭ്രമം bhramam S. (S. bhram, L. fremo). 1. Whirling, flying about & humming of insects. — In med. = ചുഴല്ച്ച Asht.; കാലചക്രഭ്ര. പാത്തുകണ്ടാൽ Bhr. 2. straying, error ഭ്ര. വരുമാറു KR. so as to mislead the pursuer. 3. perturbation, confusion of mind അസാരം ഭ്രമമായിരിക്കുന്നു TR. somewhat deranged (= ബുദ്ധിഭ്ര.). മാനസേ ബാഹ്യാന്തരഭ്രമഹീനനായി Brhmd. (thro' Yōgam). ഭ്ര. ക്രൂടാത്ത fearless. 4. surprise, stupor.

ഭ്രമ (S. ഭ്രമി) whirling പെരിയ കാലചക്രഭ്രമയിൽ ഉഴന്നീടും, ജനിമൃതിഭ്രമയും ഒഴിയും KeiN. (read ഭ്രമി).

ഭ്രമണം S. whirling Vi.

ഭ്രമരം S. a bee.

denV. ഭ്രമിക്ക 1. to stray, wander about അങ്ങുമിങ്ങും ഭ്രമിച്ചു PT.; മഹിചക്രം ഒക്കഭ്രമിച്ചവർ Nal.; to revolve as a wheel. 2. to be stupified ഭ്രമിക്കയും അരഞ്ഞാണം പറിക്കയും MM. (symptoms of delirium). അതിനാരും ഭ്രമിയായ്ക Bhg. let none despair. 3. to be amazed. ആകിന്നൻ എന്നു ഭ്രമിച്ചാർ CC. wondered at it as if it was the sun. 4. to be biassed, charmed അവന്റെറ പ്രബലത കൊണ്ടു താലൂക്കുകാർ ഭ്രമിച്ചു MR. 5. v. a. to fall in love with മാണികളും മടവാരെ ഭ്രമിച്ചീടും; കത്തും ഭ്രമിക്കുമവൻ മഹാകമ്മങ്ങൾ Sah. desire. അവളെ കണ്ടു ഭ്രമിച്ചു.

CV. ഭ്രമിപ്പിക്ക to stupify, astound, perplex ഓരോരുത്തരെ പറഞ്ഞു ഭ്രമ്പിച്ചു MR. by threats.

ഭ്രഷ്ടൻ bhrašṭaṅ S. (part. pass. of ഭ്രംശ്). Fallen, degraded സ്ഥാന-, ജാതി-, ജന്മഭ്ര-. Vi. outcast. രാജ്യഭ്രനായി deprived of crown or home. ഭ്രനല്ലാത്തവനെ പുറത്താക്കിയും ഭ്രനെ കൂട്ടത്തിലാക്കി രക്ഷിക്കയും Sah.

ഭ്രക്ഷ്ടം (part. pass.) 1. fallen. 2. degradation, loss of privilege പ്രജകളെ ഹിംസിച്ചു ധർമ്മഭ്ര. ചെയ്വാൻ TR. to destroy their religion — vu. ഭ്രക്ഷ്ടു f.i. അതിനാൽ ഭ്രക്ഷ്ടില്ല Anach. no loss of caste. അമ്പലങ്ങളെ ഭ്രക്ഷ്ടു ചെയ്തു TR. defiled.

ഭ്രക്ഷ്ടത excommunication, degradation.

ഭ്രാജിഷ്ണു bhrājišṇu S. (ഭ്രാജ് = അഭിരാജ L. fulgeo). Bright, splendid.

ഭ്രാതാവു bhrāδāvu S. & ഭ്രാതൃ (ഭൃ). Brother. ഭ്രാതൃയം S. fraternal.

ഭ്രാന്തൻ bhrāndaṅ S. (part. of ഭ്രമ്). 1. Roaming, confused. 2. mad; also N. pr. a Paradēvata ഭ്രാന്തജഡബധിരാന്ധമൂകൈസ്സമം സഞ്ചരിച്ചു Bhg. walking with the mad, silly, blind, etc., the highest സന്ന്യാസം.

ഭ്രാന്തി 1. S. whirling, error, madness കാമഭ്രാ. etc. ജലസ്ഥലഭ്രാ. Bhg. fancying there is water where none is to be found. 2. M. (loc.) a mad woman ഭ്രാന്തികൾ B. ഭ്രാന്തിച്ചി (better ഭ്രാന്ത, ഭ്രാന്തമാർ).

ഭ്രാന്തു Tdbh. delirium; madness. തന്നേത്താൻ മറക്കയും പിരാന്തു പറകയും MM. delirious. ഭ്രാ. പറയുന്നതു തീരും Tantr. ഭ്രാ. പിടിക്ക to go mad. ഭ്രാന്തുണ്ടിവക്ക് എന്നു ചൊല്ലുവോർ CG. പുത്രഭർത്താവെന്നുള്ളൊരു ഭ്രാന്തുകൾ KR. absurd notions. — Hence ഭ്രാന്താളി, ഭ്രാന്താളിത്വം (loc.) madness.

ഭ്രാന്താ A Veranda മാളികമണ്ഡങ്ങൾ ഭ്രാ. തളങ്ങളിം Sk. [GP. (2തൻ 484).

ഭ്രാമരം bhrāmaram S. (ഭ്രമരം). White honey

ഭ്രൂ bhrū S. (G. ophrys). An eyebrow ഭ്രൂചലനാദികൾകൊണ്ടു സംഭാവനം ചെയ്യൽ AR. = പുരികം ഇളക്കി, also ഭ്രൂസംജ്ഞ.

ഭ്രുകുടി S. a frown.

ഭ്രൂലത an eyebrow (കലാവിലാ 275).

ഭ്രൂണം bhrūṇam S. (ഭൂ). The foetus, embryo ഭ്രൂണഹരന്മാടെ പാപം KR. (also ഭ്രൂണഹാ). — ഭ്രൂണഹത്യയും ചെയ്ക Bhg. to produce abortion.

മ

MA

മ is often pronounced where വ is original (അതിന്മണ്ണം from വണ്ണം; മിന fr. വിന; മണ്ണ & വണ്ണ); also vice versa (മസൂരി, മിഴുങ്ങുക). Initial മ is in other dialects also represented by ന (മയിർ, മയിൽ, മൊഴി).

മകം mayam 1. Tdbh. of മഘ. The 10th constellation (Regulus). മകമാം നാളന്ന KR. മകം പിറന്ന മങ്ക prov. 2. a feast shortly after ōṇam. 3. T. aM. Tdbh. of മഖം a sacrifice മകോദരന്മുടിപിനാലേ മകങ്ങൾ ശുടയവാനോർ RC. pleased as with 100 sacrifices.

മകണിmayaṇi & മോണി The last dwarfish fruits of the plantain bunch. (T. മോണം = പഴവറവർ or fr. മക, മകൻ).

മകൻ mayaṅ 5. A son, vu. മോൻ TR. മകൾ a daughter; pl. മക്കൾ children (esp. sons മക്കളിം മകളുമാം Bhr.); com. ആൺ —, പെൺ മക്കൾ; also the young of animals ആനകളിം പിടികളിം മക്കളിം കൂടി VilvP.

മക്ക(ൾ)ത്തായം, (Tdbh. of മായം) the right of sons to inherit, as distinguished from മരുമക്കത്തായം, f.i. ഞങ്ങളിടെ മാഴ്ം മക്കത്തായമായ്വാൻ ആകുന്ന MR. (a Mussulman).

മക്കത്തായക്കാർ are Nambūdiri, Paṭṭar, Embrān, Mūssaḍu, Iḷayaḍu, Tangaḷ, Nambiḍi, Kōmaṭṭi, Veiśyan, Nambiachan, Chākyār, Aḍigaḷ, Piḍāran, Poḍuwāḷ, Viḷakkattaṙawan, Īrankolli, Mūtta Cheṭṭiyan, Kammāḷar, Tandan, Īḷawar, Cheṙumar. Some Chāliyar, Jēḍar, Kaikōḷar, Kaṇiyān; Tīyar (between Kaḍattuwanāḍu & Travancore).

മക്ക(ൾ)സ്ഥാനം title of some barons, as of Nīlēśvara Rāja under Kōlatiri KU.

മകയിരം mayairam & മകയിയ്യം (S. മൃഗശീർഷം). The 5th constellation, head of Orion. മകീരം ഉന്നൽ നടന്ന കന്നിയിൽ (astrol.).

മകരം mayaram S. 1. A marine monster, horned shark? 2. a sign of the zodiac (മ. വന്നാൽ മറിച്ചെണ്ണേണ്ട prov.), Capricornus മകരത്താൻ (hon.). 3. the 10th month (Jan. Febr.) കന്നിവിളയും മകരവിളയും TR. the crop of January. So മകരപ്പൂപ്പു & മകരപ്പൂ 689, also മകരം വിള്ള നെല്ലു മൂന്നു പോയി; മകരഞ്ഞാറിൽ (doc.); മകരസംക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടേ മുളക പറിക്കേണ്ടും മയ്ാള ആകുന്ന MR.

മകരകേതനൻ S. = കാമൻ & മകരധ്വജൻ.

മകരക്കുഴ a kind of earring ഇരിഭാഗം ചുമലിൽ അടിഞ്ഞൊത്ത മ. KumK.; the same appears to be മകരകുഴലിണ CC. Anj. (fish shaped?).

മകരതോരണം S. a wreath carried on poles.

മകരത്തുറാവു No. B. a shark.

മകരന്ദം S. the nectar of flowers ചന്ദ്രമകരന്ദ ഹരിചന്ദനം ChVr. പൂമ'മാം മഞ്ഞുനീർ CG.

മകരാക്ഷൻ S. blue eyed or large eyed? മകരനെടുന്തടങ്കണ്ണി, മകരമൈക്കൺ തങ്ങം നിശാചരൻ RC. — a Rākṣasaṅ AR.

മകരാലയം S. the sea, Brhmd.; also ഭയങ്കരിയായ മകരി AR.

മകരീവ് Ar. maghrīb, Sunset; evening prayer, $3\frac{3}{4}$ Nāḻiya after അസ്സർ. — com. മഹരിബ്.

മകാം Ar. maqām, A station, holy spot or tomb' ആ മകാമിന്റെ അകത്തു Ti.

മകിഴുക mayiḻuya T. aM. To rejoice (C. Te. nagu or C. Te. Tu. maguḷu, to turn topsyturvy). മനവും മകിഞ്ഞു & മകിഴ്ഞു RC. അലിഞ്ഞു മകി

ന്നവൻ, കാമാന്ധസരണത്തിന്നൽക്കാണ്ണു മകിഴ മാറാം അന്ധഃപുസുഖം ആനന്ദമാകുന്നതു Kei N. മകിഴ് മരം S. മകുരം Mimusops elengi.

മകുടം mayuḍam S. (& മു —). 1. A tiara, crown മ. ചൂടും AR.; met. വനഞ്ഞിക്കും ഭൂവി തനിക്കും മ'മായിരിന്ന പഞ്ചവടി RC. 2. a flat summit = മുകൾപരപ്പു.

മകടമണി S. a crest-jewel, fig. കുലമ. Nal. the highest ornament of his tribe. മകടശിഖാമണി Vi. a honorific title.

മകുരം mayuram S. & മു — A looking-glass.

മക്ക Ar. & **മക്കത്തു** (also മക്കം നകർ Mpl.) **Mecca**; Western മക്കത്തിന്നു പുറപ്പാടാക, മക്കത്തു കപ്പൽ പെപ്പിച്ചു KU. മക്കത്ത് ഓടിക്ക. മക്കച്ചോളം maize.

മക്കി Arabian, in സുന്നമക്കി, മക്കിഷുലസ്സ് waist-ornament with a tube; മക്കിപ്പൂ wormwood.

മക്കം makkam (Te. Tu. C. maggam) A Eur. loom.

മക്കത്തായം, see മകൻ.

മക്കന Ar. **maqna'**, A veil മ. ഇട്ട നടക്ക.

മക്കൾ pl. of മകൻ, മകൾ; prob. from മക്ക C. a child. see മകൻ.

മക്കണം PT. = മകുണം.

മക്രു Ar. **makrūh**, Suspected, what is neither halāl, nor harām.

? മക്ലോടൻ ശേർ A Seer used in Wayanāḍu & the neighbouring districts of Malabar; 2 മ. = 1 കാപ്പാടൻ or ഒത്ത ഇടങ്ങഴി or $1\frac{1}{4}$ ഇളയതു (1 ഇളയതു = 2 Calicut Seers).

മകുണം makvaṇam S. A bug മ. ഒളിച്ചു PT.

മക്ഷിക makšiya S. (L. musca). A fly മ. പോലേ KR. മക്ഷികൾ പാട്ടുന്ന പാട്ടു പോലേ CG.

മഖം makham S. (മഹ cheerful). A sacrifice മഹിതമാം മ. തുടങ്ങി CC. മഖത്തെ ചെയ്യിച്ചു KR. മഖശാലയിൽ Bhr. (= യാഗം fr. മഘം?).

മഗധം magadham S. South Behar, the native country of Buddhism. [ഞ്ഞു Nal.

മഗധൻ S. a bard മ'നടെ കഥയിൽ രുചിവാരാ

മഗ്നം magnam S. (part. pass. of മജ്ജ്). Immersed. മുഖം മഗ്നരൂപമാക VyM. absorbed, as by distress of mind. നയനജലേ മ'നായ്തീണ BR. അഗ്നിയെക്കണ്ടു മോഹിച്ചു ശലഭങ്ങൾ മഗ്നരായഗ്നിയിൽ വീണു; ആനന്ദമ. AR.

മഘം magham S. 1. A gift (മഹ). 2. = മകം KR. മഘവാൻ S. Indra.

മങ്ക maṅga T. M. (C. Te. Tu. manku infatuation, dullness = മങ്ങുക). A young, playful woman, coquet, also മങ്കച്ചി, pl. മങ്കയർ RC. മഹാസങ്കടം മങ്കമാരായി പിറന്നാൽ SiPu. (= harlot). മാമലർമങ്ക, പങ്കജമങ്ക Lakśmi, മാമലമങ്ക Pārvati.

മങ്കിതം MM. see മങ്ങിതം.

മങ്ക B. chaff, blighted ears. — മങ്കരി Trav. stunted rice, eaten parched = മന്നല & വന്നല q. v. — (or fr. Port. manco, deficient?).

മങ്കമക്കാപ്പൻ (CrP.) A kind of paddy.

മങ്കലം, see മൺകലം.

മംക്ഷു S. & **മക്ഷു** Ved. (L. mox). At once.

മംഗലം maṅgalam S. 1. Prosperous, മംഗലജന്മം എട്ടുക്ക VilvP. good caste. മംഗലകാന്തികലർന്ന രത്നങ്ങൾ Mud. = ശുഭം; blissful ഭൂഃഖസൌഖ്യാഭിയില്ലാത്ത മ'ൻ Sah. (God). മംഗലാത്മാവേ AR. (Voc. m.), മംഗലശീലൻ Mud. 2. welfare. മ'മസ്തു VilvP. farewell! മംഗലമാകല്ലോ എന്നേ വേണ്ടു, മംഗലമാകെന്നു ചൊല്ലിപ്പുണ്ടാർ CG. So മ. ക്രുക to congratulate. പൌരന്മാർ മംഗലവാദം ചെയ്യാർ ഒക്കയും ഒരു പോലേ KR. blessings, acclamations. മ. പാടുക to conclude a song with the usual good wishes. 3. joyful solemnity, marriage മ. കഴിക്കേണം അവൾ GnP. മ. നിശ്ചയിക്ക or കുറിക്ക SiPu. (= മംഗല്യം). 4. N. pr. of places, so ചേരമംഗലം, തത്തമംഗലം. etc.

മംഗലകർമ്മം 1. = ശുഭകർമ്മം. 2. marriage ചടിപൻ തന്നുടെ മ. CG.

മംഗലക്കാർ guests at a marriage, so മംഗലപ്രശ്നം ചൊക്ക, മംഗലവാദ്യം മുഴക്കുക etc.

മംഗലപുരം, മങ്ങലൂർ N. pr. Mangalur മംഗലോരത്തു ടിക്കുകളിൽ TR.

മംഗലപ്പായി No. a long narrow mat on which wedding guests sit. മ. യിരിക്ക = പന്തിപ്പായി.

മംഗലപ്പാല = ഏഴിലമ്പാല Echites or Alstonia scholaris Rh. generally used in കർമ്മം; its wood is required for a seat in കല്യാണം, &

esp. for the ornamental pillars on solemn occasions.

മംഗലസൂത്രം 1. the nuptial string with the താലി (= ചരട്ട), പുത്രിക്കു മ. കെട്ടിനാൻ SiPu. 2. the ceremony of tying it round a girl's neck.

മംഗലസ്ത്രീ a married woman.

മംഗലഹാനി S. inauspicious മ. കളാം ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ Brhmd.

മംഗലഹേതു = മംഗല്യം 1. CG.

മംഗലി 1. a large earthen pan, huge jar or pitcher V1. മങ്ങലിക്കു പൂളു വെക്കുന്നതു പോലേ prov. 2. a musical instrument.

മംഗല്യം S. 1. auspicious മംഗല്യജാലങ്ങൾ തിങ്ങിനിന്നെങ്ങുമേ CG. & മംഗലഹേതുക്കൾ under the best auspices. അഷ്ടമ'ത്തോടും Bhg. eight blessings or auspicious articles, അഷ്ടമ. വെച്ചു before a guest. മ'മാളുന്ന ലേവകി CG. happy. 2. the marriage token ശേഷമുള്ളവരെ മ. കഴിവാൻ TR. for the surviving princesses. മ. പോകരുതു Sil. let me not become a widow. മ. കെട്ടുക, ചേർക്ക, പാർവ്വതിക്കു മ. അണച്ചു കയ്യിടി കഴിക്കേണം Sk. 3. the ceremony of begging rice for the first meal of an infant = നെല്ലിരക്കുക.

മംഗല്യധാരണം (2) Bhr. the tying of മംഗല്യ സൂത്രം, marriage.

മംഗല്യവാൻ S. happy. മ'വതികളാം സുന്ദരിമാർ KR. happy or married.

മംഗല്യസൂത്രം S. = മംഗലസൂത്രം; മംഗല്യസ്ത്രീയാക്കിത്തീർത്തു Anach. = മംഗലസ്ത്രീ.

മങ്ങലി, see മംഗലി.

മങ്ങാടി N. pr. m.

മങ്ങാട്ടു maṅṅāḍu N. pr. A fief (മൺകാട്ടു?), hence-മങ്ങാട്ടുനമ്പി, മങ്ങാട്ടച്ചൻ, മങ്ങാട്ടുരാരിച്ചമേനോൻ the hereditary minister of Calicut, with a domain of 12000 Nāyars (a കിരിയം) KU.

മങ്ങുക maṅṅuya T. M. (from മഴ, മാഴ് Te. Tu. C. maṅku, see under മങ്ക). To grow dim, wan, pale സൂര്യന്നും മങ്ങിനാൻ KR. മങ്ങിക്കത്തുക (a lamp). മങ്ങിയ നിറം faded. നേത്രങ്ങൾ മങ്ങിത്തുടങ്ങി Nal. (love-sickness). ഭയംകൊണ്ടു നേത്രം മ. ChVr. — fig. എന്മനം മങ്ങുകയാൽ CG. obscured, confused.

മങ്ങാതേ with undiminished brightness. മ. ഉള്ള സുവർണ്ണങ്ങൾ Mud. fine gold coins. മങ്ങാതേ നിന്നു പോർ ചെയ്യും Mud. = തളരാതേ. — മങ്ങാത പുത്രർ Bhr. excellent, splendid boys.

മങ്ങിക്ക rather freq. than CV. ദൃഷ്ടികൾ മങ്ങിച്ചതു കണ്ടു Bhg 6.

മങ്ങിതം No. (So. മങ്ങൽ VN.). 1. dimness, fainting light, cloudy sky, also മങ്ങതം, മങ്ങുഴം & മങ്ങൂഴം (prov. T. മങ്കലം & — ളം), loc. 2. aM. മങ്കിതം purulent matter. മരിയാഴ്ചിൽ മങ്കിതവും ചോരയും നീരും വരും, നീരും മ'വും ഒഴുകി ഇരിക്കിൽ, മ'വും ചുക്കിലവും രത്തവും ഉണ്ടാകിൽ MM.

മങ്ങ് Palg. a kind of tares growing in rice-fields (ചേററുകണ്ടം) when not under water.

മചകം maśaγam T. aM. (C. Te. Tu. dimness, anger = മയക്കം). മചകററുരെത്തു RC. = മയക്കം എന്നിയേ.

മച്ചം maččam 5. (Tdbh. of മത്സ്യം; also മെച്ചം). 1. A little piece of gold kept for a sample മ. എടുക്ക, നോക്കുക, വാങ്ങി. 2. So. a pattern, മ. പിടിക്ക to take a model, sketch, plan of anything B.

മച്ചകം maččaγam (മച്ചു). A house or room with boarded ceilings മ'മാക്കി നാലു പുരകളും പണിതീർത്തു GnP. ഇച്ഛതിരണ്ടു മ. CG.

മച്ചമ്പി So. (മൈ + തമ്പി?). A brother-in-law.

മച്ചി maččі (T. മൈ barren, as പച്ച fr. പൈ Tu. bajji, C. banje fr. വന്ധ്യ). A barren woman പെററവൾ ഉണ്ണുന്നതു കണ്ടു മച്ചി കൊതിച്ചാൽ കാര്യമോ prov. പെറാത്ത മച്ചി vu.

മച്ചിയാർ title of മന്ദനാർ's mother.

മച്ചിങ്ങാ B. a withered fruit; or = മെ — V2.

മച്ചു mačču T. M. C. (Te. C. attachment, intimacy). 1. A boarded ceiling; apartment secured with stones to keep valuables V1. മ. പടുക്ക, ഇടുക, വെക്ക to ceil, board. 2. an upper story, മച്ചുമ്പുറം B. space above the ceiling. 3. B. a rough kind of creeping plant.

മച്ചും മാളികയും 1. upper stories, fine rooms ഭവനത്തിന്നു മ. ഒന്നും ഇല്ല MR. സപ്പാം കാണുന്നതു മ. prov. (opp. ചാള). 2. stately appearance അവന്റെ മ. നോക്കുക കടിപ്പാൻ വെള്ളം ഇല്ല vu.

മച്ചുനൻ maccunaṅ T. M. (T. maittunan, C. meiduna, Te. maṙandi). The son of an uncle (mother's brother) or of father's sister മച്ചിനൻ Pay., മച്ചുനൻ vu.

മച്ചുനൻപണം bridegroom's fee to the cousin of the bride. [cousinship.

മച്ചുനബന്ധം മരിച്ചാലും മറക്കുകയില്ല prov. first

മച്ചുനിച്ചി daughter of mother's brother or father's sister, regarded as the proper bride for her cousin.

മജ്ജ majja S. (fr. മജ്?). 1. The marrow of bones & flesh മാംസം പൊളിച്ചടുക്കുന്നെയല്ലോ മ. തായതു Nid. (2 നാഴി in the human body). 2. pith, sap തൈലം വൃക്ഷത്തിന്റെ മ. VCh. ലന്തകരുവിലേ മ. GP 69. — pl. മജ്ജാവുകൾ VCh. (fr. S. മജ്ജൻ). — (see മജ്ജ).

മജ്ജനം majjanam S. (L mergo). Diving, bathing, sinking ലജ്ജയാം കടലിൽ മ. ചെയ്യ PT.; fig. അവനിൽ മ. ചെയ്യുന്നെന്നുള്ളം CG. =is merged in him.

മജ്ജനശാല = കള — & കളിപ്പുര a bath.

മഞ്ച mañja (compare മഞ്ചി). 1. A great oil-trough (a coffin Vi.), പത്തായവും മ. യും ചെല്ലുവും Anj. അംഗുലീയം അടയാളമായി ഭണ്ഡാര മ. യിൽ പൈക്ക Mud. into the treasure box. 2. a sluice; large hole in old trees മ. യായി, മഞ്ചപ്പെട്ട പോക trees to rot, become hollow. 3. a trap എലിമ.; also മഞ്ചിക കെണിക്ക Vi. to entrap. കള്ളിക്കൊണ്ടു മഞ്ച ചമെച്ചു a. med.

മഞ്ചം mañjam S. 1. A bedstead മഞ്ചോപരി VetC. തൂകുമ. a swinging cot. രത്നസിംഹാസനവും രത്നമ'വും KR. a sofa? 2. a scaffold, platform, ഓരോരോ മ'ങ്ങൾ ചുഴം ചമെപ്പിച്ചു CG. (for a spectacle). പൌരന്മാർ എല്ലാരും മ'ങ്ങൾ ഏറിനാർ CG.; മ. കരേറുക Nal. the dais. 3. an elevated shed of watchmen in cornfields.

മഞ്ചക്കഴക്കോൽ a kind of rafters.

മഞ്ചണിക്കുന്ന വൽക്കോൽ part of weaver's loom.

മഞ്ചൽ Ar. **manzil.** 1. A stage, day's journey. 2. (fr. മഞ്ചം?) a light kind of litter.

മഞ്ചാടി mañjāḍi 5., also മഞ്ചാടിക്കുരു. A bean of the Adenanthera pavonina, weighing 4 grains, used as goldsmith's weight മ. തൂക്കം= 4 കന്നി CS. മ. യിട for weighing diamonds; മ. നിറം കൊള്ളും ചെഞ്ചോരിച്ചായ്വലർ KR.

മഞ്ചാരി (= മൺചാരി). No. wood facing, joined to door-frames, വളകമ. another kind.

മഞ്ചി mañji T. M. Tu. (also വഞ്ചി). A large sort of boat, single-masted Pattimar in coasting trade, holding 10 — 40 tons, Port. Manchua.

മഞ്ചിക 1. So. a large basket. 2. = മഞ്ച 3.

മഞ്ചു mañju 1. = മഞ്ചി f. i. മഞ്ചിൽ കയറി TR. 2. = മഞ്ഞ.

മഞ്ചെട്ടി mañjeṭṭi T. M. (S. മഞ്ജിഷ്ഠ). Rubia Manjith, Bengal madder മ. പ്പൊടിയും MM.

മഞ്ചേരി N. pr. A village, once the station of a Mal. corps. മ. യിൽനിന്ന് ഒരുമിച്ചു കൂടിയതു prov. for casual acquaintance.

മഞ്ഞ mañja (S. ?) Foam അശ്വത്തിന്നടെ മ പതിച്ചു Cr. Arj. (fr. മഞ്ഞു? rather read മണ്ഡം) — In a print: അശ്വം തന്നുടെ മഞ്ഞു പതിച്ചു.

മഞ്ഞരി mañjari S. 1. A pearl (G. margarita). 2. a nosegay, flower-bunch പൂമഞ്ഞരിയും 3. name of a poem. [ശിഞ്ജിതം CG.

മഞ്ഞീരം mañjīram S. An anklet മ. തന്നുടെ

മഞ്ഞു mañju S. (Te. mañči fine, good). Beautiful മഞ്ഞുതരം ഏവം ഉര ചെയ്യ ChVr. — Compar. മഞ്ഞുശീതം Bhg.

മഞ്ഞുളം S. pretty, chiefly of speech മഞ്ഞുള വാക്കു Bhr. — വാണി Bhg.

മഞ്ഞ mañña (fr. മഞ്ഞൾ). Yellow or turmeric colour.

മഞ്ഞക്കുച്ച = മഞ്ഞച്ചീല formerly much worn by Muckuwar & Mugayar women No.

മഞ്ഞക്കരു the yolk of an egg.

മഞ്ഞക്കാണി the gift of a father for undertaking a special job Vi.

മഞ്ഞക്കുളി (Brahmans) 1=മഞ്ഞനീരാട്ടം 1. 2=മാസക്കുളി.

മഞ്ഞക്കൂരി a kind of fish.

മഞ്ഞച്ചീല cloth dipped or dyed in turmeric.

മഞ്ഞനിറം yellow colour.

മഞ്ഞനീർ 1. turmeric water. 2. water mixed with flowers given as token of the disposal of a freehold (പൂവും നീരും), or of adoption മ. കൊടിപ്പിക്ക to adopt, മ. ചീട്ട certificate of adoption. 3. vomited water, med.

മഞ്ഞനീരാട്ടം (1) 1. a ceremony peculiar to the 4th day of a Brahman marriage. 2. the മാസക്കുളി of Brahminichis (5th); its imitation for Goddesses f. i. in Koḍuṅgalūr for Pārvati, in Koḍumbu for Walḷi (4th day), etc.

മഞ്ഞപ്പക്കി the golden oriole MC.

മഞ്ഞപ്പാൽ cocoanut-milk with turmeric & sugar, given to new-born infants V1.

മഞ്ഞപ്പാവാട the yellow flag of a MahārājaV1.

മഞ്ഞപ്പിത്തം a kind of jaundice.

മഞ്ഞപ്പൂമരം Nyctanthes Arbor tristis.

മഞ്ഞപ്പൊടി turmeric powder.

മഞ്ഞമുണ്ടു No. Trav. = മഞ്ഞച്ചീല worn by children on ōṇam (loosing colour).

മഞ്ഞൾ maṅṅaḷ (T. Tu. maṅjaḷ). 1. Indian saffron, Curcuma longa, turmeric GP 76. also കൊച്ചിമ.; (വാട്ടമഞ്ഞൾ dried). 2. yellow dye മ. പിഴിഞ്ഞതോ CG.—Kinds: കസ്തൂരിമ. Curc. Zerumbet, കച്ചമ. Bixa orellana (from America) GP., മരമ. Curcuma xanthorrhiza GP. specific for eye-diseases (മരമ'ളിന്റെ വെള്ളം), വാടാമ. etc.

മഞ്ഞളിക്ക to turn yellow നേത്ര മ'ച്ചുവരിക Nid. പിത്തം മ'ച്ചുള്ള നീർ VCh. water vomited. ശരീരം മ'ച്ചിരിക്ക = പീതത Asht.

മന്ത്രു maṉṉu (T. C. Te. maṉju, aM. മഞ്ഞു). 1. Dew, mist മ. പെയ്യുക (& അടിയുക No.). രാവു നടന്ന മ. കൊണ്ടു TP. ആദിത്യനെ കണ്ട മ. പോലേ Mantr. 2. snow മഞ്ഞാർ കന്നിമകൾ RC. Pārvati. മഞ്ഞു കട്ടിയായുറെക്കുന്നു Bhg.

മഞ്ഞളാകും ശ്ലോകാർത്ഥം Mud., Tdbh. of മഞ്ഞളം q. v.

മട maḍa T. M. (C. Te. maḍu). 1. A hollow, hole as of snakes, rats എലിമടയിൽ പുകകൊൾവിൻ Bhr.; കടുവാമലമ്പുലി കൂട്ടം മട Anj. the cave of. 2. a sluice, flood-gate. 3. the name of different Iḍangāḷis പതിനാറാം മട or പാട്ട ഇടങ്ങഴി by which the Janmi is paid, holding nearly 5 Nāḷi, പതിനെട്ടാം മട = ചില്ലുന്ന ഇ. bazar measure of 4 Nāḷi, ഇരുപതാം മട = ചെലവിടങ്ങഴി by which servants are paid, little above 3 Nāḷi. 4. a fold of cattle മടവെക്ക to fence in a piece of ground V1.; മടക്കുക, മടയിൽ കൂട്ടുക to bring cattle into the fold.

മടം maḍam (S. മഠം). 1. A Brahman college; = ഊട്ടുപുര V1.; a Brahman house പട്ടരേ മടത്തിൽ കടന്നു TR. 2. a king's palace (മാടം); a public office in Trav. 3. T. C. Tu. Te. stupidity (= മടം? or as മടമ്പു blunt).

മടപ്പള്ളി Royal hunting lodge മ. പെരുമ്പാൻ പിശകിവനോരോ പട്ടത്തമുള്ളവൻ ചമച്ചു KR. മ. തങ്ങൾ TP. a minister of Cochin.

മടപ്പാട്ട a domain, royal farm; king's granary V1. 2.

മടപ്പുര a house with a kind of temple തിയ്യന്റെ മഠപ്പുരെക്കൽ നോക്കുകയുണ്ടു പോയി TR.

മടങ്ങുക maḍaṅṅuya 5. 1. To be bent, മുന മ. KR.; to be folded ഇടത്തേക്കൈ അല്പം മടങ്ങി shrunk, bent. 2. to double up, return മടങ്ങിപ്പോയാലും മഹാജനങ്ങളേ KR. ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോരും (in company), നീ നാളെ മ. പ്പോരേണം = വരേണം. മ. പ്പോകും (by myself). മടങ്ങിച്ചെല്ലുക a., (said of a person) = പോകുന്നു. b., ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോന്ന സ്ഥലത്തിൽ തിരിച്ചേ പോക I go to a place a 2d time. മടങ്ങി back even with v. a. മടങ്ങി അയച്ചു MR. (better മടക്കി). 3. to return defeated, to retreat മുന്നായി നിന്നു മടങ്ങുമ്പോൻ CG. ashamed. മടങ്ങി കൈകാലും മടങ്ങി ബുദ്ധിയും KR.; മടങ്ങാത്തത് എന്തു TR. why not give up your

claim? ഭോഷ്കുപറഞ്ഞാൽ മ. യില്ലെടോ Mud. I shall not yield. ഒടുക്കം വരുവോളം മടങ്ങായ്ക തു രണ്ടാം ബ്രഹ്മിലക്ഷണം PT. മടങ്ങിയതും ഇല്ല TR. would not desist.

CV. മടങ്ങിപ്പിക്ക to cause to turn back (f.i. from evil ways).

മടങ്ങു 1. a fold. 2. a turn അരമടങ്ങവനു മിനം വളന്നുതേ, അതിൽ എണ്മ. വലിയ RC 6., 8 times. മുന്നേതിൽ മുമ്മ. നല്ലതു (epist.). മടങ്ങിച്ചു id., ഇരിമടങ്ങിച്ചു RC.

VN. I. മടക്കം 1. folding. 2. return ഇങ്ങോട്ടു മ. എപ്പോൾ vu. അമ്മടക്കിങ്ങു മടങ്ങി, മടക്കത്തിനു തരാം; മ. തൊഴുതില്ല TP. farewell audience. തിരുമേനി നോക്കി മ. തൊഴുതു പോരികയും ചെയ്തു TR. മ. എഴുന്നെള്ളി TP. went back. 3. discomfiture എല്ലാ മുഗങ്ങൾക്കും ഇതിനോട്ട മ. MC. are worsted. 4. a golden necklace (clasped) ഇളക്കം മ. SiPu. മ'വും തിളക്കവും = ആഭരണം.

v. a. മടക്കിക 1. To fold, plait, bend കൈ ഒട്ടു മടക്കിപ്പൊങ്ങിക്ക for receiving liquids. 2. to turn back, give or take back കടികൾക്കു നാണിയം മ. TR.; മടക്കിത്തരുവിക്ക jud. to order to give back. മടക്കിഅയച്ചുടുകയും ചെയ്തു TR. sent back. എടുത്തുവെച്ച കാൽ മടക്കിവാങ്ങാതേ KR. മുതൽ മടക്കിവാങ്ങും jud. will demand back the deposit. പോയക്രുട്ടത്തെ മടക്കിക്കൊൾവാൻ CG. I bring back. തൃജിപ്പാൻ കാരണം പറഞ്ഞു എന്നെ മടക്കേണം Nal. take back. The Inf. adv. ആനക്കഴുത്തു മടക്കപ്പോന്നു TP. returned on the elephant. 3. to overcome. പണി മ to execute the commission. നിന്റെ പട തട്ടിമടക്കിക്കോളേ, പൊയ്തു മ. TP. (= സമ്പ്രിക്ക). പടയെ, മാറാതെ മ. Bhr. KU. to rout; also to silence, refute, perplex.

CV. കൈക്കുലി കൊടുത്തു നമ്മെ മടക്കിക്ക ആകന്നതു jud. succeeded in thwarting me.

II. മടക്കു 1. a fold, bent മുന്നു മടക്കുള്ള ശീല V2. 2. a joint, knuckle, limb കൈയിന്റെ മ. MR. the wrist.

മടക്കുകത്തി, മടക്കുത്തി a clasp-knife.

മടക്കുപുടവ double cloth, at marriages.

മടക്കുമാടു a cake of sugar & rice-flour (Cann.).

മടക്കുവാതിൽ a folding door.

മടക്കെഴുത്താണി a folding style.

മടക്കോല a folded leaf; a letter മ. മന്നവന്മാക്കു എഴുതി Brhmd. DN. a royal invitation — മ. ക്കാരൻ a letter-carrier.

മടന്ത maḍanda T. aM. C. (മടം 3). 1. A young woman (of 19 years T.) മടന്തയർ & മടന്തമാർ RC. പൂമ. മണാളൻ RC. Viṣṇu. 2. a strong wild yam.

മടമ്പു maḍambu M. (aC. Te. maḍame, see മടക്കു 2.). 1. The heel മടമ്പുന്നിപ്പണിപ്പെട്ടു നടപ്പാറുണ്ടു med. walking on the heels. 2. blunt edge, the back of a knife (= മാട്ട). മടമ്പിരിമ്പു the metal heel of a musket. മടമ്പില്ലാതോരമ്പു Bhg.

മടയൻ maḍayaṅ 1. T. So. A stupid person (മടം 3). 2. who has a sort of private temple മടപ്പുര etc. No.

മടയുക, മടച്ചൽ (V1. a palm-leaf letter). To fold, braid — see മി —, മു —.

മടൽ maḍal T. M. Tu. (Te. C. maṭṭa). 1. So. A palm-bough, see മട്ടൽ. 2. a cadjan, palm-leaf as for thatching കാരായിരത്തിന്നു ഒരുപ്പിക വില TR. (in 1796). പാമ്പുതോറും നമ്മ മടലോല എടുപ്പിച്ചു TR. (an arbitrary tax). 3. the husk of a cocoanut, coat of jack-fruits, etc. മ. അടർത്തുക to peel such. മ. തേങ്ങ a fresh cocoanut entire — മടൽപേട്ട (പേട്ട 704). — മ. പ്രായം stupid.

മടവ maḍava (T. മടവി fr. മടം 3. മടന്ത). A grown woman, say of 25 years മടവയിക്കു മുമ്പിൽ RC. before Sīta; pl. മടവയരുടെ നടുവിൽ, മടവയർകുലം, മ'രുടെ മണി KR. മറിവു മുഴുത്തുള്ള മടവാർ VilvP. മടവാരെ അടക്കുവാൻ CG. മടവാർപിള്ള മുകരെക്കയക്ക വേണം Mpl. song. = women & children.

മടവി a servant girl (= ഇരിക്കുന്നവൾ), മ. ച മങ്ങാൽ പീട്ടിലെ അമ്മയാമോ Anj.

മടവാൾ B. Tirṭāla (contr. മടാൾ), മടാക്കത്തി Wetṭ. a hatchet, small axe.

മടി maḍi 5. (= മടങ്ങു). 1. Fold. 2. that par

of a cloth which hangs loosely from the girdle. മ. പിടിക്ക to seize by the waist. മ. യിൽ വെക്ക = to put into the pocket. മ. യിൽ കനം ഉണ്ടെങ്കിലേ വഴിയിൽ ഭയം ഉള്ളു prov. 3. the lap, bosom മാതാവെക്കണ്ടു മടിയിൽ കരേറി വാണു Nal., മകനെ നന്മടി തന്നിൽ ചേൎത്തു CG., മ. യിൽ എടുത്തുവെച്ചു Bhg. (= തൃത്തുടമേൽ ഇരുത്തി), അടക്കയാകമ്പോൾ മ. യിൽ വെക്കാം prov. തിരുമടിയിൽ ഇരുത്തി KU. to honor as one's own son, as Rājas did to generals etc. 4. backwardness, aversion, shame തീൎത്തിവ ചൊല്വാൻ മ. ഉണ്ടടിയനു Sah.; സേവിക്ക എന്നതും എത്രയും മടിയത്രേ Mud. repulsive. ഇനിയും ജനനിജഠരം പൂവാനോ മ. ഉണ്ടേ CG.; പ്രാണനെ ത്യജിപ്പാൻ ഇങ്ങൊരു മ. ഇല്ല PT. no hesitation. മടിക്കൂടാതേ PT. at once മ. എന്നിയേ VetC. — കഴിമടി 280.

മടിക്ക 1. to be backward, averse ഞങ്ങൾ അതിന്നു മടിച്ചില്ലല്ലോ CG.; കലെക്കു മ. യില്ലേതുമേ PT.; പേടികൊണ്ടു ഇതു മടിച്ചിതു നിന്നോടു Bhr. would not grant thy request. 2. to doubt, despond സാദ്ധ്യമാസ്പരാ എന്നു ശങ്കിച്ചു മടിക്കുന്നു VilvP. മനം മടിച്ചു KR. 3. to grow tired, lazy.

മടിക്കാതേ without fear or doubt, with all the heart, unreservedly.

മടിക്കുത്തു (2) the girdle-knot, cloth tucked in at the waist ഒരു കൈ കഴുത്തിന്നും ഒരു കൈമ'ത്തിന്നും പിടിച്ചപ്രകാരം കണ്ടു jud. a wounded fugitive. മ. പിടിച്ചു വലിച്ചു കൊണ്ടുപോയി.

മടിക്കേരിക്കോട്ട N. pr. Mercara TR.

മടിക്ലേശം (3) = അരക്ലേശം a bubo.

മടിത്തോക്കു TR. a pistol = കൈത്തോക്കു.

മടിത്തോൽ Palg. a screw-driver (Carp.).

VN. I. മടിപ്പു a fold; complication; aversion, backwardness.

CV. മടിപ്പിക്ക to make backward or doubtful; to dissuade; to wean from.

മടിയൻ backward, undecided; lazy. മ. ഇരപ്പൻ, മ. മലകൊരും prov.

മടിയക 1. to be bent, coiled up. 2. to be lazy.

II. മടിവു laziness. മ. ഇളെക്കും Anj.

മടിവാതം V1. a female complaint.

മടിശ്ശീല 1. the end of the cloth used as purse; a purse രാത്രിമടിച്ചീല കൊണ്ടുപോവാൻ ഞെരിക്കം TR. പുത്തൻ മ'ക്കാരൻ KU. a person that has suddenly grown rich. 2. principal, stock മുളകുമ. TrP. superintendent of the pepper monopoly; also മുളകുമടിശ്ശീലസൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാരൻ.

മടിശ്ശീലക്കാരൻ (1) 1. a treasurer. 2. rich.

മടു maḍu 1. T. C. Te. A deep place, pool. 2. M. (= മധു? see മട്ടു 3.) sweetness, honey മടുത്തുകിനമൊഴിമാർ Bhr.; മടുത്തേൻ മൊഴിയാൾ RS. Sīta; മടുമലർകളഭം RC.; മടുമലർശരൻ CC. Kāma; മടുമലർശരാരി ChVr. Siva; ചടുമടുമലർമിഴി SiPu. a girl; മടുമൊഴിമാർ Bhr.

മടുക്ക B. a tree.

മടുക്ക maḍukka (= മടിക്ക, മടങ്ങുക 3.). 1. To be foiled, tired of, to faint മനസ്സുമടുത്തു പോയി vu. കാണ്മാൻ മടുപ്പോരില്ല Nal. none will get enough of the sight. 2. to decline in price. 3. to loathe. വായിമടുത്തു പോയി no relish for it. മടുക്കനേ ഇരിക്ക V1. to have a disagreeable taste.

VN. മടുപ്പു backwardness, loathing; dislike — ബുദ്ധിമ. discouragement.

CV. മടുപ്പിക്ക to cause aversion, dislike. ഹൃദയത്തെ മ. to discourage. [Trav.

മടെക്ക B. (= മടിവെക്ക?) To labour diligently,

മട്ട maṭṭa T. C. Te. Tu. 1. A palm-branch, gen. മട്ടൽ. മട്ടലിടിഞ്ഞാൽ തെങ്ങാക, മട്ടലെണ്ണംകുല No. 2. a certain measure of length ഒരു മട്ടെക്ക ൫ ചൂടി Mpl. Cann. (= മട്ടു?).

മട്ടക്കണ, a stick made of a cocoanut branch, (fishermen lose their caste, when struck, with it). അസ്സൽ ഉറുമിമ.

മട്ടച്ചാരം ashes from palm-boughs as used by washermen.

മട്ടം maṭṭam T. C. Tu. M. (fr. മദ്ധ്യം? or മട്ടു). 1. The rule, level of a bricklayer, carpenter's square മ. വെച്ചു കതെക്ക, മ'ത്തിന്ന് ഒപ്പിച്ചു vu.; met. അതിന്റെ മ. കിട്ടീട്ടില്ല No. = നിശ്ച

യം. കണ്ടമട്ടം B. certainty?, M. (ചൊവ്വിന്നം നിരപ്പിന്നും) approximate straightness, level (by guess). 2. solder വിളക്കുന്ന മ.; fig. മ. കൂടാതേ ചേരുമോ VilvP. how be reconciled without a mediator. 3. alloy മ. കൂട്ടി പൊള്ളി ഉരുക്കുന്നു TR. മ. ചേർക്ക to alloy. 4. a pony മട്ടകുതിര.

മട്ടക്കൊമ്പു B. a horn growing backwards or downwards (fr. മട്ട 1.)

മട്ടത്തരം **maṭṭataram** So. (മട്ട T. stupid, C. madda). Rusticity, awkwardness.

മട്ടി Te. T. So. (C. maddi) clumsy, in മട്ടിപ്പാൽ coarse incense; മട്ടിപ്പണി Palg. rude workmanship; T. Palg. a blockhead.

denV. മട്ടിക്ക (T. v. a. to make circular), f. i. എന്നെ മട്ടിച്ചുകളഞ്ഞു loc. he played me a trick unawares = വട്ടത്തിൽ ആക്കി.

VN. മട്ടിപ്പു = തട്ടിപ്പു, ഇന്ദ്രജാലം.

മട്ടിപ്പുകാരൻ No. = മട്ടിയക്കാരൻ.

മട്ടിയം **maṭṭiyam** (T. a musical measure). Flattery, obtaining consent by ruse. [ster.

മട്ടിയക്കാരൻ an irresistible flatterer; a trick-

മട്ടു **maṭṭu** 5. (മട്ടം). 1. Measure, limit. മ. ഇട്ടകം. to fix rules. മട്ടില്ലാതാന KR. innumerable. മ ട്ടില്ലാതൊരു കോപം KR., മട്ടറ മേല്പെട്ടി Nal. immense, unbounded. ശീതം മട്ടിന്ന ഉണ്ടു No. is tolerable. മട്ടുള്ള temperate. മുമ്പേത്ത മ. തെറ്റി not within the former limits, opp. മട്ടിന്ന നില്ക്ക to know one's place; മട്ടിന്ന മീതേ പായൊല്ല, മട്ടിന്ന മട്ടിന്ന (vu. മട്ടെക്കു) No. = ക്രമമായി. അമ്മട്ടം Bhg. so far. അള്ള എത്തിക്കും മട്ടും Mpl. 2. (C. Tu. Te. maddi, also H.) dregs, lees, sediment of oil, palm-wine (= കിട്ടൻ V1., കള്ളിന്റെ അടിയൂറൽ). കള്ളിന്റെ മട്ടും കമ്മളിന്റെ പിട്ടും prov. = മത്തു. അവന്റെ മട്ടെടുക്ക to humble oneself below him. 3. T. palm-juice? see മട്ട 2., nectar മട്ടലർബൊണ്ണൻ Kāma. മട്ടോൽമിഴി Bhr. with charming eyes. മട്ടോൽമിഴിയാൾ Sk. മട്ടോലും മൊഴിയാൾ Bhr. മട്ടോലും വാണിമാർ CG. sweetly speaking.

? മട്ടാല V1. wife of Brahmans & kings.

മട്ടെക്ക B. To be ashamed?

മഠം **maṭham** S. (see മടം, മട). 1. A Brahman college, Sanyāsi cloister (64 of which Parasu R. established in the 64 Gramās. KM.), also മഠപ്പാട്ട Anach. സന്ധ്യയും ചെയ്തു ജപിച്ചിട്ടിരിപ്പാൻ ഒരു മഠം KR. ആൺമഠം a monastery, കന്യക —, പെൺമഠം a nunnery (mod.) 2. the house of a Brahman, esp. Paṭṭar ബ്രഹ്മപ്രകാരം മ. കെട്ടി ഇരുന്നോളുവാൻ TR. — മഠപ്പുര see മടപ്പുര.

മദ്ദു **maddu** S. (മദ്). A drum = നെടുമുടി vu. മദ്ദുഡിണ്ഡിമം നല്ല മട്ടളം KR.

മണക്ക **maṇakka** T. M. (fr. മണം). 1. To yield a smell, അപ്പം പഴക്കം മ. smells old, ചാണകം മ. smells after dung. പൂനന്നായി മ. — എനിക്ക് ഒന്നും മ'ക്കുന്നില്ല. 2 v. a. to smell അവന്റെ വായി മണത്തു നോക്കു TR. അണെച്ചു മൂർദ്ധാവിൽ മണത്തു ആസനം കൊടുത്തു KR. kissed, as a mother her son, = മുകരുക.

CV. മണപ്പിക്ക to cause to emit a smell or to smell. കാറ്റു മ. to infect the air with a smell.

മണങ്ങു a bad sort of fish, pilchard; a bait fixed to a fish-hook V1.

മണങ്ങുക CG. = വ— (C. Te. T. maṇagu to be pliant, bent, to join).

മണന്തം (loc.) A churl.

മണം **manam** 1. T. M. C. Smell, good or bad മ. കിട്ടുന്ന കൂടുലുവകിൽതുടികൾ RC. മഴപെയ്തിട്ട മണ്ണിന്റെ മണം പൊത്തുന്നു No. So. മ. ഏറും നൽമാലകൾ Anj. മ. കേൾക്ക to smell. മ. കാട്ടുക to perfume. പെരുമണം = സുരഭി V2. നാലും ഒരു മ. ചേർക്കുന്നു TP. 2. reputation പണമുള്ളവനേ മ. ഉള്ളു prov. മ. കെട്ടവൻ V1. മണവും ഗുണവും ഇല്ലായ്തോൻ = നീചവൃത്തിക്കാരൻ. 3. T. aM. wedding (Te. മന്നവു, C. Tu. madive).

മണക്കുളം seats for bride & bridegroom.

മണക്കോലക്കട്ടിൽ a Nāyar's bed, hon.

മണപ്പുര V1. a chamber built for bride & bridegroom.

മണമാളൻ RC. a bridegroom, husband മല മകൾ മ. Siva.

മണവറ the bride-chamber. മ. കട്ടിൽ V2. the bridal bed.

മണവാളൻ 1. a bridegroom, husband മലർമകൾ മ. Bhr. 2. one of the Rāvāri or bricklayer caste അനന്തൻ മണാളൻ TR. — fem. മണവാട്ടി, — ളത്തി.

മണാളൻ id. പുത്രിമ'ന്റെ ശേഷക്രിയ SiPu. ശ്രീമ. HK. Viṣṇu. വാണിമ. SiPu.

മണൽ maṇal T. M. aC. (മൺ). Sand = പൂഴി. മ. കൊണ്ടു കയർ കെട്ടുക Palg., പിരിക്കുക No. trickishness. — adj. മണലൻ (ചിറാക 365).

മണലായ്ഞൻ (CrP.) a kind of paddy.

മണൽകുന്നു No. a sand-hill. (so മണ(ൽ)ക്കുന്നു).

മണ(ൽ)ക്കുറു sandy.

മണത്തണ & മണത്തണ്ണ N. pr. the chief temple of Kōṭayayam, sacred to കൊട്ടിയൂർ പെരുമാൾ, whose feast lasts 22 days from ചോതി of മേടം till എടവച്ചോതി. (മ. അടിയന്തരം ചെലവു TR.). [particles.

മണ(ൽ)ത്തരി a grain of sand; granulated

മണ(ൽ)ത്തിട്ട a sand-bank കാളിന്ദി തന്നുടെ തുമ. മേൽ, ആതപം ഏറുമ. മേൽ CG.

മണ(ൽ)പ്പാടൻ Onap. a cloth from Manapāḍu; മ. ഉള്ളി No. a small onion.

മണ(ൽ)പ്പുറം a sandy island തിരുനാവായ്യ. KU.

മണലമീൻ the mullet = കണമ്പു.

മണലി a med. plant, also മണൽച്ചീര So. വാതഘ്നം GP. Aspalathus Ind. Rh. Kinds: ചുവന്ന മ. GP. Smithia sensitiva, ചെറു മ. Dentella repens Rh. — കരിമണലി loc. a bad sort of small-pox.

മണലൂർ & മണലൂരപുരി Bhr. N.pr. the old capital of Pāṇḍi.

മണൽവാരി So. No. measles.

മണാട്ടി maṇāṭṭi 1. A bride (see under മണം 3.). 2. a kind of frog (prh. T. മണറവള, മണൽത്തവള V1.).

മണാളൻ, see മണം 3.

മണി maṇi S. (fr. മണൽ?, മൺ). 1. A bead, grain നെന്മ., എണ്മ., കണ്മ., കണ്ണുമ. etc. മണി പിടിക്കുക to granulate. മ. ആക്കുക to thresh. 2. a gem, pearl നവമണികൾ കൊണ്ടണിഞ്ഞു KR. = രത്നം; of different jewels ചാപത്തിൻ മണി തൻ നിനാദം AR.; fig. അരക്കർ മ. KR. the best of Rākṣasas, Rāvaṇa. പൊണ്ടണിയാൾ Bhg. 3. gem-like, grain-like, as wattles on the throat of sheep; glans of penis, നിരുദ്ധമ. Nid. a kind of impotency. 4. little bells, worn as jewels മ. കിലുക്കുക; hence also Brahman's bell (an ācharam ഘണ്ടം S.), a gong ആനെക്കു മ. കെട്ടുക prov. മ. ഇളക്കുക, കിലുക്കുക to ring a bell. മുട്ടുക, തട്ടുക, കൊട്ടുക to strike a bell. നാഴികമ. V1. a clock. 5. hour by the bell എത്ര മ. യായി? 8 മണി. (mod.).

മണികാരൻ S. 1. a jeweller. 2. So. = മണക്കാരൻ a revenue officer. Trav. നഗരമ'നാ ചെട്ടി Mud.

മണിക്കുക (4) to strike a bell, play lute, sing a child asleep കുഞ്ഞനെ മണിച്ചുറക്കി; മണിച്ചുവിളിച്ചു joyful noise. തട്ടി അടിച്ചു മണിച്ചുവിളിച്ചപ്പോൾ KU. to a dog (or മണ്ടിച്ചു). ഉറുപ്പിക മ'ച്ചു നോക്കുക No. to test coin by the sound.

മണിക്കങ്കണം SiPu. a fine bracelet.

മണിക്കഞ്ഞകം S. the small-leaved Tulasi (S. പ്രസ്ഥപുഷ്പം).

മണിക്കട്ടിൽ SiPu. a royal bed.

മണിക്കണ്ടം (3) the wrist ഇടത്തെ മ'ത്തിന്മീതേ കൊത്തി jud. — മണിക്കണ്ടനീച്ച a large insect. [kind.

മണിക്കരിങ്ങാലി the root of a small bamboo-

മണികലശം Mud. a fine pot, (met.) ഗുണശാലകളുടെ സതതം വാഴുവാൻ മ'ശനാം സ്തൂപൻ = രത്നപാത്രം. [beads).

മണിക്കാതില an ear-ornament (7 or 9 gold-

മണിക്കാൽ (3) 1. the ribs of a ship, boat. So. 2. a rope on which leaden bits (മണി) are strung, attached to a net to sink it. No.

മണിക്കിണറു Sil. a fine or deep well. — മണിക്കിണറു W. of Tirunāvai, a well which received at the Mahāmakham (q. v.) feast the corpses of those who fell in cutting their way to Tāmuri's throne (ആനയെ കൊണ്ടു ചവിട്ടിക്കും). (Tradition).

മണിക്കുറു (5) an hour ക്ഷ മ. പാക്ക TR.

മണിക്കുറു = മണിനാളം TP.

മണിക്കെട്ട the wrist മ'ട്ടിന്റെ മേൽ മുഴങ്കൈ കീഴ് അളന്നാൽ a. med.

മണിഗേഹം KR. a royal mansion.

മണിഗ്രാമം N. pr. a village So. of Cochi, Port. Manicorte; seat of one of the 4 old trading communities (3 ചേരി), മണിക്കിരാമത്താർ മക്കൾ Pay.

മണിച്ചോറി SiPu. a fine fan.

മണിജ്വാല S. the lustre as of jewels മ. മിന്നുന്ന പൊന്നരഞ്ഞാൺ SiPu.

മണിത്തയ്യലാൾ the best of women നല്ലാർ മ. Nal. [KR.

മണിത്തറ a theatre കളിപ്പതിന്നായി മ. കളിം

മണിത്തിരട്ട B. granulation of gunpowder, sago, etc. [riot, shoulder.

മണിത്തോൾ SG., മണിത്തോൾ Anj. a fine cha-

മണിദീപം a royal lamp, met. സൂര്യവംശജ മ. KR. Rāma.

മണിനാക്ക (4) the tongue or clapper of a bell.

മണിനാളം the sound of bells, a good omen.

മണിനേരം (5) an hour.

മണിപ്പാറ B. black granite.

മണിപ്പൂണ്ണ a royal girdle, fig. അക്കാനയത്തിൽ മ. RS. Rāma.

മണിപ്പെട്ടകം SiPu. an ornamented box.

മണിപ്രവാളം the Kṛṣṇa Charitam CC.

മണിബന്ധം S. the wrist മണിബന്ധം ഒരു മമ്മം MM. — the knuckles of a finger (loc.).

മണിമയം S. set with jewels മ'മായ സിംഹാസനം, തളിക etc. KR.

മണിമാല S. a necklace ഒരു പൊന്മ. Mud.

മണിമാളിക 1. an upper room in a palace മ. മേൽ CartV. A. 2. a belfry (mod.).

മണിമുടി a crown.

മണിമെയ് RS. a fine body.

മണിയൻ 1. a kind of paddy in ചെന്താർ മണിയൻ CrP. — a kind of small-pox in മുത്താറി —, അവരക്ക മണിയൻ. 2. a large blue fly B., a small fly No. (also മണിയീച്ച).

മണിയം T. (aC. bearing of royal insignia) superintendence of temples, palaces, villages. മണിയകാരൻ, മണിയമ്പട്ടർ; also മണിയണി manager of an estate in behalf of the Janmi W. ["Maṇigār" is the headman in Tamil Rom. C. colonies & the assistant to the priest, Palg.] [Bhr.

മണിയറ a royal chamber മ. യിലകമ്പുക്കാൻ

മണിയാണി N. pr. a Nāyar caste, about corresponding with ഊരാളി or കോലയാൻ (647 in Taḷiparambu); providing milk etc. for temples?

മണിയുക (4) to sound, ring ഉറുപ്പിക മ'ണില്ല (loc.).

മണിവണ്ണൻ Bhr. Kṛṣṇa.

മണിവല V1. a casting net. (മണി also bits of lead tied on a net; see മണിക്കാൽ).

മണിവിളക്ക a fine lamp.

മണൽമണക്ക (മണം). To be brackish, to have a smell മണൽമണത്തവെള്ളം; also മണൽമണപ്പൊട്ടൻ V1. an insipid, stupid fellow.

മണൈഗാരൻ (in So. Canara) = അധികാരി f. i. മഞ്ചേശ്വരത്തെ മണൈഗാരെ മുമ്പാകെ jud. മ'ന്മാർ MR., (മണിയഗാരൻ C. = മണിയകാരൻ TM.).

മൺ man & മണ്ണ് 5. (Te. mannu fr. manu to live, exist). 1. Earth, one of the 5 elements; soil ചെമ്പിനെ മ. കയറുക prov.; mud കണ്ണൻ മ. ഭൂജിച്ചു CC. മണ്ണും പൊടിയും പാറുക prov. മണ്ണുവായിൽ V1. I cannot answer, am puzzled, disappointed. ഇരിമ്പ മ. പിടിക്ക, — ടിച്ചു പോക to rust. In N. pr. of places മണ്ണൂർ, മണ്ണാരക്കാട്ട, മങ്കര etc. 2. a mud-wall, wall മ. വെക്ക = ചുവർ കെട്ടുക even of stone-walls (loc.). കള്ളർ പിടികമണ്ണു നീക്കി TR. 3. earth, as opp. to heaven. മൺപുകുന്തു RC. dead & buried (opp. വിൺപുകും). കാന്തിയെ വാഴ്ത്തുവാൻ മണ്ണിലും വിണ്ണിലും ആരും ഇല്ല CG. (see മൻ, മന്നു).

മൺകട്ട a clod, & മണ്ണാങ്കട്ട, മണ്ണിങ്കട്ട.

മൺകലം & മങ്കലം an earthen pot, so മങ്കിണ്ണം & മങ്കി — CG., മങ്കിഴി CG., മങ്കടം earthen ware.

മൺകുതിര a horse of earth മ. യെ വിശ്വസിച്ചു കയറി പുഴയെ കടക്ക (irony).

മൺകുമ്മായം mortar mixed with brick-dust etc.; also മൺചായില്ല്യം B.

മൺകുഴിയൻ hunting name of ഉട്ടുമ്പ (huntg.).

മൺകൊട്ട a basket for carrying earth.

മണ്ട maṇḍa 5. (S. മണ്ഡം? rather Drav. മട). 1. The skull നിന്റെ മ. ഉടെക്കും, തലമ. പിളന്നു vu. 2. similar objects. കന്തത്തിൻ മ., എഴുത്താണിമ. the blunt end of; a cocoanut-branch (=മട്ട) മണ്ടക്കരൽ Vi. = തെങ്ങിന്റെ മണ്ട; earthen plate Palg. 3. broken grain, dough of riceflour Vi.

മണ്ടപം, see മണ്ഡപം.

മണ്ടലം maṇḍalam 1. = മൺതലം T. aM. The earth മ. തന്നിൽ വീണ്ടു RC. മണ്ടലേ SiPu. 2. Tdbh. of മണ്ഡലം.

മണ്ടുക maṇḍuya (T. to throng, Te. to blaze, rage). 1. To run, തിരുമുഖം കാണ്മാൻ കൊതിച്ചു മ'ന്നു KR. മണ്ടിനാൾ അമ്മയും തൻ പിന്നാലേ CG. ran after him. മണ്ടി എത്തുക Vi. to encounter. തങ്ങളെ ആണ്ടോനോടേമൽ മണ്ടണം CG. would lord it over their lover, overrun him. മണ്ടിവന്നു galloping straight on. 2. to run to escape, flee പേടിച്ചു മണ്ടി SG. തിരിഞ്ഞു മണ്ടിത് എണ്ടിശയും RC. മണ്ടിത്തിരിപ്പാൻ സമർത്ഥൻ PT. to escape. മണ്ടിപ്പിടിക്ക Vi. to take to one's heels. പത്തു തലയുള്ളോൻ മണ്ടിടിനാൻ BR. 3. മണ്ടിയിട്ടിരിക്ക Vi. to be seated on the heels.

CV. മണ്ടിക്ക 1. to cause to run. മണ്ടിച്ചു വിളിക്ക KU. as calling for a dog or servant. കുതിരയെ മ. to gallop a horse. 2. to chase വീരരെ മ'ച്ചു Bhr. എറിഞ്ഞു മ. PT. to drive off with stones. അതിൻ കാന്തിയെ കണ്ടിച്ചു മ'ക്കും CG. defeats.

മണ്ഡനം maṇḍanam S. 1. Dressing, decorating കന്യകാ തന്നുടെ മ. ചെയ്വാൻ CG. (for marriage). 2. jewels മ. ഒക്ക നുറുങ്ങി AR. മണ്ഡനനിരകൾ Bhr. gifts of trinkets. പൂവാടയാലും നല്ല മ'ങ്ങൾകൊണ്ടും, കനകിയ മണ്ഡനങ്ങൾ അലങ്കരിത്താർ RC.

മണ്ഡപം maṇḍabam S. (മന്നം). 1. An open shed erected for marriages & other feasts, adorned with flowers കല്യാണത്തിന്നു മ. ചമെപ്പാൻ Sk. 2. an open temple or hall. മുഖ മ. a porch. നൽകീജനമാടും രത്നമ'ങ്ങളിം KR. theatres. ആസ്ഥാനമണിമയമായ മ. KR. audience hall, office. പടമ. tents, barracks. 3. a mound in front of a pagoda, a raised shed in cornfields (=മഞ്ചം 3).

മണ്ടപത്തിൻ വാതിൽ 1. a Tahsildar's Katchēri in Trav. മ'തിക്കൽ ആവലാതി ചെയ്യ epist. 2. a Taluk, with about 12 പ്രവൃത്തി (32 മ. in Trav.) pl. മണ്ടപത്തും വാതുക്കലുകളിം TrP.

മണ്ഡപിക S. a shed, shop.

മണ്ഡം maṇḍam S. Cream, സുരസാഗ്രം, canji, froth, see മണ്ഡ.

മണ്ഡലം maṇḍalam S. (fr. മണ്ടലം q. v.). 1. A disk. ധാത്രീമണ്ഡലം AR. the circle of the world = ഭൂചക്രം; a circle സഖീമ'ലേ മേവും Nal. in the midst of her friends. ചോഴമ. the circle, province of Chōḷa. പന്തിരണ്ടുടയ മ. അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. the 12 circles or empires of India. In Vi. a province of 40 leagues. മുനിമ. RS. a troop of Rishis. 2. a period of 40 days (for med. വ്രതം, ഭജനം etc.), ഈ മരുന്ന് ഒരു മ. സേവിക്കേണം; അരമണ്ഡലം സേവിക്ക എന്നാൽ കഷ്ടം ശമിക്കും a. med. (=20—24 days), കാൽമ. 11 days, മുക്കാൽ മ. 32 days.

മണ്ഡലി S. 1. a circle, heap, swarm ശത്രുമണ്ഡലീകാലൻ SiPu. ഭൂംഗമ. Nal. 2. a snake, generally coiled up മണ്ണു തിന്ന മ. യെപോലേ prov. The large kind is not venomous; dreaded are the ചോര—, തുഡിര— (vu. കുതിര—), രക്തമ. whose bite produces sweat of blood; less poisonous are ചേനത്തണ്ടൻ—389, പൈയ്യാനി or പയ്യാന—, ഉപ്പു—, തവിട്ട—438, മണ്ണു—& നീർ മ. Vi.—572, മലനമ—No.

മണ്ഡലേശ്വരൻ S. a sovereign, Bhg.

മണ്ഡിതം maṇḍidam S. (part. of മണ്ഡനം). Adorned മ'തയായൊരു മാനിനി CG.

മണ്ഡൂകം maṇḍūkam S. A frog മ'കവേക്ഷേണപുക്ക PatR. മ'കവേലയെ പൂണ്ടു നിന്നാൻ CG. — f. മണ്ഡൂകി.

മണ്ണ No. = വണ്ണ q. v. The calf of the leg നട്ടവേ മണ്ണക്കാൽമേൽ a. med.

മണ്ണാൻ, see വണ്ണാൻ A washerman, spider.

മണ്ണു maṇṇu, see മൺ, hence:

മണ്ണട്ട a grub, cricket മ. ആക്കുന്നതു പോലേ prov.; an insect. [mud on its tail.

മണ്ണണിപ്പാമ്പു V1. a snake that seems to have

മണ്ണൻ 1. earthy, = stupid എന്തോ മണ്ണനീപോ Arb., rather T. 2. a small alligator തടാകമദ്ധ്യേ കിടക്കുന്ന മ. ക്രമേണ മൃത്തങ്കൊരു നക്രമായി. 3. an inferior plantain kind (= പടുവാഴ), മ. പഴവും എനിക്കു വേണ്ടാ Anj. മ'ന്നും ചിങ്ങക്കളിക്കും BR. (to a parrot). തെക്കൻ മ. a smaller sort; other kinds നാട്ടു —, കാളി —. (also വണ്ണൻ).

മണ്ണാശ coveting land.

മണ്ണിടുക to bury. ആ തലെക്കു മണ്ണിട്ടു I have done with that affair.

മണ്ണിരൽ (loc.) lungs? (T. the spleen, milt).

മണ്ണുടയോൻ Palg. = ജന്മി.

മണ്ണുപ്പു bay-salt, salt found in brackish soil.

മണ്ണുവെട്ടി T. = കൈക്കോട്ടു a hoe VyM. "Mamootti".

മണ്ണെണ്ണ rock-oil, Petroleum. (T. Kerosine & മൺതൈലം Petroleum).

മൺതാലം an earthen plate.

? മൺതെറ V1. = മണൽത്തിട്ട a sand-bank.

മൺപണി building of mud-walls.

മൺപലക a board put over a door- or window-frame to build up the wall.

മൺപവിഴം B. a counterfeit coral.

മൺപാത്രം an earthen vessel.

മൺപുര a house built of mud.

മൺമകൾ Pay. Sīta = ഭൂമിജ.

മണ്മയം V1. earthy. Anj.

മണ്മറഞ്ഞവർ the dead & buried (hon.). എന്റെ മ. my parents of blessed memory, also മണ്മറിഞ്ഞ അപ്പനമ്മമാമന്മാർ KU. മ. കണ്ടോട്ടേ vu.

മൺവാശി V1. the good or bad nature of the soil. [of market. V1.

മതക്കം T. aM. (fr. മദം). Surfeit, esp. overstock

മതങ്കം maδaṅgam S. An elephant മദം കിളർ മതങ്കനടയാൾ RC. മതങ്കജം ചെയ്തുയും ചുംബിക്കയും Brhmd. embrace?

മതം maδam S. (part. pass. of മൻ). 1. Meant. ബുദ്ധമതം Bhg. thought of the wise. 2. an opinion, view (= അഭിപ്രായം). എന്നുടെ മതം കൊണ്ടു പോയി, സ്വല്പോ തവമതത്തിനു തക്കവണ്ണം ആം Mud. please yourself; religion, sect ദേവമ. God's will. മറുമതക്കാരൻ of an other religion. ശൈവമ., വൈഷ്ണവമ. etc.

മതത്യാഗം S. apostacy, — മതത്യാഗി pervert.

മതപ്പിരട്ടൻ a heretic, heresiarch (Christ.).

മതഭേദം S. 1. difference of opinion or religion. 2. partiality. 3. a different sect.

മതയുദ്ധം religious war.

മതശങ്ക (mod.) religious scruples, qualms.

മതസ്ഥൻ S. holding a view or system. (ഹിന്ദുമ., അന്യമ.).

മതാചാരം S. the custom of a sect.

മതല്ലിക maδalliya S. A paragon പുരുഷമ. = പുരുഷശ്രേഷ്ഠൻ Bhg.

മതി maδi S. (മൻ). 1. The mind; in Cpds. minded as ഉമ്മ., ക്രൂരമതികൾ, നഷ്ടമതികൾ Sah. 2. understanding ഞാൻ ബുദ്ധിക്കു മതി പോരാതേ ഉള്ളവൻ; opinion, inclination ക്രൂരയായ മതി KR. (fem.). 3. estimation. നിന്റെ മതിയും കൊതിയും കെടുവോളത്തിനു തിന്നുക satisfy thy appetite; taxes, esp. port dues V1. ഇറക്കുമ., ഏറുമ., കത്തുമതി. f. i. അതു പൈച്ചു കണ്ടാലും മതി പോരും KU. I shall be satisfied with so little tribute. 4. reasonable amount, enough, sufficient മ. ഇനി യുദ്ധം Bhr. പറയാൻ അവർ മതി TR. they can tell. ചിലർക്കു തെളികിലും മ. Bhr. that will do. മതിയുള്ള മനുഷ്യരാവാൻ Anj. able men. മതി ഉണ്ടെങ്കിൽ ഒക്ക മ. മ. VilvP. മതി മതി ഞാൻ ചൊല്ലിക്കേട്ടതു KR. പരിത്രാണോ ഭവാൻ മതിയല്ലാഞ്ഞിട്ടു KR. unable to rule (opp. മതിയാക q. v.). 5. T. aM. the moon (Tdbh. of മദി delighting or മസ, മാസ).

അരമതിയോടുതരമായ അമ്പു, RC. crescent-like.

കലമതി ചുടുമണ്ണൽ (see മതികല), പാലൊളി മതിച്ചെടയോൻ RC. so കളിമ്മതി, വെണ്മതി etc.

മതികാങ്ക (3) to find the right measure (പാകം) or degree ഇവ വേവു വെച്ചു മ'ണ്ടു കുട്ടിക്കൊൾക്ക a. med.

മതികെടുക (1) to lose consciousness മ'ട്ടറങ്ങീടും AR. (= സുക്ഷുപ്തി). മാരുതം മ'ട്ടം നട RC. a rate of velocity that might astonish the wind. — മതികെട്ടവൻ silly.

മതികേടുപാരം നിണക്കു KR. folly.

മതിക്ക (3) to appraise, estimate, esteem മുളകു കാണാതതു മനസ്സുകൊണ്ടു മതിച്ചു ചാത്തി TR.; എത്ര ഉണ്ടെന്നു മ'രുതാരുതാളം Bhr. — ംരം വീട്ടിനു എതുകൊല്ലത്തേ പഴക്കം മതിക്കും; ആയാൾക്കു എത്ര വയസ്സു മതിക്കും vu.

VN. മതിപ്പു valuation. — കണ്മതിപ്പു a random guess.

CV. ഏതൊരു പുരുഷനെ സ്ത്രീ മതിപ്പിച്ചീടാത്തു PT. gains his esteem (al. മോഹിപ്പിച്ചീ—). [അണ്ണൽ RC. Siva.

മതികല (5) the moon's digit മ. ജടക്കണിയും

മതിതളിർ (1) the mind SiPu. മ. ഇളകി CC.

മതിത്തെല്ലു (5) = മതികല Bhr.

മതിനേർ (5) moonlike മ. മുഖിയാൾ Bhg. മ'രാനനേ KR. (Voc. fem.).

മതിപോരുക (4) to suffice. മ'രും വണ്ണം sufficiently.

മതിഭ്രമം (1) folly = ബുദ്ധിഭ്രമം Mud. error.

മതിമാനം (1) intoxicated, besides himself മ. കളിക്ക Bhr. AR.

മതിമാൻ S. intelligent, pl. — മത്തുക്കൾ Bhg. the wise. — f. മതിമതി.

മതിയാക (4) to suffice. കണ്ടാൽ മ. യില്ല KR. can never see enough, I am never tired of seeing. നീയോ ഇതിന്ന് മ'കുമല്ലോ SG. capable of doing this. മതിയായുള്ളവൻ an efficient person. മതിയാംവണ്ണം, മ'പോളം sufficiently. — 2nd fut. മതിയാവു 1. will suffice. ആ ഉപകാരത്തിന്നു ഞാൻ എന്തു ചെയ്യാൽ മ. KR. how can I render thanks. 2. with ഏ, must: രക്ഷിച്ചേ മ., പോന്നേ മ. PP. must come. ആശ്രിതരെ രാജാക്കന്മാർ പരിപാലിച്ചേ മ. Mud. രത്നം നീ കൊടുത്തേ മ., പോന്നേ മ'യിതു Bhr.

മതിയാക്ക to let suffice; to make an end of, leave off. അടിച്ചതു മ'ക്കി etc. മ'ക്കിക്കൊള്ളാം I will content myself with so much. സമ്മാനം തന്നാ മ. TP. don't give any more.

മതിയായ്മ capacity = പ്രാപ്തി (Mpl.).

മതി വരിക = മതിയാക, f. i. കേട്ടാൽ ഒട്ടുമേ മ'രാ Nal. Bhr.

മതിയം maðiyam (T. = മതി 5., Tdbh. of മദ്ധ്യം). The centre; pivot of a native door; door hinge ഇട്ട മതിയം; കീഴ്മതിയം 254, മേൽമതിയം; also = മെതിയം.

മതിൽ maðil T. M. (മുള് + ഇൽ?). Wall, esp. as surrounding a garden, house or temple മ. മാട്ടുക KN. പട്ടുക to build a stone-wall. മാമതിലിഴിയുന്ന RC. മായാപുരീമതിലും കിടങ്ങും തകർത്തു RC. rampart. വെണ്മതിൽ കോട്ട കിടങ്ങുകൾ Mud. പുറമ. തകർക്ക to effect a breach. നാലാം മതിലിന്മേൽ തിരുനിലമേലേ നോക്കി TP. waited for him on the outer wall.

മതിലകം a place surrounded by a wall, temple മോയിലോത്തു ശാന്തിപൂജ അടിയന്തരങ്ങൾ കഴിപ്പിക്ക TR.

മതിലടി B. the foundation of any building.

മതിലരിയൂർ ചാത്തൻ N. pr. one of the 12 low caste sages.

മത്തുക്ക, Tdbh. of മധുരിക്ക, as മത്തപാൽ prov. മത്തത്തു GP. മത്തുത്തിനു നാവും Bhr. delicious!

മൽ mal S. (mat = from me). My മൽക്കൈകൾ RS. മൽപ്രിയൻ, മദർത്ഥമായി KR. for me.

മൽകുണം S. = മകുണം.

മത്ത matta 1. S. fem. of foll. 2. T. M. = മെത്ത a bed. 3. So. = മത്തൻകമ്പളം a pumpkin-gourd B.

മത്തൻ S. (part. pass. of മദിക്ക). 1. intoxicated, captivated ഐശ്വര്യമ. Brhmd. mad; a drunkard, Bhr. pl. മദ്യപാനം ചെയ്തു മത്തരായേറവും Mud. 2. മ. കമ്പളങ്ങ a pumpkin ഒരു മത്തങ്ങ നിറയ മുത്തിട്ടു Arb.

മത്തകാശിനി S. looking delighted, f. മ. യായ ഭീമനായകി Nal. beaming.

മത്തഗജം (1) an elephant in a warlike mood Mud., or in rut = മദകരി.

മത്തഗാമിനി = മന്ഥിഗാമിനി VetC.

മത്തത S. intoxication പാനമ. പോയി KR. മധുപാനം ചെയ്യു മ. പൂണ്ട Bhr. (bees).

മത്തമതി S. blinded by passion മ. കളായി Sah.

മത്തമാരണം, മത്തഭം S. a rutting elephant.

മത്തവിലാസം S. sensual pastimes.

മത്താപ്പു P. mah-tāb (moon-shine). Blue light.

മത്തി matti, Tdbh. of മത്സ്യം. 1. A small fish, Sardinia, used as manure. 2. N.pr. m. & f., മത്തിച്ചി f.

മത്തു mattu 1. Tdbh. of മത്തം. Intoxication vu. മസ്യ as മ. പിടിക്ക, കയറുക, കുടിമത്തു etc. 2. Tdbh. of മഥി a churn-staff; a rammer. 3. So. a trap or snare for elephants മ. വെച്ചു പിടിക്ക MC. a cruel mode of catching them.

മത്താമ്പുല്ലു So. a grass in corn-fields.

മത്തിക്ക So. to be sweet — VN. മത്തിപ്പു B.

മത്തഭം S. see മത്തവാരണം.

മത്സരം malsaram S. (മദ്). 1. Selfishness, envy ചൊല്ലു മ. കൈവിട്ടു Mud. ഇവങ്കൽ മ. Sah. 2. deep animosity അവനെ ഒടുക്കുവാൻ ശാഠ്യ മ. ഉള്ളിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു Mud. ഞങ്ങളിം അവ രും തമ്മിൽ മ. ഉണ്ടു MR. 3. rebellion. മത്സ രാടി Vi. discord.

മത്സരക്കാരൻ 1. envious, contentious. 2. So. a niggard.

മത്സരി S. envious. മ. യായൊരു ഉസ്സഹൻ CG.

denV. മത്സരിക്ക 1. to envy, oppose മ'പ്പതി ന്നു മതിയായതോ PT. dare to fight. തമ്മിൽ മ'ച്ചു നില്ക്ക open enmity. 2. to rebel, കു ട്ടനെക്കു മ'ച്ചു TR. revolted against Govt. കമ്പഞ്ഞിയെ വിശ്വസിച്ചു ടീപ്പുവിനോടു മ' ച്ചു TR. took up arms against Tippu.

മത്സ്യം malsyam S. (√മദ്). Fish, Tdbh. മത്തി, മച്ചം. — കളത്തിൽ മ. പിടിപ്പാൻ MR.; മത്സ്യഗ ന്ധം fishy smell Vi.

മത്സ്യാവതാരം one of Viṣṇu's incarnations, Bhg.

മഥനം mathanam S. (മഥ്). Churning, fig. അ വനെ പലപ്രകാരം മ. ചെയ്തു tried all with him.

denV. മഥിക്ക = കടയുക 1. to churn അവർ വലിച്ചുകൊണ്ടയച്ചുകൊടുക്കയും കൊടുത്തയ ച്ചു കൈക്കൊൾകയും — മഥിച്ചലെച്ചര സം ഭ്രമിപ്പിച്ചും ധാവതിപ്പിച്ചും അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ട പലവിധം ഭ്രുധരം അലപ്പിച്ചു മഥിച്ച Bhgs. 2. to make fire by attrition അരണി കര ങ്ങളാൽ മ. Bhg.

CV. മോഹാരികളാൽ മഥിപ്പിച്ചാൻ Bhgs. set the Rākṣasas to churn.

മഥിതം S. (part. pass.) churned; butter-milk.

മഥുര N.pr. Kṛṣṇa's birthplace CC.

മദം madam S. (L. madidus). 1. Delight, intoxi- cation = മത്തത. 2. elated spirits, passion. അജ്ഞനൻറെ മദത്തെ പോക്കി humbled. — പോർമദം Brhmd. യുദ്ധമ. Bhg. ബലവാൻ ഞാൻ എന്ന മദമില്ല KR. = ഭ്രാന്തി; insanity. മ യിലും കുയിലും മ. തുടങ്ങി CC. rutting. 3. the juice that flows from a rutting elephant's temples മ. പൊഴിയുന്ന ആന KR. പെയ്യു മ. Bhr. മ. പൊട്ടുക B. മദപുഷ്കരം ഒഴുകി Bhg. മദകരി S. a rutting elephant & മദഗജം Bhr. മദജലം (=3), so ഗാന്ധത്തിൽ തോയുന്നവൻ മദ തോയം CG., മദസലിലം ഒഴുകിന കരി Bhr.

മദനം S. lustful passion — മദനൻ Kāma. മദ നപടനായകൻ Nal. മദനശാസ്ത്രംക്രമേ ഗ്രഹിച്ചിട്ടവേണം സ്ത്രീജനപീഠം കരേറുവാൻ KU. science of love. മദനലീലാദികൾ ചെ യ്തു Sk.

മദപ്പാട്ടു rut, brim ആനെക്കു മ. ഉള്ളനേരം PT. മദംപാടിലുകുക to be in rut Vi., മദമ്പാട്ട ണ്ടാക MC., മദമ്പെടുക B.

മദയാന a rutting elephant.

മദാളിക്ക T. aM. to grow rank Vi.

denV. മദിക്ക 1. to be elated, intoxicated അ ത്തം ഉണ്ടായാൽ മ'ച്ചുപോം ഏവരും Bhg. മദാന്ധനായി നീ മദിച്ചുപോകാതേ KR. കു ടിച്ചു മദിച്ചു നടക്ക vu. നാട്ടു മതിച്ചും പടവ ന്നിട്ടും അല്ല കൊന്നതു TP. by an insurrec- tion. 2. to be in rut ആനകൾ കാട്ടിൽ മ'ച്ചു പുളച്ചു കളിപ്പതു KR. — (part. pass. മ ത്തം).

മദിര S. intoxicating, മദിര S. = മദ്യം f.i. മ ദിരാപാനം ചെയ്തു Bhr.

മദോൽകടം S. elated, rutting.

മദീയം madīyam S. My, mine (മൽ).

മദ്ദളം mad'd'aḷam (S. മർദ്ദളം). A long finger-drum, tambourine (royal privilege). ഉരൽ ചെന്ന മ' ത്തോടന്ന്യായം prov. വീരമ. V1. drum of the Cochi Rāja.

മദ്യം mad'yam S. (മദ്) 1. Intoxicating. 2. spirituous liquor, palm-wine, etc.

മദ്യകംഭം S. 1. a liquor vessel മ. എട്ടത്തു സേവിച്ചു മരിച്ചു CC. 2. a drunkard.

മദ്യപൻ S. a drunkard മദ്യപകലം തച്ചും കയത്തും Anj.

denV. മദ്യപിച്ചുകൊണ്ടു നടക്ക to lead a drunkard's life.

മദ്യപാനം S. drinking liquors മ. ചെയ്ക.

മദ്യപാനി. — പായി a drunkard.

മദ്രം madram S. (joy) N. pr. A country, Bhr.

മദ്രാശി Madras മ. ചുവന്ന രുമാൽ jud.

മധു madhu S. (മദ). Mead, sweet drink, honey, nectar മധുവാന്ത പൂവിടെ RC. ഇളമധു കടിച്ചു Mud. (a parrot). വണ്ടുമധുരസം ഉണ്ടു PT. മധുക്ഷുപ്പടം ഉരുക്കുട്ടി Bhr. കടിപ്പിൻ മധുകളേ KR. (said to monkeys in മധുവനം); fig. മധുപൊഴിയും ചൊൽ, മധുമേൻചൊല്പാൾ RC. അധരമധുഹേഹിമേ VetC.

മധുകരം S. a bee, & മധുപം f.i. മധുപാവലി Nal. a swarm of bees.

മധുപക്കം S. milk with honey offered to guests AR 4. ആസനവും മ'വും വിധായ Bhr 1. to a visiting Brahman.

മധുമക്ഷിക Bhg. a bee.

മധുമത്തൻ S. drunken നീ മ. KR. Bhr.

മധുമൊഴി & യാൾ sweetly speaking f. VetC. പുത്തന്മ.

മധുലിട്ട് S. (lih) a bee.

മധുവാണി Bhr. = മധുമൊഴിയാൾ.

മധുരം madhuram S. (മധു). 1. Sweet. മധുരക്കറി gruel mixed with sugar. മധുരസപരാനിതം Brhmd. of a വീണ. 2. sweetness ഇരട്ടിമ. = അതിമ. Glicyrrhiza; മ'ങ്ങളിൽ ഉത്തമം വായു. prov. — മധുരത S. id.

മധുര S. 1. = മഥുര Muttra. 2. the capital of Pāṇḍi, Madura.

മധുരക്കിഴങ്ങു So. = കപ്പ(ൽ)ക്കി — Convolvulus batatas V1.

മധുരപ്പുളി Tamarindus Indica അതിന്മേൽ മ. യും ആമണക്കെണ്ണയും കൂട്ടി MM.

മധുരമൊഴി VetC. = മധുമൊഴി.

മധുരാധരി Bhr. sweet lipped, f.

denV. മധുരിക്ക & മധുക്ക, മധുക്ക to be sweet മധുത്തിതു നാവും Bhr. മധുരിച്ചിട്ടു തുപ്പിക്കുട prov. [ധുരിതം).

CV. മധുരിപ്പിക്ക to sweeten. — (part. pass. മ

മധുരിപു, — വൈരി, — സൂദനൻ AR. Viṣṇu, as slayer of the demon Madhu.

മധ്യം gen. മദ്ധ്യം madhyam S. (L. medium). 1. The middle. 2. the waist ക്രശമാം മ. DM. 3. = നട്ട what is right, proper; middling.

മദ്ധ്യകാലം (astr.) the middle of an eclipse (between സ്പർശം — & മോക്ഷകാലം).

മധ്യദേശം S. 1. middle country, between Himālaya & Vindhya, Saraswati & Prayāga. 2. the waist മഞ്ഞളുമായ മ. CG.

മദ്ധ്യമം S. 1. middlemost, central. മദ്ധ്യമഖണ്ഡം KU. Kōlanāḍu. 2. ordinary (neither ഉത്തമം nor അധമം). മ'മാക്ക to degrade. മ'ൻ a common person PT.

മദ്ധ്യമപുരുഷൻ S. the 2nd person (gram.).

മദ്ധ്യരാത്രി S. midnight.

മധ്യസ്ഥം S. 1. standing in the middle, neutral. 2. arbitration തക്കുള്ള നിലയത്ത വിധമ'മായി ചെച്ചു, മ. ചെച്ചവിധ MR.

മദ്ധ്യസ്ഥത S. indifference; arbitration ചതിയനെ മ. യിലാക്കി TR.

മദ്ധ്യസ്ഥൻ S. 1. indifferent, neutral മ'നായിട്ടു നിന്നു കൊൾവാനുള്ള ബുദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതല്ല CG. 2 a mediator, umpire മ'നായിട്ട് ഒരുത്തൻ പറഞ്ഞാൽ അസാദ്ധ്യം Nal. വ്യവഹാരം മ'ന്മാർ മുഖാന്തരം ഒത്തു തീർന്നു MR. a compromise effected by arbitrators.

മദ്ധ്യാഹ്നം S. noon, 6 നാഴിക between പൂർവ്വാഹ്ണം & അപരാഹ്ണം.

മദ്ധ്യേ S. (Loc.) 1. in the midst, between. മ. മാർഗ്ഗം = മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ. മദ്ധ്യേസഭാ Brhmd. in

court. മദ്ധ്യരംഗം Bhr. 2. temporal കൊണ്ടുപോരുന്ന മ. TR. whilst. വിസ്താരമദ്ധ്യയിൽ MR. as the case was proceeding യുദ്ധം ചെയ്യുന്നിപ്പതിൻ മ. Bhg. ഇതിന്റെ മ. TR. subsequently. മ. മ. നമസ്സരിച്ചു KumK. again & again. മ. മ. also from time to time ഇടയിടേ, ഇടക്കിടേ.

മന mana 5. (Te. മന to live, exist). 1. A house മനയിൽ പുക്കു Anj., esp. of Brahmans, Nambutiris. മനക്കൽ ഇരിക്ക to be at home (Brahm.). മനകെട്ടി മലയാളൻ കെട്ട prov. താഴ്മന KU. authority of Nāyars. 2. a Brahman's wife, മനക്കുട her umbrella.

മനക്കൽ 1. a mansion, as ആഴ്വാഞ്ചേരി മ. KU. 2. N.pr. the residence of a Tīyar baron മന്ദനാർ, q.v.

മനക്കോട്ട കഞ്ഞിരാമൻ N.pr. of a chieftain SiPu., UmV.

മനനാടു KU. a name of Kēraḷam.

മനയൻ N.pr. a caste കൊല്ലൻ മ. പെരിങ്കാല്ലൻ huntg. (see മനയാളി).

മനയമ്മ the wife of മൂസ്സത്; housewife in Shaiva parlance.

മനയാട്ടി, മനയാൾ aM. housewife.

മനയാളി 1. N.pr. of a caste, ഊരാളി, see മണിയാണി. 2. = മലയാളി.

മനസ്ഥാനത്തു നായർ N.pr. a fief under Calicut. KU.

മനം manam, Tdbh. of മനസ്സു. 1. Mind ഒരുമനമായിരിക്ക etc. മ. അഴിഞ്ഞു Bhr. melted by love, അവളിൽ—VetC. he loves her. മ. മുറിഞ്ഞു we are no more friends. മ. പൊറുക്ക to have patience, to pardon. മ. ചേരുക to feel united. കളിവാക്കു മ. ചേരാതവരോടു പറകൊല്ലു Anj. (also indisposed for it). മഹീപതിയുടെ മനവും ധരിച്ചാൽ VyM. have his opinion. മനുള്ളവൻ resolute. മനമിയാതെ without will or malice. മ. ചൊല്ലു B. supposition. കല്ലുകൊണ്ടോ മ. Bhr. the heart. 2. the stomach or appetite മ. കെട്ട Mud. disgusted. മ. പിരിക, പുളിക്ക, മറിക nausea. മ. എട്ടുക്ക = കാലുക.

മനക്കരുത്തു fortitude മ. ഏറും മൊയ്യൻ Mud.; മ. ഇല്ല V2. pusillanimous.

മനക്കലക്കം perturbation of mind.

മനക്കാമ്പു CG. will = അകം—, ഉൾക്കാമ്പു—the mind.

മനക്കാതൽ id. മ. മയക്കിനീ, മ. മദ്ധ്യേ വസിക്കേണം CG. also മനക്കരുത്തു.

മനക്കേടു disinclination, aversion. V1.

മനക്കോൾ (loc.) strong emotion.

മനഗ്രണം = മദനാഗ്രണം, as മ. ഉണ്ടായിരിക്കേണം (epist.)

മനതാരു RC. the mind; so ചിന്തിച്ചു മനതാരിൽ KR., മനതളിർ Bhr.

മനദോഷം V1. malice മ. കാട്ടുക (opp. മനഗുണം). — മനദോഷക്കാരൻ No.

മനന്തിരിച്ചൽ, — ന്തിരുത്തൽ conversion, Nasr.

മനപ്പകച്ച change (also distemper) of mind.

മനപ്പൊരുത്തം congeniality, harmony.

മനപ്രിയം V1. tender love.

മനമാടുക the heart to fail, cowardice.

മനമിടുക്ക് V1. firmness of mind.

മനമ്പിരിച്ചൽ, — മ്പിരിയ്ക്ക, — മ്പുളിപ്പു, — മ്മറിച്ചൽ nausea, met. aversion.

മനമ്പോതം? Elsholzia paniculata, Rh.

മനയില MM., മനയോല GP 75. = മനശ്ശില S. red arsenic.

മനവിശ്വാസത്തോടെ SiPu. devoutly.

മനനം mananam S. (മൻ) Minding, consideration ശ്രവണവും മ'വും KeiN.; also fancy മ. = മനസ്സിൽ ധരിപ്പതു VedD.

മനയുക manayuya So. (T. rather വന) No. മനിയുക To fashion, form earthen ware, make as a potter. — CV. മനയിക്ക, f.i. കലം. VN. മനച്ചൽ (fr. മന, മന്ന?).

മനയുന്നവൻ = കുശവൻ.

മനസ്സു manassu S. (manas, മൻ, L. mens, mind). 1. The intellect മനസ്സിലായി = ബോധിച്ചു understood, perceived, remembered, ആയതു മനസ്സിലാക്കി TR. made himself acquainted with it. മനസ്സിൽ കിടക്കട്ടേ don't disclose it. മനസ്സിൽ ചക്കര prov. (opp. വായിൽ). മ'ൽ വെക്ക to recollect. As imaginative faculty it is distinguished from ചിത്തം & ബുദ്ധി. 2. will, attention. വിരനെ വനത്തിലാക്കുവാൻ മ. വെച്ചുള്ള മനുഷ്യൻ KR. who originated the idea

of. ഇക്കാര്യത്തിന്നു മ. വെക്കാഞ്ഞാൽ TR. if not attended to. മ. ഉറപ്പിക്ക to be determined, ഇളകുക to vacillate. മനസ്സറിഞ്ഞു on purpose. മ. കൊണ്ടു തന്നേ കേട്ട TR. attentively. 3. inclination, bias. മ. ഇല്ല dislike. ഇവളിലുള്ളൊരു മ. യിട്ടില്ല KR. love. മനസ്സിലുണ്ടാകയും വേണം TR. may you be pleased. സായ്പിനെ മനസ്സാക്കി gained him over. നിങ്ങളെ മ. നമുക്കു വളരേ ഉണ്ടായിരിക്കയും വേണം, കമ്പഞ്ഞി മ. വളരേ നമ്മോടു വേണം, നിങ്ങളെ മ. എന്നോടുണ്ടെങ്കിൽ; സായ്പിന്നു മ. എന്നോടില്ലായ്കൊണ്ടു TR. friendship, opp. coolness, prejudice, etc. മ. തെളിക to be contented. കമ്മത്തിങ്കൽ മ. ചെന്നു Brhmd. coveted, wished.

മനഃപിരിച്ചൽ B. marriage among Brahmans.

മനഃപീഡ S. heavy grief.

മനഃപൂർവ്വം S. spontaneously. മ'മായി ചെയ്യുപക്ഷം MR. deliberately. ജന്മിയുടെ മ'മായി, എന്നോടു മ'മായി സിദ്ധാന്തം വിചാരിച്ചു MR. unprovoked. — മനഃപൂർവ്വകമായി കള്ളസത്യം ചെയ്തു TR.

മനഃപ്രിയം S. love എന്നുടെ മ'ത്തിൻഫലം Bhr.

മനശ്ചാഞ്ചല്യം 1. emotions & 2. fickleness of mind.

മനശ്ശില S. red arsenic, used for painting cheeks, for writing മന്ത്രം മ. കൊണ്ടെഴുതി KR. (see മനയില).

മനശ്ശുദ്ധി S. inward purity, sincerity.

മനസാ S. (Instr.) 1. with the heart, opp. വാചാ, കർമ്മണാ Bhr. 2. = മനസ്സാലേ, മനസ്സോടേ heartily, voluntarily.

മനസി S. Loc. in the mind — മനസിജൻ Kāma. മനസിജകാലൻ CrArj. Siva.

മനസ്സൻ S. minded, in Cpds. വ്യഗ്രമ'നായി Bhg. troubled.

മനസ്സാപം S. inward vexation, contrition. മ'പ്പെടുക to be sorry, to repent.

മനസ്സോഷ്ടം S. inward joy മ. വരുത്തുക Bhg.

മനസ്വി S. intelligent.

മനസ്സറെപ്പു disgust, antipathy.

മനസ്സലിയുക to be tender-hearted, to pity. VN. മനസ്സലിവു compassion, pity.

മനസ്സംശയം misgiving, distrust.

മനസ്സാക്ഷി S. (mod.) conscience. (old: മ. യാം പരമാത്മാവെക്കണ്ടുകൂടാ Bhg 11.).

മനസ്സുകേട്ട unwillingness; disinclination.

മനസ്തിരിവു change of mind. മ. തിരിയുക.

മനസ്സുമുട്ടു distress, want നമ്മുടെ മ. കളിം സങ്കടങ്ങളും ബോധിപ്പിക്ക, ചെലവിന്നു മ'ട്ടായാറേ, മ'ട്ടുക TR. straitened circumstances, also മനസ്സു മുട്ടിപ്പാക്ക; മ'ട്ടിക്ക to harrass.

മനസ്സുരുക്കം tenderness, compassion.

മനസ്സുറപ്പു firmness or presence of mind.

മനാക്ക manāk S. (L. minus). A little.

മനാരം No. = മനോഹരം. Elegance പണിക്കു വെടിപ്പും മ'വും ഇല്ല.

മനാരക്കേട് No. inelegance, slovenliness.

മനിച്ചം maniccam Tdbh. (മനുഷ്യ). A servant, slave; മനിച്ചൻ V1. — [നരമനിച്ചർ Palg. people. ചെറുമനിയർ Palg. Er. = മനുജൻ bel.]

മനിതൻ aM. T. a person of rank (മനിതം S. known? good condition V1.).

മനിയുക No. see മനയുക.

മനിഞ്ഞിൽ V1. a fish; eel?

മനിൽ Manilla, in മനിൽകാര Mimusops dissecta, Rh.

മനിഷ്യം, see മനുഷ്യം.

മനീഷ manīša S. (മൻ). Intellect; മനീഷി [wise.

മനു manu S. (മൻ) 1. Man. മനുവില്ലാതേ, മനുകുടിയില്ലാത്ത V2. uninhabited. 2. N. pr. the father of men; മനുക്കൾ AR. 6 or 7, 14 etc. successive Manus, (see മന്വന്തരം) Bhg.

മനുകാലം = മന്വന്തരം = 72 ചതുർയുഗം Bhg.

മനുകുലം S. mankind, & മനുജാതി Anj.

മനുജൻ S. man, മനിചൻ & മനിചെനം പെറു RC. (= മനുജനം).

മനുജാധിപൻ, — ജേന്ദ്രൻ S. a king.

മനുനീതി S. 1. Manu's institutes മനുധർമ്മം, മനുസംഹിത. 2. proverbial = strict justice.

മനുഷി S. a woman.

മനുഷ്യത S. man's nature മ. ലഭിച്ചാൽ ChVr.; mod. also humaneness.

മനുഷ്യൻ S. (human) man, മനുഷ്യജന്മം കിട്ടിയതിൽ ആരും ചെയ്യാറും ഇല്ല TR. how diabolical! മനുഷ്യപ്പുഴുവിന്റെ വരവു RS. worm of a man!

മനുഷ്യപ്പാറു = മാനുഷഭാവം humaneness, affability.

മനുഷ്യം (= മനിച്ചം, or = മാനുഷ്യം) a servant, esp. of a king. മനിഷ്യം അയക്ക V1. to send an embassy. കോട്ടയകത്തു രാജാവിൻെറ മ'ത്തിൻെറയും N. നായരെയും പക്കൽ TR. deputy of the Rāja, for deciding a caste case.

മനുഷ്യാകൃതി S. human form = മനുഷ്യരൂപം.

മനുസ്മൃതി, മനുസംഹിത S. = മനുനീതി 1.

മനുക്ക manukka M. (Te. മനുചു to revive, preserve?). To pat, caress, soothe an elephant V1.

മനോകണ്ണിക (manō = മനസ്സ് S.) Mind, Bhg. = മനതാർ, (S. മനഃകണ്ണിക).

മനോഖേദം inward grief = മനോദുഃഖം ChVr.

മനോഗതം S. thought, wish നിന്മ. Bhr.

മനോഗ്രഹണം S. kindness, benignity V2.

മനോഗോചരൻ S. mere object of the mind. VilvP.

മനോജൻ S. = മനസിജൻ Kāma.

മനോജയൻ S. overcoming himself. മ'നായൊരു ശിക്ഷൻ SidD. abstemious; also മനോജയം Bhg.

മനോജവം S. swift as thought.

മനോജ്ഞം S. pleasing, fine.

മനോദോഷം S. malice; മ. വെക്ക V1. to keep anger.

മനോനിഗ്രഹം subduing one's own soul, Bhg.

മനോപാഠം learning by heart (opp. ഏട്ടുപാഠം).

മനോപൂജ ചെയ്യുക Bhg. inward worship.

മനോബലം S. strength of mind.

മനോഭവൻ S. Kāma = മനോജൻ, f. i. മനോഭവക്ലേശം സഹിച്ചു Nal.

മനോഭീതൻ a coward നീ ഇത്ര മ. ChVr.

മനോമയം S. spiritual.

മനോരഞ്ജന S. friendliness, agreeableness മ. രഞ്ജന എങ്കിൽ ചാണകക്കന്തിയും സമന്തി prov.

മനോരഞ്ജിതർ TR. (complimentary style) loved by all, popular, agreeable.

മനോരഥം S. heart's joy, wish മ. ചിന്തിക്ക (= മനോരാജ്യം), മ. സന്തതിക്കാകാ PT. to indulge in forming wishes & hopes

മനോരമം S. delightful. മനോരമേ Voc. f. Mud. മനോരമ്യം winning, pleasing.

മനോരാജ്യം S. building air-castles മ. ചിന്തിക്ക, ചിചാരിക്ക; മൂശങ്ങളും തൻെറ മ. കഥിക്കും PT. വില്ലാളം എന്നൊരു മ. ഉണ്ടായി MR. ഉള്ളിൽ ഓരോ മ. നിറെച്ചു SiPu.

മനോല No. = മനയോല, മനശ്ശില.

മനോവികാരം S. changing emotion. മ'മില്ലാതേ V2. unbiassed.

മനോവിശ്വാസം S. self-confidence ഒരംശവാക്കുപോലും തൻ മ. കൊണ്ടു തപ്പസ്സ് ഒക്കവേ പോയീടുന്നു Bhg 5. [App.]

മനോവൃത്തി volition, Chintar (ഏകീകരിക്ക 166

മനോവേഗം S. quick as thought.

മനോസംശയം Bhg 11. = മനസ്സംശയം.

മനോഹതൻ S. disappointed.

മനോഹരം S., മനോരം, മനാരം vu. 1. charming, captivating, lovely; f. മ'ര & — രി V1.; പതമജാമനോഹരൻ AR. 2. elegance, cleanliness — മനോരക്കേട് slovenliness.

മനോഹാനി S. id. മ. യാം കടാക്ഷം Nal. a ravishing look.

മന്തം = മന്ദം as മ. മറിച്ചൽ B. forgetfulness. മന്തൽമീൻ the sole fish.

മന്താരം, see മന്ദാരം.

മന്തി T. M. A blackfaced monkey, (see മന്തു 3.)

മന്തിരി & മന്തിരിയ mandiri (Tu. manderi = Ar. mandil a sheet, tablecloth). A coloured mat = പുല്പായി f. i. പൂമ. യെയും കൊണ്ടേയിട്ടു TP. spread a mat; see പായി.

മന്തു mandu 1. S. (മൻ). A device; fault. 2. Tdbh. (മഥ, മന്ഥ) a churn-staff അവൾ തന്മന്തുമായ്വെന്നു, മ'മായി തയിർ കടഞ്ഞു, മ. വലിക്ക CG. 3. So. a wooden beater; hence Elephantiasis കക്ഷങ്ങിക്കും മന്തിന്നും ചികിത്സ ഇല്ല prov. (Coch.), മന്തുകാൽ; hence മന്തുകാലൻ, മന്തൻ having a swollen leg, (f. മന്തി).

മന്തുകോൽ 2. id. ആച്ചിമാരേ മ. കൊണ്ടടികൊണ്ടോനേ! (song).

മന്ത്രം mantram S. (മൻ). Production of the mind. 1. a hymn, prayer, ശിവസ്തോത്രമ. ജപിക്കും SiPu. മ. ജപിച്ചിൻ ChVr. pray! മ. കൊ

ഈക്ഷൽ തളന്ന പന്നഗാകാപം CG. by charms. മ. ഓതുക to recite a text of the Vēdas or a formula. സച്ചമന്ത്രശരീരൻ Sid D. (said of God). കിന്നരമ. ഞാൻ എങ്ങനേ സേവിപ്പു, വാസവമ'ത്തിൻ ധ്യാനം ചൊൽ CG. മ. ഉച്ചരിയാതേ തന്ത്രത്താൽ പിതൃകർമ്മം ചെയ്യും ശ്രേഷ്ഠൻ Bhg.—മ. പഠിക്ക T. Rom. Cath. to be catechumen. 2. advice, counsel മന്ത്രികളോടുകൂടി മ. നിരൂപിക്ക, തുടങ്ങുക KR. ഇതി കംസമന്ത്രം CG. consultation. അലസന്മാരോടു കായ്യമ. ചെയ്യരുതു Bhr. മന്ത്രമൂലാ ജയം KR. ഉപായമ'ത്തെ ഗ്രഹിപ്പിക്ക VyM. to help thieves with advice. 3. a plan സാ ഛന്ദം അംഗനാമ. ഫലിച്ചിതു Nal. her self-devised plan.

മന്ത്രജ്ഞൻ S. versed in vedic lore; an adviser.

മന്ത്രണം S. consultation.

മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ spoken formulas & silent gestures (the former belong to Brahmans); ceremonies.

മന്ത്രനിശ്ചയം S. the office of counsellor രാക്ഷസാദികളെ മ'ത്തികലാക്കി Mud.

മന്ത്രപിണ്ഡം S. a charmed cake, Bhr.

മന്ത്രപൂവ്വം S. 1. through texts. 2. oral worship as of Brahmans, തന്ത്രപൂ. of Sūdras. KU.

മന്ത്രബുദ്ധി V1. counsel.

മന്ത്രമണ്ഡപം S. a hall of consultation; മ'പികയും തീർത്താർ Mud. (al. മ'പിലം).

മന്ത്രമൂർത്തി a demon who takes possession of a person by means of incantation = ജപിച്ചിട്ട ഒരു മൂർത്തിയെ മറെറാരുത്തന്റെ മേൽ കയറുക No.

മന്ത്രയോഗം S. a council.

മന്ത്രവാദം S. (— വാസം vu.) incantation, sorcery with കളം, പഞ്ചവർണ്ണം etc.

മന്ത്രവാദി S. a magician, conjuror, chiefly of the Arya Paṭṭer class (Kēraḷam has 12 മന്ത്രക്കാർ, six for സന്മന്ത്രം to win the good Gods, 6 for ദുർമ്മന്ത്രം to coerce the ദുർദ്ദേവതകൾ KU.) — മന്ത്രവിദ്യ their art.

മന്ത്രവാൾ a blessed sword.

മന്ത്രവിശ്രയം S. confidence in counsel.

മന്ത്രശാല S. a place of consultation മ. യിൽ പുക്കു Bhr.

മന്ത്രശുദ്ധി വരുത്തുക MC. in blessing a victim etc. (= foll.). [ജ്ഞാ.

മന്ത്രസേവ SiPu. prayer = ജപയജ്ഞം, മന്ത്രയ

മന്ത്രസ്നാനം S. purification by formulas.

മന്ത്രി S. (whence "Mandarin", Port.) 1. Counsellor, minister നിറം ചേർ മന്ത്രിമാ മംഗലങ്ങൾ RC. മന്ത്രിമാർ Mpl. മ. ബോധം, ബുദ്ധി ചൊല്ലു V2. മന്ത്രികൾ കൂടി മന്ത്രം തുടങ്ങിനാർ Mud. മന്ത്രിപദം 609. 2. the queen at chess.

abstr. N. മന്ത്രിത്വം തരിക Arb. to make minister.

denV. മന്ത്രിക്ക S. 1. to bless, pray ആത്മപൂജ മ'ച്ചു SiPu. recited formulas; എണ്ണ മ. a ceremony of Malayars against പ്രാക്കൾ & കണ്ണേറു. 2. to advice, consult മ'പ്പാൻ ചെന്ന മന്നവൻ CG. മ'ച്ചു ചതിപ്പാൻ ഉപായം PT. ഞങ്ങളിൽ ചൊല്ലുന്ന മന്ത്രങ്ങളെ മ. VilvP. our secrets; hence: 3. to whisper ചെവിയിൽ, കണ്ണത്തിൽ മ. PT.

മന്ത്രീമന്ത്രമണ്ഡപം Mud. half of consultation.

മന്ഥം mantham S. (മഥ്). 1. Churning; a preparation of തരിപ്പണം GP. 2. a churn-staff, Tdbh. മന്ഥ.

മന്ഥനം S. churning, euphem. coitus ശോഭിന്ദനായി മേവുന്ന മന്ഥനംകൊണ്ടു — രുക്മിണിയായൊരുപാല്ക്കടലിൽ CG. was Pradyumna begotten & മന്ഥന ചെയ്തു RC.

മന്ഥരം mantharam S. (മന്ദ). Slow, dull.

മന്ഥര S. = കൂനി KR.

മന്ദം mandam S. (Ved. മന്ദ് to linger) 1. Slow, lazy. മന്ദസഞ്ചാരി PT. a slow walker. മ. മ. PT. very slowly. മ. എന്നിയേ Brhmd. quickly. 2. dull. മ'വും തീരും Anj. stupidity. 3. moderated, weak, low. ആശ മന്ദമായ്വന്ന Sah. was diminished. സേവ, ആചാരം മ'ിച്ചു CG. becomes disused, goes out of fashion.

മന്ദഗതി S. moving slowly; dull apprehension.

മന്ദഗ്രഹണം S. phlegmatic temperament V1.

മന്ദത S. slowness, dullness. — മന്ദത്വം ചിന്തിയായ്ക ഭവാൻ SiPu. don't give in!

മന്ദൻ S. see മന്ദം; also = ശനി Saturn.

മന്ദനാർ (prob. മന്നൻ) a Tīyar baron, considered as descendant of Kōlattiri & protector of outcast Brahman females, see മച്ചിയാരമ്മ, മനക്കൽ. [fem.

മന്ദഭാഗ്യൻ S. unfortunate മ'ഗ്ര്യയാം എന്നെ Nal.

മന്ദമന്ദം gradually, Bhr.

മന്ദരം S. N. pr. a holy mountain മന്ദരമിടെ മയിനാക പ്പെപ്പ് എന്ന RC.

മന്ദഹാസം S. (& മന്ദസ്മിതം) a smile = പുഞ്ചിരി, with തൂകി, തൂമന്ദഹാസം പെയ്യു CG. മന്ദഹാസി CC. smiling.

മന്ദാകിനി S. the heavenly Ganga, Bhr.

മന്ദാക്ഷം S. bashfulness ശകുന്തള മ'ക്ഷഭാവത്തൊടും മന്ദം പോയി Bhr.

മന്ദാഗ്നി S. weak digestion, indigestion.

മന്ദാരം mandāram S. 1. also മന്താരം, മന്താരു. Erythrina Ind. = മുരിക്ക, also a heavenly tree. 2. also Bauhinia variegata —പൂ GP 67. — Kinds: കാട്ട—, പെരുമ. a Bauhinia, ചുവന്ന—, രക്ത—, മഞ്ഞ— Bauh. purpurea, ചെക്കി—, ചെന്തി—, തെച്ചിമ. Poinciana pulcherrima Rh., വെളുത്ത മ. Bauh. candida Rh. (വെള്ള മ.). 3. T. aM. close, gloomy weather. — മന്തരക്കാട്ട (sic!) thick jungle, opp. പടൽക്കാട്ട open jungle V1.

മന്ദിക്ക mandikka S. = മന്ദം പിടിക്ക To become slow, dull, inactive as bowels. അസ്ത്രം മന്ദിച്ചിതേറവും Bhr. had spent its force. മന്ദിച്ചു വാങ്ങി Mud. retired slowly. ചൊന്ന മന്ദിച്ച നേരം CG. having done relating. വീരൻ മ. to lose heart = മടുക്ക; മ'യാതേ പൂകിനാർ CG. = മടിയാതേ.

മന്ദിരം mandiram S. (മന്ദ or മന?). Abode, temple, മഹാദേവമ'രേ SiPu. ഏവൾ മന്ദിരലക്ഷ Bhr. a good housewife. മന്ദിരവാത്ത CG. = കോട്ടയിലേ ഉപദേശം prov. — അരവിന്ദമന്ദിരൻ AR. Brahma. — fig. യുവതിമതിമ. Bhr. object of thoughts.

മന്ദിലി Ar. mandil, A turban V1. (see മന്തിരി).

മന്ദുര mandura S. (മന്ദിരം). A stable ചെന്നു വാജികൾ മ. തന്നുള്ളിൽ പെറ്റു RS.

മന്ദേതരം mandēdaram S. (ഇതരം). Quickly.

മന്ദോഷ്ണം S. tepid, lukewarm.

മന്ദ്രം S. deep tone, grumbling.

മന്ന manna T. & മെന്ന V1. The neck (S. മന്യു) in മന്നങ്ങ a young cocoanut V2., ഇള നീർ വന്നങ്ങയായി No.

മന്നൻ mannaṅ T. M. (മന്നു). 1. A king പേട്ട മന്നൻ KU. (see പെട്ടം). മന്നവർ മ. Bhr. Yudhiṣṭhira. അരിമന്നർ Bhr. inimical kings. 2. a fool or cheat (= മന്ദൻ). 3. N. pr. m. (fem. മന്നി).

മന്നം T. aC. (T. മൻറം). 1. standing place, a place of judgment or discussion. അന്നത്തിൻറെ ബലവും ആയുസ്സിൻറെ ശക്തിയും ഉണ്ടെങ്കിൽ മന്നത്താലിങ്കൽ കാണാം prov. under the village tree, in the assembly of citizens. 2. B. (C. mande) a dram-shop. 3. So. a part of the plumage, pinion? വെളിത്ത, ചുവന്ന മ. MC 47. & 48.

മന്നവൻ T. M. = മന്നൻ king, മന്നവാ Bhr. Voc. മന്നോർ പുരാൻ RC.; also മന്നാൻ V1. Viṣṇu. — മന്നവം V1. Lordship. [petition.

മന്നാട്ടക aM. (C. Te. T. മൻറു fr. മന്നു 2.) to

മന്നാടി (hou.—യാർ) a title of Sūdra (Vaiśya?) landlords etc. from Chōḷam, settled in & about Palg. Many still retain Mackattāyam, whilst others are intermixed with Nāyars (comp. W.) = foll.

മന്നാട്ടപ്പൻ m., —ച്ചി f. Palg. hon. title of Tarayas or മൂത്താൻ given by castes below them.

മന്നിടം (= മന്നു) the earth മ. പാലിക്ക Bhr. മ. കൈപിട്ടു വിണ്ണിലായി CG. മന്നിടസുരവരൻ, മന്നിടദേവൻ Mud. = ബ്രാഹ്മണൻ a Brahman.

മന്നു T. M. (Te. = മണ്ണു fr. മനു to live, exist). 1. earth മന്നികൾ HNK. മന്നിടേ ഭാരം തന്നു CG.; also മന്നുലകു Bhg. 2 a place of judgment or assembly (T. മൻറു = മന്നം) Palg. There are 3 kinds: a., places for transacting business N. മന്നത്തുനിന്നു എഴുതിയതു old doc. (at a time when there were no stamped ōlas). b., several places of

judgment for Ilavars (of a more local character) esp. the one at Tēnkuṙiśśi (പന്തൽ ഇരിപ്പെക്കൽ മന്നു), where the head-men of their 8 ശേരി gather to decide weighty caste questions. മന്നത്തുമടി അഴിച്ചു കൂടാ prov. (don't offer betel). c., some Bhadracāḷi temples f. i. ചിററൂർ മന്നത്തു കൂടുക (for കൊങ്ങൻപട); മന്നേററുക, — ററി ക്കൊണ്ടു പോക to take an infant for the 1st time to such a Bh. temple, placing it at the idol's feet & offering a sacrifice. വെടി കഴിക്കുന്ന മ. where fireworks are let off. മന്നത്തു കുടിക്ക Cheṙumars at the time of Vēla, (met. to be an open drunkard)—[comp. Ūru-, Panchāyati-, Dēvara-mandu in Coorg.]- മന്നിരവു. B. borrowing of jewels etc. 3. Ar. mann, a maund, weight of 32 pounds or $\frac{1}{4}$ hundred-weight, 25 lbs. Madras; a Bengal M. $82\frac{3}{7}$ lbs. avoirdupois (Cochin).

മന്നും മന്നനാടിയും (മന്നാടി) jurisdiction of Brahmans, esp. in Veḷḷappanāḍu KN.

മന്നുക T. M. to stand fast, persevere പുകഴ് മന്നും മന്നവർ RC. (=ചേരും).

മന്നില mannila (Cochi — Eṙ.), മന്നല Kaḍ, വന്നില, വന്നല & പന്നല No.; see വന്നല. — അമ്മായമ്മ വിരുന്നു വന്നു മന്നില കുത്തി കഞ്ഞിയും വെച്ചു song. നാഴി മ. എങ്കിലും തരീൻ (ask Cheṙumars). — മന്നിലരി (blackish, tasting bitter). മുറിമ. half empty, ഇളമ. empty paddy.

മന്മഥൻ manmathaṅ S. (freq. of മന്ഥ). Kāma മന്മഥകലാവിദ്യ Anach. — മ'കലാപി Siva — മ'മാൽ the passion of love.

മന്യ manya S. Tendon of the nape of the neck.

മന്യു manyu S. (മൻ). Courage; rage; grief.

മന്വന്തരം manvandaram S. (മനു). The period of a Manu, 14 of which form a കല്പം or one day of Brahma മ'ങ്ങൾ ആറും കഴിഞ്ഞു ഏഴാമതിപ്പോൾ (വിവസ്വൽ പുത്രൻ) Bhg8.

മമ mama S. Mine, to me (po.).

മമത 1. selfishness, rather മമത്വം q. v. 2. love, friendship താതനെക്കുറിച്ചെനിക്കൊരു മ. ഇല്ല Mud. നാം തമ്മിൽ പെരുത്ത മ. ആയി jud. നമുക്കു ബഹു മ'ക്കാരനാകുന്നു Arb. — (മ. വെച്ചു dissimulated? V1.).

abstr. N. മമത്വം 1. the feeling "it is mine", pride etc. തന്നുണ്ണി എന്നുള്ള മമത്വമോഹാദന്യപ്രകാരങ്ങൾ മറന്നിരുന്നാൾ CC. നമ്മിൽ മ. അധികം ഉണ്ടു Bhg. (opp. സമത്വം). 2. affection for one's own എന്നിൽ നിനക്കു മ. ഉണ്ടെങ്കിൽ, ജാതിമ'വും മിത്രബന്ധുത്വവും KR. കാര്യാർത്ഥമുള്ള മ'ങ്ങൾ കാര്യം കഴിഞ്ഞാൽ ക്ഷണംകൊണ്ടു വിട്ടുപോം Bhg. interested friendship. In Bhr. opp. സമത്വം.

മമ്മത് Ar. Muḥammad N. pr.

മമ്മറഞ്ഞ, see മൺമറ —.

മമ്മാലിക്കിടാവു formerly മമ്മാലിമരക്കാർ (Port.) N. pr. The Muhammadan chief of Caṇṇanūr, അറക്കൽ (In KM. called the son of a Bauddha woman Māli, who exchanged him with a Kōlattiri prince).

മയം mayam S. (മാ). Formed of, consisting of (=സ്വരൂപം). സർവ്വം വിഷ്ണുമ. Bhg. രാജ്യം ബൌദ്ധമയമായി, പട്ടാളമയമായി filled with; നാട് അവന്മ. under his control; also with M. പൊന്മ'യ ചട്ട Mud., മണ്മ. V1., ചോരമ. spots of blood. — f. മയി as ചിന്മയി ആകിയ ദേവി CG. 2. M. (T. മഴവു young, tender C. Te. masaka to become dim, mashed) softness as of cloth കൈക്കു മ. ഇല്ല V1. പട്ടിന്നൊത്ത മ. MC. മ. വരിക to become soft. മ. വരുത്തുക to soften, supple. തുവൽ നല്ല മ'മായിരിക്ക, so ആയുധം; met. to conduct oneself well. (=പതം). വില മ. cheapness (=നയം) V1.

മയങ്ങുക mayaṅṅuya T. M. (C. Tu. masku fr. മൈ & മഴ). 1. To grow dim or dusk നേരം മ. V1. കനക്കവേ സന്ധ്യമ'മപ്പോൾ CC.; to be overcast മഴമുകിൽകൊണ്ടു മയങ്ങിപോയ മതിബിംബം KR. 2. to be drowsy, giddy. ഉരചെയ്തു മയങ്ങിനാൾ RC. fainted. പാരം മ'ന്നു മേനി എല്ലാം CG. എന്നതറിയാതേ മയങ്ങിനേൻ ഞാൻ Anj. I lived in error. 3. to be perplexed, infatuated. അമ്മയെ നോക്കി മ'ംCG. (a hungry infant). കണ്ടു മ. (=മോഹിക്ക). ആന മ'ം മരുന്നു TP. to be charmed.

VN. I. മയക്കം 1. drowsiness, giddiness, swoon. മ'ത്തിന്ന കൊട്ടത്തു മരണത്തിന്നായ്പോയി. 2. bewilderment, distraction.

II. മയക്കു 1. dusk, twilight ഇമ്പം ഇയന്ന അന്തിമയക്കിൽ CG. 2. perplexity, doubt. മയക്കില്ലേ = നല്ലതല്ലേ? മയക്കില്ല all right; it does not matter അതിന്ന മ. ഇല്ല TP.

v. a. മയക്കുക 1. To perplex, delude. മറെന്തിപ്പൈതൽ മയക്കി നിന്നുള്ളതുതെറെന്ന ചൊല്ലുവിൻ നല്ലാമല്ലോ CG. defrauded. 2. to fascinate കല്ലിനെപ്പോലും മ'ം SiPu. മ'ം ഉഴ്വ്ശി KR. മൊഴികൊണ്ടു മയക്കിനാൻ എല്ലാരെയും CG. ചിത്തം മ. Nal. ആനയെ മ. TP. to charm, entice. 3. (മയം) to prepare a new pot for usage by boiling in water. 4. to rub out, wipe off = മാച്ചുകളക (see മഴക്കുക). കല മ. to heal, loc. കോടി മ. = അഴക്കാക്ക. 5. = വയക്കുക No. Er. f.i. കാട്ട മ.

മയൻ mayaṉ 1. S. (മാ). The artificer of the Asuras. 2. M. a trickster, juggler = മായൻ in മാമയൻ etc.

മയൽ mayal T. aM. (C. Te. masal). 1. Dimness, dusk മയലേ, see മയ്യലേ. 2. infatuation, charm of love Vi.

denV. മയലുക, see മഴലുക and v. a.:

മയറുക to nod, coquet, fascinate മയറി യിളിക്ക.

VN. കൺമയറു SiPu., also പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും കണ്മയറണ്ടേം നെഞ്ചിൽ തറച്ചാൽ Si Pu.

മയാ mayā S. (Instr. Sing. of അഹം). Through me. മയാ ചൊന്നതു Sk. what I said.

I. **മയി** = മൈ, മഷി Ink, black മ. തുന്നിച്ചില്ലി RC.

മയിക്കലേ at dusk = മയക്കു, മയ്യൽ.

മയിത്തുത്ഥാ a. med. see മയിൽ, മക്കി.

മയിപ്പൽ Palg. dawn.

മയിമ്പു 1. (Vi. മയപ്പുനേരം) dusk. 2. So. rudder, paddle, also നൈമ്പു.

II. **മയി** S. (Loc. Sing. of അഹം). In me. (po.)

മയിർ mayiṟ T. M. (C. നവിർ, fr. മയി). 1. Hair മ. കളയൊല്ലാ a. med. as part of diet. പിറപ്പു മ. = പി. മുടി; rather aM. പുളകം ഏല്പും മ. RC. = മയിർക്കൂച്ചു, കോൾമ. horripilation. 2. (obsc.) crines pudendi, മയിരം Vi. മയിർകണ്ണ 260 — മയിരൻ m., — രിച്ചി f.; ഒരം മയിരന്മാർ good for nothing (obsc.) 3. (loc.) semen.

മയിപ്പടം B. woollen cloth.

മയിപ്പുടി Orris root, root of sweet flag (ശ്രുതകേശം S.).

മയിപ്പുട്ടം a trinket worn on the head.

മയിർവാൾ a double-edged razor (also മ. കത്തി); hence നിശിതമായ മയിർവാളമ്പു (എടുത്തു) Bhr. a kind of arrow sharp as a razor.

മയിൽ mayil T. M. (T. C. ഞമലി, Te. നമലി, C. navil, Tu. maire fr. മയി). A peacock മൈഥിലി മ. പ്പൈടപോലേ AR. മ. ആടുന്നു prov. spreads the tail; also ആടുന്നമൈലും ChVr. മൈലുകളോടാടും Bhg. മൈലുടെ കഴുത്തിന്നു VCh.

മയില (Tu. maire) grey; black-spotted മയിലസ്സൂരി; മയിലിച്ചി f. spotted or grey cattle.

മയിലാഞ്ചി KR. Alhenna, Lawsonia alba (med. & used for dyeing).

മയിലാടി N. pr. a place in Trav.

മയിലാടൻ മഞ്ഞൾ a sort of turmeric.

മയിലാട്ടം strutting.

മയിലാപ്പൂർ St. Thomas' grave, Nasr.

മയിലാര (— രം?) Vi. a certain trinket.

മയിലിനം a herd of peacocks മാമ'ങ്ങൾ RC.

മയിലെണ്ണ peacock's fat (med.).

മയിലെള്ള a tree KR 4. Vitex alata? Vangueria spinosa? (= തിലകം). കാട്ടുമ. Volcamera.

മയിലോമ്പർ N. pr. a king enumerated between Maisūr & Chadakaraṅ KU.

മയിലോമ്പി a. med. plant (see foll.) മൈലോമ്പിടെ ഇല a. med.

മയിലോശിക Polycarpæa spadicea (or is this കാട്ടുമ.?) Antidesma silvestris മയിൽകോശി Rh. med. against poison. മൈലോശിഖയും വരിനെല്ലും കുടിയോഗം വരുത്തി മെഴുകി ന്നേരകത്താക്കി Mantr.

മയില്ലണ്ണ? Odianthum melanoleucum, Ainsl.

മയിൽച്ചെടി = മയിപ്പടി.

മയി(ൽ)ത്തുത്ഥം & മഷി — a.med. sulphate of copper.

മയിൽപ്പണം a certain coin.

മയിൽപ്പീലി peacock's tail-feather.

മയിസൂർ N.pr. **Maisūr** (മഹിഷാസുരം); മ. വാഴ a kind of plantain.

മയിസൂരാൻ KU. the king of M. (കൎത്തൻ, ഉടയവർ). [ങ്ങൾ RC.

മയൂഖം mayūkham S. A ray വെയ്യോൻ മ'

മയൂരം mayūram S.=മയിൽ KR. A peacock.

മയൂരവൎമ്മൻ N.pr. a king of No. Mal. who introduced Brahmans in Tauḷawa.

മയ്യം mayyam T. മൈയം=മതിയം, മദ്ധ്യം In carpenter's language നടുമ. centre, മ. വിണിരിക്ക=ഒത്തു, opp. തെററിയിരിക്ക.

മയ്യലി, മയ്യാരം V1. bamboo-compasses of carpenters.

മയ്യത്തു Ar. **mayit,** A dead body. ചോനകനെ ഓതി മ. എടുക്കTP. to take to the burial ground (called മയ്യത്തുകാടു, — പള്ളി). മയ്യത്തുകട്ടിൽ a bier. Māpl.

മയ്യൽ mayyal T. M. 1.=മയക്കം, മയൽ. Perturbation; grief എനിക്കു മൈയൽ അകമേനിറെന്തു RC. മ. പൂണ്ടാശു മയങ്ങിനാൻ ഏററവും Bhg. fainted. മ. തീൎന്നുണൎന്തു RC. from swoon. മ. കൊണ്ടു മാഴ്ഗം Nal. (=മോഹം). മ. കണ്ണാൾ Bhr. with bewitching eyes. 2.=മയക്കു twilight, darkness. മയ്യലേ V1. about dawn=എതിരേ; in the evening B., മൈയൽ തട്ടുക 422.

മയ്യഴി N.pr. **Mahe** മ. ക്കോട്ടയിന്നു ൧൦൦൦ ചീതു പണം കാലത്താൽ തരേണം TR. (to Kōlatiri).

മയ്യാർ mayyār aM. (മയി, മൈ). Painted with collyrium മ. ക്കണ്ടവാർ, മ. തടങ്കണ്ടവാർ RC.

മരകതം maraγaδam S. Emerald (in M. constantly മരതകം).

മരം maram T. M. C. Tu. (Te. mrānu). 1. A tree ആണ്മ., പെണ്മ. m. & f. palms, ചെറുമ. herb, plant. 2. wood, timber. മ. വെച്ചതു a cocoanut tree in the 6th stage of its growth, 6 — 10 years old, (also മ. കാട്ടിയ തെങ്ങു No. loc.), see ആനയടി, കുലെക്കടുത്തതു. 3. a certain drum. 4. stem of Jaffna tobacco, B.

മരക്കച്ചവടം TR. timber-trade.

മരക്കണക്കു CS. measurement of wood.

മരക്കയ്യിൽ a wooden spoon.

മരക്കരം CC. a wooden hand.

മരക്കറി curry made of green fruit etc.

മരക്കലം 1. a ship മ. അതിൽ ഒരു നൂറു ജനം KR. മ. ഏറി Pay. മ'ത്തിൽ ഘോഷം ഉണ്ടായി SiPu.=പള്ളിയോടം. മരക്കലയുപ്പു salt formed on the hulls of ships or on rocks in the sea, No. 2. a wooden vessel, churn.

മരക്കൽ, മരക്കലനാവു, a bird, diver.

മരക്കാതൽ the core, മരക്കാനൽ the shade of trees.

മരക്കാൻ & മരക്കയാൻ (T. Tu. മരക്കലൻ). 1. a steersman, sailor മരക്കയന്മാർ Pay. (also കൈയർ Pay.). 2. a commander; a rank among fishermen & Māppiḷḷas.

മരക്കാൽ 1. a stem, tree serving as support to vines. 2. crutches. 3. So. T. a measure.

മരക്കാവു a forest മ'വിൽ കളിച്ചു SiPu.

മരക്കിഴങ്ങു Jatropha Manihot=വേലി, ഏഴിലക്കിഴങ്ങു, also പൂളക്കിഴങ്ങു.

മരക്കൂട്ടം a clump of trees, grove ചന്ദനമ. TP.

മരക്കൂട്ടു B. the principal rafters & beams of a roof.

മരക്കൊട്ട a tub, bucket.

മരക്കൊത്തൻ a woodpecker, മരങ്കൊത്തി MC.B.

മരഞ്ചാടി a monkey.

മരണം maraṇam S.(മൃ). Dying, death മ. ഉണ്ടെനിക്കു Anj. I have to die. Cpds. മരണകാലം, — വായു etc.; വിഷം മരണദം GP. deadly.

മരണപത്രിക, — സാധനം S. a will, testament.

മരണപ്പാച്ചൽ പായുക to run for life; to run at the top of one's speed.

മരണഭയം Mud. fear of death.

മരണവേദന, — സങ്കടം (=പ്രാണ —) agony.

മരണവേള Palg.=മരണസമയം.

മരണാന്തം S. ending with death വൈരങ്ങൾ എല്ലാം മ. KR.

മരതകം (constantly=മരകതം). An emerald മരതകമയസ്തംഭങ്ങൾ KR. മ'ക്കല്ലു Bhr.

മരതി a Parayar deity (=death?).

(മരം): മരത്തച്ചൻ a carpenter.

മരത്തണൽ shade, മ'ലിൽ ഇരിക്ക KR.

മരത്തല the top of a tree മ. കളാൽ എറിഞ്ഞു RC. used them as weapons.

മരത്തോപ്പു a grove.=മരക്കൂട്ടം.

മരപ്പട്ടി MC. a toddy-cat, pole-cat, Viverra Indica, also മരനായി B.

മരപ്പണി carpentry.

മരപ്പാച്ചി f. (പാച്ചി) Palg. a wooden doll for children or stuck up as a charm against the evil eye. [ലെ SiPu.

മരപ്പാവ a doll അവക്കു മൈക്കണ്ണിമാർ മ. പോ

മരഫലം fruit-trees മ. കാഴ്ച ചാത്തി TR. assessed Cocoanut,-Areca- & Jack-trees.

മരമഞ്ഞ Palg. a creeper, മരമഞ്ഞൾ വെള്ളം Palg. exh.

മരമുറി B. a granary.

മരയട്ട V1. a small grub (അട്ട).

മരവാഴ a parasite, Epidendrum, Rh. ആഞ്ഞലി — Aerides retusa, കാഞ്ഞിര — (=പാകെട്ടി), തേക്ക മ. Cymbidium imbricatum, കാട്ടുതേക്ക — Cymbidum Limodorum, പൊന്നാമ്പു — Vanda spatulata, ചാലിയപ്പൊ. Sarcochilos præmorsus, ചെറു പൊ. Cymbidium tenuifol., കാട്ടുപൊന്നാം മ. Malaxis odorata, മരത്തമാല — Aerostichon heterophyll. or Polypod. adnascens.

മരവി (T. മരവൈ, C. Te. marige, Tu. marāi). a wooden trough or bowl, dish, etc. നായ്ക്കു കൊട്ടുകും മരയിൻറകത്തു കഞ്ഞിയും ചോറും കൊടുത്തു TP. to a dishonoured child.

മരവിരി (T. — വുരി fr. ഉരിക) a garment made of bark. മ. ധരിക്കുന്നെങ്ങനേ KR. how turn anchoret? (S. വല്കല).

മരവിക്ക B. to become stiff like wood, benumbed, etc.

മരവെട്ടി, see മരോട്ടി.

മരാവേലിക്കിഴങ്ങു Jatropha Manihot.

മരാമരം 1. a large tree പാപമായുള്ള മ'ത്തിന്നു കോപമേ യിത്തു Bhr. 2. the Sāl tree വന്മരമായ മ. പൊരിച്ചാൻ KR. (the word is often repeated, to produce രാമരാമ).

മരാമത്തു Ar. **marammat**, Repairs; public works മ. ശിരസ്ഥടാർ TrP. (even in KR.); മ. പണി P.W.D.

മരാളം S. A flamingo (vu.=ഹംസം).

മരിക, (V1. മരകി)=മരവി.

മരിക്ക **marikka** S.(ള). To die, more hon. than ചാക f.i. മരിയാതെ തോറാർ, മരിച്ചു മരിയാതെ Bhr. barely escaping (=ജീവന്മതം). മരിയാറ്റു Mud. മരിച്ചു കളക to commit suicide. മരിച്ചേടത്തിൽ എനിക്കു സുഖം ഇല്ല TP. in hades.

VN. മരിപ്പു death അവിടേ മ. എനക്കു TP. മ. നേരത്തു CatR. പിറപ്പും മരിപ്പും prov.

CV. മരിപ്പിക്ക 1. to cause death, kili താതനെ മ'പ്പതിന്നു ആൾ RS. 2. to keep until death, support through life (loc.).

മരിക്കം, see മരുക്കം. [ളക.

മരിചം **marijam** S. Pepper (also മരിചം S.)=മു

മരിചി=കഴൽ (loc.). മുട്ടും മ. യും ഉണ്ടു Drums & pipes (C. Tu. mavuri).

മരിഞ്ഞാലായിരിക്ക To be fretting, sighing (C. Te. marugu = മുകുക).

മരിളുക **mariḷuga** (=മരൾ & മെരുൾ). To be frightened തിണ്ണം മരിണ്ടു പണ്ടം ബുദ്ധി താൻ CG. before Paraśu Rāma.

മരീചി **marīji** S. A ray of light.

മരീചിക S. mirage.=മൃഗതൃഷ്ണ.

മരു **maru** S. (ṛr. മറു?) A sandy desert, Marvar. മരുഭൂമികളിൽ ചിറ കഴിക്കുന്നു KR. ചുട്ട മണലാം മരുഭൂമിയിൽ മുട്ട നടന്നു മുറയിടുന്നു UR. (in a hell).

മരുക്കൊഴുന്നു V1. Artemisia Vahliana?

മരുങ്ങു **maruṅṅu** T. So.(C. maggal, Tu. margil). 1. Side, മ. തിരിക to turn to one side. ഇരു മരുങ്ങത്തു No.=ഇരുപുറത്തു. 2. tameness, friendliness. മരിങ്ങുഭാഷിതം V1. soft language. മ. വരുത്തുക to tame V2. 3. a Pulaya woman V1.

മരുങ്ങുക & മെ — (Te. maragu, C. maggu) to be bent one way, attached, accustomed, tame; also മെ — q. v.

VN. മരുക്കം attachment, tameness, experience. മെരിക്കം ഉണ്ടെന്തുയും Arb. very tame.

മരുക്കുക, ക്കി 1. to tame, domesticate, also മരുങ്ങിക്ക. 2. aM. to seduce, embrace V1.

മരുതു **maruδu** (T. — തം). Terminalia alata, a timber stronger than teak, heavier than water. Kinds: കരിമ — & വെണ്മ — Chuncoa. Buch.; നീർമ — CG. Pentaptera arjuna (ഇന്ദ്രദ്രു S.); പെരുമ — & മുള്ളിമ — = മരാമരം 2.; താളി — = ചടച്ചി, പുല്ല — = വെണ്മ —, മഞ്ഞമരുതു, പുഴമരുതു Palg. [in number); wind.

മരുത്തു **marut** S. The God of wind (49 or 180 മരുൽപതി S. Indra.

മരുത്സുനു AR. Hanuman, also Bhīma.

മരുത്തൻ **maruttaṉ** 1. S. (മരുൽ) N. pr. 2. M. (മരുന്നു) a doctor or charmer, headman of Pulayars; N. pr.

മരുത്തോൻ, — ത്തോത്തി f. V1. id.

മരുത്തുവച്ചി T. Trav., contr. മരുത്തോച്ചി (M. towns) a midwife.

മരുത്താണി V1. a tree (= മയിലാഞ്ചി?).

മരുന്നു **marunnu** T. M. C. Tu. (മരു T. & മൻറൽ = മണം). 1. Medicine, മരിന്നു RC. with സേവിക്ക, മുറിക്കു മ. പെപ്പിക്ക MR., മൂഢ്നാവിൽ മ. ഇടുക, പ്രാണത്തിൽ മ. ചെക്ക; മ. കുറിക്ക to prescribe V1. മ'ം വിരുന്നും മൂന്നു നാൾ prov. ഭ്രാന്തിൻ മ. ഏതും തോന്നീല്ല CG. no remedy for. മ. കടി കഴിക്ക TP. (= പുളികടി). അവനെക്കു റിച്ചു മ. ചെക്ക TP. (= മാരണം). 2. gunpowder (= വെടി —, കരിമ —). മ. പൊടിക്ക TP. വെടി മ. പെട്ടിക്ക് തീ പിടിച്ചു മ. കൾ ഒക്കയും കത്തി പ്പോയി Ti. a cartridge box.

മരുന്നറ a powder-magazine.

മരുമകൻ **marumaγaṉ** T. M. Tu. (മരുകു or Te. maṛa, C. mari from മറി 1.). 1. Sister's son മക്കൾക്കു മടിയിൽ ചവിട്ടാം മ'ക്കൾക്കു വള പ്പിലും ചവിട്ടരുതു prov. 2. T. So. a son-in-law പാഞ്ചാലൻറെ മ'ക്കൾ ഐവർ Bhr. — മരുമകൾ f.

മരുമക്കത്തായം (ഭായം) inheritance in the female line, as practised by 17 Brahm. Illam in Payanūr, by Kṣatriya, Tirumulpāδu, Nāyar, Ūrāḷi, Āndōr, Paḷḷichaṉ, Kuśavaṉ, Vyābāri, Kōlayāṉ, Chembōṭṭi, Piśāroδi, Vāriyaṉ, Nambi, Teyambāδi, Mārāṉ, Poδuvāḷ, Kūttunambi, Attikurichi, Uṇṇitiri, Erāδi, Vaḷḷōδi, Neδungāδi, Veḷuttēδaṉ, Chāliyaṉ; Tīyaṉ (No. & Trav.)

മരുവകം S. (മരു). Vangueria, & an Ocymum

മരുവകതരുക്കൾ Nal.

മരുവുക **maruvuγa** T. M. (= മരുങ്ങുക). 1. To become familiar; fondle, embrace V1. 2. to abide വാനവർപുരി മരുവിനളോ RC. has she gone to heaven; പുകുമരുവി sat. 3. poet. auxV. സുഖിച്ചു മരുവീടിന കാലം Nal. = വസിക്ക, ഇരിക്ക, മേവുക to be. ആ ടിപതനേ ചുഴന്നു മരുവുന്ന സുഭടം Bhg.

negV. മരുവലർ (1) enemies Bhr., also മരുവലാർ RC. & മരുവാർ കാലൻ RC.

മരുൾ **maruḷ** T. M. C. Te. (മഴ = മയക്കം). Frenzy, possessedness, evil spirit മ. എന്നു തോന്നും Pay. മ. ഇല്ലുവക്കു Mpl. no fright. — hence മരിൾ, മെരിൾ.

മരോട്ടി **marōṭṭi** & മരവട്ടി V1., മരവെട്ടി B. Hydnocarpus pentandra Rh., the oil-bearing fruit in a wooden shell: മ. യെണ്ണ കക്കുജിൽ, പാലോടു കൂടുമ്പോൾ മരണമാം GP.

മക്കടം **markaḍam** S. (മരം or മറി കടക്ക). A monkey മക്കടപ്രഭവൻ AR. മഹാമ'ത്താൻ SiPu. hon.; മക്കടാലങ്കൃതൻ, — ലംബനൻ AR. Rāma as the ally of monkeys.

മജ്ജൻ E. **margin** മ'നിൽ ചെത്തു.

മത്ത **marta** 1. (Ar.?) A simile, explanation മ. പറക. 2. Syr. Lady മത്ത മറിയത്തുമ്മാ CatR.

മർത്ത്യൻ **martyaṉ** S. (മർ). Mortal, man.

മർത്ത്യജന്മികൾ AR. mortals. [life.

മർത്ത്യജന്മാത്മം ലഭിച്ചു Bhg. the object of human

മർത്ത്യപുഴു worm of a man. — മർത്ത്യാധമൻ KR.

മർത്ത്യഭോഗം ചെയ്യു പോക KU.

മർത്ത്യനാപത്തെത്തും Sah. a prince.

മർദ്ദനം **marδ'anam** S. 1. Pounding, കാളിയമ. CG. Bhg. bruising the serpent. ലംകാമർദ്ദനം, AR. 2. rubbing, grinding, mixture, ingredients.

മർദ്ദളം S. A drum, Tdbh. മദ്ദളം.

denV. മർദ്ദിക്ക S. to bruise, maltreat; grind

down. എലിയുടെ ചോരയിൽ രസം മ'ച്ചാൽ Tantr.—fig. നാരിമാരുടെ ചിത്തങ്ങളെ മട്ടിപ്പിച്ചിട്ടവരെ വശമാക്കി Bhg.

മമ്മം marmam S. (മർ & മാ?). 1. Vital member, mortal or dangerous spot ശരീരത്തിന്നു ൟറേ ഴ മ. ഉണ്ടു (കൈ രണ്ടിന്മേലും 2×11, കാൽ രണ്ടിലും 2×11, വയററിന്മേൽ 3, മാർ 19, പിന്നെ റത്തു 14, in പൂണൊല്ല, കഴുത്തു, തല 37) MM. കട്ടമെക്കു മീതേ മ. ഇല്ല, പശു കുത്തുമ്പോൾ മ. നോക്കരുതു prov. ജന്തു മമ്മണി നോക്കി ബാണങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു, മ'ങ്ങളെ നോക്കി കടിച്ചു Bhg. മ'ങ്ങൾ തോറും മുറിഞ്ഞു Bhr. felt wounded all over. മ'ത്തിന്റെ എണ്ണ a. med. 2. a secret രാജ്യത്തിന്റെ മ'ങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്നവൻ VyM. മ'ങ്ങൾ ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞാൽ എന്തു ഫലം Bhr. മ'ളായുള്ള നമ്മങ്ങൾ ഓതി CG.

മമ്മഭേദി S. hitting the vital parts.

മമ്മണി S. 1. a treatise on മമ്മം MM. 2. a remedy for wounds മമ്മാണി തഴെച്ചു, വെണ്ണയിലരെച്ചിട്ടപൈച്ചു കെട്ടി TP.

മമ്മവിചാരം S. acute pains as from a wound.

മമ്മസന്ധി S. union of joints പരിഭംശിച്ചു മ. തോറും CC. all over.

മമ്മി B. concealing a secret.

മമ്മിക്ക to act spitefully. മ'ച്ചു പറക; മ'ച്ചു കുടിക്ക to vie with others in drinking.

മമ്മോപഘാതം S. = മമ്മഭേദനം Nal.

മമ്മോപദേശം S. teaching secrets, esoteric doctrine Bhg. [രിതം Bhg.

മമ്മരം marmaram S. Rustling sound പരുമമ്മ

മര്യ്യാദ maryāda S. & **മരിയാദ** KR. vu. (= മരിയാതു, മറിയാതു?) 1. Limit, boundary. 2. custom, rule of society മ. പിഴയാതേ നടത്തുക Bhg. ശ്രുതി മ. യും ബ്രാഹ്മണാചാരവും KU. (also മേൽ മ. യും കീഴ് മ. യും). ഇണങ്ങുമ. Vl. local usage. കുമ്പനാട്ടേ വസ്തുത കീഴ് മ. യിലുള്ളതു TR. the old system. ജാതിയിലുള്ള മ. പോലേ നടക്കും, മ. പോരുംവണ്ണം conformably to caste rule. മ. പറക to expound the law. 3. propriety, decency, civility മ. കെട്ട നരൻ മുഖത്തികൽ മിഴിക്കയില്ല സജ്ജനം KR. പെണ്ണും പിള്ളയെ മ. കെടുക്ക TR. to ravish, dishonour. 4. customary present. സ്ഥാനം വന്നാൽ വളവ്ട്ടത്തു കോട്ടയിൽവന്ന കോലത്തിരിയെ കണ്ടു മ. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകേണം TR. from the king. പന്നിയെ കൊന്നുള്ള നായക്ക് മ. എന്തു TP. ചോനകർ മ. തരാഞ്ഞു TP.

മര്യ്യാദം customary മലയാളത്തിൽ മ. അല്ല TR.

മര്യ്യാദക്കാരൻ well behaved, courteous.—iron. = അടുത്തവൻ a barber No.

മര്യ്യാദകേട് (see 3.) impropriety, outrage. ചില മ. കാട്ടി TR. മ. ചെയ്തു TP. impudence. പല അന്യായങ്ങളും മ'ട്ടം ചെയ്തു TR. ruled tyrannically.

മര്യ്യാദസ്ഥൻ MR. a person of character

മര്യ്യാദാനുക്രമം Vl. justice.

മര്യ്യാദാപർവ്വതം S. the 8 mountains that mark boundaries, Bhg 5.

മർശനം marśanam S. (L. mulcere). Touching, handling.

മർഷണം marśaṇam S. (മറക്ക?). Forgetting, enduring — മർക്കിക്ക = ക്ഷമിക്ക.

മറ maṟa 5. (മറ). 1. A screen, shelter, covering സ്ത്രീകൾക്കു മാറിൽ മറ ഇല്ല Anach. കിണററിന്നു ആൾമറ കെട്ടുക MR. a wall of wells etc. മറ പറ്റുക, പെട്ടുക Vl. to hide oneself. മറയത്തു ആട്ടുക to drive away. മറയത്തു പോക to be buried. ഏറത്തിളക്കിലോ പോകേണം മറയത്തു Bhr. ശവം മറ ചെയ്തു to bury. മറെക്കു പോക, മറെക്കിരിക്ക to ease nature. ഓളെ മറയിൽ ഇരുത്തിച്ചോൻ TP. made the widow to live in retirement. 2. a secret, രണ്ടും മറക്കുടാതേ പറഞ്ഞു ChVr. openly. 3. Veda ജപിച്ചാർ മറകളും AR. മറകളെ വീണ്ടാൻ Matsy. നാന്മറകളും KeiN. മുനിവർ തേടും മറ ജ്ഞാനപ്പൊരുൾ RC.

മറക്കലം (3) a Brahman's pot, prov.

മറക്കാതൽ (3) = വേദസാരം CG.

മറക്കാർ a king's body-guard.

മറക്കുട an umbrella carried as screen by high-caste women, കൈവളയും മ. യും പിടിച്ചു പറിക്ക Anach. to degrade such.

മറക്കഴി So., മറപ്പുര (മറപ്പള്ളി hon. of Rāja's) a privy.

മറപൊരുൾ, see പൊരുൾ, f. i. മറകളിടെ മ'ളികൾ അറിവതിന്ന ചതുരൻ Bhr.

മറയവർ (3) Brahmans, മാമറയോർ Bhr.

മറാദ്ധ്യയനം (3) studying the Veda അനിശം നീചൻ മ. ചെയ്യാൽ KeiN.

v. n. മറയുക 1. To disappear ധൂളിയാൽ മിത്രബിംബം മറഞ്ഞു Bhr. മറഞ്ഞു തപസ്സ് എല്ലാം Bhg. vanished, so ധർമ്മം മറഞ്ഞു AR. എന്നു മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു Anj. 2. to hide oneself കടിയാന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു മറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു TR. ഓടി മറഞ്ഞുകൊൾ തിങ്കളേ നീ CG. hide thyself from Rāhu! — With absol. case കാട്ടു മറഞ്ഞു പാർത്തു in ambush. വാതിൽ മറഞ്ഞുനിന്നു VetC. ഒരു മാവും മറഞ്ഞുനിന്നു വെടിവെച്ചു TR. from behind a tree. — With Loc. ശിവയിങ്കൽ മറഞ്ഞു ഭഗവാൻ VilvP. വാനിൽ മറഞ്ഞു RC. നിന്നിലേ നീ മറഞ്ഞെന്തിരുന്നീടുവാൻ AR. sink into thyself to evade my looks.

VN. മറവു shelter, cover, concealment തെളിവുള്ള കായ്വും കേവലം മറവായിവരുവാൻ MR. to hush up or make a muddle of it.

v. a. മറെക്ക 1. To hide, conceal, screen. മാറു മറെപ്പാൻ a cover for the breast, upper cloth. — With double Acc. രാജനെ അതു മറെച്ചാൻ Mud. hid it from the king. ദോഷങ്ങൾ ഒക്ക മ. (opp. ഗുണം ഗ്രഹിപ്പിക്ക) Bhr. to palliate. 2. to bury = മാചെയ്യുക.

VN. മറെപ്പു, മറപ്പു a coverlet; shelter, protection.

മറം maṟam T. aM. (മറു). Disagreement, war മറം കിളർ ഇലങ്കവേന്തൻ RC. —

മറവർ Maravas, the T. tribe of warriors.

മറക്ക maṟakka 5. (മറു). 1. To forget മറക്കാ നുള്ളതു പറയേണം, മതി മ. prov. ചിത്തം മ.; മറപ്പത് എന്തു Bhr. how forget. തന്നെത്താൻ മ. MM. to be delirious. തന്നെയും കൂടെ മറന്നാൻ CG. from love, anger, Bhr. തന്നെത്താനും മറന്തലറിവീണ RC. wounded. സൌഖ്യകാലത്തിൽ ആത്മാ മറക്കൊല്ല KR. don't forget thyself. തങ്ങളെ മറന്നറങ്ങുന്നവർ Bhr. മറക്കാതെ ചെയ്തു to do considerately (Bhg. has മറവാതേ & മറാതേ, മറായ്കയോ). 2. v. n. to be forgotten, to vanish from the mind സ്നേഹവും മറന്നിതോ Nal. ക്രീഡകൊണ്ട് എന്നുള്ളിക്ക വിശപ്പു മറന്നിതോ SiPu. Esp. with പോക f. i. പഠിച്ച ശാസ്ത്രം മനസ്സിങ്കൽനിന്നു മറന്നു പോകട്ടേ KR. (= മറയുക). നിന്നോടു മറന്നു പോയോ; പറഞ്ഞത് ഒന്നും മറന്നു പോല്ലേ TP.

VN. I. മറതി forgetfulness, അരണെക്കു മ. prov. മറതിക്കാരൻ forgetful.

മറപ്പാൽ to be weaned പിടിച്ചതു മറന്നതു പിടിക്കും മുമ്പേ വശമാക്കേണ്ടത് എല്ലാം വശമാക്കേണം prov.

CV. മറപ്പിക്ക to cause to forget അതു ശിക്ഷിച്ചു മാറി മറപ്പിച്ചു Bhg 7. തന്നെത്താൻ മ'ക്കും മഹിരാമദം Bhg 11.

VN. II. മറവി = മറതി, failing of memory.

മറൽ maṟal T. aM. = മറം, മറതി, Death; hence: മറലി the God of death, Yama മ. തൻപുരം അടാതോർ, മ. പുരം പുകന്തനൻ RC.

മറാഷ്ടുകം TR., better മാറാട്ടി, മഹാരാഷ്ട്രം.

മറി maṟi T. C. Tu. aM. (Te. maraka, fr. മറു) 1. Offspring, the young of animals, a colt V1. ചെമ്മറിയാട്ടു. 2. a young deer പുള്ളിമാൻ മറിപേടയും KR. 3. a turn, fresh start, corner മ. തീർക്ക (see below); a side f. i. കന്നിന്റെ അങ്ങേമറി No. the other or opposite side, പുഴ നീന്തി ന മ. വെകുടേ TP. sweep of the arms; time = വട്ടം; എത്ര മ. vu. അമ്പതു മ. തൊഴുക RS. 4. a shift, turning round or inside, deceit. കന്നിന്നും തോക്കിന്നും മ. ഇട്ടിരിക്കുന്നു spoilt the sport by charms. 5. B. autumn. 6. = മറിച്ചൽ tumbling in play.

മറിക V1. (Te. C. = മരവി) a bullock's load.

മറികടക്ക (3) to jump over.

മറികടൽ the rolling sea മ. വന്നു RC.

മറിക്കണ്ണൻ squint-eyed.

മറിക്കുന്നി Convolvulus pes-capræ.

മറിച്ചുഴിവു hair naturally curled, a whirlpool.

മറിതിർക്ക (3) to mark the dimensions of a building കോയിലകത്തിന്നു മ'ത്തും KN. ചായ്വും മറിയും തീർക്ക to fix regularly & horizontally.

മറിമാൻ (2) a swift deer ചാടുന്ന മ'നിൻ മാംസം KR. പുള്ളിമറിമാനും പെണ്മഴുവും Sil.

of Viṣṇu മ. കണ്ണാൾ RC. മ. കണ്ണികൾ CC. girls with doe's eyes.

മറിമായ HNK. & മറിമായം (4) versatility, as of a God; twists & mazes; deceitfulness. മ. കാട്ടുക to delude. [RC.

മറിമായൻ Viṣṇu മ'നെ അറിഞ്ഞുകൊള്ളേ മറിമായക്കാരൻ Kṛṣṇa; Nāradaṅ, met. a slanderer & ഇന്ദ്രജാലക്കാരൻ.

മറിയൻ shifting, untrustworthy V1.

മറിവാതിൽ (4) a trap-door.

v. n. മറിയുക T. M.(C.=മറക്ക). 1. To turn back, turn over. മറിഞ്ഞുനോക്കി AR., പിന്നോക്കം ഒന്നു മ'ഞ്ഞു നോക്കി SiPu. looked back. മറിഞ്ഞു വീണുMR. fell over. മറിയേണ്ടിയിരുന്നു I was on the point of falling. കൃഷ്ണൻ കയ്യിൽ മറിഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ KumK. went over to Cr. 2. to be upset വലിയ കായ്യം മറിഞ്ഞു പോമ്മമ്പേ വളരേ പീഡിച്ചു തിരിച്ചു കൊള്ളേണം KR. തോണി മറിഞ്ഞാൽ prov. കല്ലായി മറിഞ്ഞു പോം TP. will be changed into a stone. 3. to turn over & over മീൻ കടിച്ചു മ.; കടിച്ചുമ. coitus of cats. To tumble heels over head, to roll കീഴ് മേൽ മറിയുംവണ്ണം Bhg. കീഴ്മേൽ മറിഞ്ഞു വരുന്ന തിരകൾ SiPu. — Chiefly of the rolling sea കടൽ ഇളകി മറിയുന്ന AR. സമുദ്രം കലങ്ങി മ. Sk. ആറുവെള്ളം പൊരുകി മറികയാൽ മാഴ്ങ്ങൾ മുട്ടി KR. അഞ്ചിതന്നടവിൽ മറിയുന്നവക്കു HNK. weltering, floundering. ലോകങ്ങളും തലകീഴായുറിക്കിലും KR. തെന്നൽ ചന്ദനക്കുന്നിന്മേൽ ചാല മറിഞ്ഞിട്ടു നിന്നു CG. the breeze rolling over the glats.

VN. I. മറിച്ചൽ 1. turning over, returning, tumbling heels over head. 2. rolling; turning topsy-turvy. 3. deceit.

II. മറിവു 1. change. പഴേ നടെക്കു മ'വും പിഴയും വരാതേ KU. infringement. 2. rolling, tumbling. 3. confusion, deceit ഇറ പായ്ത്തു കേട്ടാലറിയാമെന്തെല്ലാം മറിവുകൾ Mud. മറിവോടു AR. cunningly.

v. a. മറിക്ക 1. To turn upside down. കാല മറിച്ചും തിരിച്ചും നോക്കി TP. reading a startling letter. ജലേ മ. CC. to throw, to welter. ശാപവാക്ക് എങ്ങൾക്കു നേരേ മറിച്ചിന്നു വന്നു ശ്രുതി CG. was reversed in our favour. ആ പുകണ്ണുതു നേരേ മറിച്ചായിത് എങ്ങൾ മൂലം CG. the praise is falsified by our treatment. ചിലേടത്തു മറിച്ചും വരും VyM. in inverted order. അതിന്റെ മറിച്ചായാൽ VyM. in the contrary case. മറിച്ചളക്ക to measure across. 2. to turn back രാജ്യം മ'ച്ചു കൊടുപ്പാൻ TR. to give back. നാട് ഇങ്ങപ്പുറം മ. to reconquer. മറിച്ചെണ്ണേണ്ട prov. don't count a 2nd time; മറിച്ചു treated even as conjunction മ. താൻ വാങ്ങുന്നതാകിലോ KU. but if (on the other hand) he be the purchaser. 3. to attack, arrest ഞങ്ങളെ മറിച്ചിട്ടു, അവനെ പിടിച്ചു മ. TR. 4. to confound, deceive. മറിച്ചും തിരിച്ചും പറഞ്ഞു prevaricated.

VN. മറിപ്പു 1. an upset. മ'പ്പിലായി bankrupt. തിരിപ്പും മ'പരക subterfuges. 2. arrest, മ'പ്പിൽ പോയി imprisoned V1.

മറിപ്പൻ a kind of cholera = നീർത്തിരിപ്പു, നീർകൊമ്പൻ, S. വിഷൂചിക, said to be produced by the landwind മ. മുറിഞ്ഞു മരിച്ചു No. മറിപ്പുന്നായ മരുന്നു a. med.

CV. മറിപ്പിക്ക: കരുസി മ'ച്ചു TP. caused to bring back.

മറു maṟu 5. 1. Other; next; back again (see Cpds.). 2. secondines കുട്ടി പിറന്നു മറു ഇനി പിറന്നിട്ടില്ല No., പശു പെറ്റു മറു വീണുവോ? 3. distinguished from the rest, spot, freckle, mole, wart കതിരെക്ക ഒരു മറുവില്ല Bhr. മറുവും വരുണൻ RC. മറുവില്ലാതൊരു മുകരം CG. spotless. — fig. അവന്റെ മറു കണ്ണിൽ ആകുന്നു No. = കൊതി he is greedy for every thing.

മറുകടം debt paid to one person & contracted with another.

മറുകടിഞ്ഞൽ (vu.—ഞ്ഞിൽ) No. the 2nd child.

മറുകര the other shore മ. കാണാതേ വലയുക Chintar. to see no escape. ഒടുക്കത്തിൻ മ. പ്രാപിക്ക KR. ധനുഷ്കോടിയുടെ മ. കണ്ട വൻ KR. = പാരശൻ. — മ. സോമൻ Onap. cloth from the eastern coast?

മറുകാൽ 1. a prop. 2. another water-channel.

മറുക്ക maṙuγu T. aM. 1. A street വിണ്ടലർ മറുകണ്ടു മുറുകം വണ്ണം RC. 2. V1.=മറു 3.

മറുകക T. M. C. Te. to flounder, welter (=മറിയുക). തീയിൽ കിടന്നു പൊരിഞ്ഞു മറുകിയും UR. ഉള്ളിൽ ഉണ്ടൊന്നു കിടന്നു മ'ന്നു Mud. to fret. ചിന്തപൂണ്ടു മ'ന്നു മാനസം KR. കേണു കിടക്കുന്ന വേഴാമ്പൽ പോലേ വീണു മ. CG. ഉടൽ ഉരുകി മറുകി AR. from extreme pain. മനം ഉരുകി മ. മരുവുന്നു Mud. perplexed, distracted. ജഗദ്വാസികൾ മ. Bhr. പേടിച്ചു മ. Brhmd.

CV. മൃഗാക്ഷികളെ മറുകിച്ചു HNK. to disappoint, distract, drive to despair.

(മറു): മറുകടി a house given to a newly married pair V1.

മറുകന്നു the other hill (huntg.).

മറുകരു B. relapse of small-pox.

മറുകറി an answer. മ. എഴുതുക a reply V2.

മറുകഴിക്കാണത്തോല MR. a deed of undertenancy. [writer B.

മറുകൂട്ടം a fellow-servant. മ'ം പിള്ള a fellow-

മറുകൂറർ RC. foes.

മറുകൈ 1. revenge. 2. an antidote അതിന്നു മ. ഇല്ല=പ്രതിക്രിയ.

മറുക്ക T. M. 1. To resist, ചൊൽ മറുക്കുന്ന പിടിയാന KR. disobedient. കല്പന മറുത്തു നടക്ക TR. അച്ഛന്റെ വാക്കു മറുക്കാതേ KR. അതിനു മറുത്തൊന്നു പറഞ്ഞീടൊല്ലാ BR. don't speak against. ഗുരു മ'ത്തു ചൊല്ലിലും ഉരെക്കും ഉത്തരം KR. to forbid. മറുത്തുര ചെയ്ക AR. to refuse. നൃപൻ നിന്നെ മ. യില്ല, വെറുത്തു ചൊല്ലിനാൾ ഭൂപനെ മറുത്തു KR. മറുത്തു നില്ക്കു to face the enemy. ജഗത്തുകൾ എല്ലാം മ'ക്കിലും KR. to oppose; with Soc. എന്നോടുമ. V1. മറുത്തകഴി, മ. പ്രവൃത്തി a counter-mine, മറുത്തുത്തരം V1. contradiction. 2. to rebel കോട്ടയത്തു രാജ്യത്തു കമ്പഞ്ഞിയോടു മറുത്തിരിക്കുന്നവരെ അമർത്തു TR. പ്രതിപക്ഷത്തിലുള്ളവരിൽ ചിലർ മറുത്തിഹവരും Mud. will change sides (=മറിച്ചു). 3. to lay a wager മറുത്തു കടിക്ക; മ. പായുക to race.

VN. മറുക്കൽ, മറുപ്പു opposition, refusal.

മറുചട്ടം കെട്ടുക to reform (a law).

മറുചാൽ ploughing across.

മറുജന്മം transmigration.

മറുതല the opposite party ഞങ്ങൾ നിനക്കു മയായി CG. മ. കൾ Bhr. the opposite armies.

മറുതലക്കാരൻ an adversary=മാററാൻ, പ്രതിയോഗി.

denV. മറുതലിക്ക to oppose, tease.

മറുതാക്കോൽ a false key മ. കൊണ്ടു (or ഇട്ടു) പൂട്ടു തുറന്നു MR.

മറുതീരം=മറുകര; മ'ത്തു ചെന്നു Bhr.

മറുത്തരം (better T. മാറുത്തരം) answer വദിക്ക സുന്ദര മ. KR. [ടു V1.

മറുദേശക്കാർ MR. of another land, so മറുനാ

മറുനായി (3) a weasel (loc.)

മറുനാൾ the next day; preceding day=മറുദിനം KR.

മറുപക്ഷം the opposite party or opinion.

മറുപടി reply ഈ എഴുതിയതിന്റെ മ. വന്നാൽ, ഇതിന്റെ മ. എഴുതി അയക്ക TR.; also മറുവടിക്കത്തു TP.

മറുപണയം a counter-pledge.

മറുപത്യം a secondary, lighter regimen.

മറുപനി relapse of a fever.

മറുപാടു 1. the other side. 2. again മ. പിറക്ക, മ. പിറവി എല്ലാം കഴിഞ്ഞാൽ Nasr.

മറുപാട്ടം the counterpart of a lease or deed executed by a tenant to promise a certain rent MR 209. 212. (see പാട്ടച്ചീട്ടു). പറമ്പിന്റെ മ. jud.

മറുപിരി B. a male screw.

മറുപിറവി transmigration.

മറുപിള്ള (2) the after-birth (with men).

മറുപുറം, the other side. മ'ത്തു പോക Bhr. to change sides. അവനെ മ. ഇട്ടസൂയയാ Bhg.

മറുപോർ revenge.

മറുഭാഗി B. an opponent.

മറുമതക്കാരൻ Anach of another religion.

മറുമരുന്നു an antidote to allay the effect of any medicine. [breast.

മറുമാറു (3): തിരുമ. Bhr. Kṛṣṇa's spotted

മറുമാസം the past or next month.

മറുമുഖം an enemy; strange woman; മ. നോക്ക to commit adultery.

മറുമുടി a wig T.

മറുമൂലക്കാരൻ V1. a pedlar, trading with another's capital.

മറുമൊഴി an answer മ. ചൊല്ലി KR.

മറുരാജ്യം TR. a foreign country.

മറുരൂപം change of form.

മറുവാൎത്ത V1. a verbal answer.

മറുവില V2. a ransom.

മറുവില്ലാത CC. unique.

മറുവിളി an echo. മ. കേട്ടു TP. the cry.

മറുശീമ MR. another land.

മറുസംഘം an internal feud കുറുമ്പ്രനാട്ടു മ. ഇല്ല KU.

മറെക്ക, see after മറയുക.

മററം mat̆t̆am So. Low ground near a river; a meadow.

മററു mat̆t̆ṷ T. M. (C. mattu) obl. case or amplification of മറു. 1. Other മററു പലതും TR. മറെറാന്നാക്കി പരിഹസിക്കിലും GnP. to caricature. മററാരാലുമേ AR. എന്നോ മറേറാ വല്ല സംഗതികളും വിചാരിച്ചു MR., വല്ലവരെ കൊണ്ടോ മറേറാ എന്നെ വലിപ്പിക്കും MR. or in some other way. ആ വീട്ടിലോ മറേറാ somewhere else. സൎക്കാരിൽനിന്നോ മറേറാ etc. മററന്യഭൎത്താവെ തീണ്ടാതെ SiPu. 2. adv. besides മറെറനിക്കേതുമേ വേണ്ട വരം AR. ഇല്ല മററന്യക്ഷേത്രം Brhmd. 3. moreover ഉററാരെയും മ. പെററാരെയും പിന്നേ ചുററമാണ്ടോരേയും CG. then. പുത്രൻ എന്നാലും മ. മിത്രം എന്നാലും PT. സദ്വൃത്തന്മാരോ മ. ദുൎവൃത്തന്മാരോ DM. (C. = and, or).

മററന്നാൾ 1. after tomorrow, whereas പിറേറനാൾ is: next day; മ. & മററാൾ വരിക നീ SiPu. 2. = മറുനാൾ also the day before V1.

മററപടി moreover; used like: ഇനി ഒക്കയും (epist.) TR.

മററവൻ m.,—ൾ f. the other, & മറേറയവൻ.

മററിയാതി = മററജാതി otherwise ഞങ്ങളാൽ മ. വരികയും ഇല്ല TR.

മററും 1. etcetera. മ. പദാൎത്ഥങ്ങൾ and the other requisites. അൎത്ഥം നശിച്ചുപോയതിനാലും മററും TR. & from other causes. 2. and then.

മറേറ (T. മറൈറ) as മ. പേരുകൾ the other people. മറേറവരെ 1. acc. pl. the others. 2. (വര) in another direction KR.

മറേറതു n. the other. ആസനം കാണിക്കും മ. കാണിക്കും KR. obscene gestures of monkeys (= കാണിക്കരുതാത്ത ദേശം).

മല mala 5. (മൽ). 1. A mountain, higher than കുന്ന f. i. മാമല Himālaya & Mēru, Bhg. തിരുവില്വമാമല. 2. raised land, hill-land (= മലനാടു, മലയം); in N. pr. f. i. മലപ്പുറം. 3. that which lives or is found in mountains മലയാടു, മലഞ്ചേരട്ട, മലയിഞ്ചി etc. (see Cpds.).

മലക്കം (T. shaking) standing upright & bending the head backwards, B.; a kind of ചാട്ടം or മറിച്ചൽ No.

മലക്കാരി a deity of Kuṙichiars.

മലങ്കര Malayāḷam KU.

മലങ്കരു a rivulet (doc.)

മലങ്കറി vegetables.

മലങ്കിളി, മലന്തത്ത a small parrot V1. MC.

മലങ്കുറവൻ (Mantr.) a tribe of Kuṙawas.

മലങ്കൃഷി hill-cultivation.

മലങ്കൊളുമ്പു B. a cultivated valley.

മലം malam S. (G. melas). 1. Dirt, excrement, മ. ഇളക്കുക to purge. മ. ഇളകാഞ്ഞ, മ. കെട്ടുക Nid. മ. പിടിത്തം V1. obstipation. മ'ത്തെ നിൎത്തുവാൻ Nid. to stop the evacuations. 2. excretions of the body. മുമ്മലം (= മലം മൂത്രം ശുക്ലം) swallowed by accomplished Yōgis with arrack & arsenic; പഞ്ചമ. കൂട്ടി Tantr.; gen. ഏഴു മ. as ചെപ്പി, സ്വേദം, പീള, മൂക്കിട്ട, വായ്ക്കഫം, മൂത്രം, പുരീഷം; al. 12 മലം. 3. sin, defilement. ഇക്കലിമലം ഉള്ളിൽ പററായ്വാൻ a story to guard the heart against the corruptions of this age. Bhr.

മലദ്വാരം S. anus.

മലബന്ധം S. costiveness.

മലബാധ S. inclination to go to stool, മലപാതെക്കു പോക vu.

മലമൂത്രം S. മ'ത്രാളികൾ പീണ Bhr. (from fear).

മലശോധന S. evacuation എന്നാൽ മ. വരും MM. നിത്യം മ. വരും a. med.

മലക്ക Ar. **malak**, 1. An angel മലക്കുകൾ Mpl. 2. a king.

(**മല**) മലഞ്ചരക്ക hill-produce.

മലഞ്ചുള്ളി Zornia Ceylonensis.

മലഞ്ചോല a mountain-lake.

മലതാങ്ങി Sida lanceolata, B.

മലതൈപം, vu. മലോതൈവം = മലയുടയൻ.

മലനാട്ട & മലാട്ട (also മനനാട്ട) Malayāḷam KU.

മലനായർ = മലവേലന്മാർ Trav.

മലപിടിത്തം Vl. feeling at home in a country, being conversant with it.

മലപ്പുറം mountain-side.

മലപ്പോത്തു a bison, കാട്ടി.

മലമകൾ, മലമക്ക = പാവ്വതി.

മലമുഴക്കി Homraius bicornis Jerd. the great hornbill, so called from its harsh cry & the loud flapping of its wings.

മലമ്പടി അവകാശം = മലവാരം.

മലമ്പണി forest-work.

മലമ്പനി V2. jungle-fever. [lage.

മലമ്പതി a secure residence, or sheltered vil-

മലമ്പള്ളം mountain side; land in a valley.

മലമ്പുലി the royal tiger. കടുവാമ. Anj.

മലയം malayam S. (മല). The Western Ghats.

മലയജം S. sandalwood.

മലയകേതു Mud. successor of the mountain-king in Mud. [hammer Vl.

മലയടി the foot of a hill; a rock-splitting

മലയണ്ണൻ the Malabar squirrel MC. — also മലയണ്ണാൻ B.

മലയന്നവേങ്ങാ the produce of the mountains (ഏലം ചന്ദനം മഞ്ഞൾ ഇഞ്ചി കുന്നിവേർ ആന അരക്കു തേൻ മെഴുക) TR.

മലയൻ 1. a mountaineer; the royal tiger. 2. N.pr. of a caste (384 in Talip.) musicians & conjurors, ചെറുജന്മത്തിന്നവകാശം ഉണ്ടു f.i. കരു ഇരന്ന മ'ന്നു ചക്കു കൊടുത്താൽ prov. എവിടേ പോയി മലച്ചെക്ക നീ TP. — മല കുടി their house — മലയി a midwife.

മലയരയൻ a tribe of mountaineers in Trav.

മലയാം (= മ'യ്യു) in മ. പ്രവിശ്യയിൽ, മലയാം കൊല്ലം; also മലയാൻ എഴുത്തിൽ TR. in Malayāḷam writing.

മലയായ്മ or — ഴ്മ (മലയാളം) the Mal. language or customs.

മലയാളം the hill-country, Malabar.

മലയാളൻ 1. a Malayāḷi കന്നാടകർ പറയുന്നതിന്നു ഉത്തരം പറഞ്ഞു നില്പാൻ മ'ളർ പ്രാപ്തിയായ്വരികയില്ല TR. may not argue with the Canarese officials, pl. also മലയാളരുകാർ. — [In Tam. usage a Nāyar,* as തമിഴൻ used by Malayāḷis means a Veḷḷāḷaṉ]. 2. a hill-tribe. * (comp. ex. മന 784.).

മലയാളി id.

മലയുക T. C. Te., see വലയുക.

മലയുടയൻ N. pr. a Paradēvata of mountaineers.

മലയുട്ടമ്പൻ a kind of paddy CrP.

മലയെരിമ 1. = മലപ്പോത്തു. 2. a hill moon-plant (Erycine?).

മലവാരം rent for felling timber.

മലർ malar T. M. aC. (sand, മളൽ C. = മണൽ). 1. Flour, farina, (നെന്മലർ) fried grain. (മലർ of Nellu, മലർ പൊരി of rice). മലത്തിട്ട = തരിപ്പണം f.i. മലരും മഞ്ഞളും ഇവ ഉണക്കിപ്പൊടിച്ചു MM. 2. a full-blown flower പൂമലർ, പുതുമ. Often fig. = താർ, തളിർ in അകമ., അടിമ., വായ് etc. what is flower-like. 3. a rivet-head; a washer below the rivet-head കത്തിയുടെ, എഴുത്താണിയുടെ മലർ.

മലരടി (hon.) the foot നിന്തിരുമ. & അടിമലർ.

മലരമ്പൻ VCh. Kāma = മലർവില്ലി.

മലർക്കാവു a flower-garden RS.

മലർക്കുല a flower-bunch നിറയിന്ന മ. തിങ്കി എങ്ങും RC.

മലർക്കുറ = പൂവാട f.i. മാമ. RC.

മലർപ്പൊടി fried grain powdered.

മലർമകൾ, മലർമങ്ക AR. Lakshmi, also മലർമായ CG.; മ'തിൻ കാന്തൻ Anj. Viṣṇu.

മലർമയം consisting of flowers മാരന്റെ മ. വില്ലു CC.

മലർമഴ flower-rain കല്പകമ. തുക Bhg.
മലർമാല a flower-garland, Bhg.
മലർവില്ലി RC., മലർവിശിഖൻ Nal. Kāma.

മലരുക T. M. 1. To be fried as grain, to open as a flower (hence ഉച്ചമലരി). 2. (T. മല്ലാരുക, C. malagu) to lie on the back മലന്നു കിടന്നു തുപ്പിയാൽ മാറ്റു വീഴും prov. മലന്നു കിടക്കുന്നു superst. attitude of a corpse. ചേര മലന്നു കടിച്ചാൽ prov. മ. വീഴുക to fall on the back (opp. കമിഴ്ന്നു). ഞാൻ അതു കേട്ടു മലന്നു പോയി I was pinioned, defenceless, persuaded; Inf. വാതിൽ മലരുന്നോറന്നു വന്നുTP. wide open. 3. to be concave, corolla-like താമരം കണക്കേ മലന്നിരിക്കും a. med. (cancer in the cheek).

VN. മലപ്പു, chiefly = വിടപ്പു expanding.

v. a. (മലക്ക rare), മലത്തുക 1. to fry grain. 2. to place on the back, lay open (opp. കവിഴ്ത്തുക). കൈമ. to open hands to receive. കുടമലത്തി വെച്ചു put the umbrella down, top below. Lower castes were in bye-gone days prohibited from: വേലിക്കു 4 അലകു കെട്ടിക്കുട, അലകുമലത്തി കെട്ടാനും പാടില്ല Palg. വായിമ. to yawn. ഉറുമ്പി മലത്തിപ്പിടിച്ചു TP. held the sword with the edge upwards.

VN. in മലപ്പുവിത്തു grain to be fried.

(മല): മലച്ചുഴി a pass over the mountains.

മലച്ചാരം 1. a hill-produce = മലയനുഭവം, മലവരവു. 2. proprietor's rent from the same, or tax on it.

മലച്ചാഴ 1. hill-plantains. 2. = മരച്ചാഴ.

മലച്ചാഴി 1. = മലയാളി KU. 2. a hill deity.

മലച്ചിചാരം the forest department.

മലവെള്ളം inundation KR. (see വിപത്തു).

മലവേലൻ a hill-tribe in Trav. = അരയർ.

മലശർ & — ശിയർ 1. a hill-tribe in Cochin = കാടർ, (S. മലജർ? or മലയരശർ). 2. = മലയർ D.

മലശോധന 1. superintendence of forests. 2. S. = മലശുദ്ധി (see മലം) evacuation of the bowels.

മലാക്ക Malacca, in മ. പ്പേര; മലായി a Malay.

മലാമത്തു Ar. malāmat, Reproach; disgraceful.

മലിക maliya T. aM. (മൽ). To abound, overflow തോട്ട പുനലാന്തുമലിന്തത് എല്ലുപുറവും, ചോരിമലിന്തു ചോരുന്നു, മലിയും ഉരപെറവൻ RC. far-famed. മലിപുകഴ് വികൾ RC.

മലിനം malinam S. (മലം). 1. Dirty, filthy. മലിന കാന്തി dim light. മലിനചിത്തന്മാർ VilvP. — മലിനി f. menstruating. 2. dark, black.
മലിനത S. filthiness, defilement.
മലിനയോഷൻ slovenly, Bhg.
മലിനീകരിക്ക to defile.

മലെക്ക malekka T. M. C. (മല). 1. To grow thick, swell ചത്തു ചത്തൊക്ക മ'ച്ചു കിടക്കുന്നു Bhr. dead elephants on the battle-field; perh. also to lie in heaps, form hills മലെക്കുന്നു ചത്തു മുതല എല്ലാം Bhr. സമുദ്രത്തിലുള്ള ജന്തുക്കൾ ചത്തു മ. KU. 2. to grow thick or muddy, perturbed, perplexed പൊണ്ണൻ മ'ച്ചു മരുവുന്നതു കാണുമോ ഞാൻ Anj. അവനെറ കായ്ം കണ്ടു മലെച്ചു പോയി No. = അമ്പരന്നു. 3. = മലന്നു കിടക്ക B.

VN. മലെപ്പു = സംഭ്രമം perplexity, wonder.

CV. മലെപ്പിക്ക to confuse, seduce വ്യാപ്തികൊണ്ടു മ.; എണ്ണത്തിൽ, കണക്കിൽ etc. എന്നെ മ. = തെറ്റിച്ചു he put me out or confounded me.

മൽ mal 1. S. & Drav. √ = ബൽ, വൽ To be strong, whence മല, മലിക, മല്ലൻ etc. 2. = mat S. my. — Cpds. മത്തകരി, മത്തഗജരബലം AR., മച്ചരിത്രം Bhr., മന്മതിവൈഭവം Mud. 3. = മേൽ as തട്ടമ്മലാമാറു = തട്ടിന്മേൽ.
മല്ലു T. aM. to abound. വീഴ്ത്തുവൻ മോകം മല്ലി RC. swooned entirely (= മലിക, പെരുക).

മല്പാൻ Syr. Doctor of divinity, Vi. teacher CatR.

മൽപ്പിടി malpiḍi (മല്ല). 1. A strong grasp. 2. wrestling; showing one's strength മ'പ്പിടി ചുടൻ എടുത്തു ഞെരിച്ചു RS.; also മ'ത്തം So.
മല്പിടിക്ക 1. to wrestle, box. 2. to contend, vie with ബാലികരു മ'ച്ചീടുന്ന വൃക്ഷങ്ങൾ AR.
മല്പിടിക്കാരൻ a wrestler; athletic.

മല്ല malla T. M. Te. (S. മല്ലിക). An earthen cup, bowl, in Cpds. മല്ലപ്പോക്കൊങ്ക, മല്ലത്തട കൊങ്ക CG. മല്ലനെടുങ്കണ്ണി, — ങ്കണ്ണാൾ RC. (see മല്ലമിഴി). (മല്ലച്ചക്കി Can. Tōṭṭy of soldiers).

മല്ലം mallam 1.=മല്ല or മല്ലകം S. A vessel of a cocoa-nut shell. 2. collyrium B. (fr. മലം?). 3.=മല്ല, the ribs of a ship inserted in the keel (പാണ്ടി).

മല്ലൻ mallaṅ 1. S. (fr. മൽ; T. also). Strong, stout, athletic മ. പിടിച്ചേടം മമ്മം prov. വിന്ധ്യനെ പോലും വഹിക്കുന്ന മല്ലനും Nal. a giant. ഹസ്തിമല്ലൻ കഴത്തേരി VetC. 2. a wrestler, boxer മല്ലരായുള്ളവർ മല്ല തട്ടുന്നതു KR. No. 3. a rural deity set up on the border or on the ridges of ricefields in a മല്ലങ്കോടം (മ'ത്തേ കണ്ടം) & propitiated by the sacrifice of a fowl before sowing മല്ലൻപൂജ കഴിക്ക Palg. 4. N.pr. of a people; of a Perumāḷ who built മല്ലൂർ in Pōlanāḍu KM. 5. in തുരളയും (470) മല്ലനും a bad cold.

മല്ല 1. (=മൽ stout). T. Te. M. wrestling മല്ലകൾ തമ്മിൽ പൂട്ടിനാർ KR. (monkeys). നില്ലിനിൽ ഇനി മല്ലിൽ നല്ലോരവകതി പൊരുമാകിൽ എതിർതാവു RC. മ. തട്ടുക, കെട്ടുക, പിടിക്ക (see മല്പിടി). 2. (T. മള്ള) rafters, side-posts, sloping beams resting on the വിട്ടം, f. i. പുരമല്ലുകൾ കഴിഞ്ഞു പോയി KR. through fire. 3. the ribs of an umbrella? (in മല്ലാർ).

മല്ലുകരം കൊണ്ടു CG. with sturdy hands.

മല്ലടിത്താർ aM. the venerable foot അരചൻ, മുനീന്ദ്രൻ മ. RC.

മല്ലമിഴി (if not from മല്ല q. v.) powerful eyes മ. യിണത്തെല്ല Bhr. മ. ൽസീത RS.

മല്ലരംഗം (=മല്ലഭൂ S.) an arena for athletic exercises, Bhg. മല്ലവീരർ, — വാദ്യങ്ങൾ, — യുദ്ധം.

മല്ലഴി (മല്ല 2.) scaffolding.

മല്ലാക്ഷി S. fine-eyed=മല്ലമിഴി f.

മല്ലാരി 1. S. Kṛṣṇa, as destroyer of the wrestler. 2. T. aM. a certain tambourine Vl.

മല്ലാർ aM. with ornamental ribs or flowers (മല്ല 3. or fr. മല്ലിക). മ. തഴുതുഴലി, മ. കഴൽ നല്ലാൾ RC.

മല്ലി malli 1. T.= foll. 1. 2. N.pr. m. of Iḷavars Palg. (= foll. 3.). 3. So. a white dog = വെള്ള.

മല്ലിക malliya S. 1. Jasminum sambac മുല്ല, also മല്ലി. Kinds: കാട്ടുമ. (വാനമ.) Jasm. angustifolium, അന്തിമ. Polianthes tuberosa, ചെണ്ടുമ. (in Wayanāḍu), രായമല്ലി loc.=അലസിപ്പൂ, വാടാമ. etc.; also നല്ല ശിവമല്ലിമാല SiPu. മല്ലിപ്പൂമലർ കാന്തൻ Bhg. Viṣṇu. 2. S. =മല്ല. 3.=മല്ല 1. ആ മല്ലികച്ചെട്ടി Arb. wrestler.

മല്ലിട A brass cover of breasts? (=മല്ലിക 2) കൊങ്കകൾ ചീത്തു തളന്നൊരു മ. സങ്കടമാണ്ടൊടിഞ്ഞീടുംവണ്ണം CG.

മവലുദ് Ar. maulūd, Chanting before the bier of a deceased person മ. ചെയ്യിപ്പിച്ചു, മ. ഓതി TR.

മശകം maśayam S. (മശ് to hum). A mosquito, gnat മ'ങ്ങൾ കടിച്ചു KR.; also മശ f. i. മശകളുടെ നടുവിൽ മടകരി Bhg.

മശിൻ T. Palg. vu.=മയിർ.

മശീഹ Syr. (Hebr. maśiaχ). The Messiah. യേശു മശിഹ.

മഷി maśi S. (& മസി, Tdbh. മഴി, മയി, മൈ perhaps fr. മഴി). 1. Ink. 2. collyrium & any eye-salve ഇമ്മഴി എഴുതുക കണ്ണിൽ a. med. 3. soot. മ. തെളിക്ക to snuff a candle B.

മഷിക്കാരൻ an inkmaker; discoverer of thieves by means of അഞ്ജനം q. v.

മഷിക്കുപ്പി, — ക്കൂട an inkstand.

മഷിക്കോൽ, — കൂടുക 1. a pen. 2. a painter's brush ചായം മ'ലും ചാടിനാൾ CG.

മഷിതുത്ഥം=മയിൽതുത്ഥം.

മഷ്ടു=മട്ടു 2. Dregs.

മസുക്കാൽ Ar. miṯqāl (=shekel); A certain weight, of $11\frac{1}{4}$ gold fanams CS.; Port. Metical, a gold coin.

മസൂരിക masūriya S. Nid. Vṛ. & **മസൂരി, വസൂരി** (മസൂരം lentil=ചണപ്പയറു). Smallpox from the appearance of the pustules.

മസൃണം masṛṇam S. Smooth, soft, unctuous മസൃണരുചി Nal.

മസ്കരി **maskari** S. (മസ്കരം a bamboo-stick). A Sanyāsi ഉത്തമനായൊരു മ. CG.

മസ്കീൻ Ar. **miskīn**; Poor, wretched, humble.

മസ്ജിത Ar. **masjid**, A mosque, മ'തിൽ പോയി, Mpl.; also മഹജിദ് jud.

മസ്ത് P. **mast** (=മത്തൻ, മത്ത). 1. Drunk മസ്തായ വസ്തു spirits. 2. wantonness, also മസ്ത്=മദിപ്പു.

മസ്തകം **mastayam** S. 1. The head, skull, മസ്തകസ്ഥലം കുത്തിപ്പിളന്നു Nal.; top. 2. the 2 projections on an elephant's forehead, which swell in the rutting season മത്തേഭം തന്നുടെ മ'ങ്ങൾ CG. (compared to കൊങ്ക)=മസ്തകഭാഗം.

മസ്തു **mastu** S.=മണ്ഡം Cream.

മസ്തിഷ്കം S. the brain.=തലച്ചോറു.

മസ്സാല Ar. **masālih**, Spices, curry-powder.

മസ്സാൽ Ar. **mithāl**, A simile, parable, story.

മസ്സാൽച്ചി P. **mash'alchi**, A torch-bearer; lamp-lighter, bearer. Arb.

മഹജർ P. **mahzar**, Statement of those who are present at an inquest etc. മ. കാർ jud. മ. നാമ TR. a muster-roll. ഈ കായ്ത്തിൽ മ. സാക്ഷിക്കാരൻ, കണ്ടപ്രകാരം മ. എഴുതി jud.

മഹമ്മത് Ar. **muḥammad**. മ. കൊല്ലം TR. The year of the Hejra. (beginning A. D. 622).

മഹറോൻ Syr. Excommunication മ. ചൊല്ലുക, ഏല്പ്പു, തട്ടുക Vl. also മാറോൻ ആക്കുക; വലിയ & ചെറിയ മഹറോൻ RomC. the greater etc.

മഹൽ Ar. **mahall**, Residence, a palace ചില പണികളും മഹലും Ti. palace, (Loc. മഹല്ലിൽ). മഹൽദീവു Mpl.=മാൽദീവു. (മാൽ 4.).

മഹത്തു **mahattu** S. (മഹ് to be great, mighty, L. magnus). Great, n. മഹത്തുക്കൾ the great. മഹതി f., as മഹതിയായുള്ള ധീ VyPr. — മഹത്തരം Comp. greater PT.

abstr. N. മഹത്വം S. greatness, majesty മ. ഏറും 'ൊരം ദിനത്തിനു Mud. a glorious day.

മഹനീയം S. praiseworthy. വാഴ്ന്ന മ'ന്മാർ KeiN. the illustrious.

മഹർല്ലോകം S. the 4th of 7 upper worlds. Bhg.

മഹർഷി S. a great Rishi.

മഹസ്സു S. a feast, glory.

മഹാ **mahā** S. Great (മഹ), in many Cpds.; often contracted മാ; also with Mal. words, as

മഹാകെട്ടവൻ very bad.

മഹാകാളൻ S. the great black Siva, മഹാകാളി f. his wife.

മഹാകോടി ten trillions.

മഹാക്ഷ്വം ten billions.

മഹാഗുരു S. a most reverend person.

മഹാജനം S. 1. multitude of people. 2. an eminent man.

മഹാത്മാവു S. magnanimous; noble or learned. മഹാത്മാക്കളാധാരമായുള്ളവൻ Bhg. supported by the charitable.

മഹാദേവൻ S. chiefly Siva; N. pr. m.—മഹാദേവി S. Pārvati. —(മാദേവർ 808.).

മഹാത്ഭുതം S. very wonderful.

മഹാധനം S. great riches, costly.

മഹാനദി S. a great river; N. pr.

മഹാനസം S. a kitchen.

മഹാനുഭാവൻ S. highly respected, most worthy person.

മഹാൻ N. m. (മഹത്ത്) a great man. pl. മഹാന്മാർ & മഹത്തുക്കൾ.

മഹാപാതകം S.=മഹാപാപം.

മഹാഫലം S. rich in results (see ഭക്തി) SiPu., most efficacious.

മഹാപുരാണം S. esp. Bhāgavatam.

മഹാബലൻ S. very powerful.

മഹാഭാഗൻ S. highly gifted, illustrious.

മഹാഭാരതം S. the great epos. Bhr.

മഹാമഖമേള S.,vu. മാമാങ്കം 1. the great feast of Kēraḷa celebrated during 28 days every 12th year (in കർക്കടവ്യാഴം see പൂയം) at Tirunāvāy; the throne was declared vacant & competitors admitted to fight for it, f. i. A.D. 1600 Jan. 30 Amorcos fell in cutting their way through the guards to the throne of Tāmūri; other records speak of the feast of 1695, the last seems to have been celebrated in 1743. മാമാങ്കം കടവത്തു കണ്ടു

പരിചയം കൂടയില്ല prov. no regard. 2. a similar feast at Kumbhakōṇam (celebrated f.i. March 1850), പൈങ്കുവമായ മ. ചെയ്ക നീ UR.

മഹാമതി S. very clever.

മഹാമാത്രൻ S. a man of consequence.

മഹായജ്ഞം S. an essential sacrifice.

മഹാരഥൻ S. a great hero സഭയിങ്കന്ന മ. എങ്കിലും സമത്ഥൻ എങ്കിലും വിളിച്ചനേ ക്കിച്ചാൽ KU.; എന്നെക്കാൾ മ. PT. worthier.

മഹാരാജാ S. a great king, gentleman.

മഹാരാഷ്ട്രം S. Mahratta മാറാട്ടി.

മഹാർഘം S. very costly മ'ചസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു ശീലിച്ചോൻ KR.

മഹാലോകർ S. (& — ളോ —) the aristocracy.

മഹാശയൻ S. magnanimous, liberal.

മഹാസനം S. a throne, Nal.

മഹാസ്ത്രത S. archery മ. കൊണ്ട മഹാൻ പി താവെക്കാൾ KR.

മഹി mahi = S. മഹീ. The earth, the Great One.

മഹിതം S. (part. pass. of mah) honored. മ'നാ യ സുതൻ KR. മഹിതകലം Mud. മഹിത ഗുണൻ VetC. nobler than.

മഹിമ S. (& മഹിമാ, as മഹിമാവിനെ VilvP.) greatness, majesty യിൽമ. ആക്കം തിരി യാതെ പോം Sah. മഹിതകലത്തിൻ മ. PT. നിൻ മ. കൾ എല്ലാം ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന Bhr. (ironically).

മഹിഷം S. (powerful) a buffalo.

മഹിഷി S. a queen ഭൂപന്റെ മ. PT.

മഹിഷ്ഠം Superl. the greatest, Bhg.

മഹിള S. 1. a woman രാവണ പരിഗ്രഹമാകിയ മ. മാർ KR. 2. = പ്രിയംഗു, ഞാഴൽ V1.

മഹീ S. (f. of മഹ) the earth മഹീതലേ വീണ Bhg. — മഹിപതി S. a king. — മഹീസുരൻ S. a Brahman; — മഹീമയം earthen.

മഹീയാൻ Comp. greater, Bhg.

(മഹാ:) മാഹേന്ദ്രൻ S. Indra. മാഹേന്ദ്രാചലം the Northern Ghats, behind Gōkarṇam Brhmd. KM.; also the mountainous range on the Eastern coast between Kalinga & Kāvēri. Bhr.; or opposite to Ceylon AR 6.

മഹേശ്വരൻ Siva.

മഹോത്സവം S. 1. a great feast. മദ്യപാന മ' ങ്ങൾ തുടങ്ങുവിൻ ChVr. orgies. അവന്റെ യാത്രമ.; ശമനമ'വഷ്ടോഷം കാണ്മാൻ ChVr. the grand spectacle of എഴുന്നള്ളത്തു. 2. = the highest wish obtained, എങ്കിൽ മലയാളം മ. prov. a paradise. നിന്റെ മുഖം കണ്ടാൽ മ. vu., അതിമ. V1.

മഹോദയം S. prosperity.

മഹോദരം S. dropsy, എട്ട (al. ഏഴ) ജാതി മ. a. med.

മഹോദയപുരപട്ടണം (മഹസ്സ്) & മകോതയർ പ. doc. = കൊടുങ്ങല്ലൂർ N. pr. the old capital of Kēraḷam.

മഹൌഷധം S. a sovereign remedy, fig. ദേ വൻ പ്രസാദിപ്പാൻ മ. SiPu.

മഴ maḷa T. M. C. (മഴ). Rain, with പെയ്ത, ചാ റുക, ചൊരിക, പാറുക, ധൂളിക etc.; ഏല്ക്ക, കൊള്ളുക, കട്ടങ്ങിപ്പോക. ചാറൽമ., പൊടിമ. പാറൽ drizzling rain. കന്മ. hail. പേമ. ഏല്ക്ക CG. ആ മഴയത്തു യാത്ര പുറപ്പെട്ട TR. മഴയ ത്തുള്ള എരുമ prov. മഴ പെയ്യുന്ന കണ്ണുനീർ കൊണ്ട് അവർ KumK.

മഴക്കാവു, — ർ rainy clouds പൊങ്ങി, വെച്ചു V1.

മഴക്കാലം the monsoon.

മഴക്കാൽ a water-spout.

മഴക്കോൾ appearance of rain; & time of rain = മഴ മുട്ടിച്ചു പിടിക്ക.

മഴങ്കരു a rivulet of rain-water മഴയാലും മ. യിനാലും നദി നിറഞ്ഞു ഒഴുകുന്ന (= മലങ്കരു).

മഴത്താര (ധാര) continuous dropping.

മഴവെള്ളം rain-water.

മഴക്കുക maḷakkuya So. = മയക്കുക (fr. T. മഴ ങ്കു, C. Te. Tu. masaku to grow dim, blunt). 1. To beat, wash, cleanse. 2. to protract, delay, confound.

മഴൽ maḷal = മയൽ q. v. Infatuation, hence മഴലുക f.i. തന്തതം മഴന്ന നീലനയനേ RC. also:

മഴുക to bewitch നീഴ് കൺമഴുകും തെളിമേൻ ചൊല്ലേ RC. — Hence:

മഴറുക = മയറുക to fascinate ചാടുന്ന മീന

ങ്ങളായൊരു കണിഴി ചാല മഴറിയെറിഞ്ഞു ചെമ്മേ CG.

മഴി maḻi = മക്കി, മൈ (മഴ). Collyrium കണിഴി തന്നിൽ മഴിയിട്ട DN.

മഴു maḻu 1. √ 5. To grow dim, dull, blunt, whence മഴ & മയങ്ങു, മയൽ prh. മക്കി & മാൽ. 2. T. M. (Tu. മഡു) a mace; hatchet തുമ്മ. വേന്തുമനി ആനാൻ RC. = വെണ്മഴു വേന്തിയ രാമൻ Brhmd. ഇക്ഷും മുറിപ്പാൻ അത്രം മഴു, മഴുവിട്ടു മുറിക്ക prov. ആശാരിമ. carpenter's tools, taxed MR. കന്മഴു stone-cutter's chisel. 3. red-hot iron for ordeals. മഴു എടുക്ക to undergo an ordeal, മഴു ചുട്ടെടുക്കേണം TP.

മഴുക്കാർ wood- or stone-cutters, pioneers. മ'രും ആശാരിയും TR. (for roads & bridges).

മഴുകര തീക്ക to rough-hew, cut off the splint, get into tolerable readiness.

മഴുന്നനേ (1) ഭൂക to grow blunt, — ആക്കുക to make blunt.

മഴുപ്പു a M. T. putting off a decision, resisting payment (= മഴുക്കു). മ. എടുക്ക to be intractable Vi.

I. **മാ mā** S. 1. Prohibitive particle: not, G. mē, f.i. തവമാസ്തു ChVr. may this not be thy lot! 2. M. Interj. of wonder, മാ, മമാ Vi. bravo, as in theatres.

II. **മാ,** Tdbh. of മഹാ in മാപാപം, മാപ്പിള്ള, മാമങ്ങം etc. Often in aM. with Dravidian words മാവെള്ള very white Vi. ഇമ്മാമരുന്നെല്ലാം RC.

III. **മാ** T. M. C. Te. The mango tree, Mangifera Ind. & മാവു, മാമരം; മാങ്ങ വീണാൽ മാക്കീഴ് പാടോ prov. വളന്ന മാവിനെ കളഞ്ഞു വേമ്പിനെ വളർത്തി KR. മാവും മരവും അടുക്കം prov. let by-gones be by-gones. Kinds: കപ്പൽ —, പറങ്കി — or പൊർത്തുകിമാ Anacardium Occidentale, കാട്ടുമാ Spondias mangifera = അമ്പാഴം; തേമാ & പുളിമാ, കണ്ണിമാ GP 68. ചൂനയൻ മാവു (much ചൂന 372); നാട്ടുമാ opp. ഗോമാ grafted. Parts: മാങ്ങ q. v. മാമ്പഴം, മാമ്പൂ med. GP 66. മാന്തളിർ, മാങ്കൊട്ട; മാങ്ങക്കുല് 189, 2, b (Trav. തിര). — മാന്തോപ്പു KR.

IV. **മാ** T. M. (= മാവു flour) $\frac{1}{5}$, കാൽ അഞ്ചാം മാവതാം CS. — കീഴ്മാവു the 5th part of a കീഴ്മാൽ (= $\frac{1}{640}$). — അരമാ $\frac{1}{40}$, declined അര മാവിൽ & കീഴരമെക്കു; നാലുമാ = $\frac{1}{5}$ CS.

V. **മാ** T. Trav. The after-birth, secundines, മാവു വീണുപോയോ.

മാംസം māmsam S. Flesh; the muscles of the human body are said to weigh with the blood 100 പലം Brhmd. ഒട്ടനാൾ ഉണ്ണു മാ. ക്രട്ടി ഉണ്ടിട്ടു AR. meat-curry. പെറമ്മ മക്കളേ മാ. തിന്നുകയില്ല TR. a paternal Govt. cannot mean to destroy me.

മാംസപിണ്ഡത്തെ പ്രസവിച്ചു Mud. a lump [of flesh.

മാംസവിക്രയലോഷം Anach. the sale of flesh, giving a daughter away for a consideration.

മാംസളൻ S. stout, robust; മാംസളാനന്ദം SiPu.

മാംസാദൻ, — ാശി S. a flesh-eater.

മാംസി, Tdbh. മാഞ്ചി GP 77. = ജടാമാംസി Indian spikenard.

മാംസോത്തരം S. food with meat; eating also [meat Vi.

മാംസോദനം S. (better — സൌ —) a pap with meat ഒരു മാ. പെരിക കാളിന്ദി തന്നെയുണ്ടാക്കാൻ KR. (a vow of Sīta).

മാകണി māyaṇi C. No. M. (T. മാകാണം). Division of a district.

മാകാണി T. M. = $\frac{1}{16}$. മാ. പ്രമിശ a rate of interest calculated in grain (= $\frac{1}{16}$ Iḍangaḻi per annum on the value of a fanam).

മാകന്ദം māyandam S. (III. മാ) The sweet mango tree, 5th arrow of Kāma CG.

മാക്കം N. pr. f., see മാക്കോം.

മാക്കല്ലു mākallu T. So. (മാവു flour). Slate-stone; soap-stone used for making vessels (ചട്ടി 342), by Kaniśas for കളം വരെക്ക = No. പെണ്ണുകല്ലു. — hence perhaps:

മാക്കത്തിറ a ceremony after കട്ടിയുൺ; കട്ടിക്ക മാ. കഴിക്ക (T. മാക്കൾ men? or മാക്കാൻ).

മാക്കാണി mākāṇi (= മാകാണി) $\frac{1}{16}$. മാ. പിടികയില്ല not a fraction!

മാക്കാൻ mākāṉ So. A tomcat, esp. കാട്ടുമാ. = കോക്കാൻ a wild cat.

മാക്കിറി mākiṟi So. A frog in tanks, മാക്രിയുടെ ശബ്ദം MC.

മാക്കീരക്കൽ Tdbh. (of ക്ഷീര?, കൽ). A collyrium from the calx of brass (=രസഗർഭം). ചുവന്ന മാ. തേനിൽ അരെച്ച് എഴുതിയാൽ കണ്ണിൻ പൂവും നരമ്പും ഇളെക്കും a. med. vermilion? പൊൻ മാ. used by goldsmiths. see താക്ഷ്യം 445.

മാക്കൊം & മാക്കം N. pr. f. വിറകില്ലാഞ്ഞിട്ടി താ മാക്കൊമ്പാഞ്ഞു വരുന്നു Anj. (double entendre: മാക്കൊമ്പ് ആഞ്ഞു വരുന്നു); Voc. മാക്കേ TP. — മാക്കപ്പോതി (കടയങ്കോട്ടമാക്കം) a deified Nāyariṭṭi worshipped for the sake of offspring (superst.). No. loc.

മാക്ഷികം S. (മക്ഷിക). The best honey GP.

മാഗധം māgadham S. Belonging to മഗധംq.v.

മാഗധൻ S. a minstrel സൂതമാഗധജനം KR. =മഗധൻ.

മാഗധി 1. the Pāli dialect of Sanscrit. 2. the Sōṇa river മാ. എന്ന പേരാമാറിൽ ഒഴുകുന്നു KR.

മാഘം māgham S. (മഘ). 1. The poem of Māgha. 2. the month കുംഭം f. i. മാഘമാസത്തിൽ വരും കൃഷ്ണയാം ചതുർദ്ദശി SiPu. (=ശിവരാത്രി), മാ'സത്തിൽ പൂയത്തുനാൾ KU.

മാങ്കോഴി A turkey, see വാൻ.

മാംഗല്യം māṅgalyam S. (മംഗല). Prosperity.

മാങ്ങ māṅṅa (മാ III., കായ്). 1. A mango fruit പച്ച മാ. medicinal, a. med. 2. mango pickle. 3. the heart or kidneys of animals തേങ്ങയും മാ. യും stomach etc. — ചെറുമാങ്ങ a Gratiola or Columnea, ചെറുമാങ്കൊട്ട a frutex. Rh.

മാങ്ങാക്കിളി the mango-bird, Oriolus.

മാങ്ങാച്ചൂട heat-pimples (partly caused by eating mangoes).

മാങ്ങാനാറി Didynamia gymnospermia മാ. കഴഞ്ച a. med. Kinds: ചെറിയ — Columnea balsamica, വലിയ — Verbesina calendulacea Rh. [also മാജ്ജ.

മാചി māji in മാചിക (P. H. mājū) The gall-nut, മാചിപത്രി Artemisia Indica T. So. C. Te.

മാചു mājū T. aM. (C. māsu, see മചകം). 1. Filth, spot. മാചറുതേർ RC. spotless. 2. So. (C. Te. māsa, C. Tu. māye) the after-birth = മറു; മാശ്ര B. also umbilical cord. (see മാച്ചു).

മാച്ചൽ māṯṯal & മാച്ചിൽ T. M. 1. VN. of മായുക q. v. 2. (T. മാറു, S. മാർജ്ജന) a besom, broom, ചൂരൽമാ. of rushes, പട്ടമാ. of Areca leafstalks (മാച്ചിപ്പട്ടvu.). കുറിമാ. stump of a broom, അടിമാച്ചിലും TP.

മാച്ചാൻ māṯṯāṉ The clown or fool of the theatre, മാ. കളി low jests (fr. മാച്ചു?).

മാച്ചു māṯṯu (മാചു). 1. Filth, dirt as of the hands കൈമേൽ മാ. ഇല്ല; മാച്ചാക്കി soiled. കൂമി ഉണ്ടാവാൻ മൂലം മാ. മെഴുക്കുകൾ Nid. മാച്ചു ഒഴിഞ്ഞം ഇല്ല ദോഷങ്ങളിൽ RS. — in metals മാ ചേറിപ്പോയൊരു നല്പൊന്നു നന്നായി കാച്ചിനാൽ എങ്ങിനേ വന്നു ന്യായം CG. 2. the after-birth V1. 3. മണിമുകടം മേപ്പും മാച്ചുരുത്തുലകിൽ ഇട്ടാൻ RC. hair? (T. മചിർ).

മാച്ച് കിഴി കെട്ടിത്തൂക്കുക (2) Palg. to tie the secundines of a cow to a milky tree to ensure a good supply of milk from the cow (superst.).

മാച്ചുവള്ളി (2) So. the navel-string of a beast.

മാജ്ജൻ No., മാശ്രമം Palg., മാശനം T. A confection of hemp, sugar & cocoanut-milk = കഞ്ചാപ്പം, — ലേഹം.

മാഞ്ചി māñji T. M. = മാംസി a. med. മാഞ്ചെടി, see മാൻ.

മാട māḍa 1. T. So. (മടങ്ങു). A cow with horns bent downwards. 2. മാടകൾ ഉരുകുമ്പോൾ അതിയായി എരിഞ്ഞീടും KR. in a conflagration = മാടം or മേട.

മാടം māḍam T. M. C. Tu. (മടം, മാട്ട). 1. A house with an upper story. മ'വും കൊന്തളവും തീർക്ക TR. tower on walls. മെയ്യൻ ഇരിക്കും എഴുനിലമാ. Mud. തൃക്കാരിയൂർ പൊന്മാടം KU. the Tr. palace. ചുടരൊളി മാ. തോറും RC. = വെണ്മാടം women on every balcony. fig. പന്തിരണ്ടുണ്ടതിൽ മാ'ങ്ങൾ CG. in the അമ്പലം of the human body. 2. a niche in walls; a hut of mountaineers or Pulayas in Trav. (= മണ്ഡപം 3). വിളഭൂമി രക്ഷിപ്പാൻ മാ. കെട്ടിച്ചു Bhg. in rice-fields; so മാടം വെക്ക Palg. (transportable & gen. on 4 poles) = കാവ (ൽ)ച്ചാള. മാടത്തിക്കീഴിൽ N. pr. one of the 5 Kṣatriya

families of Kēraḷa KU.; hence മാടത്രൃപതി title of the Cochi king.

മാടനമ്പി = മാടമ്പി KU. a baron.

മാടപ്പിറാവു (2) a pigeon breeding in walls, also മാടപ്രാക്കൾ PT. കാട്ടു മാടപ്രാവിനു ടെ മാംസം ലഘു GP. കപോതമാം മാടപ്രാവെന്ന പക്ഷി Bhg. [Ilavars.

മാടമ്പി Palg. a palm-climbing caste below

മാടമ്പ a principality, shire V1. 2. ചില മാ. വലുതായിട്ടുണ്ടു KU. (see തിരുമാ—); prob. from മാടമ്പി, മാടനമ്പി 1. a lord of the manor, baron or earl, (72 in Cochi, 2 only under Kōlattiri = നാടുവാഴി KU.). രക്ഷെക്കും ശിക്ഷെക്കും മാ. മതി KU. 2. a kind of lamp (loc.).

മാടവും ക്രൂടവും = മച്ചും മാളികയും pomp. മാടവീണ പോയേടവും ക്രൂടം വീണ പോയേടവും KU. royal income at failure of baronial succession.

മാടായി & മാടയേഴി N. pr. a capital of Kōlattiri, built by മാടൻ പെരുമാൾ KU. or the Bauddha Nasanga KM., now Payangādi (Port. Maravia as if from മാടവഴി?).

മാടാർ Er. carpenter as called by Cherumars. (No. മേടർ).

മാട്ട māṭṭu T. M. 1. = മടമ്പു. The blunt side, back of a sword മാ. തിരിച്ചു തല്ലുക V2. മാട്ടച്ചാണ്ടൻ വാൾ a curved sword. മാട്ടകാൽപ്പെട്ടിതു ഭാസ്കര പുത്രനെ Bhr. 2. a hillock, raised ground (= മേട്ടു?) മാട്ടം മാമലയും ഒക്കെടുത്തു RC. മാട്ടകൾ ഗ്രഹകളിം Nal. in jungle. മാടറാം MR. as far as the hillock; a sand-bank, islet, shallow water. മാടൊത്ത കളിർമുല Bhr. മാട്ടക്രുകൾ മന്നിത്തോരണശ്രേണികളിം PT. artificial hills in a capital (= മേടു?) — also mons veneris (obsc.). 3. (T. മാ animal) an ox, esp. = കാള; മാ. മേയ്ക്കുന്നവൻ VyM. ആട്ടുമാട്ടു cattle; Palg. പശുമാട്ടു a cow, കന്നും മാട്ടും = കരികന്നും പശുവും.

മാടണി aM. hillock-like, stout മാ. തോൾ വിളങ്ങും മാരുതി, മാ. കരങ്ങൾ RC. മാ. മുലയാൾ SiPu.

മാടൻ (4) So. brutish, senseless.

മാട്ടാൻ a bullock-driver V1.

മാട്ടക māḍuya T. M. (C. to make, C. Tu. mal) 1. To build, construct മതിൽ; ചെണ്ടു മാ. = ചെണ്ടുകുറിതൊൽ പൊതിയുക.; ഒരു സ്ഥലം മാടികെട്ടി MC. fenced in. കന്നുകാലിമാ. to enclose. അകിഴ് മാ. V2. to entrench oneself. 2. to push in with the hand, raise earth മണ്ണു മാ. for levelling. പുത്തൻപെണ്ണു പുരപ്പുറം അടിക്കും പിന്നേപ്പെണ്ണു ഉണ്ടേടം മാടുകയില്ല prov. is too idle to sweep the floor after eating = അടിച്ചു തളിക്ക. അരുമാ. to bend the growing rice from the ridges into the field, നെൽമാ. (with ropes) to confine the crop within the ridges. ചാക്കുമാ. V1. to fill the mill with what is to be ground. ശാന്തിമാ. to sacrifice. 3. to beckon with the hand മാടിവിളിച്ചു Nal. KR. in battle. പുടവ ഇട്ടു മാ. V1. to wave a cloth for a sign. ഉറുമൽകൊണ്ടു മാടി വിളിക്കേണം Ti. ചേൽ മാട്ടം നീഴ്കൺ RC.? കരുതലരോടു പോരിടേ മാടി കാട്ടുക RC.? 4. (= വാട്ടുക?) കണ്ണിന്തടം മാടിപ്പോയി No. lost its brightness.

മാടിപ്പുതെക്ക (2.) Tiyar women to cover their breasts with a cloth thrown over the left shoulder brought forward under the right arm & tuck in behind or in front, Cann. — Cal.

മാടോട്ട māḍōṭṭu (മാടം). Tile of a roof അവക്കു സുവണ്ണം തകന്നൊരു മാ. പോലേ SiPu. so cheap.

മാട്ടം māṭṭam C. Tu. M. (മാട്ടുക). 1. Making, enclosing, sorcery. (loc.). 2. entrenchment; a mud-bank or -fort V2. 3. stroking off with the hand. 4. a large earthen or copper pot, chiefly for toddy കാക്ക മാട്ടപ്പാനിയിൽ നോക്കുമ്പോലേ Cal.

മാട്ട & മാട്ടപ്പാനി (Palg. loc. മാട്ടകിഴായി of bamboo) a pot for extracting toddy.

മാട്ടു sorcery അവനെ മാട്ടുക്കിക്കളഞ്ഞു

മാട്ടുബാധ possession by demons.

മാട്ടുക T. M. C. 1. to hook in. മാട്ടി വെച്ചു put into the stocks; fig. took him fairly in.

മാട്ടിയിടുക to make money. 2. to bewitch തെങ്ങു മാ. to secure a palm-tree by sorcery V1., to tap it for toddy Cal., to hang a vessel to it B.

മാണം māṇam S. (T. glory). The bulbous root of Arum, plantain etc. (see മാണി 2.).

മാണവൻ māṇavaṅ S. (=മാനവൻ or മാണി). A boy, student, & മാണവകൻ PT.

മാണാക്കൻ No. loc. the temple-servant of a Muckwars' Bhagavati-temple; Wett. So. a disciple; friend of the bridegroom.

മാണാരി Māṇāri (fr. മാൺ?). N. pr. A class of Sūdras.

മാണി māṇi T. M. C. Tu. 1. A manikin, boy, the child of Nambūtir; a young Brahman student മാ. കളും മടവാരെ ഭൂമിച്ചീടും Sah. മാ. കൾ ഓതു മാറില്ല ഇപ്പോൾ CG. മാ. യായി ചെന്നു VilvP. Viṣṇu as dwarf. മാ. യരുവാഷ്ഠൻ RC. 2. membr. virile V1.; the clump of blossoms at the end of a plantain bunch; മാ. യില്ലാക്കുന്നവൻ a plantain without such V1. (മാന്നി B., മാമ്പു No.).

മാണിയൂർനമ്പിടി N. pr. a baron with 600 Nāyars in Perimpaḍappu KU.

മാണിക്യം māṇikyam S. (മണിക). 1. A ruby.

മാണിക്കം 1. id. മാണിക്കക്കല്ലുകൊണ്ടു മാങ്ങ എറിയുന്നു prov.; any gem മാ'ക്കല്ലിൽ നീലക്കൽ നിന്നു വിളങ്ങും പോലേ CG.; fig. മന്നർ മാണിക്കം തൊടുത്താൻ RC. the best of princes. മാ'മായ വസ്തു V1. very precious. 2. N. pr. f. (& m.; also മാണിക്കൻ So.). 3. the hood of a serpent; the ripe berry of കോശക്ക; the edible pericarpium of ആമ്പൽ etc.

മാണിമന്ഥം S. (മണി) rock-salt.

മാണ്ഡലികൻ S. (മണ്ഡലം). The governor of a province പാണ്ഡവരും കൌരവരും തൻ മാ'ന്മാരുമായി CG.

മാൺപു māṇbu T. aM. (see മാൻ I., T. also മാൻറൽ = മയങ്ങൽ). 1. Glory, beauty മാനിനി മാരുടെ മാണ്ഡിനെ കാങ്കിലോ, മാൺപാന്ന കാന്തി, മാൺപുററ പൂണ്ണു CG. 2. see മാമ്പു.

മാത māδa = മാതു in N. pr. as ചെറു മാത.

മാതംഗം māδaṅgam S. (മതംഗ). An elephant സിംഹത്താലടിപെട്ട മത്തമാ. പോലേ KR.

മാതംഗൻ S. a mountaineer, outcast മാതംഗ ജാതി VilvP.

മാതംഗി f. of prec., also Pārvati.

മാതലി S. Indra's charioteer.

മാതളം māδaḷam T. M. C. Tu. (S. also മാതുലംഗം VetC.). 1. Citrus medica, gen. മാതളനാരകം a. med. മാതളനാരങ്ങനീർ a. med. in GP 67. മാതൾനാരങ്ങാത്തൊലി, — കഴമ്പു, — അല്ലി. 2. a pomegranate അഞ്ചു മാതളമ്പഴം VyM.; also മാതള T. f. i. മാതള തന്നിളവിത്തു കണക്കനേ പല്ലുകൾ CG.; മാതളേ Voc. KR. — Kinds: താളിമാ. pomegranate tree, നീർമാ. a Cratæva (tapia?).

മാതാമ്മ = മതാമ്മ Madam.

മാതാവു māδāvu S. & മാതൃ (L. mater). A mother; Bhagavati.

മാതാപിതാക്കന്മാർ parents — മാതാപിതാദ്വേഷകന്മാർ Bhg. unnatural sons.

മാതാമഹൻ S. mother's father.

മാതിരി Tdbh. of മാതൃക a pattern, sample, specimen. ആ മാ. like that. മാതിരിപ്പാടു a kind of cloth imported from മാതിരിപ്പാക്കം.

മാതുലൻ S. a maternal uncle അമ്മാമൻ.

മാതൃക S. the original (പുത്രിക the copy). അവരെ നിർമ്മിപ്പാൻ ഇവൾ മാ. യായി CG. pattern = മാതിരി.

മാതൃഘാതകൻ AR. a matricide.

മാതൃപാരമ്പര്യം S. = മരുമക്കത്തായം.

മാതൃബന്ധു S. relation by the mother or mother-in-law. [Brhmd.

മാതൃവധം, — ഹത്യ S. murder of a mother.

മാതൃവഴി genealogy of maternal ancestors.

മാതൃസംഗം incest.

മാതു māδu T. M. (മാതൃ). 1. A mother, lady, esp. N. pr. of Goddesses പുവനിമാതും പൂമാതു. RC. മലമാ. & അചലമാതിൻ പോർമ്മുല RC., മലർമാ. & പാലാഴിമാ. CG., വാണിമാ. & മൊഴിമാ. etc. 2. N. pr. f. കുഞ്ഞിമാ. TP. — pl. മാ

തർ ladies. അമരമാതർ RC. എങ്ങളോട ഒപ്പുള്ള മാതരിപ്പാരിൽ മറെറങ്ങും ഇല്ല CG. (തുടങ്ങുക 1.)

മാത്ര mātra S. (മാ to mete). 1. Measure, മാ. യില്ലാത മോഹം VCh.; quantity in metre, a short vowel or half a short syllable, a moment മാത്ര ര ഒരു ശബ്ദിതം Bhg 8. 10 മാത്ര സമയത്തോളം നിൽക്കിലിച്ചതു കേട്ടു jud. (10 മാത്ര = 1 ശ്വാസം or ഡിപ്പ്?). 2. med. a dose, a pill. 3. a quarter Bhg. Gan.

മാത്രക്കോൽ measuring rod; a drumstick; staff of Yogis; pole or stool of mountebanks. മാ. ഏറുക to go on stilts.

മാത്രം S. (L. metrum). 1. measure, extent. ഗജമാ. of an elephant's size. കുടുക്കിന്മണി മാ' മുള്ള മോക്ഷം Bhr. ശബ്ദമാത്രത്തെ കേട്ടു ശങ്കിപ്പാൻ എന്തുമുലം PT. പ്രാണമാത്രത്തോടയച്ചാൻ KR. just alive = half dead. കൊല്ലുവാൻ മാത്രമുള്ള വിപ്രിയം KR. a dislike strong enough to lead to murder. നിന്നെച്ചൊല്ലി പ്പൊറുപ്പൻ മാസമാ. KR. ധനമാ. Bhg. the whole of the property. 2. only, merely ഈ മാ. & ഇത്രമാ. only this much. 3. but So. തരുവിക്കാം മാ. നേരം ക്ഷമിക്ക Arb.

മാത്സര്യം S. = മത്സരം. Envy. മാ. ആരും തുടരായ്കവേണം CC. let none quarrel with him.

മാത്സികൻ S. (മത്സം). A fisherman; also മാത്സ്യന്മാർ വന്നതു CG.

മാദകം, മാദനം S. (മദം). Delightful.

മാദേവർ hon. of മഹാദേവൻ q. v. (vu. മാതോർ) Palg. = തൃത്താക്കുരുവപ്പൻ, 478.

മാദൃശൻ S. (മൽ, ദൃശ). Like me.

മാദ്രി S. Mādri (മദ്ര), Pāṇḍu's wife.

മാദ്രേയൻ S. her son, Nakula or Sahadēva. ar.

മാധവം mādhavam S. (മധു). 1. Made of honey മ'മായ മധുപാനം ചെയ്തു Bhr. liquors. 2. the sect of Madhva or മാധ്വാചാര്യർ.

മാധവൻ S. = യാദവൻ 1. Kṛṣṇa CG. Bhr. 2. N. pr. m.

മാധവി 1. his sister. 2. N. pr. f.

മാധുരം mādhuram S. (മധുര). Sweet മാധുരമായ മാനിനിമാർ.

മാധുര്യം S. sweetness f. i. of speech മാധുര്യത രേണ പറഞ്ഞു കേട്ടു Bhg. ലൌകിക മാ'വും Nal. politeness.

മാധുകരം S. collected alms V1.

മാദ്ധ്വം S. see മാധവം.

മാധ്യന്ദിവം S. (മധ്യ). Noonday, adj. (see സവനം).

മാന Ar. ma'nā, Signification, a simile, explanation അമ്മെക്ക് എന്തൊരുമാന പറഞ്ഞാളേണ്ടു TP. how shall I break the news to her.

I. മാനം mānam M. = വാനം. The sky q. v. in ചെമ്മാ., മാനംചാടി, മാനമ്പാടി, മാനവിൽ. മാനന്തവട്ടി, മാനന്തോടി TR. N. pr. place in Wayanādu.

II. മാനം S. 1. (മൻ). Self-confidence, pride മാ. നടിക്ക = അഭിമാനം; മാനമലങ്കൾ അശേഷം ഒഴിച്ചു Bhg. passions. ഞാൻ എന്നാം എനിക്കെന്നുമുള്ള മാ. കളക; എന്നോട്ട നേരായവരില്ലെന്ന മാ. Bhr. പെണ്ണുങ്ങളിൽ മാ. അടക്കം, മാ. ഇല്ലാതൊരു മാ. മനസ്സിൽ എഴുന്ന CG. self-conceitedness, prudery, bashfulness. 2. honor, rank, respectability, urbanity ബ്രാഹ്മണരെ മാ. കെടുത്തു ദുഃഖിപ്പിച്ചു TR. Tippu disgraced & persecuted them. മാ. ഇയന്ന Bhr. = മാനത്തോട courteously. മാനത്തിന്ന പായുക No. for honor's sake (cattle). 3. (മാ) measure = പ്രമാണം, as മാക്ഷാദിമാനം കണക്കു Nal. ചന്ദ്രമാ. calculation by the moon's motion. 4. prh. = മനം in വാനവർ എല്ലാരും മാനിപ്പാനായി മാനത്തു വന്നു നിറഞ്ഞു CG. (or മാനം I.)

മാനക്കേറവു MR. dishonor, disgrace = അപമാനം.

മാനക്കേട id. മാനം കെട്ടും പണം നേടിക്കൊണ്ടാൽ മാ. അപ്പണം പോക്കിക്കൊള്ളും prov. മാ. അനുഭവിക്ക TR. to suffer shameful treatment. [honored.

മാനക്ഷയം S. id. നമ്മെ മാ. വരുത്തി TR. dis-

മാനനം S. honoring.

മാനനീയൻ S. honorable Nal.

മാനപ്രാണത്തോടേ പോരിക TR. to escape without loss of honor or life.

മാനഭംഗം S. disgrace ലജ്ജയും ലഘുതപവും മാ'വും ഫലം Nal.

മാനമം S. pride മ'ങ്ങൽ അശേഷം ഒഴിച്ചു Bhg.

മാനമര്യാദ S. sanctioned privileges നമ്മുടെ മ' ഒക്ക താഴ്ച്ച വരികയില്ല, മ. പോലേ നടത്തിക്ക TR.

മാനമര്യാദസ്ഥയായ എന്നെ jud. a respectable person. f., — സ്ഥൻ m.

മാനം പോകുക to defeat മാനിന്നും മീനിന്നും മാനത്തെ പോകുന്ന കണ്ണിണ CG.

മാനവജ്ഞിതം S. ignoble, opp. മാനവാൻ m., മാനവതി f.

മാനവിക്രമന്മാർ N. pr. The 2 Erāḍi youths that founded the kingdom of Tāmūri KU. — മ'മൻ title of Tāmūri, vu. മാനിച്ചൻ വിക്കിരൻ; മാനവേന്ദ്രൻ title of the 2d Rāja, also കോഴിക്കോട്ട മാനവേള ഇളയ രാജാവു TR. മാനവേളചമ്പു N. pr. a Bhāratam composed by a Tāmūri.

മാനശാലി S. highly honorable മാ. നളൻ Nal., മാ. യാം ബാലി KR.

മാനശീലൻ S. haughty; honorable.

മാനശേഖരൻ N. pr. a king of No. Mal. KM.

മാനഹാനി S. disgrace മാ. വരുത്തരുതു Anj. മാ. വരുമ്മുമ്പേ മരിക്ക നല്ല KR.

മാനവൻ mānavaṅ S. (മനു). Man, opp. വാനവൻ God CG. — മാനവവീരൻ Mud. a king. മാനവപ്രവരനായുന്നവതരിച്ചീടും AR. Viṣṇu. മാനവം S. derived from Manu, as മ'ധർമ്മം. മാനവി S. a woman.

മാനസം mānasam S. (മനസ്സ്). 1. Mental. 2. mind എല്ലാജനങ്ങൾക്കും ഒന്നല്ല മാ. VCh. taste. വള്ളിയിൽ മുളക കാണാതേ മാ. കൊണ്ടു മുളക മതിച്ചു TR. 3. = മാനുഷം 3.

മാനസതാരിടം the heart. Bhg.

മാനസനാഥ Bhr. = പ്രാണനാഥ the wife.

മാനസൻ in Cpds., f. i. പരിതപ്തമാനസന്മാർ AR. with a grieved mind.

മാനസപൊയ്ക Arb. = മാനസസരോവരം N. pr. a lake in Tibet.

മാനസാന്തരം repentance (Christ.).

മാനാത്തി mānātti Foreign washerman. (മൈനാത്തൻ m. — ത്തി f.; also മൈ — & വയി — in Mahe).

മാനി māni S. (മാനം). 1. Haughty. 2. honorable മാനികളിൽ മുമ്പുടയവർ RC.

denV. S. മാനിക്ക to honor, pay regard to. ഉക്തികൾ മാനിയാതെ Bhr. disregarding. എന്നേ മാനിച്ചു പാക്കും Bhr. will wait for my sake. അവളുടെ കൈയിൽ മാനിച്ചു നല്കി CG. politely.

മാനിതം S. 1. honored, respected. ലോകമാരാൽ ഭക്ഷണങ്ങളാൽ മാനിതയായ DM. honored with presents. മാനിതരായ ബ്രാഹ്മണർ CG. 2. = മാനുഷം 2. an embassy (മനിച്ചം), മാനിതം മുഹമ്മതു Mpl. song = റസൂൽ apostle.

മാനിതവ്യം S. to be honored.

മാനിനി (f. of മാനി) a woman, esp. high minded.

മാനിഭം (loc.) = മാന്യം honor; royal privilege or exemption. മാ. അറിയാത്തവൻ uncourteous Vl.

മാനിയം 1. = മാന്യം. 2. = മാനുഷ്യം frailty.

മാനുഷം mānuśam S. (മനുസ്സ്). 1. Human, humane; also mother's milk Vl. വിദ്യയില്ലാത്തവൻ മാനുഷപ്പശു Vl. മാനുഷഭാവം കൊണ്ടു Bhr. humanely. 2. a high office or dignity, as held by the Tirumanachēri Nambūtiri KR. prob. representative of the king = മനുഷം, also മാനുഷ്യം. 3. a fee which the tenant gives to the Janmi for a parambu (corresponding with the കൊഴുപ്പണം & verging between the half & the whole amount of its പാട്ടം) W.; also called മാനസം & മാരിക്ഷം, prh. fr. മാന്യം (as കാരിക്ഷം fr. കായ്യം); of 2 kinds: പാട്ടത്താൽ പകുതിമാ. & പാട്ടത്തോളം മാ. of one year's പാട്ടം No.

മാനുഷൻ S. a man. — മാനുഷി S. a woman അവൾ മാ. യായി Bhr. മാ. മാരായ നാരിമാർ CG. മാ. കൾ Bhr.

മാനുഷ്യം S. the state of man, humanity.

I. മാൻ mān aM. T. (മനു, മന്നൻ, മാൺ). A king in ചേരമാൻ KU., പെരുമാൻ Bhr.

II. മാൻ T. Te. C. M. A deer, buck, hart, gazel. (T. മാ animal); fig. മാനസമായ മാനിനു നല്ല കാനനമായി CG. a good subject to dwell on.

മാനേൽമിഴി RC. മാനേലും മിഴിയാളേ KR. മാൻ കണ്ണിമാർ Bhr. ഇളമാൻ കണ്ണാൾ RC. gazel-eyed (see പേടമാൻ doc.). Kinds: ആയ്മാൻ Bos gavæus, ഉഴൽ — (S. ഋത), കല — a stag, കട്ട — (നൃങ്ക S.), കരു —, കരിർ — a camelopard (prh. ഖദിര —), കവരി —, കരിങ്കവരി — (സുമരം S.), കുറു — (ശബരി), കൃഷ്ണ — the spotted Axis, ചെങ്കീരി — or പുള്ളി — Axis maculata (രോഹിത), പൊന്മാ., പെരുമാ. (വാതമൃഗം) & വെൺപെരു —, മല — an elk, വരി — (രൌഹിഷം), വെള്ളമാൻ.

മാനരിങ്ങ No. Cal. a timber-tree.

മാഞ്ചെവി Cacalia Kleinia.

മാന്തല 1. a deer's head. 2. = മകയിരം.

മാന്തൽ 1. So. No. A fish = നങ്ക or അണ്ണാക്കിൽ പാറി No. = മന്തൽ. 2. VN. of മാന്തുക.

മാന്തളിർ māndaḷir T.M.C. (മാ III.). A mango-shoot, മാ. വർണ്ണം its colour, brown or purple? മാരൻ തൻ മാ. നേരൊത്ത പൂന്തുകിൽ, മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞതോ മാ'രായതോ CG. മാ'പ്പട്ട purple silk, മാ'പ്പച്ച a kind of green stone (B. മാന്താളിപ്പച്ച). [Kāma).

മാന്താർ id. മാ. ശരഭ്രാന്തിൽ നീന്തി CG. (=

മാന്തോപ്പു a clump of mango trees (or deer-park?), മാനസം കളിക്കുന്ന മാ. KR.

മാന്തുക māndua (മന്തു?). To scratch with nails, claws, dig with the hand (with hoofs ചുര മാന്തുക horses, cattle, pigs), നായി വാതുക്കൽ, വാതില്ലു മാ'ന്ന TP. മൂരി കുമ്പിനാൽ മാ., പന്നി മാ., പൂച്ച പിടിച്ചു മാന്തിയുട്ട etc. മറ ചെയ്യു ശവം മാന്തി എടുപ്പിച്ചു TR. exhumed.

VN. I. മാന്തൽ scratching, a scratch.

II. മാന്തു 1. a scratch പുലിയുടെ കടിമാന്തും TR. 2. മാ. പിടിക്ക a certain itch.

മാന്തി a grate for cocoa-nuts, smaller than ചിരവ.

CV. മാന്തിക്ക, f.i. അവരെക്കൊണ്ടു മണ്ണു മാന്തി ചെടുത്തു jud. had the corpse exhumed.

മാന്ത്രികൻ māndrikaṅ S. (മന്ത്ര). A sorcerer മാ'നാകുന്ന യോഗി, മാ'കശ്രേഷ്ഠൻ Mud.

മാന്ത്യം mānd'yam S. (മന്ദ്). 1. Sluggishness, torpor ബുദ്ധിമാ. 2. esp. = അഗ്നിമാ. indigestion, Tdbh. മാന്ദ്യം a children's disease, also മാന്ദ്യസന്നി fits from indigestion.

മാന്നി mānni 1. = മാന്ദി (മന്ദ). An astrol. term; upper apsis of a planet's orbit (?) മാന്നികേന്ദ്രേ PR. 2. B. = മാണി 2.

മാന്യം mānyam S. (മാനിക്ക). 1. Deserving of honor or regard — മാന്യൻ respectable. 2. T. M. C. lands nearly or altogether exempt from tax സ്വ്വമാ.

മാന്യമാനിതപം S. 1. honoring the honorable Bhr. 2. high honor Vi. — what is മാന്യോത്തരം വിചാരിച്ചു? VetC.

മാപാപം mābābam (മാ II.). A great sin; what a disgrace! Oh pity! Vi.

മാപാപി a great sinner CG. (a curse Vi.).

മാപ്പിള്ള māpiḷḷa (മാ II.). 1. T. M. A bridegroom, son-in-law Vi. പൊങ്കിക്ക മാ. prov. 2. hon. title given to the colonists from the West, prh. at first only to their representatives നസ്രാണി —, ജൂത —, ചോനകമാ. Christian, Jew, Muhammedan. മാ. പോറിയ കോഴി prov. (= ഉമ്മ). എന്റെ മാ. യുടെ അനന്തരവൻ TR. my husband's heir, says a Māpḷichi or Umma. f. മാപ്പിള്ളച്ചി.

മാപ്പു Ar. mu'āf & മാഫ് Pardon, exemption. കുറ്റത്തിന്നു മാഫ് കൊടുത്തുകൂടാ, കായ്ത്തിന്നു രാജാവ് മാ. ചോദിച്ചു, കായ്വും മാപ്പാക്കിത്തീർത്തു is condoned. നില്പുള്ള ഉരുപ്പു മാപ്പാക്കിത്തന്നു TR. remitted, acquitted.

മാഫ് സാക്ഷി an approver.

മാമകം māmakam S. My. മാ'ന്മാർ my people; the selfish.

മാമൻ T. M. Te. (S. മാമകൻ fr. മാ) mother's brother അമ്മാമൻ (father-in-law Vi.).

മാമയൻ māmayaṅ (മാ II.). The great charmer (= മായൻ), മാമയപ്പൈതൽ Kṛṣṇa CG.

മാമരം 1. a great tree. 2. a mango tree (മാ III.). [moon. B.

മാമറയോൻ 1. a great Brahman. 2. the മാമല Himālaya — മാ. മകൾ Si Pu., മാ. മങ്ക Anj. Pārvati. [jubilee of Tāmūri.

മാമാങ്കം & — ങ്കം = മഹാമഖം q.v. KU. the

മാമാതം = മഹാമാസം a great festival, any grand show or play പയ്യാമ്പൂർ മാ. കാണ്മാൻ പോയി TP. അവിടേ മാ. കന്നം ഇല്ല vu. (= പുതുമ).

മാമുനി AR. hon. a great Ṛshi.

മാമൂൽ Ar. ma'mūl, Established custom ജാതി അന്യായം മാ. പ്രകാരം തീർന്നു TR.

മാമോദീസ, — സ്സ Syr. ma'amōdīthā, Baptism മാ. മുങ്ങുക, മുക്കുക Vl. 2.

മാമ്പു māmbu No. = മാമ്പൂ, മാമ്പി 2. The flower at the end of the plantain bunch; tassel & other appendage of ornaments ചങ്ങല —, തുടർ —; a carved ornament depending from the capital (പോതിക) of wooden pillars in temples & manors. = വാഴമാമ്പി.

മാമ്പില്ലാക്കന്നൻ a kind of plantain.

മായ māya S. (√ മയി in മയിൽ, മയക്കു). 1. Infatuation, juggling, miraculous power, sorcery മായ തട്ടാശ്ശാൻ AR. മായക്കളിയോ കളിക്കുന്നതു TP. മായകൊണ്ടു രാക്ഷസി മറഞ്ഞു; ബഹുമായയെ പ്രയോഗിച്ചു KR. 2. illusion, unreality of the world, personified as Brahma's wife മായാതൻ മായത്താൽ (cunning) മാനുഷനായൊരു മാധവൻ CG. ആത്മമാനിമ്മലൻ എന്നാകയാൽ അനാദിയായ മായാതൻമലവിരഹിതനായി മേവിടുന്ന Chintar. മായാസങ്കടം മനുഷ്യജന്മത്തിങ്കൽ ആക്കില്ലാതു AR. (see ആവരണം 92 & വിക്ഷേപം).

മായം S. & Drav. 1. dimness മാ. കളഞ്ഞു ഞാൻ കണ്ടതില്ല CG. clearly. മാ. ചേർക്ക, കൂട്ടുക to adulterate oil, metals, etc. Vl. 2. disguise, trick, juggling, hypocrisy കറഞ്ഞൊരു മായത്തെ പ്രയോഗിക്ക PT. (= കൌശലം) cunning. മാ. ചെയ്ക to dissemble. മാ. തിരിക to vanish.

മായക്ക = മാ ചിക്ക Vl. gallnuts.

മായക്കാരൻ a juggler, cheat, trickster.

മായൻ S. & മായകൻ id. esp. Viṣṇu, on account of his versatility, also മായവൻ. എഴുരണ്ടു ഭുവനം അശേഷവും ചുഴവേ നിറഞ്ഞീടുന്ന മായോനേ Kum K. — മായൻ, മായാണ്ടി മായൻ വേലൻ etc. (Subrahmanya) N. pr. m. Palg.

മായവിദ്യ cunning sleights.

മായാതീതൻ having conquered over illusion മാ'നായി വാഴാം Bhg.

മായാനിർമ്മിതം built by magic. മാ'വിലം KR. an enchanted cave.

മായാപുത്രഗണം = കാമക്രോധാദി.

മായാപുത്രികൾ = ഭ്രൂണഹിംസാദി AR.

മായാപ്രപഞ്ചം Bhg. the world as being an illusion or created by illusion.

മായാഭ്രമം a false idea, Bhg.

മായാമയം S. illusive, magical.

മായാമയൻ Viṣṇu Bhr. & മായാപുരുഷൻ AR.

മായാമോഹം infatuation, fancy, avarice.

മായാവി S. a juggler, magician മാ. യായൊരു പക്ഷിന്ദ്രൻ Nal. മാ. കളോടടുത്തു Bhr. those cheats of Asuras.

മായാവികമതം (Vl. മായാവാകമതം?) a sect that holds the unreality of creation.

മായി S. 1. wise, a trickster മാ. തന്നേയും സ്മരാചേതസി കരുതുക VCh. Viṣṇu. 2. Tdbh. (foll.) N. pr. f. മായികുട്ടി etc.

മായിക S. (f. of മായകൻ), വിണ്ണവർ നായികേ മായികേ CG. invocation of Durga.

മായില & മായില്ല (loc.) = മേലാ Cannot.

മായുക māyuya 5. (മയൽ, മായം). 1. To wear away, grow dim, to be effaced as എഴുത്തു etc. ശിരസി വിധിലേഖനം പോയി മാഞ്ഞിടുമോ * CrArj. മുന്നമേ മാഞ്ഞുപോയൊരു ശരീരം എത്രയും ചിത്രമായുന്ന PrC. = മാഴ്ക. ആനനങ്ങൾക്കു മായുന്നിതു കാന്തി RC.; fig. ചിത്തഭ്രമം മായുമാറായില്ല Bhr. 2. to vanish അരികൾ അറപ്പോയി മായിന്നു മുടിന്നു RC. died. ഉസ്സുക്കൾ എന്നുള്ള വാത്ത മാഞ്ഞതായി CG. was disused. തെഞ്ഞാൻ മാഞ്ഞാനായിപ്പോയി vu. became imperceptible. * (in print: പോലേ വന്നീടുമേ).

VN. മാച്ചൽ vanishing, being blotted out; forgetfulness B.

v. a. മായ്ക to efface, wipe off; to destroy ആ മായയെ മാച്ചുകളഞ്ഞു CG.; മായ്ക്കപ്പെട്ട മാർഗ്ഗം Mpl. an exploded church.

CV. ലോകങ്ങളും ഒക്കവേ മായിപ്പിച്ചു Sk.

മായ്യു Vl. a spot as of ink (മാച്ചു).

മായോൻ, see മായവൻ.

മാരകം mārayam S. (caus. of ള). Killing.

മാരണം S. 1. id. മൊയ്തീന്റെ മാ'ത്തിന്നു തന്നെ Mud. മാ'മായശാപം Bhr. deadly. മാ'മായി തേ ടാരകവാസികൾക്ക് ഏരകപ്പുൽ CG. ആറു ശിശു മാ. ചെയ്യ CC. 2. destroying by charms; sorcery മാ. പ്രയോഗിക്ക vu. മാരണക്രിയ, മാരണാദികൾ ചെയ്ത PR.

മാരൻ S. (killer). 1. Kāma പാരിച്ച മാരച്ചൂട്ടുള്ളിൽ CG. പൊങ്ങുന്ന മാരതുയർകൊണ്ടു RC. മാരപ്പടകൂടി Bhr. അവനോട്ട മാരോത്സവം തുടങ്ങി PT. 2. a husband (songs).

മാരമാൽ, മാരാത്തി love-sickness, excessive lust മാ. പൂണ്ടു Bhg.; so മാരവികാരത്തോട്ടുകൂടി ഇരിക്ക KU.

മാരയാൻ mārayāṉ & മാരാൻ N. pr. A caste of Antarjāti; the higher section (ഒച്ചർ) perform purification (പുണ്യാഹം) for Brahmans = മാരയാൻപൊതുവാൾ, നായർപൊതുവാൾ; the lower sweep temple-courts, beat drums or make music കുത്തും തല്ലും ചെണ്ടെക്ക അപ്പവും ചോറും മാ'ന്ന prov. f. മാരാത്തി TR.

മാരലോമ്യം? (opp. പ്രതിലോമം). The rule of marrying in one's caste, Bhr.

മാരി māri 1. S. (f. of മാരൻ). A Bhagavati മാരിയമ്മ, മാറമ്മ, മാലിയമ്മ. 2. a plague, esp. smallpox ജനങ്ങളുടെ അതിക്രമംപോലേതന്നേ നാട്ടിൽ മാരിയും ചൂരിയും വരുന്ന vu. മാരിക്കരുപ്പു 269. 3. T. Te. Tu. M. heavy rain. മാ. എടുക്ക, കേറിവരിക clouds to rise. മാ. ചൊരിയുക, അടിക്ക, പെയ്യുക etc. മാരിക്കാലം No. = മഴക്കാലം. മാരിയാം മഴപോലേ ബാണങ്ങൾ പൊഴിച്ചിതു KR. അസ്ത്രമാ. ചൊരിഞ്ഞു Bhr. ചോരമാ. പെയ്യ KR. മാ. പോലേ വന്നാലും മഞ്ഞുപോലാകും prov. however boisterous at first. 4. a bore, intolerable person എനിക്ക് ആ മാ. വേണ്ട vu.

മാരിഷൻ mārišaṉ S. (മാൻ). A venerable person; manager of a drama. Tdbh.

മാരിചൻ N. pr. m.

മാരിഷം = മാനുഷം 3.

മാരുതൻ māruδaṉ S. (മരുൽ). Wind ഏഴ മാ'ന്മാർ KR. (f.i. വായു, പ്രാണൻ, അനിലൻ, ജീവൻ etc.). മാരുതത്തെല്ലു SiPu. a light breeze; zephyr. മാരുതമോഹൻ Bhr., (also വിബുധശ്രേഷ്ഠൻ) the giver of wisdom.

മാരുതി S. Hanuman KR., Bhīmasēna Bhr.

മാർ mār T. M. 1. = മാവു. 2. = അവർ (Te. വാർ). 3. Syr. Lord മാർപാപ്പാ CatR. = മാനാൻ; മാർപാപ്പാകാലാണ Nasr.

മാൎക്കഴി mārkaḻi (T. — ഴി, S. മാൎഗ്ഗശിര). The month Dhanu, Trav.

മാർഗ്ഗം mārgam S. (ദൃശ tracing). 1. A way ആശു മാ. ലേഹി AR. give way to me. പാളയം N. കോട്ട മാ'ത്തിൽ കുടികടന്ന TR. entered by N. 2. manner, mode മാർഗ്ഗമയ്യാട old custom. ഇമ്മാൎക്കമേ doc. in this manner; esp. proper manner (= വഴിക്കേ). നിന്നുടെ വാഞ്ഛിതം മാ'മായി നല്കുന്ന CG. മാ'മായി പൂജിച്ചു Vil. duly. ധൎമ്മമാ. നടത്തുക Bhg. കെട്ടുമാർഗ്ഗം wedlock, വെപ്പുമാർഗ്ഗം concubinage (Nāyars). 3. religion ഭക്തിമാ. പറയാം Bhg. ബൌദ്ധമാ. ചേരുക, കൂട്ടുക, പുകുക to join. മാ. കൂട്ടുക to admit into a religion. മാ. പൊളിച്ചിട്ടല്ലേ പോയതു Palg. has renounced it. ആളെ ചിറപിടിച്ചു മാ. ചെയ്ത് ഇസ്ലാമാക്കി Ti. circumcised. മാ'ത്തിൽ വേണ്ടപ്പെട്ട കായ്ങ്ങൾ ഒന്നും പുരയിൽ ചെയ്യരുതു TR. interdicted of a Kāδi.

മാർഗ്കല്യാണം Mpl. circumcision (കഴിക്ക).

മാർഗ്ഗക്കാരൻ a Roman Catholic; hence ഒരു ഒറ മാർഗ്ഗപ്പുരയും ഒരു തീയപ്പുരയും TR. a RC.'s house.

മാർഗ്ഗണം S. 1. seeking. 2. an arrow മാ. ഉതു പഴുതേ പോം KR.

മാർഗ്ഗമാക്കുക to arrange, settle ഒക്കയും മാ'ക്കിത്തരാം TR. മാർഗ്ഗമായാക്കുവാൻ CG. = വഴിക്കാക്കുക.

മാർഗ്ഗവിധിപോലേ TR. according to the rules [of the Koran.

denV. മാർഗ്ഗിക്ക to search അവരെ മാ'ച്ചു പോരുവാൻ Nal. [cuted.

part. pass. മാർഗ്ഗിതം S. searched for, perse-

മാർജ്ജനം mārjanam S. (മൃജ്). Cleaning, wiping ഭൂതലം കരംകൊണ്ടു മാ. ചെയ്ത Nal. and മാർജ്ജന ചെയ്ത Vil. swept.

മാജ്ജാരൻ S. a cat, considered a bad omen.

മാർത്തണ്ഡൻ mārtaṇḍaṇ S. & **മാർത്താണ്ഡൻ**, (ശ്രീതാണ്ഡം a bird). 1. The sun മാർത്താണ്ഡകുലം AR. the solar line.— മാർത്താണ്ഡാതമജപുരം പ്രാപിപ്പിച്ചു AR. killed the Rākṣasas. മാ'നന്ദനഭൃത്യസമൂഹയംBhg. Yama's angels. 2. N. pr. the Trav. king. TR. doc.

മാർദ്ദവം mārdavam S. (ശ്ലീ). Softness മാ'വസമ്പന്നിണി Nal.

മാറ്റു, see മാറു 2. — also മാറ്റിടം The chest.

മാർഷ്ടി mārṣṭi S. (മാർജ്ജു). Cleaning V1.

മാറാട്ടി = മഹാരാഷ്ട്രം **Mahratta** Ti. ഒരു മാറാക്കുകൻ, മാറാക്കുകം എഴുത്തു TR.

മാറാൻ 1. Syr. **mārāṇ**, Lord. 2. a large inferior yam.

മാറാൽ mārāl (Cal.) മാറാലB., മാറാമ്പൽ V1. 2. Spider-web (S. മാർക്കടം?).

മാറു mārṟu 5. (മറു). 1. A change മാറുമാറുന്നും ചൊരിഞ്ഞു നടക്ക Nal. again & again. 2. old മാറ്റു T. the chest മണങ്കിളർ തുടം ഇണങ്ങും മണിമാറിൽ പൂണ്ട RC. മാറ്റത്ത് ഒമ്പതു മർമ്മം MM. മാറു മറെപ്പാൻ തുണി, മാറിൽ മറ ഇല്ല സ്ത്രീകൾക്കു Anach. മാറെഴുതിയ പൊൻ nuptial ornament of Māplichis. അമ്മാറു കണ്ടാൽ CG. (of Kṛṣṇa). മാറത്തടിച്ചു Mud., മാറത്ത് അലെക്ക TP. to beat the breast, mourn. 3. the measure of a man with extended arms (across the chest), a fathom മാ. വെച്ചിട്ടളന്നു, മാ. വെച്ചു വെള്ളം വലിക്ക TP. ഒരു മാ. നീളമുള്ള വേലിത്തണ്ടു etc. മാ. പിരിക്ക (No. fisher-men) to twist 3 — 6 strands (6 — 12' long) together. മാറടപ്പു asthma. [So.

മാറടിപ്പു 1. beating the chest. 2. contention

മാറളവു (3) a fathom.

മാറാടുക So. T. to derange, invert; animals to copulate B.

മാറാട്ടം 1. deranging, trick. ഉരുപ്പടി മാ. ചെയ്യുന്നവർ VyM. counterfeit. പേരുമാ. change of name. ജന്മിമാ. dispute about lands. 2. copulation of animals.

മാറാപ്പു (T. a belt fastened round a porter's chest), a bundle, load തലമാ., തോൾമാ. etc.

മാ. കാരും Nal. hawkers. അവനെ പിടിച്ചു മാ'പ്പായി കെട്ടി VetC. മാ'പ്പാക്ക to embale.

മാ. കെട്ടുക to set out on a journey. ഫല മാ'പ്പിൽ ഫല കെട്ടുകളുപ്പുകയില TR. മാറാപ്പഴിച്ചു കാട്ടിടേണം Mud.

മാറാം വെക്ക to put into one's place or office.

മാറിടം the chest വന്മാ. തന്നിലേ CG. ഏറാം വിരിഞ്ഞൊരു മായ്മിടം SiPu.

മാറിടുക 1. to dispute. 2. to undertake.

മാറുതാലി, മാർതാലി (2) a strong leathern breast-plate used by Iḷavars when they climb palm-trees, Palg.

മാറുപതക്കം, മാർപതക്കം (2) the breast-plate of the Jewish high-priest (Script.).

മാറുപാടു So. change, perverseness, confusion.

മാറൊത്തകൊങ്ക VilvP. befitting.

മാറുക mārṟuya 5. (മറു). 1. v. n. To be changed, altered. നിറം മാറിയ വസ്ത്രം coloured. പല്ലുമാ. to get new teeth. ആൾ മാറിക്കാങ്കെകൊണ്ടു വിശ്വസിച്ചില്ല TR. on account of the change of the persons. പെൺപൈതൽ മാറിയശോദ വളർത്തുള്ളൊരാൺപൈതലേ നിന്നെക്കാണാതേ ണം Anj. of (Kṛṣṇa). 2. to change place, remove to a distance കൊച്ചിയിൽ മാറിപ്പാർക്കുന്നു TR. ശരീരം മാറുമ്പോൾ സുരലോകം ഏറും KR. ഞങ്ങളിൽ പറഞ്ഞു മാ. യും ചെയ്തു TR. (= തേടിച്ചു പോയി) disagreed. 3. to be healed, subside, cease. മാറാത്തവ്യാധി prov. incurable. മാറാത്ത കള്ളൻ incorrigible. എന്നാൽ കടച്ചൽ മാ'ം a. med. ദീനം, അടി മാറി MR. അത് ഓർക്കുമ്പോൾ മാറുന്നതില്ലിന്നും കണ്ണുനീർ CG. വെള്ളം മാറിയ തൈ weaned from watering. 4. v. a. to exchange, barter. തേറിയോനേ മാറല്ല prov. do not disappoint. കോലം മാ. to disguise oneself. വിത്തു മാ. ം sow (= place somewhere else). നാണിയം മാ. to get changed. Esp. with aux. V. പ്രവൃത്തി മാറിക്കൊടുക്ക TR. to make other appointments. മാറി എഴുതേണം VyM. write afresh (& മാറ്റി എഴുതിക്ക). 5. to wash the face = മോറുക.

മാറിനില്ക്ക (2) to draw back, retire, keep aloof, abstain from interfering TR.

മാറിപ്പറക 1. to vary in speech, tergiversate. 2. = മുത്തു പറക.

മാറിപ്പോക 1. to turn aside. 2. അവന്റെ പണി മ'യി the office passed out of his hands, or he got another employ. തങ്ങളിൽ മ'കം V1. one might be taken for the other.

മാറിവെക്ക 1. to exchange, interchange. 2. to cheat.

VN. മാററം 1. change ആൾമാ. വിദ്യ etc. see ആൾ. മാ. വെക്ക (chess) to take a piece for one lost. പനിക്കു മാ.= ഭേദം is cured. എന്നെ മാ. ചെയ്യുതരേണം appoint to some other place. മാ. വരിക, അവിടേക്ക് മാ. ആക (transferred officials). 2. barter, trade. മാററം ചെയ്തു Palg. to barter goods, esp. toddy for paddy; fig. അവന് അവിടേ മാ. ഉണ്ടു V1. he has to do with a woman. 3. diversity അതിന്നു മ'മായി പറഞ്ഞു TR. contradicted it. വാക്കു മാ. V2. retractation. ഉണ്ട ചോററിന്നു മാ. ചെയ്യു Ti. treachery. ദിവാൻ നവാബിനു മ'മായി Ti. foe. 4. reply മാ. കേട്ട വിളി ഏതു huntg.; adv. 5. aM. T. (C. mātu) a word ചത്തുവെന്നുള്ളൊരു മാ. കേൾപ്പാൻ Pay. ഇമ്മാ. ഉരെത്തനൻ RC. tender word. അവൻ ചൊന്ന മാ. അറിയിച്ചാൻ RC. defiance.

മാററക്കാരൻ 1. a shroff V1., a petty merchant B. who barters goods for paddy. 2. unstable; a cheat; enemy.

മാററപ്പീടിക a shop where goods are bartered against produce (Palg.); toddy-shop Wett.

മാററൽ māṯṯal (VN. of മാറുക). Curing; esp. the dance & music of Malayars for driving out a demon or a disease ദോഷമാറു.

മാററലർ enemies (=incurable?) Bhr.

മാററാണി a wedge; a nail used to drive out nails.

മാററാൻ an enemy, foe KU. = മാറലൻ.

മാററി a person who fails, unfortunate. — നമ്മുടെ മ'ത്വം ഒഴികയില്ല PT. my destitution. മ'ത്തവും കൊണ്ടു പോന്നു ഞാൻ Nal. and I came off empty (V1. also enmity?).

മാറു T. M. 1. change, chiefly of raiment. വണ്ണാത്തി മാ. കൊടുക്ക KU. to supply clean clothes, the property of others, for removing imaginary pollution. ചാക്ക്യാരെ ചന്തി വണ്ണത്താന്റെ മാ. prov. ഒരുറവും മ'ം വിലക്കുക, ഒരുറവിന്നു മാ. പറക (= എതിർക്ക), എറവും മ'ം ഇല്ലാത്ത ജാതി prov. മാ. വസ്ത്രം; so മാ. കന്നു, മാ. കാള a relay of cattle, മാ. വാണിഭം barter. 2. a degree of fineness, touch in metallurgy കീഴ്മാ. മേൽമാ. മാററന്തം difference in fineness CS. പൊന്നിൻ മാ. ഏറുക to refine (= ഊതിക്കഴിക്ക) V2. പത്തര മാ. ള്ള തങ്കം VCh. the purest gold (Mohar = 8 മാ., ornaments = 9 മാ.). മാറേറിയ പൊൻ, നല്ല മാ. ള്ള പൊൻ, മാ. കൽ ഏറിക്കാണും po. മാറു കുറെക്ക to debase, adulterate (also met.). കരിക്കൊന്ന മാറിലു Nasr. equally valueless. 3. aM. C.Te. (=മാററം 4. 5.) a reply, word മാറൊട്ടത്തെട്ടുത്തു രെക്കാംRC. I may relate one after the other. മാററണിപുകഴ് ചാമ്പവാൻ RC. മാറുകിളി V2. a decoy-bird.

മാറുക 1. v. a. to change, substitute. കല്പിച്ചതു മാറി MR. altered the decree. പേരു നീ മാറിട്ടു കൊള്ളേണം Bhr. മാറിപ്പെക്ക to place otherwise, separate. ചുമൽ മാറിക്കൊൾക as bearers. നെൽ മാറിക്കൊടുക്ക to exchan 'r another sort. 2. to remove ആയുധത്തെ അസ്ത്രേണ മാറിനാൻ UR. warded off. കല്പന മാറി നടക്ക TR. to transgress. എന്റെ ഉദ്യോഗം മാറി dismissed. ഒന്നു മ'വാനായിട്ടു മലയനെ വരുത്തി TR. to expel a demon, so ഉഴിഞ്ഞു മാറുക (തോറം ചൊല്ലിട്ടു). ദീനം മാറി പോം വരാം when cured. മാറി പെച്ചു കൊടുക്ക TR. to remedy.

മാറൊലി (മാറു 3.) an echo. മാ. കൊള്ളുമാറു കരഞ്ഞു CG. so as to resound. എന്നിപ്പറെക്കൊണ്ടു മാ. കൊൾവ്വാൻ SitVij. എങ്ങും ഇടചേന്നു മാ. കൊണ്ടതേ AR. from battle din. നിഴലോടും മാ. യോടും വിന്നു കളിക്ക CG. children.

മാല māla S. (മലം a line). 1. A garland, wreath, necklace, string of beads or pearls മാ. കെട്ടുക, കോക്കുക, ചൂടുക, നല്മാലകളിം ചാത്തി Anj. മാലെക്കു ചേന്ന പെൺ 698. മാല ഇടുക to marry, esp. of a princess to choose her husband. എന്നേ മാലയിട്ടീടും SiPu. അവനെ & അവക്കു Nal. also മാല വെക്ക, & നിന്നെ അല്ലാതേ അവൾ മാല വേൾക്കുന്നതില്ല DN. Many kinds: ഇരുപത്തേഴു മാ., നാല്പത്തേഴു മാ., എഴുപത്തേഴു മാ., നൂറേഴു മാ. ChS. 2. what is like a necklace. മാല തുങ്ങുന്ന a bull's dewlap (താട), വേഴാമ്പൽ കാമ്പുകിൽ മാലയെ കാണുമ്പോലേ CG. a line of clouds. 3. T. M. Te. (മാൽ) night, darkness.

മാലം N. pr. a Paradēvata.

മാലക്കൺ (3) night-blindness, nyctalopia, നിശാന്ധം, Nid 30. മാ'ണ്ണിനു മരുന്നു a. med.

മാലക്കാരൻ S., മാലാകാരൻ a florist.

മാലക്കാറു (3) the east wind B.

മാലതി S. Jasminum grandiflorum മാ. കൊണ്ടു തൊടുത്തുള്ള മാലകൾ, മാ. തങ്കലേ വണ്ടു ചാടുമ്പോലേ CG.

മാലാധാരകഴലി aM. wreath-wearing, f. & മാ'ൽ മൈതിലി RC. Sīta.

മാലാൻ No. = മാലാമീൻ; മാ'ന്റെ നെഞ്ഞത്തു കുരുപ്പുപോലേ to bear a grudge — മാലാൻ കടുക്കി outwitting the മാ., very cunning.

മാലാമയക്കം (3) the gloom of night മാ. തുടങ്ങിയ നേരത്തു CC. മാ'ക്കായ കാലം CG.

മാലാമല a mountain-chain f.i. വയനാടൻ മാ.

മാലാമീൻ the mullet (fish), Mugil cephalotus D., No. also മാലാൻ. [Nal.

മാലാപ്പണം S. = മാലയിടുക, കഞ്ഞോ മാ. ചെയ്തു

മാലി S. 1. a florist; garland-wearer. 2. a noir-net കയറുവല V1., മാൽ No.

മാലിക S. = മാല 1.; fig. പെണ്ണൊലിയാം മാ. യായൊരു ബാലിക CG. an ornament of her sex.

മാലികൻ V1. a wreathmaker.

മാലിനി S. (f. of മാലി), മാലിനിതാൻ എന്നും മാലാതൊടുക്കുന്നോൾ CG.

മാലാക, — ഹ Syr. Angel മാലാകമാർ വന്നു Genov., (comp. മലക്കു 792)

മാലികാന P. mālikāna, What is due to the mālik or proprietor, when set aside from the management of his estates; annual allowance to deposed Rājas = പതിനു രണ്ടു TR. (ജാഗീർ 405).

മാലിന്യം mālinyam S. = മലിനത. Dirty condition മാ. ചേത്ത പതിക തുടച്ചാൽ VyM.; also മനസ്സിൽ മാലിന്യത കൊണ്ടിരുട്ടാം VyM. ചേതോമലിപ്പണത്തിന്റെ മാ. AR.

മാലിമി Ar. mu'allim, Instructor, pilot, steersman മാലിമ്മിക്കണക്കു TR. navigation, also മാലുമ്മിക്കാരൻ V2.

മാലിസ്സ് P. mālish, Rubbing കതിര മാ. ചെയ്തു & ഇടുക (with കപ്പായി).

മാലേയം mālēyam S. (= മലയജം). Sandal മാലേയച്ചാറുറും CG.

മാലോകർ mālōkar = മഹാലോകർ. The aristocracy of the land, people gen. മാ. എല്ലാരും CG. മാലോരെ ഒക്കത്തേഴുത TP.

മാൽ māl T. M. (Te. nal). 1. Black, തിരുമാൽ Kṛṣṇa. നിന്നെ സ്തുതിക്കുന്നെന്മാലേ Tir. Anj. my God! 2. infatuation (fr. മഴ?), confusion, grief, sickness of mind മാലാൽ, മാൽകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ Nal. കൊണ്ടു മാൽ ഒഴിവാൻ RC. മാലുകൾ Bhg. എന്നിൽ എഴുന്നൊരു മഹാമാൽ CG. മാരമാൽ passion. മാൽ ഇയന്നു Mud. മാൽ കൊണ്ടു വിഷണ്ണനായി നിന്നു AR. മാലേറി മാഴ്കായ്ക Bhr. അയ്യോ ശിവശിവയെന്നു മാൽ തേടിനാൾ Sit Vij. lamented. മാൽ പെടുക്ക Bhr. to afflict. 3. (= മാലി 2) a kind of net for carrying fruits, fishing, etc. മാൽ മിടയുക. 4. the Maladive islands മാലിലേ കോടി considered as fragments of a former continent.

മാല്യം mālyam S. 1. Flower, as fit for a wreath ശുക്ലമാല്യാംബരയായി KR. 2. = മാല f.i. പുഷ്പംകൊണ്ടു മാ. തൊടുത്തു Bhr. മാ'ങ്ങളിം കളഭങ്ങളിം തൂകിനാർ AR.

മാല്യവാൻ N. pr. a mountain range മാ. മുകൾ തന്മേൽ Bhr. മാ'നാഭിഗിരികളെ KR 3. near Pañcavaṭi.

മാവൻ māvaṉ N. pr. (C. = മാമൻ). A deity of Nāyars; a Māya.

മാവി (loc.) green stuff on stagnant water, also ഊർമാവി (fr. മാവു or മാച്ചു).

മാവിലാവു māvilāvu (T. māvilam)=വിലപം Crataeva മഞ്ചാടി മാവിലാവും മയിലെള്ളും KR4.

മാവിലായി N. pr. the hereditary chief of the Vēṇāḍu Nāyars.

മാവിലോൻ N. pr. a servile tribe, jungle-dwellers with masters, but not liable to be sold; they dance in temples, make baskets, അക്കര മാ. prov.; also മായിലോൻ=വേലൻ; മാവിലർക്കു തൊട്ടകളിയേ ഉള്ളു (Kavāi) and മാപ്പിളവാൻ, മാവിലോക്കണ്ടൻ No.

മാവു māvu 1.=മാ III. A mango tree. മാവട്ട V1. a young mango tree. 2.=മാ IV. flour. മാവരെക്ക to grind corn.

മാവുത്തൻ H. mahāvat, (S. മഹാമത്രൻ). An elephant driver, "Mahout" V1.

മാശി, മാശു, see മാഷ—.

മാശ്രമം Palg. (T. മാശനം)=മാജ്ജൻ.

മാഷം māšam S. A kidney-bean=ഉഴുന്നു; weight of 5 — 8 കന്നി Bhg. മാഷാടിമാനം കണക്കു Nal. ഒച്ച അടെക്കുന്നതിനു മാഴാതിനെയി നന്നു MM. (a prescription)=മാഷാടി.

മാഷകം S. id. തപ്പുമാ. VyM.=വറുത്ത ഉഴുന്നു (an ordeal).

മാസം māsam S. (മാ, L. mensis). 1. Month. 2. a monthly ceremony for deceased ancestors etc. performed during the 1st year=ചാത്തം of Nambūtiris etc. മാ. കഴിക്ക, വീട്ടുക, മാ. അടിയന്തരം കഴിക്ക; നമ്പ്യാരുടെ അമ്മ മരിച്ചു മാ'ത്തിനു ഞങ്ങൾ പോയി TR. നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ തീപ്പെട്ട തിരുമാസഅടിയന്തരത്തിനു ന്യൂ ഭാരം പെടിമരുന്നു വേണം TR.

മാസക്കളി menstruation (see തിങ്കൾ).

മാസപ്പടി salary, wages മാ. കു നില്പുന്നവർ Ti. soldiers,=ചേകവർ V2.; മാ. കു നിന്നു ണ്ടായ ദ്രവ്യം VyM. മാ. ക്ക് എട്ടുത്ത ആളികൾ; ഞങ്ങൾക്കു മാ. യാക്കി പെരുമ്പോൾ ചുരുങ്ങിയ മാ. കല്പിച്ചു TR. മാ. ക്കാർ servants, peons. — മാ. also monthly school-fees.

മാസാന്തം S. the last day of the month. മാ. കണക്കു MR. monthly account or report. മാ'ന്തപ്പട്ടോല monthly abstract.

മാസാന്തരം monthly.

മാസാർദ്ധം S. half a month. മാ. നമ്പേ TR. a fortnight ago.

മാസികം 1. monthly. 2.=മാസം 2; also a ceremony performed 80 days after a relation's death.

മാസു māsu (=മാച്ചു?). A kind of dried fish.

മാസൂൽ Ar. maḥṣūl, Crop, produce, revenue.

മാഹാത്മ്യം S. (മഹാത്മ). 1. Dignity, glory വിദ്യാമാ. കൊണ്ടു തൊഴേണം KN. തിരുനാമമാ'ങ്ങൾ കേട്ടാലുംGnP. wonderful powers, peculiar virtue. കഥാമാ'ങ്ങൾ SiPu. ചൊല്ലീട്ടവൻ — രാമമാ. എല്ലാം AR. 2. an eulogistic description കേരളമാ.

മാളം māḷam (T.=മാടം, C. māḷe, Tu. മാടെ=മട). No. a hole in the earth, wood, of snakes, scorpions etc. നീർമാ. entrenchment.

മാളി a cave. മുള്ളുമാളി recesses of porcupines.

മാളിക 5. (& maḷiga C. Te. T.). 1. an upper story. ഏഴാം മാ. a tower. V1. വെണ്മാ. ഏഴുവേണം Bhr. balcony, terraced roof? മല്ലാർ ചെമ്പൊൻ മാ. RC. 2. (also S.) a palace=മാടം.

മാളയം V1. A feast given the 6th day after a death.

മാളവം S. Mālva.

മാളുക=മാഴ്കുക f.i. മീട്ടു പൂപോലേ മാളി മയങ്ങി TP. , withered.

മാഴം=മാക്കം? in മാഴനീഴ് മിഴിയിനാൽ RC.; in T. മാഴ=beauty, M. (loc.) A mixture of water, flour & sugar മാഴനേർ മിഴിയാൾ Bhg 8.

മാഴ്കുക māḻkuya T. M. (aC. māḷu, Ved. S. mark fr. മഴ). 1. To languish, grow faint മാഴ്കിത്തുടങ്ങി സുരന്മാർ Bhg. കണ്ണിണ മാഴ്കിച്ചകയും KumK. മനസ്സു Bhr. to pine, yearn പേടിച്ചു വശം കെട്ടു മാ., പുണ്ണുട്ടു മാ., മാഴ്കിത്തളന്നു മുഖങ്ങളിൽ തളിച്ചു CG. in swoon. അവൻ മാഴ്കുന്നു, മാഴ്കുന്നു No. (rare) he faints. 2. to sleep, die; also മാളി.

മാഴ്കാതെ=മങ്ങാതെ unfailing, unremitting മാ'തെ നിന്നൊരു സേനയുമായി CG. splendid, efficient; മാ'തെ കാത്തുകൊൾക CG.

VN. മാഴ്ക്കൽ & മാഴ്ച faintness, dullness; laziness.

? മാഴ്ചായി Palg. a bamboo-vessel tied to the spatha of palmyras to receive the toddy.

മികുക miẏuẏa 5. defV. To surpass, abound, be foremost ചെലപം മികം മകരക്ഷൻ, അഴകുമികെ the finest. ഭൂവിയിൽ മികെഴും ഇലക്കണൻ, വെന്നിമിക്ക വന്നവൻ RC. കൊടുമമികം നിശാചരിമാർ RS.; past (like പുകു, പുകന്തു) അരിപരർ മികന്തതെല്ലാം. — Esp. adj. part. past മിക്ക 1. the greater part മിക്കുള്ള ജനങ്ങൾക്കു KR. അസുരകൾ മിക്കതും മണ്ടിനാർ Sk. മിക്കവാറും mostly, nearly all, almost entirely. 2. the chiefest മിക്കതായിവരും Sah. will become of first importance, will be left almost alone.

Inf. മിക = പെരിക, മികവും rather T.

VN. മികവു 1. eminence മികവാഗ്രന്ഥ ഭാഗ്യം Sk. മികവേലും ആയുതങ്ങൾ RC. മികവാൻ്റുള്ള തെളിവു Anj. മികവേറും ഭടഭേടാടി Mud. മി. കാട്ടുക to perform wonders. മി. ആക്കവേണം mastery. 2. plenty, much

മികവടി.

മികവിനോടു mostly, particularly; often nearly expl. മി. സുഖം ഉതകിന കളത്രം PT.

മികക്കി in അവൾ പൊങ്ങുന്ന മാനം മികത്തു ചൊന്നാൾ CG. — and മികുക in ചെയൽ മികത്ത പ്രതാപി RC. ഭക്തരക്കിൽ മികുത്ത നീ Pay. to increase, be foremost.

VN. മികതി plenty, greatness, profit. RC., V1. 2.

മികെക്ക 1. to exceed, തന്നിൽ മി'ച്ചവരെ കണ്ടാൽ ആചാരം വേണം KU. superiors. രാമൻ മി'ച്ചന്യായവും പഠിച്ചു KR. മികെച്ച പാതകി = കൊടിയ ക്രൂനി KR. സന്തോഷിച്ചിട്ടും ദുഃഖം മി'ച്ചതേ ഉള്ളു predominated. പിത്തം മികെച്ച തലനോവു, വാതം മി'ച്ച തലനോകിൽ a.med. where gout predominates. മികെച്ച നടപ്പു No. extravagant expenditure. 2. to increase, thrive, prosper കേളി മികെച്ച = ഏറിയ Bhr. പോലനാടു മി'ച്ച നാടു KU.

മിക്കുക mikkuẏa 1. = മുക്കുക II. T. (C. Te. mingu = മിഴുങ്ങു). To press, strain at stool താരം കൊട്ടക്കുമ്പോൾ മിക്കിമിക്കി prov. മിക്കി മൂളിക്കളിക്ക cannot speak out freely. 2. = വിക്കുക to stammer V1.

മിച മിśa T. aM. (മിചു = മീ). Height; above, on മണ്ണിചയ്യിരത്തിനാനേ, തേർമിചയേറി, നിലമിചൈ വീഴ്ത്തി RC.

മിച്ചം T. M. So. 1. more than enough, above average. മി. ആക്കുന്നു V1. who gains by it? 2. surplus, remnant ദ്രവ്യത്തിൽ മി. ഉള്ളതു VyM. what remains in hand.

മിച്ചവാരം proprietor's rent after deducting the interest of money lent or advanced by the tenant. W. മി'ത്തിൽ കിടപ്പുള്ളതു VyM.

മിച്ചാരം id. മി'രപ്പരിചല്ല VyM. = പുറപ്പാട്ടമയ്യാള (പത്തിന്നൊന്നാം മിച്ചാരപ്പരിചാം); മി'ത്തിന്നു കേറ്റുന്നതുൽപലിശയാം VyM. അവധിപ്രകാരം മി'ങ്ങൾ തീക്കായ്കയാൽ, നികിതി മി'ങ്ങൾ മുതലായതു കൊടുത്തു, അവന് എഴുതിക്കൊടുത്ത മി'രക്കച്ചീട്ടു MR.

VN. മിഞ്ചൽ surplus, remains of food laid by PP. [= പുറയില്ലി.

മിഞ്ചാമ്പുറം, മിഞ്ചാമ്പരം a balcony, veranda

മിഞ്ചാരം No. = മിച്ചാരം; മിച്ചം 2.

മിഞ്ചി V1. a foot-ring.

മിഞ്ചുക T. Te. Tu. M. 1. to exceed, superabound ശാസ്ത്രം മിഞ്ചിയും പഠിക്കുന്ന, മിഞ്ചുമാർ കൊട്ടപ്പുവൻ KR. 2. to remain മിഞ്ചിന ബാഹ്മർക്കും നാലും CG. മി'ന്ന കൈകൾ Brhmd. മി'ന പട Bhr. (= ശേഷിച്ചു). മിഞ്ചിപ്പോവാൻ RC. to survive. ചോറു മിഞ്ചിത്തരേണം leave some to me. മിഞ്ചികൊടുക്കാഞ്ഞാൽ മീശവരികയില്ല prov. മിഞ്ചിയ ശഹീദ Mpl. the surviving martyr, = who failed in obtaining martyrdom.

v. a. മിഞ്ചിക്ക No. to leave fragments of food = എച്ചിൽ; to spare, save.

VN. മിഞ്ചിപ്പു V2. = മിച്ചം remainder.

മിട miḍa = മുട q. v. 1. A knot സഞ്ചിയുടെ മിട നല്ലവണ്ണം കെട്ടി TR. മിട കാട്ടുക or കൊട്ടുക to frown, make a wry face, turn up the nose. 2. the crop of birds, No.

മിടയുക (B. മ —, T. C. aM. മു —) to plait, braid, twist, wattle തലമുടി മെടഞ്ഞിട്ട നിടിയ വേണി ധരിച്ചു KR.; with കാല, പായി etc.

VN. I. മിടച്ചൽ plaiting etc.

II. മിടപ്പു a tuft of hair = കൊണ്ട.

മിടന്തുക miḍanduya No. (= മിടറുക fr. മിടു q. v.). To jerk as with a lever (in order to remove something), to wrench കൊത്തി മി.

മിടമ miḍama (മിട). Valour, prowess, skill നായാട്ടിൽ മി. കാട്ടുക, അടൽമി. കൾ Bhr.; also മിടമതയോടണഞ്ഞ ഭീമൻ Bhr.

മിടമൻ = മിടുക്കൻ valorous മി'നായ ഭീമൻ Bhr. മി'ന്മാരവർ RS. lusty babes.

മിടറു miḍaṟu T. M. (C. meṭre, Te. miḍa fr. മിടു T. to be compressed). 1. The throat മിടറിടച്ചൊൽ തുടിത്തു RC. voice stifled. ഇരിഞ്ഞ മിടറൻ RC. Siva. 2. So. T. a draught, gulp.

മിടറുക, മിടത്തുക (loc.) to wedge in കോടാലികൊണ്ടു പൂട്ട മിടത്തി to force, open.

മിടല miḍala (മിടയുക). A screen or wicket, ōlas platted together.

മിടാവു miḍāvu T. M. (= മിഴാ?). A large waterpot, ഒരാറുമി —.

മിടി miḍi M. C. (C. Te. miḍu to jump, snap). 1. A tap, rap, fillip; throbbing = ചലനം, തുടിക്ക. 2. (C. Tu. young fruit), a small cucumber, before the flower falls off; legumes.

മിടിക്കൊട്ട (loc. = മിടാ?) a basket.

മിടിലക്ഷണം = ചലനശാസ്ത്രം ChS.

മിടിക്ക C. M. (T. മീട്ടുക). 1. to tap, fillip കവിൾക്ക മിടിക്കേണം prov. 2. the pulse to beat, palpitate.

VN. മിടിപ്പു rapping; pulsation.

മിടിൽ = മിടി 2. very young fruit No.

മിടില B. = മിടറു, മിടൽ V1. The throat.

മിട്ടക്ക miḍukku (T. മിടൽ fr. മിടാ?, C. Tu. miḍu to jump), Strength, activity, dexterity മി. നന്നെന്ന സ്തുതിച്ചു മല്ലന്മാരെ KR. മി. വെച്ചു കാട്ടിൽ ഇരിക്ക Bhr. to retire from active life. മി. പറക V2. to boast.

മിട്ടക്കം id., കൈമിട്ടക്കം activity.

മിട്ടക്കൻ = മിടമൻ resolute, active, clever; f. മിട്ടക്കി B. &—ക്കത്തി. (T. മു'ൻ & മിണ്ടൻ).

മിട്ടുക (T. മു —) to insist കടുത്ത വാക്കുകൾ മിട്ടിച്ചൊല്ലിനാൾ KR. urged. കന്നു മി. No. = മുട്ടുക Palg. to urge on.

മിട്ടാൽ miṭṭāl (C. Te. miṭṭa projecting). Rising ground, an alluvial bank മി. ഒട്ടും കടക്കുമതിനായുതില്ല RC. മി. കവിഞ്ഞുവന്ന AR. the seashore. പുഴയുടെ മി. കവിഞ്ഞ inundation.

മിട്ടാൽപ്രദേശം a shore മി'ത്തിറങ്ങി SiPu.

മിട്ടിൽ miṭṭil (see മിടി 2. miḷ, miṇ, C. Te. very small). A tadpole തവളമിട്ടിൽ No. (മുടിൽ).

മിഠായി H. miṭhāi, Sweetmeats (മിക്ഷാന്നം).

മിണുമിണുക്ക miṇumiṇukka T. M. To mumble, mutter (S. മിണിണ).

മിണ്ടാട്ടം opening the mouth for speaking. മി. മുട്ടി became speechless. മി. മുട്ടിക്ക to silence. മി. മാറുക, പൊക്ക to grow silent, reserved V1. 2.

മിണുക to utter, speak low, attempt to speak മിണ്ടീതില്ലൊന്നും Bhr. എന്നതു മിണ്ടൊല്ല എങ്ങളോട CG. അവസ്ഥയിതു മി'രുതു PP. മിണ്ടീ ചവിട്ട തരം only one word more and! മിണ്ടാപ്രാണികൾ dumb creatures PP. മിണ്ടിയുരുക to roll round a temple with shut eyes under the sound of sticks beaten by friends, ശയനപ്രദക്ഷിണം.

മിണ്ടാതേ (Te. minnaka) 1. without utterance, പൃതിയോടുത്തരം മി. Nal.; മി. തന്നെ VilvP. unasked. 2. Imp. be silent! don't stir! pl. മിണ്ടായ്വിൻ Bhr. 3. quietly. എങ്ങനേ മി. നിന്നുകൊൾവു CG. how remain indifferent, neutral? പോരിൽ ഭയംകൊണ്ടു മി'തിരിക്കയോ Nal. keep quiet; often = പൊതേ f.i. മി. വന്നു.

മിണ്ടി —, വിണ്ടിവീക്കം No. the mumps (even മിണ്ടാ —), see മുണ്ടി —.

മിണ്ണാണിമിണ്ണൻ B. (or മിണ്ട —). A worthless fellow.

മിതം midam S. (part. pass. of മാ). 1. Measured. 2. moderate. മിതമായി little. 3. moderation. മിതപ്പെടുത്തുക to regulate.

മിതഭാഷി S. a man of few words, KR. royal attribute.

മിതാശനം S. abstemiousness.

മിതി T. M. C. = മെതി q. v.

മിത്രം mitram S. (മിഥ്). A friend മി'മായുള്ളൊരു നിന്നേ CG. മി'ത്തെ വഞ്ചിക്ക AR. മിത്രകാര്യത്താൽ മരിക്ക Mud. for a friend. ശത്രുപക്ഷത്തെ കരുതീടാത മി. VCh. a faithful ally.—pl. മിത്രങ്ങൾ & മി'ന്മാർ KR. അമാത്യരും മി'രും VCh., Ekad. M.

മിത്രജനം S. id. മി'നമനോരഞ്ജിതർ TR. (complim. address).

abstr.N. മിത്രത്വം S. friendship മി'മുള്ള ഭൂപാലർ Bhr. വിഭീഷണൻ ശത്രുമി. ആചരിച്ചു PatR. went over to the enemy — so മിത്രതകലൎന്നു KR. friendly.

മിത്രൻ S. 1. the sun; Mithras മിത്രഭാ തേടുന്ന വാളുകൾ KR. 2. = മിത്രം as മി'നു കൊള്ളുമമ്പെന്നു ശങ്കിച്ചു KR.

മിത്രപുത്രൻ Yama, മിത്രസുതാലയം പുക്കു VetC.

മിത്രഭേദം S. creating dissension between friends PT., partiality; (but ശത്രുമി. തിരിയാസ്സ KR. not distinguishing between friend & foe).

മിത്രലാഭം S. acquisition of friends PT.

മിത്രവാൻ S. having friends മി. അത്ര വാണാൻ CC. with friends.

മിത്രാൎത്ഥം S. for a friend's sake ജീവനം ഭൂപനു മി'മല്ലയോ Bhg.

മിഥഃ mithas S. (മിഥ് to meet). Mutually.

മിഥില S. N. pr. capital of Vidēha, birthplace of Sīta KR.

മിഥുനം mithunam S. 1. A pair സന്തതിമി'ത്തെ കൂടവേ കൊണ്ടുപോയി Nal. 2. മിഥുനരാശി Gemini, മിഥുനമൂല South-east. 3. the 3rd month June — July. 4. copulation മിഥുനധൎമ്മം പുത്രോല്പത്തിക്കേ ചെയ്യാവിതു KeiN. — also സമ്മോദം പൂണ്ട മിഥുനത്വം ലഭിക്കും CG.

മിഥ്യാ mithyā S. (by exchange). 1. Falsely, in vain, gen. മിഥ്യയായിട്ടു; മിത്ഥ്യയെന്നുറെച്ചു KeiN. 2. = മായ f. i. മിത്ഥ്യ മറെറാക്കയും Bhr.

മിഥ്യയാക, — യാസ്സരിക AR. to be frustrated. മി'സ്സരാ PT. will not be falsified. പ്രതിജ്ഞയെ മി'ക്കീടരുതു KR. don't render nugatory, fail to fulfil.

abstr.N. മിത്ഥ്യാത്വം S. untruth, unreality മി. പ്രസിദ്ധമായി SidD.

മിത്ഥ്യാദൃഷ്ടി S. atheism. V1.

മിത്ഥ്യാദേവന്മാർ false Gods.

മിത്ഥ്യാപവാദം S. calumny മി. ഉണ്ടാക്കിച്ചമെച്ചു Bhr.

മിത്ഥ്യാപ്രദൻ S. a prodigal V2.

മിത്ഥ്യാഭൂതം S. illusory മി. പ്രപഞ്ചം Anj.

മിത്ഥ്യാഭ്രാന്തി S. delusion മി. കൾ അവൎക്കല്ല KeiN.

മിത്ഥ്യാമതി S. error, madness V1.

മിത്ഥ്യാൎത്ഥം S. unreal അവററിനെ കരുതു മി. VilvP.

മിത്ഥ്യാവസ്തു S. unreality. മി. എന്നറിയേണം SidD. mere appearance.

മിത്ഥ്യാവിലാപം S. hypocritical lamentation മി'ങ്ങൾ ചെയ്യാൻ Bhr.

മിത്ഥ്യോത്തരം S. denying the charge VyM.

മിന mina (= വിന). 1. Work. 2. evil work = തീവിന, as മിനെക്കു പുറപ്പെടുക to attempt some evil. മിന കാണിക്ക to show a bad disposition.

മിനക്കെടുക 1. to idle away time. 2. to have leisure for nothing besides. നിത്യം ഈവണ്ണം മി'ട്ടിരുന്നു Bhg. behaved always thus. എന്തിന്നു മി'ട്ടു ഈ കാൎയ്യം പറയുന്നു continually. ഇത്രനാളും മി'ട്ടു പഠിച്ചു Bhg. uninterruptedly.

VN. മിനക്കേടു being unoccupied; time & labor spent to no purpose.

മിനക്കെടുക്ക to cumber, interrupt work; make idle.

മിനിഞാന്നു miniñāṅṅu & മുനി — q. v. The day before yesterday V1., MR.

മിനി mini Little മി. നേരം V1. (ഉമ്മിണി, മിടി).

മിനുക്കം minukkam T. M. (5. മിൻ to shine). Shining, polish മി. ആക്ക, വരുത്തുക to plane, burnish. മി. ഇട്ട പുടവ V1. glazed cloth.

മിനുക്കു id. മി. കരു, ചാണ a polishing tool.

മിനുക്കൻ, f. — ക്കി V1. finely dressed.

v. n. മിനുക്ക to be fine, glitter മിനുത്തു ചില വിന്ദുക്കൾ ഉണ്ടാം Nid 27.

മിനുക്കിച്ചി, (—നി—) No.=പകിട്ടുകാരി a coquette, see ab.

v.a. മിനുക്കുക to polish, varnish, make glitter, smoothen. മുഖം മിനുക്കി CC. cleansed the child's face; also നെയി തൊട്ട മി. polished with a razor etc. Anach. മീട്ടമിനുക്കാം prov. മിനുക്കിപ്പറക to speak artfully, gloss over.

മിനുങ്ങുക, gen. മിനുമിനുങ്ങുക to glitter ഇള ന്നീർക്കുഴമ്പു കുഴക്കി മി'മ്പോൾ വാങ്ങി MM.

മിനുപം V1., മിനുസം lustre, brightness.

മിനുസക്കാരൻ fashionable, gaily trimmed.

മിനുന്നനേ glittering; dazzling മി. വെളുത്തു Nid 29.; also പോളേക്കുള്ളിൽ മിനുന്നിട്ടു ചുട്ട Nid 25.; and മിനുമിനേ.

മിനുപ്പു sparkling, മി. ക്രൂരതേ വന്നു Nid 34. not smooth. [(loc.).

മിനുസ്സു smooth, hypocritical words, humbug

മിന്നരം No., better മു—; മി. കാണിക്ക to press forward = to be proud; = ഉമ്മരം, see foll.

മിന്നാരം Ar. menāra, A turret, light-house, "Minaret", also രണ്ടു മുന്നാരം Ti.

മിന്നാരത്തേ പല്ലു = ഉമ്മരപ്പല്ലു.

മിന്നുക minnuya 5. (മിൻ). 1. To flash, shine, sparkle കൊണ്ടൽ മദ്ധ്യേ മിന്നുന്ന മിന്നൽ പോലേ Bhr. കൊള്ളിയും മിന്നിമണ്ടി Sil. ran with torches VetC. ഗണ്ഡസ്ഥലം മി. Bhr. 2. to have a sudden pain or stitch B.; വാൾ വീശുമ്പോൾ മി. V1.

VN. മിന്നൽ lightning തുമി. നേരൊത്ത ക്രൂര CG. മി. കൊടി a flash. മിന്നൽകളി KR (180). മി. നല്ല സ്ഥാനത്താകുന്നു No. (rain may be expected); മി'ലുള്ള ഇരിമ്പു brittle iron, scintillating when heated & beaten = പൊള്ളുള്ള ഇരിമ്പു.

മിന്നൽപിണർ a flash of lightning മി. നിരമിനി Bhg.; fig. കൈവാളുകിയ മി'രുകൾ Bhr.

മിന്നാമിനുങ്ങു (T. മിന്നിനി) a fire-fly; often മി'ങ്ങു, as മി'ങ്ങയെപ്പോലേ പറകുന്ന Nal. മി'ങ്ങപ്പുഴുവും med. for eyes. — pl. മി'ങ്ങങ്ങൾ Nid 29. — once മി'ങ്ങിയിക്കാണുന്നതു PT.

മിന്നാണി No. a fop, swell (f. മിനുക്കിച്ചി).

മിന്നി 1. shining. മി. പ്പരിച a shield painted red B., മി. വാൾ a polished sword. 2. a gem in earrings; earring of Chēgon മി. കുട്ടക്കൻ (opp. പാഞ്ഞിക്കുട്ടക്കൻ). മിന്നിക്കടകം Onap.

മിന്നിക്ക 1. V. freq. മിന്നിച്ചുപോയി of flickering, unsteady light. 2. CV. to cause to flash or shine. 3. to guide an elephant.

മിന്നൽ 1. aM. lightning നീലമേഘത്തിൻ മിന്നൊളി ചാലവിളങ്ങുന്ന KR. മിന്നൽ പതറീടും വിരവു RC. quicker than lightning. മിന്നേരിടയാൾ, മിന്നിടക്കൊടി ജാനകി RC. slender like a flash of lightning. 2. So. = താലി 2.

മിരട്ടുക, മിരട്ടൽ, see foll.

മിരളുക miraḷuya (T. So. വി—, see മരൾ, മുരൾ). To start, be shaken by fear പെൺപുലിയെ കണ്ട മാൻ മിരണ്ടതു പോലേ KR.

CV. വാക്കിനാൽ മിരട്ടി KR. frightened.

VN. മിരട്ടൽ No. (വി—Palg.) frightening.

മിരിയം miriyam Tdbh. of മൃഗം in വനമിരിയം Tall game, huntg. name of elephant, tiger.

മിറ mira T. aM. Excitement; മിറുകിക്കിടക്ക to be much afraid, മിറുക്കവും ഇറുക്കവും നന്നായി തട്ടി greedy & nervous at the same time (No.).

മിറുക്ക B. a draught, gulp.

മിറുക്കുക, കി to speak (low word).

മിറുമിറുക്ക to murmur, grumble. B. (= പി—).

മിറിശ, മ്രിശ Trav. So. vu. (? C. mirru strong, active) = ബലം, ഉയിർ f.i. മി. യില്ലാത്തവൻ sluggish, dull; മി. യുള്ളവൻ active, sprightly.

മിറ്റം mittam A front-yard വണ്ണിക്കിന്റെ മിറ്റത്തിരുന്നു PT.; better മുറ്റം.

മിശി misi 1. S. Anethum, med. 2. means (perh. fr. മിചു T. = ചോറു). ഒരു മിശിയില്ല Mpl. destitute.

മിശുകൻ wealthy (മിഞ്ചുക?) loc.

മിശ്രം miśram S. (L. misceo). 1. Mixed, mingled; mixture പുണ്യപാപങ്ങൾ മി'മാം കർമ്മം GnP.; Cpds. വിശ്വമിശ്രം Mud. etc. 2. middling, as soil which is neither രാശി nor പശിമക്കുറു

KU. 3. confusion, disorder. മകരത്തിലേനെല്ലു മി'മാക്കുവാൻ, മുതൽ എല്ലാം മി'മാക്കുന്നവർ who disturb the harvest, endanger property. നാട്ടിലുള്ളവർ തമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു മി'ങ്ങൾ ഉണ്ടായി, നാട്ടിലേ മി. തീരും, തീക്ക TR. to pacify the district. മി'മായ ഭവനം നന്നാക്കി TR. injured.

മിശ്രുത S. 1. mixed state. 2. disorder നാട്ടിൽ മി. കൾ ഉള്ളതു TR.

part. pass. മിശ്രിതം S. blended. അശ്രുധാരാജലംകൊണ്ടു സുതാനനം മി'മാക്കി Nal. wetted.

മിസ്കീൻ Ar. miskīn & മ — Poor.

മിഷ്ടാന്നം miṣṭāṉnam S. = മ — or മിഠായി.

മിഹിരൻ mihiraṉ S. & P. = മിത്രൻ The sun.

മിഹ്ബാൻ P. mihr-bān, A friend = മിത്രം.

മിളകു miḷaku T. aM. (C. menasu, Te. miryam, S. മരിചം) Pepper മി. അരക്കഴഞ്ചു, കാട്ടുമിളകിൻ വേർ a. med. Vl., see മുളക.

മിളനം miḷanam S. Meeting (മിഥ?); part. മിളൽകണ്ഡലം CG., മിളൻമന്ദഹാസം Nal. tallying, fitting.

p. part. മിളിതം S. joined, united

മിളിയം A measure (= വിളിയൻ?) in രാ മിളിയംകണ്ടം MR 264.

മിളിർ miḷir (C. T. thriving, budding, shining) in ചത്തു മിളിന്നുപോയി (loc.) a corpse to swell & decay.

മിഴാവു miḻāvu 1. (T. മുഴാ fr. മുഴങ്ങു). A great drum, നടമി. V2. a smaller drum. തെളിമിഴാവോശ, മി'യൊലി കുറിച Pay. നല്ലൊരു മി'യിന്മേൽ മെല്ല വീണുറങ്ങുന്നു KR. — മിഴാക്കൊട്ടി, മിഴാവച്ചൻ a drummer. 2. a large pot = മിടാ. 3. (T. വിഴാ) തിരുമിഴാ a feast, holiday. മിഴക (T. മുഴവു) a drum മുരശുമി. പറ വലിയ പടഹങ്ങളും Nal.

മിഴി miḻi (Te. C. mir, miṉ = മിൻ; T. വിഴി, S. മിക്ഷ). 1. Eyeball, pupil of the eye (vu. കുട്ടി). കനൽ മിന്നും മി. കളോടും Bhg. തിരുമി. ചുവന്നു RS. മിഴിയിണ ചാലച്ചുവപ്പിച്ചു KR. in rage. കരിമീൻ എന്നപോലേ മി. കളും, തണ്ടാർ മി. കൾ SiPu. 2. the eye മാരി ചൊരിന്ത നീർമി. യോടു RC. weeping. അംബുജമി. കളിൽ അഞ്ജനം ചേർത്തു, മി. കളിലകപ്പെടും will be seen Bhr. മി. തുറന്നുനോക്കി Bhg. വഴിയേ കാണുമ്പോൾ മി. തണുത്തീടും KR. 3. in Cpds. = eyed ചഞ്ചലമിഴിയോടു Mud., മലമിഴിമാർ (or അമല?, മല്ല?) CC., വരിമിഴിയാൾ (or വര—) Bhr., വാരിജമിഴിയാൾ etc. രാജമിഴി q. v.

മിഴിക്കോൺ Anj. = കടാക്ഷം, so നിന്തിരുമിഴിത്തെൽ Anj. ബാലവസന്തശ്രീയുടെ നീലമിഴിമുന CG.

മിഴിപ്പെടുക to look at ഉണർന്നിട്ടൊരു നോക്കു മി'ടേണ്ടേ Mpl. song.

മിഴിക്ക 1. To look up. കൺ മി'ക്കുന്നതിൻ മുമ്പേ Bhr. in less than a moment. കൺമിഴിച്ചുകൂടാ രുധിരം കൊണ്ടു AR. 2. to look at അവളുടെ മുഖത്തു നാളെ ഞാൻ മി'ക്കുന്നെങ്ങനേ KR. without shame. മുഖത്തിക്കൽ മി. (see മയ്യാള 3). 3. to cast looks നയനം ഇരിപതിലും കനൽ ചിതറുമാറു മി'ച്ചു AR. എന്നോടോ കണ്ണു മി'ക്കുന്നു prov. to stare; to open the eyes wide, look perplexed as in fever കണ്ണിണ പൊങ്ങിച്ചു വമ്പിൽ മിഴിച്ചു CG.

VN. മിഴിവു f.i. മിഴിച്ചാലും അടെച്ചാലും ഇല്ലൊരു മി. KumK. (so dazzling the light).

മിഴുങ്ങുക miḻuṅṅuya (T.So. വി—, Te. mringu, C. Te. mingu, C. Tu. nungu). To swallow ഉളികയായി മി. a. med. മി'വാൻ വായ്പിളന്നു AR. തീപ്പും മി'ങ്ങിനാൻ രക്ഷസ്സുവളെ VetC. ആമോദം പൂണ്ടു മി. CG. to devour. വാരിമി. AR. to gulp down. പാവകൻ നമ്മെ മി. CG. (of fire), രാഹുവരുന്നു നിന്നെ മി'വാൻ CG. (to the moon). അരക്കർ പടയും മി. RC. ബ്രഹ്മാണ്ഡം മുഴുവനേ മിഴുങ്ങി രാമൻ KR.; also to swallow injuries ആയിരം മി. യാൽ ആണല്ല prov. — മിഴുങ്ങിപ്പുറക to slur, speak inarticulately.

CV. മിഴുങ്ങിക്ക to absorb.

മീ mī (& മിക, മിച്ചു, mid etc.) 5. To be high, above, see മീതു.

മീച്ചം B. ability, strength; (മീച്ചു Vl. valor).

മീട്ടു No. (T. മുകടു top) the face മീട്ടു താറിയതു TP. തന്നെറ മീടാകാഞ്ഞിട്ട് ആരാന്നെറ കണ്ണാടി പൊളിക്ക, കണ്ണും മീട്ടും (fig. 473 l. 2 a.) prov. മീടിട്ടു കുടിക്ക to sip like animals.

മീട്ടുക mīṭṭuya 5. (മിടി). 1. To tap, fillip.

2. to strike the wires of an instrument, play the lute etc. വീണകൾ തംബുരം മീട്ടിത്തുടങ്ങി VilvP., Bhg. = വീണ വായിക്ക.

മീട്ടു 1. with ഇട്ടക to knead = കുഴക്ക. 2. മീട്ടം ഇരണ്ടു പലക വെച്ചാർ Pay. in ship building (C. Te. a lever). 3 obl. case of മീട്ടു.

മീട്ടുകൊട്ട (3) No. a muzzle = വായ്ക്കൊട്ട.

മീണ്ടുക mīṇḍuya aC. No. (മിടത്തുക?) To draw out, pluck up the eyes, seeds from a jack-fruit = ചൂന്നെടുക്ക (of പഴഞ്ചക്ക, വരിക്കച്ചക്ക യായാൽ ചുള ഇരിയുക No.).

മീഢം mīḍham S. (pass. part. of മിഹ്) Passed, as urine. [മീതിൽ above.

മീതു mīδu T. M. Te. (മീ). The top; balance V1.;

മീതേ above, upon പുരെക്കു മീ. വെള്ളം വന്നാൽ അതുക്കു മീ. തോണി prov. യോഗജ്ഞാനത്തിൻ മീ. പ്രയത്നം മറു വേണ്ടാ Bhg. അതിന്മീതേ നല്ലതില്ലേതും Bhr. beyond. തൊട്ടിൽ തന്മീ. കിടത്തി CG. on, in. തന്നുടെ മീതവേ KR.

മീത്തൽ id. മാളികയുടെ മീ., കാട്ടിൻറെ മീ. പോയി to the top, up. കൈ മീ'ലോട്ടു കത്തി jud.

മീത്തു (C. mīsal). 1. the top മീത്തേഖണ്ഡം Gan. the upper part. പനിക്കു മീത്തായും ചാട്ടം Nid. 2. first fruits, first handful of rice given to the cat; first portion of stolen property bringing disease to those that use it മീ. (& മീതു So. മാട്ട്) തിന്നുപോയി No.; offering to demons (മീ. കൊട്ടുക i.e. തിറയാട്ടുന്നവനു No.), family deities. മീത്താക to be set apart for sacred uses.

മീനം mīnam S. (fr. മീൻ). 1. A fish, also പൈപെരുത്തിടിന മീനൻ CG. 2. Pisces മീനരാശി. 3. the 12th month മീനമാസം.

മീനകേതനൻ S., മീൻകൊടിയോൻ Kāma.

മീനമൂല North-east.

മീനാക്ഷി S. 1. fish-eyed, a fair woman സ്നേഹമില്ലാതുള്ള കൂട്ടം മീ. മാർ SiPu. 2. Kāḷi of Madhura; & N. pr. f.

മീൻ mīn 5. (VN. of മിൻ) glittering, sparkling. 1. A fish മീൻ ഓടുക, പായുക, നീന്തുക; പച്ച —, ഉപ്പു —, ഉണക്ക മീൻ; മീൻവെടി വെക്കുവാൻ പോകും TP. മീ. വീഴുക etc. 2. a star. മീ. വീഴുക a meteor. അവനികമ്പവും അശനി കൊള്ളിമീൻ KR.

മീൻ അങ്ങാടി a fish-market തങ്ങളിലുള്ളനാം ചീനം വീടു തങ്ങളെ പിറേറന്നു മീ. TP.

മീനാങ്കണ്ണി & മീനങ്ങാണി GP. (മത്സ്യാക്ഷി S.) an Asclepias or Hoya carnosa.

മീനിറക fins. — മീൻകള്ളി scales.

മീൻകത്തി No. = മീൻ മുറിക്കുന്ന കത്തി.

മീൻകള്ളത്തി, മീങ്കൊത്തി No. = പൊന്മ.

മീൻകാൽ No. the calf of the leg (So. വണ്ണ).

മീൻകിടാവു a young fish, small fry.

മീൻകുല fishing മീ'ലെക്കു പോക.

മീൻകൂട്ട, — കൂട a fishing basket.

മീൻകൊത്തി 1. the kingfisher, Alcedo മീൻകത്തി,-കൂത്തി V1. 2. a fishing spear.

മീന്നഞ്ഞു Cocculus Indicus. V1.

മീന്നാറുക the smell of flesh & blood വാൾ എല്ലാം ചിലമീ'റും prov.

മീന്നാറി a Sterculia ചന്ദനം ചാരിയാൽ മീ. മണക്കുല്ല prov. = പൂതിയുണത്തി.

മീൻപട V1. (or — പടവു) fishery.

മീൻപരപ്പു a fishing spot.

മീൻപള്ള Nid. = കഴ the calf of the leg.

മീൻപാച്ചൽ spasms in the extremities, as in cholera.

മീൻപിടിനായാടി a class of river-fishers.

മീൻവാഴ്ച്ച a small fry.

മീമാംസ mīmāmsa S. (desid. of മൻ). Investigation, N. pr. of the two philosophical systems പൂർവ്വമീ — & ഉത്തരമീ —; വേണ്ടുംപോലെ മീമാംസകളും Bhg.

മീറു mīṟu (aT. മുയിറു). A large red ant തീക്കൊള്ളി മേലേ മീറുകളിക്കുമ്പോലേ prov. കാട്ടിലേ മീറുക്കുടൊക്കേ ഒട്ടുങ്ങിത്തുള്ളി പ്രാണൻ പോകുന്നെൻ അമ്മേ (song — an old school-punishment; തുല 477); also നീറു loc.

മീറുക mīṟuya 5. (മീ or മുകറു). 1. To exceed, transgress പറഞ്ഞ പടി മീറാതേ Mapl. song; Palg. വാക്കു മീറി നടക്ക. 2. (മിറ) to rage.

മീലനം mīlanam S. (മിഴി) Winking ഉന്മീ. നിമീ.

മീവൽപക്ഷി So. The swallow, fr. മേവൽ q. v.

മീശ mīša Te. C. Tu. (H. mūch fr. മിച T. Vi. വീച, വീശ fr. വീചുക?). 1. Mustaches, whiskers കേരളത്തിൽ ആൺ മീശയില്ല Anach. മീശ സൂചിപോലേ VCh. — മീ. മുളെച്ചില്ല beardless; unfledged. മീ. കരിക്ക to singe the beard, an insult. മീ. പറിച്ചു Bhg. 2. feelers of insects, antennæ. [രിച്ചു RS.

മീശക്കൊമ്പു trimmed mustaches മീ. ഒക്ക കു

മീശം, see വീശം.

മീളുക mīḷuya T. aM. (T. M. വീളുക q. v., C. Te. miḍuku & Te. miṇuku to come to oneself, recover). 1. v. n. To return ചെന്നാൽ മീണ്ടു വരുവതില്ല Pay. മീണ്ടുവരുവൻ RS. 2. v. a. to bring back മീണ്ടു കൊൾവാവർ ആർ എന്നോടു വിരിഞ്ഞോ ശിവനോ RC. or revenge? പക വീളുക q. v. ഇനിനിന്നെ മീളുന്നില്ല RS. I shall no more let thee go.

VN. മീൾച്ച returning, bringing back.

മു mu 5. (√ മുൻ). 1. Before, in front, chief; whence മുകം, മുതു, മുക്ക etc. 2. three, in മുക്കട്ട, മൂന്നു etc.

മുകം muyam 5. (മു 1., also Tdbh. of മുഖം). 1. The face, front. 2. the mouth ഇളന്നീർ മു. കൊത്തി TP.—the entrance of a house. 3. commencement, chief (see മുഖം).

മുകക്കു, (see മുകരുക). To smell, kiss സുതനു മുകപ്പതിനായി പൂകാട്ടി, മെയ്യിൽ മു., ഉണ്ണിക്കൈ മുകന്തായു CG. മുകന്തനൻ മൂർത്തിയിൽ RC. മുകന്തനക്കി, മുത്തി, ചുംബിച്ചു No.

മുകക്കയറു a rein, halter, rope for cattle.

മുകച്ചെവി huntg. name of മുയൽ.

മുകത്തല 1. a crossway. 2. the right side of cloth.

മുകപ്പലക turret on a roof (വളഭി S.).

മുകപ്പെട്ടുക to meet ഇറസ്സലെ മു'ട്ട Mpl.

മുകട്ട muyaṭṭu T. M. (top). The head-end of a cloth B.

മുകട്ടവള T. So.=മുകന്തായം.

മുകന Vi. T. the forepart, മോന.

മുകന്തായം, see മുകൾ.

മുകപ്പു T. Vi. frontispiece, esp. പള്ളിമുകപ്പു; shed before a house മുകപ്പും പൂമുഖവും; met. ദിനത്തിൻെറമു. No. vu.=കൂട്ടപ്പം.

മുകരുക muyaruya T. M.(& മുകക്ക). To smell, kiss, caress തലയിൽ പലവുരു മുകന്നു തനയനെ, മു. ശിരസ്സിങ്കൽ Bhr. ചാലുമുകന്നു പുണർന്നു CG. (in C. Tu. mūsu).

മുകറു Vi. 2. the face, forepart. മു. ചുളിഞ്ഞവൻ wrinkled, മോർ.

മുകറുക to go forward കാമം വളർന്നു മൈമുകറിച്ചെന്നു RC. (മീറുക). [Bhg.

മുകവൻ, മുഖവൻ faced, in Cpds. ചാരണമു.

മുകവർ, മുകയർ muyayar M. Tu. C. (T. മുകക്ക to draw water, C. muga to bale out). A class of river-fishers, of old the carriers of Rājas; (vu. Sing. മൊകേൻ).

മുകൾ M. C. muyaḷ =മുകട്ട 1. Top. അശ്വത്ഥം മു. ഏറി PT.; summit, ridge മലമു. കൊണ്ടെറിഞ്ഞു RC. ശിരിമുകളിൽ KR. 2. a roof മു. ഇടുക to thatch, finish. 3. adv. above മുകളിൽ.

മുകന്തായം,—ഴം the highest beam of the house, ridge-beam, vu. മോന്തായം f.i. മു.വളഞ്ഞാൽ നൂലും വളയും prov. മു. ഇടുക to finish thatching.

മുകളിക്ക to tend upwards, be overfull, to blow as a flower മു'ച്ചു കൂട്ടുക = രാശീകരിക്ക Vi. 2. (C. to close as a flower) see മുകുളിക്ക.

മുകൾ എടുപ്പു an ornament on the gable ends.

മുകളോടു a ridge-tile.

മുകൾപ്പുറപ്പു a summit, table-land മാളികമു'പ്പിൽ ഏറി RS.

മുകൾപ്പലക the wooden frame of a thatch.

മുകൾപ്പാടു the upper part പൊന്മല മു'ട്ടിൽ KumK.

മുകവു B.=മുകരുക, മുകക്ക.

മുകാമു Ar. muqām (=മകാം). A station, residence, the inner recess of a mosque മു. ഖുറാന്നു സത്യം ചെയ്കിക്ക TR. വലിയകത്തു മുകാമ്പിയിൽനിന്നു സത്യം ചെയ്തു MR.; also മുകാമ്പി a small shed for prayer. vu.

മുകിലൻ muyilaṉ 1. (മുക). Chief കൂട്ടത്തിൽ ആ കാള മു. loc. 2. P. mughul, Mogul; also മുകിളൻ, മുകിൾപാശാവു.

മുകിൽ muyil 5. (മുകി T. C. to close as a flower, see മുകളിക്ക). A cloud കാമ്മു. പങ്കതിയിൽ ചന്ദ്രൻ മറഞ്ഞു Nal. കാമ്മു. മാലകൾ CG. ഇരുൾ മു. കലം, മു. നിര RC.

മുകിലൊലി & മുകലൊലി RC. thunder.

മുകിൽവണ്ണം black—മഴമുകിൽവണ്ണൻ കയ്യാൽ & മുകിൽവണ്ണൻ RC. Kṛṣṇa.

മുകിഴ് muyiḷ T. aM. C. A sprout, bud മുത്തണി മുകിഴ മുല നല്ലാർ, കടുക്ക മു. പോലേ വട്ട മിലകും തല RC.

മുകുടം muvuḍam S., vu. മകുടം (fr. മുകട്ട) Crest.

മുകുന്ദൻ muvuṇḍaṅ S. (മു'ം = കന്തുരുക്കം). Viṣṇu, prob. fr. മുകിൽ.

മുകുരം muvuram & മുകുരം S. (bud = foll.). A mirror മുഖില്ലാത മു. തന്നിലേ മുഖം പോലേ CG. മുകരമൊക്കിക, മുകരച്ചെപ്പോട്ട സരി പോരും ജാന KR. മാച്ചേറീടും മു'ത്തിൽ നോക്കുകിൽ PrC.

മുകുളം S. A bud from മുകിഴ്.

മുകളിക്ക = മുകളിക്ക to bud.

മുകളിതം just opening.

മുക്കട്ട mukkaḍu (മു 2) = ത്രികട്ട; ചുക്ക, മുളക, തിപ്പലി the 3 pungents.

മുക്കണ്ണൻ three-eyed; a cocoa-nut; Siva മു'ർ CG. മു'ർധന്യസ്സു KR.; മുക്കണ്ണന്തിരി see തിരി.

മുക്കണ്ണി a triangle formed by 3 dots.

മുക്കണ്ണിക്ക to be triangular, to place three sticks so that they support each other.

മുക്കവൻ, see മുക്കുക.

മുക്കവല meeting of 3 branches or ways.

മുക്കറ mukkaṟa (mukku C. to grunt). The lowing of cattle മു. ശബ്ദം, മു. ഘോഷങ്ങൾ PT.

മുക്കിറ, മുക്ക, മൊക്കറ ഇടുക vu., മുക്കുറ B.

മുക്കളം mukkaḷam (മുഷ്ട, C. മുക്ക). Fullness of blood. ചോരമു. turgid, well fed, wanton state.

മുക്കാടി mukkāḍi (മു 2. or മുക്ക). 1. A cross-way; ford. 2. a place of Mukkuwas കോഴിക്കുണ്ടി മു. MR. [2. = മുക്കാടി 1.

മുക്കാട്ട 1. T. So. a veil over the head & face.

(മു 2) മുക്കാണി (കാണി) a fraction $\frac{3}{80}$.

മുക്കാണിയൻ a class of Brahmans with the forelock, Palg. (fr. തുച്ചത്തൂർ).

മുക്കാതം three kāḍam.

മുക്കാൻ mukkāṅ Palg. (from II. മുക്കുക). The crow-pheasant — ഉച്ചമുക്കാൻ മുക്കി (so പതിറാടി, at dawn & sunset) = ചെമ്പോത്തു.

(മു 2) മുക്കാലം the three times or tenses.

മുക്കാലി 1. a tripod മു. പീടം പല(ക) കൊട്ടത്തു TP. a stool. 2. three stakes to which criminals are tied for a flogging. 3. മുക്കാലിയും തൊട്ടപ്പും 489.

മുക്കാൽ $\frac{3}{4}$, ഒരു മുക്കാൽ a 3 pie copper piece. മു'ല്ലറിത്തോക്ക MR. a smaller gun. — മുക്കാൽവട്ടം a temple of Bhagavati മു'ത്തക്ക ഉലകം ചെയ്യു നിലം TR. മു'ത്തു കൂട്ടക So. = നിദാനമായ അമ്പലത്തിൽ; Trav. a temple of Koṅgaṇimār; met. ground of a certain extent (താറു 2, 446), spiritual province or jurisdiction എന്നെറ മു'ത്തു (No. said by Weliccapāḍaṅ when inspired).

മുക്കിഴങ്ങു 1. the three chief bulbs. 2. മുൾക്കി. Dioscorea sativa.

മുക്കിളിക്ക mukkiḷikka T. M. (C. Tu. to rinse the mouth). To bubble up, ferment.

മുക്കു mukku T. C. M. (മുൻ). 1. A corner മുക്കിലൊളിച്ചു ശയിക്കുകയല്ലേ CrArj. ടിക്കുകൾ നാലിലും മുക്കുകൾ തന്നിലും Sk. കന്നിയാം മു. Sk. point = മൂല, കോൺ. 2. a narrow lane (മുട്ടുക്ക). 3. noise made in straining (മിക്ക). 4. a dip, dive; dyeing of clothes. നല്ല മുക്കു colour which keeps; ordeal of boiling oil (മുഴുക്ക).

മുങ്ങുക T. M. Tu. (= മുഴുകുക) v. n. to dive, മുങ്ങി നിവിരുക (in the bath); to plunge, sink കടത്തിൽ മുങ്ങി ഇരിക്ക, കളിയിൽ മുങ്ങി രസിക്ക to be lost in, engrossed by, absorbed. സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങികിടക്ക Bhg. പൊങ്ങിന കോപത്തിൽ, ആനന്ദത്തിൽ CG. ആഭരണങ്ങളിൽ മുങ്ങി Bhg.

മുങ്ങിക്കുളി bathing with immersion, as required for purification, Anach. ഭർത്താവെ മുങ്ങിക്കുളിപ്പിച്ചു Sil.

മുങ്കിപ്പിഴിച്ചലും ധാരയും (in an എണ്ണപ്പാത്തി in Karkaḍaya & Tulā).

I. **മുക്കുക** v. a. 1. To dip, immerse, plunge

വെള്ളത്തിൽ മുക്കിത്താത്തി വധിക്ക VyM. to drown, as criminals. മുക്കിക്കുടിച്ചു CC. sipped. കപ്പിയിൽ കൈ മു. MC. മാനിനി കംഭവുമായി ജലം മുക്കുവാനായവൾ സംഭ്രമിച്ചു Pat R. സമുദ്രം പുരത്തെ മുക്കി Bhr. 2. to dye. നീലം മു. to dye blue. കെട്ടി മുക്കിയ പായി 647 Palg. ചീല ചായത്തിൽ മു. etc. മുക്കിയവൻ a dyer V1. 3. = ഇരുൾ മു. an ordeal of boiling oil; to temper, steel iron f.i. ഇരിമ്പായുധം = ഊട്ടുക, തൂകുക, തോയ്ക്ക.

CV. മുക്കിക്ക, മുക്കിപ്പിക്ക.

മുക്കുവർ & കടൽമു. a class of fishermen, said to be immigrants from Ceylon, along with ഒരുഴവർ & മുകവർ KN. മുക്കുവത്തി & മുക്കുവത്തി, മുക്കുത്തി f. — മുക്കുവക്കുടി TR. their hut. — മുക്കോർ PT. pl.

II. മുക്കുക T. M. C. To strain, (ചക്കര തിന്നുമ്പോൾ നക്കി നക്കി താരം കൊട്ടുകുമ്പോൾ മുക്കി മുക്കി prov. unwillingly, reluctantly); to grunt, (മുക്കാൻ q. v. or ചെമ്പോത്തു മു. Palg.); to make an effort, as in travail or when easing nature (esp. straining in അരിശസ്സ്, dysentery). — see മിക്കുക.

VN. മുക്കൽ & മുക്കം V2. straining, etc.

(മു 2) മുക്കുടി a domestic purgative മു. കൊണ്ടു ശമിക്കും ഇപ്പോൾ CG.

മുക്കുടിയൻ (മു 1) a confirmed drunkard B.

മുക്കുട്ടി 1. a triple lock of hair. 2. a triple tendon let into a mortise.

മുക്കുറ്റി a sensitive plant = തിണ്ടാർമാഴി.

മുക്കുട്ട mixture of sesame-oil, castor-oil & ghee, for anointing athlets.

മുക്കോൺ a triangle മു'ണ തന്നിൽ ബീജാക്ഷരം എഴുതി SiPu. — മു'ണത്തേ ചിറ MR. triangular — മുക്കോണിച്ച കല്ല.

മുക്കോലപ്പൊതുവഴി KR. see മുക്കവല.

മുക്തം muktam S. (pass. part. മുച്). Discharged. മു'ളാം അസ്ത്രം Bhr. released. മു. എന്നരചെയ്യുരണേശന്മാർ SiPu. declared her not guilty. സകല ജീവന്മാരും മുക്തരാകായ്വാൻ എന്തേ KeiN. emancipated, beatified. — മുക്തകേശൻ Brhmd. with loose hair.

മുക്ത S. a pearl, & മുക്താഫലം, — മണി (Tdbh. മുത്തു); മുക്താവലി a string of pearls, so മുക്തഹാരം AR.

മുക്തി S. = മോക്ഷം liberation, beatitude (4 i. e. സാലോക്യം, സാമീപ്യം, സാരൂപ്യം, സായുജ്യം Chintar.); personified മു. യാം നാരി വന്നതു പാത്തു Bhr. ഉത്തമജാതിയാകും മനുഷ്യജന്മത്തിലേ മു. കുള്ളധികാരം Vedant.

മുക്തിസാധനം 1. ഭക്തി. 2. തീർത്ഥസ്നാനാദി തപോദാനയോഗാദ്യനന്തക്ഷേത്രോപവാസയാഗാദ്യഖിലകർമ്മങ്ങൾ AR.

മുക്തിയാറ് Ar. mukhtār (chosen). A commissioner with full power Ti.

മുക്തൃാർനാമാ a power of attorney, jud.

മുക്രി Ar. muqrī, A reader പള്ളിയിൽ മു. (his work: ബാങ്കുകൊടുക്ക, ചത്ത വീട്ടിൽ കിതാബ് ഓതുക & കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്ക), Imām TR. മു. യുടെ കായ്ം നോക്കി jud.

മുഖം mukham S. (fr. മുകം). 1. The face, front മുഖത്തു നോക്കുമ്പോൾ KR. മു. കെട്ടുപോയി Ti. put to shame. മു. കനപ്പിക്ക to frown, മു. കാട്ടുക to appear at court, pay a dumb visit, show courage (so പന്നിയും നായും മു. ഇട്ടു കടക്കായ്വാൻ VyM. intrude). മു. കൊടുക്ക to grant a hearing; to fondle, indulge. മു. നോക്ക to have respect of persons. എന്റെ മു. നോക്കി പ്രാണഞ്ഞു TR. dared to tell me. മു. മുറിച്ചു പറക to speak impartially, sternly. മു. താഴ്ത്തി നാണിച്ചു VetC. 2. S. the mouth നിൻ മുഖത്തിങ്കൽനിന്നു വീഴുന്ന വാക്യം Bhg.; opening പെട്ടിമു. തുറന്നു TP.; an entrance; hence means (മുഖേന) നാലുമുഖമായിട്ടു ചാത്തി used 4 persons to survey & get their estimates. രാജ്യത്തേക്കു ചില പ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ടതിന്നു ഈ മുഖത്തുടേ വേണം TR. through me. 3. aspect, view. ഒരു മുഖമായിട്ടു തന്നേ ചാത്തി TR. assessed impartially. ഈ വഴിക്ക് ഒന്നും മുഖം ഇല്ല no troops are seen! 4. direction മങ്ങലൂർ മുഖമായിട്ടു 4000 പൊരു പറഞ്ഞയച്ചു TR. towards. ദക്ഷിണമുഖങ്ങളാം മാഗ്ഗങ്ങൾ Nal. 5. division of country വടക്കേ മുഖം തലശ്ശേരി തുക്കടി TR.; Trav. consisted of 4 മു.; esp. the side of a

square which is opposite to the base or ഭൂമി Gan. 6. = മുതലായ in Cpds. മലയപരിമുഖ നൃപവീരർ Mud., ഇന്ദുമുഖാമരർ Bhr. (so പ്ര മുഖം).

മുഖക്കുരു pimples on the face.

മുഖഛായ S. resemblance of features.

മുഖതാവിൽ (Ar. muqābil or mutaqābil, but treated as Loc. of മുഖത) in the presence of മു. പറഞ്ഞു, മു. കേൾക്കേണം TR.; also എന്നു മുഖതാ പറഞ്ഞു.

മുഖത്തിട്ടടിക്ക No. to beat one's own child (without a cause) before somebody, implying thereby that the person deserved to be beaten. [present.

മുഖദർശനം S. complaisance; complimentary

മുഖദാക്ഷിണ്യം S. partiality.

മുഖന്തിരിയുക to assume an unmistakable appearance; a disease to declare itself; a boil to be near suppuration.

മുഖപടം a silk cover of elephants Vl.

മുഖപ്പണി shaving the face Vl.

മുഖപത്മം S. 1. the face (hon.). 2. complaisance.

മുഖപരിചയം S. personal acquaintance.

മുഖപാഠമാക്കുക KR. to learn by heart.

മുഖപൂരണം a mouthful, rinsing water.

മുഖപ്പു, see മുകപ്പു.

മുഖഭംഗം ചെയ്യുക to defeat, put to shame, Bhg.

മുഖഭാവം expression of countenance.

മുഖഭ്രക്ഷണം betel.

മുഖമണ്ഡപം the front porch as of a temple, കിഴക്കു മു. VyM. of a palace.

മുഖമായി, f.i. ഏതുപുറത്തു മു. നിന്നിരുന്നു, ചടയന്റെ നേരേ മു. നിന്നു jud. towards.

മുഖരം S. 1. talkative, foul-mouthed; — മുഖരിതം resounding. 2. see മുഖാരം.

മുഖവൂർ (Ar. muqarūr) ചെയ്യുക to appoint, മു. കത്തു TR. [tenance.

മുഖവശ്യം enchantment by the power of coun-

മുഖവച്ചക്കല്ലു the finishing stone, as of a pyramid.

മുഖവാട്ടം a sad countenance.

മുഖവാരം the front of a house, front veranda.

മുഖവാരിജവാസേ AR. Saraswati. (Voc.).

മുഖവുര T., Vl. preface.

മുഖശോഭ a bright look വാടീട്ടും മു. VyM.

മുഖശ്രീ beauty of face.

മുഖസംസ്കാരം 1. perfuming the mouth. 2. head-ornaments.

മുഖസ്തുതി flattery; മു. ക്കാരൻ a flatterer.

മുഖസ്ഥമാക്ക = മുഖപാഠം.

മുഖാന്തരം (2) means, by means of എഴുത്തുമു. by a writ. സാമ്പ്രവക്കളെ മു. അറിക, മഹാസ്ഥന്മാർ മു. തീർക്ക, ചന്തുമു. ബോധിപ്പിച്ചു TR. to learn, settle, pay through N. കാളിമു. വെട്ടി VetC. sacrificed before K. രാജാവു മു. ചൊല്ല തന്നേ പറയേണം TR. it must be discussed before the Rāja. അവനെ താലൂക്ക് മു. വരുത്തി MR.—With Cpds. വർത്തക മു. അടെച്ചു TR. obtained through merchants. വല്ലമു'വും anyhow. രാജമു'രേണ കായ്യം തീർന്നു VyM. (Instr.).

മുഖാമുഖമായി face to face & മുഖാമുഖിയായി.

മുഖാരം (മുഖവാരം) a front view, open view ഈ വഴി മു'ത്തിന്റെ തെക്കു (doc.). കന്നിന്റെ മു. (hunting) also; മുഖരം.

മുഖി S. having a face, in Cpds. അമലമുഖി VetC., ഇന്ദുമുഖിമാർ CG. moon-faced, f. അശ്രുമുഖി etc.

മുഖേന Instr. (2) by the mouth or means of. ദേവമു. നേർ ഉണ്ടാക്കുക KU. by ordeals, എഴുത്തുമു. ബോധിപ്പിച്ചു through a letter. പല മു. യും അന്വേഷണം ചെയ്യു, കായ്യം സത്യം മു. തീരുന്നതു സമ്മതമോ MR. by an oath.

മുഖ്യം S. chief, primary, essential നിങ്ങളുടെ കല്പന മു'മായി വിചാരിച്ചു TR. വിസ്താരത്തിന്നു മു. ആയിരുന്നു of prime importance. മറ്റു അവരെ അമർക്കേണ്ടതിന്നു മു'മായിട്ടു ഇവിടേനിന്നും ഏതാൻ ആളുകളെ കൂട്ടി പ്രയത്നം ചെയ്യേണം TR. the best means. ഭാഗവതത്തിൻ മു. കേൾക്ക Bhg. the quintessence. മുഖ്യത S. pre-eminence അതുമു. യുള്ള മാമുനി SiPu.

മുഖ്യസ്ഥൻ 1. a chief, head-man നാട്ടുമു'ന്മാർ TR. the principal inhabitants = മുഖ്യപ്പെട്ട

വർ V2. 3. an assistant of അധികാരി No. മുഖ്യസ്ഥോശ്വരന്മാർ hon. jud.

മുഗ്ധം mugdham S. (part. pass. മുഹ്). 1. Infatuated, മു'രാം ഞങ്ങൾ CG. we giddy boys (opp. വൃദ്ധന്മാർ). 2. charming മുഗ്ധ f. a beauty മുഗ്ധഭാവം SG. മുഗ്ധഹാസം Bhg. = പുഞ്ചിരി; മുഗ്ധലോചനൻ Bhr. Kṛṣṇa; മുഗ്ധാക്ഷി f.; മുഗ്ധേന്ദുചൂഡൻ Siva.

മുങ്ങുക, see bef. മുക്കുക I.

മുഞ്ഞാടി (മുൻ) as ഒരു നാൾമു. One day before.

മുച്ചാൺ muccāṇ (മു 2) Three spans.

മു. വടി a fencing stick മു. വടിപ്പുറമു TP.

മുച്ചിരി a harelip.

മുച്ചിരിയൻ harelipped, a Koḍagu king.

മുച്ചി mucci (T, the crown of the head). The face, hence മുഖം തിരിഞ്ഞ മൊച്ചിങ്ങ KU. a young cocoa-nut. (comp. മെച്ചിങ്ങ).

മുച്ചിയർ 5. (മുച്ചു C. Tu. cover = മൂടി) sheath-makers, stationers.

മുച്ചിലിക P. Turk. **mučalkā**, A penal agreement, a bond given to arbitrators മു. എഴുതിക്കൊടുക്ക & മുച്ചുമിക്ക TR.

(മു 2): മുച്ചാങ്ങ MC. a harelip = മുച്ചിറി.

മുച്ചുറ three coils മു. പ്പൊഞ്ചങ്ങല TP.

മുച്ചെവിട്ട three ears മു. കേട്ടാൽ prov.

മുച്ചൂടും muccūḍum No. T. (T. മുറൂടും) All over, everywhere (C. Tu. മുച്ചു to cover, shut).

മുച്ചൊൽ mučcol aM. (മു. 1.) Renown, fame മു. പെറ്റ ഉഗ്രൻ, മു. ചേർപിരിച്ചകൻ, മു. ആളിം നിന്നാടൽ RC.

മുജ്ജന്മം (മുൽ = മുൻ) former birth മുജ്ജന്മകർമ്മപ്രാപ്തി SiPu., മുജ്ജന്മവാസന its results.

മുഞ്ചുക muñjuya To suck മുഞ്ചുമുഞ്ചമേ കചം വേഗന പെരുകുന്ന Bhg 10. = മൃഞ്ചു, or S. Imp. of മോചിക്ക let off! (see മുഞ്ഞി).

മുഞ്ഞ muñña (S. മുഞ്ജ Saccharum munja). Premna integrifolia (T. മുന്ന) med. മുഞ്ഞയില a poultice; the wood serves to produce fire by attrition. Kinds: കാട്ടുമു., പെരുമു., വെണ്മു Rh., കടൽമുഞ്ഞ = ചിന്ന 2, 363, പുഴമു.

മുഞ്ഞി = മുച്ചി Face (Trav. No. loc.) കണ്ണാളിക ളുടെ മൊഞ്ഞി കറുത്ത Cr Arj. [hence: മുഞ്ചുക to suck, see ab. = മോഞ്ചുക V1.]

മുട muḍa 1. T. C. Tu. M. = മിട, മുടി A knot സഞ്ചിക്കള്ള ത്തൽകൊണ്ട മുടകെട്ടി TR. 2. (T. bad smell, C. virile spots) dirt as in cloth, salt, sugar, etc. പൊടിയും മുടയും, ചേറും മുടയും prov. തേച്ചു മുടകളക TP. V2. to scour.

മുടമുടകൻ V1. a term of abuse.

മുടയുക 1. = മി — q. v. 2. to be soiled, dirty V1.

മുടം muḍam & മുടവു VN. (മുടയുക, muḍu C. Te. Tu. to tie into a bundle, shrivel, stiffen). Contraction of members as by landwind; lameness കാലിന്ന മുടവുള്ളോർ PT. മുള്ളും മുടവും ക്രൂടാതേ തെറിപ്പോക to escape unhurt.

മുടകാലൻ lame-footed, said of birds etc.

I. **മുടക്ക** To limp, halt മുടന്ന നടക്ക PT. an ox. കാലുടെ അയവു വരുത്തായ്കിൽ മുടന്നുപോം MM. will become lame.

മുടന്തൻ m., — ന്തി f. lame, also കൈമുടന്തൻ V1., hence (loc.) മുടന്തുക = മുടക്കുക, f. i. മുടന്തിട്ട നടക്കുക Nid.

മുടമ്പല്ല irregular teeth V1. MC. മു'ല്ലൻ.

മുടവൻ m., — വി f. V1. lame. മുടവൻ കൊമ്പനേ തേനിനെ കൊതിച്ചാൽ കിട്ടുമോ Palg.

മുടങ്ങുക muḍaṅṅuya T. M. (see മുട്ട under മുടം). 1. To become lame, hindered, obstructed കഷ്ടം കൊണ്ട് ഒക്ക മുടങ്ങിക്കിടക്കും Bhr. the body. കൈയും കാലും മു. V2. deprived of the use of the limbs. ഹോമം ഇടെക്ക മുടങ്ങുകിൽ KR. യാഗം മുടങ്ങിപ്പോം, ഉത്സവങ്ങൾ മുടങ്ങിടും Sah. ഞങ്ങൾക്ക കർമ്മങ്ങൾ എല്ലാം മുടങ്ങിക്കൂടി CG. പലിശ മുടങ്ങും നാൾ മുതലും വാങ്ങിക്കൊൾക KU. പലിശ കൊടുക്കാതേ മുടങ്ങിപ്പോയെങ്കിൽ TR. നമ്മുടെ ചോറു മുടങ്ങിതായി CG. our rice has been stopped; also impers. മാതാവിന്നന്ന നറുണ്ണ മുടങ്ങിതേ CG. she was somewhat thwarted. ചരക്ക മുടങ്ങി ഇരിക്ക to be unsaleable. 2. to desist (= മടങ്ങുക, opp. of തുടങ്ങുക). അന്നന്ന തുടങ്ങിയും അന്നന്ന മുടങ്ങിയും Bhr. desultory. വിത്തിട്ടന്ന സമയം പീലിക്കി മുടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്തു TR. had to retire, was ousted from the field.

VN. I. മുടക്കം 1. = മുടം. 2. hindrance, stop, suspension. മു. വന്നാലും PT. however ob-

structed. അതിനെ മു. ചെയ്യു Mud. forbade. അതിന്നു മു. പാക AR. to oppose it. കുടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിന്നു മു. വരാതെ without loss of livelihood. മു'മായി പോയതിന്നും നടന്നതിന്നും നികിതി ഞാൻ കൊടുത്തു TR. paid taxes even for lands taken from me.

മുടക്കൻ the outer clasp of a box-lock. So.

II. മുടക്കു 1.=I. മുടക്കോല an uneven palm-leaf. 2. prohibition, suspension മുടക്കുചീട്ടു B.; മുടക്കുചരക്കു merchandize damaged by remaining long in store. മുടക്കെന്നിട്ടു പൂട്ടി PT. arrested, shut up.

II. മുടക്കുക 1. To stop, impede, arrest. ജീവിതം മുടക്കിനാർ Mud. stopped his salary. വ്രതം മുടക്കായ്കമേ AR. ഹോമം മദ്ധ്യേ മുടക്കി KR. ചാവതു മുടക്കായ്കിൽ Mud. prevent suicide. 2. to forbid പറമ്പു മു'വാൻ എന്തു സംശതി TR. =വിലക്കുക; മുടക്കായ്ക V2. permission. 3. to lay up, മുടക്കിവെക്ക to wait for a better market. പണം മുടക്കിയാൽ ലാഭം (B. to lay out or advance money).

മുടന്തു, മുടവു Lameness, see മുടം.

മുടി mudi 5. (=മുട). 1. A knot, bundle of rice-plants. ഞാറുമുടി; ഇരുമുടിച്ചുമട equipoised load, ഇരുമുടിക്കുല a bunch with stunted growth of the central fruits; the top-knot of hair. 2. hair of the head തലമുടി, with കൊഴിയുക, വീഴുക to grow bald, ഇറക്കുക, ചിരെക്ക, വടിക്കുകളക, കത്രിക്ക to shear, shave; ചാന്തു, ചരിക്ക; ചീന്തുക, വാരുക to comb. മുടിയും പിടിച്ചടിച്ചു TR. 3. the head (തിരുമുടി) മുടിയിൽ ഇരുമുടിയും SiPu. അടിമുടിയൊടിടയിൽ അടികൊണ്ടു, മുടിയൊടടിയിട അവൻ അലങ്കരിച്ചു Mud. മുടിയിന്നടിയോളം മുറിഞ്ഞു Sk., മുടിമാല; a peak; the end, കണ്ടാലും അങ്ങടിയും മുടിയും ChVr. beginning & end. 4. a head-dress, tiara, crown. പൊന്മുടി ചൂടി വാണു KR. wore a crown. തോറം ഒക്കുവോളം മുടി പറിക്കരുതു (in the play വെള്ള കെട്ടുക). — മുടി അണിയിക്ക, ചൂട്ടുക, ധരിപ്പിക്ക to crown.

മുടികാലൻ (3) a spendthrift, destroyer.

മുടിക്കെട്ടു (2) women's hair tied up. പച്ചമരുന്നു മു'ട്ടിൽ വെച്ചു TP. (for a charm).

മുടിക്ഷത്രിയർ (4) the higher class of Kšatriyas that resisted Paraśu Rāma, see മൂക്കികക്ഷത്രിയർ KU.

മുടിങ്കോൽ (Coch.) a goad for driving cattle.

മുടിമണി (4) a crest-jewel വില്ലാളികളിൽ മു. വിജയൻ CrArj. (also മന്നവന്മാർ മുടിരത്നം Mud. most excellent).

മുടിമന്നൻ a crowned king. മു'ർ മന്നൻ RC. king of kings. മു'ന്നോർ Bhr.

മുടിയിഴ No. = തലനാർ.

മുടിയേറു B. coronation.

മുടിക്ക muḍikka T. M. (മുടി). 1. To tie up മുടിച്ച ശ്രന്തൽ യീണ KR. 2. to finish, spend, destroy. വേണ്ടും നിയമങ്ങളെ മുടിത്തു പുനലാടി RC. fulfilled. കണ്ടവരെ കൊന്നു മു. Mud. അവനെ കൊന്നു മുടിക്കിൽ CG. ക്ഷത്രിയരെ മുടിച്ചു കളഞ്ഞു KU. ഇടിപൊടി മു. Bhr. മുടിച്ചുകളക to squander. ഭക്ഷ്യങ്ങളെ തൊട്ടു മു. TR. contaminated. ഇല്ലാക്കി മുടിപ്പു RC. (=തീക്ക).

VN. മുടിപ്പു (C. Tu. muḍupu) 1. money tied up in a cloth, esp. for being presented. ആ പണം മു. കെട്ടി അയക്കാം TR. may be forwarded. മു. കെട്ടുക to collect taxes (=ഉണ്ടികകലം). മു. അടെക്ക Adhikāri paying the taxes to the Tahsildār. വരാഹൻ മു. Arb. a money bag. മേനോന്മാരെ മു. കഴിഞ്ഞു MR. 2. destruction V1. — മുടിപ്പാളി Palg. = foll.

മുടിയൻ a waster, prodigal ശ്രീമാൻ സുഖിയൻ - മുടിയൻ ഇരുപ്പൻ prov.; very liberal.

മുടിയന്തരം wastefulness.

മുടിയുക 1. v. n. To come to an end. മുടിഞ്ഞുപ്പോട AR. ഇല്ലും മു. TR. to be extinct. ശേഷിയാതെ മുടിയും Gan. is even, leaves no fraction. മുടിഞ്ഞുവോ I wish you were dead. മുടിഞ്ഞൊഴിന്നെള്ളുക, മുടിഞ്ഞൊളുക to die (hon.). രാജ്യം മുടിവാനുള്ള പണി an atrocious act. മന്നിടം എല്ലാമേ പോഞ്ഞു മുടിഞ്ഞുപ്പോൾ CG. could no more go farther. 2. aM. aux. Verb. = തീരുക, ചമക f. i. എന്തായി മുടിയിന്നിതു RC. how will it turn out. അതു കുറുമായി മുടികയില്ല RC. 3. v. a. to tie up, as ഓല മു. = പൊത്തുക 2. to secure palm-trees. [gance.

VN. മുടിവു 1. end. 2. destruction, extrava-

മുടിൽ muḍil 1. A thicket overgrown with grass മുള്ളും മുടിലും ഉള്ള കാടു V1. 2. a small fry, tadpole (തവള 437; No. മിട്ടിൽ).

മുടുകു muḍuyu (C. Tu. shoulder). 1. Bracelet. 2. a woodbind to tie up sugarcanes.

മുടുകുക muḍuyuya (T. to be thronged, in haste). To be distressed (Te. C. miḍuku), മു'ന്നിതെന്മനം SiPu. മു'ന്നതെന്റെ മനസ്സു Anj.

മുടുകു T. M. a corner, narrow passage.

മുടുകുക T. Palg. to urge on, f.i. cattle. കാള തോന മുടുക്കിയാൽ ചലിച്ചു പോം (No. മിടുക്കുക).

I. മുട്ട muṭṭa T. M. & മൊട്ട So. C. Tu. (fr. മുട്ട). 1. An egg. മുട്ടെക്കട്ടത്ത കോഴി a young fowl about to lay the first egg. മു. ഇടുക to lay, മുറിക്കു, വിരിക്കു to hatch eggs. മുട്ടകൾ വിരിയാഞ്ഞു ഒന്നിനെക്കൊട്ടി ഉടെച്ചാൾ Bhr. മു. പൊട്ടി Bhr. — മു. ക്കരു, വെള്ള, ചുവപ്പു or ഉണ്ണി its contents. മു. ത്തോട് an egg-shell. കലങ്ങിയ മു. a rotten or hatched egg. 2. No. obsc. penis.

മുട്ടക്കുൺ a round mushroom.

മുട്ടക്കോഴി No. a laying fowl (never put to brood).

II. മുട്ടി Inf. of മുട്ടുക 2. T. M. As far as, all over അവനി മുട്ടപ്പുഞ്ഞടവി തേടും നീ Bhr. മഹീഭ്രമിയിൽ മു. നടന്നു UR. (or = മുറ whole).

മുട്ടം muṭṭam (മുണ്ടം). A trunk, log of wood (= കീറാത്തമരം). മുട്ടമരങ്ങൾ കപ്പലുണ്ടാക്കു TR.

മുട്ടൻ 1. id. 2. a stout, obstinate, stupid person. 3. (മുട്ടു) a ram = മുട്ടാടു.

മുട്ടാൾ, മുട്ടാളൻ (മുട്ട) obstinate, (hopelessly) stupid.

മുട്ടാളത്വം, മുട്ടാൾപോക്കു obstinacy.

മുട്ടി muṭṭi T. C. M. (മുട്ടുക). 1. A hammer കൊല്ലന്റെ ക്രൂടവും മു. യും TR.; also മുട്ടിക. 2. a short log or block ഒരു മു. പോലേ കിടക്കും Bhg. dying (= മുട്ടം). വിറകുമുട്ടി, ചന്ദനമുട്ടി etc. കീറാമു. പറക to oppose strongly. കള്ളത്തി പ്പുരുവിന്ന് ഒരു മു. prov. = തട; also = bone എല്ലും മുട്ടിയും ഒക്കപ്പൊറുക്കി TP. 3. Tdbh. of മുഷ്ടി clenched fist, നീട്ടറ മുട്ടികരത്തണ്ടു, മുട്ടം മു. കളാൽ RC. 4. a vessel used for drawing toddy B., മുട്ടിപ്പാനി Palg.; തുക്കുമുട്ടി a vessel for taking down toddy from the tree, Palg. 5. N. pr. m. മുട്ടിരാമൻ.

മുട്ടിക്കത്തി a block-knife.

മുട്ടിക്കാൽ knock-kneed, മുട്ടിക്കാലൻ.

മുട്ടിക്കരണ്ടി B. a low seat or stool.

മുട്ടിവണ്ടി (2) a low, clumsy wooden cart made by വണ്ടിക്കുട്ടർ Palg.

മുട്ടു muṭṭu 5. (മുട്ട). 1. A knob; joint or knot of cane, bamboo മുളമു.; വലയുടെ മുട്ടു കഴിഞ്ഞുപോം the knots of meshes No. 2. the knee & elbow (മുട്ടുകൈ). മുട്ടിന്നു വെള്ളം ഉള്ള knee-deep. മു. കുത്തി നില്ക്കുന്നതു superst. മു. കൾ കുത്തി CC. knelt. മു. കൾ കൊണ്ടു കുത്തിഞെരിക്കയും KR. മു. പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നു CG. an infant learning to stand. കാലിന്റെ മുട്ടും ചിരട്ടയും 3. a prop, stay, support വാനം വീണാൽ മുട്ടുടാമോ prov. വാഴമു. = ഊന്നു; stilts മു. കെട്ടി ആടുക; a dam, protection of river-bank. 4. impediment, stoppage (= മുടക്കം). മു. കെട്ടുക to make a bank or ridge, blockade; to shut up a place; a preventive charm തോക്കിന്നു മു. കെട്ടുക TP. so as never to hit. പെരുമാളിടെ മുട്ടുകന്നു TP. the God has bewitched it. 5. being nonplussed, perplexity, want ചെലവു കഴിച്ചോളിവാൻ മു. തന്നേ, എനിക്കുമുട്ടിക മുട്ടായിരുന്നു, പണത്തിന്നു മു. ണ്ട TR. ബുദ്ധിമു. etc. മുട്ടിന്ന് എത്തുന്നില്ല for this time of need. 6. knocking, tapping, butting. കൈമു. a clap. 7. music ഇടമു., പടമു. also = ചെണ്ട a drum. മുട്ടം ചീനിയും, മുട്ടംവിളിയും prov. 8. dunning കടക്കാരുടെ മു. വളരേ ക്രൂടി, അവന്റെ ആളും എഴുത്തും മുട്ടായി വന്നു TR. 9. in തല മുട്ട 436 a glimpse (or മൊട്ട?).

മുട്ടടി RC. a weapon (മൽത്തടി).

മുട്ടടുപ്പു (4) short breathing. [KU.

മുട്ടറവം തൊഴുക (2) a deep bow before Gurus,

മുട്ടാക്കു T. So & മുടാക്കു a veil. [rams.

മുട്ടാടു (6) a ram = മുട്ടൻ 3. — മുട്ടാട്ടം fight of

മുട്ടാറു (4. 5.) a river with a short course.

മുട്ടാൾ (4. 5.) see under മുട്ടൻ.

മുട്ടകണ്ണി (1.) No. a net with meshes as large as a thumb.

മുട്ടകാരൻ (7) a drummer, musician നാട്യവാന്മാരും നല്ല മ്'രരും VC.

മുട്ടചെരിപ്പു (2) boots V1.

മുട്ടതപ്പി (6) Trav. knock-kneed=കൊട്ടകാലൻ.

മുട്ടതല്ലുക (4) Coch. knocking away the shores at the launch of a ship.

മുട്ടതെരു (4) a lane without outlet V2.

മുട്ടപണി (5) No. (ചെയ്ക, എടുക്ക) any urgent work, esp. repairs of agricultural implements by carpenter or smith.

മുട്ടപാടു (4) arrest; (5) straits, want; (8) tormenting, importunity നിന്റെ മ. കൊണ്ട് എനിക്കു പൊറുതി ഇല്ല V1., from മുട്ടപെടുക (f.i. വാക്കിന്നു മ'ട്ടു V1. was nearly convinced, could no more answer).

മുട്ടപാത്രം (4) a vessel pledged till the performance of a vow.

മുട്ടമറിപ്പു (4) arrest, detention for payment.

മുട്ടമുതികരുതനം V1. (മുട്ടുക?) household-stuff, utensils, see മുണ്ടമ —.

മുട്ടവഴി (4) a road without outlet V1.

മുട്ടശാന്തി (5) to officiate as proxy for a priest ൟ മാസത്തിന്നു മ. ക്ക് ആക്കി MR. മ. ക്ക് ഏല്പിച്ചാൽ prov.

മുട്ടുക muṭṭuya 5. (മുട്ട). 1. To be hindered, stopped, ചെറുനീരും പെരുനീരും മുട്ടിയാൽ a. med.; to meet with impediment, (=മുടങ്ങുക); to fail, want. വാക്കിൽ മുട്ടിപ്പോക to fail in argument. യുക്തികൾ മുട്ടി ശുക്രനു Bhr., വാക്കു മുട്ടിയാൽ ആഗ്രഹം പറക Bhr. to beg after pleading in vain. മുട്ടിയനിയമം ചെയ്യാൻ CrArj. interrupted ceremony. മുട്ടാതെ പൂജിക്ക AR. steadily. ഭക്ഷണത്തിന്നു മ. യില്ലൊട്ടും KR. മുട്ടമാറില്ല മനസ്സ് ഒന്നിനാൽ ഒരുത്തക്കും DN. perplexed. കാട്ടിൽകിടന്നു ചെലവിന്നു മുട്ടിക്കഴഞ്ഞി TR. മുട്ടിയ സ്ഥലത്താരും ഇല്ല=കഴഞ്ഞുമ്പോൾ TP. മുട്ടിത്തിരിക to rove about, stray in perplexity. Often impers. അവനു മുട്ടി is in straits. നായ്ക്കു കാക്കിപ്പാൻ മുട്ടും prov. മൂത്രത്തിന്നു, തുറാൻ മുട്ടുന്നു No. 2. v.a. to touch, തോണി കരമുട്ടി grounded. വാനോടു മുട്ടുമാറു RC. reaching. കഴത്തോളം മുട്ടിയിരിക്കുന്നു V1. is filled to. ചുവർ മുഴുവനും ചെച്ചു മുട്ടാതേ MR. to build up; also build up to another wall, join. 3. to dash against, knock, tap, butt തലമുട്ടി, തമ്മിൽ മുട്ടിക്കളിക VyM. (rams, cocks). മുട്ടിഉടെക്ക to break a nut. മുട്ടിക്കൊൾക (with forehead). ചോറും ചെച്ചു കൈമു'മ്പോൾ prov. അവന്റെ മൈക്ക് ഇവൻ കൈകൊണ്ടു മുട്ടീട്ട് അവൻ കൊത്തിയതുപോലെ jud.—കുടെക്കു മ. to fillip one's umbrella when one has knocked it unintentionally against that of another person by way of apology, to prevent future enmity. — ശത്രുക്കളോടെതിത്തു മ'ന്നേരം Bhr. മന്നവരോടു മുട്ടിപ്പിണങ്ങിക്കുതിത്തു നേരേ CG. attacked. ഞങ്ങളിൽ മുട്ടിപ്പറഞ്ഞു TR. in strong terms. കിടക്ക മുട്ടിവിരിക്ക TP. to beat out. വായുമുട്ടുന്നതിന്നു നന്നു a. med. trouble of. നേരം പോകുവാൻ മനസ്സു മ. to feel stirred up, disposed. നിങ്ങൾ ചെന്നു മുട്ടാഞ്ഞത് എന്തിട്ടു TR. why did you not urge, dun. 4. to strike as a bell, clock മണിമ. f.i. ഇന്നലേ നു മ'മ്പോൾ, പത്തു മുട്ടാറാകുമ്പോൾ TR. bef. 10 o'clock.

CV. I. മുട്ടിക്ക 1. to stop, hinder, block up (=മുടക്ക). വഴിമ., ബ്രാഹ്മണകർമ്മം മ. TR. പൂജയും മ'ച്ചു SiPu. നിയമം മ'ച്ചതുനി CrArj. interrupt. കോട്ട വളഞ്ഞു വസ്തുവും തണ്ണീരുംമ'ച്ചു Ti. തടുത്തു മ'ച്ചു AR. opposed. ശ്വാസം മ. to smother. 2. to press, harass ബുദ്ധിമ., ഞങ്ങളെ മനസ്സു മ'ച്ചു TR. dunned (പണത്തിന്നു etc.). തരേണം എന്നു ഞങ്ങളെ കൊള്ളെമ., കടിയാന്മാരെക്കൊണ്ടു ഉരുപ്പിക്കെക്കുമ. TR. മ'ച്ചു പറക to urge a point. നിന്നോടു മ'ച്ചു നിബ്ബന്ധം ചെയ്യുമ്പോൾ Mud. insisting on an avowal. 2. to make to hit, knock, dash, etc. 3. freq.=മുട്ടുക as മ'ച്ചുനടക്ക, പണിയുക V1. without rest.

II. മുട്ടിപ്പിക്ക (1) to have stopped, blocked up. നാസികയോടു വായും അടക്കിപ്പിടിച്ചു ശ്വാസത്തെ മുട്ടിപ്പിക്കും Bhg. — (2) to cause to knock, rap. കല്പന എഴുതി കിണ്ണം മ. TR. to cause to proclaim.

മുട്ടങ്കൽ N. pr. a former nest of pirates No. of വടകര TR. (loc.).

മുണുമുണേന Mumbling sound മു. ജപിച്ചു

മുണ്ടം muṇḍam = മുട്ടം, Firewood, esp. lopped കീറിയ മരം (loc.). — Tdbh. മുണ്ഡം? — കാമുണ്ടം = കാവടി SiPu.

മുണ്ടകം, മുണ്ടവൻ a rice of slow growth, reaped in Dhanu, yielding the best straw മുണ്ടോം വിതെച്ചു MR. — Kinds: കരിമു.; വെളിത്ത —, കറുത്ത മുണ്ടകം, തിരുമുണ്ടോൻ Palg. exh. — മുണ്ടകമ്പാല, മുണ്ടകൻ CrP. മുണ്ടോത്തുവക വിത്തുകൾ, (see മുണ്ടോൻ). — മുണ്ടകൻ B. wet land.

മുണ്ടൻ (see മുടം) 1. short, a dwarf. മു'നോ ടീ ഘ്നോ Nal. കരിയമു. V2. — also N. pr. m. So. (low castes). 2. dwarfish, മു. മുഖം MC. a short face. 3. the stem of a palm-tree that is tapped. മു. കൊട്ടി a Chēgōn B. 4. B. millet.

മുണ്ടച്ചക്ക a small kind of jack-fruit; Ananas (loc. Fra. Paol.).

മുണ്ടച്ചി (= മുണ്ഡ) a widow മു. തൻറെ പിള്ള എന്നാലും ശാസ്ത്രം ചൊല്ലാം SiPu. Sankarāčārya.

മുണ്ടത്തി V1., മുണ്ടി a short woman, also N. pr. f. So. (low castes).

മുണ്ടപ്പുള്ളി CrP. a kind of paddy.

മുണ്ടവള്ളി Convolvulus grandiflorus — മുണ്ടവേർ കൈതവേർ a. med. (fr. മുണ്ടച്ചക്ക?).

മുണ്ടി 1. = മുണ്ടത്തി. 2. a curlew, egret = കൊച്ചു. 3. swelling of the glands of the neck. മു. നീർ the mumps (vu. മിഴിപിഴിക്കം).

മുണ്ടിയൻ a forest deity said to afflict cattle & to be appeased by the killing of fowls & sheep (in great numbers near Nēmāri മു. കാവു) Palg.

മുണ്ടിച്ചി 1. = മുണ്ടച്ചി a widow. 2. N. pr. f.

മുണ്ടു muṇḍu (മുടം) T. M. (Tu. bundle) 1. Anything short മുണ്ടുവാൽ MC. വീഴുന്ന മൂരിക്ക് ഒരു മു. കരി prov. 2. the short cloth of Kēraḷa men അഞ്ചു മുഴ മു. Anach. ഒരു മു. ചുററി ഒന്നു പുതെച്ചിരുന്നു MR. ഞാൻ ഇട്ട കുപ്പായത്തിലും ഉടുത്ത മുണ്ടിലും TR. മു. കൊടുക്ക to form a connection with a Sūdra woman (loc.) മു. കൊടുത്തു പാപ്പിക്ക Trav. ഏറിഞ്ഞിട്ട മു. കീറി, മു. വലിച്ചു കീറി TR. കൈമു., ചെറുമു. cloth for the privities.

മുണ്ടോറു B. = മുട്ടാറു.

മുണ്ടാണി a fraction 3/16, പതിനാറിൽ മൂന്നു = മുമ്മാകാണി. [become great).

മുണ്ടിക്ക (loc.) to become short; (B. also: to

മുണ്ടകാരർ 1. Native Christians, opp. Eurasians. Coch. 2. Lascars, common soldiers V2.

മുണ്ടകാലൻ (see മുടം) short-legged. So.

മുണ്ടപെട്ടി clothes-box മു. യിൽ സൂക്ഷിച്ചു MR.

മുണ്ടമുറിപ്പുടവ V1. = കൈമുണ്ടു.

മുണ്ടും മുറിയും, മുണ്ടുമുറി, മുണ്ടുമുതി (see മുട്ടമുതി) = utensils, household-stuff, odds & ends, കട്ടകുട്ടി.

മുണ്ടെക്കൽ സന്ദേശം N. pr. a treatise.

മുണ്ടോൻ = മുണ്ടകം q. v. a sort of rice മുണ്ടോൻ നട്ടുമുങ്ങണം വിരിപ്പു നട്ടുണങ്ങണം prov., മുണ്ടോൻകുത്തി = മകരകുത്തി So.

മുണ്ഡം muṇḍam S. (fr. മുണ്ടം). 1. A pollard. 2. a bald pate, shaved ശിരസ്സു മു'മാക്കി PT. അവനെ മു'ം ചെയ്തു വിട്ട CC. സ്ത്രീയുടെ തല മു. ആക്കി, ചെയ്യിച്ചു VyM. (as widow). 3. the skull മുണ്ഡമാലയിൽനിന്നു ഒരു മു. മുഴങ്ങി Sk.

മുണ്ഡ S. a widow, with shaved head (മുണ്ടച്ചി), മു. യായിരുന്നവൾ തന്നുടെ ശബ്ദം Si Pu.

മുണ്ഡനം S. shaving the head ശിരോമു. ചെയ്തു PT. [മു. CG.

മുണ്ഡമാല S. a string of skulls നീണ്ടു വമിക്കുന്ന

മുണ്ഡി S. a barber; (loc.) a bald head. [CG.

മുണ്ഡിതം S. shorn, lopped മുണ്ഡിതകേശനായി

മുത muḍa T. M. (മുതു). Jungle-ground brought for the first time under cultivation. മു. ഇടുക to cover newly sown ground with leaves (പുത). മുതുപ്പുനം old jungle, not burnt for a long time.

മുതക്കു muḍakku (മുതലക്കിഴങ്ങു). A Convolvulus. Kinds: പാൽമു. Modecca palmata, കാരിലമു, കരിമു., വെണ്മു. Rh. മുതക്കിൻറെ കിഴങ്ങു GP 71.

മുതക്കുക V1. to float.

മുതപ്പു a buoy.

മുതല muδala T. Te. M. Tu. (C. Te. mosali). An alligator (from its prominent head).

മുതലക്കിഴങ്ങു = മുതക്കു med.

മുതലപ്പുഴ N. pr. river near Anjengo, swimming through which was treated as ordeal.

മുതലമൂക്കു Polygonum, പെരിത്ത — P. orientale, ചുവന്ന — P. barbatum.

മുതൽ muδal 5. (VN. of മുൽ.). 1. The beginning മുതൽഗാഡു = ഒന്നാം TR. അവൻ മു. ആകുന്നു the chief person. a., cause. നിങ്ങൾ മുതലായാരേ TP. you caused it. എന്തു മുതലായി പോന്നു TP. why? കാരണം മുതലായിട്ടു് ആറിനെയും കൊല്ലിച്ചു TR. on account of. നീ മുതലായി ഞാൻ മരിപ്പാറായി, അവൻ മു. വല്ലിച്ചു (= മുമ്പായിട്ടു, മുഖാന്തരം). b., since, from തുടങ്ങിയ മു. തീരുന്ന വരേ MR. കഴിഞ്ഞ ൫൦ മാസം അച്ഛൻ കഴിഞ്ഞതു മു. Mud. (see മുതല്ലു). 2. the blossom or catkin of Artocarpus, considered as first fruit (മീത്തു) & superstitiously plucked off മു. പറിച്ചു കളക; also ചക്കയുടെ ആണ്ടു. 3. the principal or capital, stock in trade മു. നിറുത്തി പലിശ വാങ്ങുക KU. മു. ഇടുക to form a capital. മു. കൂട്ടുക to add to it. 4. property, money. മുതലുകൾ കട്ട നടന്ന VetC. lived by theft. മു. ഉണ്ടാക്കു, നേടുക, ചരതിക്കുക opp. അഴിക്കുക Anach. അതിന്നു മു. ഉണ്ടായ്വരുന്നതല്ല TR. not saleable. കൈമു. property about the person. മുതലിന്നു ടയവർ പെങ്ങന്മാർ KU. മുതലറു പോയി became penniless.

മുതന്മ T. aM. greatness V1.

മുതലവകാശം (4) inheritance, — ശി an heir.

മുതലാക (4) to be paid. അതു കൊട്ടത്താലേ ഞങ്ങൾക്കു മു'കും TR. that reimburses us. വിള നഷ്ടം വന്നതിനാൽ പാട്ടം മു.യ്ക്ക MR. could not get the rent. — (1) to be the first of a series, സിംഹം മുതലായവ the lion etc. = ആദി, തുടങ്ങിയുള്ള.

മുതലാളൻ (1. 4.) a chief man, proprietor.

മുതലാളി (1. 3. 4.) a proprietor, esp. of land. തോണിയുടെ മു. the owner; മു'കൾ the gentry.

മുതലായ്മ ownership. (see prec.).

മുതലി (1) hon. pl. മു. യാർ 1. a head-man esp. of Vellāḷar. 2. the head of a Kurumba etc. family. 3. an elder, Māpiḷḷa priest മുതലിന്റെ ഏകൽ TR.; മുസലിയാർ & pl. vu. മൊയലിയാക്കന്മാർ.

മുതലിക്ക = മുതലാക to be profitable V1.

മുതലെട്ടുപ്പു revenue; levying taxes രാജ്യത്തെ മു. & സക്കാക്കു മു. ഇതു എന്ന കുടിയാന്മാരെ ബോധത്തോടു തന്നേ ആക്കേണം TR.

മുതൽകുറി No. (കുറി 4, 271; മൊതക്കുറി vu.) the first drawing of the subscribed amount in a Kuri.

മുതല്ലു (1. b.) since. ഇന്നു മു. KR. henceforth. കാണ്ട മു., കാണ്ട നാൾ മു.; ൭൦ ആമതു മു. ൭൨ ആമതു വരെക്കും TR. from the year 970. — (3) മുതല്ലുമുതൽ the principal without interest.

മുതൽചെലവു receipts & expenditure.

മുതൽദ്രവ്യം (3) capital, stock.

മുതൽനഷ്ടം (4) pecuniary loss MR.

മുതൽപറു (1) the office of a head-man among Chēgōn, മു'കാരൻ.

മുതൽപലിശ (3) the principal & interest.

മുതൽപിടി (4) the office of treasurer മു. ക്കാരൻ.

മുതൽപേർ (1) a head-peon, loc.

മുതലവൻ T. aM. a chief ഏഴുലകിന്നും മു'നാന മധുസൂദനൻ RC.

മുതിര mudira (foll.) Horse-gram (കൊള്ള്). മു. ഇത്തിരി ഉള്ളും GP. കാട്ടിൽ ഉണ്ടാം മു. GP. കറുത്ത മു. നാഗി a. med. മുതിരവെള്ളം ചരിച്ചു തന്നു No. (to procure abortion).

മുതിരപ്പരപ്പൻ a kind of smallpox.

മുതിരുക mudiruya T. M. C. Te. (മുതു). 1. To grow up, become mature മുതിന്ന മരം, കുട്ടി, പെൺ (= തിരണ്ടു), വയസ്സിൽ adult. ആ പെങ്കുട്ടി മുതിന്ന പാകം വന്നാറേ TR. 2. (= മുൻ) to go forward, be beforehand. മുതിന്നെഴുനീല്ക്ക to rise early V1. ലീല കാണ്മാൻ തിണ്ണം മുതിന്നോർ CG. hastened. ആ കല്പന മുതിന്നു നാം നടക്കയില്ലല്ലോ TR. evade. ചാതിരെക്ക് എല്ലാം മുതുക Pay. to be ready. ചൊലുതിന്നായി മു. SG. പോവതിന്നായി മു. CG. നകരം പൂ

വാനായി, നകർ പൂവിതെന്നു മുതുന്താർ RC. undertook. 3. to make up the mind for കായ്ത്തിന്നായി മു., നിന്നെ ഞാൻ വെല്ലുവാൻ ഇന്നു മുതിൻ തുനിഞ്ഞു CG. ഹൃദയം ഒരുവരിലും അലിയോട്ട മുതിന്നില്ല VetC. longed for. മുതിന്നടുത്തു PT. resolutely. മുതിൻ പോർ ചെയ്യ ജയം വരുത്തീടും KR. മു'ന്നു ചൊല്ലി Bhg. boldly. മരിപ്പാൻ മു'ന്നു offered.

മുതിക്ക 1. v. a. to train up B., to bring on ആയോധനം മു. Bhr. ക്രൂരാട്ട മുതിക്കുന്നാൾ Pay. promoted. ഭരതന്തിക്കു നൃപൻ പിന്നേയും മുതിത്തിതു കല്യാണം Bhr. arranged for her. 2. v. n. ശമിപ്പാൻ മുതിത്താൻ, യുദ്ധത്തിന്നിനി മുതിത്തീടുക Bhr. = മുതിൻ.

VN. I. മുതിച്ച 1. growth, തലമു. tallness. 2. resolution, daring, readiness.

II. മുതിപ്പു 1. maturity. ദിനത്തിന്റെ മു. crisis, med. 2. perfection of exercise മൽക്കര മു. കൾ RS. as of the sword-arm.

CV. മുതിയ്ക്ക to forestall V2. ക്രൂരാട്ട മുതിത്തിനാർ Pay. = മുതിക്ക.

മുതു muδu 5. (n. മു 1). 1. Old, മുതുമാൻ prov.; prior; മുതു നെല്ലിക്ക prov. ripe. 2. the stronger, upper part of animals, the back മുതു നിവിൻ നായർ KU. (opp. തല വഴക്കം ചെയ്യുന്ന നായർ).

മുതുകു 1. the back കുതിരമുതുകിൽ ഏറി (& മുകളിൽ), ആന കളിക്കും മു'കിലേറി CG., ഹസ്തിനിമുതുകേറി Mud., എരുതിൻ മുതുകേറി AR.; വയറും മു'ം പോലേ ഇരിക്കV1. always quarrelling. 2. the spine of fish മുതുകത്തെ മുൾ.

മുതുകാള an old bullock (ശിവന്റെ Anj.).

മുതുകൻ 1. an old man, മു. ബ്രാഹ്മണൻ SiPu. 2. a pimple, blotch, comedones (= കാമകരു med. No., മുഖകരു So.). മു. (ഞെക്കി) മുടിപ്പണം മുന്നേ prov. small matters grow very large. — മുതുകി f. (of 2.).

മുതുകിഴങ്ങു a select bulb or yam.

മുതുകുല a choice bunch.

മുതുച്ചൊൽ an old saying.

മുതുങ്ങുക No. vu. = വിഴുങ്ങുക.

(മുതു): മുതുതല the bottom part, stronger part of a cadjan, also മുതുമുറി.

മുതുമ aM. T. a choice word (opp. പുതുമ) V1.

മുതുമുത്തപ്പൻ, — ഛൻ a great-grandfather, മു'ത്തച്ചി, മു'ത്തി V1. a great-grandmother.

മുതുവിപ്രൻ SiPu. an old Brahman.

മുത്തച്ഛൻ, — പ്പൻ a grandfather, also എന്റെ തന്ത മുത്തന്തമാരും MR.

മുത്തച്ഛി, — ശ്ശി MR., — മ്മ a grandmother കാട്ടിലേ മുത്തച്ചി prov. — പയ്യമല മുത്താച്ചി KU. a Bhagavati. (see bel.)

മുത്തതു = മൂത്തതു f.i. മൂഴ്രായുള്ളവരിൽ മു. നീ CG.

മുത്തൻ an old man, f. മുത്തി. q.v.

മുത്താച്ചി No. 1. = മുത്തച്ഛി. 2. (മു., തള്ള, വിത്തു) No. = നട്ട വിത്തു the dried up husk of a bulb which has produced seed. 3. small red pimples on the body of infants.

മുത്തം muttam T. M. (= മുത്തു?). A kiss, see മുത്തുക.

മുത്തങ്ങ muttaṅṅa, old മൊത്തങ്ങ MM. (S. മുസ്തകം, T. മുത്തക്കാചു). A fragrant grass with med. bulb, Cyperus rotundus, triceps. കഴിമു. Cyp. pertenuis, അമ്മാമൻമു., ആയ്മു., പേമു. Kyllingia monocephala.

മുത്തടി muttaḍi 1. The Triacanthus, a fish with 3 horns. 2. = മുട്ടടി, മുൾത്തടി Bhr.

മുത്തമ്പി, മുസ്തമ്പി A wood resembling ebony B.

മുത്തരം muttaram (S. mud + തരം). Joyful മു'മായിട്ട് അസ്ഥികൾ തൻ മെയ്യിൽ ചാടി CG. (when Siva ran).

മുത്തരി mutt-ari, Pearl-rice, teeth മു. പൊങ്ങിന മുഗ്ധമുഖം CG.

മുത്താറി muttāri, Eleusine coracana.

മുത്താറിമണി a kind of measles.

മുത്താഴം muttāḻam (മു 1.). Breakfast.

മുത്തി mutti 1. f. of മുത്തൻ (മുതു). An old woman; a grandmother (Muckuwars, Ilavars). മു. കൾ ഇരുന്നേങ്ങി Anj. പുരെക്കൊരു മു. prov. വലിയ മു. യമ്മV1. a great-grandmother = മുതുമുത്തി. 2. T. loc. a kiss (മുത്തുക).

മുത്തിങ്ങൾ (മു 2). 3 months TP. മു. കഴിഞ്ഞു Pay.

മുത്തു muttu 5. (Tdbh. of മുക്ത or fr. മുതു). 1. A pearl മുത്തിന്നു മുങ്ങുന്നേരം, മുത്തിന്നു കൊണ്ടു ഉപ്പിന്നു വിററു prov. — met. എൻെറ മുത്തേ! a word of endearment to children, wife, husband = ഓമനേ; thence N. pr. m., so മുത്താണ്ടി, മുത്തുവേലൻ Palg. 2. a kernel ആവണക്കുമു. 3. So. a kiss = മുത്തം.

മുത്തുക & മൊത്തുക (loc.) to kiss. [KR.

മുത്തണി adorned with pearls മു. മുലയാൾ Bhr.,

മുത്തുകുളി V1. diving for pearls. [Bhr.

മുത്തുക്കുട a royal umbrella; so മുത്തുക്കുലകൾ

മുത്തുക്കോൽ കൈമേൽ പിടിച്ചാൾ അമ്മ Anj. a fine rod.

മുത്തുച്ചമ്പാവു a pearl-coloured rice.

മുത്തുത്താവടം a pearl necklace.

മുത്തുപടം cloth interwoven with pearls.

മുത്തുമണി a pearl-bead.

മുത്തുമാല a pearl-string.

മുത്തെൾ (എള്ളു) a. med. plant = കടകപ്പാലV2. water-cresses? മു. കഴഞ്ചു a. med. മുത്തിൾ ശ്ലേഷ്മം കളഞ്ഞീടും GP 63. [mans.

മുത്തൈയ്യൻ Subrahmanya; N. pr. of Brah-

മുത്രഫ Ar. **mu'tarfe**, Declaration, tax on miscellaneous articles, houses, tools, etc. MR 279. = കത്തിചില്ലറ vu.

മുൽ mul S. (mud). Joy. മുദാ, Instr. gladly. മുദശ്രുക്കൾ KR. tears of joy.

മുദം id. അതിമുദം പൂണ്ടു, മുദങ്ങൾ ഭുജിക്ക KR. pass. part. മുദിതം rejoiced. മുദിതമതി, അതിമുദിതനായി നടന്നു Mud.

മുദിരം mud'iram S. A cloud.

മുദ്ഗരം, മുല്ഗരം S. = മുൾത്തടി A mace മു. കൊണ്ടു താഡിച്ചു AR.

മുദ്ര mudra S. 1. A seal, signet കൊത്തിക്ക TR., മു. വെച്ച് ഒപ്പിട്ടു Mud., വസ്തുവകയിന്മേൽ കമ്പഞ്ഞിയുടെ മു. ഇട്ടു TR. sealed up. 2. a stamp, mark, brand. മു. കൂടാതേ ഓടി ഗമിക്കിൽ Mud. a passport. മു. ഇടുക, കത്തുക to impress the marks of Viṣṇu (ചക്രം, ശംഖു) ഭഗമുദ്ര etc. on shoulder, arms & face. അടയാളമു. വെക്ക VyM. മു. കത്തുക to stamp a letter. 3. the ear-ring of a Yōgi, schoolmaster. പൂങ്കുമുദ്രിക ഇടുക to become a Yōgi by putting on crystal ear-rings V1.

മുദ്രക്കടലാസ്സു stamp-paper.

മുദ്രക്കാരൻ, മുദ്രശിപ്പായി TR. a peon with a belt or badge.

മുദ്രപ്പറ MR. a stamped measure.

മുദ്രവാൾ a sword of office.

മുദ്രാങ്കിതം S. stamped, sealed.

മുദ്രാധാരണം S. bearing a sectarian mark made with a hot iron.

മുദ്രാധാരികൾ പരദേശത്തുണ്ടു Anach.

മുദ്രാരാക്ഷസം S. the poem of Chāṇakya, Mud.

മുദ്രാസാധനം jud. a deed on stamp-paper.

മുദ്രിക S. a sealing ring അംഗുലീമു. Mud.; sealed paper.

മുദ്രിതം S. sealed മുദ്രയാ മു'പത്രം Mud.

മുന muna 5. 1. (മുൻ). A sharp point (= അഗ്രം). വജ്രത്തിൻ മുനകൂട മടങ്ങും KR. മുനയുള്ളകത്തി a pointed knife. കണയും മുനയും hilt & point, legislative & executive power, KU. (in T. ഐമ്മുന living by sword, plough, pen, needle, distaff). 2. sharpness. അവനു മു. smartness. കേടററ കണ്ടു. കാങ്കയാൽ CG. before his unerring sight. തമ്പുരാൻ തൃക്കണ്മുന കൊണ്ടു കല്പിച്ചു PT. (= കടാക്ഷം). കണ്മണിമുനകളാൽ അമ്പുകൾ എന്നു തോന്നും KR. 3. a promontory.

മുനക്കരു So. an engraving tool.

മുനമ്പു 1. a headland = മുന 3. 2. tip, കല മുനമ്പു ചെത്തി കത്തികൊണ്ടു കത്തുക No. vu. the head of the spadix of a cocoanut-palm. 3. N. pr.

മുനക്ക (T. മുനയുക) to go before, ശംഖുകൾ ചിഹ്നങ്ങൾ വമ്പിൽ മുനന്നു തുടങ്ങി, കയ്യിലേ ആയുധം നേരേ മുനന്നു CG. went forth.

മുനി muni S. (മുൻ). 1. Going before, excited. 2. a Rishi, saint or sage. [Palg. according to popular belief of titanic size, making nightly rounds = ഗുളികൻ in the No.? ഇതിൽ മുനിയുടെ നടപ്പാണ്; മുനീശ്വരൻ, മുനിത്തമ്പുരാൻ].— മുനിപ്പെരുമാൾ RS. Paraśurāma.

മുനിക്കോട്ടം & — ക്കോടം (2) Palg. a fenced in image of a Muni.

മുനിഞാന്നു (1) the day before yesterday & മുനിഞ്ഞാന്നിന്നാൾ Bhr.

മുനിയുക T. aM. C. Tu. to abhor (the world), to be entranced, look sullen (den. fr. മുനി2.). മാമുനിവർ RC. Rishis, മുനിവൻ Brhmd. VN. തൻമുനിവുള്ളിൽ അഴിഞ്ഞു RC. silent anger.

മുനിവൃക്ഷം S.=അശസ്തി 3.

മുനീന്ദ്രൻ, മുനീശ്വരൻ S. a great sage.

മുനിഷി Ar. munšī, A secretary; "Moonshee," teacher of language മുനിശി TR. താലൂക്കിലെ മുൻഷി MR.

മുനിസി or **മുനിസിഫ്** Ar. munṣif, A judge, "Moonsif," district judge (of Talook in Mal., of Zillah in Trav.).

മുൻ muṅ 5. (VN. of മു. 1.), vu. മിൻ. 1. Priority in space and time, Loc. മുന്നിൽ (see below). 2. adj. first, former, മുങ്കാലം. 3. before ൧൭൦൦൦ രാക്ഷസരെ മുങ്കൊന്നാൻ ഒരുത്തനായി KR. മുന്നും പിന്നും vu.

മുൻകരം 1. the fore-arm മുങ്കരബലം RC. 2. former taxes.

മുൻകാൽ the fore-leg; shin.

മുൻകാഴ്ച pre-conception, & മുൽകാ—.

മുങ്കുട്ടി No. the first-born child = കടിഞ്ഞൂൽ.

മുങ്കുറി a type (Christ) = മുന്നടയാളം.

മുൻകൂറു money paid in advance.

മുൻകൈ fore-arm, മു. കത്തിച്ചതെച്ചു Bhg. മുൻകൈസ്ഥാനം KU. a privilege.

മുൻകോപം quick & short anger. മുങ്കോപി given to anger.

മുൻചൊൽ a former saying.—മുഞ്ചൊന്ന വേദാന്തപ്പൊരുൾ Tatw. aforesaid.

മുന്തല a forepiece മു. തുളെച്ചു (of rafters). ഇതിന്നു മു. നേരിയോട്ടു സ്വരൂപം KU. pre-eminent. — No. also = മുതു — opp. ഇളന്തല.

മുന്തളി 1.=മുന്നിൽതളി sprinkling f.i. before Tāmūri & the Cochi-Rāja when they go to a temple. 2.=ഇടത്തളി the first sprinkling of a house after a death (7th or 9th day, also ഒന്നാം തളി).

മുന്തി So. T. the edge, skirt of a cloth=മടിക്കുത്തു as മുന്തി അഴിച്ച പഹരിക്കുന്നവർ VyM. a cutpurse, മു. യറുക്കുന്നവൻ B. — മുന്തിഭേദപ്പെടുത്തി ഉടുക്കുന്നു the foreskirt.

മുന്തിരി T. M. 1. a vine മുന്തിരിങ്ങാലത or — വള്ളി KR. also grape മു. ങ്ങാപ്പഴം GP 74., — ാപ്പഴം SiPu. (S. ദ്രാക്ഷ). 2. മുന്തിരിക $\frac{1}{320}$ അരക്കാണിയുടെ കാൽ vu. No.; കീഴ്മു. =21 ഇമ്മി=$\frac{1}{4}$ കീഴ്ക്കാണി.—മേൽമു.=$\frac{1}{4}$ കാണി=$\frac{1}{320}$ CS.

മുന്തുക aM. to overtake മുന്തിവരും പിഴതീർത്തരുൾ Pay. മുന്തി നടക്ക, പടെക്കെന്നിട്ടു മുന്തിപ്പുറപ്പെട്ടു Mpl. went forward. ദശമുന്തി protruded. മാറിന്നും മുളത്തിലും മു'ം TP. reaches farther than. — മുന്തിയതു previous. മുന്തിയൻ a Paradēvata.

മുന്നം=മുൻ as മു. ഞാൻ പറഞ്ഞതു, മു. ചൊന്ന മരുന്നു a. med. അരികൾ പുരം വളയുമതിൽ മുന്നം Mud. before (temp.).

മുന്നമേ before. ഉദിക്കുന്നതിന്മു'മേ പോയി Mud. ഉദിക്കുന്ന മു. Bhg. അവൻ വാഴും മു. യുള്ള രാജാക്കൾ KU. മു. യുള്ള നിറം പോകയില്ല Bhg. the original colour. മുപ്പോലേ PatR.; so മുന്നത്തേ vu.

മുന്നമ്മുന്നക്കാർ No. vu. those who go for the 1st time to a festival.

മുന്നട going before — സുഖമേ മുന്നടന്നു പൌരന്മാർ KR. മു'ന്നതു former transactions. — മുനിജനത്തിനെ മുന്നടത്തിയും കൊണ്ടു KR. giving precedence. അന്യായക്കാരനെ മു'ത്തി ഈ വ്യവഹാരം നടത്തിക്കുന്നു MR. put forward, used as stalking-horse.

മുന്നടയാളം So. a type (Christ)=മുങ്കുറി.

മുന്നണി the van of an army മുമ്പട.

മുന്നരങ്ങു a prelude, prologue, overture.

മുന്നർ the forepart of animals, opp. വയ്യർ.

മുന്നറിവു foreknowledge.

മുന്നൽ (& തിരുമു—) presence കൺ മു'ലാമാറു കാണായി CG. just before his eyes. മു. നടന്നു കൊണ്ടാർ, വായും പിളർന്നങ്ങു മു. ചെല്ലും CG. forwards.

മുന്നാരം Ar., A turret, see മിന്നാരം, മ—.

(മു 2): മുന്നാൾ 1. three days; the 3rd asterism from that of the nativity, astrol. 2. (മുൻ) the principal, president. 3. മുന്നാളിൽ in former days.

മുന്നാഴി the daily allowance of 3 Nāli അരി or നെല്ല; pay, മു. തോഴി RC. paid attendants, ആൾക്കു മുന്നാഴിച്ച അരിഅളക്ക, മുന്നാഴിക്കാർ നായന്മാർ TP.

മുന്നായ്മക്കാർ hirelings KU.

(മുൻ): മുന്നി = മുനമ്പു a cape, headland.

മുന്നിക്ക soto incite, guide (elephants).

മുന്നിടുക to go forward, towards അതിനെ മു'ട്ടു നടന്നു (opp. പിന്നിടു), ഐമ്പാടി മു. പോവതിനായി CG. മു'ട്ടു മാധവൻ നിന്നതു കാരണം Bhr. in defensive posture.

മുന്നിന്നു 1. standing before, defending. 2.=മുന്നിൽനിന്നു as എന്റെ മു. before me.

മുന്നിരിപ്പു former balance.

മുന്നിയമിക്ക to predestinate (Christ).

മുന്നിണ്ണയം predetermination (Christ).

മുന്നിറുത്തുക to place before. തന്നെ മു'ത്തി RC. ഭോഷനെ മുന്നുത്തി KU. അന്നടക്കം അനന്തരവരെയും മു'ത്തി (doc.) produced as parties to the transaction.

മുന്നില precedence; a petty office in a hamlet. മുന്നിലക്കാർ VCh. Bhr. soldiers of fore-rank; petty officers. So.

മുന്നിൽ before (loc.) മു'ലും പിന്നിലും നടകൊണ്ടു KR. മുന്നിൽനില്ലു Sk. to withstand. മുന്നിൽത്തളി KU. —(temporal) അച്ഛന്റെ മു'ലിട്ടു നിന്നെ യമപുരത്തിന്നയക്കും Bhr. മു. ചേഞ്ഞതു പിന്നേയായി പോയി KR. മു'ലേക്കാൾ VetC.

(മു 2): മുന്നൂറു 300.

മുന്നൂറൻ, മുന്നൂററൻ N. pr. a caste, Vēlaṅ or Pāṇaṅ—മുന്നൂറുകാർ (Coch.) Latin Christians from slave-castes, opp. അറുപത്തുനാലുകാർ Nāyar Christians, (see അഞ്ഞൂറുകാർ എഴുന്നൂററന്മാർ).

മുന്നൽ കൂട്ടുക to twist three threads together.

(മുൻ): മുന്ന before (temp.) ഊക്കുന്നതിനു മു. പ്പോലേ CG. മുന്നേക്കാൾ VetC.

മുന്നേയവൻ the former & മുന്നോവൻ,—വൾ Bhg. മുന്നോർ പോനവഴിയെ ഇവനെ ഞാൻ നടത്തുവിതു RC. ancestors etc. (=I will kill him).

മുന്നേതിൽ ഏററം CG. more than before. അതിൽ മുന്നേതിനും Mud.

മുന്നോക്കം forwards. തേരതു മു. ഓടിച്ചാൻ Bhr. drove on; so തേരു മുന്നോക്കി നടത്തുക KR. തുള്ളിനാൻ മു'ക്കിപ്പുള്ളിമാനും BR. —also മുന്നോക്കിൽ ചെന്നു Hor.

മുന്നോട്ടു (പട്ടു) id. നാം മു. പുറപ്പെട്ടു പോയി TR. pressed forward. ശിഷ്യാന്മൽ മു. ചെന്നു TP. attacked.

മുമ്പട the van of an army, van-guard V1.

മുമ്പൻ the foremost, principal. അസ്ത്രശസ്ത്രത്തിന്നു മു. ആക Brhmd. the best warrior.

മുമ്പല്ലു the fore-teeth; fangs.

മുമ്പാക to be first—മുമ്പാകെ in presence of (കൊമ്പന്റെ മു. വമ്പന്റെ പിമ്പാകേ prov. രാജാ മു. പ്പുറഞ്ഞു TR.; also written തിരുമുംഭാഗേ V2.)—മുമ്പായി = മുതലായി, മുഖാന്തരം, (ഓല മു. കായ്ം നടത്തുക through writing)—മുമ്പായ = മുതലായ etc. (വഞ്ചനം മു. ശീലക്കേടു CG. ജംഭാരി മുമ്പാം നിലിമ്പർ Sah. രാവണൻ മുമ്പായുള്ള രാക്ഷസർ AR.). മുമ്പായ വാക്കു former (rare).

മുമ്പാണി No. vu. = നുമ്പാണി 574.

മുമ്പിടുക 1. to put forward. മു'ട്ട കാൽ പിന്നോക്കി വാങ്ങുക V1. to retrace one's steps. 2. to go first അവൻ അതിൽ മു'ട്ടു took the lead.

മുമ്പിനാൽ formerly മു. കാർ ചെയ്യുമ്പോൾ TR.

മുമ്പിന്നായിട്ടു before & after മു.ം സമകാലത്തിലും VyM.

മുമ്പിൽ in front; first നീ മു. നീ മു. എന്നു തങ്ങളിൽ CG. ഞാൻ മു. ഞാൻ മു. CG. let me be the first. മു. ഞാൻ മു. ഞാൻ എന്നു പുറപ്പെട്ടു KR. each strove to be the first.

മുമ്പിലേ former (ഇന്നു തൊട്ടു ഛ@ ആമതാം മു. ജന്മം SiPu. മു'ലേ പഴ്ം Bhr. the first chapter). പിന്നാലേ വന്നവർ മു. പോയിനാർ Bhr.

മുമ്പിഴ a former sin മു. നിരൂപിച്ചിട്ടു ഇപ്പിഴ ചൊല്ലിക്കൊല്ലും KR.

മുമ്പു 1. the front, presence തിരുമുമ്പിൽ. 2. the foremost place കണ്ണിന്നും കൈക്കും മു. നിങ്ങ

ട്ടിരിക്കട്ടേ KU. precedence. പൂജെക്കു മു. എനിക്കത്രേ Bhr. the first claim. മാരണത്തിന്നു മുമ്പുള്ളവർ പറയർ the most able sorcerers. സൃഷ്ടിക്കു മു.ം പിമ്പും മദ്ധ്യവും ബ്രഹ്മം തന്നേ Bhg. മു. പിറക തന്നു advanced money. മു. മറിയുക to turn head foremost heels over head. — temp. വേദസമ്മിതമായുൾപുള്ള ശ്രീരാമായണം AR. the former R. 3. resolution. കപടത്തിന്നു മു. തഴപ്പിച്ചു KumK. began to cheat.

മുമ്പന്ന (=ൽനിന്ന) in presence of നിന്നടെ മു. ജീവൻ കളവാൻ SG.

മുമ്പുറം the forepart, front.

മുമ്പേ 1. before (loc.), മു. ഓടുന്നവൻ a forerunner. 2. (temp.) അവനെക്കാൾ മുമ്പേ പുറപ്പെട്ട vu. പെരുന്നതിന്റെ മു., കല്പന വരുന്നതിനു മു. വിട്ട TR. വീഴും മുമ്പേ prov. ഉലിക്കുമു., ആണ പോമു. Bhr. യാത്രയാകുമു. TR. before you leave. — ഇതിന്നേറ ദിവസം മു., മരിക്കുന്നതിന്നു ര ദിവസം മു. MR. സന്ധ്യെക്കു മു॥ നാഴിക മു. കളിച്ചു SiPu. ഇപ്പോൾ ൨൦ കൊല്ലം മു. തുടങ്ങി MR. for the last 20 years. സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻ താനല്ലോ മു. പിന്നേ Brhmd. (of Rāma) was before & afterwards N. — മുമ്പേ മുമ്പേ vu. = പണ്ടുപണ്ടേ.

മുമ്പെട്ടക to go foremost, advance മാതരി മു' പോളം RC. to step forth (& മുല്പെ—).

മുമ്പോക്കം വരിക jud. to come in front of a person. opp. പിമ്പോക്കം. (പക്കം).

മുമ്പോട്ട (പട്ട) forwards മു. പോവാൻ TR. നാലഞ്ചു കാലടി മു. ചെന്നു SiPu.

മുൻഭാഗം, see മുമ്പാക & മുൽഭാഗം.

മുൻവിചാരം forethought.

മുൻവില the first price മു. പൊൻവില prov.

മുനിസിപ്പാൽ E. municipal.

മുഫ്തി Ar. mufti, An expounder of law, officer of justice മുഫ്തി സദ്ദരീൻ MR.

(മു 2) **മുപ്പത്തു** 30. മുപ്പതുകോടി KR. 360 Mill. monkeys. മുപ്പതിനായിരം 30000 Nāyars, archers, secondary to the പതിനായിരം, as താണകിരിയം, അസുരജന്മം KU. — മുപ്പത്താറായിരം the 36000 Brahmans, ഉര ശോത്രത്തിൽ who performed Kšatriya duties in Kēraḷa, under 12 heads (first ഇടപ്പള്ളി നമ്പിയാതിരി) in 14 കഴകം (or 4 കഴകം, 10 ഗ്രാമം), enjoying the usufruction of the land (രാജാംശനീർ). മുപ്പത്താറായിരത്തിലുള്ളവർ രാജ്യം രക്ഷിച്ചു KU. — മുപ്പത്തെവർ the 35 tutelar deities of No. Mal.

മുപ്പല്ലി a trident, fork; a certain lizard.

മുപ്പഴം an aggregate of plantains, mangoes & jack-fruits.

മുപ്പറ three measures മു. കൊട്ട; a certain amount of rent, 3 from 10, മൂന്നു പറപ്പാട്ടം.

മുപ്പാർ the 3 worlds മൂവുലക; മു'രേ വെല്ലുവാൻ CG. മു'രിടത്തിൽ KU. [മു. ക്കാരൻ.

മുപ്പിരി three twists, threefold മു. ക്കയറു prov. denV. മുപ്പിരിക്ക cooking for two others. — മു'ച്ചിപ്പോതി prov.

മുപ്പുരം 1. = ത്രിപുരം, hence മുപ്പുരവൈരി AR., മുപ്പുരാരാതി Bhg. Siva. 2. a grove; a burial ground of slaves.

മുപ്പൂ yielding 3 crops (689).

മുമുക്ഷു mumukšu S. (desid. of മുച്). Longing for liberation (മുക്തി). — മു. ത്വം ഇങ്ങനേ VivR. the state of such; also മുമുക്ഷു, f. i. മുമുക്ഷുകളായ ആത്മാക്കൾ.

മുമൂർഷ mumūrša S. (desid. of മൃ). Desire to die.

(മു 2) മുമ്മടങ്ങു threefold.

മുമ്മാ $\frac{3}{2^0}$; മുമ്മാമുക്കാണി $\frac{3}{1^6}$ (=മുണ്ടാണി B.).

മുമ്മാല & മുമ്മാൽ V1. (മുൻ?) evening, twilight.

മുമ്മാസം three months, Bhg.

മുമ്മി a fraction = 3 ഇമ്മി.

മുമ്മുടി the Pope's tiara, Christ.

മുമ്മുന three-pointed മു. യായിട്ടുള്ള ശൂലം CG.

മുമ്മുല a cow with three teats; a royal income with ഐമുല KU.

മുമ്മൂന്നു 3×3; by threes.

മുമ്മൂത്തി = തിമൂത്തി.

മുയൽ muyal T. M. (Tu. muyera, Te. nosalu, C. mola fr. T. മുയൽ activity). A hare, rabbit, esp. Lepus nigricollis കൊമ്പുള്ള മു., ചൂട്ട കണ്ട മു. prov., മുയൽ ഇളകുക, ആട്ടുക. മുയൽചോരയുടെ വണ്ണം വന്നാൽ Nid. reddish.

മുയൽചെവി & മു. യൻ (so ഒരു ചെവി), a Ludwigia or Cacalia sonchifolia (similar മാൻചെവി), ശശകർണ്ണി S. a lettuce, Fra Paol.

മുയൽപ്പുൽ Agrostis linearis.

മുയൽ വലിപ്പു, മുയൽകണ്ട വലിപ്പു V1. or മുയലി a dangerous kind of fits, epilepsy, attack of gout.

മുയിങ്ങു No. vu.=മുഷിങ്ങു, മുഴഞ്ഞു. (തീയമുയിങ്ങു (abuse) Offensive smell of body; മലയാള മു.= സ്വഭാവം).

മുയ്യ B. loc.=മുശ.

മുയ്യു=മുഴ 2.

മുർ mura S. Myrrh=കറുകിലു V1. (മുറൽ).

മുരംmuram 5. (=മുരുമുര, മുഴ). Roughness, rugged nature? മു. കൊൾ വിദ്ധാധരർ, മു. മുഴങ്കഴൽ, മു. കിളർ കപികൾകോൻ RC. — മുന്തുറു മുരന്നീയരും, മുരങ്കള large & strong (song); No. മുരം നടത്തം, (— ക്കാരൻ) quick & much, so with കളി, ചിരി, കരച്ചൽ പേടി=വളരെ.

മുരത്തകാള a huge bullock.

മുരങ്കല്ല very strong ground.

മുരങ്കളവു a daring lie; cock & bull-story.

മുരങ്കള്ളൻ a thorough thief.

മുരന്നെല്ലിക്ക=മുതുനെല്ലിക്ക prov.

മുരം വിടുക very bad, worse.

മുരം ശാഠ്യം intense obstinacy. [മുട്ടാൾ?

മുരാൾ? (എതുയും മുരാൾ Arb. very stupid) read

മുരചു murašu S. മുരജം, A small drum, often with തിത്തി 452.

മുരട vu. see മുരുട.

മുരട്ട muraḍu (T. C. Te. Tu. knotty, knobby). 1. The stump, root, foot of a tree കാരമുരട്ട ചീര മുളെക്കയില്ല, കൊമ്പു തോറും നനെക്കേണ്ട മുരട്ട നനെച്ചാൽ മതി prov. തെയിനെറ മുരട്ട കഴിച്ചു MR. — മു. ം നടുവും തലയും വെവ്വേറെ ചുററിയളക്ക CS. (timber). മുരട്ടവണ്ണം opp. തലവണ്ണം TR.—മുരടറു വീഴും Brhmd. 2. the foot (=അടി, ചുവട്ടു). ചക്കിനെറ മുരട്ടേ കുട്ടനെറ ചേൽ prov. കെട്ടുകാറി മുരട്ട or മുരട്ടിൽ No. (of a peg to tie cattle to). ഇരുവിരൽ കാൽ മു. a. med. അവൻ തൃക്കാൽ മുരട്ട വന്നു വത്ത മാനം ഉണത്തിക്കും TR.

മുരടൻ 1. knotty. ചെവി മു. V1. with rugged hanging ears 387. 2. stubborn, saucy, refractory. — മുരടത്വം B.

മുരടുക to be knotty, (to shrivel up B.) ഒക്ക മുരടിക്കിടക്കുന്ന Bhr. (description of a leper; see മുരടി).

മുരണമരം knotty wood; so മുരണക്കുറി, —മുട്ടി.

മുരണൻ stubborn.

മുരൺ T. aM. fight, strength വടക്കോ മുരണോട്ട കാപ്പാൻ (defend) ചെമ്മേ മുപ്പതി നായിരം RC. മു. ചേന്തിനിയ ചെഴും കണങ്കഴൽ RC. [RC.)

മുരൺകിളർ excellent (വാണങ്ങൾ, കനകം

മുരയുക murayuya B. To be weary, harassed. മുരയിക്ക to tease (fr. മുറ?).

മുരരിപു, മുരവൈരി, മുരാരി S. Viṣṇu, as destroyer of a demon Mura.

മുരാരിനാടകം N. pr. a drama played by Chākyār in temples. Its author മുരാരികവി is most venerated. (see bel.)

മുരൽ mural T. M (sound T.). A tube, spout, മു'ലിൽ കൂടി വരും ജലം Coch.

മുരൽമീൻ the needle-fish T. V1.

മുരവു B. Boundary (=മുറ?).

മുരളുക muraḷuya (T. മുരൽ, Te. C. mora=മുറ & മുഴങ്ങു). 1. To hum, grunt, growl. മുരൾ അനക്ക to hem. അളിവൃന്ദം മുരളുന്ന ഘോഷം KumK. വണ്ടുകൾ കൊണ്ടാടി മുരണ്ടു Bhr. buzzed. ചൊക്കൻ മുരണ്ടു കരെക്കും TP. dog to howl, snarl. പടങ്ങൾ കൂപ്പി മുരളും വിരിതും കേട്ടരുൾ മന്ന RC. 2. to shrivel, decay (=മുരട്ടുക). VN. മുരൾച്ച (of 1. 2.). [മു. യുത്തു B.

മുരളി S. a flute, pipe കളമു. യും വിളിച്ചു KR.,

മുരൾ muraḷ Buchanania latifolia.=പ്രിയാളി S.; also മുറൽ.

മുരാരി N. pr. m. 1.=മുരരിപു. 2. മു. കവികളുല്ല നായിട്ടു മറെറാരു കവി ഇല്ല എന്ന ലോകപ്രസിദ്ധം the author of the Murāri Nāṭaka. (see ab.)

മുരി muri V1. = മുര q. v.; = മുരുപ്പു Moss.

മുരിക്കു murikku T. M. (& — രു —). Erythrina Indica, also ഉന്നമു. used as prop for pepper-vines, worthless as timber മു. ഉരിക്കാം, മുരി

ക്കോളം തടിച്ചിട്ടും ഉലക്കയോളം കാതൽ ഇല്ല prov. അവൻ ഒരു മു. പോലേ vu. (weak). മുരിക്കിന്തോൽ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. മു'ൻ പൂ പോലേ മണമില്ലാത്തവൻ vu. GP 66. തനിച്ചെഴുന്നൊരു മു. പൂത്തു ധരണിക്കു കാന്തി യിളയും തരം RC. so a wounded hero. — Kinds: ചെമ്മു —, കരുമു. KR 4., പുന — (= പ്ലാശു), മുൾ — Erythr. fulgens, വെണ്മുരിക്കു.

മുരിക്കഞ്ചേരിനായർ N. pr. a fief under Cōlattiri, holding the southern കാരിക്കം.

മുരിങ്ങ muriṅṅa T. M. Hyperanthera moringa, Indian horse-radish (ശിഗ്രു S.; മു. കുരുന്നം MM. GP 63., മു. പൂ GP 66. — Kinds: ചെമ്മു —, പുന — (or മല —, കാട്ടു —) Hedysarum sennoides, പുനൽ — Indigofera arcuata.

മുരിങ്ങനാടു (or — റി —) the 17th district of Kēraḷa KU.

മുരു muru (T. Te. tender, fine or മുരം rugged). An oyster, മുരികV1., മുരിങ്ങ MC. B. (= ആളി).

മുരുതോടു an oyster shell.

മുരുകെട്ടുക, പിടിക്ക adhering of oysters, barnacles, etc. to rocks, timber, vessels (foul bottom).

മുരുകൻ (T. younger son), Subrahmaṇya Sk. — N. pr. m. of Nāyars മു., മുരുകാണ്ടി, മുരുകേലൻ of Iḷavars.

മുരുചി perh. The gall-bladder ശശപിത്തവും മു. യും ക്രൂടേ കഴുതമൂത്രത്തിൽ അരെച്ചു Tantr.

മുരുട muruḍa (T. drum). A drinking vessel of Sanyāsis, കമണ്ഡലു S., & in general use.

മുരുട്ടുക muruṭṭuka 1. കഷ്ടംകൊണ്ടു ഒക്ക മുരുടിക്കിടക്കുന്നു = മുരടി. 2. മുരുടിപ്പറിക്ക to pluck by twisting, as cocoanuts (C. Te. muruču, to wrench fr. മുറുക).

മുരുണ്ടുക No. = മുരുട്ടുക 2 f. i. തേങ്ങ മു., also മുരുണ്ടിക്കെട്ടുക (ചുറെക്ക 1, 374).

മുരുത്തു muruttu B. The back-bone; bark of some trees മുരുത്തോൻ നാർ fibres made into pack-thread.

മുരുപ്പു muruppu (മുരു, മുരം). Uneven touch; moss, the inner side of skin or leather. മുരിപ്പു ചീന്തുക V2. to pare leather. മുഖത്തു മു. V2. marked with pox.

മുരുവൻ — No., മുരോൻ — Er., മുരമ്പൻഅടക്ക Palg. a betel-nut in its 5th stage of growth (അരിയടക്ക So.).

മുരുളുക (loc.) = മുരളുക: വണ്ടു മുരുണ്ടു SiPu. വണ്ടത്താന്മാർ മുരുളും KR.; നായ് മു. No. vu. to snarl.

മുറ muṟa 5. (മുറു). 1. What is binding, law, custom, duty മുറയും മുറയും = വേശാസ്ത്രങ്ങളും; also turn മാസത്തിൽ ഒരു മുറ ക്ഷണമായി KR. (in tapas). മുറമുറയേ by turn. കോടത്തി മുറ എന്നിക്കറിഞ്ഞ ക്രൂടാ jud. the ways of a court. മുറപോലേ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല duly. മൂന്നാം മുറ മഹാരാജാവു Coch. the third prince. 2. customary lamentation, wailing (see മുരളുക). പുലച്ചമുറ, മോന്തിമുറ (Iḷavars) bewailing a dead person daily at dawn & sunset till ചാവടിയന്തരം & after it at dawn only (formerly for 1 year, now for 5 — 7 months). പുലമുറ slave Pulayars bewailing the death of their masters. മുറ തുടങ്ങിനാൾ Bhr. അലയും മുറയും vu. സീതയേ മുറകൾ വിളിക്കയേ കട്ടു KR. മാമുറ എഴ, മുറ കോലിനാൾ RC. മുറ കരച്ചൽ shrieks, മുറ ഇടുക to wail, complain, find fault.

മുറക്കാരൻ So. m., — രി f. a relation; having a turn of duty.

മുറകേട്ടു irregularity, impropriety, disorder.

മുറജപം a costly ceremony in Trav. celebrated every 6th year, with fasting during 41 or 56 days, reciting the Vedas whilst standing in water.

മുറപ്പാടു V1. wailing.

മുറമ V1. custom T.

മുറമുറണ = മുരൾ or മുരൾ.

മുറമുറയായി 1. in regular order. 2. മു. ചമഞ്ഞു, മുറമു. തുടങ്ങി നാരിമാർ Bhr. bitter lamentation.

മുറയോത്തു songs of the Pāṇḍavas, as sung by Vēlaṉ, Kaṇiśaṉ, etc.

മുറവിളി lamentation ഇത്രം മു. കേട്ടു PT. ജന പദേശന്മാർ മുറവിളിക്കയും KR. മു. കൂട്ടുക. മുറവിളിച്ചയ്യോ പാപമേ Mud.

മുറം **muṟam** T. M. C. 1. A fan or winnow to sift grain (തുറുക), used as basket, (പഴയ മുറത്തിന്റെ ചാണകം prov.), hence: 2. a measure ഒരു മു. കിഴങ്ങു vu., മു. കോരിപ്പൊന്നു തരാം, മു. നിറച്ചപ്പം TP. തന്റെ ഒരു മു. വെച്ചിട്ടു ആരാന്റെ അരമു. പറയരുതു prov. 3. a method of counteracting sorcery.

മുറച്ചെവിയൻ an elephant (huntg.).

മുറൽ **muṟal**, a perfume മുര S.=മൂറ Myrrh മരത്തിൻ പശമുറിഞ്ഞം PP.

മുറങ്ങു & തടിമുറങ്ങു B.=മുരടതപം.

മുറാൽ Arb. stupid (see under മുരം).

മുറി **muṟi** 5. (മുറു C. Te. Tu. to break=ഒടു). 1. A fragment, (മുറിയും തറിയും 434 prov.), slice ആണു. പെണു. halves of cocoa-nut; a piece or കഷ്ണം of cloth (18 മുഴം by $2\frac{1}{2}$); a room, chamber മൂന്നു മുറി വാണിഭപ്പീടിക MR. apartment; a parish, hamlet (part. of പ്രവൃത്തി Trav.; N. മണ്ഡപത്തിൻ വാതുക്കൽ, N. പാവ്ത്യം, N. മുറി, N. എടത്തു ഇന്നാർ Trav.). — 1 മുറിക്കു പറിയ, 1 മുറിപ്പെട്ടതെങ്ങു; 5 മുറിയായാൽ പീറ No. (see മുറിപ്പാട്ട). 2. a wound പൊരുകുന്ന, മരിപ്പാന്തക്ക, കഠിനമായ മുറികൾ ചെയ്യു, ഉണ്ടാക്കി, ഏല്പിച്ചു, അകപ്പെടുവിച്ചു TR. ന്ന ആൾക്കും മുറി ഏറിട്ടുണ്ടു MR. മു. കെട്ടുക, ഉണങ്ങുക TP. 3. T. M. a note, bond (=പ്രമാണം, ഇണക്കു) a receipt. വ്യാജമായൊരു മുറി എഴുതിച്ചു Mud. (പണി 4, 603). മു. കൂത്തിപ്പിരിക Anach. to divide family property by formally cutting the original deed. കൈമു. എഴുതി etc.

മുറിക്കുട്ടുക (2) to unite the lips of a wound, hence:

മുറിക്കൂട്ടി Hedyotis auricularia, Rh. the leaves much used for wounds, a.med.

മുറിക്കതിർ (1) (a half-grown ear of corn) 30, നിറകതിർ 20, പഴം തട്ടിയാൽ 10 prov.

മുറിക്കത്തി (1) a broken knife.

മുറിക്കാരൻ So. (1) a villager.

മുറിക്കൈത്തോൽ (1. 2) a defensive armour for the arm V1. [ചുമ.

മുറിക്കൊള്ളി (1) No. a brand=കത്തിച്ചു ശേഷി മുറിത്തടി (1) a log.

മുറിത്തട്ടു the choir of a church V1.

മുറിത്തോണി a boat's half.

മുറിപ്പുടിണി (1) scarcity of food മു. കിടക്ക.

മുറിപ്പാടു (1) a measure of 4 കോൽ or 2 ആനക്കോൽ f.i. വടുണനെ മൂന്നു മു. വാങ്ങിച്ചു Brhmd. ഒരു മുറിപ്പാടെടുത്ത തെങ്ങു No.=മുറിപ്പെട്ടതു q. v. — (2) a wound മു'ട്ടിൽ വെച്ചു MC. — (3) മുറിപാടു V1. conclusion of a bargain, transaction കായ്ത്തിന്നു മു. വന്നു.

മുറിപ്പാട്ടു half a song, opp. മുഴുവൻ പാ. prov.

മുറിപ്പെട്ടതു (1) stage of a palm-tree's growth, beyond ഒറ കാച്ചതു. [wound.

CV. മുറിപെടുത്തിളയ വേന്തൻ RC. (2) to

മുറിമൂക്കൻ (1) having the nose cut off; half-nosed, prov.

മുറിമൊഞ്ചൻ (1) quickly angry B.

മുറിയകം (1) an apartment, chamber.

മുറിയിടുക (1) to cut in pieces; (3) to cast lots.

മുറിരാജൻ (1) half a king പെരുമാളായ മു. Mpl.

മുറിവാക്കു (1) an insult, provocation B.

മുറിവൈദ്യൻ (1) half a doctor മു. ആളെ കൊല്ലും മുറിയാചി (ഹാജി) ടിൻ കൊല്ലും prov.

മുറിക്ക **muṟikka** 5. (മുറി). 1. To break വില്ലു UR.; to interrupt ഇട മുറിച്ചു ഓടി ran to stop him. മുഖം മു. to affront. അറയും അമ്പലവും മു. KU. to break into houses or treasuries. തങ്ങളിൽ കൊള്ളക്കൊടുക്ക മു. KU. to break off, discontinue. 2. to cut, wound എന്നെയും എയ്തു മു'ച്ചു AR.; ഗളനാളം UR., നാവു മു. to cut off. ബന്ധങ്ങൾ ചേർ മു. CG. to cut down മരം; to mince; to conquer V1. കട്ട മുറിക്ക No. to make bricks. 3. to decide, settle വില മു'ച്ചു കൊടുക്ക; ഇത്ര പണത്തിന്നു മു'ച്ചു ഇണക്കു കൊടുത്തു; ന്ന പണം പാട്ടത്തിനും ൽര പണം കാണത്തിനും ക്രടി മു'ച്ചു MR. (doc.)

VN. I. മുറിച്ചൽ So. a breach. ഓരിടമു. ഇല്ലാതെ പനിക്ക Cann. without interruption; affront.

മുറിച്ചുകത്തുക So. to wreath, plat. മുറിച്ചുകത്തി any thing twisted (see മുറുക്ക).

CV. മുറിപ്പിക്ക to cause to cut down മരം MR.

മുറിയൻ cutting കാലമു., കോന്തലമു. 315, തല മു., മുക്കുമു.; വായില്ലാപാരേ ചങ്ങലമുറിയാ! chain-breaker! (praising the Kīḷūr god); uncivil, a provoker. — മു. ശക്കര molasses B. — മുറിയൻ loc. = മുറിക്കുതിർ.

v. n. മുറിയുക 1. to break through, in pieces കട്ടകൻ മുറിഞ്ഞിട്ടുള്ള കക്ഷണങ്ങൾ vu. തുള്ളി മുറിയാതേ മഴ പെയ്യു, ഇട മുറിയാതേ, മുറിയാത പനി No. പനി അനേകം നാൾ മുറിയാതേ ഇരിക്ക Nid. ഇടമുറിയാത്തവാക്കു uninterrupted. എല്ലു മുറിക പണിതാൽ, പുല്ലു മുറിയ (നോക) ചുവിട്ടുക prov. തോൽ മുറിയപ്പാഞ്ഞു huntg. broke through the bush. മുറിക വരിക to come straight through. മുറിയത്തിൽ ഒരു വഴി a short cut. കണ്ണിർ മു. to burst forth. ബന്ധു മുറിഞ്ഞു പോം Mantr. will be lost. 2. to be wounded പെടി കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞവർ, മു'ഞ്ഞ കിടന്ന ആളുകൾ the wounded; കണ്ണു കരുകര (— രുത്തിട്ടു) മുറിഞ്ഞിട്ടെഴുതിക്കൂടാ No. (see-saw feeling in the eyes); often impers. with 2 & 3 Dat. പള്ളെക്ക് അസാരം മു., ഒരു മാപ്പിള്ളെക്കു മു. യും ചെയ്തു TR. ആരെ അടിക്ക് ആകുന്ന അവകു മുറിഞ്ഞതു MR. — fig. അവക്ക് അതിനാൽ വളരേ മു'ഞ്ഞു deeply hurt. 3. to be decided വില V2.; to curdle as milk; to be scorched in frying B.

II. മുറിവു a breach; a wound നിന്നടെ മു. പൊറായ്തു Bhr.

മുറു = മുരം, Rough, rugged in മുറുമുറ q. v.

മുറുകുക muṟuyuya 5. (= മുട്ട). 1. To be twisted, coagulated, become stiff ചക്കര, എണ്ണ, മുറുകുന്ന V1. പോർ മുറുകുമ്പോൾ Bhr. to grow hot. 2. to be tight, കാളയെ കെട്ടീട്ടു കഴുത്തിൽ കയറു മുറുകിപ്പോയി vu.; to be pressed അകം ഉരുകി മുറുകിയൊരു രാക്ഷസൻ Mud. overpowered. തന്നുള്ളിൽ ഉണ്ടൊന്നു സാക്ഷാൽ കിടന്നു മുറുകുന്നു* Mud. = തിങ്ങിവിങ്ങി (impelling him). കച്ചോടം മുറുകിപ്പോയി the bustle of a mart; to hasten നന്നായി മു. അടല്ലുനാം RC.; to close in battle N. നായരും ചേരൻ നായരുമായി പെടിവെക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു മുറുകിയാരേ TR.; to be constipated B. * (al. മുറുകുന്ന 797.).

Inf. മുറുക 1. tightly. മു. പിടിക്ക & മുറുക്കെന prov. to hold fast. (ശപം) മു. അഴുകിനാൻ Bhr. KR. embraced firmly, affectionately. 2. quickly. നീ പോയി മുറുകെനവേ തിരിന്തു RC. മു. നടക്ക, കൊട്ടുക V1.

VN. I. മുറുകൽ 1. a twist കഴുത്താവു കൊടിമുക്കിൻ മു. Anj. 2. becoming tight, stiff; quick = foll.

II. മുറുക്കം 1. tightness, എണ്ണ മു. കൊള്ളാം (= കുഴുക്കിയതു). കെട്ടിന്ന മു. ഉണ്ടു V1. is well tied; closeness (= ഇറുക്കം) എലിക്കു മു. ചേരെക്കു വിളയാട്ടം prov. agony. 2. urgency, rigour. മുറുക്കമുറുക്കമായിട്ടു TR. most urgent. കോട്ടയത്തേ കല്പന മു'മായി നടത്തുക TR. strictly.

III. മുറുകു 1. twining, twisting തോൽ കൊണ്ടു അരമു. V1. a girdle; wreathing. മു'ക്കാണി So. T. a lute's pin. 2. writhing = മുറുക്കം agony (എലിക്കു മുറുകു). മുറുകുപാമ്പു V1. & മുറുക്കൻ a poisonous snake. 3. a twisted cake. 4. So. eating betel, drinking മു. പെട്ടി, — സഞ്ചി. [in breathing.

IV. മുറുക്കൽ No. writhing, spasms; difficulty

v. a. മുറുക്കുക 1. To twist, twine കെട്ട മുറുക്കുന്നേടം = മുറുക്കാണി, ഉപനാഹം S. പൂഞ്ഞോയൽ എല്ലാം മു'ക്കി CG. പൂഞ്ചേല മു. KU. to wring out. 2. to tighten, pinion പാശം, ഉടഞ്ഞാൺ; കാഞ്ചിയെക്കൊണ്ടു പൂഞ്ചേല മു. CG. മു'ക്കി or മുറുക്കെക്കെട്ടുക to tie fast, കാച്ചുക stiffly V1. മുള്ളു പിടിക്കിലും മു'ക്കെന പിടിക്കേണം prov. യക്ഷി തൻമടിയ്ക്കു മു'ക്കിക്കടിക്ക PT. അലകടൽ ചിറ മുറുക്കി RC. bridged over. 3. to clench the hand fast മുട്ടിയെ മു'ക്കി RC.; to shut the mouth വായ് മു'ക്കണ്ണി Anj. വാമു'ക്കേണം എൻ പൈതലേ CG. മുഖം മു'ക്കിനാൻ CC. 4. to press, urge മുറുക്കി കല്പന വന്നു strict. തറതറകൾക്ക് ഒക്കയും മു'ക്കി ആളെ അയച്ചു TR. for taxes. 5. v. n. to remain tight, firm വിൽപ്പിടിയും മു'ന്നതില്ലേതുമേ AR. 6. = മുറുക്ക 4.

മുറുമുറുക്ക V1. (Onomat.). To murmur, മു'ത്തു. മുറുമുറയായിരിക്ക to be rugged, hard, unpleasant to the touch V1., as ശീല opp. മയം.

മുറുവേൽ **muṟuvēl** aM. (വേൽ or ഏൽ?) T. മുറുവൽ A tooth നിലാചിൻ നേർ മു. മിന്നവേ ചിരിത്തു RC. ചാനകി തുവും മുറുവേൽത്തെളി നിലാപൊലി വിളങ്കുപ്പോയി RC.

മുറ്റം **muṯṯam** T. M. (Tu. T. മുൻറിൽ fr. മുൻ). A frontyard, the court before a house നടമു. vu. മിറ്റം; also നിലാമു. q. v. മു'ത്തേ മുല്ലെക്കു മണം ഇല്ല, മൂവർ കൂടിയാൽ മു. അടിക്കാ prov. — also മുറ്റി (loc.).

മുറ്റിമുറം B. a small winnow (T. മുറ്റിൽ).

മുറ്റു **muṯṯu** T. M. 1. (മുറുക & മുടം). Thick, close, impervious, chiefly of hair-growth മുറ്റുവാർ കുഴലാൾ KR. താടിക്കു മു.; മുറ്റുകാട്ടു No. a thicket. — luxuriant plants ഇലഞ്ഞണവും തല മു'ം നോക്കേണം KU. of palm-trees. 2. (മുറുക) the top, end മു. പൊറിമയോർ RC. the highest Gods, or all Gods. 3. entireness. മു. വയററിലടിച്ചു കരങ്ങളാൽ KR. all over. കാളിയൻ കണ്ണനെ ചുററിനാൻ മുറം മുറും CG. prh. closely. മുറും ഇപ്പരമാത്മാ അന്വേഷിക്കേണം PT. quite. മുറും നൃപതിയായ്യാഴ്ക നീ ഊഴിയിൽ മറൊന്നും അന്വേഷണം ചെയ്യേണ്ടതു Mud. mind your own business. മുറ്റും all over (മുച്ചൂടും).

മുറുക T. M. 1. (മുൻ, മുഴ) to grow ripe, entire, perfect. കരുനാട്ട (No. — ട്ടി) മു. Wetṭ., Er. = ശക്തിയോടേ വളരുക. ശബ്ദം മുററി KU. മു. യില്ല ഹോമം നമുക്കിങ്ങനേ AR. we shall not be able to perform. മുററിന ഭക്തി Brhmd. മുററീടും ഭക്ത്യാ VilvP. മുററിന തപം ചെയ്തു RC. അവർ മുററി യിരിഞ്ഞവാറെത്ര മനോഹരം KR. (said of horses). മുററാത ബാലൻ Bhr. immature. മുററാത്ത abortive, insufficient. 2. (മുറുകുക) to be close. മുററി നില്ക്കുന്നു B. to be crowded.

Inf. മുറ wholly, entirely ചുററിനാർ മു. വേ RC. മു. കാഞ്ചനപ്പട്ടം കെട്ടീട്ടിരിക്കും പരികം RC. all around. മുറപ്പിടിച്ചൊരു കാട്ടതി, മുറച്ചതിക്കും ചതിയനിവൻ CG.

V. freq. മുററിക്ക id. മുററിച്ചു കലി RC. of an arrow.

മുല **mula** 4. (Tu. mīre, fr. മു, മുൻ). A woman's breast, udder. മുല കടിക്ക, പേമുല ഉണ്ടു Bhr. ആ മു. തന്ന കടിച്ചു അമ്മ തൻ നന്നു. എന്ന പോലേ CG. to suck. മുല വിടുക, മറക്ക to be weaned. മു. വിട്ട മു. പിടിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പിൽ prov. at the time of learning. മു. മാറുക to wean. പശുവിൻ മു. കറന്നു KU. മു. ചുരത്തുക 373. a cow to give much milk. ഐമു., മുമ്മുകു. മു. ചാഞ്ഞു RS. in pregnancy. വീണമു. prov. മുലയുള്ള പെണ്ണിന്നു തല ഇല്ല TP.

മുലകുടി sucking the breast. മു. മാറി is weaned.

മുലക്കുട്ടി a suckling.

മുലക്കച്ച 1. a girdle മു. പെട്ടന്നു പൊട്ടിപ്പിളന്നു CG. 2. a breast-cloth മു. കെട്ടുക.

മുലക്കൺ a nipple, മു. കുടിക്കുമ്പോൾ കവിൾക്കു മിടിക്കേണം (fillip on the cheek!) prov. മു'ണ്ണിന്ന് ഇരുവിരൽ താഴേ MM. മുലക്കാണ്പു, — ഞെട്ട V1. id.

മുലക്കുന്നു a large breast RS. അണിമു.കൾ KR.

മുലക്കുൽ No. (=മുലക്കീഴിൽ) at the breast കിടാവെ ഞാൻ മു'ലിട്ടും പോററി, ഇനി നിങ്ങളെ മുലക്കുന്നും പോററിക്കൊളിൻ TP. said to a father-in-law.

മുലക്കോരകം young breast മു. പൂണ്ടി RS.

മുലച്ചി having a breast കനുമു., തൊപ്പുമു. V1. with full, fallen breast. തുള്ളിമു. കൾ RS. Rāxasis.

മുലത്തടം the breast മു'ത്തിങ്കൽ അണെച്ചു AR.

മുലപ്പടം breast-cloth, a bodice of Māplichis വിരിപ്പടം മു. Nal.

മുലപ്പാൽ breast-milk. പുണ്ണാടൻ മു'ലും ചുരന്നിതു AR. (of a mother seeing her son again). മാതാവിൻ മു. കുടിച്ചു Bhr. പാൽ 652.

മുലയാൾ having a breast, as കച്ചേൽമു., പൊല്ലുടൽമു., മാറൊത്തമു., മുത്തണിമു.; pl. കനത്ത മുലമാർ etc.

മുലാജി Ar. **mulāzim** (servant). Service.

മുൽ **mul** (T. മുറ = മുൻ bef. ക, പ).

മുൽക്കഥ the previous history ഞാൻ മു. പറഞ്ഞീടാം KR.

മുൽക്കരം the forehand, elephant's trunk, VCh.

മുൽക്കാലം a former time.

മുൽക്കാഴ്ച, see തിരുമുൽക്കാഴ്ച. 458.

മൽഗരം, see mudgaram S. a mace.

മൽപക്ഷം KR. the foreside.

മുമ്പാട്ട 1. being before മു. വന്നതിൻ മു'ടേ CG. = മുമ്പെ. 2. pre-eminence; the eldest Rāja of a dynasty; തിരുമു. 458.

മൽപുകുക to advance in battle മു'ക്കെതിക്ക Bhr.; to enter first മു'ക്കു ചെന്ന Bhg.

മൽപെട്ടുക to be foremost ഭടവരന്മാരിൽ മു'ന്നവർ KR.

മൽപെട്ട a chief, leading (Nāyar) foremost.

മൽഭാഗേ before മു. നടന്നു PT. (see മുമ്പാടുക).

I. മുല്ല Ar. mullā, A schoolmaster, doctor of law, administerer of oath മു. അല്ലിഖാൻ സാക്ഷി TR

II. മുല്ല T. M. C. (C. Te. bundle). 1. = മല്ലിക S. Jasminum sambac നല്ലമു.; മുറത്തേ മുല്ലെക്കു മണം ഇല്ല prov. — Kinds: കാക്കമു. Pedalium murex Rh., കാട്ടു — Jasm. angustifolium (കാട്ടു — യിലമM.), കട — & ചക്കമു. Jasm. roseum, കരുക്കുത്തിമു. Gærtnera racemosa (നീള കരുക്കുത്തിൽ മെല്ലെ പൂത്തു തുടങ്ങി CC.), ചീരക — Jasm. undulatum, ചെറു — Jasm. grandiflorum or പിച്ചകമു. (?); ഒരംശവരമുല്ല 121. also = ശാരുഡക്കൊടി a med. plant. 2. blunt end, as of a style (T. മൊക്കു) തേങ്ങാമു. prov. (opp. ഉക്കുന്തം).

മുല്ലനാറി & മുല്ലപ്പൂനാറിയകിൽ = അകിൽ.

മുല്ലപ്പൂ a Jasmin flower GP 66. മു. കുഴലാൾ Anj.

മുല്ലബാണൻ Bhr. Kāma; also മുല്ലമലരമ്പൻ ChVr. മുല്ലബാണാരിയാണ Sk. by Siva.

മുവ്വന്തി (മു 2): = മൂവന്തി V1.

മുവ്വെഴുവട്ടം Brhmd. twentyone times.

മുശിട്ട, മുശിര B. Bad smell of the body (T. മുച്ചട്ട, മുചുറ = ചീറു red ant). — മലയാളി മുയിങ്ങു മണമുണ്ണു TP. looks like, savors of (മുഷിങ്ങു).

മുശു (Fr.) Monsieur, Ti. TR.

മുശുമുശുക്ക T. So. Bryonia scabra.

മുഷിക്ക mušikka (see മുഴി). 1. To trouble, vex തെല്ലും മു. ാതെ ചെളത്തു PT. 2. So. to dirty.

മുഷിയുക (T. മുചി, also മുകിഞ്ഞിട്ടിരിക്ക TP.). 1. To grow faint, weary, angry, to be in a pet ഇങ്ങനെ നിന്നു മുഷിപ്പോണ്ടാ CG. മു'ഞ്ഞു പാത്തില്ലയോ PT. teased; sorrowful. മന്ദിരം തന്നിലേ മു'ഞ്ഞു ഞാൻ ഇത്രനാളും CG. I get impatient. 2. to be worn out, dirty, soiled മൂല്യങ്ങളും മു'ഞ്ഞെത്രയും മലിനമായി Nal. മു'ഞ്ഞ തുണി vu. പാരമു'ഞ്ഞാരു വസ്ത്രവും ശാത്രവും SiPu. neglected appearance. മുട്ടിമുഴിഞ്ഞുകിടക്ക Genov. പൊടിപിണ മു'ഞ്ഞ ലുപ്പണം Nid.

VN. മുഷിച്ചൽ 1. wearisomeness. ആജീവനാന്തം മു. ഉണ്ടായ്വരാ Bhr. never get tired of it; dejection of spirits. 2. displeasure, disgust, pettishness അയക്കായ്കകൊണ്ടു നിങ്കൽക്കു മു. ആകുന്നു, നിങ്കൽക്കു നമ്മോടു മു. തോന്നുക TR., so ഭാവിക്ക, വിചാരിക്ക, ചെക്ക. [ed.

CV. മുഷിപ്പിക്ക to tire, make dirty or displeas- മുഞ്ഞു, — ക്കി — No. vu. (see മുഴുഞ്ഞു, മുയിഞ്ഞു).

മുഷിതം mušiδam S. part. pass. (= മോഷ്ടിച്ച) Stolen.

മുഷ്കം muškam S. (fr. മുട്ട, മുട്ട? or dimin. of മൂഷ a mouse). The scrotum.

മുഷ്കു mušku (Tdbh. or fr. മുഴുക്കു, മിടുക്കു, മുറുക്കം). 1. Strength, vigour മുഷ്കുറും സിംഹംPT. മു. തുടർന്ന പരമിനികാന്തൻ CG. 2. insolence, presumption മു. കളഞ്ഞു കരഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ CG. മു. പാരകം = അമ്മരം; നായരെ മു. കൊണ്ടു TR. through his bad influence. അനേകം പ്രകാരം മാപ്പിള്ളമാരെ മു. കാണമാനുണ്ടു TR. എലികളുടെ മു. കൊണ്ടു സൌഖ്യക്കേടു vu.; മു. കാട്ടുക B. to be stubborn.

മുഷ്കൻ So. stout, stubborn, violent.

മുഷ്കരം (S. with large testicles). 1. Strength (= മുക്കളം). മു'മായുള്ള മുത്തുകൾ തന്നീടാം CG. മുഷ്കരതരം ഞെരിച്ചൊടിച്ചു Bhg. irresistibly. മു'മായ ഭണ്ഡു Sk. 2. power രണ്ടിന്നും മു. എനിക്കുണ്ടു PP. മുഷ്കരപ്രഭുത്വം Nal.

മുഷ്കരൻ strong, self-willed മു. ായൊരു ാനവൻ CG. പുഷ്കരൻ മു. Nal.

abstrN. മുഷ്കരത്വം So. power V1. Cat R.

മുഷ്ടി mušti S. (see മുട്ടി). 1. The fist മു. ചുരുട്ടിക്കൊട്ടുക, കുത്തുക to box. മു. ഉരുട്ടിപ്പിടിച്ചു CG. മു. യും ബദ്ധാ അടിച്ചു AR. 2. a handful of rice etc. മു. കൾ വാങ്ങുന്നതും VCh. begg-

ing. ഒരു മു. യായിചാരിനാൻ (അചിൽ) CG. 3. a hilt, handle പൊട്ടിച്ചാനങ്കതിൻ മു. ദേശം CG. of a bow. 4. a new cadjan അലേഖമുഷ്ടി(ക)=എഴുതാത്ത ഗ്രന്ഥം. 5.=മുട്ടം as ചന്ദനമു. 6.=മോഷണം theft Vi

മുഷ്ടികമല്ലൻ CG. a boxer.

മുഷ്ടിയുദ്ധം S. boxing.

മുസലം **musalam** S. A pestle=ഉലക്ക, as വനു. CG. വമ്പീടിന മുതലുമായി RC.

I. മുസലി S. Balabhadra CG. CC.

II. മുസലി 1.=മുതലി Te. M. An elder മുസലിയാർ MR. 2. also=മുസ്ലിം as pl. മുസലിക്കൾ Mpl. Moslems.

മുസുക്കാൽ, see മസുക്കാൽ. [GP 71.

മുസ്ത **musta** S.=മുത്തങ്ങ Cyperus rotundus

മുസ്തി=മുഫ്തി Mufti.

മുസ്ലിം Ar. **muslim** & മുസ്സല്മാൻ Ar. **musalmān**, A Muhammedan. pl. മുസലിക്കൾ Mpl. (4 classes: Sayid, Sheikh, Paṭṭāṇi, Moghul).

മുസ്സാവ് Ar. **muṣhaf**, Book, Qorān.

മുസ്സാവരി Ar. P. **musāfiri**, Travelling.

മുസ്സീവത്ത് Ar. **muṣibat**, Disaster, affliction.

മുഹത്യാർ=മുക്തിയാർ Ar. **mukhtār**, Ti.

മുഹറം Ar. **muharram**, Sacred; the first month, a Muhammedan festival.

മുഹൂർ **muhur** S. (മുഹ്=മോഹ). Suddenly; a moment, repeatedly പ്രേക്ഷിണാം കൃപാ മുഹുസ്സ്യയം Bhr. AR. മുഹുർമുഹുഃ Bhg.

മുഹൂർത്തം S. 1. an hour of 48 minutes; also സപ്ത നാഴിക മു. CS. 2. a propitious hour =പൊഴുതു as നല്ലൊരു മു. ചൊല്ലുക, മു. വിധിച്ചു AR. fixed it. വന്നിതു മുഹൂർത്താവസരം Brhmd. ഉത്തമാം മു'ത്തനക്ഷത്രം AR. നാളെ മു. നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു TR. മുഹൂർത്തമാത്രം വിചാരിച്ചു ശേഷം AR.=നിമിഷം? 3. the feast, ceremony, marriage fixed for such a time ചോറൂൺമു. കഴിക്കുന്നു Bhr. TP. ചത്തവർ ശവത്തിന്മേൽ ബ്രാഹ്മണർ പുണരുന്ന രണ്ടാംമു. എന്നമതിന്നു നാമം ചൊല്ലും Nasr. po.

മുഹൂർത്തക്കാരൻ 1. an astrologer. 2. the chief adviser & manager of a feast, next friend.

മുഹ്യമാനൻ S. part. of മുഹ് bewildered സംസാരധർമ്മങ്ങളാൽ മു. Bhg.

മുള **mula** 5. (മൽ). 1. A germ, shoot, young plant മുള ആകുമ്പോൾ നഖംകൊണ്ടു നുള്ളാം, മുളയിൽ അറിയാം വിള prov. ബീജം മുളയായിലയായി Bhg. 2. a bamboo, also മുളങ്കാ യൽ, the cane മുള വെച്ചതു bamboo grown to the thickness of an arm. മുള കെട്ടപ്പെട്ടുപോക No. (പൂത്തുപോയി Trav.)=പതവ 626. Kinds: പുല്ല — common bamboo, കരിങ്കണ massive b. 3. chilblains, external piles; polypus കണ്ണിൽ മുള പുറപ്പെട്ടാൽ, മൂക്കിൽനിന്നു മു. ഉരുകിപ്പോകും a. med. 4. a peg, stake. പുരമുളകൊത്തി വലിക്ക TP. the roof; money stamp T. So.

മുളകെട്ടുക to put moistened seeds to germinate.

മുളങ്കമ്പു, — ങ്കാമ്പു a bamboo-shoot.

മുളങ്കിളി MC. a kind of parrot.

മുളങ്കുട്ടം MR.=ഇല്ലിക്കുട്ടം, മുളക്കൂ. കൊത്തി മറിക്ക etc. [യിൽ prov.

മുളനാഴി a rice-measure മു. കൊ മുറിച്ച പന്തി

മുളനെല്ലു bamboo-seed & മുളയരി.

മുളന്തണ്ഡം the bamboo-staff of a mendicant.

മുളപ്പുമരുതു Shorea robusta, S. സങ്കം.

മുളയൻ So. son of Pulaya; a Pulaya tribe.

മുളയാർ Vi. a bamboo-chip, മുളയലക.

മുളയിടുക to moisten paddy etc. to germinate.

മുളയേണി No. a bamboo with its branches cut short (കമ്പു), serving as ladder.

മുളവിത്തു sowing seed already germinating.

I. മുളെക്ക 1. To germinate, shoot, grow up, as rice-plants (പൊടിക്ക of trees). വിത്തു മു'ച്ചു അരുമുളയായാറേ MR. മു'ച്ച തെങ്ങാ GP 69. മുളെച്ചു കാണായിത് അവൻ തല AR. മുലകൾ മു. SiPu. — ഇന്നലേ പെയ്ത മഴെക്കു ഇന്നു മുളെച്ച തകര prov. (children ought not to speak). നിന്റെ മുഖത്തു മീശ മുളെച്ചിട്ടില്ലേ you have no courage, fig. മു'ച്ചു മനോരഥം കാച്ചു ഫലിച്ചു Bhr. കാമത്തീ ഏറ്റു കരിഞ്ഞു ചമഞ്ഞീടും പ്രാണങ്കൾ ആയാസം പോയി മു'ക്കുന്നു CG. to revive. ഒന്നഞ്ഞൂറായിരം മാരമാൽ മുളപ്പതിന്നായി CG. 2. v. a. of മുളയുക q. v.

VN. മുളവു, മുളെപ്പു sprouting, germinating.

CV. മുളപ്പിക്ക to cause to spring up. ഭേദത്തെ മു'ച്ചു Mud. sowed dissension.

മുളം **muḷam** No. C. Tu.=മുഴം. A cubit ഉത്തരീയം മു. വെച്ചുതുടങ്ങി, രണ്ടര മു. ഉള്ള മുണ്ടു Nal.

മുളകു **muḷayu̥** (T. aM. മിളക, Tu. muṇači). Pepper, Piper nigrum മു. പറിപ്പാൻ സമ്മതിച്ചില്ല, ധനുമാസം വരുന്നു കഴിഞ്ഞാൽ മു. പറിക്കുന്ന സമയം TR. പച്ചമു. GP. green, പൊള്ള മു. empty, കനവൻമു. full pepper V1. — Kinds: കപ്പൽ — Capsicum (വലിയ ക. Caps. longum), കാട്ടു — Piper longum, കാന്താരി —, കരു — (or വെളുത്ത മു. ശ്രേഷ്ഠം GP 74.), ചീന — or വാൾ — (T. വാൽ So.) Piper cubeba. മു. കണ്ണിൽ തേക്ക, എഴുതുക etc. ways of torturing. — fig. എഴുതിയതിൽ കുറയ മു. കൂട്ടി കാരത്തോടേ എഴുതി doc.

മുളകുകഷ്യം, vu. മുളകിഷ്യൻ pepper-water or curry with vegetables.

മുളകുകൊടി a pepper-vine.

മുളകുചാറു, മൊളശാർ pepper-water without vegetables.

മുളകുചീത്തൽ (368) a comb of pepper berries.

മുളകുചെമ്പാവു CrP. a kind of paddy.

മുളകുതണ്ണി T.=മുളകുചാറു, മുളകുനീർ (vu. മൊളേർ) No.

മുളകുതീനി MC. the Toucan.

മുളകുപോററി D.=കുയിൽ.

മുളഞ്ഞിൽ **muḷaṅṅil** V1., മുളഞ്ഞ B. The viscous juice of jack-fruits=വെളഞ്ഞീർ, also മുളിഞ്ഞീർ V1.

മുളയുക **muḷayuγa** 1. (മുഴ T. cave,=നുഴ?). To creep in, retire, cattle to enter the stable ഒരു തൊഴുത്തിൽ മു'ന്ന പശുക്കൾ കത്തുന്നതും വടിക്കുന്നതും prov.; also നരി മുളഞ്ഞിരിക്ക=പതിഞ്ഞിരിക്ക his lair, Palg. So. 2. തൊടുപ്പു മു. B. to finish ploughing.

II. v. a. മുളെക്ക to gather, shut up as cattle for the night V2. (കന്നു തൊഴുത്തിൽ മു. Palg. So.)

മുളി **muḷi** T. M. 1. Scorched or dry. 2. the appearance of skin scalded and burst. മു. യുള്ള തല scabby. മു. വീണുപോക in leprosy.

മുളിക്കണ്ടം rice-ground not tilled, covered with grass; opp. മുളി നീക്കിയതു i.e. മുളിക്കുണ്ട.

മുളിത്തൊലി (T. മുളരി firewood). Mimosa Sami, the sacrificial wood ശമി S.

മുളിയില (1) a dry plantain leaf.

മുളിയുക 1. to be scorched, torn as skin. മേൽ മു. 2.=മുടിയുക 3. (loc.).

മുളിയോല (1) No. a dried cocoanut leaf that cannot be plaited, കണ്ണൻ കുത്തി ഓല So.

മുളുക്കി N.pr. **Mulky**, A Tuḷu principality

മുൾ **muḷ** 5. & മുള്ളു (മു 1.=മുന). 1. Sharp-pointed, thorn, prickle മുള്ളിന്മേൽ ഇല വീണാൽ, മു. പിടിക്കിലും മുറുക്കനേ പിടിക്ക prov. മുഖത്തു മു. unshaved face. മു. വെച്ചതു stage of growth in bamboos or Chappanga. മുൾ തരങ്ങുക 431.; fig. മു. പറക to speak sarcastically. 2. an iron pin, spur കാൽ മു. ധരിപ്പിച്ചു; a fork. 3. bones of fish & snakes മീന്മു. Nid.; the spine നിന്റെ മു. മുറിച്ചു കളയും, also നടുമു. 4. a washerman's comb or brush for straightening the threads of fine clothes. 5. B. the croup. (തൊണ്ടയിൽ മുള്ളു വന്നു No.)

മുൾക്കരം=mudgaram, a mace മുൾക്കരപന്തി RC.

മുൾക്കൊട്ടുത്തു a flesh-hook.

മുൾതടി & മുത്തടി Bhr. id. an iron pestle with which elephants were armed മു. തന്നിൽ കിടന്നുള്ളോർ CG. (in hell).

മുൾപടൽ, — പടപ്പു a thorn-bush.

മുൾമരം a thorn-tree.

മുള്ളങ്കി 1. മുൾക്കിഴങ്ങു radish. 2. a dear kind of cloth, മൂലകം S.

മുള്ളൻ 1. thorny, as plants. 2. porcupine, also മു. പന്നി Hystrix leucurus; മു'ന്നിറച്ചി GP. (good for cough). ഇത്തിൾ മു. a hedge-hog. 3. a rogue വേശ്യാസ്ത്രീകളിൽ മു'ന്മാർ ചെന്നു കൂടും PT. — മു. കുറുമ്പർ N.pr. a caste.

മുള്ളാണി a sprig-nail — മു ത്തരന്തു the iron sting of a goad V1.

മുള്ളി 1. a small kind of Solanum മു. ക്കായി. 2. different plants: ഇരു — a Combretum, ചെമ്മു. T. Barleria prionitis, കുറു — Flacourtia sepiaria Rh. 3. a fish.

മുള്ളിട്ട (അലെക്ക) Palg. (4) to dress fine cloth (പാണ്ടിവസ്ത്രം) with a brush made of ംരംതുമൽ dipped in Gangee (the work of വെളുത്തേടൻ) = മുള്ളാട്ടുക Trav.

മുള്ളില (or മുള്ളകില?) Zanthoxylon rethsa. Rh. with seeds tasting like pepper.

മുള്ളിലവു Bombax heptaphyllum. Rh.

മുള്ളുകുത്തി 1. an instrument to extract thorns. 2. a kind of key B.

മുള്ളുപട്ടിൽ So. = പരുവ, മുളുക്കായൽ.

മുള്ളുവല്ലി the cost of keeping up orchards.

മുള്ളുവാക്കു sarcasm, taunt.

മുള്ളുവാള a kind of fish.

മുള്ളെലി a hedge-hog V1. 2.

മുള്ളെല്ലു (3) the spine.

മുഴ mula (T. C. മുള cone of a boil). 1. Protuberance. ആനയുടെ മു. two projections on the elephant's forehead. കന്നും മലയും കഴിയും മുഴകളും ഒന്നു പോലെ നിരത്തി Bhg. elevation; unevenness. 2. tumour, excrescence ഞെളിഞ്ഞ മാറത്തു വളന്ന വന്മുഴ KR. rupture, chancre. തൊണ്ടയിലേ മു. goitre V2. ചന്ദനം മുഴയിൽ തേപ്പിച്ചു KR. മുഴ മേൽ തടകക എന്നാൽ മു. ചാഞ്ഞുപോം MM. മു. പെളിയും a. med. 3. rough, knotty, the teeth of a saw etc. V1.

മുഴന്ത B. a knot, protuberance on a tree.

മുഴമരം a turner's lathe, a piece in a loom etc. V1.

മുഴയൻ having a tumour or lump.

മുഴവടിയും (= കോടി) കുഴവടിയും (കുഴിയ —) hip-rafters & valleys, Palg.

മുഴെന knotty (wood), headstrong (man), V1.

മുഴെക്ക to swell as tumour, rise in a wen വെളുന്നനേ മുഴെച്ചിട്ടും Nid. (in the eye). — met. കിള മുഴെച്ചേടം വാന്ന കളക No. to cut off the bulging part of a mud-wall.

മുഴം mulam T. Te. M. (മുളം M. Tu. C. fr. മുഴ, മുഴക്ക). 1. Projecting joint. 2. a cubit, two spans. മു. ഇട്ടക, വെക്ക to measure with the forearm. മു. പോരാ the cloth is not long enough. ചാണിലും മുഴത്തിലും നിധി വെച്ചു KU.

മുഴക്കോൽ CS. 1. ആശാരിക്കോൽ carpenter's rod of 24 വിരൽ. 2. the constellation ഞെണ്ടൊൽ.

മുഴങ്കാൽ the knee, also മുരം മുഴങ്കുഴൽ RC. മുഴങ്കാന്മേൽ മുഴ ഉളവാം a. med. മു. പൊട്ടി Bhr. മു'ലു കത്തി CC. (= മുട്ടു) & ഇട്ട knelt.

മുഴങ്കൈ the elbow തലയണ മേൽ മു. ഊന്നി Bhr.; also മുഴങ്കൈകു കീഴ് a. med.

മുഴപ്പാട്ട = മുഴം 2, measure of a cubit V1.

മുഴങ്ങുക mulaṅṅuya T. M. C. (Te. mrōgu & moragu). To roar, reverberate. ചെവിയിന്നു മു. ringing of ears = കേളായ്ക a. med. നിനാലങ്ങളെക്കൊണ്ടു കിടുകൾ മു'ന്ന DM. മഹാമരം മു'ങ്ങി വീണു PT. വയറിൽനിന്നു മു. (before vomiting). പട മു'ംചണ്ണം Bhr.; also to thunder മു'കിന്ന മൊഴിയാൽ RC.; to bark മു'ൻ നില്ലുന്നായി prov.; to make joyful noise ശാനം മു'ന്ന കിൽ കരച്ചൽ KR.

VN. മുഴക്കം a reverberating, rumbling, roaring sound. ഇടിമു. thunder. മണിമു. V1.

മുഴക്കുക v. a. 1. To beat or play an instrument മുഴപ്പിൻ കാളശംഖും CrArj. 2. to make to resound ഭേരിമുട്ടിഭിഷ്ഠോക്ഷം പാരമായി മുഴക്കിനാർ KR. നാട്ടു മു'ന്ന വാദ്യനാളങ്ങളും VilvP. ചതുർവ്വേദംകൊണ്ടു മു'ക്കി വിപ്രന്മാർ KR.

VN. മുഴക്കൽ (also a curlew, loc.).

CV. മുഴക്കിക്ക id. (1) പാരം മു'ച്ചാർ ഭേരികളും CG., പ്രസ്ഥാനവാദ്യം മു. Nal. തപ്പുകൾ കുഴൽ കൊമ്പെന്നൊക്കയും മു'ച്ചു KR.

മുഴലുക = മുരളുക to buzz വണ്ടു മു. V1.

മുഴി muli 1. (T. മുളി see മുഴം). A knuckle, joint. കൈമുഴി നിന്നിളകുന്നു V1. is disjointed. 2. a. M. (C. Tu. muḷi) vexation, see മുഷി & മുഴക്ക.

മുഴിപ്പു 1. No. (T. moymbu, C. muyya) the shoulder പുറവും മു'ം അനക്കിക്കുടാ after hard work. വലത്തു മുഴിപ്പത്തു അരി ഇട്ടുവിച്ചു മറവവൻ ഇടത്തു മു. KU. (coronation of Kōlatiri). ഇടത്തേ മുയ്യിന്നു കൊത്തി (Becal). 2. sadness, anger = മുഷിച്ചൽ V1. സങ്കടവും മു'ം വന്നു കണ്ണീർ മറിഞ്ഞു Ti.

മുഴു mulu T. M. 1. Whole, entire പൊരുതേ മുഴുവേഴനാൾ കഴിന്തു RC. seven whole days.

മുഴുമു V1. = മുഴുവൻ q. v. 2. = മുയു a tank-fish without scales, eel? 3. a cork (loc.)

കപ്പി അടെച്ചിരുന്ന മുഴ എടുത്തു MC., മുഴ V2. a stopper.

മുഴുങ്ങുക muḻuṅṅuka T. M. (Tu. murungu, C. muḷu, C. Te. munugu = മുങ്ങു). To sink under water ഉലകിടം ആഴവേ മുഴുകും Bhg. തോണി മുഴുകിപ്പതിച്ചു SiPu.; to dive, be immersed. സീത അഗ്നിയിൽ മുഴുകി UR. (an ordeal); fig. ചോരയാൽ Brhmd. to bleed all over. കടത്തിൽ, പരമാനന്ദത്തിൽ KR. ഭക്തിയിൽ മു. GnP. അതിങ്കൽ മു. യില്ല won't plunge into it, hesitates. CV. മുഴുകിക്ക = മുങ്ങിക്ക, മുക്കുക to bathe a child, plunge or immerse. Bhg.

മുഴുക്ക muḻukka T. M. (Te. C. Tu. muggu smell of what is rotten fr. മുഴ = മൂക്കു). 1. To grow ripe, mature; fig. മുഴുത്ത കടിയാൻ V2. thriving, wealthy. എനിക്കു ഭൂഷം മു. യാൽ Mud. അരചനു മാരമാൽ മു. Bhr.; so ഭക്തി, പീഡ, സങ്കടം AR., കലിയുഗം etc. to reach the highest degree. സുതനെ ഇളമയാക്കുവാൻ മനം മുഴുത്തു KR. became resolved. 2. to grow thick, big; മുഴുത്തു പൊങ്ങും പുക Bhr.; to congeal പാൽ മുഴുത്തുപോയി. വെള്ളം മു. a drop which will not fall, മുഴുത്ത വെള്ളം V1. brackish water. മു'ത്ത കഞ്ഞി (opp. അഴഞ്ഞ, നേർത്ത). ചിരകി മുഴുത്താൽ വാങ്ങി a. med. മുഴുത്തു പൊങ്ങിട്ടുന്ന പുക Bhr. a thick smoke. മുഴുക്കത്തളിക്ക with cowdung rather stiff. 3. So. to reach അതുകൊണ്ടു, ശമ്പളം മുഴുക്കുന്നില്ല does not suffice. ചോറു മുഴുത്തില്ല was not enough.

VN. I. മുഴുക്ക bigness ഏററം മു. ള്ള പുഴ V2. a strong current.

മുഴുങ്ങു (see മുഴിങ്ങു & മുഷുങ്ങു) an offensive smell മീൻ മു. നാറുക, ചിയപ്പു മ. = മുശിടു 843.

VN. II. മുഴുപ്പു 1. completion; size മേരുശിഖരത്തോളം മുഴുപ്പാർന്ന അരക്കൻ RC. as tall as. 2. thickness, thronged state ലോകരുടെ മു. V1. crowd.

CV. മുഴുപ്പിക്ക 1. to bring to the highest degree, as ഭൂഷം Bhg., മുട്ട to hatch, കായ്ക്കും V1. to complete. 2. to condense, make bulky.

(മുഴു): മുഴുക്കുപ്പായം V1. a long gown.

മുഴുക്കുട്ടർ Cal. = എല്ലാവരും.

മുഴുഗ്രഹണം B. a total eclipse.

മുഴുഞ്ഞായം perfect loyalty മു'മായി നടപ്പാനേ മനം എനിക്കു KR.

മുഴുമതി the full moon മു. ഇതത്രേ RS.

മുഴുവൻ whole, entire അന്നു പകൽ മു. യുദ്ധം ചെയ്തു KU. ന്യൂ സമസ്ത ജ്യാക്കളെക്കൊണ്ടു വൃത്തം മു. തികയും Gan. in arithm. (opp. fractions). തള്ളയിലും പെറുവാളിലും ഉള്ള മു. ഒക്ക ചില്ലുനമാക്കണം CS. whole numbers. മു. ഉരുപ്പികവലിയ സഞ്ചിയിൽ നിറെച്ചു jud. (opp. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{4}$ Rup.). Often മു'ന്നും (vu. മുയന്നും മിമന്നും), ആളിയെ തൊട്ട മു'ം ചൊല്ലിനേൻ Bhg.; ബ്രഹ്മാണ്ഡം മു'നേ മിഴുങ്ങി രാമൻ KR.

മുഴുവനാക to be completed അവനു സന്ന്യാസം മു'യതും ഇല്ല KU. — മു'ക്ക to complete.

മുഴുവാരം B. in or on the whole body.

മുഴുവാൾ a complete man (തികഞ്ഞ).

മുഴെക്ക, see under മുഴ.

മൂ mū = മു 1. in മൂക്ക etc.; = മു. 2. in മൂവക etc.

മൂകൻ mūyaṅ S. (L. mutus). 1. Dumb = ഊമൻ. 2. an owl, മൂഖങ്കൾ & -- ന്മാർ PT. see മൂങ്ങാ.

മൂക dumbness കൈവല്യനവനീതം മൂകയെന്നിയേ ഉള്ളോർ പഠിക്കിൽ KeiN.

മൂകാംബിക N. pr. a temple in Kannaḍa = കൊല്ലൂർ VilvP. (& കൊല്ലൂർ?); also മൂകാംബി SiPu.

മൂക്ക mūkka T. M. (= മുഴക്ക, മൂ 1). 1. To grow, grow old കൃഷ്ണനിൽ നു മാസം മൂത്തിതു ബലഭദ്രർ Bhr. is older. മൂവാമതിജടയിടെ അണിയും മുക്കണ്ണർ RC. young moon. 2. to ripen; ferment മൂത്തു പഴുത്ത ഫലം Bhr. നാരങ്ങ മൂ. KU. മൂത്തകൾ; of diseases, to culminate ശ്ലേഷ്മാവം മൂത്തു അത്തിസ്രാവം, അത്തിസ്രാവം മൂത്തു രക്തസ്രാവം a. med. — വെയിൽ നന്നെ മൂത്തുപോയി. — fig. കോഴമുക്കം Sah. അവന്റെ പുറം മൂത്തുപോയി from stripes.

part. മൂത്ത old, grown (opp. ഇളയ). മൂ. മകൻ the first-born. മൂ. രാജാവ് the senior Rāja, കോട്ടയത്തു മൂ. രാ etc. TR. മൂത്തമ്മ an elder queen. മൂത്ത കാള = മുതുകാള. മൂത്ത വേളി a superseded wife.

മൂത്തതു n. 1. old, elder. 2. a lower class of Brahmans, higher than മൂസ്സതു D. 3. = മൂസ്സതു q. v. 4. = അകത്തെ പൊതുവാൾ?

മൂത്തവൻ m. 1. elder, senior. 2. an elder brother. — f. മൂത്തവൾ of 1 & 2.

മൂത്താൻ, — ർ 1. an old Nāyar, senior. 2. a certain caste B. — [മൂത്താൻ Tarayaṅ as called by Iḷavars, etc., pl. മൂത്താന്മാർ; മൂത്താർ Nāyars (fr. വിളക്കത്തല നായർ upwards) as called by Iḷawars = കൈക്കോർ Cann., കറുപ്പാൾ Kaḍ., കമ്മൾ Cal.].

മൂത്തോർ pl. 1. = മൂത്തവർ as മൂ. വാക്കു prov. the advice of old men. 2. a title of barons in Kaḍattuwanāḍu & Puḷawāy, as കുത്താട്ടിൽ മൂ. TR., often മൂത്തോൾ KU.

VN. മൂപ്പു 1. old age എന്നിൽ മൂപ്പിളമ എന്നിയേ അവനു കുറയില്ല RC. younger than I. മൂ. ചെന്നു, നല്ലവണ്ണം മൂ. എത്തി etc. മൂപ്പീന്നു (hon. = ൽനിന്നു) an old man. മൂപ്പിളമ്പായൊരു പൂങ്കാരും, മൂപ്പേറീടും പെരുപാശൻ CrP. 2. maturity മൂ. ഇറക്കുക to pluck all the ripe fruit in a garden sold before delivering it over to the purchaser. മൂ. പറിയതു soil recruited by lying fallow. 3. seniority, a right of inheritance മൂ. ഏല്ക്കു. pre-eminence വാക്കിൽ തോറാൽ മൂപ്പിൽ താഴേണം prov. മൂ. എനിക്കയക്കയും വേണം Bhr. superiority. സുഗ്രീവൻ മൂ. വാഴട്ടേ (opp. ഇളമയായി വാഴിക്ക) KR. the position of first Rāja, മൂ. സ്ഥാനം വന്ന തമ്പുരാൻ, തിരുമൂ. കിട്ടുക, വഴിമൂപ്പിൽ രാജാക്കന്മാരെ പട്ടം കെട്ടിക്കേണം KU. രാജ്യത്തേക്കു മൂപ്പായിട്ടുള്ള നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ, കോട്ടയത്തു മൂ'യിരിക്കുന്ന രാജാവ്, കോട്ടയത്തു മൂപ്പുരാജാ TR. മൂ. എനിക്കയക്കയും വേണം Bhr. 4. = മുമ്പു office of dignity, മൂ. ചെക്ക to appoint to such.

മൂപ്പൻ m., — ത്തി f. 1. an old man (woman), senior, elder, president. മൂ'ന്മാരുടെ കൂട്ടം Vi. the senate. നാട്ടു — a Governor. 2. the headman of a class, a title bestowed by Rājas on Tīyars or Māplas. 3. the senior Rāja പോർമുതിരി മൂ'ന്മയിക്കണ്ടു * TR. = മൂപ്പു 3. 4. a caste of jungle-dwellers in Wayanāḍu, agrestic slaves. (* in Mahe).

മൂപ്പുപ്പണം present or premium to landlord. W.

മൂപ്പാരി N. pr. a caste of masons കൽചെത്തുന്ന — (743 in Talipar.), also മൂവാരി.

CV. മൂപ്പിക്ക to bring up, ripen.

മൂക്കു mūkku 5. (മു. prominent, മുകരുക). 1. The nose; parts: നിട്ടൽ, കൊടി, പാലം, ഓട്ട or തുള; തലയുള്ളന്നും മൂക്കിലേ വെള്ളം വറുകയില്ല prov. വിസ്മയം പൂണ്ടിട്ടു മൂക്കിന്മേൽ കൈവെച്ചു നോക്കി CG. മൂക്കുത്തു വിരൽവെച്ചു തങ്ങളിൽ നോക്കി നിന്നാർ Si Pu. perplexed, (also മൂ. തുളെക്കും KU. embarrassed). അവക്കു് ഒരു മൂക്കിൻകൊടി വിയത്തിട്ടും ഇല്ല they experienced not the least harm. മൂക്കിൽ കൈകുത്തി gave in, owned himself defeated. മൂ. നനഞ്ഞാൽ, മുങ്ങിയാൽ prov. മൂക്കുടേയുള്ളും പ്രാണൻ ആത്മാവോ KeiN. മൂക്കു കൊഞ്ഞിച്ചു പറക Vi. to speak through the nose. മൂക്കു ചീന്തുക, ചീറുക, പിഴിയുക to blow the nose. 2. nose-like, nozle, beak മാങ്ങയുടെ, തേങ്ങയുടെ the stem-end. വെറില മൂ. നുള്ളി എടുത്തു TP. clipped the leaf.

മൂക്കടപ്പു stoppage in the nose.

മൂക്കണാങ്കയർ & മൂക്കാങ്ക — the rope through a bullock's nose. [etc.

മൂക്കൻ long-nosed V2.; so പതിമൂ. 606., മുറിമൂ.

മൂക്കറയൻ 1. noseless, also മൂക്കറ, f. — ച്ചി. 2. speaking through the nose, as Chinese.

മൂക്കറാം up to the nose.

മൂക്കാൻതുള holes at the prow & stern of a boat to moor it or to drag it on shore.

മൂക്കിട്ട & മൂക്കുവിട്ട, മൂക്കിള (Vi. — കള) mucus of the nose മൂ. ചീന്തുക.

മൂക്കുകുത്തുക 1. to perforate the nose അരിഞ്ഞു കുത്തുക, a കല്യാണം; സ്ത്രീകൾക്കു മൂ'ന്നതില്ല Anach. 2. to fall on the nose.

മൂക്കുച്ചാരം a torture, pouring urine into the nose Vi. [ഹതി).

മൂക്കുത്തി a nose-ring (T. മൂക്കൊറി, C. Tu. മൂ

മൂക്കുപടിയൻ Vi. dirty-nosed.

മൂക്കുപെറിയൻ N. pr. a foreign prince KU.

മൂക്കുപാലം the bridge of the nose.

മൂക്കുറയൻ = മൂക്കറയൻ 1.

മൂക്കുവാല്ല, മൂക്കൊഴുക്ക catarrh.

മുക്കുവിട്ട = മുക്കിട്ട.

മുങ്ങാ mūṅṅā An owl, Bubo orientalis D., MC. = മൂകം & മുങ്ങ, pl. രണ്ടു മുങ്ങകൾ ചിലെക്കുന്നു Arb.; മുങ്ങമൂളുന്നു MC., മുങ്ങാക്കുട്ടങ്ങൾ PT.

മുങ്കിൽ mūṅgil T. Bamboo, in മുങ്കി(ൽ)പ്പാച്ചു split bamboo. [Uncleanness.

മൂചോട്ട mūšēṭṭa (മൂ 1., ജ്യേഷ്ഠ) = മൂമ്പേചി, So.

മൂച്ചി mūcci 1.= മൂത്തി An old woman. 2. an old mango-tree Cal.; Palg. Weṭṭ. a mango-tree in gen.

മൂചു = മുച്ചി the face.

മൂഞ്ചുക mūñjuya To lick, devour = മു—, മോ— q. v., f.i. മാങ്ങ = ഒരംമ്പുക.

മൂഞ്ചി voracious; penem lingens ഊമ്പി. obsc.

മൂജ P. mōza, Boots, stockings.

മൂടൻ, vu.= മൂഢൻ.

മൂട mūḍa 1. (T. Te. മൂട fr. മുട്ട). A load, bale; esp. corn in straw-bundles for exportation, about 25 Iḍangaḷis മൂടയരി, അരിമൂട, മൂടകെട്ടുക. 2. a heap as of corn, straw പുൽമൂടെക്കിട്ടുക. 3. fœtus born with a covering.

മൂടകത്തി, മൂടായി an iron instrument for tapping rice-bales.

മൂടയിട്ടറ TP. a rice magazine.

മൂടവള്ളി Ipomœa quamoclit.

മൂടവാതം = ശ്ലീപദം a. med.

മൂടൽ mūḍal T. M. (മൂടുക). 1. A covering മൂടിയ മൂ. നീക്കി നോക്കി KR. 2. dark sky കാലോത്സന്ധ്യക്കാർ മൂ. പോകയാൽ Nal. the cloudy time occasioned by Kali. മൂ. മഞ്ഞു mist. 3. dullness, dissembling.

മൂടം (C. Te. മോടം) close weather V1.

മൂടി T. M. C. a cover or lid = അടപ്പു.

മൂടു mūḍu 1. (fr. മുട്ട under മുടം). The bottom f.i. of a dish ഇളനീരിന്റെ മൂടു കൊത്തുക (= കണ്ണുള്ള ഭാഗം, al.=ആണുറി). മുണ്ടിൻമൂടരിഞ്ഞു KU. (the cloth-end holding rice). കാച്ചപാൽ ചേർന്നുള്ള ഭാജനത്തിൻ മൂടിൽ കോൽ CG. മലമൂടിൽ SiPu. കാട്ടിന്റെ മൂടിൽ ചാടി CG. the thick of the jungle. തലയുടെ മൂ. the cranium with the brain. കുട്ടിൻ മൂടിൽ മുളച്ചു പൊങ്ങിയെഴും മുന്നാഡി Brhmd. the posteriors as base of the three Nāḍi. മൂടിൽ കരുവും വീട്ടിൽ കടവും ആക prov. = ആസന്നം. 2. (C. East, see മുരടു) root, origin പെരുമരം തന്നുടെ മൂട്ടിൽ PT. under the tree. വൃക്ഷം മൂട്ടോടു മുറിച്ചു VyM. മൂടു പുഴുങ്ങുക bulbs to rot; seed & root of plants, പഴമൂ. seed left in the ground & growing the following year, see പടുമൂടു. 3.= മൂടൽ, മൂടി a cover. പെട്ടിയിന്റെ മൂ. തറച്ചുറ്റുന്നു TP. to nail the lid on. ചക്കുമൂ. the shed for a sugar-mill. കന്തത്തിൻ മൂ. V1. the iron head of a lance; also = ചൂള a sort of oven for burning the dead V1.

മൂടുപടം (3) a veil മൂ. എടുത്തു അന്നേരം കാണായ്നു കന്യക Bhr., also മൂടാക്കു So.

മൂടുപടലം (3) film over the eyes, cataract.

മൂടുപല്ലക്കു a covered litter.

മൂടുപുടവ a wrapper, cloak.

മൂടുശീല (3) a curtain, wrapper. Arb.

മൂടുപലക (3) a cover, lid MR.

മൂട്ടുമുറി (2) the bottom part of a tree.

മൂടുക mūḍuya 5. (മൂട്ട). 1. To be covered കാർമുകിൽ കൊണ്ടാകാശം മൂടി KR. ചോരയിൽ മൂടിതിരിവതും Bhr. both were covered with blood. മായയിൽ മൂടി മയങ്ങിക്കളിക്ക Bhg. മന്മഥമാൽകൊണ്ടു മൂ., ഇണ്ടൽ കൊണ്ടുള്ളത്തിൽ മൂ., മായയാ മൂടിന മാനസം, മദംകൊണ്ടു മൂ. CG. overwhelmed. മൂടിക്കിടക്ക; ഖിന്നനായി മൂടിപ്പുതെച്ചിരുന്നു നിരൂപിച്ചു Mud. to cover one's self. 2. v. a. to cover അവനെ അമ്പിനാൽ മൂടി Bhr. അവരെ ധരണീതലം കഴിച്ചതിൽ മൂ. Mud. buried them alive. മൂടിക്കുടിക്ക prov. to drink secretly. മൂടിക്കളക, വെക്ക to conceal. അവസ്ഥയേ മൂടി വെച്ചു MR. slurred it over. മൂടിപ്രവൃത്തിക്ക V1. — VN. മൂടൽ q. v.

CV. മൂടിക്ക to cause to cover, & ദേഹം വെച്ചിട്ടു മൂടിപ്പിച്ചു Genov.

മൂട്ട mūṭṭa T. M. (T. also മുക്കട്ട). A bug PT.

മൂട്ടുക mūṭṭuya T. M. (T. മുളുക to catch fire, see മുളി). 1. To kindle, nourish a fire തീ, വിറക, ചണ്ടി മൂ.; to augment a quarrel V1. 2. to link, stitch together, patch, seam. തേങ്ങാക്കെട്ടിന്നവിടവിടേ മൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. വല മൂ.

No. to net or link together 2 edges of a (large) triangular net so as to convert it into a fishing net, വീച്ചുവല etc. (difft. fr. പിരയുക).

VN. I. മൂടം (1) smoking out the musquitoes V1. II. മൂടൽ (2) stitching.

മൂട്ടച്ചെരിപ്പു shoes which cover the toes, boots (മൂട്ടച്ച — V1.).

മൂട്ടപായി mats to be sewed together.

മൂട്ടെരിമ = ഓട്ടെരിമ So. an insect.

മൂഢൻ mūḍhaṅ S. (part. pass. of മുഹ്). Dull, stupid, fool, idiot; f. മൂഢ & — ത്തി V1.; മൂഢരല്ലാത്തവർ Mud., കഷ്ടമൂ. a perfect savage, മഹാമൂഢൻ PT. monster! മൂഢകോപം എട്ടുക V2. to be stubborn.

മൂഢത, മൂഢതപം S. foolishness, മൌഢ്യം.

മൂഢസൂത്രം a lesson keeper, book-mark മൂ. പുസ്തകത്തിൽ വെച്ചു.

മൂഢാത്മാവു a blockhead PT.

മൂണ mūṇa So. = മോണ The gums.

മൂത mūḍu T. M. (മുത). Prior, മൂതുവിലെ the stem-part of a plantain leaf.

മൂത്തപ്പൻ, — ഛ്ശൻ 1. father's elder brother. 2. husband of an aunt, older than f. or m. 3. father's father അച്ഛച്ഛൻ (see മുത്തപ്പൻ & പേരപ്പൻ); also അച്ഛാച്ഛൻ.

മൂത്തമ്മ 1. the elder sister of mother or father. 2. the wife of father's elder brother. 3. mother's mother.

മൂത്താച്ചി a matron, father's or mother's mother = പേരമ്മ; മൂത്തി V2. a grandmother.

മൂത്താർ, മൂത്തോർ see മൂക്കു; hence: മൂത്തോരൻ & — ലൻ a jungle tribe; N. pr. m.

മൂത്തേടത്തു കോവിൽ (മൂക്കു) N. pr. a small principality So. of Cochin with മുട്ടം etc., the dynasty of which died out about 1600 A. D.

മൂത്രം mūtram S. (മിഹ്). Urine, with പെയ്ക്ക, പടുക്ക, പെടുക്ക, പാത്തുക, വീഴ്ത്തുക f.i. മൂ. വീഴ്ത്തുവാൻ കൂട സമ്മതിക്കയില്ല TR. (slight torture).

മൂത്രം താങ്ങുന്ന പാത്രത്തിന്നാകുന്ന വസ്തി എന്നപേർ med.

മൂത്രകൃച്ഛ്രം S. strangury, മൂത്രിറകിച്ചം a. med.

മൂത്രച്ചൂട inflammation of the urethra.

മൂത്രദോഷം gonorrhœa.

മൂത്രദ്വാരം S. the urethra.

മൂത്രമോചനം S. pissing മൂ. ചെയ്യൂ Nal.

മൂത്രവാച്ച് diabetes, & മൂത്രൊഴിവു.

മൂത്രാശയം S. the bladder.

denV. മൂത്രിക്ക to make water, അഹർപ്പതിക്കഭിമുഖമായി മൂ'ച്ചവൻ KR. (sinful).

(മൂ 1) മൂദേവി T. M. C. 1. the Goddess of poverty, Lakshmi's elder sister, Pandora. 2. any ugly, mischievous person.

മൂന്നു mūnnu (T. മൂൻറു, C. മൂറു, Tu. മൂജി, Te. മൂഡു fr. മു, മൂ 2). Three ഒന്നായി നിന്നവൻ താൻ മൂന്നായി ചമഞ്ഞിട്ടു മുന്നം ഇക്കണ്ട ജഗത്തുണ്ടെന്നു തോന്നിക്കുന്ന മൂന്നും ക്രൂടൊന്നിൽ ചെന്നങ്ങടങ്ങും നേരം ഒന്നുമില്ലല്ലോ വിശ്വം Sid D.

മൂന്നറിയൻ, (മൂന്നെ —) So., മൂനേരി Er. = മൂന്നു അറിയുക i. e. ചുള, കരു, ചവണി of കറിച്ചക്ക, stage of growth of a jack-fruit in the 3rd month.

മൂന്നാം third മൂ. മാസം മുതൽ കുടിച്ചു SG. (in pregnancy). മൂ. കാൽ the third quarter of the 60 Nāḷiyas in a Nakšatra (30 — 45th നാഴിക). — മൂ. ഇടം = ഗ്രഹികൻ.

മൂന്നാൻ a middle-man, surety മൂ'നെ നിശ്ചയിച്ചു TR. പാണ്ടാരി എന്നെക്കൊണ്ടു മൂ. നില്പാൻ ഒത്തിരിക്കുന്നു TR. bail.

മൂന്നാമതു 1. third. 2. = മൂന്നാമൻ f. i. മൂ'തായി ഇരുന്നു പറഞ്ഞു VyM.

മൂന്നാമൻ 1. a middle-man, neutral person, second മൂ. കൈക്കൽ വെച്ചു TR. 2. bail മൂ. നില്ക്കുന്നു, ഉദ്യോഗയായിട്ടു എങ്കിലും ഒരു മൂ'നായിട്ടെങ്കിലും തന്നെ ബോധിപ്പിക്ക TR. മൂ'നായി പറയുന്നതാർ V1.; hence: മൂന്നാമസ്ഥാനം or മൂന്നായ്മ (fr. foll.) suretyship.

മൂന്നാളൻ = മൂന്നാൻ f. i. മൂ. പക്കൽ വെച്ചു TR.

മൂന്നാഴിപ്പാട്ടു, see മു—KU. — മൂന്നാഴരി 3 Nāḷi & one Uri; vu. മുന്നാവുരി.

മൂന്നു കാലഞ്ഞൊടപം Bhg. one of the 18 സിദ്ധി.

മൂന്നു കാൽ a whipping post.

മൂന്നുകുക (മൂ 2.) = 3 നുകുക, in huntg. മൂ. കൊടുക്ക.

മൂന്നേത്തെ the 3rd മൂ. പട്ടിണി കിടന്നു TP.

മൂന്നൊന്നു one-third TR. UR.

VN. മൂപ്പു of മൂക്ക q. v. (മൂപ്പൻ etc.).

മൂരി mūri T. M. 1. A bullock, ox മൂരി ചേക്ക to yoke it. മൂ. യോട്ട ചോളിച്ചിട്ട വേണമോ നകം വെപ്പാൻ prov. 2. a high billow കടൽ മൂ. V1. 3. So. T. numbness, apathy, stiffness മൂ. കളക B., മൂരി വിടുക V1. to stretch oneself. ഞൊള ചാട്ടക മൂരിയും Nid 22.

I. മൂരുക, രി Tu. M. To stretch oneself മൂരി ശരീരത്തിൽനിന്നു ശരങ്ങൾ KR. his body bristled with arrows.

[മൂരിച്ചു വന്ന Mpl. Er. = നിവിന്നു].

മൂരി നിവിരുക to stretch oneself ഉണന്ന ഭാവാൽ മൂ'ന്ന ChVr. മാരൻ ആ നേരത്തു മൂ'ന്ന CG. ളുതൻ, രാക്ഷസൻ മൂ'ന്ന KR.

II. മൂരുക mūruya T. M. Tu. (T. C. മുറി = മുറി q. v.). 1. To cut, cut up a hog etc. മുല മൂന്ന മൂലം AR.; to tap a palmtree for toddy (= ചെത്തുക). 2. to reap വിരോധിച്ച നെല്ലു മൂന്നതിനു ശിക്ഷയില്ല TR. മൂന്നു മുറിച്ചു കൊണ്ടവന്ന നെല്ലു No.

മൂക്കുക to sharpen മൂക്കുന്ന, മൂത്തുള്ള ബാണങ്ങൾ CG. ക്രൂരം മൂത്തിരിക്കുന്ന നഖം Bhr.

VN. മൂപ്പ് 1. sharpness, edge മൂ. യേറീടുന്ന കോൽ CG. ആയുധങ്ങളെ മൂ. കൂട്ടുവിൻ ഊട്ടുവിൻ ChVr. whet your swords! മൂപ്പില്ലാത്ത കത്തി a blunt knife. 2. keen sharp wit മൂ. ചാപ്പ് അറിയാ prov. 3. time of reaping നേൽമൂപ്പ് കൂടുന്ന harvest is near. മൂപ്പുകത്തി (3) No. a sickle.

denV. മൂപ്പിക്ക to become sharper ദീനം മൂ'പ്പു, ഉൾക്കാമ്പിൽ മദനമാൽ മൂ'പ്പു Bhr. (S. മൂർഛിക്ക to grow vehement).

മൂപ്പു So. sharpness — മൂപ്പിക്ക to whet.

മൂർഖൻ mūrkhaṉ S. (മൂർഛ). 1. Blockhead, rude, vicious PT. = മൂഢൻ. 2. M. = മുറുക്കൻ a poisonous snake മൂ'നെ തിന്നുന്ന നാട്ട prov. (often മൂ'ൻ പാമ്പു as ഉൾപ്പെട്ട മുള്ളും മൂ'ൻ പാമ്പും എപ്പേർപ്പെട്ടവയും doc.). Kinds: എട്ടടിമൂ., എഴനാണി—, കാട്ട — Boa, കൈതമൂ. hedge-snake പുല്ലാഞ്ഞിമൂ. etc.

മൂർഖത, — ത്വം S. stupidity, obstinacy.

മൂർഖപുലം (doc.) a snake's abode (2).

മൂർമതി vicious മൂ. യായ കൈകേയി AR.

മൂർച്ഛ mūrčha S. (to congeal, stiffen, see മുരി 3.). Fainting, swoon; = അരുതായ്ക Asht. ശരീരത്തിൽ നിന്നു നിശ്ചലിച്ചിട്ട് 27 ദിവസം മൂർച്ഛാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചാൻ AdwS.

മൂർഛന S. 1. id. മൂ'നാ പൂണ്ടുതുടങ്ങി CG. from love-sickness. കാമത്തിന്റെ മൂ. നിമിത്തം Bhr. infatuation. 2. the 7th part of a scale (ഗ്രാമം); tone in music ഗ്രാമങ്ങൾകൊണ്ടും നമൂർഛനംകൊണ്ടുമായാനന്ദമാമാറു പാടിപ്പാടി CG.

denV. മൂർഛിക്ക (S. മൂർഛ) to swoon ഇത്തരം കേട്ടു മൂ'ച്ചു പതിച്ചു KR. മൂ'ച്ചു വീണു Bhg. മൂ'ച്ച കോപം Bhg. = മന്ദിച്ച. (opp. മൂപ്പിക്ക under മൂരുക).

part. ക്ഷുൽപിപാസങ്ങൾകൊണ്ടു മൂർഛിതർ Nal. fainting.

മൂർത്തി mūrti S. (മൂർഛ or fr. മുറു or മുഴക്ക condensation). 1. Solidity, matter. 2. form, shape, body തൻ മൂ. ത്യജിക്ക Bhg. to sacrifice his life; esp. of Gods & their emanations ശിവമൂ. കൾ, or images ദേവസ്ഥാനത്തു ദേവമൂ. യും പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി, also ദേവമൂ. രൂപം TR. പരമാത്മാവവതരിച്ച മൂ. ഭേദങ്ങൾ Bhg. കാരണമൂർത്തി the first cause = കാരണരൂപൻ; കാരുണ്യമൂർത്തി, പരമാനന്ദമൂർത്തി AR. 3. a person തിമൂ., esp. demon മന്ത്രമൂർത്തി q. v., മൂ. ദോഷം തട്ടുക ഇല്ല Tantr. മൂ. തുള്ളൽ, മൂ. യാട്ടം the dance of those possessed by spirits. 4. Tdbh. of മൂർദ്ധാ the head, ചാരിച്ചു മൂ. കിടുക a. med. MM. മൂ. യിലും മുകന്നു RC. മൂ. പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു മുകിൽവണ്ണൻ CC. മൂ. പിടിച്ചനുഗ്രഹിച്ചു or ഗ്രഹം വന്നതി TP.

മൂർത്തിമാൻ m. നരമൂ. Bhr. — മൂ. മത്തു n. S. having shape, Bhg.

മൂർത്തീകരിക്ക to assume a shape, be embodied. അസൂയതാ മൂ'ച്ചു വന്നു KR. incarnate envy.

മൂർദ്ധാ mūrdhā S. (മൂർത്തി 4 fr. മുറു?). The head, pate മൂ. പുകഞ്ഞു prov.—Loc. മൂർദ്ധനി എറിഞ്ഞു AR. at his head. അചല മൂർദ്ധ്നി KR. on the top.

മൂർദ്ധാവികൾ ക്ഷ്വണിച്ചു Sk. = ശിരസി മുകന്നു (parents their children).

മൂർദ്ധജം S. hair of the head മൂ. ഒക്കയും ചെന്നിച്ചു ഭീക്ഷണം KR. മൂ'ങ്ങളിം മുഷിഞ്ഞു Nal.

മൂർദ്ധന്യം & മൂർദ്ധനീയം S. the linguals, as pronounced at the top of the palate.

മൂപ്പു, മൂപ്പിക്ക, see under മൂരുക.

മൂറുക mūŕuya No. = മൂരുക II. f. i. കറിക്കു മൂ. To cut up vegetables.

മൂവ്വ S. = പെരുങ്കുരുമ്പ, വെള്ളോവരം.

മൂല mūla T. M. C. Te. (Tu. മൂന fr. മുന, മുൽ). 1. Corner വീട്ടിന്റെ നാലു മൂലെക്കും നോക്കി Arb. ചേല തൻ മൂലയിൽ കെട്ടിനതെന്തു CG. രണ്ടു മൂലെക്കു നട്ടവേ ബന്ധകടി എന്നൊരു മമ്മം ഉണ്ടു MM. മൂലെക്കിരുന്ന മുറയിടേണ്ടു TP. 2. angle between ES. & WN. point of compass; മിഥുനമൂ. or തെക്കെമൂ. SE.; കന്നി, ധനു, മീനമൂ.

മൂലക്കല്ലു a corner-stone.

മൂലക്കഴക്കോൽ No. a hip-rafter = കോടിക്കഴക്കോൽ.

മൂലത്തണ്ടു the spine.

മൂലം mūlam S. (fr. മുൽ, മുതൽ, മൂട്ട?). 1. Root, esp. ഔഷധമൂ. (പാതിരി, ഞെരിഞ്ഞിൽ, ക്രാവളം, ചെറുവഴുതിനി, വെള്ളോട്ടവഴുതിനി, കമിഴ് with മുഞ്ഞ, പയ്യാനം, ശാരില, മൂവില) med. roots, divided in പഞ്ചമൂ. & ഹ്രസ്വപഞ്ചമൂ. GP 59.; fig. മൂ. മുടിപ്പുതരുതു RC. don't destroy entirely (മൂലഛേദം); also square root (see മൂലിക്ക). പാദപത്മങ്ങൾ മൂലേ നമസ്സാരം Bhg. 2. origin, മൂലത്തിലുള്ള കഥ, മൂലവും പാട്ടുമായി ഭേദം ഇല്ല KR. the original Sanscrit poem (opp. modern translation). 3. capital മുതൽ 3. 4. cause മൂ. മറന്നാൽ വിസ്മൃതി prov.; the essence, substance, എന്തു മൂ. why? ഇന്നതു മൂലമായിട്ടു SiPu. therefore. ചൊല്ലുക വന്ന മൂലം KR. 5. (=മൂട്ട 1.) posteriors; hæmorrhoids രക്തമൂ. 6. the 19th constellation, extremity of Scorpion's head, inauspicious മൂലത്തിൻ മുതല്ലാലമതുണ്ടു CC. മൂലത്തിന്നാൽ MR. മൂ. രാക്ഷസനക്ഷത്രം KR.

മൂലകം S. radish = മുള്ളങ്കി.

മൂലകർമ്മം S. poisoning with roots, sorcery.

മൂലക്കുരു (5) piles.

മൂലഗ്രഹണി dysentery. [വ്യാപാരം KR.

മൂലഘ്നാതി (3) destroying the capital മൂ യായുള്ള

മൂലച്ഛേദം eradication, entire destruction.

മൂലജന്മം (2) original property V2.

മൂലതത്വജ്ഞൻ SiPu. knowing the very essence.

മൂലതായി original mother മൂലോകവാസികൾക്കു മൂ. യേ CG. Lakśmi. [മൂലദ്രവ്യം

മൂലധനം S. (3) the capital മൂ. ഇല്ല VyM.; also

മൂലനഗരം S. a metropolis, residence.

മൂലനാശം S. total destruction മൂ. വരും prov.

മൂലപാട്ടയം a lease granted to the purchaser of an estate constituting him absolute proprietor.

മൂലപ്രകൃതി S. primitive matter or nature മൂ. ആകുന്നതു നീ DM. ഞാൻ താൻ മൂ. AR. Śīta.

മൂലബലം S. the main body, garrison AR.; chief influence at court V1. [the temple.

മൂലബിംബം S. the idol fixed in the heart of

മൂലഭാഷ (2) original language.

മൂലമന്ത്രം essential formula ദേവിയുടെമൂ. DM.

മൂലരോഗം (5) hæmorrhoids അർശ്ശസ്സു of 2 kinds: അന്തർഗ്ഗതം, ബഹിർഗ്ഗതം a. med. [estate.

മൂലവർഗ്ഗം No. original proprietary right to an

മൂലസ്ഥാനം & ശ്രീമൂ — chief residence, metropolis, as of Siva at Gōkarṇa KM.

മൂലാഗ്നി S. the inward fire. മൂ. കത്തുക to have strong appetite. ഉത്തമാംഗേ പിളർന്നുള്ള മൂ. യാൽ കത്തിയെഴുന്ന ദഹിച്ചു ലോകങ്ങളും PrC. of a devotee Hiraṇya.

മൂലാധാരം S. (5) the posteriors & hips.

മൂലാശനം (1) living on roots. Bhg.

മൂലിക 1. med. roots. 2. hemp മൂ. ധൂപിക്ക to smoke bang, or കഞ്ചാവു.

മൂലിക്ക = മൂലീകരണം to find the square-root CS. മൂലമാകുന്നതു വർഗ്ഗത്തിന്റെ വിപരീതക്രിയ Gan.

മൂലോപദേശം principal doctrine.

മൂല്യം (3) value, price മൂ. തരാം എങ്കിൽ SiPu. if you pay for it. ഇരിക്കട്ടേ മൂല്യപ്രകാരങ്ങൾ എല്ലാം SiPu. no need of haggling about the price.

(മൃ 2) മൂലോകം the three worlds മാൽ ഇയന്നിട്ടുന്ന മൂ. വാസികൾ CG.

മൂവകപ്പൊരുൾ 3 kinds of meaning. Tatw.

മൂവഞ്ചു 3 × 5 = 15.

മൂവടി three steps മൂ. പ്രദേശത്തെ ഭൂമിയെ അ ത്ഥിച്ചു Bhg.; a certain measure of time മൂ. ഓടിന വാരണം, മൂ. വചനിച്ചു Pay.

മൂവന്തി, മുച്ചന്ധി, മോന്തി the three Sandhyā, 7½ Nāḻiya before & after sunset; evening. മൂ. കാളി the tutelar Deity of Calicut. മൂ. മേഘങ്ങൾ പാരാതേ പോകന്ന CG.

മൂവർ three persons, the Trimūrti etc. മൂത്തി കൾ മൂവരും കൂടി നിരൂപിച്ചാൽ song.

മൂവാണ്ടു three years ഒരു മൂ. നേരുക്കാലമായി TP.

മൂവാറു 3×6 = 18.

മൂവാരി = മൂപ്പാരി (under മൂക്ക) N. pr. a caste.

മൂവിണ three pairs of bullocks Vi.

മൂവിരൽ 3 inches മൂ. നീളം a. med.

മൂവില three-leaved, a Hemionites or Desmodium; S. സാലപർണ്ണി, ഗ്രഹ GP.

മൂവുലോകം Pay., മൂവുലകം = മൂലോകം.

മൂവെട്ട 24, മൂവേഴ 21, മൂവൊന്ന three.

മൂവേലി RC. holding the trident, Kāli?

മൂവൊമ്പതു ദിനം Bhg. 27 days.

മൂശ mūša 5. (S. മൂഷ fr. മൂചു C. Tu. to cover, T. press). A mould, crucible, also മുയ്യ B. മ ണ്ണൂശ an earthen crucible. ഇരിമ്പു മൂചയിലിട്ട Tantr.

മൂശകാരി, മൂശാരി a brazier, a tribe of the 5 കമ്മാളർ KN. മൂശാലിമൂശ MR. (taxed); also മുയ്യാലി B.

മൂഷികൻ mūšiyaṅ S. (മുഷ്; L. mus). A mouse മൂ. വിഷത്തിന്ന മരുന്ന a. med. (=ഏലിവിഷം). മൂ. മാജ്ജാരനോടു പിണങ്ങുന്ന AR. (a bad omen). മൂഷികസ്ത്രീ PT.

മൂഷികക്ഷത്രിയർ N. pr. lower Kšatriyas that fled from Paraśu Rāma, മൂഷികപ്പരിഷ (opp. മുടിക്ഷത്രിയർ) KU.

മൂഷികരാജ്യം N. pr. a part of Kēraḷa from Kanneṭṭi to Kumāri, with Kulašēkhara's residence KU. (Others put കുവരാജ്യം in its place). [Ti.

മൂസു = മുശു Monsieur. മൂസുബൂസി Mr. Bussy

മൂസ്സ്രത mūssaδu (fr. മൂത്തു q. v. & below it). A lower division of Brahmans = ഉയരിലേ പ രിഷ 151 who have left the കമ്മങ്ങൾക്കധി ക്യം to others & with Paraśu Rāma's sins have taken on themselves the secular power ഭൂമിക്കാധിക്യം—Brahmans who practise surgery are ranking with them.

മൂള mūḷa T. C. So. Marrow, brain Vi.

മൂളി mūḷi T. Te. C. So. Maimed; having lost an ear മൂളിക്കാതൻ m., —ക്കാതി, കാതറ മൂളി f., നാഴിപ്പൊന്ന കൊടുത്താലും മൂളിപ്പെണ്ണു എനിക്കു വേണ്ടാ prov. (so മൂളിമാട്ടു, —ആട്ടു etc.); അറുമൂളി Palg. having lost both earlaps (അ റുപെട്ട മൂ. etc. abuse); a vessel with a broken neck മൂളിക്കോപ്പു, —ക്കിണ്ടി etc. Palg.; = കി ണ്ടി Mpl.; left alone Vi.

മൂളിയൻ Vi. No. Cal. a male monkey.

മൂളുക mūḷuya Te. M. (see മുരളു, മുഴങ്ങു). 1. To groan, moan, mumble ക്രമന്മാർ മൂളും CG. വ യററിൽ or വയർ മൂ. Nid. rumbling of bowels. ചെവി മൂ. ears to tingle V2.; to buzz, as bees Bhg.; to hum a tune, as palankin-bearers, രാഗം മൂ. = ആലാപിക്ക (Brahmans). മൂളുപാ ട്ടുക Palg. = വഴിപ്പാട്ടു. ആന മൂ. to bellow. ജാ തി ചാപല്യംകൊണ്ടു വാലെടുത്തടിച്ചുടൻ മൂളി യും KR. Hanuman, to give indistinct sounds. 2. = ഹുങ്കാരം assent with a "hem" അന്നവാദം മൂളി agreed, gave leave with a hem or nod. വരുണൻ വഴി മൂളാഞ്ഞുവു വില്ലു വാങ്ങി UR. not to give way. ഇന്നു പെരുവഴി മൂളുന്നതില്ലെങ്കിൽ AR. ശകുനി എന്തു മൂളാഞ്ഞു സകലം സമ്മതമല്ലേ CrArj. why did S. alone withhold his consent. നിനക്കു ഒക്ക മൂളുന്നതെങ്കിൽ പാതി രാജ്യം പകുത്തു കൊടുക്ക Bhr. ലേലം മൂളുക = വിളിക്ക, മൂളി or മൂണ്ടുകേട്ടു Palg. listened attentively.

VN. മൂളൽ 1. a hum, groan, whizzing noise. 2. a hem, as mark of content കുട്ടനോടു കുട്ടാൽ മൂന്നു മൂളൽ prov.; also മൂളക്കം.

CV. മൂളിക്ക to cause to grant leave. അഗ്രജ നെക്കൊണ്ടു മൂളിച്ചില്ലതിന്നു Bhr. could not persuade. നിൻ തല പത്തും മൂന്നാളകം മൂ ളിപ്പൻ RS. I shall get them off.

മൂഴക്കു mūḷakkuṅ = 3 ഉഴക്കു, f.i. ഇരുമ്പിന്നു മൂ. ചോര പോയി prov. പെണ്ണു മൂഴക്കായാൽ, കറു ക്കി മൂഴക്കുകമ്പോൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു MM.

മൂഴി mūḻi (T. a ladle). A sluice of rice-fields Vi. see മുഴ3.

മൃഗം mṛġam S. 1. A deer, മാൻ; f. മൃഗി. 2. an animal, wild beast, also m. ഘോരനായ മൃ. KR. 3. a quadruped.

മൃഗതൃഷ്ണ S. mirage കാനജലം, മരീചിക. abstr. N. മൃഗത്വം Vi. beastliness.

മൃഗപതി S. the lion.

മൃഗപ്രായം S. brutish; instinctively.

മൃഗയ S. (മൃഗ്) hunting മൃഗയിൽ അതികുതുകം ഇയലും മനസ്സ് VetC. മൃഗയ ചൂതുകളിം അരുതു KR. മൃഗയാടികൾ പത്തു or ദശവഗ്ഗങ്ങൾ the 10 temptations of a king AR.

മൃഗയു a hunter കൊന്ന മൃ. കൾ Bhg 10.

മൃഗരാജൻ the lion, so മൃഗശാസന സന്നിധൌ CC.

മൃഗശീക്ഷ; Tdbh. മകയിരം q. v.

മൃഗശീലം, മൃഗസ്വഭാവം beastliness.

മൃഗിതം S. sought, pursued.

മൃഗേന്ദ്രൻ = മൃഗരാജൻ PT.

മൃഗ്യം 1. to be sought. 2. brute മൃ'മാം നിൻ ക്ഷത്രിയബലം (opp. ഛദ്മം spiritual) KR.

മൃഡൻ mṛḍaṅ S. (മൃഡ്) Merciful; Siva ഹര മൃഡശിവ Bhr.

മൃണാളം mṛṇāḷam S. The fibre of a lotus stalk പുത്തൻ മൃ'ങ്കൾ CG.; also മൃണാളതന്തു,—സൂത്രം.

മൃതം mṛtam S. (part. pass. of മൃ; L. mortuus). 1. Dead ജാതനായാൽ മൃതനാം Bhr. മൃതന്മാർ പ്രേതമായിട്ടു ബാധിക്കും PR. മൃതനാക്കി Sk. മൃതസമനായ്തരും KR. 2. the particular inclination of each person Vi.

മൃതപത്രിക = മരണശാസനം a will.

മൃതപ്രായം dead-like ജനങ്ങൾ ഒക്കയും മൃ'രായി KR.

മൃതസഞ്ജീവനി life-restoring, a remedy KU. മൃ. ശാസ്ത്രം, also മൃതജീവനിവിദ്യ Bhr. an occult science.

മൃതി S. death ജനിമൃതി Bhg. മൃതിദേഹം നടന്നണയും പോലെ Bhr. a corpse. — മൃതിപ്പെടായ്തിന്നു RS. lest he die.

മൃദ് mṛd (S. to trample on). മൃത്തു Earth, mud മൺ f.i. മൃത്തുകൊണ്ടംബികാമൂർത്തിയെ നിർമ്മിച്ചു DM. മൃൽപിണ്ഡമായ ശരീരം Bhg. മൃത്തിക S. clay, Bhg.

മൃത്യു mṛtyu S. (മൃ). Death മൃ. തനിക്കില്ല എന്നുള്ള ഭാവം Sah.

മൃത്യുഞ്ജയം S. overcoming death (= Siva), a great sacrifice resorted to in great danger. കൂട്ടം — lasts 7 days (fee 21 fanam). മാസം— a monthly ceremony performed on the നാൾ of one's birth (fee 3 fanam). മഹാ— a feast of Cochin Rāja, which in 1862 lasted 40 days. KU. മൃ'യാഗ്നം ചെയ്യു VetC. in order to get a child.

മൃത്യുപുരം CG. Hades മൃ. പ്രവേശിച്ചു AR. മൃത്യുലോകം പുക്കു Brhmd.

മൃത്യുശാസനൻ Siva, SiPu. Brhmd. AR.

മൃദംഗം mṛdaṅġam S. A tabor (മൂൽ).

മൃദു mṛdu S. Mild, soft (Tdbh. മെതു). മൃദുനാദങ്ങൾ തേടും വീണയും കുഴലുകൾ കാഹളങ്ങൾ AR. (opp. drums). വീണാഗാനമൃദുസ്വരം CrArj. മൃദുഹസിതം Nal. a smile. — f. മൃദിയാം ഭവതി Nal. — Compar. മൃദുതരം blandly. abstr. N. മൃദുത്വം S. mildness, gentleness. മൃദുഭാഷണൻ Bhg. speaking gently. മൃദുലം S. mild, soft. മൃ'മായുള്ള രക്ഷ gentle treatment. മൃദുലരസനിനാദം Bhr. മൃ'ല വാക്യം KR. മൃദുപാടികളായോരാ വാത്ത പറഞ്ഞു Chintar. talked peacefully.

മൃധം mṛdham S. War, battle Vi.

മൃന്മയം S. Consisting of മൂൽ, clay.

മൃഷാ mṛšā S. In vain, falsely. മൃഷാകഥാപ്രപഞ്ചനം SiPu. lying.

മൃഷ്ടം mṛšṭam S. 1. (part. pass. of മൃജ്). Wiped, clean. 2. a rich meal, dainties മൃ. അക്കി കഴിക്ക ChVr. മൃ'മായുണ്ണണം AR. സിംഹവും മൃ'ത്തെ ഭുജിക്കായി PT. മാംസാദിയാൽ മൃ'മായുള്ള, മൃ'മാം അന്നം Bhr. മൃ'മായി ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു vu.

മൃഷ്ടാന്നം S. a sumptuous entertainment മൃഷ്ടാന്നപൂർണ്ണോദരന്മാർ SiPu. മൃ. കഴിക്ക vu. = നിറയ. So മൃഷ്ടഭോജനം കൊണ്ടു തെളിഞ്ഞു Bhr.

മൃഷ്ടി S. neatness Vi.

മെകളി = ബഹുളി (loc.).

മെക്കരിക്ക mekkarikka Vi. To vomit.

മെച്ചം meccam (മെച്ചുക T. C. Tu. Te. to applaud fr. മിച). 1. Excellency, superiority മെച്ചം ഏറും പുരക്കോപ്പുകൾ VCh. മെ'മായി കാട്ടാം surprisingly, Nasr. 2. remaining over & above = മിച്ചം. 3. the piece of gold kept as sample = മച്ചം.

മെച്ചമേ well, highly. അച്ഛനെ മെ. നോക്കി ക്കൊണ്ടു intensely. മെ. ചെന്ന eagerly. മെ. ഞങ്ങളെ കൈവെടിഞ്ഞാർ decidedly. മെ. കൊല്ലേണം CG. by all means.

മെച്ചിങ്ങ (& മെളിച്ചിങ്ങ, മെളിച്ചിൽ No.) 1. a quite young cocoanut; മുഖം തിരിഞ്ഞു മെ. just peeping out of the പോള. — മയിമെച്ചിങ്ങ (പാട്ടത്തിൽ ചേക്കും No.) 2nd stage of growth (between മെ— & കരിക്ക); (= വെളിച്ചിങ്ങ, വെച്ചിങ്ങ). 2. a very young palmyra fruit (Palg.).

മെടയുക Vi., see മിട, മുട.

മെതി medi (T. മി—, C. Te. med & met, Tdbh. of മള്). 1. Treading on; treading out grain കൊയ്യും മിതിയും Vi. 2. = മെതിമരം f. i. a threshing machine, മെതിയും മുക്കാലിക്കാലും വലിച്ചു MR. (parts of ഏത്തം).

മെതിക്ക 1. To tread as loam, trample. — CV. പാഷാണം മെതിപ്പിച്ചു Sk. 2. to thrash നെല്ലു മെതിച്ചതും മെതിക്കാത്തതും MR. — CV. കൊറ മെതിപ്പിച്ചു മണിയാക്കി MR. 3. = മെതിയുക to be assuaged, ദീനം മെതിച്ചു കാണുന്നു vu. = ശമിച്ചു.

മെതിക്കല്ല Vi. a door-lintel.

മെതിമരം the step-board near or over a well, treadle of a weaver's loom etc.

മെതിയം 1. a plank over the door (see മതിയം). 2. pieces of wood by which oars are kept in their places Vi.

മെതിയടി wooden shoes as worn by Brahmans & devotees KU. നല്ല മെ. തൊട്ട പലങ്ങളിൽ KR. — സൂചിമെ. slippers with nails or needles in them for austerities' sake.

മെതിയാല Vi. a kind of mortar.

മെതിയുക (= മുട്ടുവാക?). To be bruised പാതി മെതിഞ്ഞൊരു താംബൂലം തന്നുടെ വായ്ക്കുണ്ടു നല്കി CG. തേങ്ങ അരെച്ചിട്ടു മെതിഞ്ഞില്ല No. bruised but not sufficiently ground.

മെത്ത metta 5. (മെതു & മെത്തു = മുട്ടു). 1. A matrass, bedding, quilt അതിമനോഹരമായ മെ. യിൽ ശയിക്ക KR. നന്മലർ മെ. തന്മേൽ Bhr. 2. a terrace. 3. a lever = ചന്ന Palg. — അവൻ പത്താൾക്ക് ഒരു മെ prov. (see മെത്തുക).

മെത്തപ്പായി a double mat (made of കൈതോല boiled in milk & water), the upper one being much finer than the lower, So. = അച്ചിപ്പായി No.

മെത്തശ്ശീല bedding.

മെത്താരണ B. a raised place to sleep on.

മെത്തുക mettuya T. M. 1. (മിക). To rise high. മെത്തും ഉരചേർ famous. മെത്തിന തിറ മുറും അടലിൽ, വാളെ മെത്തിന തിറത്തോട്ട തകർത്തു RC. 2. (C. Te. mettu, T. മിതി) = മെതിക്ക to jump. കത്തിപ്പിളന്ന മാറിടം തന്നിലേ മെത്തി എഴുന്നൊരു ചോര CG. spirting. ഭടന്മാരുടെ ചിത്തത്തിൽ മേന്മേലേ മെത്തുന്ന ഇരിട്ട CG. settling on them. അചലം തന്നിൽ മെത്തി ഇരുന്ന ചെമ്പരത്തി CG. spread. 3. in poet. usage = ചേരുക? വാർമെത്തും പടയുമായി Bhr. impetuous. പുത്തൻ തളിരായി മെത്തുന്ന ചോരിവാ CG.

മെത്രാൻ & മേ — Syr. Metrān, a bishop. മെത്രാനച്ചൻ epist.

മെത്രാപ്പോലിത്താ a Metropolitan.

മെപ്പു meppu (C. = മെച്ചം). N. pr. A Brahman-seat, No. of പള്ളിയാറു; മെപ്പുസ്താന്മാർ a Brahman class.

മെയ് mey 5., also മൈ, മേ (either = മേൽ fr. മി, മിച surface, what covers the mind, or = മയി condensation). 1. The body അവന്റെ മെയ്യിലുള്ള പണ്ടങ്ങൾ, മെയ്യിലുള്ള മുതൽ പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. രക്തം മെയ്യിൽ അണിഞ്ഞു Bhr. മെയ്യും കൈയും തളന്നെനിക്ക TP. നിശാചരർ മൈകളിൽ നിന്നയിർ ചേപ്പെട്ട വീഴ്കയും AR. അവന്റെ മെയ്യിട്ടു വീണു Arb. attacked,

assaulted = മേല്പിട്ടു, മെയ്യേറുക; കത്തിയുംകൊണ്ടെയും ഞങ്ങൾക്കു മെയി തട്ടിയാൽ മാനക്കേടുണ്ടു jud. (Mapl. versus Tīyar). മെയ്ക്കു തട്ടി touched, polluted. 2. a person കൊണ്ടുമെയ്ക്കും കൊടുത്ത മെയ്ക്കും doc. (= ദേഹം). 3. substance, truth പൊയ്യല്ല ഞങ്ങൾ ഇച്ചൊന്നതു മെയ്യെന്നു തേറിനാലും CG. മെയി തന്നേ very true.

മെയ്ക്കടം (2. 3) a loan without pawn or mortgage. [കൂടി KU.

മെയ്ക്കാവൽ a body-guard ഫാ നായരും മെ.

മെയ്ത്തല on the body (Trav. മേത്തൽ); മെ. തൊടുക B. (= No. മേൽ തൊട്ടു നോക്കുക) to assault.

മെയ്ത്താലി an ornament ഞാന്മെ. Pay.

മെയ്ത്തൊഴിൽ gymnastic exercise (= മേനി വിയർപ്പിക്ക) ഫവ ആയുധവും മെ'ലും KU.

മെയ്ത്തോക്കു a musket with a short stock; a favorite gun കുട്ടിമെ., മെയ്ക്കുഴൽ തോക്കു TR.

മെയ്പിടിത്തം mollifying diseased limbs with ointments & stretching them.

മെയ്പൊൻ ornaments worn on the person.

മെയ്മറക്ക to lose oneself, to faint; to be intoxicated, passionate, desperate.

മെയ്മാറാം a'ienation വില്ലുയോ മെ. ചെയ്തുയോ jud.

മെയ്മേൽ 1. on the person മാല മെ. അണിയാതെ Mud. (see മെയി 1.). 2. മെ. വരിക impers. to be possessed, inspired = ഉറയുക, ദർശനം, വെളിച്ചപ്പാട്.

മെയ്മേൽ കാണം (Iḷavars, vu. മെമ്മക്കണം) ചെക്ക a present by the bridegroom's sister for the bride's father, consisting formerly of an imitation of gold, value 3 fanams & upwards, of some gold coin of greater value (similar to I. പരത്തൽ 2); the word is now applied to any gold coin given on this occasion with: കാണം കൊടുക്കുല്ലേ & received with: കാണം പിടിക്കുല്ലേ.= പെൺകാണം No.

മെയ്യൽ 1.= മയ്യൽ q. v. 2.= മെയ്മേൽ 2. ഉണ്ണിയുടെ മെ. വന്നു TP. a Brahman boy was inspired.

മെയ്യുറുതി death ഉക്കരെ മെ. വരുത്തി Anj.

മെയ്യഴകു personal, true beauty. മെ'കള്ള കാന്ത താത എന്നലറി Mud. fairest husband Bhr. [possession.

മെയ്യാക്കം strength & elasticity of body, self-

മെയ്യാരം (= ഹാരം or മെയ്യാഭരണം) ornaments worn on the person. മെയ്യാരപ്പൊന്നു ചമയാഞ്ഞു TP. not dressed out.

മെയ്യാൽ KU. a privilege granted by kings.

മെയ്യിടുക to transfer property to another person.

മെയ്യുര (3) an oath ഒരു മെ. ചെയ്യുന്നോൻ RC.

മെയ്യേറുക to assault സ്ത്രീകളെ TR.

മെയ്യൊക്കം 1.= മെയ്യാക്കം. 2. bodily proportion B.

മെയ്യഴി (3) the true religion.

മെയ്യുക്ക awe, modesty, honor.

മെരിളുക, see മെരുൾ.

മെരുങ്ങു meruṅṅu (& വെരുകു q. v. Tdbh. ളുശം? in T. Te. C. Tu. മെരുകു lustre, glittering = മിൻ). 1. The civet-cat, also കൂട്ടിൽ ഇട്ട മെരു prov. Kinds: കൊടിമെരു (with പുഴുക), മര — or കള്ളിമെരു. (പുഴുക 2, 688). മെരുകിൻ ചട്ടം So. its ventricle. 2.= പുഴുക as മെരു ഓറുക, അണെക്ക to emit the civet.

മെരുങ്ങുക mēruṅṅuya (Te. melugu & medugu, to associate with) = മരുങ്ങുക. To be tamed, attached കല്പകപ്പൂമലർ നണ്ണിന വണ്ടു താൻ മറൊരു പൂവിൽ മെരിഞ്ഞുമോ താൻ CG.

v. a. മെരുക്കുക f. i. കാട്ടാനയെ to tame = മരുക്കുക.

VN. മെരിക്കം = മരുക്കം.

മെരുവം Tdbh. = ളുശം (huntg.).

മെരുൾ meruḷ (T. വെരുൾ, see മരുൾ). Fright കൊട്ടപ്പുപ്പും മെരുളും RC.

മെരുളുക to be scared. മെരുളും മാനേൽ മിഴിമാർ RC., വിണ്ണവർ തിണ്ണം മെരിഞ്ഞു നിന്നാർ CG. No. മെരിഞ്ഞു പോക.

മെൽ mel 5. (Tdbh. = ളല്ല, മെലു). Tender, slender മെല്ലിട കണ്ടു, മെല്ലിടയാൾ, മിന്നും പതറീട്ടും മെല്ലിടമാർ RC.

മെലിയുക T. M. To grow thin, lean ശരീരം പെരിക മെലിയും a. med. ചിന്തിച്ചുടൽ മെലിക ChVr. മെലിഞ്ഞു പോയി emaciated.

VN. മെലിവു, മെലിച്ചൽ thinness, leanness.

മെല്ലുക 1. To be thin, fine മെല്ലിയതു So. 2. T. C. M. to chew, champ (loc.).

Inf. മെല്ലേ ɔ. gently, softly, slowly മെ. ചിരിക്ക, മെ. തിന്നാൽ മുള്ളും തിന്നാം prov.; also മെല്ലവേ, മെല്ലനേ കുഴകം വെള്ളം prov. മെല്ലെന്ന മുഴുക്ക Nid. മൊല്ലെന്നെടുത്തു പുണർന്നു CG. (her child).

V. freq. മെല്ലിക്ക id., മെല്ലിച്ച ശരീരം lean.

മെഹ്ബാൻ P. **mihrbān** (see മി—). A friend; മെ'നിക്ക വെച്ചു TR. (P. mihrbāngi) favouring.

മെഴു melu 1. = മെഴുക്കു T. M. (C. Tu. mēṇa, C. Te. mavaṇa, fr. മിഴ് = മിൾ). Wax (a മലയ രുഭാഷ doc.). മെ. കാട്ടുക, ഇടുക to wax; മെ. പിടിക്ക to form a wax-mould, മെ. ചോക്ക B. to melt the wax out of it. എണ്ണെക്കു പാകം — മെ. കണക്കേ ഉരുകിപോൽ വാങ്ങുക a. med. 2. C. T. Te. മെരു = മിഴ് polished, glittering. മെഴുകുതിരി & മെഴുത്തിരി a wax-candle.

മെഴുകുശീല waxed cloth.

മെഴുക്കോൽ,-ക്കൽ = അന്തിത്തിരിക്കല്ല a granite rosette let into the ground in the E. yard of a house, on which every evening a wick is burned & മാതോർ placed. Palg.

മെഴുനിലം = മെഴുക്കൽ, S. സ്ഥണ്ഡിലം.

മെഴുപാകം, see 1 & പാകം.

മെഴുമീൻ flying fish MC.

മെഴുമെഴു (2) slippy, glibly; hesitatingly.

മെഴുസൂചി a needle of wax! കായും മെ. കൊണ്ടു കുത്തിയ കണക്കുനേ ഇരിക്കുന്ന vu.

മെഴുകുക meluyuya T. M. (fr. മെഴു 2. C. Tu. Te. mettu). 1. To anoint, wax, varnish ശക്കര കൊണ്ടു മെ. to cover one's design with sweet words. 2. to daub a place with cow-dung ചെത്തി അടിച്ചു മെഴുകിത്തേച്ചു Anj. — തളം മെ. (the work of Ambalavāsi). KN. ക്ഷോണി മെഴുകിടർകൾ വിരിച്ചു Bhg. smoothed by plastering with mud or chunam. കുമ്മായം കൊണ്ടു മെഴുകുന്നോർ Anj.

മെഴുക്കൽ, S. സ്ഥണ്ഡിലം a place levelled and smoothed for ceremonies, Brahmans' meals, etc.

VN. മെഴുക്കു anointing, varnish, daubing, polishing. മെഴുക്കെണ്ണ sesam oil. മെ. പിരണ്ടതു lubricated with oil V1. 2. മാച്ചു മെഴുക്കുക Nid. എട്ടുക, കളക, ഇളക്കുക to take oil out of the skin etc.

മെഴുക്കുനേ MC. quite smooth. കുങ്കുമം മെഴുക്കുന്ന പൂചും മാറു Bhr.

മെഴുക്ക meḻukka M. (C. miḷir fr. മിഴ്). To shine with fat, thrive, grow stout മെഴുത്ത മുഖപത്മം RS. Sīta's face. പാരം ഉരുമ്മി മെ'ത്തു നില്ലും പാമനഖങ്ങളോടെ അംശജാലം, നേത്തു പതുത്തു മെഴുത്തുള്ള ചേലകൾ CG. fine cloths.

VN. മെഴുപ്പു 1. lustre, brilliancy വാളിനു V1.; softness of words. 2. stoutness.

CV. മെഴുപ്പിക്ക = തടിപ്പിക്ക V2. to fatten.

മേ mē 1. S. Mine, to me നിത്യയം വന്നുമേ Bhr. 2. T. M. C. = മേൽ in മേക്കെട്ടി a canopy (പട്ടുമേ SiPu.). മേക്കലം the cover of a distil. മേക്കാതു the upper part of the ear, മേക്കാമോതിരം; മേക്കാതില earrings of Iḷawattis; മേക്കിടുക see മേൽ. 3. = മേയ് in മേക്കാരൻ a shepherd.

മേഖല mēkhala S. 1. A girdle, zone ഉടഞ്ഞാൺ. 2. a sword-belt. 3. the sacrificial string = പൂണൂൽ f.i. ഖണ്ഡിച്ചിതു ബ്രഹ്മ (al. ലക്ഷ്മ) മേഖലജാലവും AR 6. in a Hōmam during battle. 4. = foll. ക്രുദ്ധനായ്മേഖലാ കുത്തിപ്പറിച്ചു Mud 2.

മേഖലപ്പുല്ല the Muñja grass [for അരഞ്ഞാൺ (of 3 ചര) of Brahmačāris] മേ. കൊണ്ടു ചരടു MC.

മേഘം mēgham S. (മേഹനം). A cloud കാറു കൊണ്ടു എഴുന്ന മേ., കാള മേ. a rain-cloud. മേ. മൂടുക to be overcast V2.

മേഘച്ഛന്നം S. cloudy (sky). [clouds.

മേഘച്ചാത്തു CC., മേഘജാലം S. a bank of

മേഘത്തണൽ shade of clouds മേ'ലിൽ ഇരുന്നു സുഖിക്ക PT.

മേഘനാദം S. thunder.

മേഘമാല S. gathering of clouds.

മേഘവർണ്ണം = മുകിൽവർണ്ണം.

മേഘവാർ a bank of clouds മേ. കുഴലായ ചോലയിൽ RC.

മേങ്ങുക (മേങ്ങി). Mpl. = മേടിക്ക.

മേചകം mēǰaγam S. (മഷി, മൈ). Black, dark മേചകകാന്തി Sah.

മേച്ചൽ mēččal, VN. of മേയ്ക്ക. 1. Grazing, pasture. മേ. പൂവാൻ CG. to find pasture. പശുക്കളെ കാനനത്തിൽ മേ. പൂകിച്ചാർ Brhmd. 2. covering (പുരമേച്ചൽ), tiling the house. മേച്ചലോടു a house-tile, മേച്ച(ൽ)ക്കാരൻ a tiler. മേച്ച(ൽ)പ്പുറം 1. pasture ground, a meadow V1. 2. a tiled roof.

മേഞ്ഞൽ V1. = മേച്ചൽ 2. covering with grass; a plough-beam = മേഴി.

മേട mēḍa T. M. (മേടു). 1. A raised place; tower വരുന്നതു കാണ്മാൻ ഇരുന്നു ഭൂപതി ഉയർന്ന മേടമേൽ KR. 2. an upper story മേടവെന്തു ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു, തരുണികൾ മേടയിന്നിറങ്ങി KR. മഹാമണിമേടകൾ മഠങ്ങളും PT. 3. a palace, = ഹർമ്യം VyM. മാളികകളും മേടകളും കെട്ടി Arb. a high house. 4. (മേടുക) a bell of cattle sent into the jungle. No.

മേടർ No. (മേടുക) a carpenter as called by Pulayars = മാടാർ.

മേടം mēḍam Tdbh. of മേഷം Aries; the first month മേടഞായറു, മേടഞ്ഞാററിൽ TR. മേടമിടപമാസങ്ങൾക്കിടയിൽ KR.

മേടവിഷു the festival of vernal equinox.

മേടിക്ക mēḍikka = വേണ്ടിക്ക 1. To ask അംഗുലീയം അവനോടു മേടിച്ചു സൂക്ഷിച്ചു Mud. കടം മേ. to borrow. 2. to take, buy, receive.

മേടു mēḍu T. M. C. (മീ or മാടു, Te. mōḍu). 1. Rising ground, a hillock. കുന്നും മേടും hill & dale; മേടും പള്ളവും ups & downs. അകത്തു മേടു the seed-vessel or pericardium of lotus. 2. trouble, കടൽമേടു പെടുക V1. to be wrecked. വളരേ പാടും മേടും affliction.

മേട്ടുവഴി a causeway.

മേടുക mēḍuγa No. (= മിടി, വേടുക). To knock, as with finger. മേടി നോക്കിയാൽ അറിയാം prov. to try whether hollow or full. ആണികൾ മേടിമേടി (al. പോടി ·|·) PT. to drive in, strike V1.

മേടി a piece of wood for striking gongs, a clapper (see മേട 4.), a tongue of iron = വാളം.

മേട്ടി mēṭi (Te. C. chief man = മേററി; or E. mate). A house-servant of foreigners.

മേണിക്ക, ച്ചു vu. No. = മേടിക്ക, see വേണ്ടിക്ക.

മേഢ്രം mēḍhram S. (മേഹ). Penis മേ. വീങ്ങുക Nid.

മേതു mēδu aM. (മേ = മീ surface or Tdbh. of മേദിനി). The earth ഉടലോടുയിരും വേറായി അമ്മേതിൽ വീഴ്ന്നനർ RC. മേതിൽ നിറഞ്ഞങ്ങു മീതേ വഴിഞ്ഞൊരു ശീതം പൊറുക്കരുതാഞ്ഞു CG.

മേത്തൻ mēttaṅ B. A class of Muhammedans.

മേത്തൽ (loc.) = മീത്തൽ, also കുടയുടെ മേത്തു ചോരയുള്ളതു നോക്കി jud. Mpl. — മേത്തോട്ടു upwards.

(മേൽ): മേത്തട്ടു ceiling, upper story.

മേത്തരം the best sort, superior നീതിക്കെല്ലാം മേററരമാനനിശാചരൻ RC.

മേത്തലവായു Palg. sore eyes with head-ache (corr. fr. നേത്രവായു).

മേത്താവി Tdbh. = മേധാവി.

മേത്തോന്നി Gloriosa or Methonica superba, with poisonous root used by women (മേ'യും കിണറും ഉണ്ടു) for suicide.

മേത്രാൻ, see മെത്രാൻ.

മേദസ്സു mēd'as S. (മിദ് fat = മിൻ?). Marrow & fat (2 Iḍangaḷis in the human body, Brhmd.) ഭൂമേ. the fat of the soil.

മേദകം S. vinous liquor for distilling GP.

മേദിനി S. the earth (aM. മേതു), മേദിനീദേവി (AR.) — മേദിനീകൂററർ Bhg. princes. മേദിനീപതി a king.

മേദുരം S. unctuous, smooth.

മേദുരശക്തി KR. a blank weapon.

മേധ mēdha S. (vigour). Understanding മേ. നല്കുക RC. (for writing poetry). മേ. പെരിയവൻ V1. very learned.

മേധം S. (juice) a sacrifice, as അശ്വമേ., നരമേ., ഹയമേധകർത്താ Bhr.

മേധാവി S. intelligent, clever, influential; a manager, overseer, leader. vu.

മേധ്യം S. (vigorous, fit for sacrifice) pure

വനം പുക്കു മേധ്യമൃഗങ്ങളെ കൊന്നു; മേ'മായിരിക്കുന്ന ധർമ്മം Bhg.

മേന, മേനക S. (woman) N. pr. The wife of Himālaya.

മേനവൻ, see **മേൻ**.

മേനാവു P. **miyāna**, A palankin മേ'വിൽ വെച്ചെടുത്തു Arb.

മേനി mēni T. M. (Te. menu = മെയി, മേൽ). 1. The body, shape മേനിയിൽകൊണ്ടു CC. touched. മേ. ചോര കണ്ടു VilvP. surface. മേദിനിക്കു മേനിയിൽ നോവു കുറഞ്ഞുതായി CG. തിരുമേനി the king. മണൽകൊണ്ടു ചമെച്ചു ദേവി തൻ മേനിയെ CG. an idol, likeness. 2. (മേൻ) beauty, excellence. മേ. തങ്കിന വെള്ളെകിറു RC. a fine tusk. നല്ല മേ. ഉള്ള ശീല V1. മേ. പറക So. to flatter, boast. മേ. വരുത്തുക to polish. 3. a sample, sort, measure അടിച്ച മേ. So. new-coined money. കരമേ. കൃഷി higher sort of rice-fields. ഇപ്പണത്തിന്നു നൂററിന്ന ൯ മേ. പലിശ കണ്ടു doc. at the rate of. മൂന്നാംതരം നിലങ്ങൾ ൧൦ മേ. വിളയും (1st class ൨൦ മേ.) yield 10 fold. മൂന്നു മേ. നിലം returning 3 or 4 fold. TR. പത്തു മേ. ഉള്ള കച്ച V1. cloth worth 10 fanam. നൂറു മേ. കണ്ടിരിക്കുന്നു അളത്തത്തിന്നു ൩൦തേ ഉള്ളു 60 Idangaḷis only. 4. the average article മേ. തെങ്ങു ഒന്നിന്നു തേങ്ങ ൫൦ കാണും, കമുങ്ങു മേ. ഒന്നു അടക്ക ൫൦൦ കാണും, മേ. കണ്ടു വിള ൧൦൦ വിത്തിന്നു നെല്ലു ൧൦൦൦ TR. 5. rank, honor അവർക്ക് ഓരോ സ്ഥാനവും മേ. യും കല്പിച്ചു കൊടുത്തു KU. നമുക്കുള്ള സ്ഥാനവും മേ. യും മര്യാദ ഒക്കയും TR. (says a king). തവ ഹാനി വരും മേ. വരാ Ch Vr. — മേ. അറിയുന്നവൻ V1. courteous.

മേനിക്കാരൻ (5) honorable. തന്റെ പുതക്കാർ മേ'ർ TP. friends of the same age; ostentatious.

മേനികെട്ട dishonored.

മേനികേടുവരുത്തുക to dishonor; മേനിക്ഷയം പോക്കുക V2. to take revenge.

മേനിപ്പഴക്കായി (2) a good sort of plantain.

മേനിപ്പഴയരി (2) good rice.

മേനിപ്പാട്ടം (4) rent of land calculated on the average produce of different crops W.

മേനിപ്പൊറുതി (5) prosperity B.

മേനിവിളച്ചൽ (2) the best crop of any parcel of land W.

മേൻ mēṅ T. aM. (C. mēnu = മേൽ). What is above, superiority, excellence.

മേനവൻ a superior, title of Sūdra writers നാലു മേ'ന്മാർ TR. = എഴുത്തുകാർ, gen. മേനോൻ (മേനക്കുടം(ങ്ങൾ) Palg. as called by lower castes); a minister, agent appointed by a Rāja with the gift of a style or palm-leaves; title of barons KU. — അംശമേനോൻ etc. (mod.).

മേങ്കൈ authority.

മേങ്കൊങ്ക a fine breast പുണർ മേ. RC.

മേങ്കോയ്മ the highest power മേ. സ്ഥാനം.

മേഞ്ചാതി V1. (ജാതി) I. excess. 2. fine words. മേ. കാട്ടുക to flatter.

മേഞ്ചൊല്ലാൾ speaking nicely f. മതുമേ. RC. മേഞ്ചൊന്ന Bhg. = മേൽ ചൊല്ലിയ.

മേന്തടി upper timber B.

മേന്തോന്നി, (T. വേ—) = മേത്തോന്നി q. v.

മേനാൾ RC. = മേൽനാൾ.

മേന്നകയാൾ splendidly decorated f. Sīta, pl. മേന്നകമാർ; also മേന്നകത്തയ്യൽ RC.

മേന്നടയാൾ walking nobly f. RC.

മേന്നോക്കി a superintendent, accountant, minister of Porḷātiri; also മേനോക്കിമാർ KU. title of barons മതിലഞ്ചേരി മേ. TR. (in Kōṭayaγattu), മേനോക്കു കൊടുത്തു KU. his office.

മേമ്പെടുക V1. 1. to fall upon something. 2. to suffer bodily pain.

മേമ്പൊടി V1. = മേൽപൊടി.

മേന്മ excellence, superiority. ആകായ്മയും മേ. യും ഇല്ലതിനാൽ KeiN. neither better nor worse for it. ദേവി തൻ മേ. യെ ചൊല്ലിക്കൂടാ CG. മേ. യിൽ, — യോടേ well. മേ. വെടി V1. a royal salute.

മേന്മീശ B. mustaches.

മേന്മേൽ more & more മേ. വർദ്ധിച്ചുവരും, മേ. പ്രസാദിച്ചിതു Bhg. മേ'ലേ CG.

മേന്മൊഴിയാൾ RC. = മേഞ്ഞൊല്ലാൾ.

മേപ്പടി = മേൽപടി.

മേപ്പത്തൂർനാരായണഭട്ടതിരി N. pr. A sage.

മേപ്പാവു mēppāvu (മേൽ). A loft, ceiling ചന്ദനംകൊണ്ടു മേ. വിട്ട TP.; a high building കൊതിക്കെന്റെ മേപ്പയിൽതട്ടി TP.; തച്ചോളി മേപ്പയിലും പോരുന്ന (പുതുപ്പണഅംശം മേപ്പയിൽ ഭേദം) TP.

മേപ്പുലം So. (മേയ്). A pasture.

മേയം mēyam S. (മാ). To be measured. Bhg.

മേയ്ക്ക mēyya 5. (മെയി surface). 1. v. n. To graze, browse ആട്ടു മേഞ്ഞു കാട്ടു prov. ഭൂതലത്തിൽ മേയട്ടേ കന്നുകൾ CG. പോക്കറ വമ്പലി പുല്ലു മേയും CG. കോഴി ഒന്നിച്ചു മേയുമ്പോൾ TR. 2. T. M. (T. C. also vēy, Tu. C. bē) v. a. to thatch a house ശാല കെട്ടി പുല്ലു മേഞ്ഞു jud. with grass; to tile കാട്ട മേ., പുര മേ. (= പുതെക്ക).

VN. മേച്ചൽ (മേഞ്ഞൽ) see above. (858.)

v. a. മേയ്പ്പു To cause animals to graze or eat, to feed, tend അശ്വങ്ങളെ മേപ്പതിനായി, പശുവ്രാത്തെ മേച്ചു Bhr.

CV. മേയ്പിക്ക 1. to cause another to feed cattle. 2. & പുര മേയിക്ക to get thatched.

മേയ്പ്പുലി the hire of a shepherd or for tiling.

മേയ്പ്പുകാരൻ B. a grazier, shepherd.

മേയാപ്പുര a temporary roof as for the monsoon അറുത്തുകെട്ടു കയറാതേ മേ. പെച്ചു കെട്ടുതേ ഉള്ളു TR. (also പെയ്യാപ്പുര opp. പന്തൽ).

മേയ്യ mēyya No. (= മേത). A flaw in a log of sawn or worked timber arising from its not having been properly squared.

മേര mēra T. Te. C. Limit; loc. = മേനി rate അരപ്പണം മേരെക്കു നികിതി ഇട്ടിരിക്കുന്നു TR. at ½ fan. for each.

മേരു mēru S. (മീ, മേൽ). The fabulous mountain of the North മേരുവും കടുകുമുള്ള അന്തരം ഉണ്ടു നമ്മിൽ Bhr. വന്മേ. കുന്നു താൻ എന്നപോലേ CG. അഴകെഴും മേരുർക്കുന്നു RC. മഹാമേരു സമാനധീരർ TR. (in complimentary address).

മേരുപ്പു (മേരു T. sandiver, glass-gall). So. a med. salt ഏറ്റം ലഘുവായുള്ള മേ. GP 73.

മേൽക്ക mērkku T. So. = മേല്പു Westwards ഗ്രഹതെക്കു മേൽക്കും കിളന്നിട്ടു KR.

മേല mēla So. Cannot (either V. neg. of മേൽ 3. = ഒല്ലാ, or corruption of മേല 3. "it is difficult" = അരുതു). ഉരിയാട്ടുവാനും മേലാ, ഓട്ടുവാൻ മേലാഞ്ഞു, നടപ്പാൻ മേലാതായി PT. മേലായ്ക weakness.

മേൽ mēl VN. of മീ (C. മ്യേൽ = മിയ്യൽ). 1. What is above, surface, body = മെയി, as മേലും കൈയും നൊന്തിട്ടു നടന്നാട No. vu. രാവണൻ തന്നുടെ മേലുകൾ ഒക്കയും കീറിപ്പിളന്നു KR. മേൽ ഇട്ടവസ്ത്രം the cloth you wear. മേല്പു തെക്ക MM. (opp. മേലിലും തലയിലും a. med.). സൂതന്റെ മേൽ തട്ടി VilvP. കൊട്ടത്ത് കൊണ്ടമേൽ doc. person (= മെയി 2). ചിന്നമ്പ മേൽ അനങ്ങുന്നതിന്നു ചാകുമ്പോലേ കളിക്കും some bodily exertion; also = മെയ്യൽ q. v. 2. adv. above, upon, on കതിരമേലേറി Bhg. — Loc. termination, often shortened കൊലാമൽ MR. വകയിന്മന്ന നികിതി എട്ടക്ക, കണ്ടത്തിന്മന്ന പതിന്നൊന്നര നെല്ലു TR. മെത്തമന്നെഴനീല്ല vu., മലമ്മന്ന TP. (= മേൽനിന്ന). എന്റെ മേ. പറഞ്ഞു charged me. ഇവരെ മേ. അന്യായം jud. against. അവന്റെ മേലാക്കി transferred property to; more, = പുറം as മുന്നാറിന്മേൽ മുപ്പതു Bhr.; also above mentioned രസം മേൽച്ചാറിൽ അരെച്ചു a. med. in the same decoction. 3. superiority, excellence (Te. Tu. C. good) മേലും കീഴും കണ്ടു TR. allowing for good & bad years, taking an average. മേത്തരം etc. 4. futurity, afterwards മേലിൽ, — ലാൽ, ഇനിമേൽ henceforth. മേൽ വരുവാൻ ഇരിക്കുന്നതു V1. 5. T. M. West വടമേൽമൂല, വടമേപ്പുറം NW., തെന്മേല്പുറം SW.

മേലടി So. rent paid in kind; giving charge of cattle. [രി etc.

മേലധികാരം superior or supreme power, —

മേലവൻ V1. a superior, owner = മേലാൾ.

മേലാക്കം elevation, promotion.

മേലാച്ചി Trav. a maid-servant.

മേലാട fine upper cloth of women.

മേലാൻ = മേലവൻ, pl. മേലാർ a superior, proprietor.

മേലാപ്പു an awning, canopy മുഗ്ധങ്ങളായ മേ. കൾ Bhr. മേ. കെട്ടി തിരവളെച്ചു Anj. പട്ടുമേ. പിടിച്ചു പ്രദക്ഷിണം (of തിരണ്ട പെൺ); also a mosquito curtain.

മേലാസ്ത്രൂറു, (— ലാൻ or — ൾ) the Janmi right ബ്രാഹ്മണർ തങ്ങൾക്കു മേ. കല്പിച്ചു (opp. കീഴാസ്ത്രൂറു) KU.

മേലാസ്പണം loc. said of കടുമനീർ & of പാട്ടം.

മേലായ്മ V1. property in trees & fruits (opp. കാരായ്മ as property of grounds, both embraced by അട്ടിപ്പേറു) So.; also മേൽക്കോയ്മ, മേങ്കോയ്മ.

മേലാൽ (4) hereafter മേ. ഉള്ള കാൎയ്യത്തിന്നു, മേ'ലും രക്ഷിക്ക TR. മേ'ലേക്ക് ഉണ്ടാകുമോ, മേ'ലത്തേ നടപ്പു MR. future.

മേലാൾ an overseer കൂലിക്കാരേ മേ. TR. the person in charge; a commissioner. സമുദ്രത്തിന്റെ മേലാളായുള്ള ഹനുമാൻ RS. conqueror?

മേലു 2nd future (= വലിയൂ etc.) is above, is higher. Gan. അതിൽനിന്നു ലക്ഷം യോജന മേലു Bhg 5.

മേലും moreover, further.

മേലുര upper touch of gold.

മേലെഴുത്തു 1. direction of a letter; also title-page, heading of a chapter. 2. registry. Trav. വലിയ — chief secretary or registrar TrP. (മേ. പിള്ള Trav. the head of പണ്ടാരപ്പിള്ളമാർ 2.).

മേലേ 1. upwards ശവം മേലേ എടുപ്പാൻ jud. to exhume. 2. in Cpds. = മീതേ, മുകളിൽ; പൎവ്വതത്തിൻ മേലേക്ക് എഴുന്നെള്ളി KU. ൨, ൩ കൊട്ട മണ്ണു മേലേക്കു മേലേ വെച്ചു one above the other. മേലേ കുറുമ്പടി etc. upper. (4) മേലേക്കു hence forward. Nal. V1. — മേലേതു what is above or comes next (opp. കീഴേതു Gan.). ചുവന്നും വെളുത്തും കറുത്തിട്ടും ഉണ്ടെള്ളുകൾ അവററിൻ ഗുണം മേലേ മേലേതിന്നാസ്പരും. GP. each following sort better than the preceding.

മേലേടം (4) future part മേ. കഥ Mud. പാണ്ഡവചരിത്രം മേ. വചിക്ക Bhr. the sequel. വൈഷമ്യം കഥെക്കിതിൻ മേ. ഉണ്ടു Mud. henceforth.

മേലേരി 1. high-flaming fire. ഞാൻ ഒരു ചെറിയ മേ. കടക്കേണ്ടതു a fiery temptation. 2. sacrificial fire-wood, fr. jack-trees മേ. കൂട്ടുക a funeral pile. മേ. ചാടുക = തീയാട്ടം.

മേലോക്കി (നോക്കി) upwards മുണ്ടു മേ. ച്ചാടി TP. കത്തിയകത്തിമേ. എടുത്തു jud.

മേലോട്ടു (പട്ടു) upwards മേ. ചെന്നു.

മേൽക്കച്ച (1) a girdle.

മേൽക്കച്ചവടം wholesale dealing.

മേൽക്കഥ (4) പറയുന്നേൻ I go on with the story.

മേൽക്കരം So. additional Government share of crop; tax paid in advance.

മേൽക്കാച്ചൽ (1) fever-heat.

മേൽക്കാച്ചിൽ yam growing on yam.

മേൽക്കാട്ടം great demand, (കാട്ടം 233).

മേൽക്കാണം additional advance of the occupant.

മേ(ൽ)ക്കാതു the top part of the ear, മേ. കത്തുക to men against ആന്ത്രവായു; to Tīyar & Muckuwar women No. of Telly. for ചിററുകാതു q. v.; also to Māpḷichis = അലിക്കത്തുകാതു; see under മേ 2.

മേൽക്കാററു (5) West wind V1.

മേൽക്കിരിയം higher Sūdras, as the പതിനായിരം of Pōlanāḍu. മേ'ത്തിൽ ഒരുമയും ശ്രുരതയും നായ്മസ്ഥാനവും ഏറിയിരിക്കുന്ന നായർ KU.

മേല്ക്കീഴ് more or less, നിണക്കു ഒരു മേൽക്കീഴില്ലേ No. = ഗുരുത്വം you do not care for rank, age, etc.; headlong. മേല്ക്കീഴായി topsy-turvy. = കീഴ്മേൽ.

മേല്ക്കു (1) to the body പെണ്ണുങ്ങളെ മേല്ക്കിട്ട ഏറി, ഞങ്ങളെ മേ. പാഞ്ഞു ഞങ്ങളെ മറിച്ചിട്ടു, ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളെ മേക്കട്ട (sic) കയ്യേറി TR. assaulted = മെയ്ക്കിട്ടുക. (5) West വടക്കു മേല്ക്കായി ഗമിച്ചു KR. ഇണ്ടൽപോം വഴി കിഴക്കു മേല്ക്കും ഇതമുറെറഴും മലയിരണ്ടും അമ്പും നമഃ RC. (to the sun).

മേല്ക്കുമേൽ one above the other; (4) succes-

sively, more & more = മേന്മേൽ; നല്ലതു വരും മേ'ലിൽ Bhg.

മേൽക്കൂട്ടു a roof. [see മേക്കെ —.

മേൽക്കെട്ടി an awning, tester, mosquito-net;

മേൽക്കെട്ടു a string tied over a lock.

മേൽക്കൊൾക (1) to be hit, affected by medicine.

മേൽക്കോയ്മ & — ങ്ക — sovereignty as of Perumāḷs KU.

മേൽച്ചീട്ടു direction of a letter, a label.

മേൽച്ചൊല്ലിയ (2) above-mentioned മേ. കല്പന TR. & മേൽ ചൊന്ന.

മേൽജന്മം (4) the next birth. ChR.

മേല്മുട്ടു an upper room or story, ceiling, deck.

മേല്മുഴ് outer lock.

മേൽനാൾ (4) future time ദാസനായ്വാഴുക മേ. AR.; മേ. എല്ലാം UR. for ever.

മേല്പഞ്ചായം B. an umpire.

മേല്പട (4) the reserve of an army; (1) the upper part of a bank.

മേല്പടി the upper part of a door-frame; above, said, ditto (marked ടി ടി). മേല്പടി കണ്ടത്തിൽ jud.

മേല്പടിയാൻ കയ്യിൽ TR. the same person.

മേല്പട്ടം bishop's office. Nasr.

മേല്പറഞ്ഞ (2) = മേൽച്ചൊല്ലിയ.

മേല്പാടം original copy B., cultivated high ground. [V1.

മേല്പാടു the upper side, surface V1. = മേത്തരം

മേല്പുടവ upper or outer garment.

മേല്പുര & മേല്പുര a roof; an upper room.

മേല്പെടുക to be above, superior.

മേല്പെട്ടു, മേല്പട്ടു 1. upwards (മേ. എറിഞ്ഞു Bhr. മേ'ട്ടേക്കു പൊങ്ങി Bhr. നോക്കി VetC. മേ. ചാട്ടം tumbling). 2. henceforth (മേ. നല്ലവണ്ണം ഇരിക്കേണം, മേ. കമ്പഞ്ഞിക്കു തന്നേ ആകുന്നു ഈ രാജ്യം TR.)

മേല്പെടുക്ക to set over, entrust KU.

മേല്പൊടി vehicle, adjuvant of medicine പഞ്ചതാര മേ. ഇട്ടു a. med. strewed on, added. ഉഴക്കു ചീരകം മേ. യായി പൊടിച്ചിട്ടു, പശുവിൻ നെയി മേ. വീഴ്ത്തിക്കുടിക്ക MM.

മേൽപ്രകാരം as aforesaid.

മേൽഫലം trees, (grain, etc. produced above ground). opp. കീഴ്ഫലം as ചാമ etc. അന്നുണ്ണി ഫലങ്ങൾ 127. 2. doc. the future produce; opp. കീഴ്ഫലം the present one.

മേൽബലം (4) reserve, auxiliary force.

മേൽഭാഗം the upper side അതിന്റെ മേ'ഗേ KU. മേ'ഗേ കൊണ്ടു തിരിച്ചാൻ BR. (a chariot) upwards.

മേൽഭാരം depressing weight; misery of being in the body.

മേൽമണിയം So. superintendence.

മേൽമയിർ So. hair of the body.

മേൽലാഭം extra profit.

മേൽലോകം heaven.

മേൽവരവു extra income; (4) consequence.

മേൽവഴി upper way. ശീഘ്രം ഗമിച്ചവൻ മേ. യിൽ BR. through the sky.

മേൽവായി the palate.

മേൽവാചകം the heading, address of a letter.

മേൽവായിപ്പ an additional loan.

മേൽവാരം Government's share of rent.

മേൽവാഴി V1. a superior = മേലവൻ.

മേൽവിചാരം superintendence.

മേൽവിത്തു seed sown upon other seed.

മേൽവിരിപ്പു an awning. [ter.

മേൽവിലാസം address, superscription of a let-

മേൽവെ[illegible] possession by a high tenure മേൽ എഴുതിയ പറമ്പുടെ മേ. ഒററിയും ഒററിക്കും പുറവുമായി നിങ്ങൾക്ക് എഴുതി വെച്ചു തന്നു (doc.) MR.

മേൽവെള്ളം freshes മേ'ള്ളച്ചാട്ടം.

മേൽശാന്തി, see ശാന്തി.

മേവുക mēvuγa T. M. (T. മേ to love, or = മരുവുക). 1. To be familiar, occupied with വേണുന്ന വേലകൾ മേവി നിന്നാർ CG. 2. to be accustomed to a place & prefer it, abide തത്ര മേവുന്നഹോ മത്സ്യങ്ങൾ PT. വിബുധപുരിമേവിനാൻ Bhr. കാലാലയം മേ. AR. went to inhabit Hades. അവക്കു മേവാൻ ഗൃഹങ്ങൾ Sk. 3. So. T. to adjust, level V1. മേവിക്കൊടുക്ക to reconcile, prove B. 4. aux. V. = വസിക്ക,

ഇരിക്ക f. i. സുഖിച്ചു മേവീടിനാൻ, അറിഞ്ഞല്ലോ മേവുന്നു Bhr.

മേവൽ (So. T. love) dwelling, see മീവൽ.

മേവലർ aM. enemies മേ. തമ്മെക്കൊന്നു RC. മേ'രെ പൊരുതു പുറത്താക്കി AR.

മേശ Ar. mēz, Port. mēsa (L. mensa). A table കൃമികളിൻ മേൽ മേശ കഴിക്കുന്നു MC. to live upon. (തേമേശ തിന്നുക, കഴിക്ക, കടിക്ക vu. Europeans to breakfast).

മേഷം mēšam S. (= മേടം). A ram, Aries.

മേഷത്തൂർ ബ്രാഹ്മണൻ, മേഷത്താടികൾ, മേഷത്തോണാടികൾ N. pr. a deified sage, born to Vararuči of a Parayi KN.

മേഷ B. a hindrance, trouble; B. Palg. flaw. മേയ്യ 860.

മേസ്തരി Port. mestre (L. magister). A Maistry, Arb. ആശാരി —, കൂലിമേസ്തിരി etc.

മേഹം mēham S. (മിഹ്). Urine, also = മേഹരോഗം urinary disease. മേഹപടലം venereal spreading sores.

മേഹനം S. pissing; penis.

മേള mēḷa (Gr. melas). Indian ink; മേളയിൽ കളിച്ചു = മേളത്തിൽ KR.

മേളം mēḷam S. (മിൾ). 1. A band, esp. of musicians. 2. music, harmony താളത്തിൽ ഒത്തിനന്മേളങ്ങൾ ഗീതങ്ങൾ ഓരോന്നേ പാടിപ്പാടി CG. മേ. കൂടുക to unite in a concert, കൊട്ടുക to play. മേ. ഏറീടുന്ന പൈങ്കിളി Bhr. melodious. 3. joining fitly, joy മേളത്തിൽ ഉത്സവം ആരംഭിച്ചാർ, ചേല വെളുപ്പിച്ചു മേ. ഇയറുന്ന ദാസൻ CG. ഛേദിച്ചു മേളമോട്ടഴിയിൽ ഇട്ടു DM. nicely. മേ. കലന്നു ദഹിക്ക VilvP. to burn all over from fever.

മേളക്കാരൻ a musician.

മേളക്കൊഴുപ്പു B. a concert, symphony.

മേളതാളം equal time in music.

മേളനം S. union, assemblage.

മേളാങ്കം B. joy, pleasure.

denV. മേളിക്ക 1. To mix, as sugar in milk ഇളക്കി മേളിച്ചു Mud. വെല്ലവും പാലും തളികയിൽ മേ'ച്ചു തരുവൻ DN. 2. to unite in harmony ഗാനം മേളിച്ചാർ (331) CG. 3. to live happily together സന്തതം അവളോടു മേ'ച്ചു PT. മാനിനിയോടു മേ'ച്ചു മേവിനാൻ Nal. മേളിച്ചു നല്കിനാൻ SiPu. gladly.

part. pass. മേളിതം = മേളം f. i. മന്ദമേ. പൂണ്ടു കഴലൂതി Anj. & മേളമായി ക'ത്തി Anj.

CV. മേളിപ്പിക്ക to combine harmoniously ഓരോ വിദ്യാമേളങ്ങൾ മേ'ച്ചു Bhr.

മേളി = വേളി, ബഹുളി.

മേഴി mēḻi T. aM. (C. mēḍi, mēḷi). The plough-tail V1.

മൈ mai 1. T. M. = മഷി, മഴി, മയി. Antimony; blackness മൈയാർ see മയ്യാർ. 2. = മെയ് C. Tu. Te. body ഓമന്നപ്പൂമൈ CG. 3. T. മൈമ barrenness, whence മച്ചി.

മൈക്കണ്ണി (1) with painted eyes f. മൈ. കണ്ണിൽ പാൎത്തു Nal. മൈ. മാർ Bhr. (മയ്യാർ കൺ).

മൈക്കലേ = മയിക്കലേ, മയക്കിൽ at dusk.

മൈക്കോലവാർകുഴലാൾ CG. dark-haired f.

മൈതാനം P. maidān, A plain, flat, open field ഒക്ക മുറിച്ചു മൈ. ആക്കി TR. മൈതാനയിൽ എത്തി Ti. on the table-land.

മൈതുക maiδuγa aM. rather എയ്യുക; To get അതിൻഫലം മൈതുവാൻ ചമയുന്നത് ഇന്നേ RC 93. now you are to reap the fruits.

മൈത്തുക to be industrious. — മൈത്തൽ toil B.

മൈത്രം maitram S. (മിത്ര). Friendship മൈ. മറന്നു RS.; also മൈത്ര്യം.

മൈത്രി id. ഭൂസുരന്റെയും മൈഥിലൻ തന്റെയും മൈ. യെ പൂരിപ്പാൻ CG. മൈ. രക്ഷിപ്പാൻ പണി KR.

മൈത്രീകരം S. gaining friends AR. (the Rāmāyaṇa is said to be such).

മൈഥില maithila S. Referring to മിഥില, f. i. മൈഥിലരാജ്യം AR.

മൈഥിലി Sīta.

മൈഥുനം maithunam S. (മിഥുന). Matrimony, coitus. — ശ്വാവിന്റെ മൈ. പോലേ prov.

മൈഥുനപരൻ Bhg. lecherous.

മൈഥുനമാസം = മിഥുനം.

മൈനാകം maināγam S. 1. = മൈനാൻ T. M. C. The docile parrot മൈന MC. Temenuchus pagodarum. 2. a mountain in Himālaya പൎവ്വതാധീശ്വരൻ AR.

മൈന്നാത്തു So. A washerman. — മാനാത്തി 809.

മൈന്തൻ maindaṅ T. M. (മൈന്തു T. C. delusion = മയൽ). 1. A boy. 2. a son RC. Mpl.

മൈമ്പു No. = മയിമ്പു Dusk മൈമ്പിന്നു വന്നു.

മൈയൽ RC. = മയൽ q. v.

മൈയാല No. dusk.

മൈയാരം maiyāram (മൈ 2.) = മെയ്യാരം.

മൈയ്യൻ (മൈ 1.) Palg. Er. (opp. മെയ്യൻ) a rogue.

മൈയ്യക്കള്ളൻ Er. a night-snap, night-thief = തഞ്ചം നോക്കി; Palg. an eye-servant.

മൈരേയം mairēyam S. Spirits from Lythrum blossoms മൈ'മാം വീരമദ്യം സേവിച്ചു CG. Bhr.

മൈൽ = മയിൽ q. v.

മൈല grey = മയില.

മൈസൂർ രാജാവു doc. = മയിസൂർ.

മൊക്കളം mokkaḷam No. (Mpl. മൊക്കു, loc. T. മൊക്കൈ a notch). A hollow in the edge or gunwale of a boat to insert a pin (= tholepin), to which the oar is hooked.

മൊങ്ങ moṅṅa (C. Tu. manga) A monkey Vl. = മൊച്ച? [Trav. മോങ്ങക.

മൊങ്ങു(മുഴങ്ങു?) howl, f.i. നായുടെ മൊ. കേട്ടു Vl.

മൊച്ച moćća 1. A light coloured monkey. 2. T. So. a Dolichos tetraspermus, B. മൊച്ചക്കൊട്ട its peas (No. മൊച്ചക്കൊട്ടപ്പയറു = അവര).

മോച്ചൻ (മൂത്ത?) 1. an old man, a big person (loc.). 2. Palg. = നൊച്ചെലി, നച്ചെലി.

മൊച്ചിങ്ങ, see under മുച്ചി.

മൊഞ്ചൻ moñjaṅ 1. No. (മൊഞ്ചി). A strong, fine fellow = മിടുക്കൻ; f. മൊഞ്ചത്തി. 2. So. passionate.

മൊഞ്ചു 1. No. beauty. 2. So. anger B.; moroseness Vl. മൊഞ്ചും മൊട്ടം പറക, കാട്ടുക of discourteous, untractable manners Vl. — മുറിമൊഞ്ചു B. precipitate anger.

മൊഞ്ഞി = മുഞ്ഞി The face (loc.).

മൊട്ട moṭṭa T. M. C. Tu. (മുണ്ഡ). 1. A bald head ചിരെച്ചാൽ മൊട്ട prov.; a Brahman widow; a Māpla ഉപ്പു പുളിക്കുമ്പോ മൊ. ചതിക്കും prov. മൊ. അടിക്ക to shave the head completely. 2. = മുട്ട an egg.

മൊട്ടക്കുന്നു a bare hillock.

മൊട്ടക്കൊമ്പൻ cattle having lost one horn or both.

മൊട്ടത്തലയൻ a Māpla.

മൊട്ടത്തെങ്ങു a cocoanut-plant before the shooting of തിരുൾ.

മൊട്ടപ്പശ So. the white of eggs used as glue.

മൊട്ടു moṭṭu T. M. (Te. C. moggu, mogaḍa fr. മുടു). 1. A flower-bud കുന്ദം തൻ മൊട്ടു, മുല്ല മേൽ ഉല്ലാസമൊട്ടുകൾ, പങ്കജമൊട്ടിൽ തണുപ്പുണ്ടു CG. ചെക്കി—, മഞ്ഞൾ—a. med. പൊന്മലർ മൊട്ടുകൾ പട്ടുകൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞിമന്ത്രിച്ച കലശങ്ങളാൽ അഭിഷേചിച്ചാർ KR. (in coronation), പൂ മൊട്ടിടുക. 2. a nipple മുലമൊട്ടു RS. മുലയിണ മൊട്ടുകൾ VCh. വാരിളം പോർമുലമൊട്ടുകൾ Bhg. 3. bud-like, the blunt end, a pommel പൊന്മൊ. കെട്ടിയ ചൂരൽ TR.

മൊട്ടമ്പു a blunt-pointed arrow പാറപ്പുറത്തെയ്യു മൊ. പോലേയായി SiPu. made no impression. [horns.

മൊട്ടുകൊമ്പൻ (3) cattle with little or short

മൊട്ടുവാൾ a long sword with brass-handle എറിഞ്ഞു പിടിക്ക Nāyar's play with it.

മൊട്ടുസൂചി (തുശി) a pin.

മൊത്തം mottam T. Palg. The whole, total f. i. കൂലി മൊത്തമായി കൊടുക്ക = No. പൊത്തനേ, മുഴുവനും.

മൊത്തുക mottuya (T. Te. to strike, see മു—). 1. To kiss f. i. the hand, Genov. Mpl. എത്ര മൊത്തിയാലും കന്നു പൊത്തിക്കുടാ prov. 2. So. to drink from a vessel B., to sip Vl. (മോക, മോഞ്ഞു).

മൊത്തി (C. mōti = മുച്ചി) 1. the face പാണ്ഡവവണ്ണികൾ കന്നായപ്പോൾ കണ്ണാടികളിടെ മൊത്തി * കറുത്തു CrArj. from envy. 2. the calyx as of cocoa-nut തെങ്ങയുടെ മൊ. അടത്തി, a receptacle of Compositæ; also മൊത്തടന്നു വീണു. *(print: മൊഞ്ഞി).

മൊന്ത 1. So. T. a cruse, B. goglet, പിടി — narrow-mouthed, Arb. (see മോന്ത). 2. a thicket, the lair of a tiger, No.

മൊന്നാക്കൾ Vl. Muham. priests (മുല്ല, മുന്നാൾ?).

മൊയിലോം No. vu. f.i. ഇടക്കാട്ട, ചൊവ്വ മൊ.= മതിലകം.

മൊയ്മൻ moymaṅ (=മുഴവൻ, or T. മൊയ് thronged). The central bulb of an arrowroot.

മൊരമ്പുക morambuya Palg. (T. മൊര·ി·= മൊറു·ി·=മുറു·ി·) Dogs to snarl; men to hawk =മുരളുക.

മൊരി mori (=മുരി, മുളി). The rough outer bark, as of tamarind trees = ചുണങ്ങു; മൊരിയൻ having a dry skin. മൊരിച്ചുണങ്ങു dry scurf on the skin.

മൊരിച്ചൽ dryness of skin or bark. — മൊരികം=മുളിയുക So. [Ti.

മൊരിശി Mauritius മൊ. ക്ക് എഴുതി അയച്ചു

മൊറുമൊറുക്കം=മു — f.i. പിന്നേയും നായിന്റെ പല്ലിന്നു മൊ'പ്പു prov. whets his teeth for more food.

മൊഹീയദ്ദീൻ Ar. muḥiṭ-ed-dīn, Fellow-believers, see യാ II.

മൊള്ളു molḷu, മൊള്ള Urine.

മൊള്ളുക=പീഴ്ത്തുക V1. മൊള്ളാൻ പോകുന്ന (low) So., also No.

മൊഴി moḷi T. M. (Tu. C. Te. nuḍi fr. മുഴങ്ങു or C. muyyi exchange?). 1. A word മു—, വാ—, തേൻ—, മധു—etc. 2. an argument, evidence മൊഴിക്കു തക്കതു വ്യവഹാരശതി KR. the finding accords with the evidence. മൊ. ചൊല്ലു, to state, declare. എന്നുള്ള മൊ. ഉറപ്പായിട്ടു എടുപ്പാൻ പോര TR. statement. ശേഷം എടുപ്പാനുള്ള മൊ. എടുത്തു TR. collected evidence. 3. right, claim കാണിച്ചു ജയിക്കുന്നവക്കു മൊഴി എന്നു കല്പിച്ചു KU. they made good their claim, are in the right. മൊഴിയും മൊഴിക്കേടും VyM. right & wrong. വഴി മൊഴി എങ്കിൽ prov. ഇല്ല മൊഴി ഭവാൻ എങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ Bhr. no just cause. പോരിന്നു മൊഴി എന്നിരിക്കിൽ KR. 4. divorce (loc.= ന്യായം) മൊഴി എന്നുവെച്ചാൽ ഏതാൻ പണവും അരിയിൽ ഇട്ടു തുണിയിൽ കെട്ടി ആ പെണ്ണു ഇനി മേലുപ്പെട്ട് എനക്കാവശ്യം ഇല്ല എന്ന മന്ത്രമാലേ കൊടുക്ക (Mpl.) കെട്ടിയവളെ നീ മൊ. കൊടുക്കേണം, കെട്ടിയവനോടു മൊ. ചൊല്ലിക്ക, കാതിയാർ മൊ. കൊടുപ്പിച്ചു, അവളെ ഉടമക്കാർ മൊ. വാങ്ങി TR. ഞമ്മളെ മൊ. തരേണം; മൊ. ചൊല്ലീട്ടില്ല, അവന്റെറ മൊ. പറയുംമുമ്പേ MR. before he divorce her. 5. N.pr. of plants (മുഴി?) കു—, ചെം—.

മൊഴിക്കേടു (3) wrong തമ്മിലുള്ള ഔചിത്യപ്രാബല്യവും മൊഴിയും മൊ'ം വഴിയും വഴിക്കേടും ഓക്ക Bhr. KR. to weigh the merits & demerits of a case.

മൊഴിപിഴ (3) transgression, മൊ. കൾ അറിവിച്ചു KR. reported misdemeanours.

മൊഴിമടക്കം (2) being nonplussed.

മൊഴിമാതു Saraswati, മൊ'തിനെ തൊഴുതു Bhr.

മൊഴിമാറു aM. a bond, എഴുതിവെച്ച മൊ'റാക കൈശ്ശീട്ടു TR.

മൊഴിമാറ്റം failing in keeping one's word; transposition of words.

മൊഴിമുട്ടിക്ക V2. to nonplus, puzzle.

മൊഴിയുക T. aM. to speak ഇക്കഥ വിശ്വമിച്ചു മൊഴിഞ്ഞു Mud. സന്ദേഹനിവർത്തകം മോ'ന്നേൻ KeiN. മൊഴിഞ്ഞ വാക്കുകൾ Bhr.

മൊഴിവഴി (3) just behaviour അതിനാം ഒരു മൊ. യിൽ ഇഹ നഹി നമുക്കെടോ Nal.

മോ mō (loc.) Mother കാരക്കൽ മോ Anj. N.pr.

മോകം Tdbh. of മോഘം, മോഹം.

മോകുക mōyuya (or മോഴ്ക?, മുകക്ക T. to draw water, C. moge). To drink, sip അവൻ മോണ not for thirst, as med. or for tasting; see മൊത്തുക, മൊന്തുക.

മോയിക്ക 1. V. freq. മോയിച്ചു കുടിച്ചു sipped it out. 2. CV. to give to sip, as to a child, old man, patient.

VN. മോവൽ a gulp, രണ്ടു മോവലിന്നുണ്ടു enough for 2 draughts.

മോക്കണി (T. മൊ—; മുക—?) V1. A sack out of which horses eat.

മോക്തൃവു mōktāvu S. (മുച്). A deliverer.

മോക്ഷം S. 1. liberation അവൻ ചൊന്ന ശാപവും മോ'വും CG. ബന്ധമോ'ങ്ങൾ Bhr. ഇതി പൂതനാമോ. CG. the story of P's deliverance. 2. final exemption from a life in the body, beatitude=മുക്തി, of 4 or 5

kinds സാമീപ്യം, സായുജ്യം, സാലോക്യം, സാരൂപ്യം (സാന്നിദ്ധ്യം Vi.). സലാനന്ദ മോ'വും സ്വയം ലഭിക്കേണം SiPu. മോക്ഷകവാടം തുറന്നു വെപ്പാൻ Anj. (Yamā's angels). പാതി മോ. കിട്ടും KU. 3. letting go ആശ്രയമോ. മുടിച്ച Sk. left off shooting. 4. Nasr. ആകാശമോ. heavenly bliss, CatR.

മോക്ഷകാമികളായ (2) സിദ്ധയോഗിന്ദ്രന്മാർ AR. = മോക്ഷാർത്ഥി.

മോക്ഷകാലം 1. the month Vaiśākha. 2. the last contact with the shadow etc., end of an eclipse.

മോക്ഷം S. procuring beatitude, as a story, Sah. Bhg. സാക്ഷിയായി മേവും ആമോക്ഷൻ CG. God.

മോക്ഷപ്രാപ്തി S. attaining bliss.

മോക്ഷവാസികൾ those in heaven, Nasr.

മോക്ഷവിളക്കു Vi. a ceremony on the 3rd day after a death. [AR.)

മോക്ഷസാധനം (2) bliss-bestowing (f. i. the

മോക്ഷാർത്ഥം (2) id. f. i. ഭൂമിയിലുള്ള ജന്തുക്കൾക്കു മോ. ഇനി ശ്രീരാമായണം ചമെക്ക AR.

മോക്ഷാർത്ഥി S. desiring bliss (52), മോ.കൾ Brhmd. So മോക്ഷേച്ഛുക്കൾ Bhg.

മോഘം mōgham S. (മുഹ്). Useless, vain. മോ. എന്നിയേ PT. unfailingly.

മോങ്ങ് mōṅṅu Kad. (So. മാങ്ങ്). Plantain-suckers when very small (see കന്ന 2, 203). (നേന്ത്രമോങ്ങ് are not transplanted but boiled & eaten).

മോചകൻ mōjayaṅ S. (മുച്). A deliverer.

മോചനം S. liberating; liberation ജാതുഗൃഹ മോചനവൃത്താന്തം Bhr. പാപ—, ശാപമോ. ചെയ്തു.

denV. മോചിക്ക 1. to free, release എന്നെ മോ'ച്ചു വെച്ചു PT. എന്നെ മോ'ച്ചു കൊണ്ടു പാലിക്ക Nal. to save. 2. to dismiss മോ. ഇല്ലവർ Bhr. കാരുണ്യം നിങ്കൽ മോ'ച്ചിതാ Nal. abandoned.

part. മോചിതം = മുക്തം set free. [Bhg.

CV. ബന്ധനത്തിങ്കൽ നിന്നാശു മോചിപ്പിക്ക

മാഞ്ച mōṇja Vi. = മോണ Gums മോ. നാറ്റം V2.

മോഞ്ചുക (Cal.) to suck = മു—, മോകക.

മോടകം mōḍayam (T. മോട്ട = മേട്ട, മുകട്ട). Fragræa Zeylanica, Rh. മോടകത്തിലെ, — ത്തിൻ തൊലി അരച്ചു a. med. — വള്ളിമോ. Anoistrocladus?

മോടൻ CrP. (& മോടം) hill-rice = പറമ്പത്തു നെൽ, വയനാടുകി f. i. തറയിലുള്ള പാത്തും മോടനും ഒക്ക വിരോധിച്ചു TR. — Kinds: വെള്ള, കറുത്ത, അരി, പൊറ്റ, കല്ലാർമോടൻ Palg. Exh. വലിയ, ചെറിയ മോടൻ Er.

മോടി mōḍi 5. (fr. മുകട്ട or C. Te. mōṭa blunt). 1. High bearing, stateliness മോടിയായുടുത്തു, മോ. കൾ പലകൂടി ChVr. embellishments. ഞങ്ങളെക്കാൾ മോ. യായിരിക്ക Arb. grandeur. കോടിദിനേശന്മാർ കൂടി ഉദിച്ചൊരു മോ. കലർന്നു പ്രകാശം SG. ചേടശ്ചേടീവിടന്മാരുടെ മോ. Nal. ധനം ഒട്ടുള്ളം നേരം മോടിയും നശിച്ചു (comfort, luxury) പട്ടിണിയും അകപ്പെട്ടും Chintar. മൂരിക്കു അന്നേരത്തെ മോ. ഇല്ല No. vu. looks lean etc. 2. fashion (C. mōḍike) മുമ്പേത്ത മോടി dress, മോടി ഇങ്ങനേ ചിലചെട്ടികൾക്കു Nal. 3. anything placed by a conjuror who tries to prevent its being removed, മോ. എടുക്ക, ചെക്ക.

മോടിക്കളി (3) No. = മോടിവിദ്യ.

മോടിക്കാരൻ haughty, ostentatious.

മോടിവിദ്യ (3) sorcery, legerdemain = ചെപ്പിടി.

മോട്ടം (see foll.) pride.

മോട്ട mōṭṭu T.C. Te. M. (see prec.). Obstinacy, perverse pride. മോ. കാണിക്ക; മോട്ടുള്ള മൂരി No. a restive bullock = ശാഠ്യം.

മോണ mōṇa Tu. M. (T. = മുന). Gums, snout. കുത്തുക gums to pain Vi. മുറിക്ക; also മൂണ, മോഞ്ച; മോണമേൽ ഒരു രോഗം Nid.

മോണയൻ m., — ണച്ചി f. (abuse.)

മോണി, see മകണി.

മോണ & മോഞ്ച കുടിക്ക No. f. i. an ഇളന്നീർ — see മോകക & മോഞ്ചുക.

മോണോലി Palg. Exh. a kind of paddy.

മോണ്ടം Vi. the porch of a church മുകമണ്ഡപം.

മോതിരം mōdiram T. M. (മുദ്?). 1. Ring നല്ല

മുളമോ'ങ്ങളും VCh. കൈ — SiPu. മോ. ഇട്ടക. 2. a collet, for high caste children മോ. & മുരൾ വെച്ചമോ. (girls), പാലക്കാമോ. (girls & boys), പുലിയൻമോ. 683 or പുലിയാമോ. (boys). മോ. കഴുത്തിൽ കെട്ടുക V1.

മോതിരക്കണ്ണി 1. toe's link or knuckle. 2. a small noose. 3. Hugonia mystax.

മോതിരക്കുടം V1. a necklace of jewels.

മോതിരക്കൈ a gentleman's hand മോ. കൊണ്ടു ചൊട്ട കൊള്ളേണം prov.

മോതിരവള്ളി Artabotrys odorata.

മോതിരവിരൽ the ring-finger.

മോതുക mōduya 5. To dash against.

മോത Tu. No. a surge, rising of waves (smaller than തിര & larger than ഓളം; ഓളം മോതുകയില്ല). മോതപ്പിഴുക No. to ship a sea; fig. കോപത്തിന്റെ മോതത്തെ ഞാൻ ചെന്നതു at the height of his anger.

മോത്തു = മുഖത്തു TP.

മോദം mōdam S. (മുദ്). Joy, delight മോദസാശരത്തിൽ മുങ്ങി KR. മോദവും ഖേദവും. മോദേന (ബഹു — AR.), മോദാൽ S. joyfully = മുദാ.

മോദകം S. (delighting) sweetmeat മോദക പൂവാടി ഭോജ്യാന്നങ്ങൾ Nal.

മോദകരം S. delightful മോദകര സ്തോത്രം VilvP.

denV. മോദിക്ക S. to rejoice മോദിച്ചു ചെന്നവൻ Mud.

part. pass. മോദിതന്മാരായി CG. = മുദിതർ.

CV. മോദിപ്പിക്ക S. v. a. to delight ജ്ഞാകളെ മോ'ച്ചു KU. ദ്രവ്യങ്ങളാലേ Bhg. അകതളിർ ജനികൾക്കു കളികളാൽ Bhr.

മോൻ vu. = മകൻ; What is പൊന്നില്ലാതഛൻ മോനച്ഛൻ prov.?

മോന്ത mōnda 1. (C. mōti, Te. mōmu, T. mūñji). 1. The face പാഴന്റെ മോ. യേ കാണാതേ CG.; the snout ആലെക്കു വരുന്ന നേരത്തു മോന്തെ കുടിക്ക prov. വറു ആടിന്റെ മോന്തെക്കു പറി Arb. 2. (= മൊന്ത) a brass ewer to draw water, water vessel of kings. പിടിമോന്ത = ക്രൂശ; പൊമ്പിടി — TR.

മോന്തുക So. to sip, drink = മോകുക as കഞ്ഞി മോന്തിക്കുടിക്ക V2. to gulp down.

മോന്തി = മൂവന്തി Twilight മോ'ക്കേത്തതായം വെക്ക TP.

മോന്തായം = മുകന്തായം.

മോർ mōr 1. T. M. C. (Te. māru, C. mosaru). Buttermilk മോർചവത്തു പുളിച്ചുള്ള GP. മോർ കിട്ടാത്തോടത്തു പാൽ കിട്ടുമോ. prov.; also മോറിന്നു വന്നോർ prov. നിർ മോർ കുടുക diluted buttermilk. — മോക്കഞ്ഞി, -ക്കാളൻ etc. 2. T. C. Tu. M. = മുകർ face മോരിൽ, മോറിൽ; മോറും കണ്ണും; മോറുചീക്ക the face bloats

മോറുക mōruya No. (V1.2. മുഴുകു) To cleanse, scour metal vessels with ashes etc. കരണ്ടമോറി TP. കിണ്ണം വടിച്ചു മോറി, കിണ്ടി തേച്ചു മോറി.

മോറാഴി, മോറായി the pommel of a knife, stick, etc. (മൊട്ട).

മോലോം vu. = മതിലകം.

മോശം mōšam T. M. (Te. C. Tu. മോസം; Tdbh. of മോഷം). 1. Trick, deceit മോ. പറഞ്ഞുകള കArb. 2. fault, mistake ബുദ്ധിമോ. കൊണ്ട് ഒരു കുറവു ചെയ്യുപോയാൽ ദണ്ഡം കല്പിക്കുന്നു VyM. നിങ്ങളോടു വാക്കുമോശമായി പറഞ്ഞു പോയി TR. mis-statement = അബദ്ധം; (തുകമോ. 1, 464, കൈമോ. 300). 3. loss മോചം വരുത്തുക V1. by missing a fair opportunity etc. [(also sickly).

മോശക്കാരൻ So. a trickster, blunderer; poor;

മോഷകൻ mōšayaṅ S. (മുഷ്). A thief.

മോഷണം S. 1. stealing അവന്റെ വീട്ടിൽ മോ. പോയി, വീട്ടിലുള്ളത് എല്ലാം മോ. പോയ്പോകും Arb. ഒരുവന്റെ വക മോ. പോയാൽ VyM. to be stolen. എലിമോഷണശീലൻ MC. 2. removing മനോമോഷമോഷണം SiPu 4. = മോചനം? 3. captivating ജനഹൃദയമോഷണൻ Bhr. Kṛṣṇa. [ഇപ്പോൾ CG.

denV. മോഷണിക്ക to steal മോ'ച്ചീടുന്ന കാലം

മോഷ്ടാവു S. a thief, hence:

മോഷ്ടിക്ക to steal മോ'ച്ചു പോയി VyM. was stolen. മോ'ച്ചിട്ടോ കൊള്ളയിട്ടിട്ടോ TR.

മോഹം mōham S. (മുഹ്). 1. Fainting, swoon മോഹവും തളർച്ചയും med. സൂതികൊണ്ടുണ്ടായി

മോ. CG. exhaustion. മോ. തെളിഞ്ഞു Sk. 2. fascination, infatuation അവക്കു മോ. ഉണ്ടാക്കി മായാബലാൽ KR. led astray. 3. lust, love മോഹമൂർത്തിക്കകമ്പടിസംസാരപ്രിയന്മാർ Nal. പിള്ളരെ മോ. പറഞ്ഞാൽ തീരും prov. can be talked out of their love. മോ. അഴിയുക, അഴിക്ക, തീക്ക V1. nocturnal pollution. കീഴിൽ ഉള്ളതിൽ അവനു വളരേ മോ. ഉണ്ടു TR. wishes back the old times. അടിയന്തരം നല്ലവണ്ണം കഴിപ്പാൻ മോ. ഉണ്ടു TR.

മോഹനം S. infatuating, tempting മോ'മായുള്ള പൂക്കുലകൾ, മോഹനഗാത്രിയായ തപതി Bhr. മോഹനരൂപി, മോ'മായ കഥാശേഷം Mud. വാനരമോഹനത്തിനു നിന്നിച്ചു KR. to bewilder the monkeys. മോഹനശേഹങ്ങൾ KR. brothels. മോഹനജ്വരം പിടികൂടും Tantr. nymphomany — adv. പൂളിനങ്ങൾ വെളിത്തു മോഹനം KR. lovely.

മോഹനീയം S. attractive മോ'യാംഗനാം ചന്ദ്രൻ Nal.

മോഹാലസ്യം S. swoon. ഭീനംകൊണ്ടു മുഖാലസ്യം (sic) ഉണ്ടായി TR.

മോഹി 1. bewildering. 2. lusting; a lover.

denV. മോഹിക്ക 1. to faint മോ'ച്ചു വീണു Bhg. 2. to be bewildered, fascinated ലംഘനം ചെയ്യാം എന്നാരും മോ'ക്കേണ്ടു Nal. let none deceive himself. 3. to lust, love, covet അഹല്യയെ മോഹിച്ചു ചോദിച്ചപ്പോൾ KR. എന്നെ മോ'ച്ചിടൊല്ലാ Nal. കടപ്പാൻ മോ'ച്ചു Nal. With Loc. മത്സ്യം രസത്തിൽ മോ'ച്ചു ചെന്നു AR. മാലയിൽ Bhr.

part. pass. മോഹിതൻ S. infatuated (=മുഗ്ധം). മോഹിനീമോ. VetC. മായാമോഹിതർ VilvP.

CV. മോഹിപ്പിക്ക 1. to make dizzy നിന്റെ വേഗം എന്നെ മോ'പ്പിടും KR. (to Hanuman). സീതയെ മോ. AR. to deceive by sorcery. താതനെ മോ'പ്പാൻ മറഞ്ഞു Bhr. to excite his curiosity. 2. to allure, seduce, woo പുരുഷനെ VyM., സ്ത്രീയെ Bhg., എന്നെ മോ'പ്പതിന്നരൾ ചെയ്യുയോ Brhmd.

മോഹിനി S. (f. of മോഹി) a fascinating woman. — മോഹിനിയാട്ടം acting a female character (മോ. മുതലായ ആട്ടക്കാർ VyM.).

മോഹർ P. muhur (=മുദ്ര). A gold-coin, 15 Rupees.

മോഴ mōḷa T. M. (Tu. C. bōḷa, like മൂരി, മൊട്ട). 1. Cattle without horns, or with horns turned കൊമ്പൻ പോയതു മോഴെക്കും വഴി prov. ഐരാമ്പേ പോകും വഴി മോഴെക്കെന്നില്ലയോ RS. female elephant. 2. So. stupidity. മോഴ പിരട്ടുക to deceive B. 3. = മോത V1. a billow. മോഴക്കൊമ്പൻ So. Palg. dodded or polled cattle.

മോഴവള a golden bracelet.

മൌക്തികം S. = മുത്തു f. i. മൌ. വിളയുന്നു VCh.

മൌഞ്ജി S. (മുഞ്ജ) A Brahman girdle മേഖലാ മൌ. ഒണ്ടും VCh.

മൌഢ്യം mauḍhyam S. = മൂഢത Stupidity, caste prejudice, fanaticism.

മൌണ്ഡ്യം S. = മുണ്ഡതാ KR. as a punishment of ambassadors.

മൌത V1. = മമത Dissimulation.

മൌത്ത് Ar. maut, Death മൌ'യി പോയി died. മൌത്തളവിൽ Mpl. song. മൌത്ത് നബി Muhammad, opp. ഹയാത്ത്.

മൌനം maunam S. (മുനി). Silence, also with വ്രതം as religious exercise SiPu. മൌനവും ദീക്ഷിച്ചു ഹോമം തുടങ്ങിനാൻ AR. മൌനഭാവം ദീ. VetC. മൌ. പൂണ്ടു നിന്നു CG. മൌനവാസങ്ങളും Nal. of a deserted wife.

മൌനാനുവാദം S. silent consent മൌ'ത്തോടു Bhr. ഇക്കാര്യത്തിനു മൌ. അലം PT.

മൌനി S. silent.

മൌനീന്ദ്രൻ S. id. (part. pass. of മൌനീഭവിക്ക) മഠത്തിൽ മൌ'നായിരുന്ന Chintar.

മൌർഖ്യം maurkhyam S. = മൂർഖത Stupidity, barbarous state of mind മൌ. കളഞ്ഞു ഭജിക്ക AR.

മൌലം maulam S. (മൂലം). Radical; indigenous, born in service മൌലർ എന്നവരുടെ പേർ KR. the garrison of Ayōdhya.

മൌലി S. 1. a hairlock, head-ornament പുപരിച്ചു മൌലിയിൽ ചൂടി CG. എൻപാളം തവ മൌ'യിൽ പതിഞ്ഞു Bhg. 2. a crown, fig. ശ്രുതർകലമൌലി RC. മൌ. കളാം കുലടാംഗനമാർ VCh. പെൺമൌലിമാരായ

വല്ലവിമാർ CG. നാരിമാർമൌലികേ CG. the best of its kind.

മൌഷ്കൃം S. (മുഷ്കര). മൌ. കാട്ടി നടക്ക VCh. To behave insolently.

മൌഹൂർത്തൻ S. = മുഹൂർത്തക്കാരൻ.

മ്യാൽ myāl (C. = മേൽ, or മിട്ടാൽ?) So. Land watered by rain, on which rice-plants are sown thickly. [ശ്രാലിന്റെ കരു GP 69.

മ്രാൽ mrāl (അത്തിമെരാൽ Rh.) Ficus excelsa

മ്ലിശ = മിറിശ.

ല്ലാനം mlānam S. Faded; languor = ല്ലാനി.

ല്ലാവു mlāvṛ So. An elk MC.

ല്ലേച്ഛൻ mlēčchaṅ S. Speaking indistinctly, a barbarian അന്ദ്രഹൃയിൻ മക്കൾ എല്ലാം ല്ലേച്ഛ ജാതികൾ Bhr. ല്ലേച്ഛനീചജാതികൾ എന്നാകിലും മുകരി വന്നീടും, ഒല്ലാത ഉർല്ലേ'ന്മാരും ജീവനുകരന്മാരാം KeiN. gen. Mussulmans, Europeans, in CC. = യവനർ. മന്നിടം ല്ലേച്ഛാധിപത്യമായ്തരും Bhg.

ല്ലേച്ഛത S. barbarianism; abomination.

യ

YA

യ is initial in Dravidian pronouns (യാൻ, or ഞാൻ, യാവൻ); hardly in any verbal root. It changes readily with palatal consonants, as യവനൻ — ചോനകൻ, ജോനകൻ; (ചാമം fr. യാമം); അരയൻ, രായർ fr. രാജാ; ഉശ മുഖൻ Tdbh. തെയമുകൻ etc. Initial യ is often found in the form of എ (യൌവനം — എവ്വനം SG.; എമൻ = യമൻ), of ഞ (ഞാൻ fr. യാൻ), and even ന (യുശം — നുകം). Some യ are derived from വ (ആയിരം fr. സഹസ്രം, C. സാവിരം; അറിയിക്ക fr. അറിവിക്ക) by the influence of palatal vowels. Final യ is frequently dropped (as തേങ്ങായ്, തേങ്ങാ, തേങ്ങ; വായി & വാ).

യ S. Relat. pronoun in യഥാ, യഥാ, യൽ, യാവൽ etc. യസ്പ്രതി രുചി ഭവതി അവൻ തന്നേ വല്ലഭൻ VetC. whom she likes.

യകൃൽ yaṛṛl S. (L. jecur). The liver, Aeht.

യക്ഷൻ yakšaṅ S. (യജ്). A demi-god, a Paradēvata യക്ഷരാജനെറ പുഷ്പകം പോലവേ പല്ലാക്ക KR. Kubēra. ധരിപ്പൂഴം ഇയക്കർ RC.

f. യക്ഷി S., (vu. ലച്ചി) a nightmare, also nocturnal pollution യക്ഷിഗ്രോഹത്തിന്നു നന്നു a. med. ഒരു യ. പീഡ സഹിപ്പാൻ Anj. demoniacal possession; also written എക്കിയാമിവൾ KR. = രാക്ഷസി താടക.

യക്ഷിണി S. id. യക്ഷിണീപിടെക്കു രക്ഷാചൊൽ എങ്ങിനേ CG.

യക്ഷ്മാവു yakšmāvṛ S. (prec.). Pulmonary consumption രാജയ'വും പിടിച്ചു SiPu. രാജയക്ഷ്മണാ മരിച്ചു Bhr.; also രാജയക്ഷ്മാം പിടിപ്പെട്ടു മരിച്ചേൻ SiPu.

യജമാനൻ yajamānaṅ S. (യജ്). 1. A person that institutes a sacrifice & pays for it. 2. a master, lord രാജാവ് ഒക്കയും അനുസരിച്ചു യജമാനസ്ഥാനമായിരിക്കയും ചെയ്തു TR. by indulging them the Rāja gained immense popularity. — mod. f. യ'നിച്ചി & — നത്തി.

യജിക്ക S. to sacrifice, worship പശുക്കൾ തന്നെ വധം ചെയ്തിട്ടു യജിക്കുന്നു, അശ്വമേധക്രിയയാ. യ Bhg.

CV. യജിപ്പിക്കേണം നിങ്ങൾ എന്നെക്കൊണ്ടു KR. യജ്ഞങ്ങൾകൊണ്ടു യജിപ്പിച്ചു മുനിമാരെ CG. [Bhg

യജുസ്സ് S. sacrificial formula; the യജുർവ്വേദം

യജ്ഞം S. A sacrifice = യാഗം f. i. ആരണർ ചൂഴറു കൃഷ്ണയ'ങ്കൾ കൊണ്ടു യജിച്ചു, ആജ്യത്തെക്കൊണ്ടു യ'ങ്കൾ ചെയ്യുന്നു CG. ഭാവനാൽ ഹനിച്ചീടിന യജ്ഞപശുക്കൾ Bhg. — fig. വിജ്ഞാനയ. കൊണ്ടു കേവലാത്മാനം ആത്മനി യജിച്ചു Bhg.

യജ്ഞശാല Bhg. = യാഗശാല.

യജ്ഞസൂത്രം S. = പൂണൂൽ.

യതഃ yaδaḥ S. (യ). Whence; because, for.

യതി yaδi S. (യമ്). Subduer of passions, a Jaina beggar യതിവരനും ഭ്രമിക്കും VetC. യതിവേഷമായി Bhg. = സന്ന്യാസി.

യതനം S. exerting oneself. ചേരുവാൻ യ. ChVr. trying to keep peace.

യത്നം S. effort, exertion ജയിപ്പാൻ യ. ചെയ്തു etc.

denV. എത്ര താൻ യത്നിച്ചാലും അത്രയല്ലുള്ളബലം, വളരേ യ'ച്ചുപദ്രവം കളക, പ്രാണൻ തന്നേ യ'ച്ചു ധരിക്കുന്നേൻ KR. = പണിപ്പെട്ട.

യഥാ yathā S. (യ). As, according to.

യഥാകാമം S. ad libitum യ. ഭക്ഷിക്ക Bhg.

യഥാക്രമം S. in order വയസ്സിന്റെ യ. KU.

യഥാഗതം പോയി as he came, so. -- ഗമിച്ചു യഥാഗമം VetC. [ന്മം Bhr.

യഥാതഥപം S. truthfully യ. കേട്ടാലും മമ ജ

യഥാതഥാ എന്ന പറയുന്നവൻ agreeing to every proposal.

യഥാന്യായം S. properly ഇരുന്നു യ. KR.

യഥാപുരം S. as formerly KR. യ'രേ Sk.

യഥാപ്രകാരം ആക്ക = യഥാസ്ഥാനം ആക്ക.

യഥാബലം S. = ആയോളം.

യഥായോഗ്യം S. fitly V1. Brhmd.

യഥാരുചി S. as you please യ. വല്ല ടിക്കിലും പോയി Nal. [അല്ല MR.

യഥാർത്ഥം S. reasonable, true തെളിയിച്ചതു യ.

യഥാലാഭേന ജീവിക്കുന്നു Bhg. to live upon that which one may get.

യഥാവൽ S. as it was; accidentally, spontaneously യ. ചെന്നു കണ്ടു KU.; vu. യഥാവിലേ, യഥാലേ.

യഥാവിധി S. according to precept.

യഥാശക്തി S. as much as possible യ. മഹാഫലം prov. [ച്ചു യ'മായി KR.

യഥാശാസ്ത്രം S. according to scripture യജി

യഥാസുഖം S. comfortably ഇരുത്തി യ. Brhmd. വാണിതു യ. SiPu. യ'ത്തോടേ ഇറങ്ങി TR. safely.

യഥാസ്ഥാനം S. in proper state or place. യ'മാക്ക (& യ'ത്തിൽ), യ'പ്പെടുത്തുക to reform, restore.

യഥേഷ്ടം ഇരിപ്പതു VetC. &

യഥേഷ്ടം S. as one pleases, also യഥേഷ്ടയാ കംവണ്ണം ളിച്ചു KU.

യഥോക്തം S. as commanded കല്പം യ. അല്ലാഞ്ഞു Brhmd.

യഥോചിതം S. suitably ബോധിപ്പിച്ചെഥോ. PP. യ'മായിട്ടിരുന്നാർ KR. all in their proper places.

യൽ yad S. (യ). What, (L. quod), that.

യദാ S. when = എപ്പോഴോ.

യദി S. if.

യദു yadu S. N. pr. A king എതുനാതൻ Anj. the father of the Yādavas CG. CC.

യദൃച്ഛ yadṛcchā S. (യൽ, ഋഛ് to go). Following one's own will, spontaneous യ. ലാഭത്തിങ്കൽ തൃപ്തനായി Bhg. Instr. ഇന്നെടുക്കുയാ KR. മരിച്ചീടിനാൽ എ'യാ VetC. accidentally, providentially, abruptly, vu. എ'യാൽ.

യദൃച്ഛിക്ക id. ഭൂതലത്തിൽ ലോകൽ യ. യായുന്ന KR.

യന്താവു yandāvu S. (യമ്). A restrainer, charioteer, Bhg.

യന്ത്രം S. 1. A machine, engine; mill, contrivance യന്ത്രപ്രയോഗം കൊണ്ടു by mechanical means. ആരുമേ കൂടാതേ വേണുവീണാടികൾ ഗാനം ചെയ്യുന്ന യ. Bhg. musical boxes. 2. a necklace with amulet മന്ത്രരചിതയ'ങ്ങൾ ധരിപ്പിച്ചാൾ KR.; often എന്ത്രം & ഇന്ദ്രം Mantr. a copper leaf with cabalistic figures worn in the girdle V1.; also a writ, deed. 3. a plan, scheme. യന്ത്രഫലം result. 4. a bulwark കൊന്തളങ്ങൾ അതിചിത്രമാം യ'ങ്ങളും KR. 5. mysterious nameless articles ആ ഏ. ഇങ്ങൊട്ടു കൊണ്ടുവാ that thing the name of which does not occur to me ആ എന്തിര മാച്ചിൽ etc. (see എന്തു 158).

യന്ത്രഉഴിഞ്ഞൽ, — ഞ്ഞാൽ a perpendicular roundabout (with 4 cradles).

യന്ത്രക്കല്ല a millstone.

യന്ത്രക്കാരൻ a mechanic; an engineer; also യന്ത്രപ്പണിക്കാരൻ.

യന്ത്രത്തോരണം Mud. a triumphal arch contrived so that a portion might fall.

യന്ത്രപ്പട്ടിക KM. an inscription.

യന്ത്രപ്പാലപദ്ധതി AR. draw-bridges.

യന്ത്രപ്പാവ an automaton യ. കൾ തിരിക Mud. രാജസേവകന്മാരാം യ. കൾ എല്ലാം Nal.

യന്ത്രപ്പുള്ള a target, a mark in shape of a bird.

യന്ത്രശബ്ദം S. the din of a mill യ. പോലേ ഒന്നങ്ങളെ കടിച്ചു KR.

യന്ത്രി a contriver, schemer.

യന്ത്രികൻ a mechanic, driver യനായ നളൻ Nal. (S. യന്ത്രകൻ).

denV. യന്ത്രിക്ക S. to contrive, scheme, plan മന്ത്രികൾ മന്ത്രിച്ചു മന്ത്രിച്ചു യ'ച്ചു Mud.

യന്ത്രിതം S. (part. pass.) 1. checked. 2. chained യന്ത്രിത തസ്കരൻ VetC. യ'നായ്ക്കിടക്കുന്ന PT. കാമാനലയ'ൻ VetC. tormented.

യമം yamam S. Restraining, refraining from enjoyments & passions. (Often with ഒമം) ഹിംസ ക്രൂരാതേ ഇരിക്കുന്നതു യ. അല്ലാ Bhg 11.

യമകം S. 1. alliteration, rhyme. 2. twins; also എണ്ണയും പശുവിൻ നെയ്യും med.

യമതാട So. (T. ച—, H. jam-dhar fr. യമൻ) a dagger; also മല്യുവഹിച്ചോരെമതാട തന്നേ എടുത്തു Sk.

യമൻ S. 1. subduer, the God of death & Hades, യമഭൃതർ his ministers, യമപുരി his residence. യമഭടർ പൂണ്ട യമപടം അഴകി നോടു നിപിത്തി Mud. a picture of hell. യമളയം അകലുവാൻ SiPu. 2. twins യമന്മാർ CG.=Nakula, Sahadēva.

യമ—& യമലോകപ്പിരട്ടൻ "one who cheats the devil."

യമളം S. a couple. യ'ന്മാർ twins. യമളക്കുള്ള ലക്ഷണം Nid 3. a kind of hiccough.

denV. യമിക്ക S. to restrain, govern.

യമുന S. N. pr., the river Jamna CC.

യവം yavam S. (G. zea). Barley.

യവക്ഷാരം S. nitre യവഴ്ക്കാരം a. med.=ചവക്കാരം.

യവനർ yavanar S. 1. Yavan, Greeks വീരരാം യ'ന്മാർ KR. പാരസീകന്മാർ യവനഗണങ്ങളും Mud. തുഷ്കപുത്രർ യ'ന്മാരായിപ്പോയി Bhr. 2. often for Muhammedans & Europeans യവനേശ്വരന്മാർ Sāhibs; see ചോനകൻ, ജോ—. In Syr. യൂനാ PP. a Greek.

യവാഗു S. (യവ). Fermented rice-gruel, പഴങ്കഞ്ഞി.

യവാതു MC.=ജ—A civet cat.

യവിഷ്ഠൻ Superl. of യുവാൻ. The youngest.

യശലകുശലന്മാർ T. Palg.=കുശലവന്മാർ (കശം 277.).

യശസ്സു yašassu S. (L. decus). Glory ഭാഗ്യശസ്സിനെ ഗാനം ചെയ്യ Bhg; fame ജയിച്ച യ. ലഭിച്ചവൻ KR.

യശസ്വൻ, — സ്വാൻ, — സ്വി S. famous.

യശോഹാനി വന്ന Bhg. we are dishonored.

യശോദ S. Bhg 10. Kṛšṇa's foster-mother (Tdbh. എശോദ 162.).

യഷ്ടാവു yaštāvu S. A sacrificer (യജ്).

യഷ്ടി yašti S. A stick, staff, Tdbh. ഇട്ടി 104, ഒരംട്ടി 118. f. i. യ. യും പിടിപ്പെട്ട VCh. using a staff.

abstrN. നമ്മുടെ യഷ്ടിത്വം എത്രയും കഷ്ടം PT. my stupidity.

I. **യാ yā** 5.=ഏ pron. inter. യാതു, യാവൻ.

II. **യാ** Ar. Oh! Ah! യാ മഹീയട്ടിൻ എന്ന ഖിള കേട്ടാറേ jud. cry of murder or alarm (see മൊഹീ—).

യാഗം yāgam S. (യജ്). A sacrifice ക്രമേ സംവത്സരംകൊണ്ട് ഒടുങ്ങുന്നൊരു യാ. Bhr. നാനാകർമ്മം യാഗങ്ങൾ ആദ്യം പൊയ്യോ KeiN. യാ. കഴിപ്പാൻ അറിയുന്നതാതേ പോം Sah. മുട്ടിക്കിടന്നൊരു യാഗത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ Bhg. യാഗകായ്ത്തിന്നു സഭ കൂട്ടുമ്പോൾ Anach.

യാഗവാൻ S. a sacrificer യാ'നാം മുനി VetC.

യാഗശാല S. a place of sacrifice, Bhr.

യാഗാദികൾങ്ങൾ all kinds of oblations etc.

യാഗാർത്ഥം S. for sacrifice നിന്നെ യാ. ബലി കൊടുക്കും VetC.

യാചകം yājayam S. (യാച്). Begging ബാലകൻ തന്നുടെ യ'ത്താൽ CG. യ'മായി കൊടുക്ക VyM. alms.

യാചകൻ a beggar. യാചകപ്രിയകരൻ SiPu. kind to beggars.

യാചന S. begging, request; also യാചനാഭംഗം ചെയ്യ Bhr. to repel a petitioner; (S. yāčña).

യാചനം S. id. യാ. ചെയ്യാൻ തുടിപ്പോയാൾ SiPu. യാ'മായിട്ടു ചൊന്നാൻ CG. — മറ്റെന്തു യാചനീയം SiPu. what else is to be asked?

യാചിക്ക S. To beg. അന്നത്തെ യാ. VetC. to ask. കല്പകശാഖിയോടു യാ'ച്ചു CG.; also of prayers ഇങ്ങനേ യാ'ച്ചു പൂജിച്ചു കമ്പിട്ടാർ CG. — part. pass. യാചിതം S. begged.

യാജകൻ yājayaṅ S. (യജ്). A sacrificer.

യാജനം S. conducting a sacrifice, sacrificing by deputy.

യാജ്ഞവൽക്യൻ S. N. pr. a saint & legislator.

യാജ്ഞികൻ S. (യജ്ഞ) an institutor of sacrifice യാ'കദ്ധ്വസംഭാരം Nal.

യാജ്യൻ (part. fut. pass.) to whom sacrifices are to be offered യാ'നാം നാരായണൻ ഭക്തിയുള്ളവർക്കു സായൂജ്യമാം മോക്ഷത്തെ നല്കീടിനാൻ AR.

യാതന yāḍana S. (യത്). Pain, torment, chiefly in hell യാ'നാദന്ധത്തിന്നു യോഗ്യത ഇവർക്കു VilvP. യാ'നാദേഹം Bhg. the body given to those in hell. സോദരന്മാരുമായി യാ. പൂണ്ടു ന്നേൻ CG. rather share hell with my brothers. നരകയാ. ഉളവാക്ക KR. നരകയാ. കഴിഞ്ഞനന്തരം ദുരിതശേഷങ്ങൾ കിടക്കിലോ തരുതണ പക്ഷിക്രമികളാടിയായി ധരണിയിൽ വന്നു പിറക്കയും ചെയ്യും KR.

യാതൻ yāḍaṅ (part. pass. of യാ). Gone. എവിടേക്കു യാതനായീടുന്നു Bhr. = പോകുന്നു. pl. യാതന്മാരായി PT. — Inf. യാതും നിയോഗിച്ചു PT. ordered to go.

യാതു S. (goer) a demon, Rākṡasa ആറാം നാൾ ആകാശത്തിൽ കണ്ടിതു യാതുസൈന്യം KR. — also യാതുധാനൻ S. a goblin യാ'ന്മാർ പീഡിപ്പിക്കിൽ UR.

യാതു yāḍu 5. (യാ). 1. = ഏതു as യാതൊരു ദിക്കിൽ ഇരിക്കുന്നു AR. = where? ഏതോ യാതോ. 2. in translations used for rel. pron. (യൽ S.) as യാതൊന്നു കണ്ടത് അതു നാരായണപ്രതിമ HNK. യാതൊരു etc. — pl. യാവചില ബ്രാഹ്മണർ VyM. those Brahmans that; also യാതൊരുചിലർ KR.

യാത്ര yātra S. (യാ in യാതൻ). 1. Going യാത്ര ആക to set out, യാ. ആക്കു to despatch, ദൂതനെ ചൊന്ന യാ. യാക്കി CG.; also രാമം (Acc.) വനത്തിന്നു യാത്രാക്കുവാൻ RS. to banish. കുളിയെ യാ. ആക്കി V1. drove out. — യാത്ര അയക്ക to send off, accompany for a short distance. യാ. യും അയപ്പിച്ചു തേരതിൽ കരേറിനാൾ UR. got herself dismissed, took farewell; so യാ. ചൊല്ല, ഉണർത്തിക്ക KU. യാ. പറഞ്ഞു നടകൊണ്ടാൻ Bhr. said good bye. യാ. തൊഴുത SiPu. or തൊഴുത യാ. യും അറിയിച്ചു KR. യാ. വഴങ്ങി took leave. അവളോടു യാ. വഴങ്ങിച്ചു AR. — എപ്പോൾ യാ. AR. when do you intend to go? സായ്യം കന്നിച്ചു മണത്തണെക്കു യാ. ഉണ്ടു I am to accompany N. to M. 2. journey, voyage തലക്കാവേരിക്കു യാ. പുറപ്പെടുവാൻ TR.; esp. pilgrimage കാശി —, സേതു —, തീർത്ഥയാത്ര. — Tdbh. ചാത്തിര 354, ജാത്ര 405; vu. also ഇച്ചാത്ര this time.

യാദവൻ yāḍavaṅ S. (യദു). A descendant of Yadu, Kṛṡṇa CC.

യാദസ്സ് S. An aquatic animal.

യാദസ്പതി AR. the sea.

യാദാസ്തു P. yād-dāšt, A memorandum, NB., postscript യാ. എഴുതി MR.

യാദൃശം yādṛṡam S. (യ). Which like.

യാനം yānam S. (യാ, whence യായൊ, അയാസീൽ CC. went). 1. Going യാ. തുടങ്ങിനാൻ CC. started. യാനശക്തിയില്ല Brhmd. 2. a vehicle വാരണാശ്വാശ്രുഖരഹരിശാല്ലസൈരിഭസ്യന്ദനമുഖ്യയാനങ്ങൾ AR. തുമുത്തുപൂണ്ട യാ. CG. a chariot.

യാനപാത്രം S. a boat VetC.

യാപന S. (caus. of യാ). 1. Making (time) to go. യാ. എങ്ങനേ കഴിക്കും how subsist? 2. livelihood, maintenance; often യാവന കൊടുത്തയക്ക TR. to dismiss with pay or presents (ചാപണ, രാവണ id.). യാ. കൊടുക്ക provisions to slaves, soldiers; യാ. നോക്കുക V1. soldiers to prepare their meal (& യാ. കരിക്ക V1.); യാ. ക്രൂ V1. victuals. 3. different gifts തരകയാ. tax

on brokers, അടിമയാ. remuneration by Rājas for certain hereditary services.

യാപനം S. spending time കാലയാ. ചെയ്യാൻ Nal. ഏകസംവത്സരം യാ. ചെയ്യേ Si Pu.= കഴിച്ചു. [വിക്ക.

യാപിക്ക S. = കഴിക്ക, to subsist V1. also യാ

യാപ്യം S. 1. removeable. യാ'ങ്ങൾ Nid. curable. 2. to be passed by, mean. 3. provender V1.

യാമം yāmam S. (യമ്). 1. Cessation. 2. the 8th part of a day, a watch of the night (= 10 നാഴിക, if only 3 യാമം are given to the night, as നട്ടയാ.). മൻയാ., രണ്ടാം യാ., പാതിരാ യാ., നാലാം യാ. V1. അന്നേത്തെ രാത്രിക്കു യാമങ്ങൾ മൂന്നുള്ളതെന്നു ഗ്രഹിച്ചില്ല Nal. യാ. കാക്ക to watch. vu. ചാമം 2, 355. 3. high-water time. പതിനാലാം യാ. spring-tide at full moon, മുപ്പതാം യാ. at new moon, കൂട്ടുക to set in, മുറുക to ebb V1.

യാമക്കോഴി 1. a cock crowing exactly $7\frac{1}{2}$ Nāḷika before sunrise. 2. a jackal (loc.)

യാമത്തല (& ചാ —) highwater, neap tide.

യാമിനി S. (& ത്രിയാമ) the night.

യാമ്യം S. related to Yama, southern യാമ്യന്മാരായുള്ള ശ്രുതന്മാർ CG. യാമ്യഭൃതന്മാർ Bhg.

യാവൽ yāvat S. (യൽ). As much as, as far as. യാവത്തും all. യാവജ്ജീവം life-long. യാവൽകന്യാകുമാരി KU. as far as K. കല്പിക്ക യാ. പ്രമാണം Brhmd. say how far!

യാവന, see യാപന.

യാവൻ yāvaṉ 5. (യാ). 1. Who? = ഏവൻ; ബലഹീനനും യാവനുചിതം സമാശ്രയം PT. pl. യാവർ, യാർ = ആർ; f. യാവൾ. 2. = യാതു used for rel. pron. മോഹിയെ യാവൻ ഒരുത്തൻ പൂജിയായുന്നത് അവന്റെ പുണ്യങ്ങൾ ഒക്ക ഭസ്മമാം DM. and ആർ ഒരുവൻ KR. യാതൊരുപുമാൻ Bhg. ഏവൻ ഒരുത്തൻ VyM.; fem. യാതൊരു മോഹിനിയെന്നു ചൊല്ലപ്പെട്ടനു അങ്ങനേയുള്ള മോഹിക്കു നമസ്കാരം DM.; pl. യാവർ എല്ലാം & യാവർ ചിലർ.

യാവാരി yāvāri, Tdbh. of വ്യാപാരി, A caste of merchants in shops & ships, a contractor, dealer in salt-fish etc. (in Talipar. 59) KU. V1. — (vu. ജാവാരി 406).

യാഷ്ടികൻ S. (യഷ്ടി). A club- or staff-bearer, യാ'ന്മാർ ആട്ടി അകററിനാർ AR. peons.

യാൾപാണ yāḷ (T. യാഴ് = വീണ) in യാൾപ്പാണം, യാൾപ്പാണം Jaffna, യാ'ണക്കുട black silk umbrella, യാ'ണപ്പുകയില a quilt, — പുകയില tobacco.

യാഴി (T. യാളി fr. വ്യാളി S.). A lion; panther V1.2.

യിയാസ yiyāsa S. (desid. of യാ). Desire to go. യിയാസു wishing to go.

യുക്തം yuktam S. (യുജ്, യോജിക്ക; part. pass.). 1. Joined, ഭക്തിയുക്തൻ Bhg. = endowed with; occupied with, intent on മോഹാലങ്കാരത്തിങ്കൽ യുക്തയായിരിക്കേണം VCh. a wife needs to have taste for. തകുസപ്പണ്ണവും ശീതസപ്പണ്ണവും യു'മാക്കുവാൻ പണി Si Pu. to solder. 2. fit, proper നീ ചൊന്നതു യു'മത്രേ KR. you are right. വന്നതു യു. Bhg. 3. = തക്കം opportunity ചെയ്യാന്തക്ക യു'ത്തെ വിചാരിച്ചു Ti.

യുക്തി S. 1. Junction, combination. 2. fitness, അതിന്നു യു. ഉണ്ടു that will do, very possible! plausible, quite conclusive. 3. use. ശാസ്ത്രയു. correct reasoning, വാൽയു. V1. 4. means, device, argument യു. കൽകൊണ്ടു സംശയം കളഞ്ഞു തെളിയിച്ചു Bhg. ബുദ്ധി തെളിയുമാറു നല്ല യു. കൾ ഉണ്ടായ്വരേണം VilvP.; യു. കൾ പറക to argue one with another. യു. കൾ മുട്ടി ശ്ലോകനു Bhr.; also advice യു. കൾ ചൊല്ലിത്തുടങ്ങു Bhg. warned. 5. a rhetoric figure, യു. കൾ V2. witticisms.

യുക്തിക്കാരൻ (2 — 5) clever, smart, witty.

യുക്തിഭംഗം impropriety; inconclusiveness. യു. ഉണ്ടു MR. (of disagreeing evidence).

യുക്തിഭാഗ്യം lucky conjuncture B.

യുക്തിഭാഷ a work on astronomy.

യുക്തിഭേദം unfitness, unjust inference.

യുക്തിമാൻ clever, quick-sighted. യു. പറഞ്ഞു രസിപ്പിച്ചു witty. യു. അറിയേണം VCh.

യുക്തിയുക്തം adapted for the occasion യു'ങ്ങളാം വാക്കുകൾ Bhg. [dence.

യുക്തിലേശാദികൾ VyM. circumstantial evi-

യുക്തിവിരുദ്ധം unseemly അവനു പിണ്ഡാപ്പണം യു. VetC.

യുക്തിസിദ്ധം perfectly adapted യു'ങ്ങളായ വാക്കുകൾ Trav.

യുഗം yuġam S. (L. jugum). 1. A yoke, Tdbh. നുകം. 2. a pair കലപ്പയു. Nal. പട —, കര — Bhg. 3. age, period കൃതത്രേതാദ്വാപരകലി എന്നിങ്ങനെ 4 യു. KU. — 30 years are a month of the Gods, 12 such months their year, അതു നാല്പത്തെണ്ണൂറുകൊണ്ടു കൃതയുഗമാം (4800 divine years), 3600 = ത്രേതായു., 2400 = ദ്വാപരം, 1200 (രണ്ടുനൂറാണ്ടു) = കലിയു. CS. അന്നു വാഴുന്ന രാജാവു നന്നെങ്കിൽ കൃതയുഗത്തിൽ നല്ലതു കലിയുഗം prov. (219). വസിച്ചാൻ പലയു. Bhg. ആയിരംയു. കഴിഞ്ഞു അരുളിച്ചു തന്നെ ത്താനറിയാ Kei N. യുഗന്തോറുമുള്ള പൂജാവിധി Bhg 11.

യുഗളം S. = യുഗം 2. a pair പാണിയു. Bhg.; also കരയുഗളി KR.

യുഗാദി vu. feast at New year.

യുഗാന്തം the end of an age or of the world. യുഗാവസാനത്തിങ്കൽ മറഞ്ഞൊളിക്കുന്ന പോലെങ്ങൾ Bhg.

യുഗ്മം S. 1. = യുഗളം a pair നക്ഷത്രയു. വിശാഖം KR. 2. an even number യുഗ്മരാശിയിൽ നില്ക്കിൽ PR. = ഇരട്ടപ്പെട്ടതു Gan. (opp. ഓജം or ഒറ്റപ്പെട്ടതു).

യുങ്കം Vi. = ചുങ്കം, യുങ്കപ്പുര etc.

യുതം yuðam S. (part. pass. of യു). Joined തുരഗയുതരഥം AR. സേനായുതൻ Nal. accompanied by. ധർമ്മപത്നീയുതം വാണു SiPu. adv. with.

യുതാനം Vi. caution, security യു. തിരിയുക, യുതാനിക്ക. (Port. ajuda help?).

യുത്ത് yut S. War; Loc. യുധി Bhr. in war, hence: [war).

യുധിഷ്ഠിരൻ N. pr. the first Pāṇḍawa (firm in യുദ്ധം S. 1. Fought. 2. war, battle ആയുധം എടുത്തു യു. തുടങ്ങി, അരിചില്ലാനാവും മരുന്നും മാറുള്ള യുദ്ധചരക്കുകളും TR. ammunition. യു. ഏറീടുവിൻ AR. give battle. യു. തരിക്ക Mud. to lead the battle. യുദ്ധകൌശലങ്ങൾ (—ല്യങ്ങൾ Bhr.) അറിക Brhmd. to understand fighting (യുദ്ധസാമർത്ഥ്യം).

യുദ്ധബദ്ധൻ a prisoner of war, captive.

യുദ്ധഭൂമി Bhr. = യുദ്ധനിലം, യുദ്ധാങ്കണം a battle-field.

യുയുത്സു Bhr. (desid.) eager to fight.

യുവൻ yuvaṅ S. (L. juvenis). Young യുവാവു, യുവാക്കൾ m.; വിപ്രയുവതികൾ Sah. f., വിബുധയുവതികൾ Bhr. heavenly virgins, പരയുവതികാമം Nal.

യുവരാജൻ S. the heir apparent, a co-regent Voc. യുവരാജ KR. = ഇളയ രാജാ; hence: യു'ജതത്തിന്നവകാശം KR.

യുവസ്ഥം vu. = ഉപസ്ഥം Pudenda.

യുഷ്മൽ yušmad, S. Your യു. പ്രസാദം VetC. വിശ്വാത്മാവിനെ യുഷ്മദ്സുതൈ്വത്തങ്ങൾ ഇല്ല Bhg. [PT. (bug).

യൂകം yūyam S. A louseVi.; also യൂകികാവാക്ക യൂകിക്ക = ഊഹിക്ക Vi. So. T.

യൂഥം yūtham S. (= യൂതം). A flock, herd. യൂഥനാഥൻ a leader of wild elephants, a general, also യൂഥപൻ.

യൂദൻ m., **യൂദത്തി** f. A Jew, Jewess; also ജൂടാഗ്രം (Jew town) & ചൂതൻ Coch.

യൂപം yūbam S. A sacrificial post വില്വത്താലുമാറു യൂ. ഖദിരത്താലുമാറു, 6 പ്രാശ്ച, 2 ദേവദാരുവാൽ KR. [ചന്നീടേണം VetC.

യൂയം yūyam S. You യൂ. കർമ്മമാരാഞ്ഞു കൊണ്ടു

യൂഷം yūšam S. (L. jus). Pease-soup.

യൈൻ in alph. songs = എൻ My, യെമ്പാപം HNK.

യോഗം yōġam S. (യുജ്). 1. Junction, connection, combination. ചാപശരങ്ങൾ ഒക്കവേ യോ. കൂട്ടി SiPu. brought together, got ready. 2. an assembly ബ്രാഹ്മണയോ. KU. (ruling council). എണ്മർയോ. of Kōlattiri. ഏറിയ ചോകനാൽ വന്ന കൂടി TP. for a feast. 3. assembling for war ആയുധക്കോപ്പോടേ ചോകത്തോടേ പോരുന്ന, എല്ലാരും ജോകന പോരുന്ന in military array TP. യോ. തികച്ചെയ്തുവാൻ കരിച്ചു, നാട്ടിലുള്ള യോഗത്തെ തികച്ചു വെടിയും പടയും ഉണ്ടായി TR. called out the militia. 4. connexion, as of stars, conjuncture ഒത്യോ., സത്യോ. astr. നിന്റെ തലയിതി ചോ

കം ഇതു TP. thy fate. ആ യോഗത്തിങ്കൽ വന്ന on that occasion, luckily. ദേവയോഗത്താൽ PT. accidentally. ദേവയോഗാൽ Nal. (see മൈ —). ദേശയോ. കൊണ്ടു യാതു പുറപ്പെടുക എന്നു നിശ്ചയിച്ചു TR. on account of the state of the country. 5. means, rule, prescription നാരങ്ങക്കറിയുടെ യോഗങ്ങൾ കേൾപിച്ചു KU. the recipe. ഓരോ യോ'ത്തിൽ അല്ലാതേ തിപ്പലി തിന്നോലാ GP. ഗ്രഹിക്കയുടെ യോ., ഒരു യോ. എഴുതിക്കൊടുത്തു etc. — fig. means മൂന്നു യോ'ത്തെ മനുഷ്യർക്കു മുക്തി സിദ്ധിപ്പാനായി കല്പിക്കപ്പെട്ട (ഭക്തി, കർമ്മം, ജ്ഞാനം) Bhg. വൈരാഗ്യസംയുക്തമായ ജ്ഞാനയോ. വിധിച്ചതു (വേദം) Bhg. 6. meditation, devotion & other ways of union with the Universal Soul ധ്യാനാദ്യംഗയോഗങ്ങൾ Bhg. യോഗമായതഷ്ടാംഗയോഗം (64) Chintar. മോക്ഷാർത്ഥികളായി യോ. ധരിക്ക Brhmd. Sah. സപ്തഭൂതങ്ങളെയും ഒരംശമാത്രമാകമായി സർവ്വാ സേവിപ്പതു യോ. Bhg 11. 7. acquisition of supernatural powers ഇന്ദ്രയോ. അനുഷ്ഠിച്ചു, സീത ആകുന്നതു യോഗമായാ ദേവി AR. യദുവംശത്തെ ആരുമറിയാതേ യോഗേന പുരിയിൽ ആക്കിനാൻ Bhg. by magic. 8. the philosophy of പതഞ്ജലി Bhg.

യോഗക്കാർ (2) the members of an assembly.

യോഗക്ഷേമം (4) welfare.

യോഗനിദ്ര (6) absorption in meditation, light sleep as of Gods യോ. യും ഉണർന്നരുളിച്ചെയ്തു AR. യോ. തുടങ്ങിനാൻ Bhg. God's rest after a മനുവന്തരം.

യോഗന്മാർ (2) members of council KU.

യോഗപട്ടം (6) state, rank of Yōgis, esp. of their chief, sitting on യോഗപീഠം at Gōkarna KU.

യോഗഫലം (4) good fortune, യോ. കൊണ്ടു ചെയ്തു CG. was enabled to do.

യോഗവട്ടം (6. 7) = യോഗാഭ്യാസം.

യോഗംവരിക (4) to happen, esp. luckily. അവ്വണ്ണമേ യോ. Bhr. രാമനെ കാണ്മാൻ യോ. AR. (= സംഗതി വരിക). ഇവളെ വിവാഹം കഴിപ്പാൻ യോ'ന്നു KN. With Nom. ആപത്തനേകം യോ'രും തേ ChVr. യോ'രേണം സുരേശത്വം എന്നോർത്തു Nal. to be attained.

യോഗവ്രണം B. a virulent sore (4).

യോഗശാസ്ത്രം (6. 7. 8) the science of Yōga.

യോഗാഗ്നി (6. 7) Yōgi's power of kindling a concentrated fire തന്നുടെ വിഗ്രഹം യോ. യിൽ ദഹിപ്പിച്ചു Bhg.

യോഗാചാര്യസ്ഥാനം KU. = യോഗപട്ടം.

യോഗാഭ്യാസം (6) practising Yōga, so യോഗാസനം constant contemplation in different postures.

യോഗാർത്ഥം (1. 8) etymology V1.

യോഗി (6. 7) 1. practising Yōga, a devotee അഭ്യാസയോഗി Vedt. — യോഗിയാർ title of the chief Brahman at Trichoor. — യോഗിശ്വരന്മാർ KU. ruling Sanyāsis. യോഗീന്ദ്രന്മാരാം മുനിമാർ AR. 2. a magician. 3. N. pr. a caste, esp. of schoolmasters (113 in Taliparambu, see ചോയി, മുദ) യോ. ഗുരുക്കൾ who bury their dead in Sanyāsi posture. 4. (1) meeting in battle യോഗി പ്രതിയോഗി തമ്മിൽ പിരിയാതേ Bhr.; also plaintiff. 5. man (opp. woman) in ശാക്തേയം.

denV. യോഗിക്ക to unite, do well what one does V1.

യോഗിനി (f. of യോഗി) 1. a female devotee. 2. endowed with superhuman powers യോ. യായൊരു തോഴി CG. 3. woman in Sakti worship യോ. ഭോഗിനിയാകയും; esp. the priestess (representing Sakti) who receives യോഗിനിനമസ്കാരം (first from the women).

യോഗ്യം yōgyam S. (യുജ്). 1. Fit, worthy കന്യകെ യോ'നാം വല്ലഭൻ Nal. യോ'നായുള്ള തിവൾക്കിന്നാർ പോൽ & Gen. കന്യക തന്നുടെ യോ'നായുള്ളോൻ CG., also n. ഇക്കന്യാമണിയെ മൂവരിൽ ആർക്കു യോഗ്യം VetC. which of the 3 deserves her. 2. capacity, decency യോ'മായുള്ളതേ കണ്ടു പൊരുകാവു Bhr. loyal warfare. യോ'ത്തിന്നു പോരാ unseemly. യോഗ്യക്കേടു = ന്യായക്കേടു; ശാപയോ. ഉണ്ടായി Nasr. deserved to be cursed. 3. (യോഗം 4) fatality, risk യോ'ത്തിന്നു നില്ലുമോ can he meet death. മടിശ്ശീലയുടെ യോ. വിചാരിച്ചു TR. the risk of sending money. യോ'ത്തിന്നു

കൊടുക്ക to give on risk. യോ'ത്തോളം മുറി TR. dangerously wounded. യോഗ്യപ്പെടുക, യോ. പൊറുക്ക to hazard, undertake a responsibility. യോ'ത്തിലാക്ക to endanger. യോ. ഒഴിക്ക, ഇല്ലായ്ക V2. security. 4. what becomes a man. യോ. ചെയ്ക to demand satisfaction V1. ഒരു ചോക്കിയം എടുത്തില്ല TP. യോ. എടുക്കേണം എന്നു നായർ പുറപ്പെട്ട TR. bent on revenge. യോ. തീർന്നു V2. I am revenged. 5. a sacrifice (of രുദ്ര). [വൻ.

യോഗ്യക്കാരൻ No. = യോഗ്യമുള്ളവൻ, പറിയ

യോഗ്യത fitness, worthiness, merit ഇരിക്കത്തക്ക യോ. KU. the right of voting. എൻറെ യോ. my dignity.

യോഗ്യഭാഗ്യം (3) adventure. യോ. പരീക്ഷിക്ക to try one's fortune.

യോജന yōjana S. (യുജ്). 1. rather T. So. Reflection യോ. ചെയ്യ Arb. 2. a measure of distance (=1 കാതം or 4 നാഴിക; al.=2 or 4 കാതം), ഇരുനൂറു യോ. Brhmd. (ശതദ്വയ യോ. al. ഒരുനൂറു) from Gōkarṇa to Kumāri. Tdbh, രോശന V1.

യോജനം = യോജന 1. f. i. ഭോജനം പകുത്തു യോ. കചയ്യാൾ CG. reflected, counted.

denV. യോജിക്ക 1. To be joined ഇരുവരും കൂടി യോജിച്ചു എന്നെ തോല്പിച്ചു, എല്ലാവരും കൂടി യോജിച്ചു ബോധിപ്പിച്ചു MR. combined, conspired. ഇരുകക്ഷിക്കാർ തമ്മിൽ യോജിച്ചു കായ്കം തീർത്തു reconciled. രണ്ടാൾ യോജിച്ചു നിലം നടന്നു MR. (= ക്രയ). യോജിച്ച ചിത്തത്തോടും അർച്ചന ചെയ്ക Bhg. with collected mind. മാനുഷരുടെ ധർമ്മം ഒക്കയും എങ്കൽ തന്നേ താനേ യോജിക്കും Bhg. will unite. 2. v.a. = കൂട്ടുക V1. to use, apply രഥത്തെ KR.

യോജിതം joined. (part.).

VN. യോജിപ്പു union, agreement ആ വാക്കുമായി യോജിപ്പില്ലായ്തേ കാണുന്നു MR. tallies scarcely. പ്രതിഭാഗം തെളിവിലേക്കു യോജിപ്പായി കാണുന്നു, അതിനു യോജിപ്പായി പറഞ്ഞു MR.

VC. യോജിപ്പിക്ക to join. രഥം യോ'ച്ചു Bhr. ordered the horses. മഹാരഥം നന്നായി ചമച്ചു യോ'ച്ചു നിത്തി AR. (a minister for the king). അവനുടെ കണ്ണും യോ'ച്ചു CrArj. reunited. നിന്നെയും നൈഷധനെയും യോ'പ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു Nal. to bring together.

യോജ്യം = യോജനീയം joinable. യോ'മായി കായ്ങ്ങൾ സാധിച്ചു Nasr. nicely.

യോജ്യത 1. connexion, association. ഭീതിമോഹാദിസംഗയോ. കൊണ്ടു മനസ്സ് ഏതൊരു വശം ചേരും Bhg. affected by the influences of fear & lust. 2. harmony, friendly feeling അന്യോന്യം യോജ്യതക്കേടുവരാതേ TR. disagreement.

യോത്തൃഷ്ടം vu. = ജ്യോതിഷ്ടം.

യോദ്ധാവു yōddhāvu S. (യുധ്). A warrior നാനായോദ്ധാക്കളോടും VCh. ശൂരരാം യോദ്ധാക്കൾ Nal.; also യോധൻ, യോധകൻ, ചിത്രയോധി Brhmd. പച്ചതവക്ഷോപലയോധികൾ AR.

യോനകൻ = യവനകൻ, ചോ—.

യോനി yōni S. (യു). 1. Vulva യോനിലിംഗങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു സംബന്ധിച്ചാൽ Bhg. യോ. മലം നീർ വമന്നവർ a. med. യോനിമുഖം,—രോഗം (XX.); Nid. ശൂദ്രയോനിയിൽ പുത്രർ ഉല്പാദിച്ചു GnP. മാനുഷയോനിയിൽ പിറന്നു, യോനിസ്പർശവും ബാഹ്യവായുസ്പർശവും കൂടി ജ്ഞാനവും പൂർവ്വജന്മസ്മൃതിയും നശിച്ചു പോം Brhmd. 2. origin ദേവയോ. of divine origin. ആദ്യ യോനി CC. Brahma. മേദിനിയിൽ അയോനിജയായുള്ളോരും AR. (Sīta). യോനികൾ നാല്വണ്ണമല്ലോ Vedn. (അണ്ഡജം, ഉൽബീജം, സ്വേദജം, ജരായുജം).

യോനിജം S. born of a womb, opp. അണ്ഡജം, സ്വേദജം etc. VetC. യോ'ങ്ങളാൽ ഭൂതഗ്രാമത്തായ്ക Bhg. [മണി Nal.

യോഷ yōša S. (ജുഷ്). Woman യോഷമാർ യോഷിൽ S. id. യോഷിത്തുകളെക്കൊണ്ടും VCh. യോഷിതാമണി Brhmd. യോഷിജ്ജനം CG.

യൌതകം S. = യൌതം A dowry V1.

യൌനം S. = യോനിസംബന്ധം.

യൌവനം S. yauvanam (യുവൻ). 1. Youthfulness, marriageableness ഏണമിഴിക്കു ഉടൻനിതു യൌ. VetC. became of age. എവ്വനം

(sic) പ്രകാശിച്ചു കാന്തിയും വളർന്നിതു Si Pu.

യൌ'മുള്ള പുരുഷൻ Sil. a young husband.

2. passions of youth യൌവനക്കൊടുങ്കാറു വർദ്ധിക്ക നിമിത്തമായി മൈവബുദ്ധിയാം ദീപജ്വാലയും പൊലിഞ്ഞിതു Si Pu. അവളെക്കൊണ്ടിപ്പോൾ യൌ. സഫലമാക്ക Mud. lie with her.

യൌവനകണ്ടകം pimples മുഖക്കുരു.

യൌവനലക്ഷണം breasts; beauty.

യൌവരാജ്യം S. dignity of യുവരാജൻ, f. i. യൌ'ജ്യാഭിഷേകം Bhr. KR. യൌ'ജ്യസ്ഥാനം എല്ലാം നിവൃഹിച്ചു Si Pu.

ര

RA

ര is originally not initial in Mal. words (Tdbh. അരങ്ങു, അരകർ, ഇരവതി, ഉരുവു); the analogy of such Tdbh. has caused original ഇ to be dropped in രണ്ടു, രാ etc.

രക്കിക്ക Tdbh. = രക്ഷിക്ക f.i. രക്കിച്ചു കൊൾക MM.

രക്കു, രക്കുണ്ണി N.pr. m. (= രക്ഷു, രക്ഷി f. Palg.

രക്തം raktam S. (രഞ്ജ്). 1. Dyed; red. 2. attached to അവൾ എന്നിൽ രക്തയല്ല വിരക്തയത്രേ; (in Cpds. സ്ത്രീരക്തൻ = സകതൻ). 3. blood, in the human body 4 അഞ്ഞാഴി; also pl. രക്തങ്ങൾ വക്കിച്ചു KR. (a bad omen). ഒഴുകീടിന രക്തക്കളി കണ്ടു ചിരിച്ചു Bhg. flow of blood. ര. ചൊരിക, കളക etc.

രക്തച്ചൊരിച്ചൽ flow of blood, bleeding.

രക്തപായി a blood-drinker. ര. കൾ പൂത്തമാടി Brhmd. demons.

രക്തപിത്തം hemorrhage, plethora with liver affections Nid., jaundice.

രക്തപ്രസാദം lustiness, healthy mien ര'മുള്ള സുമുഖത po. വെള്ളം ര'ത്തിനുത്തമം Nid.

രക്തബീജം 1. born from blood ര'ന്മാർ അസംഖ്യം ഉണ്ടായി DM. 2. of red grains, pomegranate.

രക്തമോക്ഷണം venesection.

രക്തവാർച്ച issue of blood.

രക്തസംബന്ധം consanguinity.

രക്തസാക്ഷി witness of a murder; a martyr.

രക്തസ്രാവം bloody flux; a. med. രക്തസ്സ്രാവം.

രക്തക്ഷയം impoverished blood.

രക്താന്തനേത്രൻ AR. with blood-shot eyes.

രക്താഭിഷിക്തൻ Sk. covered with blood, wounded all over ര'നായി AR.

രക്താംബരം (1) red cloth.

രക്തി S. (2) attachment, = രാഗം.

രക്തേശ്വരി a Paradēvata.

രക്തോല്പലം S. red lotus, Nymphæa rubra.

രക്ഷ rakša S. (Gr. ἀlex, L. arceo). 1. Preserving, protection കുഡുംബര. ചെയ്യേണം VyM. യാഗരക്ഷ AR. പുര. KR. defence of city. ഭൂതര. Bhg. care for living beings. അനുഭവങ്ങൾ ചെച്ചു ര. ചെയ്യാതേ MR. inattentive to his plants. എല്ലാ കാര്യത്തിന്നും ര. യായിട്ടുള്ള കമ്പഞ്ഞി TR. 2. remedy ര. ചെയ്തു തുടങ്ങി CG. tried every means. പല ര. കൾ ചെയ്യിപ്പിച്ചു വിപ്രന്മാരെക്കൊണ്ടു Bhg. ചില രക്ഷകൾ ചെയ്തു Mud. (for ഗർഭരക്ഷ). ആകുന്ന ര. കൾ ചെയ്തു കൊൾക Bhr. cure; salvation as through an incarnation, Bhg. 3. an amulet, charm (ര. എഴുതുക on ōla), കഴുത്തിൽ ര. a talisman; ashes rubbed on the forehead. 4. Imp. രക്ഷ മാം ഭക്തപ്രിയ Sk. save me!

രക്ഷകൻ 1. preserving, saving ര'നായി CG., ആർത്തര. KR. saviour of the afflicted, ദീന ര. Sk. 2. a governor Vl.

രക്ഷണം protection, preservation ക്രൂര. ചെയ്ക Nal. (observe); of ധനം PT 1. = സൂക്ഷിക്ക; ശരീരരക്ഷണത്തിന്നു PT. = പാലിപ്പാൻ, government, also രക്ഷണ Vl. [Christ.

രക്ഷണ്യം (S., through T.) salvation, mod.

രക്ഷസ്ഥലം an asylum, കള്ളന്മാർക്കു ര. കൊടുക്കയില്ല TR. harbour no thieves.

abstr. N. രക്ഷത്വം state of Rākšasas ര. ഉണ്ടായിരിവാൻ KR.

രക്ഷസ്സു (ഭ്രക്ഷ്, രിക്ഷ to hurt) = രാക്ഷസൻ a

demon, goblin രാമസ്യൻ രക്ഷോവെള്ള ത്തെ ഒടുക്കീട്ടും KR.

രക്ഷാകരൻ a protector, പ്രജാര. Bhr.

രക്ഷാകർത്താ a governor, viceroy ര. വായിട്ട രാജ്യം രക്ഷിക്ക KU.

രക്ഷാപുരുഷൻ KU. the regent of old Kēraḷa, chosen by Brahman representatives for 3—12 years; the 18 headmen of the armed Brahmans (see മുപ്പത്താറായിരം).

രക്ഷാഭോഗം = രാജഭോഗം.

രക്ഷാംശം VyM. salvage ($\frac{1}{10}$).

രക്ഷാശിക്ഷ mild & just government ര. യിൽ ഒക്ഷത VCh.

രക്ഷി a guard, keeper (അശ്വ—, ഗജ—Bhr.); a gardener KR. ര. കൾ ചതുശ്ശതക്ഷത്രിയർ KR. (in അശ്വമേധം), ര. വഗ്ഗം etc.

denV. രക്ഷിക്ക 1. To preserve, keep ര'ക്കും ജനങ്ങൾക്കു ശിക്ഷിക്കാം എല്ലാരെയും KR. സത്യത്തെ ര. VetC. to keep an oath. സന്താപം മനക്കാമ്പിൽ ര'ച്ചു മേവി SiPu. nourished grief. മുതൽ ര. to administer. ആനയെ നോക്കി ര. MR. എന്നെ ര'ച്ചു കൊള്ളേണം TR. support me. പ്രാണനെ ര'ച്ചു വല്ലേടത്തും പോയ്ക്കൊൾക TR. fly for your life. മാംസപിണ്ഡത്തെ തൈലകംഭങ്ങളിടെ അകത്താക്കി രക്ഷിച്ചിടിനാൻ Mud. 2. to observe ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം ര. UR. = ധരിക്ക. 3. to rule മന്ത്രി രാജ്യത്തെ ര'ക്കിൽ VetC. — രക്ഷിക്കോൻ V1. a governor.

part. pass. രക്ഷിതം preserved മുനിയാൽ ര'നായി രാമൻ KR. — രക്ഷിതധനം PT. taken care of.

രക്ഷിതാവു a protector. വല്ലഭൻ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ വല്ലഭിക്കിലും ഒരു ര'പുണ്ടായ്വരും Nal. a deliverer.

CV. രക്ഷിപ്പിക്ക f.i. ധർമ്മപുത്രരെക്കൊണ്ടു രാജ്യം ര'പ്പതും ചെയ്യു KU.

VN. രക്ഷിപ്പു T. salvation (obj.). eternal bliss.

രക്ഷോഗണം a number of Rākšas as ര'ണ ഭോജനം Bhg 5. a hell. (fr. രക്ഷസ്സു).

രക്ഷോനായകൻ AR. Rāvaṇa, head of രക്ഷോവംശം AR. the tribe of Rākšasas.

രക്ഷ്യം deserving protection.

രഘു raghu (= ലഘു rash). N.pr. A king. — ര. വംശം the Ayōdhya dynasty; N.pr. the epos of Kālidāsa. രഘുപതി, രഘുനന്ദനൻ etc. Rāma KR.

രങ്കൻ raṅgaṅ S. A beggar, miser.

I. രങ്കു S. a deer; spotted axis. കളിക്കും ര. പ്പൈതൽ CG. [paint, dye.

II. രങ്കു H. (Tdbh. of രംഗം). Colour. രങ്കിടുക to

രംഗം raṅgam S. (രഞ്ജ്). 1. Colour, dye. 2. a stage, theatre; also രംഗസ്ഥലം, Tdbh. അരങ്ങു 47. മല്ലന്മാർ ര. തന്നിൽ ചെന്നു തുടങ്ങിനാർ CG. (spectators are മഞ്ചങ്ങളിൽ). സഭയംവരത്തിന്നു ര. തീർത്തു Brhmd.; also an area, battle-field. ചിത്തര. area of the mind. കല്യാണാലയമായ ര. Bhr. = ശ്രീരംഗം.

രംഗനാഥൻ Viṣṇu.

രംഗപ്രവേശം going on the stage.

രംഘനം raṅghanam S. Moving swiftly; death ര'ത്തിന്നുള്ള ബന്ധനം ഖണ്ഡിച്ചു PT 2.

രചന rajana S. (രച്). Making (the hair); arrangement, literary composition. (V1. invention).

denV. രചിക്ക to construct, compose ശബ്ദപ്രബന്ധം ര. to write in prose. — രചിതം part. pass.

രജകൻ rajaṯaṅ S. (രഞ്ജ്). 1. A washerman Bhg. 2. N. pr. a low caste sage = വെളുത്തേടൻ.

രജതം raj[illegible]m S. (= അജ്). White, silver (L. argentum).

രജതഗിരി Sk. Himālaya.

രജനി S. 1. night. — ര. കരൻ the moon. ര. ചരൻ a Rākšasa. 2. turmeric.

രജപുത്രൻ = രാജപുത്രൻ a Rājput.

രജസ്സു S. 1. air, vapour; pollen, dust പാദര. കൾ ഏറ്റു Bhg. 2. the menses പതിനാ ര. അടങ്ങിയാൽ Bhr. 3. the quality of passion, intermediate between സത്വം & തമസ്സു (ക്രോധം, അഭിമാനം, ബഹുഭാഷിത്വം, ഡംഭം, മാത്സര്യം — രാജസഗുണം VCh.)

രജസ്വല (2) f. a woman in her courses.

രജോഗുണം (3) the 2nd quality Bhg. രജോഗുണി one who has it.

രജ്ജു rajju S. (സൃജ). A rope, cord ര. സപ്പ ധീപോലെ Bhg.

രഞ്ചകം rañjaγam T. So. (H. രഞ്ജക priming powder). A powder-horn V1.

രഞ്ജനം rañjanam S. 1. Colouring, dyeing. 2. conciliating, delighting.

രഞ്ജന = prec. 2. union, attachment. ജനര. popularity. സ്വഭാവര. V2. sympathy. ഗുണങ്ങൾ പ്രജകൾക്കു തന്നോടു ര. ഉണ്ടാക്കി വെക്കേണം Bhg.

denV. രഞ്ജിക്ക 1. to adhere. 2. to attach oneself, to be attached പ്രജകൾ അവനോടു ര'ച്ചില്ല Brhmd. ര'പ്പു ലോകം തങ്കൽ Bhr. VN. രഞ്ജിപ്പു union, reconciliation.

CV. രഞ്ജിപ്പിക്ക 1. to attach, join പലകൾ (sic) ചമച്ചു നന്നായി ര'ച്ചുണ്ടാക്കേണം ജ്ഞാനമായുള്ളോർ ഓടം VCh. പ്രജകളെ ര'ച്ചു Brhmd. മ്ലേച്ഛരേ ര'ച്ചു Mud. gained over. ജനത്തെ തങ്കലേ ര'ച്ചു Bhr. made himself popular. 2. to reconcile ഭിന്നരായ മന്ത്രികൾ ഉണ്ടാകിലോ ര'ച്ചരുളേണം VCh.

രട്ടു raṭṭu 5. Coarse, thick cloth (& ഇരട്ടുകൾ po. double-threaded sack-cloth), ര. കൊണ്ട് ഒരു വിധം മാറാപ്പു Nal.

രണം raṇam S. (delight, noise). Battle, ര. തരിക Bhg. deign to fight with me! രണമുഖത്തു ധൂളിക്ക Tantr. battle-field. കൊന്നാൻ രണാങ്കണേ Bhg. രണാജിരേ, രണാന്തേ AR. രണശിരസി AR. മഹാരണേ Mud. (Loc.) രണക്ഷോണി Brhmd.

രണരണകം S. regret.

രണിതം S. (part. pass. of രൺ) sound രണിതധനുരൊച്ച ChVr.

രണോത്സവം marvellous combat ര. കണ്ടു തെളിഞ്ഞു KR. (Gods). പാണ്ഡവന്മാരും കുരുവീരരും തുടങ്ങി ര. Bhr.

രണ്ടു raṇḍu (T. ഇരണ്ടു, C. എരഡു Te. രെണ്ടു fr. ഇരു q. v.). Two ര. വാക്കില്ലെനിക്കു Nal. അവർ പറഞ്ഞ വാക്കു പ്രകാരമായി TR. did not agree. പറഞ്ഞാൽ ഇല്ല ര. Bhr. no equivocation. രണ്ടില്ലതിന്നു AR. no word to be lost about it. രണ്ടില്ലാതൊന്നാം Bhr. unique, sole. ര. എന്നു ഭാവിച്ചിരിക്കേണ്ട ChVr. we will be a united family. ഇക്കാര്യം രണ്ടാൽ ഒന്നു തിരിയുന്നതിന്റെ ഇടെക്കു TR. till the matter be decided one way or the other. രണ്ടെന്നാലും ചൊന്നാൽ ആയ്യു തീർക്കാം CrArj. (i. e. എന്നാൽ സാദ്ധ്യമോ അസാദ്ധ്യമോ എന്നു വിചാരിയാതേ) tell briefly. രണ്ടിങ്കലും Mud. രണ്ടേരണ്ടു only 2.

രണ്ടാക 1. to be divided, disunited. സത്യം മയോക്തം മറിച്ചു ര'യ്യരാ AR. I shall keep my oath. 2. to be doubled ശക്തിയും ഒന്നിന്നു ര'യി ചമഞ്ഞിതിരിവർക്കും KR.

രണ്ടാക്ക to bisect, disunite.

രണ്ടാം second. ര. തരം 2nd sort. ര. പണി doing over again (prov.) ര. ചോറു 2nd course of rice. ര. മുഹൂർത്തം a matrimonial ceremony of Brahmans.

രണ്ടാമതു 2ndly, again കയറി ര'തും VetC. — രണ്ടാമത്തേ secondary, the second, ര'ത്തേതു. — രണ്ടാമൻ an assistant.

രണ്ടായിരം Bhg. 2000 = ംരംരായിരം.

രണ്ടിക്ക 1. to be divided, disagree. 2. (loc.) = ഇരട്ടിക്ക.

രണ്ടുതറ N. pr. a district near Talacheri TR.

രണ്ടുനേരം twice a day.

രണ്ടുപക്ഷം two parties or opinions; doubtful.

രണ്ടുംകെട്ട neither good nor bad. ര. നേരം twilight. — രണ്ടുംകെട്ടവൻ a vagabond.

രണ്ടെക്കരണ്ടുകണ്ടം പോക്കി TP. cut him just into 2 pieces.

രണ്ടൊന്നു doing 2 things at the same time.

രതം raδam S. (part. pass. of രം). Delighting in, intent on സംസാരലീലാരതർ Bhg.

രതി S. 1. pleasure ആത്മാവിങ്കലേ രതിVilvP. സ്വധർമ്മത്തിൽ സദ്രതി ഉണ്ടു KR. ഒന്നിലും ര. കൂടാതേ dejected. 2. Kāma's wife കാമന്റെ വല്ലഭ രതി Bhr., രതിപതി Kāma. 3. coition രതിക്രീഡ SiPu. രതിക്രീഡയാമരുവും Bhg. നിത്യരതിശീലേന രാജയക്ഷ്മാവു പിടിച്ചു Bhg.

രത്നം ratnam S. (property). 1. A jewel, gem. രത്നങ്ങൾ ധരിക്കുന്നോർക്കു വിഷഭയം വരാ GP.

നവരത്നങ്ങൾ vu. രത്നകമ്പളി a figured carpet. രത്നദണ്ഡം AR. a sceptre. രത്നകങ്കണം=രത്നവള. നിറച്ചുള്ള രത്നകംഭങ്ങൾ Mud. (=മണികലശം). രത്നവർഷം തുടങ്ങി ഗിരികൾ Bhg. രത്നസിംഹാസനം KR. 2. the best of its kind പുരുഷന്മാരിൽ വെച്ചു ര. നീ Bhr. അവൾ സ്ത്രീര., അതു ശാസ്ത്രര. etc.

രത്നഭൂതം any thing extraordinary. ഗോര'ത Brhmd. a paragon of a cow. ര'ങ്ങൾ എല്ലാം രാജാവിനല്ലോ വേണ്ടു Brhmd. (as മുമ്മുല, ഐമുല).

രത്നാകരം a mine of pearls, sea ര. ശതയോജനവിസ്തൃതം AR. the sea to Lanka. കരുണാരത്നാകരൻ AR.

രഥം ratham S. (ഋ, L. rota). A chariot, car രഥത്തെ യോജിക്ക KR. ചേർക്ക രഥങ്ങളിൽ അശ്വങ്ങൾ Sk. രഥത്തെ മണ്ടിക്ക Sk., നടത്തി Bhr. — മഹാരഥൻ q. v. (opp. ഞാൻ അർദ്ധരഥനല്ല Bhr. half champion).

രഥകാരൻ S. a carpenter.

രഥതേർ force of chariots വാരണവാജിര'രാളാം പട CrArj. [charioteer.

രഥനേതാവിനെ ഉണർത്തി KR. the driver,

രഥാംഗം a wheel, also രഥപാദം.

രഥി, രഥികൻ seated in a chariot.

രഥോത്സവം procession with an idol-car, as at Subrahmaṇya=തേർവലി.

രഥ്യ S. number of chariots (=തേർക്കൂട്ടം V2.); a carriage road ര. കൾ തുർത്തു തളിച്ചൊക്കയും ഒരുപോലേ KR.

രദം rad'am, രദനം S. (L. rodo, rado). A tooth.

രന്തുകാമൻ S. Lecherous, PR. (രന്തും=രമിപ്പാൻ VetC.)

രന്ധനം S. overpowering, destroying.

രന്ധ്രം S. a hole, fissure PT. (fr. രദ് to rend).

രപ്പോടത്ത് E. **report** ര. എഴുതിച്ചെയ്തു jud.

രഭസം rabhasam S. (രഭ് to catch, clutch; L. robur, labor). Vehemence, eagerness മനസിതിരളും ഒരു ര., അകമലരിൽ നിറയും ര'വും അമർത്തു Mud. അതിര. PT. very quickly. രഭസതരം ഇവിടേ വരുവാൻ Bhr.

രമ rama S. A wife; Lakśmi, രമാപതി Viśṇu.

രമണം S. 1. delighting രമണാനി പറഞ്ഞു കൊണ്ടു CC. (pl. n.), hence രമണകദ്വീപിൽ Bhg. (island in Yamuna). 2. dalliance.

രമണൻ a lover, husband. രമണി a wife, mistress. VetC.

രമണപ്പൂ Rh. Sterculia guttata.

രമണീയം delightful ബഹു ര'മായ സ്ഥലം Arb.; (also E. = revenue).

denV. **രമിക്ക** 1. To be delighted, to rest. അന്യചിന്തനം വെടിഞ്ഞുന്വഹം രമിക്കുന്നു Nal. amuse themselves. നാസ്തികന്മാരാൽ ര'ന്നു കലി Bhr. ലോകപാലകന്മാർ രമിക്കുന്നതും രമിപ്പിക്കുന്നതും കണ്ടു KU. 2. sexual sport. എന്നോടു ര. KR. also അവനോട ഒരുമിച്ചു കാമം രമിച്ചു PT. (play Kāma).

CV. രമിപ്പിക്ക 1. to delight, entertain ജനങ്ങളെ തണുത്തു നോക്കിയും രമിപ്പിച്ചു നന്നായി KR. (of Rāma). സുന്ദരിമാരെ ര. Bhg. to amuse. 2. sexually അവനെ ര. Brhmd. (a woman). പിന്നേ സുഖം ര'ക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ SiPu. എന്നെ നീ കാമം ര'ക്കിനിമുദാ KR.

രമീശൻ E. **remission,** ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു ര. നിർത്തുക MR. to remit taxes.

രമ്പം rambam T. C. (loc.) Much.

രമ്പിക്ക (loc.) = രമിക്ക.

രംഭ rambha S. (grasping). 1. One of the Apsaras രംഭോരുചാരുപ്രിയം Nal. 2. a plantain രംഭതൻ ബീജം ഏകം നട്ടതു മുളെക്കുമ്പോൾ — വളം ഇട്ടു പാലനം ചെയ്താൽ കല ഉണ്ടാം Chint.

രമ്യം ramyam S. (രമ്). Delightful, charming ജനങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ ര. ഇല്ല kindliness.

രമ്യത contentment.

രയിത്തൻ Ar. **ra'ayat,** A subject, tenant സർക്കാർ ര'നായി TR. (vu. "Ryot").

രല്ലകം rallaγam S. = കമ്പിളി.

രവം ravam S. (രു) Sound (യുദ്ധരവം Bhg.) രവണം crying; a camel. [certificate.

രവാന P. **ravāna,** A passport, custom-house

രവി ravi S. The sun രവയേ നമഃ Bhg. (Dat.). ഇരവികുലത്തിൽ ഇരാകവർ RC. — In N. pr. രവിവർമ്മർ etc. kings of Kōlattiri, Trav. etc.

രശന **raśana** S. A rope, girdle.

രശീതി E. **receipt** & രെശീതി വാങ്ങുക TR. (= ശീട്ടു).

രശ്മി **raśmi** S. 1. A ray, beam സൂര്യനെ വേറിട്ടു ര. ഗമിക്കും KR. (inseparable). രത്നങ്ങളുടെ ര. കൾ CG. 2. a rein (രശന).

രസം **rasam** S. (L. ros). 1. Juice, as of plants ഇഞ്ചിര., കുങ്കുമര. VetC. (= ചാറു); esp. = കള്ളു f. i. ര. മധുരമായുള്ളു, പുളിച്ച രസമായ്പന്നാൽ GP 2. chyle ഉപജീവിച്ച ദ്രവ്യത്തിൻ സാരാംശം ര. ആയ്തു Nid., also called രക്തവെള്ളം essential fluid, said to amount to 7 Aṅṅāḻis Brhmd. 3. taste, flavour ഇരിമ്പുര. കുതിര അറിയും prov. ഇരതങ്ങൾ അറിയരുതാതേ MM. (a symptom). fig. നവനവര. ഇടയിട കലന്ന നേത്രം Bhr. new tastes, emotions, charms; there are esp. nine tastes or sentiments in æsthetics ശൃംഗാരം etc.; കാമര. പൂണ്ടിരിക്ക VetC. to live in love. കാമരസത്തോടു വസിക്ക Bhg. കലഹ ര. നടിച്ചു CC. 4. liking തമ്മിൽ ചില സംഗതിവശാൽ ര. ഇല്ലാതേ വന്നു MR. were estranged. കൊല്ലിക്ക നിണക്കു ര. Bhr. 5. quicksilver രസഗുളിക etc.

രസകർപ്പൂരം (5) crude calomel.

രസക്കേടു insipidity, dislike.

രസജ്ഞൻ distinguishing tastes, in eating or in poetry. ഭാജനര. ChVr. a gormand. — നാവിന്നില്ല രസജ്ഞത Nid.

രസദം procuring tastes നവര. ആട്ടം RS.

രസൽ (part. of രസിക്ക) liking; രസദ്വിത്തമാർ f. pl. greedy. Brhmd.

രസധാതു = 2. 4. വ്യാധി ഉണ്ടാകകൊണ്ടു വൃക്ഷങ്ങൾക്കു ര. വും ഉണ്ടു VCh.

രസന the tongue, also നന്നായി പരന്ന രസനവും VCh. രസനസ്തംഭനം അറിഞ്ഞു KR.

രസഭംഗം = രസക്കേടു, രസക്ഷയം.

രസഭസ്മം (5) calomel.

രസംകുന്നൻ (3) a kind of plantain, കുന്നൻ.

രസവൽ juicy, savoury.

രസവാദം (4) alchimy. — ര'ക്കാരൻ, രസവാദി an alchimist, chemist, physician, also രസസിദ്ധൻ.

രസസ്ഥാനം a bedroom.

രസാഞ്ജനം (4) a collyrium.

രസാതലം (രസ = earth) a hell, പാതാളം Bhg.

രസായനം 1. an elixir, fig. ര'മായുള്ള കഥാമൃതം Sk. രാമതത്വാമൃതമാം ര. AR. 2. chemistry.

രസാള curds with sugar & spices, = പച്ചടി GP 56. ര. യും പച്ചമാംസവും Bhr. രസാളാദി യോഗങ്ങൾ SiPu.

രസാളം a mango tree; = prec. V1.

രസികം tasteful. — രസികൻ a pleasant companion, a man of taste പാനം ചെയ്തു കൊൾക ര'ന്മാർ Bhg. — എന്നുടെ രസികത്വം നീ ധരിച്ചീട്ടും Nal.

denV. രസിക്ക 1. to taste, relish, enjoy oneself ഓരോന്നു ചൊല്ലി രസിച്ചു KR. joked. 2. = രമിക്ക f. i. കളമൊഴിയോടു ര'ണം KR. 3. to roar.

part. pass. രസിതം rattling of thunder.

CV. രസിപ്പിക്ക to coax, please, entertain.

രസാല Ar. **risāla,** Sending. പണം വരുത്തി ര. അയക്ക TR. to remit.

രസൂൽ, റസൂൽ A. rasūl, Apostle, Muhammed.

രസ്ത P. **rasta,** A road രസ്ഥ മുട്ടിച്ചു Ti.

രസ്തു P. **rasad,** Store of grain, provisions of camp, (explained = വസ്തുക്കൾ). ര. ക്കൾ പിടിച്ചു പറിക്ക, ര. ക്കളും സാമാനങ്ങളും കടത്തി, പാളയത്തിന്നു ര. ക്കളാദിയായിട്ടു സഹായിച്ചു TR.

രഹദാരി P. **rāhdāri,** Collection of duties on roads; passport specifying that the duties are paid, free access; (also രാധാരി).

രഹസ്സു **rahas** S. (രഹ് to quit). Loneliness, secrecy അന്യായമല്ലോ രഹസ്സല്ലാപം നമ്മിൽ Bhr. — (Loc.) രഹസികഥനം secret communication. രഹസി ചെന്നു കണ്ടു Bhr. in secret.

രഹസ്യം 1. secret. 2. a secret, mystery, Bhg. 3. assignation; connection with a mistress അവളെ അരികത്തു ര'ത്തിന്നു ചെന്നു TR. — രഹസ്യക്കാരൻ a lover, paramour (esp. with Sūdra females). അവന്റെ രഹസ്യവീടു etc.

രഹിതം (part. pass.) left, bereft ന്യായര. MR.

unjust. ഭയര. fearless, ദോക്ഷര'ൻ Mud. spotless. രഹിതകാമനായി & കൈതവര' നായി Bhg. വിദ്യാര'ൻ etc. unlearned. — With Soc. കാമിനിയോടു ര'ൻ SiPu. separated from.

രാ rā (T. ഇരാ = ഇരവു q.v., C. iral, Tu. irla, Te. rē). 1. Night, also രാവു പോയ്യുലന്നപ്പോൾ Mud. ക്ഥ നാഴിക രാവു ചെന്ന സമയത്തു jud. 2. by night അന്നേത്ത രാവിന്ദ്രസുഖം ലഭിച്ചു CC. പകൽ കാടാകാ രാവു വീടാകാ prov. (during Tippu's invasion 1788, thro' കാട്ടുനായന്മാർ). രാ. വീണ കഴി, രാവുഴറങ്ങി Anj. after supper. Dat. പാതിരാക്കു Bhr.

രാകുണ്ണ night-blindness. രാ. കാണാത്തതിന്നു മരുന്നു — എന്നാൽ രാ. കാണ്മാം a. med.

രാപ്പാറു night ര'റിൽ രണ്ടുമണി ആകുന്ന സമയത്തു TR. at two A. M.

രാത്തെണ്ടൽ going about by night. — ര'ക്ഷാരൻ a night-bird, thief, etc. (തെണ്ടൽ 479).

രാപ്പകൽ 1. one full day അഹോരാത്രം. 2. by day & by night, ര'ലായിട്ടു പ്രയത്നം ചെയ്തു TR. incessantly.

രാപ്പട്ടുത്തുവൽ KR 5. black silk?

രാപ്പനി night-fever (പനി 611).

രാപ്പനി വെടിവെപ്പാൻ TP. = രാവുനായാട്ടു hunting by night.

രാപ്പെരുമാറ്റം നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ (കണ്ണൻ) CG. = രാത്തെണ്ടൽ. [the morning.

രാവിലേ it being still dark, very early, in

രാവുപൂ Guettarda pretiosa, Rh.

രാവുറക്കം the usual sleep ര'ത്രിയും കാണുന്ന രാമനെ KR.

രാക രāya S. The full-moon രാകാനിശി Nal. രാകാശശിമുഖി VetC. രാകേന്ദുമുഖി Bhr.

രാകുക rāyuya M. Te. rāču, T. അരാ, ഇരാ (see I. അരം). To file, rasp ഇരിമ്പുലക്ക രാകിയ പൊടി Bhg 11. (vu. past tense: രായി, ഇരായി 110. & രാവി).

രാകു filing രാ. പണി, രാ. പൊടി.

രാക്കുത്തൻ, — വു —, see **രാവുത്തൻ.**

രാക്ഷസൻ rākšasaṅ S. = രക്ഷസ്സ്, അരക്കൻ (46.). A demon, fiend ഇങ്ങനെ കലപ്പെട്ട നരന്മാർ എല്ലാവരും അങ്ങു രാ'രായി Bhg 5. The മുപ്പത്തായിരം (KU.), the rulers of Ambikāpura (KM.), etc. are said to be of Rākšasa origin.

രാക്ഷസം fiendish. f. രാക്ഷസിയായാൽ KR. നിൻ ബുദ്ധി രാ'സിയത്രേ Bhr. രാക്ഷസോദ്വാഹം Bhg. marriage by abduction.

രാഗം rāġam S. (രഞ്ജ്). 1. Dye, colour രാഗമുള്ളോന്നിലേ രാഗം ചെല്ലൂ CG. women prefer in winter red clothes. 2. affection, love. നമ്മിലേ ര'ങ്ങൾ Bhr. our mutual love. പരസ്ത്രീ ഗമനം ചെയ്യേണം എന്നു വികല്പിച്ചു വരുന്ന ചിത്തപ്രവൃത്തികളെ രാ. എന്നു പേർ Vedt. രാഗമില്ലുതമേ ര'മത്രേ CG. ക്ഷീണരാ. V2. chastity. ഉള്ളിലേ രാ. മെല്ലേ പുറത്തു പരന്നു CG. (also jealousy). നിഖിലജനരാ. വരുത്തുന്നവൻ അവനിപാലൻ ChVr. a king is who gains the hearts. രാഗമാന്നാരോജനം Mud. 3. affection, passion അഷ്ടരാഗങ്ങൾ വിട്ടു Bhg. 8 or 16 viz. രാഗം, ദ്വേഷം, കാമം (also avarice), ക്രോധം (resentment), ലോഭം, മോഹം, മദം (from ഐശ്വര്യബാഹുത്യം), മാത്സര്യം, moreover ഔദാര്യം, അസൂയ, ഡംഭം, ലജ്ജ, അഹങ്കാരം, ഇച്ഛ, ഭക്തി, ശ്രദ്ധ Sid D. രാ. മുതൽ അഹങ്കാരം അന്യമായി 13 ചിത്തവൃത്തികളെ മുക്കുക്കൾ അശേഷം വിടുക വേണ്ടിയതു — ഇച്ഛ ഭക്തി ശ്രദ്ധകളെ ആവശ്യമായി ചെയ്യേണം Vedt. 4. tune ആ ര'ത്തിൽ ചെല്ല, പാടേണ്ട KU. നാകനാരീജനേ രാ. Nal. (? there are 32 tunes Vi.). നേരറ രാഗങ്ങൾ കാരോന്നു പാടി CG.

രാഗക്കാർ (4) songsters; singing birds MC.

രാഗഛായ (1) red colour.

രാഗദ്വേഷാദികൾ = 3.

രാഗവാൻ m., രാഗവതിയായുള്ളോർ എനിക്കു KR. f. loving fondly.

രാഗഹീനൻ V2. chaste, pure-minded.

രാഗാദി = 3. sins രാ. വിഹീനൻ Bhg. രാ. പറക angrily, passionately. രാ. ക്കാർ ill-natured, passionate persons.

രാഗി 1. a lover രാ. കളും ഞങ്ങൾ CG. 2. C. Tu. M. Te. Eleusine coracana = മുത്താറി (Tdbh. of രാജിക).

രാഘവൻ S. Descendant of രഘു, Rāma KR.

രാജൻ rājaṅ S. (രജസ്സ് or ജ്, L. regere). A king ജനകരാ., മഹാരാ., യുവരാ. KR.; so esp. in Cpds. രാക്ഷസരാ. AR., കാട്ടാളരാജനോട് Mud. രാജന്മാർ. — Nom. രാജാ, രാജാക്കന്മാർ. In Kēr. 18 kings (5 Kšatriya, 8 Sāmanta, 4-6 Vellāḷas) KU. നാട്ടിലേക്കു രാജാവല്ലോ കല്പിച്ചതു TR. രാജപക്ഷം പ്രജാപക്ഷം prov. TR. [(see അരാജകം).

രാജകം having a king; ഉക്തരാജകരാജ്യം KR.

രാജകരം royal hand or taxes പൊന്നാരത്തെ വീട്ടം വകയും രാ'ത്തികൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു TR. belongs now to the king.

രാജകാര്യം affairs of state; news.

രാജകുമാരൻ a prince.

രാജകുയിൽ a black bird MC.

രാജകൂരു a carbuncle, Hyd. = ശരാവിക.

രാജചിഹ്നം symbols of royalty, regalia (18 in Kēr. വെഞ്ചാമര, ചിരുതവിളി etc. KU.). രാ'ങ്ങൾ നല്കി Bhr. (to the successor); also രാജലിംഗം Vi.

രാജത്വോച്ഛം B. tyranny.

രാജതം S. (രജത) made of silver.

abstr. N. രാജത്വം royalty, royal manners രാജ്യവും രാ'വും ഒക്കവേ ഉപേക്ഷിക്കും Nal. കംസപിതാവിനു യദുരാ. കൊടുത്തു Anj. (രാജിതം Nasr. CatR.).

രാജദ്രോഹം high treason. — രാ'ഹി a rebel.

രാജദ്വാരം royal presence, അന്യായം അറിവാനായി രാ'ത്തിൽ ചെന്നു Chintar. to complain.

രാജധർമ്മം royal duty.

രാജധാനി residence of a king കോട്ടയുടെ നടുവിൽ രാ. ഉണ്ടാകേണം VyM.; N. മതിലകത്തു രാ. ഉണ്ടാക്കി KU. കലരാ. hereditary residence; in Kēr. 18 KU. — also capital city.

രാജനയങ്ങൾ politics, Bhr.

രാജന്യൻ a Kšatriya രാജന്യകുലം KR.

രാജപ്പട്ടം royal diadem; royalty രാ'ത്തിൽ ഇരുത്തുക TP. രാ. വാണു.

രാജപുത്രൻ a prince, Kšatriya, Rājput.

രാജപുരുഷൻ Mud. = രാജഭൃത്യൻ.

രാജഭണ്ഡാരം royal treasury or property ഇപ്പുഴു രാ. അല്ല, രാ'രപ്പുഴു Brhmd.

രാജഭോഗം 1. income of state, taxes. ചതുർഭാഗം രാ. Bhr. originally belonging to Brahmans KU. രാ'മായ സക്കാർനികിതി MR. 2. royal insignia രാ'ങ്ങൾ = 18 ആചാരം, വിരുതു, രാജചിഹ്നം KU. 3. Rāja's share രാ. വക = പത്തിന്നു രണ്ടു TR.

രാജമാന്യം T. loc. royal രാ'ന്യരാജശ്രീ NN. To His Excell. NN. (TR. etc.; abr. രാ. രാ.).

രാജമാർഗ്ഗം a highway, also രാജവീഥി.

രാജമിഴി Palg. a defying look കരുടനോടു രാ. മിഴിക്കാൻ പാഞ്ഞാൽ കേൾക്കുമോ prov.

രാജയക്ഷ്മാവു incurable consumption; also രാ'ക്ഷ്മപിടിപ്പെട്ട മരിച്ചേൻ Si Pu. രാജക്ഷയം, രായക്കിഴയം a. med.

രാജയോഗം 1. kingly luck. 2. royal assembly.

രാജരാജൻ king of kings; God, Bhg.

രാജർഷി a royal or Kšatriya ascetic.

രാജവള്ളി Momordica = പാവൽ.

രാജവിരൽ the middle finger.

രാജശ്രീ His Excell. (shorter than രാജമാന്യം).

രാജസം rājasam S. (രജസ്സ്). The 2nd quality, ostentatiousness കേരളസന്ന്യാസിമാർ രാ. പ്രമാണിക്കുന്നു Anach. രാ. കണ്മല്ലോ Bhg. (സത്വം = ജ്ഞാനം, താമസം = അജ്ഞാനം).

രാജസക്കാരൻ ostentatious.

(രാജ്): രാജസൂയം a sacrifice performed by universal monarchs രാ'യജ്ഞം പൂരിച്ചു CG. നൂറു മാസംകൊണ്ടു ഒടുങ്ങുന്നൊരു രാ. Bhr 2. രാ. ചെയ്യു, രാ'യക്രതു കഴിക്ക Bhg.

രാജസ്ഥാനം kingship; a palace, court.

രാജഹംസം = അരയന്നം a flamingo.

രാജാംശം what constitutes a real king, land, people, revenues, etc. പുരാണമായിട്ടു നവാവും രാജാങ്കവുമായി TR. (said of Nizam).

രാജാജ്ഞ royal authority, രാ. യിൽ തന്നേ നിരിക്കേണം VyM. an obedient subject.

രാജാതിരാജർ a sovereign കൊടുരാ. TR. (fr. അധിരാജൻ).

രാജാധിപത്യം rule, രാ. വന്ന കൊല്ലം TrP.

the year of accession. Also രാജാധിപതം ChVr.; രാജ്യാധിപ. q. v.

രാജാന്നം government pay ശമ്പാത്രത്തിൽ തന്നേ രാ. ഉള്ളിച്ച ഭടന്മാർ KR.

രാജാഭിഷേകം coronation AR.; also രാജ്യാഭി—

രാജാംശം 1. share & rights of a king രാജാംശനീർ പകന്ന കൊട്ടത്തു KR. (to the 36000). 2. royal glory, signs of royalty വളഭട്ടത്തു കോട്ടയിൽ രാ. ഏറ കാങ്കെകൊണ്ടു KU. (= രാജാംഗം?).

രാജാസ്ഥാനം KU. (formed = നായ്ക fr. ആളിക) a dignity enjoyed by the പണിക്കർ of കോഴിക്കോട്ട.

രാജാഹം worthy of a king.

രാജാസനം a throne രാ. പെടിഞ്ഞു SiPu.

രാജാളി T. M. a hawk, falcon V1. 2. (also രാജക്കിളി or fr. ആളിക) രാ. പ്ലക്കി Arb. (കൊട്ടുക 183).

രാജി rāji S. I. A line, row. II. Ar. rāżi, contented, agreed. രാ. കൊട്ടുക്ക to settle a complaint by amicable arrangement. രാ. ആക്കി compromised it. രാജി കൊട്ടത്തു കളയേണാം jud. രാ. ആക to be reconciled. എന്നോട രാ. വാങ്ങി, രാ. ബോധിപ്പിച്ചു MR. retracted the case, (see ന്യൂനം 588). — രാജികടലാസ്സു, രാജിനാമം etc. (jud.).

(രാജ): രാജികം caused by (bad) government, as രാജിതം (part. pass.) shining, beaming, lustrous. f. i. രാ'കൈസ്സുഭം AR.

രാജിലം (രാജി) striped; Amphisbæna V1.

രാജിവം a lotus; a large fish; a crane.

രാജേന്ദ്രൻ an eminent prince.

രാജ്ഞി a queen, (Tdbh. റാണി).

രാജ്യം 1. Government, അവന്ന രാ. വന്ന Bhr. devolved on him. സക്കാക്ക രാ. ചെന്നപ്പോൾ TR. രാജ്യഭാരത്തെ വഹിക്ക KR. അന്ന രാജ്യഭാരം ചെയ്യുന്ന നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ TR. — രാജാധിപത്യം നല്കി VetC., — ലഭിക്ക SiPu., — വന്ന കൊല്ലം TrP. — ബാലന്ന രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്തു (അവനെ KU.) to crown. — രാജ്യാർത്ഥി KR. looking for the crown. 2. a kingdom, country, in India ക്രൂ രാ'ങ്ങളിം KR., vu. 56 രാ. (exclusive of Kērala), even വയനാട്ട രാ. TR. (= നാട്ട, ദേശം).

രാജ്യക്കാർ inhabitants.

രാജ്യപരിവത്തനം a political revolution.

രാട്ടാമത്തു ശിപ്പായ്മാർ TR. Guards?

രാണി Tdbh. of രാജ്ഞി 5. A queen.

രാണവം T. C. Te. An army (രണം?) V1.

രാതി rāδi S. Favor; favorable (opp. അരാതി).

രാത്രി rātri S. (രാ, തിരി). 1. Night. അർദ്ധരാ. midnight. 2. at night മാപ്പിള്ളമാരുടെ ഉപദ്രവം രാ. യായിരുന്ന ഇപ്പോൾ പകൽ പിടിച്ചു പറിയും തുടങ്ങി TR. — (vu. ഇരത്തിരി No. Cherumars, ചാത്തിരി, ലാസ്തി Mpl.).

രാത്രിചരൻ a night-walker, fiend KR.; also രാത്രിഞ്ചരൻ.

രാത്രിജം a star.

രാത്രിന്ദിവം, രാത്രൌ ദിവാപി VetC. always.

രാധ rādha S. 1. N. pr. f. CG. CC. രാധാവല്ലഭൻ Krṣṇa. 2. വൈശാഖം.

രാദ്ധം (part. pass. of രാധ്) accomplished.

രാമച്ചം rāmaččam (S. C. ലാമച്ചം, ലാമജ്ജകം?). Cuscus grass. GP 76. Andropogon muricatum.

രാമം rāmam S. 1. Dark. 2. beautiful.

രാമ 1. a fine girl V1. 2. N. pr. f.

രാമൻ N. pr. of 1. പരശുരാ. Brhmd. 2. ശ്രീരാ. KR. 3. ബലരാ. Bhg. Voc. രാമരാമേതി ജപിക്കയില്ലാരുമേ Sah. — (vu. ചാമൻ, Mpl. ലാമൻ). രാമങ്കണ്ടൻ, രാമാണ്ടി N. pr. m. Palg.

രാമചന്ദ്രൻ = ശ്രീരാമൻ, vu. രാമേന്ദ്രൻ.

രാമച്ചീത്താ(ർ)മരം (T. ഇരാ — the bullock's heart, Anona reticulata, Winsl.) Palg. the soursop, Anona muricata.

രാമന്തളി N. pr. French fort on Mount ഏഴി A. D. 1750. TR.

രാമായണം the epic history of Rāma രാ. പാടി കേൾപിക്ക, രാ. കഥ പാടി, രാ. ഭാരതം കൊതിയ വള TP. (also രാ. വള V2. a bracelet with mythological figures). രാ. മുഴുവൻ വായിച്ചിട്ട രാമന്ന സീത ആർ എന്ന ചോദിക്ക prov. — The whole R. is to be read esp. during Karkaḍayam No., Vṛści-

ɣam Trav.—Kinds അദ്ധ്യാത്മരാ. AR., കേരളവൎമ്മരാ. KR. (Vālmiki's); പാതാളരാ. PR., ബാലരാ. BR., രാ'സങ്കീൎത്തനം RS.

രാമേശ്വരം the most celebrated fane in the So. കാശിരാ'രപൎയ്യന്തം vu., കാവടിയുംകൊണ്ടു രാ'ത്തു ചെന്നു KU.

രാമോട്ടി N. pr. m. (= രാമകുട്ടി); so രാവുണ്ണി, രാമുണ്ണി etc.

രാമാനം rāmānam 1. (രാ) Night V1. 2. (P. rāh, road?) equipage, accoutrements രാ. ഒളിച്ചു Ti. = സാമാനം, also താമാൻ.

രായർ rāyar, (Tdbh. of രാജൻ pl. hon.). 1. Title of some Northern Brahmans. 2. the Rāyar, dynasty of Ānagundi, esp. ആനകുന്തികൃഷ്ണരായർ A. D. 1508-30 KU. 3. N. pr. of Nāyar, also രാരു, രാരപ്പൻ, രാരിച്ചൻ, രാരുണ്ണി etc.

രായപ്പണം an old coin (33½ Reals, Port.), now രാശി.

രായസം C. M., രായശം T. secretaryship in native governments, രാ. എഴുത്തുകൾ എടുത്തു തരുവാൻ TR. (Palg. Rāj.), രായസക്കാർ So., രായസന്മാർ VyM. writers.

രാരി V1. A root; silver weight = 12½ gold-fanam.

രാരപ്പൻ, രാരു etc. N. pr. see രായർ 3.

രാവണ = ദാവണ, (V1. ചാവണ) or യാപന. The cloth given by a king to his servants, troops, as payment = മുണ്ടും പുടവയും KU.— also 350,000 നായൎക്കു രാവനത്തലയും കൊടുത്തു (Col. KU.). [Lanka KR.

രാവണൻ rāvaṇaṅ S. (രവം). The king of രാവണനാടു, രാണാടു, രാമനാടു the 11th നാടു of Kēraḷa (with കരഗ്രാമം KU.). രാവണാട്ടുകരെ അദാലത്തിൽ TR.

രാവാരി = യാവാരി (Tdbh. of വ്യാപാരി). N. pr. A caste രാ. ചാത്തുനായർ TR.— ൭൧ന്നോളം പറമ്പടക്കി രാവരിച്ചോണ്ടിരുന്നു TR. (= വ്യാപരിക്ക, നടക്ക); al. രാവാരിക്ക to cultivate.

രാവു, see രാ.

രാശി rāśi S. 1. A heap പൎവ്വതോപമങ്ങളാം അന്നരാശികൾ KR. 2. a sum ഒട്ടു സംഖ്യ കൂടിയതിന്നു രാ. എന്നു പേർ Gan. — fig. accumulation of qualities തപോരാ. ഇവൻ Brhmd. പാപരാശികൾ വന്നു മൂടുവാൻ തുടങ്ങുന്നു SiPu. ഭാഗ്യരാശി Nal. സൌന്ദൎയ്യരാശേ VetC. (Voc.). 3. a sign of the zodiac സംവത്സരംകൊണ്ട് ഒരു രാശി നീങ്ങും Bhg5. (Jupiter). രാ. സൂക്ഷം വരുത്തുന്നു വിപ്രൻ SG. settles the horoscope. ഇന്നിതു നാമിപ്പിറന്നൊരു രാ. ചൊൽ ഒന്നായി വന്നവാറെങ്ങനേ താൻ CG. under what unlucky star are we born! but strange, all are alike afflicted. രണ്ടും ഒരു രാ. വന്നുദിച്ചു TP. both diviners hit on the same sign. രാ. വെക്ക to try one's fortune. — Lucky signs are സ്ഥിരരാ. (ഇടവ, ചിങ്ങ, വൃശ്ചിക, കുംഭ), unreliable ചരരാ. (മേട, കൎക്കട, തുലാ, മകര), middling ഉഭയരാ. (മിഥുന, കന്നി, ധനു, മീനം).

രാശികം (2) as there is a ത്രൈരാ., so a പഞ്ച —, സപ്ത —, നവ—, ഏകാദശരാശികം CS. rule of proportion.

രാശിക്കൂറു (1) poor, light soil, opp. പശിമ — KU.— രാ'റുള്ള പൊന്നു alloyed gold, opp. പശിമ — 633 [gold of any degree of fineness is said to be either രാ. or പാശിമ —]. (3) a sign of the zodiac. പകൽ ൧൦ നാഴികയോളം അഷ്ടമരാ. കഴിയേണം TR. (for a Rāja's journey അഷ്ടമരാ. is very much dreaded).

രാശിചക്രം the zodiac രാ'ത്തിൻ വേഗത്താൽ Bhg5.; also രാശിമണ്ഡലം.

രാശിപ്പണം (= രായപ്പ—) a coin said to have been made the Kēraḷa currency by Paraśu Rāma KM. = 10 ചക്രം or = ⅓ Rup.

രാശീകരിക്ക (1) to accumulate V2.

രാശീശൻ, — ശ്വരൻ (3) the planet in a sign രാ'പൊരുത്തം astrol.

രാശ്യന്തരം (2) difference between 2 sums. Gan.

രാഷ്ട്രം rāṣṭram S. = രാജ്യം A realm, f.i. of 100 provinces V1. രാ'ങ്ങൾ നഗരങ്ങൾ Bhr. പരരാഷ്ട്രമൎദ്ദനം Bhr. [KR.

രാഷ്ട്രികൻ an inhabitant പൌരരാ'ർ ഏവരും

രാസം rāsam S. (രസ). A festive dance of cowherds രാസമായുള്ള ലീല, രാസക്രീഡാസമീരിതാ CG. രാസകേളി Bhg10.

രാസഭം S. an ass; & രാ'നാസ്പന്നു CG.

രാസ്ന S. a perfume = അരത്ത (in a. med. വയമ്പും രാസ്നാം ഇത്തുപ്പും sic!).

രാഹിത്യം rāhityam S. (രഹിത) f. i. സംഗരാ. Bhg. Sacrificing every attachment.

രാഹു rāhu S. (രഹ്). A Daitya, that "seizes" sun or moon & causes eclipses; ascending node (8th planet, invisible). ചന്ദ്രനെക്കാലാൽ ഗ്രസിച്ചതിന്നടുക്കും രാ. കണക്കനേ KR 6. രാ. ഗ്രാഹം, രാ. പേള an eclipse. [VetC.

രാൾ rāḷ S. & രാട്ട്, rāj A king, പക്ഷിരാൾ

രിക്തം riktam S. (part. pass. of രിച്). Emptied, poor.

രിക്ഥം S. inheritance, riches.

രിംഖണം riṅkhaṇam S. Slipping, crawling അങ്കണം തന്നിലേ രിംഖണം ചെയ്യ CG. (an infant). [പൂജയവും Bhg.

രിപു ripu S. (cheating). An enemy സകലരി

രിപുത S. enmity മയി രി. പെരുകി Mud.

രിഷ്ടം riṣṭam S. (part. pass. of രിക്ഷ് to hurt). Bad luck; good luck.

രീതി rīti S. (രീ to run). 1. Going, way, usage ചരിതരീതികൾ ഉരചെയ്ത Bhr. details. സന്താനഗോപാലരീതിയിൽ po. measure or rhythm. തുള്ളൽപ്പാട്ടിൻ രീ. യിൽ ചൊല്ല etc. അവൻ നല്ല രീതിയുള്ളവൻ = പരിചയം; ആക്കിയാ നിൻറെ ദുഷ്ടരീതികൾ Mud. evil designs. 2. rite, principle or sentence പേളികൾ കൂടി ശാസ്ത്രരീതികൾ പഠിക്ക KR. കമ്മം പൈളികരീതിയിൽ ചൊന്നവണ്ണം CG. എന്നുള്ള രീതി മനസി പതിഞ്ഞ Bhg. — രീതിപ്പെടുത്തുക to arrange (= വഴി). 3. calx of brass, rust, alloy V1.

രുക് ruk 1. S. ruj (to break). — രോഗം Sickness. 2. S. ruč splendour, lustre = ലോച, L. lux.

രുക്മം (S. rukmam) gold as ornament രു. അണിഞ്ഞ കട്ടിൽ CG. — രുക്മി m., രുക്മിണി f. N. pr. Bhg.

രുചി S. 1. light, beauty. 2. taste ചങ്ങലരുചി ആന അറിയും prov. അതിൽ വളരേ രു. ഉണ്ട is savory, I relish it. രു. നോക്കുക to try. 3. liking, wish ഹൃദയരുചി ആചരിക്ക VetC. ധനരുചിയോടു വരിക Bhg. longing after presents. പരസ്ത്രീരുചി പാരം നിണക്കരു RS. യുദ്ധരുചി കിഞ്ചനനമുക്കു ChVr. മനസിയം പ്രതിരുചി ഭവതി VetC. whom she prefers. — opp. അതിൽ രുചികേട്ട.

രുചികരം S. palatable, savory, well seasoned.

denV. രുചിക്ക 1. To be to one's taste, to please. രുചിക്കും വെള്ളം good drinking water. എന്നോടു സഖ്യം രുചിക്കുന്നെങ്കിൽ കൈതരുന്നേൻ KR. ഇതു നിങ്ങൾക്കു രുചിക്കിൽ KR. 2. to approve അവൻ രുചിച്ചനന്തരം KR.

രുചിരം S. delicious, charming; often Compar. രുചിരതരപുഷ്പപുരി Mud. രുചിരതരനേത്ര VetC. fine-eyed f.

രുച്യം S. = രുചിരം V1.

രുജു Ar. rujū' (turning towards). Conviction; brought home to, proved (jud.).

രുദിതം rud'idam S. (part. pass. of രുദ്). Weeping സീതേടെ രു. കേട്ടിട്ട RS. — രുദിച്ചു KR. = രോദിച്ചു.

രുദ്ധം ruddham S. (part. pass. of രുധ്). Obstructed, checked. — രുദ്ധനായ നിരുദ്ധൻ CG. imprisoned.

രുദ്രൻ rudraṅ S. (roaring). Rudra, a form of Siva; his wife രുദ്രാണി SiPu.

രുദ്രാക്ഷം S. berries of Elæocarpus lanceolatus, used as beads for rosaries രുത്തിരാക്കത്തോളം വണ്ണത്തിൽ, ഉത്തരാക്കത്തിൻറെ മണിയോളം a. med. രു'ധാരണം V1. wearing a rosary. അരുദ്രാക്ഷൻ opp. സരു'ൻ ആയാൽ രുദ്രതുല്യൻ SiPu. — രുദ്രാക്ഷക്കുട്ടക്കൻ = പാണ്ടിക്കുട്ടക്കൻ.

രുദ്രാക്ഷമാല rosary of Shaivas MR.; also രു'ളാമാ ധരിച്ചാൽ മഹാവ്യാധി നീങ്ങും SiPu.

രുദ്രികൾ the six Brahmans that perform the യോഗ്യം sacrifice.

രുധിരം rudhiram S. (L. rufus, rutilus). Blood ഒഴുകി രുധിരോദവും, രുധിരജലം Mud. തീണ്ടായിരുന്ന രു. ഗർഭം അഴിഞ്ഞുപോയി ശേഷിച്ച രു. നിന്നതു a. med. — രു'ധിരവാച്ച = ഉതിരം വാച്ച, രക്തസ്രാവം.

രുരു ruru S. A deer; a much dreaded animal സ്വജാതികളിലും അതിക്രൂരമായൊരു ജന്തു രുരു Bhg 5.

രുശ = രുഷ S. രുശതിവാക്കു V1. A curse.

രുഷ ruša S. Rage രുക്ഷാ ശമിച്ചാൻ CC. in rage. — രുക്ഷനായി നിന്നു നോക്കി CG. enraged. (part. pass. of രുഷ്).

രുഹം ruham S. Growing. പങ്കേരുഹം morass-grown, lotus.

രൂക്ഷം rūkšam S. 1. Rough, rugged, harsh കൺ രൂ'മായി ചുവന്നു Nid. രൂ'മാം ശബ്ദങ്ങൾ Nal. (in jungle). രൂക്ഷമാനസനായ രാക്ഷസൻ Mud. സൂക്ഷിച്ചുകൊൾ എന്നു രൂ'മായുള്ള വാക്കു CG. രൂക്ഷകർമ്മം Bhg. awful. (sour, ഔക്ഷ 515). 2. powerful, the virtue of a medicine കതിര പ്പാൽ രൂ. GP.

രൂക്ഷത S. uncouthness രൂ. ഭാവംകൊണ്ടു കിംഫലം AR. രൂ. മായുള്ള (in print രൂക്ഷങ്ങളായുള്ള) മുക്കികൾ ഏറ്റു CG.

രൂഢം rūḍham S. (part. pass. രുഹ്). Grown; notorious മൂഢർ എന്നതു രൂഢമല്ലോ CG.

രൂഢി S. notoriety = പ്രസിദ്ധി, traditional signification.

രൂപം rūbam S. (Tdbh. ഉരുവു, perh. fr. ഉരുപ്പു). 1. Form രൂപങ്ങൾ കൊ: ടീലം ചതുരശ്രം സ്ഥൂലഹ്രസ്വവൃത്തം അങ്ങനീലം കൃഷ്ണകപില ശുക്ലപീതരക്തം VCh.; a figure രൂ. എഴുതുക to paint, രൂ. എഴുതിഎടുത്തു drew my likeness. രൂ. കൃത്തിയവള TR. 2. appearance, beauty, natural state. രൂ. കെട്ടവൻ degraded. 3. inflection of nouns & verbs സിദ്ധരൂപം. 4. a whole, esp. number (opp. അവയവം fraction). തികഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒന്നിനു രൂ. എന്നു പേർ Gan. 1, 2, 3 are രൂപങ്ങൾ CS. 5. perfection രൂ. ഇല്ലാഞ്ഞാൽ VyM. if not clearly proved.

രൂപകം S. a drama; a mode of beating time; a coin (see രൂപാ); = രൂപൻ f.i. ബോധരൂപകജയ VilvP.

രൂപക്കൂട്ടു a lodge for an idol.

രൂപക്കേടു deformity, disorder.

രൂപഗുണം beauty.

രൂപനിരൂപണം ചെയ്ക SiPu. meditation on all the members of a God.

രൂപൻ (1.2) in the shape of, consisting of കാ ത്തുരൂപനായി CC. ബീഭത്സരൂപരായി KR. സത്യരൂ. Bhg. altogether true.

രൂപമാക (1.2.5) to get a shape, become a whole. കായ്മ രൂ'കുന്നതിന്നു മുമ്പെ TR. to be arranged, settled. രൂപമായി = വെടിപ്പായി. — The opp. രൂപമല്ലാതേ വരിക to get unsettled. ആയ്തു രൂ'തേ കണ്ടു പോയാൽ TR. if it cannot be effected.

രൂപമാക്ക (1) to model. (2. 5) കണക്കു രൂ'ക്കി arranged. കായ്മ രൂ'കിത്തരാം TR. I shall settle. [Nasr.

രൂപവാൻ (2) well shaped രൂ'ങ്കൽ അഭിരുചി

രൂപശാസ്ത്രം (1) a dramatic work.

രൂപാ(യി) a coin, Rupee ഒരംരണ്ടു രൂ. പ്രതിഗ്രഹം, പൊൻരൂ. കൊടുത്തു PT. (No. ഉരുപ്പിക 143.). — Kinds: സൂത്തി- (2 ഉണ്ട- or തുട്ടരൂ., പരന്നസൂത്തി), കമ്പനി-, വാണിക്കമ്പനി-, തലവാണി or വെള്ളിത്തലവാണി രൂ. doc. (with a head), കളമ്പു- (Ceylon); പൊന്നരൂ. (£).

രൂപി 1. having a shape, handsome ബീഭത്സ രൂപികൾ KR. — fem. ഘോരരൂപിണി, കാ മരൂപിണി AR.; abstr. N. രൂപിത്വം ഉ ണ്ടെന്നുള്ള ശബ്ദം KR. beauty. 2. = സ രൂപി consisting of; a Goddess is ആനന്ദ രൂപിണി DM. made up of joy.

denV. രൂപിക്ക to bring into a shape, express or prove; = നിരൂപിക്ക or സ രൂ—, f. i. അ രുൾ ചെയ്തതെല്ലാം രൂപിച്ചു ഞാൻ Bhg 12. laid it up, got it clear.

രൂപീകരിക്ക V1. to depict, declare, inform, conceive.

രൂപേണ (Instr.) by means of, രേഖാരൂ. തെ ളിഞ്ഞു proved by documents. ആധാരരൂ. ന ടക്കുന്നവൻ MR. cultivating on the strength of title-deeds.

രൂപ്യം 1. handsome. 2. wrought silver കാ ഞ്ചനരൂപ്യങ്ങൾ AR. coins; Tdbh. ഉരുപ്പിക Rupee.

രൂഷിതം rūšiḍam S. (part. pass. of രുഷ്).

Decorated; മൂഷികൻ തന്റെ കൊച്ചുകൈ രണ്ടും ജലംകൊണ്ടു രൂ'മാക്കീടുവാൻ എത്ര പാനീയം വേണം PT. to cover.

രെഞ്ചിട്ടുക To plaster, mortar = കപലാരിക്ക, (C. രഞ്ജണിഗ a basin for water in a wall).

രെമീശൻ E. **remission,** ഉറുപ്പിക രെ. നിൎത്തി MR.

രേ rē S. Oh! fie! woe! രേരേ ധൃതരാഷ്ട്രാത്മജ [ChVr.

രേഖ rēkha S. (= ലേഖ). 1. A line, stroke as made with ashes on the forehead ശ്രീയും മൂന്നു രേഖാഫലം SiPu. — ജലരേ. 404. 2. a writ, document, തമ്പുരാട്ടി അവൎകളുടെ കോവിലകത്തേക്കു ചേൎന്ന രേ. jud. കൃത്രിമരേ. false doc. MR. രേ., സാക്ഷി, അനുഭവം the 3 proofs of a claim. രേഖാമൂലം ഏല്പിക്ക, രേഖാരൂപേണ തീൎപ്പു വരുത്തി MR. 3. a little ഭ്രാന്തിന്റെ രേ. V2. a touch of madness.

രേചകം S. (രിച്). A purgative.

രേചനം purging.

രേണു rēṇu S. Dust പാദരേ. കൾ, രേ. സംഘങ്ങൾ ഗണിക്കാകിലാം Bhg.

രേണുക S. the mother of Paraśu Rāma, Brhmd.

രേതസ്സ് S. (രി) flow; semen. ഊൎദ്ധ്വരേതസ്സാം മുനി Bhr. high-born.

രേഫം S. (rattling) the letter ര.

രേവ rēva S. Narmada രേവയിൽ സ്നാനം Brhmd.

രേവതി (f. wealthy) the 27th Nakśatra, in Pisces. [etc. V1.

രേഷിതം S. (& രേഷണം) The howl of jackal

രൈ rai S. (L. res). Wealth.

രൈവതം S. (രേവതി). The eastern (?), Vindhya CG. — രൈവതകം id. Bhr.

രൊക്കം rokkam T. M. C. Tu. (Te. രുക, S. രോകം? lustre). Ready money ആറുപണം രൊഖം കൊടുത്തു, കൈരൊഖം പണം (jud. So. Can.); No. M. റൊക്കം (ജാമിൻ 406).

രൊക്കു (H. rūkhāni). A carpenter's plane രൊ. കൊണ്ടു മിനുക്ക, also ലൊക്കിടുക V1. 2.

രോഗം rōġam S. (രുജ്). Disease; 44,448 in number VCh. രോ. എന്നും ഇളെച്ചീടാ PR. incurable. രോഗത്തിൽ കിടന്നു വലഞ്ഞു MR. രോ. കയനേ ഉണ്ടു No. vu.

രോഗശാന്തി cure, recovery നമ്മുടെ ശരീരത്തിന്റെ രോ. കൾ ഒക്കയും കണ്ടു TR. the means employed. [രോഗിണി.

രോഗി sick (രോഗഗ്രസ്തൻ, രോഗാൎത്തൻ); f. രോഗേതരം Sah. health.

രോചകം rōjaγam S. (രുച്). Pleasing, stomachic ഗോരോചനം ഉണ്ടാകുന്നവർ രോചകന്മാർ KR. druggist?

രോചനം S. 1. sharpening the appetite മദ്യം രോ. GP. 2. splendid, so രോചനീയാകാരൻ SiPu.

രോചസ്സു (S. — ചിസ്സ്) light ഭാനുവിൻ രോ. കൾകൊണ്ടു KR. പ്രാലേയരോ. പോലേ സുഖാഗമം Nal.

രോജനാമ P. rōz-nāma A journal രോ. പ്രകാരം തിയ്യതി വിവരമായിട്ടു TR.

രോദനം rōd'anam S. (രുദ്). Weeping. — രോദിതയായുള്ള സോദരി CG. lamenting. — രോദിക്ക = രുദിക്ക Bhg. [Brhmd.

രോദസ്സ് S. heaven, sky & രോദസി നിറഞ്ഞു

രോധം rōdham S. (രുധ്). Obstruction സൂൎയ്യനുജീമൂതരോ. ഉണ്ടാക Nal. ശ്വാസരോ. Asht. = ശ്വാസം കഴിച്ചുകൂടായ്ക.

രോധനം, രോധിക്ക to obstruct അവൻ വന്നു പിണങ്ങുകിൽ രോധിക്കവേണം നാം CG. withstand. സാലൻ കണ്ഡിനം രോ'ച്ചു SiPu. besieged.

രോധസ്സു S. bank, shore.

രോധി checking (as മൂത്ര — med.).

രോപം rōbam S. (രുഹ് Caus.). An arrow.

രോപണം raising.

denV. രോപിക്ക VCh. cicatrizing.

രോമകം S. **Rome.** Bhg 5.

രോമ id. — ക്കാരൻ, — പ്പള്ളി, — മതം; രോമൻ കത്തൊലിക്ക & — ക്കു Roman Catholic.

രോമം rōmam S. (രുഹ്). Hair of the whole body. മൂന്നരക്കോടി രോമങ്ങൾ Brhmd. (in man). പക്ഷരോമങ്ങൾ Bhg. plumage. — രോമം എടുത്തു പിടിക്ക, രോമങ്ങൾ ഏച്ചു നില്ക്ക V1. horripilation.

രോമകൂപം S. a pore of the skin രോ'ങ്ങളുടെ വേദനഘോരമായി or വേദനനിരവധി

രോമത്തിൻകുഴികളിൽ VCh.; also രോമക്കാൽ, — കുത്തു, — ദ്വാരം V1.

രോമക്കൂറു hair of the head രോ'ററിൽ ഒരു മുത്തു തങ്ങിപ്പോയി KU.

രോമശം S. hairy; also രോമമയം.

രോമഹർഷം, — ർഷണം horripilation from rapture = പുളകം; also രോമാഞ്ചം (vu. കൊള്ളുക), രോമാഞ്ചഗാത്രത്തോടു Bhg.; രോമാഞ്ചിതൻ etc.

രോമാവലി line of hair across the navel; also ശ്യാമളയായൊരു രോമാളി CG.

രോമന്ഥം rōmantham S. Ruminating = തേക്കി അരെക്ക.

രോഷം rōšam S. (രുഷ്). Wrath, fury ഉള്ളിലടങ്ങാത രോ. Bhr. രോഷേണ പൊരുതു AR. മറയരുതു രോ. ChVr. എൻരോ. തീൎത്തീടുവൻ AR. revenge. ജ്വലിച്ചു രോഷാഗ്നി Mud. denV. രോഷിക്ക to be wroth ഇവരെ രോ'ച്ചു കുല ചെയ്താൽ KR.

രോഹം rōham S. (രുഹ്). 1. Ascending രോഹാവരോഹം വിചാരിക്ക ChVr. the ups & downs of life. 2. a bud.

രോഹി a tall tree (ആൽ); a gazelle.

രോഹിണി (f. red = രോഹിത). 1. the 4th Nakšatra, with Aldebaran ചിങ്ങമാം മാസവും അഷ്ടമിരോ. നാൾ Bhg. CG. Kṛṣṇa's birthday. അഷ്ടമിരോ. നോമ്പുണ്ടെനിക്കു VetC. 2. N. pr. f. Balarāma's mother.

രോഹിതം rōhiδam S. (രുധിര). Red; blood.

രൌദ്രം raudram S. (രുദ്ര). Terrific. രൌദ്രമായി നോക്കി threatening. രൌദ്രകൎമ്മങ്ങൾ (as മന്ത്രവാദം), ഭൎത്താവു രൌദ്രൻ എന്നാകിലും VCh. irascible.

രൌപ്യം S. = രൂപ്യം Silvery.

രൌരവം rauravam S. (രുരു). Formidable, a hell, Bhg 5. രൌരവാദി നരകം VCh.

റ ṚA

Initial റ occurs only in foreign words.

റക്കാബ് Ar. rikāb, A stirrup.

റജിസ്ത്രി E. register — റജിസ്ത്രേഷൻ Registration.

റബ്ബി Ar. rabb. Lord, God.

റമിട്ട് E. remit. — റമിട്ടാൻസ്സ് Remittance.

റമ്പാൻ Syr. A monk, recluse; റമ്പാട്ടി a nun, V1.

റവെക്ക Port. rabéca. A fiddle.

റസൂലള്ള Ar. = റസൂൽ Muhammed.

റാക്ക Ar. ȧraq (essence). "Arrack", spirits ഒരു പാത്രം റാ. വാങ്ങു TP. കള്ളു റാ. വില്ക്കുന്നു, കള്ളു റാ. കുടിച്ചു പ്രകാരം തോന്നി jud. റാ. വാണിഭം ചെയ്തു, റാക്കിൻ കുത്തക പാട്ടത്തിന്നു കൊടുക്ക TR. Kinds ചട്ടിറാക്കു between Kūḍakaḍavu̥ & Chāvakāḍu̥, കിണ്ണത്തുറാക്കു No. of Kūḍakaḍavu̥, & So. of Chāvakāḍu̥. കത്തുന്ന റാക്കു alcohol.

റാഞ്ചുക rāñjuγa (see ആഞ്ചുക, ലാഞ്ചുക). 1. To stagger, range sidewards as drunkards, birds No. 2. So. v. a. to carry in the claws റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോക V2. MC., റാഞ്ചുന്ന പക്ഷികൾ birds of prey. പക്ഷികളെ വിലങ്ങിയും താഴേയും റാ'ം MC. ആന ഇറാഞ്ചിപ്പക്ഷി V2. = ആനറായി, — റാഞ്ചൻ B. a certain kite.

റാട്ടു ṙāṭṭu̥ 5. (C. Tu. also ലാട്ടു, H. rahṭā). A spinning wheel; water-wheel.

റാണി = രാണി Trav.

റാത്തൽ 5. (Ar. raṭl, Port. arratel). A pound of 12 ounces, = 4 പലം.

റാൻ ṙāṅ = ഇറാൻ (Tc. റേൻ king = T. ഇറയൻ). Interj. of obedience in answering a king: be it so!

റാന്തൽ vu. = ലാന്തർ.

റാപിളി Ar. rāfiżi, A heretic, Shīa'. Ti.

റായി C. Tu. rāgi, Raggy, Cynosurus coracanus.

റാവുത്തു 5. A horseman, രാകുത്തൻ V1. Palg. & — വു — (living in Palg. distr.; f. രാകുത്തിച്ചി), a class of Northern Mussulmans.

റാഹത്ത് Ar. rāḥat, Quiet, ease.

റിക്കാട്ടു E. record.

റിഗുലേഷൻ E. regulation.

റിഫോട്ട E. report MR.

റിവാജ് Ar. rivāj. Custom റി. പ്രകാരം; sale റി'ജിൽ കയറുക MR.

രുമാൽ & ഉറുമാൽ P. A handkerchief.

രുമി & ഉറുമി (143) Turkish (— കത്തി, — സുൽത്താൻ V1.).

രേസ്സ് Port. reis (pl. real). A small coin വ്യ രേസ്സ് = $\frac{1}{5}$ Rup. TR.

റൊക്കം, see റൊ — ; റൊക്കവില TR. Buying with ready money.

റൊട്ടി H. rōṭi, Bread, also റൊട്ടി V1. biscuit (cakes of ഉഴുന്ന are called റൊ. GP 56.) & ഒ രോട്ടി Mpl. loc. = പത്തിരി.

റോന്ത Port. ronda. The round, night patrol ആയുധക്കാർ ഒറോന്ത പോയ നേരത്തു TR. ഒ. നടക്കുന്ന വെള്ളക്കാർ TP. ഒ. ക്കാർ etc.

റോൾ E. roll, Pulley.

ല

ല occurs chiefly in S. & foreign words; Māpiḷḷas often pronounce ല where ര is original (ലണ്ടു, ലാസ്സി = രാത്രി). [or mode.

ലകാരം layāram S. The letter L. — any tense

ലകുടം layuḍam, Tdbh. of ലഗുഡം, A stick ല. പിടിച്ചു മണ്ടി അടിക്കുട്ടി Mud. യഥാല. AR.

ലക്കഡി H. 1. id. 2. N.pr. of places.

ലക്കം lakkam, Tdbh. of ലക്ഷം. Number. ല. പതിക്ക B. to number.

ലക്കോട്ട A letter doubled up (റിക്കാട്ട?).

ലക്ഷം lakšam S. (ലശ്). 1. A mark; aim ല. മുറിച്ചു വീഴ്ത്തി Bhg. 2. a Lac = 100,000; also a Lac of millions of millions, മാലക്ഷം 1 Million of millions of millions of millions CS. മൂന്നു ല. ജപിപ്പിക്ക kings to get Viṣṇu's names (സഹസ്രനാമം) 300,000 times repeated.

ലക്ഷണം S. 1. A characteristic mark പുരാണത്തിന്റെ ല. Bhg. 5 or 10 of the necessary contents of a Purāṇa. ബ്രഹ്മം സ്വല്പലക്ഷണഹീനം Bhr. without attributes. അകത്തു പറുക്കേറ ല'ങ്ങൾ MR. symptoms of internal hurt. മരണത്തിന്റെ ല. etc. 2. sign of futurity, omen ഒത്തു ഭവാന്റെ ല. Nal. just as you predicted. ല. ചൊല്ലിനാൻ Bhr. foretold. ല. ചൊല്ലുന്നവൻ a fortune-teller (ശുല്പ., സല്ല.). വൈധവ്യല. കാണുന്നതുണ്ടു Si Pu. (in ജാതകം). 3. rule, perfection, beauty ല'മുള്ള കോഴിച്ചാത്തൻ MC. a perfect cock. ല'മില്ലാത്ത മന്ത്രികൾ PT. useless. — also adj. ലക്ഷണയാകിയ കന്യക CG. എന്നോടെ ലക്ഷണ Bhr. my dear!

LA

ലക്ഷണക്കേട് (2) a bad star; (3) absence of the proper qualities.

ലക്ഷദീപം a religious illumination.

ലക്ഷദ്വീപം, — പു (2) the Laccadives = ദ്വീപം 2, 517. [= രക്ഷിക്ക.

denV. ലക്ഷിക്ക 1. to observe, notice. 2. Tdbh. part. pass. ലക്ഷിതം perceived.

ലക്ഷീകരിക്ക to aim at വീരന്റെ ശാത്രത്തെ ല'ച്ചു Sk. ല'ച്ചാർ RS. showed forth, extolled.

ലക്ഷ്മം (S. — ൻ) mark വീരല., രാജല.

ലക്ഷ്മണൻ N. pr. half-brother of Rāma.

ലക്ഷ്മി (auspicious sign). 1. The Goddess of prosperity. ല. അവങ്കൽ നില്ലാട്ടേ, ല. യെ കെട്ടി നിത്തി Mud. chained fortune to his person. 2. = ശ്രീ any success ഭാഗ്യല. ക്കം യോഗ്യല. ക്കം കായ്ല. ക്കം വീയ്ല. ക്കം പുണ്യല. ക്കം കാരുണ്യല. ക്കം കാന്തൻ നീ KU. personification of attributes.

ലക്ഷ്മീപതി, — സഹായൻ SiPu. Viṣṇu.

ലക്ഷ്മീവാൻ fortunate, handsome ല'നായുള്ള രാഘവൻ KR.

ലക്ഷ്യം 1. Deserving to be regarded പ്രാണനെ പോലും ല'മാക്കുകയില്ല Arb. will not spare (= ഗണ്യം). 2. aim, prize ല. പാത്തു വലി ക്കുട്ടി Bhr. ല. കാട്ടിത്തന്നു, ല'ത്തെ ഭേദിക്ക AR. മുകിൽ'ത്തിന്ന് ഇവ ഒക്കയും ഭേദം തന്നേ Bhg. 3. a symptom, proof സംശയിപ്പാന്തക്ക ല'ങ്ങൾ MR. എന്തു ല'ത്താൽ എഴുതി, ആ ല'ത്താൽ ബോധിക്കും, കാണിച്ച ല'ങ്ങളാൽ

കണ്ടു, എന്ന് എനിക്ക് ഒരു ല. ഇല്ല MR. ലക്ഷ്യ രൂപേണ തെളിയിക്ക MR.

ലഗാം P. lagām, A bridle, & **ലഗാൻ**, S. വല്ല.

ലഗുഡം laġuḍam S. A stick, see ലകുടം.

ലഗ്നം laġnam S. (part. pass. of ലഗ് to adhere). 1. Attached. 2. the rising of a sign, ശുഭലഗ്നേ ജാതനായി, ഉത്തുചിച്ച കുംഭലഗ്നേന Brhmd. auspicious hour (opp. ഉല്ല.), മകരമല്ലോ ല. പെരിക ശുഭമതു Bhr.; ല'ങ്ങളായി പ്രകാശിച്ചു Nal. (sparks of a star or meteor).

ലഘു laghu S. (L. levis, G. 'elachys). Light, swift.

ലഘിമാവ് excessive lightness, Bhg.

ലഘിഷ്ഠം Superl. lightest. ല'മായി ചൊല്ലിയ വാക്കു KR. contemptuous.

ലഘുതരം Compar. most trifling, wantonly കളിച്ചു ല. മരിച്ചു KR. പോർ ചെയ്തു ല. Bhg. ലഘുതര തല്പ etc.

ലഘുത്വം 1. lightness. ശരീരലകുത്തം ഉണ്ടാം a. med. elasticity. 2. levity, triviality കായ്ത്തിന്റെ, ലോകങ്ങളുടെ ഗുരുല. പോലേ ഭണ്ഡിപ്പിക്കേണം VyM. ല'ങ്ങൾ കാട്ടരുതു Bhg. obscenities. — so ലഘുതയായുള്ള വചനം KR. disgraceful, wanton.

ലങ്ക Lanka S. Ceylon ലങ്കാദ്വീപു & its capital ദ്വീപത്തിൻ മദ്ധ്യത്തിൽ ല. എന്നുള്ള പട്ടണമായതു KR. ൭൦൦ യോജനാ വട്ടമായുള്ള ലങ്കാപുരം AR. (T. ഇലങ്കുക to shine).

ലങ്കം (S. ലംഗം union or = രംഗം?). ചിതമായിട്ടും ലെങ്കമായിട്ടും Ti. nicely.

ലങ്കട laṅgaḍa Tu. No. M. P. Limping, (S. ലംഗ).

ലങ്കർ P. langar, An anchor, നങ്കരം.

ലംഘനം langhanam S. 1. Passing over നദീല. 2. transgressing, exceeding ആജ്ഞാല. ചെയ്തു VyM. സത്യല. V1. perjury. ഒരംശാപ്രകോപിതം ല. ചെയ്തു Nal. to avoid one's fate.

denV. **ലംഘിക്ക** 1. To pass over സിന്ധുവിൽ സേതുവും ബന്ധിച്ചു ല'ച്ചു UR. ഹേമാദ്രിഭാഗങ്ങൾ ഓരോന്നേ ല'ച്ചു Nal. — fig. ഉഭയാബുരാശിയും ല'ച്ചു പോന്ന നാം Nal. 2. to surpass ആകാശത്തെ ല'ച്ചു കാണാകുന്ന എഴുനിലമാടങ്ങൾ Nal. 2. to trespass കല്പന ല'ച്ചു നടക്ക TR. (= അതിക്രമിക്ക). നാഥന്റെ ആജ്ഞയെ CG. മറ്റാര ല. യോഗ്യമല്ല Nal.

part. pass. ലംഘിതം.

ലാംഘ്യം to be passed over ല'മോ കാലസ്യകല്പിതം Nal.

ലച്ചൻ laccaṅ (Tdbh. of യക്ഷ). A goblin, apparition in dreams etc., f. ലച്ചി.

ലജ്ജ lajja S. Shame, bashfulness അതു കേട്ടു ല. യായി തല താഴ്ത്തി KR. — In Cpds. അത്യന്തലജ്ജനായി Bhg.

ലജ്ജാകേട്ട impudence, disgrace.

ലജ്ജാകരം causing shame ആയു് എതുയും ല. Mud. — ലജ്ജാശീലൻ modest.

denV. **ലജ്ജിക്ക** = നാണിക്ക f.i. ഭക്തൻ പൊട്ടനെ പോലേ ല'ക്കും ചില നേരം Bhg.

part. ലജ്ജിതനായിട്ടു് ഒന്നും പറയാതേ KR. ashamed.

abstr.N. ദാരിദ്ര്യതോലജ്ജിതത്വം ഭവിക്കുന്ന സതത്വവും ല'ത്വത്താൽ ക്ഷയിക്കുന്ന VetC.

CV. ലജ്ജിപ്പിക്ക to shame.

ലട്ടു H. laṭṭū, A child's top = പമ്പരം 614.

ലഡായി laḍāy H. Quarrel, ലഡായിക്ക.

ലത laḍa S. A creeper, tendril തരുലതകൾ Nal. താംബൂലല. KR.

ലതാഗൃഹം a bower, also ലതാമണ്ഡപം Brhmd.

ലതാംഗി f. delicately shaped, Nal.

ലത്തീൻ Latin, ല'നിൽ PP.

ലന്ത landa 1. = ഇലന്ത 113. Zizyphus J. ല. കുരു Nid. ല. കുരു കൊണ്ടു കുട്ടുവാൻ ഉണ്ടാക്കി Sil. ലന്തപ്പഴം Mud. ല. ക്കൊമ്പു Tantr. 2. Holland ഒലന്ത KN. ല. ക്കാർ the Sūdras among Europeans. ല. ക്കോട്ടയിന്ന കാലത്താൽ ഐയ്യു കത്തു പട്ട തരേണം TR. (Caṇṇanur to Kōlattiri).

ലപനം S. Talking, blabbing.

ലപിതം (part. pass. of ലപ്) talked; voice.

ലബ്ബമാർ Lebbies, Muh. colonists on the So. Tamil coast; also Muh. weavers. No.

ലബ്ധം labdham S. (part. pass. of ലഭ്). Get. ലബ്ധി acquisition സുഗ്രീവന്ന രാജ്യല. ഓരാതേ ലഭിക്കയും KR. (= ലാഭം), so മോക്ഷലബ്ധി etc.

ലഭിക്ക 1. v. n. To be got എനിക്കു ലഭിച്ചു = കിട്ടി; also aux. V. ചിൽസചരുപത്തിൽ ചേന്നു ല'ക്കേണം KumK. may I have a happy death. 2. v. a. to get സച്ഛത്തെ ല'പ്പാൻ KR. ശാപം ല'ച്ചു ഞാൻ, മനുഷ്യർ ദിവ്യഭാവത്തെ ലഭിക്കും Nal. മുന്നേപ്പോലേ മൂകിനെ ല. PT. — With 2nd Adv. ഞങ്ങളെ കാണ്മതിന്നു ല. യില്ല VilvP. [ച്ചു Bhg.

CV. ലഭിപ്പിക്ക to procure ചിന്തിച്ചവണ്ണം ല'

ലഭ്യം obtainable ഒല്പലാഭമായതു ല'മാം Bhg. വല്ലതും ല. ഉണ്ടാകും I look for some profit. ഓരോരുത്തരെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു ല'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി MR. extorted by threats. എന്നാൽ ല. ഇല്ലാതിരുന്നതു jud. no bribe.

ലമ്പടൻ lambaḍaṅ S. 1. Greedy, intent upon പ്രിയാലാപല. SiPu. 2. a libertine, ലലനാ ല. VCh.

ലംബം lambam S. 1. Pendulous ലംബോക്കുന്മാർ = ചുണ്ടുതുങ്ങിയവർ AR. 2. a perpendicle കനത്തൊരു വസ്തു കെട്ടിയൊരു സൂത്രം തൂക്കു ആ സൂത്രത്തിന്നു ല. എന്നു പേർ Gan.

ലംബനം depending; a long necklace.

ലംബി hanging down.

denV. ലംബിക്ക to be suspended.

part. pass. ലംബിതം f. i. അംബരം തന്നിലേ ല'തയായി കാണായി CG. suspended.

ലംബോദരൻ pot-bellied, Gaṇapati Sk., Siva. Sah. (a glutton).

ലംഭനം lambhanam S. (ലഭ്). Getting.

ലമ്മി lammi (loc.) Lewd, dissolute.

ലമ്മാണികൾ C. Tu. M. (H. Te. T. ലമ്പാടി) a caste of wandering dealers in corn, Banjārā H. = എരുതുകാർ, ചെണ്ടുകാർ Cann.

ലമ്പാടികൾ (see ab.) taking goods fr. Wayanāḍu to the coast on pack-oxen. — ലമ്പാടിക്കന്നാ Palg. bullocks brought for sale from Koṇṇu.

ലയം layam S. (ലീ). 1. Adhering, entering, പ്രകൃതി പരബ്രഹ്മണി ല. Bhg 12. will be absorbed in Br. 2. vanishing, destruction മേലിൽ ഒരു ല. ഇല്ലാത്ത സൃഷ്ടി Bhg. eternal. ലയകാലം = പ്രളയം; സൃഷ്ടിയും സ്ഥിതിയും ല. Bhg.

denV. ലയിക്ക 1. To adhere, to be drawn in, dissolved in സ്വത്വവും ലയിപ്പതെങ്കൽ Bhg. സായുജ്യം പ്രാപിച്ചു നിത്യലാനന്ദേ ലയിക്കും AR. ദേഹം പരമാത്മനി ചേന്നു ലയിക്കേണം Bhr. പരൻ തങ്കലേ Bhg. ജീവൻ പരനോടു ലയിച്ചു വസിക്കും SidD. ബ്രഹ്മത്തോടു ലയിച്ചാനന്ദിച്ചു SiPu. 2. to be absorbed, lost in ചൂതു പൊരുതു ല. Sk. കഥയിൽ ലയിച്ചുപോയി vu. കാര്യവിസ്താരേ മനസ്സു ല. യാൽ VetC. taken up with judicial duties. 3. to be sanctified. മോഹം തീർന്നു മനസ്സു ല. GnP. to vanish.

CV. ലയിപ്പിക്ക 1. to absorb ആത്മനി സാത്മാനം യോഗേന ല'ച്ചു Bhr. ഇന്ദ്രിയം കാരണങ്ങളിൽ ചേന്നു ല'ച്ചു KumK. ഭഗവാനെ നിജമനോകണ്ണികാഗ്രേ ല'ച്ചു Bhg. 2. to destroy എല്ലാം ല'ക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ Bhg. 3. to allure, woo.

ലലനം lalanam & ലളനം Vi. S. Dallying; lolling. — ലലനമാർ പ്രലാപിച്ചു KR. women.

ലലാടം lalāḍam S. The forehead മൃത്യുവന്നു ലലാടസീമനി നൃത്തകേളി തുടർന്നു ChVr.

ലലാമം lalāmam S. Mark (on the forehead of cattle etc.); an ornament.

ലവം lavam S. (ലൂ). 1. Cutting, a fragment ലവലേശം പോലും സത്യം ഇല്ല vu. not a bit of truth. 2. minute division of time ലവസമയമൊട്ടു AR. in less than a moment ($\frac{1}{2000}$ Nāḷiya).

ലവംഗം S. the clove-tree & ഇല — (113) also രക്തലവങ്കം Vi. cinnamon, in Trav. ലൌങ്കപ്പട്ട.

ലവണം lavaṇam S. (= ര —). 1. Salt ലവണജലംകൊണ്ടവനെ അഭിഷേകം കഴിച്ചു RS. ലവണമേഹം ഉപ്പുകണക്കേ വീഴും a. med. (a disease). ലവണാംബുധി the sea. 2. handsome.

ലശുനം laśunam S. Garlic, വെള്ളുള്ളി.

ലസത്തു lasat S. (part. of ലസ്). 1. Shining ലസൽചന്ദ്രബിംബം KR. 2. sporting, ലസത്തുണ്ഡം Bhr. a playful mouth.

part. pass. ലസിതം id. മണിലസിതഫണി, കലശലസിതവിമലോകം Bhg.

ലഹരി lahari S. 1. A wave. 2. intoxication ല. എടുക്ക, പിടിക്ക; ല. ക്കാരൻ tipsy. വചന പീയൂഷസുഖപാനമോടല. കൊണ്ടു ഞാൻ പര വശൻ Bhr. വാഴൽമേൻ ആകനീട്ടും ല. യിൽ കാമനടനമാട്ടം Bhg.

denV. ലഹരിച്ചിരിക്ക, ലഹരിച്ചൻV1. drunk.

ലഹള No. (H. lahra, whimsical, capricious?), a quarrel. ല. കാണിക്ക a rebellious spirit. മാപ്പിള്ളമാരേ ല. കൊണ്ടു riots. എല്ലാം തച്ചു ല. ചെയ്തു TR.

ലളിതം laḷiδam S. (part. pass. of ലല്). Dallying, playful, delicate, delightful കനകമണി ല. ഒരു മാലയും Mud. മണില'കന്ധരം Bhr. അതിലളിതകളേബരം Nal. ഈ ശാസ്ത്രം കാ യ ല. (opp. ഗംഭീരം). ലളിതോക്തിച്ചൽ Nal. amusing talk, attractive fiction.

ലളിത a lovely woman; also = ദേവി (Sakti).

ലാക്കുക lāyuya No. (T. ഉലാ — 144., Te. Tu. C. ലാഗ്ഗ to jump). To take a walk, soar തമ്പുരാൻ മാളികമുകളിൽ ലായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന vu.

ലാത്തുക (T. ഉലാ —), ലാതിനടക്ക V2. id.

ലാതുക V1. to leap.—ലാട്ടു a caper.

ലാക്കു lākku Tdbh. (ലക്ഷം, H. dāg) = താക്കു. 1. Aim, butt ലാക്കിന്നു കൊൾകV1. to hit. ലാക്കിൽ കൊള്ളിക്ക; ലാക്കിൽ ഉറപ്പിച്ചയച്ച ബാണം KR. ലാ. നോക്കുക to aim. മാരനമ്പിന്നു ലാക്കായവൾ CG. കാമബാണങ്ങൾക്ക് ലാക്കായി Nal. നമുക്കു ചേൽ ലാക്കിന്നു തട്ടിയതും ഇല്ല. — fig. ഉപായം ലാക്കിന്നു തട്ടി Mud. 2. = താക്കു facility for effecting a purpose, easy circumstances. [സ്ഥരൻ?).

ലാക്കരി (loc.) = താക്കരി a great rogue (= ത

ലാക്ഷ lākša S. Lac, അരക്കു (46), shellac.

ലാഘവം lāghavam S. (ലഘു). 1. Lightness കാപ്പാസലാ. വാകിന്നുണ്ടു Sah. (so frivolous). 2. alleviation, intermission ലാ. വന്നിടാതെ പൊരുതു DM. 3. swiftness, dexterity ഹസ്ത ലാ. കാട്ടി KR. in wrestling, ലാ. ചേന്ന കരം AR. 4. contempt ലാ. ഭവിച്ചീടും PT.

ലാംഗലം S. A plough; penis.

ലാംഗലി CG. Balabhadra, സീരി.

ലാംഗ്രലം S. the tail, as of a horse Bhg., (തണ്ണക 1, 423).

ലാജം lājam S. Fried grain, മലർ f. i. at a marriage അനലസമുഖം ലാജമോക്ഷം ചെയ്തു Nal. (the bride). ലാജങ്ങൾ പോലേ പൊരിഞ്ഞു CG. ലാജപായസപൂപാളി Bhg. (for പൂജ).

ലാഞ്ഛുക & ഏലാ — 162 (C. Te. Tu. ലാഗ്ഗ to jump). No. Water to shake, to spirt.

ലാഞ്ഛനം lāñčhanam S. A mark = ലക്ഷം f. i. തൽപാദലാ'നമാശ്ലേഷ പോയി Bhg. footsteps. ലാ'മായി ധരിക്ക CG. a blow treated as an honorable mark. പിഞ്ഞ എന്നുണ്ടൊരു ലാ. നെറിമേൽ Nal.

ലാഞ്ഛിതം marked, named ലാ'താനേകരണ പ്രഭ Brhmd. (part.).

ലാടം lāḍam S. 1. The sea-coast of Sindh, Lāṛ (Larike of the Romans), ചില ലാടരും Nal. travelling beggars & Gipsy doctors, ലാടവൈദ്യന്മാർ paying yearly visits in Mal., called ധർമ്മവൈദ്യന്മാർ No. as they pretend to take payment for the medicines only (ലാടവൈദ്യം). 2. a certain inauspicious time (1 of നവഭോക്ഷം). 3. T. C. Te. Tu. horse-shoe, as introduced from Sindh. ലാ. കെട്ടുക Arb., ലാടൻ തറെക്ക vu. to shoe horses & bullocks. ലാടക്കാരൻ a farrier.

ലാത്തുക, see **ലാക്കുക.**

ലാന്തർ E. lantern.

ലാഭം lābham S. (ലഭ്). Talk. അവൻറെ ലാപങ്ങൾ ചിത്തത്തിൽ ഏതും കടന്നില്ല Si Pu.; ദുഃഖലാ. കേട്ടു KR. wail.

ലാഭം lābham S. (ലഭ്). 1. Getting സല്ലാഭലാ. ഉണ്ടായി, സന്താനലാ. ലഭിക്കും എല്ലാക്കും Bhg. 2. gain, profit, ലാഭമോ കുറച്ചലോ കണ്ടതു TR. increase or decrease. കമ്പണിയിലേക്കുള്ള ചേതവും ലാഭവും അറിയാ TR. ലാഭച്ചേതം പിരിച്ചെടുക്കേണം VyM. share alike profit & loss. അവരവർക്കു വല്ലതും ലഭിക്കുന്നതു ലാ. എന്നു പെച്ചു നടക്കും TR. each counts gain what he can secure for himself. 3. cheapness ലാഭത്തിൻറെ തകരാർ, ലാഭത്തിന്നു വാങ്ങുക jud. (അരിയിലെക്കു വാങ്ങി പെച്ചു ലാഭത്തിന്നു വിൽക്കാം profitably).

ലാഭസ്ഥാനം the 11th sign of the zodiac counted from that just rising.

ലാഭാലാഭം = ലാഭച്ചേതം (2).

ലായം lāyam H. Te. C. Tu. T. = ആലയം. A stable ലാ. കായ്ക്കാരൻ TrP. (over the horses). — കുതിരലായം a horse-stable.

ലാല lāla S. Saliva, ലാലാനിർ V2. (see ലാള—).

ലാലാടികൻ S. (ലലാടം) an attentive servant; idler, swaggerer.

ലാവണം lāvaṇam S. Salted. — M. T. Te. C. A list of soldiers, account-roll V1.; also ലാവണി, (H. lāw = army).

ലാവണ്യം S. (saltiness) loveliness, charm ശുപലാ'ങ്ങൾ Nal. ദേവിതൻ മെയ്യുടെ ലാ. CG.

ലാവുക, see ലാകുക.

ലാസം lāsam S. (ലസ്). Dancing, gen. ലാസ്യം, also of unseemly gestures ലാസ്യം കാട്ടി ച്ചിരിപ്പിക്ക VilvP.

ലാസിക S. a dancing-girl ലാവണ്യമായുള്ള ലാ. മാർ ലാളിച്ചു ലാസ്യം തുടങ്ങിനാർ CG.

ലാഹരി T. C. So. = ലഹരി Drunkenness, & ലാഹിരി.

ലാളനം lāḷanam S. (ലല്). Caressing, fondling പുത്രിയെ ലാ. ചെയ്യു വളത്തു SiPu. പശുലാ. ചെയ്യാൻ CC.

denV. ലാളിക്ക To fondle, dandle മകനെ ലാ. Bhr. കൈകൊണ്ടു മെല്ലവേ ലാളിപ്പാനായി CG. വാക്കുഴലാളെ ലാളിച്ചു CG. മാരങ്ങളെ ചെന്നു ലാ. Nal. എന്നെ പരിപാലിച്ചു ലാളിപ്പാൻ ആർ Mud. — part. ലാളിതം caressed.

ലാളിത്യം S. loveliness f. i. of a cascade ലാ. ആണ്ടു ചുഴന്നതു കാണായി CG. ലാളിത്യശാലി CC.

ലിഖിതം likhiḍam S. part. pass.; (രിഖ്) Written, scratched കമരൻ ലിഖിതപുസ്തകം MM. (= എഴുതിയ). എൻറെ ലി. Genov. letter. ശിരസി മമ ലി. ഇടം എന്നേ പറയാവു Mud. = തലയെഴുത്തു. — നരപതിലിഖിതൻ VyM. a writer.

ലിഖ്യപ്രകരണം N. pr. a book showing how documents are to be drawn up.

ലിംഗം liṅgam S. 1. A sign, mark ദേവലി'ങ്ങൾ ഇളകി വിയ്ക്ക AR. Sah. idols (an omen). ഈ രത്നലി. മമ പ്രാണതുല്യം SiPu. remarkable jewel (a കങ്കണം). 2. penis, phallus ശിവലി. SiPu.; also a fane of Siva. 3. gramm. gender: പുല്ലി. m., സ്ത്രീലി. f., നപുംസകലിംഗം neuter gender.

ലിംഗധാരികൾ Lingaites, a sect of Shaivas.

ലിംഗഛേദനൻ V2. a eunuch ലി'ന്മാരെ കാവൽ വെച്ചാൻ Bhr. in harems (also ലിംഗഛേദകൻ).

ലിംഗാർബുദം a. med. a cancer.

ലിംഗി S. wearing religious marks, VyM. an ascetic; hypocrite (ലിംഗവൃത്തി).

ലിപി libi S. (ലിപ്, G. ἀleiphō). Writing. ശകടകൃതലിപികൾ Mud. the hand-writing of. നാനാഭാഷാലിപിജ്ഞാനം VyM. ഭാഷകൾ എല്ലാം അറിഞ്ഞിടേണം ലി. കളുംVCh. alphabets. ജലസഹിതലിപിസദൃശം VetC. = ജലരേഖ.

ലിപ്യം S. (part. pass.) smeared, defiled.

ലിപ്സ lipsa S. (desid. of ലഭ്). Coveting.

ലീഢം līḍham S. (part. pass. of ലിഹ്). Licked.

ലീനം līnam S. (ലീ). 1. Adhering, cleaving to, sitting on, ചരണാരുണാംബുജലീനപാംസു AR. വൃക്ഷശാഖാലീനൻ KR. hid under. ചന്ദനദ്രുമലീ. മലയാചലം ChVr. സ്യന്ദലീനങ്ങളായ ഉജഗങ്ങൾ KR. 2. being absorbed, disappearing സ്ഥൂലവൃത്തികൾ ലീനമാകും Bhg. (through സൂക്ഷ്മസ്ഥാനം). — (part. pass.).

ലീല līla S. (ലല്, ലസ്). 1. Play, sport ലീലകൾകൊണ്ടു കളിക്ക & ലി. കളെ കളിക്ക CG. ബാലന്മാരുടെ ചൊൽ ഉണയല്ല ലീലയായ്പോം CG. ലീലയാപ്പെന്ന KR. Sk. easily. നാരിമാരോടു ക്രൂടി ലീ. യാടി SiPu. 2. God's action ഭൂമി ദേവലീ. കൊണ്ടുണ്ടായി, the world is God's ലീലാവിലാസം Bhr. കൃഷ്ണലി. Kṛṣṇa's frolics & doings (he is ലീലാമനുഷ്യൻ Bhg.). സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരലീലകൾ നിത്യമനുകരിപ്പാൻ ഉളരായ ത്രയവണ്ണികൾ Bhg.

ലീലൻ (in Cpds.) ആണുങ്ങൾ ആനലീല മാരായി, മാനിനിമാർ ആനലീലമാർ CG.; appearing as ഗജലീലൻ elephant-like.

ലീലാവതി 1. an attractive woman. 2. N. pr. a mathematical treatise.

ലീസ്റ്റ് E. list പേർലീസ്റ്റ് പ്രകാരം (see പേരിസ്റ്റ്) ലീക്ക് Arb.

ലുങ്കി P. luṅgi, A checkered cloth of Mussulman women. [out, as hair.

ലുഞ്ചിതം luñjiδam S. (part. pass.) Plucked

ലുഠിതം, ലുണ്ഠനം S. Rolling on the ground, as a horse. [ലുണ്ടകൻ.

ലുണ്ടാകൻ S. 1. A crow. 2. a robber; better

ലുപ്തം luptam S. part. pass. (രുപ്). Robbed, lost; plunder, loot.

ലുബ്ധൻ lubdhaṅ S. (part. pass. of ലുഭ). Covetous, greedy; a hunter; f. ലുബ്ധ & ലുബ്ധത്തി; also ലുബ്ധകൻ. [ബ്ധള്ള.

ലുബ്ധ് lubdhu, covetousness = ലുബ്ധത f. i. ല

ലൂട്ട H. lūṭ, (ലുപ). Plunder, "loot." [grass.

ലൂനം lūnam S. (part. pass. of ലൂ). Cut, as

ലൂത S. a spider.

ലേക്യം vu.= ലേഖ്യം.

ലേഖ lēkha S. (ലിഖ്, രേഖ). A line.

രേഖകൻ S. a writer ഇക്കനായുള്ളൊരു ലേ. Mud. a secretary.

ലേഖനം S. 1. writing ലേഖകന്മാർ കാലയുമായി വന്ന ലേ. ചെയ്യ KR. സചരുപത്തെ നഖംകൊണ്ടു ലേ. ചെയ്യ Nal. to scratch, draw on a leaf. ഭ്രമിലേ. ചെയ്യ Bhg. (in perplexity). സ്ത്രീയിൽ ലേ. ചെയ്യ Nal. (irony). 2. stimulating, med.

ലേഖനൻ S.= എഴുതിക്കോൻ f.i. ലേ'നാം ഗ്രന്ഥം VCh.; ലേഖനി a pen, style.

ലേഖൻ a writer ശാണകലേഖന്മാർ Bhr.

ലേഖം S. a letter വ്യക്തമല്ലാത്തൊരു ലേ. എഴുതിച്ചു Mud. (in ciphers).

ലേഖാന്തി S. a book ലേ. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു VilvP.

ലേഖിതം = ലിഖിതം.

ലേഖ്യം 1. deserving to be written or painted ലേഖ്യന്മാരായുള്ള ലോകരെ ലേഖനം ചെയ്യ CG. 2. a document, രാജലേ. സ്ഥാനലേ. സഹസ്രലിഖിതം ഇങ്ങനേ ന. വിധം ലേ. VyM.

ലേഞ്ചി Port. lenço, A handkerchief.

ലേപം lēpam S. (ലിപ്). Smearing, plastering; a salve, ointment.

ലേപനം id. സപ്പണ്ണലേ. anointing with sandal-wood, gold-dust, etc. (kings). കണ്ണിന്റെ പുറമേ ലേ. ചെയ്യ a. med. to rub.

- denV. ലേപിക്ക to smear, rub in; fig. to succeed in a business V1.

ലേയം lēyam S. (G. leōn), Leo. astr.

ലേലം Port. leilaõ, An auction ലേ. വിളിക്ക, കുത്തകലേലമായിട്ടു വില്ക്ക, ലേലത്തിൽ വിറ്റു TR.

ലേലസ്സ് = ഏലസ്സു A waist-ornament ലേ. കെട്ടുക. (170.).

ലേശം lēśam S. (ദിശ). A small quantity, bit, drop, tinge ശുഷ്കങ്ങളായ ഗോമയലേശങ്ങൾ CG. ഗുണലേ. some virtue. കാരുണ്യലേശേന VetC. (Instr.) ജ്ഞാനലേ. പോലും ഇല്ലാത്ത Bhg. ഇതിൽ ലേശമാത്രവും സത്യം ഇല്ല MR.

ലേശ്, ലേസ് Port. = ലേഞ്ചി A handkerchief പണം ലേസിന്റെ വിളുമ്പിലാക്കി Arb.

ലേഹം lēham S. (ലിഹ്, L. lingo). An electuary തിന്നുക med. ലേ. കൂട്ടുക V2. to make a confection. വിലപലേ. (for cough) etc. ലേഹപാകം cooking.

ലേഹനം S. licking, ലേ. ചെയ്യു etc.

ലേഹ്യം S. food (of Gods); = ലേഹം (med.).

ലൈംഗം S. (ലിംഗം 2.). N. pr. a Purāṇam, Bhg. [Mpl. song.

ലൈല Ar. lail, Night ഒമ്പതാം ലൈല തന്നിൽ

ലൊക്കു, see രൊക്കു.

ലൊട്ട loṭṭa (Tdbh. of ലോഷ്ടം). 1. A clod. 2. empty, vapid C. Te. M. ലൊട്ടകായ്യം പറക garrulity.

ലോകം lōγam S. (in Ved. ഉലോകഃ fr. രുച്?). 1. A place, space, world ത്രിലോ. & ഭൂലോ. (also രംഗരേഴ്വലക). 2. man, mankind, folks. ലോകഭയം fear of public opinion. ലോകത്തെ അനുകരിപ്പാൻ AR. what an incarnate God does to accommodate Himself to men. 3. all, used as Superl. ലോകശ്ലാഘ്യന്മാരായ മുനികൾ UR. ലോകസുന്ദരി AR. most beautiful. ലോകത്തുല്യൻ VetC. whose like is hardly to be found. ലോകത്രയം രക്ഷിച്ചു AR. (Rāma) = ത്രിലോകം. ലോകനം seeing വല്ലഭലോകനത്തിന്നുള്ള നേരം Nal. finding again her husband (or ആലോ?).

ലോകനാഥൻ, — നായകൻ, — പാലൻ a king.

ലോകനാർകാവു N. pr. a temple in Kadatt. ലോകർ ചെന്നീട്ടുന്ന ലോ'വിൽ (Kāvuṭṭu song).

ലോകനിർമ്മാതാ the Creator.

ലോകപ്പശു (2) human cattle ലോ. കളേ കണ്ടു സഹിച്ചൂടാ prov.

ലോകപ്പിരടൻ making fools of everybody.

ലോകപ്രസിദ്ധം (2. 3) known by all. ഇതി ലോ. VetC. so called.

ലോകബാന്ധവൻ the sun ഉദിക്ക Brhmd.

ലോകർ 1. people. 2. chieftains, representatives of the district. ലോ. കൂട്ടുക assembly of the estates KU. ലോകരെ സമ്മതിപ്പിച്ചു TR. (often ളോകർ). ലോകരുടെ വാഴ്ച V2. aristocracy.

ലോകവാദം, —ശ്രുതി, —വാത്ത common report. ലോകശ്രുതൻ VetC. = ലോകപ്രസിദ്ധൻ.

ലോകസക്തി mod. worldly-mindedness.

ലോകാചാരം universal custom.

ലോകാധികാരിത്വം VetC. universal rule.

ലോകാനുകാരി (2) suiting men's taste. ലോ. കളായ വാക്യങ്ങൾ AR.

ലോകാനുകൂലം favour of men. ലോകാധിപത്യം ഭരിക്കേണം എന്നാൽ ലോ. വരുത്തേണമല്ലോ ChVr.

ലോകാന്തരം another world ജ്യേഷ്ഠൻ ചൊച്ചില്ലായ്ക വഴിഞ്ഞു ലോ. പ്രാപിച്ചു TR. the king died. ലോ'ങ്ങൾ Sk.

ലോകാലോകം the mountainous belt around the world ലോ. കഴിഞ്ഞു; ലോ'ത്തിൽ എന്നിയേ സൂര്യന്റെ തേജസ്സുങ്ങതിൻ പുറമില്ലല്ലോ KumK. [(part.) seen, looked.

ലോകിക്ക to estimate, value V1. — ലോകിതം

ലോകൈകസാക്ഷി (3) KR. the only witness to the whole world = sun, ലോകൈകസുന്ദരി VetC. സ്വർലോകൈകനാഥൻ KR. (& വിശേഷക —); so ലോകൈകവീരൻ etc.

ലോകോത്തമൻ Bhg. (3) the very best.

ലോകോപപ്ലവം public calamity. — ലോ'വകാരി AR. a tyrant (Rāvaṇa).

ലോക്യം & ലോകികം (corrupt. fr. ലൌകികം) politeness, adaptedness. ലോ. പറക to mediate, pacify (loc.).

ലോചനം lōjanam S. (രുച്). The eye ദിവ്യലോ. തൊണ്ടു പാർത്ത KU. viewed graciously.

ലോചനൻ in Cpds. f. i. അരവിന്ദ —, പത്മ — AR. നാളീകലോ'ൻ etc. lotus-eyed. — കഞ്ജന ലോചനത്വം AR.

ലോട്ട lōṭṭu (C. Te. loss, C. annoyance). A game.

ലോധ്രം lōdhram S. The Lodh tree ലോ'ങ്ങളായ മരങ്ങൾ നൽതേൻ ചൊരിഞ്ഞു CG. = പാച്ചോറി.

ലോപം lōbam S. (ലുപ്). Cutting off; elision (gramm.); = കേട f. i. എന്നുടെ സത്യലോ. വരും Bhr. I shall prove untrue. ധർമ്മലോ. വരും to omit a duty.

denV. ലോപിക്ക v. n. to be cut off, disappear, f. i. in ജ്യോതിഷ്കാരി (for — ഷ്കാരി) കകാരം ലോപിച്ചു പോയി gramm. ഉണ്ടായ ദുഃഖങ്ങൾ ഏകം ആലിംഗനംകൊണ്ടു ലോപിച്ചു രണ്ടു പേർക്കും Nal. the grief of both was brought to an end by one embrace. ക്ഷത്രിയധർമ്മം ലോപിക്കാതേ രക്ഷിപ്പൻ CrArj. without damage to.

ലോഭം lōbham S. (ലുഭ്). Covetousness, one of the 8 രാഗം, defined as stinginess (സമ്പാദിച്ച പലതർത്ഥങ്ങൾ തൃണമാനവും ചെലവിടുകയില്ല) Sid D. അധ്വരത്തിന്നു ലോ. വരാതേ കഴിക്കേണം KR. unstinted.

ലോഭി greedy, a niggard VCh.

denV. ലോഭിക്ക 1. to covet. 2. VC. to allure, entice away മായാമൃഗമായി നീ സീതയെ ലീലാഗമംകൊണ്ടു ലോ. പോന്നതു KR.

ലോമം = രോമം S.

ലോമശം hairy.

ലോർ Ar. żuhr, Noon, as prayer-time, ളോർ. (vu. also ലൊഹർ).

ലോലം lōlam S. (ലുല് to agitate). 1. Shaking, tremulous ലോലമാം നല്ലൊടി DN. ലോലാക്ഷി f. VetC. ലോലയേ തേക്കുമേ VilvP. (Voc. f.). 2. cupidinous ലോലലീല etc. 3. M. very fine & minute ലോ. എഴുതി CG. painted exactly. ലോ. ആക്കി pounded minutely.

ലോലത fickleness, wantonness. ലോ. തീർത്ത മാനസം CG. firmly resolved.

ലോലിതം shaking, fickle; flimsy.

ലോലുപൻ S. (freq. of ലുഭ്). Wishing,

desirous. — മൃഗലോ. Bhg. a hunter. അൎത്ഥലോ'ന്മാർ, ഭോഗലോലുപയായ പുംശ്ചലി Bhr. abstr. N. ഭോഗലോലുപത്വം SiPu.

ലോലുഭം S. = ലോലുപം.

ലോഷ്ടം lōšṭam S. A clod ഇന്നതു കല്ലെന്നും ഇന്നതു മുള്ളെന്നും ഇന്നതു ലോഷ്ടാദികൾ എന്നും തോന്നാതേ കണ്ടു നടന്നു VetC.

ലോഹം lōham S. (രുധ്, red). 1. Metal അഷ്ടലോ. gold, silver, copper, iron, lead, പിച്ചള, ഓട്ടു, ചിത്തനാകം; (also ളോഹം). 2. iron, in Ved. copper.

ലോഹിതം = രോ — 1. red ലോഹിതശ്വേതകൃഷ്ണാദി AR. — നീലലോഹിതൻ Siva. 2. blood ദേഹലോ'ങ്ങളെക്കൊണ്ടു പിതൃതൎപ്പണം Brhmd.

ലൌകികം lauγiγam S. (ലോകം). 1. Worldly, secular, mundane. അവൻ ലൌ'ൻ (opp. ജ്ഞാനി). 2. popular, customary ലൌ. അല്ല നൂനം വൈദികം അതുമല്ല Bhr. neither usual nor scriptural. അവനു ലൌ. നന്നായറിഞ്ഞു കൂടാ Arb. (opp. ശാസ്ത്രങ്ങൾ); കൎമ്മങ്ങൾ ലൌ'ത്തിന്നു ചെയ്യേണം Bhg. to please others, not for your own self. 3. honorable bearing, politeness of a perfect man of the world സ്ത്രീകളെ കൊന്നതു ലൌ. എന്നുണ്ടോ Anj. gentlemanly. ലൌ'മല്ലാതുള്ള വാക്കു PT. ലൌകികമാധുൎയ്യം, ലൌ. വിട്ടു കയൎത്തു പോയേൻ Nal. I grew impudent. ലൌകികാത്മനാ കനിഞ്ഞരുൾ ചെയ്തു Bhr. condescendingly. 4. kind words, salutation ലൌ. കൂടാതുള്ള സൽക്കാരങ്ങൾ PT.

വ VA

വ is next related to പ (വക = പക, വിഷഹാരി = പിടാരൻ, തറവാട്ടു fr. പാട്ടു), ബ (വാലിയം = ബാല്യം, വതൽ = ബദൽ), മ (മിന = വിന, മിഴുങ്ങുക & വി —, തിന്മാൻ). Initial വ is sometimes the result of a lost ഉ (വാദ്ധ്യാൻ, വാവു), sometimes it slides into ഒ (ഒല്ലാ = വല്ലാ, വണ്ണം, ശിവപുരം, ചോവരം); in composition it can be lost (വേണം, വരിക, വിടുക), or becomes യ (നെടുവിരിപ്പു, നെടിയിരിപ്പു). In several words it passes into ക (ചുവന്ന, ചുകന്ന; ചേകം fr. സേവ) & vice versa (രാകുക, രാവുക). Of old it served to keep vowels asunder (അവൻ = a + aṅ, അവിടേ, മിക്കവാറു).

വംശം vamšam S. 1. A bamboo വള്ളിയും വ'ങ്ങളും Nal. 2. family, race വ. അററു പോയി is extinct. മറയവർ വംശമേ മുടിച്ചീടും Bhr. Brahmans may destroy you with your descendants. വ. മുടിഞ്ഞല്ലേ TP. we are lost, the God seems to frown on us. 3. generation നൂറെറാന്നു വ'മായി വന്നു യദുക്കൾ Bhg. 4. nation, പരിന്തിരിസ്സു വ. (doc.) the French.

വംശകൎത്താവു a progenitor വ'വായുള്ള പുത്രൻ വേണം KR.

വംശക്കാരൻ a relation; of the same tribe or nation.

വംശചരിതം, — ത്രം genealogy, also വംശാനുചരിതം Bhg., വംശപാരമ്പൎയ്യം, വംശാവലി Bhr. വംശവഴി etc.

വംശവാൻ having a (noble) family, നല്ല വംശവതി fem.

വംശോത്ഭവൻ sprung from, as നന്ദവ. Mud.

വംശ്യൻ 1. = വംശവാൻ. 2. belonging to a family, യദുവ. etc. Bhg. a son, ancestor.

വക vaγa 5. (വക = പക). 1. A division, kind, sort ഒരു വകയായിരിക്ക something unmentionable (euph. for bad). ഈ വഹ (sic! often) കുടിയാന്മാർ TR. such subjects. 2. an item, means മറെറാരു വക ഇല്ല, വെയിക്കാൻ എന്തു വക TP. വക കാണുന്നില്ല no livelihood. വക ഇല്ല no excuse etc. നിണക്കു വക പറഞ്ഞു TP. gave a hint. വകപോലേ according to one's ability. കഴിയാം വക TP. a maintenance. 3. property, stock. വകയും ഗതിയും ഉണ്ടു VyM. able to pay. വകയിന്മന്നു നികിതി കൊടുക്ക TR. മുളകവകെക്കുള്ള നികിതി, പിഴവക, കവൎച്ചവക മുതൽ etc. different funds or kinds

of property; കണ്ടും പറമ്പുകൾ സ്വന്തമായും പണയമായും വകകണ്ടെങ്കൽ, നന്ത്രിൽ മരം വകയും പാണ്ടിശാലയുടെ കുലിവകയും കൂടി 18,395 ഉറുപ്പിക jud. 4. dependency, belonging to; of goods ക്ഷേത്രം വക ആധാരങ്ങൾ & ക്ഷേത്രത്തിലേ, എന്റെ വക ചില മുതൽ MR.; & of persons തന്റെ വഹ ആളുകൾ TR. his creatures; also രാജാവിന്റെ വകയിലുള്ള ആൾ R's minister. നമ്പ്യാരേ വഹയിൽ ഫോ ആൾ TR. adherents. അന്യായം വകസാക്ഷികൾ MR.

വകക്കാരൻ (1) of the same class. എന്റെ വ. relation; (2) a partner; (3) a man of property മുപ്പായിരം ഉറുപ്പികയുടെ വഹക്കാരനാകുന്ന jud.

വകതിരി division, distinction വ. കൂടാണ്ട പല ജാതി ആളുകളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ട പോക TR. — വകതിരിവു sorting, discrimination. — വ'ഞ്ഞുപോക to be distinguished.

വകതിരിക്ക to sort, classify, discriminate വ'ച്ചുകേൾപിച്ചു TR. explained fully. എഴുതി അയച്ച പോലേ വ'ച്ചെഴുതി വരേണം TR. give a distinct answer to my demands. വേണ്ടുന്നതെ വകവകയായി തിരിച്ചവൻ Bhr. sorted & compiled (Vyāsa).

വകത്തല (2. 3) income നമ്മളെ വകയും വ. യും തമ്പുരാൻ പിടിച്ചടക്കി TP. (= ഭൂമിയും ഫലവും).

വകഭേദം a class മനുഷ്യരിൽ ഏഴുണ്ട വ. Vedut.

വകമാറ്റം alteration, putting one thing for another.

വകയാക (3. 4) to become one's own. നമുക്ക വ'യി ചെച്ചു TR. pledged to me. അവൻ നിണാക്ക വ'യി ചെച്ചതാകുന്ന TP. he is to be thy husband.

വകയാക്ക (2) to provide means. (3. 4) to make over അവർ അടക്കിപ്പോരുന്ന കണ്ടങ്ങളും പറമ്പുകളും ഇങ്ങു വ'ക്കി എഴുതിത്തന്നു TR.

വകയിടുക (1) to sort.

വകയോല a kind of document given to temple-land-holders (പില്ലും വേലയും കരിയും കാഴ്ചയും ഒപ്പിച്ചു പരദേവതമാരുടെ വഴിപാടുകളും കഴിച്ചു ശേഷം ഉള്ളതിനെ വകയായി വ്യാപിച്ചു കൊടുക്ക doc. = കൊഴുലാഭം).

വകവാട്ട (1) distribution, share V1.

വകവെക്ക (3. 4) to place to the account of, make allowance for കമ്പഞ്ഞിയിൽനിന്ന് അവക്ക് വ'ച്ചു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു TR. they have been pensioned.

വകയുക vayayuya (വക). 1. To divide ഉടൽ വാളാൽ വ., മെയ്യിരണ്ടാക വകെന്താൻ RC. cut in two. ആയിരവും വകയിട്ടു RC. രണ്ടാക്കി വകഞ്ഞു KN. മൂന്നായി വ. KU. (ഭൂവ്യം). വകഞ്ഞു കൊടുക്ക to have a work done by agreement, so much for each job. ഒരോ പണി വകഞ്ഞെടുക്കാം കുലിക്കു എടുക്കയില്ല No. contract work = മുറിച്ചു കൊടുത്താൽ, കരാർ. ഈ ശപരൻ അന്നം വകയാതെയ്യി withholds his blessings. 2. to compose. കവിവ., വകഞ്ഞുണ്ടാക്കിയ കഥ V1. 2. Trav. any fictitious composition. 3. So. to make a watering trench round the foot of trees.

VN. വകച്ചൽ 1. distribution. തമ്പുരാന്റെ വ. God's gift! 2. composition of a work, fiction V1. 2. 3. Government's share, ¼ of the produce, paid in kind മുക പാതിക്ക വ. തുക്കി, ഈ തറയിലേ വ. മുക, വകെക്ക വ. എടുത്തു, ഈ വകയിന്മേൽ ഉള്ള വാരവും വ'ലും എടുത്തു, കടിയാന്മാരോട്ട വ. വാങ്ങി TR. തന്നിക്ക ബോധിച്ച പോലേ വ. എഴുതി TR. assessed.

വകച്ച(ൽ)ക്കാരൻ TR. a revenue officer (prior to Haider's conquest).

CV. വകയിക്ക to accomplish a business (loc.)

വകല, — ഹ — & ബ — Ar. baghalah, A "baggala." (ship).

വക്കുക vayukka T. M. (= പക) To divide. VN. വകപ്പു 1. kind, sort വസൂരി വ., ആകാത്ത വകപ്പോ V1. 2. section, paragraph. മൂന്നാം വ'പ്പിൽ MR. under the 3rd head.

വക്ക vakka So. (വക്ക 2). A large elephant-rope. വ. യിട്ടു പിടിക്ക MC. used in catching wild elephants, dragging timber. വക്കുരാഴമ്പു scar on the trunk of elephants by its friction.

വക്കൽ vakkal 1. (C. ബഗൽ = പക്കൽ). Side അവൻ വ. ഉണ്ടു MR. = വാരം with, about him. എന്റെ വ. കൊടുത്തു. 2. see വക്കുക I.

വക്കാണം vakkāṇam (വക്കു 3). 1. Quarrel, struggle വ. തുടങ്ങിനാൻ PT. വ. മൃഗങ്ങളോടേറു SiPu. (of hunters). അവളോടു വ. ഏറു മഹൻ Nal. തമിൽ വ. നന്നായുണ്ടു RC. 2. No. provocation by mimicry, dispute. 3. So. murder തച്ചുനനാ ഗ്രഹിച്ചാൽ വ. ഇച്ഛിച്ചുവരും CC. (Kamsa).

വക്കാണക്കാരൻ quarrelsome. കാട്ടിന്നധിപതി വ. PT. (a lion) pugnacious.

denV. വക്കാണിക്ക to quarrel, provoke, mock.

വക്കാർ (H. *bākhar*, inclosure, P. *bārkhāna* magazine). A warehouse.

വക്കാലത്ത് Ar. *vakālat*. 1. Agency, commission. 2. = വ. നാമ power of attorney, വ'ത്തൊട്ടുകുടി ഹാജരായി MR.

വകീൽ Ar. *vakīl*, a delegate, attorney, agent, ambassador രാജാവിന്റെ വകീലി, വ'ല്യാർ TR.

വ. മുഖാന്തരം അന്യായം ബോധിപ്പിച്ചു MR.

വക്കു vakku 1. (വക്കൽ). Brim, edge തിണ റിന്റെ വക്കത്തു നിന്നു MR. സരസ്സിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നു PT. വക്കടന്ന കലം prov. (so വ. പറിഞ്ഞുപോയി) border of vessels, fields or clothes വക്കറമുറിഞ്ഞവസ്ത്രം CC. 2. hemp for nets (വക്കുക II.), sack-cloth etc. (= വല്ക്കം?) വക്കുനാർ; — കുഴ് 255; also = വക്ക f.i. വക്കിന്റെ പോക്കു V2. towing a ship. 3. B. rage of pigs വക്കിടുക.

വക്കരെ V1. (= വക്കുകരെ?) the sea-side.

I. **വക്കുക vakkuya** So. To singe, burn slightly. VN. വക്കൽ. വിളവു വക്കിപ്പോയി, വക്കൽ ആണ Palg.; met. കന്നു വക്കിപ്പോയി a calf stunted through want of milk etc. = പേനൽ കാടിപ്പോയി Palg.

II. **വക്കുക** = വല്ക്കുക No. To catch fish, esp. ചൂണ്ടൽ കൊണ്ടു, (S. വലിശ fish-hook). വറോറാന്നും വല വീതോന്നും prov.

വക്രത്വം vaktavyam S. (വച്). Fit to be said. അതു വ'മല്ല Bhg.

വക്രതാവു S. a speaker നീ തന്നേ ധർമ്മകർത്താ താന്നും വ'വുമായി Bhg. ശ്ലോകരിവ. Bhr.

വക്ത്രം S. 1. the mouth. 2. the face വ. കുനിച്ചു Bhg. (= മുഖം താഴ്ത്തി). വക്ത്രപ്രസാദം AR.

വക്രം vakram S. (വഞ്ച്). Crooked, bent ഒരിക്കൽ നേരായിട്ടും ഒരിക്കൽ വ'മായും KR. (the course of a river). വക്രഗതിയെ ജനിപ്പിക്ക VyM. renders unreliable. വക്രബുദ്ധി of a tortuous mind, വക്രമതേ Mud.

വക്രത crookedness, tortuousness, dishonesty.

വക്രൻ S. (name of Saturn & Mars) വക്രനും ചുസ്ഥനായുള്ളകരംരാശി തന്നിൽ AR. = ചൊവ്വു.

denV. വക്രിക്ക 1. to be crooked, വക്രിച്ചുള്ള വാൽകൊണ്ടാട്ടിക്ക KR. (monkeys). വക്രിച്ച അംഗങ്ങൾ KR. വ'ച്ചു വാങ്ങി Bhr. turned to escape. 2. to deal perversely. വ'ച്ചു കൊണ്ടുപോയി stole.

വക്രോക്തി V1. fraudulent speech, equivocation.

വക്ഷസ്സു vakšas S. (വക്ഷ് to wax; L. pectus). The breast, chest, വക്ഷസ്ഥലം AR. = മാറ്റിടം; വക്ഷസി Bhg. (Loc.). — പീനവക്ഷോജാ Bhr. female breast, also വക്ഷോരുഹം Bhg.

വഗ്ദാധി Bagdad. Nasr. (& വ — സി).

വങ്കം vaṅgam Tdbh. of വംഗം S. 1. Bengal. വങ്കർ the Bengalees. 2. lead, tin (med. = വെള്ളീയം). വങ്കഭസ്മം sugar of lead, വങ്കാരം V1. tincal.

വങ്കാളം Bengal വ'ത്തേക്കു പോയി, വ'ള്ളുറു മാൽ TR.

വങ്കണ vaṅgaṇa (വൻ, കണ). A jungle-shrub.

വങ്കടൽ an ocean പട വ. പോലേ വരുന്നു AR. സങ്കടവ. തൻകരയേറുവാൻ Bhg.

വങ്കന്നു a great hill or mountain.

വങ്കല V1. an awful murder; a torture.

വങ്കൊതി great desire വ. തീർത്തു CC.

വങ്കോൽ V1. a cudgel.

വങ്കി (loc.) A certain dagger (fr. Bengal? or T. crooked blade, വാങ്ങു).

വങ്കു vaṅgu T. Trav. So. 1. A hole of rats, snakes, pigeons in wells.; Palg. a cave = ഗുഹ. 2. = വാങ്ക a bank.

വംഗം S. (Tdbh. വങ്കം q. v.) N. pr. Bengal, വംഗദേശാധിനാഥൻ Mud.

വങ്ങണെ = വങ്കണെ.

വങ്കുക vaṅkuya S. 1. To be singed (വകുക I.). 2. B. to cut.

വചനം vajanam S. (വച്). 1. Speaking, speech, word വചനതുല്യവേഗി KR. (a horse). 2. gramm. number ഏകവ. Sing., ദ്വിവ. Dual, ബഹുവ. Plur.

denV. വചനിക്ക aM. to speak, talk മൂവടി നമ്മിൽ വ'ച്ച വചനം Pay. V1.

വചനീയം = വക്തവ്യം, വാച്യം Bhg.

വചസ്സ a word, speech സത്യമായ വചസ്സെങ്കിൽ VyM. വചോഗോചരമല്ല Brhmd. indescribable. [Bhg.

വചിക്ക to say, ചരിത്രം വ. Bhr.; to speak, CV. വാദ്യങ്ങൾ വചിപ്പിക്ക KU. to play.

വച്ച H. baḍḍa, വത്സ, A child.

വച്ചിരം = വജ്രം.

വച്ചു = വെച്ചു of വെക്ക.

വഞ്ചിക്ക V1. = ഉപജീവിക്ക.

വജ്രം vajram S. (വജ് to be strong). 1. A diamond, വജ്രതുല്യൻ SiPu. hard-hearted. കാഠിന്യം വ'ത്തോളം Bhg. ഉള്ളിൽ വ. prov. വ. സേവിച്ചു മരിക്ക suicide of kings. 2. a thunder-bolt, weapon of Indra. വ. ഏറ്റടിച്ചാലേ വീണ Bhg. = ഇടിവാൾ. 3. വജ്രം കെട്ടി മറിയുക rope-dancers swinging themselves on a rope with small knives tied to the joints of their bodies. 4. Tdbh. വച്ചിരം T. a strong glue (of neats' hides) used in carpentry. Palg.

വച്ചിരവൈകിൻ RC. Rāvana.

വജ്രകരൻ; വച്ചിരപാണി RC. Indra, so വജ്രധരൻ, വജ്രപാണി, വജ്രി.

വജ്രപാതം a thunder-clap ശ്രുതം വ'തോപമം Mud.; also വജ്രാഘാതം Bhr.

വജ്രായുധം (= 2) a weapon of the old Kērala Brahmans, an ആചാരം KU.

വഞ്ചകൻ vañjayaṅ S. (വഞ്ച് to wag). A deceiver. വ'നാമല്ലോ ഞാനും ചെമ്മേ CG. I also know how to cheat.

വഞ്ചനം deceit, roguery അഞ്ചന വണ്ണന്റെ വ'ങ്ങൾ CG. വൈരികൾ വ. ചെയ്യും KR. വ'മ്പ്യാതേ ഒന്നും ഉണ്ടായ്വരാ Sah. — mod. വഞ്ചന id., വഞ്ചനാടി V1. cunning.

denV. വഞ്ചിക്ക 1. to deceive, trick, cheat. 2. to defraud, steal ഇപ്പൈത്തൽ വ'ച്ച പാൽ തയിർ പെണ്ണുകൾ CG. മനം വ'ക്കും അധരം Bhr. [sly, roguish. part. pass. വഞ്ചിതമായൊരു പുഞ്ചിരി CG.

CV. വഞ്ചിപ്പിക്ക f. i. മായായി വ'ച്ചു രാവണൻ ഇങ്ങുവന്നു KR.

വഞ്ചാ = foll. 2. 4. (തിരുവഞ്ചാഴിമുഖം).

വഞ്ചി vañji Tdbh. of വംശി, 1. Bamboo; reed (also വഞ്ഞി q. v.) രഥങ്ങളും വ. പോലവൻ നേരേ നുറുക്കി KR. 2. a large boat വള്ളവും വ. യും SiPu. വഞ്ചി & വഞ്ചാവു Pay. വ. ക്കാരൻ, വ. പ്പാട്ട, വ. പ്പുര etc. 3. a girdle of dancing Malayars. 4. N. pr. the capital of the old Chēra kings, (= കരുവൂർ T.) whose name was transferred to the later capital of the Kērala Perumāls (തിരുവഞ്ചിക്കുളം).

വഞ്ചിക B. (2. 4) a treasury in Trav. = ഭണ്ഡാരമഞ്ചി.

വഞ്ചിനാഗം B. a green snake.

വഞ്ചിഭൂ 1. Kērala. 2. Travancore വ. വാസികൾ KR. — വഞ്ചിഭൂപൻ (4) title of the Perumāls, & of the Trav. Rājas, considered as their heirs KM., of a Kērala Varma Rāja VCh. വ'ഭൂപാലകൻ കേരളവർമ്മൻറെ പുഞ്ചിരിയും ബഹുമാനവും ഭക്തിയും കണ്ടു കിളിമകൾ ചൊല്ലിനാൽ PatR 4.

വഞ്ചിമല N. pr. a peak in the So. ghats.

വഞ്ചിവണ്ടി (2) a sledge ഒരുവക വ. MC.

വഞ്ചിവിരുത്തി (2. 4) So. land granted rent-free on condition of providing boats for state-service.

വഞ്ചുകം (വൻ, ശുകം). aM. Noble parrot വ'കച്ചുണ്ടു, — ക്ഷിറകു; വഞ്ചുകച്ചൊൽ RC. (of a woman).

Similar: വഞ്ചതിയുള്ള ശകുനി Bhr. — വഞ്ചരകു a large cooking vessel in palaces — വഞ്ചിറ DN. — വഞ്ചോല പോലേ ഒലിക്കുന്ന ചോര SiPu. [ളാശി a feast.

വഞ്ചുളം, S. വഞ്ജുളം = അശോകമരം; വഞ്ചുള

വഞ്ഞി vaññi = വഞ്ഞി 1. A reed-rotang? Kinds: ആറ്റുവ. Pterospermum acerifolium? a reed by the river-side, നീർവ. KR. Calamus rudentum, കല്ലുർവ. (ശിലാഭേദം S.) med. in gravel.

I. വട vaḍa 5. (S. വടം). 1. A round cake made of ഉഴുന്നു GP 57. ഉശിനവട etc. 2. No. കൈകൊണ്ടു തുടച്ചാറേ ചിരട്ടിയിൽനിന്നു പോരുന്നതു വട Cann.

II. വട 5. (fading, poor = വാടുക). North നമ്മ ളാവടതീരത്തിങ്കൽ വാണ Bhg 8. അഞ്ചിക്കു വടകരേ ചെല്ലും KR.

വടക്കാറു North wind V1.

വടകിഴക്കു KR. North-east.

വടക്കൻ northern (f.i. അരിതെക്കൻ അല്ല വ. തന്നേ from the North), northerly, വ'ർ those of the North, വ'ക്കാറു the North wind.

വടക്കൻപാട്ടു Cal. = തച്ചോളിപ്പാട്ടു.

വടക്കുറു N. pr. a principality near Cochin, finally conquered by Trav. A. D. 1753.

വടക്കുമ്പെരുമാൾ KU. Kōlattiri.

വടക്കൻ or വടക്കിനം ഭാഗം കഴിക്ക No. to offer a sacrifice to ഭദ്രകാളി 758.

വടക്കൻഭാഗം കിഴിക്ക No. to dismiss by the back-door a deceased Nāyar's wife previous to his burial.

വടക്കിനി a room on the north side, വടക്കി നേതു id.

വടക്കു North, in or towards the No. വ. തിരിഞ്ഞു Bhr. വ. നോക്കി the compass. വ. നാഥൻ Siva. വടക്കു കിഴക്കു NE., വടക്കു പടിഞ്ഞാറു NW.

വടക്കേ northern (അതിനു വടക്കേതു Bhg.).

വടക്കോട്ടു (പട്ട) northward. വ. പോയ ഭൂമി gone towards Benares, = a lost man. വ'ട്ടേക്കു ഒഴുകുന്നു Bhg 5.

വടഗിരി Mēru.

വടതി North, വ. ക്കാറു.

വടപ്പുറായിമൂല NW. (വടോറായി).

വടമകൾ Pay. Pārwati (?).

വടമർ T. a class of Paṭṭar (Palg.), ചോള (sic) ദേശത്തു വടമർ (high).

വടമല N. pr. the mountain-chain No. of Palg.

വ. നായർ a low caste sage. വ. പ്പുറം തുക്കടി TR. a former district north of തെന്മലപ്പുറം (the old Palghaut Tāluq).

വടം vaḍam S. 1. A rope. വ. വലിക്ക drawing the idol-car. വടക്കയറു V1. a rope of cow-hide (in plough), a dancing rope; a thick rope for dragging timber, Palg. 2. Ficus Indica വടമൂലേ Bhg. 3. = വടകം S. pulse ground & fried (വട I.).

വടകം (3), also = ഗ്രന്ഥിക VetC. a weight.

വടലി (T. a young palmyra). Bad betel V1.

വടവ S. see വെഡവ 745.

വടായി H. baḍāy, Bigness, boast വ. പറക.

ബഹുബഡായി -- .വടായിക്കാരൻ a big swell, braggart.

വടി vaḍi Te. C. Tu. M. (C. baḍi to strike, വൺ, വൾ round). 1. A stick, staff വ. കത്തിയും പട കാണണം prov. (though old). വടിയൂന്നിപ്പോക KR. വ. യും കുതിരകുത്തി പുറപ്പെട്ട SiPu. 2. a club of armed Brahmans. വടിപ്പയറു KU., (മുച്ചാൺ 827). 3. a shaft കുന്തവ. തീക്ക (Ambukollan) KN. ഉരുളിൻവ. an axle-tree = തണ്ടു. 4. a stroke കുത്തും വടികളും എതുയും ഏല്ക്കു Bhg. (from a bull). 4 T. (kitchen slang) a strainer, filter f.i. വടി കെട്ടിയ മുളകുതണ്ണി = വണ്ടുതെട്ടി അരിച്ചതു.

വടിക്ക MC. 1. to strike പഴുക്കൽ കുത്തുന്നതും വടിക്കുന്നതും prov., to kick, Palg. = ചവിട്ടുക; to strike a measure വടിച്ചളക്ക, opp. നിറയ V2.; വടിച്ചുനാഴി, വടിക്കുന്ന കോൽ or പറയിൽ നെല്ലിട്ടു വടിക്കാത്തക്ക വടി jud. @ പറനെല്ലു വടിച്ചതന്നേക്കു; വടിക്കേണ്ടും പാട്ടനെല്ലു പറ @0 MR. 2. (T. വഴിക്ക) to wipe off രുധിരം കൈകൊണ്ടു വ'ച്ചു വീഴ്ത്തി Bhr.; കരുവിനു മരുന്നു വടിക്ക No. to rub with; to scrape, polish, shave (മുടിവ., താടിവ. No. = കളക). — വടിച്ചേററം see ഏററം. — (V2. to comb വടിപ്പു acomb).

വടിപ്പൻ 1. (i.e. പറ) loc. = a measure of 10 Idangāḷis. 2. So. a strickle.

CV. വടിപ്പിക്ക to have the measure struck. വ'ച്ചു കൊള്ളുമാറു doc. to get oneself shaved etc.

വടിയുക T. M. (വഴിയുക) 1. to overflow, flow downwards, ebb, trickle. 2. So. to dry up.

വടിവട്ടം V1. front part of the house.

വടിവു Te. T. M. 1. form, size = വണ്ണം, manner, figure നര ചിങ്ങവ. മാനാൻ, ഇളകുവല്ലാവ. RC. so as to become unremovable. ആകാശത്തിൽ കാർവടിവു കാണുന്നു clouds are gathering. — Different kinds of handwriting: ഉരുണ്ട or പണവ. a round hand, പരന്നവ. a free hand, കോൽവ. court-hand, chain-writing, ശങ്കവടിവു text-hand, ചതുരവ. (lawyer's hand, engrossing), approaching Tamil letters, ചാഞ്ഞവ. leaning towards the left. 2. beauty വടിവായി ഉടുത്തുVetC. properly, nicely. വടിവിൽ കേട്ടു, വടിവിനോടു വന്നു etc. വടിവാഞ്ഞുകൊണ്ടു വാഹനം, വടിവാർ പള്ളിയില്ല RC. 3. a current V1.

I. വട്ട vaṭṭu T. M. (=വടി 4?). 1. Mark of stripe, scar, wale പൊരുപ്പിച്ചു പുണ്ണും വട്ടവും മാഞ്ഞിടിനാൾ AR. ചോരയുടെ വട്ട blood-stain. കാൽവട്ട foot-print, പാമ്പിന്റെ വട്ട the trail of a snake. വണ്ടിയുടെ വ. impression of a wheel, indent. 2. a wart, mole, freckle. വ. ആക്ക to blot, വട്ടകിടുക So. to tattoo.

II. വട്ട C. Te. Tu. Thin, poor. — S. a dwarf, Brahman lad, pupil വട്ടരുപിയായി Bhg. (=വാമനൻ). വന്നതു കൊള്ളാം വട്ടകളേ SiPu. വട്ടവാകിന പുരുഷൻ PT. ഏതു വട്ടവിവൻ, ചണകജൻവട്ട Mud.

വട്ടക Rh. Capparis baducca or Rheedii.

വട്ടകൻ vaṭṭuyaṉ 1. (C. ബഡഗ northern). A Telugu man. വട്ടകപ്പറ doc. a drum of barons. വട്ടകപ്പുളി pome-citron. വട്ടക V1. the Telugu or Badaga language. 2. (വട്ട II.) a bondsman, f. വ'ത്തി; a renegade of Mapl, domestic slave. വട്ടവനെ വടി prov.; ഞാൻ അവനോ വട്ടവനോ vu. 3. (വട്ടക = വട്ട) pitted with small-pox V2. 4. N.pr. m. & f.

വട്ടപ്പം (loc.) Tying 2 cocoa-nuts together (C. വടിക്ക also "to lash").

വട്ടവൻ, — ത്തി, see വട്ടകൻ.

വട്ട vaṭṭa 1. (C. battal, T. വട്ടിൽ). 1. A cup, bowl; esp. perforated cup for a time-piece നാഴിക വ. 548; also ചങ്ങലവട്ട a travelling lamp, see വട്ടക. 2. T. aC. way മകൻ വ. പാഞ്ഞുപോയി went astray (loc.). 3. B. a common gum-tree.

വട്ടക 1. a basin, platter, censer of metal കൈ വ. (in യാഗം). 2. & വട്ടകപ്പലിശ a square shield ഓട്ടപലിശ esp. in Bhadracāli temples.

വട്ടമലക്കം Trav. a gymnastic feat. (798).

വട്ടം vaṭṭam 5. (C. Te. വട്ട round = വൾ, or Tdbh. of വൃത്തം). 1. A circle, globe, roundness വട്ടമൊത്ത ചന്ദ്രം KR. a perfectly round shield. ൭൦൦ യോജന വ'മായുള്ള ലങ്ക AR. അതിൻ വ. പൊക്കം Bhr. circumference & height. വ. opp. വിട്ടം Gan. വ'ത്തിൽ പാഞ്ഞുഴന്നു CG. frightened women. met. വട്ടത്തിൽ ആകുകിക്കുക No. = to fool, മട്ടിക്ക. 2. a cymbal, disk of sugar, potter's wheel, mill; broad space (മുക്കാൽ വ. 824). 3. adv. around തീക്കൊള്ളികൊണ്ടു വ. വീയുന്ന നേരത്തു Bhg. വ. കൂടുക to meet in a circle, assemble. 4. assemblage of things, preparation ഓരോ വ'ങ്ങൾ കൂട്ടി Bhg. നെയ്യും തീയും വ'ങ്ങൾ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു PT. for an ordeal. വ'ങ്ങൾ ഊട്ടിന്നു കെട്ടിച്ചമന്നു PT. പ്രയാണ വ'ത്തിന്നു വിട വഴങ്ങി TR. left the work to prepare for his journey. ഓട്ടോട്ടെനിക്കും തുരഗങ്ങളോടുള്ള വ'വും വ്യാപാരമാഗ്രഹവും ഉണ്ടു Nal. I have some experience with horses. 5. aspect of things & circumstances. കലഹത്തിന്നു വ. warlike. സകലവും നല്ല കഴിച്ചലിന്റെ വ'മായിരുന്നു all looked comfortably. കായ്ങ്ങൾ വർദ്ധനെക്കുള്ള വട്ടമായി TR. my prospects brightened. 6. time, turn പല വ., മൂവേഴ വ. KU. കൃഷിക്കുള്ള വ. time for agricultural labors. 7. agio in exchange = വട്ടി, interest on money-orders വ. നൂറിന്നു രൂപ TR. on Govt. paper. ചെല്ലാത്ത പൊന്നിന്നു വ. ഇല്ല prov. വ. ഏറി കുറഞ്ഞു പോക (prh. fr. വൃദ്ധം).

വട്ടക്കൺ (1) a rolling or threatening, prominent eye വ. വിട്ടു തുടങ്ങിനാർ CG.

വട്ടക്കണ്ടം a roundish field.

വട്ടക്കണ്ണി 1. a ring to hold or tie something, f. i. jewels, a key-ring; handle of a drawer കാലിന്മേൽ വ. ഇട്ടു MC. — വ. തിരിയുക No. a play, turning round with shut eyes. 2. Palg. a tree.

വട്ടക്കയറു V2. a towing rope = വടക്കയറു.

വട്ടക്കളി V1. women's dance around a light.

വട്ടക്കാടൻ (2), വട്ടക്കാട്ടവൻ, വട്ടക്കാട്ടുനായർ KN. & വട്ടേക്കാട്ടുനായർ an oilmaker (= കച്ചേരിനായർ).

വട്ടക്കാരൻ (7) V1. a shroff.

വട്ടക്കൂറ Wett. = രുധിരമണ്ഡലി, പയ്യാനമണ്ഡലി.

വട്ടക്കോട്ട a round fort V1.

വട്ടംകൂട്ടുക (4) to prepare, തപസ്സിന്നു വ'ട്ടി resolved on & set about. മെത്തയും തൊങ്കലും ഇങ്ങനേ വ'ട്ടി ശയിക്കും ഭൂമീന്ദ്രൻ Nal. once used to all such aids of sleep.

വട്ടഞ്ചുഴലുക (3) to turn round വ'ലും കഴം Som. a whirlpool. — v. a. തീക്കൊള്ളി വ'ററുന്നു KR.

വട്ടണിക്ക T. aM. to go round V1.

വട്ടത്തൂൺ a round pillar, വ. മദ്ധ്യം പിളന്നു Bhg.

വട്ടത്തൊപ്പിക്കാർ No. Europeans 490.

വട്ടന്തിരിക (3) to turn round കുന്നു വ'ഞ്ഞു ചമഞ്ഞു CG. (a miracle). വ'ഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു മയങ്ങിട്ടു CG. (a playful bird).

വട്ടൻ So. a fritter of plantain slices; tick of cattle. — വ. കൊത്തി a species of Maina. — a kind of paddy: വെളുത്ത —, ഓങ്ങൻ —, അറുപതാൻ വട്ടൻ & വട്ടൻ Palg. exh.

വട്ടപ്പണം (7) a tax on merchandize ചരക്കിന്മേൽ വ. TR.

വട്ടപ്പരമ്പു Palg. = നെല്ലിടുന്ന പരമ്പു 618.

വട്ടപ്പരിച a round shield ചുവന്ന വ. പോലേ മിഴികൾ RS.

വട്ടപ്പാലം B. a play of children turning round.

വട്ടപ്പുണ്ണു a leprosy with large white spots.

വട്ടപ്പൂന്താളി B. Indigo.

വട്ടപ്പോർ മുലയാൾ KR. f. full-bosomed.

വട്ടമന N. pr. the principality of Kārtiya paḷḷi, (Batimena of Port.).

വട്ടമിടുക to describe a circle, go round. VC. കുതിരയെ വ'ടുവിക്ക.

വട്ടമോതിരം the rim of a round measure.

വട്ടം പിടിക്ക to move always round, be obstinate. ആന ചെവി വ'ച്ചു MC. (in running).

വട്ടം പോരുക (3) to go about dejected ഒട്ടു പോൾ ചിന്തിച്ചു വ'ന്നാൻ CG. (വട്ടം പൊരുന്നുക V1.); to set about, try അതിന്നായി വ'ന്നീടേണം KR.; No. to strain every nerve.

വട്ടംവെക്ക to form a circle പണിക്കരോടു വ. യും (കുട്ടികൾ) TP. — to become roundish വട്ടേച്ച മുഖം V2. an oval face, see വട്ടിക്ക.

വട്ടവാശി (7) gain or loss in money exchange; the value of gold.

വട്ടളം No. a large cooking vessel, brass pan.

വട്ടാനം V2. = വട്ടക്കയറു q. v.

denV. വട്ടിക്ക: വക്രിച്ച ദംഷ്ട്രങ്ങളും വട്ടിച്ച മുഖങ്ങളും KR. round.

വട്ടി vaṭṭi 1. (വട്ടം, T. വട്ടിക). A round basket of (വട്ടിപ്പുൽ grass), straw, leather or palm-leaves, പള്ളവ. large, of bamboo, കുറുവ. small. 2. No. the belly, considered as rice-holder (നാണം 2, 541); വട്ടിയും തൂക്കി PT. the ox grew fat. 3. Tdbh. of വൃദ്ധി interest on money ഏറവ. = ഉരുൾ പലിശ KU. 4. rupture വട്ടിമേൽ

വട്ടി ഉണ്ടു vu. (= paunch upon paunch).

വട്ടിക്കാർ D. lower Nāyars at Cochin.

വട്ടിയൻ, വട്ടിച്ചി pot-bellied, N. pr. m. & f.

വട്ടിവയറു So. a pot-belly.

വട്ടിളം = വട്ടളം.

വട്ടു vaṭṭu T. M. C. Te. (= വട്ടം). 1. A ball; round lump of metal (distinct from വാളം), of sugar (പനഞ്ചക്കര 610 = വട്ടം 2). വട്ടൊത്ത കൊങ്കകൾ Bhr. CG. ചവിട്ടി ഉരുട്ടുവാൻ വ. കൾ ഉണ്ടാക്കും So. (വട്ടുകളി foot-ball). 2. B. No. the rim of a wheel. — വട്ടന or വട്ടെന ആക്കി മുറിക്ക to cut round.

വട്ടുവം T. aM. a betel-purse, portemonnaie V1.

വട്ടൂരം a Sida, leaves used for fomentations (vu. പട്ടൂരം).

വട്ടെഴുത്തു the old Māpiḷḷa or Tamiḻ alphabet (= കോലെഴുത്തു). വ'ത്തിൽ എഴുതിയതു TR. വ'ത്തിലുള്ള ആധാരം MR.

വട്ടോളിക്കാർ? MR 238. ഒരംശപരമംഗലത്തു വ. — [the officiating priest in the തിരുവഴിയനാട്ടു temple is called വട്ടോളിമൂസ്സു (a degraded Piḍāraṇ); വട്ടോളി N. pr. a temple in പുഴയിടേശം].

വണങ്ങുക vaṇaṅṅuya T. M. (Tu. C. baggu to stoop, Te. = കുനുങ്ങുക). 1. To bend, bow (വ'ങ്ങി നില്ക്കുക to stand with the head bent. 2. to reverence, salute respectfully; with Dat. വിപ്രക്കു വണങ്ങിടും ക്ഷത്രിയർ KR.; with Loc. തൽപദതളിരിങ്കൽ വ'നാൻ KR. നിലത്തു വ. CG.; with Acc. നിന്നെ ഞാൻ വ'ന്നേൻ PT.; also of mental adoration ദിനമ്പ്രതി രാമൻ ജനനിമാർ പാദം വ'ന്നെന്ന പറ KR. tell them, I daily make obeisance to them.

VN. വണക്കം 1. obeisance. 2. reverence, humility ശിക്ഷ്യൻ വ'ത്തിൽ വല്ലുലകൊടുത്തു KR. വണക്കുക v. a. to bend So. T.

വണിക്കു vaṇikku S. (vaṇij fr. പണി Ved. merchant). A trader ഇത്തരം വ'ക്കിൻറെ വാക്കു Nal.; pl. വണിക്കുകൾ Nal.; & വണിജന്മാർ KR. hence; വാണിജ്യം.

വണ്ടർ, see വെ —.

വണ്ടറ്, വണ്ട Palg. vu. (T. വണ്ടൽ the mire in tanks). Dirt, filth വണ്ടായ്കിടക്ക, വണ്ട പിടിച്ചിരിക്ക to be soiled (comp. വണ്ടി 4 & പാന്തൽ).

വണ്ടവാഴി = രാസ്ന (see വണ്ടുവാഴ); N. pr. of a place.

വണ്ടാരങ്കോഴി KR. 4. Indian crane (T. വണ്ടാനം heron). V1. pheasant (prh. = വണ്ടി 3.) (vu. പണ്ടാ —).

വണ്ടി vaṇḍi ō. (വൾ). 1. = വട്ടം Round in തല വണ്ടി രൂപിക q. v. 2. a wheel, the nave of a wheel കൂട്ടുന്ന രഥത്തിൻറെ വ., തേർവ. ഘോഷവും Nal. 3. a cart, bandy രാക്ഷസർ വ. തള്ളി നടത്തുന്നവർ Bhg 11. — Kinds: പെട്ടിവ. a coach, കോലാർവ. a common cart 319, മുക്കാൽ വ. id. the wheels' diameter being smaller, മുട്ടിവ., കാൽവ. Cal. a wheel-barrow (കാൽ = leg). — വ. ക്കയറു, വ. ക്കാള, വ. ക്കുതിര. 3. aM. a bird (= വണ്ടാരംകോഴി bee-eater?). മയൂരം വണ്ടി പരുന്തു കാകങ്ങൾ RC 85. 4. (T. മണ്ടി sediment) So. filth in വ. ക്കാരൻ, — പ്രവൃത്തി see bel.

വണ്ടിക്കടുക്കൻ an ear-ornament of men.

വണ്ടിക്കാരൻ a waggoner; (4) So. a cleaner of vessels in a temple, esp. in ഊട്ടുപുര.

വണ്ടിക്കോൽ shaft of a cart; measuring staff.

വണ്ടിത്താര 445, വണ്ടിച്ചാൽ wheel-tracks or -ruts.

വണ്ടിപ്രവൃത്തി (4) So. the work of cleaning vessels in temples, esp. in ഊട്ടുപുര.

വണ്ടിൽ T. a M. a cart, wheel തേരുംവ'ലോട് ഒപ്പമായി കാണാം KR. വണ്ടില്ലാരൻ TR.

വണ്ടു vaṇḍu T. M. a C. (വൾ round or whirling). 1. A black bee, wasp, beetle വണ്ടിൻ പുറംപോലേ നിറം Nid. ഉക്കുനെറ കായത്തിനുള്ളിലേ വ. കൾ എട്ടും മരിച്ചിതന്നേരം PatR. pl. also വണ്ടുങ്കൾ; hon. വണ്ടുതാൻ (തിരുമുക 454). 2. വ. കെട്ടി അരിക്ക to filter through a cloth (= വടികെട്ടുക). — വണ്ടുകെട്ടുക to tie the mouth of a pot boiling over fire so as to cook something placed on the top of it by means of steam f.i. പുഴുങ്ങൻ അട, പുഴിമുട്ട etc. & ഇലവാട്ടുക (to steam leaves) med.

വണ്ടാർ like a swarm of bees വ. കുഴലി Nal. വ. പൂങ്കുഴലാൾ Bhr. വ. പൂവേണി CG. വ. മണിക്കുഴലി CC. f. with long black hair. ഉരിന്നു വണ്ടണിച്ചായലാൾ RC. വണ്ടാർമണിമുടിമാടം Pay. temple of the Goddess.

വണ്ടിനം CG. a swarm of bees; also വണ്ടിണ്ടു CG., വണ്ടിനിണ്ടു RC.

വണ്ടുകൊല്ലി a bird (മധുഹാ, വണ്ടി 3.).

വണ്ടുവാഴ (So. വണ്ടുവാഴി) Ophioxylon serpentinum, also വാഴകടപ്പൻ loc.

വണ്ടോട് the shelly wings of a beetle (തേയാട്ടത്തിലും വേങ്കക്കളിയിലും കിരീടത്തോട പതിക്കും).

വണ്ണ vaṇṇa (No. മ —, fr. വണ്ണം 2.). 1. The calf of the leg കാൽവ. നോവും Nid. എളിയ വൻറെ വ. വലിക്കും prov. വിശന്നു വണ്ണ കഴക്ക Trav. (through fasting). പശി എട്ടത്തിട്ട വണ്ണക്കു കയർ കെട്ടുക Palg. കാൽവ. തടിച്ച

സ്ത്രീയെ എടുക്കരുതു superst. (= കണക്കാൽ); also കൈവ. muscles of the fore-arm. 2. B. a woman recently delivered.

വണ്ണം **vaṇṇam** 5. (Tdbh. of വർണ്ണം?). 1. Shape, form, manner = വടിവു f.i. മുന്നേവ. വാഴക നീ Bhg. ഇവ്വ. thus. ഇതിന്മ., അവ്വ., കൊണ്ട വ., (കൊണ്ടോണ്ണം & vu. കൊണ്ടോണ്ണം) as. ഒരുവ. ആയതു ചെയ്യ ഞാൻ Bhr. to some degree. ഒരുവണ്ണം കഥ കഴിയോളം നേരം പാകെന്ന വന്ന Mud 6. at some length, to a certain extent. നല്ലോണം, കണ്ണിൽ പൊടികൾ വീണാണം വന്നാൽ Nid. മൂന്നു വരാത വ. & ഭീതി കൂടായും വ. തരേണം വരം Bhg. ആരാലും നോക്കപ്പടാതതിന്മ. ഉള്ള തേജസ്സു, സംശയം തീരും വ. Bhr. so that, lest. 2. (T. വണ്ണ = വ ളം) stoutness, thickness ബാലിവാലിന്റെ വ. ചൊൽ CG. വ'മുള്ള ഭീമൻ, ചൂരൽ TR. നാഗയോജന വ'മായി AR. വ. ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു CS. measured round, as a tree. മുരട്ടവ. വിരൽ നന്മ, തലവ. വിരൽ പോ TR. തുടയോളം വ. പോരും, ശരീരം വ. ആയി, വ. വെച്ചു jud. grew stout. വണ്ണം തിരണ്ടു നീണ്ടുള്ള ളജം PrC. stout & long. വണ്ണത്തിൽ തറിക്ക to cut in large pieces. 3. Tdbh. colour, beauty, T. aM. വണ്ണക്കാരൻ (2) stout, corpulent.

വണ്ണത്താൻ (3) a washerman, of Rājas & other castes (ഏതു വയസ്സായാലും) വ. വിട്ടു തനിക്ക് ഒരുത്തു prov.; (2) stout Vl.

വണ്ണൻ 1. വ. പഴം So. (= മണ്ണൻ 3). 2. aM. (Tdbh.) നീരാഴിവ. RC. of sea-colour, blue, black.

വണ്ണാത്തി f. 1. the wife of foll. who removes the pula of women KU. വ. ക്ക് എറും മാറും; വ. മാറു 814. (No. only f., in Palg. m. & f. wash.). 2. വ. പ്പുൾ, വ. പ്പിച്ചി the Mainati bird, Leucocerca albofrontata J., white-browed fan-tail.

വണ്ണാൻ (3) T. M. 1. a lower washerman & tailor, വ. തുറ 470. his washing place. പെരുവ. a class practising മന്ത്രവാദം (fem. പെരുമണ്ണാത്തി TR.); in So. also = പരവൻ. വണ്ണാന്തറ (loc.) washermen's quarters. 2. a small spider, also വണ്ണാച്ചൻ; വണ്ണാൻ വല കെട്ടി No.; വ. വലയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയി cobweb.

denV. വണ്ണിക്ക So. to thicken, become stout.

വണ്ണേ (1. = വണ്ണമേ) nicely, freely, gratis. വ. കൊടുത്തു unasked, without ulterior views. വ. ഒരുത്തരും തരികയില്ല jud. വ. കുടിക്ക the pure medicine. വ. കുളി mere bathing (opp. തേച്ചുകുളി) = പഴതേ, വെറുതേ.

വത S. = ബത Alas! Oh! [തക്കം.

വതങ്ങുക T. aM. = വാടുക To wither; Vl. വ

വതൽ, വതിൽ = ബതൽ, Ar. **badal**, Substitution, നിന്റെ വ'ലായിട്ടു instead of. വ'ലാക്ക to give as hostage. വ. വെച്ചു substituted. — വ'ലാളൻ = വ. ക്കാരൻ V2.

വൽ **val, vat** S. 1. Like, as രാജവൽ. 2. n. of termination വാൻ, ധനവത്തു etc. ഹിമവച്ഛിഖരം etc.

വത്ത **vatta** (C. batta corn, or H. baṭṭā = വട്ടം 7. making up the deficiency). Batta നു ഉറപ്പിക്ക വ. കൊടുത്തു, മയ്യാളയായിട്ടുള്ള അമാനവും വ. യും വാങ്ങി TR. ചെലവിന്ന ഭത്ത (746) കൊടുക്ക travelling allowance.

വത്തക്ക, — ക Port. **Pateca** Ar. **bittīkh**, The water-melon, Cucurbita citrullus. വ. കാന്ത തിന്നുക No.

വത്തായി **Batavia.**

വത്തേരി E. **battery.** also in N. pr.

വത്തേൽ (& — ല & ബത്തേല) Port. **batel**, A sea-boat (larger than മഞ്ഞു).

വത്സം **valsam** S. 1. (L. vitulus). A calf, child വത്സന്മാരെ മേച്ചു Bhg.; ശ്രീവത്സം AR. (Viṣṇu); Voc. വത്സ Brhmd. (dear child! to a pupil), എന്തിനു വത്സേ f. my dear (to a sister). 2. the breast വത്സലാത്മനവത്സം AR. = തിരുമരുമാറു 797 of Kṛṣṇa. വത്സേ പിടിച്ചു Bhg. = വക്ഷസി. 3. a year (G. etos, L. vetus).

വത്സനാഭം S. a poisonous root, Tantr. Aconitum ferox, used for suicide etc.; also വ'ഭി.

വത്സരം (3) S. a year ശരാശരാവ. Bhg.; a year of Brahma VCh.

വത്സലം (1) S. affectionate, fond പാടപത്ര

ജഭക്ഷവത്സലം AR. (Viṣṇu ഭക്തം 755). വ'നായ ഭ്രാതാ KR.; സവത്സലാധേനു a cow with her calf (opp. വിവത്സലാധേനു തപി കുന്ന പോലേ) KR.

വദ vad'a S. (വദ്). Imp. Speak! വദ വദ ബാലേ KR. — വദന്തി they say (കിംവ —).

വദനം S. the mouth, face. ഇന്ദുബിംബവദനേ RC. Voc. fem.

വദാന്യൻ S. 1. munificent, liberal (അവദാനം). 2. eloquent.

വദിക്ക to speak (part. pass. ഉദിതം), സത്യം എന്നിയേ വ. Nal. വാദ്യങ്ങളെ വദിക്കുന്നവർ Bhr. musicians. — Also VC. വാദ്യങ്ങളേ വദിപ്പിച്ചു CG.

വദാം, see ബാദാം.

വധം vadham S. 1. Murder പാപിയെ ഹങ്കാരംകൊണ്ടു വ. ചെയ്യാർ Bhg. 2. capital punishment ബ്രാഹ്മണവ. ചെയ്യരുതു vu. കഴുത്തിൽ വധമാല ബന്ധിക്ക Mud.; വധഭൂമി etc.; വധാർഹൻ deserving death.

denV. വധിക്ക to kill, execute നാളേ വ'പ്പാൻ കല്പിച്ചു KU.

CV. രാജാവു വധിപ്പിക്കേണം VyM. കുമാരനെ വധിപ്പിച്ചു Bhr.

വധ്യൻ 1. deserving of death ഒക്കുനാകിലും ഉത്തമൻ വ. ല്ല എന്നു ശാസ്ത്രം KR. 2. led to execution വധ്യമാലയും അണിഞ്ഞു Mud. വധ്യചിഹ്നങ്ങൾ = കൊല്ലുവാനുള്ളാചാരങ്ങൾ Mud.—വധ്യത മറുള്ള ഭൃത്യങ്ങളാൽ അരുതു; so വധ്യാവധ്യവും KR.

വധു vadhu, (S. വധൂ fr. വഹ്). A wife, woman സ്വർവധൂവൃന്ദങ്ങൾ Nal. വധൂചിത്താനുവർത്തകൻ an obedient husband.

വധൂടി S. a son's wife, a young woman വീടിക ചുരുട്ടും വ. മാർ KR.

വനം vanam S. 1. A forest, jungle (= കാട്ടു). നിനക്കു വ. തുണ VetC. = നീ കാട്ടിലായിട്ടും you will be dethroned. 2. a grove, park വനഭംഗം ചെയ്തു AR. destroyed the park. 3. multitude കമലവ. etc.

വനക്രീഡ Bhg. pleasure-trip in a forest.

വനചരൻ a forester, demon.

വനജം grown in a jungle or park വനജവിടപികൾ AR.; also വനതരു etc.

വനദേവതമാർ hunting deities.

വനപ്രദേശം, വനഭൂമി woodland, forest.

വനമാല Kṛṣṇa's garland of jungle-flowers.—വ'ലി Bhg. Kṛṣṇa.

വനരാജാ the lion, Bhg.

വനവാസം 1. abode in jungle വ'സക്രീഡകൾ ചെയ്തു KN. ആനവ'സക്കാട്ടേടേ TP. 2. retirement for holy purposes (വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം), വ. തുടങ്ങിനാൻ Bhg. (with wife & children).

വനവാസി a hermit; N. pr. Siva temple & residence of Ikkēri Rāja.

വനസ്പതി 1. a large tree, esp. without apparent blossoms, Ficus, Artocarpus, etc. ചൊല്ലുടോ വ'തേ Nal. (Aśōka tree) trunk. 2. an ascetic.

വനാന്തരം inner jungle, primeval forest ഭയങ്കരമാകിന വ. പ്രവേശിച്ചു Nal. വ. പുക്കൊളിച്ചു Bhg. വ'രക്കാട്ടു V1. a thick jungle.

വനായു N. pr. a country famous for horses.

വനി living in jungle; a tree.

വനിക (dimin. of വനം) അശോകവ. യിൽ AR. a grove.

വനിത vaniṭa S. (വൻ to ask). Solicited f., a wife, വ. യോടു VetC. mistress. — pl. വ. കൾ VCh. ഒളിവാൻതിരിന്ത താർവനിതേ RC. Goddess.

വനീയകൻ, (vu. — പകൻ) a beggar.

വനീയം S. (വനം). Jungly വനീയത്ത് എങ്ങനേ പോകേണ്ടു KR. (see വന്യം).

വനേ Loc. in a jungle. വനേചരൻ = വനച — ; also വനൌകസ്സ്.

വൻ vaṅ T. M. (in Cpds. = വൽ). Great, strong; see വങ്കടൽ etc., വമ്മുകം etc., so വന്തക്കം etc.

വൻകച്ചോടം wholesale commerce. [prov. വൻകായ്ം a serious matter പെൺകായ്ം വ.

വൻകാറു strong wind.

വൻകുടിയാന്മാർ MR. great landholders.

വങ്കററി (കററി 3) a large outstanding debt, — കാരൻ he that owes it.

വൻകോപം CG. wrath.

വൻതല KU. a cow's head. [പാഞ്ച.

വന്തിരിച്ചൽ a play of children, വല കെട്ടി

വന്തീ jungle-fire കാടി ചരുന്നൊരു വ. CG

വന്തുണ strong help നിൻകരം വ. ആക CG.

വന്തേൻ wild honey.

വൻഭാരുവൃന്ദം Brhmd. = വന്മരം.

വൻനെഞ്ഞൻ V1. hard-hearted.

വൻപിഴ the mass of sins വ. പോവാൻ അനു ഗ്രഹിക്ക Anj. Sah.

വൻപു 1. Greatness വൻപാർകലിശം RC. വ. റു യീണ ശൈലം, വമ്പെഴും അൻപു CG. = വലിയ. 2. strength, stoutness. വ. കാട്ടുക & വ. കൽ കാട്ടി behaved insolently, threatened. കൈവിരൽമുക്കാനുള്ള വമ്പുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു PT. pomp, solemn preparation. 3. noble words വമ്പോലും വാണി CG. nice-spoken f.; വ. പറക to boast, മൂഢരല്ലാതവർ വ. പറയുമോ Mud. to provoke, abuse; വ. കൽ നടിച്ചനീ Sk. boaster.

denV. വമ്പിക്ക 1. to grow large, വമ്പിച്ച mighty. വ'ച്ച മഹാഭാഗ്യം Bhg. വ'ച്ച ദേശം നക്കി Nal. 2. to grow arrogant, to vaunt വ'ച്ചു നില്ല, വ'ച്ച പുലു BR.

വൻപൻ 1. the stronger, bravest പിടന്ന വ. വാഴുവാൻ അവകാശം KU. വ'ന്നാം കൊമ്പൻ PT. — Voc. വമ്പ PP. O Lord! 2. proud, a boaster ആപത്തു വന്ന വ'ക്കാപത്തു Bhr.

വൻപുലി TP. a large tiger CG.

വൻപുപ്പു the chief piece of a game വ'പ്പിനു കത്തി വെച്ചു (huntg.). [വൻപേ?).

വമ്പ So. Alas; ha! (Voc. of വമ്പൻ q.v. &

വൻഭാരം CG. a great burthen.

വന്മദം intoxication of the mind Bhr. വ. കൊണ്ടു നല്ല കാര്യങ്ങൾ ചെയ്വായ്കയും VCh.

വന്മരം a great tree വലിയൊരു വ. Sk.

വന്മഴ heavy shower; also fig. കരുണവന്മാരി HNK.

വന്മിരിയം = പുള്ളിപ്പുലിയൻ (huntg.).

വൻമോഹം excessive lust.

വന്തർ, see ബ—.

വന്തി P. bandi (imprisonment). വ. പിടിക്ക To detain anything for the payment of a debt. So. വന്തോവസ്സ, see ബ—.

വന്തൂക്ക് H. bandūq. A firelock.

വന്ദന vandana S. Praise, adoration പുലർകാലേ വ. ാടിയായ കൃത്യം ചെയ്തു KR. വ. യോടും നടന്ന Sk.

വന്ദനം S. 1. respectful salutation. വന്ദനമാല a wreath over the door to greet a revered guest (തോരണം). 2. praise, worship വാനവർക്കിന്നു ഞാൻ വ. ചെയ്യുന്ന Nal. പ്രീതിയെക്കുറിച്ചു വ'ങ്ങൾ ചൊല്ലി thanked. ഗോക്കളെ ദേവവ. ചെയ്ക Nasr. to worship cows as Gods.

വന്ദനീയം praiseworthy വ'നാം ജ്ഞാനി Bhg.

വന്ദി a praiser, bard, panegyrist. വ. കൾ വാഴ്ത്തുന്ന വാത്ത CG. (at a marriage feast). നിവാരണം 564; വന്ദിപ്രവരൻ Mud.

denV. വന്ദിക്ക 1. to salute reverently. വ'ച്ചു പോയിട്ടാടൻ Bhr. bade farewell. 2. to thank ഉപകാരത്തെക്കുറിച്ചു അവനെ വ'ച്ചു. 3. to praise & pray ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു കൃപിത്തൊഴുതു വന്ദിച്ചുടൻ ജിതം ഇന്ദ്രാടിസ്തോത്രംകൊണ്ടു സ്തുതിച്ചു KR. ശരണശൻ തുണെ ക വ'ക്കുന്നേൻ Bhr. I pray. — (S. വന്ദ Sah. I adore).

വന്ദിതൻ (part. pass.) praised. വ'ന്മാർopp. നിന്ദിതന്മാർ GnP. (praiseworthy = വന്ദ്യൻ).

വന്ധുരം = ബന്ധുരം.

വന്ധ്യം vandhyam S. (ബന്ധ്). Obstructed, unfruitful ദേവീവരം വ'മാകയില്ല SiPu. (= നിഷ്ഫലം rendered nugatory). കാമന്റെ സൌന്ദര്യത്തെ വ'മാക്കിട്ടും നളൻ Nal. = to defeat, surpass.

വന്ധ്യ f. a barren woman. വ. ാപുത്രൻ KeiN. an absurdity.

വന്നല vannala No. (വൻറല fr. തല). Grain rejected by winnowing (തുറുക). — വ. ക്കഞ്ഞി a kind of sour gruel from grain fermented by lying on the stack, food for the great hunting day, 10th Tulā. (also മന്നില etc. 789).

വ. ശ്ശേരി. N. pr. a Nambidi & his country (Port. & Jew. doc.).

വന്നായം PT. = ഭാവിച്ചായം Futurity, see ആയം.

വന്നിങ്ങ, വന്നങ്ങ, see മന്നങ്ങ.

വന്നി vanni 5. (വന്യ?). Prosopis spicigera Rottl., ചെറുവ. a Mimosa (ശമി).

വന്നിയർ T. Palg. N. pr. A Tamil tribe immigrated from Trichinopoly, വ'ൻ, വന്നിയച്ചെട്ടി; f. വന്നിയരത്തി, — ച്ചെട്ടിച്ചി.

വൻപു, see വൻ. — വന്മ = വലിമ aM.

വന്മീകം S. (valmīya = L. formica). An ant-hill = പുറ്റു f. i. വന്മീകമധ്യത്തോ നിന്നു ജനിച്ചു AR.

വന്യം S. (വനം). Produced in a forest. വന്യമാലയും ചാർത്തി, വന്യഫലഭക്ഷണനായി Bhg. വന്യചീരങ്ങൾ പരിഗ്രഹിച്ചു AR. (= വല്ലുല).

വപ vaba S. 1. Caul, omentum. 2. fat = മേദസ്സു, synovia (mucous secretion of the flesh etc.) പിന്നേ വപയും എടുത്തു കാച്ചി മെല്ലേ പാർത്തിവൻ KR. the chief part of a sacrifice. ബ്രാഹ്മണർ ആട്ടിൻറെ വപ (al. വമ്പ) നെയ്യിൽ വറുത്തു ഭക്ഷിക്കും Anach.

വപനം S. sowing; shaving.

വപുസ്സു the body ബലത്തെ ഉണ്ടാക്കും പ്രാണങ്ങൾക്കും വപുസ്സിനും Nid. — Loc. വപുക്കി VetC. വപുന്നാശം വന്നില്ല KR.

വപ്പാ a sower, planter (വപ് to sow).

വപ്രം 1. a field. 2. a rampart വപ്രോപരി പാഞ്ഞു AR. (for defence). നാലു വ'ങ്ങളും ചമച്ചിച്ചു VetC.

വപ്പു vappu (വൽപു?). 1. The projecting iron ring of a pestle വ'ം ചുറും (also മുന f. i. ചിറെന്നു ചൊല്ലി മുന കത്തുമ്പോൾ എന്നിക്കെൻറെ ചാപ്പാ ചിരി വന്നോളും TP.). 2. a fork വ. കൊത്തിയ മരം No. a fork cut in wood (കൈച്ചര by nature). 3. the underlip, വ. കടി biting it. വപ്പു കടിച്ചു വലിച്ചു, തല്ലാൻ വന്നു No. (മുപ്പു Trav.). — വപ്പി toothless (= തൊണ്ണൻ) hollow-cheeked, വ. പറയുന്ന വാക്കു വിശ്വസിക്കേണം.

വപ്പുരവർ aM. a class of sailors (with പാണ്ടിയർ, ചോനകർ Pay.).

വമനം vamanam S. Vomiting വമനമലം വമിച്ചു Bhg. med. വമനഞ്ച വിരേചനം Nid. denV. വമിക്ക to vomit വ'ച്ചിതു ചോരയും AR. വിക്കും വ'ച്ചു Bhg.

വമ്പു vambu 1. No. (C. ബംബു). A bamboo, chiefly as measure of palm wine ഒരു വ. കുടിച്ചു (= So. മുളങ്കുറ്റി). 2. = വൻപു (see വൻ). 3. (see വപ 2.) a part of the sheep's entrails.

വയം vayam 1. S. We കണ്ടുവല്ലോ വ. KR. 2. Tdbh. (വശം) dependence വയമാക്ക etc.

വയക്കുക vayakkuya No. (= വഴക്കുക or fr. വയൽ). To bring into use, കാടു വ. (or പുനം 676) to clear jungle = വെട്ടി നിരത്തി സമമാക്കുക; also പുല്ലു വയക്കുക = ചെത്തുക.

വയനാടു (വയൽ). Wayanādu, one of the 5 അണഞ്ഞനാടു of Kēraḷa KU., formerly under പുറനാട്ടുകര Rāja TR. — വയനാട്ടു കുലവൻ No. one of the Tīyars' chief tutelar deities.

വയന, വയനാവടി, see വഴന 1 & 2.

വയന്ത = വസന്തം.

വയമ്പു vayambu (T. വചമ്പു, S. വശ). 1. Acorus Calamus, sweet-flag GP 76. വെളുത്ത വ., വെൺവ. (വെണ്മയമ്പു) a kind. 2. Orris root. 3. a fish.

വയൽ vayal (T. Te. C. Tu. open field), T. M. A rice-field = കണ്ടം; വ. പാട്ടം rent on rice-fields, often വൈൽ f. i. fig. = land, shore സന്തോഷവാരിയിൽ മുങ്ങിന കഞ്ചന്താൻ സന്താപവൈലിലങ്ങയാനപ്പോൾ CG. — വയലിൽ കിടക്കുന്ന അയിറിങ്ങൾ No. = Pulayars. — Famous fields in Malabar are: രാമങ്കുളങ്ങര —, കോലത്തു —, രാമനാട്ടുകര —, തൊണ്ണൂറാം വയൽ etc.

വയല (see വയറ) വ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

വയറു vayaṟu (T. വയിറു, C. ബസിറു fr. വയ T. C. Tu. to long for). 1. The belly, stomach അടിവ., കടവ., വയറുനമ്പലം, — വേദന TR. വ. കടിക്ക, കരണ്ടുക = മാന്തുക (a pain). വ. കാച്ചൽ hunger. വയറിന്നു പോക; വ. ഇളക്കം, വ. ഇളകുക to purge. പരിഭ്രമത്തോടേ വ'ററിൽ കൈയെച്ചു Bhr. (a coward in battle). 2. inside, receptacle of fruit-seeds (esp. gourds). ചുരങ്ങയുടെ വ. വെന്തു (by putting hot ashes into it); so മരത്തിൻറെ വ. or കുട്ടി; also പറമ്പിൻറെ വ. = പള്ള 1, 634.

വയറ 1. meadow-grass, liked by cows. 2. a kind of താളി (വയറത്താളി). വ. ഉഴിക a

superstitious custom observed by Tāmūri's servants (വ. പ്പണിക്കന്മാർ) when bathing him. 3.=വശള.

വയറൻ m., —റി f. big-bellied. V1.

വയറരി V1. a disease=വീക്കി; also: വയറി chiken-pox.

വയററാട്ടി So. a midwife=വേററി.

വയററു പാടിന്നു പോക (1) Palg. to go to work.

വയസ്സു vayassu S. (strength). 1. Age വ. മൂത്തവർ ഇരിക്കവേ KR. older persons. വയസാ ബാലകനായി Brhmd. according to his age (opp. കർമ്മണാ). വ. ചെന്നു old. വ. പുക്കു Anach. marriageable. വയസ്സറിയിക്ക No. euph. to attain puberty. 2. years of one's life എത്ര വ.? answer: നാലഞ്ചു വയസ്സുള്ള പൈതങ്ങൾ Bhg. പത്തുവ. പ്രായമായി MR. വ. പ്രായം കുറഞ്ഞു കുട്ടി ആകകൊണ്ടു MR. ൨൨ വയസ്സിടയിൽ TP. within the 22 years I lived. വ്യാ വ. ചെല്വോളവും Bhg.

വയഃക്രമം the order of age വ. കൊണ്ട് അവനു രാജ്യം വരും KR.

വയസ്ഥൻ middle-aged; contemporary.

വയസ്യൻ contemporary ഞാനും വ'നും SiPu. തരമായ വ'രോടു കൂടി CC. comrades. തന്നുടെ വ'രോടു Bhg. play-fellows.

വയസ്വി, വയസ്സൻ an old man. വയസ്സോൎക്കു ചോറു യോഗ്യം prov.

വയോധികൻ middle-aged Bhr. elderly. — വ'ക്യം വന്നു പോയി TR. he is too old (for his office). — fem. നടക്കവല്ലാഞ്ഞു വ'കമാർ KR.

വയോബലം V1. the strength of manhood.

വയോവസ്ഥാഭിവികാരങ്ങൾ Bhg. changes by age etc.

വയി—, see വൈ—.

വയ്ക്കോൽ Straw, വൈ—.

വയ്യ=വഹിയാ q.v. ഇത്ര ആൾവ. TR. cannot be granted. നടക്കാൻ വയ്യാഞ്ഞിട്ടു MR. വയ്യാവേലിക്കാരൻ who raises a dispute without cause, an oppressor.

വയ്യർ (fr. വഴി) the hind part of any animal, opp. മുന്നർ.

വയീട്ടു TR. in the evening (വൈകുക).

വയ്യേ=വഴിയേ.

വയ്യോക്കി വന്നു KU. backwards.

വയ്യോൻ aM. the sun RC., see വെയ്യോൻ.

വര vara T. M. Te. (C. Tu. വരി fr. വരിക?). 1. A line, streak, furrow, wrinkle വ. കവിയാതേ V2. straight. വമ്പിൽ അണഞ്ഞു വര പോരുന്നാൻ അയ്യോ CG. line of battle? rather Inf.=വരുവാൻ). 2. a square on a chess-board ഒരു വരെക്കു രണ്ടും കിട്ടി by one move. ഇന്നും ഒരു വര വെക്കെന്നാൻ Bhr. one play more! 3. time, turn, measure ഇന്നേവരയിലും, ഇന്നേവരയോളവും TR. till now (വരേ).

വരക്കോൽ carpenter's gage; a ruler (1-4 കോൽ in length).

വരക്കൽ N. pr. temple near Calicut. വ. വാവിന്നു (of Tulā) വന്നില്ലെങ്കിൽ ബന്ധു മുറിഞ്ഞതു അടയാളം prov.

വരത്തടിപ്പലക V2. a chess-board.

വരയൻ striped V1.; വരയാടു sheep with streaks =മലയാടു.

വരയുക 1. (to limit). To disuse, abstain for a time പായും പടപ്പും വരെഞ്ഞോണ്ടു TP. (for a solemn task). മീനും വെററിലയും വരഞ്ഞു നില്ക്ക (a vow). ഉപ്പും പുളിയും വരഞ്ഞിരിക്ക med. കഴി വരഞ്ഞു നീർ കോരുവാനും കലം വ'ഞ്ഞു വെച്ചുണ്മാനും KU. കൈ വരഞ്ഞിരിക്ക No. to menstruate (esp. for the 1st time). — CV. വരയിക്ക V1. 2.=വരിയുക to draw lines കടത്തു വയിനാടൻ വര വരഞ്ഞു TP. (or — ച്ചു).

VN. വരച്ചൽ 1. abstinence, regimen മീൻവ. etc. 2.=കൈവ. menses, വ. മാറിയോ etc. 3. (foll.) drawing lines, being wrinkled.

വരെക്ക (C. Tu. Te. write). 1. To make lines, to rule a page. വരെച്ചതു furrowed ground. വ'ച്ച ശീല V2. prints. 2. to write കാൽവിരൽകൊണ്ടു ഭൂവി വരെച്ചു Bhr. കാൽനഖംകൊണ്ടു നിലത്തു വ. CG. (in perplexity). വരെച്ചു കിടക്കുന്നു Nal.

CV. ചിത്രം വരെപ്പിച്ചു MR. had a plan sketched.

വരേ (3) until, as far as, up to. ഏതുവ. how long? കാണുന്നവരയും, തീൎച്ച ആകുന്നവ. TR.; often Dat. ൧൦൦൦ ഉറുപ്യവരെക്കും കഴി

ച്ചു, പത്ത് ഇരുപതു വീടുവരെക്കും കത്തിക്ക വന്ന TR. as many as. ആ വരെക്കു & അ ന്നേവ. jud.

വരം varam S. (വൃ), 1. Chosen, preferable, best വ. ഇണങ്ങിയ ശരം, വ. തികഴ് RC. excellent. 2. a boon, blessing, favour താൻ ഉണ്ണാത്തേവർ വ. കൊടുക്കുമോ prov. വ. വേണ്ടതത്തിച്ചു കൊൾക SiPu. മൂന്നു വരങ്ങളെ വരിച്ചാലും Bhr. വരദ്വയം (two boons) KR. ശാശ്വതമായ വ. വരിക്ക VetC. വ. ഏകി RS.

വരദം (2) conferring boons. ഉണ്ണുഹാരിണിയാ യ വരദ KR. N. pr. a river. വരദനായോരെ ന്നോടത്തിക്ക Bhg. chiefly one of the Trimūrtis.

വരദാനം granting a boon.

വരൻ (1) the best മൽഗുരുവരൻ VetC. കപി വര Voc. dearest monkey! 2. a wooer, husband.

വരപ്രസാദം (2) a gift, blessing Vi.

വരകു varayu T. M. C. 1. Paspalum frumentaceum, വരകരി its grain. 2. a grass Panicum. 3. (C. Tu. ബരെ, T. വറ empty) a small empty pepper-grain.—[പുളിയവരക Palg. exh.]

വരട varaḍa S. A goose ഇടികേട്ട വ. പോലെ RS.= അരയന്നം.

വരടി varaḍi Te. T. M. (വറു). 1. Dried cowdung for fuel, also വരളി, വരട്ട ചാണകം Vi. 2. a shrivelled body (loc.).

വരട്ട (T. aC. വറട്ട) 1. No. dry grass, hay, straw. 2. a dry cocoanut (വരട്ട & വരട്ട തേങ്ങ). 3. dry. വരട്ടകര hooping cough. വ'ട്ടുപിത്തം med. വ'ട്ടകായി etc. വരട്ടകാലം summer; dearth.—വരട്ടത്തല ascetic's matted dirty hair (ജട).

വരൾക (& വറൾ T. aM.). 1. To grow dry, parched, lean. വരണ്ട തേങ്ങ GP 69. (riper than പഴത്ത, but not yet കൊട്ട—). വരണ്ട നാവു Bhg. വായിവരളും KU. വരണ്ടനിലം. 2. to be fried.—VN. നാവു വരൾച്ച Vi.

വരട്ടക v. a. 1. to dry, heal a wound or sore സമുദ്രം വ'ം RC. (Rāma). 2. to fry, grill കോഴിവ., ഇറച്ചി ചിതത്തിൽ) വരട്ടി TP.

വരണം varaṇam S. (വൃ). 1. Choosing, f. i. a princess her bridegroom വ. ചെയ്യുന്നി Nal. വ. ചെയ്യുയേക്കാട്ടിൽ മരണം നല്ല CC. rather than marry. 2. covering, screening. ശിരിപ്രജപുരിവ'ത്തിന്നടെ പുറത്തു രാത്രിയിൽ ഇരുന്നാർ KR. wall.

വരണ്ടുക varaṇḍuya (T. വരൻറുക to sweep over the ground). So. To rake grass, weeds, etc. hoe it up, harrow. Vi.

വരണ്ടി 1. Palg. a rake, വരണ്ടിമരം a rake drawn by cattle. 2. No. a scraper to remove barnacles from the hull of a ship etc.

വരുത്തു (loc.)=വരുത്തു Coming കപ്പൽ വ. പോകായിരിക്കുന്ന പട്ടണം Trav.

വരുത്തൻ (f. — ത്തി), — ത്താളി a stranger, uninvited guest Vi.

വരമ്പു varambu T. M. (വര). 1. Limit. 2. a bank in rice-fields, low ridge അതിരും വ. o doc. നീളേ കിളച്ച നട്ടവ. TP. ഇടവ. a small ridge, pathway. ചെറുവ.; ചിറവരമ്പു for tanks. കാലി പൂട്ടി വരമ്പിട്ട MR. made the bank, വ. കുത്തുക to mend it after ploughing (also കൂട്ടുക); വ. കോരുക=വെള്ളത്തിന്നു ചാൽ ഉണ്ടാക്ക V2. ചിറെക്കു ചുറും വ. എട്ടുപ്പിച്ചു Arb. വ. വഴി a causeway.

വരയുക, see വര.

വരവു=വരത്തു, see വരുക.

വരാം, see വരട്ട.

വരാംഗം S. (വരം). 1. The best member, head. 2. elegant form.

വരാംഗന S. a fine woman.

വരാടം S. A cowrie-shell (കവിടി).

വരാടി a tune വരാടിയും തോടിയും പാടി Bhg 10. (So. T. വരാളി).

വരാന്ത Port. **varânda** ((പ്രാന്തി, ഭാന്താ).

വരാപ്പുഴ Verāpoli, seat of Syro-roman bishop & Carmelite mission (old വരാഹപ്പുഴ).

വരാൽ varāl T. M. A fish Ophicephalus striatus (fr. വര) GP 58. (In Cal. പ്രാൽ=കണ്ണൻ, വിരാൽ Vi.)

വരാഹം varāham S. (L. verres). A hog; വരാ

ഹമൂർത്തി, വ'രൂപി Bhg. the boar incarnation of Viṣṇu.

വരാഹൻ 1. a gold coin, pagoda ബഹാള വ. 4 Rup. 50 reas, പൂ വ. $3\frac{3}{4}$ Rup. 50 r., പറങ്കിവ. $3\frac{1}{4}$ (also പറങ്കിപ്പോട്ട വ.) TR. A. D. 1797. ഇക്കേറിവരാഹൻ 98,—ബ്രാഹൻ പണം, നൂ വിരാൻ വിലെക്കു കൊണ്ട പൊൻമൊട്ട TR. $2\frac{1}{8}$ of weight V1.

വരി vari 5. (=വര) 1. A line, rule=ചീർ f.i. വ. ഇടുക to make a line. ഒരു വ. straightly. വ. പിഴെക്ക to miss the line; ചൊവ്വരി; വരിയിണ നീണ്ടിരിണ്ട കണ്ണാൾ RC. eyes marked with antimony. 2. a row താഴേ വ. പല്ലിൽ jud. അഞ്ചു വ. കല്ലു കെട്ടി courses, layers. വാഴവ. TR. വ. ഒപ്പിച്ചു KU. stood in array ഏഴുവരിച്ചൂതു തോറ്റുപോയി TP. 3. a writ (=രേഖ) എന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ച വ. MR. a document. 4. tax, levy, contribution. വ. കൊടുക്ക to subscribe. വരി എഴുതുക Palg. to collect contributions. വ. പതിക്ക to assess (loc.=നികിതി). പൂതുവരിക്കു നികിതി ചെയ്യു TR. തങ്ങൾതന്നേ മുതൽ വ. ഇട്ട് എടുക്ക to assess themselves. 5. a wild growing rice with rough beards eaten by Ṛṣis, Rājas on ഏകാദശി (S. നീവാരം). വ. ചോറു Si Pu. 6. testicle വരിത്തുടയിൽ ഒരു മ്മം ഉണ്ടു, വരിമൂലത്തിൽ ഒരു മ്മം, അവിടേ അസ്ഥി ആശ്രയമായിരിപ്പതു MM. വ. എടുക്ക V1. to geld. വ. പൊട്ടുക a rupture. ആന്ത്രക്കുടച്ചൽ കൊണ്ടു വ. വീങ്ങി vu.; also penis. വരിക്കു ബഹു വേദന, വ. ക്കു മുറി കാണ്മാനില്ല TR. 7. aM. T. (Tdbh. of വാരി) the sea വാരിയിൽത്തിര കണക്കേ, വരിത്തിരിൽ തള്ളും തിര RC.

വരിക്കണക്കു (3) an inventory. വ'ക്കിൽ ചേക്ക MR. official records.

വരിക്ക good, sweet (fruit), Tu. M. (& വഴക്ക) the pulp of an unripe cocoanut. വ. പ്ലാവു superior jack-tree TP. തേനും വ. ചുളകളിമേ Anj. വ. മാങ്ങ etc.

വരിക്കണ്ണി a creeper, Smilax aspera.

വരിച്ചാർത്തു (1. 3) a list എണ്ണം കണ്ട് ഒരു വ. ഉണ്ടാക്കി TR.

വരിനിര (2) a row വ. ഒത്ത രദനഭംഗി KR. regular teeth.

വരിനെല്ലു (5) also med. വ'ല്ലിനുടെ വേർ GP.

വരിപ്പട a staircase.

വരിപ്പണം (4) tax, tribute.

വരിപ്പു So. a ledge; a raised ginger-bed വ. താങ്ങുക B. (to raise).

വരിമിഴിയാൾ (1) Bhr.

വരിമീൻ a carp, Cyprinus or Cybium D. V1.

വരിയൻ 1. striped വ. വള KU. വ. പുടവV1. 2. the royal tiger തെങ്ങോലവ., നെടുവ. also വരിപ്പുലി.

വരിയാക്ക (2) to place in a line or row വ'ക്കി നിലിച്ചു TR.=അണിഇട്ട.

വരിയാത്തു T. So. rhubarb വ. കിഴങ്ങു.

വരിയുക 1. To draw lines. 2. to tie a net-work of strings, wire ഭരണി വ.; to bind lathes over a leaf-roof etc. 3. to bind tightly കാലും കരവും വരിഞ്ഞുറക്ക കെട്ടി Bhr. കള്ളനെ വ'ന്ന പ്രകാരം jud. കാലും കരവും വ'ഞ്ഞു കണ്ടാറ തന്നിൽ പിടിച്ചു തള്ളി Mud. 4. to cut, slash as fish for salting. — VN. വരിച്ചൽ.

വരിയോല (3) a writ, deed ഒരു വ. അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയച്ചു, ബ്രാഹ്മണർ എഴുതിയ വ., കൊടുത്തുവരുന്നവകെക്ക എഴുതിയ വയ്യോല, വ. പടിക്ക TR. ഗ്രാമക്കാർ കൂടി ഒരു വ. എഴുതിച്ചു VyM. an agreement.

വരിവെള്ളം B. a stream of water after rain.

വരിശാസനം (3) perpetual assignment of land, free of rent, to Brahmans, favourites, etc. r verting to the donor on failure of heirs to the assignee.

വരിക, see വരുക.

വരിക്ക I. & വരിപ്പു, see വരി.

വരിക്ക II. varikka S. (വരം). 1. To choose ഒരുബ്രാഹ്മണനെ വ'ച്ചു KU.; to wish, prefer, വസിക്കുനെ പുരോഹിതനായി വ'ച്ചു Bhr. അവനോടു വ. Bhr. & വരമായംകൊണ്ടു വ'ച്ചുട്ടപനെ KR. asked him for. നാകനാരീജനം വന്നു വ. യും Bhr. to woo on the battle-field. 2. to accept, take.

വരിച്ചകം (വരിച്ചു T. transverse rods fr.

വരിയുക 2). A Hibiscus with acid fruit V2. also പനിച്ചകം, vu. വരിച്ചികം.

വരിഷ്ടം = വഷ്ടം f. i. പൂവ. ചെയ്യാർ Bhg.

വരിഷ്ടം varišṭam S. 1. Superl. of വരം. The best അവനിസുരവ'ർ VetC. അവക്ക വ'ൻ ഞാൻ Nal. the chief, മുനിവരിഷ്ടു KR. ബ്രഹ്മവിചരിക്കുന്നു രണ്ടിനും ഭേദം ഇല്ല ChR. 2. Superl. of ഉരു the largest.

വരീയസ്സ് Compar. f. i. ബ്രഹ്മവിചരൻ, ബ്ര'രീയാൻ, ബ്ര'രിഷ്ടൻ KeiN 755.

വരു varu (Tu. bari, വരമ്പു). Boundary, border ചോലകളുടെ രു പുറവും അഴ കത്തി വരു തിരിപ്പാൻ സ്ഥലവുംകൂടി എഴുതി കൊടുത്താൻ MR. (= അതിർ കിളെപ്പാൻ). വരു വെട്ടി doc.

വരുകുക, കി to mark a limit in measures V1.

വരുക varuya 5., vu. വരിക, Imp. വാ 1. To come (opp. പോക, ചെല്ലു). വന്നറിയാഞ്ഞാൽ ചെന്നറിയേണം prov.; to return home കളിച്ചുവന്നാൽ ഉണ്ണ a.med. അങ്ങാടിയിൽ പോയ്ക്ക., ജനിയായിട്ട കണ്ടുവ., പോയ്ക്കരട്ടേ 722. ഞാൻ വരട്ടേ = പോകട്ടേ, സൂക്കിച്ചോ, താമസിക്ക, (also obsc.). ഞാൻ വരേണ്ട സമയം ഏതാകുന്നു when do you wish me to come? 2. to arrive (= ചേരുക), to attack അനന്തരവന്മാർ ആ പറമ്പോടു വ. യില്ല എന്ന TR. so as to prohibit the descendants from claiming it. 3. to happen ഞാൻ ഇരിക്കേ വരുന്നതല്ലിതു ChVr. വരുന്നതു വരട്ടേ. 4. to be obtained, received നമ്പൂതിരിയുടെ കണ്ടം ദേവസ്വത്തിലേക്ക് എങ്ങനേ വന്ന TR. came to form part of. പാഠം വരുമോ possess, know.

auxV. (വ is dropped in കൊണ്ടരാം Mud. കൊണ്ടുന്നു PT.) കൊണ്ടുവരാം Mud. 1. desirableness of an action (opp. പോകാ). മുമ്പനായ്ക. Bhr. (a blessing). സപ്പണ്ണമായ്വരാ. 2. a longer process കൊല്ലായ്കയും Bhr. എന്നു വരികിൽ = എങ്കിൽ; നാഠ ഉരുപ്പിക ഉള്ളതു പോരാതേ വരുന്നു jud. will (eventually) not suffice. 3. continuance of action പരിപാലിച്ചുവരേണം KU. ഉക്തരെ വധിച്ചുവ്വീഭാരം തീർത്തു വരുവിൻ Bhr. എഴുതിവ. TR. to write always. 4. with Nouns often = ആക, പെടുക f. i. അതു ചേതം വന്നുപോയി is lost. പകൽ അറുതി വന്നു, എന്നതിപ്പോൾ നിശ്ചയം വന്ന Bhr. ഫലം വ., സംശയിവ., അതു കഴിവരാ Bhg. വിശ്വാസം വരായ്കല്ലാ Mud. cannot be trusted.

വന്നുകൂടുക (3) to happen.

വന്നുപോക (3) to come about, happen undesirably. അങ്ങനേ വ'യി vu. കൊന്നത് അറിയാതേ വ'യതു by a mistake. വന്നുപോട്ടേ let it come, if unavoidable, I am ready for it. വിപ്രിയം നൃപന്മാക്കു വ'വതിന്നു Mud.

VN. I. വരൽ in വരലുണ്ട use to come.

വരവര gradually നിശാചരന്മാർ വ. മുടിഞ്ഞു RC. (as they severally came).

II. വരവു (1) coming അവൾ നായന്മാർ വരുന്ന വ. കണ്ടു TP. ശബരി രാമൻ വരുന്ന വ. പാത്തിരുന്ന VilvP. — (4) income, receipts വരവിന്നു സമാനം ചെലവുമതു വേണം ChVr. with kings. പറപ്പുനാട്ടുന്ന വ. പണം TR. the revenue collected in P.

വരാത്ത (1. 3) impossible (old വാരാത). — (4) unattainable വ. കായ്വാൻ മോഹിക്കരുതു KU.

III. വരായ്ക 1. neg. not coming. 2. No., vu. വരായ്ക (ആളിക) income, receipts മറ്റൊരു വ. ഇല്ലായ്കൊണ്ടു, അമലത്തിലേ വ. ഒരിന് ആറു കണ്ടു TR. വളരേ വരായ്കിക ഉണ്ടു Ti.

IV. വരുത്തു (So. വരുത്തു q. v.) coming ഇന്ദ്രജയിത്തിൻ വ. കണ്ടു RC. വരുത്തിലേ RC. in attacking.

CV. I. വരുത്തുക 1. to cause to come or happen. വരാത്തവനെ വരുത്തിയവനും etc. (blessing) വരുന്നവനെ (neg. CV.) വരാതാക്കിയവനും etc. (curse) of the Payāvūr priest. — വരുത്തും ക്രിയ the art of making a snake to return to its bite that it suck out the poison. ഇക്കഥ കേൾക്കവേ ലോകത്തിൽ വ'ൻ VilvP. I shall introduce, publish. — To bring on one (സൌഖ്യം, ദുഃഖം) വരുത്താവതാക്കുവ. Mud. do with me as you are permitted. 2. to fulfil, accomplish കാമിച്ച വസ്തുവ'വൻ CC. അങ്ങനേ വ'ത്താതേ അയക്ക Sk.

let them off lest these menaces be fulfilled. നിന്നുടെ കായ്യം വ'ന്നതുണ്ടു ഞാൻ Nal. 3. to find, solve a problem (also ഉണ്ടാക്ക). അതു വരുത്തും പ്രകാരം CS. ജ്യാശരങ്ങളെ വ. പ്ര. Gan. (in math.). 4. with Nouns like auxV. 5. to make (=ചെയ്യു, പെടുത്തുക), അവക്കു് അമച്ചു വരുത്തി & ഉഷ്ടമാരെ അമച്ചു വരുത്തി suppressed. ബോധം, പഞ്ചത്വം വ. Mud. അവരെ അപായം വ'ത്തി TR. അരചന്മാരെ അറുതി വ. Bhr.

II. വരുത്തിക്ക to fetch പട്ടക്കാരനെ വ. VyM. മന്ത്രികൾ ഒരുവേ വ'ച്ചു KR. സാക്ഷിയെ വ'ക്കാം TR. വഹ്നിയുടെ പുത്രിവ'ച്ചാൻ KR.

III. തന്നെറ മുമ്പാകേ വരുത്തിപ്പിക്കുവാൻ TR.

വരുമാനം income വാരത്തിന്നു കൊടുത്താൽ ൫൦ ഉറുപ്പിക വ. Palg. So. No.

വരുംകാലം the future; also gramm.

വരുംകൊല്ലം next year.

വരുവാനുള്ള future, വ. തു Bhg. പോക്കാമോ വ'ള്ളാപത്തു Mud. the fate decreed.

IV. വരുവിക്ക T. Trav. = വരുത്തുക.

വരുണൻ varuṇaṇ S. (വൃ). 1. Uranus, the Deity of the heaven. Ved. 2. Neptune, the God of water & rain; the ocean; western. Brhmd. KU.

വരുതി varuḍi So. (വരടി C. Tu. news, report fr. H. birad fame?, Ar. barāt, order; or വരുക?). 1. Report. 2. command, proclamation വ പ്രകാരം ജനങ്ങൾ കൂടി Trav.

വരുത്തം varuttam T. M. (T. വരുത്തുക to be in trouble, വറു & വരു T. C. Tu. poor). 1. Trouble, toil, affliction. 2. esp. sickness നു മാസമായി വ'ത്തിൽ കിടക്കുന്നു, തടിക്കു് അസാരം വ. TR. അവനു പാരം വ.; also വരുത്തം പോയ്യുക്ക TP. (fr. വരുക 3?).—ഓളു വരുത്തം ഇനിക്കു പററി No. vu. caught a disease from (or met. 1.)

വരുമ, see വെറുമ, H. Port. A gimlet.

വരൂഥിനി S. (വരൂഥം defence, fender round a chariot). An army, Bhg.

വരെക്കും, വരേ, see വർ.

വരേണ്യം varēṇyam S. (വൃ, വരം). Superior. Voc. വരേണ്യ KR. ജനശരണ്യവരേണ്യ VetC. most noble protector!

വരേന്യൻ S. (വരം) the best of the good, Bhg.

വരേരി No. vu.=വരഞ്ഞിരിക്ക, f. i. മരുന്നിന്നെറ വ. ഉണ്ടു I must keep diet = നല്ലിരിക്ക 535. വരേരി ഇരിക്ക to fast (a vow).

വക്കത്തു Ar. **barakat,** (വരുക്കം Vl.). Blessing; riches; fortune, luck (=ശ്രീതപം); extraordinary. രോഗം പിടിച്ചാൽ ശരീരത്തിൻ വ. വേഗം ക്ഷയിക്കും PT. വംശശുദ്ധിയും ഇല്ല കണ്ടാൽ വ. മില്ല PT. ഒരുമെക്കു ഒമ്പതു വക്കത്തു് prov.

വക്കസ്സു് Port. **barca;** A sea-boat, bark, കടലിൽനിന്നു വക്കാസ്സു് കഴികൊണ്ടു വരുന്നു TR. a long-boat, ship's boat.

വക്കോപുലോഞ്ഞി B. Sapindus laurifolius = ഉഴിഞ്ഞ.

വഗ്ഗം vargam S. (പ്രജം or fr. T. C. Te. varisa line). 1. A class; row of letters കവഗ്ഗം the Gutturals; ചവ. etc.; section of a book; ഏകവ. ാകുന്ന മാനുഷവൃന്ദം Nasr. caste. 2. sex സ്ത്രീവ'ത്തിനു a. med. 3. assemblage of similar things തിവ., ദേവ'ങ്ങൾ (=ഭഗയാക്ഷാദിചരർ) KR.; crowd ലോകാവ. തുനൊക്കും Nal. മിത്രവഗ്ഗം AR. 4. a square in arithm. താന്നതാന്നെക്കൊണ്ടു പെരുക്കിയതു വ. ആകുന്നു CS. വ'ത്തെയും ക്ഷേത്രരൂപേണ കല്പിക്കാം Gan. can be represented geometrically. മൂന്നിന്നെറയും നാലിന്നെറയും വഗ്ഗാന്തരം ഏഴു Gan. the difference of the squares of 3 & 4 = 16 — 9 = 7. 5. No. M. C. Tu. property, or a special tenure, freehold. ഭൂമിക്കു രാമരേ പേരിൽ വ. ആകുന്നു (Nīleśwara). Often without o f.i. വഗ്ഗയായി വന്നു കൂടും ലോഷം Bhg 11. (fig. your birth-right). മഠത്തിന്നു വഗ്ഗു ആരേ പേരിൽ ആകുന്നു? മഠത്തിന്നെറ സ്ഥലത്തിന്നു വഗ്ഗു N. പട്ടരേ വ'ത്തിൽ സർക്കാർ നികിതി വ൹ ഉറുപ്പിക കൊടുത്തു വരുന്നു jud.

വഗ്ഗക്കാരൻ (1) of the same class കൂടുമായും തന്നെറ വ'രെ തിന്നുകയില്ല Trav.

വഗ്ഗിക്ക (4) to square, multiply with the same number CS.—വഗ്ഗം the square root, Gan.—

No. = ഭഗ്ഗിക്ക to purloin, embezzle അതിൽ നിന്ന് ഏതാനും വ'ച്ചുവോ vu.

വച്ച്സ്സ് **varčas** S. Vigor, lustre, light.

വജ്ജനം **varjanam** S. Turning off, abandoning, avoiding വ. ചെയ്ക Nal. സർവ്വകാമവ. Bhg.; esp. religious abstinences സ്ത്രീസംസർഗ്ഗ വ., അഭ്യംഗവ., താംബൂലവ. SiPu.

വജ്ന്യകാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാതിരിക്കേണം Bhr. improper.

വജ്ജിക്ക to quit, avoid, eschew പുളിവ. a. med. അശുദ്ധിവ. KU. — part. വജ്ജിതം Bhg.

വജ്ര്യം (& വജ്ജനീയം) 1. to be avoided. വ'കാലം unlucky. എന്തെല്ലാം വ. what diet to be observed? 2. censurable, improper വജ്ര്യാവജ്ര്യം ചെയ്ക to distinguish between good & evil KR.

വണ്ണം **varṇam** S. (വൃ). 1. Color, varnish. Tdbh. വന്നം V1. 2. caste, tribe വിപ്രാദി നാലു വ'ങ്ങൾ SiPu. വണ്ണകർമ്മം മറവുള്ള ജാതിക്കില്ല Bhr. (= നാലു വ'ത്തിൻ പ്രവൃത്തി, വണ്ണധർമ്മങ്ങൾ Sah.); also പന്തിരുകുലവ. KU. — വ. ഒപ്പിക്ക Gan. to reduce fractions to the same denomination. 3. letter ഗല്പദവ'ങ്ങളാൽ ചൊല്ലിനാൾ UR. അവ്യക്തവ'ങ്ങളാം വാക്കുകൾ Bhg. infant's talk. വ്യക്തവണ്ണസ്വരമന്ത്രം AR. 4. praise; a musical mode.

വണ്ണക്കിളി (1) a certain butterfly.

വണ്ണനം & വണ്ണന description, esp. highly colored; praise, Bhg.

വണ്ണനീയൻ നൃപൻ Nal. to be extolled.

വണ്ണഭേദം (2) variety of caste or color; സൂൽത്താന്റെ കല്പനയിൽ ഹിന്തുജാതികൾ ഒക്കയും വ. വരുത്തി പാർത്തപ്പോൾ TR. change of caste & religion.

വണ്ണാചാരം (2) caste-customs.

വണ്ണി (2) belonging to a class. (in Cpds.) ഇത്രയവ. കൾ ഒന്നു തന്നേ ദൃഢം Bhg. Trimūrtis. നാലു വ. കൾ persons of the 4 upper castes.

denV. വണ്ണിക്ക 1. to paint. ശ്ലോകാർത്ഥം ഇങ്ങനേ വ'ച്ചു Nal. explained. 2. to describe, extol, praise കഥ വണ്ണിച്ചു ചൊല്ക Sah. to tell (in poetry). — part. വണ്ണിതം.

വത്തകം **vartaγam** S. (L. verto). 1. Occupation, trade. 2. quail, Perdix diceca?

വത്തകൻ 1. a merchant, trader T. C. Tu. Te. 2. being or moving in (= വത്തി).

വത്തനം moving, living (സംസാരവ. Bhg.); occupation. — വത്തനി a track, rut, way.

വത്തമാനം (vu. വറത്താനം കേട്ടു TP.) 1. present; gramm. വ'നകാലം. 2. occurrence ക്രീഡിക്കും വ. കണ്ടു Genov. വ. പോലേ പറഞ്ഞു TP. 3. the news of it നടന്ന വ., ഇവിടത്തേ വ. (heading of official reports). വ. മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു TR. intelligence, contents of a letter (= അവസ്ഥ). വ. കേട്ടു TP.

വത്തി 1. abiding in പിതൃശാസനവത്തിനി f. VetC. 2. the wick of a lamp.

വത്തിക്ക (to turn, move about), to behave, stay, live ലോകേ വ'ച്ചു Bhg. ഞാൻ മറേറപുറം വ. യില്ല Bhr. = നില്ക്കയില്ല.

വത്തുളം S. round. — വത്തുള a whirl.

വർമ്മാവു S. 1. way; Loc. വർമ്മനി Bhg. ഉദ്ദിഷ്ട വർമ്മനാ ചെന്നു Brhmd. 2. (eyelid) a disease Nid 25.; enclosure, as of piles etc.

വദ്ധകം **vardhaγam** S. Increasing, strengthening.

വദ്ധന increase ഈ വക നടപ്പു വ. യാവാൻ, ആപ്രവൃത്തികൾ വ. വരാതേ ഇരിപ്പാൻ MR. to spread, be encouraged.

വദ്ധനം 1. growing. 2. causing to increase. ഭക്തിവ. Bhg. (as a കഥ) helping on piety. 3. perquisites of servants V1.

വദ്ധമാനം (part. pres.) increasing, thriving.

വദ്ധി augmenting, Bhg.

denV. വദ്ധിക്ക to grow, increase, prosper. കടികൾ വ'ച്ചു വരുവാൻ TR. ശ്ലേഷ്മം വ'ച്ചു തലനോകിൽ a. med. by predominance of phlegm (= മികെക്ക).

part. വദ്ധിതം as വദ്ധിതമോദനായി CG. still more rejoiced.

CV. വദ്ധിപ്പിക്ക to raise, increase നമ്മെ വ'ച്ചു PT. (= പോററി). സമാധാനസൌഖ്യം വദ്ധിക്കുമാറാകട്ടേ (epist.). തങ്ങളാൽ വ'പ്പെ

ട്ടൊരു ജനങ്ങൾ PT. brought up. ഉദ്വ്യവഹാരം വ. MR. to promote, encourage, spread.

വമ്മം varmam S. (വൃ). 1. Armour, mail ബന്ധിച്ച വമ്മയയുധാലിയോടും Bhr. വമ്മചമ്മങ്ങളിലും ചതുരൻ VCh. — fig. ളൈവം ഇന്നൊരു വ'മായി നിന്നിലവന്നെങ്കിൽ Mud. if God is not his shield. 2. (No. loc.) = മമ്മം.

വമ്മൻ a cognomen of Rājas കേരളവ., രവി വ'ർ etc. KU.; often contracted കണ്ണോമൻ, ഉണ്ണമ്മൻ etc.

വമ്പിക്ക (2) to be endangered V1.; to vie.

വയ്യം varyam S. (വരം). Preferable, excellent വിപ്രവ'ന്മാർ KR.

വർഷം varšam S. (& വരിഷം = വൃഷ്ടി). 1. Rain വർഷസമയം അവിടേ വെള്ളം നില്ലുന്നു, വർഷ്ക്കുറവിനാൽ MR. വർഷ്ധാര ഏറു Bhg.; fig. ബാണങ്ങളാൽ വ. തുടങ്ങിനാൻ KR. a shower of arrows. ഊഷ്മപ്രമോളാശ്രുവ. ചെയ്യ SiPu. 2. the monsoon, year വ. തോറും, വർഷാന്തരം, വർഷാവധി every year. വറുട്ടവ. a dry year. 3. a division of the continent നവവ'ങ്ങൾ, ഭാരതവ. (the 9th) Bhg 5.

വർഷ S. rainy season (= വർഷകാലം, വർഷർത്തു), വ. യാം ഋതു Bhg.

വർഷാഗമാ (1, 2) = വർഷാരംഭം.

denV. വർഷിക്ക 1. v. n. To rain. 2. v. a. to shower പുഷ്പങ്ങൾ വരിഷിച്ചാരമരകൾ Bhr. ബാണങ്ങൾ തരുക്കളിൻ വ'ച്ചാർ ബഹു വിധം SitVij. ശ്രുലാളികൾ വ'ച്ചാർ അസുരർ DM. അവർ ശരനിര വ'ച്ചു Bhr.; also with Acc. of the person berained പുഷ്പങ്ങളാൽ വ'ച്ചു രാമനെ Bhg.

CV. വർഷിപ്പിക്ക 1. to cause rain വ'ച്ചീടും ഇന്ദ്രൻ Bhr. 2. = വർഷിക്ക 2. പൊടി വ'ച്ചാൻ UR.

വർഷിഷ്ഠൻ (വർഷ) greatest, highest; aged.

വർഷോപലം S. hail വ. ഉറച്ചാലിവാകുന്നപോൽ Bhg. [ക്കുവ).

വർഷ്മം S. height, size, surface, body (also വ

വറ varaa T. M. (വറുക്ക q. v.). 1. Frying, വ. കലം a frying pan. 2. a gum or glue, വ. തേക്ക to varnish B. 3. a part of the capstan (loc.).

വറകോഴി a kind of bird B.

വറം varam No. C. Tu. 1. (വറു). Drought, scarcity വെള്ളത്തിന്നു വളരേ വ. ഉണ്ടു, അവന് കാരറവും ഇല്ല വ'മില്ല no want; also വാതി No. vu. = വറുതി. 2. see അറം.

വറൽ (Cann.) a dry dish, fried curry വറലും ഇട്ടു, also വറവു ചേക്ക (Cal. = T. വറ).

വറവു (= വറം) 1. frying, see prec. 2. drought, famine. 3. dry season.

വറടി varaḍi T. M. (C. Te. empty വറു). A barren woman പെറ്റവൾ ഉണ്ണുന്നതു കണ്ടു വ. കാതം പാഞ്ഞാൽ എന്തു ഫലം prov.

വാട്ട = വരട്ട 3. dry, as fruit വറട്ട തേങ്ങ, വ. മഞ്ഞൾ a. med. (& വറണ്ട മഞ്ഞൾ MM.).

വാളി = വരടി 1. So. dried cow-dung (for fuel), Palg. also വാട്ടി തല്ലുക = പരത്തുക.

വറളുക T. M. 1. To dry up, grow dry ജലം വറണ്ടുള്ള കളം KR. വായിൽ നീരു വ'ണ്ടു പോം VyM. തൊണ്ട വ'o KU. ഉണങ്ങി വ'ണ്ടു ജിഹ്വ AR. a parched tongue. തീഷ്ണം വ'ണ്ടു പോം PT. തോൽവ. Palg. Cann. the skin to shrink, chap. 2. a wound to be healed. 3. to grow very lean.

VN. വാൾച്ച drying up (as of നാവു), bodily heat V1.

വാട്ടുക 1. to dry up, parch ഊഷ്മതകൊണ്ടു വ'ട്ടിച്ചമച്ച ശ്രീകുകാലാ CG.; fig. തൽകലം വാട്ടി ധർമ്മം ചെയ്തു prov. 2. to fry, grill.

വറു varu T. M. (C. Tu. bari, Te. bare = വെറു). Empty, poor, dry. വറുകഴമ്പു decoction from parched medicines (opp. പുഴുക്കു). വറുപൊരിയെൾ Pay., see foll.

വറുക്ക T. M. To fry, grill, parch കാരകോളമാം തീയിലിട്ടു വറുത്തു കരുത്തു ഞാൻ Nal. നെൽവ. to parch rice in order to free it from husk (worse method than പുഴുങ്ങുക). വറുതരി Anj. വറുത്തെള്ളും Mud. (offered to a parrot). നെയ്യിൽ വ'ത്തു ചുക്കാമ്പോൾ a. med. വറുത്തിടുക (& വ. ചേക്ക) to season with spices (vu. വറ —). വ'ത്തിട്ടിട്ടു ഉടലും പോക്കിപ്പിക്കുBhg. (in hell). നാവറുത്തു കടുഭാഗേ വറുത്തിടേണം (po.).

വറുക്കുപാത്രം V1. a frying pan.

വറുതി T. M. C. Tu. 1. drought, heat. 2. famine, poverty. കോഴി വ. ആക scarcity, scarce; opp. അടിയുക. —(vu. വറതി).

വറുത്തു fried. വറുത്തുപ്പേരി fried fruit. വറുത്തെരിശ്ശേരി a certain kaṟi.

വറുമ T. M. poverty, misery V1.

വറുവു 1. with ചക്ക, see വാവു, വറൽ (loc.). 2. വറുവോട്ട the potsherd used for നെൽ വറുക്ക.

വറോൻ (=T. വരിയോൻ?) poor or thievish, when starving? ചോറും വെച്ചു കൈ മുട്ടുമ്പോൾ കാക്കച്ചി വ. (വരും) prov.

വറ്റു vaṯṯu (C. batta, Te. vaḍlu rice fr. വറു). 1. A grain of boiled rice from which the water is strained off ഒരുവ. പോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല Arb. വ.ള്ള കഞ്ഞി V1. rice-water with some rice in it. 2. past tense of വല്ലുക.

വറ്റുക T. M. (Te. vaṯṯu, C. baṯṯu, Tu. baccu). 1. To grow dry കോരിയാൽ വ'മോ ന മുളം, മൂക്കിലേ വെള്ളം വ. ഇല്ല prov. നിർവറ (Inf.) ഉണങ്ങേണം (a പരുവം, f.i. of medicines) dry on the outside, not sufficiently so to be reduced to powder. തൊണ്ട വാറിവീണ ചന്താൻ Mud. (fr. poison). —fig. കൈ വാറിപ്പോയി has nothing more to give. 2 to be decocted, evaporated, reduced. 3. a wound to heal ഇതുകൊണ്ടു ചലം വാറായ്കിൽ MM.

VN. വറൽ 1. drying, evaporation. 2. dried fruits as വ. മുളക. —നിർവാറൽ മീൻ No. contr. നീരാറൽ (a പരുവം in drying).

CV. വറിക്ക 1. to dry, lay dry മീൻ വ. V1. (salted fish). 2. to drain, evaporate നീർ വ'ച്ചുതേക്ക a. med. വറിച്ച മീൻകറി No. a thick kaṟi.

വല vala 5. (വൽ pull, as വല്ലുക, or വൽ strong). 1. A net. വ. തുന്നുക, കെട്ടുക to make, വ. അടെക്ക to mend nets. വ. ഇടുക, വീശുക to cast, വ. വെക്ക to set a net. വലകരയാക്കിക്കളുക fishers refraining, or being prevented from going to sea. Kinds:— for fishing in the sea: പെരു —, ഓട്ട —(parts: കടങ്ങാണി —191., കീഴ് —, മേൽ —, കച്ചു —), തിരണ്ടി —, തുറാവു—; sea-shore: ആച്ചു—; sea & river: കര —or വീച്ചു —(kinds: പറിയ —, മുട്ടകണ്ണി —, തിരുത —456, തെളിഞ്ഞ —, മാലാൻ—), ചവിട്ട—; river: കണ്ടാടി—; river, tanks, etc.: കോരു —, ഉണ്ട —(ഉണ്ടാല), പിടി —Cal.; ചെറുവല MR. (taxed). 2. web മണ്ണാൻവ. vu.; ഊണ്ണനാടി തന്നുനാവ. കെട്ടും Bhg.

വലകെട്ടിപ്പാച്ചൽ (& ആല —) No. a play.

വലക്കണ്ണ the meshes of a net.

വലക്കാരൻ 1. a fisherman. 2. hunter. 3. (വലം) a clever man. [village.

വലപ്പാട്ട 1. the extent of a net. 2. a fisher-

വലമണി metal weights fixed to nets (മണിക്കാൽ 777).

വലയൻ, —ച്ചി a caste of hunters.

വലം valam 5. (വൽ). 1. The right or strong side. ഇടവ. all around. 2. reverential salutation by circumambulation (പ്രദക്ഷിണം). നായാട്ടുവ. ceremony of starting for a hunt; a procession, Nasr.

വലംവെക്ക (2) to circumambulate അഗ്നിയെ വ'ച്ചു Sk. (in marriage). രാമൻ ധനുസ്സിനെ KR. ചിതാവ. funeral procession, ദശരഥനെ തൊഴുതു പരിചോടു നു വ'ച്ചഭിവാദ്യം ചെയ്തു KR. bidding farewell to a father. ഊർവ. marriage-processions of Brahmans, Nāyars, Tamulians, Palg. നാടുവ. as a new king.

വലഖാട്ടീരൽ B. the liver (—പ്പാട്ട?).

വലങ്കവശം or വലങ്കർ a class of Chāliyar, serving Gaṇapati (opp. ഇടങ്കർ).

വലങ്കൈ RC. the right hand (വ. ക്രൂട്ടുകാരർ TR. see ഇടങ്കൈ); also വലങ്കരത്താൽ കൊടുത്തു Bhg.

വലഞ്ചെവി the right ear വ. കുപ്പറം KR.; so വലഞ്ചുമലിൽ Tantr. കണ്ഡത്തിൽ അഗ്നികൾ പാരം എഴുന്ന വലഞ്ചുഴന്നു CG. (auspicious).

വലത്തിടുക (1. 2) to go to the right & circumambulate. വ'ട്ടു പോകേണം (when meeting a fire, light, cow, banian-tree).

വലത്തു Obl. c. (1) വ. കണ്ണാടുന്നു Bhr. വ. കൈക്കാരൻ right-handed. —(2) വ. വെക്ക to cir-

cumambulate ക്ഷേത്രം മൂന്നു വ'ച്ചു SiPu. അവനെ വ'ച്ചാൻ RC. മേടിനിതന്നേ വ'ച്ചു CG. a newly crowned king. മാതാവിനെ നു വ'ച്ചു AR. With Dat. അഗ്നിക്കു നു വ'ച്ചാൻ SiPu.

വലത്തുടേ on the right side.

വലതേ (in Cpds.) വ. തൃക്കണ്ണിൽ Mantr.

വലത്തേതു sword (ഇടത്തേതു shield) TP.

വലത്തോട്ടു towards the right f.i. ഇടത്തുനിന്നു വ. എഴുതുക.

വലന്തിരിക്ക to turn right about CC.

വലഭാഗം (& വലത്തു ഭാ., വലച്ചാട്ട) the right side, place of honor വ'ത്തു നിറുത്തുക KU.

വലമുല the right breast ബ്രഹ്മാവിൻവ. Bhr.

വലമ്പിരി (പുരി) 1. turning to the right hand, as വ. ശംഖു a rare conch. വ. ക്കയർ (opp. ഇടമ്പിരിക്ക—) Trav. 2. Helicteres Isora. വ. ക്കായി Palg.

വലമ്പോരുക=നാട്ടുവലം വെക്ക f.i. വ'വാൻ പോരാ Bhg.

വലച്ചേവൻ or — യൻ N. pr. A foreign potentate defeated by Tāmūri, KU.

വലപ്പം V1. a sort of chalk.

വലയം valayam S. (വള) A bracelet. വലയഗ്രഹണം an annular eclipse. (astr.)

വലയുക valayuya (വല or rather = മലയു Te. C., മലെക്ക). 1. To be straitened, pressed, distressed വലകളിൽ വീണു പോയ്വലയാതേ VCh. not to be miserably caught in nets of illusion. നടന്നു വലഞ്ഞു Mud. tired by walking. വലക എന്നു വന്നു arrived exhausted. 2. to wander about അലഞ്ഞിയിൽ വ'ന്ന തോണി KR. tossed about. വലഞ്ഞുഴന്നു Bhr. roamed; esp. പ്രപഞ്ചകാര്യങ്ങളിൽ പേയായ്വ'ഞ്ഞു പോകായ്വേണം Bhg. not to be taken up with. അംഗനമാരിൽ വ'ഞ്ഞാൽ, കണ്ടുവ'ഞ്ഞു Anj. to be enamoured.

VN. വലച്ചൽ 1. distress, വ. തീപ്പാൻ Bhr. fatigue; poverty. 2. S. pawning, loss. 3. dim sight.

v. a. വലെക്ക 1. To distress, vex, imprison, as for debt. എന്നെ വ'ക്കാൻ വേണ്ടി MR. to my annoyance. കാരാഗൃഹേ ബന്ധിച്ചു വ'ച്ചു Mud. അടെച്ചു വ'ച്ച് എഴുതിച്ചു TR. forced by tortures to sign. ഭിക്ഷുക്കളെയും വലെക്കും (കാമൻ) Sil. ഭൂതമോ പിശാചമോ ചേതസ്സിൽ കടന്നിരുന്നു വ'ക്കുന്നു Nal. to plague. 2. So. to pledge.

CV. നിന്നെ വലെപ്പിച്ചു Genov. caused suffer- [ings

വലാക valāya S. A small crane കാമ്പുകിലോടിണങ്ങിക്കളികൂന്ന കാമൽ വ. കൾ കാണായി CG.; also വലാഹ CG.

വലാഹകം S. a cloud നീലവ'കനേർ നിറമാണ്ടള്ളോൻ CG. a mountain & a demon. തൻവ. ഏറി Brhmd 9. (car?).

I. **വലി vali** S. A wrinkle, fold of the skin on the abdomen. മാദ്യമായുള്ള വലിത്രയം മാഞ്ഞുപോയി ശ്രൗമായുന്ന മെല്ലേ CG. (by pregnancy).

II. **വലി** M. (T. Te. Tu. C.= വൽ). 1. An effort, pull, dragging പിടിയും വ. യുമായി TR. Esp. of shooting അമ്പു തൊട്ടുതു വ. കഴിച്ചയച്ചു, അമ്പു വലിച്ചു വ. ഏററി ബാലിവായിലാകയുടൻ വ. കൈവിട്ട KR.; rowing etc.; a draught കൾ. 2. spasm സ്വാംശം വ. യും പിടലിക്കു നോവും a. med. throe, panting. 3. mod. a train വലികൾ എതുകയും പുറപ്പെടുകയും.

വലിക്ക 1. To draw, drag, (ഇഴെച്ചു വ.), മരം വ. (elephants), തട കെട്ടി വ. to harrow. (loc.) അകത്തോട്ടു വ. (shutting a door). പുര വ'പ്പാൻ പറഞ്ഞാൽ ഇറയേ വ'ാവു prov. pull down. അടിച്ചു നിന്റെ തോലും വലിച്ചു കളയുന്നു നോക്കു (says a schoolmaster). തേങ്ങാവ. No. (മാങ്ങ Palg.) to pluck. ശക്തി നന്നായ്വലിച്ചെറിഞ്ഞു Sk. flung; also to shoot ഫാലത്തു നേരേ വ'ച്ചയച്ചു, with double Acc. ബാണസഹസ്രത്തെ നന്നായി വ'ച്ചയച്ചീടിനാൻ ദേവനെ Sk. വ'ച്ചു ക്രൂരമ്പെയ്തു Bhr.—വലിച്ചുവിഴുങ്ങുക to absorb, swallow. ചുങ്കു, ചുരുട്ടു etc. വ. to smoke. വ'ച്ചു കൂകിയാൽ കേൾക്കും jud. aloud. — In writing: ചുറെച്ചു (ി), കുനിച്ചു (ു, ൂ; കുനിക്ക 263), മേലൊട്ടു (ൃ) വലിക്ക. 2. to row (തണ്ടു) വലി Imp. 3. v. n. to have spasms, throes അങ്ങും ഇങ്ങും വ'ക്കും MM. (in a wound). ചെന്നി വ. a. med.

CV. വലിപ്പിക്ക 1. to cause to pull ഭൃത്യന്മാരെ കൊണ്ടു ശകടം വ'ച്ചു PT. ആനയെ കൂട്ടി വ. TP. ആനകൊണ്ടു പിടിച്ചു വ'ച്ചു AR. ആനയുടെ കാലിൽ കെട്ടി വ'ച്ചു വധിക്ക VyM. to drag to death. ചരക്കു വ'ച്ചു TR. had the fruits of an orchard taken down. 2. to make to row ഒഴുകുന്ന തോണി കര വ'ച്ചു TR.

VN. I. വലിപ്പു 1. drawing, pulling (=ചാമത്തല surf). 2. spasm; pain ഉൾവ., മുയൽവ. etc.; also വലിച്ചൽ. 3. a drawer.

വലിമ്പ (loc.) a sack, pocket.

വലിയുക 1. T. aM. To be excited ഇവൻ എന്തെന്നെയും വലിഞ്ഞുടൽ കരുതിനതു, എന്നാം വ'ഞ്ഞിവളെ എയുരുതരക്കൻ RC. 2. to be drawn on or down. തോൽ അഴച്ചലില്ല ഒക്ക വലിഞ്ഞു പിടിക്കുന്ന med. (thro' swelling), tight. വെള്ളം വ. to be sucked in, absorbed. വിമാനം വലിന്തിതു കയിലനോക്കി RC. disappeared or fled towards Kailāsa. വ'ഞ്ഞു പോയി vanished. പായ്വലിഞ്ഞോട്ടക Pay. to sail. കട്ടിവ. to creep. 3. spasmodic pain വലികകൂത്തുക Nid.

വലിയേ Inf. forcibly, suddenly, without cause.

II. VN. വലിവു the current, absorption, rapidity; palpitation etc.

വലിശം, ബലിശം S. a fish-hook.

വലു, വൽ val 5. (=ബലം). 1. Strong, powerful. 2. (=വൾ) great, grown; see വൻ.

വലിങ്ങന in greater measure, larger pieces (opp. ചെറുങ്ങന).

VN. I. വലിപ്പം 1. greatness, power വ'ത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകം കേൾക്കായി KumK. =വലിയ. dignity ഓരോരോ സ്ഥാനവും വ'വും കൊടുത്തു KU. (=മഹത്വം). 2. pride വ. കാട്ടുക TR. വ. ഭാവിക്ക; പുറത്തു വ'വും അകത്തു ഇരപ്പും prov. (=വൻപു q. v.).

II. വലിമ 1. (real) greatness; stature, size. V1. 2. power (=വലിവു), also വന്മ.

വലിയ, (n. വല്യതു) great, large, strong. വ. ഛൻ father's elder brother VyM.; also = അമ്മാമൻ.—വലിയപ്പൻ eldest uncle, grandfather (so വ. മ്മ).

വൽ before vowels (aM.) വല്ലടലിൽ, വല്ലാഴി കടന്തു, വല്ലടൽ RC.; വല്ലടി T. V1. violence, sacking.

വല്ല, see വക്കുക To catch fish (fr. വല, വലിക്ക?).

വല്ല (T. strength) prh. A fortified position, hunter's lodge, or enclosure; a corral. വല്ലകത്തു ൻ വാതിൽ ഉണ്ടു; the game killed വലിപ്പിൽ കൊണ്ടു വന്നേക്ക. The നായാട്ടാചാരം comprises കുന്നാചാരവും വല്ലാചാരവും; the leader of the latter is called വല്ലപ്പിൽ കാരണവർ, വല്ലിൽക്കാരർ (huntg.).

വല്കം valkam S. (വൃ). Bast or inner bark, cloth made of it; also ജടാവല്കലങ്ങളാൽ, വല്കലാ കൊണ്ടു വന്ന KR. (=മരവിരി).—പഞ്ചവല്കാടികഴമ്പു (of the skin of നാല്പാമരം 546 & കല്ലുരയാൽ) med. an electuary.

വല്ഗനം valganam S. (വല്ഗ് to bounce). Gallop, jump. വ. ചെയ്യുയും അങ്ങുമിങ്ങും CG. combatants on foot.

വല്ഗിതം S. a horse's gallop.

വല്ല S. handsome, pretty. വ. ൽശന, വ. സല്ലാപിനി Nal. fascinating. f.

വല്ല vallu 5. (=വൽ). To be able, strong; def. V. of which past t. വേഴ്ചിട്ടുപ്പാൻ വല്ലീല്ലാതും, നാഥനു കാനനപാലനം വല്ലീല്ല CG. could not preserve.—fut. ചൊല്ലിട്ടുക വല്ലുമാകിൽ C. S. (& വല്ലുകിൽ) if thou canst. വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും VCh. may well rival Kāma's bow. (1st pers. എന്തു ഞാൻ ചൊല്ലുവല്ലേൻ CG. what can I say; also neg.).—Inf. കൊല്ലും വിജയനെ വല്ലെന്നാലും CrArj. however strong he be, or anyhow. mod. Inf. താങ്ങുവാൻ ഉറവക്കും വല്ലുകയില്ല Bhg. will not be possible.

വല്ല 1. Inf. (see prec.). 2. adj. part. able (see വല്ലപ്പോത്തു); possible, any. വ. നാൾ, വ. പ്പോഴും at any time. മരിക്കുവ. വണ്ണം KR. anyhow. (so വ. ജാതിയും, വ. വിധത്തിലും). പോകവല്ലേടവും Bhg. anywhere (& വ'ടത്തും). വല്ലതും n., വല്ലവനും, വല്ലവർ any. 3. = വല്ലാ cannot, must not.

വല്ലപ്പോത്തൻ (2) hunting name of deer. വല്ലാനപ്പോത്തു hunting name of bison (കാട്ടി).

വല്ലാ (=ഒല്ല) 1. Is not strong or able മനു മാൻ ഓട്ടം വ. prov. മലയാളത്തിൽ ഇരിക്ക വ. ഞ്ഞു KU. could not. വ. ഞ്ഞഴലുന്ന Anj. to be miserably off. ചൊല്ല വ. ഞ്ഞിലും Anj. though unspeakable. 2. ought not, must not. ഒരംശ രന്മാർ ചെയ്യുതൊക്കെയും ചെയ്യവല്ല Bhg. Gods not to be imitated in all things. 3. the 1st pers. കൃപ്പുക എന്നി മറെറാന്ന വല്ലോൻ CG.; 3rd pers. plur. ആരും പോകവല്ലാർ none could go. ഒന്നവല്ലാർ CG. good for nothing.

വല്ലാതേ 1. disabled മിണ്ടുവാൻ വ. CG. not able; ഏതുമേ വ. CG. understanding nothing. helplessly. വ. ചാകുന്നതെന്തിന്നിപ്പോൾ SG. വ. മരിച്ചു in despair. മരിക്കുന്ന നേരത്തു മനസ്സ വ. തോന്നും KR. feels perplexed, miserable. അവൻ വല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നു No. he is badly off (also has degenerated etc.). 2. different from what ought to be വ'ത്തൊരു മന്ത്രി CrArj. dangerous, disastrous, wicked. ജന്മത്തെ വ. യാക്കീടൊല്ലാ Anj. don't destroy (=നിഷ്ഫലം).

വല്ലാത്ത 1. helpless. വല്ലാത ബാലന്മാർ AR. we poor boys (or bad boys). 2. = ഒല്ലാത്ത bad, vicious, dangerous മുഖം ഒരു വ. ചേലായി കാണുന്ന jud. a wicked look.

VN. I. വല്ലായ്ക Vi. trouble, disgrace.

II. വല്ലായ്മ 1. distress അവിടത്തെ ഇല്ലായ്മയും വ. യും അറിയാമോ poverty. 2. fault, crime കൊന്നീടിൽ വ. യാമല്ലോ CG. വ. വന്നാൽ പൊറുക്കെന്നതേ ഉള്ളു Mud. your wrong. എന്റെ വ. പൊറുത്തു കൊള്ളേണം jud. വ. വന്നതെല്ലാം മെല്ലെന്ന ക്ഷമിക്ക CrArj. വ. കളെ ക്ഷമിക്ക PT. വ. ചൊല്ലി കാക്കൽ വീഴുവിൻ Brhmd. confess!

വല്ലിച്ച Vi. = വല്ല, വാച്ച any.

വല്ല 1. what is good, proper വല്ലും വല്ലായ്മയും ചെയ്യ KU. 2. = വല്ലി 1.

വല്ലവോൻ 1. able കൊല്ലുവാൻ വ'ർ AR. 2. = വല്ലവൻ any, വല്ലോന്നും. 3. see under വല്ലി.

വല്ലം vallam (S. പല്ലം see വള്ളം). 1. A large basket, to hold grain, grass, charcoal. വ. കണക്കേ പയറു RS. വ'ത്തിന്നകത്താക്കി PT. വലിയവന്റെ വ. തൂക്കുമ്പോൾ prov. ഇല്ലവും ചെല്ലവും വ'വും വഴിക്കും SiPu. ആലവ. etc. 2. the belly ഇല്ലും നിറെച്ചാൽ വ. നിറക്കേണം prov. 3. a place for watering fields (loc.).

വല്ലവട്ടി So. a basket or safe = വള്ളം 2 (നി റ 559); so ചപ്പുവല്ലോട്ടി (contr.)

വല്ലകി vallayi S. A lute, വീണ.

വല്ലഭം vallabham T. M. (വൽ, വല്ല). 1. Power, might വല്ലവമുള്ളതോ മടവാരിൽ നിനക്കേ RC. വ. എഴും നിൎഭതി RS. വ'മോടു യുദ്ധംചെയ്തു Bhr. കോപം അകറുവാൻ വ. ആൎക്കുമില്ല PrC. വ. ഉള്ളവനു പുല്ലും ആയുധം prov. വ. ഉണ്ടെന്നാകിൽ പൂരണം ചെയ്യും KR. 2. capacity, sense. വ'മോടു വാങ്ങുക Mud. be prudent & take it.

abstr. N. വല്ലഭത്വം 1. So. majesty. 2. S. love.

വല്ലഭൻ 1. M. powerful വ'ന്മാരായുള്ള വാനവർ KR. 2. S. favorite, a husband, master വല്ലഭീ വ. CG. Kṛṣṇa. വല്ലഭപ്രാണ Bhr. a wife that will not survive her husband. 3. S. the chief herdsman (വല്ലവൻ).

വല്ലഭ S. f. beloved, a wife, mistress.

വല്ലയം T. aM. a javelin; a hole, burrow Vi.

വല്ലരി vallari S. (=വള്ളി). 1. A creeper വ. ജാലങ്ങൾ മരങ്ങളെ പിടിച്ചു പൂണുന്ന CG. In Cpds. (=കൊടി) പുരുഷവ. യിണ വളഞ്ഞിളകി RC. 2. a flower-bunch, compound pedicle (=പൂന്തൊത്തു, മഞ്ജരി).

വ. പ്പറ or വല്ലിപ്പറ a cymbal. S. ഝൎഝര.

വല്ലവൻ 1. S., f. വല്ലവി. A herdsman = വല്ലഭൻ 3. CG. 2. M. see വല്ല.

വല്ലി valli 1. (=വല്ല). Proper subsistence given in kind to slaves or day-labourers വ. & വല്ല കൊടുക്ക Vi. (measured with വല്ലിപ്പറ, — ഉടഞ്ഞാഴി). കിടപ്പുനിലം നടത്തുവാനായി വേണ്ടുന്ന യിത്തും വ. യും മൂരികളും കൊടുത്തു TR. വ. പ്രൊഴത്തി = ക്രുലിപ്രവൃത്തി. 2. S. = വള്ളി q. v.; കല്പകവ. VCh. = വൃക്ഷം.

വല്ലിയാൾ a slave വല്ലിയാളർ ഉടമക്കാർ Mpl. song, VyM.

വല്ലോൻ 1. see വല്ലവോൻ. 2. (വല്ലവൻ?).

a head-man of Pulayas Vl.; pl. വ'ന്മാർ; f. വത്തി.

വവം Vl. A drumstick (loc.)

വവ്വായി, വവ്വാലി (loc.) A fox (T. വവ്വുക to snatch).

വവ്വാൽ T. Trav. Palg. a bat = കടവാതിൽ.

വശം vašam S. 1. Wish, will മുങ്കാലും പിങ്കാലും ഒരുവ. തന്നേ നിക്കുക MC. (gait of giraffe). power നെയ്യാൻ വ. ഇല്ല TR. എനിക്കതും വ. ഇല്ല VetC. cannot, don't know (= ശീലം). 2. subjection, dependence, being tamed or mastered കോപത്തിൻ വശത്തിനെ പ്രാപിക്കാമോ KR. ആനയെ, ദേവിയെ വ. വരുത്തുക KR. അവളെ വശത്താക്കി obtained. സ്ഥലം എന്റെ വ'ത്തിൽനിന്ന് അവന്റെ വ. ആയു എങ്ങനേ MR. how did it change its possessor. കൈവ. 3. side നാലുവശത്തിലും അയൽVyM. ഇരുവ'ത്തും ഇരു പാട്ടകാർ, മുൻവ. Trav. കിഴക്കുവ., കീഴ്ശവ്വു MC. 4. adv. through, with: പണം കൃഷ്ണന്റെ വ. കൊടുത്തയച്ചു, അവൻ വ. കൊടുത്തയച്ച എഴുത്തു TR. അവൻ വ. ഉണ്ട MR. (= വക്കൽ).

വശ S. a woman, wife (see വശൻ); a cow.

വശംകെടുക 1. to be disabled as by age, sickness, fatigue കൈകാൽ വ'ട്ട മുടങ്ങി Anj. ദേഹം ഏറ ഉലഞ്ഞു വ'ട്ട, വലഞ്ഞു വ'ട്ട VetC. 2. to be bewildered നീന്തിത്തളർന്ന വ'ന്നതയ്യോ CG. എങ്ങളിൽ ഇന്നിവൻ പാരം വ'ട്ടാൻ CG. quite enamoured of us (= പരവശം).

v. a. വശംകെടുക്ക to disable വ'ത്തിടൊല്ലാ Anj. കിടാങ്ങളെ നള്ളിയുണ്ണിത്തി വ'ക്കും CG. will drive mad.

വശകേടു being disabled, disorder of body or mind വ. കൾ ഉണ്ടായി ശമിച്ചാൽ Nid. വ. എന്ന കേട്ടഴറി വന്ന ഞാൻ Mud. to utter distress. വ. മമ ശമിപ്പിച്ചായി Bhr.

വശക്രിയ = വശ്യപ്രയോഗം.

വശഗം S. obedient, subject ഈ ശരീരം കണ്ടു വ'മല്ലോ Bhg. — so മായാവശഗൻ Sah. സുന്ദരീവശ്യം നിണക്കു വ'തം AR. are at thy service. — വശഗേന്ദ്രിയനായ്നാണു Bhr. having subdued the senses & organs.

വശത S. 1. subjection. 2. dexterity, practice, use. 3. regularity, industry Vl.

വശൻ S. subject, subdued അവനു വ'നായി VetC. വ'നല്ലെന്നു വന്നുകൂടി CG. turned out disobedient.

വശപ്പെടുക to be subdued etc. (= വശമാക).

വശപ്പെടുക്ക Bhg. to subdue.

വശമാക 1. to come into one's power or possession, മാനസം അന്യവ'യി Bhg. under foreign influence. ഭൃത്യനു വ'ണ്ടുന്നിതു രാജ്യം Mud. 2. to be learned വശമായിട്ടില്ലേ? പാഠം വശായി vu. — negV. എനിക്കു വശമല്ല not mine, not mastered; (also = ഇല്ല) നടപ്പാൻ വ'ല്ല cannot. നടപ്പാൻ വ'ല്ലാഞ്ഞു.

v. a. വശമാക്കുക to subdue, master, bring under influence, teach. അന്യവ. to abalienate. ദേവകളെ ബലത്തിനാൽ തന്നുടെ വ'ക്കി KR.

വശള T. M. C. (Tdbh. of വത്സല). Portulaca oleracea GP64. വെള്ളവ. Basella alba. — വശളപ്പുൽ Rh. Malaxis. [വ. MR.

വശാൽ S. Abl. (2. 4) through ചില സംശതി

വശാനുഗൻ S. = വശഗൻ f. i. തവ വ'ൻ AR.

വശി S. 1. ruling. 2. having subdued the senses വശിയായിട്ടുള്ള മുനിഗണം KR.

abstrN. വശിതവം = ത്രിഗുണങ്ങളിൽ അസംശതവം Bhg. a Siddhi; self-possession, power of subjecting all to oneself.

denV. വശിക്ക to will, rule? ഭാവനകൊണ്ടു വ'ച്ചു നിന്നിടുന്ന ശോഭിനരൂപൻ CG.

വശീകരം Adj. Subduing സ്ത്രീകൾക്കു വ. Tantr. = വശ്യം. enticing, enchanting; വ'ക്കാരൻ a charmer — വശീകരിക്ക to subdue, gain, enchant. കാമലീലകൾകൊണ്ടു ശ്രുതനെ വ'ച്ചു SiPu. — അവനെ വശീകൃതമാക്കി CC. got hold of him; so വശീകരണം; അംഗനാവശീകാരപ്രയോഗം Nal. art of gaining women.

വശ്യം S. 1. governable, docile, obedient വേശ്യകളെ വ'നായി SiPu. 2. = വശ്യാത്മം a philtre, enchantment അശ്വങ്ങൾക്കാകുന്ന വ'ങ്ങൾ എന്നു CG. ലോകവ., സ്ത്രീവ., ആമരണാന്തവ. Tantr. വശ്യപ്രയോഗം.

വഷ്ടളം **vašaḷam** (V1. വഴലൻ q. v.). Bad, foul, spoiled. വ'ൻ wicked. എന്നെ വഷ്ടളായി പറഞ്ഞു, വളരേ വഷ്ടളതമായി പറഞ്ഞു abused.— വഷ്ടളാക്ക to corrupt, deprave.

വഷ്ഠം **vašaṭ** S. Exclamation in sacrifice. വഷ്ഠൽക്കാരം.

വസ **vasa** S. Fat, bacon (see വപ). വസകൾ മുന്നാഴിയും VCh. in the human body; മാംസം പുഴുങ്ങി ഊറി എടുക്കുന്ന നൈവസ Nid. fat of broth.

വസതി **vasaṭi** S. (വസ്). 1. Stay during night, abode തവ വ. കരു പൊരിക നല്ലൊരു ഗിരി KR. 2. the night വ. തന്നിൽ ചെന്നു KR. 3. (loc.) useful, commodious, homely. വസനം S. 1. dwelling, വസനാത്മം Bhg.= വസിപ്പാൻ. 2. cloth, Nal.

വസന്തം S. (വസ് to shine, L. ver) 1. spring, March-May (2 months) വന്നു വ. വിളങ്ങി വനങ്ങളിം SiPu. നല്ലകാലവ. അക്കാലം വന്നു KR. വ'ക്കാലം; വസന്തക്കാറു SW. wind, considered as causing small-pox. 2. a plague, dysentery വ'ജ്വരം; വ'ക്ലേശം V1.

denV. വസിക്ക 1. To dwell. മനസ്സിൽ വ'ക്കും TR. I cannot get it out of the mind. 2. to sit വ'ക്കേണം ഭവാൻ അരുതല്ലോ നില്പാൻ Mud. 3. auxV.= ഇരിക്ക, f.i. കരഞ്ഞു വ'ച്ചു Bhg. wept on.

CV. വസിപ്പിക്ക 1. to settle, place നിന്നെ സപരാജ്യേ വ'ക്കും Nal. മുന്നം ഇരുന്നവണ്ണം വ'ച്ചു Bhg. സഭ്യത്തിൽ സുഖിച്ചു വ'ച്ചാൻ UR. — fig. ദേശപരനെ ചേതസി വ'പ്പാൻ എന്തുപായം SiPu. 2. to make to sit പീഠത്തേ വ. CC. രത്നാസനാഗ്രേ വ'ച്ചു SiPu. enthroned. ആസനേ Bhg.

വസിക്കുൻ S. richest; N. pr. a Rishi.

വസു S. 1. weal, wealth. വസുധ the earth. —വസുദേവൻ N. pr. Kṛṣṇa's father. 2. a god or demi-god വസുക്കൾ എണ്മരും, ഉമ്പരിൽ വമ്പനേടും വ. ക്കൾ Bhr. (333 or 8).

വസുന്ധര S. 1. the earth = വസുധ, വസുമതി. 2. a time of great mortality (വ.ദോ ശം Mars, Jupiter & Saturn meeting in one sign), see വസന്തം 2.

വസുവാസി, വസവ —, (വച്യവാശി T.) a medicine or spice V1.

വസൂരി **vasūri**, (മ--S.). Small-pox of many kinds: ആനച്ചിരിയൻ, അമരി, കല്വമരി, മുതിരപ്പുരപ്പൻ, എഴുത്താണിക്കുത്തൻ, കണ്ണെഴിയൻ, ആനയടിയൻ, കൊത്തമ്പാലരി മണിയൻ (778), ചക്കുളുള്ളൻ etc.; വസൂരിചപ്പക 346.=അമരുക. വ. മുറിച്ചുവെക്ക, കീറിവെക്ക, കുത്തുക to vaccinate, as കരുപ്പു (mod.).

വസൂൽ Ar. **wasūl**; Collection, the revenue collected (opp. വാഹി).

വസ്തി **vasti** S. 1. The bladder വത്തിമുറിഞ്ഞാൽ MM. 2. a bag made of bladder, serving as syringe ധാരയും വ. യും ഉത്തമം, വ. പിടിക്കുമുതലായ ചികിത്സകൾ Nid. injections. വ. ക്രിയ, വ. പ്രയോഗം med. (* മൂത്രം 850.).

വസ്തു **vastu** S. (വസ്). 1. Substance, matter. പരാപരവ. VilvP. the Absolute. ഇതത്രേ വ. true, real. വ. വല്ല എന്നു പറഞ്ഞു TR. no price, very cheap. അവനെക്കൊണ്ടൊരു വ. വരാ ChVr. he will not avail. 2. thing, property അവന്റെ വ.വിൽ അർഹതയുള്ളവർ VyM. heirs. വ. സംബന്ധമില്ലാതാക്കുക TR. to dispossess, disinherit. വ. യിന്മേൽനിന്ന് വ. നോക്കിക്കണ്ടു പതിനു രണ്ടു ഇണ്ട തരേണം എന്നരുളിച്ചെയ്തു TR. ഒരു വ. കിട്ടി something, അതാതു വ. അതാതസ്ഥലത്തു വെക്കേണം No. vu. a place for everything & everything in its place. 3. weighty action വ. വായി ശമിപ്പതിന്നാർ Sk. as ambassador. ബുദ്ധിസംസ്കാരത്തിന്നായി എത്രയും വ. ചെയ്യാൻ Bhg. strove for. ചില വ. ചെയ്യാൻ ഭാവം ഉണ്ടു, ഏറ്ററങ്ങളായിട്ടു ചിലവ. ചെയ്തു TR. fought. ചിലവ. എന്നോടും വന്നപോം TR. I shall not keep quiet. അടിയന്നു വേണ്ടിയൊരു വ. വേണം Bhr. 4. provender കോട്ട വളഞ്ഞു വ.വും തണ്ണീരും മുട്ടിച്ചു Ti. — വ. യും ശുദ്ധിയും (Śāktēya's) liquor & meat.

വസ്തുത reality, full truth of a matter ചോദിച്ചാറേ ഉള്ള വ. പറഞ്ഞു jud. related accurately; contents വായിച്ചു വ. അറിഞ്ഞു.

വസ്തുമുതൽ (2) property. വ'ലുകൾ ഒഴിച്ചു വാങ്ങിപ്പോയി TR. real property. അവിടെ ഉള്ള വ. കൊണ്ടുപോയി chattels. വ'ലും സ്ഥാനവും പിടിച്ചടക്കി TR. dispossessed me. So വസ്തുവക.

വസ്ത്രം vastram S. (L. vestis). Cloth, clothes വസ്ത്രാഭരണം; വസ്ത്രഭോജനം = അന്നവ. maintenance, വ. കൊടുക്ക a substitute for marriage, six pieces (മുറി) being annually given, the first with the knowledge of the local authorities. — വസ്ത്രവാൻ well dressed.

വസ്സി Port. vaso; Vessel, basin.

വഹ, see വക.

വഹം vaham S. (വഹ്, L. veho, G. 'echō). Driving, bearing, conveying (ജലവഹൻ PT. a cloud). — വഹനം id. — ജനനീവാക്കു മനസി വഹനീയം ChVr. to be borne.

വഹിക്ക 1. To convey, drive, bear മഹാദുഃഖം വ'ക്കുന്നു ദേവി SiPu. ഞാൻ തവ പത്നിയെ വ'ച്ചീടുന്നേൻ Bhr. I marry; രാജ്യം വ. മുന്നേപ്പോലേ Sk. rule. ജയശ്രീയേ വ'ച്ചു VetC. gained. സാരഭ്യം വ. Bhr. to undertake. വിനയം ഇന്നിയും വ'ച്ചുകൊൾക KR. to hold. നിയോഗം വഹിപ്പതു VetC. to obey. 2. to be able വഹിക്കുന്ന പോലേ തരും ദ്രവ്യം എല്ലാം SiPu. — Neg. V. എനിക്കു പിടിക്കുകയും വഹിയാ TR. ഏതും ഉരിയാട്ടം ആരോടും വ. യാക്കു Bhg. (a curse). വഹ്യാതകർമ്മങ്ങൾ തുടങ്ങിയാൽ Bhg. intolerable, (see വയ്യാ). [had conveyed.

CV. ഇവ ഒട്ടകങ്ങളെക്കൊണ്ടു വഹിപ്പിച്ചു Nal.

വഹിത്രം S. a boat.

വഹിസ്സ, see ബഹിഃ.

വഹ്നി S. fire (m., but അത്യന്തശീതളയായിതു വ. യും AR. f.) = അഗ്നി as conveying gifts to the Gods.

വഹ്യം S. a vehicle.

വള vala 5. (വൾ, S. വലയം). 1. A ring, round cake of cow-dung etc. 2. a bracelet (കൈ—, കാൽ—, തോൾ—, വരിയൻ—, ഒഴുക്കൻ—). തരിവളകൾ വിരിവളകൾ Nal. വലങ്കൈക്കിട്ട വ. TP. രണ്ടുകൈക്കു വ. വളയും കൊടുത്തു TR. വ. കഴിക്ക, ഊരുക. (പൊള്ള 720). 3. the cross-bars that support the rafters of a roof, wooden needle driven into the rafters (below 2; near the corners above 1). ചതിരവ., വ. യും പിടിച്ചവിടേ നില്ക്ക TP. in the veranda. 4. a snake's skin വ. അഴിക്ക MC. വ. കഴിച്ച പാമ്പു V1. the slough.

വളകഴിപ്പൻ (4) a venomous snake with black & white rings, വളയപ്പൻ.

വളക്കത്തി V1. a scimitar. [closing.

VN. I. വളച്ചൽ crookedness, arching, en-

വളച്ചെറുമൻ Er. Palg. = പുലയൻ.

വളത്തടി KR. a certain weapon.

വളതട്ടുക (3) to drive wooden needles into the rafters of a roof. വ. ട്ടിയപുര; ആനനടനാലും കൊത്തിത്തുണിട്ടു തുമ്പിക്കൈകൊത്തി വളയും തട്ടി TP.

വളപ്പുര an arched cabin on a boat.

വളപ്പുഴ a small worm (വളം 2).

വളഭി S. a bower or turret on a roof മണിവ. യുടെ മുകളിൽ Nal. വളഭീഷു നിരക്കവേ ആനന്ദിച്ചു KumK.

വളയം (& വലയം S.) 1. a bracelet. 2. the larynx (or temples?) വ. വീങ്ങുക Nid 30. — വ. വട്ടക (B. വളയർ വട്ടക) a spittoon, bird-cage; see വളർ.

വളയക്കം a round slice of a cocoa-nut.

വളയപ്പൻ = വളകഴിപ്പൻ.

VN. II. വളയൽ 1. surrounding, rings on the inside of an umbrella. താമരവ. lotus-stalk MM. വ. ക്കുരു സ്ത്രീവർഗ്ഗത്തിന്നുണ്ടാവു a. med. boils round the loins. വ. പാമ്പു the venomous ring-snake. 2. T. arm-rings (of glass), hence: വ. ഉപ്പു Nitrum soda. 3. a hoop held breast-high ഒന്നാം വ'ലിൽ പാഞ്ഞു (in കളരി) TP.

വളയുക 1. v. n. To bend, be curved വ'ഞ്ഞ കത്തിക്കു തിരിഞ്ഞ ഉറ prov. വളഞ്ഞ ദേഹൻ Bhr. crook-backed — neg. വളയാത്ത തെങ്ങില്ല prov. 2. v. a. to surround. എന്റെ അടുക്കേ വ'ഞ്ഞിരുന്നു jud. sat around. സിന്ധു പോയി വളഞ്ഞുള്ള ഭൂമി KR. അവനെ ചെന്നു വളയ TP. ആളെ അയച്ചു പുര വ. TR. to besiege. കോട്ട വ. KU. കോട്ട വ'ഞ്ഞാർ ചുഴലവും KR.

VN. III. വളവു 1. a bend, curve, arch. കൽവ. V2. bomb-proof. അവളുടെവ. നിറിന്നപോയി Bhg. = ക്രൻ; വ. തടി crooked timber. വ. പടി a curved wood fixed on the top of a baggage boat. 2. T. So. = വളപ്പു 2. V1. a. v. വളെക്ക 1. To bend, vault വ'ച്ചു കെട്ടിയാൽ എത്തിനോക്കും prov.; to enclose, coil up. 2. v. n. വളെച്ചുവന്നു PT. I came round about. തെക്കോട്ടു വ'ച്ചു പടിഞ്ഞാറേ ചെന്നു, വളെച്ചിട്ടു പെരുവഴിയൂടേ വരുവാൻ KR.

IV. വളപ്പു 1. bend as of a way, arch = വളവു. 2. No. enclosure of a house, compound, premises വ'പ്പിൽ കൊത്തുന്നതു prov. വ. കളിൽനിന്നു തെങ്ങു മുറിക്ക TR.

വളവെക്ക (1. 2) No. to put a plate supported on a pad or ring (made of the roots and stalks തിര ആക്കിട്ടു) of ഒരംശവരുല്ല on the stomach (വയററിന്മേൽ വളെച്ചു വെക്ക) of a patient, when he is covered up. Poisonous black matter (വയററിൽ അകപ്പെട്ടു പോയ വിഷം) is said to be found, after some time, on the bottom of the plate = കൈവിഷം എടുക്ക (superst.)

വളം valam (T. strength, fertility വൽ). 1. Manure വ. ഇടുക, കൂട്ടുക to manure. കടച്ചിലാണകം വ'ത്തിന്നാകാ, (met. so children's wisdom etc. = silence!), വ'ത്തിനു തക്കം വേണ്ടാ prov. കടിവളം sweepings etc.; ചാണകം ചിക്കി വളം ആക്കി (= പൊടിവളം). വ'മതിൽ മുളെച്ചെഴും വാഴ പോലേ ChVr.; fig. plenty of resources, help അതു മോക്ഷത്തിനു വ, ആയി vu. — (Palg. = ചാണകം cow-dung, വളപ്പിരട്ടി = വളം, വരമ്പി). 2. a small worm (വളപ്പുഴു) B. [blain, kibes V1.

വളങ്കടി (2) itching bite of a worm B.; chilവളപ്പാട്ടുള്ള നിലം fertile soil.

വളർ valar (വൾ = വൽ). 1. Great, strong ആണ പോകാത വ. കപ്പലുകൾ Bhr. വ. പള്ളിയറ പൂവാൻ RC. majestic. വ. ശംഖ Anj. 2. a large beam; a smaller beam put on the main beam of a roof. 2. a big stick പച്ച വ. ഒന്നു കൊത്തി TP. ആനക്കാരന്റെ വ. MC. longer than തോട്ടി with an iron head. ആനയെ വിറാൽ വളരും വില്ലെണമോ prov. വ. മാമല പോലേ തടിച്ചു KR.; also a weapon വ. ശൂലങ്ങൾ RC. (or = 1). 4. a jungle-squirrel. 5, a boat larger than വഞ്ചി.

വളത്തടി (3) or വളതടി q. v. KR 3.

വളപ്പട്ടണം N. pr., S. വൃദ്ധിപുരം KM. residence of Kōlattiri after Mādāy had been forsaken വളഭട്ടത്തു കോട്ട KU. വളവട്ടത്തു കോയിലകം TR. വളോടത്തു കോട്ടയിൽ വാണവരും വാണവരേ അനന്തരവന്മാരും (are yearly cursed by the officiating priest at Pāyāwūr); now ruins.

വളർവട്ടക V1. a spittoon (& വളയർവ. — B.)

വളരുക T. M. Tu. C. 1. to grow, increase വളന്തോല്പരം RC. വാലിന്മേൽ വളന്നു തീപിടിപ്പിച്ചു KR. large. കാഞ്ഞ വളരുക 238. — Inf. വളര, വളരേ much, many, very. അവക്കു വ'രേ കണ്ടുള്ള സങ്കടം TR. 2. auxV. to become ജ്ഞാനപാതകന്മാരായ്ത്തീ'ം ജനങ്ങൾ VCh. = തീരുക.

v. a. വളർക്ക 1. To bring up, foster, rear, train പെറുവളർത്തുള്ളൊരമ്മ CG. അവനെറ വളർത്തമാതാവു CC. എടുത്തു വളർപ്പുതും ചെയ്തു KU. adopted. എച്ചിൽ കൊടുത്തു വളർത്ത കാകൻ Bhr. വളർത്ത (vu. വളത്ത) കാട്ട jungle left to grow. 2. to augment ആയാസം, ആനന്ദത്തെ വളർപ്പവൻ Anj.

വളർത്തുക id. 1. to raise, rear കഞ്ഞനെ വളർത്തി TR. അഗ്നിവളർത്തിപ്പതിക്കും Sk. 2. to indulge, augment ഭക്തിയെ, മോഹത്തെ വളർത്തതേ VCh.

VN. I. വളർച്ച growth, tallness, stature. വ. യിൽ എത്താത്ത കന്നു No. vu. not full-grown. രണ്ടു വയസ്സിന്റെ വ. കാണുന്നു seems to be 2 years old. — So വളർമ. —

II. വളർപ്പു & വളർത്തൽ bringing up.

വളവളാ എന്നു T. M. (Onomat.) The sound of babbling.

വളി vali T. M. (= വലി?). Breaking wind അധോവായു (low), ഇട്ട വ. കുഴിയിൽ പോകുമോ prov. — വളിക്ക id. V2. (B. to fast, betray

shame. — വളിപ്പു mouldiness. — വളിച്ചി one who betrays confusion, a fool).

വളിഞ്ചിയൻ vaḷiñjiyaṅ & — ള — No. (T. വള്ളിച്ചു neatness?). The caste of barbers & hair-cutters (f.i. of Mugayars), വണ്ണത്താനും വ'നും കൃഷി അരുതു prov.

വളുതം vaḷuδam (T. വഴുതു, or = വളവു?). A lie = പൂളം; വ. പറയുന്ന ജിഹ്വ, ഈ വാൎത്ത വ'മത്രേ, കരളയും വ'വും പറകൊല്ലാ Anj. — വളുതക്കാരൻ a cheat.

വളുസം So. id. വളുസവാൎത്ത Nasr. — വ'സാക്ഷി V1. perjury.

വളോടം vu. = വളപ്പ്ട്ടണം.

വൾ, വള്ളു vaḷ T. M. (round, encompassing; aC. ring). 1. The groove in which the ramrod is fixed. 2. (T. thong) stalks of palm-leaves to stitch an umbrella with. 3. (= വളുതം) lie, whence ഭള്ളു V1.

വള്ളം vaḷḷam T. M. (Tu. C. large corn-measure). 1. A canoe, boat of one trunk, in size between തോണി & മഞ്ചി; വള്ളക്കാരൻ, — ത്തുടർ, — പ്പടി, — പ്പലക, — പ്പാട്ടു etc. — വ'ത്തടി B. timber roughly cut in shape of a canoe. 2. = വല്ലം, a large bamboo basket holding 200 — 400 പറ of rice. 3. a small measure നരന്തച്ചാറു മൂവ., ഇരിവ. ഉപ്പു a. med. (S. weight of 2 or 3 കന്നി).

വള്ളൽ vaḷḷal T. aM. (encompassing?). 1. A liberal king, munificent അയോത്തി നകരാളും വ., വ. തൻ ജനകൻ RC. വ. ഇറസൂൽ നെബി, വ'ലാന നബി കോജ Mpl. song. 2. B. being bulged in, prh. പള്ളം? 3. = വള്ളി Convolvulus repens ചെറുവ. Hydrolea Zeyl. Rh.

വള്ളി vaḷḷi T. M. C. Tu. (S. വല്ലി fr. വൾ). 1. A creeper, vine; fig. വ. കൊടുക്ക, എടുക്ക an earnest. 2. No. the pepper-vine കഴിച്ചിട്ട വ. നോക്കായ്ക TR.; also കഴിവ. pepper newly planted, നുകം പതിഞ്ഞതു of the height of a yoke; usually sorted as ശിശുവ., അഫലംവ., ഫലംവ. TR. വ. വെട്ടുക, കൊത്തിവലിക്ക (rebels' action). വള്ളി ചോൎന്നു 398. 3. the mark of ഇ (—ി), ചുറെച്ച വ. of ഒരം (—ീ). 4. കാതിന്റെ വള്ളി (വക്കു) the expanded ear-lobe of females. 5. വള്ളി T. Palg. Subrahmanya's wife, N. pr. f., hon. വള്ളിയമ്മ, വള്ളിച്ചി (അച്ചി).

Kinds: കാട്ടു — Dioscorea bulbifera, കപ്പൂര — Lavandula carnosa, നൂൽവ. (or പന്നിവ.) Dalbergia scandens, കപ്പൽവ. = വള്ളിക്കിഴങ്ങു; വട്ടവ. Cocculus orbiculatus Rh. (see under വള്ളൽ). വള്ളിക്കാഞ്ഞിരം = ചെറുകാഞ്ഞിരം.

വള്ളിക്കാണം So. earnest money.

വള്ളിക്കാതു No. the rim of the external ear (from the anthelix to the lobe).

വള്ളിക്കിഴങ്ങു Convolvulus batatas പെരുവ. Dioscorea alata. B.

വള്ളിക്കുടിൽ a natural arbour വ'ലിൽ കിടന്നു, വ'ലകം പുക്കു SiPu.; so വള്ളിക്കെട്ടിൽ ഒളിച്ചു KR.

വള്ളിക്കൊടി (2) the pepper-vine.

വള്ളിക്കൊട്ട a basket of creepers.

വള്ളിത്തടം (2) 4 — 5 (വള്ളിത്തല) pepper-shoots planted together.

വള്ളിത്തുള a hole in timber or a boat for dragging it.

വള്ളുവൻ vaḷḷuvaṅ T. M. (വള്ളൽ?). 1. A priest of the Parayas; a low caste sage വള്ളുവച്ചാത്തൻ, വള്ളോൻ who wrote the വള്ളുവച്ചിന്തു. 2. a caste of slaves, ranking above the വേട്ടുവർ, famous for the beauty of their women (വള്ളുവത്തി), never seized by alligators (prov.), occupied with കൂലിപ്പണി, മന്ത്രവാദം, fishing & ferrying.

വള്ളുവനാടു N. pr. a district, originally ruled by വള്ളുവക്കോനാതിരി of the ആൎങ്ങോട്ടൂർ dynasty (വള്ളുവക്കോയില്പാടു), who had received Chēramān's shield, the charge of the Mahāmakham & 10000 Nāyars, but was dispossessed by Calicut. KU. വ'ട്ടുകരേ തുക്കടി TR.

വള്ളോടി N. pr. a class of noblemen, = വള്ളുവനാടി?, as വള്ളുവയടി നമ്പിയാതിരി Port.

വള്ളൂരം vaḷḷūram S. Dried meat, salt-fish V1.

വഴ vaḻa V1. A beam serving as bridge.

വഴങ്ങുക vaḻaṅṅuγa T. M. C. Tu. (വഴു). 1. To

follow suit, yield നാലാൾ പറഞ്ഞാൽ നാടും വഴങ്ങേണം prov. മാപ്പിള്ളമാർക്കു വഴങ്ങി നായർ ഇരിക്കയില്ല TR. മിഞ്ചിപ്പോവാൻ ഞാൻ വഴങ്ങേൻ RC. I shall not cringe for my life. കെട്ടുവാനായി വഴങ്ങി നിന്നു CG. submitted to be bound. വഴങ്ങിയവൻ a vassal, അങ്ങോട്ടു വ. subject to your Highness. തൃക്കാൽക്കൽ വ'വാൻ അവസരം ഉണ്ടാക്കിച്ചു KU. begged for an audience. ആയുധം വ. Nāyar's salute. മാർപാപ്പായ്ക്കു കീഴ് വ. CatR. — എന്നോടു പറയേണ്ട അതു അവന്റെ കൈയിൽ വഴങ്ങി No. (vu. വയിങ്ങി) it's his concern. 2. to bend (=വണങ്ങുക) to be flexible, wither. So. 3. v. a. to ask humbly യാതു വഴങ്ങിപ്പോന്നു KU. രക്ഷികളോടു യിട വഴങ്ങേണം PT. 4. to grant a favour. വഴി വ. to give way. പോവാനായുള്ളൊരു വാതിൽ ഞങ്ങൾക്കു വ'ണം CG. (said to an elephant-driver). എന്തൊരു വരം വഴങ്ങി VilvP. പെൺപിള്ളയെ ഇന്നെനിക്കായ്ക്കു'ണമേ CG. താർപൊണൻ വ'യാൽ by Kāma's permission. വഴങ്ങില്ലു പോരുവാൻ CG. did not allow to return, Bhr.

VN. I. വഴക്കം 5. (1) Submission, obedience അവൻ എനിക്കു നല്ല വഴക്കമാകുന്നു No. vu.; വാഴന്നോരേ വ. V2. loyalty. വ. വീഴുക to rebel. വ'മില്ലായ്ക contumacy. നാടും വ. ചെയ്തു കൊടുത്തു KU. gave as fief. ക്രൊ നായരെ വ. ചെയ്തു to subject. അവരെക്കൊണ്ടു വ. ചെയ്യിച്ചു KU. made to serve. — (2) തലവ. bowing the head. തലവ. കല്പിച്ച നായർ opp. മുതു നിവിന്ന നായർ (=വണക്കം) KU. — (4) വ. വാങ്ങുക to obtain the consent.

വഴക്കാളി (fr. foll.) V2., വഴക്കുകാരൻ a plaintiff.

II. വഴക്കു (T. So. intercourse, use). 1. Law-suit വ. പറക, അടിക്ക to claim, വ. തീർക്ക to settle it. വ. അറു is settled. വ. ഇടുക to complain. ഈ അവകാശവ. ള്ള മുതൽ MR. അവനോടു വ. ഉടക്കുവാൻ RC. നാന്മുഖനോടു വ. പൂണ്ടാർ CG. 2. quarrel, grudge എന്നോടു പിന്നേ വഴക്കാകൊല്ലാ, കേണ കൊണ്ടന്നു വഴക്കായിപ്പോയി ഞാൻ CG. I grew sulky. വ. ഉണ്ടാമോ ജനനിക്കു Bhg. can a mother bear grudge? വ. ചെയ്യുതെല്ലാം Bhr. their revenge.

വഴക്കുക So. to bend, subdue, subject, tame അവർക്കു കീഴ് വഴക്കിക്കൊടുത്തു PP. (see വയക്കുക).

CV. വഴങ്ങിക്ക (3. 4) യിട, യാതു വ. Bhr. to get oneself dismissed, take humble leave.

വഴങ്ങില (2) a dried plantain-leaf.

വഴന valana 1. Laurus Cassia, Trav. വയന (leaves used for താളി, in toddy-drawing) = കരുവ. So.; കാട്ടവ. = കരിവേലപ്പട്ട No., മോർ വ. B. 2. a knotty tree; വയനാവടി B. a stick from it.

വഴല valala T. No. A kind of snake. കരുവ. a black species with hood & deadly red eyes. (aM. T. വഴലൻ languishing, foolish, silly — വഴലത്വം nonsense, indecency V1., whence വക്കാൾ).

വഴി vaḻi T. M. C. (=വരി fr. വഴ). 1. Way, road, path വഴിയിന്നു Mud., വഴിമന്ന vu. (ഇൽ, മേൽനിന്നു) on. ചെത്തുവ., പെരുവ, വെട്ടവ. a high-way. ഓരോവ. പോവോർ, പലവ. ഒലിക്ക Bhr. (കൈവ.). വ. കൊടുക്ക, നല്കുക, മൂളുക, വിടുക to let one pass. വ. അടെക്ക to stop the way. Often of distance ന്നു കാതം വ. നാടു KU. 2. succession & the way you came; backwards വ. മറിഞ്ഞു നോക്കി TP. looked back. വന്ന വ. യേ പോയി Bhr. returned. അരശു വ. കൊണ്ടു പോന്നു KU. retired. അവന്റെ വ. യിൽ പോകട്ടേ may he follow him. അന്ന സരിക്കാത്തവന്റെ വ. ക്കു പോയീടും KR. may he fare like that one. 3. manner, means ഈ നാട്ടു വ. യോടു ക്രട through this land. ചുരം വ. വന്നു TR. സങ്കടം പോം വ. Bhr. (= ആറു). വരുന്ന വ. തോന്നിയില്ല TR. it does not look as if they will come. ഉറുപ്പികെക്കു വ. ഉണ്ടാകേണം find a mode to liquidate the debt. ഒരു വ. കല്പിക്ക TR. to provide a livelihood. 4. usage നാട്ടിൽ വ. provincial customs. നല്ല വ. ℮ good religion; esp. proper course, right behaviour. വ. എന്നിയേ നടക്ക Bhr. to behave ill. opp. വഴിക്കു നടക്ക = ക്രമത്തിൽ. ഇതു ഒരു വഴിയും മൊഴിയും തിരിയുന്നവൻ or തിരിയാത്തവൻ No. vu. (see bel. 926.).

വഴികാട്ടി a guide, director.

വഴികെട്ടിക്കളക (1.3) to obstruct one's livelihood.

വഴിക്കരി provender for a journey.

വഴിക്കലേ (4) well ഉറുപ്പിക വ. പിരിയുന്നില്ല, വ. ഉള്ള ഞായം പറക TR. a good excuse.

വഴിക്കാരൻ a traveller; (4) well behaved V1.

വഴിക്കു on the way മാരുതിയെ വ. കണ്ടു KR. met him. ഏടുകളെ വ. വഴിയേ കോത്തു കെട്ടി MR. — (2) successively. വഴിക്കേ straightly, properly.

വഴിക്കേടു (4) impropriety (also വഴികേടു നടന്നവൻ vu., വഴികേടുള്ളവർ RC. immoral). വഴി എങ്കിലും വ. എങ്കിലും GnP. rightly or wrongly (see മൊഴിക്കേടു). വ'ടായ്പന്ന അധർമ്മം KR. വ. കേട്ടു പൊറുത്തു കൂടുമോ Bhr.

വഴിച്ചെലവു travelling expenses, വ'വിന്നു ബത്ത travelling allowance.

വഴിച്ചേരി So. a bye-path as of smugglers.

വഴിച്ചോറു (see വഴിക്കരി), വ. ം കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടാർ KR.

വഴിത്തെററു an error; വ. ക to go astray.

വഴിത്തടവു hindrance in the way.

വഴിത്തല 1. road-side. 2. a junction (=വഴിത്തിരിച്ചൽ).

വഴിത്താര (ധാര) a trodden path.

വഴിത്തിരി touch-line, train of a cracker.

വഴിത്തിരിവു knowing the way; also=വഴിത്തല 2.

വഴിത്തുണ a companion.

വഴിനട Nid. travelling. — ഇവരോടു വഴിനടക്കുമ്പോൾ KU. going on.

വഴിനടപ്പു walking; a frequented road.

വഴിനോക്കി (2) backwards, വയ്യോക്കിൽ അങ്ങനേ ചാടും TP.

വഴിപറക (3) to account for. നികിതിപ്പണത്തിന്നു വ'യാതേ TR. pay off in small installments. — (4) to set aright, blame, instruct.

വഴിപാടു (വഴിപ്പെടു) 1. obedience, homage. 2. race, lineage. 3. offerings of rice, fruits, etc. of which the greater part returns cooked to the donor (വ'ട്ടുകാർ). വ. നിവേദിച്ചു, കഴിച്ചു, വെള്ളിത്തട്ടു ഭഗവതിക്കു വ. വെച്ചു TR. ചെറുവാട വ'ടും കൊണ്ടു വന്നു TP. വ'ടിന്റെ കൂറു the priests share. വ. വാങ്ങിക്കൊടുക്ക KU. duty of Purapoduvāḷ.

വഴിപിണങ്ങുക V1. to lose the way=വ. തെററുക, പിഴെക്ക.

വഴിപിഴ missing the way; (4) transgression, irregularity, encroachment. വ. തീർക്ക KU. to remedy such; also an old tax. ജന്മക്കാരോടു വ. ചോദിക്കയില്ല TR. (നാട്ടിൻ വ. ക്കു വരും മുതൽ KU. fines for infringing old customs).

വഴിപോക to walk ഞങ്ങൾ വ'കുമ്പോൾ & ജനങ്ങൾ വഴിക്കു പോകുമ്പോൾ jud.

വഴിപോക്കൻ a traveller.

വഴിപോരുംവണ്ണം (3) as much as possible വ. അന്നദാനം കൊടുക്ക TR.

വഴിപോലേ (3. 4) properly, correctly.

വഴിപ്പണി working at roads, as prisoners വ. ചെയ്യിക്ക.

വഴിപ്പെടുക (2) to follow, obey, pay homage കൊടുപ്പാൻ വ., സത്യത്തിന്നു വ'ട്ടില്ല MR. did not agree to the oath. വാണു വ'ട്ടു KU. succeeded & agreed to the conditions of the Brahmans. — (4) to be converted. — വ'ത്തുക to regulate, convert.

വഴിമരുന്നു a train of gunpowder.

വഴിമാറുക to step aside, വ'ററം.

വഴിയമ്പലം an inn നല്ല വഴിയിലമ്പലം KR.

വഴിയാക (3. 4) to come right. കടം ചോദിച്ചാൽ വ. യില്ല TR. would be useless. വഴിയായി by means of (ഞാൻ വ. & എൻ വ.). ബുദ്ധി വ. യി knowingly; also accordingly (2).

വഴിയാക്ക (4) to accomplish കാര്യം ൪ ആൾ കണ്ട പ്രകാരം വ'ക്കിത്തരാം to settle. മുട്ടിച്ചു ഏതാൻ പണം വ'ക്കി obtained payment. അതിന്നു വ'ക്കിച്ചു നടത്താൻ TR. to afford redress, relief.

വഴിയും മൊഴിയും തിരിക്ക (4) to decide disputes about honor & right നാല്പത്തീരടിയിൽ നിന്നു വ'ച്ചോളുക, വിവാദം ഉണ്ടായാൽ അതിന്റെ വ'പ്പാൻ അങ്കം കുറെച്ചു കൊൾക്ക KU.

വഴിയൂട്ട feeding travelling Brahmans.

വഴിയേ (1) ഏതൊരു വ. നീ പുക്കിതു Bhr. = വഴിയായി. — (2) after, behind പറകുന്നതിൻ വ. പോക prov. to pursue. വ. വരും later. വഴിയെന്നേ പോന്നു followed TP. — (4) = വഴിക്കേ properly കണ്ടങ്ങൾ വ. ചെയ്തു ഇല്ലാതും VilvP.

വഴിയോട്ട (2) backwards. യുദ്ധം ചെയ്തു വ'ട്ടാക്കി TR. drove back. വ. വാങ്ങുക to recede. fig. നാട്ടു നാട്ടു വയ്യോട്ട No. vu. no improvement; so വഴിയോക്കി (നോക്കി, പട്ട).

വഴിവരിക (4) = വഴിയാക to mend. ശിക്ഷയാൽ അവൻ ഏതും വ'രാഞ്ഞു Bhg 4. was not reformed.

വഴിവിടുക (1) to let one pass; (4) to innovate.

വഴിയുക valiyuya T. M. (ഒഴി, ഒഴു). 1. To flow, overflow വഴിഞ്ഞു നീർ KU. വഴിയച്ചോര (in huntg.). വെള്ളം ചിറയിൽ നിറഞ്ഞു വ'ഞ്ഞു വന്നു KU.; fig. ബ്രഹ്മാണ്ഡം നിറഞ്ഞതിൻ പുറമേ വഴിഞ്ഞീടും ബ്രഹ്മം Bhr. ആനന്ദം ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞു വ'ഞ്ഞു Bhr. ഉൾ നിറഞ്ഞു സന്തോഷം തന്നിലേ കൊള്ളാഞ്ഞു നിന്നു വ'ഞ്ഞു പിന്നേ CG. (in smiles, tears). 2. = ഉഴിയുക in വയറ വഴിക (see വയറ 2).

VN. വഴിച്ചൽ overflowing.

v. a. വഴിക്ക to cause to overflow or overhang.

വഴു valu T. M. √, To slip, slide വഴുവഴെ.

വഴുക valuya So. The fibrous part of the stem of a palm-tree. വ. പിരിക്ക to twist ropes of it.

വഴുങ്ങുക = വൈകുക To delay താമസിച്ചിതു വഴുകിപ്പോയി PT.

വഴുക്കുക valukkuya T. M. 1. To slip വ'ക്കി വീഴുക Vi.; വ'ന്നവരല്ല Bhr. they will not be defeated. 2. v. a. to let slip, forget. വിത കാലത്തെ വ'ക്കിക്കുക So. to lose a good time.

വഴുക്ക T. M. the tender pulp in a cocoa-nut Vi., വഴുമ്പൽ Trav.

വഴുക്കനേ glibly വ. നീർ ഒഴുകം MC.

VN. വഴുക്കൽ sliding, slipperiness.

denV. വഴുക്കലിക്ക, as മീൻ, to be slippery

വഴുക്കപ്പാറ MC. (Palg. N. pr. of a rock).

വഴുക്ക T. No. (unctuous) fat. വ. ം വെറിലയും തിരിയെണ്ണം contributions of oil & betel paid to teachers of gymnastics (= മെഴുക്കു).

വഴുതിന & — നി valudina (T. വഴുതല, C. Tu. badane). The egg-plant Solanum melongena, വ'ന്നങ്ങ, വ'ന്നിങ്ങ its fruit. വ. പേർ med. — Kinds: ചെറുവ. (also നിലവ. Solanum Ind.; med. root GP.), കൊടിവ. (long), നിത്യവ. (= മയിസൂർചുണ്ട), നീല —, വള്ളി —, വെള്ളോട്ടവ. (or വലിയ വ. Solanum Jacquini = കണ്ടകാരിക).

വഴുതുക valudiya (T. C. വഴുവുക & C. bardunku, to escape). 1. To slip, slide അടി വഴുതിയാൽ ആനയും വീഴും prov. പിടി വ'തി slipped out of the hand. തത്ത കൊത്തിയ ഇര വ'തിപ്പോയി TP. let it fall; fig. ഇവൾ ഇതിന്നേതും വ'തിപ്പോം എന്നു നിനെക്കേണ്ട KR. she may be shaken in her resolution. ആഹവത്തിന്നൊരു കാണി വ'താതേ വൃഹം ഇമ്മികാതേ നിത്തി Bhr. 2. to escape വ'തിപ്പോരുക Bhr. (from a massacre).

VN. വഴുതൽ slip, escape; mistake.

വഴുതി B. = ചെറുവഴുതിന.

വഴുത്തുക (T. = വാഴ്ത്തുക) to collect oneself Vi.

വഴുപ്പു valuppu T. M. (വഴു). Slipperiness, glibness; glue, mucus വ. ള്ള കഴൽ MC.

വഴുന്നെന്ന descriptive of prec. വെള്ളം ചാടും വഴുന്നനേ Nid. to spirt glibly.

വഴുവഴെ id. — മൃത്യുവഴുവഴത്തിട്ടു വീഴും Nid. (in strangury). — VN. വഴുവഴുപ്പു.

I. **വാ vā** S. (L. ve). Or, whether. അദ്യവാ ശ്വോ വാ AR. today or tomorrow.

II. **വാ** M. 1. = വായി q. v. 2. Imp. of വരിക Come! ക്ര പറഞ്ഞീടിനാൽ വാ പറഞ്ഞീടിനാൽ CG. challenged. വാടാ നരാധമ SiPu. (= വാ, എടാ).

വാക vāya T. M. (T. Te. aM. വാക beauty, health = വാഴ്ക; വാകൻ, f. — കി Vi. handsome). 1. Acacia odoratissima. Kinds: കരു —, നില —, കണ്ണൻ —, നെന്മേനിവാക (580) etc. വാകപ്പൂവും a. med. വാകത്തൊലി, — പ്പൊടി serves to take the oil from the skin after

bathing, with അത്തു for പൂണൂൽ പകരുക etc. വാ. തേച്ചു മെയി തടവി, വാകമണി കമ്പി വാ. യും തേച്ചു TP. 2. a fish വാകമീൻ Vi. 3. a yam B.

വാകരിതാഴ്ത്താർ Pay. (in ship-building)?

വാക്കൻ (വാക്കു). An actor.

വാക്കൂർ N.pr. Bārkūr TR.

വാക്കി Ar. bāqi, Balance due.

വാക്കു vākku S. (vāč fr. വച്, L. vox; Acc. വാചം ഒന്നേകിനാൻ ChVr.) 1. Word. (In po. fem.) വാ. കൊടുക്ക, പലകായ്തുതിന്നും തന്ന വാ. TR. my several promises. വാക്കാൽ ചോദിച്ചു, വാക്കാലേ ബോധിപ്പിച്ചു jud. orally. വാ.ം പോക്കും അറിഞ്ഞു ക്രൂരാത്മാവൻ stupid, narrow-minded. തമ്മിൽ ഏതാനും വാ. കൾ ഉണ്ടായി jud. high words. വാ. താഴ്ത്തിക്കളക No. vu. to keep silent (in a quarrel). വാക്കിന്നു നേരില്ല Mud. വാക്കിൽ ഉരുകുക & വാക്കുരുട്ടു 141. to deny, lie, to answer evasively, esp. to വാക്കിൽ ഉരുട്ടിക്കളയുന്നതിനു searching or captious questions. — Cpds. സരസ — , പരുക്കവാക്കു etc. 2. language ഇന്ത്യസ്ഥാനം വാക്കിൽ എന്നോട പറഞ്ഞു TR.

വാക്കേറം wordy violence, abuse (also വാക്കിലേറം, അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കേറകൂറ ഉണ്ടായി TR.). ഏറിയ പ്രകാരം ഞങ്ങളെ വാ'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു jud. കള്ള കടിച്ചു വാ. പറഞ്ഞു TR.

വാക്ചാതുര്യം eloquence & വാക്പടുത.

വാക്തർക്കം altercation.

വാക്പതി eloquent; Jupiter.

വാക്പാരുഷ്യം cruel words (പാ — 649).

വാക്യം 1. Word, sentence, gramm.; in Cpds. speaking വിരുദ്ധവാക്യരിൽ വിരക്തനന്ത്യനും KR. 2. an aphorism, rule; the astronomical system of South India (opp. സൂര്യസിദ്ധാന്തം); 248 memorial words used to express numbers, (തൊണ്ണൂറു 489). [AR.

വാക്യസഹായം counsel നിങ്ങൾക്കു വാ. ചെയ്യുൻ

വാഗീശൻ 1. eloquent, as a speaker, poet, author. 2. Brahma Bhr. — വാഗീശ്വരി, (വാചാം അധീശ്വരി Bhr.) Saraswati, വാ. കടാക്ഷമുള്ളവൻ a powerful speaker, improvisor. വാ'രീപതി Sk. Brahma.

വാഗ്ദത്തം a promise. വാ. അഴിക്കാത്തവൻ Arb. keeper of promise. വാ. or വാഗാനം ചെയ്തു VyM. to promise.

വാഗ്ദോഷം abuse, bad words.

വാഗ്മി eloquent ചൊല്ലുവാൻ വാ. അല്ല SiPu.

വാഗ്വാദം discussion, quarrel തമ്മിൽ വാ. ചെയ്തു.

വാഗ്വിശേഷം an effective speech, viva voce.

വാഗ്വൈഭവം eloquence. ഇല്ല നമുക്കു വാ. Bhg. poetical talent.

വാങ്മനഃകർമ്മങ്ങൾ the 3 ways of action വാ കൊണ്ടു (ദോഷം) KR. വാ'കായങ്ങളാൽ എന്നെ സ്നേഹിക്ക Bhg.

വാങ്മയം consisting of words, Bhg.

വാങ്ക 1. P. bāṅg, Call to prayer വാ. ഇടുക, കൊടുക്ക. 2. Port. banco, a bank, bench (& വങ്ക). 3. T. Palg. = foll. [a stab.

വാങ്കു T.M.(H. bāṅk). A dagger, വാ. കത്തുVi.

വാങ്ങുക vāṅṅuya T. M. (C. Tu. bāgu, Te. vāṅču fr. വണങ്ങു, വഴങ്ങു, വളു?). 1. v. n. To bend, shrink, draw back. വണങ്ങി വാങ്ങിനാർ KR. retired. മഴ വാ. or വാങ്ങി നില്ക്കു to cease, desist ധാര വാങ്ങിയാൽ ത്രിഫലക്ഷീരം തേക്ക MM. after. പിന്നോക്കം or പുറം വാ. Nal. to withdraw. കറേ വാങ്ങിനില്ക്കു give room! വഴിയൊട്ടു വാങ്ങിക്കൊൾക to step backward. അവിടേനിന്നു വാങ്ങിപ്പോയി left. കടി വാങ്ങിപ്പോക to emigrate. പൊന്നാണ വിളക്കാണ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്പഷ്ണാണ ഇന്നു ഞാൻ (ഞങ്ങൾ) ഒരം കോമരത്തിന്മേൽനിന്നു വാങ്ങിപ്പോകുന്നു Mantr. (never to return). ദഹിയാതെ വാങ്ങിപ്പോയി Bhr. escaped the fire. കടൽ വാങ്ങിയ നിലം KU. (belongs to the king). നാട്ടിൽനിന്നാശ്ശ വാങ്ങി ഗുണം ഒക്കയേ AR. അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ടു വാങ്ങി KU. fled. 2. v.a. to take, receive ഒരുത്തർ കൈയിലും ഒരു പണവും വാങ്ങിട്ടും ഇല്ല TR. 3. to choose നീ വാങ്ങിക്കൊൾവരം AR.; to buy ഉത്തരയോട്ടു വാങ്ങീടിനാൻ ബാലശരീരം Bhr. കണ്ടം എന്നെറ പേരിൽ (പേക്കു) വാങ്ങി jud.; മീൻ ആകുന്നു വാങ്ങിയതു, ഒന്നും വാങ്ങേണ്ടതില്ല or വാങ്ങാനില്ല No. vu.; to fetch ഞാൻ ഇന്നു വാങ്ങിക്കൊള്ളാം TP.; to call

to account അവരോടു വാ'വാനും അമ്പു വരുത്തി നുത്തുവാനും കല്പന വേണം TR.

VN. വാങ്ങൽ withdrawing, removal, purchasing കൊടുക്കലും വാ'ലും.

CV. I. വാങ്ങിക്ക 1. v. a. to withdraw, as an army പെരുമ്പട വാ'ച്ചു കൊണ്ടു പോന്നു led back, നന്നായ്പിറഞ്ഞു വാ'ച്ചു induced to retreat; also shortly വാ'ക്ക go back! Bhg. അവളെ തിണ്ണം വാ'ച്ചു Mud. helped her flight. നമ്പടെ പെണ്ണും പിള്ളയും കുമ്പാനാട്ടു വാ'ച്ചു നാട് ഒഴിക്കേ ഉള്ളു KU. കുടിക്കാർ കഞ്ഞനും കുട്ടിയേയും വാ'ച്ചു പോക, കുടി വാ'ച്ചു പോക; ആളേ വാ'ക്ക TR. 2. v. n. (milit.) ഞാൻ വാ'ച്ചു നിന്നു TR. I retired (with adherents). 3. to demand back പണയം വെച്ചവൻ പണയം വാ'പ്പാൻ വന്നാൽ ഉടനേ പണവും പലിശയും വാ'ച്ചും കൊണ്ടു പണയംകൊടുക്കേണം VyM. 4. esp. So. = വാങ്ങുക 2. 3., f. i. വാങ്ങിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ Mud. (letter) having taken. എനിക്കു വാങ്ങിപ്പാൻ ഉണ്ടു I have to buy. മരുന്നു വാങ്ങിച്ചു went to fetch.

II. വാങ്ങിപ്പിക്ക to make one take വാങ്ങിയും വാ'ച്ചും KU. അവനെ അതിനെ വാ'ച്ചു TR.

വാങ്ങിയം B. taking in additional space for a room.

വാചകം **vājayam** S. (വച്). 1. Diction, style or formula കവിയുടെ വാ., ആധാരവാ. TR. വാ. തീർക്ക VyM. to draw up a deed. വാ. ഇന്നതു Mud. വാരുണമന്ത്രത്തിൻ വാ. എങ്ങനെ CG. 2. contents of a letter. ഓലയിലേ വാ. കണ്ടു TP. read it. എഴുതിയ വാ'ത്തിന്റെ അർത്ഥം നല്ലവണ്ണം ബോധിച്ചില്ല TR. 3. prose വാ'മോകയിലേ ാVı. അവകാശത്തിന്നു വാ. (prov.) strictly logical speech, pleading. 4. വാ. ചൊല്ലുക to dictate.

വാചകൻ a correct speaker.

വാചകപ്പിഴ VyM. incorrect style ബുദ്ധി പോരായ്കൊണ്ടു വാ. വല്ലതും ഉണ്ടെങ്കിൽ TR.

വാചസ്പതി = വാക്പതി.

വാചാലൻ, f. — ലി vu. talkative; eloquent.

വാചി 1. S. (in Cpds.). expressive of, f. i. ശ്രുതി വാ., ഘ്രാണവാ. 2. P. bāzī, (S. വാജം) wager വാ. പറഞ്ഞിട്ടു നീന്തി CG.; (see വാശി).

വാചികം a message ഭൂതൻ വാ. ഏവം ഊചിവാൻ CC.; വാ'പതിക Mud. = കൈമുറി.

വാച്ചി **vāčči** 1. T. M. A carpenter's adze വാ. ചെത്തുക etc.; a scraper. വാച്ചിപ്പുറം B. place of sweepings (മാച്ചുൽ). 2. (loc.) a kiss, fr. വായി, വാഷ്ക്കു?

denV. വാച്ചുക, ച്ചി (1) No. to cut off slantingly, (f. i. a wedge etc.) വാച്ചിയതു etc.

വാച്യം **vāčyam** S. (വച്). 1. Fit to be spoken or addressed, മമ വാക്കിനു വാ'നായ്തീരേണം AR. 2. the meaning, വാച്യവാചകം Hor. expressing the sense.

വാജം **vājam** S. Running a race; a bet, stake; [a wing.

വാജി 1. S. (swift) a bird വാ. മേലേറി AR. 2. an arrow. 3. a horse വാ. ശാല KR. a stable. 4. = വാചി 2. TR.

വാജിവ് Ar. **vājib**, Just ചെയ്യാൻ വാ'വല്ല; വാജിബി പോലേ ആക്കിത്തരിക TR.

വാഞ്ഛ **vāñcha** S. Wish പൂരിച്ചു വാ. എല്ലാം, വാ. യോടേ വായിലാക്കി CG. greedily. മമ പ്രാണധാരണം വാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ Nal. if you wish me to live.

denV. വാഞ്ഛിക്ക = കാംക്ഷിക്ക.

part. pass. വാഞ്ഛിതം എല്ലാം സാധിച്ചു KR.

വാട **vāḍa** T. M. 1. Bulwark, entrenchment, wall (= വാടം, വാടി) So. 2. range, wind (V1. North-wind T.); South തുലാവാ. = തുലാത്തെക്കൻ October-storms fr. So., വാടപ്പുറം SW., വാടക്കര SE. 3. scent of dogs വാ. പിടിക്ക V1. 4. a stretcher of Areca wood ഉഴിയും വാടയും rafters (similar to വാരി).

വാടഴല്ല (2) No. = നനഞ്ഞകാറു ഏ.; (3) Palg. of offensive smell f. i. ശവത്തിന്റെ.

വാടകം **vāḍaya** T. M. (C. Tu. **bāḍige** = ബാഡ 749). Hire, rent ൨ ഉരുപ്പിക വരേ വാ. കൊടുക്കും, ആനകൾ വാ. കായി ആവശ്യം ഉണ്ടു MR.

വാടം **vāḍam** S. (പൾ). 1. Enclosure; a yard of cowherds. വാടങ്ങളിൽ കന്നുകാർ Bhg. = വളപ്പു a garden. 2. (T. വാട & വാട്ടി) a turn, change in ഒന്നരവാടം every other day, f. i.

പന്ത്രണ്ടു ദിവസം ഒ. തേക്ക a. med. (opp. അടുത്തു ൧൨ ദി. തേക്ക), also ഒന്നരാടം a. med., ഒന്നരാടനേ ഭക്ഷണമുള്ളു vu.

വാടക്കുഴി(കൾ Nal.) a moat, trench.

വാടത്തിരുകി B. Cissampelus pareira.

വാടൻ see (ഒന്നര)വാടം 2.

വാടി S. = വാട 1. enclosure പുഷ്പവാടികൾ KR. gardens. വാടീവനേ Bhr. park. നടുവാടി a terrace. 2. line of defence, entrenchment വാടി ഉറപ്പിച്ചു കൂടി, വാ. ക്കൽ ചെന്നു TP. വാടിക്കപ്പുറത്തു TR. (വാടിക്കു പുറത്തു N. pr. a place in Telly.).

വാടിക S. id., വൃക്ഷവാ. an orchard.

വാടാ 1. see II. വാ 2. 2. neg. part. of foll. Unfading, perennial, in വാ. മല്ലിക etc. വാടാപ്പൂ Rh. Gomphræna globosa (al. Glycine, see വാ. കുറിഞ്ഞി), വാ. ക്കൊടി Gendarussa vulgaris (see വാതക്കൊടി); hence വാ. മാല V1. വാ. വിളക്കു perpetual light.

വാടുക vāḍuγa 5. (C. Te. vaḍu II). 1. To become lean, fade, wither തൊട്ടാൽവാടി, * വാടാ etc. of plants; of men വാടിനിന്നീടുന്നു മേനി എല്ലാം CG. (from running). 2. to pine away, lose colour തിരുമുഖം വാടി തമ്പുരാനു TP. നിൻ ആനനം വാടൊല്ലാ CG. അവൻ വാടിക്കുഴഞ്ഞിടർ തേടിനാൻ Bhg. (* 488).

വാടിക്ക So. to cause to wither, dry.

VN. വാട്ടം 1. decay, withered state, വാ. പിടിക്ക (വാട്ടപ്പന 610) leanness. തട്ടീല വാ. ഒരുവനും Bhr. the combatants felt no fatigue. മുഖവാ., മനോവാ. dejection, paleness, ഉൾവാ. V2. (= മനസ്സാദം). വാ. വരുത്തുക to put to shame. വാ. വരാതേ steadily. ആചാരത്തിന്നു വാ. വരാതേ നടക്കേണം KU. to keep unviolated, prevent its decline. 2. T. M. C. (വാലു C. Te. an incline downwards, വാരുക, വടിയുക), a slope which allows water to run off. വാ. പിടിക്ക to incline to one side.

വാട്ടക്കേടു (2) hon. = സൌഖ്യക്കേടു, f. i. കൂലോത്ത് ഒരു വാ. വന്നെങ്കിൽ TP.

CV. വാട്ടുക to cause to dry or wither. തീയിൽ വാ. to broil. മാങ്ങാ വാ. (for pickling). വാട്ടിയ പപ്പടം (= കാച്ചിയ). കള്ളിയില നെരിപ്പിൽ വാട്ടി a. med. ഇല വാട്ടിവെച്ചു KU. offered food on a scorched plantain-leaf.

വാണം T. M. = ബാണം, An arrow; a rocket (എലി —, ചക്ര —, ഏറചക്ര —, കോഴികൊത്തി —, കുള —, നക്ഷത്ര —, പൂവാ —). കമ്പ വാ. വിടുക to throw rockets tied to a pole. — വാണക്കുററി a rocket-case — വാ'ക്കോൽ a rocket-shaft.

വാണവൻ Pers. N. of past t വാണു fr. വാഴുക, ex. വളപ്പട്ടണം.

വാണാൾ aM. = വാഴ്നാൾ lifetime കുറുകിതു വാ, പെരികച്ചെല്ലാവാ. RC.

വാണി vāṇi S. 1. Music, voice, speech കർക്കശ, ഗല്ലദവാ. കൾ Bhg. വാ. ഭംഗി Bhr. eloquence. 2. speaking, f. (in Cpds.) വരവാ. മാർ, മട്ടോലും വാ. മാർ CG., മതുമേൻ വാ. RC. a charming woman. 3. Saraswati വാ. യും വാല്മീകി തൻ നാവിന്മേൽ വാണീടിനാൾ AR. വാ. മാതിനെ വന്ദിക്കുന്നു VCh. വാണീമണാളൻ SiPu. Brahma.

വാണിനി S. a dancing-girl, smart woman CG.

വാണിജ്യം vāṇijyam S. (വണിജ്). Trade, അങ്ങാടിവാണിജ്യഭോഗം ChVr. taxes levied on merchants.

വാണിഭം Tdbh. (fr. വാണിയം). 1. trade തെരു കെട്ടി വാ. തുടങ്ങി KN. കപ്പൽ —, കുററു —, കററു —, പീടിക — etc. വഴിവാ. hawking. അങ്ങാടിവാ. വെച്ചു വസിച്ചു Nal. kept a holiday. ബാലകന്മാരെക്കൊണ്ടു വാ. ചെയ്യുന്നോൻ എന്ന പോലേ CG. exchanged the children. — വാ'ക്കാരൻ a merchant. — വാ'ഭച്ചരക്കുകൾ വില്പതിന്നു Nal. to sell his goods. 2. merchandize പീടികക്കാരനോടു വാ. വാങ്ങുന്നു, വാ. കൊടുത്തു jud. വല്ല വാ'ങ്ങൾ വാങ്ങാൻ TR.

വാണിഭൻ m., വാ'ത്തി f. V1. a trader.

വാണിയം aM. = വാണിഭം 1. പല തുറവുകുള്ള വാ. ചെയ്താർ Pay. 2. പലതരം വാ'ങ്ങൾ എന്തു ഞാൻ വാ. കൊണ്ടുപോവു Pay. 3. No.

vu. ഒരു പൈശ്ശേരു വാ. കൊണ്ടുവാ = മുറുക്കുവാൻ betel, nut & tobacco.

വാണിയൻ T. M. 1. a caste of oil-makers & oil-merchants KN. തിരുമേനിക്ക് എള്ളാട്ടും വാ. TP. 2. aM. ഇളവാണിയർ merchants on shore? കുലവാ'ർ കടലോടി വരുന്ന Pay. — (വാ'ങ്കുളം N.pr. a place).

വാണ്ടു past tense of വാളുക II. q. v.

വാതം vādam S. (വാ, Ge. wehen, L. ventus). 1. Wind. 2. air as one of the 3 sources of disease; gout, rheumatism, arthritis (caused by വാതമകോപം Nid.). എൺപതു ജാതി വാ. a. med., 24 in Nid. (vu. അനല—, ഉഗ്ര—, കഫ—, സന്നിപാതം; തരി—, തളർ—, ചുട്ട—(S. പാദരോഹം), അടി—; മാരുത—, മൂട—, രക്ത—, ശോണിത—, കമ്പ—, അസ്ഥിവാ. etc. a. med.) ശീതം നീങ്ങിയവന്നു വാതംകൊണ്ടു ഭയം എന്തു prov. 3. = ബാളാം 749.

വാതക്കടച്ചൽ rheumatic pain കാലിൽനിന്നു TR.; so വാതക്കാരൻ sick with വാ., വാതക്കുരു an inflammatory boil, വാതനീർ rheumatic swelling, വാതപ്പനി, വാതവികാരം.

വാതക്കുറു (2) the so-called ascendency of the inflammatory fluid in the human body for 10 Nāḷiyas during day as well as night (also during each meal) alternately with പിത്തക്കുറു & കഫക്കുറു. see നാഡി 2, 540.

വാതങ്കൊടി (വാടാങ്കൊടി) Gendarussa vulgaris, Rh. [cea; വാതമടക്കി?

വാതങ്കൊല്ലി id; or = വാതഘ്നി S. a Colchica-

വാതരോഗം gout (& വാതരക്തം); വാ'ഗ്രി gouty.

വാതവായു flatulence.

വാതായനം S. a round window; porch വാ'ങ്ങൾക്കു പ്രാഭവമായി CG. (were prized).

വാതാലയം the temple of (orig. Vāju, now) Kṛṣṇa at Guruvāyūr, where വാതം is cured KM.

വാതുലം, വാത്യ S. a gale. [town.

വാതാരി KM. = ബജാർ Bazar; quarter of a

വാതിൽ vādil (fr. വായിൽ, T. വാചൽ, C. Tu. ബാഗിൽ, Te. വാകിലി see വായ്). 1. A door, gate, Loc. വാതിലുൾ & വാതുക്കൽ; തല വാ. the chief entrance (opp. ഇടവാ., കിളി വാ), see പടിവാ. — fig. തികഞ്ഞ കന്നിനു വാതിൽ ഹവ (huntg.); ഒമ്പതു വാ'ലുള്ളമ്പലം തന്നിൽ പുക്കു വസിച്ചു CG. God lives in the body with നവദ്വാരം; വാ. ഇട്ടു = അടെച്ചു jud. 2. a bat, or = പാറാടൻ (loc.), whence കടവാതിൽ (see വാവൽ).

വാതിൽകാപ്പവൻ a door-keeper (ബ്രാണനുമായി വാതിൽ കാത്തു SG.)

വാതിൽപടി a door-sill, lintel Vi.

വാതിൽപുറപ്പാട്ടു കഴിക്കു Bhg 10. a ceremony after birth, purification of the mother.

വാതിൽമാടം a tower over the gate; an upstair house.

വാതു vādu T. M. (Tdbh. of വാദം, H. bāt). 1. Word. വാ. പറക to explain the Qurān in a mosk during 40 days. 2. (വാദം & വാശി) wager. വാ. കെട്ടുക Vi., വാ. ക്രിയ VyM. to bet; വാ. വെക്ക to lay a wager, പിടിക്ക to accept it by striking of hands. പലതരം വാ. കൾ പറഞ്ഞു Nal. ആറുനൂറായിരം വാ. പറഞ്ഞാർ Bhg. ചൂതുകൾ പൊരുന്നോരോ വാ. കൾ പറഞ്ഞു KR. വാതുണ്ണി an insect വാ. മുറിച്ചാൽ ഉണ്ണിക്കുറുക (270) prov. [So.

വാത്തി T. = വാദ്ധ്യാൻ; also barber of Illavars

വാത്സല്യം vālsalyam S. (വത്സല). Fondness; paternal, conjugal, filial love' എന്നിൽ വാ. ഉണ്ടാകേണം ബാലേ Bhr. (to a seduced girl). പുത്രവാ. പിതാവിന്നില്ലാതേ പോം Sah. നിങ്ങളിലുള്ള വാ'ത്താൽ CG. (to parents). പൊരുവാ. Brhmd.

denV. വാത്സല്യിക്ക or വാ'ല്ലിക്ക to love tenderly നിന്നെ, നിങ്ങളെ വാ. Coch.

വാത്സ്യായനം S. A work on love (by വാ'മുനി), വാ'ത്തികൾ വാത്സല്യം ഉണ്ടല്ലി CG.

വാദം vādam S. (വദ്). 1. Utterance, argument, അങ്ങനെ വാ. എന്നാകിൽ Sk. if you agree. 2. dispute, contention അശേഷം പ്രതി തമ്മിൽ വാ. ഉണ്ടായി Bhr. Cpds. അതിർ — 21., പിടി വാളം etc. 3. a vow വീരവാദങ്ങൾ ക്രിയ KR. (in battle). ഇങ്ങനേ ഉള്ളൊരുസംശയ വാ'ത്തെ മംശലടിപ്പവും പൂണ്ടു ചൊന്നാൻ CG.

വാദി 1. speaking, expounding, maintaining വേ

ലവാ. V1. 2. a disputant, plaintiff VyM.; (പ്രതിവാ. defendant).

denV. വാദിക്ക 1. to argue, discuss, dispute (വേലംകൊണ്ട), to contend സത്യം എന്നിയേ വാ'ച്ചീടും ജനം Nal. pleading. വാ'ക്കുന്ന സ്ഥലം MR. the land under litigation. 2. to play an instrument (=വദിക്ക), ഗീതങ്ങൾ വാ. PrC. വണ്ടുകൾ നാളം വാ'ച്ചു കൊണ്ടു KR. വീണ വാ. SiPu.

CV. പ്രതിയെ സ്വാധീനത്തിൽ വെച്ചു കൊടുത്തിട്ടില്ല എന്നു വാദിപ്പിക്കുന്നു MR. to induce to plead.

വാദിത്രം S. 1. a musical instrument വാ'ത്ര ഘോഷം Bhg. 2. music വാദികൾ കീർത്തി പാടിയ വാ. കേട്ട CG.

വാദ്യം S. 1. Sound, music മുറവിളിയല്ലാതൊരു വാ. ഇല്ല KR. വാ'മായൊരു വാക്യം PT. (to him like music). 2. instrument, chiefly drums ഹവ്യവാ'ങ്ങളടിക്ക KR. അടിപ്പിക്ക, വചിപ്പിക്ക KU. Kinds: പഞ്ചവാദ്യം (ചെണ്ട, കുരുക്കുഴൽ, തിമില, ഇടക്ക, ഝമാനം); പാണ്ടിവാ. (ചെണ്ടിയിൽ, കൈമണി=താളക്കുട്ടം, തകിൽ, കുഴൽ); ഭേരിമൃദംഗഝർക്കാപണവാനകഭാണഗോമുഖ്യവാദിവാ'ങ്ങൾ AR. അവർ വാ'ങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു Bhg. വാ. കൊട്ടി നടത്തുക AR. അടിയന്തരത്തിനു വാ'ങ്ങൾ മുട്ടുക TR.

വാദ്യക്കാരൻ a musician. [music.

വാദ്യഘോഷം, വാ'ധ്വനി, വാ'പ്രയോഗം

വാധ്ര്യായൻ Tdbh. of ഉപാധ്യായൻ. A teacher, family-priest യാദവന്മാരുടെ വാ'നായ ഞാൻ, സാധ്ര്യായം പെണ്ണുന്ന വാ'ർ CG. — also വാധ്ര്യാൻ, വാ'ർ; വാത്തി q. v.

I. വാനം vānam, & വാൻ T. C. M. Te. (വൻ great, വാൻ Te. to create, Te. C. വാ to distend). The sky, heaven, also I. മാനം 808 (ചെമ്മാനം). വാനിലകംപുക Bhr. വാനിടം പൂവാൻ CG. to die. വാനിലാക്കി RS. killed.—[വാനപ്പള്ളി ഞായൽ 635].

വാനംചാടി a fish, (മാ—B.). വാനമീൻ a star. വാനമ്പാടി the sky-lark MC. (& മാ—).

വാനവർ the celestials, Gods. വാനവനാരിമാർ Sk. വാനിലേമാതരും, വാനിലേ മാനിനിമാർ CG. വാനവസ്ത്രീകൾ RS. Goddesses etc. വാനോരാറു Bhr. the heavenly Gangā. വാ'ർനാട്ട Bhr. heaven. വാ. ശാഖി CG. tree of paradise. വാ'രയനം പ്രാപിച്ചു Bhr.

വാനവില്ലു a rainbow, & മാ—V1.; MC.

വാനിടം CG., വാനലക, വാനലോകം Bhr. heaven.

II. വാനം S. 1. (വാ). Dried (as fruit).—വാ. ചെയ്ക to fan. 2. വനം, വാനപ്രസ്ഥൻ a hermit, Bhg. വാനരൻ S. a monkey, വാ'പ്പട AR., also വാരത്താൻ SiPu. f. വാനരിമാർ RC. [med. വാനീരം S.=ചൂരൽ rattan; ശീതവാ.=വഞ്ചുള

വാൻ 1.=വാനം, whence വാനോർ=വാനവർ Celestials. — prh. വാൻകോഴി (വാൽ?) the turkey T. M. 2. fr. ആൻ (71=ആയിൻ) possibly ലോഷമായി വരുമോ വാൻ Bhg. ആ പുരുഷൻ തന്നേയോ വാൻ ഇവൻ Nal. ഇവനെ കൊല്ലുയോ വാൻ അവനം ചെയ്യുയോ വാൻ ഹണം PT. whether — or—; (imitation of വാ I.). വാനോക്കി No.=മോടൻ, പുനങ്കുക്കി; see വയനോക്കി.

വാന്തൽ So. vu. see പാന്തൽ.

വാന്തി vāndi S. (=വമനം). Vomiting. [ക്ക. വാന്തിപ്പിറിക്ക No. vu.=മാന്തി—, പിച്ചിപ്പിറി

വാന്മീകി S. (വന്മീക). N. pr. Vālmīki, author of Rāmāyaṇa KR. [കുന്നു PT.

വാപി vābi S. An oblong pond വാ'യിൽ കളി

വാപ്പ H. bāp, Father ഞങ്ങളെ വാ. TR. (Mpl.).

വാപ്പു H. bābū, a child; N. pr. m.

വാമം vāmam S. 1. Left=ഇടം, therefore: വാ. ആക to be adverse V1. തേരിനു വാമമായി രഥം നടത്തുക, or വാമഭാഗേ നടത്തുക KR. a slight to the enemy. പക്ഷികൾ വാമമായി പറന്നു KR. വാമാംഗങ്ങൾ വിറെക്ക Bhg. bad omens (but വാമോരുനേത്രകരങ്ങൾ ചലിക്കയാൽ കാമിതം സാധിക്കും എന്നുറച്ചു Bhg.). [വാമോത്സംഗേ വാഴും ഭഗവതി AR. Pārvati.] 2. inverted, opposed വാമന്മാർ തങ്ങളിൽ ഒത്തു CG. 3. (വൻ) pleasing, beautiful.

വാമ a fine woman വാമമാർ എന്നല്ലയോ Bhr. [സി Anj.

വാമദേവൻ a Rishi; Siva വാമശിരോധിവാ

വാമനൻ S. 1. a dwarf അതിവാ'നായുള്ളവൻ, opp. ഉയൎന്ന മനുഷ്യൻ KR. 2. the fifth Avatāra of Viṣṇu. — വാമനം short stature.

വാമലൂരം S. = വന്മീകം, പുററു med.

വാമലോചന a fine-eyed woman, വാമവിലോചനമാർ CG.

വായകൻ vāyaγaṅ S. A weaver മെത്തകൾ തിരകളും കത്തിടുന്ന വാ. Bhg. [TP.)

വായകം = വാചകം (ഓലയിലേ വാ. നോക്കി

വായന Tdbh. (വച്) 1. reading, lesson ഓലയിലേ വാ. കണ്ടു TP.; also study നല്ല വാ'ക്കാരൻ a student. 2. playing a finger-instrument; വാ'ക്കോൽ a fiddle-stick.

വായനം 1. reading. 2. മദ്ദളവാ. instruction in playing. 3. S. sweetmeats.

denV. വായിക്ക, (T. വാചിക്ക). 1. to read, കത്തെത്തി വാ'ച്ചു മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു TR. has been read. വാ'ച്ചു കേട്ടു or അന്യായം വാ'ച്ചതു കേട്ടു MR. അതു വാ'ച്ചു കാണുമ്പോൾ TR. = simpl. വാ'ക്കുട്ടുക to con V2. 2. to play.

CV. വായിപ്പിക്ക to induce to read, teach, etc. അവനെക്കൊണ്ടു കത്തു വാ'ച്ചു vu. got read.

വായസം vāyasam S. (വയസ്സ് = വിസ്സ്). A crow അന്നത്തിന്നൊപ്പം ഗമിക്കുമോ വാ. KR., f. വായസി PT. — വായസാരാതി an owl (നത്തു).

വായു vāyu S. (വാ). 1. Wind, air വാ. വേഗം പൂണ്ട കതിര AR. വാ. ഭഗവാൻ V1. the God of winds. 2. a vital air ദശവാ. (1. പ്രാണൻ, ഹൃദി. 2. അപാനൻ, ഗുദേ. 3. സമാനൻ, നാഭി. 4. ഉദാനൻ, കണ്ഠേ. 5. വ്യാനൻ, സൎവ്വശരീരവ്യാപ്തം; 5 ഉപവായുക്കൾ Brhmd.) വാ. വിൻ ചഞ്ചലം ഉണ്ടു, വാ. തളരുകയും കിടക്കരുതായ്കയും MM. breath suffering from a wound in the chest. അജീൎണ്ണവാ. dyspepsia, കീഴ്വായു വിടുക (=അധോവാ.). 3. rheumatism etc. = വാതം, f. i. വാ. കോപിക്ക, മുട്ടുക med. എനിക്ക് അസാരം വാ. വിന്റെ ദണ്ഡമായി TR.; vu. വാശു, വാഴ, വാഷു ഇളകുക.

വായുകോൺ NW. (opp. അഗ്നികോൺ) Gan.

വായുകോപം flatulency etc. Nid.

വായുപ്പിഴ a sprain = ഉളുക്കു.

വായുപുത്രൻ (1) AR. Hanumān; Bhīma.

വായുമുട്ടൽ stoppage of breath.

വായുവിന respiration and other actions of the ദശവായു; hence വ'ക്കാരൻ V1. a useless person.

വായുസഞ്ചാരം V2. agony.

വായ്, വാ vāy 5. (= വഴി?, see വായിക്ക?). 1. The mouth ഇവനോ എന്റെ വാ കീറിയിരിക്കുന്നതു is he my maker? പഴുത്ത മാവില കൊണ്ടു പല്ലു തേച്ചാൽ പുഴുത്തവായും നാറുകയില്ല prov. വരുത്തം കൊണ്ടു വായിലേ നാവ് എടുത്തു പറഞ്ഞുകൂടാ TR. തവ വായ്ക്ക് എതിർ വായില്ല Mud. രാജവായ്ക്കു പ്രത്യുത്തരം ഇല്ല. വായ്ക്കു നാണം 541. 2. opening, juncture തോണി വായിലേ നീരായ്പന്നു CG. കടിവാ., കോൾവാ., പുൺവാ. mouth of a wound. നെല്ലിന്റെ വാ. juncture of a grain's involucrums. തിരവാ. the crest of a wave. പാഴ്മരത്തിൻ വായിൽ പൂകും, വായിൽനിന്നു പുറപ്പെടും CG. to step between the double stems of the tree. പലവാ. Bhr. in different directions. (= വഴി). 3. edge of a sword etc. വാ. കനക്ക, വാ. അടൎന്ന, പോയ കത്തി prov.; കിണററിന്റെ വാ. പറിച്ചു TP.

വായങ്കം V1. a quarrel, dispute.

വായടെക്ക to silence = വാക്കു മുട്ടിക്ക.

വായൻ V1. loquacious, also വായാടി (തത്തകൾ വാ. ടികൾ MC.), വായാളി.

വായിലാക to be already half-eaten. വാ'യ കൃഷി MR. ready for the harvest (exaggeration). പറഞ്ഞു വാ'യിചേരുമ്മുന്നേ TP. before they could shut their mouth.

വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ N. pr. a (dumb) low-caste sage.

വായിഷ്ഠാണം, വായിളങ്കം see, വായ്പി —

വായൂർ Guruvāyūr?; വാ. കണികൾ N. pr. a low-caste sage.

വായേശ്രീ eloquence V1.

വായോല a deed of transfer or conveyance; a written voucher deposited in a heap of grain, specifying its quantity.

വായ്ക്കത്തി a large knife, cleaver.

വായ്ക്കയറു a rein.

വായ്ക്കര line of sea-shore V1.

വായ്ക്കരി a funeral ceremony.

വായ്ക്കല്ല (കിണറിന്റെ) the brim of a well.

വായ്ക്കാൽ So. a small or narrow canal (also in പൊന്നാനിവാ. 714, so ഏനവാ. So. N. pr. a place = vu. ഏനാമാക്കൽ).

വായ്ക്കുരൽ a flute വാ. നാളങ്ങൾ Bhg.

വായ്ക്കുരളായിചൊല്ലുക Anj. to backbite.

വായ്ക്കെട്ട a muzzle, curb; the art of stopping a man's mouth കടത്തിൻ വായ്കെട്ടും മനുഷ്യവായ്കെട്ടിക്കൂടാ prov.

വായ്ക്കേട്ട abuse.

വായ്ക്കോണനം കാണിക്ക No. = simpl.

വായ്ക്കോട്ട muzzle of dogs.

വായ്ക്കോമ്പ to bite. വാ'ൽവതിന്നടുക്ക Bhr. to get into the mouth. ഒരു തുള്ളിയെ വാ'വാൻ ചൊല്ലാവതല്ല CG.

വാ(യ്)ച്ചൊറിച്ചൽ മാറുവോളം നാണംകെട്ടത്തോ No. vu. itching of the mouth.

വാ(യ്)ച്ചൊൽ a by-word; omen taken from another's word V1.

വാ(യ്)ത്തല (3) edge of a knife വാളിൻ വാ. etc. point of a hoe; sluice of a tank or river V1.

വാ(യ്)ത്താരി a shout, huzza B.

വാ(യ്)ത്താളം (a sort of chorus), speaking in a high strain; വാ'ളക്കാരൻ a boaster V1.

വാ(യ്)നാറ്റം fœtid breath.

വാ(യ്)നീർ spittle, വാ. കൊഴിത്തുക V1.

വായ്പട bravado, word-war.

വായ്പടവു Cal. = വായ്ക്കല്ല on which either പാവുകല്ല are put, or ആളിമറ is built.

വാ(യ്)പറക to abuse, squabble വളരേ വാ'ഞ്ഞു MR. V2.

വായ്പാടുക to speak out, reveal, publish വാർത്തകൾ ഓരോന്നേ വാ'ടിപ്പിടിച്ചേ യിളങ്ങി, ആരോടും ഇതു വാ'ടില്ലെങ്കിലോ പോരായു, നമ്മുടെ ചേമന നമ്മിലേ വാ. CG. — vu. അമ്മാൾ വാപാടിച്ചി talkative.

വായ്പ്പാഠം learning by rote.

വാ(യ്)പ്പിടിയൻ the wild boar (huntg.)

വാ(യ്)പ്പിരട്ട So. abuse.

വാ(യ്)പിളക്ക to open the mouth (opp. മുറുക്കുക). പാട്ടുവാനായി വാ'ന്നാൻ, അതിന്നേരേ വാ. CG.; = ഇറന്നു 2, 112 പോക; also to gape.

വാ(യ്)പുൺ ulceration of the mouth.

വാ(യ്)പൂട്ട a gag, muzzle of bulls V2.

വായ്പൊതി പാത്രത്തിനു കെട്ടുക, see പൊതി.

വാ(യ്)പൊത്തുക to shut & cover the mouth.

വായ്പൊരുൾ meaning of words വാ. കൊണ്ടവർ നേരിട്ടു നിന്നു CG.

വാ(യ്)മട No. Palg. the drip of a roof, eave's board = വാവട 2.

വായ്മധുരം sweet words വാ'മേ മധുരങ്ങളിൽ നല്ലു prov. (opp. വായ്തിക്കാണം).

വായ്മലർ nice mouth ഓമന വാ. രിലാക്കി CG.

വാ(യ്)മീൻ a good sea-fish.

വാ(യ്)മുള്ള 1. keen language. 2. the pip of hens; croup. V2. (മുൾ 5, 845).

വാ(യ്)മൊഴി feeding with promises വാ. കൊണ്ടെങ്കൾ സങ്കടം പോയിക്കൂടാ CG.

വായ്മൊഴി deposition വാ. വാങ്ങി, അന്യായക്കാരനെക്കൊണ്ടു വാ.എഴുതിവാങ്ങി jud. to take deposition. അവന്റെ വാ. മൂലം അറിഞ്ഞു I heard it from his mouth. സമീപസ്ഥന്മാരുടെ വാ. കളാൽ തെളിഞ്ഞു MR. declaration.

വായ്മോതിരം the iron ring of a measure.

വായ്യാരം No. (ഹാരം?) big talk ഓരോ വാ. (& പായ്യാരം) പറഞ്ഞു vu.

വായ്യാക്കു oral communication എഴുത്തു കൊണ്ടു വന്നില്ല വാ. പറഞ്ഞു TR.

വാ(യ്)വിടുക to open the mouth wide, yawn, wail വാ'ട്ടു യാചിക്ക CG. വാ'ട്ടലുക SG. (in child-birth). ഉറവരെച്ചൊല്ലി വാ'ട്ടലറി Bhr. വാ'ടാഞ്ഞു dumb.

വാ(യ്)വിക്കാണം, — ാണം abuse, foul words No. അവൻ എനിക്കു വായിട്ടാണം പറഞ്ഞു (Mpl.). എന്നെ വളരേ വാ. ചെയ്തു jud.

വായ്വിളക്കം & വായ്വിയക്കം = വിഴാലരി a grain supposed to help children to a clear pronunciation.

വായ്ക്ക vāykka T. M. (C. bāyu, Tu. bāu, Te. vāču, see വാക). 1. To swell, increase, thrive

എന്റെ നെല്ലു വളരേ വായ്പ പോയി Palg. വായ്പ്പുന്ന കൊങ്കകൾ, പൂക്കൾ CG. അവക്കു സന്തോഷം വാച്ചിതു Bhr. ആനന്ദം, ആത്തി വായ്പും വണ്ണം Brhmd. വാച്ചെഴും കുതൂഹലം Bhg. ചെതസി വാച്ചൊരു മോഹേന വിശേഷമായി Mud. വാച്ച സൈന്യം Bhr. large. 2. to agree, fit, to be what may be.

വാച്ചതു = കണ്ടതു any thing. വാഴ്ത് എന്നാലും വളർത്തുന്നതുണ്ടു ഞാൻ SiPu. whose child soever it may be വാഴുന്നും ഉണത്തിച്ചാൽ PT. വാച്ച പ്രകാരം Vi. anyhow. വാ. എന്നാകിലും ചെന്നു പോന്നീടേണം Nal. whatever may be the result; so വാച്ചവൻ = കണ്ടവൻ (but അധികമുള്ള അകത്തളിരിൽ വാച്ചവർ കക്കയേ Mud. = 1 ab.).

VN. വായ്പു growth കുറഞ്ഞ വാ. CG. നിങ്കലേ പ്രേമവാ. AR. great love. വാ. എഴും CC. വാ. ള്ള പൂരികുഴൽ VCh. luxuriant. പനി കൊണ്ടു വാ. കുറഞ്ഞു CG. health & beauty. വായ്പോടേ ചെന്നു heartily.

വായ്പ & വായിപ്പ (T. വായ്പൽ procuring), a loan വാ. യായി തന്നതിന്നു പലിശയില്ല vu. അവിടുന്നു അരി വാ. വാങ്ങല്ലു prov. വാ. കൊടുക്ക lending. കടംവാ. കൊടുത്ത പണം TR.

വാര Port. **vára**, A rod = രണ്ടു മുഴം a yard.

I. വാരം **vāram** S. (വൃ). 1. Multitude, flock. സിന്ധുവാരങ്ങൾ waves. 2. a time or turn മന്ത്രം ത്രിവാരം ജപിക്ക KR. ഏകവാ. എന്നാലും ജനിച്ചില്ല Nal. once. 3. a week-day = ആഴ്ച (രവി —, ചന്ദ്ര —, കുജ —, ബുധ —, ഗുരു —, ഭൃഗു —, മന്ദവാരം).

വാരനാരി a prostitute, dancing-girl വാരമാനിനിമാർ Brhmd. വാരമുഖ്യമാർ, വാരസുന്ദരി KR., വാരസ്ത്രീ etc.

II. വാരം T. M. C. 1. Share (= വരവു?) in general, landlord's share, rack-rent chiefly of നെല്ലു (പാട്ടം of trees). വിത്തും ചെലവും കഴിഞ്ഞു പോൽ വാ. ഇതു, in the best case ഇടങ്ങാഴി വിത്തിന്നു വാ. 4 കണ്ടു, വാ'ത്തിൽ 11½ നെല്ലു കണ്ടു നികിതി തന്നു, വിത്തും വാരവും കൈട്ടുക to deliver it TR. ഈ നെല്ലു വാരത്തിന്റെ നിലം MR. വാരത്തിന്നു കൊടുക്ക to rent to another. ഫാ പൊതിപ്പാട്ട കണ്ടും വാരത്തിന്നു കൊത്തി (Bekal). Kinds: കുടി വാ. (കണ്ടു കെട്ടിയ പാട്ടത്തിൻ പത്തിന്നു രൂ കു. നീക്കി നൂ സക്കാക്കുള്ളതു of pepper, നെല്ലു പാട്ടം കെട്ടി കു. നീക്കി സക്കാക്കുള്ളതിനെ രാ ഉറുപ്പിക വില അല്ലാതേ അധികം ചേർത്തു കഴികയില്ല TR. 1797). ചെവ്വാ., പറമ്പുവാ. (1. = പാട്ടം. 2. = പുനവാ.), പുനവാ., മലവാ., മേലവാ. 2. T. So. (വാരുക) side, declivity ഗിരിവാ., അടിവാ. Trav. പുറവാ.

വാരനെല്ലു the landlord's share of rice വാ. ഇടങ്ങാഴി 29,990 TR. — കുടിയാന്മാരോടു വാരം പാട്ടം വാങ്ങി jud. — വാരശ്ശീട്ടു TR.

വാരക്കം (വാർ 3.). Press-money, advance to soldiers & servants Vi.

വാരണം **vāraṇam** S. (വൃ). 1. Warding off. വാ. ചെയ്തു VCh. to obstruct. 2. an elephant വാരണപന്തി Nal. a stable. വാ'ാസ്യക്ഷൻ 25. — വാരണമുഖവൻ Bhg., വാ'ാനനൻ Bhr. Ganapati.

വാരവാണം S. an armour, cuirass (= ബാണവാരം).

വാരാണസി S. **Benares** വാ. ക്ഷേത്രവാസിയാമീശൻ Bhg. Siva. വാ. പുക്കു Bhr. AR. = കാശി.

വാരാ = വരാ f.i. വാ. നിലം Barren land. വാരാതെ TR. etc. = വരാതേ; രുചി മനസി വാരാഞ്ഞു Bhr.

വാരാന്നിധി S. (വാർ) The ocean = വാരിധി.

I. വാരി **vāri** S. 1. Water വാ. യും ഊത്തു AR. in സന്ധ്യാവന്ദനം; often വാ. ദാനം (in tanks, wells, പന്തൽ) VilvP. ദാനങ്ങളിൽ മുഖ്യമായതു. 2. a trap for elephants, stake to which they are tied ആനവാ. TR.

II. വാരി T. M. (Te. C. slope = വാരം II., 2.). A lathe, reaper, rafter, resting on കഴക്കോൽ.

വാരികുഴി (I. 2) a pitfall for elephants.

വാരിജം S. water-born, a lotus; വാ'സംഭവൻ, വാരിജോത്ഭവൻ Brahma; — മകൾ Laxmi, — ശരൻ Kāma, — ശരാരാതി Siva. AR.

വാരിജാതി, see വാരിയൻ.

വാരിധി S. ocean മോടവാ. നിമഗ്നരായി, ആനന്ദവാ'ധൌ മീനമയാനിധേ Bhg. & വാരിനിധി, വാഴ്ചി.

വാരിനികരം S. much water വാ'ങ്ങളോട്ട കൊണ്ടൽനിര RC.

വാരിപൂരം S. inundation തീരദേശങ്ങളെ വാ'ത്തിൽ മുഴുകിച്ചു Bhg. [ലാപ്പുറം.

വാരിപ്പുറം (II.) top of a roof; side of ribs. = ചി

വാരിയെല്ല (II.) a rib സിരയും വാ.ം പെരികക്കാണായ്വരും VCh. (in old age).

വാരിരാശി S. the sea; fig. കാരുണ്യവാ. Bhg.

വാരിയൻ vāriyaṅ (വാരുക? see അസ്ഥിവാരി). N.pr. A class of Ambalavāsis who perform the lower temple-services & funeral ceremonies വാ'ന്റെ അത്താഴം prov. (see എമ്പ്രാൻ). hon. വാരിയാർ; f. വാ'ത്തി, hon. വാരിശ്ശിയാർ, വാരിയശ്ശാർ (വാരസ്യാർ MR.); the house വാരിയം (വാ'ത്തു ചെന്ന MR.).

I. വാരുക vāruya T. M. Te. (C. bāču). 1. To scoop up with both hands നെല്ല കോരി കോറി വാരി MR. gathered up. വീഴ്ന്ത വീരനെ വാരിനാൻ RC. ബാലനെ മന്നിടത്തിങ്കന്ന വാരി എടുത്തു Bhg. വാരി ഇടുക to put rice into the pot. പിണം വാരും കഴുകന്മാർ RC. കെട്ടോല വാരിക്കെട്ടി shut the book. വാരി വെപ്പിൻ (കവിടി for soothsaying) TP. കാൽ വാരി നിലത്തു തള്ളി KR. 2. to take in a heap. ചേല കൾ വാ. Bhr.; to rob മുതൽ വാരിക്കെട്ടി jud. ഏറിയ മുതൽ കുത്തി വാരി എടുത്തു TR. plundered. അങ്ങാടിയിൽ പുക്കു വാരിത്തുടങ്ങിനാർ SiPu. 3. to take with the right hand കരം പിടിച്ചോരു വാരി ഉണ്ടു TP. ഓരോരോ പിടി വാരിക്കൊടുത്തു KU. (ഭക്ഷിണ). — പണം വാരിക്കോരി ചെലവഴിക്ക by handfuls (f. i. in sickness). വാരി വലിച്ചു തിന്നേണ്ട കാലം young people ought to have a ravenous appetite No. vu. വാരിക്കളക to remove as sweepings; to depose. വാരിക്കൂട്ടുക to heap up.

വാരിക്കൊടുക്ക to give liberally സന്തതം വാരിക്കോരിക്കൊടുത്തു Bhr. gave more & more. [വാരിക്കൊ. is richer than തള്ളിക്കൊടുക്ക, less than കോരിക്കൊടുക്ക TP.] [Bhr.

വാരിപ്പൊഴിക to pour richly, മിഴികളിൽ വാ. CV. വാരിക്ക = എടുപ്പിക്ക.

II. വാരുക, ന്നു T. M. Te. (വാർ 2) lit. to draw lines 1. To cut lengthwise, trim a palm-leaf ഓല വാന്ത ഗ്രന്ഥത്തിന്ത കണക്കായി മുറിച്ചു തുരക്ക, വീട്ടുകെട്ടി ഇറ വാന്ത, (so മുഴുച്ചേടം 846); to cut meat in strips V1. മുള്ളുകൊണ്ടു ശരീരം വാന്ത പോയി jud. തീയത്തിക്കു (വയറു) കുത്തിവാന്ത TR. to stab & slash (= കുത്തി വലിക്ക). 2. T. M. Tu. (C. ബാച്ച) to comb (മുടി) = വാറുക V1. 2. 3. T. M. Te. (C. ബാരു to melt) to run, flow down ഓലോല വാരുന്ന ചോര Bhg. തോട്ടിലേ ജലം എല്ലാം വാന്ത പോയിക്കുടിയാൽ Nal. കളം തീരം പൊട്ടി വാന്നൊക്കപ്പോകും PT. കഫം വാന്ത പോയാൽ med. (from the nose); water to be strained off. VN. വാച്ച് (3) issue, flux നീർവാ. (= പ്രമേഹം). രക്തം വാ. women's bloody flux (opp. കറവാരായ്ക suppressed menses). ഇറക്കം വാ. ebbing No. vu.; മീൻവാ. etc.

v. a. വാക്ക (3) 1. to pour കണ്ണുനീർ Nal. ഓകവെച്ചതിൽ ക്രൂടേ വാത്തു വാത്തു PT. let run off. തലയിൽ വാ. med. വാത്തതു ചോറു (not കഞ്ഞി). 2. to found, cast വാത്തുണ്ടാക്ക; വാത്ത പാടായിരിക്ക roughly done, not polished.

CV. വാപ്പിക്ക f. i. കണ്ണുനീർ വാ. = കരയിക്ക; കിണ്ടി etc. വാ'ച്ചു. had cast.

VN. വാപ്പു 1. fusion, casting metals വാ. പണി etc.; വാപ്പുല foundry-furnace. 2. issue ചോരവാ. an ulcer, കവിൾവാ., അകവാ. s. med. cancer. 3. So. a large boiler (with 4 കാതു), caldron.

വാരുണം vāruṇam S. Referring to Varuṇa, a Purāṇa. Bhg.; = മദ്യഭേദം, അസ്ത്രഭേദം Sk. — West. [Bhr.

വാരുണി S. spirituous liquor, വാ. ഫലങ്ങൾ

I. വാർ vār S. Water = വാരി, hence വാരാംനിധി ocean, also വാരാർനിധി KR. വാരുകൾ, chiefly = വീഴാതമഴ.

II. വാർ T. M. C. Te. 1. A line (= വര, വരി). 2. a thong, leather-strap, belt; strip of palm-leaf, often വാറു, തോൽവാറു V1. 3. line of troops ഏതാൻ വാറും കതിരയും, ഏതാനും വാർ ഇങ്ങോട്ട വരുന്ന, കതിരവാറു വരികയില്ല,

കുമ്പിണിവാറും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. Sipahis. 4. what is length-ways; stress, pressure, strength of current. വാറാക്കിക്കെട്ടുക tight. അതിന്നു വാറു വെക്ക to prize, make much of. നെല്ലിന്നു വാറില്ല no great demand. നല്ല വാ. ഇപ്പോൾ very drunk. 5. greatness, luxuriancy, glory (=വാഴ), വാ. കന്തളം Bhr. വാ. കൊണ്ടീടും കൺ CC. വാ. തുടയിൽ വെട്ടി RC. big; esp. of breasts വാ. കൊങ്ക Bhr. വാ. കോലും കൊങ്കകൾ, വാരെഴും തങ്കൾ CG. വട്ട വാ. മുലയാൾ KR. വാ. മുലക്കോരകം രണ്ടും Chandra Sang. 6. presumptuousness, provocation V1. 2.

വാരക്കം (3) see above.

വാരണിക്കൊങ്ക (5) full breast വാ. നല്ലാൾ RC.

വാരാന്ന (4. 5) mighty വാ. രാക്ഷസർ, വാ. രാജ്യം RS. വാ. കപികൾ AR.

വാരാളം (4. 5) id. വാ. തെന്നൽ & വാർതെ. CG.

വാരിളങ്കിങ്ങം RC. a bold young lion, so വാരിളംപോർ മുലമൊട്ടകൾ Bhg 6.

വാരുറ (4. 5) glorious വാ. ലോചനൻ, വാ. തേർ, വാ. വാക്കുകൊണ്ടു വാഴ്ത്തി CG.

വാർകഴൽ (3) a shawm ഊതും വാ'ലോടം (Kṛṣṇa) song.

വാൎക്കളമാൻ? a young deer. B.

വാൎക്കാർ (3. 2) regular troops, the Mysoreans in 1778 കണ്ണാടക ആളെയും വാ'രെയും, 50,000 പട്ടാളം വാ'രും TR.; peons, Trav.

വാൎച്ചാൽ (4) a water-course to drain off excess of water.

വാൎതിങ്കൾ CG. (2) the young moon (or 5?).

വാൎമുടി ഉണ്ടാക്ക (2) women's cue made of their own hairs lost in combing (loathed by Pattars).

വാൎമെത്തും (5) long, glorious വാ. പട Bhr. തുമൊഴികൊണ്ടു വാ'മാറു പറഞ്ഞു CG. impressively (?).

വാൎമൊഴി (see വാരോല) anonymous false report എന്നൊരു വാ. കേട്ടു CG. (2. 6).

വാൎക്ക, വാൎച്ച, see വാരുക II.

വാൎത്ത vārta S. (വൃത്തി). Report, news വാ. കൾ എന്തൊന്നുള്ളു Bhr. (=വൎത്തമാനം). ഒരു വാ. ചെവിതോറും നടക്കുന്നു No. vu. bazar-talk. വാ. കൾ നടത്തുക VCh. to spread rumours. വാ. എല്ലാം അറിവതിന്നു Bhg. the state of matters. ഭൎത്താവിൻെറ വാ. പോലും tidings of her husband. നേരില്ല പാരിലേ വാ. കൎക്കിടകാലം Nal. എന്നുടെ വാ. അറിയുന്നതുണ്ടു ഞാൻ KR. I know who & whence I am. വാഴപ്പഴത്തിൻെറ വാ. യെ കേട്ടു CG. heard about plantains. കല്യാണ വാ. പറഞ്ഞു about health.

വാൎത്തപ്പാട്ടു T. V1. a promise, vow.

വാൎത്താവഹൻ S. a messenger; hawker.

വാൎത്തായകൻ S. a spy, agent.

വാൎത്തികം S. a commentary, gloss ഭാഷ്യവാ'ങ്ങളും കേൾക്കായി Si Pu.

വാൎദ്ധകം vārdhaγam S. (വൃദ്ധ). Old age; gen. വാൎദ്ധ്യം as പെരുമാൾക്കു വാ'മായ ശേഷം KU. വാ'കൃകാലത്തു വാ'കൃപീഡ Brhmd.

വാൎദ്ധി S. vārdhi (വാൎ I.)=വാരിധി The sea വാ. യിൽ വലയുന്ന തോണി KR. ധാന്യിയിൽ നിറഞ്ഞു പരന്ന വാ. AR.

വാൎഷികം vārṣiγam S. (വൎഷം). Monsoonish; lasting a year or പക്ഷങ്ങൾ എനിക്കു വാ'ങ്ങൾ KR. the 8 weeks seem to me as many years.

വാറണ്ടു, — റാണ്ടു E. warrant അയക്ക, പുറപ്പെടുക.

വാറു vāṟu =വാൎ 2. 3. 4. 6. (also loc.=പാറു a sea-boat). [ways.

വറിട (2) a shred of palm-leaf taken off length-

വാറുമീൻ B. a kind of fish.

വാറോല (2) a placard, anonymous writ. വാ. തൂക്കുക announcing a crime either committed or intended, or denouncing a person.

വാറുക vāṟuγa, റി V1.=വാരുക II., 1. 2.

വാറു So. straining, decanting; distilling (വാരുക II., 3).

വാറുക=വാരിക്ക 1. to strain, drain off അത്തിപ്പേർ വെട്ടി വാ'ം നീർ GP. വെള്ളം കോറുകയും വാ. യും (Coch.). 2. So. to distil.

വാല vāla 1. No. (ബാല) Fresh toddy. euph. for കൈപ്പുകൾ (സോവിക്ക No. Palg.) 2. (T. young; or വാൽ 4.) a certain season ഞാറു—വാ., തിരുവാലത്തിരി. 3. P. bālā above; a turban V1. (P. bālā-band).

വാലാക്കുഴ B. an ornamented wooden lance, emblem of royalty, വാ. ക്കാർ.

വാലായ്മ T. M. (വാൽ 4.) impurity of men & cows after birth etc. ചത്താലും പെററാലും വാ. = പുല = വീട്ടുവാ. (for a birth 10-12, death 10-16 days); നാട്ടു വാ. public mourning after a king's death, also വാലായ്ക V2. = ദീക്ഷ.

വാലി 1. (വാലുക?) Low ground near a river V1. തോടനും വാ. യും രണ്ടു നിലം TP. 2. (വാൽ) CrP. a kind of bearded paddy.

I. വാലുക vāluγa = ഓലുക, വാരുക II., 3. So. 1. To run, drip, to be strained മൂക്കു വാ. med. Nid. വാല വെക്ക to place so as to run off. 2. to be distilled V1. (see വാററുക). 3. B. to take root, as yams.

വാലുശേരിക്കോട്ട TR. — see ബാലി. [drug.

II. വാലുക S. 1. Sand. 2. ഏലവാലുകം a

വാൽ vāl 5. (S. വാലം, വാരം G. 'oura). 1. The tail വാൽനിര എടുത്തു RC. (sporting monkeys). കണ്ടാലപ്പോഴേ വാ. എടുക്കയേ ഉള്ളു PT. to defy. വാ. പൊങ്ങിച്ചു മണ്ടി AR. വാലടി കൊൾക്ക KR. വാന്മേൽ എയ്തു AR. വാലും തലയും (also fig.). 2. what is tail-like, train, trail വാലു തല ഇരട്ടിക്കും KU. increase of interest; a handle, spout വാലൂരിക്കിണ്ടി TP. 3. (വാലുക) spittle V1. 4. aM. T. (വൽ) purity, whence വാലായ്മ.

വാലധി S. & ബാ — the tail KR.

വാലൻ tailed വാ. (& — ം) പേക്കൻ No. = മിട്ടിൽ. കോഴിവാലൻ CrP. a kind of paddy.

വാലാട്ടം wagging of tail. വാ'ട്ടിപ്പോക to draw in the tail, to be humbled. വാലാട്ടി MC. the wagtail.

വാലാൻ, see ബാലാൻ, a fish.

വാലിടുക (2) to form flaps of the cloth put on. പീതാംബരം കെട്ടി വാ'ട്ടുടുത്തു ChVr. പൂക്കച്ച കെട്ടി വാ'ട്ടു Sk. പട്ടുകെട്ടി നാലഞ്ചു വാ'ട്ടു ചാടിക്കളിച്ചു Anj.

വാല്ക്കണ്ണു = അപാംഗം ChS.

വാൽക്കാണം duty levied on cattle.

വാൽക്കുടം the end of a tail സിംഹത്തിന്നു വാ'ത്തിൽ ഒരു മുള്ളു MC.

വാൽക്കൊഞ്ചു B. the tail of a horse.

വാൽക്കോതമ്പു (mod.) barley.

വാൽത്താര or നൂൽത്താര the hairless underpart of a tail. Palg.

വാൽനക്ഷത്രം, വാൽമീൻ a comet V1.

വാൽമുളകു long pepper = ചീനമുളക.

വാല്യം = ബാല്യം; also വാലിയത്തച്ചൻ, വാ'ത്തു മേനോൻ KU. the first minister of Cochin.

വാവൽ vāval T. M. C. Tu. (വവ്വുക?). A large bat വാ. പക്ഷി; also വവ്വാൽ 920.

വാവിഷ്ഠാണം, see വായ്.

വാവു vāvu̥ T. M. (Te. bā fr. ഉവാവു q. v.). A holiday, change of the moon വാ. തോറും ബലി നല്കും Bhg. കറുത്തവാ. (അമാവാസ്യ), വെളുത്തവാ. (പൌർണ്ണമി), ഇളവാ. = പഞ്ചമി V2., മുഴുത്ത ഉവാവു V1., പിതൃവാവു 661., കറുത്ത വാവിന്നു പിതൃക്കൾക്കു ബലിഇടുക vu. വാവുന്നാൾ വികൃതിയായൊഴിഞ്ഞ് ഒരു വസ്തുവില്ല Mud. കർക്കടമാസം വാ. ഊട്ടേണ്ട മയ്യാദയായി നടന്നുവരുന്ന അടിയന്തരം TR. വാവുന്നാൾ അർദ്ധരാത്രി Bhr.; chiefly full moon. നിറമുള്ള തിഥി തുടങ്ങും വാവല്ലോ Mud. ദശയറുതി മരണം വാവറുതി ഗ്രഹണം prov.

വാവട 1. a sweetmeat. 2. (loc.) a thin narrow board nailed on rafters, shingle [gen. വാ(യ്)മട]. വാ. യോടു edge tiles.

വാവൂട്ടൽ: കർക്കടകഞ്ഞാററിൽ 2 ഓണം ഉണ്ടു ഇല്ലന്നിറയും വാ'ലും prov. 2. Sūdras feasting Brahmans on വാവുന്നാൾ.

വാശി vāśi 5. (Ar. P. വാജിവ്? or വാഷ്ക്ക?). 1. Equity, excess or surplus, agio. ഇതിന്നു വാ. കൂട്ടിക്കണ്ടു TR. allow for. വാ. വെച്ചുകൊടുക്ക to give into the bargain, abate the price for different standards of measure & weight. രണ്ടും വാ. = ഒക്കും V1. സലാം വാജി സലാം TR. many, many Salāms. വസ്തുവക വിലിച്ചു മുക്കാൽ തിട്ടവും അരവാ. യും കാൽ വാ. യും കൊടുപ്പിക്ക VyM. half as much more. അര വാ. യും ഇരട്ടിയും ആയാൽ VyM. അളവു വാ. യും പരദ്രവ്യവും KU. (a royal income). വലിപ്പം കാൽ വാ. കൂടും MC. ഏലം കാൽ വാ. പിരിഞ്ഞിട്ടില്ല TR. scarcely a trifle. — നൂററിന്നു 10, 15 വാ. 10,

15 % interest. 2. difference വിലവാ., അരവാ., കാലവാ., = $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ (വാ. nearly expletive) $\frac{3}{4}$ വാ. തീൎന്നു (a work) No. മണ്ണുവാശി = നിലഭേദം quality of soil. 3. M. (= വാചി 2. P. bāzi) a bet, stake വാ. പറകയും ആൎത്തുവിളിക്കയും Bhr. (in battle); hence obstinacy വാ. പറയുന്നതെന്നതു തോന്നലാം KR. may seem merely obstinate contradiction. വാ. കിളൎത്തുക V1. to instigate. ദുൎവ്വാ. blind zeal. ചൊൽ കേളാതേ വാ. യെ പൂണ്ട സുയോധനൻ CG. blinded by passion.

വാശികാണുക (1) to look better, preferable; (2) to find excess or deficiency.

വാശികുറുക (1. 2) to fall short. വാ'റാതേ അതു സാധിക്കും without fail. നാശമായിരിക്കുന്ന വാ'റിന മൂലം KR.

വാശിക്കാരൻ (3) an obstinate person.

വാശിപിടിക്ക (3) to vie, emulate; to be stubborn. വാ'ച്ച് ഓടിക്ക to get up a race. വാ'ച്ചത് ഒഴിച്ചുകൂടായ്കയോ Mud. are no more amenable to reason.

വാശിയാക (1. 2) to recover എൻെറ ദീനത്തിന്നു അപ്പോഴേക്കു വാ'മോ epist. = ഭേദം.

വാശിത S. vāśiδa (lowing). A cow; a wife.

വാശിവ് = വാജിവ് q. v., നിണക്ക് ഇതിന്ന് ഏറ വാ. പോര TR. you have not made out your claim.

വാശ്ശ, see വായ്ക്ക, വാച്ച.

വാസം vāsam S. (വസ്). 1. Dwelling; habitation നിന്നുടെ വാസഗൃഹം എവിടേ Sk. (= നീ ഇരിക്കുന്ന ഗൃ.). ആത്മവാസസ്ഥിതിദുഷ്ക്കീൎത്തിദം VetC. (for the poor). 2. = വാസന perfume. വാസയോഗം scent for clothes.

വാസന S. (abiding). 1. Odour, flavour, scent. അതിൽ വാ. കേററി VyM. made fragrant. — fig. symptom സന്നിയുടെ വാ. പോലേ ഉണ്ടു MR. typhus-like. വാ. പിടിക്ക to emit a smell; smell at. 2. idea, impression or propensity, considered as the abiding influence of former lives ജന്മാന്തരവാ. കളാൽ ബദ്ധൻ, കൎമ്മവാ. കളാൽ ചുററപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ദേഹികൾ etc.; ആശിച്ചു പൂൎവ്വവാ. യാലേ Brhmd. പൂൎവ്വജന്മാൎജ്ജിതവാ. യാൽ AR. വാ. ാധീനം ജഗച്ചേഷ്ടിതം, വാ. നെക്ക് ഒരിക്കലും ഭംഗം ഇല്ല SiPu. innate tastes or instincts last thro' all successive births. പ്രകൃതിഗുണവശാലുള്ള വാ. കളെ നീക്കുവാൻ വേലയത്രേ Bhr. യാതൊരേടത്തു മനോവാ. ആകുന്നിതു ചൈതന്യരൂപമതു പോലേയായ്പരും നൂനം Bhg.; പുണ്യവാ. desire after virtue. ആൎക്കു വാ. ഏറും ധനുസ്സിങ്കലേക്കു Bhr. വിദ്യാവാ. scientific talent. കാവ്യവാ. poetical vein. വാ. നാരിമാരിൽ ഇല്ല Bhr. does not take to women. ആസ്തികൾ കഴിയുന്നേടത്തോളം ക്ഷയിപ്പിപ്പാനല്ലാതേ വൎദ്ധിപ്പിപ്പാൻ വാ. ഇല്ലായ്കയാൽ TR. being an incorrigible prodigal. 3. instinct of animals MC. 4. practice, habit V1. വാ. ക്കാരൻ experienced.

വാസനം S. 1. dwelling ഹൃദി വാ. ചെയ്ക SiPu. 2. perfuming, fumigating.

വാസനശീലൻ So. amiable.

വാസനാബലം (2) natural inclination.

വാസന്തകാലം S. (വസന്ത). A sterile, pestilential year V1.

വാസന്തികം vernal.

വാസരം vāsaram S. (വസ്). Morning, day [ഏകവാ. Bhg.

വാസരാധീശൻ S. the sun. വാ'ശാന്വയം AR. the solar line. — (അധീശൻ).

വാസവൻ S. (വസു). Indra. വാ. മുമ്പായ വാനവർ CG., വാസവാദികൾ AR. the Gods.

വാസസ്സു vāsas S. (വസ് to wear). Cloth ഏകവാ. കൊണ്ടു സംവൃതമായുള്ളംഗം KR. — in Cpds. കൃത്തിവാസാവു SiPu. Siva.

വാസി vāsi S. 1. Inhabitant (വാസം), residing, പുരവാ. കൾ Bhg. വനവാ. etc. 2. dressed ചീരവാ. Bhg. 3. = വാച്ചി. [fragrance. denV. വാസിക്ക, (V1. വാസനിക്ക) to emit part. pass. മലയജവാസിതമാറു CG. a breast made fragrant with sandal-powder.

വാസിത a woman (= വാശിത).

വാസുകി S. N. pr. One of the 8 kings of serpents, (അഷ്ടനാഗങ്ങൾ), Bhg.

വാസുദേവൻ S. (വസു —) Kṛṣṇa.

വാസ്തവം vāstavam S. (വസ്തു). 1. Substantial,

real സപ്നം വാ. എങ്കിൽ സംസാരം സത്യം തന്നേ Bhg. 2. demonstrated വാ'മായിരിക്കുന്ന ഫലം Gan. the proved result of an arithmetical operation. 3. news ചാരന്മാരെ അയച്ചു വാ'ങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു Sk. വാ. പറക = വാത്തകൾ Bhr.

വാസ്തു vāstu S. (വസ്). 1. Site of a building. 2. a new house വാ. ബലി കഴിക്ക Bhr. (vu. also before കൊടിയേറ്റം at the beginning of a festival, or to get rid of any ഉപദ്രവം); വാ. പൂജ dedication on the day when the doors are set up. 3. (loc.) the God of the builders (ആശാരി), supposed to indicate the qualities of each site & direct the workmen; he sleeps on the ground, the head toward SW., the feet NE. [No. ബലി as കുറിപൂജ 274., or against any ഉപദ്രവം is offered to തച്ചുഗ്രളികൻ].

വാസ്തുചീര, (S. വാസ്തുകം) Chenopodium album; also നാട്ടുചീ., പരിപ്പുചീ.

വാസ്തോഷ്പതി S. genius of the house; Indra.

വാഹകൻ vāhayaṅ S. (വഹ്). A bearer അന്തോളവാ'ന്മാർ Nal. carriers. വാ'ന്മാരെക്കൊന്നു AR. those who led him bound.

വാഹം S. carrying; a vehicle, സാത്ഥവാ'ൻ.

വാഹനം S. 1. vehicle, conveyance as a horse, elephant. ശത്രുഘവാ'ൻ Viṣṇu. ഐശ്വര്യങ്ങളും എല്ലാം വാ'ങ്ങളും തന്നിരുത്തുന്നതും ഉണ്ടു KU. I grant every honor. 2. a chariot, waggon = രഥം Bhg.

വാഹിനി (f. of വാഹി driving) an army അരിവാ. Bhr. the foe. വാ'നീപൂരം Brhmd.

വാളം vāḷam (T. = വളവു). 1. An ingot, lump (T. Te. C. pāḷam), a bar of gold, iron പഴുപ്പിച്ച ഇരിമ്പുവാ'ങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കൂട്ടുമ്പോലേ VyM. 2. a hammer for the chisel.

വാളമീൻ Vl., വാള T. B. a fish, Trichiurus.

വാളൻ vāḷaṅ (വാൾ) 1. A sawyer. 2. a caste of fishermen in backwaters. D. 3. sword-like; വാ. പുളി tamarind (വാ. ളികടി Pay.).

വാളി T. So. a golden ear-ornament (വാളിക S. ring) Palg. = അലിക്കത്തു; മൂക്കുവാളി a large nose-ring thro' the partition of the nose.

വാളിയങ്കം, see വായ്ത്തിളങ്കം.

I. **വാളുക vāḷuya** (വാഴക 3.). To sow, cultivate കൊതമ്പി വാ.; കണ്ടത്തിൽ വിത്തു വാളി & കണ്ടം വാളിയിരിക്കുന്നു jud. വാളിപ്പൊലിച്ചിട്ടു വരും TP. having finished.

VN. വാളിച്ച No. vu. = വാളൽ.

CV. പുത്തരിക്കണ്ടം വാളിക്കുന്ന പഴയരിക്കണ്ടം വിത്തുട്ടന്നു TP.

II. **വാളുക, ണ്ടു** No. (വാൾ, വാരുക II.). To scratch, slice വാണ്ടു കൊടുക്ക (opp. പൂണ്ടു കൊടുക്ക prov.). വാണ്ടെടുക്ക to slice a cocoa-nut in horizontal pieces. — കുപ്പിക്കണ്ടംകൊണ്ടു കാൽ മുറിഞ്ഞിട്ടില്ല വാണ്ടുപോയതേയുള്ളു No. vu.

വാൾ vāḷ 5. (Te. vāl fr. വൾ bent?, Te. vaḍ sharp). 1. A sword കാറ —, ഇരട്ട — V2. two-edged. വാൾ ഇളക്കുന്നത് ഇടിമിന്നൽ പോല KR. (guards). വാൾ ഓങ്ങി ഇളക്കിനാൻ CG. വാളുറയൂരി Mud. drew the sword. ചുണ്ടിന്മേൽ വാൾ കുത്തിനിന്നു TP. saluted. വാൾകൊൾക V1. to go to war. വാൾ ഇതു വെക്കാം Mud. I give up my Vezīr's office. വാളിന്നു നെയ്യിടുക 579. met. power, government. വാൾ എറിഞ്ഞിട്ടും തൊഴുതു TP. Nāyars. വളരേ ആളും വാളും കൂടി a tumultuous assemblage; fig. വാളിടെന്ത കണ്ണാൽ RC. വാൾ ഏല്പും മിഴിയാൽ KR. കമ്മങ്ങളെ ജ്ഞാനവാളിനാൽ ഛേദിച്ചു Bhg. 2. a saw. 3. sword-like; a fish = വാള; fruit of leguminous plants (see വാളൻ, ആയ്പ്പവാ., അവര).

വാളലക the blade, വാളുറ the sheath of a sword.

വാളുപലിശക്കാരൻ attendant of a Rāja (വാളും പലിശയും arms). ഒരു വാ. TR.; also വാൾ പലകക്കാരൻ B.

വാളും കയ്യും the sword-arm, വാ. കൊതമ്പി TP.

വാളേറു throwing up swords & catching them. വാ. കാർ. — വാളെറിവിദ്യ juggling.

വാൾക്കളി sword-dance V2.

വാൾക്കാരൻ a swordsman; a sawyer.

വാൾനമ്പി armed Half-Brahmans; their leader (തങ്ങൾ) KU.; sword-dancers before Subrahmanya.

വാൾപ്പാടു the length of a sword. വാ'ട്ടിലടുത്തില്ല Bhr. within reach of sword.

വാൾപ്പിടി the handle of a sword; swordsmen (see പിടി 5).

വാൾപ്പുലി a rhinoceros (see ഭക്ഷ്യം) Nal.

വാൾപ്പൂജ KU. an institution of the Calicut dynasty.

വാൾമീൻ (3) the sword-fish.

വാഴ vāḻa T. M. (C. bāḷe, Tu. bāre). 1. The plantain-tree, Musa paradisiaca, symbol of plenty (marriage). വാഴ വെക്ക to plant. വാഴ കുലെച്ചു MR. bears. 2. what is like it കറവാ., കനകവാ., പെരുവാ., മരവാ., വണ്ടുവാഴ. Kinds: അടക്ക —, അടുക്കന്മൂവൻ —, അണ്ണാക്കണ്ണൻ —, ഏറാടൻ (V2. sugar-plantain), കടളി — Anj., കരു —, കപ്പൂര — KR., കല്ല — (wild), കാട്ട — (also = Canna Ind.), കന്നൻ — (or കന്നൽ), ചിങ്കൻ — (Anj. ചിങ്ങൻ), ചെവ്വാ. (or ചുവന്ന), തെക്ക —, തെഴുതാണി — (Palg. പൊണ്ണൻ — i. e. തടിയൻ), നൈന്ത്ര — (best sort, vu. നേന്ത്ര —; also തെഴ —: കന്ന ഉണക്കി ട്ടേ കഴിച്ചിടുകയാൾ), പടൽ — V1., പട്ട —, (No. = മണ്ണൻ —), പൂവൻ —, പൊളു —, മണ്ണൻ —; മലവാഴ Palg. exh. [പടുവാഴ 599. all kinds except നൈന്ത്ര —, മൈശൂർ —, തെഴുതാണി — & പൂവൻ]. Parts: വാഴക്കന്ന shoots, — കണ the rib of a plantain-leaf, — കണ്ട bulb of shoots (eaten), — കാമ്പു the heart of the pl. tree ആനക്കൊമ്പും വാ.ം ശരിയോ prov., — കായി green plantains [— കാ(യ്)ക്കറി; ഉട (= ഉടഞ്ഞു) വാഴക്കാ No. ripe Neintra — boiled, cut, dried & eaten with ചക്കരക്കട്ടി poured over the hot fruit; വറുത്ത വാഴക്കായി Cal. or പൊരിച്ചകായി No. made of green Neintra], — ക്കിഴങ്ങു (വാഴക്കിഴങ്ങിലേ വെള്ളം GP.), — കുടപ്പൻ (— നേറ അഴി MC.), — കുടം = prec., മാമ്പു, — കുണ്ട = മുരട്ട, — കുല (ഉണ്ണ വാഴക്കുല fee of 1 gold fanam, equivalent to a plantain bunch payable by tenants, exclusive of rent), — ക്കുമ്പു, — കൈ (rib of pl. വാ. മുറിക്ക or വാഴയണ മുറിക്ക a delicate sword-exercise), — ച്ചീപ്പു (or — പ്പൂടല, — പ്പള്ള) comb, — ത്തട (or — പ്പിണ്ടി) stem, — ത്തലെക്കലേപ്പു (GP 67. or മാണി, മാമ്പു), — നാർ (പട്ടരുലും വാ'രും prov.), — പ്പഴം (വാ'ങ്ങളെ കാണുന്ന നേരത്തു ബാലകർ ചാരത്തു ചെല്ലുമല്ലോ CG.), — പ്പോള rind, — മാണം Trav. (= വാഴക്കിഴങ്ങു), — മാണി 807, — യില leaf (used as plate etc.).

വാഴക്കണ്ണൻ CrP. a kind of paddy.

വാഴപ്പൂല്ല a lily-grass.

വാഴ്ക vāḻuya T. M. C. Tu. (Te. ബാ fr. വഴ). 1. To live മമ പരിചാരകനായി വാ. മേൽനാൾ എല്ലാം UR. ഉൾക്കരുന്നികൾ വാഴ്ക രാമനാചായ്ന്നരം AR. = പാക്ക; often aux. V. = ഇരിക്ക, വസിക്ക, f. i. കേണുവാണു CC. കാണുമ്പോഴും കാണാതേ വാഴുമ്പോഴും Bhg. 2. to live well, happily അവൾ അവനോടു കൂടേ വാഴുന്ന V1. വാഴുന്ന സ്ത്രീ married. വാണു യഥാസുഖംVetC. 3. v. a. (= ആളുക, വാഴുക) to cultivate കണ്ടംകൃഷി വാ. V1.; ഉപ്പുവാ. to make salt V2. 4. to rule, reign രാജ്യം വാ. KU.

വാഴാനിലം (3) uncultivated land = വാളാത്ത.

വാഴി 1. living somewhere. കന്നവാ. a mountaineer. 2. a ruler. ദേശവാ. a chief. അയൽവാ., നാടുവാഴി; hon. വാഴിയോർ KU., title of ruling Half-Brahmans. 3. (= T. പാഴി) broad വാഴിക്കൈക്കോട്ട = പടന്ന; also വാഴിക്കോട്ട.

CV. വാഴിക്ക (1) മെത്തമേൽ വാ'ച്ചു Bhg. made to sit; (2) to get a girl married (പെണ്ണിനേ), esp. Mpl. = കെട്ടിക്കൊടുക്ക; (4) to make to rule അരചനായി വാ'ച്ചു Mud. നാലാം ക്രാമായി വാ'ച്ചേക്കുന്നു KU. to appoint to a dignity.

വാഴ (1) life, വാഴനാൾ = വാണാൾ life-time; (4) a ruler ബാഉ TP. = വാഴന്നോർ.

വാഴന്നീത്തിടുക (4) No. hon. = വാഴിക്ക, past t. വാ'ന്നീത്തു f. i. മൂത്തേടം ഒഴിച്ചു ഇളയേടം അരിയിട്ടു വാ. KU.

വാഴന്നോർ (1. 3) inhabitants, cultivators; (4) a governor, baron ബാഉന്നോർ TP., Bayanor TR. title of കടത്തുവ Rāja. രണ്ടില്ലം വാഴന്നോലും KU. (pl. as മൂത്തോർ); in Kaḍ. പുതുപ്പണം, കണ്ണമ്പത്തു, വള്ളിയാട്ട, പാറക്കടവു 4 വാഴന്നോർ under Porlāṭiri.

വാഴും, വാഴവർ KU. a ruler (a title).

വാഴ് aM. 1. life നിന്നോടു പിരിന്തുള്ള വാഴ് വാഴ് വാമല്ലു RC. 2. Imp. = വാഴ്ക V1. hail!

വാഴ്ക (1. 2. 4) live! hail! മരുന്നുവാ. മന്തിരവും വാ. എന്നാചാരി എന്നും വാ. എൻകരിക്കളും വാ. MM. (close of the book). എന്മകൻ വാ. CG. never mind! (said in lifting up a child that fell). The Imp. is treated as Noun, hence denV. വാഴ്കിക്ക to cry hail! greet ദുൎയ്യോധനാദിയേ തൊഴുതു വാഴ്കിക്കും ChVr 7.

വാഴ്ക (loc.) = വാഴിക്ക 4. എന്മകനെ രാജ്യത്തിങ്കൽ വാ. വേണം Coratti P.

VN. വാഴ്ച (1) Living prosperously ശൃംഗാരത്തിൻ മംഗലവാ. യും വാണു നിന്നാർ CG. (Kṛṣṇa & Rugmiṇi). വാ. ചോറു mutual obligation in marriage V1.; (3) cultivation; (4) reign, government നാട്ടുവാ., ഇടവാ. etc.; നൂറെറാന്നു വാ. 101 successions promised to the Trav. dynasty. രാജാവായി വാ. കഴിഞ്ഞു KU. commenced to reign. വാ. കഴിച്ചു made to reign, enthroned KU. വാ. ക്കാരൻ a regent V2. — met. വാഴ്ചയോടു നടക്ക No. = അധികാരത്തോടു. — വാഴ്ച ചെല്ലുക No. to last long (clothes) = ഒരാടു നില്ക്കു.

വാഴ്ത്തി (foll.) praiser, കേകികളാകിന വാ. കൾ വന്നു CG. = വന്ദി birds served as bards.

വാഴ്ത്തുക (= വാഴ്കിക്ക) to bless, praise, extol വീൎയ്യങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിച്ചു Mud.; also: വാഴ്ത്തിക്ക id. നാരായണനുടെ കീൎത്തികൾ വാ'ച്ചു സഞ്ചരിച്ചീടിനാൻ Bhg 6. (or cause to praise).

വാഴ്വ prosperity, happy life (see വാഴ്). തമ്പുരാന്റെ വാ. CatR. blessing.

വി vi S. 1. (ദ്വി, L. dis —) Particle of separation, privation, wrongness, difference, spreading. 2. വിസ്സ് (L. avis) a bird.

വിംശതി S. (ദ്വി). Twenty വി. കോടികൾ Sk. In Cpds. വിംശകം, വിംശൽ.

(വി) വികചം S. Blown, വികസിതം.

വികടം S. 1. uncommon, huge, hideous കരാള വി'നായി AR. 2. T. So. opposition, impediment, danger. അകട(ം)വികടം, അകടു (p. 3), വികടു. അകടവികടാക്കി frustrated, also വികടിക്ക B.

വികടക്കാരൻ disturber, meddler.

വികരാളം S. dreadful ദംഷ്ട്രങ്ങൾകൊണ്ടു വി. VCh.

വികൎത്തനൻ S. the sun.

വികൎമ്മം S. wrong; exploit, feat V1.

വികലം S. defective നയനവി'ൻ ഞാൻ ChVr. blind. വികലാംഗൻ maimed.

വികല = വിനാഴിക.

വികല്പം S. 1. Alternative; doubt, indecision ബുദ്ധിക്കു വി. വന്നു Bhr. അണുവളവും വി. ഇല്ല KeiN. അതിനേതും ഒരു വി. ഇല്ല Mud. who doubts it? കല്പിച്ചു കല്പനെക്ക് അല്പം വി. ഇല്ല, നില്പാൻ വി. ഇല്ലാത്തവൻ SiPu. In gramm. optional (= വിഭാഷാ "either — or"). 2. mistake വികല്പകല്പിതം മായ എന്നറിയേണം SidD. ഇന്ദ്രിയവി'ങ്ങൾ പോകും Bhg. illusions of senses.

abstr. N. വികല്പത്വം state of doubt or illusion, മായയാൽ വി. ബുദ്ധിക്കുണ്ടാക്കപ്പെട്ടു Bhg.

വികല്പനം, — ല്പിതം optional, doubtful.

denV. വികല്പിക്ക to alternate, waver, Bhg. വ്യാഘ്രരൂപേണ വി'ക്കുന്ന ചിത്തവൃത്തി ക്രോധം Vednt. (interchangeable, like? or going astray?). [Bhg.

വികസിക്ക S. to blow, expand താമര, മുഖം CV. ലിംഗം വികസിപ്പിച്ചു കൂടാക്കു Nid. = നിരുദ്ധമണി.

part. pass. വികസിതം blown (= വികാസം).

വികാരം S. 1. Change, വികരിക്ക V1. to alter; transition to action അഗ്നീടെ വി'മാം ഉഷ്ണം Bhg. കാലിന്നു വി. ഇല്ല cannot move the leg. 2. altered appearance വക്ത്രനേത്രങ്ങൾക്കു വി. ഇല്ല AR. (though wounded). പീഡയോ മോഹമോ എന്നറിവാൻ മുഖവി'ത്തെ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കി KR. = ഭാവം workings of the face; in med. dangerous symptoms to appear. 3. agitation esp. through passion, perturbation 8 വി. കാമക്രോധലോഭമോഹമദമാത്സൎയ്യഡംഭാസൂയ Vedt D. ആത്മാവിൻ വി. ൩ അദ്ധ്യാത്മികം, അധിദൈവികം, അധിഭൌതികം Bhg. കാമ —, മാരവി. etc. Bhr.

വികാരി 1. producing or undergoing a change. 2. Port. vigario, a parson എന്റെ വിഗാരി

തപം നടത്തുവാൻ ഒഴിപ്പിച്ചു തരിക (Syro-Rom. letter).

denV. വികാരിക്ക v. n. to change, act പിത്തം വി'ച്ചു കാമല ഉണ്ടാം a. med. (also വികരിക്ക).

വികാസം S. blowing (opp. സങ്കോചം). പൂവിൻ വികസത്തെ (sic) കണ്ടാൽ Anj.

വികാസി expanding.

വികിണ്ണം S. (part. pass.) split, dissolved. Bhg.

വികൃതം S. (part. pass. of കൃ) Changed, esp. for the worse; distorted, miserable. — വികൃതൻ sick.

വികൃതി S. 1. = വികാരം f.i. the numbers 1—10 are പ്രകൃതികൾ 10—100 ഇവറിന്റെ വി. കൾ Gan. derived formations. പ്രകൃതിനിഷ്ണൻ എങ്കിലും ഇന്നു ഞാൻ വി. കൊണ്ട ഓരോ ഭാവം ChVr. momentary change, action, humour രജോഗുണവി. അതു നൂനം VCh. 2. depravity മരണജനിമയ വി. ബന്ധം AR. the bonds of (former) sinful action. വി. കാട്ടുക to show perverseness, വി. പറക. 3. bad, of things വാഴുന്നാൾ വി. ആകുന്നു Mud. inauspicious; of persons വി. കളിൽ അതിവിരുതൻ Nal. wicked. അവൻ വി. vu.

abstr. N. വികൃതിത്വം roguery, baseness.

വികൃഷ്ടം S. (part. pass.; കൃഷ്) drawn asunder. — M. vileness, insolence വി. പറക V1. ചെയ്യു വി'ങ്ങൾ പൊറുക്ക CatR. — എത്രയും വികൃഷ്ടൻ PT.

വിക്കം vikkam M. 1. Stammering. 2. Port. bico (beak, point), a pickaxe വി. കൊണ്ട കൊത്തുക No.; also പിക്കം. vu.

വിക്കൻ = കൊഞ്ഞൻ V1.

വിക്കു impediment in speech.

വിക്കുക (T. C. hiccup, Te. വെക്കു see മിക്കുക, aC. birku fr. വിറു). to stammer വിക്കിവിക്കിപ്പറക; to rise in the throat; also വിക്കിക്ക freq. V. V1.

(വി): വിക്രമം S. step, onset, prowess, heroism വി. പ്രയോഗിപ്പു ഒമ്പ്വലന്മാരിലില്ല PT. വി. കാട്ടുക etc.; അവന്റെ വി'ത്തെ അടക്കി SG. defeated.

വിക്രമൻ 1. a hero. 2. N. pr. മാനവിക്രമന്മാർ KU. (Tdbh. വിക്കിരൻ). ഭാനുവി., വിക്രമാദിത്യൻ etc. KM. VetC.

വിക്രമവാൻ valorous വി'ന്മാരായ സുരന്മാർ KR.; so വിക്രമശാലി.

denV. വിക്രമിക്ക 1. to step aside വി'ച്ചാൽ SiPu; to travel about ലാഭം ഉണ്ടാക്കുവാൻ വി'ക്കുന്നു ഞങ്ങൾ Nal. 2. to rush on, fight വി'പ്പതിന്നടുത്തു Brhmd. വി'പ്പതിന്നു തുടങ്ങും ChVr. to attack. വി'ച്ചാൽ അതിന്നു വൈക്ലബ്യം ഉണ്ടോ Mud. with daring effort. 3. v. a. to conquer വാനരൻ വന്നു നിന്നെ വി'ക്കുന്ന കാലം, അവരോടമർ ചെയ്യു വി'ച്ചു KR. [ക്കുവാൻ Nal.

വിക്രയം S. (ക്രീ) sale വി'ങ്ങളിൽ ലാഭം ഉണ്ടാ part. pass. വിക്രീതം sold.

വിക്രാന്തി = വിക്രമം.

വിക്രിയ = വികാരം, വികൃതി.

വിക്ലവം S. bewildered = വിഹ്വലം.

വിക്ഷേപം S. (ക്ഷിപ്). 1. throwing away or about. മുരവി'ങ്ങൾ Brhmd. kicks. അംഗവി. കാട്ടുക V2. wanton gesticulation. കടാക്ഷവി. VetC. ogle. 2. sending out വിക്ഷേപശക്തി (opp. ആവരണം) Vednt. evolution of the 5 elements (first വിൺ, then വായു, അഗ്നി, ജലം, മൺ).

വിക്ഷേപണം id. കാരാഗൃഹം തന്നിൽ വി. ചെയ്തു Mud.

denV. വിക്ഷേപിക്ക, part. pass. വിക്ഷിപ്തം.

വിഖ്യാതൻ S. = പ്രസിദ്ധൻ.

വിഖ്യാതി renown.

വിഗതം S. (part. pass. of ഗം) departed. ബ്രഹ്മസന്ധത്താൽ വി'ന്മാർ Brhmd. perished. വിഗതഭയം Bhg. Mud. fearlessly. വിഗതായുഷ്കൻ Brhmd. too old. — വിഗതാർത്തവ f. past child-bearing.

വിഗമം S. departure, separation.

വിഗുണം S. imperfect; spoiled.

വിഗ്നം vignam S. (part. pass. of വിജ്, വേഗം). Excited.

(വി): വിഗ്രഹം S. 1. disunion, war വി. തമ്മിലന്യോന്യം ഉണ്ടാക Sah. 2. individual form,

body. സുവി'ന്മാരാം രക്ഷകൾ KR. beautiful. മത്സ്യവി'ൻ Viṣṇu as a fish. മോക്ഷവി'ൻ embodied salvation. എല്ലാക്കർമ്മങ്ങൾക്കും സാക്ഷിവി'നായി Bhg. (sun)=സവിതൃപൻ. 3. image, statue V1. വിഗ്രഹാരാധന etc. 4. (gramm.) analyis of a dissoluble word. [ments.

part. pass. വിഗൃഹീതം dissolved into its ele-

വിഘ്നാതം S. (ഹൻ). Stroke, impediment ശുഭത്തിന്നു പല വി'ങ്ങൾ ഉണ്ടാം KR. അതിന്നു വി'ത്തിന്നു വേണ്ടി MR. to obstruct it.

വിഘ്നം S. id., കർമ്മങ്ങൾക്കു വി. ക്രൂരതേ TR. വി'ങ്ങളെ കളയും ശൂണാധിപൻ VilvP. വി. ഇല്ലല്ലോ ശിരസ്സിന്നു ജാഗ്രത്തിൽ Bhg. the head is not endangered or hurt by a dreamt decapitation. പേർ വി. വരും Bhg. is lost. മാഴ്ക്കവി. വരുത്തുക AR. to stop the journey; to forbid. വിഘ്നപ്പെടുക to be hindered.

denV. യുദ്ധം വിഘ്നിച്ചുകളയാതേ KR.=മുടക്കി.

വിഘ്നേശ്വരൻ Gaṇapati, also വിഘ്നൻ, വിഘ്നജിത്ത്.

വിങ്ങാടം (C. viṅgaḍa separate). That part of the loom which holds the 2 പാലം suspended (see വീങ്ങിടി).

വിങ്ങുക viṅṅuya C. M. (aC. ബിൺ, Te. C. Tu. T. വിറ). To be tight, dense തിങ്ങിവിങ്ങി ഇരിക്ക (see വീങ്ങുക); So. to throb with pain വിങ്ങിപ്പറക to complain from pain; aM. to clash with V1. —(വിങ്ങിക്കുരുക No. vu.=വിമ്മി).

(വി): വിചക്രം S. without wheel വിതന്ത്രിയാം വീണ വി'മാം തേരും വിധവയും ഈ മൂന്നു സമം KR. [learned, Bhr.

വിചക്ഷണൻ S. (ചക്ഷ്) discerning; clever,

വിചലം S. unsteady, vacillating. (350.)

വിചാരം S. (ചർ) 1. Consideration, thought. വി. പുക്കു Genov. fell a-thinking. ഒരംശവരവി. religiousness, prayer. വി'മായിരിക്ക to be thoughtful. വി. കഴിക്ക to investigate. 2. discussion, consultation. ക്രൂടിവി. conference. വി. എടുക്ക to take counsel. 3. care. കാരിയം അവനെന്തു വി. SG. let him mind his business; superintendence മാപ്പിള്ളമാർ ചാവടിവി'മായാൽ ബ്രാഹ്മണക്കു സങ്കടമാകുന്നു, തുക്കടിവി'ത്തിന്നു വന്ന TR. different offices; also the officer in charge ചുങ്കവി., etc.—വിചാരക്കേടു thoughtlessness, negligence. —വിചാരപ്പെടുക to care, be concerned. [etc.

വിചാരക്കാരൻ a superintendent, counsellor

വിചാരണ S. investigation, deliberation. കുശലങ്ങളെ വി. ചെയ്തു RC. inquired after the health. ഈ അവസ്ഥയെ കുറിച്ചു വി. ചെയ്തു, ന്യായവി. ചെയ്യുന്ന ടിക്കിൽനിന്നു MR. by the court.

denV. വിചാരിക്ക (& വിജാ., വിയാ.). 1. to consider, think. വി'ച്ചു നോക്കി examined. തങ്ങളിൽ വി'ച്ചു PT. consulted. ചെയ്യാം എന്നുള്ള ഉരാഗ്രഹത്തെ വി'ച്ചു jud. yielding to the lust. അവനെ വി'ച്ചു ചെയ്തു on his account. അതൊക്കെ വി'ച്ചാകുന്നു jud. on all these grounds. 2. to care, അവൻ വി'ച്ചാൽ ഉണ്ടാകും TR. if he look to it. രാജ്യത്തുന്നു മുതൽ എടുപ്പാൻ വി'ച്ചിട്ടു വേണം cautiously. എല്ലാവരും വി'ച്ചു നിന്നു പോകും എന്നു വരികയില്ല TR. bear it so quietly. രാജ്യം വി'ച്ചു തുടങ്ങി, നാം വി'ച്ചുവരുന്ന നാടു governed by (വി'ക്കും No. vu. it shall be done). 3. to ask അവളോടു വി'ച്ചാൻ Bhg. കമ്പനി കായ്യം വഴിച്ചു വരേണം എന്നു നാം എപ്പോഴും വി'ച്ചിരിക്കയത്രേ ആകുന്നു TR.

വിചാരിപ്പുകാരൻ a superintendent, manager.

CV. വിചാരിപ്പിക്ക to cause to think etc. V1.

വിചായ്യം S. to be investigated വിചായ്കായ്യം ചോലിച്ചു VyM. വി'കായ്യം നീ വിധിയതാം AR. decide on the verdict.

(വി): വിചിത്തൻ senseless; slack, tardy V1.

വിചിത്രം S. 1. variegated; picture, adornment, joinery V2. 2. wonderful വിചിത്രകഥ VetC. എന്നേ വി'മേ Sk. bravo!

part. നവമണികളാൽ വിചിത്രിതം പാട്ടകം KR.=1.

വിചേതനൻ S. unconscious. (ചിൽ).

വിചേഷ്ടിതം S. (part. pass.) action, behaviour. അവിടത്തേ വി'ങ്ങൾ customs, Trav.

വിച്ച viċċa T. M. (Tdbh. of വിത്ത). 1. Cleverness വിച്ചടയനായി RC 35. വിച്ചാകളിപ്രായം RS. like a comedy. 2. wonderful ജനങ്ങൾക്കു വി. തോന്നിക്കും വണ്ണം KR. to astonish all. വി. എന്തു Bhr. what is there extraordinary. 3. playfulness വിച്ചക്കളികൾ Anj. (of young Kṛṣṇa). വി. യായി വഴിയേ ക്രൂടാടിപ്പോം Bhg. (a deer). വി. യാം ജവാതുക്കൾ VCh. വി. നടക്ക, നടത്തുക playing with children. വി. യാ വധിക്കും Bhr. — (ad 2 & 3. പിച്ച 2, 655).

വിച്ചുക To be crumpled (loc.).

(വി) വിച്ഛിന്നം S. (part. pass. of ഛിദ്). Severed വി'മായ യാഗം Bhg. interrupted.

വിച്ഛേദം separation, destruction.—കഥാ വി. interruption.

വിജനം S. solitary, lonely വിജനവുമി VetC. വി'സ്ഥലം MC.

വിജയം S. (ജി) victory നാട്ടം നഗരവും വീട്ടും വി'വും ക്രൂടും നൃപൻ Bhr. the conqueror. മേളതാളങ്ങളോടും വിജയശബ്ദത്തോടും സഭ നിറഞ്ഞു Sk. triumph. വിജയധ്വനി മുഴക്കുക vu. — വിജയൻ Arjuna N. pr. — വിജയി victorious.

denV. വിജയിക്ക to conquer പുരുഷന്മാരെ വി'പ്പതിന്നായി നാരികൾ നിന്നേ നടന്നു Bhg. part. pass. വിജിതം in വിജിതക്രോധൻ, വിജിതേന്ദ്രിയന്മാർ KR.

വിജേതാവു a conqueror.

വിജല്പിക്ക S. to talk അസുരകൾ വി'ച്ചു Bhg.

വിജൃംഭിക്ക S. to yawn, stretch oneself, strut വീർപ്പാ നടിച്ചു വി. Nal.

part. pass. വിജൃംഭിതം 1. expanded വി'പാപം Bhg. 2. manifestation മനസിജ വി'തം കാണാഞ്ഞു Nal. no working of Kāma. മായാവി. ChVr. the result of illusion. [perienced.

വിജ്ഞൻ S. (ജ്ഞാ) Wise, skilful, ex-

വിജ്ഞാനം S. 1. knowledge (esp. secular) ജഗത്തികൾ വി. പായുന്നോർ എതുയും അജ്ഞാനികൾ Bhg 10. 2. higher science, വേദാന്ത വി. KR. discernment. വി. എന്നുള്ളിൽ വർദ്ധിക്ക Anj. — വിജ്ഞാനപ്പാട്ടു, — രത്നം N. pr. popular songs of Vedantic tendency.

വിജ്ഞാപനം S. 1. informing. 2. (Tdbh. വിണ്ണപ്പം) application, petition അച്ഛ അണ്ണൻ വി. TR.

denV. വിജ്ഞാപിക്ക to inform, represent; part. ഇതി വി'പിതൻ AR. being thus instructed.

വിജ്ഞേയം S. to be known.

വിജ്വരൻ S. free from fever or pain വി'നാരായുന്ന Bhg. Mud.

വിട viḍa T. M. C. (വിടുക). 1. Leave വി. കൊടുക്ക to dismiss honorably (with presents). വി. തരിക PT. അങ്ങു വിടയതുകിടിയന്ന Pay. let me go. എങ്ങൾക്കടൽ ചെയ്തു വി. നല്കി RC. വിടതൊഴുതു RS. took farewell. വി'ഴതയപ്പിച്ചു KU. (Nāyars) leave the king. വിട വഴങ്ങിച്ചു പോന്നു AR. I came away. വിട വാങ്ങി went.—വിടകൊടുക്ക a., to get oneself dismissed വി'ണ്ടു നിക്കട്ടേ No. (says Munnūṭṭān) = പോകട്ടേ. ഇഹ വി'ണ്ടേൻ PT. I arrived (with your leave). b., to venture to speak വി'ണ്ടു പാടുന്നു Mud. begs for an audience. സത്വരം ക്ഷത്രിയധർമ്മം വി'ള്ളാം Sah. I shall tell. 2. a seal, signet വിടയും മുദ്രികയും, വിടയാ കളികൂമ്പോൾ വിടകിണറിൽ വീണ Bhr. [collar M.

വിടം viḍam 1. S. (വിട). A shoot. 2. a dog-

വിടക്കു viḍakku T. M. (വിട). 1. A carcase So. T. (C. ബിക്ക). 2. bad, to be avoided (T. വെട്ട, Te. beḍada) ചില തീൻപണ്ടം വിടക്കായിപോയി was spoiled. എന്നെ തടവിലിട്ടു വി'ാക്കേണ്ട don't undo me. വി'ാക്കി തനിക്കാക്കി depreciated. വി. തലയും വടക്കു വെക്കരുതു prov. നന്ന വിടക്കായി പോയി = മെലിഞ്ഞു etc. No. vu. — (In Cal. വിടക്കാത്ത bad).

വിടങ്കം viḍaṅgam S. (വി 2.). An aviary, dovecote പ്രാപ്പുലക.

വിടൻ viḍaṉ S. (വിടു). 1. Base, a rogue, libertine നാരിമാരുടെ കഥ പുത്തൻ എന്നു വിടന്മാർക്കു തോന്നും Bhg. 2. a parasite, king's fool or bawd ചേടചേടിവിടന്മാരുടെ മോടി Nal. വിടഭടന്മാരും, നടവിടശാനവചനശാസ്ത്രവും KR. വിടങ്കൊരണ Palg. a timber-tree.

വിടപം S. (വിടം). 1. A branch, bush. 2. a wooden wheel or cup Vi.

വിടപി S. a tree.

വിടയം The plant of which അതിവിടയം is the bulb.

വിടർ viḍar T. (വിട്ട). Fissure, cleft.

വിടരുക T. M. To split, open, blow സൂച്ചു നെ കാണാതേ പതമാ വിടരുമോ Si Pu. മനം വിടിഞ്ഞ vu.

v. a. വിടക്ക to open, unfold, spread. തലമുടി വിടർത്തുടൻ പുക്കുങ്ങൾ ചൂടിച്ചു SiPu. to undo the hair. വിടവു വി. to chap. ചിറകുകളെ വിടർക്ക. — also വിടർത്തുക to open, as a book പുരാൾ V2.

CV. യോനിയെ വിടുവിച്ചു Nid.

VN. വിടവ്, വിടുപ്പു. [nearly ripe.

വിടല viḍala (T. a male child) So. A cocoa-nut

വിടവു viḍavu (വിട്ടക). A crevice (f. i. തൊട്ടി വെയിൽ കൊണ്ടിട്ടു വി. ആയി പോയി has become leaky), cleft, gap; separation.

വിടവിക്ക So. to split, crack.

വിടാരം viḍāram T. M. A snake (വിടം=വിഷം). വിടാരപുരാന്തേ ചെന്ന ChVr. before the foe.

വിടി, see മിടി.

വിട്ട viḍu 1. Letting out (in Cpds.). 2. (വിടക്ക) abandoned, low, vile.

വിട്ടകഥ a bad story.

വിട്ടകയ്യൻ, —ധൂർത്തൻ a prodigal.

വിട്ടക്കോൽ a leguminous plant, ചെറുവി. Phaseolus trilobus or Glycine debilis (കാകമുല്യ).

വിട്ടനീർ river-water V2. = വിഷജലം No.

വിട്ടപണി (C. Tu. ബിട്ടി) low service, mean occupation AR. രജകന്തെ വി. PT.

വിട്ടപൂ V1. a heap of flowers. [ഷ്ടി.

വിട്ടഭോഷൻ a perfect fool HNK., also വിട്ടവി

വിട്ടവാക്ക idle talk. — വിട്ടവായൻ a babbler.

വിട്ടവിടൻ = മഹാവിടൻ most contemptible.

വിട്ടവേർ (T. വിട്ടു, Te. ūḍa; uḷi 3, 147) a falling root as of a banian tree; plaited hair of a Yōgi (V1. = ജട).

വിട്ടക viḍuva T. M. (C. biḍu, Te. വി. & ഉഡ., Tu. buḍu). 1. v. n. To part, become loose, shoot as a root, cease അജ്ഞാനം വിട്ടുന്നില്ലോ vu. വിടാതേ incessantly. വഴിവിട്ട what a long way behind us! 2. v. a. to let go, untie, undo, quit hold. വിട്ട without (രാവായാൽ തൂണ വിട്ട നടക്കോല Anj. താമസം വിട്ട ശമിക്ക VetC.). 3. to discharge ശസ്ത്രം, ബാണം KR.; to send ചാരവതിക്ക് ഒരു ളുതനെ വിട്ടിതു Bhg. 4. to abandon, forget, remit വിട്ടൊഴിക. 5. auxV. denoting the close of an action തള്ളിവി., പോയ്വി. or the doing through another. തന്നു വിട്ടു Mud. sent through us. കൊടുത്തു വിട്ട കത്തു വായിച്ചു your letter. കൊടുത്തുടായ്ക KR. not giving the daughter. അയച്ചയ്ക്ക RS. ചൊല്ലി വി. to send for one. ചൊല്ലുടതു, ചൊല്ലിയുട്ടാരേ TR.—[for the difference of വിടക 2 & ഇടക, 2 see f. i. വീഴ്ച്ച; both verbs are however used promiscuously with certain Nouns f. i. ആവി, ഏമ്പൽ, കശ്ച, ക്രൂക്കൻ, പൂക്കി, വഴി etc. ഇടക & വിടക vu.].

വിട്ടകളക to abandon, omit, leave off.

വിട്ടകൊടുക്ക to deliver up, remit, abate, resign. [omitted.

വിട്ടപോക to grow loose, leave, be forgotten,

വിട്ടവിടുക 1. to escape ഇങ്ങോട്ട വിട്ടടുകയും ചെയ്യു. 2. to let go ആളികളെ ഒന്നിനെ വിട്ടടുകയും ഇല്ല TR.

വിട്ടവെക്ക to leave behind, put down. അടിക്കാതേ വിട്ടച്ചാൽ TR. leave off beating.

VN. വിട, വിടവു, വിടർ q. v., വിടൽ.

വിട്ടതൽ permission വി. തന്നില്ല (loc.); also a holiday; spring & fall vacation = വിട്ടതി.

വിട്ടതല T. M. C. Te. 1. release, acquitting. 2. വി. പെറുക്കുക to glean after the reapers.

വിട്ടതി T. M. C. Te. 1. interval, width V1. 2. liberality, remission എല്ലാ രാജാക്കന്മാർക്കും നികിതിയിൽ വി. ചെച്ചു കൊടുക്കും പ്രകാരം എനിക്കു കണക്കിൽ കഴിച്ചു തന്നിട്ടില്ല TR. 3. So. lodging വി. പിടിക്ക to stay for a time. വി. കാരൻ a lodger. വി. മുറി, വി. സ്ഥലം. 4. leave = വിട്ടതൽ, അന്നവാങ്ങ. V1.

CV. I. വിട്ടക്ക T. M. (Te. C. Tu. ബിച്ചു). To undo, separate നിന്തെ തലമുടി വിട്ടയ്ക

ഞാൻ Nal. നന്ദനനെ ഇരിഞ്ഞു വി. CG. to wean; ബന്ധം വിടുത്തയച്ചു SiPu. severed. കർമ്മ ബന്ധങ്ങൾ വി. Bhg. വേർവിടുപ്പാൻ VetC. അവന്റെ കൈ വിടുത്തു shook off. പോലീസ്സ് ധികാരത്തിൽനിന്നു കൈവശം വിടുത്തു ക്രൂട MR. കാവൽ വിടുത്തയച്ചു TR. released.

II. വിടുത്തുക id. അവനെ വിടുത്തിയാൽ ഇങ്ങോട്ട് ഇളകുന്നു TR. if left free. നിലം എന്റെകൈവശത്തിൽനിന്നു വിടുത്താതേ MR. let go. പാണ്ഡവന്മാരെ വിടുത്തു ബ്രഹ്മണരേ Bhr 4. don't speak to me of the P.

III. വിടുവിക്ക to set free, deliver പ്രാണഭയത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു വിടിയിക്ക VyM. പൂട്ടിയ കന്നു തച്ചു വിടീക്കയും TP. to let go.

വിട്ടം viṭṭam T. M. 1. A cross-beam, tie-beam of a roof വി. തുളച്ചേററി. 2. math. diameter വട്ടത്തിന്റെ വി. CS. (Tdbh. of വിക്ടം?).

വിട്ടലം N. pr. Viṭṭala, a name of Viṣṇu; principality in So. Canara വി'ത്തു രവിവർമ്മർ നരസിംഹരാജർ, also വിക്കുലത്തു TR. (=Heggaḍa); also വിട്ടിലം.

വിട്ടിൽ T. aM. a locust Vi. 2.

വിട്ടേറു T. aM. (വിടുക) a javelin വി. എന്നിവ പൊഴിഞ്ഞു RC.

വിഡം S. A med. salt (viḍ-lavaṇam).

(വി): വിഡംബനം S. imitation, assuming another form പരജനവി. Nal. മായാവി. AR. denV. കാമിതഭാവം വി'ബിച്ചു, മറൊരുത്തന്റെ ധിയോഗപ്രകാരങ്ങൾ വി'ബിക്ക Nal. to mimic, mock.

വിഡാലം S. and ബി— A cat PT.

വിഡ്ഢു? (വിഷ് excrements) perh. Anus വിഡ്ഢുയിൽ തന്നേ കടന്നീടും Bhg.

വിഡ്ഡി viḍḍi & വിഡി (C. Tu. biḍḍi lowest village office, S. വിക്കി?). A fool. — വി. ത്വം stupidity. — വിഡ്ഢിയാൻ stubborn.

വിണ്ണ viṇṇa So. Greediness B.

വിണ്ണപ്പം TR. = വിജ്ഞാപനം.

വിണ്ണു viṇṇu T. M. Te. (Te. also മിൺ fr. മിൺ?; rather Tdbh. of വിക്ണു). The sky, heaven വിണ്ണോടുത്തും Bhg. reaching to heaven. പുണ്യങ്ങൾ ചെയ്യുള്ള മാനവർ വിണ്ണിലും ചെന്നങ്ങു പൂകും, ധന്യർ വിണ്ണിലേനിന്നു കളിക്കുന്നു CG. മണ്ണിലും വിണ്ണിലും Bhr. വിണ്ടലകം Bhg.

വിണ്ണവർ Gods. വി. കോൻ CG. Indra. വിണ്ണോർ നടി Bhr. Ganga.

വിണ്ടലർ id. (വിൺതലം), വി. കൊണ്ടാടിനാർ CG. വി. കാലനാം രാവണൻ KR. (also = Asuras, വി. കാലൻ KR. = രാമൻ KR. അലർ being considered as neg.; similar വിണ്ടോർ കലാന്തകൻ വിഭീഷണൻ, വിണ്ടോർമന്നിടേ RC.).

വിണ്ണുക്കിറന്തി = വിഷ്ണുക്രാന്തി a. med.

വിണ്മയം viṇmayam S. (വിൾ, വിഷ്). Consisting of ordure, nasty വി. അത്രേകായം VCh. വി'മായ വിളതുകി CG. (to pollute a sacrifice, altar); so വിണ്മൂത്രം.

I. വിത viḍa, വിതയം Tdbh. of വിധേയം, as കൈ വിതയല്ല cannot use the hand.

II. വിത T. M (Te. C. veda, beda). 1. Sowing പൊടി വി. 709, ചേറു വി. 392. dry and wet sowing. 2. sowing season; grain sown. വിത പിടിക്കുന്നു it grows. പശുക്കൾ വിത അഴിക്ക VyM. (= വിള).

വിതെക്ക T. M. Te. (ബിത്തു Tu. C.) to sow seed; fig. ചുണ്ണങ്ങൾ ഊഞ്ഞികൾ കൊണ്ടു വിതെച്ചു CG. പുഷ്പജാലങ്ങൾ വി. KR. CV. വിതപ്പിക്ക MR.

വിതച്ചുടി harrowing after sowing. So.

(വി) വിതണ്ഡ S. trick in disputation.

വിതതം S. expanded വിതതകലഹങ്ങൾ Nal.— വിതതി quantity, cluster. (തൻ).

വിതഥം S. (not thus) untrue.

വിതന്ത്രി S. without strings വി. യാ വീണ KR.

വിതരം S. farther. [ക്ഷത്രിയധർമ്മം KR.

വിതരണം S. largess, donation വി. യാഗം etc.

വിതർക്കം S. doubt, canvassing a matter.

വിതർദ്ദി, വിതർഡി S. a terrace in a court-yard.

വിതർ viḍar So. (വിത?) Seed, or boil കവിളത്തു വി. പോലേ ചെറുങ്ങനേ ഉണ്ടാം Nid 35. (see പിതർ).

വിതറുക (C. Te. T. to shake, start) to scatter, strew = വിതെക്ക, f. i. കനകപ്പൊടി വിതറി KU. എഴുത്തു വി. to sand a letter.

(വി) വിതസ്തി S. A long span. വി. മുഖ്യങ്ങൾ Brhmd. a kind of arrows.

വിതാനം S. 1. Spreading, awning, canopy. 2. extent, width വി. നോക്കി കൂമ്പു നാട്ടി Pay. taking measure. ഇടവി. V1. space.

denV. വിതാനിക്ക to canopy, adorn by spreading cloths പട്ടാലേ വി'ച്ച തേർ DN. നീലപ്പടംകൊണ്ടു വി'ച്ചെങ്ങും CG. പന്തൽ വി. No.=വീശുക. — fig. കുരമ്പംബരമാർഗ്ഗേ വി'ച്ചു Bhr.

വിതുക്കുക T. M. To be overhasty (loc.).

വിതുമ്പുക T. So. to long for; No. to begin to cry=ചിറികൂർപ്പിക്ക as children, ഖിന്നനായി വിതുമ്മി കണ്ണീർ ചൊരിഞ്ഞു Bhg. അതിന്നു വിതുമ്പേണ്ട TP. don't cry about it, take to heart.

വിതുവു, വിതം staves moved by the treadles of the loom. No. (=വീതു?).

വിത്തം vittam S. (part. pass. of വിദ്). 1. Known; acquired. 2. wealth അടക്കം വരാ വിത്തനാഥപ്രിയെക്കും SiPu. even Kubēra's wife might envy. തീർമ്മറിയാം പത്രേ വിത്തസംഖ്യയും VyM. the money received.

വിത്തി acquisition.

വിത്തേശൻ=വിത്തനാഥൻ.

വിത്തു vittu T. M. C. Tu. (വിത) 1. Seed; esp. grain kept for seed (dried 10 days, the rice for use നെല്ലു only 2 days). കോഴിക്കു നെല്ലും വി. ം ഒക്കും, വി. കത്തി ഉണ്ണാം prov. seed sown. കണ്ടത്തിൽ ഇടുന്ന വിത്തു മുടക്കുക, കൊത്തി മറെക്ക, വി. ം വിളയും വിരോധിക്ക TR. to prevent cultivation. കന്നു പൂട്ടി വി. മാറി MR.; to sow കണ്ടം വിത്തുട്ടുന്നു TP. (കുട്ടുന്നു), വി. എറിയുക (ചേററുവിത); പൊടിയുക 710, ഇരുപൂവിൽ ആക 695 to spoil; ചാൽവിത്തു 359.—fig. അധർമ്മവി. മുളയാതേ Bhr. 2. semen; race പിതാമകനായ വിത്തു വിതെച്ചാൻ Anj.—cause മൂലപ്രകൃതിക്കു വിത്തായ കൃഷ്ണൻ Bhr. 3. S. (vid) knowing വേദവിത്തുകൾ etc.

വിത്തര So. rent or tax amounting to half the quantity of seed sown (similar വിത്തുകാൽ).

വിത്തിടുക to sow. വി'ടും ചാൽ ഉഴവാക്കി MR. prepared the field for sowing.

വിത്തുകെട്ടൽ moistening seed for sowing.

വിത്തുപാടു quantity of ground sown.

വിത്തുപാട്ടം rent equal to the amount of the seed sown.

വിത്തുപാതി agreement by which the proprietor allows the cultivator half the seed and receives half the produce.

വിത്തുമാററം harrowing after sowing.

വിത്തുവല്ലി expenses of cultivation, seed & labour ഏറിയ വി. ചെലവിട്ടു MR. (വിത്തുംവല്ലിയും കഴിച്ചു TR. to be deducted in assessing).

(വി): വിത്യാസം Tdbh. of വ്യ — vu.; വാക്കുകൾ അന്യോന്യവി'ങ്ങളായി MR. contradictory.

വിത്രസ്തം S. (part. of ത്രസ്) terrified.—വി'ൻ m., വിത്രസ്തയാം f. VetC. — വി'പ്പെട്ടു മണ്ടി, വി'ചിത്തന്മാർ Bhr.

വിദഗ്ധൻ S. (part pass. of ദഹ്) experienced, clever, shrewd ചോറു വെപ്പാൻ വിദഗ്ധത്വം Nal. വിദഗ്ധവൈദ്യർ ഉണ്ടു KR.

വിദഗ്ധി S. being cooked, digested പിത്തവി. യിൽ Nid 29.

വിദർഭ N. pr. a country; വി. ജ Damayanti. Nal.

വിദളം S. dividing; work of split bamboos.

വിദാനം, see വിധാനം.

വിദാരണം S. rent, split. — ബാണവിദാരിതന്മാർ AR. (wounded). — (part; ദർ).

വിദിക്ക S.=മൂല f. i. ദിക്കുവിദിക്കുകൾ എല്ലാം KR.

വിദിതം vidiδam S. (part. pass. of വിദ്). Known.

വിദുരൻ S. wise, learned; a N. pr. Bhr.

വിദുഷി f. of വിദ്വാൻ, a learned, wise female വി. കളിൽ Nal.

(വി): വിദൂഷകൻ S. a buffoon, harlequin.

വിദേശം S. opp. സ്വദേശം KR.

വിദേഹം S. 1. without body വിദേഹകൈവല്യാനന്ദം വരും KeiN. 2. N. pr. a people & dynasty, Brhmd.

വിദ്ധം viddham S. (part. pass. of വ്യധ്). Pierced. വി'നായി, വക്ഷോദേശം വി'മായി ബാണങ്ങളാൽ Brhmd. — രന്ധ്രവിദ്ധനം Brhmd. passing through the vagina (the infant).

വിദ്യ vidya S. (വിദ്, wit, L. video). 1. Knowledge, science, art (Tdbh. വിച്ച). വി. കൽ ക്വട്ടം പഠിച്ചു Bhr. ക്വ വിത്തിയ പഠിച്ചു TP. (= ആയുധാഭ്യാസം). കമ്പത്തിൽ കയറി ക്ഷാ വിദ്യ കാണിച്ചാലും prov. feats. വാടവി. കൽ ചെയ്യു GnP. barrister's arts. എന്തെല്ലാം വി. എട്ടത്തു TP. feint in fencing. കൊടുത്തു കൊള്ളേണം വിദ്യ prov. (necessity of ഭക്ഷിണ). വി. is called മോഹൈകഹന്ത്രി AR. 2. esp. witchcraft വിത്തിയ പഠിക്ക TP. വി. ക്കാരൻ a sorcerer Vl. — കഞ്ഞെട്ടുവിദ്യ 197.

വിദ്യാദാനം S. granting charitable instruction.

വിദ്യാധരൻ S. a magician, demi-god.

വിദ്യാഭ്യാസം S. study, application to arts & sciences, Bhg. Vl.

വിദ്യാരംഭം beginning to go to school, the autumnal feast വി'ഭത്തിനം, നവരാത്രി ദശമി, also വി'ഭത്തിന്റെ മഹാനവമി എന്നുയും നന്നു.

വിദ്യാർത്ഥി a student. വി. യായി നിന്നു സേവിക്ക Vl. apprentice.

വിദ്യാലയം seat of learning. fig. സമസ്തവി'യ (Voc.) VetC. an accomplished student = വിദ്യാപാരഗൻ, വിദ്യാരണ്യം, വിദ്യാസാഗരം.

(വി): വിദ്യുൽ S. lightning. — വിദ്യോതിച്ചിതുശോപിമണ്ഡലേ കൃഷ്ണൻ Bhg. shined forth.

വിദ്രധി S. an abscess (ബാഹ്യം & അഭ്യന്തരം Nid.)

വിദ്രവം S. (ദ്രു) liquefaction, flight.

വിദ്രുതം (part. pass.) 1. fled. 2. adv. quickly, suddenly വി. വന്നിതു AR. വി. അടുത്തു Brhmd. വിദ്രുതശരം Brhmd. അതി വി. Bhg.

വിദ്രുമം S. coral വി. കൊണ്ടു പടുത്തു ചമെച്ച പുത്തറ CG. ചാമരവും വിദ്രുമകൊടികളും KR. —

വിദ്വാൻ vidvān S. (part. of വിദ്). Knowing, learned, sage; pl. also വിദ്വത്തുക്കളായ ഭക്തന്മാർ ChR. വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു നിത്യം ഒരിഷ്ട വിട്ടു വരികയില്ല VetC. — f. വിദുഷി q.v.

(വി): വിദ്വേഷം S. 1. enmity, resentment, Bhr 9. Mud 5. 2. also the opp.? വിദ്വേഷബുദ്ധ്യാരാമനെ പ്രാപിക്കേ ഉള്ളു AR. reconciled.

വിധം (S. വിധാ). Manner, kind, sort ഒരോ വി. പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചു TR. by different persuasions. അവനെ വിധമല്ലാതേ വലെച്ചു CrArj. intolerably (= വഴി). അവർ മുത്തു രണ്ടു വിധമാകുന്നു Mud. 2 classes. ഒരു വിധക്കാരൻ (= വക) in a certain (bad) way. കരു പൊട്ടി ഒരു വിധം ചവറു പുറപ്പെട്ട No. vu. something like. മൂടകളിൽ 22, 24, etc. ഇടങ്ങഴി ഇങ്ങനേ പലവിധം കാണും vu., പല വിധേന Instr. etc. = വിധത്താൽ, — തരിൽ.

വിധർമ്മം S. 1. illegality, different religion അധർമ്മവും ഇല്ല വി'പുമില്ല, വി. കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതു നരകം Bhr. opp. സ്വധർമ്മം. 2. disorder Vl.

വിധവ vidhava S. (വിധ്, void). A widow നിഷ്പതിയല്ല വി. മാർ നിലെക്ക Sah. — വിധവാപുത്രൻ Bhg. a bastard.

(വി): വിധാതാവു S. dispenser, ruler, Brahma. ഏകവി'വിന്നന്ന വിനാശവും Bhg 12., വിധാതൃനിയോഗം Bhr. — (ധാതാവു 519.)

വിധാനം S. 1. arrangement, ordering, levelling. 2. method, rule പഞ്ചരാശികവി. കൊണ്ടു CS. 3. M. (വിതാനം) measure, width. മുട്ടവി. വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങുക knee-deep.

വിധി S. 1. order, injunction വിധിയും നിഷേധവും Bhg. പൂജാവി. കേട്ടിച്ചു, വി. കളും ക്രമങ്ങളും ഉപദേശിച്ചു SiPu. rules. വിധിയല്ലെന്നവർ വിലക്കി KR. not right. വി. കല്പിച്ചു sentenced. 2. fate വി. ബലം എന്നോത്തു Bhr. Mud. വി. ഫലം, ഊഴി വിതിപലം പൊന്നാങ്ങളേ TP. (lamenting). വിധിവശാൽ etc. ഹാ വിധി എന്നലറി AR. (= ഹാ പാപം). ഈ നാട്ടു നമ്മുടെ സ്വരൂപത്തിങ്കൽ വി. ആകുന്നതു KU. destined for us (or = 1 belongs). 3. Brahma വിധിഹരിഹരാദി ഏകനേതയൻ നിത്യനും നീയേ SidD. വിധിവിധിയാൽ Bhr. (= വിധാതൃനിയോഗം). വി. ബലവാൻ തുലോം Anj. 4. act, manner, time ഉണർന്നിരിക്കും വിധിയിങ്കൽ Bhg. = വിധൌ, പോൽ.

വിധിക്കുത്താവു (1) a judge, (f. i. in Kurumb.), വിധിക്കാരി.

വിധിശതം (2) coming from fate സ്വയം വി. VetC.

denV. വിധിക്ക 1. to decree, decide, doom എന്നുള്ളവക്കു ശാസ്ത്രത്തിൽ ഒരു ശിക്ഷ വിധിക്കുന്നില്ല, അവളെക്കൊണ്ടു വി'ച്ചിട്ടുള്ള വിധി നടത്തിപ്പാൻ TR. വി'ച്ചതില്ലാതെ ആക്ക to annul. താനേ ശമിക്ക തരുണിക്കു വി'ച്ചതോവാൻ CC. permitted. 2. to destine വിധിച്ചതേ വരു prov. (opp. കൊതിച്ചതു). കലത്തിന്നു വിധിച്ച കർമ്മം VilvP. prescribed.

CV. വിധിപ്പിക്ക to obtain a verdict.

part. ഇതി കഠിനം കർമ്മം വിധിതം കഷ്ടം BR. (better വിഹിതം).

വിധിപ്പെടുക (1. 4) to behave properly അവനെ കണ്ടു വി'ട്ട KumK. reverenced (?).

വിധിയൻ (3) Brahma വിധിക്കു രാവായതു പ്രളയം & വിധിയന്നം ഉണ്ടാം പ്ര. CS.

വിധിലേഖനം (2)=തലയെഴുത്തു, f.i. മോളേന വാഴുവാൻ ശിരസി വി. ചെയ്തീല ChVr.

വിധിവചനം a precept V1.

വിധിവൽ according to law, as prescribed വി'ത്താകുംവണ്ണം Bhr. വി'ലിവ കഴിച്ചു VetC.

വിധിവിഹിതം (2. 3) God's will, fate വി. ഒഴിക്കരുതാക്കുമേ Bhr.

വിധേന, see വിധം.

വിധേയം governable (Tdbh. വിത), compliant ശാസ്ത്രവിവേകോപദേശങ്ങളെക്കൊണ്ടു മനസ്സിനെ വി'മാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്ക AR. to subdue. വി. വരുത്തുക Brhmd. to gain, get. വി'ത്തിലുള്ള subject, at hand, convenient. (വി'മുള്ളവൻ favorite V1.). നിങ്ങൾക്കു വിധേയൻ No. vu. at your service. വി'യത്തില്ലാത്തവൻ 1. unruly, not subject. 2. not having the use of limbs.

വിധൌ (4) Loc.=പോൽ f.i. സത്തുക്കൾ ഒത്തു ക്രൂടും വി. Bhg.

വിധു vidhu S. The moon വിധുവദനപാഹിമാം ChVr. ധവളവി., വി. സുമുഖി VetC.

വിധുരം vidhuram S. (വിധ്). Isolated, wanting, miserable വിധുരശതി SiPu. വിധുരപ്രലാപം; വിധുരീകൃതം ഭവനം RS.

(വി): വിധ്വംസം S. destruction. ആത്തിവി. Nal. end. — ശത്രുവിധ്വംസനൻ Mud 4.

വിന vina T. M. (Tu. ben; prh. C. Te. വിൻ to pay attention to). 1. Action, vu. മിന; exertion പടയിൽ വിന പൊരുതു Mpl. അതിൽ വിന വരാതേ ഉപേക്ഷ വന്നാൽ VyM. പട്ടക്കണ്ടോ പടയും വിനയും prov. 2. sin തീവിന & its consequences, pain, misery എന്നെറ വി. ഭൈവം അറിയും vu. അല്ലലും വിനയും troubles. ഇരുവിന വന്നു കൂടി No. vu. (2 troubles etc.) misfortunes come not singly. തന്നവിനകൾ അഴിവതിന്നു PT. pain. വിന എനക്കു ചേതയിൽ മുഴക്കയേ RC. grief.—ജനിപ്പൊരു വിന പ്പാട്ടം CG.

(വി): വിനതം S. bent.

വിനത N.pr. Garuḍa's mother KR. (modest.)

വിനനാഴിക=വിനാഴിക f.i. വി. താമസിയാതെ TR. വി. യും ഉറങ്ങാതേ KR. വി. തോറും VetC.=വിനാഡി q. v.

വിനയം S. 1. training, discipline, good behaviour. 2. modesty, meekness വി. വിപ്രരിൽ VCh. വിനയപൂർവ്വകം Bhg. reverently. വി'ബുദ്ധി=താഴ്മയുള്ള.—വിനയപ്പെടുക to be humble.

വിനയക്കാരൻ civil, affable, humble വിനയവാൻ AR. വിനയശാലിയാം വിദുരർ ChVr.

വിനവുക vinavuya T. aM. (Te. C. വിൻ to hear). To ask തന്നോടു വിനവുന്നളവിൽ RC.

(വി): വിനാ S. without (Acc. & Instr.). കിഞ്ചിൽ ഭയം വി. AR. ശോകം വി. Nal. (also വിനാൽ vu.). ക്ഷമയാ വി. Bhg.—വിനാഭൂതം V1. negation. — വിനാകൃതൻ bereaved.

വിനാഡി S. moment, =24'' or 6 വീപ്പു CS. വി. കൾ ന്യാ ഘടിക Bhg. vu. വിനാഴിക, വിനനാഴിക.

വിനായകൻ S. (leader, teacher) Gaṇapati.

വിനാശം S. destruction വിനാശകാലേ prov. വിനാശകൻ a destroyer, വിനാശകാരൻ (trickster V1.). ചിന്തയാകന്നതു കായ്വിനാശിനി SitVij. (f. വിനാശി destructive).

വിനാഴിക=വിനാഡിക q. v.

വിനിദ്രൻ S. sleepless. — വിനിദ്രത waking.

വിനിമയം S. exchange, ജരാമയാവനവി. Bhr.

വിനിയുക്തൻ S. (part. pass. of യുജ്). loosed from, ഋണവി. Bhr.

വിനിയോഗം parting with any thing (in expectation of advantage), occupation.

വിനീതൻ S. (part. pass. of നീ). disciplined, meek എത്രയും വി. Bhr. humble; continent.

വിനീതി = വിനയം; also വിനീതത VCh.

വിനോദം S. (= പോക്കു). Sport, play. വേദനെക്കു വി. prov. feat of juggler or dancer.

വിനോദക്കാരൻ a jester, facetious.

വിനോദി a player, juggler.

denV. വിനോദിക്കto play. ചാഞ്ചാടിനിന്നു വി. Nal. to joke, dance. രണ്ടുപേർ തങ്ങളിൽ വി'പ്പാൻ DM. Si Pu. (vu. മിനോതിക്ക). അസഭ്യം പറക ഹിംസിക്ക ഇപ്രകാരം വി'ച്ചു കൊണ്ടു Arb. delighting in.

CV. ദേവിയെ വിനോദിപ്പിച്ചു AR. amused her.

വിനോദനം driving away സങ്കടവി. സല്ക്കഥാശേഷം Nal.

വിന്ത vinda T.M. (വിദ്യ, വിച്ച?) An ingenious work of art; a copper pot for treasure V1.

വിന്തം Tdbh. = വൃന്ദം, A high number = വെള്ളം V1.

വിന്ദു vind'u S. (prh. വിത, വിത്തു?). 1. A drop വൎക്ഷവിന്ദുക്കൾ പോലേ എയ്തു Sk. 2. semen വി. പാത്രം VCh. a testicle. 3. a mark, dot പകുക്കുമാറു വി. ക്കൾ ഉണ്ടാക്കു Gan.; esp. = അനുസ്വാരം. 4. Tdbh. വിന്തു a small insect.

വിന്ധ്യൻ or —ം S. The Vindhya range, വി'ന്മീതേ പതിച്ചേൻ KR.

വിന്നം vinnam S. = വിത്തം Found, gained.

(വി): വിന്യാസം S. 1. placing. പാദവിന്യാസാങ്കിതമാൎഗ്ഗം നോക്കി VetC. following foot-steps. 2. deposit. — വിന്യസ്യ Bhg. = വെച്ചു. — വ്യാഘ്രീവിന്യസ്തപശുസമാന VetC. entrusted to.

വിപക്ഷം S. hostile, opponent. — സ്വഭാവവി. V2. antipathy.

വിപഞ്ചി S. = വീണ. — നാനാവതാരം നാരദൻ വിപഞ്ച്യാസ്തുതിച്ചു ChVr. explaining.

വിപണി S. a shop. വി. വീഥിഷു & വി. കളിലും വീഥികൾതോറും നടത്തി VetC. bazars.

വിപത്തു &—ത്തി S. failure, calamity, danger of 2 kinds ദൈവം (മലവെള്ളം, വ്യാധി, പടുതീ, ദുൎഭിക്ഷ, മസൂരി) & മാനുഷം (അരികൾ, ചോരർ, അധികാരികൾ, രാജലോഭം നൃപവല്ലഭർ) KR.

വിപന്നൻ (part. pass. of പദ്) unfortunate, destroyed.

വിപരീതം S. 1. Perverse, opposed അതിൻ വി. തന്നേ പറഞ്ഞു Bhr. അവന്ന് ഈശ്വരൻ വി'മാസ്യരും, അവനോടു വി'മായാചരിക്ക Mud. inimically. നമുക്കു വി'മായി ശ്രമിക്കും, കമ്പഞ്ഞിക്കു വി'മായി നടക്ക, നമ്മോടു വി. ചെയ്യുന്നവർ, നമ്മോട് ഏറിയ വി'മായി നിന്നു TR. ചാണക്യനോടു വി. ആക്കി Mud. = വേൎപ്പിരിച്ചു. നിൎഗ്ഗുണത്തോടു വി. Bhg. വിപരീതഭ്രാന്തിയെ പോക്കി SidD. the mad idea of opposites. 2. inverted മൂലം വൎഗ്ഗത്തിന്റെ വിപരീതക്രിയ (or വൎഗ്ഗക്രിയയിങ്കന്നു) Gan. CS. inverse mode of proceeding. 3. upset വിനാശകാലേ വി'തബുദ്ധി prov. അതു വി'മാക്കീടായ്ക്കു AR. don't misinterpret, render absurd. — എന്റെ വി'തക്കാരൻ my adversary.

വിപൎയ്യയം S. inversion, reverse, change ജാതിക്കു വി. വന്നു സംഭവിക്കയില്ല PT.

വിപശ്ചിത്തു vibaščit S. (വിപഃ inspiration). Thoughtful, learned, a Pandit.

(വി) വിപാകം S. 1. ripening, digestion; med. working of remedies & their result. 2. moderation വി. എന്നിയേ പറയുമോ KR.

വിപാശ N. pr. (river) Hypasis KR., വി'ശി Bhr.

വിപിനം vibinam S. A forest.

വിപിനചരൻ a hunter; a monkey AR.

വിപുലം vibulam S. Huge, large, ample അതിവിപുലതരം AR. വിപുലമൂൎത്തികൾ etc. ഗുണവി'ൻ VetC. the best. നയവി'ൻ Mud. etc.

വിപ്രൻ vipraṅ S. (വിപ്). Inspired, a poet, Brahman വിപ്രജാതിയിൽ വളൎന്നു, ശോഭിക്കുന്ന വിപ്രേശ്വരന്മാർ KU. വിപ്രേന്ദ്രന്മാർ AR. വിപ്രശാപം Nid.

വിപ്രത CG. Brahmanity; also വിപ്രത്വം ലഭിച്ചു Bhg., പ്രാപിച്ചു Brhmd. (Viśvāmitra).

(വി) വിപ്രമാണപരിചായി ചൊല്ലും കടം VyM. without documentary proof.

വിപ്രയോഗം S. separation (of lovers).

വിപ്രലംഭം S. deceiving, disappointing. — വിപ്രലബ്ധ f. jilted. (part.).

വിപ്രിയം 1. what is not liked വസിഷ്ഠനു വി. ചെയ്യുതിന്നു KR. (so നൃപന്മാർക്കു വന്നു പോക Mud.). ജനത്തോടു വി. ചെയ്ക Nal. to harm. 2. aversion, dislike V2. — Cpds. സചിവ വിപ്രിയം Mud.

വിപ്ലവം S. destruction, disaster.

വിഫലം S. fruitless. ഭവാൻ വി'നായി ഭവിക്ക എന്നു ശപിച്ചു KR. impotent.

വിബുധൻ S. 1. very wise, God.—വി'ത്വം ഇരന്നതു കിട്ടായ്ക Bhr. — വിബുധേന്ദ്രാദികൾ തുണയാക (invocation). 2. clever വി'ർ ഒന്നിച്ചു പഠിച്ചു VetC.; വിബുധ ഇല്ലായ്കയല്ല ChVr.

വിഭക്തം (part. pass. of ഭജ്) divided.

വിഭക്തി (modification) inflexion of noun, case (gramm.).

denV. പായസത്തെ വിഭജിച്ചു Bhr. divided. ദ്രവ്യത്തിൽ ഒപ്പം വിഭാജിച്ചു (sic) SiPu. apportioned.

വിഭവം S. display, power, wealth. പടുവി'ൻ ഈശൻ ChVr. the cleverest is king. അഖിലധന വി. ലഭിക്കും Bhg. വചനവി'ങ്ങളാൽ ചൊല്ലിനാൻ AR. with wonderful words.

വിഭാകരൻ S. (വിഭാ splendour) the sun & വിഭാവസു. — ഉള്ളിൽ വിഭാതിമേ AR. it seems to me.

വിഭാതം = പ്രഭാതം.

വിഭാവരി (starry) night.

വിഭാഗം S. distribution, share ശാസ്ത്രികൾ ഉവ്വ വി'മായി തിരിയും KU. വി'ഗപത്രം a will.

denV. വിഭാഗിക്ക (= വിഭജിക്ക) to divide രാജ്യത്തെ ഒമ്പതായി വി'ച്ചു Mud. — വിഭാഗത allotment ദ്രവ്യത്തിന്നു വി. വന്നാൽ Anach.; വി. യുള്ളവൻ discerning. — വിഭാജകം dividing.

വിഭാവന S. ascertaining, discrimination.

വിഭാഷിതം S. = വികല്പിതം q. v. — നിന്ദിച്ചു വിഭാഷിച്ചു abused. (denV.)

വിഭീഷണൻ S. terrifying; N. pr. KR.

വിഭു S. All-pervading, Lord വെങ്കടാചലനേ എൻ ഉള്ളിൽ വിഭുവായി നിന്നു SidD.

വിഭുത്വം S. glory ശക്രമന്ദിരത്തിന്റെ ഭൂതിയും വി. വും Nal.

വിഭൂതി 1. manifestation, glory എൻ വി. കൾ Bhg. മാനമില്ലാത വി. ഉടയവൻ Bhr. (Viśṇu). മൽപ്രസാദേന ലഭിച്ചു വി. യും Brhmd. superhuman power. 2. holy ashes (of Sivaites) കായേ വി. ധരിച്ചു നടക്ക Sk.

വിഭൂഷണം S. ornament.

വിഭൂഷിതം = simpl. decorated.

വിഭ്രംശം S. fall. രാജ്യവി. loss of kingdom Nal. ബുദ്ധിവി. Brhmd. madness. മാർഗ്ഗവി. AR. going astray.

വിഭ്രമം S. 1. whirling. സംസാരവി. Bhg. confusion. മനോവി. AR. തോന്നുവാൻ എന്തൊരു വി. Mud. 2. fascination, wantonness യുവതിവി. പൂണ്ടു Sah. (= കാമം).

വിഭ്രാന്തചേതസ്സു Sah. having the mind disturbed, bewildered.

വിഭ്രാന്തി S. = വിഭ്രമം, f. i. മായയോ ചിത്ത വി. യോ SiPu. കാമവി. കൾ കാട്ടിനാർ Bhg.

വിമതൻ S. hostile, of other tendency വി'ന്മാരുടെ വീര്യം ശമിപ്പിപ്പാൻ ChVr.

വിമത്സരൻ Nal. not envious.

വിമർശ, — ർശനം S. investigation, prudence.

വിമലം S. pure വിമലസലിവം, വി'കീർത്തി Bhg.

denV. വിമലീകരിക്ക to purify.

വിമാതാവു S. a step-mother.

വിമാനം S. (measuring through) a chariot of the Gods വിമാനചാരികൾ RC. വിമാനാഗ്രചാരികൾ AR. ആകാശേ നടപ്പതിന്നൊരു വി. താണു, ഇറക്കുന്നു പലവി. നാരിമാർ Bhr. രാഘവൻ വി. ഇറങ്ങി KR. from the chariot. വി. പൊങ്ങും Bhg.

വിമുക്തം S. (part. pass. of മുച്) released.

വിമുക്തി liberation.

വിമുഖൻ S. having the face averted, disliking മന്ത്രജപവി'ന്മാർ, മത്ഭക്തിവി'ന്മാർ AR. എന്നിൽ വി'രായി വന്നിതോ Bhg. അന്യസ്ത്രീ വി'ൻ CC.

denV. അജ്ഞാനകർമ്മകൃതബന്ധനം വിമുഖ്യ AR. repenting of their former life.

വിമൂൎഛിതനായി വീണു AR. fainted.

വിമോചനം S. release, redemption, remission ശാപവി. നല്കി KU.

denV. വി'ചിക്ക to remit, deliver. [AR.

വിമോഹം S. bewilderment മായാവി. കളഞ്ഞു CV. മൎത്യഭാവേന വിമോഹിപ്പിച്ചു AR. hast kindly deceived us by human appearance.

വിംബല N. pr. & വിമ്മല്യനാടു The country തെക്കങ്കൂറു; its prince വിമ്മല്യാധീശൻ, its backwater near Cōṭṭayam വിംബനാട്ടുകായൽ.

വിമ്മുക vimmuγa T. M. (T. C. to be tight). To throb, sob, palpitate. ഉഷ്ണം കൊണ്ടുള്ള വിമ്മൽ V2. choking sensation. — വിമ്മി, ബിമ്മി & വിങ്ങിക്കരക No. vu. blubbering, വിമ്മൽ ഇട്ടു മിടന്തി എടുക്കുന്നു sobbing of children.

വിമ്മിട്ടം 1. difficulty of breathing (see ഉമ്മ—) 2. hiccup V2.

വിമ്മിഷ്ടം So. No. vu = prec. 1.; met. being in straits, hard up.

വിയം viyam T. aM. Extension (Tdbh. foll.?). വിൽപ്പിടിത്തു വിയം പറഞ്ഞു RC. boast? വിയങ്ങൾ പോരിൽ RC 36. in the great war.

(വി): വിയത്തു S. (√ ഇ). the sky പാരം വിളങ്ങി വി. മപ്പോൾ CG. പവനവിയദനലജലധരണികൾ SiPu. the five elements.

വിയപഥി Gandharva.

വിയമം S. restraint, cessation.

വിയൎക്ക viyarkka T. M. (C. Tu. bevar fr. വെ hot). To perspire വീൎക്കയും വിശൎക്കയും Brhmd. ദേവലിംഗങ്ങൾ ഇളകി വിയൎത്തീടും Sah.—Impersonal അവൎക്കു മെയ്യിൽ എങ്ങും വിയൎത്തു കൂടി CG.

VN. വിയൎപ്പു sweat, also pl. വി. കൾ പൊങ്ങും വണ്ണം കളിച്ചു CG. വി. കണങ്ങൾ Sk. മുഖമണിഞ്ഞു വി. തുള്ളികൾ RC.—വി. കരു inflamed pimples V1. (Trav. വേൎക്കുരു).

CV. തിരുമേനി വിയൎപ്പിക്ക, വി'ച്ചുഴിയുക = ചവിട്ടി ഉഴിക KU.

വിയസ്ഥ Tdbh. = വ്യവസ്ഥ.

(വി): വിയുക്തം S. separated മായാഗുണങ്ങളിൽ നിന്നു വി'ൻ AR.

വിയോഗം S. separation യോഗവി'ങ്ങൾ Gan. addition & subtraction. — യോഗ്യവിയോഗ്യവിചാരം വെടികൊല്ലാ VetC. improper.

വിര vira T. So. (= വിത). 1. Seed of herbs. 2. a grub.

വിരകു So. = പിരകു, f. i. വിരകിൻ വേർ GP. ചുവന്ന കുരുവായുള്ള വി. GP. (T. വിരുക an Arum).

വിരകുക viraγuγa T. M. (C. Tu. bera). To mix എണ്ണ വിരകി എതിരേ സേവിക്ക a. med. (= കുഴെച്ചു).

വിരക്കുക id. നീർ വീഴ്ത്തി വിരക്കി ഉരുളിയിൽ ഇട്ടു a. med.

വിരക്കൽ No. a certain disease.

(വി): വിരക്തൻ S. (part. pass. of രഞ്ജ്). indifferent, averse. രാഗിയും വിരക്തയും SiPu. (two opposites). നിന്നെ കുറിച്ചു വി'നായി Bhr. tired of thee. വിഷയങ്ങളിൽ വി. disgusted with the world. സമസ്തവിഷയവി. Bhr.

വിരക്തി 1. aversion ഭുക്തിയിൽ വി. Bhr. ഭോഗവസ്തുക്കളിൽ ചിത്തവി. വരുത്തി Bhg. കൈപ്പും വി. യും വരുത്തി disappointed. ലോകവി. 2. chastity, unworldliness.

വിരചിതം S. made, വിരചിത തൊഴുകൈയോടു RC.; composed as a poem തൻ ആജ്ഞയാ വി. Brhmd. വിരിഞ്ചവി. AR. (the AR.).

വിരട്ടുക, see മി—So. പക്ഷികളെ വിരട്ടരുതു To frighten, scare.

(വി): വിരതം S. (part. pass. of രം) stopped. സങ്കടം വി. ആക്ക ChVr. to end.

വിരതി S. cessation, rest; also വിരമം.

V. പിന്നേയും വിരമിച്ചില്ല KR. rested not. വി'ച്ചു Brhmd. ceased from fighting.

വിരയുക virayuγa T. M. Te. (C. Tu. biru tight, speed). To be eager, make haste പടെക്കായി വിരയവേണം TP. വിരഞ്ഞീവ്വണ്ണം പറഞ്ഞു Bhg. (vu. വെരിഞ്ഞു). പന്ത്രണ്ടു തരം കുഷ്ഠം ഇളയാ വിരയ a. med. easily, quickly. സേവിക്ക വിരിയ നീ Bhr.

VN. വിരവു speed, haste. വി'വിൽ, — വിനോടു, — വോടേ eagerly, quickly, well.

വിരൽ viral T. M. (Te. vrēlu, C. Tu. beraḷu).

spreading out, √ വിർ. 1. A finger, toe തള്ള വി. 440 = പെരുവി. (ദന്ത —), ചെറുവി., ചൂണ്ടിയ — (ചൂണ്ടുവി., ചൂണ്ടോന്നി), നടുവി. (കഴുവി. V1.), പവിത്രവി. (മോതിര—). വി. ഒരംമ്പുക 119. കാലിന്റെ വിരൽകണ്ണി 198 കീറിനൊന്തു, വി. ഊന്നി നില്ക്ക. വിരലേ ധരിക്കാം Tantr. (= കൈ പിടിക്ക). വടി ര വി. കൂട്ടിപ്പിടിച്ചേടത്തോളം വണ്ണം ഉണ്ടു jud. 2. an inch, often വിരൾ TR. വെള്ളത്തിൽ ഒരു വി. താഴേ jud. കയറും ഇരുവി. പോരാതേ ചമഞ്ഞു Bhg. രഥം ഓരൈവിരലമർത്തു താഴ്ത്തിനാൻ Bhr8. 3. ordeal വി. നേരേ വരികയില്ല KU. വി. മുക്കുക (നെയ്യിൽ). 825.

വിരലളവു measurement by the finger.

വിരലായം finger's length. [ല്ക്കിട.

വിരലിട space between two fingers, also വിര

വിര(ൽ)ച്ചരടു a bow-string. CG.

വിരൽചുററു V1. a whitlow.

വിരല്പാടു (2) = 8 തുവര = $1\frac{1}{2}$ inch.

വിരവു, see വിരയുക.

വിരശിക്കണക്കു Specified accounts of Rājas (Tdbh. of വിരചിതം? or വിരിച്ചൽ).

(വി): വിരസം insipid; dislike.

വിരഹം S. separation, bereavement by absence

വിരഹവ്യാധി Bhr.; വി'യാതന, — യന്ത്രണ etc. താവകവിരഹാഗ്നി KR.

വിരഹി absent, വി. ണി f. Nal. deserted (by the husband).

p. p. വിരഹിതം left, deprived of. വീര വി. ആത്മപ്രശംസനം KR. avoided by.

വിരളം S. (fr. വിരൽ) loose, separated by intervals, rare.

വിരളി So. A scare-crow, see മിരളുക.

(വി): വിരാഗം S. absence of passion.

വിരാഗി = വിരക്തൻ. [fested.

വിരാജിതം S. (part. pass.) illuminated, mani-

വിരാട്ടു S. (rāj) a ruler; the next emanation from Brahma ജലം തന്നിൽ വി. ണായി Bhg., also വിരാൾപ്പുരുഷൻ, — പുമാൻ Bhg.

വിരാടം S. N. pr. Berar; a dye V1.

വിരാടപർവ്വം, വൈരാടകരാജ്യം Bhr.

വിരാമം S. = വിരമം (under വിരതം); close, a final consonant like ൻ, ർ, ൽ. etc.

വിരി viri 5. (√ വിർ as in വിരൽ). 1. What is expanded, a veil, awning വി. കൊണ്ടു മൂടി Trav. വിരിപന്തൽ = simpl. വിരിച്ചും വിരിപീലി മരക്കൊമ്പിലിരുന്ന മയിൽ KR. വിരിപ്പുല്ലു straw spread for cattle. വിരിപ്പടം a sheet. വിരിപ്പാവു a cloth to the bride on the marriage day (loc.). വിരിയോല a natural umbrella in rain. 2. So. T. a pannel, pack-saddle. 3. = മരവിരി, നറുവരി (loc.)

വിരിയുക 1. To expand, open, blow വിരിഞ്ഞു വിരിഞ്ഞു പൂവറുത്തു കൊൾക്കയാവു Bhr. കൃഷ്ണന്റെ മുഖനളിനം നന്നായിവി'യുന്നു Bhr. വിരിഞ്ഞു താമര KR. (with sunrise). കണ്ണിണ പാരം വിരിഞ്ഞു CG. (in agony). fig. to rejoice എല്ലാവർക്കും ഉൾപ്പൂവിരിഞ്ഞീടുമാറു Bhr. വിരിഞ്ഞു മാറത്തു KR. broad. വി'ഞ്ഞു പാടുക, കേഴുന്നു Bhr. aloud. 2. to split as ripe fruit; to be hatched So. 3. C. Tu. Inf. = വിരയ, f. i. വിരിയച്ചെന്നു KR. ഭജിച്ചീടുക പത്മനാഭനെ വി. നീ VCh.

VN. I. വിരിച്ചൽ So a split, gap; hatching.

II. വിരിവു expansion, breadth. വിരിവായി diffusely.

വിരിക്ക v. a. 1. To expand, spread, as a mat, hair കിടക്കമുട്ടി വി., പടിഞ്ഞാറേറ അടിച്ചു വി'ച്ചു TP. (for lying down). സിംഹാസനത്തിന്മേൽ വെള്ളയും കരിമ്പടവും വി'ച്ചു KU. (in coronation). വിരിച്ചു പാടുക loud. 2. So. No. to hatch. 3. Inf. വിരിക്കേ V1. = വിരിയ, വിരയ.

VN. III. വിരിപ്പു 1. bedding വി'പ്പിന്നു ദർഭാമുഷ്ടിയെ എടുത്തു KR. (ascetics). പരുപരയുള്ള വി'പ്പിൽ ഉറങ്ങി a rough bed. 2. crop, different kinds of paddy sown in April and reaped in August, മലവി. mountain crop (loc.).

CV. I. വിരിത്തുക to open കുടയെ വിരിത്തി (Coch.). — II. വിരിയിക്ക f. i. സൂര്യൻ താമരകളെ വി'ക്കുന്നു Arb.

വിരിഫലം capital laid out at interest. V1.

വിരിഞ്ചൻ S. (the self-expanding? or √ രിച്).

Brahma, വിരിഞ്ചാദി Sah. the Gods.

വിരിഞ്ചനൻ, — രിഞ്ചി S. id.

വിരിയം viriyam Tdbh. of മൃഗം, മിരിയം

1. Game f. i. വി. കത്തിയവൻ huntg. 2. B. a paddy-bird.

വിരിയൻ T. So. a viper വി'മ്പാമ്പു; വി'ൻ വള a striped bracelet = ഉഴക്കൻ. V1.

വിരിശ്ശ virišš B. A tree വിരിശിൻപഴം.

വിരുതു viruδu T. M. (C. Te. Tu. ബിരുദു fr. ബിരു, T. വിറൽ strength). 1. Valour = നായ്മ V1., dexterity, developed power. അഭ്യാസകാരൻ വാൻ വി. ള്ള നീ KR. (Ganga). ഭോഷ്കിനു വി. ള്ള കുള്ളൻ Bhg. accomplished liar. ജ്ഞരിൽ വി. ള്ള നീ Bhr. brave against cowards. പരരെ നിരസിപ്പാൻ വി. ടയ കണ്ണൻ ChVr. so ready to despise. പല വി. വാക്കിനുണ്ടു Mud. boastful. ഉ കൂടുവി. പറഞ്ഞു RS. വി. ചൊല്ലു to relate heroic stories, brag. വി. കൈട്ടക V1. to challenge. 2. a prize gained by contest, trophy അത്താശൈക്ക വി. വിളിപ്പാൻ GnP. വി. വൈക്ക also ചൂതു പൊരുതു വി. കെട്ടിടുവാൻ Nal. a badge of honor, chain worn on the arm for challenge's sake V1. മുഷ്ടം വി. ം കെട്ടൽ RC. പൊൻവി. മോഷ്ടിച്ചു TR. രണ്ടു കൈക്കും വി. തരും TP. 3. a blazon, family device. രാജവി. 18 insignia. കൊടിതഴവി. കൾ Bhr. വി. കൊടി a banner. 4. a kind of rice = കഴമ.

വിരുതൻ an accomplished warrior, വി. ഇവൻ VetC. a hero. പോരിനു വി'നാം രാമൻ KU. clever, eminent. ചെറുതു കുറുതു പണിക്കു നല്ല വി. prov. വിരരിൽ വി'ന്മാർ VCh. മൂഢരിൽ വി. KR.

വിരുത്തി virutti, Tdbh. of വൃത്തി, വൃദ്ധി. 1. Domain given to a king രാജാവിനു വി. കൊടുത്തു KU. 2. land granted rent- & tax-free to Government servants, feudal tenure വി. ക്കാരൻ Trav. 3. a quick growing rice (= പുഞ്ച).

(വി): വിരുദ്ധം S. (part. pass. of രുധ്). 1. Opposed ംരംശൻ വി'നായി നില്ലുമ്പോൾ CG. എഴുന്നള്ളിയെടത്തേക്കു വി'മായി നടക്ക TR. to act against. അവനോടു വി'മായി കാട്ടി Mud. വിരുദ്ധവചനം a word to the contrary. 2. hatred ഇരുവക്കും അന്യോന്യം വി. ഉണ്ടാം Mud.

വിരുദ്ധപ്പെടുക to be hindered.

വിരുന്നു virunnu T. M. (C. Te. വിന്നു, see വിരക or വൃന്ദം). An entertainment, feast; number of guests, visit മരുന്നം വി. ം നു നാൽ, വി. ചോറുണ്ടു prov. വി. ഉണ്മാൻ Anj. വിരുന്നുണ കഴിച്ചു, മന്ദിരം പുക്കു വിരുന്നുണ്ണും ഉണ്ടു CG. അവരെ വിരുന്നുട്ടുവാൻ കൊണ്ടു പോയി KN. കാക്ക വി. കറിച്ചു കരഞ്ഞാൽ വി. വരും superst. രണ്ടാൾ വി. വന്ന vu. [N. pr.

വിരുന്നൻ a guest, new-comer V1.; വിരുന്നൻ വിരുന്നകാരൻ a guest; host.

വിരുന്നുക്ഷണം, — വിളി invitation.

വിരുന്നുട്ടു = വിരുന്നൂൺ. (see ab.)

വിരുന്നൂണി an uninvited guest, parasite.

വിരുന്നുവാഴി = ിപ്പുകാരൻ So., വിളമ്പൻ No.

വിരുപ്പു viruppu T. aM. (വിരയു). 1. Desire. 2. So. = വിരിപ്പു 2. f. i. വി. മുണ്ടകം ഈ വിള MR.

വിരുമ്പുക T. aM. to wish മേലൊന്നു വി'ന്നരി താമോതരൻ RC. [viler V1.

(വി): വിരുക്ഷകൻ S. addressing roughly, a re-

വിരൂപം S. deformed, ugly. — രാക്ഷസിയെ വിരൂപണം ചെയ്തു KR. Bhg. mutilated, maimed. — ബന്ധുക്കളെ വിരൂപിക്ക വധത്തിനു തുല്യം (to deform by singeing the beard). വി'ച്ചയച്ചു Bhg. = വിരൂപനാക്കി വിട്ടു CC. — വിരൂപത (opp. ഭംഗി) ugliness.

വിരേകം S. purging ഛർദ്ദിവി'ങ്ങൾ Nid.

വിരേചനം id. വി. പോം, ഏറ്റം പോകിൽ; എന്നാൽ വി. നടന്നു പോം a. med. evacuation.

denV. വിരേചിപ്പാൻ മരുന്നു, also മഹോദരത്തിനു വിരജിപ്പാൻ മരുന്നു a. med.

VC. വിരേചിപ്പിപ്പതുത്തമം Nid. to administer a purgative.

വിരോചനൻ S. illumining, the sun.

വിരോധം S. (രുധ്). 1. Opposition. വി. പറക to speak against. വി. ചെയ്തു to hinder. പോകേണ്ടതിനു വല്ല വി. ഉണ്ടായിരുന്നുവോ jud. what prevented him from going? സത്യ വി. വരുത്തുക Bhr. to break my word. 2. enmity വിപ്രന്മാരോടു വി. തുടങ്ങരുതു Bhr. നമ്മോടു വി'ത്തിനു വരുന്ന ആളികൾ TR. whoever attacks me. 3. check, restraint. അവന്റെ വക വി. തീർക്ക TR. attachment by law.

നാം വിരോധിച്ച വി. അവിടുന്ന എടുത്തിരിക്കുന്ന TR. embargo, interdict. 4. objectionable തീയൻ അടുക്കേ വന്നാൽ അതു ഞങ്ങൾക്കു വി' മാകുന്നു jud. പുളി ബഹുവി. MC. (opp. ഇക്കൂം).

വിരോധക്കാരൻ, വിരോധി an opponent, foe.

വിരോധാർത്ഥം contrary meaning; for opposition's sake.

denV. വിരോധിക്ക 1. to oppose, hinder അഭിഷേകത്തിനെ വി'പ്പാൻ KR. 2. to prohibit, അവകാശത്തെ വി'ച്ചു jud. denied the claim. എന്നു വി'ച്ചു forbade (=വിലക്കുക), പാട്ടം അടെക്കുന്നതിന്നു വി'ച്ചു (also Acc.). കിണറു കെട്ടുന്നതിന്നു വി. TR. പ്രവൃത്തി വി'ച്ചു Mud. took their office from them. 3. to stop, attach. അവരുടെ വസ്തുമുതൽ വി'ച്ചു, ഞങ്ങളെ വക ഒക്ക വി'ച്ചു, വി'ച്ച മുതൽ TR. അധികാരി നികിതിക്കു വേണ്ടി വിള വി'ച്ചിട്ട ജാമ്മൻ കൊടുത്തിട്ട കൊയ്യുന്നു MR.

വിരോധോക്തി S. contradiction.

വിറ virā M. (C. Te. fear, T. stupor, numbness fr. വിറു 5. stiff). Tremor. — വിറപ്പനി ague. — വിറവാതം paralysis. — വിറവീക്കത്തിന്നുത്തമം GP. വിറ കൊൾക CC. to shiver. — also വിറയൽ = വേപഥു med. ഭീതനായി വി. പൂണ്ടു SiPu. — വിറയൻ a coward.

വിറെക്ക T. M. To shiver, tremble ശാത്രം വി'ച്ചു Mud. (from wrath). കൈലാസം വി'ച്ചുപോം SiPu. നോക്കിയാൽ നിലം വി'ക്കുന്നതെന്നു തോന്നുമതു a. med. an eye-disease.

CV. വിറെപ്പിക്ക to cause to tremble; (also involuntary action). ഭക്തിയും ചുവപ്പിച്ചു ദേഹവും വി'ച്ചു Bhr. (in passion). വിറയൽ വി'ച്ചു രാവണൻ തല പത്തും അറുക്കും KR.

വിറകു virāyu T. M. (വിറു or വൃക്ഷം?) Firewood വനേ വിറകിന്നു പോയി CC. വി. അടക്കി KN. ഇരുന്ന വിറകിന്നു ചേതം prov.; fig. വേവുന്ന തീയിൽ വിറകിടാതേ Pay.

വിറക്ക virakka T. M. (C. Te. Tu. astonishment, വിറു). To become stiff as from cold ചത്തു വിറന്നു പോയി vu.; വിറന്ന inflexible.

വിറക്കം Vi. repugnance.

വിറങ്ങലിക്ക So. to be benumbed, grow stiff (No. വൃക്കലിക്ക).

വിറയുക B. To be covetous, see വിരയുക.

വിറുമ, see വെറുമ Port. An auger.

വിറ്റു vittu (see വില്ലു). വിറുതീനി Living by the sale of property. — വിറുണെന്നു പറയും കണക്കനേ GnP.

വില vila 5. (വില്ലു). 1. Sale, ദാസിയെ ദാസന്മാക്കു വിലപ്പെട്ടുന്നതു സമ്മതം may sell. വിലപ്പെട്ട ശ്രുതൻ VyM. = ക്രീതൻ; ആനയെ വിലയാക്കി വിറ്റാൽ, എനിക്കു വിലയായി മക്കളിൽ ഒരുവനെ തന്നീടേണം KR. 2. price, value എന്തു (ഉണ്ടു or ആകുന്നു) വി. vu. how dear? അരി വി. പൊന്തി opp. ഇടിക, കെട്ടക, താഴക; വി. സഹായം ആക cheap (easy terms). വിലയുള്ള, — യേറിയ precious. വലിയ വി. dear (stiff terms). വി. ഏറക്കൊൾക to buy dear. നാലാളികൾ കാണുന്ന വിലെക്കു to fix (= മതിക്ക), so മൂന്നു പീടികയും വില തീർത്തു കരണം എഴുതിത്തന്നു TR. വി. ഖണ്ഡിക്ക, ഇരുത്തുക, മുറിക്ക, വെക്കു to set, settle. വി. നിരക്കു to agree about. വി. ആക sold; steady or firm market. ഓട്ടിന്നുണ്ടാകും വി.; കൊടുക്കുന്ന വി. = തിട്ടം, കരാർവില; കിട്ടുന്ന വിലെക്കു at any prize; വിലെക്കു കൊൾക, വാങ്ങുക, എടുക്ക to buy. വില തന്ന ദ്രവ്യം VyM. sum paid for. വിലെക്കു തരികയില്ല KR. to sell, (also = is sold already, or is not for sale = വെറുതേ തരാം). 3. character; pagoda music (loc.). [income).

വിലക്കാണം a fee on sale, നിലവി. KU. (royal

വിലകെട്ടുക to fix the price വീട്ടിന്നു ക്ഷാ൦൦ ഉറുപ്പിക വി'ട്ടി No.; to pay it, B.

വിലക്കുറവു, വിലനയം cheapness.

വിലച്ചരക്കു (1) wares for sale. — (2) valuable.

വിലച്ചേതം loss in cost price.

വില തരിക to pay for something വി'രാഞ്ഞിട്ടു പുസ്തകം കൊടുത്തില്ല.

വിലതീപ്പു B. a bill of unreserved sale.

വിലത്തരം price of corn levied as a tax.

വിലപിടിക്ക to fetch a price. പിടിപ്പുള വി. the price it fetches. തങ്കലേ ദ്രവ്യം വി. യില്ല Nal. is not valued. വി'ച്ച മുതലുകൾ MR. valuable, opp. വി'യാത്ത വസ്തു VyM.

വിലപോക id. to be saleable നായ്ക്കാഷ്ടവും

വി'കും prov. നിലെക്ക നിന്നാൽ വിലെക്ക പോകും will rise in value.

വിലമകൾ a prostitute. (T.)

വിലമരുന്ന a valuable remedy. [TR.

വിലയോലക്കരണം a bill of sale, f.i. of slaves

വിലസഹായം cheapness; cheap.

വിലം vilam S. 1. (പിൾ). A chasm, hole PT. (in a tree, ground). 2. Tdbh. aM. (= ബലം) വലങ്കൈവിലം, തള പിരിയും വി. കനം ആക്കം വീഴ്ച്ച എന്നവ എല്ലാം RC.

വിലക്കം vilakkam T. M. (T. വിലക to recede, go asunder, √ വിൽ). 1. Prohibition, thwarting ഉത്സവം വി. ചെയ്യു Mud. 2. (C. Te. വിലവിലി) a cramp, stitch വായുവി. etc. വാരിയെല്ലിന്റെ ഇട(യിൽ)നിന്ന ഒരു വി. vu.; difficulty of breathing വി'ത്തിന്റെ ദീനം MR.

വിലക്ക 1. separation as during menstruation. 2. prohibition, interdict, embargo കുടിയാന്മാരെ കണ്ടത്തിലും കളത്തിലും വി. ആയാൽ അവർ വി. സമ്മതിയ:തേ നെല്ല കൊയ്യുന്ന, ജന്മാരികളെ വി., വി. കൾ കേട്ട TR. = വിരോധം. മുതൽ എടുക്കുന്നതിന്ന തമ്പുരാന്റെ വി. ഉണ്ട TR. the Rāja forbids paying taxes to the H. C. 3. a mark of attachment (law) വി. വെക്ക, എടുക്ക, വി. ം തോലും KU. 4. = വിലക്കം 2. V1. 2.

വിലക്കുകോരിക B. the last course at meal.

വിലക്കുക T. M. 1. To separate, excommunicate. 2. to prevent നാണം വിലക്കുവേ കണ്ണടെച്ചു CG. പുഴവി., ചാഴിവി. Mantr. ഉത്സവം വി. = മുടക്കി Mud. 3. to prohibit വാദ്യഘോഷം കരംകൊണ്ട വിലക്കി Nal. വേണ്ടാ എന്ന വി. KR. പോവാൻ വിലക്കിനേൻ Pay. forbade. വിലക്കിയതു കേട്ടില്ല TP. would not be warned. കാപഥത്തിന്ന നിന്നെ എന്താതും വിലക്കാത്തു KR. അരുതെന്ന വിലക്കൊല്ല Anj. don't refuse. എടുത്തു വിലക്കിയ സദ്യ a feast where you are nearly forced to eat. ഓളനം തന്നേ വി'വാൻ വല്ലാതേ CG. not saying I have enough. 4. to attach കൊയ്ത്തിൽനിന്ന് ആളയച്ചു വി. KU. നിലം വിലക്കീട്ടും നായർ നടന്ന TR. 5. to cross out writing.

CV. വിലക്കിക്ക, f.i. പറമ്പു വി'ച്ചു (4) interdicted cultivation TR.

വിലങ്ങു Inf. Across, athwart ധരണിയിൽ വി. വീഴ്ന്താൻ, വി. വന്ന ചാരൻ RC. ഒരു കോൽ അകലത്തിൽ നീളയും വി. യും ചില രേഖകൾ ഉണ്ടാക്കു Gan. തുപ്പുന്നതു വിലങ്ങേ പോം Nid. Also വിലങ്ങെന & വിലങ്ങത്തിൽ വെക്ക; മൂക്കു വി'ത്തിൽ ചിലക്കുന്നു KR. വി'ത്തിൽ കടക്ക over stiles etc. — & വിലങ്ങനേ.

വിലങ്ങൻ = വിലങ്ങുകാരൻ a prisoner, വി'രാക്ക TR. (in war).

VN. വിലങ്ങൽ 1. crossing. 2. aM. T. a hill വി. കൊണ്ടെറിന്തനാൻ, വി. നേർ വളന്ത മെയ്യുള്ളോർ RC.

വിലങ്ങു 1. what is across, cross-iron. വി. വഴി a road stopped up. വി. വാതിൽ a gate across the road. വിലങ്ങിലേ വാതിൽ a backdoor. ഏത്തത്തിന്റെ വി.; വിലങ്ങടിക്ക to transgress. 2. fetters വി. ൽ പൂട്ടി Nasr. വിലങ്ങു വെക്ക, ഇടുക = തടവിൽ. വി.പുര a jail വിലങ്ങിടത്തിലിട്ട Genov. വി.ക്കൂലി prison-fees.

വിലങ്ങുക T. M. 1. to go aside വിലങ്ങിപ്പോയി. 2. to fall across, cross over; fall foul off, to be transverse ചോറു വി'ങ്ങിപ്പോയി = തടഞ്ഞു sticks in the throat; വിലങ്ങിവെക്ക to cross out writing (= വിലക്കുക 5.).

വിലങ്ങിക്ക 1. freq. V. id. വെണ്ണ മാറിൽ തടഞ്ഞു വി'ച്ചു പോയി, in consequence the rogue says: ചീക്കുന്ന വീഴ്ച്ചു വി'ച്ചു പോകുന്ന CG.; so ഉരൽ വി'ച്ചു പോയി CG. വി'ച്ചുകൂടാ he cannot get out however he turn. 2. VC. to thwart V1.

(വി): വിലക്ഷണം S. 1. of different character പ്രകൃതിഗുണവി'നായ പുമാൻ Bhg. 2. indescribable, unprecedented, ugly ശാന്തം കറുത്തു ചെറുതായി ചെമ്മേ വി'മായി ഭവിച്ചു Nal.

വിലജ്ജിത S. (part.) f. ashamed ഉടുക്കപ്പോകാതേ വി. യായി KR.

വിലപനം S. & വിലപിതം lamentation; ഇത്ഥമങ്ങു വിലപിച്ചു Bhr. (& വിലപിക്കുq. v.)

വിലയം S. destruction സലിലം ബുദ്ധോഗ്നൌ വി. ഇയലുന്ന ChVr.

വിലസൽ, — സിതം part. S. Sporting. വിധിവിലസിതം ഇതൊക്കയും Mud. ordered by fate.

വിലസുക 1. = വിളങ്ങുക to shine, glitter വെള്ളിവെളി വിലസും മഴത്തുള്ളികൾ KR. കമലങ്ങൾ എന വിലതും വേന്തൻ കഴൽ RC. ഇതി വിലസും തുക്കൈ CC. thus armed. കഴൽ എന്നിൽ വിലസേണം മറുവില്ലാത മുകരത്തിലേ മുഖം പോലേ CG. to be reflected, appear. 2. to play കേളി വി'ന്നതു കണ്ടാൻ CC. പാരിടം തന്നിൽ കടന്നു വി'വാൻ Nal. to amuse themselves.

വിലാപം S. (ലപ്). lamentation ചിത്തം പിളന്ന വി. തുടങ്ങിനാർ SiPu.

denV. വിലാപിക്ക KR. UR. to wail തൊഴിച്ചൽ ഏറ വിലാപിച്ചു വീണു മേഴും Bhg.

വിലായത്തി Ar. **Vilāyat,** Country; esp. Europe (with 18 വി. vu.), England വി. കപ്പൽ, വി. ചുരക്ക etc.

വിലാവു **vilāvu** T. M. (വിലക). Side, the chest വിലാപ്പുറത്തു ഭണ്ഡം Nid. തുടന്തകം വി. ടയവൻ RC. broad-chested. — വിലാവെല്ല a rib.

(വി): വിലാസം S. 1. play, sport, (= ലീല), ദൈവൻറെ വി. അവിടെ കണ്ടു KU. God's manifestation, action. നിന്നുടെ ബുധിവിലാസങ്ങൾ Mud. exhibitions of wisdom. മന്ത്രവിലാസം; ദൈവത്തിൻ വി'ത്താൽ Mud. providentially. ഇതിന്ന് ഈശ്വരൻ വഴി ഉണ്ടാക്കിയതു സക്കാരിൽ വി'മാകുന്നു TR. a mark of God's favour towards the H. C. 2. dalliance, coquetry, female charm.

വിലാസിനി (f. of വിലാസി) wanton. തരുണി വി. മാർ CG. young women. വി. കൾ കാളുഴിക വേണം RS.

വിലിംബി, വിലുംബി Averrhoa bilimbi.

(വി): വിലേപനം S. an unguent, perfume.

വിലോകനം S. (തുച്) a look അന്തികേ വി. കൊണ്ടു ശോകലതക്ഷ Bhr.

denV. വിലോകിക്ക to see, look കിഴക്കൻ വി'ച്ചു കൊണ്ടു, തരുണിമാരെ വി'ച്ചു KR. — (part. വിലോകിതം).

വിലോചനം the eye ദിവ്യവി. എങ്കൽ ഉണ്ടു Bhr. favors me—വിലോചനൻ (in Cpds.) eyed f. i. പങ്കജവി. etc. AR.

വിലോപം = simpl. സന്ധ്യാവി. Bhr.

വിലോഭനം S. temptation, seduction ചിത്തവി'മായിച്ചൊന്നാൻ CG.

വിലോമം S. adverse, opposite course വി'മക്രിയ CS. (= വിപരീത).

വിൽ vil 5. (Tu. also biru). 1. A bow സൊമിത്രിയോടു വിൽ വാങ്ങി AR. വില്ലെടുത്തുലെച്ചുടൻ കുലെച്ചു Sk. വില്ലെടുത്തതിൻ മുമ്പൻ SG. the first of archers. വില്ലും കോലും എടുത്തു KU. വി. ക്രുടുക to get ready, പൂട്ടുക to brace, കലയേറുക etc. എന്നുടെ വില്ലിനാണ Bhg. വില്ലാണ ഭോഷ്ക്കല്ല SG. — fig. വില്ലുകണ്ടം (a field). 2. the rainbow വി. കോലുക; also പച്ചവി., വാനവി., ആകാശവി. 3. Sagittarius ധനു. 4. a steel-spring, elastic etc. വില്ലുഴന്ന the notched end of a bow.

വില്ലാശ a Venetian ducat used for neck-ornament, also വില്ലിട്ട കാശ V1. വില്ലിട്ട പൊന്ന TR.

വില്ലുവപ്പു B. a class of bow-makers.

വില്പാടു distance of a bow-shot നൂറു വി. ചെന്ന Bhg. അവനു നൂറു വി'ടുത്തു വണ്ണം KR. (= വില്ലിട).

വില്ലിടി the hold of the bow വി. മുറുക്കുന്നില്ല AR. വി. പിടിച്ചു RS.

വില്ലുകം T. M. C. 1. contest, wrangling. — വി'കാരൻ quarrelsome, litigious. — വില്ലുകിക്ക to wrangle So. 2. (= വിലങ്ങ) adversity, difficulty. കായ്മ വി'മായി took a bad turn. വി'ത്തിലാക്കി endangered No.

വില്ലൻ an archer, hunter അമ്പു കളഞ്ഞാൻ വി. prov.

വില്ലാട്ടം vibration, elastic motion as of the eye കണ്ണുനത്തെല്ലിൻറെ വി. Nal. നടുങ്ങില്ലിവി. SiPu. ചില്ലിവില്ലാട്ടവടങ്ങൾ VetC.

വില്ലാൻ, വില്ലാളി an archer.

വില്ലി id., ആയിരവി., കത്തവി., പൂവി. jungle deities.

denV. വില്ലിക്ക to be bent like a bow V1.; മരം (sawn) വില്ലിച്ചുപോക Ko. — to be tipsy B.

വില്ലകാരൻ an archer.

വില്ലും കത്തിയും ഉള്ളവൻ strenuous, energetic. യാതൊരു പണിക്കും നല്ല വില്ലുകത്തിക്കാരനെ പോലെ equal to any emergency.

വില്ലവലി, വില്ലുവിദ്യ archery.

വില്ലുവല്ലോൻ a skilful archer.

വില്ലൂന്നി (4) a certain snake.

വില്ലെയ്ത്തു archery വി. അഭ്യസിക്ക Arb., വി ല്ലെയ്ത്തു B.

വില്ലേരിയെക്ക (loc. = T. വില്ലേർ fight).

വില്ലൊടിക്കാരൻ KU. an archer; നായ്ക്കാരന്റെ ചങ്ങാതി (huntg.) prh. = വില്പിടി.

വില്ലൊലി the sound of a bow വി. വട്ടത്തി Bhr.

വില്ക്ക vilka T. M. (വില). To sell കട്ട വസ്തുക്കൾ പലർക്കും കൊണ്ടു വിറ്റു TR. sold to. — കൊണ്ടുവി. to buy for sale. കൊ'ള്ളുന്നവൻ a hawker. — കച്ചോടം വി. jud. to sell as in a shop. വിറ്റൊടുക്ക, വിറ്റു മുതൽ ചെയ്തു to raise money by selling property. വിറ്റുൺ etc. (see above). വിറ്റൊടുക്ക to squander. — met. സ്ഥാനം വിറ്റു ചക്കര തിന്നുക prov. No. to forget one's position.

വില്പന T. So. sale രത്നങ്ങൾ വി'നെക്കായി കൊണ്ടുവന്ന Arb.

CV. വില്പിക്ക to cause to sell TR.

വില്ല villa T. M. C. Te. A metal-plate (prh. = വിലപം T.), a badge of poons (വില്ലുകാർ).

വില്ലുതു Port. velludo, Velvet Vi. വില്ലുസ്സുകൾ Nal.

വിലപം vilvam S. Crataeva religiosa = കുവളം, or Aegle, Limonia crenulata Buch.; the fruit med. വില്വാദികഷായം കടിക്ക MM.; the wood is used for യൂപം KR., the leaf holy to Shaiwas വിലപത്രാരാധന Si Pu. വില്വപത്തിരി Vi. വിലപത്രവും ശിവരാത്രിയും prov. വിലവാളി N. pr. temple of Viṣṇu (തിരുവിലവാമലയെയും ഹരിഗോവിന്ദ song), തിരുവില്ലായി, വിലപപുരാണം VilvP.

വിവക്ഷ vivakṣa S. (വച്) Wish to speak, വിവക്ഷിക്ക B. to wish, desire.

(വി): വിവത്സം S. bereaved വി'ട്ടുള്ള പക്ഷക്കളെ പോലെ & വിവത്സലാധേനു KR.

വിവരം S. 1. Cleft, interval. 2. T. M. C. details, particulars. വി. പറക to relate, state distinctly. എന്നെനിക്കു വി. ഇല്ല MR. I cannot say. കടിവി. കണക്കു, നാണ്യവി. കണക്കു list of. പോയതീയരെ പേർവി. TR. are as follows. ആൾ വി. ക്രടാതേ MR. without specifying the persons. വി'തോടു നമ്മോടു പറഞ്ഞു particularized. വർത്തമാനങ്ങൾ വി. തിരിച്ചെഴുതി, കായ്ത്തിന്നു വി'മായി കല്പന എഴുതി, എഴുതിയെച്ചു വി. പോലേ TR. വി. കൊടുക്ക to explain. ഒരു വിവരവും അറിയുന്നില്ല all in a maze. 3. often = പ്രകാരം f. i. നാം നടന്നുകൊള്ളേണ്ടും വി'ത്തിന്നു കല്പന വരിക TR.

denV. വിവരിക്ക to detail, relate, explain വി'ച്ചു ചൊല്ലി TR., (S. വിവരണം).

വിവർണ്ണം 1. changing colour വിവർണ്ണവസ്ത്രം Anach., opp. white. തിരുമുഖത്തിന്നു വിവർണ്ണത പുരാ അറിയുന്നില്ല KR. discoloring from emotion. 2. of bad complexion, സുവർണ്ണതും വി'രും KR. low castes.

വിവർത്തനം S. going round അതിനെ വി. ചെയ്തു Bhr. = വലംവെക്ക.

വിവശം S. will-less, not under control, mostly = പരവശ besides oneself, m. ഭയവിവശൻ Mud., കോപവി'ൻ; f. ആനന്ദവിവശയായി KR. — കാമവിവശത പോക്കുക Sk. — വിവശപ്പെടുക്ക Bhg. to drive mad with torments. — വിവശിഭാവം ഇയന്ന നിന്നഴന്ന CC. distracted.

[Bhg.

വിവസ്വാൻ S. (the rising) sun AR., a Manu

വിവാദം S. 1. Contest, dispute മയ്യഴി അതിരിന്റെ വി. തീർക്ക (= തർക്കം), സാക്ഷ്യരാജാവർക്കുമായി വി. ഉണ്ടായ അതിർ TR. 2. a law-suit. 3. Tdbh. വിവാതു ക്രിVyM. betted = വാതു.

വിവാദി a disputant, captious; also വിവാദമാനന്മാർ Bhr.

denV. വിവാദിക്ക, as അവകാശം വി'പ്പാൻ to dispute the claim TR. & v. n.

വിവാസം S. excile. — വിവാസദണ്ഡം VyM. banishment (distinct from പ്രവാ —) — സ്വതവിവാസനാദിയായുള്ള അകൃത്യം KR.

വിവാഹം S. Fetching the bride, marriage

വി. നിശ്ചയിക്ക to betroth. അവളെ വി. കഴിക്ക, ചെയ്ക to marry. സഹോദരികളെ വി. കഴിക്കുന്നവർ VyM. എന്നു വി. കഴിഞ്ഞതു Bhg. when was the wedding? പുത്രന്മാക്കു വി. ചെയ്കിക്ക, വേഗം ഇവക്കു വി. കഴിച്ചീടേണം, നാലരെക്കൊണ്ടു പുത്രിയെ വി. കഴിപ്പിച്ചു KR.= വി. ചെയ്തു കൊടുക്ക to give in marriage. രണ്ടാം വിവാഹത്തിന്നപേക്ഷിച്ചു SiPu.

വിവാഹഭർത്താവു, — സ്ത്രീ married. വി'മുഹൂർത്തം the ceremony of മംഗല്യസൂത്രം.

denV. മാമിഴിയാളെ പാണ്ഡ്യൻ വിവാഹിച്ചാൻ VCh.

വിവാഹ്യ f. to be married.

വിവിക്തം S. (part. pass. of വിച്) separated, isolated. വി'ദേശം Vi. lonely. വിവിക്ത വാസത്തിങ്കൽ തുണ Bhr.

വിവിധം S. diverse, various വിവിധതര വാർത്തകൾ Bhg. [municative.

വിവൃതം S. uncovered. വിവൃതഭാവൻ KR. com-

വിവേകം S. (√വിച് to sift). 1. Discrimination, discernment. വിവേകാവസ്ഥ years of discretion. വിവേകമില്ലാതേ ചമഞ്ഞു Mud7. destitute of penetration. 2. prudence ചെലുത്തിനാൻ ഒരു വി. മാരുതി RC. trick. നാഗായുധത്തിൽ വിവേകജ്ഞൻ VCh. of extensive military judgment.

വിവേകരത്നം N. pr. a Vēdāntic treatise VivR.

denV. ജ്ഞാനത്താൽ വിവേകിച്ചു, വി'ച്ചു നോക്കും Bhg. to sift, discern, distinguish clearly.

വിവേകി judicious, a sage.

വിവേചനം S. (=prec. 1.) ധർമ്മാധർമ്മവിവേചനസാമർത്ഥ്യം KR. വി. ചെയ്ക to discern, try.

വിശ viśa T. M. (C. bese, Te. vesa, fr. besi, C. vrē, Te. to throw, whence വീഴുക). 1. A spring-trap, snare for birds=തൊള്ള, കണി Vi. വിശകൊച്ചുക to set a trap. 2. T. a lever (തുലാം 472). 3. a tendon വിശ അറുത്തു കൊന്ന huntg. (of a boar) പൈവള്ളി അറുക്ക. 4. blinds of bamboos വെശ തൂക്കുക vu.

വിശക്ക (T. C. to be impetuous, angry. Te. visuku, Tu. C. bēsara fatigue). To be hungry, have appetite വിശക്കാൻ തക്കതുണ്ണേണം prov.; എനിക്കു വിശന്നു impers.

VN. വിശപ്പു 1. hunger, appetite പഴം തിന്നിട്ടു വി. കെട്ടു TP. വി. അടങ്ങുമാറില്ല മമ Brhmd. I am always hungry. വി. പൊറാഞ്ഞിട്ടു Bhg. driven by hunger. അവരെ ഒക്കയും ഇന്നു (or തിന്നു?) വിശപ്പടക്കീടുവൻ KR. I shall eat them all. യാതോരാളുടെയും വി'ം ദാഹവും അറിഞ്ഞു കൊടുക്കുന്നവൻ No. vu.=ധർമ്മിക്കുൻ. 2. (loc.) the stomach.

(വി): വിശകലിതം S.=simpl. ഗജമന്ത്രങ്കൽ വി'മായ്മുണ്ടു KR. shivered.

വിശങ്കം S. fearless വി'മാംവണ്ണം പറഞ്ഞു KR.

വിശദം S. clear; pure (of medicines, also a kind of സ്ഫടം, water-like GP.) വിശദഭക്തി Nal. വി'ഹൃദയൻ, വി'മതി Mud. വി'മായി കാണ്മാൻ Arb. clearly.

വിശയം S. 1. doubt വി. ഇല്ലേതും KR. 2. Tdbh. =വിക്രയം or വിശേഷം extraordinary. ഇതിര നല്ല വി. ഇല്ല TP. what a sight!

വിശരി višari (T. വിചിറി see വിശ, or S. വ്യജന). A fan വീശുന്ന വി. യും ധരിച്ചു KR. ഡീപ്പു വ വി. യും കൊടുത്തു TR. വീശുവാൻ ആലവട്ടം ചോറിയും വി. യും PT. — വിചരി Vi. B.

വിശരു No. a storm of rain.

വിശറുക to fan, flutter with wings Vi.

വിശക്ക=വിയക്ക Brhmd.

(വി): വിശല്യകരണി S. one of the 4 heavenly medicines, extracting arrows from the wounded Vi. AR 6.

വിശസനം S. slaying പശുവിങ്കൽ ചെയ്തു KR. (priests in sacrificing).

വിശാഖ S. (branchless) the 16th lunar mansion, right leg of Bootes അയോദ്ധ്യക്കുള്ളൊരു വി. നക്ഷത്രം മയങ്ങിപ്പോയിതു KR. (when Rāma left). വാനിടെ ഊക്കിനോട് ഒളികൾ വിശാഖന്മാരോടു വെന്നികൊള്ളും RC.— Tdbh. വിശാകം id., see പൈയാവി. (al. വൈയ്യാവി.) KU.

വിശാഗരി Port. bisagra, A hinge, iron band or clamp കരുവാനോടു വിശാഗരി വാങ്ങി TR.

വിശാമ്പതി S. (viś house, people). A king.

(വി): വിശാരദൻ S. experienced, skilled. മായാ വി. VetC. a sorcerer.

വിശാലം S. spacious, large, broad. വി'ലോചനൻ KR. — വിശാലത width.

വിശിഖം S. (tuftless) an arrow മൂർച്ചയുള്ള വി'ങ്ങളെ ഏല്പാൻ ChVr.

വിശിഷ്ടം S. (part. pass. of ശിഷ്) distinguished. ഗുണവി'ൻ distinguished by qualities. — ജ്ഞാനവിശിഷ്ടത being possessed of wisdom.

വിശുദ്ധം S. pure, holy, innocent വ്യാസൻ വി'മായി ചമെച്ച ഭാഗവതം Bhg. മന്ത്രമേ വതാപ്രീതികൊണ്ടു നീ വി'നായി SiPu. — വിശുദ്ധി S. holiness ശവ്വം കളഞ്ഞു വി. വരുത്തേണം Bhg. വി. വന്ന was purified.

വിശേഷം S.(ശിഷ്). 1. Difference, preference ചന്ദ്രനും താനും ഏതും വി. ഇല്ല Mud. quite comparable. സൂതനു കാനനം നഗരം എന്നതും വി. ഇല്ല KR. both are indifferent to him. 2. distinction, eminence. വി'മായില്ല especially. ഭക്ഷണം കൊണ്ടു വി. വരുത്തുക Nal. ദാന വി'ങ്ങൾക്കു തക്കവണ്ണം VilvP. kinds of gifts. 3. something extraordinary (see വിശയം 2). വി. കാണ്മാനുണ്ടു a spectacle. എന്നേ വി'മേ Bhr. wonderful. 4. detail, a narrative കഥി വി'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു Sah. described K. വി. പറക to tell news, talk. വി. പറയുന്നില്ല jud. could no more speak (wounded). വി. ഉണ്ടായിട്ടില്ല we did not exchange any words. 5. (loc.) gift of feast-cloth to a mistress, on Attam & Onam.

വിശേഷകം 1. distinguishing; an attribute. 2. = തൊട്ടകുറി a religious mark. [V2.

വിശേഷകഥ (3) a drama വി. കാട്ടി ഒപ്പിക്ക

വിശേഷജ്ഞാനം discerning wisdom പൊണ്ണന്മാർക്കുണ്ടോ വി. SG. [Adv.)

വിശേഷണം an attribute (gramm. = Adj. &

വിശേഷത = 1. 2. f. i. വി. പ്പെടുത്തുക to prefer.

വിശേഷദിവസം a special day, festivity. ക്രിസ്ത് മിസ്സ് വി. Christmas.

വിശേഷബുദ്ധി = വിശേഷജ്ഞാനം.

വിശേഷാൽ Abl. especially, chiefly, even more; also വിശേഷത.

denV. വിശേഷിക്ക 1. To excel ഇവ എല്ലാറെക്കൊണ്ടും തൊപ്പൻ വി'പ്പാൻ KU. 2. to exhibit ശൃംഗാരവേഷം വി. യും ചിലർ Nal. —

adv. Part. വിശേഷിച്ചു 1. distinguishing, concerning. ഭാരതഖണ്ഡം വി. ചൊടിച്ചതെല്ലാം Bhg. about. 2. particularly, വി. ഒന്നുണ്ടോ യെങ്കിൽ TR. any thing of importance. പൊന്നും തരുവൻ വി. Nal. 3. besides, വി. ഒന്നും എഴുതുക TR. any thing further. പിന്നേ വി. VetC. and then. ദേവകളെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു വി. എൻ ഗുരുവിനെയും വണങ്ങിക്കൊണ്ടു KU. moreover. വി. തിന്മയിൽ നിന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു കൊൾക Nasr. = and. — Also വിശേഷിച്ചും f. i. സ്ത്രീസംഗം വി. നരകദ്വാരം Bhg.

വിശേഷ്യം S. what is to be distinguished; gramm. a Substantive (or Verb, see വിശേഷണം).

(വി): വിശോകം S. = അശോകം griefless.

വിശോധിതം S. (part. of ശുധ്) purified, corrected as writings.

വിശ്രമം S. (ശ്രം) repose. വിശ്രമക്കുറവു want of rest. വി'മാത്രം VetC. = വിശ്രമിപ്പാൻ; also adj. സുശ്രമനെ വി'നാക്കിനാർ വാക്കു കൊണ്ടേ CG.

denV. വിശ്രമിക്ക AR. ശോകത്തിൽ വി'പ്പാൻ Bhr. rested.

part. pass. വിശ്രാന്തൻ rested.

വിശ്രാന്തി S. = വിശ്രമം.

വിശ്രാമം S. = വിശ്രമം.

വിശ്രുതം S. 1. celebrated, famous, known. Bhg. 2. = വിശ്രുതി fame V1.

വിശ്ലേഷം S. separation (of lovers).

വിശ്വം viśvam S. (simil. ശശ്വൽ). 1. All = സർവ്വം; also Superl. f. i. വിശ്വപവിത്രയാം കീർത്തി Brhmd. വിശ്വവില്ലാമിയായുള്ള കൂപർ Bhr. 2. the universe, world ഇക്കണ്ട വി. അശേഷവും GnP. വിശ്വസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശനകാരണൻ Sah. [Bhg.

വിശ്വകർമ്മാവു N. pr. the heavenly Architect.

വിശ്വഗ്രാസം all-absorbing, as മണിയും ഒളിയും VedD.

വിശ്വജിത്തു a sacrifice on the 4th day after Viśu KR.

വിശ്വദേവകൾ a class of Gods concerned in Srāddha വി'ളും പിതൃക്കളും വിവാദം ഉണ്ടായി Brhmd. (in പുത്രകാമേഷ്ടി AR 1.)

വിശ്വനാഥൻ S. Siva = വിശ്വപതി.

വിശ്വനായകൻ Viśṇu വി. അവതാരം ചെയ്യുതിനായേ, AR.

വിശ്വംഭര all-sustaining, f. the earth; വി'ൻ Viśṇu, Sah.

വിശ്വരൂപം taking all forms, transmigration in all shapes; വി'ൻ Viśṇu.

വിശ്വാത്മാവു S. Brahma as the world-soul, (വിഷ്ണുവി. AR.) [കൌശികൻ.

വിശ്വാമിത്രൻ S. N. pr. a famous Muni, AR. =

വിശ്വേശ്വരൻ Lord of all; Siva.

വിശ്വൈകം = ലോകൈകം, f. i. വി'നാഥൻ Sah., വി'ധനുർദ്ധരൻ Bhr., വി'മനോഹരം Mud. a paragon of — .

(വി) വിശ്വസിക്ക 1. to trust, confide എന്നെ വി'ച്ചാലും KR., Brhmd. വി'ച്ചുറങ്ങിനാർ Bhr. made bold to sleep. നമ്മെ വി'ച്ചവർ, — ച്ചു നില്ക്കുന്ന ആളുകൾ TR. my adherents. കമ്പഞ്ഞി ആശ്രയം വി. or കമ്പഞ്ഞിക്കു വി'ച്ചു TR. relied on. കമ്പഞ്ഞിയിൽ വി'ക്കുന്നതു നന്നു to be faithful to the H. C. കടം വി'ച്ച വർത്തകൻ who trusted me with the loan. നമ്മുടെ കാൎയ്യത്തിന്ന് ഒക്കയും അവനെ തന്നേ വി'ച്ചു TR. entrusted him with all my concerns. വി'ച്ചിട്ടു ചതിക്ക treachery. നിന്നെ വി'ച്ചു പുറപ്പെട്ടു on thy account. 2. to believe, with Acc. Loc. എന്നു. 3. to take refuge in കാടു വി'ച്ചു TR. = ചേൎന്നു retired to. 4. to form a connexion, marry താമൂതിരിസ്വരൂപത്തിൽ വി'ച്ചു KU.

CV. വിശ്വസിപ്പിക്ക to give confidence, make bold or secure രാജാവിനെ വി'പ്പാൻ Nal. വി'ച്ചു PT. gained his confidence. വി'ച്ചു ചതിപ്പാൻ PT. to mislead.

part. വിശ്വസ്തൻ 1. trusted വി'രായ വീരന്മാർ KR.; a confidant നീ അവനു വി'നായല്ലോ പണ്ടേ ഉള്ളു CG. വി'രായി തങ്ങളിൽ ചൊല്ലി; also confident, bold. 2. = വിശ്വാസ്യൻ trusty, faithful. വി'നായ വിദുരർ & വിശ്വാസമുള്ള വിദുരർ Bhr.

വിശ്വസ്തത trustiness, faithfulness (Christ.).

വിശ്വാസം S. 1. trust. വി'ത്തോടുറങ്ങുക Nal. securely, confidingly. 2. faith, belief. 3. faithfulness, devotion ഗുരുദ്വിജാതിയിൽ ഒരു വി'വും KR. 4. love, intimacy, Nāyar's connection. നാരീവി. amour. വി'വീടു the house of a mistress. അവൾ അവനുമായി വി. തുടങ്ങി vu.; നീചവി. Nal.

വിശ്വാസകാരി convincing. ജനവി. ChVr. Viśṇu as gaining men's faith & devotion.

വിശ്വാസക്കാരൻ (1) a trustworthy agent as of a Rāja നമ്മുടെ വി. TR.; (4) a lover (loc.).

വിശ്വാസക്കേടു (3) unfaithfulness സൎക്കാരിൽ വി. കാണിച്ചു, ഞാനും കെട്ടിയവളുമായി വി. ഉണ്ടായിട്ടും ഇല്ല TR. വി. ഉണ്ടാക്കി Mud. committed treachery.

വിശ്വാസഘാതകം treachery, also വിശ്വാസപാതകത്തെ കരുതുന്നു GnP.

വിശ്വാസപാത്രം, — ഭൂമി proper object of trust.

വിശ്വാസയോഗ്യം (1) reliable; (2) credible വി. അല്ല MR.

വിശ്വാസവഞ്ചനം breach of faith, perfidy വി'ങ്ങൾ ചെയ്തു VCh. വി. സിംഹത്തിന്നില്ല PT.

വിശ്വാസി trusting; a believer.

വിശ്വാസ്യൻ trustworthy; reliable. ഭക്തൻ അതീവവി. AR. faithful.

വിശ്വാസ്യതയോടേ എല്ലാം നടത്തി vu. trustily, with fidelity.

വിശ്വൈക, see under വിശ്വം.

വിഷം viśam S. (√ വിഷ് to effect). Tdbh. വിഴം a. med. 1. Venom, virus, poison, of 3 kinds കടിവി., കടിവി. (also കൈ വി. ശമിക്കും a. med.), നാവി. (വാശ്വി.); ജനങ്ങൾ ചെയ്തു വി. തീരും Tantr. പല്ലി —, കഴുത —, വാനര —, വൃശ്ചിക വി. തീരും a. med. അവനെ വി. തീണ്ടി he was bitten. വി. തീണ്ടി മരിച്ചവൻ പ്രേതമായി ചമയും PR. മേല്പട്ടുഴിഞ്ഞാൽ വി. കയറും, കീഴ്പട്ടുഴിഞ്ഞാൽ വി. ഇറങ്ങും Tantr. to spread, take effect, opp. to be counteracted, extracted സൎപ്പം കൊത്തി വി. കയററി vu. വി.

ഇറക്കുക, കഴിക്ക to expel poison, the work of Kuṟavars, enchanters. വി. വാങ്ങി ഭക്ഷിച്ചു ജീവനെ കളയും TR. to poison oneself. 2. any virus, dangerous matter വ്രണങ്ങളിൽ വീക്കവും വിഷവും തീരും Tantr. inflammation. വി. അപഹരിക്ക to eat what is cooked by a person of other castes — വിഷനരി, — പ്പട്ടി mad. — fig. അജ്ഞാനവിഷഹരം Bhr. കന്യാവിഷപ്രയോഗം Mud.

വിഷക്കടി the bite of snakes etc.

വിഷക്കല്ല a famous remedy for snake-bites (വിഷഘ്നം).

വിഷച്ചൂണ്ണം Mud. poison-powder.

വിഷച്ചോറു poisoned rice വി. അശിപ്പിച്ചു Bhr.

വിഷജ്വാല deadly poison, the action of venom.

വിഷത്താൻ No. Cal. hon. the Cobra de capello, as object of adoration, Palg. vu. in വെഴത്താൻ കാവു.

വിഷദിഗ്ധബാണം = വിഷം തേച്ചയമ്പു, f.i. വി'ണോപമം KR.

വിഷധരൻ a snake വിഷഭിക്ഷുന്തുനിരുദ്ധനായ വി. Bhr.; Siva.

വിഷനാരി Mud. (2) a dangerous woman. So വിഷതരുണി, — കന്യക Mud.

വിഷനാഡിക 4 Ind. hours in each Naxatra that presides over the day, beginning in തിരുവാതിര after the 11th n., in മകയിരം, ചോതി, വിശാഖം, തൃക്കേട്ട after the 14th etc. നക്ഷത്രം.

വിഷനീർ 1. poisonous fluid ഘോരമായിട്ടുള്ള വി. Mud. 2. the offensive sea-water at the close of the Monsoon.

വിഷനേരം V1. a bad hour.

വിഷപാനം taking poison വി. കരുതി CC.

വിഷപ്പല്ലു a poisonous tooth, വിഷദന്തം.

വിഷപ്പുല്ലു = പുൽവിഷം q. v. [Bhg.

വിഷഭയം danger from poison വി. ഒന്നും ഇല്ല

വിഷഭക്ഷി taking poison ശത്രു തന്നാലും ബാലൽ കിട്ടിയതും PR.

വിഷമന്ത്രക്കാരൻ a snake-catcher.

വിഷമുട്ടി a medicinal oil.

വിഷവാതം V1. epilepsy.

വിഷവിദ്യ = വിഷവൈദ്യം, f.i. ഒരു വിദ്യ പഠിക്കിലും വി. പഠിക്കേണം വി. പഠിക്കിലും വിഷമിച്ചു പഠിക്കേണം prov.

വിഷവൃക്ഷം Andrachne trifoliata.

വിഷവെള്ളം the water covering the ground at the beginning of the Monsoon (causing പുഴുക്കടി to the feet).

വിഷവൈദ്യൻ V1. a dealer in antidotes; വി'ദ്യം the cure of poisons by charms, drugs, etc.

വിഷഹരൻ expelling poisons, also വിഷഹാരി; സുപ്പവിഷഹരണം Bhr.

(വി): വിഷണ്ണൻ S. (part. pass. of സദ്; opp. പ്രസന്ന). Dejected, desponding പാരം വി'നാം Nal. — അതിവിഷണ്ണയായി f. KR.

വിഷണ്ണത = വിഷാദം.

വിഷമം S. (സമ). 1. Unequal, uneven വി'ചിത്തന്മാർ Bhr. (opp. സമചിത്തൻ). വി'ചതുരശ്രം Gan. a Trapezium. 2. rough, troublesome, dangerous വി'പ്രദേശങ്ങളിൽ കേറി VyM. വിഷമരെക്കൊന്നു KR. mischievous. വിഷമജ്വരം violent, malignant fever. 3. difficulty ചെയ്വാൻ വി. ഒട്ടും ഇല്ല TR.

വിഷമത trouble, danger വി. പെരികയുണ്ടു Mud. തെല്ലും വി. ക്രൂടാതേ VetC. easily.

denV. വിഷമിക്ക 1. to be difficult. വി'ച്ച പുണ്ണു V2. almost incurable. 2. to be in great difficulty or trouble.

CV. വിഷമിപ്പിക്ക to harass, perplex.

വിഷയം viṣayam S. (വിഷ് to rule). 1. Country, province, department. പാടുമ്പാലമാം വി. Bhr. മഗധവി. ആമിതു KR. 2. range, object of sense or desires കർമ്മവി., ജ്ഞാനവി. VedD. ഇന്ദ്രിയവി'ത്തിൽ തൃപ്തിയില്ല, ക്ഷണികങ്ങളാം വി'ങ്ങൾ ത്യജിക്ക Bhg. വി'ങ്ങളിൽ വീണു മുങ്ങി Anj., നീന്തി വലക ChVr. വി'ങ്ങളെ മഞ്ഞളിച്ചു കാണ്മു Nid. The വി. of the 4 അന്തഃകരണങ്ങൾ are: of മനസ്സു: സങ്കല്പം, of ബുദ്ധി: നിശ്ചയം, of ചിത്തം: ചാഞ്ചല്യം, of അഹങ്കാരം: അഭിമാനം Vedt. വാങ്മനോവി'മല്ലാത പരബ്രഹ്മം Brhmd. unspeakable, unknowable. 3. object, relation പണം വി'മായി concerning money. ജന്തുക്കൾ വി'മായി കൃപയില്ല Si Pu.

ഭക്തന്മാർ വി'മായുള്ളൊരു പാരവശ്യം AR.; അങ്ങനെ ഇരിക്കും വി'ത്തിങ്കൽ when thus circumstanced (translation of S. Loc. absol.)

വിഷയജ്ഞാനം, — ബോധം (2) secular knowledge.

വിഷയമദം intoxication by sensations.

വിഷയസുഖനിരതൻ SiPu. sensual.

വിഷയാത്മാ a sensualist. വി. ക്കളായുള്ളവക്ക് എങ്ങനേ സുഖം, സംഗികളായ വി. ക്കൾ Bhg. worldlings.

വിഷയി id., വി. ജനങ്ങൾ GnP. (opp. മുമുക്ഷു).

വിഷയീകരിക്ക to make something one's object, to place before the mind AdwS.

വിഷയേന്ദ്രിയം organ of sense നേത്രരസനാദി വി'വികാരം ശ്രോത്രിയനും ഉണ്ടു ChVr. is tempted by lusts. [സാനം).

(വി): വിഷാണം S. a horn; a tusk (=അവ

വിഷാദം S. (സാദം) lassitude, dejection, low spirits വളരേ വി'മായി TR. (less than ദുഃഖം). പാരം വിഷാദവാൻ Nal. desponding, also വിഷാദി.

denV. വിഷാദിക്ക to faint, despond, grieve വിഷാദിയായ്ക എന്നു വിശ്വസിപ്പിച്ചു Bhg.

വിഷാരി viṣāri, Tdbh. of വിഷഹാരി A snake-charmer വി. യെക്കണ്ട പാമ്പുപോലേ prov.

വിഷാരൻ Anach. title of the foremost Sanyāsis (see പിടാരൻ), also വിഷാരകന്മാർ, വിഷാരോടികൾ KN. a class of Ambalavāsis with half Sanyāsi manners.

വിഷാലരി V1. = വിഴാലരി.

വിഷു viṣu S. (ഭിക്ഷു? G. 'isos). 1. Equipoised 2. equinox, chiefly the feast of vernal equinox (see ഓണം). മേഷസംക്രാന്തി വിഷുപുണ്യകാലം, തുലാസംക്രാന്തിവിഷുവൽപുണ്യകാലം TrP. 1st of Mēḍam = 10th April. വിഷുവിൽ പിന്നേ വേനൽ ഇല്ലprov. ഓണവും വിഷുവും വരാതേ പോകട്ടേ old prov. (Tīyars, on account of കടിയിരിപ്പു).

വിഷുക്കണി the first thing seen on Viṣu, ominous for the whole year, hence വിഷുക്കൈനീട്ടം, presents, annual fees (from കുടമനീർ etc.) are given on that morning; even temporary houses are erected by the combined efforts of several families & filled with costly & auspicious objects (കണിപ്പുര). വി. കാങ്കെ.

വിഷുഫലം result of comparing the nativity with the equinox, f.i. ഒരം കൊല്ലത്തേ വി. വേണ്ടില്ല, കായ്മല്ല (നന്നല്ല) augurs bad harvest, sickness, etc. vu.

വിഷുവൽ = വിഷു q. v., രാപ്പകൽ ഒത്തസമയം.

വിഷൂചിക S. (f. of വിഷൂചകൻ). Spasmodic cholera, = നീക്കൊമ്പൻ Nid.

(വി): വിഷ്കംഭം S. a bar, diameter; a യോഗം.

വിഷ്ടം viṣṭam S. (part. pass. of വിശ്) Entered, penetrated.

വിഷ്ടപം viṣṭabam S. (height of heaven). The world. വിഷ്ടപകാമി Vedut. a worldling. വി'പേശവൻ Bhg. വിഷ്ടപത്രയേശവൻ VetC. God.

(വി): വിഷ്കംഭനം S. stopping, fixing. ഭ്രുപങ്കൽ പാടവി. ചെയ്തിരിക്കും ലക്ഷ്മി PT. planting the feet. [വി. GP51.

വിഷ്കംഭി S. checking motion ഏറ്റം ഗുരു

വിഷ്ടരം S. rushes, seat of Brahmans ഋക്കിക്കു വി. മുമ്പായ പൂജ CG. വി. കൊടുത്തു സല്ക്കരിച്ചിരുത്തി VCh.

വിഷ്ടി viṣṭi S. (labour). 1. The 7th moveable Karaṇam, one of നവദോഷം, f.i. വൃശ്ചികരാശിയിൽ വി. ഇല്ലല്ലീ ചൊൽ CG. വാവിൽ വി. സിംഹം astr. 2. Tdbh. of വിഷു V1.

വിഷ്ഠ viṣṭha S. (& viś, വിശ്). Fæces, also വിഷ്ഠമൂത്രം VyM.

വിഷ്ഠൻ an outcast (=വിടൻ).

denV. വിഷ്ഠിക്ക to go to stool V1.

വിഷ്ണു S. Viṣṇu (pervader?). ചിത്രമാം വിഷ്ണുപദം പ്രാപിക്ക Mud. ജാതിഭേദങ്ങൾ ഇല്ല വി. ഭക്തന്മാർക്കതും VilvP.

വിഷ്ണുക്രാന്തി, Tdbh. വിഷ്ണുക്കിരാന്തി V1. Evolvulus alsinoides GP65. വിഷ്ണുക്കിണാന്തി (Palg. കൃഷ്ണക്കിണാന്തി) വേരോട പൊരിഞ്ഞാൽ പട്ടണത്തേ രാജാവു പകലേ (=ക്ഷണത്തിൽ) വരും prov. No. — കാട്ടുവി. Polygala arvensis Rh.

വിഷ്വക് S. (വിക്കു+അഞ്ച്). Turning both ways.

വിസം visam S. = താമരവളയം, Lotus fibres.

വിസനം Tdbh. (= വ്യ—). മൃതം വീഴ്ത്തരുതാതേ വി. a. med.

(വി): വിസമ്മതം S. (part. pass. of മൻ) dissent, vi. paraka. [mise.

വിസംവാദം S. contradiction, breach of pro-

വിസരം S. spreading, multitude രശ്മിവി'ങ്ങൾ അഭിയിൽ വിളങ്ങുന്ന KR.

വിസർഗ്ഗം S. (സൃജ്). 1. Abandoning; secondary creation കായ്യസംഭൃതിവി. എന്നായതു, സർഗ്ഗവും വി'വും (= തിഗുണങ്ങളിടെ അവസാനമാം സചരൂപം) Bhg. 2. final ഃ (gramm.).

വിസർജ്ജനം 1. dismissal. — denV. അവളെ ദൂരത്തു വിസർജ്ജിച്ചു. 2. evacuation (involuntary) പേടിച്ചു മൃതമലങ്ങൾ വി'ച്ചു AR. ഇന്ദ്രിയം വി. & വി'ക്കേണം എന്നതു ഗുദത്തിന്നു Bhg.

വിസർജ്ജനീയം to be abandoned.

വിസർപ്പം S. spreading; inflammation; a kind of പുൺ with 3 varieties Nid 17. അഗ്നിവി. Erysipelas. [po.

വിസറെയി Port. Visorey; Viceroy Vl. Nasr.

(വി): വിസാരി S. gliding, spreading.

part. pass. വിസൃതം spread വിസൃതകൃതമുനിതരു VetC. (= Agastya?).

വിസ്താരം S. (സ്തൃ) Diffusion തൽകഥാവി. SiPu. detailing, relating.

വിസ്തരണം id. extension, amplifying.

denV. വിസ്തരിക്ക 1. to spread, to be diffuse, enlarge upon വി'ച്ചു പറക, ഇതു വി'ച്ചെഴുതിയതു TR. wrote so fully. 2. to discuss ഭർത്താക്കന്മാരെക്കൊണ്ടു തമ്മിൽ വി. Anj. to criticize; esp. investigate. കായ്യംകൊണ്ടു വി., കളവിന്റെ അവസ്ഥ വി., കൊന്ന അവസ്ഥകളും മുമ്പേ വി'ച്ചു വിസ്താരം രണ്ടാമതും വി'ക്കേണം TR. അവർക്കു വി'ക്കുമ്പോൾ, അയച്ച വർത്തമാനത്തിന്നു വി'ക്കും jud. will judge.

CV. വിസ്തരിപ്പിക്ക 1. to enlarge. പത്തു യോജനയായി വി'ച്ചാളവൾ KR. extended. 2. (mod.) to cause to investigate.

വിസ്താരം 1. extension, extent. ബുദ്ധിവി. SiPu. large-mindedness. വിദ്യാവി'ങ്ങൾ SiPu. vast acquirements. ഒരു കോൽ നീളം അരക്കോൽ അകലം വി. ഉള്ള പെട്ടി MR. size; esp. breadth ദീർഘസമാനവി'വും ഉണ്ടു Bhg. as broad as long. വി. ആക്കി, വർദ്ധിതി widened. വി'മായിട്ടു വിചാരിക്ക TR. to enquire fully. 2. investigation, trial വി. കഴിച്ചു, വിസ്താരക്കാരനാകുന്നു TR. I am judge.

part. pass. 1. വിസ്തീർണ്ണം extended, large ദൂര വി'നിതംബാവസ്ഥാനം SiPu. — വിസ്തീർണ്ണത abstr. N. 2. വിസ്മൃതം id. വി'കീർത്തി, — ചതുരം KR. — വിസ്മൃതി ചൊല്ലി Bhg. details, history.

(വി): വിസ്ഫുരിതം S. (part.; സ്ഫുർ) bursting ധ്യാനവി'മാം ഈശചരഗുണരൂപം Bhr. developed by.

വിസ്മയം S. (സ്മി) surprise. വി'പ്പെട്ട ജഗത്രയവാസികൾ Brhmd. നമുക്കു വി. തോന്നി TR. I could but wonder.

denV. വിസ്മയിക്ക be surprised. — part. വിസ്മിതനായി CG. എന്തിതെന്നോർത്താർ സവിസ്മിതം KR. wondering. — CV. നാരായണനെയും വിസ്മയിപ്പിച്ചു RS., (S. വിസ്മാപനം).

വിസ്മരിക്ക S. to forget അതു വി'ച്ചിതോ KR. — part. വിസ്മൃതപ്രദേശത്തു വസ്സും അഴിച്ചു Nal. forgotten, lonely. — abstr. N. മൂലം മറന്നാൽ വിസ്മൃതി prov. forgetfulness.

വിസ്രംഭം S. (& — ശ്രു —) confidence, മുറും ഭവാൻ എന്റെ വി'ഭാജനം Nal. I trust you fully. — part. pass. വിസ്രബ്ധം.

വിസ്രവം S. a stream, മന്ത്രവി. Bhg.

വിസ്സ് vis S. (L. avis). A bird.

(വി): വിഹഗം S. a bird (വിഹാ). വിഹഗപതിവാഹനം Bhr. Garuḍa.

വിഹംഗം, വിഹംഗമം S. id.

വിഹതം S. (part. pass. of ഹൻ) struck, obstructed പലവിഹതശതികൾ VetC.

വിഹതി striking കരവി. VetC.; വി. ചെയ്ക Bhr. to kill.

വിഹരണം S. roaming വേലാന്തവി'മായുള്ള ഇതിഹാസം Bhr 18.

വിഹരിക്ക 1. to ramble. സഭ്രുത്തിൽ വി'ച്ചു സുഖിച്ചു GnP. to divert oneself. മത്തരായി വി'ച്ചു Bhr. KR. (=കളിച്ചു). 2. Nasr. to consecrate വി'ച്ച അഗ്നി B. (വിഹാരം 3.).

വിഹസിതം S. (part.) a smile CC.

വിഹാ, വിഹായഃ S. the sky; Instr. പറന്നു മാഞ്ഞു വിഹായസാ AR 4. through the air.

വിഹായ S. (ഹാ). abandoning = കെടുത്തു, f.i. ഭാഹം വി. കഥയ Bhr.

വിഹാരം S. 1. rambling പുരോദ്യാനങ്ങളിൽ വരവി. KR. 2. pastime, sport വാരിവി. & വാരിവിങ്ങൾ ആചരിച്ചാർ CG. മൈഥുനം വി'വും വൃത്തികൾ ഇവ ചെയ്യ ChintR. 3. a Bauddha chapel, mosque, church Vi. ക്ഷേത്രം വി'മാക്കീടും Sah. (=പള്ളി; lit. Buddha's place of recreation). പിണം വി'ത്തിൽ വെച്ചു Genov.

വിഹിതം S. (fr. വിധിതം). 1. ordered വി'മല്ലാതൊരു ദിവസങ്ങൾ VCh. for which there is no permission. 2. wished or to be wished for തീപ്പു ചെയ്യുത വി'മല്ല MR. കല്പന കേൾക്കുന്നതു വി. തന്നേ TR. right. വിഹിതപ്രകാരം equitably. നിലങ്ങൾക്കു വി'മായി ഒരു ജമ നിശ്ചയിച്ച MR. tax at a proper rate.

വിഹീനം S. (part. pass. of ഹാ) deprived of. ശങ്കാവി. Bhg. fearlessly.

വിഹ്വലം S. agitated, beside oneself പ്രേമ വി., കന്ദർപ്പവി'ൻ VetC.

വിള vila T. M. (C. be, Tu. bu fr. വിൾ). 1. Vegetation, a crop of corn growing വിത്തും വിളയും ഇടുക TR., ഇറക്കുക MR. (=ഞാർ). പശു വിള തിന്നു, വിള തീറുക; വിള എടുത്തു വെക്കുമ്പോൾ TR. to reap. ഒരു മാസം കൊണ്ടു വിള എടുത്തു പോകും will be reaped. വിള കൊയ്യാറായാൽ doc. ഇളവി. = മുക്കാത്ത വി.; കന്നിവിളയും മകരവിളയും TR. 2 crops. 2. produce of gardens, a garden (loc.). 3. = വിളവു.

വിളഭൂമി 1. a corn-field, rice-grounds വി. യിൽ ഉണ്ടാകും നെൽ GP.; also വിളനിലം. 2. a place where pearls, gold, etc. are found.

വിളയാട്ടുക T. M. To play, hon. വിശ്വം നിറഞ്ഞു വി'ടിന തമ്പുരാനേ Anj. ഇഷ്ടരോടു വി'ടി Bhr. (huntg.). തൃക്കൈകൊണ്ടു വി'ടിത്തരിക KU. to give graciously. തൃക്കൈ വി'ടീട്ട് ഒപ്പിട്ട TP. deigned to sign. നിന്റെ കൈ വി'ടിയാലേ നന്നായിരിക്കൂ it will be done well only if you take it in hand, അവിടത്തേ കൈ വി'ടേണം (iron.) vu.; നിശ്ശോകമോടം വി'ചോൻ നീ CC. മനസി സദാ വി. ഭഗവാളിVedt. (=work). — അമ്മ വി. T. esp. Palg. euph. "Kāḷi (അമ്മ 2) to enjoy herself" = to have small-pox.

VN. I. വിളയാട്ടം sport പൂച്ചെക്ക വി. prov. ക്കുഡൈപരികൾ വി'മാക്കുന്നു മമ ചിത്തം HNK. play-ground. — അമ്മവി. euph. "Kāḷi's sport" = small-pox.

II. വിളയാട്ട play ഇനിയുന്തിവർ വി., വി'ട്ടായി എയ്യാൻ RC. കൃഷ്ണൻ വി. കൾ Bhr.

വിളയുപ്പു a kind of salt B.

വിളരക്ഷ 1. protecting the crop. 2. a scare-crow or charm of rice-fields.

വിളയുക T. M. C. 1. To grow, grow ripe വി'ന്ന വിത്തു മുളയിൽ അറിയാം prov. അരി വി'ന്ന നിലം where pure grain grows, no husks. വിളഞ്ഞ നെല്ലു = കാലമായതു. ഏറ വിളഞ്ഞാൽ വിത്തിന്നാകാ prov. over-ripe. 2. to grow richly or to perfection ഉപ്പു, മുത്തു, പൊൻ വി.—ഉപ്പുവി. incrustation on vessels containing salt. (പാത്രത്തിന്മേൽ).—fig. കമ്മങ്ങൾ വിളവാൻ നിലം ഭൂമി GnP. അരക്കരുള്ളിൽ ഭയം വിളയുമാറു RC. — വിളഞ്ഞവൻ clever, subtle. 3. to produce വഴിയേ ഭൂമി വിളകയില്ല Bhr. ഭൂമി താനെ തന്നേ വി'ഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ Bhg. from joy.

VN. I. വിളച്ചൽ 1. produce of corn etc. വി. പറക Vi. to chatter (what comes uppermost). 2. corn grown ripe, നല്ല വി. a promising crop. വി. കേട്ട partial failure of crop, = വിളച്ചേതം.

II. വിളവു 1. id., Vi. വി. ഇടുക to cultivate, എടുക്ക to reap. 2. perfection. വി. കല്ല a precious stone. വി. അധികം ഉണ്ടു cleverness, cunning. ഇതു വി. ള്ള കോരനോട്

ഒന്നും കഴികയില്ല PT. I cannot cope with him, he is so full of resources.

CV. വിളയിക്ക 1. to cause to grow, cultivate ഉപ്പുവി. KU. Vēṭṭuvar's work (to purify salt B.). 2. fig. to produce richly or to perfection നാട്ടിൽ അമംഗലം Sah. ഭയമവക്ക വിളയിത്തു, ജ്ഞാനം എങ്കൽ RC. നന്മ തനിക്കു വി'ച്ചു RC. secured to himself. ആവക്കം ചില സങ്കടങ്ങളെ വി'ച്ചു TR.

വിളങ്ങുക viḷaṅṅuγa T. M. C. Te. (വിൾ). 1. To shine forth, reflect light ഉദിച്ചു സൂര്യന്നും വി'ങ്ങി ദിക്കുകൾ KR. വെച്ചേറേ ഭംഗി വി'ങ്ങി ദിനേ ദിനേ SiPu. ഭൂമി ഇക്കുമാരന്മാരേകൊണ്ടു ഏററവും വി'ന്നു KR. ആനനത്തിങ്കീഴേ വി'ന്ന കണ്ഠം CG. 2. to unfold, show itself clearly & pleasingly തരുനിര വി'ന്നു തീരേ KR. അവർ തിണ്ണം വി'ങ്ങി CG. Gods appear. ബുദ്ധിവിലാസം വി'ങ്ങിച്ചമക Mud. അരങ്ങത്തു വി. to appear on the stage. കൊമ്പു വി'ം CC. will grow, develop itself. 3. aux. V. in po. പാലകനായി വി'മബ്രാഹ്മണൻ Bhg. = ഇരിക്ക, മേവുക. 4. to be polished, clean. 5. v. a. So. to register names. വിളങ്ങിപ്പേർ a rent-roll. വി'ങ്ങിക്കൂടുതൽ additional rent B.

VN. വിളക്കം 1. brightness. വി. പെരുത്ത കഴുത്തു SiPu. splendid. വി'മുള്ളാഭരണങ്ങൾ തൂക്കി CC. എന്നുടെ ചേലയോ ചാല വി. ഇല്ല CG. 2. polish. 3. So. registry. 4. soldering.

വിളക്കത്തറവൻ No., — ലവൻ KU., — ലയൻ So., — ത്തച്ചൻ V1. (vu. No. — ത്ര —, Palg. — ത്തലനായർ) a barber, performer of pitrikarma; f. വിളക്കത്തച്ചി, — ത്തലച്ചി V1. = നാപിയത്തി.

വിളക്ക T. M. C. Te. (& velagu Te.). 1. A lamp, light (കാക്ക — & തൂക്ക — suspended, കത്തു—fixed in the ground, നില—standing, കൈ — handy, നെറു — etc.). വിളക്കിന്റെ സമയം, വി. വെക്കുന്ന സമയം, വി. വെച്ചു ൨ നാഴികരാച്ചെന്നപ്പോൾ TR. evening. വി'ത്തു നോക്കി SiPu. examined by lamp-light. വി'ത്തു കാണിക്ക, പിടിക്ക to show at the light. വി. തെളിയിക്ക, നിരത്തുക (vu. തിരി നീട്ടുക) to trim, കെടുക്ക, ഊതുക, പൊലിക്ക, മറെക്ക, നിറെക്ക to put out a lamp, വി. കെട്ടു പൊലിഞ്ഞു; കെട്ട വിളക്കിൽ വെളിച്ചെണ്ണ പകന്നാൽ കത്തുമോ prov. (proves the uselessness of ശ്രാദ്ധാദികൎമ്മം). വി. ം നിറയും a light & rice (നിറനാഴി) for ഗണപതിപ്രസാദം, required to hallow any important proceeding (അടിയന്തരം). വി. ഇടുക, വെക്ക to place a lamp in honor of Gods, saints f.i. at Talip. 366 nightly. വിളക്കും തിറയും KU. holy services. വിളക്കിന്നു ൨ പണം തരേണം TP. (to a temple). വി. തെളിവിച്ചു SG. an offering; fig. ഭാനുവംശത്തിൽ മണിവിളക്കാം ദശരഥൻ Bhr. 2. soldering.

വിളക്കുകൂട്ടു a lantern.

വിളക്കുതണ്ടു a lamp-stand, chandelier.

വിളക്കുമാടം a place where lamps are lighted.

വിളക്കുമാനം brightness. വി. മാനവെപ്പുകാരൻ lamp-lighter etc.

വിളക്കുക v. a. 1. to brighten, polish തോക്കു വി. TP. തിരുമുത്തു വി. hon. to clean the teeth. നൽവിളക്കു കപ്പിയെച്ചാല വിളക്കി CG. made to shine, = വിളങ്ങിക്ക. 2. to solder മോതിരം വി. etc. (T. വിഴ = വിരകുക, C. Tu. ബെശ, ബെന) V1.

വിളക്കെണ്ണ (1) lamp-oil = ആവണക്കെണ്ണ Palg.; as much oil as a lamp can hold No.; (2) No. fish-tar, used for boats, = മീൻനെയി V1. മത്തിനൈ.

വിളക്കേറു a funeral ceremony.

വിളമ്പരം viḷambaram T. C. So. Proclamation, publication, from:

വിളമ്പുക viḷambuγa 1. T. To divulge. 2. M. (T. വിഴമ്പു cooked rice) to distribute food, serve out കയ്യിൽകൊണ്ടു കോരി വി. vu. അരി വെച്ചു വിളമ്പിപ്പാൎത്തു PT. പാന്ഥന്മാൎക്കു വെച്ചു വി. Bhr. പാൽ പഴം തേനും ഘൃതങ്ങളും നന്നായി വി. പാത്രങ്ങളിൽ നെയ്യും വിളമ്പിനാൾ SiPu. ഞങ്ങൾക്കമൃതം നീ വിളമ്പിത്തന്നാലും Bhg. വാഞ്ഛിതമായുള്ള വസ്തുക്കൾ വീരൻ വിളമ്പി നി

ന്നാൻ CG. ചോറും കൂട്ടാനും, മീനുള്ളതിനെക്കൊണ്ടു വി., അപ്പവും പഴവും വി. MR. മദ്ധ്യമാസം വിളമ്പിക്കൊടുത്തു AR. വിപ്രസമൂഹേ കോരികകൊണ്ടു വിളമ്പുവളേ Anj. Bhagavati.

വിളമ്പൻ who superintends the distribution, esp. in victualing houses.

VN. വിളമ്പൽ, hence വിളമ്പ(ൽ)ക്കാരൻ, വിളമ്പുകാരൻ who serves out food, a waiter at table.

CV. വിളമ്പിക്ക to ask for more food, etc. വിളമ്പിക്ക loc. id.

(വി): വിളംബം S. (ലംബ്), hanging down; tardiness, delay വി. ആകരുതഭിഷേകത്തിനു KR.

വിളംബനം S. id. കാലവി. നന്നല്ല AR. വി. കൂടാതേ without delay, കാലത്തിൻവി. ആകന്നതിപ്പോൾ Mud. a reprieve. നന്നല്ല മാർഗ്ഗേ വി. Nal.

വിളംബിതം S. (part.) retarded, adagio.

വിളർക്ക viḷarka T. M. C. (വിൾ). To be sallow, pale ശാന്തം മെലിഞ്ഞു വിളർത്തു Nal. (from മാരമാൽ etc.). കണ്ണാടിവെന്ന കവിൾത്തടം തിണ്ണം വിളർത്തിനു കാണുന്നു CG. കായി വി. V1. to be half ripe.

VN. വിളർപ്പു, — ച്ച paleness, sallowness.

CV. വിളർപ്പിക്ക to promote the ripening of fruits (loc.).

വിളറുക, റി B. to become wan.

വിളാ viḷā T. M. (C. belavu, C. Te. bēla, Beng. വിലപ, perh. വിൾ). The wood-apple, Feronia elephantum S. ദധിഫലം; also വിളാർമരം, വിളാമ്പഴം; വിളാമ്പശ & plāmpaśa, its gum; also gum arabic. V1.

വിളാകം viḷāyam T. A battle-field, So. a garden.

വിളാസം, see വിലാസം C. T.

വിളി viḷi T. M. (Tu. bul, Te. pil). 1. A call, cry, summons @a. വിളി in hunting. നായാട്ടു മൂന്നു വിളിക്കാർ TP. the Nāyars thrice invited. ഒരാറിലും വിളിപൊങ്ങിത്തുടങ്ങി SG. നിലവി., വിളിയും തെളിയും prov. 2. blowing.

വിളികേട്ടക്ക Palg. an enquiry with lower castes in which wedlock obtains, instituted by the head-men in case of a female becoming mother, when either the unknown father or one bribed for the purpose is to be produced and to own his fathership (No. ഗർഭതാങ്ങി obsc.); such children are called വിളികേട്ട മകൻ, — മകൾ; also with Sūdras when caste-infringement is suspected.

വിളികൊൾക to be openly called. വിശൈക ചോരൻ കുഞ്ഞൻ എന്നതു വി'ള്ളും Bhg. it will be published.

വിളിപണി service. വി. കൾ ചെയ്യും AR. will serve (al. വിടുപണി).

വിളിപ്പാടു distance at which a call can be heard വി'ടോളംദൂരം MR. (= ¼ hour's walk).

വിളിക്ക 1. To call, invite വി'ച്ചു കൂടുക to be called together. വിളിച്ചു ചൊല്ലു to proclaim. വിളിച്ചു പറക to publish. ആധാരത്തിൽ ആ വിവരം വിളിച്ചെഴുതീടുന്നു jud. loudly, plainly declared in writing. വിളിച്ചേക്ക to enumerate, scold. വിളിച്ചിട്ടു വന്നില്ലെങ്കിൽ TP. to disobey the summons. ഒളിച്ചു ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയാൽ വിളിച്ചുപെറും Mpl. തിണ്ണം വിളിച്ചാൽ കേട്ടുന്നതുമ്പുറം jud. cry. വിളിച്ചു നായാട്ടിൽ കൂവ വിളി ഉണ്ടു (huntg.) shouts to Ayappan & other Gods, to the game, the Nāyars, the dogs. 2. to sound, blow കാഹളം വി.; വിളിച്ചു കൊമ്പുകാളം KR. കഴൽ, കാളവും ശംഖും Nal. ശംഖെടുത്തു ഭയങ്കരമായി വി'ച്ചു UR.

CV. വിളിപ്പിക്ക to send for, invite. വി'ച്ചു TR. summons. കംസൻ തന്നാട്ടിൽ നിന്നാട്ടിക്കളഞ്ഞോരേ തേടി വി'ച്ചു CG. recalled the exiled.

വിളുമ്പു viḷumbu T. M. (fr. വെളി) & വിളുമ്പു Edge, margin, border or hem of a cloth, eyelid. അതിരും വെളുമ്പും vu. (of a field).

വിളുരുക, ന്നു V1. = വിടരുക.

വിളുക്ക = വിടുക്ക.

I. വിൾ viḷ S. 1. = വിക്കു Fæces തൈലം വിൾബന്ധകൻ GP. constipating. 2. = വിശ് (വൈശ്യ) a house.

II. വിൾ √ of foll. 1. To burst. 2. = വെൾ.

വിള്ളുക *villuya* T. M. (Te. C. Tu. vir, bir, viccu, biju; C. Te. ബീട്ട). 1. To burst open വിള്ളുന്ന താമരപ്പൂവിൻ മധുരസം Bhr. വി'ാ കമലങ്ങൾ RC. 2. to crack, break തകരുക വി. Nid. കാൽ വി. chilblain, bursting of the foot-sole. പാത്രം വിണ്ടുകീറുക.

VN. I. വിള്ളൽ (No. B. വിള്ളിച്ച) a hollow, rent കല്ലോലിനീതടം വീഴ്ന്ന വി'ിൽ പെട്ടന്നു കണ്ട കട്ടകവും SiPu. അണ്ഡം മരത്തിൻെറ വി'ിൽ അകപ്പെട്ട PT.

II. വിള്ള a crack, aperture. കപ്പലിൻെറ വി. കൾ അടെക്ക V2. to calk. [രുമിഴാ.

വിഴാ *vilā* T. M. (വിഴ=വീഴ). A festival തി വിഴാൽ T. M. a vermifuge plant, Erycibe paniculata or Murraya? വി'ലരി MM. & വി ക്കാലയരി V1.=വായ്വിളങ്കം, (S. വിളംഗം). Embelia ribes B.

വിഴുക്ക 1. To put off as clothes ഇതു വിഴു ത്തീട്ടകയില്ല Bhr.; (B. to dirty). 2. to fell ചന്ദനമന്ദാരി മരങ്ങടെ വൃന്ദം അശേഷം വിഴു ത്തു CartV.

VN. വിഴുപ്പു മാറുക So. to change dirty clothes.=വീഴ്പു; എച്ചിലും വിഴുപ്പും തീണ്ടലും കളിയും ആചരിക്ക (in Malabar).

വിഴുങ്ങുക, — ക്കി വിഴുക to slip (loc.=തെ റുക, പിഴ).

വിഴുങ്ങുക T. So. to swallow,=ഭി — q.v. വാ രിവി'ങ്ങിയും Bhg. ഇര വി'ങ്ങിയ പാമ്പു prov.

CV. വിഴുങ്ങിക്ക V1.

വിഴുതു T. M. air-root V1. നെയ്യി. butter coagulating (loc.).

വിഴുവടി (loc.) unproportioned share.

വീകം *vīyam* T. Te. C. Tu. A pad-lock, വീക മുട its key (loc.).

വീങ്ങുക *vīṅṅuya* T. M. C. Te. To swell, grow large, big ഉടലവും വിക്കാടവും തിങ്ങി വീങ്ങി Nal. വീങ്ങുന കാറു SiPu. (or read: വിങ്ങു). കണ്ണു വീങ്ങിച്ചുവന്നു Nid. പ്രാണങ്ങൾ വീങ്ങുമ്പോൾ മൂഢ്യവു പൊട്ടി CG.

VN. I. വീക്കം 1. Swelling, an abscess ഇതു കൊണ്ടു വീ. പോവാസ്ഥിൽ, വീ. ചായും a. med. 2. dropsy. 3. throbbing of a wound or tumour (see വിങ്ങുക) V1. 4. being puffed with pride, anger, also വീങ്ങൽ.

II. വീക്കു B. 1. a blow. 2. a nail വീക്കാണി a pointed nail. 3. a large drum വീ. പിടിക്ക.

വീക്കുക to flog, hammer നന്നായി വീക്കി. No. CV. വീക്കിക്ക to make one to handle a weapon, (f. i. മൾതടി).

വീക്ഷണം *vīkšaṇam* S. (വി). 1. Seeing, look പ്രേമവീ. Bhg. വീക്ഷണഗോചരമായ്വന്നു CG. grew visible. 2. വീ'ലക്ഷം CG. a pair of eyes. denV. വീക്ഷിക്ക to see. തം വീക്ഷിതും Mud. (അവനെ കാണ്മാൻ). [seeing.

വീക്ഷ്യ Sk.=കണ്ടു; വീക്ഷ്യം visible, worth

വീങ്ങാടി V1. A trip, contrivance for raising=വിങ്ങാടം? or fr. വീങ്ങുക?

വീചി *vīji* S. A wave കാമക്രോധങ്ങളായ വീ ചികൾ VCh.

വീചുക *vījuya* T. M. (see വീശു, വീയു). 1. To fan വെൺചവരികളാൽ വീചിനാൻ RC. മന്ദ മായി വീചിത്തുടങ്ങി പവനൻ AR. blew. 2. to cast nets വീചുവല V1.

വീച്ചി a fan, also വീച്ചുപാള B.

VN. I. വീച്ചൽക്കാരൻ V2. a net-fisher. ഒരു വീച്ചൽ കൊണ്ടു പിടിക്ക=foll.; [വീച്ചൽ Palg. the breadth of a mat=വീതി 2.; also വീച്ചുള്ള പായി=അകലമുള്ള].

II. വീച്ചു 1. throwing a net; വീച്ചുവല (961.) a casting net V2. 2. a back-stroke.

വീജനം *vījanam* S. Fanning (preced.). വെൺചാമരംകൊണ്ടു പതിയാൾ വീജിതൻ AR. fanned by his wife, (part.).

വീഞ്ഞം, see **വൈഞ്ഞം**.

വീഞ്ഞു Port. *vinho*, Wine=മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴ ത്തിൻെറ നീർ V2.

വീടിക *vīḍiya* S. (fr. വെറില?) Betel, esp. rolled up വീ. ചുരുട്ടുന്നവൾ KR. വീ. കൈ കൊണ്ടു വീടൻ മുഖത്തിൽ തേടിക്കൊടുത്തു CG.

വീട്ടു *vīḍu* T. M. C. Te. 1. VN. of വിടുക, Freehold property ൭൨ വീട്ടുപേറു Jew. doc.=Janmi rights. 2. a house, esp. of a Nayar or Janmi നായന്മാരെ വീട്ടിൽ തീയപ്പുരക്കലും TR. വീട്ടി

ന്റെ കാല്യന്നി doc. ആലത്തൂരല്യാ വീട്ടി ഉലക്ക യും ചീനത്തമ്മിയും വീട്ടിൽ ഒരുത്തിയും prov. നാടും വീ. ം വിട്ട കാട്ടിലിരിക്ക TR. വീട് ഒഴിയുക, ഒഴിക്ക, ഇറങ്ങുക; ഒഴിപ്പിക്ക, ഇറക്ക to oust. —fig. നാട്ടിലേ ദുരിതങ്ങൾ എന്നെ വീടാക്കി വസിക്കുന്നു DM. come upon me. 3. family, race നാലാം വീട്ട ശൂദ്രർ = ഇല്ലം, കിരിയം.

വീടകം a dwelling വീ'ങ്ങൾ എന്നിയേ VCh.

വീടൻ 1. a head-man, chief. 2. pl. hon. the husband, master of the house വീടരെ പേടിച്ചു പോയുള്ള ജാന്മാർ, ആച്ചിമാർ ഓരോരോ വേലക്ക പേടിച്ചു വീടരേ പോകുന്നേരം CG. 3. pl. hon. the house-wife of Māplas അവന്റെ വീ. ഉമ്മാച്ച, വീടരേ പുരയിൽ കിടന്ന jud. മക്കളെയും വീടന്മാരെയും Ti. Sultan's wives.

വീടാരം T. M. (Tu. buḍāra) 1. a house. അവൾക്ക വീ. കയറി a substitute for marriage, by feasting without giving clothes, thus obtaining permission to visit the bride at her house; (അവനെ വീ. കയാറുക, കുട്ടി her admitting the lover). വീ'ത്തിന്റെ കോണിയൽ GnP. 2. the wife എന്നോടെ വീ'ത്തിന്നു Anj. തടുകാരന്റെ വീ. മഠത്തിൽ തന്നെ ആകുന്നു jud. (Nīleśwaram).

വീടുഭേദനം jud. house-breaking.

വീടുധികാരി superintendent, സ്വവീ. V1. (of the whole house). [to house.

വീടാന്തോറും ഇരക്ക V2. No. to beg from house

വീടാർ domestics.

വീടാളർ civilized നായാട്ടമ്യാട വീ'ക്കള്ളതല്ല KU. (opp. കാട്ടാളർ).

വീട്ടി(ൽ)പ്പെണ്ണു a maid-servant — വീട്ടിൽ പിറന്നവൻ a bastard.

വീട്ടുകടം = തറവാട്ടുകടം.

വീട്ടുകാരൻ 1. a householder, f. വീട്ടുകാരി. 2. അവന്റെ വീട്ടുകാർ TR. = വീടർ 3.

വീട്ടുകായ്യം family matter, household affairs.

വീട്ടുകെട്ടു, -- കല്യാണം Palg. Iḷavars tying the marriage-badge round the neck of a girl before she is marriageable = No. (താലി) കെട്ടുകല്യാണം.

വീട്ടുകോഴി a tame fowl കാട്ടുകോഴി വീ. യാമോ prov.

വീട്ടുപക്ഷി = അടുക്കിളാൻ a sparrow.

വീട്ടുപേർ the name of a house or family വീ. അറിയാത്ത രാമൻ MR.

വീട്ടുമിടുക്ക feeling his house as his castle.

വീട്ടുമുറി 1. a room in a house. 2. a bond for money paid without returning the bond, (വീട്ടുക) B.; a writ of discharge VyM.

വീട്ടുവേല house-work, വീ. ക്കാരൻ.

വീട്ടെജമാനൻ a householder (യജ—).

വീട്ടുക vīḍuya M. Te. = വിട്ടുക, വീടുക (T. C. = വീഴ്). 1. To be paid or discharged കടം വീടിയാൽ ധനം prov.; to be complete as a fast, to be revenged. 2. v. a. to discharge യുദ്ധ കടങ്ങളെ ഇവനെക്കൊന്നു വീട്ടുവാൻ KR. to finish the war by killing the chief foe.

വീട്ടുക (T. kill) To discharge what is due, repay ചുമട് ഒഴിച്ചാൽ ചുങ്കം വീട്ടേണ്ടു, കൊണ്ടാൻ തിന്നോൻ വീട്ടട്ടേ, വട്ടി പിടിച്ചവൻ കടം വീട്ടുകയില്ല prov. നാൽ ഋണം വീട്ടിയേ ഗതി വരും Bhr. കടം വീട്ടിക്കൊൾവാൻ TR. പോരാഞ്ഞു വീ. to avenge V1. ആവശ്യത്തെ വീട്ടിക്കൊടുക്കുന്നവൻ Ti.

VN. കടംവീട്ടൽ, പകരം വീട്ടൽ.

വീട്ടി vīṭṭi M. C. Bombay black-wood, Dalbergia latifolia. വീട്ടി ഉലക്ക prov. (see വീട്ടി). Kinds: കരു — ebony, ചേലവീ. light colored ebony, പൂ — dark rose-wood.

വീണ vīṇa S. 1. Indian lute വീ. തൻ ഞാണറുപോയി CG. (or ചരട്, കമ്പി). കളിത്തവീ. KR. മണിക്ക; നാരദൻ വീ. യെ ധ്യായിച്ചിട്ടു Onap., വീണാവായന Bhr., തറിക V1.; മുഖവീ. ഊതുക Nid 34. a wind-instrument. വീണെക്കോണം Sah. ഹസ്തങ്ങളെക്കൊണ്ടു വീ. യാക്കിക്കൊണ്ടു UR. to play with hands, mark of despair. വീ. നാണം മൊഴിമാർ SiPu. വീ. നാണിന്ന മേന്മൊഴിയാൾ RC. a virgin of most lovely voice. 2. No. Palg. So. (see വീടൻ) bad or spoiled Jaggery which can be drawn out in strings (through പാകക്കേട് & സമയക്കേട്), വീണയായിപ്പോക; വീണച്ചക്കര Palg.; B. treacle വീണശക്കര.

വീണാധരൻ Si Pu. = ഗന്ധർവ്വൻ.

വീണാപാണിയും Nārada ഉപദേശിച്ചു രാമായണം AR.

വീൺ vīṇ T. So. (C. bī, bīḍu fr. വീഴ്). Vain, spoiled in വീണൻ a vain trifling person; വീൺവായൻ V1. silly.

വീണത്തരം triflingness B.

വീണ്ടു, see വീട്ടു.

വീത്തനപ്പുറം (— നി —) vu. Palg. An elevated spot behind the hearth (അടുപ്പു) to stand vessels upon or to dry anything = അടുപ്പിന്തിണ No.

വീതം vīdam S. (വി + ഇ; part. pass.) 1. Gone asunder, devoid of വീതഭയം Bhr. വീതസന്ദേഹം VetC. (adv. opp. of സ —). വീതകവചന്മാർ Brhmd. ഇന്ദ്രനാൽ വീ. ആയ തുരഗം Bhg. lost. വീതനിദ്രരായി KR. വീതശിക്ഷാലങ്കരായി CG. were comforted. 2. a portion, share വീ. വെക്ക to divide. വീ. എടുക്ക VyM. as from a joint-stock. 3. rate നൂറുവീ. hundred-fold & നൂറു വീതു പണം KU. 100 each. പന്തിരണ്ടീതം Si Pu. ആൾവീ. V1. each person. പാതി വീ. ആളുകൾ each time half the men. പത്തീതു = പതുപ്പത്തു. 4. (വ്യൂ) tied, manner of putting on the Brahm. string: ഉപവീ. on the left shoulder (for ദേവകൃത്യ), നിവീ. hanging from both shoulders on the chest (for മനുഷ്യകൃത്യ), പ്രാചീനവീ. for പിതൃകൃത്യ.

denV. വീതിക്ക to divide ഭക്ഷണം ഒരുപോലേ വീതിച്ചിട്ടു വിളമ്പും Trav.

വീതി vīdi 1. S. Going off. 2. Tdbh. (വീഥി) breadth, width ഒരു കോൽ വീ. യിൽ, നിളവും വീ. യും jud. (= അകലം). വാതിൽ വീ. കൊള്ളുന്നാറെ RC. widely. വീ. യിൽ വെക്ക to leave space. 3. a tree, Cordia Myxa, Rh.?

വീതിഹോത്രൻ S. (വീതി, √ വീ fruition) inviting to meal; Agni; fire, sun വീ'ത്രോപമനാം ഭൂമിപാലൻ; വീ'ം ജ്വലിപ്പിച്ചു VetC. (= തീക്കുഴി, a pyre).

വീതു (loc. = വിതുവു) a weaver's അച്ചുതട്ടം.

വീതുളി So. a broad chisel.

വീതുക, see വീയുക.

വീത്തുക, see വീഴ്ത്തുക.

വീഥി vīthi S. 1. A row. 2. a road, street, bazar തെരുവീ. etc. വീ. കൾ തോറും Bhg. — (Tdbh. വീതി ab.).

വീധ്രം vīdhram S. Quite pure V1.

വീമ H. bīmā, Insurance. വീമ തിക്ക to insure a vessel.

വീമൽ V1. Swelling of face (വിമ്മുക?).

വീമ്പു vīmbu 1. T. So. Bragging, vaunting. 2. B. gratitude. വീ. കെട്ട ungrateful. 3. No. a certain tree, soft timber. (vu. ഖീ —). Palg. വീമ്പൻ N. pr. m. Ijavars.

വീയാനഗരി KT = വിജയനഗരം.

വീയുക vīyuya (= ീ, വീജ). 1. To fan വിഭീഷണൻ ചാമരം വീയിനാൻ & ചാമരം നാരിമാർ വീശു KR. ആലവട്ടം കൊണ്ടുവനെ വീയിനാൾ Bhg. തളിച്ചു വീയിത്തുടങ്ങി in a swoon. ചാലവേ വീതിട്ടുവിൻ VCh. 2. to brandish, swing, wield തീക്കൊള്ളികൊണ്ടു വട്ടം വീയുന്നു Bhg. കൈകളെ വീശുമക്കാല്പളിം CG. വീതിയ കൈ jud. swung hand. കണ്ണുകൾ ചെന്നു കവിൾത്തടത്തിലടിച്ചു വീയുന്നു CG. to flap (an elephant); to shoot arrows V1. 3. the wind to blow പവനൻ വീയിനൻ RC. വങ്കാറ്റു വീശു, മന്ദമായി വീശു സുന്ദരനായു തെന്നൽ CG. മരുതൻ മന്ദമായി വീയിനാൻ, വീയിട്ടുന്നു Bhg. പരുഷമായി വീ. Bhr. = വീശുക 2. 4. to throw nets വലവീതോൻ prov. മീൻ വീശു പിടിച്ചു No. — VN. വീയൽ.

വീയാട്ട? a fire-fan V2.

CV. വീയിക്ക to cause to fan etc. ബാലമാരെക്കൊണ്ടു വീയിച്ചു AR 6. വ്യജനം വീയിപ്പിച്ചു ChS.

വീരം vīram S. (വൃ, L. vir). 1. Strong, brave. 2. പൊന്നാരിവീ. = പൊന്നാംതകര; also = പീരം. 3. വീരൻ (വയ:) a hero, warrior; officer KU. ഉണ്ടാൻ അതിവീരന്മാർ Mud.; also a boaster; N. pr. m., so വീരാണ്ടി Palg.

വീരകടിയൻ T. So. holding the office of village trumpeter.

വീരകേരളൻ title of the 3rd Cochin Rāja.

വീരചങ്ങല a bracelet in form of chain-work,

granted by kings (a വിരുതു), വീരശൃംഖല വലത്തേ കൈക്കും കാല്ക്കും ഇടിപ്പൂതും ചെയ്തു KU.; any golden bracelet; handcuffs, (iron.)

വീരടിയാർ V1. a chief of slaves.

വീരണം S. Andropogon muric., രാമച്ചം.

വീരത S. bravery, valour വീരരായുള്ളോർ തൻ വീ. CG.; also വീരത്വം. [വിരുതു).

വീരത്തണ്ട an ornament worn on the arm (a

വീരപാനം S. refreshment during battle.

വീരഭദ്രൻ S. a son or form of Siva, a Paradēvata; also വീരബാഹു Sk.

വീരമദ്ദളം a war-drum. വീ. അടിപ്പിച്ചു KU. triumphed.

വീരമാനി (3) fancying himself a hero, വീ'നീജളൻ Bhg. a rogue of cavalier.

വീരമാൎത്താണ്ഡൻ an eminent hero.

വീരമുദ്രിക a ring on the middle toe.

വീരരായൻ 1. one of the Vijayanagara Rāyars. 2. his coin ഉറുപ്പിക ഒന്നിന്നു മൂന്നര വീ. പണം TR. 1797. പുതിയ വീ'ം പൊൻ, വീരരായരവൻ MR. a gold-fanam.

വീരവാദം,—തു a bet or vow before or in battle, challenge വീ. കൂറുക, വീ. പറഞ്ഞു Bhr. defied (in answer to a vow പ്രതിജ്ഞ). വീ'ങ്ങൾ ചൊല്ലിനാർ KR. boasted what they would do.—വീ'ക്കാരൻ a boaster.

വീരവാദ്യം war-music, വീ. അടിക്ക.

വീരവാളി T. M. damask, best silk stuff, (V1. വീ'ഴി, also വീരസൂരൻ?), gen. വീ. പ്പട്ടു ചുട്ടു എണ്ണയിൽ കുടിക്ക a. med. vu. വീരാളി ഉടുക്ക KU. വീരാളിക്കൊത്തൊരു ചേല Onap.

വീരവൃക്ഷം the marking-nut tree ചേർ.

വീരശ്രൂരൻ a very brave man.

വീരസ്വൎഗ്ഗം, see വീൎയ്യസ്വൎഗ്ഗം.

വീരഹത്യ killing heroes വീ. ാദോഷം പോക്കി KU.

വീരാടം N. pr. one of the 7 Konkanas between കാരാടം & മാരാടം.

വീരാണം T. So. a kind of tambourine V1.

വീരാണി a kind of screw No.

വീരാസനം a throne, വീ'സ്ഥൻ B.

വീരാളി (see വീരവാളി) variegated as വീ. പ്പായി a coloured mat, Palg.

വീരോക്തികൾ Bhg. proud words.

വീരോചിതപുരി Bhr. = വീൎയ്യസ്വൎഗ്ഗം.

വീർ vīr T. M. The roar of elephants, grunt of pigs. വീരിടുക to squeak, bellow V1.

വീരുരുവാദ്യം V1. a kind of drum.

വീൎക്കുക vīrkuya M. (fr. വീങ്ങുക). 1. To swell വയറു a. med. — fig. മതിയുംകെട്ടു വീ'ന്നു GnP. to be inflated, arrogant. 2. to sigh, breathe ദീൎഘമായി വീൎത്തു AR. (= നെടുവീൎപ്പിടുക). കോഴയും തീൎത്തു നിന്ന് ഒന്നു വീൎത്താർ CG. വീ'ന്ന വീൎപ്പ് CG. breath drawn. അത്തൽ തീൎന്ന് ഒന്നു വീൎത്തീടിനാൻ Bhr. respired. വീൎത്തും വിയൎത്തും തളൎന്നും പണിപ്പെട്ടും SiPu. panting, under a burthen. നിടിയശ്വാസവും തെരുതെര വീൎത്തു KR.

വീൎപ്പ് 1. breath വീ. കളക, കഴിക്ക, വിടുക, അയക്ക to breathe out. തന്നുടെ വീൎക്കുന്ന വീ. കൾ ദീൎഘങ്ങളായ്വന്നു, നീളത്തിലുള്ള വീ. sigh = നെടുവീൎപ്പ് 578. വീ. കൊൾക്ക, ഇടുക to take breath. വീ. കൾ പാൎക്കയും Bhr. (of the wounded). കണ്ഠമടഞ്ഞു വീ. കൾ പോകാഞ്ഞു Bhg. could not breathe. ധൂമപ്രതാപേന വീൎപ്പടെച്ചു PT. വീ. മുട്ടിത്തന്നെ ആശു മരിച്ചാർ Mud. suffocated; met. ഒരു കാററും വീൎപ്പുമില്ല prov. not a breeze is stirring. 2. a moment, 6 വീ. = 1 വിനാഴിക CS. ഗണിതം ൧൧ വീൎപ്പ് Bhg. 3. inflation, swelling V1.

വീൎപ്പിക്ക 1. CV. to cause to swell or perspire. 2. to take breath V1.

വീൎയ്യം vīryam S. (വീര). 1. Fortitude, heroism വീ. ഉണ്ടു കാൎയ്യം ഉണ്ടു prov. (said of the successful). ഭൂപതി തന്നുടെ വീൎയ്യങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിക്കേണം Mud.; also high feeling of honor, വീ. പറക to brag. വീൎയ്യകഥനം V2. bravado. In Cpds. അത്ഭുതവീൎയ്യൻ CG. etc. 2. strength, power ഔഷധവീ. Sah. വിഷവീ. Bhg. വീൎയ്യമേറീടുന്നൊരു ചൂൎണ്ണം Mud. മരുന്നിന്റെ വീരിയം ഇതു TP. (of 2 kinds ഉഷ്ണ—, ശീതവീ. exciting & allaying). വീ'മായി കൊൾവതെന്തു

Pay. what sells well? 3. semen virile = ബീജം, തേജസ്സു f. i. ഐശം വീ. Siva's. വീര്യശോഷം KR. വീ'ത്തിൽ തുരീയാദ്ധ്വം സുതസംഭവത്തിനു നല്ലു Bhr.

വീര്യത്വം = 1. 2. വീ. പറക to boast.

വീര്യപരാക്രമം heroic prowess.

വീര്യപുരുഷൻ Bhr. a hero വീര്യപുംസാം യോഗ്യമല്ലിതു AR.

വീര്യവാൻ, വീര്യശാലി KR. brave.

വീര്യസംഭനം (3) restraining the emission of semen.

വീര്യസ്വർഗ്ഗം the heaven of heroes പുക്കു Bhr. പ്രാപിക്ക Brhmd.; the paradise of Mpl. martyrs വീരസ്വർഗ്ഗം.

വീറു **vīṟu** T. M. Te. (വിറു & വീര്യം). 1. Stiffness, grandeur, dignity പിള്ളരേക്കുടക്കുളിച്ചാൽ വീ. കെടും prov. വീ. കാട്ടുക to act the grandee. അത്രെ വീ. കാട്ടേണ്ട vu. = പൊങ്ങച്ചം. വീരോടു രണ്ടു മന്ത്രപോതങ്ങൾ Bhr. noble infants. വീറുള്ള രാക്ഷസർ AR. disdainful. 2. valour, power വീരകമേറുമാറു, വീരേറും വില്ലാളിമാർ, വീരാന്ധകമ്പവൻ RC. — met. വീ. കാണിക്ക No. to praise up goods, പിടിപ്പിക്ക to ask an exorbitant price. ചക്കെക്ക വളരേ വീറുണ്ടു is in great demand (& the supply scanty). കായ്ത്തിനു വീറായിപോയി grew notorious, weighty.

വീറുക T. M. 1. to be grand. 2. B. to be puffed up, inflated (വീക്ക).

വീൽ E. **bill** സ വീൽ എഴുതി TR.

വീശ 1. = മീശ q. v. — f. i. മേൽ വീശ ഇല്ലാതേ ക്ഷൌരം ചെയ്തിപ്പൂതാക Anach. Whiskers. വീശയും നീട്ടി Bhg. (as വാനപ്രസ്ഥൻ). 2. T. Palg. a Viss (= 40 Palam or 3 lbs. 1 oz. $55\frac{3}{5}\frac{3}{5}$ drs. avoirdupois or 3 lbs. 9. oz. Troy), 8 = 1 Maund of 25 lbs.

വീശം **vīśam** T. M. (C. Tu. — സ). 1. = വീതം Share ചേകവക്കു വീയം കൊടുത്തു Pay. paid the sailors. 2. $\frac{1}{16}$ gold-fanam or a rice-corn's weight of gold (= നെന്മണിത്തൂക്കം CS., ക വീശത്തൂക്കം CS.). പണം ൧൬ക വീശം ൧ TR. ഒരു വീ. എങ്കിലും കൊടുക്കാതേ, ക വീ. പോലും നില്പിക്കയില്ല TR. പണത്താൽ അര വീ. തന്നില്ല TP. വീശവും ക്രടാതേ ചെല്ലുന്നു CG. (al. മീശം ൧൬ = പണമിട ക); also $\frac{1}{16}$ inch; വീ. പടി $\frac{1}{16}$, കാലേവീശം അരവീശം ഉരുപ്പിക = $5\frac{1}{2}$ As., കാൽവീശം ഉ. $\frac{1}{4}$ As. Palg.

വീശക്കണക്കു fractions.

വീശ്രുക **vīśuya** T. M. വീചു, C. Tu. ബീസു, S. വീജ = വീയുക (വിശ). 1. To fan ചാമരം എടുത്തു പതുക്കേ വീശി KR. താലവൃന്തം ആശു യ വീശി ശ്രമം തീർത്താൾ CC. 2. to blow കാറു തുറന്നു വീശ്രുന്നു Palg. = ശക്തിയോടേ. മന്ദവായുക്കളും വിശ്രുന്ന ശീതളം SiPu. പവനൻ അവൻ മെയ്യിൽ പതുക്കേ വീശി KR. 3. = വീയുക 4. to throw a net വീശിന വലെക്കു prov.; also മീൻ വീശി caught fish. തീക്കു വീശ്രുക No. lighting a fire (നെരിപ്പോട്ടിൽ) in a boat to attract fish which is put out before the net is thrown. — met. f. i. പന്തൽ to spread, i. e. erect. ചുറെച്ചു വീ. 374. 4. to emit a scent or rays.

CV. വീശിക്ക To get oneself fanned ചാമരം ഇരുപാടും വീ'ച്ചു KR. ആലവട്ടവും വെൺചാമരവും വീ'പ്പതും ചെയ്യു KU. ഉഷ്ണബ്രാഹ്മണനെ തടവിൽ വെപ്പിച്ചു ശവത്തിന്നെറ കേശംകൊണ്ടു വീ'ച്ചു രാജ്യത്തിനു വെളിയിൽ കളയേണം VyM.

വീശുകോൽ Vi. a gimlet to bore eyes into needles; a fishing-hook.

വീശുവല a casting net = വീച്ചു —.

വീശേറി a fan = വിശറി (loc.).

വീഴി B. Vile — വീഴിതപം villany (വീഴ്, വീൺ).

വീളുക **vīḷuya** & മീ — q. v. (vīl Te. back). 1. v. n. To return വീണ്ടു നിജഗൃഹേ ചെന്നു Bhg. വീണ്ടുനർ പിന്നേയും RC. പുലിവായിൽ നിന്നു വീണ്ടു പോയ ഏണം escaped. തുമ്പിക്കയ്യിന്നു വീണ്ടു CG. 2. v. a. to get back സീതയെ വീണ്ടു KR. വേലങ്കൾ വീണ്ടു MP. recovered. മത്തനാകും സുതനെ വസുദേവൻ വീണ്ടാൻ CC. took back. മാതുരാസ്യം ഇതുകൊണ്ടു വീണ്ടാൽ Bhr. to redeem. പിഴയാളിയെ വീ'വാൻ PP. to release. 3. to avenge കൊന്നതു വീട്ടുവാൻ Bhg. ഇതു വീളാതേ ഇരുന്നാൽ;

also പക വീ., പകലുണ്ടായ പരിഭവം വീ. to take a nightly revenge for the defeat of the day. വിളാതവണ്ണം പരിഭവം വന്നതു Bhr.

വീണ്ടു, വീണ്ടും again. വീ. ചവെക്ക to ruminate. വീ. വരവു return. വീ. വിചാരം reconsideration. വീണ്ടിങ്ങു വന്നു CG.

വീണ്ടുകൊൾക 1. to recover രാജ്യം വീ'ണ്ടാൻ Nal. (as വീ. കൊടുക്ക to restore). ബദ്ധരെ വീ'ണ്ടതു Bhr. freed, delivered, Mud. എന്നു കഴിവവനെ വീ'ണ്ടിടുവാൻ UR. (from prison). വീ'ള്ളേണമേ എന്നെ ഇപ്പോൾ CG. (from a forced marriage). 2. to avenge ചന്ദ്രഹൃനെക്കൊന്ന പരിഭവം വീ'ട്ടൻ Mud.

വീണ്ടുവിടുക to ransom; to reprieve.

വീണ്ടെടുക്ക to rescue, redeem.

VN. വീട്ടു return, ransom; പോരായ്ക വീ. Vt. revenge (=വീട്ടുക).

വീഴുക vīḻuya T. M. (C. bīlu, Tu. būru, Te. biddu, √ വിഴ). 1. To fall വീണുപോക, കൊടുക്ക; നിലത്തു, കരു വീണു വീണ etc.; ആന കഴികഴിച്ചിട്ട വീണ കിട്ടിയതു jud. നരി കുട്ടിൽ വീണ to be passed as urine എരിഞ്ഞു ചുട്ട വീഴുന്ന മൂത്രപ്രമേഹം ഇളെക്കും a. med. എന്നാൽ ചെറുനീർ വീഴും MM.; to be born പൊറണ്ട വീ'മ്പോൾ CG.; to alight മരത്തിന്മേൽ ചെന്നു വീണ (a bird). പുഴകടന്നക്കരേ വീ., പാളയത്തിൽ തുള്ളി വീ. TP. jumped. വീണ നാമസ്മരിച്ചു, ശോകിച്ചു വിണരുണ്ടാൽ Bhg. throw herself down; imp. കരുനാട്ടി 210 വീ.= കറുക്ക. 2. to fall in battle ഏറിയ ആൾ ഇരുപുറവും വീണ Ti. were destroyed, lost. പ്രേതം 743; കാണങ്ങൾ വീണുപോയോരേ പോലേയായി CG. who lost property. 3. to fall off. വീഴ വീഴച്ചെയ്യ made to fall off one by one; to diminish നാഡി വീണ=ധാതുക്ഷയം; to be hindered, neglected കണ്ടം കഴിവായി വീണിട്ടുണ്ട jud. തരിശ്ശ വീ.

വീഴക്കരം a letter fallen out (opp. അധികാക്ഷരം VyM.), or that might be left out. വീ. പറക superfluous talk.

CV. വീഴിക്ക to cause to fall, തേങ്ങയെ വീ'ച്ചു (a squirrel).

വീഴില്ലം (shame to the house) censure, blame, വീ. പറക.

വീഴ്ക്കാട്ട So. deficiency, loss; No. a pit-fall for elephants.

VN. I. വീഴ്ച 1. fall. 2. ruin. ആളിന്റെ failure, എഴുത്തിന്റെ mistake, പണത്തിന്റെ വീഴ്ച depreciation. 3. lapse, neglect ആചാരത്തിന്നു താഴ്ചയും വീ. യും വരിക KU. disuse & abuse.

CV. I. വീഴ്ത്ത=വിഴുക്ക to put off clothes ആച്ചിമാർ വീഴ്ത്ത തുകിൽ വാരി CC. പെണ്ണുങ്ങൾ വീഴ്ത്തുള്ള ക്രൂരകൾ CG. — വിഴുത്തു പറക, see താക്ക II.

VN. II. വീഴ്പ cloth worn, filthy clothes (esp. menstruous) വീ. കൾ വാരുവാൻ CG. മങ്കമാർ വീ. ക്രൂര കവന്നു VeY.; also വിഴപ്പു.

CV. II. വീഴ്ത്തുക 1. to cause to fall കൊന്നങ്ങു വീ'ന്ന ദുന്നിമിത്തങ്ങൾ CG. omens of murder & ruin. പാത്രത്തിൽ വെള്ളം വീഴ്ത്തി വെക്ക vu. എണ്ണ വീത്തി KU. poured. ക്രമ്പാള വീത്തും പുടവ TP. first cloth of a girl. 2. to make water (with or without മൂത്രം.— VN. III. വീഴ്ത്തൽ).

CV. III. കണ്ണനെ പന്നി തട്ടീട്ടു വീഴ്ത്തിക്കുന്നു TP.

CV. IV. കരു പ്രമാണിയെ അടിച്ചു വീഴിച്ചു. vu.

വുങ്ങു B., see പുങ്ങു.

വൃകം vṛyam S. (G. lykos). A wolf വൃകശൗമദ്ധ്യേ പട്ടകിടക്കും ഹരിണി കണക്കേ Bhg. വൃകോദരൻ Bhīma, Bhr.

വൃക്ഷം vṛkšam S. (√ വ്രശ്ച്) A tree. വൃക്ഷാഗ്രം Mud. (top). Tdbh. വുക്കം hence: വുക്കലിക്ക=വിറങ്ങലിക്ക to become stiff.

വുക്കകം V2. =തൈമരം, dimin.

വൃക്ഷാന്ധകാരത്തിൽ KR. in the thicket; വൃക്ഷാവലി=മരക്കൂട്ടം.

വൃജനം S. Crooked. — വൃജിനം S. sin.

വൃണം, see വ്രണം vu.

വൃതം vṛdam S. 1. (part. pass. of വരിക്ക). Chosen രാത്രിഞ്ചരവൃതമായ വനം KR. (rather — വൃതം filled). 2. =വ്രതം vu. സാദ്ധ്യമല്ലാതേയുള്ള വൃതത്തെ അരുൾ ചെയ്യ KR. എന്നുടെ ധർമ്മോചിതവൃ. Nal 1. my vow (or choice?).

വൃതി S. 1. selection = വരം. 2. a hedge.

വൃത്തം vṛttam S. (part., pass.; L. verto). 1. Turned, past, പൂവ്വു. Bhg. done. 2. round, Tdbh. വട്ടം; കോണസംഖ്യ ആയോളം ഉണ്ടാക്കിയാൽ വൃത്തപ്രായമായി Gan. a square, assimilated to a circle. വൃ. ഒത്തുള്ള ശമം PrC. a fine round neck; also = പപ്പടം. 3. conduct, behaviour വൃ'ത്തെ രാജനീതിയിലാക്കി, വൃ'ത്തെ കൊണ്ടു കുലം രക്ഷിക്ക Bhr. കുലാംഗനമാർക്കു വൃ'മത്രേ മറവായതു KR. their mere manner serves as veil. പാർത്ഥിവവൃ. പരവശമാം Sah. doings of kings. ഭൂജംശപ്രയാസത്തിന്നു ഒക്കുന്ന വൃ. ഉപേക്ഷിക്കയില്ല ChVr. his crooked ways. സത്യമായുള്ള വൃ. മറെച്ചു Nal. the real case. 4. verse, metre ചതുർശ്ശവൃ. ChVr.; വൃത്തഭേദം.

വൃത്തവാൻ S. well behaved, neat നല്ലവൃ. Bhr. (സല്വൃത്തൻ, ദുർവ്വൃത്തൻ, സുവൃത്തൻ). — വൃത്തഹീനൻ ill behaved Bhr., a bore.

വൃത്താകാരം S. (2) round.

വൃത്താന്തം S. (1. 3) = വാർത്ത occurrence, circumstance, detail കഥാവൃ. ഒക്കവേ കേട്ടു Nal. വൃ. ഒക്കയും നന്നായറിഞ്ഞു Bhg. tale, report, tidings. ലോകവൃ'ത്തജ്ഞൻ എന്നു തോന്നുന്നു Nal. an experienced traveller.

വൃത്തി S. 1. Occupation, action, work രാഗാദി ഹീന വൃത്തി Vednt. സകലജീവാത്മാക്കൾക്കും നിത്യവൃ. കളായി വിധിച്ചിട്ടുള്ളവ നാലു (ഭക്തി, സുഖപൂർ, മൈഥുനം, വിഹാരം) Chintar. ഇണവൃ. കൾ Bhg. the workings of സാത്വികാനുജസ്യാത്മനം (= ശാന്തഘോരമൂഢ എന്നീ മൂന്നും KeiN.). അരികളുടെ വൃ. കൾക്ക് ഒത്ത പോലേ ഫലം വരും ChVr. കുലമാകാ വൃ. പോരാ Bhr. her manner? (or 2. 3.). 2. livelihood, maintenance നിത്യ —, ദിവസ —, കഷ്ടവൃത്ത്യാ പരിവർത്തിച്ചു Bhg. led a poor life. പുരോവൃ. the highest Brahmanical situation, തന്ത്രവൃ. a lower office, പട്ടവൃ. of Sanyāsis KU. — നിലവൃ. Government income, രാജവൃ. land given in reward of service KU. വൃ. കല്പിക്ക to appoint a maintenance. വൃ. കഴിക്ക to live. 3. neatness. 4. gloss, explanation.

വൃത്തികെട്ടവൻ (1) immoral; (3) a sloven. — വൃത്തികേടു uncleanliness.

വൃത്തിക്കാരൻ (4) a commentator.

വൃത്തിസാധനം (3) means of subsistence.

വൃത്തിവിഹീനൻ Bhr. destitute.

വൃത്രൻ S. N. pr. A demon. വൃത്രഹാ Indra, so വൃത്രാരിപുരം പുകൾ AR. etc.

വൃഥാ vṛthā S. (വൃ pleasing oneself, or വെറുതേ?). In vain, useless ദൈവവിശ്വാസം വൃ. ഭവിച്ചീടുമോ Nal. അസ്ത്രത്തെ വൃ. വാക്കി KR. made it nugatory, harmless. ഖേദം വൃ. VetC. ഇത്രനാളും വൃ. ജീവിച്ചിരിക്ക Nal.

വൃഥാഫലം useless. വൃ. ജീവിതം, തപസ്സു Bhr. വൃ. അശേഷം ChVr. അസ്ത്രസമൂഹവും വൃ. Bhr. രാജ്യം എന്തിന്നു വൃ. SiPu.

വൃഥാഭാവം levity വൃ. തീർന്ന കാരണത്തിങ്കൽ ലയിക്ക Bhr. — ഉത്പത്തി ഉണ്ടായാൽ വൃഥാമൈഥുനത്തിന്നു Bhr. — വൃഥാലാപം vain talk.

വൃഥാവൽ to no purpose, ചെന്നു വൃ'ലേ കൊണ്ടു വന്നു KR6. — vu. വൃഥാൽ f. i. വൃഥാൽ ഒരു ദോഷം അകപ്പെട്ടും MR. undeservedly.

വൃദ്ധം vṛddham S. (part. pass. of വൃധ്). 1. Full-grown. വൃ'മാം തപോബലം Brhmd. = great. 2. old, വൃദ്ധൻ m. an old man; കരഞ്ഞു നടക്കുന്ന വൃദ്ധയെ കണ്ടു f. — വൃദ്ധാൾ VyM. an old person.

വൃദ്ധത S. old age വൃദ്ധതാശയിക്കൽ VCh. = വാർദ്ധക്യം. — വൃദ്ധശ്രവസ്സു who lived to hear much, or widely renowned; Indra, Nal.

വൃദ്ധസമൂഹം, — സംഘം an assembly of elders.

വൃദ്ധി S. 1. increase ബലാബലവൃ. ക്ഷയങ്ങളെ പരീക്ഷിക്ക KR. 2. prosperity. ഒരു നാളും വൃ. ആകയില്ല Arb. will not prosper. 3. profit, interest (വട്ടി Tdbh.) സഹസ്രാധികം വൃ. Nal. 4. enlargement of scrotum, rupture, വൃ. ക്ക ലിംഗത്തിന്റെ താഴേ നൊന്തു വീങ്ങും a. med. hernia. വൃ. വീങ്ങുക V1. വൃ. രോഗം Nid. of 7 kinds, also hydrocele.

വൃദ്ധിമാൻ wealthy, prosperous.

വൃന്തം vṛndam S. The stalk of a leaf or fruit, ഞെട്ടു.

വൃന്ദം vṛnd'am S. (വിരുന്തു?). 1. A company അമരവൃ. Nal.; a herd പ്രവശവൃന്ദേശപരന്മാർ AR.; a heap. 2. a number = 100,000 മഹാശംഖം; മഹാവൃന്ദം = 100,000 വൃ. KR.

വൃന്ദാരം S. eminent. വൃന്ദാരകൻ S. God. ഭൂമിവൃന്ദാരകേന്ദ്രൻ VilvP. Mud. a Brahman.

വൃശ്ചികം vṛśčiγam S. (പ്രാമ). A scorpion; the sign Scorpio, 8th month (Nov.) വൃശ്ചികാമികളിൽ അഞ്ചിലും വൎത്തിക്കുന്നാൾ രാത്രിയിൽ ഏറും പകൽ കുറയുമതു തന്നേ Bhg.

വൃഷം vṛšam S. (Ved. man, husband; വൎക്ഷ to sprinkle, impregnate). A bull വൃഷാരൂഢനായി AR. Siva Sk. വൃഷമലം ഭക്ഷിച്ചു Bhr.

വൃഷണം S. testicles. വൃ. വീഞ്ഞി Nid. also in females Nid 43. (ovary?). വൃ. എടുത്തു കളക to castrate.

വൃഷഭം S. a bull; Taurus, the month ഇടവം Tdbh. 103, വൃഷഭാമികളാകും അഞ്ചിലും വൎത്തിക്കുന്നാൾ ഏറീടും പകൽ Bhg. — In Cpds. excellent, pre-eminent f. i. സകലഖലകുല വൃഷഭ Mud. (Voc.)

വൃഷലൻ S. A common man, Sūdra.

വൃഷലി, — ളി Anach. a Sūdra female, maid-servant of Brahmans തന്റെ വൃഷളികളെ അയച്ചു Arb. — വൃഷലീപതി a Kērala Brahman, as intimate with Sūdra women. — വൃഷളീസുതൻ Mud.

വൃഷ്ടി sṭi S. Rain വൃ. ചൊരിയുന്ന PT. വൃ. ഉണ്ടാകയില്ല Sah. കുസുമവൃ. തലയിൽ ഏറ്റു Bhr. വൃഷ്ടിധാരാസംപ്രയോഗം നഷ്ടി Bhg. rain-like. വൃ. മാസങ്ങൾ നാലും സുഖമായ്വസിക്ക Bhr. അതിവൃ. യും വൃ. യില്ലായ്കയും Nal.

വൃഷ്ണി S. (male) A ram; N. pr. a descendant of Yadu, Bhg. വൃഷ്ണിവംശം AR.

വൃഷ്യം S. Aphrodisiac, stimulating, provocative, as remedies വൃ. (അണ്ണാൻ 19), അവൃ. GP.

വൃഹൽ vṛhal S. (= ബൃഹത്തു). Great കീൎത്തിലക്ഷ്മിക്കു വൃഹദ്വേഷനയായി കലഹിച്ചു KU.

വെ, വൈ, വേ T. M. Te. (Tu. bey, C. bisi). To be hot.

വൈ also = വൈൺ & വൈറു (in Cpds.).

വെകിട Palg. heat = I. വെക്ക 1.

വെകുളി veγuli T. aM. Excitement, see ബാഹുളി; വൈകുളിക്ക & വേളി കൂടുക MC. to rut V1.

I. വെക്ക vekka T. M. Tu. 1. Heat തീയുടെ —, വെള്ളത്തിന്നു —, ചെറുവൈ. V2. some warmth, lukewarm. വൈക്കക്കഞ്ഞിക്കും (hot) തക്കക്കേടിന്നും അരുതരുതേ No. prov. — വൈക്കപ്പന 610. വൈ. പിടിപ്പിക്ക to warm hands, clothes, etc. 2. No. = വെയിൽ കൂടിയ മഴത്തോച്ചു a peep of the sun after a shower. = വൈക്കാനം.

വൈക്കം 1. (heat? or വേഗം S.) quickly, eagerly, soon വൈക്കമോടേ CC., വൈക്കത്തിൽ Nal., വൈ. നടന്നു Mud. തക്കമല്ലെങ്കിൽ വൈ. prov. 2. = വൈൾപ്പു T. shame. വൈക്കിച്ചു പോക V1. to be ashamed.

വൈക്കാനം Palg. No. = വൈക്ക 2. [ക] V1. വൈക്കുക, ക്കി to heat, make warm (see വൈങ്ങു

II. വൈക്ക vekka (T. vei, Te. vēyu, C. bai, Tu. maipu). 1. To put [വേച്ചാൻ പുറത്തിന്നടെച്ചു (= ആകേ) തീ ചുറുമേ Bhr 9.], to lay, place, (കാളം 246); to build. 2. to plant ഉത്തമവൃക്ഷങ്ങളെ KU. വാഴയും തയ്യും MR. 3. to cook അവൾ വൈച്ചതു തിന്നും TP. ചൊറും കറികളും വൈപ്പാൻ വിദഗ്ധൻ Nal. വൈക്കുവാൻ ഒരു മണി അരിയില്ല No. I have not a crumb. വൈക്കുന്ന ഇടം hearth, kitchen; to calcine. 4. to keep, retain പെൺ a concubine. നമ്മെ മയ്യാപ്രകാരം വൈച്ചു രക്ഷിപ്പാൻ TR. to preserve. 5. to leave കാരണവൻ ധനം വൈക്കാഞ്ഞാൽ. 6. to deposit ഭവാങ്കൽ രണ്ടും വൈച്ചു AR. (= ന്യസ്സും); to pawn പറമ്പു കടത്തിന്നു വൈച്ചതോ അവകാശത്തിന്നു വൈച്ചതോ MR. 7. to give humbly കിഴി, കാഴ്ച etc. 8. to lay down as a law, determine എന്നു വൈച്ചു വൈപ്പു Anach.; to put a case, suppose, declare. ആയതില്ല എന്നു വൈ. യല്ലോ ഉള്ളു TR. 9. to put aside. വൈച്ചു ഞാൻ അധികാരം അറിഞ്ഞാലും Mud. I have laid down. എന്നെ വൈച്ചു പോയി unconcerned about me. ഒരു കൊല്ലം വൈച്ചു passing by one year, deferring. വിരേചനം വൈപ്പാൻ a. med. (വി. നില്ലും v. n.) to stop. വാണിഭം വൈച്ചു Nal. on a holiday. 10. action in general വൈടിവൈ. etc.; also as v. n. & impers. കാറു

വെച്ചു it gets dark. മരം (2, 791) വെച്ചു it grows wood-like. നെയി വെ. to get fat; വെലം വെച്ചു (wind) gets stronger = എട്ടക്ക; to accumulate. 11. aux.V. to finish an action, so as not to be undone, പറഞ്ഞു വെക്ക MR. പറഞ്ഞേക്കണേ TP. be sure to tell. അമത്തു വെക്ക to put down decisively. ആക്കി വെക്ക to appoint. Mud. ആറാക്കി വെ. to bring about. സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്യേപ്പു, രക്ഷിച്ചേപ്പു KU. ക്ഷണിച്ചേച്ചു പോന്നു PT. I have just invited.— neg. തെങ്ങു മുറിക്കയ്ക്കേൽ TP. don't cut down, but leave it. നായന്മാരെ കയറി വെക്കല്ല don't let them come up. — also with v. n. ഖിന്നനായ്ക്കിലും നല്ലനായ്ക്കിലും Anj. കോപിച്ചേക്കും, അപകടം വന്നേക്കും So. will certainly prove dangerous.

വെച്ച കഞ്ഞി (3) gruel.

വെച്ചിട്ടു 1. it is over for ever വെ. എന്നാകുന്നു. 2. = വെച്ചു, f. i. വഴിക്കു വെ. ല്ല not on the way.

വെച്ചിരിക്ക (4) to keep a woman ഊരാളിച്ചിയെ വെ. TP. — വെച്ചിരിക്കുന്നവൾ = ഭോഗസ്ത്രീ. — (വേറെ ജാതിയിൽ ഒരു പെണ്ണിനെ വെച്ചും കൊണ്ടിരിക്കുന്നു TR.).

വെച്ചിരുത്തുക No. to present an elephant to a temple, see വെപ്പിക്ക, VN. വെച്ചിരുത്തൽ.

വെച്ചു with Loc. among, in നന്ദനന്മാരിൽ വെ. ഉൽക്കലനെ വാഴിച്ചു Bhg. വീട്ടിൽ വെ. കണ്ടു vu. — എന്നു വെ. 159. — (8) considering, as though.

വെച്ചുകാണുക (7) to receive presents or tribute വെ കൊട്ടടക്ക വെ'ണ്ടാലും KU.

വെച്ചുകൊടുക്ക (6. 7) to deliver, return to; (3) to cook for one etc.

വെച്ചുകൊൾക, വെച്ചോളുക (4) to retain ഭോഗപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കൽ വെ'ണ്ടിരിക്ക മുതലായതല്ല TR. to suffer to dwell, etc.; (8) to determine etc.

വെ പറക (1. 8) to allude slightly V2.

വെച്ചൂട്ടുക to feast, entertain.

വെച്ചേക്ക = വെച്ചു, വെക്ക (5) to leave, to retain അവനെ ഈ നാട്ടിൽ വെ'ച്ചാൽ KU.; (6) ധനധാന്യം വെ. CC. to deposit; (9) to abandon. പോരിൽ അരികളെ വെ'ച്ചു പോവതു Bhr. let them fight alone. വെ. മോഹം RS. to give up. ധിക്കാരം വെ. Bhg. to leave off. നമുക്ക് വെ. ഇല്ല jud. = ശേഷിപ്പിക്കയില്ല നിൻറെ ഒസ്സാമത്ത്വം വെ. vu. I don't mind thy blustering. തീക്കട്ട എരുമ്പു അരിച്ചാൽ കരിക്കട്ട വെച്ചേക്കുമോ prov. (or 5).

VN. വെപ്പു 1. Placing, deposit, treasure ഉൾപ്പെട്ട വെ. ം ചെപ്പും doc. 2. planting രണ്ടാമതേത്ത വെപ്പിൽ പോയതിനു പകരം വെച്ചു MR. 3. situation ആറുവെ. 89., കരവെ. 208. 4. a layer ഒരു വെ. ചുമർ MR. a day's work. 5. law, rule എന്നു വെച്ച വെ. Anach. 6. cooking വെ. കഴിക്ക, see വെന്നു; വെപ്പിൻറെ കൌശലം ഇല്ല Sil. വെപ്പിന്നധിപതി മാരുതി Bhg. എൻറെ വെ. ം ഊണും തിടപ്പള്ളിയിൽ ആണ് MR. 7. a mortgage, esp. ഒറി doc. മേൽവെ., വെപ്പുവകാശം, വെപ്പോലയും കരണവും മുറിയും VyM. 8. concubinage, വെ. മാഴ്ക (812).

വെപ്പൻ (6) a cook, & വെപ്പുകാരൻ.

വെപ്പാട്ടി (8) a concubine.

വെപ്പുകാടി (6) sour gruel.

വെപ്പുപുര (6) a kitchen-house.

വെപ്പുപൊടി calcined powder.

വെപ്പുവള്ളം a built boat, large boat.

വെപ്പുവെള്ളം decoction.

CV. വെപ്പിക്ക f. i. (1) ഉയരത്തു വയ്പിച്ചു (sic) Mud 1. തിരുമുമ്പിൽ വെപ്പിക്കാൻ RC 120. മകനുത്തു കപ്പൽ വെ. KU. = തീർപ്പിക്ക TP. — (3) രാമനെക്കൊണ്ടു കഷായം വെ'ച്ചു jud. — (7) ഭടകളിക്കു തോട്ടിയും വെ'ച്ചാനയെ ഇരുത്തിച്ചുകൊള്ളാ SG. (a vow). വിളക്കു വെ'ച്ചീടിൽ VilvP.; esp. to demand back a lease ജന്മക്കാരൻ വെ'പ്പാൻ ചെന്നാലും കാണക്കാരൻ വെച്ചു കൊപ്പാൻ ചെന്നാലും KU. — (10) ഊക്കു വെ'ച്ചു കൊണ്ടു ഞാൻ KumK. I made thee strong again.

വെക്കച്ചം എന്നൊരു മമ്മം കണക്കാല്ല കീഴേ MM.

വെങ്ക — mostly from വെങ്കു, — f. i. വെങ്കടം N. pr. Viṣṇu temple at Tripati വെങ്കടേശ്വരസ്വാമി KelN.; വെങ്കടാചലം എത്തി Sid D. — (വെങ്കടാചലം N. pr. m. Palg.).

വെങ്കലം T., (— ൺ —) So. bell-metal = വെള്ളോട് $2\frac{1}{2}$ tin or zink, 10 copper; വെങ്കലനിറം Trav.; വെ'പ്പാത്രം VyM.

വെങ്കല്ല T. M. quartz, alabaster.

വെങ്കായം T. M. (വെ) onion, Allium cepa. വെള്ളവെ. garlic, ൦രംര — 119. [ങ്കട etc.

വെങ്കാറു B. a white cloud; so വെങ്കീരി, വെ

വെങ്ങനാട N. pr. The 16th province. — വെ'നാട്ടനമ്പിടി, 1000 നായർ KU. president at Brahmanical sacrifices (വെങ്ങനാട്ടിൽ യാഗാധികാരിയാം നമ്പിടിയെക്കണ്ടു AK.). വെ'ടിക്കു സഭാമദ്ധ്യത്തിൽ ക്രമ്മാസനം കൊടുത്തിരുത്തേണം Anach.; also വെങ്ങനാട്ടനമ്പിടി വെള്ളത്തോട് വണങ്ങുകയില്ല prov. (vu. the Kollankōḍu Rāja, with Mālikāna; formerly assisting at the coronation of Tāmūri).

വെങ്ങുക veṅṅuya 1. (C. benki, fire വെ). To grow hot V1. 2. B. to approach, appear before.

വെങ്ങാനം No., (— ക്കാ — Palg.) transient sunshine. — വെ'മാക്ക to warm in the sun.

വെച്ചിങ്ങ = മെ — A very young cocoa-nut പഴുത്ത തേങ്ങാ മുതൽ വെ. ാന്തമോടത്തേ VyM. (fr. വെളിച്ചിങ്ങ).

വെഞ്ചനം V1. = വ്യഞ്ജനം.

വെഞ്ചമരി etc., see വെൺചമ — .

വെടേഞ്ചേരി Stillingia Indica, Rh. (ചേർ 3).

വെടി veḍi T. M. Tu. (Te. to separate = വിട്ട, വിൾ). 1. Explosion, cracking, report of a gun വെ. കേട്ട, also = ഇടി a thunder-bolt. 2. a shot, shooting. വെ. കാണിക്ക TR. to threaten to fire. വെ. യും പടയും ഉണ്ടായി, തുടങ്ങി a fight. മൂന്നാൾക്ക വെ. ഉണ്ട were shot. വെച്ച വെ. ഒന്നും കൊണ്ടില്ല TP. didn't hit. വെ. അവന്റെ കൊണ്ടു, ആ വെടിക്ക മരിച്ചു; തമ്പുരാന്റെ ആളികളും ശിപ്പായ്കളുമായി വെ. കഴിഞ്ഞു, വെ. കഴിഞ്ഞ പോരുന്ന വഴിക്ക TR. during the engagement. തലശ്ശേരി കൊണ്ട വെ. ഏറ്റു besieged. അന്ന വലിയ വെയും കൈവെ. യും മയ്യാടയാകുന്നതു TR. (at festivals). തോക്കിന്ന വെ. പൊട്ടീട്ടും ഇല്ല, വെ. പിഴെക്ക to miss fire. അണി —, ഏല്പു — 170, സാരസ്സ് — a volley. വെടിക്കോട്ട = പൂവെടി.ത്തറ. 3. a gun വലിയ വെ. പുള്ളി a company of artillery. Trav. 4. idle talk (mixed up with lies) വെ. പറക; വെടിക്കാരൻ.

വെടിക്കമ്പം a rocket വെ. കൊളുത്തിനാർ RS. (to Hanumān's tail).

വെടിക്കയറു a quick-match = വെടിത്തിരി.

വെടിക്കാർ (2) musketeers, കോട്ടയിൽ വെ'രേന്തി TR. gunners; sportsmen. — (4) q. v.

വെടിക്കിടാവു an armor-bearer, gun-boy TP.

വെടിക്കുഴൽ the barrel of a gun; popgun.

വെടിക്കെട്ട fire-works. [guns.

വെടിത്തൂള (3) a touch-hole, അടെക്ക to spike

വെടിപ്പഴു a hole made by a ball.

വെടിപ്പാട distance of a shot കോട്ടക്ക വെ. ദൂരം ഉണ്ട jud.

വെടിപ്പുര a powder-magazine.

വെടിമരുന്ന powder.

വെടിയുണ്ട a ball.

വെടിപ്പൊട്ടി a cracker.

വെടിയുപ്പു saltpetre.

വെടിവെക്ക 1. to shoot അവനെ വെടിവെച്ചു TR. മൂന്ന കുറി വെടിയും വെപ്പിച്ചു KU. 2. coitus (obsc.)

വെടിക്ക veḍikka T. M. 1. To explode, split, crack. താളിപ്പാള ശബ്ദത്തോടേ വെടിക്കും Trav. to burst. 2. (T. വിടിയുക, to dawn), the weather to clear up മഴ വെ. V1.; നിലം, തുണിവെടിച്ചു Palg. has become dry. = നീർ വലിഞ്ഞു.

വെടിപ്പു (Te. C. beḍagu beauty, fr. വെട്ടം, വെൾ?) cleanness, neatness, elegance, ഭാക്ക correct. വെടിപ്പായി സമ്മതിച്ചു പറഞ്ഞു fully, freely. വെ. തെളിഞ്ഞു MR. clearly proved. വെടിപ്പിൽ ചോദിച്ചാറേ TR. examined closely. കടലാസ്സിൽ വെ. എഴുതിത്തീർത്തു, കണക്കിന്റെ വെ. തീർത്തു TR. wrote it out. എല്ലാം വെടിപ്പായി all cleared off, entirely gone. കണക്കും കായ്വും നോക്കി വെടിപ്പാക്ക to clear, settle.

വെടിപ്പൊരുൾ V1. clear explanation.

വെടിയുക veḍiyuya (T. വി — , Tu. bo —).

1. So. To split, open, separate. 2. v. a. to avoid, loathe വെടിന്താർ കാലൻ, വെടിവവർ RC. enemies. ഭക്ഷണംവെ. to abstain from food. കാമം അകലത്തു വെടിക Bhr. altogether. എന്നെ വെടിഞ്ഞുള്ളമ്മ CG. അരചനെക്കൊതിച്ചു പുരുഷനെവെടിഞ്ഞവൾ prov. rejecting, often കൈ വെ.; രാജാവെ വെടിഞ്ഞു പോകുന്നു Mud. പിരിഞ്ഞു കൂട്ടത്തെ വെടിഞ്ഞു പോയാൻ CC.= വിട്ടു; ഉപ്പുപടന്നയിൽനിന്നു വരേണ്ടതു വെച്ചു വെടിഞ്ഞു സമ്മതിക്കായ്കകൊണ്ടു TR. to give up a revenue. — ചതി വെടിഞ്ഞു Mud. without.

VN. വെടിച്ചൽ 1. forsaking, deserting. 2. loathing എത്ര ഭക്ഷിച്ചാലും വെ. ഇല്ല= മട്ടപ്പു has not enough, No.

വെടുത്തല (T. വെട്ട haste) a spindle നൂലിളക്കുന്ന വെ. of weavers; വലിയ വെ. a windle, No.

വെട്ട veṭṭa T. C. Te. Heat; M. security of weather V1.; light = വെട്ടം; വെ. കൊണ്ടുവാ! നിലാവെ. 563 Palg. No.

വെട്ടാവെളിവു clearness V1.; വെ'വായി publicly — വെ'ച്ചം broad day-light, notorious.— വെ'ളിയൻ V2. = വേട്ടാളൻ.

വെട്ടം So. Palg. light (= വെളിച്ചം) വെ. വീഴുക to dawn. വെ'ത്തു വന്നു came to light. നിലാവെട്ടം No. So. [വെട്ട—.

വെട്ടക്കരിയൻ N. pr. a deity of mountaineers,

വെട്ടമുടയകോവിൽ, വെട്ടത്തുകോയിൽ, വെട്ടത്തേക്കോൽ N. pr. a dynasty of Brahmans (al. Kśatriyas), derived from Chēramān's minister Tōlan, now extinct; Tānnūr Rāja of Port. വെട്ടത്തുനാടു 7 Kāḍam, 5000 Nāyars. വെട്ടത്തേക്കു കൊട്ടത്തയക്കു KU. വെട്ടത്തു പുതിയങ്ങാടി TR.

വെട്ടി veṭṭi (fr. foll.). 1. A tree of worthless timber, വെട്ടിവേർ V1. a sweet-smelling root. വെട്ടിക്കരി ഏറവൻ, ഉള്ളവൻ an incorrigible rogue. — Kinds: കരിവെ. Olea dioica, പേ — Physalis flexuosa. 2. B. worthless (deserving to be cut down?). വെട്ടിപ്പണി, — വേല or വെട്ടിക്കചെയ്ക Trav. Palg. = ഉപകാരം ഇല്ലാത്തതു.

വെട്ടിത്താളി 1. leaves of prec. 1., used to remove the oil after bathing. 2. B. a plant.

വെട്ടു veṭṭu T. M. (Te. വേട്ട & Te. C. Tu. peṭṭu fr. വെട്ട, വെടി). 1. A blow, stroke, cut വെട്ടിനടുത്തു Bhr. നു വെ. കൊടുത്തു (with sword on shield). വെ. കൊണ്ടവൻ TR. വെട്ടും കുത്തും പലിശെക്ക prov. തമ്മിൽ വെട്ടം മുറിയുമായി TR. came to sharp blows. മണ്ണു വെ. (No. I. കൊത്തു) ഏല്ക്കുന്നില്ല Palg. So. the ground does not yield to the hoe. 2. a wound; sunstroke, stitch. 3. felling trees, digging, engraving. [Rh.

വെട്ടടക്ക unboiled areca-nut; also Sentia Ind.

വെട്ടൻ a vicious, goring buffalo.

വെട്ടരുവാൾ a small hoe, sickle.

വെട്ടുവാളൻ B. = വേട്ടാളൻ a wasp.

വെട്ടിൽ (& വി—) a grasshopper വെട്ടുക്കിളി MC. (T. വെട്ടുക്കിളി) = തുള്ളൻ.

വെട്ടുകത്തി a chopper, bill = കൊടുവാൾ V1.

വെട്ടുകൽ cut stones വെ. കൊത്തുക, വെ. പണിക്കാർ മഴ (taxed) MR.

വെട്ടുകാണം compensation to the tenant for clearing & levelling land; lease on favorable terms on condition of clearing waste lands.

വെട്ടുകാർ (3) Palg. wood-cutters. = മഴക്കാർ No.

വെട്ടുകോട്ട & വെട്ടിയകോട്ട the famous Trav. lines from Cranganor to the Ghats, attempted by Tippu 1789, taken 1790. Ti.

വെട്ടുപണി So. Palg. = വെട്ടുവേല Aśāris' work.

വെട്ടുപന a palmyra from which leaves are cut.

വെട്ടുപാട്ട a wound, scar. [ണി.

വെട്ടുവഴി a road. — വെട്ടുവേല Palg. = മഴപ

വെട്ടുക 1. To cut with a sword, axe. തീയനെ വെട്ടിക്കൊന്നു കളഞ്ഞു TR.; to cut off തല വെട്ടിയറുത്തിട്ടു VetC. തലവെട്ടിക്കളഞ്ഞു; to cut down വാഴക്കുല (= കൊത്തുക), തെങ്ങും കഴുങ്ങും വെട്ടി നിരത്തി TR. (= മുറിക്ക) hewed. വൃക്ഷത്തെ വെട്ടിക്കുറെച്ചു Bhr.; clearing വെട്ടിച്ചുട്ടു വിതെച്ചിട്ടു വിളയും നെല്ലു opp. വെട്ടിയിട്ടു ചവിട്ടിട്ടു മുളെക്കുന്ന നെല്ലു GP. 2. lightning (= വെടി) ഇടി വെട്ടം വണ്ണം AR. ഇടി വെ'മ്പോലെ ചൊന്നാൻ Mud. 3. to dig, engrave

സ്ഥലം പുതുതായി വെട്ടിക്കിളെച്ചു MR. പാത വെ. to cut a road. വെട്ടിയടെക്ക, മൂടുക to inter B. 4. to fight പടവെ. etc. കുണ്ഡിനം വെട്ടിപ്പിടിച്ചു SiPu. വെട്ടി വെന്നീടുവാൻ സാദ്ധ്യമോ VCh. വെട്ടി അടക്കിക്കൊൾക്ക, വെട്ടി അടക്കം KU. വെട്ടിക്കയക്ക to grow angry in fencing. 5. to gore, of bison & വെട്ടാൻ വരുന്ന പോത്തോടു വേദം ഓതിയാൽ കാൎയ്യമോ prov. (see വെട്ടൻ).

CV. വെട്ടിക്ക (1) ഓല, മരം വെ'ച്ചു MR. had it cut down. — (3) തട്ടിൽ പേർ വെ'ച്ചു TR. had engraved.

വെട്ടിയാട്ടു, — ക Palg. taking devils (ഭൂതം, പിശാചു), supposed to be the cause of cholera & small-pox, to the limits of a village, & after having brought them sacrifices & thrown മഞ്ഞച്ചോറു, driving them away with shouts beyond the boundaries (superst.).

വെട്ടേ (വെട്ട q. v.) openly, plainly, candidly. — അവൻെറ അരികേ വെട്ടേ വന്നാൽ അവൻ കിടന്നേടത്തു എഴുനീല്ക്കുന്നില്ല No. vu. (ഗുരുത്വക്കേടിനാൽ). [see വെങ്ക—.

വെൺ veṇ T. M. C. (=വെൾ) White, bright;

വെങ്കെട്ടക്കോട്ട N. pr. in Chēranādu, a കൂൎവ്വാഴ്ച of Tāmūtiri (കിഴക്കേ കോലോത്തേ രാണി).

വെങ്കണ RC. a glittering arrow.

വെങ്കതലി a plant. — വെങ്കനലി a tree B.

വെങ്കനകം glittering gold വെ. മേനിയുള്ള മാൻ RC. [ങ്കന്നു.

വെങ്കന്നു Palg. the bovine genus, opp. കരി

വെങ്കളി lime, whitewash — വെ. മാടം an upstair house, balcony = സൌധം.

വെങ്കാമരം B. a certain tree.

വെങ്കായൽ B. a large lake.

വെങ്കാരം, വെള്ളിക്കാരം borax, a. med.

വെങ്കുട = വെങ്കൊററക്കുട. [ക—.

വെങ്കുന്നി, വെങ്കുമുദം, വെങ്കുറുന്തോട്ടി, see

വെങ്കൊററക്കുട a large white parasol, royal ensign AR. Mud., esp. of Cochi Rāja KU. V1.

വെൺചമരി brush or whisk of a yak-tail വെ. മാൻ the yak, Bos grunniens. വെൺചാമര & — രം വീശിക്ക a royal ensign KR.

വെണ്ട M. C. Te. Tu. (തൈ?) 1. Hibiscus esculentus, വെണ്ടക്ക its fruit. 2. an ornament tied on a dog's neck B.

വെണ്ടകം a forest tree. — വെണ്ടെല്ലു an old bone (T. വെണ്ടു hollow, C. Te. Tu. a spongy plant for floats & tinder).

വെണ്ടേക്കു Lagerstrœmia, see തേക്കു.

വെണ്ണ T. C. M. (നെയി, Te. വെന്ന) 1. butter വെ. കട്ടുണ്ടവൻ Anj. വെ. എടുക്ക to extract it. 2. whiteness, butter-like വെ. നെയി butter, വെ. ക്കല്ലു alabaster, വെ. നീററിൽ കിടക്കുന്ന പട്ടി SiPu. = വെണ്ണീറു.

വെണ്ണാരക്കൽ a. med. mineral, used as chalk by കണിശൻ.

വെണ്ണി = വെന്നി; hence വെ. ക്കളി, വെ. ക്കൊട്ടു playing at bowls വെ. വെട്ടുക, തട്ടുക, കൊട്ടുക; കയറു കൊട്ടു നാരങ്ങത്തട്ടു V2. (see കാരടി 240.). [ന്നി.

വെണ്ണിലം sandy ground, waste land, see വെ

വെണ്ണീറു embers, ashes esp. of cowdung, = ചാരം V1. വെ. ഇട്ടു തേച്ച ചട്ടി Anach. വെ'ററിൽ കിടന്ന പട്ടി prov. വെ. മന്ത്രിക്ക (superst.). — വെ. ായ്ക്കിടക്കുന്നു Brhmd. burnt. ജഗത്തെല്ലാം വെ. ാക്കീടും KR.

വെണ്ണീററൻകുന്നൻ No. (Palg. ചാരക്കുന്നൻ) a very inferior plantain kind.

വെണ്ണെഞ്ചു B. the breast of animals.

വെണ്ണെല്ലു old bones (വെണ്ടെല്ലു ab.); a kind of white rice (comp. വെന്നെല്ലു).

വെൺതഴ Bhr. a white fan.

വെൺതിങ്കൾ RC. CG. the full moon.

വെൺതുലാത്തു V1. deficiency in weight.

വെൺനിറമായി KR. became white.

വെൺപട്ടു white or fine silk CG., linen B.

വെൺനിലാവു the full moon and its light വെ. അഞ്ചുന്ന പുഞ്ചിരി CC. വെ. അഞ്ചച്ചിരിച്ചു, വെ. ഉണ്ടുണ്ടു ചകോരങ്ങൾ CG.

വെൺപറമ്പു 1. = വെമ്പ — an open field. 2. = വാഴ വെച്ച പറമ്പു in prov. ആസനം മുട്ടിയാൽ അമ്പലം വെ.

വെൺപാടം an open corn-field.

വെൺപാട്ടം (or വെറും —) simple rent of fields or gardens, B.

വെണ്മ 1. Whiteness. നാരിമാൎക്കു വെ. കണക്കല്ല CG. white clothes, in winter. വെ. തിരണ്ട നിലാവു, വെ. തിരണ്ടു നടന്നാർ CG. beautifully. 2. brightness, cleanliness, smoothness. വെ. ഊട്ടുക to burnish, വെ. ഉണ്ടിരിക്ക to be burnished V1. വണ്ടിന്റെ നിറത്തിലും വെ. തോന്നിക്കുന്നൊരു വണ്ടാർ പൂവേണി Nal. തു വെ. പതറീടും ആനനം, വെ. യോടു പറവാൻ കുറവില്ല RS. state fairly. വെ. യിൽ nicely. വെ. യേ പൂണ്ടുള്ളോർ എന്നു ഞായം CG. as befits the upright, sincere. നന്മയും വെ. യും നീങ്ങി Genov. all joy left me. — വെണ്മകേടിങ്ങനേ കാട്ടിയാൽ CG. such unfairness, unkindness. [ക not carved.

വെണ്മട്ടം plain, simple work — വെണ്മട്ടായ്മീരു

വെമ്മട്ടുപണി No. Palg. common, rough, coarse etc. work(-manship) = താണ.

വെണ്മതി the moon ഇളവെ. Anj. വെ. മുഖിമാർ Bhr. വെ. മൌലിയാൾ Nal.

വെണ്മതിൽ a chunamed wall വെ. കോട്ടക്കിടങ്ങുകൾ നന്നായുറപ്പിച്ചു Mud.

വെണ്മല = വെള്ളിമല Kailāsa.

വെണ്മഴു a bright axe, = പരശു KU.; fig. സംസാരവൃക്ഷത്തെ ഭക്തിജ്ഞാനവെ. കൊണ്ടു ധീരൻ ഛേദിച്ചു കളയും Bhg 11.

വെണ്മാടം an arched roof, vault, a terraced roof-house. Nal.; flat-roofed = വെണ്കളിമാടം Kūṭṭunāḍu & Palg.

വെണ്മീൻ V2. Venus = വെള്ളി.

വെതുമ്പുക veδumbuγa T. M. (വെ). To be gently heated; fade.

വെതുമ്പിക്ക (വെതുപ്പിക്ക B.) to make warm.

വെതുപ്പു So. gentle heat; Palg. = ഇളഞ്ചൂടു.

വെതുപ്പുക 1. v. a. to warm വെണ്ണയും നെയും കൂട്ടി വെതുപ്പിധാരയിടുക MM. 2. B. v. n. = വെതുമ്പുക.

വെതുവെത warmly, gently ചോരപെളിച്ചു വെതുവെതപ്പായും MM., വെതുവെതുപ്പുണ്ടു Palg. = പ്രാണൻ പോയില്ല. — വെ. യാക the touch of a ripe boil.

വെത്തൽ vettal V1. Occupation (746. ബദ്ധപ്പാടു?, Tu. ബെന്നു to labour).

വെന്ത part. of വേവുക.

വെന്തയം T. M. Fenugreek, = ഉലുവ Arb. Palg.

വെന്തല B. (T. വെണ്ടല). A skull (വെൺ). so വെന്തേക്കു = വെണ്ടേക്കു.

വെന്തു RC. = ബന്ധു.

വെന്തൃക്കോയിലപ്പൻ N. pr. Siva of Taliparambu, the patron of Kōlattiri (വെൺ, പെരും?) KU.

വെന്നപാലൻ N. pr. (വെല്ലുക). A class of lower Sūdras in കടത്തുവനാടു.

വെന്നി venni (T. വെൻറി fr. വെല്ലുക) = വെററി 1. aM. Victory വെ. മിക്ക മന്നവൻ, എല്ലാരോടും വെ. വിളങ്കം ലങ്കവേന്തൻ RC. തോല്യവും വെ. യും കണ്ടുതില്ലിങ്ങനേ UR. 2. a condiment, curry with buttermilk, also വെണ്ണിയിൽ ആശ ഏറി Anj. 3. see വെണ്ണി.

വെന്നിപ്പറ a drum of triumph വെ. യും അടിപ്പിച്ചു, വെന്നിപ്പെരിമ്പറ കൊട്ടിച്ചു മേളിച്ചു AR. proclaimed a victory, triumphed solemnly. [(വെന്നിതാര?).

വെന്നതാരാ (sic) the shout: Victoria! V1.

വെന്നിലം (വെൺ, വെം, or വെറു). Quite sterile ground.

വെന്നീർ vennīr T. M. C. Te. (വെ). 1. Hot water വെ'രിൽ സേവിക്ക a. med. 2. B. pure water (വെറു & വെൺ).

വെന്നെല്ലു (വെം = വെൺ). CrP. A kind of paddy (see വെണ്ണെല്ലു).

വെപ്പു veppu 1. VN. of വെക്ക q. v. 2. T. Tu. heat (വെ). വെപ്പു വെക്ക to burn tiles, make med. preparations. 3. പുതുവെപ്പു N. pr. Veippu, Veipin near Cochi, a deposit formed in 1341; an era called by this name D. Fra Paol. — വെപ്പിയൂടെ കൊച്ചിയഴികടന്നു KU. id.

വെമ്പൽ T. M. 1. heat വളരേ വെ. എടുക്കുന്നു; also = പൊരിയാൽ 716., ചൂടാന്തരം 377.; വെ'ല്ലൂർ N. pr. a place. 2. shrivelled fruit V1. 3. B. flurry, hurry.

വെമ്പു = prec. 1. in വെ. നീർ No. vu. perspiration (വെമ്പീർ contr.).

വെമ്പുക 1. to be very hot V2. 2. to be burnt, shrivel V1. 3. to be in a hurry, flurried. B.

വെമ്മ T. (loc.) heat; = വേണ (f.i. in വെമ്മട്ട).

വെയിക്ക veyikka No., വൈക്ക V1. (C. Te. to burn=consume). To eat rice വെയിച്ചു കൊൾ, ചോറു വെയിക്കാൻ TR. കഞ്ഞിയും ചോറും വെ. ാതേ MR. വെയിച്ചേടം അടിക്ക prov. അത്തായംചോറു വെ., അന്നം കളിച്ചും വെയിച്ചും കൂടി TP. വെയ്ക്കാതിരുന്ന മരിക്ക നല്ല Anj.

CV. കഞ്ഞനെച്ചോറു വെയിപ്പിക്കുന്ന TP.

വെയിൽ veyil T. M. (C. bisil, വെ). 1. Sunshine. മറവെ. reflection of the sun. വെയിലത്തു നിൎത്തിച്ചു in the sun (slight torture). വെ. തണക്കാൻ വേണ്ടിത്താമസിച്ചു TR. വെ. ത്തു മുറുക്കം power of the sun. വെയിലോടെ പോരുക TP. to come in the heat of the day. വെ. കൊൾക, ഏല്ക്ക, കായുക to bask, expose oneself to. രണ്ടു വെ. കൊണ്ടു 2 days'. വെ. ഒപ്പം കൊണ്ടാൽ മതി prov. ചുട്ട വെയ്യുത്തു കിടന്നഴല്ക Si Pu. ഇള — (morning), പോക്ക — (evening), അറ = കൊട്ട —, മുരം വെയിൽ (in Kumbha & Mīna), വെ. ക്കേട drought. 2. the sun വെ. മൂക്ക, എറിക്ക the sun to be hot, sunrise (Palg. വെ. അറിക്ക No. Cal.), also വെയ്യിൽ RC.

വെയ്യിലോൻ, വെയ്യോൻ T. M. the sun (see വൈയവൻ) RC.

വെരുകു T. So. & വിരുകു V1. (T. & C. bekku, cat fr. bikku, Tu. Te. C. to scratch with nails). A civet-cat=മെരുക 856, kinds: പൂവെ. yielding പുഴുക & കരുവെ. Palg.; also = നായ്വിള്ള Tantr.

വെരുകടി T. a M. as much as can be taken by three fingers, med. measure V1.

വെരുളുക T. V2. To be frightened, confused, furious = മെ —.

വെറി veṟi T. Te. C. So. (വിറ?) Intoxication, fury. വെ. മൂക്കുമ്പോൾ തെറി മൂക്കും prov.; വെ. ആക്ക (loc.) to spoil an entertainment by niggardliness.

വെറിയൻ drunk, furious V1. (= വെരുൾ).

വെറു veṟu T. M. Te. (C. Tu. വറു, Te. bari, vaṭṭi). Asunder, void of, empty, bare.

വെറുക്ക T. M. (Te. to keep at a distance). 1. To avoid, abstain from; ചോറോടു to loathe. 2. to hate ഉടപ്പിറന്നവരോടു വെറുത്തു Anj.; to renounce ലോകത്തോടു (& — ത്തിക്കൽ); to reject കെട്ടിയവളെ TR., അവളെ വിട്ടേച്ചു പോന്നതുകൊണ്ടു വെറുത്തു ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതെന്നു കേൾ KR. to deny.

VN. വെറുപ്പു aversion, dislike, abomination.

CV. വെറുപ്പിക്ക to cause anger. തുവൽ വെ. MC. birds to bristle; to cause to dislike or reject പുതുഭയത്തെ വെ'ച്ചതു Mud 5.

വെറുങ്കടലാസ്സു blank paper.

വെറുങ്കഥ a fable.

വെറുങ്കാവി a float of nets. No.

വെറുങ്കാൽ barefoot.

വെറുങ്കൈ: ജനങ്ങൾ വെ. ആയ്കൊണ്ടു TR. having neither money nor arms. വെ. പ്പിടിത്തം wrestling.

വെറുങ്കൊഴു, see വെറുമ്പാട്ടം (I. കൊഴു 2, 312).

വെറുഞ്ചാടിൽ കയറി V1. an empty car.

വെറുഞ്ചോറു mere rice, without curry.

വെറുതേ (also വെറുങ്ങനെ No., വെറുമനേ V1.) 1. for nothing വെ. ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുന്നു Brhmd. uselessly, for mere pleasure, idly. വെറുതാവിലേ കൊന്ന TP. = വൃഥാവൽ. 2. only, gratis, freely, peaceably (So. rather ചുമ്മ). [Bhr.

വെറുനിലം bare ground, വെ'ത്തു കിടക്ക Bhg.

വെറുന്തല a leafless tree. [കാരൻ.

വെറുന്നീതി legalism; exacting, heartless, —

വെറുമ emptiness. വെ. കാട്ടുക incapacity.

വെറുമുഖം കാണിക്ക = വെറുപ്പു.

വെറും ഭൂമി uncultivated land.

വെറുംഭോഷ്ക്കു a downright lie.

വെറുംവയറിൽ സേവിക്ക empty stomach. — ഉ വെറുമ്പെട്ടി TR. empty. — വെറുമ്പറമ്പു കൊത്തിക്കിളെക്ക treeless=പൊട്ടപ്പറമ്പു. — വെറുമ്പാത്രം etc.

വെറുമ്പാട്ടം renting the simple produce of grounds (for 3 years gen.) against a yearly sum that leaves little after paying the taxes; വെ'ട്ടച്ചീട്ടു & വെ'ട്ടാച്ചീട്ടു the deed of a lease for which the tenant makes no advance. വെ'ട്ടാവകാശമായി വാങ്ങി, വെ'ട്ട കഴിക്കാണത്തിന്നു കൊടുത്തു MR.

വെറുമ്പുറം the free side of a jungle. വെ. നില്ക്കുന്നവർ; വെ. കണ്ടതു a kind of hunting.

വെറുമ്പോക്കി B. a beggar.

വെറുമ്മേനിയിൽ on the naked body.

വെറുവെറേ So. separately, severally.

വെറുമ Port. **verruma**, A gimlet (വരുമ, ബുമ്മ), വെ. കൊണ്ടു തുളെക്ക.

വെറുമത്തിടുക (No.) To smoothen a wall after it is chunamed. (വെറുമത്തു the polishing board).

വെററൻ vet'tan̓ So. (വെറു, T. വെററാൾ). Destitute, poor. വെ. കുട്ടി an entire orphan. വെററത്തരം poverty.

വെററില T. M. "The mere-leaf", Port. "Betele", betel വെ. ടക്ക തിന്നുന്നു, വെ. അടക്ക മുതലായ്തു വാങ്ങി jud. വെ. തന്നിട്ട് ഇണങ്ങുക TP. to form a friendship, make peace. വെ. മുറുക്കാൻ പറഞ്ഞു jud. to sit & talk. എന്നു പറഞ്ഞു നിശ്ചയിച്ചു വെ. പാക്കും കൊടുത്തു TR. to confirm an agreement by gift of betel. വെ. കീറിപ്പകക്ക entire disrupture of a family both for property & ceremonies. [Kinds: planted singly, against trees നാടൻ —, നാട്ടു — or മരക്കൊടി — (is മുരുമുരുപ്പു, esp. ramping on മാവു; പിലാനാറി വെററില ramping on പിലാവു), see കൊടി 3, 302, ഞാലിക്കൊടി — 412; planted against bamboo poles മുളക്കൊടി —. It is grown esp. in Koṅṅu (കൊങ്ങൻ —; a kind കൎപ്പൂര —), Payar-mala & -nāḍu (ഇരിങ്ങല —), Kōṭayam (പുറാട്ടര — 680), Wayanāḍu (വയനാടൻ വെററില) etc.; see bel. — Betel-chewers prefer So. വെണ്മണി വെ., ആറുമുള അടക്ക, മാവേലിക്കരച്ചുണ്ണാമ്പു, യാഴ്ചാണം പുകയില; Cal. നന്നമ്പറ വെററില, തുളനാടൻ (No. ഇട്ടേക്കോട്ടു) അടക്ക, അറപ്പുഴച്ചുണ്ണാമ്പു, യാഴ്ചാണം (No. ഇടപ്പാള) പുകയില (demanded at കുററിപൂജ) — they eschew: വെററിലയുടെ മൂക്കു അരുതു (vu. മൂക്കരുതു), അടക്കയുടെ തരങ്ങു അരുതു (vu. തരങ്ങരതു), പുകയിലയുടെ പൊടി അരുതു, നൂറേറരുതു prov.].

വെററിലക്കെട്ടു 1. a bundle of betel (gen. 100). 2. a Tradescantia.

വെററിലക്കൊടി Piper betel വെ. ഇട്ടവനു വിരുന്നു പോയ്ക്കൂടാ No. prov. (നനെക്കേണം), വെ. ഇട്ടു MR. planted the vine. — കൊല്ലത്തേ വെ. 1. a fine sort of betel. 2. Barleria prionitis. Rh. — തുളസിവെ. a superior betel-vine = നന്നൻപറ 530; see ab.

വെററിലച്ചെറുക്കൻ V2. a page.

വെററിലപ്പെട്ടി തുറന്നു വെച്ചു jud.

വെററില നാക്കു the tip of a betel-leaf put on the right temple or on the top of the head to chain Laxmi to one's person (superst.).

വെററിലപ്പാട്ടി (പൂക്കച്ച 689) a betel-pouch.

വെററിലപ്പാമ്പു, — മൂൎഖൻ, — ത്തേൾ a venomous insect, often found between betel-leaves.

വെററി vet'ti T. aM. (വെല്ലുക). Victory. വെ. കൊൾവ്വതിന്നി എന്നു വെന്നി വിളയിന്ന കമ്പകരുണൻ I shall conquer, said the victorious K., നമ്മോട് ഒഴിവുതെനി മറെറല്ലാം വെ. RC.

വെലി veli, Tdbh. of ബലി Sacrifice, വെ. ക്കളക. വെലിക്കൽ an altar before temples, considered as Kšētrapālaka തേവർ ഇരിക്കേ വെ'ല്ലിനെ തൊഴേണ്ട prov.

വെല്ലം vellam 5. Juice of sugar-cane (ഗുളം), molasses; coarse sugar വെളുത്ത വെ'വും പൊടിച്ചു Mud. (best kind).

വെല്ലുക velluγa T. M. (Te. to exceed, spread = വെളി). 1. To overcome അവനെ വെന്നീടുക, ദിക്കുകൾ വെന്നുവെന്നു VilvP. എന്നെ വെല്ലുവോരില്ല CG. — fig. to surpass നീലത്തെ വെന്ന നിറം Bhr. ചില്ലികൾ കാമൻെറ വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും VCh. (& വെല്പാൻ) to rival. 2. to kill നൂററിനെ വെന്നിതു CS. slew.

VN. വെല്ലൽ, വെന്നി, വെററി q. v. [V1.

വെല്ലുവിളി challenge to fight; shout of victory

വെല്ലൂത്തി V1. Port. **veludo**, Velvet വില്ലൂസ്സു.

വെവ്വേറേ vevvērē (വെറു). Separately, severally. വെ. വെക്ക apart. കളിയും ചിരിയും ഒപ്പരം കഞ്ഞിയും ചോറും വെ. prov. വെ. വന്നു വന്നെത്തും Anj. successively.

വെവ്വേററുവഴി in different ways, variously.

വെശ Vi., see വിശ.

വെളഞ്ഞീർ, വെളഞ്ഞിന്നീർ = ചുളഞ്ഞിൽ Viscous juice as of a jack-fruit. No.

വെളപ്പു, see വിള — .

വെളാൽ No. vu. വിളയൽ = കൈപ്പിടിക്കതിർ A handful of ears 2 — 4 = 1 കാറ No., 1 ചുരുട്ട Palg. (Er. വളയൽ).

വെളി veḷi T. M. (Tu. boḷir fr. വെൾ; Te. vela fr. വെല്ലുക, വേലി). 1. Light, clearness = ഒളി f.i. ചിലേടത്തു വെളിയുണ്ടാകാശേ, ചിലേടം കാർമുകിൽ കൊണ്ടു മൂടി KR. 2. open field; notoriety ശ്രുതിസംസാരം നാട്ടിൽ ഒക്കവേ വെ. യായാൽ PT. if it be published. 3. outside വെ. യിൽ പോക to go out, ease nature. രാജ്യത്തിന്നു വെ. യിൽ കളക VyM. to banish. രാജാവിനെ കോട്ടയിൽ വെളിയിൽ ഇറക്കി പ്പിടിക്ക Arb. to get him out of. വെളിയിലാക്ക to put out, release. അറിഞ്ഞ മോഷം വെളിയിൽ പറയാതേ VyM. to reveal. 4. Caladium nymphæiflorum, a wild yam, edible വെളിയും തല എടുക്കും, വെളിലപ്പുറത്തു വീണ വെള്ളം പോലേ prov. കള്ളവെ. = മേത്തോന്നി.

വെളിന്താളി (4) the stem of Caladium.

വെളിപ്പാട (1. 2) an open field; manifestation, revelation.

വെളിപ്പെടുക (1) to come to light. ഞാൻ വെ'ട്ടില്ല I did not show myself. നീ എൻ മുന്നിൽ വെ'ന്നിതു RC. you appear.

CV. വെ'ത്തുക. to lay open.

വെളിമ്പറമ്പു, വെളിമ്പ്രദേശം (2) & വെളിയം B. an open place.

വെളിയത്തു = പള്ളിച്ചാൻ Coch. D.

വെളിയൻ what is outside — വെ. കല്ലു N. pr. the sacrifice-rock off Kōṭakal TR. അന്നേരം നീ ഇല്ല വെ'ല്ലിന്റെ ചോട്ടിൽ No. vu. you were not in the world then. — വെളിയങ്ങോട്ട N. pr. So. of Ponnāni — വെ. പയറു Pay. — ദേവസ്വത്തിൽ വെ'മാടം കൂട്ടു TR.

വെളിയാണിക്കരു a borer Vi.

വെളിയേ (2. 3) = വെളിയിൽ. [window Vi.

വെളിവാതിൽ a door with a window; a

വെളിച്ചം veḷiccam T. M. (വെളി). 1. Light വെ. ആക to dawn; also = വിളക്കു a lamp, വെ. കത്തിക്ക. 2. publicity വെ'മേ വന്നിതു CC. came to light. മോഷ്ടിച്ച ദ്രവ്യം വെ'ത്തു വരാതേ TR. അവൻ വെ'ത്തു വന്നില്ല Brhmd. didn't come forth. ചെമ്മേ വെ'ത്തു വന്നാ CG. show thyself. ഞാൻ വെ'ത്തിടാഞ്ഞിതു AR. Bhg. to reveal. വേദത്തിൻപൊരുൾ വെ'ത്തുകാട്ടി Bhg. clearly, openly. വെ'മാക്ക to publish, also വെ'ത്തിടുക = വെളിപ്പെടുത്തുക.

വെളിച്ചപ്പാട oracle pronounced by an organ or medium of the God. വെ. ഉണ്ടായിട്ടു കല്പന ആയതു TR. the oracle decided. ശിവളനാട്ടമ്മയുടെ വെ. ഉണ്ടായിട്ടു KU.

വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ, — ടി a devil's-dancer, one possessed by Kāḷi.

വെളിച്ചപ്പെടുക 1. to show oneself. വിരഞ്ഞു വെ'ട്ടാൻ CG. Gods to appear. കാനനമേ വതമാർ ദിനത പൂണ്ടു വെ'ട്ടാർ; രാഗവാൻ വേഗവാനായി വെ'ട്ടാൻ CG. 2. to reveal one's heart, speak out എല്ലാ ഭഗവതിയും വെ'ട്ടു prov. [freely of. V2.

CV. വെ'ട്ടുത്തുക to cause to appear; to speak

വെളിച്ചിമരം a wood or tree shining at night.

വെളിച്ചിൽ, — ച്ചിങ്ങ a quite young cocoa-nut, just coming out (വെച്ചിങ്ങ, മെ —).

വെളിച്ചെണ്ണ lamp-oil = തേങ്ങെണ്ണ; പറമ്പുതോറും അരേര ഉറുപ്പിക കണ്ടു വെ. ക്ക് എന്നു വെച്ചെടുപ്പിച്ചു TR. (an arbitrary tax).

വെളിർ veḷir So. A crane MC. (വെൾ).

വെളിൽ veḷil T. aM. = വെളി, f.i. വെളിൽപ്പെടുത്തു RC 75.

വെളിവു veḷivu M. = വെളിച്ചം, ഒളിവു. 1. Light വിളക്കിന്റെ വെ. തിണമേൽ വീഴുന്നില്ല jud. അന്ധന്മാക്കു വെ. കൊടുത്തു PP. പകൽ എനിക്കു വെ. ഇല്ല prov. പറന്ന വെ'വികൾ നിരന്നു കാണാം Bhg. മഴക്കുടി ഓരിത്തുള്ളും വെളിവുമില്ലാത്തു No. = മയൽ; മുഖവെ. a fair & happy face. മറഞ്ഞതു വെ'വിൽ വന്നു doc. 2. clearness പുല്ലു തിന്നു കാട്ടു വെളിവാക്കി PT. an ox. പരമാത്മാവു വെ'വാക്കിച്ചൊല്ലുൻ, വെ'വിൽ തന്നേ ചൊല്ലുന്നു KR. I declare openly. വെ'വായി ബോധിക്കും MR. plainly. 3. B. sobriety, sensibility — വെ. കെട്ട delirious, drunk.

വെളുക്ക veḷukka T. M. Te. (C. biḷ, Tu. boḷ). 1. To dawn, വെ'ക്കുമ്പോൾ (വെളുപ്പം,— പ്പം കാലം vu.). നേരം വെ'ത്താറേ MR. വെളുക്കേ early V2.; നിലാവെ. the moon to rise. 2. to grow white, be white ഭംഗിയില്ലല്ലോ വെ'ത്തുള്ളവക്കു Bhg. രോമങ്ങൾ വെ.=നരെക്ക VilvP. നാട്ടരാജാവിൻ കീർത്തിയാൽ വെ. (as by snow). 3. to be washed, clean, bright വസ്ത്രം വെ'ക്കേ അലക്ക, വെളുത്തലക്കുന്ന രജകൻ KR. കിണ്ടി വെ. തേച്ചു TP. മംശല്യം തേച്ചു വെ. കെട്ടി Onap. വെളുക്കനേ വിളങ്ങും CC. (of metals).

വെളുത്തപക്ഷം the bright fortnight.

വെളുത്തവാവു the full moon.

വെളുതീയം=വെള്ളീയം; വെളുത്തുപ്പു etc.

വെളുത്തേടം (3) the washing turf വെ'ത്തവൻ, —ടൻ the washerman for Brahmans & temples വെ'ടന്റെ അറ തുറന്നു പോലെ prov. (looking white); വെ'ടത്തി f. V1.

വെളുന്നനേ whitish വെ. മുഴക്ക Nid.

VN. വെളുപ്പു 1. whiteness, brightness. ഏററം വെ'ള്ള വെള്ളവസ്ത്രം കൊണ്ടു തറുട്ടുക SiPu. (meritorious). 2. dawn. 3. sickly paleness; leprosy വെ. വ്യാധി.

CV. വെളുപ്പിക്ക 1. to whiten, brighten ളിക്കുകൾ വെ'ക്കും കീർത്തിധാവള്യം PT. വിശ്വം നിജകീർത്തി കൊണ്ടു വെ'ച്ചു Brhmd. പുഞ്ചിരികൊണ്ടു നെഞ്ചകത്തെ വെ'ക്കുന്നോൻ CG. 2. to wash clothes V1., polish steel; to clean rice perfectly=അരി വെളുക്കുത്തുക.

വെളുപ്പിക്കുന്നവൻ 1. No. (rare) a washerman. So. 2. Palg. a barber in gen.

വെളുമ്പൻ m., —മ്പി f. a white, fair person.

വെളുവെള very white വെ. വിളങ്ങി Si Pu. പൊടി വെ. അണിഞ്ഞുകൊണ്ടു Nal. വെ. മിന്നുക.

freq. V. മുഖവും മേലും വെളുവെളുത്തു വരുന്ന വ്യാധി a. med. വിശ്വം കീർത്യാ വെ'ത്തു ചമഞ്ഞു CC.

VN. വെളുവെളുപ്പു, വെളുവെളിവു Si Pu. (see ശശിധരൻ).

വെളുതി veḷuti (loc. fr. വെളി)=വിളിമ്പു q.v. =Margin, vu. വെളുമ്പു.

വെൾക്ക veḷka T. aM. (& വെക്കം q.v.). To pale, to be ashamed, afraid വെൾക്കുന്ന പായ്ക്കു RC81.

വെള്ള veḷḷa T. M. (വെൾ). 1. White color. വെ. കയറുക to dawn, the moon to rise. വെ. കീറിക്കൊണ്ടു ഇരിക്ക, വരിക the morning to dawn. — വെ. ഇടുക, തേക്ക, പൂശുക to whitewash. — Color of cattle നായ് — 544, ഓട്ട കറുത്ത —, ചങ്ക —, പാൽ —, അരക്കൻ —, ചെന്താമര —. 2. white & clean cloth. വെ. കെട്ടുക to dress like a demon. വെ. യും കരിമ്പടവും വിരിക്ക KU. (in a procession, feast). വെ. വീശുക to show a flag of truce. വെ. വസ്ത്രം. 3. the outside of timber, sap-wood, opp. കാതൽ; what is soft, weak, useless മാംസം വെ. യും മേദസ്സും VCh. 4. the whites വെ. വാച്ച; also semen. 5. the dried kernel of a cocoa-nut etc. 6. uncolored truth വെ. യിൽ പറഞ്ഞു നിർമ്മല വാക്കു Bhr. (=വെണ്മ). 7. N. pr. m., വെ. ക്കോരൻ of Cherumars; വെള്ളച്ചി f.

വെള്ളക്കടലാസ്സു 1. blank paper. 2. unstamped paper.

വെള്ളക്കരു the white of an egg.

വെള്ളക്കല്ലു=വെങ്കല്ലു.

വെള്ളക്കള്ളൻ a disguised thief.

വെള്ളക്കാരൻ 1. a European; euph. arrack വെ'ന്നും ശിവായും (toddy). 2. see വെള്ളാള.

വെള്ളക്കാൽവീശുക to begin to dawn.

വെള്ളക്കുതിര a heavenly horse, VilvP.

വെള്ളക്കൊടി (2) a flag of truce.

വെള്ളടക്ക (unboiled) dried areca=കൊട്ടടക്ക, opp. വെട്ട —, കളിയടക്ക.

വെള്ളച്ചാഴി Wetṭ. a small insect (ചാഴി) which feeds on the milk of corn-ears, preventing them from filling (വന്നല).

വെള്ളപ്പട്ടു white silk or linen നിലാവാകുന്ന വെ. മൂടി വിളങ്ങുന്ന രാത്രി KR.

വെള്ളമാനം (1) Palg. (വാനം), വെ'ത്തിൽ V2. about dawn=വെളുക്കേ.

വെള്ളം veḷḷam 1. Water (വെൾ or=T. Te. Tu. rising water, inundation, see വെല്ലുക). വെ'വും തണ്ണീരും prov. വെ. കെട്ടിനില്ലു, നിർത്തുക to dam, വെ'ത്തോടൊപ്പം നില്ലുക to

sink in water as far as its surface, as ripe fruits. വെള്ളോട്ടപട No. Er. the last step in a well resting on the നെല്ലിപ്പടി 580, gen. under water. പെ'ത്തിൽ എഴുത്തു prov. വെ. കണക്കേ പരന്ന പെരുമ്പട AR. like a flood or sea. Kinds: ഉപ്പു—, ഉവർ—, ഇറ—, ഇല—, കൊട്ട—, ചോല—, മഴ—, പുഴവെ. etc. 2. fluid വെ. കളക horses, bullocks to emit semen without coitus. 3. a very high number (Te. vēlu 1000). ഇരിപത്തൊന്നു വെ. പടയുമായി Bhr. സേനകൾ ലക്ഷവെ. Sk. നിയുതവെ. etc. സഹസ്രവെ. സേനാവീരർ Sk. = Billion. 4. B. the 20th lunar asterism.

വെള്ളക്കാരൻ a water-man, fisher.

വെള്ളക്കാറു rain-wind = മഴക്കാറു. Palg.

വെള്ളക്കാൽ a spring at the bottom of a well.

വെള്ളക്കിണ്ടി a drinking pot.

വെള്ളക്കുറവു shallowness. — പെ'റച്ചലും മേലിലുണ്ടായ്കയും Sah. drought.

വെള്ളക്കെട്ടു irregular supply of water. വെ. കൊണ്ടു വിള നഷ്ടം വന്നുപോയി MR. inundation.

വെള്ളച്ചോറു rice kept for breakfast; see വെള്ളപ്പൻനാടു.

വെള്ളത്തക്കം VyM. quarrel about irrigation.

വെള്ളപ്പാട്ടിരിക്കാർ (പാടു) as Palg. people call themselves, see വെള്ളച്ചോറു, — ായ്മ.

വെള്ളപ്പോള a bubble; a parasitical plant.

വെള്ളപ്രളയം Bhg 12. a deluge.

വെള്ളംകുടി 1. drinking water. 2. a drinking party, provisions for a journey.

വെള്ളം കുടിക്ക 1, to eat rice (euph.) കുടിക്കുന്ന പെ'ത്തിനു മുടക്കമില്ല I have to eat. കുടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഉണ്ടവർ ഉറക്കുന്നുറക്കത്തും ഉണ്ടവർ TP. I think of them when eating or sleeping. Imp. പെ'ച്ചിരിക്ക or ചെല്ലുക rain-water penetrating fruits. 2. പെ'ച്ചു മരിച്ചു Bhg. were drowned.

വെള്ളംകൊടുക്ക to water (trees etc.).

വെള്ളമ്പച്ച Lycopodium cernuum, Rh.

വെള്ളൻ vellaṉ (വെൾ). A true, honest, pure man കള്ളൻ എങ്കിലും വെ. എങ്കിലും ഓരാൺ പിറന്നവനെല്ലോ prov. വെള്ളരേ ഉള്ളു ധരിത്രിയിൽ RS.

വെള്ളപ്പൻനാടു the district of Pālakādu & Tenmalapuṟam, where all the 64 Grāmas had some possessions KU. Anach. (കനിശ്ശേരി). പെ'ട്ടിൽ വെള്ളച്ചോർ ഉണ്ണോണം. — വെള്ളപ്പാട്ടിരി —, വെള്ളപ്പനാട്ടകരത്തമ്പുരാൻ or രാജ the Palghat Rāja.

വെള്ളരി 1. clean rice (ഉണങ്ങലരി). വെള്ളിത്തളികയിൽ വെ. കിട്ടും Anj. താലത്തിൽ മേവുന്ന വെ. CG. in heaven. ബാലസ്ഥിതമായ വെ. CG. fig. 2. a cucumber, Cucumis sativus. കാട്ടു — Cuc. colocynth., നാട്ടു — GP 70., മുള്ളൻ — Rh. (= കക്കരി). വെ. യിൽ കറുക്കൻ കയറിയ പോലേ prov. വെ. ക്കപ്പഴത്തിൻ കരുവും കടലും MM. വെ. ത്തോട്ടം, — ക്കാടു Wetṭ. (garden).

വെള്ളാട്ടു T. M. a goat പെ'ട്ടിൻ ക്രുട്ടം.

വെള്ളാട്ടി T. M. a slave-girl. ബീവിയുടെ വെ. MR. a concubine, maid-servant; midwife V1.

വെള്ളാട്ടു a solemn dance. വെ. ം തിറയും a feast of Bhagavati at Koḍungalūr in Kumbham (against small-pox).

വെള്ളാന a white elephant വെ. ക്കഴത്തേറി TP. (Cochi Rāja). വെള്ളിക്കുടം ഓരേഴം ഓരെട്ടും വെ. ശളം തന്നിൽ തരുവൻ SG. (a vow).

വെള്ളായ്മ, (T. — ൈമ) 1. agriculture വെ. നാണിടം; Palg. esp. വയൽകൃഷി. 2. Veḷḷāḷas വെ. ക്രുറു KU.

വെള്ളായ്മക്കാർ (1) Palg. = കൃഷിക്കാർ.

വെള്ളാരൻകല്ലു quartz, white spar V1. 2.

വെള്ളാവി T. M. steam for bleaching V1., ley.

വെള്ളാളർ T. M. Tamiḷ Sūdras വെ'ളശ്രേഷ്ഠർ, ചോഴിയ വെ., പാണ്ടി വെ. conquerors of Kēraḷa; ര നാട്ടിൽ വെ. ഇടപ്രുകക്കാർ, ന്യ വഴി വെ. KU. the 2nd class of Sūdras D.

വെള്ളി velli T. M. C. (Tu. boḷḷi, Te. veṇḍi). 1. Silver, ഒരു വെ. വടിക്കാരൻ TR. a peon with silver stick; also a silver coin (No., esp. Cal. Rs. $\frac{1}{5}$). 2. Venus; Friday = ശുക്രൻ. 3. a

white speck on the eye ഇതുകൊണ്ടു പൂവും വെ. യും കായവും പോം MM.

വെള്ളിക്കട്ടൻ a snake, cobra de manilha V2. (Palg. also — ക്കണ്ടൻ).

വെള്ളിക്കമ്പി a silver wire; so വെ. ക്കശവു, — ക്കാശു, — ത്തകിടു etc.

വെള്ളിക്കാരം borax = പൊൻകാരം.

വെള്ളിക്കുന്തക്കാർ satellites വെ. വീരന്മാർ TP.

വെള്ളിക്കെട്ടു = 3. MM. [Palams).

വെള്ളിക്കോൽ a steel yard (to weigh up to 120

വെള്ളിത്തടിക്കാരൻ an attendant with a silver-staff.

വെള്ളിപ്പക്ഷി a small crane വെ. കൽ മേലേ പറക്കുന്ന KR. (S. വലാക.).

വെള്ളിപ്പാത്രം, — ക്കുംഭം a silver pot.

വെള്ളിമാമല Himālaya KR.

വെള്ളിയാഴ്ച (2) Friday, when women & cows must not journey.

(വെൾ): വെള്ളില Mussœnda frondosa, with white bracts വെള്ളിലയിലക്കണ്ടം a. med. (ചൊണ്ണി. 394).

വെള്ളിലാവു B. (ഇലാവു?) = ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി.

വെള്ളീയം T. M. 1. Tin. 2. pewter, also വെള്ളിയീയം.

വെള്ളൂരൻ Sida populifolia.

വെള്ളൂരം a fish, Port. carapaõ V2. [KU.

വെള്ളൂർപാട്ട N. pr. a baron with 3000 Nāyars

വെള്ളെഴുത്തു 1. writing on palm-leaves without inking it വെ. വായിച്ചാൽ ഉള്ളെഴുത്തു കള്ളെഴുത്തായി പോകും prov. 2. purblindness; esp. far-sightedness on account of age (near objects indistinct). 3. വെ. കാൽ So. a post between the wall-plate & beam of the roof. 4. No. So. the board to fill up the space between മണ്ണലക & മീത്തലേ കുമ്പടി of a native door; No. also a board running along the wall beneath wooden ceiling.

വെള്ളെള & വെള്ളച്ചി N. pr. f.

വെള്ളോട്ടു bell-metal, white copper വെ'ട്ടുകിണ്ടി TP. വെ. ഉക്കിപ്രസാദത്തിനു നന്നു GP 72.

വെള്ളോല 1. a blank palm-leaf. 2. an unstamped palm-leaf വെ. യിൽ എഴുതിയ കാണാധാരം MR. അടിപ്പുറു വെ. ധാരം jud. ഉത്തമം വെ. കോപ്പു VyM.

വെള്ളോവരം So. a creeper from the fibres of which bow-strings are made (പെരുങ്കുരുമ്പ Sanseviera?, മൂവ്വ S.).

വെഴത്തൻകാവു, — കോട്ട Palg. vu. A snake-grove = വിഷ്ണുമാൻ.

വെഴ് = വെൾ, f.i. വെഴ്ചയോടേ നടക്ക Properly = വെണ്മ. — വെഴ്ചീൻ = വെള്ളി 2., V1.

വേകട vēyaḍa (C. Tu. bēgaḍa tinsel). A mode of music.

വേകടൻ T. M. a jeweller, youth.

വേക vēya T. M. (C. Tu. bēyu fr. വെ) & വേകുക, വേവുക 1. v. n. To burn വേവുന്ന പുര prov. പുരം വേകും നേരം, വേകാതുള്ളവർ Bhr. നെഞ്ഞു വെന്തില്ല (in burping the corpse of a wicked person). വീടു വെന്തു പോയി vu. അറ വെന്തവിഞ്ഞതു RC. burnt wholly. 2. to seethe, boil തെങ്ങാ വേവേണം for the oil. കൽ വെന്തില്ല (with the rice). 3. to be hot, grow heated, spoil. നെൽക്കണ്ടം തടിച്ചാൽ തമ്മിൽ തൊട്ടു തിങ്ങി വെന്തു പോകാതേ ഇരിക്കേണ്ടതിനു ഇരിഞ്ഞു കളയുന്നു No. 4. the heart to burn, boil സന്തതി ഇല്ലാഞ്ഞു വെന്തു വെന്തു CG. വെന്തു വെന്തഴന്ന ചിന്ത, വേകും മനസ്സോടേ കണ്ണുനീർ വാർത്തു Bhr. from grief. വേദന പൂണ്ടെങ്കൾ വേകുന്നു CG. അകം വെന്തു വെന്തു Mud. revenge; വേംവഴി hastily (വേഗം).

VN. വേവു 1. combustion. 2. boiling ഇവ വേവു വെച്ചു a. med. 3. heat വേവുറ കാവിലും CG. suffocation. വേവെടുക്കുന്ന sultry, spontaneous ignition. (വെറും) പറമ്പിനു ഒരു വേവു കഴിയാൻ ഉണ്ടു No. (പുതുമഴ പെയ്തിട്ടു) = തണുക്കേണം. വേ. മാറി the lusts of youth. ചോറി കോറിനു വെവോടെൻ ഉള്ളം തുള്ളുമാറു RC. inward heat, grief, rage. ഇന്നും ഉൾത്തളത്തിൽ വേ. പാരം CG. 4. dry rot. വേവുപടി a board to prevent the decay of beams. [കരം) V1.

വേകരം, വേവുരം &M. passion, rage (T. വേ

വേവലാധി, വേവിലാതി anxiety, flurry. വേ. യായിരിക്ക to be in much ado, tremble from perplexity.

CV. വേവിക്ക 1. v. a. to boil, seethe, cook മുളക കൂട്ടി വേ'ച്ചാൽ GP. 2. v. n. freq. to boil inwardly. വേ'ച്ചാൾ * ഒരു തരുണി CC. was consumed by grief. വൈരം കൊണ്ടു വേ. V2. *(print: സേവിച്ചാൾ).

വേക്കലം N. pr. Becal വേ'ത്തുകോട്ട ൩ ദിവസത്തിലിടേ പോകയും ചെയ്യും TR. ബേക്കലം താലൂക്ക് jud.

വേക്കുക, ച്ചു vēkkuγa 1. So. To hobble, stagger, reel (വേവു 3). 2. No. to separate rice from its husk (Te. വേയു to throw, വിശു, വീശു).

വേഗം vēġam S. (വിജ് trepidation, & വേക T. M. C.). 1. Speed, haste. വേഗമുള്ളവൻ an express. വേ. ഒവ്വായ്കകൊണ്ടു Bhg. bearers walking unequally. 2. impetuosity, passion എനിക്കുള്ള ശോകവേഗങ്ങൾ എല്ലാം KR. 3. adv. quickly, also S. cases വേഗേന നടക്കുമ്പോൾ jud., വേഗാൽ Bhg., വരുവൻ വേഗേ തിരിച്ചയോദ്ധ്യയിൽ KR. = വേഗത്തിൽ; (vu. വെക്കം).

വേഗത quickness, nimbleness.

വേഗവാൻ, വേഗി S. swift; a courier.

വേങ്ങ vēṅṅa T. M. 1. Pterocarpus marsupium or santalinus പൊന്നിറമായ പൂക്കൾ നിറഞ്ഞ വേ. KR. (or Avicennia, Terminalia tomentosa, S. അസനം a good black-wood, Buch. used for weather-boards, venetians, etc. Kinds: കരു — KR 4., ചെറുവേ. യോടു കൂടി കഷായം a. med. വേങ്ങക്കാതൽ med. വേങ്ങാക്കറ gum kino (fr. പ്ലാശു?). 2. a royal tiger വേ. പ്പുലി B. or വേങ്ങാപ്പുള്ളിയൻ.

വേങ്ങൻ N. pr. m.

വേടൻ vēḍaṅ T. M. C. Tu. (വേടു T. Te. to seek, chase = വേണ്ടു; also C. ബേഡു the top of a mountain). 1. A hunter, fowler, rude aboriginal caste വേ. വല ഉൾപ്പെട്ടു KeiN. വേ. വഴി = കുരൽ നോക്കുക in huntg. വേ. പാടുക a ceremony in July. കാടകംപുക്കു വേടത്തരുണിമാരോടു വസിക്ക Nal. In KR. = ഗുഹൻ, നിഷദൻ, കാട്ടാളൻ. 2. = വേട്ടുവൻ So. predial slaves for cutting timber, constructing fences, watching crops W.—Other kinds ചെറുവേ., കരിവേ.; fem. വേടത്തി.

വേടയുദ്ധം N. pr. a poem about hunters, VeY.

വേടി f., ധരിക്ക നീ വേടീരൂപം VeY.

വേടു vēḍu̥ T. So. 1. Cloth for covering vessels, for filtering V1. 2. No. = വിടുവേർ a root growing from a branch വേടുകൾ തൂണുകൾ പോൽ PT. (of പേരാൽ). ആലിനു വേടിറങ്ങിയ പോലേ prov.

വേടുക So. = മേടുക No. To hammer, beat.

വേട്ട vēṭṭa T. C. Te. M. (Tu. bōṇḍa, വേടൻ). Hunting, chase വേട്ടെക്കു പോയാൻ CC. പള്ളിവേ. Bhr. വേ. കോലുക, ആടുക to chase. വേട്ടെക്കു വന്നുള്ള കാട്ടാളർ CG. വേ. കാട്ടുക to show one's game.

വേട്ടക്കാരൻ a hunter; പക്ഷിവേ. MC. a fowler.

വേട്ടവിളി hunter's shout of victory.

വേട്ടാളൻ (hunter?) a wasp, hornet (T. വേട്ടുവൻ), said to catch insects, imprison them & hum about their ears till they assume its shape വേ. പോററിയ പുഴുവേ പോലേ prov. വേ'നും കീടജാലങ്ങളെ കൂട്ടിലിട്ടടച്ചീടും കണക്കനേ, ആകയാൽ ഒരു ഗുരു വേ. എനിക്കഹോ Bhg 11. — Also വേട്ടാവളിയൻ, f. i. ഒരു പ്രാണി വേ'നെ ധ്യാനിച്ചിട്ടു വേ'നായി മുടിയുന്നു Adw S. V2. (& വേട്ടവഴി V1.), see വെട്ടവാളാൻ, വെട്ടാവെളിയൻ.

വേട്ടേക്കരുമകൻ, വേട്ടെക്കൊരുമകൻ (വേട്ടക്കരുമകൻ AK., വേട്ടക്കാരൻ loc.) N. pr. a hunting deity, chiefly in Kuṙumbranāḍu, honored at Calicut for granting the victory over the Portuguese KU. വേട്ടെക്കൊരു ദേവസ്വം N. pr. a temple at Nīlēśvaram. പാറയിൽ വേട്ടക്കരുത്തൻ തൈയ്യം TP.; comp. വെട്ടക്കരിയൻ.

വേട്ടി vēṭṭi T. (S. വേഷ്ടി) The cloth of foreign Hindus = സോമൻ.

വേട്ടുവൻ vēṭṭuvaṅ T. M. 1. = വേടൻ. 2. a caste of predial slaves, salt-makers, workers

in stone വേ'ർ പോറിയ നായി prov.; വേ'ത്തി f. 3. = മകം, the 10th constellation.

വേണം vēṇam (fr. വേണ്ടം q. v.) def. V. It must, ought, is desired. With Inf. പറയായ്ക വേ. Bhr. — Often contr. ചെയ്യേണം, even ചപലതകൾ പോണം ChVr. must go. രക്ഷിച്ചതളേണമേ Bhr.; (not in prayer അരുൾ ചെയ്ക വേ. കൃപാനിധേ SiPu.). hon. എഴുതുക വേ. TP. ഞാൻ & എനിക്കു പോകേണം I ought, I want to go. അവക്കു മണ്ടേണം CG. they want to run (but ought not). Many ellipses (of ആക, ചെയ്ക etc.) ഈ കായ്ത്തിന് ഏതു പ്രകാരം വേ. TR. നല്ലവൻ വേണം VCh. നീ ഒരു കായ്മം വേണം Bhr. ഇന്നു നീ ഒന്നു വേ. Nal. വയവാനുള്ള ഹേതുവെന്തെന്നു വേണമല്ലോ KU. (ചൊല്ല —). Often with both Adverbials: തന്നിട്ടു വേ. കൊടുപ്പാൻ TR. I must receive in order to give. രണംകൊണ്ടു വേ. രാജ്യം ലഭിപ്പാൻ ChVr. കളിച്ചിട്ടു വേ. ഉണ്മാൻ, നീർ കാച്ചി വേണം കുടിപ്പാൻ a. med. നിന്നു വേ. കേൾപ്പാൻ Bhg. stand to hear! Also with either Advl. പലരുമാകിലോ ചെറു നിരൂപിച്ചു വേ. ഞനിക്കു Bhr. (viz. ere I act). തികഞ്ഞവനേ വേ. കായ്സ്ഥനാക്കി വെക്കുവാൻ VCh. — With Dat. for 2d. Advl. രഹസ്യമായി വേണം പറവതിനു Mud. സമ്മതികേടിനു പീടകം പുക്കു വേ. CG.

വേണാട Vēṇāḍu T. M. (വേൺ T. = വേൾ desire; or from വെൺ white?). N. pr. 17th district of Kēraḷa, & 1 of the 12 districts of low Tamiḷ വേ'ട്ടുകരെക്ക് എഴുന്നെള്ളി TR. went to Travancore; also കുഡുംബം വേണാട്ടുകാർ ആക TR. — വേണാടടികൾ the king of Trav. (രൂപ്പാസാരൂപം) with 130,000 or 350,000 Nāyars KU.

വേണാർവള്ളി? Zanonia Indica, Rh.

വേണി vēṇi S. (വേ. to weave?). Braided or twisted hair ചികിയ തലമുടി, f. i. മെമ്മലിയന്നൊരു വേ.—In Cpds. നീലകാർവേണിമാർ CG. പൂവേ. etc.

വേണു vēṇu S. (= വേഴം). 1. Bamboo, reed വേ. തമ്മിൽ ഉരസീട്ടുണ്ടാം ആഗ്നി Bhg. 2. a flute വേ. ഗാനം ചെയ്തു Bhg. വേ. പ്രയോഗങ്ങൾ Nal. വേ. നാദം, വേ. സ്വരം CG. വേണുൽഘോഷം CC.

വേൺ vēṇ 5. (desire & necessity = വേൾ, വേടൻ, Tu. bōḍu, C. bēku = വേട്ടു). part. വേണ്ണ, വേണുന്നതു CG. necessary, സ്വാമിക്കു വേണുന്നോർ ആരുമില്ലെന്നോളം CG.

def. V. chiefly in the following forms:

I. **വേണ്ട** 1. Inf. വേ. തക്ക Vi. useful, near & dear; so തനിക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവർ KU. ഈ സചിവപതിക്കൽ വേ. പ്പെട്ട ആളികൾ faithful Lords. ഞങ്ങളേ ജാതിയിൽ വേ. പ്പെട്ട ആളികളേ മുമ്പിൽനിന്നു TR. before head-men (Mpl.). 2. adj. part. (= വേണ്ടുവ) വേണ്ട വരം തന്നു Bhg. വേ. യാൾ a person required. എട്ടുക്കേണ്ട ലക്ഷണങ്ങൾ KU. കർമ്മങ്ങൾ വേണ്ടവർ Sah. (ellipsis of ചെയ്ക) who ought to sacrifice.—പട്ടിണി വേണ്ടതെല്ലാർക്കും ഉണ്ടായ്തും Sah. അരി ഏതാകുന്നു വേണ്ടതു? നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടതൊക്കയും vu. എന്തു നാം വേണ്ടതു Bhr. വേ. തു തങ്ങളിൽ ചെയ്യുമും let them do to each other what they please. അർത്ഥം വേ. തു സിദ്ധിച്ചീടും BR. the desired riches. അതേ തവ വേണ്ടുതുള്ളു Anj. thy duty; the right (opp. വേണ്ടാത്തതു wrong) Bhg.

വേണ്ടതില്ല is of no consequence, does not matter (വേണ്ടുവതില്ല KU. & വേണ്ടില്ല Vi.) അതിനു വേ. vu. വേ. അതുകൊണ്ടു Mud. never mind. Treated adverbially മുനുരു ചോദിച്ചതിനവൻ മിണ്ടാതിരിക്കിൽ ആരെങ്കിലും വേ. കൊന്നീടേണം VetC. അവന്നു അല്പംവേ. he is pretty well, (also = is pretty well off). Also polite request അയച്ചാലും വേ. TR. it might be well to send; or question (വെച്ചാൽ) വെണ്ടതില്ലേ vu. do you approve of (my putting) it (down)? — The opp. അതിനു വേണ്ടതിപ്പോൾ Vil. that's now the chief thing.

II. **വേണ്ട** Neg. V. treated like വേണം q. v., അന്നം വേ. Sk. ഊണു വേ. a. med. want of appetite. ചെയ്യേണ്ട, പോണ്ട TR. must not, need not. (വേണ്ടേടോ Bhg., വേണ്ടല്ലോ TR.

but also വേണ്ടാRC.). എന്നു വേ. not only that, and what is of more consequence. നിന്നെ എനിക്കു വേ. I don't want you. മറെറാരു ഗോവിനെ വേ. നമുക്കു Bhg. കണ്ണനാം ഭൂപാലനെ ആക്കുമേ വേ. VCh. With ellipsis of verb നീ പൊന്നെഴുത്തൻ ചേല വേ. CG. rather don't put on. രാജാവു ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദ്യം വേ. KU. ഞാൻ വേ. എന്നു കല്പിപ്പാൻ TR. to cast me off, എനിക്ക് അവളെ വേ. vu. I divorce her.

വേണ്ടാതു part. not required ആക്കും വേ'താസ്തുതും PT. disliked by all. നിന്നുടെ നാമം ഒന്നു വേണ്ടാതേ ജപിക്കിലും വന്നീടും പാപനാശം Bhg. unintentionally. വേണ്ടാത ചോറിന്നു കൈ താഴ്ത്തി TP. refused to eat any more. — വേണ്ടതു ചൊല്ലായ്കിലും വേണ്ടാത്തതുരെക്കിലും രണ്ടെന്നാകിലും പാപം വരും Bhg. what ought not to be, wrong. — വേണ്ടാത്തവൻ also an enemy, disliked. Vl.

വേണ്ടാതനം, (vu. — സനം) wrong, wickedness. നാട്ടിൽ വേ. കാണിച്ചു TR. committed outrages. വേ'ത്തിന്നു കോപ്പിട്ടു വന്നു PT. with inimical intentions, maliciously.

വേണ്ടാത്തരം So. id.

വേണ്ടായ്ക needlessness; hatred Vl.

വേണ്ടായ്മ id. ഭക്ഷണം വേ. med. want of appetite (also വേണ്ടില്ലായ്മ).

വേണ്ടി 1. past t. also of v. a. with Acc. മാറുള്ളവരിൽ വെച്ചു മുറും ഇവൻ എന്നെ വേണ്ടിതിപ്പോൾ CG. has chosen me; esp. with ഇല്ല, as അന്നവും നറുമ്പാലും ഒന്നുമേ വേണ്ടിതില്ല Bhr. had no appetite. പിരിഞ്ഞൊരു പൈതങ്ങളെയും വേണ്ടീല്ല cows did not yearn after their calves (bad omen), വേണ്ടിലെനിക്കിനിയുല്പവും രാജ്യവും വേ. ഭൂമിയിൽ വാഴ്കയും Bhr. I don't want. കൊന്നതു വേണ്ടില്ല CG. was not needed, not right. 2. adv. പോവാൻ വേണ്ടി in order to go. രാമനു വേ. കാട്ടും പറവാൻ TR. for R., in his stead. അമാത്യനു വേ. ശമിക്ക Mud.; also വേണ്ടിട്ടു Vl. അറിയേണ്ടിട്ടതു CatR. [ണ്ടുന്ന.

വേണ്ടിക, see വേണ്ടുക; വേണ്ടിയ part. = വേ

വേണ്ടിയിരിക്ക 1. to be necessary ചതിക്കേണ്ടിരുന്നില്ല SiPu. you ought not to have, needed not. Often in polite request നമുക്കു തരുവാനാക വേ'ക്കുന്നു, തരിക വേ'ക്കുന്നു TR. 2. to pray എന്നു ഞാൻ വളരേ വേ'ക്കുന്നു TR.

വേണ്ടിവരിക to become necessary.

വേണ്ടു 2nd fut. (= വേണം). 1. Must ഒന്നുണ്ടു വേ.; എന്തുപായം വേ., എങ്ങനേ വേ., എന്തു വേണ്ടു? വേൾക്ക നീ വേണ്ടതു Bhr. ആ അവസ്ഥെക്കു ഏതു പ്രകാരം വേ., ഇനി ഏതു പ്രകാരം വേ. TR. what is to be done? അതിങ്ങതേ വേ. KU. must be given to me. ഞാൻ എന്തു വേ. TP. (ellipt.). അവനെക്കൊണ്ടെന്തു വേ. PP. what with him? — Often with ഏ as എന്നതേ വേ. or ചത്തു പോയെന്നേ വേ. PT. sad to say, wonderful to say! എൻെറ കർമ്മം എന്നതേ വേ. SiPu. എന്നു പറകയേ വേ. TR. I can only say. 2. request, prayer കൊൾക വേ. Bhr. hear, I pray. തങ്കൾ സൌഖ്യത്തോടിരിക്കവേ. TR. may you be happy.

വേണ്ടുന്ന pres. (rare) എവ്വണ്ണം ഞാൻ ധ്യാനിക്കേണ്ടുന്ന VilvP. എന്തു ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടുന്നു PT. നാം ഇന്നു ചൊല്വേണ്ടുന്ന CG. അവൾക്കു വേണ്ടുന്നെന കൊടുത്തു TR. (എന) her maintenance.

adj. part. എന്തു നിനക്ക് എന്നാൽ വേണ്ടുന്നതു Bhr. ഇജ്ജുനത്തെക്കൊണ്ടു വേ'ന്ന നേരത്തു Nal. when you want me for something. അങ്ങു വേ'ന്നതു ചെയ്കു Bhr. do with it as you like.

വേണ്ടുക VN. (& — ണ്ടിക) 1. being necessary 2. friendship പടെച്ചവൻ വേ. വെച്ചു എങ്കിൽ നോക്കിക്കൊള്ളാം Ti. favour, help, fitness. — വേ. ക്കാരൻ Vl. a friend.

വേണ്ടുകിൽ 2nd Cond. ഒരംവണ്ണം ഉള്ള വസ്തു സാധിക്കേണ്ടുകിൽ Mud.; contr. അറിയേണ്ടിൽ Kei N. = വേണം എങ്കിൽ. [etc.

വേണ്ടുവാൻ 2nd adv., കഴിക്കേണ്ടുവാൻ VilvP.

വേണ്ടും 1. aM. fut. = വേണം RC. 2. adj. part. fut. വേണ്ടുമ്പോൾ തരാം whenever required. കാര്യങ്ങൾ വേ. വണ്ണമാക്കിത്തരേണം TR. make proper arrangements; well, richly, satisfactorily, also വേ. പ്രകാരം,

പോലേ, വേണ്ടുവോളം. — n. വേണ്ടുതെന്തെന്നാൽ മോക്ഷം ജന്മികൾക്കുണ്ടാകേണം Bhg.; also ൧൨൩ന്നിന്റെ വൎഗ്ഗം വേണ്ടുവത് എന്നിരിക്കുമ്പോൾ Gan. suppose the square of 123 be wanted. (Mud. often വേണ്ടതു, ചെയ്യേണ്ടതു). കാണേണ്ടുവോന്നതു Bhr. worth seeing. — pl. m. വേണ്ടുവോൎക്കുതകാം ChVr.

CV. വേണ്ടിക്ക 1. to make necessary കൊടുക്കേണ്ടിക്കിൽ TR. = വേണ്ടുകിൽ. എന്നെ ഇന്നു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടിക്കിൽ TP. if you will marry me. 2. (whence മേടിക്ക) to procure, acquire സ്വമന്തകം പൂൎവ്വജനോടു വേ'ച്ചു CC. got. അതവർ വേ'ച്ചുടൻ പോവാൻ തുനിഞ്ഞു, കാഴ്ച എല്ലാം വേ'ച്ചു KR. accepted.

വേതനം vēδanam S. (= വൎത്തനം?). Hire, wages; livelihood.

വേതസം vēδasam S. (L. vitis). Rattan ഹവിസ്സെടുത്തു വേതസശാഖതന്നിൽ ഹോമവും ചെയ്തു KR.

വേതാളം vēδāḷam S. A spirit haunting cemeteries (അവേതം?), a ghost പ്രേതപിശാചവേതാളഗണങ്ങളും Bhg. — വേതാളത്വം ഗമിക്ക to be changed into a ghost. — also വേ'പിശാചി f. in a കളപ്പാട്ടു.

വേതാളചരിതം, വേ'കഥ, വേ'പഞ്ചവിംശതി N.pr. a collection of stories VetC.

വേതിക്ക T. aM. (= ഭേദിക്ക). To transmute metals, mix ingredients V1.

വേതു vēδu T. M. (വെ, വേക). 1. What is hot വേതുവെള്ളം. 2. sudorific vapour, boiling leaves for washing, വേതെടുക്ക to foment V2. വേതുകൊൾക്ക (തകര 416), വേതു വെക്ക to apply medicinal bags against വാതം, വീക്കം etc. 3. a tree the leaves of which are thus used by women lying in, B.

വേതാട്ടം So. bathing. വേതാട്ടുകഴി a hole for women's bathing water.

വേതാണ്ഡം (T. C. വേതണ്ടം) only in Peninsular S. an elephant ("bather").

വേത്താവു vēttāvu S. (വിദ്). He who knows; [a sage.

വേത്തു So., Weṭṭ. vu. = വീഴ്ത്തു Watering fields with a boat-like bailing shovel suspended from a tripod വേ. തേക്കു; see തൊടുപ്പു, 3,489.

വേത്രം vētram S. (വീ to drive; വേതസം). Cane, rattan; a staff മാഗധർ എടുത്തു വേ'വും നടിച്ചു ഭാവവും KR 3.

വേദം vēd'am S. (വിദ്). 1. Knowledge, science ധനുവേ. etc. 2. revelation, chiefly the 4 ancient scriptures ഋഗ്യജുസ്സാമാഥൎവ്വണങ്ങൾ. In Mal. are വേ. ഉള്ള ബ്രാഹ്മണരും & വേ. ഇല്ലാത്ത ബ്രാ. Anach. വേ. ചൊല്ക, ഓതുക to recite. — പൂൎവ്വപക്ഷമാം വേ. contains: കൎമ്മകാണ്ഡം, ഉപാസനകാ., ജ്ഞാനകാ. Bhg. അഞ്ചാമതൊരു വേ. = Bhāratam, Bhr. (ഉപവേ. secondary = ധനുർ —, ഗന്ധൎവ്വ — Music, ആയുർ — Physic, അൎത്ഥ — Commentary). 3. religion; Islam is generally recognized as നാലാം വേ. (as the Koran followed upon the law, the Psalms & the Gospel; or after heathenism, Judaism, Christianity മൂന്നാം വേ. Mpl.) വേ. നാലെന്നുണ്ടല്ലോ Mpl. po. സത്യവേ. the true religion (Christianity).

വേദകലഹം (3) a religious war or quarrel.

വേദക്കാമ്പു the essence of Scripture = Kṛṣṇa വേ'മ്പേ. Anj.; also വേദക്കാതൽ.

വേദക്കാരൻ a Mussulman, Christian പെരുമാൾ വേ'രെ കപ്പലിന്നു കരെക്ക് എത്തിച്ചു KU.

വേദഘോഷങ്ങൾ KR. recitation of holy texts, (muttered വേദജപം).

വേദജ്ഞോത്തമന്മാർ AR. Vēda-Doctors; D. D. = വേദപാരഗന്മാർ. [V2.

വേദത്യാഗം apostasy; വേദഭ്രഷ്ടൻ an apostate

വേദന 1. perception, sensation. 2. pain തലവേദന etc.; കൈവേ. പ്പെടുക prov. വേദഘോഷങ്ങൾ കേട്ടു വേ. പ്പെട്ടു മണ്ടി Nal. കടിയാന്മാൎക്കു വേ. കൂടാതേ without molesting. കടിയാന്മാരോടു നികിതി വാങ്ങേണം എങ്കിൽ പല വിധത്തിൽ അവരെ വേ. പ്പെടുക്കയും മുട്ടിക്കയും ചെയ്യാതേ കഴികയില്ല TR. കമ്പഞ്ഞി കല്പിച്ചു നമ്മെ വേ. പ്പെടുത്തുകയില്ല nothing the H. C. orders can hurt me. 3. interest. അവനു വേ. ഇല്ല he does not trouble himself about it.

വേദനം making known. നാഥനോടു വേ. ചെയ്തു AR. informed.

വേദനമുഖം (2) കാണിക്കാതേ vu. behaved stoically.

വേദനായകൻ God, Brahma വേ'നായ വേധാവു Bhr.

വേദനീയം Bhg. = വേദ്യം knowable.

വേദപാരഗൻ thoroughly versed in the Vēdas.

വേദംകള്ളൻ (abusing Christians). [abuse).

വേദം കേട്ടവൻ a Christian, (— കെട്ടവൻ

വേദമന്ത്രം = ഓങ്കാരം; വേദമാതാ = ഗായത്രി.

വേദവാദം scriptural discussion വേ'മാനന്ദനായി Bhg. — വേദവാദികൾ വാക്യം അസത്യമാകയില്ല Bhr. Vēdabrahmans'. വേ'ദികളായ മുനികൾ GnP. (vu. വേദാതി a master of Hindu law V1.).

വേദവിൽ = വേദജ്ഞൻ, pl. വേ'ത്തുകൾ GnP.

വേദവിധി scriptural decision വേ. യാം ധർമ്മത്തെ മാനിക്ക Bhr.; also വേദവിഹിതം.

വേദവിരുദ്ധം, — വിരോധം heresy.

വേദവ്യാസൻ the arranger of the Vēdas, Bhg.

വേദശാസ്ത്രം 1. both scripture & science വേ. ഉച്ചത്തിൽ ഘോഷിക്കുന്നു Bhg. 2. theology, also വേദസാരം, വേദസിദ്ധാന്തം.

വേദാദി Om.

വേദാംഗം subsidiary Vēda-science (6: ശിക്ഷ pronunciation, കല്പം formulæ, വ്യാകരണം, ഛന്ദസ്സ്, ജ്യോതിഷം, നിരുക്തി), esp. synonymic & metric വേദാംശസ്സുദ്ധഭേദോപാംശശാഖാദികളും Bhr.

വേദാചിയാർ KU. (& ആഛിയാർ, fr. ഹാജി) the Muhammedan teacher that converted Chēramān.

വേദാന്തം (an Upanišad) the aim & completion of the Vēdas, pantheism esp. as thought by the Adwaitas = ആത്മജ്ഞാനം. God is വേദാന്തവേദ്യൻ Bhg. — വേദാന്തശാസ്ത്രം a Vēdantic treatise VedD. — വേദാന്തക്കാരൻ, വേദാന്തി an adherent of this system.

വേദാന്മർ Muhammed (Mpl., prh. P. paighāmbar, prophet).

വേദാർത്ഥം 1. the meaning & scope of the scriptures മായാമോഹിതധീകൾ വേദങ്ങൾ ഓരോ തരം ഭേദിച്ചു തക്കിച്ചിട്ടും വേദമിമാൽ പാഷണ്ഡികളായി വന്നിച്ചിട്ടും വേദമാർഗ്ഗങ്ങളായ ധർമ്മത്തെ വിരോധിച്ചു വാദിച്ചു വേ'ത്തെ ഗ്രഹിയാതുഴലുന്നു Bhg 11. — വേദാർത്ഥജ്ഞൻ an expounder. 2. aiming at scripture വേദാർത്ഥനായ കൌശികൻ KR.

വേദി 1. knowing നാനാകഥാസാരവേ. SiPu. സർവ്വവേദിതപം universal knowledge. ഋഗ്വേദി Bhr. സാമവേദികൾ KR. Brahmans learned in R. or S. Vēda. 2. an altar, a raised square terrace, യജ്ഞവേ.; Kṛšṇa's chest is compared to a അഞ്ജനവേ. CG. വേ. മദ്ധ്യേ കത്തുന്നോരഗ്നി Bhr.

വേദിക = വേദി 2., f.i. ആലിന്നു വേ. Sah. a fig-tree ought to have a തറ.

denV. വേദിക്ക to know വേദിച്ചതില്ലവൻ വസ്തുത ഒന്നുമേ VetC. വേദിച്ചു കൊൾവിൻ Bhg. — part. മേദിനിയാൽ ഇവൾ വേദിതനായി CG. informed thereof by Tellus. നൽവേദിതരായുള്ള മംഗലമൈഥേതം CG. (= വേദിയർ?).

വേദിയൻ = വേദി 1. a Vēdabrahman (opp. the $\frac{1}{2}$ & $\frac{3}{4}$ Brahmans). വേ'രെക്കൊണ്ടു വേദം ജപിപ്പിച്ചു SG. വേ'ന്മാർക്കു സല്ക്കാരിച്ചു SiPu. വേ'ർ മംഗലകർമ്മം ആരംഭിച്ചാർ CG.

വേദോക്തം declared by scripture, വേ. പോലേ ചെയ്തു, വേ'വിധി പോലേ Bhg.

വേദ്യം 1. to be known ആരാലും വേ. അല്ല DM. ആദ്യവാക്യങ്ങൾ കൊണ്ടു നീ വേദ്യൻ CG. വിദ്യാവിദ്യായ നമഃ, വേദവേദാംശവേദാന്തവേദ്യൻ Bhr. 2. known എഴുതി അയച്ചതു ചിത്തത്തിൽ വേദ്യമായിരിക്കുമല്ലോ TR. (hon. = മനസ്സിലാക). വേദാദിവേ'ങ്ങൾ പഠിച്ചു കവിട്ടും VilvP. the sciences.

വേധകൻ vēdhayaṅ S. (വ്യധ്). Piercing, a perforator മുത്തുകൾ കടയും വേ'ർ KR.

വേധനം (വ്യധ്) perforation, also വേധ (കണ്ണവേധാദി VilvP.) — വേധിതം pierced.

വേധാ (വിധ് Ved. pious) the Creator, Brahma (as if = വിധാതാ), വേ. യുടെ തിരുമുടി നാലിലും Bhg. വേ. യിൻ ലോകം ചെന്നു KR.

വേനൽ vēnal (വെ), T. M. (&—നിൽ). Heat, hot season ന്യ മാസം വേ. വെളിച്ചവും കല്പിച്ചു KU. ഒരു വേനല്ക്കു ഒരു മഴ prov. summer. അതിനു വേനലും വർഷവും ഒരു കുറവില്ല always the same. വേനല്ക്കു വെള്ളമില്ലാത്ത സ്ഥലം, വേനലാൽ ഉണ്ടായൊരു പീഡ Brhmd. drought. വേ. നട്ടവന്നിടുകനൽ RC. വേ. ഓടിപ്പോയി Palg. = വക്കി 899.

വേനൽച്ചേരി So. a shed. B.

വേന(ൽ)പ്പച്ച Heliotropium Ind. Rh.

വേന(ൽ)പ്പുഞ a summer-field വേ. യുടെ ഫലങ്ങൾ MC 57.

വേൻ vēn B. A false balance. (P. bē-mān, dishonorable?).

വേന്തൻ vēndaṉ T. aM. A king തിരുള്ള വേ'ർ, വേന്തർ കോൻ Rāma RC. മഹാവേ. പുന്നറക്കോൻ Mpl. song.

വേന്തു id., വേന്തിരൻ, വേന്തരൻ a very venomous snake; (T. വേന്തൻ = വ്യാഘ്രൻ).

വേപനം vēbanam S. (വിപ്, L. vibro). Waving, trembling; also വേപത്തെ പൂണ്ടുള്ള ശോപിമാർ CG.

വേപഥു tremor വേ. പൂണ്ടു, വികാരത്താൽ വേ. ശരീരനായി Bhr. വേ. ഗാത്രനായി AR. trembling all over.

denV. വേപിക്ക to tremble വേ'ച്ച മെയ്യുമായി CG. വേ'ച്ച വില്ലു Bhr.

വേപ്പൽ So. staggering, reeling. B.

വേപ്പു vēppu (obl. case of വേമ്പു). The Neem tree, Melia azadirachta, vu. ആയ്യവേ. Kinds: കരി — GP 63. (Bergera Kœnigii, also കറി — & കുണ്ണിംബ), കൈ — Sk., നില — Gentiana chirayita, മല — etc. Parts: വേപ്പിങ്കുരു Margosa seed. വേപ്പിന്തോൽ, വേപ്പില (വേപ്പിലക്കട്ടി a kind of കരി), അതുണ്ണുമല്ലോ വേപ്പെണ്ണ GP. med. febrifuge.

വേമം vēmam S. & വേമാ (വാ) A loom.

വേമ്പു vēmbu T. M. (bēvu C. Tu., vēmu Te.). Melia azedarach, prov. for heat (വെ) & bitterness മാവിനെ കളഞ്ഞു. . . വേമ്പിനെ വളർത്തി പാലാൽ നനച്ചു നിത്യവും മധുരമാമോ KR.; comm. വേപ്പു q. v.

വേമ്പാട So. a creeper with med. bark.

വേയം Tdbh. of വ്യയം (opp. ആയം).

I. വേർ vēr 5. (വെരു C. Te. stretching out, √ വിർ). 1. A root വേ. കിഴിഞ്ഞു prov. (& ഇറങ്ങുക). താഴോട്ടു പോയ വേ. the tap-root. വടക്കോട്ടു പോയ വേ. (preferred for med. use). വേർ അറുത്താൽ കായ്കുറുക്കും prov. a cocoa-nut tree well dug round will yield so much that the produce converted into ear-rings would tear the ear-lobe. പാപത്തെ വേരറുപ്പോളവാൻ CG. to eradicate. കശ്മലത്തെ വേരുകെ Anj. to root up. ദാരിദ്ര്യദോഷങ്ങളെ വേരറുത്തു; മംഗലം വേരറ്റ പാപി കംസൻ CG. unlucky. വേ. പായുക, ഓടുക to spread. വേ. പാകി നിന്നൊരു വേഴ്ച CG. well rooted. വേ. ഇടുക, പിടിക്ക, ഉറക്ക to take root. വേ. മിടുക്കാക well rooted. 2. origin, cause അവൻ ഇതിനു വേ. vu. വംശം വേരോടേ നശിക്കും AR. വേരോടു ക്രൂടിപ്പറിഞ്ഞു സന്താനം Bhg. എങ്കൽ മാനസം വേരോടേ മാഹാത്മ്യം പെയുങ്ങൊണ്ടാൻ CG. gained our hearts entirely. പോന്ന സംഗതിയുടെ വേർ സംക്ഷേപിച്ചു രിയിക്കാം doc. the real ground of our coming.

വേരൻപിലാവു (or പേ —) the tree under which Tāmūri reviewed his Nāyars വേ'ാ കീഴ്, ഗണപതിയുടെ നിത്യസാന്നിദ്ധ്യമുള്ള വേ'ാക്കൽ KU.

II. വേർ = വിയർ T. M. Sweat.

വേർക്കുരു V1. a sudorific; heat-pimples. — വേർക്ക Asht. = സേദം.

III. വേർ = വേറു Separation.

വേർതിരിക (also വേറു—) to be put asunder, chosen. — v. a. വേ'ച്ചു വെക്ക to select for an office. വാഗർത്ഥം വേ'ച്ചരുൾ ചെയ്തു Bhg. to expound.

വേർപാടു (& — വാടു) separation, disunion വിശ്വയമനസ്സുകൾ തന്നുടെ വേ. Bhg 11. — വേ'ടാക, — ാക്ക to disunite. — നിന്നെ വേർപെട്ടാൽ Bhg. if separated from thee. വൃദ്ധതയോടു നേത്രങ്ങൾ വേ'ട്ടു AR. lost his eyes. തന്നുടെ ജീവനോടു വേ'ട്ടു വീണാൻ Brhmd. — v. a. വേ'ട്ടുക to sever, ഗുണത്തിൽനിന്നു

Bhr. to free. പാശം Bhg. നിലത്തിങ്കന്നു വേ'ട്ടതു Mud. removed; also വേർപെട്ടതുക mod. [miss.

വേർപിരിക to part; വേ'ക്ക to remove, dis-

വേർവിടുക to be loosened from മായയോടു വേ'ട്ടിരിക്ക Kei N. എന്നെ വേ'ന്നില്ല SiPu. to leave. താൻ ചെയ്ക കണ്ടങ്ങൾ തന്നോടു വേടാ AR. — v. a. വിക്രയങ്ങളിൽനിന്നു മാനസം വേർവിടുക Bhg. to free. ശൃംഖല വേ'ത്താൻ CC. unchained him. രാഗലോക്കാടികളെ വേ'ത്തവൻ, കുമാരിയിൽ മാനസം വേ'പ്പാൻ കഴിവില്ലാഞ്ഞു VetC. ഗുണദോക്ഷങ്ങളെ വേ'ക്ക Nal. to treat distinctly, keep asunder.

വേറു vēṟu T. M. Te. C. (Tu. bēte fr. വെറു). 1. Separation, difference ഞങ്ങൾക്കു വേറില്ല നിങ്ങൾ ഇരിവരും Bhr. (= ഭേദം) equally dear. 2. different, വേറൊരുത്തൻ another (gen. distinct from മറു). വേറൊന്നായുന്ന മുഖങ്ങൾ എല്ലാം CG. altered, as by disappointment.

വേറാക to be separated വേരോടു വേറായ ശാഖി CG. തങ്ങളിൽ വേറാം Bhr. ദുഃഖം വേറായി CG. vanished.

വേറാക്കുക 1. to separate മാനസത്തിൽനിന്നു ദോഷങ്ങളെ ChR. പാലു വേ'ക്കി ളജിക്കും Nal. (swan) drinks milk & leaves the water mixed with it. 2. to change = വേറൊന്നാക്ക.

വേറിടുക to dissever, be severed ബന്ധം വേ'ട്ട ക്രൂടാ Bhr. പുത്രമിത്രാദിജനങ്ങളെ വേ'ട്ട പാർക്ക Sk. aloof from. ആധി വേ'ട്ട വസിക്ക AR. നീതിയെ വേ'ട്ട CG. without. പ്രവൃത്തിക്കു വേറിട്ട് ആളേ ആകി TR. other (= വേറേ). — v. a. ഇവനെ ഉയിരോടു വേറിട്ടപ്പൂ RC. let me kill him!

വേറുകുറു separation, partiality. B.

വേറുതിരിക (see വേർ III.) to be separated, sorted, chosen V1.

വേറുപാട (& വേപ് q. v.) separation, absence വേ. ഒന്നു വേനേ പൂണ്ടു CG. = വിയോഗം. — പാപങ്ങളോടു വേറുപെടുന്നേൻ VilvP. parted from. — ആബാധയോടു വേറുപെടുത്താൽ Gan. if severed from half the base.

വേറുവിടുക (& വേവി. q. v.) AR.

വേറേ 1. separately, distinctly (= പൃഥക്). വേ. വെക്ക to lay apart, cook separately. വേ. വിളിച്ചു Bhg. called aside. എന്നുടെ മിഴാവോശ വേ. മുഴങ്ങുന്നു Pay. sounds differently. വേ. പാക്ക, വസിക്ക etc. വേ. പകുക്കരുതു SiPu. 2. something else കണ്ടഞ്ഞി ആശ്രയമല്ലാതേ വേ. വിശ്വസിച്ചിട്ടും ഇല്ല TR.; also adj. വേ. ഒരു ബലം കരുതീട്ടില്ല TR. വേ. വിചാരം a different thought, വേ. ചിന്ത; also inattention.

വേററി, see വേൽ, വേലൻ.

വേറു loc. = വെറുതു TP.

വേല vēla T. M. Tu. (വെല്ലുക? or bēna C. Tu. pain, fr. വിന?). 1. Work, labor എട്ടത്ത വേലക്കു കൂലി Nasr. രാജാവിന്റെ കടക്കീഴിൽ വേലയാകി KU. appointed. വേലക്കാകി employed. നിളാവേലയോ Bhr. do you sleep? (po. f. വ്യർത്ഥയായുള്ളൊരു വേ. CG.). വരുവതിനു വേല ചെയ്ക AR. to try by all means. വാഴുവാൻ എതുയും വേല ചെയ്ക Bhr. to exert oneself. ഇപ്പട തൃക്കാക്കൽ വേല ചെയ്വാൻ തക്കവർ Bhr. to serve under thee. ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടു വേല ചെയ്യിക്കയെ ആവു KR. set us to work. 2. = കർമം religious ceremony in temples സന്ധ്യാവേ. പാട്ടും വേലയും (morning & evening). ഒരു വേ. കൊൾക്കുന്നു temple-music. വേ. തുള്ളുക dance of armed Nāyars, in Mīnam, Attam, etc. 3. difficulty (= പണി), വിശ്വസിപ്പാൻ വേ. Bhr. hard to believe. കോപ്പുകൾ കൂട്ടാൻ വേല PT. (whence മേലാ). 4. വേലമരം an Acacia (കരി—, ചെമ്പേ—). 5. = വേള.

വേലകായ്യം labor, toil ഭൂമിക്കു വേ. ചെയ്തു, പടന്നകൾ വേ. ചെയ്തു നന്നാക്കി TR.

വേലക്കാരൻ 1. a laborer. 2. a servant. — f. — രത്തി, — രി.

വേലകൂട (2) = തന്ത്രികകൂട 425.

വേലൻ, see വേൽ. [പരിപ്പാൻ CG.

വേലപ്പാട toil (= പ്രയത്നം). — വേലപ്പെടാതേ

വേലപ്പെൺ a maid-servant. (2) Lakshmi വേ. കാന്തൻ CG. Viṣṇu.

വേലയിറക്കം, — യേററം (2) So. commencement & conclusion of a dance. (5) = വേലി ebb & tide B.

വേലി vēli 1. T. M. C. Tu. (Te. velugu fr. വെളി). A hedge, fence വേ. കെട്ടുക, അടെക്ക, പൊളിക്ക etc. വേലിക്കു പുറത്തേ പശുക്കളേ പോലേ prov. വേ. വിള തിന്നുമ്പോലേ, വേ. താൻ ചെന്നു വിളവു തിന്നീടുന്നു SiPu. the protector devours his clients. 2. (Tu. bōḷa, S. വേള fr. വെല്ലു = വെള്ളു stream), tide വേ. ഇറങ്ങുക, ഇറക്കം തിരിക to ebb. വേ. കൊൾക്ക, ഏറുക high water. ചതുക്കു വേ. V1. neap tide.

വേലിക്കടമ്പ a stile.

വേലിക്കഴായി gap in a fence, വേലിപ്പുഴ So.

വേലിക്കിഴങ്ങു = മരവേലി Jatropha manihot.

വേലിത്തിത്ത No. Er. a bird.

വേലിയകം an inclosure V2.

വേലിയിറക്കം, — യേററം (2) ebb & flood tide.

വേൽ vēl T. M. (വെല്ലു). 1. Weapon. 2. a lance, pike വേ. കൊണ്ടു വീണു, തറെച്ചു, ചാടി (javelin) AR. വേലഞ്ചിന കണ്ണാൾ RC. having eyes more formidable than a javelin.

വേലകം a timber-tree (Palg. 3 kinds: വേ., കരു —, വെളു —). — വേലമരം?

വേലൻ 1 (Te. bela, C. bel, T. mad) = വേലക്കുറുപ്പു, അഞ്ഞൂററൻ, പാണൻ a caste of midwives, accoucheurs (using ശസ്ത്രപ്രയോഗം KN.), basket-makers (വള്ളിക്രൂട), വേലന്നു കെട്ടിയാട്ടം dance as jungle deities, in preparation for hunting etc. — f. വേലത്തി, വേററി a midwife എടുത്ത വേ., വേററി (gen. പേററി) ആകാഞ്ഞിട്ടു കട്ടി പെണ്ണായി prov. 2. Subrahmanya, see foll.; N. pr. m., so കണ്ടു —, പട്ടി —, പഴനി —, മുത്തുവേലൻ etc., contr. നാകേലൻ, കണ്ടേലൻ, രാമേലൻ, തീത്തേലൻ (even നാകാലൻ etc.) etc. വേലൻനാകൻ etc.; f. വേല, വേലങ്കാളി (Palg.) [N. pr. m. Palg.

വേലായുധൻ 1. a lancer. 2. Subrahmanya Sk.,

വേലു N. pr. m. (= വേലൻ soldier), so വേലപ്പൻ & വേലി Palg.

വേല്ക്കാരൻ a spearman, body-guard.

വേല്ലിതം vēlliδam S. (part. pass.). Tremulous, crooked. [ing V1.

വേവു vēvu̥ 1. VN. വേക q. v. 2. T. aM. spy-

വേവ —, വേവിലാധി, see വേക, വേവൽ.

വേശിക്ക vēšikka S. (വിശ്). To enter ഗൎഭപാത്രത്തെ വേ'ക്കുന്നു AdwS.

വേശി (Tdbh. of വേശ്യ) a harlot വേ. മൂത്താൽ കരങ്ങു prov. — വേശിയാട്ടം KU. the dance of courtezans, theatrical representation. വേ'ട്ടം ഇടുന്നവർ comedians.

വേശ്മം S. (G. oikëma, L. vicus), a house വേശ്മനി Loc. വേശ്മരക്ഷാൎത്ഥം ത്യജിക്കേണം ഏവനെ PT.

വേശ്യ (accessible) a prostitute. — ാഗൃഹം, — ാലയം a brothel KR.; — ാരതൻ Brhmd. — ാപരൻ V1. lewd, a lecher; — ാസംഗം fornication.

വേഷം vēšam S. (വിഷ്). 1. Dress; mask, disguise വേ. ഇടുക, കെട്ടുക, വേ'ത്തെ കെട്ടിക്കളിച്ചു നടൻ Bhg. വേ. ധരിക്ക, കളക, അഴിക്ക; വേ. തിരിഞ്ഞുള്ള ചാരജനങ്ങൾ Mud. spies in disguise. വേ. കാണിക്ക to act a part. വേ. മറെക്ക V2. വേ. മാറിപ്പോയ്ക്കൊൾക KU. വേ. പകൎന്നു ഭടൻ പോലേ ശമിച്ചു KR. 2. the whole outward appearance, shape ബ്രാഹ്മണ വേ. etc. മായാവേ. പരിഗ്രഹിക്ക Bhg. to transform oneself. വേ. പകൎന്നു കാണായി നദി SiPu. the storm changed the whole aspect of the river. വേ'വും ചോരയിൽ മുഴുകി Sk. wounded all over. — In Cpds. മുനിവേഷനായി (a God), ചാരുവേഷകളായ പുത്രിമാർ KR.

വേഷക്കാരൻ pompously dressed, in theatrical attire; masked.

വേഷച്ഛന്നനായി സഞ്ചരിക്ക Bhr. incognito.

വേഷധാരി masked, a mimic; a hypocrite.

വേഷ്ടനം vēšṭanam S. 1. Surrounding; a wall, girdle. 2. a turban. 3. a heart-disease = കയർ കൊണ്ടോ മറേറാ ചുററിവലിക്കുന്ന പ്രകാരം നോവുക Asht.

വേഷ്ടി, വേട്ടി the upper garment V1.

denV. വേഷ്ടിക്ക 1. to surround. ലതാരൂപം പൂണ്ടു വേ'ച്ചാളവൾ Bhr. embraced her

husband changed into a Sāl tree. വസനേ ന വാൽ വേ. AR. to wrap. — സപ്ത്തൻ വേഷ്ടിതശരീരനായി Bhg. twisted (part.). 2. to dress. വേ'ച്ചാൾ Bhr. she dressed.

വേസ്ഥ Tdbh. of വ്യവസ്ഥ, Settlement. വേ. വരുത്തുക to settle, confirm. വേ. യായി certainly V1. പാമ്പുകൾ തിന്നാനും ഭക്ഷിപ്പാൻ വേ. വെച്ചു PT. established an ordinance. അവനു ഒരു വേസ്ഥയില്ല vu. he is inconsistent; disorderly. = വിവരവും ക്രമവും ഇല്ല.

denV. വേസ്ഥിക്ക V1 to be firm, certain.

I. വേള vēḷa S. (& വേല). 1. Boundary, coast. 2. point of time, hour മരണവേള (791) യിൽ ചൊന്നാൻ KR. 3. = വേലി tide, flood.

II. വേള M. (വേഴ്?). 1. The throat അടിച്ചു വേള പിടിച്ചു പുറത്താക്കി TR. വേളയും കരളും പിടിക്ക No. to come to close quarters. 2. T. M. (C. Tu. kernel) a med. shrub. — Kinds: ആയ്വേള a. med. (& നാവേള) Cleome viscosa, കാർ —, നല്ല — Cleome pentaphylla (also = കൈപ്പ, പാവക്ക), കുപ്പ — Vinca parviflora, rosea, ചെറു — Cleome monophylla.

വേളാപുരം (I, 2) N. pr. = കണ്ണന്നൂർ, അറക്കൽ KM., KU.

[bēlu] = വേൺ?

വേൾ vēḷ T. Lust, Kāma (aC. infatuation, Te. വേളാൻ So., (T. വേളാൺകലൻ) a potter.

വേളി & വേൾവി (T. sacrifice). 1. Marriage വേ. യും കഴിഞ്ഞില്ല ഉഭ്ശൈക്ക SiPu. വിധവയെ രണ്ടാമതു വേളി കഴിച്ചു കൊടുക്കാം Anach. എന്നെ വേ. കഴിച്ച നമ്പിടി; അച്ചൻ അവൾക്ക വേ. കഴിച്ചു TR. ഒരു പെണ്ണിനെ വേ. കഴിപ്പിച്ച് അവനു നല്കുവാൻ VetC. 2. a bride, wife (loc.). അവന്റെ വേ. മരിച്ചു; രണ്ടാമത്തെ വേളി (of a widower). 3. = വൈകളി rutting വേ. പിടിക്ക, കൂട്ടുക.

വേളിച്ചടങ്ങു (1) Puṣpaka's song at a Brahman marriage KU. [കൾ KR.).

വേളിയാട V1. the veil of a bride, (വേളിയട

വേൾക്ക T. M. Te. aC. (also to desire, sacrifice). to marry as Brahmans before the holy fire. അവൻ രണ്ടു വേട്ടാൻ Bhr. two wives. വേളാത്ത പെണ്ണിനെ വേട്ടിക്ക KU. liberal kings to give dowries. വേട്ടവൻ, — ർ married people.

CV. വേൾപ്പിക്ക fathers to marry children സുതനു കന്യയെ വേ'ച്ചു Bhg. അവനെക്കൊണ്ടു വേ'പ്പാൻ Bhr. ഉണ്ണിയെക്കൊണ്ടു വേ'ച്ചുGnP.

വേൾവി (& വേഴ്വി) 1. aM. a sacrifice വേളിവേൾവികളിൽച്ചമഞ്ഞാൾ ചെയ്ക RC 111.; see വേഴ്വി. 2. = വേളി.

വേൾച്ച, see വേഴ്ച.

വേഴം vēḷam T. M. (T. വേയി = വേണ a tube). 1. A reed, esp. Arundo tibialis & Bambusa baccifera, Rh. വേഴനിലം; വേഴക്കോൽ a rule V2., വേഴങ്കോൽ a hedge-post. 2. aM. T. an elephant വേഴങ്ങൾ തുരകങ്ങളും തേരും വീഴ്ന്നു

വേഴമ്പർ (T. pole-dancers) Palg. (1) a small colony of a Tamiḷ caste (come fr. കാങ്കേയം & കരൂർ) near Palghaut, now malayalamized.

വേഴൽപ്പുല്ലു MC 34. = വേഴം 1.

വേഴാമ്പൽ the horn-bill = ചാതകം Homraius bicornis വെള്ളം കുടിപ്പാൻ വഹിയാത്ത വേ. മഴക്കായി കാത്തിരിക്കുമ്പോലേ with intense desire (വേഴ് = വേൾ?). കേണു കിടക്കുന്ന വേ. പോലേയായി CG. വേ. പോലേ നീ കേഴായ്ക മന്നാ Sk. വേ. മേഘത്തേ കണ്ട പോലേ Som. (exceeding joy).

വേഴ്ച vēḻca (വേൾ). 1. Love, affection. ആശ്രിതരെ കൈ വെടിഞ്ഞുള്ള വാഴ്ച ഏതുമേ വേ. യല്ല CG. is not to be liked (or S. is no blessing). അശ്ശനം അമ്മയും വേ. തുടങ്ങോരും CG. dearest friends. 2. connexions & relations ബന്ധുതാവേ. വെപ്പോറായി മരുവുന്നു; കംസൻ പറഞ്ഞു ചാച്ചുയും ചേച്ചുയും വേ. യുമായി CG. told his people. 3. undisturbed happiness വേ. യിൽ വാഴുന്ന VilvP. വേ. യിൽ ഏതേനും കൊണ്ടവനു CG. = നല്ലവണ്ണം.

വേഴ്ചക്കാരൻ a close friend or connection ചാച്ചുക്കാരവരുടെ വേൾച്ചക്കാർ ഒരു കൂട്ടം PT3.

വേഴ്വി aM. (= വേൾവി) a sacrifice വരം കിളർ വേ. കാപ്പാൻ, വേ. കാത്താർ, കൊച്ചി കുമനിക്കു വേ. കാത്തരുളിന്നതു RC.

I. വൈ vai S. Indeed, just. നവൈ nor, Bhg.

II. വൈ M. 1.=വഴി. 2.=വിശ (വൈവള്ളി). 3.=വഹി in വയ്യാ. 4. T. C. Tu. (വൈക്ക=വൈക്ക) to lay; in വൈയകം, വൈക്കോൽ; also aM. വൈക്കം വൈവാൻ, വെയ്യാം, വൈതാൽ Pay. to give.

വൈകത്തനൻ S. (വി—). Son of the sun. വൈകത്തനാലയം KR.=യമലോകം.

വൈകല്യം vaiyalyam S. (വി—). Deficiency, imperfection. ഊണിന്ന വൈ. ഏതുമേ ആക്കോല്ല CG. finish the meal. വൈ. വരാത പട Bhr. വിവാഹിച്ചു കൺവൈ. വരുത്തി KU. (opp. കൺത്തികവു). അംഗവൈ. വന്നു KR. was maimed. കല്പനെക്ക വൈ. ക്രൂരതേ കണ്ടു TR. unimpaired (=കറവു).

വൈകായ്യം vaiyāryam S. (വി—). Change, esp. for the worse വൈ. ഉണ്ടതുകൊണ്ടു രണത്തിന്നു Bhr. മാരവൈ. കണ്ടു Bhr. വൈകായ്യ സഗ്ഗ്രഹണമാകുന്ന പ്രകൃതി Bhg.—God is വൈകായ്യരഹിതൻ unchangeable.

വൈകാശി T.=വൈശാഖം, The 2nd month.

വൈകുക vaiyuya T. M. C. Tu. 1. To delay, stay, halt during night വൈകുതിനി ഏതും Mud. വൈകിക്കുമെയതു; കാലം വൈകാതേ ചൊല്ലുക SG. കളി വൈ.=ഗർഭമാക. 2. to be late നേരം വൈകാൻ എന്തു സംഗതി why so late? — also impers. കണ്ടും ഇതു വൈകിയത് എനിക്കു Brhmd. ഭരതനെ കാണ്മാൻ എതുയും വൈകുന്നെനിക്കു KR. how I long to see B.! വൈകീട്ടു late, evening കാലത്തും വൈ. ം, വയ്ടീട്ട നടന്തുടാഞ്ഞു TR.

വൈകുന്നേരം, വൈനേരം evening; also വൈകുമ്പാട്ട So., വയ്യിമ്പാട്ട No. vu.

വൈകിക്ക 1. v. a. to detain വൈകിക്കേണ്ടാ Bhr. 2. V. freq. or intens. to delay അതു ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ഒട്ടുമേ വൈകിച്ചുകൂടാ Mud. വൈകിയാതേ Bhr.=വൈകാതേ; താമി തേക്കുന്നിടത്തിൽ വൈകിച്ചു TP.

വൈകുണ്ഠം vaiyuṇṭham S. Viṣṇu's paradise വൈ'ലോകത്ത കാട്ടിത്തരും ഗുരു Anj.—വൈകുണ്ഠൻ SiPu. Viṣṇu, (son of വികുണ്ഠ Bhgs.).

വൈകൃതം S.=വികൃതി Change, confusion തരുണജനങ്ങളെക്കണ്ടാൽ അവൾക്കൊരു വൈ' ആരംഭിച്ചു PT.

വൈകൃത്യം S. change for the worse ഘനവൈ. പൂണ്ടം ഭവനം KeiN. വൈ. കാട്ടുക=വികൃതി wickedness.

വൈക്കം vaikkam 1. (വൈകുക) Delay. V2. 2. (വൈ 4) what is laid down, deposit, alluvial ground N. pr. the island So. of Cochi, refuge of Malabar fugitives in 1788. വൈക്കത്തപ്പൻ തുണ Vednt. the God of Vaikkam. 3. aM. alms (Tdbh. ഭൈക്ഷം?) നിൻ കൈക്ക വൈ. വൈവാൻ Pay.

വൈക്ക, ചു V1.=വെയിക്ക to eat rice.

വൈക്കോൽ vai-kōl T. M. (Tu. bai). Straw വൈ'ലും തുണങ്ങളും പഞ്ഞിയും സംഭരിച്ചു PT. വൈ. ചങ്ങാടത്തിൽ കേറി TR. ശോഭിന്ന പുല്ലും നല്ല വൈ'ലും ഇട്ട രക്ഷിച്ചു Bhg. വൈ. കണ്ട a stack (jud.).

വൈഖാനസൻ S. (വി—).=വാനപ്രസ്ഥൻ.

വൈചിത്ര്യം S. (വി—). Surprisingness യുദ്ധ വൈ. Brhmd. (=വിശേഷതപം). വേലകൾ കൊണ്ടു തൻ വൈ. കാട്ടി CG. വൈ'വീര്യും Bhg. വൈ'വീര്യൻ Bhr. a most wonderful hero.

വൈച്ചൻ, — ച്ചിയൻ Tdbh. of വൈദ്യൻ. [a poem.

വൈജയന്തി S. (വി—). A banner, flag; N. pr.

വൈഡൂര്യം vaiḍūryam S. (also വിളൂരകം). A beryl.

വൈണികൻ S. (വീണ). 1. A lutist വൈ'ന്മാരുടെ വീണാവിനോദവും Nal. 2. Gandharva, SiPu.

വൈതരണി S. (വി). The river of hell, Acheron. ഘോരയായുള്ളൊരു വൈ. നദി KR. ഘോരവൈ. യിൽ ആകും Bhg 5. a hell.—fig. ആ വൈ. യിൽ Arb. in this awful predicament. ബഹുവൈ. ആയി immense trouble or danger.

വൈതരൂപ്യം Bhr.=വീതരൂപത്വം Loss of [beauty.

വൈതാണ്ഡം in വൈ'യൂഥം CG. (see വേതാണ്ഡം under വേഴ) An elephant herd.

വൈതാനം S. (വി—). Referring to the divided

fires, a sacrifice വൈ'കർമ്മത്തിൽ കൈ തുടങ്ങീ ടുവിൻ CG.

വൈതാളികൻ S. (വി + താള). A royal bard ഭൂപതി വീഴ്ങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിപ്പാൻ വൈ. Mud. വൈ'ന്മാരുടെ ഘോഷം Nal. = പാടി ഉണർത്തുക.

വൈത്ത് Ar. va'ż. A sermon, exhortation in the mosk വൈ. ചൊല്ലുക, ഓത്തും വൈത്തും Mpl.

വൈത്യൻ (loc.) = വൈദ്യൻ, വേലൻ.

വൈദഗ്ദ്ധ്യം S. (വി —). Cleverness, chiefly വാക്കിന്നു വൈ. Bhr. eloquence. അതു ചൊല്ലുവാൻ വൈ. ഇല്ല എൻ നാവിന്നു CG.

വൈദനാസ്തിക്യൻ S. (വേദ —). An infidel, atheist, Bhr 1.

വൈദർഭി S. (വി —). Damayanti, Nal.

വൈദികം S. Relating to the Vēdas; scriptural വൈ'ന്മാരെ വരുത്തി TR. Doctors of law, also = വേലിയൻ, a Brahman who has ഓത്തു.

വൈദ്യാഭ്യം S. (വിദ്വാംസ്) Science; വൈ. കലർന്നീ Bhr. learned.

വൈദേഹി S. (വി —). Sīta, KR.

വൈദ്യം vaidyam S. (വേദ). 1. Relating to the Vēdas വൈദ്യസ്തോത്രം Brhmd. 2. medical science വൈ. ശാസ്ത്രവും Nal. 3. med. treatment & means വൈ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു ശമിക്കില്ല SiPu. അതിന്നു ചില വൈ'ങ്ങൾ ചെയ്യുവേണം VetC. നാട്ടുവൈ. ചെയ്യിച്ചു TR. ഒന്നിന്നൊന്നായിട്ടു വൈ. ചെയ്യാൽ VyM. to doctor without discretion. വൈ. സൂക്ഷിച്ചു ചെയ്യിൽ Nid. by careful treatment. — met. രോഗിക്കു കഷായാദി വൈ'ങ്ങൾ കലിച്ചുപോലേ വേദം സംസാരാമയ വൈ'മായി കല്പിച്ചു Bhg 11. വാക്കുകൊണ്ടുള്ള വൈ. ചെയ്തു KR. അവനിൽ മാനസം പൂകിപ്പാൻ വൈ. തുടങ്ങിനാർ വാക്കുകൊണ്ടു CG.

വൈദ്യക്കാരൻ a doctor, വൈ. സായ്ത് TR.

വൈദ്യചിന്താമണി N. p. a med. treatise.

വൈദ്യനാഥൻ a form of Siva.

വൈദ്യൻ, hon. — ർ, pl. വൈദ്യകൾ വന്നാർ Bhr. physicians നടന്നു കെട്ട വൈ. ഇല്ല, വൈ. കാട്ടിൽ കയറിയ പോലേ prov.

വൈദ്യശാസ്ത്രം the science of medicine.

വൈദ്യുതം S. (വി —), Like lightning. വൈദ്യുതനിൽനിന്നെഴുന്നതു കാണായി വൈദ്യുതകാന്തി CG. the soul of the dying king.

വൈധവ്യം S. (വിധ്), Widowhood അന്നജ്ജുനത്തിന്നു വൈ. വന്നു TR. KR. — വൈ'പുത്രൻ Sankara-āchārya. വൈധവ്യക്കുണ്ടായി പിള്ള SiPu. (= വിധവ —).

വൈധാത്രൻ S. (വിധാതാ) Brahma's son, Sanatkumāra, Bhg.

വൈധൃതം S. (part. വി — held, restrained). A Yōga; sun and moon standing in the same āyana and like declension; an inauspicious season, one of the നവഭോഷം astr. ചോതിയിലായിതോ വൈ. താൻ CG.

വൈധൃതി id., വൈധൃതിയോഗം; some call a comet വൈധൃതി.

വൈധേയൻ S. (വി —). A fool.

വൈനതേയൻ S. (വിനത N. pr.) Garuḍa, വൈ'ശതികളതിഭീതേ KR. വൈ'മയങ്ങളായി പള്ളിയമ്പേ RC. [നാത്തൂ.

വൈനാത്തൻ m., — ത്തി f. Telly., see മൈ

വൈപരീത്യം S. (വി —). Contrariety. ദൈവവൈ. Nal. evil destiny.

വൈപ്പാടി T. (വൈ 4.) = വെപ്പാട്ടി A concubine.

വൈഭവം S. (വി —). Grandeur, superior power. കർമ്മവൈ. കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു SiPu. uncontrolled influence of sin. തെളിഞ്ഞീടുവാൻ വൈ. എങ്ങനേ മർത്യ സംഭവിക്കും; അജ്ഞാനവൈഭവാൽ Nal. ചൊലുവാൻ ഈ നാവിന്നു വൈ. വന്നുകൂടാ CG. തപോവൈ. കണ്ടു VetC. കേട്ടു വന്നില്ല മന്ത്രികൾ വൈ'ത്താൽ Mud. (= സാമർത്ഥ്യം).

വൈഭോഗം S. (വി). Wealth, happiness Vi.

വൈമാനികം S. Relating to വിമാനം Bhg.

വൈമുഖ്യം S. (വി —). Dislike ഒന്നിന്നുമേ വൈ. ഇല്ല Bhr. എതുവൈ. അസത്തിങ്കൽ KeiN. യുദ്ധവൈ. വന്നില്ല KR. had not enough of war.

വൈയകം vaiyaṟam T. aM. (വൈ 4.). The world, earth വയ്യകത്താരും തിരിപ്പോരില്ല Anj. — വയ്യം T. aM. id., വയ്യം ഏഴിലും ഇരിട്ടകറും RC. (the sun).

വൈയവൻ vaiyavaṅ (T. വെയ്യവൻ, see

വെയ്യോൻ fr. വൈ). The sun വൈ'ർ അനേകം കോടി ക്രുടിനയു പോലേ ഒളിപെറു; വയ്യവായ നമഃ RC. [പിപ്പിയു RC.

വൈയോൻ id., വൈ. മറന്തളവു, വഃയ്യാൻ ത

വൈയങ്കതകു B. & വൈയങ്കുത B. Palg. (also പയ്യ —) Flacourtia sapida. (a tree).

വൈയാകരണൻ S. (വ്യാക —). A grammarian Nal., നല്ല വയ്യാക. AR. a good scholar who has no അവശബ്ദം in his words.

വൈയാറു vaiyāṟu, (T. വൈക) N. pr. River of Madhura, വൈയാറിങ്കര KU.

വൈയാസികം S. Coming from Vyāsa വൈ' മതം വേലാന്തം Nal. വയ്യാചികം എന്നും അസ്യം RC.

വൈരം vairam S. (വീര). 1. Prowess. 2. enmity, hatred വൈരമുള്ളവനെക്കൊണ്ടു ക്ഷൌരംചെയ്യിക്ക prov. എനിക്കില്ല നിന്നോടു വൈ. RS. അവനോടു വൈരങ്ങൾ തീർപ്പാൻ ശക്തിയില്ല KR. പൂർവ്വവൈ. ഓർത്തു Brhmd. seeking revenge. 3. alarm, cry as of combatants വെടിയും വൈരവും കേട്ടു MR. വൈ. കൊട്ടുക to cry aloud as women, children. 4. Tdbh. of വജ്രം a diamond വൈരമാണിക്യരത്നങ്ങൾ Pay. വൈരക്കാതില MR. വൈരക്കല്ലു, — പ്പൊടി a gem. വൈരത്തൂശി = വജ്രസൂചി. 5. the hard part of timber = കാതൽ V1.

വൈരക്കള്ളി B. (4. 5) a species of Euphorbia.

വൈരച്ചാണ (4) a stone to polish gems.

വൈരനിര്യ്യാതന (2) retaliation, so വൈരപ്രതികാരം ശുദ്ധിക്കും PT.

വൈരപ്പൂൾ No. the wedge to tighten a door- or window-post into a lintel's or sill's വൈരത്തുള (mortise-lock).

വൈരമിന്നി (4) an ear- or neck-ornament.

വൈരശുദ്ധി V1. vengeance.

വൈരി S. 1. an enemy, foe. — വൈരിക്കുൻ Superl. PT. a deadly foe. 2. vice, see ക്രൂഡ.— വൈരിജാതൻ, (vu. വൈരിയങ്ങൻ) a Paradēvata.

വൈരുക്കി V1. The steel of a musket-pan (?).

വൈരസ്യം S. (വി). Dislike, disgust വൈ. കലന്ന പരുക്കവാക്കു Bhr. മാരമാൽ പൂണ്ടുള്ള വൈ. പോക്കുവാൻ CG. വൈരിയായുള്ളവൻ വീരനല്ലായ്കിലും വൈ. ആകുമേ പാക്കുന്നോരും CG.

വൈരാഗ്യം vairāgyam S. (വി —). 1. Want of affection ഒത്തതു ചൊന്നവനോടു വൈ. Sah. വൈ. ഉൾക്കൊണ്ടരെച്ചു Nal. despondency. 2. freedom from worldly attachments, self-renunciation വൈ. മുതലായ ശാന്തവൃത്തി KeiN. (belongs to സത്പ്രഹണം). മൂന്നുണ്ടു വൈ. (a., മന്ദവൈ.= കഡുംബത്തിൽ വെറുപ്പു. b., തീവ്രം = ധനം വേണ്ടാ. c., തീവ്രതരം = കർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ മിത്ഥ്യ) KeiN. 3. blind zeal.

abstr. N. വൈരാഗ്യതാ id., ശോകവിഷാദിന്ന വൈ. വന്നില്ല Bhg.

വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം N. pr. a poem on self-renunciation VCh.; another വൈരാഗ്യശതകം.

വൈരാഗി vu. a "Byraghee," ascetic.

വൈരാജൻ S. derived from വിരാൾ, f. i. നീ (Rāma) വൈരാജനാമവനായി ചമഞ്ഞു AR.

വൈരി (see വൈരം). S. A foe.

വൈരുദ്ധ്യം S. (വി —). Opposition ഒന്നിലും വൈ. ഉണ്ടാകുമോ Bhg. — ശാസ്ത്രവൈരുദ്ധ്യം പോയി KeiN. conflicting statements of science.

വൈരൂപ്യം S.(വി—). Deformity പാപങ്കൾ അനുഭവിക്കും ഭാവവൈ. കണ്ടാൽ SiPu.; disguise എന്തുവാൻ കാന്തനു വൈ'കാരണം Nal. വൈരൂപ്യശാലി Nal. ugly.

വൈരോചനി S. (വി —). 1. Bāli ഭൂമിനാശത്തെ ചെയ്യുവാൻ ഭാവിച്ച വൈ. KR. 2. the son of the sun, Brhmd.

വൈൽ = വയൽ, f.i. സന്താപവൈലിലങ്ങായൻ CG.

വൈവർണ്യം S. (വി —). Change of color വൈ. പൂണ്ടുനിന്നു VetC. ഭാവവൈ. പൂണ്ടു AR. in visible consternation.

വൈവശ്യം S.=വിവശത, f.i. വൈ. എന്തിനു PT. why so perplexed? ധ്യാനവൈ. V2. ecstasy.

വൈവസ്വതൻ S. വിവസ്വാൻ പുത്രൻ വൈ'നാം മനു Bhg 8. the Manu of the present മന്വന്തരം.

വൈവാഹം S.(വി —). Referring to marriage

വൈ'കർമ്മം വ്യ വിധം Bhr. വൈ'ചിന്ത താത നു വളർന്ന പുത്രന്മാർ നിമിത്തമായി KR.

വൈശദ്യം S. (വി). Purity; plainness വൈ' മോടും . . . കേൾപിക്ക Bhr.; generosity V1.

വൈശാഖം S. (വി—). The 2nd month, ഇടപം.

വൈശിഷ്ട്യം S. (വി), vu. — ഷ്യം Distinction, pre-eminence ജന്തുക്കളിൽ വെച്ചു മാനുഷന്മാർക്കു ചെററു വൈ. എന്തു Bhg. ആവോളം വൈ. ഉള്ള ഭവാൻ Mud. excellency; distinguished manners V1.

വൈശേഷികൻ S. (വി). An adherent of Kaṇāda's system of logic.

വൈശ്യൻ Vaiśyaṅ S. (വിശ്). Belonging to the third caste (merchants, agriculturers, cowherds) KN.

വൈശ്യബ്രാഹ്മണർ trading Brahmans.

വൈശ്രവണൻ S. (വി). Kuvēra = Plutus. വൈ'ന്റെ ദ്രവ്യം പോലേ prov. useless hoard of treasure.

വൈശ്വാനരൻ S. (വിശ്വ). Common to all men, Agni, sun, etc.; also നിരൃതി (കേൾക്ക വൈ'ര Sk.).

വൈഷമ്യം S. (വി—). 1. Unevenness, rugged വൈ'സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു Nal. 2. difficulty, danger വൈ. കൂടാതേ easily. കണ്ണിന്റെ ദണ്ഡം വൈ'മായി പോയി TR. aggravated. വൈ. കേൾപിച്ചു PP. pleaded his distress. വൈ. ഇല്ലിവിടേ VetC. no danger. 3. (hon.) death; അവൾക്കൊരു വൈ. നല്കി വിട്ടു PT. punishment (judges to an adultress).

denV. വൈഷമിക്ക, (—മ്മിക്ക B.) 1. to become dangerous. ദീനം വൈ'ച്ചു പോയി No. hon. = he died. 2. B. to die.

വൈഷയികൻ S. (വി—). A sensualist.

വൈഷ്ണവം S. The sect of Viṣṇuites വേദ്യ മല്ല മമ വൈഷ്ണവമാർഗ്ഗം VilvP.; a Viṣṇu temple (18 in Kēr.) KU.

വൈഷ്ണവൻ (loc.) also = പിഷാരോടി.

വൈസാരിണം S. (വി). A fish, whose shape Viṣṇu assumed. Matsy.

വൈസ്കരിക്ക Nasr. = ബഹിഷ്കരിക്ക, To excommunicate.

വൈഹാസികൻ S. (വി). A comic actor.

വോഢാ vōḍhā S. (L. vector) = വഹിക്കുന്നവൻ.

വൌസ്സ് vaus No. Prosperity, luck, a happy character (= ശ്രീത്വം, നല്ല സ്വഭാവം; Ar. bauš or P. bakht?).

വ്യ— from S. വി before vowels.

വ്യക്തം vyaktam S. Clear, evident ആലസ്യം ദിനേദിനേ മുഖത്തിൽ വ്യക്തമായി ഭവിച്ചു Nal. (in pregnancy). വ്യക്തമാക്കാണായ്വന്നു AR. plainly. വ്യ'മായി തെളിയും MR. distinctly proved. വ്യക്തീഭൂതം become manifest.

വ്യക്തത distinctness, manifestation.

വ്യക്തി 1. distinctness, as in pronunciation അക്ഷരവ്യ. opp. വ്യ. വിഹീനാലാപം Bhr. (of Sūdras). 2. individuality. ശക്തിയോടനുദിനം യുക്തനാം ശിവൻ തന്റെ വ്യ. വിചാരിച്ചാൽ വ്യക്തമാക്കാണായ്വരും Bhr 1.

വ്യക്ഷരം S. Mistake in writing V1.

വ്യഗ്രം S. 1. Distracted (opp. ഏകാഗ്ര). 2. totally occupied with. 3. bewildered, agitated വ്യഗ്രയായി fem. കാര്യവിഘ്നം ചെയ്യുവങ്കൽ വ്യഗ്രചിന്തക്രോധം Vednt. 4. perturbation, fear വ്യ'ങ്ങൾ ചൊല്ലുക Bhr. tell your griefs. വ്യ. എന്നിയേ PT. unconcerned (also nearly pleon.) — വ്യഗ്രപ്പെടുക = ആകുലപ്പെടുക.

വ്യഗ്രത 1. perplexity വ്യ. യോടും നിന്നു Bhg. വ്യ. എന്നിയേ Sk. resolutely. 2. zealous occupation.

denV. വ്യഗ്രിക്ക to be distracted വ്യ'ച്ചു പോയി UR. വ്യഗ്രിക്കയായ്ക്കേതും AR. fear nothing. വ്യ. വേണ്ട Bhr. don't despair.

വ്യംഗം S. (അംഗം). Mutilated, distorted. വ്യ'മാം ഇപ്പൊരുൾ Bhg. a wrong idea. — വ്യംഗൻ a cripple. [വ്യംഗവാക്യം.

വ്യംഗ്യം S. manifested, implied; sarcasm; also

വ്യജനം S. (വ്യജ = വീജ). A fan (see വിശരി) ദിവ്യവ്യ. വീചിനാൻ AR.

വ്യഞ്ജകം S. (opp. വ്യംഗ്യം). Manifesting, showing; external indication of feelings.

വ്യഞ്ജനം (characterizing) 1. a mark; esp. a consonant (gramm.). 2. paraphernalia. Tdbh. വെഞ്ചനാദി V1. = കട്ടക്കുട്ടി house-

hold stuff. 3. condiment = കറി, often അന്നം വ്യഞ്ജനയുക്തം VetC.

വ്യതികരം S. (അതി). Reciprocity; calamity.

വ്യതിക്രമം S. Inverted order, transgression. സ്ഥാനവ്യ. Mud. neglecting the distinction of rank, etc.

വ്യതിപാതം S. & വ്യതീ — A Yōga; sun & moon standing in opposite Āyanas & like declension; an inauspicious season, portent, VCh.

വ്യതിരേകം S. Difference, separateness, Bhg.

വ്യതീതം S. Past, dead; transgressed. (22).

വ്യത്യയം 1. inverted order തെറ്റരാശികവ്യ. = വ്യസ്തതെറ്റരാശികം Gan. 2. transgression വിധിച്ചതു വ്യ'മായനുഷ്ഠിക്ക AR. to obey evasively. 3. interchange വ്യ'മായി കൊടുത്തും വാങ്ങിയും Bhg.

വ്യത്യസ്തം S. Reversed. വ്യത്യസ്തവർണ്ണത്തുപേണ AR. by displacing the syllables, as മരാമരം for രാമരാമ. — (p. p. of അസ്).

വ്യത്യാസം 1. contrariety, inverted order. വ്യ. വന്ന പിണ്ഡങ്ങൾക്കു Brhmd. the cakes were interchanged. വ്യ'മായ്നടക്ക vu. to offend against the customs of society. 2. difference, വ്യ. പറക to speak differently. വാക്കു കൊടുത്തതിന്നു വ്യ. വരരുതു TR. the promise is not to be evaded. വ്യ. കാണിക്ക non-fulfilment, വ്യ. കാ'തേ don't disappoint. 3. alteration സ്നേഹത്തിന്നു വ്യ. വരാതേ TR. (vu. വിത്യാസം).

വ്യഥ vyatha S. (√വ്യഥ് to reel). Pain, smart, alarm: മനോവ്യഥ etc.

denV. വ്യഥിച്ചു വാപിട്ടു, ഊണും ഉറക്കും കൂടാതേ വ്യഥിച്ചിരിക്ക KR.

part. pass. വ്യഥിതം frightened, pained.

വ്യധം vyadham S. (√വ്യധ്). Perforating, piercing (വിദ്ധം part. pass.).

വ്യപദേശം S. (വി + അ —). A pretext. [sence.

വ്യപായം S. = അപായം HNK. Cessation, ab-

വ്യഭിചാരം S. Going astray; vicious course, adultery (ചെയ്യൽ).

denV. വ്യഭിചരിക്ക V1. to commit adultery.

വ്യഭിചാരി wanton, an adulterer; വ്യ'രിണി f.

വ്യയം S. Expenditure (opp. ആയം). ഇരിക്കുന്നവിത്തം വ്യ. ചെയ്യൽ SiPu. dissipated, squandered.

വ്യയക്കാരൻ, — ശീലൻ a spendthrift.

വ്യർത്ഥം S. Useless, vain. തിപ്പിൽ പറയുന്ന അവസ്ഥ ഏറ്റവും വ്യ. MR. groundless. വ്യർത്ഥകഥ a mere story. [Gan.

വ്യവകലിതം S. Subtraction (opp. സങ്കലിതം)

വ്യവധ S. A screen വ്യവധാഹീനം ഒന്നും ഓരാതേ KeiN.

വ്യവധാനം concealment.

വ്യവസായം S. Resolution, resoluteness വ്യ. ഉള്ളവനു പ്രവൃത്തിയേമില്ല Bhr. വ്യ. ചെയ്യു to make a strenuous effort. ചെക്കം നി വ്യ. ഉറപ്പിക്ക KR.

വ്യവസായി energetic.

വ്യവസ്ഥ S. (വി, അവ, സ്ഥാ). 1. Placing apart. 2. a statute, established custom ഓരോരോ വ്യ. കൾ വരുത്തേണം Mud. വ്യ. വരുത്തുക to order, establish KU. (vu. വേസ്ഥ). 3. constancy, വ്യ. യില്ലാത്ത changeable. ഈ അവസ്ഥയാൽ — എന്ന വ്യ. വന്ന MR. is established, proved.

വ്യവസ്ഥാപനം deciding, legislating.

വ്യവസ്ഥിതം (part. pass.) established, settled.

വ്യവസ്ഥിതി constancy, rule.

വ്യവഹരിക്ക S. 1. To litigate, dispute. 2. to argue, plead. അർത്ഥത്തെ വ്യ'ച്ചു കാട്ടുന്നു AdwS. expounds.

വ്യവഹാരം S. 1. Dealings, procedure, transaction. മന്നിടവ്യ. ഒക്കയും ഉപേക്ഷിച്ചു SiPu. all worldly doings. ലോകാനുഗ്രഹകരം ജ്ഞാനിനാം വ്യ. KeiN. their occupation, business. 2. practice, usage വ്യ'രാർത്ഥം നാനാവാച്യമായുള്ള Bhg. to comply with usage (one thing has many names). വ്യ'രാർത്ഥമായിട്ടു Gan. conventionally. 3. practice of courts, administering the law വ്യ'ത്തിൽ പ്രവൃത്തിച്ചീടും ധർമ്മത്തെ KR. 4. a law-suit (= അന്യായം), സിവിൽ വ്യ'രപ്പെടുക MR. to lodge a civil suit. വ്യ. പറക to litigate. മുതൽ കൊടുപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഏതാൻ വ്യ. പറവാൻ ഉണ്ടു TR. ചില്ലറ വ്യ'ങ്ങൾ small causes.

വ്യവഹാരക്കാരൻ a claimant, litigant.

വ്യവഹാരദർശനം a trial.

വ്യവഹാരപ്രിയൻ litigious.

വ്യവഹാരമാല a code of jurisprudence (a S. work with prose translation, & a shorter Mal. treatise in Slōkas) VyM.

വ്യവഹാരസഭ, — സ്ഥലം a court.

വ്യവഹാരസ്ഥനാകുന്ന രാജാവു VyM. the judge.

വ്യഷ്ടി S. Individuality, opp. സമഷ്ടി q. v.

വ്യസനം S. 1. Eagerness, passion; vice സ പൂവ്യ'ങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രമത്തനായി Mud. വീര വ്യ'ങ്ങൾ ഏഴും KR. രാജവ്യ. എട്ടും പതിനെട്ടും എന്നു പറയുന്നു KR. (മൃഗയചൂതു etc.). 2. distress, നമ്മുടെ വ്യ. തീർന്നു I shall feel relieved. അവർ കാണിച്ചതു വളരേ വ്യ. തന്നേ ആകുന്നു TR. most lamentable. എന്നു കല്പിച്ചതു വ്യ'മാകുന്നു MR. is grievous. ഞാൻ വളരേ വ്യ'മായിരിക്കുന്നു & എനിക്കു jud.

വ്യസനി unfortunate, wicked.

denV. വ്യസനിക്ക (=വ്യസനപ്പെടുക) to be grieved, distracted. ഏറ്റവും വ്യ'ച്ചു Arb. ഭാരിദ്ര്യം നിമിത്തം നന്നേ വ്യ'ച്ചു distressed.

വ്യസിക്ക (rare), വ്യസിച്ചു പാരമായവർ KR. were vexed.

part. pass. വ്യസ്തം 1. severed. 2. confounded.

വ്യസ്തത്രൈരാശികം Gan. the rule of three inverse, പെരുവാൾ ഏറുന്തോറും കുറയും ഫലമതിടേ അവിടേ വരും വ്യ. CS.

വ്യളീകം S. Grief; untrue.

വ്യാകരണം S. 1. Development. 2. grammar (explaining) = ശബ്ദശാസ്ത്രം. 3. a Brahmanical division; property granted to such (under 3 terms ഭാട്ടം പ്രാട്ടകരം വ്യാ. KU.)

വ്യാകരണക്കാരൻ = വൈയാകരണൻ.

denV. വ്യാകരിക്ക to recite verses; to mimic (loc.)

വ്യാകുലം S. 1. Quite full of. 2. bewildered; perplexity, anxiety. വ്യാ. ക്രൂടാതേ Bhg. unhesitatingly, gladly. — വ്യാകുലപ്പെടുക to be distressed.

വ്യാകൃതുള്ളവൻ in a S. dictionary = ശ്രോത്രിയൻ (prh. വ്യഗ്ര), see വ്യാക്രുൺ.

വ്യാകൃതി S. Change of form, distortion.

വ്യാകോചം S. Budded.

വ്യാക്ഷേപം S. Delay; contradiction V1.

വ്യാക്രുൺ B. Wish, desire, esp. of pregnant women, Trav. യാക്രുൺ, (see വ്യാകുല).

വ്യാഖ്യ S. Exposition. — വ്യാഖ്യാകാരി a commentator. — വ്യാഖ്യാതം (part.) expounded.

വ്യാഖ്യാനം a gloss, commentary ഭാഷാവ്യാ. etc.

denV. വ്യാഖ്യാനിക്ക to expound, comment on.

വ്യാഘാതം S. = വിഘ്നം An obstacle.

വ്യാഘ്രം S. A tiger; in Cpds. eminent പുരുഷവ്യാ. the best man.

വ്യാഘ്രചർമ്മം, — ാസനം a tiger's skin.

വ്യാഘ്രി a tigress വ്യാ. യേ പോലേ AR 2. (Keikēyi).

വ്യാജം S. (അഞ്ജ്). 1. Disguise, pretence. ധർമ്മവ്യാ. V2. hypocrisy. വ്യാജവാക്കുകൾ VetC. hypocritical. നാം വ്യാജമായി വിചാരിക്കേ ഇല്ല, വ്യാജമായി വിചാരിക്കുന്ന വഴിക്കു പലതും ഉണ്ടു TR. though I am much tempted to recur to dissimulation. ഭീതിയും വ്യാജേന പൂണ്ടു മണ്ടി Mud. feigning fear they fled. ഗ്രാമാന്തരവ്യാ. VetC. pretext of a journey. 2. fraud, deceit. വ്യാജങ്ങളായ അക്ഷങ്ങൾ VyM. false dice. ഉണ്ടതിൽ ഒരു വ്യാ. PT. a trick. ഈ കായ്ത്തിൽ എന്തെങ്കിലും വ്യാ. ഉണ്ടു MR. വ്യാജപുരുഷൻ CC. Kṛṣṇa. വ്യാ. പറക to lie. 3. wickedness, വ്യാജേന കൊല്ലും അരികളെ Bhr. by foul means. ജന്തുക്കളെ വ്യാജമാക്ഷയാ കൊന്നു Bhg. (love of sport?).

വ്യാജക്കാരൻ a deceiver, impostor, liar.

വ്യാജച്ചരക്കു contraband goods.

വ്യാജത്വം untruth, immorality മനോവ്യാ. ചേന്നു ഹീനജാതിത്വം Bhg.

വ്യാജനിദ്ര feigned sleep, വ്യാ. പൂണ്ടു Bhr.

വ്യാജനിന്ദ covered praise. (opp. വ്യാജസ്തുതി ironical commendation).

വ്യാജവേഷം disguise, വ്യാ. ത്യജിച്ചു Nal.

വ്യാജവൈരം feigned enmity.

വ്യാജ്യം a law-suit, quarrel പാമ്പിന്റെ വ്യാ. തീർപ്പു തരും TR.

വ്യാധൻ S. (വ്യധ്) Piercing; a hunter = വേടൻ, കാട്ടാളരാജാവു.

വ്യാധി 1. bodily pain (often with ആധി). 2. sickness, disease (kinds: പകരുന്ന; ആശ്രയകം 74). — ക്കാരൻ, — തൻ, — സ്ഥൻ sick. — വ്യാ. ഇളെച്ചവൻ Vi. convalescent. വ്യാ. ശാന്തി PP. cure.

വ്യാനൻ S. (വി + ആൻ). One of the 5 or 10 വായു med.

വ്യാപകം S. (see വ്യാപിക്ക). Pervading, comprising; വ്യാ'ൻ omnipresent.

വ്യാപത്തി S. (പദ്). Calamity — വ്യാപന്നം (part. pass.) killed. — വ്യാപാദനം killing.

വ്യാപരിക്ക S. 1. To be occupied with, transact, act. പെരുമാൾ വ്യാ'ച്ച അവസ്ഥകൾ KU. all his actions. അകത്തു പുക്കെങ്ങുമേ വ്യാ'ച്ചീടിനാൻ കണ്ണുകൊണ്ടു CG. inspected all. 2. to manage, cultivate, (vu. രാവരിക്ക). ഭൂഭാരം തന്നെയും വ്യാ'ച്ചീടിനാൽ CG. if he rule. താൻ തന്നേ വ്യാ'രുത KU. (without the Brahmans).

വ്യാപാരം 1. Occupation, business. ക്ഷുദ്ര വ്യാ. അരുതു VCh. (to a king). ലോകവ്യാ. secular work. കൃഷി—agriculture. ഉത്തരെ അയച്ചോരോ വ്യാ. അറിയേണംVCh. the doings of the enemy. 2. trade, commerce വ്യാപാരസാമാനങ്ങൾ കപ്പലിൽ കയറി TR. wares. വ്യാ. ചെയ്ക to trade. 3. action, gestures Vi.

വ്യാപാരമാഗ്രം Nal., see വട്ടം 4.

വ്യാപാരശകതൻ competent to act.

വ്യാപാരശീലൻ industrious, assiduous.

വ്യാപാരി 1. one occupied. 2. a trader, merchant, contractor (യാവാരി, രാവാരി 885.).

വ്യാപിക്ക vyābikka S. (ആപ്). 1. v. n. To pervade, spread നീളെ വ്യാപിച്ചെഴുന്ന ചന്ദ്രിക VetC. മറവരുതുകൻറെ നിലത്തിൽ വ്യാ'ച്ചിരിക്കുന്ന ശാഖാഗ്രങ്ങൾ VyM. 2. v. a. ആത്മാവു കാക്ഷുത്തിങ്കലേ അഗ്നിയെപ്പോലേ ദേഹത്തെ വ്യാ'ച്ചു വർത്തിക്കുന്നു AdwS. സൂര്യരശ്മികൾ ജഗത്തെല്ലാം വ്യാ'ച്ചു നിറയുന്നു, നാഡികൾ ദേഹം മുഴുക്കയും വ്യാ'ച്ചിരിക്കുന്നു VCh.

CV. പിത്തത്തെ ഞരമ്പുകളിൽ വ്യാപിപ്പിക്ക Nid.

part. pass. വ്യാപ്യം 1. pervaded സൂക്ഷ്മാവ്യാ., ജഗത്തു ദേവിയാൽ വ്യാ. DM. 2. pervading സർവ്വലോകവ്യാപ്യനായി Bhr.; Viṣṇu is വ്യാപകവ്യാപ്യൻ AR. all-pervading.

വ്യാപ്തി 1. pervading, permeation. മന്ദമാരുത വ്യാ. VetC. breezes spreading. വ്യാ. യിൽ ഉര ചെയ്തു Bhr. diffusely=പരപ്പിൽ. 2. obtaining anyhow, cunning, deceit. വ്യാ. യായ തെളിവു a false proof. ആ പുക്കവാറു വ്യാ. എന്നു ബോധിക്കും a counterfeit. വ്യാ. കർക്ക് ഇട ഉണ്ടു MR. for defraudation. (Vi. has വ്യാബുദ്ധി, Beschi വിയാപുത്തി for distracted mind (?).

വ്യാപൃതി = വ്യാപാരം: സപ്തകാലത്തിങ്കൽ വ്യാ. ചെയ്യാതു AdwS.

വ്യാമം S. A fathom, = മാറു.

വ്യാമോഹം S. Inordinate lust, also = ഭ്രമം.

വ്യായാമം S. Athletic exercise.

വ്യാവർത്തനം S. Turning away, encircling.

വ്യാവൃത്തം chosen, praised (part. pass.).

വ്യാവൃത്തി choice; exception.

വ്യാസം S. 1. Extension, diffusion. 2. the diameter = വിട്ടം, f. i. വ്യാ. കൊണ്ടു വൃത്തം വരുത്തുക Gan., വ്യാസാർദ്ധം the radius.

വ്യാസൻ arranger of Vēdas; N. pr. a sage വേദവ്യാസൻ Bhg.

വ്യാഹൃതം S. (part. pass.) Explained, spoken വ്യാ'ത്തേക്കാൾ ശ്രേയസ്സാകുന്നത്. അവ്യാ. Bhr. denV. വ്യാഹരിക്കുന്ന കുമാരിമാർ Nal. tell.

വ്യാഹാരം, വ്യാഹൃതി speech, word.

വ്യാളം S. 1. Malicious. 2. a beast of prey; a snake.

വ്യാളഗ്രാഹി one who handles snakes=കാവൻ.

വ്യാളഭൂഷണായുതി SiPu. Śiva; വ്യാളാഭിഭൂഷണസേവിതൻ Sah. Viṣṇu adored by Śiva.

വ്യാഴം vyāḻam T. M. (Tdbh. of prec.). 1. The planet Jupiter (ബൃഹസ്പതി) ചന്ദ്രനും സൂക്ഷ്മവ്യാഴവും മൂന്നും ഒരു രാശിയിൽ കൂടുന്നു കടക്കും Bhg. (at Kalki's incarnation). 2. a month of Jupiter = 1 year മീനവ്യാഴം etc. വ്യാഴകർക്കടകം or കർക്കടവ്യാ. KU. the year of the old Mahāmakha festival. കൊല്ലം ഫാനുആമതു is ചിങ്ങശ്ശനി, കന്നിവ്യാ. MR. (doc.). 3. Thursday = വ്യാഴാഴ്ച.

വ്യാഴവട്ടം a cycle of Jupiter, a space of 12 years. വ്യാ. അവധി മുറിച്ചു വരിച്ചു കൊൾ്ക, KU. to appoint for a term of 12 years.

വ്യൽകടം S. Very eminent. വ്യ'ബുദ്ധിമാൻ VetC. most clever.

വ്യവസ്ഥാനം S. 1. Desistance, completion of meditation. 2. obstruction.

വ്യൽപത്തി S. Etymology, critical knowledge of literature; (vu. വിൽപത്തി).

വ്യൽപന്നപദം a derivative. വ്യൽപന്നൻ learned (part. pass.)

വ്യൽപാദനം tracing the etymology.

വ്യൂതി S. Weaving.

വ്യൂഹം S. 1. Disjoining; disposition of an army

വ്യൂഹരചനസാമർത്ഥ്യം KR. ചടക—, പരപ—, മകരവ്യൂ. ചമെച്ചു, വജ്രമാം വ്യൂ. ചെയ്തു Bhr. 2. a totality = സമൂഹം. [knit.

വ്യൂഢം (വി, p. p. of വഹ്) arranged, well

വ്യോമം S. The sky വ്യോമത്തിൽനിന്നൊരു വാക്കു CG.; Loc. വ്യോമ്നി കൊള്ളിമീൻ വീണു Bhg. വ്യോമത്തിന്ന് അവനിക്കും ഉള്ളൊരന്തരം പോലേ Kei N.; God is വ്യോ. പോലേ അകത്തു പുറത്തുമായി സർവ്വത്രവ്യാപ്തമായി Bhg.

വ്യോമപ്രമാണൻ God, the all-pervading വ്യോ'നായധർമ്മേശൻ, വ്യോ'ണരൂപായ നമഃ SidD.

വ്യോമയാനം = വിമാനം V2.

I. വ്രജം vrajam S. (√ വജ്). 1. A hedge, hurdle, fold. 2. a flock വ്രജസ്ത്രീകൾ മടുപ്പു കളിഞ്ഞു നീ CG. (print).

II. വ്രജം S. (√ വ്രജ് to walk). A way.—വനവ്രജൻ roaming in a jungle.

വ്രജനം wandering.

വ്രജിനം (S. Ved. being in the stable) M. sin വ്ര. വളർത്തുന്നു; വ്ര. അകലേണം ChVr.

വ്രജ്യം roaming as a mendicant.

വ്രണം vraṇam S. (L. vulnus). A wound, ulcer = പുൺ, vu. വ്രണം.

വ്രണപ്പെടുക to be wounded; ബ്രാഹ്മണനെ വ്ര'ത്താതേ തള്ളിക്കളക VyM.

വ്രതം vrāṭam S. (√ വർ willed) Ved. law, duty 1. Voluntary act of penance or continence, self-imposed rule, vow ഉണ്ടെനിക്ക് ഒരു വ്ര. ഭംഗമില്ലതിന്നു മേ Nal. ശപിണിവ്ര. ടിക്കിച്ചാൽ Bhg. മൌനവ്ര. ധരിച്ചാൻ, കൈക്കൊണ്ടാൻ, ടിക്കിച്ചു Bhg. ബ്രഹ്മ ചര്യവ്ര. സ്ഥാപിപ്പാൻ. 2. confining oneself to (in Cpds.) പതിവ്രതൻ, പതിവ്രത a faithful husband, wife.

വ്രതയാത്ര V2. a pilgrimage.

വ്രതസ്ഥൻ undertaking & carrying out a vow അതിന്നു വ്ര. ആകേണം KR.

വ്രതഹാനി breaking a vow. വ്ര. യെ ചെയ്ത Nasr. seduced.

വ്രതാദികൾ chiefly fasting days, as ഏകാദശി വ്രതം etc. വ്ര'ളിൽ മുമ്പു വിപ്രനു തന്നേ ആകുന്നു Anach. (Br's fast the 1st day, Sūdras the next).

വ്രതാനുഷ്ഠാനാദികൾ വേണം VCh. austerities (to Brahmacāris).

വ്രതി engaged in a vow; also:

വ്രതികൻ (സുവ്ര'ന്മാരായ ഭൃത്യർ VCh.).

വ്രത്യം തുടങ്ങുക Bhg. = വ്രതം.

വ്രശ്ചനം S. (വ്രശ്ച് to hew). Felling, a saw.

വ്രാതം vrāṭam S. Assemblage മൃഗവ്രാ. CC. നാനാമൃഗവ്രാതലീല AR.

വ്രാത്യൻ S. an outcast, uninvested Brahman.

വ്രാൽ (loc.) = വരാൽ.

വ്രീഡ & വ്രീള vrīḍa S. Shame, modesty വ്രീളയും പൂണ്ടു പാരം Bhr. (Sakuntala).

വ്രീളനം id. വ്രീ. മമക്കുണ്ടാം RS. I am ashamed to tell. ലാളനവ്രീളനാദ്യേക്ഷ Brhmd.

വ്രീഹി vrīhi S. (വൃധ്?). Rice.

ശ

ŠA

ശ occurs originally only in S & other foreign words. In Tdbh. it is replaced by ച (ശാസ്ത്രം — ചാത്തൻ), or dropped altogether (ചാള & ആല fr. ശാല, ശ്രവണം — ാണം, ശ്രവിക്കു — അവിട്ടം, ശ്രേണി — ഏണി). Modern usage has introduced some ശ for ച (കല:ശൽ, പൃശ്നി etc., initial ശ in 1. ചെലവു vu. ശിലവു, ശരി, 2. തല ച്ചേരി — ശ്ശേരി), whilst in several words even സ is supplanted by ശ (ശരാശരി, ശിപ്പായി) mostly in consequence of the T. pronunciation of ച, as an impure s, serving for š & s.

ശം šam S. Happy, happiness (ശങ്കര etc.).

ശംസിക്ക šamsikka S. (L. censere). To praise, speak, vu. പ്രശംസിക്ക; അതു മാത്രം ശംസിയാ യ്ക ChVr. don't order. കംസനോടു ശംസിച്ചു നിന്നൊരു ദോഷി CG. talking. — part. pass. ശസ്യം & ശംസിതം.

ശംസ്യവടി Rh., see സംസ്യവടി.

ശകടം šayaḍam S. (ശക്ക or ശകൻ?) & ചകട, I. ചാട്ട 353. A cart. ശ. പൂട്ടി Bhg. ശ. നടക്കുമാറില്ലഹോ ജലം തന്നിൽ PT. — നെടിയ ശകടവീരരും (sic) Mud. (Scythyans?; see ശകൻ). ശകട So. T. (സക്രടം), see ച — 339. average.

ശകൻ šayaṅ S. 1. The Sacæ, Scythians സിന്ധു നിവാസികളായ ശകന്മാർ Mud. ശകയവനന്മാർ Bhr.; mod. Mussulmans from the North. 2. Sālivāhana, whose era ശകാബ്ദം begins A. D. 78.

ശകലം šayalam S. (ശക്കര?). 1. A piece, bit as of bread ഉടൽ ശ'വും ചെയ്തു Bhr. ശ'മായീടും KR. 2. scales, bark.

denV. ശകലിക്ക to cut in pieces ശ'ച്ചാൻ Bhr. ഇടിയൊലി ച'ക്കാ ചൊൽ RC. defeating. part. ശകലിതം mangled.

ശകലാത്തു Port. escarlata & ച'സ്സു, Europe cloth, esp. scarlet, but also ചുവന്ന, മഞ്ഞ, പച്ച, വെള്ളശ. (blanket); ചാരുവാം ശ'സ്സു നിരവേ വിരിച്ചു KR.

ശകാരം šayāram S. The letter ശ; hair about the privities. — M. abuse.

denV. ശകാരിക്ക to revile ശിപ്പായിനെ നന്നായി ശ'ച്ചു TR.

ശകുതം V1. scoff, jest.

ശകുനം šayunam S. 1. A bird. 2. an omen, augury, vu. ശവനം = നിമിത്തം, ലക്ഷണം (ദുശ്ശ —, പാപശ —; opp. ശുഭ —). ശ. നോക്ക, പാക്ക to consult omens. ശ. നന്നായാലും പുലരുമോളം കക്കരുതു prov. ശ. നടത്താം GnP. ശകുനപ്പിഴ a bad omen, ശ. കൾ കണ്ടു Bhr. ശകുനശാസ്ത്രം S. augury.

ശകുനി S. 1. a bird. 2. N.pr. an uncle of the Kaurawas; prov. = intriguant.

ശകുന്തം S. a bird. — ശകുന്തല N.pr. a queen, Bharata's mother, so called because ലാളിച്ചു ശകുന്തങ്ങൾ ഇവളെ പല കാലം Bhr.

ശകുലം šayulam S. A fish, (ശകലം 2.).

ശകൃൽ šayṛl S. Fæces, excrements.

ശക്തൻ šaktaṅ S. (p. p. of ശക്; G. kikys). Capable, able, strong യുദ്ധത്തിന്നു ശ'നല്ലാതെയായി Sk. ശാപാനുഗ്രഹശ. Bhr.

ശക്തി S. 1. Power, strength ജ്ഞാനങ്ങൾ ശ. കെട്ടുത്തതു ചെയ്യേണം SiPu. as much as possible; the 3 elements of a king's power പ്രഭു —, മന്ത്ര —, ഉത്സാഹശ. V1. 2. a dart = വേൽ, f.i. എറിഞ്ഞശ. ജ്വലിച്ചു വരുന്ന KR. സൂര്യമണ്ഡലത്തിൻറെ ശ. Bhg. ശ. വലിച്ചെറിഞ്ഞു Sk. ശ. പറിക്ക, തറെക്ക AR. 3. the active power of a deity personified as his wife, esp. Siva's Bhagavati.

ശക്തിധരൻ S. (2) Subrahmanya Sk., വേലൻ

ശക്തിപൂജ S. (3) the Sacti worship, esp. by the secret fraternity of ശാക്തേയന്മാർ. Brahmans offer milk, Kshatriyas ghee, Vaiśyas honey, Sūdras spirits. They have a technical language of their own,

calling a man യോഗി, a woman യോഗിനി, meat ശുദ്ധി, spirits വസ്തു etc.

ശക്തിമാൻ S. (1) powerful, able.

ശക്യം S. 1. possible, practicable ശ. അല്ലാതുള്ള കാര്യം പ്രയത്നം ശ. ആക്കിട്ടുവാൻ PT. 2. ability ശ'വും വേണം VCh. = ശക്തത.

ശക്രൻ S. Indra. ശക്രധനസ്സ് the rainbow, vu. ച —.

ശങ്ക śaṅga S. 1. Doubt, uncertainty ശങ്കകൾ അകലുവാൻ പറഞ്ഞു Bhg. fear, (ശങ്കാവിഹീനംPT.), jealousy. 2. modesty, respect. Cpds. ഉൾ —, മന —, മെയി —; ശ. ജനിപ്പിക്ക fig. to put to shame, excel.

ശങ്കകേട്ട 1. fearlessness. 2. disrespect, dishonor V1. [ness.

ശങ്കാഭാവം reverence; reserve, coyness, shy-

ശങ്കാരഹിതം S. fearlessly ശ. പുറപ്പെട്ടാൻ AR.

ശങ്കാശീലൻ S. retired, apprehensive V2.

denV. ശങ്കിക്ക 1. to suspect ഒരു തറവാട്ടിൽ ദോഷം ശ'ച്ചു KU. ചാരിത്രലക്ഷണം ശ. KR. 2. to be bashful ശ'ച്ചു പറക, opp. ശ'യാതെ freely, boldly. 3. to respect, honor അവനെ ശ'ച്ചടങ്ങി. [ed.

part. pass. ശങ്കിതനായി നിന്നു CG. shy, alarm-

ശങ്കരൻ śaṅgaraṅ S. (ശം). 1. Causing happiness. Siva. — ശങ്കരാചാര്യർ KU. the restorer of Sivaism & lawgiver of Kēraḷa. 2. N. pr. കുഞ്ഞിയങ്കരൻ TP.

ശങ്കു śaṅgu S. A stake, pale, trunk അതു എനിക്കു മനസ്സു വായി തീർന്നു sticking fast = ശല്യം.

ശങ്കുല H. sangsi (?) or fr. ശംഖു; Pincers to cut botelnut.

ശംഖം śaṅkham S. 1. A chank, conch, Voluta of different kinds വലമ്പിരി —, ഇടമ്പിരിശ. used as vessels for libations, & for blowing as a horn ഊതുശ. etc. 2. coll. C., No. = ടങ്കം 1. a screw-chisel to bore holes in granite. 3. the temple-bone തലശ'ങ്ങൾ കത്തീട്ടും Nid. ശംഖലോഹത്തിയാൽ ഒന്നു കുത്തിനാൻ KR. 4. a large number, 1,000 Millions CS. ആയിരം കോടിയായതു ശ. പോൽ KR. — മഹാശ. = 100,000 ശ. (മാശ. = 10,000 Millions CS.). ആയിരം ശ'ങ്ങൾ AR.

ശംഖചക്രം a wheel & conch stamped on bodies as signs of Viṣṇu. [conch.

ശംഖധ്വനി, — നാദം S. the sound of the

ശംഖപുഷ്പം & ചങ്കപ്പ — Clitoria Ternatea with blue shell-like flowers, ശംഖപ്പ'ത്തിലേ വേർ GP 62. 77. വെളുത്തശ. Tantr.

ശംഖമുദ്ര the seal of some high Brahmans in lieu of signature.

ശംഖു (& ചങ്ക 340) = ശംഖം, f. i. ശംഖൂതുക, ശ. ധ്വനി UR. പൊൻശംഖിൽനിന്നു ജന്മനീർ when the king has to give it പൊന്മയമായ ശംഖു CG.

ശങ്കുംകപ്പി a Volkameria or = ശംഖപുഷ്പം.

ശംഖുതിരി & ശ. പിരി the winding in shells & in a screw, hence ശങ്കീരി V1. a screw, spindle; No. Er. Palg. (vu. ചങ്കീരി) a screw-cover of ഉറുക്കു, ഏലസ്സു etc., the windings of a ball of thread etc.

ശംഖുമുദ്ര Viṣṇu's trident used as a seal or stamp by the Cochin Sarkār.

ശംഖുവിളി blowing the conch.

ശചി śaji S. The wife of Indra (ശക്ര), who is ശചീപതി, ഇന്ദ്രശച്യാദികൾ the Gods.

ശഠൻ śaṭhaṅ S. (= ശത്രു?). Refractory, perverse, obstinate; a rogue, fool ശഠന്മാരോടു ശാഠ്യം വേണം prov.

ശഠത S. unruly disposition, opposition, mutinous manner, നികിതി എടുക്കേണ്ടതിന്നു പിന്നേയും ശ. ഉണ്ടായ്തുരും, ഓരോരോ വേണ്ടാത ശ. കൾ പിടിച്ചു നില്ക്കുന്ന, ശ. കൾ ഭാവിക്കരുതു TR. ശ. യും ശാഠ്യവും പറഞ്ഞു TR.

denV. ശഠിക്ക to behave haughtily, resist, ശണ്ഠിക്ക.

ശഠോക്തി S. a taunt ഇത്തരം ശ. കൾ KR.

ശണം śaṇam S. (& ച — 343.). Hemp, Cannabis & Crotolaria juncea. ശണസൂത്രം twine.

ശണ്ഠ śaṇṭha (ശഠ or C. ശണ = ചിണം). Quarrel. ശ. കൂട്ടുക; എന്നെ വന്ന ശണ്ഠകൾ ഇട്ട Bhg. fought. — തമ്മിൽ ശണ്ഠിച്ചിരിവരും രാജധാനിയിൽ എത്തി PT. disputing.

ശണ്ടി, see ചണ്ടി 3, 343.

ശതം *śaḍam* S. (L. centum). Hundred ശതപ യോജന Brhmd. = 200. സുതശതർ മരിക്കും ChVr. അതിൽ ശതഗുണം നന്ന SiPu. 100 times better. [ശൈതശ. AdwS.

ശതകം S. a collection of 100 (stanzas) as അ

ശതകപ്പ & ശതപുഷ്പ = ചതകപ്പ (343; തീപ്പുണ്ണ 461.) anise. [bolt.

ശതകോടി S. (1,000 millions). Indra's thunder-

ശതക്രതു, ശതമഖൻ, ശതമന്യു S. Indra.

ശതഘ്നി S. a weapon, rocket ശ. യന്ത്രതന്ത്രശത ങ്ങൾ പലതരം Bhr. [Bhr.

ശതദ്രു S. the Sutledge നദുകൈവഴിയായ നദി

ശതധാ S. in a hundred ways.

ശതപത്രം S. a lotus.

ശതഭിക്ഷക S. = ചതയം 343.

ശതമുഖരാമായണം = സീതാവിജയം (a poem).

ശതമൂലി S. = ശതാവരി.

ശതാംശം S. a chariot, = തേർ KR.

ശതാധിപൻ S. a centurion, captain.

ശതാവരി Asparagus racemosa, or Scorzonera? ശ. കിഴങ്ങ GP 60., — കരുന്ന 65.

ശത്രു *śatru* (ശദ്; G. kotos). An enemy, foe ശ. നാട്ടിന്ന നീങ്ങിയാൽ TR. — 7 chief enemies of the soul കോപകാമലോഭമത്സരകാപ്പണ്യലോ ഭമോഹാദി ശത്രുക്കൾ AR.

ശത്രുക്കാർ enemies, ശ'രുടെ വാക്ക MR.

ശത്രുത S. enmity ശ. യോട്ടം കൊന്ന Brhmd. ശ. ാമദ്ധ്യേ വന്നാൽ സന്ധി ചെയ്യാം KR. — ശത്രുത്വം S. id.

ശത്രുഭോഷം S injuring chiefly by charms.

ശത്രുഭയം S. danger from enemies. ശ. നിനക്കി ല്ല Nal. you have nothing to fear from en.

ശനി *śani* S. (ശനൈഃ fr. ശദ്). 1. Saturn, considered an unlucky planet (= തമസ്സു) & identified with അയ്യപ്പൻ or കരിയാത്തൻ. 2. a month of Saturn equal to 30 months of the earth. ഏഴരശ്ശ. a dangerous time in astrol. കൊല്ലം ഛഠനു ചിങ്ങശ്ശനി MR. Saturn being in Leo. കാട്ടുകാലിക്കുള്ളോ (al. കാട്ടുകോഴിക്കു) ശനിയും സങ്ക്രാന്തിയും prov.

ശനിദശ, ശനിപ്പിഴ inauspicious season thro' Saturn's influence സേതുവിങ്കൽ പോയാലും ശനിപ്പിഴ വിടാതു prov.

ശനിപ്രദോഷമാഹാത്മ്യം N. pr. a treatise on the Saturday fasting, SiPu.

ശനിബാധ = ശനിപ്പിഴ.

ശനിയൻ = തമോഗുണൻ, ആകാത്തവൻ.

ശനിയാഴ്ച Saturday, ശനിവാരം.

ശനിവലി cramps, convulsions (fr. സന്നി).

ശനൈഃ S. slowly. — ശനൈശ്ചരൻ = ശനി.

ശപഥം *śabatham* S. (ശപ്). 1. Imprecation. 2. an oath ജാതിയോഗ്യമായുള്ള ശ'ങ്ങളെക്കൊ ണ്ടു സാക്ഷികളെ ശപിച്ചു പരമാത്മത്തിനെ ചോദിക്കേണം VyM. വിജയനുടെ ശപഥമൊ ഴി ഒക്ക CrArj. ശ. ചെയ്ക to swear. 3. a wager ശ. ഇടുക.

ശപനം S. swearing, cursing.

ശപിക്ക S. 1. to curse അവനെ ശ'ച്ചു Bhg. 2. to adjure (ശപഥം 2.).

CV. അശസ്യേന നീ ശപിപ്പിച്ചതു hadst him cursed by A —, HNK.

ശപ്പൻ, ശപ്പട്ട, see ചപ്പൻ 346, കയ്യൻ 2, 296.

ശഫം *śapham* S. A hoof.

ശഫായത്തു Ar. *shafā'at*, Intercession. നബി യിന്റെ ശ'ത്തിൽ കൂടാൻ to trust in Muhammed.

ശബരൻ *śabaran* S. A savage, mountaineer-tribe ശ'ന്മാർ = കാട്ടാളർ Bhr., so ശബരേശ രന്മാർ Mud., see ശവരൻ.

ശബളം *śabalam* S. Variegated ശബളതരമായ മാല Mud. മലകരിശബളമലിനം Nal. (ശ്ലേഷം ശബളയും SiPu., see ചവളം). In VyM. ധനം is three-fold ശുക്ലം, കൃഷ്ണം, ശബളം.

ശബ്ദം *śabdam* S. (ശപ് + ദ). 1. Sound, the വിഷയം of the ear; of 12 kinds ശാന്തം, ഘോ രം, മൂഢം (ദ്വഢം?) സംഘർഷം, ഭേന്താരം (ധൈ വതം a, പഞ്ചമം b, h, നിഷാദം c, ഋഷഭം d, ഗാന്ധാരം e, ഷഡ്ജം f, മദ്ധ്യമം g, the 7 musical notes). ശ. പിഴെക്ക, ഒക്കാതെ out of tune. ശ. തിരിക്ക to pronounce distinctly. ശ. ഇടുക to make a noise. — ചെത്തപ്പെടുക Tdbh. to be sounded. 2. a word, gramm. ശ'ത്തിൽ ചേ ർന്നുള്ള അർത്ഥത്തെ കാണുമായി ശാബ്ദികൻ ഓ

ത്തു നില്ലുമ്പോലെ CG. ബ്രഹ്മോഹം എന്നുള്ള ശ'ബ്ദം ശബ്ദമാത്രമേ Bhg.

ശബ്ദശ്രവണം S. believing through hearing.

ശബ്ദശാസ്ത്രം S. (2) grammar ശ. പഠിച്ചിരിക്കുന്ന ശബ്ദം ഒന്നും പിഴെച്ചില്ല ചൊല്ലുമ്പോൾ KR.

ശബ്ദാർത്ഥം S. (2) meaning of a word.

ശബ്ദിക്ക S. to sound, call, speak ജാതിസ്വഭാവമാം ശബ്ദത്തെ ശ'ച്ചാർ KR.

CV. f.i. ചമ്മട്ടിയെ ശബ്ദിപ്പിച്ചു cracked the whip.

ശമം śamam S. (ശമ് to cease). 1. Relief, rest. 2. quiet of mind = അന്തഃകരണനിരോധം KeiN. = ബുദ്ധി തന്നടക്കം Bhg 11. (or കാമാദികൾ നശിക്ക). — ശമപ്രധാനൻ element V1.

ശമ... S. Yama = അന്തകൻ; hence ശമനപുരത്തിന്നായക്ക Cr Arj. to kill.

...നം S. 1. cessation. 2. relieving തിരോക്ഷവെള്ളം Nid. 3. relief തലനോവിനിതോ Mud. അന്നന്നേ ശ. വരുവാനുള്ള മരുന്നു a. ...ഓർ sedative in incurable disease. വ്യാധി മെല്ലേ ശ. Anj. = ശമിക്കും.

ശമനി S. the night.

ശമലം S. impurity; = കശ്മലം.

ശമാദിഷട്കം S. six virtues ശമം, ദമം, ഉപരതി, തിതിക്ഷ, സമാധാനം, ശ്രദ്ധ KeiN.

ശമിക്ക S. 1. to cease, grow calm കാറുശമിച്ചു Nal. 2. to be alleviated, mitigated, രാജ്യത്തിങ്കലേ ഉപദ്രവം ശമിപ്പാൻ TR. 3. to keep quiet എന്ന് കാത്തു ശമിക്കുന്നേൻ Bhr. = അടങ്ങുക.

part. ശമിതം appeased, Bhr. & ശാന്ത.

CV. ശമിപ്പിക്ക 1. to extinguish പാപം ശ. SiPu. to forgive. 2. to appease, assuage ക്ഷുത്തു PT. കോപത്തെ ശ'ച്ചു കണ്ടുകൊൾക Bhr. ജ്വരം പീലി ഉഴിഞ്ഞു ശ'ച്ചു Mud. കലിയുടെ ശൌര്യവും ശ'പ്പാൻ, സന്താപം ശ'പ്പാൻ ഔഷധം Nal. [തേ ശ. Bhg.

ശമൌഷധം S. an alterative മഹാന്ധക്ക ഔഷധ

ശമ്പ്രത്തു = ചമത്തു, സാമർത്ഥ്യം in ചില ശ'ത്തുള്ള ആളുകൾ Ti. clever.

ശമ്പ śamba S. Lightning. Tdbh. I. ചമ്പ 2, 347.

ശമ്പു śambu Tdbh. = ശംഭു or ശം f.i. മൂവരും (Brahma, Viṣṇu, Siva) ശമ്പുവരപ്രദന്മാർ, ശ. വരങ്ങൾ കൊടുക്കും Bhg 10, 88.

ശമ്പളം śambaḷam 5. (S. ശംബ — travelling money). Wages, hire ക്ഷ00 വരാഹൻ ശ. ചെച്ചു Arb.

ശമ്പളക്കാരൻ = മാസപ്പടിക്കാരൻ.

ശംബരം śambaram S. Water അഹിപ്രാണ ശ. VetC. = വിക്കാംബു. [bivalve shell.

ശംബൂകം śambūkam S. (G. sambykë). A

ശംഭു śambhu S. (ശം). Siva ശംഭുസേവനം SiPu.; a sage.

ശമ്മല Ar. shamla, The end of a cloth tucked in; entanglement, difficulty, ശ. തീർക്ക to disentangle (ചമ്മല 348).

ശയനം śayanam S. (ശീ; G. keimai). 1. Lying, reposing. ശ. കൊൾക to lie down. 2. a couch അനന്തശ. 3. coitus = ഒളി V1.; രജസ്വലമാർ ശ'ങ്ങൾ Bhg. (forbidden). ശയനമോഹം B.; ഒളിശ. 180.

ശയനപ്രദക്ഷിണം S. = മിണ്ടി ഉരുളുക.

ശയനമന്ദിരം S. = ശയ്യാഗൃഹം Mud.

ശയനാധികാരി S. a chamberlain, Mud.

denV. ശയനിക്ക V1. = ശയിക്ക.

ശയനീയം S. a bed, ശ. പ്രാപിച്ചു PT.

ശയാലു S. sleepy; the Boa.

ശയിക്ക S. to lie down, rest, sleep. CV. ശയിപ്പിക്ക Bhg 10.

ശയ്യ S. a bed ശ. മേലേ കിടക്ക Anj.; fig. the wife ശ. യായുള്ളൊരു ദേവി CG. a queen.

ശയ്യാഗൃഹം Mud. a bed-room.

ശരശ്ശര A rustling sound ശരശരാ എന്നാർത്തിച്ചു.

ശരം śaram S. 1. An arrow (vu. II. ചരം 348). ശരശരമാരികൾ KR. ശ. തൊടുക്ക, പൊഴിക്ക, പെയ്ക, എയ്ക etc. ശ. പാക്ക a mode of divination V1. 2. in math. the versed sine, part of the radius ജ്യാമദ്ധ്യത്തിങ്കന്ന ചാപമദ്ധ്യത്തിൻ നടുകലാ ശ. ആകുന്നു Gan. ശരവും കൊടിയും വരുമാറു ജ്യാവു കുലിപ്പു etc. ശരോനവ്യാസാർദ്ധം the radius without the versed sine. 3. a reed, Saccharum sara.

ശരക്കോൽ the shaft of an arrow, stem of grass.

ശരധി S. a quiver ശരം ഒട്ടങ്ങാത ശ. Bhr.; also ശരതൂണി RC.

ശരപാതം S. a shot KR., കാമിനികടാക്ഷശ' തഭയം ഇല്ല ChVr. no danger from girls' eyes. [നടന്ന AR.

ശരപ്പാട്ട the distance of a shot നാലഞ്ച ശ.

ശരൻ in Cpds. having an arrow f.i. പങ്കജശ. etc.=Kāma, വാരിജശരാഗാതി etc. AR. Siva.

ശരവണം S. (3)= ഓടക്കാട്ട a place near Ganga KR., ശ'ലേശമണഞ്ഞപ്പോൾ ഉറെച്ചു പുഷ്കകം UR. — ശരവണഭവൻ Subrahmaṇya.

ശരവർഷം S. a shower of arrows.

ശരണം śaraṇam S. (ശ്രീ). 1. Refuge, shelter സർവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചു കമ്പഞ്ഞിയെ തന്നെ ശ. ഭാവിച്ചു TR. മുകിൽവണ്ണരേ ശ. Anj. ശ. ആർ എന്ന Bhr. 2. quarter in battle & protection. ശ. പതിക്ക ചരണകമലേ AR. to fall at his feet. കാക്കൽ ശ'മായി വീണ KR. തൃക്കാക്കൽ ശ. പ്രാപിച്ചു KU. to throw oneself on one's mercy. അവനിൽ ശ. പ്രാപിക്ക Arb. എന്നെ ശ. ശമിക്ക KR. ശ. ചൊല്ല to salute humbly. 3.= ആശ്രയം hope. — ശരണപ്പെടുക V1. to confide. — ശ. ഉപേക്ഷിക്ക, ഖണ്ഡിക്ക V1. 2. to despair.

ശരണദൻ S. affording protection AR.

ശരണാഗതൻ S. a refugee, client ശ'തവത്സലൻ AR. Rāma.

ശരണാർത്ഥി S. id.; ശ. യായ്ത്തന്ന KR. came to seek protection.

ശരണ്യൻ S. 1. yielding protection ലോകശ. ഭവാൻ, ശ'ന്മാരായ നിങ്ങളെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നേൻ KR. 2. needing protection.

ശരൽ śarad S. Autumn ഒട്ടിനം നീങ്ങി ശരല്ലാലം ആഗതം Nal. തുമ കലന്ന ശരത്തു വന്ന CG. ഊറാമാം ശ. ഘനം എന്നതുപോലേ KR. (land-wind?).

ശരഭം śarabham S. (& ക —). A fabulous animal എട്ടടിമാൻ, f.i. വമ്പരാം ശ'ങ്ങൾ SiPu.

ശരാടി, ശരാരി S. Turdus ginginianus.

ശരാർത്തു Ar. sharārat, Mischief, തെന്മലപ്പുറത്തിൽ കണ്ണു കാച്ചൻ ശ. ചെയ്യു TR. a raid.

ശരാവം śarāvam S. A lid, shallow dish. ശരാവികം= രാജകരു med.

ശരാശരി P. sar-ā-sari, From end to end; average ശ. സംഖ്യ, medium between two extremes. — വെള്ളിക്കു ശ. തുക്കം കിട്ടും MC.; 8 പണം ശ. കൊടുത്തു exactly = ശരി 1., so രൂപം, അളത്തം, തുക്കം, എണ്ണം ശ. ആക = കൃത്യം.

ശരാശ്രയം S. (ശരം). A quiver.

ശരാസനം S. a bow.

ശരി śarī (T. ചരി, C. Te. Tu. M. സരി fr. ചരിയു, & ചാർ to be near). 1. Even തൂസു ശരിയായി തൂങ്ങി, പ്രാവിന്ന ശ. യായി തൂങ്ങാArb. like; agreement നടപ്പിന്ന ശരിയായിട്ടുള്ളതല്ല MR. unusual. ശ. ആക്കുക, ഇടുക to make equal, retaliate. ശരിക്കുശരി V2. strict retribution. 2. right, correct ശ. ഉണ്ടു jud. പണി ശരിയായി നടക്കും, പറയുന്നതു ശ. യല്ല MR.; yes! V1.; മണികനകമിട സരികലന്നിട്ടുള്ള മാല Mud. regular succession.

ശരികേട്ട wrong, So.

ശരിപ്പതം പോരുക No. to suit one's taste, വീടുശ'പോന്നോടത്തു പെണ്ണു ശ'രാ TP.

സരി (sic!) പോരുക to maintain an equal fight. രതിപതിയോട്ട സ'രുന്ന നീ KR. rivalling Kāma. കരികരത്തിന്ന സ'ന്ന തുട KR.

ശരിവരേ as much as is proper, completely പണം ശ. അടെക്ക, കടം ശ. യായിട്ടു വീട്ടുവാൻ TR.

ശരീരം śarīram S. 1. The human body ശ. കൊടുത്തു അദ്ധ്വാനിക്ക = ദേഹദണ്ഡം ചെയ്യു; ശ. തെരുത്തുപോയി is benumbed. ശ. ഭരിക്ക V2. to be convalescent. 2.= ദേഹം a person കമ്പഞ്ഞി ആശ്രയം വിശ്വസിച്ച ശ. ആകകൊണ്ടു TR. 3.= വയറു (hon.), f.i. അവളുടെ ശ. ഇളകി med.

ശരീരക്കുറു = ദേഹക്കുറു.

ശരീരഗാ S. laid on the body, തനുടെ ശ. ഭൂഷണം Nal. worn by him.

ശരീരധർമ്മം S. bodily constitution, ശരീരാവസ്ഥ.

ശരീരൻ having a body (in Cpds.), f.i. പവ്വതതുല്യശ'ന്മാർ AR.

ശരീരരക്ഷ S. care of the body.

ശരീരവാൻ S. a person ധന്യൻ ആ ശ. Nal3.
ശരീരവിചാരം care for the body.
ശരീരവൃത്തി S. cleanliness.
ശരീരശാസനം Vl. power over the limbs.
ശരീരസൌഖ്യം bodily health ശ'ഖ്യസന്തോ ഷാളികൾക്കും നമുക്ക ഓർ എഴുത്തു കൊടുത്തയക്കേണം epist.
ശരീരസ്മരണ S. consciousness, power over the limbs.
ശരീരാഭരണങ്ങൾ VetC.= മെയ്യാഭരണങ്ങൾ.
ശരീരാവസ്ഥ = ശരീരധർമ്മം; state of health.
ശരീരി S. embodied, soul = ദേഹി, a man ശകുശി. കൾക്കില്ല Sah.; ശ'ണാം Gen. pl. Nal. വാത — , പിത്ത — കഫശരീരി = ക്രൂ.

ശര śaru S.= ശരം, The thunder-bolt of Indra.

ശർക്കര śarkara S. 1.= ചരൽ Gravel, കർക്കരം. 2. sugar, Saccharum Tdbh. ചക്കര 339.; പാലിന്ന ശ. Sah. (necessary). Kinds: നിർ — , വെളുത്ത — , ചുവന്ന — , പഴേ — , പുത്തൻശ. GP92. കണ്ടശ്ശ. sugarcandy. ചിനശ്ശ. white sugar in powder, തരി — white crystallized, ശ'പ്പാവു syrup 339 & ചക്കരകെട്ടി No., വീണ — spoiled, പനമ്പ. 610, തെങ്ങിൻ ചക്കര., പാടച്ച. (പാടം = പാത്രം) or ടീപുച. or തീയത്താളൻച. brought from the Laccadives. — ശ. ഉപ്പേരി a fried vegetable kari. — ശ. വാക്ക sweet words.

ശർദ്ധിക്ക śardhikka S.= അധോവായു med.

ശർമ്മം śarmam S. (ശരണം). Happiness ധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പൾ ശ. ഉള്ള സുരാലയേ, ലോകർക്ക ശർമ്മലാഭത്തിന്ന വേണ്ടുന്ന ദിക്ക Nal. heaven. ശർമ്മസാധനം Bhr. — ശർമ്മവിലാപം ചെയ്തു VetC. took a tender farewell.
ശർമ്മൻ, like വർമ്മൻ added to the names of Brahmans & Mal. Rājas.

ശവ്വൻ Śiva S. ശ'ന്തം ശവ്വാണിയും Nal. (Kāḷi), ശവ്വമന്ത്രം SiPu.
ശവ്വരി S. the night.

ശലം śalam S. (= ചൽ). The quill of a porcupine.
ശലഭം S. a locust, cricket. ശലഭാപമർ Bhr. (men). അഗ്നിയിൽ ശ. എന്നപോലേ Sk. (soon destroyed).
ശലാക S. 1. rod, ramrod; surgeon's probe വെള്ളി — , പൊൻ — . 2. wire, also ശി —, ശ്ലാക vu.; also gold-lace Vl. പൊന്നിൻ ശ്ലാഖകൾ MC.

ശലാട്ട śalāṭṭu S. (ചല്ലു). Unripe fruit കളിക്കാ യ്ക്കുള്ള ശ. കൾ GP.

ശലാപം, T. ച —, see ശിലാപം.

ശല്ക്കം S.= ശകലം.

ശല്യം S. (ശലം). 1. A porcupine SiPu. 2. a javelin, dart. fig. ക്രൂരവാക്കുശ. Bhr. ഉള്ളിൽ തറെച്ചിളകാതേ കിടക്കുന്നശ. പരിക്ക Mud. fostering doubt or embarrassment. മനശ്ശല്യം etc. മമ മരണാന്തം ശ. ആയിതു പരം ChVr. never to be got over. ശ. ചെയ്ക B. to vex.
ശല്യകന്മാർ എന്ന പോലേ KR.= ശല്യം 1.
ശല്യാരി enemy of Shalyan, Bhr. Siv.
ശല്ലകി S. a porcupine = ശല്യം 1.
ശല്ലി T., Tdbh. of ശല്യം a short pike; the tassel of a spear (see ചല്ലി).

ശല്ല്യാവ് T. C. Te. Tu.= ശാല So. Muslin വെള്ളശ്ശ. ഇട്ട.

ശവം śavam S. (ചാവു) & ചവം, A corpse ചത്ത ശവങ്ങളെ തിന്നു KU. (= ചത്തവരുടെ); ച. തിന്നിക്കഴുകൾ വരുന്ന TP. demons on battle-field. ശ. തിന്നി (an ant). ശ. തീണ്ടിപ്പോക; ശ. എടുക്ക to bury. [ground.
ശവക്കിടങ്ങ (loc.), — ക്കോട്ട So. a burial-
ശവക്കുഴി a grave.
ശവദഹനം S. the burning of a corpse, ശ. കഴിക്ക Anach.; also ശവദാഹം.
ശവപ്പറമ്പ a burial-ground.
ശവപ്പെട്ടി a coffin, — വണ്ടി a hearse.
ശവശരീരം S. a corpse. ശ. പോലേ AR. dead-like. പുത്രന്റെ ശ'ത്തെ എടുത്തു UR.
ശവസംസ്കാരം S. funeral honors.

ശവരൻ śavaraḥ S. & ശബരൻ = വേടൻ, കാട്ടാളൻ. — f. ശവരി N. pr. a pious woman of jungle-caste, ശവരിമല a temple in Trav., Sah. VilvP.

ശവേല Port. **chavelha**, The peg of a wain-beam, iron of an axle-tree. No.

ശശം śaśam S. (Ge. Hase). A hare = മുയൽ PT. ശശകൻ id. — ശശശൃംഗം KeiN. an absurdity.

ശശധരൻ, ശശാങ്കൻ, ശശി S. the moon, hence: ശശിമുഖി f. moon-faced VetC.

ശശിധ hair-frost? അഖിലമപി യശസ്സിനാൽ ശ. വെളുവെളിയിനോട്ട ചേക്ക SiPu.

ശശ്വൽ śaśval S. (related to വിശ്വം). Perpetually ശ. പ്രഭ്രമമൂർത്തി Bhg. ശ. ഗുണൻ ChVr. Kṛśna, (ശാശ്വതം). [grass.

ശഷ്പം śaśpam S. (Tdbh. ചപ്പു 346.). Young

ശഷ്പൻ = ചപ്പൻ, ശഷ്പസമൻ KR.

ശസ്തം śastam S. (p. p. of ശംസ്). Praised; prosperity V1.

ശസ്ത്രം śastram S. (ശസ് to hurt, G. kestra). 1. A weapon, sword. 2. a surgical instrument, ശ. ഇട്ടക to perform a surgical act.

ശസ്ത്രൻ S. Mud. = ആയുധം കൊട്ടുകുന്നവൻ; barber? പണിക്കർ?

ശസ്ത്രഗ്രഹണം, — ധാരണം Brhmd. fighting.

ശസ്ത്രധരർ, — ധാരികൾ, — പന്മാർ KR. warriors.

ശസ്ത്രപ്രയോഗം S. surgery & midwifery, the work of Vēlaṅ KN. [V2.

ശസ്ത്രമാങ്ങൻ S. an armorer, = കടച്ചക്കൊല്ലൻ

ശസ്ത്രവാൻ, ശസ്ത്രഹസ്തി an armed Brahman. KM.

ശസ്ത്രവൈദ്യൻ S. a surgeon.

ശസ്ത്രാസ്ത്രവിദ്യകൾ S. fencing & archery ശ'ളം എപ്പേരും പഠിച്ചു KR. ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾ ഏല്പ്പയില്ല Tantr.

ശഹീതു Ar. shahīd, A witness, martyr. ശ'താവാൻ ആവശ്യമുള്ള Ti. to die for the faith.

ശാക, see ശാഖ.

ശാകം śāyam S. 1. A pot-herb ശാകങ്ങളെ അരിഞ്ഞു GP. (for kaṛi). ശാ. വിളമ്പി SiPu. a dish of vegetables. 2. = ശകാബ്ദം.

ശാകോപദംശം S. vegetable kaṛi.

ശാക്യമുനി S. Buddha.

ശാക്തേയം S. see ശക്തിപൂജ, f.i. അവരുടെ ശ'ത്തിൽ ചേന്നു vu. — ശാക്തേയന്മാർ, also = പിടാരന്മാർ.

ശാഖ śākha S. 1. A branch ശാഖാഗ്രങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഫലങ്ങൾ VyM. 2. a sub-division of the Vēda according to different schools തൈത്തിരിയാടി ശാഖാഭേദങ്ങൾ Bhr. ബാഷ്കളൻ തന്റെ ശാ. നാലാക്കി Bhg. 3. a leaf, list ശാകയിൽ ചേക്ക TR. to file an action. — ശാകപുക്ക (book?) diary.

ശാഖക്കാർ belonging to a branch of the family.

ശാഖാമൃഗം S. a monkey ശാ'ങ്ങളെ ആട്ടി; ശാ'ഗാധിപൻ AR. Sugrīva.

ശാഖി S. a tree, കല്പകശാ. CG.

ശാഖോപശാഖങ്ങൾ divisions & sub-divisions, as of a science അനേക ശാ. Tattw.

ശാഖ്യം a mat or wicker-work ശാ'മായുള്ള പരമാസനേ വസിപ്പിച്ചു Bhg.

ശാടി śāḍi S. A petticoat.

ശാഠ്യം śāṭhyam S. (= ശഠത). Perverseness, obstinate opposition തന്നു കഴികയില്ല എന്നു കടികൾ ശാ'വും ശഠതയും പറഞ്ഞു നാട്ടു വിട്ടു പോന്നു, നികിതി തരാൻ ശാ'മായി വരുന്നവർ TR.

ശാണം śāṇam S. (ശോ to sharpen). 1. A hone, touch- or grind-stone ശാണക്കല്ലു & ചാ — 353; also ശാണകൊട്ടുക to grind V1. 2. a weight of $\frac{3}{4}$ കഴഞ്ചു or of $7\frac{1}{2}$ കാണം CS. = ചാണപ്പരൽ.

ശാതം S. (part. pass.) sharpened, thin വായു ശാതമായി വീശി KR.; ശാതോദരി Nal. slender f. [KR.

ശാത്രവം S. (ശത്രു). Inimical ശാ'വകലകാലൻ

ശാദം śāḍam 1. S. Mud; Young grass. 2. T. (ജാതം) = ചോറു loc.

ശാന്തം śāndam S. (part. pass. of ശമ്). 1. Stilled, extinguished അസ്ത്രത്തെ ശാ'മാക്കി AR. rendered ineffective. എന്റെ ശാന്തഭാഗ്യതാപം Nal. lost happiness. ശാന്തകോപനായി SiPu. cooled down. അന്യജന്മത്തിൽ ചെയ്തതും ശാ'മാം SiPu. atoned for. തൽപാദസ്മരണംകൊണ്ടു മൽപാപം ശാ'മായ്തും CC. 2. allayed, pacified, calm, meek. ശാ'നായി വസിക്കVetC. to keep quiet, ശാന്തശീലം; ശാന്തൻ also an ascetic. 3. alleviation, വ്യാധിക്കു ശാ. വരും TR. I shall be cured.

ശാന്തത S. calmness, serenity, gentleness. — ശാ. പ്പെടുക, സങ്കടത്തെ ശാ. പ്പെടുത്താതെ doc., (= ശമിക്കു, — പ്പിക്കു).

ശാന്തസ്വാമി the Brahman minister of Tāmūri, തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു KU.

ശാന്തി S. 1. Cessation, alleviation, cure രോഗ —, ദുഃഖ —, etc. ചിത്തശാ. വന്നു VivP. ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾക്കു ശാ. ചെയ്യുകൊൾക AR. to avert what the omens threaten. 2. expiatory rite ബ്രാഹ്മണൎക്കു ജപഹോമാദി ശാ. കളിം KU. ശാ. മാട്ടുക, കഴിക്ക; ശാ. ചെയ്തു പുലൎത്തുക GnP. to live by sacrificing. ദേവാലയങ്ങളിൽ ചെലവു ശാ. കഴിഞ്ഞുപോകേണ്ടതിന്നു മുതലില്ല TR. 3. the office of a priest; മേൽശാ. a Tantri, കീഴ്ശാ. cooking for Brahman's etc. ശാ. എനിക്കാണ് MR. മുട്ടശാ. ക്ക് ഏല്പിച്ചാൽ കാശിക്കു പോകാം prov. N. ദേവസ്വത്തിൽ ശാ. കഴിച്ചു വരുന്ന jud. — കൊടിശാ. the highest functionary in great fanes, condemned to celibacy during his 3 years of service. 4. calmness, quiet, meekness, continence (=ശാന്തത).

denV. ശാന്തിക്ക V2.=ശമിക്ക.

ശാന്തിക്കാരൻ (4) an ascetic; (2. 3) the officiating priest ശാ. എമ്പ്രാന്തിരി MR. മേലാത്തു ശാ'ർ എമ്പ്രാന്തിരി TR. — പുറപ്പെടാശാ. No. an Embrāṅ or Nambūtiri priest, vowed to celibacy & to stay in certain large temples during his tenure of office for 1 year (ദീക്ഷകൂടിയ സന്ന്യാസം).

ശാന്തിവൃത്തി his office & allowance.

ശാന്തുവരുത്തുക (=ശാന്തം, — ന്തി) to heal.

ശാന്തപം, see സാന്തപം.

ശാപം śāpam S. (ശപ്). A curse താപസൻ എങ്ങളെ ശാ. ഇട്ട Brhmd. ശാ. കൊടുക്കോല പാണ്ഡവന്മാൎക്കു നീ Bhr11. അന്നേ ഉണ്ടാക ശാപം എന്നൊരു ശാ. ചെയ്യാൻ UR. (print). — ശാ. എനിക്ക് ഏല്ക്കയില്ല Bhr. to take effect, so തീണ്ടി, പററി etc.; ശാ. തിരുക, തീൎക്ക Bhr. to avert, remove it

ശാപഗ്രസ്തൻ lying under a curse, ശാ'നായിപോം Bhr.

ശാപനിവൃത്തി removal of a curse, also ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തു KU. [Bhg.

ശാപാനുഗ്രഹശക്തൻ able to curse & bless

ശാപോദകം S. water which being sprinkled effects a metamorphosis ശാ. കയ്യിൽ എടുത്തു തളിച്ചു Bhg. ശപിപ്പതിന്നു ശാ. ധരിച്ചു, ശാ. തൻ പാദങ്ങളിലാക്കി SiPu.

ശാപ്പാട്ട śāppāḍu T. Te. (sāku C. Te. Tu. to foster, C. Tu. enough). A meal of Brahmans V1. So. No. ശാ'ടിന്നുള്ള സാമാനങ്ങൾ MR. (a Nambūtiri), Palg. more gen.; also ശാപ്പാടുകാ; സാപ്പാട്ടു രാമൻ = ഭക്ഷണപ്രിയൻ.

ശാഫി Ar. shāfi'ī N. pr. A chief of one of the 4 sects; ശാഫിമാർ Māppillās.

ശാബ്ദികൻ śābdikaṅ S. (ശബ്ദം 2). A grammarian ശാ'രാം ജനം തുണെക്കേണം DN.

ശാംഭവം S. Connected with ശംഭു; a poison; a Purāṇa ശാ. കേൾക്കയിൽ ആശ CG.

ശായി śāyi S. (ശയ). Lying, പന്നഗശാ. KR. Viṣṇu.

ശായിദ് = ശഹീതു.

ശാരദം śāradam S. (ശരൽ). Autumnal ശാ'ര മേഘങ്ങൾ KR.; ശാരദ Sarasvati.

ശാരിക śāṟika S. (ശാരം variegated). The Maina bird, Gracula religiosa ശാ. പ്പൈതൽ CC.

ശാരിയാവു Red cloth (loc.), Port. charaõ, japanned?

ശാരിശി "charge"? വലിയതോക്കുകൊണ്ടുശാ. വെടി വെച്ചു Ti. a volley.

ശാരീരം śāṟīram S. (ശരീര). Bodily, human, as the voice (opp. instruments). ശാരീരക്കാരൻ a sweet voice.

ശാൎക്കര N. pr. One of the 5 Kšatriya dynasties, near Chēttuva KU.

ശാൎങ്ഗം śāṟṅgam S. (ശൃംഗ). A bow.

ശാൎങ്ഗപാണി CC. & ശാൎങ്ഗി KR. Viṣṇu.

ശാൎദ്ദൂലം śāṟdūlam S. 1. A tiger, ശാ'ലപോതങ്ങൾ Mud. tiger's cubs.—ശാ'ലചൎണ്ണം a powder against ഗുഹ്മം a. med. 2. pre-eminent as രാജശാ.

ശാദ്ധ prh. P. zād-rāh & സാൎത്ഥം, Provisions for the way, military stores മരുന്നും ഉണ്ടയും പലവക തോക്കും ശാദ്ധയും കൂട്ടി TR. Tippu preparing for war.

ശാല śāla S. A hall, house കോശ —, ധാന്യ —, യാജി —, വാരണ —, ഹോമ —, വാഹന —,

ഭോജന—, മന്ത്ര—, ഗോ—, യാഗ—, വിദ്യാ ശാലകൾ KR. ഗോക്കൾ ശാലക്കൽ വന്നു Bhr. (=ആല) stable. ശില്പിയെ കൊണ്ടുചന്ന ശാ. നിർമ്മിക്ക Bhr., esp. for യാഗം; ധർമ്മ—, പാഠി—, സത്ര—, etc. ശാലാളികേളി നിലയങ്ങൾ CC.

ശാലി 1. endowed with, as ബുദ്ധിശാലി etc., whence: കരുണാശാലിതം കാട്ടുക ChVr.; f. ബുദ്ധിശാലിനി VetC. 2. a kind of rice. 3. ശാലിപ്പെൺ PT.= ചാലിയത്തി (V1.= shawl).

ശാലിയൻ = ചാലിയൻ.

ശാലിവാഹനൻ S. N. pr. the king identified with the era ശകവർഷം.

ശാലീനം S. bashful.

ശാലുവ & ശാലഭ T. C. M., also സാലഭ H. šāl, A "shawl," silk cloak of noblemen ചുവന്ന ശാ. നജർ കൊടുത്തു TR.

ശാലൂരം S. (& ശാലു). A frog.

ശാലേയം S. (ശാലി 2.). Fit for rice,= വിളഭൂമി.

ശാവം šāvam S. (ശവം, ചാവു). 1. Pollution from a death. 2. also ശാബം S. the young of any animal, ശാബകം.

ശാശ്വതം šāšvatam S. (ശശ്വൽ). Perpetual, eternal ശാ. ബ്രഹ്മധ്യാനം Nal. ശാ'ത ജയജയ AR. ശാ'തവാക്കുകൾ ആശ്രയിച്ചീടുന്ന ഈശ്വരൻ, ശാ'ന്മാരായുള്ളീശ്വരന്മാർ CG. ശാ'മായ ധർമ്മംതന്നെയും പേടിക്കേണം Bhr.

ശാസന šāsana S. (ശാസ് = ശംസ് to instruct). An order, rule. ഏകശാ. യോടു equal-handed or undisputed rule KU.

ശാസനം S. an order, വിരിഞ്ചന്റെ ശാ. SiPu. = fate; a grant, deed (താമ്രശാ.). — ക്രൂരശാ'ൻ Nal. punisher of the cruel.

denV. ശാസിക്ക S. 1. to inform, command, discipline രാജാവും കായ്ക്കാരും കുടികളെ ശാസിച്ചു വല്ലതും വാങ്ങും TR. intimidating. 2. to reprove, punish ശാ'ച്ചു പറക. — part. ശാസിതൻ.

ശാസിതാവു: (ശാ'വായ ഗുരുനാഥൻ SiPu.) governing, leading; a teacher.

ശാസ്താവു S. a ruler, instructor; ഗുരുനാഥപാപന്മാക്കന്തകൻ ശാ. Bhr. a corrector; a Paradēvata protecting the hill-border of Kēraḷa as Durga does the sea-board. ചാത്തൻ 354.

ശാസ്ത്രം 1. A precept വേണം എന്നുണ്ടു ശാസ്ത്രം SiPu. it is written that; law, science ജ്ഞാന— & കർമ്മശാ'ങ്ങൾ GnP. for thinkers & for practical men. 2. a treatise, book തർക്ക—logic, ധർമ്മ—code of law, etc. vu. നാലു വേലം ആറു ശാ. KU. (മന്ത്രം, വ്യാകരണം, നിഘണ്ടു, നിരുക്തം, ജ്യോതിഷം, ഛന്ദോപചിതി VedD.). scripture പണ്ഡിതരേ ശാസ്ത്രപുസ്തകം തൊട്ടു സത്യം ചെയ്യു TR. അല്ലായ്കിൽ എന്നതെ ശാ. ഏന്നമേ തീണ്ടുന്നോനല്ല CG. എഴുന്നീറ്റരുശാ. പറയുന്നു jud. prays (a Māpḷa). 3. ശാ. നടക്ക & ചാത്തിരം a ceremony of the armed Brahmans (perh. ക്ഷാത്രം) KU.

ശാസ്ത്രകൻ S. an author; Rishi.

ശാസ്ത്രഗന്ധം (330) in: മത്തഭക്തി വിമുഖന്മാർ ശാ'ങ്ങൾതോറും സ്വഭാവം കൊണ്ടു വീണു മോഹിച്ചീടുന്നു AR1. (says Rāma) are caught in the pitfalls of the Shāstra (forego bliss).

ശാസ്ത്രജ്ഞൻ (ശാസ്ത്രാർത്ഥജ്ഞതാ Brhmd.), ശാസ്ത്രവാൻ, ശാസ്ത്രവിൽ S. learned, a savant.

ശാസ്ത്രാംശം S. a particular science, applied to astronomy; ശാ'ക്കാർ astrologers etc.

ശാസ്ത്രാഭ്യാസം S. the study of science.

ശാസ്ത്രി S. a Pandita, teacher, expounder of law.

ശാസ്ത്രീയം, ശാസ്ത്രോക്തം S. scriptural ശാ. അല്ലാതേ കണ്ടു ചെയ്തു KR.; എന്നു ശാസ്ത്രോക്തി VetC. it is written. [ഷ്ണു So.

ശാസ്യം S. 1. to be ordered. 2. a rule ശാ. ചെ

ശി ši, Interj.= ചീ, or ശിവ! ശിപ്പായി what a mouth! Excessive, etc. V1.

ശിംശപ S. a Dalbergia ശി. നാമവൃക്ഷം AR.

ശിംശുമാരൻ S. A porpoise PT. (or sea-horse?) ശി'ന്റെ പുച്ഛാഗ്രത്തിങ്കൽ ധ്രുവനല്ലോ Bhg 5.

ശിക്യം šikyam S. A net or strings for suspending = ഉറി, f.i. അപ്പങ്ങൾ ശിക്യേ നിധായ, എത്താത്ത ശി'ങ്കലിലുള്ള കുംഭം CC.

ശിക്കാർ P. šikār, Hunting (ശി'രിന്നു പോക), — രി a sportsman.

ശിക്ഷ šikša S. (desid. of ശക്). 1. Learning,

acquiring knowledge & power അക്ഷരഗ്രഹണത്തിൻ ശി.; ഹസ്തികളിൽ ശി. ഉണ്ടാകേണം VCh. must know something about elephants. ആയുധാഭ്യാസശി. KR. ശി. കൊണ്ടധികൻ Bhr. (opp. ശക്തി) best trained. 2. punishment നി ആചാര്യനെ പോലേ ശി. ചെയ്വാൻ എന്തു കാരണം AR. why thus lecture me!; correction. അതിന്റെ ശി. കൊടുക്കാഞ്ഞാൽ, അവക്കു ശി. കഴിപ്പാൻ സന്നിധാനത്തിങ്കൽ നു ക്ലേന വന്നിട്ടു വേണം, മുഅവരെ അമർത്തു ശി. കൊടുക്ക, ഇതിന്റെ ശി. കഴിപ്പിക്ക, അവന്റെ വസ്സുവകയോട്ട ശി. ഉണ്ടാകും TR. a fine. ശി. യിൽ ഉൾപ്പെട്ടില്ല MR. was not punished. കുച്ചേരിയാൽ കല്പിക്കുന്ന ശിക്ഷ അനുഭവിക്കും doc. 3. perfection ശി. കമ്മങ്ങൾക്കില്ലതു Brhmd. ശി. യായി പഠിപ്പിക്ക Vi. ശി'യായിട്ടു പഠിച്ചു vu. അവസ്ഥ ശി. യായിട്ടു മനസ്സിൽ ആകയും ചെയ്തു TR. completely. എതുശി. how nice. ഇപ്പോരം എല്ലാം ഗുരോ ശി. യിൽ വഹിക്കേണം KR. well. ശിക്ഷയിൽ ഉണ്ടു I enjoyed my meal. ശി. യിലുണ്ടതിന്മേൽ അങ്ങെഴുതിട്ടു രാക്ഷസൻ എന്നൊരു നാമധേയം Mud. (on a signet) plainly, distinctly. ശി. ആക്ക to make smart, get ready.

ശിക്ഷകൻ Vi. a teacher.

ശിക്ഷണം S. chastisement ശി. ചെയ്തു PT. നിങ്ങളെ ശി. SiPu. ഇവളിടെ ശി. ചെയ്വീടുവൻ KR. I shall kill her.

ശിക്ഷാരക്ഷ (2) 1. just government, by punishment & protection. ശി. ചെയ്തു KU. ഇപ്രകാരം ശി. നടത്തേണ്ടുന്നതു താനാകുന്നു TR. 2. punishment ഇതിന്റെ ശി. ഉണ്ടാക്കേണം എന്നു ഭാവിച്ചു TR.

denV. ശിക്ഷിക്ക S. 1. to learn അസ്ത്രശസ്ത്രാദികളും ശി'ച്ചു പഠിച്ചവർ Mud. 2. to teach ഗുരുജനം ശി'ച്ചു വിദ്യകളെ പഠിപ്പിച്ചു VetC. മാതാവിനെ — ആലയത്തിൽ ശി'ച്ചു പറഞ്ഞാക്കി Bhr. instructed her. 3. to punish, esp. bodily chastisement, to flog. ശി'ച്ചു കളക to kill. [2. punished.

ശിക്ഷിതൻ (part.) 1. trained, taught, learned.

ശിക്ഷിതാവു S. a trainer, teacher ശി'പായ ഗുരു Bhr.; ശി'പിന്നു തന്നേ കുറ്റം VilvP. fault of education.

ശിക്ഷ്യൻ (loc.) to be trained; a waiting boy, favourite (see ശിക്ഷ്യൻ).

ശിഖ śikha S. 1. Top, crest as of a flame അഗ്നി തെളിഞ്ഞു ശിഖകളോടേ പൊങ്ങി Sk. 2. a lock of hair പൂവ്വ —, പശ്ചിമശി. = മുൻ —, പിൻകുടുമ KU. തലശിഖയാ കൂടേ ചിരച്ചു Bhg.

ശിഖണ്ഡി, ശിഖി S. a peacock.

ശിഖരം S. a peak, top.

ശിഖരി S. a mountain, ഹിമശി. സുത AR.

ശിഖാമണി S. 1. a jewel in the hair-lock. 2. the best of its kind രാജശി. etc.

ശിങ്കുത്താൻ Mpl., ശിങ്കി Trav., ശിങ്ക etc. = ചി —.

ശിഞ്ജിതം śiñjitam S. Tinkling as of metal-ornaments, anklet, bow, etc. മഞ്ജിരത്തിൻ (772) ശി'മായുള്ള ഹംസനാദം CG. — ശിഞ്ജിനി താഡനം ചെയ്തു Sk. bow-string.

ശിണ്ടി śiṇḍi (T. ചി —, C. ചെ — fr. ചെണ്ടു). A Brahman's hair-lock, loc.

ശിതം śitam S. (L. citus) = ശാതം 1. Sharp ശിതമായ ശരം KR. 2. thin ശിതചരണൻ AR. (a crow).

ശിതി S. black. — ശിതികണ്ഠൻ SiPu. Siva.

ശിഥിലം śithilam S. (& ശ്ലഥം). Loose, slack ശി'തരചികുരമോടേ AR. with untied hair. ശി'മായ കായ്മ a trifle. ശി'മായ പിഴ കല്പിച്ചു jud. a small fine.

ശിഥിലത S. relaxedness, want of energy.

ശിപ്പായി P. sipāhi, A soldier, peon ശിപ്പായ്മ TP.

ശിപ്പി, see ചിപ്പുളി, A plane. [= വിട്ടുവേർ.

ശിഫ śipha S. A fibrous root. — ശാഖാശിഫ

ശിഫാസി P. sifāriš, Recommendation, ശി. & സി. ചെയ്തു MR.; also ശിവാശി പറക vu.

ശിബിക, see ശിവിക.

ശിബിരം S. A camp. V2., ശി. പൂകു Brhmd.

ശിര S. see സിര A nerve, tendon.

ശിരസ്ത P. sarrishta, Office. ശിരസ്തദാർ Sireshtadār TR. MR. (as if from ശിരസ്സു, head-officer, ശിരസ്ഥൻ a leader).

ശിരസ്സു śirassu S. 1. The head (G. kara). Loc. ശിരസിപട്ടം ചെട്ടക ഒഴിഞ്ഞു ശിരസിവേദന

ശമിക്കയില്ല Mud. നിന്റെ ശരീരം ദഹിക്കുന്നതു കാണ്മാൻ എന്റെ ശിരസ്സിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടോ SG. അനുജ്ഞയെ ശിരസി (Loc.) വഹിച്ചു കൊണ്ടു Bhr., ശിരസി ധരിച്ചു VetC. bore, brought. 2. top; chief.

ശിരഃകമ്പം S. shaking the head, vertigo കന്നാടൻ ശി. ചെയ്യുന്നു Sk. greeted. — സത്തുക്കളാൽ ശി'നം ഉണ്ടാകേണം VCh. nod, assent.

ശിരശ്ഛേദം beheading സപ്പേ ശി'യായിട്ടു തോന്നിലും Bhg.

ശിരസിലിഖിതം VetC. = തലയെഴുത്തു; ശിരസി വിധിലേഖനം CrArj.

ശിരസ്സം S. a helmet ശി. കെട്ടി മുറുകി KR., also ശിരസ്ത്രാണം.

ശിരോധരം S. the neck, ശിരോധി.

ശിരോമണി S. a gem worn in the crest നിൻ ശി. കൊണ്ടുപോകേണം എന്മാൻ വന്നു Bhr. (= ശിഖാമണി). ശുദ്ധമൂഢശി. a capital blockhead.

ശിരോരോഗം, ശിരോത്തി S. headache.

ശില śila S. A stone, rock. 2. an image കരിങ്കല്ലു ശില, ഓട്ടുശില.

ശിലാജതു S. bitumen. — ശിലാധാതു chalk.

ശിലാമയം made of stone. — ശിലാവൃഷ്ടി hail.

ശിലാസ്ഥിരം petrified, immovable ശി'മായ്ന്ന ശരീരം VilvP.

ശിലീമുഖം S. a bee, arrow ശി'ഖവിക്രമം AR.

ശിലോച്ചയം S. a mountain, ശി. കണ്ടു KR.

ശിലവു, see ചെലവു.

ശിലാക, see ശലാക.

ശിലാപം So., T. ചലാപം V1. (= ജലലാഭം). Pearl-fishery V1. ശി. കളിക്കുന്നവർ (or കഴി—) divers. Trav., ശലാത്തുതൊ V2.

ശിലീന്ധ്രം S. A mushroom CG. (സി—).

ശില്പം śilpam S. 1. Perfection in mechanical arts. ശി. കലർന്ന തല്പം CG. an elegant bed. അപ്പുരി തന്നിൽ വിളങ്ങി നിന്നീടുന്ന ശി'ങ്ങൾ CG. architectural beauties, elaborate works, minute embellishments. ശി'ങ്ങൾ അഴിഞ്ഞു പോയി KR. (in conflagration) — fig. ശില്പപുരുഷൻ V1. a perfect gentleman. ശി. എന്നേ പറയാവു Sah. wonderful! ശി'മായി സമ്മാനിക്ക handsomely, പറക Mud 3. elegantly. നാലുതും ശി'മായി അഞ്ചും അക്കാതം Mud. exactly 45 K., accurately. 2. any mechanical art.

ശില്പകശാസ്ത്രം S. = ശില്പം 2. ശി'ത്തിന്നവൻ കല്പകവൃക്ഷം തന്നേ Mud. an artist; esp. sculpture & architecture ശില്പവിദ്യ.

ശില്പച്ചൊൽ V1. a rhetorical figure.

ശില്പി S. 1. an artizan, artificer, architect തട്ടാൻ മുതലായ ശി. കൾ VyM. ശി. കൾ വന്നു യൂപം ശില്പമാക്കിനാർ KR. 2. M. = ചിപ്പി, as ശി. യിൽ വീണ മഴത്തുള്ളി VCh. oyster-shell.

denV. ശില്പിക്ക to work minutely, bring to perfection സ്തുടികങ്ങൾ കൊണ്ടു ശി'ച്ചു നീരാഴി KR. — (V1. has ശില്പ്പു, ത്തു to be perfect).

ശില്പിശാസ്ത്രം mechanics, architecture.

ശിവം śivam S. (√ശീ to swell, increase). Happiness, സദാശി. eternal bliss. ശിവമോട്ടു കൂപ്പും Anj.

ശിവ S. a female jackal, ശിവകൾ Sk.

ശിവകവചം S. Siva's breast-plate, a mantra ശി. അഖിലദുരിതക്ഷയം ശിക്കിച്ചു കൊൾക നീ; ശി. ഗ്രഹിപ്പിച്ചു SiPu.

ശിവങ്കരം S. conferring happiness, SiPu.

ശിവൻ S. the God Siva. ശി. എന്നല്ലാതേ ചൊല്ലുന്നതിക്കാലം ChVr. I can but commend our cause to God in silent prayer. ശിവശിവ interj. of wonder & distress: Oh dear! — Bhg. അയ്യോ ശിവശിവ എന്നകന്നാർ Bhr. — N. pr. m. ശിവരാമൻ.

ശിവപുരം a Siva temple, esp. ചാവരം 398, hence: ശിവപുരക്കർ So. the Shaiva faction.

ശിവപുരാണം SiPu. a Purāṇa.

ശിവപ്പേരൂർ Anj. & തൃശ്ശി — N. pr. Trichoor.

ശിവബലി & ശിവേലി (or ശ്രീ?) the evening service in temples KR.

ശിവബ്രാഹ്മണർ Shaivas, lower Brahmans in temple service V1.

ശിവയോഗികൾ, കോല്പുന്നത്തു (കാല്പുന്നത്തു?) ശിവാങ്കർ, ശിവമയന്മാർ N. pr. a Sanyāsi through whose advice Calicut prospered KU.

ശിവരാത്രി S. the 14th lunar day of the dark fortnight in മാഘം, a fasting feast ശി. നോറു കൊൾവാൻ, ശി. നാൾ ഉപവാസാചെയ്ക SiPu.

ശിവലിംഗം സേവിക്ക vu., see ലിംഗം 2, 894.

ശിവവലയനാട്ട N. pr. a temple at Calicut, ശി'ട്ടമയാണ KU. (oath of Tāmūri).

ശിവസ്തോത്രഗാനങ്ങൾ പാട്ടുക vu. praising Siva.

ശിവാരം = ശിവകാരം Siva's name repeated for merit's sake.

ശിവാലയം a Siva temple = ശിവക്ഷേത്രം.

ശിവായി P. sivāy, Besides, in ശി. ജമ a tax imposed for the first time; the property of persons dying without heirs, reverting to Government.

ശിവാശി, see **ശിവാസി**.

ശിവിക śiviya S. (& ശിബികമേൽ ആരോപ്യ AR.) A palankin. — ശിവികയാൻ, ശിവാൻ, പള്ളിച്ചിയാന്മാർ Nāyar bearers of a Royal palankin പല്ലാക്കു ശിവ്യാന്മാർ TR.—(ചിയ്യാൻ 364, ചിവത 370).

ശിശിരം śiśiram S. (ശിതം). Cold, frost ശിശിരകാലത്തു തിപ്പലി ക്കുട്ടി സേവിക്ക a. med. in the dewy season. ചെങ്ങഴും ചിചിരതാപമൂലം നമഃ RC. to the sun.

ശിശിരകരൻ S. the moon, ശി'രവേദനം Nal.

ശിശു śiśu S. (ശി to grow). An infant, boy; the young of animals & trees പിലാവ് അഫലം ശിശു കഴിച്ചു TR.—ശിശുകാലം = ശൈശവം.

ശിശുനായകത്വം S. the government during a king's minority.

ശിശുപാലൻ N. pr. a king slain by Kṛṣṇa CC.

ശിശുവധം SiPu. one of the great sins.

ശിശ്നം S. penis, also ശിശ്നി Vi. — ശിശ്നോദരമോഹിതന്മാർ Bhg. sensualists.

ശിഷ്ടം śiṣṭam S. 1. (part. pass. of ശിഷ്). Left, remainder അടഞ്ഞതിന്റെ ശി. അടയേണ്ടതിനു, ശി. ഉരുപ്പിക TR. the balance. കൊലരാജ്യത്തിന്റെ ഒരു ശി. remnant. ശി'മുള്ളവർ Anach. the others. പണശി. etc. 2. (part. pass. of ശാസ്) disciplined, trained, good ശിഷ്ടർ ക്ഷയിക്കും ഉഷ്ടക്ക പുഷ്ടി Sah. ഉഷ്ടരെ ശിക്ഷിക്ക ശിഷ്ടരെ രക്ഷിക്ക VCh. ശിഷ്ടരക്ഷണം (duty of a king). ശിഷ്ടപരിപാലകൻ, etc.

ശിഷ്ടി S. = ആജ്ഞ CS. [spare.

denV. ശിഷ്ടിക്ക (1) to remain,—പ്പിക്ക to leave,

ശിഷ്യൻ S. (2; p. fut. pass.) to be taught, a pupil, disciple ശി'ന്മാർ & ശിഷ്യകൾ KU., ശിഷ്യമാർ f. pl. — ശിഷ്യത്വം discipleship.

ശീ Tdbh. of **ശ്രീ**.

ശീകരം śīyaram S. (സിച്). Drizzling rain; a drop. ശീകരാഗ്നി Bhr. lightning.

ഉത്തമസ്ഥലങ്ങളിൽ ശീകായ്യം വിചാരിച്ചാൽ PT. (= ശ്രീ?, ശീകൃതം Vi. an offering, prh. libation?).

ശീഘ്രം śīghram S. (ചിക്കനേ). Quick ശീ'മായിട്ടു വരുവാൻ TR. ശീഘ്രകാരിയായ രോഗം Asht. an acute disease. ശീഘ്രത്വം ഏറിട്ടുമാൻ Nal.

ശീട്ട A chit, note; see ചീട്ട.

ശീതം śīdam S. (ശിതം). 1. Cold, cool ആകമുങ്ങിയാൽ ശീ. ഒന്നു prov. ശീ. മുറുകുന്നു it's intensely cold. 2. catarrh Vi. ശീതരോഗം ഉണ്ടായിട്ടു മരിച്ചു jud. diarrhœa, cholera, etc. 3. auspicious ശീതനാഴിക (opp. ഉഷ്ണം). 4. dull, lazy.

ശീതകരൻ the moon. — ശീതജ്വരം ague. — ശീതപിത്തം Nid 19. — ശീതരശ്മി the moon.

ശീതപ്പൂമരം Sapindus detergens (& ചീയ — & ചീക്കക്കായി 367.)

ശീതളം S. cold, cooling ശീ'ങ്ങൾ പ്രയോഗിക്ക Nid. ശീതളകാലത്തിൽ, ശീതളരഹിതം KR. excluding the cold; fig. കണ്ടിട്ടു മാനസം ശീ'മായി CG. refreshed. ഹിതന്മാർക്കു ശീ'ൻ PT. refreshing.

ശീതാംഗം, —ൻ a kind of paralysis or സന്നി.

ശീതാത്തൻ Nal. affected by cold.

denV. ശീതിക്ക Vi. to be cold, humid.

ശീതോപചാരം S. using cooling means, ശീ. കൊണ്ടണത്തി Bhr. (from a swoon).

ശീതോഷ്ണം S. 1. cold & heat. 2. lukewarm.

ശീമ = സീമ q. v. 1. Land മുശീമയിൽ പാക്ക MR. കോട്ടയകത്തു താലൂക്ക് വയനാടു ശീമ, അമഞ്ഞാടു ശീമയിൽ TR.; so കൊച്ചി —, സക്കാർ

ശീമ Palg. 2. So. Europe. ശീമെക്കു പോക to go home (i. e. to Europe).

ശീർ (പിഴെച്ചുപോക) vu. a line = ചീർ 1, 369.

ശീർണ്ണം śīrṇam S. (part. pass. of ശൃ). Broken, withered, thin ശീർണ്ണപ്പണ്ടാശികളും KR.

ശീർഷം śīrṣam S. (ശിരസ്സ്). The head. ദശശീ. KR. (name of a Mantra). — ശീർഷകം a helmet.

ശീലം śīla & ചീ— (C. Tu. ശീര). 1. Cloth, strip of cloth, covering of the privities. ശീലപ്പേൻ a body louse. രണ്ടു ചട്ടിയുടെ വിളിമ്പിന്നും ശീല ചെയ്തു a. med. to wrap with cloth covered with mud. 2. a bag, purse മടിശ്ശീല.

ശീലക്കാശു a fee paid by the lessee to the proprietor upon renewal of the lease (prh. fr. ശീലം) W. കഥ ഉരുപ്പിക ശീ. ം കള്ളാ കൊഴക്കാണവും കൊടുത്തു തിരുവെഴുത്തു വാങ്ങി MR. [through a cloth.

ശീലപ്പൊടി (1) (esp. med.) powder sifted

ശീലം śīlam S. (ശിക്ഷ് or ചെൽ). 1. Conduct, disposition, inclination അവർ ശീലിച്ചുപോരുന്ന ശീലങ്ങൾ കാണുകയാൽ Nal. ശിക്ഷയെ ചൊല്ലിലേ ശീ. നല്ല prov. കോപശീ. choleric temper. 2. habit, experience, acquired capacity. അതു ശീലമല്ലായ്കയാൽ PT. as you are not used to it. ആകുക ശീ. നമുക്കു ChVr. I use to. ആ വേല ശീലമായി is learned. ശീ. എനിക്കില്ല തെല്ലുമതിന്നു VetC. 3. good character ശീലഗുണമുള്ള നമ്മുടെ മൊയ്ൻ Mud. our noble Mauryan.

ശീലക്കേടു (1. 3) bad manners, ill-behaviour വഞ്ചനം മുമ്പായ ശീ. കിഞ്ചന ഇല്ലെനിക്കു CG. ഓരോ ശീ. എല്ലാം പറഞ്ഞും ഭാഷിച്ചും Anj. obscenities.—(2) inexpertness.

abstr. N. ശീലത്വം (8) fine disposition.

ശീലദോഷം bad character, opp. ശീലഗുണം.

ശീലൻ in Cpds. as ധന്യശീലൻ, ദാനശീലൻ liberal, ലോകത്രയപാലനശീലൻ ChVr. used to.

ശീലവാൻ (3) amiable, ശീ'ന്മാരെ ചതിച്ചു Nal.

ശീലാചാരം manners സജ്ജനന്മാരുടെ ശീ. ഇങ്ങനേ അല്ല.

denV. ശീലിക്ക 1. To conduct oneself, practise. അന്നന്നു ശീ'ച്ചതിന്നു സഹിക്കുന്നീ SiPu. bear now the consequences of. 2. to accustom oneself, learn, exercise അതു ശീ'ച്ചു കൊണ്ടാലും SiPu. ഭഗവാനെ മനസാ വാചാ കർമ്മണാ ശീലിപ്പതു Bhg. to be occupied with God. നിത്യം ശീ'ച്ചൊരു നേരത്തു PT. usual; also with Loc. അതിൽ ശീലിച്ചില്ല; and നാട് എനിക്കു നല്ലവണ്ണം ശീലിച്ചാൽ when acclimatized.

ശീലിപ്പിക്ക to teach, train, habituate. ഭീതി വരുത്തു ശീ'ച്ചു Bhg.

ശീൽ śīl B. A stanza (T. ചീർ?).

ശീവാടു, see ചീ—.

ശീവാൻ śīvān = ശിവ്യാൻ, f.i. നല്ല തണ്ടുകൾ എടുത്തുടൻ മണ്ണുന്ന ശീ'ന്മാരും VCh.

ശീവോതി = ശ്രീഭഗവതി.

ശുക് śuk S. (śuč). Grief; alas! ശുചം പോക്കേണംVetC.; അതിശുചാ Instr. in deep grief AR.

ശുകം śuyam S. A parrot ശുകത്തരുണി Bhr. ശുകമുനിമാലികേ Mud 1.

ശുക്തം śuktam S. Sour; harsh.

ശുക്തന്റെ പെട്ടിയിൽ KR. = കാട്ടാമൻ?

ശുക്തി śukti S. A pearl-oyster ശു. മാംസം GP. ശു. യിൽ തോന്നിടുന്ന രൂപ്യരൂപത്തെ പോലേ SiPu.

ശുക്തിക S. a disease of the cornea, Nid 26.

ശുക്രം śukram S. Resplendent (= ശുക്ലം); an affection of the iris. ശുക്രക്കണ്ണൻ squint-eyed.

ശുക്രൻ the planet Venus, ശുക്രവാരം = വെള്ളിയാഴ്ച.

ശുക്ലം S. (II. ശുച്). 1. white. 2. semen (1 ഉരി in man VCh.). ശുക്ലാർത്തവത്തെ ഉപാധിയായി പിടിച്ചു നിഗ്രഹിക്ക AdwS. 3. a cataract ശു. പരക്ക = വെള്ള, കണ്ണിൻപൂ V1.

ശുക്ലകൂപം S. a certain hell, ശു'പേ കിടന്നേൻ SiPu.

ശുക്ലപക്ഷം S. the bright lunar fortnight.

ശുക്ലസ്രാവം S. gonorrhœa.

ശുക്ലാംശുരേഖ S. the sickle of the new moon. ശു. യാ തുല്യം Nal.

ശുക്ഷി śukši S. Wind ശു. ണി തന്റെ ബലവും നിദാനവും Sah. (ശുഷ്ക?)

ശുചി *šuji* S. (II. ശുച്). 1. Purity മുങ്ങിക്കുളി ഒഴികേ മറ്റൊന്നും ശുചിക്കു പോരാ Anach. 2. pure ഇക്കുലം അതിശുചിയായതു KR. വിവ ണ്ണവസ്ത്രം അഖിലം ശുചി Anach.

denV. ശുചീകരിക്ക to purify.

ശുചീന്ദ്രം N. pr. a temple in Trav. where Indra was freed from his loathsome curse (Such. Māh.)

ശുണ്ഠി *šuṇṭhi* S. (= ചുണ്ടി 2,372). Dry ginger: fig. ശു. യും കടിച്ചവൻ പോലെ PT. flew out.

ശുണ്ഠിക്കാരൻ peevish, quarrelsome, passionate; also ശുണ്ഠിതൻ ChS. [liquor.

ശുണ്ഡ *šuṇḍa* S. (ചുണ്ണ). An elephant's trunk; ശുണ്ണി, see ചുണ്ണി.

ശുദ്ധം *šuddham* S. (part. pass. of ശുധ് = ശുച്). 1. Purified, clean; purity കണ്ണിന്നു ശു. തോന്നുന്നേടത്തു പാലം വെച്ചു Bhg. ശു. വരുത്തുക to purify what is polluted. കളിക്കാഞ്ഞാൽ ശു. വന്നില്ല Anach. പുണ്യാഹംകൊണ്ടു ശു. വരുത്തി etc. ശു. മാറി എന്നു ശാന്തിക്കാരൻ പറഞ്ഞു MR. the temple is desecrated. ശു., (vu. ചുത്തം) മാറിയോ or അയിത്തമായോ (അശുദ്ധം) are you polluted? (of തിണ്ടിക്കുളി & തൊട്ടുകുളി). 2. entire, utter ശുദ്ധകളവു, ഭോഷ്ക്കു etc. ശത്രുകുലം ശുദ്ധശൂന്യമാക്കീടും PT. will destroy completely. ശുദ്ധഭക്തൻ Bhg.

ശുദ്ധത S. 1. purity, sincerity. 2. simpleness, മനസ്സു ശു. യായിരിക്കകൊണ്ടു TR. harmless nature. [ശുദ്ധബുദ്ധി.

ശുദ്ധൻ S. 1. innocent, holy. 2. a simpleton

ശുദ്ധഭോജനം abstinence from meat & fish V1.

ശുദ്ധമേ entirely ആധാരം ശു. കളവാകുന്നു, പായുന്നതു ശു. നേരുകേടാകുന്നു MR. altogether false.

ശുദ്ധാത്മാവു S. pure minded ശു'വായ ശാരികേ Nal.; so ശുദ്ധാന്തഃകരണന്മാർ Bhr.

ശുദ്ധാന്തം S. women's appartments, Harem. ശു. അകമ്പുക്കാൻ, ശു'ന്തസ്ത്രീകൾ KR.

ശുദ്ധി S. 1. Cleansing; മലശു. 2. purity, correctness ക്ഷേത്രത്തിന്നു (or — തിൽ) ശു. ക്ഷയം പാറി KU. is defiled. ശുദ്ധിഭോജനം Anach. = ശുദ്ധ്യുക്തി q. v. — ലോഹശുദ്ധ്യാവസിക്ക SiPu.

ശുദ്ധികരം S. purifying.

denV. ശുദ്ധീകരിക്ക to purify, consecrate; sanctify (Christ.).

ശുദ്ധീകരണം sanctification (Christ.).

ശുദ്ധിമാൻ S. a holy person.

ശുദ്ധ്യുക്തി a meal to complete purification, after excommunicating a family member or clearing oneself from the charge of an offence against caste.

ശുനകൻ *šunayaṅ* S. (ശ്വൻ). A dog പട്ടക്കുളായ ശു'ങ്ങൾ KR. — ശുനി S. id. കഴുക്കളും ശുനികളും നിറഞ്ഞു CrArj. on a battle-field.

ശുഭം *šubham* S. (ശുഭ് to shine). 1. Splendid. 2. fine, auspicious, good ഏറ്റവും ശുഭം, a promising omen, ശുഭലഗ്നം, ദിനം etc. — ശുഭകർമ്മം a holy action. — ശുഭവാക്കു kind salutation. — ശുഭഗതി bliss.

ശുഭകം KU. auspicious.

ശുഭപ്പെടുക to be mended, perfected, prosper. ശു'ട്ടു വന്നു TR. turned out well.

ശുഭാനികേ Voc. f. highly favored, Chintar.

ശുഭാശുഭം good & evil മന്ത്രികൾ ചെയ്യും ശു'ഭകർമ്മങ്ങൾ UR. ഇങ്ങോട്ടു ചോദിച്ചില്ല എന്നാലും ശു. അങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞു PT. gave advice (= ഗണകോക്തം). രോഗിയുടെ ശു'ങ്ങളെ പറക by astrological prognostication.

ശുഭ്രം S. white, bright. — ശുഭ്രാംശു the moon.

ശുംഭനായി നിന്നുള്ളൊരുമ്പർമേൽ CG. shining.

ശുല്കം *šulkam* S. (prh. ചൊല്ലു, to command). Toll, duty; promised sum കന്യകെക്കുള്ള ശു. ഫാഗ അശ്വം Bhg. കന്യകാശു. Brhmd. dowry. ശുല്കസാധനം ആക്കി Nal. betted it. — Tdbh. ചുങ്കം 370.

ശുലപം *šulvam* S. (L. cuprum). Copper.

ശുശ്രൂഷ *šuśrūša* S. (desid. of ശ്രു). 1. Wishing to hear അക്കഥാശു. കൊണ്ടു ചോദിച്ചു KR. 2. service പതിക്കു ശു. വഴിപോലേ ചെയ്തു KR. to minister to. നൃപനു ശു. ചെയ്യുന്നവർ TR. (at meals); with Acc. താതനെ ശു. ചെയ്തുകൊൾ Bhr.

ശുശ്രൂഷക്കാരൻ a servant. [Bhr.

ശുശ്രൂഷണം serving, Bhg. പതിശു., ഭർതൃശു.

denV. ശുശ്രൂഷിക്ക to serve, with Acc. തൽപ ടം ശു'ച്ചു Nal.

ശുഷി *šuši* S. Drying (ശുഷ്).

ശുഷിരം S. a hole in the ground; perforated.

ശുഷ്കം S. (p. p.) dried, withered (L. siccus, ചുക്ക 370.)

ശുഷ്കാന്തി So. heat, zeal ശു. യോടേ ശിവാർച്ചനാം ചെയ്കയാൽ SiPu. — denV. ശുഷ്കാന്തിക്ക = ശു. പ്പെടുക.

denV. ശുഷ്കിക്ക to dry, wither ശു'ച്ച മല്ലികവല്ലി SiPu. ശാത്രവും ശു'ച്ചു PrC. (from age). മലം (or വയറിൽനിന്നു) ശു'ച്ചു പോക vu. hard stools.

ശുഷ്മാവു S. fire; energy.

ശൂകം *šūyam* S. (ശോ). The awn of corn.

ശൂകമയം bristly.

ശൂകരം, see സൂകരം.

ശൂദ്രൻ *šūdraṉ* S. 1. A man of the 4th caste ഭക്തിയുള്ളവൻ ശൂ. ആയാലും ശൂ. അല്ല Bhg. 2. a Nāyar, chiefly lower Nāyar, their occupations ചങ്ങാതം പട നായാട്ടു മുന്നാഴിപ്പാട്ടകാവൽ ഇവ ശൂദ്ധധർമ്മം; their house ശൂദ്രവീടു; ശൂദ്രമെയ്യാട കെട്ടത്തുപറഞ്ഞു TR. spoke disrespectfully to the N.

f. ശൂദ്ര & — ത്തി; മാപ്പിള്ള ഒരു ശൂദ്രത്തിപ്പെണ്ണുങ്ങളെ അപരാധം ചെയ്തു TR. ശൂദ്രമ (Coch.), ശൂദ്രസ്ത്രീ.

ശൂനം *šūnam* S. (ശീ). Swelling, dropsy V1.

ശൂന്യം S. 1. empty, void ആദ്യന്തശൂ. CG. having neither beginning nor end. — ശൂന്യപ്രദേശം a desert. സൂര്യസന്നിധൌ തിമിരങ്ങൾ ശൂന്യമാകും Bhg. will disappear. ശൂ. ആക്ക to annihilate. മണ്ണാട്ട കരഞ്ഞാൽ ശൂ. (superst.) destruction or poverty. 2. a cypher, dot, Tdbh. സൊന്ന. 3. So. T. witchcraft (bringing to nought; envy V1.) ശൂ. പറക to speak evil; see പഞ്ച ശൂന്യം.

ശൂന്യകാരൻ V1. envious; — തി a witch.

ശൂന്യാഞ്ഞിക്ക V1. to mock, scoff.

ശൂരൻ *šūraṉ* S. (ശീ, G. kyros). A hero, valiant, brave. [നായർ KU.

ശൂരത S. bravery, valour ശൂ. തികഞ്ഞ ഫ0,000 ശൂരി, see ചൂരി.

ശൂർപ്പം *šūrpam* S. Winnowing basket.

ശൂർപ്പണഖ AR4., — ക (RC466. R. 1 a), Rāvana's sister. [Brhmd.

ശൂർപ്പാകാരം N. pr. a temple near Gōkarṇa.

ശൂല *šūla* S. (ശോ). 1. = ശൂലം. 2. colic & other sharp pains ശൂ. ഛർദ്ദി ജാതി a. med., 8 kinds Nid.; ഉദര —, (കുക്ഷി —, ജഠര —), ഉഗ്ര —, ഉരശ്ശൂ — (നെഞ്ഞു —), കരി — (കറുത്തൊരു നീർ വീഴും), കറി — (കീഴ് വയറിൽ വാഴക്കാപോലേ ഉണ്ടാം), കഴുത്തു —, കടൽ —, ജല — (നീർ — hydrocele നീർ ഒലിക്കും), തൃഷ —, നാഭി —, നേത്ര — (ophthalmia), പാർശ്വ — (പക്ക — liver-inflammation), പിത്ത —, പൃഷ്ഠ (പുറ —), പ്രാണ — (എല്ലാടവും പുണ്ണുണ്ടാം), വാത — (മേൽ എല്ലാം കടയും), ശ്ലേഷ്മശൂല; ചൂല കൊട്ടി, ശൂലനൊമ്പലം wind colic. ശൂലെക്ക നല്ലതു പാലു തോഴ CG. 3. = ശൂള.

ശൂലം S. 1. Impaling stake കഴു, crux. ശൂലത്തിൽ ഇട്ടുവിക്ക VyM. ശൂ'ത്തിമീതേ കിടന്നോർ CG. — met. ശൂ'ത്തിലാകമുമ്പേ (അശപ്രമാണങ്ങൾ) Nal. before they be lost in play. 2. a pike, trident of Siva, chiefly as mark ദേവകലേക്കു വഴിപാടായി ശൂ. ചാത്തി വിട്ടിരിക്കുന്ന കാളകൾ VyM. ശ്രീശൂ. മറെച്ചിരിക്കുമ്പോലേ ഇരിക്കും a. med. ശുഭമാം ശൂലയോഗം ഉണ്ടായ്തുരും Mud. (astrol.).

ശൂലാകൃതം S. roasted on a spit.

ശൂലാഗ്രവാസം S. impalement അവനു ശൂ. ഗുണം PT. — so ശൂലാരോഹണം Mud., ശൂലാരോപണം.

ശൂല്യൻ S. = കഴുവേറി.

ശ്രൂൽ *šūl* S. (Onomat.). Hoo, shoo. In:

ശ്രുല്ലൂരം as പന്നഗനാഥനു ശൂ. ഏറുന്നതിന്നിന്നു * എല്ലാം CG. from the increasing weight of the earth. — also ശ്രുല്ലൂരം (അനന്തനു ശൂ. ംരംകൾ തളരുന്നതായി, ദീർഘങ്ങളായുള്ള ശൂ. ജാലങ്ങൾ CG. of a woman in travail), hissing from cold, pain, etc, *(print: ഏറുന്നിതിന്നിതെല്ലാം).

ശൂള śūḷa = ശൂല 3., ചൂളച്ചി A whore (379).

ശൃഗാലം śṛgālam S. A jackal.

ശൃംഖല śṛṅkhala S. A chain, Tdbh. ചങ്ങല 341.

ശൃംഖലതീർത്ഥം N. pr. fane of Kanyākumāri KM.

ശൃംഗം śṛṅgam S. (L. cornu). A horn ശൃ. വിളിക്ക, ശൃംഗശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു നിള ഉണർത്തി Bhg. — രണ്ടു ശൃംഗങ്ങൾ ഉയർന്ന കാണാം AR. peaks.

ശൃംഗാരം S. 1. Love-passion ശൃ. തന്നുടെ ജീവനാം മംഗലനായ തിങ്കൾ CG. — ശൃംഗാരക്കളരികൾ KR. brothels — ശൃംഗാരയോനി Kāma. 2. elegant dress ശൃംഗാരവേഷത്തോടെ AR. ശൃംഗാരമായി ചമയിച്ചു adorned wonderfully. ശൃംഗാരത്തോപ്പു Vt. a pleasure garden (Tdbh. ചിങ്കാരം 360).

ശൃംഗാരക്കാരൻ lascivious, a beau, gorgeously dressed, also ശൃംഗാരി (ശൃം'രിയല്ല വൃദ്ധകരുടനിവൻ Bhr.), ശൃംഗാരിണി f.; ശൃംഗാരവാന്മാർ SiPu. lovers.

ശൃംഗാരരസം, see രസം.

ശൃംഗാരവല്ലി a tree ശൃ. തൻ മങ്ങാത പോതങ്ങൾ എന്ന പോലെ CG.

denV. ശൃംഗാരിക്ക (& ചിങ്ക — Vt.) to beautify. ശൃം'ച്ചിരിക്കുന്ന ശൃംഗാരക്കോപ്പു KR.

ശൃംഗി S. horned എന്നാൽ ശൃംഗികളുടെ കൊമ്പു പിടിക്കാം Tantr. — ശൃംഗിവേരം (ginger) N. pr. a city near the Ganges. AR.

ശൃംഗേരി (= ശൃംഗശിരി) N. pr. the birth-place of Sankara Āchārya, (ശൃം. ശങ്കരാചാര്യർ Anach. KU.) where his successor still resides, as rival of ആഴ്വാഞ്ചേരിത്തമ്പ്രാക്കൾ.

ശൃണു śṛṇu S. (Imp. of ശൃ) Hear! — മമ വചസ്സു VetC. [ക്കായം.

ശൃതം S. (p. p. of ശൃ). Boiled, cooked ശൃതകശൈറകു Ar. shara' A highroad, law Ti.

ശൈഹീതു = ശഹീതു Mpl., ശൈഹിതുകൾ.

ശൈഖ് Ar. shēkh; An old man, descendant of Muhammed etc., (see ശൈത്താൻ).

ശേഖരം śēkharam S. (ശിഖര). 1. A crown, head-ornament കന്നിമാലകൾ കൊണ്ടു ശേ. ചേർത്തു Bhg. കലശേ'ൻ N. pr. (the best of his tribe) Rāja of Trav. ചന്ദ്ര — AR., തിങ്കൾശേ'ൻ Sk. Siva; ശേഖരൻ N. pr. m. 2. T. M. an assemblage, heap വരുന്ന മുതൽ ശേ. ആക്കിക്കൊടുത്തയക്ക TR. ജനശേ. jud. a mob, riot (= ചേരുക). ജനങ്ങൾ ശേഖരപ്പെട്ടു Trav. = കൂടി വന്നു.

ശേഖരിരാജാ N. pr. Kshatriyas of Pālakādu.

denV. ശേഖരിക്ക (2) to pile up, അനവധിദ്രവ്യംശേ. Arb.; to collect കടിയാന്മാരുടെ പറമ്പിൽനിന്നു വാങ്ങി ശേ., കുറയ ആളുകളെ ശേ'ച്ചു കൊണ്ടു TR.

ശേഖരിപ്പു മുതൽപിടി the treasurer in Trav.

ശേണം S. N. pr. A land, സി.ന്ധുശേണങ്ങളിം Nal 4.

ശേഫസ്സു śēphas S. Penis (ശിഫ).

ശേർ H. sēr, A weight of 8 പലം (down to 3 പലം, Collam; No., Palg. of 24 Rs. = 2 പലം).

ശേഷം śēśam S. (ശിഷ്). 1. Remaining നീയും ശേ. കുഞ്ഞുങ്ങളും TR. ശേ. പ്രതികൾ MR. ശേ. സന്ന്യാസിമാർ etc. the other Sanyāsis. 2. remainder വൈരിശേ'ത്തെ കൊൽവാൻ PT. നാമ —, സാമ —, etc. അമ്മെക്കും അപ്പനും ശേ. എന്നി ആക്കിക്കളവോർ Pay. leave them no residue, progeny. Often = എച്ചിൽ leavings ഹോമം ചെയ്യൊരു പശു ശേഷത്തെ പചിക്കേണം Bhg. meat. 3. what follows after, futurity, end പാക ശേ. എന്നര ചെയ്യു Mud. ഈശ്വരനല്ലാതേ ശേ. ഞങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ; പഴശ്ശിയിൽ വന്നതിന്റെ ശേഷം വരും TR. I should meet with similar treatment as at P. എന്റെ ശേഷത്തിങ്കൽ after my death. 4. adv. subsequently, since (often = ഇനി) അതിന്റെ ശേ. or ശേഷമായിട്ടു after that. ശേഷേ finally. 5. moreover, it ought however to be added that TR.

ശേഷക്കാർ (2) survivors, relatives, descendants കാരണവനോടു കൂടി ശേ. നിലം നടക്കാറുണ്ടു MR. എന്റെ ശേ. നടന്ന വരുന്ന jud.

ശേഷക്രിയ S. funeral obsequies, mourning & oblations കഴിഞ്ഞവരേ ശേ. കൾ കഴിവാൻ TR. for the deceased. പുരുഷന്മാർ ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു ശേ. കൾ ഒക്കയും അപ്പൻ കഴിച്ചു

TR. അവൻ എനിക്കു ശേ. യും ചെയ്യേണ്ടാ KR. (a disinherited son). ശേ. ചെയ്തിച്ചു Mud.

ശേഷദശ S. old age.

ശേഷൻ S. or ആദിശേഷൻ, അനന്തൻ Viṣṇu's serpent, hence Viṣṇu = ശേഷശായി Brhmd.

ശേഷാട്ടുക (2) who eats leavings.

ശേഷി S. 1. Subordinate എല്ലാവരും നമുക്കു ശേ. യായിരിക്കേണം Nal.; also obsequiousness; ശേഷിഭാവം being included in the major term, generality. 2. M. (vu. ശേയി, ചേയി) strength, ability പണികളെ നടത്തുവാൻ ശേ. ഉണ്ടു doc. തറവാട്ടിന്റെ ചേയികൊണ്ടു power. ശരീരശേ. TR. കാരണവർ അവരെ ശേ. യാക്കി brought up. ബാപ്പ മരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ കുട്ടി ആകുന്നു ശേ. കുറയും, നടപ്പാൻ ശേ. പോരായ്ക MR. മോക്ഷണത്തിന്നല്ലാതേ മറ്റൊന്നിന്നും ശേ. യായ്തുരുമോ SG. (Kṛṣṇa). 3. aid as of ancestors കാരണശേ. എനക്കുണ്ടെങ്കിൽ TP.

ശേഷിപ്പെടുക to make an effort. ചുഴലിഭഗവതിയുടെ തിരുവുള്ളം ശേ'ട്ടു TR. by an order or oracle from the Chuḷali Bh. (hon. = അരുളിച്ചെയ്തു).

denV. ശേഷിക്ക to remain. ശേ. നീ Bhr. survive! മരിച്ചു ശേഷിച്ചുള്ള പട Brhmd. ചത്തു ശേ'ച്ചുള്ള സേനാജനം ഭൂപനെ സേവിച്ചു SiPu. who survived the slaughter. അവൻ ചേയിക്കുന്നതല്ല vu. he will die.

ശേഷികേടു (2) want of strength, ability or means; ശേഷികെട്ടുപോയി.

VN. ശേഷിപ്പു remnant, balance, rest ഞങ്ങൾ 4 പേർ മാത്രം ശേ. ഉള്ളായിരുന്നു TR. = ശിക്ഷാ; ചേപ്പു നാളത്തരാം vu.

CV. ശേഷിപ്പിക്ക to leave, spare, preserve.

ശൈത്താൻ Ar. šaiṭān, Satan, a devil ശൈ. ഉറഞ്ഞു Mpl. വാക്കു ചേക്കിനേ പോലേ ചേലു ചൈത്താനെപ്പോലേ prov.

ശൈത്യം šaityam S. (ശീത). 1. Cold ശൈ. എഴമാറു വീതു തുടങ്ങിനാൽ CG. cool resolution, pleasant temper. 2. med. cooling, of medicine, food, etc., opp. vu. ഉഷ്ണം.

ശൈഥില്യം šaithilyam S. (ശിഥില). Slackness, irresolution ശൈഥില്യാത്മനാ പാതി നക്കി AR. = അയഞ്ഞു. — ബന്ധുശൈ'ശങ്ക Mud. ഹൃദയശൈ. നീക്കുക VilvP. to reform.

ശൈലം šailam S. (ശില). A mountain കാറിന്നു ശൈ. തമസ്സിന്നു സൂര്യൻ RS. ശൈലപൂരങ്ങൾ Bhr. the moss on river-rocks. — ശൈലാംശലേശം Malayāḷam. ശൈലാഗ്രത്തിൽ Nal. — ശൈലീഭൂതൻ petrified.

ശൈലാലി, ശൈലൂഷൻ S. an actor.

ശൈലേയം S. mountainous (storax, rock-salt).

ശൈല്യം So. (fr. ശീലം or = ശല്യം). ശൈ'ങ്ങൾ ചെയ്യു mischief, tricks.

ശൈവം šaivam S. Relating to Siva, his sect, temple, story, etc.

ശൈവലം S. the duck-weed, Blyxna Seivala = പായൽ confervæ; met. രാഗശൈവാദികളാം ശൈ'ങ്ങൾ VCh.

ശൈവ്യ S. (from Siva or Sivi) N. pr. — വീയിനാൽ വിപ്രനെ Bhg.

ശൈശവം šaiśavam S. (ശിശു). Childhood — വിട്ടു വളർന്നിതു യൌവനം VetC.

ശൊക്കനാഥൻ T., see, ചൊക്ക — .

ശോകം šōkam S. (= ശുക്). Grief, sorrow ശോകസന്തോഷങ്ങൾ Chintar. (= സുഖദുഃഖം). ശോകങ്ങൾ ഒക്കയും കാലക്രമം കൊണ്ടു പോകും, ശോകനാടകമോടേ വിലപിക്ക KR. ശോകേന Instr. woefully. ശോകം തീർക്ക Bhr. to comfort.

ശോകാനിതൻ, — കുലൻ, — ഗ്നിഷ്ടൻ S. grieved = ശോകവാൻ.

denV. ശോകിക്ക to grieve ബന്ധുമരണേന ശോ'പ്പവർ, എന്തിന്നു ശോകിച്ചീടും KR. ശോ'ച്ചുവീനു Bhr.

ശോചനം S. grieving. — denV. നഗ്നനായി ശോചിക്കയും VCh.

ശോകു šokh P., šauq Ar., Gaiety ടിന്നും ശോകം ഞെറിയായി നടത്തി Ti.

ശോചിസ്സു šōjis S. (ശുചി). Light.

ശോണം šōṇam S. (ചുവന്ന, G. kyanos). Red, crimson.

ശോണാതീരേ KR. of the river Sōṇa.

ശോണിതം S. blood = രക്തം.

ശോണിമ S. redness, ശോ. കലർന്ന പുഷ്പം Nal.

ശോതരവു ചൊല്ലു V1. To foretell (ജ്യോതിഷം).

ശോധന śōdhana S. (ശുധ്). 1. Cleansing, മലശോധനം V1. a. med.; refining metals. 2. (5) examination, search സീതാ വഹ്നിശോ. ചെയ്യ KR. an ordeal. കടിശോ. ചെയ്യ, കഴിക്ക; പീടികശോ. നോക്കുംപോൾ TR. to search houses. അവരെ ശോ. നോക്കി MR. persons. (396). 3. trial, temptation V1. T.

ശോധനക്കാരൻ an examiner, searcher.

ശോധനക്കോൽ a probe (ശലാക).

ശോധനം S. purifying മൃത — GP. ക്രമത്തൊം ദിനം ചിലശോ'ങ്ങൾ ചിതമോട്ട ചെയ്യ KR. purification after funeral.

ശോധനീയം S. to be purified or corrected.

denV. ശോധിക്ക 1. to brighten, cleanse മാനസം മുകരം ശോ'പ്പാനായി പാരം യാചിക്കുന്നു CG. 2. to search V1. (= ചോദിക്ക).

part. ശോധിതം S. refined, corrected ധർമ്മമല്ലെന്നാം ശാസ്ത്രശോ'മല്ലെന്നാം KR. excused by the law? (or ചോദിതം?).

ശോധ്യം S. to be cleansed, corrected, also ശോദ്ധ്യം ചെയ്യ Mox.Day.= ചോദ്യം (see ഉശ്ശോദ്ധ്യം). [(ശുചി).

ശോഫം śōpham S. & ശോഥം Swelling ശോഫരോഗം a. med. Leucophlegmathia.

ശോഭ śōbha S. (ശുഭ്). Lustre, splendour, beauty ഉഷാ —, പ്രഭാതശോഭ V1. dawn, തിരുമൈ ശോഭയും Anj. ശോഭ കെട്ടും Bhg.

ശോഭക്കേടു 1. want of splendour, disgrace. 2.= അശുഭം inauspiciousness ശോ. ഉണ്ടായ്വരാ Sah. — (also ശോഭകേടു).

ശോഭനം S. splendid. നിൻവാക്കുകൾ ശോ. ഏറവും Bhr. handsome, auspicious.

ശോഭവാൻ S. id. (ആയുസ്സിന്ന കാവുള്ളൻ CG.).

denV. ശോഭിക്ക S. to shine ഇവരാൽ ഭിക്കുകൾ എല്ലാം ശോഭിച്ചീടും അക്ക ചന്ദ്രന്മാരെക്കൊണ്ടംബരം എന്നപോലേ KR. — fig. ആ അവസ്ഥ ശോ'ക്കാതേ കഴിവാൻ MR. lest it come to light. ഗോപുരധ്വജപ്രാസാദമാലയങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ച യമാലയം VilvP. resplendent. — part. ശോഭിതം shining, adorned.

CV. ശോഭിപ്പിക്ക f.i. ഇതു നിന്നെറ ശരീരത്തെ പരിശോഭിപ്പിക്കും KR. ശുഭം ജനിപ്പിച്ചു ശോ'ക്കും Bhg 12.

ശോമാരി (fr. T. ശോമ്പേറി a sluggard). A lazy, [idle fellow.

ശോഷം śōṣam S. (ശുഷ്). Drying up=വറണ്ടിരിക്ക Asht. ഗാത്രശോ. Bhg.

ശോഷണം S. id., ശരീരം ശോ. ചെയ്യും തപസ്സ് Bhr. ശോ. മരണമാം VCh. the death of trees; fig. മോഷങ്ങൾക്കു ശോ. ചെയ്യ Bhg.= ക്ഷയിപ്പിക്ക.

denV. ശോഷിക്ക to dry up, waste away ദേഹം ശോ'ക്കും Nid. ശോ'ച്ച തോയങ്ങൾ CG. — fig. ശേഷം ഭാരം ശോ'ച്ചു പോയി CG. — part. ശോഷിതം.

CV. ശോഷിപ്പിക്ക to cause to dry or waste away. ആഴിയേ ശോ'പ്പൻ, തപം ചെയ്യ ശരീരം ശോ'പ്പൻ, അഗ്നി അതിനെ ശോ'പ്പാൻ KR.

ശൌക്ല്യം śauklyam S. (ശുക്ല). Whiteness. — ജരാശൌക്ല്യം V2.= നര.

ശൌചം śaujam S. (ശുചി). 1. Cleansing, ablution esp. after easing nature, hence ശൌചത്തിന്ന പോക, ശൌചാചാരം= ബാഹ്യത്തിന്ന. 2. purity സത്യശൌചാദിഗുണങ്ങളും KR.

denV. ശൌചിക്ക to ease nature, — ക്കാഞ്ഞാൽ prov. നഗ്നനായി ശൌ'യും VCh. (forbidden), — പ്പാൻ പോക vu.

ശൌണ്ഡൻ śauṇḍaḥ S. (ശുണ്ഡ). Drunk, smart — മന്നവൻ തന്നുടെ ശൌണ്ഡത കാട്ടുവാൻ CG.; also ശൌണ്ഡ്യരാം പാണ്ഡ്യമഹീശർ CG.

ശൌണ്ഡികൻ S. a distiller & vendor of liquors മദ്യം ചമച്ചു വില്ക്കുന്ന ശൌ'ന്മാർ KR. — ശൌ'ക = തീയത്തി.

ശൌരി śauri S. (ശൂര). Kṛṣṇa; Vasudēva. Bhg. ജയശൌരേ ChVr. (Voc.).

ശൌര്യം S. prowess = ശൂരത, as ശൌ. പൊഴുത്തിക്കും KU. നാരിമാരോടു ശൌ'ങ്ങൾ കാട്ടി KR. വാനരന്മാർക്കു പാടവർ ശൌ. ആകുന്നു, കര ചരണമല്ല ശൌര്യാസ്ത്രം AR.

ശൌര്യവാൻ = ശൂരൻ a hero.

ശ്യുതിതം śyuḍiḍam S. (p. p.) Dropped, shed.

ശ്മശാനം śmaśānam S. (ശം+ശയനം). A cemetery. ശ്മ'ത്തോളം കൂടിപ്പോരും Brhmd

burial or burning ground. ഇപ്പോൾ ശ്മ'മായ്ന്നു ലങ്കാപുരം KR. = ചുടല.

ശ്മശാനക്കുഴി a grave.

ശ്മശാനത്തൂണി Tantr. (for charms).

ശ്മശാനപ്പറമ്പു, — സ്ഥലം a burial-ground (Christ.).

ശ്മശാനവാസി Siva; any Kēraḷa man, because corpses are burnt in each garden ശ്മശാനസ്ഥലവാസികൾ Anach.

ശ്മശ്രു śmaśru S. Mustaches ശ്മ. കേശാളിരോമങ്ങൾ നൂറു കോടി VCh. അനാശ്രുശ്മ. വാം വട്ട Bhr. അനാശ്രുഷ്മശ്മ. വാകുന്നവൻ Mud. a beardless stripling.

ശ്മശ്രുനികൃന്തനൻ S. a barber.

ശ്യാനിക്കുഴിക്ക (loc.) = ശാന്തി.

ശ്യാമം śyāmam S. Black, dark-blue, also ശ്യാമളം, f. i. ശ്യാമൈകവർണ്ണങ്ങളായ കതിരകൾ Brhmd. [അളിയൻ.

ശ്യാലൻ śyālaṅ S. & സ്യാ — Wife's brother,

ശ്യാവം śyāvam S. = ശ്യാമം Brown, livid.

ശ്യാവനേത്രത Asht. = കരുവാളിപ്പു.

ശ്യേനൻ śyēnaṅ S. (white). A hawk = പരുന്തു, pl. ശ്യേനകൾ Sk.

ശ്രദ്ധ śraddha S. [śrat (L. credo) + ധാ]. 1. Faith, trust, attention, devotion ഗുരുശാസ്ത്രവിശ്വാസം ശ്ര. KeiN. ശ്ര. യാം പായും വിരിച്ചു VCh. the sail of faith. ഭക്തിശ്ര. കൾ രണ്ടുമല്ലാതേ ഉള്ള വൃത്തികൾ Chintar. സമസ്തം ശ്രദ്ധയാ (Instr.) ചെയ്യാൻ പ്രസാദിക്കും മഹാദേവൻ SiPu. ശ്ര. യാ കേട്ടു Bhg. ശ്ര. കൊടുത്തു കേൾക്ക vu. 2. wish രുചിയോടു ഉജിപ്പതിന്നെന്നു നിൻശ്ര. കൾ RS. ഭോജനശ്ര. യില്ലായ്ക Nid. no appetite. ശ്ര. എന്തു Bhg. what do you wish? ശ്ര. പെണ്ണിട്ടുന്നതെന്തു നാൾ നിന്നെ കാണ്മാൻ CG.

ശ്രദ്ധധാനൻ S. part. pres. = വിശ്വസിക്കുന്നവൻ Bhr.; also ശ്രദ്ധിതനായി സേവ ചെയ്യു Bhg. devotedly.

ശ്രദ്ധാലു S. faithful; longing.

denV. ശ്രദ്ധിക്ക S. to desire ശ്ര'ച്ചത് എന്തു Bhg. ശ്ര'ക്കും വൈരപ്രതികാരം PT. to think on revenge. ശ്രുപ്പണഖ രാമനെ ശ്ര'ച്ചു AR. loved. ശ്ര'ച്ചു കേൾക്ക vu. attentively.

ശ്രന്ഥനം śranthanam S. Stringing flowers.

ശ്രമം śramam S. (G. kamnō). Exertion, toil പഠിച്ചതിൻഫലം ശ്ര. തന്നേ KR. സമരം ചെയ്യേണം ശ്രമവും ചെയ്യേണം ChVr. — ശ്രമക്കാരൻ industrious — ശ്രമക്കേട negligence — ശ്രമസലിലരഹിതം Nal. sweatless.

ശ്രമണൻ S. an ascetic, Samana, Jaina ശ്രമണാരാലിയായൊരു പോലേ ഉജിച്ചു KR.

ശ്രമഭക്ഷിണ S. hire given to assistant cooks.

denV. ശ്രമിക്ക 1. to exert oneself, take trouble. ശ്ര'ച്ച് അവനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടു TR. caught with some trouble. 2. v. a. to cultivate diligently വിദ്യകൾ ഒന്നും ശ്ര. യില്ല Sah. ഇപ്പോഴത്തെ പ്രയത്നം നാം ശ്ര'ച്ചതു TR.

ശ്രയണം S. Refuge = ആശ്രയം.

ശ്രവണം śravaṇam S. (ശ്രു). 1. Hearing, listening. 2. the ear, the organ of hearing ശ്രവണേന്ദ്രിയം. 3. = ഓണം 183.

ശ്രവസ്സു S. the ear; renown (G. kleos).

denV. ശ്രവിക്ക S. to hear, Bhr.

CV. ബ്രഹ്മവാക്യത്തെ ശ്രവിപ്പിച്ചാർ KR. pronounced, repeated.

ശ്രാണം śrāṇam S. (p. p. of ശ്രാ). Boiled. ശ്രാണ = കഞ്ഞി.

ശ്രാദ്ധം śrāddham S. (ശ്രദ്ധ; faithful). Offering to the manes സംവത്സരശ്രാ. ഊട്ടുക Bhr. ചാത്തം 354. Tdbh.; നിത്യശ്രാ. : നിച്ചാത്തം 549; ശ്രാദ്ധദേവൻ KR. Yama. [an ascetic.

ശ്രാന്തൻ śrāndaṅ S. (p. p. of ശ്രമ്). Wearied; ശ്രാന്തി S. fatigue, lassitude ശ്രാ. കളഞ്ഞു പഠിച്ചു CG. ആക്കം ശ്രാ. യുമില്ല KR. none was tired of it.

ശ്രാമ്പി; see സ്രാമ്പി.

ശ്രാവകൻ śrāvayaṅ S. (ശ്രു). A Buddhist. Mud. [ഓണം 183).

ശ്രാവണം S. causing to hear (ശ്രവണം 3. =

ശ്രാവ്യം S. deserving to be heard മഹാജന ശ്രാ. UR. ജഗച്ഛ്രാവ്യമാ ചരിതം AR.

ശ്രാവു, see ചിറാകു. [served.

ശ്രീതം śrīdam S. (p. p. of ശ്രീ). Cherished,

ശ്രീ śrī S. (Ceres). 1. Lakshmi, the goddess of plenty ശ്രീഭൂമിമാരായി മേവുന്ന ദേവിമാർ CG.

സൂക്തികൾ മന്ദിരേ ശ്രീദേവിയായതും പാപികൾ മന്ദിരേ അലക്ഷ്മി ആകുന്നതും DM. ശ്രീപതി, ശ്രീമന്നാരായണൻ KumK. Viṣṇu. 2. fortune, prosperity. ശ്രീയുള്ള fortunate. ശ്രീ പോരായ്മ Sah. misfortune. രാജ്യശ്രീ ചലിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഓളം പോലേ KR. എന്നാൽ ശ്രീ നില്ലും KU. തൊണ്ടെക്ക ശ്രീ ഉണ്ട prov. luck. 3. glorious, holy (prefixed to names) ശ്രീപാദം = തിരുവടി, a sort of invocation (= blessed!). ശ്രീ യിളിപ്പിക്ക an old royal custom of calling ശ്രീത (ചിരുതപിള്ളി 364.) KU.

ശ്രീകണ്ഠൻ S. Siva.

ശ്രീകരം S. giving fortune ശ്രീ'മായ കർമ്മം.

ശ്രീകായ്ക്കാരൻ the superintendent of a temple, fr. ശ്രീകായ്ം sacred business.

ശ്രീകാകുത്സേശം Sk. = ചീയാഴി N. pr. Sheally.

ശ്രീകോവിൽ the sanctuary of a temple. ശ്രീ'ലിന്റെ വാതിൽ MR.

ശ്രീത S. (3) blessing on thee! = vu. ചിരുത.

abstr. N. ശ്രീതപം S. 1. wealth, luck. 2. the firstlings, heave-offerings, which it is dangerous to appropriate to common uses.

ശ്രീധരൻ S. Viṣṇu; a famous teacher GnP.

ശ്രീനാവായ്ക്ഷേത്രം = തിരുനാവായി KU.

ശ്രീനിവാസൻ, ശ്രീപതി S. Viṣṇu. [ച്ചു KU.

ശ്രീപീഠം S. an altar ശ്രീ'ത്തിന്മേൽ പ്രതിക്കി

ശ്രീഭഗവതി = ശ്രീദേവി. Lakshmi.

ശ്രീമത്സ്യം V2. the saw-fish (കൊമ്പൻശ്രാവു).

ശ്രീമദം S. intoxication by success, ശ്രീമദാന്ധൻ PT.

ശ്രീമാൻ S., ശ്രീമാൻ prosperous, blessed, glorious ശ്രീ. സുഖിയൻ prov. — f. ശ്രീമതി (V1. ശ്രീമാട്ടി) — n. ശ്രീമത്തു, as ശ്രീമൽസകലഗുണസമ്പന്നർ TR. (complimentary address).

ശ്രീരംഗം N. pr. a temple near Trichināpalḷi.

ശ്രീരംഗപട്ടണം N. pr. Seringapatam.

ശ്രീവത്സം S. a curl of hair on the breast of Viṣṇu; = തുരങ്കം.

ശ്രീവത്സഗോത്രം a Gōtra of Brahmans.

ശ്രീചരം S. the gift of fortune, ശ്രീ. നിത്യേയം Mantr.

ശ്രീവേല the daily evening service.

ശ്രീഹാനി waste, destruction of wealth.

ശ്രുതം śruḍam S. (p. p. of ശ്രു, G. klytos). 1. Heard, understood. 2. sacred learning.

ശ്രുതി S. 1. Hearing ശ്രുതിഹാനിചയും Nid. ശ്രുതിനിഗ്രഹം id. 2. report (ജനശ്രു.), fame മഹാലോകരും ചുരുതയാകും പെണ്ണും KU. 3. sound മണിശ്രുതി of a bell. ശ്രു. പിടിക്ക to assist in piping, blow a trumpet in long protracted note; to incite, urge on. B. ശ്രു. കൂട്ടുക to increase the tone. 4. a holy text, നാലാം ശ്രുതിക്രിയചെയ്യ Bhr. the 4th Veda. ശ്രുതിയുക്തി അനുഭവമുള്ള കായ്ും what is recommended alike by tradition, reason & experience; texts about കർമ്മം are called അല്പശ്രുതിവാക്യം, those about ജ്ഞാനം are ബഹുശ്രുതിവാക്യം Tattw. പ്രബലശ്രുതിവാക്യം ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തെ ചൊല്ലുന്ന VedD.

ശ്രുതികേട 1. disappointment. എനിക്കു ശ്രു. വരുത്തി promised falsely. 2. infamy.

ശ്രുതിക്കാരൻ an assistant piper. B.

ശ്രുതിയാക്കുക, — പ്പെടുത്തുക to publish.

ശ്രേണി śrēṇi S. (ശ്രീ). A line, row, street. പുരോഹിതശ്രേ. SiPu. = സമൂഹം; ശ്രേണികർമ്മങ്ങൾ Bhr. the list of caste-occupations.

ശ്രേയസ്സു śrēyas S. (ശ്രീ). 1. Better, best. ശ്രേയാൻ m. 2. prosperity, happiness തങ്ങളെ ശ്രേ. ം ഗുണങ്ങളും കേട്ടു, നമുക്ക് അതു കൊണ്ടു ശ്രേ. വരേണം TR. ശ്രേ. ഉണ്ടാക ഭവാനു KR. ശ്രേയസ്സുകളിൽ ഒന്നു മുഖ്യം Bhg. the highest good (= പുരുഷാർത്ഥം) is ഭക്തി.

ശ്രേക്കും S. (Superl.) best, superior; മുനിശ്രേക്കൻ etc.

ശ്രേക്കുത, — ത്വം S. excellency, superiority.

ശ്രേക്കി S. the head-man of a trade or art ശ്രേ. വർക്കൻ Mud. (hence ചെട്ടി 380.). ശ്രേ. യും ഭയപ്പെട്ട Nal. the merchant (hon.). — സവ്വനഗരശ്രേക്ക്യം (S. superiority) Mud. authority over.

ശ്രോണം śrōṇam S. = ശോണ, f. i. നല്ലൊരു ശ്രോ. എന്ന നടയും കാണാലാം KR.; (— ൻ S. lame).

ശ്രോണി śrōṇi S. (L. clunes). The hips & loins ശ്രോ. മണത്തിട്ട തന്നെയും വെല്ല CG.; hence: വിപുലശ്രോണിയാൾ SiPu. with large buttocks. ചുറോണി തങ്ങളിടെ അട്ടത്തു മേല്പ്പു ഴിക്ക മീതെ MM.

ശ്രോണിതം śrōṇiδam = ശോണിതം Bhr. വാതശ്രോ. Nid 23. of 4 kinds; also semen femineum V1.

ശ്രോതാവു śrōδāvu S. (ശ്രു). A hearer.

ശ്രോതവ്യം deserving to be heard ഭഗവൽകഥാ — Bhg.

ശ്രോത്രം S. the ear ശ്രോത്രരന്ധ്രത്തിൽ കൂടെ PT. ശ്രോത്രസൌഖ്യങ്ങളായ വാക്യങ്ങൾ KR. consoling.

ശ്രോത്രിയൻ S. a learned Vēda-brahman ശാസ്ത്രവും തപസ്സും മുനിശ്രോ'ന്മാക്കും ഗുണം Bhg. ശാസ്ത്രികൾ എല്ലാരും ശ്രോ'രും CG. ശ്രോ'ന്മാരായുള്ള കപികൾ KR. (to assist at Sugrīva's coronation).

ശ്രൌതം S. (ശ്രുതം), referring to the Vēdas ശ്രൌത (vu. ശ്രു) ധർമ്മത്താൽ മഭയന്തിയിൽ പുത്രോല്പാദം ചെയ്തു SiPu. (a priest by cohabiting with the Queen).

ശ്ലക്ഷ്ണം ślakšṇam S. Slight, fine ശ്ലാ'മായി എഴുന്ന കട്ടകൊട്ട സമാനമായി Nid.

ശ്ലഥം ślatham S. Relaxed, അവധാനം ശ്ലഥമായി വരും KeiN.

ശ്ലാഖ, see ശലാക.

ശ്ലാഘ ślāgha S. Praise; also തന്റെ ശ്ലാഘിതത്തിന്ന ഹാനി വരും PT. honor.

ശ്ലാഘിക്ക S. to eulogize മഖിലുകളെ ശ്ലാ'ച്ചു Arb. സമർത്ഥരായ ജനങ്ങളെക്കുറിച്ചു ശ്ലാ'പ്പാൻ ഇടവരും vu.

ശ്ലാഘ്യൻ S. praiseworthy, venerable (Tdbh. ചാക്യാർ; ചാക്കി 352). — അവളെ ശ്ലാഘ്യപ്പെടുത്തി KN. commended.

ശ്ലിഷ്ടം ślišṭam S. (part.). Clung to.

ശ്ലീപദം ślīpad'am S. Elephantiasis, പെരിക്കാൽ.

ശ്ലീഹാ ślīhā Syr. An apostle, ശ്ലീഹന്മാർ PP.

ശ്ലേഷം ślēšam S. (ശ്ലിഷ്). 1. Contact, embrace. 2. association, paronomasia, irony ശ്ലേഷവാക്യം, — കാവ്യം.

ശ്ലേഷ്മം S. phlegm = കഫം (in the human body ആറു നാഴി VCh.). ചുലേണ്ണം, ചിലേഴ്മം a. med.; also ശ്ലേഷ്മാവു പാറിയാൽ Nid. 20 ജാതിയുള്ള ശ്ലേ'ത്തിന്നും ഇരിപ്പിടം ഭേഷം AdwS.

ശ്ലേഷ്മജ്വരം phlegmatic fever, — നാഡി low pulse, — വ്യാധി phthisis.

ശ്ലേഷ്മാതകം S. Cordia myxa = നറുവരി, f.i. ശ്ലേ. കൊണ്ട് ഒരു യൂപം KR.

ശ്ലോകം ślōγam S. (ശ്രു) 1. Fame, f.i. ഉത്തമശ്ലോകനെ കണ്ട CG. 2. a verse, stanza; a Sanscrit metre & Sanscrit language (ഭാഷയല്ല ശ്ലോ. തന്നേ). ശ്ലോകാർത്ഥം പറക to translate.

ശ്വഃ švaḥ, švas S. (L. cras). To-morrow അദ്യ വാ ശ്വോ വാ AR. today or to-morrow. ശ്വഃ പ്രഭാതേ കാണുമേ KR.

ശ്വൻ švaṅ S. (L. canis, G. kyōn). A dog, Nom. ശ്വാ, f. ശുനി.

ശ്വപചൻ S. cooking dogs, = ചണ്ഡാലൻ, a low caste (ശ്വ'ന്മാർ Mud.), vu. ശൊപചൻ.

ശ്വമാംസം S. dog's meat MC.

ശ്വവൃത്തി S. service.

ശ്വഭ്രം švabhram S. A hole, chasm.

ശ്വയഥു švayathu S. = ശോഫം, ശോഥം.

ശ്വശ്രൂരൻ švašūraṅ S. (L. socer, Ge. schwager). A father-in-law എന്റെ ശ്വ. KR.

ശ്വശ്രൂ S. a mother-in-law.

ശ്വസനം švasanam S. (L. queri). Breathing, — ൻ wind. [Bhg.

ശ്വസിക്ക S. to breathe, ശ്വസിച്ചിരിപ്പുള്ളം

ശ്വസ്തനം S. (ശ്വ, ശ്വഃ švas; L. crastinum). What is to-morrow.

ശ്വാവു švāvu S. (Nom. of ശ്വൻ). A dog ശ്വാവിന്റെ മൈഥുനം പോലേ prov.

ശ്വാനൻ S. id., ശ്വാനങ്ങൾ എന്ന പോലേ CG. ശ്വ'ന്മാർ വളഞ്ഞുള്ള മാൻപേട KR. — ശ്വാനി f. a bitch.

ശ്വാപദം S. a beast of prey.

ശ്വാസം švāsam S. (ശ്വസ്). Breath ശ്വാ. ക

ഴിച്ചുകൂടായ്ക Asht. so ഇടുക, കൊൾക്ക; വലിക്ക to breathe hard; വിടുക, നേരേ അയച്ചൂട; മുട്ടുക to be unable to breathe, മുട്ടിപ്പിക്ക to stifle. Bhg. — 6 ശ്വാ. (വീൎപ്പു)=1 വിനനാഴിക. — ശ്വാ. നാറുക=വായിനാറുക V1. — ശ്വാ. പോയി Palg. vu. broke a wind.

ശ്വിത്രം **śvitram** S. (ശ്വിത, E. white). White leprosy=വെളുപ്പു med. ശ്വിത്രകം Nid 19.

ശ്വേതം S. white; silver സാഗരം വളഞ്ഞുള്ള ശ്വേതപൎവ്വതം KR. — ശ്വേതാതപത്രം AR.= വെഞ്ഞുട. [CG.

ശ്വേതിമ S. whiteness ശ്വേ. പൂണ്ടൊരു ഭൂതി

ഷ SA

ഷ occurs but rarely in Mal. words, for original ഴ (ഊഴം, മുഷിയുക, സാക്ഷ); also for യ (കാരിഷം, മാനുഷം). Original ഷ is changed into ച (ഷഡംഗം, ചടങ്ങു), ഴ (അനിഴം), ട (വിഷഹാരി — പിടാരൻ); or assimilated (ശുഷ്കം, ചുക്കു; വിഷ്ണു, വിണ്ണു).

ഷഡംഗം **šaḍaṅgam** S. (ഷഷ്). 1. Six members; 6 accessory acts or ceremonies ചടങ്ങു 341; 6 supplements of the Vēdas. 2. six cooling drugs മുത്തെങ്ങ ചന്ദനം ശുണ്ഠി ഇരുവേരി പൎപ്പടം രാമച്ചം.

ഷഡാധാരം S. the 6 chief regions of the body, (ആറു നില).

ഷഡാനനൻ S.=ഷണ്മുഖൻ Sk.

ഷഡൂൎമ്മികൾ Bhg. the 6 waves opposing life =ശോകമോഹാദി. [the 6 tastes.

ഷഡ്വിധം S. of 6 kinds; ഷഡ്രസം VCh.

ഷഡ്വൈരികൾ S. the 6 vices. Bhr.

ഷണ്ഡം **šaṇḍam** S. (& ശ—) 1. A hermaphrodite ഷ്മാസ്യന്നുകൂടും VCh. will be born neither male nor female. — ഷ്ന്മാരായ്യന്നു നാം Bhg.= തോററു, നിഷ്ഫലമായി. 2. a multitude കണ്ഡലഷ. മിന്നും Bhr. വൃക്ഷഷ. മറഞ്ഞു AR. behind a clump of trees.

ഷണ്ഡൻ S. 1. a eunuch, impotent. ഷ്ന്മാർ അറിവിച്ചാർ KR. (in Harem). ഷ്നാം ഭൎത്താവിനെ Bhr. 2. a bull at liberty.

abstr. N. ഷണ്ഡത്വം S. the state of a hermaphrodite etc. ഷ. പോയി Bhr.; also ഷണ്ഡത.

(ഷഷ്): ഷണ്ണയം S. the 6 methods ഷ. അറിയരുതാതേ പോം Sah. (see നയം).

ഷണ്മലം S. the 6 excretions ഷ. പോക്കി കായശുദ്ധി ചെയ്ക KeiN.

ഷണ്മുഖൻ S. the 6 faced, Subrahmaṇya, Sk.

ഷഷ് **šaš** S. Six, generally pronounced ഷൾ, ഷട്ട്.

ഷഷ്ടി S. 60. — ഷഷ്ടികം=നവിര. 536.

ഷഷ്ഠി S. the 6th lunar day (ഷ. വ്രതം). ഷഷ്ഠിയും വിഷ്ടിയും: (എന്തെങ്കിലുമൊരു നല്ലതും തണ്ണിയതും കഴിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ചട്ടിയോ വിട്ടിയോ മറേറാ നോക്കീട്ടല്ലേ മുടക്കം വരുന്നതു No. vu.). — The 6th case, Genitive. gramm.

ഷഷ്ഫലം S. the പഞ്ചകോലം together with ഇന്തുപ്പു GP 60.

ഷൾക്കം S. an aggregate of six. കാമാദിഷ. Bhg. the 6 sins.

ഷൾകൎമ്മം S. the 6 occupations of a Brahman, ബ്രാഹ്മണന്നു ഷ. ഉള്ളതിൽ കേരളബ്രാഹ്മണന്നു ൫ കൎമ്മമേ ഉള്ളു Anach. (he must not beg). [Brhmd.=ധാതു.

ഷൾക്കൌശികം S. six treasured ഷ. ദേഹം

ഷൾഗ്രാമക്കാർ six villages with peculiar privileges, as near Sučīndra KM.

ഷൾജ്ജം S. the 4th note (see under ശബ്ദം), കാനത്തിൽ പോയി ഷ്വും പാടി CG., of bees Bhg 8.

ഷൾച്ചമയവികല്പങ്ങൾ VedD. 6 Sāstras.

ഷൾപദം S. a bee; insect; also ഷൾപാദിയായ്യന്നു RS.

ഷൾപ്പഴം S. six fruits ഷ്മാലകൾ CG.

ഷൾഭാഗം S. the 6th part of the crops, the old land-tax രാജാക്കന്മാൎക്കു ഷ. ഇല്ലാതേ

ആക്കി abolished taxes. ക്ഷ. എടുപ്പിക്ക KU. to establish them.

ക്ഷൽഭാവം S. six affections of the mind ക്ഷ. ആത്മനി ഇല്ല, ക്ഷ'ഹീനൻ AR.

ക്ഷോഡശം S. 16, f.i. ക്ഷോ'വ്യമഹാദാനം Nal. the 16 offerings — ശോപചാരാളി Bhg.

ക്ഷ്വീവനം ṣṭhīvanam S. Spitting.

സ

SA

സ is a foreign letter, generally replaced in Tdbh. by ത (സൂചി — തുശി), or ച (സിംഹം — ചിങ്ങം), also by യ, if not dropped altogether (സീസം — ൦രൊയം; സഹസ്രം — ആയിരം). It has however found its way into Mal. words (അലസൽ; the terminations കുടസ്സു, തുറസ്സു; മൂസ്സതു) & Māplas esp. use it freely for ത (സാള, സൊരം, സാക്ഷ etc.).

സ sa S. (one). 1. He, f. സാ. 2. (in Cpds.) with, f.i. രാവണനെ സകലം വധിച്ചു Bhg. സഭയം with fear, സഭയതരഹൃദയം Bhr.; സദയം, സരോമാഞ്ചം Nal., സന്നിതം AR. ഇന്നു സനാഥയായ്തന്നിതയോഷ്യയും KR. is no more an orphan (the opp. of അനാഥ). സഹർഷനായി rejoiced. സഭാര്യനായി with his wife VetC.

സം sam S. (Acc. of സ), prep. With, together, wholly, in Cpds. (see after സമ).

സകലം sayalam S. (സ, കല). Whole, all ആ സ. മൂന്ന & അതുസ. TR. സകലവും = എല്ലാം. സകലൻ God, മഹാസ'ൻ = സർവ്വജ്ഞൻ. In Cpds. സകലദുർല്ലഭം VetC. most rare.

സകളം S. id. സകളവിഗ്രഹൻ ഞാൻ ChVr I have a body with its members. In Ved. സകളവടിവു, opp. നിഷ്കളവടിവു VedD.

സകാശം sayāśam S. Presence, തവൽസ'ത്തികലാക്കി AR. before thee.

സകു Port. sagu, സകുരി Sago.

(സ): സകതമോടു AR. (al. സകുതുകം) joyfully.

സകൃൽ S. once സകൃച്ചാരണംകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്ക Bhg.; together.

സകോപം S. with anger. Bhr.

സക്കത്തു Ar. sadqah, Alms നിസ്സാരം സ. നോമ്പു ഹജ്ജു കാര്യത്തു മുതലായ കാര്യങ്ങൾ Mpl.; also സതക്ക see സടക്കം. 1032.

സക്തം saktam S. (part. pass. of സജ്ജ്). Attached. പരസ്പരം സക്തയായ ഗൃഹപങ്ക്തി KR. built closely. സ്ത്രീസക്തൻ devoted to women.

സക്തി S. attachment, clinging to വിക്ഷയസ. etc. സ. യും നശിച്ചു പോം ഭക്തിയും ഉറെച്ചീടും Bhr1. carnal affections.

സകൃൽ S. & ശ — = മലപ്പൊടി as സകൃദ്ഘടംPT.

സകഥി S. the thigh.

(സ): സക്ഷതൻ S. wounded. Brhmd.

സഖൻ sakhaṅ S. (സ). A friend, in Cpds. പ്രിയസ., വരസ'ന്മാർ KR. — also സഖാ f.i. സുഗ്രീവസഖാവിന്നു, രാമൻ തൻസ'ഖായോKR.

സഖി S. (L. socius) a friend, companion; also f. = തോഴി; pl. ശിശുക്കളായുള്ള സഖിമാർAnj.

abstr.N. സഖിത്വം S. friendship, മൽസ. Bhr.

സഖ്യം S. 1. Friendship നമ്മിൽ സ. ഉണ്ടായിരിക്ക Bhr. അത്യന്തം സ'മുള്ള ഹംസങ്ങൾ VCh. intimate. 2. a league സ'വും സമയവും ചെയ്തു KU. സ. ചെയ്തിതു തങ്ങളിൽ Mud. a covenant. തങ്ങളിൽ സ. ചെയ്തു തെളിഞ്ഞു മഹക്കിമാർ reconciled, അഗ്നിസാക്ഷികമായ സ. KR. സ. ചെയ്തിരിവതും DN conspired. 3. (loc.) സഖ്യപ്പെടുത്തുക to publish.

സഖ്യത S. id., സ. ചെയ്തു KR.

(സ): സഗർഭം S. with his train, അയൻ സ. എഴുന്നെള്ളി KR.

സഗരൻ S. (poisoned) N. pr. a king. Brhmd.

സഗർഭൻ S. a brother by father and mother V1.

സഗോത്രൻ S. a kinsman V1.

സഗ്ധി S. eating together V1.

സങ്കടം saṅgaḍam 5. (സം). 1. Narrowness, straits, difficulty സ. ഭോജനത്തിനില്ല എങ്കിൽ if you don't mind it = വിരോധം. ജീവനുണ്ടാകുവാൻ എന്തൊരു സ. Bhr. ഉരുപ്പിക പിരിഞ്ഞു

വരുവാൻ വളരേ സ. ആയിരിക്കുന്നു TR. ഇങ്ങനേ വന്നു നീ സ'മാക്കിനാൽ CG. to trouble, persecute. സങ്കടക്കോഴിക്കു പണം ഒന്നു prov. കല്പന ഉണ്ടാകാഞ്ഞാൽ കടികൾ നിലനിന്നു നേർനടന്നോളിക സ., എന്നു കടിയാന്മാർ സ. പറയുന്നു TR. it will be difficult for the inhabitants to settle down.=പ്രയാസം; പങ്കജക്കണ്ണനെ കാണാഞ്ഞെനിക്കുള്ളിൽ സ. ആകുന്നു (song) I feel sorry. ഞാൻ സ'മായിരിക്കുന്നു or എനിക്കു സ'മായി ഇരിക്കുന്നു, സ. ഉണ്ടു = ദുഃഖം. 2. M. grievance, complaint നാട്ടിലുള്ള നടപ്പും സ'വും അറിയുന്നതിനെ സ. പറഞ്ഞു പോരുന്നു lament about. സ'ങ്ങളെ സന്നിധാനത്തിൽ കേൾപിക്ക, ബോധിപ്പിക്ക, പറക; എഴുതി അയച്ചസ. or എഴുതിക്കൊടുത്തു വിട്ട സ'ഹജ്ഞി TR. a petition (So. സങ്കടവരിയോല FraPaol.). ഉപദ്രവത്തിന്നു് അമർച്ചകല്പന ഉണ്ടാവാൻ ഇനിക്കു സ. വളരേ ഉണ്ടു TR. I implore you. അപമാനം ചെയ്യുന്നതിനു സ. ഉണ്ടു TR. it is a grievance to be abused. സ'മായി പറഞ്ഞു stated his pitiable case. സ. പോക്കി രക്ഷിക്ക, തീർത്തു തരിക TR. to redress. അതു കിട്ടിയാലും ഞങ്ങൾക്കു സ. തീരുന്നതല്ല MR. we cannot consider ourselves indemnified.

സങ്കടക്കാരൻ TR. a complainant, petitioner.

സങ്കടപ്പെടുക to feel aggrieved, petition.

സങ്കടപ്പെടുക്ക PT. to grieve, molest; mod. എന്നെ സ'ത്താൻ വേണ്ടി MR.

(സം): സങ്കരം S. (കർ). mixed; mixture of castes in Kaliyuga), വർണ്ണസ. Sah.

സങ്കർഷണം S. (കൃഷ്) ploughing. സ'ണമൂർത്തിയെ ഭജിച്ചു Bhg. Balabhadra.

സങ്കലനം, സങ്കലിതം S. addition. സങ്കലിതാദിപരികർമ്മങ്ങൾ Gan. arithmetical operations. സങ്കലിതാനന്തരമോടു Bhg.= തിങ്കിനെ.

സങ്കല്പം S. Determination, volition. ഈശ്വരസ'ത്താൽ TR. by God's will. മനസ്സു കൊണ്ടു വന്നതീജഗത്തെല്ലാം KeiN. by mere volition. സങ്കല്പശക്തിയാൽ അവൻ നാരിയായി ഭവിച്ചു SiPu. because she took him for such, he became a girl. സങ്കല്പവികല്പങ്ങൾ the voluntary & involuntary workings of the mind? Bhg. In Cpds. സത്യസ'നാം ഈശ്വരൻ AR. God as viewed by the true or determining all according to truth.

denV. സങ്കല്പിക്ക 1. to resolve യാത്രപുറപ്പെടുവാൻ സ'ച്ചു TR. 2. to assume for sure മോഹമോഹിക്കൾ രണ്ടും ഒന്നെന്നു സ'ച്ചു Chintar. mistook. മതിയായ വാളം എന്നു സ'ച്ചു MR. supposed. രാമപാദങ്ങൾ എന്നു സ'ച്ചു ശന്ധപുഷ്പാദികൾകൊണ്ടു പൂജിച്ചു AR. worshipped R's shoe as if it were his foot. മോക്ഷമേ സ'ച്ചു KU.=പ്രതിഷ്ഠിക്ക.

part. സങ്കല്പിതം S. യുദ്ധം എന്നുള്ള സ. പോലും Nal. the very idea of war. — സങ്കല്പിതാർത്ഥപ്രദം VetC. granting all you wish.

(സം): സങ്കാശം S. like, പാർത്ഥസ'ൻ Bhg.

സങ്കീർണ്ണം S. (part., കിരണം) confused, mixed. സ'ജൻ a bastard V2.

സങ്കീർത്തനം S. (Ved. കർ √) celebrating, praise; also f. തൽനാമസങ്കീർത്തനപ്രിയ ആകേണം Anj. — പാപസ'ം Nasr. confession. Genov.

സങ്കുലം S. crowded. തരംഗസങ്കുലനദി, തരു സ'മായ ആശ്രമം KR.; a crowd ഭടസ. KR.

സങ്കേതം S. (കിത് to know). 1. A sign, engagement, agreement; esp. = കൂടിനിലം a rendezvous, സംഗിച്ചിരിക്കുന്ന സങ്കേതഭൂമിയിൽ ചെന്നു PT. സ'തസ്ഥലം പുക്കു Brhmd. സ. ഇട്ടുക to agree about a sign, place, time. സ'സ്ഥാനം. 2. an asylum, holy refuge exempt from war & profanation AR. സ'ത്തിൽ പൂക, സങ്കേതിടം V1., മാല്യർസ. TR. 3. the assembly of a parish VyM., of pilgrims for a feast (ചിനകൂക). 4. hereditary grants of ആഢ്യന്മാർ, lands exempt from taxes.

സങ്കേതനം, (ശ —) √1. a ceremony the next day after a death (= സഞ്ചയനം?).

സങ്കേതിപ്പിക്ക to parcel the land out for holy purposes = നാട്ടിൽ സങ്കേതം കല്പിക്ക KU. Brhmd 99.

സങ്കോചം S. contracting, shutting the eyes (opp. ഉന്മേഷം CG.). — denV. അതിൽ സങ്കോചിച്ചതു KR. contracted.

സങ്ക്രന്ദനൻ S. Indra AR.

സങ്ക്രമം S. (ക്രം). Passing through, as the passage of the sun from one sign to another അയനസ.; also സങ്ക്രമണം.

denV. സങ്ക്രമിക്ക to pass മാസംതോറും സൂൎയ്യൻ സ'ക്കുന്ന കൂറു TrP. — CV. ചാഞ്ചല്യം മാനസേ സ'പ്പിക്കേണ്ട ChVr. don't allow care to encroach on the mind.

സങ്ക്രാന്തി S. ab. കാട്ടുകോഴിക്കുണ്ടോ സ. prov. the last day of the month ചിങ്ങമാസം സ. യിൽ അകത്തു, സ. യിലിടെക്കു TR. before the close of Chingam. അയനസ. നാൾ Brhmd. സ. അടെപ്പു or കോൾ vu. rough (monsoon-) weather.

[വിലാസം CC.

(സം): സങ്ക്രീഡ S. playing together സ. ാചതുര

സംക്ഷാളനം S. (caus. of ക്ഷർ) washing. പാദസ. ഹസ്തസ. ചെയ്തു KR. (after eating).

സംക്ഷിപ്തം S. (p. p. of ക്ഷിപ്) abridged.

സംക്ഷേപം throwing together, abridgment, compendium. ചരിതം ഒട്ടു സ. ചൊന്നേൻ Bhg.

denV. സംക്ഷേപിക്ക to compress സ'ച്ചു പറഞ്ഞു Bhg.

സംഖ്യ S. number, sum വാനരർ കോടി സ. കളായി വന്നു, അയുതഗജസംഖ്യാബലമുള്ളോർ KR. സ. ഇല്ല innumerable. സ. ഇട്ടു MR. added up, calculated. — സംഖ്യാതം numbered.

സംഗം saṅgam S. (സഞ്ജ് & സം, ഗമ്). 1. Joining. സൽസ. associating with the good. സ്ത്രീ സ. = മൈഥുനം; so നിൻ അംഗസംഗാനന്ദവൎജ്ജിതൻ Nal. 2. = സക്തി, f. i. ഒന്നിങ്കൽ സ. ഇല്ല Bhg. free from all attachment. ചുണ്ടോടു സംഗത്തെ കോലുന്ന നാസിക CG. a nose like a beak. സൎവ്വസ. ത്യജിക്ക etc.

സംഗതം S. (സം) united; met. ശിവൻ അവളോടു സ'നായി KR. ഗംഗയും സമുദ്രവും ചന്ദ്രികാചന്ദ്രന്മാരും സ'ന്മാരായി Nal. സ'മാസ്സരും നിങ്ങളിൽ സഖ്യവും PT. friendship will be closed.

സംഗതി S. 1. Meeting. 2. chance, occasion നിൻപുണ്യേന എൻ ആലൊകനം സ. വന്നുതേ Nal. was occasioned. പടയാകകൊണ്ടു കച്ചോടത്തിന്നു സ. വന്നില്ല TR. 3. cause സ. കൂടാതൊരു മൃഗപ്പേടയെ കണ്ടു Nal. accidentally. കൊടുക്കാതേ ഇരിപ്പാൻ സ. ഹേതുക്കൾ എന്തു TR. അതു സ. യായിട്ടു therefore. കണ്ടം സ. യായിട്ടു jud. മുതൽ സ. യാൽ ഇടച്ചലായി MR. on account of. 4. circumstances, case, subject അന്യായസ. കൊണ്ട് എന്തറിയും MR. about the charge.

സംഗമം S. 1. = സംഗം joining, copulation Bhr. 2. confluence വന്ദിക്ക സ'ത്തെ KR.

denV. മംഗലദീപംപൂണ്ടു ചെന്നു സ'മിച്ചു CG. kings met.

സംഗി S. attached to, സ്ത്രീസംഗി etc. Bhg.

denV. സംഗിക്ക (fr. സംഗം = സഞ്ജിക്ക) to associate with ബ്രാഹ്മണർ രാജസ്ത്രീകളെ സ'ച്ചുല്പാദിച്ചുണ്ടായി രാജാക്കൾ KU.

(സം): സംഗരം S. war നിന്നോടു കൂടിന സ. നില്ക്കട്ടേ, മൂവരും സംഗരകാംക്ഷികൾ, സ. മങ്ങിത്തുടങ്ങി CG.

സംഗീതം S. 1. sung by many സ'രായവർ ചൊല്ലുന്ന വാക്കുകൾ CG. the renowned. ഞാൻ ചെറിയൊരു നാളേ അസ്രശസ്ത്രപ്രയോഗങ്ങളും മഹാസംഗീതങ്ങളും പഠിക്കുമ്പോൾ vu. 2. a concert, singing with instruments, music സംഗീതസാഹിത്യാദി Nal. 4.

സംഗീതക്കാർ singers.

സംഗ്രഹം S. 1. Collection. പുരാണമായി സ'മായിരിക്കുന്ന ദ്രവ്യങ്ങൾ TR. laid up. 2. acquiring മന്ത്രസ. ചെയ്തു SiPu. learned. ദാരസ. ചെയ്യാത പാന്ഥന്മാർ Bhg. bachelors. 3. abridgment, as ഗണിതസ.

സംഗ്രഹണം S. esp. = പരസ്ത്രീസാഹസം VyM.

denV. സംഗ്രഹിക്ക 1. to lay up എണ്ണ കാച്ചി വാങ്ങി തങ്കരയിച്ചു a. med., ദ്രവ്യം TR., രത്നം സ'ച്ചീടുക CG. to keep it. 2. to seize കാമപരവശനായി അവളെ സ'ച്ചു KU. 3. to comprehend.

സംഗ്രാമം S. war, PT. fight.

സംഘം S. (ഹൻ). 1. Multitude ശിഷ്യസ. Bhg. 2. an assembly or association of Brah-

mans. ഏവ സ. every 6 of which constitute a കുറു, the president of each is സ. ഉടയ യജമാനൻ KU. — സംഘലക്ഷണം a privilege of the Rakšāpuruša.

സംഘടനം S. (al. — ട്ടനം) meeting, joining. — വേണ്ടും ഹയങ്ങളെ സംഘടിപ്പിപ്പാൻ Nal. to tie, put to. (പിളന്ന മങ്കുടം) PT 2. to unite, cement.

സംഘാടം S. a raft ഉണങ്ങിയ മുളകളും മറിച്ചു ചമച്ചു സ. KR. (ചങ്ങാടം 341.).

സംഘാതം S. (ഹൻ) 1. connexion ശിക്ഷ്യസ. AR. multitude of. 2. killing.

സംഘോഷാം S. f. i. the sound of 2 rivers meeting KR.

സചിവൻ sajivaṅ S. (സച്, L. sequi, to follow). A companion, minister രാജസ്മാർ Bhr.

(സ): സഃചലസ്നാനം S. bathing dressed, സചേലകമായി കളിക്കേണം Brhmd.

സച്ചിൽ saččit S. (സൽ). The real Spirit, the good & wise, gen. സച്ചിദാനന്ദം KeiN. God in the Vēdānta sense as the source of happiness. സച്ചിദ്ഭവം ലഭിച്ചു CC. heavenly delight.

സജ്ജം sajjam S. (സജ്യം?). Got ready; സജ്ജ armour. — സജ്ജന dressing, arming.

സജ്ജനം sajjanam S. (സൽ). Well-born, good സജ്ജനനിന്ദയും ദുർജ്ജനസേവയും Sah. despising the good. സ്സമ്പർക്കം, — സംസർഗ്ഗം etc. സജ്ജനാചാരത്തിൽ ആസ്ഥ SiPu.

സജ്യം sajyam S. (സ). A bent bow സ. കുത്തും Bhr. = കലയേറുക.

സഞ്ചയം sañjayam S. (സം, ചി). Collection മേഘസ. Bhg., പാപസ. SiPu., പാംസുസ. AR., ശിക്ഷ്യസ. AR., Bhr. = സംഘം.

സഞ്ചയനം S. collecting, esp. the bones of a burnt corpse പിണ്ഡവും സ്വയും കഴിച്ചു KU. — denV. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ്യിക്കപ്പെട്ടതു കളേബരം Nal. made up out of.

സഞ്ചായം S. extra gain ആറുവഴി സ. വിചാരം TrP. superintendence of timber-floating.

സഞ്ചരിക്ക S. (ചർ). To wander, journey, പലേടത്തും സ'ച്ചു TR.; to circulate as wind, air. — VC. അവന്റെ വാഹനമായിട്ടു സമസ്ത ലോകങ്ങളിൽ സഞ്ചരിപ്പിക്കേണം VetC. carry.

സഞ്ചാരം S. 1. wandering, moving about സ്വർഗ്ഗ സഞ്ചാരശീലൻ Bhg. Nārada. എലിസ., ഭൂതസ., മുനിസ. haunted by rats, ghosts. സ. ഇല്ലാത്ത unfrequented. 2. difficult progress, distress സഞ്ചാരജീവി; മരണസ. = ഊർദ്ധശ്വാസം; also തഞ്ചാരം fatal fever-heat. 3. contagion സ. പിടിക്ക to be infected. [messenger.

സഞ്ചാരി S. a wanderer, fickle. സ്ക. a female

സഞ്ചി sañji C. Tu. M. Te. (fr. സഞ്ചിതം?, തഞ്ചു). A bag, purse.

സഞ്ചിതം S. (p. p. of ചി, സഞ്ചയ) amassed, acquired കണ്ടകപാഷാണസഞ്ചിതമായുള്ള കുണ്ടറ Mud. piled up.

സഞ്ചിന്തനം S. (ചിൽ) reflection, സ. ചെയ്യിൽ Nal. [Nal. to drive.

സഞ്ചോദനം S. directing. അശ്വസ. ചെയ്തു

സഞ്ജാതം S. (p. p. of ജൻ) born. സഞ്ജാത സുകൃതം KR. acquired.

സഞ്ജിക്ക sañjikka S. To cling to, be attached = സംഗിക്ക; മരുന്നു സ'ച്ചില്ല (medicine) = ഫലിച്ചില്ല; part. pass. സക്തം.

(സം): സഞ്ജീവനം S. re-animating, മൃത്യുസ., സ'നി an elixir against poison Vi. മൃതസ'നി AR. a life-restoring medicine.

സംജ്ഞ S. 1. knowledge നഷ്ടസംജ്ഞനായി Bhr. = മതി മറന്നു. 2. name, sign; സ. വാചകം a noun.

സട saḍa S. = ജട Clotted hair.

(സ): സതതം S. (തൻ) continual: always.

സതാളു P. **sudāb**, Rue.

സതി saḍi S. (f. of സൽ). A virtuous wife പാതിവ്രത്യനിഷ്ഠയോടേ മരുവുന്ന സതികൾ AR. സതികർമ്മം a "Suttee".

സൽ, സത്തു S. (part. of അസ്, L. ens) 1. being, real. 2. = ആകുന്ന being, what ought to be; right, good. 3. entity, God സത്തുക്ക പാ 4: പുരുഷൻ കാലം പരം വ്യോമം VedD.

സൽകഥ S. a useful, religious story. നല്ലസ. AR. സ'ഥേച്ഛൻ Bhg. fond of such.

സൽകരിക്ക S. 1. to honor സാമമാനാളികൊണ്ട് അവരെ എതുയും സ'ച്ചാലും KR. 2. to salute, welcome ഭൂപാലനെ സ'ച്ചീടിനാൾ SiPu. at meeting. വചനങ്ങളെ സ'ച്ചതും ഇല്ല Nal. did not receive well. 3. to give presents ഭക്ഷണാത്ഥങ്ങളും വേലിയന്മാക്ക സ'ച്ച SiPu., പശുക്കളെ വിപ്രനു Bhr. — ചെവി ചാരത്ത് ഒന്നു സ'ച്ചു CG. gave a slap (തക്കാരിക്ക 417).

സൽകർമ്മം S. good, meritorious action സ. അനുഷ്ഠിക്ക KR. ദാനമാദിസ'മായ കൃപ്രയാൽ കടക്കണം കന്മക്ഷവാരിധി Bhg.

സൽകാരം S. 1. honoring സല്ക്കാരവസ്തുക്കൾ ശിരസ്സിങ്കൽ കെട്ടി ഭരിച്ചു ശമിച്ച SiPu. presents. സ'രകർമ്മം KU. = സംസ്കാര — a funeral. ധനങ്ങളും സ. ചെയ്തു Bhg. gave. 2. hospitable reception, welcome സ. ഏറെറാരു ഉഷ്ണനു പിന്നേയും സ. വേണ്ടാതേ ആയ്തോയി CG. another slap, (തക്കാരം 417).

സൽകൃതൻ S. (part. of സൽകരിക്ക) നന്ദജനാൽ സ'നായന്തകൻ വീട്ടുപുക്കു CG. (ironically well treated, flogged). മുനിയാൽ സ'ന്മാരായി Bhg. — തൽകൃതം സൽകൃത്യ ചൊല്ലി PT. congratulated him for his exploit. — സൽകൃതം = foll.

സൽക്രിയ S. = സൽകർമ്മം esp. of ceremonies. യാഗാദിസൽകൃതം VetCh.

സൽഗതി S. bliss സ. വരുവാൻ തപസ്സു ചെയ്തു UR. [virtuous.

സൽഗുണം S. virtue സ'വാൻ, സ'വാന്മാർ KR.

സത്ത് S. reality, goodness; efficacy.

സത്തമൻ S. (Superl.) the best മന്ത്രിസ. Mud., മുനിസ., വാനരസ. KR. — f. സത്തമ.

സത്തുകൾ & സത്തുക്കൾ (pl. of സൽ) good people. [Bhg.

സൽപാത്രം worthy ഇവൻ സ. എന്നു പൂജിച്ചു

സൽപുത്രൻ S. a good son. — മമ സൽപുരുഷന്മാർ Nal. my best servants.

സൽഫലം S. having good results സ. ശിവാക്ഷനം SiPu.

സൽബന്ധു S. a real friend സ. മറാരെനിക്കു Nal.

സൽബുദ്ധി S. sound sense.

സത്ഭാവം S. 1. good nature, Sah. 2. pride.

സത്ഭൂതങ്ങൾ good spirits, angels (Christ.)

[see also after സല —].

സത്തിക No. Palg. Permanent, opp. acting f. i. സ'കയിലുള്ള പണി (opp. അങ്കാമി), also സ. യായി എഴുതിക്കൊടുക്ക to confirm an appointment.

സത്മം sadmam S. (സദ്). A house.

സത്യം satyam S. (സൽ, G. 'cteos). 1. True, real സത്യനാരിയാക്കി SiPu. (a man in female dress). എന്നുടെ പാതിവ്രത്യം സ. എന്നുണ്ടെങ്കിൽ Nal. as sure as my chastity is real. 2. truth, esp. of promise. രാവണനെ വധിച്ചു സ'ത്തെ രക്ഷിക്ക KR. keep thy promise by killing. അവന്റെ സ. പിഴെക്കയാൽ KumK. could not keep his promise. സ'ത്തെ ലംഘിക്കരുതു Bhr. ഇനി ആകുമിക്കായ്തു എന്നു വരുണനോടു സ. വാങ്ങി KU. ഭാഗ്യവനോടുള്ള സ. Brhmd. Varuṇa's promise. 3. an oath. കള്ള സ. perjury. പള്ളിയിൽനിന്നു സ. ചെയ്യാനും കേൾപ്പാനും, സ. ചെയ്യാനും കാണുവാനും മനസ്സില്ല, സ. തന്നാൽ കേൾക്കാം, കായ്യം സ'ത്തിന്മേൽ തീർക്ക, സ'ത്തിന്മേൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു MR. abstained from the proffered oath. സ. വാങ്ങുക, അവനെക്കൊണ്ടു സ. ചെയ്യിച്ചു took an oath. കണ്ണനെക്കൊണ്ടു സ. ചെയ്യിപ്പിച്ചാൾ Bhr. സ'ത്തിന്നു കച്ചേരിയിൽ വന്നാരോ അവരെ വേണ്ടാം പിടിച്ചു നമ്പൂതിരി സ. ചെയ്യിച്ചു TR. 4. an ordeal നല്ലോണം സ. കഴിച്ചു TP. = സത്യപട. 5. adv. truly, indeed.

സത്യകർമ്മം S. a solemn engagement.

സത്യത S. truth, ഒരംശവുമാകിന്നു സ. ഇല്ല CG.

സത്യത്യാഗി swerving from the truth, a renegade. — സ'ഗം apostasy. (Christ.)

സത്യപട S. a holy duel, ordeal സ. വിളിക്ക, സ. എൻറോർമ്മകൊണ്ടു TP. [AR.

സത്യപാശം S. an oath സ'ശേന സംബന്ധൻ

സത്യപ്രതിജ്ഞൻ S. keeping his word. പിതാവിനെ സ.ാക്കുക AR. to keep him to his word.

സത്യഭംഗം S. breach of truth.

സത്യഭൂമി S. holy ground.

സത്യമാക്കുക to fulfil, ബ്രഹ്മവാക്യത്തെ സ. KR. ജനകവചനം സ. AR.

സത്യയുഗം S. = കൃതയുഗം the golden age.

സത്യലോകം S. Mud. = ബ്രഹ്മലോകം.

സത്യലോപം S. = സത്യഭംഗം, f. i. അല്ലായ്കിൽ എന്നുടെ സ. വരും Bhg.

സത്യവാചകം S. the terms of an oath.

സത്യവാടി S. veracious.

സത്യവാൻ S. true, sincere, conscientious, f. സത്യവതി.

സത്യവ്രതൻ S. (adhering to the truth) the Noah of the Purāṇas. Matsy.

സത്യശാലി = സത്യവാൻ; fem.—ശാലിനി VetC.

സത്യശീലൻ S. honest, sincere.

സത്യസന്ധൻ S. keeping his word KR. Bhg.

സത്യസ്ഥലം S. a place of swearing. സ്ത്രീ പോക MR. to a mosque etc.

സത്യഹിനൻ S. dishonest; സത്യഹീനത്വം VetC.

സദൃത്യുത്തരം S. acknowledging the charge as true VyM.

സത്രപം S. (സ). Bashfully CG. ChVr.

സത്രം satram S. (sad). 1. A sacrifice സത്രരക്ഷണത്തിന്നായി KR. (= യാശവിഷ്ണം പോക്കുക). നൈമിശാരണ്യത്തിൽ ദേവകൾ ഒരു സ. ആരംഭിച്ചു Bhr. 2. liberality, daily gift of food. 3. an entertainment, ഇവിടെ വേളിയുടെ സ. ആകുന്നു TR. a marriage feast. 4. a halting place, Brahman Choultry, place for distributing rice to travellers സ. വകെക്കു മുതൽ തരാൻ TR. കുള്ളിസ. സമൂഹക്കാർ MR. the administrators of the K. Satram.

സത്രപ്പെട്ടക So., see തത്തരം 425.

സത്രശാല S. 1. a place of sacrifice. 2. an eating-room of Brahmans. 3. a Caravansary.

സത്രി a sacrificer, performer of സത്രം.

സത്വം satvam S. (സൽ). 1. The first ഗുണം, substantiality സത്വഗുണവാൻ, സത്വസമ്പന്നൻ, സത്വസ്ഥൻ thoroughly good (opp. രജസ്സു, തമസ്സു). മഹാശംഭീരസത്വവാൻ Nal. 2. strength അത്രോളം സ. ഇല്ലയോ; also = കശലം in സ. ചൊല്ലു, to salute Vl. സത്വപ്രധാനൻ ഹരി Bhg. Viṣṇu is the strongest. 3. a being; animal സിംഹാദിസ'ങ്ങൾ, ദുഷ്ടസ'ങ്ങളുടെ ബാധ Nal. സ'ങ്ങളേ കൊത്തിക്കൊണ്ടു KR. (a bird).

സത്വരം S. (സ). Quickly, speedily; also സ സത്വരം Brhmd.

സദക്കം Ar. ṣadqat, Alms = സക്കത്തു.

സദനം sad'anam S. 1. (സദ്, L. sedeo). A house. രാജസ. a palace (Cochi); met. നയനി പുണഗ്രണസ., വിവിധഗുണഗണസദന Mud. (m. Voc.) = ആലയം 90. 2. exhaustion Vl.

സദസ്സു S. (G. ĕdos) 1. a seat. 2. assembly. നിജസദസി വരുത്തി VetC. ഇരുന്നു സദസ്സിൽ സദസ്യന്മാർ KR. — സദസ്യൻ S. 1. councillors. 2. assistants at a sacrifice ഋത്വിക്കുകൾ സ'ന്മാർ Bhg.

സദർ Ar. ṣadr, Foremost, chief, in സദരാലാത്തു the High Court of Appeal.—സദരാമീൻ, സദമീൻ MR. a commissioner or judge of a lower court.

സദാ sadā S. (സ). Always സദാകാലം & സ'വും വിചാരിക്കുന്നു TR. സ. നേരവും, സ. പ്പോഴും ഒഴുകുന്നു Trav. സ. നരകം ഫലം Bhg.

സദാഗതി S. 1. perpetual motion, also adv. സ. ശ്ലോകം വീഴുന്നത് ഇളക്കം, സ. വിന്തു നടക്കും a. med. ഇങ്ങനെ സ. അവൻറെ നടപ്പു. 2. eternal bliss = സദാനന്ദം.

സദാതനം S. eternal. — സദാവൃത്തി S. daily work or maintenance, giving to every beggar. — സദാശിവൻ Siva, Si Pu.

(സൽ): സദാചാരം S. good old custom, courtesy. സദാത്മാവു S. the real, or the eternal Spirit സദാത്മാനം നിരൂപിച്ചു AR.

സദൃശം S. (സ). 1. Of like appearance, similar സ'ങ്ങളുടെ യോഗവും വിയോഗവും Gan. addition & subtraction of units (opp. fractions). നിന്നേ കണക്കേ സദൃശരായി Bhg. 2. a simile, parable തല്പാലവും സ'വും പുനർ ഉപ്പു പോലേ prov.

സദ്യഃ S. (സ, ദിവ). Today, instantly സ. ഫലം വരും എല്ലാററിന്നും Sah. presently. ജാത സദ്യോമൃതി PT. dying in the moment of birth. സദ്യോ വിളങ്ങിനാൻ Bhg. suddenly. സകല കർമ്മവും സദ്യനശിക്കുന്ന കർമ്മം ഒന്നുണ്ടു Bhg.

സദ്യ M. 1. A Brahman's daily meal. സ. കഴിക്ക V2. Brahmans to eat. സ. കഴിപ്പതിന്നായുള്ള ശാല Sk. സദ്യെക്കു മുട്ടില്ല he has to live. 2. a family feast, entertainment സ. കഴിക്ക, സദ്യെക്കിരുന്നു ഭക്ഷിക്ക vu. വരുന്ന ബ്രാഹ്മണർക്കു സ. കൊടുക്ക KU. സ. എല്ലാം എളിതല്ല GnP.

സദ്യക്കാരൻ 1. familiar V1., admitted to each meal in the palace etc. 2. a feast-guest.

സദാചാരത്തൻ S. (സൽ). Well behaved. Bhr.

സദാചാരം S. good conduct = സുവൃത്തി.

സധർമ്മം S. (സ). Of the same caste or kind; conformable to law. സധർമ്മകർ legitimate children, freemen V1. — സധർമ്മിണി S. = വേട്ടവൾ.

സനൽ sanad S. (L. senex). Old, eternal.

സനൽകുമാരൻ S. N. pr. a son of Brahma.

സനാതനം S. eternal. സ'ൻ AR.

സനാഥ S. One who has her husband or lord (see under സ).

സനാഭി S. a kinsman.

സനി sani S. (സൻ). Worship.

സനിക്ക S. to honor, obtain കീരി പാമ്പിനെ സനിച്ചു V1.; hence സന്യം.

സനിഷ്ടീവം S. a sputtered speech. (സ, നി).

സൻ saṅ S. (m. of സൽ) Being, real, good.

(സം): സന്തതം S. (തൻ), continual; eternally.

സന്തതി S. 1. Continuation. 2. progeny, posterity സ. ഇല്ലാതാവുകില്ല പോൽ പരശതി Bhr. ഭവനത്തിൽ സ. അറു പോയാൽ Anach. സ. വർദ്ധിക്ക, ക്രുടിപ്പോക a family to thrive. സ. ബ്രഹ്മസ്വം gift of land to Brahmans. സ. രക്ഷ Genov.

സന്തപ്തം S. (p. p of തപ്) scorched; distressed Bhr. ദുഃഖസന്തപ്തയായി f. Bhg., കാമാഗ്നി സ'ൻ m. Genov.

സന്തരിക്ക S. to cross a river KR.

സന്തപ്പണം S. gratifying; f.i. Brahmans by a meal.

സന്താനം S. (തൻ)=സന്തതി offspring. സന്താനശോപാലം പാടുന്നതുണ്ടു ഞാൻ സന്തതി കേവലം പ്രധാനമല്ലോ SG.

സന്താപം S. (തപ്) heat, distress ഉലക്ക മൂന്നിലും ഇവൻ സ. വിളയിക്കും RC. സന്താപജാശ്രുക്കൾ KR. tears of sorrow. സന്തതിമേലുള്ള സ. Genov. pity. — denV. സന്താപിക്ക v. n.

സന്തുഷ്ടം S. (p. p. of തുഷ്). Gratified, contented അമരർ തന്തുടരായി RC. എന്തൊന്നാകൊണ്ടു കേശവൻ മാം പ്രതി സ'നായി വരും Brhmd. അല്പസ'ന്മാർ VCh. content with little.

സന്തുഷ്ടി S. delight. സ. യുള്ള contented.

സന്തോഷം S. contentedness, joy അമ്പൈസ. interj. സ'ക്കേടു ആക, വരിക, തോന്നുക vu. to be displeased, വരുത്തുക TR. to displease. സ'ാതിശയം V2. high delight.

denV. സന്തോഷിക്ക to rejoice, be gratified.

CV. സന്തോഷിപ്പിക്ക to gladden, please തപോനിധിയാ വിരിഞ്ചനെ സ. UR. ലോകനെ സ'ച്ചു വരം വാങ്ങി KU. ഞങ്ങളെ സ'ച്ചു കളിച്ചു TR. the order gave general satisfaction. പണിക്കാരെ സ'ച്ചയക്ക f. i. after building a house (superst.).

(സം): സന്ദമിക്ക (al. സന്ന —) to destroy. സുര സന്ദേഹം അഖിലവും സ'ച്ചു KR. removed the apprehensions of the Gods.

സന്ദർഭം S. weaving garlands, stringing.

സന്ദർശനം S. meeting, visit തൽപാദസ. ആസ്വദിപ്പാൻ Anj.

സന്ദാനം S. a rope (for cattle).

സന്ദിഗ്ധം S. (p. p. of ദിഹ്) 1. questionable ബുദ്ധിയുള്ളവർ ആരും സ'ക്കായ്വാൻ ചെയ്യാ KR. മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ'ങ്ങളായ്വരുന്ന Bhg. in monsoon. 2. doubt. സ'മായി പറഞ്ഞു MR. just hinted. സ'ങ്ങൾ നിങ്ങൾമാറു Bhg. സ. എന്നിയേ doubtless.

സന്ദേശം S. (ദിശ്) 1. news, information സ'വാക്യങ്ങൾ പറഞ്ഞയച്ചു Bhg. ദൈവിനിയുക്തമാം സ'വാക്യം Nal. 2. a letter അമാത്യന്റെ സ. Mud. സ. കണ്ടു AR. read. സന്ദേശപത്രം AR. a written order.

സന്ദേഹം S. = സന്ദിഗ്ധം doubt, suspicion. സന്ദേഹനിവൃത്തകം the 2nd part of Kaivalya Navanītam. സന്ദേഹഛിന്നാത്മാവായി Bhg. [hesitate.

denV. സന്ദേഹിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ Bhg. to

സന്ദോഹം S. (ഉഹ്) assemblage KR.

(സം): സന്ധ S. (ധാ) stipulation, promise.

സന്ധാനം S. uniting; peace സന്ധാനകരണി AR 6. one of the 4 heavenly medicines.

സന്ധി S. 1. Union, alliance, peace പട്ടണത്തു നിന്നു നിരപ്പുസ. യിച്ചാരിച്ചു TR. the peace of Seringapatam. ഒരുമിച്ചു സ. ക്രട്ടകിൽ ChVr. making peace. ഉന്നു ളേമുടയസ. KR. സ. പ്രയത്നം തുടങ്ങേണ്ടാ Nal. don't try to intercede. 2. place or time of meeting, articulation, interval, chapter ഇന്നു വയസ്സു ഒരു സ. a critical epoch, ഉശാസ. 501.; the last day of the year is a സ. 3. a joint (200 in the human body Brhmd.). 4. vulva; also a disease of the eye സ. നിദാനം Nid 26.

സന്ധിക്ക S. 1. to meet, join സ'ച്ചുകൂട്ടം മനോരഥം Mud. will be attained. ബന്ധുക്കളിൽ സ'ച്ചു നിന്ന ബന്ധം മുറിച്ചു CG. by going on pilgrimage. 2. to agree സ'ക്കും കാലം, സ. യാഞ്ഞൊരു ശേഷം Bhr.; to make peace ശത്രുക്കളോട്ടു സ'ച്ചു Mud. കായ്യം സ'ച്ചു തീയന്ന വഴി, തമ്മിൽ സ'പ്പാനുള്ള വഴി വിചാരിക്കാതേ MR. reconciliation, compromise.

CV. സന്ധിപ്പിക്ക to bring together പിതാവിന്റെ ശിരസ്സു സ. Bhg. അസ്ത്രം സ'ച്ചു AR. = തൊടുത്തു; to reconcile Bhr. ധർമ്മം തൻ പാളങ്ങളെ സ'ച്ചു Bhg.

സന്ധു Tdbh. (സന്ധി 3.) pl. സന്ധുകൾ VCh. 1. A joint, limb. സ. തോറും നോക, തന്തുകളിൽ കൊളുത്തുന്നതു a. med. spasms (after a hip wound). താഴ ഒക്ക വീങ്ങി തന്തുകൾ വീണു മരിച്ചു പോം MM. paralyzed. സ. കൾ ഒക്ക ചുട്ടും (in അനിലവാതം) a. med. * 2. (സന്ധി 2) സന്ധായിട്ടുള്ള സമയം TR. a ticklish time, where delay & interference are alike to be dreaded. — * (vu. pl. സന്ധുകൾ).

സന്ധുകൊളുത്തു spasms, a. med.

സന്ധ്യ S. (Tdbh. അന്തി, 32). A period of the day, twilight സ. കളിൽ നിദ്രയായിക്കിടപ്പവർ Bhg. a great sin. മദ്ധ്യാഹ്നസ. വന്ദിച്ചു Bhg. 2. esp. evening ഒട്ടു സ. മയങ്ങുമ്പോൾ SiPu. 3. evening (& morning) devotion, refraining from work or sleep, repeating names etc. സ. യും ചെയ്തു ജപിച്ചു KR. സ. കഴിച്ചാശു Bhr. (in morning). കളിച്ചുതു സ. യും വന്ദിച്ചു AR. സ. യേ വന്ദിച്ചാർ ആരണരും CG.

സന്ധ്യാവന്ദനം, സന്ധ്യോപാസനം S. = സന്ധ്യ 3.; സന്ധ്യാനമസ്കാരവും ചെയ്തു Bhr.

സന്ധ്യാമഠം S. a public accommodation for travellers, അമ്പലം നടക്കാവു സന്ധ്യകാമഠങ്ങളിം KR.

സന്ധ്യാലോപം S. omission of സന്ധ്യ 3., also സന്ധ്യാവിലോപം ചെയ്താരുതു Bhr.

സന്നം sannam S. (p. p. of സദ്). 1. Sunk, lost, spoiled സന്നനായീടും, വംശം സ'മാം Bhr. സന്നധൈര്യേണ (Instr.) dejected. സ'മായിതു മോഹം ഒക്ക AR. 2. T. Te. (C. sanna) So. small, minute, thin (Palg. പായി, പുല്ലു etc.).

സന്ന id., സന്നയാക്കി മായകൾ എല്ലാം രാമൻ KR. destroyed, reduced to nought.

സന്നമതി S. = നക്കുമതി wicked, സ. കളിൽ മുമ്പൻ Sah.

സന്നതം S. (p. p. of നമ്) bent വില്ലിനെ സ'മാക്കി KR. സ'താംഗിമാർ KR.

സന്നതി S. (നമ്) bow, salutation എതിരേറ്റു സ. ചെയ്തു KR.

സന്നമിക്ക, see bel.

സന്നതു Ar. sanad, Grant, diploma കമ്പഞ്ഞിയിൽനിന്നു സ. എഴുതിത്തരിക TR. സ. അവകാശി, സന്നതുകാരൻ MR.; also തനത 426.

(സം): സന്നഡൻ S. (p. p. of നഹ്). Arrayed, armed, ready യുദ്ധസ'രായി AR. പോർക്കസ. CG. സ'നാമേണം ആത്മരക്ഷയെ ചെയ്വാൻ PT.

സന്നമിക്ക S. (നമ്) to bow, revere (see സന്നമിക്ക, perh. also = സന്നമാക്കുക).

സന്നാമം S. reverence, adoration. Bhr.

സന്നാഹം S. (നഹ്). 1. Preparation യജ്ഞസൂത്രം പൊട്ടിക്കുന്നതു സന്ന്യാസം കൊടുക്ക

ന്ന സ. Nal. സന്നാഹഭേരിനിനാദങ്ങൾ കേട്ടി തോ KR. 2. impetus പ്രഹരിപ്പാൻ സ. കൂട്ടി PT. ബാണം സ'മോടു തൊടുത്താൻ Bhr. 3. armour, equipage സന്നാഹഘോഷം കൂട്ടി CrArj. പടസ'ത്തോടു = പടകോലാഹലം Nasr.

സന്നി sanni (Tdbh. of സന്നിപാതം q.v.) Convulsions, paralysis, lock-jaw, apoplexy, delirium (18 സ. a. med., 13 സ. Dhanwantari). സ്വ വ്യാധികൾ കോപിച്ചാൽ സ. a. med. സ. ജ്വരം typhus, സുഖസ. etc. [for സന്നി.

സന്നിനായകം (ചെ—) aloes, as a specific

(സം): സന്നികൎഷം S. nearness; സന്നികൃഷ്ടം near.

സന്നിധാനം S. (നി, ധാ) 1. Proximity. സ്ത്രീസ. ത്യജിക്കേണം ഏവനും SiPu. 2. presence സൎവ്വാശയങ്ങളിൽ സ. ചെയ്തു Nal. God visits all souls, appears in them. സ'ത്തിങ്കലേക്ക എഴുതി അറിവിച്ചു TR. (hon.) to his or your honor; often pl. hon. സാമ്പവൎക്കളേ സ'ങ്ങളിലേക്ക് അറിയിക്ക, സ'ങ്ങളിലേ കല്പന, കൃപ Your order, favour TR. സ'ത്തിൽ വരാൻ കല്പന to present oneself before the king. 3. depositing കൊണ്ടുപോയിട്ടന്തികേ ജനകന്റെ സ. ചെയ്യേണം Nal 3.

സന്നിധാപനം S. (caus. of സന്നിധാനം 3), id. ജനകമന്ദിരത്തിൽ എല്ലാം സ. ചെയ്തു രക്ഷിക്ക KR.

സന്നിധി S. 1. Presence = സന്നിധാനം, it stands often for Loc. "before" വൃന്ദാരകന്മാരും ഇന്ദ്രനും ബ്രഹ്മനും സ. തോറും തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിനാർ Bhg. അവർ സ. നിന്നു വിളയാടി, പൈതങ്ങൾ സ. ഉണ്ടൊരു വാനരൻ PatR.; even കൃപസന്നിധൌ ചെന്നു Bhg 2. majesty, energy പരമാത്മാവിൻ സ. മാത്രംകൊണ്ടു ഞാൻ ഇവ സൃഷ്ടിക്കുന്നു AR.

സന്നിപാതം S. (നി, പത്), morbid state of the 3 humours, producing സന്നി q.v.; സ'താന്ധൻ പോലേ അറിയുന്നില്ലേതും KR. as in a fit, trance.

സന്നിഭം S. (ഭാ) like, similar; ദേവസ'ൻ UR.

സന്നിവേശം S. (വിശ) an assemblage. ബലങ്ങളുടെ സ. ചെയ്തു KR. united, reviewed his troops.

സന്നെ = സംജ്ഞ C. Tu. No. a sign, in കൊമ്പുസന്നെ.

(സൽ): സന്മതം S. a good religion, true opinion സ. മറഞ്ഞു Sah.

സന്മന്ത്രം S. prayers (opp. ദുൎമ്മ — imprecations) KU.

സന്മയൻ S. = സൽസ്വരൂപൻ consisting of truth & virtue സ'നാം നിനക്കു നന്മ ഉണ്ടാകട്ടേ KR.; f. സന്മയ AR.

സന്മരിയാദി S. well-mannered. സ. യായ കപി KR. Hanuman.

സന്മാൎഗ്ഗം S. morality, true religion സന്മാൎഗ്ഗചാരിയായി Bhg.

സന്മുഖം S. affability ജനത്തോടു സ. സൌജന്യവും ഭാവിക്കുന്നു PT.

സന്യം sanyam (സനിക്ക or സന്നം). All things used for enchantment സന്യങ്ങൾ V1.

സന്ന്യസിക്ക S. (സ്ം, നി, അസ്). To abandon altogether, renounce the world സ'ക്കേണം ഞങ്ങൾ Bhr. സ'ച്ചാൽ ജാതിക്ക് അധഃപതനം ഉണ്ടു Anach.

part സന്ന്യസ്തം abandoned കേവലം സ'നായി Bhg. having renounced all. സന്ന്യസ്തശസ്ത്രനായി Brhmd. laid down the arms.

സന്ന്യാസം S. renunciation of the world സ. ധരിക്ക VyM., കൊൾക. Bhr., ചെയ്ക vu. (the 4th ആശ്രമം).

സന്ന്യാസി S. a devotee, ascetic, religious mendicant സ. നാലു വിധം മുന്നേവൻ കുടിചേകൻ പിന്നേവൻ ബഹൂദകൻ ധന്യനാം ഹംസൻ പിന്നേ പരമഹംസന്താനും KeiN.

(സ): **സപത്നി** S. A woman whose husband has other wives, Lakšmaṇa is called by Sīta സ. കുമാരൻ of Rāma KR. സ. മാതാവു VyM.

സപദി S. on the spot, instantly കളകതവഹൃദിസ. കാമകോപാദികൾ AR.

സപൎയ്യ sabarya S. (G. sebas). Worship.

(സ): സപാപൻ S. sinful സ'നാകിലും KR.

സപിണ്ഡൻ S. a relation within the 6th degree, fellow-mourner & co-heir VyM. — ജനകവിഷയം സപിണ്ഡിയും ചെയ്തു Bhr 15. a ceremony.

സപ്തം saptam S. (L. septem) 7. — സപ്തതി 70. സപ്തതന്ത്രി Brhmd. = വീണ.

സപ്തദ്വീപു the 7 continents സ'പാധിപത്യം Brhmd.

സപ്തധാതുക്കൾ, see ധാ —.

സപ്തമാതുക്കൾ the 7 Goddesses.

സപ്തമി S. the 7th lunar day; the 7th case, Locative. gramm. [Bhg.]

സപ്തർക്ഷികൾ Ursa Major (& സപ്ത ഋക്ഷികൾ

സപ്തവർഗ്ഗം the 7 conditions of Government (king, minister, treasure, ally, land, fort, army) KR 2.

സപ്തവ്യസനങ്ങൾ (see വ്യ —): ആപത്തിനായുള്ള സ. Bhr. [CC.

സപ്തസ്വരം S. the 7 notes; സപ്താഹം 7 days

സപ്തി sapti S. (സപ് to tie). A horse KR.; സപ്തികൾ reach the age of 32 years VCh.

സഫലം S. (സ). Efficacious യത്നം സ'മായ്ന്നു KR. പ്രയത്നം സ'മായില്ല MR. unsuccessful. വ്യവഹരിച്ചു സ. വരുത്തുക MR. to effect one's object. നരജന്മം സ'മാക്ക Anj. to attain what you are born for. ഞാൻ വന്നകാര്യം സ'മായി KR. my task is fulfilled. ഇന്ന എൻജന്മം, തപസ്സ്, ക്രതു, നേത്രം സ'മായ്ന്നു AR. Bhr.

സബർ Ar. ṣabr, Patience; silence! wait!

സബോഫ്സർ E. Subofficer MR.

സബ്യൻ Port. sabaõ, Soap; സ. അരി = സകു.

സബൂർ Ar. zabūr, The psalms of David.

സബോഡ്നേട്ട് E. Subordinate, as സ. കൊടത്തി jud.

സഭ sabha S. (സ, ഭാ). 1. Assembly ശ്രുതിയുള്ളൊരു സഭ ഉള്ളിടം Bhg.; a court, council. ബ്രാഹ്മണർ സഭകൂട്ടുക KU. to meet in solemn assembly. സ. കൂട്ടുക to call together. സഭ in രാജധാനി is called പ്രതിഷ്ഠിത, in Grāma ചല, in Tāluks മുഖിക, by royal delegates ശാസിക VyM. ധർമ്മസ. a Panchāyat. സഭച്ചെ പുറത്താക്ക = പന്തിയും പന്തലും എറും മാറും വിരോധിക്ക vu. 2. congregation (Nasr. പള്ളി). സഭയോടു, — യിൽ ചേരുക to join a church (by baptism or otherwise); സഭെക്കു പുറത്താക്ക = തള്ളുക; സഭാചരിത്രം, — ഛരിതം, — കത്തൃതപം, — ഭ്രഷ്ടു. 3. a council-hall ഒരു സഭ നിർമ്മിച്ചു Bhg 10.

സഭക്കാരൻ (2) a church-member.

സഭവട്ടം the assembled authorities സ. or തവവട്ടം അറിക (doc.). ഇപ്പടിക്കു സ. സാക്ഷിയായി കൊണ്ടാൻ MR.

സഭാകമ്പം S. bashfulness in speaking in public, before the judge etc. സ. തീൎന്നു.

സഭാക്രമം (2) church-rules.

സഭാമുപ്പൻ, — ശ്രേഷ്ഠക്കാരൻ (2) a church-warden, elder.

സഭാശിക്ഷ (2) നടത്തുക church-discipline.

സഭാസത്തു S. (സദ്) an assistant at an assembly സ'ത്തിൽ ഒരുത്തമൻ VyM.; also സഭാവാസികൾ VyM.

സഭാസ്ഥം (2) church-property.

സഭ്യൻ S. 1. = സഭാസത്തു. 2. an umpire, second തടസ്ഥൻ, മദ്ധ്യസ്ഥൻ VyM. 3. one who has access at court, is fit for an assembly, refined, polite. സഭ്യവാക്ക (opp. അസഭ്യ). സഭ്യത politeness.

സമ S. (സമം). A year സമകൾ അനവധികൾ അവശതകളായിതു VetC.

സമം samam S. (സ, മാ; L. similis, G. ὅmos). 1. Same, like ചന്ദനം ചുക്കും മൊട്ടം ഇവ സ. കൊൾക a.med., സ. ക്രട്ടി Tantr. in equal parts. സ. ആക്ക to equalize. അവനെ സമനായി അസ്സുങ്ങൾക്കെല്ലാം Brhmd. ഉദധിയോടു സ. ഇയലും പട Mud. sea-like. അവക്കും നമുക്കും സ. തന്നേ Nal. equality. 2. even, plain. നല്ല സമങ്ങളാക്കീടുക മാഗ്ഗങ്ങൾ KR. to level, so സ. ആക്കി; horizontal താഴത്തും മേലും സമത്തിങ്കലും (എയ്യു) ഭേദിക്ക Bhr. 3. uniform, unanimous ഉക്താനിഷ്ടപ്രാപ്തികൾ രണ്ടിലും സമൻ KR. indifferent. വൈരം കളഞ്ഞു സമനായിരിക്കേണം Bhr. reconciled. 4. adv. together ഭയിതയോടു സ. ക്രീഡിച്ചു, സമം പൊരുതു VetC. 5. a place where Brahmans meet V1.

സമഗതി S. equality, evenness.

സമചതുരം S. square കണ്ടം ഒന്നിന്നു ഫ കോൽ നീളം സ'ത്തിൽ വിരൽ ഫ TR. — സമചതുരശ്രം S. a square Gan., സ'മായുള്ള Bhg.

സമചിത്തൻ S. equanimous, indifferent AR. സ'ന്മാക്ക് ഒക്കുസ്സമം എന്നുള്ളിൽ തോന്നും Bhr.

സമജാതി S. the same caste; ഞാനും നീയും സ'ക്കാരോ vu.

സമത S. equality, sameness ഹിമഗിരിയോട്ട സ. കൊള്ളുന്ന ശോപുരം KR.

സമത്വം S. id., ജീവജന്തുക്കളിലുള്ള സ. Bhr. equal bearing towards all creatures. സ. കൊണ്ടേ മോക്ഷം വരൂ Bhr. സ'മോട്ട പാലിക്ക Bhg. (opp. പക്ഷഭേദം).

സമദൃക S. viewing all in the same light സ'ക്കായ സാധു Bhg.; also സമദർശനൻ Bhg.

സമനില equilibrium.

സമനിലം level ground; horizontal. Gan.

സമൻ 1. m. സമം q. v. 2. T. M. evenness എനിക്കു മനസ്സ് അന്നു സമനായിട്ടില്ലായ്ക കൊണ്ടു jud. was not quite myself. സമനൊത്തവഴി V1. a plain, level road. 3. a carpenter's level V2. 4. E. summons സ. അയച്ചു MR. കാണിക്ക to serve it.

സമബുദ്ധി S. equanimity. Bhr. സർവ്വപ്രാണികളിടത്തിൽ സ. യായി VyM. impartial love for all = സമചിത്തത, സമഭാവന.

സമഭൂമി S. a plain, = സമനിലം.

സമരസം uniformity of taste.

സമരാത്രി S. equinox.

സമവർത്തി S. Yama, സ. യെ കാണ്മാന്തരം വരും KR. = die.

സമവിധം S. uniform, സ'മായി കണ്ടു TR.

സമാംശം S. equal share. — സമാംശി co-heir.

(സം): സമക്ഷം S. 1. presence, even pl. (= സന്നിധാനം), സാക്ഷാൽ സ'ങ്കൽ TR. before. ദേവനെ സ'ത്ത് ഇറക്കുക KU. സ'ത്തുനിന്നു പറക, സ'ത്തു നാണം കെട്ടം SiPu. സ'ത്തു നിന്ദിച്ചു reproved publicly. 2. S. eye to eye, ado. കൃഷ്ണസ. അരുൾചെയ്തു Bhr. said to Kṛṣṇa. ഭർത്തൃപുത്രസ. Bhr. before them.

സമഗ്രം S. entire, കോപസ'ൻ ChVr.

സമംഗികന്മാർ = തീയന്മാർ KU.; also സമാംഗിമാർ KN.

സമജ്ഞ S. fame.

സമജ്യ S. an assembly.

സമഞ്ജസം S. proper, fit. Bhg. & അസ — unbecomingly.

സമൻ, see under സമം.

സമന്തം S. limit, entire. സ. പഞ്ചകം & സമന്താപ്യപ — N. pr. a famous bathing-place Bhg. KU. — സമന്താൽ all around = നാലുപുറവും Bhg.

സമഭിഹിതൻ S. intent on. VetC.

സമയം S. (ഇ). 1. Agreement, oath തളിയാതിരിമാർ നു വണ്ണത്തോടും സ. ചെയ്യും KU. പല സ'വും സത്യവും ചെയ്തു solemn promises. വാഴിപ്പാൻ സുഗ്രീവനു സ. ചെയ്തു KR. promised. കൊള്ളാം എന്നു സ. ചെയ്തു Bhr. അന്യോന്യ സ. ചെയ്തു KU.; also to conspire V2. 2. T. aM. sect ബൌദ്ധസ. KU. 3. condition സമയേന ഉത്സഹേ വസ്തും Nal. under one condition I can abide. ഒരു സ. perhaps. 4. season, opportunity കാലതാമസത്തിനു സ. അല്ല Sk. സ. തെറ്റി the seasonable time is over. സ. തെറ്റിവരിക too late. എനിക്കു സ. ഇല്ല vu. = നേരം not at leisure. സ. പൊയ്പോയി etc. സ. പോലേ വായിക്ക leisurely. സ. നോക്കി to watch for an apportunity. പ്രസവസ. അടുത്തു VetC. @ മണി സ. or സ'ത്തു vu.

സമയക്കേടു unseasonableness, want of opportunity. സമയത്യാഗം,—ഭംഗംചെയ്ക KR. to break an engagement.

ഇപ്പോഴത്തേ സമയഭേദമാകകൊണ്ടത്രേ TR. as it is a particularly lucky time.

സമയോചിതമായിപറക Arb. to speak seasonably, cautiously.

(സം): സമരം S. war, battle സ'മാടി VetC. — സമരഭീരു a coward.

സമർത്ഥൻ S. capable, fit, powerful, clever ഉണ്ടാക്കാൻ എത്രയും സ. MR.

സമർത്ഥത qualification, cleverness.

സമഷ്ടി better സമൂഹി (സമ്പൽസ. യും Nal.)

സമാപ്പണം 1. Handing over. 2. = സമാപനം finishing. അവില്ലുണ്ണി തിന്നു സമാപ്പാക്കി vu. to close a Tīyar marriage with അ.

സമാപ്പിക്ക 1. to commit to സ്വം ഭാഗ്യാനിൽ സ'പ്പവൻ Bhg. ശാസ്ത്രികൾകൈയിൽ പുത്ര

നെ സ'ച്ചു VetC. 2. to finish വ്രതത്തെ സ'പ്പാൻ ക്ഷാ വേണം വക്ഷം KR. ക്ഷാ വക്ഷം ചെയ്യ തപസ്സു സ'ച്ചാൻ Bhr. completed. കഥയും സ'ച്ചു VetC.—part. സമപ്പിതം.

സമവായം S. (അവ+ഇ) assemblage, intimate relation സത്സ'നിന്ദ്യം Bhr. rejected by good society.

part. സമവേതം united, mixed.

സമഷ്ടി S. totality സ. യത്രേ വനം വ്യഷ്ടി യാകുന്നു വൃക്ഷം KeiN. (or സഭ & പുരുഷൻ the individual).

സമസനം S. (അസ്) combination.

സമസ്തം all, whole സമസ്തലോകേ Bhg. സമസ്തശ്വരൻ AR.

സമസ്ഥാനം (Tdbh. of സംസ്ഥാ—) 1. a country തിരുവിതാങ്കോട്ട സ'ത്തിൽ രാജ്യഭാരം ചെയ്യു TrP. 2. capital & seat of Government സ'ത്തു ചെന്നു ബോധിപ്പിക്ക.

സമാകർണ്യ S. hearing VetC. —(ആകർണ്ണനം).

സമാഗതം S. (ആ, ഗം) arrived, met. —സമാഗമം S. meeting ഭൈമീസ. Nal. വാനരക്കു നിന്നോട്ട സ. എത്തും AR. സമാഗമസൌഖ്യങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു KR. reunion. സ. നമ്മിൽ ഉണ്ടായി Bhr. we met.

സമാഹ്വാനം S.=മണക്ക, f.i. മൂല്യാവിൽ സ. ചെയ്യു KR. [VetC.

സമാചരിക്ക S.=ആചരിക്ക, f.i. സാന്ത്വനം

സമാചാരം S. news ക്ഷേമസന്തോഷസ'ത്തിന്നു എഴുതുക TR. write about your health.

സമാജം S. multitude, assembly (f.i. ബ്രഹ്മ സമാജം).

സമാദൃതം S. venerated. Bhg. —(ആദരം).

സമാധാനം S. (ആ, ധാ). 1. Settling down into contemplation ശ്രവണാത്മത്തെ തന്നേ ഓപ്പുതു സ. KeiN. ആത്മാനം ആത്മാവുകൊണ്ടു സ. ചെയ്യു Bhg.=സമാധി. 2. satisfying. ചോദ്യത്തിന്നു സ. കൊടുക്ക to settle the question. ആ ഞായങ്ങളിടെ സ. പറവാൻ to dispose of the arguments. ആക്ഷേപത്തിന്നു പറയുന്ന സ. മതിയായുള്ളതു, പറഞ്ഞേടത്തോളമുള്ള സ. വിശ്വസിക്കേണ്ടതല്ല MR. explanation, reply. കായ്ത്തിലേക്കുള്ള സ. വാങ്ങി, ആക്ഷേപത്തിന്നു സ. വരുത്തുക to refute. 3. adjustment, peace (mod.) സ. ആക, സ'പ്പെടുക to be reconciled, സ. ആക്ക, സ'പ്പെടുത്തുക to reconcile parties.

സമാധാരം (സമ, ആധാര?) help അതിന്നു സ. എത്തുള്ള KR. (viz. ഈ കടൽ കടപ്പാൻ).

സമാധി S. (ആ, ധാ). 1. Deep meditation, abstract contemplation നന്നായി സ. ഉറെച്ചിരിക്കുന്നേരം പുത്രനെയും കണ്ടില്ല AR. താപസൻ സ. യിൽ ഉറെച്ചു നില്ക്കയാൽ Bhr. സ. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. സ. യിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്ക Bhg. വിഷ്ണുവെ സ്മരിച്ചു സ. യിൽ ഇരുന്നതുമില്ല KR. സ. ഉണർന്നു Brhmd. സമാധിസ്ഥനായി Bhg. 2. a grave, burial സ. ചെയ്യു. 3.=ശക്തിപൂജ.

സമാധികാരം S. (സമ). The same office, സ'ത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന MR.

സമാനം samānam S. (സ). 1. Like, similar, same=സമം, f.i. ജന്തു സ'ൻ VetC. സമാനമനസ്സു=സമബുദ്ധി; സന്തുഷ്ടനും നിർഗ്ഗനനും സമാനം CC. 2. honorable V1. 3. (സം, അന) one of the 5 vital airs സമാനൻ, the vāyu of digestion. med. [നിൽ Ti.

സമാൻ Ar. zamān, Time, world ഈ സെ'

സമാന്തരം S. (സമം). Parallel.

(സം): സമാപനം S. (ആപ്). completion.

സമാപന്നം accomplished. (ആ, p. p. of പദ).

സമാപിക്ക S. to finish യാഗം ചെയ്യു സ. KR.

part. pass. സമാപ്തം (in books=finis).

സമാപ്തി S. completion, conclusion വ്രതത്തിൻ സ. ക്ക വത്സരം ക്ഷാ പോരാ KR. ഹോമസ. വരുത്തി AR. ദക്ഷിണകൊണ്ടു സ. Bhr. completion of study. വിസ്താരം സ. യാക്കി MR. disposed of the case. —denV. സമാപ്തിക്ക mod.

സമായുതം S. (p. p. of യു) connected, adorned.

സമാരംഭം S. undertaking; സ'ഭിച്ചു PT.=തുടങ്ങി. [യ്യു Bhr. SiPu.

സമാരാധനം S. worship ഭഗവാനെ സ. ചെ

സമാരോപം S. false accusation V1.

സമാലിംഗനം S. embrace ചാരേ സ. ചെയ്തു Nal.

സമാവകാശം S. (സമ). The same right, joint right രണ്ടാൾക്കുംകൂടി സ. ആയാലും, സ'

മായ പെങ്ങന്മാർ MR.—ഈ ഊൎപ്പള്ളിക്കു താനും N. നും സമാവകാശിയാൺ MR.

(സം): സമാവൎത്തനം S. return after completion of studies വിദ്യകൾ ഛ്വ പഠിച്ചു സ. ചെയ്തു Bhr.; also കൎമ്മസ. കഴിവോളം Bhg.

സമാവൃത്തൻ & സമാവൎത്തി KM. the accomplished pupil, in his 16th year.

സമാശ്രയം S. refuge ഭാൎയ്യമാർ . . . ഗൃഹികൾക്കൊരു സ. Nal3. നിന്മൈ സ'മേ Anj. denV. രാമനെ സ'യിച്ചീടുക AR. to seek protection with Rāma. [AR.

സമാശ്വാസ്യ S. (= — ശ്വസിപ്പിച്ചു) consoling

സമാസം S. = സമസനം composition of words. gramm. — സ'സിക്ക to combine as ഗുണവും ദോഷവും in ഗുണദോഷം. gramm.

സമാസദൻ S. (സദ്) approaching; placing near VetC.

സമാസീനം S. (ആസ്) sitting together.

സമാഹരിക്ക S. to collect; — ഹാരം aggregation. [sorbed.

സമാഹിതം S. (സമാധി) placed, settled, ab-

സമാഹ്വയം S. calling out, a match, cock-fight VyM. — (ആഹവം).

സമിതി S. (ഇ) 1. meeting (= കൂട്ടം), പ്രജാസക്കു സൌഖ്യം Bhr. 2. = സമരം war.

സമിൽ S. samidh (ചമത) fuel സമിത്തിന്നു വേണ്ടി കാട്ടിൽ പോയി Arb. വഹ്നി സമിധാദികളെ അന്തരമില്ല ഭസ്മീകരിക്കുന്നു Bhg.

സമീകൃതം S. (സമം). Equalized, imitated.— സമീകരണം assimilation — സകലം സമീകൃത്യ Bhg. = സമീകരിച്ചു.

(സം): സമീക്ഷ S. investigation; — ക്ഷ്യകാരി prudent, cautious V1.

സമീപം S. (ആപ്) near, nearness വിനനാഴിക നിങ്ങളേ സമീപത്തുനിന്നു പിരികയും ഇല്ല TR.; also adv. സ. ചെന്നു, വടകരേ സ. തന്നെ പാൎത്തു TR. — സമീപസ്ഥൻ a neighbour, പറമ്പിന്റെ സ'ന്മാർ MR.— denV. സമീപിക്ക to approach, with Dat. Soc. also temp. to come nigh അടിയന്തരം കഴിപ്പാൻ ൭ ദിവസം സ'ച്ചു, ഈ മാസം അടിയന്തരം സ. യും ചെയ്തു TR.

സമീരം S. & — ൻ air, wind. Bhg., മന്ദസമീരണൻ CG. [Nal. wish.

സമീഹിതം S. (ഒരംഹ്) wished, കാണ്മാൻ സ.

സമുചിതം S. = simpl. fit, worthy.

സമുത്ഥം S. rising; ഗന്തുകാമനായി സമുത്ഥാനം ചെയ്തു Bhr. rose.

സമുൽപിഞ്ജം S. confused, in wild disorder.

സമുദാചാരം S. right usage കശലപ്രശ്നാദികൾ സ. ചെയ്തു CartV.

സമുദയം, gen. — ദായം S. 1. an assembly; a council of Brahmans, committee for managing common property or the concerns of a temple. ജന്മിയായ സ. അക്കിത്തിരിത്തമ്പുരാൻ MR. title of a member. 2. common to all ൩൫ ഗ്രാമത്തിന്നും വെള്ളപ്പനാടു സ. KU. joint property (al. പ്രധാനം).

സമുദാഹരണം S. conversation പുതുകേ സ'വും ആരംഭിച്ചു CartV.

സമുദ്ധതൻ S. (p. p. of ഹൻ) risen, proud.

സമുത്ഭവം S. caused by, originating in (Cpds.).

സമുദ്യുക്തൻ S. = ഉദ്യു — excited, intent upon വഞ്ചിപ്പതിന്നു സ. AR.

സമുദ്രം samudram S. (L. unda, G. ȳdōr). 1. The sea, ocean. 2. a high number = 100,000 മഹാഖൎവ്വം KR.

സമുദ്രജോഗം Rh., — സ്തോകം D. Argyreia speciosa, elephant-creeper.

സമുദ്രപ്പച്ച GP 73. = പച്ചില Xanthochymus; others identify it with സംസ്തരവടി q. v. or the prec. (Convolvulus speciosus) V1. — സമുദ്രപ്പഴം V1. a square fruit, med. Xanthochymus, also തമുത്തിറവാളം a. med. സമുദ്രവാഴി So.

സമുദ്രവീതി length of sea-coast. രാജ്യം സ. ഏറയില്ല TR. has not much sea-coast. സ. രാജ്യങ്ങളിൽ along the coast.

സമുദ്രസഞ്ചാരി a sea-faring man.

(സം): സമുന്നതി S. loftiness, ചിത്തസ. V2.

സമുന്നദ്ധൻ S. (p. p. of നഹ്) presumptuous V1.; അസ. unpretending, Bhr.

സമൂചിവാൻ S. (വച്) saying; he said VetC.

സമൂലം S. (സ). Together with the root, the

whole plant മുയൽച്ചെവി സ'മേ കൊണ്ടു, തിരുതാളി സ'ത്തോടേ കൊടുക്ക a. med.; also ഉട്ടമ്പു സ. ഛായാശ്രയിഷ്ഠം ചെയ്യ Tantr.

(സം): സമൂഹം S. (വഹ്) assemblage, crowd സമൂഹകായ്യംVyM. public business in a parish. സ'മടം for സഭായോഗം & അടിയന്തരം of പട്ടർ.

denV. സമൂഹിക്ക to assemble, also v. a. കൂപ്പം വരുത്തി സ. യും ചിലർ Nal.

സമൃദ്ധം S. (അധ്) grown, thriving സ'മാം രാജമന്ദിരം Nal.

സമൃദ്ധി (often written സമദ്ധി) increase, prosperity, wealth ധനസ. AR., സമ്പൽസ. Nal. തോയജന്തന്റെ സ. യെ ചൊല്ലിനാൻ CG. നാശാധിനാഥനെക്കാളും സ. മാൻ Nal. wealthy.

സമേതം S. (ആ, ഇ) met, accompanied സൈന്യസ. പുറപ്പെട്ട AR. with. ഭാര്യാസ'നായി VetC. മിത്രസ'ൻ CC. [to salute.

സമ്പതനം S. flying together. സ. ചെയ്ക V1.

സമ്പൽ S. (പത്) 1. Success, advancement സ. ക്ഷയേ സങ്കടം CC. സമ്പത്തു കാലത്തു തൈപത്തു വെച്ചാൽ prov. (opp. ആപത്തു). നിന്നുടെ സ. സംഭവിച്ചീടുവാൻ Nal. for thy good. 2. wealth, riches പുത്രസ'ത്തുണ്ടാകി KU. had many children. സ. ക്രുടിപ്പോക, സമ്പത്തുകാരൻ wealthy, prosperous.

സമ്പത്തി S. id. ധനസ. Bhg., മിത്രസ. AR.

സമ്പന്നം (part. of സമ്പാടിക്ക) 1. obtained, possessed of ഗുണസ'ൻ etc. TR. 2. perfect, accomplished, rich സ'നാകുന്നവു.

സമ്പരായം S. war, calamity.

സമ്പർക്കം S. (പൃക്ക) 1. union, contact ഭൂമിസ'ങ്കൽ ക്രുടാതേ കാണായി Nal. (God's feet). ഉജ്ജനസ'ത്താൽ സജ്ജനം കെട്ടും prov. 2. copulation.

സമ്പാകം S. softness; V1. lecherous.

സമ്പാതം S. (പൽ) alighting; concurrence. പൂത്തനേമിയും ഭൂജാമദ്ധ്യവും തങ്ങളിലുള്ള സ. Gan. the point which a tangent has in common with the arc.

സമ്പാദനം S. (സമ്പൽ). Accomplishing, acquiring. — denV. സമ്പാദിക്ക to earn, get, lay up as ധനം, കീർത്തി, ജ്ഞാനം etc. — part. സമ്പാദിതം (caus. of സമ്പന്നം).

സമ്പാദ്യം 1. attainable, property സ'മായൊരു സ. എല്ലാമേ സമ്പാദിച്ചു CG. (for a sacrifice). 2. acquired കുട്ടികൾക്കു സ. വെച്ചു V1. laid up for his children. സ'ങ്ങൾ savings. അർത്ഥസ. ചെയ്യ Bhg.

സമ്പാരിക്ക Palg. vu. = സമ്പാദിക്ക (or fr. സംഭാരം?).

സമ്പുടം = simpl. കാക്കുസ. Bhr.

സമ്പൂർണ്ണം S. full, complete.

സമ്പ്രതി S. 1. now, for the present. 2. M. T. C. the assistant of an accountant; public accountant മുകുമടിശ്ശീലസ. TrP., also സ. പ്പിള്ള B. സ. ക്കണക്കു his office or work.

സമ്പ്രതോഷികേളി S. a public play (പ്ര—). സ. മണ്ഡപശ്രേണിയും Nal.

സമ്പ്രദാനം S. giving; the Dat. case (gramm.).

സമ്പ്രദായം S. 1. Traditional doctrine; a family secret V1. 2. custom of a tribe കണിശന്റെ ജ്യോതിഷം മന്ത്രവാദം ഇവ സ. KU. ഈ ജാതിക്കു സ. ഇല്ല no fixed occupation or speciality. പാൽപിത്തു ശിശുക്കൾക്കു ആചരിക്ക സ. (epist.) customary. നാട്ടുസ.

സമ്പ്രദായി 1. one acquainted with the specialities of one or more tribes. 2. living upon a traditional occupation, as the 12 മന്ത്രക്കാർ of Kēraḷa KU.; teacher of lower orders.

സമ്പ്രമോദമാരായി KR. = മുദിതർ.

സമ്പ്രയോഗം S. connexion, magic. [Bhr.

സമ്പ്രവൃത്തം S. being ready, സ'ത്തൊരുമാൻ

സമ്പ്രഹരം S. stroke വജ്രസ'ത്താൽ മുറിച്ചു KR.; better സമ്പ്രഹാരം S. fighting. സ'രപ്രിയൻ Nal. Nārada, fond of quarrelling.

സമ്പ്രാണിക്ക to live on മുപ്പതു ദിനം മാത്രം സ'ച്ചിരുന്നെങ്കിൽ KR.

സമ്പ്രാപിക്ക S. To obtain. — CV. അന്ത ജ്ഞയെ സമ്പ്രാപിപ്പിക്ക VilvP.

സമ്പ്രാപ്തം (p. p.) obtained മോക്ഷം സ'മാ

സ്ഥനം Brhmd. സിംഹാസനം സ്നായി Bhr. sat on. ആശ്രമേ സ്നായാൻ AR. arrived. [സമിപ്പ Nal.

സമ്പ്രാപ്തി S. acquisition കാമസ. ക്ക താമ

സമ്പ്രാർത്ഥനം S. prayer മാതാവു സ. ചെയ്യ ദേവകളോടെല്ലാം Brhmd. — ബ്രഹ്മണാ സമ്പ്രാർത്ഥിതൻ AR. asked by Br. (part.).

സമ്പ്രീതൻ S. contented സ്നായി VetC.

സമ്പ്രീതി S. delight, love.

സമ്പ്രേക്ഷ S. caution; also സ്ക്ഷ്യം.

സമ്പ്രോക്ഷണം S. = പുണ്യാഹം lustration.

സംബദ്ധം S. (p. p. of ബന്ധ്) connected, belonging to. Bhg.

സംബെന്ധം S. & സമ്മന്തം, തമ്മന്തം Tdbh. 1. Connexion, relation അവനും ഞാനുമായി വല്ല സം. ഇല്ല jud. അധികാരി ഞാനുമായി അധികസം. ഉണ്ട MR. അവന്റെ തറവാട്ടുകാരൻ സം. എനിക്ക നിശ്ചയാ ഇല്ല affinity. തടവുകാരായിട്ട etc. സ്ത്രീക്ക് ഇക്കുമില്ലാഞ്ഞാൽ സം. തൃജിക്കാം Anach. = ബാന്ധവം; also സം. ക്രൂടക. 2. different ties, right, claims (2 kinds മുതൽ—& പല—) അവക്ക പലസം. അല്ലാതേ കണ്ട വസ്തു സം. ഇല്ല, നമ്പൂതിരിക്ക് ഈ നിലങ്ങൾക്ക സം. ഇല്ല (2 Dat.) TR. പറമ്പിലേക്ക കളം സം. ഇല്ലാത്തതു MR. does not belong to; jurisdiction over a district, privilege of exercising one's trade within a district V1. ആശാരിക്ക സം. 3. adv. in connexion with തമ്മിൽ മുതൽസം. മത്സരം ഉള്ളതുകൊണ്ട MR. വസ്തുവകസം'മായി കഴിഞ്ഞ വന്ന വ്യവഹാരം about. അതു സം'മായി ഉണ്ടാകുന്ന ആധാരങ്ങൾ MR. referring to. തീർത്ഥയാത്രസം'മായിട്ട Anach. for the purpose, in consequence of.

സംബന്ധക്കാരൻ a relation or connexion; eventual heir; holding a privilege or claim.

സംബന്ധപ്പെടുക to be connected, related. N. മതിലകത്തു സം'ട്ടിരിക്കുന്ന M. ഇല്ലം TR. connected, as having a joint claim on the ക്ഷേത്രകാര്യം.

സംബെന്ധി S. 1. Related, connected പാണ്ഡവർ പാഞ്ചാലന്റെ സം. കളായ്ത്തന Bhr. by marriage. ധനസം. an heir. സം. മന്ത്രിരം സ്ഥാ ഗ്ഗം എന്നോക്ക Nal. അന്യായക്കാരന്റെ സം. MR. രാജസൂയത്തിന്ന സം. മാരായ ഭൂപാലർ Bhg. assistants. 2. privileged, as an officer allowed to travel freely over a district V1. 3. what is eaten with curry (ചട്ടിണി) ചാണകക്കന്തി സമ്മന്തി prov. — vu. ചമ്മന്തി 348.

denV. സംബെന്ധിക്ക To be related, connected; with Dat. Acc. Soc. രാജാവു ചെയ്യ അധർമ്മം സന്ത്രന്മാക്ക സം. ഇല്ല VyM. does not extend to. അതു ഖണ്ഡത്തെ സം'ച്ചുള്ള കണ്ണങ്ങൾ Gan. ക്ഷ്മാണ്ഡത്തിന്റെ കടൽ തമ്മന്തി ച്ചേടത്തോളം കളഞ്ഞ a. med. may reach. ചൊന്ന വസ്തുവൊന്നും പരമാത്മാവിനോട സം. യില്ല VilvP. happen to. ഈ പക്ഷത്തെ സം'ച്ചു VyM. ഈ വാളം N. ആക്കിലേ താല്പര്യത്തിന്ന സം'ക്കും MR. comes within the provisions of the Act. ടീനം ക്ഷയത്തോട സം'ച്ചതു looks like.

സംബെളം S. = ശമ്പളം.

(സം): സംബാധം S. thronged, narrow.

സംബോധന S. (ബുധ്), the Vocative (gramm.). സം. ം addressing ശത്രുസം'ത്തിന്ന സമർത്ഥൻ Nal. able to challenge.

സംഭരിക്ക S. (ഭൃ) 1. to bring together, പൊന്ന etc. to get ready. പള്ളിസം. V1. to furnish a church. 2. = simpl. സം'ച്ചു രക്ഷിക്ക to govern (as God).

സംഭവം S. (ഭൂ) 1. Mixing, union. 2. springing up പൈരസം. ഇല്ല Nal.; birth (പരമസം'ൻ etc. AR. Brahma); the first Parva of Bhr.

denV. സംഭവിക്ക 1. to be born പുത്രർസം. Bhg. 2. to happen, occur. ആപത്തു സം. 3. to take സമ്പത്തനേകം ഖത സംഭവിപ്പിൻ CC. (or സംഭരിക്ക?).

CV. സംഭവിപ്പിക്ക to bring forth ഒമ്പതു സം'ച്ചാൽ Bhr., ശിശ്രൂക്കളെ സം. PT., ലോഷങ്ങളെ AR. to occasion. അവക്ക സങ്കടം മനസ്സിൽ സം. Nal.

സംഭാരം S. (ഭർ) 1. Provision, apparatus. സം. ഒക്കവേ സംഭരിച്ചു Bhg. for a sacrifice. അദ്ധ്വാസം'ങ്ങൾ ഒരുക്കുക KR. ഗൃഹസം. household-stuff. പള്ളിസം. church-furniture. 2. ഉട്ടം സം'വും KU. mixture of spices; esp. = മോരും വെള്ളവും, നീർമ്മോർ vu.

സംഭാവം S. (ഭൃ, ഭവ). 1. Honoring സംഭാവഭക്ത്യാ പുകഴ്ന്നാർ AR. സം. വരുത്തുക to quiet one's mind Vi. 2. suspicion, supposition.

സംഭാവന S. 1. possibility; the Conditional (gramm.) 2. honor.—സംഭാവനം 1. honor സം. ചെയ്ക to reward. 2. supposing, fixing in the mind ശിവസദ്രൂപസം. SiPu. (by meditation). സം. ചെയ്താൽ CC. well considered = നിരൂപിച്ചാൽ.

denV. സംഭാവിക്ക 1. to greet, honor ഇന്ദ്രനെ സം. CG. = മാനിക്ക, ഒരു ടീപത്തെ സം'ച്ചുപോക CG. towards (= minding it). — part. രാജസംഭാവിതർ KR. honored by the king. 2. to presuppose. — സംഭാവ്യഹോമം ആരംഭിച്ചു AR. a preliminary offering.

(സം): സംഭാഷം S. conversation, gen. സംഭാഷണം intercourse, dialogue സം. ചെയ്ക Bhg. — part. സംഭാഷിതം discoursed.

സംഭിന്നം S. (ഭിദ്) broken സംഭിന്നയാം തരി Bhr. a leaking boat.

സംഭൃതം S. (ഭൃ) sprung from; become, joined ഇങ്ങനേ സം'നായി Nal. thus circumstanced. സംഭൃതി S. origin. — സംഭൃയ together.

സംഭൃതം S. (സംഭരിക്ക) collected സാഭൃതകോപം പൂണ്ടു Nal. (= ഉൾത്തുന്ന); prepared, സൈന്യം സം'മാക്കി SiPu. fitted out. — സംഭൃതി = സംഭാരം Bhg.

സംഭേദം S. (ഭിദ്) union, confluence; splitting.

സംഭോഗം S. (ഭുജ്) enjoyment, copulation (അക്ഷവിധം).

സംഭ്രമം S. (ഭ്രം). Flurry, confusion കല്പാന്തസം. വന്നഭവിച്ചു Nal. അജ്ഞാനസം. തീർത്തു Bhg. സം. തീർന്ന പരലോകം പ്രാപിച്ചു Bhr. ആനന്ദസംഭ്രമൽ Nal. സം. പൂണ്ടു KR. സം'ത്തോടും കൂട പുറപ്പെട്ടാർ Mud. pomp.

denV. സംഭ്രമിക്ക to be flurried, frightened സം'ച്ച് ഓടിനാർ അങ്ങും ഇങ്ങും Bhg. വാനവർ സം'ച്ചിടിനാർ CG. were elated.

CV. സംഭ്രമിപ്പിക്ക to flurry, unman.

part. pass. സംഭ്രാന്തചിത്തരായി KR.

സംഭ്രാന്തി = സംഭ്രമം, f. i. സം. വാക്യങ്ങൾ Bhg. ecstasy.

സമ്മതം S. (part. pass. of മൻ). 1. Assented, approved. എന്ന സ. എല്ലാവക്കും VetC. all agree. അന്യഭാസ്യം എന്നാലും സ. എന്നേ വരും Nal. I shall submit even to. എനിക്ക സ. I feel inclined. വില്ലുവാൻ അവന്ന സ. അല്ല TR. ചാത്തു അവക്ക സ. ആകുന്ന TR. സ'രായ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാർ GnP. acknowledged. 2. settled നമ്മിലുള്ള ഒരു ഭേദം സ'മായല്ലോ CG. 3. assent, consent; admission MR. സ. വരുത്തുക, ആക്ക to cause satisfaction, persuade. ഇതിനെ നിങ്ങൾക്ക സ. ആക്കിത്തരാം vu. (either I shall prove it to you or get you the consent for it). 4. be it so! agreed.

സമ്മതക്കടലാസ്സ a written agreement.

സമ്മതക്കാരൻ consenting; an approver.

സമ്മതക്കേട dissatisfaction TR.; disapproval, not consenting MR.

സമ്മതി S. approbation, acquiescence സ. യായൊരു നന്മൊഴി; നിചൊല്ലിയ സ. യാകിന നന്മൊഴി CG. — സ. കേട interruption of good understanding, coolness CG.

denV. സമ്മതിക്ക 1. To consent, agree ആയിന്ന സ'ന്നില്ല TR. അതിന്നെല്ലാം നിങ്ങൾ സ'ക്കേണം KR.; also Acc. പ്രജകളെ ദ്രോഹിക്കുന്നതു നാം സ. ഭ്യുയാൽ, ഭത്തുകൊണ്ടതു ഇങ്ങു സ. യില്ല TR. not to allow. എന്നേ ഉറങ്ങുവാൻ തമ്മെക്കുല്ലേ TP. won't you let me sleep. അവരെ സ'രുതേ forbade. ഭൂപാലശാസനം സ.രാതിരിക്കാമോ SiPu. to obey. വചനങ്ങൾ ഒന്നുമേ സ'ച്ചില്ല Nal. did not yield. കുറ്റം സ. MR. to confess. 2. to admit മറുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ അവരെ സമ്മതിയാത്തു KU. അവനെക്കുടി അവകാശി എന്ന സ'ച്ചു MR. 3. to entrust to കുഞ്ഞനം കുട്ടിയും അവരേ പറ്റിൽ സ. TR. to give in charge. രാജ്യം നമുക്ക സ'ച്ചു granted. ഭൂമി സ'ച്ചു കൊടുപ്പാൻ നാം സ. യില്ല; രണ്ടു തറ എന്നെറ പക്കൽ സമ്മതിച്ചു തന്ന committed the administration of. അടിയാന്മാരെ, പറമ്പു എഴുതി സ'ച്ചു കൊടുക്ക (by പാട്ടക്കാണം).

CV. സമ്മതിപ്പിക്ക to obtain the consent; സ'ച്ചു ഭൂപാലരെക്കൊണ്ടു Mud. = ബോധം വരുത്തി. ലോകരെ സ'ച്ചു TR. persuaded. ഒരു

അരെ കൊല്ലുവാൻ കരുത്തരേ സ'ക്കേണ്ടൂ KU. needs no authorization.

സമ്മദം S. (സം) Joy ചൊല്ലിനാൻ സ്വസ. KR. മുനിജനം തങ്ങളിൽ കണ്ടുകുടിസ. പ്രാപിച്ചു KR. സമ്മർദ്ദനം S. (സം) bruising. രാജാക്കൾകൾ തങ്ങളിൽ സ. ഉണ്ടായി Nal. throng; combat.

denV. സമ്മർദ്ദിക്ക to fight, besiege പുരിയെ സ'ച്ചു Brhmd.

സമ്മാനം S. (മൻ) 1. Honor സ'വാക്കു salutation, praise. സ'പൂവ്വം Bhg. respectfully. 2. present വസ്ത്രങ്ങളെ സ. കൊടുക്ക, പട്ടം വളയും സ. കിട്ടും Anj. സ. വാങ്ങുവാൻ താഴിൽ വരേണം prov. (a rope-dancer). നമ്മുടെ ജീവരക്ഷ സ. നല്കേണം CrArj. മുമ്പിലറി സ. V2. reward for good news. വൈദ്യക്ക് ഏറിയ തമ്മാനം കൊടുത്തോളുന്നു TP.

denV. സമ്മാനിക്ക 1. to honor, chiefly by presents. ഉദ്ധവൻ ചില ശരനികരത്താൽ സീരിയെ സ'ച്ചു CrArj. (ironic.) greeted. 2. to give മന്ത്രിക്ക് ഒന്നു സ. CC. വല്ലതും ഒന്നു നിനക്കു സ'ക്കും Mud. സ'ച്ചീടിനാർ അമ്മാനയും CG. played for other's amusement.

(സം): സമ്മാർജ്ജനം S. (മൃജ്) sweeping. സ'നി [a broom.

സമ്മിതം S. (മാ) measured. പുരുഷസ. as tall as a man. ഭാരതം വേദസ. Bhr. Vēda-like.

സമ്മിശ്രം S. mingled; സ'പ്പെടുക to meddle in. സ. ആക്ക to mix, confuse.

സമുഖം S. presence of, ദേവസ. Bhg.; ദേവസ'ങ്കതൻ (Christ.) angel of God's presence സമുഖദർശനം V2. intuitive knowledge.

സമ്മൂഢം S. (also സമുദ്ധം) stupified. സ. പോലേ ആയി ജഗത്തെല്ലാം Bhg. the world is mad.

സമൂഹ്യനം S. uniform expansion, co-extension. Bhg.

സംസൃഷ്ടം S. (സൃജ്) cleansed, സികതസ. KR. = അടിച്ചുതളിച്ചതു.

സമ്മേളനം S. (മിശ്) union.

സമ്മോചനം S. (മുച്) dismissing.—denV. പ്രാണനെ കാലനായി സ'ചിച്ചീടുവൻ KR.

സമ്മോദം S. (മുദ്) joy അതിസ'മോടേ PT.

സമ്മോഹം S. (മുഹ്) 1. bewilderment ചിത്ത സ. വേണ്ട KR. fear not! 2. = സമൂഹം, f.i. സമ്മോഹമഠം jud.—സമ്മോഹനം fascinating.—സ'നാസ്ത്രം a weapon of enchantment. Bhr.

സമ്യക് S. together; wholly, rightly സ'ക്കാം [വണ്ണം Bhg.

സമ്യത S. (p. p. of യം) confined. — സമ്യമം restraint. — സമ്യത്തു S. battle.

സമ്യക്കത S. (യുജ്) joined, endowed ഭക്തി സ'നായി AR., കരുണാസ'ൻ VilvP., ശിവചരണസംയുക്തചിത്തൻ VetC.

സംയോഗം union, copulation അവളുമായിട്ടു സം. ഉണ്ടായി vu. — അന്യസ്ത്രീയോടു സംയോഗിക്കുന്നവൻ VyM. (denV.).

സംയോജിപ്പിക്ക to reconcile, also സംയോജ്യപ്പെടുക So.

സംരക്ഷകൻ S. a protector.—സംരക്ഷണ preservation, support മാസപ്പടി തന്നു സം. ചെയ്തു Arb. എന്റെ സം. യിൽ ഇരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രം MR. under my care. തറവാട്ടുകായ്യം നോക്കി കഞ്ഞുകുട്ടികളെ സം. ചെയ്തു MR.—also ഭാര്യയെയും മകനെയും സംരക്ഷിക്ക Arb. to maintain. (denV.)

സംരഞ്ജനം S. ingratiating, സാധുസം. SiPu.

സംരാൾ S. (രാജ) a sovereign സമ്രാട്ടല്ലോ,—ട്ടിൻ മകൻ Bhg.

സംരുഢം S. (രുഹ്) budded; confident.

സംരോധം S. (രുധ്) impediment.

സംലഗ്നം S. (ലഗ്) joined, പാദസം'പാംസു AR.

സംലസൽ S. (part. of ലസ്) playing രത്നപ്രഭാസം. Brhmd.

സംലാപം S. (ലപ്) conversation, & സല്ലാപം.

സംലാളനം S. (ലല്) fond talk, സൈരസം. ചെയ്തു Nal.

സംവത്സരം S. a year (also സംവൽ). സാധാരണസം. TR. the era of Sālivāhana.

സംവരണ S. (വര്) subduing by charms.

denV. സംവരിക്ക to converse V1. തന്മുരാനെ അറിഞ്ഞു സം'ച്ചു CartV. confessed. ഭൂസുരന്മാർ സംവരിച്ചു SiPu. obeyed, yielded. — CV. പുത്രനെ സംവരിപ്പിച്ചു Nal. conveyed information to him (from സംവാദം).

സംവരണം S. concealing.

(സം): സംവൎഗ്ഗം S. multiplication. Gan.

സംവൎത്തം S. destruction of the universe Bhg. — സം'കൻ Baladēva. — സംവൎത്തിക്ക (denV.) to whirl round.

സംവൎദ്ധനം S. increasing, thriving CC.

സംവസിക്ക S. to dwell together ഗ്രാമാലയങ്ങളിൽ AR.

സംവഹിക്ക S. to convey; B. to knead the limbs തിരുമ്മുക, (see സംവാഹം).

സംവാദം S. (വദ്). 1. oral communication. 2. assent, സം. ഉണ്ടു they are content. ബുദ്ധിസം. V1. acquiescence.

സംവാസം S. dwelling together.

സംവാഹം,—നം S. carrying; rubbing the person. സം'നത്തിന്നു ഭാവിച്ചു ബാഹുകൻ Nal.

സംവിൽ S. (വിദ്) contract, promise, signal. സംവില്ലേഖ്യം VyM. a covenant. സം. സ്വരൂപൻ Bhr. Kṛšṇa.

സംവീക്ഷണം S. search.

സംവീതം S. surrounded.

സംവൃതം S. covered.

സംവേഗം S. flurry, haste. Bhg.

സംവേശിക്ക S. (വിശ്). to enter, go to rest. — (part. സംവിഷ്ടം).

സംവ്യാനം S. covering, garment.

സംശപിക്ക S. to swear to one another. — സംശപ്തകന്മാർ Bhr 7. warriors devoting themselves to death = ചാവറക്കാർ.

സംശയം S. 1. (ശീ) Doubt. പ്രാണസം. വരും Nal. danger. സംശയനിവൃത്തിക്കായി to clear up, solve doubts. സം. തീൎക്ക Bhg. പുത്രനേ കാണുമോ സം'മേ Genov. അതിന്നില്ലൊരു സം. Mud. = സന്ദേഹം. 2. suspicion ഒരുത്തനെ സം. ഉണ്ടായാൽ VyM. if one be suspected. അരങ്ങടുക്കള സം. ഉള്ളവർ KU. suspected of breach of caste. സം. ഭാവിക്ക Genov. അവരെ മേൽ എനിക്കു സം. ഇല്ല; സം. പറയുന്ന ആളുകൾ MR. suspected.

സംശയാലു S. dubious.

denV. സംശയിക്ക 1. to doubt. 2. to hesitate ഊരും പേരും സം'ച്ചു പറക VyM. കൊടുക്കുന്നതിന്നു സം'ച്ചു Arb. whether he ought to give.

(സം): സംശിതം S. (ശോ) completed.

സംശുദ്ധി S. purification കീൎത്തി സം. യും Nal. = simpl.

സംശ്രയം S. = ആശ്രയം refuge, protection.

സംശ്രവം S. (ശ്രു) promise, assent V1.

സംശ്രിതം S. = ആശ്രിതം supported, connected വിലപാദ്രിസംശ്രിതയായുള്ള സല്ക്കഥ VilvP.

സംശ്ലേഷം S. = ആശ്ലേഷം embrace.

സംസക്തം S. connected with, = simpl.

സംസത്തു S. (sad) a court, assembly; സംസദി Loc. Bhg.

സംസരണം S. going unobstructedly, a highway; series of births or generations V1.

സംസൎഗ്ഗം S. (സൃജ്). Contact ഭൂസം. KR. (by a fall); intercourse, intimacy പുരുഷസം. ഉണ്ടിവൎക്കു Bhg. നായന്മാരേ സ്ത്രീകളെ ജയിന്യജാതികളിലുള്ളവർ സം. ചെയ്താൽ ദോഷം വരും TR.

സംസൎഗ്ഗദോഷം evil contracted by intercourse (opp. സഹജം), infection.

സംസാരം S. (സർ). 1. Moving about, world, life in the world സംസാരചക്രത്തിൽ ചുഴന്നുഴന്നു GnP. സംസാരസമുദ്രം the succession of births & deaths. സം'സാഗരേ നീന്തി വലയുന്നു, സം'തോയാകരത്തെക്കടത്തുക വേണമേ Bhg. സംസാരാൎണ്ണവം AR. സംസാരാഭിമാനങ്ങൾ Bhg. common ideas about God & self (opp. സം'ത്തിന്റെ പരമാൎത്ഥചിന്തനം); transmigration അത്ര നാളേക്കും ആത്മാവിന്നും സം. എത്തും AR. ആത്മാവു ദേഹന്തന്നിൽ സംബന്ധാൽ സം. Bhg 11. 2. worldly concerns, wife, family സം'ത്തോടിരിക്ക; സംസാരാമയപരിതപ്തമാനസന്മാർ AR. 3. talk തമ്മിൽ സം. തുടങ്ങിനാർ Bhr. ഗ്രഹസം. PT. communication of secrets. ഇങ്ങനേയുള്ള സം. അരുതു TR. don't speak to me thus.

സംസാരി 1. a worldling യോഗേശൻ നീ സം. ഞാൻ AR. 2. a speaker കംസാരി സം. ആയി ChVr. a go-between, mediator.

denV. സംസാരിക്ക to speak, converse, treat സന്ധിക്കു സം'പ്പാനില്ലൊരു നേരം PT. എനിക്കുവേണ്ടി സം'ക്കുന്നവൻ V2. a patron,

guardian. അത്രനാളേക്കു കമ്പഞ്ഞിയിൽ സം'ച്ചു നില്ക്കുണം TR. till then amuse the H. C. with negociations.

(സം): സംസിക്തം S. (സിച്) sprinkled സം'നായ നീ KR. തിലജസംസിക്തവസ്ത്രം AR. dipped in oil.

സംസിദ്ധി S. perfection; natural state.

സംസൃതി S. course, = സംസാരം AR., transmigration.

സംസൃഷ്ടം S. (സൃജ്) united, composed. — സം'തപം co-residence of brothers etc. after partition of property; partnership. — സംസൃഷ്ടി a co-parcener സം. കളിൽ ഒരുത്തൻ മരിച്ചു പോയാൽ VyM.

സംസേവനം S. waiting on, മഹേശസം. SiPu.

സംസ്കരിക്ക S. (കർ). 1. (L. conficere), To make up, complete അതിൻഫലം സം'ക്കേണ്ടതും Gan. പാപം സം. to atone. 2. to consecrate, burn a corpse with ceremonies തമിഴ്ക്കു സം'ക്കായതും ഇല്ല KU. സോദരനെ സം'ച്ചു അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയിൽ KR. — ഒരു പള്ളിയെ സം. = പ്രതിഷ്ഠ to dedicate or consecrate a church, മൂപ്പന്മാരെ സം. to install elders etc. (Christ.).

CV. മരിച്ച നൃപരുടൽ സം'പ്പിക്ക നീ Bhr.

സംസ്കാരം S. 1. Completing. സം. വരുത്തുക Vi. to accomplish fully. ബുദ്ധി സം'ത്തിന്നായി Bhg. to cultivate his mind. 2. decoration, embellishment. 3. power of memory ഹരിച്ച ഫലം സംസ്കരിച്ചനന്തരം വേറെ ചെച്ചു സം. ചെയ്യ Gan. keep in mind, dispose of. 4. consecration, initiation, chiefly: ശവസം. burial, മന്ത്രസം. Brahman's funeral. സംസ്കാരാദികളേ വേദിയന്മാരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിപ്പിച്ചു Bhg.

part. pass. സംസ്കൃതം 1. finished, decorated. സാദ്ധ്യായമാടി സം'നായി Bhg. perfect, അവസം'മായ അന്നം Bhr. well cooked. 2. Sanscrit ലക്ഷണൻ അവനോടു സം'മായി കേട്ടാൻ KR. asked in S.; സം'ത്തികലരി പോലേ വാഴുന്നവൻ Bhg.

(സം): സംസ്തരം S. (സ്തൃ) a bed, couch. സംസ്തരവടി Rh. Barringtonia rubra. ചെറിയസം. a Barringt. or Stravadium.

സംസ്തവം S. (സ്തു) 1. praising in chorus, also സംസ്താവം. 2. acquaintance.

സംസ്ത്യായം S. an assemblage, vicinity.

സംസ്ഥം S. (സ്ഥാ) 1. Associated with ഉഃഖം സുഖമഭ്യസം. ആയും വരും AR. pain even has its pleasure. 2. being ഉംഗാരകസം'മാംകരം Bhg. hands joined to hold water.

സംസ്ഥ situation, condition.

സംസ്ഥാനം S. 1. Aggregation, station, position സൃഷ്ടികൾക്കാധാരമാം ലോകസം'ങ്ങൾ Bhg 1. series of worlds. 2. place, residence രാമലക്ഷ്മണന്മാർ തൻഭേഹസംസ്ഥാനത്രയലക്ഷണങ്ങൾ ചൊൽ KR. 3. mod. (also സമസ്ഥാനം) country, empire കോഴിക്കോട്ട സം. KU. ബംബായി സം.—the Government of Bombay. മേൽസം. or ബങ്കാളസം., വലിയസം. TR. the Government of India.

സംസ്ഥാനപതി TR. a sovereign.

സംസ്ഥാപനം S. establishing. Bhg.

സംസ്ഥിതം S. (p. p.) placed in, fixed കമണ്ഡലു സം'ജലം AR. = ഉള്ള.

സംസ്ഥിതി S. staying together, abode.

(സം): സംസ്പർശം S. contact, നിന്നുടെ പാണി സംസ്പർശനം Nal. touch. [VetC.

സംസഹ S. longing സം. മാനങ്ങൾ ചെയ്യ

സംഹതം S. (ഹൻ) combined, compact (a smell VCh.).

സംഹതി S. assemblage. സുരസം. AR.

സംഹനനം S. destroying; compactness. (body ChS.).

സംഹരിക്ക S. 1. To destroy ശത്രുക്കളെ Bhr., കായങ്ങളെ Nal.; അമ്പിനെ പഴുതേ സം. യില്ല KR. to spend. 2. to contract, repress കോപവും ശാപവും സം'ക്കേണമേ Nal.

സംഹർത്താ, സംഹാരി S. a destroyer.

സംഹാരം S. destruction സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസം'ങ്ങൾ Bhg.

സംഹിതം S. (p. p. of ധാ; in Cpds.) accompanied, endowed.

സംഹിത S. arrangement of a text (of Vēda

നാലു മൂലസം. കളെ പഠിച്ചു Bhg.); a code ധർമ്മസം. കളും ഉപദേശം ചെയ്തു Bhg.

സംഹ്രതി S. (ഹ്വാ) clamour, shout.

സംഹൃതം S. (ഹർ) restrained; destroyed.

സര, see **സരസ്സു**.

സരം saram S. (സർ, L. salis). 1. Going. 2. a pond. 3. in Cpds. a necklace. = കൊവ. 4. So. N. pr. of മഠം or കച്ചേരി.

സരണം S. going; = അതിസാരം Nid. motion.

സരണി S. a road, straight line സ. കൾ നടപ്പാറായി KR.

സരപ്പളി (3) in സ്വർണ്ണസ. മാല I. Mos. 41, 42. = ഹാരം a gold-chain (of several rows?) round the neck.

സരഭസം S. (സ). Quickly, angrily സ. എഴുന്നെള്ളുക; അതിസ. ചൊന്നതു Bhr.

സരയു S., N. pr. A river of Ayōdhya സരയൂ സുരനദീസംഗമം KR.

സരസം S. 1. = സരസ്സു. 2. (സ) tasty, juicy, relish ചൊല്ക്കിൽ സ. Bhr. സരസകഥ പറഞ്ഞു KR. attractive. സ'വാക്കു vu. = തേൻ മൊഴി; ഇച്ഛയാ സ. ഭുജിച്ചു ChVr. adv. 3. a jest, ചരതം V1.

സരസൻ 1. witty, entertaining, facetious സന്ധിക്കു ഭാവിക്കിൽ നാഥന്മാർ സ'ന്മാരത്രേ ChVr. boobies. 2. not fastidious, indulgent. സ'ന്മാർക്കറിയാം Mud. (opp. നീരസൻ).

denV. സരസിപ്പാൻ വന്നു Arb. to dally, caress.

സരസ്സു S. (G. ḗlos) a pond, lake കഴിച്ചഞ്ചു സരയും ഉണ്ടാക്കി Brhmd. സരസിജം KR. സരസീരുഹം lotus, സ'ഹനയന VetC. lotus-eyed, f.

സരസ്വതി (f. of സരസ്വാൻ juicy) N. pr. a river; the Goddess of speech കന്നിമാസം വ്വന്ദ-സ. പൂജയും ആയുധം വെച്ച പൂജയും തുടങ്ങുക TR. നിന്റെ സ. കേട്ടില്ല TP. thy speech, declamation of verses.

സരളം S. 1. straight, upright, candid. 2. Pinus longifolia, & its resin (ചരളം).

denV. എൻമതിയെ സരളീകരിക്കേണം KR. make honest.

സരളി T. M. (C. സരള) the notes of the gamut, sung up & down. സ. കൂട്ടുക to calumniate.

സരാഗം T. C. Tu. M. (സ). easy, unobstructed കുടിയാന്മാരെ കയ്യിൽനിന്നു നികിതി സ'മായിട്ടു വരേണ്ടതിന്നു TR.; ചരാങ്കമായ്. vu.

സരി sari 5. = ശരി q. v., സുരതരുവൊടു സരി വിതരണേ KR. equals in liberality.

സരിൽ S. (സര) A river സരിത്തുകൾ KU. — സ. പതി the ocean; സരിദധിപനുപരി AR. over the sea.

സരു = വാൾപിടി, (see ശരു).

സരോജം S. (സരസ്സ്) Lotus, also സരോരുഹം. സരോവരം a lake. Bhg.

സർക്കലർ E. circular സ. കല്പന MR.

സർക്കാർ P. sarkār (സർ = ശിരസ്സ്). Government, ബഹുമാനപ്പെട്ട സ'രിൽനിന്നു പ്രസാദിച്ചു തന്നു TR. The H. C. gave.

സർക്കീട്ട് E. circuit സ. വിധി MR.; also സർക്കിട്ട് കച്ചേരി etc.

സർഗ്ഗം sargam S. (സൃജ്). 1. Letting go; a chapter സ'ങ്ങൾ അഞ്ഞൂറായിട്ട് KR. in Rāmāyaṇa. 2. creation ജഗൽസർഗ്ഗാദി ചരിത്രം Bhg. സർഗ്ഗ സ്ഥിതിവിനാശങ്ങൾ AR.

സർജ്ജനം S. abandoning; creating.

denV. സർജ്ജിക്ക to void.

സർദ്ദാർ P. sardār, A chieftain, general സേർകാൻ എന്ന സ.; സ. ഖാൻ തലശ്ശേരിക്കൊണ്ടേ വെടി ഏററു TR. (1779). ഡീപ്പുവിന്റെ പാളയംകൊണ്ടു സർദ്ദാർ വന്നാൽ TR.

സർപ്പം sarpam S. (G. ḗrpō, L. salve). Creeping; a serpent, snake, esp. Cobra (bad omen). — സർപ്പക്കല്ലു an idol, lodge of snakes. സർപ്പസത്രം Bhr. a sacrifice. — സർപ്പക്കാവു serpents' grove where സർപ്പന്തുള്ളൽ is performed, or സ. പാട്ടു sung. — സർപ്പബാധെക്കു ഹേതുക്കൾ PR.

സർപ്പണം S. gliding, creeping.

സർപ്പിസ്സു S. ghee. കത്തുന്ന തീയിലേ സർപ്പിഷ്കണം പോലേ Nal. a drop of ghee.

സർവ്വം sarvam S. (L. salvus, G. ṓlos). Whole, entire, all. സർവ്വവും കമ്പഞ്ഞി എന്നു വിശ്വസിച്ചു വരുന്നു TR. the H. C. is all to me, vu. — n. സർവ്വതും VetC. Ti. V1. Nasr. — pl. rare ദ്രവ്യത്തിന്നാഗ്രഹം സർവ്വർക്കും ഉണ്ടു VetC. — സർവ്വജനങ്ങളും etc.

സർവ്വകാരണൻ S. God, Bhg. VedD.

സർവ്വകാര്യത്തിനും ഉടയതായി വന്ന TR. entrusted with the whole administration.

സർവ്വഗൻ S. all-pervading ജീവൻ സ. AR.; പ്രത്യക്ഷം സർവ്വഗതമാൽ Anj. omnipresence.

സർവ്വജ്ഞൻ S. omniscient VetC. — സ'പീഠംഏറുക KU. (as ശങ്കരാചാര്യർ). — സ'ത്വം Bhr.

സർവ്വതഃ S. from every part. സർവ്വതോഭദ്രം good in every respect, as a temple.

സർവ്വത്ര S. everywhere സ. കൃഷ്ണനെക്കണ്ടു Bhg.

സർവ്വഥാ S. in all ways സ. സ്വജിച്ചു Bhg.

സർവ്വദാ S. always സ. അപേക്ഷിക്കുന്നു TR.

സർവ്വദുഷ്ടൻ S. the most wicked of all PP., so സർവ്വദുർവ്വൃത്തൻ Bhg.

സർവ്വദൃക് S. all-seeing, Bhg.

സർവ്വബലം S. the whole force or army ടീപ്പു സ'ത്തോടും പാളയം രണ്ടിക്കുന്ന വിളിപ്പിച്ചു കെട്ടുന്നു TR.

സർവ്വഭക്ഷകൻ S. all-devouring, fire.

സർവ്വഭൂതാശയം S. microcosmus നൃപൻ സ'മ്ല്യോ Bhg.

സർവ്വമയം S. universal, general.

സർവ്വമാന്യം land exempt from taxes, free tenure, as ദേവസ്വം. [ദേവി Bhg.

സർവ്വംസഹ S. all-enduring; the earth. സ.ാ

സർവ്വരസം S. salt.

സർവ്വർത്തുഗുണശാലിപൂണ്ണം rich in productions of all seasons, സ. ഉദ്യാനം Bhg.

സർവ്വവല്ലഭൻ S. omnipotent, Bhg.

സർവ്വവത്സലൻ vu. God pitying all His creatures.

സർവ്വവേദിതവ് SiPu. learned in all sciences.

സർവ്വവ്യാപി, — ത്വം S. omnipresence.

സർവ്വശഃ S. universally.

സർവ്വസാക്ഷി S. God, all-seeing.

സർവ്വസ്വം S. the whole property. അഹങ്കാര സ. Nal. the whole royal dress. മമ സ. തന്നേൻ നിനക്കു AR. all that is mine. സ. എടുക്കുക, സർവ്വസ്വഹരണം വരേ അഞ്ചടങ്ങും VyM. confiscation. സ'ഹാനി വരിക Mud. to lose every thing. സ'ങ്ങൾ തരികിലും KR. അദ്വൈതസ'മാം കൈവല്യനവനീതം KeiN. perfect treasure of Vēdantism.

സർവ്വാംഗം S. (തദ്വാ —) the whole body. സ. വ്വാംഗസുന്ദരി Nasr. all over. ശരീരം സ. വീർത്തു MR.

സർവ്വാണി S. (n. pl.; all things) a fee given to common Brahmans at a feast സ. യും (1 fanam) പ്രതിഗ്രഹവും (2 fan. to some) vu. (Tdbh. സർവ്വായണി).

സർവ്വാത്മനാ with all (my) heart; at all events സ. ഞാൻ ചെയ്യും vu.

സർവ്വാധികാരം S. the office of prime-minister വെച്ചുപോൽ സ. ചണകജൻ Mud.; also shortened സർവ്വാധി സചാമിനാഥൻ TR. the Vezir Sv. N.; സർവ്വാധികാരികൻ VyM.

സർവ്വാധികായും id., സ'ക്കാരൻ a minister (4 in Calicut KU.). സ'ക്കാരെ ബോധിപ്പിക്ക TR. TrP. hon. pl. the prime-minister. താമൂതിരി ഇളക്കുറും സർവ്വാധികായും ശാമിനാഥനുമായിട്ടു കണ്ടു നിശ്ചയിച്ചു TR. (office = holder of it).

സർവ്വാദ്ധ്യക്ഷൻ S. a general superintendent.

സർവ്വാന്തര്യാമി S. = സർവ്വവ്യാപി Bhg.

സർവ്വാന്നീനൻ S. eating all sorts of food.

സർവ്വാർത്ഥസിദ്ധി S. obtaining every wish, king Nanda സ. യെ വന്ദിച്ചു Mud.

സർവ്വേശൻ S. (ഒരംശൻ) universal Lord, Siva.

സർവ്വേശ്വരൻ id., സ. ആയുള്ള കൃഷ്ണൻ Bhg.; T. Palg. God, സ'മതം, — ക്കാരൻ Rom. Cath.

സർവ്വൈകനാഥൻ S. (ഏകം) the one God of all, so സർവ്വൈകഭക്തി Nasr. [Bhg.

സർവ്വോപകാരൻ S. (ഉപ) doing good to all

സർവ്വോപരിസ്ഥിതൻ S. (ഉപരി) being above all, God. Bhg.

സർവ്വോപാധി S. using all forms, containing all conditions, God. AR.

സർഷപം S. Mustard. Sinapis = കട്ട.

സറാത്ത് Ar. ṣirāṭ, The road & bridge to paradise Ti. [ൻറെ കയ്യിൽ TR.

സറാപ്പ് Ar. ṣarāf, A shroff, banker സരാപ്പി

സറാമ്പി, see സ്രാമ്പി.

സല Ar. ṣalah, Addition, total ക്രമം — രു സലക്ക പട്ടിക ഉണ്ടാക്കി list of a sum of 120 Rs. 4 As.; സ. ഇടുക, കെട്ടുക to add up, render complete ക്രിയ ഉറപ്പിക്കയോളം ഉള്ളതായും പി

ടിച്ചുപറി MR. എതു രൂപ്പികയുടെ സ., സ. കെട്ടി അന്യായം കൊടുക്ക vu.

സലക്ഷണം S. (സ). Nicely, easily. നികിതി സ. വാങ്ങി, പിരിഞ്ഞു TR.=സരാശം. സലജ്ജനായി AR. ashamed.

സലവാത്തു Ar. ṣalavāt, Prayers സ.ം ഓതി Mpl.

സലാപം Pearl-fishery, see ശിലാപം.

സലാം Ar. salām, Peace, greeting, thanks. ഒട്ടകത്തേ സ. ചൊല്ലിപ്പിരിയും Mpl. അവനോടു സ. ചെയ്യു vu.; (Syr. ശ്ലാമാ PP.).

സലിലം salilam S. (സര). Water, of which the human body contains 10 അഞ്ഞാഴി VCh. കണ്ണിന്നൊഴകം അതിസന്തോഷസ. CC. tears. മടസ. (3,782).

സലീലം S. (സ). Playfully CC.

സൽ in സൽകഥ etc., see സത്തു.

സല്ലാപം S. (=സംലാപം) conversation. denV. സല്ലാപിക്ക to converse.

സൽസഭ good society, as സത്സംഗം Bhg. (സൽസംഗി opp. ദുസ്സംഗി) good company.

സൽസേവ്യൻ S. to be served by the virtuous; സ്നായ പുത്രൻ UR. served by the good. സൽസേവിതൻ AR. also God.

സൽസത്രുപൻ S. consisting of reality, Bhg. =സന്മയൻ.

സവനം savanam S. (സു). 1. Bringing forth. 2. bathing before a sacrifice പ്രാതസ്സവനപൂവ്കൎമ്മങ്ങൾ, മാദ്ധ്യന്ദിനസവനകൎമ്മം, സായമാംസ. KR.

സവം progeny, sacrifice.

സവർ Ar. patience, see സബർ.

സവൎണ്ണം S. (സ). Of like colour or caste കാമിനി അസവൎണ്ണയുമരുതു Bhr.

സവൎണ്ണനം reducing fractions to the same denomination. Gan.

സവാരി P. savārī, Riding, കുതിരസ. Arb. a ride. ആ വഴിക്കു പോയി സവാരി ചെയ്തു TR. സ. ക്കു പോയി vu. rode out, drove out.

സവിതാ saviṭā S. (സവ). The sun സ.വിൻ കിരണങ്ങൾ KeiN.

സവിധം S. (സ). Near സ'ത്തിൽ ഇരുത്തി KeiN. രാജസ. പ്രവേശിച്ചു VetC. came to.

സവിസ്തരം S. (സ). Detailed സ'മായരുൾ ചെയ്ക Bhg.

സവിസ്മയം S. with surprise സ. കണ്ടു Nal.

സവേശം near.

സവ്യക്തമായി SiPu. distinctly etc.

സവ്യം savyam S. (L. scævus). The left hand സവ്യാപസവ്യഭേദം Bhr.

സവ്യസാചി drawing the bow with the left hand, Arjuna. സവ്യസാചിപ്രിയൻ Kṛṣṇa Bhr.

സവ്യേക്ഷുവു a charioteer.

സവ്രീളം S. (സ). Modestly.

സശ്രുധൻ thirsty.

സസ്പൃഹം VetC. longingly.

സസ്യം sasyam S. Corn; grass (perh.=ശസ്യം; Tdbh. തൈ 487). — സസ്യാളികൾ plants in general. വെള്ളരി മുതലായ ത'ൾ തീററിച്ചു, ത'ൾ ഉണ്ടാക്കി MR. planted vegetables.

I. **സഹ** saha S. (സഹിക്ക). Enduring, f. the earth. സഹ്യസഹൻ very patient.

II. **സഹ** S. (സ+ധാ). With, along ഞാനും പടയുമായ്നരുന്നുണ്ടു സഹ KR. പുത്രനോടും സഹ പോവാൻ Genov. [tion.

സഹകാരി S. co-operating; സ'ത്വം co-opera-

സഹഗമനം S. accompanying, even to death, as Sati. [മമ ധരണിപതികളുടെ സ. നല്ല Mud. shall I (Rāxasa) kill myself now that my lords have fallen in battle]. അവൻ പോമ്പോൾ എൻ ജീവനും സഹ ശമിച്ചീടും KR. —

സഹചരൻ a companion. — രമണിസഹചരിക്ക KR. — സഹചാരി an associate.

സഹജം S. 1. born together. സഹജ a sister VetC. സ'ൻ a full brother. 2. innate ഗുണങ്ങൾ ഇങ്ങനേ സ'ങ്ങളായി KR. (opp. acquired).

സഹദേവൻ S., N. pr. the youngest Pāṇḍava prince.=സഹദേവവാക്യം Sah. a prophecy ascribed to him.

സഹധൎമ്മം S. marriage, എന്മകൾ നിന്നോടു സ. ചെയ്യുന്നായ്കിനു KR.

സഹനം **sahanam** S. Enduring; സ'ൻ patient. സഹനനം (സ) war KR.

(സഹ II.) സഹഭോജനം S. a banquet V2. സഹയാനം ചെയ്യു to accompany. [ence. സഹയോഗക്ഷേമമായിട്ടു TR. at your convenisസഹവാസം S. living together (VyM. = സംസ്പൃഷ്ടത്വം); associating.

സഹശപഥം ചെയ്തു Bhr 7. = സംശപ്തകർ.

സഹസാഹൻ Brhmd 72. companion of Paraśu Rāma.

സഹസ്സു **sahas** S. (G. 'ischys) Power.—Instr. സഹസാ rashly. സ. കൊല്ലിച്ചു at once. ക്ഷയം സ. നമുക്കു വരും VetC.

സഹസ്രം S. 1000.—സഹസ്രകിരണൻ the sun. Bhg.—സ'നാമം of Viṣṇu, Siva, Bhr 13.—സ'പത്രം lotus (സ'ത്രോത്ഭവൻ AR. Brahma). സ'ഭോജനം feeding 1000 Brahmans. — സഹസ്രാക്ഷൻ, സഹസ്രനേത്രൻ AR. 1000-eyed, Indra.—സഹസ്രാധികം വൃദ്ധി Nal. 1000 times more. — സഹസ്രാധിപൻ a colonel.

സഹായൻ **sahāyaṅ** S. (സഹ, ഇ). A companion, സ്വാഹാസ. the husband of Svāha, Agni. Nal.

സഹായം 1. Help, esp. personal ഭാരതയുദ്ധത്തിങ്കൽ പാണ്ഡവന്മാരുടെ സ'മായ്നിന്ന കൃഷ്ണൻ Bhg. = തുണ ally. ദുഃഖത്തിൽ ഒക്കയും സ'മായുള്ളവൾ KR. (Sīta). 2. aid, favour അന്ധകാരത്തിൻ സഹായേന തെറ്റി PT. കായ്ത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന സ'ങ്ങൾ ചെയ്തു TR. 3. cheapness വില സ. ഉണ്ടായിട്ടു VyM. സ'ത്തിൽവാങ്ങുക.

സഹായകാരൻ a helper. കായ്ത്തിലേക്കു സ'ർ MR. abettors. സ'ക്കാർ, സ'ക്കാരന്മാർ.

സഹായത, — ത്വം S. companionship, help.

സഹായവാൻ S. having a friend.

സഹായി a helper, assistant. ഉള്ളിൽ സ. നിന്ന ആളുകൾ MR. favorers.

denV. സഹായിക്ക to aid, favour, back. കൊലപ്പാൻ അച്ചൻ സ'ക്കും Nal. സ്വാമിക്കു സ'ക്കും PT.

സഹിക്ക **sahikka** S. (G. 'ischō). To bear, endure ദാഹവും ഉറക്കവും സ. Bhg.; (തിതിക്ഷ 452.); സഹിയാശീലം Bhr. she has a trying temper. അവൾക്കു വിശപ്പു ഒട്ടും സഹിച്ചുടായ്കയാൽ Nal. കേട്ടു സഹിയാതെ ചൊല്ലിനാൻ Mud. സന്തോഷം സഹിയാഞ്ഞു PT. could not control, കോപത്തെ സഹിയാഞ്ഞു കടിച്ചു Bhg. (= പൊറാഞ്ഞു) to brook; also impers. = പൊറുക്ക, f. i. ഇത്തരം കേട്ടെനിക്കു ഒട്ടും സഹിക്കുന്നില്ല; ഭൂമിക്കും സഹിയാ KR. സുഖത്തെ സഹിയാത്തവർ Arb. envious. 2. to forgive അപരാധം സ'ക്കേണം SiPu. CC. = ക്ഷമിക്ക; സഹിച്ചുകൊള്ളേണമേ VetC. pardon.

സഹിതം S. (സഹ II.). Accompanied by, with കുടുംബസ. ഉപജീവനം കഴിച്ചു വരുന്നു MR. കുടുംബസ'മായി പാർത്തുവരുന്ന വീട്ട jud. ഒരു മാസപ്പടിയാൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിസ. കഴിവാൻ ഒരു വഴിയായി vu. അന്യായക്കാരനെറ സ'മായി തീർച്ച കല്പിച്ചു MR. decided unfairly in his favour. മുതൽ സ. അയക്ക along with. — അന്തരജസഹിതനായിരിക്കുന്നു KR.; f. സഹിത Bhg.

സഹിഷ്ണു S. (സഹിക്ക). Patient. — സഹിഷ്ണുത patience. Bhg.

സഹോദരൻ S. (സഹ II.). A brother of whole blood; a brother KR., also സഹോദരം (endearingly) — സഹോദരി S. a sister. — met. a fellow-believer. സഹോദരസഹോദരികൾ.

സഹ്യം **sahyam** S. (സഹിക്ക). 1. Bearable സ'മല്ലാതെ കണ്ടേറവർന്നിതു Bhg. = അസഹ്യ. 2. powerful.

സഹ്യാചലം, സഹ്യൻ the western Ghauts, boundary of Kēraḷa, Bhg. (also സഹ്യാദ്രി).

സാ **sā** S. She (f. of സ).

സാകം **sāyam** S. Together, with. മയാസാ. Brhmd. with me. സേനയാസാ. പുറപ്പെട്ടു Bhg. ബന്ധുഭിസ്സാ. VetC.

സാകല്യം **sāyalyam** S. Totality, ഉരുപ്പിക സാ'മായിട്ടു കൊടുത്തു TR.

സാകൂതം S. (സ). In anguish സാ. മരിക്ക Bhr.

സാകേതം S. Ayōdhya; സ'മന്നവൻ Nal 4.

സാക്ഷ **sākṣa** So. A bar, bolt; and താക്ഷാ Vl., fr. താഴുക q. v.

സാക്ഷാൽ **sākṣāl** S. (സ, അക്ഷം). Eye to eye, manifestly, truly. അവന്റെറ സാ. അനന്തരവൻ TR. the acknowledged heir. സാ. ഉ

ള്ള സ്വരൂപം Arb. the real form. സാ'ലുള്ളൊരു പരബ്രഹ്മമാം പരമാത്മാ സാക്ഷിയായുള്ള ബിംബം AR.—സാക്ഷാൽക്കരിക്ക to appear.—സാക്ഷാൽക്കാരം manifestation.

സാക്ഷി S. 1. Witnessing, eye-witness അവിടേ അന്നേരം N. സാ. ഉണ്ടു; അതിന്നു N. നാം R. നാം സാ. TR. പന്തിഭോജനവും സാ. യും KU. the king's right to see Brahmans at their meals. സാ. ക്രടസ്ഥൻ ആത്മാവു Anj. God. 2. one who gives testimony നമ്പിടിയെ സാ. നില്പാൻ അപേക്ഷിച്ചു TR. അവർ സാ. നില്ക്കരുതു, അവരെ സാ. നിറുത്തുക കഷ്ടമത്രേ VyM. ഭൂനാർ സാ. ക്ക പോര Genov. സാ. വെക്ക to call one to witness. 3. evidence, testimony സാ. ക്ക വന്നു, സാ. പറക, കേൾക്ക, തെളിയുക to be proved by evidence. കള്ളസ്സാ., തപ്പു സാ. VyM. പൊളിക്ക സാ. നില്ലാതേ CatR. 4. forfeit of 10 (to 20) pct. on money advanced when the mortgagee wishes to give up the land he holds, before his term expires W.

സാക്ഷികം S. id. (in Cpds.) പഞ്ചസാ. Bhr. the body with the 5 senses.

denV. സാക്ഷിക്ക to give witness V1. എന്നു സാ'ച്ചു and സാക്ഷിപ്പിച്ചു PP. witnessed, declared. നീ പറയുന്നതിനെന്തേ സാവ്വേശനെ സാ'ക്കുന്നു Genov.

സാക്ഷിക്കാണം a fee paid to witnesses on the execution of title-deeds.

സാക്ഷിക്കാരൻ (=2) a witness VyM. രണ്ടു സാ'ക്കാർ TR.

abstr.N. സാക്ഷിത്വം S. testimony, evidence തെളിവിന്നു മുഖ്യമായ സാ. MR. സാ. പോരാ PP. ശാസ്ത്രികളുടെ സാ. കൊണ്ടു ഉറപ്പിക്ക V2. by quotations.

സാക്ഷിപ്പെടുക to witness. നിന്തിരുവടിക്കുടി സാ'ട്ട രക്ഷിച്ചുകൊൾക KU. deign to be present. — സാ. പ്പെടുത്തുക to attest. jud.

സാക്ഷിഭോജനം (1) dining with kings B. (the king with 3-8 Brahmans. Trav.).

സാക്ഷിമരണം martyrdom (Christ.).

സാക്ഷിവിസ്താരം trial, ചില വ്യവഹാരങ്ങൾ സാ'ത്തിന്നു സമയമായി jud.

സാക്ഷിസൂചി = സാക്ഷിക്കാണം.

സാക്ഷീഭവിക്ക to be witness ലോകാനാം ഏകസാ'ഭവതി യിള Anj. — part. സാക്ഷീഭൂതൻ who became a witness. Bhg.

സാക്ഷ്യം S. testimony, സാ. ചോദിക്കേണം രാജാവു VyM.

സാഗരം sāgaram S. The sea (as work of king Sagara. Bhg.), സപ്തസാ'ങ്ങൾ കലങ്ങKU.; fig. സൈന്യസാ. കണ്ടു KR. ദുഃഖസാ. etc. ശാസ്ത്രസാ'മായ ശങ്കരാചാര്യൻ SiPu.

സാംകേത്യം S. (സങ്കേത). Freeness from profanation സാ. ചേന്ന പുലസ്ത്യാശ്രമം പുക്കു Bhg.

സാംഖ്യം sāṅkhyam S. (സംഖ്യ). 1. Numerical, rational. 2. the Sāṅkhya system സാംഖ്യയോഗാചാര്യൻ Bhg. സാംഖ്യയോഗഭേദോകൾ AR. ഭേദപ്രധാനമാം സാംഖ്യപാലങ്ങൾ SiPu.

സാംഖ്യവാൻ a Saṅkhya philosopher, സാംഖ്യവതാം ധർമ്മം ഇപ്രകാരം VetC. (to give all away).

സാംഗം sāṅgam S. (സ). With the members. വേളങ്ങൾ നാലും സാ'മായ്നടിച്ചു KR. complete. സാ. പട or സാ. പെരുമ്പട വാങ്ങിച്ചു Bhg. യാഗം ചെയ്തു സാംഗക്ഷിണയായി KR.

സാംഗോപാംഗൻ Bhg. Viṣṇu as containing all appendixes & complements of the Vēdas.

സാചി sāji S. Crookedly.

സാചീകൃതം turned aside, distorted.

സാചിവ്യം S. Mud. = സചിവത്വം.

സാട്ട sāṭṭa Mahr. C. (sānta = സഞ്ചയ). Buying wholesale അരിയുടെ സാട്ടെക്കു പോക, എള്ളാട്ട കൊണ്ടു വരാൻ പോയി jud. (So. Canara shop-keepers).

സാൺ Ar. ṣaḥn, A dish. Mpl.

സാത്വികം sātviyam S. (സത്വം). Of best quality, substantial, good. ബുദ്ധിയും ആസ്തിക്യവും ശൌര്യം എന്നിവ സാത്വികലക്ഷണം VCh. — സാത്വികൻ Bhg.

സാദം sādam S. (സദ്). Weariness സാ. പിടിക്ക, ശതസാദം adv. Bhr.

സാദരം S. (സ). Respectfully.

സാദി sādi S. (സദ്). A charioteer സാ. ഹയത്തിനു തേരിനു സാരഥി Sah. (rider?).

സാദിൽവാര uതലായ വകെക്ക jud. Items of Catchēri expense, ink etc. (P. . . . .).

സാദൃശ്യം sādṛśyam S. (സദൃശ). Likeness, resemblance, example. സാദൃശ്യവാത്ത V1. a proverb.

സാധകം sādhayam S. Accomplishing അത്ഥമല്ലോ ളവി സവ്വാത്ഥസാ. KR. ഒരുത്തൻ അന്യഭവപ്രമാണത്തെയും അന്യൻ ലേഖ്യാദിപ്രമാണത്തെയും സാ'മായിട്ടു പറഞ്ഞാൽ VyM. plea. — സാധകൻ an effector. Bhg.; also തവ കായ്യ സാധകകരൻ Mud 8. (print), see foll. 1.

സാധനം S. 1. Accomplishing മുകരി സാ. Bhg. കായ്യസാധനകരൻ Mud. a Vezir. 2. means for effecting, materials, tools, instrument. കറിസാ., ഭക്ഷണസാ. (=പദാത്ഥം). ഭേവകൾ പൂജെക്ക സാ. പുസ്തം CG. സാധനമൂല്യം (see അകൌശലം).—മോക്ഷസാ'ങ്ങളിൽ (നാലു സാധനം: ചരിത്രം, ക്രിയാ, യോഗം, ജ്ഞാനം Chintar.) മുമ്പിതിനു Bhr. the best help to bliss. — സാധനചതുഷ്ടയം KeiN. (=നിത്യാനിത്യവിവേകം, ഭോഗവിരാഗം, ശമാദിഷ്ടക്കം, മോക്ഷേച്ഛ). 3. article, thing, property. 4. a document, deed എഴുതി അയച്ച സാ., ചില സാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR.

സാധമ്മ്യം S. = സധമ്മത.

സാധാരണം sādhāraṇam S. (സ). Common, general, applicable to many. സാ'മായി എല്ലാവരും ചെയ്യ വരുന്ന vu. അവനെ ഒഴിച്ചന്യ സാ. അല്ല Nal. he only can do this. ലംബങ്ങൾ രണ്ടിനും സാ'മായിരിക്കുന്ന ഭൂമി Gan. the common base. ഈ നാട്ടിലുള്ള സാ'നടപ്പിനു ശരി MR. universal practice.

സാധാരണ (mod.) general rule കൊടുക്കുന്നതു സാ. യായിരിക്കുന്നു; അതിലേക്ക് ഒക്കയും സാ. യും പ്രയത്നവും ഇവന്റെതാകുന്നു MR. the scheme and its execution. സാ. യായി ഉപയോഗിക്ക to use generally.

സാധാരണ്യം S. common right or interest.

സാധിക്ക sādhikka S. 1. v. a. To accomplish, achieve; gain an object കാശ്യാം മരിപ്പവൻ മുകരി സാ'ക്കുന്നു SitVij. ആദിത്യൻ ഓരാണ്ടുള്ള ഗതിയെ മാസംകൊണ്ടു സാ'ക്കുന്നിതു ചന്ദ്രൻ Bhg. മാനുഷജനങ്ങളേക്കു മോക്ഷത്തെ സാ. വാൻ Bhg. 2. to prove എന്നു സാ'ച്ചു; also to bury a corpse V1. 3. v. n. to be brought about, succeed ആരംഭിച്ചതു സവ്വം സാ'ക്കും അവക്കു SiPu. രണ്ടും സാധിക്കും നിനക്കു KR. you will have your wishes. വിദ്യയും ആയുധങ്ങളും അവക്കു സാധിച്ചു Bhr. mastered. സാധിച്ചുപോന്നിതു കായ്യം Bhg. ഇപ്പോൾ കെട്ടിച്ചു തരുവാൻ സാ. യില്ല, മുതൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ സാ'ക്കും TR. can. നമ്മാൽ സാ'ക്കുന്ന പ്രയത്നം TR. as much as I can do.

സാധിതം S. (part. pass.) realized, സാ'മായി നിന്നെറ കായ്യം KR.

CV. സാധിപ്പിക്ക to obtain the accomplishment. എല്ലാമേ സാ'പ്പേൻ AR. I shall effect it (for thee). എൻമനോരഥം സാ. DM. to grant, execute.

സാധു sādhu S. (സാധ്). 1. Perfect പക്ഷം ഇതു സാധുതരം ChVr. the best advice, also സാധീയാൻ Comp., സാധിക്കും Superl.; Voc. സാധോ CC.; സാ. ക്കളാകുന്നതു സമചിത്തന്മാരല്ലോ AR., f. സാധ്വി. 2. meek, gentle സാ. ശീലൻ; (mod.) humble, poor സാധുവായിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾ, സാ. ക്കളായിരിക്കുന്ന കുടിയാന്മാർ TR. peaceable subjects. 3. valid, legal അതു സാ. വായ്തരികയില്ല TR. (a document). അതു വരെ ലേലം സാ. വാകയില്ല jud. 4. = സാധനം 3. property സാ. സൂക്ഷിപ്പാൻ ആളായില്ല, സാ. മുടിക്ക So.

സാധുത S. goodness സാ. ഗുണങ്ങൾ Nal.

abstr. N. സാധുതാ S. 1. id., honesty. സാ. ഭാവിച്ചു MR. feigned innocence. 2. അവന്റെ സാ. വിചാരിച്ചാൽ humble station, poverty.

സാധുരക്ഷ protecting the peaceable. സാ.ക്ക് അധികം ഗുണം MR. better fitting a just government.

സാദ്ധ്യം sādhyam S. (part. fut. pass. of സാധ്). 1. Achievable, practicable ഞങ്ങളാൽ സാ. അല്ലാത്തതു KU. സാദ്ധ്യരോഗം curable.

2. the thing to be proved. കോടതിയിൽ ബോധിപ്പിക്കേണ്ടുന്നസാ. MR. the object. സാ'ന്റെ തലയിൽ ഇട്ട, സാദ്ധ്യനാമം എഴുതി Tantr. (of the person you have in view). 3. effect, efficacy. സാ'മായിട്ട പറഞ്ഞു V2. pressingly.

സാദ്ധ്യർ S. a class of demi-gods സിദ്ധരും സാ'രും AR.

സാദ്ധ്യസിദ്ധി S. completion; establishing what was to be proved.

സാധ്വസം sādhvasam S. (സ, ധ്വംസ്). Fear സാ'ന്മാരായി Bhr. സസാ. Brhmd.

സാധ്വി S. (f. of സാധു). A virtuous woman ഉത്തമയായുള്ള സാധ്വീജനം KR. സാധ്വീകമാരൻ SiPu. (opp. a bastard).

സാനന്ദം S. (സ). Joyfully.

സാനു sānu S. A top, table-land ഗിരിസാ. KR. = മുകൾപരപ്പു.

സാനുകൂലം S. (സ, അനു). Favorably. Bhg.

സാനുതാപം KR. grieving after.

സാനുമോദം KR. rejoicingly.

സാനുരാഗാശയം with awaking passion.

സാന്ത്വം sāntvam S. (better ശാ—). Soothing, conciliating. സാ'മത്രേ ഗുണം KR. try to conciliate. ഉത്തരം സാ'പൂർവ്വം ഉരത്താൻ, സാ'യിശേഷം ലാളിച്ചു പറവാൻ KR. to comfort. സാ'വചനങ്ങൾ Bhg.

സാന്ത്വനം S. (id.) bland, kind, soothing words സാ. ചെയ്യുണത്തിക്ക VetC. സാ. കൊണ്ടു തണുപ്പിക്ക KR. സാ. കൊണ്ടു കോപം തീർത്തു CG. സാ. ചെയ്യുമെല്ലേ ചൊല്ലി Nal. ദുഃഖം തീർപ്പാൻ സാ'വചനം Bhr. സാ'പൂർവ്വം പറഞ്ഞു AR. (= സാമവാക്കു).

സാന്ദ്രം sāndram S. (G. a'dros). Thick, thronged, close സാ'സ്നിതം, സാ'മാം പടവികൾ Nal. സാ'സരോരുഹം CG. സാ'രാശം SiPu. soft. സാ'സ്ഥലം Sk. pleasing.

സാന്ധ്യം കഴിക്ക KR. = സന്ധ്യാകർമ്മം.

സാന്നിദ്ധ്യം sānnidhyam S. (സന്നിധി). Presence; exhibition of power ദേവസാ. place & power of a God's manifestation. തൽസാ. കൊണ്ട് അവസ്ഥമാം AR. ചിത്തസാ. കൊണ്ടുത്ത മന്മാരായീടും (opp. ദേഹസാ.) SidD. influence. പള്ളിക്കു വളരേ സാ. ഉണ്ടു, സാ'മുള്ള പള്ളി (Rom.C. Mpl.), അമ്പലം, ദേവൻ (cures are said to be effected etc.); opp. സാ. കുറവു. — സാ'മുള്ള പേർ famous, (prestige), സാ. ഇല്ലാതാക്ക to render of no repute. (mod.)

സാപത്ന്യം sābatnyam S. (സപത്നി). Plurality of wives ലോകമോ സാ'ത്തെ പോലേ മറെന്നും ഇല്ല Mud. സാപത്ന്യാത്തുവേട്ടുഃഖം AR. സാ. തോന്നിച്ചവൾ Bhr. who had recommended herself for a second wife.

സാപ്പാട്ട, see ശാപ്പാട്ട T. (സാപ്പട്ടക to eat).

സാഫല്യം sāphalyam S. (സഫല). Efficacy, fruitfulness ഇന്നു തപസ്സിന്നു സാ. വന്നു & സാ'മായ്തന്നു മനോരഥം AR. യാഗം മുറ്റും സ്മായി KR. കാമസാ. വരുത്തുക SiPu. enjoyment. നേത്രസാഫല്യഹീനൻ UmV. bereft of the use of his eyes. അതു വരുത്താൻ റിഹ്ലേക്ഷനാൽ സാ. വരുന്ന MR.

സാഫ് Ar. sāf, Clean, candid; cured.

സാബൂൻ Ar. sābūn, Soap.

സാമം sāmam S. (ശമ). 1. Conciliation, one of the 4 expedients (ഉപായം 136.). സാമങ്ങൾ കൊണ്ടു തെളിഞ്ഞു Sah. സാമപൂർവ്വം പറഞ്ഞു AR. = സാന്ത്വം. 2. the 3rd Vēda മാമുനിമാർ എല്ലാം നാമുകനോടൊത്തു സാമത്തിൻ ഗാനത്തെ ചെയ്യാർ CG. 3. (സ, ആമം) സാമമായിസരിക്ക Nid. undigested evacuation, opp. നിരാമം.

സാമവേദി S. skilled in സാമവേദം.

സാമശേഷം S. the 3 last expedients, സാ'ത്തിന്നാളല്ല Sah. (see foll.).

സാമാദികൾ (1) VyM. = സാമാനന്തരേണ്ടങ്ങൾ; also സാമാദ്യുപായങ്ങൾ Bhg.

സാമോപായികന്മാർ PT. who try conciliation. — vu. സാമോപായക്കാർ = ശാന്തവാക്കു പറഞ്ഞു വശീകരിക്കുന്നവർ.

സാമഗ്രി sāmagri T. M. C. (സാമഗ്ര്യം S. entireness, implements). All ingredients of a meal, all materials for building etc. V1.

സാമന്തൻ sāmandaṅ S. (സമന്ത). 1. The chief of a district, a governor ശക്യസാ'ർ പോണം VCh. നില്ക്കുന്ന സാ'വീരന്മാർ UR. (= അ

മാന്യർ). നാനാദിഗന്തസാമന്തലോകങ്ങളും Nal. സാമന്താദ്യപഞ്ചകം Bhg. 2. the son of a Brahman from a Kšatriya mother, വ്യവഹാരി സാ'ർ KU. the dynasties of Calicut, Kōlatiri, etc.

സാമർത്ഥ്യം S.=സമർത്ഥത Power, skill. വാക്കു

സാമാജികൻ S. (സമാജം). A member of an assembly; T.C. vakeel, ambassador. Tdbh. സാമാധികന്മാർ കൂക്ക നിരൂപിച്ചു, നന്ന്യായും ശേഷം സാമാധികന്മാരെയും വിചാരത്തിൽ TR.

സാമാൻ & സാമാനം P. sāmān. Apparatus, materials, baggage, things പീടികയിൽ സാ. വാങ്ങുക jud. അടിയന്തരത്തിന്നു കൂട്ടിയ സാ'ങ്ങൾ MR. (=കോപ്പു). വേണ്ടുന്ന സാ'ങ്ങൾ supplies. പടെക്കു വേണ്ടുന്ന സാ. ഒക്കയും TR. അരങ്ങേറിന്നു വേണ്ടുന്ന സാമാനം ഒരുക്കി TP.

സാമാന്യം S. (=സമാനം). 1. Common. സാ'ഗണിതങ്ങൾ Gan. elementary rules (opp. astron.). സാ'നായൊരു വൈരി CG. an enemy to both parties. സാ'മുള്ള current. 2. ordinary സാ'നല്ലിവൻ AR. സാ'നായ കപിയല്ലിവൻ KR. ഏവം പ്രവൃത്തിസാ. എന്നൊരുകിൽ Sah. if you call it mean. 3. upon the whole in: സാ. നല്ലതു, വേണ്ടില്ല vu. pretty good=ഏകദേശം. സാമാന്യക്കാരൻ vu. (2) a common man.

സാമാന്യന Instr. commonly, generally. ഇതു പ്രകാരം സാ. എല്ലാ അംശങ്ങളിലും നടന്നതു MR. universal custom.

സാമി sāmi 1. S. (L. semi). Half. 2. Tdbh.=സ്വാമി.

സാമീപ്യം S.=സമീപത Nearness. ശിവസാ. SiPu. a measure of bliss (opp. സാരൂപ്യം, സാലോക്യം, സായുജ്യം). [q. v.

സാമുഖ്യം S. (സമുഖം). Presence & സാമ്മുഖ്യം

സാമുദ്രം S. (സമുദ്ര) Marine; a spot on the body. സാമുദ്രികം or സാ'ഖിത്യ chiromancy, physiognomy, fortune-telling by bodily marks.

സാമൂരി V1. (സാമുദ്രി?), also സാമൂതിരിപ്പാടിൽ നിന്നു വളരെ കാലമായി നടത്തി വരുന്ന jud.=താമൂരി q. v.

സാമോദം S. (സ). Joyfully സാ. പറഞ്ഞു Sk.

സാമ്പരായം S. Future. — സാ'യികം warlike.

സാമ്പ്രതം sāmbradam S.=സമ്പ്രതി Now; in this case VetC.

സാമ്പ്രാണി sāmbrāṇi T. M. C. (& താ—). Benzoin, esp. മലാക്ക സാ. Styrax b. പറങ്കിസാ. Olibanum, for തൈലം, ധൂപം etc.

സാമ്മുഖ്യം S.=സമുഖത, f.i. സാ. എത്തുക to meet V2.

സാമ്യം sāmyam S. 1. Equality=സമഭാവം, equilibrium, indifference. 2. a parable, സാരസാ'ങ്ങൾകൊണ്ടു ഭർത്സിച്ചു KR. with irony. 3. like സാ'ഭിജനമാക്ക മറവാനും ഇല്ല Bhr.

സാമ്രാജ്യം S. (സമ്രാൾ). Imperial rule സാ. വന്നു VetC.; fig. അങ്ങനേയുള്ളൊരു സാരസാ'വും തുംഗാഭിലാഷം ലഭിച്ചാർ ഇരിവരും Nal. saw all their wishes crowned.

സാംസാരികം S. (സംസാരം). Worldly.

സായം sāyam S. (end, √സോ). Evening സായന്തനിൽ സാ. സന്ധ്യയും ചെയ്തു KR. സായങ്കാലം id., സായന്തനം vespertine. സായാന്തരങ്ങളിൽ ഒരു ശ്ലോകം ഓതുവാൻ Nal. സായാഹ്നം 6 Nāliya after അപരാഹ്ണം.

സായകം S. An arrow സായകപങ്തികൾ AR.

സായിതു Ar. shāhid, A witness TR.=ശഹീതു.

സായൂജ്യം S. Identification ലഭിച്ച സാ. Bhr. അച്യുതനോടു സാ. പ്രാപിച്ചു AR. a mōkšam. സാ'മുകരി പുനർജ്ജന്മഹീനമാം മുക്തി Chintar. (see സാമീപ്യം).

സായ്പ് Ar. sāḥib, A lord, gentleman, also സായ്പുബവർ TR.

സാരം sāram S. (സര; L. sal, serum). 1. Juice, sap, cream. 2. essence, substantial, best സാ. അറിയുന്നവൻ സർവ്വജ്ഞൻ prov.; സാരൻ an excellent, wise, real man (in Cpds. ക്ഷമാസാരൻ Brhmd. ready to pardon, സാരധർമ്മിക്കൻ Nal. really righteous). എന്നുള്ള സാ. പഠിപ്പിച്ചു Bhg. idea, principle. സാരമായ കാര്യത്തിൽ പരസ്പരവിരോധം പറഞ്ഞു MR. on an important point. സാരകഥകൾ ഉരചെയ്തു ChVr. & സാരമായൊരു കഥ VetC. ദിവ്യസാരങ്ങൾ PP. mysteries. സാരഗ്രഹണംചെയ്തു to extract, compile. സാരംഗം S. variegated; a deer PT 2.

സാരജ്ഞൻ S. wise, സാ. അല്ല ഭവാൻ Bhr.

സാരത S.=സാരം. 2. സാ. ചേരും ഗിരികൾ Bhr. chief mountains.

abstr. N. സാരതാ excellency, സാ. ഉള്ളൊരു കാകൻ PT 2.

സാരബുദ്ധി acuteness, wit.

സാരമാക്ക to mind particularly. വൃത്താന്തം സാ'ാതേ VetC. made nothing of it. [ous.

സാരവാൻ VetC. (substantial) clever, ingenu-

സാരസ്മൃതി gratitude, പശ്ചാദികൾക്കു സാ. യില്ല VetC.

സാരഹീനൻ a blockhead, bore.

സാരാംശം the essential part; pith.

സാരോപകാരം a great benefit. സാ. അറിഞ്ഞുകൂടാ VetC. is not grateful.

സാരോപദേശം important teaching or advice.

സാരണ S. (സർ purging). Trianthema monogyna. — സാരണി Pæderia foetida.

സാരഥി S. (സ, രഥ). A charioteer Bhr. — സാരത്ഥ്യം വഹിക്ക to drive. സാരത്ഥ്യവേലയും ആചരിച്ചാൻ CG. കൃതസാരത്ഥ്യയായൊരു നീ KR. (to a woman), fig. സാ. യായ ബുദ്ധി Bhg. — also സാരഥിതാ അതിവിസ്മയം Nal.

സാരമേയം S. (സരമ a bitch). A dog PT.

സാരസം S. (സരസ്സ്). 1. Belonging to a pond; a lotus സാരസാക്ഷി VetC. (fem.); സാരസോത്ഭവൻ Bhg. Brahma, സാരസാസനലോകം പ്രാപിച്ചു AR.=ബ്രഹ്മലോകം. 2. a crane, Ardea sibirica.;=വണ്ണാരക്കോഴി No. loc.

സാരസ്യം S. (സരസം). 1. Sweetness, pleasantness സ്ഥലത്തിന്റെ സാ. Arb. സാ'വാക്യങ്ങൾ Bhg.; സാ'വാണി f. sweetly conversing. സാ. ഇല്ല ഇന്നാരിക്ക് ഒട്ടും CG. 2. lascivious intercourse നിന്നോട സാ. ആടുകിൽ VetC. അവനോട സാ. ആടി PT.

സാരസ്സുവെടി vu. A volley, see ശാരിശി.

സാരിsāri Te. C. Tu. (fr. ചാർ). Time, turn; a man at chess B.— ഇടസാരി So.=ഇടചൊരുക.

സാരൂപ്യം S. (സരൂപ). Assimilation to God, a bliss (see സാമീപ്യം).

സാർത്ഥം sārtham S. (സ). A troop, caravan. സാർത്ഥവാഹൻ Nal. its leader. — hence prh. Tdbh. ശാബ്ദയും എരുതും കൂട്ടി TR. (see ശാ—).

സാർദ്രം S. (സ). Moist.

സാർദ്ധം S. together.

സാർപ്പശിരസ്സു S. (സർപ്പം). The dragon's head, a certain inauspicious time (astrol.).

സാർവ്വത്രികം S. (സർവ്വത). Belonging to all places. Bhg.

സാർവ്വഭൌമൻ S. Universal monarch സാ'നാം സഗരൻ KR. — സാ'ത്വം തന്നേ ഭാവിച്ചാൽ വന്നുകൂടാ Bhr. സാ'ത്വം ഉണ്ടാക്കി SitVij. universal monarchy. [Vēdas.

സാർവ്വവേദ്യൻ S. Conversant with all the

സാലം sālam S. (ശാല). 1. A wall സാലനിർമ്മയാം പരിഖ KR. 2. സാലവൃക്ഷം Shorea robusta KR.=മരാമരം.

സാലഗ്രാമം S. a kind of ammonite found in the river ശാന്ധകി, emblem of Viṣṇu; also സാളഗ്രാമം ശിവലിംഗം പൂജിക്കുന്നതിനു TR. സാളഗ്രാമോപലങ്ങൾ കൊണ്ടുലക്ഷ്യതയായ ചക്രനദി Bhg.

സാലാമിസ്രി Ar. tha'lab-misri, Salep of Misr or Egypt, Orchis mascula.

സാലോക്യം S. (സലോക). Dwelling with a God, a bliss (see സാമീപ്യം).

സാലു, see ശാ—, A shawl. ശീലത്തരങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധിയുള്ള സാ. MC. തലയിൽ കെട്ടിയ സാലും TR.

സാലൂപം S. (better ശാ—) N.pr. A country, Bhg.

സാവകാശം S. (സ). Leisurely; opportunity. സാവജ്ഞം (ജ്ഞാ) Bhr. disdainfully.

സാവധാനം S. (സ). 1. Circumspectly സാ. പുറപ്പെട്ട Nal., gen. സാ'ത്തോട തേർനടത്തുക KR. മെയ്യനെ കാത്തുകൊണ്ടു സാ'ത്തോടിരുന്ന Mud. wary. 2. attention സാ'മനസ്സോടേ കേൾക്ക. 3. quiet നമ്മുടെ ശരീരം സാ'ത്തോടേ പാർക്കേണ്ടതാകുന്നു TR. for പുലി's sake keep quiet. രാജ്യത്തു സാ. ആകയില്ല, നാട്ടിൽ സാ'മായി നില്ല, ഡീപ്പു ഇങ്കിരിയസ്സുമായി സാ. ആക്കി TR. peace.—adj. സാവധാനൻ deliberate. സാവധാനത S. id., സാ. വേണം സംഗരം ഉണ്ടായ്വരും PT. be on your guard.—സാ'ത്വം

ക്കുടാത PT. unwary. സേവകജനത്തിന്റെ ദുഃഖത്തെ കളവാനായി സാ'ത്പം തന്നേ ത്രക്ഷണം മഹാത്മനാം VilvP. care. [ly.

സാവധാരണം (കണ്ടു നിന്നാർ KR.) attentive-

സാവനം sāvanam S. (സു). A month of 30 days, യുഗതിഥിയും യുഗസാവനവും Gan.

സാവശേഷിത S. (സ). Leaving a remainder എന്നുടെ ഭാഗ്യങ്ങൾക്കു സാ. ചെറുമില്ല Nal.

സാവിത്രി S. (സവിതാ). The verse Gāyatri.

സാവേശം S. (സ). Absorbed സാ. ചിന്തിച്ചു Mud.

സാശൻ longing PT.

സാഷ്ടാംഗം and സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം prostration with 8 members. [fice.

സാഹചര്യം ചെയ്ക KR. To assist at a sacri-

സാഹത്ത് Ar. sā'at, Hour, Mpl.

സാഹസം sāhasam S. (സഹസ്സ്). 1. Violence, rashness. പ്രഥമസാ. misdemeanour, മദ്ധ്യമ, ഉത്തമസാ., പിടിച്ചുപറി മുതലായ സാ. VyM. felony, heinous crime. നീ ഓടിപ്പോന്നത് എത്രയും സാ. PT. offence. ക്ഷമിക്കേണം Nal. സാ. വേണ്ട no force to be used! എന്തിതെൻ പൈതലേ നിന്നുടെ സാ. CG. pranks. 2. resoluteness സാ. നിമിത്തം പ്രവർത്തിച്ചു Arb. കാണേണം എന്നുള്ള സാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ CG. ardour. സാ. എന്നതുൽ ചെയ്യുവിരിഞ്ഞനും Bhg. bravo! [borious.

സാഹസക്കാരൻ violent, hasty, resolute, lasy. സാഹസകാരികൾ Mud. rash persons.

abstr. N. സാഹസത്വം rashness, ഒന്നിനും സാ. നന്നല്ല Sk.

സാഹസപ്പെടുക to exert oneself, try & venture all പലവിധം സാ'ട്ടും Bhg. (in battle).

സാഹസി violent, rash സാ. കൾ സാക്ഷിക്കരുതു VyM.

സാഹസ്രം S. (സഹസ്ര). A body of 1000.

സാഹായ്യം S (സഹായം). Assistance ഞങ്ങൾക്കു സാ. ചെയ്വാൻ KR. സാ. കയും ചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ Bhg.

സാഹിത്യം S. (സഹിത). 1. Society. സാഹിത്യകേളിക്കിന്നാധിക്യം CG. it's time for hearing. 2. joining words in rhythm & metre, സംഗീതസാഹിത്യസമുദ്ഭികാലിയും Nal.

സാളു loc. = താളം, f.i. സാളുവരുമ്പോൾ prov.

സാളുഗ്രാമം, see under സാല.

സിംഹം simham S. (East African: simba). 1. Lion, Tdbh. ചിങ്ങം 360., സിങ്കത്താൻ V1. നാമശാലിയാം സിംഹത്താൻ PT., f. സിംഹി, സിംഹിക Sk. 2. royal, pre-eminent.

സിംഹനാദം a lion's roar, war-cry.

സിംഹപ്പല്ലു a tusk, long tooth V1.

സിംഹമുഖം N. pr. a കോട്ടപ്പടി of Kōlatiri.

സിംഹയാന f. riding on a lion (Durga); സിംഹശാമി, സിംഹസ്ഥൻ KR. id. m.

സിംഹളം (ചിങ്ങളം, 360. Pāli സീഹളം, T. ഒരംഴം 121). Ceylon സിംഹളർ, സിങ്കളർ the Singalese.

സിംഹാസനം a throne ദിവ്യസി. പുക Bhr. സി'സ്ഥൻ KR. സി'ാരോഹണകാലം TrP.

സികതാ sikata S. Sand; സികതിലം=മണപ്പുറം.

സിക്ക P. sikkah A coin. സിക്കരൂപ്പിക a current Rupee.

സിക്തം siktam S. (p. p. of സിച്). Sprinkled നൈകൊണ്ടു സി'മായുള്ളൊരു തീ CG.

സിക്ഥം S. wax.

സിതം sitam S. White.

സിത white sugar സി. ചേർത്തു (with പഞ്ചസാര) Nid. എല്ലാ സിതകളും GP. ഫലമധുസിതാലിയും Mud. (to a parrot).

സിതശൂകം S. barley.

സിദ്ധം siddham S. (part. pass. of സിധ്=സാധ്) 1. Achieved, effected കൊൾക്കനോക്കുകിൽ സി. Bhg. അപ്രകാരം തന്നെ സി. ആകി PT. സുഫല്ലാഭതന്ത്രം സി. സമസ്തം PT. ends herewith. 2. determined സച്ഛാസ്ത്രത്തിലും സി. SiPu. എന്ന ശാസ്ത്രസി. PP. decision. സി. വരുത്തുക to prove. 3. approved. എന്ന സി. it is acknowledged. നീചത്വം മമ ജാതിക്കുണ്ട് എന്ന സി'മല്ലോ Mud. ചൊല്ലിയാൽ സി'മല്ലായ്കയല്ലീ എന്ന സംശയിച്ചു Bhr. ഏതുമേ സി'മല്ലാഞ്ഞു Bhr. credited, believed.

സിദ്ധക്ഷേത്രം (3) a celebrated temple. Brhmd.

സിദ്ധദീപിക (1) N. pr. a Vedantical treatise SidD.

സിദ്ധൻ (1) accomplished, perfected, one having attained his purposes. കൊട്ടത്തു സി'നായാൻ KR. happy. സി'നല്ലാത ഖാലൻ എത്രതാൻ പിഴക്കിലും അമ്മ ക്ഷമിക്കും KR. a minor, not responsible — (2) firm, inspired, V1. — (3) deified being or demigod; (see സാദ്ധ്യൻ).

സിദ്ധയോഗി AR. an accomplished ascetic.

സിദ്ധരൂപം (1. 2) a Sanscrit grammar.

സിദ്ധാന്തം 1. Established truth, system വേദാന്തസി. എല്ലാം അറിഞ്ഞവൻ Nal.; സൂര്യ സി. a solar system, laid down in Bhāskara's സിദ്ധാന്തശിരോമണി; a whole plan തന്നുടെ സി. എല്ലാം അരുൾചെയ്ത AR. aim. ഇതിന്റെ സി. പറയുന്ന (huntg.) explain. ചില സി. പിടിച്ചു ഏറാങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന, കാരോരോ സി'ത്തിന്ന ആയുധക്കാരെ പിടിച്ചുകെട്ടി TR. on different pretexts, with some ulterior views. 2. firm conviction, persistency. സി. വിടാത്ത headstrong V2. സി'ത്തമാടേ ഉട്ടിച്ചു TR. insisted on. 3. (mod.) deep grudge അവർ തമ്പുരാന്മാരായി സി'മായി Ti. അധികാരിയും N. നാം തമ്മിൽ സി. ഉണ്ടു, ഞാനുമായുള്ള സി. നിമിത്തം MR. spite against me. സി'ങ്ങൾ പറക TR. insinuations, calumnies.—vu. ചിത്തമാന്തം &—ന്തരം.

സിദ്ധാന്തി 1. an astronomer. 2. positive, firmly resolved. 3. obstinate, bearing grudge V2.

denV. സിദ്ധാന്തിക്ക 1. to be determined, urgent. 2. to grudge, hate. അവൻ രാജാവുമായി സി'ച്ചു ഇടഞ്ഞു പോയി Ti. quarrelled, vu.

സിദ്ധാത്മം successful.

സിദ്ധി 1. Accomplishment ഐഹികപാരത്രികസി. ഉണ്ടാം VilvP. തന്നുടെ സി. കാലം വരുമ്പോളം GnP. bliss, death. സി. പ്പെട്ട Mud., സി. കൂടി Arb. died. സി. പൂകിക്ക PT. to kill. കായ്സി. prosperity, success. രണത്തിൽ സി. ഉണ്ടെന്നരുത്തു കൂടാ KR. victory. 2. obtaining. യിശ്വാസസിദ്ധയേ AR. in order to be believed. സി. ത്രയം KR. the three perfections. തങ്ങളെ പോന്ന വന്ന യോഗസിദ്ധികൾ Bhg.= അഷ്ടൈശ്വര്യങ്ങൾ; അഷ്ടാദശസി. കൾ of Yōgis, but 8 are chief. Bhg. (അണിമ, മഹിമ, ലഘിമ, ശരിമ, ഈണപ്രാകാശ്യം, ഒരം ശിത്വം, വശിത്വം, പ്രാപ്തി). 3. = സിദ്ധാന്തം 2 conviction സ്വായത്തസി. സ്വചിവായത്തസി. യെന്നും നായകന്മാരെന്നുമുഭയായത്തസി. യെന്നും PT 3. (Mud 5. സ്വായസി.) ആയത്തം 84.

denV. സിദ്ധിക്ക = സാധിക്ക 1. v. a. to accomplish, കാര്യാർത്ഥങ്ങളെ സ്വയ്ക്കും സി'ക്കുന്ന Bhg. to obtain. ഭൂപാലനെ സി'ച്ചാൽ, മോക്ഷത്തെ സി. Bhr. to gain; to effect, find in math. = വരുത്തുക. 2. v. n. to be obtained, to result കേൾക്കുന്നവർക്ക സമ്മതി സി'ക്കും Nal. അവനെ നരകം സി'ച്ചു Arb. സ്ഥലം എനിക്ക സി'ച്ചു MR. അവനെ കായ്യം സി'ക്കും VyM. he will gain the suit. വാദത്തിന്ന ബലം സി. the plea gains strength. ഈ അപേക്ഷ വ്യവഹാരത്താൽ സി'ക്കുന്നു MR. is fulfilled.

CV. സിദ്ധിപ്പിക്ക to make to obtain. മുക്തിയെ സി'ച്ചു KR. granted.

സിദ്ധൌഷധം (3) an approved medicine സുഖമേറും സി'ങ്ങൾ KR. സി. കൊണ്ടു രക്ഷിച്ചു AR. സി. പ്രയോഗിക്ക Nid. = കൈകണ്ട മരുന്ന.

സിധ്മം **sidhmam** S. Scab, leprosy.

സിനീവാലി S. The real day of new moon.

സിന്ദൂരം **sindūram** 1. Red lead, vermilion. ചീനസി. minium. 2. any mineral preparation; സിന്ദൂരിക്ക to make such. — സിന്ദൂരപ്പൊടി powder for painting the forehead. മരുസി. വിക്രമിശ്രമായികൊണ്ടു വന്ന Mud.

സിന്ധു **sindhu** S. (സ്യന്ദ്?). 1. The Indus, Sindh, സി. വാരം a Sindh horse. 2. the ocean, ജ്ഞാനദയാസിന്ധു fig. 3. a river f. യിസ്വതയായ സി. KR. [ന്തി KR.

സിന്ധുരം S. an elephant സിന്ധുരവരനിരപ

സിപ്പായി, സിപ്പാസി, see ശി—.

സിബന്തി P. **sih-bandī**, A militia man, peon. സി. കണക്ക TR.

സിര sira S. A tubular vessel, artery, nerve, tendon സന്ധിസിരാരോഗം Nid. ഉറ മുളം ഉള്ള സിരയാൽ അംഗം എങ്ങും ബദ്ധനായി VCh. navel-string.

സിക്ക P. sirkā & ചുറുക്ക vu. 374, Vinegar.

സിലീന്ധ്രം & സിളീ—, see ശിലീന്ധ്രം. A mushroom.

സിലുവ Syr. ślībo, A cross. കൊടിയും സി. യും എടുക്ക Nasr. (for processions).

സിസൃക്ഷ S. (des. of സൃജ്). Desire to create.

സിഹ്ലം S. Incense, കന്തുരുക്കം.

സീത sīta S. 1. A furrow ചാൽ. 2. N. pr. Sīta KR. സീതാവിജയം N. pr. a poem SitVij.

സീത്യം S. ploughed; corn.

സീൽകാരം = ശ്രൽകാരം shivering.

സീമ sīma & സീമാവു (S. സീമൻ fr. സിവ് to sew). 1. Limit, border. സീമാലേഖ്യം VyM. a document about the boundaries. സീമയറുള്ള രാജ്യം പാലിച്ചു KR. സീമയില്ലാത്ത സുഖം vu. സീമാവിഹീനമാം സൌന്ദര്യം Nal. unbounded. സീമയില്ലാത്തവൻ immoderate, immodest. 2. margin = അരുക, f.i. പയ്യുകസീമനി ഇരുത്തി Mud. near his bed. 3. land സക്കാർ ശീമയിൽ അതിക്രമം കാണിക്കുന്നു TR. Company's territory, (see ശീമ).

സീമന്തം S. 1. parting the hair on the head. പൂമരങ്ങൾക്കു നി സീ. KR. a crown or first of trees. 2. a ceremony in the 4th month of the first pregnancy KU. സീ'പുംസവനാദിക്രിയകൾ AR., therefore: ഏറക്കാലമായി മുതിപ്പെട്ട പോയിരിക്കുന്ന ഒരു സീമന്തപുത്രൻ ജീവനോടു കൂടി വന്നു — — പെറ്റമ്മതായിനു അറിവു കൂട്ടിയാൽ (epist.) = കടിഞ്ഞൂൽ the first-born.

സീമന്തിനി S. a fine woman സീ'നീമണേ Nal.

സീയോതി (loc.). Young ferns used as ornaments (ശ്രീ?, C. സീ fresh, sweet?).

സീരം sīram S. A plough സീത സീരാഗ്രലബ്ധയായി Bhg. സീ. കൊണ്ടുന്നി വലിച്ചു തുടങ്ങി മന്ദിരത്തേ CG. said of Balarāma, called സീര പാണി, or സീരി.

സീവനം S. (സിവ്). Sewing = സൂതി.

സീവിൽ E. civil സീ. വ്യവഹാരം, സീ. വ്യവഹാരിക്കു MR. സീ. കോടതി vu.

സീസം sīsam S. Lead, ൦രംയം 119.; vu. സീ. പിടിച്ചവൻ, സീസക്കാരൻ a blockhead.

സു su S. (G. 'ey, fr. വസു). Well, good; very (opp. ദുർ).

സുകരം S. easy, practicable.

സുകർമ്മാവു S. one doing സുകർമ്മം, (= സൽകർമ്മം).

സുകുമാരൻ S. a nice youngster, Mud., സു—രി f.

സുകൃതം S. 1. A good action സു. ചെയ്തു മേല്പെട്ട പോയവർ GnP. 2. merit ജനിച്ചനന്തുടങ്ങി ഉണ്ടായ സു. നശിക്കും VyM. സു. ഒടുങ്ങി AR. 3. luck ഇന്നു സു. നശിച്ചിതു മാമകം AR. (the result of പുണ്യം). സു. ഉണ്ടാകാതേ രോഗാദ്യുലോസരങ്ങൾ വരും vu. അവനുടെ സു. എളിതല്ല Nal. he is very fortunate. 4. it is advisable പട ഏറ്റു കൊൾ്ക സു. ChVr. = നല്ലു.

സുകൃതി S. 1. = സുകൃതം. 2. = സുകൃതൻ virtuous & fortunate; fem. സുകൃതിനി CC. a happy woman, "doing well".

സുകേശി S. fine-haired; f. — നി.

സുഖം S. 1. Happiness, പുത്രനുണ്ടാകുമ്പോഴുള്ളൊരു സു. പോലേ Bhg. (the highest joy). 2. pleasure മനസ്സിനു വളരേ സു. ആകയും ചെയ്തു TR. was very gratifying. അതു സു. ഏറും Bhr. is more pleasant. 3. health, ease, comfort സുഖമല്ലീ ചൊല്പിൻ Bhr. വായും കയ്യും സു. വരുത്തി TP. washed after meal. സുഖമായിരിക്ക to be well. 4. adv. happily, at ease വാഴ്ക സു. ഭവാൻ KR., also സുഖേന; ഞായം സൊകം പറഞ്ഞു TP.

സുഖകരം S, affording pleasure.

സുഖക്കുണ്ടൽ = ഗ്രണദോഷം news നമ്മുടെ സു. എഴുതി, ഇവിടത്തേ സു. TR.

സുഖക്കേടു unhappiness, uneasiness, illness, trouble.

സുഖശ്രീ a happy exit. [കാം VetC.

സുഖതരം S. (Comp.) most pleasantly സു. രമി

സുഖദം S. giving pleasure. സു. നമ്മുടെ കായ്മും CrArj. prospers.

സുഖദുഃഖം S. pleasure and pain.

സുഖഭോഗം enjoying pleasure or comfort. സുഖഭോഗി m.

സുഖമയം S. full of happiness.

സുഖമേ adv. (4) happily സു. വസിക്ക Bhr. സു. ഇരിക്കുന്നു TR. comfortably.

സുഖവിരോധം interruption of ease. നാട്ടിൽ സു. TR. breach of peace.

സുഖവൃത്തി state of ease.

സുഖശരീരി of good constitution, അമ്മ സു.

സുഖസന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതി TR. about your health (hon.).

സുഖസ്വരൂപം S. full of pleasure. [SiPu.

സുഖാപഹം S. fatal to comfort, സംഗമം സു.

സുഖി S. happy, easy. സ്ത്രീ—, ഭോജന—, നിദ്രാസുഖി VetC. delighting in women etc.

denV. സുഖിക്ക to be well, happy; to enjoy one's self.

CV. ഇരുത്തി സുഖിപ്പിച്ചു PT. യമൻ സപ്ലാലയേ സുഖിപ്പിക്കുന്നു UR.

സുഖിയൻ 1. happy, ശ്രീമാൻ സുഖിയൻ prov. =സുഖി, സുഖിതൻ. 2. a sweetmeat.

സുഖേന Instr. (=4.), സു. ഇരുത്തി Bhg. comfortably.

സുഖോദയം S. causing pleasure. Bhg.

(സു): സുഗതവാക്യം a proverb.

സുഗതി S. 1. good progress. മതിസു. VetC. cleverness. 2. nicely walking f. സു. യുടെ വചനം VetC.

സുഗന്ധം S. fragrance; fragrant (also സുഗന്ധി, —ധിതം). സുഗന്ധവർഗ്ഗം spices.

സുഗമം S. accessible, easy.

സുഗാത്രം of fine form.

സുഗോത്രം of good race.

സുഗ്രഹൻ, f.i. ഭൂപാലന്മാർ ഒട്ടും സു'ന്മാരല്ല PT 1. not easily dealt with or fathomed.

സുഗ്രീവൻ S. with a fine neck, N. pr.

സുചരിത്ര f. well behaved; സു. o a fine history, Bhg.

സുചേലം S. silk cloth. ChS.

സുജനം S. good, virtuous. തവ സുജന്മത CC. thy nobility.

സുതൻ sudān S. (p.p. of സു). Born; a son.

സുത a daughter; esp. in horoscopes രാമന്റെ സു. മന്നൻ etc. — സുതി, f. സുതിനി having a child.

(സു): സുതരാം S. better, adv. easily.

സുത്രാമൻ S. (ത്രാ) Indra, സു'മാദികൾ AR. the Gods.

സുദതി S. having fine teeth f. VetC. (KR. Sīta).

സുദന്താളി Rh. Melilotus Ind. (?)

സുദർശനം S. good looking; clearness സു'വും വന്ന പേടിച്ചു മണ്ടി ഇരിട്ടുശക്കം SG.

സുദാമൻ S. a cloud.

സുദിനം S. a fine day.

സുദുർല്ലഭം S. almost unattainable, most rare.

സുദുഷ്കരം S. most difficult KR.

സുധ S. 1. nectar. സുധാകരൻ, സുധാംശു the moon. 2. a mortar KR.

സുധർമ്മ S. the council of the Gods സു. യിൽ വാഴുന്ന മർത്ത്യ മൃത്യുഭയാദികൾ ഇല്ല Bhg.

സുധീ S. intelligent, a teacher.

സുനിശ്ചിതം S. most certainly.

സുനിദ്ര sound sleep.

സുനീതി good manners.

സുന്ദരം S. handsome ചാരുസു'നായ ചന്ദ്രൻ Nal. സുന്ദരസുന്ദരമുഖം KR.; സുന്ദരി f. also സുന്ദരാംഗി.

സുന്നത്ത് Ar. sunnat, Observance, tradition; circumcision. സു. കല്യാണം.

സുന്നാമക്കി Ar. sunā (from Mecca), Cassia senna.

സുന്നി Ar. sunnī, an orthodox Muhammedan സുൽത്താന്റെ ഒന്നിച്ചു നല്ല സു. യായ യജമാനന്മാർ Ti.

(സു): സുപാത്രം S. a fit or worthy person.

സുപുത്രൻ S. a good son.

സുപ് sup S. abbreviation of സുബന്തം chapter of noun. സുപ്തിങന്താളി സൂത്രങ്ങൾ Bhr 1. rules about Nouns & Verbs (gramm.)

സുപ്തം suptam S. (part. pass. of സ്വപ്). Slept, sleeping സു'നായുള്ള CG. സുപ്തജനാവബോധൻ AR. the sun. സു. ചെയ്യ Sk. slept.

സുപ്തി S. sleep സു. തുടങ്ങിനാൻ ChVr. slept. അവന്റെ സു. ഭവിക്ക KR. may he sleep or die! സുപ്ത്യുത്ഥശക്ത്യാ സുപ്തരായ്നിണ Bhr.

(സു): സുപ്രകാശം S. intense light, കനത്ത സു. പോൽ അഖിലവും നിറഞ്ഞ ജ്ഞാനം SidD.

സുപ്രതീകൻ of fine face സു'ന്മാരായ ഭൃത്യർ VCh., ശിഥിലമായ്തരം സു'ൻ എങ്കിലും VCh. N. pr. the elephant of the NE. quarter.

സുപ്രധാനൻ most influential. അപ്രധാനൻ സു'നായ്തരും, സു'ത്വം PT1.

സുപ്രയുക്തം well managed.

സുപ്രലാപം elegant conversation, eloquence.

സുപ്രസന്നൻ most gracious സേവിക്കുന്നവക്ക് സു'നാം ദേവൻ SiPu. സുപ്രസന്നാത്മാ ഗമിച്ചു Nal. highly pleased. — വിപ്രരെ ഭജിച്ചിച്ചു സുപ്രസാദം വരുത്തി SiPu.

സുപ്രാപ്യം easily obtained.

സുബെദാർ P. ṣūbah-dār "Holding a province"; a governor, captain കാവൽ ഇരിക്കുന്ന സു. TR.

സുബൈ Ar. ṣubaḥ, Dawn; the morning prayer, സു. കൂ = രാവിലേ.

(സു) സുബോധം S. perfect consciousness, soberness, clear head സു'വും കർമ്മവശാൽ ത്യജിച്ചിതോ Nal. സു. കെട്ട delirious.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ S. the God of war, hence N. pr. സുബ്രായൻ, സുബ്ബു, ശുപ്പു, (ചുപ്പൻ, തുപ്പൻ Palg. vu.) etc. — സുബ്രഹ്മണ്യപുരി the famous hill-temple KM.

സുഭഗം S. fortunate, amiable. സുഭഗ a beloved wife. — എന്നോളം സുഭഗത ഇല്ല മറൊരുത്തിക്കു CC. happiness.

സുഭദ്രം S. propitious.

സുഭാഷിതം S. well spoken. ഇത്ഥം അഗസ്ത്യ സു. കേട്ട SitVij. advice. ചൊല്ലുവൻ നല്ല സു. വിവേകരതനം ViR. doctrine. യോഗീശ്വരന്മാർ തങ്ങളിൽ സു'ങ്ങളെ പിശകനം KU. നിന്നോടുണ്ടോ വല്ല സു. KR. can one speak with thee? — a witty word V2.

സുഭിക്ഷം S. plenty, comfort. സുഭിക്ഷദേശം AR. cheap, rich.

സുഭ്രു S. having fine brows CG.

സുമം S. a flower (സു = സ്വനം), കുസുമം.

സുമംഗലം S. most auspicious.

സുമതി S. 1. kindness. 2. well disposed സു. കൾ ഇണങ്ങും കുമതികൾ പിണങ്ങും ChVr.

സുമദ്ധ്യമ S. having a fine waist. f. Nal.

സുമനം handsome; സുമനസ്സുകൾ Gods (angels PP.)

സുമാനുഷൻ S. a noble man. Nal.

സുമാറു P. šumār, Calculation, estimate; about, average സു. ൫൦൦ ഉറുപ്പിക, സുമാറായിട്ട് ഒരു കണക്ക് എഴുതി TR. & സു. കണക്കു vu. a rough guess = കണ്ടതിപ്പു. [Nal.

(സു) സുമിതി S. exact knowledge സുമിത്രാദേവി സുമിത്ര S. a wife of Daśaratha, Laxmaṇa's mother AR.

സുമുഖൻ S. handsome, pleasant സു'നായി നടക്കു opp. കപിതൻ KR. — f. സുമുഖി. — രക്തപ്രസാദമുള്ള സുമുഖത VetC. a face lighted up.

സുമുഹൂർത്തം S. auspicious time. Bhg.

സുമൃഷ്ടം S. exquisitely സു'മായി ഭുജിച്ചു, സു'മായന്നം കൊടുത്തു KR.

സുംഭൻ, see ശുംഭൻ CG.

സുയോധനൻ Bhr. the original name of Duryōdhana.

സുര sura S. (സ്വർ, G. selas). Spirituous liquor, wine സുരാപാനം.

സുരൻ heavenly, God. സുരകുലം,—ഗണം Gods. സുരലോകം വാണിരിപ്പാറുവൻ KR. kill. —സുരപതി, സുരേശൻ Indra. — സുരേശത്വം the rule over the Gods, desired by ascetics etc. Nal. — സുരേശലോകം CC. heaven. സുരാസുരന്മാരാലും കൊല്ലപ്പെടാ Tantr. — സുരവാഹിനി the milky way AR. സു'നീപതി Siva. etc.

(സു) സുരംഗം, see സുരുംഗ.

സുരതം S. playful; copulation മുപ്പണങ്ങളാൽ ചമെച്ചിരിക്കുന്ന സുരതമന്ദിരം KR. വമന സു. ചെയ്കിക Bhg. സുരതരസമാടി VetC.

സുരഭി S. 1. fragrant; a perfume; fragrancy അശ്രുചന്ദനാടി സു. കാക്കുന്നതാൽ ചിത്ത ചമെച്ചു KR. 2. charming സു. ഉര ചെയ്യാൾ Bhg. (N. pr. a cow) — സുരഭിതം perfumed.

സുരസം S. well flavoured.

സുരാപാനം S. (സുര). Drinking spirits. Bhr. സുരാലയം = സുരലോകം; സുരാരി = അസുരൻ.

സുരുംഗ S. (Gr. syringe, if not തുരക്ക). A mine താഴത്തു സു. യും തീത്തു Mud., ചുരുങ്കം V1.

സുരൂപൻ & പി S. (സു). Handsome; f. സുരൂപി & — പിണി Bhg.

സുരേശൻ S., see സുര.

സുർമ്മ P. surma, Collyrium കണ്മക്കി.

സുലഭം S. (സു). Easy to be got, feasible. സുലളിതം charming. — സുലക്ഷണം comely. സുലോചനം S. spectacles.

സുൽത്താൻ Ar. sulṭān, King സു. പക്കീറായാലും prov.

സുവ (?) The capstan of a ship.

(സു): സുവദന S. f. handsome. ChVr. (Voc. സു'നേ).

സുവർണ്ണം S. of good caste or colour, gold സു'സ്നേയി AR.

സുവഹം S. patient; easy to be borne.

സുവാർത്ത S. good news പറയുന്ന സു. കൾ Genov.

സുവിനീതം S. well trained, very modest.

സുവിശേഷം S. the Gospel V1.; സു'കൻ an Evangelist.

സുവ്രതൻ S. strictly virtuous. f. സുവ്രതകൾ Bhr.; also സുവ്രതികൾ m. pl. keeping vows.

സുശാസിതം well governed; സുശാസ്യം governable.

സുശീലൻ S. good-natured, തന്റെ സുശീലയാകുന്ന ഹോമധേനുവെ വിളിച്ചു KU.

സുശ്ലിഷ്ടം S. well connected, as a plan പ്രയോഗം Mud.

സുശ്രീമാൻ S. glorious, beautiful. Brhmd.

സുഷമം S. All equal; അളകസുഷമ AR., തന്വസുഷമത Nal. beauty.

സുഷിരം S. (ശ്രക്) The hole of a snake, ant, etc. PT.; ഭന്തസു. a. med.

സുഷീമം S. (ശീ). Cold, pleasant.

സുഷുപ്തൻ S. (സുപ്) fast asleep. സുഷുപ്തി, — പ്ത്യവസ്ഥ profound sleep, insensibility KeiN. സുഷുപ്തിയിങ്കലേ ദേഹത്തിന്നു കാരണദേഹം എന്ന പേർ AdwS.

സുഷുമ്ന S. an artery. സു. ാടികൾ V1. the veins, arteries.

സുഷ്ടു S. (സുഷ) excellent, very well അവരെ സു. വായുള്ളതിരിക്കയില്ല KR. — സുഷ്ടുതരം excellence. സൌഖ്യസു. അവൾക്കേറും VetC.

സുസന്നദ്ധൻ S. quite ready സു'ന്മാരായ പടയാളികൾ KR.

സുസഹം easily borne.

സുസേവിതൻ well served.

സുസ്ഥം S. healthy, happy. — സുസ്ഥത weal.

സുസ്ഥലം a good place ഈ സ്ഥലം നിങ്ങൾക്കിരിപ്പാൻ സു. KR. [ചിത്തം KR.

സുസ്ഥിതം S. settled, അവങ്കൽ സു. ഇവൾ

സുസ്ഥിരം S. lasting ഹരീപദം സു. AR.

സുസ്വപ്നം S. a good dream.

സുഹിതം S. fit, proper, satisfied.

സുഹൃൽ S. friend, സുഹൃത്തോട് ചോദിച്ചു PT1. സുഹൃദ്കുല Mud 7. സുഹൃന്മരണം Mud 8.; pl. സുഹൃത്തുകൾ; സുഹൃൽഭേദം separation of friends. സുഹൃല്ലാഭം PT. gaining friends (2nd Tantra).

സുഹൃദയൻ S. good-hearted.

സൂകരം sūγaram S. (L. sus). A hog, pig സൂ കായ്യും തിന്നാൽ സൂ. prov.

സൂകരാലം = ½ വെള്ളിപ്പണം (loc.). കണ്ണിക്കടുത്ത തല പൊട്ടി വന്നാൽ എണ്ണിക്കൊട്ടുക കഴി ഒന്നിന്ന സൂ. (Chir.).

സൂകൃതി S. (സു). Kind or fine speech സൂ. സംഭാവനം ചെയ്തു പോയി SiPu. took farewell. സൂ. വാക്യങ്ങൾകൊണ്ടു സ്തുതിക്ക Bhg. സൂ. ബന്ധങ്ങൾ Nal. — സൂകൃതം S. id. Bhr.

സൂക്ഷ്മം sūkšam Tdbh. (സൂക്ഷ്മം). 1. Minute; exact, accurate വത്തമാനങ്ങളുടെ സൂ. അറിഞ്ഞു, സൂ. പോലേ അറിക, വന്നതിന്റെ സൂ. അറിഞ്ഞു (by secret intelligence). സൂ'മായിക്കേട്ട വർത്തമാനം TR. സൂ'യുക്തി vu. = ബുദ്ധിക്രമത. 2. subtle സൂ. അന്തരാത്മകം VCh. God indwelling (not grossly). 3. care.

denV. സൂക്ഷിക്ക 1. To look attentively, minutely അവളെ സൂ'ച്ചു കണ്ടു Nal. പിന്നെയും പിന്നെയും സൂ'ച്ചു നേരത്തു Mud. to gaze, examine. സൂ'ച്ചു നോക്കി. 2. to watch, beware വളരേ നാം സൂ'ച്ചിരിക്കേണം Mud. cautious. സൂ'ച്ചു കൊൾക CG. എന്റെ കൊത്തു സൂ'ച്ചോ prov. നന്ദനനെ സൂ. CG. to watch over. 3. to

take care of, keep, lay up പാൽ സൂ'ച്ചു വെച്ചായല്ലീCG. നിധിസൂ., കോപ്പുകളെ പുരയിൽ സൂ. TR. ആനയെ കെട്ടി സൂ'ക്കാതേ MR. tied, but not carefully enough.

CV. സഭയിൽ വെച്ചു സൂക്ഷിപ്പിക്കേണം VyM. have it deposited, secure.

സൂക്ഷ്മം S. (സൂചി?). 1. Minute, subtle, fine. ഒട്ട പോൾ നോക്കിനാർ സൂ'മായി CG. eyed. (പ്രയോഗം) സൂ. ഏന്നാകിലും പറകയില്ല Mud. crafty. അവസ്ഥയുടെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി അറിവാൻ MR. (opp. സ്ഥൂലം). 2. exactness, precise. അതിന്റെ സൂ. the bottom of the matter. കടയുടെ സൂ. പിടിച്ചു Ti. aimed at the prince's umbrella. ഏതു പ്രകാരം എന്നു സൂ. വരുത്തി MR. ascertained. 3. (mod.) care, attention സൂ'മായി നോക്കി jud. — സൂക്ഷ്മക്കേവു MR., — കേട്ട carelessness.

സൂക്ഷ്മത S. minuteness, accuracy. (സൂ. പോരായ്കയിൽ Gan. in fractions).

സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി sharp-sightedness.

സൂക്ഷ്മബുദ്ധി sagacity, refined mind.

സൂക്ഷ്മദേഹം a subtile body, (imagined as middle between സ്ഥൂല — & കാരണദേഹം).

സൂചകം sūjaγam S. Pointing out, hinting at. സമ്പൽ സൂ'മായ നിമിത്തം CG. promising omen. സൂചകവാക്കു V1. satirical, witty.

സൂചകൻ S. a spy, informer സൂ'ന്മാർ കേൾക്ക PT.

സൂചന S. intimating by signs, hinting. സൂ. ഗ്രന്ഥം = സൂത്രം a grammar, dictionary. സൂ. യുള്ള keen, expert.

സൂചി S. (സിവ്, Tdbh. തുശി). 1. A needle കാതറ സൂ. യും ക്രട വരാ, സൂ. പോയ വഴിക്കേ നൂലും പോകും prov. സൂ. മുനകൊണ്ടു കുത്തുവാനുള്ള നിലം കൊടുക്കുന്നില്ല Bhr. not yield an inch. സൂ. കുഴ a needle's eye. 2. an iron style. അവൻ സാക്ഷിയല്ല സൂ. യത്രേ VyM. the writer of a deed. 3. = കൊഴ അവകാശം loc.

സൂചികാണം (in കഴിക്കാണം) a fee of 3 pct.

സൂചികാന്തം a loadstone.

സൂചിക്ക S. 1. to point out. ജനകനോടു നയഹിതങ്ങൾ സൂചിച്ചു AR. hinted what to do. വന്നെന്നു സൂ'ക്കുന്നു KR. signifies. വിയപ്പും ക്ലേശം ഉണ്ടെന്നു സൂ'ന്നു SiPu. shows you are tired. 2. to mind ഞങ്ങളെ അവൻ സൂചിയാതേ വിഹരിച്ചു KR. careless about us. (part. സൂചിതം hinted, indicated).

സൂചിപ്പിക്ക to point out, warn, commence to show. വിദ്വേഷത്തെ സൂ'ച്ചു Mud. manifested the beginning estrangement.

സൂതകം sūδaγam S. (സൂത). Birth; impurity contracted by it. ഋതുസൂ. menstruation. ജനനസൂ., മരണസൂ. (ക്ഷയസൂ.) = പുല q. v. സൂ. ഉണ്ടായാൽ കൊളുകയില്ലല്ലി CG. സൂ. കഴിക്ക to remove the pollution (= സൂതികാശൌചം).

സൂതൻ sūδaṅ S. (സൂ; G. seyō, to incite, send). 1. A charioteer; also carpenter. 2. the son of a Kśatriya from a Brahmani = ചാക്യാർ a bard. സൂതമാഗധജനം KR. a commentator of the Shastras.

സൂതി sūδi S. (= സവം). Birth, parturition സൂതിക്കു കാലം വന്നു KR. സൂതികാലം ആസന്നമായി CG. സൂതികർമ്മവിദ്യ KN. midwifery.

സൂതിക S. (& സൂത) a woman lying-in. സൂതികാഗാരം Bhg. സൂ. ഗൃഹം പുക്കു KumK. = ഒരാറില്ലം the lying-in chamber. സൂതികാശൌചം, see സൂതകം.

സൂത്യ sūtya S. Drinking Sōma; ablution.

സൂത്രം sūtram (സിവ് to sew). 1. Thread; a string, waist-band V1. ശോത്രവും സൂ'വും ഉള്ള ബ്രാഹ്മണൻ KN. a full Brahman. 2. a math. line രണ്ടിന്റെയും കിഴക്കേ പാർശ്വം ഒരു സൂ'ത്തിങ്കലേ വരുമാറു Gan. സൂത്രാഗ്രം point. 3. a spring, contrivance. ജലസൂ. a pump. — fig. അതു ചെയ്യുന്നതിന്നു ഏതെങ്കിലും സൂ. ഉണ്ടാക്കേണം Arb. a scheme, artifice. 4. a rule, precept, axiom. സൂ'ങ്ങൾ വെല്ലുന്ന ബ്രാഹ്മണവേഷികൾ, സൂത്രവൃത്തികൾ Bhr. grammarians. സൂത്രത്തിൽ accurately. [contriver.

സൂത്രക്കാരൻ (3) Mud. a carpenter; machinist,

സൂത്രക്കൊടി Genov. a flag-staff.

സൂത്രക്കൊട്ട (3) a basket for catching crabs MC.

സൂത്രചക്രം (3) a water-wheel; compass.

സൂത്രധാരി (1) wearing the string. — (3) a

machinist, puppet-master; fig. one who uses others as puppets & pulls the string; the real agent.

സൂത്രപട്ടിക (3) a metal clasp, vu. ചൂത്രാട്ടി an ornamental piece of wood over a folding door.

സൂത്രപലക (1. 3) a bar, rail. [രൻ.

സൂത്രപ്പണി (3) machinery, contrivance; സൂ. ക്കാ

സൂത്രഭാഷ്യം (4) a work on grammar.

സൂദനൻ **sūdanaṅ** S. Killing, destroying. മധുസൂ. Viṣṇu. Bhg.

സൂദൻ S. a cook. സൂദശാസ്ത്രം cookery.

സൂനം **sūnam** S. (part. pass. of സൂ). Born; budded = സുമം as തിലസൂനം CG.

സൂന S. 1. a daughter. 2. shambles.

സൂനു S. a son = സുതൻ Bhg.

സൂന്നതം **sūnnṛdam** S. (സൂ). An excellent song, pleasant words yet true. സൂന്നതവാണി f., മാനിനി തന്നുടെ സൂ'വാക്കു CG.

സൂപം **sūpam** S. Soup, sauce സൂപാദി പദാർത്ഥങ്ങൾ നിവേദിച്ചു Bhg. (നിവേദ്യം 565).

സൂപദാശങ്ങളിം (സൂ + ഉപ) വിളമ്പി സൂപവും തേനും SiPu.

സൂപകാരൻ S. a cook.

സൂപ്പി Ar. **Yūsuf**, Joseph N. pr.

സൂരി **sūri** S. (സ്വർ, L. sol). 1. The sun പൂരത്തിലായിതു സൂരിതാൻ ഇന്നലേ CG. 2. wise സൂരികൾ പറയുന്നു Bhg. ഭൂരികളായുള്ള സൂ. ൾ CG.

സൂത്തി **Surat** (S. സുരാക്ഷ്ത്രം); also സൂറത്തി ഉടുപ്പിക TR. [hell. Bhg.

സൂർമ്മി **sūrmi** S. An iron image. തപ്തസൂ. a

സൂര്യൻ **sūryaṅ** S. (സൂരി) & **സൂരിയൻ** KR. The sun. സൂര്യകരങ്ങൾ ഇല്ല CC. no sunshine. സൂര്യകാന്തം Bhg. a gem, crystal. സൂ. കാന്തി sunshine. സൂര്യപുടം exposure to the sun, of med. preparations. സൂര്യപുത്രൻ Yama (സൂര്യാത്മജാലയത്തിന്നയക്ക AR. to kill). സൂര്യവംശം the solar race of kings. Bhg.

സൂര്യകുത്തു No. a sort of headache (from 8 a. m. till noon); Trav. കൊടിഞ്ഞിൽ കത്തു 303, different fr. സൂര്യവാരം 2.

സൂര്യഗ്രഹണം an eclipse of the sun.

സൂര്യബിംബം the disk of the sun (ഉറപ്പിക്ക 142).

സൂര്യവാരം 1. Sunday സൂ'ത്തിന്നാൾ Genov. 2. a disease with pain from sunset to sunrise, a. med.

സൂര്യാസ്തമയം sunset; സൂര്യോദയം sunrise.

സൃക് **sṛk** S. (സൃജ്). A creator, (in Cpds. വിശ്വസ്രക്കാം എനിക്കു Bhg.)

സൃക്കം, സൃകപം S. the corner of the mouth.

സൃജിക്ക S. 1. to let flow. 2. to create പ്രാണികലത്തെ സൃജിച്ചു വളർത്തു, സർവ്വഥാ സൃജിച്ചു കാത്തഴിച്ചു കളിപ്പവൻ Bhg. (= to beget).

സൃണി **sṛṇi** S. (സൃ to flow, go). Elephants' goad, as weapon. ChVr.

സൃണിക (or സൃണീക) saliva V1.

സൃതി S. going, away.

സൃതം (part.) flowing, dropped.

സൃമരം S. a young deer.

സൃഷ്ടം **sṛṣṭam** S. (part. pass. of സൃജ്) 1. Let out, abandoned. 2. created. Bhg.

സൃഷ്ടി S. creation. സൃഷ്ടികർത്താവു the Creator. സൃ. പാലനസംഹാരാദികർത്തൃതയായി SiPu. സൃ. സ്ഥിതിലയകാരണൻ VetC. creating, preserving & destroying. ആശാദിസർവ്വം is ജീവസൃഷ്ടി, but ഒരംശവസ്തു മുഖ്യകാരണം എല്ലാവർക്കും KeiN 2.

denV. സൃഷ്ടിക്ക = സൃജിക്ക to create നിന്നിരുവുള്ളത്താൽ ജഗത്തൊക്കയും സൃ'പ്പതു ഭവാൻ PrC.

VN. സൃഷ്ടിപ്പു creation (Christ.).

CV. സൃഷ്ടിപ്പിക്ക to cause to create ധാതാവു തന്നെക്കൊണ്ടു കേവലം സൃ'ച്ചാൻ (Viṣṇu). ലോകത്തിൽ പ്രജകളെ സൃ'ച്ചരുളിനാൻ Bhg. അവനെക്കൊണ്ടൊക്കവേ സൃഷ്ടിപ്പിച്ചാൻ Bhr.

സെവീൽ Ar. **sabīl**, Way സെ. പുക്ക (Mpl. song.) [MR.

സെഷ്യൻ E. **session** (& ശെഷ്യൻകോടതി)

സേകം, സേചനം S. (സിച്). Sprinkling. ഭിരഭവരുധിരതരസേകശോണാഭയാ Mud. besprinkled.

സേചകം S. a cloud.

സേതു **sēṭu** S. (സി to bind). 1. A mole, dam,

causeway. സേതുപൎവ്വതം = മൎയ്യാദാപൎവ്വതം Bhr. a mountain ridge. 2. Rāmā's bridge of rocks from Rāmēśvara to Ceylon, called from the builder നളസേതു KR. സേതുബന്ധം AR. സേതുവിങ്കൽ പോയാലും prov. (for സേതുസ്നാനം). സേതുബന്ധിക്ക, പടുക്ക AR. (100 yōjana long, 10 broad).

സേധം S. (=നിഷേധം), രാജാജ്ഞകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന തടവു VyM.

സേന sēna S. (സി). An army. സേനാംഗം a part of it, as infantry V1. സേനാഗണം, — സമൂഹം, — വൎഗ്ഗം, — വീരർ Sk. troops. സേനാബ്ധിയിൽ ഉൾപുക്കു KR. rushed amongst the foes.

സേനാനി S. a general, also സേനാപന്മാർ Brhmd. സേനാധിപൻ KU. (ഉമ്പർസേ. VilvP. Subrahmaṇya), സേനാധിപതിയാക്കി വെച്ചു Mud.

സേനാപതി S. a general സേ. ജനരാൾ സാൎയ്യ് TR. സേ. യായഭിഷേകം ദ്രോണൎക്കു ചെയ്യാൻ Bhr.—സേനാപത്യം (ചെയ്യരുതു Bhr.) the command of an army.

സേവ sēva S. 1. Service ഋതുപൎണ്ണനെ സേവയും ചെയ്തു Nal. സത്തുക്കളുടെ സേവ നിത്യം ഉണ്ടാകVCh. 2. devotion, worship കാമവൈരിയെസ്സേവ തുടങ്ങിനാർ SiPu. സേവാപ്രകാരങ്ങൾ അനേക വിധം സേവെക്കു ഭക്തി ആധാരമാകുന്നു Bhg. അവിടേ ഈശ്വരസേവെക്കു പോയി jud. 3. military service സേവയിൽ പതിക്ക So. to enrol. (Tdbh. ചേകം 388).

സേവക So. a kind of thread-biscuit.

സേവകൻ, Tdbh. ചേകവൻ 388, a servant, soldier.

സേവനം S. 1. serving ചരണസേ. ആചരിച്ചു CC. 2. (സിവ്) sewing. സേവനി=സൂചി.

സേവാവൃത്തി S. servitude, dependance PT.

സേവി S. serving ഭവൽപാദസേ. ഞാൻ Nal.; f. പത്മനാഭസേവിനി TrP.

സേവിക്ക 1. To serve.—part. സേവിതം served, frequented. നാല്പതുകാലമായി സേ'ച്ചു നിന്നു TR. ഭക്തിയോടേ സേ. Bhg. to worship. 2. to attend to, indulge in, use നിദ്രയെ സേ. Bhr. വ്യാധിക്കു മരുന്നു സേ. Bhg. to take. ഗുളിക etc. മേൽപ്പൊടിയിട്ടു തേവിക്ക a. med. ആയിരം കുടം മദ്യവും സേ'ച്ചു KR. — fig. വചനാമൃതം സേ. AR. to drink in his words. ഗംഗയും സമുദ്രത്തെ സംഗത്തെസ്സേവിച്ചീടുന്നു PT. delights in. സേവിപ്പോളം വൎദ്ധിച്ചു വരും കാമം Bhr.

സേവ്യം S. to be served, സൎവ്വസേവ്യൻ Bhg.; also=സേവിതം, f.i. വാതപോതങ്ങളാൽ സേവ്യം ആശ്രമദേശം Bhr.

സൈ Ar. ṣaḥīḥ, Correct (or C. Tu. = സരി). സൈ ഇടുക to sign.

സൈകതം saiγaδam S. Sand-bank (സികത). ഹംസങ്ങൾ സൈകതക്രീഡ ചെയ്തു PT. സൈകതമയ ഭൂമി Bhg.

സൈത്ത് Syr. zāytā, Olive-tree V2. സൈത്താമരം. സൈത്തും മൂറോനും (or മൂ. സൈ.) പൂശാത നീ എന്നോടു പറയുന്നുവോ (unbaptized). Nasr.

സൈനികം S. (സേന). A body of forces in array ശത്രുസൈനികമദ്ധ്യേ പുക്കു Brhmd. സൈനികവ്യൂഹം ഇളകാതേ Bhr.

സൈന്യം S. = സേന, f. i. സൈന്യപാലർ AR. officers; സൈന്യാധിപൻ etc.

സൈന്ധവം S. (സിന്ധു). Sindh, Sindhian (language, horse, rock-salt). സൈന്ധവസമൂഹം KR. സൈ. തേനിൽ അരെച്ചു Tantr. (= ഇന്തുപ്പു).

സൈരന്ധ്രി S. (സീരം). 1. A female attendant, governess. Nal. 2. a female artist CG. ഞാൻ സൈ. ജാതിയല്ലോ Bhg. seller of perfumes, embellishments, etc.

സൈരികം S. (സീരം). Relating to the plough. സൈരിഭം S. a buffalo സൈരിഭസ്യന്ദനമുഖ്യയാനങ്ങൾ AR.

സൊന്ന sonna Te.C.Tu. M. (ശൂന്യം). Nought, a cypher സൊന്ന ഇടുക.

സൊബ്ബയി vu., see സുബൈ.

സൊമ്മു = സ്വം V1. — സൊരം = തുരം.

സൊല്ല solla = തൊല്ല So. (Ar. thall: ruin or തോലി?). Trouble, ruin നശിച്ചു പാണ്ഡവർ എ

ങ്കിൽ നമുക്കു സൊല്ലും തീരും CrArj. (al. സൊല്ലിയും തീർന്നു); also ഒരം സൊല്ലാപ്പു എനിക്കു വേണ്ടാ, കഴികയില്ല Palg.=അലമ്പൽ.

സൊള്ളം Garcinia mangostana (or കടമ്പുളി?).

സോജരന്മാർ E. soldiers TR.

സോടതി Port. sorte, Lot.

സോധം sōḍham S. (part. pass. of സഹ് or സ, ഊഢം) Endured.

സോദരൻ sōd'araṅ S. (സ). Brother തോദരൻ RC. എൻ സോ'ന്മാരാണ നിണ്ണയം KR.; f. സോദരി AR. a sister.

സോന്മാദം S. mad. — സോപകാരം assisted.

സോപാനം sōbāṇam S. Stairs (=നട). ഘനസോപാനപങ്കതിയൂടെ ഏറി KR. an entrance; ladder.

സോപ്പു=തോപ്പു V1.; E. soap.

സോമം sōmam S. (സു). 1. The juice of Cynanchum acidum സോമവള്ളി drunk at sacrifice, വന്ദ്യയാം സോമലത പിഴിഞ്ഞ രസങ്ങൾ KR. 2. nectar; rice-gruel V1. 3. the moon. സോമ വംശം the lunar dynasty. സോമപുത്രൻ Mercury (ബുധൻ).

സോമൻ 1. the moon V1. 2. T. M. the chief cloth of Hindus, not Malayāḷi's (opp. മുണ്ടു). തോമൻ V2. a cloth with red border. സോമൻമുണ്ടു head-dress worn in fencing KM. മുകരസോ., കിഴക്കൻ, വടക്കൻ, തെക്കൻ etc. Onap.

സോമനാളികായം=ഹിംഗു (II. കായം 238) a. med.; (used also as tonic in വേപ്പിലക്കട്ടി, മുളകുചാർ etc. by Paṭṭars. Palg.).

സോമപാനം (1) drinking the moon-plant-juice at സോമയാഗം.

സോമരാജി Serratula anthelmintica തോമരാചിവേർ a. med. (കാക്കോൽ).

സോമരായം B. Ruta graveolens.

സോമവാരം (3) Monday സോ. നോറ്റില്ല, സോമവാരവ്രതം Si Pu. fasting esp. on the 1st Monday of a month.

സോമാതിരി=ചോമാതിരി q. v. [രൻ?).

സോമാളൻ soft, temperate V1. (=സുകമാ

സോഹം sōham S. (സ). I am he, God. GnP.

സൌകര്യം S. (സുകര). Ease of effecting anything. വാഞ്ഛാസൌ. കണ്ടു Bhr.

സൌകുമാര്യം S. (സുകുമാര). Being a good son VetC. youthfulness സൌ'ാദികൾ Nal.

സൌക്ഷ്മ്യം S.=സൂക്ഷ്മത.

സൌഖ്യം saukhyam S. (സുഖ). 1. Happiness, pleasure. സൌ'മായി ചെലവു കഴിക്ക MR. to live well. കണ്ടാൽ കണ്ണിന്നു സൌ. ChVr. a refreshing sight. കടാക്ഷം ഉള്ളപ്പോൾ നമുക്ക് ഒക്കയും സൌ. തന്നേ TR. I am perfectly happy. 2. health, ദീനം നല്ല സൌ. വന്നു is cured. ദീനത്തിൻെറ സൌഖ്യക്കേടുകൊണ്ടു MR. incapacitated by illness. മനസ്സിൽ എനിക്കു സൌഖ്യക്കേടു TP.

സൌഗതൻ S. (സു). A Buddhist.

സൌഗന്ധികം S. (സു). Sweet-scented, lotus; പുഷ്പസൌഗന്ധ്യം Bhr. fragrance.

സൌചികൻ S. (സൂചി). A tailor; a washerman CG.

സൌചിത്ര്യം S. (സു). Wonderful quality ജഗച്ചൈചിത്ര്യസൌ'ങ്ങൾ KeiN.

സൌജന്യം saujanyam S. (സു). 1. Generosity, liberality, urbanity മന്ത്രിക്ക സൌ'ാദികൾ VCh. നിന്നുടെ സൌ'ാക്ക Bhg. liberal offer. സൌ'നിധാനൻ KR. a most liberal host. സൌജന്യധാരേ Bhr. fem. Voc. 2. a present. സൌ. ചെയ്തു to make free gifts; gratis സൌ'ാനം.

സൌത്രം S. (സൂത്രം). According to gram. rule.

സൌദാമനി S. (സു). Lightning സൌ. നിലപോലേ Bhr.

സൌധം saudham S. (സുധ). A palace, upper-story വെൺകളിമാടം as ശീതളരഹിതമായ സൌധങ്ങൾ KR. rooms. സൌധോപരിസ്ഥലേ Nal. flat roof; fig. ജ്ഞാനയോഗ്യാഖ്യസൌ. കരേറുവാൻ കാമിച്ചു AR.

സൌനികൻ S. (സൂന). A butcher.

സൌന്ദര്യം S. (സു). Beauty സൌ'ശാലിയാം മന്നവൻ Nal. സൌ'വാൻ Bhg.

സൌന്ദര്യത്തിരക്ക (കഴിക്ക) rivalry; hypercriticism. No. vu.

സൌപ്തികം S. (സുപ്ത). Nocturnal fight. Bhr.

സൌഭം S. (സു, ഭാ or ശുഭ്?), N. pr. A city suspended in mid-air ആയതസൌ. ഒന്നുണ്ടാക്കി Bhg. സൌ. വിമാനം ലബ്ധ്വാ CC. [Bhg.

സൌഭഗത്വം S. (സു). കായസൌ. Beauty

സൌഭാഗ്യം S. auspiciousness, beauty ബീഭത്സവേഷൻ എങ്കിലും ഭർത്താവു സൌ'വാൻ എന്നു വെക്കും പതിവ്രതാ Nal. — പൂർണ്ണസൌഭാഗ്യ VetC. (fem.)

സൌഭ്രാത്രം S. Brotherly love KR.

സൌമാര്യം? (സു, മാരൻ). വേഷസൌ. കണ്ടു Bhr. splendour.

സൌമിത്രൻ S. Sumitra's son. KR.

സൌമുഖ്യം S. (സു). Agreeableness സൌ. ആൎന്നു AR.

സൌമ്യൻ saumyaṅ S. (സോമ). 1. Related to the moon; Budha. 2. placid, mild, gentle സോമനെക്കാളും സൌ. SiPu. ശ്രുരന്മാർ സൌ'ന്മാർ എന്നു വന്നു CG.; f. നീ സൌമ്യയായീടുന്നതും ഘോരയായീടുന്നതും DM. (Goddess).

സൌമ്യത S. meekness, gentleness.

സൌരം S. 1. (സുര). Celestial സൌരലോകത്തിൽ വന്നു KR. 2. (സൂരി) solar; a solar month. — സൌരരശ്മികൾ Bhr. — സൌരമാനം solar reckoning, astr.

സൌരതഭാവങ്ങൾ = സുരതം KR.

സൌരഭ്യം S. (സു). 1. Fragrance സൌരഭ്യപദാൎത്ഥം Nal. 2. beauty, fame.

സൌരാഷ്ട്രം S. = സൂൎത്തി Surat; സൌരാഷ്ട്രേയന്മാർ KR.

സൌരി S. (സൂൎയ്യ). Saturn ഗുരു സൌരിയോടു യോഗം Mud.

സൌവണ്ണം S. (സു). Golden സൌ'സാലധ്വജപതാകങ്ങളും AR.

സൌവിദൻ, സൌവിദല്ലൻ S. A guard of the harem. [KR.

സൌവീരൻ S. (സു). a N. pr. King & people

സൌശിഷ്ട്യം S. (സു). Excellence, സൌ. ഉള്ളവൻ VetC.

സൌശീല്യം S. = സുശീലത Nal. VetC.

സൌഷ്ഠവം S. (സു). Excellence, beauty ത്രൈലോക്യസൌ., ആകാരസൌ. Nal. പാൎപ്പാൻ സൌ. ഇല്ല not pleasant. vu.

സൌഹാൎദ്ദം S (സു). Friendship തമ്മിൽ അത്യന്തസൌ'മോടേ വളൎന്നു SiPu.

സൌഹൃദം S. id. നിന്നോടു സൌ. എത്രയും നിക്ഷ്ഠലം KR. അവരോടു സൌ. ഉണ്ടു Bhg.

സ്കന്ദൻ S. (jumping). Subrahmaṇya, ചെന്നു ലോകങ്ങളെ അമൎക്ക നിമിത്തമായി Sk., hence: സ്കാന്ദപുരാണം Sk.

സ്കന്ദിക്ക S. (L. scando) to jump, burst out സ്ക്ച ബീജം Bhr.

സ്കന്നം (part. pass.) trickling, fallen.

സ്കന്ധം skandham S. 1. The shoulder. സ്കന്ധരോമങ്ങൾ Bhg. the mane, സ്കന്ധരോമം കുടഞ്ഞു MC. (lion). സ്കന്ധോപരി Bhg. = മുതുകിന്മേൽ സ്ക്'വസ്ത്രം a scapulary (Eccl.). 2. a trunk. branch; section, book ദശമസ്ക്ക., ഏകാദശസ്ക്ക'ത്തിൽ Bhg.

സ്ഖലനം skhalanam S. (L. scelus, G. skairō). Stumbling, tumbling. നാമസ്ഖ. mistaking the name. വാക്കിന്നു സ്ഖ. വന്നുപോയി (as begging for നിദ്രാവത്വം where നിൎദ്ദേവത്വം was intended) to stutter, fail.

സ്ഖലിതം S. (part.) 1. staggering, slipped. 2. = ഇന്ദ്രിയസ്ഖലനം nocturnal pollution. 3. സ്ഖ'ൻ bald-headed V1.

സ്തനം stanam S. A woman's breast സ്ത. തലോടി KU. കേരളത്തിൽ സ്തനവസ്ത്രം ഇല്ല KU. — സ്തനന്ധയനായ ചെറുപിള്ള Mud. a suckling. — സ്തനപന്മാൎക്കു സ്തനപാനം ഇല്ല KR. infants get no milk (in calamity). — സ്തനപായികൾ MC. the mammalia.

സ്തനനം stananam S. (G. stenō). Groaning, thundering. സ്തനയിത്ത S. (L. tonitru) & സ്തനിതം thunder. (സ്ത. കേട്ട ചാതകം പോലേ Bhr. joyful expectation).

സ്തന്യം S. (സ്തനം). Milk സ്ത. നല്കി Bhg.

സ്തബ്ധം stabdham S. (part. pass. of സ്തംഭ്). 1. Stopped, rigid ഹൃദയം സ്ത. = ഇളക്കമില്ലാതു Asht. 2. stupid, paralysed കണ്ടവർ സ്ത'മായി നിന്നു പോയി Bhg.

സ്തംബം S. 1. a post. സ്തംബവൽ insensible.

2. a shrub, clump of grass ആഭ്രമസ്തംബപയ്യന്തം ഒക്ക പ്രകൃതി AR. ബ്രഹ്മാദിസ്തംബാന്തമായ കായങ്ങൾ Bhg. ശരസ്തം. Bhr. (= പുൽത്തണ്ട്).

സ്തംഭം S. 1. A post. ജയസ്തം. a trophy. സ്തംഭാകൃതി പൂണ്ട നില്പും VetC. സ്തം'വാസി a stylite (Eccl.) 2. rigidity. സ്തം'വും ചാപല്യവും VCh. stiffness & suppleness. ഊരുസ്തം. a. med. 3. stoppage രാജ്യലോഭംകൊണ്ടതിസ്തംഭൻ Brhmd.

സ്തംഭനം S. stopping; suppressing the use of faculties by enchantment അസ്ത്രം കൊണ്ടവനെ സ്തം. ചെയ്യ Bhg. losing the use of members. ശുക്രസ്തം. Tantr.

സ്തംഭിക്ക (G. thambos) 1. to stop, be stiff or obstructed. വയറുസ്തം. constipated. 2. to become insensible. സ്തം'ച്ചു പോയി petrified, astonished ഭീതരായി സ്തം'ച്ചു നില്ക്ക Sk., part. സ്തംഭിതം paralysed, benumbed.

സ്തംഭിപ്പിക്ക 1. to obstruct, make stiff ഭുജംഗിയെ സ്തം'പ്പതിന്നൊരു മന്ത്രം PT. സ്തം'ച്ചന്ധതപം ഉണ്ടാക്കി Sk. വായു ഞരമ്പുകളെ സ്തം'പ്പിച്ചു Nid. to paralyse. 2. to petrify, astonish.

സ്തരം staram S. (L. stratum, torus). A layer Tdbh. തരം II. 430.

സ്തവം stavam S. (സ്തു). Praise സ്തവങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചു VilvP.

സ്തവകൻ a panegyrist, eulogist.

സ്തിമിതം stimiđam S. Wet, moist, soft.

സ്തീർണ്ണം stīrṇam S. (p.p.; G. sternon). Spread.

സ്തുതി studi S. Praise. സ്തുതിപാഠകന്മാർ KR.= വന്ദികൾ bards; also prayer ശിവസ്തുതി ചെയ്യ Bhr.

denV. സ്തുതിക്ക (part. സ്തുത്യ) 1. to praise, glorify, flatter, commend ദേവനെ സ്തു'ച്ചു Bhg. സ്തുതിപ്പവർ bards. 2. to pray ഒരംശനെ സ്തുതിച്ചിടിനാർ രക്ഷിപ്പാനായി KR.

CV. തങ്ങളെ സ്തുതിപ്പിക്കുമാറില്ല Bhg. wish not to be praised.

സ്തുത്യൻ S. praiseworthy; God.

സ്തൂപം stūbam S. Heap, pile, mound.

സ്തേനൻ stēnaṅ S. (steal). A thief.

സ്തേയം theft വത്സസ്തേയശഠ CG.; സുവർണ്ണസ്തേയി AR. a thief. — സ്തൈന്യം theft.

സ്തോകം S. Little, small.

സ്തോതാവു S. (സ്തു). A praiser, bard.

സ്തോത്രം praise, hymn സ്തോത്രം ചെയ്ക; also denV. സ്തോത്രിക്കുംജനങ്ങൾ VCh. flatterers.

സ്തോമം 1. praise ചതുഷ്ടോമം, ആയു —, ജ്യോതി—KR. sacrifices. പ്രാണിസ്തോമത്തെ പാലിക്കേണം Bhr. 2. wealth; heap, quantity.

സ്ത്രീ strī S. (സ്തൃ to bring forth), Tdbh. തിറി. A woman, female, wife. പരസ്ത്രീ opp. സ്വസ്ത്രീ, മാരസ്ത്രീ, കുലസ്ത്രീ the legitimate wife. വീട്ടിലേ സ്ത്രീജനങ്ങൾ TR. (hon.) = സ്ത്രീകൾ.

സ്ത്രീജാതി (= വർഗ്ഗം) the female sex.

സ്ത്രീജിതൻ a hen-pecked husband KR.

abstr. N. സ്ത്രീത്വം womanhood അവനെ സ്ത്രീഭാവിച്ചു SiPu.

സ്ത്രീധനം dowry തള്ളക്കു സ്ത്രീ'മോ prov.

സ്ത്രീധർമ്മം woman's duty or law; menstruation സ്ത്രീധർമ്മിണി.

സ്ത്രീപരൻ a libertine.—സ്ത്രീബുദ്ധി effeminacy.

സ്ത്രീഭോഗം coitus, സേവിക്കുന്നാൾ സ്ത്രീ. ഒല്ലാ a. med.

സ്ത്രീലിംഗം 1. fem. gender (gramm.). 2. vulva.

സ്ത്രീവർഗ്ഗം the female sex രക്തഗ്രഹം സ്ത്രീ'ത്തിന്നേ ഉണ്ടാവു a. med. സ്ത്രീവർഗ്ഗപ്രിയതമൻ CC.

സ്ത്രീസംഗം coitus നന്ദനലാഭത്തിന്നേ സ്ത്രീസംഗം ചെയ്യുകൂട്ട Bhg.; lewdness = സ്ത്രീസേവ.

സ്ത്രീസ്വഭാവൻ a eunuch.

സ്ത്രീഹത്യ murder of a woman. Bhg.

സ്ത്രൈണം female; womanhood.

സ്ത്ര്യാഗാരം a harem Vi.

സ്ഥം stham S. (സ്ഥാ). Staying, = ഉള്ള as സപ്തസ്ഥം, മദ്ധ്യസ്ഥൻ etc. [covered Vi.

സ്ഥഗിതം S. (G. stegos, L. tego). Decked,

സ്ഥണ്ഡിലം S. A square place prepared for sacrifice സ്ഥണ്ഡിലശായികൾ Bhr. ascetics, മന്ദിരത്തിൽ ആവാഹിപ്പൂ സ്ഥിരാർച്ചന, സ്ഥണ്ഡിലേ കല്പിച്ചു പൂജിപ്പത അസ്ഥിരം Bhg. = മെഴുക്കൽ.

സ്ഥപതി S. An architect, carpenter; chief.

സ്ഥലം sthalam S. (Ge. E. etc. stall). A place,

spot. അതു സ്ഥ. പോരാ KU. not large enough. ഇരിപ്പാൻ നല്ല സ്ഥലക്കുറു a fine site. കളിയും ഭക്ഷണവും കഴിയേണ്ടതിന്ന് ഒരു സ്ഥ. കെട്ടിച്ചു തന്നു TR. a hut. [led (തളി).

സ്ഥലി S. a spot of dry ground raised & level-

സ്ഥവിരം S. (സ്ഥാ) Fixed, steady; old.

സ്ഥാണു S. (സ്ഥാ). 1. Steady, firm. Siva. 2. a trunk, stake സ്ഥാ. വലിരുന്നു Bhg. സ്ഥാ. പുരുഷൻ KeiN. (contradictio in adjecto).

സ്ഥാതവ്യം S. what ought to stand V1.

സ്ഥാനം sthānam S. (Tdbh. താനം; സ്ഥാ). 1. Staying, standing. 2. a place കോട്ടസ്ഥാ. തന്നു TR. a site for a fort. കഞ്ഞിത്താനത്തിന്ന് എഴുനീറു TP. from his meal. സ്ഥാ. തെറ്റി metastasis of disease. In arith. പ്രഥമസ്ഥാനം viz. ഏകദശശതസഹസ്രായുതലക്ഷപ്രയുതകോടയഃ etc. CS., ദശസ്ഥാ. the tens etc. 3. dwelling ബോധിച്ച സ്ഥാനത്തുനിന്നു സത്യം ചെയ്കു MR. ഒരംശവരസ്ഥാനങ്ങൾ വഴിപോലേ നടത്തി KU. പത്തുസ്ഥാ. 10 temples. 4. situation, station, rank. സ്ഥാനവും മേനിയും KU. grandeur. താൻ നടന്നിരുന്ന സ്ഥാ. TR. the office he held. അതതു രാജാക്കന്മാരെ അവരവരേ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിറുത്തി രക്ഷിച്ചുപോരുന്നു TR. സ്ഥാ. കൊടുത്തു, സ്ഥാനത്ത് ഇരുത്തി appointed. ഗുരുസ്ഥാ. office & dignity of a Guru. (സ്ഥാ. വില്ലു 959.). 5. note of music പാടിനാർ അച്യുതൻ പിന്നാലേ സ്ഥാനങ്ങൾ ഏഴിലും ഊന്നി പിഴയാതേ CG. (see ശബ്ദം).

സ്ഥാനക്കയറ്റം (4) promotion.

സ്ഥാനക്കാരൻ (4) holding an office, rank, privilege. പല സ്ഥാനക്കാർക്കും അവകാശം ഒരുപോലേ ആകുന്നു TR. managers of temple-property. — (3) N. എന്നൊരു സ്ഥാ'ർ (hon.).

സ്ഥാനക്കൊള്ള No. the outer mud-wall of a native compound = പുറങ്കിള.

സ്ഥാനത്താക്കുക to replace, restore ധാത്രിയെ Bhr., ഭൂമിയെ സ്ഥാ'ക്കി Bhg.

സ്ഥാനഭോഷം (2. 3) of a house that seems fatal to its inhabitants.

സ്ഥാനപാലൻ S. a keeper, watchman.

സ്ഥാനപ്പെടുക to hold an office or privilege, മതിലകത്തു സ്ഥാ'ട്ടതിൽ മുമ്പായിരിക്കുന്നവൻ TR.

സ്ഥാനപ്പേർ a title.

സ്ഥാനഭ്രഷ്ടൻ deposed, degraded, through സ്ഥാനഭ്രംശം.

സ്ഥാനമര്യാദ the old distinctions of rank & privilege നമുക്കുള്ള സ്ഥാ. പോലേ TR.; so നടത്തേണ്ട സ്ഥാനമാനങ്ങൾ ഒക്ക നടത്തി TR. rank & emoluments of office.

സ്ഥാനവിഷം = സ്ഥാനഭോഷം.

സ്ഥാനവൈടി (4) a royal salute TR.

സ്ഥാനവ്യതിക്രമം (4) f.i. സ്ഥാനത്തുവേണം വ്യയങ്ങൾ ചെയ്തീടുവാൻ സ്ഥാ. സാദ്ധ്യവും അല്ലെടോ Mud 5. (1001).

സ്ഥാനാപതി T. M. an envoy, സ്ഥാ. സുബുദ്ധയ്യൻ TR. (sent by Kōlatiri).

സ്ഥാനി a man of rank or office; dignitary.

സ്ഥാനികൻ a chief, governor; superintendent of a temple; സ്ഥാനികം his office f.i. ദേവസ്ഥാനത്തു സ്ഥാനികപ്പണി പൂകൊണ്ടുകൊടുക്ക etc, jud.

സ്ഥാനീകരം 1. a place. ആ സ്ഥാ. ചെന്നു കണ്ടു the farm or house. 2. situation and what helps to get one.

സ്ഥാനീയം S. relating to a place; a town, court V1.

സ്ഥാപകൻ S. placing, fixing; a founder.

സ്ഥാപത്യൻ S. the guard of a harem.

സ്ഥാപനം S. placing, establishing ധർമ്മസ്ഥാ. ചെയ്യ VilvP. ലോകസ്ഥാ. Bhg. to maintain, keep. രക്തസ്ഥാ'ത്തിന്നു ഗുണം GP. to stop bleeding. — ധർമ്മസ്ഥാപനകരൻ Bhg. Viṣṇu.

denV. സ്ഥാപിക്ക 1. To fix, establish, place. കുടം കഴിച്ചിട്ട സ്ഥാ. VyM. to bury. താലവൃക്ഷം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു = നാട്ടി നില്ക്കുന്നു KR. ഗൃഹയിൽ അവളെ സ്ഥാ'ച്ചു KR. secured her. 2. (mod.) to show, prove, order എന്നു ചിത്രക്കുടലാസ്സിൽ സ്ഥാ'ച്ചിരിക്കുന്നു, അപ്രകാരം തീപ്പിൽ സ്ഥാ'ച്ചിരിക്കുമ്പോൾ MR. — part. സ്ഥാപിതം, f.i. നിധി placed, hid.

സ്ഥായി S. 1. permanent, lasting. 2. tender, steady love. സ്ഥാ. എടുക്ക V1. to fall in love.

മൽസ്ഥാ. വേവിട്ട Genov. എനിക്കവനോട്ട സ്ഥാ. ഇല്ല am not intimate. പല്ലില്ലാത്ത വൃദ്ധനെ സ്ഥാ. ഉണ്ണാകുമോ പെണ്ണുങ്ങൾക്കു Sil. — സ്ഥാ. ക്കാരൻ a steady friend, lover.

സ്ഥായുകൻ S. the overseer of a village.

സ്ഥാലം sthālam S. (Tdbh. താലം 2, 446). A caldron, vessel.

സ്ഥാലി a pot, അഗ്നിസ്ഥാ. Bhg.

സ്ഥാവരം sthāvaram S. (സ്ഥാ; G. stauros). 1. Steady, immovable as property ഇളകാത്ത മുതൽ opp. ജംഗമം; also family-jewels etc. 2. stationary; a mountain. Bhg., also a tree.

സ്ഥാവിരം S. (സ്ഥവിര) old age.

സ്ഥാസകം S. smearing the body, putting sandal powder on the forehead (Vi. സ്ഥാസനം).

സ്ഥാസ്നു S. firm, durable.

സ്ഥിതം sthidam S. (part. pass. of സ്ഥാ, L. status). Standing, determined, being = സ്ഥം.

സ്ഥിതി S. (G. stasis). 1. Standing, stay കക്ഷ്യത്തിൽ സ്ഥി. ചെയ്യട്ടേ KR. = നില്ക്ക; അവിടേ സ്ഥി. ചെയ്ക to be settled. ശാസനത്തിങ്കൽ സ്ഥി. ചെയ്ക Brhmd. to obey. ഞങ്ങൾ സ്ഥി. യായി മറുശീമയിൽ പാത്തു വരുന്ന TR. fixed residence. 2. state, condition രാജ്യസ്ഥിതി CG., ഉസ്ഥി. etc. ദീനത്തിന്റെ സ്ഥി. കൊണ്ടു ചോദിച്ചു MR. സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥി. വിവരം കടലാസ്സു MR. a sketch of the locality. 3. existence, permanence ജഗൽസ്ഥി. അറിവിൽ തന്നേ ന്യൂനം Kei N. 4. order, determination ആധാരങ്ങളും ജന്മവാങ്ങളും സ്ഥി. വരുത്തേണം MR. to decide, settle questions & disputes. [കൂമ്പോൾ PP. (Nasr.).

denV. സ്ഥിതിക്ക to preserve സ്ഥിതിച്ചു സ്ഥിതി

സ്ഥിരം sthiram S. (G. stereos). 1. Steady, stable, firm. സ്ഥിരം ഭൂമിയെ to fix, establish. 2. = സ്ഥിരത, f.i. നിങ്ങളെ വാക്കിന്നും എഴുത്തിന്നും സ്ഥി. ഇല്ല TR. your promises cannot be depended upon. നടപ്പും അവകാശവും സ്ഥി. ചെയ്തു, കല്പിച്ചതു സ്ഥി. ചെയ്തു MR. confirmed. സ്ഥിരമായി വീട്ടിൽ നില്ക്കുന്ന jud. lives there.

സ്ഥിരക്കേട് unsteadiness, shaky condition. ബുദ്ധിക്കു സ്ഥി. MR. deranged mind.

സ്ഥിരത S. stability, firmness, constancy.

സ്ഥിരതരം firm, durable, lasting.

സ്ഥിരപ്പെടുക to be determined കൃത്രിമരേഖ സ്ഥി'ത്തുവാൻ MR. to get it acknowledged. അവകാശം സ്ഥി. jud.

സ്ഥിരബുദ്ധി determined; sound mind.

സ്ഥിരീകരണം, — രിക്ക to confirm, establish V2. (also confirmation as a Christian ordinance).

സ്ഥൂണ sthūṇa S. (G. stylos; Tdbh. തൂൺ 476). A post, pillar; iron image ക്ഷേത്രം പഞ്ചസാക്ഷികം എന്നും സ്ത്രീസ്ഥൂണം എന്നും Bhr 5.

സ്ഥൂലം S. (= സ്ഥാവരം). Bulky, clumsy, gross; coarse, dull (opp. സൂക്ഷ്മം). നിദ്രയിൽ സ്ഥൂലദേഹം കണ്ടതു പോലേ തന്നേ ഭൂതസൂക്ഷ്മദേഹം ജാഗ്രത്തിൽ കാണാകുന്നു Sid D. material body. സ്ഥൂലബുദ്ധി gross mind, awkwardness.

സ്ഥൂലത S. bulkiness, coarseness; materiality.

സ്ഥൂലനാസം S. a hog Vi.

സ്ഥൂലലക്ഷത liberality.

denV. സ്ഥൂലിക്ക to become bulky, fat, big. — സ്ഥൂലിപ്പിക്ക CV.

സ്ഥൂലോച്ചയം S. a gathering of bulk, middling pace of elephant etc.

സ്ഥേയം sthēyam S. (സ്ഥാ). To be fixed.

സ്ഥേയാൻ S. (Comp. of സ്ഥിര) most firm, an arbitrator; സ്ഥേഷ്ഠം Superl. Vi.

സ്ഥൈര്യം S. = സ്ഥിരത.

സ്ഥൌല്യം S. = സ്ഥൂലത.

സ്നാതൻ snāδaṅ S. (part. of സ്നാ, L. nare). Bathed, washed.

സ്നാനം S. Bathing, ablution സ്നാ. ചെയ്യ VetC. = കളിച്ചു, also ശിരസ്നാ. ചെയ്യ KR. മനസ്നാ., മാനസസ്നാ. (opp. ബാഹ്യസ്നാ.) VilvP. കണ്ണുസ്നാ., മന്ത്രസ്നാ. Anach. also പാംസുസ്നാ. കൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു Bhg. (elephant). ത്രികാലസ്നാനാദികൾ VCh. (Brahmacāri's). also തിരുസ്നാനം baptism, with ഏല്ക്ക, പെടുക; കൊടുക്ക, പെടുത്തുക, കഴിക്ക; സ്നാനസാക്ഷി etc. Christ.

സ്നാപകൻ a bathing servant കളിപ്പിച്ചീട്ടും സ്നാ'ന്മാർ KR.; (Baptist, Christ.). — സ്നാപനം VC. bathing; സ്നാപിതം part.

സ്നായു snāyu S. (sinew). Tendon, med.

സ്നിഗ്ധം snigdham S. (part. pass. of സ്നിഹ് to be viscous, attached). 1. Oily, smooth സ്നിഗ്ധചേല, ശയനം VetC. 2. attached, kind, loving സ്നിഗ്ധകടാക്ഷം Bhg. സ്നി'ങ്ങളായി കടാക്ഷമോക്ഷങ്ങളും SiPu. (of a growing girl) tender. അതിസ്നി'മിത്രം AR. അചന്നതിസ്നി'രായി PT. എല്ലാവക്കും സ്നി'നായി Bhr. dear. സ്നി'മാരായ വേശ്യമാരുടെ ശരീരവും സ്നി'മാം വാസോരതജലം എന്നവറിലും പുത്രലേഹാലിംഗനം എത്രയും സുഖം ഏറും Bhr.

സ്നിഗ്ധത S. 1. unctuousness, lubricity. 2. affection സ്നി. യാലേ ക്രൂടേ നടന്നു Bhg.

സ്നിഗ്ധദ്രവ്യങ്ങൾ (& സ്നേഹ.) Nid. oily remedies.

സ്നു snu S. = സാനു. A tableland, declivity. — സ്നുതം poured. — ശുക്ലസ്നുപ്രസൂതി VCh. emissio seminis. [in law.

സ്നുഷ snuṣa S. (L. nurus, Ge. Schnur). Daughter

സ്നേഹം snēham S. (സ്നിഹ്; Tdbh. നെയി 578.) 1. Unguent, സ്നേഹസേചങ്ങൾ ചെയ്യേണം = എണ്ണ തേക്ക യിയ്ക്കയും Nid. 2. affection, love സ്നേ. ഒരു തോണി, വണ്ടി പോലേ ആകേണം prov. നിങ്കലേസ്നേ., നിങ്കൽ അതിസ്നേ. കൊണ്ടു KR. സ്നേ'മോ എന്നെ അവക്ക് ഒട്ടും ഇല്ല Anj. ശത്രുവേ സ്നേ'വും ബന്ധുവേ ദ്വേഷവും Sah. സ്നേ. ആക്ക to court friendship, to reconcile. സ്നേഹവാൻ loving or beloved. സ്നേഹശാലി (ഇവളിൽ ഏറവും VetC.) a lover. സുസ്നേഹശാലിനി SiPu. loving tenderly f.

സ്നേഹി S. a friend; loving.

denV. സ്നേഹിക്ക to love. — CV. സ്നേഹിപ്പിക്ക. — part. സ്നേഹിതൻ beloved; a friend നമുടെ സ്നേ. TR., സ്നേഹിത f. — സ്നേഹിതം also = സ്നേഹിതപ friendship.

സ്പന്ദം spand'am S. Quivering, vibration സ്പന്ദൈകയിട്ടൊരിന്ദ്രിയം VilvP. — denV. സ്പന്ദിച്ചു ബീജം Bhr.

സ്പദ്ധ spardha S. (G. sperchō). Emulation, rivalry, daring മുതൽ നിമിത്തം തമ്മിൽ വളരേ സ്പദ്ധയായി നടന്നു MR. envy. — സ്പദ്ധി a rival.

denV. സ്പദ്ധിക്ക to rival, compete, quarrel ഒത്തതി മക്കൾ തമ്മിൽ സ്പ'ച്ചാൽ KeiN. — CV. അവരെ പാണ്ഡവരോട് ഏറാം സ്പദ്ധിപ്പിച്ചു Bhg. instigated against.

സ്പർശം sparśam S. 1. Touch (kinds കഞ്ഞി —, എണ്ണ —, രൂൽ —, കാണസ്പ. thus 4; al. 12 ഉഷ്ണശീതസ്നിഗ്ധ വിശദഃഖ സൂക്ഷ്മശ്ലേക്ഷ്മകഠിനദാരുണപിച്ഛിലം VCh.). 2. contact ഗ്രഹണസ്പ. (opp. മോചനം) TrP. സ്പർശകാലം. — ചണ്ഡാലസ്പ. Mud., പുത്രസ്പ. 679, etc. നിൻപാദസ്പ. കാംക്ഷിച്ചു, ഗാംഗാജല സ്പർശമാത്രേണ പാപം നീക്കി Bhg.

സ്പർശനം S. id., പുത്രസ്പർശത്തിൽ പരം സ്പർശനസുഖം ഇല്ല Bhr. [കും Gan.

സ്പർശിക്ക to touch ലാഭം ഭ്രമമ്യത്തിങ്കൽ സ്പ'

സ്പശൻ spaśan S. (സ്പശ്, പശ്; L. specio). A spy.

സ്പഷ്ടം S. (p.p.; L. spectus) evident, apparent, clear. സ്പ'മായി പറക, കാണിക്ക etc. സ്പ. ആക്ക to explain. — സ്പഷ്ടത clearness.

denV. സ്പഷ്ടീകരിക്ക to make plain. — സ്പഷ്ടീകരണം, സ്പഷ്ടീഭൂതം revealed (part.).

സ്പഷ്ടി, സ്പഷ്കൃതി S. = സ്പർശം; part. സ്പൃഷ്ടം Touched; സ്പൃശ്യം tangible.

സ്പൃഹ S. Wish (L. spero). വിഗതസ്പൃഹൻ Bhr. Too old for lusting.

സ്പെഷ്യാൽ E. Special (jud.).

സ്ഫടം S. = ഫടം, ഫണം A snake's hood.

സ്ഫടികം sphaḍiyam S. (സ്ഫട്?; Ge. spath). Crystal പളുങ്കു vu.; സ്ഫടികപാത്രം a glass-vessel.

സ്ഫാതി S. (span). Swelling.

സ്ഫാരം S. (G. spairō). Quivering, spreading; large.

സ്ഫീതം sphīḍam S. (p.p. of സ്ഫായ; G. spaō) Swollen. സ്ഫീതരാജത്വം കൈക്കലാക്കി Nal. expanded, large.

സ്ഫിക് S. (Ge. speck), buttocks.

സ്ഫിരം S. much.

സ്ഫുടം sphuḍam S. 1. (split). Blown, expanded. 2. = സ്പഷ്ടം apparent, manifest. Bhg. distinct-

ly, Bhr. മധുരസ്ഫുടാക്ഷരം സരസപദങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചു AR. = വ്യക്തം. 3. vu. = പുടം 2,673 process of refining ചെമ്പു ശോധന ചെയ്തിട്ട നപഹം സ്തു. ചെമ്പാൽ സ്വർണ്ണമാസ്തരാ VCh. — സ്ഫുടതയോടേ പറഞ്ഞു clearly. [clear. denV. അതിനെ സ്ഫുടീകരിക്കുന്ന AdwS. make

സ്മരണം S. (= സ്മർ). 1. Throbbing ഉക്കിണനേത്രസ്പു. ഉണ്ടു AR. (good omen). 2. flash, glitter.

denV. സ്മരിക്ക 1. to throb (part. പ്രേമകോപസ്മരിതാധാരമാകിയ മുഖം Bhg.). 2. = സ്ഫുട to expand, open; to break forth കൈവല്യനവനീതം സ്മരിച്ച തമിഴ് പ്പൊരുൾ KeiN.

സ്മരിംഗം S. a spark അഗ്നിസ്മ'ങ്ങൾ ആകാശമാശ്ലേ Nal.; also fig. അക്ഷിസ്മ. ChVr.

സ്മല്ലി N. pr. fem. KM. (ഫുല്ലം).

സ്മാജ്ഞ്ഥ S. a thunder-clap, (G. spharagos).

സ്മർത്തി S. palpitation, agitation സ്മർത്തിമാനായുള്ള സുഗ്രീവൻ ജയിക്കുന്നു KR.

സ്ഫോടം S. (സ്ഫുട്). Bursting; a boil, tumor, esp. = കാൽ വിള്ളുക.

സ്മയം S. (സ്മി). Surprise, pride സ്മയപൂർവ്വം പറഞ്ഞു, സ്മയഹീനൻ KR.

സ്മരം smaram S. (L. memor, G. martys). Remembering.

സ്മരൻ Kāma, love സ്മരാർത്തി Nal. etc.

സ്മരണ C. Tu. M. remembrance. മോഹസ്മ. എന്നിയേ KR. swooning. എല്ലായ്പോഴും സ്മ. ഉണ്ടാകേണ്ടതിന്നു KN. പൂർവ്വസ്മ. ഉണ്ടാക Bhg. to remember former births. സ്മ. ചെയ്ക ChVr. to keep in mind.

സ്മരണം S. id., സ്മ. മറന്നു VilvP. lost the memory. ശരീരസ്മ. consciousness. പാരമ്മ. Bhg. never forgetting (God).

സ്മരിക്ക 1. To remember, recollect. Imp. സ്മര with ഹര in prayer. Bhr. കേട്ടാൽ അനങ്ങാതിരിക്കും സ്മരിക്കും ധരിക്കും SiPu. അല്പനേരം സ്മ'ച്ചു Anj. reflected. നിന്നെ സ്മ. യുള്ളേണം CG. (a prayer). 2. to love നാരിയെ മറെറാരുത്തൻ സ്മ'ക്കേണ്ടാ SiPu. — CV. ഒന്നു ഭവാനെ സ്മരിപ്പിക്കവേണ്ടതു KR. put in mind.

സ്മർത്തവ്യം S. to be remembered ഭഗവദ്രൂപം സദാ സ്മ. Bhg.

സ്മാർത്തൻ S. (സ്മൃതി) a Brahman lawyer, follower of Sankara Āchārya. KN.

സ്മിതം smiδam S. (p. p.; G. meidos). Smiling, blown; smile ചാരുസ്മി. തൂകി RS. മന്ദസ്മി. = പുഞ്ചിരി. [recorded.

സ്മൃതം smṛδam S. (p. p.; സ്മർ) Remembered; സ്മൃതി S. 1. memory, recollection സാരസ്മൃ. VetC. ഹരിസ്മൃ. തുടങ്ങി ChVr. to love and revere. 2. tradition, law മാനവാദ്യുക്താശേഷസ്മൃതികൾ Bhr. സ്മൃതിവിരുദ്ധം illegal.

സ്മേരം S. (smi, L. mirus). A smile; blown as a flower ശുദ്ധസ്മേ. പൂണ്ടു പറഞ്ഞു AR. മുഗ്ദ്ധസ്മേ. മുഖാംബുജം തേ CG. smiling.

സ്യന്ദന syand'ana S. Dropping, running. നദികാണായി മന്ദസ്യ. യോടും Bhr. slow current. സ്യന്ദനം S. trickling; quick; a chariot സ്യ. ഏറിനാൻ AR., സ്യ'ത്തിൽനിന്നിറങ്ങി KR., (ഉറപ്പിക്ക 1, 142) — സ്യന്ദനി S. saliva.

സ്യമന്തകം S. Kriṣṇa's fabulous gem എട്ടെട്ടു ഭാരം കനകത്തെ നിത്യം മുട്ടാതെ നല്കുന്നൊരു രത്നം CC. Bhg. said to be in Tiruvanantapuram KM.

സ്യാനന്ദരം N. pr. തിരുവനന്തപുരം as സ്യാ'രേ വസിക്കും ചിൽസ്വരൂപൻ VCh. സ്യാ'രേശൻ KR.

സ്യാലൻ S. = ശ്യാ — a wife's brother. സ്യാലാലയം പുക്കു VetC.

സ്യൂതം S. (part. pass. of സിവ്). Sewn; a sack. സ്യൂതി S. needle-work.

സ്രക്ക് S. (സ്രജ്). A wreath — സ്രഗ്വി തന്മാർ Bhg. wearing a wreath.

സ്രംസി S. = പീലു (ഉക B.). ആമമാംസം ഗ്രസ്രു. GP. — part. pass. സ്രംസിതം S. loosened. — സ്രസ്തം fallen.

സ്രവം sravam S. സ്രവണം (സ്രു). Flowing. denV. സ്രവിക്ക to flow. കഫം സ്രു. Asht. to be secreted. സ്ത്രീകൾക്കു, ശോക്കൾക്കു ഗർഭം സ്രു. Bhg. to miscarry. മൂത്രം — V1. diabetes.

സ്രഷ്ടാവു sraṣṭāvu S. A creator (സൃജ്). സ്രു. ഞാനെന്നു CG.

സ്രാങ്ങ് P. sarhang, A captain, Serang, boatswain.

കട്ടിസ്രാങ്ങ = ഭോഷ്കൻ Bradypus, sloth.

സ്രാപ്പ് = സറാഫ് A shroff.

സ്രാമ്പി (Ar. šaraf pinnacle, turret?; Port. Ceráme). A house standing on four posts; a prayer-house of Māplas, small mosque (also ശ്രാമ്പി); അവരവരെ ലിക്കിൽ പടയും സ്രാ. യും ഇട്ട TR barracks? B. palace?

സ്രാവം srāvam S. = സ്രവണം Flowing; flux = വാച്ച as ഗർഭ—, രക്തസ്രാ. immoderate menses. അസ്ഥി — fluor albus. ശുക്ല — gonorrhœa.

സ്രുതി S. (G. rysis) id., as കഫസ്രുതി Asht. catarrh.

സ്രുവം S. (& സ്രുക്) a sacrificial ladle KU.

സ്രോതസ്സ് S. 1. a current, stream തവസ്രോതസി പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തു Bhr. (Ganga). 2. an organ of sense കണ്ണ്സ്രോതസ്സിൽ Nid. രക്തം കോപിച്ചു മഹാസ്രോതസ്സിൽ ഉൾപ്പുക്കു Nid. (heart?).

സ്ലാവം a. med. = സ്രാവം.

സ്വം svam S. 1. (L. suum). Oneself, his; own. 2. property ദേവ —, ബ്രഹ്മ—, സ്വസ്വം also സ്വമു PT 2., അവൻ സ്വമുകാരൻ rich. സ്വത്തുക്കളെ കരിച്ചു തക്കിക്ക (loc.).

സ്വകായ്യം S. 1. private affair. താൻ സ്വ'മായി പുഞ്ചവിളയിട്ടു MR. without the partner. താന്താന്റെ സ്വകായ്യകായ്യം വരുത്തുവാൻ TR. to pursue personal objects. സ്വ'മുള്ള വസ്തുവക immediate, personal property. വീടു എന്റെ സ്വ'മുള്ളതു jud. 2. secret, സ്വ' മുറി a privy. സ്വ. പറഞ്ഞു MR. privately, opp. evidence in court. കല്പനെക്കോ ഇവർ സ്വ. പറകയോ TR.; on letters "private", സ്വ'ക്കത്തു. 3. adv. by oneself സ്വ. തിന്നാൽ സുകരം prov. സ്വ. കൊട്ടത്ത തോക്കു, കറയാളെ സ്വ. വക തോക്കു, നമ്പ്യാർ സ്വ. അടക്കുന്ന പറമ്പു TR.

സ്വകീയം S. (& സ്വകം) one's own സ്വ'ങ്ങളായ ധനങ്ങൾ KR.

(സു): സ്വംഗം S. handsome; തവ സ്വംഗതാ ഭവിക്കേണം SiPu.

സ്വച്ഛം S. pure, transparent. സ്വച്ഛജലം Bhg. സ്വ'മതേ Mud. (Voc.). — സ്വച്ഛത perfect purity.

(സ്വ): സ്വഛന്ദൻ S. self-willed. സ്വ'വൃത്തി V1. independence. സ്വ'മൃത്യു Bhr. സ്വ'നിദ്രാലിയും Nal. sleep etc. as you like. ഭാവിച്ച പോലേ സ്വ'തപമായ്വരണം Bhg. one of the 18 Siddhis. [people.

സ്വജൻ S. a son; സ്വജനം, —ജാതി one's own

സ്വതന്ത്രം S. 1. independent, of age ഞാനിപ്പോൾ സ്വതന്ത്രയല്ല Bhr. fem. 2. liberty അധികമായിട്ടു ചെയ്യുന്നതിനു സ്വ. നമുക്കില്ല TR. I am not empowered. സ്വ'ചിത്തൻ vu. a free agent. — ഭൂതലേ സ്വതന്ത്രതപം ആർക്കുമില്ലല്ലോ Nal. independence എത്രനാൾ സ്വ'തപം ഇല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നതത്രനാൾ ഈശ്വരങ്കൽ ഭയവും ഉണ്ടായീടും Bhg.

സ്വത 1. S. = സ്വതപം Relation to self. സ്വതയാ ലയിച്ചു Bhg. സ്വതാജന്മം V1. തത്സ്വയം പ്രഭാവമിതാനന്ദസ്വതയിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചിതു മഹാമായ Bhg. ലോകസ്വതാകാരണൻ God. സ്വതാഭൂതം etc. 2. (Tdbh. of സ്വതഃ) by oneself ആ ബുദ്ധി സ്വത തന്നേ ഉണ്ടായതോ Bhg. untaught. സ്വതവേ V1. സ്വതേ ഉള്ളവൻ independent. ഞങ്ങൾക്കു സ്വതേ ഉള്ള ഇല്ലും MR. original, immemorially ours (by no transaction). — സ്വത്തു, see സ്വം 2.

abstr.N. സ്വതപം 1. independence. 2. ownership പാതി സ്വ. ഉണ്ടു V2. സ്വ'വും സ്വാമിതപവും മാറി വരും VyM. ഇല്ലാത്ത ഉഞ്ഞായങ്ങളും ഉസ്സ്വത്തങ്ങളും (sic) അറിവിപ്പിച്ചു TR. calumnies. 3. = സ്വസ്തി greeting സ്വ. ചൊല്ലി, സ്വ. നിനക്കു PP.

സ്വദിക്ക svadikka S. (സു, അദ് G. ând(anō), L. suadeo). To relish, സ്വാദു.

സ്വദേശി S. (സ്വ). A native, സ്വദേശജൻ. ഇതു എന്റെ സ്വദേശം അല്ല vu. [cestors.

സ്വധ S. spontaneity; Māyā; offering to an-

സ്വധർമ്മം S. peculiar duty or station; liberty സ്വധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചതിൽ നിക്കു Bhr.

സ്വനം svanam S. (L. sonus). Sound ഘണീസ്വനം VetC. തേരിന്റെ ധീരശംഭീരസ്വ. Nal. — p. p. സ്വനിതം sounding, thunder.

സ്വന്തം sondam T. M. C. Tu. (സ്വ). Own ജ്യേഷ്ഠനു സ്വ. ഉള്ള മുതൽ, അവനു സ്വ'മുള്ള ആളുകൾ, നിലം തനിക്കു സ്വ'വും ജന്മവും ആകുന്നു MR.; adj. സ്വ. പണം കൊടുത്തു, സ്വ. വക (opp. പണയം വക), തന്റെ സ്വ. പേരിൽ MR. അവന്റെ സ്വ. തോക്കു TR.

സ്വപനം S. = സുപ്തി Sleep. (L. sopor, G. 'ypnos). സ്വപിക്ക to sleep; part. pass. സുപ്തൻ.

സ്വപ്നം S. (L. somnus). 1. Dream സ്വ'ത്തിൽ തന്നെയും വേഗാൽ ഗ്രഹിച്ചു Anj. quicker than in dreaming. ദുസ്സ്വ., സ്വപ്നദോഷം nocturnal pollution. സ്വ. കാണുക to dream, with Acc. അഛ്ശനെ സ്വ. കണ്ടു (= കിനാവു), also സ്വപ്നദൃഷ്ടി vu. തരേണം എന്നു പരദേവത സ്വ'മായി കാണിച്ചു KU. സ്വപ്നക്കറിയായി RS. 2. sleep. സ്വപ്നശീലൻ a sleeper.

സ്വപ്നാനുഭവി having a good dream.

സ്വപ്നാവസ്ഥ the state of dreaming (opp. സുഷുപ്തി).

(**സ്വ**): സ്വപൂർവ്വപുരുഷാശ്രയമുള്ളവർ KR. confidants of predecessors.

സ്വബുദ്ധി own mind. എന്റെ സ്വ. യാലേ അല്ല ചെയ്തതു TR. induced by others.

സ്വഭാവം S. 1. Natural disposition, temper സ്വഭാവദുഷ്ടമാം കുതിരയെ സ്വ'മാക്കുവാൻ KR. to improve. പീലിക്കാർക്കുന്തലും ബാലസ്വ'വും കാണാകേണം Anj. (of Kṛṣṇa). സൽസ്വഭാവയാം ഇവൾ Nal. good-natured. മായയിൽ മൂടിക്കളിക്ക സർവ്വസ്വ'മത്രേ Bhg. natural to all. സ്വ'വേന ഉള്ളതു Instr. 2. purpose, feeling തന്റെ വക്കൽ നേർ ഉണ്ട് എന്നുള്ള സ്വ. വരുത്തുവാൻ MR. to create the impression. — സ്വഭാവികം, see സ്വാ—.

സ്വമനസ്സായി of his own accord സ്വ. വന്നു TR. സ്വ സ്സാലേ vu.

സ്വമേധ S. one's own accord. സ്വ. യാൽ ഉണ്ടാക്കുക to invent, as a doctrine. സ്വ. യില്ലാത്തവൻ parrot-like. ഞങ്ങളെ സ്വ. ക്ക് ഒന്നും പ്രവൃത്തിക്കയില്ല without instruction from superiors. അവരെ സ്വ. തന്നെ ആകുന്നതു their own doing. തരിശു നിലം സ്വ. യായി നടക്കുന്നു TR. without asking leave.

സ്വയം S. by himself, spontaneously. സ്വയമാക്ക to acquire V1. — സ്വയങ്കൃതം self-made, സ്വ'മായി ചെയ്ത unprovoked. — സ്വയമ്പാകം cooking for one's self; uncooked victuals. — സ്വയമ്പ്രകാശം shining by his own light, Bhg. — സ്വയംഭൂ S. Self-existent, God; an idol grown out of the ground നക്കുന്ന നായ്ക്കു സ്വ'വും പ്രതിഷ്ഠയും ഒക്കും prov. — സ്വയംവര a girl choosing her husband; സ്വയംവരം the public choice of a husband by a princess. Nal. — സ്വയസിദ്ധികൾ Mud 5. see സ്വായത്തസിദ്ധികൾ.

സ്വരം svaram S. (L. susurro). 1. Voice സ്വ. അറിഞ്ഞതിനെ അനുസരിച്ചു the well known voice. സ്വ. പകരും KU. to falter. സാരം അറിയാ സ്വരമേ ഉള്ളു. — സ്വരസാദം Nid. hoarseness. — സ്വരഹാനി, സ്വരക്ഷയം Nid. aphony. 2. note, സപ്തസ്വ. the Gamut സരിഗമപധനി (see ശബ്ദം); പക്ഷി ഒട്ടും സ്വരഭേദം വരുത്തീട്ടില്ല always the same note. 3. vowel, gramm.

സ്വരമണ്ഡലം a kind of harp, made of reeds സ്വ. എടുത്തിട്ടുറങ്ങുന്നു KR. (Rāvaṇa's wives).

സ്വരവാസന melodiousness.

സ്വരാംശം a half tone in music.

സ്വരിതം sounded as note; accented.

സ്വരു Indra's thunder-bolt.

(**സ്വ**): സ്വരൂപം S. 1. one's own shape അന്നേരം ആത്മസ്വ'ലാഭം ഫലം Nal. you will appear in your own form. 2. an image, idol. 3. natural condition വെല്ലുമാം സ്വ'ത്തിൽ മധുര സ്വഭാവത്തെ തള്ളേണം എങ്കിൽ വെല്ലും എപ്പേരും പോയീടേണം Chintar. the svabhāva can only be destroyed by sacrificing the svarūpa. 4. identified with (= മയം), like ചിൽസ്വരൂപ പ്രഭുസത്വങ്ങൾ ഉള്ളിലേ ജീവസ്വരൂപനായി AR. God, who is all mind, exists in the creatures as their life. ദിവ്യൌഷധങ്ങൾ വേദസ്വ'ങ്ങൾ AR. പ്രവാചകരാജാചാര്യസ്വരൂപൻ the threefold office of Christ as the veritable prophet, king & priest. 5. a dynasty, as repetition of the same character, chiefly the 4: the Kōlatiri with worship of the 18 Peru-

māḷs, Vennāṭṭara with riches, Perumpaḍappu with sacrifices (യാഗാദികർമ്മം), Eranāḍu with worship of the sword KU. 6. the first king as representative of the dynasty, പുറവഴിയാസ്വ' ത്തിങ്കന്നമായി കണ്ടു TR. visited the king of P. 7. the estate of a chieftain പയ്യോർമലസ്വരൂപടയനായർ TR. (Tdbh.). 8. a class of Sūdras സ്വരൂപം (Tdbh.). 9. സ്വരൂപം adultery B.

സ്വരൂപകം (=4): മത്സ്വ'മായ ധർമ്മം Bhg. the law which is identical with myself.

സ്വരൂപകാര്യം (5) Royal duties KU.

സ്വരൂപക്കാർ (8) a lower section of Sūdras in Trav. (opp. ഇല്ലക്കാർ).

സ്വരൂപത (4) likeness.

സ്വരൂപമര്യാദ (5) customs of a dynasty TR.

സ്വരൂപി 1. having one's own form. 2. identified with (=രൂപി) ബോധസ്വ. യായ ഹരൻ AR. ജ്ഞാനസ്വ. കളായിരിക്കുന്ന യോഗീശ്വരന്മാർ KU. incarnations of wisdom. 3. like, ശർഭസ്വ. CC. in ass's shape. 4. a chieftain, councillor അഞ്ചുപേർ സ്വ. കൾ മന്ത്രിമാർ PT. രണ്ടില്ലത്തെയും സ്വ. കൾ ഇരുവരെയും KU. — f. സ്വരൂപിണി (2), സകല ഭൂതങ്ങളിൽ ഭക്തിസ്വ. യായ്സിക്കുന്നു DM. Kāli is the embodied devotion. ജ്ഞാനസ്വരൂപിണി (Christ.) the personal wisdom.

denV. സ്വരൂപിക്ക 1. v. n. to meet as an assembly, സ്വ'ച്ചു കൊണ്ടു KU. to constitute themselves as such. 2. v. a. to amass വിത്തങ്ങളും പുരുഷകാരങ്ങളും സ്വ'പ്പാൻ PT. (to embody).

സ്വർ svar S. (L. sol = സവിതാ sun, light). Heaven, സ്വർഗ്ഗി etc. Bhg.

സ്വർഗ്ഗം S. ചുവക്കം RC. 1. Heaven, sky ഭൂമണ്ഡലവിസ്താരം ചൊല്ലി സ്വ'വും ഇത്ര തന്നെ വിസ്താരം ഉണ്ട Bhg 5. 2. Indra's paradise സ്വ. പുക്കു KU. അത്ര നാളെക്കു സ്വർഗ്ഗവാസം ഉണ്ട Bhr. അന്നു വാഴുന്ന മനുഷ്യർ സ്വ'വാസികൾക്കു തുല്യം പോൽ KU. Celestials (=സുരർ); also Brahmans (opp. ഭൂവാസി = അമ്പലവാസി).

സ്വർഗ്ഗൻ S. gone to heaven തപസ്സിനാൽ സ്വ'നായി KR. — സ്വർഗ്ഗതി S. reaching heaven. സ്വ. വരുത്തുവാൻ ആധാനം ചെയ്തു KR. to secure bliss. സ്വ. വിരോധത്തെ ചെയ്തു KR. to prevent.

സ്വർഗ്ഗസ്ഥം, സ്വർഗ്യം, സ്വർഗ്ഗീയം heavenly.

സ്വർഗ്ഗാരോഹണം going to heaven. ഇന്നേതേ ദിവസം നമ്മുടെ അമ്മാമന്റെ സ്വ. തിരുനാൾ TR. the anniversary of the king's death. സ്വ'നാൾ (Christ's) ascension-day.

സ്വർഗ്ഗികൾ the celestials സ്വ. ആരേലും CG.

സ്വർധ്വനി a kind of Lethe സ്വ. തന്നിലേ മുങ്ങുക മർത്ത്യൻ എന്നെല്ലൊരു ഭാവം പോവാൻ CG.

സ്വർപ്പടം S. = സ്വർഗ്ഗതി (സ്വ. തന്നിൽ ആശയില്ല CG. do not wish for heaven).

സ്വർലോകം heaven. സ്വ'ത്തിനു യാത്രയാക്കുക UR. = to kill.

സ്വർവ്വധൂമാർ Bhg., സ്വർവ്വേശ്യമാരായ ഉർവ്വശി etc. CG. nymphs of heaven, also സ്വർസ്ത്രീകൾ CG.

സ്വർണ്ണം S. = സുവർണ്ണം Gold. സ്വ'മയം golden. സ്വ'സ്നേയം VyM. theft. സ്വ'സ്നേയി AR. സ്വർണ്ണദി = സ്വർനദി the heavenly river. സ്വർണ്ണാരിയൻ, vu. ചൊർണ്ണാലി 394.

സ്വൽപ്പം solpam S. (സു). Little കാലം സ്വ. ചെല്ലുമ്പോൾ KU. നികിതി സ്വ'മായിട്ടു തന്നേ വരിക അത്രേ ചെയ്യുന്നു TR.

(സ്വ): സ്വവർണ്ണകരണി S. AR. one of the 4 heavenly medicines. (al. സുവർണ്ണകരണി).

സ്വവശൻ S. uncontrolled, free.

സ്വവാസന one's own pleasure, as സ്വരസം.

സ്വസാ svasā S. (L. soror). Sister മമ പിതൃഷ്വസാ Bhr. സ്വസൃപതി sister's husband. സ്വസ്രീയൻ sister's son, സ്വസ്രീയമുഖം കണ്ടു Bhg.

സ്വസ്തി S. (സു). It is well! hail! also with അസ്തു (തേ സ്വസ്ത്യസ്തു Bhr.) fare well! സ്വ. വാക്യങ്ങൾ മോക്കിച്ചു SiPu. blessings. തോണി ഏറി സ്വ. എന്നും ചൊല്ലിപ്പിരിഞ്ഞാർ KR. farewell. — സ്വ. മാൻ V1. happy.

സ്വസ്തികം 1. auspicious; a mystical figure 卐 കൈത്തലം കൊണ്ടു തൻ മാറത്തു നന്നായി സ്വ'ബന്ധം തുടങ്ങിനാരേ CG. 2. name of particular temples, palaces V1.

(സ്വ)സ്ഥം S. 1. relying on self, confi-

dent, secure. സ്വ'നായി ധിരക്കനായി മുക്ത നായി Bhg. — സ്വസ്ഥയായ്ത്തന്നേനല്ലോ f. AR. 2. unemployed, being at rest, leisure. സ്വസ്ഥ വാസത്തെ രക്ഷണം ചെയ്തു to preserve his liberty. സ്വ'മായിരിപ്പാൻ കല്പിച്ചു TR. to keep quiet. സ്വ'മായി വന്ന ഞാൻ കണ്ടു പോവാൻ Nal. merely for a visit. 3.=സുസ്ഥം healthy, നമുക്ക അസ്വാരം ദേഹം സ്വ'മില്ലായ്കൊണ്ടു TR.; സ്വസ്ഥബുദ്ധി sound reason.—സ്വസ്ഥത health vu. സ്വ. തരികയില്ല = അലമ്പാക്കുന്നു.

സ്വസ്ഥാനം S. = തൻറെടം the state of a സ്വസ്ഥൻ, f.i. സ്വ. ആകുവാൻ to recover health. 2. one's own place.

സ്വഹസ്താക്ഷരം handwriting, signature ഞാൻ എൻറെ സമ്മതംകൊണ്ടു സ്വ. കൊണ്ട് എഴുതിക്കൊട്ടതു TR.

സ്വാകാരം S. (സു). Beauty; also സ്വാകൃതി മറെച്ചു Bhr. (സ്വ) hiding one's own countenance or emotion.

സ്വാഗതം S. (സു). welcome, salutation രാജാവിനും മന്ത്രിമാക്കും സ്വാ. PT. സ്വാ. എന്നു ചൊല്ലി CG. തവ സ്വാ. ഭവിക്കേണം SiPu.— സ്വാ. ആളികൾ ചെയ്തു & സ്വ'താളികൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചു KR. welcomed, greeted.

സ്വാംഗഹോമം S. (സ്വ). The sacrifice of one's own body.

സ്വാതന്ത്ര്യം S. (സ്വതന്ത്ര). 1. Independence സ്ത്രീകൾക്കെങ്ങൊരിക്കലും സ്വാ. അരുതെടോ VCh. അംഗനാജനത്തിനു സ്വാ. ഉണ്ടോ Nal. സ്വാ'വാഞ്ഛിതം PT. love of freedom. 2. arbitrary power, f.i. to dispose of something ആവകയിൽ പുത്രനാക്കു സ്വാ. ഇല്ല VyM. കല്പന കേൾപാൻ അധികാരം എന്നിയേ അല്പമാം സ്വാ. ഇല്ലെനിക്കു KR. കടിയാന്മാരെ ഏല്പിപ്പാൻ കൊഴുവോലയാൻ സ്വാ. ഉണ്ടു MR. his lease empowers him.

സ്വാതി S. N. pr. fem.; Arcturus, ചോതി.

സ്വാദു svādu S. (സ്വദ്, G. ἡδύ, L. suavis). 1. Sweet, tasteful സ്വാ. നിനാമം Bhr. സ്വാ. ഭക്ഷ്യത്തെ കാട്ടി KeiN. 2. flavour, relish ഉന്നതസ്വാ. വരുത്തിച്ചുമെക്ക Nal. ഉസ്സ്വാ. V2.; Tdbh. സ്വാദുള്ള ആഹാരം, വസ്തുക്കൾ താനേ ഭുജിക്കൊല്ല SiPu. സ്വാദറിഞ്ഞീടുവാൻ മാത്രം Nal. merely to taste.

part. pass. സ്വാദിതം tasted (സ്വദിക്ക).

സ്വാദുകരം UR. tasteful. [നം CG.

സ്വാദുത S. flavour, taste സ്വാ. തേടിന കാള

സ്വാധീനം S. (സ്വ) adj. & n. 1. Independent, സ്വാധീന f. 2. dependent, subservient എനിക്കു സ്വാ'ൻ Bhg. 3. control, power. സ്വാ'മല്ലോ ശിരസ്സും പരശുവും KR. my head & the mace are in thy hands. കായ്സ്ഥനെ സ്വാ'ത്തിൽവെച്ചു gained over അവൻറെ സ്വാ'ത്തിലുള്ള ആൾ MR. a dependent. രാജ്യം നമ്മുടെ സ്വാ'ത്തിൽ നടന്നു വരായ്കയാൽ TR. ജനസ്വാ'മുള്ള ആൾ MR. influential. 4. command over limbs, elasticity, health. ദേഹം സ്വ'മല്ലാഞ്ഞു Bhg. decrepit. സ്വാ. കുറയും MC. unwieldy.

സ്വാധീനക്കാരൻ a dependent. അവൻറെ സ്വാ'ർ MR. പുറമേ സ്വ'നായി പറഞ്ഞു Ti. showed himself trustworthy.

സ്വാധീനത = സ്വാധീനം n., ബുദ്ധിസ്വാ. presence of mind.

സ്വാധീനമാക (2. 3) to become his own രാജ്യം, പറമ്പു etc. — (4) ശരീരം സ്വാ'മായ ഉടനേ when recovered.

സ്വാധീനമാക്കു to subdue, control. കുമ്പഞ്ഞീനു മയ്യഴി സ്വാ'ക്കിയതു TR. the H. C. conquered Mahe. പാമ്പ് എനിക്കു സ്വാ'ക്കിത്തരിക TR. get for me, ആളെ to gain, bribe. — so രാജ്യം സ്വാധീനം വരുത്തുക TR. to subject.

സ്വാദ്ധ്യായം S. (സ്വ). Reading to one's self, സ്വാദ്ധ്യായാദി യമസാധനങ്ങൾ Bhg. സ്വാദ്ധ്യായതപോദാനയജ്ഞാദികർമ്മങ്ങൾ AR.

സ്വാനം = സ്വനം S. Sound.

സ്വാന്തം S. (സ്വ). The mind സ്വാന്തേ നിരൂപിച്ചു, സ്വാന്തഭ്രമങ്ങൾ Nal. സ്വാ'താപം VetC. (= ഉൾത്താപം). — മമ സ്വാന്തശമാകും വണ്ണം ചൊല്ലു Bhg. intelligibly.

സ്വാഭാവികം S. (സ്വഭാവ). Natural സ്വാ. ധരിച്ചു വിഗ്രഹം Nal. (ബീഭത്സവേഷം കളഞ്ഞു). ജീവനു ഭയം സ്വാ. ആയുള്ള Chintar. സ്വാ'കയാം വാസനയാ ദേവകൾ ഉണവ്വിച്ചു

Bhg. without teaching. കാര്യത്തിന്റെ എല്ലാ സ്വ'ത്താലും നിശ്ചയിക്കാം MR. results from all the features of the case.

സ്വാമി svāmi S. (സ്വ). An owner, master, Lord; Voc. സ്വാമിൻ Bhg 1. in humble letters at the close നടക്കയും ചെയ്യാം സ്വാമീ TR. — hon. സ്വാമിയാർ MR. Brahman title, ഭരതി സ്വ'രേ മടത്തിൽ jud. — f. സ്വാമിനി അരുൾ ചെയ്തു Nal. the mistress.

സ്വാമിദ്രോഹം treachery സ്വാ'ത്തിനു വസ്തുവക ഒക്ക കൊയ്യയിൽ എടുക്ക TR. — സ്വാ'ഹി വീട്ടിനു പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങൾ വാതിൽ prov. traitor.

സ്വാമിഭക്തി Bhg. faithfulness.

സ്വാമിഭോഗം rent paid to the Janmi, almost nominal.

(സ്വ): സ്വായത്തസിദ്ധി PTs. (ആയത്തം 84).

സ്വാർത്ഥം S. (സ്വ). Own object തങ്കൽ തൻ സ്വ'സിദ്ധിപ്പാനായി Bhg. (സ്വ'പരൻ self-interested); genuine meaning Vi.

സ്വാശ്രയം S. self-confidence, സ്വ'യോന്മൂലനം ചെയ്ക VetC. to root it out. [Vi.

സ്വാസ്ഥ്യം S. = സ്വസ്ഥത rest, comfort, health

സ്വാഹ S. (സു). 1. Exclamation in sacrifices, Mantras (beginning with ഓം & ending with , സ്വാ. Tantr.). എൻ ഹവിസിനാണ സ്വാഹാ (sic) vu. Mantr. ഒക്ക സ്വാഹ എന്നു ചൊല്ലിക്കളഞ്ഞുവോ is all devoured? 2. Agni's wife (he is: സ്വാഹാപതി AR. Bhg.)

സ്വീകരണം S. (സ്വ). Making one's own.

denV. സ്വീകരിക്ക 1. to acquire, accept. സന്ന്യാസാശ്രമം സ്വീ. VyM. to adopt a mode of life. രാജ്യം സ്വീ'ച്ചു Arb. obtained. അപ്പീൽ —, വാക്ക —, അപേക്ഷയെ സ്വീ'ച്ചു MR. accepted. ഉപായം, നാലാൽ ഒരുത്തനെ സ്വീ. Nal. to choose. കന്യയെ SiPu. to marry. 2. to enjoy അമൃതം പോലതിനെ സ്വീ'ച്ചു KR. 3. to assent, confess.

സ്വീകാരം S. 1. claiming, adoption ഭക്തസ്വീ. 2. confession (പാപസ്വീ. Christ.), admission of an argument.

part. സ്വീകൃതം S. appropriated, promised, owned.

സ്വീയം S. own = സ്വകീയം.

സ്വേച്ഛ S. (സ്വ). Self-will. സ്വേ. യായിരിക്ക to volunteer. സ്വേച്ഛയാ വാഴും Mud. will live on in his own way. സ്വേ. ക്കാരൻ self-willed.

സ്വേദം svēdam S. (L. sudor). Sweat സ്വേദങ്ങൾ മേനിയിൽ പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി CG. സ്വേ. എഴുന്നുള്ള കമൽമുഖം CG. മുഖോത്ഭവസ്വേദലേശങ്ങൾ Bhg. drops of perspiration. — സ്വേദജം S. insects, worms, products of heat & moisture. (യോനി 876).

സ്വേദനി S. a frying pan.

denV. സ്വേദിക്ക to sweat യോനി Bhr. — സ്വേദിപ്പിക്ക Nid. to use diaphoretics.

സ്വൈരം S. (സ്വ). 1. Following one's own inclinations, സ്വൈരസല്ലാപം Nal. unrestrained talk. 2. health, ease, comfort. 3. adv. happily വാഴുക Vi., വസിക്ക VetC., സുഖിച്ചു വസിക്ക Nal.

സ്വൈരക്കേട് disappointment. എത്തായ്ക നിമിത്തം സ്വൈ. ഉണ്ട Bhr. uneasiness, derangement. വളരേ സ്വ. TR. പാരം വരുത്തം തൊയിരക്കേട TP. മൂന്നു മാസം പോരും അവനു സ്വൈ. jud. low spirits.

സ്വൈരഗാമി S. = സ്വേച്ഛാചാരി.

സ്വൈരി; fem. — ണി a wanton woman (ദുഷ്ടർ കെട്ട സ്വൈരിണിക്കായി കൊടുക്കും VCh.; സ്വൈ. മാരായ നമ്മുടെ നാരിമാർ Nal. heavenly courtesans).

സ്വൈര്യം = സ്വൈരം Nasr. സ്വൈര്യേണ പോയാലും Genov.

സ്വൊദരപൂരകൻ S. (സ്വ). Caring only for his stomach; an epicure Vi.

ഹ HA

ഹ occurs only in S. & foreign words. In Tdbhs. ഹ is dropped (ഹസ്തം, അത്തം; ഹിതം, ളിതം; മഹാ, മാ), or represented by ക (അഹം — അകം) & യ (കിരിയം fr. ഗൃഹം). Of late introduced in വഹ = വക. [alas!

ഹ ha S. Interj. ഹഹഹ മമ ഉരിതം ഇതു SiPu.

ഹം ham S. (= ഹൻ). Destroying സകലഭയ ഹം KR.

ഹംസം hamsam S. (Tdbh. അന്നം II. 33., G. chĕn, L. anser). A goose, swan, considered as a divine bird, esp. രാജഹ. (അരയന്നം) Bhg.

ഹംസൻ S. an accomplished devotee തീവ്രതര വൈരാഗ്യം അകതാരിൽ പടന്നവൻ ഹ. KeiN. a degree of Sanyāsis (പരമഹംസൻ). [സം Bhg.

ഹംസരഥൻ S. Brahma, as riding on ഹം

ഹംസസ്വരൂപൻ Anj. very spiritual മനമാകുന്ന മണ്ഡപത്തിൽ ഹംസസ്വരൂപിയായി AR. Bhg.

ഹക്ക Ar. ḥaqq, Just, true = ഉള്ളതു.

ഹക്കൽ Ar. 'aql, Intellect, understanding.

ഹക്കിം Ar. ḥakīm, Physician.

ഹജ്ജാം Ar. ḥajjām, Barber.

ഹജ്ജൂർ Ar. ḥazūr, Royal presence, Principal Collector's office.

ഹജ്ജ് Ar. ḥajj, Pilgrimage to Mecca, vu. അശുവിനു പോക KU.

ഹിജ്രത്ത് Ar. hijrat (flight) The Muhammedan era dated from 16th July A. D. 622.

ഹട്ടം haṭṭam S. A market, fair.

ഹഠം haṭham S. (ഹസ്?). Violence. ഹഠൽ by force, on a sudden PT.

ഹതം haḍam S. (part. pass. of ഹൻ). 1. Struck ശോകഹതമനസ്സ് KR. 2. killed, ഹതപ്രായൻ almost dead. 3. lost. ഹതബുദ്ധി bereft of sense. ഹതാശൻ despairing.

ഹതകൻ S. miserable കലഹ. ഇവൻ AR. ചണകസുതഹ. Mud. outcast, coward, rogue.

ഹതി S. striking അവനെ ഹ. ചെയ്യ Bhg. killed.

ഹത്യ S. murder as വീരഹ. KU., സ്ത്രീഹ. ചെയ്യ VyM. — ഹത്യാശീലൻ murderous.

ഹനനം S. killing ഭ്രൂണഹ. അരുതാത്തതോ SiPu.

denV. ഹനിക്ക (= ധൻ, G. thánatos). 1. To strike ആർ ഉണ്ണി ഹ'ച്ചതു Bhr. 2. to kill ശോഭിനെ ഹ. SiPu. ഭവാനാൽ ഹനിച്ചിടിന യജ്ഞപശുക്കൾ Bhg.

CV. ബ്രാഹ്മണകോപം ലോകത്തെ ഒക്കയും ഹനിപ്പിക്കും VyM. will destroy.

ഹനു hanu S. (L. gena, G. genys, chin). The jaw. വാമഹ. പൊളിഞ്ഞുപോയി KR. (by a fall).

ഹനുമാൻ 1. having large jaws; Semnopithecus entellus. 2. the monkey-chief, deified AR.

ഹന്ത handa S. Interj. Ho! ഹ. യോഗ്യമോ കാന്ത VetC. alas! ആഹന്ത etc.

ഹന്തവ്യൻ S. (ഹനിക്ക). Deserving to be killed ഹ. അല്ലാത്തവനെ ഹനിക്കും Sah.

ഹന്താവു S. a slayer, destroyer.

ഹന്തുകാമൻ PR. wishing to kill. [ordure.

ഹന്നം S. (p. p. of ഹദ്, G. chezō). Passed as

ഹമ്മാൽ Ar. ḥammāl, & ഹമാൽ A bearer.

ഹയം hayam S. (ഹി to send). A horse. ഹയഗ്രീവൻ N. pr. horse-necked. ൠ ഹയമേധങ്ങൾ Bhg. (= അശ്വമേ —). — ഹയവാഹനൻ sun, Kubēra. 2. sending off ശോകത്തെ ഹ. ചെയ്യ വസിക്ക Sk.

ഹയാത്ത് Ar. ḥayāt, Life. ഹ. ായി lived.

ഹയാത്തുനബി Mpl. (Christ).

ഹയാസ്ഥാനം Ar. hayā, pudenda.

ഹരം haram S. (G. cheīr). 1. What takes away പാപഹരസ്സ്നാനം Bhg. കലഹരവൈരം ChVr. destroying the family. മലഹരം GP. 2. removal, destruction നമ്മോടു മുത്ത ശത്രുഹരഹരം ചെയ്യുപോക Mantr. ദിനം മുഴുവൻ ഹ. വന്നില്ല, അവൻ ഹ. വന്നു പോയി vu.

ഹരണം S. taking, removing ജഗദ്ധരണൻ Bhg. സൃഷ്ടിപാലനഹ'ങ്ങൾ Bhr. (=destroying). [രൻ 48).

ഹരൻ S. a destroyer, Siva, SiPu. (Tdbh. അ denV. ഹരിക്ക 1. to seize, take പക്ഷികൾ പ സ്സും ഹ. യാൽ Nal. വിപ്രസ്വം ഹ. VilvP. ആഭരണങ്ങൾ ഒന്നും ഹ. ാതേ VetC. to rob; defraud. 2. to divide പന്ത്രണ്ടിനെ നാ ലിൽ ഹരിച്ചാൽ മൂന്ന ഫലംGan. Tdbh. I. അ രിക്ക 49. [(Gan.).

ഹാര്യം the dividend; ഹാരകൻ the divisor

ഹരി hari S. (=ഹരിൽ). 1. Green, tawny. 2. Viṣṇu; his name at the head & end of all even official letters TR. ഹ. എഴുത്തൊമ്പതു the initial formula ഹരിശ്രീഗണപതേ (sic)* നമഃ vu. ഹരിപദ ചിന്ത Bhg. worshipping Viṣṇu. 3. a lion ഹരിയും കരിയും വെടിഞ്ഞ ഭൈരം CC. വന്ന ഹ. PT. * (for ഹ'ഗണപതയേ).

ഹരിണം S. yellowish white; a deer. Bhg. പ ട്ട കിടക്കും ഹരിണി f. Bhg.

ഹരിതം & ഹരിൽ S. green, the colour (L. viridis, G. chortos).

ഹരിതാലം, ഹരിതാരം yellow orpiment.

ഹരിദശ്വൻ the sun. — ഹരിന്മണി emerald.

ഹരിദ്വാരം വിശ്രുതം SiPu., N. pr. Hurdwar.

ഹരിന്മൃഗധാരികൾ AR. lion-like (monkeys).

ഹരിന്മൃഗേന്ദ്രൻ N. pr. a king. Bhg. ഹരിന്മൃഗേ ന്ദ്രപ്രേത്തമാൾ KU.

ഹരിഹരൻ N. pr. (Viṣṇu & Siva united), ഹരി ഹരപുത്രർ jud.

ഹരിക്കാരൻ P. har-kāna, An emissary, courier, messenger ഹ'ന്മാർ VyM.=ദൂതന്മാർ also; അ —, f. i. നാൽ ആൾ ഹ'(അ) ന്മാർ TR.

ഹർജി Ar. 'arz, A petition, memorial, representation, also ഹരിജി, അർജ്ജി TR.; ഹർജിക്കാ രൻ a petitioner.

ഹർത്താവു S. (ഹര). A remover, robber അശ ഹ. KR.; God as destroyer (with കർത്താ & ര ത്താ maker & preserver) Bhr.

ഹർമ്യം S. A palace രമ്യങ്ങളായുള്ള ഹ'ങ്ങൾ ഏറി CG. ഹ'ങ്ങൾ തോറും അലങ്കാരം ചമെച്ചു KR. ഹർമ്യപ്രാസാദങ്ങൾ Bhr. വാമമാർ ഹ. ഏറി നോക്കി AR. (roof). ഉന്നതഹ'ത്തിൽ വാഴുന്ന മന്നവൻ Genov.

ഹറാം Ar. harām, Forbidden, unlawful ഹ. പി റന്നവനെ MR. (& അറാം 53).

ഹറീഫ് Ar. ḥarīf, Clever; rival.

ഹർഷം harṣam S. (fr. ഋഷ്; G. phrissō), orig. Bristling = രോമഹ. joy, delight. ഹർഷനേത്രാം ബു Bhg. = ഹർഷാശ്രു q. v.; ഉത്തഹ., പാടഹ. Nid. = തരിപ്പു.

ഹർഷണം S. delighting; ഹർഷിതം delighted. denV. ഹർഷിക്ക to be delighted.

ഹർഷാശ്രു tears of joy ഹ. പൊഴിഞ്ഞതു തുടെച്ചു KumK. ഹ. ധാര, — കണങ്ങൾ Bhg. ഹ. പരിപ്ലുതനായി GnP.

ഹലം halam S. A plough.

ഹലി a plough-man; Balabhadra, also ഹലാ യുധൻ Bhg.

ഹലാക്ക് Ar. halāk, Ruin, perdition; lost.

ഹലാൽ Ar. ḥalāl, Lawful, legal (chiefly of food, opp. ഹറാം) ഉപെക്ഷമ്പോൾ പന്നിയിറ ച്ചി ഹ. prov. Mpl.

ഹലാഹല S. (?) Hallo! അയോദ്ധ്യയിൽ ഹ. ഘോഷം വലുതായി KR.

ഹലാഹലം S. poison.

ഹൽ hal S. A consonant (gramm.), ഹല്ലുകൾ pl.

ഹല്ലകം S. = ചെന്താമര, A lotus കേശത്തിൽ അണിയുന്ന ഹല്ലകോല്ലസത്തായിട്ട് VCh.

ഹല്ലോഹലം S. (?) Joyful noise (=ഹലാഹല). ആലോലകല്ലോലഹ. പോലേ Bhr. ഉല്ലാസഹ' ങ്ങൾ Nal. (C. Te. hallakallōlam).

ഹവനം havanam S. A sacrifice (ഹവം id., fr. ഹു = ഹവാ calling).

ഹവാലത്തി Ar. ḥavālah, Charge, trust. ഹാള ഉറപ്പിക്കുക ഹ. കൊണ്ടുവന്ന TR. surety. ഹവാൽദാർ P. ḥavāldār, holding a charge, a sergeant.

ഹവിസ്സു havis S. (=ഹവം). 1. Sacrifice, esp. the fat part burnt. 2. clarified butter മറുള്ള യാഗങ്ങടെ ഹവിസ്സും എട്ടയും, അശ്വമേധത്തി നുടെ ഹ. KR.

ഹവിർഭാഗം Bhg. Anach. fat bit of a sacrificed sheep etc. ഹ'ങ്ങൾ ദേവകൾ ഭുജിച്ചു VilvP.

ഹവ്യം (p. fut. pass.) what is to be offered. ഹവ്യ വഹൻപ്രഭ എന്ന പോലെ CG. fire. പിതൃക്കൾ ഹവ്യശവ്യാടികളാൽ തൃപ്തർ Brhmd. ഹവ്യാടിസവ്വും സംഭരിച്ചു VetC.

ഹവ്യാശൻ the fire.

ഹവ്യഗം N. pr. Haiga, the country between Tuḷu & Konkaṇam, with Gōkarṇam.

ഹസനം hasanam S. Laughter.

ഹസിക്ക to laugh ശതമായതു ചൊന്നാൽ ഹസിച്ചീടും KR.

part. ഹസിതം S. 1. smiling മുളഹ. Bhg. സുരുചിരതരഹസിതൻ പൊന്മകൻ KR. laughing. 2. blown as a flower CG.

ഹസ്തം hastam S. 1. The hand, in Cpds. ദണ്ഡഹസ്തൻ etc. 2. the trunk of an elephant. 3. a cubit. [privil.).

ഹസ്തകടകം a bracelet with 8 faces (Royal ഹസ്തഗതം fallen into one's hands or power.

ഹസ്താക്ഷരം, see സഹ —.

ഹസ്താന്തരം 1. another hand. 2. the things or money in hand ഹ. ഉള്ള ഉരുപ്പിക, അവർ പക്കൽ ഹ. എത്ര TR. ഓരോ വകയിൽ ഹ. ഉണ്ടു, എന്റെ മേലാൽ ഹ. ഉണ്ടു embezzlement.

ഹസ്തി (2) = കരി an elephant; f. ഹസ്തിനി മുതുകേറി Mud. = പിടിയാന, also a gross woman, Bhg. — ഹസ്തിപന്മാർ CG. = പാപ്പാൻ.

ഹസ്തിനാപുരം N. pr. old Delhi ഹസ്തിനമായപുരം, ഹസ്തിനേ വാഴും etc. Bhg.

ഹാ hā Interj. of pain, grief ഹാഹാ ഹരിഹരി ഹാഹാ ശിവശിവ Bhg. ഹാ കഷ്ടം എന്തര ചെയ്യു മേവാളികൾ Bhg. alas, woe! ഹാഹാകാരേണ പരിപൂർണ്ണമായി ജഗത്തു Bhg. filled by lamentation (= the syllable ഹാ). സേനയും ഹാഹാകാരേണ മരിച്ചീടിനാർ Brhmd.

ഹാജർ Ar. hāzir, Present, at hand. ഹാ. ഉണ്ടു, ആജരായി TR. is present. ഹാ. ആക്ക MR. to make to appear in court etc. ഹാ. കരവിനാൽ നീക്കി for default. ഹാജർജാമീൻ q. v.

ഹാജി Ar. hājī, A pilgrim to Mecca അരഹാ. ടീൻ കൊല്ലും prov.; കട്ടിഹാ. N. pr. etc. TR. (Tdbh. ആശി, ആഴിയാർ).

ഹാടകം hāḍayam S. Gold. ഹാ'ങ്കൽ VCh. gold-coins.

ഹാനി hāni S. (ഹാ). 1. Abandoning. 2. loss, detriment ഉജ്ജ്വനം ശജ്ജ്വനം ചെയ്തീടിലും നമുക്കെന്തൊരു ഹാ. KeiN. ഹാനിക്കായ്വരും ഇവനെ ചേത്താൽ Mud. it will prove dangerous. സേവകവൃത്തി പരലോകഹാ. എന്നറി VCh. so പ്രാണ —, മാനഹാ. etc. കറയ ചേതം എങ്കിലും മുഴുവൻ ഹാ. എങ്കിലും വന്നാൽ VyM. damaged or destroyed. — ഹാനികരം endangering, Bhg.

ഹാനി വരിക to be destroyed യശസ്സിന്നു ഹാ'ന്നു പോം Nal. നിന്നുടെ ഹാ'രാതവണ്ണം CG. അവന്റെ ഹാ'ത്തും കലർത്തോടേ KR. and പട എല്ലാം ഹാ'ന്നിതു Brhmd. പ്രമാണത്തിന്നു ഹാ'ന്നു VyM. is invalidated. — ഹാ'രുത്തുക to destroy.

ഹായനം hāyanam S. (ഹി). A year.

ഹാരം hāram S. (ഹൃ = ഹ). Wearing; a string of pearls ഹാരങ്ങൾ മാറിൽ അണിഞ്ഞു CG. താരങ്ങളാകുന്ന ഹാരങ്ങൾ പൂണ്ടു CG. (the sky). മുക്താഹാരം AR. etc.

ഹാരകം S. 1. taking. 2. the divisor യാതൊന്നിനെക്കൊണ്ടു ഹരിക്കുന്നു അതിന്നു ഹാ. എന്നു പേർ Gan.

ഹാരി S. captivating; handsome; also പരസ്ത്രീധനഹാരി AR. who seizes.

ഹാരികന്മാർ അതിഘോരജാതി KR. a class of Mlēčhas.

ഹാര്യം S. to be taken. Bhg.

ഹാർദ്ദം hārdam S. (ഹൃദ്). Affection, love.

ഹാലം, ഹാലികം S. (ഹല). Belonging to a plough.

ഹാലാഹലം S. (ഹലാഹല). Poison നാരീവാക്കു മനസിഹാ Bhr. മന്ദസ്മിതാലാപഹാ. SiPu. fig.

ഹാലേരി N. pr. C. = പാലേരി TR.

ഹാവം hāvam S. (ഹ്വാ). Calling, dalliance.

ഹാവിൽദാർ TR. = ഹവാൽദാർ.

ഹാവിളൻ Ar. hāfiz, One who has committed the whole Koran to memory കുറുവാൻ ഓതേണ്ടതിന്നു ഹാ'ന്മാർ Ti.

ഹാസം hāsam S. (ഹസ്). Laughter.

ഹാസ്യം S. 1. Laughable. ചൊന്നതു ഹാ. എന്നു ബോധിച്ചു Bhg. mere play or joke. 2. laughing, ഹാസ്യമുഖം Nal. ഹാ. ചെയ്തു Arb. derided. ഹാ'മായി പറഞ്ഞു Sk. mockingly.

ഹാസ്തിനം S. = ഹസ്തിനം.

ഹാസ്പത്രി E. hospital MR.

ഹാഹാ, see ഹാ.

ഹി hi S. (G. ge). For, indeed.

ഹിംസ himsa S. (desid. of ഹൻ). 1. Injuring. 2. killing യാഗാംഗമായുള്ളൊരു ഹി. Nal. ഹി. കൾ ചെയ്യുന്നതിന്നു ദോഷം ഇല്ല Anach. to slay animals etc.

ഹിംസാലു S. mischievous, hunting & slaughtering. സകലജന്തുഹി. വായി VetC. a perfect savage.

ഹിംസിക്ക 1. to hurt. കടികളെ ഹി. to maltreat. ഹിം'ച്ചു ചെന്നിട്ടും ഇല്ല (=മെയ്യേറുക), ഹിം'ച്ചു വാങ്ങി TR. extorted. 2. to kill എന്നെ ഹിം'ക്കാം PT. പക്ഷിരാജനെ ഹിം'ച്ചാൻ KR.

part. pass. ഹിംസിതം injured; injury.

ഹിംസ്രൻ S. = ഹിംസാലു.

ഹിക്ക hikka S. Hiccough = ഇക്കിൾ, as ഹിക്കാരവങ്ങൾ ChVr. മഹാഹി. Nid.

ഹിംഗു hiṅgu S. Assafoetida സോമനാദികായം.

ഹിതം hiδam S. (part. pass. of ധാ). 1. Fit, suitable മിത്രങ്ങൾ ചൊല്ലും ഹി. നിരസിപ്പവർ PT. ഹിതത്തെ പറഞ്ഞു RS. advised well. 2. agreeable, advantageous. ഹിതമായിരിക്ക to get better, feel well. യിതമാകി (sic) വില്ക്കുന്ന വാണിയം Pay. cheaply; Tdbh. ഇതം 2, 105, ഇതവിയ, ഇതൊത്തുറുമ്മി TP. 3. wish തങ്ങളുടെ ഹിതപ്രകാരം സാക്ഷിപറയിക്ക MR.

ഹിതകാരി S. salutary, beneficial.

ഹിതൻ S. a worthy person; a friend, lover. denV. ഹിതമിക്ക V1. to feel contented.

ഹിതവചനം S. a word in time. ഹി. അഹിതനൊടും ഉചിതം Si Pu. advice. ആത്മഹി. RS. proper consolation.

ഹിതവാദി S. advising well, സതതഹി. കുറയും ഇഹലോകേ ChVr.

ഹിതവാക്കു 1. good advice. 2. speaking what will please, (opp. പത്യം).

ഹിതാഹിതം more or less to the point. ഹി'ങ്ങളെ വിചാരിക്ക പ്രിയാപ്രിയങ്ങളെ വിചാരിയാതേ KR. to mind the matter, not the feelings. ഹി. മന്ത്രിച്ചു വശത്താക്കി PT. ഹി'ങ്ങൾ പറക to give mixed advices.

ഹിതോപദേശം S. salutary instruction; N. pr. a book of moral fables.

ഹിന്തു P. Hindu (fr. Sindhu). A Hindoo, ഹി. മതം etc. TR.

ഹിന്ദോളം S. = അന്തോളം, ഐന്തോളം A swing.

ഹിമം himam S. (L. hiems). Cold, frost, snow അതിശീതളഹിമദുഷ്പ്രവേശാരണ്യം Bhr. ഉല്പലപത്രത്തിന്നൊഴുകും ഹിമാംബു KR. dew? അറിവാലേ രവിമുൻഹി. ആക്കി KeiN. അക്കനെക്കണ്ടു ഹിമങ്ങൾ കണക്കനേ KR. melting away. ഹി. കൊൾക്ക Nid. പററും ഈ ഹിമങ്ങൾ SiPu.

ഹിമകരൻ, ഹിമാംശു S. the moon, Bhg.

ഹിമവാൻ N. pr. the snowy range ഹിമവൽ സേതുപര്യന്തം വിളങ്ങ KU.; also ഹിമാചലം, ഹിമാദ്രി, ഹിമാലയം etc. Bhg.

ഹിമ്മണി MC. (P. hamyāni). A purse attached to the waist ഹി. എന്നു പറയുന്ന സഞ്ചിയിൽ ഇട്ടു jud.

ഹിരണം hiraṇam S. & —ണ്യം. Gold. ഹിരണ്മയം golden (ഹരിൽ). ഹിരണ്യനാട്ടിൽ ചെന്നാൽ ഹിരണ്യായ നമഃ prov.

ഹിരണ്യഗർഭം 1. the mundane egg. 2. a ceremony of passing through a golden cow, which enables Kēraḷa princes to dine with Brahmans & learn the Gāyatri KU.

ഹിരണ്യരേതസ്സു S. fire മൂർദ്ധനി ഹി. ദീപിച്ചു Bhr 16.

ഹിരണ്വതി N. pr. river near Kurukśētra. Bhr. [(& — ണ്മ —).

ഹിസാബ് Ar. hisāb, Account.

ഹിഹി hihi S. & ഹീ Interj. of surprise.

ഹീനം hīnam S. (p. p. of ഹാ). 1. Deprived of, destitute, free from കല —, ധന —, ബുദ്ധി ഹീനൻ etc. 2. decayed, deficient; mean ദുഷ്കർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹീനനായ്ഭവിക്കും Bhg. (opp. ദേവൻ) low creature. ഹീനന്മാരോടു കൂടി സം

സ്ത്രീമരുതു Bhr. 3. defect, meanness ഹീനങ്കൾ ആഴമെനസ്സായ്മഞ്ഞു Anj. VyM.

ഹീനജാതി a low caste ആശാരിമൂശാരി ഇങ്ങനേ ഇരിക്കുന്ന ഹീ. കൾ; ദോക്ഷപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കുന്നു കടത്തി ഹീ. കൾക്കു കൊടുക്കും TR. — കർമ്മം കണ്ടോളം ഹീ. ത്വം തോന്നും Bhg.

ഹീനത 1. deficiency. 2. lowness, degradation ഹീ. കു തക്കവണ്ണം തൊട്ടുകളിയും തീണ്ടികളിയും വേണം Anach.

ഹീനതപം S. id., കോവിലകത്തേക്കു ഹീ. ആയ പ്രസ്ഥാപം MR. an insinuation, dishonoring the king.

ഹീനാംശൻ S. crippled, maimed.

ഹീരം hīram S. = ഹാരം? Diamond. — വീരഹീരൻ = ശ്രേക്കുൻ.

ഹും hum Interj. of anger, displeasure; sound of insects, wheels, beasts, etc.

ഹുങ്കാരം S. id., ഹു. ചെയ്തു VyM. (= വാക്കുപാരുക്യം, sometimes ഹു. മൂളിക to assent). ഹു. കൊണ്ടു ധനുസ്സെ നിസ്സാരമാക്കി KR. disarmed with a hem. ശോകലഹു. Bhg. ശംഭീരമായുള്ള ചക്രഹു. Nal.

ഹുങ്കൃതി S. id., സിംഹത്തിൻറെഹു. PT. grumble. മുനിഹു. കൊണ്ടു നിന്നു KR. ദശാനനഹു. തീർത്തു AR. silenced Rāvaṇa.

ഹുക്ക Ar. ḥuqqa, A smoking pipe. ഹുക്കാബർ ടാർ Arb. a Hooka-bearer.

ഹുകും Ar. ḥukm, Order, command, law.

ഹുകുംനാമാ P. ḥukm-nāma, written orders ഹു'ത്തിൽ തിരിച്ചെഴുതി, ഹുക്മനാമാവിൽ TR. written commission. ജമാവന്തി ഹുക്മനാമാ MR. instructions for levying the land-tax.

ഹുങ്കു hungu So. Arrogance, power. (Tdbh. of ഹുങ്കാരം, see ഹും).

ഹുട്ടുവഴി C. No. (C. produce). Surplus profit of an estate held on mortgage after defraying the Government demand and interest of the loan, W.

ഹുണ്ടി H. hunḍī, & ഹുണ്ടിക S. Bill of exchange, ഉഴിക 126.

ഹുതം huḥam S. (p. p. of ഹു) Sacrificed; ghee. ഹുതാശനൻ S. fire, eater of offerings. Bhg.

ഹൂ hū S. Interj. of grief, fear ഹൂഹൂ സമനിതം ഹാഹാനിരന്തരം Bhr. (in battle).

ഹൂതി hūḍi S. (ഹ്വാ). Call, challenge.

ഹൂണീയ S. (ഹിരണ). Reproach, bashfulness.

ഹൃതം hṛḍam S. (p. p.; ഹർ) Taken. ഹൃതഭ്രൻ Bhr. ഹൃതദാരനാം രാമൻ KR. bereft of his wife. ഹൃതശേഷം Gan. balance in division.

ഹൃൽ S. hṛd (L. cord —). Heart, Loc. ഹൃടി & ഹൃടിയിങ്കൽ Bhg. ഹൃൽഗതഭാവം ചൊന്നാൻ KR. = അന്തർഗ്ഗതം etc.; ഹൃദന്തേ കരം വെച്ചു ചൊല്ലു SiPu. solemnly.

ഹൃദയം S. (G. kardia). 1. The heart ഹൃ'ത്തിങ്കൽനിന്നു നാഡികൾ പുറപ്പെട്ടു ദേഹം ഒക്കയും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു VCh. (including lungs). ഹൃ'ത്തിൽ വായു ചരിക്കുന്നു പോലേ KR. 2. mind ഭാവിച്ചു കൊൾ ഹൃദയ Anj. (Voc.). ഹൃ. കാട്ടാതേ V2. reserved. വേദശാസ്ത്രങ്ങളെ പാഠം ചെയ്തു ഹൃദയപ്രകാശം വരുത്തി Bhg. മമ ഹൃദയ രഹസ്യം ഇതു AR. ഹൃദയകമലങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞു KU. inmost mind. അവനു രണ്ടാമതുള്ളൊരു ഹൃ'മായി മരുവുന്ന Mud. his 2nd self. (നിലയനം 562). 3. containing the essence of അക്ഷഹൃ., അശ്വഹൃ. Nal., ആദിത്യഹൃ. KR. (a Mantra).

ഹൃദയഗതം Mud 7. intentions, plans.

ഹൃദയഗ്രന്ഥി, ഹൃൽഗ്രന്ഥി a knot of the mind, inward difficulty ഹൃ. യുള്ളോർ Bhg.

ഹൃദയസ്ഥം thoughts, feelings, etc. — സ്ഥാനം the breast.

ഹൃദയാലു S. affectionate.

ഹൃദ്യം S. 1. savoury, pleasant (of medicines GP.). ഹൃ'മാം രൂപഗുണം KR. ഹൃ'ങ്ങളായ പദ്യങ്ങൾ Bhr. ഹൃ. ായുള്ള വാക്യാമൃതങ്ങൾ Bhg. 2. dear ഹൃദ്യമാരായുള്ള നാരിമാർ Mud. 3. spiritual ഹൃ'മാം എൻ ബ്രഹ്മബലം KR. (opp. ഭൗദ്യം).

ഹൃദ്രോഗം S. heart-disease, of 5 kinds, Nid.

ഹൃല്ലാസം S. heart-burn = നെഞ്ഞു കലിക്ക Asht.

ഹൃഷിതം hṛšiḍam S. & ഹൃഷ്ടം (ഹർഷ) 1. Bristling. 2. delighted ഹൃഷ്ടമനസാ Bhg. ഹൃഷ്ടരായി Mud.

ഹൃഷീകം S. an organ of sense. ഹൃഷീകേശൻ AR. Viśṇu.

ഹൃഷ്ടി S. = ഹൎഷം.

ഹെഗ്ഗഡ (C. Tu. headman, fr. her = പെരു). N. pr. ഹെ. രാജാവു ചെന്നു വിരോധിച്ചു TR. (= വിട്ടലം). [MR.

ഹെഡ് E. head — പോലീസാപ്പൻ, — ഗുമസ്തൻ

ഹേ hē S. Voc. Particle, eh! ഹേ കഴുക്കളേ KU. നിൎണ്ണയാൎത്ഥം ഹേശബ്ദം കൂട യുജ്യതേ gramm.

ഹേതി hēδi S. (ഹി to send). 1. A weapon ഹേതി എടുത്തു CG. 2. a flash, ray അഗ്നിഹേ. പിടിപെട്ടു Bhr.

ഹേതു S. 1. Impulse, motive, ഹേതൌ Bhg. (Loc.). ഈ ഹേതു ഉണ്ടാക്കിയ ആൾ TR. instigator, who occasioned it. 2. cause ഹേതുവല്ലാത മാനുഷൻ Nal. innocent. രോഗം ഹേതുവാൽ MR. പണം ചോദിക്ക ഹേതുവായി, നടന്ന ഹേതുകൊണ്ടു TR. because. അതു ഹേ. വായിട്ടു for the sake of, in consequence of. സുഖദുഃഖങ്ങൾ കൎമ്മഹേതുവെന്നിരിക്കിൽ Bhg. caused by action. 3. pretext ഇല്ലാത്ത ഹേ. പറഞ്ഞു; പിണ്ഡം വെപ്പാൻ എന്നൊരു ഹേ. പറഞ്ഞു പോകുന്നു TR. ഹേ. പിടിച്ചു കലമ്പി MR. seized a pretext for quarrelling.

ഹേതുകം S. causal, ഭയഹേ. dangerous.

ഹേതുത S. causation (phil.).

ഹേത്വന്തരേണ S. = ഹേതുവായി, as ഓരോരോ ഹേ. KU. from different causes.

ഹേമം hēmam S. 1. Gold ഹേമസിംഹാസനം Bhr. ഹേമചങ്ങലകൊണ്ടു ബദ്ധനാം, മുക്തൻ എന്ന നാമവും പൂണ്ടീടുന്നു Chintar. ഏമ അഞ്ഞനം a. med. 2. (T. ഏമം = യമം or കേമം?) compulsion, force. അവൎക്കു ഹേ. ചെയ്ക to use violence against. ഹേ. പറക, ഹേമവാക്കു to declare forcibly.

ഹേമകൂടം N. pr. mountains No. of Tibet, Bhg5.

ഹേമന്തം S. (G. cheimōn, ഹിമം), winter ഹേ' കാലം CG. Bhg.

ഹേമ N. pr. f., f. i. തൂമ കലൎന്നൊരു ഹേമെക്കു CG.

denV. ഹേമിക്ക (2) to compel, force. അവനോടു ഹേ'ച്ചു extorted. ഹേമിച്ച് എഴുതി വാങ്ങി TR. forced me to write.

ഹേയം hēyam S. (ഹാ). To be relinquished ദേഹം ഹേ. VilvP. ഹേയമായിരിപ്പൊന്നീ ദേഹം Chintar.

ഹേല hēla S. (= കേളി). Sport, dalliance, contempt. ഹേലയാകൃതം wantonly done, made at once.

ഹേലി S. (G. Hēlios), the sun.

ഹേഷ hēša S. (ഹ്രേഷ്). Neighing ഹെഷാരവങ്ങൾ Nal. Mud. വാജികളുടെ ഹേഷകൾ CG.

ഹേഷി S. a horse.

ഹേഷ്യകാലം an adverse time (omin.)

ഹേഹയ S. N. pr. the dynasty of Kārtavīrya, Brhmd.

ഹൈദർ Ar. ḥaidar; A lion; N. pr. Hyder.

ഹൈമനം, ഹൈമന്തം S. (ഹേമ). Wintry, winter.

ഹൈമവതം S. Referring to ഹിമവൽ.

ഹൈമവതീ S. Pārvati AR.

ഹൊ hō S. Voc. Particle = അഹോ.

ഹോതാവു hōδāvu S. (ഹു). A sacrificer.

ഹോത്രം S. a burnt-offering അഗ്നിഹോ. whence അഗ്നിഹോത്രികൾ a Brahm. division.

ഹോബെളി hōbaḷi C. Tu. (= പോവഴി). A division of a district, canton; (now called അംശം). രാജാവ് മുഴപ്പിലങ്ങാട്ടു ഹോ. പാറവത്യം N. കണക്കപ്പിള്ളെക്കു കൊടുത്തു, വടകരഹോബിളി പുതുപ്പണത്തു തറയിൽ TR.

ഹോമം hōmam S. (ഹു). A sacrifice, chiefly of clarified butter, oblation to Agni കഴിക്ക, മുററുക, സമാപ്തി വരുത്തുക to offer it, മുടക്കുക AR. to hinder. ഓമം പുലമ്പി ഇന്ദ്രജിത്തു പുകന്താൻ RC. commenced. ശേഷഹോ. a sacrifice essential to a Nambūδiri's marriage.

ഹോമകുണ്ഡം S. the firehole on the altar. ഹോ'ത്തിൽ ഇട്ടു KN. (Sankara Āchārya, the corpse of his mother).

ഹോമക്കുററി Palg., vu. ഓമക്കുററി a wooden post in the middle of old tanks (as a water-gauge?).

ഹോമദ്രവ്യം S. the articles used in sacrifice, esp. ghee സാമ്പ്രാണി മുതലായ ഹോമസാധനങ്ങൾ id.

denV. ഹോമിക്ക to sacrifice ഒമ്പതു തല ഹോ'ച്ചാൻ AR. തൻ ദേഹം അറുത്തു ഹോമിച്ചു Sk. ശരീരം ഹോമിച്ചു ദഹിപ്പിക്കും KN. ഹോ'ച്ചിതു സംഭാരസഞ്ചയം AR. പാൽകൊണ്ടും എൾകൊണ്ടും നൈകൊണ്ടും ഹോ. DM.

ഹോര S. (G. hora). An hour, കാലഹോര നോക്കേണം astr. propitious hour.

ഹോരാശാസ്ത്രം an astrol. treatise, of which there is a വ്യാഖ്യാനം Hor.

ഹോശാന ഞായറാഴ്ച (Hebr. hōšā'h-nā), Palm-Sunday, Nasr.

ഹോളാദികൾ Rishis beginning with Hōḷa? പരാശര്യഹോ. Bhr 1.6.

ഹോളി, ഹുളി H. the saturnalia of Hindus, feast before the vernal equinox.

ഹ്യഃ hyas S. (G. chthes, L. heri). Yesterday. ഹ്യസ്തനം (L. hesternum), of yesterday.

ഹ്രദം hraḍam S. A lake. Bhr.

ഹ്രദിനി S. a river. Bhg.

ഹ്രാദം S. noise. — ഹ്രാദിനി lightning.

ഹ്രസ്വം hrasvam S. (G. cheirōn). Short, as vowels (gramm.), ഹ്രസ്വത; ദേഹത്തെ അതി ഹ്ര. ആക്കി opp. വർദ്ധിപ്പിച്ചു KR. contracted; Superl. ഹ്രസിക്കും.

ഹ്രസ്വൻ a dwarf, also ഹ്രസ്വാംശൻ.

ഹ്രാസം S. 1. decrease. വൃദ്ധിഹ്രാസങ്ങൾ തികയുന്ന Gan. the more or less. 2. = ഹ്രാദം (under ഹ്രദം).

ഹ്രീ hrī S. (ഹ്രണീയ; rue). Shame, modesty ജു ഹ്രസ്വഹ്രീയും Bhg. [KR. (part.)

ഹ്രീണൻ S. ashamed; and ഹ്രീതരായുറങ്ങി ഹ്രീള = ഹ്രീള bashfulness.

ഹ്രേഷ hrēša S. (horse, old hros) = ഹേഷ, Neighing, also ഹ്രേക്കിതം. [ളം.

ഹ്ലാദം hlāḍam S. (L. ludo). Gladness = പ്രഹ്ലാ

ഹ്വാനം hvānam S. (G. boaō). Cry, call.

ള ḶA

ള is in S. words a modification of ല (കോമളം fr. മലം, ആളം even written āmḷam, ക്ലേശം Tdbh. കിളേചം), sometimes of ഡ (ഡ്രീഡ, ഡ്രീള); in M. words chiefly connected with ട, ണ & ഴ.

ളത്വം ḷatvam (in alphabetical songs). The letter ള f.i. ളത്വം ഭവിപ്പതു ലകാരത്തിൽ എപ്പോരിച്ച HNK. (so the individual life derived from God).

ളേ ḷē, in ളേനീർ = ഇളന്നീർ, ളേയ രാജാവു = ഇളയ രാജാവു V1. (as in Tel. ലേ = ഇല്ല).

ളോകർ ḷōkar = ലോകർ q. v., ളോകർ ക്രൂരം V1. ളോകരുടെ ക്രൂരം KU.

ളോഹം = ലോഹം.

ക്ഷ KŠA

ക്ഷ, see after ക. In alphabetical songs placed here ക്ഷരിയായതക്ഷരം HNK.

ഴ ḶA

ഴ in S. words = ഡ & ക്ഷ; final ഴ in M. words written ൾ as പുകൾ, പോൾ.

ഩ ṘA

See after ര.

APPENDIX.

[li.=line. om.= omit. f.= for. ex.= example.]

I. അ li. 1 & 2. the corresponding S. pron. അകത്തിറച്ചി = കാക്കാമ്പരണ്ട, കരൾ; നിന്റെ അ. പറിച്ചുകളയും vu. അകപ്പെട്ടക: ഞാൻ സങ്കടത്തിൽ (ഇനിക്ക സങ്കടം) അകപ്പെട്ട No. vu. അകമ്പടിക്കായ്ക്കാരൻ. അകായി opp. പുറായി. അകിറുക, C. aguru to slip out of place = അവിഴ്. അക്കനം: അ. പെരുത്ത പാപം ഒക്കയും അകന്നു പോം song. അക്കരക്കൊറി. അക്കൽ Ar. âql. അക്കിളാരിത്തേങ്ങാ No. = അക്കാരി. അക്കോത്ത്. അഖിലം: ആത്മാവാകുന്നിത് അഖിലാണ്ഡവും Chintar. the universe. അഗാധം li. 1. abstruse. അഗ്രജൻ m., — ജ f. അക്ഷരം Ar. akharat, futurity. അങ്കമാലി: അ. മുതൽ മലങ്കരേ പള്ളിക്കാർ എല്ലാവരും doc., Cur. അങ്കിപ്പാമ. അംഗുലം 3: നാലു അ. എന്നാൽ വ്യാവിരൽ നീളം jud. അചിന്ത്യം li. 2. ഓരോന്നാവൻ. അചേതനം: മാനസം അ. എങ്കിലും ആത്മാവിൻ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു ചേതനം എന്നുള്ള ഭാവം അജ്ഞാനംകൊണ്ടുണ്ടായി Chintar. അച്ചൻ li. 5. കോമ്പിയച്ചൻ, (ശരാരത്ത് 1009); 2: = ജ്യേഷ്ഠൻ said to seniors (by Ilawars, Tiyars) രാമച്ചൻ, തീത്തച്ചൻ; hon. affix to the name of lower Nāyars by Pulayars, f.i. കുഞ്ഞേരച്ചൻ (= നായർ, അച്ചൻ); So. a native clergyman; in എഴുത്തച്ചൻ. അച്ചാച്ചൻ Nasr. elder brothers as called by m. & f. അച്ചി 2: കൊച്ചി കണ്ടാൽ അ. (= വെപ്പാട്ടി) വേണ്ടാ prov.; hon. f. i. നീലച്ചി (നീല); 3 li. 3. കടിച്ചുപുല്ല. അച്ചിപ്പായി Cann. = മെത്തപ്പായി So. അച്ചിൽ (അച്ചു 6) No. a snail, with & without അച്ചിൽക്കുട. അച്ചു 1: ആണിയച്ചു typography, കല്ലച്ചു lithography (mod.); 2: അച്ചും (അരിയും) a coin. അച്ഛം Clear (om. Dear). അച്ഛാച്ചൻ (മൂത്തപ്പൻ 850). അജ്ഞാനം: അ'മുള്ളവ കളയേണം വിജ്ഞാനംഎന്നുള്ളത്തിൽ വളിക്കേണം song. അഞ്ഞൂരുള a Muhammedan church-session? അ. എന്നാർ, തടവുകാരൻ അഞ്ഞൂരാളെ പക്കൽ അന്യായം പറഞ്ഞു, അഞ്ഞൂരരെ കൊണ്ട് അര ഉറുപ്പിക പിഴ വാങ്ങിച്ചു TR. (Becal). അണ്ഞ് (L. ungo). അണ്ഞലി li. 3. തൊഴുകൈ. അണ്ഞൂറു: അണ്ഞൂറൻ (Payarmala) N. pr. a caste of the same occupation with, but below Munnūttān (വേലൻ 995). അടകല്ലു: അടകല്ലിന്മേൽ പുറിക എന്ന പോലേ Cur. അടക്ക stages of growth: 1 തണ്ണീർപയിങ്ങ, 2 പയിങ്ങ, 3 കുഴമ്പൻ അ., 4 അവിൽ അ., 5 മുരുവൻ അ., 6 കരുമ്പഴക്കടക്ക, 7 പഴുക്കടക്ക; 2, 3, 4 used for വെട്ടടക്ക & കളിയടക്ക, 5 & 6 f. കൊട്ടടക്ക or വെള്ളടക്ക, 7 f. നീറടക്ക No.; മലയടക്ക & നാട്ടടക്ക Palg. exh. അടക്കം, App. അറാൽ അടക്കം. അടങ്ങുക li. 8. അടങ്ങേണ്ടുങ്കും. അടക്കുക: പുറപ്പാട്ട അടക്കിവെപ്പു No. (no interest) = ഒറിക്ക പുറമേയുള്ള കാണം. അടപ്പൻ 4 (അടുക്ക) Palg. epidemic throat-disease of cattle; നെഞ്ഞടപ്പൻ (with men) = മിണ്ടിക്കുടായ്ക. അടമാനം li. 2. mortgage. അടമ്പ Palg. a tree. അടമ്പു li. 2. pes caprae, li. 3. regina. അടയാളം: അ. വെക്ക, കഴിക്ക No., see വീടാരംകയറുക. അടെക്ക 1: കൺ അടെച്ചു പോയി vu. = മരിച്ചു. അടൽ li. 2. closing with, . . . കടലൊടടൽ, li. 3. കടലൊട്ട. അടവിക്കച്ചൂരം = ചണ്ടിക്കിഴങ്ങ. അടാ m. aḍā, അടീ f. അടി li. 12. അടിമുടിയൊടിടയിൽ; അടിക്കലം (1) the lowermost chatty of a pile of vessels, fig. നിന്റെ അ. വലിച്ചുകളയും vu. = ലോഹത്തെ പുറത്താക്കും; അടിനൊമ്പലം No. pain in the foot-soles; അടിപിടി, അടിപെടുക; അടിയാ: അ. വെക്ക, also offerings to a temple. അടിക്ക: എന്നെ & നിണക്ക അടിച്ചു jud. അടിച്ചിപ്പാര, ex. പിറക്ക 665; li. 3. കോച്ചാട. അടിയോടി: കുറുപ്പു, നമ്പിയാർ, അ.

(highest; called തമ്പുരാൻ by Tīyars etc.). അടിയുക li. 5. വീണടിഞ്ഞു; കടപ്പുറം തന്നിൽനിന്നു ലാവുന്നേരം കരെക്കടിഞ്ഞു ഒരു പെട്ടി കണ്ടെടുത്തു Mapl. song. അടുക്ക: അടുക്കുത്തരം Palg. a narrow piece of wood running above the wall-plate, on which the rafters rest. അടുപ്പു 1: അ. കൂട്ടുക to arrange stones as a fire-place, അ. പിടിക്ക, വീയുക Palg. to make one *in* the ground; അടുപ്പിൻതിണ No. = വീതനപ്പുറം. അടുത്താനം and അടുത്ഥാനം No. = ഓരോരുത്തർക്ക് അടുത്ത നിലയും സ്ഥാനവും. അടുമ്പു, see അടമ്പു അട്ട 2. T. paste-board, അ. ഇടുക T. Palg. to bind a book. അട്ടി li. 5. അട്ടിപ്പെറേറാല. അണ li. 3. അണകെട്ടി; 6 = അണെക്കുന്ന പലക; 7 കോഴിയെ അണ വെക്ക Palg. = പൊരുന്നിടുക. അണയുക li. 10. temporally. അണു 2: a very small fraction according to CS. $\frac{1}{45158400}$. അണുകിക്കൊണ്ടാർ Pay. അണ്ടി: അ. കുടിക്ക the soft kernel in mango-stones dried, powdered, and made into a porridge with sugar, No. vu., hence ചോറു അണ്ടിയായ്പോയി No. is over-boiled. അണ്ണക്കര Palg. = എണ്ണക്കര. അണ്ണാൻ: മരയണ്ണാൻ Palg. = മലയണ്ണാൻ. അണ്ണാവി li. 3. തന്നാലേ താൻ. II. അതി G. 'eti. അതിക്രമം: എന്റെ മേൽ അ'ങ്ങൾ നടത്തിപ്പാൻ jud. അതിഷ്ടം Tdbh., see അദൃഷ്ടം 2. II. അത്തം: അത്തത്തിൽ 10 കല്ലെടുക്ക No. (to throw at high-caste women), see പുലപ്പേടിയുള്ള കാലം. അത്തർ (Ar. ȧtar). II. അത്തി 2: അത്തിക്കുറച്ചി. അധിഷ്ഠിതം seat of a God. അദ്ധ്യാസം S. transferring, assumption അന്യോന്യാദ്ധ്യാസം ആത്മാവിങ്കൽ ഉണ്ടാം Chint. (communicatio idiomatum, f. i. ആത്മാവല്ലാതേ ഉള്ള ദേഹധർമ്മങ്ങൾ എല്ലാം ആത്മധർമ്മമായി കല്പിച്ച് അന്യോന്യാദ്ധ്യാസം ചെയ്തു Chintar., phil. = അദ്ധ്യാരോപം). അനങ്ങൻമല N. pr. a peak between Waṇiankuḷam & Cheṛupaḷḷičēri. അനദ്ധ്യായം S. a school-holiday സപ്തമിയുടെ നാലാം കാൽ പകലത്തു ആയാൽ അ. (astrol.), see അദ്ധ്യായം. അനഹൻ S. = അയോഗ്യൻ. അനല്പം, f. i. അ'മായ ഉപകാരം = വലിയ. അനാജി H. anāj̄. അനാലസ്യൻ: കൈക്കലുള്ളൊരു ധനം എത്തുവോളവും നന്നായി നിത്യവും വിററുണ്ടനാലസ്യനായിരുന്നീടും Chintar. അനുഴം a. med. CV. അനുകൂലിപ്പിക്ക = അനുകൂലമാക്ക. അനുക്രമിക്ക within 60 ഘടിക. അനുഗമനം....esp. = ഉടന്തടി by dying etc. അനുഗ്രഹിക്ക li. 5. 2. to bless. അനുഭവം: പഠിക്കുന്നവർക്കു സായുജ്യം അ. Chintar. is their reward. അനുഭവിക്ക: ഫലം അനുഭവ്യമാം Chintar. അനുഭൂതി li. 3. അനുഭൂതവാനായി; അനുള്ള സുഖദുഃഖം ഇന്നവണ്ണം അനുഭൂതം (p. p.) എന്നറിയാമോ Chintar. അനുരാഗക്ഷയം (നിരക്ക 3, 554). അന്തം മറിക li. 3. മറിഞ്ഞു. അന്തരം li. 4. തുടങ്ങുമന്തരേ. അന്തര ജാതി S. castes below Sūdras, outcasts. അന്തരാ (L. intra). അന്തർജ്ജനം S. അന്തർഭവിക്ക li. 2. അ. ഇല്ല. അന്തർവാഹകൻ li. 2. ജഗതി. അന്തിത്തിരി: അ. ക്കല്ലു No. = മെഴുക്കോൽ. അന്ദോളിതം li. 2. ആഹവം. I. അന്നം S. 1. eaten 2. food etc. അന്നപ്പാൽ V1. rice-canji. II. അന്നം: അന്നനടയും തന്നനടയും ഇല്ല prov. (of പൂത്താങ്കീരി) met. abandoning one's own manners in an unsuccessful attempt to copy those of others. അന്നന്നു: അ. ജനിക്കയും അ. മരിക്കയും Chintar. again & again. അന്യം 2: നസ്രാണികൾ അ. നില്ക്കുന്നതു ദുർല്ലഭം Cur. 94. അന്യായപ്പെടുക li. 5. (jud.). അപഗതം li. 3. അപഗമിക്ക (om. പഗത). അപജയം li. 3. തോലവി.; li. 4. MC. അപരം (അപ); അപരക്രിയ Brahmanical ceremony after burials. അപരാധി an offender പാപിയായോരപരാധിയാം എന്നോടു Bhr. അപരിചയം S. non-acquaintance. അപായം 1 & 2: അപായപ്പെടുക No. = അപായം വരിക. അപ്, അപ്പ് (om. arpa), G. 'opos. അപ്പ N. pr. m. അപ്പം li. 4. പായസവും, ... അപ്പൻ 1: അപ്പാപ്പൻ loc., അപ്പൂപ്പൻ So. grandfather; 3. തല്ലുവാൻ വന്നപ്പാ vu. അപ്യ No. = അപ്പരിഷ. അപ്രദക്ഷിണം going about an object from left to right, (as വട്ടക്കാടൻ). അബർ: അബർകേടു. അഭംഗി li. 2. പാത്രഭേദമേ f. എത്ര. അഭിനന്ദിക്ക: അതിനെ അ. Cur. to thank for; അഭിനന്ദി So. gratitude. അഭിസാരിക li. 3. അഭിസാരികാവൃന്ദം. അഭൂതം S. what never was, impossible. അഭ്യുദയം: അഭ്യുദയങ്ങളും ശകുനങ്ങ

ളം ഉണ്ടു Cur. prospects (mod.). അമ്മനം No. loc. plumb-line = അവണം. അമർ: കണ്ണിൽ അ. വീണ, വന്നിരിക്കുന്ന Palg. swelling of the upper eyelid after sore eyes, അധിമാംസം. അമരുക li. 3. അമരത്തുലുക. അമച്ചു li. 8. അമച്ചുകളുന. അമരേത്ത്: കഞ്ഞി-, വൊറില- etc., അ. പഴയരി. അമിക്ക 1. met. അവരെ നകത്തിന്റെ കീഴിൽ ഇട്ട് അമിച്ചിരുന്ന Cur. അമിഴക: VN. അമിഴ്, അമിപ്പു: ഓട്ടമിപ്പു, ഓലയമിപ്പു No. the slope or pitch of a roof ($\frac{1}{2}$ or $\frac{1}{3}$ of the span), കത്തുകാലിന്റെ അ. height of the king-post. അമൈയുക: അമൈയുക a M. അമ്പലപ്പുഴ: അ. വേല കണ്ടവനു അമ്മ വേണ്ടാ prov. അമ്പാട്ടി Trav. Er. (said to children) = അമ്പിളി, അമ്പാട്ടിയേ കാണ്മാൻ പോക, also to go to a temple. അമ്പിളിഅമ്മാമൻ (said to children) also Palg. Cal.= ഉമ്പിളി App. അമ്പു 2. N. pr. m.; അമ്പൻ (1)= ശരൻ f. i. താരമ്പൻ etc. Kāma. അമ്പുക 2. No. Palg.= അമുങ്ങുക to sink, അമ്പിപ്പോക = പറ്റി, ചേന്നിരിക്ക; ആ ടീനം കൊണ്ടമ്പിപ്പോയി Wetṭ. has died. അംബ, അംബിക S. അമ്മ 1: അമ്മരേ അമ്മ No. mother's mother; അമ്മനോവു, അമ്മ കുടിപ്പോക, വിളയാടുക Palg. 966. small-pox; അമ്മകത്തുക Palg. to vaccinate; അമ്മയാർ (gen. അമ്മിയാർ) a Brahman woman as called by Nāyars; അമ്മാങ്കർ (അങ്കർ) Cal., അമ്മാമർ, അമ്മാളക്കർ No. hon. appell. of വാണിയത്തി etc. by Tīyars etc.; അമ്മാളു No. N. pr. f.; അമ്മേറ്റിയാർ hon. appell. of higher caste Nāyar females, Kaḍ. അമ്മു li. 3 & 4. ഓമനപ്പേർ, അമ്മുക്കുട്ടി; അ. & അമ്മുണ്ണി N. pr. f., So. m. അയക്ക No.= I. അയൽ: ഉടപ്പാൻ ഇല്ലാത്തത് അയക്കമേൽ ഇട്ടുണ്ണുവോ prov.; അയക്കോൽ Palg. Er. a rattan strung up for a cloth-line. അയസ്സ് (L. aes); അയസ്സാന്തത്തിൽ (magnet) ഉള്ള ചൈതന്യം കൊണ്ട് അയസ്സ് പ്രവൃത്തിക്കുന്ന Chintar.; അയസ്സിന്തരം = ഇരിമ്പുസ്സും. അയിക്കിളിയം No. vu. (ആധി + ക്ലേശം) home-sickness, അ. തട്ടിപ്പോയി fretting over something. അയിങ്കലം Palg. a tree = അങ്കോലം. അയിത്തം Palg. vu.= അശുദ്ധം, അയിത്തായോ? (= ശുദ്ധം മാറുക 1018); അയിത്തക്കാർ low castes. അയിരാന്യത്ത്. അയില No. Wetṭ.= അയല & ഐല, kinds: കോളി-, ചമ്പാൻ-, കണ്ണി-; അയിലത്തല അളിയന്നും കൊടുക്കയില്ല prov. (so tasty). അയോഗ്യൻ S.= അയുക്തൻ. അയ്യം 4. a cocoanut-garden Trav. അയ്യപ്പങ്കുട്ടി Palg.= തേയിയാൻ. അയ്യന്നി, gen. അ. കണ്ടം No. opp. പള്ളിഞായൽ. I. അര 1: $\frac{1}{2}$ grown as അരക്കോഴി, -മുയൽ etc., 2: അരെക്കുള്ള കത്തി jud.; അരയാപ്പു Palg.= ഒടിക്കുരു; അരച്ച (1) distr. f. i. ഏഴരച്ച each $7\frac{1}{2}$, etc. അരകൻ 3 & ചുവന്ന അ. color of cattle. അരങ്ങേറം li. 3. also അവർക്കു അരങ്ങേറു etc. അരട്ടക: അരട്ടൻ N. pr. m. (Cheṟumars). അരത്തി (om. രത്നം) G. 'ölenĕ, L. ulna. അരമന li. 3. ചിത്രമാമരമന. അരയുക: മസ്സാല etc. അരഞ്ഞില്ല not ground enough. അരവിന്തം S. (G. 'erebinthos). I. അരി: അരിവാരി vu. Alphabet (fr. ഹരിശ്രീ?), അ. കണക്കു calculation as of Puḷḷuwas advising their Pulayar enquirers. II. അരി: അരിത്തിരി (താലപ്പൊലി 446); അരിപ്പായി Trav. (അരു) a fine *single* mat to sleep on; അരിപ്പൊതി Arb.; അരിപിരി, കൊണ്ടൽ അ. Palg. Kinds of paddy = അരീരി. II. അരിക്ക 2: അരിച്ചുക്കുട്ടി f. i. earth heaped up by ants; അരിപ്പു 4: also അരിപ്പയും കൊതുമ്പും വലിക്ക Er. അരിങ്കമാല fr. ശ്രീരംഗം? അരിമ്പ: അരിമ്പമണി etc. very small. അരിപ്പം li. 5. അനന്തരം etc.; അരിയ li. 6. ജ്ഞാനപ്പൊരുൾ. അരിയുക li. 2 . . ., to cut gently. അരിശം: അരിപടനടുവിൽ അരിശമൊട്ട ചെന്ന Nal. അരീരി fr. അരിപിരി, 1. Kinds of paddy: കറുത്ത-, വെള്ള-, ചുവന്ന, Palg. exh.; 2. ഇരുപൂവ്വൽ (crop) നിലത്തിന്നു അരീരിനിലം എന്നും മറേറതിന്നു കാലായിനിലം എന്നും ഇങ്ങനേ ഭേദപ്പേരുകൾ പറയും Arb. So. I. അരു: വഴിയുടെ കിഴക്കേ അരുക jud.; അരുഅരുകേ (I. പെക്ക 976); അരുകിച്ചു & പാടിച്ചുവെക്ക No. to place something on edge or end. അരുപ്പാര = അടിച്ചിപ്പാര. അരോചകം: മകൻ മരിച്ച ആധിയാൽ അ'വും മറവും അകപ്പെട്ട് അപായം വന്ന epist. അക്കം 1.= എരിക്കു; 2. അക്കൻ the sun; അക്കജൻ തുലാത്തിലും . . . നില്ലുമ്പോൾ = ശനി (at Rāma's birth) AR. അറ: അറപ്പുഞ്ഞം No. rise in the price caused by laying up of grain in store (in Mīna, Mēḍam). അറവി

ക്കാശ്ശ see കാശ്ശ. അറാം (Ar. harām), കണ്ട അ. ഇരിക്കേ കേട്ട അ. പറയുന്നതെങ്ങനേ ആകുന്നു Mpl. അറാടി Er.= അറുവാടി, അടമാറി. അറിയുക: അറി (ചെന്ന 382); അറിയിക്ക (വയസ്സു q. v. No. Er.); അറിവാളി No.= അറിവാളൻ. അറിക്ക No. (411 ഞാറ 2.) = എറിക്ക 2. Palg. അറുക: അറവാൽ അടക്കം or അവകാശം "aṟṟaḷadakkam" when of 2 branches of a family (observing pula) one branch becomes extinct, the other inherits അറവാൽ അടക്കക്കാർ; also ഇവക്കു മുടിഞ്ഞടക്കം ഉണ്ട് (distant relations); അറവാൽ അടക്കം നാട്ടാക്കു prov. (heirs failing); അറവെയിൽ (വെയിൽ 982). അറുക്ക li. 2. കോഴി; അറുത്തുകെട്ട Palg. the timber of a roof; അറുപ്പിടം Palg. where timber is sawn. അറുപ്പുമുട്ടി Palg.= ഇടുക 104. അറു li. 10. മുരടിച്ചി. അറുതി: അറുതിക്കു മീതേ പലിശയില്ല prov. (loan & interest amounting to the price of the article pledged). അറുവാടി Er.= അറുമാടി. അറുവാണി (I. അറു 2.) Palg. f. i. അ. കള്ളൻ = മുരം. അറുസ്സ് Ar. arz, the earth ആലം അറുസ്സും കുറുസ്സും പടെച്ചോൻ അള്ളമുത്താൽ Mpl. song. അറുല (I. അറു 2) f. i. അ. കള്ളൻ,-പ്പനി etc.; എന്റെ അറുലാണ Er., Wetṭ. (said, placing a knife to the throat). അറൈക്ക li. 5. not stoop. അറകുററം & li. 4. അലപൊരുക billows. അലെക്കുക 1: അവർ തമ്മിൽ അലെച്ചു Wetṭ. ran against each other; 2: (നത്തു 529); അലച്ചിൽ = ചില്ലിക്കൊമ്പു, തൂപ്പു; അലെച്ചം Palg.= തലയാട്ട (of bamboos); അലെപ്പു li. 2. തൊട്ടത്തു. അലസുക: അലസാതേ എങ്ങളിൽ ഇരുന്നു പാക്കൊല്ല EP. അലിയുക li. 2. കല്ലുകൾ. അലോസരം: കോടതിവിധി നടത്തുന്ന കാര്യത്തിൽ വളരേ അ. ആകുന്നു epist., trouble. അല്ലീടം & li. 2 & 4, li. 3. അല്ലിതം. II. അല്ല li. 7. അല്ലെന്നിരിക്കിലോ. അല്ലി: അല്ലിക്കള്ള (2) sweet palm-wine (drawn തണ്ടോട്ട തുടുന്നതിനു മുമ്പേ); അല്ലിച്ചുള Er. of ചക്ക; അല്ലിത്താർ ശരാവൈരി (1) song (= മുല്ലപ്പൂ) Siva. I. അവ 1: pl. also അവറുകളെ Nasr. (Cur. 67.), even അയിററിങ്ങൾ vu. (വയൽ 908). അവണം 2: a plumb-line, also അവനം &- മ-. അവനമ്പിക്ക T. Palg. distrust, opp. നമ്പിക്ക. അവലക്ഷണം S. അവശം li. 2. KR. അവസ്തു S. unreality അവസ്തുഭൂതമായത് ഒക്കയും നശിച്ചീടും & അവസ്തുപംChintar. അവസ്ഥക്കാരൻ (4) T. So. very sick. അവാന്തരം S. intermediate, contingent ഇലയും തണ്ടും പൂവും മുതലായി അവാന്തരഫലം (of വാഴ, opp. മുഖ്യഫലം) Chintar. അവിട്ടവൻ N. pr. a caste (42 Taḷip.). അവിധേയത S. unruliness, disobedience. അവിളംബം li. 3. പോരുക. അവൈതികം li. 2. അ. ചൊല്ലി മനസ്സിളകുവാൻ. അശേഷപ്പെട്ടക. അശ്രീകരം S. (അച്ചിരി 9.) unlucky; = വെടിപ്പുകേട്ടു, fie! അശ്വസാരജ്ഞൻ, അശ്വഹൃദയമന്ത്രം Nal. അഷ്ടശ്ലോകം a strong cement to fasten idols into the pedestal; also 8 ingredients for ഹോമം (song); അഷ്ടനാഗങ്ങൾ the 8 serpents. അസംഗതിക്ക Vl. to mock. അസത്ത് li. 5 & 6 അസത്സംസ്ഗ്ഗം. അസംഭവം: ഇതു അ. ആണ് not real, അസംഭാവ്യത, അസംഭവ്യം, അസംഭാവ്യതരം jud. unlikely. അസുരന്നഭൻ S. humble, modest, Bhr. അസൂയ: നിന്നോടെ അസൂയയാ കിം ഫലം Nal. അസൂമയസന്ധി Vl. അസ്ഥി: അസ്ഥിത്തറ, vu. അത്തി- No. the So. side of a compound where the bones of the dead are buried in pots & nightly lights burned (Nāyars to Kammāḷars), അ. ഒഴുക്കു to throw them into the sea or into a holy river (Pērūr etc.) [castes who formerly could not nor do now burn their dead, burn a straw-effigy & carry the ashes to a Tīrtha, mod.]; അ. സ്ഥാപിക്ക to take bones for burying to Tirunāvāyi etc. (Brahmans to Tīyars). അഹന്ത: No. vu. met. (തൈ) അയോട്ട വളരുക = പുക്കിച്ചു; കന്നിന്റെ അ. (vu. ഒന്തം) = കയററം. അള: കരു അളയായി പോയി Cal.; 2.= അളവു f. i. ഇടങ്ങഴി വെച്ചളന്നോക്ക Bhg. to measure. അളം 2. No. a village of Mugyars. അളക No. a cord to tie oars to the side of a boat. അളിയുക: അളിഞ്ഞ ചോറു No. Palg. അൾ 1. aT. അളിയൻ: sister's husband & wife's brother. III. അള്ള No. the pit of the stomach, അള്ളക്കണ്ണ Palg. the flank, groin (of cattle), അള്ളമുറിച്ചൽ No. a disease of children. അഴയുക, VN. അഴവു = അയവു. അഴു, ex. 141 ഉരുൾ; 912 വരു. അഴുകുക li. 2. കൈകാൽ.

ആകക്കൂടി,-ത്തുക. ആകാശപ്പൊളി No. loc. =അഭ്രകം. ആകുക with Inf. കറിക്കോപ്പു വാങ്ങേണ്ടതിനു പോക ആകുന്നു (answer) Cann.; ആകട്ടേ li. 3. അങ്ങനേ; ആകുന്ന 4: ആവതു; ആണ് see bel.; II. ജയിക്കായിനും TP. I may conquer, പിടിക്കാനായില്ല jud. ആക്കുക 4 li. 4. set out. ആക്കർ, ആക്കരം No. vu. f. i. എനിക്ക് ആ.=ആകരുതു. ആക്കരം (പിടിച്ചു) Telly., ആക്രാന്തം Palg. Weṭṭ.=ആഗ്രഹം, ആക്രാന്തവാതിൽ തുറ ആനയേ പ്രാതൽ കഴിക്കട്ടേ prov. Eṙ., ആക്രാന്തപ്പെട്ടു തിന്നുക Palg. ആഗതം: ആഗന്തവ്യം S. approachable. ആഗന്തുകം=ഹേതു കൊണ്ടു വന്ന ദീനം etc. ആഘ്രാണപ്പുത്തരി=തൊലിച്ച പുത്തരി. ആചാരം 2: ആചാരോ No. Waṇṇān's salutation; ആചാരം കൊടുക്ക, തീർക്ക No. Tīyars etc. to dissolve marriage. ആച്ചൻ=അച്ചൻ 2 in രാമാച്ചൻ etc. (No. Mugayars). ആഞ്ചുക: ആഞ്ചനയും അടക്കവും (അടുത്താനവും) കെട്ടവൻ No. not respecting superiors nor loving relations. ആട Palg.=പാട of Canji; a very thin film inside bamboos, മുളമ്പാട. ആടി ൧൪ തേങ്ങേറു= 14 Karkaḍaγa. ആടുതിന്നാപ്പാല. ആടുക: ആടാതേ അനങ്ങാതേ തിന്നു കടിക്ക No. ആട്ടം li.1. moving,; ഓരാട്ടവും അനക്കവും ഇല്ല No. ആട്ടു: ആട്ടുകല്ലും കഴവിയും Palg. Weṭṭ. (to grind rice). ആട്ടുക 1: ചക്ക ആ.; 4: No. കോഴി, നായി etc.; Palg. to urge on cattle. ആണ 3 see after ആണയിടുക. ആണാറു T.M.=നദം, a torrent. ആണി: പട്ടിക or പാവാണി of 2 kinds ചെവി — & കടയാണി No. ആണ് mod. contraction of ആകുന്നു f i. 420 തടി 3; 977 വെപ്പു 6, ആരാണ്, പ്രയാസമാണേ. I. ആണ്ട: (No. of jack-tree-shoots or sprouts); ആണ്ടൻ പൊട്ടുക Eṙ. ആണ്ടി N. pr. m. Palg., also Cpds. രാമാണ്ടി, തങ്കാണ്ടി etc.; ആണ്ടിച്ചികൾ f. pl. ആണ്ടറുതി Eṙ. chiefly 4 viz. ഓണം (Chingam), വിഷു (Mēḍam), തിരുവാതിര (Dhanu), കൊല്ലമ്പകച്ച (Kanni). ആണ്ട് vu. contr. of Neg. ആതേ f. i. കൂടാണ്ടു (വകതിരി 898)=കൂടാതേ. ആതങ്കം li. 2. അമ്പേല്ക്കയാൽ. ആത്തുക: ആത്തിരക്കാൽ, ആത്രക്കാൽ No. opening in a mould for pouring the melted metal in. ആത്മകം: സകലആത്മകനാകും ൦രംശ്വരൻ Chintar.; ആത്മികം (f. of-ത്മ-): വിജ്ഞാനാത്മികയാകും വിദ്യാദേവി Chintar. identical=സ്വരൂപിണി. ആദായം: ആദായപ്പെടുക to gain one over, reclaim fr. bad habits. ആദിരാജാവു li. 2. കണ്ണൂരിൽ ആ. ബീബീ. ആദിയേ 1. fr. the beginning സാരാർത്ഥം ആ. കേൾപിക്കേണം Bhr. 2., again etc. ആദിഷ്ഠ vu. (S. ആദൃഷ്ടം) fate=കല്പിതം f.i. ഇത് ദൈവത്തിന്റെ ആ. അല്ലാതേ മറെറന്തു? (a large gathering at a feast). ആധാരം 2: (മൂലം, സ്വാധിഷ്ഠാനം, മണിപൂരം, അനാഹൃതം, വിശുദ്ധി, ആജ്ഞാചക്രം) Chintar. ആധി പിടിക്ക No. to suffer mentally. ആധീനം li. 3. നിന്നിട്ട നാം. ആന: ആനക്കുട്ടിക്ക എന്തിനു കൊടമണി prov.; ആനക്കൈത No.=കാനക്കൈത; ആനക്കൊമ്പു (വാഴക്കാമ്പു 941); ആനക്കൊമ്പൻ a kind of paddy Palg.; ആനവാതിൽ No.=നടവാതിൽ. ആനയിക്ക li. 2 & 3 Nal 4. 2., to solve etc. ആന്തരം (അന്തഃ). ആപ്തം li. 4. confident. ആപ്പു 3 VN. of ആയ്ക്ക No.=മോത, ആച്ചു f. i. തോണി ഓട്ടത്തിന്നു നല്ല ആപ്പായി No. ആഭാസം S. (√ ഭാസ്). ആമ 1., ആമദേവർ മറന്നില്ല prov., ആമപ്പെട്ടി turtle-shaped carved wood-box 2., No. a kite, Kinds: പരന്താമ, മീനാമ, ആമ (square). ആമണക്കു: കടലാ-Croton tiglium, കാട്ടാ — Jatropha etc. ആമയം S. (ആമ 2). ആമാട=അറവിക്കാശു Rs. 5. — (കാശു App.). ആമീൽ Ar. 'āmīl. ആമ്പൽ: നെയ്യൽ— & നെയ്യാമ്പൽ. I. ആയം li.4. വന്നദീജാലം പോലേ. ആയൻ, f. ആയ്ച്ചി. ആയപ്പാടം Eṙ.=അയന്നിക്കണ്ടം. ആയർകാന്തം S. (അയഃ)=അയസ്കാന്തം. ആയാസം li.6. പേയായി. ആയി Interj. (അയി) ആയി ഊയി വിളിക്കൊല്ല (to a M. woman in pains). ആയിനി Kinds: കല്ലായിനി, ചിരട്ടായിനി, പൂവായിനി. ആയുസ്സ് 1: ആ. ഇട്ടവൻ ആ. കൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ ആരാനും തടുപ്പാൻ ഉണ്ടോ No. vu. ആയ്ക്ക: പൂവാഞ്ഞിടുക No. for idol-, in Sākti-worship. ആരൽ 3 in പള്ളിയാരൽ Palg. a kind of paddy. ആരിയൻ kinds of paddy കാരാ—, പൊന്നാ—, തെക്കൻ — Palg. exh., സ്വർണ്ണാ—(ചൊർണ്ണാലി q.v.), ആ. കാളി; ആ. നെല്ലിന്റെ ഓല മൂത്താലേ ഉണങ്ങു (കങ്കമ്പുണ്ണു) prov. ആരുക li.4. കൈയാരത്തൊഴുതു. I. ആർ: പി

ന്നേ ആരാർ ഉണ്ടായിരുന്നു? jud. IV. ആർ: ആ ക്കാട്ടി a pilot. ആൎപ്പും വിളിയും No. ആറായി (ആറുവായി Cal.), ആൎവ്വായി = ആൎപ്പ്, ആറായും കൂക്കലും No. ആററ 3: (നാലുപുര 546). ആററു veins, master-joints in stones കല്ലിന്നു ആററുണ്ടു cleavage, ആറേററിയ പറമ്പു. ആലം li. 2. അരനേ. II. ആൽ: ആൽക്കുരുവതിൽ വൃക്ഷം ഇരിക്കുന്നതുപോലേ ആത്മതത്വത്തിൽ അഖിലാണ്ഡവും കിടക്കുന്നു Chintar.; ആൽവിളക്കു Weṭṭ. (quivering) = ഇല്ലിവിളക്കു. ആവരണം of 2 kinds അസത്വാ—, അഭാനാ—(വസ്തു നാസ്തിയും നഭാതിയും എന്നുള്ള രൂപം) Chintar. ആവശ്യം li. 5. വിസ്തരിപ്പാൻ ആ. ആവഹിക്ക: സമാധിയിൽനിന്നു ഒരുത്തൻെറ ആത്മാവിനെ പുതുപ്പാത്രത്തിൽ ആ'ച്ചു വീട്ടിൽ കൊണ്ടു കടിക്കൂട്ടുക (on the 40th day into തെക്കിന) superst. ആവാസം 1. S., sojourn 2., station, position, f.i. പുരുഷൻെറ ആ. അറിയാത്തവൾ circumstances. ആവിൽ Caesalpinia etc., ഞെട്ടാവിൽ med. Palg. ആവേദനം S. communication, annunciation, വൎക്കാന്ത ആ. Cur. 81. yearly report. ആശ li. 3. നിറഞ്ഞു, li. 4. വറേറാന്നും കട്ടോന്നും. ആശു G. 'ōkys. ആസനൻ = ഇരിക്കുന്നവൻ f.i. നളിനാസനൻ etc. po. Brahma. ആസേധം (ആ + സിധ്) 419 തടയുക 3; 420 തടവു 2 = സേധം 1063. ആസ്തിക്യം: li. 3. ആസ്തിക്യം ഇല്ലായ്ക. ആസ്പദം jud. ground, reason; denV. ആസ്പദിച്ചിട്ടുള്ള instituted & CV. ആസ്പദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വ്യവഹാരം jud. instigated suit. ആഹൂർ S. they said, ആഹ he said (L. ajo). ആളാനം: ആളാനബദ്ധകരി. ആൾമാറാട്ടം = ആൾമാററം. ആഴി 4. the "sea-king". ആഴുവാഞ്ചേരി: who crowned Tāmūtiri (Trad.).

ഇ li. 2. instead of ഋ. ഇക്കേരി vu. = ഇക്കേറി. ഇക്ഷ്വാകു S. ഇങ്ങിട: ഇങ്ങിടങ്ങിട here & there, to & fro. ഇങ്ങോട്ടു: രണ്ടു മൂന്നു ഏടു ഇ. മറിക്ക 2—3 pages back. ഇച്ചാച്ചൻ Cal. elder brothers (with Tīyars, Kammāḷars, etc.). ഇച്ഛിക്ക: സൎവ്വശക്തനോടു ഇ. to pray. ഇഞ്ചി li. 2. S. ചിഞ്ചോടകം or ചിഞ്ചോഡം. ഇട 3: ദേയ്യം നമുക്കു ഇടവരുത്തിയില്ല epist.; also cause വ്യവഹാരങ്ങൾക്കു ഇടയായി പോയി Cur., li. 8. ജ്യോതിഷ്ടോമം; ഇടകലൎത്തുക; ഇടച്ചുരുക: ഇടച്ചൊരുക see ചൊരുക; ഇടച്ചേൎച്ച; ഇടപെടുക li. 8. ഇടപെട്ട; ഇടപ്രായക്കാരൻ No. a man between 40—50 years; ഇടമനസ്സു No. = ഇരുമനസ്സു; ഇടായി, ഇടയി No. = ഇടവഴി a lane between 2 compounds; ഇടവഴിക്കു കണ്ടു, also = വഴിമേൽ. ഇടം 2: in Palg. several, f. i. പുഴക്കൽ-, നടുവിൽ-, നെല്ലിക്കൽ-, etc.; ഇടമ്പിരി med. of കൈയ്യുണമരം App. ഇടങ്ങാഴി, Kinds ഒത്തതു (കൊട്ടൎക്കൊത്തതു) 5 Nāḻi, ഇളയതു 4 Nāḻi (Kurumbra-, Paya-, Wayanāḍu), കാപ്പാടൻ ഇ. = 2 മക്ലോടൻ q. v. ഇടവപ്പാതി. ഇടുവള്ളി പിടിക്ക Palg. = ഇട്ടു പിടി കഴിക്ക No. the creditor to seize certain property owing to his debtor to compensate himself (പിടിക്ക 2). ഇട്ട 2 = ഇട്ടൽ rising ground നടുവിൽ ഇട്ട എന്ന എകരസ്ഥലം ഇരിക്കുന്നു jud. Becal. ഇട്ടം 1., perh. = ഇഷ്ടം, ഇട്ടൻ N. pr. m.; 2., & ഇട്ടപ്പുറം = ഇട്ടൽ. ഇട്ടി 3: ഇട്ടിരാരിച്ചൻ etc.; f. ഇട്ടിയേച്ചി, ഇട്ടിച്ചിരുത, ഇട്ടിപ്പെണ്ണു song; li. 8. ഇട്ടിപ്പങ്ങിയച്ചൻ. ഇട്ടിൽ Palg. a lane between 2 hedges = ഇടവഴി, met. ഇട്ടിൽ വററിപ്പോയി children's throat through much crying. ഇണ li. 1 & 2..... couple; clothes etc.; li. 5. 2. mate; li. 8. ഒത്ത്. ഇതാ li. 2. ഇതുകാ പുരുഷൻ. ഇത്തിൾകോളി & ഇത്തിക്കോളി, also ഇത്തിക്കണ്ണി കത്തിച്ചാൽ കുത്തിക്കടിക്കും prov. (ഗൃഹഛിദ്രം, superst.); ഇത്തി(ൾ)പ്പൊടി (1) = നൂറു (Nāyars speaking to Brahmins etc.) ഇനി li. 8. & 9. ഇന്നിയുള്ളവരെ etc. before: ഇനിയും. ഇന്ദിര: ഇന്ദിരാമണാളൻ & ഇന്ദിരാപതി Viṣṇu. ഇന്ദ്രജാലം li. 4. om. ( ), all-overpowering fascination of his manners. ഇന്ദ്രിയം 2: ഇന്ദ്രിയദശകം (ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം, കൎമ്മേന്ദ്രിയം) Chintar. ഇന്നാങ്കം: തമ്മിൽ കുറേ ഇ. ആകുന്നു No. = മുഷിച്ചൽ; Trav. = മഹാദുഃഖം. ഇപ്പുറം see under പുറം 4 & 7. ഇപ്യ No. Talip. = ഇപ്പരിഷ. ഇമരുക: ഇമിരുക, ഇമിൎച്ച No. vu., f. i. of ചൊരി = പുകച്ചൽ, ചൊറിച്ചൽ & കടച്ചൽ. ഇമ്മാമ്മ Cal. an elder sister, with Tīyars, Kammāḷars etc. ഇയങ്ങുക: വൎത്തിമേൽ ഉജ്ജ്വലിച്ചിയങ്ങുന്ന ദീപോഷ്ണദീപ്തി Chintar. ഇയലുക, also v. a. പ്രജകൾ ഉത്സവം ഇയലും വിധൌ CC. to celebrate. ഇരഞ്ഞി, Kinds: പൂവി-(eatable fruits), കോൽഇ

രഞ്ഞി. ഇരട്ടക to make a false step, limp കന്നം മാട്ടം നിന്നെറ തല ഇരടിക്കൊണ്ട പോകേണം Palg. (a curse) = തട്ടിപ്പോകേണം. ഇരട്ട li. 2: ഇരട്ടക്കുട്ടികൾ. ഇരമ്പകം Palg. = ഇരിമ്പകം. ഇരിക്കുക: ഇരുന്ന also = നിന്ന used for Abl. term. എങ്ങിരുന്നിഹ വന്നുVCh. from where? ഇരിപ്പു 2: ഇന്നിമേൽ എത്ര ഇ. ഉണ്ടെന്നറിഞ്ഞില്ല Chintar. how long I shall live. ഇരിമ്പങ്കി a cuirass. ഇരിയുക 1: മേൽ എന്തോ ഒന്ന ഇരിഞ്ഞു (esp. a snake); 2: ഫലം ഇരിഞ്ഞു പചിച്ചാൽ Chintar.; നെല്ല ഇരിഞ്ഞു നട്ടക, അടക്കുക Er. = ഉന്നാട്ടതീക്ക. ഇരുമുടിച്ചുമട്ട Er. = പയിമ്പ; ഇരുവെകരം കെട്ട No. a roof approaching a queen-post truss = ചട്ടവും ചിറവളയും see പതിവിട്ടം. II. ഇരെച്ച 1, (തൊണ്ടിര 489). ഇറക്കല്ല (1) entrance flag-stone. ഇറത്തുരുമു തലയിൽ ഇട്ട കൊട്ടുക Er. (when a dead Sūdra's wife is dismissed). ഇറയച്ചെറുമർ. I. ഇറക്കുക to distill as തൈലം, റാക്ക; ഇറക്ക മരി (മതി 3, 780). II. ഇറക്കുക a. v. f. i. പയർ ഇ. or ഇറന്നെടുക്ക No. to unhusk, shell, (പുത്തരി 2, 675); വായി ഇറന്ന പോയി (through weeping). ഇറമ്പുക li. 3. also ഇറുമ്പിക്കുടിക്ക. ഇറുക്കിക്കളക catch tightly! ഇറുമ്പിക്കുടിക്ക = ഇറമ്പുക. ഇറവു li. 3. അമ്പതിറവുപ്പത്തു; ഇതിറവാൽ, അതിറവാൽപ്പുര No. such-like. ഇല 3: So. the float-board of a wheel, ഇലച്ചക്രം So. a paddle-wheel worked by the feet; Palg. = ഇല്ലി of Venetians, ഇലക്കിടിക്കി,-വാതിൽ Palg.; ഇലപ്പൊടിപ്പു (1) No. an air-plant. ഇല്ലാത്ത 1: ഒരം കഥ അത്യന്തം ഇല്ലാത്തതു outrageously improbable, നടന്നിട്ടില്ലാത്ത കായ്യം. ഇല്ലും 2: നാട്ടാൽപാതി കോട്ടായി ഇല്ലും old prov. (of Parappanāḍu). ഇല്ലി 1: ഇല്ലിക്കിടിക്കി,-വാതിൽ No. Venetians; ഇല്ലിത്തൈ So. young bamboo plants; ഇല്ലിവിളക്കു an iron lamp in front of temples = ആൽവിളക്കു. ഇവ li. 3. അയിററിങ്ങൾ. ഇഷ്ടക li. 2. ഇഷ്ടകകൾ. ഇഹ: ഇഹാമുത്രാർത്ഥഫല ഭോഗവിരാഗം Chintar. (a സാധനം). II. ഇള: ഇളപ്പം li. 3. UR.; ഇളമ 1: നിലം ഇളമപ്പെട്ട പോക No. = കാരം പോക to become exhausted; ഇളഞ്ചൂട്; ഇളന്തല (prov. പൂതൽ 1, 692), ഇ. കാതൽ ആകുമോ prov., a green hand ഇളമഞ്ഞ So. Palg. morning-dew; ഇളമണൽ Palg. shifting sand in rivers brought down by freshes; ഇളവെയ്യിൽ gentle heat as of morning & evening. ഇളക്കുക 2, li. 6: എന്തിളക്കാത്തു; 3: al. ഇളകി പെരുമ്പട. ഇളി Trav. the hip (T. junction) = I. എളി, കുട്ടി ഇളിയിൽ തട്ടിക്കൊൾക. ഇഴ ഇടുക = ഏൽ ഓട്ടുക to darn; ഇഴയുക 1: ഏയിന്നിറുമു TP.; ഇഴെക്ക li. 7. = കോൾമയിർ.

ഒരോക്ഷ viewing = ചേഷ്ടാകാമം Bhg. ഒരംച്ചിപ്പുല്ല No. a sedge or rush growing near the bank of rivers (for mats). ഒരംച്ചാടി അരി So. = കൊട്ടണത്തരി, ക്ഷുത്തരി overboiled paddy dried & pounded. ഒരംഞ്ഞപ്പതകൊണ്ട തേച്ചു Sil. see ഒരംങ്ങ. I. ഒരംത്ത: ഒരംന്തിൻകായി No., ഒരംന്തക്കായി Palg. ഒരംത്തു li. 3. തൊണ്ടിക. ഒരംളശം ഇട് etc.). ഒരംയം li. 2. tin, pewter (om. being); ഒരംയക്കട്ടി pig-lead. ഒരംര = അടിച്ചിപ്പാര; Palg. തെങ്ങിൻ ഒരംര, പനയീര. ഒരംച്ചപ്പൊടി. ഒരംക്കിൽ li. 3. ഒരംളക്കോൽ. ഒരംറം: ഒരംറങ്കോൽ Trav. an ഓട for ഓടക്കുഴൽ; ഒരംറൻനിലം; ഒരംറൻമഴ drizzling rain, see ചിനങ്ങുക. ഒരംറമ്പന: മലയീറമ്പന Palg. exh. ഒരംററക്കോരൻ. ഒരംററം So. partes genitales of a cow. ഒരംറു: ഒരംററിന്നു കൊടുക്ക No. to bear the childbed-expenses; ഒരംറുനായി etc. Palg.; ഒരംറെറടുപ്പാൻ പോയ ആൾ etc. ഒരംശൻ: ഒരംശജ്ഞൻ as astrologer, ഒരം'നോട്ട ചോലിച്ചു SG. ഒരംഴവൻ, see പണിക്കർ 3, 603.

ഉ li. 4. തൊഴുവുതു. ഉക്കറിരിക്ക, neg. ഉക്കാതിരിക്ക. ഉക്കണ്ടം, ഉക്കണ്ടമരം = തമ്മരം, താമ്മരം the trunk of a tree. ഉക്കനം = ഉൾകനം, see തങ്കനം. ഉകമ്പവാൻ, ഊചിവാൻ. ഉച്ച (2) തെററി = തിരിഞ്ഞു. ഉച്ചാത്തു Er. (ഉൾ, ചാത്തു) = കൌപീനം of kings. ഉച്ചാലും പത്താമതയും വന്നിരിക്കുട്ടേ prov. (Tīyars). ഉച്ചാപ്പാട്ടൻ masquerade by Pulayars on ഉച്ചാർ. ഉച്ചി 2. = ഉച്ചം: ഉച്ചിമാകാളി (ഉച്ചിനി-with Oṭṭars) a Kāḷi, comp. ഉച്ചമാമൻ. ഉച്ചു take over fr. p. 122, ഉച്ചു 3. C. huṓṓu, folly, madness. ഉജ്ജ്വാലിക: ഇരിട്ടിനെ പോക്കേണം എങ്കിൽ ദീപം ഉജ്ജ്വാലിച്ചുണ്ടായിരിക്കേണം Chintar. ഉടനീളം: (ഉടൽ). ഉടമ്പടി: ഉടമ്പടിക്കാരൻ contracting party; So. a contrac-

tor. ഉടി suddenly V1. see ഉട്ടുകൽ = ഉടൻ. II. ഉട്ട, ഉട്ടുക a. v.: എന്നു തുണി ഉട്ടുത്തിരിക്കുന്നു jud. ഉട്ടുമ്പ li. 5. against scurvy. ഉണക്കം: (1st ex.) വിളെക്കു ഉ. തട്ടുമ്പോൾ MR. ഉണത്തുക li. 9. തന്നി ലേയാൻ; ഉണത്തുക li. 3. എന്നടെ നിള; CV. ഉണത്തിക്ക. ഉണ or ഉണിൽ?: iu ഉണിക്കാളി N.pr. f. (fishers) ഉണ്ടെങ്കിൽ ഉ. അല്ലെങ്കിൽ പേനക്കാളി; ഉണുക്ക tiny fruit just forming, വലിയതിനോടും ഉണുക്കം പറിച്ചു കളഞ്ഞു No. (രാമണിൽ 574). ഉണ്ട li. 10. fr. b. കേൾപ്പുണ്ട; ഉണ്ടാക്കിക്കാവുന്നതു jud. ഉണ്ണാമൻ N. pr. m. (Tiyars), ഉണ്ണാൽ m. Palg., e.g. ഉണ്ണാലച്ചൻ. ഉണ്ണി N. pr., so കുഞ്ഞുണ്ണി (ക്രമനപ്പേർ), ഉണ്ണിക്കുട്ടി, ഉണ്ണേരി etc. m., ഉണ്ണിപ്പേരി etc. f.; ഉണ്ണിത്തണ്ട So. etc. വാഴപ്പിണ്ടി So.; ഉണ്ണിത്തമ്പാൻ & കഞ്ഞിത്തമ്പാൻ; ഉണ്ണിപ്പൈതലേ; ഉണ്ണിയത്തി,-യെ- No. a kind of larger Mains; ഉണ്ണേക്കൻ = ഉണ്ണിച്ചെക്കൻ. ഉണ്ടുരുതി: എലികൾ നെല്ലു ഉ. ആക്കിക്കളഞ്ഞു No. = തിന്നതീർത്തു. ഉണ്ടുരുതിപ്പാട്ടം,- ക്കാണം,- പ്പണയം. ഉതപ്പു striking against, etc.; പലകൂട്ടം ഉ. കളിം അന്യായങ്ങളും Cur. ഉതം li. 4. = ഊക്കു; 2, = പുതം, i.e. കഴിവു. ഉതളിക്ക swelling, a boil to rise. ഉൽഖാതം. ഉത്തരായണം li. 3. ദക്ഷിണായനം; ഉ'പ്രക്ഷി. ഉത്തരം G. hysteros; li. 13. see ഇറ. ഉത്തിക്കു: ഉത്തിക്കോത്തിക്കു VilvP. ഉത്രം li. 4. ഉത്രാടം Nal. ഉൽപന്നമാക = ഉണ്ടാക: വിവേകം മനതളിരിൽ ഉ'മായീടുവാൻ എങ്ങനേ Chintar. ഉൽപലം li. 3 & 4. സോമവംശം. ഉദരം e. g. പങ്കജോദരം po. the calyx of a Lotos. ഉദ്യോഗിക്ക: വിചാരിച്ചാൻ എന്ന ഭാവിച്ച് ഉദ്യോഗിച്ച് കാരോ കാവ്യനാടകശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിച്ചതുമിനം ശീലിക്ക Chintar. ഉന്തലും പിടിയും കഴിക്കുന്നു jud. ഉന്തി Navel. ഉന്നാട്ടിക്ക (ഉൾ) Er. to fill up empty spots in a paddy-field with ഞാറു. ഉന്നാൾ = ഉമ്മാൾ. ഉന്നുക li. 2. എന്നുന്നി. ഉന്മാദരോഗം epist. ഉപG. 'ypo. ഉപഗ്രഹം a satellite (mod.) opp. പ്രധാനഗ്രഹം, ഉപഗ്രഹമായ ചന്ദ്രൻ (astron. treat.). ഉപനയനം li. 4: ഉരാം തിയ്യതി. ഉപപത്തികളെക്കൊണ്ടു പ്രകാശിപ്പിക്ക. ഉപപ്രാണൻ S. secondary vital air പ്രാണാദി അഞ്ചും ഉ'മാർ അഞ്ചും (നാഗൻ, കൂർമ്മൻ, ദേവദത്തൻ, ധനഞ്ജയൻ, കൃകലൻ) Chintar. ഉപമാനം: മുകരി നിദ്രാസുഖത്തിനു ഉ. Chintar. ഉപയോഗം: രേഖകൾ ഉ'പ്പെടുത്തിയ മുഖ്യസാധനം jud. used to support the evidence. ഉപരി: ഉദരോപരി Bhr. on the belly, വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളിലേക്കു മനസ്സു ഉപരിയായിട്ടുണ്ടായ്തും more wish for; ഉപരിക്രിയാരതം. ഉപാകർമ്മം = ആവണിയവിട്ടം. ഉപാദാനം appropriating, etc. ഉപാധിക്ക li. 2. to put on, lay by. ഉപ്പു: കാരിപ്പ്, ഓരിപ്പ് vu. Cal.; li. 7. മേരുപ്പു; ഉപ്പുകടൽ,- നിലം,- വെള്ളം etc.; ഉപ്പുട്ടി No. a tree used for net-floats; ഉപ്പുളിയൻ No., ഉപ്പുതന്ത Trav. Er. = ചളിക്കുട്ട impurity in salt; ഉപ്പുകറവൻ = കോഴിക്കള്ളൻ; ഉപ്പുകററി = പിങ്കാൽ, etc.; ഉപ്പുററി Trav. the heel; Cal. Palg. = ഉപ്പുതെളി; ഉപ്പേരി: ഉരുളെക്ക (i.e. ചോറു) ഉ. കൊടുക്കുന്ന പ്രകാരം prov.; Kinds വറുത്ത്-, പിരട്ടി-, ശർക്കര ഉ. ഉമേശൻ = ഉമാപതി, ഉമേശാനുവ്രതം UmV. a vow to Siva. ഉമയുക: തൊണ്ടു ഉമച്ചൽ Palg. = ചൊറിച്ചൽ, (also of the skin). ഉമാർ Ar. 'umar. ഉമേമാർ & ഉമേമാർ So. ഉം: തണ്ണീരും പാരുവും, പാലും ചെമ്പും etc. vu. No. a pot (with =) of water; adj. part. എല്ലാ കായ്വും നോക്കി രക്ഷിച്ചു വന്നെയും . . . . തണലായി ഉണ്ടായിരുന്നെയും NN., epist. ഉമ്പിളി അമ്മാമൻ etc. Palg. = അമ്പിളി. ഉമ്മ: പെറ്റവളേ ഉമ്മരേ മക്കൾ jud.; ഉമ്മാച്ചി So. & ഉമ്മത്തി (-ററി-) യാർ hon. II. ഉമ്മ: ഉമ്മോത്തുക Wett. = ഉമ്മുത്തുക. ഉമ്മൻ 2 = ക്രമൻ: എലി വെള്ളം കുടിച്ചു ഉ. (& ഉമ്മം) ഏച്ചിൽ പാട്ട, ഉ. കൊത്തിയ തൊണ്ടു, ഉ. തൊണ്ടു rats to open കരിക്ക. ഉമ്മരം li. 3. forepart, ഉമ്മരപ്പടി മേൽ ഇരിക്കുന്നു prov. superst. ഉമ്മൽ a root from which flour is extracted V1. ഉരത്ത ലീശ EP. (a cat's). ഉരല്പുര house or place to pound paddy. ഉരി: മൂന്നാഴുരി 850. ഉരിഞ്ഞു in മാനുരിഞ്ഞു 810. II. ഉരു 2: ഉ. പിടിപ്പാൻ തക്കനായി (huntg.); ഉരുമായുക to digest, ഉ'യാതേ പോക dispepsia, also തിന്ന ഉരുകഴിഞ്ഞു പോയി EP.; ഉരുവാക = ഉരുത്തിരിയുക. ഉരുവം പുറത്തീക = രൂപം പുറത്തു കിഴിക്ക No. Rom. Cath. ഉരുൾ തടി,-പ്പുലിശ, ഉരുളച്ചോറു; ഉരുളൻ മുള the തല വാരം or top of bamboos. Palg. ഉവ്വർ S. ഉറയിക്ക, ഉറയിപ്പിക്ക CV. of ഉറയുക i.e. ദേവത. ഉറെക്ക to believe മോഹാൽ പശുവെന്നുറെച്ചൊരു

കന്നിനെക്കൊണ്ടു Chintar. ഉറപ്പിക്ക li. 9: ഉറപ്പിച്ചിരുന്നീടുക. ഉറുഞ്ചുക Palg. = ഉറിഞ്ചുക. ഉറുപ്പിക: രൂപായി 887. ഉറൂളി = ഉറുകൂലി. ഉലക്കരാമൻ (rare) a simpleton. ഉലെക്കുക li. 2. തോണി. ഉലൎന്നമൺ (outwardly dry, difft. fr. ഉണങ്ങിയ) No.; ഉലൎത്തുക, e. g. പുഴുങ്ങിയ നെല്ലു, പൊടി, മുടി No. ഉവവി = ഉവപ്പു. ഉവപ്പു (ഉവർ) astringency. ഉഷ്ടപൌണ്ഡ്രക..... ഉഷ്ണപ്പുണ്ണു. ഉളുക tierce (pass in fencing). ഉളുപ്പുകേടു. ഉളുമ്പു കുത്തിപ്പോക & ഉളമ്പിപ്പോക. ഉളവോർ: പ്രണയം ഉളവോർ. ഉള്ളാക്കം No. = ഉള്ളൂക്കു a strong constitution. ഉള്ളോർ = തനിക്കുറേറാർ. ഉള്ളിച്ചുള the coats of an onion (ഉള്ളിയല്ലി Eṛ.). ഉഴക്ക: ഉഴപ്പൻ ഇളകുക Palg., ഉഴപ്പൻ പാരമായ്യമഞ്ഞിതേററവും Bhr. agonies of death. ഉഴക്കൻ, comp. ഒഴുക്കു 2. ഉഴാൽ Palg. = ഉഴവാതിൽ (തൊഴുത്തിൻ അഴിവാതിൽ). ഉഴിയുക (2) f. i. ചീപ്പുളി to plane (Carp.); (3) ഉഴിഞ്ഞു മാററുക.

ഊക്കം: ഊക്കംകൊണ്ടു. ഊച്ച് കെട്ടുക = കൂച്ചു; ഊച്ച് Trav. = പൂച്ചി 1. ഊച്ചി a word of abuse V1. ഊട്ടു: വാവൂട്ടൽ 938. ഊതാമ്പി Palg. = പൊണ്ണൻ. ഊര li. 3. ഇല്ലത്തേ; ഊരയാടിപ്പക്ഷി. ഊററുക: ഊററി in അടച്ചൂററി 13. ഊറാമ്പുലി Palg. = കൂറാമ്പുലി No. ഊശൻ comp. തൂശൻ, കൂശുക. ഊള 2: Palg. ഊളക്കായി etc. spoiled, rotten. ഊളെക്ക Nid. to bristle. ഊഴപ്പറമ്പായി. ഊഴിയം: 100 പുലയരെ ഊ. ഒഴിഞ്ഞു കൊടുത്തു, ഊഴിയവേല ചെയ്ക Cur.

എടുക്ക 4 li. 7. ചൂടുപാച്ചൽ. എട്ടു √ എൺ (5 Drav.) എണേ Voc. vu., calling girls (= പെണ്ണേ). എണ്ണിരണ്ടായിരം, al. ഉണ്ണരണ്ടായിരം. എണ്ണമന്ത്രം a ബലിക്കള. എണ്ണൂപ്പതിനായിരം മാലോകർ TP. = എണ്ണുകിൽ 10000. എതവരമ്പു No. = അതിർവരമ്പു. എതംകെട്ട കാലം = കതമില്ല. എതിരേല്ക്കത്തറ a തറ where an idol is taken down from the elephant carrying it in religious procession. എതിർവായ്, see തിരുവായ് App. എത്ര used relatively ചിത്തമാം വൎത്തിയുടെ പുഷ്ടി എത്രയുണ്ടെന്നാൽ അത്രയും വേഗാൽ കൎമ്മതൈലങ്ങൾ ഒടുങ്ങിടും Chintar. എന്തു: എന്തണ്ട = എന്താണ് എടാ (Iḷavars), എന്തോടി (Mukwas to f.) എന്തോളി 187. എന്തിരം: that machine, comp. യന്ത്രം 5. എന്നുവെക്ക: ചന്തു രാമൻ എന്നു വെച്ചിട്ട് 2 തീയന്മാർ vu. called. എന്നുവേണ്ട li. 2: not only that. adj. part. എന്ന. എപ്പോൾ li. 2. എപ്പൊഴുതു. So. gen. എമ്പ്രദോർ. എയ്യുക li. 3. അഴകാൎന്ത. എരിക്കുനാർ Palg. exh. for അരഞ്ഞാൺചരടു (superst.). എരിക്കിടാവു or വ് Trav. a dead-born calf (എരു T. cow-dung). എരുതുകാരൻ. എരുതേ: എ. ഗോവിന്ദൻ അരികെ വന്നു song, എ. കഷായം, എ. കഞ്ഞി Eṛ. = പ്രാതൽ. എരുമൻകാരി (എരുമക്കാരി), വെളുത്ത-, കറുത്ത- Palg. exh. kinds of paddy. എറമ്പാൻ vu. = റമ്പാൻ. എറിയുക, see ഏല്പിക്ക 5. എറിവെള്ളാടൻ & എറവുള്ളാരൻ കാരാളൻ PR. എററും മാററും with Mugayars, Tīyars & higher castes. എററുക: CV. എററിക്ക (കരുത്തു App.). എലന്തി Palg. = ഇലന്ത. എലി Kinds: കാട്ടെലി, വെള്ളെലി, നച്ചെലി, കൂരെ (റ) ലി, പുല്ലെലി, ചുണ്ടെലി EP.; എലിക്കരൎശ്ച. എല്ക So. = എല്ല, ex. തിട്ടം 1, 451. എല്ലുരുകിവാൎച്ച. എളന്ത (ഇള?). I. എളി = ഇളി App. എളുപ്പക്കേടുകൾ Cur. difficulties. എള്ളുവിത്തു വാങ്ങാൻവെച്ചതു No. money not to be appropriated for any other purpose. എഴുതിക്ക: ആ വിവരം എ. to state in court. എഴുത്തു 2: Kinds കോൽ- & വട്ടെഴുത്തു (old way), ആൎയ്യ എ. the present Mal. handwriting; വെള്ളത്തിലേ എഴുത്തച്ചൻ, എഴുത്താണി a നീൎവ്വണ്ടു; എഴുത്താണി li. 6. തേരെഴുത്താണി; എഴുത്തുമുറി വരെക്ക, തീൎക്ക, കഴിക്ക No. carpenters to make a frame exactly rectangular. എഴുമ li. 1. വിണ്ണിൽ.

ഏ li. 2: അന്യഭാഗമേ ചെന്നു; with numbers (4, 3) see ഒന്നു 3, 176, ഓരേ ഒരു ദൈവമേയുള്ളു, മൂന്നേ മൂന്നു etc. 3 only. ഏകം L. aequus; ഏകാന്തപ്പാട്ടു; ഏകീകരിക്ക: ആത്മാവിൽ സുപ്രകാശത്വവും മനോവൃത്തിയും ഏകീകരിച്ചീടുമ്പോൾ ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കും Chintar.; ഏകോത്ഭവമായി നടന്നു Cur. ഏങ്കോണിക്ക li. 6. ഏ'ച്ചു പോയി. ഏച്ചു N. pr. m., ഏച്ചി f. ഏച്ചിൽ 2: blaming ഏ. പാടു = ചാൎത്തുപറക (ഉമ്മൻ App.). ഏപ്പു: ഏമ്പു Palg. a scarf, with keys: പന്നിമൂഞ്ച് ഏ. complicated & best (English) scarf against longitudinal extention, അരികെമ്പു (cut edge-

wise) & പാട്ടേന്വ (cut breadthwise); ഊരവേന്വ (no key) against lateral deviation (Arch.). ഏടം = ഓളം: അറിവുള്ളടത്തോളം TR., അറിഞ്ഞോടം പറയാം Mud. what I know. ഏട്ട 2: Kinds അമ്പേട്ടെക്ക (vu. മാമ്പേട്ട) അപ്പൻ ഇല്ല, നായേട്ട (തല വലിയ ഏട്ട, കൊടുന്തയൻ); ഏട്ടമുട്ട eggs of ഏട്ട, met. a sweetmeat. ഏണം 3: കട്ടിയില്ലാഞ്ഞിട്ട വീട്ടിന്ന ഓർ ഏ. ഇല്ല Palg. ഏണി (Kinds ഇട്ടേണി No.; കുതയേണി, പൊത്തേണി or മുളയേണി No. f. cocoanut-climbing; ചാരേണി Palg. f. palmyra climbing). ഏതു: എവിടേ ഇറങ്ങേണം (fr. a train) പിന്നേ ഏതിലേ എതു നടക്കേണം epist. which way. ഏന്വ = ഏപ്പു. ഏനത്തിന്നുവേണ്ടി for convenience's sake, ഏനക്കേടു uncomfortable, Cur. ഏന്തുക: ഏന്തക്കഞ്ഞി, കഞ്ഞി കയ്യിൽകൊണ്ട ഏന്തിത്തുണിച്ചു. ഏമാളി: T. Te. C. ഏമാറു to be inattentive, puzzled (Vl. ഏമം fear). ഏരി 1: tank ഏരിയും കൂപം ഘടം മൂന്നിലും ജലം ഒന്ന തന്നേ & ഏരിക്കീരം tank-water, Chintar. (Wetṭ. ഏരു), ഏ. പിടിക്ക = വരമ്പിടുക, ഏരിവരമ്പു, ഏരിക്കുടി കിഴക്കുനടുക No. ചൊരിവായേരി നല്ലി po.; 2: see പല്ലേരി. ഏപ്പാടു Cur. see ഏൽ. ഏറു li. 8: 4 = എറു 4.; ഏറുമതി see 780 മതി. I. ഏലം 2: ഏ. കെട്ടുക to tie a palm-leaf to a palm-tree in order to fill a vessel with rain-water, ഏലവെള്ളം No. ഏല്ക്ക 5 li. 3. = ഏറുക 5; 1 കൊത്തു No., വെട്ട So. q. v. ഏ.; 2 ഇട്ടിച്ചിരുതയോടു ഏല്ക്കുരുതാരുംsong (being ill-tempered); ഏറാറില്ലെങ്കിൽ തോറാറില്ല prov. ഏല്പെടുക, also ഏപ്പാടു T. So. engagement, transaction അവർ തമ്മിൽ ഉള്ള ഏപ്പാടുകൾ Cur. ഏശുക li. 8. അതിനൊട്ടും. ഏഷണം li. 6: (3 അത്തോ-, ഓരോ-, പുത്തേഷണം) Chintar., ഏഷണാധികൾ Bhg. sins; denV. ഏഷണിക്ക.

ഐക്കല Syr. haykala. ഐന്തൊർബാണാരി. ഐരാണിക്കുടം Er. = നന്നങ്ങാടി. ഐരിക്കപ്പ No. = ചണ്ടിയും നെൽധൂളിയും കുടിയ കപ്പ. ഐഷ്ടികം S.

ഒക്കുക: ഭ്രാതാവേ കൊല്ലുവാൻ ചൊന്നത് ഒക്കും ഇനിക്കിപ്പോൾ KR. my sin has found me out; കുത്തപോലേ; ഒത്താശകൾ pl. Cur.; ഒപ്പാരിചൊല്ലിക്കുക Palg. No.; ഒപ്പുമുറി: ഒപ്പട്ട grant. ഒച്ച li. 5. ഒച്ചകൊള്ളും. ഒടി 1: ഒടികേടു Cal. lumbago; met. കായ്യും ഒടികേടായി No.; 2 li. 6. മേലേക്കണ്ടും; Cal. Er. = നിരയായി തമ്മിൽ തുടന്ന കണ്ടങ്ങൾ, also in N. pr. of fields കോവിൽത്താരൊടി, മണ്ണൊടി, പുറൊടി; ഇന്ന പാടത്തിൽ ഇത്ര ഒടി കണ്ടും ഉണ്ട Trav.; 3, kinds വെള്ളൊടി, കാരൊടി; ഒടിയൻ & കുട്ടാടൻ ഒടിയൻ Palg. exh. kinds of paddy. ഒടുക 4: ഒടുകനാർ Palg. exh. ഒടുകപ്പിടുക്ക, see പിടുക്ക. ഒട്ടർ: നാട്ടൊട്ടർ, വണ്ടിഒട്ടർ = നാഗ്ഗൻ. ഒട്ട 4: ഒട്ടൊട്ടുതിരിക്ക 5, 455; 4 ഒട്ട വാലി എന്നും ഒട്ട പട്ടവാലി എന്നും പറയിക്കേണ്ട, li. 10: 5 No. ഒത്തേനൻ N. pr. m. ഒന്തം vu. = അഹന്ത App. ഒതുക്കുക: ഒതുക്കി ആട്ടുക Palg. (bandies), പറഞ്ഞൊതുക്കി stated concisely. ഒത്താൻകൊട്ടിൽ barber's shop Mpl. (Ar. ḥajjām). ഒന്നായി: കടയമ്മലേ ഒന്നായി തുള്ളി TP. ഒപ്പനവെച്ചുകരുക No. = ഒപ്പാരി. ഒയ്ത്തി vu. = ഉണ്ണിയത്തി q. v. ഒരേഒരു, App. ഏ. ഒരുനില united, unanimous; ഒരുമ്പെടുക li. 4. വേട്ടെക്ക. ഒററകായ്ച്ചതു. ഒറു li. 7. കള്ളച്ചുന്നം. ഒലമാരിക്കപ്പൽ. ഒലി (2) മുളെക്ക So. Palg. = കാലായ്മുളെക്ക So. ഒല്പെണ്ണ ചാത്തുക = ഉലപ്പെണ്ണ. ഒളിബന്ധം. ഒഴിയുക 2: തല ഒഴിഞ്ഞിട്ട bare & തല ഒഴിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന jud. bared; ഊണും ഉറക്കും ഒഴിക്ക prov.; കണ്ടും ഒഴിവായി വീണ jud. ഒഴുക്ക 2: No. also ഒഴുക്കുവള, difft. ഉഴക്കൻ. ഒഴുക്കുക: ഉഴിഞ്ഞൊഴുക്കിക്കളക No.

ഓ 182 li. 5. interrog. pronoun. ഓച്ചാനം perh. fr. S. ഉപാസനം. ഓടംകളി Trav. = വള്ളംകളി q. v. ഓടു 4 from — to: നേരത്തോടുനേരം fr. noon to noon, ശനിയോടുശനി etc. ഓടുക: impers. വേനൽ q. v. Palg., കാനൽ Er. ഓടിപ്പോയി (i. e. വിള) has become dry; ഓട്ടുക li. 2. രാജാളിപ്പക്ഷി. ഓട്ടുമ്പുറം: തട്ട 3, 422, (with laterite stones) the upper surface while in the quarry (തട്ടുമ്പുറം) becoming the lower one (ഓട്ടുമ്പുറം) & vice versa. ഓട്ടിക്ക a shell. ഓണപ്പാട്ട Onap.; ഓണേശ്വരൻ a masked Malayan or Muṉṉūṟṟan going fr. house to house on ōṇam to take away a curse & to bring a blessing. ഓതമുള്ളമണ്ണ Palg. moist. ഓപ്പ Voc. Trav. (ഓമുക) hon. address among Nāyars to elder

brothers or sisters. ഓമക്കുറി Palg. vu.= ഹോമക്കുറി. ഓമനേ Voc. (wife, husband, friends); ഓമല, കഞ്ഞോമല N. pr. f. (Cheṟumars). ഓരം കൊള്ള slantwise f. i. കാറു ഓ. അടിക്ക = ചരിഞ്ഞു; ഓ. വെക്ക near. I. ഓർ: വെളിത്ത ഓച്ചാണ്ടി Palg. exh. a kind of paddy. ഓമ്മത No. vu.= ഓമ്മ. ഓറോട്ടി (loc. No.) = പത്തിരി. ഓലൻ (ഓലുക) = ഒരാറൻ, ഓലനോടു വരിക i. e. കളിച്ചു തോത്താതേ for ബലികർമ്മം of the dead.

ഔവുണ്ടല (ഔവാ) No., Wett. plantain-leaf f. king's meal. ഔവനിക്കട li. 2. KU.

ക is lost in കണ്ട, ഉശാൻ താടി, ഊച്ച, ഊഴത്തരി etc. കക്ക: ആട്ടിൻറെ കക്കും കരളും Palg. all the entrails. കക്കുഴി, see കൽ. കങ്കണഗ്രഹണം = വലയ-. കച്ച li. 4. a tight tuck; 3: കച്ചയും എണ്ണയും or കച്ചെണ്ണ കൊടുക്ക Palg. Nāyars to keep a woman. കച്ചറ (Dakh.). കച്ചറപ്പീടിക. കച്ചിക്കാർ esp. Muh. Setṭus fr. Cutch. കച്ചു li. 2 കച്ചണിക്കൊങ്ക. കഞ്ചാവു li. 4. Ocymum; ക. അഞ്ചുനിറം കാട്ടും prov. (മാജ്ഞൻ 805). കഞ്ഞി: കഞ്ഞിക്കൊട്ടിൽ a shed for travellers, പുതുശ്ശേരിക.; കഞ്ഞിപ്പുര No. the house of a leader of such who take ഇളനീർ to Perumāl, where they stay during their fast. കടവഴി: ഏഴ തണ്ടുള്ള കടയമ്മലേ തുള്ളി TP. കടകംപുള്ളി Er. (പുള്ളി 1,687). III. കടച്ചൽ li. 6: കടച്ചു ചാണ MR. taxed. കടന്നൽ Kinds: അരക്കൻ- large, ഉമി- small, Er. കടയുക 4, C. to cut down, പരുവ, ഇല്ലിക്കോൽ ക. Palg. = വെട്ടുക. കടൽ, കടല: പിടിക്കടല; കടല്പുഴക്കാ Trav. euph. fish. കടവു li. 3. after TR.: കടവത്തു കത്തുക MR. കടിപ്പിക്ക li. 2. = ഇറുകിപ്പിക്ക, പാമ്പിനെക്കൊണ്ടു ക. in വിഷവിദ്യ to make a serpent take up the poison fr. the person bitten by it. കടുക്ക Myrobolan. കടുപ്പട്ടർ, their doc. & letters begin: പതനം പിഴയതിൽ NN. പതനം പിഴയതിൽ NN. ന്ന എഴുത്തുന്നതു. കട്ട 1: കട്ടേപ്പാളി & കട്ടെക്കപാളി Er. see പാളി = കട്ടയിൽ പതുങ്ങി No.; 4, C. to decay, die off, Palg. the seed of bamboo (പരുവ 626); (2) കട്ടക്കട്ടില Trav. No. a brick-mould. കട്ടഞാനം Kad.= കട്ടിൽസ്ഥാനം. കഠിനം: ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതും കഠിനാർത്ഥങ്ങൾ. I. കണ li. 7. കയ്യിൽ; 6, penis of elephant, No. കണയാഴി T. M. a finger-ring. കണക്കച്ചുറുമൻ, Kinds പട്ടക്കണക്കൻ & പാളക്കണക്കൻ; കണക്കുസാരം CS. കണാരൻ N. pr. m., കണാരു f.= കരുണാകരൻ,-ര. കണികാണുക 1 വിശുക്കണി, 2 whatever one sees first in the morning, when setting out on a journey. കൺ: കണ്ണു 4 N. pr. f. (Er. also m.); കണ്ണൻ f. i. പങ്കജ-, താമരക്കണ്ണൻ po. etc.; ചുകന്ന കണ്ണൻ Palg. color of cattle (see കണ്ണപ്പൻ); തവളക്കണ്ണൻ a kind of paddy, Palg. exh.; കണ്ണപ്പൻ മൂരി, f. കണ്ണത്തി; കണ്ണീർ li. 5. വർ Anj.; കണ്ണോക്കുകാക്കൈ visitors to touch the hands of the m. & f. കമ്മക്കാർ on the day of ചാവടിയന്തരം (f. i. Iḷavars); കണ്ടുനൽ (തുലയുക, 471); കണ്ടതിപ്പു No. (എണ്ണത്തിനു difft. fr. കണ്ടം, 776 മട്ടം). കണ്ടം li. 11. മകരക്ക., കന്നിക. കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. കണ്ടകിക്കുരുപ്പകൾ. കണ്ടൻ: ചിരികണ്ടൻ No. m. കണ്ടൻകാളി, കണ്ടവെള്ളി Palg. f.; in caste-names (disrespectfully) മാവിലോക്കണ്ടൻ 816, നായാടിക്കണ്ടൻ = നായാടി; ഇട്ടിക്കണ്ടപ്പൻ a kind of paddy Palg. exh. കണ്ടിക്കിഴങ്ങു, Kinds വെള്ള-, ചോര-. കണ്ടൻ necked നീല-, കാള-; കന്യകണ്ടാർ പുത്തിരൻ താൻ song, Siva. denV. കണ്ടുയിച്ചു Chs. = മാന്തി. കതിർപഞ്ചം in Karkaḍaya before reaping. കന്നാരി also f. of കന്നാർ Cur. കനം: തങ്കനം. കനിഷ്ഠം Superl. കന്ദരം: മാറെറാലി കൊണ്ടു. കന്നാൻ Palg. a *Tamil* caste. കന്നിട്ട Trav. a place to dry & keep Coppra in, (കന്നട്ടം). കന്നം 1: ഞാൻ ക. കലങ്ങി എങ്കിൽ നീ എങ്ങനേ ഉണ്ടാകും prov. No. an angry expression used by an elder sister to a younger one. കന്നേററി, Trav. also കന്നീററി; li. 4. പുതുപ്പട്ടണം. കന്മതിൽ: തോല്ലന്മതം. കന്മഷം: കന്മഷക്കായ്ക്കൾ വിണ്ണയ.... II. കപലാരിക്ക Port. capár, So. f. i. ക'ച്ചപന്നി castrated. കപ്പാള see കൾ. കബന്ധക്കുത്തു. കമ്പവിളക്ക് (II. 1) a large temple-lamp E. of നാലമ്പലം. കയക്ക: CV. കാരാളൻ കയപ്പിക്ക PR., a ബാധ. കയനേ പാറ, രോഗം etc. No.= മുറുട്ടം. കയറു: കയറുകൊട്ടത്തേക്ക watering by 2 persons with a kind of basket. കയറുക, see മന്ത്രമൂർത്തി. കയ്യിൽക്കണ ladle-handle, ക. ച്ചാതി Palg. Dendrocitta

rufa, the magpie J. കര: കരകുക്കി No.=പൊാറ കുക്കി Palg.; കീരവളം Palg. Er.= മഴക്കാലത്തിൽ ഒലിച്ചു ചെല്ലുന്ന വളം. കരം ഒഴിവു: ക'വായി കൊടുത്തു Cur. കരടിപ്പുറു: often with പെരു ന്തേൻ, eaten by bears. കരണം 2: 4 or 8 faculties (മനസ്സിൽ സങ്കല്പം, ബുദ്ധിയിൽ നിശ്ചയം, അഹങ്കാരത്തിൽ അഭിമാനം, ചിത്തത്തിൽ അവധാരണം) Chint. കരണാമ്പുലി No. Palg.= കൈതപ്പുലി. കരയാൻ T. Palg. white ant. കരിക്കാടി Er. paddy as called by low castes when speaking to higher ones, esp. അടിയൻ ക. കടിച്ചിട്ടില്ല; a fish ക. പെട്ട Mukw.= ചര 3. കരിങ്ക: കരിങ്കേറി പ്പറമ്പ Er. claimed by Rājas, because the young nuts are being stolen. കരിങ്കൊടി Er. Palg. a creeper. കരിങ്കറ Er. Palg. a field yielding one crop only. കരിഞ്ചാഴി an insect, esp. in മുട്ടകം. കരിപ്പട്ടി li. 2. coarse. കരിമ്പച്ചക്കായി. കരിമ്പൻപൂച്ച EP. കരു li. 3. ചതുരംഗക്കരുക്കൾ. കരുകരുക്ക: കരുകര (മുറിയുക 841). കരുത്തു = ഹേമം in വിഷവൈദ്യം, there is: ശരുഡൻ- (ചിറകുകൊണ്ടു എററിക്ക), കോഴി- (ഉഴിയുക), കോടി-& വെറിറില-(കീറുക) & മീറു (പാമ്പു വരുത്തിക്ക) കരുത്തു. കരുനാഗപ്പള്ളി N.pr. Trav. (place). കരുമ: കരുമൻ 1, Palg. N. pr. m. low-castes; 2. m., കരുമി f. Palg. a black dog. കരുമംശലം No. sallow color of the cheeks of opium-smokers etc. കരേറുക to multiply, മുതൽ പത്തിൽ കരേറിയാൽ VyM. കക്കടകക്കള്ളൻ. കത്തവ്യം: മനസ്സാകുന്നിത് എല്ലാറിന്നും ക. Chintar. കത്തുകത്താവു. കത്തുതപം: ആത്മാവിന് ഒന്നിനോടും ക. ഇല്ല Chintar. കപ്പൂരം: പച്ചകപ്പൂരം. കമ്മി 4, trusting in works കമ്മികൾ അവിവേകികൾ Chintar. കറ li. 2. പിടിക്ക, കറപ്പെട്ടക, 1 & 2 കറക്കൻവെള്ളി base silver; 3: കറവാരായ്യ (വച്ച 936). കറാം Wett. Er. etc.=ഹറാം. കറി li. 3. പച്ചക്കറി. കറുകപ്പുല്ല, കറുകപ്പുഴ. കറുപ്പൻ (കറുക). കറാൻ Palg. a hyena. കലം ഉടെക്കുന്ന കലങ്ങോടൻ ചക്കി EP. (a cat). (നീർ) കലങ്ങൾ. കലമേനി 2=കലാപം. കലായി Ar. qala'i. കലാശം: ഇച്ചി (ഇനിക്ക) കലായ്ച്ചളാൽപോകില്ല Mapl.(having family) I can't commit suicide; കലാശവുത്തി the last, CV. കലാശിപ്പിക്കുക So. to conclude, Cur. കലാശി: ഓടിയിൽ. കലി 2: കലികലുഷം ശാന്തമാം Nal. കല്പകപ്പൂമണം. കല്പനക്കുത്തു, കല്പനക്കായ്യം. കല്ല li. 6. തലശ്ശേരിക്കല്ലിന്നു; കല്ലരി: അടിയന്ന ക. കിട്ടിട്ടില്ല coarse rice given by Rājas; കല്ലൻ 1 So. Palg. & കല്ലാശാരി Er. a stone-cutter. കവ, also കവെച്ചം No.= കവരം 3 (see വപ്പു). കവടാൽ, see കൊടിയാല. കവരുക: വെണ്ണ കവന്നതു song. കവളം: കവളിപ്പിക്ക So. to cheat. കവിതക്കാരൻ Cur. a poet. കവിലിയസ്സ് see കബിലേസ്സ്. കവിളരചി: കവി ഉരശൻ EP. (a cat). കഷായം li. 4. കല്പകഷായം, li. 5. കറുക്കിയതു. കഷ്ടിക്ക li. 2. സുഖേന. കള: കളപ്പാട്ട or കളപ്പറിപ്പാട്ട. II. കളം 3: പാട്ടകളിടുക PR., കളമ്പാട്ട song (3)=കളംവരെച്ചുപാടി ദേവതാപരിവാരങ്ങളെ തീർക്ക (ഒന്നാം ശർത്തിൽ etc.). കളാവു: (also കരണ്ട 209), കളാക്കാ & ക്ലാപ്പുഴം (for tarts). കളിപ്പിക്ക: നമ്മെക്കൊണ്ടു ക'ന്നു he tricks us. കൾ, കള്ളാടി: ക. ചെറുമൻ Cal.; കള്ളണ്ണി മെരു a zibet (no പുഴ). കള്ളം: കള്ളക്കരച്ചൽ hypocritical sorrow, crocodile-tears; കള്ളൊഴുത്തു (വെള്ളൊഴുത്തു 987). കള്ളി li. 11. nereifol, കള്ളിക്കഴുത്തു. കഴമ: കഴമക്കററ; kinds കുരുങ്ക-(കുവക്ക-, കറോക്ക-), വെള്ള-, മുണ്ടിക്കഴമ Palg. exh. കഴി 1: കഴിനിലം a marsh. കഴു T. M. കഴുന്ന li. 3. ധനുഷ്കോടി. കാക്കാമ്പിരണ്ട (1 & 3 പിരണ്ട) No.= അകത്തിറച്ചി, കരൾ spleen,? milt? അവന്റെ കാ. തിന്മാൻ മനസ്സുണ്ടു very angry; കാ. ഉരുകുക to be sorry. കാക്ക No. N. pr. f. കാചക്കുപ്പി. കാച്ചിൽ li. 2. drought. കാടി li. 9. ഊറക്കാടി; കാടി അറെക്ക to groove the head of a screw, കാടിഇഴപ്പു Palg. a notching plane. കാടൻ: 3 Trav. a jackal. കാട്ട 4: No. Cal. a black dog. കാണി li. 9. കീഴ്ക്കാണി = $\frac{1}{4}$ കീഴ്മാവു. കാണുക: കണ്ടൊഴുതുക: കണ്ടൊഴുത്തു കഴിഞ്ഞു So. M.; കാൾ: ഞങ്ങളെക്കാൾ മുമ്പേ പായുന്ന, അവനേക്കാൾ കിഴക്കുവടക്കായി 2 മാറു ളരം നിന്നു jud.; കാഴ്ച li. 3: തിരുമുൽക്കാഴ്ച. കാതൽ li. 7. ആശമ കാതൽ. കാതു, see കന്നി, മുളി, മേല്പാതു, വള്ളിക്കാതു; കാതു ഏകുക to close up the perforated lobe of an ear. കാത്തു li. 5: 3. past. കാദീശ Syr. qadīš, a saint, pl. കാദീശങ്ങൾ Cur. കാന

കം li. 3. മാവുപൂ. കാനകൈത Palg. a timber tree. കാന്തി S. കാമക്കരു; കാമപ്പാല്പൂ; കാമംപണ്ടി ക T. Palg. (in കംഭം തിരുവാതിര) celebrating Kāma's death; കാമസിദ്ധി = കാമലാഭം; കാമ്യഹീനമാം കർമ്മം Chintar. = നിഷ്കാമം. കാമന്ത് P. H. khāvand. കാമ്പി N. pr. m. കായഭിന്നരാജാവു. കായാവു li. 3. വെള്ളക്കായാവു. കാരാടൻ & കാരാളൻ ചാത്തൻ നട്ടപറഞ്ഞതുപോലേ No. prov. the king-crow, a bird perched on the back of cattle picking off the insects, കാ. കയപ്പിക്ക PR., also എരിവുള്ളാരൻ App. കാരായ്മ li. 2: കാരായ്മത്തേട്ടം; കാരായ്മയേ ഉള്ളു (3) Palg. he has only the use of the palmyras planted by him (can't cut them down); കാരായ്മപ്പണം Cal. = നികുതിപ്പണം. കാരോടൻചാത്തൻ So. = കാരാളൻ. കാർകഴൽ, -ക്രന്തൽ. കാക്കോടകൻ (S. fr. കാക്കോട). കാത്തുവീയ്ക്കുന്നകഥ CartV.; കാത്ത്യായിനി: കൈതൊഴുന്നേൻ. കായ്സ്ഥൻ employé. കാലം (സ്പർശ-, മദ്ധ്യ-, മോക്ഷ- in an eclipse); കാലങ്ങൾ മൂന്നിങ്കലും ഇല്ല Chintar. കാലായി മുളെക്ക shed grain sprouting = പട്ടമുള, നമ്പു; കാലായ്ഞ്ഞം No., കാലായിനിലം Arb. (see അരിരി) fields yielding 2 harvests; കാലായ്ഞാലി No. stubble-fed & brisk cattle. കാലി 1: കാലിപ്പിള്ളർ, കാലിക്കാർ No. cowherds; f. of കാലൻ bel. കാല്പു: തുറവും കാല്പുയും cholera, Palg. കാൽ 1: എന്റെ അച്ഛന്റെ കാക്കൽ ഏറവും വ്യസനമായി അപേക്ഷിക്കുന്നു, എ. അ. കാലാധാരമായി ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും സുഖമായിരിക്കുന്നു epist.; 4 li. 3. whenever; കാലൻ in Cpds. footed f. i. നൊണ്ടകാൽ, മുടന്ത-, ചപ്പക്കാലൻ m. & കാലി, -ച്ചി f. (see sub. കാലം). കാവളം Balanghas. കാവു 2: കാവിൽ തൂപ്പുക PR. (a sin), 5: കാവുകൊട്ട (baskets of cocoanut-leaves strung to a കാവു), കാവുതാങ്ങി a forked stick to hang a burden on whilst resting; കാവു li. 12: പത്തുകാവു; കാവതിക്കാക. കാവ്യം: ലക്ഷം കാവ്യങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചാലും Chintar. കാശ്ര 1: Kinds ചാണാരക്കാശ്ര Trav. Palg. Rs. 5, പക്ഷിക്കാശ്ര Trav. Rs. $5\frac{1}{2}$, അറവിക്കാശ്ര No. Rs. 5 (kinds ആൽ-, ഖിൽ-938) = ആമാട; 2: Palg. 2 pie, No. 1 pie, പൊന്നാക്കാശ്ര 714. കാഹളം li. 3. വെള്ളിക്കാളം. കാളം, കാളി: N. pr. f., so വേലങ്കാളി, ചാത്തൻകാളി, ഉണിക്കാളി q. v.; കാളിദാസൻ (രഘുവംശം 878); കാളി 1. So. & No. a black dog കാളിനായിന്റെ ശിക്കാൻ തച്ചൻ (song.) 2 N. pr. f. കാളാഞ്ചിയും (2) പൊട്ടപ്പുംq. v. കിം കരോമ്യഹം; അതിൽ ഒരു കിംസാരം ഇല്ല the least sense, so അതിൽ കിംസുഖം Chintar. കിട li. 7. കിടകെട്ടി. കിടക്കപ്പണം Palg. Nāyars to form a connection; കിടപ്പു li. 6. ചില്ലറക്കുറി. കിടാവു li. 3. ആട്ടിൻകിടാങ്ങളിം. കിട്ടകിട, VN. കിട്ടക്കം. കിട്ടണൻ (= കൃഷ്ണൻ), കിട്ട, കിട്ടണ്ണി, കിട്ടപ്പൻ N. pr. m. കിണാന്തം No. vu. = ക്ഷീണം. കിത്തുക, see കന്തുക, കന്നൻ 2. കിരാലിക്ക Trav. to neigh = ചിറാലിക്ക. കിരീടം li. 3. (= കോലം). കിലുക്കിട്ടം No. = കിലുക്ക a rattle; കിലുക്കാമ്പ (പുട്ടിൽ 673). കിള 1: കിളക്കാർ No. expert mud wall-builders; clever hoe-men; 3: a number: ഒരു കിളപ്പുരഭേശികൾ . . . വന്നിറങ്ങി Cur. 59. കിളാവു: ഇപ്പോൾ നല്ല കിളാവു = തക്കം (met. f. i. അവന്നു = സുഖം through others, no difficulty). കിള്ളിത്തല Palg. bald-pated. കിഴങ്ങു 3 = കന്ദം fig. origin of the 7 Nāḍi ആ കിഴങ്ങിന്മേൽ നിന്നു 4 നാഡികൾ ഉണ്ടായി Chintar. (നാഡികന്ദം App.). കീചമ്മ H. kīchaṛ, dirt. കീണാന്തം Coch. = ക്ഷീണം. കീരഞ്ചുള small ചുള; കീരിപ്പുഴു Palg. ascarides. കീൽത്തിക്കേട്ട. കീറൽ a rent. കീലം li. 2. കാലനെ. കീൽ 3 cart-grease വണ്ടിക്കു കീൽ ഇട്ടുക Palg. (of പൈക്കോൽക്കരി & കൊട്ടെണ്ണകീടം); 4 H. = S. കീലം a nail in കൊഴിയും q. v. കീലുംdoor-hinge, Palg. കീഴായി or കീഴഴി. II. കു H. Beng. കോ. കുടവധക്കരുത്തൻ EP. (a cat). കുങ്കൻ & കുങ്കർ കുങ്കരോട്ടി (കുട്ടി) m. കുച്ചി 2 Er. a fart. കുഞ്ചി: കുഞ്ചിമുടി Trav. the mane; കുതിരക്കുഞ്ചി. കുഞ്ചു, കുഞ്ചപ്പു, -പ്പൻ N. pr. m.; -മ്മ, കുഞ്ചി f.; കുഞ്ചിരി Palg. = പുഞ്ചിരി (& N. pr. m.). കുഞ്ഞി & കുഞ്ഞക. Palg. exh. kinds of paddy. കുട, kinds കരിമ്പന-, വല്ലി-(handle) f. field-labourers in the monsoon, വട്ട- large (no handle), ഊച്ച — large (handle), കാൽ-, തൊപ്പി-, തലക്കുട; വേനിൽ-, മഴ-; നെടിയകുട (f. Rājas); കുടത്തട്ട് No. the top or cover of an umbrella (handle excepted). കുടം li. 6., also കുടംകെട്ടി No. കുടകം li. 2. പിടി

പെട്ടു. കുടയുക li. 6. കൈകാൽ. കുടൽ 1: fig. എന്റെ കു. കേൾക്കുന്നില്ല No. vu. (says a mother) my heart yearns toward my child; കുടൽ അടക്കം ഇല്ല = തൃപ്തി; കുടലൻ: ഇങ്ങനേത്ത കുടലന്മാർ അഴ്ശനായാൽ കുടിപ്പാൻ വെള്ളം ഉണ്ടാകയില്ല No. vu. കുടിച്ചില്ലറ li. 2. ഇത്രപണം; കുടിവളം (I.) = കരവളം App. കുടിക്ക: കുടിക്കനീർ, കുടിക്കീർ ഊത്തുക (തിളാവുക 460). I. കുടു: കുട്ടായം a header opp. നെട്ടായം 2 (= ഉളവു). കുട്ടി 3 Trav. f. i. 1 കു. പുകയില = 1 ചിപ്പം (2.). കുഠാരം S. കുഡുംബി: N. ഉം N. ജ്യേഷ്ഠത്തിയും അവരുടെ മകളും N മകനും etc. ംരം കു. കൾ അപായം വന്നു epist. കുണപം S. കുണ്ടു 1: കുണ്ടം - No., കുണ്ടുകയ്യിൽ Palg.; കുണ്ടിച്ച സ്ഥലം = കുണ്ടുള്ള; കുണ്ടക്കം മണ്ടക്കം നടക്ക; കുണ്ടാണം in ചെവിക്കുണ്ടാണത്തിന്ന് അടിച്ചു TP. box on the ear; കുണ്ടാമണ്ടി &-ക്കാരൻ No. Palg. കുണ്ഡലീഫണം (പത്തിക്കീററു). കുതം 2: കുതംകെട്ട കാലം കദിയാനെ (f.) കെട്ടി Mpl. song = ആപൽകാലത്തു; എന്റെ കുതക്കാരൻ Eṛ. = പുതക്കാരൻ. കുതിരക്കുളമ്പൻ No. mod. for കുടം പിരിഞ്ഞതു. കുതൂഹലം fr. കുതു, കുതി joy. കുത്തു 1: എനിക്കു ചുമലിൽ ഒരു കു. കുത്തി വലിച്ചു jud., 4: ക്രുവത്തെക്കാളും കുത്തുകൂലി ഏറയായി prov. കുന്തുക comp. കിത്തുക. കുന്നൻ 3: kinds വെണ്ണീററൻ - or ചാരക്കു-, രസം-, മാമ്പില്ലാ-or തട്ടില്ലാ-, തെക്കൻകുന്നൻ; കുന്നം li. 2. കുൻറപ്പോഴൻ. കുപ്പായം li. 3. ഇട്ടുതുന്നി. കുപ്പു N. pr. m. & f., കുപ്പൻ, കുപ്പാണ്ടി etc. m., കുപ്പായി m. & f. Palg. കുബ്ജ f. (നിവിരുക 564). കുമരൻ & കുമാരൻ N. pr. m. കുമദോർ Dutch doc., Commander. കുമുദം S. കുമ്പ li. 2 കു. കുലുക്കിച്ചിരിക്കുന്നു TP. to laugh heartily. കുമ്പളങ്ങ: കുടത്തിൽ കു. Palg. exh. grown in a chatty & കൊട്ടയിൽ മോറു prov. കുമ്മക്കു: അവന്റെ കുമ്മക്കിന്നു വന്നു jud. കുമ്മട്ടി li. 4. Madraspat. കുയിൽ kinds: കരിങ്കു-, വെള്ള —, കാക്ക - = കാരാളൻചാത്തൻ; പുള്ളി — (singing). കുര, CV. നായെ കുരെപ്പിക്കൊല്ല don't make or let bark. കുരണ 2: a tree, Palg., നാസ്സുരണ = -രു- (269). കുരണ്ടു Palg. = കുരടു 2. കുര(ൽ)വള So. the throat. കുരവ 2: നാലുവാകുരുവ aM. an old privilege. കുരുത്തോലപ്പായി a mat. കുരുന്നകിരി Trav. f. i. നല്ല കു. = ആശ്ചര്യം, കു. ആയ്പോയി = അമളി & ഘോഷം, see കുരുന്നേരി. കുരുപ്പു 2: ആനക്കുരുപ്പു. കുരുവി li. 2. ബാലക്കുരുവികൾ. കുറകു: പന്നിയുടെ കൈക്കുറകു fore-leg,—quarter. കുറവൻ: ഉപ്പുകുറവൻ. കുറാൻ Ar. Qurān, the Koran. കുറി 4 li. 7. പരിഷക്കുറി. കുറിക്ക 2: കുറിച്ചെടുക്ക to copy. കുറിഞ്ഞി 2: (കണ്ടനും) കാടനും കു. യും Palg. കുറുക്കു li. 3: കു. മരുന്നു, വെള്ളം; കുറുക്കൻ: മോന്തി- (സന്ധ്യ-), ഏഴര-, പാതിരാ-, പുലച്ചക്കുറുക്കൻ; കു. ചുടുക No. (തീപ്പുല്ലു 461). കുറുക്കുക li. 6: കൈകുറുക്കുക to contract the hand. കുറുന്തിരട്ടു (തിരട്ടു 1, 454). കുറുപ്പു 2: വിൽ-, പര-; അരിവാരിക്കുറുപ്പു Eṛ. = തേയ്യമ്പാടി; also തീയക്കു., ംരംഗവക്കു. (see പണിക്കർ) a headman; കുറുപ്പാൾ Nāyar Kuruppu as called by Tīyars; 3 So. a Kaṇišan, No. കുറുപ്പൻ a Tīyar barber. കുറുമ്പു 3. = കുറുമ്പൽ (ex. in കുറുമ്പൻ 4). കുറുമ്പൻ 3 also കുറുമൻ So. & No. കുറുവ kinds of paddy: ചെമ്മണ-, കുട്ടി-, നിട്ടൻ കുട്ടിക്കുറുവ Palg. exh. കുററി 1: കുററിയും (door-hinge) വിജാകരിയും, കുററിയും ചങ്ങലയും (lock); കുററിക്കാൽ see പതിവിട്ടം. കുററിപൂജ contr. കുററൂശ Weṭṭ. vu. കുലതുളസി Ocymum. കുലീനം: തമ്മിൽ കുലീനത നടിക്ക Cur. a. v. കുവിക്ക (om. CV.). കുശാണ്ടം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്ക Coch. to watch attentively, കുശാണ്ടക്കാരൻ = കൃത്രിമക്കാരൻ. കുശുമടിയൻ No. vu. see കുഴിമടിയൻ. കുളം കലക്കി പരുന്തിനു കൊടുക്ക prov. to agitate a small tank previous to catching fish, കുളം കലക്ക hon. nobleman's bath (പഴയരി 636). കുളമ്പു 1: ചെറുകുളമ്പു one of the 2 cartilages growing behind the fetlock. കുളുക്ക: എണ്ണകുളുക്ക (sic) ഒലിക്കത്തേച്ചു TP. കുഴന്ത N. pr. m. Trav. Nāyars. കുഴവി: ആട്ടുകല്ലും കു. യും prov. കുഴി: കുഴിക്കാണം li. 8. കെട്ടുന്ന മയ്യാദ; കുഴിക്കൂറു li. 6. W.; കുഴിമടിയൻ Eṛ., Trav. (& കുഴ-) lazy; കുഴിയടി: No. also കുഴിയിട, Palg. കുഴവടി. കൂശൽ: അയ്യാളെ കൂ. ആക്കിയില്ലൊട്ടും did not revere him. കൂഞ്ഞു 2: ചക്കക്കൂഞ്ഞിലും ചന്ദനക്കുരണ്ടും സമം prov. കൂടം (കൂട്ടു, കൂട്ടം). കൂടാർ Eṛ. = പെരിങ്കൊല്ലൻ as called by Cherumars. കൂടുക 6 li. 5. ഭീതികൂടായുംവണ്ണം (905);

കൂടി 1: take up li. 7. (not even twins are born together), li. 6. അരിച്ചാക്ക; കൂടിക്കഴിച്ചൽ intimacy, intercourse Cur.; കൂടിക്കാണുക Palg. (Nāyars & Iḷavars) sexual intercourse in order to enforce marriage; കൂട്ടിവായന spelling, reading; opp. നിലത്തെഴുത്തു. കൂട്ട Tell. Kad. Paya.= കൊട്ട. കൂട്ടം: കൂട്ടപ്പുര Palg. cluster of houses in a compound. കൂട്ടകറി made of difft. പച്ചക്കറി without പുളി (difft. fr. താളിതം). കൂട്ടുകെട്ട met. plotting (അവരുടെ ക്ര.). കൂഞ്ഞാരി: Palg. -ങ്കീ- = പൂഞ്ഞാങ്കിരി. കൂഞ്ഞാമ്പിടന്നി Palg.= പിരടി. കൂൻ 3 = കൂഞ്ഞു 2. കൂന്തൽ: li. 3. പുരികൂന്തൽ പീലികോത്തു. കൂമ്പു- Palg., കൂമ്പൽകൂട്ടുക Trav. f. i. കൂ'ട്ടിവെക്ക to heap up earth for planting potatoes etc. (കേയും) കൂരനും f. & m. Cal.= കേഴമാൻ. കൂരൽ No. a fish-harpoon. കൂരി 2: Kinds ആൺ-,പെൺകൂരി, കപ്പാളക്കൂരി (the creeper being put inside കപ്പാള to strengthen it). കൂരുക Trav.= കോറ 2, 318. II. കൂക്ക li. 2. കഞ്ഞിക്കൂക്ക. കൂക്കൻപന്നി Sō. കൂക്കപ്പന്നി Er. the tame pig = പോക്ക. കൂട്ടനം jumping,. I. കൂറ 1: Trav.=ശീലപ്പേൻ; കൂറാമ്പുലി No. garden-spider. കൂറ (വാതകൂറു 931); കൂററുപ്പു: അവരുടെ കൂററു അറുത്തു Cur. കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ. കൃത്യം 2: കൃത്യരക്ഷണം ചെയ്തു. കൃമിനാൽ (E. criminal) അന്യായം നടത്തി epist. കൃഷിപ്പാട്ട a poem on rice-cultivation CrP. കെടുമതി: മുതൽ ഒക്കയും കെ. ചെയ്തു; കെ. യുള്ള ചരക്കു spoiled by saltwater etc. കെടുക li. 8. കെട്ടമണ്ണു. കെടുക 1: തലെക്കും അരെക്കും ഏതും കെട്ടീട്ടില്ല; 2: അവൻറെ ഏട്ടത്തിക്കു ഞാൻ കെട്ടി Mpl.; കെട്ടിക്ക li. 3 & 4. അവളെ ഉയിനെകൊണ്ടു. കെറാമത്ത് Ar. karāmat (216) magnific, miracle; jugglery. കെല്ലൻ, കെല്ലൻ & കല്ലൻ No. Er. കേക li. 4. f. കൈകേയി. കേടററ (not കേടുററ). കേട്ട 2 under കേൾക്ക. കേതനം (നാഗാരികേതനൻ 539). കേത്താര ഒലിക്ക (കേല + ധാര) Er.= കതവായികഞ്ഞി 200. കേന്ദ്രിക്ക: രാഹുവിനു മഹീപുത്രൻ കേന്ദ്രിച്ചാൻ PR. കേമിക്ക: കേമിച്ച വൻഗുണം. കേയി f. to കൂരൻ App. കേലൻ, കേലി, കേലു N.pr. m. Palg. കേലിആക്ക Palg.= I. കേളി. III. കേളി: കേളികേട്ട രാമരേവൻ നാടു വിട്ടുപോയി song= ചൊൽപൊററ; കേളിപ്പാട്ട (കന്നത്തൊളി 490). കേൾക്ക 1....(Tu. കേണ്ട); 3 fig. കടൽ, App. കൈ: കയ്യാട്ടുക, also = പെരുമാറുക; കയ്യണ a tree with ഇടം-& വലംപിരി fruits (Bazar med.); കൈകൊട്ടുക (7): കത്തുപിടിക്കാൻ കൈകൊട്ടിയോ try to prevent. കൈകേയി. കൈക്കണക്ക li. 3. ചെല്ലോണ്ട etc.; li. 5. കൈ. കാരൻ Er. (vu. കൈയണക്ക) a carpenter versed in തച്ചുശാസ്ത്രം; കൈക്കാർ elders, Cur.; കൈക്കെട്ടു li. 4 കൈകെട്ടീല്ല; കൈക്കോട്ട കൊണ്ടു കൊത്തി മറെക്ക jud.; കൈക്കോന്മാർ: കൈക്കോർ a Nāyar as called by Tīyars No.; കൈച്ചീട്ട (തവണക്കച്ചീട്ട); കൈതുടരുക (തുടരുക 1, 465); കൈവണക്ക Palg. brace running fr. the king-post to the beam = മല്ല 2; കൈവള 2: Palg.= വള്ളിപ്പിലാചി (ഉപാഖ്യ 744); കൈവള്ളി Palg. a rope tied to the neck & a fore-leg of cattle; കൈവഴി: പല കൈവഴികളിൽ നിന്നു വിവരങ്ങൾ കിട്ടി Cur. channels; കൈവിളയാട്ടുക (വിളയാട്ടുക 966). കൈശോരം: അപിട്ടന്നു (after കൌമാരം) @ വത്സരത്തോളം കൈ.Chintar. കൊക്കരണി hither what is under കോക്കരണി. കൊക്ക Trav.= കക്ക; കൊക്കറ No. different spiral shells. കൊക്കുക also of ഒരററുപാമ്പു Palg., Er. കൊച്ചമ്മ Nasr. the eldest sister as called by her younger brothers & cousins; കൊച്ചി 2 (അച്ചി App.). കൊഞ്ചൻ li. 5. പൊയ്യുകൊഞ്ചൻ. കൊഞ്ചൽ li. 2. പുഞ്ചിരികൊഞ്ചലും. കൊടി 3 see പെററില. കൊടിഞ്ഞ: കൊടിഞ്ഞിൽ കത്തു Trav. Cal. (the temples are tied with കൊടിഞ്ഞിൽ or എരുവള്ളി)= സൂയ്ക്കത്തു. കൊടിയാല Tu. suburb of Mangalore, gen. കവടാൽ. കൊട്ടങ്കക്കഴുക്കോൽ small rafters over the verandah-part of a പുറന്തളം, forming part of the ceiling over it (against sun & fire), കൊട്ടങ്കക്കഴുക്കോൽ മേൽത്തട്ടു. കൊട്ടന്തല ഏട്ട Er., കൊട്ടന്തയൻ No. kinds of fish. കൊട്ടമ്പ N. pr. a place with Subrahmanya's fane, yearly Tēr. (near Palg.). കൊട്ട 1: Palg.= കടൽ ആമണക്ക, കൊടുക്കണ്ണു; 2: കൊട്ടത്തുലാം, -തോണി Er., Cher. a large water-shovel f. കരിങ്കറ, പുഞ്ച & esp. കൊട്ടപുഞ്ച (& കൊട്ടപ്പഞ്ച). കൊട്ടുകാലൻ knock-kneed. കൊഞ്ച 1: Palg. tiny ornamented caps worn by Iḷavar girls

at festivities. കൊണ്ടി to C. Tu. കൊണ്ടിയും കീലും Palg.= കറിയും വിജാകരിയും No.; കൊണ്ടി ഊരി യിടുക, കൊ. ഉഴാൽ അടെക്ക Palg. (of a cow-house). കൊതിച്ചികിത്സ, -വൈദ്യം. കൊത്തളങ്ങ Er.= കണ്ണീച്ച. കൊന്ന: a kind മയിൽ-. കൊപ്പര 2: kinds പൈങ്കൊപ്പര 707, വെള്ള-, കൈപ്പു-. കൊപ്പു Palg. worn by Iḷavar & Kammāḷar women only. കൊമ്പൻ Er.= പുല്ലോന്തു affecting paddy in പിട്ടൽപ്രായം; കൊമ്പപ്പൻ (Iḷavars), father's elder brothers, കൊമ്പമ്മ father's elder sisters (hon. older relations also). കൊമ്മല Palg. bashfulness, കൊ. പറക = ഇല്ലാത്തതു. കൊറിവീഴക Er. a small വണ്ടു, destructive to കരുനാട്ട (മുറുമ്പോൾ), kinds കര-, രാക്കൊറി. കൊല്ലത്തുകാരൻ Palg. vu. (T. കൊല്ലറുകാരൻ) Tamil bricklayers. കൊല്ലും കണ്ടവനെ ഇല്ലും വേണ്ട prov. കൊല്ലങ്കോട്ട N. pr. seat of വെങ്കനാട്ട നമ്പിടി. കൊല്ലി 4, No. a bog; 5, Wett.= മാൽ 3. കൊവ്വ Cal.= മത്തി. കൊശുവോടെ തിന്നന്നവൻ = നന്നായി (Iḷavars & Muckwas). കൊള്ളുന്തു Palg.= കൊള്ളുന്തു 2; മാകൊള്ളുന്തു No.= മാവിലഞെട്ടി leaf-stalk. കൊൾക: കൊട്ടന്ന (= കൊണ്ടവന്ന) കൊട്ടകം ChS. കൊഴിഞ്ഞിൽ Cal. a kind of paddy = വാനോക്കി. കൊഴന്ന 3: Palg. മരിക്കൊഴന്ന a tree. കോക്കരണി li. 3. ഇട്ടാൻ. കോച്ചൻ N. pr. m., കോച്ചുണ്ണി m. & f., കോച്ചി f. കോട 2 So.= ചുക്ക. കോടക്കാർ hair like. കോടാണ Palg. Carp the rafter next to the hip-rafter: കോടി, കോടാണ, നാം — ന്നാം കഴുക്കോൽ (നേർ കഴുക്കോൽ), എല്ലാം മോന്തായത്തിൽ ചെല്ലും. കോട്ടയം N. pr. a place, Trav. കോട്ടി 3 Palg. Er. fray of മഞ്ഞളേട്ട. കോതരാമി N. pr. m. Palg. കോന്തൻ = ശോഭിന്ദൻ? N. pr. m. Trav. കോപ്പു, കോപ്പ N. pr. m. Palg. കോമട്ടി, f. കോമട്ടിച്ചി. കോമു N. pr. m. കോയിൽ 1: ചാലിയത്തു വാഴുന്ന പാപ്പുകോയിൽ (Kēr. Paḷama) Rāja; Pulayars call God: പെരുങ്കോയിൽ, a Nāyar പട-, Paravaṅ പര-, Mpl. മാപ്പിള്ളക്കോയിൽ. കോരുക 2, see പോരുക. കോൽ (മക്കിക്കോൽ 801, ഏഴുത്തു App.), കോൽവിളക്ക a lamp formed of a shaft with a trough for 5-7 wicks, carried by Śūdra women in temple processions, Trav. കോലുക, jud. the way to care. കൊവരകഴുത, gen. കോവർ. കോവിലാരം S. കോവിലകം, see രേഖ, കോവിലകത്തിൻ & ക്ലോത്തിൻ വായുക്കൾ Cochin = മണ്ഡപത്തിൻ വായുക്കൾ Trav. കോശം 5: five abodes of human action (അന്നമയം = സ്ഥൂലദേഹം; പ്രാണമയം, മനോമയം, വിജ്ഞാനമയം = സൂക്ഷ്മദേഹം; ആനന്ദമയം = കാരണദേഹം) Chintar. കോളി, kinds അത്തി — & ഇത്തിക്കോളി. കോഴ: സൂചിക്കാണം ഇടക്കോഴ ചോരനാരിസുഭാക്ഷിതാ ഭാപ്പോഴപ്പോഴില്ലെങ്കിൽ പിന്നേ ഇല്ലെന്ന നിണ്ണയം (Shlōgam); കോഴക്കാരൻ Palg. = കൈക്കൂലിക്കാരൻ. കോഴി: തലക്കോഴി കൂവുമ്പോൾ പുറപ്പെട്ട at 3 A. M., പുലച്ചക്കോഴി 5 A. M. കൌപീനം li. 4., thus of dogs etc. കൌമ: ഒരു കൌമ നമസ്സരിച്ചു gradation of prayer. കൌമാരം: പിറന്നപിൻ ൫ വത്സരത്തോളം ഉണ്ണിയായിപോകം പിന്നേ ൫ വത്സരത്തോളം കൌ. ക്രിയയായതു പൂജാവിധി Chintar. ക്രിസ്താബ്ദം the Christian era A. D. ക്രോധം li. 2. AR. ക്ലാപ്പഴം see കളാപ്പു App. ക്ഷയകരെ (2) epist. ക്ഷുരകർമ്മം by ക്ഷുരക്കാരൻ. ക്ഷേത്രപിണ്ഡം a ceremony (പ്രേതം ശമിപ്പാൻ). PR.

ഗജം P. gaz, a yard, ell, T. 2 cubits, Palg. ½ വാര. ഗണ്ഡവീക്കം the mumps. ഗർഭക്കാരത്തി vu.= ഗർഭിണി; ഗർഭാശ Cal., ഗർഭരിശി (രുചി or അരുചി Er.) = ലോഹമം, വ്യാക്കുൺ; ഗർഭന്താങ്ങി obsc. No. (വിളി കേൾക്ക 968). ഗളിതം: ഒന്നാം ഗളിതമായി hollow-cheeked, Chintar. ഗ്രണം li. 11. നരിച്ചു etc. (om. ഗ്രണം); ഒരം സ്ഥിതിയിൽനിന്ന ഒരു ഗ്ര. കിട്ടുമായിരുന്ന epist. = കയറാറം; ഇനിക്ക അതിൽ ഒരു ഗ്ര.ഇല്ല no benefit, vu. ഗ്രഹൻ li. 7. ആന്ത-. ഗ്രഹികൻ, തച്ചുഗ്രഹികൻ App. ഗൃഹഭാരം = വീട്ടുവിചാരണ; ഗൃഹാചാരം etc. ഗോതി H. gōdi (lap), a dock, Coch. ഗോവേന്ത Port. convênto, a monastery. ഗോപൻ 2 = ഏറാടി. ഗോസായി H. ഗ്രഹചാരത്താൽ വളരേ സങ്കടം അനുഭവിച്ചു epist. = ഗ്രഹപ്പിഴ. ഗ്രഹണം kinds: വലയ-(കങ്കണ-), പൂർണ്ണ-, അർധ-, സ്പർശ- astr. ഗ്രഹീതം vu. ഗ്രാമപ്പന്നി Palg. Er. the domestic pig.

ഘടം li. 4. വടിയിനൊട്ട. ഘടനം, CV.:

ആ രീതി അവരുടെ മേൽ ഘടിപ്പിച്ചു Cur. fixed. ഷ്ണ 1: അവന്റെ ഷ്ണപോലേ വരട്ടേ vu.

2 ക്കുമുള്ളൻ also a kind of small-pox. ചക്കര, see ശർക്കര; ചക്കരവള്ളി,-ക്കിഴങ്ങു Palg. sweet potatoes = കപ്പക്കിഴങ്ങു Trav. ചക്കി 4, വെളിത്ത ചക്കി Palg. exh. a kind of paddy. ചക്ഷുസ്സ്, fig. അമ്മാന ചക്ഷുക്ഷാ കണ്ടു Chintar. ചങ്കിരി: ചങ്കീരി see ശംഖുപിരി. ചങ്ങലപ്പുറത്തഴി = കൊട്ടഞ്ഞൂർ അഴി. ചങ്ങാതി 2 No. = മുപിള്ള. ചടച്ചി Palg. a timber tree. ചടയൻ N. pr. Mpl. ചട്ട li. 2. പെൺചട്ട. ചട്ടകവും ചിറവളയും a species of truss, see ഇരുവൈകരം കെട്ടു, പതിമരം. ചട്ടി 1: ച. കാച്ചിയിടുക No. = വറുത്തിടുക; 2, = ക്കുടി 1026. ചണ്ഡാലൻ li. 2. ഘാതകർ. ചത 2 = ളശ 3. ചന്തുമരി Mahe, Er. = പൂവരചു, കളപ്പുരുത്തി. ചന്ദനത്തൈലം. ചന്ന T. Palg. a lever = മെത്ത 3. ചന്നം 2: (T. fineness) in ച. ഇടുക Palg. to cover coarse plaster with fine chunam & make a polished surface. ചപ്പ fr. ശപ്തം, ചപ്പുകയ്യൻ No. ചപ്പടുത്തുണി etc. Palg. ശപ്പട്ട Trav. = ചപ്പ. ചപ്രമഞ്ചം: തപ്രമഞ്ചക്കട്ടിൽ. ചമതക്കോൽ = പലാശക്കൊമ്പു. ചമല്കാരഞ്ഞുണമായിട്ടുണ്ടാക്കിയതു highly sensational. ചമ്പ Er. = പീറത്തെങ്ങു, fig. ചമ്പയുടെ ഇടയിൽ തെ വെച്ച പോലേ prov. (few old men, many children). ചമ്പാ, kinds ഒരംക്കിൽ - Er.; ഇലുപ്പപ്പൂ - (ഇരിപ്പ), അന്ന-, ഉണ്ട-, ചീരക-369, മധുരഉണ്ട-, നന്മു(തി)രിച്ചമ്പാൻ Palg. ചമ്പു S. a mixed composition of verse & prose, f. i. ഭാരത-, ഭോജ-, മാനവേദചമ്പു. ചമ്മട്ടിക്കുടം. ചമ്മല, better fr. ശമ്മല 1008 or H. čammal, a beggar's cup. ചരക്ക 2: caldron holding fr. 10 Idangali upwards; നാലുകാതൻ ചരക്കു Trav. fr. 100-200 Paras rice. ചരടുതിക്കു, കൊടുക്ക Palg. Iḷavars, Kaṇiśan, etc. to divorce, ബന്ധം തിക്കു. ചരിത്രം: ച. ഭഗവാന്റെ ച. കേൾക്ക തന്നേ Chintar. ചരു 3: the fry of *some* kinds of sea-fish ചരുവും പരലും, also മാങ്ങച്ചരു & മാങ്ങാ-(being mostly caught in the mango season). ചക്കുക (ചവു). ചലനശാസ്ത്രം science of involuntary motions, throbbings, etc ChS. ചല്ലാ: ചല്ലായിതട്ടം No. mosquito curtain. ചലുവം = തലുവം. ചവതിക്ക vu. = ശൌചിക്ക. ചവിട്ടുകല്ലു entrance stair; ചവിട്ടിക്ക: അടുപ്പുക്കല്ലും അമ്മിയും കൂട്ടിയും ചിരകയും ഉരലും ച. Cal., അമ്മിയും കഴവിയും ച. Palg. an old custom, Sūdra girls when adpoted by a Sūdra family on leaving their ancestral home are made to stamp with the foot on certain cooking utensils implying thereby that they have given up their right of heritage; കരികലം ച. Er. the widow of a Nāyar when ousted. — met. അമ്മിയും കഴവയും ചവിട്ടീട്ടോ വന്നത് prov. i. e. my father's house is still open to me (Iḷavattis), see മെതിപ്പിക്ക. ചള്ളിപ്പുറം, ചള്ളിക്കുള്ള സ്ഥലം also in rivers. ചാക: ചാവടിയന്തരം = പുലകുളി അ. (15th, 16th day); ചാവേറുമീൻ = ചെന്നീറ്റിൽ ചത്തടിയുന്ന മീൻ. ചാട: ചാടക്കുട്ടിപെറ്റു No. still-born (esp. a monster); ചാടക്കരു deaf seed. ചാട്ടം li. 1. കതിരച്ചാട്ടം; എട്ടത്തുചാട്ടം &-ട്ടക്കാരൻ quarrelsome, a wrangler മൊഞ്ചൻ. ചാണകക്കിളി Er. a bird, feeding on worms = ചാണാരപ്പക്കി Trav. ചാൺ 1: കത്തിയുടെ ഇല ഒരു ചാണോളം ഉണ്ടു jud. ചാണ്ടുക li. 3. Trav. (om. Palg.); ചാണ്ടികൊടുക്ക So. to deliver up. ചാതി Palg. also ചാത്തി a bird പൂച്ചിയും ചാതിയും, comp. ചാത്തൻ 3. ചാത്തൻ: ചാത്തായി N. pr. f. Palg. ചാപണ Tdbh. of യാപന 2. ചാമ: മലൻ-, പുല്ലൻ-, എരുതൻവാൽ-Palg. exh., കൊണ്ടൽ) ച്ചാമ; ചാമയുടെ മുപ്പു prov. (soon ripening), met. ച. ഉള്ള short-lived, short tenure, enjoyment, etc. ചായില്യപ്പരിച. ചാരു 2 N. pr. m. = രാരു ചാച്ചു: ചോരച്ചാച്ചു & കെട്ടിച്ചാച്ചു. ചാത്തം a remark; ചാത്തു 1: (vu. ചാത്തു) a board joined to the top of the ചേല of boats; ചാത്ത് ഇടുക to steel iron No., li. 5. ഉൾചാത്തു (om. ഉള), li. 7. കാണച്ചാത്തും; ചാത്തുക li. 15. നികിതി കെട്ടി; ചാത്തിപ്പിക്ക: ശൈവമാം ബിംബത്തിൽ .... SiPu. ചാറൽ, മഴച്ചാററൽ. ചാലിയക്കൊട്ട Tell. a fishing basket. ചാൽ 2 li. 2. ആണിച്ചാൽ; fig. ഉദ്യോഗച്ചാൽ നികന്നു Cur 71. dried up; 5. = ഉഴിഞ്ഞാൽ, ചാലിട്ടോർ ഉണ്ണിമണാളന്നു എന്തെല്ലാം കൊടുക്കേണം (song). ചാഴി: പതിരും ചാഴിയും Palg. ശിങ്കികളിപ്പിക്ക Trav. = വട്ടത്തിൽ ആക്ക. ചിതർ li. 2: V2. ചിത്തവൃത്തി (1) പതിമൂന്നു ചി. = രാഗാളി (882); ചിത്ത

നാകം (2) a kind of metre. ചിത്താന്തരം Palg. =സിദ്ധാന്തം. ചിത്രകൂടക്കല്ല & Trav. ചിപ്പപ്പണി Er. ചിമ്പക: ചിമ്മ N. pr. f. ചിമ്മയും അല്ല പറയുന്നതുണ്ണി (Eḷuttaccaṅ-pāṭṭu)= ചുമ്മ. ചിര 2: കൈച്ചിര hand-scraper. ചിരട്ട also കൈച്ചിരട്ട elbow. ചിരിവി Palg. cart-grease. ചിറമാന്നമാപ്പിള്ള N. pr. the Jews, Cur. ചിറാക, a kind മുത-. ചിററം = ചുററം 2. I. ചിറവ: ചിറവുവൃത്തി Cur 94. II. ചിറവ: li. 4. വെള്ളിച്ചിറവുകൾ; ചിറവുകാട = മേൽകാട. ചിറേറനി: വലിയ-, ചെറിയ-, ഓർ-, ചാണകച്ചെറിയ-, അൽവാച്ചിറേറനി Palg. exh. ചിലുക (om. S.). ചീട്ട li. 4. (see കൈച്ചീട്ട). ചീത്തത്തരം. ചീത്താർമരം T. Palg. custard-apple tree (comp. രാമ-). ചീനംപീട്ട, ചീനം പീട്ടിൽ തങ്ങൾ വാഴന്നോർ an impoverished nobleman in Kad. (മീൻ അങ്ങാടി 822). ചീരകം li. 3. കരിഞ്ചീരകം. ചീരു N. pr. f. ചീർ li. 7. also has wasted away. ചീവക്കിഴങ്ങു li. 2. ചീവുക to peel, scrape; to be lean). ചുമ്മു li. 2. . . . ാരണർ. ചൂട്ടിതേക്കുക Er.= ചു. കത്തുക. ചുണ energy, ചുണയും ധീരതയും കെട്ട Cur. ചുണ്ടൻവള്ളം Trav.= ഓടി. ചുനയൻമാപ്പു q. v. ചുമ്മ N. pr. f. Nāyar. ചുരമാന്തുക & കത്തുക Weṭṭ. Er. cattle pawing with the hoof as if wanting to attack (ഖുരം 327). ചുരക്ക: ഇന്നപാൽ അത്ര ചുരന്നിട്ടില്ല Palg. the udder was not so full as usual. ചുരുകക or ചുരുക see ചൊരുകക. II. ചുരുക Cal., Weṭṭ.=ക്രൂരങ്കൊക്കോട്ട. ചുരുക്കുക 2: പുരിയം ചു. to shave the eye-brows. ചുരുട്ട പിടിപ്പിക്ക to lighten, കുടിക്കുക to smoke a cheroot. ചുരുള No. coil etc. as above. ചുറ: ചുറണ Palg. a skein of coir-rope = കൊഴി, കൈ No. ചുററം 2: അവൾക്കു ചിററക്കാരൻ Er. her paramour; ചുററു 3 environs, ചു. എന്താകന്നു? അതിന്റെ ചു. എല്ലാം കണ്ടുങ്കൾ jud. ചുവത്തൻ മൂരി Palg. red. ചുള: പൊട്ടൻ- (പൊട്ട-) without kernel, കീരഞ്ചുള small (& അല്ലി-). ചുഴി: ചുഴിയടി Er. Trav.= കഴിയടി. ചൂട 1: ചൂടട്ടുപ്പു (& ചൂട്ട-) Palg. a portable earthen hearth; 2: ചൂട്ടുപൂടവ transfer fr. ചൂട്ടുക, li. 3. tears off. ചൂണ്ടൽ li. 2. ചൂണ്ടലെ മത്സ്യം. ചൂത്രാട്ടി No. vu.= സൂത്രപ്പട്ടിക, ചൂര(ൽ)പ്പായ Palg. a rattan-mat, ചെകിറി Palg. a bat, kinds വല്ല-, larger ആവൽ-. ചെങ്കറപ്പു reddish black color. ചെങ്കൊമ്പു an old privilege Cur 13. ചെട: ചെടയാട്ട a sheep; കരിമ്പടത്തിന്റെ ചെട the fringes of a blanket. ചെടി 3, see പത്തായം 608. ചെട്ടുക്കനേ=രഡ്ഡിതി, തിട്ടുക്കനേ, H. čaṭ. ചെന്താമരാക്ഷൻ KR. ചെന്തിപൊരിഞ്ഞുള്ള. ചെന്നിക്കുത്തു: ഒരുച്ചെ. തലവേദന No. song=സൂയ്ക്കുത്തു. ചെപ്പറ see ചെപ്പിട്ട li 2; No. also കണ്ണും ചിപ്പറയും കണ്ടട (old people). ചെമ്പകത്തിന്റെ വേട്ട (for വശീകരം). ചെമ്പന്താടി & ചെമ്പൻമീശ. ചെമ്പൂരാപ്പിള്ള & ചെമ്പു- om. li. 2. perhaps, ?, li. 3. prob. etc. ചെമ്മാനം ഉണ്ടായാൽ മഴ ഉണ്ടാകും prov. (morning or evening). ചെമ്മുയ് said by Uḷḷāḍan or Nāyāḍi to Nāyars & higher castes; താൾ എങ്കിലും ചെമ്മുയ് prov. do not look to the worth but to the station of a person; ചെമ്മോത്തു Cal. by Pāṇaṅ to Nāyars etc. ചെയ്യു (Te. ചേ . . .); ചെയ്യി: ഇച്ചെയ്യിക്ക് എഴുതിയതു Coch. doc., Cur. ചെരിപ്പടി 2= ചെരിപ്പു 2. ചെരുതുക li. 4. അരയിൽ (or അരെക്കു) ചെ. ചെറു: ഞാൻ ചെറിയൊരു നാളെ. ചെറുമൻ kinds: കണക്ക-, കള്ളാടി- Cal., വള്ളുവച്ചെറുമൻ Palg. ചെലുചെല li. 3. ചിലമ്പിട്ട്. ചെലുത്തുക: കത്തുവ്യം ചെ. Nasr., Cur. ചെല്ലും see ചല്ലും. ചെവിമുറിയൻ EP. (a cat). ചെവി പാത്തു. ചേകം 2 pay. ചേക്കൽ = ചേക്കൽ No. ചേടൻ 2 T. a Telugu weaving caste, (പൂണൂൽ) Palg. ചോതം li. 5. ആനച്ചോതം; ചോതക്കോട്ടകൾ. ചോന li. 5. കൈപ്പഞ്ചോന; ചോനത്തല No. Palg. ചോന്തി, so ചോന്തൻ, ചോന്നൻ, ചോന്ന Er. etc. N. pr. m. ചോമന്തി li. 5: Oh čamandi (om. Kṛṣṇa), li. 7. മുല്ലച്ചോമന്തി. ചോമ്പു: Kinds വള്ളി or നൊട്ടി-, കൊട-Palg. exh., മലയരിയൻ Trav. (മലോമ്പൻ Er.). ചോര: കരിഞ്ചോര. ചോരപ്പാമ്പു. ചോരക്കാറു; ചോരമൻവാൾ in Tāmūri's possession; ചോരായി see ചോറായി. ചോരി 1: ചോരിക്കാർ head-men Trav., also മുറിക്കാർ; ചോരിക്കൽ: li. 4: താമൂതിരിപ്പണ്ടാരം. ചോർ 3: കപ്പൽചോർ Palg.= പറങ്കിമാങ്ങ li. 9. & ചോറുമണ്ടലം. ചോർലാടം, aM. ചെയർലാടം. ചേക്കൽ No.= ചേക്കൽ Er. wood half seasoned ചേ. പററി, തട്ടി of പയിങ്ങ to become

spoiled through lying too long in the husk, ചേക്കത്തേങ്ങ when plucked as വന്നിങ്ങ & dried up Er. (Cal. also ചേക്കാൽ). ചേറു dirt, aM. ചെയറു. ചേററുപടി = കീഴ് മതിയം. I. ചേൽ 2: ചേലുകേടു ugliness (of പള്ളി) Cur. ചേവകം: ചേവകക്കാരുടെ നിഷ്ഠുര പ്രവൃത്തി Cur. ചേഷ്ടിക്ക; ആത്മാവിൻ സ്വപ്രകാശത്വം കൊണ്ടു സത്വങ്ങൾ എല്ലാം പ്രകാശിച്ചു ചേഷ്ടിച്ചീടുന്നു Chintar. to work, operate. ചൊക്കൻ EP. (color of a cat). ചൊട്ട in വെരുകചൊട്ട Palg. = മെരുകിൻ ചട്ടം. ചൊത്തിക്കൈ comp. തൊത്ത. ചൊറി a kind: ആണിച്ചൊറി. ചൊൎണ്ണാലി kinds: വലിയ-, ചെറിയ-, കാടച്ചോൎണ്ണാലി exh. ചൊവ്വി li. 2. പെറാതവൎക്കൾക്കു. ചൊള്ളു see ചള്ളു. ചോച്ചി (children's prattle) = ചോറു. ചോദിക്ക: കൎത്തൃഭോജനം ചോദിരാതേ... കൈക്കൊണ്ടു Cur. unasked, = ചോദിക്കാതേ; ചോദനം 2: മന്ത്രി ചോദിതം ചൊന്നാൻ Nal. minister's message. ചോൻ m., ചോത്തി Er. = ചോവൻ etc. ചോരത്തളി കഴിക്കേണം Mpl. must kill a heretic. ചോരൻ 2 = ജീരകച്ചാലൻ. ചോറൂൺ 1. eating rice; 2. an infant's first meal on the 28th, 56th day or 6th month. ചോറപ്പുല്ലു a kind of grass used for തണ്ണീൎപ്പന്തൽ etc. Palg. ചോലli. 7. വെലി; a pool in jungles etc. ചോലനീർ വെള്ളമേ കടിപ്പാൻ ഉള്ളു song, മീൻ കിടക്കും ചോലയിൽ song, ചോലയിൽ ചെന്നു കളിച്ചു Sil., ചോലക്കുളം Palg. a tank surrounded by trees; see also വഞ്ചോല 900, വരു 912. ചോവൻ, ചോവത്തി Trav. (ചേകവൻ) = ചാന്നാൻ. ചോവരം & ചൊവ്വൂർ. ചോളം 1 kinds പൊന്തി-, അരി-, കമ്പച്ചോളം = മക്ക- Palg. exh., കാക്ക-; 2 but: ചോളകം V1. south-wind. ചോളൻ li. 2. = കേളികൾ ആളുന്ന.

ഛായ 1: ഇക്കാണായ വസ്തുവെല്ലാം ഛായാരൂപങ്ങൾ പോലെ കാണുന്നു Chintar. apparent.

ജഡം: ജഡഭാവം Christ. fleshly-minded; ജഡാവല്ലഭൻ: (ജടാ-?). ജനാപവാദത്തെ ശങ്കിച്ചു (തറവാടു) ഒരു വിധത്തിൽ ക്ഷയിക്കാതേ ഇരിക്കുന്നു (epist.) public censure. II. ജനിക്ക = ജരിക്ക, ജീൎണ്ണിക്ക. ജന്മവകാശം. fr. Tdbh. ജന്മു; ജന്മാരിപ്പാട്ടം. ജന്യം born from കൎമ്മജന്യമായുള്ള ദേഹം Chintar. ജയം li. 3 പറന്നു. ജയിന്യ TR. (സംസൎഗ്ഗം 1044) = ജൈന്യ. ജാക്കിരി Cann. = ലാ-, താക്കരി. ജലജം, so ജലജാതികൾ Chintar.; ജലധാര ചെയ്ക (to cure insanity) epist.; ജലപാനം: ബ്രാഹ്മണർ-ജലപാനം ബന്ധിക്കുന്നില്ല Cur. 6. do not even drink water (superst.) ജാടർ: T. Palg. ചേടർ. ജഹ്ലസ്സ Palg., ജാഹ്ലസ്സു & ജാംസൻകളി No., a Muh. sport practised during Muharam. ജീവൻ 1: pl. also സകല ജീവാക്കൾക്കും Chintar.; ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ആയാളേ ജീവൻ പോയി No. was thunder-struck; ജീവധാരണം, also ജീവസന്ധാരണം PT2. ജ്ഞാനമായതു ജീവപരയോർ ഐക്യം Chintar.

ഞവരി & ഞകരി. ഞാഞ്ഞൂൽ: MC.; ഞാഞ്ഞൂൽപ്പുററു Cal. earth thrown up by it. ഞായം 4: നല്ലതു വന്നു ഞായം Bhr. necessarily. ഞാലിക്കൂത്തു; ഞാലിക്ക & ഞാററുക, see ഞേററുക, കഴുത്തിൽ കരിശു ഞാത്തിയിടുക Cur. ഞിള്ളി No. f. i. മരത്തിൻെറ = മുകൾ crown; ഞിള്ളിത്തൈ,-ക്കൊമ്പു very small (ഞെള്ളി Cal.). ഞെടിക്ക (ഉണിൽ) Cal. to press a vesicle. ഞെട്ടി: കിഴക്കൻ ഞെട്ടി Cal. euph. for tobacco, used by lower castes to higher ones (as പഴത്തില). ഞെറിയുക: പുടവ പിറകിൽ ഞെറിഞ്ഞിട്ടു ചുററുന്നു Nasr., Cur. ഞേലുക, see ഞാലുക.

ഠാണ: ഠാണേദാർ No., ഠാണാനായ്ക്കൻ Trav.

ഡയനം ChS. a palanquin. ഡൊമ്പർ. (ḍo).

തകര a kind ആനത്തകര. തകിൽ li. 2. നൽത്തകിൽ. തക്ക 2: "drum-like" തക്കം: തക്കം പററിച്ചു Cur. enveigled. തക്കാളി li. 4. മുളകതക്കാളി. തങ്ങൾ li. 3. വൃന്ദം തങ്ങളേ, li. 11. കുറുങ്ങോട്ടു തങ്ങൾ. തച്ചൻ: തച്ചക്കൂളി; തച്ചുഗുളികൻ No. Er.-പിശാചു (വാസ്തു 3, 940). തട 5. i. e. വാഴത്തട q. v. & മുൾ a harrow; തടയും ഇടയും (2) Palg. (rather T.) quoins of the building & the intermediate courses (Arch.); തടക്കൽ (2) No. = ംരംരുന്ന സ്ഥലം; തടയില (4) = തടയും ഇലയും for drinking canjee. II. തടി 2: Cal. = തട 2 a sawing frame. തട്ടാരപ്പറങ്ങോടൻ. തട്ടു 3: തട്ടുമ്പുറം No. the prepared top of a laterite-quarry; (App. see ഓട്ടുമ്പുറം). തട്ടുക: തട്ടിക്കൊൾക to over-reach, Cur.; തട്ടിത്തിരിക്ക to pervert, Cur.; തട്ടിപ്പറിക്ക li. 2. ഓരൊന്നു; തട്ടിപ്പു

കാരൻ So. a cheat, over-reaching esp. children etc. തണ്ണിക്ക: തണ്ണിച്ചൽ Palg. a term used in making iron tools, meaning to beat with gentle blows in finishing, see മുക്ക. തൺ: തണ്ണങ്ങു Trav. = പാള മുറിച്ചെടുത്ത കഴഞ്ഞിൻപട്ട, used in the cultivation of വെള്ളരി being spread upon the ground to preserve them from its heat = വെള്ളരിക്കു പട്ട ഇടുക No. തണ്ടാക്കുടി Palg. house of തണ്ടാൻ; തണ്ടി: Trav. അവർ ഇരുവരും തണ്ടി, ഒരു തണ്ടിക്കാർ = പുതം No. തണ്ടുതപ്പി li. 3. fool of; തണ്ടെല്ലു ഭേഹക്ഷേത്രത്തിനു തുൺഎന്നപോലേ Chintar. തത്തിക: om. ( ) is VN. of തത്തുക "procession". തനി: തനിപ്പേർ individual name Cur. തന്ത: ജീവൻ തന്തയ്യ ശേഹത്തിലിരുന്നു Chintar. II. തൻ li. 5. തങ്കനം etc. having self-respect, etc.; തന്നമ്പലം euph. the heart, see പൊന്നമ്പലം. തമ്പലം: വെറ്റിലത്തമ്പലം chewed betel (താംബൂലം). തപ്പുക li. 8. തോൽ തപ്പീട്ടു. തമപ്പാൽപ്പച്ച Rh. I. തമർ 2: തമത്തണ്ടും തമരും a stock or brace & bits, Palg. തമ്പാക്കു: Port. tambaca (Malay. tambāga, copper fr. താമ്ര). തമ്പാൻ: തമ്പായെ കാണ്മാൻ പോക No. = തിറ said to children, so കണ്ടോ തമ്പായേ m. or f. what a great personage; m. കുഞ്ഞ-, വലിയതമ്പായി said by low-castes of Nāduvāḷis (Kaḍ. etc.). തമ്പ്രാട്ടി (Ex. തിടമ്പു 451) female deities, esp. Bhadrakāḷi. തയ്യു: വീണ തണ്ണുപോയി (fruits). I. തരം om. see etc. II. തരം strike the parenthesis; 6, haft of a knife-blade, മുൾ തരക്കത്തി = ഏറുകത്തി; തരക്കേട്ട: അതു തരക്കേടിൽ വന്നക്രടതുതു (epist.). തരം കിട്ടി (5) = തക്കം Cur. തരകൻ: (മന്നാടി, മന്നാട്ടുപ്പൻ 788, മൂത്താൻ 848). തരക്കുക, തരങ്ങു: അടക്കത്തരങ്ങു Areka-nut husks (ought not to be trod upon, nor to be allowed to lie on the floor during the night, superst.). തരളം 2: = നായകക്കല്ലു ChS. I. തരി li. 5. വെള്ളിത്തരി; തരിച്ചക്കര (1) see ശക്കര. II. തരിക്ക li. 5. പൊട്ടിത്തരിച്ചു al. പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. തക്കാരി No. vegetables. തറി 2: തറിയിടുക No. Palg. = പാവിടുക; തറിക്കുത്തുക: തറിയവകാശം. തറുക 3 see താറു: No. അര തറാവൾ slender-waisted = തുടിയിടയരയുള്ളവൾ. തല: തലക്കെട്ടി, (തലാട്ടി) No. = വാർമുടി; തലക്കോട്ടി No. = തലപ്പുന്തു; തലക്കോഴിക്രുക 3 A. M. = ഒന്നാം; തലച്ചിലോൻ: മേലേതലച്ചിനോർ another hunters' deity (Wayanādu); തലപ്പാച്ചൽ 1, a capital runner, 2 rheumatic or nervous headache; തലമ headship; തലമുട്ടി Palg. small blocks of wood used in stacking timber ("skids"); തലമുട്ടു = അറാറം; തലവാരം (No തലാരം) esp. the tapering end of a bamboo. തപ്പും li. 3. dishonoring the Guru's bed. തല്ലുക: VN. തല്ലൽ: ഉന്തലും തല്ലലും കഴിക്കുന്നു jud. തവക്ക: Ar. ṭabaq, plate, dish, leaf. തവിക്ക V1. to favour, aid, protect. തവിട്ട കട്ട കഴ ഏറാൻപോയി prov. a great fuss about a trifle. തവിരുക li. 2. (= ഒഴിക്ക); Palg. കാല്യതവിരുന്നില്ല does not stop, so ചൂട, ടീനം, വാക്ക, ക്രൂട്ടം, കലശൽ to abate. തവുണ V1. marrow. തശകം diligence ത. ചെയ്യു V1. I. തള li. 6: വെള്ളിക്കാൽത്തള. തളരുക 2: നേടിതളന്നവനോടു കടം കൊള്ളേണം prov. തളി 3: മുന്തളി 835. തളിക്ക li. 6. തളിച്ചു; VN. തളിച്ചൽ: മുക്കും ത'ലും see App. തള്ളുക 2: ആ ഭാവം തള്ളിപ്പോം Chintar. = passive. തഴ 1: കോലാടു തഴ തിന്നുന്നു Palg.; ആലുവായിൽ നിന്നു തഴവായിൽ (N. pr. a Desham) പുക പിന്നേ ചട്ടകവും ഉരുളിയും ഞാൻ കട്ടിട്ടില്ല (double entendre); തഴ Trav. = കൈതോല of which തഴപ്പായി is made. തഴയുക: തഴങ്ങു Cal. = അലേഖ; തഴക്കം: എഴുനീറു തഴക്കം his usual time of getting up, ഉച്ചെക്കു ഉറങ്ങുന്ന തഴക്കം. താച്ചു രുട്ടുക to cause children to clap their hands. താഡനം (ex. തിമില 453). താണ്ഡവം li. 2. ഉണർന്നെഴുന്തു; 2: തത്വജ്ഞാനോടയനന്ദാനുഭൂതിസത്യമാകയാൽ താണ്ഡവനാമം ഇട്ടൊരുത്തമ പിതാക്കന്മാർ KeiN. താൻ 6: li. 8. 9. om. also etc. തായി & തായു N. pr. f. താരുണ്യം (തരുണ). താറു 2 see തറുക 3, താറുടുക്ക Tam. Brahmans (i. e. പാളത്താറു men, താറു women), തറുടുക്ക Mal. Brahmans, higher Nāyar women No.; for karmam m. f. Nāyars to Iḷavars (women when bringing the light etc.) opp. വിട്ടുടുക്ക = താറു കെട്ടുകയില്ല. താറുക: നെല്ലു താ. Ex. = പാറുക; അവനെ താറിപ്പുറത്താക്കി Trav. = ആട്ടി. താറോലം, കുട്ടിയെ താറോലിച്ചുറക്കുക So. = താലോലം, താലോ

ലിക്ക. താലിക്കല്യാണം = കെട്ടുകല്യാണം. താ
വു: മേൽത്താവു, കീഴ്ത്താവു. താളിതം Trav. a
vegetable hotch-potch of Brahmans. താളി
li. 10. അണ്ണന്താളി. താഴത്തു li. 2. തിരിങ്ങി AR.;
താഴ്ത്തക്കാർ, vu. താത്തക്കാർ Palg. river-drivers.
തിങ്കൾചാൽ & തിങ്കച്ചാൽ monthly ploughing.
തിണ്ണം (2) പൊരുതടുക്കുന്ന Bhr. തിതാൾ: Port.
dedal.... തിഥി li. 4. തിതിമൈന്തൻ....RC 95.
the sun. തിന: തിനയരി. തിയ്യതി: മൂന്നാം തി
യ്യതിയത്തെ (-യിലേ) കത്തു (epist.). തിര: 5,
Trav. = മാങ്ങക്കച്ച്. തിരയുക: വസ്ത്രം തിരഞ്ഞു
കയുക (വശീകരത്തിൽ); തിരെക്കുക: (വയറിൽ
നിന്ന) പാമ്പൻ തിരുകയുന്ന Cal. Pōlanāḍu.
തിരക്കുക li. 8. 9. തിക്കിത്തിരക്കി; തിരക്ക (2, 3),
തിരക്കുകാരൻ So. = തത്രപ്പാട്ടുകാരൻ. തിരട്ട 1:
ആണ്ടുകുമുള്ള തിരട്ട എഴുതി Cur. തിരണ്ടി: പൂ
ട്ടൻതിരണ്ടി; തിരണ്ടിചാൽ കെട്ടുക against pissing
abed. തിരിക്ക 3: പുറത്തുതിരിക്ക to exclude,
excommunicate Cur. തിരുമുഖം പിടിച്ച ആൾ
Trav., see പിള്ള 2.; തിരുവയസ്സു: തിരുവയത്തു
(Pāṇaṅ showing respect to a Nāyar) No.; തിരു
വായുധം (ex. തിടമ്പു 451); തിരുവായ്ക്കു എതിർവാ
യില്ല prov. (Rāja). തിളതിളവിളങ്ങും തിങ്കൾ song
= തെളിതെള. തീ: കിളത്തുക = ചിള്ളിയിടുക. തീ
ണ്ടുക 1: എന്നുടെ ശാസ്ത്രം ഞാൻ എന്നുമേ തീണ്ടു
ന്നോനല്ല CG. തീണ്ടുക: തീണ്ടാർമാഴി li. 2: തീ
ണ്ടാനാഴി; തീണ്ടുതിരിവു തീണ്ടിയാൽ when aware
of defilement Cur.; തീട്ട: കല്പിച്ചു നാം തീട്ടത്തന്ന
doc. Coch. Rāja, Cur. തീയൻ: Cal. in official &
doc. language Tīyars are called Iḷavars; തുളുത്തീ
യർ Bilawars. തീരുമാനം: denV. തീരുമാനിക്ക
Nasr. to resolve, Cur. = തീൎമ്മാനിക്ക. തീർത്ത (2-4):
തീവ്പ് Palg. തീൎത്ഥം: S. തുകൽ: തുകല്ലൂടം a
leather-bottle Cur. തുച്ഛം 3, contempt, neglect
നിന്ദയും തുച്ഛവും ഒഴിക്ക Cur. തുടങ്ങിക്ക: അ
വനെക്കൊണ്ട് അന്യായം തു'ച്ചു MR. തുടരി: തുട
രിമൽ tied to a pole for catching കടവാതിൽ.
തുടി 3: li. 3. Bhg 3. = തുടപ്പു. തുണയുക aM. ആ
യുധം തുണവാൻ KU. to wield a weapon. തുണി
3, So. a timber-tree. തുണ്ടുചീട്ടു li. 2. അധികാ
രിക്കൊട്ടത്ത. തുമ്പ a kind ആനത്തുമ്പ. തുമ്പി
യും തുള്ളും വെട്ടുക Palg. to stand on a swing &
move it backwards & forwards by motions of the
body. തുമ്പിൾ Palg. a furniture-wood tree (eat-
able fruit). തുയി No. sparks appearing in the sea
(Mukwas) നിലാവായിട്ടു തുയി ഇല്ല, മീൻ, തുയി ഇട്ട
ന്ന phosphorescence, തുയിനോക്കി വലിക്ക rowing
in the wake of such fish. തുര 1: "or fr. Turk.
töre prince"; Ar. turrah, ornament of turban. തു
രള: comp. തുറുക. തുറ also in ശിലാത്തുറ 1015;
ഉദ്യോഗങ്ങളിടെ സകല തുറകളും - അവക്കു - തുറന്ന
access to any office, Cur. തുറിച്ചുനോക്കുക. തു
റുക li. 5. തുറുകളഞ്ഞു. തുലുക്കൻ, f. തുലുക്കച്ചി.
തുവര li. 5. തുവരേടെ....GP. = തുവരയുടെ, li. 9.
ഇല്ലാത്ത തുവര. തുവാശി = ചിഭാക്കി an inter-
preter, head-servant, dressing boy. തുവപ്പു vu.
= ചുവപ്പു. തുവൽ MC. തുളിയൻ in മുക്കിൽ തു.
Palg. exh. a kind of paddy. തുള്ളപ്പക്കി Er.
(അന്നനട App.) = പൂത്താങ്കീരി. തുഴ: തോണി
ഉരുളും തുഴ അറിയാഞ്ഞാൽ prov. rowing.
തൂണീ
രം S. (ex. തിരിയുക 2: li. 2.) = തൂണി a quiver.
തൂൺ of സ്തൂണ S. തൃത്തുവളം: coll. T. Palg. തൃ
ത്തുവള. തൃമ്പൻ N. pr. m. തൃവ: തൃവക്കാരി
nettle-rash No. തൃവാല Trav. Palg., see തുവാല.
തൃളിയുള്ള കന്നു Palg. Er., fast-running; തൃളിക
comp. II. തൃളിക, 522. തെങ്ങു stages of growth
മൊട്ടത്തെ, കഴിത്തെ, കിളിയോല (two) പാറി
യതു, കുടംകെട്ടി or mod. കതിരുകുമ്പൻ, ആനയ
ടി, മരംവെച്ചതു, കുലച്ചതു, 1-5 മുറിത്തെങ്ങു, പീറ
No. തെങ്ങൻ li. 3: (petition fr. Pandāra cāṭṭu-
pēṭṭa). തെങ്ങിക: Palg. scaffolding for sawing;
തെങ്ങിക്കുഴി a saw-pit. തെരിയുക, തെരിക്കുക:
perh. "to parade". തെറിപറക (ex. തിങ്ങ 452).
തെളി 1: also തെളി in തെളിതേൻ EP. തെളിയുക
1: കറന്നു, കളവു, സാക്ഷി. തേകുക 1: fields are
watered by ഇലച്ചക്രം (ചാവിട്ടൽ) App., വേത്തു 991,
കയറുകൊട്ട App. & തൊട്ടപ്പു 3, 489. തെഴവാഴ,
see വാഴ 941. തേക്ക 1: Kinds പൂതേക്ക, പുളി
ന്തേക്ക TP.; 2, VN. of തേക്കുക, as വേത്തുതേക്ക etc.
തേങ്ങ: ചെറുതേങ്ങായി, മലന്തേങ്ങ Palg. exh.
തേട്ടുക li. 4: to pursue, hunt. തേട്ടുക, VN. തേ
ട്ടൽ belching. തേനടോലം a honey-comb.
തേയില: Malay. tē. തൊങ്ങൽ knotted fringes
of towels etc.; തൊങ്ങന Palg. = തോന. തൊ

ട്ടാവാടി, met. a sensitive, touchy person; തൊട്ട li. 6. തൊട്ട്. തൊത മാറുക No. to change a horoscope, esp. for marriage purposes (സ്മൎത്തൻ?). തൊണ്ണൂറാൻനെല്ലു a kind of paddy Palg. exh.; തൊണ്ണൂറാൻകമ്പളം. I. തൊപ്പ: തൊപ്പപ്പുഴ No. a caterpillar. തൊപ്പൻ li. 5. തൊപ്പൻ തരുമോ. തൊലിക്ക f. i. നെല്ല = ഉമികളക; തൊലിയൻ Cal. Tell. = നിസ്സാരൻ. തൊല്ല: അവനെക്കൊണ്ടുള്ള തൊല്ലതീൎന്ന = ഇടപാടു, also മരിച്ചു. തൊളി: ഒരു തൊളിക്ക for one head-burthen. തോടയം, തോടയമൂരുപാട്ടു So., തോടയാട്ടം No. of തോടയക്കാരൻ the speaker of the prelude to a drama, S. നന്ദി. തോട്ട li. 4. തിണ്ണം വളൎന്നുള്ള. തോണിത്തുലാം, see തെക്കുതോണി 483. തോട്ട Port. todo. തോന്നക 3: തോന്നുന്നവരേ = ബോധിച്ചളവിൽ; തോന്നുന്നനെല്ലു as much as you wish or want; തോന്നിയവാസം: പല തോന്ന്യാസങ്ങളെ പറഞ്ഞു pretensions, Cur. തോറ്റം (2) ചൊല്ലുക No. to sing a hymn in order to drive away ghosts etc., as ഭഗവതി-, ചാമുണ്ടി-, ഗുളികൻതോറ്റം. തോല്ക്ക li. 11. വെറുപ്പും അറിവില്ലായ്മ. ത്രാണി: വയസ്സനും ത്രാണികുറഞ്ഞവനും Cur. ത്രിമോക്ഷങ്ങൾ: ദീനം ത്രിമോക്ഷകോപത്താൽ ഉണ്ടായി epist.

ദക്ഷപ്രജാപതി Bhg. a son of Brahma (myth.) ദശനം 5: കാമ്പിലിത്താടശനത്തിലുള്ള പാടിമാർ Cur. 62. ദശ 2: ദശയറുതി മരണം prov.; ദശപ്പുള്ള മാങ്ങ fleshy; ദശപ്പു No. thickness esp. of broad articles, as boards etc. ദസ്സർ: കാർ അണ ക്കുലി ദസ്സർ rate of hire. ദഷ്ടം: ദഷ്ടി V1. a bite. ദാതാവു li. 3. VCh. ദിക്കു li. 6: നടുഞ്ഞാവു. ദിനചൎയ്യ li. 2. (sic) നടക്കുന്ന. ദിവാൻ: ദിവാൻപേഷ്കാർ, see പേഷ്കാർ. ദീവാളി, H. also divālā. ദുഷണം 3: denV. ദുഷണിക്ക So., partly No. ദുൎല്ലഭമായ വസ്തുത Cur. evident. ദൃഷ്ടി 1: കോയ്മയുടെ പ്രത്യേക ദൃഷ്ടി ഇല്ലാതേ care Cur. ദേവഗ്രന്ഥം = നൂറോഴമാല ChS.; ദേവതാബലി against ദേവതോപദ്രവം. ദേശം: ദേശക്കാവൽ (2) Cochin, see രാന്തക്കാർ village watchmen; ദേശക്കുറി (3) a written declaration by the priest of a bride's parish, when she is married in the church of the bridegroom's parish, that the 10th (പതാരം) of her dowry has been paid (Syr.) Nasr. ദേഹം of 3 or 4 kinds (only the first 3 in Chintar. see കോശം App.); ദേഹത്യാശം ചെയ്യ (epist.) = മരിച്ചു; ദേഹണ്ഡം li. 2. ഒവ്വം Nasr. po., vu. ദേഹണക്കാരൻ = തെണ്ടക്കാരൻ Cal. Palg., denV. ദേഹണിക്ക,-ച്ചുണ്ടാക്ക = തെണ്ടിക്ക, ദേഹണിക്കോൽ Er. = കായുതാങ്ങി. ദൈവതം an idol മച്ചിലാദ്യ പ്രതിമാദി ദൈവതങ്ങളിൽ ഒരംശവൻ ഉണ്ടു Chintar. ദോഷം li. 5. ആസംസൎഗ്ഗം; ദോഷപ്പെടുക li. 3. അന്തൎജ്ജനങ്ങളിൽ; ദോഷക്കാരൻ li. 1 & 2. guilty, a criminal, also an enemy (strike the rest). ദ്രാക്ഷാദി മുതലായ കഷായം epist. ദ്രാഭശം li. 2, 3: CG.

ധൎമ്മം 2: ദേഹധൎമ്മങ്ങളായ കൎമ്മങ്ങൾ Chintar. all actions are only the body's work; (so മായാധൎമ്മമാം അജ്ഞാനം). ധവൻ, വിധവ 949. ധാന്യം, പുഞ്ച 672. ധാന്വന്തരം കഴമ്പു, തൈലം etc. against rheumatism etc.; ധാന്വന്തരി ഗുളിക against വായു etc. med. ധാരാളം S. fr. ധാര q.v. ധാരി: om. വേശധാ. ധൃതഗതിയായി precipitate, headlong, Cur 72. ധ്യാനം li. 5. ഗുരുമേ (sic) നമ. ധ്വംസനം li. 2. മാരധ്വംസനം. ധ്വര, prob. fr. Ar. (App. ദുര).

ന Read ina, inam, inaṅ, ini, inikkuṉ, iniya, inna, innaṅgam, inni, kaḷukkanē, kuni, tinnuya, pana, pani, paniĉĉi, panna, pāna, pāni, punal, mannaṅ (but maṅṅam, maṅṅāḍi) — aghi, a-ñayam etc., anu-ñandikka etc., andar-vaṭṭi, aṅṅuṉ, abaśñānam, abhi-ñandikka etc., avi-ghṅam, asvapñaṅmār, āgnēyam, āmñāyam, āvaṅāḷi, iṅṅuṉ, iṅṅāḷ, iruṅṅal, uṅṅidram, uba-ñagaram etc., uḷuṅṅuṉ, eṅṅi, II. eṅṅuṉ, eḷu-ṅīḷka, kaḍaṅṅal, kaṅṅēṟṟi, kari-ñākkaṅ etc., kalā-ñidhi, kuḍaṅṅa, kuruṅṅēri, koḍaṅṅa, koṅṅa, koḷuṅṅuṉ, ghṅam, čaṅṅāṅ, čiyaṅṅi, čikkeṅṅuṉ, čilaṅṅi, čeṅṅāyi, čeṅṅu, čeraṅṅal, ṅāṅṅuṉ, tāṅṅi, naṅṅāṟi (-nu-rare), paṭṭi, paṅṅi, piraṅṅuya, poḍaṅṅa, poruṅṅuya, maṅṅila, maruṅṅuṉ, māṅṅi, mūṅṅuṉ, moṅṅākkaḷ, raṭṭam, vaṅṅala, vaṅṅāyam, viruṅṅuṉ, veṅṅi, veṅṅilam, veṅṅellu. നക്ഷത്രം li. 2. നസ്സേത്തിരം. നഞ്ച T. wet cultivation, നഞ്ചധാന്യങ്ങൾ Palg. exh. opp. പുഞ്ച q. v. നഞ്ചു li. 3: നഞ്ചായ് അവത

രിത്താൻ. നട 4: നടകെട്ടുക, കെട്ടിക്ക to present cattle to a temple, so ആനയെ നട ഇരുത്തുക, തള്ളുക = ദേവസ്വമാക്കുക; നട 1: നടമാട്ടം T. Palg. = നടപ്പു, പെരുമാറ്റം. നടപ്പവസ്ഥ (2) jud. the character a person bears. നടം li. 4: മുക്തന്മാരായ. നന്ത (S. നന്ദ bliss, a small water-pot) T. aM. The 1st, 6th, 11th lunar day; നന്തവിളക്കു Cur 13. an old privilege. നന്നം: നന്നങ്ങാടി a kind of cairn So. Palg. Weṭṭ. of 2 kinds 1, a 2-4' deep & narrow clay urn (കഴിത്താളി, buried perpendicular) with a stone lid containing bones, the tools of the deceased etc., Weṭṭ. ഐരാണിക്കുടം; 2, a monument of stone slabs having 3 sides & a roof but open towards the east, containing under-ground as above Palg. So. The popular belief is that in Trētāyuga men became very old & shrunk to the size of a cat (n. ആയ്യോയി) when they were put into those pots or monuments (n. പൈക്ക) in order not to trouble the living. നന്നികേട്ടു. നഭാതി (App. ആവരണം). നമസ്കാരപാത്രമായീടേണം. നമ്പാൾ No. hon., നമ്പിയാർ as called by Tīyars. നമ്പു li. 3. paddy shed while reaping, to sprout. നയം: നയിനാർ, (also നൈനാർ) Lord, a title of dignity; നയിനാരച്ചൻ = മണിഗ്രാമക്കാർ Cur., comp. നൈത്തിയാർ, നായനാർ. നരകിക്ക. നരി: നരിക്കരിമ്പു plantain blossoms. നമ്മം, (fr. നല്ല?). നറുകുക li. 4. നറുകുന്നു V1.; പുരനാഥൻ നറുങ്ങ ശങ്കിക്കും EP.; നറുത, thence G. nardos, "Nard". നാവ Palg. a timber-tree. നശ്വാസു Er., Palg. = കീഴ് ശ്വാസം. നശ്വം = നശ്വരം. നസീവ് Ar. nasīb, fate, destiny. നസ്രാണിമാപ്പിള: of Nasr. parentage, opp. മാശ്ശ്വാസി a convert. നാക്കു: നാവു ഇളക്കുക Cal. vu. to eat. നാഗരികം: നാഗരീയത്വം civilization Cur. നാങ്കു li. 2. so fr. നാങ്കാറു. നാട്ടുപുലി Er. the domestic cat. നാഡി: 3 (ഇഡാ, പിംഗല, സുക്ഷുമ്ന) or 7 or 14 Chintar.; നാഡീകന്ദം the imaginary root of the arteries, Chintar. നാത്തുക li. 2. നാത്തുനികെന്നാനപ്പൊഴുതാറും RC 51, 4. (നാം etc.). നാമം li. 8. നാമങ്ങൾ. നായനാർ: f.i. ഏറുമ്പാല, വേങ്ങയിൽ നായനാർ No. നായ്: നായും വലയും Cur 13. the right of hunting; നായാടി 2: also നായാടിക്കണ്ടൻ No.; നായ്ക്കാറൻ Palg., നായ്ക്കാറൻ Cal., നായ്പുലി Trav. നാരായം. li. 11. style=berth. നാല്പുര: better ഇനി. നാഴുരി = നാഴിയും ഉരിയും ☞ Idangaḻi. നാളികേരം: കൊമ്പുള്ള നാ. shown by Fakirs when begging (കോയന്റെ കൊമ്പുള്ള തേങ്ങ prov.). നാഴി li. 3. ഇരുനാഴി നാഴിയായിട്ടു. നിക്ഷേപം: a treasure-trove; നിക്ഷേപണം li. 1. കാരാഗ്രഹത്തിൽ. നിഗ്രഹം: അനുഗ്രഹനിഗ്രഹൻ Mud. നിണം li. 7. മഞ്ഞൾ, രക്തം. നിത്തം, നിത്തൽ, നിച്ചൽ etc. the change of the Ved. signification "own" of the S. നിത്യം seems to have taken place under the co-operation of the Drav. നിറം, നിറൽ. നിഷാമാന്ദ്യം. നിന്ദനം = നിന്ദ: നീ etc. നിബന്ധം: നിബന്ധന (sing.) jud. a law. നിമീലനം S. നിയമിനാം യോഗിനാം ഹൃദിസ്ഥിതി ചെയ്യു Chintar. steady devotees. നിരക്കണ്ണു strike off. li. 1 & 2. നിരക്ക li. 3. നിരന്തുള്ള കേകികൾ. നിരങ്ങുക li. 4. എൻറരികത്ത് എത്തി. നിരതിശയം S. (നിർ) unsurpassed നിർമായിട്ടിരിക്കും മുക്ത്യാനന്ദം Chintar. the highest of its kind. നിരൂപം T. (om. S.). നിരൂപണം S. (നി). നിർണ്ണീതം സൂക്തികളെ ശ്രുവിപ്പു CC. നിർമ്മയാദം li. 4. ഭൊരോഗ. നിർവ്വഹിക്ക li. 8. കഴിച്ചു കൂട്ടുക. നിർവ്വാണം 2: നി. യിലേഹാനന്ദം Chintar. നിർവ്വികാരിയായ പരമാത്മാവു Chintar. & നിർവ്വികാരിതം. നിർവ്വേളം li. 3: wearying. നിറപ്പിഴ വരിക to get a darker hue, Cur. നിറുത്തൽ: ആ കത്തു വായിപ്പാനായി എൻറെ ദീർഘശ്വാസം കൊണ്ടു എടവരുന്നില്ല നിർത്തൽ ചെയ്യു (epist.). നില 2: സന്തോഷത്തിന്നും സന്താപത്തിന്നും നില ഇല്ലാത്തതായ ആ കത്തു epist. നിഷിതുക li. 4: eye-diseases, looks etc. നിശ്ചയം: എന്നുള്ള നിശ്ചയതപ്പവും വന്നു Chintar. certainty. 566 R. 1. a. (നി). നിഷ്കാമകർമ്മം, so നിഷ്കാമാനുഷ്ഠാനം Chintar. നിഷ്പക്ഷമായ അഭിപ്രായം impartial, Cur 15. നീരോലി So. = നീരുരി; നീരെട്ടി Er. = മരവെട്ടി. നീർധാരെക്കു പോക So. (mankind). നുറുങ്ങുക li. 3. തല നൂറു. നുളുങ്കു li. 1: നന്നായ്നുണ്ടു. നൂഞ്ഞൽ Cal. = നൂഞ്ഞി, പാന്തൽ. നൃത്തക്കൾ പാളി Er. the fox. നൃഴക: പുതെച്ചതിന്റെ ഉള്ളിൽ

ന്നവാൻ (നുഴാൻ) അല്ലാതേ ഇതു വരേയും താനായിട്ടു ഒന്നു ഉണ്ടാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല No. vu. നെയി li. 3. വെണ്ണ. നെരുപ്പോട്ടിൽ തീ തോണിക്കൊമ്പത്തു വെക്ക No. (to catch fish at night). നെറി li. 1. Tu. നെത etc.; നെറിവു 2: നെറിവിന്റെ നിലയും ഒരിമ്പാടും ഉണ്ടാവാൻ Cur. നെൽ: നെലവിള & നെലൊള seed sown, നെ. കൊത്തിമറെക്ക jud. നെസീവ് = നസിവ് App. നേടുക li. 1: . . . . = നാടുക, തേടുക; നേട്ടം li. 1. മകനേ. നേതി: S. നേരമ്പോക്കു: ആയാൾക്കു കുറേ നേരമ്പോക്കുണ്ടു tipsy, നേ. കഴിക്ക = മദ്യം സേവിക്ക No. Palg. നേർ: നേരിയം aM. (T. നേരിചം) a javelin V1. നേച്ചുകുടുമ a lock of hair worn by Rāguttas on the right side of the head near the ear to be cut off at Nāgūr (completion of a vow). നൈത്തിയാർ, see നയിനാർ App. നൈപാളം S. see നേപാളം. നൊട്ട: നിന്റെ നൊട്ട ഉരുപ്പിക or നിന്റെ പത്തു നൊട്ട ആക്ക വേണം (contemptibly) your vile money; നൊട്ടി N. pr. f.; നൊട്ടിച്ചിയുടെ മകനേ Er. = നിസ്സാര & obsc.; നൊട്ടുക 2, Cal. ഉണിൽ നൊട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്ക (= പൊട്ടിക്ക) to be idle, നൊട്ടിത്തിന്നുക to make a noise with the mouth when eating; നീ നൊട്ട് (mockingly) wear the willow! etc. So. നൊസ്സ് വസ്സ്: Ar. naávat, drunkenness. നോക്ക 1: ഒരു നോക്കു കാണാനായിട്ടെങ്കിലും സാധിക്കേണം (epist.) = കണ്ടാൽമതി.

പ കടു: (comp. Ge. pagat, pagart). പകപ്പു: മൻസിഫ് കോടതി പ. ഗ്രമസൻ a copier. പകിട്ടുകാരൻ overreaching. പക്കിട No. old (B. പൊക്കട്ട), of cloth, rice, etc. f. i. ഒരം ഇണി പഴയ പക്കിട No. Er. = പന്നാസ്സ്. പച്ചവടം li. 4. പരിചഞ്ഞെയ്യ. പഞ്ച li. 2: growing crop, etc. പഞ്ചതാര: പഞ്ചാരത്തണ്ണി No. given in time of plague by Māppillas to people of their creed to propitiate the Deity, & thereby escape the plague. പഞ്ചവല്ലാളി, see വല്ലം; പഞ്ചവാദ്യം, see വാദ്യം. പഞ്ചംകടത്തുക So. = മൂചേട്ട കളക. പടനിലം li. 3. (കുന്ദ്രനാട്ട). പടം 2: പ. പിടിക്ക to take a photograph T. Palg. പടപ്പു 1: gain അതു പറയുന്നതു ഗ്രന്ഥമിസ്സാരത്തിന്നായിട്ടല്ലാതേ ഒരു പ്രയോജനവും പടപ്പും ഉള്ളതല്ല VyM. produces nothing. പടിയോല: എഴുതിവെച്ച പ. ആയിതു doc. decree of assembly, Cur. പട്ട: പട്ടമുട്ടാളൻ a great blockhead. പട്ടികൾ വിട്ട customs, Cur. പട്ടം: Palg. Trav. a kite = No. ആമ. പട്ടൻ: പട്ടത്തി,-യാർ No. f. of കുടപ്പട്ടർ; f. of പട്ടർ is അമ്മിയാർ Palg., അമ്മ Trav. പട്ടിക 1: a reeper (Arch.). പട്ട 3: എള്ളുപട്ട Palg. sowing of sesam. പഠനം: പട്ടത്തിന്നു ഇന്നിന്ന പഠനങ്ങൾവേണം acquirements, Cur.; VN.: പഠിപ്പു. പണം: (in Cal. 1 പണം = 1 പൊൻപണം of 2 kinds പഴയ പണം $\frac{1}{4}$ Rs., പുതിയ പണം 14 pices,-opp. വെള്ളി). പണത്തുക്കം: നൂപ'ത്തിൽപൊൻ കുടുക്കൻ vu. പണിക്കൻ, pl. പണിക്കരന്മാർ Cur 31. പതകം ഇങ്ങനേ EP. = തീച്ച? പതഗം li. 3. പതങ്കരം. പതനം: see App. കുടപ്പട്ടർ. പതിച്ചി Trav. a midwife. II. പതി: 2. (T. house, agricultural village) a cluster of hovels of mountain tribes, Palg. cf. മലമ്പതി, N. pr. of places എരിച്ചാമ്പതി; പതിക്ക: മുഴക്കമുത്തു പതിച്ച മാല TP. പതിയാൻ: Er. a Nāyar caste, Pūjāris in Bhagavati temples; പതിവിട്ടം a beam connecting 2 sloping queen-posts (കാറിക്കാൽ) on the top of which lies a തൊട്ടിക to receive a sort of king-post, see ഇരുചൈകരം കെട്ടു. പതിൻ: പതിനെണ്ണഴയച്ചന്മാർ or പതിനേഴ്ജാതി 17-18 classes attached (or subjected) to the Nasr., Cur 17. പദവി li. 10. സൊകം പറഞ്ഞു; ൭൨ പദവികൾ doc., as തഴും പല്ലക്കും Cur 13. പദാർത്ഥം: ചിറകെട്ടാനുള്ളൊരു പ. നീ Nal. പന്തിയും ക്രമം വഴിക്ക divisions, splits, Cur 64. പന്നൽ: പന്നൽ വസ്ത്രം, പന്നത്തുണി, പന്നപ്പായി Trav. a torn mat = പന്നാസ്സ്. പന്നല, see ചന്നല. പന്നാസ്സ് (H. pāús = പാംസു) rotten, threadbare etc. പ. വസ്ത്രം, ഒരം അരി, വീടു പഴേ പ. No. പന്നിയന്നൂരം Palg. = പരിയന്നൂരം q. v. പയിക്ക 1: പള്ളപയിച്ചിട്ടു എയിക്ക് വയ്യാ Palg. എയിക്കാം വയ്യാ No. vu., പോക്കില്ല Er.; 2, (പശു) to conglomerate V1. പയിമ്പ Cann. a bag tied in the middle so that one portion of the burden may be carried on the head & the other on the back: നിന്റെ വയറു ചാലിയന്റെ പയിമ്പ പോലേ, ആൾ അങ്ങനെങ്കിൽ പയിമ്പ പത്തു (stomachs &

bags) prov. പയ്യാമത്തോട്ടക്കുടി സരിക്ക. പര ങ്ങോടൻ vu. N. pr., see പറങ്ങോടൻ. പരക്ക li. 9. പയിപരന്തതു; പരത്തൽ 2 an imitation gold-coin; പരപ്പു 5 sea ചോരികൊടികലന്നൊഴുക ന്ന etc.; പരപ്പുനാടു etc.=പറപ്പുനാടു etc. പരൻ S. God=ആത്മാവു; പ'ന്തം പരയായ മായയും (ശക്തിയും) ഒന്നു Chintar. പരപരവെളുക്കെ Trav. =പലപല. പരമാചായ്യൻ വേല്വ്യാസൻ Bhr.; പരമാർത്ഥം: പരതത്വത്തെ പ'ത്തേനബോധിക്ക Chintar. really. പരൽ 3: ചരുവും പരലും No. Er. prov. പരവ li. 3.=പരപ്പു 4 etc. പരാധീനം: ഇപ്പ. രക്ഷിച്ചുപൊറുക്കുമോ Chintar. how will you get through life? പരിചു: പൂണൂൽ പരിചേ Cur. പരിപാലനം: അവളുടെ പരാ ലം (contr.) നന്നു Trav. is a first rate cook. പ രിഭവം: തമ്മിൽ പ'മായിത്തുടങ്ങി=രസക്ഷയം Cur 72. പരിഭാഷ translation: ഇങ്ങനേ ചൊ ന്നേൻ പ. യാമാത്മതത്വം Chintar. പരിമളം li. 2. ചന്ദനം ഏറിഞ്ഞു. പരിമാണം li. 5.=പരി മിതി. പരിഷ്കാരം: പ. വന്നു, വേലപ. നടക്കും Cur. പരോക്ഷജ്ഞാനം=ശ്രവണം Chintar. പ ശ്=പരിഷ, ഇരുപശ്കാരേ കോളിൽ jud. party. പറക്കള്ളി (6),-കൂടി (6),-ജാതി (5),-യോന്നു (5). പറങ്ങോടൻ, see തട്ടാരപ്പറങ്ങോടൻ; N. pr. m. തെക്കൻപറങ്ങോടൻതീയൻ (Chāwakāḍu) a deified Tīyan said to have slain 35 Nāyars in battle. പറച്ചൽ: എന്നു അവതുടെ പറച്ചിൽ such is their story, Cur. പറവൂർ, also പട്ടമനപ്പറവൂർ Cur29. പറുകഴുക്കോൽ Palg. Carp.=കട്ടി-jack-rafter. പറുക 4 (li. 12. om.+), li. 16. (also contract debts). I. പല li. 14. പലവുഴം often; etc. പ ലക li. 4. എന്നീരഞ്ഞു; 4, ഒരു പ. വെറില Palg. =25 കെട്ട. പലം 1: ൭ പലത്തിൽ ഓട്ടുതൂക്കി vu.; in No. the lb. has 3, Palg. 4, So. 6 പലം. പലിതം 2.=ഫലിതം, f. i. ആ കായ്യം ഒരു പലി തം ആക്കിക്കളഞ്ഞു gave it a jocular turn, Cur 41. പലിശ 1: പലിശത്തട്ടുകളി No., -മുട്ട-Trav. a play; 2: എട്ടുപലിശെക്ക് ഇട്ടു Cur. പൽ 1: പല്ലു മുറിയത്തിന്നാം prov.; 2, what resembles teeth; പ ല്ലിട്ടുക Palg. bricks protruding to enable partition-walls etc. to be bounded into the mainwall (Arch., rustic coins). പല്ലി: പല്ലിക്കോര (see 632 R.). പള്ളി li. 4. എലപ്പള്ളി; പള്ളിപ്രതിഷ്ഠ dedication of a church; പള്ളിയമ്പു 1: വാതുക്കൽ പള്ളിയമ്പു വെപ്പിച്ചു Cur 43. an interdict. പഴിക്കാരൻ No.=പകയൻ. പഴുതാർ MC. പാംസു: C. pāču, Te. pāṅči. പാഞ്ചജന്യം S. (പഞ്ചജന). പാട 1: മുമ്പാട (ആട App.); 4, T. Palg. a bier പാടകെട്ടി എടുത്തു കൊണ്ടു പോക to bury a person; a hand-barrow to carry tempered clay to the brick-moulder=പറം No. പാടം 2, in പാടച്ചക്കര see ശക്കര. പാട്ട 4 li. 2. പാടുക 4; 5 li. 5. by which pattern (muster), 6: side, etc. പാട്ട 1: വഴിപ്പാട്ടു to sing after (മൂളുക 853) opp. മൻപാട്ടു. gen. പാട്ടവകാശം. പാണ(ൽ)പ്പഴം. പാണ്ടൻ m. & പാണ്ടി f. various colors കരിക്ക പ്പാണ്ടി (on black), ചോലപ്പാണ്ടി (on red), പാ റാടപ്പാണ്ടി (as a മാൻ), വാരിത്തളിച്ചപാണ്ടി cows [പാണ്ടൻ bullocks-വാരിത്തളിച്ച പാണ്ടൻ (പുള്ളി-Palg.) പണം കോരിക്കൊട്ടത്താൽ കിട്ടുകയില്ല prov.; cats കഴുത്തിൽ പാണ്ടനും, വയറിൽ പാ ണ്ടനും EP.]. പാതി: ഒന്നു പാതിയാൾ എന്ന പോലേ about, Cur. പാന്തൽ: മാൻകുട്ടി ഓടി പാന്തലിൽ ചാടിക്കുടുങ്ങിക്കിട്ടി Cal. പായി li. 12. comp. മന്തിരിപ്പായി. പായുക: impers.: മത്ത ങ്ങെക്കു കേടു പാഞ്ഞു പോയി; പാച്ചൽ (T. പാ യ്ത്തൽ). I. പാരം S. പാപ്പു 2: ഞാനും പാ. മാ ററി my quarters, വളരേ സങ്കടം അനുഭവിച്ചു പാ പ്പിടം വിടേണ്ടിവന്നുപോയി (epist.). പാവ്വണം: പാ'ശശിമുഖിമാർ Chintar. പാരാവു H. fr. S. പ്രാഹാരിക. പാററ 6, പെരുമ്പാററ=ആന App. പാറാട Palg. a bird=പാറാടൻ? പാൽ 2: കു ടിക്ക to suck, കൊടുക്ക to suckle, പാൽകുടി മാ റുക to wean & മാറുക to be weaned, see മുല പ്പാൽ, മുല 842; 4, Trav. semen; പാല്പാടക്കുട്ടി; പാൽമൊഴി li. 2. മരുവിനാൾ. പാവു 1: പാവു കല്ലു No.=വാഷ്ണല്ലു; 4: gen. ചീനപ്പാവു. പാ ശാർ, also പായാർ Palg. പാളയം 1. Rom. Cath. Tam. settlements, Palg.; പാളയങ്കോട്ട N. pr. Palamcottah. പാളാൻ li. 2. പള്ളാൻപിടിച്ചി Palg. പിച്ചുക: പഞ്ഞി, ചകരി പിച്ചുക to touse cotton etc.; കരഞ്ഞു പിച്ചിപ്പറിക്ക picks to pieces. പിഞ്ചു: പിഞ്ചിക്കുട്ടി & പിഞ്ഞുകുട്ടി Palg. a small, tender infant=കൈക്കുട്ടി; പിഞ്ഞ് Trav. (of fruits),

പിടെക്ക: കപ്പലിന്റെ പല(ക) പിടെച്ചു No. vu. warped, met. of a fickle mind. പിടികിട്ടുക li. 4. കിട്ടീട്ടില്ല; പിടിപാടു 3: appointing a person, N. എന്ന പി. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു Cur 29.; പിടിപാടം = തക്കം. പിടിച്ചുനില്ക്കുക to withstand, അനന്തരിക്കാതേ പി'ന്ന Nasr., Cur 65.; ജ്വരമാതുടെ പിടിത്തം vu. (a sickness). പിട്ടുക: No. തേങ്ങയിൽ നിന്നു പേട്ടം പിട്ടുകും നീക്കുക (വിടക്കായതും ചെറിയതും); പിള്ളതും പിട്ടുകതും No. പിണയുക: T. No. പാമ്പു ഇണ പിണഞ്ഞു to copulate; 3:= പിണെക്ക. പിണർ: 4 Trav. a tree, പിണറുമ്പഴി its fruit. പിതർ li. 2. . . . ങൺ പിതരായുക്ക കരുത്തചേർ തിരിയായി വീപ്പു തൊട്ടത്ത വസുകയുമായി etc.; പിതിട്ടു li. 1: പിതിടായി RC53.= ചുണ്ണമായി. പിനയുക T. Palg. to curdle പാൽ പെനഞ്ഞു പോയി. പിൻ: പിന്നിടുക li. 3. it; 72 etc.; പിമ്പോക്കം = വഴിയോട്ട, see മുമ്പോക്കം 837. പിന്നുകടി, പിന്നുകായ് Palg.= പിഞ്ഞു. പിപീലികS. പിരയുക in fisher language (fr. So.; T. പുരൈ to sew coarsely with thread), to stitch fr. 50-100 square pieces of net together in order to make a large one (ഓടംവല) = കോത്തു തുന്നുക; പിരഞ്ഞ വല (difft. fr. മൂടുക 850); പിരയൻ No. N. pr. m., f. പിരയി. I. പിരിക്ക li. 3. Brhmd.; to root up. II. പിരിക്ക . . . Te. C. piku, ക്രുട്ടത്തെ പിരിക്കരുതു (don't) take one out of the whole. പിരെച്ചൻ N. pr. m.; പിരെച്ചി f. പിറചുടുന്നവൻ. പിലാവു a kind: പുഴമ്പിലാവു No.= വിടങ്കരണ. പിശർ Trav., No. vu. കാറും പിശറും = വിശർ. പിശാചൻ(; പിശാചുക്കാറു . . . . ചുഴലിയും. പിള്ള li. 10. title of തിരുമുഖം പിടിച്ച പിള്ള (om. caste-name); li. 13: 3000 കലിപണം; പിള്ളതിന്നിപ്പേച്ചി. പിഴക്കുണ്ണി, വസ്ത്രം No. a menstruous cloth = പിഴപ്പു; പിഴകിക്ക V1. to disinherit. പീലി 2: Er. = താരം 6 the haft of a knife-blade, പീലിക്കത്തി = പിടിക്കുടാത്തത്. I. പും (fr. പുംസ് S.). പുണ്യം 4: ജനിക്കേണം പു'ങ്ങൾ നേടുവാൻ Chintar. പുത്തൻ 3: നമ്മുടെ പുത്തൻവീട്ടിൽ പാത്തു വരുന്ന (epist.). പുനച്ചൽ, No. of snakes only. പുന്ന li. 9. മലമുന്ന. പുരികം ചുരുക്കുക to shave them. പുറത്തു ചാന്നവർ 358. Nāyars above അകത്തു ചാന്നവർ & below കിരിയത്തിൽ നായർ. പുറപ്പെടുക li. 1. neg. (om. opp.). പുല: (കണ്ടതു തീണ്ടൽ കേട്ടതു പുല prov.) നാ. നാഴികപു. a married Brahmanee for her father, Brahmans for distant relations; നാ. ദിവസത്തെ പുല of a married Brahminee for her mother; പെറ്റ-& പേറുപുല Trav. പുലരുപുലരേ No. very early. പുലി li. 7. a tiger, also ഉദുമാമ്പുലി, കടുവായി. പുല്ല: ഓടുകവുത്ത പുല്ല Palg. So.; also in പുല്ലമരുതു (a timber). പുസ്തകം (prob.= പുത്തകം of interesting contents). പുഴി: ആരിയാടൻ- or പിണറും- Trav. for fish = ക്രാമ്പുഴി; പുളിയൻ 2. No. also പുളിയനായർ; പുളിയൻ എമ്മൻ N. pr. a Puliyan renowned for his bravery. പൂകട്ട (or പൂട്ടമീൻ), പുലപ്പൂട്ട a fish chiefly eaten by Pulayars, (coll. T. ചെല്ലുക്കായ resembling the Doree) Cal. പൂട്ട li. 10. ഞാൺ പൂട്ടേററി. പൂത്തലെ Palg. or ത്രുത്തലെ a big head, goggle-eyes, etc. പൂത്താമ്പി Palg.= കടന്നൽ. പൂരകം S. filling; also = ശ്വാസോപിണ്ഡം; drawing in the breath by the left nostril കുംഭകാൽ ധ്യാനം പിന്നേ രേചകാൽ പ്രതിക്രുയും സമ്പ്രതി ഉദാസനം പൂ. കൊണ്ടും ചെയ്യും Chintar. II. പൂരം li. 2. rump of Leo. പൂവ്വജന്മസൂതി (യോനി 876). പൂവട്ടെക്കും തന്നിക്കുത്തിന്നും മരുന്നില്ല prov. പൂവൺ Trav.= പൂവം. പൂഗകൾ: നവഭാഗമായി പൂ. ചെയ്യുന്ന കമ്മങ്ങളെ Chintar. divide into 9 classes. പെൺകാണം; പെൺപാട്ടു a popular song, Cur12. പെൺപിള്ള: Trav. (So.) hon. for Syr. women, കൊച്ചി, വലിയ പെൺപിള്ളേ Voc.; also പെൺപിള്ളയാർ. പെണ്ണുക (. . . or പണ്ണുക). പെരുകാൽ Mahe $\frac{1}{16}$ = 1 മാകാണി. II. പെരുക്കുക: ചുരുക്കങ്ങൾ മദ്ധ്യേ പെരുക്കം നിതാംബേ ചരിക്കുന്ന ഭംഗി SiPu.; പെരുത്തു: ആൾ ഉണ്ടു etc., adj. പെരുത്തമുത്തുകൾ പതിച്ച ഭിത്തികൾ KR., വിളക്കം 967; പെരുകടി V1.= പെരുകടി, രുള്ളൽ; പെരുങ്കോയിൽ & പെരുങ്ങയിൽ (No. Pulayars) God, കോയിൽ 317; പെരുന്തച്ചോവിലപ്പൻ also a Siva-temple at വയ്യം Trav.; പെരുമ്പാറ Cur 6. an elephant. പെരെച്ചൻ vu. = പിപെരോൽ (പെരുവൽ etc.). പെറുക: CV. പെറുവിക്ക, പെറീക്ക; (1) പെററപുല, see പുല.

പേണാഴി: പേണായം No. Palg. = പേണാത്തുള cut in the end of timber (അളന്നു തള്ളിക്കിട്ടും) & കുതിരപ്പേണായം cut on it (തള്ളിക്കിട്ടുകയില്ല); പേണിടുക = പേണ വെക്ക No. പേരൻ, fr. പെയരൻ. പേർപകച്ച: പൂത്തിക്കമാവു എന്നും കശുമാവു എന്നും പേർപകച്ച അത്രേ No. synonyms. പേർലീസ്റ്റ് see ലീസ്റ്റ് 894 a list of articles. പേററി, fr. വേററി q. v. പൈകാമ്പർ li. 2. വിസവിലിൽ. പൊക്കൻവെള്ളരിക്ക (വള്ളി ഉണങ്ങാറാകുമ്പോൾ പൊക്കനും തുണ്ടിയും കാഷ്ഠം) No. പൊങ്ങത്തി & പൊങ്ങുതടി. പൊടിയുക 3 li. 4. നാസിയും. പൊട്ടി 3: പൊട്ടിയെക്കളക, കടത്തുക Palg. = മൂചേട്ട കളക, 4 li. 4. isinglass. പൊട്ടു 3: = പുള്ളി, marks made with chalk on the door-lintel of a native house to serve as account, എന്നേക്കൂട്ടി പൊട്ടു വെച്ചുവോ Palg. did you put down my account in my presence? പൊട്ടുക li. 3: പൊട്ടിനോരൊച്ച. പൊതിർ അരി Palg. = കൂഴത്തരി. പൊതു: പൊതുഗുണം Cur. പൊൻ, see പശിമ-& രാശിക്കൂറു; പൊൻ ഇടുക്കിലേമോൻ,-മോൾ & പൊന്നുമോൻ a darling son; son of a rich father or having rich relatives No. പൊന്മ: മലപ്പൊന്മ. പൊരി 1: പൊരികണ്ണി Trav. = പൊളുന്നിര. പൊരുന്നുക, പാമ്പു Trav. to copulate; li. 4. പൊരുന്തിഎഴും; li. 7. കണ്ടിക്കൻചേല. പൊരുൾ li. 9. നാഥനേ Voc., Bhr. പൊറിക്ക V1. to flay, strip. പൊറുക്ക: കുറേ നേരം പൊറുത്തിട്ടു മറുപടി അയക്കാം = താമസിക്ക. പൊററ li. 7. ചിരങ്ങിന്റെ. പൊലിമ 3: rather പോലുമ 727. പൊല്ലാപ്പുകാരൻ. പൊളി 1: = Palg. പൊളിർ f. i. പുറമ്പൊളി of bamboos etc.; 2: No. Palg. also coats of an onion. പൊളുകുക li. 3. a print: പെട്ടന്നു ചന്ദനവും ഇന്ദുകരങ്ങൾ പോലും തട്ടുന്നദിക്കു പൊളിയും പൊളിയല്ലിതൊന്നും CC. 5, 68; പൊളുകം or പൊളുക (not പൊളുകം) a blister. പൊഴി li. 2. (Te. pōyu). പൊഴുതുവിത്തു (2) Eṙ. (in പൊടിവിത) to sow 3 handfuls of paddy in the corner of a field at the auspicious time (മുഹൂർത്തം after Viśu), the sowing of the whole field being completed when convenient, ചാലും പൊഴുതും Palg. പോക 3 li. 5. സന്മതം. പോക്കണക്കേടു (T. പോക്കണംകേടു); പോക്കൻ: ഒററപ്പോക്കൻ friendless, left alone, ഒ. ആയിപോ (a curse). പോടു li. 1. C. pōḍe; 2: എലിപ്പോടു Palg. പോതിക 1. So. പോത്തു 1: also ഇടിക്ക Palg. to gore. പോർക്കുക 1: RC. 141, 4. perh. മരത്തുകിൽ = മരവിരി. പോററുക: പോററുമകൻ a foster-child, step-son; പോററച്ഛൻ a foster-father. പോലുമ, see പൊലിമ 3. പോഴത്തം: അമ്പില്ലാത്തവനോടു തുമ്പു കെട്ടിയതു അറിവില്ലാത്തവന്റെ പോയത്തം prov. പൌലീസ്തക്കാർ Jesuits, Cur. പ്രഗണ്ഡ S. the upper arm ChS. പ്രജ li. 5. read പ്രജസ്ത്രീകൾ. പ്രതി 5: കച്ചേരിയിൽ. പ്രതിപത്തി 1: അതിൽപ്ര. യുള്ളവൻ Cur. പ്രതിബന്ധം: മന്ത്രാദി പ്ര'ക്രിയകൾ Chintar. counter-practices. പ്രതിയോഗി: രണ്ടു ജനങ്ങളും ആകുന്നു. പ്രതിഷ്ഠ li. 2. ദാരുശൈലാദി. പ്രത്യയം, gramm.: "means of agency" termination, affixes. പ്രഥനം read പൃഥനചതുരത. പ്രഭാവം: വിദ്യ തൻ പ്ര'ത്വം ചിത്തത്തിൽ പ്രകാശിച്ചാൽ Chintar. പ്രസക്തി: തവ ഹിതത്തിങ്കൽ പ്രസക്തൻ AR. പ്രസ്ഥാപം, om. S. പ്രാച്ചി Cal. Eṙ. a fish. പ്രാണാദി അഞ്ചും ഉപപ്രാണന്മാർ അഞ്ചും Chintar. പ്രായികം li. 2. ഏഴിന്നു ൨൨ etc. പ്രേതം 2, see വിഷം തീണ്ടിമരിച്ചവൻ.

ഫലിതം, ex. പലിതം App. ഫേനം: തോയത്തിൽനിന്നു ഫേ. ഉണ്ടാകുന്നു പിന്നേ തോയത്തിൽ തന്നേ ലയിക്കും Chintar.

ബങ്കിത്തപ്പാൽ H. bahangī, Banghy Tappal. ബന്ധം 2: പടിക്കു പുറത്തുനിന്നു ചെക്കന്റെയും പെണ്ണിന്റെയും ബന്ധം തീർത്തു with Iḷavars a mode of announcing the dissolution of a marriage Palg.; 3. = സംബന്ധം, സ്പർശം: ഖൾഗത്തോടില്ല ബ. ഉറെക്കു എന്നതു പോലേ തത്വങ്ങളോടു ബ. ഇല്ല ജീവാത്മാവിന്നു Chintar.; ബന്ധിക്ക 1: കർമ്മമാം പാശംകൊണ്ടു മനസ്സു ബ. യാൽ Chintar. ബന്ധു: ബന്ധുവായിതു ദണ്ഡു Chintar. (in old age). ബന്ധൂകം S. ബല S. = കുറുന്തോട്ടി: ബലാശ്വഗന്ധാദിക്കുഴമ്പു & ബലാഗുളൂച്യാദിഎണ്ണ (Yōgakūṭṭam) a. med. ബലാല്ക്കരിക്ക li. 6. ബലാല്ക്കരണം ബസ്സി = വസ്സി. ബഹുക്കാരൻ, prob. fr. T. വേവുകാരൻ. ബഹുമാന്യത honor, Cur. ബാക്കി: ബാക്കിയുള്ള ഞങ്ങൾ the rest of us, ജ്യേഷ്ഠത്തിയു

ടെ മക്കളിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്ന ചാത്തു remaining (epist.). ബാണാൎത്തി strike off li. 1 & 2. ബാദാം, ബാദാംകുരു vu. ബാദ്ധ്യം: ബാദ്ധ്യത (jud.) obligation. ബാന്ധവിക്ക: വാന്ധവിച്ചിരിക്കുന്നു ഇവിടേ കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല (epist.). ബിന്ദുസരസ്സു. ബീജം: കൎമ്മത്തിനുടെ ബീ. ആയത് അജ്ഞാനം Chintar. ബുദ്ധിക്ഷയം foolishness (om. id.). ബൂൎച്ചു. ബൃഹന്നള (f.) Arǰuna Bhr 4. ബോൾ: Port. bólo, cake. ബ്രഹ്മം li. 10. ബ്രഹ്മം മായാ; ബ്രഹ്മരാക്ഷസൻ: ആ സ്ഥലത്തിൽ ഒരു ബ്രഹ്മരക്ഷസ്സിന്റെ ഉപദ്രവം ഉണ്ടെന്നു അറികയും ആയ്യു എല്ലാ കുഡുംബികളിലും ഉപദ്രവിക്കയും N. ഉം മററും രോഗത്താൽ നശിപ്പാൻ കാരണം ആയ്യാണെന്നും പറയുന്നു (epist.); ബ്രഹ്മാണ്ഡം: പരമാത്മാ തൻ ജഠരത്തിൽ എണ്ണമില്ലാതോളം ബ്ര'ങ്ങൾ കിടക്കുന്നു Chintar.; ബ്ര'പുരാണം Brhmd. ബ്രഹ്മി: ബ്രഹ്മിഘൃതം epist.

ഭഗവതി, also small-pox; ഭഗവാൻ li. 2. ഭഗവാനാരെ. ഭജിക്ക 3: വിദ്യയെ ഭജിച്ചാൽ മറെറാക്കയും നശിച്ചീടും Chintar. ഭവിപ്പിക്ക: ന്യൂനത ഭ'ക്കാതേ Cur 70. ഭാരതപ്പുഴ the Ponnani-river, esp. the ford near Lackaḍy. ഭാൎയ്യ: വലിയജ്യേഷ്ഠനു ഭാൎയ്യാക്കന്മാർ പലരും ഉണ്ടു (epist.). ഭാഷ li. 4. ഭാഷയായി ചൊല്ലുന്നതേ. ഭിത്തി li. 3. ചിത്തിരം. ഭുജം S. the arm (curve). ഭൂതി 4, element അഞ്ചു ഭൂതികൾ Chintar. ഭേകം li. 2. മുഷ്കരന്മാരായുള്ള. ഭേഷജം വിവേകാമൃതം സേവിക്ക Chintar. ഭോഗാഭിലാഷ & — ം. ഭൌമം: ഭൌമത്വം V1. ഭ്രമരം: ഭ്രമരകീടം പോലേ Chintar.= വേട്ടാവളിയൻ.

മക്കു Palg. T. a kind of putty (used in carpentry). മക്ലോടൻ named after General Macleod. മഞ്ചി 3: മഞ്ചിക്കഴുക്കോൽ Palg. Carp. or നേർ മഞ്ചി parallel rafters. strike off li. 1-3. മട്ട: മാടു അറിയാത്തവൻ മട്ട കൊള്ളുക prov. Eṙ. (with horns bent backwards = buys a good one). മട്ടൽ, see മട്ട 1. മണങ്ങു: മണങ്ങിന്നു ഇണങ്ങില്ല prov. (is never caught with other kinds of fish or ഇണങ്ങു ചാമച്ചോറു Eṙ. prov.). മണക്കോലം Cur 13. an old privilege. മണിക്കൂറു: (ഒരു) മണിക്കൂറത്തേ നടത്തം vu. മണിപൂരം S. the navel & the mystical circle around it മ'കം തന്നിൽ ഒരു കന്ദം ഉണ്ടതിന്മേൽനിന്ന് ഒക്കവേ (7 നാഡി) ഉണ്ടായ്വന്നു Chintar. മണിയൻ: കാ(ൽ)മണിയൻ, അരമണിയൻ, മുക്കാൽമണിയൻ size of rice, see മങ്കരി, വന്നല; കൊത്തമ്പാലരി മണിയൻ (a വസൂരി). മണിയാശം T. Palg. polishing board of masons. മണിയുക read മണിയുന്നില്ല. മൺ: മൺചാരി (മഞ്ചാരി 772). മണ്ഡലം 1 (three അഗ്നി-, അൎക്ക-, ഗ്ലൌ- Chintar.); വിഷുഫലത്തിൽ നാലുണ്ടു മ. മേലിൽ ഗുണദോഷങ്ങൾ ചൊല്ലുവാൻ (അഗ്നി-, വായു-, വരുണ-, ഇന്ദ്രമണ്ഡലം) astrol. മണ്ണൻ 3: kinds കല്ലുമണ്ണൻ. മതാമ്മ Madam. മതിയം boards fastened to the lintel & sill of a door-frame which are bored to receive the pivots of the door, No. Palg. മദം 1: കൾ അഞ്ചു മദം കാട്ടും prov. മദ്ധ്യമം 2.: അതു (അക്കാൎയ്യം) മദ്ധ്യമം ആണ് = പ്രയാസം is somewhat doubtful; മദ്ധ്യസ്ഥം, see മൂന്നാമൻ. മനപ്പകൎച്ച: (also മനോപകൎച്ച). അവന്റെ മ. വല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നു he is quite taken up, so മനോമാററം; മനപ്പാൽ Palg. Trav. imagination മ. കുടിക്കേയുള്ളു, മ. കുടിക്കരുതു don't entertain false hopes. മനനം: മാനസംകൊണ്ടു നന്നായി മനനം ചെയ്യുന്നേരം Chintar. മനഃപുണ്യം merit by thoughts, Chintar. മനോഹരം: മനോരിക്ക Mpl.= ശൌചിക്ക; also മനാരിക്ക: ആവണക്കെണ്ണകൊണ്ടു മനാരിച്ചപോലേ prov. Mpl.= വെടിപ്പില്ലായ്ക. മന്ത്രക്കോടി: (contr. മന്ത്രോടി) കല്യാണത്തിന്നു മ. ഉടുപ്പിക്ക, ചുററുക; മുഹൂൎത്തമന്ത്രക്കോടി = മുഹൂൎത്തപ്പുടവ; മന്ത്രീമന്ത്രമണ്ഡപം hall etc. മന്നൻ li. 1. വെട്ടമന്നൻ. മന്നുക (മന്നാടുക): മന്നക്കം വെച്ചു കരക Mpl.= തൊഴി bewailing the dead. മയങ്ങുക C. Tu. masaku etc. മയൽ 1: see മയ്യൽ 2., മയൽ തട്ടുക Palg.= കറപിടിക്ക f.i. brass vessels. മയി: മയിത്തൈ No. loc. കലെച്ചു ഒററ കായ്യ തൈ? മയിൽ: മയിൽഒതുക്കൻ Cal. a large bird of prey; മയില colour of cattle No. ഓടുകറുത്ത-, വെള്ളോട്ടു-, ചെമ്പോത്തു-, എണ്ണ-, പാററാട-, കരിക്കമയില Palg.; മയിലൻ Eṙ. മരക്കാർ: Palg. hon. for Rāguttar, No. f. Māppiḷḷas, കോട്ടക്കൽ കുഞ്ഞാലി മരക്കാർ TP. മരാമത്തു പണിവിചാരം P. W. D. മരുങ്ങുക: മരിങ്ങിയ പണം മരിച്ചാലും എടുക്കുകയില്ല prov.

money saved by pinching one's stomach & esteemed more than life itself (people rather borrow money, fast or die than touch it). മരിളക li 2: പഴ്ത് അംബുധി (Varuṇa). മരുത്തു: മരുത വീരൻ T. Palg. Hanuman. മമ്മക്കോട്ടം = മമ്മം ഇളകുക; മമ്മക്കോഭി = മമ്മിനക്കാരൻ. മരുക li. 1. മരുകണ്ട etc. മരുപടി: ഇരിന്നെറ മ. താമസിയാതേ എഴുതേണം answer. മലടകരുശങൾ എന്ന പേർ അവറിന്നു KR. N. pr. 2 Gramas in Rāma's kingdom (മലടം, കരുശം). 799 & 800 മലവാരം belong together; മലവാരം ടിപ്പാട്ടമ്പ് the Forest Dept. മല്ലൻപനി (1) So. the Dengue fever. മസ്ത്രമ Syr. priest's wife. മഹാരേവർ പട്ടണം Cur. = കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ.; മഹാമഖവേല li. 6: Amoucos (prob. = those who run a muck). മഹിരിബ് (Ar. maghrib, sunset) prayer-time at 6 P. M. V. മാ see മാച്ച മാക്കം: മാക്ക N. pr. m. മാങ്ങ് So. = മോങ്ങ്. മാടാമ്പി, put after മാടവും etc. മാടക 2 li. 8. ചക്കുമാടുക. മാട്ടക 1: മാട്ടി വിടുക No. = അടിക്ക; 2: മാട്ട കയറുക So. (മരത്തോറും നടന്ന മാട്ട ഒരു മരത്തോട്ട കെട്ടും) = തെങ്ങ മാട്ടക; മാട്ട തിന്നപോയി of such a tree = മീത്തു q. v., അവനെ മാട്ടി Er. Kurumbranāḍu = ഒടിവെച്ചു. മാണി 1: Trav. name of Tuḷu Brahman lads; 2: മാണിയില്ലാക്കന്നൻ; വാഴമണി an architectural ornament = മാമ്പു; 3. N. pr. m. So., f. No. മാതിരി: ഒരു മാതിരിക്കാരൻ a common man. മാതു li. 2. പൂമാതും. മാതോർ Palg. vu. = മാരേവർ. മാനസം 2: മാ. അവിവേകികൾക്കു മാ. ബുദ്ധി ചിത്തം അഹങ്കാരവും എന്ന നാലായി പിരിഞ്ഞു Chintar. മാൻ li. 6. (see പേടമാൻ etc.). മാന്നി 2: Er. നേന്ത്രവാഴയുടെ മാന്നിന്റെ മിതേയും കായുടെ താഴേയുമുള്ള ചെറുകായി = മകണി and മഴണി No. മാപ്പിള്ള: Palg. Nasrānis only, Trav. hon. to Syrians മാപ്പിള്ളച്ചന്മാർ and മാപ്പിള്ളേശ്ശന്മാർ = മണിഗ്രാമക്കാർ Cur 11. also: മാമോദീസാ. മാമ്പു: മാമ്പേട്ട Cal. a fish. മായ 2: മഹാമായ ശുദ്ധയും മലിനയുമായിഭവിക്കും Chintar. മാരൻ 2: ഇന്നെന്റെ മാരൻ വരും എന്നു കേട്ടിട്ടു കാൽമുറി തേങ്ങ കടംകൊണ്ടും വെച്ചു ഞാൻ (പൂവാട്ട); പുതിയാപ്പിളമാരന്റെ ചീനിക്കുറുമ്പു കേൾക്കുന്നു (Ammaipāṭṭu Mpl.); മാരമ്പാട്ട a poem in honor of Kāma, No. മാശ്ശം 3 li. 8. interdict of; മാശ്ശവാസി Syr. a convert, opp. നസ്രാണിമാപ്പിള; മാശ്ശംകളി a Syr. play; മാശ്ശാലംബനം ചെയ്തു Cur 24.; മാശ്ശക്കാരൻ Palg. any Christians, No. esp. ചട്ടക്കാരൻ. മാരൽ No. = മാവു + ഊരൽ powdered mango-tree-rind, a. med. against ചൊറി (മോർ കലക്കിത്തേക്ക). മാരാപ്പു 2, Palg. a collar-beam (in roofs without tie-beams etc.). മാരോൻ = മഹാരോൻ. മാറു 2: പൊന്മാറു also an atom of gold; see മെഴുകുണ്ട App.; മാറുക 2 li. 7. (തോറ്റം ചൊല്ലീട്ടു). മാല 1: kinds: നൂറേഴുമാല ChS. = ലേഖച്ഛന്ദം; കല്യാണമാല കനകമാല കാണുന്നോക്കു ഇമ്പമാല ഇല്ലാത്തോക്കു കണ്ണമാല prov. മാൽ 5, Palg. T. a wooden mould for forming the mouldings of a pillar etc. Winsl. മാഹാത്മ്യം 2: കേരളമാ. KM. മികവിനൊടു; മികെക 2: VN. മികപ്പു VI. thrift. മിടത്തുക: മിടന്തി see വിമുക. മിടറു see മിടത്തുക. മിടിക്ക: നൊടിമി. 585, വാതുക്കൽ മിടിച്ചുവിളിക്ക to knock at the door, നാട്ടുളെ മിടിച്ചു വിളിക്ക. മിടുക്കൻ: പുരകളുകുന്ന മിടുമിടുക്കൻ EP. (a rat). മിട്ടിൽ: No. red animalcules in stagnant water, ഉപ്പുമാങ്ങ, നീററടക്ക etc. മിത്യാഭാന്തി li. 1. അവക്കില്ല. മിന്നുക (മിൻ, also Chin. mīn, light). മിറിശ, see മീച്ചം. മിശി 2: also ഒരു മിസ്സിയേസ്സ way? മിസ്സിരി, മിസ്രി Ar. Miṣri, Egypt, (in സാലാ-); മി. പ്പൊന്നു a gold-coin No. fr. 2-2½ Rs. മുകവർ: തുളുമുകവർ (Tuḷu, Mu.). മുകൾ li. 2. കൊണ്ട്. മുകിഴ്മുലനല്ലാർ. മുക്ക 4 li. 2. നല്ല മുക്ക; മുക്കം തണ്ണിച്ചലും Er. Palg. f.i. a knife = തണ്ണിച്ചൽ കഴിഞ്ഞിട്ടു മൂച്ചയുണ്ടാകി മുക്കം (see തണ്ണിച്ചൽ); 5, മുക്കം തണ്ടും Er. thole-pin & oar (മൊക്കളം 864). II. മുക്കുക li. 6. അൾസ്സു; മുക്കിച്ചുമന്നാൽ നക്കിത്തിന്നാം prov. മുക്കുമായി രോമങ്ങൾ Chintar. grew bald; മുക്തി (also 3 ജീവന്മുക്തേഹം., നിവ്വാണം Chintar.). മുഖച്ചായം ഇട്ടുക paint, cheek-varnish = ചുട്ടികുത്തുക; മുഖപത്മം, മുഖവാരിജം po. lotus-like face. മുടക്കപ്പനി Palg., മുടന്തൻപനി So. the Dengue fever. മുടപ്പൻ ക്കുരെലി EP. = മുടന്തൻ. മുടി 3 li. 4. Sk.; മുടിമാല a peak; 4: അരചർ കലമണിമുടിവധമരുതു Bhr 8. മുട്ട, തോൽമുട്ട 495. മുട്ടാക്ക a veil:

പട്ടണം ചുട്ടു പകലിറങ്ങി ഇനി എന്തിന്നാമകളേ മുട്ടാക്ക് prov. when Cranganore was burned down Cur 20. മുട്ടി: മുട്ടിക്കൊമ്പു.-മ്പൻ Er. (2. 3) cattle with short thick horns. മുട്ടുപുല (4) Cal. Er. at the birth or death of children = വീട്ടുവാലായ്മ; മുട്ടുവായ്പ = തല്ക്കാലമുട്ടിന്നുള്ളതു. മുണ്ടാണി = മുമ്മാമുക്കാണി 837. മുതിരുക 1: വഴക്കുകൾ തീരുകയല്ല-മുതിരുക അത്രേ ചെയ്തു Cur 74. മുത്താച്ചി പൊന്തുക (3). മുത്തു Mpl. a word? App. അറുസ്സു. മുത്തെൾ: kinds കരി-, വെള്ള മുത്തെൾ. മുത്രഫ, gen. മൊതൂർഫ. മുദിതം, ex. ഫലിപ്പിക്ക 1,745. മുദ്ര 2: kinds തപ്പാൽ- postage stamp, രസീതിമുദ്ര receipt stamp. മുന്തുക: അവരെക്കാൾ മുന്തിയവർ more advanced Cur 85. മുന്തുക്കം make-weight (പൊന്തുക്കം 713). മുന്നാരം: മു'ത്തേപ്പല്ലു Trav. മുന്നിക്ക So. (for so). മുമ്പാക, മുമ്പായ്: ഒരു നാഴികപോലും മുമ്പായി അറിയിക്കേണം epist. = താമസിയാതേ. മുമ്പേത്ത last but one, കഴിഞ്ഞ മകരത്തിന്റെ മു. മകരമാസം epist. മുമുക്ഷ S. desire after liberation. മുയൽചെവി (ഒരുചെവി). മുയിങ്ങു: see മുശിടു. മുരം li. 4. മുരങ്കാള. മുരച്ചു, S. മുരജം. മുരളുക 1: മുരണ്ടു കൂടുന്ന കുറിഞ്ഞിനീലിയും (a f. cat) EP. മുരുദാർസിങ്ങ് P. murdār-sang, litharge. മുറി 1: ഇരു മുറിപ്പത്തായത്തിൽ ഒരു മുറിവിത്തെന്റേതു (double entendre); 3: വരിയും മുറിയും; മുറികൊടുക്ക Palg. = ഒഴിമുറി, തീരു 4; മുറിക്കാരർ headmen Trav.; മുറിപ്പറമ്പു 1. a small compound 2. No. 5-6 മു. 5-6 compounds; മുറിയോല = ജാതിക്കൂട്ടത്തിന്നു അയക്കുന്ന ചീട്ടു; മുറിവാലൻ EP. (a cat) stump-tailed. മുറിയുക li. 6: എല്ലു മുറികപ്പണിതാൽ പല്ലുമുറിയ (കടയ)ത്തിന്നാം prov. മുല: അഞ്ചുമുല ചെല്ലി = തൊട്ടു Cur. മുൽ (T. മുറ് etc.). മുവരുക = മോറുക. മുസ്സാക്കു Ar. misvāk, a tooth-brush. മു. ചെയ്തു to cleanse the teeth. മുളമ്പാട, see ആട App. മുൾതടി etc. Bhr. an iron etc.; മുൾചെടി = മുൾപടപ്പു; മുള്ളൻ 1: ചക്കമുള്ളൻ 339; മുള്ളില Xanthoxylon. മുഴങ്ങ, see മണിക്കെട്ടു. മുഴുതിങ്കൾ നേർമുഖി f. Chintar. മുഴുങ്ങു: മനുഷ്യമുഴുങ്ങു മണക്കുന്നു (nursery tale, says a Rāksasa; compare "fe, fi, fo, fum I smell the blood of an Englishman"). മൂക്ക: വലിയ ജ്യേഷ്ഠൻ മൂപ്പായും കരുണാകരൻ ജ്യേഷ്ഠൻ ഇളമയായും ഇരിക്കുന്നു epist. (in a Nāyar's house). മൂചേട്ട, മൂശേട്ട കളക to drive out Pandora (മൂദേവി) in Karkaṭaγam = പൊട്ടി Palg., പഞ്ഞം കടത്തുക So. മൂച്ചി 2: kinds: കപ്പൽ-, ഗോ-, സീമ-. പുളി-, വെള്ളച്ചി- (whitish mangoes), വാഴപ്പഴം- (long), ഉറുണി- (round), ചക്കരക്കുടം-(sweet), അരിപ്പൊടി- (tender), വെള്ളരി- (tasteless) Palg. മൂട്ടുക 2: മൂട്ടാണി, see തുലാം. മൂത്താർ: മൂത്തോറേക്കണ്ടൻ No. = Nāyāḍi. മൂച്ച li. 6. നെൽമൂച്ച. മൂസ്സതു, pl. മൂസ്സതുമാർ MR., പുതുശ്ശേരി മൂസ്സതു or മൂസ്സു N. pr., TR. മൂളിക്കോപ്പ. മൂളുക li. 14. al. സകലസമ്മതം CrArj. മൂഴക്കു li. 3. മൂഴക്കാമ്പോൾ (sic). മെതിക്ക: CV. അമ്മിമെതിപ്പിക്ക with Brahmans the newly married bride (comp. App. ചവിട്ടിക്ക), in order to show that she now belongs to another Gōtra (see പുല App.). മെയ് 1: മെയ്യും കൈയും തൊടുക Palg. to assult; No. & Palg. to have to do with a woman, എന്റെ മെയ്യും കൈയും തൊട്ടിട്ടില്ല (oath of a woman). മെഴു: മെഴുകുണ്ട a wax-ball of shroffs, goldsmiths സുഷുപ്തിയിൽ അഖിലജീവാക്കളും പൊന്മാററു മെ. തന്നിൽ എന്നതു പോലേ വാസന പോലേ ലയിച്ചിരിക്കും Chintar.; മെഴുത്തുണി wax-cloth. മേ li. 2 & 3. പട്ടുമേക്കെട്ടി SiPu. മേജോടു fr. P. mōza & ജോടു a pair = a pair of stockings or socks. മേത്തൻ Trav. = No. ചോനകമാപ്പിള, hon. മേത്തർ, pl. മേത്തന്മാർ. മേധ്യം purity മാനസം വിശുദ്ധമായീടുമ്പോൾ ദേഹത്തിന്നു താനേ വന്നീടും മേധ്യസ്നാനം ചെയ്തില്ലെങ്കിലും Chintar. മേനി: മേനിദോഷം വരുത്തുക Cur. = മേനികേടു. മേൽ li. 7: കൊടുത്തമേൽ, കൊണ്ടമേൽ; തന്റെ മേലാവിലേക്കു എഴുതി Cur 30.; മേല്പിലാസം: NN. അവർക്ക മേ. നോക്കി NN. അവർക്കു കൊടുപ്പാൻ അപേക്ഷ = kind care of. മൈനാത്തു, also -ത്തൻ, -ത്തി f. loc. മൈയ്യത്തിന്നു നില്ക്കുന്നവൻ Palg. = തഞ്ചം നോക്കി; മൈയ്യക്കള്ളൻ No. = ഇണങ്ങിനിന്നു ചതിക്കുന്നവൻ, കള്ളസ്നേഹിതൻ. മൊകറുക Cal., മൊകരുക No. = മോറുക. മൊക്കളം, fr. മൊക്കു & മുക്കു a thole-pin. മൊച്ചൻ 2: (T. മൊച്ചു, Te. മച്ചു strong smell from sheep). മൊത്തം: = മുററും. മൊരമ്പുക: VN. മൊരമ്പൽ. മോങ്ങുക: (f.i. നായി) Trav. fr.

മുഴങ്ങുക, see മൊങ്ങു. മോണച്ചുൻ (867 മോൻ) = നിസ്സാരൻ. മോതിരം 2: മുഹൂർത്തമോതിരം (tied on a child's neck on the 6th month. Palg. Er.). മോനച്ചുൻ & മോണച്ചുൻ (മോണ). മോറുക, also Trichūr, Palg., Er.

യജിക്ക li. 3. ക്രിയയായജിക്ക. യാക്കുൺ Trav. = വ്യാക്കുൺ. യാചന: യാച്ഞാഭംഗം. യാജ്യൻ li. 3. സായുജ്യമാം. യുകതി, Tdbh. ജുകതി 408. യോനിരോഗം (twenty), Nid. യൌവനം തുടങ്ങീട്ടും ഷോഡശവയസ്സിങ്കൽ Chintar. (till the 40th year).

രക്കിക്ക 1: opp. മുടക്കുക 828, മുട്ടുക 830, മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന 827, മുട്ടിക്കിടന്ന യാഗം 871, etc. രസം: രസക്ഷയം displeasure, Cur.; രസവാദം alchymy, -ി alchymist. രാകുതൻ: രാകുത്തക്കളി Cal. = ജാഹ്നസ്സുകളി. രാക്ഷസൻ vu. an ogre. രായV1. mestre = രായക?, ദേവരായ Pregador, a preacher. രാജകുമാരൻ. രാജാംശം: രാജാങ്കം നടത്തുക So. to rule. രാജ്യാധിപത്യം. രായകം office, as കായ്യരായകം permanent service in a temple W. രാശി: ഭൂമിയിലേ ജീവരാശികളിൽ കന്നു മറ്റാന്നിന്നു ഇര vu.; രാശിക്കുറു li. 4. പശിമക്കുറു. രിംഷണം sic! രുക്മ 1 = രോഗം. രുചി li. 8. മനസി യംപ്രതി etc. രൂപകം S. poetical or rhetorical figures; figurative. രൂപാ a kind: സിക്ക 1055. രോഗം fig. മനസ്സിന്നു രോഗമാം അവിവേകം Chintar.

റമ്പാൻ, archdeacon, also റെമ്പാൻ; റെമ്പുതപം Cur 66. the office of. റാള Syr. & റാടഎഴുന്നെള്ളത്തം a procession. റിക്കാട്ടക്കീപ്പ് record-keeper. റേസ്സ്: Port. pl. reaes. റൌക്ക, ലൌക്ക a sort of small jacket worn by women.

ലക്കോട്ട: a wrapper, ല. ആക്ക to put into an envelop, എന്റെ പേർ ലക്കോട്ടിന്റെ പുറത്തു .... എഴുതേണം (epist.) = മേൽവിലാസം address the letter. ലക്ഷീകരിക്ക li. 2. al. ലക്ഷ്മീകരിച്ചാർ RS. 16, 25. ലംഘനം li. 10: 3 M. to trespass. ലന്ത 2: ലന്തകൾ pl. the Dutch, Cur. ലഹരിപ്രിയൻ a drunkard, Cur. ലീനം li. 7. (through സൂക്ഷ്മജ്ഞാനം). ലേഖകൻ. ലൊട്ട്: നീ ലൊട്ട് f. i. (in Cottayam, mockingly), when a person has boasted he could do a thing & has failed in it = നീ നൊട്ട്. ലോകമാതാവാം മായ Chintar. ലോലം 3: thin ലോലമായ പലക, തകിട്ട, കടലാസ്സ്. ലോഹം 2: ലോഹച്ചങ്ങല (= കാരിരിമ്പു) Chintar.

വക വെക്കായ്ക not to mind, Cur. വക്കീൽ സായ്പ് a barrister. വക്കുക li. 3. ആണ് Palg.; വക്രവ്യം: വ്യക്തം ആയ്തുരുന്നില്ല വക്രവ്യവചനവും Chintar. വങ്കുക So. (om. S.). വടക്കുക്കു: "the so-called pepper-king" Cur.; വടകിനി, see I. തളം. വടി li. 9: 5. T. വട്ടകൻ: വട്ടകച്ചെട്ടി Palg. N.pr. a caste imigrated fr. Telingana (without hair-lock). വട്ടക്കാടൻ expl. by വട്ടെക്കാട്ടക (= ഇടത്തു). വട്ടക്കുളക്കാർ cloth-merchants fr. No. Canara. വട്ടംതിരിയുക a play of children saying വട്ടക്കിണ്ണം, താളിക്കിണ്ണം; വട്ടംതിരിയിക്ക No. to take in, gull. വട്ട: No. also a round washer & any thing resembling it; വട്ടാക്കിപ്പെക്ക No. esp. med. paste kept in store for pills. വണ്ടി li. 1. om. 1, li. 2: 1 a wheel, li. 4: 2 a cart. വണ്ണ li. 4. പശി = വിശപ്പു. വണ്ണാൻ: Cal. divisions: പെരുവണ്ണാൻ (ഉടപ്പുമുക്കിട്ടേ നായന്മാർവാങ്ങും) & തീണ്ടാവണ്ണാൻ a little higher, അടിയാൻ വണ്ണാരപ്പിള്ളരോ speaking of himself to Nāyars No. വത്സം li. 2. om. ശ്രീവത്സം AR. Viṣṇu. വനസ്പതി S. വരകോൽ. വരച്ചൽ: പണിവരച്ചൽ So. abstaining from work, rest. വരാപ്പുഴ: Rom. see since 1673. വരാഹൻ: പൂവരാഹൻ Cur 68. വരിയോല li. 4. പടിക്ക TR. വരുക auxV. 3: ചെലവിന്നു N. തന്നുവരുന്നു (epist.). വരുതി: order, also of Nasr. bishops, Cur. വരോൽ vu. = വരകോൽ. വൽത്തി 2: തൈലവാത്തികൾ കൂടെ വേണം Chintar. വഴിപ്പിക്ക transfer the 2nd ex. to വഴിക്ക. വമ്പം li. 2. വമ്പായുധാടി. വക്കോപലം ഉറെച്ച ആലി ആകുന്നു. വറവു 1: വറവിടുക Palg. = വറുത്തിടുക. വറടി: Palg. വറടിമാട്ട, എരുമ & വറട്ട: വറട്ടുമാട്ട, വറട്ടാട്ട = മച്ചി. വറുക്ക li. 9. കടുപാകേ (പാകം). വലച്ചൽ: 2 So. II. വലി 2 li. 1. വ. യും പിടെക്കും നോവും. വല്ലാ 1: ഇളക്കവല്ലാവടിയു 902. വവ്വാൽ also No.; Cal. & Wett. Mpl. kite. വശ്യം 2: രാജവശ്യം (a Mantram). വസ്തുകൃതങ്കൽ property Nasr., Cur 73.; വസ്തുതപം =

വസ്ത്രത: മായ അവസ്ത്രത്വം വ. എന്നാക്കുന്നു Chintar. വസ്ത്രദാനം ചെയ്തു കൊണ്ടു പോയിരിക്കുന്നു = വസ്ത്രം കൊടുക്ക (No. Nāyars), ന്യായമായ് വസ്ത്രദാനം കഴിച്ചു പിന്നേ ആരേയും കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല, രാരുവിന്നു വ. കഴിഞ്ഞില്ല = അവന്നായിട്ടു പുടമുറി നടന്നില്ല, കമ്പയെ വ. ചെയ്തു epist. വളയം li. 2. Nid 30. (or temples?); വളയപ്പൻ, also വളയളപ്പൻ, വളയൽപാമ്പു, No. vu. വളയേൽപാൻ, see വഴല; വളച്ചെറുമൻ Eṙ. = Palg. വള്ളച്ചെറുമൻ. വളങ്കടി, No. വളക്കടി = പുഴുക്കടി. വളമ (ൎമ്മ?) f. i. നാട്ടുവളമയോടു ചേൎന്നു Cur 16. = നാട്ടുവഴക്കം. വള്ളം 3: 2 Paḍi or 3 Iḍangāḻi = 1 Vaḷḷam Palg. വള്ളുവൻ: വള്ളുവച്ചെറുമൻ; വള്ളച്ചെറുമൻ Palg. a kind of Cheṙumars. വള്ളൂർകാവു the fish-pagoda near Mānandōḍi. വഴിയമ്പുറം Eṙ. = പരിയമ്പുറം. വഴുക Trav. the fibres cut fr. cocoanut & palmyra leaf-stalks, വഴുകത്തണ്ടു Palg. the stump of palmyra leaf-stalks left attached to the palmyra. വഴുതുക li. 8. al. കാണിപഴുതാതേ Bhr.; വഴുതിക്കളയരുതു keep to the point at issue etc. വാച്ചി 2: Port. bêijo, a kiss, P. & H. bōsa, L. basiare. വാട്ടക്കേടു (1). വാണി: 'വാണീപുണ്യം Chintar. meritorious use of the tongue. വാതം 1: വാതപോതങ്ങൾ (ex. സേവ്യം 1063) zephyr മന്ദവായു; വാതാലയം, orig. Vāyu. വായടിക്ക V2, to silence one; to talk much, also to quarrel; നിന്നോടു എത്ര വായടിക്കേണ്ടു? you are incorrigible!; വായാടി = വായൻ; വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ No. Eṙ. Siva; വായ്ക്കൊളുത്തു: വാണിയൻതൊടിയിൽ അയ്യപ്പൻ (a Paradēvata) വലിയ വാക്കൊളുത്തുള്ളവൻ Cal. vu. set on mischief; വായ്മലർ: ഓമന്ന (sic) വായ്മലരിലാക്കി; വാ(യ)മൃഷ്ടം: al. വാഗിഷ്ടം etc. CG. വായ്പ: കടംവായ്പാധാരം a bond. II. വാരി li. 2. lath etc., of any material except wood. I. വാരുക li. 9. നിലത്തു തള്ളിവിട്ടു KR. വാരുക, വാൎക്ക 1. ചില മരുന്നു മൂൎദ്ധാവിൽ വാൎക്കയും epist.; വാൎപ്പു: വാൎപ്പൻഅടപ്പം Cal. a cast കരണ്ടകം. II. വാർ 3: മേഘവാർ 857; 5: വാൎക്കുഴലാൾ (ലാളിക്ക 894), മൈക്കോലവാർ കുഴലാൾ 863 women with fine hair; വാർകുഴൽ (5). വാൎത്ത: വാൎത്തകൾ പരോപകാരാൎത്ഥമായി വദിക്ക Chintar. (a പുണ്യം). വാറണ്ട് കൊടുക്ക to serve a warrant. വാറിട. വാസുകി: receives ബലി. വാഴുക 4: മാനസോപരി വാഴും ആത്മാവു Chintar. വാഴ്ചചെല്ലുക, also strength, health, tenure of office etc. വികൃതി li. 4. വി. കൊണ്ട്... ഭാവംനടിക്കുന്നു ChVr. വിടങ്കൊരണ, Cal. വിടൻകൊരണ = പുഴമ്പിലാവു. വിണ്മൂത്രാദിസ്ഥലം a draught house. 2 Kings 10, 27. വിദാരണം S. adj. splitting, n. the splitting etc. വിദിതം: അവിദിത്വാ Chintar. not knowing. വിധിപ്പെടുക to behave. വിപഞ്ചി li. 2. വിപഞ്ച്യ സ്തുതിച്ചു ChVr. വിപൎയ്യയം: ഇതിന്നു നേരേവിപൎയ്യയങ്ങളെ നിശ്ചയിച്ചു vu. വിംബല, gen. വെമ്പനാട്ടുകായൽ. വിരഹയന്ത്രണ "restraint, compulsion." വിലങ്ങു li. 5. വിലങ്ങിൽ പൂട്ടി. വിലാവാങ്ങുന്നു V1. comprar; വിലാക്കാടം V. restriction? വില്ലി: വില്ലിയും (f.) മക്കളും (in Wayanāḍu & Palg. see ഇല്ലി 114); വില്ലിയാർവട്ടത്തുസ്വരൂപം & വില്യാടത്തു സ്വരൂപം "Beliartes" N. pr. the Dynasty of Koḍungalūr. Cur. വിവാദം: vu. വിവാദ്. വിശറു: കാററും വിശറും, മഴയും വിശറും No. prov. strong wind & drizzling rain. വിഷയം കൂടുക Cur 17. a caste assembly. വിഷ്ടി, see ഷഷ്ഠി. വിള C. beḷe, Tu. buḷe etc.; മുളയിൽ അറിയാം വിള prov. വിളച്ചേതം = വിളനഷ്ടം; വിളച്ചൽകേടു through വെള്ള-, ചാഴിക്കേടു etc. വിളയുക 1: കണ്ടം വിളഞ്ഞു = നെല്ലുവി., കണ്ടത്തിൽനിന്നു വിളയുന്നു = ഉണ്ടാക; li. 5. വിത്തിന്നാകാ; 2: മേലിൽ ഉപ്പു വിളഞ്ഞിരിക്കുന്നു (dried up perspiration). വിളക്കു li. 14. of ശ്രാദ്ധാദികൎമ്മങ്ങൾ. വിളുമ്പുതുള Palg. = വൈരത്തുള. വീചുക 1: ex. fr. AR. in print വീയിത്തുടങ്ങി; വ്യജനത്താൽ വീ. Chintar. വീടു: വീട്ടുപാത്രം as കിണ്ണം, കിണ്ടി etc.; വീട്ടുഭാഷ No. (mod.) colloquial language used only at home; വീട്ടമ്മ No. the mistress of a house, housekeeper. വീട്ടിഉലക്ക. വീയുക: Palg. അടുപ്പു see App. വീൎപ്പു li. 2 & 3. CG. വീറു 2: comp. II. വാർ 4. വീശുക 4: ചക്ക പഴുത്ത മണംവീ. No. vu.; വെള്ളക്കാൽ 985. വീഴുക li. 5. വീണു; to be passed etc.; ഇടിത്തീ., ഇടിവാളം വീ.; പൊളുന്നിര 720, പുള്ളി, വെള്ള to appear on the skin, കരിമുഖം വീണുകിടക്ക Palg.

cheeks becoming sallow; കലവീ. So.= കലെക്ക; നേരം വീ. 581 to sink; വെട്ടം വീഴുക 979 to dawn. വൃത്തി li. 2. ജീവാക്കൾക്കും (sic); 3: വൃത്തിയില്ലാത്ത പെണ്ണ = വൃത്തികെട്ടവൾ (3). വൃത്തികം (വൃത്ത്). II. വെക്ക li. 6. ചോറും; വെച്ചേക്ക li. 8. ക്കയില്ല; നിന്നെറ etc.; വെപ്പ 4: a layer of മൺ 2,778 fr. $\frac{3}{4}$-1 Cōl high, അഞ്ചുവെപ്പുള്ള ചുവർ; വെപ്പുകാരത്തി f. gen. a first rate cook; വെപ്പിക്ക: (2. 3) പള്ളി വെപ്പിച്ചു കൊടുത്തു got built for, Cur. വെടിപ്പു li. 4. വെടിപ്പായി. വെട്ടവേല=മഴപ്പണി. വെട്ടിനീക്കുക No.=വെട്ടിയാട്ടുക driving away of devils with sword-cuts & shouts. വെട്ടിയന്നിക്കരെ രാജാവു N. pr. owned Kārtiyapalli Cur. വെണ്ണകൂടയുക=എടുക്ക. വെന്തിങ്ങ, വെന്തിങ്ങ Port. bentinha, a sort of scapulary, image of Madonna worn on the neck. വെമ്പനാട്ടു കായൽ, see വിംബല. വെമ്മ=വെണ്മ. വെയിക്ക li. 6. വെയ്ക്കാതിരുന്നു. വെരുക: കരുവെ. the zibet. വെററി: അററത്തിരിക്കുന്നോർ അനനിയാസിനോടു (Ananias) വെററിക്കൊടുക്കേണം ശവുൽ (Saul) തനിക്കഥ Nasr.= വെളിച്ചം, കാഴ്ച. വെലി: No. വെലിക്കള, So. വെലിക്കൊട sacrificing. വെളിക്ക also വെളിപ്പാം കാലം Trav., വെളിക്കാൻ,-ക്കേ No. വെള്ളപ്പനാടു KU. see സമുദായം. വെള്ളരി li. 7. കയറിയതു. വെള്ളെരുതു Chintar. Siva's bull. വേവു li. 7. വേവോടെൻ. വേട്ടാളൻ: Trav. വേട്ടാവളയൻ; വേട്ടാളിയൻക്കുട്ടം അരുത്തുക്കും a. med. വേണ്ടതില്ല: ഇന്നേതു ഊണു വേണ്ടതില്ല, ഒരം തുണി വേണ്ടതില്ല vu. is pretty good. വേർക്കരു om. sudorific. വേല 4: കരുവേലപ്പട്ട റാക്കു Palg. an arrack. വേലൻ, വേററി: KN. വൈഭവം li. 4. മർയ്യരു. വൈയോഗം ornato armaçao, ornament, furniture V1. വൈരാടകരാജ്യം, see വിരാടം. വ്യകരം: ഉള്ളിക്കുമുന്നേ പോലേ വ്യകരമായി കാണുന്നില്ല Chintar. വ്യതിരിക്തരൂപം differentiation, diverseness ഭേഹിയോടുള്ള വ്യ. ഭവിപ്പാൻ Chintar.

ശബളസിതരകരവണ്ണങ്ങൾ Chintar. ശമപ്രധാനൻ V1. clement. ശംബരം: കുംഭശമരം Chintar. സരിപൊരുക (not പോ-); li. 2. രതിപതിയൊട്ട. ശല്യാരി Siva. ശാലി li. 2. കരുണശാലിത്യം sic! ശിരസ്സ്: ശിരശ്ശേമായിട്ടു; ശിരോമുണ്ഡനം shaving the pate as punishment ബ്രാഹ്മണന്റെ ശി. VyM. ശിലിവാ V2. a cross = ശ്ലീവാ. ശിവൻ: ശിവാടി മേദിനിപയ്ന്തമുള്ളത് ഒക്കയും മഹാമായ തങ്കൽനിന്നുണ്ടാകുന്നു Chintar. ശിവിക li. 4. പല്ലാക്കും ശിവാന്മാരും sic! ശിക്ഷൻ 2: ശിക്ഷിത opp. ദുഷ്ടത. ശിഷ്യൻ: ശിഷ്യപ്പെടുക to be taught, ഇചരോടുശി'ട്ട Cur. (of gymnastic etc. exercise). ശീര (obs.)= T. ചീരെ bast, C. ശീരെ female cloth; a coat of mail or quilt serving as such; soldiers' gauntlet or silken cover of the forearm V1. ശീലം nature ശീ. എങ്ങനേ കളയുന്നു, കായം ഉള്ളളവു തൻ ശീലവും ഇതുന്നീടും Chintar. ശീലക്കാശു (=തുശിക്കാശു): നിങ്ങളുടെ ശീ. കൊടുത്തു MR. ശുകൻ & സാരണൻ: ചെന്നവരും ശുകസാരണരെ പോലേ AR. 6 as spies. ശുക്ഷണി fire, Chintar. ശുദ്ധം: ശുദ്ധശതി കൊണ്ടു ചോദിച്ചു Cur 33.= പരമാത്മത്തോടു. ശുദ്ധിചക്രം: ശുദ്ധിചക്രത്തിന്നധോഭാഗത്തോളം സുഷുമ്നയുടെ സുഷിരത്തിൽ Chintar. ശുദ്ധാശുദ്ധം li. 5: med. ശേഖരം: ആൾശേഖരം Cur 42. a large number of men. ശേഷം: ശേ. കൊടുക്ക Et. a piece torn from the cloth (ചുടുപുടവ) that covers the dead body of a Nāyar & which is handed over to his eldest child & a person next of kin for ശേഷക്രിയ; (if the deceased be a woman it is given to one of the two). ശോഫം li. 2. Leucophlegmacy. ശോഭിതം: clear (as history) Cur.; ശോഭിപ്പിക്ക: ആത്മാവു ജഡങ്ങളെ ശോ'ച്ചു Chintar. ശ്രുദ്ധ ആവതു ഗുരുവേദവാക്യങ്ങളിൽ ഭക്തി വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരിപ്പതു Chintar. ശ്ലീവാ Syr. ślība, cross. ശ്രീഭഗവതി, ശിവോതികു വെക്ക, ശീ. കയറുക, വരിക Palg. 1st of Karkaḍayam.

സങ്കടം 2: li. 7. അമർച്ചക്കപ്പെന ഉണ്ടാവാൻ ഞാൻ (sic) വളരേ സങ്കടം ഉണ്ടു TR. "I pray anxiously for effectual measures to put down that nuisance". സങ്കേതം 4: ആഢ്യന്മാർ. സംഗ്രഹണം S. esp. സ്ത്രീസ.=പരസ്ത്രീസാഹസം VyM. സഞ്ചരിക്ക: അജ്ഞാനമാശ്ലേഷം സ'ക്കും മനസ്സു Chintar. സഞ്ചിതം amassed, സ'പുണ്യം KR. സത്ത്: സത്തായിട്ടിരിപ്പവൻ വിദ്വാൻ Chintar. സത്ത (not സത്ത്) pres. p. of അസ് S. reality, etc.

സത്ഭാതികം മേ ChVr. auspicious, fortunate for me? സത്യപട: (om. S.). സത്വം li. 8. ദുഷ്ടസത്വങ്ങളുടെ ബാധ Nal. സദസ്സു G. hedos. സന്തപ്തം burnt out കായമാംവിളക്കു സന്തപ്തമായ്ന്നശിച്ചീടും Chintar. സന്താനം: കുട്ടികളായ സന്താനങ്ങൾ epist. സമം, G. homos. സമക്ഷം li. 6. adv. (om. ado). സമയം li. 13. പോയ്പ്പോയി. സമാധാനം li. 3: മാനസംശ്രവണാദ്യനുഗുണങ്ങളാം വിഷയങ്ങളിൽ ആധിക്യം കലൎന്നിരിപ്പതു സ. Chintar. സമുദാഹരണം: പതുക്കേ (om. പുതുകേ). സമുദ്രം, G. hydōr. സംഭാരം li. 3. അദ്ധ്വരസംഭാരങ്ങൾ. സംവദിക്ക: സന്തതം സാധുക്കളുമായി സം. Chintar. (a പുണ്യം). സംസാരി: അവിവേകികൾ സൎവ്വദാ സംസാരികൾ Chintar. സംസ്പൃഹ S. longing etc. സരം L. salio. സരസ്സു, G. helos; സരസിരുഹനയന VetC. (Loc. of സരസ്സ്). സൎപ്പം, E. salve (om. L.). സൎവ്വം, G. holos. സഹദാ Syr. sahdā, witness; Georgos sahadā, a saint Cur 64. സഹദേവൻ li. 2. prince.—സഹദേവവാക്യം etc. സഹറ് Ar. sahar; sihr, enchantment, magic. സാട്ട: sānṭa. സാന്ദ്രം G. hadros. സാമുദ്രികം: സാമുദ്രികലക്ഷണം നോക്ക. സാമ്യം 3. സാമ്യം ദ്വിജന്മാൎക്കു. സാരംഗം: സാരംഗവത്യാം ലയിച്ചു VCh. സാരസ്രപൂജ്യ VetC. സാവജ്ഞം (അവജ്ഞ). സിക്കന്തർ P. & ഇസ്കന്തർ A. Alexander the Great, Mpl. സീമന്തം 2: gen. in the 7th, also in the 8th month (Brahmans & Sūdras). സീൎത്തി V1. (T. ചീൎത്തി high praise) leaping fr. pleasure, exaltation. സുജ്രൂദ് Ar. sujjūd (as in masjīd) adoration, prostration സു. ചെയ്താൽ ഉടയോൻ പൊറുക്കുമല്ലോ Mpl.=to beg pardon. സുന്ദരം: സുന്ദുസുന്ദരമുഖം (sic) KR. സുഭിക്ഷത: രാജ്യത്തുണ്ടാകുന്ന സു. Cur. സൂക്ഷമം (സൂ). സൂക്ഷിക്ക to avoid: അപായങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചു വസിക്കേണം Chintar. സൂനഹദോസ് Syr. Synodos, Nasr. സൂ. കൂടുക. സൂൎയ്യകാന്തം: അൎക്കരശ്മികൾ സൂൎയ്യകാന്തത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ തല്ക്ഷണം തൃണകാഷ്ഠങ്ങളേയും ദഹിക്കുന്നു Chintar.; സൂൎയ്യപടം Trav.=വില്ലൂസ്സു. സൃതി S. going away. സൃഷ്ടി: ഒരംശവൻ താന്തന്നേ സൃഷ്ട്യാദികൾ മൂന്നും (സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തങ്ങൾ) ചെയ്യുന്നു Chintar. സൈത്താ & സൈത്തു holy oil, Nasr. സൊമസൊമം cabedal V1. (capital). സൊലുൎത്തം luxuria V1., സൊളത്തിയം conforto no animo V2.= വീൎയ്യം മനസ്സിൽ ഉറപ്പുണ്ടാക. സോമന്തിര (vu. തോമുതിര) Palg. for musquito-nets=ചല്ലാഷ്ടം. സൌധം li 4. ജ്ഞാനയോഗാഖ്യ .... സൌന്ദൎയ്യപ്പിണക്കം No. Trav.=dispute about precedence; etc. സ്ഥാലി a lamp, സ്ഥാലിയിൽ തൈലം വീഴ്ത്തി തിരിയും ഇട്ടു Chintar. സ്പൎശിക്ക: ദേഹതത്വങ്ങൾ ദേഹിയാം ആത്മാവിനെ സ്പൎശിക്കുന്നില്ല Chintar. സ്ഫടികം: ധവളമായിട്ടതിശുദ്ധമാം സ്ഫടികത്തിൽ ശബളസിതരക്തവൎണ്ണങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു Chintar. സ്മരണ: ഭഗവൽ സ്മരണെക്കു പാത്രമാകയില്ല Chintar. able to think of God. സ്രുതി S. (G. rhysis). സ്വപനം S. (G. hypnos). സ്വഭാവം: nature പോകുന്നതില്ല സ്വ. ഒന്നുകൊണ്ടും Chintar. see സ്വാഭാവികം. സ്വരൂപി: മഹാമായ അജ്ഞാനസ്വരൂപിണി, വിദ്യ വിജ്ഞാനസ്വരൂപിണി Chintar.; സ്വരൂപിക്ക: സ്വരുമിച്ചു ചെന്നു, സ്വരൂമിപ്പു Nasr.= സ്വരൂപിച്ചു. സ്വസ്ഥത S. health; vu. etc. സ്വാദു S. (G. hëdys). സ്വാഭാവികം: ആത്മാവിൻ സ്വാഭാവിക വിദ്യയാം അറിവു; നിംബപത്രത്തിൽ സ്വാ. കൈപ്പു ... അഗ്നി തൻ സ്വാ. ഉഷ്ണപ്രഭ Chintar.

ഹന്തുകാമൻ S. ഹവാൽദാർ: ഹവൽദാർ vu. ഹീനം: ദന്തവും ഹീനമായി Chintar. ഹുങ്കൃതി: എൻെറ ഹു. കൊണ്ടു ഇവിടേ വന്നു പാൎത്തു Palg. vu.=ഹുങ്കു. ഹേതുകം, also cause, Nasr. ഹേയം: ഹേയമായ് ഇരിപ്പോന്ന് ഇദ്ദേഹം Chintar. ഹോമിക്ക li. 1. തല ഒമ്പതും ഹോമിച്ചു പാൎത്താൻ ദശാനനൻ UR.

[For nn & ṅṅ see page 1104 under ന.]

Schimmel trockengereinigt
7/13

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ

മലയാളം—ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു

ആമുഖ പഠനം

പ്രൊഫ. സ്കറിയ സക്കറിയ

ഡി. സി. ബുക്സ് കോട്ടയം

1991

വില 125.00

